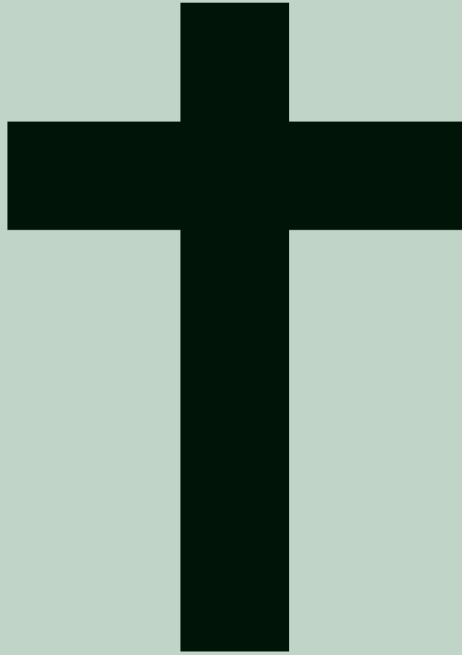

Biblu Ala ta Kuma

Jula: Biblu Ala ta Kuma Bible

Biblu Ala ta Kuma
Jula: Biblu Ala ta Kuma Bible

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Julakan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
0c9588de-99ac-53f9-aa9b-6885106dcde8

Contents

Damina	1
Bori	67
Sarakalasebagaw	124
Jateri	164
Sariya	220
Yosuwe	270
Kititigεbagaw	302
Ruti	334
Samawilu fɔlɔ	339
Samawilu flanan	382
Masacew fɔlɔ	419
Masacew flanan	462
Kibaroyaw fɔlɔ	503
Kibaroyaw flanan	545
Esidarasi	590
Nehemi	604
Esiteri	626
Ayuba	636
Zaburuw	690
Zanaw	835
Waajurikebaga	887
Donkiriw	900
Ezayi	911
Yeremi	1021
Kasikan	1119
Ezekiyeli	1133
Daniyeli	1201
Oze	1221
Yoweli	1240
Amosi	1247
Abidiyasi	1260
Yunusu	1263
Mise	1266
Nahomu	1277
Habakuki	1282
Sofoni	1288
Hagize	1294
Jakariya	1297
Malaki	1312
Matiyu	1319
Marika	1366
Luka	1396
Yuhana	1447
Ciradenw ta Kεwalew	1482
Romukaw	1526
Korentikaw fɔlɔ	1547
Korentikaw flanan	1566

Galasikaw	1579
Efesikaw	1587
Filipikaw	1594
Kolosikaw	1600
Tesalonikikaw fɔlɔ	1605
Tesalonikikaw flanan	1610
Timote fɔlɔ	1613
Timote flanan	1619
Tite	1624
Filemɔn	1627
Heburuw	1629
Yakuba	1645
Piyeri fɔlɔ	1651
Piyeri flanan	1657
Yuhana fɔlɔ	1661
Yuhana flanan	1667
Yuhana sabanan	1669
Zude	1671
Yirari	1673

DUNUŃA DAMINA

KITABU

Kitabu faamucogo

Damina kitabu be dunuŃa daminacogo le yira an na: DunuŃa dancogo, ani adamadenw, ani fenŃanamaw be dancogo, ani jurumun ni tɔɔɔ doncogo dunuŃa kɔɔ.

Ka kapa ni mɔɔ caman ta miiriya ye, cira Musa le kera nin kitabu sebebaga ye, ani kitabu naani minw tugura nin kitabu ra.

An be se k'a fɔ ko kunba fla le be nin kitabu kɔɔ:

1. Sura 1–11: DunuŃa ni adamadenw dancogo, ani mɔɔ fɔlow ta ko, minw ye Adama ni Awa ye, ani Kabila ni Abila, ani Nuho; Babeli ta sankasojan ta ko fana be nin yɔɔ ra. (Dɔw b'a fɔ Kabila ma ko Kayen, k'a fɔ Abila ma ko Abeli.)

2. Sura 12–50: Izirayelimɔɔw ta bemace fɔlow ta kow, minw ye Iburahima, ani Isiyaka, ani Yakuba ye, ani Yakuba dence tan ni fla minw nana ke Izirayeli ta gba tan ni fla kuntigiw ye. Yakuba dence Yusufu le sababu ra, Izirayelimɔɔw tagara sigi Misiran.

Can lo, nin kitabu be adamadenw tagamacogo, ani o ta kewalew fɔ an ye, nka a kun yere kera min ye, o ye ka Ala ta baara ni a ta sebgaya le yira an na, k'a yira ko Ala le kera fen be danbaga ye, ani fen be tigi ye. Ala be kojugu kɔninya, a be kojugukebagaw jaraki. A be mɔɔɔumanw demɔ janko o ye to ka tagama o sirajuman kan.

Kitabu kɔɔkɔw

DunuŃa ni adamadenw dancogo (1–2)

Jurumun doncogo dunuŃa kɔɔ (3)

Nuho ta wagati (4–10)

Babeli ta sankasojan ta ko (11.1–9)

Iburahima, ani Isiyaka, ani Yakuba ta wagatiw (11.10–35.29)

Esawu ta durujaw (36)

Yusufu ni a balemaw ta ko (37–45)

Izirayelimɔɔw tagacogo Misiran (46–50)

Ala ka dunuŃa dan cogo min na

¹ Fɔɔfɔɔ, Ala ka sankolo dan, ka dugukolo dan.

² Dugukolo tun ma laben fɔɔ; a lakolonba tun lo. Ji dunba le tun be yi; a yɔɔ be tun ye dibi le ye. Nka Ala Nin tun be lamagara jiw kunna.

³ Ala ko: «Yeelen ye bɔ!» Yeelen bɔra. ⁴ Ala k'a ye ko yeelen ka ni. A ka yeelen ni dibi faran ka o bɔ ɔɔɔ na. ⁵ A ka yeelen wele ko «tere», ka dibi wele ko «su». Ayiwa, su kora ka o dugu gbɛ; o kera lon fɔɔ ye.

⁶ O kɔ, Ala ko tuun ko: «Furance dɔ ye ke jiw ce ma, ka jiw taran fla ye ka o bɔ ɔɔɔ na.» ⁷ Ala ka o furance ke. Ji minw be san fe, ani ji minw be dugu ma, a ka olugu faran ka o bɔ ɔɔɔ na, ka furance ke o ce ma. Ala k'a fɔ cogo min na, a kera ten. ⁸ Ala ka o furance wele ko «sankolo». Ayiwa, su kora ka o dugu gbɛ; o kera lon flanan ye.

⁹ O kɔ, Ala ko tuun ko: «Ji minw be sankolo jukɔɔ, olugu be ye lajen yɔɔ kelen na; yɔɔ tɔ ye ke yɔɔjalan ye.» Ala k'a fɔ cogo min na, a kera ten. ¹⁰ Ala ka yɔɔjalan wele ko «dugukolo»; jiw be lajenna yɔɔ min na, a ka o wele ko «kɔɔji». Ala k'a ye ko o ka ni.

¹¹ Ayiwa, Ala ko, ko binw ye falen dugukolo kan, ka o kisew ke o ra; ko yiridentaw fana ye wuri, ka den ka kapa ni o suguyaw ye, kisew walama kolo be ke minw denw na. Ala k'a fo cogo min na, a kera ten. ¹² Dugukolo ka binw bo ka o kisew ke o ra ka kapa ni o suguyaw ye. Yiriw fana wurira, ka den, ka o kisew, walama o kolow ke o denw na, ka kapa ni o suguyaw ye. Ala k'a ye ko o ka ji. ¹³ Ayiwa, su kora ka o dugu gbe. O kera lon sabanan ye.

¹⁴ Ala ko, ko fen minw be yeelen bo, olugu ye ke sankolo ra, ka tere ni su faranfasi ka o bo jogon na. O ye ke tagamasiyen ye ka wagatiw yira, ka lonw yira, ani ka sanw yira. ¹⁵ O fenw ye ke sankolo konɔ, ka yeelen bo dugukolo kan. Ayiwa, Ala k'a fo cogo min na, a kera ten. ¹⁶ Ala ka yeelenbonan belebele fla ke. A bee ra belebeleba, a ka o sigi terefewagati kunna; ka fitini sigi sufewagati kunna. A ka lolow fana ke. ¹⁷ Ala ka o fenw bla sankolo ra, janko o ye yeelen bo dugukolo kan. ¹⁸ A ka kelen sigi terefewagati kunna, ka kelen sigi sufewagati kunna, janko o ye yeelen ni dibi faran ka bo jogon na. Ala k'a ye ko o ka ji. ¹⁹ Su kora, ka o dugu gbe. O kera lon naaninan ye.

²⁰ Ayiwa, Ala ko: «Fenpanaman dow ye ke jiw ra, ka caya. Konow fana ye wuri san ni dugu ce.» ²¹ Ala ka kogoji danfen barakamanw dan, ani jirafen panaman tow bee; o fenw bee kera ji ra caman, ka kapa ni o suguyaw ye. Ala ka konow fana dan, ka kapa ni o suguyaw ye. A k'a ye ko o ka ji. ²² Ala ka baraka don o ra, ko o ye woro, ka caya ka kogojiw fa. A ko konow fana ye caya dugukolo kan. ²³ Ayiwa, su kora, ka o dugu gbe. O kera lon loorunan ye.

²⁴ Ala ko tuun ko fenpanamanw ye ke dugukolo kan ka kapa ni o suguyaw ye: beganw, ani kongosogow, ani fen minw be fofu, o bee ni o suguya. Ala k'a fo cogo min na, a kera ten.

²⁵ Ala ka kongosogow bee dan, o bee ni o suguya, ka beganw dan, o bee ni o suguya, ani fen minw be fofu, o bee ni o suguya. Ala k'a ye ko o ka ji.

²⁶ O bee ko, Ala ko: «Ayiwa, sisan, an ye mogɔ dan ka kapa ni an yere cogo ye, a ye bo an fe, janko ale ye ke jegew bee kunna, ka ke konow kunna, ka ke beganw ni kongosogow kunna, ka sigi dugukolo bee kunna, ani fenpanaman minw bee be dugukolo kan.»

²⁷ Ala ka mogɔ dan ka kapa ni a yere cogo ye; a k'a dan ka kapa ni ale Ala yere cogo ye.

A ka o dan, ce ni muso.

²⁸ Ala ka baraka don o ra; a ko: «Aw ye den caman sorɔ, ka caya ka dugukolo yoro bee fa, ka aw ta fanga sigi dugukolo kan, ka ke jegew bee kunna, ani konow, ani fenpanaman o fenpanaman be dugukolo kan.»

²⁹ Ala k'a fo o ye tuun ko: «A fle, bin o bin be falen dugukolo kan, ani a den, ani yiri o yiri be den, k'a kisew, walama a kolo ke a denw konɔ, ne be o bee di aw ma, o be ke aw ta baro ye. ³⁰ Dugukolo beganw bee, ani konow bee, ani fenpanaman o fenpanaman be dugukolo kan, o korɔ ye ko fen o fen be nenekiri, ne be bin di olugu ma, ka o ke o ta baro ye.» Ayiwa, Ala k'a fo cogo min na, a kera ten.

³¹ Ala tun ka fen o fen ke, a ka o bee fle, k'a ye ko o bee ka ji kosebe. Su kora, ka o dugu gbe; o kera lon woronan ye.

2

¹ Ayiwa, sankolo ni dugukolo ni o konofenw bee danna ka ban o cogo le ra. ² Ala k'a ta baara ke ka ban tere worɔ konɔ; a tere wolonflanan, a nenekirira a ta baara bee ra. ³ Ala ka baraka don tere wolonflanan na, k'a ke lon saninman ye; sabu o lon le ra, a nenekirira a ta baara bee ra.

Ala ka mogɔ dan cogo min na

⁴ Ayiwa, wagati min Masa Ala ka dannin ke, sankolo ni dugukolo danna nin cogo le ra.

Ala ka sankolo ni dugukolo dan tuma min na, ⁵ kongoyiri si tun te dugukolo kan folo, bin si fana tun ma falen folo; sabu Masa Ala tun ma sanji ben dugukolo kan folo, ani mogo si fana tun te yi folo ka dugukolo sene. ⁶ Bugun do le tun be bo dugukolo ra ka ke ji ye ka dugukolo yoro bee son.

⁷ Masa Ala ka dugukolo bogo ta ka mogo lalaga ni a ye. O ko, a ka janamanya nenekiri fiye ni a dafono ye k'a don mogo nunwo fe; a kera mogo janaman ye.

Edeni jamana yiritupuman

⁸ O ko, Masa Ala ka yiritupuman do ke Edeni jamana ra, tereboyanfan na, ka mogo bla o kono. ⁹ Matigi Ala ka yiri suguya bee falen dugukolo kan; yiri cepumanw, minw den ka di; a ka janamanya yiri bla yiritu cemanca ra, ani yiri min b'a to mogo be kopuman ni kojugu lon ka bo jagon na.

¹⁰ Ba do tun be woyo ka bo Edeni jamana ra. O ba ji le tun be woyo ka teme yiritu kono; o ko, a be taran ka ke boro naani were ye. ¹¹ O ba folo togo ye ko Pison; ale be woyo ka teme Havila jamana bee kono. Sanin be o jamana le ra. ¹² O sanin ye sanin bee ra pumanman le ye. Turu kasadiman do fana be soro yi, min togo ye ko bideliyomu, ani lulu bisigi do, min togo ye ko onikisi. ¹³ Ba flanan togo ye ko Giyon; ale be woyo ka teme Kusi jamana bee kono. ¹⁴ Ba sabanan togo ye ko Tigere. Ale be woyo Asiri jamana tereboyanfan na. Ba naaninan togo le ye ko Efirati.

¹⁵ Ayiwa, Matigi Ala ka mogo bla Edeni yiritupuman kono, ko a ye a sene, k'a korosi. ¹⁶ Ala ka nin kuma fo mogo ye ko: «I be se ka yiritu yiridenw bee do domu. ¹⁷ Nka yiri min b'a to mogo be kopuman walama kojugu lon, i kana o yiri den domu de! Sabu ni i k'a do domu lon o lon, sigiya t'a ra, i bena sa.»

Ala ka muso dan cogo min na

¹⁸ Ayiwa, o ko, Matigi Ala ko: «Ce ye to a kelen na tan, o man ni. Ne bena demebaga ke a ye, min be ben a ma.» ¹⁹ Masa Ala tun ka bogo ta ka kongosogow bee lalaga, ani kono. O ko, a tun ka o bee lana ce fe, k'a fle a bena togo min la o bee kelen kelen na, ani janko ni ce ka togo min la fenjanaman min na, o le ye ke a togo ye. ²⁰ Ce tun ka togo la beganw bee ra, ani kono, ani kongosogow bee. Nka o fenw bee ce ra, a tun ma demebaga soro a yere ra, min tun be se ka ben ale ma.

²¹ Ayiwa, Masa Ala ka sunogoba bla ce ra. Ka ce to sunogo ra, a k'a garagakolo kelen bo, ka sogobu ke ka o no datugu. ²² O garagakolo min bora ce ra, Masa Ala ka o le ta k'a ke muso ye, ka na ni o muso ye ce fe. ²³ Kabini ce ka muso ye, a ko: «Onhon! Sisan koni, nin ye ne jagon do yere le ye.

A kolow ye ne kolo dow le ye,
a farisogo fana ye ne farisogo do le ye.

A togo bena la ko muso, sabu a bora ce le ra*.»

²⁴ O le koson ce be bo a face ni a bamuso koro ka noro a muso ra; o fla be jen ka ke mogo kelen ye.

²⁵ Ayiwa, o wagati ra ce ni muso fla bee fari lakolon tun lo; o tun m'a lon fen min togo ye ko maroya.

3

Ce ni muso ka yiriden domu

¹ Ayiwa, Masa Ala tun ka kongosogo minw bee dan, sa le tun ka cegu ni o bee ye. Lon do, sa nana a fo muso ye ko: «Yala can lo ko Ala ko, ko aw kana yiritu yiriden

* **2:23** 2.23 Heburukan na, ce ni muso togo bora jagon fe kosebe. O b'a fo ce ma ko: «Ish», k'a fo muso ma ko: «Isha», k'a yira ko muso bora ce ra.

si domu wa?» ² Muso ko: «An be se ka yiritu yiridenw domu ke. ³ Nka yiri min be yiritu cemance ra, Ala ko an kana o le den domu, ko hali an kana maga a ra; ko ni o te, an bena sa.» ⁴ Sa ko muso ma ko: «Can te, aw tena sa. ⁵ Ala ka o fo sabu a k'a lon ko ni aw ka yiri nin den domu lon o lon, aw jaw be ye, aw be ke i n'a fo ale Ala; aw bena kopuman lon ka bo kojugu ra.»

⁶ Ayiwa, muso k'a ye ko can ra yiri nin den ka kan ka diya; ni i k'a fle a ce ka ni, a fana be se ka mogo hakiri ye ka i ke kolonbaga ye. Muso ka do tige k'a domu. A ce tun lonin be a koru; a ka do di ale ma, ale fana k'a domu. ⁷ O k'a domu minke, o ka o yere cogoya ye; o k'a ye ko o fari lakolon lo. O ka toroflaburu dow sirisiri jagon na, ka o ke ka o yere datugu.

Ala ka sege la ce ni muso ni sa kan

⁸ Ayiwa, wuladanin fe, ce ni muso ka Matigi Ala mankan men, a be yaalayaalara yiritu konu. O borira Matigi Ala ja ka taga dogo yiritu yiri dow ce ra.

⁹ Matigi Ala ka ce wele ko: «Adama, i be min?» ¹⁰ Ce ka Ala jaabi ko: «Ne ka i mankan men yiritu ra, ne siranna sabu ne fari lakolon lo; o koson ne dogora.»

¹¹ Matigi Ala ko: «Jon le k'a fo i ye ko i fari lakolon lo? Ne tun ko aw kana yiri min den domu, koni i ma o le domu de?» ¹² Ce ko: «I ka muso min bla ne koru, ale le ka do di ne ma, ne k'a domu.»

¹³ Matigi Ala ka muso jininka ko: «Mun na ele ka o ke?» Muso ko: «Sa le ka ne nega, k'a to ne k'a domu.»

¹⁴ Matigi Ala k'a fo sa ye ko:

«I n'a fo ele sonna ka o ke,
ne bena i danga beganw ni kongosogo tow bee ce ra.
Sisan i bena to ka fofa i konobara le kan,
buguri be to ka don i da ra,
i be a domu, fo ka taga i sa.

¹⁵ Ne bena juguya le bla ele ni muso ce,
ka o juguya kelen bla i ta duruja ni muso ta duruja ce.
Ni o ka i soru, o be i kun ci;
ni ele fana ka o soru, i be o kin o senju ra.»

¹⁶ Ala k'a fo muso ye ko:

«Ne bena do fara i ta denworo sege kan.
I bena toru ka soru ka den woro.
Ka fara o kan, i ta ce logo bena to ka ke i ra;
i ta ko bee bena to ale le boro fana.»

¹⁷ Ala k'a fo ce ye ko:

«I sonna ka i ta muso kan le men,
ani ne tun kumana i fe k'a fo i ye
ko i kana yiri min den domu, i ka o domu;
ayiwa, dugukolo bena danga ele koson.
I bena sege le kosebe
ka soru ka i ta baro soru ka bo dugukolo ra,
fo ka taga i sa;

¹⁸ naniw ni binjugu dow bena falen dugukolo kan;
i bena fen minw sene, o le bena ke i ta baro ye.

¹⁹ I bena baara ke ka wasi le,
ka soru ka i ta baro soru,
fo i ye na kosegi dugukolo ra yi tuun,
i danna ni o dugukolo kelen min bogu ye;
sabu i ye bogu le ye,
i fana bena seko ka ke o bogu kelen le ye.»

Ala ka Adama ni Awa labo yiritu ra

- ²⁰ Ayiwa, Adama k'a muso togo la ko Awa, sabu ale le kera mogow bee bamuso ye*.
- ²¹ Matigi Ala ka began dow gbolow ke fani ye, ka o don Adama ni a muso ra.
- ²² Matigi Ala ko: «Sisan mogow kera i n'a fo an do, a be kopuman ni kojugu lon ka bo jagon na. An ye a bari a kana panamanya yiriden do tige k'a domu; ni o te, ni a ka o domu a panaman be to wagati bee.»
- ²³ A kera ten, Matigi Ala ka o gben ka bo Edeni jamana yiritu ra, ko o ye taga dugukolo sene, Ala ka o dan ni dugukolo min bogoye.
- ²⁴ Ayiwa, Ala ka Adama ni Awa gben o cogo le ra. A ka seruben meleke* dow bla Edeni yiritu donda ra tereboyanfan na, k'a korosi, ani kerekemuru do, min be manamana i ko tasuma, ka yelemayelega, janko mogow si kana sira sorow ka se panamanya yiri ma.

4

Kabila ka Abila faga

- ¹ Ayiwa, Adama jenna ni a muso Awa ye. Awa ka konow ta ka Kabila* woro. Awa ko: «Matigi Ala baraka ra, ne ka ceden sorow†.» ² O ko, a ka konow ta tuun ka Kabila dogonin Abila‡ woro.
- Abila nana ke sagagbenbaga ye; Kabila, ale kera senkebaga ye. ³ Wagati dama temenin ko, Kabila k'a ta foro yiriden dow ke saraka ye, ka o di Ala ma. ⁴ Abila fana k'a ta sagaden folow kelen mina, ka o faga, ka o sogo yoropumanw jeni, ka o ke saraka ye, ka o di Ala ma. Abila ni a ta saraka ko diyara Matigi Ala ye. ⁵ Nka Kabila ni a ta saraka ko ma diya Matigi Ala ye. Kabila dimina o ra, k'a ja kumu kosobe.
- ⁶ Ayiwa, Matigi Ala ko Kabila ma ko: «Mun koson i dimina fo ka i ja kumu tan?»
- ⁷ Ni i ka kewalepumanw ke, i kun be korota. Nka ni i ta kewalew juguyara, o tuma jurumun bena ke i ko tuma bee; a b'a fe ka se i ra, nka ele le ka kan ka se jurumun na.»
- ⁸ Ayiwa, lon do, Kabila k'a fo a dogoce ye ko o ye taga kongo ra. Ka o to kongo ra yi, a benna a dogoce kan, k'a faga.
- ⁹ Matigi Ala k'a fo Kabila ye ko: «Kabila, i dogoce Abila do?» Kabila ko: «Ne m'a yoro lon; o tuma ne le blara ka ke ale korosibaga ye wa?» ¹⁰ Matigi ko: «I ka mun ko le ke tan? I dogoce fagari jori kulekan be bora dugu ma ka se ne ma, ko ne ye a dimibo. ¹¹ Ayiwa, i yere boro ka i dogoce faga k'a jori seri dugukolo kan, k'a to dugukolo ye a jori min minke, o koson dugukolo banna i ra. ¹² K'a ta sisan, hali ni i ka dugukolo sene, a tena den i ye k'a siman di i ma tuun. I bena bla i yere ma ka yaala ka lamini dugukolo kan.»
- ¹³ Kabila k'a fo Matigi Ala ye ko: «I ka tooro min la ne kan, o ka gbiri ka teme; ne tena se. ¹⁴ A fe, i ka ne gben ka bo yan dugukolo kan. Ne bena taga dogo i ja fo yorojan. Ne bena to ne yere ma ka yaala ka lamini yoro bee; ni mogow o mogow ka ne sorow, o tigi bena ne faga.»
- ¹⁵ Matigi Ala ko Kabila ma ko: «Ni mogow o mogow ka Kabila faga, o juru bena sara o tigi ra fo sinaga wolonfla, ka Kabila dimibo.»
- Matigi Ala ka tagamasiyen do bla Kabila kan, janko ni mogow min k'a ye, o tigi kana a faga.
- ¹⁶ O ko, Kabila bora Matigi Ala korow ka taga yorojan, ka taga to NodiS jamana ra, Edeni jamana tereboyanfan na.

* **3:20** 3.20 Heburukan na, Adama korow ye ko: mogow. O le kera ce togo ye. Awa korow ye ko: panamanya. * **4:1** 4.1 Kabila: Dow b'a fo ko Kayen. † **4:1** 4.1 Ne ka ceden sorow: o kuma korow be se ka ke fana ko: Ne ka mogow dan. ‡ **4:2** 4.2 Abila: Dow b'a fo ko Abeli; a togo korow ye ko: fono, walama ko: fen temeta. § **4:16** 4.16 Nodi korow ye ko: fasontan.

Kabila ta duruja

¹⁷ Ayiwa, o kɔ, Kabila jenna ni a muso ye. A muso ka kɔnɔ ta ka dence woro; o le kera Henɔki ye. O kɔ, Kabila ka dugu dɔ lɔ, k'a dence Henɔki tɔgɔ la o dugu ra.

¹⁸ Ayiwa, Henɔki nana Iradi woro; Iradi ka Mehuyaheli woro; Mehuyaheli ka Metusaheli woro; Metusaheli ka Lemeki woro.

¹⁹ Lemeki nana muso fla le ta. Kelen tɔgɔ tun ye ko Ada, tɔ kelen tɔgɔ tun ye ko Sila.

²⁰ Ada ka dence woro; o le kera Yabali ye. Mɔgɔ minw be si fanibonw kɔnɔ ka o ta beganw kɔrɔsi, Yabali le kera olugu bemace ye. ²¹ Yabali dɔgɔce kera Yubali ye. Ale le kera gɔnifɔbagaw ni filenfiyɛbagaw beɛ bemace ye. ²² Sila fana ka dence woro; o le kera Tubali Kabila ye. Ale kera numu le ye; a tun be siranɛgɛfenw ni nɛgɛmanfenw lalaga. Dɔgɔmuso gbanna Tubali Kabila ra; o tɔgɔ lara ko Naama.

²³ Lon dɔ, Lemeki ko a ta musow ma ko:

«Ada ni Sila, aw ye menni ke!

Ne Lemeki ta musow, aw ye aw toro malɔ ne darakan na!

Ni ce o ce boro ka se ne ma, ne be o faga le;

ni kanbelen o kanbelen ka ne mandimi, ne be o faga le.

²⁴ A fɔra ko ni mɔgɔ min ka Kabila faga,

o juru be sara o tigi ra fɔ sijaga wolonfla;

nka ne Lemeki, ne ta juru be sara fɔ sijaga biwolonfla ni wolonfla.»

²⁵ Ayiwa, Adama jenna ni a muso ye tuun. A ka kɔnɔ ta ka jigi dence ra. A ka o tɔgɔ la ko Seti*. A ko: «Sabu Kabila ka Abila faga; Ala le ka dence werɛ di ne ma Abila nɔ ra.»

²⁶ Ayiwa, Seti fana nana kɔrɔ ka dence sɔrɔ. A k'a tɔgɔ la ko Enɔsi. O wagati le ra, mɔgɔw ka ke Matigi Ala tɔgɔ wele ye, k'a bato.

5*Adama ta duruja*

¹ Ayiwa, Adama ta durujaw tɔgɔw le sebera nin ye:

Ala ka mɔgɔ dan lon min na, a k'a dan ka kapa ni ale Ala yerɛ cogo le ye. ² A ka o dan, ce ni muso. A ka o dan minke, a ka baraka don o ra, ka o tɔgɔ la ko mɔgɔ.

³ Ka Adama si to san keme ni san bisaba, a ka dence woro, ka kapa ni a yerɛ cogo ye; a bɔra a fe. A ka o dence tɔgɔ la ko Seti. ⁴ Seti woronin kɔ, Adama ka san keme seegi le ke tuun. A ka dence werɛw woro, ani denmusow. ⁵ A si beɛ lajennin kera san keme kɔnɔntɔn ni san bisaba. O kɔ, a sara.

⁶ Ka Seti si to san keme ni san looru, a ka dence woro; a ka o tɔgɔ la ko Enɔsi.

⁷ Enɔsi woronin kɔ, Seti ka san keme seegi ni san wolonfla le ke tuun. A ka dence werɛw woro, ani denmusow. ⁸ Seti si beɛ lajennin kera san keme kɔnɔntɔn ni san tan ni fla. O kɔ, a sara.

⁹ Ka Enɔsi si to san bikɔnɔntɔn, a ka Kenan woro. ¹⁰ Kenan woronin kɔ, Enɔsi ka san keme seegi ni san tan ni looru le ke tuun. A ka dence werɛw woro, ani denmusow.

¹¹ Enɔsi si beɛ lajennin kera san keme kɔnɔntɔn ni san looru; o kɔ, a sara.

¹² Ka Kenan si to san biwolonfla, a ka Mahalaleli woro. ¹³ Mahalaleli woronin kɔ, Kenan ka san keme seegi ni san binaani le ke tuun. A ka dence werɛw woro, ani denmusow. ¹⁴ Kenan si beɛ lajennin kera san keme kɔnɔntɔn ni san tan. O kɔ, a sara.

¹⁵ Ka Mahalaleli si to san biwɔrɔ ni looru, a ka Yerɛdi woro. ¹⁶ Yerɛdi woronin kɔ, Mahalaleli ka san keme seegi ni san bisaba le ke. A ka dence werɛw woro, ani denmusow. ¹⁷ Mahalaleli si beɛ lajennin kera san keme seegi ni san bikɔnɔntɔn ni san looru. O kɔ, a sara.

¹⁸ Ka Yerɛdi si to san keme ni san biwɔrɔ ni san fla, a ka Enɔki* woro. ¹⁹ Enɔki

* **4:25** 4.25 Seti tɔgɔ kɔrɔ ye ko: Ala k'a di ne ma. * **5:18** 5.18 Enɔki: Dow b'a fɔ ale le ma ko Idirisa.

woronin kɔ, Yerɛdi ka san kɛmɛ seegi le kɛ tuun. A ka dence wɛrɛw woro, ani denmusow. ²⁰ Yerɛdi si bɛɛ lajennin kɛra san kɛmɛ kɔnɔntɔn ni san biwɔɔrɔ ni san fla. O kɔ, a sara.

²¹ Ka Enɔki si to san biwɔɔrɔ ni san looru, a ka Metusalemu woro. ²² Metusalemu woronin kɔ, Enɔki tagamana ka kapa ni Ala sago ye tuun fɔ san kɛmɛ saba. A ka dence wɛrɛw woro, ani denmusow. ²³ Enɔki si bɛɛ lajennin kɛra san kɛmɛ saba ni san biwɔɔrɔ ni san looru. ²⁴ Enɔki tagamana ka kapa ni Ala sago ye. O kɔ, a ma ke dunupa ra tuun; Ala k'a ta ka taga ni a ye a yere kɔrɔ.

²⁵ Ka Metusalemu si to san kɛmɛ ni san biseegi ni san wolonfla, a ka Lemɛki woro. ²⁶ Lemɛki woronin kɔ, Metusalemu ka san kɛmɛ wolonfla ni san biseegi ni san fla le kɛ tuun. A ka dence wɛrɛw woro, ani denmusow. ²⁷ Metusalemu si bɛɛ lajennin kɛra san kɛmɛ kɔnɔntɔn ni san biwɔɔrɔ ni san kɔnɔntɔn. O kɔ, a sara.

²⁸ Ka Lemɛki si to san kɛmɛ ni san biseegi ni san fla, a ka dence woro. ²⁹ A k'a tɔgɔ la ko Nuho, k'a fɔ ko: «Ala ka dugukolo danga, ka an bla baaragbelen minw na dugukolo kan, nin den le bɛna an jusu saaro, ka an bɔ o baaraw sege ra†.» ³⁰ Nuho woronin kɔ, Lemɛki ka san kɛmɛ looru ni san bikɔnɔntɔn ni san looru le kɛ tuun. A ka dence wɛrɛw woro, ani denmusow. ³¹ Lemɛki si bɛɛ lajennin kɛra san kɛmɛ wolonfla ni san biwolonfla ni san wolonfla. O kɔ, a sara.

³² Ka Nuho si to san kɛmɛ looru, a ka Sɛmu, ani Kamu, ani Zafeti woro ka gban jɔgɔn na.

6

Adamadenw bɛ halaki o ta juguya kosɔn

¹ Ayiwa, mɔgɔw nana caya dugukolo kan; o ka denmusow woro fana. ² A kɛra ten, Ala ta danfen dɔw tun bɛ yi, olugu k'a ye ko mɔgɔw denmusow cɛ ka ji minke, o ka dɔw panawoloma olugu ra ka o kɛ o ta musow ye. ³ O tuma Matigi Ala ko: «Ne ka nin min don mɔgɔ kɔnɔ, ne tɛna o nin to mɔgɔ kɔnɔ wagati bɛɛ, sabu mɔgɔ tɛ foyi ye ni fen sata tɛ. A si bɛɛ lajennin tɛna tɛmɛ san kɛmɛ ni san mugan kan.»

⁴ Ala ta danfenw jenna ni mɔgɔw denmusow ye minke, o ka denw sɔrɔ ni o ye; o denw le kɛra mɔgɔ belebele jamijanw ye o wagatiw ra dunupa ra. Olugu le kɛra cɛfariw ye fɔlɔfɔlɔ; o tɔgɔ bɔra kɔsɛɛ.

⁵ Matigi Ala nana a ye ko adamadenw ta kɔnɔnɔjuguya warara dunupa kɔnɔ. A k'a ye ko lon o lon, miiriyajuguw dɔrɔn le bɛ kɛra mɔgɔw jusukun na. ⁶ A kɛra ten, Matigi Ala ka mɔgɔ dan k'a bla dugukolo kan minke, o tingalɔn ka Matigi Ala yere sɔrɔ. A jusu tɔɔrɔra kɔsɛɛ. ⁷ Matigi Ala ko: «Ne ka mɔgɔ o mɔgɔ dan, ne bɛna o bɛɛ halaki pewu ka bɔ dugukolo kan, k'a damina adamadenw na, ka taga a bla bɛganw ni kongosogow ra, ani fen minw bɛ fɔfo, ani kɔnɔw; sabu ne ka o dan minke, o danko tingalɔn bɛ ne ra.» ⁸ Nka Nuho ko diyara Matigi Ala ye.

Ala ko a bɛ Nuho kisi

⁹ Nuho ta duruja ta ko ye nin ye:

Nuho tun ye mɔgɔ terennin ani mɔgɔ jusukungbɛnin le ye a ta wagati ra. A tun bɛ tagama ka kapa ni Ala sago ye. ¹⁰ A ka dence saba le sɔrɔ: Sɛmu, ani Kamu, ani Zafeti.

¹¹ O wagati ra, dunupa tun fara kojugu ra Ala ja kɔrɔ. Mɔgɔw tun fariyara jɔgɔn ma yɔrɔ bɛɛ. ¹² Ala nana a ye ko dunupa fara kojugu ra; sabu adamadenw bɛɛ ta kɛwalew tun juguyara fɔ k'a dama tɛmɛ.

¹³ O tuma Ala k'a fɔ Nuho ye ko: «Ne k'a latige ko ne bɛna fenpanaman bɛɛ ban ka bɔ dugukolo kan; sabu olugu le k'a to juguya ka dunupa yɔrɔ bɛɛ fa. O kosɔn ne

† 5:29 5.29 Nuho tɔgɔ ni kuma min fɔcogo bɔra jɔgɔn fɛ heburukan na, o kɔrɔ ye ko: jususaaro.

bena o ni dugukolo bɛɛ halaki nɔŋɔn fɛ. ¹⁴ O ra, ele ye kurunba dɔ lalaga ni goferiyiri ye, k'a kɔnɔ tarantaran, k'a kɛ bonkɔnɔw ye, k'a kenɛmayɔrɔ ni a kɔnɔnɔyɔrɔ mun ni mananji ye. ¹⁵ I ka kan k'a kɛ cogo min na, o flɛ nin ye: i bɛ a janya kɛ nɔŋɔn na kɛmɛ saba* ye, k'a bonya kɛ nɔŋɔn na bilooru ye, k'a lɔ kɛ nɔŋɔn na bisaba ye. ¹⁶ I bɛ a datugu ka wo dɔ kɛ a ra san fɛ, ka o kɛ nɔŋɔn na kelen ye. I bɛ a donda kɛ a kɛrɛn na. I b'a kɛ sankaso ye: dugumabon, ani cɛmancɛbon, ani sanfɛbon. ¹⁷ Ne bena sanjiba le lana dugukolo kan; fɛn o fɛn bɛ nɛnɛkiri, sanji bena o bɛɛ faga. Fɛn o fɛn bɛ dugukolo kan, o bɛɛ bɛ halaki. ¹⁸ Nka ne bena to ne ta jɛnɔŋɔnya ra ni ele ye ka i kisi. I bena don kurunba kɔnɔ, i ni i dɛncɛw, ani i ta muso, ani i dɛncɛw ta musow. ¹⁹ I bɛ fɛnɔnanaman suguya bɛɛ fla fla ladon i fɛ kurunba kɔnɔ fana, cɛ ni muso, janko o panaman ye to. ²⁰ Fɛnɔnanaman bɛɛ fla fla le bena na i fɛ, cɛ ni muso, janko i ye o ladon kurunba kɔnɔ, o panaman ye to: kɔnɔw ni bɛganw ni kongosogow ni fɛn fofotaw. ²¹ I ka kan ka domunifɛn bɛɛ dɔ ta fana ka bla i yɛrɛ kɔrɔ, ka o kɛ i ni o bɛganw ta domuni ye.»

²² Ayiwa, Nuho ka o le kɛ. Ala ka fɛn o fɛn fɔ a ye, a ka o bɛɛ kɛ ka kapa ni Ala ta fɔta ye.

7

Nuho donna kurunba kɔnɔ

¹ O kɔ, Matigi Ala ko Nuho ma ko: «Sisan aw ye don kurunba kɔnɔ, i ni i ta denbaya; sabu ne k'a ye ko ele dɔrɔn le terennin lo ne na kɔrɔ nin mɔŋɔw bɛɛ cɛ ra. ² Fɛnɔnanaman o fɛnɔnanaman saninyanin lo, i bɛ o bɛɛ dɔ ladon i fɛ kurun kɔnɔ, cɛman wolonfla, ani musoman wolonfla. Fɛnɔnanaman minw saninyanin tɛ, i bɛ olugu fana ladon, cɛman kelen, ani musoman kelen. ³ I bɛ kɔnɔ suguya bɛɛ fana dɔ ladon, cɛman wolonfla, ani musoman wolonfla, janko o ta siya kana tunu. ⁴ Sabu a tɔ ye tere wolonfla, ne bena sanji ben dugukolo kan fɔ tere binaani ni su binaani. Ne ka fɛnɔnanaman o fɛnɔnanaman dan, ne bena o bɛɛ halaki pewu ka bɔ dugukolo kan.»

⁵ Ayiwa, Ala tun ka fɛn o fɛn fɔ Nuho ye, Nuho ka o bɛɛ kɛ.

⁶ Ayiwa, sanjiba nana dugukolo kan lon min na, o kɛra k'a sɔrɔ Nuho si ye san kɛmɛ wɔrɔ. ⁷ Nuho donna kurunba kɔnɔ, ani a muso, ani a dɛncɛw, ani a dɛncɛw ta musow. O donna kurunba kɔnɔ, ka kisi sanjiba ma. ⁸ Fɛnɔnanaman o fɛnɔnanaman saninyanin lo, ani minw saninyanin tɛ, ani kɔnɔw, ani fɛn o fɛn bɛ fɔfɔ dugu ma, ⁹ o bɛɛ dɔ donna Nuho fɛ kurunba kɔnɔ, fla fla, cɛ ni muso, i ko Ala yɛrɛ tun k'a fɔ cogo min na. ¹⁰ Tere wolonfla dafara minkɛ, sanjiba nana dugukolo kan.

¹¹ O kɛra ka Nuho si to san kɛmɛ wɔrɔ. O san karo flanan, o karo tere tan ni wolonflanan, o lon na bunun minw bɛ dugukolo jukɔrɔ, olugu bɛɛ jiw serira ka bɔ ka kɛ dugukolo kan. Sankolo jibɔyɔrɔw fana dayɛlɛra. ¹² Ayiwa, sanjiba benna dugukolo kan tere binaani ni su binaani. ¹³ O lon yɛrɛ ra, Nuho donna kurunba kɔnɔ, ani a dɛncɛ saba: Sɛmu, ani Kamu, ani Zafeti; ani a muso, ani a dɛncɛ saba ta musow. ¹⁴ O donna kurunba kɔnɔ, o ni kongosogo siya bɛɛ dɔ. Bɛgan siya bɛɛ; fɛnɔnanaman minw bɛ fɔfɔ, o siya bɛɛ, kɔnɔ siya bɛɛ, kɔnɔnin fitiniw bɛɛ, ani kaman bɛ fɛn o fɛn na. ¹⁵ O fɛnɔnanamanw bɛɛ donna kurunba kɔnɔ ka to ni Nuho ye; fɛn o fɛn bɛ nɛnɛkiri, o bɛɛ fla fla donna. ¹⁶ Fɛnɔnanamanw bɛɛ, o bɛɛ fla fla donna kurunba kɔnɔ, cɛ ni muso, i ko Ala tun k'a fɔ Nuho ye cogo min na. O kɔ, Matigi Ala ka da tugu o da ra.

¹⁷ Sanjiba benna dugukolo kan ka se fɔ tere binaani. Ji bonyara fɔ a ka kurunba kɔrɔta, a ka kɛ taga ye ji kunna. ¹⁸ Ji cayara ka bonya kɛsɛbɛ. Kurunba ka fogon ji kunna; ¹⁹ ji belɛn ka kɛ bonya ye tuun. A ka kuru jamijanw bɛɛ datugu. ²⁰ Ji yɛlɛnna

* 6:15 6.15 Nɔŋɔn na kelen bɛ se ka ben mɛtɛrɛ tarancɛ le ma.

kuruw kunna ka se fɔ nɔngɔn ja tan ni looru* ka kuruw datugu pewu. ²¹ Nin tun be fen o fen na, o bee fagara; kɔnɔw ni beganw ni kongosogow, ani fen o fen be fofɔ, ani mɔgɔw bee. ²² Fen o fen be nenekiri, ni nin b'a ra, fen o fen be dugukolo kan, o bee fagara. ²³ Fenɔnanaman o fenɔnanaman tun be dugukolo kan, ji ka o bee domu; k'a ta mɔgɔw ra ka taga a bla beganw na, ani fen minw be fofɔ, ani kɔnɔw. Ji ka o bee halaki. Nuho dɔrɔn le tora, ale ni minw tun be ni a ye kurunba kɔnɔ. ²⁴ Ji bonyanin tora dugukolo kan ka se fɔ tere kemɛ ni tere bilooru, k'a ta sanji damina lon na.

8

Ala ka sanjiba lalo

¹ Nka Ala hakiri tora Nuho ra, ani kongosogow ni began minw tun be ni a ye kurunba kɔnɔ. Ala ka fɔrɔ dɔ fiye dugukolo kan; ji jigira dɔnin. ² Dugukolo bununjiw lɔra, sankolo jibɔyɔrɔw datugura; sanji tigera. ³ Ji tora ka woyo ka bɔ dugukolo kan ka taga. Sani tere kemɛ ni tere bilooru ce, ji dɔgɔyara.

⁴ Ayiwa, a karo wolonflanan, o karo tere tan ni wolonflanan, kurunba tagara sigi Ararati jamana kuruw kan. ⁵ Ji ka ke dɔgɔya ye fɔ ka taga se san karo tannan ma. San karo tannan, o karo tere fɔlɔ, kuruw kunw bɔra.

⁶ Tere binaani temenin kɔ, Nuho tun ka da min bɔ kurunba ra, a ka o dayele. ⁷ A ka kankan bla ka bɔ; o kɔnɔ bɔra, ka to tagakasegi ra, sabu ji tun ma ja dugukolo kan ban. ⁸ A ka tugani fana bla ka bɔ, k'a fle ni a kera ko ji dɔgɔyara dugukolo kan. ⁹ Nka tugani bɔra minke, a ma sigiyɔrɔ sɔrɔ. A sekɔra ka na Nuho fe kurunba kɔnɔ, sabu ji tun be dugukolo yɔrɔ bee ra hali bi. Nuho k'a boro bɔ ka tugani mina, k'a ladon kurunba kɔnɔ. ¹⁰ Nuho k'a to tere wolonfla temena tuun. O kɔ, a ka tugani bla ka taga tuun. ¹¹ Wula fe le tugani sekɔra ka na, oliviye flaburu dɔ tigenin be a dakala ra. Nuho k'a lon o le ra ko dɔ bɔra ji ra. ¹² A k'a to tere wolonfla were temena tuun. O kɔ, a ka tugani labɔ tuun. Tugani tagara o ra minke, a ma seko tuun.

¹³ San min Nuho si tun be san kemɛ wɔrɔ ni san kelen, o san karo fɔlɔ, ani o karo tere fɔlɔ, ji jara dugukolo kan. Da min tun be kurunba san fe, Nuho ka o dayele. A ka yɔrɔ fle, k'a ye ko ji jara dugukolo kan. ¹⁴ O san karo flanan, o karo tere mugan ni wolonflanan, ji jara dugukolo kan pewu.

Nuho bɔra kurunba kɔnɔ

¹⁵ O tuma, Ala kumana Nuho fe ko: ¹⁶ «Bɔ kurunba kɔnɔ sisan, i ni i ta muso, ni i dencew ni o ta musow. ¹⁷ Kongosogow ni began minw be ni i ye, o bee ni o siya, ani kɔnɔw, ani fen fofotaw bee, o bee labɔ; o ye taga dugukolo yɔrɔ bee, ka woro, ka caya dugukolo kan.»

¹⁸ Ayiwa, Nuho bɔra kurunba kɔnɔ, ani a dencew, ni a muso, ni a dencew ta musow. ¹⁹ Kongosogow ni beganw bee, ani fenɔnanaman minw bee be fofɔ, ani fen o fen ni nin b'a ra, o bee ni o siya, o bee bɔra kurunba kɔnɔ.

²⁰ Nuho ka sarakabɔnan dɔ lalaga, ka Matigi Ala bato. Kongosogow ni began minw saninyanin lo, ani kɔnɔ minw saninyanin lo, a ka o dɔw ke saraka ye, ka o jeni sarakabɔnan kan ka Ala bato. ²¹ O saraka kasadiman diyara Matigi Ala ye. Matigi Ala fana k'a latige ko: «Ne tena dugukolo danga tuun adamadenw kosɔn, hali ni mɔgɔ jusukun miiriyaw man pi kabini a denmisenman. Ne tena sɔn ka fenɔnanamanw bee halaki tuun, i n'a fɔ ne k'a ke cogo min na.

²² Ka dugukolo to yi kɔni,
dannikewagati ni simantigewagati tena ban,
nenewagati ni fundeninwagati tena ban,
samiya ni teremana tena ban,

* 7:20 7.20 Nɔngɔn ja kelen be se ka ben meterɛ tarance le ma.

su ni tere tena ban.»

9

Ala ka jɛnɔɔɔnya don ni Nuho ye

¹ Ayiwa, Ala ka baraka don Nuho ni a dencɛw ra. A ko o ma ko: «Aw ye woro, ka caya ka se dugukolo yɔɔ bɛɛ ra. ² Aw bɛna kɛ siranyafenba le ye kongosogow ni bɛganw bɛɛ fɛ, ani kɔnɔw bɛɛ, ani fɛnɔnɔnɔmanw bɛɛ, ani jɛgɛw bɛɛ. Ne bɛ o fɛnw bɛɛ labla aw ye. ³ Fɛnɔnɔnɔman o fɛnɔnɔnɔman, ni nin b'a ra, o bɛɛ bɛ kɛ aw baro ye. Ne bɛ o bɛɛ di aw ma, i n'a fɔ ne ka binw di aw ma cogo min na. ⁴ Nka aw man kan ka sogo si domu k'a nin to a ra, o kɔɔ ye k'a jori to a ra. ⁵ Aw ye a lon ka la a ra fana ko aw jori min ye aw nin ye ko ne bɛna o kopininka. Ni kongofɛn o kongofɛn ka mɔɔɔ faga, ne bɛna o tigi jori kopininka o kongofɛn fɛ; ni mɔɔɔ o mɔɔɔ k'a mɔɔɔɔɔɔɔ faga, ne bɛna o jori kopininka o tigi fɛ. Ne bɛna mɔɔɔ nin kopininka kongofɛn, walama mɔɔɔfagabaga fɛ.

⁶ Ni mɔɔɔ min ka mɔɔɔ faga,
mɔɔɔ dɔ wɛrɛ le fana bɛna o tigi faga;
sabu Ala ka mɔɔɔ dan
ka kɔna ni a yɛrɛ cogo le ye.

⁷ «Ayiwa, aw kɔni, aw ye denw woro, ka caya, ka janjan ka taga dugukolo yɔɔ bɛɛ ra, ka caya dugukolo kan.»

⁸ O kɔ, Ala kumana Nuho ni a dencɛw fɛ tuun; ⁹ a k'a fɔ o ye ko: «Ayiwa, ne bɛ to ne ta jɛnɔɔɔnya* ra ni aw ye, ani aw ta duruja minw bɛna woro aw kɔ fɛ. ¹⁰ Fɛnɔnɔnɔman o fɛnɔnɔnɔman bɛ ni aw ye, ne bɛ jɛnɔɔɔnya don ni olugu bɛɛ ye: kɔnɔw, ani bɛganw, ani kongosogow bɛɛ, ani fɛn o fɛn bɔra kurunba kɔnɔ ni aw ye, ani fɛnɔnɔnɔman o fɛnɔnɔnɔman bɛna kɛ dugukolo kan aw kɔ fɛ. ¹¹ Ne bɛ jɛnɔɔɔnya don ni aw ye; sanjiba tena danfɛn si halaki tuun. Sanjiba wɛrɛ tena kɛ yi tuun, ka dugukolo halaki.»

¹² Ala ko tuun ko: «Ne bɛ jɛnɔɔɔnya min don ni aw ye, ani fɛnɔnɔnɔman minw bɛɛ bɛ ni aw ye, ani mɔɔɔ minw bɛɛ bɛna na aw kɔ fɛ, o jɛnɔɔɔnya tagamasiyɛn le ye nin ye wagati bɛɛ: ¹³ ne bɛna ne ta sanmuru bɔ san fɛ sankabaw kunna; ne ka jɛnɔɔɔnya min don ni danfɛnw bɛɛ ye, sanmuru le bɛna kɛ o jɛnɔɔɔnya tagamasiyɛn ye. ¹⁴ Ni ne ka na sankabaw lajɛn dugukolo kunna tuma o tuma, ko ne bɛ sanji ben, sanmuru bɛna bɔ san fɛ sankabaw kunna. ¹⁵ O tuma ne ka jɛnɔɔɔnya min don ni aw ye, ani fɛnɔnɔnɔmanw bɛɛ ye, ani danfɛnw bɛɛ ye, ne bɛna ne hakiri to o jɛnɔɔɔnya ra. Ne tena a to ji ye caya ka kɛ sanjiba ye tuun, fɔ ka danfɛnw bɛɛ halaki. ¹⁶ Sanmuru bɛna bɔ san fɛ sankabaw kunna. Ne bɛna o flɛ ka ne hakiri to ne ta jɛnɔɔɔnya wuribari ra, ne Ala ka jɛnɔɔɔnya min don ni fɛnɔnɔnɔmanw bɛɛ ye, ani danfɛn o danfɛn bɛ dugukolo kan.»

¹⁷ Ala k'a fɔ Nuho ye tuun ko: «Ne ka jɛnɔɔɔnya min don ni dugukolo danfɛnw bɛɛ ye, o tagamasiyɛn le ye nin ye.»

Nuho dencɛ saba ta ko

¹⁸ Ayiwa, Nuho dencɛ minw bɔra kurunba kɔnɔ, olugu tun ye Sɛmu ye, ani Kamu, ani Zafeti. Kamu ka dencɛ dɔ woro, o tɔɔɔ tun ye ko Kanaana. ¹⁹ Nuho dencɛ saba le bɛ olugu ye. Dugukolo siyaw bɛɛ bɔra olugu ta durujaw le ra.

²⁰ Ayiwa, o kow kɔ, Nuho ka sɛnɛ damina. A ka rɛzɛnforo sɛnɛ. ²¹ Lon dɔ, Nuho ka o rɛzɛnmɔ duvɛn dɔ min, ka panamini. A tagara la a ta fanibon kɔnɔ, a fari lakolon. ²² Ayiwa, Kanaana face, min ye Kamu ye, ale tagara a face Nuho fari lakolon lanin ye. A bɔra ka taga o fɔ a balemaccɛ tɔ fla ye kɛnɛ ma. ²³ Sɛmu ni Zafeti ka deregeba dɔ

ta o le ra, k'a la o kan na, ka don ni o ko ye o face ta fanibon kɔnɔ, ka taga deregeba ke k'a datugu. O tun ka o na munu fan wɛɛ fɛ, janko o kana o face fari lakolon ye.

²⁴ Ayiwa, duven nana bɔ Nuho na ra tuma min na, a dence fitini Kamu ka min ke, o ka o fɔ Nuho ye. ²⁵ Nuho ko:

«Kanaana dangara!

A ye ke a balemaw ta jonw ta jon ye.»

²⁶ Nuho ko tuun ko:

«Matigi Ala baraka, Semu ta Ala;

Kanaana ye ke Semu ta jon ye.

²⁷ Ala ye Zafeti borofɛnw caya*,

k'a to a ye taga sigi a balemace Semu ta so,

k'a to Kanaana ye ke o ta jon ye.»

²⁸ Ayiwa, sanjiba kɔ, Nuho ka san kemɛ saba ni san bilooru le ke tuun. ²⁹ Nuho si bɛɛ lajennin kera san kemɛ kɔnɔntɔn ni san bilooru. O kɔ, a sara.

10

Nuho dencew ta durujaw

¹ Ayiwa, sanjiba kɔ, Nuho dencew, minw ye Semu, ani Kamu ni Zafeti ye, olugu ka dence dɔw sɔrɔ. Olugu ta durujaw flɛ nin ye:

² Zafeti dencew tun ye Gomeri ye, ani Magɔgi, ani Madayi, ani Yavan, ani Tubali, ani Meseki, ani Tirasi.

³ Gomeri dencew tun ye Asikenazi ye, ani Rifati, ani Togarima.

⁴ Yavan dencew tun ye Elisa ye, ani Tarisisi, ani Kitimu, ani Rodanimu*.

⁵ Olugu le tagara sigi kɔgɔji kɔfɛjamanaw ra, bɛɛ ni i ta yɔrɔ, bɛɛ ni i ta kan, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta siya.

⁶ Kamu dencew tun ye Kusi ye, ani Misirayimu, ani Puti ni Kanaana. ⁷ Kusi dencew tun ye Seba ye, ani Havila, ani Sabita, ani Rayema, ani Sabiteka. Rayema denw kera Seba ye, ani Dedan. ⁸ Kusi dence dɔ fana kera Nimurɔdi ye. Ale fɔlɔ le kera fangatigi ye dugukolo kan. ⁹ A kera donsocefari ye Matigi Ala na kɔrɔ. O le kosɔn o tun b'a fɔ ko mɔgɔtisina kera donsocefari ye Matigi Ala na kɔrɔ, i ko Nimurɔdi. ¹⁰ Nimurɔdi sigira fanga ra Babeli dugu kunna, ani Ereki dugu, ani Akadi dugu, ani Kaline dugu, Sinehari jamana ra. ¹¹ A nana bɔ o jamana ra, ka taga Asiri jamana ra. A ka Ninive dugu lɔ, ani Rehoboti Hiri dugu, ani Kala dugu; ¹² a ka Reseni duguba fana lɔ, Ninive dugu ni Kala dugu cɛ.

¹³ Misirayimu le ye Ludikaw bɛmace ye, ani Anamikaw, ani Lehabikaw, ani Nafitukaw, ¹⁴ ani Paturusikaw, ani Kasiluhikaw, ani Kafitorikaw; Filisikaw bora Kasiluhikaw le ra.

¹⁵ Kanaana ka Sidon woro; ale le kera a dence fɔlɔ ye; o kɔ fɛ a ka Heti woro. ¹⁶ Ale le kera Yebusikaw bɛmace ye, ani Amɔrikaw, ani Girigasikaw, ¹⁷ ani Hevikaw, ani Arikikaw, ani Sinekaw, ¹⁸ ani Arivadikaw, ani Semarikaw, ani Hamatikaw. Ayiwa, o kɔ, Kanaana ta gbamɔgɔw yerɛgera. ¹⁹ Kanaanakaw ta jamana tun bɛ damina Sidon, ka taga Gerari fan fɛ, ka taga a bla fɔ Gaza, ani ka taga Sodomu fan fɛ, ani Gomori, ani Adima, ani Seboyimu, ka taga se fɔ Lesa. ²⁰ Olugu le ye Kamu dencew ye, o bɛɛ ni o ta gbaw, ani o ta kanw, ani o ta jamanaw, ani o ta siyaw.

²¹ Semu fana ka dencew sɔrɔ. Ale Semu le kera Heberi ta mɔgɔw bɛɛ bɛmace ye; Zafeti dɔgɔcɛ tun lo.

²² Semu dencew tun ye Elamu ye, ani Asuri, ani Aripasadi, ani Ludi, ani Aramu.

²³ Aramu dencew tun ye Usi ye, ani Huli, ani Geteri, ani Masi.

* **9:27** 9.27 Heburukan na Zafeti kɔrɔ ye ko: k'a caya. * **10:4** 10.4 A sebera Kitabu dɔw kɔnɔ ko: Dodanimu.

²⁴ Aripasadi ka Sela woro; Sela ka Hebereri woro. ²⁵ Hebereri ka dence fla soro: kelen togo tun ye ko Pelegi†, sabu ale ta wagati le ra dugukolo taranna. Ale balemace togo tun ye ko Yokitan.

²⁶ Yokitan ka Alimodadi woro, ani Selifu, ani Hasarimaveti, ani Yera, ²⁷ ani Hadoramu, ani Uzali, ani Dikila, ²⁸ ani Obali, ani Abimayeli, ani Seba, ²⁹ ani Ofiri, ani Havila, ani Yobabu. Olugu bee ye Yokitan dencew ye. ³⁰ O ta sigiyoro tun be damina fo Mesa, ka taga a bla fo Sefari kuruyorow ra tereboyanfan na. ³¹ Ayiwa, olugu bee le kera Semu denw ye, o bee ni o ta gbaw, ani o ta kanw, ani o ta jamanaw, ani o ta siyaw.

³² Nuho ta denw ta gbaw le kera olugu ye, o bee ni o ta durujaw, ani o ta siyaw. Siya minw yeregera dugukolo kan yoro bee sanjiba ko fe, o bee bora Nuho ta denw le ra.

11

Babeli sankasojan ta ko

¹ Fofofolo, dununamogow bee tun be kan kelen, ani kuma kelen le fo.

² O bora tereboyanfan na, ka taga kenegbeba do ye Sinehari jamana ra. O sigira o yoro ra. ³ Lon do, o k'a fo jagon ye ko: «Aw y'a to an ye biriki bo, k'a jeni k'a ja.» O ka o birikiw le ke o ta bonlokabakuruw ye, ka mananji ke bonlonan ye.

⁴ O ko: «Aw y'a to an ye dugu do lo, ani sankasojan do; k'a janya fo a ye se sankolo ma. O ye ke tagamasiyen ye, k'a to an ye togo soro, janko an kana na yerege ka taga dugukolo fan bee ra.»

⁵ Ayiwa, Matigi Ala jigira ka na dugu fe, ani sankasojan, adamadenw tun be min lora. ⁶ Matigi Ala ko: «Aw y'a fe, o bee kera i ko jamana kelen mogow; o bee be kan kelen le fora fana. Sisan o fana ka nin baara le damina. Ni a tora tan, o ka fen o fen latige ko o b'a ke, foyi le tena o bari ka o ke.»

⁷ Ala ko: «An ye jigi ka taga o ta kan pagami janko o kana se ka jagon ta kan men tuun.»

⁸ Matigi Ala ka o le ke, ka o bee janjan ka bo o yoro ra, ka o lataga dugukolo yoro bee ra. O ka dugu lori dabra.

⁹ O koson o yoro togo lara ko Babeli*, sabu Matigi Ala ka dununamogow bee ta kan pagami o yoro le ra; a ka o gben ka bo o yoro le ra, ka o janjan ka taga dugukolo yoro bee ra.

Semu ta duruja

¹⁰ Ayiwa, Semu ta duruja ye nin ye.

Ka Semu si to san keme, a ka Aripasadi woro. O kera san fla sanjiba ko fe. ¹¹ Aripasadi woronin ko, Semu ka san keme looru le ke tuun. A ka dence werew woro, ani denmusow.

¹² Ka Aripasadi si to san bisaba ni san looru, a ka Selasi woro. ¹³ Selasi woronin ko, Aripasadi ka san keme naani ni san saba le ke tuun. A ka dence werew woro, ani denmusow.

¹⁴ Ka Selasi si to san bisaba, a ka Hebereri woro. ¹⁵ Hebereri woronin ko, Selasi ka san keme naani ni san saba le ke tuun. A ka dence werew woro, ani denmusow.

¹⁶ Ka Hebereri si to san bisaba ni san naani, a ka Pelegi woro. ¹⁷ Pelegi woronin ko, Hebereri ka san keme naani ni san bisaba le ke tuun. A ka dence werew woro, ani denmusow.

¹⁸ Ka Pelegi si to san bisaba, a ka Erehu woro. ¹⁹ Erehu woronin ko, Pelegi ka san keme fla ni san kononton le ke tuun. A ka dence werew woro, ani denmusow.

† **10:25** 10.25 Pelegi koro ye ko: k'a taran. * **11:9** 11.9 Babeli: nin kuma ni kuma min focogo bora jagon fe heburukan na, o koro ye ko: pagamini.

²⁰ Ka Erehu si to san bisaba ni san fla, a ka Serugi woro. ²¹ Serugi woronin kɔ, Erehu ka san keme fla ni san wolonfla le ke tuun. A ka dence werew woro, ani denmusow.

²² Ka Serugi si to san bisaba, a ka Nahori woro. ²³ Nahori woronin kɔ, Serugi ka san keme fla le ke tuun. A ka dence werew woro, ani denmusow.

²⁴ Ka Nahori si to san mugan ni konontɔn, a ka Tera woro. ²⁵ Tera woronin kɔ, Nahori ka san keme ni san tan ni konontɔn le ke tuun. A ka dence werew woro, ani denmusow.

²⁶ Ka Tera si to san biwolonfla, a ka Iburama woro, ani dence do werɛ, min fana togo lara ko Nahori; ani Haran.

²⁷ Tera ta duruja le ye nin ye: a ka Iburama woro, ani Nahori, ani Haran. Haran ka Lutu woro. ²⁸ Haran nana sa k'a face to si ra. A tun worora Kalide jamana le ra; a fana sara yi le, Uri dugu ra.

²⁹ Iburama ni Nahori ka muso furu. Iburama ta muso togo tun ye ko Sarayi, Nahori ta muso togo tun ye ko Milika; Milika tun ye Haran denmuso le ye. A denmuso do werɛ tun togo ye ko Isika. ³⁰ Sarayi tun te se ka den woro; o kosɔn den ma ke ale fe.

³¹ Ayiwa, Tera k'a dence Iburama ta, ani Lutu, a dence Haran dence, ani a buranmuso Sarayi, Iburama ta muso; o bɔra Uri, Kalide jamana ra, ka taga sigi Kanaana jamana ra. O tagara se fo Karan, ka sigi o yoro ra. ³² Tera si bee lajennin kera san keme fla ni san looru. O kɔ, a sara Karan mara ra.

12

Ala kumana Iburama fe

¹ Ayiwa, lon do, Matigi Ala kumana Iburama fe, ko: «Iburama, bo i ta jamana ra, bo i faso ra, bo i face ta lu konɔ; ne bena jamana min yira i ra, i bena taga sigi o jamana le ra.

² Ne bena i ke siya caman fa ye, ka baraka don i ra; ne bena i togo bonya,

k'a to mogow ye baraka soro i sababu ra.

³ Ni mogow minw ka i minako ja, ne bena baraka don olugu ra.

Ni mogow min ka i minako juguya, ne bena o tigi danga.

Dugukolo gbaw bee bena baraka soro ne Ala fe, ele le sababu ra.»

⁴ Iburama wurira ka taga i n'a fo Matigi Ala k'a fo a ye cogo min na. Lutu fana tagara ni a ye. Iburama bora Karan mara ra k'a si to san biwolonfla ni looru. ⁵ Iburama k'a muso Sarayi ta, ani a korocɛ dence Lutu, ani a borofenw bee, ani a ta baaradenw bee, ani a tun ka fen o fen soro Karan mara ra. O bora ka taga se Kanaana jamana ra.

⁶ A donna Kanaana jamana konɔ ka taga se fo yoro do ra, min be wele ko Sikemu, fo More ta yirisunba yoro ra. O wagati ra, Kanaanakaw tun be Kanaana jamana ra.

⁷ Matigi Ala k'a yere yira Iburama ra, k'a fo a ye ko: «Ne bena nin jamana di i ta duruja le ma.» Iburama ka sarakabonan do lalaga o yoro ra Matigi Ala ye, Ala min tun k'a yere yira a ra. ⁸ Iburama bora o yoro ra ka taga kuruyorow ra, Beteli dugu tereboyanfan na. A k'a ta fanibonw lo Beteli dugu ni Ayi dugu ce. Beteli tora terebenyanfan na, ka Ayi dugu to tereboyanfan na. A ka sarakabonan do werɛ lalaga o yoro ra Matigi Ala ye, ka Ala togo wele k'a bato. ⁹ Iburama nana bo o yoro ra, ka taga ja a ta tagama ra. A nana jamana woroduguyanfan fe.

Iburama tagara Misiran jamana ra

¹⁰ Ayiwa, o wagati ra, kongow benna jamana kan. Iburama tagara Misiran, ko a be taga wagati do ke yi, sabu kongow tun juguyara jamana ra kosebe. ¹¹ O donto Misiran, Iburama k'a fo a muso Sarayi ye ko: «Ne k'a lon ko i ce ka ji. ¹² O ra, ni Misirankaw nana i ye, o bena a fo ko ne ta muso le be i ye. O bena ne faga, ka ele to yi, janko ka i

ta. ¹³ O koson ne be i daari ko ni an sera yi, i y'a fo ko i ye ne dogomuso le ye, janko o ye ne minako ja i koson, o kana ne faga.»

¹⁴ Iburama ni a muso sera Misiran minke, Misirankaw k'a ye ko a muso ce ka ni fo ka teme. ¹⁵ Masace Farawona ta mogobaw fana ka Sarayi ye; olugu tagara a ceɓa lakari Farawona ye kosebe. O tagara Sarayi ta ka taga ni a ye Farawona ta so. ¹⁶ Masace ka Iburama minako ja Sarayi koson. A ka sagaw ni baw ni misiw ni faliw ni baaraden cemanw ni a musomanw di Iburama ma; a ka falimusow ni jogomew fana di a ma. ¹⁷ Nka Matigi Ala ka torobaw lase Farawona ni a ta somogow ma Iburama ta muso Sarayi koson.

¹⁸ Farawona k'a ye ten minke, a dimina; a ka Iburama wele, k'a fo a ye ko: «I ka mun le ke ne ra tan? Mun na i m'a fo ne ye ko i ta muso lo? ¹⁹ Mun koson i ko ne ma ko i dogomuso lo, k'a to ne k'a ta k'a ke ne muso ye? I ta muso ye nin ye, a mina ka taga ni a ye!»

²⁰ Farawona k'a fo a ta mogow ye ko o ye Iburama ni a muso labo Misiran jamana ra, o ni o borofenw bee.

13

Lutu faranna ka bo Iburama ko

¹ Iburama bora Misiran ka taga Kanaana jamana woroduguyanfan fe, ani a muso, ani fen o fen tun be a ta ye; a belenden Lutu fana tun be ni a ye.

² Beganw, ani warigbe, ani sanin caman tun be Iburama fe. ³ A bora Kanaana jamana woroduguyanfan fe, ka taga fo Beteli; a tun ka fanibon lo yoro min na folofolo, Beteli ni Ayi dugu ce, a tagara se fo o yoro ra; ⁴ a tun konna ka sarakabonan do lo o yoro le ra. A sera o yoro ra minke, a ka Matigi Ala togo wele, k'a bato.

⁵ Lutu min tun be ni Iburama ye, sagaw ni baw, ani misiw, ani fanibon caman tun be ale fana fe. ⁶ O koson, yoro dogoyara o fla ma, sabu o borofenw tun ka ca kosebe; o fla bee tun te se ka kun yoro kelen na. ⁷ O le kera sababu ye k'a to lon do, kere do wurira Iburama ta sagagbenbagaw ni Lutu ta sagagbenbagaw ce, yoro ko ra. O y'a soro Kanaanakaw ni Perezikaw fana tun be jamana ra yi. ⁸ Iburama k'a ye ten minke, a ko Lutu ma ko: «Sabari, an kana a to kere ye wuri ne ni ele ce, walama ne ta sagagbenbagaw ni ele ta sagagbenbagaw ce, sabu anw ye balemaw le ye. ⁹ Jamana ka bon. Nin bee le te yoro ye wa? A to an ye faran. Ni numanboroyanfan ka ben i ma, i ye taga yi; ne be taga kininboroyanfan fe; ni kininboroyanfan fana ka ben i ma, i ye taga yi, ne be taga numanboroyanfan fe.»

¹⁰ Lutu k'a ja korota ka Zuriden ko kenegbeba fe; ji tun ka ca o yoro ra. Tuma min na Matigi Ala tun ma Sodomu dugu ni Gomori dugu halaki ban, o yoro tun ce ka ni, ka taga se fo Sowari; a tun be i ko Matigi Ala ta yiritupuman, i ko Misiran jamana. ¹¹ Ayiwa, Lutu ka o ye minke, a ka Zuriden ko kenegbe bee ta a yere ta ye, ka gbara ka taga fo tereboyanfan na. O faranna jagon na o cogo le ra. ¹² Iburama sigira Kanaana jamana ra. Lutu tagara sigi o kenegbeba dugu do ra, k'a ta fanibonw lo ka taga se fo Sodomu; ¹³ k'a soro Sodomu dugumogow tun ka jugu. O tun be jurumun caman ke, ka Matigi Ala hake ta.

Ala kumana Iburama fe tuun

¹⁴ Lutu farannin ko ka bo Iburama ko, lon do Matigi Ala ka a fo Iburama ye ko: «Iburama, i ja korota san fe; i be yoro min na, to yi ka fleri ke sahiliyanfan fe, ani woroduguyanfan fe, ka fleri ke tereboyanfan na, ani terebenyanfan na. ¹⁵ I ja be jamana min bee ra tan, ne bena o di ele ni i ta duruja ma, k'a ke aw ta ye wagati bee. ¹⁶ Ne bena i ta duruja caya k'a ke i ko dugukolo kenken. Ni mogow be se ka dugukolo

kenken bɛɛ jate, o tuma i ta duruja fana bɛna se ka jate. ¹⁷ Wuri ka jamana yaala, k'a janya ni a bonya fɛ, sabu ne bɛ nin jamana di i ma.»

¹⁸ Iburama k'a ta fanibonw wuri, ka na sigi Mamire ta yirisunba yɔrɔ ra; o yɔrɔ bɛ Heburɔn kerɛ fɛ. A ka sarakabɔnan dɔ werɛ lɔ o yɔrɔ ra Matigi Ala tɔgɔ ra.

14

Iburama ka Lutu bɔsi

¹ Ayiwa, wagati min na Amurafɛli tun ye Sinehari jamana masacɛ ye, Ariyɔki tun ye Elasari dugu masacɛ ye, Kedolamɛri tun ye Elamu jamana masacɛ ye, Tidɛli tun ye Goyimu jamana masacɛ ye, ² o wagati ra o masacɛ naani jɛna ka taga Sodɔmu dugu masacɛ kerɛ, min tɔgɔ ye ko Bera, ani Gomɔri dugu masacɛ min tɔgɔ ye ko Birisa, ani Adima dugu masacɛ min tɔgɔ ye ko Sinabu, ani Seboyimu dugu masacɛ min tɔgɔ ye ko Semeberɛ, ani Bela dugu masacɛ; Bela dugu le nana kɛ Sowari ye. ³ O masacɛ looru bɛɛ fana tun tagara jɔgɔn lajɛn Sidimu kenɛgbɛ kan. Kɔgɔji sanin bɛ o yɔrɔ le ra bi.

⁴ O masacɛ looru bɛɛ tun bɛ masacɛ Kedolamɛri ta fanga kɔrɔ kabini san tan ni fla. A san tan ni sabanan, o murutira. ⁵ O kosɔn a san tan ni naaninan, Kedolamɛri ni masacɛ minw tun bɛ ni a ye, olugu wurira o kama. Kedolamɛri ni a jɛnjɔgɔnw tun ka Refayikaw kerɛ ka se o ra; o kera Asiterɔti Karinayimu dugu yɔrɔ ra. O tun ka Zuzikaw kerɛ ka se olugu fana ra; o kera Hamu dugu yɔrɔ ra. O tun ka Emitikaw kerɛ ka se o ra; o kera Sawe Kiriyatayimu dugu yɔrɔ ra. ⁶ O tun ka Hɔrikaw kerɛ ka se o ra o yerɛ ta kuruyɔrɔw ra, min ye Seyiri kuruyɔrɔw ye, ka o gbɛn ka taga se fɔ Eli Paran, kongokolon kerɛ fɛ. ⁷ O kɔ, o tun sekɔra ka na ɛni Misipati dugu kɔnɔ; o dugu tɔgɔ le ye fana ko Kadɛsi. O yɔrɔ ra, o tun ka Amalekikaw kerɛ, ka se o ra o ta mara bɛɛ ra, ani Amɔrikaw; olugu tun siginin bɛ Hasason Tamari dugu le ra.

⁸ Ayiwa, Sodɔmu dugu masacɛ ka o ye minke, ale wurira ka na o kama, ani Gomɔri dugu masacɛ, ani Adima dugu masacɛ, ani Seboyimu dugu masacɛ, ani Bela dugu masacɛ; o dugu tɔgɔ le ye fana ko Sowari. O masacɛw nana lɔ kerɛ kama Sidimu kenɛgbɛ ra, ⁹ ko o bɛ Kedolamɛri kerɛ, min ye Elamu jamana masacɛ ye, ani Tidɛli, min ye Goyimu jamanaw masacɛ ye, ani Amurafɛli, min ye Sinehari jamana masacɛ ye, ani Ariyɔki, min ye Elasari dugu masacɛ ye. O masacɛ naani fana nana masacɛ looru kama.

¹⁰ Ayiwa, dinga caman tun bɛ Sidimu kenɛgbɛ ra, mananji tun bɛ o bɛɛ ra. Ka o to kerɛ ra, Sodɔmu masacɛ ni Gomɔri masacɛ ni o ta mɔgɔw nana kɛ bori ye; o borito nana don o mananji dingaw ra. Minw sera ka bɔsi o ra, olugu borira ka taga kuruw fan fɛ. ¹¹ Kedolamɛri ni a nɔfɛmɔgɔw sera o ra; o ka Sodɔmu ni Gomɔri ta naforow bɛɛ cɛ ka taga ni o ye, ani o ta domunifɛnw bɛɛ. ¹² O ka Iburama kɔrɔcɛ dence Lutu fana mina ka taga ni a ye, ani a borofɛnw bɛɛ, sabu ale tun siginin bɛ Sodɔmu dugu kɔnɔ.

¹³ Mɔgɔ dɔ borito bɔra kerɛkɛyɔrɔ ra, ka na o fɔ Iburama ye; o tun bɛ Iburama wele ko Heburuce. O y'a sɔrɔ a tun bɛ Mamire ta yirisunbaw yɔrɔ ra. Mamire tun ye Amɔrika le ye. A balemaw tun ye Esikoli ni Anɛri le ye. Olugu bɛɛ tun kera Iburama jɛnjɔgɔnw ye fana.

¹⁴ Kabini Iburama k'a mɛn ko o ka a ta somɔgɔ dɔ mina, a ta baaraden minw worora a ta so, a ka olugu ra cɛfari kɛmɛ saba ni tan ni seegi labɛn kerɛ kama. O ka o masacɛw nɔgbɛn ka taga se fɔ Dan mara ra. ¹⁵ Iburama k'a ta baaradenw taran ka o kɛ jɛnkuru caman ye; o tagara ben o masacɛw kan su fɛ. Iburama ka o kerɛ, a sera o ra, ka o gbɛn ka taga se fɔ Hoba; o dugu bɛ Damasi dugu sahiliyanfan fɛ. ¹⁶ O tun ka naforo minw cɛ, a ka o bɛɛ mina o ra ka na ni a ye. A nana ni a belenden Lutu ye, ani Lutu borofɛnw bɛɛ, ani musow, ani mɔgɔ minanin tɔw bɛɛ.

Melikisedeki ka dugawu ke Iburama ye

¹⁷ Ayiwa, Iburama tagara masace Kedolameri ni a masace jɔgɔn tɔw kere minke, ka se o ra, a sekɔɔ, Sodomu masace bɔra ka taga a kunben Sawe kenegbeyɔɔ ra, min be wele ko masace ta kenegbe.

¹⁸ Ayiwa, Salemu dugu masace, min ye Melikisedeki ye, ale nana Iburama fe ni buru ye, ani duven. Ale tun ye Ala Korotaninba ta sarakalasebaga le ye. ¹⁹ A ka dugawu ke Iburama ye; a ko:

«Ala ye baraka don Iburama ra,
Ala Korotaninba,
sankolo ni dugukolo tigi.»

²⁰ A ko Iburama ma ko: «An ye Ala tando, ale min ka i juguw labla i ye.»

Iburama k'a borofenw bee yaga bo k'a di Melikisedeki ma.

Iburama banna Sodomu masace ta bonya ra

²¹ Sodomu masace nana Iburama kunben, k'a fo a ye ko: «Ayiwa, ne ta mɔgow di ne ma, i ye to ni naforow ye.» ²² Iburama k'a jaabi ko: «Ne be kari Matigi Ala ra, Ala Korotaninba, sankolo ni dugukolo tigi, ²³ ka kari, ko ne tena i borofen si ta; hali jesejuru, walama sanbara juru, ne tena o ta, janko i kana na a fo lon do ko: <Ne le ka Iburama fentigiya.> Ne yere te foyi ta. ²⁴ Kanbelenw ka min ke o ta domuni ye, o koni ye olugu ta ye; minw tagara ni ne ye kere ra, Aneri, ani Esikoli, ani Mamire, olugu fana bena o ninyoro ta.»

15*Ala k'a ta jɛnjɔgɔnya ko fo Iburama ye tuun*

¹ Ayiwa, nin kow bee ko fe, Matigi Ala k'a yere yira Iburama ra, k'a fo a ye ko: «Iburama, kana siran, ne le be i tanga fen bee ma; ne le bena barajiba di i ma fana.»

² Iburama ka Ala jaabi ko: «Dunupatigi Ala, den te ne fe. I bena mun le di ne ma min be se ka ne mako na? Ne ta baaraden Eliyezeri min bora Damasi, o le bena ke ne ta so centabaga ye.» ³ Iburama ko Ala ma tuun ko: «I ma duruja ke ne ye; ne ta baaraden min worora ne ta so, ale le bena ne cen ta.» ⁴ Matigi Ala ka Iburama jaabi ko: «I ta baaraden le tena ke i ta centabaga ye de! I yere bena den min woro co, ale le bena i cen ta.»

⁵ O ko, Ala tagara ni Iburama ye kene ma, k'a fo a ye ko: «Iburama, i na korota san fe ka lolow bee jate, ni i be se; sabu i ta duruja bena caya o cogo le ra.» ⁶ Ayiwa, Iburama lara Matigi Ala ta kumakan na, Ala k'a jate mogo terennin ye.

⁷ Matigi Ala ko a ma tuun ko: «Ne le ye Matigi Ala ye min ka i labo Uri, Kalide jamana ra, ka na nin jamana di i ma yan.» ⁸ Iburama ka Ala jaabi ko: «Dunupatigi Ala, mun le bena a to ne b'a lon ka la a ra ko nin jamana bena ke ne ta ye?» ⁹ Matigi Ala ko: «Misimuso kelen mina, ani ba musoman kelen, ani sagajigi kelen, o bee si ye ke san saba saba; tugani kelen mina fana, ani jenetugani fitini kelen.»

¹⁰ Iburama ka o fenw bee mina; a ka o faga, ka o bee kelen kelen cetige fla ye o cemance ra, ka o kunkurunw blabla ka o jasin jɔgɔn ma. A ma konow le cetige fla ye*.

¹¹ Dɔɔnin kera, duga dow nana ke jigi ye o sogow ko. Iburama tora ka o ghen. ¹² Ayiwa, terebenda surunyara tuma min na, sunogoba do ka Iburama ta. Siranyaba do barara k'a mina, ka dibi don a ma k'a lamini. ¹³ Matigi Ala ko Iburama ma ko: «Iburama, i ka kan k'a lon ko lon do i ta duruja bena taga ke lonan ye jamana were ra. O bena ke jonw le ye o jamana ra; o bena o tooro fo san keme naani. ¹⁴ Nka

* **15:10** 15.10 Fɔɔfɔɔ, mɔgow tun be o saraka suguya jɔgɔn bo, ka o ke jɛnjɔgɔnya sarati ye. O koro ye ko ni mogo min tun ma a ta layiri fa, o tigi tun be se ka faga k'a ke i ko began min cetigera. Nin ko jɔgɔn le kera fana Yere mi ta wagati ra (Yeremi 34.18).

jamana min bena o bla o jonya ra, ne bena ne ta kiti ben o jamana mɔgɔw kan; o kɔ, i ta duruja bena bɔ o jamana ra ni naforo caman ye. ¹⁵ Ele kɔni bena sa pasuma ra. I bena kɔrɔya diyabɔ, ka sɔrɔ ka sa, o bɛ i su don. ¹⁶ I ta mɔgɔw ta duruja naaninan le bena sekɔ ka na yan†, sabu yan jamana mɔgɔw, minw ye Amɔrikaw ye, olugu ta kojugu ma tɛmɛ a dan kan fɔlɔ ka se o gben ma.»

¹⁷ Ayiwa, tere nana ben ka dibiba don tuma min na, tasuma dɔ ka sisi bɔ, ka mana sogo cɛtigeninw cɛ ra. ¹⁸ O lon yere ra, Matigi Ala ka jɛnɔgɔnya* don ni Iburama ye, k'a fɔ a ye ko: «Ne bɛ nin jamana di i ta duruja le ma; k'a damina Misiran ba ra, ka taga a bla fɔ ba belebele ra, min ye Efirati ba ye. ¹⁹ O yɔrɔ ye Kenikaw ta jamana le ye, ani Kenazikaw, ani Kadimonikaw, ²⁰ ani Hetikaw, ani Perezikaw, ani Refayikaw, ²¹ ani Amɔrikaw, ani Kanaanakaw, ani Girigasikaw, ani Yebusikaw.»

16

Sumayila worocogo

¹ Iburama ta muso Sarayi tun ma den woro a ye. Ayiwa, Misiranka sunguru dɔ tun bɛ Sarayi fɛ baaradenya ra, min tɔgɔ tun ye ko Hajara. ² Lon dɔ, Sarayi ko Iburama ma ko: «Iburama, a fɛ, Matigi Ala ka ne kɛ denworobari ye. Sabari ka jɛn ni ne ta baaraden sunguru ye; a bɛ se ka kɛ ko ale bena den sɔrɔ ne ye*.»

Iburama sɔnna Sarayi ta kuma ma.

³ Ayiwa, Iburama muso Sarayi k'a ta baaraden Misiranka sunguru ta o cogo le ra k'a di a cɛ Iburama ma, k'a kɛ a muso ye. O y'a sɔrɔ Iburama tun ka san tan le kɛ Kanaana jamana ra. ⁴ Iburama jenna ni Hajara ye; Hajara nana kɔnɔ ta. Kabini a k'a ye ko ale ka kɔnɔ ta, a ka kɛ ɲadonya kɛ ye a matigimuso ra, k'a dɔgɔya. ⁵ Sarayi k'a ye ten minke, a k'a fɔ Iburama ye ko: «Iburama, Hajara bɛ ɲadonya min kɛra ne ra sisan, ele le ye o sababu ye. Ne le ka ne ta baaraden di ele ma; ale nana a ye ko a ka kɔnɔ ta minke o, sisan ale bɛ ne kɛra dɔgɔyafen ye. Ayiwa, Matigi Ala le bena o kiti tige an ni ɲɔgɔn cɛ!» ⁶ Iburama ka Sarayi jaabi ko: «I ta baaraden bɛ i ta bla le ra. Fɛn min ka i diya, i ye o kɛ a ra.»

O fɔra minke, Sarayi ka kɛ Hajara tɔɔrɔ ye, fɔ a ma ɲa Hajara borira ka bɔ so kɔnɔ.

⁷ Matigi Ala ta mɛlɛkɛ ka Hajara ye kongokolon kɔnɔ, bunun dɔ kɔrɔ; o bunun bɛ Suri kongokolon sira kɛrɛ fɛ. ⁸ Mɛlɛkɛ ko: «Hajara, Sarayi ta baaraden, i bɔra min, i bɛ taga min?» Hajara ko: «Ne bɛ borira ne matigimuso Sarayi le ɲa.» ⁹ Matigi Ala ta mɛlɛkɛ ko: «Sekɔ ka taga i matigimuso fɛ, ka taga i yere majigi a ye.» ¹⁰ Mɛlɛkɛ ko: «Ne bena i ta duruja caya,

k'a kɛ fɔ mɔgɔ tɛna se ka o jate.

¹¹ A fɛ, i ka kɔnɔ ta, i bena dence woro.

I bena a tɔgɔ la ko Sumayila,
sabu Matigi Ala ka i ta jusukasikan mɛn†.

¹² O den bena kɛ i ko kongo fali;

a bena kɛ kɛrɛ ra ni bɛɛ ye,

bɛɛ bena kɛ kɛrɛ ra ni a ye fana.

A bena a ta so lɔ a danna,

ka sigi k'a mabɔ a balemaw bɛɛ ra.»

¹³ Hajara ko: «E! Ala min bɛ ne yera, yala can lo ko ne ka ale le ye tan wa?»

Matigi Ala tun kumana Hajara fɛ minke, Hajara k'a tɔgɔ wele ko: Ata Eli Royi‡.

† **15:16** 15.16 O kɔrɔ ye ko Iburama ta mamadenw ta mamadenw le bena sekɔ ka na Kanaana jamana ra lon dɔ. * **16:2** 16.2 Fɔlɔfɔlɔ, o yɔrɔ mɔgɔw fɛ ni muso tun ma den sɔrɔ, a tun b'a fɔ a cɛ ye ko a ye jɛn ni a ta baaradenmuso ye, ka den sɔrɔ muso yere nɔ ra. † **16:11** 16.11 Sumayila kɔrɔ ye heburukan na ko: Ala bɛ mɔgɔ lamɛn. ‡ **16:13** 16.13 Ata Eli Royi, o kɔrɔ ye ko: Ala min bɛ ne yera.

¹⁴ O koson Hajara tun be kolon min korɔ, o kolon togo lara fana ko Lasayi Royi ta kolonŋ. A be Kadesi dugu ni Beredi dugu ce.

¹⁵ Ayiwa, o kow ko, Hajara nana dence woro Iburama ye. Iburama ka den togo la ko Sumayila. ¹⁶ Hajara ka Sumayila woro Iburama ye, ka Iburama si to san biseegi ni san wɔɔɔ.

17

Ala ka jɛnɔgɔnya don ni Iburama ye

¹ Ayiwa, Iburama nana san bikɔnɔntɔn ni kɔnɔntɔn soro tuma min na, Matigi Ala k'a yere yira a ra, k'a fo a ye ko: «Ne le ye Ala Sebɛtigi ye. Tagama ne na korɔ, ka ke mogɔ jusukungbenin ye. ² Ne bɛna ne ta jɛnɔgɔnya* don ni i ye, ka i ta duruja caya kosebe.»

³ Iburama ka o men minke, a k'a kinbiri gban k'a na biri dugu ma, ka Ala bato. Ala kumana a fe tuun ko: ⁴ «Ne be jɛnɔgɔnya min don ni i ye, o ye nin ye: I bɛna ke siya caman face ye. ⁵ I togo tena ke Iburama ye tuun. I bɛna wele sisan ko Iburahima; sabu ne bɛna i ke siya caman bemace ye*. ⁶ Ne bɛna i ta denw caya kosebe. I ta denw bɛna ke siya caman le ye; masace caman bɛna bo i ta siyaw ra. ⁷ Ne bɛna to ne ta jɛnɔgɔnya ra ni i ye, ani i ta duruja min o min bɛna na i ko fe; o jɛnɔgɔnya bɛna to ne ni olugu bee ce, wagati bee. O bɛna ke jɛnɔgɔnya wuribari le ye. O le sababu ra ne bɛna ke i ta Ala ye; i ta duruja minw bɛna na i ko fe, ne be ke olugu fana ta Ala ye. ⁸ I be lonanya ra jamana min na bi, ne bɛna o jamana di i ma, ani i ta duruja minw bɛna na i ko fe. O ye Kanaana jamana bee ye; ne bɛna o di o ma, k'a ke o ta ye wagati bee; ne bɛna ke o ta Ala ye.»

Ala ka kenɛsigiri yira Iburahima ra

⁹ Ala ko Iburahima ma ko: «Ele kɔni ka kan ka ne ta jɛnɔgɔnya* sira tagama, ani i ta duruja minw bɛna na i ko fe, o bee ka kan k'a tagama o ta wagatiw ra, tuma bee. ¹⁰ Ayiwa, aw ka kan ka ne ta jɛnɔgɔnya sira tagama. O jɛnɔgɔnya ka kan ka to ne ni aw ce wagati bee, ele ni i ta duruja min bɛna na i ko fe. Ayiwa, o jɛnɔgɔnya tagamasiyen ye nin ye, ko aw ra ceden bee ka kan ka kenɛsigi. ¹¹ Aw ka kan ka kenɛsigi ka o ke jɛnɔgɔnya tagamasiyen ye ne ni aw ce. ¹² Ceden bee ka kan ka kenɛsigi a worolon tere seeginan na; a bɛna ke ten le i ta duruja bee ra wagati bee. Jon minw worora i ta so, walama i ka minw san ka bo siya were ra, siya min te i ta siya do ye, olugu bee ka kan ka kenɛsigi fana.

¹³ «O cogo ra, jon minw worora i ta so, ani i ka minw san, o bee ka kan ka kenɛsigi. Ni o kera, ne ta jɛnɔgɔnya tagamasiyen bɛna ke aw farisogo ra, ka ke jɛnɔgɔnya wuribari ye. ¹⁴ Ni ceden min ma kenɛsigi, ka o no ke a farisogo ra, o ka kan ka faran ka bo a ta jamanamogow ce ra, sabu a ka ne ta jɛnɔgɔnya cen.»

Ala ka layiri ta Sarayi ye

¹⁵ Ayiwa, o ko, Ala k'a fo Iburahima ye tuun ko: «I kana i ta muso Sarayi wele tuun ko Sarayi. Sisan a togo bɛna la ko Saran†. ¹⁶ Ne bɛna baraka don a ra, k'a to a ye den woro i ye. Ne bɛna baraka don a ra k'a ke siya caman bamuso ye. Siya dow ta masacew bɛna bo a ta duruja ra.»

¹⁷ Iburahima ka o men minke, a k'a kinbiri gban k'a na biri dugu ma ka Ala bato. A yerekora k'a fo a yere kono ko: «Mogɔ min ka san keme soro, o be se ka den soro cogo di? Saran fana ye san bikɔnɔntɔn; ale bɛna den woro cogo di tuun?» ¹⁸ A k'a fo Ala ye ko: «A to Sumayila le ye si soro.»

§ 16:14 16.14 Lasayi Royi, o korɔ ye ko: Ala panaman be ne yera. * 17:5 17.5 Iburahima korɔ ye ko: jama caman bemace. † 17:15 17.15 Saran korɔ ye heburukan na ko: masace denmuso.

¹⁹ Nka Ala k'a jaabi ko: «Ale tɛ dɛ! I ta muso Saran le bɛna dɛncɛ woro i ye. I bɛna a tɔgɔ la ko Isiyaka. Ne bɛna to jɛnɔgɔnya ra ni ale ye, ani a ta duruja min bɛna na a kɔ fɛ; o bɛna kɛ jɛnɔgɔnya wuribari le ye.

²⁰ «Min ye Sumayila ta ye, i ka min daari ale ta ko ra, ne bɛna o kɛ i ye. Ne bɛna baraka don a ra, ka den caman di a ma, k'a ta duruja caya kɔsɛbɛ. A bɛna masaden tan ni fla le woro. Ne bɛna a kɛ siya caman face ye. ²¹ Saran bɛna Isiyaka min woro i ye san wɛrɛ jɔgɔntumasi, ne bɛna to jɛnɔgɔnya ra ni ale le ye.»

Ibrahim ni a ta mɔgɔw ta kɛnɛsigiri

²² Ala kumana ni Ibrahim ye ka ban tuma min na, a bɔra Ibrahim kɔrɔ ka yɛlɛn san fɛ.

²³ Ayiwa, o lon yɛrɛ ra, Ibrahim ka Sumayila kɛnɛsigi; jɔn minw worora a ta so, ani a tun ka minw bɛɛ san, a ka olugu bɛɛ kɛnɛsigi. Cɛden o cɛden tun bɛ a ta so kɔnɔ, Ibrahim ka olugu bɛɛ kɛnɛsigi, i n'a fɔ Ala tun k'a fɔ a ye cogo min na.

²⁴ Ibrahim yɛrɛ kɛnɛsigira k'a si to san bikɔnɔntɔn ni kɔnɔntɔn. ²⁵ A dɛncɛ Sumayila kɛnɛsigira k'a si to san tan ni saba. ²⁶ Ibrahim ni a dɛncɛ Sumayila bɛɛ kɛnɛsigira o lon kɛlɛn na, ²⁷ ani cɛ o cɛ tun bɛ Ibrahim ta so; jɔn minw worora a ta so, ani a ka minw san ka bɔ siya wɛrɛw ra, o bɛɛ kɛnɛsigira ni a ye o lon na.

18

Ala ko Saran bɛna dɛncɛ woro

¹ O kow kɔ, Matigi Ala k'a yɛrɛ yira Ibrahim ra tuun Mamire ta yirisunbaw kɔrɔ. Ibrahim tun siginin bɛ a ta fanibon da ra, teregban papa fɛ. ² A nana a ja kɔrɔta minke, a barara ka cɛ saba ye. A teliyara ka bɔ a ta fanibon kɔrɔ ka taga o kunbɛn, ka biri ka o fo ni bonya ye. ³ A ko o ra kɛlɛn ma ko: «Ne matigice, ni aw tun bɛ sɔn ka sabari ka lɔ aw ta jɔncɛ kɔrɔ dɔɔnin, o tun bɛna kɛ bonyaba le ye ne fɛ. ⁴ Aw y'a to o ye na ni ji dɔɔnin ye ka na aw senw ko, aw ye nɛnɛkiri yirisuma ra yan dɔɔnin. ⁵ Ne bɛna taga domuni fitini jini ka na o di aw ma, janko aw ye o domu ka baraka dɔɔnin don aw yɛrɛ ra, aw bɛ sɔrɔ ka taga aw ta tagama fɛ. O le kosɔn Ala k'a to aw temena aw ta jɔncɛ kɔrɔ yan.»

O ka Ibrahim jaabi ko: «Ayiwa, a kɛ ten.»

⁶ Ibrahim teliyara ka don a ta fanibon kɔnɔ Saran nɔ fɛ, k'a fɔ a ye ko: «Teliya ka mugu tɛntɛnnin minan ja saba suma, k'a nɔɔni k'a kɛ nɔmi ye.»

⁷ A borira ka taga a ta misiwɛrɛ ra, ka taga misiden janaman tɔrɔnin dɔ mina, ka o di a ta baarden dɔ ma. Ale ka o faga ka o labɛn joona. ⁸ O kɔ, a nana ni nɔnɔkumu ni nɔnɔkɛnɛ ye, ani o misiden sogo tobinin, ka na o sigi cɛ saba kɔrɔ; ale yɛrɛ ka lɔ o kɛrɛ fɛ, yirisuma ra. O cɛ saba ka domuni kɛ. ⁹ O ka Ibrahim jininka ko: «I ta muso Saran bɛ min le?» A ko: «A bɛ fanibon kɔnɔ yan.»

¹⁰ O ra kɛlɛn ko: «Sigiya t'a ra, ne bɛna sekɔ ka na i fɛ yan san wɛrɛ jɔgɔntumasi; o tuma i ta muso Saran bɛna dɛncɛ sɔrɔ.» Saran tun bɛ o kuma mɛnna, k'a siginin to fanibon donda ra a cɛ kɔ fɛ.

¹¹ O wagati ra Ibrahim ni Saran tun kɔrɔra kɔsɛbɛ. Denworo wagati fana tun temena Saran kan.

¹² Ayiwa, Saran ka o mɛn minke, a yɛrɛkora a yɛrɛ kɔnɔ. A ko: «Ne kɔrɔninba nin bɛna mun nafa le sɔrɔ cɛko ra tuun fɔ ka na den woro? Ne matigice fana kɔrɔnin lo.» ¹³ Matigi Ala k'a fɔ Ibrahim ye ko: «Mun kosɔn Saran yɛrɛkora k'a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ ko yala ale kɔrɔninba nin bɛ se ka den woro can na wa? ¹⁴ Fɛn juman le bɛ se ka gbɛleya fɔ ka Matigi Ala kapa? San wɛrɛ jɔgɔntumasi, ne bɛna na i fɛ yan; o tuma Saran bɛna dɛncɛ sɔrɔ.»

¹⁵ O kuma fɔra minke, Saran siranna; a ma sɔn ka lɔ a ra. A ko: «Ne ma yɛrɛko dɛ!» A ka o fɔ sabu a tun siranna. Matigi Ala ko: «I yɛrɛkora yɛrɛ le.»

Ibrahimia ka Ala daari Sodomu koson

¹⁶ Ayiwa, o ko, o ce saba wurira ko o be taga. O ka Sodomu dugu fan fe. Ibrahimia wurira ka taga o blasira. ¹⁷ Matigi Ala ko: «Ne bena min ke Sodomu ni Gomori ra, yala ne be se ka o dogo Ibrahimia ma wa? ¹⁸ Sabu sigiya t'a ra, Ibrahimia bena ke siyaba le ye, ani siya fangatigi. Dugukolo siyaw bee bena baraka soro ale le sababu ra. ¹⁹ Ne k'a panawoloma, janko a ye a fo a ta denw ye, ani a ta somogo minw bena na a ko fe, ko o ye Matigi Ala ta sira tagama ka ja, ka tagama terrenninya ni can kan. Ni o kera, ne Matigi Ala ka fen minw layiri ta Ibrahimia ye, ne bena o ke a ye.»

²⁰ Ayiwa, Matigi Ala ko Ibrahimia ma ko: «Sodomu dugumogow, ani Gomori dugumogow jarkikan cayara; o ta jurumunw cayara kosebɛ. ²¹ O koson ne bena jigi ka taga a fe, ni i y'a soro ko min bee be fora o ta ko ra, o b'a kera o cogo yere le ra; walama ni a fana kera ko o te, ne bena o lon.»

²² O cew bora Ibrahimia koro, ka taga Sodomu dugu fan fe. Nka Ibrahimia belen lonin tora Matigi Ala ja koro. ²³ A gbarara ja fe k'a fo Ala ye ko: «Matigi Ala, yala i be son ka mogonuman ni mogojugu bee halaki jagon fe wa? ²⁴ I n'a soro ko mogonuman bilooru be dugu kono. Yala i be son ka olugu fana halaki wa? I tena yafa dugu bee ma o mogonuman bilooru koson wa? ²⁵ Ka mogonuman ni mogojugu bee halaki jagon fe, walama ka mogonuman ni mogojugu bee sara ke kelen ye, ne k'a lon ko i te son o ko jagon ma fiyewu. O tuma ele min be dunupamogow bee ta kiti tige, ele le tena se ka konuman ni kojugu lon ka bo jagon na wa?»

²⁶ Matigi Ala ka Ibrahimia jaabi ko: «Ni ne ka mogonuman bilooru soro Sodomu dugu kono, ne be yafa dugu bee ma, o mogonuman bilooru koson.»

²⁷ Ibrahimia k'a fo Ala ye tuun ko: «Sabari k'a to ne ye kuma tuun, ne min te foyi ye ni buguri ni bugurigbe te.» ²⁸ A ko: «Matigi, i n'a soro ko dugu mogonumanw tena mogo bilooru bo. Mogo looru be se k'a jen. Ayiwa, ni mogo looru doron ka mogo bilooru jen o, o mogo looru koson i bena dugu bee halaki wa?» Matigi Ala ko: «Ni ne ka mogonuman binaani ni looru soro dugu kono, ne tena dugu halaki o mogonuman binaani ni looru koson.» ²⁹ Ibrahimia kumana Ala fe tuun, ko: «I n'a soro ko dugu mogonumanw tena teme mogo binaani kan.» Matigi Ala ko: «O mogo binaani koson, ne tena foyi ke dugu ra.» ³⁰ Ibrahimia ko tuun ko: «Matigi, i kana dimi ne koro. Ne bena kuma tuun: ni a sorora ko dugu mogonuman bee tagara ke mogo bisaba le ye do?» Ala ko: «Ni ne ka mogonuman bisaba soro yi, ne tena foyi ke dugu ra.» ³¹ Ibrahimia ko: «Matigi, sabari k'a to ne ye kuma tuun: i n'a soro ko dugu mogonuman bena dan mogo mugan le ma. Ni a kera o ye do?» Matigi Ala ko: «Ne tena dugu halaki o mogo mugan koson.» ³² Ibrahimia ko: «Matigi, sabari, i kana dimi ne koro; ne ta kuma bena dan nin le ma: ayiwa, ni dugu mogonuman bee nana ke mogo tan le ye do?» Matigi Ala ko: «Ne tena dugu halaki o mogo tan koson.»

³³ Matigi Ala banna kuma ra ni Ibrahimia ye minke, a tagara. Ibrahimia sekora ka taga a ta so.

19*Sodomu dugu ni Gomori dugu ta ko*

¹ Ayiwa, o meleke fla tagara se Sodomu o lon wulada fe. Lutu tun siginin be dugu donda ra*. A ka o ye minke, a wurira ka taga o kunben. A k'a kinbiri gban, k'a ja biri dugu ma ka o fo ni bonya ye. ² A ko: «Ne matigicew, aw ye sabari ka na jigi aw ta jonce ta so, janko ne ye ji di aw ma, aw ye aw senw ko. O ko, aw be si yan. Aw bena wuri sini sogomada joona fe, ka taga aw ta tagama fe.» Melekew ka Lutu jaabi ko: «On-on, an bena si kene ma yan.»

* **19:1** 19.1 Dugu donda le tun ye dugu cekorobaw, ani a pamogow ta jagonyeyoro ye, ani barokoyoro, ani kititigeyoro.

³ Nka Lutu kumana o fe k'a gbeleya, fo o tagara ni a ye ka taga jigi a ta so. A ka domuniba laben o ye, ka burufunubari ke o ye. O ka domuni ke.

⁴ Doonin kera, Sodomu dugumogow nana bon lamini, k'a soro lonanw yere tun ma la folo. Denmisen o, mogokoroba o, o bee le tun nana. ⁵ O ka Lutu wele k'a fo a ye ko: «Mogo minw nana i fe bi su fe, o be min le? O labo yan, an be jen ni o ye.»

⁶ Lutu bora ka na o ko kene ma, ka bon dasogo lonanw da ra yi. ⁷ A ko mogow ma ko: «Ne balemaw, aw ye sabari, aw kana son nin kojugu jagon ma. ⁸ Ne denmuso fla be yan, o si ma ceko lon folo; ne bena olugu labo aw fe kene ma yan. Ni fen o fen ka aw diya, aw ye o ke olugu ra. Aw kana foyi ke nin mogow ra; sabu o nana jigi ne ta so le.» ⁹ Mogow k'a fo Lutu ye ko: «Ele ye bo yi de!» Dow ko: «Aw ye ce nin fle de! Ale min ye lonan ye, ale nana ke ko a be sariya yira an na sisan!»

O k'a fo Lutu ye ko: «Ni i ma bo an na sisan, an bena min ke ele ra, o bena juguya ni i ta lonanw yere ta ye.» O ka Lutu joni ka bo yi fanga ra, ka gbara ko o be da kari.

¹⁰ O tuma ra, meleke fla ka da yeke ka Lutu mina k'a ladon bon kon, ka da sogo.

¹¹ Mogo minw bee tun be bonda ra, melekew ka olugu bee fiyen; k'a ta denmisenw na ka taga a bla mogokorobaw ra, o bee. A kera ten, o ka da yoroni ka dese.

¹² Meleke fla k'a fo Lutu ye ko: «Mogo o mogo ye i ta mogo ye yan, i burancew, i dencew, i denmusow, mogo o mogo ye i ta mogo ye yan, o bee labo dugu nin kon.

¹³ An bena nin dugu bee halaki le; sabu o be nin dugumogow jarkira kojugu minw na, o jarkikow cayara ka teme a dan kan Matigi Ala na kor. O koson Matigi Ala ka an ci ka na dugu halaki.»

¹⁴ Ayiwa, Lutu bora ka taga kuma a burancew fe, minw tun bena a denmusow furu; a ko o ma ko: «Aw ye wuri, an ye taga ka bo dugu nin kon, sabu Matigi Ala bena dugu halaki!» Nka a kera a burancew na na i ko Lutu be toron le kera o fe.

¹⁵ Keneboda fe, melekew kumana Lutu fe tuun, ka a gbeleya a ma; o ko: «Wuri, i ta muso boro mina, ani i denmuso fla minw be i fe yan, janko kiti min bena ben nin dugu kan, aw fana kana na halaki o kiti ra ni o ye.»

¹⁶ Ayiwa, melekew nana a ye ko o te teliyara minke, o ka Lutu mina a boro ma, ani a muso, ni a denmuso fla. Melekew bora ni o ye ka taga o bla dugu ko fe; sabu Matigi Ala tun b'a fe ka o tanga.

¹⁷ O bonin ko dugu kon, meleke kelen ko Lutu ma ko: «Aw ye bori ka aw yere kisi. Aw kana fleri ke ko fe, aw fana kana lo kenegbeba nin yoro si ra. Aw ye bori ka taga fo kuruw fan fe, janko aw kana halaki.»

¹⁸ Lutu ko: «E! Matigi, an tena se ka o yoro sor. ¹⁹ Aw makarira an na, aw pana an ma ka an kisi ka na se fo yan; nka an koni tena se ka bori ka se fo kuruw yoro ra, sabu sani an ye se yi, cenri bena ke, anw fana bena halaki. ²⁰ Dugu do fle nin ye, o yoro man jan. An be se ka bori ka se o ma, ka taga dogo yi; o dugu fana man bon. E! Aw ye sabari k'a to an ye taga dogo o dugudennin na, janko an ye kisi. Duguba te o. Aw y'a to an ye taga an yere kisi o yoro ra.» ²¹ Meleke ko: «Ne be o kelen fana ke aw ye tuun. I ka dugu min ko fo, ne tena o halaki. ²² Aw ye teliya ka taga dogo yi, sabu ni aw ma se yi, ne tena se ka foyi ke.»

O le koson o dugu togo nana la ko Sowari†.

²³ Teresun wurituma le kera Lutu dontuma ye Sowari dugu kon. ²⁴ O tuma ra Matigi Ala ka kiribi ni tasma lajigi Sodomu dugu ni Gomori dugu kan i ko sanji. Matigi Ala yere le tun ka o ke. ²⁵ A ka o duguw bee jeni, ani o kenegbe bee, ani a dugumogow bee, ani a yirisunw bee.

²⁶ Ayiwa, o tagato, Lutu ta muso k'a kofle; a yelemana ka ke kogokuru ye.

²⁷ Ayiwa, o dugusagbe sogomada joona fe, Iburahima tun kumana ni Matigi Ala ye yoro min na, a wurira ka taga o yoro kelen na. ²⁸ A k'a na korota ka fleri ke Sodomu

† 19:22 19.22 Sowari koro ye ko: fitini.

ni Gomɔri duguw fan fɛ, ani o yɔrɔ kenɛgbɛba bɛɛ ra. A ka sisiba dɔ wuritɔ ye ka bo yi i ko dibiba dɔ sisi.

²⁹ Lon min Ala tun bɛ o kenɛgbɛba ta duguw halakira, a hakiri tora Iburahima ra; o kosɔn a ka Lutu kisi ka bɔ tasuma ra. Lutu tun tagara sigi o dugu minw na, o tasuma le ka o duguw bɛɛ halaki.

Lutu ni a denmuso fla ta ko

³⁰ Ayiwa, Lutu ma sɔn ka to Sowari dugu kɔnɔ. A bɔra ka taga sigi kuruw fanfeyɔrɔ dɔ ra, sabu a tun bɛ siranna. A tagara to kuruwo dɔ ra, ale ni a denmuso fla.

³¹ Lon dɔ, Lutu denmuso kɔrɔba k'a fɔ a dɔgɔmuso ye ko: «An face kɔrɔra; cɛ fana tɛ yan min bɛ se ka an furu i n'a fɔ a bɛ kɛ yɔrɔ tɔw ra cogo min na. ³² A to an ye duven di an face ma, a y'a min ka panamini. Ni o kera, an bɛ la ni a ye, janko an ye den sɔrɔ, k'a to an face ta siya kana tunu.»

³³ O lon su fɛ, o ka duven di o face ma, a k'a min fɔ ka panamini; kɔrɔmusoman ka taga la ni a ye o lon su fɛ. Face m'a latuma lɔn, a m'a wurituma lɔn fana. ³⁴ Dugu gbera minkɛ, kɔrɔmusoman ko dɔgɔmusoman ma ko: «Su ra ne lara ni an face ye. Bi su fɛ an ye duven dɔ wɛrɛ di a ma tuun, a y'a min fɔ ka panamini; ele ye taga la ni a ye, janko i ye den sɔrɔ, k'a to an face ta siya kana tunu.»

³⁵ O lon su fɛ, o ka duven di o face ma tuun, a k'a min fɔ ka panamini. Dɔgɔmusoman ka taga la ni a ye. Faceman m'a latuma lɔn, a m'a wurituma lɔn fana.

³⁶ Ayiwa, denmuso fla nana kɔnɔ ta o face Lutu fɛ o cogo le ra. ³⁷ Kɔrɔmusoman nana dence woro; a k'a tɔgɔ la ko Mohabu‡. Ale le kera Mohabukaw bɛmace ye ka na se fɔ bi ma. ³⁸ Dɔgɔmusoman fana nana dence woro; a k'a tɔgɔ la ko Beni Ami§. Ale le kera Amɔnkaw bɛmace ye ka na se fɔ bi ma.

20

Iburahima ni Abimeleki ta ko

¹ Ayiwa, Iburahima nana bɔ a sigiyɔrɔkɔrɔ ra, ka taga sigi Kanaana jamana woroduguyanfan fɛ. A tagara sigi Kadɛsi dugu ni Suri kongokolon cɛ. O kɔ, a ka wagati dama kɛ Gerari dugu fana ra. ² Iburahima tun bɛ to k'a fɔ mɔgɔw ye ko Saran ye ale dɔgɔmuso le ye. O kera sababu ye k'a to Gerari dugu masace min ye Abimeleki ye, ale ka mɔgɔ dɔ ci ka taga Saran ta ka na a fɛ. ³ O lon su fɛ, Ala k'a yɛrɛ yira Abimeleki ra siko ra, k'a fɔ a ye ko: «Abimeleki, i bɛna sa, sabu i ka muso min mina nin ye, ko i b'a kɛ i ta ye, cɛ b'a fɛ.»

⁴ Ayiwa, o y'a sɔrɔ Abimeleki tun ma jɛn ni Saran ye fɔlɔ. A ko Ala ma siko ra ko: «Matigi, i bɛ sɔn ka ne ni ne ta siya halaki k'a sɔrɔ an ma kojugu foyi kɛ wa? ⁵ Cɛ yɛrɛ le m'a fɔ ne ye ko a dɔgɔmuso lo wa? Muso fana m'a fɔ ko ale kɔrɔcɛ lo wa? Ne kɔni ka nin ko kɛ ni jusukun gbenin le ye, ne ma jaraki!»

⁶ Ala k'a fɔ Abimeleki ye o siko kelen na ko: «Ne k'a lɔn ko i ka nin ko kɛ ni jusukun gbenin le ye, ko i ma kojugu kɛ; o kosɔn ne ma sɔn k'a to i ye jɛn ni a ye, ka ne hake ta. ⁷ Sisan cɛ nin ta muso di a ma, sabu cira lo; a bɛna Ala daari i ye janko i kana sa. Nka ni i ma a muso di a ma, i ye la a ra k'a lɔn ko i bɛna sa le, ele ni i ta mɔgɔw bɛɛ.»

⁸ Abimeleki wurira sɔgɔmada jooa fɛ; a k'a ta baaradenw bɛɛ wele, ka o kow fɔ olugu ye. Olugu ka o mɛn minkɛ, o bɛɛ siranna. ⁹ Abimeleki ka Iburahima fana wele, k'a fɔ ale ye ko: «Cɛ, ele ka mun ko le kɛ an na tan? O tuma ne ka mun kojugu le kɛ i ra fɔ ka na a kɛ i ka nin jurumun jɔgɔn lase ne ni ne ta jamana mɔgɔw ma? I kɔni ka min kɛ nin ye, o tɛ ko kɛta ye fiyewu. ¹⁰ I ka nin ko kɛ k'a la kɔrɔ juman le kan?»

‡ 19:37 19.37 Mohabu tɔgɔ kɔrɔ b'a yira ko o sunguru jenna ni a yɛrɛ face le ye ka o den woro. § 19:38 19.38 Beni Ami kɔrɔ ye ko: ne yɛrɛ ta somɔgɔ ta den.

¹¹ Iburahima ko: «Ne tun b'a miirira ko i b'a soro mogo si te siran Ala ja nin jamana ra, ko o bena ben ne kan ka ne faga ne ta muso koson. O le koson ne k'a fo ko ne dogomuso lo. ¹² O bee n'a ta, ne dogomuso lo fana. An be fa kelen na, nka an te ba kelen le ra. A kera ne muso ye fana. ¹³ O koson lon min Ala ka ne labo ne faso ra, ne k'a fo Saran ye ko: «Ne be i daari, sabari, ni an ka se yoro o yoro, a fo mogow ye ko ne ye i korocce le ye.» »

¹⁴ Abimeleki ka baw ni sagaw ni misiw, ani baaraden cemanw ni a musomanw di Iburahima ma; k'a muso Saran seko a ma. ¹⁵ A ko Iburahima ma ko: «Ne ta jamana ye nin ye i korocce, yoro min ka i diya, i ye taga sigi yi.»

¹⁶ A ko Saran fana ma ko: «A fle, ne be warigbe waga kelen di i korocce ma, ne ta kewale sara ye. O wari bena i sutara k'a yira aw ta mogow bee ra ko i ma jaraki.»

¹⁷ Iburahima ka Ala daari Abimeleki ye; Ala ka Abimeleki keneya, ani a muso, ani a ta baaraden musomanw bee. O sera ka den woro; ¹⁸ sabu Ala tun ka denworobariya bana le bla Abimeleki ni a ta somogow bee ra, Iburahima ta muso Saran minari koson.

21

Isiyaka worocogo

¹ Matigi Ala tun ka kuma min fo Saran ye, Matigi Ala hakiri tora o ra. A tun ka denko layiri min ta Saran ye, a nana o dafa a ye. ² Ala tun ka wagati min latige k'a fo Iburahima ye, o wagati sera minke, Saran ka konso ta ka dence woro Iburahima ye; o y'a soro Iburahima tun korora. ³ Ayiwa, Saran ka o dence min woro Iburahima ye, Iburahima ka o togo la ko Isiyaka. ⁴ Isiyaka woronin tere seegi, Iburahima k'a kenesigi, i n'a fo Ala tun k'a yira a ra cogo min na folofolo.

⁵ Iburahima si tun ye san keme a dence Isiyaka worowagati ra. ⁶ Saran ko: «E! Ala ka ninsondiyakoba* le ke ne ye de! Ni mogo o mogo ka nin men, o tigi bena ninsondiya yere le.»

⁷ Saran ko tuun ko: «Jon le tun be son k'a fo Iburahima ye ko Saran bena den woro fo ka sin di a ma? A ye nin ye sisan, ne ka dence woro a ye, k'a koronin to.»

Iburahima ka sira di Hajara ma

⁸ Ayiwa, den tun be korobayara ka na. O nana a dabo sin na lon min na, Iburahima ka janagbeba do ke o lon na.

⁹ Lon do, Misirankamusu Hajara tun ka dence min woro Iburahima ye, Saran ka o cenin yerekoto ye Isiyaka ma. ¹⁰ Saran k'a fo Iburahima ye ko: «Jonmuso ni a dence ghen, sabu a dence man kan ka cen ta ni ne dence Isiyaka ye.»

¹¹ O kuma digira Iburahima ra kosebe, sabu Sumayila fana tun ye a den ye. ¹² O tuma, Ala k'a fo Iburahima ye ko: «Iburahima, i kana a to nin kuma ye digi i ra, i ta baaradenmuso ni a dence koson. Ni Saran ka fen o fen jini i fe, i ye o ke a ye; sabu i yere togo bena la i ta duruja min na o bena bo Isiyaka le ra. ¹³ Nka ne bena i ta baaradenmuso dence ke siya do fana bemace ye, sabu i ta den lo.»

¹⁴ Iburahima wurira sogomada jona fe; a ka domuni di Hajara ma, ka ji ke bara do konso, ka o dulon a kamankun na. A k'a dence di a ma, ko o ye taga. A bora ka taga; nka a tagara tunu Beri Seba kongokolon yoro ra. ¹⁵ Ji nana ban bara konso minke, Hajara k'a dence to yiritunin do korocce, ¹⁶ ka taga sigi yoro were, ka metere keme jagon to a ni den ce, ko ale t'a fe k'a den sato ye. A tagara sigi o yoro ra ka to ka kasi. ¹⁷ Ala ka den kulekan men. Ala ta meleke tora san fe ka Hajara wele k'a fo a ye ko: «Hajara, mun le kera? I kana siran, sabu Ala ka den kasikan men†, k'a to yiri korocce. ¹⁸ Wuri ka den ta, i ye a boro mina. A ta duruja bena ke siyaba le ye.»

* **21:6** 21.6 Isiyaka togo korocce ye ko: ka ninsondiya. † **21:17** 21.17 Sumayila korocce ye heburukan na ko: Ala be mogo lamem.

¹⁹ Ala ka Hajara ja yeƙe, a ka kolon do ye. A tagara bara fa ji ra ka na a di den ma, a k'a min.

²⁰ Ala tora den fe. A nana koroya, ka sigi kongokolon konɔ yi. A nana ke kalanbonbagaba le ye. ²¹ A sigira kongokolon konɔ yoro do ra, o yoro togo ye ko Paran. A bamuso ka Misirankamuso do furu ka o di a ma.

Ibrahim ni Abimeleki ta jennogonya

²² O ko, lon do Abimeleki nana ni a ta kerɛkenɛnɛw kuntigi ye, min togo ye ko Pikoli, ka na kuma Ibrahim fe. A ko Ibrahim ma ko: «Ala koni be ni i ye i ta kow be ra. ²³ Ne b'a fe i ye kari Ala ra yan bi, ko ne o, ne ta denw o, ne ta mamadenw o, ko i tena an si janfa; ani ko ne ka kopuman min ke i ye, ko i fana bena o jumanya jagon le ke ne ye, ani i siginin be ne ta jamana min na lonanya ra, ko i bena o jumanya jagon ke o jamana mogow be ye fana.» ²⁴ Ibrahim ko: «Ne be kari o ra.» ²⁵ Nka Ibrahim ka Abimeleki jaraki kolon do ko ra, sabu Abimeleki ta baarden dow tun ka o kolon mina fanga ra k'a ke o ta ye. ²⁶ Abimeleki ka Ibrahim jaabi ko: «Ne m'a lon ne ta baarden juman le ka o ko ke. Ele fana tun m'a fo ne ye. Bi le ne be nin menna kura ye.»

²⁷ Ibrahim ka sagaw ni baw ni misiw di Abimeleki ma; o ka jennogonya don. ²⁸ Ibrahim ka sagagberen wolonfla bo a ta sagaw ra ka o bla danna. ²⁹ Abimeleki ko Ibrahim ma ko: «Nin saga wolonfla bokun ye mun ye ka o bla danna?» ³⁰ Ibrahim ko: «Nin saga wolonfla mina; o ye ke an seere ye k'a yira ko ne le ka kolon nin sozi.» ³¹ O le koson o ka o yoro togo la ko Beri Seba; sabu Ibrahim ni Abimeleki karira jagon ye o yoro le ra.‡

³² O karira jagon ye ten minke Beri Seba, Abimeleki ni a ta kerɛkenɛnɛw kuntigi Pikoli wurira ka seko Filisikaw ta jamana ra.

³³ Ibrahim ka tamarisun do turu Beri Seba. A ka Matigi Ala togo wele o yoro ra, k'a bato, k'a wele ko Matigi Ala banbari.

³⁴ Ibrahim tora Filisikaw ta jamana ra lonanya ra ka wagatijan ke.

22

Ala ka Ibrahim korobo k'a fle a dence ko ra

¹ Ayiwa, o kow ko fe, Ala ka Ibrahim korobo k'a fle. Ala k'a wele ko: «Ibrahim!» A ko: «Naamu.» ² Ala ko: «I dence kelenpe Isiyaka min ko ka di i ye, o mina ka taga ni a ye Moriya jamana ra; ne bena kuru do yira i ra, ni i sera yi, i b'a ke saraka jenita* ye o kuru kan.»

³ Ibrahim wurira sogomada joona fe, k'a ta fali laben, k'a ta baarden fla wele ka gban a yere ko, ani a dence Isiyaka. A bena logo min ke ka saraka jeni, a ka o ci, ka o ta, ka ke taga ye. Ala ka yoro min fo a ye, o ka o yoro sira ta. ⁴ O ka tere saba ke tagama ra. A tere sabanan, Ibrahim k'a ja korota ka yoro ye yorojan yi. ⁵ Ibrahim k'a fo baardenw ye ko: «Aw ye to yan ni fali ye. Ne ni den bena taga fo yan fe yi, ka taga Ala bato. Ni an tilara, an be kosegi ka na.»

⁶ Ibrahim ka saraka jenilogo ta, k'a ju a dence Isiyaka kun na, ka takami don fen do konɔ, ka o ni muru mina a yere boro; ka o fla tagato to jagon fe, ⁷ Isiyaka k'a fo a face ye ko: «Baba!» Ibrahim ko: «Naamu, ne dence.» Isiyaka ko: «Tasuma be an fe, logo fana be an boro; saga min bena ke saraka ye, o be min?» ⁸ Ibrahim ko: «Saga min bena ke saraka ye, Ala yere le bena o ko janabo.» O fla ka ke taga ye jagon fe.

⁹ Ala tun ka yoro min yira o ra, o tagara se yi minke, Ibrahim ka sarakabonan do lo, ka logo lala a kan. A bannin ko o ra, a k'a dence Isiyaka mina k'a siri, k'a la

‡ 21:31 21.31 Heburukan na Beri Seba korɔ ye ko: kariri ta kolon, walama ko: saga wolonfla ta kolon.

sarakabonan kan, logɔ san fɛ. ¹⁰ A k'a boro bɔ ka muru ta ko a bɛ a dence kannatige. A ko a bɛ muru la den kan na dɔrɔn, ¹¹ Matigi Ala ta meleke tora san fɛ ka pɛrɛn ko: «Ibrahim! Ibrahim!» Ibrahim ko: «Naamu.» ¹² Meleke ko: «I kana i boro se den ma dɛ! I kana foyi kɛ a ra. Sisan ne k'a lon jate ko i bɛ siran Ala ja. O koson i ma ban ka i dence kelenpe kɛ saraka ye k'a di ne ma.»

¹³ Ibrahim k'a ja munu minke, a barara ka sagajigi dɔ ye, a minanin bɛ a gban ma ka lɔ yiritunin dɔ cɛ ma. A tagara sagajigi mina ka na a faga k'a kɛ saraka jenita* ye a dence nɔ ra. ¹⁴ Ibrahim ka o yɔrɔ tɔgɔ la ko: Yawe Yire*. O koson mɔgɔw bɛ to k'a fɔ bi ko: «Ni an sera Matigi Ala ta kuru kunna, Matigi Ala yɛrɛ bɛna a panabo.»

¹⁵ Matigi Ala ta meleke tora san fɛ ka Ibrahim wele a sijaga flanan na, ¹⁶ k'a fɔ a ye ko: «Matigi Ala ta kuma ye nin ye ko: <Ne bɛ kari ni ne yɛrɛ tɔgɔ ye, ko i ka min kɛ nin ye, i ma ban ka i dence kelenpe kɛ saraka ye k'a di ne ma minke, ¹⁷ o le koson ne bɛna baraka don i ra, ka i ta duruja caya kosebe i ko lolow, ani i ko kogɔjida kenken. I ta durujaw bɛna se o juguw ra, fɔ ka o ta duguw mina o ra. ¹⁸ Dugukolo siyaw bɛɛ bɛna baraka sɔrɔ ne fɛ ele ta duruja baraka le ra, sabu i sɔnna ka ne kan mina.> »

¹⁹ O kɔ, Ibrahim ni a dence sekɔra ka taga baardenw kɔrɔ. O ka sira ta ka taga jɔgɔn fɛ Beri Seba, sabu Ibrahim tun siginin bɛ Beri Seba le.

Nahɔri ta denw

²⁰ Ayiwa, o kow bɛɛ kɔ fɛ, o nana a fɔ Ibrahim ye ko Milika fana ka dencew sɔrɔ Ibrahim balemace Nahɔri fɛ. ²¹ A dence fɔlɔ tɔgɔ ye ko Usi, a flanan tɔgɔ ye ko Buzi, a sabanan tɔgɔ ye ko Kemuheli. Kemuheli le nana Aramu woro. ²² Milika dence naaninan kɛra Kesedi ye, ka Hazo gban o ra, ka Pilidasi gban o ra, ka Yidilafe gban o ra, ka sɔrɔ ka Betuheli gban o ra. ²³ Betuheli le nana Rebeka woro. Milika ka o dence seegi le woro Ibrahim balemace Nahɔri fɛ. ²⁴ Nahɔri tun ka jɔnmuso min kɛ a muso ye, min tɔgɔ tun ye ko Rehuma, ale fana ka dencew woro; o dencew le ye Teba ye, ani Gahamu, ani Tahasi, ani Mahaka.

23

Saran sacogo

¹ Saran si bɛɛ lajennin kɛra san kɛmɛ ni san mugan ni wolonfla. ² Saran sara Kiriya Araba. O yɔrɔ le bɛ wele fana ko Heburɔn. A bɛ Kanaana jamana ra. Ibrahim nana sigi Saran su kɔrɔ, k'a su kasi. ³ Ibrahim nana bɔ a muso Saran su kɔrɔ, ka taga kuma ni Heti ta mɔgɔw ye. ⁴ A ko: «Ne ye lonan tɛmɛbaga le ye aw fɛ yan. Aw ye yɔrɔ dɔ fiyeere ne ma, ne bɛ o kɛ kaburu ye ka ne ta muso sutara, k'a su bɔ ne ja kɔrɔ.» ⁵ Heti ta mɔgɔw ka Ibrahim jaabi ko: ⁶ «An matigice, a fle, ele ye Ala ta fagamaden le ye anw cɛ ra yan. An ta kaburulo min o min ka i diya, i ye i ta su don o yɔrɔ ra; an si tena ban ka an ta sudonyɔrɔ to i ye, i ye i ta muso su don.»

⁷ Ibrahim k'a kinbiri gban ka Heti ta mɔgɔw fo. ⁸ A k'a fɔ o ye ko: «Ayiwa, i n'a fɔ aw sɔnna ko ne ye ne ta muso sutara, o tuma aw ye sabari ka Sohari dence Efurɔn daari ne ye, ⁹ ko kuruwo min b'a fɛ Makipela, a ta foro dan na, ko a ye o di ne ma; ne bɛna a wari kɔsegi a ma. O yɔrɔ ye kɛ ne ta sudonyɔrɔ ye aw fɛ yan.» ¹⁰ O y'a sɔrɔ Efurɔn yɛrɛ tun siginin bɛ Heti ta mɔgɔw cɛ ra. Ale fana tun ye Heti ta mɔgɔ dɔ le ye. A ka Ibrahim jaabi Heti ta mɔgɔ tɔw bɛɛ ja na, ani mɔgɔ minw bɛɛ tun nana o ta dugu kɔnɔ o lon na. ¹¹ A ko Ibrahim ma ko: «ɔn-ɔn, ne matigice, a fle, ne bɛ foro di i ma le, ka kuruwo fana di i ma ka fara a kan. Ne bɛ o bɛɛ di i ma ka ne ta dugumɔgɔw bɛɛ kɛ a seere ye. Taga i ta muso su don.» ¹² Ibrahim k'a kinbiri gban dugumɔgɔw bɛɛ ja na, ka o fo. ¹³ A k'a fɔ Efurɔn ye dugumɔgɔw bɛɛ ja na ko:

* 22:14 22.14 Yawe Yire, o kɔrɔ ye heburukan na ko Matigi Ala bɛna a panabo.

«Sabari k'a to ne ye foro songo di; sabari k'a mina, ne be soro ka taga ne ta muso su don yi.» ¹⁴ Efuron k'a fo Ibrahima ye ko: ¹⁵ «Ne matigice, foro min songo ye warigbe keme naani, o be mun le cen ne ni ele ce sa? Taga i ta muso su don.»

¹⁶ Efuron ka warida min fo, o benna Ibrahima ma. Ibrahima ka o wari jate Heti ta mogow bee na na k'a di Efuron ma: warigbe keme naani, ka kapa ni jagokebagaw ta jate ye. ¹⁷ A kera ten minke, Efuron ta foro min tun be Makipela, Mamire ta yoro tereboyanfan na, foro ni kuruwo min be o yoro ra, ani yiri o yiri be foro kono ka taga a bla fo foro dan na, ¹⁸ o bee kera Ibrahima ta ye. Heti ta mogow bee kera a ko seere ye, ani mogow o mogow tun be o ta dugu kono o lon na.

¹⁹ O ko, Ibrahima k'a muso Saran su don Makipela ta foro kuruwo ra; o yoro be Mamire ta yoro tereboyanfan na. O yoro le ye Heburon ye fana; a be Kanaana jamana ra. ²⁰ Foro ni kuruwo min tun be yi, o bee kera Ibrahima ta ye, ka ke a ta sudonyoro ye. A ka o san Heti ta mogow fe.

24

Isiyaka ni Rebeka ta furu

¹ Ayiwa, Ibrahima tun korora kosebe. Matigi Ala tun ka baraka don a ra fen bee ra. ² A ta baaradenw bee ra koroba, min meenna a ta so kono ka teme tow bee kan, a tun ka min sigi a ta borofenw bee kunna, a ko ale ma ko: «Sabari ka na i boro la ne woto jukoro*, ³ ka kari Matigi Ala togo ra, sankolo ni dugukolo tigi, ko an siginin be Kanaanaka minw fe yan, ko i tena muso ta ne dence ye olugu ta denw na, ⁴ nka i bena taga ne ta jamana le ra, ne faso ra, ka taga muso ta ne dence Isiyaka ye o yoro ra.»

⁵ Ibrahima ta baaraden ko: «Ni a nana ke ko muso t'a fe ka na ni ne ye fo yan do? O tuma ne ka kan ka taga ni i dence ye i ta jamana ra wa?» ⁶ Ibrahima ko: «On-on de! I kana taga ni ne dence ye fiyewu. ⁷ Matigi Ala sankolo tigi le ka ne labo ne faso ra, ani ne ta jamana ra. A kumana ne fe, ka kari ne ye ko a bena nin jamana di ne ta duruja ma. Ale Ala yere le bena a ta meleke bla i ja ka taga ne faso ra; i bena taga muso ta o yoro le ra ne dence ye. ⁸ Ni a kera ko muso le t'a fe ka na ni i ye, o tuma o kariri kunko bora i kunna. Nka i koni kana taga ni ne dence ye yi.» ⁹ Baaraden k'a boro la a matigice Ibrahima woto koro, ka kari, ko Ibrahima ka min fo, ko ale bena o le ke.

¹⁰ A ka jogome tan ta a matigice ta jogomew ra ka taga, ani a tagamajogonw; fen o fen ye fen dawulaman ye, a ka o bee do ta. A tagara Mesopotami jamana ra, Nahori ta dugu ra. ¹¹ A tagara se yi minke, a ka jogomew lala kolon do koro dugu ko fe. O wagati tun benna wulada le ma, wagati min musow be bo ka na ji bi kolon na.

¹² A ka Ala daari ko: «Matigi Ala, ne matigice Ibrahima ta Ala, ne be muso min ko, sabari k'a to ne ye ben ni o ye bi; sabari ka o kojuman ke ne matigice Ibrahima ye. ¹³ Ayiwa, ne lonin fle kolon koro yan; ni donin kera dugu sunguruw bena bo ka na ji bi. ¹⁴ Ni ne ka na a fo sunguru min ma ko: «Sabari ka i ta daga jenge k'a to ne ye min,» ni a ka son, ka ne jaabi ko: «Min; ni i minna, ne bena i ta jogomew fana son o ye min.» Ayiwa, ni sunguru min ka o fo, o le ye ke i ta jonce Isiyaka ta muso ye, i yere ka min latige a ye. O ra ne bena a lon can ra ko i ka kojuman ke ne matigice Ibrahima ye.»

¹⁵ Sani ce ye ban a ta kuma ra doron, Rebeka ye nin ye ni a ta daga ye a kamankun kan, a be nana ji bi. Rebeka tun ye Betuheli denmuso le ye. Betuheli bamuso tun ye Milika ye, a face tun ye Nahori ye; Nahori tun ye Ibrahima dogoce ye. ¹⁶ Sunguru cejuman tun lo. A tun ma ceko lon folo. A tagara kolon da ra, ka taga a ta daga fa, ka

* **24:2** 24.2 Folofolo ni o yoro mogow tun b'a fe ka kari kogbelen do ra, o tun b'a ke nin cogo ra.

sira mina. ¹⁷ Iburahima ta baaraden borira ka taga a kunben. A ko a ma ko: «Sabari ka daga jigi k'a to ne ye min.»

¹⁸ Sunguru ko: «Dɔ min, baba!» A teliyara ka daga jigi, ka a mina a boro, ka ji di ce ma, a k'a min. ¹⁹ Ce minna ka ban minke, sunguru ko: «Ne bena ji dɔ bi k'a di i ta jɔgɔmɛw fana ma, fɔ o bee ye min ka fa.» ²⁰ A teliyara ka daga ji yeɛma beganw ta jiminfaga kɔnɔ, ka bori ka taga dɔ wɛɛ bi. A ka ji caman bi jɔgɔmɛw bee ye.

²¹ Ce kɔni kabakoyanin lɔnin tora, a be fleri kera; a ma sɔn ka kuma fɔlɔ. A tun b'a flera ni Matigi Ala bena ale ta sira diya, walama ni a tena a diya.

²² Jɔgɔmɛw bee nana min ka ban tuma min na, ce ka nunnanɛge saninlaman dɔ bɔ, min tun be garamu wɔɔɔ bɔ, ani bororanɛge saninlaman fla, minw tun ka ca ni garamu kɛmɛ ye. A ka o di Rebeka ma. ²³ A ka sunguru jininka ko: «Hake to, jɔn ta den le be ele ye? Yala an siyɔɔ be sɔɔ i face ta so wa?» ²⁴ Rebeka ko: «Nahɔri ni Milika dence Betuheli, o denmuso le ye ne ye. ²⁵ Bin ni flaburu be sɔɔ an fe yi caman i ta jɔgɔmɛw ye. Aw siyɔɔ fana be sɔɔ yi.»

²⁶ Ce ka o men minke, a k'a kinbiri gban ka Matigi Ala fo. ²⁷ A ko: «Matigi Ala baraka, ne matigice Iburahima ta Ala, sabu a tora a ta kojuman ni a ta kankelentigiya kan ne matigice Iburahima ye, a ka o dafa. Matigi Ala yere le ka ne pamina ka na ni ne ye ne matigice Iburahima yere ta balemaw fe.»

²⁸ Sungurunin borira ka taga a bamuso fe, ka taga o ko lakari a ye. ²⁹ Rebeka korɔce dɔ tun be yi, a tɔgɔ ye ko Laban. Ale ka o kuma men minke, a borira ka bɔ, ka taga ce nɔ fe kene ma kolɔnda ra. ³⁰ Laban tun ka nunnanɛge ni bororanɛge ye a dɔgɔmuso boro. Rebeka tun ka ce ta kumaw lakari cogo min na, Laban tun ka o bee men fana. O kosɔn a wurira ka taga ce nɔ fe. O y'a sɔɔ ce tun siginin be a ta jɔgɔmɛw korɔ kolɔnda ra. ³¹ Laban sera a korɔ minke, a ko: «Wuri ka don so kɔnɔ; Matigi Ala ka baraka don i ra. Mun kosɔn i be to kene ma yan? Ne ka yɔɔ dɔ laben i ye, ka yɔɔ dɔ fana laben i ta jɔgɔmɛw ye.»

³² Ce wurira ka taga so kɔnɔ ni Laban ye. O sera so kɔnɔ minke, Laban ka jɔgɔmɛw ta doniw jigi, ka bin ni flaburu di o ma, ka ji di ce ni a nɔfemɔgɔw ma, o ka o senw ko. ³³ O kɔ, o ka domuni sigi o korɔ. Nka ce ko: «Kuma min be ne fe, ni ne ma o fɔ, ne te se ka domuni ke.» Laban ko: «Ayiwa, min be i fe, o fɔ sa.»

³⁴ Ce ko: «Ne ye Iburahima ta baaraden le ye. ³⁵ Matigi Ala ka baraka don ne matigice ra kosebe, k'a ke fentigi ye, k'a borofenw caya, ka sagaw ni baw ni misiw di a ma, ani warigbe ni sanin, ani baaraden cemanw ni musomanw, ani jɔgɔmɛw ni falaw. ³⁶ Ne matigice ta muso Saran fana, ale ni a ta korɔya bee, a ka dence woro ne matigice ye. Ne matigice k'a borofen bee di o dence le ma. ³⁷ Ayiwa, lon dɔ, a nana a fɔ ko ne ye kari ale ye, ko ne tena muso ta ale dence ye Kanaanakaw ta denmusow ra, ale siginin be minw ce ra yi; ³⁸ ko nka ne ye taga ale faso le ra, ale ta mɔgɔw fe, ka taga muso jini ale dence ye o yɔɔ ra. ³⁹ Ne k'a fɔ a ye ko: «Ni muso t'a fe ka na ni ne ye do?» ⁴⁰ A ko: «Ne be tagama ka kapa ni Matigi Ala min ta kuma ye, ale yere le bena a ta meleke ci ka taga ni i ye, k'a to i ta sira ye diya, janko i ye muso dɔ ta ne dence ye ne faso ra, ne ta somɔgɔw ra.» ⁴¹ A ko: «Ni i tagara muso daari ne ta somɔgɔw fe, ni olugu le ma sɔn k'a di i ma, o tuma i ta kariri kunko bɔra i kunna.»

⁴² «Ayiwa, ne nana o le ra ka na se kolɔnda ra bi. Ne ko: «Matigi Ala, ne matigice Iburahima ta Ala, ni i b'a fe ka ne ta sira diya, ⁴³ o tuma ne be lɔ kolɔnda ra yan; sunguru min bena bɔ ka na ji bi, ni ne k'a fɔ a ye ko: Sabari k'a to ne ye i ta daga ji dɔɔnin min. Ni a ka ne jaabi ko: ⁴⁴ Dɔ min; o kɔ, ne bena dɔ bi k'a di i ta jɔgɔmɛw fana ma. Ayiwa, ni sunguru min ka o fɔ, o ye ke ne matigice dence ta muso ye, Matigi Ala yere ka min latige a ye.» ⁴⁵ Ayiwa, sani ne ye ban o kuma ra ne yere kɔnɔ dɔɔn, Rebeka ye nin ye ni a ta daga ye a kamankun kan, a be nana. A nana ji bi kolɔn na. Ne ko a ma ko: «Sabari ka ji di ne ma ne ye min.» ⁴⁶ A teliyara k'a ta daga jigi ko ne

ye min, ko ale bɛna ji bi k'a di ɲɔgɔmɛw fana ma o ye min. Ayiwa, ne minna. O kɔ, a ka ji bi k'a di ne ta ɲɔgɔmɛw fana ma, o minna. ⁴⁷ Ne k'a ɲininka ko: <ɔn den le bɛ ele ye?> A ko: <Nahɔri ni Milika dence Betuheli, o denmuso le bɛ ne ye.> Ne ka nunnanɛge dɔ don a nun na, ka bororanɛge don a boro ra. ⁴⁸ O kɔ, ne ka ne kinbiri gban dugu ma, Matigi Ala ɲa kɔrɔ, ne matigice Iburahima ta Ala, k'a fo; sabu ale le blara ne ɲa ka teren ni ne ye fo yan, k'a to ne ye ne Matigice yere dɔgɔce ta denmuso le sɔrɔ, ne matigice dence ye. ⁴⁹ Ni aw b'a fe ka o kopuman ke ne matigice ye, k'a ta kankelentiya yira, o tuma aw ye a fo ne ye; ni aw fana te se k'a ke, aw ye a fo, janko ne ye ne tagayɔrɔ lon.»

⁵⁰ Ayiwa, Laban ni Betuheli ka Iburahima ta jɔnce jaabi ko: «Nin ko bɔra Matigi Ala yere le ra. An te se k'a sɔsɔ. ⁵¹ Rebeka ye nin ye, a ta ka taga ni a ye; a ye ke i matigice dence ta muso ye, i n'a fo Matigi Ala yere k'a latige cogo min na.» ⁵² Iburahima ta jɔnce ka o kuma men minke, a k'a kinbiri gban ka Matigi Ala bato. ⁵³ A ka masirifenw bɔ k'a di Rebeka ma; dɔw warigberaman, dɔw saninlaman, ani faniw. A ka fen dawulamanw di a kɔrɔce ni a bamuso fana ma. ⁵⁴ O kɔ, a ni a tagamaɲɔgɔnw ka domuni ke, ka min. O sira. O wurira minke sɔgɔmada fe, a ko: «Aw ye sira di ne ma, ne bɛ sekɔ ne matigice fe.» ⁵⁵ Rebeka kɔrɔce ni a bamuso ko: «A to sunguru ye wagati fitini ke ni an ye, tere tan ɲɔgɔn; o kɔ, aw bɛ taga.» ⁵⁶ Ce ko: «Matigi Ala ka ne ta sira diya ka ban; aw kana ne lalo tuun. Aw y'a to ne ye taga ne matigice fe.» ⁵⁷ Rebeka ta mɔgɔw ko: «Ayiwa, an ye sunguru wele k'a ɲininka.» ⁵⁸ O ka Rebeka wele k'a ɲininka ko: «I b'a fe ka taga ni ce ye sisan wa?» A ko: «Ōnhɔn.»

⁵⁹ O cogo ra, o ka o balemamusu Rebeka ni a lamɔbamuso bla ka taga ni Iburahima ta baaraden ni a tagamaɲɔgɔnw ye. ⁶⁰ Sani o ye taga, o ka dugawu ke Rebeka ye; o ko:

«An balemamusu, Ala ye den caman di i ma,
ka o ke mɔgɔ waga caman caman ye.
Ala y'a to o ye se o juguw ra,
ka o ta duguw mina o ra.»

⁶¹ Rebeka ni a ta baaradenmusow wurira ka taga yelen ɲɔgɔmɛw kan, ka gban ce kɔ. A tagara ni Rebeka ye o cogo le ra.

⁶² O y'a sɔrɔ Isiyaka tun bɔra Lasayi Royi ta kolɔn yɔrɔ ra. A tun siginin bɛ jamana woroduguyanfan le fe. ⁶³ Lon dɔ, wulada fe, Isiyaka bɔra ka taga yaalayaala kongo kɔnɔ, ani ka miiri. A nana a ɲa kɔrɔta ka fleri ke, a ka ɲɔgɔme dɔw ye, o bɛ nana. ⁶⁴ Rebeka nato k'a ɲa kɔrɔta ka Isiyaka ye. A jigira ka bɔ ɲɔgɔme kan. ⁶⁵ A ka Iburahima ta baaraden ɲininka ko: «Ce juman le bɛ nana an kunben tan?» Baaraden ko: «Ne matigice Isiyaka lo.» Rebeka ka o men minke, a k'a ta lankana biri.

⁶⁶ Ayiwa, baaraden tun ka ko o ko ke, a ka o bɛɛ ɲafɔ Isiyaka ye. ⁶⁷ Isiyaka tagara Rebeka bla a bamuso Saran ta fanibon kɔnɔ. Rebeka kera a muso ye; a ko diyara Isiyaka ye.

O le kera sababu ye ka Isiyaka jusu suma a bamuso sanin kɔ.

25

Iburahima ta duruja tɔw

¹ Ayiwa, Iburahima ka muso wɛre ta; ale togo tun ye ko Ketura. ² Ketura ka dence minw woro Iburahima ye, o kera Zimiran ye, ani Yokisan, ani Medan, ani Madiyan, ani Isibaki, ani Suwa. ³ Yokisan ka Seba ni Dedan woro. Dedan le ye Asurikaw ye, ani Letusikaw, ani Lemikaw bemace ye. ⁴ Madiyan dencew tun ye Efa ye, ani Eferi, ani Hanoki, ani Abida, ani Elida. Olugu bɛɛ le ye Ketura denw ni a mamadenw ye.

⁵ Nka Iburahima k'a borofenw bεε di Isiyaka le ma. ⁶ A tun ka jonmuso minw ke a musow ye, a ka olugu dencew fana son fen dow ra. Nka sani a ye sa, a ka olugu bla ka taga fo yorojan, tereboyanfan jamanaw ra, ka o mabo a dence Isiyaka ra.

Iburahima ta saya

⁷ Iburahima si bεε lajennin kera san keme ni san biwolonfla ni san looru; a ka o le soro. ⁸ Iburahima korora fo ka koroya diyabo. O ko, a sara, ka taga fara a bema tow kan. ⁹ A dence fla, Isiyaka ni Sumayila, olugu k'a su don Makipela kuruwo ra. O yoro be Hetikace Sohari dence Efuron ta foro ra. A be Mamire tereboyanfan na. ¹⁰ Iburahima tun ka o yoro le san Heta ta denw fe. Iburahima ni a muso Saran su donna yi le.

¹¹ Iburahima sanin ko, Ala ka baraka don a dence Isiyaka ra. Isiyaka tun siginin be Lasayi Royi ta kolon yoro le ra.

Sumayila ta duruja

¹² Iburahima ta muso Saran ta baardenmuso min togo tun ye ko Hajara, o Misirankamusu tun ka dence min woro Iburahima ye ni a togo tun ye ko Sumayila, ale ta duruja fle nin ye. ¹³ A dencew togow ye nin ye, ka kapa ni o ta woro wagatiw ye: a dence folo ye Nebayoti ye; o ko fe, Kedari, ani Adibeli, ani Mibisamu, ¹⁴ ani Misima, ani Duma, ani Masa, ¹⁵ ani Hadadi, ani Tema, ani Yeturi, ani Nafisi, ani Kedima.

¹⁶ Olugu le ye Sumayila dencew ye. O togow le ye o ye, ka kapa ni o ta duguw, ni o ta werew ye. O kera kuntigi tan ni fla ye o ta siyaw ra. ¹⁷ Sumayila si bεε lajennin kera san keme ni san bisaba ni san wolonfla; a ka o le ke. O ko, a sara fana ka taga fara a bemace tow kan. ¹⁸ A denw tun siginin be mara min na, o be damina Havila mara ra ka taga a bla fo Suri kongokolon na. A yoro be Misiran jamana tereboyanfan na, Asiri jamana sira ra. O sigira o yoro ra o danna, ka o yere mabo o balemaw bεε ra.

Isiyaka dence fla worocogo

¹⁹ Ayiwa, Iburahima dence Isiyaka ta duruja ye nin ye. ²⁰ Iburahima ka Isiyaka woro. Ka Isiyaka si to san binaani, a ka Rebeka furu. Rebeka face tun ye Betuheli ye. Betuheli tun ye Arameka le ye, a be bo Mesopotami jamana ra. Rebeka koroce le tun ye Laban ye; ale fana tun ye Arameka ye.

²¹ Isiyaka ka Matigi Ala daari kosebe a muso Rebeka ye, sabu a tun ma den soro. Matigi Ala ka a ta daariri lamem; a muso ka konjo ta. ²² Rebeka ka konjo ta flandinw le ra. K'a soro o ma woro ban, denw tun be nagon jonjonina o bamuso konjo. Rebeka ko: «Ni o lo, ne ta konotari kun kera mun le ye sa?» A ka Matigi Ala jininka o ko ra.

²³ Matigi Ala ko:

«Siya fla le be i konjo;

ni i ka na o siya fla woro,

o tena ben kelen ma;

o bena faran.

O fla ra kelen fanga bena bonya ka teme to kelen ta kan;

koroceman le bena ke dogoceman ta jon ye.»

²⁴ Ayiwa, Rebeka jigilon nana se. Sigiya ma ke a ra tuun, a jigira flandinw le ra.

²⁵ Den folo nana; ale kera wulenman, k'a yoro bεε ke si ye i ko sagasi derege. O ka ale togo la ko Esawu. ²⁶ O ko, a dogoce nana; ale nato k'a koroce sen mina a boro. O ka ale togo la ko Yakuba*.

O worora ka Isiyaka si to san biworo.

Esawu banna a ta koroya ra

* 25:26 25.26 Yakuba korjo ye Heburu kan na ko senminabaga, walama mogojanfabaga.

²⁷ Denw nana panatige. Esawu nana ke donsocefari ye, ka ke kongoyaalabaga ye. Yakuba, ale kera mogo sumanin ye, ka ke sokonosigibaga ye. ²⁸ Esawu ko le tun ka di Isiyaka ye, sabu ale baraka ra, Isiyaka tun be sogo soro k'a domu. Yakuba ko le tun ka di Rebeka ye.

²⁹ Lon do, Yakuba tun be soso tobira. Esawu segeninba nana ka bo kongo ra. ³⁰ A ko Yakuba ma ko: «Ne segera, kongo be nini ka ne faga; sabari k'a to ne ye i ta sosowulen nin do domu.» Ayiwa, o le koson Esawu togo nana la ko Edomu†. ³¹ Yakuba ko: «Ni i ka i ta koroya falen soso ra ne fe bi, ne be soro ka soso do di i ma.» ³² Esawu ko: «Kongo be nini ka ne faga; koroya be mun le ja ne ye?» ³³ Yakuba ko: «Kari a ra folo ne ye.» Esawu karira; a k'a ta koroya falen Yakuba fe soso ra. ³⁴ O ko, Yakuba sorora k'a ta soso do di Esawu ma, ani buru. Esawu ka o domu, ka ji min, ka wuri ka teme.

A kera ten le, Esawu ma a ta koroya jate.

26

Isiyaka tagara Filisikaw ta jamana ra

¹ Ayiwa, o bee ko, kongo do benna jamana kan. O ni Iburahima ta wagati ta kongo tun te kelen ye. Isiyaka wurira ka taga Filisikaw ta masace Abimeleki fe, Gerari dugu kono. ² Matigi Ala k'a yere yira Isiyaka ra, k'a fo a ye ko: «I kana taga Misiran de! Ne be jamana min yira i ra, i ye sigi yi le. ³ Sigi nin jamana ra yan. Ne bena ke ni i ye, ka baraka don i ra, sabu ne bena nin yoro bee di i ni i ta duruja ma. O cogo ra ne ka layiri min ta i face Iburahima ye, ne bena o dafa. ⁴ Ne bena i ta duruja caya, k'a ke i ko lolow ka ca cogo min na. Ne bena nin mara bee di i ta duruja ma. Dugukolo siyaw bee bena baraka soro ne fe ele ta duruja sababu le ra, ⁵ sabu Iburahima ka ne kan mina; a ka ne ta koketaw, ani ne ta kumaw, ani ne ta cifoninw, ani ne ta sariyaw bee sira tagama.»

⁶ Ayiwa, Isiyaka tora Gerari. ⁷ Ni o tun ka Isiyaka pininka a muso ko ra, a tun be to k'a fo mogow ye ko Rebeka ye ale dogomuso le ye. A tun be siran ko ni ale k'a fo ko a muso lo, ko mogow bena ale faga Rebeka koson, sabu a tun ce ka ni kosebe.

⁸ O nana meen Gerari minke, lon do Filisikaw ta masace Abimeleki ka fleri ke finetiri fe, ka Isiyaka ni a muso Rebeka ye, o be toron kera jogon fe. ⁹ Abimeleki ka Isiyaka wele k'a fo a ye ko: «Ele ni muso nin toronkecogo b'a yira ko i muso lo, sigiya te o ra. Mun na i ko an ma ko i dogomuso lo?» Isiyaka ko: «Ne ka o fo sabu ne tun be siranna ko aw bena ne faga a koson le.» ¹⁰ Abimeleki ko: «I ka mun ko le ke nin ye tan? A tun tora donin ne ta mogo do tun bena jen ni i ta muso ye; i tun bena a to an be Ala hake ta ka an yere jaraki gbansan.»

¹¹ O tuma Abimeleki ka kankari la a ta mogow bee ye ko: «Ni mogo min ka maga Isiyaka ra, walama a muso ra, o tigi be faga.»

¹² Ayiwa, Isiyaka tora Gerari ka sene ke, ka siman dan. Ala ka baraka don a ta baara ra, a ta siman pana; a ka min dan a ka o jogon caman soro.

¹³ Isiyaka borofenw nana caya, fo ka na a ke nafortigiba ye. ¹⁴ Sagakuruw tun b'a fe, ani baw, ani misiw, ani baaraden caman. A nana ke fo a pangboya ka Filisikaw mina. ¹⁵ A kera ten, Isiyaka face Iburahima ta baaradenw tun ka kolon o kolon sozi, Filisikaw ka bogu ke o bee kono ka o gberen. ¹⁶ O ko, Abimeleki ko Isiyaka ma ko: «Taga ka bo an fe yan, sabu i fanga bonyara ka teme an kan.»

Filisikaw ka Isiyaka kere a ta kolonw ko ra

¹⁷ Isiyaka bora yi ka taga se Gerari kenegbe ra. A sigira o yoro ra.

¹⁸ Ayiwa, Isiyaka face Iburahima ta wagati ra, a tun ka kolon minw sozi, ni Filisikaw nana o gberen Iburahima sanin ko, Isiyaka ka o kolonw bogu bo tuun. A face

† 25:30 25.30 Edomu fana kera Esawu togo do ye. A koro ye ko: wulenman.

Ibrahimima tun ka tɔgɔ minw don o kɔlonw na, Isiyaka ka o tɔgɔ kelenw don o ra tuun.

¹⁹ Lon dɔ, Isiyaka ta baaradenw ka kɔlon dɔ sɔgi o kɛnɛgbɛ ra yi, ka taga se bununji dɔ ma. ²⁰ Gerari ta sagagbenbagaw ka o ye minke, o ka Isiyaka ta sagagbenbagaw kɛrɛ. O ko: «Nin ji ye anw ta le ye.» Isiyaka ka o kɔlon tɔgɔ la ko Eseki*, ko sabu o kɛrɛra a kosɔn.

²¹ Isiyaka ta baaradenw ka kɔlon dɔ wɛrɛ sɔgi; o nana kɛrɛ kɛ o fɛ o fana kosɔn. Isiyaka ka o tɔgɔ la ko Sitina†.

²² O bɔra yi ka taga kɔlon dɔ wɛrɛ sɔgi tuun. Mɔgɔ si ma na kɛrɛ kɛ o fɛ o kosɔn. A ka o tɔgɔ la ko Rehoboti‡; ko sisan kɔni Matigi Ala ka an wasa yɛrɛ le. Sisan an borofɛnw bɛna caya jamana kɔnɔ.

²³ Isiyaka bɔra yi ka taga Beri Seba.

²⁴ Lon dɔ, su fɛ, Matigi Ala k'a yɛrɛ yira Isiyaka ra k'a fɔ a ye ko: «Ne le ye i face Ibrahimima ta Ala ye. I kana siran, sabu ne bɛ ni i ye. Ne bɛna baraka don i ra, ka i ta duruja caya, ne ta baaraden Ibrahimima kosɔn.»

²⁵ Isiyaka ka sarakabɔnan dɔ lɔ, ka Matigi Ala tɔgɔ wele, k'a bato. O kɔ, a k'a ta fanibon lɔ o yɔrɔ ra. A ta baaradenw ka kɔlon dɔ sɔgi o yɔrɔ ra fana.

Abimeleki nana jɛnɔgɔnya don ni Isiyaka ye

²⁶ Lon dɔ, Abimeleki ni a terice Ahusati ni a ta kɛrɛkɛdenw kuntigi Pikɔli bɔra Gerari ka na Isiyaka fɛ. ²⁷ Isiyaka ko o ma ko: «Mun kosɔn aw nana ne fɛ tuun, k'a sɔrɔ aw ka ne kɔninya, ka ne gbɛn ka bɔ aw ta yɔrɔ ra?» ²⁸ O ko: «An k'a ye ko Matigi Ala bɛ ni i ye le, o kosɔn an nana i fɛ, ko an ye kari ka layiri ta jɔgɔn ye, ka jɛnɔgɔnya don an ni jɔgɔn cɛ. ²⁹ Kari Ala ra ko i tɛna kojugu kɛ an na, i n'a fɔ an fana ma kojugu kɛ i ra cogo min na; an ka kopuman dama le kɛ i ye. An ka i bla ka bɔ an fɛ hera ra; ayiwa, sisan Matigi Ala fana ka baraka don i ra.»

³⁰ Isiyaka ka domuniba tobi o ye; o ka o domu, ka min. ³¹ O dugusagbɛ sɔgɔmada fɛ o wurira, o ka jɛnɔgɔnya don ni Isiyaka ye, ka layiri ta jɔgɔn ye. O kɔ, o faranna jɔgɔn na; Isiyaka ka sira di o ma, o tagara hera ra.

³² Ayiwa, o lon yɛrɛ, Isiyaka ta baaradenw tun bɛ kɔlon min sogira, o nana o kɔlon ko fɔ Isiyaka ye. O ko: «An ka kɔlon sɔgi ka se ji ma.» ³³ Isiyaka ka o kɔlon tɔgɔ la ko Seba. O kosɔn o dugu tɔgɔ nana la ko Beri Seba§. O tɔgɔ le tora a ra fɔ ka na se bi ma.

Esawu ta musow

³⁴ Ayiwa, ka Esawu si to san binaani, a ka Beri denmuso furu; Beri tun ye Hetika le ye; a denmuso tɔgɔ tun ye ko Yuditi. O kɔ, Esawu ka Elon denmuso fana furu. Elon fana tun ye Hetika ye. A denmuso tɔgɔ tun ye ko Basimati. ³⁵ O muso fla ta ko ka Isiyaka ni Rebeka jusu tɔrɔ kɔsɛbɛ.

27

Isiyaka ka dugawu kɛ Yakuba ye

¹ Isiyaka tun kɔrɔra. A padenw baraka dɔgɔyara fɔ ka na kɛ a tɛ foyi yera tuun. Lon dɔ, a k'a dence fɔlɔ Esawu wele; a ko: «Ne dence!» Esawu ko: «Naamu.» ² Isiyaka ko: «A fɛ, ne kɔrɔra, ne ma ne sawagati lon fana. ³ Sabari, i ye i ta donsominanw ta, i ta kalan ni i ta bipɛw, ka taga kongo ra ka taga sogo jini ne ye. ⁴ Sogo tobigogo min ka di ne ye, i bɛna a tobi o cogo ra, ka na a di ne ma, ne ye a domu, janko ne ye dugawu kɛ i ye sani ne ye sa.»

* **26:20** 26.20 Eseki kɔrɔ ye ko: kɛrɛ. † **26:21** 26.21 Sitina kɔrɔ ye ko: sɔsɔri. ‡ **26:22** 26.22 Rehoboti kɔrɔ ye ko: wasa. § **26:33** 26.33 Seba kɔrɔ ye ko: ka kari; Beri Seba kɔrɔ ye ko: Kariri ta kɔlon.

⁵ Isiyaka ka min fɔ, jaga Rebeka ka o mɛn. Ayiwa, Esawu nana taga kongo ra ka taga sogo jini minke, ⁶ Rebeka ko a dence Yakuba ma ko: «Ne ka i face kumakan mɛn, a tun b'a fɔra i kɔrɔɔ Esawu ye ko: ⁷ <Taga sogo jini ne ye; sogo tobigogo min ka di ne ye, i bɛna o jɔgɔn tobi k'a di ne ma ne ye a domu; ni o kɛra, ne bɛna dugawu kɛ i ye Matigi Ala ja kɔrɔ sani ne ye sa.> » ⁸ Rebeka ko Yakuba ma tuun ko: «Ne dence, ne bɛna min fɔ i ye, i toro lo ka o lamɛn kɔsɛɛ. ⁹ Taga ba fla mina bakuru ra ka na. Domuni min jɔgɔn ka di i face ye, ne bɛna o tobi a ye, ¹⁰ i bɛ taga ni a ye a fɛ, a b'a domu, ka dugawu kɛ i ye sani a ye sa.»

¹¹ Yakuba ko a bamuso Rebeka ma ko: «Can lo, nka ne face k'a lon ko si bɛ Esawu fari ra, k'a sɔrɔ si tɛ ne fari ra. ¹² Ni ne face ka na a fɔ ko a bɛ maga ne ra, a bɛna a lon ko ne tɛ Esawu ye; ne bɛna kɛ mɔgɔjanfabaga le ye. O tuma sani ne ye dugawu sɔrɔ, ne bɛna danga le sɔrɔ.» ¹³ A bamuso ko: «Ne dence, Ala y'a to o danga ye ne yɛrɛ le mina. Ne ka min fɔ, o kɛ dɔrɔn; taga baw mina ka na.»

¹⁴ Yakuba tagara ba fla mina ka na a di a bamuso ma. Sogo tobigogo min ka di a face ye, a bamuso ka o jɔgɔn dɔ tobi. ¹⁵ O kɔ, Rebeka k'a dence fɔlo Esawu ta fani dɔw ta bon kɔnɔ, fanjuman dɔw, ka o don Yakuba ra. ¹⁶ A ka bagbolo dɔ kɛ ka Yakuba borokanw datugu, ani a kan. ¹⁷ A ka sogo min tobi, a ka o di Yakuba ma ko a ye taga ni a ye a face fɛ. ¹⁸ Yakuba tagara ni sogo ye a face fɛ. A k'a face wele ko: «Baba!» Isiyaka ko: «Naamu!» A ko: «Ne dence, ele ye jɔn le ye?» ¹⁹ Yakuba k'a face jaabi ko: «Ne le ye i dence fɔlo Esawu ye. I tun ka min fɔ ne ye, ne ka o le kɛ. Sabari ka wuri ka sigi ka ne ta sogo dɔ jimi, ka dugawu kɛ ne ye.» ²⁰ Isiyaka ko a dence ma ko: «E! Ele ka sogo sɔrɔ ka ban wa?» Yakuba ko: «I Matigi Ala yɛrɛ le ka sogow lana ne fɛ.» ²¹ Isiyaka ko: «Ne dence, gbara yan, ne ye maga i ra k'a lon ni can lo ko ele le ye ne dence Esawu ye, walama ni ele tɛ.» ²² Yakuba gbarara a face ra; a face magara a ra minke, a ko: «A tigi kan ye Yakuba kan ye, nka a borow ye Esawu ta borow ye.» ²³ Isiyaka ma se k'a lon ko Yakuba lo, sabu si tun bɛ a borow ra i n'a fɔ a balemace Esawu borow. A ka dugawu kɛ a ye. ²⁴ A k'a jininka tuun ko: «Yala can ra ele le ye ne dence Esawu ye wa?» Yakuba ko: «ɔnhɔn.» ²⁵ Isiyaka ko: «Ne dence, o tuma sogo sigi ne kɔrɔ, janko ne ye dɔ jimi, ka dugawu kɛ i ye.» Yakuba ka sogo sigi a kɔrɔ, a k'a domu. Yakuba nana ni rɛzenji fana ye, a ka o min. ²⁶ O kɔ, Isiyaka ko: «Gbara ne ra, i ye ne fo ni kanuya ye.» ²⁷ Yakuba gbarara a ra k'a fo ni kanuya ye. Isiyaka ka a ta faniw kasa mɛn. A ka dugawu kɛ a ye; a ko:

«ɔnhɔn, Matigi Ala ka baraka don kongo min na
ne dence kasa bɛ i ko o kongo kasa.

²⁸ Ne dence, Ala ye sankolo gomiji di i ma
ka dugukolo turu di i ma,
ka siman ni rɛzen di i ma caman.

²⁹ Ala ye jamanaw bla i ta fanga kɔrɔ
k'a to siyaw ye na o kinbiri gban i kɔrɔ.
Ala ye i kɛ i balemaw matigice ye,
k'a to i balemaw ye na o kinbiri gban i kɔrɔ.
Ni mɔgɔ min ka i minako juguya,
Ala ye o tigi danga;
ni mɔgɔ min ka i minako ja,
Ala ye baraka don o tigi ra.»

³⁰ Ayiwa, Isiyaka ka dugawu kɛ Yakuba ye ka ban minke, ani Yakuba bɔra a kɔrɔ minke dɔrɔn, a kɔrɔɔ Esawu nana ka bɔ kongo ra. ³¹ A tagara a ta sogo dɔ tobi ka taga o sigi a face kɔrɔ. A ko a face ma ko: «Baba, wuri ka i dence ta sogo dɔ domu, ka dugawu kɛ a ye.» ³² A face Isiyaka ko: «Ele ye jɔn le ye?» A ko: «Ne le ye i dence kɔrɔba Esawu ye.» ³³ Esawu ka o fɔ minke, Isiyaka ja tigera fɔ a bɛ yɛrɛyɛrɛ. A ko:

«O tuma jɔn le tagara sogo faga ka na o tobi k'a di ne ma? Sani i ye na, do nana ni sogo ye ne fe; ne k'a domu ka dugawu ke a tigi ye, a fana bena o dugawu soro.»

³⁴ Ayiwa, Esawu ka o kuma men a face fe minke, a jusu kasira; a kulera kosebe. A k'a fo a face ye ko: «Baba, dugawu do ke ne fana ye!» ³⁵ Isiyaka ko: «I dogoce le nana faninya tige, ka i janfa, ka i ta dugawu sonya.»

³⁶ Esawu ko: «E! O tuma a togo lara minke ko Yakuba*, o koson a ka ne janfa fo sinaga fla ke? A togo benna a ma faasi. A ka ne ta koroya mina ka o ke a yere ta ye; sisan, a ka ne ta dugawu fana sonya.»

Esawu ko a face ma ko: «O tuma ele ma dugawu do bla ne fana ye wa?» ³⁷ Isiyaka ko Esawu ma ko: «A fle, ne ka dugawu ke a ye ka ban ko a ye ke i matigice ye, ko a balema tow bee ye ke a ta jonw ye; ne ka siman ni rezen caman dugawu ke a ye. Ne bena dugawu juman were le ke ele ye tuun sa?» ³⁸ Esawu ko a face ma ko: «Baba, o tuma o dugawu kelen doron le tun be ele fe wa? Dugawu do were ke ne ye.» Esawu ka o fo minke, a kasira kosebe. ³⁹ A face ko:

«A fle, ele tena dugukolo turu soro,
i tena sankolo gomiji fana soro.»

⁴⁰ I bena janamanya i ta kerekemuru le baraka ra.

I bena ke i dogoce ta jon ye fana;
nka i bena to i yere ma ka yaala ka lamini,
ka i yere bo a ta jonya fanga koro.»

⁴¹ Ayiwa, Isiyaka tun ka dugawu min ke Yakuba ye, o ko kera sababu ye k'a to Esawu ka Yakuba koninya; a nana ke Esawu tun b'a fora a yere konko ko: «Ne face sawagati be surunyara; ni a sara, ni ne k'a sutara ka ban, ne be ne dogoce Yakuba faga.» ⁴² Do tagara Rebeka fe, ka taga a dence folo Esawu ta miiriya fo a ye. Rebeka k'a dence Yakuba wele, k'a fo a ye ko: «A fle, i koroce Esawu ko a bena i faga k'a yere dimibo. ⁴³ O ra ne bena min fo i ye, o lamen. I ka kan ka bori ka taga Haran jamana ra, ne koroce Laban fe yi. ⁴⁴ I be taga to ale koro ka wagati ke yi, sani k'a to i koroce jusu ye suma. ⁴⁵ I ye to yi fo i koroce ta dimi ye mala, janko i ka min ke a ra, a ye jina o ko. Ni a nana jina, ne bena i lana yan tuun. Ni o te, ne le bena bono aw fla bee ra lon kelen na.»

⁴⁶ Ayiwa, Rebeka tagara a fo Isiyaka ye ko: «Isiyaka, Esawu ka Heti denmuso minw furu, o musow koni ka ne sege fo ka dunuɔa logo bee bo ne ra. Ayiwa, ni Yakuba fana nana o musow jogon do furu nin jamana ra yan, Heti denmusow ra, o tuma hali ne ye sa o belen ka fisa.»

28

Yakuba tagara Mesopotami jamana ra

¹ Ayiwa, Isiyaka ka Yakuba wele o le ra ka dugawu ke a ye, k'a fo a ye ko: «I kana i ta muso ta Kanaanakaw ta denmusow ra de! ² I be taga fo Mesopotami jamana le ra, i bamuso face ta so, ka taga i bamuso koroce Laban ta denmuso do ta i muso ye o yoro ra yi. ³ Sebɛetigi Ala ye baraka don i ra, ka den caman di i ma, ka i ta duruja caya, janko i ta mogow ye ke mogoo camanba ye. ⁴ Ala ka baraka min don Iburahima ra, a ye o baraka jogon don ele ni i ta duruja ra, janko i siginin be jamana min na lonanya ra bi, o jamana min dira Iburahima ma, o jamana ye ke i ta ye.»

⁵ O ko, Isiyaka ka Yakuba bla ka taga Mesopotami jamana ra, Laban fe, min ye Aramekace Betuheli dence ye. Laban ye Yakuba ni Esawu bamuso Rebeka koroce le ye.

Esawu ka muso were furu

* 27:36 27.36 Yakuba togo koro ye ko: mogojanfabaga.

⁶ Ayiwa, Esawu nana a ye ko Isiyaka ka dugawu ke Yakuba ye, k'a ci ka taga Mesopotami jamana ra, ka taga muso ta yi; a k'a ye ko a ka dugawu ke Yakuba ye k'a fo a ye ko a kana muso ta Kanaanakaw ta denmusow ra; ⁷ a k'a ye fana ko Yakuba k'a face ni a bamuso kan mina, ka taga Mesopotami jamana ra. ⁸ Ayiwa, Esawu k'a lon o le ra ko Kanaana sunguruw man di a face Isiyaka ye. ⁹ A k'a ye ten minke, a wurira ka taga Iburahima dence Sumayila ta mogow fe, ka taga olugu denmuso do furu ka o fara a muso tow kan. O sunguru togo tun ye ko Mahalati. Ale tun ye Nebayoti dogomuso ye.

Yakuba ta siko

¹⁰ Ayiwa, Yakuba bora Beri Seba ko a be taga Haran. ¹¹ A tagato, a sera yoro do ra; a sira yi sabu tere tun benna ka ban. A ka kabakuru do ta ka o bla a kun koro ka la. ¹² A sikora ka yelenyelennan do ye, a lonin be dugu ma, a kun be sera fo sankolo ma. Ala ta melekew tun be yelenna ka jigi o yelenyelennan fe. ¹³ Matigi Ala yere tun be yelenyelennan kunna, san fe. Ala ko Yakuba ma ko: «Ne le ye Matigi Ala ye, i bemace Iburahima ta Ala, ani i face Isiyaka ta Ala. I lanin be dugukolo min kan, ne bena o di i ni i ta duruja ma. ¹⁴ I ta duruja bena caya i ko dugukolo kenkenmugu. I ta denw bena caya ka taga terebenyanfan na, ka taga tereboyanfan na, ka taga sahiliyanfan fe, ani ka taga woroduguyanfan fe. Ne bena baraka don dugukolo gbaw bee ra, ele ni i ta duruja le sababu ra. ¹⁵ Ne be ni i ye; ni i be taga yoro o yoro, ne bena ke ni i ye ka i tanga kojugu ma. Ne bena a to i ye seko ka na nin jamana ra yan tuun. Ne tena i to i kelen na fiyewu. Ne ka fen o fen fo i ye, ne bena o bee ke k'a dafa.»

¹⁶ Yakuba wurira a ta sunogo ra minke, a ko: «Sigiya t'a ra, Matigi Ala be nin yoro ra, k'a soro ne tun ma o lon.» ¹⁷ Yakuba siranna; a ko: «Nin yoro ye siranyayoro le ye de! I b'a soro ko yan le ye Ala ta so ye co. Sankolo donda fana ka kan ka soro yan le.» ¹⁸ A wurira sogomada joona fe; a tun ka kabakuru min bla a kun koro, a ka o wuri k'a lo, ka turu bon a kan, k'a ke hakirijigifen ye. ¹⁹ A ka o yoro togo la ko Beteli*; k'a soro folofolo o yoro togo tun ye le ko Luzi.

²⁰ Yakuba ka dajuru ta Ala fe; a ko: «Ni Ala tora ni ne ye, ka ne tanga kojuguw ma nin tagama ra, ni a ka domuni di ne ma ne y'a domu, ka ne ta fani donta di ne ma, ²¹ k'a to ne ye seko hera ra ka na ne faso ra, o tuma Matigi Ala bena ke ne ta Ala ye. ²² Ne ka nin kabakuru min lo nin ye fana yan, k'a ke hakirijigifen ye, o yoro bena ke Ala ta so ye. Ni ne ka fen o fen soro, ne bena o yaga bo Ala ye.»

29

Yakuba sera Laban fe

¹ Yakuba wurira ka sira mina ka taga tereboyanfan jamana fan fe. ² A tagara kolon do ye kongo kono. Sagakuru saba tun be yi, o sagaw tun lanin be kolonda ra. O tun be o sagaw lamin o kolon le ra. O tun be kolon datugu ni kabakuru min ye, o kabakuru tun ka bon kosebe.

³ O tun be sagaw bee lajen o yoro le ra; ni sagaw bee nana, o be soro ka kabakuruba kolonkolon ka bo kolon da ra, ka sagaw lamin. Ni sagaw minna, o be kabakuruba kolonkolon k'a bla kolon da ra tuun. ⁴ Yakuba ka o sagagbenbagaw pininka ko: «Ne balemaw, aw bora yoro juman le?» O ko: «Anw bora Karan le.» ⁵ Yakuba ko: «Yala aw ka Laban lon wa, Nahori dence?» O ko: «An k'a lon.» ⁶ Yakuba ko: «Yala a ka kene wa?» O ko: «A ka kene kosebe. A denmuso Raseli yere nato ye nin ye, ni sagaw ye.»

⁷ Ayiwa, Yakuba ko sagagbenbagaw ma ko: «Sagaw lajentuma ma se folo de! Aw m'a ye ko tere to ka jan hali bi wa? Aw ye sagaw to o ye min, o ko, aw ye taga ni o

* 28:19 28.19 Beteli koro ye ko: Ala ta so.

ye, o ye bin nimi.» ⁸ Sagagbenbagaw ko: «An tɛ se ka o kɛ; fɔ sagaw bɛɛ le ye lajɛn folo, an bɛ soro ka kabakuru kolonkolon ka bo kolonda ra, ka sagaw lamin.»

⁹ Ka Yakuba to o kuma ra ni sagagbenbagaw ye, Raseli sera ni a face ta sagaw ye. Ale le tun bɛ o sagaw gbenna.

¹⁰ Yakuba ka Raseli ye minke, a belence Laban denmuso, ani a belence ta sagaw, a tagara kabakuru kolonkolon ka bo kolonda ra, k'a belence Laban ta sagaw lamin.

¹¹ Yakuba ka Raseli fo ni kanuya ye, ka kasi kosebe. ¹² A k'a fo Raseli ye ko ale ye a face ta mogo le ye; ko ale ye a face dogomuso Rebeka dence le ye. Raseli borira ka taga so ka taga o fo a face ye. ¹³ Kabini Laban k'a dogomuso dence Yakuba ko men, a borira ka taga a no fe, ka taga a boro melege a ma, k'a fo ni kanuya ye, ka taga ni a ye so konɔ. Ko minw ka Yakuba soro, a ka o bɛɛ lakari Laban ye. ¹⁴ Laban ka o men minke, a ko: «Ka can fo, ele ni ne bɛɛ ye mogo kelen le ye.» Yakuba tora Laban fe ka na se fo karo kelen.

Yakuba ka Leya ni Raseli furu

¹⁵ Lon do, Laban nana a fo Yakuba ye ko: «Ne ta mogo le bɛ i ye, o ye can ye, nka o bɛɛ n'a ta, i man kan ka baara kɛ ne ye gbansan. I sara ka kan ka kɛ min ye, o fo ne ye.»

¹⁶ Ayiwa, o y'a soro denmuso fla tun bɛ Laban fe. Koromusoman togo tun ye ko Leya; a dogomuso le tun ye Raseli ye. ¹⁷ Leya padenw le tun ce ka ji*; nka Raseli fari tun ce ka ji, a pada fana tun ce ka ji.

¹⁸ Raseli ko le tun ka di Yakuba ye. A ko Laban ma ko: «Ne bɛna baara kɛ i ye san wolonfla i denmuso flanan Raseli koson.» ¹⁹ Laban ko: «Ne ye a di ele ma, o ka fisa ne ye a di mogo were ma. To ni ne ye yan.»

²⁰ O cogo ra, Yakuba tora Laban fe ka baara kɛ fo san wolonfla Raseli koson. Nka Raseli diyanya koson, o san wolonfla kera a ja na i ko tere dama doron. ²¹ San wolonfla bannin ko, Yakuba ko Laban ma ko: «Ne ta muso di ne ma sisan sabu wagati min tun yirara, o dafara; ne b'a fe ka jen ni a ye sisan.»

²² Laban ka o yoro mogow bɛɛ lajɛn, ka domuniba tobi, o ka o yere janagbe. ²³ Ayiwa, su fe, Laban k'a denmuso Leya ta ka taga ni a ye Yakuba fe. Yakuba sira ni a ye o su fe. ²⁴ Laban tun k'a ta baaradenmuso do di Leya ma, k'a kɛ a ta baaradenmuso ye. O togo tun ye ko Zilipa. ²⁵ Dugu nana gbɛ minke, Yakuba k'a ye ko Leya lo. A ko Laban ma ko: «I ka mun le kɛ ne ra tan? O tuma ne ma baara kɛ i ye Raseli le koson wa? Mun koson i ka ne janfa?» ²⁶ Laban ko: «An ta landa ra yan, an tɛ se ka dogomuso di furu ra koromuso ja. ²⁷ Logokun to kɛ ni Leya ye. Ni logokun banna, an bɛna dogomusoman fana di i ma, ni i ka san wolonfla were baara kɛ ne fe.»

²⁸ Yakuba k'a kɛ ten; a ka logokun to kɛ ni Leya ye. O ko, Laban k'a denmuso Raseli fana di a ma. ²⁹ Laban k'a ta baaradenmuso do di Raseli ma; o togo tun ye ko Bila. ³⁰ Yakuba jenna ni Raseli fana ye. Ale le ko diyara a ye ka teme Leya kan; Yakuba ka baara kɛ Laban ye tuun fo san wolonfla.

Yakuba ka dence naani soro Leya fe

³¹ Matigi Ala k'a ye ko Leya ko tun man di Yakuba ye; o koson Ala ka denworo nogyo Leya ma, nka Raseli ma se ka den soro.

³² Leya nana konɔ ta ka dence woro; a k'a togo la ko Ruben†, ko: «Matigi Ala ka ne ta sege ye; sisan ne ce bɛna ne kanu.»

³³ A nana konɔ ta tuun, ka dence were woro; a ko: «Matigi Ala k'a men ko ne ko man di ne ce ye, o koson a ka nin fana di ne ma.» A ka o togo la ko Simeyon‡.

* **29:17** 29.17 Leya padenw le tun ce ka ji: Kitabu dow be nin kuma fo cogo were ra, sabu heburukan faamu ka gbelen. † **29:32** 29.32 Ruben togo koro ye ko: Aw ye dence fle! ‡ **29:33** 29.33 Simeyon togo koro ye ko: Matigi be mogo lamen.

³⁴ Leya ka kɔnɔ ta tuun ka dence wɛrɛ woro; a ko: «Sisan kɔni ne cɛ bɛna nɔrɔ ne ra, sabu ne ka dence saba le woro a ye.» O kosɔn a ka o tɔgɔ la ko Levi§.

³⁵ A ka kɔnɔ wɛrɛ ta ka dence naaninan woro. A ko: «Sisan ne bɛna Matigi tando le.» O kosɔn a ka o tɔgɔ la ko Zuda*.

O kɔ, a ma dɔ woro o wagati ra tuun.

30

Yakuba ta den tɔw

¹ Ayiwa, Raseli nana a ye ko ale tɛ den worora Yakuba ye minke, a kɔrɔmuso celiya k'a mina. A ko Yakuba ma ko: «Den dɔ di ne fana ma, ni o tɛ, ne bɛna sa.» ² Yakuba dimina Raseli kɔrɔ kosebɛ. A ko: «O tuma ne le ye Ala ye wa? Ala le ma i bari denworo ra wa?» ³ Raseli ko: «Ne ta baaradenmuso Bila ye nin ye; jɛn ni ale ye, janko a ye den sɔrɔ ne ye. Ni o kɛra, ale sababu ra, ne fana bɛna den dɔ sɔrɔ.»

⁴ Raseli k'a ta baaradenmuso Bila di Yakuba ma k'a kɛ a muso ye. Yakuba jenna ni a ye. ⁵ Bila nana kɔnɔ ta ka dence woro Yakuba ye. ⁶ Raseli ko: «Ala ka jo di ne ma. Ne ka min fɔ a ka o mɛn, ka dence di ne ma.» O kosɔn Raseli ka den tɔgɔ la ko Dan*.

⁷ Raseli ta baaraden Bila nana kɔnɔ ta ka dence flanan woro Yakuba ye. ⁸ Raseli ko: «Ne ka siyɛngbɛlɛn le ta ni ne kɔrɔmuso ye fɔ ka se sɔrɔ.» A ka o den tɔgɔ la ko Nɛfitali†.

⁹ Ayiwa, Leya nana a ye ko ale tɛ den worora minke tuun, ale fana k'a ta baaradenmuso Zilipa ta ka o di Yakuba ma.

¹⁰ Zilipa nana kɔnɔ ta ka dence woro Yakuba ye. ¹¹ Leya ko: «Ne kunnadiyara dɛ!» A ka o den tɔgɔ la ko Gadi‡.

¹² Zilipa nana dence flanan woro Yakuba ye. ¹³ Leya ko: «E! Nin ye hɛra le ye dɛ! Musow bɛna a fɔ ko ne ta pana.» A ka o tɔgɔ la ko Aseri§.

¹⁴ Lon dɔ, simantigewagati ra, Rubɛn bɔra ka taga mandaragɔrisun dɔ ye foro ra. A ka o yiri den tige ka na a di a bamuso Leya ma*. Raseli ko Leya ma ko: «I tɛ sabari ka i dence ta mandaragɔri dɔ di ne ma wa?»

¹⁵ Leya ko: «Mun? I ka ne ta cɛ bɔsi ne ra, o ma i wasa, fɔ i belɛn ko ne ye ne dence ta mandaragɔri le di i ma ka fara o kan kɛ!» Raseli ko: «Ayiwa, ni o lo, a bɛna bi su kɛ ni i ye. O bɛ kɛ mandaragɔri sara ye.» Leya sɔnna o ma.

¹⁶ Ayiwa, wula fɛ, Yakuba bɔtɔ foro ra, Leya borira ka taga a kunbɛn, k'a fɔ a ye ko: «I bɛ si ne le fɛ bi. Ne ka i sɔrɔ ni ne dence ta mandaragɔriw ye.» Yakuba tagara si Leya fɛ o lon su fɛ. ¹⁷ Ala ka Leya ta daariri lamɛn. A nana kɔnɔ ta ka dence loorunan woro Yakuba ye. ¹⁸ Leya ko: «Ne ka ne ta baaradenmuso di ne ta cɛ ma minke, Ala ka o sara le di ne ma.» Leya ka o den tɔgɔ la ko Isakari†.

¹⁹ Leya nana kɔnɔ ta tuun, k'a dence wɔrɔrɔn woro Yakuba ye minke, ²⁰ a ko: «Ala ka fɛnba kɛ ne ye. Sisan ne cɛ bɛna ne bɔnya, sabu ne ka dence wɔrɔrɔ le woro a ye.» Leya ka o den tɔgɔ la ko Zabulon‡.

²¹ O kɔ, a ka denmuso woro, ka o tɔgɔ la ko Dina.

²² Ayiwa, Ala hakiri tora Raseli ra, k'a ta daariri lamɛn, ka woro nɔgɔya a ye. ²³ Raseli nana kɔnɔ ta ka dence woro. A ko: «Ala ka marɔya bɔ ne ra sisan.» ²⁴ A k'a tɔgɔ la ko Yusufu§. A ko: «Ala ye dence wɛrɛ fara nin kan ne ye.»

§ 29:34 29.34 Levi tɔgɔ kɔrɔ ye ko: ka nɔrɔ a ra. * 29:35 29.35 Zuda tɔgɔ kɔrɔ ye ko: ne bɛ Matigi tando.

* 30:6 30.6 Dan tɔgɔ kɔrɔ ye ko: Ala ka kiti tige. † 30:8 30.8 Nɛfitali tɔgɔ kɔrɔ ye ko: ne ka siyɛn ta. ‡ 30:11 30.11 Gadi tɔgɔ kɔrɔ ye ko: kunnadiya. § 30:13 30.13 Aseri tɔgɔ kɔrɔ ye ko: hɛra. * 30:14 30.14 Mɔgɔw tun b'a miiri ko o yiriden bɛ se k'a to muso bɛ kɔnɔ ta joona. † 30:18 30.18 Isakari tɔgɔ kɔrɔ ye ko: sara. ‡ 30:20 30.20 Zabulon tɔgɔ kɔrɔ ye ko: bɔnya. § 30:24 30.24 Yusufu tɔgɔ kɔrɔ ye ko: ka dɔ fara a kan.

Yakuba kera naforotigi ye

²⁵ Ayiwa, Raseli ka Yusufu woro minke, lon do Yakuba k'a fo Laban ye ko: «Sira di ne ma ne be seko ka taga so, ne faso ra. ²⁶ Ne ta musow, ani ne ta denw di ne ma; ne ka baara ke i ye olugu le koson. O di ne ma ne be taga so, sabu ne ka min ke i ye, i yere ka o lon.» ²⁷ Laban ko: «Ni ne ko ka di i ye, o tuma to yan. Ne ta lagberikefenw k'a yira ne ra ko Matigi Ala ka baraka don ne ra ele le sababu ra. ²⁸ I ta sara be ke min ye, o fo ne ye, ne be o di i ma.» ²⁹ Yakuba ko: «Ne ka baara ke cogo min na, ani i ta beganw cayara cogo min ne boro, ele yere ka o lon. ³⁰ Sabu began fitini min tun be i fe sani ne ye na yan, o cayara sisan ka ke begankuruba ye. Matigi Ala ka baraka don i ra ne le sababu ra. Sisan ne bena wagati juman le soro ka baara ke ne yere ta mogow ye?» ³¹ Laban ko: «I b'a fe ne ye mun le di i ma i sara ye?» Yakuba ko: «I tena foyi were di ne ma; ne bena min fo, ni i sonna o ma, ne bena i ta sagaw ghen tuun, ka o korosi. ³² Nka bi, ne bena don i ta beganw ce ra ka o bee flefle kelen kelen. Sagaden musoman minw jegenjegen, ani fin be minw na, ani minw yoro bee finna, ani ba minw jegen fana, ani fin be minw na, ne bena olugu bee mina ka o bla danna. O le be ke ne ta sara ye. ³³ O ko fe, ni i nana ne ta sagaw fle, ni ne terennin lo walama ni ne terennin te, walama ni ne ka i janfa, i yere bena o lon; ni i nana ba o ba ye ne fe, min ma jegen, walama fin te a ra, ani ni i ka sagaden o sagaden ye ne fe, min ma fin, o tuma ne ka o sonya i fe le.» ³⁴ Laban ko: «Ayiwa, i k'a fo cogo min na, an ye a ke ten.»

³⁵ Nka, o lon yere ra, bakoronin min o min jegenjegen, ani fin be a min o min na, ani ba musoman min o min jegenjegen, ani fin be a min o min na, walama gbe tun be min o min na, ani saga min o min finna, Laban ka olugu bee woloma ka o bla danna. A ka olugu karifa a dencew ma, ³⁶ ka o bla ka taga yoro were, ka o yoro janya Yakuba ra; a dencew tagamana fo tere saba ka taga o yoro ra. Yakuba ka to ni Laban ta began tow ye, ka ke olugu korosi ye.

³⁷ Ayiwa, Yakuba ka bere kene dow tige, pepiliyesun dow ra, ani amandesun dow ra, ani pilatanisun dow ra. A ka o berekenew fara dow bobo o ra, ka o gbemanyorow bobo, ka o jegenjegen. ³⁸ A ka o bere kene jegeninw blabla beganw ta jiminfaaga kono, janko beganw nato jiminyoro ra, o ye o bere jegeninw ye; k'a soro beganw tun be yelen jagon kan jiminyoro le ra. ³⁹ Ayiwa, beganw nana ke yelen ye jagon kan jiminyoro ra ka o ja to o bere jegeninw na. A kera ten, o beganw nana den o den woro, o denw bee jegenjegenin worora, ka fin ke o ra, walama ka gbe ke o ra.

⁴⁰ Yakuba tun ka saga minw woloma, a ka olugu bla Laban ta saga jegeninw, ani a finmanw ja koro, janko o ye Laban ta sagaw fle. A kera ten Yakuba ka begankuru dow soro a yere ta ye; a ma son ka o fara Laban taw kan.

⁴¹ Ni saga barakamanw le tun be nana min, Yakuba tun be bere jegenjegenin bla jiminfaaga kono o ja koro, janko o yelento jagon kan, o ye berew ye, ani janko ni o sagamusow ka na kono ta o denw ye jegenjegen. ⁴² Nka ni saga fasaninw le tun be na min, Yakuba tun te bere bla jiminfaaga kono o ja koro. O cogo ra, saga fasaninw kera Laban ta ye, saga belebelew kera Yakuba yere ta ye.

⁴³ Ayiwa, Yakuba kera fentigi ye o cogo le ra. A ka baw ni sagaw soro caman; baarden musomanw ni a cemanw tun be a fe, ani jogomew, ani faliw.

31

Yakuba ko a be seko Kanaana jamana ra

¹ Ayiwa, Yakuba nana a men ko Laban dencew b'a fora ko: «Yakuba ka an face borofenw bee ta. A ka an face ta naforo le ta k'a yere ke fentigi ye.» ² Yakuba nana Laban korosi fana, k'a ye ko Laban tun ka ale mina cogo min na folo, a te o cogo ra tuun.

³ Lon dɔ, Matigi Ala k'a fɔ Yakuba ye ko: «Sekɔ i faso ra, i worora yɔrɔ min na. Ne bɛna kɛ ni i ye.»

⁴ O kuma fɔra minke, Yakuba ka Raseli ni Leya wele ka na. Olugu tun bɛ kongo ra bɛganw kɔrɔ. ⁵ Yakuba ka o wele k'a fɔ o ye ko: «Ne k'a ye aw face ja ra ko a tun ka ne mina cogo min na fɔlɔ, ko a tɛ ten tuun. Nka ne face ta Ala le tora ne fɛ. ⁶ Aw yɛrɛ k'a lɔn ko ne ka baara kɛ aw face ye ni ne baraka bɛɛ le ye. ⁷ O bɛɛ n'a ta, aw face ka ne janfa, ka ne ta sara yelɛma fɔ sinaga tan. Nka Ala ma sɔn a ye kojugu kɛ ne ra. ⁸ A ko minke ko ni fin walama gbɛ ka kɛ sagaden minw na, ko olugu le bɛ kɛ ne ta sara ye, sagamusow ka sagaden o sagaden woro, fin walama gbɛ kɛra o bɛɛ ra. A nana yelɛma k'a fɔ ko ni sagaden minw jɛgɛnjɛgɛnna, ko olugu le bɛ kɛ ne ta ye; o tuma sagamusow ka sagaden o sagaden woro, o bɛɛ jɛgɛnjɛgɛnnin worora. ⁹ Ala le ka aw face ta sagaw mina a ra ka o di ne ma; ¹⁰ sabu wagati min bɛganw tun bɛ yɛlɛn jɔgɔn kan, lon dɔ ne sikora; ne ka ne ja kɔrɔta, k'a ye ko bakɔrɔnin minw tun yɛlɛnna ba musomanw kan, olugu bɛɛ tun jɛgɛnjɛgɛnnin lo, walama fin tun bɛ o ra. ¹¹ O wagati ra, Ala ta mɛlɛkɛ ka ne wele ko: <Yakuba!> Ne ko: <Naamu.> ¹² A ko: <I ja kɔrɔta ka flɛri kɛ: bakɔrɔnin minw bɛ yɛlɛnna bamusow kan, o bɛɛ jɛgɛnjɛgɛnnin lo, walama nɔ bɛ o bɛɛ ra.> A ko: <Ne ka o kɛ sabu Laban ka fɛn o fɛn kɛ i ra, ne ka o bɛɛ ye. ¹³ Ala min k'a yɛrɛ yira i ra Beteli, ne le ye o Ala ye. I ka turu kɛ kabakuru kan o yɔrɔ le ra k'a kɛ hakirijigifɛn ye, ka dajuru ta ne Ala fɛ. Ayiwa, sisan wuri ka bɔ nin jamana ra, ka sekɔ i worojamana ra.> »

¹⁴ Ayiwa, Raseli ni Leya ka Yakuba ta kuma mɛn minke, o ko: «Anw ninyɔrɔ foyi tɛ yan tuun, an fana tɛna cɛn foyi sɔrɔ an face ta so yan tuun. ¹⁵ Anw face yɛrɛ bɛ anw jatera lonanw le ye sisan. A ma an fiyeere ka an wari domu ka ban wa?» ¹⁶ O ko Yakuba ma tuun ko: «Ala ka naforo minw mina an face ra k'a di i ma, o ye anw ni an ta denw ta le ye sisan. O ra, Ala ka min fɔ i ye, o kɛ.»

¹⁷ Yakuba wurira k'a ta musow ni a ta denw yɛlɛn jɔgɔmɛw kan ka sira mina. ¹⁸ A tagara ni a ta bɛganw bɛɛ ye, a ka bɛgan minw bɛɛ sɔrɔ Mesopotami jamana ra, ani fɛn o fɛn tun bɛ a ta ye. A ka kɛ taga ye a face Isiyaka fɛ, Kanaana jamana ra.

¹⁹ Yakuba bɔra wagati min na, o y'a sɔrɔ Laban tun tagara a ta sagaw sikanyɔrɔ ra. O bɔtɔ, Raseli k'a face Laban ta batofɛnw sonya.

²⁰ Yakuba ka Aramekace Laban janfa tan le, ka bɔ ka taga, a ma sara a ra. ²¹ Fɛn o fɛn tun ye a ta ye, a teliyara ka o bɛɛ ta ka taga ni o ye. A ka Efirati ba tigɛ, ka taga Galadi kuruw fan fɛ.

Laban ka Yakuba nɔgbɛn

²² Yakuba taganin tere sabanan le ra, o sɔrɔra k'a fɔ Laban ye ko Yakuba borira.

²³ Laban k'a ta mɔgɔ dɔw ta ka Yakuba nɔgbɛn fɔ tere wolonfla. A tagara Yakuba sɔrɔ Galadi kuruyɔrɔw ra. ²⁴ Nka o lon su fɛ, Ala k'a yɛrɛ yira Aramekace Laban na, siko ra, k'a fɔ a ye ko: «Laban, i yɛrɛ kɔrɔsi, i kana foyi kɛ Yakuba ra dɛ!»

²⁵ Ayiwa, Laban tagara se Yakuba ma tuma min na, o y'a sɔrɔ Yakuba tun k'a ta fanibonw lɔ kuru sanfeyɔrɔ dɔ ra. Laban fana k'a ta fanibonw lɔ Galadi kuruw yɔrɔ dɔ wɛrɛ ra, ani a ta mɔgɔw. ²⁶ O ko, Laban tagara a fɔ Yakuba ye ko: «Yakuba, ele ka mun le kɛ ne ra tan? Mun na i ka ne janfa ka bɔ, ka ne denmusow mina ka bɔ ni o ye, i n'a fɔ jɔn minw minana kɛrɛkɛyɔrɔ ra? ²⁷ Mun na i ka ne janfa ka dogo ka bɔ, i yɛrɛ ma sara ne ra. Ne tun bɛna janagbɛba dɔ kɛ ka i blasira, an bɛ pagari ni dɔnkirilakanw ye, ani dundukanw, ani gɔnifɔkanw. ²⁸ Hali i yɛrɛ m'a to ne ye ne denmusow ni ne mamadenw fo ni kanuya ye! I ka mun hakirintanyako le kɛ tan? ²⁹ An bɛ yɔrɔ min na sisan, ne bɛ se ka kojugu kɛ aw ra. Nka kunu, i bɛmaw ta Ala kumana ne fɛ. A ko: <Laban, i yɛrɛ kɔrɔsi, i kana foyi kɛ Yakuba ra dɛ!> ³⁰ Ayiwa, ne k'a lɔn ko i kɔrɔtɔninba lo; i b'a fɛ ka taga i faso ra; nka mun kosɔn i tagato ka ne ta

batofenw fana sonya?» ³¹ Yakuba ka Laban jaabi ko: «Ne tun be siranna ko i bena i denmusow bosi ne ra le; o koson ne bora i jina ma. ³² Nka ni i ka i ta batofenw soro mogo o mogo boro ne fe yan, o tigi ka kan ka faga le. An ta mogo be ye nin ye; i ta batofenw jini yoro be; ni i ka min ye, i ye o ta.»

Yakuba tun m'a lon ko Raseli le k'a face Laban ta batofenw sonya.

³³ Laban tagara don Yakuba ta fanibon konɔ, ka yoro be fe; ka taga don Leya ta fanibon konɔ, ka o fana fe; ka taga don baaradenmuso fla ta fanibon konɔ ka o fana fe; a ma foyi ye. O ko, a tagara don Raseli ta fanibon konɔ; ³⁴ jaga Raseli tun k'a face ta batofenw ta, ka o dogo jogome ta sigifen konɔ ka sigi a kan. Laban ka yoro be fe, a ma foyi ye. ³⁵ Raseli ko a face ma ko: «Baba, musow ta landa le be ne ra bi, o koson ne te se ka wuri; yafa ne ma.»

Laban k'a ta batofenw jini yoro tow be ra, a ma o ye.

³⁶ Yakuba dimina Laban korɔ, fo k'a ke kere ye. A ko Laban ma ko: «Ne ka i hake ta mun le ra, walama ne ka kojugu juman le ke i ra, fo i jusu gbannin be ne nogbenna tan? ³⁷ I ka ne ta minanw be fe minke, i ka i ta mun le ye ne fe? Ni a kera ko i ka i ta fen do ye an fe, a yira i ta mogo ni ne ta mogo be ja na yan, olugu ye a kiti tige an fla ce. ³⁸ Ne ka san mugan le ke i fe baara ra. I ta sagaw, ani i ta baw ka den o den woro, a be panaman worora. Lon si ne ma i ta sagajigi do faga k'a jimi. ³⁹ Lon si ne ma na ni began do ye i fe ko waraw k'a faga k'a tigtige. Ni waraw tun ka do faga, ne yere le tun be do jini k'a bla o no ra. Ni began do tun sonyana ne fe, ni a kera tere fe o, ni a kera su fe o, i tun b'a fo ko ne ye a jogon jini. ⁴⁰ Tere fe, tere fundenin tun be ne kan. Su fe fana, nene tun be ne mina, k'a ke fo ne te se ka sunogo. ⁴¹ Ne be i ta so, nin ye a san mugan ye. Ne ka baara ke i ye san tan ni naani i denmuso fla koson; o ko, ne ka san woro ke, ne be i ta sagaw ni i ta baw korosira. Nka i ka ne sara yelemo fo sipaga tan. ⁴² Ne bemace Iburahima ta Ala, ani ne face Isiyaka be tagama o Ala kelen min pasiran na, ni o Ala tun te ni ne ye, ele tun bena ne borolakolon le bla ka taga. Ala ka ne ta sege le ye, ani ne ta baara; o koson kunu a ka nin kiti tige an fla ce, ka nin ko latige.»

⁴³ Ayiwa, Laban ka Yakuba jaabi ko: «Nin musow ye ne denmusow le ye, o ta denw fana ye ne ta denw le ye. Nin beganw ye ne ta le ye. I ja be fen o fen na, o be ye ne ta le ye. Ne be se ka mun le ke ne denmusow ni o worodenw ye bi tuun?» ⁴⁴ Laban ko Yakuba ma tuun ko: «Na, an ye jengogonya don, ele ni ne; o ye ke seereya ye ele ni ne ce.»

⁴⁵ Yakuba ka kabakuru do ta k'a lo, ka o ke hakirijigifen ye. ⁴⁶ O ko, a ko a ta mogo ma ko o ye kabakuruw ce. O ka kabakuruw ce k'a ton jogon kan. O be jenna ka domuni ke o kabakuruton kan. ⁴⁷ Laban ka o yoro togo la ko Yegari Sahaduta. Yakuba k'a togo la ko Galedi*.

⁴⁸ Laban ko: «Nin kabakuruton ye ke an fla seere ye bi. O le koson o yoro togo lara ko Galedi.» ⁴⁹ Nka a yoro togo nana la fana ko Misipa†, sabu Laban ka a fo Yakuba ye ko: «Ni an nana fara jogon na, k'a ke ko an ja te jogon na tuun, Matigi Ala ye an be korosi.»

⁵⁰ Laban ko Yakuba ma tuun ko: «Ni i ka ne denmusow minako juguya, ka muso werew ta, mogo le te an seere ye de! I yere korosi, sabu Ala le ye an seere ye.»

⁵¹ Laban k'a fo Yakuba ye tuun ko: «Nin kabakuruton fe, ani ne ka nin kabakuruba min lo, ele ni ne ce. ⁵² Ayiwa, nin kabakuruton ye an seere ye, nin kabakuruba ye an seere ye. Ne man kan ka teme nin kabakuruton kan ka taga ele no fe ni naninyajugu ye, ele fana man kan ka teme ni kabakuruton kan, ani nin kabakuruba kan ka na ne

* **31:47** 31.47 Yegari Sahaduta, ani Galedi, o korɔ ye ko: kabakuruton min kera an seere ye. † **31:49** 31.49 Misipa korɔ ye ko: k'a korosi.

nɔ fɛ ni ɲaninyajugu ye. ⁵³ Iburahima ta Ala, Nahɔri ta Ala, olugu face ta Ala, ale le ye ke an ta kititigebaga ye.»

Yakuba fana karira Ala ra, a face Isiyaka be tagama Ala min nasiran na. ⁵⁴ O kɔ, Yakuba ka began dɔ ke saraka ye kuru kan; a k'a ta mɔgow beɛ wele ka na, o ka domuniba ke; o kɔ, o sira kuru kan yi.

32

Yakuba ka cira bla Esawu ma

¹ O dugusagbe sɔgomada jooɲa fɛ, Laban wurira k'a denmusow ni a mamadenw fo, ka dugawu ke o ye. O kɔ, a sekɔra ka taga a ta so. ² Ayiwa, Yakuba k'a ta sira ka taga; a tagatɔ, a benna ni Ala ta meleke dɔw ye. ³ Yakuba ka o ye minke, a ko: «Nin yɔrɔ ye Ala ta mɔgow ta yɔrɔ le ye.» O kosɔn a ka o yɔrɔ tɔgo la ko Mahanayimu*.

⁴ Yakuba k'a ta mɔgo dɔw ci a kɔrɔce Esawu fɛ Seyiri jamana ra, Edomu mara ra. ⁵ A k'a fo o ye ko: «Aw ye taga a fo ne matigice Esawu ye ko a ta jonce Yakuba le ka aw ci; ko ne tun be Laban fɛ yi, ko ne tun be yi le fo ka na se bi ma.» ⁶ A ko tuun ko: «Aw ye a fo a ye ko misiw be ne fɛ, ani faliw, ani sagaw, ani baaraden cemanw ni a musomanw; ko ne be o fo ne matigice ye janko a ye sabari ka ne minako ja.»

⁷ Ayiwa, ciradenw tagara Esawu fɛ. O sekɔra minke, o nana a fo Yakuba ye ko: «An tagara i kɔrɔce Esawu fɛ. A be nana i kunben ni ce keme naani ye a ko fɛ.»

⁸ Kabini Yakuba ka o men, a siranna fo k'a hakiri jagami. Mɔgo minw beɛ tun be ni a ye, ani sagaw, ani misiw, ani jɔgomew, a ka o beɛ taran, ka o ke jenkuru fla ye. ⁹ A ko: «Ni Esawu nana ben jenkuru kelen kan, ka olugu faga, tɔw bena boriyɔrɔ sɔrɔ.»

¹⁰ A ka Ala daari ko: «Ne bemace Iburahima ta Ala, ne face Isiyaka ta Ala, Matigi Ala, ele le k'a fo ne ye ko ne ye seko ka na ne ta jamana ra, ne woroyɔrɔ ra, ko i bena baraka don ne ra. ¹¹ Ayiwa, i ka kopuman min beɛ ke ne ye, ani i ka kankelentigiya min beɛ ke i ta jonce ye, ne tun man kan ni o ye. Ne temeto yan ka taga Laban fɛ, ne ka Zuriden ba tige tuma min na, foyi tun te ne boro ni ne ta bere te. Nka bi ne ka ne ta mɔgow ni ne ta beganw taran ka o ke fo jenkuru fla. ¹² Sabari ka ne bosi ne kɔrɔce Esawu boro. Sabu ne be siranna, a kana na ne faga, ka ne ta musow ni o ta denw fana faga. ¹³ Matigi Ala, ele yere le k'a fo ko i bena baraka don ne ra, ka ne ta duruja caya i ko kogoji kenken; k'a ke fo mɔgo tena se k'a jate k'a da lon.»

Yakuba ka sama ci ka taga a di Esawu ma

¹⁴ Ayiwa, Yakuba ka Ala daari ka ban minke, a sira o yɔrɔ ra yi. A k'a ta began dɔw woloma ko a be o sama a kɔrɔce Esawu ma. ¹⁵ A ka sagajigi mugan mina, ani sagamusu keme, bakɔronin mugan, ani ba musoman keme fla, ¹⁶ ani jɔgomemusɔ bisaba ni o sinmindenw, ani misi binaani, ani misitoran tan, ani falimusɔ mugan, ani falice tan. ¹⁷ A ka o karifa a ta baaradenw ma, o beɛ ni o ta begankuru. A k'a fo o ye ko: «Aw ye bla ne ja, ka furance dɔ to begankuruw ni jɔgon ce.»

¹⁸ A k'a fo baaraden folɔ ye ko: «Ni ne kɔrɔce Esawu nana ben ni i ye, ni a ka i jininka ko: <Ele ye jon ta baaraden le ye? I be tagara min le? Begankuru min be i ja o ye jon ta le ye?> ¹⁹ Ni a ka i jininka ten, i ye a jaabi ko: <I ta jonce Yakuba ta lo, a ka nin beganw di ko ka na a sama a matigice Esawu ma. A yere be nana ko fɛ.> »

²⁰ Yakuba ka o kuma kelen fo baaraden flanan ye, ani baaraden sabanan, ani begankuru dɔ tun be min o min ja. A k'a fo o ye ko ni o ka ben ni ale matigice Esawu ye, o ye o kuma le fo a ye. ²¹ A ko o ma ko: «Aw ye a fo a ye ko a ta jonce Yakuba yere be nana ko fɛ.»

* 32:3 32.3 Mahanayimu kɔrɔ ye ko: sigiyɔrɔ fla.

Yakuba tun b'a fɔra a yere kɔnɔ ko: «Ne ka nin began minw bla ka taga ja, ni olugu dira a ma, a jusu bena suma; o ra, ni an ja ka na jɔgɔn ye, a be se ka ke ko a bena ne kunben ni hera ye.»

Yakuba tɔgɔ kera Izirayeli ye

²² Ayiwa, Yakuba ka o sama bla ka taga a yere ja minke, a yere tora ni a ta mɔgɔw ye o su fe.

²³ O su kelen na, Yakuba wurira k'a muso fla ta, ani a ta baaradenmuso fla, ani a ta den tan ni kelen, ka Yabɔki ba tige. ²⁴ A ka ba tige ni olugu ye, k'a borofen tɔw beɛ lateme fana ba kɔ fe. ²⁵ O kɔ, ale yere tora a kelen. Ce dɔ nana siyen ta ni a ye fɔ ka taga dugugbɛda se. ²⁶ Ce k'a ye ko a te se ka Yakuba ben minke, a k'a bugɔ a tɔgɔkun na. Yakuba tɔgɔkun mugura. ²⁷ Ce ko Yakuba ma ko: «A to ne ye taga, sabu dugu be gbera.» Yakuba ko: «Ni i ma dugawu ke ne ye, ne te a to i ye taga de!» ²⁸ Ce ko Yakuba ma ko: «I tɔgɔ ye di?» A ko: «Yakuba.» ²⁹ Ce ko: «I tɔgɔ tena ke Yakuba tuun, i tɔgɔ bena la ko Izirayeli†; sabu i ka siyen ta ni Ala ye, ka siyen ta ni mɔgɔw ye, ka se sɔrɔ.» ³⁰ Yakuba k'a jininka ko: «Sabari ka i tɔgɔ fɔ ne ye.» Ce ko: «Mun na i be ne tɔgɔ jininkara?» O wagati ra, a ka dugawu ke Yakuba ye.

³¹ Yakuba ka o yɔrɔ tɔgɔ la ko Penuweli‡; ko sabu ale ka Ala ye ja ni ja, nka ale kisira.

³² Yakuba bɔra wagati min na Penuweli ka ba tige, o y'a sɔrɔ tere bɔra ka ban. A tun be tagamana ka segelen.

³³ O le kosɔn fɔ ka na se bi ma, sogobu min be began tɔgɔkun na, Izirayeli ta mɔgɔw te o domu; sabu Ala ka Yakuba bugɔ o yɔrɔ le ra, a tɔgɔkun kolotuguyɔrɔ ra.

33

Yakuba ni Esawu ka jɔgɔn kunben

¹ Ayiwa, Yakuba nana a ja kɔrɔta ka fleri ke, ka Esawu nato ye ni ce keme naani ye. Yakuba ka o ye minke, a k'a denw taran Raseli ni Leya ce, ani baaradenmuso fla. ² A ka baaradenmusow bla ja fe ni o ta denw ye, ka Leya ni a ta denw gban o ra, o kɔ, a ka Raseli ni Yusufu gban olugu kɔ fe. ³ Ale yere ka bla o beɛ ja fe. A k'a kinbiri gban fɔ sijaga wolonfla, fɔ ka taga se a kɔrɔce Esawu ma. ⁴ Esawu borira ka na a kunben, k'a boro mini a kan na, k'a fo ni kanuya ye. O fla beɛ ka ke kasi ye. ⁵ Esawu k'a ja kɔrɔta ka musow ni denmisenw ye minke, a ko: «Nin mɔgɔ minw be i kɔ olugu ye jontigiw le ye?» Yakuba ko: «Ala ka den minw di i ta jɔnce ma, olugu lo.»

⁶ Baaradenmusow gbarara, o ni o ta denw, ka na o kinbiri gban. ⁷ Leya ni a ta denw gbarara fana, ka na o kinbiri gban. O kɔ fe, Raseli ni Yusufu gbarara ka na o kinbiri gban. ⁸ Esawu ko Yakuba ma ko: «Ne benna ni begankuru minw ye, o ye mun ta le ye?» Yakuba ko: «Ne b'a fe ka o di i ma janko ne ko ye diya ne matigice ye.» ⁹ Esawu ko: «Ne dɔgɔce, fen caman be ne fe ka ban, to ni i ta beganw ye.» ¹⁰ Yakuba ko: «Ɔn-ɔn, sabari! Ni a kera ko i yafara ne ma, sabari ka ne ta bonya mina. O le kosɔn ne nana i kunben minke, ne ka i ye minke, a kera i n'a fɔ ne ja lara Ala yere le kan. I fana ka ne kunben ka ja. ¹¹ Sabari ka sɔn ka ne ta bonya mina, sabu Ala ka ne sɔn fen caman na, foyi ma ne dese.»

Yakuba k'a fɔ ten k'a gbɛleya minke, a laban Esawu sɔnna.

¹² O kɔ, Esawu ko: «Ayiwa, an ye taga. An ye sira mina; ne be i blasira.» ¹³ Yakuba ko: «Ne matigice yere k'a lon ko denmisenw ta ko ka gbelen; sagadenw fana be ne fe, misiden dɔw be sin na. Ni an ka tagama lateliya ka teme o baraka kan lon kelen dɔrɔn, beganw beɛ bena sa. ¹⁴ O ra ne matigice ye bla a ta jɔnce ja. Ne bena to ka taga dɔɔnin dɔɔnin, ka gban beganw kɔ, ani denmisenw, fɔ ka taga se ne matigice fe

† 32:29 32.29 Izirayeli kɔrɔ ye ko: ka siyen ta ni Ala ye. ‡ 32:31 32.31 Penuweli kɔrɔ ye ko: Ala pada.

Seyiri mara ra.» ¹⁵ Esawu ko: «O tuma ne bena ne ta mogo dow to ni i ye.» Yakuba ko: «O kekun ye mun ye sa? Ni ne ko diyara ne matigice ye ka ban, o be ne wasa.»

¹⁶ Ayiwa, o lon yere, Esawu ka sira ta ka taga Seyiri mara ra.

¹⁷ Yakuba tagara Sukoti. A k'a ta fanibon lo yi, ka were dow lo a ta beganw ye. O le koson o ka o yoro togo la ko Sukoti*.

Yakuba sera Sikemu

¹⁸ Yakuba bora Mesopotami, a ni hera tagara se fo Sikemu, Kanaana jamana ra. A k'a ta fanibonw lo dugu na fe. ¹⁹ A tun k'a ta fanibonw lo yoro min na, a nana o yoro san Hamori ta mogow fe warigbe keme. Hamori le ka Sikemu dugu sigi. ²⁰ Yakuba ka sarakabonan do lo o yoro ra, ka o togo la ko Eli Elowe Izirayeli†.

34

Dina ni Sikemu ta ko

¹ Ayiwa, Leya tun ka denmuso min woro Yakuba ye, ni a togo ye ko Dina, lon do, ale le nana bo ko a be taga a sunguru jogonw fe dugu kono. ² Jamanatigi Hamori Hevikace, ale dence min togo ye ko Sikemu, o ka Dina ye. A k'a mina ka jen ni a ye fanga ra, k'a lanogo.

³ Ayiwa, Yakuba denmuso Dina ko diyara Sikemu ye; a k'a kanu. A kumana a fe, ka cogo bee ke janko ale ye a soro k'a ke a muso ye. ⁴ A ma na na, Sikemu tagara a fo a face Hamori ye ko a ye Dina daari k'a di ale ma, a be ke a muso ye.

⁵ Ayiwa, Yakuba nana a men ko Sikemu k'a denmuso Dina mina ka la ni a ye fanga ra k'a lanogo; nka i n'a fo Yakuba dencew tun be ni beganw ye kongo ra, a jera o ko kan fo ka na a to o ye na ka bo kongo ra.

⁶ Hamori ni a dence Sikemu tagara Yakuba fe ka taga kuma a fe. ⁷ Yakuba dencew nana ka bo kongo ra, o ka o ko men. O k'a men minke, a digira o ra, o dimina kosebe, sabu Sikemu tun ka maroyakoba le ke Izirayelimogow ce ra; a lara ni o dogomuso Dina ye, k'a soro o tun man kan ka ke. ⁸ Hamori tagara kuma Yakuba dencew fe; a k'a fo o ye ko: «Aw denmuso ko diyara ne dence Sikemu ye. Ne be aw daari aw ye a di a ma a ye ke a muso ye. ⁹ Aw ye jennogonya don ni an ye; aw bena aw denmusow di an ma furu ra, ka an taw fana ta ka o ke aw ta musow ye. ¹⁰ Aw bena sigi ni anw ye yan. Jamana be labla aw ye, ni min ka aw diya aw be o ke. Aw be to yan ka jago ke, ka dugukolo dow san aw yere ye.»

¹¹ Sikemu fana k'a fo Dina face ni a balemaw ye ko: «Aw ye son ka nin kelen ke ne ye. Ni aw ka fen o fen jini ne fe, ne bena o di. ¹² Ni a ka aw diya, aw ye furunaforoba do fo, ani wari caman; ne bena o bee di aw ma, janko aw ye muso di ne ma doron.»

¹³ Yakuba dencew ka Sikemu ni a face Hamori jaabi ni janfa kumaw le ye, sabu Sikemu ka o balemamusu Dina lanogo minke, o ma diya o ye. ¹⁴ O ko Hamori ni Sikemu ma ko: «Ka an dogomuso di ce kenesigibari ma, o ye ko do le ye an te se ka min ke. O ye maroya le ye an fe. ¹⁵ Aw ka min fo, an te se ka son o ma, fo aw ye ke i ko anw; o koro ye ko aw ra cedenw bee ka kan ka kenesigi. ¹⁶ Ayiwa, ni aw sonna o ma, o tuma ra an bena an denmusow di aw ma, an fana bena aw taw ta. An bena sigi aw fe, an bee bena ke mogo kelen ye. ¹⁷ Nka ni aw ma son an ta kuma ma, ka kenesigi, o tuma an bena an denmuso ta ka taga ni a ye.»

¹⁸ Ayiwa, o kuma benna Hamori ni a dence Sikemu ma. ¹⁹ Sikemu ka o ko mina a sobe ra, sabu Yakuba denmuso ko tun ka diya a ye. O ta so kono, mogo bee fana tun be Sikemu jatera.

²⁰ Hamori ni a dence Sikemu tagara dugu donda* ra, ka taga kuma dugumogow fe. O ko: ²¹ «Nin mogow nana ni janinyanuman le ye an fe. An ye a to o ye sigi an ta

* **33:17** 33.17 Sukoti koro ye ko: werew. † **33:20** 33.20 Eli Elowe Izirayeli, o koro ye ko: Ala ye Izirayeli ta Ala ye.

jamana ra, ka jago ke; an ta jamana ka bon, o sigiyoro tena fon. An bena o denmusow furu, an fana bena an taw di o ma. ²² Nka ni an ta cew bee kelen kelen ma kenesigi i n'a fo olugu k'a ke cogo min na, o tena son ka sigi ni an ye, an ye ke mogoo kelen ye. ²³ Ni o sigira an fe, o ta beganw, ni o borofenw, ni o ta misiw bee tena ke an ta ye wa? O ka min fo an ye son o ma, janko o ye to ni an ye.»

²⁴ Dugumogoo minw bee tun be dugu donda ra, o bee sonna Hamori ni a dence Sikemu ta kuma ma. Min o min tun nana dugu donda ra, olugu bee kenesigira. ²⁵ Ayiwa, o kenesiginin tere sabanan, ka jori dimi to o kan, Yakuba dence fla, Simeyon ni Levi, Dina korocew, olugu ka o ta muruw ta ka taga ben dugumogow kan, ka cew bee faga, k'a soro dugumogow tun m'a lon ko o ko jogon bena se o ma. ²⁶ O ka Hamori ni a dence Sikemu fana faga, ka o dogomuso Dina labo Sikemu ta bon konoo ka taga ni a ye.

²⁷ Yakuba dence tow ka suw ta fenw bee bo o ra, ka dugumogow ta fenw bee ce, sabu Sikemu tun ka o dogomuso lanogo. ²⁸ O ka o ta beganw ta, ani o ta misiw, ani o ta faliiw; fen o fen tun be dugu konoo, ani fen o fen tun be forow ra, o ka o bee ta. ²⁹ O ka o ta naforo bee ce, ani o ta denw, ani o ta musow, ani fen o fen tun be o ta so konoo.

³⁰ Yakuba ko Simeyon ni Levi ma ko: «Aw ka ne hakiri jagami, sabu aw bena ne ko gboya jamana mogow ye, Kanaanakaw, ani Perezikaw. Ne ta mogow man ca; o bena lajen ne kama, ka ne ni ne ta somogow bee faga ka ban.» ³¹ Yakuba dencew k'a jaabi ko: «Mun koson o ka an dogomuso ke i ko jatomuso?»

35

Ala ka Yakuba togoo ke Izirayeli ye

¹ Ayiwa, lon do, Ala kumana Yakuba fe, ko: «Wuri ka taga Beteli, ka taga sigi o yoro ra; ni i sera yi, i be sarakabonan do lo ne ye, ne Ala min ka ne yere yira i ra, i borito i korocce Esawu ja.»

² Yakuba kumana a ta somogow fe, ani a nofemogow bee; a ko: «Batofen were minw be aw fe, aw ye o bee labo yan. Aw ye aw yere saninya, ka fani were don aw yere ra; ³ sabu an bena wuri ka taga Beteli, ne be taga sarakabonan do lo Ala ye, Ala min ka ne ta daariri lamen ka ne deme ne ta sege wagati ra, ani ka to ne fe ne ta tagama ra.»

⁴ Batofen were minw tun be Yakuba ta mogow fe, o ka o bee bo ka o di Yakuba ma, ani tororanegge minw tun be o torow ra. Yirisunba min be Sikemu dugu koro, Yakuba ka dinga sogi ka o dogo o yirisunba jukoro. ⁵ O ko, o wurira ka taga. Ala ka siranyaba bla o yoro dugumogow bee ra. O si ma son ka gban Yakuba ta mogow ko, ko o be o kere.

⁶ Yakuba ni a nofemogow bee tagara se Luzi; o dugu togoo le ye fana ko Beteli, a be Kanaana jamana ra. ⁷ Yakuba ka sarakabonan do lo o yoro ra, ka o togoo la ko: Eli Beteli*; ko sabu Ala k'a yere yira ale ra o yoro ra, tuma min na ale tun be borira a korocce ja.

⁸ Ayiwa, Rebeka ta lamobamuso min tun ye Debora ye, o sara. O k'a su don Beteli koro, yirisunba do koro, o yirisunba togoo le nana la ko kasi yirisunba.

⁹ Ala k'a yere yira Yakuba ra tuun, ka baraka don a ra, a nanin ko ka bo Mesopotami jamana ra. ¹⁰ Ala ko a ma ko: «I togoo ye ko Yakuba, nka i togoo tena ke Yakuba ye tuun. I togoo bena la ko Izirayeli.» Ala ka Yakuba togoo la ko Izirayeli o cogo le ra. ¹¹ Ala k'a fo a ye tuun ko: «Ne le ye Ala Sebestigi ye. I bena den caman soro; siya do bena bo i ra, ani jamana caman mogow. Masaw bena bo i ta duruja ra. ¹² Ne ka jamana min

* 35:7 35.7 Eli Beteli koro ye ko: Beteli ta Ala.

di Iburahima ni Isiyaka ma, ne bena o jamana di i ma. I ta den minw bena na i ko fe, ne bena a di olugu fana ma.»

¹³ Ayiwa, Ala kumana Yakuba fe yoro min na, a bora a koro o yoro ra ka taga. ¹⁴ Ala tun kumana ni Yakuba ye yoro min na, Yakuba ka kabakuruba do lo o yoro ra k'a ke hakirijigifen ye, ka rezenji ke saraka ye ka o bon a kan, ani turu. ¹⁵ Ala kumana a fe yoro min na, Yakuba ka o yoro togo la ko Beteli.

Boniyaminu worocogo, ani Raseli ta saya

¹⁶ Ayiwa, Yakuba ni a ta mogow nana bo Beteli ka taga yoro were. O ni Efirata dugu ce belen tun ka jan donin. Raseli jigira o yoro ra, nka a jigiko gbeleyara kosebe. ¹⁷ Ka tin dimi to a ra, tinminamuso ko a ma ko: «I kana siran, i ka dence were soro.»

¹⁸ Ayiwa, o y'a soro Raseli tun be jini ka sa ka ban. K'a sato to, a ka den togo la ko: Beni Oni; nka ko fe faceman nana den togo la ko: Boniyaminu†.

¹⁹ Ayiwa, Raseli sara o yoro le ra. O k'a su don Efirata dugu sira ra. Efirata dugu togo le nana la ko Betilehemu. ²⁰ Yakuba ka kabakuruba do lo Raseli ta kaburu kunna, ka o ke hakirijigifen ye. O kabakuru le kera Raseli ta kaburu hakirijigifen ye. A be yi hali bi.

Yakuba dencew

²¹ Yakuba‡ bora o yoro ra minke, a tagara a ta fanibonw lo, fo ka taga teme Migidali Ederi yoro kan. ²² Ayiwa, ka Yakuba to o yoro ra, Ruben tagara jen ni Bila ye, min tun ye a face ta jonmuso do ye; Yakuba bora o ko kala ma.

Yakuba dencew tun ye ce tan ni fla:

²³ Leya dencew fle nin ye: a ka dence folo min woro Yakuba ye, o ye Ruben ye, o ko, Simeyon, ani Levi, ani Zuda, ani Isakari, ani Zabulon. ²⁴ Raseli dencew tun ye Yusufu ni Boniyaminu ye. ²⁵ Raseli ta baaradenmuso Bila dencew tun ye Dan ni Nefitali ye.

²⁶ Leya ta baaradenmuso Zilipa dencew tun ye Gadi ni Aseri ye.

Olugu le ye Yakuba dencew ye, minw worora Mesopotami§.

Isiyaka ta saya

²⁷ Ayiwa, Yakuba tagara se a face Isiyaka koro Mamire ta yoro ra, Kiriya Araba dugu koro; o dugu le ye Heburon ye fana. Iburahima ni Isiyaka tun sigira o dugu le ra. ²⁸ Isiyaka si bee lajennin kera san keme ni san biseegi. ²⁹ O ko, a sara, ka fara a bemace tow kan. A tun korora kosebe fo ka sijan soro. A dencew Esawu ni Yakuba k'a su don.

36

Esawu tagara sigi Edomu jamana ra

¹ Esawu ta denw ye nin ye; ale le be wele fana ko Edomu. ² Esawu k'a ta musow ta Kanaanaka sunguruw le ra. A muso do togo tun ye ko Ada; ale tun ye Hetikace Elon denmuso le ye. Do togo tun ye ko Olibama; ale tun ye Ana denmuso ye; Ana yere face tun ye Sibeyon ye. Sibeyon tun ye Hevika le ye. ³ Esawu muso sabanan kera Basimati ye. Ale tun ye Sumayila denmuso do ye. Nebayoti dogomuso tun lo.

⁴ Esawu muso Ada ka Elifazi woro Esawu fe. A muso Basimati ka Reweli woro. ⁵ Olibama ka Yehusi woro, ani Yalamu, ani Kore. Olugu le ye Esawu dencew ye, minw worora a fe Kanaana jamana ra.

⁶ Ayiwa, lon do, Esawu k'a ta musow ta, ani a dencew, ani a denmusow, ani a ta somogow bee, ani a ta sagaw ni a ta baw, ani a ta misiw bee, ani a tun ka fen o fen soro Kanaana jamana ra; a wurira ka taga jamana were ra, yorojan, ka bo a dogoce

† **35:18** 35.18 Beni Oni koro ye ko: dence min sorora tooro ra. Boniyaminu koro ye ko: dence min be ne kininboro fe, walama dence min ko ka gbelen ne ma. ‡ **35:21** 35.21 Yakuba: A sebera heburukan na ko Izirayeli. § **35:26** 35.26 Boniyaminu le ma woro Mesopotami.

Yakuba kɔrɔ. ⁷ O fla borofenw caya kosɔn, o tun tɛ se ka to ɲɔgɔn kan. Yɔrɔ tun ka dɔgɔ o ta bɛganw ma. ⁸ O le kera sababu ye k'a to Esawu tagara sigi Seyiri kuruyɔrɔw ra. Esawu le bɛ wele fana ko Edomu.

Esawu ta denw

⁹ Ayiwa, Esawu le ye Edomukaw bɛmace ye. A ta durujaw ye nin ye, k'a siginin to Seyiri kuruyɔrɔw ra: ¹⁰ Esawu dencew tɔgɔw ye nin ye: Elifazi, ale ye Esawu ta muso Ada dence ye; Reweli, o ye Esawu ta muso Basimati dence ye.

¹¹ Elifazi yere ta denw kera Teman ye, ani Omaru, ani Sefo, ani Getamu, ani Kenazi.

¹² Esawu dence Elifazi tun ka jɔnmuso min ke a muso ye, min tun ye Timina ye, ale le ka Amaleki woro Elifazi ye.

Olugu le ye Esawu ta muso Ada mamadenw ye.

¹³ Reweli dencew fle nin ye: Nahati, ani Zeraki, ani Sama, ani Miza.

Olugu le ye Esawu ta muso Basimati mamadenw ye.

¹⁴ Esawu ta muso Olibama, Sibeyɔn denmuso Ana ta denmuso, ale ka dence minw woro Esawu fe, olugu fle nin ye: Yehusi, ani Yalamu, ani Kore.

¹⁵ Ayiwa, Esawu dence minw kera kuntigiw ye, olugu ye nin ye: Esawu dence folo Elifazi dencew ra, minw kera kuntigiw ye, o ye Teman, ani Omaru, ani Sefo, ani Kenazi, ¹⁶ ani Kore, ani Getamu, ani Amaleki.

Olugu le ye Elifazi dencew ye, minw kera kuntigiw ye Edomu jamana ra. Olugu le ye Esawu ta muso Ada mamadenw ye.

¹⁷ Esawu dence Reweli dence minw kera kuntigiw ye, olugu fle nin ye: Nahati kera gbatigi ye, ani Zeraki, ani Sama, ani Miza.

Olugu le ye Reweli dencew ye, minw kera kuntigiw ye Edomu jamana ra. Olugu le ye Esawu ta muso Basimati mamadenw ye.

¹⁸ Esawu ta muso Olibama dence minw kera kuntigiw ye, olugu fle nin ye: Yehusi kera gbatigi ye, ani Yalamu, ani Kore.

Olugu le ye Esawu ta muso Olibama, Ana denmuso dencew ye, minw kera kuntigiw ye.

¹⁹ Ayiwa, olugu le ye Esawu dencew ye, ani o ta kuntigiw. Olugu le ye Edomukaw ye.

Seyiri dencew

²⁰ Ayiwa, mɔgɔ minw kɔnna ka sigi Edomu jamana ra, o ye Seyiri dencew le ye. Ale tun ye Hɔrika ye. A dencew tun ye Lotan ye, ani Sobali, ani Sibeyɔn, ani Ana, ²¹ ani Disɔn, ani Eseri, ani Disan. Hɔrikaw ta kuntigiw le ye olugu ye. Seyiri dencew lo; o tun siginin bɛ Edomu jamana ra. ²² Lotan dencew tun ye Hori ni Hemamu ye. Lotan balemamusu tun ye Timina ye. ²³ Sobali dencew fle nin ye: Aliban ni Manati, ani Eballi, ani Sefo, ani Onamu. ²⁴ Sibeyɔn dencew fle nin ye: Aya, ani Ana. Lon dɔ, o Ana tɔgɔ le tagara bɔ bununji gbanninman dɔ kan kongo kɔnɔ, k'a to a bɛ a face Sibeyɔn ta faliw kɔrɔsira. ²⁵ Ana dencew tun ye Disɔn ye; a denmuso tun ye Olibama ye. ²⁶ Disɔn dencew fle nin ye: Hemedan, ani Esiban, ani Itiran, ani Keran. ²⁷ Eseri dencew tun ye Bilan, ani Zavan, ani Akan ye. ²⁸ Disan dencew tun ye Usi ye, ani Aran.

²⁹ Hɔrikaw ta kuntigiw fle nin ye: Lotan, ani Sobali, ani Sibeyɔn, ani Ana, ³⁰ ani Disɔn, ani Eseri, ani Disan. Olugu le ye Hɔrikaw ta kuntigiw ye Seyiri ta jamana ra.

Edomu masacew

³¹ Sani masace dɔ ye sigi Izirayelimɔgɔw kunna, masace minw sigira Edomu mara kunna, olugu fle nin ye: ³² Behɔri dencew Bela, ale sigira masaya ra Edomu; a ta dugu tɔgɔ tun ye ko Dinaba. ³³ Bela nana sa minke, Zera dencew Yobabu, min bɛ bɔ Bɔsira, ale sigira a nɔ ra. ³⁴ Yobabu nana sa minke, Husamu sigira a nɔ ra; ale tun bɔra Temankaw ta jamana ra. ³⁵ Husamu nana sa minke, Bedadi dencew Hadadi sigira a nɔ

ra; ale le ka Madiyankaw kere ka se o ra Mohabu mara ra. A ta dugu togo tun ye ko Aviti. ³⁶ Hadadi nana sa minke, Samula min tun be bo Masireka, ale sigira a no ra. ³⁷ Samula nana sa minke, Sawuli min tun be bo Rehoboti, bada ra, ale sigira a no ra. ³⁸ Sawuli nana sa minke, Akibori dence Bahali Hanani sigira a no ra. ³⁹ Akibori dence Bahali Hanani nana sa minke, Hadari sigira a no ra; a ta dugu togo tun ye Pawu. A muso togo tun ye ko Metabeli; Metabeli tun ye Materedi denmuso ye, Materedi tun ye Mezahabu denmuso ye.

⁴⁰ Ayiwa, kuntigi minw bora Esawu dencew ra ka kana ni o ta gbaw, ani o ta sigiyorow, ani o togow ye, o kuntigiw fle nin ye: Timina, ani Aliva, ani Yeteti, ⁴¹ ani Olibama, ani Ela, ani Pinon, ⁴² ani Kenazi, ani Teman, ani Mibisari, ⁴³ ani Magidiyeli, ani Iramu.

Olugu le kera Edomu mara kuntigiw ye; o bee sigira o ta mara ra.
Esawu le kera o Edomukaw bemace ye.

37

Yusufu ta sikow

¹ Ayiwa, Yakuba sigira Kanaana jamana ra. A face fana tun sigira o jamana le ra.
² Yakuba dencew ta kow fle nin ye.

Ka Yusufu si to san tan ni wolonfla, a tun be sagaw ni baw gbenna ni a korocew ye. A tun be ni a face ta jonmuso Bila ni Zilipa dencew le ye. Olugu tun be ko benbari minw ke, Yusufu tun bena o bee lakari a face ye. ³ Yusufu ko le tun ka di Yakuba* ye ka teme a ta den tow bee kan, sabu a tun ka Yusufu soro k'a koronin to; o koson Yakuba tun ka forokiya jumannin jegenjegenman do karan Yusufu ye.

⁴ Yusufu korocew k'a ye ko o face be Yusufu le kanuna ka teme olugu kan minke, o ka Yusufu koninya; hali kumajuman yere tun te se ka bo o da ra k'a fo Yusufu ye tuun.

⁵ Lon do, Yusufu nana siko do ke; a ka o lakari a korocew ye minke, o ka do fara o ta koninya kan. ⁶ A k'a fo o ye ko: «Aw ye sabari ka ne ta siko lamēn! ⁷ Ne sikora k'a ye ko an tun be foro ra, an be siman tigera k'a siri. Ne ta simansiri nana wuri ka lo, aw ta simansiriw nana ne ta lamini ka biribiri a korok'a ke i n'a fo o be a bonyara.»
⁸ Yusufu korocew ko: «O tuma ele be a miiri ko ele le bena sigi an kunna ka ke an ta masace ye ke.» O k'a koninya tuun o siko koson, ani o kumaw koson.

⁹ Ayiwa, Yusufu nana siko do were ke; a ka o fana fo a korocew ye. A ko: «Ne ka siko do were ke tuun; ne ka tere ni karo ni lolo tan ni kelen ye, o nana o yere majigi ne korok.»

¹⁰ A ka o siko fo a face ni a korocew ye. A face songora a ra, k'a fo a ye ko: «Nin siko korok le ye di? O tuma i b'a fe ne ni i bamuso ni i korocew, an bee le ye na an kinbiri gban ele korok ke?»

¹¹ A pangboya donna a korocew ra; nka a face ka o kumaw to a yere konon.

Yusufu korocew k'a fyeere

¹² Ayiwa, Yusufu korocew tun tagara Sikemu ni o face ta beganw ye. ¹³ Lon do, Yusufu face Yakuba† ko a ma ko: «I korocew tagara ni beganw ye Sikemu; na, ne be i ci o fe.» Yusufu nana.

¹⁴ Yakuba ko: «Taga a fle, ni i korocew ka kene, ani ni foyi te beganw na; i ye na o kibaroya fo ne ye.»

A ka Yusufu ci ka taga. A bora Heburon kenegbeyoro ra ka taga Sikemu. ¹⁵ Ayiwa, ce do tagara ben ni Yusufu yaalayaalatō ye kongo konon. A k'a jininka ko: «Ele be mun le pinina?» ¹⁶ Yusufu ko: «Ne be ne korocew le yoro pinina. O be min le? Sabari

* 37:3 37.3 Yakuba, walama Izirayeli. † 37:13 37.13 Yakuba, walama Izirayeli.

ka o yorɔ yira ne ra.» ¹⁷ Cɛ ko: «O bɔra yan; sabu ne tun k'a men o fɛ ko o bɛ taga Dotan.»

Yusufu tagara o kɔ ka taga o sɔrɔ Dotan. ¹⁸ A kɔrɔcɛw k'a ye yorɔjan a bɛ nana. Sani a ye se o ma, o ka janfa siri a kama ko o b'a faga. ¹⁹ O ko: «An ta sikobagawara nato ye nin ye. ²⁰ Aw ye na an ye a faga, k'a firi kolɔnkolon dɔ kɔnɔ. An bɛ taga a fɔ ko wara dɔ le k'a faga k'a domu. A ta sikow bɛna kɛ min ye, an bɛna o ye.»

²¹ Ruben ka o kuma men minke, ale tun b'a fɛ ka Yusufu kisi ka bɔ o boro; a ko: «An kana a to a ye sa.» ²² Ruben k'a fɔ tuun ko: «Aw kana a faga; aw ye a firi kolɔnkolon kɔnɔ, kongo kɔnɔ yan; aw kana aw boro se a ma.»

Ruben tun b'a fɛ ka na Yusufu labɔ dogo ra o kɔ fɛ, ka sekɔ ni a ye ka taga a di a face ma.

²³ Ayiwa, Yusufu nana se o kɔrɔ minke, o k'a ta forokiya jumannin jɛgenjɛgenman sama ka bɔ a kan na. ²⁴ O k'a mina k'a firi kolɔnkolon kɔnɔ. Ji foyi tun tɛ kolɔn kɔnɔ. ²⁵ O kɔ, o sigira ka domuni kɛ. O nana fleri kɛ, ka Sumayila ta mɔgɔ dɔw nato ye ni o ta jɔgɔmɛw ye ka bɔ Galadi. Wusunanw, ani kasadiyananw, ani latikɔlon tun bɛ o ta doniw na jɔgɔmɛw kɔ ra. O tun bɛ tagara ni o ye Misiran.

²⁶ O ra, Zuda k'a fɔ a balemaw ye ko: «Ni an ka an dɔgɔnin faga k'a dogo, o bɛna mun le ja an ye? ²⁷ Aw y'a to an y'a fiyeere Sumayila ta mɔgɔw ma. An kana an boro se a ma k'a faga, sabu an dɔgɔnin lo, an yɛrɛ dɔ lo.»

A balema tɔw sonna a ta kuma ma.

²⁸ Madiyanka jagokɛbagaw, Sumayila ta mɔgɔw, olugu tɛmɛtɔ, o ka Yusufu sama k'a labɔ kolɔn kɔnɔ, k'a fiyeere olugu ma warigbɛ mugan. Sumayila ta mɔgɔw k'a san ka taga ni a ye Misiran.

²⁹ Ayiwa, Ruben sekɔra ka na kolɔnda ra, ko a bɛna Yusufu labɔ. A nana a ye ko Yusufu tɛ kolɔn kɔnɔ tuun. A jusu kasira, fɔ a k'a ta derege mina k'a faran. ³⁰ A nana a dɔgɔcɛw fɛ ka na a fɔ o ye ko: «E! Den tɛ kolɔn kɔnɔ tuun! Ne bɛna taga min ni nin ko ye?»

³¹ O ka Yusufu ta forokiyantin ta, ka bakɔrɔnin dɔ faga, ka forokiyantin don o jori ra. ³² O kɔ, o ka Yusufu ta forokiyantin bla ka taga a di a face ma k'a fɔ a ye ko: «An ka forokiya nin ye kongo kɔnɔ; a flɛ ni a kera i dence ta forokiya lo walama ni o tɛ.»

³³ Yakuba k'a flɛ, k'a ye ko a dence ta derege lo. A ko: «E! Ne dence ta derege lo; wara dɔ le k'a domu. E! Wara dɔ le ka Yusufu tigɛtigɛ tan!»

³⁴ Yakuba k'a ta derege mina k'a faran, ka bɔrɔ dɔ don a yɛrɛ ra, ka kasi a dence saya ko ra tere caman. ³⁵ A dencew ni a denmusow nana ko o bɛna a jusu saaro, nka a tun t'a fɛ mɔgɔ si ye a jusu saaro. A tun b'a fɔra ko: «Ne bɛna to kasi le ra fɔ ka na sa ka taga lahara ne dence nɔ fɛ.» A tora ka kasi.

³⁶ Ayiwa, Madiyanka jagokɛbagaw tagara Yusufu fiyeere Misiran, Farawona ta sorasiw kuntigiba ma; o tɔgɔ ye ko Potifari.

38

Zuda ni Tamari ta ko

¹ Ayiwa, wagati dɔ nana kɛ, Zuda bɔra a balemaw kɔrɔ, ka taga sigi Adulamu, cɛ dɔ kɔrɔ, o cɛ tɔgɔ ye ko Hira. ² Zuda ka Kanaanaka sunguru dɔ ye o dugu ra, a face tɔgɔ ye ko Suwa. A ka o sunguru furu, ka jen ni a ye. ³ Muso nana kɔnɔ ta, ka dence woro. A ka den tɔgɔ la ko ɛri. ⁴ A nana kɔnɔ wɛrɛ ta, ka dence wɛrɛ woro. A ka o tɔgɔ la ko Onan. ⁵ A nana kɔnɔ wɛrɛ ta tuun ka dence wɛrɛ woro. A ka o tɔgɔ la ko Sela. O den worotuma ra, Zuda tun bɛ Kesibu dugu kɔnɔ.

⁶ Ayiwa, Zuda nana muso dɔ furu ka o di a dence folɔ ɛri ma. O muso tɔgɔ tun ye ko Tamari. ⁷ Nka Zuda dence folɔ kera mɔgɔjugu ye Matigi Ala ja kɔrɔ; o kosɔn, Matigi Ala ka saya lase a ma. ⁸ Zuda k'a fɔ a dence flanan Onan ye ko: «I kɔrɔcɛ

muso ta ka jen ni a ye, sabu i nimogomuso lo; janko i ye den sorɔ ni a ye i korɔce no ra, ka duruja to i korɔce ko.»

⁹ Ayiwa, Onan k'a ye ko o den tena ke ale yere ta ye; o ra, ni a tun be jen ni a ninmogomuso ye, a tun be lawa bon dugu ma, janko muso kana konɔ ta ka duruja to a korɔce ko. ¹⁰ Onan tun be min kera, o ma diya Matigi Ala ye. Ala ka saya lase ale fana ma. ¹¹ Zuda k'a ye ten minke, a ko Tamari ma ko: «I kana ce were ta; taga to i face ta so, sani k'a to ne dence Sela ye panatige. Ni a ka panatige, ne bena i di ale ma.» Zuda ka o fo, sabu a tun be siranna; a tun t'a fe Sela ye Tamari furu janko ale fana kana na sa i n'a fo a korɔce tow.

Tamari tagara to a face ta so.

¹² Wagati dama temenin ko, Zuda ta muso sara. O muso tun ye Suwa denmuso le ye. Sangakow nana nogoya minke, ani Zuda jusu sumana tuma min na, Zuda tagara a ta sagasikanbagaw fe Timina dugu konɔ, a ni a terice Hira, min be bo Adulamu. ¹³ Ayiwa, do nana a fo Tamari ye ko a burance Zuda be tagara Timina, ka taga a ta sagaw si kan. ¹⁴ Tamari ka o men minke, a k'a ta firiya faniw bo a yere ra, ka lankana do biri a kun na, k'a yere datugu, ka taga sigi Enayimu dugu donda ra, Timina dugu sira ra, k'a yere ke i ko jatomuso. Tamari ka o ke, sabu a k'a ye ko Sela koroyara, nka Zuda ma son ka ale di a ma, ale ye ke a muso ye.

¹⁵ Ayiwa, Zuda temeto nana Tamari siginin ye; a kera a ja na ko jatomuso do lo, sabu Tamari tun k'a ja datugu. ¹⁶ Zuda k'a siginin ye sirada ra, a m'a lon ko a buranmuso lo. A ko a ma ko: «A to ne ye jen ni i ye.» Tamari ko: «Ni i ka jen ni ne ye, i bena mun le di ne ma?» ¹⁷ Zuda ko: «Ne bena badennin kelen bo ne ta baw ra ka o sama i ma.» Tamari ko: «I be mun le di ne ma a sarati ye, sani i ye na a sama ne ma?» ¹⁸ Zuda ko: «Ele yere b'a fe ne ye mun le di i ma a sarati ye?» Tamari ko: «I togo tagamasiyen be fen min kan, ani a juru, ani bere min be i boro, olugu di ne ma.»

Zuda ka o fenw di a ma, ka jen ni a ye. Tamari ka konɔ ta Zuda fe o cogo le ra. ¹⁹ O ko, Tamari wurira ka taga. A k'a ta faniw bo a yere ra, k'a ta firiya faniw don tuun.

²⁰ Ayiwa, ko fe, Zuda nana badennin di a terice Adulamukace ma, ko a ye na a di muso ma, ani ale ka fen minw di muso ma, ka o mina ka na. Ce tagara, a ma muso ye. ²¹ A ka o yoro mogow pininka ko: «Jatomuso min be to ka sigi Enayimu dugu donda ra, sirada ra, a be min le?» Mogow ko: «Jatomuso si ma sigi yan ka ye.»

²² Ayiwa, a sekora ka taga a fo Zuda ye ko: «Ne ma muso ye de! Ne k'a yoro mogow pininka; o ko: «Jatomuso si ma sigi yan ka ye.» » ²³ Zuda ko: «A ye to ni o fenw ye. An kana maroya jini ka se an yere ma. Ne koni k'a ta badennin ci a ma, nka ele m'a ye!»

²⁴ Ayiwa, karo saba temenin ko, o nana a fo Zuda ye ko: «I buranmuso Tamari ka jatoya ke; sisan a ye nin ye, a ka konɔ ta yere.» Zuda ka o kuma men minke, a ko: «Aw ye taga a mina ka bo ni a ye kene ma, o ye a jeni.»

²⁵ O ko o be taga Tamari mina ka bo ni a ye minke, a ka mogow bla k'a fo a burance ye ko: «Nin tagamasiyen ni nin bere ye mogow min ta ye, ne ka konɔ ta o tigi le fe. Sabari ka nin tagamasiyen ni a juru, ni nin bere tigi jini, k'a lon jon ta lo.»

²⁶ Zuda ka fenw fe k'a ye ko ale yere ta lo. A ko: «Ne jarkira ka teme Tamari kan. Can lo, sabu ne tun ka kan k'a furu ne dence Sela ma, nka ne ma o ke.»

Zuda ma jen ni Tamari ye o ko tuun.

²⁷ Ayiwa, a jigiwagati ra, denw kera flaninw ye. ²⁸ A jigitɔ, den kelen k'a boro bo; tinminamuso ka ale boro mina ka jese wulenman do siri a ra, k'a fo ko: «Nin le ye folo ye.» ²⁹ Nka den k'a boro sama k'a don yi tuun. A flaninogon bora. Tinminamuso ko: «Ele le ka sira dayele ke!» A k'a togo la ko Peresi*.

* 38:29 38.29 Peresi korɔ ye ko: wo; walama ko: k'a dayele.

³⁰ O kɔ, a dɔgɔnin bɔra, ni jese wulenman sirinin ye a boro ra. O ka ale tɔgɔ la ko Zeraki.

39

O ka Yusufu fyiyeere Potifari ma

¹ Ayiwa, Sumayila ta mɔgɔw tagara ni Yusufu ye Misiran. Misirankace Potifari, Farawona ta sorasiw kuntigiba, ale ka Yusufu san Sumayila ta mɔgɔw fe; olugu le tun tagara nin Yusufu ye. ² Matigi Ala tora ni Yusufu ye k'a ta kow bee ja a boro. A tun be a matigice Misirankace Potifari ta so le kɔnɔ.

³ A matigice nana a ye ko Matigi Ala be ni Yusufu ye; ko ni a k'a boro don fen o fen na, Ala be o ja a boro. ⁴ Yusufu ko nana diya a matigice ye, fo a k'a sigi a ta so kunna, k'a borofenw bee karifa a ma. ⁵ Kabini Potifari ka Yusufu sigi a ta so kunna, ani a borofenw bee kunna, Matigi Ala ka baraka don Misirankace Potifari ra, k'a ta so kojaw bee ja Yusufu kosɔn. Matigi Ala ta baraka lara Potifari borofenw bee kan, sokɔnofenw, ani forokɔnofenw bee.

⁶ A kera ten minke, Potifari k'a ta so kojaw bee to Yusufu boro. A tun te maga foyi ra, ni a yere ta domuni dɔrɔn te.

Yusufu tun ye kanbelen ceɓnumanba le ye; a fari tun dakapanin lo, a pada fana tun ce ka ji.

Potifari muso nabɔra Yusufu fe

⁷ Wagati do nana ke, Yusufu matigice ta muso nabɔra Yusufu fe. A ko Yusufu ye jen ni ale ye. ⁸ Yusufu ma sɔn; a ko a ma ko: «Ne matigice te foyi ke a yere ye tuun so kɔnɔ yan. A k'a borofenw bee karifa ne le ma. ⁹ A ni ne bee kera kelen ye nin so kɔnɔ yan. A ma ne bari foyi ra, fo ele kelen, sabu i ye a muso ye. Ne bena o kojuguba jɔgɔn ke cogo di ka Ala hake ta?»

¹⁰ Lon bee muso tun be Yusufu wele, nka Yusufu ma sɔn ka taga la a kɔrɔ ka jen ni a ye.

¹¹ Ayiwa, lon do Yusufu tun donna bon kɔnɔ ka taga a ta baara ke; o y'a soro lukɔnɔmɔgɔ si tun te yi. ¹² Muso ka Yusufu mina a ta derege ma, ko a ye jen ni ale ye. Yusufu k'a ta derege bo k'a to a boro, ka bori ka bo kene ma.

¹³ Ayiwa, muso k'a ye ko Yusufu k'a ta derege to ale boro ka bori ka bo kene ma minke, ¹⁴ a kulera ka lukɔnɔmɔgɔw wele k'a fo o ye ko: «Aw y'a fle, ne ce nana ni Heburu kanbelen min ye, o nana an janfa le. Aw m'a ye, a nana ne ko ko a bena jen ni ne ye; nka ne ka kulekanba ci. ¹⁵ A nana a ye ko ne be ne kan bora ka kule kosebe minke, a k'a ta derege to ne boro yan ka bori ka bo kene ma.»

¹⁶ Muso ka Yusufu ta derege bla a yere kɔrɔ, sani a ce ye seko ka na so kɔnɔ. ¹⁷ A ce nana minke, a ka o kuma kelen fo a ye, ko: «A fle, i nana ni jɔnce Heburuka min ye, a nana ne ko ko a bena jen ni ne ye. ¹⁸ Ne ka ne kan bo ka kule minke, a k'a ta derege to ne boro, ka bori ka bo kene ma.»

O ka Yusufu bla kaso ra

¹⁹ Ayiwa, muso ka min fo Yusufu ta ko ra, ce ka o men minke, a dimina kosebe. ²⁰ A ka Yusufu mina k'a bla kaso ra, masace ta kasodenw be yoro min na. Yusufu tora kasobon na yi.

²¹ Nka Matigi Ala tora ni Yusufu ye, ka ja a ma, k'a ko diya kasobon korosibaga ye. ²² Kasobon korosibaga ka Yusufu bla kasoden tow bee kunna kasobon kɔnɔ, ko a ye o korosi. Yusufu le tun be fen bee janabo kasobon kɔnɔ yi. ²³ Kasobon korosibaga yere nana a boro bo fen bee ra, ka ko bee to Yusufu le boro, sabu Matigi Ala tun be ni Yusufu ye. Ala tun be a ta ko bee ja a boro.

40

Yusufu ka kasoden fla ta siko kɔrɔ fɔ

¹ Ayiwa, lon dɔ, Misiran masace ta minnifendibagaw kuntigi, ani a ta burujenibagaw kuntigi, olugu ka ko dɔ ke min ma ben masace ma. ² Farawona dimina o kuntigi fla kɔrɔ, minw ye minnifendibagaw kuntigi ni burujenibagaw kuntigi ye. ³ Masace ko o ye o mina ka o bla kaso ra, sorasiw kuntigiba ta bon kɔnɔ, Yusufu tun be yɔrɔ min na. ⁴ Sorasiw kuntigiba ka o bla ni Yusufu ye, ko Yusufu ye o kɔrɔsi. Yusufu le tun be o ta ko bee janabo. O ka wagati dama ke kasobon na yi.

⁵ Lon dɔ, ka o to kasobon na yi, minnifendibagaw kuntigi, ani burujenibagaw kuntigi ka siko dɔ ke su kelen na. O bee ni o ta siko, dɔ ni dɔ kɔrɔ te kelen ye. ⁶ Ayiwa, sɔgomada fe, Yusufu nana o fle minke, a k'a ye ko o ja kumunin lo. ⁷ A ka o jininka ko: «Mun le ka aw ja kumu tan bi?» ⁸ O ko: «An ka siko dɔ le ke; mɔgo fana te yi min be se ka a kɔrɔ fɔ an ye.» Yusufu ko: «Siko kɔrɔ lonniya be Ala le fe. Aw ye aw ta sikow fɔ ne ye.»

⁹ Masace ta minnifendibagaw kuntigi k'a ta siko fɔ; a ko: «Ne ta siko ra, ne ka rezensun dɔ le ye ne ja fe, ¹⁰ yiriboro saba tun b'a ra. A fiyerenna, a fiyerenw denna, a rezendenw mɔna. ¹¹ O y'a sɔrɔ Farawona ta jiminminan tun be ne boro. Ne ka rezenmɔ mina k'a bisi Farawona ta jiminminan kɔnɔ, k'a di Farawona ma.»

¹² Yusufu ko: «I ta siko kɔrɔ ye nin ye: Yiriboro saba, o ye tere saba le ye. ¹³ Ni tere saba dafara, Farawona bena i labɔ kaso ra, ka i bla i ta baarakɔrɔ ra. I bena to ka minnifen di Farawona ma i n'a fɔ i tun b'a kera cogo min na kakɔrɔ, tuma min na i tun be o baara ra. ¹⁴ Nka ni i nana o hera sɔrɔ tuma min na, i ye i hakiri to ne ra, ka ja ne ma; i ye kuma Farawona fe, ka ne ko fɔ a ye, janko a ye ne labɔ kaso ra. ¹⁵ Sabu o ka ne mina fanga ra ka bɔ Heburuw ta jamana le ra ka na ni ne ye yan. O ka ne bla kaso ra yan, k'a sɔrɔ ne ma kojugu si ke.»

¹⁶ Ayiwa, burujenibagaw kuntigi k'a ye ko Yusufu k'a tɔnɔgɔnce ta siko kɔrɔ fɔ k'a diya minke, ale fana k'a ta fɔ. A ko: «Ne fana ta siko ra, segi saba tun be ne kun, buru gbeman tun be o segi saba kɔnɔ. ¹⁷ Segi min tun be tɔw bee san fe, domunifen suguya bee tun be o kɔnɔ, a bee tobira ka mɔ Farawona ye. Ayiwa, kɔnɔ dɔw nana ke o fenw domu ye segi kɔnɔ ne kunna.» ¹⁸ Yusufu ko: «I ta siko kɔrɔ ye nin ye: Segi saba, o ye tere saba ye fana. ¹⁹ Ni tere saba dafara, Farawona bena i labɔ kaso ra, ka i kun tige, ka i su dulon yiri ra, kɔnɔw bena ke i sogisogi ye.»

²⁰ Ayiwa, tere saba nana dafa, ka ben Farawona worolon kunben ma. O janagbe ra, a ka domuniba dɔ tobi a ta jamana jamɔgɔw bee ye. A ka minnifendibagaw kuntigi ni burujenibagaw kuntigi labɔ kaso ra a ta jamana jamɔgɔw ja na. ²¹ A ka minnifendibagaw kuntigi bla a ta baarakɔrɔ ra, ko a ye to ka minnifen di Farawona ma. ²² Nka a ka burujenibagaw kuntigi dulon yiri ra ka kapa ni Yusufu ta kuma ye.

²³ Kabini minnifendibagaw kuntigi bɔra kaso ra, a ma miiri Yusufu ma tuun; a pinana a ko pewu.

41

Farawona ta siko

¹ San fla temenin kɔ, Farawona yere ka siko dɔ ke. A sikora k'a yere ye Nili bada ra. ² A ka misi pumanman tɔrɔnin wolonfla ye, o bɔra ji ra, ka na ke bin nimi ye bada ra. ³ A ka misi cejugu fasamannin wolonfla ye, olugu fana bɔra ji ra, misi pumanman wolonfla kɔ fe, ka na lolɔ o kɔrɔ bada ra. ⁴ Ayiwa, misi cejugu fasamannin wolonfla, olugu ka misi tɔrɔnin wolonfla domu. O kɔ, Farawona kununa sunɔgo ra.

⁵ Sunɔgo nana a ta tuun; a ka siko dɔ were ke. A ka notizan wolonfla ye, o bɔra jɔsun kelen na, o bee kise ka bonbon, o ce ka ji. ⁶ O kɔ, notizan wolonfla were bɔra

o ɲɔsun kelen na, o kisew ka dɔgɔ dɔgɔ, sabu kongokolon fɔɲɔ ka o bɛɛ jaja fɔ ka o cɛjuguya. ⁷ Ayiwa, ɲɔtizan minw jajanin bɛ, olugu ka ɲɔtizan kisɛɲuman belebelew domu.

O kɔ, Farawona kununa tuun. A k'a ye ko siko lo.

⁸ O lon sɔgɔmada fɛ, Farawona hakiri ɲagamina. A ka Misiran jamana lagberikebagaw, ani a kolɔnbagaw bɛɛ wele. A ka a ta sikow lakari o ye, nka o si ma se k'a kɔrɔ fɔ Farawona ye. ⁹ O tuma ra, Farawona ta minnifendibagaw kuntigi ka kuma ta, k'a fɔ Farawona ye ko: «Ne ka kojugu min kɛ, ne hakiri jigira o ra bi.» ¹⁰ A ko: «Farawona, lon dɔ i tun dimina i ta jamana mɔgɔba dɔw kɔrɔ. I tun ka ne mina o wagati ra ka ne bla kaso ra, sorasiw kuntigiba ta bon kɔnɔ, ne ni burujenibagaw kuntigi. ¹¹ Lon dɔ, su fɛ, an mɔgɔ fla bɛɛ sikora, an bɛɛ ta siko kɔrɔ fɔra an ye. ¹² Heburu kanbelen dɔ le tun bɛ ni an ye kasobon na; sorasiw kuntigiba ta baaraden tun lo fɔɔfɔɔ. An ka an ta siko ɲafɔ ale le ye, a k'a kɔrɔ fɔ an ye. ¹³ A ka min fɔ an ye fana, kow nana kɛ ka kapa ni o le ye. I ka ne bla ne ta baarakɔrɔ ra, ka burujenibagaw kuntigi kun tige k'a su dulon yiri ra.»

Yusufu ka Farawona ta siko kɔrɔ fɔ

¹⁴ Ayiwa, Farawona ka o men minke, a ka mɔgɔ ci ka taga Yusufu wele. O teliyara ka Yusufu labɔ kasobon na. O k'a kun ni a bonbosiw bɛɛ li, k'a saninya, ka fani wɛrɛ don a ra, ka taga ni a ye Farawona fɛ. ¹⁵ A sera yi minke, Farawona ko a ma ko: «Ne ka siko dɔ le kɛ, mɔgɔ si ma se k'a kɔrɔ fɔ ne ye. Ne k'a men ko ni siko fɔra ele ye, ko i bɛ se k'a kɔrɔ fɔ.» ¹⁶ Yusufu ka Farawona jaabi ko: «Farawona, ne tɛ, Ala le bɛna i ta siko kɔrɔ fɔ i ye ka ɲa.»

¹⁷ Farawona k'a fɔ Yusufu ye ko: «Ne ta siko ra ne k'a ye ko ne tun bɛ Nili bada ra. ¹⁸ Ne ka misi cɛɲuman tɔrɔnin wolonfla ye, o bɔra ji ra ka na kɛ bin ɲimi ye kenɛ ma. ¹⁹ Misi wolonfla wɛrɛ bɔra ji ra tuun, o fasanin bɛ, o cɛ ka jugu, sogo ɲanaman tɛ o ra; Misiran jamana bɛɛ ra ne ma o misiw ɲɔgɔn cɛjugu ye ban. ²⁰ Ayiwa, misi cɛjugu fasaninw, olugu ka misi tɔrɔninw domu, minw tun konna ka bɔ. ²¹ O ka o kunu yɛrɛ le; nka o bɛɛ n'a ta, a kera i ko foyi yɛrɛ ma don o kɔnɔbara ra. O cɛjuguyanin tora ten, i ko o tun bɛ cogo min na kakɔrɔ. O kɔ, ne kununa sunɔgɔ ra.

²² «Ayiwa, ne sunɔgɔra tuun; ne ka siko dɔ wɛrɛ kɛ. O ra ne ka ɲɔtizan wolonfla ye, o bɛɛ kisew ka bonbon, a cɛ ka ɲi. O tizan wolonfla bɛɛ bɔra ɲɔkala kelen na. ²³ Tizan wolonfla wɛrɛ bɔra o kɔ fɛ, o ka dɔgɔdɔgɔ, sabu kongokolon fɔɲɔ ka o bɛɛ jaja. ²⁴ Ayiwa, tizan minw ka dɔgɔdɔgɔ, olugu ka tizanɲumanw domu.

«Ayiwa, ne ka nin siko le fɔ ne ta lagberikebagaw ye, nka o si ma se k'a kɔrɔ fɔ ne ye.»

²⁵ Yusufu k'a fɔ Farawona ye ko: «Farawona, i ka siko fla min kɛ, o bɛɛ ye fɛn kelen le ye. Ala bɛna min kɛ, a ka o le yira i ra. ²⁶ Misi ɲumanman wolonfla, o ye san wolonfla ye. ɲɔtizan wolonfla, o ye san wolonfla ye. A bɛɛ ye siko kelen le ye. ²⁷ Misi fasanin cɛjugu wolonfla minw bɔra ji ra ka na tɔw kɔ, o ye san wolonfla kɔngɔ ye. ɲɔtizan wolonfla minw ka dɔgɔdɔgɔ, fɔɲɔ ka minw jaja, o fana ye o san wolonfla kɔngɔ kelen le ye. ²⁸ Ne k'a fɔ i ye cogo min na sisan, Farawona, Ala bɛna min kɛ, a ka o le yira i ra. ²⁹ Sanji wolonfla bɛna kɛ, siman bɛna ɲa kɔsɛbɛ Misiran jamana bɛɛ ra. ³⁰ Nka sanji wolonfla wɛrɛ bɛna na o kɔ fɛ, o bɛna kɛ kɔngɔba ye, k'a kɛ fɔ mɔgɔw bɛna ɲina san temeninw ta siman camanba wagati bɛɛ kɔ Misiran jamana ra. Kɔngɔ bɛna jamana bɛɛ halaki. ³¹ Kɔngɔ juguyakojugu fɛ, siman tun ɲana san minw na, mɔgɔw bɛna ɲina o sanw bɛɛ kɔ pewu.»

³² Yusufu ko Farawona ma tuun ko: «Farawona, ni i k'a ye ko i ka nin siko kɛ cogoya fla ra, o b'a yira ko can ra Ala le ka nin ko latige; a fana tena mɛɛn ni a ma kɛ. ³³ Ayiwa, sisan i ka kan ka mɔgɔ hakirman kolɔnbaga dɔ le ɲini, k'a sigi Misiran

jamana bɛɛ kunna, ³⁴ ka mɔgɔ dɔw fana sigi jamana kunna ni ale ye, janko ni siman o siman ka sɔrɔ, o ye o tarantaran yɔrɔ looru, ka taran kelen bɔ k'a bla danna, Misiran jamana yɔrɔ bɛɛ ra, sanɔuman wolonfla bɛɛ kɔnɔ. ³⁵ Sanɔuman wolonfla min bɛna na, o ye siman lajɛn o sanw bɛɛ kɔnɔ. Ele Farawona yɛɛ ye o mɔgɔw kɔrɔsi. O ye o simanw lajɛn k'a bla danna duguw bɛɛ ra, k'a kɔrɔsi. ³⁶ Ni san wolonfla kɔngɔ nana se Misiran jamana ma tuma min na, o siman min lajɛnna, o le bɛna kɛ ka jamana baro. Ni o kɛra, kɔngɔ tɛna jamana halaki.»

Yusufu kɛra Misiran jamana jamɔgɔba ye

³⁷ Ayiwa, Yusufu ka min fɔ, o diyara Farawona ni a ta jamana jamɔgɔw bɛɛ ye. ³⁸ Farawona k'a fɔ a ta jamana jamɔgɔw ye ko: «An bɛ se ka mɔgɔ juman le sɔrɔ tuun Ala ka hakiri di min ma i ko nin cɛ?» ³⁹ Farawona ko Yusufu ma ko: «I n'a fɔ Ala ka nin kow yira ele ra, mɔgɔ si tɛ yi tuun min bɛ sɔrɔ kolɔnbaga ye, ani hakiritigi ye ka ele bɔ. ⁴⁰ Ne bɛ i sigi ne ta so kunna; ni i ka min fɔ, ne ta mɔgɔw bɛna o le kɛ. Masacɛya dɔrɔn le bɛna ne bonya ni i ye. ⁴¹ Ne ka Misiran jamana bɛɛ kuntigiya don i boro bi.»

⁴² Farawona k'a yɛɛ ta borokandennege bɔ k'a don Yusufu borokanden na. A ko o ye lenfani pumanman dɔw don a ra, ka kannanɛge saninlaman dɔ don a kan na. ⁴³ A ka Yusufu yɛɛ sowotoro dɔ kan, k'a gban a yɛɛ ta sowotoro kɔ. Mɔgɔ dɔw blara o ja ka kɛ pɛrɛn ye, ko: «Aw ye sira bla, aw ye sira bla, fagamaw bɛ nana*!»

Ayiwa, Farawona ka Misiran jamana bɛɛ kuntigiya di Yusufu ma o cogo le ra.

⁴⁴ Farawona ko Yusufu ma tuun ko: «Ne le ye Farawona ye. Nka mɔgɔ man kan ka foyi kɛ Misiran jamana bɛɛ kɔnɔ yan, ni ele ma o sira di o tigi ma.»

⁴⁵ Farawona ka Yusufu tɔgɔ la ko Safinati Paneya. A ka muso di a ma. A muso tɔgɔ tun ye ko Asanati. Muso face tɔgɔ tun ye Potifera; ale le tun ye ɔni dugu sarakalasebaga ye.

Yusufu sigira Misiran jamana bɛɛ kunna.

⁴⁶ Wagati min na o ka Yusufu wele ka taga Misiran masacɛ Farawona fɛ, o y'a sɔrɔ a si tun ye san bisaba.

O le kɔ fɛ, a bɔra Farawona kɔrɔ ka taga Misiran jamana yaala.

⁴⁷ Ayiwa, san wolonfla kɛra, siman pana, ka den kɔsɛbɛ. ⁴⁸ Yusufu ka o san wolonfla ta siman dɔw lajɛn Misiran jamana yɔrɔ bɛɛ ra, ka o bla danna. A ka siman lajɛn k'a bla duguw bɛɛ ra. Forow bɛ dugu minw kɔrɔ, a ka o forow simanw lajɛn o duguw ra. ⁴⁹ Yusufu ka siman lajɛn caman, i ko kɔgɔji kenken. A cayara fɔ a laban o nana a jateri dabla, sabu a jateda tun tɛ se ka lɔn tuun.

⁵⁰ Ayiwa, sani kɔngɔ wagati ye se, Yusufu ka dence fla sɔrɔ ni a muso Asanati ye, ɔni dugu sarakalasebaga Potifera denmuso.

⁵¹ Yusufu k'a dence folɔ tɔgɔ la ko Manase†, ko sabu Ala k'a kɛ ale pinana a ta tɔrɔw bɛɛ kɔ, k'a hakiri bɔ a face ta so kɔ.

⁵² A ka dence flanan tɔgɔ la ko Efrayimu‡, ko sabu ale tɔrɔra jamana min na, Ala ka dence di ale ma o jamana ra.

⁵³ Ayiwa, siman pana kɔsɛbɛ sanji wolonfla min kɔnɔ Misiran, o sanji wolonfla nana ban. ⁵⁴ O kɔ fɛ sanji wolonfla kɔngɔ daminana, i n'a fɔ Yusufu tun k'a fɔ cogo min na. Kɔngɔ bɛna jamana tow bɛɛ kan, nka siman tun bɛ Misiran jamana yɔrɔ bɛɛ ra. ⁵⁵ Ayiwa, kɔngɔ nana se Misiran jamana fana ma tuma min na, mɔgɔw nana kɛ kule ye Farawona kɔrɔ, ko a ye domuni di o ma. Farawona ko Misirankaw bɛɛ ma ko: «Aw ye taga Yusufu fɛ; ni a ka min fɔ aw ye, aw y'a kɛ ten.» ⁵⁶ O tuma kɔngɔba

* **41:43** 41.43 Kitabu dɔw kɔnɔ a sebera ko: «Aw ye aw kinbiri gban.» † **41:51** 41.51 Manase tɔgɔ kɔrɔ ye ko: ka pina. ‡ **41:52** 41.52 Efrayimu tɔgɔ kɔrɔ ye ko: Ala ka den di.

le tun be jamana yoro bee ra. Yusufu ka simanmarayorow dayele, ka siman fiyeere Misirankaw ma. O y'a soro kongu tun be juguyara ka taga Misiran jamana ra.

⁵⁷ Mogo tun be bo jamanaw bee ra ka na siman san Misiran, Yusufu fe; sabu kongu tun be juguyara jamanaw bee ra.

42

Yusufu korocew tagara siman san Misiran

¹ Yakuba nana a men ko siman be sorora Misiran. A k'a fo a dencew ye ko: «Mun koson aw be sigi yan ka ke jagon fle ye? ² Ne k'a men ko siman be sorora Misiran. Aw ye taga yi ka taga do san an ye, janko kongu kana na an faga yan.»

³ Yusufu korocce mogo tan ka sira mina, ka taga siman san Misiran. ⁴ Yakuba ma son ka Yusufu dogoce Boniyaminu bla ni o ye ka taga. A tun be siranna ko kojugu do kana na taga a soro yi.

⁵ Ayiwa, Yakuba* dencew tagara simansanyoro ra ni mogo werew ye, sabu kongu tun be Kanaana jamana yoro bee le ra.

Yusufu k'a korocew lasiran

⁶ O y'a soro Yusufu le tun be Misiran jamana kuntigiya ra; ale le tun be siman fiyeerera mogo bee ma Misiran. A korocew nana se minke, o ka o kinbiri gban Yusufu koru, ka o na biri dugu ma. ⁷ Yusufu k'a korocew ye minke, a ka o lon; nka a k'a ke i n'a fo ale ma o lon. A kumana o fe k'a ke i n'a fo a dimina o koru le. A ko o ma ko: «Aw bora min le?» O k'a jaabi ko: «An bora Kanaana jamana le ra, ka na siman san yan.»

⁸ O ka o fo minke, Yusufu k'a lon can ra ko a korocew lo. Nka olugu ma Yusufu lon. ⁹ Yusufu tun ka siko minw ke a korocew ko ra, a hakiri jigira o ra. A ko o ma ko: «Aw nana jamana fle dogo ra le, janko aw bena se ka jamana yoro minw kere, aw ye o yorow lon.» ¹⁰ A korocew ko: «An matigice, o te! I ta jonw nana siman le san. ¹¹ An bee ye fakelendenw le ye. An be can le fora. An ma na jamana fle dogo ra.» ¹² Yusufu ko: «Can te! Aw nakun ye ka na jamana fle le, janko aw bena se ka yoro minw kere, aw ye o lon.» ¹³ O ko: «Anw ye i ta jonw le ye; an ye balemace tan ni fla le ye, an bee ye fakelendenw le ye. An sigira Kanaana jamana ra. An bee ra fitini, ale be ni an face ye so; kelen sara an na.» ¹⁴ Yusufu ko: «Ne ka min fo, o le ye can ye; ne ko aw nana an ta jamana fle dogo ra le. ¹⁵ Ne bena aw segesege cogo min na, o ye nin ye: ne be kari Farawona togo ra, ko ni aw dogoce fitini ma na fiyewu, aw tena bo yan. ¹⁶ Aw ye mogo kelen bo aw ra k'a ci, o ye taga aw dogoce fitini ta ka na ni a ye. Tow be to kaso ra yan. Ne bena aw ta kuma segesege o cogo le ra k'a lon ni aw be can le fora. Ni aw ma o ke koni, o tuma ne karira Farawona togo ra ko aw nana jamana fle dogo ra le.»

¹⁷ Yusufu ka o fo minke, a ka o bla kaso ra tere saba.

¹⁸ A tere sabanan, a k'a fo o ye ko: «Sisan ne bena min fo aw ye, ni aw ka o ke, o tuma ne tena foyi ke aw ra, sabu ne be siran Ala na. ¹⁹ Ni a kera ko aw be can le fora, o tuma, aw ra kelen ye to kaso ra yan, aw tow ye taga ni siman ye ka taga a di aw ta somogow ma, sabu kongu be o ra. ²⁰ O ko, aw sekoto, aw ye na ni aw dogoce fitini ye yan; ni o kera, ne be a lon ko aw be can le fora; o ra ne tena foyi ke aw ra.»

A korocew sonna o ma.

²¹ O ka ke a fo ye jagon ye ko: «Can ra, an ka an dogoce Yusufu hake ta; sabu an yere tun k'a nin toroto ye; a ka an daari ko an ye sabari ka makari ale ra k'a to yi, nka an ma son. O le koson nin jagban be sera an ma bi.»

* 42:5 42.5 Yakuba, walama Izirayeli.

²² Ruben ka kuma ta, k'a fɔ o ye ko: «Ne tun m'a fɔ aw ye ko aw kana den nin faga wa? Aw ma sɔn ka ne ta kuma lamɛn. Sisan a ye nin ye, Ala b'a hake le bora an na tan.»

²³ Ayiwa, o tun m'a lɔn ko Yusufu bɛ o ta kan menna; sabu Yusufu yere tun bɛ kumana o fɛ ni daramina le ye. ²⁴ Yusufu ka o kuma mɛn minke, a bora o kɔrɔ ka taga kasi. A kɔsegira ka na, ka na kuma o fɛ tuun. O ko fɛ a ka Simeyɔn mina k'a siri o yere jana.

Yusufu kɔrɔcɛw sekɔra ka taga Kanaana

²⁵ Yusufu k'a fɔ a ta baaradenw ye ko o ye a kɔrɔcɛw ta bɔrɔw fa siman na, ka o bɛɛ ta wariw dondon o ta bɔrɔw kɔnɔ, ani ka o ta siraradomuni di o ma. Baaradenw k'a ke ten. ²⁶ O ka o ta bɔrɔw lala o ta faliw kɔ ra, ka sira mina ka ke taga ye.

²⁷ O tagara se yɔrɔ dɔ ra, o y'a sɔrɔ su kora. O sira yi. O ra kelen k'a ta bɔrɔ dayɛle ko a bɛ domuni di a ta fali ma; a k'a ta wari ye bɔrɔ da ra. ²⁸ A ko tɔw ma ko: «E! O ka ne ta wari sekɔ; a ye nin ye bɔrɔ da ra.» Tɔw k'a ye ten minke, o jusu kasira. O siranna fɔ o bɛ yerɛyerɛ. O ko: «Ala ka mun le ke an na tan sa?»

²⁹ Ayiwa, o nana se o face Yakuba fɛ, Kanaana jamana ra. Min ka o sɔrɔ, o ka o bɛɛ fɔ a ye. O ko: ³⁰ «Cɛ min bɛ Misiran jamana kunna, a ma kuma an fɛ ni pumanya ye dɛ! A ko, ko an tagara o ta jamana flɛ dogo ra le. ³¹ An k'a fɔ a ye ko an ye mɔgɔsɔbɛw le ye, ko an ma na jamana flɛ dogo ra. ³² An k'a fɔ a ye ko an tun ye balemace tan ni fla le ye an face fɛ, ko kelen sara, ko an dɔgɔcɛ fitini, sisan ale bɛ ni an face ye Kanaana jamana ra. ³³ Ayiwa, a ko an ma ko: «Fɛn min bɛ se k'a to ne bɛ la aw ra, ko aw ye mɔgɔsɔbɛw ye, o ye nin ye: aw ye aw balema kelen to yan; aw tɔw bɛ siman ta ka taga a di aw ta somɔgɔw ma, sabu kɔngɔ bɛ o ra. Ni aw tagara, aw ye na ni aw dɔgɔcɛ fitini ye ne fɛ yan. ³⁴ O ra, ne bɛna a lɔn ko aw ma na jamana flɛ, ko aw ye mɔgɔsɔbɛw le ye. Ni o kɛra, ne bɛna aw balemace bla. O ko, aw bɛ se ka taga jamana yɔrɔ bɛɛ ka sannɪ ni fiyeere ke, aw yere sago ma.»

³⁵ Ayiwa, o nana ke siman bɔ ye o ta bɔrɔw kɔnɔ tuma min na, o k'a ye ko o bɛɛ ta wari bɛ o ta bɔrɔw kɔnɔ. O ka wari ye o ta bɔrɔw kɔnɔ minke, o ni o face bɛɛ siranna.

³⁶ O face Yakuba k'a fɔ o ye ko: «E! Aw bɛna ne bɔnɔ ne ta denw na dɛ! Yusufu tɛ yi tuun, Simeyɔn fana tɛ yi tuun; aw bɛna Boniyaminu fana mina ka taga ni a ye wa? Nin tɔrɔ bɛɛ bɛ ben ne le kan.»

³⁷ Ruben ko a face ma ko: «Ni ne ma sekɔ ka na ni Boniyaminu ye i fɛ, o tuma i ye ne dence fla bɛɛ faga! Boniyaminu to ne boro; ni a kɛra cogo o cogo, ne bɛna sekɔ ka na ni a ye i fɛ.» ³⁸ Yakuba ko: «ɔn-ɔn, ne dence tɛ taga ni aw ye Misiran fiyewu; sabu a ni a kɔrɔcɛ min bɛ bamuso kelen na, o sara k'a kelen to. Ni ko dɔ nana a sɔrɔ tagama ra, aw bɛna a to ne kɔrɔninba kunsigibetigi ye sa jusukasi ra le.»

43

Yusufu kɔrɔcɛw tagara Misiran ni Boniyaminu ye

¹ Ayiwa, kɔngɔ nana juguya jamana kɔnɔ. ² Yakuba dencew tun nana ni siman min ye ka bɔ Misiran, o nana o domu ka ban tuma min na, Yakuba k'a fɔ o ye ko: «Aw ye sekɔ ka taga domuni dɔ jini an ye Misiran.»

³ A dence Zuda k'a jaabi ko: «Misirankace k'a fɔ an ye ka a gbɛleya kosebe ko ni an ma taga ni an dɔgɔcɛ ye, an ja tɛna la ale kan. ⁴ O ra, ni i bɛ sɔn ka an dɔgɔcɛ Boniyaminu bla ka taga ni an ye, an bɛna taga domuni san i ye. ⁵ Nka ni i tɛ sɔn k'a bla ka taga ni an ye, an tɛ taga; sabu cɛ k'a fɔ an ye ko ni an dɔgɔcɛ tɛ ni an ye, an ja tɛna la ale kan.»

⁶ O face Yakuba* ko: «Aw ka kojugu ke ne ra dɛ! Mun na aw k'a fɔ cɛ nin ye ko dɔgɔcɛ wɛrɛ bɛ aw fɛ dɛ? Han?»

* 43:6 43.6 Yakuba, walama Izirayeli.

⁷ A dencew k'a jaabi ko: «Ce yere le ka jininkari caman gban an na an ta somogow bee ta ko ra. A ko: «Yala aw face be si ra wa? Yala balemace were be aw fe wa?» Anw fana k'a ta jininkariw jaabi. An tun be se k'a lon cogo di ko a bena a fo an ye ko an ye na ni an dogoce ye?»

⁸ Zuda ko a face Yakuba ma ko: «Baba, den to ne boro, a ye taga ni an ye; a to an ye wuri ka taga domuni jini, janko kongo kana na an bee faga yan, ele ni anw, ani an ta denw.

⁹ «Ne le bena lo ni den kunko ye. Ni ko k'a soro, i ye ne jininka. Ni ne ma seko ni a ye fiyewu ka na a lo i ja koru yan, o tuma o jaraki bena to ne kan tuma bee; ¹⁰ sabu ni tagama tun ma lalo tan, i b'a soro ko an tun tagara ka kosegi ka ban fo sipaga fla.»

¹¹ O face Yakuba ko: «Ayiwa, i n'a fo jagboya le ye a taga ye, o tuma aw bena min ke, o fe: Aw ye an ta jamana fenpumanman dow bla aw ta borow konu, ka taga o sama Misirankace ma. Aw ye turu donin ta, ani li, ani kasadiyananw, ani turu kasadiman, ani yiriden dow, ani saraden, ani amande.

¹² «Aw ye aw ta wari jigon fla ta. O tun ka wari min bla aw ta borow konu, aw ye seko ni o ye. I b'a soro o firira le. ¹³ Ayiwa, aw ye aw dogoce ta, aw ye wuri ka taga Misirankace fe. ¹⁴ Ala Sebsetigi ye aw makari don ce ra, janko a ye aw balemace to kelen ni Boniyaminu bla o ye na. Nka ni ne ka kan ka konu ne ta denw na le, o tuma ne ye konu o ra.»

Yusufu korocew sera Yusufu fe tuun

¹⁵ Ayiwa, Yusufu korocew ka o samafenw ta; o tun ka kan ka wari min ta, o ka o jigon fla ta. O wurira, o ni Boniyaminu, ka taga Misiran, Yusufu fe. ¹⁶ Kabini Yusufu ka Boniyaminu ye ni o ye, a k'a fo a ta baaradenw kuntigi ye ko: «Nin mogow ladon so konu, i ye began do faga k'a laben; o bena tererafana domu ni ne yere le ye.»

¹⁷ Yusufu ka min fo, ce ka o ke. A tagara ni Yusufu korocew ye Yusufu ta so konu.

¹⁸ Yusufu korocew k'a ye ko o tagara ni olugu ye Yusufu ta so minke, o siranna. O ko: «Wari min tora an ta boru konu an nako folo ra, i b'a soro o le koson o nana ni an ye yan. O bena ben an kan le, ka jen an na, ka an mina ka an ke o ta jonw ye, ka an ta faluw fana mina.» ¹⁹ O siranya koson, o gbarara Yusufu ta baaradenw kuntigi ra, so donda ra, ka kuma a fe. ²⁰ O ko: «Hake to, an matigice, anw nana siman san yan kakoru. ²¹ An ta siman sanko folo, an sekoto, an sera an siyoro ra minke, an ka an ta borow dayele k'a ye ko an bee ta wari dafanin be an ta borow da ra, do ma bo a ra; a be i ko an tun nana ni a ye cogo min na. O koson an sekora ni a ye ka na a di. ²² An nana ni wari were ye fana ka na siman do were san. Nka an m'a lon jon le ka wari bla an ta borow da ra.»

²³ Baaradenw kuntigi ko o ma ko: «Aw ye aw hakiri sigi, aw kana siran! Aw ta Ala, aw face ta Ala, ale le ka o wari bla aw fe boru konu. Ni o te, aw tun ka wari min di, o sera ne ma.»

Ce ka o kuma fo ka ban minke, a nana ni Simeyon ye o fe.

²⁴ A ka o ladon Yusufu ta bon konu, ka ji di o ma, o ka o senw ko. A ka domuni di o ta faluw fana ma. ²⁵ O tun nana ni samafen minw ye, o ka o laben ka bla, sani Yusufu ye na teregan fe; sabu a tun fora o ye ko o ni Yusufu bena domuni ke Yusufu ta so.

²⁶ Yusufu nana so konu tuma min na, o ka samafenw di a ma, ka o kinbiri gban a koru k'a fo. ²⁷ Yusufu ka o jininka ko: «Aw ka kene wa?» A ka o jininka fana ko: «Aw ka aw face min ko fo ko a korora, yala a be si ra hali bi wa?»

²⁸ O ka Yusufu jaabi ko: «I ta jonce min ye an face ye, a be si ra, a fana ka kene.»

O birira tuun ka o kinbiri gban Yusufu koru k'a fo.

²⁹ Yusufu k'a ja korota k'a dogoce Boniyaminu fe, a yere baden dogonin. A ko: «Aw ka aw dogoce min ko fo, ale le ye nin ye wa?» Yusufu ko Boniyaminu ma ko: «Ne dence, Ala ye baraka don i ra.»

³⁰ Yusufu k'a dɔgɔcɛ ye minke, a hina donna a ra, fɔ ka kasilɔgɔ bla a ra. A teliyara ka don bon kɔnɔ ka taga kasi. ³¹ O kɔ, a k'a ja ko, ka bɔ kenɛ ma. Kasilɔgɔ tun b'a ra belɛn, nka a jijara k'a yɛrɛ mina. A k'a fɔ a ta baaradenw ye ko o ye na ni domuni ye. ³² O ka Yusufu ta domuni bɔ danna, k'a kɔrɔcɛw ta bɔ danna. Misiranka minw tun bɛ ni o ye, o ka olugu fana ta bɔ danna, sabu Misirankaw tɛ sɔn ka domuni kɛ ni Heburuw ye; Misirankaw bɛ jigi o ra.

³³ Yusufu kɔrɔcɛw sigira a ja kɔrɔ, ka gbangban jɔgɔn na, ka kapa ni o sandaw ye; k'a damina kɔrɔ ra ka taga a bla dɔgɔnin na. O ka kɛ jɔgɔn flɛ ye; o kabakoyara.

³⁴ Domuni min tun bɛ Yusufu kɔrɔ, a ka o dɔ di o ma. A ka tɔw ta jɔgɔn looru di Boniyaminu ma. O ka domuni kɛ, ka min, ka jagari ni Yusufu ye.

44

Yusufu k'a kɔrɔcɛw kɔrɔbɔ k'a flɛ

¹ Ayiwa, o kɔ, Yusufu k'a fɔ a ta baaradenw kuntigi ye ko: «Nin mɔgɔw ta bɔrɔw fa siman na; o fanga bɛ se min o min kɔrɔ, o di o ma. O kɔ, i ye o bɛɛ ta wari bla o ta bɔrɔ kɔnɔ, bɔrɔ da ra. ² I ye ne ta jiminminan warigberaman fana bla o bɛɛ ra fitini ta bɔrɔ kɔnɔ, a ta wari kan.»

Ayiwa, Yusufu ka min fɔ, baaradenw kuntigi k'a kɛ ten.

³ Dugu gbera minke dɔrɔn, sɔgɔmada fɛ o ka sira di Yakuba dencew ma. O ka o ta doniw lala o ta falɛw kɔ ra, ka taga. ⁴ O bɔra dugu kɔnɔ minke, k'a sɔrɔ o yɔrɔ tun ma janya fɔlɔ, Yusufu k'a ta baaradenw kuntigi wele k'a fɔ a ye ko a ye wuri ka tugu o kɔ; ko ni a kunna o ra, a ye a fɔ o ye ko: «Mun na aw ka ne ta kojuman sara ni kojugu ye? ⁵ Yala aw ma ne matigicɛ ta jiminminan ta wa, a bɛ lagberi kɛ ni min ye? Aw ka kojuguba le kɛ nin ye dɛ!»

⁶ Ayiwa, baaradenw kuntigi tagara kun o ra, a ka o kuma fɔ o ye ten. ⁷ O k'a jaabi ko: «An matigicɛ, mun na i bɛ o kuma jɔgɔn fɔ? Ala ye an kisi o ko jɔgɔn kerɛ ma. ⁸ An tun ka wari min ye an ta bɔrɔw kɔnɔ, an ma na ni o ye ka bɔ Kanaana ka na o di i ma wa? An bɛna sɔn cogo di ka warigbɛ walama sanin sonya i matigicɛ ta so kɔnɔ? ⁹ Ayiwa, ni minan ka ye i ta jɔn min o min fɛ anw na, aw ye o tigi faga, tɔw ye kɛ an matigicɛ ta jɔnw ye.»

¹⁰ Baaradenw kuntigi ko: «Ayiwa, aw ka min fɔ, ne sɔnna o ma; nka ni minan yera mɔgɔ min kun, o tigi le bɛ kɛ ne ta jɔn ye, foyi tɛ kɛ tɔw ra.»

¹¹ O yɔrɔnin bɛɛ, o bɛɛ ka o ta bɔrɔw jigi, ka o dayɛɛ. ¹² Baaradenw kuntigi ka kɛ bɔrɔw kɔnɔ flɛflɛ ye. A k'a damina o bɛɛ ra kɔrɔba ra, ka taga a laban fitini na. Minan tagara ye Boniyaminu ta bɔrɔ kɔnɔ.

¹³ A kera ten minke, o jusu kasira fɔ o ka o ta deregew mina ka o faranfaran. O ka o ta bɔrɔw ta ka o lala falɛw kɔ ra ka seko dugu kɔnɔ.

Zuda ka Yusufu daari Boniyaminu ko ra

¹⁴ Zuda ni a balemaw tagara se Yusufu ta so, k'a sɔrɔ Yusufu belɛn tun bɛ yi. O ka o kinbiri gban Yusufu kɔrɔ k'a fo. ¹⁵ Yusufu ko o ma ko: «Aw ka mun ko le kɛ tan? O tuma aw ma a lɔn ko ne jɔgɔn bɛ se ka ko dogoninw lɔn wa?» ¹⁶ Zuda ko: «An matigicɛ, an bɛna mun le fɔ sa? Kuma tɛ an fɛ tuun. An bɛ se ka an yɛrɛ bɔ nin ko ra cogo di? Ala yɛrɛ le ka i ta jɔnw ta hake bɔ kenɛ kan. Sisan an ye nin ye, an kera an matigicɛ ta jɔnw le ye, anw, ani minan tagara ye min ta bɔrɔ kɔnɔ.» ¹⁷ Yusufu ko: «Ala ye ne kisi o ko jɔgɔn kerɛ ma. Ne ta minan yera min ta bɔrɔ kɔnɔ, o tigi kelen le bɛna kɛ ne ta jɔn ye. Aw tɔw, aw ye taga hera ra aw face fɛ.»

¹⁸ Zuda gbarara Yusufu ra k'a fɔ a ye ko: «Ne matigicɛ, sabari k'a to i ta jɔncɛ ye kuma dɔ fɔ i ye; i kana dimi ne kɔrɔ, sabu ele ni Farawona bɛɛ le ye kelen ye. ¹⁹ Ne matigicɛ, an nako fɔlɔ ra yan, ele le tun ka an pininka ko yala an face belɛn bɛ yi wa,

ko yala dɔgɔcɛ wɛrɛ bɛ an fɛ wa. ²⁰ An ka i jaabi ko an face bɛ yi, ko a kɔrɔra, ani ko an dɔgɔcɛ fitini dɔ bɛ yi, an face ka ale woro k'a sɔrɔ a tun kɔrɔra kosɛbɛ ka ban. Kɔrɔcɛ dɔ fana tun bɛ an dɔgɔcɛ fitini fɛ, nka ale sara. O fla bɛɛ tun bɛ bamuso kelen na. Ayiwa, o dɔgɔcɛ fitini kelen le tora sisan; an face bɛ a kanu kosɛbɛ. ²¹ Ele k'a fɔ an ye ko an ye na ni a ye i fɛ, janko i yɛrɛ na ye a ye. ²² An tun ka i jaabi ko den tɛ se ka bɔ a face kɔrɔ. Ni a bɔra a face kɔrɔ, a face bɛ sa jusukasi boro. ²³ I k'a fɔ an ye ko ni an dɔgɔcɛ ma na, an na tena la ele kan tuun. ²⁴ Ayiwa, tuma min na an sekɔra an face fɛ, an ka an matigicɛ ta kuma fɔ a ye. ²⁵ Lon min an face nana a fɔ an ye ko an ye sekɔ ka na siman dɔ san, ²⁶ an k'a fɔ a ye ko an tɛ se ka na ni an dɔgɔcɛ tɛ ni an ye, ko sabu Misirankacɛ k'a fɔ an ye ko ni an dɔgɔcɛ tɛ ni an ye, an na tena la ale kan.

²⁷ «I ta jɔncɛ, an face k'a fɔ o le ra ko: «Aw k'a lon ko ne ta muso Raseli ka dence fla dɔrɔn le woro ne ye. ²⁸ Kelen tun bɔra so kɔnɔ lon dɔ; ne bɛ miiri ko wara dɔ le k'a faga, sabu ne m'a ye tuun fɔ ka se bi ma.» ²⁹ A ko: «Ni aw ka na nin fana ta tuun, ni ko dɔ tagara a sɔrɔ yi, o tuma aw bɛna a to ne kɔrɔninba le bɛna sa tɔrɔ ra.»

³⁰ «Ayiwa, sisan ni ne ka sekɔ i ta jɔncɛ fɛ, ne face fɛ, k'a sɔrɔ den min bɛ a ta ko bɛɛ ye, o den tɛ ni an ye, ³¹ ni a k'a ye ko den tɛ ni an ye, a bɛna sa jusukasi boro. O tuma anw minw ye i ta jɔnw ye, anw le bɛna kɛ sababu ye k'a to i ta jɔncɛ, an face kɔrɔninba bɛ sa jusukasi ra; ³² sabu, ne matigicɛ, ne le k'a fɔ an face ye ko ne bɛ lɔ ni den kunko ye. Ne k'a fɔ a ye ko ni ne ma sekɔ ni den ye a fɛ, o tuma ne face hake ye to ne kan tuma bɛɛ. ³³ O kosɔn, ne matigicɛ, sabari i y'a to ne ye to yan den nɔ ra, ka kɛ i ta jɔn ye, k'a to den ye taga so ni a kɔrɔcɛw ye. ³⁴ Ne bɛna taga ne face fɛ cogo di, ni den tɛ ni ne ye? E! Ne tɛ se ka taga ne face tɔrɔtɔ ye.»

45

Yusufu k'a yɛrɛ yira a balemaw ra

¹ Ayiwa, Zuda banna o kuma ra minke, Yusufu ma se k'a yɛrɛ mina tuun mɔgɔw na na. A pɛrɛnna ko o ye mɔgɔw bɛɛ labɔ.

Tuma min na Yusufu tun bɛ a yɛrɛ yira a balemaw ra, mɔgɔ si tun tɛ ni o ye. ² Yusufu kasira, fɔ Misirankaw k'a kasikan mɛn; Farawona ta somɔgɔw fana k'a kasikan mɛn. ³ Yusufu k'a fɔ a balemaw ye ko: «Ne le ye Yusufu ye! Yala ne face bɛ si ra wa?»

Yusufu balemaw ma se k'a jaabi, sabu o bɛɛ hakiri tun jagamina. ⁴ Yusufu k'a fɔ o ye ko: «Aw ye gbara ne ra.» O gbarara a ra. A ko: «Ne le ye aw balemace Yusufu ye, aw ka min fiyeere Misiran tagabagaw ma. ⁵ Nka aw kana aw jusu kasi; aw kana dimi aw yɛrɛ kɔrɔ ko mun na aw ka ne fiyeere; sabu Ala le ka ne ci aw na yan, janko ne ye na kɛ sababu ye ka aw kisi. ⁶ Nin ye a san fla le ye kɔngɔ bɛ jamana kɔnɔ. Ayiwa, sɛnɛ tena se ka kɛ fɔ sanji looru tuun, siman fana tena kɛ yi. ⁷ Ala le ka ne ci ka na aw na yan, janko aw ye na duruja sɔrɔ nin jamana ra, ka janamanya; o ye kisiriba le ye. ⁸ Aw le ma ne ci yan, Ala yɛrɛ lo. A ka ne sigi yan, ka ne kɛ i n'a fɔ Farawona fa; ka ne sigi a ta so fɛn bɛɛ kunna, ka ne kɛ Misiran jamana bɛɛ jamɔgɔba ye.

⁹ «Ayiwa, aw ye teliya ka taga ne face fɛ; aw ye taga a fɔ a ye ko a dence Yusufu ko, ko Ala ka ale kɛ Misiran jamana bɛɛ kuntigi ye. Ko a ye teliya ka na ne kɔrɔ yan. ¹⁰ Ko a bɛna sigi Goseni mara ra; a bɛna to ne kɔrɔ yan, ale ni a ta denw, ani a mamadenw, ani a ta sagaw, ani a ta misiw, ani a borofɛnw bɛɛ. ¹¹ Ko ne bɛna domuni di a ma, sabu kɔngɔ bɛna kɛ fɔ sanji looru tuun. Ni a nana yan, a ni a ta somɔgɔw ni a ta bɛganw bɛɛ, o tena fɔn foyi ra. ¹² Aw yɛrɛ na bɛɛ a ra, ne dɔgɔcɛ Boniyaminu yɛrɛ na b'a ra ko ne Yusufu le bɛ kumana aw fɛ. ¹³ Bonya min bɛ ne kan Misiran yan, ani aw yɛrɛ na ka min ye, aw ye taga o bɛɛ lakari ne face ye. O kɔ, aw y'a to ne face ye na ne fɛ joona.»

¹⁴ Ayiwa, Yusufu ka o kumaw fɔ minke, a k'a boro mini a dogɔɔe Boniyaminu kan na, ka kasi, Boniyaminu fana k'a boro mini Yusufu kan na ka kasi. ¹⁵ A k'a boro mini a korɔɔew bee kan na kelen kelen, ka kasi. O ko fe, a korɔɔew sɔrɔra ka kuma ni a ye.

Farawona ko Yakuba ye na Misiran

¹⁶ Ayiwa, Yusufu balemaw nako kibaroya sera Farawona ta lukonɔmɔgɔw ma. O diyara Farawona ni a ta jamana jamɔgɔw ye. ¹⁷ Farawona ka Yusufu wele, k'a fɔ a ye ko: «A fɔ i balemaw ye ko o ye o ta faliw doni siman na ka kɔsegi Kanaana; ¹⁸ ni o sera yi, o ye o face ni o ta gɔmɔgɔw bee ta ka na to ne korɔ yan. Ne bena Misiran jamana yɔrɔ bee ra pumanman di o ma. O bena jamana domunipumanw domu.» ¹⁹ A ko Yusufu ma tuun ko: «A fɔ i balemaw ye ko ne ko, ko o ye sowotoro dɔw ta Misiran yan, ka taga o ta musow ni o ta denw ni o face ta ka na ni o ye. ²⁰ Ni o ma se ka na ni fen dɔw ye, o kana hami o ra, sabu Misiran jamana yɔrɔ bee ra pumanman le bena di o ma.»

²¹ Ayiwa, Farawona ka min fɔ, Yakuba dencew ka o ke. Yusufu ka sowotorow di o ma, ka kapa ni Farawona ta kuma ye. A ka domuni dɔ di o ma ko o ye o domu sira ra.

²² A ka fanikura donta fana di o bee kelen kelen ma, ka warigbe keme saba di Boniyaminu ma, ani fanikura looru. ²³ A ka falice tan doni Misiran ta domunipumanw na, ka falimuso tan doni simankise ni buru ra, ani domunifen suguya werew, ko o ye taga o bee sama a face ma, janko ni o nana ke na ye Misiran, o ye o ke o ta baro ye sira ra. ²⁴ O ko, a ka sira di a balemaw ma, ko o ye taga. A ko o ma ko: «Aw kana kere sira ra de!» O tagara.

²⁵ O bɔra Misiran, ka taga se Kanaana jamana ra, o face Yakuba fe. ²⁶ O sera minke, o k'a fɔ o face ye ko: «Yusufu belen be si ra! Ale le yere siginin be Misiran jamana kunna.» Nka Yakuba k'a ke i n'a fɔ mɔgɔ te kumana a fe; a manwuna, fɔ a ma se ka foyi fɔ, sabu a ma se ka la o ta kuma ra. ²⁷ Nka dencew nana ke Yusufu ta kumaw bee fɔ ye a ye minke, ani Yusufu tun ka sowotoro minw bla ka na a ta, a ka o bee ye minke, a hakiri sɔrɔra ka sigi. ²⁸ Yakuba* ko: «Ne dence Yusufu be si ra wa? Ne te foyi pinina tuun ka teme o kan. Ne be taga ne ja la a kan sani ne ye sa.»

46

Yakuba tagacogo Misiran

¹ Yakuba* tagato Misiran, a tagara ni a borofenw bee ye. A tagara se Beri Seba, a ka saraka bo a face Isiyaka ta Ala ye.

² Ala k'a yere yira a ra su fe, k'a wele ko: «Yakuba, Yakuba!» A ko: «Naamu.» ³ Ala ko: «Ne le ye Ala ye, i face ta Ala. I kana siran ka taga Misiran, sabu ne bena i ta duruja caya, k'a ke siyaba ye o yɔrɔ ra. ⁴ Ne Ala yere le bena taga ni i ye Misiran, ne yere le fana bena i labo. I bena sa ka i to Yusufu le boro.»

⁵ Yakuba bɔra Beri Seba. Farawona tun ka sowotoro minw di ka na a ta, a dencew k'a ladon o konɔ, ani o ta denw ni o ta musow. ⁶ O ka o ta beganw fana ta, ani o tun ka fen o fen sɔrɔ Kanaana jamana ra. Yakuba ni a ta somɔgɔw bee tagara Misiran. ⁷ A tagara ni a dencew ye Misiran, ani a denmusow, ani a mamaden cemanw, ani a musomanw, ani a ta durujaw bee.

Yakuba ta somɔgɔw

⁸ Ayiwa, Yakuba ta den minw tagara Misiran, olugu tɔgɔw ye nin ye; olugu le ye Izirayelimɔgɔw ye.

A dence folo ye Ruben ye.

* **45:28** 45.28 Yakuba, walama Izirayeli. * **46:1** 46.1 Yakuba, walama Izirayeli.

⁹ Ruben dencew tun ye Hanoki ye, ani Palu, ani Hesiron, ani Karimi.

¹⁰ Simeyon dencew tun ye Yemuweli ye, ani Yamini, ani Owadi, ani Yakini, ani Sohari, ani Sawuli; Sawuli bamuso tun ye Kanaanaka le ye.

¹¹ Levi dencew tun ye Gerison ye, ani Kehati, ani Merari.

¹² Zuda dencew tun ye Eri ye, ani Onan, ani Sela, ani Peresi, ani Zeraki. Nka Eri ni Onan sara Kanaana jamana ra. Peresi dencew tun ye Hesiron ni Hamuli ye.

¹³ Isakari dencew tun ye Tola ye, ani Puva, ani Yasubu†, ani Simiron.

¹⁴ Zabulon dencew tun ye Seredi ye, ani Elon, ani Yaleli.

¹⁵ Leya ka o denw le woro Yakuba ye, ka o to Mesopotami jamana ra, ani a denmuso Dina. A dencew ni a denmusow bee lajennin tun ye mogɔ bisaba ni saba.

¹⁶ Gadi dencew tun ye Sifyon ye, ani Hagi, ani Suni, ani Esibon, ani Eri, ani Arodi, ani Arel.

¹⁷ Aseri dencew tun ye Imina ye, ani Isiva, ani Isivi, ani Beriya, ani o balemamuso Sera. Beriya dencew kera Heberi ye, ani Malikiyeli.

¹⁸ Ayiwa, Olugu le ye Zilipa dencew ye, Laban tun ka o baaradenmuso min di a denmuso Leya ma. A ka o le soro Yakuba fe. O bee lajennin tun ye mogɔ tan ni wɔɔɔ.

¹⁹ Yakuba ta muso Raseli dencew tun ye Yusufu ni Boniyaminu ye. ²⁰ Dence fla worora Yusufu fe Misiran; o ye Manase ni Efirayimu ye. A muso Asanati le ka o woro a ye. Asanati tun ye Potifera denmuso le ye; Potifera le tun ye Oni dugu sarakalasebaga ye. ²¹ Boniyaminu dencew tun ye Bela ye, ani Bekeri, ani Asibeli, ani Gera, ani Naaman, ani Ehi, ani Rosi, ani Mupimi, ani Hupimi, ani Aridi. ²² Olugu le ye Raseli dencew ye, a ka minw woro Yakuba fe. O bee lajennin tun ye mogɔ tan ni naani.

²³ Dan dence ye Husimu ye. ²⁴ Nefitali dencew ye Yaseli ye, ani Guni, ani Yeseri, ani Silemu.

²⁵ Olugu le ye Bila dencew ye, Laban tun ka o baaradenmuso min di a denmuso Raseli ma. A ka o dencew le woro Yakuba ye. O bee lajennin tun ye mogɔ wolonfla.

²⁶ Mogɔ minw tagara Misiran ni Yakuba ye, a yere denw, ani a mamadenw, o bee lajennin tun ye mogɔ biwɔɔɔ ni wɔɔɔ. A dencew ta musow ma jate. ²⁷ Ayiwa, dence fla fana worora Yusufu fe Misiran; o cogo ra Yakuba ta mogɔ minw bee nana sigi ni a ye Misiran, o bee lajennin tun ye mogɔ biwolonfla.

Yakuba sera Misiran

²⁸ Ayiwa, Yakuba ka Zuda bla ka taga a yere na Misiran, Yusufu fe, ka taga a fo a ye ko ale be nana Misiran, Goseni mara ra. ²⁹ Yusufu ka o men minke, a k'a ta sowotoro laben, ka taga Goseni, ka taga a face Yakuba‡ kunben. A sera a face ma minke, a k'a boro mini a face kan na, ka kasi ka meen.

³⁰ Yakuba ko Yusufu ma ko: «Sisan hali ni ne sara o te baasi ye tuun. Sabu ne ka i ye, k'a ye ko i belen be si ra.»

³¹ Yusufu k'a fo a balemaw ni a face ta somogɔ tow ye ko: «Ne bena taga a fo Farawona ye, k'a lasomi ko ne balemaw nana, ani ne face ta mogɔ minw tun be Kanaana jamana ra.» ³² Yusufu ko tuun ko: «Ne bena a fo Farawona ye ko ne ta mogow ye sagagbenbagaw le ye. O ta baara ye beganmara le ye. Ne bena a fo a ye ko aw nana ni aw ta sagaw ni aw ta baw ni aw ta misiw ye, ani aw borofenw bee.

³³ Ni Farawona ka na aw wele ka aw jininka ko: «Aw be mun baara le ke?» ³⁴ Aw ye a fo a ye ko: «I ta jonw be beganw le mara kabini o denmisenman fo ka na se bi ma; anw ni an bemaw bee ka o le ke.» Ni o kera, a bena a to aw ye sigi Goseni mara ra, sabu Misirankaw be nigii beganmarabagaw ra.»

† 46:13 46.13 Yasubu: Kitabu dow ra a fora ko Yɔbu. ‡ 46:29 46.29 Yakuba, walama Izirayeli.

47

Yusufu k'a ta mɔgɔw yira Farawona ra

¹ Ayiwa, Yusufu tagara a fɔ Farawona ye ko: «Ne face ni ne balemaw nana ka bo Kanaana jamana ra, ani o ta sagaw ni o ta baw, ni o ta misiw, ani o borofenw bee. O be Goseni mara ra.» ² Yusufu tun be ni a balemace looru ye; a ka olugu yira Farawona ra. ³ Farawona k'a fɔ o ye ko: «Aw be mun baara le ke?» O ka Farawona jaabi ko: «Anw ye beganmarabagaw le ye, i n'a fɔ an bemaw.» ⁴ O ko Farawona ma tuun ko: «An minw ye i ta jonw ye, anw nana ka na sigi i ta jamana ra, sabu anw ta jamana ra domunikeyɔrɔ te an ta beganw fe tuun. Kongɔ juguyara Kanaana jamana ra. A to an ye sigi Goseni mara ra. Anw ye i ta baardenw le ye.»

⁵ Farawona ko Yusufu ma ko: «Ayiwa, i face ni i balemaw nana i fe. ⁶ Misiran jamana ye nin ye i korɔ; i face ni i balemaw bla jamana yɔrɔ bee ra pumanman na, Goseni mara ra; ni i ka dow sorɔ i balemaw ra fana minw ka baara lon kosebe, i ye olugu bla ne yere ta sagaw kunna o ye o korɔsi.»

⁷ Yusufu nana ni a face Yakuba fana ye ka na a yira Farawona ra. Yakuba ka Farawona fo kosebe. ⁸ Farawona ka Yakuba pininka ko: «Ele si ye san jori ye sisan?» ⁹ Yakuba k'a jaabi ko: «Ne si ye san kemε ni san bisaba. Ne ka o le ke yaala ra. Ne ma san caman sorɔ, ne ta panamanya fana gbeyara. Ne tena se ka sijan sorɔ, i n'a fɔ ne bemaw ka min sorɔ ka o to yaala ra jamana konɔ.»

¹⁰ Yakuba ka o fɔ minke, a ka dugawu ke Farawona ye tuun ka sorɔ ka taga.

¹¹ Yusufu ka yɔrɔ do di a face ni a balemaw ma Misiran jamana ra, i n'a fɔ Farawona tun k'a fɔ a ye cogo min na; a ka jamana yɔrɔ bee ra pumanman di o ma, Ramusesi mara ra. ¹² Yusufu ka domuni di a face ni a balemaw ma, ani a face ta somogow bee ma, ka kana ni o ta gbamogow hakeya ye.

Kongɔ juguyara Misiran tuun

¹³ Ayiwa, domuni foyi tun te sorɔra Misiran jamana ra tuun; kongɔ tun juguyara kosebe. Misiran jamana ni Kanaana jamana mogow bee baraka tun be desera kongɔ boro fɔ ka o fasa. ¹⁴ Yusufu ka siman fiyeere o ma, ka Misiran jamana ni Kanaana jamana wari bee mina k'a bla Farawona ta so. ¹⁵ Misiran jamana ni Kanaana jamana wari bee nana ban tuma min na, Misirankaw bee nana Yusufu fe ka na a fɔ a ye ko: «Domuni di an ma; kana son k'a to an ye faga i korɔ. Wari foyi le te an boro tuun.» ¹⁶ Yusufu ko o ma ko: «Ni wari te aw fe, aw ye na ni aw ta beganw ye. Aw ye na aw ta beganw falen ne fe siman na.»

¹⁷ O nana ni o ta beganw ye Yusufu fe. Yusufu ka o ta sow, ni o ta sagaw, ni o ta baw, ni o ta misiw, ni o ta faliw falen siman na.

¹⁸ O san nana ban minke, o nana Yusufu fe tuun ka na a fɔ a ye ko: «An matigice, an ta wari banna; an nana ni an ta beganw bee ye i fe fana. An tena a dogo i ma, ko foyi were le te an fe tuun k'a di i ma, ni an yere ni an ta dugukolow te. ¹⁹ I kana son k'a to an ye faga i korɔ, ka an ta dugukolow lakolon to yi. An ni an ta dugukolow san, ka siman di an ma. O ra an ni an ta dugukolo bee be ke i ta ye. Siman di an ma an ye a dan, janko an ye baro, an kana sa kongɔ boro, ka an ta dugukolow lakolon to.»

²⁰ Yusufu ka Misiran dugukolo bee san Farawona ye. Kongɔ gbankojugu o ra, Misirankaw ka o ta forow bee fiyeere. Jamana bee kera Farawona ta ye. ²¹ O cogo ra Misiran jamana mogow bee kera Farawona ta jonw ye, k'a ta jamana kun kelen na, ka taga a bla a kun do ra*.

²² Dugukolo min tora ni a ma san, o kera sarakalasebagaw ta le ye. A ma olugu ta san, sabu Farawona tun ka sariya do sigi sarakalasebagaw koson; Farawona tun be

* 47:21 47.21 Kitabu dow konɔ a sebera ko: «A ka mogow bo o sigiyorow ra ka o lajen dugubaw ra.»

min di sarakalasebagaw ma, o tun be baro o le ra. O koson olugu ma o ta dugukolo fiyeere.

²³ Yusufu k'a fo mogow ye ko: «Ne ka aw ni aw ta dugukolow san bi Farawona ye. Ne be siman di aw ma, aw ye taga a dan aw ta forow ra. ²⁴ Nka ni simantigewagati sera, aw bena siman taran k'a ke sigiyoroma looru, k'a taran kelen di Farawona ma. A taran naani to, aw be o do ke si ye, ka do ke aw ni aw denw, ni aw ta somogo tow ta baro ye.» ²⁵ O ka Yusufu jaabi ko: «An matigice, i ka an kisi. Ayiwa, i n'a fo i ka o kopumanba ke an ye, o tuma, an bena ke Farawona ta jonw ye.»

²⁶ Yusufu ka o sariya sigi Misiran jamana bee kan, ko san o san Misiran siman ka kan ka taran sigiyoroma looru, k'a taran kelen ke Farawona ta ye. O sariya be yi fo bi. Sarakalasebagaw doron ta dugukolow le ma ke Farawona ta ye.

Yakuba ta kumalabanw

²⁷ Ayiwa, Izirayelimogow sigira Misiran jamana ra, Goseni mara ra. O borofenw nana caya, o ka den caman soro fana.

²⁸ Yakuba ka san tan ni wolonfla le ke Misiran jamana ra. A si bee lajennin kera san kemε ni san binaani ni san wolonfla. ²⁹ A sawagati sera minke, a k'a dence Yusufu wele, k'a fo a ye ko: «Ni ne ko ka di i ye, o tuma i boro la ne woto korō, ka kari, ko i bena kopuman ke ne ye, ka ke kankelentigi ye ni ne ye, ko i tena ne su don Misiran yan. ³⁰ Ni ne sara tuma min na, ka taga fara ne bemaw kan, i ye ne ta ka bo Misiran, ka taga ne su don ne bemaw ta kaburu yoro ra.» Yusufu ko: «I ka min fo, ne bena o ke.» ³¹ Yakuba ko: «O tuma, kari ne ye.» Yusufu karira.

O ko, Yakuba k'a kinbiri gban a ta lanan kunyanfan fe ka Ala bato†.

48

Yakuba ka dugawu ke Yusufu dencew ye

¹ Wagati dama temenin ko, o nana a fo Yusufu ye ko a face man kene. Yusufu k'a dence fla ta, Manase ni Efirayimu, ka taga a face korō. ² A fora Yakuba ye minke ko a dence Yusufu be nana a fe, a jijara ka wuri ka sigi a ta lanan kan. ³ Yakuba ko Yusufu ma ko: «Ala Sebeetigi k'a yere yira ne ra Luzi, Kanaana jamana ra, ka baraka don ne ra. ⁴ A k'a fo ne ye ko: «Ne bena den caman di i ma, ka i ta mogow caya, ka o ke siya caman ye, ka nin jamana di i ta duruja ma i ko fe, a be ke o ta ye wagati bee.» ⁵ Yakuba ko Yusufu ma tuun ko: «I ka dence fla min soro Misiran jamana ra yan, sani ne ye na i fe yan, Efirayimu ni Manase, olugu bena ke ne ta denw le ye. O bena ke ne ta le ye i n'a fo Ruben ni Simeyon ye ne ta ye cogo min na.

⁶ «Nka i ka den minw soro olugu ko fe, olugu bena ke i yere ta ye. O bena o ta cen soro Efirayimu ni Manase sababu le ra. ⁷ Ne be o kera Raseli le koson. Sabu ne sekoto ka bo Mesopotami jamana ra, Raseli sara ne fe sira ra Kanaana jamana ra, Efirata dugu kere fe. Ne k'a su don o yoro ra, Efirata dugu sira ra, Efirata min be wele fana ko Betlehemu.»

⁸ Yakuba* ka Yusufu ta denw ye minke, a ko: «Ninnugu ye jonw le ye!»

⁹ Yusufu ko: «Ala ka dence fla min di ne ma yan, olugu lo.» Yakuba ko: «Sabari ka o gbara ne ra yan, janko ne ye dugawu ke o ye.»

¹⁰ Yakuba na baraka tun dogoyara koroya fe. A tun te yeri kera berebere tuun. Yusufu k'a denw gbara Yakuba ra. Yakuba ka o ta ka o sigi a sen kan, k'a boro mini o ma ni kanuya ye. ¹¹ A k'a fo Yusufu ye ko: «Ne tun te a miiri ko ne ja bena la ele kan tuun. Nka a ye nin ye, Ala nana a ke fo ne ka i ta denw yere ye.»

† 47:31 47.31 Heburuw 11.21 ra a sebera ko: «A tintinnin tora a ta bere kan ka Ala bato.» * 48:8 48.8 Yakuba, walama Izirayeli.

¹² Yusufu ka denw ta ka o bɔ a face sen kan, ale yere k'a kinbiri gban dugu ma, a face kɔrɔ. ¹³ O kɔ, a k'a dence Efirayimu bla a kininboroyanfan fe, ka Manase bla a numanboroyanfan fe. A gbarara ni o ye a face ra, ka Efirayimu lo a face numanboroyanfan fe, ka Manase lo a kininboroyanfan fe. ¹⁴ Nka a face Yakuba k'a borow bananbiri, k'a kininboro la Efirayimu kun na, k'a sɔrɔ ale le ye dogoceman ye, k'a numanboro la koroceman Manase kun na.

¹⁵ Yakuba ka dugawu ke Yusufu ye. A ko:
«Ne bemace Iburahima ni ne face Isiyaka ka Ala min bato,
ale Ala min blara ne na kabini ne worolon, fo ka na se bi ma,
ale ye baraka don nin denw na.

¹⁶ Meleke min ka ne bosi kojugu bee ma, o meleke ye baraka don nin denw na.
Nin denw sababu ra ne togo kana tunu;
ne bemace Iburahima ni ne face Isiyaka togo kana tunu,
o ta duruja ye caya jamana konɔ.»

¹⁷ Ayiwa, Yusufu k'a ye ko a face k'a kininboro la Efirayimu le kun na minke, o ma diya a ye, a k'a face boro mina ka bo Efirayimu kun na, ka taga ni a ye a dence folo Manase fan fe. ¹⁸ A k'a fo a face ye ko: «Baba, i firira, nin le ye dence folo ye. I tun ka kan ka i kininboro la ale le kun na.»

¹⁹ Nka a face ma son. A ko: «Ne dence, ne k'a lon co. Ne k'a lon ko Manase fana ta duruja bena caya ka ke siya do ye; a fana bena bonya, nka a dogoce bena bonya ka teme a kan. A dogoce ta siya le bena caya ka ke siya camanba ye.»

²⁰ Yakuba† ka dugawu ke o ye o lon na. A ko: «Izirayelimogow bena aw togo le ta ka dugawu ke ni a ye. O bena a fo mogow ma ko: <Ala ye baraka don aw ra, i n'a fo a ka baraka don Efirayimu ni Manase ra cogo min na.> »

Yakuba ka Efirayimu bla Manase na fe o cogo le ra. ²¹ O kɔ, a k'a fo Yusufu ye ko: «Ne bena sa, nka Ala bena to ni aw ye. A bena kosegi ni aw ye aw bemaw ta jamana ra.» ²² A ko Yusufu ma tuun ko: «Ne bena i ta cen caya ka teme i balemaw ta kan. Ne be Sikemu mara di i ma. Ne ka Amorikaw kere le ni ne ta keremukuru ni ne ta kalan ye, ka o yoro mina o ra.»

49

Yakuba ka cirayakuma minw fo a denw ko ra

¹ O kɔ, Yakuba k'a dencew bee wele k'a fo o ye ko: «Aw ye na lajen ne koro, ne bena aw ta duruja nataw ta kow fo aw ye.»

² A ko:
«Aw ye na lajen ka menni ke,
Yakuba dencew!
Aw ye na aw face Izirayeli lamɛn.

³ Rubɛn, ne dence folo,
ele ye ne ta baraka ye, ne kanbelenman konna ka den folo min woro.
I ta bonya temena bee ta kan,
i baraka fana temena bee ta kan.

⁴ Nka i ma pamalo;
i be i ko jiba woyoto min be lamaga;
o ra, i tena nafeyoro soro de!
Sabu i yelenna i face ta lanan kan,
i yelenna ne ta lanan kan, ni ne muso ye.

⁵ «Ayiwa, Simeyon ni Levi ye mogow suguya kelen ye.
O ta muruw ye kojugukɛfenw le ye.

† 48:20 48.20 Yakuba, walama Izirayeli.

6 O ka jɛn min siri, ne tɛ ni o ye o ra;
ne tɛ ni o ye o ta jɛn ra fiyewu!
Sabu dimi kosɔn o ka mɔgɔ faga,
o ta juguya kosɔn, o toronketɔ,
o ka mɔgɔw ta misitoranw senfasaw tige.

7 Ala ye o ta dimi danga,
sabuu o le ka o bla kojugu ra.
Ala ye o ta fariya danga,
sabuu o le ka o kɛ hinabariw ye.
Ne bɛna o ta denw faran ka o bɔ nɔgɔn na Izirayeli ta jamana ra,
ka o yerege ka taga jamana yɔrɔ bɛɛ.

8 «Ayiwa, Zuda, ele balemaw bɛna ele le bonya.
I bɛna i boro la i juguw tɔn kan,
ka o kun biri fanga ra.
I fadenw fana bɛna o kinbiri gban i kɔrɔ.

9 Zuda bɛ i ko jaranbelen le.
Ne dence, i bɔra fagarikɛyɔrɔ ra ka na!
A bɛ a kinbiri turu, ka la i ko jara, i ko jaraba.
Jɔn le bɛ sɔn k'a lawuri!

10 Masacɛbere tɛna mabɔ Zuda ta gba ra fiyewu.
Kuntigiya bere tɛna bɔ a boro ka ye,
fɔ ka taga se kotigi* yere nawagati ma.
Siyaw bɛɛ bɛna o yere majigi ale le ye.

11 Rezen bɛna caya fɔ a bɛ a ta fali siri rezɛnsun le ra,
k'a ta falimuso den siri rezɛnsunw bɛɛ ra pumanman na.
A bɛ a ta derege ko rezɛnji le ra,
k'a ta deregeba ko rezɛnji ra.

12 Rezenji bɛ a na manamana tuma bɛɛ,
nɔnɔ bɛ a pinw gbɛ a da ra.

13 «Zabulon sigiyɔrɔ bɛna kɛ kɔgɔjida le ra,
kurunbaw lɔyɔrɔ le bɛna kɛ a sigiyɔrɔ ye.
A ta mara dan bɛna se fɔ Sidon dugu fan na.

14 «Isakari ye fali barakaman le ye,
a bɛ la bɛganw siyɔrɔ ra.

15 A k'a ye ko a layɔrɔ laganfiyanin bɛ minke,
ko a yɔrɔ cɛ ka ni minke, a tora yi kunkelen.
A k'a kɔ bla donita kama,
fɔ ka na kɛ tɔw ta jɔn ye, ka jagboyabaaraw kɛ tɔw ye.

16 «Dan le bɛna sigi a ta mɔgɔw kunna
ka o kiti tige, ka kɛ i n'a fɔ Izirayeli ta gba tɔw.

17 Dan ye sa le ye, min bɛ la sira ra.
Fɔnfɔnnin lo, min bɛ la mɔgɔw na siradennin kan.
A bɛ sow kin o sen na,
fɔ sotigi bɛ yelema ka ben dugu ma.

* 49:10 49.10 Kotigi: Heburukan na a sebera ko: Silo.

18 «E! Matigi Ala, ne jigi be i ta demeri kan.

19 «Gadi, mogɔ dow bena jen ka na ben i kan ko o be i kere,
nka ele bena ben o kan ka o gben.

20 «Aseri, domunifen numanman bena soro i ta jamana le ra;
ele le bena domuninumanw di masacew ma.

21 «Nefitali be i ko dagbe, min be a yere ma;
a be dennumanw le woro.

22 «Yusufu be i ko yiridenta min be wurira kura ye,
yiridenta min be bununda ra.
A yiriborow be janya fo ka teme kogo kunna.

23 Kalantigiw tugura a no fe;
o k'a bon ni o ta bijnaw ye, o gbanna a ra kosebe.

24 Nka ale ta kalan tora a boro;
Yakuba ta Ala fangatigi ka fanga don a borow ra.
Ale Ala le ye Izirayeli korosibaga ye,
ani Izirayeli ta Ala barakaman.

25 I face ta Ala, ale bena i deme.
Ala Sebestigi le bena baraka don i ra,
ka sankolo ta baraka di i ma,
ka dugukolo ta baraka di i ma,
ka baraka don musow ra, ka denworo nogoya o ye,
ka baraka don beganw fana ra, ka o caya.

26 I face ta dugawu temena kuru banbariw ta kan;
o dugawuw bena to i kan, ka men,
fo ka teme kuruw si kan, kuru minw danna kabini folofolo.
O dugawu ye ke Yusufu kan,
o dugawu bee ye to Yusufu kan, ale min kera a balemaw ta kuntigi ye.

27 «Boniyaminu ye wara le ye,
a be sogo mina k'a faga.
Sogomada fe a be sogo do pimi,
wulada fe, a ka min mina, a be o taran.»

28 Ayiwa, Izirayeli ta gba tan ni fla le ye nin mogow ye. O face ka nin cirayakumaw
le fo o ye, a dugawuketɔ. A ka dugawu ke o ye, bee ni i ta dugawu.

Yakuba ta saya

29 Ayiwa, o ko, Yakuba k'a fo a dencew ye ko: «Ne bena sa ka taga ne ta bemaw
fe. Ni ne ka sa, kuruwo min be Hetikace Efurɔn ta foro ra, aw ye taga ne su don
yi, ne ta bemaw kere fe. 30 O kuruwo be Makipela ta foro ra, Mamire ta yoro koro,
Kanaana jamana ra. Iburahima ka o foro le san Hetikace Efurɔn fe, k'a ke sudonyoro
ye. 31 Iburahima ni a muso Saran su donna yi le. Isiyaka ni a muso Rebeka fana su
donna yi. Ne le ka Leya su don yi fana. 32 O foro ni o kuruwo bee sanna Heti ta
mogow fe.»

33 Ayiwa, Yakuba ka o kuma fo ka ban minke, a k'a senw layelen lanan kan, ka la.
A sara ka taga a bemaw fe.

50

Yakuba ta sanga

¹ Yusufu k'a ye ko a face sara minke, a face kanuya koson, a ka na biri a face pada kan, k'a boro mini a kan na, ka kasi. ² Flakebaga minw tun be baara ke a ye, a k'a fo olugu ye ko o ye a face su laben ka na ni kasatigenan ye. Flakebagaw k'a su laben ni kasatigenan ye. ³ O k'a laben ka se fo tere binaani. Misirankaw k'a su kasi fo tere biwolonfla.

⁴ O sukasionw dafara minke, Yusufu k'a fo Farawona ta somogow ye ko: «Ni can ra ne ko ka di aw ye, aw ye taga kuma Farawona fe ne ye. Aw ye a fo a ye ko, ⁵ sani ne face ye sa, a tun k'a fo ne ye ko ne ye kari ale ye, ko ni ale nana sa, ale tun ka kaburu min san Kanaana jamana ra, ko ne ye taga ale su don yi. O koson ne b'a fe ka taga ne face su don, ka seko ka na.»

⁶ Ayiwa, o kuma sera Farawona ma minke, Farawona k'a fo Yusufu ye ko: «Taga i face su don i n'a fo i karira a ye cogo min na.» ⁷ Yusufu tagato a face sudonyoro ra, Farawona ta jamana namogow bee tagara a blasira, ani Farawona ta cekorobaw, ani Misiran jamana cekoroba tow bee, ⁸ ani Yusufu ta somogow bee, ani a balemaw, ani a face ta somogow bee. Denmisenw, ani sagaw ni baw, ani misiw doron le tora Goseni mara ra yi, Misiran jamana ra. ⁹ Sowotorotigiw, ani sotigiw fana tun be ni o ye. Jama caman le tun be jagon ko ka taga.

¹⁰ Kenegbe min togow ye ko Atadi, o sera o yoro ra minke, Zuriden koba ko fe, o ka sukasi ke, ka kulekanbaw bo o yoro ra. Yusufu ka tere wolonfla le bla k'a face sanga ke. O k'a face sanga ke o yoro ra k'a su kasi. ¹¹ Kanaanaka minw be o jamana ra, olugu ka o sanga ko ye Atadi kenegbe ra, o ko: «Nin kera sangaba ye Misirankaw fe de!» O le koson, o ka o yoro togow la ko: Abeli Misirayimu*; o yoro be Zuriden ba ko fe.

¹² O cogo ra, Yakuba sato tun ka min fo a ta sanga ko ra, a dencew ka o ke.

¹³ O tagara ni a su ye Kanaana jamana ra. Kuruwo min be Makipela foro ra, o tagara a su don yi. Iburahima tun ka o yoro le san Hetikace Efuron fe, k'a ke sudonyoro ye; a be Mamire ta yoro koro.

¹⁴ Yusufu k'a face su don ka ban minke, a sekora Misiran, ani a balemaw, ani minw bee tun tagara ni a ye a face sudonyoro ra.

Yusufu korocew k'a daari

¹⁵ Ayiwa, Yusufu balemaw k'a ye ko o face sara minke, o ko: «Ni Yusufu ka wuri an kama sisan do! An ka kojugu min ke a ra, ni a ko a be o juru sara an na do!» ¹⁶ O ka mogow ci ka taga a fo Yusufu ye ko: «Sani i face ye sa, a tun k'a fo ko ¹⁷ an ye kuma i fe, ko i ye sabari ka i balemaw ta hake ni o ta jurumun yafa o ma, sabu o ka kojugu le ke i ra.» O ko Yusufu ma ko: «An ye i face ta Ala ta jonw le ye; sabari ka an ta hakew yafa an ma.»

Yusufu ka o kuma men minke, a kasira.

¹⁸ A korocew yere nana o kinbiri gban a koro; o ko: «Anw ye i ta jonw le ye.» ¹⁹ Yusufu ko o ma ko: «Aw kana siran. Ala ka min latige, o le kera. ²⁰ Aw tun b'a fe ka kojugu le ke ne ra, nka Ala k'a yelema k'a ke kopuman ye, k'a laban ke nin ye bi, janko ka mogow caman kisi. ²¹ O ra, aw kana siran, ne bena ne janto aw ra, aw ni aw ta denw bee.»

Yusufu kumana o fe, ni kanuya ye, ka o jusu saaro.

Yusufu ta saya

²² O ko, Yusufu ni a face ta somogow tora Misiran. Yusufu si tun ye san keme ni tan. ²³ A k'a dence Efirayimu ta denw ye, ka Efirayimu mamadenw fana ye. A dence

* **50:11** 50.11 Abeli Misirayimu, o koro ye ko: Misirankaw ta sangakoba.

Manase dence Makiri, o ta denw worora minke, Yusufu ka olugu ke a yere ta denw ye.

²⁴ Lon do, Yusufu k'a fo a balemaw ye ko: «Ne bena sa, nka sigiya t'a ra, Ala bena a janto aw ra, ka aw labo nin jamana ra yan. A ka layiri ta ko a be jamana min di an bema Ibrahim, ani Isiyaka, ani Yakuba ma, a bena taga ni aw ye o jamana ra.»

²⁵ O ko, Yusufu k'a fo a balemaw ye ko: «Aw ye kari ne ye, ko ni Ala nana aw labo Misiran, aw tagato, aw ye taga ni ne kolow ye ka bo Misiran.»

²⁶ Ayiwa, Yusufu nana sa k'a si to san keme ni tan. O k'a su laben ni kasatigenan ye k'a bla kesu do konon Misiran.

IZIRAYELI TA BORI KITABU Kitabu faamucogo

Bori Kitabu be Izirayelimogow bocogo lakari an ye. Ala ka o labo jonya ra Misiran jamana ra cogo min na, ka na ni o ye Kanaana jamana ra, a be o le jafɔ an ye. Ka kana ni mogɔ caman ta miiriya ye, cira Musa le kera nin kitabu seɛɛbaga ye.

Nin kitabu be fen naani yira an na Izirayeli ta ko ra:

A folo ye Izirayelimogow ta jonya laban ye, ani o bocogo Misiran jamana ra (sura 1-15).

A flanan ye Izirayelimogow ta tagama ye, ka taga se fo Sinayi kuru ma (sura 15-18).

A sabanan ye Ala ta jɛnɔgɔnya* ko ye, a ka jɛnɔgɔnya min don ni Izirayelimogow ye Sinayi kuru kan, k'a ta sariyaw ni a ta ciw ni a ta kolatigeninw yira o ra (sura 19-24).

A naaninan ye fanibon loko ye, Izirayelimogow tun ka kan ka fanibon min lo ka Ala bato, ani sarakalasebagaw tun ka kan ka baara minw ke (sura 24-40).

Nka nin kitabu kunba fle nin ye: Ala ta wagati sera minke, a makarira a ta mogow ra ka o bo jonya ra, ka o labo Misiran, ka o laben ka o ke a yere ta siya ye, ka taga ni o ye o yere ta jamana ra, a tun ka jamana min layiri ta o bemaw ye.

Ala ka Musa le janawoloma ka o baaraba bee ke.

Kitabu konokow

Izirayelimogow ta jonya wagati (1)

Musa worocogo, ani Ala k'a janawoloma cogo min na (2-4)

Musa ni Haruna tagara Farawona fe (5-11)

Izirayelimogow bocogo Misiran (12.1-15.21)

Izirayelimogow tagara se Sinayi kuru ma (15.22-18.27)

Ala ta jɛnɔgɔnya ni a ta sariyaw (19-24)

Ala ka fanibon locogo yira Izirayelimogow ra (25-40)

Ala ka Izirayelimogow labo Misiran

Izirayelimogow tɔɔɔcogo

¹ Ayiwa, Izirayelimogow minw tagara Misiran ni o face Yakuba ye, o ni o ta gbaw, olugu togow ye nin ye: ² Ruben, Simeyon, Levi, Zuda, ³ Isakari, Zabulon, Boniyaminu, ⁴ Dan, Nefitali, Gadi, Aseri. ⁵ Yakuba ta denw ni a ta mamadenw bee lajennin tun ye mogow biwolonfla. Olugu tun nana a soro Yusufu be Misiran ka ban.

⁶ Ayiwa, Yusufu nana sa. A balema tow bee nana sa fana, ani minw bee tun ye o wagati ta mogow ye. ⁷ Izirayelimogow ka den caman soro. O cayara minke, do ka ke fara ye o ta fanga kan fana lon o lon. A kera ten minke, Misiran jamana fara Izirayelimogow ra.

⁸ Ayiwa, o ko, masacekura do nana sigi masaya ra Misiran; ale tun ma do lon Yusufu ta ko ra. ⁹ O masace k'a fo a ta mogow ye ko: «Aw m'a ye, Izirayelimogow cayara ni an ye sisan de! O fanga fana bonyara ni an ta ye. ¹⁰ Ayiwa, aw y'a to an ye cogo pini a ko ra, ka o bari janko o kana ke caya ye tuun; ni o te, ni an nana kere soro ni an jugu dow ye, o be son ka fara an juguw kan ka an kere, ka soro ka bori ka bo jamana kon.»

¹¹ Ayiwa, a kera ten minke, o ka jagboyabaaraw la Izirayelimogow kan, ka kuntigi dow bla o kunna ko o ye o korosi, ani ka o pagban kosebe ni o jagboyabaaraw ye. Izirayelimogow ka Pitomu dugu ni Ramusesi dugu lo o cogo le ra, ka o ke masace Farawona ta fenmarayorow ye. ¹² Nka o tun be o pagbanna cogo min na

ni jagboyabaaraw ye, o fana tun be cayara ka taga ten le. A kera ten, Izirayelimogow ta ko ka siranya bla Misirankaw ra kosebe. ¹³ Misirankaw ka do fara o ta baaraw kan, ka o jonyamina. ¹⁴ O ka o tɔɔɔ fo k'a dama teme, ka baarajugu suguya bee la o kan: o tun be bogɔ nooni, ka biriki bo, ka forobaaraw fana ke. O tun be o jagboyabaaraw bee la o kan hali o te hina o ra.

Farawona ka min latige Izirayelimogow kama

¹⁵ Ayiwa, lon do Misiran masace kumana Heburuw* ta tinminamusow fla fe. O muso kelen togo tun ye ko Sifira, to kelen togo tun ye ko Puwa. ¹⁶ A ko o ma ko: «Ni Izirayelimusow do be jigira aw boro tuma o tuma, aw ye den botɔ korɔsi. Ni ce lo, aw ye a faga; ni muso lo aw y'a to yi, aw kana a faga.»

¹⁷ Nka tinminamusow siranna Ala ja. Misiran masace ka min fo, o ma son ka o ke. O ka cedenw panaman to. ¹⁸ Masace ka tinminamusow wele ka o pininka. A ko: «Aw ka mun le ke tan? Mun na aw ka Izirayelimogow ta cedenw to yi, aw ma o faga?» ¹⁹ Tinminamusow ka Farawona jaabi ko: «Izirayelimusow te i ko Misirankamusow; baraka be o ra kosebe. Sani tinminamusow ye na, o be jigi.»

²⁰ Ayiwa, do farara Izirayelimogow kan, o cayara, ka baraka soro. Ala ka baraka don tinminamusow ra, o ta kewale koson. ²¹ Tinminamusow siranna Ala ja, o ma son ka denw faga minke, o koson Ala ka baraka don o ra, ka denw di olugu fana ma.

²² Ayiwa, Farawona k'a ye ten minke, a k'a fo a ta mogow ye ko o ye to ka Izirayelimogow ta denjenin cemaninw bee firi Nili ba ji ra; ko o ye musodenw doron le to yi.

2

Musa denjeninman

¹ Ayiwa, o wagati ra Levi ta gbamogow do tun ka muso do furu; o muso tun ye o yere ta gbamogow do le ye. ² Muso nana konɔ ta, ka dence woro; o k'a ye ko den ce ka ni; o siranna, o ka den dogo, ka se fo karo saba. ³ Nka den nana ke a te se ka dogo tuun minke, a bamuso ka segi do lalaga ni kodarabin dow ye, ka mananji ni yiriji do ke k'a mun janko ji kana don a konɔ. A ka den la o konɔ, ka taga a bla Nili bada ra, binw ce ra. ⁴ Den koromuso tagara lo ka ke den korɔsi ye, k'a fle min bena ke den na.

⁵ Dɔɔnin kera, Farawona denmuso nana ba ra, ko a bena ko. A toɔɔgon minw tun nana ni a ye, olugu tun be yaalayaalara bada ra. Farawona denmuso nana segi ye binw ce ra. A k'a ta baaradenmuso do ci ka taga a ta. ⁶ Baaradenmuso nana ni segi ye minke, Farawona denmuso k'a dayele ka cedennin do ye a konɔ, a be kasira. Den makari k'a mina. A ko: «E! Nin ye Heburu dow ta den le ye tan.»

⁷ Denjenin koromuso gbarara Farawona denmuso ra. A k'a fo a ye ko: «I te a to ne ye taga Heburukamusow do jini i ye, a bena den lamɔ i ye, ka to ka sin di a ma wa?»

⁸ Farawona denmuso ko: «Taga.» Sungurunin tagara den bamuso yere le wele ka na.

⁹ Den bamuso nana minke, Farawona denmuso ko a ma ko: «Den nin ta, i ye to ka sin di a ma. Ne yere le bena i sara.» Muso ka den ta ka taga ni a ye.

¹⁰ Den nana koro dɔɔnin minke, muso tagara ni a ye Farawona denmusow fe. Den kera i n'a fo Farawona denmusow yere dence. A ko: «Ne be a togo la ko Musa; sabu ne k'a labo ji ra le*.»

Musa ka Misirankace do faga

¹¹ Ayiwa, Musa nana koroya minke, lon do a tagara a balema Heburuw fe, ka taga o ye o ta jagboyabaaraw ra. A nana Misirankace do ye a be a balema Heburu do bugora. ¹² Musa ka yorow flefle a ma mogow ye minke, a ka Misirankace faga, k'a su

* **1:15** 1.15 Izirayelimogow le ye Heburuw ye. * **2:10** 2.10 Heburukan na, Musa koro ye ko: min kisira ka bo ji ra.

dogo kenkenmugu jukoro. ¹³ O dugusagbe, Musa tagara tuun. A tagara bo Heburu fla kan, o be kerera. Jo tun te min fe, a ko o ma ko: «Mun na i be i balemace bugora?» ¹⁴ Ce ko Musa ma ko: «Jon le ka ele sigi anw kunna ka i ke anw ta kititigebaga ye? O tuma i b'a fe ka ne faga le fana i ko i ka Misirankace faga cogo min na ke?» Musa ka o men minke, a siranna. A ko: «Sigiya t'a ra, i b'a soro a ko lonna.»

Musa borira ka taga Madiyan jamana ra

¹⁵ Ayiwa, Musa ka ce min faga, o ko sera masace Farawona ma. Farawona dimina, ko a be Musa faga. Musa borira o le ra Farawona na, ka taga dogo Madiyan jamana ra. A tagara se kolon do koro, ka lo o yoro ra.

¹⁶ Ayiwa, denmuso wolonfla tun be Madiyan jamana sarakalasebaga Zetoro† fe. Olugu nana kolonda ra ka na ji bi. O ka ji bi ka beganw ta jiminminan fa, ko o be a di o face ta beganw ma.

¹⁷ O wagati ra, sagagbenbaga dow nana o sunguruw gben, ko o ye bo yi k'a to olugu ye o ta sagaw lamin. Musa ka o ye minke, a ka sagagbenbagaw fana gben, ka ji di sunguruw ta beganw ma.

¹⁸ Sunguruw sekora ka taga se so konso minke, o face Reweli ko o ma ko: «Mun le kera aw nana joona tan bi?» ¹⁹ O ko: «Misirankace do le ka an bosi sagagbenbagaw boro bi, fo ka ji bi an ye yere k'a di an ta beganw ma.» ²⁰ Reweli ko a denmusow ma ko: «O ce be min? Mun na aw nana k'a to yi? Aw ye taga a wele a ye na domuni ke.»

²¹ O tagara Musa wele. Musa nana to o ce ta so. Ce k'a denmuso di a ma, k'a ke a muso ye. O denmuso togo tun ye ko Sefora. ²² Sefora nana konso ta dence ra Musa fe. Musa k'a togo la ko Gerisomu. A ko: «Sabu ne ye lonan le ye jamana ra‡.»

²³ Ayiwa, wagatijan temenin ko, Misiran masace nana sa. O y'a soro Izirayelimogow tun be nunana ka kule o ta jonyabaara sege boro hali bi. Ala ka o ta kulekan men. ²⁴ A ka o ta kumakan men minke, a hakiri tora a ta jennogonya ra, a tun ka jennogonya min don ni Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ye. ²⁵ Ala ka Izirayelimogow fle, o makari k'a mina.

3

Ala kumana Musa fe kongokolon konso

¹ Ayiwa, Musa tora ka a burance Zetoro ta beganw korosi; Zetoro tun ye Madiyan jamana ta sarakalasebaga le ye. Lon do, Musa tagara ni beganw ye fo kongokolon ko fe, ka taga se fo Horebu kuru koro, min be wele ko Ala ta kuru.*

² Ka Musa to o yoro ra, Matigi Ala ta meleke k'a yere yira a ra. Musa k'a ye yiritunin do le ce ma, tasumamana ra. Musa k'a fle, a k'a ye ko tasuma be bora yiritunin na, nka yiritunin yere te jenina. ³ Musa ko: «Ne bena gbara ka taga nin fen suguya fle, k'a lon mun koson yiritu te jenina, k'a soro tasuma b'a ra.» ⁴ Matigi Ala k'a ye ko Musa be gbarara ka taga yiritu fle minke, a k'a kan bo yiritu ce ma ka Musa wele ko: «Musa, Musa!» Musa ko: «Naamu.»

⁵ Ala ko: «I kana gbara yan de! I ta sanbara bo i sen na, sabu i lonin be yoro min na nin ye, yoro saninman lo.» ⁶ Ala ko tuun ko: «Ne le ye i bemaw ta Ala ye, Iburahima ta Ala, ani Isiyaka ta Ala, ani Yakuba ta Ala.» Musa ka o men minke, a k'a na dogo, sabu a tun be siranna ko ale kana na Ala fle. ⁷ Matigi Ala ko: «O be ne ta mogow minako juguyara cogo min na Misiran, ne ka o ye yere le. Ne ka o kulekan men o tcorobagaw boro, sabu dimi min be o kan, ne ka o ye. ⁸ O koson ne nana ka na o bosi Misirankaw boro, ka o labo o jamana ra, ka taga ni o ye jamanaba jumanman do

† 2:16 2.16 Zetoro be wele fana ko: Reweli. ‡ 2:22 2.22 Gerisomu koro ye ko: ne ye lonan ye yan. * 3:1 3.1 O kuru togo ye fana ko Sinayi kuru. A be wele ko Ala ta kuru, sabu ko fe, Ala nana a yere yira Izirayelimogow ra o kuru le kan. Aw ye sura 19 fle.

ra, nɔnɔ ni li bɛ woyo jamana min na; Kanaanakaw, ani Hetikaw, ani Amɔrikaw, ani Perezikaw, ani Hevikaw, ani Yebusikaw bɛ o jamana le ra. ⁹ Izirayelimɔgɔw kulekan sera ne ma; Misirankaw bɛ o minako juguyara cogo min na, ne ka o ye. ¹⁰ Ayiwa, sisan ne bɛ ele ci Farawona fɛ, janko i ye taga ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw labɔ Misiran.»

¹¹ Musa ka Ala jaabi ko: «Ne wa? Ne ye mun le ye, ko ne bɛ taga lɔ Farawona ja fɛ, ko ne bɛ Izirayelimɔgɔw labɔra Misiran?» ¹² Ala ko: «Ne bɛna kɛ ni i ye. Ne b'a fɔ i ye ko ni i ka na bla Izirayelimɔgɔw ja ka o labɔ Misiran, aw bɛna na ne bato nin kuru kelen le kɔrɔ yan. O tagamasiyɛn le sababu ra i bɛna a lɔn ko ne le ka i ci.»

¹³ Musa ko: «Ayiwa, sisan ni ne ka taga Izirayelimɔgɔw fɛ, ka taga a fɔ o ye ko: <Aw bɛmaw ta Ala le ka ne ci aw fɛ!> Ni o ka ne jininka ko: <A tɔgɔ ye di?> O tuma ne bɛna o jaabi cogo di?»

¹⁴ Ala ko Musa ma ko: «<Min bɛ yi, ne le ye o ye.> I bɛna o le fɔ Izirayelimɔgɔw ye ko min tɔgɔ ye ko: <Ne bɛ yi>, ale le ka ne ci aw fɛ.» ¹⁵ Ala k'a fɔ tuun ko: «I bɛ taga nin fɔ Izirayelimɔgɔw ye ko: <Matigi Ala†, aw bɛmaw ta Ala, Iburahima ta Ala, ani Isiyaka ta Ala, ani Yakuba ta Ala, ale le ka ne ci aw fɛ.> Ne tɔgɔ le bɛ o ye tuma bɛɛ, ani wagati bɛɛ. Wagati bɛɛ mɔgɔw bɛna ne wele o tɔgɔ le ra.

¹⁶ «Ayiwa, taga Izirayeli cɛkɔrɔbaw lajɛn, i ye a fɔ o ye ko o bɛmaw ta Ala k'a yɛrɛ yira i ra, Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ta Ala. Ko a ko a ka aw ye, ani Misirankaw bɛ min kɛra aw ra Misiran, a ka o ye fana. ¹⁷ Ko o kosɔn, ko ne ko ne bɛna o labɔ tɔrɔ ra Misiran, ka taga ni o ye Kanaanakaw, ni Hetikaw, ni Amɔrikaw, ni Perezikaw, ni Hevikaw, ni Yebusikaw ta jamana ra, nɔnɔ ni li bɛ woyo jamana min na.»

¹⁸ Ala ko Musa ma tuun ko: «Izirayelimɔgɔw bɛna sɔn i ta kuma ma. I bɛna taga Misiran masacɛ fɛ, ele ni Izirayeli cɛkɔrɔbaw. Aw b'a fɔ a ye ko: <Matigi Ala, Heburuw ta Ala ka a yɛrɛ yira an na. An bla, an ye taga tere saba tagama kɛ kongo kɔnɔ, ka saraka bɔ Matigi Ala, an ta Ala ye.> ¹⁹ Ne k'a lɔn ko Misiran masacɛ tɛna sɔn k'a to aw ye taga, ni a ma kɛ jagboya ye a ma. ²⁰ Ne bɛna ne ta sebgaya yira, ka kabakow kɛ Misiran, ka tɔrɔ suguya bɛɛ la Misirankaw kan. Ni o kɛra, Farawona bɛna a to aw ye taga. ²¹ Ne yɛrɛ bɛna a kɛ fɔ Misirankaw bɛna aw bonya; o ra, aw tagatɔ, aw borolakolon tɛna taga. ²² Aw ta musow bɛɛ kelen kelen bɛna a fɔ a siginɔgɔnw, ani a ta sokɔnɔmɔgɔw ye, ko o ye warigbɛfɛnw, ani saninmanfɛnw di o ma, ani faniw, o bɛ o don o dencɛw ni o denmusow ra.

«Aw bɛna Misirankaw ta fɛnw mina o ra ten le, ka taga ni o ye ka o borolakolon to.»

4

Ala ka tagamasiyɛn fla yira Musa ra

¹ Ayiwa, Musa ka Ala jaabi ko: «Izirayelimɔgɔw tɛna la ne ra; o tɛna sɔn ne ta kuma ma. O bɛna a fɔ ko can tɛ, ko Matigi Ala m'a yɛrɛ yira ne ra.» ² Matigi Ala ko Musa ma ko: «Mun le bɛ i boro?» Musa ko: «Bere lo.» ³ Matigi Ala ko: «A firi dugu ma.» Musa ka bere firi dugu ma; bere yɛlɛmana ka kɛ sa ye. Musa borira sa ja. ⁴ Matigi Ala ko Musa ma ko: «Gbara a ra, i ye a mina a kukala ma.» Musa gbarara sa ra k'a mina a kukala ma. Sa yɛlɛmana ka kɛ bere ye tuun a nɔ ra. ⁵ Matigi Ala ko: «I bɛna taga o le kɛ Izirayelimɔgɔw ja na, janko o ye la a ra ko ne Matigi Ala, o bɛmaw ta Ala k'a yɛrɛ yira i ra, Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ta Ala.»

⁶ Matigi Ala ko tuun ko: «I boro don i ta derege jukɔrɔ, k'a la i disi kan.» Musa k'a boro don a ta derege jukɔrɔ. A k'a boro bɔ minke, a k'a ye ko kunabana k'a boro mina, k'a mina k'a gbe pepepe. ⁷ Matigi Ala ko: «I boro don i ta derege jukɔrɔ tuun.»

† 3:15 3.15 Heburukan na Matigi Ala bɛ wele ko Yawe. O kɔrɔ ye ko: Ala min bɛ yi wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ, Ala banbari.

Musa k'a boro don a ta derege jukoro tuun. A nana a bo minke, a boro sekora ka ke a cogo ra. ⁸ Matigi Ala ko: «Ni o ka tagamasiyen folo ye, ni o ma la i ra, ni o ma son i ta ma, ni o nana tagamasiyen flanan ye, o bena la i ra. ⁹ Ni o ka o tagamasiyen fla bee ye, ni hali belen o ma la i ra, ni o ma son i ta ma, o tuma i be taga ji do ce Nili ba ra, ka na a seri dugu ma. I bena o ji min bon, o bena yelema ka ke jori ye dugu ma.»

Ala ka Haruna ke Musa ta kumalasebaga ye

¹⁰ Musa ko Matigi Ala ma ko: «E! Matigi, ne te se kuma ra de! Kunu ko te o ye, kununasini fana ko te o ye. A fana te i n'a fo a daminana sisan le, i kumato ne fe. Kabini ne denmisenman, ne da ka gbiri, ne nenden sirinin lo.» ¹¹ Matigi Ala ko: «Jon le ka da di mogoma? Jon le be mogoka bobo ye, walama torogberen, k'a to a ye yeri ke, walama k'a fiyen? Ne Matigi Ala te wa? ¹² Ele ye taga doron. Ne bena ke ni i ye i kumato. I ka kan ka min fo, ne yere le bena o yira i ra.» ¹³ Musa ko: «Aa, Matigi Ala, sabari, i ye mogowa wera ci.»

¹⁴ Musa ka o fo minke, Matigi Ala dimina Musa koro kosebe. Ala ko: «I korocce Haruna te yi wa, i ni min bora Levi ta gba ra? Ne k'a lon ko ale koni be se kuma ra. A yere be a yere labenna ka ban ka na i kunben. Ni a nana i ye, a bena diya a ye kosebe. ¹⁵ I bena kuma a fe. Ele le bena kuma don a da ra. Ne bena ke ni i ye i kumato, ka ke ni ale fana ye a kumato. Aw bena kuma min fo, ne yere le bena o yira aw ra. ¹⁶ Ale bena kuma jama fe i no ra. Ale le bena ke i ta kumalasebaga ye. Ele bena ke Ala no ra ale fe. ¹⁷ Nin bere ta i boro; i bena taga tagamasiyenw ke ni o le ye.»

Musa sonna ka seko Misiran

¹⁸ Ayiwa, o ko, Musa sekora ka taga so. A tagara se a burance Zetoro fe, a k'a fo a ye ko: «Sabari k'a to ne ye seko ne balemaw fe Misiran, janko k'a lon ni o be si ra.» A burance Zetoro ko: «Taga, Ala ye i ni hera ben.»

¹⁹ Ka Musa to Madiyan, Matigi Ala kumana a fe tuun. Ala ko: «Musa, i kosegi ka taga Misiran, sabu minw tun b'a fe ka i faga olugu bee sara.»

²⁰ Musa k'a muso ni a dencew layelen fali do kan, ka taga Misiran. Ala tun ka tagamasiyenw ke ni bere min ye, Musa tagara ni o bere ye a boro. ²¹ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: «Ni i tagara se Misiran, ne ka kabako minw yira i ra, i bena o bee ke Farawona na na. Nka ne bena a jusukun gbeleya, a tena son ka Izirayelimogow bla o ye taga. ²² I bena a fo Farawona ye ko: «Matigi Ala ko: Izirayelimogow ko ka gbelen ne ma; o kera i ko ne dence folo. ²³ Ne b'a fe i ye o bla o ye taga baara ke ne ye. Ni i ma son k'a to o ye taga, ne bena i dence folo faga.» »

²⁴ Ayiwa, ka o to tagama ra, Musa ni a muso ni a denw tagara jigi yoro do ra; ka o to o yoro ra, Matigi Ala wurira Musa kama ka toro do lase Musa ma, fo a tun be jini ka sa. ²⁵ Sefora ka kabakuru lesenin do ta, k'a dence Gerisomu kenesigi, ka o gbolo maga Musa ra, k'a fo a ye ko: «Ele kera furuce joritigi le ye ne fe.» ²⁶ A kera ten minke, Matigi Ala ka Musa to yi. O ko le koson Sefora k'a fo Musa ma ko «furuce joritigi.» A ka o fo kenesigiri le koson.

Musa ni Haruna ka jagon kunben

²⁷ O wagati ra, Ala k'a fo Haruna ye ko: «Wuri ka taga kongo konso, ka taga Musa kunben.» Haruna wurira ka taga. A tagara ben ni Musa ye Ala ta kuru koro. A ka Musa fo ni kanuya ye. ²⁸ Matigi Ala tun ka Musa ci ka kuma minw bee fo Musa ye, ani a tun ka tagamasiyen minw bee yira a ra ko a ye a ke, Musa ka o bee fo Haruna ye.

Izirayeli cekorobaw sonna Musa ta kuma ma

²⁹ Ayiwa, Musa ni Haruna ka sira ta o le ra ka taga. O tagara se Misiran, o ka Izirayelimogow ta cekorobaw bee lajen. ³⁰ Matigi Ala tun ka kuma minw bee fo Musa ye, Haruna ka o fo cekorobaw ye; Musa ka tagamasiyenw ke o ja na fana. ³¹ Izirayelimogow lara o ra. O yere k'a faamu ko Matigi Ala nana Izirayelimogow bosi; sabu Ala tun ka o ta sege ye. O ka o ja biri dugu ma ka Ala bato.

5

Musa ni Haruna tagara kuma Farawona fe

¹ Ayiwa, o ko, Musa ni Haruna tagara Farawona fe; o tagara a fo a ye ko: «Matigi Ala, Izirayelimogow ta Ala ko i ye ale ta mogow bla, janko o ye taga nanagbe do ke a ye kongo kono, k'a bonya.» ² Farawona ko: «Jon le ye Matigi Ala ye ko ne be a kan lamem, ka Izirayelimogow bla o ye taga? Ne ma Matigi Ala lon, ne tena Izirayelimogow bla o ye taga fana.» ³ Musa ni Haruna ko: «Heburuw ta Ala k'a yere yira an na. A to an ye tere saba tagama ke kongo kono, ka taga saraka dow bo Matigi Ala, an ta Ala ye, janko a kana na banajugu ben an kan ka an faga, walama k'a to o ye an faga ni kerekemuru ye.» ⁴ Misiran masace Farawona ko: «Ele Musa, ani ele Haruna, mun koson aw be mogow kunnacenna ka o ta baara lalo de? Aw ye teme ka taga baara ke de! ⁵ Mogow cayara sisan jamana kono; mun koson aw bena o ta baara lalo?»

Farawona ka do fara Izirayelimogow ta baara kan

⁶ Ayiwa, o lon yere ra, Farawona k'a fo baara korosibagaw ni baarakuntigiw ye ko: ⁷ «Aw kana bin jini k'a di Izirayelimogow ma tuun o ye biriki bo ni a ye, i n'a fo aw derira k'a ke cogo min na. Aw y'a to o ye taga bin jini o yere ye. ⁸ O bee n'a ta, o derira ka birikidenda min bo kakoro, aw y'a fo o ye ko o ka kan ka o da kelen le bo. Aw kana do bo a ra de! Sabu salibatow lo, o koson o b'a fora tuma bee ko: «An ye taga saraka bo an ta Ala ye.» ⁹ Aw ye baara caya o ra, ka o degu kosebe. Ni o kera, o tena nin faninyakumaw jate tuun.»

¹⁰ Ayiwa, baarakuntigiw, ani baara korosibagaw nana o kuma fo mogow ye, ko: «Farawona ko an kana bin di aw ma tuun. ¹¹ Ko aw ye taga bin jini aw yere ye. Ni aw be se k'a soro yoro o yoro, aw ye taga a jini yi, sabu do tena bo aw ta baara ra.»

¹² Mogow janjanna ka taga Misiran jamana yoro bee ra, ka taga bin jini. ¹³ Baarakuntigiw tun be o pagbanna, k'a fo o ye ko: «Aw tun be deri ka birikidenda min bo tere kono, aw ka kan ka o le bo, i n'a fo wagati min na bin tun be dira aw ma.»

¹⁴ Farawona ta kuntigiw tun ka Izirayelimogow minw sigi Izirayelimogow tow kunna, ka o ke baara korosibagaw ye, Misirankaw nana ke olugu fana bugo ye. O ko o ma ko: «Mun koson aw tun be deri ka birikidenda min bo, aw ma se ka o bo kunu ni bi?»

¹⁵ Ayiwa, Izirayelimogow ta baara korosibagaw dimina; o wurira ka taga o ko fo Farawona ye, ko: «Mun koson i be i ta jonw minako juguyara tan? ¹⁶ Bin te dira an ma, o bee n'a ta, o ko an ye biriki bo. A fle, o be an bugora, k'a soro i yere ta mogow le jarkira.» ¹⁷ Farawona ko: «Aw ye salibatow le ye, salibatow yerere! O koson aw b'a fora ko: «An be taga saraka bo an ta Ala ye, an be taga saraka bo an ta Ala ye.» ¹⁸ Aw ye teme ka taga baara ke sisan. Bin foyi te di aw ma, nka aw tun be deri ka birikidenda min ke kakoro, aw ka kan ka o le ke.»

¹⁹ Izirayelimogow ta baara korosibagaw k'a ye ko o ka olugu ta kojaw gbeleya fo k'a dama teme; ko birikidenda min fora, ko do tena bo o ra, ko o da kelen le ka kan ka ke lon o lon. ²⁰ Ayiwa, o boto Farawona fe, o benna ni Musa ni Haruna ye. Olugu tun be o konona da ra. ²¹ O k'a fo Musa ni Haruna ye ko: «Matigi Ala yere le bena nin ko ye, ka aw ta kwalew hake bo aw ra. Aw le nana anw ta ko to gbeleya Farawona ni a ta jamana pamogow fe. Aw le ka an fagamuru di o ma ko a ye an faga.»

²² Musa ka o men minke, a k'a fo Matigi Ala ye ko: «Matigi, mun koson i ka nin kojugu ke nin mogow ra? Mun na i ka ne ci? ²³ Kabini ne tagara Farawona fe ka taga kuma a fe i togow ra, a be kojugu doron le kera i ta mogow ra. Ele fana ma foyi ke ka o kisi ka bo a boro!»

6

Ala ko a bena Izirayelimogow kunmabo

¹ Ayiwa, Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Ne bena min ke Farawona ra, i bena o ye sisan. Ne ta se bagaya bena a jagboya k'a to a ye Izirayelimogow bla ka taga. Ne ta se bagaya bena a ke fo Farawona bena aw gben yere ka bo a ta jamana konɔ.» ² Ala k'a fo Musa ye tuun ko: «Ne le ye Matigi Ala ye. ³ Ne ka ne yere yira Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ra, ko ne le ye Sebetigi Ala ye. Nka ne togow min ye ko Matigi Ala, o ma ne lon o togow ra. ⁴ Ne ka jennogonya don ni o ye fana, ka layiri ta o ye ko ne bena Kanaana jamana di o ma, o tun nana ke lonan ye jamana min na. ⁵ Ayiwa, sisan, ne ka o nunakan men, sabu Misirankaw ka o bla jonya ra. Ne ka layiri min ta o ye, ne hakiri be o ra. ⁶ O koson, a fo Izirayelimogow ye ko: «Ne le ye Matigi Ala ye; Misirankaw ka jagboyabaara min la aw kan, ne bena aw bosika bo o ra. Ne bena aw kisi ka aw bo o ta jonya ra. Ne bena aw kisi ne ta se bagayaba baraka ra, ka kitibaw ben Misirankaw kan. ⁷ Ne bena aw ke ne ta mogow ye, ka ke aw ta Ala ye. O ra, aw bena a lon ko Misirankaw ka baara minw la aw kan, ko ne le be aw bosika bo o baaraw bee ra; ne Matigi Ala, aw ta Ala ko ten. ⁸ Fofolofolo, ne karira Iburahima, ani Isiyaka, ani Yakuba ye, ko ne bena jamana min di o ma, ne bena taga aw ladon o jamana le ra. Ne yere le bena o jamana di aw ma, k'a ke aw ta ye; ne Matigi Ala ko ten.» »

⁹ Ayiwa, Musa ka o kuma le fo Izirayelimogow ye. Nka o tun be jonyagbelen min na, o jusukasi koson, o ma se ka Musa lamɛn.

¹⁰ Matigi Ala kumana Musa fe tuun ko: ¹¹ «Taga kuma Misiran masace Farawona fe ko a ye Izirayelimogow bla, o ye taga ka bo a ta jamana ra.»

¹² Musa ka Matigi Ala jaabi ko: «A fle, Izirayelimogow ma ne lamɛn; Farawona bena ne lamɛn cogo di, ne min te se kuma ra?»

¹³ Ayiwa, Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fe tuun, Izirayelimogow, ani Misiran masace ta ko ra, janko ka Izirayelimogow labo Misiran jamana ra.

Musa ni Haruna ta buruju

¹⁴ Izirayelimogow ta gbatigiw fle nin ye: Izirayeli dence folo Ruben, ale dencew tun ye Hanoki ye, ani Palu, ani Hesiron, ani Karimi. O gbaw bee bora Ruben le ra.

¹⁵ Simeyon dencew fle nin ye: Yemuweli, ani Yamini, ani Owadi, ani Yakini, ani Sohari, ani Kanaanaka muso dence Sawuli. Olugu ta gbaw bee bora Simeyon le ra.

¹⁶ Levi dencew ni o ta durujaw togow ye nin ye: Levi yere dencew togow tun ye ko Gerison, ani Kehati, ani Merari. Levi si bee lajennin kera san keme ni san bisaba, ani san wolonfla.

¹⁷ Gerison dencew tun ye Libini, ani Simeyi ye, o bee ni o ta gbaw. ¹⁸ Kehati dencew tun ye Amuramu, ani Isari, ani Heburon, ani Uziyeli ye. Kehati si kera san keme ni bisaba ni saba. ¹⁹ Merari dencew tun ye Mali ni Musi ye.

Ayiwa, Levi ta gbaw le ye olugu ye, o ni o ta durujaw.

²⁰ Ayiwa, Amuramu k'a tenɛnmuso Yokebedi furu*. Ale ka Haruna ni Musa woro Amuramu ye. Amuramu si bee lajennin kera san keme ni san bisaba ni san wolonfla.

²¹ Isari dencew tun ye Kore, ani Nefegi, ani Zikiri ye. ²² Uziyeli dencew tun ye Misaheli, ani Elisafan, ani Sitiri ye.

* **6:20** 6.20 Ko fe Ala nana sariya do sigi k'a yira ko o furu jogon ma daga (Sarakalasebagaw 18.12-13; 20.10).

²³ Haruna ka Aminadabu denmuso Eliseba le furu. Eliseba tun ye Nason balemamuso le ye fana. Eliseba ka dence minw woro Haruna ye, olugu le kera Nadabu ye, ani Abihu, ani Elehazari, ani Itamari.

²⁴ Kore dencew tun ye Asiri, ani Elikana, ani Abiyasafu ye. Korekaw ta gbaw le ye olugu ye.

²⁵ Haruna dence Elehazari nana Putiyeli denmusow kelen furu. O muso ka dence woro, k'a tɔgo la ko Finehasi.

Levi ta gbatigiw le kera olugu ye, o bæ ni o ta gbaw.

²⁶ Ayiwa, Matigi Ala kumana o Haruna ni o Musa le fe, k'a fo o ye ko o ye Izirayelimogow labo Misiran jamana ra, ka o ta gbaw tugutugu ɲogon ko, jenkuru jenkuru, ka o labo Misiran. ²⁷ O Haruna ni o Musa le tagara kuma Misiran masace Farawona fe, janko ka Izirayelimogow labo Misiran.

Ala ka baara min di Musa ni Haruna ma

²⁸ Ayiwa, wagati min na Matigi Ala kumana Musa fe Misiran jamana ra, ²⁹ a tun k'a fo Musa ye ko: «Ne le ye Matigi Ala ye; ne bæ fen o fen fo i ye, o fo Misiran masace Farawona ye.» ³⁰ O wagati ra, Musa tun ka Matigi Ala jaabi o le ra ko: «Kuma ka gbelen ne fe; Farawona bena ne lamén cogo di?»

7

¹ Ayiwa, Matigi Ala k'a fo Musa ye o le ra ko: «Ne bena fangaba di i ma, ka i ke i ko Ala, Farawona ɲa koro. I korocɛ Haruna bena ke i ta kumalasebaga ye. ² Ni ne ka ci o ci fo i ye, i ye o fo i korocɛ Haruna ye; ale bæ o lase Farawona ma, janko a y'a to Izirayelimogow ye taga ka bo a ta jamana ra. ³ Nka ne Ala, ne yere bena Farawona jusukun gbɛɛya, ka tagamasiyenw ni kabako caman ke Misiran jamana ra. ⁴ Nka o bæ n'a ta, Farawona tena son ka aw lamén. Ne bena ne ta sebgaya yira Misiran jamana ra, ka kitibaw ben o kan, ka ne ta mogow, Izirayelimogow labo Misiran jamana ra; ne bena o gban ɲogon ko jenkuru jenkuru ka o labo. ⁵ Ni ne nana ne ta sebgaya yira Misirankaw ra tuma min na, ka o tɔro, ka Izirayelimogow bo o ce ra, o tuma le ra o bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.»

⁶ Matigi ka ci minw fo Musa ni Haruna ye, o ka o ke. ⁷ Musa ni Haruna tagara kuma Farawona fe wagati min na, o y'a soro Musa si tun ye san biseegi, Haruna si tun ye san biseegi ni saba.

Bere kera sa ye

⁸ Ayiwa, Matigi Ala k'a fo Musa ni Haruna ye ko: ⁹ «Ni Farawona k'a fo aw ye ko aw ye kabako do ke k'a yira ale ra, Musa, ele ye a fo Haruna ye ko a ye a ta bere ta k'a firi dugu ma Farawona ɲa na. Bere bena yeɛma ka ke sa ye.»

¹⁰ Musa ni Haruna tagara Farawona fe. Matigi Ala ka min fo o ye, o ka o ke. Haruna k'a ta bere firi dugu ma, Farawona ni a ta jamana pamogow ɲa na. Bere yeɛmana ka ke sa ye. ¹¹ Farawona ka Misiran kolonbagaw, ani a subagaw, ani a jinamoriw wele ka na. Olugu fana nana o do ke subagaya ra. ¹² Olugu bæ fana ka o ta berew firi dugu ma; berew yeɛmana ka ke saw ye. Nka Haruna ta bere tun yeɛmana ka ke sa min ye, o sa ka olugu ta saw bæ kunu. ¹³ Nka o bæ n'a ta, Farawona k'a jusukun gbɛɛya, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na; a ma son ka Musa ni Haruna ta kuma lamén.

Tɔro folo: ji kera jori ye

¹⁴ Ayiwa, Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Farawona jusukun ka gbelen; a te sonna ka ne ta mogow bla o ye taga. ¹⁵ Sini sogomada joona fe, i ni Haruna ye taga a no fe. A bena bo ka taga Nili bada ra. Aw ye taga a fe bada ra yi. Bere min yeɛmana ka ke sa ye, i ye o ta i boro. ¹⁶ I ye a fo a ye ko: <Matigi Ala, Heburuw ta Ala ka ne ci i fe, ko

ne ye a fɔ i ye ko i y'a to ale ta mɔgɔw ye taga, ka taga ale bato kongo kɔnɔ. Nka hali bi i tɛ sɔnna o kuma ma. ¹⁷ Ayiwa, Matigi Ala ko, ko bere min bɛ ne boro, ko ne ye na o kɛ ka baji gbasi, ko baji bɛna yɛlɛma ka kɛ jori ye; ko o ra i bɛna a lɔn ko ale le ye Matigi Ala ye. ¹⁸ Nili ba jɛgɛw bɛɛ bɛna faga ji ra. Ji bɛna tori. Misirankaw bɛna a fɔ ko o bɛ ji min, nka o tɛna se.» »

¹⁹ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «A fɔ Haruna ye ko a ye a ta bere ta k'a kɔrɔta Misiran jiw bɛɛ konna, ani baw, ani kɔw, ani bununw, ani dinga jimanw. O jiw bɛɛ bɛna kɛ jori ye. Jori bɛna kɛ Misiran jamana yɔrɔ bɛɛ ra. Hali ji minw bɛ o ta yiridagaw, ani o ta kabakurudagaw kɔnɔ, o bɛɛ le bɛna kɛ jori ye.» ²⁰ Matigi ka min fɔ Musa ni Haruna ye, o ka o kɛ. Haruna ka bere kɔrɔta ka baji gbasi ni a ye Farawona ni a ta jamana jamɔgɔw bɛɛ na na. Baji bɛɛ yɛlɛmana ka kɛ jori ye. ²¹ Ba jɛgɛw bɛɛ fagara. Ji torira. Misirankaw ma se k'a ji min tuun. Jori tun bɛ Misiran jamana yɔrɔ bɛɛ ra. ²² Nka Misiran jinamoriw fana ka o jɔgɔn kɛ subagaya ra. Farawona ka o ye minke, a k'a jusukun gbɛleya, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ cogo min na. A ma sɔn ka Musa ni Haruna ta kuma lamɛn.

²³ Masacɛ Farawona sekɔra ka taga a ta so; hali a ma o ko jate fɛn ye.

²⁴ Misirankaw bɛɛ ka dingaw sogisogi bada ra ka ji jini; sabu o tun tɛ se ka ba ta ji min tuun.

Tɔrɔ flanan: yɔrɔ bɛɛ kɛra tɔrisenjanw ye

²⁵ Matigi Ala ka baji cɛn lon min na, tere wolonfla le kɛra o ko fɛ. ²⁶ O ko, Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko: «Aw ye taga a fɔ Farawona ye ko Matigi Ala ko: «A to ne ta mɔgɔw ye taga ne bato. ²⁷ Ni i ma sɔn k'a to o ye taga, ne bɛna tɔrisenjanw kɛ ka i ta jamana bɛɛ fa, ka i tɔrɔ ni o ye. ²⁸ Baji bɛna fa tɔrisenjanw na. O bɛna bɔ ba ra ka taga i yɛrɛ ta so kɔnɔ, ka don hali i ta sibon kɔnɔ, ka yɛlɛn i ta lanan kan, ka don i ta jamana jamɔgɔw ta sow kɔnɔ, ani i ta mɔgɔw bɛɛ ta bonw kɔnɔ; o bɛna don hali burujenigbaw, ani burugbasiminanw bɛɛ kɔnɔ. ²⁹ Tɔriw bɛna yɛlɛn i kan, ani i ta mɔgɔw kan, ani i ta jamana jamɔgɔw bɛɛ kan.» »

8

¹ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «A fɔ Haruna ye ko a ye bere ta, k'a kɔrɔta san fɛ, kɔw konna, ani jisiraw, ani dinga jimanw, ka tɔrisenjanw bɔ ka o kɛ Misiran jamana bɛɛ kan.»

² Haruna k'a boro kɔrɔta ni bere ye Misiran jiw bɛɛ konna. Tɔrisenjanw bɔra ji ra yɔrɔ bɛɛ ra, ka Misiran jamana yɔrɔ bɛɛ fa. ³ Nka Misiran jinamoriw fana ka o dɔ kɛ subagaya ra. O fana ka tɔrisenjanw bɔ ji ra k'a kɛ Misiran jamana kan.

⁴ Farawona ka Musa ni Haruna wele k'a fɔ o ye ko: «Aw ye Matigi Ala daari, janko a ye nin tɔrisenjanw mabɔ ne ni ne ta mɔgɔw ra; ni o kɛra, ne bɛna a to Izirayɛlimɔgɔw ye taga saraka bɔ Matigi Ala, o ta Ala ye.» ⁵ Musa ko Farawona ma ko: «Masacɛ, ele ta le ye bonya ye; a ko bɛ ele le boro. Tuma juman le i b'a fɛ ne ye Ala daari i ni i ta jamana jamɔgɔw ye, ani i ta jamana mɔgɔw, janko a ye tɔriw mabɔ i ra, ka o bɔ sow kɔnɔ? Ne bɛna Ala daari; tɔriw tɛna kɛ yɔrɔ si tuun ni baji dɔrɔn tɛ.» ⁶ Farawona ko: «A ye kɛ sini.» Musa ko: «I ka min fɔ, a bɛna kɛ ten, janko i ye a lɔn ko mɔgɔ tɛ yi, min bɛ se k'a yɛrɛ suma ni Matigi Ala, an ta Ala ye. ⁷ Tɔriw bɛna mabɔ i ni i ta sow ra, ani i ta jamana jamɔgɔw, ani i ta jamana mɔgɔw ra. Tɔriw bɛna kɛ ba dɔrɔn le ra.»

⁸ Musa ni Haruna tagara ka bɔ Farawona ta so. Musa tagara Matigi Ala daari kɔsɛbɛ, ko a ka Farawona tɔrɔ ni tɔri minw ye, a ye o tɔriw mabɔ Farawona ra, ani a ta jamana ra. ⁹ Musa ka min daari, Matigi Ala ka o kɛ. Tɔriw bɛɛ fagara bonw kɔnɔ, ani luw kɔnɔ, ani forow ra. ¹⁰ O ka o cɛ ka o tonton jɔgɔn kan. A torira, k'a kasa kɛ jamana yɔrɔ bɛɛ ra.

¹¹ Farawona k'a ye ko a ko nɔgɔyara minke, a k'a jusukun gbeleya tuun, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na; a ma son ka Musa ni Haruna ta kuma lamɛn.

Tɔɔɔ sabanan: buguri kera kinnifenw ye

¹² Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «A fo Haruna ye ko a ye bere korɔta ka dugukolo buguri gbasi. Buguri bɛna yelemɛna ka ke kinnifen misɛn dɔw ye Misiran jamana fan bɛɛ ra.»

¹³ Matigi Ala ka min fo, Musa ni Haruna ka o ke. Haruna k'a boro korɔta ni bere ye ka dugukolo buguri gbasi. Buguri yelemɛna ka ke kinnifen misɛnw ye ka don mɔgɔw ni bɛganw bɛɛ ra. Buguri bɛɛ yelemɛna ka ke kinnifen misɛnw ye Misiran jamana bɛɛ ra. ¹⁴ Misiran jinamoriw ko o bɛ o jɔgɔn ke subagaya ra, nka o ma se. Kinnifen misɛnw wurira ka na don mɔgɔw ni bɛganw bɛɛ ra yɔɔ bɛɛ. ¹⁵ Jinamoriw k'a fo Farawona ye ko: «Nin ye Ala yɛɛ ta boro nɔ le ye!»

O bɛɛ n'a ta, Farawona k'a jusukun gbeleya, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na; a ma son ka Musa ni Haruna ta kuma lamɛn.

Tɔɔɔ naaninan: yɔɔ bɛɛ kera limɔgɔw ye

¹⁶ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Wuri sɔgɔmada joona fɛ ka taga Farawona fɛ. A bɛna bɔ ka taga bada ra. Taga a fo a ye ko Matigi Ala ko: «A to ne ta mɔgɔw ye taga ne bato. ¹⁷ Ni i m'a to ne ta mɔgɔw ye taga, ne bɛna limɔgɔjuguw lana i kama, ani i ta jamana jamɔgɔw, ani i ta jamana mɔgɔw bɛɛ kama; limɔgɔw bɛna don i ta sow kɔnɔ. Misirankaw ta sow bɛɛ bɛna fa limɔgɔw ra. Misiran jamana dugukolo bɛɛ bɛna fa a ra. ¹⁸ Nka o lon na, ne ta mɔgɔw siginin bɛ jamana yɔɔ min na, min ye Gosɛni mara ye, ne bɛna o yɔɔ tanga o limɔgɔw ma. Limɔgɔw tɛna ke o yɔɔ ra; ne bɛna o ke, janko i ye a lon ko ne Matigi Ala, ko ne ta sebgaya bɛ Gosɛni mara kan. ¹⁹ Ne bɛna o faranfasi ke i ta mɔgɔw, ani ne ta mɔgɔw cɛ. O tagamasiyɛn bɛna ke sini le.»

²⁰ Matigi Ala tun k'a fo cogo min na, a k'a ke ten fana. Limɔgɔjuguw nana caman Farawona ta so kɔnɔ, ani jamana jamɔgɔw ta sow kɔnɔ. Jamana yɔɔ bɛɛ cɛna limɔgɔw fɛ.

²¹ Farawona ka Musa ni Haruna wele k'a fo o ye ko: «Aw ye taga saraka bɔ aw ta Ala ye, nka aw ye to jamana kɔnɔ yan.» ²² Musa ko: «A tɛ se ka ke o cogo ra, sabu an bɛna saraka minw bɔ Matigi Ala, an ta Ala ye, Misirankaw bɛ o sarakaw haramuya; o bɛ fɛn min haramuya, ni an ka o bɔ saraka ye o ja na, o tɛna an bon ni kabakuru ye ka an faga wa? ²³ An b'a fɛ ka tere saba tagama le ke ka taga kongo kɔnɔ, ka taga saraka bɔ Matigi Ala, an ta Ala ye. Ni a yɛɛ tagara min fo an ye, an bɛna o le ke.» ²⁴ Farawona ko: «Ayiwa, ne kɔni bɛna a to aw ye taga saraka bɔ Matigi Ala, aw ta Ala ye kongo kɔnɔ, nka aw kana taga yɔɔjan ka tɛmɛ. Aw ye Ala daari ne ye fana janko limɔgɔw ye taga.»

²⁵ Musa ko: «Ni ne bɔra i fɛ yan, ne bɛna Matigi Ala daari i ye. Sini Ala bɛna limɔgɔw mabɔ i ra, ani i ta jamana jamɔgɔw, ani i ta jamana mɔgɔw bɛɛ ra. Nka i kana an nege tuun ka ban, k'a to Izirayelimɔgɔw ye taga saraka bɔ Matigi Ala ye!»

²⁶ Musa bɔra Farawona ta so kɔnɔ minke, a ka Matigi Ala daari. ²⁷ Musa ka min daari, Matigi Ala ka o ke. A ka limɔgɔw mabɔ Farawona ra, ani a ta jamana jamɔgɔw, ani a ta jamana mɔgɔw bɛɛ ra. Hali limɔgɔw kelen ma to.

²⁸ Nka Farawona belɛn k'a jusukun gbeleya tuun, a ma son k'a to Izirayelimɔgɔw ye taga.

¹ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko: «Taga Farawona fe, i ye taga a fɔ a ye ko Matigi Ala, Heburuw ta Ala ko: <A to ne ta mɔgɔw ye taga ne bato. ² Ni i ma sɔn k'a to o ye taga, ni i ka o mina ka to yan tuun, ³ o tuma i ta began minw be kongo kɔnɔ, ne Matigi Ala bena ne ta sebgaya ke ka olugu bee halaki. Banajuguba do bena i ta sow mina, ani i ta faliw, ani i ta jɔgɔmɛw, ani i ta misiw, ani i ta sagaw, ani i ta baw; o camanba bena faga. ⁴ Nka ne Matigi Ala, ne bena faranfasi ke Izirayelimɔgɔw ta beganw, ani Misirankaw ta beganw ce. Izirayelimɔgɔw ta began si tena faga.> » ⁵ Ayiwa, o ko bena ke lon min na, Matigi Ala ka o latige. A ko: «Sini ne Matigi Ala bena o ke Misiran jamana kɔnɔ.»

⁶ O dugusagbe, Matigi Ala tun ka min fɔ, a ka o ke. Misirankaw ta beganw bee fagara. Nka foyi ma faga Izirayelimɔgɔw ta beganw na. ⁷ Farawona ka mɔgɔ ci ka taga jininkari ke o ko ra. O nana a fɔ a ye ko foyi ma faga Izirayelimɔgɔw ta beganw na.

Nka o bee n'a ta, Farawona belen k'a jusukun gbeleya; a ma sɔn fiyewu k'a to Izirayelimɔgɔw ye taga.

Tɔɔɔ wɔɔɔɔnan: sumuniw wurira mɔgɔw ra

⁸ Matigi Ala k'a fɔ Musa ni Haruna ye ko: «Aw ye taga dibi do ta bugurigbe do ce. Ele Musa bena o bugurigbe seri san fe Farawona na na. ⁹ A bena ke gbangban ye ka Misiran jamana bee datugu, ka ke sumuni ye mɔgɔw ni beganw na; sumuniw bena cici ka ke joriw ye o fariw ra, Misiran jamana bee ra.»

¹⁰ Musa ni Haruna tagara dibi do ta bugurigbe do ce, ka taga ni o ye Farawona fe. Musa k'a seri san fe. A ka sumuni bo mɔgɔw ni beganw fari yoro bee ra. ¹¹ Hali Misiran jinamoriw ma se ka bo ka taga Farawona fe yi, sumuniw koson; sabu sumuni tun bora olugu fana fariw ra, ka o fari bee ke jori ye, i n'a fɔ Misiranka tow bee.

¹² Nka Ala ka Farawona jusukun gbeleya tuun, i n'a fɔ a tun k'a fɔ Musa ni Haruna ye cogo min na; Farawona ma sɔn ka Musa ni Haruna lamɛn.

Tɔɔɔ wolonflanan: sanbere jigira

¹³ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko: «Sini sɔgɔmada joona fe, i ye wuri ka taga Farawona fe, i ye taga a fɔ a ye ko Matigi Ala, Heburuw ta Ala ko: <A to ne ta mɔgɔw ye taga ne bato. ¹⁴ Ni o te, sisan koni ne bena tɔɔɔ min lase i ni i ta jamana pamɔgɔw, ani i ta jamana mɔgɔw bee ma, o bena juguya kosebe. Ne bena o ke janko i ye a lon ko dugukolo bee kan, mɔgɔ si te se ka a yere suma ni ne ye. ¹⁵ Sabu ne bena ne ta sebgaya yira can yere ra, ka banajugu do ke ka i halaki, ka i ni i ta jamana mɔgɔw bee tunu ka bo dugukolo ko kan. ¹⁶ Ne ka i panaman to, janko ka ne ta sebgaya le yira i ra, ani janko mɔgɔw ye ne togo fɔ dugukolo yoro bee ra. ¹⁷ O bee n'a ta, hali bi i ka ne ta mɔgɔw bari; i ma sɔn k'a to o ye taga. ¹⁸ Sini jɔgɔntumasi, ne bena sanbere jigi; o sanbere bena juguya fɔ k'a dama teme. Kabini Misiran jamana sigira, fɔ ka na se bi ma, o sanbere jɔgɔn ma deri ka jigi a kan ban. ¹⁹ O ra, i ta beganw, ani i ta fen o fen be foro ra, i jija ka o bee ladon so kɔnɔ joona. Ni mɔgɔ o mɔgɔ, walama ni began o began ka to kongo ra, ni a ma na so kɔnɔ, sanbere bena jigi olugu bee kan ka o bee faga.> »

²⁰ Ayiwa, Farawona ta jamana pamɔgɔ minw siranna Matigi Ala ta kuma na, olugu ka o ta jonw ni o ta beganw lana so kɔnɔ joona. ²¹ Nka minw ma Matigi Ala ta kuma jate, olugu ka o ta jonw ni o ta beganw to kongo ra yi.

²² Matigi Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «Bere ta k'a korota san fe, janko sanbere ye jigi mɔgɔw ni beganw kan, ani binw bee, Misiran jamana ra.»

²³ Musa k'a ta bere korota san fe. Matigi Ala ka sanperɛn ni sanbere jigi; sanmanamana kera dugukolo yoro bee ra. Matigi Ala ka sanbere jigi Misiran jamana bee kan. ²⁴ Sanbere tun be jigira; sanmanamana tun be yoro bee. A tun juguyara

kosebe; kabini Misiran jamana kera jamana ye, o jɔgɔn tun ma deri ka ke folo. ²⁵ Sanbere jigira Misiran jamana yɔrɔ bɛe ra; fen o fen tun be foro ra, adamaden fara began kan, sanbere ka o bɛe halaki. Sanbere ka binw bɛe faga, ka yiriw bɛe karikari. ²⁶ Izirayelimɔgɔw tun siginin be jamana yɔrɔ min na, Goseni mara ra, o yɔrɔ dɔrɔn le tora; sanbere ma se o yɔrɔ le ma.

²⁷ Farawona ka Musa ni Haruna wele, k'a fɔ o ye ko: «Sisan kɔni ne jarakira; Matigi Ala ta le ye can ye. Ne ni ne ta mɔgɔw le jarakira. ²⁸ Aw ye Matigi Ala daari ne ye, a ye sanperen ni sanbere lalɔ ten. Ne bɛna a to aw ye taga; ne tena aw lalɔ tuun.»

²⁹ Musa k'a fɔ Farawona ye ko: «Ni ne bɔra dugu kɔnɔ tuma min na, ne bɛna ne boro kɔrɔta Matigi Ala ma, k'a daari. Sanperen ni sanbere bɛna lɔ; janko i ye a lɔn ko dugukolo ye Matigi Ala ta le ye. ³⁰ Nka ne k'a lɔn ko hali ni o kera, ele ni i ta jamana jamɔgɔw tena sɔn ka siran Matigi Ala na hali belen.»

³¹ Ayiwa, senefɛn minw tun denna ka ban, ani senefɛn minw tun ka fiyeren bɔ i n'a fɔ len, sanbere ka o bɛe cɛn. ³² Nka alikama* ni jɔ, sanbere ma olugu cɛn sabu olugu tɛ fiyeren jona.

³³ Ayiwa, Musa bɔra Farawona ta so ka taga dugu kɔ fɛ. A ka a boro kɔrɔta san fɛ Matigi Ala ma, k'a daari. Sanperen ni sanbere lalɔra. Sanji ma ben tuun.

³⁴ Farawona k'a ye ko sanji ni sanperen ni sanbere bɛe lɔra minke, a belen tora a ta kojuguke ra. A k'a jusukun gbɛleya tuun, a ni a ta jamana jamɔgɔw. ³⁵ Farawona jusukun gbɛleyara, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na; a ma sɔn k'a to Izirayelimɔgɔw ye taga fiyewu.

10

Tɔrɔ seeginan: fɔnɔ nana ni tɔnw ye

¹ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «Taga Farawona fɛ tuun. Ne le ka ale ni a ta jamana mɔgɔw jusukun gbɛleya, janko ka ne ta tagamasiyenw ke o cɛ ra, o ye a ye; ² ani janko ne ka Misirankaw tɔrɔ cogo min na, ni ne ta tagamasiyenw ye, i ye o bɛe lakari i denw, ani i mamadenw ye. Aw bɛe ka kan k'a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye.»

³ Musa ni Haruna tagara Farawona fɛ ka taga a fɔ a ye ko: «Matigi Ala, Heburuw ta Ala ko, ko lɔn juman le i bɛna sɔn ka i yɛɛ majigi a le ye dɛ? A ko i ye a ta mɔgɔw bla o ye taga ale bato. ⁴ A ko ni i ma sɔn ka ale ta mɔgɔw bla o ye taga, sini a bɛna tɔnw bla ka na Misiran jamana yɔrɔ bɛe ra. ⁵ Tɔnw bɛna i ta dugukolo yɔrɔ bɛe datugu fɔ mɔgɔ tena se ka dugukolo yɔrɔ si ye. Sanbere ma se ka senefɛn minw cɛn, tɔnw bɛna o bɛe domu; yiri o yiri be kongo ra, o bɛna o bɛe flaburuw jimi. ⁶ O bɛna don i ta bon kɔnɔ, ka i ta bonkɔnɔyɔrɔw fa, ani i ta jamana jamɔgɔw ta bonw, ani Misirankaw bɛe ta bonw. Kabini i faw ni i bɛmaw be nin jamana ra yan, fɔ ka na se bi ma, o na ma kojugu min jɔgɔn ye ban, o le bɛna ke.»

Musa ni Haruna ka o fɔ minke, o bɔra Farawona ta so kɔnɔ ka taga.

⁷ Ayiwa, Farawona ta jamana jamɔgɔw ko a ma ko: «O tuma cɛ nin bɛna an sege tan le tuma bɛe wa? I t'a to o ye taga Matigi Ala, o ta Ala bato wa? Hali bi i belen m'a lɔn ko Misiran jamana be halakira ka taga le wa?»

⁸ Ayiwa, o ka Musa ni Haruna wele tuun ka na Farawona fɛ. Farawona ko o ma ko: «Aw ye taga Matigi Ala, aw ta Ala bato. Nka jɔn ni jɔn le bɛna taga aw ra?» ⁹ Musa ka Farawona jaabi ko: «An bɛe lo; an ta kanbelenw, ani an ta cekɔrɔbaw, ani an dencɛw ni an denmusow bɛe; hali an ta sagaw, ani an ta baw, ani an ta misiw bɛe be taga, sabu an bɛna panagbɛba le ke ka Matigi Ala, an ta Ala bonya.»

¹⁰ Farawona ko: «K'a fɔ ko ne bɛna aw bla ka taga ni aw ta musow ni aw ta denw ye, ko Matigi Ala be aw fɛ, ne tɛ o ke fiyewu; ne k'a lɔn ko aw be kojugu dɔ le miirira.

¹¹ Aw ka min fɔ, o tɛ ke. Aw cɛw dama le ye taga Matigi Ala bato, sabu aw ko ten le.»

O kɔ, o ka Musa ni Haruna gben ka bɔ Farawona ja kɔrɔ.

¹² Matigi Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «I ta bere mina i boro k'a kɔrɔta Misiran jamana kunna, ka tɔnw bɔ k'a ke Misiran jamana kan caman, o ye bin bɛɛ jimi, ani fɛn o fɛn tora sanberɛ tɛmenin kɔ.» ¹³ Musa ka a ta bere kɔrɔta Misiran jamana kunna. Matigi Ala ka fɔɔba dɔ lawuri ka bɔ terebɔyanfan na. O fɔɔ nana o lon tere bɛɛ, ani su bɛɛ. O dugusagbɛ sɔgɔma, fɔɔ nana ni tɔnw ye caman; ¹⁴ tɔnw bɔra ka don Misiran jamana ra. Jamana yɔrɔ bɛɛ fara tɔnw na, tɔn camanba. A jɔgɔn tun ma ke ka ye, a jɔgɔn fana tena ke ka ye. ¹⁵ Misiran dugukolo bɛɛ fara tɔnw na, fɔ ka yɔrɔ bɛɛ ke dibi ye. O ka binw bɛɛ jimi, ani yiridenw bɛɛ. Fɛn o fɛn tun tora sanberɛ tɛmenin kɔ, o ka o bɛɛ domu. Flaburu foyi ma to yiri si ra, bin foyi ma to kongo ra, ni o ma min jimi, Misiran jamana bɛɛ kɔnɔ.

¹⁶ Farawona teliyara ka Musa ni Haruna wele, ka na a fɔ o ye ko: «Ne ka aw ta Matigi Ala hake ta, ka aw fana hake ta. ¹⁷ Nka aw ye yafa ne ma nin kelen na, ka Matigi Ala, aw ta Ala daari ne ye janko a ye nin tɔrɔjuguba mabɔ ne ra.»

¹⁸ Musa bɔra Farawona ta so kɔnɔ ka taga Matigi Ala daari. ¹⁹ Matigi Ala ka fɔɔba dɔ lawuri ka bɔ terebenyanfan na. O fɔɔ ka tɔnw bɛɛ cɛ ka taga o ke Kɔgɔjiwulen na. Tɔn den kelen ma to Misiran jamana yɔrɔ si ra.

²⁰ Nka o bɛɛ n'a ta, Matigi Ala ka Farawona jusukun gbeleya tuun. A ma sɔn ka Izirayelimɔgɔw bla o ye taga.

Tɔrɔ kɔnɔntɔnnan: jamana bɛɛ kera dibi ye

²¹ Matigi Ala ko Musa ma tuun ko: «I ta bere mina i boro k'a kɔrɔta san fɛ, janko dibikuruba ye don Misiran jamana fan bɛɛ ra; o dibi bɛna bonya fɔ k'a ke i n'a fɔ mɔgɔ bɛna maga a ra.» ²² Ayiwa, Musa k'a ta bere kɔrɔta san fɛ; dibikuruba donna Misiran jamana fan bɛɛ ra, ka se fɔ tere saba. ²³ Mɔgɔw tun tɛ sera ka jɔgɔn ye dibi bonyakojugu fɛ. Tere saba kera, mɔgɔ si ma se ka bɔ a ta so kɔnɔ; nka kɛnɛ tun bɛ Izirayelimɔgɔw ta yɔrɔ ra.

²⁴ Farawona ka Musa wele tuun k'a fɔ a ye ko: «Aw ye taga Matigi Ala, aw ta Ala bato. Aw ye taga ni aw ta denmisɛnw bɛɛ ye. Aw ta sagaw ni aw ta baw, ni aw ta misiw dɔrɔn le bɛna to yan.» ²⁵ Musa ko: «An bɛna taga fɛn minw ke saraka ye, ani an bɛna bɛgan minw ke saraka jɛnitaw ye k'a di Matigi Ala, an ta Ala ma, i ka kan k'a to an ye taga ni o ye. ²⁶ Anw kɔni bɛna taga ni an ta bɛganw bɛɛ le ye, hali kelen tena to an kɔ fɛ yan; sabu an bɛna o dɔw le ke saraka ye k'a di Matigi Ala, an ta Ala ma. Nka ni an ma se a yɔrɔ yɛrɛ ra, an bɛna min ni min ke saraka ye k'a di Matigi Ala, an ta Ala ma, an tɛ se ka o lon.»

²⁷ Nka Matigi Ala ka Farawona jusukun gbeleya tuun. A ma sɔn ka Izirayelimɔgɔw bla o ye taga ka bɔ a ta jamana ra.

²⁸ Farawona pɛrɛnna Musa kunna, ko: «Tɛmɛ ka bɔ ne ta so kɔnɔ sisan! A dan ye ke nin ye. Ne kana i ye ne fɛ yan tuun; sabu ni ne ka i ye ne fɛ yan lon o lon, ne bɛ i faga o lon.» ²⁹ Musa ko: «Ayiwa, ni i ko ten, ne k'a mɛn; ne tena se i fɛ yan tuun.»

11

Ala ko tɔrɔ laban bɛna na

¹ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko: «Ne bɛna tɔrɔba kelen lase Farawona ni Misirankaw ma tuun, ka o ke a laban ye. O kɔ, a bɛna aw bla aw ye taga. A yɛrɛ bɛna aw gben le pewu ko aw ye taga ka bɔ a ta jamana ra. ² A fɔ Izirayelimɔgɔw ye ko ni aw tagatuma sera, cɛw ni musow bɛɛ ye warigbɛfɛnw ni saninmanfɛnw daari o siginɔgɔnw fɛ.»

³ Matigi Ala tun ka Izirayelimɔgɔw ko diya Misirankaw ye kɔsɛbɛ. Farawona ta jamana jamɔgɔw, ani Misirankaw bɛɛ tun bɛ Musa yɛrɛ bonyara kɔsɛbɛ.

⁴ Ayiwa, Musa tagara a fɔ Farawona ye ko Matigi Ala ko, ko su cɛmance ra, ale bɛna tɛmɛ Misiran jamana kɔnɔ; ⁵ ko dence fɔlɔ bɛɛ bɛna sa Misiran jamana kɔnɔ. Masace Farawona ni a ta masaya bɛɛ, o dence fɔlɔ tɛna to; hali jɔnmuso gbansan min bɛ mugu si, o fana dence fɔlɔ tɛna to, bɛganw fana den fɔlɔw cɛmanw tɛna to. ⁶ Kulekanba caman bɛna bɔ Misiran jamana yɔrɔ bɛɛ ra. Sabu o ko jɔgɔn ma deri ka kɛ fɔlɔ, a jɔgɔn yɛrɛ fana tɛna kɛ tuun. ⁷ Nka Izirayelimɔgɔw fɛ, hali wuru tɛna kasi, k'a fɔ ko a bɛ songɔra mɔgɔ ra, walama bɛgan na; a bɛna o kɛ janko faranfasi min bɛ Misirankaw ni Izirayelimɔgɔw cɛ Matigi Ala fɛ, aw ye o lon. ⁸ O tuma ra i ta jamana jɔmɔgɔw bɛɛ bɛna o kinbiri gban ne kɔrɔ, k'a fɔ ne ye ko: «Taga, i ni i ta nɔfemɔgɔw bɛɛ.» O le kɔ, ne bɛ sɔrɔ ka bɔ ka taga ni ne ta mɔgɔw ye.

Musa ka o kumaw fɔ minke, a dimininba bɔra Farawona ta so ka taga.

⁹ Ayiwa, Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye kabini a damina ra ko: «Farawona tɛna sɔn ka aw lamɛn. O bɛna kɛ sababu ye k'a to ne ye dɔ fara ne ta kabakow kan, ka ne ta sebgaya yira Misiran jamana kɔnɔ.»

¹⁰ Ayiwa, Musa ni Haruna ka o kabakow kɛ Farawona ja na, nka Matigi Ala ka Farawona jusukun gbeleya, a ma sɔn k'a to Izirayelimɔgɔw ye taga ka bɔ a ta jamana ra.

12

Jɔnyaban janagbɛ

¹ Ayiwa, ka Musa ni Haruna to Misiran jamana ra, Matigi Ala k'a fɔ o ye, ko: ² «Nin karo le bɛna kɛ karo fɔlɔ ye; ale le bɛna kɛ san karo fɔlɔ ye aw fɛ. ³ Aw ye a fɔ Izirayelimɔgɔw ye, ko: «San o san, nin karo tere tan, gba bɛɛ kelen kelen ye sagadennin kelen, walama badennin kelen mina; lu bɛɛ kelen kelen ni a ta sagaden walama baden. ⁴ Ni lu min mɔgɔw man ca, olugu ni o sigijɔgɔnw ye jɛn bɛgan kelen na, ka kapa ni mɔgɔw hakeya ye. Mɔgɔ hakeya min bɛ se ka bɛgan kelen domu k'a ban, aw ye o da le jate mina. ⁵ A ka kan ka kɛ bɛganden cɛman le ye, fiyɛn tɛ min na, min ka san kelen sɔrɔ fana. ⁶ Aw ye a mina k'a bla ka se fɔ karo tere tan ni naani ma. Izirayelimɔgɔw bɛɛ bɛna o bɛganden faga karo tere tan ni naaninan wulada fɛ. ⁷ Aw bɛna a sogo jimi bon min kɔnɔ, aw ye a jori dɔ seriseri o bon donda kerɛfeyɔrɔ fla ni a sanfeyɔrɔ ra. ⁸ O su kelen na, aw ye a sogo jeni k'a domu; aw ye a ni burufunubari le domu, ani juguflaburu kunaman dɔ. ⁹ Aw kana a kɛnɛ domu, walama a barabaranin; aw ye a kuturu le jeni; a kun, ni a senw, ni a kɔnɔfɛnw. ¹⁰ Aw man kan k'a to a tɔ ye si. Ni a tɔ min sira, aw ye o jeni ka a sisi fɔ k'a kɛ buguri ye. ¹¹ Aw bɛna a domu cogo min na, o flɛ nin ye: aw bɛ aw ta deregew don ka aw yɛrɛ cɛsiri, ka aw ta sanbaraw don aw senw na, ka aw ta tagamabere mina aw boro; aw ye a domu teliya ra. Jɔnyaban janagbɛ* lo; aw ye o kɛ ka Matigi Ala bonya.

¹² « «Bi su nin yɛrɛ ra, ne bɛna tɛmɛ Misiran jamana yɔrɔ bɛɛ ra, ka Misiran jamana den fɔlɔ cɛmanw bɛɛ faga; k'a ta mɔgɔw ra, ka taga a bla bɛganw na. Ne bɛna kiti ben Misiran batofɛnw bɛɛ kan; sabu ne le ye Matigi Ala ye. ¹³ Nka aw bɛna kɛ bon min kɔnɔ, jori le bɛna kɛ tagamasiyɛn ye o bondaw ra. Ni ne ka jori ye, ne bɛ tɛmɛ aw ta bonw kan. O cogo ra ni ne nana kɛ Misirankaw faga ye tuma min na, o tɔrɔw tɛna se aw ma.

¹⁴ « «Nin lon bɛna kɛ aw fɛ hakirijigilonba le ye tuma bɛɛ. Aw bɛna janagbɛba kɛ o lon na, ka Matigi Ala bonya. O ye kɛ sariya dablabari ye aw fɛ, ani aw ta duruja nataw bɛɛ fɛ.» »

Burufunubari janagbɛ

¹⁵ Matigi Ala k'a fɔ tuun ko: «Aw bɛna burufunubari domu fɔ tere wolonfla. K'a damina a tere fɔlɔ ra, burufunufen si man kan ka ye aw ta sow kɔnɔ tuun; sabu ni mɔgɔ o mɔgɔ ka burufununin domu, o tere wolonfla kɔnɔ, o tigi bɛ faran ka bɔ

Izirayeli ta jamanadenw na. ¹⁶ A tere folo ra, aw bena jamalajenba ke, ka Matigi Ala bato. A tere wolonflanan fana ra, aw bena jamalajenba ke tuun ka Matigi Ala bato. Mogo si man kan ka baara ke o lon fla ra; aw be se ka aw ta tobiriw doron le ke.

¹⁷ «Aw ye to ka burufunubari janagbe ke san o san, ka aw hakiri jigi ko o lon yere le ra ne ka aw ke jenkuru jenkuru, ka aw labo Misiran. Aw ye o lon bla danna ka o janagbe ke, a ye ke sariya dablalabari ye aw ni aw denw fe. ¹⁸ San karo folo, k'a damina a tere tan ni naani wulada fe, fo ka taga se a tere mugan ni kelen wulada fe, aw ye burufunubari le domu. ¹⁹ O tere wolonfla bee kono, burufunufen si man kan ka ye aw si ta so kono; sabu ni mogo o mogo ka burufununin domu, lonan fara dugulen kan, o tigi be faran ka bo Izirayelimogow ta jen ra o lon na. ²⁰ Burufunufen be buru o buru ra, aw kana o domu. Bee ka kan ka burufunubari le domu a ta so kono.»

Jonyaban janagbe saraka

²¹ Ayiwa, Musa ka Izirayeli cekorobaw bee wele k'a fo o ye ko: «Aw bee ye taga sagaden kelen walama baden kelen mina, gba bee ni a ta, k'a faga ka Jonyaban janagbe ke. ²² Aw ye sagaden kannatige k'a jori ke minan do kono, ka izopeyiri flaburu dow su o jori ra, ka o jori seriseri bonda sanfeyoro ra, ani a kerefeyoro fla ra. Mogo si kana bo a ta so kono fo ka taga dugu gbe. ²³ Ni Matigi Ala nana ke teme ye, ka ke Misirankaw faga ye tuma min na, ni a ka jori ye bonda min sanfeyoro ni a kerefeyoro fla ra, a be teme o bon kan; a tena son ninminameleke ye don aw ta bon kono ka aw faga. ²⁴ Aw ye nin sariyaw sira tagama, ka o ke sariya dablalabariw ye aw ni aw ta durujaw fe wagati bee. ²⁵ Matigi ka layiri ta ko a bena jamana min di aw ma, ni aw tagara se o jamana ra tuma o tuma, aw ye to ka nin landa saninman ke. ²⁶ Ni aw ta denw ka aw pininka ko: <Nin landa koru ye di aw fe?> ²⁷ Aw ye a fo o ye ko: <Nin ye Jonyaban saraka le ye; an be o ke ka Matigi Ala, an ta Ala bonya, sabu ka an to Misiran, tuma min na Matigi Ala ka Misirankaw den folow faga, a temena Izirayelimogow ta sow kan, a ma se olugu ma; a ka o kisi.> »

Ayiwa, Musa ka o kumaw bee fo minke, o tuma ra mogow bee ka o kinbiri gban dugu ma, ka Matigi Ala bato.

²⁸ O ko, Izirayelimogow tagara o ta sow kono. Matigi Ala tun ka fen o fen fo Musa ni Haruna ye, o ka o bee ke.

Toro tannan: Misirankaw dence folow sara

²⁹ Ayiwa, su cemance ra, Matigi Ala ka Misiran jamana den folow bee faga. K'a ta Misiran masaceba yere den folo ra, ka taga a bla fo Misiran kasoden gbansanw den folow ra, ani beganw den folow bee. ³⁰ A kera ten, Farawona ni a ta jamana jamogow ni Misirankaw bee wurira dugutarama fe. Kasikanbaw ni kulekanbaw tun be bora jamana yoro bee ra; sabu so si ma to, ni saya ma ke min na.

³¹ O su yere fe, Farawona ka Musa ni Haruna wele k'a fo o ye ko: «Aw ye teliya ka taga ka bo ne ta mogow ce ra, aw ni Izirayelimogow bee; aw ye taga Matigi Ala bato i n'a fo aw k'a fo cogo min na. ³² Aw ye taga ni aw ta misiw, ani aw ta sagaw, ani aw ta baw ye, i n'a fo aw k'a fo cogo min na. Aw ye taga Ala daari ne ye.»

³³ Misirankaw gbanna Izirayelimogow ra, ko o ye bo; o tun korotora ko Izirayelimogow ye bo o ta jamana ra; sabu o tun be a miirira ko olugu Misirankaw bee le bena sa.

³⁴ Izirayelimogow ka o ta mugu nooninin ta, k'a soro a tun ma funu folo; o ka o ta burugbasiminanw bee siri o ta faniw na, ka o la o kamankun na.

³⁵ Ayiwa, Musa tun ka min fo Izirayelimogow ye, o ka o ke. O ka minan warigberamanw, ani minan saninlaman ni faniw daari Misirankaw fe. ³⁶ Matigi Ala ka Izirayelimogow ko diya Misirankaw ye fana. Izirayelimogow ka fen o fen daari o

fɛ, o ka o bɛɛ di o ma. Izirayelimogow ka Misirankaw ta fɛnw cɛ o cogo le ra ka o borolakolon to.

³⁷ Izirayelimogow bɔra Ramusesi dugu kɔnɔ, ka taga se Sukoti. Minw tun bɛ o sen na olugu tun bɛ mogɔ waga kɛmɛ wɔɔrɔ bɔ (600 000); musow ni denmisɛnw ma jate.

³⁸ O tagatɔ, siya wɛrɛ mogɔ caman tugura o kɔ; bɛgan caman tun bɛ olugu fana fɛ: misiw, ani sagaw, ani baw.

³⁹ Izirayelimogow bɔto Misiran, o tun ka mugu nɔɔninin min ta, k'a sɔrɔ a ma funu folɔ, o ka o le jɛni ka o kɛ buru ye ka o domu; sabu Misirankaw tun bɛ gbanna o ra ko o ye bɔ minke, o ma se ka domunifɛn ta o yɛrɛ boro.

⁴⁰ Izirayelimogow tun ka san kɛmɛ naani ni san bisaba le kɛ Misiran. ⁴¹ O san kɛmɛ naani ni san bisaba dafalon yɛrɛ le ra Matigi Ala ka Izirayelimogow kɛ jɛnkuru jɛnkuru, ka o bɛɛ labɔ Misiran. ⁴² O kosɔn o su bɛna bla a danna Matigi ye, ka kɛ janagbesu ye, sabu Matigi Ala ka o su bla danna, ka Izirayelimogow labɔ Misiran jamana ra o su fɛ. Izirayelimogow ni o ta durujaw bɛɛ ka kan ka o su bla danna fana, ka o kɛ janagbesuba ye ka Matigi Ala bonya.

Jɔnyaban janagbe domuni ta sariya

⁴³ Matigi Ala k'a fɔ Musa ni Haruna ye tuun ko: «Jɔnyaban janagbe sariya ye nin ye: jamana wɛrɛ mogɔ man kan k'a saraka domu. ⁴⁴ Ni jɔn dɔ bɛ aw fɛ, aw ka min san, aw ka kan k'a kɛnɛsigi folɔ, sani a ye Jɔnyaban janagbe* domuni kɛ. ⁴⁵ Nka lonan tɛmɛbaga, ani baaraden, olugu si man kan k'a domu. ⁴⁶ Aw ka kan k'a domu bon le kɔnɔ. Mogɔ si kana bɔ ni a sogo dɔ ye kɛnɛ ma; aw man kan k'a kolo dɔ kari fana.

⁴⁷ «Izirayelimogow bɛɛ ka kan ka Jɔnyaban janagbe kɛ. ⁴⁸ Lonan minw siginin bɛ aw fɛ, ni o dɔ b'a fɛ ka Jɔnyaban janagbe kɛ ka Matigi Ala bonya, cɛ o cɛ bɛ a ta so, olugu bɛɛ ka kan ka kɛnɛsigi folɔ; ni o kɛra, a bɛ se ka Jɔnyaban janagbe kɛ. O tuma, a bɛ kɛ i ko Izirayelimogɔ dɔ. Nka ni mogɔ o mogɔ ma kɛnɛsigi, o tigi man kan ka Jɔnyaban janagbe domuni kɛ. ⁴⁹ O sariya kelen le bɛ Izirayelimogow ni lonanw bɛɛ kan.»

⁵⁰ Matigi Ala ka ci min fɔ Musa ni Haruna ye, Izirayelimogow ka o kɛ k'a dafa. ⁵¹ O lon yɛrɛ ra, Matigi Ala ka Izirayelimogow ta gbaw tugutugu jɔgɔn kɔ, ka o kɛ jɛnkuru jɛnkuru, ka o labɔ Misiran jamana ra.

13

Burufunubari janagbe ni dence folow ta ko

¹ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko: ² «Izirayelimogow dence folow bɛɛ bla danna ka o kɛ ne ta ye. Mogow dence folow, ani bɛganw ta den folɔ cɛmanw bɛɛ; sabu o ye ne ta le ye.»

³ Musa k'a fɔ mogow ye ko: «Aw ye aw hakiri to nin lon na, aw bɔra Misiran jɔnya ra lon min na; sabu Matigi Ala ka aw labɔ Misiran ni a yɛrɛ ta sebgaya baraka le ye. O kosɔn aw kana burufununin domu o lon na. ⁴ Aw bɛna bɔ bi le, nin karo ra, min ye Abibu karo* ye.

⁵ «Matigi Ala karira aw bɛmaw ye ko a bɛna Kanaanakaw, ni Hetikaw, ni Amɔrikaw, ni Hevikaw, ni Yebusikaw ta jamana le di aw ma, nɔnɔ ni li bɛ woyo o jamana min na. Ni Matigi Ala nana aw ladon o jamana ra tuma min na, san o san, ni nin karo sera, aw ye Jɔnyaban janagbe* kɛ ka Matigi Ala bonya. ⁶ Aw bɛna burufunubari domu fɔ tere wolonfla. A tere wolonflanana bɛna kɛ janagbeba ye ka Matigi Ala bonya. ⁷ Bɛɛ bɛna burufunubari le domu fɔ tere wolonfla. Burufununin man kan ka sɔrɔ aw ta bonw si kɔnɔ; burufunufɛn si man kan ka ye yɛrɛ jamana yɔrɔ si ra fana.

* 13:4 13.4 Abibu karo, o ye Yahudiyaw ta san karo folɔ ye.

⁸ «O panagbe wagati ra, aw ka kan k'a nafa aw ta denw ye ko: <Matigi Ala ka koba min ke an ye an boto Misiran, an be nin kera ka an hakiri jigi o le ra.> ⁹ Nin panagbe bena ke hakirijigifen le ye aw fe, ka ke i n'a fo tagamasiyen aw borow ra, ani aw tenw kan. A bena aw hakiri jigi, ko aw ka kan ka to ka Matigi Ala ta sariya ko fo tuma bee; sabu Matigi Ala le ka aw labo Misiran a ta sebgaya baraka ra. ¹⁰ O le koson aw bena to ka nin landa ke a wagati ra san o san.

¹¹ «Matigi Ala karira aw ni aw bemaw ye, ko a bena Kanaanakaw ta jamana di aw ma; ni a nana o jamana ke aw ta ye tuma min na, ka aw ladon o jamana ra, ¹² o tuma aw bena aw dence folow bee di Matigi Ala ma, hali aw ta beganw ta den folo cemanw. O den cemanw ye Matigi Ala ta le ye.

¹³ «Ni faliden lo, aw ye sagaden, walama baden do di a no ra, k'a kunmabo. Ni aw t'a fe k'a kunmabo, o tuma aw ye o faliden kan kari k'a faga. Aw ka kan ka aw yere dence folow fana kunmabo.

¹⁴ «Ayiwa, ni aw dencew nana aw pininka lon do ko: <Nin kekun ye mun ye aw fe?> Aw ye a fo o ye ko: <An be nin ke, sabu Matigi Ala ka an kunmabo ka bo jonya ra Misiran, a ta sebgaya baraka ra. ¹⁵ Farawona tun t'a fe ka son fiyewu k'a to an ye taga minke, Matigi Ala ka Misiran jamana den folo cemanw bee faga; k'a damina mogow ta den folow ra, fo ka taga se beganw ta den folow ma. O le koson an be beganden folo cemanw bee di Ala ma saraka ye, ka an yere dence folow bee kunmabo.>

¹⁶ «Ayiwa, nin bena ke hakirijigifen le ye aw fe, ka ke i n'a fo tagamasiyen, aw boro ra walama aw ten kan. Aw ka kan ka aw hakiri jigi a ra ko Matigi Ala le ka aw labo Misiran jonya ra a ta sebgaya baraka ra.»

Ala blara Izirayelimogow na ka bo Misiran

¹⁷ Tuma min na Farawona sonna k'a to Izirayelimogow ye taga, Ala m'a to o ye teme Filisikaw ta jamana sira fe, k'a soro o sira le ka surun. A tun k'a lon ko ni o ka o sira ta, ni o ka taga ben nin siya werew ye minw b'a fe ka o kere, o bena siran, ka o ta miiriya yelema, ka kosegi Misiran tuun. ¹⁸ O le koson Ala k'a to o munumununa kongokolon sira fe, ka taga fo Kogojiwulen fan fe.

Izirayelimogow bora Misiran ni o ta kerekeminanw ye o boro.

¹⁹ Musa ka Yusufu kolow ta ka taga ni o ye o boro; sabu sani Yusufu tun ye sa, a tun k'a balemacew jagboya ko o ye kari ale ye. A tun k'a fo o ye ko: «Sigiya t'a ra, Ala bena na, ka na aw labo yan; ni ne sara, aw tagato, aw ye taga ni ne kolow ye†.»

²⁰ Ayiwa, Izirayelimogow bora Sukoti, ka taga o ta fanibonw lo Etamu, kongokolon kere fe.

²¹ Ayiwa, Matigi Ala yere le tun be o na, ka sira yira o ra. Tere fe, sankaba jamijan do le tun be ke o na, ka sira yira o ra. Su fe, a tun be ke tasumamana jamijan do ye, ka yeelen bo o ye, janko o ye tagama su ni tere.

²² Sankaba jamijan tun te bo o na fiyewu tere fe; tasumamana jamijan fana tun te bo o na su fe.

14

Farawona ka Izirayelimogow nogben

¹ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: ² «A fo Izirayelimogow ye ko o ye kosegi ka na sigi Pi Hayiroti yoro kere fe, Migidoli ni kogoji ce. Aw ye aw ta fanibonw lo yi le, ka nasin Baali Sefon ma, kogoji koro. ³ Ni o kera, Farawona bena a miiri ko aw tununa kongokolon kono, ko aw ma tagayoro lon aw yere ra tuun; ko aw kera i ko kasodenw, kongokolon kono. ⁴ Ne bena Farawona jusukun gbeleya fo a bena wuri ka aw nogben;

† 13:19 13.19 Nin kuma tun fora Damina 50.25, ani Yosuwe 24.32.

nka ne bɛna ale ni a ta kerekɛjama bɛɛ halaki ka ne ta sebaɣaya yira. O ra Misirankaw bɛɛ bɛna a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.»

Matigi Ala ka min fɔ, Izirayelimɔgɔw ka o kɛ.

⁵ Ayiwa, o nana taga a fɔ Misiran masacɛ Farawona ye ko Izirayelimɔgɔw tagara. O yɔrɔnin bɛɛ, Farawona ni a ta jamana jamɔgɔw nimisara o tagako ra. O ko: «Mun kosɔn an k'a to o tagara dɛ? An tun ka kan ka o to yan, o ye baara kɛ an ye.»

⁶ Farawona k'a ta sowotoro labɛn, k'a ta kerekɛdenw bɛɛ cɛ, o ka gban Izirayelimɔgɔw ko. ⁷ Sowotoroɲuman minw labennin lo ka ja kɛɛ kama, a ka o kɛmɛ wɔɔrɔ ta, ka fara Misiran sowotoro tɔw kan. Sowotorow bɛɛ labennin tun lo, o bɛɛ bɛ ni o ta kerekɛdenw ye. ⁸ Matigi Ala ka Misiran masacɛ Farawona jusukun gbɛɛɛya, fɔ Farawona tugura Izirayelimɔgɔw ko, k'a sɔrɔ Izirayelimɔgɔw ja siginin le tun bɔra Misiran ka taga, hali siranya ma kɛ o ra.

⁹ Misirankaw ta kerekɛjama, ani Farawona ta sow bɛɛ, ani a ta sowotorow, ani a ta sotigiw, olugu ka Izirayelimɔgɔw nɔ gben fɔ ka taga se o ma Pi Hayirɔti yɔrɔ ra, ka nasin Baali Sefɔn yɔrɔ ma; Izirayelimɔgɔw tun ka o ta fanibonw lo o yɔrɔ le ra, kɔgɔjida ra.

¹⁰ Izirayelimɔgɔw nana fleri kɛ k'a ye ko Farawona ni Misirankaw bɛ olugu ko, fɔ ka surunya o ra yɛɛ. O ja tigera kosɛbɛ. O ka kɛ kule ye, ka kɛ Matigi Ala tɔgɔ wele ye, ko a ye olugu demɛ.

¹¹ O ko Musa ma ko: «O tuma, anw sudonyɔrɔ le tun ma sɔrɔ Misiran wa, badi? A kɛra di i ka an labɔ yi ka na ni an ye kongokolon kɔnɔ yan, ka na a to an ye sa yan gbansan? ¹² Ka an to Misiran, an tun ka o le fɔ i ye. An tun ko i ye an to nasuma ra, an ye baara kɛ Misirankaw ye; sabu o tun ka fisa an ma sani an ye na sa kongokolon kɔnɔ yan tan.»

¹³ Musa ka o jaabi ko: «Aw ye to yɔrɔ kelen na, aw kana siran. Matigi Ala bɛna aw kisi cogo min na bi, aw bɛna o ye; sabu aw ja bɛ Misiranka minw na tan bi, aw ja tena la olugu dɔ kan tuun fiyewu. ¹⁴ Matigi Ala yɛɛ le bɛna o kɛɛ aw nɔ ra; aw ye je dɔrɔn.»

Ala ka Izirayelimɔgɔw latɛmɛ kɔgɔji cɛ ma

¹⁵ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko: «Mun kosɔn i bɛ kulera ko ne ye aw demɛ? A fɔ jama ye ko o ye sira ta ka taga. ¹⁶ Ele Musa, ele ye i ta bere ta i boro k'a korɔta kɔgɔji kunna. Ji bɛna cɛtigɛ fla ye, Izirayelimɔgɔw bɛna tagama ka tɛmɛ dugukolo jalan kan. ¹⁷ Ne min ye Matigi Ala ye, ne bɛna Misirankaw jusukun gbɛɛɛya, k'a to o ye don aw ko. O cogo le ra, ne bɛna Farawona ni a ta kerekɛjama, ani a ta sowotorow, ani a ta sotigiw bɛɛ halaki, ka ne ta sebaɣaya yira. ¹⁸ Ni ne nana Farawona ni a ta sowotorow ni a ta sotigiw bɛɛ halaki, ka ne ta sebaɣaya yira tuma min na, o tuma Misirankaw bɛna a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.»

¹⁹ Matigi ta mɛɛkɛ min tun bɛ to ka kɛ Izirayelimɔgɔw ja fɛ, ale bɔra o ja fɛ, ka yeɛma o ko fɛ. Sankaba jamijan min tun bɛ o ja fɛ, o fana bɔra o ja fɛ, ka yeɛma o ko fɛ. ²⁰ A tagara lo Misirankaw ni Izirayelimɔgɔw cɛ. A kɛra dibi ye Misirankaw ta fan na, ka kɛ yeelen ye Izirayelimɔgɔw ta fan na. A kɛra ten, o jɛnkuru fla ma se ka gbara ɲɔgɔn na o su bɛɛ ra.

²¹ Ayiwa, Musa k'a boro korɔta kɔgɔji kunna. Matigi Ala ka fɔɲɔba dɔ lawuri ka bɔ terebɔyanfan na. O fɔɲɔ fiyera su bɛɛ ra, ka kɔgɔji ɲɔni, fɔ k'a cɛtigɛ fla ye, ka dugukolo jalan kɛ a cɛ ma. ²² Izirayelimɔgɔw donna, ka tagama dugukolo jalan kan ka kɔgɔji cɛtigɛ. Ji taranna fla ye, ka wuri ka lo o kininboro ni o numanboro fɛ, i ko kogo. ²³ Misirankaw fana gbanna Izirayelimɔgɔw ko. Farawona ta sow, ani a ta sowotorow, ani a ta sotigiw, o bɛɛ donna Izirayelimɔgɔw ko kɔgɔji cɛ ma. ²⁴ Dugugbɛda fɛ, Matigi

Ala tora sankaba jamijan tasumaman ra, ka Misirankaw ta kerekejama fe; a ka o ta tagama nagami.

²⁵ A ka o ta sowotorow senw don bogo ra ka o cen; o ma se ka taga kosebe tuun. Misirankaw k'a ye ten minke, o ko: «An ye bori ka bo Izirayelimogow koru; Matigi Ala yere le be an kerera ka di o ma.»

²⁶ Matigi Ala ko Musa ma ko: «I boro korota kogoji kunna sisan, janko ji ye kari ka jigi Misirankaw ni o ta sowotorow ni o ta sotigiw kan.» ²⁷ Musa k'a boro korota kogoji kunna. Dugugbeda fe, kogoji kosegira a no ra. Misirankaw ko o be bori ka bo, nka Matigi Ala ka ji kari ka jigi o bee kan. ²⁸ Farawona ni a ta kerekedenw, ani a ta sowotorow, ani a ta sotigi minw bee tun donna kogoji ra Izirayelimogow ko, ji karira ka ke olugu bee kan ka o bee datugu. Hali mogu kelen ma kisi o ra. ²⁹ Nka Izirayelimogow koni tun tagamana le ka teme dugukolo jalan kan, ka kogoji cetige. Kogoji tun wurira ka lo o kininboroyanfan ni o numanboroyanfan fe i ko kogo.

³⁰ Ayiwa, Matigi Ala ka Izirayelimogow kisi ka o bo Misirankaw boro o lon na. Izirayelimogow yere na ka Misirankaw suw lalanin ye kogojida ra yoro bee. ³¹ Matigi Ala k'a ta sebagaya yira cogo min na, ka Misirankaw halaki, Izirayelimogow ka o ye minke, o siranna Matigi Ala na, ka la a ra; Musa min ye Ala ta baarden ye, o lara ale fana ra.

15

Musa ni Izirayelimogow ka Ala tando

¹ Ayiwa, o lon na Musa ni Izirayelimogow ka nin donkiri la ka Matigi Ala tando. O ko:

«Ne bena donkiri la Matigi Ala ye k'a bonya,
sabu a k'a ta sebagaya yira;
a ka sotigiw ni o ta sow bee jigi kogoji jukoro.»

² «Matigi Ala le ye ne ta baraka ye,
ani ne ta donkirila sababu.
Ale le ye ne kisibaga ye;
ne ta Ala lo, ne be a tando.
Ne face ta Ala lo fana, ne be a togo bonya.»

³ Matigi Ala ye kerekecfari le ye.
O koson a togo ye ko Matigi Ala.

⁴ «A ka Farawona ni a ta sowotorow,
ni a ta kerekejama bee tunu kogoji ra.
A ta kerekecfariw bee tununa Kogojiwulen jukoro.»

⁵ Ji ka o bee datugu pewu;
o jigira Kogojiwulen jukoro i ko kabakuru.

⁶ E! Matigi Ala, i boro barakaman ka i ta setigiya yira.
O boro barakaman kelen le ka i juguw joro.

⁷ «I ta masaya bonya koson,
i be i juguw bee firi dugu ma
ni i dimina, i ta dimi be jigi i ko tasuma,
ka o bee jenijeni i ko binjalan.»

⁸ I nenekiriko kelen doron,
o fono le ka jiw bee lajen jagon kan yoro kelen na.
Kogoji wurira ka lo i ko kogo.
Ji simina, ka teren ka lo kogoji ce ma.

⁹ «An juguw tun be o yere wasora k'a fo ko:

<An bena o gben fo ka o mina le;

an bena o borofenw bee ce

k'a taran an ni jagon ce.

An bena an yere dimibo o ra fo ka wasa,

an bena an ta kerekemuru bo ka o bee halaki.>

¹⁰ Nka, Matigi Ala,

ele ka i dafono fiye ji kan dama,

kogoji ka o bee datugu.

O jigira ji jukoro i ko negokuru;

ka jigi fo ji jukoroyoro ra yi.

¹¹ E! Matigi Ala, batofen juman were le be i ko ele?

Juman le saninyanin be k'a dafa i ko ele?

Juman le ye siranyafenba ye, ani a ka kan ni tandori ye,

ani a be kabakow ke i ko ele?

¹² «I ka i boro barakaman korota doron,

dugukolo dayelera ka an juguw datugu.

¹³ I ta numanya koson,

i ka i ta mogow kunmabo.

I ta sebgaya baraka ra,

i be bla o na ka taga ni o ye jamana saninman na,

i yere ka jamana min layiri ta o ye.

¹⁴ «Siya tow ka o kibaroya men minke,

o siranna fo o be yereyerera.

Filisikaw koni,

olugu ja tigera fo ka o hakiri pagami.

¹⁵ Edomu jamanatigiw jigi tigera,

Mohabu jamana ta masaw koni,

siranya ma to to olugu ra.

Kanaanakaw, siranya ka olugu baraka bee ban pewu.

¹⁶ Siranyaba ni jatige bena cun o kan

i ta sebgaya baraka koson,

fo ka o da mina o ra,

ka o ke i n'a fo kabakuruw;

o tena se ka kuma,

fo i ta mogow bee ye teme, Matigi Ala;

fo i ka i ta mogow minw kunmabo,

olugu bee ye teme ka ban.

¹⁷ I be bla i ta mogow na,

ka taga o sigi i ta kuru kan;

i yere ka yoro min lalaga o ye, Matigi Ala.

O yoro bena ke i sigiyoro ye,

k'a ke i sigiyoro saninman ye.

¹⁸ «Matigi Ala be to a ta masaya ra wagati bee, ani tuma bee!»

¹⁹ Ayiwa, tuma min na Farawona ta sow, ani a ta sowotorow ni a ta sotigiw bee donna kogoji konon, Matigi Ala ka kogoji kari ka jigi o kan ka o bee tunu; nka Izirayelimogow tagamana ka teme dugukolo jalan kan kogoji cemance ra.

²⁰ Ayiwa, Haruna koromuso Mariyamu, min tun ye ciramuso ye, ale tun ka longan do ta; muso tow fana ka do ta ka gban a ko; o ka ke o fo ye, ka don ke.

²¹ Mariyamu tun blara tow ja; ale be donkiri ta, tow be a lamina a ko. A tun b'a fora ko:

«Aw ye donkiri la Matigi Ala ye,

sabu a k'a ta se bagaya yira.

A ka sotigiw ni o ta sow bee tunu kogoji ra.»

Izirayelimogow ka kongokolon sira ta

Ji kunaman ta ko

²² Ayiwa, Musa blara Izirayelimogow ja ka bo Kogojiwulen yoro ra, ka taga se ni o ye Suri kongokolon fan fe. O ka tere saba tagama ke kongokolon konso, o ma ji soro.

²³ O tagara se yoro do ra, o yoro togo ye ko Mara. Nka o ma se ka o yoro ji min, sabu ji tun ka kuna. O le koson o ka o yoro togo la ko «Mara»*. ²⁴ Mogow ka ke Musa mafiyenya ye; o ko: «O tuma an bena mun le min?» ²⁵ Musa ka Matigi Ala daari kosebe. Matigi Ala ka yiri kunkurun do yira a ra, ko a ye o firi ji ra. Musa ka o ta ka o firi ji ra, ji diyara. O yoro le ra Matigi Ala k'a ta sariyaw ni a ta ciw yira o ra. O yoro kelen le ra fana a ka o korobo k'a fe. ²⁶ A k'a fo o ye ko: «Ni aw be aw toro malo ka Matigi Ala, aw ta Ala kan lamen, ko minw terennin lo a ja koron ni aw be o ke, ni aw be aw toro malo k'a ta cifoninw lamen, ani k'a ta sariyaw bee sira tagama, o tuma, ne ka bana minw lase Misirankaw ma, ne tena o do si lase aw ma; sabu ne le ye Matigi Ala ye, ne le be aw keneya.»

²⁷ Ayiwa, Izirayelimogow bora o yoro ra, ka taga se Elimu. Bununji tan ni fla ni tamarosun biwolonfla le tun be Elimu. O lora o yoro ra, ka o ta fanibonw lo jida ra.

16

Ala ka domuni di Izirayelimogow ma

¹ Izirayelimogow bee bora Elimu, ka taga se Sine kongokolon konso. O yoro be Elimu ni Sinayi kuru ce. O sera yi karo flanan tere tan ni looru ra, o bonin ko Misiran.

² Ayiwa, ka o to kongokolon konso yi, Izirayelimogow bee ka ke Musa ni Haruna mafiyenya ye. ³ O ko Musa ni Haruna ma ko: «E! Hali ni Matigi Ala tun ka a to an ye sa Misiran jamana ra, o belen tun bena fisaya ni nin ye. O yoro ra an tun be sigi dagababaw koron, o fanin sogo ra; an be domuni ke ka fa. Sisan, a fe, aw nana ni an ye nin kongokolon konso yan, ka na a to kongow ye an bee faga yan gbansan!»

⁴ Matigi Ala ko Musa ma o le ra ko: «Ne bena domuni lajigi aw ye ka bo san fe, i n'a fo sanji. Lon o lon, bee bena taga a ta tere domuni ce a ra. Ne bena aw korobo k'a fe, k'a lon yala ni aw bena tagama ka kapa ni ne ta sariya ye, walama ni aw tena tagama ka kapa ni a ye. ⁵ Ayiwa, logokun tere wacoronan, aw bena taga min ce ka na a tobi, aw ka kan ka o caya janko a ye lon tow ta jagon fla bo*.»

⁶ Musa ni Haruna k'a fo Izirayelimogow bee ye ko: «Bi wula fe, aw bena a lon ko Matigi Ala le ka aw labo Misiran jamana ra. ⁷ Sini sogoma fana, aw bena Matigi Ala ta noron ye, sabu aw ka Matigi Ala mafiyenya ni kuma minw ye, a ka o men; ne ni Haruna ye jontigiw le ye fo aw be anw mafiyenya?» ⁸ Musa ko: «Matigi Ala bena sogo di aw ma bi wula fe, aw b'a domu. Sini sogoma fana, a bena domuni di aw ma aw b'a domu ka fa; sabu aw ka Matigi Ala mafiyenya ni kuma minw ye, a ka o men. Anw ye jontigiw le ye ko aw be anw mafiyenya? Aw ma anw le mafiyenya de, aw ka Matigi Ala yere le mafiyenya.»

* **15:23** 15.23 Mara koron ye ko: kunaman. min ye Nenekirilon ye, mogo si kana do ce.

* **16:5** 16.5 O be lon tow ta jagon fla ce, janko o lon dugusagbe

⁹ Musa ko Haruna ma ko: «A fɔ Izirayelimogow ye ko o bɛɛ ye gbara ka na lo Matigi Ala na kɔrɔ, sabu o ka Matigi Ala mafiyɛnya ni kuma minw ye, a ka o mɛn.» ¹⁰ Ayiwa, ka Haruna to kuma ra jama fɛ, o barara ka Matigi Ala ta nɔɔrɔ ye sankaba jamijan cɛ ma kongokolon kɔnɔ.

¹¹ Matigi Ala ko Musa ma tuun ko: ¹² «Ne ka Izirayelimogow ta mafiyɛnyakanw mɛn. A fɔ o ye ko ne ko, ko bi wula fɛ o bɛna sogo domu; sini sogoma fana o bɛna domuni caman sɔrɔ. Ni o kɛra, aw bɛna a lon ko ne le ye Matigi Ala, o ta Ala ye.»

¹³ Ayiwa, wulada nana se minke, a kɛra ten fana; wolɔnin suguya dɔw nana sigisigi yɔrɔ bɛɛ. O dugusagbɛ sogomada fɛ fana, gɔmiji ka fanibonw kɔrɔyɔrɔw bɛɛ lamini.

¹⁴ Ayiwa, gɔmiji nana ban tuma min na, fɛn dɔ tora dugu ma; a tun ka misenmisen i ko sanberɛ, a bɛ misenman, gbɛman. ¹⁵ Izirayelimogow k'a flɛ, o m'a lon fɛn min lo. O ko: «Mun le ye nin ye tan*?» Musa ka o jaabi ko: «Matigi Ala ka domunifɛn min di aw ma, o lo.

¹⁶ «Matigi Ala ka ci min fɔ, o ye nin ye: <A ko mɔgɔ bɛɛ ye dɔ cɛ, min bɛ a ta domuta bɔ; mɔgɔ kelen, sumanikɛminan‡ na kelen. Aw ye a cɛ ka kɔna ni aw ta sokɔnɔmɔgɔw hakeya ye.> »

¹⁷ A fɔra cogo min na, Izirayelimogow k'a kɛ ten. Dɔw ka caman cɛ, dɔw ka dɔɔnin dɔrɔn cɛ, ka kɔna ni o ta sokɔnɔmɔgɔw hakeya ye. ¹⁸ Nka o nana a suma ni sumanikɛminan ye minke, o k'a ye ko minw ka caman cɛ, olugu ta tɔ ma to, minw ka dɔɔnin cɛ, olugu ta ma dɛsɛ fana. Bɛɛ tun k'a ta tere domuni hakeya le cɛ.

Sariya minw fɔra domuni ta ko ra

¹⁹ Musa k'a fɔ o ye tuun ko: «Mɔgɔ si kana a ta domuni tɔ bla a ye si.» ²⁰ Nka o bɛɛ n'a ta, o ma Musa lamɛn. Dɔw ka dɔ bla ka si; tumu donna o ra, a torira. Musa dimina o kɔrɔ. ²¹ K'a ta o lon na, sogoma o sogoma, min bɛ bɛn o ta tere domuni ma, bɛɛ bɛ bɔ ka o le cɛ. Ni tere tun ka gban, a tɔ min tora dugu ma o tun bɛ yeele.

²² Lɔgɔkun tere wɔɔrɔnan lon, o ka tere fla ta cɛ. Mɔgɔ bɛɛ kelen kelen ta kɛra sumanikɛminan na fla ye. Jama namogow tagara o fɔ Musa ye. ²³ Musa ko: «Matigi Ala ka o le fɔ. Sini le ye Nɛnɛkirilon ye; o lon blara danna ka Matigi Ala bonya. Aw b'a fɛ ka fɛn minw jɛni, aw ye o jɛni bi. Aw b'a fɛ ka min barabara, aw ye o barabara bi. Aw ye bi ta domuni bɔ a ra k'a tɔ bla sini na.» ²⁴ O k'a tɔ bla o dugusagbɛ na, i n'a fɔ Musa tun k'a fɔ o ye cogo min na. O ma tori, tumu fana ma don a ra. ²⁵ Musa ko o ma o le ra ko: «Aw ka domuni min bla kunu, aw ye o domu bi; sabu bi ye Nɛnɛkirilon le ye. Bi lon blara ka Matigi Ala bonya. Aw tɛna domuni foyi sɔrɔ kongo kɔnɔ bi. ²⁶ Lɔgɔkun tere wɔɔrɔ bɛɛ ra, aw bɛna nin domuni sɔrɔ. Nka lɔgɔkun tere wolɔnflanan na, min ye Nɛnɛkirilon ye, aw tɛna foyi sɔrɔ.»

²⁷ O bɛɛ n'a ta, lɔgɔkun tere wolɔnflanan, dɔw belɛn bɔra ko o bɛ taga dɔ cɛ, o ma foyi sɔrɔ. ²⁸ Ayiwa, Matigi Ala ko Musa ma o le ra ko: «Tuma juman le aw bɛna sɔn ka ne ta ci fɔninw, ni ne ta sariyaw mara dɛ? ²⁹ Ayiwa, aw ye nin kuma mɛn ka na kɔsɛbɛ; ne ka Nɛnɛkirilon di aw ma, ko aw ye nɛnɛkiri le. O le kɔsɔn ne bɛ lɔgɔkun tere wolɔnflanan domuni di aw ma a tere wɔɔrɔnan lon na. Lɔgɔkun tere wolɔnflanan na, aw bɛɛ ye to aw ta yɔrɔ ra. Mɔgɔ si kana bɔ a ta yɔrɔ ra.»

³⁰ O kɛra minke, mɔgɔw ka to ka nɛnɛkiri lɔgɔkun tere wolɔnflanan na. ³¹ Izirayelimogow ka o domuni tɔgɔ la ko mane. A tun bɔra simankisɛ dɔ le fɛ, min bɛ gbɛman; a tun ka timi i n'a fɔ lidɛgɛ.

³² Musa ko: «Matigi Ala ka ci min fɔ, o ye nin ye: <A ko aw ye sumanikɛminan§ kelen fa mane ra, ka o mara aw denw ni aw mamadenw ye; janko o na ye a ye. Ni

† **16:15** 16.15 Izirayelimogow k'a fɔ o domuni ma ko «Manu». O kɔrɔ ye ko: Mun lo? O kɔsɔn o domuni tɔgɔ lara ko: mane. ‡ **16:16** 16.16 O sumanikɛminan tɔgɔ tun ye ko omeri; a na kelen bɛ ben litiri naani le ma.

§ **16:32** 16.32 Sumanikɛminan: Aw ye Bori 16.16 flɛ.

o kera, o bena a lon ko wagati min na ne ka aw labo Misiran jamana ra, ko ne ka o le di aw ma, k'a ke aw ta domuni ye kongokolon kono.» ³³ Musa ko Haruna ma ko: «Daga do ta ka sumanikeminan ja kelen mane ke o kono, ka o bla yoro saninman kono, Matigi Ala ja koro. O bena mara aw denw ni aw mamadenw ye.» ³⁴ Haruna ka mane ke daga kono. Kesu min be Ala ta jernogonya yira, a k'a bla o kesu ja fe, k'a mara, i n'a fo Matigi Ala k'a fo Musa ye cogo min na.

³⁵ Izirayelimogow ka mane domu fo san binaani, fo ka taga o se jamana do ma, mogow be jamana min na. O ka mane domu fo ka taga o don Kanaana jamana kono.

³⁶ Mane ta sumanikeminan min ye omeri ye, o ja tan le tun be don sumanikeminanba kono, min ye efa ye.

17

Masa ni Meriba ta ji ko

¹ Izirayelimogow bee bora Sine kongokolon kono ka taga Refidimu. O tagato, o lolora yoro dow ra ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye. O sera Refidimu minke, o ka o ta fanibonw lo yi, nka o ma ji soro k'a min. ² O wurira Musa kama, ka to ka kumajuguw fo a ma. O ko: «Ji di an ma, an b'a min.» Musa ka o jaabi ko: «Mun koson aw be kere jinina ne fe? Mun koson aw b'a fe ka Matigi Ala korobo?» ³ Jiminlogo gbanna mogow ra, o ka ke Musa jaraki ye; o ko: «Mun koson i ka an labo Misiran de? O tuma i tun b'a fe anw ni an ta denw, ani an ta beganw ye na sa kongokolon kono yan jimnlogo boro le ke?» ⁴ Musa ka Matigi Ala daari kosebe. A ko: «Matigi, ne bena mun le ke ni nin mogow ye sa? Ni a temena nin kan, o bena ne bon ni kabakuru ye.» ⁵ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Bla mogow ja fe, i ye Izirayeli cekoroba dow janawoloma, ka gban i yere ko. I ka baji gbasi ni bere min ye, i ye o mina i boro ka taga. ⁶ Ne bena lo i ja fe Horebu kuru farakuru do kan. I bena o farakuru le gbasi ni bere ye, ka ji bo a ra, janko mogow ye min.»

Matigi Ala ka min fo, Musa k'a ke ten Izirayeli cekorobaw ja na.

⁷ O ka o yoro togo la ko Masa ni Meriba, o koro ye ko kere ni korobori, ko sabu Izirayelimogow ka kere jini Musa fe, ani ko o tun b'a fe ka Matigi Ala korobo k'a fe; o ko: «Yala Matigi Ala be ni an ye wa, walama a te ni an ye le?»

Amaleki ta mogow ni Izirayelimogow ta kere

⁸ Ayiwa, Amaleki ta mogow nana ben Izirayelimogow kan Refidimu ko o be o kere. ⁹ Musa ko Yosuwe ma ko: «Ce dow ta Izirayelimogow ce ra, aw ye bo ka taga Amaleki ta mogow kere. Sini ne bena taga lo tintin kan, ni Ala ta bere ye ne boro.»

¹⁰ Ayiwa, Musa ka min fo, Yosuwe ka o ke. A ni Izirayeli cew tagara Amaleki ta mogow kere. O y'a soro Musa ni Haruna ni Huri yelenna ka taga lo tintin kan. ¹¹ Ni Musa tun k'a boro korota tuma o tuma, Izirayelimogow tun be se soro. Nka ni a tun k'a boro jigi doron, Amaleki ta mogow le tun be se soro. ¹² Musa boro fla bee nana sege. Haruna ni Huri ka kabakuru do ta ka o bla a koro, a ka sigi a kan. O k'a borow mina ka o korota; kelen lora a numanboro fe, kelen lora a kininboro fe. Musa borow korotanin tora ten fo ka taga tere ban. ¹³ A kera ten, Yosuwe ni a ta mogow ka se soro Amaleki ni a ta mogow bee kan, ka o kere ni kerekemuru ye.

¹⁴ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Nin ko sebe kitabu kono janko aw hakiri ye to a ra. A fo Yosuwe ye ko ne bena Amaleki si tunu pewu ka bo dugukolo kan; mogow si hakiri tena to o ra tuun.» ¹⁵ Musa ka sarakabonan do lo o yoro ra, ka o togo la ko Yawe Nisi, o koro ye ko Matigi Ala ye ne ta darapo ye. ¹⁶ Musa ko fana ko: «I n'a fo Amaleki ta mogow sonna ka o boro korota ko o be Matigi Ala ta masaya kere, o ra, kere bena ke Matigi Ala ni Amaleki ta siya ce wagati bee, ani tuma bee.»

18

Zetoro tagara Musa fle

¹ Ayiwa, Matigi Ala ka ko o ko ke Musa ni Izirayelimogow ye, o bee kibaroya sera Musa burance Zetoro ma, min ye Madiyan sarakalasebaga ye. Matigi Ala tun k'a ta mogow, Izirayelimogow labo Misiran cogo min na fana, Zetoro tun ka o ko men. ² Musa burance k'a denmuso Sefora ta, min ye Musa ta muso ye, ka taga ni a ye Musa fe, sabu Musa tun k'a muso bla ka taga wagati do ke a face fe yi. ³ Zetoro tagato, a ka Sefora dence fla fana ta ka taga ni o ye. Musa tun ka a dence kelen togo la ko Gerisomu*, ko sabu ale ye lonan le ye jamana ra. ⁴ A tun ka to kelen togo la ko Eliyezeri†, ko sabu ale face ta Ala ka ale deme, ka ale bosi Farawona ta muru ma.

⁵ Musa burance Zetoro, ni Musa ta muso, ni a dencew nana Musa soro kongokolon kono, Matigi Ala ta kuru kere fe. Musa tun k'a ta fanibon lo o yoro le ra yi. ⁶ Zetoro sera yi minke, a ka cira bla Musa ma; o tagara a fo Musa ye ko: «I burance Zetoro nana, ani i muso, ni i dence fla.» ⁷ Musa bora ka na a burance kunben. A birira a koro k'a fo ni bonya ye, k'a boro melege a kan na k'a fo ni kanuya ye. O ka jagon feko jininka. O ko, o donna jagon fe Musa ta fanibon kono. ⁸ Matigi Ala ka ko minw ke Farawona ni Misirankaw ra, Izirayelimogow koson, Musa ka o bee lakari a burance ye. Toro minw sera Izirayelimogow ma ka o to sira ra, ani Matigi Ala ka o kisi o torow ma cogo min na, Musa ka o bee fo a ye fana. ⁹ Ayiwa, Matigi ka o kopumanba min ke Izirayelimogow ye, ka o bosi ka bo Misirankaw boro, o kibaroya ka Zetoro jusu diya kosebe.

¹⁰ Zetoro ko o le ra ko: «Matigi Ala baraka, sabu ale le ka aw bosi Misirankaw ni Farawona boro; a k'a ta mogow bosi ka o bo Misirankaw ta jonya ra. ¹¹ Ne k'a lon sisan ko Matigi Ala le ka bon ka teme batofen tow bee kan; sabu a ka Izirayelimogow kisi ka bo Misirankaw ta juguya koro, ka o ta juguya ben o yere kan.»

¹² Musa burance Zetoro ka began do faga, k'a kuturu jeni, ka o di Ala ma saraka ye. O ko, a ka began dow ke saraka ye tuun; Haruna ni Izirayeli cekorobaw bee nana fara Zetoro kan, ka o saraka domu Ala na koro.

Zetoro ka Musa ladi

¹³ Ayiwa, o dugusagbe, Musa wurira ka sigi, ka mogow ta kopaw panabo. Jama lora Musa kunna, k'a ta sogoma, fo ka taga wula se. ¹⁴ Musa tun be min bee kera mogow ye, Zetoro ka o ye minke, a ko Musa ma ko: «Mun na i be nin jama ta kow panabora nin cogo ra? Mun koson ele kelenpe le siginin be, nin jamaba lonin be i na fe, k'a ta sogoma fo ka na wula se?» ¹⁵ Musa k'a burance jaabi ko: «Mogow yere le be na ne fe ko ne ye o ta kiti tige, ka Ala ta sariya yira o ra. ¹⁶ Ni ko do ka don o ni jagon ce, o be na ne fe, ne be o panabo. Ne be Ala ta ciw ni Ala ta sariyaw yira o ra.»

¹⁷ Musa burance Zetoro k'a fo Musa ye ko: «I ta baarakecogo man ji. ¹⁸ I bena i yere baraka ban, ka mogow fana baraka ban. Nin baara ka bon i kelen baraka ma; i kelen te se k'a na. ¹⁹ Ayiwa, sisan ne bena min fo i ye ka i ladi, o lamen; Ala fana ye i deme k'a ke. Ele ka kan ka ke daramina le ye mogow ni Ala ce, ka o ta kogbelenw lase Ala ma. ²⁰ I ka kan ka mogow karan Ala ta cifoninw ni Ala ta sariyaw ra. Mogow ka kan ka tagama cogo min na, ani o ka kan ka min ke, i ye o bee yira o ra. ²¹ O ko, i ye mogow dow panawoloma, minw hakiri ka bon; o ye ke Alapasiranbagaw ye, ani lanamogow, ani mogow minw te son janfa ma. I ye o mogow le sigisigi jama kunna; i ye dow sigi mogow waga kelen kelen kunna, ka dow sigi mogow keme keme kunna, ka dow sigi mogow bilooru looru kunna, ka dow sigi mogow tan tan kunna. ²² Olugu le bena kerekow panabo lon o lon mogow ni jagon ce. Ni ko min bonyara olugu bee ma, o ye

* **18:3** 18.3 Gerisomu koro ye ko: ne ye lonan ye yan. Aw ye 2.22 fe. † **18:4** 18.4 Eliyezeri koro ye ko: Ala le ye ne demebaga ye.

taga ni o ye ele fe. Nka ko fitiniw, olugu yere ye o panabo yi. Ni a kera ten, i bena i yere laganfiya dɔɔnin, olugu bena do bo i ta doni na. ²³ Ni i k'a ke ten, ni a fana kera ko Ala ka o le fo, ele tena sege, mogow bee jusu sumanin bena taga o ta so fana.»

²⁴ Musa burance Zetoro ka kuma minw bee fo Musa ye, Musa sonna ka o bee ke.

²⁵ A ka mogow hakiriman dow bo Izirayelimogow ra, ka olugu ke o kuntigiw ye. A ka dow sigi mogow waga kelen kelen kunna, ka dow sigi mogow keme keme kunna, ka dow sigi mogow bilooru looru kunna, ka dow sigi mogow tan tan kunna. ²⁶ Olugu le tun be mogow ta kererekow panabo tuma bee. Ni ko min bonyara o ma, o be taga ni o ye Musa fe. Nka ko fitini tow, olugu yere le tun be o bee panabo o yere ma.

²⁷ Ayiwa, o ko, Musa ka sira di a burance Zetoro ma. Zetoro kosegira ka taga a ta jamana ra.

Ala ka jɛnɔɔɔnya don ni Izirayelimogow ye

19

Izirayelimogow sera Sinayi kuru ma

¹ Izirayelimogow bonin ko Misiran jamana ra, a karo sabanan tere folo, o sera Sinayi kongokolon konɔ. ² O bora Refidimu le ka se Sinayi kongokolon konɔ. O ka o ta fanibonw lo o yoro ra ka o nasin kuru ma. ³ Musa yelenna kuru kunna ka taga kuma ni Ala ye. Matigi Ala ka Musa wele kuru kunna k'a fo a ye ko: «Nin kuma fo Yakuba ta mogow ye, Izirayelimogow, ko: ⁴ <Ne ka ko minw ke Misirankaw ra, aw ka o ye, ani ne ka aw ta i n'a fo bon* be a denw ta cogo mina a kaman kan, ka na ni aw ye ne yere korɔ, aw ka o ye fana.»

⁵ «<Ayiwa, sisan, ni aw ka ne kumakan lamen, ka to ne ta jɛnɔɔɔnya ra, aw le bena ke ne ta mogow kanuninw ye ka teme siya tow bee kan, sabu dugukolo bee lajennin ye ne ta le ye. ⁶ Ne bena aw ke ne ta sarakalasebagaw ye, ka aw sigi ne ta masaya ra, ka aw ke siya saninman ye, ka aw bla danna ne ye.> I bena o kuma le lase Izirayelimogow ma.»

⁷ Musa jigira ka na Izirayeli cekorobaw bee lajen. Matigi Ala ka kuma minw fo a ye, a ka o bee lase o ma. ⁸ Jama bee lajennin ka Musa jaabi ko: «Matigi Ala ka min o min fo, anw bena o bee ke.» Jama ka min fo, Musa tagara o lase Matigi Ala ma. ⁹ Matigi Ala ko Musa ma ko: «Ne bena ke sankaba finman do ra ka na i fe, janko ni ne nana ke kuma ye i fe tuma min na, mogow ye ne kumakan men, ka la i ra tuma bee.»

Jama tun ka min fo Musa ye, Musa kosegira ka taga o lase Matigi Ala ma.

Ala kumana Musa fe tuun kuru kan

¹⁰ Matigi Ala ko Musa ma tuun ko: «Taga mogow fe, i ye o saninya bi, ani sini, k'a fo o ye ko o ye o ta faniw fana ko; ¹¹ ko o ye o yere laben sani sinikene ce; sabu sinikene ne bena jigi Sinayi kuru kan mogow bee na na. ¹² I ye dan do yira o ra kuru lamini bee ra, k'a fo o ye k'a gbeleya ko o ye o yere korosi, o kana teme o dan kan, ka yelen kuru kan, walama ka gbara a ra. Ni fen o fen gbarara kuru ra, o ka kan ka faga le; ¹³ nka mogow man kan k'a boro maga o tigi ra. Aw ye a bon ni kabakuru le ye, walama bipe, k'a faga. Ni a kera mogow ye o, walama began o, a panaman man kan ka to. Ni buru nana fiye tuma min na, o tuma le ra dow bena se ka gbara kuru ra.»

¹⁴ Musa jigira ka bo kuru kan ka na mogow fe. A k'a fo o ye ko o ye o yere saninya, ka o ta faniw ko. ¹⁵ O ko, a k'a fo mogow ye tuun ko: «Aw ye aw yere laben; sani sinikene ce; aw kana gbara aw musow ra.»

¹⁶ Ayiwa, lon min fora, o lon sogomada joona fe, sankurukan ni sanmanamana ni sankabafinba do kera kuru san fe. Burufiyekan belebele do bora, fo mogow be

* **19:4** 19.4 Bon ye konɔ belebele do ye min baraka ka bon kosebe.

yereyere o ta fanibonw kɔnɔ, o sirankojugu fe. ¹⁷ Ayiwa, a kera ten, Musa ka mɔgɔw bɛɛ labɔ kene ma, ka taga ni o ye Ala na korɔ. Mɔgɔw lɔra kuru kere fe.

¹⁸ Sinayi kuru fan bɛɛ tun kera sisi ye, sabu Matigi Ala tun jigira kuru kunna tasuma ra. A sisi tun be wurira i ko dibiba dɔ sisi. Kuru bɛɛ tun be yereyera ni fanga ye. ¹⁹ Burufiyekan tun be bonyara ka taga a fe. Ni Musa tun kumana, Matigi Ala tun be a jaabi ni perenkanba le ye i ko sanperenkan. ²⁰ Matigi Ala jigira o cogo le ra kuru kan. A tora kuru kunna ka Musa wele. Musa yelenna ka taga a fe. ²¹ Matigi Ala k'a fo a ye ko: «Jigi, i ye taga a fo mɔgɔw ye k'a gbɛleya o ma, ko o kana girin ka gbara kuru ra ko o be ne fle de! Ni o te, o caman le bena faga. ²² Hali sarakalasebaga minw be deri ka gbara ne ra, olugu ka kan ka o yere saninya fana, janko ne kana na kojugu dɔ ke o ra ka o faga.»

²³ Musa k'a fo Matigi Ala ye ko: «Mɔgɔ tena sɔn ka yelen Sinayi kuru kan, sabu ele yere ka kankari la an ye k'a gbɛleya an ma ko an ye dan bla kuru lamini na, mɔgɔ kana teme o dan kan.» ²⁴ Matigi Ala ko Musa ma ko: «Jigi, i ye taga; o ko, i ni Haruna ye yelen ka na jɔgɔn fe yan. Nka sarakalasebagaw ni mɔgɔ tow kana girin ko o be yelen ka na ne fe! Ni o te, ne bena kojugu ke o ra ka o faga.» ²⁵ Musa jigira ka taga mɔgɔw fe, ka taga o kuma fo o ye.

20

Ala ta sariya tan

¹ Ayiwa, Ala ka nin kumaw le fo Izirayelimɔgɔw ye; a ko:

² «Ne le ye Matigi Ala, i ta Ala ye, min ka i labɔ Misiran jamana ra, jonyaso ra.

³ «I kana batofen were si bato ne ko.

⁴ «I kana ja si lese i yere ye k'a bato. Fen minw be sankolo ra o, minw be dugukolo kan o, minw be dugukolo jukoro ji ra o, i kana o dɔ si bisigiya lalaga k'a bato. ⁵ I kana i kinbiri gban o fenw si korɔ, ka o bato. Sabu ne min ye Matigi Ala, i ta Ala ye, ne t'a fe i ye ne ni batofen were kanu jɔgɔn fe fiyewu. Mɔgɔ minw be o terenbariyakow ke, ne bena o hake bo o tigiw ra, k'a bo o ta denw na, k'a bo o ta denw ta denw na fana, fo ka taga se o ta duruja sabanan, ni a naaninan ma, sabu o be ne koninya. ⁶ Nka mɔgɔ minw be ne kanu, ka ne ta sariyaw sira tagama, ne be kopuman ke olugu ye, k'a ke o ta denw ye, ani o ta denw ta denw, fo ka taga se o ta duruja waga kelennan ma.

⁷ «I kana Matigi Ala, i ta Ala togo fo gbansan, sabu mɔgɔ o mɔgɔ be Matigi Ala togo fo gbansan, Matigi Ala tena o tigi jarakibari to.

⁸ «I ye i hakiri to Nenekirilon na k'a ke lon saninman ye. ⁹ I ye baara ke tere wooro, ka i ta kow bɛɛ ke. ¹⁰ Nka logokun tere wolonflanan ye Matigi Ala, i ta Ala ta Nenekirilon le ye. I kana baara si ke o lon na; i yere o, i dence o, i denmuso o, i ta jonce o, i ta jɔnmuso o, i ta beganw o, hali lonan min be i fe so kɔnɔ, o si kana baara ke o lon na. ¹¹ Sabu Matigi Ala ka sankolo ni dugukolo ni kogoji ni a konofenw bɛɛ dan tere wooro le kɔnɔ, ka nenekiri a tere wolonflanan. O le koson Matigi Ala ka baraka don tere wolonflanan na, k'a saninya k'a bla danna.

¹² «I fa ni i ba bonya, janko Matigi Ala, i ta Ala bena jamana min di i ma, i ye sijan soro o jamana ra.

¹³ «I kana mɔgɔ faga.

¹⁴ «I kana jɛneya ke.

¹⁵ «I kana sonyari ke.

¹⁶ «I kana faninya fo k'a la i mɔgɔjɔgɔn na.

¹⁷ «I kana nabɔ i mɔgɔjɔgɔn ta bon fe; i kana nabɔ i mɔgɔjɔgɔn ta muso fe, walama a ta jonce, walama a ta jɔnmuso, walama a ta misi, walama a ta fali; i kana nabɔ i mɔgɔjɔgɔn ta fen si fe.»

Ala kumakan ka siranya bla Izirayelimogow ra

¹⁸ Mōgōw bēe tun bē sankurukan ni burufiyekan menna. O tun bē sanmanamana ni sisi wurito yera kuru kan. Mōgōw ka o ye minke, o ka ke yerēyerē ye siranya boro. O mabōra kuru ra ka taga lō fō yōrōjan. ¹⁹ O ko Musa ma ko: «Ele yerē ye kuma an fē, an bēna i lamēn. Matigi Ala kana kuma an fē tuun, ni o tē, an bēna sa.»

²⁰ Musa k'a fō mōgōw ye ko: «Aw kana siran, sabu Ala nana ka na aw kōrōbō k'a flē le. A ka o ke janko aw ye siran a ja, aw kana jurumun ke.» ²¹ Ayiwa, mōgōw lōnin tora yōrōjan. Ala tun bē sankaba finman min na, Musa gbarara o sankaba ra.

Ala ka sariya min sigi sarakajenifen ko ra

²² Matigi Ala k'a fō Musa ye ko: «A fō Izirayelimogow ye ko ne ko: <Aw k'a ye ko ne tora fō sankolo ra ka kuma aw fē. ²³ O ra, aw kana batofen warigberaman, walama a saninlaman si lalaga aw yerē ye. Aw kana batofen werē fara ne kan. Aw kana o ke fiyewu.

²⁴ « <Aw ye sarakabōnan bōgōraman dō lō ne ye. Aw bēna aw ta saraka jenitaw* ni aw ta jenjōgōnya sarakaw* bō o kan, ni a kera sagaw ye walama baw walama misiw. Ni ne ka ne yerē yira yōrō o yōrō, ne bēna na aw fē ka na baraka don aw ra o yōrō ra.

²⁵ « <Ni aw bē sarakabōnan lō ne ye, ni aw bē a lō ni kabakuru le ye, aw kana a lō ni kabakuru lēseninw ye. Sabu ni aw bē kabakuru lēse ni aw ta kabakuru lēsenanw ye, aw bēna o kabakuruw lanōgō le.

²⁶ « <Aw kana sarakabōnan lō ne ye, ka yelēnyōrō ke a ra ka taga a san fē, ni o tē, aw yelēntō ka taga saraka bō, mōgōw bē se ka to dugu ma ka aw ta fani jukōrōyōrō ye.> »

21

Sariya min sigira jōnw kosōn

¹ Matigi Ala k'a fō Musa ye tuun ko: «Nin sariyaw fō Izirayelimogow ye ko: ² <Ni aw ka jōn san, ni Heburu lō, a ka kan ka baara ke aw ye san wōrō; nka a san wolonflanan, aw ka kan k'a bla a ye taga, a fana man kan ka foyi sara. ³ Ni a kelen le tun nana aw fē, a kelen le ka kan ka taga fana. Ni muso tun bē a fē kakōrō, a ni a muso bē taga. ⁴ Ni a matigice le tun ka muso di a ma, ni o muso ka dencew walama denmusow sōrō a fē, muso ni denw bē ke a matigice ta ye, ale kelen bē taga. ⁵ Nka ni jōnce yerē le ko, ko a matigice ni a muso ni a denw ko ka di a ye, ko o kosōn a t'a fē ka taga, ⁶ o tuma a matigice ye Ala ke a yerē seere ye, ka gbara ni jōnce ye, k'a den bonda yiri kan, walama da kerefeyiri kan, k'a toro sōgō ni bije ye. Ni o kera, o jōnce bē to a matigi ta baara ra fō ka taga a sa.

⁷ « <Ayiwa, ni dō k'a denmuso fiyeere jōnya ra, o denmuso lablacogo ni jōn tōw ta tēna ke kelen ye. ⁸ Ni a matigice tun k'a san, ko a bēna a furu le, kō fē, a ko ma na diya a ye tuun, o tuma, a y'a to den fa ye a ta wari sekō a ma, ka den kunmabō. Matigice man kan k'a fiyeere tuun siya werē mōgō ma. Ni a k'a fiyeere, a kera i n'a fō a k'a janfa le.

⁹ « <Ni matigice tun ka o jōnsunguru san ko a bēna a di a dence le ma, landa min sigira sungurudenw ta furu ko ra, a ye a ke ka kapa ni o ye. ¹⁰ Kō fē, ni a nana muso werē furu tuun, a tun bē min kera muso fōlō ye, dō man kan ka bō o ra; a ye a fiyerebō, k'a baro, ka sōn ka jen ni a ye.

¹¹ « <Ni a ma o ko saba ke a ye, o tuma jōnmuso bē se ka bō ka taga, a tē foyi sara.> »

Kojugu minw ka kan ni fagari ye

¹² « ‹Ni mɔgɔ min k'a lawuri a kama ka mɔgɔ bugɔ k'a faga, o tigi fana ka kan ka faga a jɔgɔn ye. ¹³ Nka ni a tigi m'a lawuri a kama ka taga dogo a ja ka a faga, ni a kera Ala yere ta latige le ye, o tuma ne bena yɔrɔ dɔ yira aw ra, o mɔgɔfagabaga be se ka bori ka taga dogo yɔrɔ min na. ¹⁴ Nka ni mɔgɔ dɔ k'a lawuri a kama k'a mɔgɔjɔgɔn nege ka a faga, aw ye o tigi mina k'a faga fana, hali ni a borira ka taga dogo ne ta sarakajenifen le kɔrɔ. ¹⁵ Ni mɔgɔ min k'a face, walama a bamuso bugɔ, o ka kan ka mina ka faga. ¹⁶ Ni mɔgɔ min ka mɔgɔ dɔ sonya ka taga a fiyeere, walama ni a sonyanin yera a boro, o son ka kan ka faga.

¹⁷ « ‹Ni mɔgɔ min ka kumajugu fɔ a face ma, walama a bamuso ma, o tigi ka kan ka faga.› »

Sariya min sigira mandimini kosɔn

¹⁸ « ‹Ni mɔgɔ fla kerera, ni dɔ ka dɔ bugɔ ni kabakuru ye, walama ni a borokuru ye, k'a mandimi, ni a ma sa, nka a banara ka la, ¹⁹ ni a nana se ka wuri ka bɔ kene ma, ka yaalayaala ni bere ye, o tuma foyi tena ke a bugɔbaga ra. Nka a ka wagati min ke bana ra, a ka kan ka o sara a ye, k'a flake fɔ ka taga a keneya.

²⁰ « ‹Ni matigice min k'a ta jɔnce, walama a ta jɔnmuso bugɔ ni bere ye fɔ k'a faga, o hake ka kan ka bɔ o matigice ra. ²¹ Nka ni o jɔn tora nin na ka tere kelen walama tere fla ke, foyi man kan ka ke a matigice ra, sabu a ta wari lo.

²² « ‹Ni ce dɔw kereketo ka muso lasirito dɔ jɔni k'a ben, ni muso kɔnɔ ka cen, k'a sɔrɔ foyi were ma ke a yere ra, muso ce bena warida dɔ ben o ce kan, a bena o sara muso ce ye kititigebagaw ja kɔrɔ. ²³ Nka ni ko were le ka ke muso ra, o tuma o juru be sara ce ra ka kapa ni sariya ye: ni min ka mɔgɔ faga, o tigi ka kan ka faga a jɔgɔn ye, ²⁴ ni min ka mɔgɔ ja ci, o ta be ci a jɔgɔn ye; ni min ka mɔgɔ jin bon, o ta be bon a jɔgɔn ye; ni min ka mɔgɔ boro kari, o ta be kari a jɔgɔn ye; ni min ka mɔgɔ sen kari, o ta be kari a jɔgɔn ye; ²⁵ ni min ka mɔgɔ jeni, o fana be jeni a jɔgɔn ye; ni min ka mɔgɔ mandimi, o fana be mandimi a jɔgɔn ye; ni min ka mɔgɔ bugɔ k'a yɔrɔ dɔ funu, o tigi fana ka kan ka bugɔ k'a yɔrɔ dɔ funu.

²⁶ « ‹Ni mɔgɔ min k'a ta jɔnce walama a ta jɔnmuso bugɔ fɔ k'a ja kelen ci, o tigi ka kan k'a labla a ja kosɔn. ²⁷ Ni a k'a bugɔ fɔ k'a jin kelen le kari, a ka kan k'a labla fana a jin kosɔn.› »

Sariya min sigira beganw ta mandimini ko ra

²⁸ « ‹Ayiwa, ni misi dɔ ka mɔgɔ tu, ce walama muso, k'a faga, o ka kan ka o misi bon ni kabakuru ye k'a faga. A sogo man kan ka domu. Nka foyi man kan ka ke misitigi yere ra. ²⁹ Nka ni misi tun be deri ka mɔgɔw tu kakɔrɔ, ni o ko fɔra a tigi ye, ni a ma sɔn k'a janto a ra, ayiwa, ni o misi ka mɔgɔ faga, ce walama muso, misi ka kan ka bon ni kabakuru ye k'a faga, k'a tigi fana faga k'a fara a kan. ³⁰ Nka ni misi ka min faga, ni o ta mɔgɔw sɔnna ko misitigi ye warida dɔ sara k'a nin kunmabɔ, o tuma a bena o warida sara k'a nin kunmabɔ.

³¹ « ‹Ayiwa, ni o misi ka den dɔ le tu k'a faga, ceden, walama musoden, o sariya kelen le bena o ko panabɔ. ³² Nka ni misi ka jɔn le tu k'a faga, ce walama muso, misitigi ka kan ka warigbe garamu keme saba di o jɔn matigice ma; o be misi bon ni kabakuru ye k'a faga.

³³ « ‹Ni mɔgɔ dɔ ka dinga dɔ dayele, walama k'a sogi, k'a to yi, a m'a datugu, ni misi dɔ, walama fali dɔ benna a kɔnɔ ka faga, ³⁴ o dinga sogibaga ka kan ka o began sara, k'a wari di begantigi ma; nka misi su be ke ale yere ta ye.

³⁵ « ‹Ni mɔgɔ dɔ ta misi ka mɔgɔ were ta misi tu k'a faga, misi min ka turi ke, o be fiyeere k'a wari taran o ni jɔgɔn ce; o be misi faganin sogo taran o ni jɔgɔn ce fana.

³⁶ Nka ni a kera ko o misi tun be deri ka misi tɔw tu, ni misitigi k'a lon, nka a ma sɔn

k'a janto a ra, o tuma a ta misi ka misi min faga, a be o misi jɔgɔn sara ni misi were ye; misi su be ke ale yere ta ye.

Sariya min sigira sonw kosɔn

³⁷ « <Ni mɔgɔ dɔ ka misi, walama saga, walama ba sonya k'a faga, walama k'a fiyeere, ni misi lo, a kan ka misi looru le di a jɔgɔn ye. Ni saga lo, walama ba, a ka kan ka o jɔgɔn naani le di.> »

22

¹ « <Ni son dɔ minana su fe k'a sɔrɔ a b'a fe ka don bon kɔnɔ, ni o k'a bugɔ fɔ k'a faga, kiti tɛna ke o ra. ² Nka ni a minana tere fe le, ni o k'a faga, o tuma a fagabaga jarakira. Ni son minana tere fe, a ka fen minw sonya, a ka kan ka olugu sara le. Ni foyi te a boro k'a sara, o tuma o ye a yere fiyeere k'a ke a ta sonyari jurusara ye. ³ Ayiwa, ni a kera ko a ka misi, walama fali, walama saga, walama ba le sonya, ni a panaman yera a boro, a ka kan ka o misi, walama o fali, walama o saga, walama o ba sonyanin jɔgɔn fla le di.> »

Sariya min sigira walifenw kosɔn

⁴ « <Ni mɔgɔ min k'a lawuri a kama k'a to a ta beganw ye dɔ ta siman cɛn, walama ka dɔ ta rezenforo cɛn, began tigi bɛna a yere ta foro simanw ni a ta rezenw beɛ ra jumanman di o forotigi ma a sara ye. ⁵ Ni mɔgɔ dɔ ka tasuma don, ni tasuma tagara se binpaga ma, ka bonya ka taga don dɔ ta foro ra, ka taga o tigi ta siman tigenin, walama siman senin tigebari, walama a sebari jeni, min ka o tasuma don, o tigi ka kan ka forotigi ta siman sara a ye.

⁶ « <Ni mɔgɔ dɔ ka wari, walama fen were karifa a mɔgɔjɔgɔn ma ko a ye a mara a ye, ni o k'a sonya a fe so kɔnɔ, ni son ka mina, a ka kan ka o fen jɔgɔn fla sara o tigi ye. ⁷ Nka ni son ma ye, o tuma wari, walama fen tun karifara min ma, o tigi ye Ala ke a seere ye, ka kari ko ale yere le ma o fen ta.

⁸ « <Ayiwa, ni mɔgɔ fla jigira jɔgɔn na, misi, walama fali, walama saga, walama fani, walama fen dɔ were kosɔn, ko a tun tununa o fe, ni o fla beɛ ko o ta tun lo, o tuma o ye taga ni o ko ye Ala ja kɔrɔ. Ni Ala ka min jaraki, o tigi bɛna o fen tununin jɔgɔn fla sara tɔ kelen ye.

⁹ « <Ni mɔgɔ dɔ ka fali, walama misi, walama saga, walama ba, walama began suguya were di a mɔgɔjɔgɔn ma ko a ye a mara, ni o began ka sa, walama ni a yɔrɔ dɔ ka kari, walama ni o k'a sonya k'a sɔrɔ mɔgɔ ma bɔ a kala ma, ¹⁰ o tuma, karifa kera min ma, o ka kan ka kari Ala ra a tɔjɔgɔn jana, ko ale boro ma maga a ra. Ayiwa, began tigi ye sɔn o kariri ma; o tuma karifa kera min ma, o man kan ka foyi sara tuun. ¹¹ Nka ni began sonyana a ta so le kɔnɔ, o tuma a ka kan k'a jɔgɔn sara began tigi ye. ¹² Ni a kera ko wara dɔ le k'a faga k'a domu, a ye na ni wara dato ye ka na o yira, janko o ye ke a seere ye. Ni o kera, a man kan ka o began sara tuun.

¹³ « <Ni dɔ ka began singa a mɔgɔjɔgɔn fe, ni o began yɔrɔ dɔ ka kari, walama ni a ka faga, k'a sɔrɔ began tigi yere te yi, min ka began singa, o ka kan k'a jɔgɔn sara began tigi ye. ¹⁴ Nka ni a kera ko began tigi yere tun be yi, min ka began singa, o man kan ka foyi sara tuun. Ni a kera ko a tun ka began ta a fe sara le ra, o wari le bɛna ke a sara ye.> »

Sariya min sigira sunguruw ta ko ra

¹⁵ « <Sunguru min ma cɛko lɔn, ni a fana ma mamina folɔ, ni cɛ dɔ ka o sunguru nege ka jen ni a ye, o cɛ ka kan k'a furunaforo bɔ k'a di sunguru face ma, k'a furu.

¹⁶ « <Ni sunguru face ma sɔn k'a denmuso di a ma, o beɛ n'a ta, cɛ ka kan ka o sunguru furunaforo sara, ka kapa ni furunaforo sariya ye.> »

Ko minw ka kan ni fagari ye

17 « *«* Muso o muso be subagaya ke, aw ye o faga, aw kana a to yi.

18 « *«* Ni mogo o mogo ka jen ni began ye, aw ye o tigi faga.

19 « *«* Ni mogo o mogo ka saraka bo batofen werew ye, ni Matigi Ala kelenpe te, aw ye o tigi mina k'a faga.

Sariya minw sigira nanibagatow koson

20 « *«* Aw kana kojugu ke lonanw na, walama ka o jonyamina, sabu aw fana tun ye lonanw le ye Misiran jamana ra.

21 « *«* Muso ce saninw, ani feritaninw, aw kana olugu tooro. 22 Ni aw ka o tooro, ni o kasira ka ne togo wele, ne Matigi Ala, ne bena o kasikan men, sigiya te o ra. 23 Ne bena dimi aw koro kosebe, k'a to aw juguw ye aw faga kere ra ni kerekemuru ye. O tuma aw yerew ta musow le bena ke muso ce saninw ye, aw ta denw be ke feritaninw ye.

24 « *«* Ni aw ka wari juru don aw ta siyamogo fagantan do ra, aw kana a ke i ko jurunantigi tow b'a ke cogo min na; aw kana a fo ko a ye wari do fara a kan k'a sara aw ye.

25 « *«* Ni i ka i mogoogon ta deregeba mina a fe i ta juru koson, i ka kan k'a kosegi a ma sani tere ye ben; 26 sabu i b'a soro ko o doron le b'a fe k'a yere datugu. Ni i ka o mina a ra, a bena mun le ke k'a yere datugu su fe ka la? Ni a kasira, ka ne togo wele, ne bena a kasikan men, sabu ne be hina.

Ala bonyacogo ani saninyari

27 « *«* Aw kana Matigi Ala togo cen, walama ka kumajugu fo aw ta jamana namogo do ma.

28 « *«* Ni siman sera, walama ni rezen sera, aw man kan ka men ka na ni siman folo ye, walama rezen folo, ka na o di ne ma saraka ye. Aw ka kan ka aw dence folow fana bla danna, ka o ke ne ta ye. 29 O cogo kelen na fana, aw ye aw ta misiw ni aw ta sagaw ni aw ta baw fana den folow di ne ma saraka ye. Nka o woronin ka kan ka to o ba koro folo, fo tere wolonfla. O tere seeginan le ra, aw be soro ka o di ne ma.

30 « *«* Aw bee ka kan ka ke mogo saninmanw ye, ka ke ne ta ye.

« *«* Ni wara ka began o began faga kongo kono k'a domu, aw kana o to domu. Aw ye o di wuruw ma. »

23*Sariya min sigira barakantanw koson*

1 Ayiwa, Matigi Ala k'a fo Izirayelimogow ye tuun ko: «Ko min te can ye, aw kana yaala ka o lakari. Aw kana jen ni mogojuguw ye ka faninya la mogo ra. 2 Aw kana tugu jama no fe, ka kojugu ke. Aw fana kana tugu jama ko, ka son ka ke ko do seere ye min te ko terennin ye. 3 Aw kana kiti tige k'a diya mogo do ra ko a tigi ye fagantan ye.

4 «Ni i benna ni i jugu ta misi tununin ye, walama a ta fali, i ye a gben ka taga a di a ma. 5 Ni i ka i jugu ta fali desenin ye doni koro, hali ni a demelogo te i ra, i ye a deme.

6 «Aw kana kiti ben fagantan kan kititigeyoro ra k'a ta jo bosi a ra.

7 «Aw kana son ka mogo jaraki faninya kan, ka mogo jarakibari, walama mogo terennin faga; sabu ne te mogojugu jarakibari to.

8 «Aw kana son ka bonyafen mina mogo fe, ka kiti diya a tigi ra; sabu bonyafen be mogo yerikebagaw na fiyen, ka mogo terenninw ta kuma jenge.

9 «Aw kana lonan jonyamina; lonanya ye min ye, aw yere ka o silon, sabu aw fana tun ye lonanw le ye Misiran jamana ra.»

Nenekirisan ni Nenekirilon ta sariya

¹⁰ «San wɔɔɔ kɔɔ aw ka kan ka aw ta dugukolo sɛɛ k'a siman tige. ¹¹ Nka a san wolonflanan, aw ye o yɔɔ dugukolo to yi pewu, janko a ye a yere sɔɔ. Ni o kera, desɛbagatɔ minw bɛ aw cɛ ra, olugu fana bɛna dɔ sɔɔ a ra k'a domu. Ni a tɔ min ka to olugu kɔ, kongosogow bɛna o domu. Aw ka kan ka o kelen le kɛ aw ta oliviyeforow ni aw ta rɛzɛnforow ra.

¹² «Aw ye baara kɛ tere wɔɔɔ; a tere wolonflanan, aw ye nenekiri, janko aw ta misiw, ni aw ta faluw, ni aw ta jɔnw, ni aw ta lonanw bɛɛ ye nenekiri.

¹³ «Ne min ye Matigi Ala ye, ni ne ka fɛn o fɛn fɔ aw ye, aw ye tagama ka kapa ni o le ye. Aw ye aw yere kɔɔsi kɔsɛbɛ, aw kana batofɛn wɛrɛ si tɔɔ fɔ aw da ra. Mɔɔ si yere man kan ka batofɛn wɛrɛ tɔɔ mɛn aw da ra.»

Sariya minw sigira janagbɛw kɔɔn

¹⁴ «Ayiwa, san o san, aw ka kan ka janagbɛ saba le kɛ ne ye, ka ne bonya. ¹⁵ A folo, aw ka kan ka burufunubari janagbɛ* kɛ. Ni Abibu karo sera, ka kapa ni wagati latigenin ye, i n'a fɔ ne k'a fɔ aw ye cogo min na, aw ka kan ka burufunubari le domu fɔ tere wolonfla; sabu aw bɔra Misiran jamana ra o karo le ra. O janagbɛ ra, mɔɔ si kana na ne ja kɔɔ fana yɔɔ saninman na, ka na ne bato, k'a sɔɔ foyi tɛ a boro k'a di ne ma saraka ye.

¹⁶ «Ayiwa, o kɔ, aw bɛ fɛn minw sɛɛ aw ta foro kɔɔ, ni aw bɛ o simankura kun folo tige tuma o tuma, aw ye simantige janagbɛ kɛ.

«Ni san yelemana fana, ni aw bɛ aw ta forow yiridenw ladon tuma min na, aw ye simanladon janagbɛ kɛ.

¹⁷ «O cogo ra, san o san, cɛw bɛɛ ka kan ka na sijaga saba ne Matigi Ala ja kɔɔ, ka na saraka bɔ ne ye o janagbɛw ra.

¹⁸ «Ni aw b'a fɛ ka bɛgan saraka* bɔ ne ye, aw kana o jori ni burufununin kori jɔɔɔn na. Sarakasogo turu fana man kan ka bla ka si. ¹⁹ Aw ka kan ka na ni aw ta simankura kun folo ye Matigi Ala, aw ta Ala ta batoso kɔɔ. Aw kana badennin tobi ni a ba ta nɔɔ ye*.»

Ala ka layiri min ta Izirayelimɔɔw ye

²⁰ Ayiwa, Matigi Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «Ne bɛna mɛlɛkɛ dɔ ci aw ja fɛ, janko o ye aw kɔɔsi sira ra. Ne ka yɔɔ min labɛn aw ye, a bɛna taga aw ladon yi. ²¹ Aw ye aw yere kɔɔsi o mɛlɛkɛ ra. Aw ye a lamɛn; aw kana a sɔsɔ; ni o tɛ, a tena aw ta hake yafa aw ma dɛ! Sabu a bɛ a ta baara kera ne tɔɔ le ra. ²² Nka ni aw k'a lamɛn, ani ne ka fɛn o fɛn fɔ aw ye, ni aw ka o kɛ, o tuma ne bɛna aw juguw kɛrɛ aw ye, ka aw kɛrɛkɛjɔɔɔnw kɛrɛ aw ye. ²³ Ne ta mɛlɛkɛ bɛna bla aw ja fɛ, ka taga aw ladon Amɔrikaw, ani Hetikaw, ani Perezikaw, ani Kanaanakaw, ani Hevikaw, ani Yebusikaw ta jamana ra. Ne bɛna o mɔɔw bɛɛ halaki. ²⁴ Nka aw man kan ka biri o ta batofɛnw kɔɔ ka o bato fiyewu; aw kana saraka bɔ o ye. Aw kana o mɔɔw ta kokɛcogow ladegi. Aw ye o halaki le ka o ban pewu, ka o ta batofɛnw bɛɛ cici, ani o bɛ kabakurujan minw sɔn. ²⁵ Aw ka kan ka baara kɛ Matigi Ala, aw ta Ala le ye. Ni o kera, ne bɛna baraka don aw ta domuni ni aw ta ji ra, ka bana mabɔ aw ra. ²⁶ Aw ta jamana ra, muso si kɔɔ tena cɛn; muso si tena kɛ den worobari ye fana. Ne bɛna aw si janya.

²⁷ «Siya min o min bɛ aw ja fɛ, ne bɛna siranyaba le bla olugu bɛɛ ra, sani aw ye se o ma. Aw bɛna se siya o siya ma, ne bɛna o bɛɛ gbɛn aw ja. Ne bɛna a to aw juguw bɛɛ ye bori aw ja. ²⁸ Ne bɛna o ja wuri, k'a to o bɛɛ ye bori aw ja. Ne bɛna Hevikaw, ni Kanaanakaw, ni Hetikaw gbɛn ka o bɔ aw ja. ²⁹ Nka ne tena o bɛɛ gbɛn

* **23:19** 23.19 Ka badennin tobi ni a ba ta nɔɔ ye: o tun bɛ se ka kɛ o yɔɔ mɔɔw ta landa dɔ ye; Izirayelimɔɔw tun man kan ka o jɔɔɔn kɛ.

ka bo aw na san kelen doron. Ni o te, jamana lakolon bena to, waraw bena caya, ka to ka ben aw kan.

³⁰ «Ne bena to ka o jamana mogow gben aw na doonin doonin le, fo aw ye na caya ka se ka jamana bee fa.

³¹ «Ne bena aw ta jamana dan sigi; k'a ta Kogojiwulen da ra, ka taga a bla fo Filisikaw ta jamana kogojida ra, ani k'a ta kongokolonba dan na, ka taga a bla fo Efirati bada ra. Ne bena o jamanaw mogow bee don aw boro. Aw bena o bee gben ka bo aw na.

³² «Aw kana jenogonya si don ni o ye, walama ni o ta batofenw ye.

³³ «Aw kana son o ye sigi aw ta jamana ra, janko o kana na a to aw ye ne hake ta; sabu ni o sigira ni aw ye, a laban, aw bena o ta batofenw bato. O fana bena ke sababu ye ka aw lafiri.»

24

Ala ka jenogonya don ni Izirayelimogow ye

¹ Matigi Ala k'a fo Musa ye tuun ko: «Yelen ka na kuru kan ne fe yan; ele ni Haruna, ani Nadabu, ani Abihu*, ani Izirayeli cekoroba biwolonfla. Nka ni aw nana, aw ye to yorojan ka aw na biri dugu ma ka ne bato.

² «O ko, ele Musa kelen doron le ye gbara ne ra; olugu kana gbara ne ra. Mogo tow fana kana yelen ni aw ye.»

³ Ayiwa, Matigi Ala ka sariya ni ci minw fo Musa ye, Musa tagara o bee fo mogow ye. Jama bee jenna ka Musa jaabi ko: «Matigi Ala ka min o min fo, anw koni bena o bee ke.»

⁴ Ayiwa, Matigi Ala ka kuma minw bee fo Musa ye, Musa ka o bee sebe. O ko, a wurira sogomada jona fe, ka sarakajenifen do lo kuru kere fe, ka kabakurujan tan ni fla lolu fana ka kapa ni Izirayelimogow ta gba tan ni fla togow ye. ⁵ A ka Izirayeli kanbelen dow ci ko olugu ye saraka jenitaw* faga Matigi Ala ye, ka misitoranw faga, k'a ke ninsondiya saraka* ye. ⁶ Musa ka o misitoranw jori tarance ke minan dow koni, k'a to seriseri sarakajenifen kan.

⁷ O ko, a tun ka Ala ta sariyaw, ani a ta ciw sebe jenogonya Kitabu min koni, a ka o ta k'a karan ni kanba ye jama bee na na. O bee k'a fo ko: «Matigi Ala ka kuma o kuma fo, an bena o bee le ke a cogo yere ra.»

⁸ Ayiwa, Musa tun ka jori min ke minanw koni, a ka o ta k'a seriseri mogow kan, k'a fo o ye ko: «Matigi ka jenogonya min don ni aw ye, k'a ta sariyaw bee fo aw ye, nin jori le ye o jenogonya sarati ye.»

⁹ Ayiwa, Musa yelenna kuru kan, ani Haruna ni Nadabu ni Abihu ni Izirayeli cekoroba biwolonfla. ¹⁰ O ka Izirayeli ta Ala ye. A senkoroyoro tun be i ko safiri lulu min be manamana, k'a noro ke i ko sankolo yere noro. ¹¹ Nka Matigi Ala ma foyi ke o mogow ra. O ka Ala ye; o ko, o ka domuni ke, ka minni ke.

Musa yelenna kuru kunna tun

¹² Matigi Ala ko Musa ma ko: «Yelen ka na kuru kunna ne koru yan, i ye lo yan. Ne ka sariyaw ni kumaw sebe kabakuru walaka minw kan, ne bena o di i ma, janko i ye Izirayelimogow karan o ra.»

¹³ Musa yelenna kuru kunna, ani a ta baarden Yosuwe. ¹⁴ Nka sani o ye taga, Musa k'a fo cekorobaw ye ko: «Aw ye an koni yan, fo an ye seko ka na. Haruna ni Huri be ni aw ye yan. Ni aw b'a fe ka ko do janabo, aw ye taga olugu fe.»

¹⁵ Ayiwa, ka Musa yelento to kuru kunna, sankaba ka kuru datugu. ¹⁶ Matigi Ala ta noro tora Sinayi kuru kan. Sankaba ka kuru datugu ka se fo tere woro. A

* **24:1** 24.1 Nadabu ni Abihu ye Haruna dencew le ye.

tere wolonflanan, Matigi Ala tora sankaba kɔnɔ ka Musa wele. ¹⁷ Izirayelimogow ka Matigi Ala nɔɔɔ ye o ɲa ra. A kera i n'a fɔ tasuma farimanba le be jenina kuru san fe. ¹⁸ Musa donna sankaba kɔnɔ ka to ka yelen ka taga kuru kunna yi. A tora o yɔɔ ra yi ka tere binaani ni su binaani ke.

Fanibon saninman lalagacogo

25

Ala ka Fanibon lalagacogo yira Musa ra

¹ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ² «A fɔ Izirayelimogow ye ko o ye na ni o borofen dɔw ye ka na o di ne ma. Mɔgɔ o mɔgɔ bɛna sɔn k'a di ni ɲaninyaruman ye, aw ye o bɛɛ ta mina. ³ O bɛna min di, o ye nin ye: sanin, ani warigbe, ani siranɛge, ⁴ ani sagasi jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, ani lenfani fiyenman, ani basiw, ⁵ ani sagajigi gbolo min logira k'a wulen, ani gbolojalan, ani akasiyayiri, ⁶ ani fitinaturu, ani kasadiyanan minw be ke ka turu saninman ni wusunan lalaga, ⁷ ani onikisi lulu, ani lulu were minw bɛna ke ka saninderege ni disirafen masiri. ⁸ Aw ye fanibon saninman dɔ lalaga ne ye, janko ne ye sigi aw ce ra. ⁹ Ne bɛna o fenw bisigiya min yira aw ra, aw ka kan ka fanibon saninman ni a minanw bɛɛ lalaga o cogo kelen le ra.»

Kesu min be Ala ta jenɲogɔnya yira

¹⁰ «Aw ye kesu dɔ lalaga ni akasiyayiri ye. A janya ye ke nɔngɔn* ɲa fla ni tarance, a bonya ye ke nɔngɔn ɲa kelen ni tarance, a lo fana ye ke nɔngɔn ɲa kelen ni tarance. ¹¹ Aw ye sanin yereworo la a yɔɔ bɛɛ kan; a kɔkanyɔɔ ni a kɔnɔnɔyɔɔ bɛɛ. Ka sanin ke k'a konkonda lamini. ¹² Aw ye sanin gbasi, k'a koori, ka wo ke a ra; aw ye o ɲɔgɔn naani lalaga, ka o dondon kesu fan naani na; ka fla don fan kelen na, ka to fla don fan to kelen na. ¹³ Aw ye akasiyayiri dɔw lese, k'a ke bere fla ye. Ka sanin gbasi k'a la o berew yɔɔ bɛɛ ra. ¹⁴ O berew le bɛna don sanin koorininw wow ra kesu fan fla ra, ka to ka kesu ta ni o ye. ¹⁵ O berew ka kan ka to o wo koorininw na tuma bɛɛ; a man kan ka bo a ra fiyewu. ¹⁶ Ne bɛna jenɲogɔnya sariya minw sebe k'a di i ma, i ye o bla o kesu kɔnɔ.»

Kesu datugunan lalagacogo

¹⁷ «Aw ye kesu datugunan fana lalaga ni sanin yereworo ye. A janya ye ke nɔngɔn ɲa fla ni tarance, a bonya ye ke nɔngɔn ɲa kelen ni tarance.

¹⁸ «Aw ye sanin gbasi ka o ke seruben meleke bisigi fla ye, ka o lolɔ kesu datugunan fan fla ra; ¹⁹ ka kelen ke datugunan kun dɔ ra, ka kelen were ke a kun to kelen na. Aw ye melekew lo kesu datugunan fan fla ra. ²⁰ O sanin seruben melekew fla kamanw ka kan ka biri kesu datugunan kunna, k'a datugu ni o kamanw ye, ka o fla ɲasin ɲɔgɔn ma, ka o ɲaw biri kesu datugunan kunna. ²¹ Ne bɛna sariya minw di aw ma, i ye o bla kesu kɔnɔ, ka datugunan biri kesu kunna.

²² «Ne bɛna ne yere yira i ra o yɔɔ le ra, kesu datugunan san fe, sanin seruben meleke fla ce ma, o minw be jenɲogɔnya tagamasiyen kesu kunna. Ne bɛna ne ta ciw bɛɛ fɔ i ye o yɔɔ le ra, janko i ye a fɔ Izirayelimogow ye.»

Sarakaburu ta tabali lalagacogo

²³ «Aw ye tabali dɔ fana lalaga ni akasiyayiri ye. A janya ye ke nɔngɔn ɲa fla ye, a bonya ye ke nɔngɔn ɲa kelen ye, a lo ye ke nɔngɔn ɲa kelen ni tarance. ²⁴ Aw ye sanin yereworo la o tabali yɔɔ bɛɛ kan, ka sanin ke k'a konkonda lamini. ²⁵ Aw y'a to tabali konkonda ye bonya dɔɔnin, k'a bonya ke i ko borokanden naani bonya, ka

* 25:10 25.10 Nɔngɔn ɲa kelen be se ka ben metere tarance le ma.

sanin ke k'a dagbolo lamini. ²⁶ Aw ye sanin gbasi, k'a koori, ka wo ke a ra; aw ye o nɔŋɔn naani lalaga, ka o dondon tabali nɔŋɔn naani na, tabali senw kɔrɔ. ²⁷ Aw ye o sanin koorininw dondon tabali senw sanfeyɔrɔw ra, a nɔŋɔn naani na. Berew ka kan ka don o wow le ra ka tabali ta. ²⁸ Aw ye o berew ke ni akasiyayiri le ye, ka sanin la o berew bee kan. Aw bɛna tabali ta ni o berew le ye.

²⁹ «Aw ye minan dɔw lalaga fana, i n'a fɔ tasaw, ani setiw, ani belɛnw, ani jifiyɛw, ka rɛzɛnji sarakaw* ke ni o ye. Aw ye o bee lalaga ni sanin yerɛworɔ le ye. ³⁰ Aw ka kan ka sarakaburuw bla o tabali le kan ne na kɔrɔ wagati bee.»

Fitinablanan saninlaman lalagacogo

³¹ «O kɔ, aw ye fitinablanan dɔ lalaga ni sanin yerɛworɔ gbasinin ye. A ka kan ka ke ni sanin kuturu kelen le ye. Aw ye sen ke a ra, ani a fitinaborow, ka fɛn dɔw ke a ra i ko yiriden bisigiw, ka kuruw ke o kɔrɔ, ka fɛn dɔw ke a ra fana i ko yirifiyeren bisigiw. ³² Aw ye fitinaboro wɔrɔ ke fitinablanan cɛmance boro ra; ka boro saba ke a fan kelen na, ka saba ke a fan dɔ ra. ³³ Aw ye yiriden bisigi saba ke a boro kelen kelen bee ra, k'a ke i ko amande yiridenw; aw ye kuruw ke a ra fana, ani yirifiyeren bisigiw. Fitinaborow bee ta ka kan ka ke ten. ³⁴ Aw ye yiriden bisigi naani ke a cɛmance boro ra fana, ka o ke i ko amande yiridenw, ka kuruw ke a ra, ani yirifiyeren bisigiw. ³⁵ Aw ye kuru kelen ke fitina boro fla jukɔrɔ, ka kuru kelen ke fitina boro fla wɛɛ ju kɔrɔ, ka fitinaboro wɔrɔ bee ta ke ten. ³⁶ A kuruw ni a borow ni a yɔrɔ tɔw bee ka kan ka ke sanin kuturu kelen le ye. Aw ye a bee ke ni sanin yerɛworɔ gbasinin ye.

³⁷ «Aw ye fitinadaga wolonfla lalaga ka o sigisigi a borow bee kelen kelen kunna. O fitinadagaw bee ye yeelen bɔ o na fɛ. ³⁸ Ayiwa, a fɛn tɔw, i n'a fɔ a tasma lalagananw, ani a buguri donminanw, o bee ka kan ka ke sanin yerɛworɔ le ye. ³⁹ Aw ye fitinablanan ni a minanw bee lalaga ni sanin yerɛworɔ kilo bisaba ye.

⁴⁰ «Ayiwa, Musa, ne be nin fɛnw bisigiya min yirara i ra kuru kan, i ye o kɔrɔsi kosebe, k'a to a ye ke ka kapa ni o ye.»

26

Fanibon datugunanw

¹ «Aw ye fani gbiriman tan dan ni len jese ye, ani jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yerɛ. Aw ye o faniw dan ni o jesew ye; o kɔ, aw ye o sɔgɔ, ka seruben mɛleke fla ja bisigiyaw ke o kan. ² Faniw bee kelen kelen janya ka kan ka ke nɔŋɔn* na mugan ni seegi ye, k'a bonya ke nɔŋɔn na naani ye. Faniw bee ka kan ka ke kelen ye. ³ Aw ye o faniw looru tugutugu nɔŋɔn na, k'a ke fanimugu kelen ye, k'a tɔ looru fana tugu nɔŋɔn na ka o fana ke fanimugu kelen ye. ⁴ Aw ye juruden dɔw dan ni jese bulaman ye ka o sirisiri fanimugu folɔ dagbolo ra, ka dɔw sirisiri fana a flanan dagbolo ra. ⁵ Aw ye juruden bilooru don fanimugu folɔ dagbolo ra, ka bilooru fana don fanimugu flanan dagbolo ra. Fanimugu fla ta jurudenw da ka kan ka ben ni nɔŋɔn ye. ⁶ Aw ye sanin koorinin bilooru lalaga ka fanimugu fla mina k'a tugu nɔŋɔn na ni o sanin koorininw ye. O cogo ra, fanibon bee be ke fanimugu kelen ye.

⁷ «Ayiwa, o kɔ, aw ye fani gbiriman tan ni kelen dan tuun ni basiw ye; aw ye o biri fanibon kunna. ⁸ O faniw bee kelen kelen janya ye ke nɔŋɔn na bisaba ye, k'a bonya ke nɔŋɔn na fla ye. O fani gbiriman tan ni kelen bee janya ye ke kelen ye, ka o bonya ke kelen ye. ⁹ Aw ye o fani gbiriman looru tugutugu nɔŋɔn na k'a ke fanimugu kelen ye, k'a tɔ wɔrɔ fana tugutugu nɔŋɔn na ka o fana ke fanimugu kelen ye. A wɔrɔnan le bɛna ke ka fanibon nafeyɔrɔ datugu. ¹⁰ Aw ye juruden bilooru siri fanimugu folɔ dagbolo ra, ka bilooru fana siri fanimugu flanan dagbolo ra. ¹¹ Aw ye

* 26:2 26.2 Nɔŋɔn na kelen be se ka ben mɛtɛɛ tarance le ma.

siranegε koorinin bilooru lalaga ka o ke ka fanimugu fla mina k'a siri nɔgɔn na, janko fanibon bεε ye datugu ni fanimugu kelen ye. ¹² Ayiwa, i n'a fɔ fanibon datugunin kɔ fani kelen belen bεna to, aw ye o fani tarance to a ye jigi ka la fanibon kɔfeyɔrɔ kan. ¹³ Fani nɔngɔn na kelen min bεna bɔ fanibon fan fla ra, fanibon datugunin kɔ, o nɔngɔn na kelen le bεna jigi fanibon fan fla ra, k'a bεε datugu ka na.

¹⁴ «O kɔ, aw ye sagajigi gbolo dɔw wulen ka o ke ka fanimuguw datugu, ka gbolo gbiriman janin dɔ wεrε lalaga ka o biri a bεε lajennin kunna.»

Fanibon ta yiriw

¹⁵ «O kɔ, aw ye yiriferen dɔw lεsε akasiyayiri ra, minw bεna lolɔ ka fanibon mina. ¹⁶ O yiriferenw bεε kelen kelen janya ye ke nɔngɔn na tan ye, a bonya ye ke nɔngɔn na kelen ni tarance. ¹⁷ Aw ye sen fla ke o yiriferenw bεε kelen kelen na, ka o senw ke nɔgɔn kɔrɔ. Fanibon bεna lɔ ni yiriferen minw ye, aw ye o bεε ke o cogo le ra. ¹⁸ Aw ye yiriferen mugan lalaga, ka o ke fanibon woroduguyanfan ta ye, ¹⁹ ka warigbε den binaani gbasi ka wow bɔ o ra. Olugu le bεna bla fla fla yiriferenw senw jukɔrɔ, ka yiriferenw senw dondon o wow ra dugu ma. ²⁰ Aw ye yiriferen mugan lεsε ka o ke fanibon sahiliyanfan ta ye, ²¹ ka warigbε den binaani gbasi, ka wow bɔ o ra fana, ka o ke sendonyɔrɔw ye. Aw ye olugu fana blabla fla fla, ka yiriferenw senw dondon o wow ra dugu ma. ²² Aw ye yiriferen wɔrɔrɔ lalaga ka o ke fanibon kɔnɔnɔyɔrɔ ta ye, a terebenyanfan na. ²³ Aw ye yiriferen dɔw lεsε ka o lɔ fla fla bon kɔnɔnɔyɔrɔ ra, a nɔngɔnw na. ²⁴ O yiriferen fla ka kan ka nɔrɔ nɔgɔn na, k'a ta dugu ma fɔ san fε, k'a fla mina nɔgɔn na a sanfeyɔrɔ ra ni nege koorinin dɔ ye. Fanibon nɔngɔn fla bεε ta yiriw ka kan ka ke ten le. ²⁵ O cogo ra, fanibon nɔngɔn naani ta yiriw bεε bεna ke yiriferen seegi ye, ani o sendonyɔrɔ warigberamanw. A bεε bε ke sendonyɔrɔ tan ni wɔrɔrɔ; fla bε don yiriferenw bεε kelen kelen na.

²⁶ «O kɔ, aw ye akasiyabere looru lεsε ka o bananbiri fanibon fan kelen ta yiriferenw kan, ka yiriferenw mina ni o ye; ²⁷ ka looru wεrε lεsε ka o bananbiri fanibon fan dɔ ta yiriferenw kan, ka o mina ni o ye fana; ka looru wεrε lεsε tuun ka o bananbiri fanibon kɔnɔnɔyɔrɔ ta yiriferenw kan, a terebenyanfan na, ka o yiriferenw mina ni o ye. ²⁸ Cεmancebere ka kan ka tεmε yiriferenw cεmance ra, k'a ta fanibon kun dɔ ra ka taga a bla a kun dɔ ra. ²⁹ Aw ye sanin yeele k'a bon yiriferenw bεε kan. Berew bεna don nege koorinin minw na ka yiriferenw mina, aw ye olugu bεε ke ni sanin ye. Aw ye sanin la berew fana kan. ³⁰ Ayiwa, o ra, Musa, ne ka fanibon bisigiya min yira i ra kuru kan yan, i ye a lɔ ka kaɲa ni o le ye.»

Boncetigefani

³¹ «Fani min bεna ke ka fanibon cεtige, aw ye o dan ni jese bulaman ye, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yεrε, ani len jese. Aw ye o fani sɔgɔ ka na, ka seruben mεlεkεw ja bisigiyaw ke a ra. ³² Aw ye akasiyayiri naani lεsε, ka sanin yeele k'a bon o bεε kan. Aw ye nege koorinin dɔw ke ni sanin ye, ka o dondon o yiriw ra. Aw ye sendonyɔrɔ naani ke ni warigbε ye, ka o yiriw sigisigi o kan. ³³ Aw ye boncetigefani dulon o nege koorininw jukɔrɔ. Aw ye jεnɔgɔnya kesu* bla boncetigefani kɔfeyɔrɔ ra. O boncetigefani le bεna bon taran, k'a ke bonkɔnɔ fla ye. Bonkɔnɔ fɔlɔ bεna ke Ala ta yɔrɔ saninman* ye, bonkɔnɔ flanan bε ke Ala ta yɔrɔ saninmanba* ye. ³⁴ O kɔ, aw ye kesu datugunan ke ka jεnɔgɔnya tagamasiyen kesu datugu yɔrɔ saninmanba kɔnɔ yi. ³⁵ Aw ye tabali bla boncetigefani nafeyɔrɔ ra yɔrɔ saninman kɔnɔ, bon sahiliyanfan fε. Aw ye fitinablanan lɔ bon woroduguyanfan fε, k'a nasin tabali ma.

³⁶ «Fani min bεna siri fanibon da ra, aw ye o dan ni jese bulaman ye, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yεrε, ani len jese. Aw ye a sɔgɔ ka na kosebε. ³⁷ Aw ye akasiyabere looru tige ka o lεsε, ka sanin la o berew bεε kan; faniw bεna

dulon o berew le ra. Aw ye nege koorinin dow lalaga ni sanin ye ka o don o berew ra. O ko, aw ye sendonyoro looru lalaga ni siranenge ye ka o berew sigi o kan.»

27

Sarakajenifen lalagacogo

¹ Ala k'a fo Musa ye tuun ko: «Min ye sarakajenifen* ye, aw ye o lalaga ni akasiyayiri ye fana. Aw ye a janya ke nongon na looru ye, k'a bonya fana ke nongon na looru ye. A fan naani bee janya ye ke kelen ye. A lo ye ke nongon na saba ye. ² Aw ye gban naani ke a nongon naani na, ka siranenge yeele k'a bon o gbanw bee kan. ³ Aw ye sarakajenifen ta minanw bee lalaga; a buguri donminanw, ani a buguricenaw, ani a tasaw, ani a sogosogonanw, ani a takamidonnan. Aw ye o minanw bee ke ni siranenge le ye. ⁴ Aw ye nege woman do ke ni siranenge ye fana, k'a ke i n'a fo negesansan. Aw ye siranenge koorinin naani ke ka o don a nongon naani na. ⁵ Aw ye o nege woman la sarakajenifen konkonda jukoroyoro kan, a kononoyoro ra, k'a se sarakajenifen lo cemanee ra. ⁶ Aw ye akasiyabere fla tige ka o ke sarakajenifen taberew ye. Aw ye siranenge yeele ka o bon o berew bee kan. ⁷ Aw ye o berew don siranenge koorininw wow ra, sarakajenifen fan fla ra, ka o berew ke ka sarakajenifen ta. ⁸ Aw ye sarakajenifen lalaga ni yiriferenw ye, k'a konon lakolon to.

«Ayiwa, Musa, ne ka bisigiya min yira i ra kuru kan yan, aw ye a lalaga ka kapa ni o le ye.»

Fanibon lukene laminicogo

⁹ «Ayiwa, o ko, aw ye fanibon lukene lamini. Aw ye lukene worduguyanfan laminifaniw dan ni len jese ye. O fan kelen janya ye ke nongon na keme ye, ¹⁰ k'a berew ke mugan ye, ani sendonyoro siranegeraman mugan, berew bena sigi minw kan. Koori minw bena ke berew ra, ani fanidulonnanw, aw ye olugu lalaga ni warigbe ye. ¹¹ Aw ye a sahiliyanfan fana lalaga o cogo kelen na. O fana janya ye ke nongon na keme ye, k'a berew ke mugan ye, ani sendonyoro siranegeraman mugan, berew bena sigi minw kan. Koori minw bena ke berew ra, ani fanidulonnanw, aw ye olugu lalaga ni warigbe ye. ¹² Aw ye lukene terebenyanfan laminifani janya ke nongon na bilooru ye; o ye lukene bonya ye. Aw ye a berew ke bere tan ye, k'a berew donyoro fana ke tan ye. ¹³ Ayiwa, lukene tereboyanfan, min ye a donda fan ye, o fana janya ye ke nongon na bilooru ye. ¹⁴ Lu donda kininboroyanfan faniw janya ye ke nongon na tan ni looru ye, k'a berew ke saba ye, k'a berew donyoro fana ke saba ye. ¹⁵ Lu donda numanboroyanfan janya ye ke nongon na tan ni looru ye fana, k'a berew ke saba ye, ka berew donyoro fana ke saba ye. ¹⁶ Fani min bena bla lu donda yere ra, aw ye o janya ke nongon na mugan ye. Aw ye o fani sogon ni jese bulaman ye, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, ani len jese. A berew ye ke naani ye, ka o donyoro ke naani ye. ¹⁷ Bere minw bee bena ke ka lu lamini, aw ye o fanidulonyoro bee lalaga ni warigbe ye; koori minw fana ka kan ka don o ra, aw ye o lalaga ni warigbe ye, ka berew donyoro bee ke ni siranenge ye.

¹⁸ «Lu janya ka kan ka ke nongon na keme, k'a bonya ke nongon na bilooru; a laminifaniw lo ka kan ka ke nongon na looru. Fani minw bena ke ka lu lamini, aw ye o dan ni len jese ye; berew donyoro ye ke ni siranenge ye.

¹⁹ «Fanibon bena lo ni nege minw ye, olugu fana ka kan ka ke siranenge le ye. Fanibon ta juruw, ani lu laminifaniw ta juruw bena siri negebere minw na dugu ma, o negeberew bee ye ke siranenge ye.»

Fitinadagaw manacogo

²⁰ Ayiwa, Matigi Ala k'a fo Musa ye tuun ko: «Musa, i bena a fo Izirayelimogow ye ko o ye na ni oliviye turu yereworo ye, ka o ke fitinadagaw konon, janko fitinadagaw

mananin ye to wagati bæ. ²¹ Ayiwa, Haruna ni a dencɛw ye fitinablanan sigi fanibon kɔnɔ, boncɛtigɛfani na fɛ, jɛnɔgɔnya kɛsu* bæ o fani min kɔ fɛ. Fitinaw mananin ka kan ka to ne na kɔrɔ lon o lon, k'a ta wula fɛ fɔ ka taga se sɔgɔma. O ye sariya le ye, Haruna ni a dencɛw, ani Izirayelimɔgɔw ka kan ka min sira tagama tuma bæ.»

28

Sarakalasebagaw ta fani dontaw

¹ Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «Musa, i bɛna i kɔrɔcɛ Haruna ni a dencɛw, Nadabu, ani Abihu, ani Elehazari, ani Itamari wele ka o gbara i yɛrɛ ra. I bɛna olugu bɔ Izirayelimɔgɔw cɛ ra ka o bla danna ne ye, o ye sarakalasebagaya baara kɛ ne ye. ² I bɛna fani saninman dɔw karan i kɔrɔcɛ Haruna ye, min bæ a yira ko a blara danna ne ta baara kama, ani min bæ a masiri, ka a ni mɔgɔ tɔw bɔ jɔgɔn na.

³ «Ayiwa, mɔgɔ minw bæ se baara ra kɔsɛbɛ, ne ka hakiritigiya di minw ma, i bɛna a fɔ olugu ye ko o ye Haruna ta faniw karan; a bɛna o faniw le don k'a yira ko a blara danna ka sarakalasebagaya baara kɛ ne ye. ⁴ O ka kan ka fani minw karan, o ye nin ye: disirafɛn, ani saninderege, ani forokiyajan ni forokiyasurun sɔgɔnin, ani jalamugu fugula ni cɛsirinan. I kɔrɔcɛ Haruna ni a dencɛw bɛna o faniw le don ka sarakalasebagaya baara kɛ ne ye. ⁵ O mɔgɔw ye o faniw baara ni sanin ye, ani jɛsɛ bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yɛrɛ, ani lɛn jɛsɛ.»

Saninderege lalagacogo

⁶ «O ka kan ka saninderege lalaga ni saninjɛsɛ ye, ani jɛsɛ bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yɛrɛ, ani lɛn jɛsɛ; ka a sɔgɔ ka na. ⁷ O ye juru dɔ don saninderege kamankun fla ra, k'a na fɛyɔrɔ ni a kɔfɛyɔrɔ tugu jɔgɔn na. ⁸ Cɛsirinan ni saninderege baaracogo ka kan ka kɛ kɛlen ye. A ka kan ka karan saninderege ra. A ka kan ka kɛ ni sanin le ye, ani jɛsɛ bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yɛrɛ, ani lɛn jɛsɛ. ⁹ Lulu bisigi min tɔgɔ ye ko onikisi, o ye o fla ta, ka Izirayeli ta gba tan ni fla bæ tɔgɔ sɛbɛ o kan ni nɛgɛ ye. ¹⁰ O ye tɔgɔ wɔrɔ sɛbɛ lulu fɔlɔ kan, ka wɔrɔ sɛbɛ a flanan kan, k'a damina o bæ ra kɔrɔba ra, ka taga a bla o bæ ra fitini na. ¹¹ Aw ye Izirayeli ta gbaw tɔgɔw sɛbɛ o lulu fla kan, i n'a fɔ sɛbɛri bæ kɛ kabakuru kan cogo min na, k'a kɛ tagamasiyɛn ye. O kɔ, aw ye sanin kɛ ka o luluw lamini. ¹² O kɔ, aw ye o lulu fla don saninderege kamankun fla ra, ka o kɛ hakirijigifɛn ye Izirayeli siya tan ni fla ko ra. O cogo ra, Izirayeli ta gbaw tɔgɔ bɛna kɛ Haruna kamankun kan Matigi Ala na kɔrɔ, k'a yira ko ne hakiri bæ aw ra tuma bæ. ¹³ O lulu bisigiw bɛna don fɛn min kɔnɔ, o fana ka kan ka lalaga ni sanin le ye. ¹⁴ O kɔ, aw ye saninjuru fla kɛ ni sanin yɛrɛworo ye, k'a dan i ko jurukisɛ bæ dan cogo min na; luluw bɛna don fɛn minw kɔnɔ, aw ye o saninjuruw nɔrɔ o fɛnw na.»

Disirafɛn lalagacogo

¹⁵ «Ayiwa, o kɔ, aw ye disirafɛn lalaga, min ye kititigɛnan ye; ale ni saninderege lalagacogo bæ bæ kɛ kɛlen ye. O ye a lalaga ka na, k'a jɛgɛn ni saninjɛsɛ ye, ani jɛsɛ bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yɛrɛ, ani lɛn jɛsɛ. ¹⁶ A fan naani bæ janya ye kɛ kɛlen ye. A ye kɛ fla, k'a fla kuru k'a la jɔgɔn kan. A janya ye kɛ sibiri* na kɛlen, k'a bɔnya fana kɛ sibiri na kɛlen. ¹⁷ Aw ye lulu bisigi dɔw dondon a ra k'a masiri ni o ye. Aw ye o luluw kɛ sira naani ye. A sira fɔlɔ ye kɛ sariduwani lulu ye, ani topazi lulu, ani emerodi lulu. ¹⁸ A sira flanan ye kɛ sikaribuli lulu ye, ani safiri lulu, ani jaman. ¹⁹ A sira sabanan ye kɛ opali lulu ye, ani agati lulu, ani ametisi lulu. ²⁰ A sira naaninan ye kɛ kirisoliti lulu ye, ani onikisi lulu, ani jasipe lulu. O lulu bæ donyɔrɔ ka kan ka lalaga ni sanin le ye. ²¹ A bæ lajennin bæ kɛ lulu den tan ni fla

* 28:16 28.16 Sibiri na kɛlen bæ se ka bɛn nɔngɔn na tarancɛ le ma.

ye, ka kana ni Izirayeli ta gbaw tɔgɔw ye. Izirayelimɔgɔw ta siya tan ni fla bɛɛ kelen kelen tɔgɔ ye sɛbɛ ni nɛgɛ ye lulu kelen kelen kan, i n'a fɔ tagamasiyenfenw bɛ sɛbɛ cogo min na.

²² «Aw ye saninjuru fla lalaga ni sanin yereworo ye, k'a dan i n'a fɔ jurukisɛ bɛ dan cogo min na, ka o siri disirafen na. ²³ Aw ye sanin dɔ gbasi ka nɛgɛ koorinin fla lalaga, ka o don disirafen kun fla ra, a sanfeyɔrɔ ra. ²⁴ Aw ye o saninjuru fla siri kooriw wow ra, disirafen kun fla ra, a sanfeyɔrɔ ra. ²⁵ O kɔ, aw ye saninjuru kun fla tɔ siri saninderege kamankunw na, luluw donyɔrɔ ra, ka disirafen bla na fɛ. ²⁶ O kɔ, aw ye sanin dɔ gbasi ka koori fla wɛrɛ lalaga ka o siri disirafen kɔfeyɔrɔ ra, a kun fla min bɛ a dugumayanfan na. ²⁷ Aw ye sanin dɔ gbasi tuun ka koori fla wɛrɛ lalaga, ka o siri saninderege kamankun fla ra, lulu fla nafeyɔrɔ jukɔrɔ, karansira kɛrɛ fɛ, saninderege cɛsirinan san fɛ. ²⁸ Aw ye disirafen ta kooriw ni saninderege ta kooriw siri nɔgɔn na ni jese bulaman ye, janko disirafen lanin ye to cɛsirinan san fɛ, saninderege kan; a kana yɔgɔyɔgɔ ka bɔ saninderege kan.

²⁹ «O cogo ra, ni Haruna bɛ don yɔrɔ saninman* kɔnɔ tuma o tuma, Izirayeli ta mɔgɔw ta gbaw tɔgɔ sɛbenin bɛ kɛ disirafen min kan, min ye kititigenan ye, o bɛ kɛ a disi kan, ani a jusukun na, ka o kɛ hakirijigifen ye Matigi Ala na kɔrɔ tuma bɛɛ.»

³⁰ Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «Musa, ele bɛna Urimi ni Tumimi† bla disirafen jufa kɔnɔ. Ni Haruna bɛ don yɔrɔ saninman kɔnɔ tuma o tuma ne Matigi Ala na kɔrɔ, a ye o siri a disi ra. Tuma o tuma ni a bɛ taga lɔ ne na kɔrɔ, a ye kɛ a disi kan, ani a jusukun na, janko a ye ne sago lɔn k'a yira Izirayelimɔgɔw ra.»

Sarakalasebagaw ta fani tɔw

³¹ «Ayiwa, Haruna bɛna saninderege don forokiyajan min kan, o ka kan ka dan ni jese bulaman le ye. ³² Aw ye forokiyajan kan bɔ, ka fani gbiriman dɔ karan ka a kan lamini, k'a gbiriya, janko a kana faran. ³³ Aw ye forokiyajan senkɔrɔyɔrɔ bɛɛ masiri ni gerenadi yiriden bisigi dɔw ye. Aw ye o kɛ ni jese bulaman ye, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yerɛ, ka tanan dennin dɔw lalaga ni sanin ye ka o dondon o yiriden bisigiw cɛ ma. ³⁴ Ni aw ka sanin tanan dennin kelen don, aw ye gerenadi yiriden kelen gban o ra; ni aw ka sanin tanan dennin kelen don, aw ye gerenadi yiriden kelen gban o ra, fɔ ka taga forokiyajan senkɔrɔyɔrɔ bɛɛ lamini. ³⁵ Haruna ye to ka o forokiyajan don, k'a ta sarakalasebagaya baara kɛ. Tuma min ni a bɛ don yɔrɔ saninman* kɔnɔ Matigi Ala na kɔrɔ, walama ni a bɛ bɔ, o tanan denninw bɛna mankan bɔ; o cogo ra a tɛna sa.

³⁶ «Aw ye sanin yereworo dɔ gbasi k'a kɛ i n'a fɔ yirifiyeren bisigi dɔ; ka sɛbɛri dɔ kɛ o kan ni nɛgɛ ye, i n'a fɔ o bɛ tagamasiyenfen sɛbɛ cogo min na. Aw ye a sɛbɛ a kan ko: A SANINYARA KA Kɛ MATIGI ALA TA YE. ³⁷ Aw ye o sanin masirifen siri jalamugu fugula na fɛ, Haruna ten na, ni jese bulaman dɔ ye. ³⁸ Haruna bɛna o masirifen siri a ten na; o ra, Izirayelimɔgɔw bɛna hakɛko minw kɛ o ta saraka saninmanw bɔwagati ra, o hakew bɛna to ale kan. O masirifen ka kan ka kɛ a ten na wagati bɛɛ, janko ne Matigi Ala, ne ye sɔn o sarakaw ma.

³⁹ «Aw ye forokiyasurun dɔ karan Haruna ye ni lɛn jese ye, k'a jalamugu fugula dɔ kɛ ni lɛnfani ye, ka cɛsirinan dɔ fana dan, ka o sɔgɔ, k'a cɛna. ⁴⁰ Aw ye forokiyasurunw, ani cɛsirinanw ni banfla dɔw kɛ Haruna dencɛw fana ye, min bɛ a yira ko o blara danna ne ta baara kama, ani min bɛ o masiri, ka o ni mɔgɔ tɔw bɔ nɔgɔn na.

⁴¹ «Ayiwa, o kɔ, Musa, ele bɛna o faniw don i kɔrɔcɛ Haruna ni a dencɛw ra, ka turu saninman* kɛ o kun na, ka o saninya ka o bla danna janko o ye sarakalasebagaya

† 28:30 28.30 Urimi ni Tumimi tun ye sarakalasebaga ta baarakeminan dɔw ye. Ala tun bɛ tagamasiyen dɔw yira sarakalasebaga ra o fɛnw sababu ra, janko ka Izirayelimɔgɔw ta kow janabo. Aw ye sarakalasebagaw ta kitabu fle: 8.8.

baara ke ne ye. ⁴² Aw ye kurusi do karan o ye ni lenfani ye, janko o ye o don forokiyajan jukoro ka o yere sutara. O kurusiw janya ka kan ka damina o soro ra, ka taga se fo o wotow ra. ⁴³ Ni Haruna ni a dencew be don Nɔgɔnkunben fanibon* kono tuma o tuma, walama ni o be gbara sarakajenifen na ka baara ke yoro saninman kono, o faniw ka kan ka ke o ra. Ni o te, ni o lebu yera, o be sa. O ko ka kan ka ke sariya wuribari le ye Haruna ni a ta durujaw bee fe.»

29

Sarakalasebagaw sigicogo o ta baara ra

¹ Ala k'a fo Musa ye tuun ko: «Sisan i ka kan ka fen minw ke ka Haruna ni a dencew saninya ka o bla danna, janko o ye sarakalasebagaya baara ke ne ye, o fle nin ye: I bena misitoran kapaman kelen ni sagajigi fla mina, fiyen te minw na. ² I be mugu tentennin do ta fana, ka burufunubari dow lalaga; ka mugu do noni turu ra, ka o jeni ka o ke buru ye, funufen kana ke a ra, ka nomi fana ke, ka turu ke a kan, funufen kana ke a ra. ³ I ye o bla segi do kono, ka na ni a ye yoro saninman* na, ani misitoran kapaman, ani sagajigi fla.

⁴ «I ye Haruna ni a dencew lana Nɔgɔnkunben fanibon donda ra, ka o ko ni ji ye. ⁵ O ko, i ye faniw ta ka o don Haruna ra; forokiyasurun, ani saninderege be don forokiyajan min kan, ani saninderege yere, ani disirafen, ani cesirinan min be ke ka saninderege cesiri. ⁶ I ye jalamugu fugula biri a kun na, ka sanin masirifen siri o kan a ten na. ⁷ O ko, i ye turu saninman* do ke a kun na, k'a saninya, k'a bla ne ta baara kama. ⁸ O ko, i ye Haruna dencew fana gbara i yere ra, ka olugu ta forokiyasurunw don o kan na fana; ⁹ ka o ta cesirinan siri o ce ra, ka o ta banflaw biri o kun na. Sarakalasebagaya baara bena ke olugu ta le ye tuma bee; o ye sariya dablabari le ye.

«I bena Haruna ni a dencew saninya ka o bla danna ne ta baara kama o cogo le ra.

¹⁰ «O ko, i ye na ni misitoran ye Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra. Haruna ni a dencew ye o boro la a kun na. ¹¹ I ye o misi kan tige ne Ala na koro, Nɔgɔnkunben fanibon donda ra. ¹² I ye i borokanden su misi jori ra, k'a mun sarakajenifen* gbanw na, ka jori to seriseri sarakajenifen* senkoroyoro ra. ¹³ Ayiwa, ni i ka misi boso, misi konono turu, ani a biyen, ani a kokiri fla, ani a turu bee, i ye o bee la sarakajenifen kan k'a jeni ka ban pewu. ¹⁴ Nka a sogo to, ani a gbolo, ani a nogow, i ye taga o jeni kene ma, fanibonw ko fe. O bena ke saraka le ye min be sarakalasebagaw ta jurumun yafa. ¹⁵ O ko, i ye sagajigi kelen mina; Haruna ni a dencew ye o boro la o sagajigi fana kun na. ¹⁶ I ye o sagajigi kan tige, k'a jori seriseri sarakajenifen fan bee kan. ¹⁷ I ye a boso, k'a tigetige, k'a konofenw ni a senw ko, ka o lala sogo to ni a kunkolo kan, ¹⁸ ka sagajigi bee jeni sarakajenifen kan k'a ban. O ye saraka jeninin le ye min dira ne Matigi Ala ma; saraka jeninin lo tasuma ra min kasa ka di Matigi Ala ye.

¹⁹ «O ko, i ye sagajigi flanan mina; Haruna ni a dencew ye o boro la a kun na. ²⁰ I ye o sagajigi fana kan tige, k'a jori donnin ta k'a mun Haruna kininboroyanfan toro nunkun na, ani a dencew fana kininboroyanfan toro nunkun, ka do mun o kininboroyanfan borokandenkunba ra, ani o kininboroyanfan senmandenba; o ko, i ye jori to bon sarakajenifen fan bee kan. ²¹ Ayiwa, o ko, jori min bonna sarakajenifen kan, i ye o do ta, ka o ni turu saninman* do seriseri Haruna ni a ta faniw kan, ka do seriseri a dencew ni o ta faniw fana kan. O cogo le ra, Haruna ni a dencew ni o ta faniw bee bena saninya ka ke ne ta ye.

²² «O ko, i ye o sagajigi turu, ani a kukala, ani a kononoturu, ani a biyen, ani a kokiri fla ni a turu, ani a kininboroyanfan woto fara nagon kan; sabu o sagajigi le bena ke saraka ye ka Haruna ni a dencew saninya ka o bla danna ne ta baara kama. ²³ O ko, i tun ka burufunubariw bla segi min kono, ne Matigi Ala na koro, i ye burukun kelen

ta o ra, ani buru turuman kelen, ani ḡomikun kelen. ²⁴ I ye o fēnw don Haruna ni a dencew boro, ko o ye a kōrōta san fē, ne Matigi Ala ḡa kōrō. ²⁵ O kō, i ye o fēnw bō o boro, ka o jēni ni saraka jenita* ye sarakajenifen kan. Saraka jeninin lo tasuma ra Matigi Ala ye, min kasa ka di Matigi Ala ye.

²⁶ «Ayiwa, o sagajigi flanan min kera ka Haruna ni a dencew saninya ka o bla danna ne ta baara kama, i ye o sagajigi disi ta k'a wuri san fē, k'a fifa, Matigi Ala ḡa kōrō. O disi bēna kē i yere ninyōrō ye.

²⁷ «O kō, i ye a fō Izirayelimōgōw ye ko o sagajigi disi min fifara, ani a kaman min kōrōtara san fē Matigi Ala ḡa kōrō, ko o ye fēn saninmanw le ye. ²⁸ O le kosōn ni Izirayelimōgōw bē ninsōndiya saraka* bō ne ye tuma o tuma, o ka kan ka bēgan disi ni a kaman bō ka o di Haruna ni a ta duruja ma, sabu saraka lo min kōrōtara san fē; jēḡōgōnya sarakaw ra, bēgan saraka* yōrō min kōrōtara san fē, o ye Matigi Ala ta le ye; o ye Haruna ni a ta duruja ninyōrō ye.

²⁹ «Haruna ta fani saninmanw bēna kē a dencew ta le ye ale sanin kō. Olugu ra, ni o nana turu kē min kun na ka o sigi sarakalasebagaya baara ra, o tigi le bēna o fani saninmanw don. ³⁰ Haruna dence min bēna sigi a nō ra sarakalasebagaya ra, ale bēna o derege don tere wolonfla, ka sōrō ka don ḡōgōnkunbēn fanibon kōnō, Ala ta yōrō saninman* na ka sarakalasebagaya baara damina.

³¹ «Ayiwa, sagajigi min kera saraka ye ka Haruna ni a dencew sigi sarakalasebagaya ra, i ye o sogo tō ta ka taga a tobi yōrō saninman dō ra. ³² Haruna ni a dencew ye a sogo domu, ani buru minw bē segi kōnō. O ye o domu ḡōgōnkunbēn fanibon da ra. ³³ O saraka minw kera ka jurumun kafari, ka sarakalasebagaw saninya ka o bla sarakalasebagaya ra, ayiwa, sarakalasebagaw dōrōn le ka kan ka o sarakaw domu. Mōgō were man kan k'a domu, sabu saraka lo min dira Ala ma. ³⁴ Ayiwa, ni o sogo walama ni o buru dō sira, o ye a jēni k'a ban pewu; a man kan ka domu, sabu fēn saninman lo.

³⁵ «Ne ka ci minw bēfē fō i ye Haruna ni a dencew ko ra, i ye o ciw bēfē kē a cogo ra. I ka kan ka tere wolonfla le kē ka o saninya ka sōrō ka o bla sarakalasebagaya baara ra.

³⁶ «O tere wolonfla kōnō, i ka kan ka misitoran kelen faga lon o lon, ka o kē ka jurumun kafari. I bēna sarakajenifen saninya ni o saraka le ye. O kō, i ye turu saninman* seriseri sarakajenifen kan, k'a saninya. ³⁷ Tere wolonfla kōnō, lon o lon i ye o saraka bō ka jurumun kafari, ka sarakajenifen saninya. O cogo ra, sarakajenifen bēna kē fēn saninyaninba ye. Ni fēn o fēn ka maga sarakajenifen na, o bē saninya fana.»

Saraka min ka kan ka bō lon o lon

³⁸ «Ayiwa, i ka kan ka saraka minw bō sarakajenifen* kan lon o lon, o ye nin ye: sagaden fla, minw si ka san kelen sōrō; i ye o faga lon o lon. O man kan ka dabra fiyewu. ³⁹ I ye kelen faga sōgōma, ka tō kelen faga wula fē. ⁴⁰ Sōgōma, ni i bē sagaden fōlō kē saraka ye, i ye mugu tentennin kilo saba, ani oliviye turu litiri kelen ni tarance ḡagami ḡōgōn na, ka rezenji litiri kelen ni tarance ta, ka o fara saraka kan. ⁴¹ Wula fē, ni i bē sagaden flanan kē saraka ye, i bē mugu saraka*, ani rezenji saraka* fara a kan, i n'a fō sōgōmada ta. A ye kē saraka jeninin ye tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye. ⁴² Nin ye saraka jenita* le ye; i ni i ta duruja nataw ka kan ka o saraka bō lon o lon ḡōgōnkunbēn fanibon donda ra ne ḡa kōrō. Ne bēna ne yere yira aw ra o yōrō le ra, ka kuma i fē. ⁴³ Ne bēna ne yere yira Izirayelimōgōw ra o yōrō le ra. Ne ta nōrō bēna o yōrō saninya. ⁴⁴ Ne le bēna ḡōgōnkunbēn fanibon ni sarakajenifen saninya. Ne le fana bēna Haruna ni a dencew saninya janko o ye sarakalasebagaya baara kē ne ye. ⁴⁵ Ne bēna sigi Izirayelimōgōw cē ra, ka kē o ta Ala ye. ⁴⁶ O fana bēna

a lon ko ne le ye Matigi Ala ye, o ta Ala; ko ne ka o labo Misiran jamana ra, janko ne ye sigi o ce ra. Ne le ye Matigi Ala ye, o ta Ala.»

30

Wusunanjenifen lalagacogo

¹ «Aw ye sarakabonan do lalaga, ka wusunan saraka bo o kan. Aw ye a lalaga ni akasiyayiri ye. ² A janya ye ke nongon* na kelen ye, a bonya fana ye ke nongon na kelen ye. A janya ni a bonya bee ye ke kelen ye, a lo ye ke nongon na fla ye. Aw ye gbanw ke a nongon naani bee ra. ³ Aw ye sanin yereworo yeele, k'a bon a yoro bee kan; a sanfeyoro ni a kerfeyorow ni a gbanw bee. Aw ye a konkondaw bee lamini ni sanin ye. ⁴ Aw ye sanin koorinin fla gbasi ka o don a konkondaw jukoro, a fan fla ra. Aw ye bere fla don o wow ra; aw bena a ta ni o berew le ye. ⁵ Aw ye o berew lalaga ni akasiyayiri ye, ka sanin yeele k'a bon o yorow bee kan. ⁶ Aw ye wusunanjenifen sigi boncetigefani nafeyoro ra; jennogonya kesu* ni jurumun kafariyoro be o boncetigefani min ko fe, ne bena to ka ne yere yira i ra o yoro le ra.

⁷ «Ayiwa, Haruna ye to ka wusunan kasadiman don o wusunanjenifen kan sogoma o sogoma, tuma min ni a be don ka fitinadagaw laben. ⁸ Ni a donna wula fe fana ko a be fitinaw mana, a ye wusunan do don. O wusunan kasadiman ka kan ka don tuma bee ne Matigi Ala na koro. Aw ta durujaw bee ka kan k'a ke ten le.

⁹ «Aw kana wusunan suguya were don o wusunanjenifen kan, walama ka saraka jenita* do jeni a kan, walama ka siman saraka* bo a kan, walama ka rezenji saraka* bon a kan.

¹⁰ «Haruna ka kan k'a saninya san kono sipaga kelen. Ni a ka began min ke ka jurumun kafari, a ye o jori do ta k'a mun wusunanjenifen gbanw na. Aw ta duruja nataw bee ka kan k'a ke ten le tuma bee. O wusunanjenifen bena bla danna, ka saninya, ka ke ne Matigi Ala ta ye.»

Mogow jateri, ani ninsongo

¹¹ Ayiwa, Matigi Ala k'a fo Musa ye tuun ko: ¹² «Ni i be Izirayelimogow jate tuma min na, o bee kelen kelen ka kan ka o nin kunmabosara di ne ma; ni o te, banajugu dow bena o soro o jateri wagati ra. ¹³ Ayiwa, o bena o wari di cogo min na, o ye nin ye: mogow o mogow jatera, o bee kelen kelen ye warigbe garamu worow nogon di, ka kana ni yoro saninman* ta jate ye. Ala ta yoro saninman ta jate ra, o warigbe be ben garamu tan ni fla le ma†. O warigbe tarance le bena ke ne Matigi Ala ta ye.

¹⁴ «Ni mogow o mogow jatera, k'a ta san muga na, o bee ka kan ka ne Matigi Ala ta di. ¹⁵ Do man kan ka fara nafortigi ta kan, do fana man kan ka bo fagantan ta ra. A fora ko bee ka kan ka da min di k'a ke a nin kunmabosara ye, bee ye o le di Matigi Ala ma. ¹⁶ Ni i ka o wari mina Izirayelimogow fe tuma min na, i ye o ke ka Nogonkunben fanibon* baara ke. O le ra ne hakiri bena to Izirayelimogow ra ka o nin kunmabo.»

Siranegetasaba lalagacogo

¹⁷ Matigi Ala k'a fo Musa ye tuun ko: ¹⁸ «Aw ye tasaba do lalaga ni siranegge ye, ka siginan ke a ra, k'a sigi Nogonkunben fanibon ni sarakajenifen furance ra, ka ji ke a kono. Sarakalasebagaw bena o yere saninya ni o ji le ye. ¹⁹ Haruna ni a dencew bena o boro ni o senw ko a ra, ²⁰ ka soro ka don Nogonkunben fanibon kono, janko o kana sa; ani fana ni o be gbara sarakajenifen na, ka o ta sarakalasebagaya ke, ka saraka jeni ne ye, ²¹ o ka kan ka o borow, ani o senw ko, janko o kana na sa. O sariya bena ke sariya wuribari le ye Haruna ni a ta durujaw fe.»

* **30:2** 30.2 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma. † **30:13** 30.13 Heburukan na a fora ko sikele ye gera muga ye. Sikele ye garamu tan ni fla ye, gera ye garamu tarance ye.

Turu saninman lalagacogo

²² Matigi Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: ²³ «Turu kasadimanw bɛɛ ra pumanman dɔw fara ɲɔɔn kan: mire jiman kilo looru, ani sinamɔne kasadiman kilo fla ni tarance, ani kanɛli kasadiman kilo fla ni tarance, ²⁴ ani kase kasadiman kilo wɔɔɔ; o bɛɛ ye kɛ ka kapa ni yɔɔ saninman* ta jate ye, ka oliviye turu litiri wɔɔɔ fara o bɛɛ kan. ²⁵ Turulalagabaga dɔ ye o bɛɛ ɲagami ɲɔɔn na, k'a kɛ turu kasadiman ye, ani turu saninman*. O turu saninman* le bɛna kɛ ka sarakalasebagaw saninya.

²⁶ «I bɛna o turu le seriseri ɲɔɔnkunben fanibon kan, k'a saninya k'a bla danna Ala ye, ani jɛɲɔɔɲanya tagamasiyen kɛsu*, ²⁷ ani burutabali, ani fitinablanan ni a minanw bɛɛ, ani wusunanjɛnifen, ²⁸ ani sarakajɛnifen ni a minanw bɛɛ, ani saninyari minan ni a siginan. ²⁹ I ye o fɛnw bɛɛ saninya ka o bla danna ne Ala ye. O fɛnw bɛna kɛ fɛn saninyaninbaw le ye. Ni fɛn o fɛn ka maga o ra, o fɛn bɛ saninya. ³⁰ I ka kan ka o turu le seriseri Haruna ni a dencew kan ka o saninya, janko o ye sarakalasebagaya baara kɛ ne ye.

³¹ «O kɔ, i ye a fɔ Izirayelimɔɔw ye ko nin turu ye turu saninman* le ye, min bɛ kɛ ka sarakalasebagaw saninya. A ka kan ka kɛ ten le aw ta duruja nataw bɛɛ fɛ. ³² Mɔɔ si man kan ka nin turu ta k'a yɛɛ mun ni a ye. Aw kana a bɔɲɔɔnko turu lalaga, ka a ni nin cogo bɛɛ kɛ kelen ye; sabu nin turu saninyanin lo, aw fana ka kan k'a jate fɛn saninyanin le ye. ³³ Ni mɔɔ o mɔɔ ka turu dɔ lalaga, ka a ni nin lalagacogo bɛɛ kɛ kelen ye, walama ni mɔɔ o mɔɔ ka nin turu kɛ ka mɔɔ gbansan dɔ mun, o tigi ka kan ka faran ka bɔ Izirayeli ta jamanadenw na.»

Wusunan saninman lalagacogo

³⁴ Ayiwa, Matigi Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «Kasadiyanan dɔw fara ɲɔɔn kan: sitaki, ani ɔnkile, ani galibanɔmu, ani wusunan kasadiman yɛɛworo. I y'a to o bɛɛ hakeya ye kɛ kelen ye. ³⁵ Wusunanalalagabaga dɔ ye olugu ɲagami ɲɔɔn na k'a kɛ wusunan saninman ye, ka kɔɔ fana kɛ a ra. ³⁶ I ye a dɔ susu k'a mugu bɔ, ka o bla jɛɲɔɔɲanya kɛsu* ɲa fɛ, ɲɔɔnkunben fanibon kɔnɔ. Ne bɛna ne yɛɛ yira i ra o yɔɔ le ra. ³⁷ Aw si kana o wusunan kasadiman ɲɔɔn lalaga aw yɛɛ ye, ka kapa ni nin lalagacogo ye. Aw ka kan k'a jate fɛn saninman le ye, min blara danna Matigi Ala ye. ³⁸ Ni mɔɔ o mɔɔ k'a ɲɔɔn lalaga, ka to k'a sunsun, o tigi ka kan ka faran ka bɔ a ta jamana mɔɔw cɛ ra.»

31

Mɔɔ minw bɛna fanibon saninman lalaga

¹ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: ² «Ne ka Uri dence Betisaleli le panawoloma nin baara kama; Zuda ta gbamɔɔ dɔ lo. A face Uri ta face le tun ye Huru ye. ³ Ne ka Betisaleli hakiri fa ne ta Nin Saninman na, ka hakiritigiya ni faamuri, ni lonniya di a ma, janko a ye baara suguya bɛɛ kɛcogo lon. ⁴ A bɛ se ka baara dɔw bɔ a yɛɛ hakiri ra, k'a kɛ, ka sanin ni warigbɛ ni siranɛɛ baara. ⁵ A bɛ se ka lulu kisɛw ɲɛɛn, ka o dondon sanin na, ka yiri lɛɛɛ, ani ka baara suguya bɛɛ kɛ. ⁶ Ne ka Ayisamaki dence Oliyabu di a ma, ka o kɛ a demɛbaga ye; ale ye Dan ta gbamɔɔ dɔ le ye. Minw bɛɛ bɛ baara lon a ɲa ma, ne ka hakiritigiya di olugu bɛɛ ma, janko ne ka ci minw bɛɛ fɔ i ye, o ye se ka o bɛɛ kɛ. ⁷ Olugu le bɛna ɲɔɔnkunben fanibon lalaga, ani jɛɲɔɔɲanya kɛsu* ni a datugunan; o bɛna Fanibon minan tɔw bɛɛ lalaga fana: ⁸ burutabali ni a minanw bɛɛ, ani fitinablanan saninlaman ni a minanw bɛɛ, ani wusunanjɛnifen, ⁹ ani sarakajɛnifen* ni a minanw bɛɛ, ani minanba ni a siginan, ¹⁰ ani sarakalasebagaw ta baarakɛfaniw, Haruna ta fani saninmanw, ani a dencew ta sarakalasebagaya faniw, ¹¹ ani turu saninman*, ani Ala ta yɔɔ saninman* wusunan kasadiman. O ka kan ka o fɛnw bɛɛ kɛ ka kapa ni ne ta cifɔninw ye.»

Nenekirilon ta sariya

¹² Matigi Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: ¹³ «Kuma Izirayelimogow fe, i ye a fɔ o ye ko ne ka Nenekirilon* min sigi, aw ka kan ka o jate, sabu o bɛna ke tagamasiyen le ye ne ni aw ce, aw ta duruja nataw bɛɛ ra, janko aw y'a lon ko ne le ye Matigi Ala ye min ka aw saninya. ¹⁴ O le koson, aw ye Nenekirilon sariya sira tagama, sabu a ka kan ka ke lon saninman le ye aw fe. Ni mogɔ min ka Nenekirilon ke lon gbansan ye, aw ka kan ka o tigi faga. Ni mogɔ o mogɔ ka baara ke o lon na, aw ka kan ka o tigi faran ka bo Izirayeli ta jamanadenw na. ¹⁵ Aw ye baara ke tere wɔɔɔ; a tere wolonflanan ye Nenekirilon le ye; mogɔ man kan ka baara ke o lon na. O lon blara danna ka Matigi Ala bonya. Ni mogɔ o mogɔ ka baara ke Nenekirilon na, aw ka kan ka o tigi faga. ¹⁶ Izirayelimogow ka kan ka Nenekirilon sariya sira tagama, k'a ke lonba ye, o ni o ta duruja nataw bɛɛ; o jɛnɔgɔnya sariya ye sariya dablabari le ye. ¹⁷ Nenekirilon bɛna ke tagamasiyen le ye ne ni Izirayelimogow ce tuma bɛɛ; sabu ne Matigi Ala ka sankolo ni dugukolo dan tere wɔɔɔ kɔɔ. A tere wolonflanan, ne ka baara dabra ka nenekiri.»

¹⁸ Ayiwa, Matigi Ala kumana ni Musa ye ka ban tuma min na Sinayi kuru kan, a tun ka sariyaw sebe ni a yere boro ye kabakuru walaka fla minw kan, a ka o kabakuru walaka fla di Musa ma.

32

Izirayelimogow ka batofen were bato

¹ Ayiwa, mogow k'a ye ko Musa mɛɛna, ko a te jigira ka bo kuru kan minke, o ka ɔgɔn lajen ka taga Haruna fe, ka taga a fɔ a ye ko: «Haruna, wuri ka batofen dow lalaga an ye, minw bɛna bla an tagamato ja fe ka taga; sabu nin ce togo min ka an labo Misiran jamana ra, min ye Musa ye, an te a yera, an m'a lon fen min k'a sɔɔ.» ² Haruna k'a fɔ o ye ko: «Tororanegɛ saninlaman minw be aw ta musow ni aw denmusow ni aw dencew torow ra, aw ye o bɛɛ bo ka na ni o ye yan.» ³ O yɔɔnin bɛɛ, o bɛɛ ka o ta sanin tororanegew bo ka na ni o ye Haruna fe. ⁴ Haruna ka o tororanegew mina ka o yeele, ka o ke misiden bisigi do ye. Izirayelimogow ka o ye minke, o perenna ko: «Izirayelimogow, aw ta ala ye nin ye! Ale le ka aw labo Misiran jamana ra!» ⁵ Haruna k'a ye ko o diyara mogow ye minke, a ka sarakajenifen do lo misiden saninlaman ja fe, ka peren k'a fɔ mogow ye ko: «Sini an bɛna janagbɛba ke ka Matigi Ala bato!» ⁶ O dugusagbe, o wurira sogomada joona fe, ka saraka jenita* dow bo, ani jɛnɔgɔnya sarakaw*. Mogow sigira ka domuni ke, ka min; o ko, o wurira ka don ke ka o yere janagbe.

Matigi Ala dimina Izirayelimogow kɔɔ

⁷ Matigi Ala ko Musa ma ko: «Jigi i ye taga, sabu i ka i ta mogow minw labo Misiran jamana ra, o ka kojuguba ke. ⁸ Ne tun ka sira min yira o ra, o ka o yere mabo o le ra yɔɔnin kelen na tan ka ban. O ka misiden do lalaga ni sanin ye, ka biri o kɔɔ ka o bato, fɔ ka saraka bo a ye k'a fɔ ko: «Izirayelimogow, aw ta ala ye nin ye! Ale le ka aw labo Misiran jamana ra!» » ⁹ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «Ne k'a ye ko nin mogow ye mogow torokungbelɛnw le ye. ¹⁰ Ayiwa, ele ye i nin bo a ra k'a to ne ma. Ne dimina o kɔɔ cogo min na, ne bɛna o bɛɛ halaki ka ban pewu ten le. Ne bɛna ele Musa dɔɔn ta duruja le ke siyaba ye.»

Musa ka Matigi Ala daari

¹¹ Musa ka Matigi Ala daari kosebe. A ko: «Matigi Ala, i ka i ta mogow minw labo Misiran jamana ra i ta sebgaya ni i ta baraka sababu ra, mun koson i dimina o mogow kɔɔ tan? ¹² Ni i ka o ke, Misirankaw bɛna a fɔ ko: «Ala k'a ta mogow labo

Misiran ka taga kojugu le ke o ra.> O bena a fo ko i tun b'a fe ka taga o faga kuruw ce ra yi le, ka o si tunu ka bo dugukolo kan.

«O ra, Matigi Ala, sabari ka i ta dimi mala. I b'a fe ka kojuguba min ke i ta mogow ra, i ta miiriya yelema ka o dabra. ¹³ I hakiri to i ta jonw na, an bamacew Iburahima, ani Isiyaka, ni Izirayeli. I tun ka layiri ta olugu ye, ko i bena o ta duruja caya i n'a fo lolow, ani i ka jamana min layiri ta o ye, i ko i bena o di o ta durujaw ma, k'a ke o ta ye wagati bee.»

¹⁴ Ayiwa, Musa ka Matigi Ala daari ten minke, Matigi Ala tun ko, ko a bena kojuguba min ke a ta mogow ra, a k'a ta miiriya yelema ka o dabra, a ma o ke tuun.

Musa jigira ka bo kuru kunna

¹⁵ Musa jigira ka bo kuru kunna ni jennogonya walaka fla ye a boro. Ala ta sariyaw tun sebenin be a fan fla bee kan, ¹⁶ Matigi Ala yere boro le tun ka o walakaw lalaga. Seberi min tun fana be a kan, o tun ye a yere boro no le ye.

¹⁷ Ayiwa, ka Musa ni Yosuwe nato to, o ka mankan do men. Yosuwe ko Musa ma ko: «Kere mankan do be bora dugu kon.» ¹⁸ Musa ko Yosuwe ma ko: «Nin te kerekan ye. Sesorobaga kan te, sesorobari kan te fana. Ne be min mena, o ye donkirilakan le ye.»

¹⁹ O surunyara mogow ra minke, Musa ka misiden saninlaman ye, ka mogow ye o be don kera k'a lamini. Ayiwa, Musa dimikojugu fe, kabakuru walaka minw tun be a boro, a ka o firi, ka o cici kuru sen koru. ²⁰ O tun ka misiden min lalaga, a ka o jeni; k'a to mugumugu, ka o mugu nagami ji ra, k'a di o ma, ko o ye a min.

²¹ O ko, Musa ko Haruna ma ko: «O tuma, nin mogow ka mun le ke ele ra, ka na a to i sonna ka nin jurumunba jagon lase o ma?» ²² Haruna ko: «Ne matigice, sabari i kana dimi. Kojugu ka di nin mogow ye cogo min na, ele yere ka o lon. ²³ O nana a fo ne ye ko: <Haruna, batofen dow lalaga an ye, minw bena bla an tagamato na fe ka taga; sabu nin ce min ka an labo Misiran jamana ra, min ye Musa ye, an te a yera, an m'a lon fen min k'a soru.> ²⁴ Ne k'a fo o ye o le ra, ko ni sanin be mogow o mogow fe, a ye na ni a ye. O nana ni sanin ye ka na a di ne ma. Ne ka a don tasuma ra k'a yeele minke, a kera nin misiden le ye.»

Ce waga saba fagara Izirayelimogow ra

²⁵ Ayiwa, Musa k'a ye ko Haruna ka mogow to o yere ma, o ka o sago ke. A k'a ye ko sisan olugu juguw bena yereko o ma. ²⁶ Musa tagara lo dugu donda ra ka peren ko: «Minw be Matigi Ala kanu, olugu ye na ne koru yan!» Levi ta gbamogow bee nana jagon kunben Musa koru. ²⁷ Musa ko o ma ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Aw ra ce bee kelen kelen ye a ta kerekemuru ta. Aw ye fanibonw bee yaala, ka aw balemacew, ni aw teriw, ni aw sigijagonw faga.> » ²⁸ Musa ka min fo, Levi ta mogow k'a ke ten. Ce waga saba le fagara mogow ce ra o lon na. ²⁹ Musa ko Levi ta mogow ma o le ra ko: «Bi aw ka aw yere bla danna Matigi ta baara kama, sabu aw ma sigiya hali ka aw dencew ni aw balemacew faga. Matigi Ala ye baraka don aw ra bi.»

Musa ka Matigi Ala daari tuun

³⁰ Ayiwa, o dugusagbe, Musa k'a fo mogow bee ye ko: «Aw ka jurumunba le ke. Ne bena kosegi kuru kunna ka taga Matigi Ala fe, ka taga a daari k'a fle, ni a bena son ka yafa aw ma.» ³¹ Musa kosegira o le ra kuru kunna Matigi Ala fe. A tagara a fo a ye ko: «E, Matigi Ala, nin mogow ka jurumunba le ke. O ka batofen saninlaman le lalaga k'a bato. ³² Sisan ne be i daari, i ye yafa o ma. Ni i te se ka yafa o ma, o tuma i ye ne togo josi ka bo i ta panamanya kitabu kon.» ³³ Matigi Ala ko: «Ne tena ele togo josi. Minw ka ne hake ta, ne bena olugu togow le josi ka bo ne ta panamanya kitabu kon. ³⁴ Ayiwa, sisan, taga. Ne ka jamana min yira i ra, i ye taga ni nin mogow

ye o jamana ra; ne ta mēleke bēna kē ni i ye. Nka ni ne ta hakebōlon sera, ne bēna ne hake bō o ra o ta kojuguw kosōn.»

³⁵ Ayiwa, Matigi Ala nana a hake bō Izirayelimōgōw ra o misiden kosōn, o tun ko Haruna ye o misiden min lalaga o ye.

33

Matigi Ala bōra Izirayelimōgōw cē ra

¹ Matigi Ala kumana Musa fē, ko: «I ka Izirayelimōgō minw labō Misiran jamana ra, i ni o mōgōw ye wuri ka bō yan. Ne karira Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ye ko ne bēna jamana min di o ta duruja ma, aw ye taga o jamana ra. ² Ne bēna ne ta mēleke bla aw ŋa, ka taga Kanaanakaw ni Amōrikaw ni Hetikaw ni Perezikaw ni Hevikaw ni Yebusikaw gbēn ka bō o jamana ra. ³ Aw ye wuri ka taga o jamana ra, nōnō ni li bē woyo o jamana min na. Nka ne yere le tēna kē ni aw ye, ni o tē, ne bēna aw halaki sira ra; sabu aw ye mōgō torokungbēlenw le ye.»

⁴ Ayiwa, jama ka o kumagbēlenw mēn minkē, o jusu kasira. Mōgō si ma sōn ka masirifēn don a yere ra; ⁵ sabu Matigi Ala tun k'a fō Musa ye ko a ye a fō Izirayelimōgōw ye ko: «Aw bēe ye mōgō torokungbēlenw le ye. Ni ne ka kē ni aw ye ka hali wagati dōnin dōrōn kē, ne bēna aw halaki le. O ra aw ye aw ta masirifēnw bēe bō aw yere ra; o kō, ne bēna min kē aw ra, ne bēna o lōn.»

⁶ Izirayelimōgōw ka o yere mabō Horebu kuru ra; o ka o ta masirifēnw bēe bō o yere ra.

Musa ni Ala ta Nōgōnkunbēn fanibon

⁷ Ayiwa, Musa ka fanibon dō ta ka taga a lō kēne ma, k'a yōrō janya fanibon tōw ra. A ka o fanibon tōgō la ko Nōgōnkunbēn fanibon*. Ni mōgō o mōgō tun b'a fē ka Matigi Ala sago lōn ko dō ra, o tigi tun bē bō ka taga Nōgōnkunbēn fanibon yōrō le ra, dugu kō fē. ⁸ Ni Musa tun bē tagara o fanibon kōnō tuma o tuma, mōgōw bēe tun bē bō ka lōlō o ta fanibonw dondaw ra, ka Musa tagatō flē, fō ka taga a don fanibon kōnō. ⁹ Ni Musa tun ka don o fanibon kōnō, sankaba jamijan tun bē jigi ka na lō fanibon da ra; Matigi Ala tun bē kuma Musa fē. ¹⁰ Ni Izirayelimōgōw tun ka sankaba jamijan lōnin ye fanibon da ra, o bēe tun wurira ka lō o ta fanibonw dondaw ra, ka biri dugu ma ka Ala bato.

¹¹ Matigi Ala tun bē kuma ni Musa ye da ni da, i n'a fō mōgō ni a teri bē kuma cogo min na. O kō, Musa tun bē kōsegi ka taga jama fē. Nka a ta baarden kanbēlen Yosuwe, Nuni dence, ale tun bē to o Nōgōnkunbēn fanibon kōnō yi.

Musa ta Aladaari

¹² Ayiwa, Musa k'a fō Matigi Ala ye ko: «Matigi Ala, i ko ne ma ko ne ye taga ni nin mōgōw ye, nka min bēna ne blasira, ka ne demē, i ma o tigi yira ne ra; k'a sōrō i ko ne ye i tericesōbē le ye, ko ne ko ka di i ye. ¹³ Ayiwa, ni ne ko ka di i ye, i ka ko minw latigē, o yira ne ra, k'a to ne ye i lōn; ni o kera, ne bēna a lōn can ra ko i bē ne kanu. Matigi Ala, i hakiri to a ra ko nin mōgōw ye i yere ta mōgōw le ye.»

¹⁴ Matigi Ala ka Musa jaabi ko: «Ayiwa, ne yere bēna kē ni i ye, ka jususuma di i ma.» ¹⁵ Musa ko Ala ma ko: «Ni i yere kōni tēna kē ni an ye, o tuma i kana a to an ye bō yan. ¹⁶ Can ra ni ele tēna kē ni an ye, k'a yira ko an ni dugukolo siya tōw tē kelen ye, o tuma ne ni i ta mōgōw bēna a lōn cogo di ko an ko ka di i ye?»

¹⁷ Ayiwa, Matigi Ala ko Musa ma ko: «I ka min daari ne fē ne bēna o kē i ye, sabu ne nēemara i ye, i ye ne teri sōbē le ye fana.» ¹⁸ Musa ko Ala ma ko: «Ne bē i daari, ko i ye i ta nōrō yira ne ra.» ¹⁹ Ala ko: «Ne bēna tēmē i ŋa fē, ka ne ta ŋumanya yira i ra, ani ka ne tōgō fō i ye, i ye a mēn; ko: ne ye Matigi Ala le ye; ni ne b'a fē ka makari mōgō min na, ne bē makari o tigi ra. Ni ne ko ne bē hina min na, ne bē

hina o tigi ra fana. ²⁰ Nka, i te se ka ne pada ye; sabu mɔgɔ si te se ka ne pada ye, k'a janamanya tuun.»

²¹ Matigi Ala ko tuun ko: «Yɔrɔ dɔ flɛ ne kɛrɛ fɛ yan. I bɛna lɔ farakuru dɔ kan o yɔrɔ ra. ²² Ni ne ta nɔrɔ bɛ tɛmɛ tuma min na, ne bɛna i dogo farawo dɔ ra; ne bɛna ne boro kɛ ka i datugu, fɔ ne ye tɛmɛ ka taga. ²³ O kɔ, ne bɛna ne boro bɔ i kan; ne tɛmenin kɔ le, i bɛna ne kɔ ye. Nka ne pada te se ka ye.»

34

Walakakuraw

¹ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «Walaka fla wɛrɛ lɛsɛ, k'a kɛ i n'a fɔ i tun ka minw cici. Ne tun ka kuma minw sɛbɛ o walaka fɔlɔw kan, ne bɛna o jɔgɔn sɛbɛ o walakakuraw fana kan. ² I ye i yɛrɛ labɛn sani dugu ye gbɛ. Sɔgɔmada jooɔna, i ye yɛlɛn ka na lɔ Sinayi kuru kuncɛ ma, ka ne kɔnɔ yi. ³ Mɔgɔ si kana yɛlɛn ni i ye. Mɔgɔ si kana ye kuru fan si ra fana, hali sagaw ni misiw kana domuni kɛ kuru kɛrɛ fɛ.»

⁴ Musa ka kabakuru walaka fla lɛsɛ i n'a fɔ fɔlɔtaw. Sɔgɔmada jooɔna fɛ, a wurira ka yɛlɛn Sinayi kuru kunna ni walaka fla ye a boro, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ a ye cogo min na.

⁵ Matigi Ala jigira sankaba ra ka na lɔ Musa kɔrɔ, k'a yɛrɛ tɔgɔ fɔ. ⁶ A tɛmɛna Musa ja kɔrɔ k'a fɔ ni fanga ye ko: «Ne le ye Matigi Ala ye, ne le ye Matigi Ala ye, hina tigi Ala, ani Ala min bɛ makari. Ne tɛ dimi jooɔna, ne ta jumanya ni ne ta kankelentiya ka bon. ⁷ Ne bɛ kɔjuman kɛ mɔgɔw ye, k'a kɛ o ta denw ye, ani o ta denw ta denw, fɔ ka taga se o ta duruja wagakelennan ma. Ne bɛ terenbariya ni hake ni jurumun yafa mɔgɔw ma. Nka ne tɛ kojugukɛbaga jarakibari to. Ne bɛ faw ta hakɛw bɔ o denw na, k'a bɔ o ta denw ta denw na, fɔ ka taga se o ta duruja sabanan ni a naaninan ma.»

⁸ O yɔrɔnin bɛɛ, Musa birira dugu ma ka Matigi Ala bato. ⁹ A ko: «Matigi ni a kɛra ko ne ko ka di i ye, o tuma i ye sɔn ka kɛ ni anw ye. Sabu nin mɔgɔw ye mɔgɔ torokungbɛlɛnw le ye; nka ne bɛ i daari ko i ye an ta jurumunw ni an ta terenbariyaw yafa an ma, ka an jate i ta mɔgɔw ye.»

Ala ka jɛnɔgɔnya don ni Izirayelimɔgɔw ye tuun

¹⁰ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko: «Ayiwa, ne bɛna jɛnɔgɔnya don ni aw ye tuun. Ne bɛna kabakow kɛ i ta mɔgɔw bɛɛ ja na, kabako minw ma deri ka kɛ dugukolo yɔrɔ si ra fɔlɔ, ani min ma kɛ siya wɛrɛ cɛ ra ka ye. Mɔgɔ minw bɛɛ bɛ ni i ye, olugu bɛɛ bɛna ne ta kewalɛw ye, sabu ne bɛna se di i ma k'a to i ye ko minw kɛ, o bɛna kɛ siranyakobaw le ye. ¹¹ Ne bɛ ci minw fɔra aw ye bi, aw ye aw janto o ciw ra kosɛbɛ. Ni o kɛra, ne bɛna Amɔrikaw ni Kanaanakaw ni Hɛtikaw, ni Perezikaw, ni Hevikaw, ni Yebusikaw gbɛn ka bɔ aw ja. ¹² Nka aw bɛna don jamana min kɔnɔ, aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi o mɔgɔw ra kosɛbɛ; aw kana jɛnɔgɔnya foyi don ni o jamana mɔgɔw ye, janko o kana na kɛ sababu ye ka aw lafiri. ¹³ Aw ye o ta sarakabɔnanw waraga; aw ye o ta kabakurujanw cici, ka o ta jo musoman Asera ta berew tigetiye.»

¹⁴ «Aw fana man kan ka biri batofɛn wɛrɛ kɔrɔ k'a bato, sabu ne tɔgɔ ye ko <Ala min t'a fɛ batofɛn wɛrɛ ye bato ale kɔ>; ne t'a fɛ aw ye ne ni batofɛn wɛrɛ kanu jɔgɔn fɛ fiyewu. ¹⁵ O kosɔn aw kana jɛnɔgɔnya don ni o jamanaw mɔgɔw ye. Ni o tɛ, ni o bɛ o ta jow bato, ani ka o sɔn tuma min na, o bɛna aw wele, aw fana bɛna taga o sɔnnikɛfɛnw domu ni o ye. ¹⁶ Ni aw ka jɛnɔgɔnya don ni o ye fana, a laban aw bɛna o denmusow furu ka o di aw dɛncɛw ma. Ni o kɛra, ni o denmusow bɛ o ta jow bato, o bɛna aw dɛncɛw nɛgɛ k'a to olugu fana ye o jow bato.»

¹⁷ «Aw kana nɛgɛ yeele ka o kɛ batofɛn dɔ ye k'a bato.»

18 «Aw ka kan ka burufunubari panagbe* ke. Ni Abibu karo sera, ka kapa ni wagati latigenin ye, i n'a fo ne k'a fo aw ye cogo min na, aw ka kan ka burufunubari le domu, sabu aw bora Misiran jamana ra o karo le ra.

19 «Dence folo bee bena bla danna ka ke ne ta ye, hali beganw ta den folo cemanw, ani misiw, ani sagaw, ani baw bee. 20 Nka ni faliden lo, aw ye sagaden walama baden do di a no ra k'a kunmabo. Ni aw t'a fe k'a kunmabo, o tuma aw ye a kan kari k'a faga. Aw ka kan ka aw yere dence folow bee kunmabo fana.

«Mogo si kana na ne ja koro fana, ka na ne bato, k'a soro foyi te a boro k'a di ne ma saraka ye.

21 «Aw ka kan ka baara ke tere woro, ka nenekiri a tere wolonflanan. Hali ni senekewagati lo, walama simantigewagati, aw ka kan ka nenekiri.

22 «Ni aw be aw ta simankura kun folow tige tuma o tuma, aw ye logokunw ta panagbe ke*. Ni san yelemana fana, ni aw be aw ta forow yiridenw ladon tuma min na, aw ye simanladon panagbe ke.

23 «O cogo ra, san o san, cew bee ka kan ka na sijaga saba ne ja koro, o panagbew ra, ne Matigi Ala, Izirayeli ta Ala.

24 «Ne bena siya tow gben ka bo aw ja, ka do fara aw ta jamana bonya kan. Hali ni aw be taga ne ta yoro saninman na, ka taga Matigi Ala, aw ta Ala bato sijaga saba san o san, ne tena son k'a to siya si ye nabo aw ta jamana fe k'a ta aw ko fe.

25 «Ni aw b'a fe ka began saraka bo ne ye, aw kana o jori ni burufununin kori jogon na. Jonyaban panagbe* ta sarakasogo fana man kan ka bla k'a si.

26 «Aw ka kan ka na ni aw ta simankura kun folow ye Matigi Ala, aw ta Ala ta batoso koro. Aw kana badennin tobi ni a ba ta nono ye.»

27 Ayiwa, Matigi Ala k'a fo Musa ye tuun ko: «Nin kumaw sebe, sabu ne be jenjogonya don ni ele ni Izirayelimogow bee ye ka kapa ni nin kumaw le ye.»

28 Musa ka tere binaani ni su binaani le ke ni Matigi Ala ye. A ma domuni ke, a ma ji min. Matigi Ala ka jenjogonya ta sariyaw sebe walakaw kan, sariya tan, k'a di a ma.

Musa jigira ka bo Sinayi kuru kan

29 Musa jigito ka bo Sinayi kuru kan, jenjogonya ta sariyaw tun sebera walaka fla min kan, a jigira ni o ye a boro. Nka Musa tun m'a lon ko ale pada tun be manamanana sabu ale kumana ni Ala ye.

30 Haruna ni Izirayelimogow bee ka Musa pada fe; o k'a ye ko a pada be manamanana. O siranna, o ma son ka gbara a ra.

31 Musa ka o wele; Haruna ni jama jamogow bee nana Musa koro. Musa kumana o fe. 32 O ko, Izirayelimogo tow bee gbarara Musa ra. Matigi Ala tun ka ci minw fo a ye Sinayi kuru kan, a ka o bee lase o ma.

33 Musa kumana o fe ka ban tuma min na, a ka fani do biri a pada ra, a pada manamanako koson.

34 K'a ta o wagati ra, ni Musa tun be taga Matigi Ala fe tuma o tuma ka taga kuma ni a ye, a tun be fani bo a pada ra, fo ka taga a bo o yoro ra. Ni a bora yi, ni Matigi Ala tun ka min fo a ye, a tun be o fo Izirayelimogow ye. 35 Ni Izirayelimogow tun ka Musa pada fe, o tun be a pada manamanato ye; o tuma Musa tun be fani biri a pada ra tuun. Ni a be taga kuma ni Ala ye, a be fani bo a pada ra.

Fanibon saninman lori

35

Nenekirilon ta ko

* 34:22 34.22 Logokunw ta panagbe ni simantige panagbe bee ye kelen ye.

¹ Musa ka Izirayelimogow bee wele ka o lajen k'a fo o ye ko: «Matigi Ala ka ci minw fo, o le ye nin ye: ² <Aw ka kan ka baara ke tere wooro, nka a tere wolonflanan ka kan ka ke lon saninman le ye, ka ke Nenekirilon ye; o lon blara danna ka Matigi Ala bonya; ni mogow o mogow ka baara ke o lon na, o tigi ka kan ka faga. ³ Aw kana hali tasuma mana aw ta sow si konow o lon na.> »

Fen minw ka kan ka di ka fanibon saninman lo

⁴ Ayiwa, Musa kumana Izirayelimogow bee lajennin fe tuun k'a fo o ye ko: «Matigi Ala k'a fo fana, ⁵ ko aw bee ye do bo aw borofenw na ka o di ale Matigi Ala ma. Mogow o mogow be son k'a di ni nanyanuman ye, o tigi ye na ni a borofenw ye Matigi Ala fe. Aw be se ka fen minw di, o ye nin ye: sanin, ani warigbe, ani siranegbe, ⁶ ani sagasijese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, ani lenfani fiyenman, ani basiw, ⁷ ani sagajigi gbolo min logira k'a wulen, ani gbolojalan, ani akasiyayiri, ⁸ ani fitinaturu, ani kasadiyanan minw be ke ka turu saninman* ni wusunan lalaga, ⁹ ani onikisi lulu, ani lulu were minw bena ke ka saninderege ni disirafen masiri.»

Baara min ka kan ka ke fanibon na

¹⁰ Musa ko: «Minw bee be se bororabaara ra fana, olugu ye na Matigi Ala ta baara ke. ¹¹ O bena fanibon saninman lo, ani fani min bena ke k'a datugu, ani gbolo minw bena biri a kunna, ani a nege koorininw, ani a yiriferenw, ani a berew, ani a yiriw, ani a yiriw jusiginanw, ¹² ani jennogonya kesu* ni a berew, ani a datugunan, ani boncetigefani min be fanibon cetige fla ye, ¹³ ani tabali ni bere minw be ke k'a ta, ani a minanw bee, ani sarakaburu minw be bla tabali kan, ¹⁴ ani fitinablanan ni a minanw, ni a fitinadagaw, ani a fitinaturu, ¹⁵ ani wusunanjenifen ni bere minw be ke k'a ta, ani turu saninman*, ani wusunan kasadiman, ani fani min bena siri fanibon donda ra, ¹⁶ ani sarakajenifen ni a ta negesansan, ani bere minw be ke k'a ta, ani a minanw bee, ani minanba ni a siginan, ¹⁷ ani lu laminifani, ani a yiriw, ani a jusiginanw, ani fani min be siri lu donda ra ¹⁸ ani fanibon ta negeberew, ani lu laminifaniw ta negeberew, ani a juruw, ani sarakalasebagaw bena fani saninman minw don ka sarakalasebagaya ke Ala ta yoro saninman* na; ¹⁹ o ye sarakalasebaga Haruna ta fani saninmanw, ani a dencew ta sarakalasebagaya fani saninmanw ye.»

Izirayelimogow ka o borofenw di

²⁰ Ayiwa, o kuma fonin ko, Izirayelimogow bee bora Musa korow.

²¹ A ko donna minw bee jusu ra, ani nanyanuman tun be minw konow, olugu bee nana ni o borofenw ye, ka na o di Matigi Ala ma, Nogonkunben fanibon* ni a minanw bee ta baara kama, ani sarakalasebagaw ta faniw.

²² Ce fara muso kan, o bee nana ni o borofenw ye; nanyanuman tun be min o min na, o bee nana ni o ta saninw ye: tororanegew, nunnanegew, borokandennegew, bororanegew, ani sanin suguya bee. Min o min tun b'a fe ka sanin di Matigi Ala ma, o ka o di.

²³ Jese bulaman tun be minw fe, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, walama len jese, walama basiw, walama sagajigi gbolo wulennin, walama gbolojalan, olugu bee nana ni o ye.

²⁴ Min o min tun b'a fe ka warigbe walama siranegbe di Matigi Ala ma, olugu bee nana ni o ye ka na o di Ala ma. Akasiyayiri tun be minw fe, ni a tun be se ka Ala ta yoro saninman ta baara na, olugu nana ni o ye fana.

²⁵ Muso minw tun be se jese munu na, olugu ka jese munu ka na ni o ye: jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, ani len jese. ²⁶ Nin baara ko diyara muso minw bee ye, ni o be se baara ra kosebe, olugu ka basiw munu k'a ke jese ye, ka na o di.

²⁷ Izirayelimogow ta pamogow nana ni onikisi luluw ye, ani lulu suguya werew, minw bena don saninderege ni disirafen na; ²⁸ o nana ni kasadiyananw ye, ani turu min be don fitinaw na, ani min be ke ka sarakalasebagaw saninya, ani min be don wusunan kasadiman na.

²⁹ Ayiwa, Matigi Ala tun ka o baara min yira Musa ra, o baara ko tun be Izirayelimogow minw bee jusu ra, ce fara muso kan, olugu bee nana ni o borofenw ye o yere ma ka na o di Matigi Ala ma.

Mogow minw janawolomara fanibon baara kama

³⁰ Musa k'a fo Izirayelimogow ye ko: «Matigi Ala ka Uri dence Betisaleli le janawoloma nin baara kama; Zuda ta gbamogow do lo. A face Uri ta face le tun ye Huru ye. ³¹ Ala ka Betisaleli hakiri fa a ta Nin Saninman na, ka hakiritigiya ni faamuri ni lonniya di a ma, janko a ye baara suguya bee kecogo lon. ³² Ala ka hakiri di a ma, janko a ye se ka baara dow miiri a yere hakiri ra ka o ke, ka sanin ni warigbe ni siranegbe baara, ³³ ka lulu kisew jegen, ka o don sanin na, ka yiri lese, ani ka bororabaara suguya bee ke. ³⁴ Ala ka hakiri di a ma fana, janko a ye se ka dow karan o baaraw ra, ale ni Ayisamaki dence Oliyabu; ale ye Dan ta gbamogow do le ye. ³⁵ Ala ka lonniyaba di o ma; o ka yirilese ni bororabaara lon; o be se ka fani bulamanw, ani a wulenman bisigiw, ani a wulenmanw yere, ani lenfaniw sogow, ka o dan, ka baara suguya bee ke, ani ka baara dow miiri o yere hakiri ra ka o ke.»

36

Fanibon ta baara daminana

¹ «Ayiwa, Betisaleli, ani Oliyabu, ani minw bee tun be se baara ra, Matigi Ala tun ka hakiritigiya ni lonniya di olugu minw ma, janko o ye se ka baara suguya bee ke, olugu le ka fanibon ta baaraw bee ke i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na.»

² Musa ka Betisaleli ni Oliyabu wele ka o baara di o ma, ani minw bee be se baara ra, Matigi Ala tun ka lonniya don minw hakiri ra, ani minw bee tun labennin be, ka o sobe don baara ra k'a ke ka ja.

³ Izirayelimogow tun nana fen minw di fanibon ta baara kama, o nana o fenw ce Musa korow ka taga baara damina. Nka sogoma o sogoma, mogow belen tun be na ni o borofen dow ye tuun ka na o di Musa ma.

⁴ A nana ke fo o baarakebagapuman minw tun be fanibon baaraw kera, olugu ka o ta baara lalo, ⁵ ka taga a fo Musa ye ko: «An mako be fen minw na ka Matigi Ala ta baara ke, mogow ta fen dita cayara ka teme o kan.» ⁶ A kera ten, Musa k'a fo mogow bee ye, ce fara muso kan, ko mogow si kana na ni fen ye tuun. O ka mogow lalo o cogo le ra, o ma na ni fen ye tuun; ⁷ sabu fen minw tun sorora, o tun be se ka baara ban, fo k'a to to.

Fanibon lalagacogo

⁸ Ayiwa, o mogow minw tun be se baara ra, olugu ka fanibon lalaga damina; o ka fani gbiriman gbeman tan lalaga ni len jese fiyenman ye, ani jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere. O ka seruben melekew ja ke a kan, k'a sogow ka ja kosebe. ⁹ Fani bee kelen kelen janya kera nongon* ja mugan ni seegi ye, k'a bonya ke nongon ja naani ye. Faniw janya ni o bonya bee kera kelen ye. ¹⁰ O ka o faniw looru tugutugu jogon na, k'a ke fanimugu kelen ye, k'a to looru fana tugutugu jogon na ka o ke fanimugu kelen ye fana. ¹¹ O ka juruden dow dan ni jese bulaman ye, ka o sirisiri o fanimugu folo dagbolo ra; ka dow sirisiri fana fanimugu flanan dagbolo ra. ¹² O ka juruden bilooru don fanimugu folo dagbolo ra, ka bilooru don fanimugu flanan fana dagbolo ra. O fanimugu fla ta jurudenw daw benna jogon ma.

* **36:9** 36.9 Nongon ja kelen be se ka ben metere tarance le ma.

¹³ O ka sanin koorinin bilooru lalaga, ka fanimugu fla mina ka o tugu jɔgɔn na ni o sanin koorininw ye. O cogo ra, fanibon bɛɛ kɛra fanimugu kelen ye.

¹⁴ O ka fani gbiriman tan ni kelen dan tuun ni basiw ye, ka o fana kɛ ka fanibon datugu. ¹⁵ O fani gbirimanw bɛɛ kelen kelen janya kɛra nɔngɔn ja bisaba ye, a bonya kɛra nɔngɔn ja naani. O fani gbiriman tan ni kelen bɛɛ janya ni a bonya bɛɛ kɛra kelen ye. ¹⁶ O ka o fani gbirimanw looru tugutugu jɔgɔn na k'a kɛ fanimugu kelen ye, k'a tɔ wɔɔrɔ fana tugutugu jɔgɔn na, ka o kɛ fanimugu kelen ye. ¹⁷ O ka juruden bilooru siri fanimugu fɔlɔ dagbolo ra, ka bilooru siri fani mugu flanan fana dagbolo ra. ¹⁸ O ka siranɛgɛ koorinin bilooru lalaga ka o kɛ ka fanimugu fla mina ka o siri jɔgɔn na, janko fanibon bɛɛ ye kɛ fanimugu kelen ye.

¹⁹ O kɔ, o ka sagajigi gbolo dɔw wulen, min bɛna kɛ ka faniw datugu; o kɔ, o ka gbolo gbiriman janin dɔw lalaga, min bɛna biri a bɛɛ lajennin kunna.

Fanibon bɛ lɔ ni bere minw ye

²⁰ O kɔ, o ka yiriferɛn dɔw lɛsɛ akasiyayiri ra, minw bɛna lolɔ ka fanibon mina. ²¹ O yiriferɛn bɛɛ kelen kelen janya tun ye nɔngɔn ja tan ye; a bonya ye nɔngɔn ja kelen ni tarancɛ. ²² O ka sen fla kɛ jɔgɔn kɔrɔ yiriferɛn bɛɛ kelen kelen na. Fanibon bɛna lɔ ni yiriferɛn minw ye, o ka o bɛɛ kɛ o cogo ra.

²³ O ka yiriferɛn mugan lɛsɛ ka o kɛ fanibon woroduguyanfan ta ye. ²⁴ O ka warigbɛ den binaani gbasi ka wow bɔ o ra, ka olugu kɛ o yiriferɛn mugan sendonyɔrɔ ye, ka o bla fla fla yiriferɛnw senw jukɔrɔ, ka yiriferɛnw senw dondon o wow ra dugu ma.

²⁵ O ka yiriferɛn mugan lɛsɛ ka o kɛ fanibon sahiliyanfan ta ye. ²⁶ O ka warigbɛ den binaani gbasi, ka wow bɔ o ra fana, ka o kɛ sendonyɔrɔw ye, ka o bla fla fla ka yiriferɛnw senw dondon o wow ra dugu ma.

²⁷ O ka yiriferɛn wɔrɔ lɛsɛ, ka o kɛ fanibon kɔnɔnɔyɔrɔ ta ye, a terebenyanfan na. ²⁸ O ka yiriferɛn dɔw lɛsɛ, ka na olugu lɔ fla fla fanibon nɔngɔnw na, a kɔnɔnɔyɔrɔ ra. ²⁹ O ka o yiriferɛn fla nɔrɔ jɔgɔn na, k'a ta dugu ma fɔ san fɛ, k'a fla mina jɔgɔn na a sanfɛyɔrɔ ra ni nɛgɛ koorinin dɔ ye. Fanibon nɔngɔn fla bɛɛ ta yiriw kɛra ten le. ³⁰ O cogo ra, fanibon nɔngɔn naani ta yiriw bɛɛ lajennin kɛra yiriferɛn seegi, ani o sendonyɔrɔ warigberamanw. A bɛɛ kɛra sendonyɔrɔ tan ni wɔrɔ, ka fla don yiriferɛn bɛɛ kelen kelen kɔrɔ.

³¹ O ka akasiyabere looru lɛsɛ, ka o bananbiri fanibon fan kelen ta yiriferɛnw kan, ka yiriferɛnw mina ni o ye. ³² O ka bere looru wɛrɛ lɛsɛ, ka o bananbiri fanibon fan dɔ ta yiriferɛnw kan, ka o mina ni o ye fana, ka looru wɛrɛ lɛsɛ tuun, ka o bananbiri fanibon kɔnɔnɔyɔrɔ ta yiriferɛnw kan, a terebenyanfan na, ka o yiriferɛnw mina ni o ye. ³³ O ka cɛmancɛbere tɛmɛ yiriferɛnw cɛmancɛ ra, ka ta fanibon kun dɔ ra ka taga a bla a kun dɔ ra. ³⁴ O ka sanin la yiriferɛnw bɛɛ kan. Berew bɛ don nɛgɛ koorinin minw na ka yiriferɛnw mina, o ka olugu fana kɛ ni sanin ye. O ka sanin la berew fana kan.

Bɔncɛtigɛfani ni bondarafani

³⁵ Fani min bɛ kɛ ka bon cɛtigɛ, o ka o dan ni jɛsɛ bulaman ye, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yɛrɛ, ani lɛn jɛsɛ. O ka o fani sɔgɔ ka ja, ka seruben mɛlɛkɛw ja bisigiya kɛ a kan. ³⁶ O ka akasiyayiri naani lɛsɛ, ka sanin yɛlɛ k'a bɔn o bɛɛ kan. O ka nɛgɛ koorinin dɔw kɛ ni sanin ye ka o don o yiriw ra. O ka sendonyɔrɔ naani kɛ ni warigbɛ ye, ka o berew sigi o kan.

³⁷ Fani min bɛ siri fanibon da ra, o ka o dan ni jɛsɛ bulaman ye, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yɛrɛ, ani lɛn jɛsɛ. O ka o fani sɔgɔ ka ja kɔsɛbɛ.

³⁸ O ka yiri looru fana lɛsɛ ka o fani mina, ka sanin la o yiriw ni o datugunanw bɛɛ kan, ani a nɛgɛ koorininw, ani a fani dulonnanw. O yiriw sendonyɔrɔ looru kɛra ni siranɛgɛ ye.

37

Jenɔɔɔnya kesu ni a datugunan lalagacogo

¹ Betisaleli ka kesu dɔ lalaga ni akasiyayiri ye. A janya kera nɔngɔn* na fla ni tarance, a bonya kera nɔngɔn na kelen ni tarance, a lo fana kera nɔngɔn na kelen ni tarance. ² A ka sanin yereworo yeele k'a bɔn a yɔɔ bɛ kan, a kɔkanyɔɔ ni a kɔnɔɔyɔɔ bɛ; a ka sanin ke k'a konkonda lamini. ³ A ka sanin gbasi, k'a koori, ka wo ke a ra; a ka o ɔɔɔɔ naani lalaga, ka o dondon kesu fan naani na; ka fla don fan kelen na, ka to fla don fan to kelen na. ⁴ A ka akasiyayiri dɔw lese, ka o ke bere fla ye, ka sanin yeele k'a bɔn o berew yɔɔ bɛ kan. ⁵ A ka o berew don sanin koorininw wow ra kesu fan fla ra, ka to ka kesu ta ni o ye. ⁶ A ka kesu datugunan fana lalaga ni sanin yereworo ye. A janya kera nɔngɔn na fla ni tarance, a bonya kera nɔngɔn na kelen ni tarance.

⁷ A ka ja fla lalaga ni sanin ye ka o ke i n'a fo seruben melekekew, ka o lolɔ kesu datugunan fan fla ra; ⁸ a ka meleke kelen lo a kun dɔ ra, ka to kelen lo a kun to kelen na. Melekekew lɔra kesu datugunan fan fla ra. ⁹ O sanin seruben melekekew fla kamanw birira kesu datugunan kunna, ka kesu datugunan datugu ni o kamanw ye, ka o fla jaw sin ɔɔɔɔ ma, ka o na biri kesu datugunan kunna.

Tabali ni a minanw lalagacogo

¹⁰ A ka tabali dɔ fana lalaga ni akasiyayiri ye. A janya kera nɔngɔn na fla ye, a bonya kera nɔngɔn na kelen ye, a lo kera nɔngɔn na kelen ni tarance. ¹¹ A ka sanin yereworo yeele k'a bɔn o tabali yɔɔ bɛ kan. Ka sanin ke k'a konkonda lamini. ¹² A k'a to tabali konkonda ye bonya dɔɔɔn, k'a bonya ke i ko borokanden naani bonya, ka sanin ke k'a dagbolo lamini. ¹³ A ka sanin gbasi, k'a koori, ka wo ke a ra; a ka o ɔɔɔɔ naani lalaga, ka o dondon tabali nɔngɔn naani na, tabali senw kɔɔɔ. ¹⁴ A ka o sanin koorininw dondon tabali senw sanfeyɔɔɔw ra, a nɔngɔn naani na. Berew be don o wow le ra ka tabali ta. ¹⁵ A ka o berew ke ni akasiyayiri le ye, ka sanin yeele k'a la o berew bɛ kan. O bɛna tabali ta ni o berew le ye.

¹⁶ A ka minan dɔw lalaga fana minw bɛna bla tabali kan, i n'a fo tasaw, ani setiw, ani bɛlenw, ani jifiyew, ka rezɛnɔi sarakaw ke ni o ye. A ka o bɛ lalaga ni sanin yereworo le ye.

Fitinablanan ni a fitinaw lalagacogo

¹⁷ O kɔ, a ka fitinablanan dɔ lalaga ni sanin yereworo gbasinin ye. A ka sen ke a ra, ani a fitinaborow, ka fen dɔw ke a ra i ko yiriden bisigi, ka kuru ke o kɔɔɔ, ka fen dɔw ke a ra fana i ko yirifiyeren bisigi. A ka o bɛ ke ni sanin kuturu kelen le ye. ¹⁸ A ka fitinaboro wɔɔɔ ke fitinablanan fan fla ra; a ka boro saba ke a fan kelen na, ka saba ke a fan dɔ ra. ¹⁹ A ka yiriden bisigi saba ke a boro kelen kelen bɛ ra, k'a ke i ko amande yiridenw, ka kuruw ke a ra fana, ani yirifiyeren bisigi. Fitinaboro wɔɔɔ bɛ ta kera ten. ²⁰ A ka yiriden bisigi saba ke a cemance boro ra fana, ka o ke i ko amande yiriden, ka kuruw ke a ra, ani yirifiyeren bisigiw. ²¹ A ka kuru dɔ ke cemance boro ra fitinaboro fla jukɔɔ, ka kuru dɔ ke fitinaboro fla wɛɛ jukɔɔ. Fitinaboro fla o fitinaboro fla, kuru kera o bɛ jukɔɔ. O cogo ra, fitinaboro wɔɔɔ bɛ, kuruw kera o bɛ jukɔɔ fla fla. ²² A k'a kuruw ni a borow ni a yɔɔ toɔw bɛ ke ni sanin kuturu kelen le ye. A k'a bɛ ke ni sanin yereworo gbasinin ye.

²³ A ka fitinadaga wolonfla lalaga: a tasuma lalagananw, ani a buguri donminanw; a ka o bɛ ke ni sanin yereworo le ye. ²⁴ A ka fitinablanan ni a minanw bɛ lalaga ni sanin yereworo kilo bisaba le ye.

Wusunanjɛnifɛn ni wusunan lalagacogo

* **37:1** 37.1 Nɔngɔn na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

²⁵ A ka wusunanjénifén dɔ lalaga ni akasiyayiri ye. A janya kera nɔngɔn na kelen, a bonya fana kera nɔngɔn na kelen. A janya ni a bonya bɛɛ kera kelen ye. A lɔ kera nɔngɔn na fla ye. A ka gbanw kɛ a nɔngɔn naani bɛɛ ra. ²⁶ O ka sanin yereworo yeele k'a bɔn a yɔrɔ bɛɛ kan; a sanfeyɔrɔ, ni a kerɛfeyɔrɔ, ni a gbanw bɛɛ. A k'a konkonda bɛɛ lamini ni sanin ye. ²⁷ A ka sanin koorinin fla gbasi ka o don a konkonda fla jukɔrɔ, a fan fla ra. A ka bere fla don o wow ra, janko k'a ta ni o berew ye. ²⁸ A ka o berew lalaga ni akasiyayiri ye, ka sanin yeele k'a bɔn a yɔrɔ bɛɛ kan. ²⁹ A ka turu saninman* lalaga, turu min bɛ kɛ ka sarakalasebagaw saninya, ani ka wusunan kasadiman yereworo lalaga. A ka o kɛ ka kɔna ni turu lalagabagaw ta turulalagacogo ye.

38

Sarakajénifén ni siranɛgetasa lalagacogo

¹ Ayiwa, Bétisaleli ka sarakajénifén* lalaga ni akasiyayiri ye. A k'a janya kɛ nɔngɔn* na looru ye, k'a bonya fana kɛ nɔngɔn na looru ye. A fan naani bɛɛ janya kera kelen ye. A lɔ kera nɔngɔn na saba ye. ² A ka gban naani kɛ a nɔngɔn naani na, ka siranɛgɛ yeele k'a bɔn o gbanw bɛɛ kan. ³ A ka sarakajénifén ta minanw bɛɛ lalaga: a buguri donminanw, ani a buguricɛnanw, ani a tasaw, ani a sogosɔgɔnanw, ani a takamidonnanw. A ka o minanw bɛɛ kɛ ni siranɛgɛ le ye.

⁴ A ka nɛgɛ woman dɔ kɛ ni siranɛgɛ ye fana, k'a kɛ i n'a fɔ nɛgɛsansan, ka o don sarakajénifén kɔnɔ. A ka o la sarakajénifén konkonda jukɔrɔyɔrɔ kan, a kɔnɔnɔyɔrɔ ra, k'a se sarakajénifén lɔ cɛmance ra. ⁵ A ka siranɛgɛ koorinin naani kɛ ka o don sarakajénifén siranɛgɛ sansan nɔngɔn naani na, ka berew don o wow ra. ⁶ A ka akasiyaberew tigɛ, ka o kɛ ka sarakajénifén ta. A ka siranɛgɛ la o berew bɛɛ kan. ⁷ A ka o berew dondon siranɛgɛ koorininw wow ra, sarakajénifén fan fla ra, ka o berew kɛ ka sarakajénifén ta. A ka sarakajénifén lalaga ni yiriferɛnw le ye, k'a kɔnɔ lakolon to.

⁸ A ka siranɛgetasa lalaga, ani a siginan; a ka o bɛɛ kɛ ni siranɛgɛ ye. Muso minw tun bɛ to ka nɔgɔn lajɛn fanibon na fɛ ka baara dɔw kɛ Ala ye, olugu ka dugalen minw di, a ka o le kɛ ka minanba lalaga.

Fanibon lukɛnɛ laminicogo

⁹ Ayiwa, o kɔ, a ka lukɛnɛ laminifénw lalaga. A ka lukɛnɛ woroduguyanfan laminifani dan ni len jese ye. O fan kelen janya kera nɔngɔn na kɛmɛ ye, ¹⁰ k'a berew kɛ mugan ye, ani sendonyɔrɔ siranɛgeraman mugan, berew bɛ sigi minw kan. Nɛgɛ koorinin minw bɛ kɛ berew ra, ani fanidulonnanw, a ka olugu lalaga ni warigbɛ ye. ¹¹ A sahiliyanfan fana ta fani janya kera nɔngɔn na kɛmɛ ye, k'a berew kɛ mugan ye, ani sendonyɔrɔ siranɛgeraman mugan, berew bɛ sigi minw kan. Nɛgɛ koorinin minw bɛ kɛ berew ra, ani fanidulonnanw, a ka olugu lalaga ni warigbɛ ye. ¹² A terebenyanfan laminifani janya kera nɔngɔn na bilooru ye, k'a berew kɛ tan ye, k'a berew sendonyɔrɔw fana kɛ tan ye. Nɛgɛ koorinin minw bɛ kɛ berew ra, ani fanidulonnanw, a ka olugu lalaga ni warigbɛ ye. ¹³ Ayiwa, lukɛnɛ terebɔyanfan, min ye a donda fan ye, o fana janya kera nɔngɔn na bilooru ye. ¹⁴ Lu donda kininboroyanfan faniw janya kera nɔngɔn na tan ni looru, k'a berew kɛ saba ye, ka berew sendonyɔrɔw fana kɛ saba ye. ¹⁵ Lu donda numanboroyanfan, min ye da fan dɔ ye, o faniw janya kera nɔngɔn na tan ni looru ye fana, k'a berew kɛ saba ye, ka berew sendonyɔrɔw fana kɛ saba ye.

¹⁶ Fanibon lukɛnɛ laminifaniw bɛɛ kera ni lenfani le ye. ¹⁷ Lukɛnɛ ta berew sendonyɔrɔw bɛɛ tun ye siranɛgɛ le ye. Nɛgɛ koorinin minw bɛ don berew ra, ani a

* **38:1** 38.1 Nɔngɔn na kelen bɛ se ka ben meterɛ tarance le ma.

fanidulonnanw, olugu kera warigbe ye. Warigbe le fana tun lara o berew datugunanw kan. Fanidulonnanw le tun be lukene ta berew bee ni jagon ce, ka berew tugu jagon na.

¹⁸ Fani min blara lu donda yere ra, o ka o sogo ka ja kosebe ni jese bulaman ye, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, ani len jese. A janya tun ye nongon ja mugan ye. A lo ye nongon ja looru, i n'a fo lukene ta faniw ta bonya. ¹⁹ A ta bere naani ni o sendonyoro naani bee tun kera ni siranegbe le ye. A negbe koorininw ni a fanidulonnanw tun warigberaman lo, ka warigbe la a berew sanfeyorow kan fana. ²⁰ Negebere minw turura dugu ma ka fanibon mina, ani minw ka lukene faniw mina, o bee tun ye siranegbe le ye.

Fanibon lalagaminanw bee jateda

²¹ Ayiwa, o ka fanibon ta minanw jate; Ala ta layiri tun be o fanibon min konso; Musa ko Levi ta mogow ye o minanw jate k'a hakeya lon. Haruna dence Itamari le kera o baara jamogo ye.

²² Huru dence Uri, o dence Betisaleli, min be bo Zuda ta gba ra; ale le kera fanibon ta baara jamogo ye. Matigi Ala tun ka fen o fen fo Musa ye, a ka o bee ke. ²³ A demebaga kera Ayisamaki dence Oliyabu ye; ale be bo Dan ta gba le ra. Ale tun be se ka fenw jegen, ani ka ko lon a yere ma k'a ke, ani ka fani bulamanw, ani a wulenman bisigiw, ani a wulenmanw yere, ani lenfaniw sogo; ale tun be se o baara ra kosebe.

²⁴ Ayiwa, sanin min kera ka fanibon ta baara bee lajennin ke, mogow ka min di Matigi Ala ma, o bee lajennin kera sanin kilo keme seegi ni biwolonfla ni wolonfla, ani garamu keme saba, ka kapa ni yoro saninman* ta jate ye.

²⁵ Izirayelimogo minw tun jatera, olugu ka warigbe min di, o bee lajennin kera warigbe kilo waga saba ni kilo tan ni wolonfla ye, ani garamu keme wolonfla ni garamu bilooru, ka kapa ni yoro saninman* ta jate ye.

²⁶ Ce min o min jatera, k'a damina san mugan na, olugu bee kelen kelen tun ka kan ka warigbe garamu woro le sara, ka kapa ni yoro saninman* ta jate ye. O cogo ra, ce waga keme woro ani ce waga saba ani ce keme looru ni ce bilooru (603 550), olugu le tun jatera.

²⁷ O ka warigbe kilo waga saba le ke ka fanibon yiriw sendonyorow lalaga, ani boncetigefani ta yiriw sendonyorow; o kera sendonyoro keme. Sendonyoro bee kelen kelen benna warigbe kilo bisaba ma. ²⁸ Warigbe kilo tan ni wolonfla ni garamu keme wolonfla ni bilooru min tora, o ka negbe koorininw lalaga ni o ye, ani fanidulonnan minw donna berew ra, k'a to la lukene donda ta bere kunna.

²⁹ Mogow ka siranegbe min di Matigi Ala ma, o bee lajennin kera kilo waga fla ni kilo keme ni kilo mugan ni naani ye. ³⁰ O ka fanibon donda ta yiriw sendonyorow lalaga ni o ye, ani sarakajenifen*, ani a negesansan min lara a konso, ani sarakajenifen ta minan tow bee, ³¹ ani lukene laminiberew ta sendonyorow, ani a donda ta berew sendonyorow, ani negebere minw turura dugu ma ka fanibon mina, ani minw ka lukene ta faniw mina.

39

Sarakalasebagaw kuntigi ta saninderege lalagacogo

¹ Sarakalasebagaw be fani minw don ka sarakalasebagaya baara ke Nagonkunben fanibon konso, o ka olugu lalaga ni fani bulamanw ye, ani a wulenman bisigiw, ani a wulenmanw yere; o ka fani saninman dow lalaga Haruna ye, min be a yira ko Haruna blara danna Ala ta baara kama, ani min be a ni mogow tow bo jagon na, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

² O ka saninderege lalaga ni sanin ye, ani jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, ani len jese. ³ O ka sanin yeele k'a tigetige k'a misenya k'a ke i ko

jese; o ka o jese dondon fani bulamanw, ani a wulenman bisigiw, ani a wulenmanw yere, ani lenfani dow ra ka o sogo ka ja.

⁴ O ka fani do la saninderege kamankun fla kan, k'a nafeyoro ni a kofeyoro tugu jogon na.

⁵ Cesirinan ni saninderege baaracogo kera kelen ye. O ka ale karan saninderege ra, k'a dan ni sanin ye, ani jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, ani len jese; o k'a ke i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

⁶ O ka onikisi lulu dow ta, ka sanin do gbasi ka o ke ka o lulu koori. O ka Izirayeli ta gbaw togow sebe o luluw kan, i n'a fo tagamasiyenfen be sebe cogo min na. ⁷ O ka o luluw don saninderege kamankun fla ra, ka o ke hakirijigifen ye Izirayeli siya tan ni fla ko ra, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

Sarakalasebagaw ta disirafen lalagacogo

⁸ Ayiwa, o ko, o ka disirafen lalaga; ale ni saninderege lalagacogo bee kera kelen ye. O k'a lalaga ka ja, k'a negen ni sanin ye, ani jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, ani len jese. ⁹ A fan naani bee janya kera kelen ye. O k'a ke fla, ka a fla kuru k'a la jogon kan. A janya kera sibiri* ja kelen, k'a bonya fana ke sibiri ja kelen. ¹⁰ O ka o luluw ke sira naani ye. A sira folo kera sariduwani lulu ye, ani topazi lulu, ani emerodi lulu. ¹¹ A sira flanan kera sikaribuli lulu ye, ani safiri lulu, ani jaman. ¹² A sira sabanan kera opali lulu ye, ani agati lulu, ani emetisi lulu; ¹³ a sira naaninan kera kirisoliti lulu ye, ani onikisi lulu, ani zasipe lulu. O ka o luluw bee donyoro lalaga ni sanin le ye. ¹⁴ A bee lajennin kera lulu den tan ni fla, ka kapa ni Izirayeli ta gbaw togow ye. Izirayelimogow ta gba tan ni fla bee kelen kelen togo sebera ni negge ye lulu kelen kelen kan, i n'a fo tagamasiyenfenw be sebe cogo min na.

¹⁵ O ka saninjuru fla lalaga ni sanin yereworo ye, ka o dan i n'a fo jurukise be dan cogo min na; o ka o siri disirafen na.

¹⁶ O ka sanin do gbasi, ka o ke lulu fla donyoro ye, ani negge koorinin fla; o ka o negge koorinin fla don disirafen kun fla ra, a sanfeyoro ra. ¹⁷ O ka o saninjuru fla siri negge koorininw wow ra, disirafen kun fla ra, a sanfeyoro ra.

¹⁸ O ko, o ka saninjuru kun fla to siri saninderege kamankunw na, luluw donyoro ra, ka disirafen bla ja fe.

¹⁹ O ko, o ka sanin do gbasi ka negge koorinin fla were lalaga ka o siri disirafen kofeyoro ra, a kun fla min be a dugumayanfan na.

²⁰ O ka sanin do gbasi tuun ka negge koorinin fla were lalaga, ka o siri saninderege kamankun fla ra, lulu fla nafeyoro jukoro, karansira kere fe, saninderege san fe. ²¹ O ka disirafen ta kooriw ni saninderege ta kooriw siri jogon na ni jese bulaman do ye, janko disirafen lanin ye to cesirinan san fe, saninderege kan; a kana yogyogo ka bo saninderege kan, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

Sarakalasebagaw ta fani tow

²² Ayiwa, Haruna bena saninderege don forokiyajan min kan, o ka o yoro bee dan ni jese bulaman le ye. ²³ O ka o forokiyajan kan bo, ka fani gbiriman do karan a kan na k'a lamini, janko a kana faran. ²⁴ O ka forokiyajan senkoroyoro bee masiri ni gerenadi yiriden bisigi dow ye. O ka o ke ni jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere ye, ani len jese.

²⁵ O ka tanan dennin dow lalaga ka o dondon o yiriden bisigiw ce ma, ka forokiyajan senkoroyoro bee lamini ni o ye. ²⁶ Ni o ka tanan dennin kelen don, o be gerenadi yiriden kelen gban o ra; ni o ka tanan dennin kelen don, o be gerenadi yiriden kelen

* 39:9 39.9 Sibiri ja kelen be se ka ben nongon ja kelen tarance le ma.

gban o ra, fo ka taga Haruna ta sarakalasebagaya forokiyajan senkoroyoro bee lamini, i n'a fo Matigi k'a fo Musa ye cogo min na.

²⁷ O ka Haruna ni a dencew ta forokiyasurunw fana lalaga ni lenfani ye; ²⁸ o ka Haruna ta jalamugu fugula lalaga ni lenfani ye, ani a dencew ta banflaw, o be min don ka o yere masiri. O ka kurusiw fana lalaga o ye ni lenfani ye, ²⁹ ka cesirinan fana dan ni len jese ye, ka olugu sogo ni jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere ye, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

³⁰ O ka sanin yereworo do gbasi ka o ke i n'a fo yirifiyeren bisigi ka o ke masirifen saninman ye; o ka seberi do ke o kan ni negge ye, i n'a fo o be tagamasiyenfen sebe cogo min na. O k'a sebe a kan ko: A SANINYARA KA KE MATIGI ALA TA YE. ³¹ O ka o sanin masirifen siri jalamugu fugula na fe, ni jese bulaman do ye, Haruna ten na, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

Fanibon saninman ta baara banna

³² O cogo le ra, Nogonkunben fanibon baara bee banna. Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na co, Izirayelimogow k'a ke ten le.

³³ O ko, o ka fanibon minanw bee ce ka taga ni a ye Musa fe: a negge koorininw, a yiriferenw, a berew, a yiriw, a sendonyorow, ³⁴ a sagajigigbolo wulenman minw be biri fanibon kunna, ani gbolo gbiriman janin minw be ke k'a datugu, a bon cetigefaniw, ³⁵ a jennogonya tagamasiyen kesu*, ani a berew, ani kesu datugunan, ³⁶ ani burutabali ni a minanw, ani sarakaburuw, ³⁷ ani fitinablanan saninlaman min kera ni sanin yereworo ye, ani a fitinadagaw ni a minanw bee, ani fitinaturu, ³⁸ ani sarakabonan saninlaman, ani turu saninman*, ani wusunun kasadiman, ani fani min be siri fanibon da ra, ³⁹ ani siranegge sarakajenifen, ani a ta siranegge sansan, ni a ta berew, ani a ta minanw bee, ani minanba ni a siginan, ⁴⁰ ani lu laminifaniw, ani a berew ni o sendonyorow, ani a minanw bee, ani fani min be ke ka luda datugu, ani jurukisew, ani neggeberew, ani fanibon minan tow bee, ⁴¹ ani sarakalasebagaw ta baarakefaniw, ani sarakalasebaga Haruna ta fani saninmanw, ani a dencew ta sarakalasebagaya faniw.

⁴² Ayiwa, Izirayelimogow ka o baara bee ke a cogo ra i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

⁴³ Musa ka baara fe kosebe. A k'a ye ko Matigi Ala tun ka min fo ale ye, ko o k'a ke o cogo le ra. Musa ka dugawu ke o ye.

40

Ala ko Musa ye fanibon lo k'a saninya

¹ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: ² «San karo folo tere folo, aw ye Nogonkunben fanibon* lo. ³ Aw ye jennogonya kesu* bla a konjo, ka boncetigefani siri, janko mogoo kana kesu ye.

⁴ «Aw ye tabali bla a konjo, k'a laben ka na, ka sarakaburuw blabla a kan. Aw ye fitinablanan fana bla a konjo, k'a fitinadagaw sigisigi a kunna.

⁵ «Wusunun be jeni sarakabonan saninlaman min kan, aw ye o bla jennogonya tagamasiyen kesu na fe. Fani min be siri fanibon da ra, aw ye o fana siri.

⁶ «Aw ye sarakajenifen* sigi Nogonkunben fanibon donda koroo.

⁷ «Aw ye minanba sigi sarakajenifen ni fanibon yere furance ra, ka ji ke a ra.

⁸ «Aw ye lu laminifaniw ke ka lu lamini; fani min be siri lu donda ra, aw ye o fana siri.

⁹ «Aw ye turu saninman* do seriseri Nogonkunben fanibon kan, ani a kononominanw bee; k'a minanw bee saninya ka o bla Ala ta baara kama. Ni o kera, o fenw bee be ke fen saninyanin ye.

¹⁰ «Aw ye turu saninman* do fana seriseri sarakajenifen ni a minanw kan, k'a saninya k'a bla Ala ta baara kama. Ni o kera, sarakajenifen be saninya kosebe.

¹¹ «Aw ye turu saninman* do seriseri minanba fana kan, ani a siginan, k'a saninya k'a bla Ala ta baara kama.»

Haruna ni a dencew saninyacogo

¹² «Ayiwa, o ko, i ye Haruna ni a dencew lana Nɔgɔnkunben fanibon donda koro, ka o ko ni ji ye.

¹³ «I ye Haruna ta sarakalasebagaya fani saninmanw don a ra, ka turu saninman* do ke a kun na, k'a saninya, janko a ye sarakalasebagaya baara ke ne ye.

¹⁴ «O ko, i ye a dencew fana gbara i yere ra, ka olugu ta forokiyasurunw don o ra fana. ¹⁵ I ye turu saninman* do ke olugu fana kun na i ko i ka o face ta ke cogo min na, janko o ye sarakalasebagaya baara ke ne ye. Turu min kera o kun na, o sababu ra sarakalasebagaya baara be ke olugu ni o ta duruja nataw ta le ye tuma bee.»

¹⁶ Ayiwa, Matigi Ala ka ci minw bee fo Musa ye, Musa ka o bee ke. A k'a bee ke a cogo ra.

Musa ka Nɔgɔnkunben fanibon lo

¹⁷ San flanan karo folo, o karo tere folo, fanibon lora. ¹⁸ Musa ka fanibon lo; o ka sendonyoro blabla, ka yiriferenw senw dondon o wow ra, ka berew bananbiri o kan, ka yiriw fana lo. ¹⁹ O ka fanibon kunafani biri fanibon kunna, ka soro ka birifaniw la o kunna, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

²⁰ O ka sariya walakaw ta ka o bla jennogonya kesu* kono; ka berew don kesu ta nege koorininw na, ka kesu datugunan biri kesu kunna. ²¹ O ka jennogonya kesu ladon Nɔgɔnkunben fanibon kono. O ko, o ka boncetigefani siri, janko mogo kana jennogonya tagamasiyen kesu ye, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

²² O ka burutabali bla boncetigefani nafeyoro ra, Nɔgɔnkunben fanibon kono, fanibon sahiliyanfan fe. ²³ O ka sarakaburuw blabla tabali kan Ala na koro, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

²⁴ O ka fitinablanan lo fanibon woroduguyanfan fe, k'a nasin tabali ma. ²⁵ O ka fitinadagaw mana Matigi Ala na koro, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

²⁶ O ka sarakabonan saninlaman bla Nɔgɔnkunben fanibon kono, boncetigefani koro. ²⁷ O ka wusunan kasadiman don o sarakabonan kan, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

²⁸ Fani min be siri fanibon donda ra o ka o siri. ²⁹ O ko, o ka sarakajenifen bla Nɔgɔnkunben fanibon donda ra, ka began saraka* do jeni, ani ka siman saraka* do bo, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

³⁰ O ka minanba sigi Nɔgɔnkunben fanibon donda ni sarakajenifen furance ra, ka ji ke a kono sarakalasebagaw ta saninyari koson. ³¹ Musa ni Haruna ni a dencew tun be o ji le ke ka o borow ni o senw ko. ³² Ni o be don nɔgɔnkunben fanibon kono, walama ni o be gbara sarakajenifen na tuma o tuma, o be o yere saninya ni o ji le ye, i n'a fo Matigi Ala k'a fo Musa ye cogo min na.

³³ O ko, o ka lu laminifani siri ka fanibon ni sarakajenifen lamini, ka lu donda ta fani fana siri.

Ayiwa, Musa ka fanibon ta baara ban o cogo le ra.

Matigi Ala ta noro ka fanibon fa

³⁴ Ayiwa, sankaba jamijan jigira ka na to Nɔgɔnkunben fanibon kunna. Matigi Ala ta noro ka fanibon fa. ³⁵ A kera ten fo Musa tun te se ka don Nɔgɔnkunben fanibon kono; sabu sankaba jamijan tun lonin be fanibon kunna, Matigi Ala ta noro fana tun ka fanibon kononoyoro bee fa.

³⁶ Izirayelimogow ta tagama wagati bee ra, o tun be sankaba jamijan le fe. Ni sankaba jamijan tun korotara ka bo fanibon kunna wagati min na, o wagati ra, o tun be tagama damina. ³⁷ Nka ni sankaba jamijan tun ma korota ka bo fanibon kunna, o tun te taga. O tun be tagama lalo ka sankaba jamijan konu, fo a ye korota. ³⁸ Tere fe, Matigi Ala ta sankaba jamijan tun be ke fanibon san fe. Ni su tun kora, a tun be ke tasumamana jamijan le ye Izirayelimogow bee na koru. A kera ten le fo ka taga o ta tagama ban.

SARAKALASEBAGAW TA KITABU

Kitabu faamucogo

Ka kapa ni mogo caman ta miiriya ye, cira Musa le kera nin kitabu seɓɓaga ye.

Izirayelimogow tun ka kan ka Ala bato cogo min na, ani o tun ka kan ka saraka minw bee bo, ani sarakalasebagaw ta baarakεogow, nin kitabu be o kow nafa an ye. O koson a togo lara ko Sarakalasebagaw ta kitabu. Nin kitabu be Ala ta saninmanya yira, ani a ta mogow tun ka kan ka kewale minw ke, ani ka sariya minw sira tagama, janko ka Ala bonya, k'a lon ko Ala saninmanba lo.

Sarakalasebagaw ta kitabu kuma kunba ye saninyari ko ye. Ala saninyanin lo, a b'a fe a batobagaw fana ye saninya (11.44). Sarakaw jori le tun be mogow saninya ka o bo o ta jurumunw na (19.2).

Sariya caman fora nin kitabu konɔ. Nka hali ni o sariyaw ka gbelen, a kunba ye kanuya ye; Ala ko: «I ka kan ka i mogogogon kanu i n'a fo i yere» (19.18).

Kitabu konokow

Sariya minw nasinna sarakakow ma (1-7)

Haruna ni a dencew blara danna sarakalasebagaya kama (8-10)

Fen saninyaninw, ani fen saninyabariw ta sariyaw (11-15)

Jurumunafalonba (16)

Alabato ni saninyari ta sariyaw (17-27)

Sarakakow ta sariyaw

Saraka jenita minw ka di Ala ye

¹ Matigi Ala tora Nogonkunben fanibon* konɔ ka Musa wele, k'a fo a ye ko: ² «Kuma Izirayelimogow fe k'a fo o ye, ko ni do b'a fe ka saraka bo Matigi Ala ye, a ye ke misi walama saga walama ba le ye.

³ «Ni a ta saraka jenita ye misi le ye, a ye ke misitoran ye, fiyen te min na. A ye taga o saraka bo Nogonkunben fanibon donda ra, janko Matigi Ala ye a ta saraka mina. ⁴ A ye a boro la saraka jenita kun na, janko Matigi Ala ye son a ta saraka ma, k'a ta jurumun kafari. ⁵ A ye o misi kannatige Matigi Ala na korɔ. Sarakalasebagaw, minw ye Haruna dencew ye, olugu ye o jori ke fen do konɔ k'a korota san fe Matigi Ala na korɔ. O ko, sarakajenifen min be Nogonkunben fanibon donda ra, o ye o jori seriseri o sarakajenifen fan bee kan k'a lamini. ⁶ Sarakalasebaga ye o misi boso, k'a tigetige. ⁷ Sarakalasebagaw ye logow lala sarakajenifen kan, ka tasuma ke a kan. ⁸ Sarakalasebagaw, minw ye Haruna dencew ye, olugu ye o sogo tigetigenin ni misi kunkolo ni a turumanyorow bee lala logo kunna, tasuma ra, sarakajenifen kan. ⁹ O ko, sarakalasebaga ye a konofenw ni a senw bee ko. O ko, a ye o ni sogo to bee lajennin jeni sarakajenifen kan fo k'a ban; saraka jenita lo tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye.

¹⁰ «Ayiwa, ni a ta saraka jenita ye saga le ye walama ba, a ka kan ka ke ceman le ye, fiyen te min na. ¹¹ A ye a kannatige sarakajenifen sahiliyanfan fe, Matigi Ala na korɔ. Sarakalasebagaw, minw ye Haruna dencew ye, olugu ye a jori seriseri sarakajenifen fan bee kan k'a lamini. ¹² Sarakalasebaga ye a boso k'a tigetige. A ye o sogo tigetigenin ni began kunkolo ni a turu bee lala logo kunna, tasuma ra, sarakajenifen kan. ¹³ O ko, sarakabobaga ye a konofenw ni a senw bee ko. O ko, sarakalasebaga ye o ni sogo to bee lajennin bla Matigi Ala na korɔ k'a jeni sarakajenifen kan fo k'a ban; saraka jenita lo tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye.

¹⁴ «Ni i ta saraka jenita ye kɔnɔ le ye, a ye ke tugani walama jenetugani ye, min ma kɔrɔ. ¹⁵ Sarakalasebaga ye taga ni o kɔnɔ ye sarakajenifen na fe. A ye a kunkolo sama ka bo a ra, ka o jeni sarakajenifen kan; k'a jori bon sarakajenifen fandara kelen kan. ¹⁶ O ko, a ye a joki ni a konofenw bo, ka o firi sarakajenifen kere fe, tereboyanfan na, bugurigbe bonnin be yoro min na. ¹⁷ O ko, a ye kɔnɔ mina a kaman fla ma k'a faran a cɛmance ra, nka a kana a bo jɔgɔn na. Sarakalasebaga ye a jeni sarakajenifen kan logo kunna; saraka jenita lo tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye.»

2

Siman saraka bocogo

¹ «Ayiwa, ni mogo do b'a fe ka siman saraka le bo Matigi Ala ye, o tigi ye mugu tentennin do ta, ka turu ke o kan, ka wusunan kasadiman fara a kan, ² ka taga ni o ye sarakalasebagaw fe, minw ye Haruna dencew ye. Sarakalasebaga ye boro na kelen ce o mugu tentennin tururaman ra, ka wusunan bee ta, ka o jeni sarakajenifen kan, k'a yira ko o saraka bee kera Matigi Ala ta ye. O ye siman saraka le ye min jenina tasuma ra; o kasa ka di Matigi Ala ye. ³ Siman saraka to min tora, o ye Haruna ni a dencew ta ye. Fen saninmanba lo, sabu saraka min jenina tasuma ra Matigi Ala ye, a bora o le ra. ⁴ Ni i b'a fe ka i ta siman saraka jeni burujenifen kɔnɔ, k'a di Matigi Ala ma, i ye mugu tentennin do nonni turu ra ka o ke buru ye, funufen kana ke a ra; walama i ye a ke nɔmi ye, ka turu ke a kan, funufen kana ke a ra.

⁵ «Siman saraka min be yiran faga kɔnɔ ni o do lo, i ye mugu tentennin do nonni turu ra, funufen kana ke a ra, k'a yiran. ⁶ O ko, i ye a tigetige ka turu do ke a kan tuun. Siman saraka lo.

⁷ «Ni siman saraka lo min be yiran poli kɔnɔ, i ye mugu tentennin do nonni turu ra, k'a lalaga.

⁸ «O ko, o saraka min lalagara ni o fenw ye, i ye taga ni o ye, ka taga o di Matigi Ala ma. I be taga a di sarakalasebaga ma; ale be a bla sarakajenifen kan Matigi Ala na kɔrɔ. ⁹ O ko, sarakalasebaga ye donnin bo o siman saraka ra, min be a yira ko o saraka bee ye Matigi Ala ta ye; a be o jeni sarakajenifen kan. O ye siman saraka le ye, min jenina tasuma ra; o kasa ka di Matigi Ala ye. ¹⁰ Siman saraka to min tora, o ye Haruna ni a dencew ta ye. Fen saninmanba lo, sabu saraka min jenina Matigi Ala ye, a bora o le ra.

¹¹ «Aw be siman saraka minw bo Matigi Ala ye, funufen kana ke o si ra. Siman saraka o siman saraka be jeni Matigi Ala ye, funufen walama li man kan ka ke o si ra. ¹² Ni aw be na ni aw ta simankura kun folo ye ka na o di Matigi Ala ma saraka ye tuma min na, aw be se ka na ni li ni funufen ye ka na o di Matigi Ala ma o wagati ra. Nka aw man kan ka li walama funufen jeni sarakajenifen kan Matigi Ala ye, k'a ke i n'a fo saraka jenita, min kasa ka di.

¹³ «Aw ka kan ka kogo ke aw ta siman saraka bee ra. Aw kana a to kogo ye fon aw ta siman saraka si ra; sabu Matigi Ala ka jɛnɔgɔnya min don ni aw ye, kogo le ye o tagamasiyen ye. O koson aw ye kogo ke aw ta siman sarakaw bee ra.

¹⁴ «Ni aw be aw ta simankuraw kun folow di Matigi Ala ma saraka ye, aw ye o siman kisew yiran, k'a susu, ka sorɔ ka taga a di Matigi Ala ma. ¹⁵ Aw ye turu ke a kan, ka wusunan kasadiman fara a kan; siman saraka lo. ¹⁶ Sarakalasebaga be o simankise susunin donnin bo, ani turu ni wusunan bee, ka o jeni sarakajenifen kan, k'a yira ko o saraka bee kera Matigi Ala ta ye. Siman saraka lo min jenina tasuma ra Matigi Ala ye.»

3

Ninsɔndiya saraka

¹ «Ayiwa, ni dɔ b'a fɛ ka ninsɔndiya saraka bɔ Matigi Ala ye, ni misitoran lo, walama misimuso, a kana a to fiyen ye kɛ a ra; a ye na ni a ye Matigi Ala fɛ. ² A ye a boro la bɛgan kun na, k'a kannatigɛ Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra. Sarakalasebagaw, minw ye Haruna dencew ye, olugu ye a jori seriseri sarakajɛnifen kan k'a lamini. ³ Sarakabɔbaga ye o ninsɔndiya saraka kɔnɔnɔturu bɛɛ ta ka o jeni tasuma ra Matigi Ala ye, ⁴ ani a kɔkiri fla ni a turumanyɔrɔw bɛɛ, ani a biyen; a ye o ni kɔkiriw tige. ⁵ Sarakalasebagaw ye o jeni sarakajɛnifen kan, saraka jenita kan. Saraka jeninin lo tasuma ra min kasa ka di Matigi Ala ye.

⁶ «Ayiwa, ni dɔ ta ninsɔndiya saraka ye saga le ye, walama ba, ni a kera cɛman le ye, walama musoman, ni a b'a fɛ ka o le di Matigi Ala ma, a kana a to fiyen ye kɛ a ra.

⁷ «Ni saga lo, a ye na ni a ye Matigi Ala fɛ. ⁸ A ye a boro la bɛgan kun na, k'a kannatigɛ Nɔgɔnkunben fanibon donda ra. Sarakalasebagaw, minw ye Haruna dencew ye, olugu ye a jori seriseri sarakajɛnifen kan k'a lamini. ⁹ Sarakabɔbaga ye o ninsɔndiya saraka turumanyɔrɔw ta ka o jeni tasuma ra Matigi Ala ye, ani a kɔnɔnɔturu bɛɛ, ani a kukala bɛɛ; a ye kukala tige fɔ a kɔkolo kɔrɔ, ¹⁰ ani a kɔkiri fla, ani a turumanyɔrɔw bɛɛ, ani a biyen; a ye o ni kɔkiriw tige. ¹¹ Sarakalasebaga ye o jeni sarakajɛnifen kan. O ye domunifen le ye min kera saraka ye k'a jeni tasuma ra Matigi Ala ye.

¹² «Ayiwa, ni dɔ ta saraka ye ba le ye, a ye na ni a ye Matigi Ala na kɔrɔ. ¹³ A ye a boro la a kun na, k'a kannatigɛ Nɔgɔnkunben fanibon donda ra. Sarakalasebagaw ye o jori mina k'a seriseri sarakajɛnifen kan k'a lamini. ¹⁴ A ye o ninsɔndiya saraka kɔnɔnɔturuw bɛɛ ta ka o jeni tasuma ra Matigi Ala ye, ¹⁵ ani a kɔkiri fla ni a turumanyɔrɔw bɛɛ, ani a biyen; a ye o ni kɔkiriw tige. ¹⁶ Sarakalasebaga bɛ o jeni sarakajɛnifen kan. O ye domunifen le ye min kera saraka ye k'a jeni, ani min kasa ka di.»

Bɛgan saraka bɛɛ turu ye Matigi Ala ta ye.

¹⁷ «Ayiwa, nin fana ye sariya wuribari le ye aw ni aw ta durujaw fɛ, ko ni aw nana taga sigi yɔrɔ o yɔrɔ, aw man kan ka sogo turu domu walama k'a jori domu.»

4

Sarakalasebagaw kuntigi ta jurumunyafa saraka

¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ k'a fɔ a ye ko: ² «Kuma Izirayɛlimɔgɔw fɛ, i ye a fɔ o ye, ko ni mɔgɔ dɔ firira ka jurumun kɛ, ka ko bɛnbari dɔ kɛ, ka Matigi Ala ta sariya dɔ cɛn, o tigi ka kan ka min kɛ, o ye nin ye:

³ «Turu saninman kera sarakalasebaga min kan, ni ale le ka o jurumun nɔgɔn kɛ, ka o hake bla Izirayɛli jama bɛɛ kunna, a ka kan ka misitoran kapaman kelen di Matigi Ala ma, fiyen tɛ min na, a ta jurumun kɔsɔn; o bɛ kɛ a ta jurumunyafa saraka ye. ⁴ A ye na ni o misitoran ye Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra Matigi Ala na kɔrɔ. A ye a boro la misi kun na, k'a kannatigɛ Matigi Ala na kɔrɔ. ⁵ A ye jori dɔ ta ka don ni o ye Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ. ⁶ A ye a borokanden su o jori ra, k'a seriseri sipaga wolonfla Matigi Ala na kɔrɔ yɔrɔ saninman* cɛtigefani nafera kan. ⁷ A ye jori dɔ mun wusunanjɛnifen gbanw fana kan, Matigi Ala na kɔrɔ, Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ yi. O kɔ, a ye bɔ ka taga jori tɔ bɛɛ bɔn sarakajɛnifen dugumayɔrɔ kan, Matigi Ala na kɔrɔ, Nɔgɔnkunben fanibon donda ra. ⁸ O kɔ, a ye o jurumunyafa saraka sogo turu bɛɛ tige ka bɔ a ra, ani a kɔnɔnɔturu bɛɛ, ⁹ ani a kɔkiri fla ni a turumanyɔrɔw bɛɛ, ani a biyen; a ye o ni kɔkiriw tige. ¹⁰ Sarakalasebaga ye o yɔrɔw bɔ misi ra, i n'a fɔ ninsɔndiya saraka ta bɛ kɛ cogo min na, ka o jeni sarakajɛnifen kan. ¹¹ Nka a sogo

tɔ ni a gbolo ni a kunkolo ni a senw ni a kɔnofɛnw bɛɛ, ¹² ani misi tɔ bɛɛ, a ye taga o bɛɛ jɛni kɛnɛ ma fanibonw kɔ fɛ, yɔrɔ saninman dɔ ra. A ye a jɛni logɔ kan tasuma ra, bugurigbɛ bɔnyɔrɔ ra.»

Jama ta jurumunyafa saraka

¹³ «Ayiwa, ni Izirayelimɔgɔw jama bɛɛ le firira ka jurumun kɛ, hali ni o ma bɔ a kala ma, ni o ka ko benbari dɔ kɛ, ka Matigi Ala ta sariya dɔ cɛn, ka o hake bla o yɛrɛ kunna, ¹⁴ ayiwa, ni o nana bɔ o jurumun kala ma, o tuma ra jama bɛɛ ye misitoran kaɲaman kelen di, ka o kɛ jurumunyafa saraka ye. O ye na ni o misi ye Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra. ¹⁵ Jama cɛkɔrɔbaw ye o borow la misi kun na; o ra kelen ye a kannatigɛ Matigi Ala ɲa kɔrɔ. ¹⁶ Turu saninman kera sarakalasebaga min kan, ale ye o jori dɔ ta ka don ni a ye Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ. ¹⁷ A ye a borokanden su o jori ra, ka o seriseri sipaga wolonfla fanibon* cɛtigɛfani ɲafɛra kan, Matigi Ala ɲa kɔrɔ. ¹⁸ A ye jori dɔ mun fana wusunanjɛnifɛn gbanw kan, Matigi Ala ɲa kɔrɔ Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ yi. O kɔ, a ye bɔ ka taga jori tɔ bɛɛ bɔn sarakajɛnifɛn dugumayɔrɔ kan, Matigi Ala ɲa kɔrɔ, Nɔgɔnkunben fanibon donda ra. ¹⁹ O kɔ, a ye sogo turumanyɔrɔw bɛɛ tigɛ ka bɔ a ra, ka o jɛni sarakajɛnifɛn kan. ²⁰ A ye a kɛ i n'a fɔ a ka misi min kɛ saraka ye a yɛrɛ ta jurumun kosɔn. O cogo le ra, sarakalasebaga bɛna o ta jurumun kafari o ye, Ala bɛna yafa o bɛɛ ma. ²¹ O kɔ, a ye taga ni sogo tɔ ye kɛnɛ ma, fanibonw kɔ fɛ, ka taga a jɛni i n'a fɔ misi min kera saraka ye a yɛrɛ ta jurumunw kosɔn. Jama ta jurumunyafa saraka lo.»

Jama ɲamɔgɔw ta jurumunyafa saraka

²² «Ayiwa, ni jama ɲamɔgɔ dɔ le firira ka jurumun kɛ, ka ko benbari dɔ kɛ, ka Matigi Ala, a ta Ala ta sariya dɔ cɛn, ka o hake bla a yɛrɛ kan, ²³ ni a nana bɔ a ta jurumun kala ma, a ye bakɔrɔnɛn kelen di, fiyɛn tɛ min na, ka o kɛ a ta jurumunyafa saraka ye. ²⁴ A ye a boro la bakɔrɔnɛn kun na, k'a kannatigɛ Matigi Ala ɲa kɔrɔ; o bɛ saraka jɛnitaw kannatigɛ yɔrɔ min na, a ye taga a kannatigɛ o yɔrɔ ra. Jurumunyafa saraka lo. ²⁵ Sarakalasebaga ye a borokanden su o jurumunyafa saraka jori ra, ka o mun sarakajɛnifɛn gbanw na, ka jori tɔ bɔn sarakajɛnifɛn dugumayɔrɔ ra. ²⁶ A ye o sogo turumanyɔrɔw bɛɛ jɛni sarakajɛnifɛn kan, i n'a fɔ ninsɔndiya saraka ta bɛ jɛni cogo min na. O cogo le ra sarakalasebaga bɛna o jama ɲamɔgɔ ta jurumun kafari a ye; Ala bɛna a yafa a ma.»

Mɔgɔ gbansanw ta jurumunyafa saraka

²⁷ «Ayiwa, ni jama mɔgɔ gbansan dɔ le firira ka jurumun kɛ, ka ko benbari dɔ kɛ, ka Matigi Ala ta sariya dɔ cɛn, ka o hake bla a yɛrɛ kan, ²⁸ ni a nana bɔ a ta jurumun kala ma, a ye ba musoman kelen di, fiyɛn tɛ min na, ka o kɛ a ta jurumunyafa saraka ye; a ye o di a ta jurumun kosɔn. ²⁹ A ye a boro la o bɛgan kun na, k'a kannatigɛ; o bɛ saraka jɛnitaw kannatigɛ yɔrɔ min na, a ye taga a kannatigɛ o yɔrɔ ra. ³⁰ Sarakalasebaga ye a borokanden su o bɛgan jori ra k'a mun sarakajɛnifɛn gbanw na. O kɔ, a ye jori tɔ bɛɛ bɔn sarakajɛnifɛn dugumayɔrɔ ra. ³¹ A ye o sogo turumanyɔrɔ bɛɛ bɔ a ra, i n'a fɔ ninsɔndiya saraka ta bɛ kɛ cogo min na, ka o jɛni sarakajɛnifɛn kan. O saraka bɛna kɛ saraka ye min kasa ka di Matigi Ala ye. O cogo le ra, sarakalasebaga bɛna o tigi ta jurumun kafari a ye; Ala bɛna a yafa a ma.

³² «Ayiwa, ni a b'a fɛ ka saga le kɛ a ta jurumunyafa saraka ye, a ye a kɛ sagamuso ye, fiyɛn tɛ min na. ³³ A ye a boro la o bɛgan kun na, k'a kannatigɛ Matigi Ala ɲa kɔrɔ, k'a kɛ jurumunyafa saraka ye. O bɛ saraka jɛnitaw kannatigɛ yɔrɔ min na, a ye taga a kannatigɛ o yɔrɔ ra. ³⁴ Sarakalasebaga ye a borokanden su o bɛgan jori ra k'a mun sarakajɛnifɛn gbanw na, ka jori tɔ bɔn sarakajɛnifɛn senkɔrɔyɔrɔ ra. ³⁵ A ye o sogo turumanyɔrɔw bɛɛ bɔ a ra, i n'a fɔ ninsɔndiya saraka ta saga bɛ kɛ cogo min

na, ka o jeni sarakajenifen kan, i n'a fo saraka min jenina tasuma ra k'a ban, Matigi Ala ja korɔ. O cogo le ra, sarakalasebaga bena o tigi ta jurumun kafari a ye; Ala fana bena a yafa a ma.»

5

Jurumunyafa saraka tow

¹ «Ayiwa, ni mɔgo do kera ko do seere ye kititigeyɔro ra, ni a ka fen min ye a ja ra, walama ni a ka min men, ni a ma son ka o ko seereya ke, o tigi ka kojugu min ke, o hake be a kan.

² «Ni mɔgo do magara fen saninyabari do ra, began saninyabari do su, kongobegan walama sokonobegan, walama fenpanaman minw be fofo, hali ni a tigi ma bo a kala ma, o tuma, o tigi yere be ke mɔgo saninyabari ye; o hake be o tigi kan. ³ Ni a magara mɔgo saninyabari do ta fen le ra, ni a kera fen o fen ye, hali ni a ma bo a kala ma, ni a nana a lon tuma o tuma, o hake be o tigi kan. ⁴ Ni mɔgo do tora kuma ra, k'a da teliya ka kari ko ale bena ko do ke, konuman walama kojugu, k'a sorɔ a ma o ko jate, ayiwa, ko fe ni a nana bo o ko kala ma, o hake be o tigi kan.

⁵ «Ayiwa, nin ko minw fora nin ye, ni mɔgo min ka o do ke, o tigi ka kan ka lo o jurumun na mɔgow ja na. ⁶ O ko, a ye na ni a ta hakebo saraka ye Matigi Ala ja korɔ a ta jurumun koson, began musoman do, saga walama ba, ka o ke jurumun yafa sara ye; sarakalasebaga bena o ke k'a ta jurumun kafari a ye.

⁷ «Ni a ma se ka saga walama ba sorɔ, a ye tugani fla, walama jenetugani den fla di Matigi Ala ma, a ta jurumun sara ye; kelen bena ke a ta jurumunyafa saraka ye, to kelen be ke saraka jenita ye. ⁸ A bena o di sarakalasebaga ma; min be ke jurumunyafa saraka ye, sarakalasebaga ye kon ka o le bo folo. Sarakalasebaga ye a kannatige ni a soninfara ye, nka a kunkolo kana bo a ra; ⁹ a ye a jori seriseri sarakajenifen fan kelen kan; o ko, a ye jori to bee bon sarakajenifen dugumayoro ra. Jurumunyafa saraka lo.

¹⁰ «O ko, sarakalasebaga ye konɔ flanan ke saraka jenita ye, ka kapa ni saraka jenitaw ta sariya ye. O cogo le ra sarakalasebaga bena a ta jurumun kafari a ye, Ala bena yafa a ma.

¹¹ «Ni a ma se ka tugani fla, walama jenetugani den fla sorɔ, a ye na ni mugu tentennin kilo saba ye ka na o ke a ta jurumunyafa saraka ye. A kana turu ke a ra, a kana wusunan fana ke a ra, sabu jurumunyafa saraka lo. ¹² A ye na ni o mugu tentennin ye sarakalasebaga fe. Sarakalasebaga ye boro ja kelen ce o mugu ra k'a yira ko o saraka bee kera Matigi Ala ta ye. A ye o jeni sarakajenifen kan, i n'a fo siman saraka min jenina tasuma ra Matigi Ala ye. Jurumunyafa saraka lo. ¹³ O cogo le ra, sarakalasebaga bena o tigi ta jurumun kafari a ye, ni a kera ko a tun ka o ko fla do ke; Ala bena yafa a ma.

«O mugu to min bena to, o bena ke sarakalasebagaw ta ye, i n'a fo siman saraka tow ta be ke cogo min na.»

Hakebo sarakaw

¹⁴ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ¹⁵ «Sarakafen minw ka kan ka bla Matigi Ala ye danna, ni mɔgo do firira ka hakeban ko do ke o fenw ta ko ra, ka o fen saninmanw lanogo, o tigi ka kan ka sagajigi kelen, walama bakoronin kelen di Matigi Ala ma a ta jurumun sara ye; fiyen kana ke o beganw na. A tigi bena o fenw sara ka kapa ni ele Musa ta songo fonin ye; a be o warida sara ka kapa ni yoro saninman* ta jate ye. ¹⁶ A ka fen saninman min cen, a bena o songo di, ani a songo tarannin sigiyoroma looru, a be a sigiyoroma kelen fara a kan tuun, ka o di sarakalasebaga ma. O ko, sarakalasebaga bena o saga walama o bakoronin ke a ta hakebo saraka ye. Ala bena yafa a ma.

¹⁷ «Ni mɔgɔ dɔ ka jurumun kɛ, hali ni a ma bɔ a kala ma, ni a ka ko benbari dɔ kɛ, ka Matigi Ala ta sariya cɛn, o hake bɛ bɔ o tigi ra, a fana bɛ lɔ ni a kunko ye. ¹⁸ A ka kan ka na ni sagajigi, walama bakɔrɔnin dɔ ye, fiyen tɛ min na, min bɛ ben ele Musa ta sɔngɔ fɔnin ma; a ye na ni o ye sarakalasebaga fɛ, ka o kɛ a ta jurumun sara ye. A ka jurumun min kɛ ni a ma bɔ a kala ma, sarakalasebaga bɛna o jurumun kafari a ye; Ala bɛna yafa a ma. ¹⁹ A ta hakebɔ saraka lo, sabu o tigi ka ko benbari le kɛ ka Matigi Ala hake ta.»

Faninya seereya ko

²⁰ Matigi Ala kumana Musa fɛ k'a fɔ a ye ko: ²¹ «Ni mɔgɔ dɔ ka terenbariyako dɔ kɛ Matigi Ala ja kɔrɔ, i n'a fɔ ka faninya fɔ a mɔgɔɔgɔn ye fɛn karifanin dɔ ko ra, walama fɛn singanin dɔ ko ra, walama fɛn sɔnyanin dɔ, walama ni a k'a mɔgɔɔgɔn tɔɔ ko dɔ ra, ²² walama ni a ka fɛn tununin dɔ ye ka faninya tige ko a m'a ye, walama ni a karira gbansan ko dɔ ra, walama ni a ka o ɔgɔnna ko dɔ kɛ, ²³ a ka jurumun le kɛ; o hake bɛ a yere kan. Ayiwa, a ka fɛn min sonya, walama a k'a mɔgɔɔgɔn tɔɔ fɛn min na, walama fɛn min karifara a ma, walama a ka fɛn tununin min ye k'a fɔ ko a m'a ye, ²⁴ ani a karira gbansan fɛn min kosɔn, ni a nana bɔ o ko kala ma, lon min ni a bɛ o hakebɔ saraka di, a ka kan ka o fɛn sara a tigi ye, ka sɔrɔ k'a sɔngɔ taran taranyɔrɔ looru, k'a taran kelen fara a kan ka o di a tigi ma.

²⁵ «Ka fara o kan, a ye sagajigi dɔ bɔ a ta sagaw ra, fiyen tɛ min na, ka na ni o ye sarakalasebaga fɛ; a bɛ o di Matigi Ala ma a ta hakebɔ saraka ye. O bɛgan sɔngɔ ka kan ka min bɔ, i yere bɛna o fɔ a ye. ²⁶ Ayiwa, sarakalasebaga bɛna a ta jurumun kafari a ye Matigi Ala ja kɔrɔ; a ka jurumun o jurumun kɛ ka Ala hake ta, Ala bɛna o bɛɛ yafa a ma.»

6

Saraka jenita ta sariya

¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ k'a fɔ a ye ko: ² «Nin ciw fɔ Haruna ni a dencew ye, ko saraka jenita ta sariya flɛ nin ye: Saraka jenita ka kan ka jeni sarakajenifɛn kan su bɛɛ, fɔ ka taga dugu gbɛ; tasuma mananin ka kan ka to sarakajenifɛn kan wagati bɛɛ. ³ Ayiwa, sɔgɔma, saraka jenita min jenina sarakajenifɛn kan, sarakalasebaga ye a ta lenfaniw don a yere ra, a ta forokiyasurun ni a ta kurusi, ka o saraka jeninin buguri cɛ ka taga a kɛ sarakajenifɛn kɛrɛ fɛ. ⁴ O kɔ, a ye o faniw bɔ, ka fani werɛw don, ka o buguri cɛ ka taga a bɔn kɛnɛ ma Izirayelimɔgɔw ta fanibonw* kɔ fɛ, yɔrɔ saninman* dɔ ra. ⁵ Tasuma min mananin bɛ sarakajenifɛn kan, o man kan ka faga fiyewu. Sɔgɔma o sɔgɔma, sarakalasebaga ye lɔgɔ dɔ kundon a ra, ka saraka jenita labɛn k'a bla tasuma ra, ka ninsɔndiya saraka kɔnɔnɔ turu fana jeni a kan. ⁶ Tasuma mananin ye to sarakajenifɛn kan wagati bɛɛ, a kana faga fiyewu.»

Siman saraka ta sariya

⁷ «Ayiwa, siman saraka ta sariyaw flɛ nin ye: Haruna dencew le ka kan ka na ni o saraka ye Matigi Ala ja kɔrɔ, sarakajenifɛn ja fɛ. ⁸ Sarakalasebaga ye dɔɔnin bɔ o mugu tentennin tururaman ra, ka o ni a wusunan bɛɛ jeni sarakajenifɛn kan, k'a yira ko o saraka bɛɛ kera Matigi Ala ta le ye. O ye siman saraka le ye, min jenina tasuma ra; o kasa ka di Matigi Ala ye. ⁹ Saraka mugu tɔ min tora, Haruna ni a dencew ye o domu. O ye a domu yɔrɔ saninman* na, Nɔgɔnkunben fanibon* lu kɔnɔ, funufen man kan ka kɛ a ra. ¹⁰ O man kan ka funufen kɛ a ra k'a jeni. O ninyɔrɔ le ye o ye; ne ka o le di o ma. Siman saraka min jenina tasuma ra ne Matigi Ala ye, ne k'a bɔ o le ra k'a di o ma. A saninyanin lo kosebɛ, i n'a fɔ jurumunyafa saraka, walama hakebɔ saraka. ¹¹ Haruna dencew bɛɛ bɛ se k'a domu, sabu o saraka minw jenina Matigi Ala

ye, olugu ninyoro bena ke o le ye wagati bee. Ni mogo o mogo ka maga o ra, o be saninya ka bla danna Ala ye*.»

Sarakalasebaga ta saraka ta sariya

¹² Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ¹³ «Lon min i bena Haruna ni a dencew mun ni turu ye ka o sigi sarakalasebagaya ra, o ka kan ka saraka minw di ne Matigi Ala ma, o ye nin ye: o ye mugu tentennin kilo saba ke saraka ye lon o lon. O ye a tarance ke saraka ye sogoma, k'a to tarance ke saraka ye wula fe. ¹⁴ O mugu ka kan ka noni turu ra, ka soro k'a yiran faga konso k'a ke nomi ye. I ye o nomi tigetige ka soro k'a di saraka ye Matigi Ala ma. Siman saraka lo min kasa ka di Matigi Ala ye.

¹⁵ «Ni turu saninman kera Haruna dence min kan k'a ke sarakalasebagaw kuntigi ye a no ra, o fana ka kan ka o saraka kelen le bo. O saraka ka kan ka jeni Matigi Ala na koro k'a ban pewu. O ye sariya wuribari le ye.

¹⁶ «Sarakalasebagaw ta siman sarakaw bee ka kan ka jeni k'a ban pewu; foyi man kan ka domu a ra.»

Jurumunyafa saraka ta sariyaw

¹⁷ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ¹⁸ «A fo Haruna ni a dencew ye ko jurumunyafa saraka ta sariyaw fle nin ye: Saraka jenita be kannatige yoro min na, jurumunyafa saraka ka kan ka kannatige o yoro le ra, Matigi Ala na koro, sabu saraka lo, min saninyanin lo kosebe.

¹⁹ «Sarakalasebaga min be jurumunyafa saraka lase Matigi Ala ma, ale le be se ka o saraka domu. A ye a domu yoro saninman* na, Nogonkunben fanibon* lu konso.

²⁰ Ni sarakasogo ka maga fen o fen na, o be saninya ka bla danna Ala ye. Ni a jori sera fani o fani ma, a sera fani yoro min ma, aw ye o yoro ko yoro saninman do ra.

²¹ A sogo tobira bogodaga min konso, ko fe, o bogodaga ka kan ka ci. Ni siranegge daga lo, a ye a josi kosebe, k'a senenko ji ra. ²² Sarakalasebaga ta den cemanw doron le be se k'a sogo domu, sabu a saninyanin lo kosebe.

²³ «Nka o be don ni jurumunyafa saraka min o min jori do ye Nogonkunben fanibon konso ka taga jurumun kafari yoro saninman konso, o saraka si sogo man kan ka domu. A ka kan ka jeni k'a ban tasma ra le.»

7

Hakebo saraka ta sariyaw

¹ «Ayiwa, hakebo saraka ta sariyaw fle nin ye: Saraka saninyaninba lo.

² «Saraka jenita be kannatige yoro min na, hakebo saraka ka kan ka kannatige o yoro le ra. O ko, sarakalasebaga ye a jori seriseri sarakajenifen fan bee kan k'a lamini. ³ A ye a turumanyorow bee ke saraka ye ka o di Matigi Ala ma, ani a kukala, ani a konono turu bee, ⁴ ani a kokiri fla ni a turumanyorow bee, ani a biyen; a ye o ni kokiriw tige. ⁵ Sarakalasebaga ye o bee jeni sarakajenifen kan. Hakebo saraka lo min jenina tasma ra Matigi Ala ye. ⁶ Sarakalasebaga ta den cemanw doron le be se k'a sogo domu; nka o ka kan k'a domu yoro saninman* le ra, sabu a saninyanin lo kosebe.

⁷ «Jurumunyafa saraka ta sariya ni hakebo saraka ta sariya bee ye kelen ye; a bee ye sariya kelen ye. Sarakalasebaga min be jurumun kafari, o saraka sogo bena ke ale ta le ye. ⁸ Sarakalasebaga min ka mogo do ta saraka jenita lase Matigi Ala ma, o saraka gbolo be ke o sarakalasebaga yere ta ye. ⁹ Siman saraka o siman saraka, ni a kera ko o saraka jenina burujenigba le konso o, walama ni a yiranna poli le konso o, walama ni a yiranna faga le konso o, sarakalasebaga min k'a lase Ala ma, o siman

* **6:11** 6.11 Kitabu dow konso a fora ko: o tigi be halaki, walama ko: o tigi ka kan ka saninya.

saraka be ke ale ta le ye. ¹⁰ Siman saraka o siman saraka, ni a noonina turu le ra, walama ni a jalan lo, o ye sarakalasebaga Haruna ni a dencew bee ta le ye, do ma bo do ra.»

Ninsondiya saraka ta sariyaw

¹¹ «Ninsondiya saraka min be bo ka di Matigi Ala ma, o ta sariyaw fle nin ye:

¹² «Ni mogo do ko a be ninsondiya saraka bo, k'a ke pumanlon saraka le ye, a ye buru tururaman misenmanw fara o barakalari saraka kan, funufen kana ke a ra, ani nomi; a ye turu ke nomi kan, nka funufen kana ke a ra; ani buru min kera ni mugu tentennin tururaman ye. ¹³ A ka o ninsondiya saraka min ke pumanlon saraka ye, a ka kan ka burufununin do fana fara o saraka kan k'a di. ¹⁴ A ye burukun kelen kelen bo o sarakafenw bee ra ka o korota san fe, ka o di Matigi Ala ma. Sarakalasebaga min ka ninsondiya saraka jori seriseri sarakajenifen kan, o buruw bena ke ale ta le ye. ¹⁵ Ninsondiya saraka min kera pumanlon saraka ye, o saraka sogo bee ka kan ka domu a bolon yere ra; a do man kan ka si.

¹⁶ «Ni sarakabobaga ta saraka ye dajurudafa saraka le ye, walama ni a yere diyanya saraka lo, a be o saraka di Matigi Ala ma lon min na, a sogo ye domu o lon yere ra. Ni a to ka to, a ye a domu o lon dugusagbe. ¹⁷ Nka ni sogo to belen ka to tuun a dugusagbe flanan, a ye o jeni tasuma ra k'a ban. ¹⁸ Ni mogo min ka sarakasogo domu fo a tere sabanan, o tigi ta saraka tena mina. O saraka kera gbansan le ye, sabu a sogo kera fen haramunin le ye. Ni mogo o mogo ka o sogo domu, o hake be o tigi kan. ¹⁹ Ni fen saninyabari do magara sarakasogo min na, o sogo man kan ka domu tuun. O ka kan k'a jeni. Ni o te, mogo minw saninyara, olugu le ka kan ka sarakasogo domu. ²⁰ Nka ni mogo min ka Matigi ta ninsondiya saraka domu k'a soro a ma saninya, o tigi ka kan ka faran ka bo Izirayeli jamanadenw na. ²¹ Ni mogo min magara fen saninyabari do ra fana, ni a kera mogo saninyabari do le ye o, walama began o, walama fen saninyabari do were o, ni o tigi ka Matigi Ala ta ninsondiya saraka domu, o tigi ka kan ka faran ka bo a ta jamana mogow ce ra.»

Sogo turu ni jori ta sariya

²² Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ²³ «Kuma Izirayelimogow fe k'a fo o ye ko o man kan ka sogo turu domu. Ni a kera misi le ye o, walama saga o, walama ba o, o man kan ka o si turu domu. ²⁴ Ni a kera ko aw ka began do su le ye, walama ni wara do le k'a faga, aw be se ka o turu ke ka mako were ja, nka aw man kan k'a domu.

²⁵ «Sarakasogo turu minw be jeni tasuma ra k'a ke saraka ye Matigi Ala ye, ni mogo o mogo ka o domu, o tigi ka kan ka faran ka bo a ta jamana mogow ce ra.

²⁶ «Ni aw ka taga sigi jamana o jamana ra, aw kana konon walama began si jori domu. ²⁷ Ni mogo min ka o fenw do jori domu, o tigi ka kan ka faran ka bo Izirayeli jamanadenw na.»

Sarakalasebagaw ninyorow

²⁸ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ²⁹ «A fo Izirayelimogow ye, ko ni do b'a fe ka ninsondiya saraka bo Matigi Ala ye, Matigi ninyoro ye min ye o saraka ra, a ye o di. ³⁰ Min ka kan ka jeni tasuma ra Matigi Ala ye, a yere ye na ni o ye. A ye na ni a turumanyorow ni a disi ye; a ye o disi fifa Matigi Ala ja koru. ³¹ Sarakalasebaga ye a turu jeni sarakajenifen kan; nka disi be ke Haruna ni a dencew ta ye.

³² «Aw ta ninsondiya sarakaw ra, aw ka kan ka kininboroyanfan woto fana tige ka o di sarakalasebaga ma. ³³ Haruna dence min bena ninsondiya saraka jori ni a turu lase Matigi Ala ma, kininboroyanfan woto be ke ale ta le ye. ³⁴ O ra, Izirayelimogow be ninsondiya saraka minw bo, disi min bora o saraka ra k'a fifa, ani a woto min dira

Ala ma, ne ka o di sarakalasebaga Haruna ni a dencew le ma, sabu o le bena ke olugu ninyoro ye wagati bee.

³⁵ «O ninsondiya saraka min turu jenina tasma ra Matigi Ala ye, o disi ni o woto min bora o saraka ra, o le be ke Haruna ni a dencew ta ye, ni i nana o mun lon min na ni turu saninman* ye, ka o sigi sarakalasebagaya ra. ³⁶ Ni i nana o mun lon min na, Matigi Ala k'a fo ko Izirayelimogow ye o le di o ma. O ye sariya wuribari le ye o ni o ta duruja nataw bee fe, wagati bee.

³⁷ «Ayiwa, sarakaw ta sariyaw le ye nin ye; saraka jenita, ani siman saraka, ani jurumunyafa saraka, ani hakebo saraka, ani sarakalasebagaw ta saninyari saraka, ani ninsondiya saraka.»

³⁸ Matigi Ala ka o ciw le fo Musa ye Sinayi kuru kan, kongokolon kono, lon min na a k'a fo Izirayelimogow ye ko o ye saraka bo ale ye.

8

Haruna ni a dencew sigira sarakalasebagaya ra

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ² «Na ni Haruna ni a dencew ye, ani o ta fani saninmanw, ani turu saninman*, ani misitoran min bena ke o ta jurumunyafa saraka ye, ani sagajigi fla, ani burufunubariw be segi min kono. ³ Izirayeli jama bee lajen fana Nogonkunben fanibon* donda ra.»

⁴ Matigi Ala ka min fo, Musa ka o ke. A ka jama bee lajen Nogonkunben fanibon donda ra. ⁵ Musa k'a fo jama ye ko: «Matigi Ala ka ci min fo, ne bena o le ke bi.» ⁶ A ka Haruna ni a dencew lana; a ka o ko ni ji ye. ⁷ O ko, Musa ka forokiyasurun don Haruna ra, ka cesirinan ke k'a cesiri, ka forokiyajan fana don a ra, ka saninderege la o kan, ka saninderege cesirinan ke ka saninderege cesiri. ⁸ A ka disirafen siri a disi ra, ka Urimi ni Tumimi* don disirafen na. ⁹ A ka jalamugu fugula biri a kun na, ka tennasanin tagamasiyen saninman siri o kan, a ten na, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na.

¹⁰ O ko, Musa ka turu saninman* seriseri Nogonkunben fanibon* ni a konofenw bee kan, ka o saninya ka o bla danna Ala ye. ¹¹ A ka do seriseri sarakajenifen kan sipaga wolonfla, ani a minanw bee, ani minanba ni a siginan, ka o bee saninya.

¹² O ko, Musa ka turu saninman* do ke Haruna kun na, k'a saninya Ala ta baara kama.

¹³ A ka Haruna dencew fana gbara a yere ra, ka olugu fana ta forokiyasurunw don o ra, ka o ta cesirinanw siri o ce ra, ka o ta banflaw biri o kun na, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo a ye cogo min na.

¹⁴ O ko, a nana ni jurumunyafa saraka ta misi ye. Haruna ni a dencew ka o boro la o misitoran kun na. ¹⁵ Musa ka misi kannatige, k'a jori do ta, k'a borokanden su o ra ka o mun sarakajenifen gbanw na, ka o saninya. O ko, a ka jori to bee bon sarakajenifen dugumayoro ra, ka sarakajenifen saninya, ka jurumunw kafari.

¹⁶ Musa ka misi boso k'a kononoturu bee bo, ani a biyen, ani a kokiri fla ni a turu bee, ka o bee jeni sarakajenifen kan. ¹⁷ Nka misi gbolo ni a sogo to, ani a konofenw, a tagara o bee jeni kene ma, fanibonw* ko fe, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo a ye cogo min na.

¹⁸ O ko, a nana ni sagajigi kelen ye, min bena ke saraka jenita ye. Haruna ni a dencew ka o boro la sagajigi kun na. ¹⁹ Musa k'a kannatige, k'a jori seriseri sarakajenifen fan bee kan k'a lamini. ²⁰ A ka sagajigi boso, k'a tigetige, k'a kunkolo ni a sogo ni a turu bee jeni. ²¹ A k'a konofenw ni a senw ko ni ji ye, ka o ni sagajigi

* **8:8** 8.8 Urimi ni Tumimi tun ye sarakalasebaga ta baarakeminan dow ye. Ala tun be tagamasiyen dow yira sarakalasebaga ra ni o fenw ye, ka Izirayelimogow ta kiti tige (Bori 28.30; Sarakalasebagaw 8.8).

sogo to bee jeni sarakajenifen kan, ka o ke saraka jeninin ye tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

²² O ko, a ka sagajigi flanan mina, sagajigi min be ke Haruna ni a dencew ta saninyari saraka ye. Haruna ni a dencew ka o boro la o sagajigi kun na. ²³ Musa k'a kannatige, k'a jori doonin ta, ka o mun Haruna kininboroyanfan toro nunkun na, ani a kininboroyanfan borokandenba, ani a kininboroyanfan senmandenba. ²⁴ O ko, a ka Haruna dencew fana gbara a yere ra, ka jori do mun olugu fana kininboroyanfan toro nunkun na, ani o kininboroyanfan borokandenba, ani o kininboroyanfan senmandenba. O ko, a ka jori to seriseri sarakajenifen fan bee kan k'a lamini. ²⁵ A ka sagajigi boso, k'a turu bo, ani a kukala, ani a kononoturu, ani a biyen, ani a kokiri fla ni a turu, ani a kininboroyanfan woto; ²⁶ burufunubari minw tun blara segi konon Matigi Ala na koron, a ka burukun kelen ta o ra, ani buru turuman kelen ni nomikun kelen. A ka o fara sogo turu ni a kininboroyanfan woto kan. ²⁷ A ka o fenw bee don Haruna ni a dencew boro, o ka o fifa Matigi Ala na koron. ²⁸ O ko, a ka o fenw mina o boro, ka o jeni ni saraka jenita ye sarakajenifen kan. O kera Haruna ni a dencew ta saninyari saraka ye. Saraka jeninin lo tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye. ²⁹ O ko, Musa ka o sagajigi disi ta k'a fifa Matigi Ala na koron. O disi kera Musa yere ninyoron ye o saninyari saraka ta sagajigi ra, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na. ³⁰ Musa ka turu saninman* do ta, ani jori min tun bonna sarakajenifen kan; a ka o seriseri Haruna ni a ta faniw kan, ani a dencew ni o ta faniw. A kera ten, Haruna ni a dencew ni o ta faniw bee saninyara ka bla Matigi Ala ta baara kama.

³¹ Musa k'a fo Haruna ni a dencew ye ko: «Aw ye sagajigi flanan sogo tobi Nagonkunben fanibon* donda ra. Aw ka kan k'a domu o yoron le ra, Matigi Ala na koron; sarakalasebagaw ta saninyari saraka tun be segi min konon, buru minw bora o segi konon, aw ye o fana domu. Aw ye a domu Nagonkunben fanibon donda ra, i n'a fo ne k'a fo aw ye cogo min na. ³² Ni o sogo, walama ni o buru to ka si, aw ye o to jeni k'a ban pewu.»

³³ Musa k'a fo Haruna ni a dencew ye tuun ko: «Aw ye to Nagonkunben fanibon donda ra ka se fo tere wolonfla, fo ka taga aw ta saninyari lonw dafa; sabu tere wolonfla le be dafa, aw be soron ka saninya ka don sarakalasebagaya ra. ³⁴ Min kera bi, Matigi Ala le ka o bee fo. O kera janko aw ta jurumunw bee ye kafari. ³⁵ O ra, aw ye to Nagonkunben fanibon donda ra su ni tere, fo tere wolonfla, ka Matigi Ala ta koketaw dafa; ni o te, aw be sa. Matigi Ala ka o le fo ne ye.»

³⁶ Ayiwa, Matigi Ala tun ka ci minw don Musa da ra k'a lase Haruna ni a dencew ma, o ka o bee ke.

9

Sarakalasebagaw ka o ta baara damina

¹ Ayiwa, sarakalasebagaw ta saninyari tere seeginan lon na, Musa ka Haruna ni a dencew ni Izirayeli cekorobaw bee wele.

² A k'a fo Haruna ye ko: «Misitoran kelen ke i yere ta jurumunyafa saraka ye, ka sagajigi kelen ke i ta saraka jenita ye; fiyen kana ke o si ra. I ye o di saraka ye Matigi Ala ma. ³ O ko, i ye kuma Izirayelimogow fe k'a fo o ye ko o fana ye bakoronin kelen ke o ta jurumunyafa saraka ye, ka san kelen misiden ni san kelen sagajigi ke o ta saraka jenita ye. Fiyen kana ke o si ra. ⁴ O ye na ni misitoran kelen ye fana, ani sagajigi kelen, ka o ke ninsondiya saraka ye, ka o di Matigi Ala ma; ka mugu do noni turu ra, ka o ke siman saraka ye ka o fara o kan; sabu Matigi Ala bena a yere yira aw ra bi.»

⁵ Ayiwa, Musa ka began minw ko fɔ, mɔgɔw nana ni o beganw ye Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra. Jama bɛɛ nana, ka na lɔ Matigi Ala ja kɔrɔ. ⁶ Musa ko: «Matigi Ala ko aw ye nin sarakaw bɔ, janko ale ye a ta nɔrɔ yira aw ra bi.»

⁷ Musa k'a fɔ Haruna ye ko: «Gbara sarakajenifen na ka i ta jurumunyafa saraka ni i ta saraka jenita bɔ, ka i yere ta jurumunw kafari, ani jama ta jurumunw. O kɔ, i ye jama bɛɛ ta saraka bɔ fana ka o ta jurumunw kafari, i n'a fɔ Matigi Ala k'a fɔ cogo min na.»

⁸ Ayiwa, Haruna gbarara sarakajenifen na; a ka misitoran kannatige, ka o ke a yere ta jurumunyafa saraka ye. ⁹ A dencew ka o jori dɔ ta ka o di a ma; a k'a borokanden su jori ra, ka o jori dɔ ke sarakajenifen gbanw kan. O kɔ, a k'a tɔ bɔn sarakajenifen dugumayɔrɔ ra. ¹⁰ A ka o jurumunyafa saraka turu ni a kɔkiri fla ni a biyen jeni sarakajenifen kan, i n'a fɔ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye cogo min na. ¹¹ Nka a sogo tɔ ni a gbolo, a tagara o jeni kene ma Izirayelimɔgɔw ta fanibonw* kɔ fe.

¹² O kɔ, Haruna ka saraka jenita fana kannatige. A dencew ka o jori dɔ ta ka o di a ma. A ka o seriseri sarakajenifen fan bɛɛ kan k'a lamini. ¹³ O ka o sarakasogo tigetige ka o di Haruna ma, ani a kunkolo; a ka o jeni sarakajenifen kan. ¹⁴ A k'a kɔnɔfenw ni a senw ko, ka olugu jeni sarakajenifen kan ni saraka jenita ye. ¹⁵ O kɔ, Haruna ka jama bɛɛ ta saraka fana lase Ala ma. Mɔgɔw tun nana ni bakɔrɔnin min ye ka na o ke o ta jurumunyafa saraka ye, a ka o mina, k'a kannatige, k'a di saraka ye Matigi Ala ma, i n'a fɔ a tun k'a yere ta ke cogo min na. ¹⁶ A ka jama ta saraka jenita mina, misiden ni sagaden, ka o ke saraka ye, i n'a fɔ a tun latigera cogo min na. ¹⁷ A ka siman saraka ta, ka boro ja kelen ce o ra ka o ke sɔgɔmada ta saraka jenita kan, ka o jeni sarakajenifen kan.

¹⁸ O kɔ, jama tun nana ni misitoran ni sagajigi min ye, ka o ke o ta ninsɔndiya saraka ye, Haruna ka o kannatige. A dencew ka o jori dɔ ta ka o di a ma; a ka o seriseri sarakajenifen fan bɛɛ kan k'a lamini. ¹⁹ O ka o misitoran ni o sagajigi turumanyɔrɔw, ni o kukalaw, ni o kɔnɔnɔ turuw, ni o kɔkiriw ni o biyenw bɔ o ra, ²⁰ ka o fara disiw kan. Haruna ka o turuw jeni sarakajenifen kan. ²¹ A ka disiw ta, ani kininboro wotow, ka o fifa Matigi Ala ja kɔrɔ, i n'a fɔ Musa tun k'a fɔ cogo min na.

²² Ayiwa, Haruna ka o jurumunyafa saraka, ni o saraka jenita, ni o ninsɔndiya saraka bɔ ka ban tuma min na, a k'a boro lawuri ka dugawu ke jama bɛɛ ye. O kɔ, a jigira ka bɔ sarakajenifen kɔrɔ.

²³ Musa ni Haruna donna nɔgɔn fe Nɔgɔnkunben fanibon* kɔnɔ. O bɔra minke, o ka dugawu ke jama bɛɛ ye. O kɔ, jama bɛɛ ka Matigi Ala nɔrɔ ye.

²⁴ Tasuma dɔ bɔra san fe, Matigi Ala fe, ka na saraka jenitaw ni sogo turuw bɛɛ jeni sarakajenifen kan. Jama bɛɛ ka o ye minke, o ka kule ci, ka o ja biri dugu ma, ka Matigi Ala bato.

10

Nadabu ni Abihu ka kojugu min ke

¹ Haruna dence minw ye Nadabu ni Abihu ye, lon dɔ olugu ka o ta wusunan dagaw ta, ka takami ke a kɔnɔ, ka wusunan ke a kan; o ka wusunan don Matigi Ala ja kɔrɔ ni tasuma dɔ ye, min tun bɔra yɔrɔ were ra*, k'a sɔrɔ o ma ben ni Matigi Ala ta kuma ye. ² A kera ten minke, Matigi Ala ka tasuma lajigi o mɔgɔ fla kan, ka o jeni ka o faga o yɔrɔnin kelen bɛɛ ra.

³ Musa k'a fɔ Haruna ye o le ra ko: «Matigi Ala yere tun ka kankari la aw ye nin ko ra; a ko: <Ne b'a fe ko ne ta sarakalasebaga minw be ne ta baara ke, olugu ye ne ta saninmanyata jate, ka bonya la ne kan mɔgɔw bɛɛ ja na.> »

* **10:1** 10.1 Tasuma min tun bɔra yɔrɔ were ra: Aw ye nin yɔrɔw fle: Sarakalasebagaw 9.2; 16.12; Jateri 17.11.

Haruna jera, a ma kuma.

⁴ Musa ka Haruna face balemace Uziyeli dencew wele, minw ye Misaheli ni Elisafan ye, k'a fo o ye ko: «Aw ye taga aw balemacew suw ta ka bo yoro saninman* kono, ka taga ni o ye kene ma, fanibonw* ko fe.» ⁵ Olugu gbarara o suw ra; o ka o ta forokiyasurunw to o kana ka o ta ka taga ni o ye fanibonw ko fe, i n'a fo Musa k'a fo o ye cogo min na.

⁶ Musa k'a fo Haruna ni a dence fla Elehazari ni Itamari ye, ko: «Aw kana aw kunsigi jagaminin to, walama ka aw ta faniw faran nin ko koson; ni o te, aw fana bena sa; Matigi Ala ta dimi bena se jama fana ma. Matigi Ala ka minw jeni ka o faga, aw balemaw Izirayelimogow le bena olugu su kasi. ⁷ Aw fana kana bo Nogonkunben fanibon* donda ra; ni o te, aw bena sa; sabu Matigi Ala ka aw saninya ka aw bla Ala ta baara kama.»

Musa ka min fo, Haruna ni a dencew k'a ke ten.

Sariya min fora duven ko ra

⁸ Matigi Ala kumana Haruna fe k'a fo a ye ko: ⁹ «Ele ni i dencew, ni aw be don Nogonkunben fanibon* kono tuma o tuma, aw kana duven, walama minnifen fariman si min; ni o te, aw be sa. O ye sariya wuribari le ye aw ni aw ta duruja nataw bee fe. ¹⁰ Aw kana duven walama minnifen fariman do min, janko fen minw blara danna Ala ye, aw ye se ka olugu faranfasi ka bo fen tow ra, ka fen saninyaninw faranfasi ka bo fen saninyabariw ra fana; ¹¹ ani janko ne ka sariya minw don Musa da ra k'a fo aw ye, aw ye se ka Izirayelimogow karan o ra.»

Sariya min fora sarakasogo ko ra

¹² Musa k'a fo Haruna ni a dence to fla Elehazari ni Itamari ye ko: «Siman saraka minw jenina tasuma ra k'a di Matigi Ala ma saraka ye, o to min tora, aw ye o ta ka o ke buru ye, k'a domu sarakajenifen koro, sabu domunifen saninman lo; aw ye a domu, aw kana funufen ke a ra. ¹³ Aw ka kan k'a domu yoro saninman* do ra. O saraka minw jenina Matigi Ala ye, o saraka to ye ele Haruna ni i dencew ninyoro le ye; Matigi Ala ka o le fo ne ye.

¹⁴ «Began disi ni a woto min fana bora Izirayelimogow ta ninsondiya saraka ra, min fifara Matigi Ala na koro, aw ye o fana domu yoro saninman do ra. Ele ni i dencew ninyoro le ye o ye. I denmusow fana be se ka o domu ni aw ye.

¹⁵ «Izirayelimogow ka kan ka na ni o woto ni o disi ye, ani turu minw be jeni tasuma ra k'a di saraka ye Matigi Ala ma. Ni began disi fifara Matigi Ala na koro, ani k'a woto fana fifa Matigi Ala na koro, o woto ni o disi bena ke ele ni i dencew ninyoro ye. O ye sariya wuribari le ye, i n'a fo Matigi Ala k'a fo cogo min na.»

Jurumunyafa saraka ta sogo

¹⁶ Ayiwa, bakoronin min kera jama ta jurumunyafa saraka ye, Musa ka o ko pininka, k'a ye ko sarakalasebagaw ka o sogo bee jeni tasuma ra. Musa dimina Haruna dence fla koro, Elehazari ni Itamari. ¹⁷ A ko o ma: «Mun koson aw ma o jurumunyafa saraka sogo domu yoro saninman* do ra? O ye fen saninyaninba le ye. Matigi Ala ka o di aw ma, ko aw ye jama ta hake bo o kunna, ka o ta jurumun kafari o ye, Matigi Ala na koro. ¹⁸ I n'a fo a jori ma don Nogonkunben fanibon* kono, aw tun ka kan k'a domu yoro saninman do le ra, i n'a fo ne k'a fo aw ye cogo min na.»

¹⁹ Haruna ka Musa jaabi ko: «A fle, Izirayelimogow ka o ta jurumunyafa saraka ni o ta saraka jenita bo Matigi Ala na koro bi. Ayiwa, bono min ka ne soro, ele yere ka o lon. Yala bi lon nogon na, ni ne tun ka o jurumunyafa saraka sogo domu, o tun bena diya Matigi Ala ye wa?»

²⁰ Haruna ka min fo, Musa sonna o ma.

Fen saninyaninw ani fen saninyabariw ta sariyaw

11

Sogo saninyaninw ani a saninyabariw

¹ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fe, k'a fo o ye ko: ² «Aw ye a fo Izirayelimogow ye ko beganw bee ra, aw be se ka minw sogo domu, ³ o ye began minw sen gbogoro cira fla ye, ani o fana be bin pimiko fla ke*»; aw be se ka olugu le domu. ⁴ Nka minw be bin pimiko fla ke doron, walama minw sen gbogoro cira fla ye doron, aw man kan ka olugu domu; o ra, aw man kan ka jogome domu, sabu a be bin pimiko fla ke, nka a sen gbogoro ma ci fla ye; aw ye a sogo jate i n'a fo sogo saninyabari. ⁵ Aw man kan ka farawoninan domu, sabu a be bin pimiko fla ke, nka a sen gbogoro ma ci fla ye; aw ye a sogo jate i n'a fo sogo saninyabari. ⁶ Aw man kan ka sonzannin domu, sabu a be bin pimiko fla ke, nka a sen gbogoro ma ci fla ye; aw ye a sogo jate i n'a fo sogo saninyabari. ⁷ Aw man kan ka le domu, sabu a sen gbogoro cira fla ye, nka a te bin pimiko fla ke; aw ye a sogo jate i n'a fo sogo saninyabari.

⁸ «Aw kana o fenw si sogo domu; aw kana maga hali o su ra. Aw ye o sogo jate i n'a fo sogo saninyabari.»

Jirafen saninyaninw ani a saninyabariw

⁹ «Ayiwa, fenpanaman minw be kogoji ra, ani baji ra, ani kow ra, aw be se ka o minw domu, o fle nin ye: fara ni jinomunan be minw na, aw be se ka olugu le domu. ¹⁰ Nka fenpanaman o fenpanaman be ji ra, ni fara ni jinomunan te a ra, ni a kera fenpanaman min o min ye, aw ye o haramuya. ¹¹ Aw ye a haramuya, aw kana a sogo domu. Aw ye hali a su haramuya. ¹² Jirafen o jirafen, ni fara ni jinomunan te a ra, aw ka kan ka o haramuya.»

Kono saninyaninw ani a saninyabariw

¹³ «Ayiwa, aw ka kan ka kono minw haramuya, ani aw man kan ka minw domu, olugu fle nin ye: bon, ani dugaba, ani kogojibon, ¹⁴ ani kongoduga, ani duga suguya tow, ¹⁵ ani kankan, ani o kono suguya tow, ¹⁶ ani konosogolon, ani gbingbingbe, ani jidarakono, ani segen, ani segen suguya tow, ¹⁷ ani gbingbinfin, ani jegeminakono, ani gbingbinba, ¹⁸ ani gbingbin fitini, ani konodaba, ani dugafin, ¹⁹ ani baninkono, ani kono senjan, ani kono kunsigiman, ani tolen†.»

Fenpanaman saninyaninw ani a saninyabariw

²⁰ «Fenpanaman minw be ni sen naani ye, ani o be wuri san fe kaman na fana, aw ye olugu bee haramuya. ²¹ Nka o fenpanamanw bee ra, minw kofesenw ka janjan ni o be digi a kan ka pan, aw be se ka olugu le domu; ²² o koro ye ko aw be se ka tonba domu, ani geren, ani tonwulen, ani tonmisen, ani o jogon tonw bee. ²³ Nka fenpanaman to min o min be ni sen naani ye, ni o be wuri san fe, aw ye o bee haramuya.»

Mogo man kan ka maga fen saninyabariw su ra

²⁴ «Ayiwa, ni aw ka o fen saninyabariw domu, o be aw lanogo le. Ni mogo o mogo ka maga hali o fenw do su ra, o tigi saninyabari be to fo ka taga wula se. ²⁵ Ni mogo o mogo ka o fenw do su ta, o tigi ka kan k'a ta faniw ko; nka a saninyabari be to fo ka taga wula se.

²⁶ «Sogo o sogo, ni a sen gbogoro ma ci fla ye, ani ni a te bin pimiko fla ke, aw ye o sogo jate fen saninyabari ye. Ni mogo o mogo ka maga o do su ra, o tigi saninyabari be to. ²⁷ Sennaanimanfen min o min be tagama a sentege kan, aw ye o bee jate fen

* **11:3** 11.3 Ka bin pimiko fla ke: O koro ye ko o beganw be bin pimi, nka o ko fe, o be o bin kelen lana o da ra tuun k'a pimi kosebe ka soro k'a kunu. † **11:19** 11.19 Nin konow caman te soro an ta mara ra yan, o koson an te se ka o bee togo bereberew lon k'a fo.

saninyabari ye. Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka maga a dɔ su ra, o tigi saninyabari bɛ to fɔ ka taga wula se. ²⁸ Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka o fɛnw dɔ su ta, o tigi ka kan k'a ta faniw ko; o tigi saninyabari bɛ to fɔ ka taga wula se. Aw ye o fɛnw bɛɛ jate fɛn saninyabariw ye.»

Fɛnɲanaman fofotaw saninyanin tɛ

²⁹ «Fɛnɲanaman minw bɛ fofo o kɔnɔbara kan, aw ka kan ka o minw jate fɛn saninyabari ye, olugu flɛ nin ye: kongɔɲinan, ani sokɔnɔɲinan, ani kaganan suguya bɛɛ, ³⁰ ani surandɛɛ, ani sakɛɛ, ani kogoro, ani basa, ani nɔnsi. ³¹ Aw ye o fɛnw bɛɛ jate fɛn saninyabariw ye. Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka maga o fɛn dɔ su ra, o tigi saninyabari bɛ to fɔ ka taga wula se. ³² Ni o fɛn dɔ su ka ben fɛn o fɛn kan, o fɛn bɛ jate fɛn saninyabari ye. Ni a su benna minan yiriraman dɔ kɔnɔ, walama fani dɔ kan, walama gbolo dɔ kan, walama bɔrɔ, walama baarakɛminan fɛn o fɛn, aw ka kan ka o fɛn ko; nka a saninyabari bɛ to fɔ ka taga wula se; o kɔ, a bɛ sɔrɔ ka saninya. ³³ Ni o fɛn su ka ben bɔgɔdaga dɔ kɔnɔ, fɛn o fɛn tun bɛ o bɔgɔdaga kɔnɔ, o bɛ kɛ fɛn saninyabari ye. Aw ka kan ka o bɔgɔdaga ci. ³⁴ Ni a kɛra ko ji le tun bɛ o bɔgɔdaga kɔnɔ, ni o ji sera domunifɛn o domunifɛn ma, o domunifɛn bɛ kɛ fɛn saninyabari ye; ni a sera ji minta le ma, o ji minta fana bɛ kɛ fɛn saninyabari ye. ³⁵ Ni o fɛn saninyabari su ka ben fɛn o fɛn le kan, o fɛn bɛ kɛ fɛn saninyabari ye. Ni a kɛra burujɛnigba le ye o, walama tobirikɛgba o, aw ka kan k'a ci; sabu a kɛra fɛn saninyabari le ye. Aw ka kan k'a jate fɛn saninyabari le ye.

³⁶ «Nka ni a fɛn tɔgɔ su ka ben bunun le kɔnɔ, walama kɔlɔn kɔnɔ, o bunun ta ji walama o kɔlɔn ta ji saninyanin bɛ to. Nka mɔgɔ min bɛ a su labɔ ji ra, o tigi saninyabari bɛ to. ³⁷ Ni a fɛn tɔgɔ su ka ben siman le kan, siman min bɛna dan, o siman saninyanin bɛ to fana. ³⁸ Nka ni a kɛra ko ji le tun kɛra o siman kan k'a ɲigi, ni o fɛn dɔ su ka ben a ra, o tuma aw ka kan ka o siman jate fɛn saninyabari le ye.»

Jufasogo man kan ka domu

³⁹ «Ayiwa, aw bɛ se ka fɛnɲanaman minw sogo domu, ni o dɔ ka jufa, ni mɔgɔ o mɔgɔ ka maga o su ra, o tigi saninyabari bɛ to fɔ ka taga wula se. ⁴⁰ Ni mɔgɔ min fana ka o jufasogo dɔ domu, o tigi ka kan k'a ta faniw ko; nka a saninyabari bɛ to fɔ ka taga wula se. Ni mɔgɔ min fana k'a su ta, o tigi ka kan k'a ta faniw ko; a saninyabari bɛ to fɔ ka taga wula se.»

Izirayelimɔgɔw man kan ka o yɛɛ lanɔgɔ

⁴¹ «Fɛn o fɛn bɛ fofo a kɔnɔbara kan, aw ye o bɛɛ haramuya. Aw kana o si domu. ⁴² Fɛn o fɛn bɛ fofo a kɔnɔbara kan, ani minw bɛ tagama sen naani walama sen caman kan, aw kana olugu si domu; aw ka kan ka o fɛnw haramuya. ⁴³ Aw kana aw yɛɛ haramuya o fɛn fofotaw si sababu ra, aw kana aw yɛɛ lanɔgɔ o sababu ra, aw kana a to o fɛnw ye aw kɛ mɔgɔ saninyabariw ye.

⁴⁴ «Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. Aw ka kan ka saninya, sabu ne saninyanin lo. O ra, fɛnɲanaman o fɛnɲanaman bɛ fofo, aw kana maga o ra, ka aw yɛɛ lanɔgɔ ni o fɛnw ye. ⁴⁵ Ne le ye Matigi Ala ye; ne le ka aw labɔ Misiran jamana ra, ka kɛ aw ta Ala ye. O kosɔn aw ye saninya, sabu ne saninyanin lo.

⁴⁶ «Nin le ye sogow ni kɔnɔw ni jirafɛnw ta sariyaw ye, ani fɛn minw bɛ fofo dugu ma. ⁴⁷ Ne ka o fɔ aw ye, janko aw ye se ka fɛn saninyaninw, ani fɛn saninyabariw lɔn ka o bɔ ɲɔgɔn na, ani ka fɛn domutaw, ani fɛn domubariw fana lɔn ka o bɔ ɲɔgɔn na.»

12

Muso jɛbagatɔw ta sariya

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ² «Kuma Izirayelimogow fe, i ye a fo o ye, ko ni muso do ka konɔ ta ka jigi dence ra, o muso saninyabari be to fo tere wolonfla, i n'a fo ni a ka landa ye, a saninyabari be to cogo min na.

³ «A jiginin tere seeginan, o ye den kenesigi. ⁴ O ko, a ka kan ka tere bisaba ni tere saba le ke ka sorɔ ka saninya pewu, ka bo a ta jebagatoya ra. Sani o ce, a man kan ka maga fen saninyanin si ra, a man kan ka don Nɔgonkunben fanibon* lu konɔ, fo ka taga a ta saninyari wagati dafa.

⁵ «Ni muso jigira musoden le ra, a saninyabari be to fo tere tan ni naani, i n'a fo ni a ka landa ye, a saninyabari be to cogo min na. O ko, a ka kan ka tere biwoɔɔ ni woɔɔ le ke tuun, ka sorɔ ka saninya pewu, ka bo a ta jebagatoya ra.

⁶ «Ayiwa, ni a ta saninyari lonw dafara tuma min na, ni a ka dence le woro walama denmuso, a ye taga ni san kelen sagajigi ye sarakalasebaga fe Nɔgonkunben fanibon donda ra, ka o ke saraka jenita ye; ani jenetugani kelen, walama tugani kelen, ka o ke jurumunyafa saraka ye. ⁷ Sarakalasebaga bena o ke saraka ye Matigi Ala na korɔ, ka o muso ta jurumunw kafari. Ni o kera, jori min bora a fe a jigiwagati ra, a be saninya ka bo o ra. Ni muso jigira dence walama denmuso ra, sariya min sigira o ko ra, o le ye nin ye.

⁸ «Ayiwa, ni muso min ma se ka sagaden sorɔ, o be se ka na ni kongotugani fla ye, walama jenetugani fitini fla. Kelen ye ke saraka jenita ye, to kelen ye ke jurumunyafa saraka ye. Sarakalasebaga bena o ke saraka ye Matigi Ala na korɔ, ka muso ta jurumunw kafari; ni o kera, a be saninya.»

Farikolo ta banaw ta sariyaw

13

Fari birindiri ni warawara ni kurukuruw

¹ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fe, k'a fo o ye ko: ² «Ni kuru do ka bo mogɔ do fari ra, walama warawara, walama ni no gbeman dow ka bo a fari ra, k'a ke i ko bana minw be mogɔ fari cen, o ye taga ni o tigi ye sarakalasebaga Haruna fe, walama Haruna dence sarakalasebaga do fe. ³ Sarakalasebaga be o yoro fle a fari ra. Ni a k'a ye ko a yoro siw gbegbenin lo, k'a ye ko a yoro dunyara doonin fana, o tuma bana minw be mogɔ fari cen, o do lo. Ni sarakalasebaga k'a fle ka ban, a y'a fo ko o tigi saninyanin te.

⁴ «Nka ni a yoro nugunin lo doron, k'a gbe, ni a ma dunya, ni a siw ma gbe gbe fana, sarakalasebaga ye o banabagato to a kelen na yoro do ra fo tere wolonfla. ⁵ A tere wolonflanin, sarakalasebaga ye a fle tuun. Ni a k'a ye ko bana ma juguya, ni a fana ma yerege a fari yoro bee ra, sarakalasebaga y'a to a kelen na yoro do ra fo tere wolonfla were tuun. ⁶ Ni o tere wolonfla ka dafa, sarakalasebaga ye a fle tuun. Ni a k'a ye ko bana no tununa doonin, ni a ma yerege a fari yoro bee ra, o tuma sarakalasebaga ye a fo ko o tigi saninyara, ko warawara doron tun lo. Banabagato ye a ta faniw ko; o ko, a be saninya.

⁷ «Nka ni sarakalasebaga k'a fle, k'a bla ka taga, ko a keneyara, ni bana ka taga juguya, a ka kan ka kosegi ka na a yere yira sarakalasebaga ra. ⁸ Sarakalasebaga bena a fle kokura tuun. Ni a k'a ye ko bana juguyara a fari ra, a ye a fo ko o tigi saninyanin te; bana minw be mogɔ fari cen, o do lo.»

Bana minw be mogɔ fari cen

⁹ «Bana minw be mogɔ fari cen, ni o do ka mogɔ do mina, aw ye taga ni o tigi ye sarakalasebaga fe. ¹⁰ Sarakalasebaga ye a tigi fle. Ni a k'a ye ko kuru min be a fari ra, ko o gbenin lo, k'a ye fana ko o yoro siw gbegbenin lo, ko jori na wulennin lo, ¹¹ o tuma o bana ye bana korɔ le ye a farisogo ra. Sarakalasebaga y'a fo ko a saninyanin

te. Sarakalasebaga kana a fɔ ko a bɛ a to a kelen na yɔrɔ dɔ ra tuun, sabu sigiya t'a ra, a tigi saninyanin te.

¹² «Nka ni sarakalasebaga k'a ye ko kurukuruw bɔra a fari yɔrɔ bɛɛ le ra, k'a ta a kun na ka taga a bla fɔ a sentege ra, o tuma sarakalasebaga ye a flɛ ka na kosebɛ.

¹³ Ni a k'a ye ko o bana k'a fari yɔrɔ bɛɛ le mina, a y'a fɔ ko o banabagatɔ saninyanin lo; a saninyanin lo, sabu a fari gbɛgbɛra dɔrɔn le.

¹⁴ «Nka ni jori nana ye a fari ra lon min na, o tuma a saninyanin te.

¹⁵ Sarakalasebaga bɛna o joriw flɛ, k'a fɔ ko a saninyanin te. O joriw saninyanin te; bana minw bɛ mɔgɔ fari cɛn, o dɔ lo. ¹⁶ Nka ni jori da nana gbɛ, a ye kɔsegi ka taga sarakalasebaga fɛ. ¹⁷ Sarakalasebaga bɛna a flɛ. Ni a k'a ye ko can ra, a fari yɔrɔ minw tun wulenna, ko olugu gbɛgbɛra tuun, a y'a fɔ ko o bana banna, sabu a fari gbera. O tuma a saninyara.»

Farirajoriw

¹⁸ «Ayiwa, ni sumuni bɔra mɔgɔ dɔ fari ra, ni a nana kenɛya, ¹⁹ ni o kɔ kuru gbɛman dɔ nana wuri o sumuni nɔ ra, walama ni o sumuni nɔ nugura, k'a yɔrɔ gbɛ, walama k'a yɔrɔ wulen, o tigi ye taga a yere yira sarakalasebaga ra. ²⁰ Sarakalasebaga bɛna a yɔrɔ flɛ. Ni a k'a ye ko a yɔrɔ dunyara dɔɔnin, ani k'a yɔrɔ siw gbɛgbɛ, sarakalasebaga y'a fɔ ko o tigi saninyanin te. Bana minw bɛ mɔgɔ fari cɛn, o dɔ le wurira sumuni nɔ ra ten.

²¹ «Nka ni sarakalasebaga k'a flɛ, k'a ye ko a yɔrɔ siw ma gbɛgbɛ, ni a yɔrɔ ma dunya fana, ni a nɔ tununa dɔɔnin, sarakalasebaga ye o tigi to a kelen na yɔrɔ dɔ ra fɔ tere wolonfla. ²² O kɔ, ni a k'a flɛ k'a ye ko bana k'a fari yɔrɔ bɛɛ mina, sarakalasebaga y'a fɔ ko a saninyanin te. Bana minw bɛ mɔgɔ fari cɛn, o dɔ lo. ²³ Nka ni a nɔ tora a cogo ra, ni a m'a fari yɔrɔ bɛɛ mina, o tuma, sumuni le jara; a nɔ dɔrɔn lo. Sarakalasebaga ye a fɔ ko o tigi saninyanin lo.»

Tasumajenida

²⁴ «Ni tasuma ka mɔgɔ dɔ jeni, ni a sumana, nka ni a nɔ gbera, walama k'a wulen dɔɔnin, ²⁵ sarakalasebaga ye a yɔrɔ flɛ. Ni a k'a ye ko o tasumajenida yɔrɔ siw gbɛgbɛra, k'a dunya dɔɔnin, o tuma bana minw bɛ mɔgɔ fari cɛn, o dɔ le daminana o tasumajenida nɔ ra. O ra, sarakalasebaga y'a fɔ ko o tigi saninyanin te.

²⁶ «Nka ni sarakalasebaga k'a flɛ k'a ye ko a yɔrɔ siw ma gbɛgbɛ, ni a yɔrɔ dunyara dɔɔnin, nka ni a nɔ tununa dɔɔnin, o tuma, sarakalasebaga y'a to a kelen na yɔrɔ dɔ ra fɔ tere wolonfla. ²⁷ A tere wolonflanan lon, sarakalasebaga ye a flɛ tuun. Ni a k'a ye ko bana juguyara a fari ra, sarakalasebaga ye a fɔ ko a saninyanin te. Bana minw bɛ mɔgɔ fari cɛn, o dɔ lo.

²⁸ «Nka ni a nɔ tora a cogo ra, ni a m'a fari yɔrɔ bɛɛ mina, ni a nɔ yere tununa dɔɔnin, o tuma tasumajenida nɔ dɔrɔn lo. Sarakalasebaga ye a fɔ ko a saninyanin lo, sabu tasumajenida dama lo.»

Kunkolo ni bonbonkun ta kaba

²⁹ «Ni kaba bɔra cɛ walama muso dɔ kun na, walama a bonbonkun na, ³⁰ sarakalasebaga ye o kaba flɛ. Ni a k'a ye ko a nɔ dunyara dɔɔnin, k'a yɔrɔ siw kɛ fitini fitini neremuguman ye, sarakalasebaga y'a fɔ ko o tigi saninyanin te. Kaba lo; bana minw bɛ mɔgɔ fari cɛn, o dɔ le wurira a kunkolo walama a bonbonkun na.

³¹ Nka ni a k'a flɛ k'a ye ko a yɔrɔ ma dunya, ko a yɔrɔ siw ma finfin, sarakalasebaga y'a to a kelen na yɔrɔ dɔ ra fɔ tere wolonfla. ³² A tere wolonflanan lon, sarakalasebaga ye a flɛ tuun. Ni a k'a ye ko kaba m'a fari yɔrɔ bɛɛ mina, ni a yɔrɔ siw ma kɛ neremuguman ye fana, ni a yɔrɔ fana ma dunya, ³³ o banabagatɔ ka kan k'a kun walama a bonbosi li. Nka kaba bɛ yɔrɔ minw na, a kana o li. O kɔ, sarakalasebaga y'a to a kelen na tuun tere wolonfla wɛrɛ. ³⁴ Ni tere wolonfla ka dafa, sarakalasebaga

ye a flɛ tuun. Ni kaba ma yɔrɔ bɛɛ mina, ni a nɔ ma dunya fana, a ye a fɔ ko o banabagatɔ saninyanin lo. A ka kan k'a ta faniw dɔrɔn le ko; o kɔ, a bɛ saninya.

³⁵ «Nka ni sarakalasebaga ko a saninyara, k'a bla ka taga, ni o kaba tagara juguya, a ka kan ka kɔsegi ka na janko sarakalasebaga ye a flɛ tuun. ³⁶ Ni a k'a ye ko kaba k'a fari yɔrɔ bɛɛ mina ka ban, kun tɛ a ra tuun ko a y'a flɛ ni o yɔrɔ siw kera neremuguman ye, sabu sigiya t'a ra, o tigi saninyanin tɛ. ³⁷ Nka ni sarakalasebaga k'a ye ko bana ma taga ja, ni a yɔrɔ siw ka kɛ bɔ ye tuun, o tuma o kaba kenɛyara; o tigi fana saninyara. O tuma sarakalasebaga ye a fɔ ko a saninyara.»

Bana min bɛ mɔgɔ fari gbɛgbɛ

³⁸ «Ayiwa, ni nɔ gbɛman dɔw ka bɔ cɛ, walama muso dɔ fari ra, ³⁹ sarakalasebaga bɛna o tigi flɛ. Ni a k'a ye ko a yɔrɔ nugunin lo k'a gbɛ dɔɔnin, o tuma kurukuru dɔrɔn le wurira a fari ra. A saninyanin lo.»

Kunkolo ta sumuni

⁴⁰ «Ni mɔgɔ dɔ kun cɛmanceyɔrɔ siw bɛɛ bɔnna, a kun le wulanna; a saninyanin lo. ⁴¹ Ni a kun jafeyɔrɔ siw le bɔnna, o tuma a kun jafeyɔrɔ le wulanna dɔrɔn; a saninyanin lo.

⁴² «Nka ni kuru dɔ ka bɔ o wulanyɔrɔ ra, ka wulen, ni a kera kun cɛmance le ra, walama tenda ra, o tuma bana minw bɛ mɔgɔ fari cɛn, o dɔ le bɛ wurira a kun wulanyɔrɔ ra. ⁴³ Sarakalasebaga ye a yɔrɔ flɛ. Ni a ka kuru dɔ ye a kun wulanyɔrɔ ra min wulenna, k'a kɛ i ko bana min bɛ mɔgɔ fari cɛn, ⁴⁴ o tuma i b'a sɔrɔ o bana dɔ lo; a saninyanin tɛ. Sarakalasebaga ye a fɔ ko o bana min bɛ a kunkolo ra ko o kosɔn a saninyanin tɛ.

⁴⁵ «Ayiwa, ni o faricɛnbana dɔ bɛ mɔgɔ dɔ ra, o tigi ka kan ka fani faranninw le don. A ka kan k'a kunsigi jagaminin to a kun na. A ye fɛn dɔ kɛ k'a ja dugumayɔrɔ datugu, ka to ka pɛrɛn k'a fɔ ko: <Ne saninyanin tɛ! Ne saninyanin tɛ!> ⁴⁶ A saninyabari bɛna to fɔ ka taga a ta bana ban. O kosɔn a ka kan ka to a danna kɛɛ ma fanibonw kɔ fɛ, k'a yɛrɛ mabɔ mɔgɔw ra.»

Nɔ min bɛ bɔ fani walama gbolo ra

⁴⁷ «Ni sumaya sera fani donta dɔ ma ka nɔ bla a ra, ni a kera sagasifani le ye, walama lenfani, ⁴⁸ walama ni a sera fanimugu dɔ le ma, walama derege dɔ, min ye lenfani ye walama sagasi, walama ni a sera gbolo dɔ le ma, walama fɛn gboloraman dɔ, ⁴⁹ ni a nɔ kera binkenɛman, walama wulenman, o tuma o fani walama o gbolo cɛnna le. O ka kan k'a yira sarakalasebaga ra. ⁵⁰ Sarakalasebaga ye a nɔ flɛ. O kɔ, a ye o fɛn bla bon kɔnɔ ka da sɔgɔ a da ra fɔ tere wolonfla. ⁵¹ A tere wolonflan, a ye a nɔ flɛ tuun. Ni a k'a ye ko a nɔ bonyara, o tuma o fani walama o gbolo cɛnna le. Fɛn saninyabari lo. ⁵² Sarakalasebaga ka kan k'a jeni. Ni a kera fanimugu le ye, walama derege, min ye lenfani ye, walama sagasi, walama fɛn gboloraman dɔ ye, a ka kan ka a bɛɛ jeni tasuma ra, sabu a cɛnna.

⁵³ «Nka ni sarakalasebaga k'a flɛ tere wolonfla kɔ fɛ, k'a ye ko nɔ min tun bɛ o fɛn na, ko o nɔ ma bonya, ⁵⁴ o tuma a y'a fɔ ko o ye a ko; o kɔ, a ye a bla bon kɔnɔ ka da sɔgɔ a da ra tuun fɔ tere wolonfla wɛrɛ. ⁵⁵ Ayiwa, ni sarakalasebaga nana a flɛ o tere wolonfla kɔ, k'a ye ko nɔ bɛ a cogo ra, hali ni a nɔ ma bonya, o fɛn saninyanin tɛ. Ni a kɔ le cɛnna o, walama ni a ja le cɛnna o, a ye a jeni.

⁵⁶ «Nka ni sarakalasebaga k'a flɛ, k'a ye ko a konin kɔ o nɔ bɔra a ra dɔɔnin, ni a kera fanimugu le ye o, walama a derege o, walama fɛn gboloraman dɔ, a ye o yɔrɔ tige ka bɔ a ra.

⁵⁷ «Ayiwa, o kɔ fɛ, ni nɔ nana ye o fani donta ra, walama o fanimugu ra, walama o derege ra, walama o fɛn gboloraman ra tuun, o tuma a cɛnna le tuun. Aw ye a jeni tasuma ra.

⁵⁸ «Ni nɔ ka ke fani o fani na, k'a cɛn, ni a kera fanimugu le ye, walama derege, walama fɛn gboloraman dɔ, ni o k'a ko, ni nɔ bɔra a ra, o ka kan k'a ko tuun. Ni o kera, a bɛ saninya.

⁵⁹ «Ayiwa, nɔ minw bɛ ke fanidontaw ra, ni a kera sagasifani le ye o, lɛnfani o, walama fanimugu, walama derege, walama fɛn gboloraman dɔ, o sariya le ye nin ye. Nin sariyaw le b'a to aw bɛ se k'a lɔn ko o fɛnw saninyara walama ko o ma saninya.»

14

Banabagato saninyacogo

¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ k'a fɔ a ye ko: ² «Bana minw bɛ mɔgo fari cɛn, ni o dɔ tun bɛ mɔgo dɔ ra, ni a tigi keneyara, a ta saninyari ka kan ka ke cogo min na, o flɛ nin ye: a fɔlɔ, o ye na ni a ye sarakalasebaga fɛ. ³ Sarakalasebaga bɛ bɔ ni a ye fanibonw kɔ fɛ, ka taga a flɛ. Ni a k'a ye ko a keneyara can ra, ⁴ a y'a fɔ a ye ko a ye na ni kɔnɔ fla ye, minw panaman lo, a ta saninyari kosɔn, kɔnɔ minw saninyanin lo, ani sɛdiriyiri, ani jese wulenman, ani izope flaburu. ⁵ Sarakalasebaga b'a fɔ ko o ye kɔnɔ kelen kannatigɛ, k'a jori ke jɔnuman dɔ ra, bɔgodaga dɔ kɔnɔ. ⁶ O kɔ, sarakalasebaga bɛ kɔnɔ panaman mina, ani sɛdiriyiri, ani jese wulenman, ani izope flaburu; kɔnɔ min kannatigera k'a jori ke bɔgodaga kɔnɔ, jɔnuman na, a ye o fɛnw ni kɔnɔ panaman su o jori ra. ⁷ Banabagato min ka kan ka saninya, a ye a seriseri ale kan sijaga wolonfla. Ni o kera, sarakalasebaga ye a fɔ ko a saninyara. O kɔ, a ye kɔnɔ panaman bla ka taga kongo kɔnɔ.

⁸ «Banabagato min bɛ saninyara, ale ka kan k'a ta faniw ko, k'a fari siw bɛɛ li, k'a yɛrɛ ko fana ka sɔrɔ ka saninya. O kɔ, a bɛ se ka don dugu kɔnɔ. Nka a ka kan ka tere wolonfla ke ka sɔrɔ ka don a ta fanibon kɔnɔ. ⁹ A tere wolonflanin, a ye a fari siw bɛɛ li tuun, a kun ni a bonbosi, ani a pasiw bɛɛ. O kɔ, a ye a ta faniw ko, k'a yɛrɛ ko fana. Ni o kera, a bɛ sɔrɔ ka saninya pewu.

¹⁰ «A tere seeginan, a ye na ni sagaden cɛman fla ye, fiyɛn tɛ minw na, ani sagaden musoman kelen, min si ye san kelen ye, ani fiyɛn tɛ min na. A ye mugu tentennin kilo kɔnɔntɔn ta ka o nɔɔni turu ra, ani turu litiri tarance. ¹¹ Sarakalasebaga min bɛ saninyari ke, ale bɛ taga ni banabagato ni o fɛnw bɛɛ ye Matigi Ala na kɔrɔ Nɔgɔnkunbɛn fanibon* donda ra. ¹² Sarakalasebaga ye na ni sagaden cɛman kelen ye, ka o ke hakebɔ saraka ye, ka turu litiri tarance fara o kan. A bɛ o saraka fifa Matigi Ala na kɔrɔ. ¹³ Jurumunyafa saraka ni saraka jenitaw bɛ kannatigɛ yɔrɔ min na, yɔrɔ saninman* kɔnɔ, a ka kan ka saga kannatigɛ o yɔrɔ le ra. Jurumunyafa saraka ye sarakalasebaga ta ye cogo min na, hakebɔ saraka fana ye a ta ye o cogo le ra; sabu saraka lo min saninyanin lo kosebɛ.

¹⁴ «Mɔgo min ka kan ka saninya, sarakalasebaga ye hakebɔ saraka jori dɔ ta k'a mun o tigi kininboroyanfan toro nunkun na, ani a kininboroyanfan borokandenba ni a senmandenba. ¹⁵ O kɔ, sarakalasebaga ye turu dɔɔnin ke a yɛrɛ numanboro tege kɔnɔ, ¹⁶ k'a kininboro borokanden su o turu ra a numanboro tege kɔnɔ, k'a seriseri sijaga wolonfla Matigi Ala na kɔrɔ. ¹⁷ O kɔ, turu tɔ min tora a borotege kɔnɔ, a bɛ o mun a tigi kininboroyanfan toro nunkun na, ani a kininboroyanfan borokandenba ni a senmandenba, a tun kɔnna ka hakebɔ saraka jori mun o yɔrɔ minw na. ¹⁸ Ayiwa, turu tɔ min tora sarakalasebaga borotege kɔnɔ, a ye o ke banabagato kun na, janko k'a ta jurumun kafari a ye Matigi Ala na kɔrɔ.

¹⁹ «O kɔ, sarakalasebaga ye jurumunyafa saraka bɔ, janko min bɛ saninyara ka bɔ a ta bana ra, ka o tigi ta jurumun kafari, k'a saninya. O kɔ, sarakalasebaga ye saraka jenita kannatigɛ; ²⁰ a bɛ o saraka kuturu bɛɛ jeni ni siman saraka ye, sarakajenifen

kan Matigi Ala ja kɔɔ. Sarakalasebaga ye a ta jurumun kafari a ye; ni o kera, a be saninya.

Banabagato fagantanw saninyacogo

²¹ «Ayiwa, ni a kera ko fen te banabagato boro, fen minw fora, ni o bee se ma ke a ye, o tuma a ye na ni sagaden ceman kelen doron ye, ka na o ke hakebo saraka ye. O be o saraka fifa Matigi Ala ja kɔɔ, ka o ke k'a ta jurumun kafari. A be mugu tentennin kilo saba doron ta, ka o noni turu ra, ka o ke siman saraka ye, ani turu litiri tarance. ²² A ye na ni tugani fla ye, walama jenetugani fla, ka kana ni a seko ye. Kelen ye ke jurumunyafa saraka ye, to kelen ye ke saraka jenita ye.

²³ «A ta saninyari tere seeginan, a ye na ni o fenw bee ye sarakalasebaga fe Nɔgonkunben fanibon* donda ra, Matigi Ala ja kɔɔ, ka na a ta saninyari dafa. ²⁴ Sarakalasebaga ye sagaden ceman ta, ka o ke hakebo saraka ye, ani turu litiri tarance. A ye o fifa Matigi Ala ja kɔɔ. ²⁵ O ko, a ye hakebo saraka ta saga kannatige, ka o saraka jori do ta k'a mun banabagato kininboroyanfan toro nunkun na, ani a kininboroyanfan borokandenba, ni a senmandenba. ²⁶ Sarakalasebaga ye turu do ta, ka doonin ke a yere numanboro tege konɔ, ²⁷ k'a kininboroyanfan borokanden su a ra k'a seriseri Matigi Ala ja kɔɔ sipaga wolonfla. ²⁸ O ko, sarakalasebaga ye o turu doonin ta ka o mun a tigi kininboroyanfan toro nunkun na, ani a kininboroyanfan borokandenba ni a senmandenba ra, a tun konna ka hakebo saraka jori mun yoro minw na. ²⁹ Ayiwa, turu to min tora sarakalasebaga borotege konɔ, a ye o ke a tigi kun na, janko k'a ta jurumun kafari Matigi Ala ja kɔɔ. ³⁰ O ko, a sera ka na ni tugani minw ye walama jenetuganiw, sarakalasebaga ye kelen bo o ra, ³¹ ka o ke jurumunyafa saraka ye, ka to kelen ke saraka jenita ye. A ye o ke saraka ye, ka siman saraka do fara o kan, k'a ta jurumun kafari Matigi Ala ja kɔɔ. Ni o kera, a bena saninya.

³² «Ayiwa, bana minw be mogo fari cen, ni o do ka mogo do mina, ni o tigi keneyara, k'a soro saraka min yirara, cogo te a boro ka o bee bo, ale be se k'a yere saninya cogo min na, o sariya le ye nin ye.»

No be bon minw na

³³ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fe tuun k'a fo o ye ko: ³⁴ «Ne bena Kanaana jamana min di aw ma k'a ke aw ta ye, ni aw tagara se yi tuma min na, ni ne nana sumaya yelen aw ta bon kogo kan o jamana ra, ka no bla a ra, ³⁵ o bontigi ye taga sarakalasebaga fe ka taga a fo a ye ko: <Ne ka no do ye ne ta bon kogo kan, a be i n'a fo sumaya le yelenna a kan.> ³⁶ Sarakalasebaga b'a fo a ye ko a ye taga a ta bonkonofenw bee labo kene ma, sani ale ye don ka taga o no fle. O ra, fen o fen tun be bon konɔ, o si te jate fen saninyabari ye. Ni o fenw bee labora, sarakalasebaga be don bon konɔ. ³⁷ Ni sarakalasebaga ka o now fle, ni a k'a ye ko now kera binkeneman, walama wulenman, k'a yoro ke dinga ye kogo ra, ³⁸ sarakalasebaga be bo bon konɔ, k'a fo o ye ko o ye bon da sogo fo tere wolonfla. ³⁹ Ni tere wolonfla dafara, sarakalasebaga be kosegi ka taga a fle tuun. Ni a k'a ye ko now cayara kogo ra, ⁴⁰ a ye a fo o ye ko sumaya yelenna bon kabakuru min o min na, ko o ye o bee labo ka taga o firi dugu ko fe, yoro saninyabari do ra; ⁴¹ o ye bon kononoyoro kogo bee siyan, k'a bogo ce ka taga a firi dugu ko fe, yoro saninyabari do ra. ⁴² O ko, o ye kabakuru werew ta ka o don koromanw no ra, ka bogo do were ke ka bon bari. ⁴³ Ayiwa, o kabakuru bonin ko bon na, k'a kogow siyan, k'a bari kura ye, ni sumaya belen donna bon na tuun ka no ke a ra, ⁴⁴ sarakalasebaga ka kan ka taga bon fle tuun. Ni a k'a ye ko now yeregera ka don bon kogow ra tuun, o tuma bon cenna ka ban le; bon saninyanin te. ⁴⁵ O ka kan ka o bon ci le, k'a kabakuruw ni a yiriw ni a bogo bee ce ka taga a firi dugu ko fe yoro saninyabari do ra.

⁴⁶ «Ayiwa, ka o bon da sɔgɔnin to fɔ tere wolonfla, ni mɔgo o mɔgo k'a dayele ka don a kɔnɔ, o tigi saninyabari be to fɔ ka taga wula se. ⁴⁷ Ni mɔgo o mɔgo k'a da yeɛ ka don ka la a kɔnɔ, walama ka domuni ke a kɔnɔ, o tigi ye a ta faniw ko.

⁴⁸ «Nka bon barinin kɔ, ni sarakalasebaga k'a fle k'a ye ko sumaya ma yelen a kan tuun ka nɔ bla a ra, o tuma sarakalasebaga ye a fɔ ko o bon saninyanin lo; sabu sumaya tun ka nɔ minw bla a ra, o beɛ banna pewu. ⁴⁹ O tuma sarakalasebaga ye kɔnɔ fla mina, ani sediriyiri, ani jese wulenman ni izope flaburu, ka bon saninya ni o ye. ⁵⁰ A ye kɔnɔ kelen kannatige k'a jori ke jɔnuman na bɔgɔdaga dɔ kɔnɔ. ⁵¹ A be sediriyiri ta, ani izope flaburu, ani jese wulenman, ani kɔnɔ janaman; kɔnɔ min kannatigera, a ye o fenw su o jori ra, ani jɔnuman na, k'a seriseri bon kan sɔnaga wolonfla. ⁵² O cogo ra, a bɛna o bon saninya ni kɔnɔ jori ye, ani jɔnuman, ani kɔnɔ janaman, ani sediriyiri, ani izope flaburu ni jese wulenman. ⁵³ O kɔ, a ye kɔnɔ janaman bla, a ye bɔ dugu kɔnɔ ka taga kongo kɔnɔ. A bɛna jurumun kafari ke o cogo le ra ka bon saninya. Ni o kera, bon be saninya.

⁵⁴ «Ayiwa, bana minw be mɔgo fari cɛn, o sariya le ye nin ye, ani kaba, ⁵⁵ ani ni sumaya donna fani na, walama bon, ⁵⁶ ani kurukuruw, ani warawara, ani nɔ gbɛman minw be bɔ mɔgo fari ra; o sariyaw le ye nin ye. ⁵⁷ O sariyaw le be a yira ni fen saninyara walama ni a ma saninya. O banaw ta sariyaw le ye nin ye.»

15

Cɛw ta saninyabariya

¹ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fe, ² ko o y'a fɔ Izirayelimogow ye, ko: «Ni damajalan ka ce mina, k'a ke ko neɛn be bon a yere ma, o neɛn be o tigi lanogɔ. ³ Ni a kera ko o neɛn be bonna le, walama ni a k'a ta jɛgenɛkeyɔrɔ le datugu, ni a kera min o min ye, o tigi ma saninya. ⁴ O kosɔn ni o tigi ka la fen o fen kan, walama ni a ka sigi fen o fen kan, o fen be ke fen saninyabari ye. ⁵ Ni mɔgo min fana ka maga a ta lanan na, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko fana. A saninyabari be to fɔ ka taga wula se. ⁶ Ni mɔgo min ka sigi a sigiyɔrɔ ra, o tigi fana ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere fana ko. A saninyabari be to fɔ ka taga wula se. ⁷ Ni mɔgo min ka maga o ce banabagato ra, o tigi fana ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko. A saninyabari be to fɔ ka taga wula se. ⁸ Ni a daji ka se mɔgo saninyanin min ma, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko. A saninyabari be to fɔ ka taga wula se. ⁹ Ni a ka sigi kirike o kirike kan ka taga tagama ra, o kirike saninyabari be to. ¹⁰ Ni fen o fen blara banabagato kɔrɔ, a ye la a kan walama a ye sigi a kan, ni mɔgo min ka maga o fen na, o tigi saninyabari be to fɔ ka taga wula se. Ni mɔgo min ka o fen ta, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko. A saninyabari be to fɔ ka taga wula se. ¹¹ Ni banabagato tegekobari ka maga mɔgo o mɔgo ra, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko. A saninyabari be to fɔ ka taga wula se. ¹² Ni banabagato ka maga bɔgɔdaga min na, o bɔgɔdaga ka kan ka ci. Ni a magara minan yiriraman dɔ le ra, o ka kan ka ko ni ji ye kosebe k'a gbɛ.

¹³ «Ayiwa, ni a nana ke ko o ce ta neɛn te bonna tuun, a ka kan ka logokun kelen le ke, ka sɔrɔ ka saninya pewu. A ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko ni jɔnuman ye. Ni o kera, a be saninya. ¹⁴ A tere seeginan, a ka kan ka jenɛtugani fla, walama sokonotugani fla jini, ka taga ni o ye sarakalasebaga fe, Matigi Ala ja kɔrɔ, Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra. ¹⁵ Sarakalasebaga bɛna tugani kelen ke jurumunyafa saraka ye, ka tɔ kelen ke saraka jenita ye. O cogo ra, sarakalasebaga be a saninya Matigi Ala ja kɔrɔ, ka bɔ a ta bana ra.

¹⁶ «Ayiwa, ni lawa be bon ce fe, k'a sɔrɔ bana te a ra, a ka kan k'a yere ko ka gbɛ. A saninyabari be to fɔ ka taga wula se. ¹⁷ Lawa sera birifani min ma, walama fen gboloraman min ma, o ka kan ka ko. A saninyabari be to fɔ ka taga wula se.

¹⁸ «Ni ce ni muso ka jen ni jɔgɔn ye, o fla bɛɛ ka kan ka ko. O saninyabari bɛ to fo ka taga wula se.»

Musow ta saninyabariya

¹⁹ «Ni muso bɛ landa ra, a saninyabari bɛ to fo logokun kelen. Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka maga a ra, o tigi saninyabari bɛ to fo ka taga wula se. ²⁰ Ni a ka la fen o fen kan, walama ni a ka sigi fen o fen kan a ta landa wagati ra, o fen bɛ kɛ fen saninyabari ye. ²¹ Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka maga a ta lanan na, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko. A saninyabari bɛ to fo ka taga wula se. ²² Ni o muso sigira fen o fen kan, ni mɔgɔ min ka maga o fen na, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko. A saninyabari bɛ to fo ka taga wula se. ²³ Fen minw tun bɛ a ta lanan walama a ta siginan kan, ni mɔgɔ o mɔgɔ ka maga o fen do ra, o tigi saninyabari bɛ to fo ka taga wula se. ²⁴ Ni ce min ka jen ni o muso ye, k'a to landa ra, muso ta saninyabariya bɛ yelema o ce fe. O ce fana saninyabari bɛ to fo logokun kelen. Ni o ce ka la lanan o lanan kan, o lanan saninyabari bɛ to.

²⁵ «Ni jori ka bon muso do fe ka tere dama ke, k'a sorɔ a ta landa wagati te, walama ni a ta landa wagati le nana janya ka teme a cogokoro kan, o wagati bɛɛ ra, a saninyabari bɛ to, i n'a fo a ta landa wagati ra. ²⁶ Ni a ka la lanan o lanan kan, walama ni a ka sigi siginan o siginan kan, o fana saninyabari bɛ to, i n'a fo a ta landa wagati ra. ²⁷ Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka maga o lanan walama o siginan na, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko fana. A saninyabari bɛ to fo ka taga wula se.

²⁸ «Ni o jori nana lo, muso ka kan ka tere wolonfla ke ka sorɔ ka saninya tuun. ²⁹ A tere seeginan, a ka kan ka jenɛtugani fla, walama sokɔnɔtugani fla jini ka taga ni o ye sarakalasebaga fe, Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra. ³⁰ Sarakalasebaga bena tugani kelen ke jurumunyafa saraka ye, ka to kelen ke saraka jenita ye. O cogo ra, sarakalasebaga bɛ a saninya Matigi Ala na korɔ ka bo a ta joribon na.

³¹ «Ayiwa, aw ye a fo Izirayelimogow ye ko wagati min ni o saninyanin te, o kana gbara ne Ala ta yoro saninman* na, janko o Nɔgɔnkunben fanibon min bɛ a yira ko ne bɛ aw ce ra, o kana na o lanogɔ o ta saninyabariya koson, k'a to ne ye o faga.

³² «Ayiwa, ni damajalan ka ce mina k'a ke ko neen bɛ bon a fe, walama ni lawa bɛ bon a fe k'a sorɔ bana te a ra, k'a lanogɔ, o sariyaw le ye nin ye; ³³ ani ni muso bɛ landa ra, walama ni ce ka jen ni muso ye k'a sorɔ muso saninyabari lo, o sariyaw le ye nin ye.»

16

Jurumun yafalonba

¹ Ayiwa, Haruna dence fla tun sara, sabu olugu tun ka wusunan don ni tasuma min ye Matigi Ala na korɔ, o cogo tun ma ben ni Matigi Ala ta sariya ye. Ayiwa, olugu ta saya ko fe, Matigi Ala kumana Musa fe.

² Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «A fo i korɔce Haruna ye ko a kana to ka don tuma bɛɛ yoro saninmanba* konɔ, boncetigefani ko fe, jenɔgɔnya kesu* ni a datugunan bɛ yoro min na, ni o te, a bena sa; sabu ne bɛ ne yere yira aw ra sankaba jamijan ra o kesu datugunan le kunna. ³ Haruna ka kan ka don ne ta yoro saninman konɔ cogo min na, o ye nin ye: a ka kan ka misitoran kapaman kelen mina ka o ke a yere ta jurumunyafa saraka ye, ka sagajigi kelen ke a yere ta saraka jenita ye. ⁴ A bɛ a ta lenfaniw don a yere ra, minw ye forokiyasurun ye, ani a kurusi, k'a yere cesiri ni a cesirinan ye, ka jalamugu fugula gbeman biri a kun na. A bɛ a yere ko folo, ka sorɔ ka o fani saninmanw don a yere ra. ⁵ A ka kan ka bakoronin fla mina Izirayeli jama fana fe ka o ke o ta jurumunyafa saraka ye, ani sagajigi kelen, ka o ke o ta saraka jenita ye. ⁶ Haruna ye a ta misitoran mina k'a ke saraka ye, k'a yere ta jurumun,

ani a ta somogow ta jurumun kafari. ⁷ O ko, a ye bakoronin fla mina ka na ni o ye Matigi Ala na koru, Nogonkunben fanibon* donda ra. ⁸ A ye kara la*, janko k'a lon o bakoronin fla ra, juman le be ke Matigi Ala ta ye, ani juman le be bla ka taga kongo kono*.

⁹ «Ni bakoronin min ka ke Matigi Ala ta ye, Haruna bena o mina ka o faga k'a ke jama ta jurumunyafa saraka ye. ¹⁰ Bakoronin min kera bakoronin blata ye, a bena o janaman mina k'a lo Matigi Ala na koru, ka jurumun kafari ni a ye, k'a gben ka taga kongo kono, k'a ke bakoronin blata ye.

¹¹ «Ayiwa, ni o kera, Haruna be a ta misitoran mina, ka o ke k'a yere ta jurumun ni a ta somogow ta jurumun kafari; a ye o misitoran kannatige. ¹² O ko, a ye wusunandaga do ta, ka takami do ce wusunanjefen kan, Matigi Ala na koru, ka o ke wusunandaga kono, ka wusunanmugu boro na fla ke minan do kono, ka taga ni o bee ye boncetigefani ko fe yoro saninmanba* kono. ¹³ Ni a donna yi, a ye wusunan ke takami kan Matigi Ala na koru, janko wusunan sisi ye wuri ka ke jennogonya kesu datugunan kan k'a datugu. Ni o kera, Haruna tena sa. ¹⁴ A bena misitoran jori do ta, ka taga o seriseri ni a borokanden ye kesu datugunan nafeyoro kan, a tereboyanfan na; a ye a borokanden su jori ra tuun k'a seriseri kesu datugunan na fe sijaga wolonfla.

¹⁵ «O ko, a be Izirayeli jama ta bakoronin mina ka o kannatige, ka o ke o ta jurumunyafa saraka ye. A ye taga ni o jori ye boncetigefani ko fe. A k'a ke cogo min ni misitoran jori ye, a ye a ke o cogo kelen na. A ye jori do seriseri kesu datugunan kan, ka do seriseri a na fe.

¹⁶ «O cogo ra, Izirayelimogow ka Ala ta yoro saninmanba lanogo ni o ta kanminabariyaw, ani o ta hakekow, ani o ta jurumun minw bee ye, Haruna be o bee kafari. A be fanibon yoro to bee fana ta ke o cogo ra, sabu o fanibon be o mogow saninyabariw le ce ra.

¹⁷ «Ni Haruna be don yoro saninmanba kono ka taga jurumun kafari wagati min na, mogow si man kan ka ke fanibon kono o wagati ra, fo ka taga a bo. A be jurumun kafari ke a yere ni a ta somogow ye, ani Izirayelimogow jama bee lajennin ye. ¹⁸ Ni a bora, a ye taga sarakajenifen koru Matigi Ala na koru, ka taga jurumun kafari ke sarakajenifen kan. A ye misitoran ni bakoronin jori do mun sarakajenifen gbanw bee ra. ¹⁹ A be jori seriseri sarakajenifen kan ni a borokanden ye, sijaga wolonfla, k'a saninya Izirayelimogow ta hakekow ma, k'a bla danna ne ye.

²⁰ «Ayiwa, ni Haruna ka jurumun kafari ka ban, ka yoro saninmanba ni Nogonkunben fanibon ni sarakajenifen saninya, o tuma bakoronin min be gben ka taga kongo kono, a ye o mina ka na. ²¹ Haruna ye a boro fla la o bakoronin kun na; Izirayelimogow ka terenbariyako minw bee ke, ani o ta hakekow, ani o ta jurumunw, Haruna ye o bee fo ka o kunko la bakoronin kan. A be o jurumunw bee kunko la bakoronin kunna; o ko, a be mogow do bla a ye o bakoronin gben ka taga kongokolon kono. ²² O be o bakoronin gben ka taga kongokolon kono; ni o kera, bakoronin be taga ni o ta jurumunw bee ye kongo kono.

²³ «O ko, Haruna be don Nogonkunben fanibon kono. A tun ka lenfani minw don, ka don yoro saninman* kono, a be o bo ka o bla yoro saninman kono yi. ²⁴ A ye a yere ko ni ji ye yoro saninman do ra, ka soro k'a ta faniw don. O ko, a ye bo ka na a ta saraka jenita ni jama ta saraka jenita jeni. A ye a yere ta jurumun ni jama ta jurumun kafari. ²⁵ Began min kera jurumunyafa saraka ye, a be o turu fana jeni sarakajenifen kan.

* **16:8** 16.8 Bakoronin min be bla ka taga kongo kono: Heburukan na, a sebera ko Hazazeli; o koru ye ko bakoronin min be bla ka taga.

²⁶ «Mogɔ min ka bakɔɔnin gben ka taga kongo kɔɔ, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko fana, ka sɔɔ ka don dugu kɔɔ.

²⁷ «Misitoran ni bakɔɔnin min kera jurumunyafa saraka ye, o donna ni minw jori ye yɔɔ saninmanba kɔɔ ka jurumun kafari, o ka kan ka taga ni olugu ye fanibonw ko fe, ka taga o gbolo ni o sogo ni o bo bee jeni. ²⁸ Ni mogɔ min ka o jeni, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko ji ra; o ko, a be sɔɔ ka don dugu kɔɔ.

²⁹ «Ayiwa, nin ye sariya wuribari le ye aw fe. San karo wolonflanan, o karo tere tan, aw ka kan ka aw yere majigi Ala na kɔɔ; aw man kan ka baara si ke o lon na, aw Izirayelimogow, ani lonan minw siginin be aw fe. ³⁰ Sabu o lon le ra aw ta jurumunw be kafari, ka aw saninya. Ni o kera, aw bena saninya ka bo aw ta jurumunw bee ra Matigi Ala na kɔɔ. ³¹ Aw man kan ka foyi ke o lon na; aw ka kan ka nenekiri, ka aw yere majigi Ala na kɔɔ. O ye sariya wuribari le ye.

³² «Ayiwa, turu saninman* kera sarakalasebaga min kan k'a saninya, k'a sigi sarakalasebagaya ra a face no ra, ale le be jurumunw kafari; a ka kan ka lenfaniw le don, fani saninmanw. ³³ A bena jurumun kafari ke, ka yɔɔ saninmanba saninya, ka Nɔgɔnkunben fanibon ni sarakajenifen saninya, ka sarakalasebagaw ni jama bee lajennin saninya.

³⁴ «Nin sariya ye sariya wuribari le ye aw fe. Aw ka kan ka Izirayelimogow ta jurumunw bee kafari o ye sijaga kelen san o san.»

Ayiwa, Matigi Ala tun ka fen o fen fo Musa ye, Haruna ka o bee ke.

Saninyari ko ta sariyaw

17

Began fagayɔɔ ta sariya

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ² «A fo sarakalasebagaw ye, Haruna ni a dencew, ani Izirayelimogow bee ye, ko: ³ Matigi Ala ka min fo o le nin ye: <Ni Izirayelimogow do ka misi, walama saga, walama ba faga dugu kɔɔ, walama so ko fe, ⁴ ni a ma na ni a ye Nɔgɔnkunben fanibon* na fe ka na a faga o yɔɔ ra, k'a ke saraka ye Matigi Ala na kɔɔ fanibon donda ra, o hake be to o tigi kunna, sabu a kera i n'a fo a ka mogow le faga. O tigi ka kan ka faran ka bo Izirayeli jamanadenw na. ⁵ O kun ye janko Izirayelimogow kana o ta beganw faga kongo kɔɔ o yere ma yi; o ye na ni a ye sarakalasebaga fe Matigi Ala na kɔɔ, Nɔgɔnkunben fanibon donda ra, ka na a ke ninsondiya saraka ye k'a di Matigi Ala ma. ⁶ Ni o ka o began faga, sarakalasebaga be a jori seriseri Matigi Ala ta sarakajenifen kan, Nɔgɔnkunben fanibon donda ra. A be a turu jeni sarakajenifen kan. O be ke saraka ye min kasa ka di Matigi Ala ye. ⁷ O ra, Izirayelimogow si man kan ka taga o ta beganw faga kongo kɔɔ tuun ka saraka bo bakɔɔnin jinaw ye, ka jen ni o jinaw ye ka jurumun ke. Nin sariya ye sariya wuribari le ye Izirayelimogow ni o ta durujaw bee fe.>

⁸ «O koson i ye a fo o ye ko ni Izirayelimogow do, walama lonan minw siginin be o fe, ni o do ka saraka jenita do bo, walama saraka suguya were, ⁹ ni a ma na ni a ye Nɔgɔnkunben fanibon donda ra, ka na o saraka bo Matigi Ala ye, o tigi ka kan ka faran ka bo a ta jamana mogow ce ra.»

Izirayelimogow man kan ka jori domu

¹⁰ «Ni Izirayelimogow do, walama lonan minw siginin be o fe, ni o do ka began do jori domu, ni a kera began o began jori ye, ne Ala bena wuri o tigi kama, k'a faran ka bo a ta jamana mogow ce ra; ¹¹ sabu fenpanaman bee nin be a jori le ra. O koson Matigi Ala k'a fo ko aw ta beganw bee jori ye ke sarakajenifen kan, janko ka aw ta jurumun kafari. Nin min be jori ra, o le b'a to jori be ke ka jurumun kafari. ¹² O

le koson ne k'a fo Izirayelimogow ye ko: <Aw si man kan ka jori domu. Hali lonan minw be o fe, o si man kan ka jori domu.>

¹³ «Ni Izirayelimogow do, walama lonan minw be o fe, ni o do ka kongosogo walama konon do mina kongo ra, min be domu, a ka kan ka a jori bon dugu ma ka a datugu ni buguri ye. ¹⁴ Sabu fenpanaman bee nin ye a jori le ye, jori min b'a ra. O koson ne k'a fo Izirayelimogow ye ko: <Aw kana fenpanaman si jori domu; sabu fenpanaman bee nin ye a jori le ye. Mogow o mogow k'a domu, o tigi be faran ka bo Izirayelimogow ce ra.>

¹⁵ «Ni mogow o mogow ka jufasogo, walama wara dato domu, ni a kera Izirayelimogow ye, walama lonan, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko. A saninyabari be to fo ka taga wula se. O ko fe, a be sorow ka saninya. ¹⁶ Ni a ma a ta faniw ko, k'a yere ko, o hake bena bo a tigi ra.»

18

Jen minw ma daga ce ni muso ce

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ² «Kuma Izirayelimogow fe, k'a fo o ye ko: <Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. ³ Aw tun be Misiran jamana ra tuma min na aw ka ko minw ye olugu fe, aw kana o ladegi. Ne be tagara ni aw ye Kanaana jamana min na fana, aw kana taga o jamana mogow ta koketaw ladegi. Aw man kan ka o ta landaw ta. ⁴ Aw ka kan ka ne ta cifoninw le ke, ka ne ta sariyaw sira tagama; sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.

⁵ « <Aw ye ne ta sariyaw ni ne ta cifoninw sira tagama. Ni mogow min ka o sariyaw sira tagama, o tigi bena kisi o le sababu ra; sabu ne le ye Matigi Ala ye.

⁶ « <Ayawa, aw ra ce si man kan ka gbara muso do ra, ka jen ni a ye, k'a sorow a ni o muso bee ye gbakelenmogow ye. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.

⁷ « <I man kan ka jen ni i bamuso ye k'a lebu; sabu i bamuso lo. I man kan ka jen ni a ye, ka i face lebu.

⁸ « <I man kan ka jen ni i face ta muso do ye fana, ka i face lebu.

⁹ « <I man kan ka jen ni i balemamuso ye; ni aw bee kera fa kelen ni ba kelen o, walama ni aw kera fa kelen na, nka aw te ba kelen na o, walama ni aw kera ba kelen na, nka aw te fa kelen na o, ni aw worora lu kelen konon o, walama ni aw ma woro lu kelen konon o, i man kan ka jen ni a ye.

¹⁰ « <I man kan ka jen ni i mamaden si ye, ka i yere lebu.

¹¹ « <I man kan ka jen ni i face ta muso do ta denmuso ye, sabu i balemamuso lo.

¹² « <I man kan ka jen ni i face koromuso, walama ni a dogomuso do ye, sabu i tenenmuso lo.

¹³ « <I man kan ka jen ni i bamuso koromuso walama a dogomuso ye, sabu i tenenmuso lo.

¹⁴ « <I man kan ka i face balemace lebu, ka jen ni a muso ye, sabu i tenenmuso lo.

¹⁵ « <I man kan ka jen ni i buranmuso ye, sabu i dence muso lo. I man kan ka jen ni a ye.

¹⁶ « <I man kan ka jen ni i balemace muso ye, ka i balemace lebu.

¹⁷ « <I man kan ka jen ni muso do ye, ka seko ka jen ni a denmuso fana ye. I jenna ni muso min ye, i man kan ka jen ni o muso mamaden si ye; sabu olugu ni o muso bee ye gbakelenmogow le ye. Ni mogow min ka o ke, o tigi ka kojuguba le ke.

¹⁸ « <I man kan ka i muso dogomuso furu, ka jen ni a ye, k'a i muso to si ra, ka celiya don o ni jagon ce.

¹⁹ « <I man kan ka gbara muso si ra ka jen ni a ye, k'a sorow a be a ta landa ra, sabu a saninyabari lo.

²⁰ « <I man kan ka i mogowogon ta muso jini, ka jen ni a ye, ka i yere lanogon ni a ye.

²¹ « ‹I kana sɔn ka i den si di o ye a don tasuma ra, k'a ke saraka ye ka Moloki ta jo sɔn ni a ye. I man kan ka i ta Ala tɔgɔ cɛn o cogo ra, sabu ne le ye Matigi Ala ye.

²² « ‹I man kan ka jɛn ni i cɛnɔgɔn ye i n'a fɔ cɛ bɛ jɛn ni muso ye cogo min na; o ye ko haramunin le ye.

²³ « ‹I man kan ka jɛn ni bɛgan ye, ka i yɛrɛ lanɔgɔ. Muso fana man kan k'a yɛrɛ di bɛgan ma, a ye jɛn ni a ye. O ye kokolonba le ye.

²⁴ « ‹Ayiwa, aw kana aw yɛrɛ lanɔgɔ ni nin kow si ye, sabu ne bɛna siya minw gben ka bɔ aw na, olugu tun ka o yɛrɛ lanɔgɔ ni nin kow bɛɛ le ye. ²⁵ O k'a ke ten ka jamana bɛɛ lanɔgɔ. O kosɔn ne bɛna o hake bɔ o ra, k'a to o ta jamana ye o bɛɛ fɔɔnɔ.

²⁶ « ‹O ra aw ka kan ka ne ta cifɔninw, ani ne ta kolatigeninw bɛɛ sira tagama. Aw Izirayɛlimɔgɔw, walama lonan minw bɛ aw cɛ ra, aw si man kan ka nin ko haramuninw nɔgɔn dɔ ke; ²⁷ sabu mɔgɔ minw sigira jamana ra ka kɔn aw na, olugu ka nin ko haramuninw nɔgɔn le ke, ka jamana bɛɛ lanɔgɔ. ²⁸ Ni aw ka o kow nɔgɔn ke, ka jamana lanɔgɔ, jamana bɛna aw fana fɔɔnɔ, i n'a fɔ minw tun sigira jamana ra aw na, jamana ka olugu fɔɔnɔ cogo min na.

²⁹ « ‹Aw ra ni min o min ka nin ko haramunin nɔgɔn dɔ ke, ne bɛna o tigi faran ka bɔ a ta jamana mɔgɔw cɛ ra.

³⁰ « ‹Ayiwa, aw ka kan ka ne ta kokɛtaw sira le tagama. Nin ko haramunin minw tun bɛ kera jamana kɔnɔ ka sɔrɔ aw ma se yi ban, aw man kan ka o kow si ladegi ka aw yɛrɛ lanɔgɔ, sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.› »

Sariya wɛrɛ minw fɔra Izirayɛlimɔgɔw ye

19

Izirayɛlimɔgɔw ka kan ka saninya

¹ Ayiwa, Matigi Ala kumana Musa fɛ k'a fɔ a ye ko: ² «Kuma Izirayɛlimɔgɔw bɛɛ lajennin fɛ k'a fɔ o ye ko: ‹Aw ka kan ka saninya, sabu ne saninyanin lo, ne Matigi Ala, aw ta Ala.

³ « ‹Aw bɛɛ ye aw fa ni aw ba bonya. Ne ka Nɛnɛkirilon min sigi, aw ka kan ka o jate fana, sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.

⁴ « ‹Aw kana nɔbɔ batofɛn gbansanw fɛ ka o bato. Aw kana nɛgɛ yeele ka o ke batofɛn dɔ ye k'a bato; sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.› »

Sarakaw ta sariya

⁵ « ‹Ni aw b'a fɛ ka ninsondiya saraka bɔ ne ye, aw y'a ke ka kapa ni a kɛcogo ye, janko ne ye aw ta saraka mina. ⁶ Aw bɛ o saraka di ne ma lon min na, a sogo ka kan ka domu k'a ban o lon yɛrɛ ra. Ni a tɔ ka si, aw ye o domu o dugusagbɛ. Nka ni a tɔ belɛn ka to a dugusagbɛ flanan, aw ye o jɛni tasuma ra k'a ban. ⁷ Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka sarakasogo domu ka taga se fɔ tere saba, o tigi ta saraka tɛ mina, sabu a sogo kera fɛn haramunin ye. ⁸ Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka o sogo domu, o hake bɛ o tigi kan; sabu o saraka min dira ne ma, a ma o jate fɛn saninman ye. O tigi ka kan ka faran ka bɔ Izirayɛli jamanadenw na.› »

Simantigɛ ta sariya

⁹ « ‹Ayiwa, ni aw nana ke aw ta simanw kan ye aw ta jamana ra tuma min na, aw ye foro kɛrɛfɛyɔrɔ ta simanw to yi, aw kana o kan. Siman minw fana kanbari tora, walama minw benbenna, aw kana sekɔ ka taga olugu kan tuun. ¹⁰ Ni aw bɛ aw ta rɛzɛnmɔ fana bɔ, minw tora tigebari ye, walama minw benbenna, aw kana sekɔ ka taga olugu tɔmɔ. Aw ye o to fagantanw ni lonanw ye; sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.› »

Mogɔɔgɔn kanuya ta sariya

¹¹ « <Aw kana sonyari ke; aw kana faninya tige, walama ka aw mogɔɔgɔn janfa. ¹² Aw kana kari gbansan faninya kan ni ne tɔgɔ ye, ka ne tɔgɔ cɛn, sabu ne le Matigi Ala ye.

¹³ « <Mogɔ kana a mogɔɔgɔn tɔɔɔ. I kana i mogɔɔgɔn borofɛn bɔsi a ra. I ta baaraden sara kana si i boro. ¹⁴ I kana torogberen neni. I kana fɛn bla fiyentɔ na, k'a to a ye talon a ra. I ka kan ka siran Ala na, sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.

¹⁵ « <Ni i be kiti tige, i ye a tige terenninya kan. I kana jo di fagantan ma a ta fagantanya kosɔn, i fana kana kiti diya fagama ra a ta fagamaya kosɔn. Ni i be i mogɔɔgɔn ta kiti tige, i ye a ke can le kan. ¹⁶ I kana yaala ka nafiya ke mogow ce ra. I kana seereyajugu fo i mogɔɔgɔn ta ko ra min be se ka ke a fagasababu ye; ne le ye Matigi Ala ye.

¹⁷ « <I kana i balema koninya i jusukun na gbansan. Ni a ka ko do le ke min man ni, i ye o fo a na na k'a gbɛɛya, janko o kana na i fana jaraki ni a ye. ¹⁸ Ni mogɔ do ka ko do ke i ra, i kana a fo ko i be a juru sara. Ni i balema do ka ko do ke i ra min ka i dimi, i kana o ko to i yere konɔ. I ka kan ka i mogɔɔgɔn kanu i ko i yere, sabu ne le ye Matigi Ala ye.> »

Fɛn minw te suguya kelen ye

¹⁹ « <Ayiwa, aw ka kan ka ne ta sariyaw sira tagama. Aw ta began minw te began suguya kelen ye, aw kana a to olugu ye jɛn. Siman minw fana te siman suguya kelen ye, aw kana olugu dan foro kelen konɔ. Fani minw te fani suguya kelen ye, aw kana o karan jɔgɔn na ka o don.> »

Jɔnmuso maminanin ta sariya

²⁰ « <Ni ce do ka jɔnmuso do mamina, k'a sorɔ a m'a kunmabo, jɔnmuso matigice fana m'a labla, ni ce were nana jɛn ni o muso ye, o tigi ka kan ka warida do sara. Nka o man kan ka o faga, sabu jɔnmuso tun ma kunmabo, a tun te a yere ta ye fana. ²¹ O ce ye na ni sagajigi kelen ye Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra, a ta hake kosɔn, ka na o di Matigi Ala ma hakebo saraka ye a ta hake kosɔn. ²² Sarakalasebaga bena a ta jurumun kafari ni o hakebo saraka ye Matigi Ala na korɔ. Ce ta jurumun bena yafa a ma.> »

Yiridenw ta sariya

²³ « <Ayiwa, ni aw tagara se Kanaana jamana ra tuma min na, ni aw ka yiri suguya caman turu, minw be den, aw ka kan ka o yiriw denw jate i n'a fo yiriden saninyabariw, fo san saba; fo ka taga o san saba dafa, aw man kan ka o yiridenw domu. ²⁴ A san naaninan, o yiriw bena den minw ke, o denw bee bena bla danna ne ye; aw bena panagbe do ke o yiridenw ko ra, ka ne bonya. ²⁵ A san loorunan le ra, aw be se ka o yiridenw domu. O cogo ra, aw ta yiriw bena den caman ke aw ye san o san. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.> »

Lagberi ni josɔn ta sariya

²⁶ « <Aw kana jufasogo domu. Aw kana subagaya ke, aw kana lagberi ke. ²⁷ Aw kana aw kun li, ka si do to aw kun cemance ra. Aw kana aw bonbosi kerɛfeyorow dama li. ²⁸ Ni mogɔ ka sa aw fe, aw kana aw fari cici ni muru ye ko mogɔ sara aw fe. Aw kana aw fari negɛnɛgen. Ne le ye Matigi Ala ye.

²⁹ « <Aw kana jɛn siri ni josɔnbagaw ye ka aw denmusow bla jatɔya ra ni o ye, ka o lebu; ni o te, jamana bee bena na nabɔ o jow fe, ka kojugu caya jamana konɔ. ³⁰ Ne ka Nenɛkirilon* minw fo aw ye, aw ka kan ka o lonw jate; aw ka kan ka bonya la ne ta batoyorɔ saninman kan fana. Ne le ye Matigi Ala ye.

³¹ « <Minw b'a fɔ ko o be kuma ni suw ye, ka lagberi ke, aw kana taga olugu fe ko aw be taga lagberi ke. Ni aw ka o ke, aw bena aw yere lanogo. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.> »

Mogokoroba ni lonanw ta sariya

³² « <Aw ye wuri ka lo mogokoroba kunsigibetigi ja korɔ; aw ye mogokoroba bonya kosebe. Aw ye siran aw ta Ala ja; ne le ye Matigi Ala ye.

³³ « <Ni lonan do ka na sigi aw ta jamana ra, aw kana a jonyamina. ³⁴ Aw ye lonanw minako ja, k'a ke i n'a fɔ aw yere do lo. Aw ye o kanu k'a ke i n'a fɔ o ye aw do le ye, sabu aw fana tun ye lonanw le ye Misiran jamana ra. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.> »

Jago ta sariya

³⁵ «Aw kana mogo tojo jago ra. Ni aw be fiyeere ke, ni aw be fen suma, aw kana do bo a metereda ra, walama a kiloda ra, walama a litirida ra. ³⁶ Aw y'a to aw ta sumanikenan ye ben, a kiloda ye dafa; aw kana do bo aw ta sumanikeminanw na fana. Ne le Matigi Ala ye, aw ta Ala, min ka aw labo Misiran jamana ra.

³⁷ « <Aw ye ne ta sariyaw ani ne ta cifoninw bee ke, ka tagama ka kapa ni o ye, sabu ne le ye Matigi Ala ye.> »

20

Joson ni lagberi ta kiti

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fɔ a ye ko: ² «Kuma Izirayelimogow fe, i ye a fɔ o ye ko: <Ni Izirayelimogo do, walama lonan minw be ni aw ye, ni o do k'a den di, k'a ke ka Moloki ta jo son, o tigi ka kan ka faga. Mogow ye jen k'a bon ni kabakuru ye k'a faga. ³ Ne bena wuri o tigi kama, k'a faran ka bo Izirayelimogow ra, sabu a k'a den do di, ka Moloki ta jo son ni a ye minke, a ka ne ta yoro saninman* le lanogo, ka ne togo saninman cen. ⁴ Ayiwa, aw jamana mogow, ni aw ka aw ja tugu o ko jogon kan, ni aw ma son k'a tigi faga, ⁵ ne yere le bena juguya a ma kosebe, ale ni a ta gba bee, ka o faran ka bo o ta jamana mogow ce ra, ani minw bee be jen ni o mogow ye, ka Moloki ta jo son.

⁶ « <Minw b'a fɔ ko o be kuma ni suw ye, ka lagberi ke, ni mogo o mogo ka taga olugu do fe, ne bena wuri o tigi kama kosebe, k'a faran ka bo a ta jamana mogow ce ra.> »

Jen minw ma daga ce ni muso ce

⁷ « <Aw ye aw yere saninya ka ke mogo saninmanw ye, sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.

⁸ « <Aw ye jija ka ne ta sariyaw sira tagama, sabu ne le ye Matigi Ala ye, min be aw saninya.

⁹ « <Ni mogo o mogo ka kumajugu fɔ a face walama a bamuso ma, o tigi ka kan ka faga. A fagari kunko bena ben a yere le kan, sabu a ka kumajugu fɔ a face walama a bamuso ma.

¹⁰ « <Ni ce min ka jen ni a mogojogon muso ye, o ce ni o muso bee ka kan ka faga.

¹¹ « <Ni ce min ka jen ni a face muso ye, k'a face lebu, o ce ni o muso bee ka kan ka faga; o fagari kunko bena ben o yere le kan.

¹² « <Ni ce min ka jen ni a dence muso ye, o ce ni o muso bee ka kan ka faga, sabu o ka kopagamininba le ke. O fagari kunko bena ben o yere le kan.

¹³ « <Ni ce fla ka jen i n'a fɔ ce be jen ni muso ye cogo min na, o ka ko haramunin le ke. O ka kan ka o faga. O fagari kunko bena ben o yere le kan fana.

¹⁴ « <Ni ce do ka muso do ta, ka soro ka o muso denmuso fana ta tuun, o ye kojuguba le ye. O ka kan ka o saba bee jeni, janko o kojugu jogon kana ye aw ce ra.

15 « <Ni ce min ka jen ni began ye, o ce ka kan ka faga; o ka kan ka began fana faga.

16 « <Ni muso min fana k'a yere di began do ma ka jen ni a ye, o ka kan ka o muso ni o began bee faga. Ni o fagara, o fagari kunko bena ben o yere le kan.

17 « <Ni ce min k'a balemamusu ta, fakelenden, walama bakelenden, ka jen ni a ye, ka jogon lebu, o ye maroyakoba le ye. Olugu ka kan ka faran ka bo Izirayeli jamanadenw na o balema tow bee na na. O ce jenna ni a balemamusu ye minke, o hake ka kan ka ben a kan.

18 « <Ni ce min ka jen ni muso do ye ka o muso to landa ra, o fla bee ka kan ka faran ka bo o ta jamana mogow ce ra, sabu o ka o yere lanogo jori ra, ka ne ta sariya cen.

19 « <I man kan ka jen ni i bamuso balemamusu ye, walama i face balemamusu, sabu i tenenmusu lo. Ni mogow min ka o ke, o hake bena ben o tigi yere kan.

20 « <Ni ce min ka jen ni a benogocce ta muso ye, k'a benogocce lebu, o hake bena ben o ce ni o muso kan. O tena den sorow fo ka taga o sa.

21 « <Ni ce min k'a balemace muso ta, o ye ko nogonin le ye. O tena den sorow, sabu o ce k'a balemace lebu.> »

Izirayelimogow ka kan ka saninya

22 « <Aw ye ne ta sariyaw ni ne ta cifoninw bee ke, k'a sira tagama; ni o kera, ne be tagara ni aw ye jamana min na, o jamana tena aw fonow. 23 Ne bena siya minw gben ka bo aw na fe, aw kana olugu ta landaw ta, sabu o siyaw ka nin kojuguw bee le ke, fo k'a to ne ka o haramuya. 24 O le koson, ne k'a fo aw ye ko o jamana bena ke aw le ta ye. Ne bena o jamana di aw ma, nono ni li be woyo o jamana min na; sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. Ne le ka aw panawoloma ka bo siya tow ce ra.

25 « <O koson sogo saninyaninw ni sogo saninyabariw, ani konow saninyaninw ni konow saninyabariw, aw ka kan ka olugu lon ka bo jogon na, janko aw kana aw yere lanogo ni o fen saninyabariw si ye; aw kana aw yere lanogo ni o sogow ye, walama o konow, walama o fenpanaman minw be fofow o konobara kan dugu ma. Ne ka o fenw yira aw ra, janko aw ye a lon ko o saninyanin te.

26 « <Aw ye aw yere bla danna ka saninya ne ye, sabu ne Matigi Ala, ne saninyanin lo. Ne ka aw panawoloma ka bo siya tow ce ra, janko aw ye ke ne ta mogow ye.

27 « <Cew ni muso minw b'a fo ko o be kuma ni suw ye, ka lagberi ke, aw ka kan ka olugu faga. Aw ye o bon ni kabakuru ye ka o faga. O ta fagari kunko bena ben o yere le kan.> »

21

Sariya min be sarakalasebagaw kan

1 Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Kuma sarakalasebagaw fe, minw ye Haruna dencew ye, i ye a fo o ye, ko ni sarakalasebaga do ta mogow sara, a man kan ka gbara o su ra k'a yere lanogo, 2 fo ni a kera a yere ta somogow do ye, a bamuso, walama a face, walama a ta den, walama a korocce walama a dogocce. 3 Ni a balemamusu do lo, min sunguruman lo, ni o tun be jogon fe so konow, a be se ka gbara ale fana su ra k'a yere lanogo, sabu a balemamusu ma furu.

4 «Sarakalasebaga ye Izirayelimogow namogow le ye, a ta sarakalasebagaya koson. O ra, a man kan k'a yere lanogo, k'a yere lebu.

5 «Sarakalasebaga man kan k'a kun yoro dow li, walama k'a bonbosi kerefeyorow li, walama k'a yere fari yoro dow tigtige ni muru ye. 6 A ka kan ka saninya le, ka bla danna Ala ye; a man kan ka ne Ala togow cen, sabu ale le be siman sarakaw jeni tasuma ra Matigi Ala ye, min ye o ta Ala ta saraka ye. O koson a ka kan ka ke mogow saninman le ye.

⁷ «Sarakalasebaga man kan ka jatɔmuso furu, walama ce dɔ ka muso min neɛɛ ka jɛn ni a ye, walama muso furusanin dɔ, sabu sarakalasebaga blara danna ka saninya ka ke Matigi Ala ta le ye.

⁸ «Izirayelimɔgɔw beɛ ka kan ka sarakalasebagaw jate mɔgɔ saninmanw ye, sabu olugu le be aw ta Ala ta sarakaw lase. Aw ye o jate mɔgɔ saninmanw ye, sabu ne saninyanin lo, ne Matigi Ala min ka aw saninya.

⁹ «Ni sarakalasebaga dɔ denmuso ka jɛn ni josɔnɔbagaw ye k'a yere bla jatɔya ra ni o ye, k'a yere lebu, a k'a face le lebu. O ka kan k'a jeni.»

Sariya min be sarakalasebagaw kuntigi kan

¹⁰ «Ayiwa, sarakalasebaga min be a balema sarakalasebaga tɔw kunna, turu saninman* kera min kun na k'a saninya, ka sarakalasebagaya faniw don a ra, ale man kan k'a kunsigi pagaminin to, walama k'a ta fani faran, kojugu dɔ kosɔn. ¹¹ A man kan ka gbara su ra k'a yere lanɔgɔ, hali ni a face, walama ni a bamuso su lo. ¹² A man kan ka bɔ yɔrɔ saninman* kɔnɔ ka taga sangayɔrɔ ra, janko a kana na Matigi Ala ta yɔrɔ saninman lanɔgɔ, sabu turu saninman* kera ale le kun na, k'a saninya k'a bla danna Ala ta baara kama. Ne le ye Matigi Ala ye.

¹³ «Sarakalasebagaw kuntigi ka kan ka sunguru le furu. ¹⁴ Muso ce sanin, walama muso furusanin, walama ce dɔ ka sunguru min neɛɛ ka jɛn ni a ye, walama jatɔmuso, a man kan ka o dɔ furu. A ka kan ka sunguru dɔ le furu a yere ta siyamɔgɔw ra, ¹⁵ janko a denw kana ke den saninyabariw ye, ka jagami a ta siyamɔgɔw ra; sabu ne le ye Matigi Ala ye, min ka a saninya.»

Sarakalasebaga ka kan ka ke mɔgɔ dafanin ye

¹⁶ Ayiwa, Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ¹⁷ «A fo Haruna ye, ko a ta durujaw ra, ko ni fiyen ka sɔrɔ a dence min o min fari ra, ko o man kan ka gbara ko a be a ta Ala ta saraka lase a ma. ¹⁸ Ni fiyen be mɔgɔ o mɔgɔ ra, o te se ka gbara ne ta sarakajenifen na ka saraka lase ne ma. O ra, mɔgɔ o mɔgɔ ye fiyento ye, walama senkelen, walama min pada cogo man ji, walama min sen kelen ka jan ni kelen ye, ¹⁹ walama min sen kelen, walama a boro kelen man ji, ²⁰ walama dantɔ, walama mɔgɔ corɔkɔnin, walama nɔ be mɔgɔ min paden kan, walama sɔninya be mɔgɔ min na, walama ni warawara b'a ra, walama mɔgɔ min bora ceya ra, o mɔgɔw si man kan ka saraka bɔ ne ye. ²¹ Sarakalasebaga Haruna ta gbamɔgɔ min o min, ni fiyen be a fari ra, o man kan ka gbara ko a be sarakaw jeni Matigi Ala ye; sabu fiyen be a fari ra. O ra, a daganin te a ye gbara ko a be a ta Ala ta saraka lase. ²² A tigi be se ka Ala ta saraka domu; fen minw saninyara, ani minw saninyara kosebe, a be se ka olugu domu. ²³ Nka a man kan ka gbara yɔrɔ saninman* ta boncɛtigefani na, walama sarakajenifen na, sabu fiyen be a fari ra. A man kan ka ne ta yɔrɔ saninmanw lanɔgɔ, sabu ne le Matigi Ala ye, ne le be o saninya.»

²⁴ Ayiwa, Musa ka nin kumaw le fo Haruna ni a dencew ye, ani Izirayelimɔgɔw beɛ ye.

22

Sarakalasebagaw man kan ka fen saninmanw lanɔgɔ

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ² «A fo sarakalasebagaw ye, Haruna ni a dencew, ko Izirayelimɔgɔw be saraka minw bɔ ne ye, ko o ye o saraka saninmanw minako ja, janko o kana ne tɔgɔ saninman lanɔgɔ. Ne le ye Matigi Ala ye. ³ A fo o ye ko o ta duruja nataw ra, ko Izirayelimɔgɔw be saraka minw bɔ ne ye, ko ni sarakalasebaga min saninyabari ka gbara o fen saninmanw dɔ ra, o tigi ka kan ka bɔ ne ta baara ra. Ne le ye Matigi Ala ye.

⁴ «Bana minw be mogo fari cen, walama damajalan, ni o do be sarakalasebaga o sarakalasebaga ra, Haruna dencew ra, o tigi man kan ka ne ta saraka saninmanw domu, fo ka taga a keneya. Ni sarakalasebaga min ka maga su ra, walama ni lawa be bonna min fe, o fana man kan k'a domu; ⁵ walama ni min magara fenpanaman saninyabari do ra, walama mogo saninyabari do ra, k'a yere lanogo, o fana man kan k'a domu. ⁶ Ni mogo min ka maga o fenw do ra, o tigi saninyabari be to fo ka taga wula se; a man kan ka saraka saninmanw domu. O ko, a ka kan k'a yere ko. ⁷ Ni tere benna, a be soro ka saninya. O ra, a be se ka saraka saninmanw domu, sabu o domuni ye a ta le ye. ⁸ Sarakalasebaga man kan ka began jufanin domu, walama wara dato, janko a kana a yere lanogo. Ne le ye Matigi Ala ye.

⁹ «Sarakalasebagaw ka kan ka ne ta koketaw bee sira tagama; ni o te, ni o ka o ciw bla, o hake bena ben o kan, o be sa; sabu ne le ye Matigi Ala ye, ne le be o fenw saninya.»

Mogo minw be se ka sarakasogo domu

¹⁰ «Ni sarakalasebagaw te, mogo gbansan man kan ka saraka saninmanw domu. Mogo min ye lonan temebaga ye sarakalasebaga ta so, walama min be baaradenya ra a ta so, olugu si man kan k'a domu. ¹¹ Nka ni sarakalasebaga ka jon min san, o be se k'a domu; walama jon min worora a ta so. Olugu be se ka sarakafen saninmanw domu. ¹² Ni sarakalasebaga denmuso do furura mogo gbansan do ma, o muso man kan ka Ala ta saraka saninmanw domu. ¹³ Nka ni sarakalasebaga denmuso min ce sara, walama min ta ce k'a bla, ni den te a fe, ni a be a face ta so i n'a fo a sunguruman tuma, ale be se ka saraka saninmanw domu ni a face ye. Ni a bora o ra, mogo gbansan si man kan k'a domu.

¹⁴ «Ni mogo do firira ka saraka saninmanw do domu, o tigi ka kan ka a jogon sara sarakalasebaga ye, k'a songo taran taranyoro looru, k'a taran kelen fara a kan fana.

¹⁵ «Izirayelimogow ka sarakafen minw bo ka o bla danna Matigi Ala ye, sarakalasebagaw man kan k'a to mogo gbansanw ye o fenw domu ka o lanogo. ¹⁶ Sabu ni o k'a domu, sarakalasebagaw be jurumun le lase o mogow ma, ka o hake ben o kan; ne le ye Matigi Ala ye, ne le be o fenw saninya.»

Saraka minw be se ka di Ala ma

¹⁷ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ¹⁸ «Kuma Haruna ni a dencew fe, ani Izirayelimogow bee, k'a fo o ye ko ni Izirayelimogo do, walama lonan minw be Izirayelimogow ce ra, ni o do b'a fe ka saraka jenita bo Matigi Ala ye, k'a ta dajuru le sara, walama ni a yere diyanya saraka lo, ¹⁹ a y'a to a ye ke began ceman ye, misi, walama saga, walama ba, fiyen kana ke a ra. Ni o kera, a ta saraka be mina. ²⁰ Fiyen be began min na, aw kana o ke saraka ye; ni o te, o saraka tena mina. ²¹ Ni mogo do b'a fe ka ninsondiya saraka bo k'a di Matigi Ala ma k'a ta dajuru dafa, walama ni a yere diyanya saraka lo, ni a kera misi ye, walama saga, walama ba, a y'a to fiyen si kana ke o began na, no kana ke a ra, janko a ta saraka ye mina. ²² Began min fiyenna, walama min sen kelen man ji, walama min fari yoro do tigera ka bo a ra, walama jori be min fari ra, walama soninya, walama warawara, aw man kan ka o do ke saraka ye. Aw man kan ka o do ke saraka ye k'a jeni sarakajenifen kan Matigi Ala ye. ²³ Misi, walama saga min sen kelen ka jan, walama min sen kelen ka surun, aw be se ka o ke aw yere diyanya saraka ye; nka a te se ka ke dajurudafa saraka ye. ²⁴ Began min kiliw cenna, walama ni a cira, walama ni a bora, walama ni a tigera, aw man kan ka o do ke saraka ye k'a di Matigi Ala ma. O began jogon man kan ka ke saraka ye aw ta jamana ra. ²⁵ Ni lonan do ka o began jogon do di, aw kana son ka o mina ka o ke aw ta Ala ta saraka ye; sabu o beganw fari yoro dow tigetigera, walama no do be o ra; o saraka te mina.»

²⁶ Ayiwa, Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ²⁷ «Ni misiden, walama sagaden, walama baden worora, o den ka kan ka to ni a ba ye ka tere wolonfla le ke. Ni a ka tere seegi sorɔ, walama ni a temena o kan, o tuma le ra a be se ka ke saraka jenita ye k'a di Matigi Ala ma. ²⁸ Nka aw kana began ni a den faga lon kelen na, ni a kera misi ye, walama saga, walama ba.

²⁹ «Ni aw be numanlon saraka le bo ne ye, aw y'a ke ka kapa ni a cogo ye, janko Ala ye aw ta saraka mina. ³⁰ Ni aw ka saraka bo lon min na, aw ye a sogo bee domu o lon yere le ra. Aw man kan k'a to a to ye si. Ne le ye Matigi Ala ye.

³¹ «Aw ka kan ka son ne ta sariyaw ma ka o sira tagama, sabu ne le ye Matigi Ala ye. ³² Aw kana ne togɔ saninman cen. Izirayelimogow bee ka kan k'a lon ko ne saninyanin lo. Ne le ye Matigi Ala ye, min be aw saninya. ³³ Ne ka aw labo Misiran jamana ra, ka ke aw ta Ala ye. Ne le ye Matigi Ala ye.»

23

Izirayelimogow ta panagbew

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ² «Kuma Izirayelimogow fe, i ye a fo o ye ko aw ka kan ka panagbe minw ke ka Matigi Ala bonya, o ka kan ka ke jamalajenbaw le ye ka Matigi Ala bato. O panagbew fle nin ye.

Nenekirilon panagbe

³ «Aw ye baara ke tere wɔɔɔ; a tere wolonflanan ye Nenekirilon* le ye. Mogo man kan ka baara ke o lon na. Aw ka kan ka jamalajenba ke o lon na. Aw man kan ka baara foyi ke; ni aw ka ke yoro o yoro, aw ka kan ka o lon bla a danna ka Matigi Ala bonya.»

Jonyaban panagbe ni Burufunubari panagbe

⁴ «Aw ka kan ka panagbe minw fana ke Matigi Ala ye, ka jamalajenba ke ka Matigi Ala bonya, o panagbew wagatiw ye nin ye: ⁵ San karo folo, tere tan ni naani wulada fe, o bena ke Jonyaban panagbe* ye; aw ye o ke ka Matigi Ala bonya. ⁶ Karo tere tan ni looru, o bena ke Burufunubari panagbe* ye; aw be o fana ke ka Matigi Ala bonya. Aw bena burufunubari domu ka se fo tere wolonfla. ⁷ O logokun tere folo, aw be jamalajenba ke ka Matigi Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na. ⁸ Aw ye saraka jenitaw bo Matigi Ala ye ka se fo tere wolonfla. A tere wolonflanan, aw bena jamalajenba ke tuun ka Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na.»

Siman folo panagbe

⁹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ¹⁰ «A fo Izirayelimogow ye ko ne bena jamana min di aw ma, ni aw sera o jamana ra, ni aw nana aw ta simanw tige, aw ye na ni siman kansiri kelen ye sarakalasebaga fe; o ye ke aw ta siman folo tigenin ye. ¹¹ Sarakalasebaga bena o siman kansiri fifa ne ja korɔ Nenekirilon* dugusagbe, ka o di ne ma saraka ye. Ni o kera, o saraka bena mina. ¹² O siman kansiri bena di saraka ye ne ma lon min na, o lon kelen na, aw ka kan ka sagaden ceman kelen ke saraka jenita ye, min ka san kelen sorɔ, ani fiyen te min na. ¹³ Aw ye mugu tentennin kilo wɔɔɔ nɔɔni turu ra, ka o fara a kan, ka o jeni, o be ke siman saraka* jenita ye, min jenina tasuma ra Matigi Ala ye, min kasa ka di. Aw ye rezenji litiri kelen ni tarance fana ke rezenji saraka ye, ka o bon a kan. ¹⁴ Mogo si man kan ka o simankura do ke buru ye k'a domu, walama k'a yiran k'a jimi, walama k'a kene jimi, fo kansiri folo ye di Matigi Ala ma folo. Nin ye sariya wuribari le ye aw ni aw ta durujaw fe. Ni aw nana taga sigi yoro o yoro, aw ye nin sariya sira tagama.»

Logokunw ta panagbe

¹⁵ «Ayiwa, aw ka siman kansiri fɔlɔ di sarakalasebaga ma Nenekirilon* min na ko a ye a fifa k'a ke saraka ye, k'a damina o Nenekirilon dugusagbe ra, aw ye logokun wolonfla dafanin jate, ¹⁶ ka taga a bla fɔ Nenekirilon wolonflanan dugusagbe ra; o be ke tere bilooru. Ayiwa, o lon na, aw ka kan ka siman saraka do were bo ne ye tuun. ¹⁷ Aw bena burukun fla lalaga aw ta sow konɔ, ka na ni o ye sarakalasebaga fe, janko sarakalasebaga ye o buruw fifa. Aw ka kan ka o buruw bee kelen kelen lalaga ni mugu tentennin kilo wooro ye, ka burufunufen ke a ra. O ye aw ta simankuraw fen fɔlɔ ye; aw ye o di Matigi Ala ma saraka ye. ¹⁸ Ka fara o buruw kan, aw ye na ni sagaden ceman wolonfla ye, fiyen te minw na, ani minw ka san kelen bo, ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi fla; aw ye o ke saraka jenita ye ka o di Matigi Ala ma. Siman saraka ni rezenji saraka* min ka kan ka bo, aw ye o fana fara a kan; o be ke saraka jenita ye, min kasa ka di Matigi Ala ye. ¹⁹ Aw ye bakoronin kelen ke jurumunyafa saraka ye; ka sagaden fla ke ninsondiya saraka ye, minw ka san kelen soro. ²⁰ Sarakalasebaga bena o sagaden fla sarakaw fifa Matigi Ala na korɔ, ani simankura ta buruw, ani sagaden fla. O sarakaw be ke sarakalasebaga ta ye, sabu o blara danna Matigi Ala ye. ²¹ O lon kelen na, aw bena o panagbe ke, ka jamalajenba ke ka Matigi Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na. Nin ye sariya wuribari le ye aw ni aw ta durujaw fe; ni aw nana taga sigi yoro o yoro, aw ka kan ka nin sariya sira tagama.

²² «Ni aw nana ke siman tige ye aw ta jamana ra tuma min na, aw ye aw ta foro kerefeyoro ta simanw to yi, aw kana o kan; siman minw fana kanbari tora, walama minw benbenna, aw kana seko ka taga olugu kan tuun. Aw ye o to fagantanw ni lonanw ye; sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.»

Burufiye panagbe

²³ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fɔ a ye ko: ²⁴ «A fɔ Izirayelimogow ye ko san karo wolonflanan, a tere fɔlɔ, o bena ke Nenekirilon* ye aw fe, ka aw hakiri jigi ne ra. Aw bena burufiye kanw bo jamana yoro bee ra o lon na, ka jamalajenba ke ka ne bato. ²⁵ Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na, ka saraka jenitaw bo Matigi Ala ye.»

Jurumun yafalonba panagbe

²⁶ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fɔ a ye ko: ²⁷ «O karo wolonflanan tere tan, o le bena ke Jurumun yafalonba ye. Aw bena jamalajenba ke ka Matigi Ala bato, ka aw yere majigi Ala na korɔ, ka saraka jenitaw bo Matigi Ala ye. ²⁸ Aw man kan ka baara si ke o lon na, sabu Jurumun yafalonba lo. Aw ta jurumunw ka kan ka yafa o lon le ra ne na korɔ, ne Matigi Ala, aw ta Ala. ²⁹ Mogo o mogo te a yere majigi o lon na, o tigi ka kan ka faran ka bo Izirayelimogow ce ra. ³⁰ Ni mogo o mogo fana ka baara ke o lon na, ne bena o tigi halaki ka bo Izirayelimogow ce ra. ³¹ Aw man kan ka baara ke o lon na. Nin ye sariya wuribari le ye aw ni aw ta durujaw bee fe, aw sigiyorow bee ra. ³² O lon bena ke Nenekirilon* le ye, i n'a fɔ logokun tere wolonflanan. Aw ka kan ka aw yere majigi Ala na korɔ. Aw ye o Nenekirilon bla danna Ala ye, k'a damina karo tere konontonnan wula fe, ka taga a bla fɔ a tere tannan wula fe.»

Gbatakoro sigi panagbe

³³ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fɔ a ye ko: ³⁴ «A fɔ Izirayelimogow ye ko o karo wolonflanan tere tan ni looru, o bena ke Gbatakoro sigi panagbe* ye. Aw bena o panagbe ke fɔ tere wolonfla ka Matigi Ala bonya. ³⁵ A tere fɔlɔ, aw bena jamalajenba ke ka Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na. ³⁶ O tere wolonfla konɔ, aw bena saraka jenitaw bo ka o di Matigi Ala ma. A tere seeginan, aw bena jamalajenba ke tuun, ka saraka jenitaw bo Matigi Ala ye. Aw bena o jamalajenba ke Matigi Ala ye. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra.

³⁷ «Ayiwa, panagbe minw ka kan ka ke ka Matigi Ala bonya, ani jamalajenba minw ka kan ka ke, olugu le ye nin ye. Aw ka kan ka o ke, janko ka sarakaw jeni Matigi Ala ye: saraka jenitaw, ani siman sarakaw, ani ninsondiya sarakaw, ani rezenji sarakaw. Aw ka kan ka o sarakaw bee ke ka kana ni a cogo ye. ³⁸ Nka o sarakaw nin te Nenekirilonw ta sarakaw ra, ani aw be deri ka saraka to minw di Ala ma kakoro, ani aw ta dajurudafa sarakaw, ani aw yere diyanya sarakaw.

³⁹ «Ayiwa, o karo wolonflanan tere tan ni loorunan, ni aw ka aw ta jamana simanw tige, aw bena gbatakorosigi panagbe* ke tere wolonfla, ka Matigi Ala bonya. O panagbe tere folo bena ke Nenekirilon* ye, a tere seeginan fana be ke Nenekirilon ye. ⁴⁰ A tere folo, aw ye yiridennuman dow tigetige, ani tamaro yiriborow, ani yiri flaburumanw, ani jidarayiri misen dow ta yiriborow. Aw ye o mina aw boro, ka to ka o fifa, ka toron ke, ka nagari Matigi Ala na koro, fo tere wolonfla. ⁴¹ San o san, aw ka kan ka o panagbe ke tere wolonfla ka Matigi Ala bonya. O ye sariya wuribari le ye aw ni aw ta durujaw fe. Aw ka kan k'a ke san karo wolonflanan. ⁴² O tere wolonfla bee ra, aw bena ke si ye fanibonw* le kono. Izirayeli jamanadenw bee ka kan ka si fanibonw le kono o lonw na, ⁴³ janko aw ta denw y'a lon ko ne ka Izirayelimogow labo Misiran jamana ra tuma min na, ko o tun be sira fanibonw le kono. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.»

⁴⁴ Ayiwa, Izirayelimogow ka kan ka panagbe minw ke ka Matigi Ala bonya, Musa ka o panagbew bee yira o ra nin cogo le ra.

24

Fitinadaga saninlaman manacogo

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ² «A fo Izirayelimogow ye ko o ye na ni oliviye turu yereworo ye, ka na a don fitinadaga saninmanw kono, janko fitinaw mananin ye to wagati bee. ³ Boncetigefani min ka jennogonya kesu* dogo, Haruna bena fitinaw laben o fani le na fe Nogonkunben fanibon* kono, janko o fitinaw ye mana wagati bee Matigi Ala na koro, k'a ta wula fe fo ka taga dugu gbe. O ye sariya wuribari le ye aw ni aw ta durujaw fe. ⁴ Haruna bena fitinaw bla fitinablanan kan, min lalagara ni sanin yereworo ye, k'a to o ye mana wagati bee Matigi Ala na koro.»

Sarakaburu blacogo

⁵ «Aw ye mugu tentennin do ke ka burukun tan ni fla lalaga. Mugu kilo woro le ka kan ka don burukun kelen kelen bee ra. ⁶ I bena o buruw blabla nogon kan, k'a ke layoro fla, sanintabali kan, Matigi Ala na koro. Layoro kelen kelen bee ye ke burukun woro woro. ⁷ I ye wusunan yereworo do ke o buruw layoro kelen kelen bee kan k'a yira ko o buruw bee ye Matigi Ala ta le ye, i n'a fo saraka min jenina tasuma ra Matigi Ala ye. ⁸ Nenekirilon* o Nenekirilon, aw ka kan ka o buruw laben tabali kan Matigi Ala na koro, wagati bee. O ye jennogonya wuribari le ye ne ni Izirayelimogow ce. ⁹ O buruw bena ke Haruna ni a dencew ta ye. O ka kan k'a domu yoro saninman* do le ra, sabu o buru saninyanin lo kosebe. Ala ka o di o ma i n'a fo saraka minw jenina tasuma ra Matigi Ala ye, o sarakaw sogo dira o ma cogo min na. Nin fana ye sariya wuribari le ye Izirayelimogow fe.»

Alatogocen ni kojugu saracogo

¹⁰ Ayiwa, Izirayelimuso do tun furura Misirankace do ma. Lon do, olugu dence le nana Izirayelimogow ce ra, ka na kere ke ni Izirayelice do ye. ¹¹ A ka nenini ke fo ka Ala togo cen. O k'a mina ka taga ni a ye Musa fe. A bamuso togo tun ye ko Selomiti; a bamuso face togo tun ye ko Dibiri. O tun be bo Dan ta gba le ra. ¹² O k'a mina k'a bla kaso ra, sani o ye kuma do soro ka bo Matigi Ala fe.

¹³ Ayiwa, Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ¹⁴ «Aw ye bo ni Alatogocenbaga ye kene ma. Minw bee ka kumajugu men a da ra, olugu bee ye o borow la a kun na; jama bee ye a bon ni kabakuru ye fo k'a faga.»

¹⁵ Ala k'a fo Musa ye ko: «A fo Izirayelimogow ye ko, ni mogow o mogow ka Ala togow cen, o hake ka kan ka bo o tigi ra; ¹⁶ o tigi ka kan ka faga. Jama bee ye a bon ni kabakuru ye k'a faga. Ni a kera lonan ye, walama dugulen, a ka kan ka faga, sabu a ka Ala togow cen.

¹⁷ «Ni mogow o mogow k'a mogowogon bugow k'a faga, o tigi fana ka kan ka faga.

¹⁸ «Ni mogow min ka do ta began bugow k'a faga, a ka kan k'a jogon di. Begin panaman do le be ke ka began faganin juru sara.

¹⁹ «Ni mogow do k'a mogowogon mandimi, o tigi fana be mandimi a jogon ye; ²⁰ ni min ka mogow do kolo kari, o ta ka kan ka kari a jogon ye; ni min ka mogow na ci, o ta ka kan ka ci a jogon ye; ni min ka mogow jin bon, o ta ka kan ka bon a jogon ye; ni i ka no o no ke i mogowogon na, o no jogon ka kan ka ke i ra fana.

²¹ «Ni mogow min ka do ta began faga, a tigi ka kan k'a jogon di. Nka ni mogow min ka mogow faga, o tigi ka kan ka faga a jogon ye.

²² «Ayiwa, nin sariyaw sigira mogow bee le kama, lonan fara dugulen kan; sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.»

²³ Ayiwa, Musa ka o kuma fo Izirayelimogow ye ka ban minke, o ka Alatogocenbaga mina ka bo ni a ye kene ma, ka taga a bon ni kabakuru ye fo k'a faga. O cogo ra, Matigi Ala tun ka min fo Musa ye, Izirayelimogow k'a ke ten.

25

Nenekirisan ta sariya

¹ Matigi Ala kumana Musa fe Sinayi kuru kan, k'a fo a ye ko: ² «Kuma Izirayelimogow fe, k'a fo o ye ko: <Ne bena jamana min di aw ma, ni aw nana taga don o jamana ra, ni wagati do nana se, aw ka kan ka a to aw ta dugukolo ye nenekiri. Aw bena o ke nenekiri wagati le ye, ka Matigi Ala bonya. ³ Aw bena aw ta forow sene ka se fo san wooro, ka simanw dan a ra, ka o tige, ka aw ta rezensunw kun tigetige janko a ye den ka na, k'a rezenmo tige. ⁴ Nka a san wolonflanan, o bena ke dugukolo ta nenekirisan ye; aw ye nenekiri o san na, ka Matigi Ala bonya. O san na, aw man kan ka siman dan aw ta forow ra, aw man kan ka aw ta rezensunw kun tigetige fana janko o ye den ka na. ⁵ Hali simankise minw benbenna dugu ma simantigewagati ra, ka falen o yere ma foro kono, ni olugu ka den, aw man kan ka o siman tige, k'a lajen aw yere fe. Ni aw ta rezensunw fana tora o yere ma yi ka den minw ke, aw man kan ka o denw tige fana k'a lajen aw yere fe; sabu o san ye dugukolo ta nenekirisan le ye. ⁶ Fen minw bena falen o yere ma kongo kono, o ka kan ka labla bee le ye, ka ke bee ta baro ye: aw yerew, ani aw ta baarden cemanw ni a musomanw, ani minw be baara ke aw fe sara ra, ani lonan temebaga minw be aw fe, ⁷ ani aw ta beganw, ani kongosogow bee. O san ta simanw be ke bee ta baro le ye.> »

Yafarisan ta sariya

⁸ «<Ayiwa, ni nenekirisan wolonfla ka teme, o be ke san wolonfla sigiyoroma wolonfla ye; o nenekirisan wolonfla bee bena ke san binaani ni kononton ye. ⁹ O san binaani ni konontonnan karo wolonflanan tere tan, aw ye buruw fiye ka mankanba bo. O ye jurumun yafalonba le ye. Aw ye buru fiye ka mankanba bo jamana yoro bee ra. ¹⁰ Aw ye san biloorunan bla danna ka Matigi Ala bonya. Aw ye mogow labla jamana kono, ka forow labla o tigiw ye; bee ye ke a yere ta ye o san na. O san bena ke yafarisan* le ye aw fe. Minw tun ka o ta dugukolow tonomasigi, olugu ta

* 25:10 25.10 Kitabu dow kono, o san togow ye ko: Zubile.

dugukolow ye kōsegi o ma; jōnw bēe ye labla, o ye seko ka taga o ta somogow fē. ¹¹ O san biloorunan bēna kē aw fē yafarisan le ye. Aw man kan ka siman dan. Siman minw wurira o yere ma aw ta foro kōnō, aw man kan ka o simanw kan k'a lajen aw yere fē. Ni aw ta rezensunw fana tora o yere ma yi ka den minw kē, aw man kan ka o denw tige ka o lajen aw yere fē; ¹² sabu yafarisan lo; aw ka kan ka o san jate i n'a fō san saninman. Ni siman minw falenna kongo ra o yere ma, o le bēna labla bēe ye, ka kē bēe ta baro ye. ¹³ O nenekirisan na, min o min tun k'a ta dugukolo tōnōmasigi, olugu ta dugukolo ye kōsegi o ma.

¹⁴ « <Ayiwa, ni aw bē foro dō san, walama ni aw bē foro dō fiyeere aw ta jamana mōgō dō ma, dō man kan ka ben dō kan. ¹⁵ Foro bē se ka seneko da min kē tuun sani ka yafarisan dō wēre se, aw ka kan ka o sanw le jate k'a sōngō fō, ka kapa ni o ye. ¹⁶ Foro bē se ka seneko da min kē tuun sani ka yafarisan dō wēre se, ni o sandaw belen ka ca, o tuma foro sōngō ka kan ka caya, nka ni a sanw man ca, dō ka kan ka bō a sōngō ra; sabu siman tigeke da min bēna bō foro ra, a bē i n'a fō o siman le bē fiyeerera. ¹⁷ Mōgō si man kan k'a mōgōjōgōn janfa. Aw ye siran Ala ja; ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. ¹⁸ Aw ye ne ta sariyaw, ani ne ta cifōninw bēe kē, k'a sira tagama ka ja. Ni o kera, aw bēna to hera ni laganfiya ra aw ta jamana kōnō. ¹⁹ Aw ta forow simanw bēna ja; aw bēna domuni sōrō caman, ka to hera ni laganfiya ra aw ta jamana kōnō.

²⁰ « <Aw bē se k'a fō ko aw bēna mun le sōrō k'a domu nenekirisan na, sabu aw tena danni kē, aw tena siman tige fana. ²¹ Ayiwa, ne bēna baraka don aw ta san wōrōnan siman na, k'a caya k'a to a ye aw baro fō san saba. ²² San seeginan, aw bēna aw ta simanw dan. Nka aw bēna to ka san wōrōnan ta simanw tō le domu belen, fō ka taga se san seeginan ta simankura ma.> »

Dugukolow kunmabōri ta sariya

²³ « <Aw man kan ka aw ta dugukolo yōrō si fiyeere, aw ka kan k'a tōnōmasigi dōrōn le; sabu aw bē jamana min na, o ye ne ta jamana le ye. Aw bē i n'a fō lonan temebagaw, walama lonan minw siginin bē ne ta jamana ra. ²⁴ Aw ta jamana yōrō bēe ra, aw ka kan ka sariya dō sigi min b'a to mōgō ye se k'a ta foro kunmabō. ²⁵ O ra, ni fagantanya bēna dō kan, fō k'a jagboya k'a to a k'a ta foro yōrō dō tōnōmasigi, a balema min ye a ta somogō yereyere dō ye, o ka kan ka na a balema ce ta foro kunmabō a ye. ²⁶ Ni mōgō tē mōgō min fē, min bē se k'a ta foro kunmabō, ni a yere nana se ka foro kunmabōsara sōrō, ²⁷ sanda min tora sani yafarisan ye se, o sanda le bē jate ka foro wari fō; a dakōrō tē tuun. Ni o kera, a ta foro bē seko a ma. ²⁸ Ayiwa, ni foyi tē a tigi boro k'a ta foro kunmabō, o tuma, foro tōnōmasigira min ma, a bē to o tigi fē, fō ka taga yafarisan se. Ni yafarisan sera, forotigi ta foro bē seko a ma. A tun tōnōmasigira min ma, ale ka kan ka sabari ka foro to a tigi ye.> »

Bōnw kunmabōri ta sariya

²⁹ « <Ni mōgō min k'a ta so tōnōmasigi; k'a sōrō o so bē dugu min kōnō, o dugu lamininin bē ni kogo ye, sotigi ka kan k'a ta so kunmabō sani san kelen ye dafa. Kunmabōri bē dan o san kelen le ma. ³⁰ Nka ni san minina ka bēn k'a sōrō a ma a ta so kunmabō, o tuma kunmabōri banna. So tōnōmasigira min ma, a bē kē ale ni a ta denw ta ye wagati bēe. Hali ni yafarisan sera, a tē bō o so kōnō tuun.

³¹ « <Dugudennin minw ma lamini ni kogo ye, olugu ta sow tōnōmasigiri bē kē i n'a fō forow ta. Olugu bē se ka kunmabō tuma bēe; ni yafarisan sera fana, so tōnōmasigira min ma, o ka kan ka so to a tigi ye.

³² « <Ayiwa, min kera Levi ta mōgōw ye, ni olugu dō ka o ta so tōnōmasigi o yere ta dugu dō ra, ni wagati o wagati ka bēn o ma, o bē se ka o so kunmabō. ³³ Ni Levi ta mōgō dō k'a ta so dō tōnōmasigi a yere ta dugu dō ra, ni a ma na se k'a kunmabō,

ni yafarisan sera, min ka so san, o tigi ka kan ka bo so kono k'a to Levi ta mogo ye; sabu so minw be Levi ta mogow fe o yere ta duguw ra, Izirayeli jamana ra, o sow ye o ta le ye; a te se ka mina o ra fiyewu. ³⁴ Foro minw be Levi ta mogow fe, o ta duguw kere fe, mogo si man kan ka o forow san; sabu o ye o ta le ye wagati bee.> »

Fagantanw demecogo ta sariya

³⁵ « <Ayiwa, ni fagantanya benna i balema do kan i koro, fo ka na a ke ko a desera pewu, hali ni lonan lo walama ni temebaga lo, i ka kan k'a dema, janko a ye to aw koro. ³⁶ Ni i ka wari juru don a ra, i kana tona jini a ra, i kana do fara fen songo kan; i ka kan ka siran Ala na, k'a to i mogogogon ye to i koro. ³⁷ Ni i ka wari juru don mogo ra, i kana tona jini a ra. Ni i ka domunifen fiyeere a ma juru ra, i kana do fara a songo kan. ³⁸ Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. Ne le ka aw labo Misiran jamana ra, ka na Kanaana jamana di aw ma, ka ke aw ta Ala ye.> »

Mogo kunmabori ta sariya

³⁹ « <Ayiwa, ni fagantanya benna i balema Izirayelimogo do kan i koro, fo ka na a ke ko a k'a yere fiyeere i ma, ko a be ke i ta jon ye, i man kan k'a jonyamina. ⁴⁰ A ka kan ka baara ke i fe i n'a fo i ta baaraden do, walama i ko i ta lonan temebaga do; a benna baara ke i fe fo ka taga yafarisan se. ⁴¹ Ni yafarisan sera, a be bo ka taga a ta so, ani a ta denw, ka taga sigi a faw ta yoro ra. ⁴² Izirayelimogow bee ye ne Matigi Ala kelen ta jonw le ye; sabu ne le ka o labo Misiran jamana ra. O koton Izirayelimogo si man kan ka fiyeere mogo ma ka ke o tigi ta jon ye. ⁴³ Aw man kan ka aw balema Izirayelimogo si jonyamina, k'a minako juguya; aw ye siran Ala na.

⁴⁴ « <Siya were mogo minw be aw ta jamana lamini na, aw be se ka aw ta joncew ni aw ta jonmusow bo o siyaw le ra. Aw be se ka olugu dow le san ka o ke aw ta joncew ni aw ta jonmusow ye. ⁴⁵ Lonan temebaga minw nana sigi aw ta jamana ra, aw be se ka olugu ta denw fana san ka o ke aw ta jonw ye, hali ni a kera ko o denw worora aw ta jamana ra le. O jon jogonw le be ke aw ta ye. ⁴⁶ O jonw benna ke aw denw fana ta cen ye, aw ko. O benna to jonya ra aw fe, fo ka taga o sa. Nka aw man kan ka aw balema Izirayelimogo do jonyamina, k'a minako juguya.

⁴⁷ « <Ayiwa, lonan minw siginin be aw fe, walama minw nana wagati do ke aw fe, ni o do ka ke naborotigi ye, k'a soro aw balema Izirayelimogo do kera fagantan ye a koro, fo ka na a yere fiyeere o lonan ma, walama o lonan ta mogo do ma, ko a be ke a ta jon ye, ⁴⁸ a fiyeerenin ko, a be se ka kunmabo. A korocce walama a dogocce do be se k'a kunmabo o jonya ra. ⁴⁹ A face balemace, walama o dence, walama a ta somogo do were fana be se k'a kunmabo; walama ni se nana ke a yere ye, a yere be se k'a yere kunmabo. ⁵⁰ O tuma, sanda min be o wagati ni yafarisan ce, a be o jate ni a matigice ye. A kunmabowari be jate ka kapa ni o sandaw le ye; warida min be di baaraden ma o sanda jogon kono, o warida le ka kan ka di a kunmabosara ye a matigice ma. ⁵¹ Ni o wagati ni yafarisan ce ye san caman ye, a benna wari caman le seko a matigice ma a kunmabori sara ye, ka kapa ni o sandaw ye. ⁵² Nka ni a wagati ni yafarisan ce ye san dama doron ye, a benna wari donin doron le seko a matigice ma, ka kapa ni o sandaw ye.

⁵³ « <Ni Izirayelimogo do k'a yere fiyeere lonan ma, o lonan ka kan ka o Izirayelimogo jate i ko baaraden min be baara kera a fe san kono. Aw man kan k'a to a ye a jonyamina, k'a minako juguya. ⁵⁴ Ni o Izirayelimogo ma se ka kunmabo cogo si ra, o tuma, yafarisan le ra a be ke a yere ta ye; a ni a ta denw be taga o ta so; ⁵⁵ sabu Izirayelimogow ye ne Matigi Ala kelen ta jonw le ye. Ne ta jonw lo; ne le ka o labo Misiran jamana ra. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.> »

26

Baraka be soro Ala ta sariya sira tagama ra

¹ Matigi Ala k'a fo tuun ko: «Aw kana batofen gbansan si bato. Aw kana fen do bisigiya lalaga ni bogo ye walama nege, walama ni fen were ye k'a bato. Aw kana farakuru si ke aw ta batofen ye fana, walama ka kabakuru do jegenjegen ka lo a ja fe k'a bato. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. ² Ne ka Nenekirilon minw fo aw ye, aw ka kan ka o lonw jate; aw ka kan ka bonya la ne ta batoyoro saninman kan fana. Ne le ye Matigi Ala ye.

³ «Ni aw ka ne ta sariyaw sira tagama, ka ne ta cifoninw ke, ⁴ o tuma ne bena sanji di aw ma a wagati ra, aw ta senefenw bena ja, kongoyiriw bee bena den. ⁵ Aw ta senefenw bena ja, k'a ke fo sani siman ye gbasi ka ban, o b'a soro ko rezenw fana mona; sani rezenmow ye tige ka ban, o b'a soro ko simankura dantuma sera fana. Aw bena domuni soro caman, k'a domu ka fa aw sago ma. Aw be ke hera ni laganfiya ra jamana yoro bee ra. ⁶ Ne bena hera ke jamana yoro bee ra. Aw bena la ka sunogo, mogo tena aw lasiran. Ne bena kongowaraw bee gben ka bo jamana konso. Kere tena se aw ta jamana ma. ⁷ Aw juguw bee bena bori aw ja; aw be o gben ka o faga. ⁸ Aw ra ce looru bena aw jugu ce keme gben. Ce keme be ce waga tan gben. Aw be o gben ka o faga. ⁹ Ne bena ne hakiri to aw ra, ka den caman di aw ma, ka aw ta siya caya. Ne bena to ne ta jennogonya ra ni aw ye. ¹⁰ Sani aw ye aw ta simankorow domu ka ban, o b'a soro ko simankuraw sera. Aw bena simankorow labo bondow konso, ka simankuraw ladon o no ra. ¹¹ Ne bena sigi aw ce ra; ne tena aw koninya fiyewu. ¹² Ne bena ke ni aw ye tuma bee; ne be ke aw ta Ala ye, aw be ke ne ta mogow ye. ¹³ Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. Ne le ka aw labo Misiran jamana ra, jonya ra. Ne ka jonya juru tige ka bo aw kan na, ka aw kun korotanin labo Misiran.»

Danga be Ala ta sariya sira tagamabariya ra

¹⁴ Matigi Ala k'a fo tuun ko: «Nka ni aw ma ne lamen, ni aw ma ne ta cifoninw bee ke, ¹⁵ ni aw ma ne ta sariyaw jate, ni aw ka ne ta cifoninw koninya ka ban ka o ke, ni aw ka ne ta jennogonya cen, ¹⁶ ne bena min ke aw ra, o fle nin ye: Ne bena cenri lase aw ma. Ne bena banajuguw bla aw ra, k'a ke farigban ye aw ra, ka aw padenw baraka dogoya; do le bena to ka bo aw ra lon o lon. Aw bena siman dan ka dese, aw te foyi soro a ra; aw juguw le bena a bee domu. ¹⁷ Ne bena juguya aw ma kosebe. Aw juguw bena se aw ra; aw koninyabagaw bena sigi aw kunna. Siranya koson, aw bena bori k'a soro mogo yere te aw gbenna.

¹⁸ «Ni o torow bee ko aw belen ma ne lamen, o tuma ne bena do fara aw ta torow kan, ka aw ta jurumunw hake bo aw ra fo sijaga wolonfla. ¹⁹ Ne bena aw ta yerebonya bo aw ra pewu. Sankolo bena ja i ko nege, ka dugukolo ja i ko siranenge. ²⁰ Aw bena baara ke ka aw yere sege gbansan. Aw ta foro simanw tena ja, yiriw tena den fana.

²¹ «O bee ko, ni aw belen ka aw jusukun gbeleya, ka ban ka ne lamen, o tuma ne bena do fara aw ta torow kan, ka aw ta jurumunw hake bo aw ra fo sijaga wolonfla. ²² Ne bena kongowaraw su aw ra. O bena aw ta denw faga, ka aw ta beganw fana faga, fo ka aw ta siya dogoya. Temebagaw bena dogoya siraw kan.

²³ «Ni o torow belen ma aw yelema, ni aw belen ka aw jusukun gbeleya, ²⁴ ne fana bena ne jusukun gbeleya aw kama; ne Ala, ne bena do fara aw ta torow kan tuun, ka aw ta jurumunw hake bo aw ra fo sijaga wolonfla. ²⁵ Ne bena kere lase aw ma; aw ka ne ta jennogonya cen minke, ne bena o hake bo aw ra. Ni aw ka bori ka taga dogo aw ta dugubaw konso, ne bena banajuguw ben aw kan ka aw caman faga, ka aw mina ka aw don aw juguw boro. ²⁶ Ne bena kongoba ben aw kan, fo muso tan bena aw bee

ta domuni tobi gba kelen kan, k'a suma sumanikeminan kɔnɔ, ka dɔnin dɔnin di aw ma; a bɛna a domu, nka a tɛna kɔngɔ bɔ aw ra.

²⁷ «Ayiwa, ni o bɛɛ kɔ aw belɛn ma ne lamɛn, ni aw belɛn ka aw jusukun gbɛlɛya, ²⁸ ne fana bɛna ne jusukun gbɛlɛya aw kama, ka fariya aw ma, ka dɔ fara aw ta tɔɔrɔw kan, ka aw ta jurumunw hake bɔ aw ra fɔ sɪnaga wolonfla. ²⁹ Aw bɛna aw dɛncɛw sogo domu, ka aw denmusow sogo domu.

³⁰ «Aw ka aw ta sɔnnikɛyɔrɔ minw lɔ kongoriw kunna, ne bɛna o bɛɛ cici. Aw bɛ wusunɛn bɔ aw ta jow ye kabakuru minw kan, ne bɛna o bɛɛ benben. Ne bɛna aw yɛrɛ suw firifiri aw yɛrɛ ta jow suw kan. Ne bɛna aw kɔnɪnya. ³¹ Ne bɛna aw ta dugubaw kɛ tomow ye, ka aw ta sɔnnikɛyɔrɔw cɛn. Aw ta saraka kasadimanw si tɛna diya ne ye tuun. ³² Ne bɛna aw ta jamana bɛɛ cɛn, fɔ aw jugu minw bɛna aw ta jamana ta, olugu yɛrɛ bɛna kabakoya tuun. ³³ Ne bɛna kɛrɛ gban aw ra, fɔ ka aw janjan ka taga jamana wɛrɛw ra. Aw ta jamana bɛɛ bɛna halaki; aw ta dugubaw bɛɛ bɛna kɛ tomow ye.

³⁴ «Ni o kɛra, ka aw janjannin to aw juguw ta jamanaw ra, ani ka jamana lakolon to, jamana bɛna nɛnɛkiri. Aw tun ka kan ka jamana to a ye nɛnɛkiri san minw na, a bɛna nɛnɛkiri o sanw bɛɛ ra. ³⁵ Tuma min na aw tun bɛ jamana ra, aw banna k'a to dugukolo ye nɛnɛkiri san minw na, a lakolon bɛna to ka nɛnɛkiri o wagatiw bɛɛ ra.

³⁶ «Aw ra minw panaman bɛna to o juguw ta jamana ra, ne bɛna siranyabana le bla olugu ra. Hali ni o ka flaburu gbansan mankan le mɛn, o bɛ bori. O bɛ bori fɔ ka taga bɔ ka ben i n'a fɔ o bɛ kɛrɛ ra ni mɔgɔ dɔ le ye, k'a sɔrɔ mɔgɔ si tɛ o gbɛnna. ³⁷ O bɛ bori ka taga benben jɔgɔn kan, i n'a fɔ o bɛ kɛrɛ le ra, k'a sɔrɔ mɔgɔ si tɛ o kɔ. Aw tɛna se ka lɔ aw juguw ja tuun. ³⁸ A laban, siya wɛrɛ mɔgɔw bɛna aw halaki. O ta jamanaw bɛna aw domu ka aw ban pewu. ³⁹ Minw panaman bɛna to aw ra, ne bɛna olugu halaki o juguw ta jamanaw ra, o ta jurumunw, ani o bɛmaw ta jurumunw kosɔn.»

Ala tɛ pɪna a ta layiri kɔ

⁴⁰ «O bɛɛ n'a ta, aw ta denw bɛna lɔ o ta terenbariyaw ra, ani o bɛmaw ta terenbariyaw ra, ka ne daari; o ka o jurumun minw kɛ ka ne hake ta, ani o ka o jusukun gbɛlɛya ne kama cogo min na, o bɛna lɔ o bɛɛ ra. ⁴¹ O jurumunw le kosɔn, ne fana ka ne jusukun gbɛlɛya o kama, ka o janjan ka taga o juguw ta jamanaw ra. Nka ni olugu nana o ta jusukungbɛlɛya dabla, ka o yɛrɛ majigi, ni o ta terenbariyakow hake bɔra o ra, ⁴² o tuma, ne tun ka jɛnjɔgɔnya min don ni o bɛmaw ye, Yakuba, ani Isiyaka, ani Iburahima, ne bɛna ne hakiri to o jɛnjɔgɔnya ra. Ne tun ka jamana min layiri ta aw ye, ne bɛna ne hakiri to o ra fana. ⁴³ Nka o bɛna bɔ ka jamana lakolon to. O tun ka kan ka dugukolo to a ye nɛnɛkiri san minw na, o tuma jamana lakolon bɛna to, janko a ye nɛnɛkiri o wagatiw bɛɛ ra. O wagati ra fana, o ta terenbariyakow bɛɛ hake bɛna bɔ o ra, sabu o ma ne ta cifɔninw jate, o ka ne ta sariyaw cɛn. ⁴⁴ Nka o bɛɛ n'a ta, hali ka o to o juguw ta jamana ra, ne tɛna ban o ra, ka o kɔnɪnya fɔ ka taga o ta siya tunu, fɔ ka taga ne ta jɛnjɔgɔnya dabla ni o ye; sabu ne le Matigi Ala ye, o ta Ala. ⁴⁵ Ne tun ka jɛnjɔgɔnya min don ni o bɛmaw ye, ka o labɔ Misiran jamana ra siya tɔw bɛɛ ja na, ka kɛ o ta Ala ye, ne bɛna ne hakiri to o jɛnjɔgɔnya ra; sabu ne le ye Matigi Ala ye.»

⁴⁶ Ayiwa, Matigi Ala ka sariyaw ni ciw ni kuma minw fɔ Musa ye Sinayi kuru kan, ko a ye a fɔ Izirayɛlimɔgɔw ye, olugu le ye nin ye.

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ² «Kuma Izirayelimogow fe, i y'a fo o ye ko ni mogow do ka dajuru ta Matigi Ala fe, ko a bena mogow do le bla danna Matigi Ala ye, ayiwa, o tigi be se ka wari di mogow no ra ka o dajuru dafa. ³ A ka dajuru ta ko a be mogow min bla danna Matigi Ala ye, ni o tigi si be san mugan ni san biwooro ce, ni ce lo, a be warigbe bilooru le di a no ra, ka kapa ni yoro saninman* ta jate ye. ⁴ Ni muso lo, o ye warigbe bisaba ye. ⁵ Ni a tigi si be san looru ni san mugan ce, ni ce lo, o ye warigbe mugan. Ni muso lo, o ye warigbe tan. ⁶ Ni a tigi si be karo kelen ni san looru ce, ni ce lo, o ye warigbe looru. Ni muso lo, o ye warigbe saba. ⁷ Ni a tigi si ye san biwooro, walama ni a temena o kan, ni ce lo, o ye warigbe tan ni looru. Ni muso lo, o ye warigbe tan.

⁸ «Ayiwa, warida min fora, ni o se te dajurutabaga ye, o tuma a ka mogow min bla danna Matigi Ala ye, a ye taga ni o ye sarakalasebaga fe. Sarakalasebaga bena a fe, ka da do yira ka kapa ni dajurutabaga ta sorota ye.»

Dajuru min tara ni began ye

⁹ «Ayiwa, ni dajuru tara ni began le ye, began min be se ka ke saraka ye k'a di Matigi Ala ma, ni o began ka di Matigi Ala ma, o began be ke Matigi Ala ta le ye. ¹⁰ A man kan ka o began falen do were ra; ka cejugu do bla pumanman do no ra, walama ka pumanman do bla cejugu do no ra. Ni a ko a be a falen, o tuma o began fla be le be ke Matigi Ala ta ye.

¹¹ «Ayiwa, ni dajuru tara ni began do ye, min te se ka ke saraka ye k'a di Matigi Ala ma, dajurutabaga ka kan ka taga ni o began ye sarakalasebaga fe. ¹² Sarakalasebaga bena warida do fo, min be ben began songo ma, ka kapa ni began cogo ye. Ni a ka min fo, o le be jate. ¹³ Ni begantigi b'a fe ka began kunmabo, a ka kan ka o warida le di. O ko, ni a k'a songo taran taranyoro looru, taran kelen be ben da min ma, a ye o fana di ka o fara a wari kan.»

Minw b'a fe ka o ta bon di Ala ma

¹⁴ «Ni mogow do k'a ta bon di Matigi Ala ma, ko a ye bla danna Matigi Ala ye, sarakalasebaga be o bon fe, k'a songo fo ka kapa ni bon cogo ye. Ni a ka songo min fo, o le be jate. ¹⁵ Min ka bon di, ni ale b'a fe ka bon kunmabo, sarakalasebaga ka warida min fo, a be o le di. O ko, ni a k'a songo taran taranyoro looru, taran kelen be ben da min ma, a ye o fana di ka o fara a kan. O tuma bon be ke a ta ye tuun.»

Minw b'a fe ka o ta foro di Ala ma

¹⁶ «Ni mogow do ka foro do sorow cen ye a faw fe, ni a ka o foro yoro do di Matigi Ala ma, siman hakeya min be se ka dan o foro ra, a songo be fo ka kapa ni o le ye. Ni siman kilo keme saba lo, foro songo be ben warigbe bilooru ma. ¹⁷ Ni a ka foro di Ala ma yafarisan le laban na, o songo min fora, o le be jate. ¹⁸ Ni a ka foro di Ala ma, k'a sorow yafarisan temena ka san dama dama ke ka ban, sanda min tora sani yafarisan do were ye se, foro songo be fo ka kapa ni o sandaw le ye. O tuma, do be bo foro songo ra. ¹⁹ Ni forotigi b'a fe k'a ta foro kunmabo, a ka kan ka foro songo di. O ko, ni a k'a songo taran taranyoro looru, taran kelen be ben da min ma, a ye o fana di ka o fara a kan. Ni o kera, foro be ke a ta ye tuun. ²⁰ Ni a ma foro kunmabo, ni o nana foro fiyeere mogow were ma, o tuma ale te se ka o foro kunmabo tuun. ²¹ Min ka foro san, ni o tigi nana foro labla yafarisan na, o foro be ke Matigi Ala ta ye. A be ke i n'a fo a k'a boro bo o foro kan le pewu. O foro be ke sarakalasebagaw ta ye.

²² «Ni mogow do ka foro do san, ka o foro di Matigi Ala ma, k'a sorow o foro te a yere ta cen ye, ²³ sanda min tora sani yafarisan ye se, sarakalasebaga bena a songo fo ka kapa ni o le ye. Min ka foro di, o tigi ka kan k'a kunmabo o lon yere ra. A wari be bla danna Matigi Ala ye. ²⁴ Ni yafarisan sera, foro tun sanna min fe, min ta cen lo, a be kosegi o tigi ma.

²⁵ «Warida bæe ka kan ka fo ka kapa ni yoro saninman ta jate da le ye. O jate ra, o warigbe kelen be ben garamu tan ni fla ma*.»

Fen minw te se ka kunmabo

²⁶ «Mogo si man kan k'a ta began den folo ceman di Matigi Ala ma; o ye Matigi Ala ta le ye ka ban, sabu den folo o den folo, ni ce lo, ni a kera misi le ye walama saga, walama ba, o ye Matigi Ala ta le ye. ²⁷ Ni a kera began do le ye, min te se ka ke saraka ye, o tuma a be warida min bo, o ye a kunmabo ni o warida ye. O ko, ni a k'a songo taran taranyoro looru, taran kelen be ben da min ma, a ye o fana di ka o fara a kan. Ni a ma kunmabo, o tuma a be da min bo ka kapa ni sarakalasebaga ta jate ye, aw ye a fiyeere o ra.

²⁸ «Ni mogo k'a boro bo a ta borofen min o min kan pewu, k'a di Matigi Ala ma, ni a kera mogo le ye o, walama began o, walama a ka foro min soro cen ye o, o fen te se ka fiyeere tuun, a fana te se ka kunmabo tuun. Ni mogo k'a boro bo fen o fen le kan pewu, k'a di Ala ma, o fen be ke fen saninyaninba le ye, k'a bla a danna Matigi Ala ye.

²⁹ «Ni boro bora mogo o mogo fana kan pewu, ko a ye halaki, o tigi fana te se ka kunmabo; a ka kan ka faga le†.»

Yaga bocogo

³⁰ «Yaga bæe ye Matigi ta le ye; ni a kera siman le ye, walama yiriden, Matigi ta lo. Fen do lo min blara danna Matigi Ala ye. ³¹ Ni mogo do b'a fe k'a ta yaga kunmabo, a ka kan k'a songo di. O ko, ni a ka o songo taran taranyoro looru, taran kelen be ben da min ma, a ye o fana di ka o fara a kan. ³² Yaga o yaga, ni misi lo, walama saga, walama ba, den tan o den tan, aw ka kan ka kelen bo ka o bla danna Matigi Ala le ye. ³³ Begantigi man kan k'a ta beganw woloma k'a yaga di. Ni cejugu lo, walama ni cejuman lo, ni yaga ka ben min ma, a ye o le di. A man kan ka do falen do ra. Ni a ko a be a falen, o tuma began fla bæe le be ke Matigi Ala ta le ye. O fla si te se ka kunmabo fana.»

³⁴ Ayiwa, Matigi Ala ka sariya minw fo Musa ye Sinayi kuru kan, ko a ye o fo Izirayelimogow ye, o sariyaw le ye nin ye.

* **27:25** 27.25 Heburukan na, a sebera ko: sikele ye gera mugan. Sikele ye garamu tan ni fla ye, gera ye garamu tarance ye. † **27:29** 27.29 O koro ye ko o tigi ka kojugu minw ke, a be faga o le koson.

JATERI KITABU Kitabu faamucogo

Izirayelimogow ka san binaani min ke tagama ra kongokolon kono, k'a ta Sinayi kuru yoro ra ka taga se fo Kanaana jamana kere fe, Jateri kitabu be o le lakari an ye.

Ka kana ni mogow caman ta miiriya ye, cira Musa le kera nin kitabu sebebaga ye. Musa ka Izirayelimogow ta jateri min ke Sinayi kuru yoro ra sani o ye sira mina, ani a nana o mogow folow ta durujaw jateri min ke Mohabu kenegbe ra, Zuriden tereboyanfan na, o kow le be nin kitabu kono, o koson a togow lara ko Jateri kitabu.

Izirayelimogow tun tagamana ka taga se fo Kadesi Barineya, Kanaana jamana kere fe woroduguyanfan na; nka o siranna, o ma son ka don jamana kono; o sekora ka taga kongokolon kono tuun.

O ka san caman ke kongokolon kono, ka sorow ka na se Kanaana jamana ra, Zuriden ba tereboyanfan na. Dow sigira o yoro ra, tow ka Zuriden ba tige ka taga sigi ba fan do fe, Kanaana jamana ra.

An b'a ye Jateri kitabu kono ko wagati caman Izirayelimogow fari fagara tagama ra, o siranna torow ni sege na, ka muruti Ala ma, ka muruti Musa fana ma, Ala tun ka ale min bla o na kongokolon kono.

Ala mupuna Izirayelimogow korow, ka o ta kojuguw ani o ta kumajuguw bee sonmina. Musa fana ka Izirayelimogow ta ko caman sonmina.

Nin kitabu sebekun ye janko Izirayelimogow minw tun ye denmisenw ye o wagati ra, ka olugu lasomi, o kana o bemaw ta sirajuguw jogon tagama, nka o ye siran Ala na, k'a bonya.

Kitabu konokow

Izirayelimogow ta jateriko folow (1-4)

Sariyaw, ani cifoninw (5-8)

Jonyaban panagbe keko flanan (9)

Izirayelimogow bocogo Sinayi kuru yoro ra ka taga se Mohabu (10-21)

Ko minw kera Mohabu (22-32)

Ko minw kera Misiran ni Mohabu ce (33)

Musa ka Izirayelimogow ladi, sani o ye Zuriden ba tige (34-36)

Izirayeli be Sinayi kongokolon kono

(1-10)

Ala ko Musa ye Izirayeli ce w jate

¹ Izirayelimogow bonin Misiran, o san flanan, o san karo flanan, o karo tere folow, Matigi Ala kumana Musa fe Sinayi kongokolon kono, Nogonkunben fanibon* kono. A ko: ² «Aw ye Izirayelimogow bee jate, bee ni i ta gba, bee ni i ta somogow. Aw ye cedenw bee le jate; ³ Izirayeli ce min o min ka san mukan sorow, ani min o min temena o kan, ni a be se ka taga kere ra, aw ye o bee jate, o bee ni o ta kerekejama. Ele ni Haruna ye o jateri ke. ⁴ Izirayeli ta jamakuruw bee kelen kelen ta mogow do bena fara aw kan, min ye gbatigi ye, ka o jateri ke. ⁵ Mogow minw bena fara aw kan, olugu togow ye nin ye:

«Ruben ta gba ra, Sedehuri dence Elisuri bena fara aw kan.

⁶ «Simeyon ta gba ra, Surisadayi dence Selumiyeli bena fara aw kan.

⁷ «Zuda ta gba ra, Aminadabu dence Nason bena fara aw kan.

⁸ «Isakari ta gba ra, Suwari dence Netaneheli bena fara aw kan.

⁹ «Zabulon ta gba ra, Helon dence Eliyabu bena fara aw kan.

¹⁰ «Yusufu dence Efirayimu ta gba ra, Amihudi dence Elisama bena fara aw kan.

«Yusufu dence Manase ta gba ra, Pedasuri dence Gamiliyeli bena fara aw kan.

¹¹ «Boniyaminu ta gba ra, Gidehoni dence Abidan bena fara aw kan.

¹² «Dan ta gba ra, Amisadayi dence Ahezeri bena fara aw kan.

¹³ «Aseri ta gba ra, Okiran dence Pagiyeli bena fara aw kan.

¹⁴ «Gadi ta gba ra, Deweli dence Eliyasafu bena fara aw kan.

¹⁵ «Nefitali ta gba ra, Enan dence Ahira bena fara aw kan.»

¹⁶ O ka o mɔgɔw le panawoloma jama ra. Olugu le tun ye o faw ta jamakuruw ta kuntigiw ye; olugu le kera Izirayeli ta kerekɛjamaw kuntigiw ye. ¹⁷ O mɔgɔ minw tɔgɔw fɔra, Musa ni Haruna ka o mɔgɔw fara o yere kan; ¹⁸ o ka Izirayeli jama bɛɛ lajen o san karo flanan tere fɔlɔ ra. O ka cɛdenw bɛɛ tɔgɔ sɛbɛ ka kapa ni o ta gbaw ye; o bɛɛ ni o ta gba, o bɛɛ ni o ta somɔgɔw. Min o min si ka san mugan bɔ, ani minw temena o kan, o ka o bɛɛ jate kelen kelen. ¹⁹ Musa ka o jate Sinayi kongokolon kɔnɔ, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ a ye cogo min na.

²⁰ O ka Izirayeli dence fɔlɔ Ruben ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan sɔrɔ, ani min o min temena o kan, min o min bɛ se ka taga kere ra, o ka olugu bɛɛ jate. ²¹ Ruben ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera cɛ waga binaani ni wɔrɔ ni cɛ keme looru (46 500).

²² O ka Simeyɔn ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan sɔrɔ, ani min o min temena o kan, min o min bɛ se ka taga kere ra, o ka olugu bɛɛ jate. ²³ Simeyɔn ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera cɛ waga bilooru ni kɔnɔntɔn ni cɛ keme saba (59 300).

²⁴ O ka Gadi ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan sɔrɔ, ani min o min temena o kan, min o min bɛ se ka taga kere ra, o ka olugu bɛɛ jate. ²⁵ Gadi ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera cɛ waga binaani ni looru, ani cɛ keme wɔrɔ, ni cɛ bilooru (45 650).

²⁶ O ka Zuda ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan sɔrɔ, ani min o min temena o kan, min o min bɛ se ka taga kere ra, o ka olugu bɛɛ jate. ²⁷ Zuda ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera cɛ waga biwolonfla ni naani ni cɛ keme wɔrɔ (74 600).

²⁸ O ka Isakari ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan sɔrɔ, ani min o min temena o kan, min o min bɛ se ka taga kere ra, o ka olugu bɛɛ jate. ²⁹ Isakari ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera cɛ waga bilooru ni naani ni cɛ keme naani (54 400).

³⁰ O ka Zabulon ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan sɔrɔ, ani min o min temena o kan, min o min bɛ se ka taga kere ra, o ka olugu bɛɛ jate. ³¹ Zabulon ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera cɛ waga bilooru nin wolonfla ni cɛ keme naani (57 400).

³² O ka Yusufu dence Efirayimu ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan sɔrɔ, ani min o min temena o kan, min o min bɛ se ka taga kere ra, o ka olugu bɛɛ jate. ³³ Efirayimu ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera cɛ waga binaani ni cɛ keme looru (40 500).

³⁴ O ka Yusufu dence Manase ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan sɔrɔ, ani min o min temena o kan, min o min bɛ se ka taga kere ra, o ka olugu bɛɛ jate. ³⁵ Manase ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera cɛ waga bisaba ni fla ni cɛ keme fla (32 200).

³⁶ O ka Boniyaminu ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan sɔrɔ, ani min o min temena o kan, min o min bɛ se ka taga kere ra, o ka olugu bɛɛ jate. ³⁷ Boniyaminu ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera cɛ waga bisaba ni looru ni cɛ keme naani (35 400).

³⁸ O ka Dan ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan sɔrɔ, ani min o min tɛmena o kan, min o min bɛ se ka taga kerɛ ra, o ka olugu bɛɛ jate. ³⁹ Dan ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera cɛ waga biwɔrɔ ni fla ni cɛ kemɛ wolonfla (62 700).

⁴⁰ O ka Aseri ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan sɔrɔ, ani min o min tɛmena o kan, min o min bɛ se ka taga kerɛ ra, o ka olugu bɛɛ jate. ⁴¹ Aseri ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera cɛ waga binaani ni kelen ni cɛ kemɛ looru (41 500).

⁴² O ka Nɛfitali ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan sɔrɔ, ani min o min tɛmena o kan, min o min bɛ se ka taga kerɛ ra, o ka olugu bɛɛ jate. ⁴³ Nɛfitali ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera cɛ waga bilooru ni saba ni cɛ kemɛ naani (53 400).

⁴⁴ Ayiwa, Musa ni Haruna, ani Izirayeli kuntigi tan ni fla ka o mɔgɔw le jate. Kuntigi kelen kelen tun bɔra gba bɛɛ ra. ⁴⁵ O ka Izirayeli cɛdenw jate bɛɛ ni i ta somɔgɔw; minw ka san mugan sɔrɔ, ani minw tɛmena o kan, Izirayeli cɛden min o min tun bɛ se ka taga kerɛ ra, ⁴⁶ o minw bɛɛ jatera, o bɛɛ kera cɛ waga kemɛ wɔrɔ ni cɛ waga saba ani cɛ kemɛ looru ni bilooru (603 550).

⁴⁷ Levi ta mɔgɔw, olugu ta gba nin ma ke o jateri ra; ⁴⁸ sabu Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye ko: ⁴⁹ «I kana Levi ta gɔmɔgɔw jate; i kana o jate ni Izirayelimɔgɔ tɔw ye. ⁵⁰ Ala ta jɛnɔgɔnya kesu* bɛ Nɔgɔnkunben fanibon min kɔnɔ, i ka kan ka o baara karifa Levi ta mɔgɔw le ma, ani a minanw, ani a fen tɔw bɛɛ. Olugu le bɛna to ka Nɔgɔnkunben fanibon ni a minan bɛɛ ta, ka o janto o fenw na; o bɛna o ta fanibonw lɔ ka Nɔgɔnkunben fanibon lamini. ⁵¹ Ni aw tagatuma ka se, Levi ta mɔgɔw le bɛna Nɔgɔnkunben fanibon waraga, k'a faniw kuru. Ni aw tagara lɔ yɔrɔ dɔ ra, olugu le bɛna fanibon lɔ. Ni mɔgɔ werɛ ka maga a ra, o tigi ka kan ka faga. ⁵² Izirayeli gba bɛɛ kelen kelen ka kan ka o ta fanibonw lɔ o a ta yɔrɔ le ra, o ta darapo kɔrɔ, o bɛɛ ni o ta kerɛkejama. ⁵³ Nka Levi ta mɔgɔw, olugu ka kan ka o ta fanibonw lɔ ka Nɔgɔnkunben fanibon lamini, jɛnɔgɔnya kesu bɛ min kɔnɔ; ni o kera, ne ta jusugban tena ben Izirayelimɔgɔw kan. Levi ta mɔgɔw ka kan ka o janto Nɔgɔnkunben fanibon na, jɛnɔgɔnya kesu bɛ min kɔnɔ.»

⁵⁴ Ayiwa, Matigi Ala ka fen o fen fɔ Musa ye, Izirayelimɔgɔw ka o bɛɛ ke a cogo ra.

2

Zuda ni Isakari ni Zabulon sigiyɔrɔ

¹ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fɛ, k'a fɔ o ye ko: ² «Izirayelimɔgɔw ka kan ka o ta fanibonw lɔ o ta kerɛkejama baw ta tagamasiyen le kɔrɔ, ani o ta gba ta darapo kɔrɔ. O ka kan ka o ta fanibonw lɔ ka Nɔgɔnkunben fanibon lamini, k'a mabɔ Nɔgɔnkunben fanibon na dɔɔnin.

³ «Jɛnkuru minw bɛɛ bɛ Zuda ta kerɛkejama ba ra, olugu bɛɛ bɛna sigi terebɔyanfan na, o ta darapo kɔrɔ, o bɛɛ ni o ta jɛnkuru. Zuda ta mɔgɔw ta kuntigi ye Aminadabu dence Nason ye. ⁴ Ale ta jɛnkuru jate ye cɛ waga biwolonfla ni naani, ani cɛ kemɛ wɔrɔ (74 600).

⁵ «Isakari ta mɔgɔw bɛna ke olugu kerɛ fɛ. Isakari ta mɔgɔw ta kuntigi ye Suwari dence Netaneheli ye. ⁶ Ale ta jɛnkuru jate ye cɛ waga bilooru ni naani, ani cɛ kemɛ naani (54 400).

⁷ «O kɔ, Zabulon ta mɔgɔw: Zabulon ta mɔgɔw ta kuntigi ye Helon dence Eliyabu ye. ⁸ Ale ta jɛnkuru jate ye cɛ waga bilooru ni wolonfla, ani cɛ kemɛ naani (57 400).

⁹ «Zuda ta kerɛkejama bɛɛ lajennin jate ye cɛ waga kemɛ ni biseegi ni wɔrɔ ni cɛ kemɛ naani (186 400). Olugu le bɛna kɔn ka sira mina.»

Ruben ni Simeyon ni Gadi ta sigiyoro

¹⁰ «Jenkuru minw bee be Ruben ta kerekejamaba ra, olugu bee bena sigi woroduguyanfan na, o ta darapo koro, o bee ni o ta jenkuru. Ruben ta mogow ta kuntigi ye Sedehuri dence Elisuri ye. ¹¹ Ale ta jenkuru jate ye ce waga binaani ni woro ni ce keme looru (46 500), ka kana ni jate ye.

¹² «Simeyon ta mogow bena sigi olugu kere fe. Simeyon ta mogow ta kuntigi ye Surisadayi dence Selumiyeli ye. ¹³ Ale ta jenkuru jate ye ce waga bilooru ni kononton ni ce keme saba (59 300), ka kana ni jate ye.

¹⁴ «O ko, Gadi ta mogow: Gadi ta mogow ta kuntigi ye Deweli dence Eliyasafu ye. ¹⁵ Ale ta jenkuru jate ye ce waga binaani ni looru ni ce keme woro ni ce bilooru (45 650), ka kana ni jate ye.

¹⁶ «Ruben ta kerekejamaba bee lajennin jate ye ce waga keme ni bilooru ni kelen, ani ce keme naani ni ce bilooru (151 450). Olugu le bena ke kerekejama flanan ye ka sira mina.

¹⁷ «Levi ta mogow be soro ka gban olugu ko ni Nagonkunben fanibon ye. Olugu be ke gba tow bee cemance ra. Sigiyoro minw yirara o ra, o ka kan ka tagama ka kana ni o sigiyoro ye. Izirayelimogow bee be tagama ka kana ni o ta sigiyoro ye, o ta darapow koro.»

Efrayimu ni Manase ni Boniyaminu ta sigiyoro

¹⁸ «Jenkuru minw bee be Efrayimu ta kerekejamaba ra, olugu bee bena sigi terebenyanfan na, o ta darapo koro, o bee ni o ta jenkuru. Efrayimu ta mogow ta kuntigi ye Amihudi dence Elisama ye. ¹⁹ Ale ta jenkuru jate ye ce waga binaani ni ce keme looru (40 500).

²⁰ «Manase ta mogow bena sigi olugu kere fe. Manase ta mogow ta kuntigi ye Pedasuri dence Gamiliyeli ye. ²¹ Ale ta jenkuru jate ye ce waga bisaba ni fla ni ce keme fla (32 200).

²² «O ko, Boniyaminu ta mogow: Boniyaminu ta mogow ta kuntigi ye Gidehoni dence Abidan ye. ²³ Ale ta jenkuru jate ye ce waga bisaba ni looru ni ce keme naani (35 400).

²⁴ «Efrayimu ta kerekejamaba bee lajennin jate ye ce waga keme ni seegi ni ce keme (108 100). Olugu le bena ke kerekejama sabanan ye ka sira mina.»

Dan ni Aseri ni Nefitali ta sigiyoro

²⁵ «Jenkuru minw be Dan ta kerekejamaba ra, olugu bena sigi sahiliyanfan na, o ta darapo koro, o bee ni o ta jenkuru. Dan ta mogow ta kuntigi ye Amisadayi dence Ahezari ye. ²⁶ Ale ta jenkuru jate ye ce waga biworo ni fla ni ce keme wolonfla (62 700).

²⁷ «Aseri ta mogow bena sigi olugu kere fe. Aseri ta mogow ta kuntigi ye Okiran dence Pagiyeli ye. ²⁸ Ale ta jenkuru jate ye ce waga binaani ni kelen ni ce keme looru (41 500), ka kana ni jate ye.

²⁹ «O ko, Nefitali ta mogow: Nefitali ta mogow ta kuntigi ye Enan dence Ahira ye. ³⁰ Ale ta jenkuru jate ye ce waga bilooru ni saba, ani ce keme naani (53 400). ³¹ Dan ta kerekejamaba bee lajennin jate ye ce waga keme ni bilooru ni wolonfla, ani ce keme woro (157 600). Olugu le bena sira mina tow bee ko fe, ni o ta darapow ye.»

³² Izirayelimogo minw jatera, olugu le ye nin ye, o bee ni o ta gbaw, ani o ta kerekejamaw. O bee lajennin kera ce waga keme woro ni saba ni ce keme looru ni ce bilooru (603 550).

³³ Levi ta mogow ma jate ni Izirayelimogo tow ye, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

³⁴ Ayiwa, Matigi Ala tun ka fɛn o fɛn fɔ Musa ye, Izirayelimogow ka o bɛɛ kɛ; o bɛɛ tun bɛ o ta fanibonw lɔ o ta yɔrɔw le ra, o ta darapow korɔ, o tun bɛ tagama fana ka kapa ni o ta gbaw, ani o ta somogow sigiyɔrɔw le ye.

3

Haruna dencew

¹ Haruna ni Musa ta somogow fɛ nin ye, wagati min Matigi Ala kumana Musa fɛ Sinayi kuru kan. ² Haruna dencew togow ye nin ye: Nadabu, ale kera a dence folo ye; ka Abihu gban o ra; o ko fɛ, Elehazari, o ko fɛ Itamari. ³ Haruna dencew le ye o ye; turu saninman* kera olugu le kan ka o kɛ sarakalasebagaw ye, ka o bla danna sarakalasebagaya kama. ⁴ Nka Nadabu ni Abihu sara Matigi Ala ja korɔ ka o to Sinayi kongokolon konɔ, sabu o tun ka wusunan don Matigi Ala ja korɔ ni tasma do ye, min tun bɔra yɔrɔ wɛrɛ ra*. Dence tun tɛ o si fɛ. Elehazari ni Itamari le ka sarakalasebagaya kɛ ni o face Haruna ye.

Levi ta mogow ta baara

⁵ Matigi Ala kumana Musa fɛ, k'a fo a ye ko: ⁶ «Na ni Levi ta mogow ye sarakalasebaga Haruna fɛ, janko o ye na to k'a demɛ. ⁷ Baara min karifara Haruna ni Izirayeli jama bɛɛ ma, o bɛna o baara kɛ Nɔgɔnkunben fanibon* ja fɛ; o bɛna fanibon saninman* ta baaraw kɛ. ⁸ Olugu le bɛna o janto Nɔgɔnkunben fanibon ta minanw bɛɛ ra Izirayelimogow no ra, ka fanibon saninman ta baaraw kɛ. ⁹ O ra, i ka kan ka Levi ta mogow di Haruna ni a dencew ma. O ka kan ka to olugu le boro, ka baara kɛ Izirayelimogow tow no ra. ¹⁰ I ka kan ka Haruna ni a dencew le sigi sarakalasebagaya baara ra. Ni mogow wɛrɛ ka gbara yɔrɔ saninman na, o tigi ka kan ka faga.»

¹¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ tuun, k'a fo a ye ko: ¹² «Ne ka Levi ta mogow panawoloma ka o bo Izirayelimogow ra, ka o bla ne ta baara ra Izirayelimogow dence folow no le ra. O koson Levi ta mogow ye ne ta le ye; ¹³ sabu dence folo bɛɛ ye ne ta le ye. Lon min na ne ka Misirankaw dence folow bɛɛ faga Misiran jamana ra, o lon na ne ka Izirayelimogow dence folow bɛɛ kɛ ne yɛrɛ ta ye, mogow dence folow, ani beganw den folo cɛmanw fana. O ka kan ka kɛ ne ta le ye. Ne le ye Matigi Ala ye.»

Levi ta mogow jateri

¹⁴ Matigi Ala kumana Musa fɛ tuun, Sinayi, kongokolon konɔ; a k'a fo a ye ko: ¹⁵ «Levi ta mogow jate, O bɛɛ ni o ta somogow, o bɛɛ ni o ta gbaw. I ye cɛdenw bɛɛ jate, min o min si ka karo kelen bo, ani minw temena o kan.» ¹⁶ Musa ka o jate ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, i n'a fo a tun fora cogo min na.

¹⁷ Levi dencew togow le ye nin ye: Gerison, ani Kehati, ani Merari.

¹⁸ Gerison dencew togow ye nin ye, o bɛɛ ni o ta gba: Libini ni Simɛyi. ¹⁹ Kehati dencew tun ye Amuramu ye, ani Isari, ani Heburon, ani Uziyeli; o bɛɛ ni o ta gba.

²⁰ Merari dencew tun ye Mali ni Musi ye; o bɛɛ ni o ta gba.

Levi ta gbamogow le tun ye olugu ye, o bɛɛ ni o ta somogow.

Gerisonkaw sigiyɔrɔ ni o ta baara

²¹ Libini ta gba ni Simɛyi ta gba, olugu bɔra Gerison ta gba le ra; olugu le kera Gerisonkaw ta mogow ye. ²² Cɛden minw jatera olugu ra, min o min si ka karo kelen bo, ani minw temena o kan, olugu bɛɛ kera cɛden waga wolonfla ani cɛden kemɛ looru (7 500). ²³ Gerisonkaw ta sigiyɔrɔ tun bɛ fanibon saninman* ko fɛ, terebenyanfan na. ²⁴ Gerisonkaw ta kuntigi tun ye Layeli dence Eliyasafu ye. ²⁵ Nɔgɔnkunben fanibon* ta baara min karifara Gerisonkaw ma, o kera fanibon kononofaniw, ani a kenɛmafaniw ta baara ye; fani gbiriman, ani fani min bɛ yɔrɔ saninman* donda ra, ²⁶ ani fanibon

* **3:4** 3.4 Nin kuma bɛ soro Sarakalasebagaw 10.1-7.

lukene laminifani minw sirinin be ka fanibon saninman ni sarakajenifen* koori, ani fani min be lu donda ra, ani a juruw, ani o minanw ta baaraw bee.

Kehatikaw sigiyoro ni o ta baara

²⁷ Amuramu ta gba, ani Isari ta gba, ani Heburon ta gba, ani Uziyeli ta gba, olugu bora Kehati ta gba le ra; olugu le kera Kehatikaw ta mogow ye. ²⁸ Kehatikaw ta ceden minw jatera, min o min si ka karo kelen bo, ani minw temena o kan, o kera ceden waga seegi ni ceden keme woro (8 600)†. Yoro saninman* ta baara tun karifara olugu le ma.

²⁹ Kehati dencew ta mogow ta sigiyoro tun be fanibon saninman* woroduguyanfan na. ³⁰ Kehatikaw ta mogow ta kuntigi tun ye Uziyeli dence Elisafan le ye. ³¹ O ka Ala ta jengonyanya kesu* ta baara le di olugu ma, ani tabali, ani sanin fitinadaga, ani sarakabonanw, ani yoro saninman ta baara be ke ni minan minw ye, ani yoro saninman cetigefani, ani o fenw ta baaraw bee.

³² Levi ta mogow ta kuntigiw bee ta kuntigiba tun ye sarakalasebaga Haruna dence Elehazari le ye. Mogo minw blara yoro saninman baara ra, ale le tun be olugu bee kunna.

Merarikaw sigiyoro ni o ta baara

³³ Malikaw ta gba, ani Musikaw ta gba, olugu bora Merari ta gba le ra. Olugu le kera Merarikaw ta mogow ye. ³⁴ Ceden minw jatera o ra, min o min si ka karo kelen bo, ani minw temena o kan, o kera ceden waga woro ni ceden keme fla (6 200). ³⁵ Merarikaw ta mogow ta kuntigi tun ye Abihayili dence Suruyeli le ye. Olugu ta sigiyoro tun be fanibon saninman* sahiliyanfan na. ³⁶ Fanibon saninman ta yiriferenw, ani a berew, ani a negeberew, ani a negeberew donyoro, ani a minan tow bee, o fenw korosiri ni o baara karifara Merarikaw ma, ³⁷ ani lu laminifani ta negeberew bee, ani o negeberew donyoro, ani negebere minw be turu dugu ma, ani a juruw.

³⁸ Musa ni Haruna ni a dencew, olugu ta sigiyoro tun be fanibon saninman na fe, tereboyanfan na, Ngonkunben fanibon* na fe. Yoro saninman* korosiri ni a baara karifara olugu le ma Izirayelimogow no ra. Ni mogo were tun ka gbara o yoro ra, o tigi tun ka kan ka faga.

³⁹ Musa ni Haruna ka Levi ta ceden minw bee jate, o bee ni o ta somogow, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, ceden min o min si ka karo kelen bo, ani minw temena o kan, olugu bee lajennin kera ceden waga mukan ni fla (22 000).

Dence folow ta kunmabori

⁴⁰ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Izirayelimogow dence folow bee jate; min o min si ka karo kelen bo, ani minw temena o kan. O bee jate, ka o bee togo sebe. ⁴¹ Levi ta mogow bla danna ne Matigi Ala ye, Izirayelimogo tow dence folow bee no ra, ka Levi ta mogow ta beganw fana bla danna ne ye, Izirayelimogo tow ta beganw ta den folo cemanw bee no ra.»

⁴² Ayiwa, Musa ka Izirayelimogow dence folow bee jate, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye. ⁴³ Minw bee jatera, ka o togo sebe, min o min si ka karo kelen bo, ani minw temena o kan, olugu bee lajennin kera ceden waga mukan ni fla ani ceden keme fla ni mogo biwolonfla ni saba (22 273).

⁴⁴ Matigi Ala kumana Musa fe, k'a fo a ye tuun ko: ⁴⁵ «Levi ta mogow bla danna ne ye, Izirayelimogow dence folow bee no ra, ka o ta beganw fana bla danna ne ye Izirayelimogow ta beganw den folo cemanw bee no ra. Levi ta mogow bena ke ne ta le ye. Ne le ye Matigi Ala ye. ⁴⁶ Izirayelimogow dence folow hakeya temena Levi ta mogow hakeya kan fo mogo keme fla ni mogo biwolonfla ni saba; n'i be olugu

† 3:28 3.28 Gerekikan kitabu konu, a sebera ko ceden waga seegi ni ceden keme saba (8 300).

kunmabɔcogo, ⁴⁷ i be warigbe looru mina o cedenw bee kelen kelen fe, ka kapa ni yoro saninman* ta jate ye; ka kapa ni o jate ye, o warigbe jate bee kelen kelen be ben gera mugan le ma‡.

⁴⁸ «I be o wari di Haruna ni a dencew ma. Izirayelimogow dence folow hakeya min temena Levi ta mogow hakeya kan, o wari be ke olugu ta kunmabori wari le ye.»

⁴⁹ Musa ka o wari mina. Levi ta ceden do ma soro ka bla Izirayelimogow dence folo minw no ra, a ka olugu kunmabo ni o wari ye. ⁵⁰ A ka o wari min mina Izirayelimogow dence folow fe, o wari bee kera warigbe waga kelen ni keme saba ni biwooro ni looru (1 365), ka kapa ni yoro saninman* ta jate ye. ⁵¹ A ka o kunmabori wari di Haruna ni a dencew ma, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye; a k'a ke ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye.

4

Kehatikaw ta baara

¹ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fe, k'a fo o ye ko: ² «Aw ye Kehati dencew bee jate Levi ta gba ra, o bee ni o ta gba, o bee ni o ta somogow, ³ k'a damina san bisaba ra, ka taga se fo san bilooru ma, min o min be se ka baara do ke Nogonkunben fanibon* kono.

⁴ «Kehati dencew bena baara min ke Nogonkunben fanibon kono, o ye nin ye: o bena yoro saninmanba* ta fen saninmanw ta baara le ke. ⁵ Ni Izirayelimogow tagawagati sera, Haruna ni a dencew bena boncetigefani jigi, ka jenhogonya kesu* datugu ni a ye. ⁶ O be gbolojalan do fana la a kan, ka fani bulaman do ke k'a bee lajennin datugu. O ko, bere minw be ke k'a ta, o be o berew don a ra.

⁷ «O be fani bulaman do fana la sarakaburu tabali kan, ka rezenji saraka* ta minanw bla a kan, minw ye tasaw ye, ani setiw, ani belenw, ani jifiyew. Sarakaburu min ka kan ka bo wagati bee, o be o fana bla o tabali kan. ⁸ O be fani wulenman do biri a kunna, ka gbolojalan do ke k'a bee lajennin datugu. O ko, bere minw be ke ka tabali ta, o be o berew don a ra.

⁹ «O ko, o be fani bulaman do fana ke ka fitinablanan datugu, ani a fitinadagaw, ani minan minw bee blara a baara kama, i n'a fo tasuma lalagananw, ani buguri donminanw, ani turu donminanw bee. ¹⁰ O be a ni a minanw bee melege gbolojalan do kono, k'a bla donitanan do kan.

¹¹ «O ko, o be fani bulaman do biri sarakabonan saninlaman kan, ka gbolojalan do ke k'a datugu; o ko, bere minw be ke k'a ta, o be o don a ra.

¹² «Minan minw bee be ke ka yoro saninman* ta baara ke, o be o bee don fani bulaman do ra, k'a melege ni gbolojalan do ye, k'a bla donitanan do kan.

¹³ «O be bugurigbe ce ka bo sarakajenifen* kan, ka fani wulenman do biri a kan. ¹⁴ O be sarakajenifen ta minanw bee ta, min ye a takamicenanw ye, ani a sogosogonanw, ani a buguricenanw, ani a tasaw; o be o bee bla a kan; o ko, o be gbolojalan do ke ka o datugu. O ko, bere minw be ke ka sarakajenifen ta, o be o berew don a ra.

¹⁵ «Ni Haruna ni a dencew ka yoro saninman ni a minanw bee datugu ka ban tuma min na, ni aw tagatuma sera, Kehatikaw bena o minanw ta. Nka o boro kana se o fen saninmanw yere ma, janko o kana na sa.

«Kehatikaw ta baara bena ke o minanw tari le ye Nogonkunben fanibon kono. ¹⁶ Sarakalasebaga Haruna dence Elehazari le bena a janto fitinadaga saninlaman ta turu ko ra, ani wusunan, ani siman saraka* min be bo lon o lon, ani turu saninman*; a ka kan k'a janto fanibon saninman ni a konofenw bee ra, ani yoro saninman ni a minanw bee.»

‡ 3:47 3.47 Gera mugan, o ye garamu tan ni fla ye.

¹⁷ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fe tuun, ko: ¹⁸ «Aw kana ke sababu ye k'a to ne ye Kehatikaw halaki ka bo Levi ta mogow tow ce ra. ¹⁹ Aw ka kan ka min ke o ye janko ni o gbarara yoro saninmanba ra o kana sa, o fle nin ye: Haruna ni a dencew ka kan ka don fanibon saninman konow, ka o bee kelen kelen ta baara yira o ra, ka o ta donitataw yira o ra. ²⁰ Olugu yere man kan ka don ka taga fen saninmanw fle hali doonin; ni o te, o be sa.»

Gerisonkaw ta baara

²¹ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ²² «Gerisonkaw ta cedenw fana jate, o bee ni o ta gbaw, o bee ni o ta somogow. ²³ O jate k'a damina san bisaba ra, ka taga se fo san bilooru ma, min o min be se ka baara do ke Nogonkunben fanibon* konow. ²⁴ Gerisonkaw ka kan ka baara minw ke, ani o ka kan ka doni minw ta, o fle nin ye: ²⁵ olugu le bena fanibon saninman* ta faniw ta, ani Nogonkunben fanibon* ta fani gbirimanw, ani gbolojalan minw be la fanigbirimanw kan, ani fani min be Nogonkunben fanibon* donda ra, ²⁶ ani fanibon lu laminifani minw sirinin be ka fanibon saninman ni sarakajenifen* koori, ani fani min be lu donda ra, ani a juruw, ani a minan tow bee. O fenw ta baaraw bee donna Gerisonkaw le boro. ²⁷ O be baara o baara ke, ni o be doniw le ta, walama baara were, o ka kan ka o bee ke ka kapa ni Haruna ni a dencew ta fota le ye. O ka kan ka fen minw bee ta, aw le ka kan ka o fo o ye, ka o ta baaraw di o ma.

²⁸ «Ayiwa, nin le ye Gerisonkaw ta baara ye Nogonkunben fanibon konow. O ka kan ka o baaraw ke ka kapa ni sarakalasebaga Haruna dence Itamari ta cifoninw le ye.»

Merarikaw ta baara

²⁹ Ala k'a fo Musa ye tuun ko: «Merari ta ce w jate, o bee ni o ta gbaw, o bee ni o ta somogow. ³⁰ I be o jate k'a damina san bisaba ra, ka taga se fo san bilooru ma, min o min be se ka baara do ke Nogonkunben fanibon* konow. ³¹ O bena baara minw ke Nogonkunben fanibon konow, ani o bena doni minw ta o fle nin ye: o bena fanibon saninman* ta yiriferenw ta, ani a berew, ani a negeberew, ani berew donyowow, ³² ani fanibon lu laminifani ta negeberew, ani o negeberew donyowow, ani negebere minw be turu dugu ma, ani a juruw, ani a minan tow bee, ani fen o fen blara o baara kama. Bee kelen kelen ka kan ka doni min ta, aw ye o doni yira o tigi ra.

³³ «Ayiwa, nin le ye Merarikaw ta baara ye; o ka kan ka baara minw bee ke Nogonkunben fanibon konow, ka kapa ni sarakalasebaga Haruna dence Itamari ta cifoninw ye.»

Levi ta ce w jateda

³⁴ Musa ni Haruna ni Izirayeli jama pamogow ka Kehatikaw jate, o bee ni o ta gbaw, o bee ni o ta somogow, ³⁵ k'a damina san bisaba ra, ka taga se fo san bilooru ma, min o min tun be se ka baara ke Nogonkunben fanibon* konow. ³⁶ O ka minw jate o bee ni o ta gbaw, olugu kera ce waga fla, ani ce keme wolonfla ni bilooru (2 750). ³⁷ Kehatika minw jatera, olugu da le kera o ye, minw bee tun be baara do ke Nogonkunben fanibon konow. Musa ni Haruna ka o jate ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, i n'a fo a tun k'a fo Musa ye cogo min na.

³⁸ Gerisonka minw jatera, o bee ni o ta gbaw, o bee ni o ta somogow, ³⁹ k'a damina san bisaba ra, ka taga se fo san bilooru ma, min o min tun be se ka baara do ke Nogonkunben fanibon konow, ⁴⁰ minw jatera, o bee ni o ta gbaw, o bee ni o ta somogow, olugu kera ce waga fla, ani ce keme wooro ni ce bisaba (2 630). ⁴¹ Gerisonka minw jatera, olugu da le kera o ye, minw bee tun be baara do ke Nogonkunben fanibon konow. Musa ni Haruna ka o jate ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye.

⁴² Merari ta mogow minw jatera, o bee ni o ta gbaw, o bee ni o ta somogow, ⁴³ k'a damina san bisaba ra, fo ka taga se san bilooru ma, min o min tun be se ka baara

dɔ ke Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ, ⁴⁴ minw jatera, o bɛɛ ni o ta gbaw, o bɛɛ ni o ta somɔgɔw, olugu kera cɛ waga saba ni cɛ kemɛ fla (3 200). ⁴⁵ Merari ta mɔgɔ minw jatera, olugu da le kera o ye. Musa ni Haruna ka o jate ka kaɲa ni Matigi Ala ta kuma ye, i n'a fɔ a tun k'a fɔ Musa ye cogo min na.

⁴⁶ Ayiwa, Musa ni Haruna ni Izirayeli jama ɲamɔgɔw ka Levi ta mɔgɔ minw bɛɛ jate, o bɛɛ ni o ta gbaw, o bɛɛ ni o ta somɔgɔw, ⁴⁷ k'a damina san bisaba ra, ka taga se fɔ san bilooru ma, min o min tun bɛ se ka baara dɔ ke, ani ka doni ta Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ, ⁴⁸ minw bɛɛ jatera, olugu kera cɛ waga seegi, ani cɛ kemɛ looru ni cɛ biseegi (8 580). ⁴⁹ O ka o jate ka kaɲa ni Matigi Ala ta kuma ye, i n'a fɔ a tun k'a fɔ Musa ye cogo min na; o ka bɛɛ kelen kelen ta baara yira a ra, ani a ka kan ka doni min ta. O ka o jate i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na.

Sariya siginin dɔw

5

Saninyabariya ta sariya

¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ, ko: ² «A fɔ Izirayelimɔgɔw ye ko bana minw bɛ mɔgɔ fari cɛn, ni o dɔ bɛ mɔgɔ o mɔgɔ ra, walama damajalan, walama ni mɔgɔ dɔ magara su dɔ ra k'a yere lanɔgɔ, o ka kan ka o tigi labɔ Izirayelimɔgɔw cɛ ra. ³ Ni a kera cɛ ye walama muso, aw ye a labɔ; aw ye a labɔ aw sigiyɔrɔ ra, janko o kana na aw sigiyɔrɔ lanɔgɔ, sabu ne siginin bɛ aw cɛ ra.»

⁴ Izirayelimɔgɔw k'a ke ten; o ka o mɔgɔw labɔ o cɛ ra. Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na, Izirayelimɔgɔw k'a ke ten.

Mɔgɔ tɔɲɔri ta sariya

⁵ Matigi Ala kumana Musa fɛ tuun, ko: ⁶ «Kuma Izirayelimɔgɔw fɛ, k'a fɔ o ye, ko ni cɛ dɔ, walama muso dɔ k'a mɔgɔɲɔgɔn hake ta, k'a tɔɲɔ fɛn dɔ ra, o tigi ka Matigi Ala le kan bla; a jarakira. ⁷ A ka jurumun min ke, a ka kan ka lɔ o ra. A k'a mɔgɔɲɔgɔn hake ta k'a tɔɲɔ fɛn min na, a ye o fɛn juru bɛɛ sara; o kɔ, o fɛn sɔngɔ tarannin taranyɔrɔ looru, a ye a taran kelen fara a kan fana; a ka mɔgɔ min hake ta, a ye o di o tigi ma. ⁸ Nka ni a tigi sara, k'a sɔrɔ a ta mɔgɔ si tɛ yi o fɛn bɛ se ka di min ma, o tuma, o fɛn bɛ ke Matigi Ala ta ye. A ka kan ka taga a di sarakalasebaga ma; sagajigi min bɛ ke jurumunyafa saraka* ye, k'a ta jurumun kafari, a bɛ o fana fara a kan.

⁹ «Ni Izirayelimɔgɔw ka fɛn o fɛn bla danna Matigi Ala ye, k'a di sarakalasebaga ma, o bɛ ke sarakalasebaga ta ye. ¹⁰ Ni mɔgɔ ka fɛn o fɛn ke saraka ye, o bɛ ke sarakalasebaga ta ye; ni mɔgɔ ka fɛn o fɛn di sarakalasebaga ma, o fana bɛ ke a ta ye.»

Jɛnɛya ta sariya

¹¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ tuun, ko: ¹² «Kuma Izirayelimɔgɔw fɛ k'a fɔ o ye ko ni cɛ dɔ muso bɔra a fɛ ka ke cɛ were fɛ, ¹³ ni a tagara jɛn ni cɛ were ye, k'a yere lanɔgɔ, k'a sɔrɔ a cɛ ma bɔ o ko kala ma, ni o ko dogonin tora, sabu mɔgɔ si ma ke a seere ye, mɔgɔ si fana ma o mina a ra, ¹⁴ ni celiya nana don cɛ jusu ra, sabu a sigiyara a muso ra, k'a sɔrɔ ko can lo fana ko muso k'a yere lanɔgɔ, walama ni celiya ni sigiya donna a jusu ra k'a sɔrɔ muso m'a yere lanɔgɔ, ¹⁵ o tuma a ka kan ka taga ni muso ye sarakalasebaga fɛ. A ye mugu kilo saba ta, ka taga o ke saraka ye muso kosɔn. A man kan ka turu ke o mugu ra, walama wusunan; sabu siman saraka* lo min bɔra celiya kosɔn; hakirijigi saraka lo, min bɛ mɔgɔ hakiri jigi kojugu ra.

¹⁶ «Sarakalasebaga bena muso lana, ka na a lɔ Matigi Ala ɲa kɔrɔ. ¹⁷ O kɔ, a bɛ ji saninman dɔ ke bɔgɔdaga dɔ kɔnɔ, ka buguri dɔ cɛ dugu ma fanibon saninman kɔnɔ ka o ke o ji ra. ¹⁸ Ni sarakalasebaga ka muso lɔ Matigi Ala ɲa kɔrɔ, a bɛ muso

kunsigi foni, ka hakirijigi saraka* don a boro, o siman saraka min bora celiya koson; o y'a soro ji kunaman min be danga ben mogow kan, o ji be sarakalasebaga yere boro. ¹⁹ Sarakalasebaga ye muso jagboya ko a ye kari; a y'a fo a ye ko: <Ka i to i ce ta furu konon, ni a kera ko ce were ma jen ni i ye, ni i ma bo ka taga i yere lanogow, o tuma nin ji kunaman min be danga ben mogow kan, nin ji kana foyi ke i ra. ²⁰ Nka ka i to i ce ta furu konon, ni a kera ko i bora ka taga i yere lanogow, ka taga jen ni ce were ye, min te i furuce ye,> ²¹ sarakalasebaga ye muso jagboya ka kari, ka nin danga kumaw fo muso ma, k'a fo ko: <O tuma, Matigi Ala ye i denworonogow cen i konon, ka i konon funu, k'a to i ta mogow ye i danga, ka i yira, ko i kewale man ni. ²² O ra, nin ji min be danga ben mogow kan, nin ji ye don i konon, ka i konon funu, ka i denworonogow cen i konon.> Muso b'a jaabi ko: <Amina! Amina!>

²³ «Sarakalasebaga ye o danga kumaw sebe gbolokitabu do kan; o ko, a ye o seberiw ko ka bo yi ni o ji kunaman ye, ²⁴ ka o ji kunaman di muso ma ko a y'a min, o ji min be danga ben mogow kan; o ji kunaman bena don a konon. ²⁵ Nka sani a y'a min, siman saraka min bora celiya koson, sarakalasebaga ye o mina muso boro, k'a fifa Matigi Ala na korow, ka taga a bla sarakajenifen* kan. ²⁶ A be boro na kelen bo o siman saraka* ra, k'a yira ko o saraka bee kera Matigi Ala ta ye; a be o boro na kelen saraka jeni sarakajenifen kan. O ko, a be ji di muso ma ko a y'a min. ²⁷ Ayiwa, ni a kera ko can lo ko muso tun bora a ce fe ka taga a yere lanogow, ni a ka ji min, o ji min be danga ben mogow kan, o ji bena don a konon ka torowjugu do lase a ma. Muso denworonogow bena cen a konon, k'a konon funu; o muso be ke mogow danganin ye a ta mogow ce ra. ²⁸ Nka ni a kera ko muso m'a yere lanogow, ni a saninyanin lo, o tuma jaraki ko si tena a sorow, a bena se ka den woro tuun.

²⁹ «Ayiwa, celiya ko ta sariya le be nin ye, ni muso do bora ka taga a yere lanogow, k'a to a ce ta furu konon, ³⁰ walama ni ce do sigiyara a muso ra, fo k'a ke a ra celiya ye a muso ta fan fe. Sarakalasebaga ka kan ka o muso lo Matigi Ala na korow, ka nin sariya kow bee ke muso ra. ³¹ Ce koni tena jaraki, nka muso ta jurumun hake bena ben a yere le kan.»

6

Mogow min b'a yere bla danna Ala ye

¹ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ² «Kuma Izirayelimogow fe, k'a fo o ye ko ni ce do, walama ni muso do k'a yere bo Izirayelimogow tow ra, ka dajuru ta, ko a b'a yere bla danna Matigi Ala ye, k'a yere ke Ala ta mogow saninman ye*, ³ o tigi ka kan ka duven ni minnifen fariman suguya bee ye k'a to yi. A man kan ka duven, walama minnifen fariman were min. Minnifen o minnifen be bo rezen na, a man kan ka o min. A man kan ka hali rezen kene, walama a janin domu. ⁴ A ta dajuru wagati bee ra, fen o fen be bo rezensun na, a man kan ka o domu, hali rezenkise, walama a fara. ⁵ A ta dajuru wagati bee konon, kunlimuru man kan ka se a kun ma, fo ka taga o wagati dafa. A k'a yere bla danna Matigi Ala ye ka wagati min ke, a saninyanin ka kan ka to fo ka taga o wagati dafa. A ka kan k'a kunsigi to a ye wuri ka janya. ⁶ A k'a yere bla danna Matigi Ala ye wagati min bee konon, a man kan ka gbara su ra. ⁷ Hali ni a worofa, walama ni a woroba le sara, walama a balemace, walama a balemamusu, a man kan ka gbara o do su ra k'a yere lanogow, sabu a blara danna Matigi Ala ye minke, o tagamasiyen be a kun na. ⁸ A ta dajuru wagati bee konon, a saninyanin lo, ka ke Ala ta ye.

⁹ «Ni mogow do barara ka sa a korow, a kunsigi min b'a yira ko a blara danna Ala ye, o tuma o kunsigi lanogora. Nka a tere wolonflanan, a be saninya kokura; o lon na, a be a kun li. ¹⁰ A tere seeginan, a ye taga ni tugani fla, walama jenetugani fitini fla

* 6:2 6.2 K'a yere bla danna Matigi Ala ye: Heburukan na o tigiw be wele ko Nazirikaw.

ye sarakalasebaga fe Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra. ¹¹ Sarakalasebaga be kelen ke jurumunyafa saraka* ye, ka to kelen ke saraka jenita* ye. Sarakalasebaga be a ta jurumun kafari a ye, sabu a gbarara su ra. O lon na, a kunsigi be saninya tuun. ¹² A ka kan k'a yere bla danna Ala ye tuun, k'a ta dajuru wagati damina kura ye. A be sagaden ceman kelen mina, min ka san kelen soro, ka o ke hake yafa saraka* ye. Nka a tun ka wagati minw ke ka ban, o te jate tuun, sabu a ta dajuru tun cenna.

¹³ «Ayiwa, ni mogo ka dajuru ta ka ke Ala ta mogo saninman ye wagati min kama, ni o wagati dafara, o sariya ye nin ye: o be na ni o tigi ye Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra. ¹⁴ A be na ni a ta sarakaw ye Matigi Ala fe: sagaden ceman min ka san kelen soro, ani fiyen te min na, o be ke saraka jenita ye; ani sagamusu min ka san kelen soro, ani fiyen te min na, o be ke jurumunyafa saraka* ye; sagajigi kelen, fiyen te min na, o be ke ninsondiya saraka* ye. ¹⁵ A be burufunubari segi na kelen di, buru min kera ni mugu tentennin noninin ye turu ra, ani nɔmi, funufen te min na; a be siman sarakaw* ni rezenji sarakaw* fana fara o kan. ¹⁶ Sarakalasebaga be o fenw bla Matigi Ala na koro, ka jurumunyafa saraka bo, ka saraka jenita fana bo. ¹⁷ Burufunubari minw be segi koro, a be o bla Matigi Ala na koro; o ko, a be sagajigi ke jenrogonya saraka* ye k'a di Matigi Ala ma, ka siman saraka ni rezenji saraka fara o kan.

¹⁸ «O ko, Ala ta mogo saninman tun k'a kunsigi min ke a ta saninyari tagamasiyen ye, a be o li Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra. Ninsondiya saraka* blara tasuma min kan, a be taga a kunsigi don o tasuma ra. ¹⁹ Ni Ala ta mogo saninman ka o kunsigi li ka ban tuma min na, sarakalasebaga be sagajigi sogo tobinin kaman kelen ta, ka o don a boro, ka burukun kelen ni nɔmikun kelen bo segi koro, ka o fana di a ma. ²⁰ O ko, sarakalasebaga be o fenw korota san fe, ka o fifa Matigi Ala na koro. O ye fen saninmanw le ye, o ye sarakalasebaga ta ye, ani saga disi min fana fifara Matigi Ala na koro, ani a woto min korotara. Ni o kera, o tuma Ala ta mogo saninman be se ka rezenji min.

²¹ «Ayiwa, mogo min be dajuru ta k'a yere ke Ala ta mogo saninman ye, o sariya le be nin ye. A ka kan ka saraka min bo Matigi Ala ye a ta dajuru koson, o le fana be nin ye; ni fen were se ka ke a ye, a be se ka o fana fara nin sarakaw kan. A ka dajuru min ta, a ka kan ka o kow bee dafa, ka kapa ni o dajuru sariya ye.»

Dugawu kecogo

²² Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: ²³ «A fo Haruna ni a dencew ye, ko o ka kan ka dugawu ke Izirayelimogow ye cogo min na, o ye nin ye. O y'a fo ko:

²⁴ <Matigi Ala ye baraka don aw ra, ka aw tanga!

²⁵ Matigi Ala ye aw fle ni pumanya ye, ka hina aw ra!

²⁶ Matigi Ala y'a janto aw ra, ka hera ke aw ye.>

²⁷ «O ye dugawu ke Izirayelimogow ye ni ne togo ye; ni o kera, ne bena baraka don Izirayelimogow ra.»

Fanibon ta minanw labencogo

7

Izirayeli kuntigiw ta bonyafenw

¹ Musa tun ka fanibon saninman* lo ka ban wagati min na, a ka turu saninman* seriseri a kan k'a saninya, ani a konominanw bee. A ka turu saninman* ke sarakajenifen* fana kan k'a saninya, a ni a minanw bee. ² O wagati ra, Izirayeli jama namogo minw ye gbatigiw ani jama cekorobaw ye, olugu nana ni o ta sarakaw ye; Izirayelimogow jateri baara tun donna olugu le boro. ³ O nana ni o ta sarakaw ye Matigi Ala na koro: misi wotoro woro, minw sanfeyoro datugunin lo, ani a misitoran

tan ni fla. Kuntigi fla jenna ka wotoro kelen di; kuntigi bæ kelen kelen ka misitoran kelen di. O nana ni o fenw ye fanibon saninman na fe.

⁴ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ⁵ «Nin bonyaw mina o boro, ka o bla Nɔgɔnkunben fanibon* ta baara kama. I bena a di Levi ta mɔgɔw ma, ka kapa ni o ta baaraw ye.»

⁶ Musa ka wotorow ni misitoranw mina, ka o di Levi ta mɔgɔw ma. ⁷ A ka wotoro fla ni misitoran naani di Gerisonkaw ma, ka kapa ni o ta baaraw ye, ⁸ ka wotoro naani ni misitoran seegi di Merari ta mɔgɔw ma, ka kapa ni o ta baaraw ye; olugu tun be o ta baara ke ka kapa ni sarakalasebaga Haruna dence Itamari ta cifoninw le ye. ⁹ Nka a ma do di Kehatikaw ma, sabu minan saninmanw tari baara karifara olugu le ma; o tun ka kan ka o fenw ta o kamankunw le kan.

Kuntigiw ta sarakaw

¹⁰ Lon min na Musa ka turu saninman* ke sarakajenifen* kan, o lon na Izirayeli kuntigiw nana ni o ta sarakaw ye, janko ka sarakajenifen saninya k'a bla danna Ala ye. O nana ni o sarakaw ye sarakajenifen na fe; ¹¹ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Lon o lon, kuntigi kelen ye na ka na a ta saraka di, janko ka sarakajenifen saninya k'a bla danna Ala ye.»

¹² Ayiwa, kuntigi min nana ni a ta saraka ye a tere folo ra, o kera Aminadabu dence Nasɔn ye, Zuda ta gba ra. ¹³ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bo, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bo, ka kapa ni yoro saninman* ta jate ye. O minan fla bæ tun fara ni mugu tentennin nooninin ye turu ra, ka o ke siman saraka ye. ¹⁴ A nana ni belen saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bo, o fanin wusunan na, ¹⁵ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman kelen, min si ka san kelen bo, ka olugu ke saraka jenita* ye. ¹⁶ A nana ni bakoronin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka* ye; ¹⁷ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakoronin looru, ani sagaden ceman looru, minw si ka san kelen bo, ka olugu ke ninsondiya saraka* ye. Nin le kera Aminadabu dence Nasɔn ta saraka ye.

¹⁸ A tere flanan, Isakari ta mɔgɔw ta kuntigi min ye Suwari dence Netaneheli ye, ale nana ni a ta saraka ye. ¹⁹ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bo, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bo, ka kapa ni yoro saninman ta jate ye. O minan fla bæ tun fara ni mugu tentennin nooninin ye turu ra, ka o ke siman saraka ye. ²⁰ A nana ni belen saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bo, o fanin wusunan na, ²¹ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman kelen, min si ka san kelen bo, ka olugu ke saraka jenita ye. ²² A nana ni bakoronin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka ye; ²³ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakoronin looru, ani sagaden ceman looru, minw si ka san kelen bo, ka olugu ke ninsondiya saraka ye. Nin le kera Suwari dence Netaneheli ta saraka ye.

²⁴ A tere sabanan, Zabalɔn ta mɔgɔw ta kuntigi min ye Helon dence Eliyabu ye, ale nana ni a ta saraka ye. ²⁵ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bo, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bo, ka kapa ni yoro saninman ta jate ye. O minan fla bæ tun fara ni mugu tentennin nooninin ye turu ra, ka o ke siman saraka* ye. ²⁶ A nana ni belen saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bo, o fanin wusunan na, ²⁷ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman kelen, min si ka san kelen bo, ka olugu ke saraka jenita ye. ²⁸ A nana ni bakoronin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka ye; ²⁹ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakoronin

looru, ani sagaden ceman looru, minw si ka san kelen bo, ka olugu ke ninsondiya saraka ye. Nin le kera Helon dence Eliyabu ta saraka ye.

³⁰ A tere naaninan, Ruben ta mogow ta kuntigi min ye Sedehuri dence Elisuri ye, ale nana ni a ta saraka ye. ³¹ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bo, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bo, ka kapa ni yoro saninman ta jate ye. O minan fla bee tun fara ni mugu tentennin nooninin ye turu ra, ka o ke siman saraka ye. ³² A nana ni belen saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bo, o fanin wusunan na, ³³ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman kelen, min si ka san kelen bo, ka olugu ke saraka jenita ye. ³⁴ A nana ni bakoronin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka ye; ³⁵ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakoronin looru, ani sagaden ceman looru, minw si ka san kelen bo, ka olugu ke ninsondiya saraka ye. Nin le kera Sedehuri dence Elisuri ta saraka ye.

³⁶ A tere loorunan, Simeyon ta mogow ta kuntigi min ye Surisadayi dence Selumiyeli ye, ale nana ni a ta saraka ye. ³⁷ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bo, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bo, ka kapa ni yoro saninman ta jate ye. O minan fla bee tun fara ni mugu tentennin nooninin ye turu ra, ka o ke siman saraka ye. ³⁸ A nana ni belen saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bo, o fanin wusunan na, ³⁹ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman kelen, min si ka san kelen bo, ka olugu ke saraka jenita ye. ⁴⁰ A nana ni bakoronin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka ye; ⁴¹ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakoronin looru, ani sagaden ceman looru, minw si ka san kelen bo, ka olugu ke ninsondiya saraka ye. Nin le kera Surisadayi dence Selumiyeli ta saraka ye.

⁴² A tere wooronan, Gadi ta mogow ta kuntigi min ye Deweli dence Eliyasafu ye, ale nana ni a ta saraka ye. ⁴³ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bo, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bo, ka kapa ni yoro saninman ta jate ye. O minan fla bee tun fara ni mugu tentennin nooninin ye turu ra, ka o ke siman saraka ye. ⁴⁴ A nana ni belen saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bo, o fanin wusunan na, ⁴⁵ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman kelen, min si ka san kelen bo, ka olugu ke saraka jenita ye. ⁴⁶ A nana ni bakoronin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka ye; ⁴⁷ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakoronin looru, ani sagaden ceman looru, minw si ka san kelen bo, ka olugu ke ninsondiya saraka ye. Nin le kera Deweli dence Eliyasafu ta saraka ye.

⁴⁸ A tere wolonflanan, Efrayimu ta mogow ta kuntigi min ye Amihudi dence Elisama ye, ale nana ni a ta saraka ye. ⁴⁹ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bo, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bo, ka kapa ni yoro saninman ta jate ye. O minan fla bee tun fara ni mugu tentennin nooninin ye turu ra, ka o ke siman saraka ye. ⁵⁰ A nana ni belen saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bo, o fara wusunan na, ⁵¹ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman kelen, min si ka san kelen bo, ka olugu ke saraka jenita ye. ⁵² A nana ni bakoronin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka ye; ⁵³ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakoronin looru, ani sagaden ceman looru, minw si ka san kelen bo, ka olugu ke ninsondiya saraka ye. Nin le kera Amihudi dence Elisama ta saraka ye.

⁵⁴ A tere seeginan, Manase ta mɔgɔw ta kuntigi min ye Pedasuri dence Gamiliyeli ye, ale nana ni a ta saraka ye. ⁵⁵ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bo, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bo, ka kapa ni yoro saninman ta jate ye. O minan fla bee tun fara ni mugu tentennin nooninin ye turu ra, ka o ke siman saraka ye. ⁵⁶ A nana ni belen saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bo, o fanin wusunan na, ⁵⁷ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman kelen, min si ka san kelen bo, ka olugu ke saraka jenita ye. ⁵⁸ A nana ni bakoronin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka ye; ⁵⁹ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakoronin looru, ani sagaden ceman looru, minw si ka san kelen bo, ka olugu ke ninsondiya saraka ye. Nin le kera Pedasuri dence Gamiliyeli ta saraka ye.

⁶⁰ A tere konontonnan, Boniyaminu ta mɔgɔw ta kuntigi min ye Gidehoni dence Abidan ye, ale nana ni a ta saraka ye. ⁶¹ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bo, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bo, ka kapa ni yoro saninman ta jate ye. O minan fla bee tun fara ni mugu tentennin nooninin ye turu ra, ka o ke siman saraka ye. ⁶² A nana ni belen saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bo, o fara wusunan na, ⁶³ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman kelen, min si ka san kelen bo, ka olugu ke saraka jenita ye. ⁶⁴ A nana ni bakoronin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka ye; ⁶⁵ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakoronin looru, ani sagaden ceman looru, minw si ka san kelen bo, ka olugu ke ninsondiya saraka ye. Nin le kera Gidehoni dence Abidan ta saraka ye.

⁶⁶ A tere tannan, Dan ta mɔgɔw ta kuntigi min ye Amisadayi dence Ahezeri ye, ale nana ni a ta saraka ye. ⁶⁷ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bo, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bo, ka kapa ni yoro saninman ta jate ye. O minan fla bee tun fara ni mugu tentennin nooninin ye turu ra, ka o ke siman saraka ye. ⁶⁸ A nana ni belen saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bo, o fanin wusunan na, ⁶⁹ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman kelen, min si ka san kelen bo, ka olugu ke saraka jenita ye. ⁷⁰ A nana ni bakoronin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka ye; ⁷¹ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakoronin looru, ani sagaden ceman looru, minw si ka san kelen bo, ka olugu ke ninsondiya saraka ye. Nin le kera Amisadayi dence Ahezeri ta saraka ye.

⁷² A tere tan ni kelennan, Aseri ta mɔgɔw ta kuntigi min ye Okiran dence Pagiyeli ye, ale nana ni a ta saraka ye. ⁷³ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bo, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bo, ka kapa ni yoro saninman ta jate ye. O minan fla bee tun fara ni mugu tentennin nooninin ye turu ra, ka o ke siman saraka ye. ⁷⁴ A nana ni belen saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bo, o fanin wusunan na, ⁷⁵ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman kelen, min si ka san kelen bo, ka olugu ke saraka jenita ye. ⁷⁶ A nana ni bakoronin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka ye; ⁷⁷ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakoronin looru, ani sagaden ceman looru, minw si ka san kelen bo, ka olugu ke ninsondiya saraka ye. Nin le kera Okiran dence Pagiyeli ta saraka ye.

⁷⁸ A tere tan ni flanan, Nefitali ta mɔgɔw ta kuntigi min ye Enan dence Ahira ye, ale nana ni a ta saraka ye. ⁷⁹ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya

bɛ kilo kelen ni garamu kɛmɛ saba bɔ, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya bɛ garamu kɛmɛ wolonfla bɔ, ka kaɲa ni yɔrɔ saninman ta jate ye. O minan fla bɛɛ tun fara ni mugu tentennin nɔɔninin ye turu ra, ka o kɛ siman saraka ye. ⁸⁰ A nana ni belɛn saninlaman kelen ye, min gbiriya bɛ garamu kɛmɛ bɔ, o fanin wusunan na, ⁸¹ ani misitoran kaɲaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden cɛman kelen, min si ka san kelen bɔ, ka olugu kɛ saraka jenita ye. ⁸² A nana ni bakɔrɔnin kelen ye, ka o kɛ jurumunyafa saraka ye; ⁸³ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakɔrɔnin looru, ani sagaden cɛman looru, minw si ka san kelen bɔ, ka olugu kɛ ninsɔndiya saraka ye. Nin le kɛra Enan dence Ahira ta saraka ye.

⁸⁴ Musa ka turu saninman* kɛ sarakajenifɛn kan lon min na, Izirayeli kuntigiw ka fɛn minw di saraka ye janko ka sarakajenifɛn saninya k'a bla danna Ala ye, o fɛnw le ye nin ye. O ka tasa warigberaman tan ni fla le di, ani daga warigberaman tan ni fla, ani belɛn saninlaman tan ni fla. ⁸⁵ Tasa warigberaman bɛɛ kelen kelen tun ye kilo kelen ni garamu kɛmɛ saba ye; daga warigberaman bɛɛ kelen kelen tun ye garamu kɛmɛ wolonfla ye. O minanw bɛɛ lajennin ta warigbɛ kɛra kilo mugan ni naani, ka kaɲa ni yɔrɔ saninman ta jate ye. ⁸⁶ Belɛn saninlaman tan ni fla minw fara wusunan na, o bɛɛ kelen kelen tun ye garamu kɛmɛ kɛmɛ, ka kaɲa ni yɔrɔ saninman ta jate ye. O belɛnw ta sanin bɛɛ lajennin kɛra kilo kelen ni garamu kɛmɛ fla. ⁸⁷ Bɛgan minw dira ka kɛ saraka jenita ye, o bɛɛ lajennin kɛra misitoran tan ni fla, ani sagajigi tan ni fla, ani sagaden cɛman tan ni fla, minw si ka san kelen sɔrɔ; o ka o siman sarakaw fana fara o kan. Bakɔrɔnin tan ni fla kɛra jurumunyafa saraka ye. ⁸⁸ Bɛgan minw dira k'a kɛ ninsɔndiya saraka ye, o bɛɛ lajennin kɛra misi mugan ni naani, ani sagajigi biwɔrɔ, ani bakɔrɔnin biwɔrɔ, ani sagaden cɛman biwɔrɔ, minw si ka san kelen sɔrɔ. Turu kɛra sarakajenifɛn kan ka ban minke, fɛn minw dira saraka ye janko k'a saninya k'a bla danna Ala ye, o le ye nin ye.

⁸⁹ Ni Musa tun ka don Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ, ka taga kuma ni Matigi Ala ye, a tun bɛ Matigi Ala kumakan mɛn ka bɔ jɛnɲɔgɔnya kesu* datugunan kan, seruben meleke bisigi fla cɛmance ra. A tun bɛ kuma ni a ye o cogo le ra.

8

Saninfitinaw blacogo

¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ, ko: ² «A fɔ Haruna ye, ko ni a bɛ fitinadagaw bla fitinablanan kan, a y'a to fitinadaga wolonfla bɛɛ yeelen ye bɔ ka taga fitinablanan ɲafɛyɔrɔ ra.»

³ Haruna k'a kɛ ten. A ka fitinadagaw bla, ka o ɲasin fitinablanan ɲafɛyɔrɔ ma, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na. ⁴ Fitinablanan yɔrɔ bɛɛ tun lalagara ni sanin gbasinin le ye, k'a ta a sen na ka taga a bla fɔ a yirifiyeren bisigiw ra. Matigi Ala tun k'a bisigiya min yira Musa ra, o tun k'a lalaga ka kaɲa ni o le ye.

Levi ta mɔgɔw blara danna Ala ta baara kama

⁵ Matigi Ala kumana Musa fɛ tuun, ko: ⁶ «Levi ta mɔgɔw bɔ Izirayelimɔgɔ tɔw ra, ka o saninya. ⁷ I bɛna o saninya cogo min na, o ye nin ye: i bɛ jurumun kafari ji seriseri o kan; o kɔ, o bɛ o fari siw bɛɛ li, ka o ta faniw ko, ka o yɛrɛ saninya. ⁸ O ye na ni misitoran kaɲaman kelen ye, ani siman saraka* min ka kan ka fara o kan, min ye mugu tentennin nɔɔninin ye turu ra. Ele yɛrɛ fana ye na ni misitoran kaɲaman kelen wɛrɛ ye, min bɛna kɛ jurumunyafa saraka* ye. ⁹ I bɛ taga ni Levi ta mɔgɔw ye Nɔgɔnkunben fanibon* ɲa fɛ, ka Izirayeli jama bɛɛ wele. ¹⁰ I bɛ taga ni Levi ta mɔgɔw ye Matigi Ala ɲa kɔrɔ; Izirayelimɔgɔw bɛ o borow la o kan. ¹¹ O kɔ, Haruna bɛ Levi ta mɔgɔw lolɔ Matigi Ala ɲa kɔrɔ, ka o di Matigi Ala ma, i n'a fɔ

Izirayelimogow be saraka min fifa, k'a di Ala ma. O cogo ra, Levi ta mogow be bla Matigi Ala ta baara kama. ¹² O ko, Levi ta mogow be o borow la misitoranw kunw na. I be o misitoran kelen ke jurumunyafa saraka* ye, ka kelen ke saraka jenita* ye, janko ka Levi ta mogow ta jurumunw kafari. ¹³ I be Levi ta mogow lolu Haruna ni a dencew na fe; o ko, i be o bla Ala ta baara kama, i n'a fo saraka fifata. ¹⁴ O cogo ra, i be Levi ta mogow faran ka bo Izirayelimogo tow ra. Levi ta mogow bena ke ne ta ye. ¹⁵ O ko, Levi ta mogow bena baara ke Nogonkunben fanibon konu. I bena o saninya tan le, k'a ke i ko saraka min be fifa k'a di Matigi Ala ma. ¹⁶ Sabu olugu le dira ne ma Izirayelimogo tow no ra. Ne ka olugu le panawoloma Izirayelimogow dence folow bee no ra. ¹⁷ Sabu Izirayelimogow dence folow bee ye ne ta le ye; mogow den folow, ani beganw den folow bee. Lon min ne ka dence folow bee faga Misiran jamana ra, ne ka Izirayelimogow dence folow bee ke ne yere ta ye o lon na. ¹⁸ Ne ka Levi ta mogow ta Izirayelimogow dence folow bee no ra. ¹⁹ Ne ka Levi ta mogow di Haruna ni a dencew ma Izirayelimogow no ra, janko o ye baara ke Nogonkunben fanibon konu Izirayelimogow ye, ka Izirayelimogow ta jurumun kafari o ye; ni o kera, ni Izirayelimogow ka gbara ne ta yoro saninman* na, kojugu si tena o soro.»

²⁰ Ayiwa, Matigi Ala tun ka fen o fen fo Musa ye Levi ta mogow ta ko ra, Musa ni Haruna ni Izirayeli jama ka o bee ke Levi ta mogow ye. ²¹ Levi ta mogow ka o yere saninya, ka o ta faniw ko. O ko, Haruna ka o ke i ko saraka min be fifa k'a di Matigi Ala ma, ka o ta jurumunw kafari o ye, ka o saninya. ²² O ko, Levi ta mogow nana o ta baaraw damina Nogonkunben fanibon konu; Haruna ni a dencew le tun be o ta baaraw yira o ra. O cogo ra, Matigi Ala tun ka fen o fen fo Musa ye Levi ta mogow ko ra, o ka o bee ke.

²³ Matigi Ala kumana Musa fe tuun, ko: ²⁴ «Levi ta mogow ta baara fle nin ye: Levi ta cedenw bee ka kan ka don Nogonkunben fanibon ta baara ra, ka baara do ke, k'a damina a san mugan ni looru, ani minw temena o kan. ²⁵ Nka ni o si sera san bilooru ma, o ka kan ka o boro bo baara ra; o te baara ke tuun. ²⁶ O be se ka o balema tow deme o ta baaraw ra Nogonkunben fanibon konu, nka baara man kan ka ke olugu yere togora ta ye tuun. I ka kan ka Levi ta mogow ta baaraw di o ma nin cogo le ra.»

9

Jonyaban panagbe

¹ Izirayelimogow bonin ko Misiran, o san flanan karo folo ra, Matigi Ala kumana Musa fe, Sinayi kongokolon konu; a ko: ² «Izirayelimogow ka kan ka Jonyaban panagbe ke a kewagati ra. ³ Wagati min latigera, min ye nin karo tere tan ni naani ye, ni o sera aw ye panagbe ke terebenda fe. Aw y'a ke ka kapa ni ne ta cifoninw, ani ne ta kolatigeninw bee ye.»

⁴ Ayiwa, Musa k'a fo Izirayelimogow ye ko o ye Jonyaban panagbe ke. ⁵ O ka Jonyaban panagbe ke san karo folo tere tan ni naani terebenda fe, Sinayi kongokolon konu. Matigi Ala tun ka kuma minw bee fo Musa ye, Izirayelimogow k'a ke ka kapa ni o bee ye.

⁶ Nka mogow dow ma se ka Jonyaban panagbe ke o lon na, sabu olugu tun magara mogow do su ra, ka o yere lanogo. O lon yere ra, o mogow tagara Musa ni Haruna fe. ⁷ O tagara a fo Musa ye ko: «Anw saninyanin te, sabu an magara su do ra. Nka mun le be an bari ka an ta saraka di Matigi Ala ma ni Izirayelimogo tow ye, Jonyaban panagbe wagati ra?»

⁸ Musa ka o jaabi ko: «Aw ye ne makonu, sani ne ye kuma do soro ka bo Matigi Ala fe aw ta ko ra.»

⁹ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ¹⁰ «Kuma Izirayelimogow fe, k'a fo o ye ko: <Aw ra, walama aw ta duruja nataw ra, ni a kera ko mogow do ma saninya sabu a magara su

dɔ ra, walama ni mɔgɔ dɔ tagara tagamajan dɔ ra, o bɛɛ n'a ta, a tigi bɛ se ka Jɔnyaban panagbɛ kɛ. ¹¹ Olugu bɛna a kɛ san karo flanan tere tan ni naani le ra, terebenda fɛ. O bɛ sagaden sogo domu ni burufunubari ye, ani juguflaburu kunaman. ¹² O man kan k'a to a tɔ ye si, o fana man kan k'a kolo dɔ kari. O ka kan k'a kɛ ka kapa ni Jɔnyaban panagbɛ ta cifɔninw bɛɛ ye. ¹³ Nka ni mɔgɔ min saninyanin lo, ni a fana ma taga tagama ra, o bɛɛ n'a ta, ni a ma Jɔnyaban panagbɛ kɛ a wagati yɛrɛ ra, o tigi ka kan ka faran ka bɔ Izirayeli jamanadenw na; sabu a ma a ta saraka bɔ Matigi Ala ye a wagati ra. A ta jurumun hake bɛna ben a yɛrɛ kan.

¹⁴ « ‹Lonan minw siginin bɛ aw cɛ ra, ni o dɔ b'a fɛ ka Jɔnyaban panagbɛ kɛ, ka Matigi Ala bonya, a ka kan k'a kɛ ka kapa ni Jɔnyaban panagbɛ ta sariyaw ni a cifɔninw ye. Izirayelimɔgɔ fara lonan kan, o sariya kelen le bɛna kɛ aw bɛɛ kan.› »

Sankaba jigira fanibon saninman kunna
(Bɔri 40.34-38)

¹⁵ Lon min na fanibon saninman* lɔra, sankaba jamijan nana fanibon saninman datugu, min ye Nɔgɔnkunben fanibon* ye. K'a ta wulada fɛ, fɔ o dugusagbɛ sɔgɔmada fɛ, a tora fanibon kunna; a tun bɛ i ko tasuma. ¹⁶ K'a ta o wagati ra, a kɛra o cogo le ra wagati bɛɛ. Sankaba tun bɛ fanibon datugu; ni su tun kora a bɛ kɛ i ko tasuma. ¹⁷ Ni sankaba jamijan tun ka wuri ka bɔ fanibon kunna, Izirayelimɔgɔw tun bɛ wuri ka taga. Ni sankaba jamijan tun tagara lɔ yɔrɔ min na, o tun bɛ sigi o yɔrɔ ra. ¹⁸ Izirayelimɔgɔw tun bɛ taga ka kapa ni Matigi Ala ta kuma le ye, o fana tun bɛ lɔ ka kapa ni Matigi Ala ta kuma le ye. Ni sankaba jamijan tun tora fanibon saninman kunna ka wagati min kɛ, Izirayelimɔgɔw tun bɛ to o sigiyɔrɔ ra o wagati bɛɛ ra. ¹⁹ Ni sankaba jamijan tun tora fanibon saninman kunna ka wagatijan kɛ, Izirayelimɔgɔw tun bɛ Matigi Ala kan mina, o tun tɛ taga. ²⁰ Tuma dɔ, sankaba jamijan tun bɛ to fanibon saninman kunna ka tere dama dɔrɔn le kɛ; o tun bɛ sigi ka kapa ni Matigi Ala ta kuma le ye, o fana tun bɛ taga ka kapa ni Matigi Ala ta kuma le ye. ²¹ Tuma dɔ, sankaba jamijan tun bɛ to fanibon saninman kunna k'a ta wulada fɛ, ka se o dugusagbɛ sɔgɔmada dɔrɔn ma; ni a tun wurira sɔgɔma, Izirayelimɔgɔw tun bɛ wuri ka taga. Ni sankaba jamijan tun wurira tuma o tuma, ni a kɛra tere fɛ, walama su fɛ, Izirayelimɔgɔw tun bɛ wuri ka taga. ²² Ni sankaba jamijan tun tora fanibon saninman kunna ka tere fla le kɛ, walama karo kelen, walama san kelen, Izirayelimɔgɔw tun bɛ to o sigiyɔrɔ ra, o tun tɛ taga. Nka ni a tun wurira tuma o tuma, o tun bɛ wuri ka taga. ²³ O tun bɛ lɔ ka kapa ni Matigi Ala ta kuma le ye, o fana tun bɛ taga ka kapa ni Matigi Ala ta kuma le ye. O tun bɛ Matigi Ala ta kumaw le lamɛn, ka kapa ni a ta cifɔnin ye, a ka min fɔ Musa ye.

10

Burufiyɛta fla

¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ, ko: ² «Burufiyɛta warigberaman fla lalaga, ni warigbɛ gbasinin ye. I bɛna o le kɛ ka jama lajɛn, ani ka jama lasɔmi o tagatuma ra. ³ Ni o buru fla bɛɛ fiyɛra, jama bɛɛ ka kan ka na lajɛn i kɔrɔ, Nɔgɔnkunben fanibon* ja fɛ. ⁴ Ni buru kelen dɔrɔn fiyɛra, Izirayeli pamɔgɔ minw ye kɛrɛkɛjama kuntigiw ye olugu le bɛna lajɛn i kɔrɔ. ⁵ Ni aw ka buru fiyɛ k'a kan bonya tuma min na, terebɔyanfan mɔgɔw bɛ wuri ka taga. ⁶ Ni aw k'a fiyɛ k'a kan bonya tuun a sipaga flanan na, woroduguyanfan mɔgɔw bɛ wuri ka taga. Ni buru fiyɛra k'a kan bonya tuma o tuma, o bɛ aw tagawagatiw le yira.

⁷ «Ni aw bɛ jama lajɛn, aw bɛ buru fiyɛ, nka aw man kan k'a fiyɛ k'a kan bonya. ⁸ Haruna dencɛw, minw ye sarakalasebagaw ye, olugu le ka kan ka o buruw fiyɛ. O bɛna kɛ sariya wuribari le ye aw ni aw ta durujaw fɛ.

⁹ «Ni aw nana se aw yere ta jamana ra, ni aw juguw wurira aw kama, ni aw tagara o kere, aw ye buru fiye k'a kan bonya; ni o kera, o be ke sababu ye k'a to Matigi Ala, aw ta Ala b'a hakiri to aw ra, ka aw bosi aw juguw boro.

¹⁰ «Aw ka kan ka nin buruw fiye aw ta pagarilonw na fana, min ye aw ta nanagbelonw ye, ani aw ta karokura nanagbew. Aw ye buru fiye aw ta saraka jenitaw*, ani aw ta ninsondiya sarakaw* bowagatiw ra; o bena ke sababu ye k'a to Matigi Ala b'a hakiri to aw ra. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.»

Izirayeli bora Sinayi ka taga se Mohabu

(10-21)

Izirayelimogow ka sira ta tuun

¹¹ Izirayelimogow bonin ko Misiran, o san flanan, karo flanan tere mugan, sankaba jamijan wurira ka bo Nogonkunben fanibon* kunna, Ala ta jengogonya kesu* tun be min konon. ¹² O kera minke, Izirayelimogow wurira ka bo Sinayi kongokolon yoro ra ka taga. Sankaba tagara o na, ka taga lo Paran kongokolon kunna.

¹³ O le tun kera o ta tagama folo ye, ka kana ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka min fo Musa ye.

¹⁴ Jenkuru minw be Zuda ta jamaba ra, olugu le konna ka taga ni o ta darapo ye. O jamaba ra, Aminadabu dence Nason le tun ye Zuda ta jenkuru kuntigi ye, ¹⁵ Suwari dence Netaneheli tun ye Isakari ta mogow ta jenkuru kuntigi ye, ¹⁶ Helon dence Eliyabu tun ye Zabolon ta mogow ta jenkuru kuntigi ye. ¹⁷ O ko, o ka fanibon saninman* waraga, Gerisonkaw, ani Merarikaw k'a ta ka taga.

¹⁸ O ko, jenkuru minw be Ruben ta jamaba ra, olugu ka sira mina ka taga ni o ta darapo ye. O jamaba ra, Sedehuri dence Elisuri le tun ye Ruben ta jenkuru kuntigi ye, ¹⁹ Surisadayi dence Selumiyeli tun ye Simeyon ta mogow ta jenkuru kuntigi ye, ²⁰ Deweli dence Eliyasafu tun ye Gadi ta mogow ta jenkuru kuntigi ye.

²¹ O ko, Kehatika minw be minan saninmanw ta, olugu ka sira mina. Ni Izirayelimogow tun tagara lo yoro o yoro, o tun ka kan ka fanibon saninman* lo sani Kehatikaw ye se yi. ²² Jenkuru minw be Efrayimu ta jamaba ra, olugu tagara ni o ta darapo ye. O jamaba ra, Amihudi dence Elisama le tun ye Efrayimu ta jenkuru kuntigi ye, ²³ Padasuri dence Gamiliyeli tun ye Manase ta mogow ta jenkuru kuntigi ye, ²⁴ Gidehoni dence Abidan tun ye Boniyaminu ta mogow ta jenkuru kuntigi ye.

²⁵ A laban, jenkuru minw be Dan ta jamaba ra, olugu gbanna tow ko ni o ta darapo ye. Olugu le tun be ke jama tow bee ko fe. O jamaba ra, Amisadayi dence Ahezari le tun ye Dan ta jenkuru kuntigi ye, ²⁶ Okiran dence Pagiyeli tun ye Aseri ta mogow ta jenkuru kuntigi ye, ²⁷ Enan dence Ahira tun ye Nefitali ta mogow ta jenkuru kuntigi ye.

²⁸ Ni Izirayelimogow tun bora o sigiyoro ra ka sira mina, o ta jenkuruw tun be tugu nogon ko nin cogo le ra ka taga.

²⁹ Ayiwa, Musa kumana Hobabu fe, min ye a burance Madiyanka Reweli dence ye; a ko: «Matigi Ala k'a fo an ye ko a bena yoro min di an ma, an be tagara o yoro le ra. Na an ye taga; ni o kera, an bena kopuman ke i ye, sabu Matigi Ala ka layiri ta ko a bena kopuman caman ke Izirayelimogow ye.» ³⁰ Hobabu ko: «Ne te taga; ne be seko ka taga ne yere ta jamana le ra, ne ta mogow fe.» ³¹ Musa ko: «Sabari, kana bo an ko, sabu an be se ka sigi yoro minw na kongokolon konon, ele le ka o yorow lon; na, i bena bla an na ka sira yira an na. ³² Ni i ka taga ni an ye, ni Matigi Ala nana kopuman o kopuman ke an ye, i bena do soro o ra.»

³³ Ayiwa, Izirayelimogow bora Matigi Ala ta kuru yoro ra, ka tere saba ke tagama ra. Matigi Ala ta jengogonya kesu* tun be o na o tere saba konon, ka taga nenekiryoro jini o ye.

³⁴ Ni o tun ka wuri tuma o tuma ka bɔ o sigiyɔrɔ ra, Matigi Ala ta sankaba jamijan tun bɛ kɛ o kunna tere fɛ.

³⁵ Ni o tun bɛ jɛnɔgɔnya kɛsu ta tuma o tuma ko o bɛ taga, Musa tun b'a fɔ ko:

«E, Matigi Ala, i wuri,
ka i juguw bɛɛ janjan;
i kɔninyabagaw bɛɛ ye bori i ja.»

³⁶ Ni o tun bɛ a lajigi tuma o tuma, a tun b'a fɔ ko:

«E, Matigi Ala, i kɔsegi ka na!
Na sigi Izirayeli ta mɔgɔ waga caman camanw cɛ ra tuun!»

11

Ala ka tasuma lajigi Izirayelimɔgɔw kan

¹ Lon dɔ, Izirayelimɔgɔw ka Matigi Ala jaraki ni kuma caman ye, o ta sɛgɛ kosɔn. Matigi Ala ka o mɛn minke, o ma diya a ye, a dimina kɔsɛbɛ. A k'a ta tasuma mana o cɛ ra, ka o ta sigiyɔrɔ kɛrɛfɛyɔrɔ jeni. ² Mɔgɔw kasira Musa nɔ fɛ. Musa ka Matigi Ala daari; tasuma fagara.

³ O ka o yɔrɔ tɔgɔ la ko Tabera, ko sabu Matigi Ala ta tasuma manana mɔgɔw cɛ ra.

Izirayelimɔgɔw kasira sogo nɔ fɛ

⁴ Ayiwa, siya wɛrɛ mɔgɔ minw tun bɛ ni Izirayelimɔgɔw ye, Misiran ta domunifenw lɔgɔ gbanna olugu ra. Izirayelimɔgɔw fana wurira ka kasi tuun, ko: «E, jɔn le bɛna sogo di an ma yan, an ye a domu sa? ⁵ A flɛ, an tun bɛ jɛgɛ minw domu gbansan Misiran, an hakiri bɛ jigira o bɛɛ ra, ani kɔnkɔnburu, ani nzɛrɛ, ani puwaro, ani jaba, ani layi. ⁶ Nka sisan an sɔn jara; lon o lon an ja tɛ foyi wɛrɛ ra ni nin mane kelen tɛ.»

⁷ Ayiwa, mane tun bɛ i ko simankisɛ dɔ, k'a ja gbɛ i ko bideliyɔmuyiri ta ji.

⁸ Izirayelimɔgɔw tun bɛ bɔ ka taga a cɛ, ka na a si ni wuguw ye, walama k'a susu kolon kɔnɔ; dɔw tun b'a tobi daga kɔnɔ, walama k'a kɛ nɔmi ye. A timiya tun bɛ i ko nɔmi. ⁹ Ni gɔmiji tun jigira su fɛ Izirayelimɔgɔw sigiyɔrɔ ra, mane fana tun bɛ jigi.

¹⁰ Ayiwa, Musa k'a ye ko gbaw bɛɛ ta mɔgɔw bɛ kasira o ta fanibonw donda ra. Matigi Ala dimina kɔsɛbɛ. Musa fana jusu kasira. ¹¹ A ko Matigi Ala ma ko: «Mun na i ka i ta jɔncɛ jusu kasi tan? Mun kosɔn i ma makari ne ra, fɔ i ka nin jama bɛɛ doni ta k'a la ne kan sa? ¹² Yala ne le ka nin mɔgɔw bɛɛ kɔnɔta wa, walama ne le ka o woro wa? Mun na i ko ne ye o ta i ko denɛnin lamɔbaga bɛ a ta cogo min na, ka taga ni o ye fɔ o ta jamana ra, i ka jamana min layiri ta o bɛmaw ye? ¹³ Ne bɛna sogo sɔrɔ min k'a di nin mɔgɔw bɛɛ ma? A flɛ, o bɛ kasira ne da ra ko ne ye sogo di o ma o b'a domu! ¹⁴ Ne kelen kɔni tɛ se nin mɔgɔw bɛɛ kɔrɔ tuun. O doni ka gbiri ne ma. ¹⁵ Sani i ye nin tɔrɔ la ne kan, ne bɛ i daari, ko ni ne ko ka di i ye, i ye ne faga kunkelen, janko ne yɛrɛ ja kana ne ta pani tɔ ye.»

¹⁶ Ayiwa, Matigi Ala ka Musa jaabi ko: «I bɛ Izirayeli cɛkɔrɔba minw jate ko o ye jama cɛkɔrɔbaw ye, ani jama kuntigiw, olugu cɛ biwolonfla wele ka o lajɛn ne ja kɔrɔ. Na ni o ye Nɔgɔnkunbɛn fanibon* donda ra, o ye na lɔ ni i ye ne ja kɔrɔ yi.

¹⁷ Ne bɛna jigi ka na kuma i fɛ o yɔrɔ ra. Nin min bɛ i kan, ne bɛna o dɔ don olugu fana ra; olugu bɛna i dɛmɛ ka jama doni ta; i kelen tɛna o doni ta tuun. ¹⁸ A fɔ jama ye ko o ye o yɛrɛ saninya sani sini cɛ; ko o bɛna sogo domu, sabu o kasira Matigi Ala toro kɔrɔ, ko: «Jɔn le bɛna sogo di an ma yan, an b'a domu sa? Misiran le tun ka di an na!» Ayiwa, Matigi Ala bɛna sogo di aw ma, aw b'a domu. ¹⁹ Nka aw tɛna a domu k'a dan tere kelen ma dɛ, walama tere fla, walama tere looru, walama tere tan, walama tere mugan; ²⁰ aw bɛna a domu fɔ karo kelen le; k'a domu fɔ ka taga a bɔ aw nunwow fɛ, fɔ ka taga a lɔgɔ bɛɛ bɔ aw ra pewu. Sabu Matigi Ala min bɛ aw

ce ra, aw ka ale le mafiyenya. Aw kasira a na koro ko: «Mun koson an bora Misiran?»

²¹ Musa ko Matigi Ala ma ko: «Ne be nin jama min ce ra, o ce waga keme woro (600 000). Ele ko i bena sogo di o ma o b'a domu fo karo kelen! ²² Hali ni an ka sagaw, ani baw, ani misiw bee le faga o ye, yala o bena o wasa wa? Walama ni an ka kogoji jegew bee mina o ye, yala o bena o wasa wa?»

²³ Matigi Ala ka Musa jaabi ko: «O tuma ne ta baraka le ka dogo wa? Ne ka min fo, ni o bena ke can ye, walama ni a tena ke can ye, i yere bena o ye sisan.»

Ala k'a ta baraka don cekoroba biwolonfla bee ra

²⁴ Ayiwa, Musa bora ka taga Matigi Ala ta kuma fo jama ye. A ka Izirayeli cekorobaw ce biwolonfla panawoloma, ka o lajen, ka o lolo ka fanibon saninman* lamini.

²⁵ Matigi Ala jigira sankaba jamijan ce ma, ka na kuma ni Musa ye. Nin min tun be Musa kan, a ka o do ta ka o don o cekoroba biwolonfla ra. Nin jigira o kan minke doron, o ka ke cirayakumaw fo ye; nka a danna o wagati doron ma.

²⁶ Ce fla tun be yi, kelen togo ye ko Elidadi, to kelen togo ye ko Medadi; olugu tun tora o ta sow konso. Nin jigira olugu fana kan, sabu o togow tun sebera ni tow ye, nka o tun ma taga fanibon saninman* koro. Olugu fana tun be cirayakumaw fora.

²⁷ Kanbelennin do borira ka taga a fo Musa ye, ko: «Elidadi ni Medadi be ciraya kera Izirayelimogow ce ra!» ²⁸ Ayiwa, Nuni dence Yosuwe, min tun ye Musa ta baaraden ye kabini a denmisenman, ale perenna, ko: «Ne matigice Musa, a fo ko o y'a dabra!»

²⁹ Musa k'a jaabi ko: «Nangboya le be aw ra ne koson wa? Ala m'a kera ko Matigi Ala ta mogow bee ye ke ciraw ye, Matigi Ala ye a ta Nin lajigi o bee kan.»

³⁰ O ko, Musa ni Izirayeli cekorobaw sekora ka taga o sigiyoro ra.

Ala ka woloninw lana

³¹ Ayiwa, Matigi Ala ka fono do fiye; o fono nana ni woloninw ye ka bo kogoji fan na, ka na o bon Izirayelimogow ta sigiyoro laminiw bee ra. Mogo tun be se ka tere kelen tagama ke ka taga dugu lamini bee ra, i tun be o konow soro yi; o tun tonna nogon kan dugu ma k'a se fo nongon* na fla. ³² Mogo bora ka o konow mina o lon tere bee, ani o su bee, ani o dugusagbe tere bee. Mogo si tun te yi ni min ta tun ka dogo ni homeri† na tan ye. O bee ka o konow sogo lala o ta yoro kere fe ka o ja.

³³ Ayiwa, ka sogo to o da ra, hali o m'a pimi ka ban folo, Matigi Ala dimina o koro kosebe; a ka banajuguba bla o ra. ³⁴ O ka o yoro togo la ko Kiburoti Hatava‡, sabu bana ka minw faga o ta sonjuguya koson, o ka olugu su don o yoro le ra.

³⁵ Izirayelimogow bora Kiburoti Hatava ka taga Haseroti; o tora Haseroti.

12

Mariyamu ni Haruna ka Musa dogoya

¹ Ayiwa, Mariyamu ni Haruna nana ke Musa korfo ye a ta Kusika muso ta ko koson; sabu Musa tun ka Kusika muso do furu. ² O k'a fo ko: «Yala Matigi Ala be kuma Musa doron le fe wa? Yala a te kuma anw fana fe wa?» Ayiwa, Matigi Ala ka o kuma men.

³ K'a soro Musa tun ye mogo sabarininba le ye. A nogon mogo sabarinin tun te dugukolo ko kan.

⁴ O yoronin bee Matigi Ala k'a fo Musa ni Haruna ni Mariyamu ye ko: «Aw mogo saba bee ye bo ka na Nogonkunben fanibon* donda ra.» O saba bee bora ka na.

⁵ Matigi Ala jigira ka na sankaba jamijan na, ka na lo fanibon saninman donda ra. A ka Haruna ni Mariyamu wele. O mogo fla bee gbarara. ⁶ A ko: «Aw ye ne ta kuma

* **11:31** 11.31 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma. † **11:32** 11.32 Homeri tun ye sumanikeminanba do ye min konso tun be litiri keme naani bo; a fanin gbiriya tun be kilo keme fla bo. ‡ **11:34** 11.34 Kiburoti Hatava koro ye ko: sonjuguya ta kaburu.

lamen ka na. Ni mɔgɔ dɔ ka ke Matigi Ala ta cira ye aw ce ra, ne bɛna ne yere yira o tigi ra ni tagamasiyenw le ye; ne bɛna kuma a fe sikow le ra. ⁷ Nka ne ta jonce Musa ta te ten; ale ye kankelentigi le ye ne ta mɔgɔw bɛɛ ce ra. ⁸ Ne bɛ kuma ni a ye da ni da, k'a gbeya a ye; ne te kuma korɔ dogo a ma. A bɛ Matigi Ala cogo yere le ye a na ra. O ra, mun na aw ma siran ka ne ta jonce Musa dogoya?»

⁹ Matigi Ala dimina o korɔ kosebe. A bɔra o korɔ ka taga.

¹⁰ Sankaba bɔra fanibon saninman* kunna minke dorɔn, farirabana dɔ ka Mariyamu mina, k'a fari bɛɛ gbɛ pepepe. Haruna k'a na munu ka Mariyamu fe, a k'a ye ko o bana bɛ a fari ra. ¹¹ Haruna ko Musa ma ko: «Ne matigice, sabari, i kana a to an ta jurumun hake ye ben an kan. Anw ka hakirintanyako le ke nin ye. ¹² I kana a to an balemamuso ye ke i ko den min sanin bɔra a bamuso konɔ ni a fari tarance torinin ye.»

¹³ Musa ka Matigi Ala daari ni kanba ye ko: «E, Ala, ne bɛ i daari ko i ye a keneya.»

¹⁴ Matigi Ala ka Musa jaabi ko: «Ni a face le tun ka daji tu a na kan, yala a tun tena to ni o maroya ye fo tere wolonfla wa? Aw y'a labɔ dugu konɔ, k'a to a kelen na fo tere wolonfla; o ko, aw y'a to a ye na.» ¹⁵ O ka Mariyamu labɔ mɔgɔw ce ra, k'a bla a kelen na fo tere wolonfla. Jama ma wuri ka bo o yoro ra fo ka taga Mariyamu kosegi ka na.

¹⁶ O ko, Izirayelimogow bɔra Haseroti, ka taga sigi Paran kongokolon konɔ.

13

Mogɔ minw cira ka taga Kanaana jamana fe (Sariya 1.19-33)

¹ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ² «Ne ka layiri ta ko ne bɛna Kanaana jamana min di Izirayelimogow ma, mɔgɔ dow ci ka taga o jamana yaala. Kuntigi kelen kelen bo gbaw bɛɛ ra ka olugu ci.» ³ Musa ka o mɔgɔw ci ka bo Paran kongokolon yoro ra, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye. O bɛɛ tun ye Izirayeli kuntigi dow le ye.

⁴ O mɔgɔw togow ye nin ye:

Min bɔra Ruben ta gba ra, o tun ye Zakuri dence Samuha ye.

⁵ Min bɔra Simeyon ta gba ra, o tun ye Hori dence Safati ye.

⁶ Min bɔra Zuda ta gba ra, o tun ye Yefune dence Kalebu ye.

⁷ Min bɔra Isakari ta gba ra, o tun ye Yusufu dence Igali ye.

⁸ Min bɔra Efrayimu ta gba ra, o tun ye Nuni dence Hoze ye.

⁹ Min bɔra Boniyaminu ta gba ra, o tun ye Rafu dence Paliti ye.

¹⁰ Min bɔra Zabulon ta gba ra, o tun ye Sodi dence Gadiyeli ye.

¹¹ Min bɔra Yusufu dence Manase ta gba ra, o tun ye Susi dence Gadi ye.

¹² Min bɔra Dan ta gba ra, o tun ye Gemali dence Amiyeli ye.

¹³ Min bɔra Aseri ta gba ra, o tun ye Mikayilu dence Seturi ye.

¹⁴ Min bɔra Nefitali ta gba ra, o tun ye Wofisi dence Nabi ye.

¹⁵ Min bɔra Gadi ta gba ra, o tun ye Maki dence Geweli ye.

¹⁶ Musa ka mɔgɔ minw ci ka taga jamana yaala, olugu togow le ye nin ye. Musa ka Nuni dence Hoze togow la ko Yosuwe.

¹⁷ Musa ka o ci ko o ye taga Kanaana jamana yaala. A k'a fo o ye ko: «Aw ye teme woroduguyanfan na, ka yelen ka taga kuruyorow ra. ¹⁸ Aw ye taga jamana fe, k'a lon a bɛ cogo min na, k'a lon ni a mɔgɔw baraka ka bon walama ni o baraka ka dogo, ni o ka ca walama ni o man ca. ¹⁹ Ka o ta jamana cogoya fe, k'a lon ni a ka di, walama ni a man di; k'a o ta duguw cogoya fe, ni o lamininin lo ni kogow ye walama ni o lamininin te. ²⁰ Aw ye dugukolo cogoya fe, ni a ka di walama ni a man di, ni yiriw b'a ra walama ni yiri t'a ra. Aw ye jija ka na ni jamana yiriden dow ye fana.»

O wagati tun ye rezen folow mowagati le ye.

²¹ O tagara ka taga jamana yaala, k'a ta Zini kongokolon yoro ra, ka taga se fo Rehobu, Hamati dugu donda ra. ²² O temena woroduguyanfan na ka taga se Heburon, Ahiman ni Sesayi ni Talimayi ta mogow, minw ye Anakikaw* ye, olugu tun be o yoro ra. Heburon dugu tun sigira ka san wolonfla ke, Sohan dugu ka soro ka sigi Misiran jamana ra.

²³ O sera Esikoli ko yoro ra minke, o ka rezen yiriboro do tige ni a rezenmow ye; ce fla ka o dulon bere do ra k'a la o kan na. O ka Gerenadimow, ani toromow fana tige.

²⁴ O yoro togo lara ko Esikoli† ta ko, sabu Izirayelimogow ka rezenmo tizan kelen tige yi.

Ciradenw sekora ka na

²⁵ Ayiwa, o mogow ka jamana yaala fo tere binaani; o ko, o sekora ka na. ²⁶ O nana minke, o tagara Musa ni Haruna ni Izirayeli jama bee lajennin fe Kadesi, Paran kongokolon konon. O ka min ye, o ka o lakari Musa ni Haruna ni Izirayeli jama bee ye; o ka jamana yiridenw fana yira o ra. ²⁷ O ka o ta tagama dantige Musa ye, ko: «I ka an ci jamana min na, an sera yi. Can ra jamanaruman lo, nonon ni li be woyo jamana min na. A yiriden dow ye nin ye. ²⁸ Nka mogow minw be o jamana ra, olugu baraka ka bon. O ta duguw laminina ni kogow ye; o duguw ka bonbon fana. An ka Anaki ta mogow fana ye yi. ²⁹ Amalekikaw be jamana woroduguyanfan na, Hetikaw, ani Yebusikaw, ani Amorikaw be kuruyorow ra; Kanaanakaw be kogojida ra, ani Zuriden bada yorow ra.»

³⁰ Mogow nana ke Musa jaraki ye minke, Kalebu k'a fo o ye ko o ye je. A ko: «An ye taga ben jamana kan k'a mina; an bena se o ra, sigiya t'a ra!» ³¹ Nka minw tun tagara ni a ye, olugu ko: «An te se ka nin mogow kere, sabu o baraka ka bon ni an ta ye.» ³² O ka jamana cogo lakari k'a juguya Izirayelimogow ye. O ko: «Anw tagara nin jamana min yaala k'a yorow fle, o jamana be mogow domu le. An ka mogow o mogow ye, o bee ye mogow janjanw ye. ³³ An ka mogow belebele jamijanw ye, Anaki ta mogow, minw ta siya ye mogowanw ye. Anw ka an yere ye o korow i ko tonw, olugu fana ka an ye o na korow o cogo le ra.»

14

Izirayelimogow murutira

¹ O lon su fe, Izirayeli jama bee ka o kan korota ka kasi ni kanba ye. ² O ka Musa ni Haruna jaraki; jama bee k'a fo o ma ko: «E, hali an tun ye sa Misiran sa, walama kongokolon konon! ³ Mun le koson Matigi Ala be tagara ni an ye nin jamana ra de, k'a to o ye an faga ni kerekemuru ye? O bena an musow ni an denw mina. Ni an sekora Misiran, o tena fisaya an ma wa?» ⁴ O k'a fo jagon ye ko: «An ye mogow do panawoloma ka o ke an jamogow ye, ka seko ka taga Misiran!»

⁵ Musa ni Haruna k'a ye ten minke, o ka o yere firi dugu ma, ka o na biri dugu ma Izirayeli jama bee lajennin na korow. ⁶ Nuni dence Yosuwe ni Yefune dence Kalebu, olugu minw tun tagara jamana yaala fana, olugu dimina ka o ta deregew mina ka o faran. ⁷ O k'a fo Izirayeli jama bee ye ko: «An donna jamana min konon k'a yaala, o jamana ka ni kosebe. ⁸ Ni a diyara Matigi Ala ye, a bena taga an ladon o jamana ra, k'a di an ma; nonon ni li be woyo o jamana ra. ⁹ Nka aw kana muruti Matigi Ala kama, aw ja kana tige nin jamana mogow koson; sabu an bena o bee latunu ka bo yi. Korosibaga te olugu fe min be se ka o tanga, k'a soro Matigi Ala be ni anw ye. O ra, aw kana siran o na.»

* **13:22** 13.22 Anakikaw le konna ka sigi Kanaana jamana ra. Mogow belebele jamijan dow lo. † **13:24** 13.24 Esikoli korow ye ko: tizan.

¹⁰ O ka o ƒo minke, jama bee lajennin wurira ko o be o bon nin kabakuru ye. O wagati yere ra, Matigi Ala nooro yirara Nɔgonkunben fanibon* kunna Izirayelimogow bee ja na.

Musa ka Ala daari jama ye

¹¹ Matigi Ala k'a ƒo Musa ye ko: «Wagati juman le nin mogow bena ne mafiyenyari dabra de? Ne ka kabakoba minw bee ke o ce ra, wagati juman le o bena o hakiri to o ra, ka la ne ra? ¹² Ne bena banajuguw lase o ma, ka o halaki. Nka ne bena ele Musa ta duruja ke siya do ye, min ka bon, ani min baraka ka bon ni olugu ta ye.»

¹³ Musa ka Matigi Ala jaabi ko: «O tuma i ka nin mogow labo Misiranka minw ce ra i ta sebagaya baraka ra, olugu bena nin ko men. ¹⁴ Olugu fana bena o ko ƒo yan jamana mogow ye. K'a soro olugu k'a men ko ele Matigi Ala be ni nin mogow ye, ko i be i yere yira o ra ja ni ja, ko i be ke sankaba jamijan na tere fe, janko ka sira yira o ra, ko i be ke tasumamana jamijan na su fe, ka bla o ja, ka taga. ¹⁵ Ayiwa, ni i ka na nin mogow bee faga yoronin kelen na tan, siya minw ka i ko men, olugu bena a ƒo ko: ¹⁶ «Matigi Ala karira nin mogow ye ko a bena jamana min di o ma, a ma na se ka o ladon o jamana ra tuun. O koson a ka o bee faga kongokolon konɔ.» ¹⁷ O ra, ne be i daari Matigi Ala, ko i ye i ta sebagaya yira, i n'a ƒo i tun k'a ƒo cogo min na, ko: ¹⁸ «Matigi Ala te dimi joona; a ta numanya ka bon. A be terenbariya ni hakekow yafa mogow ma. Nka a te kojugukebaga jarakibari to. A be faw ta hakew bo o denw na, ƒo ka taga se o ta duruja sabanan ni a naaninan ma.» ¹⁹ O koson, Matigi Ala, i ta numanyaba koson, nin mogow ta terenbariya yafa o ma, i n'a ƒo i yafara o ma cogo min na kabini an bora Misiran ƒo ka na se yan.»

²⁰ Matigi Ala ko: «Ne be yafa o ma ka kapa ni i ta kuma ye. ²¹ Nka ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, ani i n'a ƒo ne Matigi Ala ta bonya ka dugukolo yoro bee fa, ²² nin mogow minw ka ne ta nooro ye, ani ne ka kabako minw ke Misiran, ani kongokolon konɔ, o minw sigiyara ne ra ka se ƒo sinaga tan, minw ma son ka ne lamen, ²³ o si ja tena nin jamana ye, ne tun ka jamana min layiri ta o bemaw ye; min o min ka ne mafiyenya, o si tena o jamana ye. ²⁴ Nka i n'a ƒo ne ta baaraden Kalebu ta miiriya ni tow ta ma ke kelen ye, ani i n'a ƒo a ka ne ta sira tagama ni a jusukun bee ye, o koson a tagara o jamana min yaala, ne bena a ladon o jamana ra; o jamana bena ke a ta durujaw ta ye. ²⁵ Ayiwa, Amalekikaw, ani Kanaanakaw siginin be dingakonoyoro ra. Sini aw ye seko ka taga kongokolon konɔ tuun, Kogojiwulen fan na.»

Izirayelimogow ta kojugu hake bena bo o ra

²⁶ Matigi Ala k'a ƒo Musa ni Haruna ye tuun ko: ²⁷ «Nin mogowjuguw bena ne mafiyenyari dabra wagati juman le? Sabu Izirayelimogow be mafiyenyakan minw fora, ne ka o mafiyenyakanw men. ²⁸ O koson, a ƒo o ye ko Matigi Ala ko: «Ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, ko ne toro ka kuma min men aw fe, ne bena o le ke aw ra. ²⁹ O tun ka aw minw bee jate, aw minw ka san mugan soro, ani minw temena o kan, aw minw ka ne mafiyenya, aw bee bena benben ka sa kongokolon konɔ. ³⁰ Ne tun karira ko ne bena aw sigi jamana min na, aw si tena don o jamana ra, ƒo Yefune dence Kalebu, ani Nuni dence Yosuwe. ³¹ Aw tun ko mogow bena aw den minw mina, ne bena olugu le ladon o jamana konɔ; aw banna o jamana min na, olugu le bena taga o diyabo. ³² Nka aw yere koni, aw bena benben ka sa kongokolon konɔ yan. ³³ Aw denw bena beganw gben kongokolon konɔ yan ƒo san binaani; aw ta terenbariyaw hake bena bo olugu ra, ƒo ka taga a to aw bee ye benben ka sa kongokolon konɔ. ³⁴ Aw ka tere binaani le ke ka jamana yaala; aw ta terenbariyaw hake bena bo aw ra ƒo san binaani fana. Tere kelen kelen bee be ke san kelen ye. Ni o kera, fen min togow ye ko ka ban ne ta ma, aw bena o silon.»

³⁵ « Ne Matigi Ala, ne kumana; sigiya t'a ra, ne bena nin kow ke nin mogojuguw ra, sabu o benna kelen ma ka wuri ne kama. O bee bena benben nin kongokolon kono yan ka sa. »

³⁶ Ayiwa, a kera ten, Musa tun ka mogo minw ci ka taga jamana yaala, o mogo ra minw tun sekora ka na jamana cogo lakari k'a juguya ka o kibarojugu janjan, k'a to mogo ka Musa mafiyenya, ³⁷ o mogo minw tun ka jamana ta ko lakari k'a juguya, olugu barara ka sa yoronin kelen na Matigi Ala na koru. ³⁸ O mogo minw bee tun tagara jamana yaala, o mogo ra, Nuni dence Yosuwe, ani Yefune dence Kalebu doron le ma sa.

Izirayelimogow ka sira ta o yere ma
(Sariya 1.41-46)

³⁹ Ayiwa, Musa ka o kow lakari Izirayelimogow bee ye minke, o jusu kasira kosebe. ⁴⁰ O dugusagbe sogomada jona fe, o wurira ka ke yelen ye ka taga kuruyorow fan na. O ko: «An ka jurumun ke; Matigi Ala ka yoro min layiri ta an ye, sisan an b'a fe ka taga yi.» ⁴¹ Musa ko o ma ko: «Mun koson aw be Matigi Ala ta kuma sosu? Nin ko tena na. ⁴² Aw kana taga, sabu Matigi Ala te ni aw ye. Aw juguw bena aw kere ka se aw ra; ⁴³ sabu Amalekikaw ni Kanaanakaw bena lo aw na, ka aw kere, ka aw faga ni kerekemuru ye. Matigi Ala tena ke ni aw ye, sabu aw banna Matigi Ala ra.»

⁴⁴ O bee n'a ta, Izirayelimogow ka o kun gbeleya ka ke yelen ye ka taga kuruyorow ra. Nka Matigi Ala ta jenogonya kesu* ma bo a sigiyoro ra, Musa fana ma bo a sigiyoro ra. ⁴⁵ Amalekikaw ni Kanaanaka minw siginin be o kuruyorow ra, olugu nana ben o kan, ka o gben ka taga fo Horima.

15

Siman sarakaw ni rezenji sarakaw

¹ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ² «Kuma Izirayelimogow fe, k'a fo o ye ko ne bena jamana min di aw ma, k'a ke aw sigiyoro ye, ni aw nana taga don o jamana ra, ³ ni aw ko aw be saraka do jeni tasuma ra Matigi Ala ye, min kasa ka di Matigi Ala ye, misi, walama saga, walama ba, ni a kera saraka jenita* le ye, walama dajurudafa saraka, walama diyanya saraka, walama ni aw b'a bo aw ta panagbe do le wagati ra, ⁴ mogo min be o saraka bo, o tigi ka kan ka mugu tentennin kilo saba noni ni turu litiri kelen ni tarance ye, ka o ke siman saraka* ye ka o fara o saraka kan. ⁵ Ni a be sagaden le ke saraka jenita ye walama ninsondiya saraka ye, a ka kan ka rezenji litiri kelen ni tarance ke rezenji saraka* ye, ka o fara o saraka bee kan. ⁶ Ni a ta saraka ye sagajigi le ye, a ye mugu tentennin kilo woro noni ni turu litiri fla ye, ka o ke siman saraka ye ka o fara a kan, ⁷ ka rezenji litiri fla ke rezenji saraka ye, ka o fana fara a kan. O be ke saraka ye, min kasa ka di ne Matigi Ala ye.

⁸ «Ni aw be misiden ceman do le di k'a ke saraka jenita ye, walama dajurudafa saraka ye, walama ninsondiya saraka* ye, ⁹ aw ye mugu tentennin kilo kononton noni ni turu litiri saba ye, ka o ke siman saraka ye ka o fara o misiden kan, ¹⁰ ka rezenji litiri saba ke rezenji saraka ye, ka o fana fara a kan. Saraka jeninin lo tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye.

¹¹ «Misitoran bee, ani sagajigi bee, ani sagaden bee, ani baden bee ta saraka be laben nin cogo le ra. ¹² Ni aw ta sarakaw ka ke da o da ye, aw ka kan ka o bee kelen kelen ta siman saraka ni o ta rezenji saraka bo danna ka o fara a kan. ¹³ Izirayeli jamanaden bee ka kan k'a ke nin cogo le ra, ni a b'a fe ka saraka jeni tasuma ra, k'a ke saraka ye min kasa ka di Matigi Ala ye. ¹⁴ Lonan minw fana be aw ce ra, ni temebagaw lo, walama ni o siginin lo aw fe kabini wagatijan, ni o do b'a fe ka saraka jeni tasuma ra, saraka min kasa ka di ne Matigi Ala ye, olugu fana ka kan k'a ke aw

ta kecogo le ra. ¹⁵ Jama bɛɛ ka kan ka tagama nin cifoɓnin kelen le kan, aw ni lonan minw bɛɛ siginin bɛ aw fɛ. Nin ye cifoɓnin wuribari le ye aw ta durujaw bɛɛ fɛ. Aw ni lonanw bɛɛ ta ye kelen ye Matigi Ala ja kɔrɔ. ¹⁶ O sariya kelen ni o kolatigenin kelen le bɛ aw bɛɛ kan, aw ni lonan minw siginin bɛ aw fɛ.»

Burukun folo saraka

¹⁷ Matigi Ala kumana Musa fɛ tuun, ko: ¹⁸ «Kuma Izirayelimogow fɛ k'a fo o ye ko ne bɛ tagara ni aw ye jamana min na, ni aw sera o jamana ra tuma min na, ¹⁹ ni aw nana ke o jamana siman domu ye wagati min na, aw ye o siman do di Matigi Ala ma saraka ye. ²⁰ Ni aw nana aw ta mugu folo nooni ko aw b'a ke buru ye, aw ye burukun folo di ne ma saraka ye, i n'a fo ni aw ka siman gbasi, aw bɛ siman folo di ne ma saraka ye cogo min na. ²¹ Aw ta duruja nataw bɛɛ ra, ni aw nana aw ta mugu folo nooni, aw ka kan ka o saraka bo k'a di Matigi Ala ma.»

Kolonbariya ta jurumun yafa saraka

²² «Ayiwa, ne Matigi Ala ka kuma minw bɛɛ fo Musa ye, ni aw do firira ka ko do ke min ma ben ni o kumaw ye, ²³ ne ka o kuma minw bɛɛ fo Musa ye, ko a ye a lase aw ma, k'a ta o kumaw fowagati ra, ani wagati nataw bɛɛ ra, ²⁴ ni aw do firira ka ko do ke min ma ben ni o kumaw ye, k'a soro jama fana ma bo a kala ma, o tuma jama bɛɛ lajennin ka kan ka misitoran kapaman kelen ke saraka jenita* ye, saraka min kasa ka di Matigi Ala ye, k'a siman saraka* ni a rezɛnji saraka* fara a kan, i n'a fo a latigera cogo min na, ka bakoronin kelen fana ke jurumunyafa saraka* ye. ²⁵ Sarakalasebaga bɛ jama bɛɛ lajennin ta jurumun kafari a ye. Ni o kera, Ala bɛ yafa o ma, sabu o tun m'a lawuri a kama; o fana nana saraka jeni Matigi Ala ye o ta hake koson, ka jurumunyafa saraka fana bo. ²⁶ Izirayeli jama bɛɛ, ani lonan minw bɛ o fɛ, Ala bena yafa o bɛɛ ma, sabu jama bɛɛ le firira.

²⁷ «Nka ni a kera ko mogow kelen doron le firira ka jurumun ke, o tigi ka kan ka na ni badennin musoman kelen ye, min ka san kelen bo, ka o ke jurumunyafa saraka ye. ²⁸ Mogow min firira ka jurumun ke k'a soro a ma a lawuri a kama, sarakalasebaga bɛ o tigi ta jurumun kafari a ye Matigi Ala ja kɔrɔ. Ni a ta jurumun kafarira, Ala bɛ yafa a ma. ²⁹ Ni mogow o mogow ka kojugu do ke k'a soro a m'a lawuri a kama, o sariya kelen le bena ke bɛɛ kan, Izirayeliden fara lonan kan.

³⁰ «Nka ni mogow o mogow k'a lawuri a kama ka kojugu do ke, ni a kera jamanaden do le ye walama lonan, o tigi ka Matigi Ala togow le cen. O tigi ka kan ka faran ka bo Izirayeli ta jamanadenw na; ³¹ sabu a ka Matigi Ala ta kuma le mafiyenya, ka ban a kumakan ma. O tigi ka kan ka faran ka bo a ta mogow ce ra; a ta terenbariya hake bɛ ben a yere kan.»

Nenekirilon ta sariya cenko

³² Ayiwa, ka Izirayelimogow to kongokolon konɔ, lon do o ka ce do soro a bɛ logow jinina Nenekirilon* na. ³³ Minw tun k'a ye a bɛ logow jinina, olugu k'a mina ka taga ni a ye Musa ni Haruna ni jama ja kɔrɔ. ³⁴ O k'a mina k'a datugu, sabu min tun bena ke a ra, o tun ma latige folo. ³⁵ Ayiwa, Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Nin ce ka kan ka faga. Jama bɛɛ lajennin ka kan ka taga a bon ni kabakuru ye dugu ko fɛ.» ³⁶ Jama bora ni o ce ye dugu ko fɛ, ka taga a bon k'a faga, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

Deregew ta tagamasienw

³⁷ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: ³⁸ «Kuma Izirayelimogow fɛ, k'a fo o ye ko aw ni aw ta duruja nataw bɛɛ, wagati bɛɛ, aw ka kan ka dakun dow ke aw ta deregebaw ra, ka jese bulamanw don o dakunw bɛɛ ra. ³⁹ Ni o kera, aw bena o jese bulamanw fe, ka aw hakiri to Matigi Ala kumakanw bɛɛ ra, ka o sira tagama; aw tena Matigi

Ala kan bla ka taga aw yere jusukun diyanyakow, ani aw na diyanyakow no fe. ⁴⁰ Ni o kera, aw bena aw hakiri to ne kumakanw bee ra, k'a sira tagama, ka saninya ka ke Matigi Ala ta ye. ⁴¹ Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala, min ka aw labo Misiran jamana ra, ka ke aw ta Ala ye. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.»

16

Kore ni a nofemogow murutira Musa kama

¹ Levi ta mogo do tun be yi, min togo tun ye ko Kore. A face togo ye ko Isari; Kehatika tun lo. Lon do, Kore le murutira, ale ni Eliyabu dencew, minw ye Datan ni Abiramu ye, ani Peleti dence Oni; o ce saba bee tun ye Ruben ta mogow le ye. ² O wurira Musa kama, olugu ni Izirayeli ce keme fla ni ce bilooru; o bee tun ye jama jamogow ye, ani jama ta konanabobagaw, jama tun be mogow minw jate kosebe. ³ O tagara lajen Musa ni Haruna kama, k'a fo o ye ko: «Aw ka aw ta teme a dan kan! Nin jama bee saninyanin lo; o bee saninyanin lo. Matigi Ala fana be ni o ye. Mun koson aw le be wuri ka aw yere bla Matigi Ala ta mogow kunna?»

⁴ Musa ka o men minke, a k'a na biri dugu ma. ⁵ A k'a fo Kore ni a nofemogow bee ye ko: «Sini sogoma, mogow min ye Matigi Ala ta ye, ani mogow min saninyanin lo, Matigi Ala yere bena o tigi yira; a bena o tigi le gbara a yere ra. Ni a nana mogow min panawoloma, a bena o tigi le gbara a yere ra. ⁶ Ayiwa, ele Kore, i ni i nofemogow, aw ka kan ka min ke, o ye nin ye: a ye wusunandaga dow ta. ⁷ Sini, aw ye tasuma ke o ra, ka wusunan don Matigi Ala na koru. Ni Matigi Ala ka mogow min panawoloma, o tuma o tigi le saninyara; sabu aw Levi ta mogow, aw le ka aw ta ko teme a dan kan!»

⁸ Musa k'a fo Kore ye tuun ko: «Aw Levi ta mogow, aw ye nin lamem! ⁹ Izirayeli ta Ala ka aw bo Izirayelimogow tow ra ka aw gbara a yere ra, k'a to aw ye baara ke Matigi Ala ta fanibon saninman* konu, ka lo jama na fe ka baara ke o no ra, o belen ma aw wasa wa? ¹⁰ Matigi Ala sonna k'a to ele ni i balemaw, Levi ta mogow tow bee ye gbara ale ra; nka sisan aw b'a fe ka sarakalasebagaya fana ke. ¹¹ Ele ni i nofemogow jenna ka muruti Matigi Ala le kama! Ni o te Haruna ye jontigi le ye, ka na a fo ko aw be a mafiyenya?»

¹² Musa ka mogow do ci ka taga Eliyabu dencew, Datan ni Abiramu wele. O ko: «Anw te taga yi.» ¹³ O ko: «Nono ni li be woyora jamana min na, i ka an labo o jamana ra, ka na an faga kongokolon konu yan minke, o belen ma i wasa wa? Sisan i b'a fe ka i ta fanga sigi an kunna tuun wa? ¹⁴ Nono ni li be woyo jamana min na, i koni ma taga ni an ye o jamana le ra fiyewu; i fana ma forow ni rezensusunw le di an ma. O tuma ele b'a bisigi ko nin mogow jaw cinin lo wa? An koni te taga yi fiyewu.»

¹⁵ Musa dimina kosebe. A ko Matigi Ala ma ko: «I kana son o ta saraka ma; hali fali gbansan, ne m'a mina o fe, ne fana ma kojugu ke o si ra.»

¹⁶ Ayiwa, Musa k'a fo Kore ye ko: «Ele ni i nofemogow bee ye na Matigi Ala na koru sini; ele ni olugu, ani Haruna. ¹⁷ Bee ye a ta wusunandaga ta ka wusunan ke a konu, ka na ni a ye Matigi Ala na koru. A bee be ke wusunandaga keme fla ni wusunandaga bilooru. Ele ni Haruna fana ye na ni aw ta wusunandagaw ye.»

¹⁸ O bee ka o ta wusunandagaw ta ka tasuma ke a ra, ka wusunan ke a ra, ka lo ni Musa ni Haruna ye Nogonkunben fanibon* donda ra. ¹⁹ Kore tun ka jama bee lajen Musa ni Haruna kama Nogonkunben fanibon donda ra. Matigi Ala ta nooro yirara jama bee lajennin na na. ²⁰ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fe, ko: ²¹ «Aw ye aw yere mabo nin jama ra, k'a to ne ye o bee halaki ka ban yoronin kelen na.»

²² Musa ni Haruna ka o na biri dugu ma ka Ala daari, ko: «E, Ala, ele Ala min ye adamaden bee nin tigi ye, o tuma i be dimi jama bee lajennin koru k'a soru ce kelen doron le ka kojugu ke wa?»

²³ Matigi Ala ka Musa jaabi ko: ²⁴ «A fɔ jama ye ko o ye o yere mabɔ Kore ni Datan ni Abiramu ta fanibonw na.»

²⁵ Musa wurira ka taga Datan ni Abiramu fe; Izirayeli cekɔrɔbaw tugura a ko. ²⁶ A kumana jama fe, k'a fɔ o ye ko: «Aw ye aw yere mabɔ nin mɔgɔjuguw ta fanibonw na. Aw kana maga o borofenw si ra, ni o te, aw fana bena halaki ni o ye o ta jurumunw kosɔn.» ²⁷ Jama ka o yere mabɔ Kore ni Datan ni Abiramu ta fanibonw na. O y'a sɔrɔ Datan ni Abiramu tun bɔra ka na lɔ o ta fanibonw donda ra, o ni o ta musow ni o ta denw ni o mamadenw. ²⁸ Musa ko: «Nin le bena a to aw be a lon ko Matigi Ala le ka ne ci ka na nin kow bee ke, ko ne te o kera ne yere ma. ²⁹ Ayiwa, ni nin mɔgɔw sara adamaden tɔw sacogo ra, ka sa i n'a fɔ bee be sa cogo min na, o tuma Matigi Ala ma ne ci. ³⁰ Nka ni Matigi Ala ka kokura ke, ko min ma deri ka ke, ni dugukolo dayelera ka nin mɔgɔw ni o borofenw bee kunu, ka o janaman lataga lahara, o tuma aw bena a lon ko nin mɔgɔw ka Matigi Ala dɔgɔya le.»

³¹ Musa ka o kumaw bee fɔ ka ban minke dɔrɔn, dugukolo cira Datan ni Abiramu senw kɔrɔ. ³² Dugukolo dayelera ka o kunu, o ni o ta somɔgɔw bee, ani Kore ni a ta mɔgɔw bee, ani o borofenw bee. ³³ O janaman tagara lahara, o ni o borofenw bee. Dugukolo datugura o da ra. O halakira ka tunu ka bɔ Izirayeli jama ce ra. ³⁴ O kulekanw fe, Izirayelimɔgɔ tɔ minw tun be o kɔrɔ, olugu bee borira, ka ke kule ci ye, ko: «E, dugukolo kana na anw fana kunu!»

³⁵ Ce keme fla ni bilooru minw tun be wusunandagaw, tasuma dɔ bɔra Matigi Ala fe, ka olugu bee jeni.

17

Kore nofemɔgɔw ta wusunandagaw

¹ Ayiwa, Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ² «A fɔ sarakalasebaga Haruna dence Elehazari ye, ko a ye wusunandagaw bɔ tasuma ra, sabu fen saninyaninw lo; a ye taga o takamiw bon yɔrɔjan. ³ Nin mɔgɔw ka jurumun le ke, ka o nin to a ra; aw ye o ta wusunandagaw gbasi k'a ke nege falafala dɔ ye ka o la sarakajenifen* kunna; sabu o nana ni o wusunandagaw ye Matigi Ala na kɔrɔ minke, o wusunandagaw saninyara. O ye ke hakirijigifen ye Izirayelimɔgɔw fe ka o lasomi.» ⁴ Ayiwa, sarakalasebaga Elehazari ka o mɔgɔ jenininw ta wusunandaga siranegeramanw ce; o ka o gbasi ka o la sarakajenifen kan, ⁵ O tun kera janko ka Izirayelimɔgɔw hakiri jigi ko mɔgɔ si man kan ka wusunandagaw don Matigi Ala na kɔrɔ, ni a tigi ma ke Haruna ta duruja dɔ ye; ni mɔgɔ o mɔgɔ ka o ke, o tigi be ke i ko Kore ni a nofemɔgɔw kera cogo min na. Matigi Ala tun konna ka o kuma fɔ Musa ye ko a ye o lasomi.

Izirayelimɔgɔw ka Musa ni Haruna mafiyenya tuun

⁶ Ayiwa, o lon dugusagbe, Izirayeli jama bee lajennin dimina, ka ke Musa ni Haruna jara ye tuun. O ko: «A fle, aw le ka Matigi Ala ta mɔgɔw faga!» ⁷ Nka jama nana lajen Musa ni Haruna kama minke, o ka o na munu Nɔgɔnkunben fanibon* fan na k'a ye ko sankaba barara k'a datugu; Matigi Ala ta nɔrɔ yirara. ⁸ Musa ni Haruna tagara Nɔgɔnkunben fanibon na fe. ⁹ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ¹⁰ «Aw ye bɔ nin jama ce ra, k'a to ne ye o bee halaki yɔrɔnin kelen.» Musa ni Haruna ka o na biri dugu ma. ¹¹ Musa k'a fɔ Haruna ye ko: «Wusunandaga ta, ka sarakajenifen* ta tasuma dɔ ke a ra, ka wusunandaga ke a ra, ka teliya ka taga jama ce ra, ka taga o ta jurumun kafari o ye; sabu Matigi Ala ta dimi wurira, fagari daminana ka ban.» ¹² Musa k'a fɔ cogo min na, Haruna k'a ke ten; a borira ka taga jama ce ra; o y'a sɔrɔ fagari tun daminana mɔgɔw ce ra ka ban. Haruna ka wusunandagaw don ka o ta jurumun kafari. ¹³ A lɔra mɔgɔw janamanw ni suw ce; fagari lalɔra. ¹⁴ Nka bana tun ka mɔgɔw

waga tan ni naani ni mɔgɔ kɛmɛ wolonfla (14 700) le faga; minw sara Kore ta ko kosɔn, olugu ma jate o ra.

¹⁵ O kɔ, Haruna sekɔra ka taga Musa fɛ Nɔgɔnkunbɛn fanibon donda ra; bana tun lalɔra.

Haruna ta bere

¹⁶ Matigi Ala kumana Musa fɛ, ko: ¹⁷ «A fɔ Izirayelimɔgɔw ye ko o ta jamakuruw ta kuntigiw bɛɛ ye na ni bere kelen kelen ye; a bɛɛ lajennin bɛna kɛ bere tan ni fla. I bɛ kuntigi bɛɛ tɔgɔ sɛbɛ a ta bere kan. ¹⁸ I bɛ Haruna tɔgɔ sɛbɛ Levi ta mɔgɔw ta bere kan; sabu kuntigi bɛɛ ni a ta bere lo. ¹⁹ I bɛ taga o berew bla Nɔgɔnkunbɛn fanibon* kɔnɔ, jɛnɔgɔnya kɛsu* na fɛ, ne bɛ deri ka kuma ni aw ye yɔrɔ min na. ²⁰ Ni mɔgɔ min ta bere nugura ka flaburu bɔ, o tigi le ye ne ta mɔgɔ janawolomanin ye. Ni o kɛra, Izirayelimɔgɔw bɛ aw jarakira ni kuma minw ye, o kumaw bɛɛ bɛna ban ne na kɔrɔ.»

²¹ Musa ka o kuma fɔ Izirayelimɔgɔw ye. O ta kuntigiw bɛɛ nana bere kelen kelen di a ma. Jamakuru bɛɛ kelen kelen ta kuntigi nana ni bere kelen ye; a kɛra bere tan ni fla. Haruna ta bere fana tun b'a ra. ²² Musa ka berew bla Matigi Ala na kɔrɔ fanibon saninman* kɔnɔ, jɛnɔgɔnya kɛsu bɛ yɔrɔ min na.

²³ O dugusagbɛ, Musa tagara don fanibon saninman kɔnɔ, jɛnɔgɔnya kɛsu yɔrɔ ra. A k'a ye ko Haruna ta bere min tun ye Levi ta gba ta ye, o nugura ka flaburuw ni fiyerenw bɔ, ka den fɔ k'a yiridenw mɔ. ²⁴ Musa ka berew bɛɛ cɛ Matigi Ala na kɔrɔ, ka taga ni o ye Izirayelimɔgɔw fɛ. O bɛɛ k'a ye; o bɛɛ ka o ta berew mina.

²⁵ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «Sekɔ ni Haruna ta bere ye, k'a taga a bla jɛnɔgɔnya kɛsu na fɛ. Mɔgɔ minw bɛ muruti ka ban ne ta kuma ma, a ye mara ka kɛ tagamasiyɛn ye olugu kosɔn; janko o ta mafiyenyakanw ye ban ka bɔ ne na kɔrɔ, ne kana na o faga.»

²⁶ Musa k'a kɛ ten. Matigi Ala tun ka kuma min fɔ a ye, a ka o kɛ.

²⁷ Izirayelimɔgɔw k'a fɔ Musa ye ko: «Anw kɔni bɛna sa le! Anw ta banna le! An bɛɛ le ta banna! ²⁸ Ni an min o min ka gbara Matigi Ala ta fanibon saninman na dɔrɔn, o tigi bɛ sa. O tuma an bɛɛ le bɛna sa ka ban wa?»

18

Sarakalasebagaw ni Levi ta mɔgɔw ta baara

¹ Matigi Ala k'a fɔ Haruna ye ko: «Ni terenbariya min o min kɛra yɔrɔ saninman* kɔnɔ, o hake bɛ ele ni i dencɛw, ani aw ta somɔgɔw le kan. Nka ni terenbariya min kɛra aw ta sarakalasebagaya baara ra, o hake bɛ ele ni i dencɛw dɔrɔn le kan. ² I balema minw ye i bɛmacɛ Levi ta mɔgɔw ye, olugu gbara i yɛrɛ ra; janko wagati min i ni i dencɛw bɛ fanibon saninman* na fɛ, jɛnɔgɔnya kɛsu* yɔrɔ ra, olugu ye fara i kan ka i dɛmɛ. ³ Ni i ka baara min yira o ra, o bɛna o le kɛ; o bɛna fanibon saninman ta baaraw bɛɛ kɛ. Nka o man kan ka maga yɔrɔ saninman ta minanw na, walama sarakajɛnifɛn* na, ni o tɛ, aw bɛna sa, olugu ni aw bɛɛ. ⁴ O bɛna fara i kan, ka o janto Nɔgɔnkunbɛn fanibon* na, k'a baaraw bɛɛ kɛ. Mɔgɔ wɛrɛ man kan ka gbara aw ra. ⁵ Aw yɛrɛ le ka kan ka aw janto yɔrɔ saninman ni sarakajɛnifɛn na, janko ne ta dimi kana se Izirayelimɔgɔw ma tuun.

⁶ «Ne ka aw balemaw, Levi ta mɔgɔw janawoloma ka bɔ Izirayelimɔgɔ tow ra; o blara danna Matigi Ala ye, ka o di aw ma, janko o ye Nɔgɔnkunbɛn fanibon ta baaraw kɛ. ⁷ Nka ele ni i dencɛw dɔrɔn le ka kan kɛ sarakalasebagaw ye; fɛn o fɛn bɛ kɛ sarakajɛnifɛn kan, walama yɔrɔ saninmanba* kɔnɔ, boncɛtigɛfani kɔ fɛ, aw le ka kan ka o kɛ. Ne ka sarakalasebagaya baara di aw le ma. Ni mɔgɔ wɛrɛ ka gbara yɔrɔ saninman na, o tigi ka kan ka faga.»

Saraka minw dira sarakalasebagaw ma

⁸ Matigi Ala k'a fo Haruna ye tuun ko: «Saraka minw be di ne ma, ne yere le ka i sigi ko i ye i janto o sarakaw ra. Izirayelimogow be saraka saninman minw di ne ma, ne be o di i ni i dencew ma, ka o ke aw ninyoro ye. O ye sariya wuribari le ye. ⁹ Saraka saninyaninba minw ma jeni tasuma ra, o bena ke i ta ye: siman sarakaw*, ani jurumunyafa sarakaw*, ani hake yafa sarakaw*, o bena o saraka minw bo ne ye, o saraka saninyaninbaw bena ke ele ni i dencew ta ye. ¹⁰ Aw ye o fenw domu yoro saninyanin na. Cedenw bee be se k'a domu; aw ka kan k'a jate fen saninyanin le ye. ¹¹ Fen minw fana bena ke i ta ye, o ye nin ye: ni Izirayelimogow ka fen o fen korota san fe k'a fifa, k'a di ne ma saraka ye, ne be o di i ni i dencew ni i denmusow ma. O bena ke sariya wuribari le ye. I ta sokonmogow min o min saninyanin lo, o be se k'a domu. ¹² Izirayelimogow be simankura kun folo minw di Matigi Ala ma, ne be o fana di i ma: turu bee ra pumanman, ani rezenjikura bee ra pumanman, ani simankise bee ra pumanman. ¹³ O bena na ni o ta dugukolo siman folo min ye ka na a di Matigi Ala ma, o bena ke i ta ye. I ta sokonmogow min o min saninyanin lo, o tigi be se ka o domu. ¹⁴ Ni mogow k'a boro bo a borofen min o min kan pewu, k'a di Matigi Ala ma Izirayeli jamana ra, o fen be ke ele ta ye. ¹⁵ Ni fenpanaman o fenpanaman den folo ceman dira Matigi Ala ma, ni a kera mogow le ye walama began, o fana be ke i ta ye. Nka o ka kan ka mogow dence folow kunmabo, ka began saninyabariw fana den folow kunmabo. ¹⁶ Ni o ka karo kelen soro, i be o kunmabo. I yere be warida min yira, o be kunmabo ni o le ye. O be ke warigbe looru ye, ka kapa ni yoro saninman* ta jate ye. Yoro saninman ta jate ra, o warigbe be ben gera mukan le ma*.

¹⁷ «Nka i man kan k'a to o ye misi, walama saga, walama ba den folo kunmabo; sabu fen saninyaninw lo. I ka kan ka o faga ka o jori ke sarakajenifen kan, ka o turu jeni, k'a ke saraka jeninin ye tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye. ¹⁸ O sogo be ke i ta ye, i n'a fo began disi ni a kininboroyanfan woto min fifara k'a di Ala ma, o ye i ta ye cogo min na.

¹⁹ «Izirayelimogow be saraka saninman min o min korota san fe k'a di Matigi Ala ma, ne be o bee di i ni i dencew ni i denmusow ma, ka o ke sariya wuribari ye. O ye jennogonya wuribari le ye, min te yelema Matigi Ala ja koro, ele ni i ta duruja koson.»

²⁰ Matigi Ala k'a fo Haruna ye tuun ko: «Ele tena dugukolo do soro Izirayelimogow ta jamana ra; i tena ninyoro soro o ce ra. Ne yere le ye ele ninyoro ni i ta sorota ye Izirayelimogow ce ra.»

Yaga ye Levi ta mogow ta ye

²¹ Matigi Ala k'a fo tuun ko: «Ne be Izirayelimogow ta yagaw bee di Levi ta mogow ma o ta baara koson, o be baara min ke Ngonkunben fanibon* kono.

²² «Izirayelimogow man kan ka gbara Ngonkunben fanibon na tuun, janko o kana na jurumun do lase o yere ma, ka sa o koson. ²³ Levi ta mogow le bena Ngonkunben fanibon ta baaraw ke. Ni jurumun min o min ka ke o yoro ra, o hake be olugu le kan. O bena ke sariya wuribari le ye o ta duruja nataw bee fe. Levi ta mogow tena dugukolo si soro Izirayelimogow ce ra. ²⁴ Izirayelimogow bena yaga minw korota san fe k'a di Matigi Ala ma saraka ye, ne be o le di Levi ta mogow ma. O koson ne k'a fo o ye ko o tena dugukolo si soro Izirayelimogow ce ra.»

Levi ta mogow ta yaga

²⁵ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ²⁶ «Kuma Levi ta mogow fe, k'a fo o ye ko: <Ne be Izirayelimogow ta yaga minw di aw ma, ni o nana o di aw ma, aw ka kan ka do

* **18:16** 18.16 Heburukan na a sebera ko sikele ye gera mukan. Sikele ye garamu tan ni fla ye, gera ye garamu tarance.

bɔ o ra ka o di Matigi Ala ma, ka o yaga ta yaga fana bɔ. ²⁷ O yaga bena jate i n'a fɔ Izirayelimɔgɔ tɔw bɛ min bɔ o ta simankura ra, walama o ta rezenjikura ra k'a di ne ma. ²⁸ O cogo ra, ni aw ka yaga o yaga sɔrɔ Izirayelimɔgɔw fɛ, aw fana ka kan ka dɔ bɔ o ra ka o di Matigi Ala ma. Aw bɛ min bɔ k'a di Matigi Ala ma, aw bena o di sarakalasebaga Haruna le ma. ²⁹ Ni fen o fen dira aw ma, aw ka kan ka dɔ bɔ o bɛ ra ka o kɛ Matigi Ala ta ye. Aw ye a bɛ ra pumanman ni a saninman le bla danna Matigi Ala ye.»

³⁰ «A fɔ Levi ta mɔgɔw ye fana ko: <Ni aw ka o sarakaw bɛ ra pumanman bɔ, min tora o kɔ, o bena jate Levi ta mɔgɔw fɛ i n'a fɔ Izirayelimɔgɔw ta siman gbasinin min tora, walama o ta rezenji min tora o fɛ rezenforogidinga kɔnɔ, yaga bɔnin kɔ. ³¹ Aw ni aw ta somɔgɔw bena o domu aw diyanyayɔrɔ dɔ ra. Aw bɛ baara min kɛ Nɔgɔnkunben fanibon* kɔnɔ, o baara sara lo. ³² Jurumun si hake tena kɛ aw kan o ra; sabu aw ka o saraka yɔrɔ bɛ ra pumanman bɔ ka o di Matigi Ala ma ka ban. O ra, aw tena Izirayelimɔgɔw ta saraka saninmanw cɛn, o ra aw fana tena sa o kosɔn.>»

19

Saninyari ji

¹ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fɛ, ko: ² «Ne Matigi Ala, ne ka sariya min sigi, o sariya dɔ ye nin ye: A fɔ Izirayelimɔgɔw ye ko o ye na ni misi wulenman kelen ye, nɔ tɛ min na, fiyen si tɛ min fari ra, ani min ma sɛnɛ kɛ fɔlɔ. ³ Aw bɛ na o di sarakalasebaga Elehazari ma. Ale b'a to o ye a labɔ dugu kɔnɔ, ka taga a kannatige a ja na. ⁴ Sarakalasebaga Elehazari b'a borokanden su misi jori ra, ka o seriseri sɔnaga wolonfla Nɔgɔnkunben fanibon* nafeyɔrɔ kan. ⁵ O bɛ misi bɛ jeni sarakalasebaga yerɛ ja na: a gbolo, ani a sogo, ani a jori, ani a bo. ⁶ Sarakalasebaga bɛ sediriyiri ni izopeyiri ni jese wulenman dɔ ta, ka o firi misi jenitasuma ra. ⁷ O kɔ, sarakalasebaga bɛ a ta faniw ko, k'a yerɛ ko ni ji ye, ka sɔrɔ ka don dugu kɔnɔ; nka a saninyabari bɛ to fɔ ka taga wula se. ⁸ Mɔgɔ min ka misi jeni, o tigi fana bɛ a ta faniw ko, k'a yerɛ ko ni ji ye. Ale fana saninyabari bɛ to fɔ ka taga wula se. ⁹ O kɔ, mɔgɔ saninyanin dɔ bɛ taga misi jeninin buguri cɛ, ka taga a kɛ yɔrɔ saninyanin dɔ ra, dugu kɔ fɛ. Aw bena o buguri mara Izirayeli jama ye; o bena saninyari ji lalaga ni o buguri le ye. Jurumunyafa saraka lo. ¹⁰ Mɔgɔ min ka misi jeninin buguri cɛ, o tigi ka kan k'a ta faniw ko. A saninyabari bɛ to fɔ ka taga wula se. O sariya bena kɛ sariya wuribari le ye Izirayelimɔgɔw fɛ, ani lonan minw siginin bɛ o cɛ ra.»

Saninyari kecogo

¹¹ «Ni mɔgɔ min magara su dɔ ra, ni a ka kɛ mɔgɔ o mɔgɔ su ye, o tigi saninyabari bɛ to fɔ tere wolonfla. ¹² O tigi bena a yerɛ saninya ni o ji le ye a tere sabanan ni a tere wolonflanan, ka sɔrɔ ka saninya. Ni a m'a yerɛ saninya a tere sabanan ni a tere wolonflanan, a tɛ saninya. ¹³ Ni mɔgɔ min ka maga su dɔ ra, mɔgɔ sanin dɔ ra, ni o tigi m'a yerɛ saninya, o tigi bɛ Matigi Ala ta fanibon saninman* lanɔgɔ. O tigi ka kan ka faran ka bɔ Izirayeli ta jamanadenw na. Saninyari ji dɔ ma seriseri a kan minke, o tuma a saninyanin tɛ; a ta nɔgɔ bɛ to a kan.

¹⁴ «Ayiwa, ni mɔgɔ sara fanibon kɔnɔ, o sariya ye nin ye: Ni mɔgɔ ka sa fanibon kɔnɔ, ni mɔgɔ o mɔgɔ ka don o fanibon kɔnɔ, ani mɔgɔ minw tun bɛ a kɔnɔ yi, olugu bɛ saninyabari bɛ to fɔ tere wolonfla. ¹⁵ Minan o minan bɛ o bon kɔnɔ, ni a tun dayelenin bɛ, ni datugunan tun tɛ a da ra, o minan saninyabari lo.

¹⁶ «Ni mɔgɔ dɔ fagara kerɛ ra, walama ni a sara a yerɛ ma, ni mɔgɔ o mɔgɔ ka maga o su ra kongo kɔnɔ, walama ni mɔgɔ ka maga su dɔ kolokunw na, walama kaburu dɔ ra, o tigi saninyabari bɛ to ka taga se fɔ tere wolonfla.

¹⁷ «Ayiwa, ni mɔgɔ dɔ k'a yere lanɔgɔ o cogo ra, misi min jenina ka ke jurumunyafa saraka ye, aw ye o bugurigbe dɔ ta, ka o ke minan dɔ kɔnɔ, ka ji panaman dɔ ke o kan. ¹⁸ Mɔgɔ saninyanin dɔ be izope flaburu su o ji ra, ka o seriseri fanibon ni minanw be kan, ani mɔgɔ minw tun be bon kɔnɔ. Mɔgɔ min magara su kolow ra, walama mɔgɔ faganin dɔ ra, walama mɔgɔ sanin dɔ su ra, walama kaburu dɔ ra, o ji ka kan ka seriseri o tigiw fana kan. ¹⁹ Mɔgɔ saninyanin be o ji seriseri mɔgɔ saninyabari kan a tere sabanan, ani a tere wolonflanan. A tere wolonflanan, a be o tigi saninya. Ni a saninyara, a be a ta faniw ko, k'a yere ko ji ra. O lon wula fe, a be saninya.

²⁰ «Nka ni mɔgɔ min k'a yere lanɔgɔ, ni a ma sɔn k'a yere saninya, o tigi ka kan ka faran ka bɔ jama ce ra; sabu a ka Matigi Ala ta yɔrɔ saninman* le lanɔgɔ. Saninyari ji ma seriseri a kan minke, o tuma a saninyabari lo.

²¹ «Nin bɛna ke sariya wuribari le ye Izirayelimɔgɔw fe. Mɔgɔ min be saninyari ji seriseri mɔgɔw kan, ale be a ta faniw ko. Ni mɔgɔ min ka maga o ji ra, o tigi saninyabari be to fɔ ka taga wula se.

²² «Ni mɔgɔ saninyabari ka maga fen o fen na, o fen be lanɔgɔ. Ni mɔgɔ min ka maga a ra, o tigi fana saninyabari be to fɔ ka taga wula se.»

20

Meriba ta ji ko (Bɔri 17.1-7)

¹ San* karo fɔlɔ ra, Izirayeli jama beɛ lajennin sera Zini kongokolon kɔnɔ. O sigira Kadessi; Mariyamu sara o yɔrɔ le ra, a su donna yi le fana.

² Jama ma ji sɔrɔ o yɔrɔ ra. O ka nɔgɔn lajen ka wuri Musa ni Haruna kama. ³ O ka kere jini Musa fe; o k'a fɔ ko: «An balemaw sara tuma min na Matigi Ala na kɔrɔ, hali an fana tun ye sa o tuma ra!» ⁴ O ko: «Mun kosɔn aw nana ni Matigi Ala ta mɔgɔw ye nin kongokolon kɔnɔ, ka na a to anw ni anw ta beganw beɛ ye sa yan? ⁵ Mun kosɔn aw ka an labɔ Misiran ka na ni an ye nin yɔrɔjugu ra yan de? Senekɛyɔrɔ te yan, torosun te yan, rezensun te yan, gerenadisun te yan, hali ji minta yere te yan.»

⁶ Musa ni Haruna bɔra jama kɔrɔ, ka taga Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra. O ka o yere firi dugu ma, ka o na biri dugu ma; Matigi Ala ta nɔrɔ yirara o ra. ⁷ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ⁸ «I ta bere ta, i ni i kɔrɔce Haruna ye jama wele ka o lajen. Aw ye kuma farakuru fe o pana; ni o kera, ji bɛna bɔ farakuru ra. I be ji seri ka bɔ farakuru ra k'a di jama ma, janko o ni o ta beganw ye min.»

⁹ Musa ka bere ta Matigi Ala na kɔrɔ, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ a ye cogo min na. ¹⁰ Musa ni Haruna ka jama wele ka o lajen farakuru na fe. Musa k'a fɔ o ye ko: «Aw mɔgɔ murutininw, aw ye ne lamɛn. An bɛna ji bɔ nin farakuru le ra k'a di aw ma wa?»

¹¹ Musa k'a boro kɔrɔta ka farakuru bugɔ ni bere ye fɔ sijaga fla. Ji caman woyora ka bɔ farakuru ra. Jama minna, beganw fana minna.

¹² Nka Matigi Ala k'a fɔ Musa ni Haruna ye ko: «Aw ma la ne ta kuma ra, k'a yira Izirayelimɔgɔw ra, ko ne ye Ala saninman le ye; o ra, ne be jamana min di nin jama ma, aw le tena o ladon o jamana ra tuun.»

¹³ Ayiwa, o ji tɔgɔ le lara ko Meriba† ta ji, ko sabu Izirayelimɔgɔw ka kere jini Matigi Ala fe, Matigi Ala fana k'a ta saninmanya yira o ce ra.

Izirayelimɔgɔw ni Edɔmukaw

* **20:1** 20.1 O ye Izirayelimɔgɔw san binaaninan ye, o bonin ko Misiran. † **20:13** 20.13 Meriba kɔrɔ ye ko: kere.

¹⁴ Ka Izirayelimogow to Kadesi, Musa ka ciraden dow ci ka taga Edomu[‡] masace fe, ka taga a fo a ye ko: «I balemaw, Izirayelimogow ko: <Ɔɔɔɔ minw sera an ma, i yere ka o bee lon.»

¹⁵ « <An bemaw tun tagara Misiran. Anw tora yi ka san caman ke. Nka Misirankaw ka anw ni an bemaw minako juguya kosebe. ¹⁶ Nka an kulera ka Matigi Ala daari minke, a ka an kulekan men. A ka meleke do ci ka na an bosi ka an labo Misiran. Sisan an ye nin ye Kadesi, dugu min be i ta jamana dan na. ¹⁷ O ra, sabari k'a to an ye i ta jamana cetige. An tena don aw ta foro si ra, an tena don aw ta rezenforo si ra, an tena aw ta kolon si ji min. An bena masace ta sirabajuru kelen le ta; an te jenge ka taga an kininboro fe walama ka taga an numanboro fe, fo ka taga an bo i ta jamana kono.> »

¹⁸ Edomu masace ka o jaabi ko: «Aw te teme ne ta jamana ra. Ni aw ka teme ne ta jamana ra, ne be bo aw kama ni kerekemuru ye.»

¹⁹ Izirayelimogow k'a fo Edomu masace ye tuun ko: «An bena teme siraba le fe. Ni anw ni an ta began do ka i ta ji do min, an bena o sara. An b'a fe ka tagama ka teme doron le. An tena foyi were ke o ko.» ²⁰ Edomu masace ko: «Aw te teme yan.» O ko, Edomukaw bora ka na Izirayelimogow kama ni kerekjamaba ye; o baraka tun ka bon kosebe. ²¹ Edomukaw ma son Izirayelimogow ye teme o ta jamana ra minke, Izirayelimogow faranna ka sira were ta.

Haruna ta saya

²² Izirayeli jama bee lajennin bora Kadesi ka taga se Hori kuru ma. ²³ Matigi Ala k'a fo Musa ni Haruna ye Hori kuru kere fe, Edomu jamana dan na, ko: ²⁴ «Haruna bena sa ka taga fara a bema tow kan; ne be jamana min di Izirayelimogow ma, a tena don o jamana ra, sabu ne tun ka ci min fo aw ye Meriba ta ji yoro ra, aw fla bee murutira, aw ma o ci ke a cogo ra. ²⁵ Ele Musa, ele ye Haruna ni a dence Elehazari ta, ka yelen ni o ye Hori kuru kan. ²⁶ I be Haruna ta sarakalasebagaya faniw bo a ra, ka o don a dence Elehazari ra. Haruna bena sa o yoro le ra, ka taga fara a bema tow kan.»

²⁷ Matigi Ala ka min fo, Musa ka o ke. O bee yelenna Hori kuru kan jama bee na. ²⁸ Musa ka Haruna ta sarakalasebagaya faniw bo a ra, ka o don a dence Elehazari ra. Haruna sara kuru kunna yi. Musa ni Elehazari jigira ka bo kuru kan. ²⁹ Jama k'a ye ko Haruna sara minke, o k'a su kasi fo tere bisaba.

21

Izirayelimogow ka masace Aradi kere

¹ Kanaanakaw ta masace min be Aradi mara kunna, min tun siginin be woro-duguyanfan na, ale k'a men ko Izirayelimogow be nana Atarimu dugu sira fe. A nana Izirayelimogow kere ka o ta mogow dow mina ka taga ni o ye. ² Izirayeli ta mogow ka dajuru ta Matigi Ala fe. O ko: «Matigi Ala, ni i ka nin mogow don an boro, an bena o ta duguw bee halaki ka ban pewu.» ³ Matigi Ala ka Izirayelimogow ta dajuru jaabi. A ka Kanaanakaw don o boro. O ka o ni o ta duguw bee halaki ka ban pewu. O ka o yoro togo la ko Horama*.

Sa siranegeraman ta ko

⁴ Izirayelimogow bora Hori kuru yoro ra, ka teme Kogojiwulen sira fe, ka Edomu jamana munumunu. Nka ka o to sira ra, sege ma na kun Izirayelimogow ra. ⁵ O ka Matigi Ala ni Musa jaraki; o ko: «Mun koson aw ka anw labo Misiran, k'a to an ye na sa kongokolon kono yan? Sabu domunifen te yan, ji te yan. Nin domuni kunntan fana logo bora an na.» ⁶ A kera ten minke, Matigi Ala ka sajugu dow bla

[‡] **20:14** 20.14 Edomukaw ye Izirayelimogow bemace Yakuba korocce Esawu ta mogow le ye. * **21:3** 21.3 Horama koro ye ko: halakiri.

ka na Izirayelimogow kama. O ka mogow kin; mogow caman sara Izirayelimogow ra. ⁷ Mogow nana Musa fe; o ko: «An ka jurumun ke, sabu an ka Matigi Ala ni ele yere jaraki. Matigi Ala daari an ye, janko a ye nin saw mabo an na.» Musa ka Matigi Ala daari mogow ye. ⁸ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Sa bisigiya do lalaga ni siranegge ye, k'a dulon yiri do ra. Ni sa ka mogow o mogow kin, ni o tigi ka o sa lalaganin fle, o tigi te sa.» ⁹ Musa ka sa do lalaga ni siranegge ye, ka o dulon yiri do ra. Ni sa tun ka mogow o mogow kin, ni o tigi tun ka siranegesa fle doron, o tigi tun be kisi.

Izirayelimogow sera Pisiga kuru ma

¹⁰ Izirayelimogow bora o yoro ra, ka taga sigi Oboti. ¹¹ O bora Oboti ka taga sigi Iye Abarimu, kongokolon min pasinna Mohabu jamana ma, tereboyanfan na. ¹² O bora o yoro ra, ka taga sigi Zeredi kenegbeba ra. ¹³ O bora yi, ka taga sigi Arinon ko na do kan; Arinon ko le be woyo ka bo Amorikaw ta jamana ra, ka taga kongokolon kono. Arinon ko le ye Mohabu jamana dan ye; a be Mohabu jamana ni Amorikaw ta jamana fla ce ma. ¹⁴ O le koson, a sebera Matigi Ala ta Kerekow kitabu kono, ko: «Vahebu min be Sufa jamana ra, ani Arinon ko ta baborow, ¹⁵ ani baboro minw be woyo ka taga Ari dugu fan fe, o be taga se fo Mohabu ta jamana dan na.»

¹⁶ Izirayelimogow bora o yoro ra ka taga Beri. Beri kolon yoro le ra, Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Mogow lajen, ne bena ji di o ma.» ¹⁷ O tuma le ra, Izirayelimogow ka nin donkiri la; o ko:

«Kolon, ji bena bo ele ra fo ka woyo!

An ye donkiri la ka o fo!

¹⁸ Masacew ka kolon min sogi,
jamana jamogow ka kolon min sogi,
ni o ta masaceberew ni o ta tagamaberew ye.»

Izirayelimogow bora kongokolon kono ka taga Matana, ¹⁹ ka bo Matana ka taga Nahaliyeli, ka bo Nahaliyeli ka taga Bamoti. ²⁰ O bora Bamoti ka taga Mohabu jamana kenegbeba ra, Pisiga kuru fan na, mogow be se ka to Pisiga kuru kuncu ma yoro min na ka kongokolon bee ye.

Izirayeli ka se soro Sihon ni Jgi kan
(Sariya 2.26–3.11)

²¹ Izirayelimogow ka ciraden dow ci ka taga Amorikaw ta masace Sihon fe, ka taga a fo a ye ko: ²² «A to an ye teme i ta jamana fe. An tena don aw ta forow ra, an tena don aw ta rezenforow ra, an tena aw ta kolonw ji min. An bena masace ta sirabajuru kelen le ta, fo ka taga an bo i ta jamana kono.»

²³ Nka masace Sihon ma son Izirayelimogow ye teme a ta jamana fe. A k'a ta mogow bee lajen, ka bo ka taga Izirayelimogow kama kongokolon kono. A tagara Izirayelimogow kere Yahasi. ²⁴ Nka Izirayelimogow sera a ra; o k'a ta jamana mina, k'a ta Arinon ko ra, ka taga a bla fo Yaboki ko ra; nka o danna Amankaw ta jamana dan na, sabu o tun ka kogo barakamanw lo o jamana dan na. ²⁵ Izirayelimogow ka Amorikaw ta duguw bee mina, ka sigi o duguw ra; o ka Hesibon dugu fana mina, ani a kerfeduguw bee. ²⁶ Hesibon dugu le tun ye Amorikaw ta masace Sihon ta masadugu ye. Ale le tun ka Mohabukaw ta masacekoro kere, k'a ta jamana bee bosu a ra, ka taga se fo Arinon ko ma. ²⁷ O koson donkirilabagaw tun b'a fo ko:

«Aw ye na Hesibon, ka na dugu lo kokura,
aw ye Sihon ta dugu laben!

²⁸ Tasuma do bora Hesibon,
tasumamana do bora Sihon ta dugu kono;

ka Ari dugu jeni, Mohabu jamana ra,
ani kuntigi minw be Arinon mara sanfeyorow ra.

²⁹ E, Mohabukaw, bono ka aw soro.

E, Kemosi† ta mogow, aw ta banna.

O k'a dencew labori,
k'a denmusow mina ka taga ni o ye

Amorikaw ta masace Sihon fe.

³⁰ Nka an ka o bon ni an ta bipew ye;

Hesibon halakira ka taga a bla fo Dibon.

An ka cenri ke ka taga se fo Nofaki,

ka taga se fo Medeba.»

³¹ Izirayelimogow sigira Amorikaw ta jamana ra o cogo le ra.

³² Musa ka mogow dow ci ka taga Yazeri mara fle dogo ra. O ko, o ka Yazeri kerfeduguw mina; Amerika minw tun be o yoro ra, o ka olugu gben ka bo yi. ³³ O ko, Izirayelimogow ka o yoro sira bla ka Basan mara sira ta. Basan masace Jigi bora ka na o kama ni a ta kerekejama bee ye, ko a bena o kere Edereyi. ³⁴ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «I kana siran a ja, sabu ne bena a don i boro, ani a ta kerekejama bee, ani a ta jamana; i bena a ke i n'a fo i ka Amorikaw ta masace Sihon ke cogo min na, min tun siginin be Hesibon.»

³⁵ Izirayelimogow ka Jigi kere, ka ale ni a dencew ni a ta kerekejama bee faga; o ma hali mogow kelen to. O ka o ta jamana mina.

Izirayeli be Mohabu kenegbe ra

22

(22-36)

Masace Balaki ka Balamu wele

¹ Izirayelimogow tagara sigi Mohabu kenegbe ra, Zuriden ba tereboyanfan na, Zeriko dugu ja fe.

² Izirayelimogow tun ka ko minw bee ke Amorikaw ra, o kibaroya tun sera Sipori dence Balaki ma, Mohabukaw ta masace. ³ Mohabukaw siranna kosebe Izirayelimogow ta jama caya koson; o ka Izirayelimogow ye minke, o ja tigera. ⁴ Mohabukaw k'a fo Madiyan cekorobaw ye ko: «Nin jama caman bena an ta jamana laminiw bee halaki, i n'a fo misi be binkene domu cogo min na.»

Ayiwa, o wagati ra, Sipori dence Balaki tun ye Mohabukaw ta masace ye. ⁵ Balaki ka ciraden dow ci ka taga Behori dence Balamu fe, a ta jamana ra, Petori dugu konon, Efirati bada ra, ko o ye taga a wele; a ko o y'a fo a ye ko: «Siya do bora Misiran jamana ra, o ka ca, o ka jamana yoro bee fa. O nana sigi ne ta jamana koron. ⁶ Sabari ka na nin mogow danga ne ye, sabu o baraka ka bon ni ne ta ye. O be se ka ke sababu ye k'a to ne ye se soron o kan, ka o gben ka bo jamana konon; sabu ne k'a lon ko ni ele ka dugawu ke mogow min ye, o dugawu be mina; ni i ka mogow min danga fana, danga be o tigi mina.»

⁷ Mohabu cekorobaw, ani Madiyan cekorobaw tagara ni lagberikebaga Balamu ta sara ye o boro. O tagara se Balamu ma, o ka Balaki ta cira fo a ye. ⁸ Balamu k'a fo o ye ko: «Aw ye si yan; ni Matigi Ala nana min yira ne ra, ne bena aw jaabi ni o le ye.» Mohabu kuntigiw sira Balamu ta so. ⁹ Ala nana Balamu jininka ko: «Nin mogow minw be i ta so, olugu ye jontigiw le ye?» ¹⁰ Balamu ka Ala jaabi ko: «Mohabukaw ta masace min ye Sipori dence Balaki ye, ale le ka o ci ne fe, ko o ye na a fo ne ye,

† 21:29 21.29 Kemosi tun ye Mohabukaw ta jo do togo ye.

¹¹ ko siya dɔ bɔra Misiran ka na, ko o ka jamana yɔrɔ bɛɛ fa, ko ne ye taga o danga ale ye; a ko o bɛ se ka kɛ sababu ye k'a to ale ye se ka o kɛrɛ, ka o gbɛn.»

¹² Ala k'a fɔ Balamu ye ko: «I kana taga ni o ye; i man kan ka nin mɔgɔw danga, sabu ne ta baraka bɛ o kan.»

¹³ Balamu wurira sɔgɔmada fɛ; a k'a fɔ Balaki ta jamana kuntigiw ye ko: «Aw ye sekɔ aw ta jamana ra, sabu Matigi Ala ma sɔn k'a to ne ye taga ni aw ye.» ¹⁴ Mohabu jamana kuntigiw sekɔra ka taga Balaki fɛ, ka taga a fɔ a ye ko: «Balamu banna ka na ni an ye.»

¹⁵ Balaki ka kuntigi wɛrɛw ci tuun, minw tun ka ca, ani minw ta fanga tun ka bon ni kuntigi fɔlɔw ta ye. ¹⁶ Olugu nana Balamu fɛ ka na a fɔ a ye ko: «Sipɔri dence Balaki ko i kana a to foyi ye i bari ka taga ale fɛ, ¹⁷ ko sabu ale bɛna i bonya kɔsɛbɛ; ni i ka fɛn o fɛn fɔ, a bɛna o kɛ i ye. A ko i ye sabari ka na nin mɔgɔw danga.»

¹⁸ Balamu ka Balaki ta ciradenw jaabi ko: «Hali ni Balaki k'a ta masabon fa warigbɛ ni sanin le ra k'a di ne ma, ne tɛ se ka foyi si kɛ, koba walama ko fitini, ni min tɛ bɛn ni Matigi Ala, ne ta Ala ta kuma ye. ¹⁹ O bɛɛ n'a ta, aw fana ye si yan; Matigi Ala bɛna min fɔ ne ye tuun, ne bɛna o lɔn.»

²⁰ Ala nana a fɔ Balamu ye o lon su fɛ, ko: «I n'a fɔ nin mɔgɔw nana i wele, wuri ka taga ni o ye; nka ne bɛna min fɔ i ye, i ka kan ka o le kɛ.»

Balamu ni a ta falimuso ta ko

²¹ O dugusagbɛ sɔgɔma, Balamu wurira k'a ta falimuso labɛn, ka taga ni Mohabu jamana kuntigiw ye. ²² Balamu tagara minke, Matigi Ala dimina a kɔrɔ kɔsɛbɛ. Matigi Ala ta mɛlɛkɛ dɔ tagara lɔ a na sira ra k'a nakɔrɔmatigɛ. O y'a sɔrɔ a tun bɛ a ta fali kan; a ta baarden fla tun bɛ ni a ye. ²³ Falimuso ka Matigi Ala ta mɛlɛkɛ lɔnin ye sira kan, kɛrɛkɛmuru b'a boro, a bɔnin bɛ a la ra. Falimuso ka sira bla ka don foro kɔnɔ. Balamu ka falimuso bugɔ, janko k'a lana sira kan.

²⁴ O tagara se siradennin dɔ ma rɛzenforow cɛ ra. Kogo tun bɛ sira fan fla bɛɛ ra. Matigi Ala ta mɛlɛkɛ tagara lɔ o na tuun. ²⁵ Falimuso ka Matigi Ala ta mɛlɛkɛ ye minke, a k'a yɛrɛ nɔrɔ kogo ra ka tɛmɛ, fɔ ka Balamu sen dɛrɛ kogo kan. Balamu k'a bugɔ tuun. ²⁶ Matigi Ala ta mɛlɛkɛ tɛmena o ra, ka taga lɔ o na yɔrɔ degunin dɔ ra; tɛmɛcogo wɛrɛ tun tɛ o yɔrɔ ra, kininboroyanfan na walama numanboroyanfan na. ²⁷ Falimuso ka Matigi Ala ta mɛlɛkɛ ye minke, a lara dugu ma ni Balamu ye. Balamu dimina kɔsɛbɛ; a ka falimuso bugɔ ni a ta bere ye. ²⁸ Matigi Ala k'a to falimuso kumana; a ko Balamu ma ko: «O tuma ne ka mun le kɛ ele ra, fɔ i ka ne bugɔ fɔ sipaga saba ka ban?» ²⁹ Balamu ka falimuso jaabi ko: «I bɛ ne kera i toronkɛrɔgɔn le ye, o kɔsɔn ne ka i bugɔ. Ni muru yɛrɛ tun bɛ ne boro yan, ne tun bɛ i faga sisan.» ³⁰ Falimuso k'a fɔ Balamu ye ko: «Ne le tɛ i ta fali ye wa, i bɛ yɛlɛn min kan tuma bɛɛ fɔ ka na se bi ma? Yala ne derira ka nin nɔgɔn kɛ ele ra wa?» Balamu ko: «ɔn-ɔn.»

³¹ Matigi Ala ka Balamu na yɛlɛ; Balamu ka Matigi Ala ta mɛlɛkɛ lɔnin ye sira cɛ ma, kɛrɛkɛmuru b'a boro, a bɔnin bɛ a la ra. Balamu k'a kinbiri gban k'a na biri dugu ma. ³² Matigi Ala ta mɛlɛkɛ k'a fɔ a ye ko: «Mun kɔsɔn i ka i ta falimuso bugɔ fɔ sipaga saba ka ban? A flɛ, ne nana lɔ i na ka i nakɔrɔmatigɛ le; sabu ne k'a ye ko i ka sira min ta, o sira bɛ taga ni i ye i halakiyɔrɔ le ra. ³³ I ta falimuso ka ne ye, ka sira bla ne ye fɔ sipaga saba. Ni a tun ma bɔ ne na fɛ, sisan b'a sɔrɔ ko ne tun ka ele faga ka ban, ka falimuso to yi.» ³⁴ Balamu ka Matigi Ala ta mɛlɛkɛ jaabi ko: «Ne ka jurumun kɛ, sabu ne tun m'a lɔn ko i lɔnin bɛ sira ra ne na. Ayiwa, ni nin tagama ma bɛn i ma, ne bɛ sekɔ ka taga ne ta so.» ³⁵ Matigi Ala ta mɛlɛkɛ k'a fɔ Balamu ye ko: «Taga ni nin mɔgɔw ye. Nka ne bɛna taga kuma minw don i da ra, i bɛna o le fɔ.» Balamu tagara ni Mohabu jamana kuntigiw ye.

³⁶ Balaki nana a men ko Balamu be nana minke, Mohabukaw ta dugu min be Arinon ko kere fe, a ta jamana dan yere ra, a bora ka taga Balamu kunben fo o yoro ra.

³⁷ Balaki k'a fo Balamu ye ko: «Yala ne tun ma kon ka mogow dow ci ka taga i wele wa? Mun na i ma na ne fe o wagati ra? O tuma i b'a miiri ko ne te se ka i bonya le wa?»

³⁸ Balamu ka Balaki jaabi ko: «Sisan ne koni nana i fe, nka ne tena se ka foyi fo ne yere ma de! Ni Ala ka kuma min don ne da ra, ne be o doron le fo.» ³⁹ Balaki tagara ni Balamu ye, ka taga se Kiriyati Husoti. ⁴⁰ Balaki ka misiw ni sagaw ke saraka ye. A ka o sogo do ci Balamu ma, ani kuntigi minw tun be ni a ye. ⁴¹ O dugusagbe sogoma, Balaki nana Balamu ta ka yelen ni a ye Bamoti Baali kuruyorow ra; Balamu tora o yoro ra ka Izirayeli jama fan kelen ye.

23

Balamu ka dugawu ke Izirayelimogow ye

¹ Balamu k'a fo Balaki ye ko: «Sarakabonan wolonfla lalaga ne ye yan, ka misitoran wolonfla ni sagajigi wolonfla fana laben ne ye.» ² Balamu ka min fo, Balaki ka o ke. Balaki ni Balamu ka misitoran kelen ni sagajigi kelen ke saraka ye sarakabonan bee kelen kelen kan. ³ Balamu k'a fo Balaki ye ko: «Lo i ta sarakaw korow yan, ne bena taga na fe doonin. A be se ka ke ko Matigi Ala bena a yere yira ne ra; o ra ni a ka min yira ne ra, ne bena o fo i ye.» Balamu tagara lo tintin do kan.

⁴ Ala nana a yere yira Balamu na. Balamu k'a fo a ye ko: «Ne ka sarakabonan wolonfla lalaga, ka misitoran kelen ni sagajigi kelen ke saraka ye sarakabonan bee kelen kelen kan.» ⁵ Matigi Ala ka kuma don Balamu da ra, k'a fo a ye ko: «Sekow ka taga Balaki fe; ne ka kuma min don i da ra, i be taga o fo a ye.» ⁶ Balamu sekora ka taga Balaki fe; a tagara Balaki lonin sorow a ta saraka korow, ale ni Mohabu kuntigiw bee. ⁷ Balamu k'a ta cirayakuma fo; a ko:

«Balaki le ka ne lana ka bo Aramu,
Mohabu masace le ka ne lana ka bo tereboyanfan kuruyorow ra.

A ko: «Na Yakuba ta mogow danga ne ye,
na kumajuguw fo Izirayelimogow ma.»

⁸ Ayiwa, Ala ma mogow min danga, ne be se ka o danga cogo di?

Matigi Ala ma kumajugu fo mogow min ma, ne be se ka kumajugu fo o tigi ma cogo di?

⁹ Ne be o yera faraw kunna,

ne na be o ra kongoriw kunna.

Siya do lo, min siginin be a danna;

o te o yere jate ko o ni siya tow ye kelen ye.

¹⁰ Jon le be se ka Yakuba ta mogow jate, minw ka ca i ko kenkenmugu?

Jon le be se ka hali o tarance ta tarance jate?

Ala y'a to ne ye sa nin mogowumanw sacogo ra,

ka ne labancogo ni o labancogo ke kelen ye.»

¹¹ Balaki k'a fo Balamu ye ko: «Ele ka mun le ke ne ra tan? Ne ka ele wele ko i ye na ne juguw danga, ele nana ke dugawu camanba le ke ye o ye!» ¹² Balamu k'a jaabi ko: «O tuma ni Matigi Ala ka kuma min don ne da ra, ne man kan ka jija ka o le fo wa?»

Balamu ta dugawu flanan

¹³ Balaki k'a fo Balamu ye ko: «Na, an ye taga yoro were, i bena to yoro min na ka nin mogow ye. I bena dow ye, nka i tena o bee ye. I be to o yoro ra ka o danga ne ye.» ¹⁴ A ka Balamu wele ka taga ni a ye Sofimu yoro ra, Pisiga kuru kunna. A ka sarakabonan wolonfla lalaga o yoro ra tuun, ka misitoran kelen ni sagajigi kelen ke saraka ye o sarakabonanw bee kelen kelen kan. ¹⁵ O ko, Balamu k'a fo Balaki ye tuun

ko: «Lo i ta sarakaw koro yan, ne be taga Ala ta kuma lamɛn.» ¹⁶ Matigi Ala nana a yere yira Balamu na. A ka kuma don Balamu da ra; a k'a fo a ye ko: «Seko Balaki fe, ne ka kuma min don i da ra, i ye taga o fo a ye.» ¹⁷ Balamu sekora ka taga Balaki fe; a tagara Balaki lonin soro a ta saraka koro, ani Mohabu kuntigiw. Balaki k'a jininka ko: «Matigi Ala ka mun le fo?» ¹⁸ Balamu k'a ta cirayakuma fo; a ko:

«Balaki, wuri ka ne lamɛn!

E, Sipori dence, i toro malo ne ye!

¹⁹ Ala te i ko mogow, k'a fo ko a be faninya tige.

A te i ko adamaden, k'a fo ko a be ko ke, ka nimisa.

Yala Ala be ko do fo, ni a te a ke wa?

A be ko layiri ta, ni a te a dafa wa?

²⁰ A fe, Ala ko ne ye dugawu le ke o ye.

A ka dugawu mina, ne fana te se k'a yeɛma.

²¹ Ala ma terenbariya si ye Yakuba ta mogow ra;

a ma kojugu si korosi Izirayelimogow ra.

Matigi Ala, o ta Ala be ni o ye.

O pagarito b'a fo ni masaya fori ye.

²² Ala le ka o labo Misiran.

A be baraka don o ra i ko sign ta baraka.

²³ Subagaya te se ka foyi ke Yakuba ta mogow ra;

lagberi te se ka foyi ke Izirayelimogow ra.

Ni wagati latigenin sera, Ala be min ke,

o be fo Yakuba ta mogow ye, Izirayelimogow.

²⁴ Siya do lo, min be wuri i ko jaraba,

ka wuri ka pan i ko jarace.

A te la, fo a ye a ta sogo minaninw domu,

fo a ye a ta sogo faganinw jori min.»

²⁵ Balaki k'a fo Balamu ye ko: «Ni i te se ka o danga, o to yi; nka i fana kana dugawu ke o ye!» ²⁶ Balamu ka Balaki jaabi ko: «Ne m'a fo i ye wa, ko: «Ni Matigi Ala ka fen o fen fo ne ye, ko ne be o le ke?» »

Balamu ta dugawu sabanan

²⁷ Balaki ko Balamu ma ko: «Na, ne be taga ni i ye yoro were tuun. A be se ka ke ko Ala bena son k'a to i ye nin mogow danga ne ye o yoro ra.» ²⁸ Balaki tagara ni Balamu ye Pehori kuru kunna, yoro min nasinna kongokolon ma. ²⁹ Balamu k'a fo Balaki ye ko: «Sarakabonan wolonfla lalaga ne ye yan, ka misitoran wolonfla ni sagajigi wolonfla fana laben ne ye.» ³⁰ Balamu ka min fo, Balaki ka o ke. O ko, a ka misitoran kelen ni sagajigi kelen ke saraka ye sarakabonan bee kelen kelen kan.

24

¹ Ayiwa, Balamu k'a ye ko Matigi Ala b'a fe ka baraka le don Izirayelimogow ra. O ra, a m'a ke i n'a fo sinaga tow ta, ko a be taga kuma do jini ka bo Matigi Ala fe. A k'a nasin kongokolon ma. ² A k'a na korota ka Izirayelimogow ye, gba bee siginin be a ta yoro ra. O wagati ra Ala Nin nana Balamu kan. ³ Balamu k'a ta cirayakuma fo; a ko:

«Nin ye ne Balamu, Behori dence kan ye.

Ce yerikebaga kan lo;

⁴ Ce min be Ala kumakan men, o kan lo,

ce min be Sebɛɛtigi Ala ta fen yiraninw ye,

ce min be a na biri dugu ma Ala na koro, ni Ala be a paw yeɛ.

⁵ «E, Yakuba ta mɔgɔw, aw sigiyɔrɔ cɛ ka ni dɛ!
E, Izirayelimɔgɔw, aw ta sow cɛ ka ni dɛ!

⁶ O janjannin flɛ ka taga i ko kɔji,
i ko nankɔ min bɛ bada ra,
i ko Matigi Ala yɛrɛ ka alowɛsisun minw turu,
i ko sɛdirisun minw bɛ ji da ra.

⁷ O ta jibiminan fanin lo ji ra fɔ ka bɔn,
ji caman bɛ woyo o ta simanw kɔrɔ, ka o falen.
O ta masacɛ ka bon ka tɛmɛ masacɛ Agagi kan,
o ta masaya bɛna to ka bonya ka taga a fɛ.

⁸ Ala le ka o labɔ Misiran;
a bɛ o ta baraka kɛ i ko sigin ta baraka.
Siya minw bɛ wuri o kama, o bɛ olugu domu;
o bɛ o kolow bɛɛ karikari, ka o sɔgɔ ni o ta biɲɛw ye.

⁹ O kɔ, o bɛ o kinbiri turu, ka la i ko jara, i ko jaraba;
ɲɔn le bɛ sɔn ka o lawuri?

Izirayeli, ni mɔgɔ min ka dugawu kɛ aw ye, Ala ye baraka don o tigi ra;
ni mɔgɔ min ka aw danga, Ala ye o tigi danga.»

¹⁰ Balaki dimina Balamu kɔrɔ kɔsɛbɛ. A k'a boro fla gbasi ɲɔgɔn na, k'a fɔ Balamu ye ko: «Ne ka i wele ko i ye na ne juguw danga le; nka i ka dugawu caman le kɛ o ye fɔ sɲaga saba. ¹¹ Ni o lo, tɛmɛ ka bɔ yan sisan! Taga i ta so! Ne tun ko ne bɛna i bonya kɔsɛbɛ, nka Matigi Ala ma sɔn k'a to i ye o bonya sɔrɔ.»

Balamu ka Izirayelimɔgɔw ta bonya nata ko fɔ

¹² Balamu ka Balaki jaabi ko: «O tuma i ka ciraden minw ci ne fɛ, yala ne tun ma nin kuma fɔ olugu ye wa? ¹³ Ne ko: <Hali ni Balaki k'a ta masabon fa warigbɛ ni sanin le ra k'a di ne ma, ko ne tɛna foyi kɛ ne yɛrɛ ma, koɲuman, walama kojugu, ni min tɛ bɛn ni Matigi Ala ta kuma ye; ko ni Matigi Ala ka min fɔ ne ye, ne fana bɛ o le fɔ!> ¹⁴ Ayiwa, ne bɛ taga ne ta mɔgɔw fɛ; nka nin mɔgɔw bɛna min kɛ i ta mɔgɔw ra wagati nata ra, na ne bɛ o fɔ i ye.»

¹⁵ O tuma, Balamu ka cirayakuma dɔ wɛrɛ fɔ; a ko:
«Nin ye ne Balamu, Behɔri dence kan ye.
Cɛ yerikɛbaga kan lo;

¹⁶ Cɛ min bɛ Ala kumakan mɛn, o kan lo,
cɛ min bɛ Ala kɔrɔtaninba ta kolatigeninw lɔn,
cɛ min bɛ Sebɛɛtigi Ala ta fɛn yiraninw ye,
cɛ min bɛ a ɲa biri dugu ma Ala ɲa kɔrɔ, ni Ala bɛ a ɲaw yɛlɛ.

¹⁷ «Ne ɲa b'a ra, nka sisan ko tɛ;
ne b'a flɛra, nka a yɔrɔ belɛn ka jan ne ra.
Lolo dɔ bɛ bɔra Yakuba ta mɔgɔw cɛ ra;
masacɛbere dɔ bɛ wurira Izirayeli jamana ra.

A bɛ Mohabukaw bugɔ o kun na,
ka Seti ta mɔgɔw bɛɛ bugɔ ka o ben.

¹⁸ A b'a fanga sigi Edɔmukaw kan,
a b'a fanga sigi Seyirikaw kan, a juguw.
Izirayelimɔgɔw baraka bɛna bonya.

¹⁹ Kuntigi min bɛna bɔ Yakuba ta mɔgɔw ra, o le bɛna sigi masaya ra.
Minw bɛ bɔsi ka bori ka bɔ duguw kɔnɔ, a bɛ olugu halaki.»

Balamu ka Izirayeli juguw halakiko fɔ

²⁰ Ayiwa, Balamu ka Amalekikaw ta yɔrɔ ye minke, a ka cirayakuma dɔ were fɔ tuun, ko:

«Amalekikaw ta siya le tun ka bon ni siyaw bee ye; nka a laban, o bena halaki.»

²¹ Balamu ka Kenikaw ta yɔrɔ ye minke, a ka cirayakuma dɔ were fɔ tuun, ko:

«Kenikaw, aw ta sigiyɔrɔ dogora ka na; a be i ko naga min dogonin be farakuru kan.

²² Nka Kenikaw bena halaki, tuma min na Asirikaw bena o mina ka taga ni o ye.»

²³ Balamu ka cirayakuma dɔ were fɔ tuun, ko:

«E, Ala bena nin kow ke wagati min na, jon le bena to si ra fɔ ka taga se o wagati ma?

²⁴ Kurunbatigi dɔw bena na ka bɔ Kitimu.

O bena o ta fanga sigi Asirikaw kan, k'a sigi Heburuw kan; nka olugu yere bena halaki.»

²⁵ Ayiwa, o kɔ, Balamu wurira ka taga a ta so. Balaki fana tagara a ta yɔrɔ ra.

25*Mohabukamusow ka Izirayelimɔgɔw kunnacen*

¹ Ka Izirayelimɔgɔw siginin to Sitimu, Izirayeli ce dɔw ka jatɔya ke ni Mohabukaw denmusow ye. ² O musow ka Izirayelimɔgɔw nege ka o wele ka na o ta batofenw sɔn. Izirayelimɔgɔw ka o sarakaw domu, ka o kinbiri gban o ta batofenw kɔrɔ. ³ A kera ten, Izirayelimɔgɔw ka Pehɔri ta jo sɔn, min ye Baali* ye. Matigi Ala dimina Izirayelimɔgɔw kɔrɔ kosebe.

⁴ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko: «Izirayeli kuntigiw bee mina ka o bee kanw don juru ra Matigi Ala na kɔrɔ, ka o pasin tere ma, janko Matigi Ala ta dimiba ye mabo Izirayelimɔgɔw ra.» ⁵ Musa k'a fɔ Izirayeli kititigebagaw ye ko: «Aw ta mɔgɔ minw ka Pehɔri ta jo sɔn, min ye Baali ye, aw ye o mɔgɔw faga.»

⁶ Ayiwa, ka Izirayelimɔgɔw lajennin to Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra, o be kasira, Izirayelikace dɔ nana a ta somɔgɔw fe ni Madiyanka sunguru dɔ ye, Musa ni jama bee na na. ⁷ Sarakalasebaga Haruna dence Elehazari, ale dence Finehasi ka o ye minke, a wurira ka bɔ jama ce ra, ka taman dɔ ta, ⁸ ka tugu Izirayelikace kɔ a ta fanibon kɔnɔ. A tagara taman turu o fla bee ra; a ka Izirayelikace sɔgɔ, ka muso fana sɔgɔ a kɔnɔbara ra. A kera ten, cenri min tun donna Izirayelimɔgɔw ce ra, o lalɔra.

⁹ Mɔgɔ waga mugan ni naani (24 000) le tun fagara.

¹⁰ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ¹¹ «Sarakalasebaga Haruna dence Elehazari, ale dence Finehasi le ka ne ta dimiba mabo Izirayelimɔgɔw ra; sabu Izirayelimɔgɔw ka ko min ke, o dimi tun be ne ra cogo min na, a dimi fana kera ale ra ten. O le koson ne ma dimi tuun ka Izirayelimɔgɔw faga ka ban. ¹² O koson, a fɔ Elehazari ye ko ne be jenɔgɔnya don ni a ye, ka hera ke a ye. ¹³ O jenɔgɔnya sababu ra, sarakalasebagaya bena ke ale ni a ta duruja ta le ye tuma bee, ani wagati bee; sabu a dimina ka nin ko ke a ta Ala ta kanuya koson, ka Izirayelimɔgɔw ta jurumun kafari o ye.»

¹⁴ Izirayelikace min fagara ni Madiyanka muso ye, o tɔgɔ tun ye ko Zimiri; a face tɔgɔ tun ye ko Salu. Simeyon ta mɔgɔw ta gbatigi dɔ tun lo. ¹⁵ Madiyanka muso min fagara, ale tɔgɔ tun ye ko Kosibi; a face tɔgɔ tun ye ko Suri. Madiyankaw ta mɔgɔw ta gbatigi dɔ tun lo.

¹⁶ Matigi Ala kumana Musa fe tuun, ko: ¹⁷ «Aw ye Madiyankaw mina i ko aw juguw, ka o bæ faga; ¹⁸ sabu o ka aw mina i ko o juguw. O ka aw janfa ka aw lafiri Pehori ta jo ta ko ra, ani o Madiyanka muso Kosibi ta ko, o min tun ye o ta kuntigi do ta denmuso ye. Halakiri sera aw ma wagati min na Pehori ta jo Baali koson, Finehasi ka o muso le faga.»

26

Izirayelimogow jateko flanan

¹ Ayiwa, o banajugu temenin ko, Matigi Ala k'a fo Musa ni sarakalasebaga Haruna dence Elehazari ye ko: ² «Aw ye Izirayelimogow bæ jate, o bæ ni o ta somogow; ce minw ka san mugan soro, ani minw temena o kan, ni o be se ka taga kere ra, aw ye olugu bæ jate.» ³ Musa ni sarakalasebaga Elehazari ka o kuma fo Izirayelimogow ye Mohabu jamana kenegbew yoro ra, Zuriden ba kere fe, Zeriko dugu ja fe. O k'a fo o ye ko: ⁴ «Ce minw ka san mugan soro, ani minw temena o kan, an bena olugu jate i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.»

Izirayelimogo minw tun bora Misiran jamana ra, olugu ta durujaw le ye nin ye:

⁵ Ayiwa, Ruben le tun ye Izirayeli dence folo ye; Ruben ta durujaw le ye nin ye:

Hanokikaw buruju bora Henoki le ra.

Palukaw buruju bora Palu le ra.

⁶ Hesironkaw buruju bora Hesiron le ra.

Karimikaw buruju bora Karimi le ra.

⁷ Ruben ta durujaw bora o gbaw le ra. O minw jatera, o kera ce waga binaani ni saba ni ce keme wolonfla ni ce bisaba (43 730).

⁸ Ayiwa, Palu dence le tun ye Eliyabu ye. ⁹ Eliyabu dencew tun ye Nemuweli ni Datan ni Abiramu ye. O Datan togo ni o Abiramu togo le tun kera Izirayeli jama jamogo dow ye. Olugu le tun farara Kore ta mogow kan, ka wuri Musa ni Haruna kama, wagati min Izirayelimogow tun murutira Matigi Ala ma. ¹⁰ Dugukolo dayelera ka olugu ni Kore bæ kunu. Kore nafemogo minw tun lajenna, olugu sara o lon na; tsuma ka mogo keme ni bilooru fana jeni. Ala tun ka o ke ka kankari le la Izirayelimogow ye. ¹¹ O bæ n'a ta, Kore yere dencew tun ma faga.

¹² Simeyon ta durujaw le ye nin ye, o ni o ta somogow:

Nemuwelikaw buruju bora Nemuweli le ra.

Yaminikaw buruju bora Yamini le ra.

Yakinikaw buruju bora Yakini le ra.

¹³ Zerakikaw buruju bora Zeraki le ra.

Sawuli ta mogow buruju bora Sawuli le ra.

¹⁴ Simeyon ta durujaw le ye olugu ye. O kera ce waga mugan ni fla ni ce keme fla (22 200).

¹⁵ Gadi ta durujaw le ye nin ye, o ni o ta somogow:

Sefonkaw buruju bora Sefon le ra.

Hagikaw buruju bora Hagi le ra.

Sunikaw buruju bora Suni le ra.

¹⁶ Ozinikaw buruju bora Ozini le ra.

Erikaw buruju bora Eri le ra.

¹⁷ Arodikaw buruju bora Arodi le ra.

Arelkaw buruju bora Areli le ra.

¹⁸ Gadi ta durujaw le ye olugu ye. O minw jatera, o kera ce waga binaani ni ce keme looru (40 500).

¹⁹ Zuda dence dow tun ye Eri ni Onan ye, nka olugu ce fla sara Kanaana jamana ra.

²⁰ Zuda ta durujaw le ye nin ye, o ni o ta somogow:

Selakaw buruju bora Sela le ra.
 Peresikaw buruju bora Peresi le ra.
 Zerakaw buruju bora Zera le ra.

²¹ Peresi ta durujaw ye nin ye:

Hesironkaw buruju bora Hesiron le ra.

Hamulikaw buruju bora Hamuli le ra.

²² Zuda ta durujaw le ye olugu ye. O minw jatera, o kera ce waga biwolonfla ni wooro, ani ce keme looru (76 500).

²³ Isakari ta durujaw ye nin ye, o ni o ta somogow:

Tolakaw buruju bora Tola le ra.

Puvakaw buruju bora Puva le ra.

²⁴ Yasubukaw buruju bora Yasubu le ra.

Simironkaw buruju bora Simiron le ra.

²⁵ Isakari ta durujaw le ye olugu ye. O minw jatera o kera ce waga biwooro ni naani ni ce keme saba (64 300).

²⁶ Zabulon ta durujaw ye nin ye, o ni o ta somogow:

Seredikaw buruju bora a dence Seredi le ra.

Elonkaw buruju bora Elon le ra.

Yalelikaw buruju bora Yaleli le ra.

²⁷ Zabulon ta durujaw le ye olugu ye. O minw jatera, o kera ce waga biwooro, ani ce keme looru (60 500).

²⁸ Yusufu dencew tun kera Manase ni Efirayimu ye.

²⁹ Manase ta duruja ye nin ye:

Makirikaw buruju bora Makiri le ra.

Galadikaw buruju bora Makiri dence Galadi le ra.

³⁰ Galadi ta durujaw ye nin ye:

Yezarikaw buruju bora Yezeri le ra.

Helekikaw buruju bora Heleki le ra.

³¹ Asiriyelikaw buruju bora Asiriyeli le ra.

Sikemukaw buruju bora Sikemu le ra.

³² Semidakaw buruju bora Semida le ra.

Heferikaw buruju bora Heferi le ra.

³³ Heferi dence Selofadi, ale tun ma dence soro. A tun ka denmusow le soro. A denmusow togow tun ye ko Mala, ani Nowa, ani Hogila, ani Milika, ani Tirisa.

³⁴ Manase ta durujaw le ye olugu ye. O minw jatera, o kera ce waga bilooru ni fla ni ce keme wolonfla (52 700).

³⁵ Efirayimu ta durujaw ye nin ye, o ni o ta somogow:

Sutelakaw buruju bora Sutela le ra.

Bekerikaw buruju bora Bekeri le ra.

Tahankaw buruju bora Tahan le ra.

³⁶ Sutela ta durujaw kera Erankaw ye; olugu bora Eran le ra.

³⁷ Efirayimu ta durujaw le ye olugu ye. O minw jatera, o kera ce waga bisaba ni fla ani ce keme looru (32 500).

Olugu bee le kera Yusufu ta durujaw ye, o ni o ta somogow.

³⁸ Boniyaminu ta durujaw ye nin ye, o ni o ta somogow:

Belakaw buruju bora Bela le ra.

Asibelikaw buruju bora Asibeli le ra.

Ahramukaw buruju bora Ahramu le ra.

³⁹ Sufamukaw buruju bora Sufamu le ra.

Hufamukaw buruju bora Hufamu le ra.

⁴⁰ Aridikaw buruju bora Bela dence Aridi le ra.

Nahamankaw buruju bɔra Bela dence Nahaman le ra.

⁴¹ Boniyaminu ta durujaw le ye olugu ye, o ni o ta somogow. O minw jatera, o kera ce waga binaani ni looru ni ce keme wɔɔɔ (45 600).

⁴² Dan ta durujaw ye nin ye, o ni o ta somogow:

Suhamukaw buruju bɔra Suhamu le ra.

Olugu le kera Dan ta durujaw ye, o ni o ta somogow. ⁴³ Minw jatera Suhamukaw ta gbaw ra, o beɛ lajennin kera ce waga biwɔɔɔ ni naani ani ce keme naani (64 400).

⁴⁴ Aseri ta durujaw ye nin ye, o ni o ta somogow:

Iminakaw buruju bɔra Imina le ra.

Isivikaw buruju bɔra Isivi le ra.

Beriyakaw buruju bɔra Beriya le ra.

⁴⁵ Heberikaw buruju bɔra Heberi le ra; o tun ye Beriya ta mogɔ do ye.

Malikiyelikaw buruju bɔra Malikiyeli le ra; o tun ye Beriya ta mogɔ do fana ye.

⁴⁶ Aseri denmuso togɔ tun ye ko Sera.

⁴⁷ Aseri ta durujaw le ye olugu ye. O minw jatera, o kera ce waga bilooru ni saba ni ce keme naani (53 400).

⁴⁸ Nefitali ta durujaw ye nin ye, o ni o ta somogow:

Yaselikaw buruju bɔra Yaseli le ra.

Gunikaw buruju bɔra Guni le ra.

⁴⁹ Yeserikaw buruju bɔra Yeseri le ra.

Silemukaw buruju bɔra Silemu le ra.

⁵⁰ Nefitali ta durujaw le ye olugu ye, o ni o ta somogow. O minw jatera, o kera ce waga binaani ni looru ni ce keme naani (45 400).

⁵¹ Izirayelimogɔ minw jatera, olugu le ye nin ye. O beɛ kera ce waga keme wɔɔɔ ni kelen ani ce keme wolonfla ni ce bisaba (601 730).

Ala ka jamana tarancogo yira

⁵² Matigi Ala kumana Musa fe tuun, k'a fo a ye ko: ⁵³ «I bena jamana taran mogow ce, k'a ke o sigiyɔɔɔ ye, ka kapa ni o ta mogow hakeya le ye. ⁵⁴ Minw ka ca, i be olugu ta yɔɔ bonya; minw ka dogɔ, i be olugu ta yɔɔ dogɔya. Beɛ ta yɔɔ be di a ma, ka kapa ni a ta mogow hakeya le ye. ⁵⁵ Nka ni ne ka yɔɔ min yira, ko a ye di gba min ma, i jija k'a to o yɔɔ ye di o gba ma. Jamana bena taran o cogo le ra, ka kapa ni o bemaw ta gbaw togow ye. ⁵⁶ Ni ne ka yɔɔ min yira ko a ye di gba min ma, o be di o gba ma. Minw ka ca, olugu ta be di o ma; minw ka dogɔ, olugu fana ta be di o ma.»

Levi ta mogow ta jateko flanan

⁵⁷ Ayiwa, Levi ta duruja minw tun jatera, o ni o ta somogow, olugu ye nin ye:

Gerisonkaw buruju bɔra Gerison le ra.

Kematikaw buruju bɔra Kehati le ra.

Merarikaw buruju bɔra Merari le ra.

⁵⁸ Levi ta gba dow fana ye nin ye:

Libinikaw ta gba,

ani Heburonkaw ta gba,

ani Malikaw ta gba,

ani Musikaw ta gba,

ani Korekaw ta gba.

Kehati le ka Amuramu woro. ⁵⁹ Amuramu ta muso togɔ tun ye ko Yokebedi. Ale tun ye Levi denmuso ye; a tun worora Misiran le. Yokebedi ka Haruna ni Musa ni o balemamusu Mariyamu woro Amuramu fe. ⁶⁰ Haruna ka dence minw sɔɔ, o kera Nadabu ni Abihu ni Elehazari ni Itamari ye. ⁶¹ Nka Nadabu ni Abihu sara, sabu lon

dɔ, o tun ka wusunan don Matigi Ala ja kɔrɔ ni tasuma dɔ ye, min tun bɔra yɔrɔ wɛrɛ ra.

⁶² Ayiwa, Levi ta mɔgɔ minw jatera, cɛden minw ka karo kelen sɔrɔ, ani minw temena o kan, o kera cɛ waga mugan ni saba (23 000). Olugu ma jate ni Izirayelimɔgɔ tɔw ye, sabu olugu tun man kan ka yɔrɔ dɔ sɔrɔ min bɛ kɛ o yɛrɛ ta yɔrɔ ye, i n'a fɔ Izirayelimɔgɔ tɔw.

⁶³ Ayiwa, Musa ni sarakalasebaga Elehazari ka Izirayelimɔgɔ minw jate Mohabu jamana kenɛgbew yɔrɔ ra, Zuriden ba kɛrɛ fɛ, Zeriko dugu ja fɛ, olugu le kera nin ye.

⁶⁴ Musa ni sarakalasebaga Haruna tun ka Izirayelimɔgɔ minw jate fɔlɔfɔlɔ, Sinayi kongokolon kɔnɔ, olugu si tun tɛ nin mɔgɔw ra; ⁶⁵ sabu Matigi Ala tun k'a fɔ ko olugu bɛɛ le bɛna sa kongokolon kɔnɔ. O kosɔn o si ma to, fɔ Yefune dence Kalebu, ani Nuni dence Yosuwe.

27

Denmusow ta centari ta sariyaw

¹ Yusufu dence Manase ta gɔmɔgɔ dɔ tun bɛ yi, o tɔgɔ tun ye ko Selofadi. Selofadi face le tun ye Heferi ye, Heferi face tun ye Galadi ye, Galadi face tun ye Makiri ye, Makiri face tun ye Manase ye. Selofadi denmusow tɔgɔw le tun ye ko Mala, ani Nowa, ani Hogila, ani Milika, ani Tirisa. ² Lon dɔ, o denmusow tagara Musa ni sarakalasebaga Elehazari fɛ, ani Izirayeli jama bɛɛ lajennin kuntigiw fɛ, Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra, ka taga a fɔ o ye ko: ³ «Anw face sara kongokolon kɔnɔ. Nka Kore ni a ta nɔfejama min tun murutira Matigi Ala ma, a tun tɛ ni o mɔgɔw ye. A sara a yɛrɛ ta hakɛw le kosɔn, k'a sɔrɔ dence tun t'a fɛ. ⁴ An face ma dence sɔrɔ minke, yala a tɔgɔ ka kan ka tunu ka bɔ o ta gba ra o kosɔn wa? Anw b'a fɛ aw ye yɔrɔ dɔ di anw fana ma i n'a fɔ an face balemacɛw.»

⁵ Ayiwa, Musa tagara Matigi Ala pininka o ko ra. ⁶ Matigi Ala ka Musa jaabi ko: ⁷ «Jo bɛ Selofadi denmusow fɛ. Yɔrɔ dɔ di o ma, i n'a fɔ o face balemacɛw, ka o kɛ o sigiyɔrɔ ye. O face ta cɛn bɛna di olugu le ma.

⁸ «Kuma Izirayelimɔgɔw fɛ fana, i y'a fɔ o ye ko ni mɔgɔ dɔ sara k'a sɔrɔ a ma dence to a kɔ, aw ye cɛn di a denmuso ma. ⁹ Ni denmuso t'a fɛ, aw ye cɛn di a balemacɛw ma. ¹⁰ Ni balemacɛ t'a fɛ, a ye cɛn di a face balemacɛw ma. ¹¹ Ni a face balemacɛ tɛ yi, a ta somɔgɔ min ka surun a ra, aw ye cɛn di o ma; ale le bɛ cɛn ta.

«Nin ye cifɔnin le ye min latigera Izirayelimɔgɔw ye, i n'a fɔ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye cogo min na.»

Yosuwe blara Musa nɔ ra (Sariya 31.1-8)

¹² Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko: «Ne bɛna jamana min di Izirayelimɔgɔw ma, yɛlen Abarimu kuruw kunna, i bɛ o jamana flɛ. ¹³ I b'a flɛ, o kɔ, i bɛna sa ka taga fara i bɛma tɔw kan, i n'a fɔ i kɔrɔcɛ Haruna sara, ka taga fara a bɛmaw kan cogo min na; ¹⁴ sabu wagati min jama ka kɛrɛ jini ne fɛ ji ko ra Zini kongokolon kɔnɔ, ne tun ka min fɔ aw ye, aw ma o kɛ. Aw ma ne bonya Izirayelimɔgɔw ja kɔrɔ ne ta saninmanya kosɔn.» Meriba ta ji ko min wurira Kadɛsi, Zini kongokolon kɔnɔ, o ko lo.

¹⁵ Musa kumana Matigi Ala fɛ ko: ¹⁶ «Matigi Ala, ele Ala min ye adamaden bɛɛ nin tigi ye, o tuma ele ye mɔgɔ dɔ sigi jama kunna, ¹⁷ min bɛ se ka bla o ja, o dontɔ ni o bɔtɔ, min bɛ o labɔ, ani ka o ladon; janko Matigi Ala ta jama kana kɛ i ko saga minw tora o yɛrɛ ma, ni gbenbaga ma sɔrɔ o ra.»

¹⁸ Matigi Ala ka Musa jaabi ko: «Na ni Nuni dence Yosuwe ye, i bɛ i boro la a kan, sabu ne Nin* bɛ a kan. ¹⁹ I bɛ taga a lɔ sarakalasebaga Elehazari ni jama bɛɛ ja fɛ, ka ne ta ciw fɔ a ye ka baara karifa a ma o ja kɔrɔ. ²⁰ I ta fanga dɔ di a ma, janko

Izirayelimogow bee ye a kan mina fana. ²¹ Nka ni a be ko o ko ke, a ka kan ka taga sarakalasebaga Elehazari le fe; ale le bena ne pininka ni Urimi* ye ka ne sago fo a ye. Yosuwe ni Izirayelimogow bee lajennin donto o, o boto o, o ka kan ka o ta kow bee ke ka kapa ni Elehazari ta kuma le ye.»

²² Matigi Ala ka min fo Musa ye, a ka o ke. A nana Yosuwe lo sarakalasebaga Elehazari ni jama bee ja fe. ²³ A k'a boro la a kan, ka Matigi Ala ta baara karifa a ma, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

Sarakaw

28

Lon o lon ta sarakaw (Bori 29.38-46)

¹ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ² «Nin ci fo Izirayelimogow ye, ko saraka minw ka kan ka bo ne ye, aw ka kan ka aw janto o ra ka o bo ne ye a wagati ra; sabu o saraka minw be jeni tasuma ra ne ye, o sarakaw kasa ka di ne ye.

³ «A fo o ye ko aw ka kan ka saraka minw jeni tasuma ra Matigi Ala ye, o ye nin ye: Lon o lon aw ye sagaden ceman fla ke saraka ye, minw si ka san kelen soro, ani fiyen te minw na, ka o ke saraka jenita* ye; o man kan ka dabra ka ye. ⁴ Aw ye sagaden kelen ke saraka ye sogoma, ka to kelen ke saraka ye wuladanin fe. ⁵ Aw ye mugu tentennin kilo saba noonni oliviye turu litiri kelen ni tarance ra, ka o ke siman saraka* ye, ka o fara a kan. ⁶ Saraka jenita lo, min ka kan ka bo lon o lon; o man kan ka dabra ka ye. O saraka tun konna ka bo Sinayi kuru le kan. Saraka jennin lo tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye. ⁷ Aw ye rezenji litiri kelen ni tarance fana ke rezenji saraka* ye, ka o fara sagaden folo kan. Rezenji saraka ka kan ka bo Matigi Ala ye yoro saninman* le kono. ⁸ Aw ye sagaden flanan ke saraka ye wuladanin fe, ka siman saraka ni rezenji saraka fara a kan i n'a fo sogomada ta. Saraka jennin lo, min kasa ka di Matigi Ala ye.»

Nenekirilon ta sarakaw

⁹ «Nenekirilon* na, aw ye sagaden ceman fla ke saraka ye, minw si ka san kelen soro, ani fiyen te minw na. Aw ye mugu tentennin kilo woro noonni turu ra, ka o ke siman saraka* ye, ka o ni rezenji saraka* fara a kan. ¹⁰ O ye Nenekirilon* ta saraka jenita* ye; o be ke Nenekirilon o Nenekirilon. O be fara lon o lon ta saraka jenita kan, min man kan ka dabra ka ye, ani a ta rezenji saraka* kan.»

Karokura ta sarakaw

¹¹ «Karokura o karokura, a tere folo, aw ye misitoran kapaman fla, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman wolonfla ke saraka jenita* ye ka o di Matigi Ala ma; o si ka kan ka san kelen soro, ani fiyen kana ke o ra. ¹² Siman saraka* min be fara misitoran bee kelen kelen kan, o be ke mugu tentennin kilo kononton ye, ka o noonni turu ra. Siman saraka min be fara sagajigi kan, o be ke mugu tentennin kilo woro ye, ka o noonni turu ra. ¹³ Siman saraka min be fara sagaden bee kelen kelen kan, o be ke mugu tentennin kilo saba ye, ka o noonni turu ra. Saraka jenita lo tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye. ¹⁴ Rezenji saraka* min be fara misitoran bee kelen kelen kan, o be ke rezenji litiri saba ye. Min be fara sagajigi kan, o be ke rezenji litiri fla ye. Min be fara sagaden bee kelen kelen kan, o be ke rezenji litiri kelen ni tarance ye.

«Saraka jenita min ka kan ka bo karo o karo, karo tere folo, o le ye nin ye; a ka kan ka bo san karo bee ra. ¹⁵ Aw ye bakoronin kelen fana ke jurumunyafa saraka* ye, ka o di Matigi Ala ma. O be fara lon o lon ta saraka jenita kan, ani a rezenji saraka kan.»

* 27:21 27.21 Urimi ni Tumimi tun ye sarakalasebaga ta lagberikefenw ye, janko ka Ala sago lon; aw ye nin yorow fle: Bori 28.30; Samawilu folo 28.6.

Jonyaban panagbe ta sarakaw
(Sarakalasebagaw 23.5-14)

¹⁶ «San karo folo tere tan ni naani, aw ye Jonyaban panagbe* ke ka Matigi Ala bonya. ¹⁷ O karo tere tan ni looru bena ke panagbelon le ye. Aw bena burufunubari le domu fo tere wolonfla. ¹⁸ O logokun tere folo, aw be jamalajenba ke ka Matigi Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na. ¹⁹ Aw bena saraka minw bo Matigi Ala ye, ka o ke saraka jenita* ye tasuma ra, o ka kan ka ke misitoran kapaman fla ye, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman wolonfla, minw ka san kelen soro; fiyen kana ke o beganw si ra. ²⁰ Aw ye mugu tentennin noonni turu ra ka o ke siman saraka* ye ka o fara a kan; misitoran kelen ta be ke mugu kilo kononton ye, sagajigi ta be ke mugu kilo wooro ye, ²¹ sagadenw bee kelen kelen ta be ke mugu kilo saba ye. ²² Aw ye bakoronin kelen fana ke jurumunyafa saraka* ye, janko ka aw ta jurumunw kafari. ²³ Aw bena o sarakaw bo ka o fara sogomada ta saraka jenita kan, min be bo lon o lon. ²⁴ Aw bena o sarakaw jeni lon o lon, fo tere wolonfla, i ko siman saraka, min jenina tasuma ra, ani min kasa ka di Matigi Ala ye. Aw ka kan ka o sarakaw bo ka fara lon o lon ta saraka jenita kan, ani a rezenji saraka*. ²⁵ Logokun tere wolonflanan, aw be jamalajenba ke tuun ka Matigi Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na.»

Simantige panagbe ta sarakaw
(Sarakalasebagaw 23.15-22)

²⁶ «Aw be aw ta simanw kun folo tige lon min na, ni aw be na ni aw ta simankura saraka ye ka na o di Matigi Ala ma, ka logokunw ta panagbe* ke, aw ye jamalajenba ke ka Matigi Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na. ²⁷ Aw ye saraka jenita* do bo, min kasa ka di Matigi Ala ye: misitoran kapaman fla, sagajigi kelen, ani sagaden wolonfla, minw si ka san kelen soro. ²⁸ Aw ye mugu tentennin noonni turu ra ka o ke siman saraka* ye, ka o fara a kan; misitoran bee kelen kelen ta be ke mugu kilo kononton ye, sagajigi ta be ke mugu kilo wooro ye, ²⁹ sagadenw bee kelen kelen ta be ke mugu kilo saba ye. ³⁰ Aw ye bakoronin kelen ke saraka ye, janko ka aw ta jurumunw kafari. ³¹ Aw bena o sarakaw bo ka o fara lon o lon ta saraka jenita ni a siman saraka kan. Fiyen man kan ka soro o beganw na; aw ye o ta rezenji sarakaw fana fara a kan.»

29

Burufiye panagbe ta sarakaw
(Sarakalasebagaw 23.23-25)

¹ «San karo wolonflanan tere folo, aw bena jamalajenba ke ka Matigi Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na. Aw bena burufiyekanw le bo jamana yoro bee ra o lon na. ² Aw bena saraka jenitaw* bo, minw kasa ka di Matigi Ala ye: Misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman wolonfla, minw si ka san kelen soro; fiyen kana ke o beganw si ra. ³ Aw ye mugu tentennin noonni turu ra, ka o ke siman saraka* ye ka o fara o sarakaw kan. Misitoran ta be ke mugu kilo kononton ye, sagajigi ta be ke mugu kilo wooro ye, ⁴ sagaden bee kelen kelen ta be ke mugu kilo saba ye. ⁵ Aw ye bakoronin kelen fana ke jurumunyafa saraka* ye, janko ka aw ta jurumunw kafari. ⁶ O sarakaw be bo ka o fara karokura ta saraka jenita ni a siman saraka* kan, ka o fara lon o lon ta saraka jenita ni a siman saraka kan, ani a ta rezenji saraka* kan, i n'a fo ne k'a latige cogo min na. Saraka jenita lo tasuma ra min kasa ka di Matigi Ala ye.»

* 28:26 28.26 Logokunw ta panagbe ni simantige panagbe bee ye kelen ye.

*Jurumun yafalonba ta sarakaw
(Sarakalasebagaw 23.26-32)*

⁷ «O karo wolonflanan tere tan, aw ye jamalajenba ke ka Matigi Ala bato, ka aw yere majigi Ala ja korɔ, ka aw diyanyafenw bee to yi; aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na. ⁸ Aw be saraka jenitaw* bo, min kasa ka di Matigi Ala ye: Misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman wolonfla, minw si ka san kelen sorɔ; fiyen kana ke o beganw si ra. ⁹ Aw ye mugu tentennin nooni turu ra, ka o ke siman saraka* ye ka o fara a kan. Misitoran ta be ke mugu kilo konontɔn ye, sagajigi ta be ke mugu kilo wɔɔɔ ye, ¹⁰ sagaden bee kelen kelen ta be ke mugu kilo saba ye. ¹¹ Aw ye bakorɔnin kelen fana ke jurumunyafa saraka* ye, ka fara jurumunyafa saraka yere kan, ani ka fara lon o lon ta saraka jenita ni a siman saraka* ni a rezenji saraka* kan.»

*Simanladon panagbe ta sarakaw
(Sarakalasebagaw 23.33-44)*

¹² «Karo wolonflanan tere tan ni looru, aw ka kan ka jamalajenba ke ka Matigi Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na. Aw bena panagbe do ke ka Matigi Ala bonya, fo tere wolonfla. ¹³ Aw be sarakaw bo Matigi Ala ye, ka o ke saraka jenita* ye tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye: Misitoran kapaman tan ni saba, ani sagajigi fla, ani sagaden ceman tan ni naani, minw si ka san kelen sorɔ; fiyen kana ke o beganw si ra. ¹⁴ Aw ye mugu tentennin nooni turu ra, ka o ke siman saraka* ye ka o fara a kan. Misitoran tan ni saba bee kelen kelen ta be ke mugu kilo konontɔn, sagajigi fla bee kelen kelen ta be ke mugu kilo wɔɔɔ ye, ¹⁵ sagaden tan ni naani bee kelen kelen ta be ke mugu kilo saba ye. ¹⁶ Aw ye bakorɔnin kelen fana ke jurumunyafa saraka* ye, ka fara lon o lon ta saraka jenita ni a siman saraka* ni a rezenji saraka* kan.

¹⁷ «A tere flanan, aw be misitoran kapaman tan ni fla ke saraka ye, ani sagajigi fla, ani sagaden ceman tan ni naani, minw si ka san kelen sorɔ; fiyen kana ke o beganw si ra. ¹⁸ Aw ye o misitoranw ni o sagajigiw ni o sagadenw ta siman sarakaw ni o ta rezenji sarakaw fana bo, a bee ni a ta hakeya, i n'a fo ne k'a latige cogo min na. ¹⁹ Aw ye bakorɔnin kelen fana ke jurumunyafa saraka* ye, ka fara lon o lon ta saraka jenita ni a siman saraka ni a rezenji saraka kan.

²⁰ «A tere sabanan, aw ye misitoran tan ni kelen ke saraka ye, ani sagajigi fla, ani sagaden ceman tan ni naani, minw si ka san kelen sorɔ; fiyen kana ke o beganw si ra. ²¹ Aw ye o misitoranw, ani o sagajigiw, ani o sagadenw ta siman sarakaw, ani o ta rezenji sarakaw fana bo, a bee ni a ta hakeya, i n'a fo ne k'a latige cogo min na. ²² Aw ye bakorɔnin kelen fana ke jurumunyafa saraka ye, ka fara lon o lon ta saraka jenita ni a siman saraka ni a rezenji saraka kan.

²³ «A tere naaninan, aw ye misitoran tan ke saraka ye, ani sagajigi fla, ani sagaden ceman tan ni naani, minw si ka san kelen sorɔ; fiyen kana ke o beganw si ra. ²⁴ Aw ye o misitoranw, ani o sagajigiw, ani o sagadenw ta siman sarakaw, ani o ta rezenji sarakaw fana bo, a bee ni a ta hakeya, i n'a fo ne k'a latige cogo min na. ²⁵ Aw ye bakorɔnin kelen fana ke jurumunyafa saraka ye, ka o fara lon o lon ta saraka jenita ni a siman saraka ni a rezenji saraka kan.

²⁶ «A tere loorunan, aw ye misitoran konontɔn ke saraka ye, ani sagajigi fla, ani sagaden ceman tan ni naani, minw si ka san kelen sorɔ; fiyen kana ke o beganw si ra. ²⁷ Aw ye o misitoranw, ani o sagajigiw, ani o sagadenw ta siman sarakaw, ani o ta rezenji sarakaw fana bo, a bee ni a ta hakeya, i n'a fo ne k'a latige cogo min na. ²⁸ Aw ye bakorɔnin kelen fana ke jurumunyafa saraka ye, ka fara lon o lon ta saraka jenita ni a siman saraka ni a rezenji saraka kan.

²⁹ «A tere woɔrɔnan, aw ye misitoran seegi ke saraka ye, ani sagajigi fla, ani sagaden ceman tan ni naani, minw si ka san kelen sɔrɔ; fiyen kana ke o beganw si ra. ³⁰ Aw ye o misitoranw, ani o sagajigiw, ani o sagadenw ta siman sarakaw, ani o ta rezenji sarakaw fana bɔ, a bɛɛ ni a ta hakeya, i n'a fɔ ne k'a latige cogo min na. ³¹ Aw ye bakɔrɔnin kelen fana ke jurumunyafa saraka ye, ka fara lon o lon ta saraka jenita ni a siman saraka ni a rezenji saraka kan.

³² «A tere wolonflanan, aw ye misitoran wolonfla ke saraka ye, ani sagajigi fla, ani sagaden ceman tan ni naani, minw si ka san kelen sɔrɔ; fiyen kana ke o beganw si ra. ³³ Aw ye o misitoranw, ani o sagajigiw, ani o sagadenw ta siman sarakaw, ani o ta rezenji sarakaw fana bɔ, a bɛɛ ni a ta hakeya, i n'a fɔ ne k'a latige cogo min na. ³⁴ Aw ye bakɔrɔnin kelen fana ke jurumunyafa saraka ye, ka fara lon o lon ta saraka jenita ni a siman saraka ni a rezenji saraka kan.

³⁵ «A tere seeginan, aw ye jamalajenba ke, ani panagbeba, ka Matigi Ala bonya. Aw ka kan ka aw ta baara tɔw bɛɛ dabra o lon na. ³⁶ Aw be sarakaw bɔ, ka o ke saraka jenita ye tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye: Misitoran kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman wolonfla, minw si ka san kelen sɔrɔ; fiyen kana ke o beganw si ra. ³⁷ Aw ye o misitoran ni o sagajigi ni o sagadenw ta siman sarakaw, ani o ta rezenji sarakaw fana bɔ, a bɛɛ ni a ta hakeya, i n'a fɔ ne k'a latige cogo min na. ³⁸ Aw ye bakɔrɔnin kelen fana ke jurumunyafa saraka ye, ka fara lon o lon ta saraka jenita kan, ani a siman saraka ni a rezenji saraka kan.

³⁹ «Aw ka kan ka nin sarakaw le bɔ Matigi Ala ye aw ta panagbelonw na. Nin sarakaw be fara aw yere ta diyanya sarakaw kan, ani aw ta dajurudafa sarakaw, ani aw ta saraka jenita tɔw, ani aw ta siman sarakaw, ani aw ta rezenji sarakaw, ani aw ta ninsondiya sarakaw*.»

30

¹ Matigi Ala tun ka fen o fen fɔ Musa ye, a ka o bɛɛ fɔ Izirayelimɔgɔw ye.

Muso ta dajurutari sariya

² Musa kumana Izirayeli jamakuruw ta kuntigiw fe, k'a fɔ o ye ko: «Matigi Ala ka ci minw fɔ, o ye nin ye: ³ Ni ce o ce ka dajuru ta Matigi Ala fe, walama ni a karira ka layirigbelen ta Ala ye, a man kan ka ke mɔgɔ darakolon ye; ni kuma o kuma bɔra a da ra, a ka kan ka o ke.

⁴ «Ni sunguru dɔ le ka dajuru ta Matigi Ala fe, ka layirigbelen ta Ala ye, k'a sɔrɔ a belen be a face ta so, ⁵ a ka dajuru min ta Matigi Ala fe, ani a ka layirigbelen min ta Ala ye, ni a face bɔra o ko kala ma, nka ni a jera, ni a ma foyi fɔ, o tuma sunguru ka dajuru min o min ta, o dajuru be jate; a ka layirigbelen ta ko o ko ra, a ka kan ka o bɛɛ ke. ⁶ Nka ni a face bɔra o ko kala ma lon min na, ni a ma sɔn, o tuma o sunguru ka dajuru o dajuru ta, ani a ka layirigbelen min ta, o si te jate tuun. Matigi Ala be yafa a ma, sabu a face ma sɔn.

⁷ «Ni sunguru dɔ ka dajuru ta, ka kuma dɔ fɔ, ka layiri ta ko a bena o ko ke Ala ye, o ko fe ni a furura, ⁸ ni a ce nana bɔ o ko kala ma, ni a jera a ma foyi fɔ a muso ye o lon na, o tuma muso ta dajuruw be jate; a ka layirigbelen ta ko minw na, a ka kan ka o bɛɛ ke. ⁹ Nka ni a ce bɔra o ko kala ma lon min na, ni a ma sɔn a ma, o tuma muso tun ka dajuru min ta, ani o kuma minw bɔsira a ra, fɔ a ka o layiri ta Ala ye, a ce be o kow bɛɛ sa. O ra, Matigi Ala fana be yafa a ma.

¹⁰ «Muso ce sanin, walama muso furusanin, ni o dɔ ka dajuru ta, ka layirigbelen min o min ta Ala ye, a ka kan ka o layiri fa.

¹¹ «Ayiwa, ni muso dɔ ka dajuru ta, ka layirigbelen dɔ ta Ala ye, k'a sɔrɔ a be a ce fe, ¹² ni a ce ka bɔ o ko kala ma, ni a jera, ni a ma foyi fɔ a muso ye, ni a ma ban muso ta dajuruw ma, o tuma a ta dajuruw bɛɛ be jate; a ka layirigbelen ta ko minw

bɛɛ ra, a ka kan ka o bɛɛ dafa fana. ¹³ Nka lon min ni a cɛ bɔra o kala ma, ni a ka o dajuruw sa, o tuma muso ka dajuru min o min ta, ani a ka layiri ta ka kuma o kuma bɔ a da ra, o si tɛ jate tuun, sabu a cɛ ka o bɛɛ sa. Matigi Ala fana bɛ yafa a ma.

¹⁴ «O cogo ra, muso bɛ dajuru min o min ta, ka layiri ta, ka kari ko a bɛna a yɛɛ jagboya ka ko o ko kɛ, a cɛ bɛ se ka sɔn o ko ma, a fana bɛ se ka a sa. ¹⁵ Ayiwa, lon min ni a cɛ bɔra o ko kala ma, ni cɛ jenin tora o ko kan o lon bɛɛ ra, ni a ma foyi fɔ muso ye, o tuma muso ka dajuru min o min ta, walama a ka layirigbɛlɛn ta ko minw bɛɛ ra, cɛ sɔnna o kow bɛɛ le ma; a sɔnna o ma, sabu a bɔra o ko kala ma lon min na, a jera a ma foyi fɔ muso ye. ¹⁶ Nka lon min na a bɔra o ko kala ma, ni o lon tɛmena, ni o kɔ fɛ a nana o dajuru sa, o tuma muso ta dajuru hake bɛ ben cɛ yɛɛ le kan sisan.»

¹⁷ Ayiwa, Matigi Ala ka o ciw le yira Musa ra, dajuruw tari ko ra, cɛ ni a muso cɛ, ani face ni a denmuso cɛ, denmuso min sunguruman bɛ a face ta so.

31

Izirayelimɔgɔw ka Madiyankaw kɛɛ

¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ, ko: ² «Madiyankaw ka kojugu min kɛ Izirayelimɔgɔw ra, taga o hake bɔ Madiyankaw ra, ka Izirayelimɔgɔw dimibɔ. O kɔ, i bɛna sa ka taga fara i bɛma tɔw kan.»

³ Musa kumana mɔgɔw fɛ, ko: «Aw ra cɛ dɔw ye o ta kɛrɛkɛminanw ta ka taga Madiyankaw kɛɛ, ka o ta kojugu hake bɔ o ra Matigi Ala tɔgɔ ra. ⁴ Aw ye cɛ waga kelen kelen bɔ gbaw bɛɛ ra, ka taga kɛɛ ra.»

⁵ O ka cɛ waga kelen kelen bɔ gba bɛɛ ra, minw tun ye Izirayeli ta kɛrɛkɛjama mɔgɔ dɔw ye. O kɛra cɛ waga tan ni fla; olugu labenna kɛɛ kama. ⁶ Ayiwa, o cɛ waga kelen kelen min bɔra gba bɛɛ ra, Musa ka olugu bla ka taga kɛɛ ra, ka sarakalasebaga Elehazari dence Finehasi fana bla ka taga ni o ye; Ala ta fɛn saninmanw tun bɛ ale le boro, ani buru min bɛ fiye ka mɔgɔw lasɔmi.

⁷ O tagara Madiyankaw kama, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na, ka taga cɛw bɛɛ faga. ⁸ O ka Madiyankaw ta masacɛ looru fana faga, minw tɔgɔ tun ye ko Evi, ani Rekɛmu, ani Suri, ani Huri, ani Reba. O ka Behɔri dence Balamu fana faga ni kɛrɛkɛmuru ye. ⁹ Izirayelimɔgɔw ka Madiyankaw ta musow, ani o ta denfitiniw bɛɛ mina; o ka o ta bɛganw, o ta misiw, o ta sagaw, ani o ta baw bɛɛ mina, ka o ta naforow bɛɛ cɛ. ¹⁰ O tun siginin bɛ dugu o dugu ra, o ka o duguw bɛɛ jeni, ani o ta werɛw bɛɛ. ¹¹ O ka fɛn minw cɛ, ani o tun ka mɔgɔw ni bɛgan minw mina, o tagara ni o bɛɛ ye. ¹² O tagara ni o mɔgɔ minaninw, ani o bɛganw, ani o fɛnw ye Musa ni sarakalasebaga Elehazari ni Izirayeli jama bɛɛ fɛ; Izirayelimɔgɔw tun siginin bɛ Mohabu kɛnɛgbɛw ra, Zuriden ba kɛɛ fɛ, Zeriko dugu na fɛ.

¹³ Musa ni sarakalasebaga Elehazari ni jama panamɔgɔw bɔra o sigiyɔrɔ ra ka taga o kunbɛn. ¹⁴ Musa dimina kɛrɛkɛjama kuntigiw kɔrɔ, minw tun bɛ cɛ waga kelen kelen kunna, ani minw tun bɛ cɛ kɛmɛ kɛmɛ kunna, o nanin kɔ ka bɔ kɛrɛkeyɔrɔ ra. ¹⁵ Musa ko: «O tuma aw ka musow bɛɛ panaman to wa! ¹⁶ Aw m'a lon ko o musow le ka Izirayeli cɛw nɛgɛ ka o lafiri Pehɔri ta ko wagati ra Balamu ta kuma sababu ra, k'a to o ye Matigi Ala kan bla wa? O ko le tun k'a to halakiri sera Matigi Ala ta mɔgɔw ma. ¹⁷ O ra, aw ye denmisennin cɛmanw bɛɛ faga, ani muso o muso ka cɛko lon, ka la ni cɛ ye ka ye, aw ye o bɛɛ faga. ¹⁸ Nka sunguru min o min ma cɛko lon, aw ye olugu bɛɛ panaman to aw yɛɛ ye. ¹⁹ O kɔ, aw ye to dugu kɔ fɛ ka tere wolonfla kɛ; min o min ka mɔgɔ faga, walama min o min magara mɔgɔ faganin dɔ su ra, olugu bɛɛ ka kan ka o yɛɛ saninya a tere sabanan ni a tere wolonflanin; aw ni aw ta mɔgɔ minaninw bɛɛ ka kan ka saninya. ²⁰ Aw ka kan ka aw ta faniw fana saninya, ani aw

ta fən gboloramanw bæe, ani aw ta fani minw bæe danna ni basiw ye, ani aw ta fən yiriramanw bæe.»

²¹ Kerekeden minw tun tagara kere ra, sarakalasebaga Elehazari k'a fo olugu ye fana ko: «Matigi Ala ka sariya min yira Musa ra, o sariya ka min fo, o le ye nin ye: ²² Sanin, ani warigbe, ani siranegge, ani negefin, ani leten, ani ntileku negge, ²³ ani tasuma te fən o fən cen, aw ka kan ka o don tasuma ra k'a saninya. Nka o fenw ka kan ka saninya ni saninyariji ye fana. Tasuma be fən o fən cen, aw ye o fenw don saninyariji ra ka o saninya. ²⁴ A tere wolonflanan, aw ye aw ta faniw ko; ni o kera, aw be saninya. O ko, aw be taga aw sigiyoro ra.»

Izirayelimogow ka fən saroninw taran

²⁵ Matigi Ala k'a fo Musa ye, ko: ²⁶ «Izirayelimogow bora ni fən o fən ye kerekeyoro ra, mogow fara began kan, ele ni sarakalasebaga Elehazari ni Izirayeli ta gbatigiw, aw ye o fenw bæe jate. ²⁷ O ko, kerekeden minw tagara kere ra, aw ye o fenw taran olugu ni Izirayeli jama to ra. ²⁸ Kerekeden minw tagara kere ra, aw ye do bo olugu ninyoro ra, ka o di Matigi Ala ma; aw ye kelen kelen bo o ta fenw bæe keme looru looru ra, mogow, ani misiw, ani faliw, ani sagaw, ani baw, ka o di Matigi Ala ma. ²⁹ Aw ye o bo olugu ninyoro ra ka o di sarakalasebaga Elehazari ma, ka o di saraka ye Matigi Ala ma. ³⁰ Ninyoro min be di Izirayeli jama to ma, aw ye kelen kelen bo o fenw bæe bilooru looru ra, mogow, ani misiw, ani faliw, ani sagaw, ani baw, ani beganw bæe. Aw be o di Levi ta mogow ma, olugu minw be Matigi Ala ta fanibon saninman* minanw korosira.»

³¹ Matigi Ala k'a fo Musa ye cogo min na, Musa ni sarakalasebaga Elehazari k'a ke o cogo ra.

³² Ayiwa, kerekewew tun ka fən minw ce, o fenw to minw tora, o kera began waga keme woro ni waga biwolonfla ni waga looru (675 000), sagaw ni baw lajennin, ³³ ani misi waga biwolonfla ni fla (72 000), ³⁴ ani fali waga biworo ni kelen (61 000), ³⁵ ani muso waga bisaba ni fla (32 000), minw tun ma la ni ce ye ka ye.

³⁶ Kerekewe minw tun tagara kere ra, o fenw tarance tun ka kan ka ke olugu ta le ye. Olugu ninyoro kera began waga keme saba ani began waga bisaba ni wolonfla ani began keme looru (337 500), sagaw ni baw lajennin. ³⁷ Began keme woro ni began biwolonfla ni looru bora o ra, ka o di Matigi Ala ma. ³⁸ Misi waga bisaba ni woro (36 000); misi biwolonfla ni fla bora o ra ka o di Matigi Ala ma. ³⁹ Fali waga bisaba ni fali keme looru (30 500); fali biworo ni kelen bora o ra ka o di Matigi Ala ma. ⁴⁰ Mogow waga tan ni woro (16 000); mogow bisaba ni fla bora o ra ka o di Matigi Ala ma.

⁴¹ O fən minw bora k'a di Matigi Ala ma saraka ye, Musa ka o bæe di sarakalasebaga Elehazari ma, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na.

⁴² O fenw tarance to kelen tun ye Izirayelimogow tow ta ye; Musa ka olugu ta bo kerekewew ta ra. ⁴³ Olugu ninyoro kera began waga keme saba ni waga bisaba ni wolonfla ani began keme looru (337 500), sagaw ni baw lajennin, ⁴⁴ ani misi waga bisaba ni woro (36 000), ⁴⁵ ani fali waga bisaba ni fali keme looru (30 500), ⁴⁶ ani mogow waga tan ni woro (16 000).

⁴⁷ Fenw taran kelen min tun ye Izirayelimogow tow ta ye, Musa ka kelen bo o fenw bæe bilooru looru ra, a mogow ni a beganw na, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo a ye cogo min na. A ka o di Levi ta mogow ma, minw be Matigi Ala ta fanibon saninman minanw korosi.

Kerekuntigiw ta saraka

⁴⁸ O ko, Izirayeli ta kerekajama kuntigiw, minw tun be ce waga kelen kelen kunna, ani minw tun be ce keme keme kunna, olugu gbarara Musa ra, ⁴⁹ k'a fo a ye ko: «I ta jonw tun blara kerekedenw ja ka taga kere ra; an sekora minke, an ka o jate, k'a

ye ko hali cɛ kelen ma fɔn o ra. ⁵⁰ O ra, anw bɛɛ kelen kelen ka masirifen saninman minw sɔrɔ, saninjuruw, ani sanin bororanɛgɛw, ani sanin borokandennɛgɛw, ani sanin tororanɛgɛw, ani sanin kannanɛgɛw, an nana o di saraka ye Matigi Ala ma, janko ka an ta jurumunw kafari Matigi Ala na kɔrɔ.»

⁵¹ Ayiwa, Musa ni sarakalasebaga Elehazari sɔnna ka o masirifen saninlamanw bɛɛ mina o boro. ⁵² O ka o sanin min bɔ saraka ye k'a di Matigi Ala ma, o sanin bɛɛ lajennin kera sanin kilo kemɛ ni biseegi ni naani (184). ⁵³ Kerekeden tow kɔni tun ka fɛn o fɛn sɔrɔ kɛrɛ ra, o bɛɛ tora olugu boro. ⁵⁴ Musa ni sarakalasebaga Elehazari ka kerekɛjama kuntigiw ta saninw ta, ka taga o bla Nɔgɔnkunben fanibon* kɔnɔ, Matigi Ala na kɔrɔ, ka o kɛ hakirijigifɛn ye Izirayelimɔgɔw fɛ.

32

Ruben ta gba ni Gadi ta gba ta yɔrɔ (Sariya 3.12-22)

¹ Ayiwa, bɛgan caman tun bɛ Ruben ta mɔgɔw, ani Gadi ta mɔgɔw fɛ. O k'a ye ko Yazeri mara ni Galadi jamana yɔrɔw ye bɛganmarayɔrɔ numanmanw ye. ² O ra, Ruben ta mɔgɔw, ani Gadi ta mɔgɔw nana Musa ni sarakalasebaga Elehazari ni Izirayeli jama namɔgɔw fɛ, ka na a fɔ o ye ko: ³ «Nin dugu minw ye Atarɔti ye, ani Dibɔn, ani Yazeri, ani Nimira, ani Hesibɔn, ani Elale, ani Sebamu, ani Nebo, ani Behɔn, ⁴ Matigi Ala ka se di Izirayelimɔgɔw ma o yɔrɔ minw kan, an k'a ye ko o yɔrɔw ye bɛganmarayɔrɔ numanmanw ye; k'a sɔrɔ bɛgan caman bɛ i ta jɔnw fɛ.» ⁵ O ko: «O ra, ni i tun bɛ se ka sabari ka sɔn an ta ma, o tuma i ye nin jamana di i ta jɔnw ma yan; i kana a to an ye Zuriden ba tige.»

⁶ Musa ka Ruben ta mɔgɔw ni Gadi ta mɔgɔw jaabi ko: «O tuma aw siginin bɛna to yan k'a sɔrɔ aw balema tow tagara kɛrɛ ra wa? ⁷ Mun kosɔn aw b'a fɛ ka o kɛ ka Izirayelimɔgɔw fari faga, k'a to Matigi Ala ka jamana min di o ma, o tena sɔn tuun ka ba tige ka taga don o jamana ra? ⁸ Ka an to Kadɛsi Barineya, ne ka aw bɛmaw ci wagati min ka taga jamana yaala, o ka nin nɔgɔn le kɛ. ⁹ O tagara ka taga se fɔ Esikɔli kɛnɛgbe yɔrɔ ra, ka jamana flɛ ka ban minke, o nana Izirayelimɔgɔw fari faga, ko Matigi Ala ka jamana min di o ma, ko o tɛ se ka don o jamana ra. ¹⁰ A kera ten, Matigi Ala dimina Izirayelimɔgɔw kɔrɔ kɔsɛbɛ o lon na; a karira k'a fɔ Izirayelimɔgɔw ye ko: ¹¹ «Ne tun karira ko ne bɛna jamana min di Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ma, nin mɔgɔ minw bɔra Misiran, o min o min ka sanji mugan sɔrɔ, ani minw tɛmena o kan, olugu si tena o jamana ye o na ra, sabu o si ma ne ta siraw tagama a cogo ra, ¹² fɔ Yefune dence Kalɛbu, min tun ye Kenazi ta mɔgɔ dɔ ye, ani Nuni dence Yosuwe; olugu le ka Matigi Ala ta siraw tagama a cogo ra.» ¹³ O le kosɔn, Matigi Ala tun dimina Izirayelimɔgɔw kɔrɔ kɔsɛbɛ; a ka o to o yɛrɛ ma, o yaalara ka lamini kongokolon kɔnɔ fɔ san binaani, fɔ ka taga a to o wagati mɔgɔw bɛɛ ye sa ka ban, o minw tun ka kojugu kɛ Matigi Ala na kɔrɔ. ¹⁴ Ayiwa, a ye nin ye, aw kera aw bɛmaw jurumunkebagaw ta siyaw le ye; o kosɔn aw bɛ aw bɛmaw nɔ tara, ka dɔ fara Matigi Ala ta dimiba kan tuun Izirayelimɔgɔw kɔrɔ; ¹⁵ sabu ni aw banna Ala ra, a bɛna ban Izirayelimɔgɔw ra ka o to o yɛrɛ ma kongokolon kɔnɔ yan tuun. O cogo ra, aw le bɛna kɛ nin jama bɛɛ halaki sababu ye.»

¹⁶ Ayiwa, Ruben nin Gadi ta mɔgɔw gbarara Musa ra tuun, k'a fɔ a ye ko: «An b'a fɛ ka wɛrɛ dɔw le lɔ yan an ta bɛganw ye, ani ka dugu dɔw lɔ an ta musow ni an ta denw ye. ¹⁷ O kɔ, an bɛ an ta kɛrɛkɛminanw ta joona joona ka bla Izirayelimɔgɔ tow na, ka taga kɛrɛ ra, fɔ ka taga a to o ye o ta sigiyɔrɔw sɔrɔ. Ka an to o yɔrɔ ra, an ta musow ni an ta denw bɛna to an ta dugu barakamanw kɔnɔ yan; o ra, nin jamana mɔgɔw tena se o ma. ¹⁸ An kɔni tena sekɔ ka na an to sow kɔnɔ yan fiyewu, ni Izirayelimɔgɔw bɛɛ ma o ta yɔrɔ sɔrɔ. ¹⁹ Dugukolo foyi wɛrɛ tena di an ma tuun

ni olugu ye Zuriden ba na do kan yi, walama yoro were, sabu anw ka an ta yoro soro Zuriden ba tereboyanfan na yan ka ban.»

²⁰ Musa ka o jaabi ko: «Ayiwa, ni aw koni ka o ke, ni aw ka aw ta kerekeminanw ta ka taga kere ke Matigi Ala togo ra, ²¹ ni aw ta kerekewee bese ka Zuriden ba tige ka taga kere ke Matigi Ala togo ra, fo k'a to a ye a juguw bese gben ka bo a yere na koro, ²² ni aw be son ka taga kere ke ka se soro nin jamana kan Matigi Ala togo ra folo, ka soro ka seko ka na aw ta jamana ra, o tuma Matigi Ala ni Izirayelimogow si ta juru tena ke aw ra tuun; nin yoro fana bena ke aw sigiyoro ye Matigi Ala na koro.

²³ «Nka ni aw ma o ke, o tuma aw ka jurumun le ke Matigi Ala na koro; aw fana ka kan k'a lon ko aw ta jurumun hake bena bo aw ra. ²⁴ O ra, aw ye dugu dow lo aw ta musow ni aw ta denw ye, ka werew lo aw ta beganw ye; nka aw yere da ka layiri min ta, aw ye o ke de!»

²⁵ Ruben ni Gadi ta mogow k'a fo Musa ye tuun ko: «An matigice ka min fo, i ta jonw bena o le ke. ²⁶ An ta musow, ani an ta denw, ani an ta beganw bese be to Galadi duguw konon yan. ²⁷ I ta jonw bese bena laben kere kama, ka taga kere ke Matigi Ala togo ra, i n'a fo an matigice k'a fo cogo min na.»

²⁸ Ayiwa, Musa kumana sarakalasebaga Elehazari ni Nuni dence Yosuwe ni Izirayeli ta gbatigiw fe, Ruben ni Gadi ta mogow ta ko ra. ²⁹ A k'a fo o ye ko: «Ni Ruben ni Gadi ta mogow ka Zuriden ba tige ni aw ye, o bese ni o ta kerekeminanw, ka taga kere ke Matigi Ala togo ra, fo ka taga a to aw ye se soro jamana kan, o tuma aw ye Galadi mara di o ma. ³⁰ Nka ni o ma son ka o ta kerekeminanw ta ka ba tige ka taga ni aw ye kere ra, o tuma aw ye jamana do di o ma ba ko fe yi Kanaana jamana ra, ni Izirayelimogow tow ye yi.»

³¹ Gadi ni Ruben ta mogow ka o jaabi ko: «Matigi Ala ka min fo i ta jonw ye, an bena o le ke. ³² An bena an ta kerekeminanw ta, ka taga kere ke Kanaana jamana ra Matigi Ala na togo ra. Nka an b'a fe an ta jamana ye di an ma Zuriden ba na nin le kan yan.»

³³ Musa ka Amorikaw ta masace Sihon ta mara ni Basan masace Jgi ta mara di Gadi ni Ruben ta mogow ni Yusufu dence Manase ta mogow tarance ma; a jamana ni a duguw, ani a duguw laminiw bese. ³⁴ Gadi ta mogow ka dugu minw lo kokura, o ye Dibon, ani Ataroti, ani Aroweri, ³⁵ ani Ateroti Sofan, ani Yazeri, ani Yogibeha, ³⁶ ani Beti Nimira, ani Beti Haran ye. O ka o duguw lo ka o ke dugu barakamanw ye, ka werew lo o ta beganw ye fana.

³⁷ Ruben ta mogow ka dugu minw lo kokura, o ye Hesibon, ani Elale, ani Kiriayatayimu, ³⁸ ani Nebo, ani Baali Meyon ye; o ka o duguw togow yelama. O ka Sibima dugu fana lo kokura. O ka dugu minw lo kokura, o ka togo werew la o duguw ra.

³⁹ Manase dence Makiri ta mogow tagara Galadikaw kere, ka o ta yoro mina. Amorika minw tun be yi, o ka olugu gben. ⁴⁰ Musa ka Galadi jamana di Manase dence Makiri ta mogow ma; olugu sigira o yoro ra. ⁴¹ Manase ta mogow do were, min togo tun ye ko Yahiri, ale tagara o yoro dugumisen dow kere, ka o mina, ka o togo la ko Yahiri ta duguw. ⁴² Noba fana tagara Kenati dugumogow kere, ka o dugu ni a dugumisenw mina, k'a yere togo la o dugu ra, k'a wele ko Noba.

33

Izirayelimogow temeyorow

¹ Izirayelimogow tugura jagon ko ka bo Misiran jamana ra, gba bese ni a ta kerekajama; Musa ni Haruna le kera o namogow ye. O temeyorow fle nin ye. ² O tagato temena yoro minw na, Musa ka o bese sebe, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye. Ayiwa, o temeyorow fle nin ye:

³ San karo fɔlɔ tere tan ni looru, o bɔra Ramusesi; o kera Jonyaban janagbɛ* dugusagbɛ. Izirayelimɔgɔw bɔra Misiran o yere ma le ka taga; a kera Misirankaw bɛɛ na na. ⁴ O tuma, Matigi Ala tun ka Misirankaw dence fɔlɔ minw bɛɛ faga, Misirankaw tun bɛ olugu suw donna; Matigi Ala tun ka kiti ben Misirankaw ta batofenw fana kan.

⁵ Izirayelimɔgɔw bɔra Ramusesi ka taga sigi Sukɔti, ⁶ ka bɔ Sukɔti ka taga sigi Etamu, kongokolon dance ra, ⁷ ka bɔ Etamu, ka yeɛma ka taga Pi Hayirɔti fan na, Baali Sefon dugu na fɛ, ka taga sigi Migidɔli dugu na fɛ. ⁸ O bɔra Pi Hayirɔti, ka Kɔgɔjiwulen cɛtigiɛ ka taga kongokolon fan na. O ka tere saba tagama kɛ Etamu kongokolon kɔnɔ, ka taga sigi Mara. ⁹ O bɔra Mara, ka taga se Elimu. Bunun tan ni fla ni tamarosun biwolonfla le tun bɛ Elimu. O sigira o yɔrɔ ra. ¹⁰ O bɔra Elimu, ka taga sigi Kɔgɔjiwulen kɔrɔ, ¹¹ ka bɔ Kɔgɔjiwulen kɔrɔ, ka taga sigi Sine kongokolon kɔnɔ, ¹² ka bɔ Sine kongokolon kɔnɔ, ka taga sigi Dɔfika, ¹³ ka bɔ Dɔfika ka taga sigi Alusi, ¹⁴ ka bɔ Alusi ka taga sigi Refidimu. Jama ma ji sɔrɔ o yɔrɔ ra k'a min. ¹⁵ O bɔra Refidimu, ka taga sigi Sinayi kongokolon kɔnɔ, ¹⁶ ka bɔ Sinayi kongokolon kɔnɔ, ka taga sigi Kiburɔti Hatava, ¹⁷ ka bɔ Kiburɔti Hatava, ka taga sigi Haserɔti, ¹⁸ ka bɔ Haserɔti ka taga sigi Ritima, ¹⁹ ka bɔ Ritima ka taga sigi Rimɔn Peresi, ²⁰ ka bɔ Rimɔn Peresi ka taga sigi Libina, ²¹ ka bɔ Libina ka taga sigi Risa, ²² ka bɔ Risa ka taga sigi Kehelata, ²³ ka bɔ Kehelata ka taga sigi Saferi kuruyɔrɔw ra, ²⁴ ka bɔ Saferi kuruyɔrɔw ra ka taga sigi Harada, ²⁵ ka bɔ Harada ka taga sigi Makelɔti, ²⁶ ka bɔ Makelɔti ka taga sigi Tahati, ²⁷ ka bɔ Tahati ka taga sigi Taraki, ²⁸ ka bɔ Taraki ka taga sigi Mitika, ²⁹ ka bɔ Mitika ka taga sigi Hasimona, ³⁰ ka bɔ Hasimona ka taga sigi Moserɔti, ³¹ ka bɔ Moserɔti ka taga sigi Bene Yakan, ³² ka bɔ Bene Yakan ka taga sigi Hɔri Gigadi, ³³ ka bɔ Hɔri Gigadi ka taga sigi Yotibata, ³⁴ ka bɔ Yotibata ka taga sigi Haburona, ³⁵ ka bɔ Haburona ka taga sigi Esiyon Geberi, ³⁶ ka bɔ Esiyon Geberi ka taga sigi Zini kongokolon kɔnɔ, min ye Kadesi ye, ³⁷ ka bɔ Kadesi ka taga sigi Hɔri kuruyɔrɔw ra, Edomu jamana dance ra.

³⁸ Sarakalasebaga Haruna yeɛnna Hɔri kuru kan, ka sa yi, ka kaɲa ni Matigi Ala ta kuma ye; o kera Izirayelimɔgɔw ta tagama san binaaninan na, a karo loorunan tere fɔlɔ ra, o bɔnin kɔ Misiran jamana ra.

³⁹ Haruna sara Hɔri kuru kan k'a si to san keme ni san mugan ni saba. ⁴⁰ O wagati le ra Aradi mara ta masace ka Izirayelimɔgɔw nako kibaroya men. Ale tun ye Kanaanaka le ye, a tun siginin bɛ Kanaana woroduguyanfan na.

⁴¹ Ayiwa, Izirayelimɔgɔw bɔra Hɔri kuruyɔrɔw ra ka taga sigi Salimona, ⁴² ka bɔ Salimona ka taga sigi Punɔn, ⁴³ ka bɔ Punɔn ka taga sigi Obɔti, ⁴⁴ ka bɔ Obɔti ka taga sigi Iye Abarimu, Mohabu jamana dance ra, ⁴⁵ ka bɔ Iye Abarimu ka taga sigi Dibɔn Gadi, ⁴⁶ ka bɔ Dibɔn Gadi ka taga sigi Alimɔn Diblatayimu, ⁴⁷ ka bɔ Alimɔn Diblatayimu ka taga sigi Abarimu kuruyɔrɔw ra, Nebo kuru na fɛ, ⁴⁸ ka bɔ Abarimu kuruyɔrɔw ra ka taga sigi Mohabu kenɛgbew ra, Zuriden ba kɔrɔ, Zeriko dugu na fɛ. ⁴⁹ O sigira Zuriden ba kere fɛ, Mohabu kenɛgbew ra, k'a ta Beti Yesimɔti ka taga se fɔ Abeli Sitimu.

Ala ka jamana tarancogo yira Musa ra

⁵⁰ Ayiwa, Matigi Ala kumana Musa fɛ ka o to Mohabu kenɛgbew yɔrɔ ra, Zuriden ba kere fɛ, Zeriko dugu na fɛ; a ko: ⁵¹ «Kuma Izirayelimɔgɔw fɛ, i y'a fɔ o ye ko: <Ni aw nana Zuriden ba tige, ka taga don Kanaana jamana ra tuma min na, ⁵² aw ye o jamana mɔgɔw bɛɛ gben; aw ye o ta jo kabakururamanw bɛɛ cen; o ka o ta batofenw tagamasiyen minw lalaga ni nege ye, aw ye o bɛɛ cen fana, ka o ta josonyɔrɔw bɛɛ cici. ⁵³ Aw ye jamana mina, ka sigi a ra, sabu ne ka jamana di aw le ma, janko a ye kɛ aw ta ye. ⁵⁴ Aw bɛna jamana taran, gba bɛɛ ni a ta; ni ne ka yɔrɔ min yira, ko a ye di gba min ma, aw ye o di o gba ma. Minw ka ca, aw ye olugu ta yɔrɔ bonya; minw fana ka dɔgɔ, aw ye olugu ta yɔrɔ dɔgɔya. Ni ne ka yɔrɔ o yɔrɔ yira ko a ye kɛ gba

min ta ye, o yɔrɔ le bɛ kɛ o gba ta ye. Aw ye jamana taran ka gbaw bɛɛ ta yɔrɔ di o ma, ka kapa ni o bɛmaw ta tɔgɔw ye.

⁵⁵ « ‹Nka ni aw ma jamana mɔgɔw bɛɛ gben, ni aw ka dɔw to yi, olugu bɛna aw sɔgɔ aw padenw ra i ko nani, ka aw sɔgɔ aw geren na i ko biɲɛ. Aw bɛna taga sigi jamana min na, olugu le bɛna kɛ aw juguw ye o jamana ra. ⁵⁶ Ni a kera ten, ne tun b'a fɛ ka min kɛ olugu ra, ne bɛna o kɛ aw yɛrɛ le ra.› »

34

Ala ka Kanaana jamana danw yira

¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ k'a fɔ a ye ko: ² «Kuma Izirayelimɔgɔw fɛ, k'a fɔ o ye ko: ‹Ni aw nana taga don Kanaana jamana ra, o jamana yɔrɔ minw bɛna di aw ma, k'a kɛ aw ta ye, o danw flɛ nin ye:

³ « ‹Woroduguyanfan na, aw ta jamana dan bɛna kɛ Zini kongokolon ni Edomu jamana ye; a bɛ damina terebɔyanfan na, Kɔgɔji sanin woroduguyanfan na, ⁴ ka taga tɛmɛ Akirabimu woroduguyanfan na, ka taga Zini fan fɛ, ka taga tɛmɛ Kadɛsi Barineya woroduguyanfan na, ka taga Hasari Adari ni Asimɔn, ⁵ ka bɔ Asimɔn ka munu ka taga Misiran kɔ ra, ka bɔ yi ka taga laban Kɔgɔjiba ra.

⁶ « ‹Terebenyanfan na aw ta jamana dan bɛna kɛ Kɔgɔjiba le ye.

⁷ « ‹Sahiliyanfan na, aw bɛna a dan bɔ k'a ta Kɔgɔjiba ra ka taga a bla fɔ Hɔri kuru ra; ⁸ k'a ta Hɔri kuru ra, aw bɛ a dan bɔ tuun ka taga tɛmɛ Lebo Hamati, ka taga se fɔ Sedadi; ⁹ ka bɔ yi, ka taga tɛmɛ Zifirɔn, ka taga laban Hasari Enan. O le bɛna kɛ jamana dan ye sahiliyanfan na.

¹⁰ « ‹Terebɔyanfan na, aw ye a dan bɔ k'a damina Hasari Enan ka taga se Sefamu; ¹¹ ka bɔ yi, ka taga a bla Ribila, Ayini terebɔyanfan na; ka bɔ yi, ka taga fɔ Kinereti ba terebɔyanfan jigijigi yɔrɔw ra; ¹² ka bɔ yi, ka taga se Zuridɛn ba ma, ka sɔrɔ ka taga laban Kɔgɔji sanin na.

« ‹Ayiwa, aw ta jamana danw bɛna kɛ o le ye, a fanw bɛɛ ra.› »

¹³ Ayiwa, Musa k'a fɔ Izirayelimɔgɔw ye ko: «Aw bɛna nin jamana le taran Izirayeli gbaw ra; Matigi Ala le bɛna bɛɛ ta sigiyɔrɔ yira. Matigi Ala k'a latigɛ ko a bɛ nin jamana le di Izirayeli ta gba kɔnɔntɔn tɔw ma, ani Manase ta gba tarance tɔ kelen ma; ¹⁴ sabu Rubɛn ta mɔgɔw, ani Gadi ta mɔgɔw ka o ta yɔrɔ sɔrɔ ka ban, o bɛɛ ni o ta yɔrɔ; Manase ta gba tarance kelen fana k'a ta yɔrɔ sɔrɔ. ¹⁵ O gba fla ni Manase ta gba tarance kelen ka o ta yɔrɔ sɔrɔ Zuridɛn ba fan dɔ ra, terebɔyanfan na, k'a nasin Zeriko dugu ma.»

Mɔgɔ minw bɛna jamana taran

¹⁶ Matigi Ala kumana Musa fɛ tuun, ko: ¹⁷ «Mɔgɔ minw bɛna jamana taran Izirayelimɔgɔw ra, o mɔgɔw tɔgɔw flɛ nin ye: sarakalasebaga Elehazari, ani Nuni dence Yosuwe. ¹⁸ Aw ye kuntigi kelen kelen bɔ gbaw bɛɛ ra fana, ka o fara o kan ka jamana taran. ¹⁹ O kuntigiw tɔgɔw flɛ nin ye:

Yefune dence Kalebu, o bɛ Zuda ta gba ra.

²⁰ Amihudi dence Samawilu, o bɛ Simeyɔn ta gba ra.

²¹ Kisilɔn dence Elidadi, o bɛ Boniyaminu ta gba ra.

²² Yogili dence Buki, kuntigi lo Dan ta gba ra.

²³ Efodi dence Haniyeli, kuntigi lo Yusufu dence Manase ta gba ra.

²⁴ Sifitan dence Kemuheli, kuntigi lo Yusufu dence Efirayimu ta gba ra.

²⁵ Parinaki dence Elisafan, kuntigi lo Zabulɔn ta gba ra.

²⁶ Azan dence Palitiyeli, kuntigi lo Isakari ta gba ra.

²⁷ Selomi dence Ahudi, kuntigi lo Aseri ta gba ra.

²⁸ Amihudi Pedaheli, kuntigi lo Nɛfitali ta gba ra.»

²⁹ Ayiwa, Matigi Ala k'a fɔ ko o mɔgɔw le bɛna Kanaana jamana taran Izirayelimɔgɔw ra.

35

Levi ta mɔgɔw ta duguw

¹ Ka Izirayelimɔgɔw to Mohabu kenɛgbɛw yɔrɔ ra, Zuriden ba kɔrɔ, Zeriko dugu na fɛ, Matigi Ala kumana Musa fɛ, ko: ² «A fɔ Izirayelimɔgɔw ye ko o bɛna jamana min sɔrɔ, ko o ka kan ka o jamana dugu dɔw di Levi ta mɔgɔw ma, ka o kɛ o sigiyɔrɔw ye. Aw ye bɛganmarayɔrɔ dɔw fana di o ma duguw laminiw na. ³ O yɛrɛ bɛna sigi o duguw kɔnɔ; duguw laminiw bɛ kɛ o ta misiw, ani o ta bɛgan tɔw marayɔrɔw ye, ani o borofɛnw blayɔrɔw.

⁴ «Aw bɛna dugukolo min di Levi ta mɔgɔw ma, duguw laminiw na, o bonya ka kan ka kɛ nɔngɔn* na waga kelen ye, k'a damina dugu kogo ra ka taga kɛnɛ ma; a bonya ka kan ka kɛ o le ye dugu fan bɛɛ ra. ⁵ Aw ye nɔngɔn na waga fla suma dugu lamini na ka taga terebɔyanfan na, ka nɔngɔn na waga fla suma ka taga woroduguyanfan na, ka nɔngɔn na waga fla suma ka taga terebenyanfan na, ka nɔngɔn na waga fla suma ka taga sahiliyanfan na; dugu bɛ to cɛmance ra. O yɔrɔw le bɛna kɛ o ta duguw bɛganmarayɔrɔw ye.

⁶ «Dugu wɔɔrɔ minw ye aw ta karifaduguw ye, mɔgɔfagabaga bɛ se ka bori ka taga dugu minw na ni a kɛra ko a ma a lawuri a kama, aw ye o duguw di Levi ta mɔgɔw ma, ka dugu binaani ni fla wɛrɛ di o ma. ⁷ O ra, aw bɛna dugu minw di Levi ta mɔgɔw ma, o bɛɛ lajennin bɛna kɛ dugu binaani ni seegi, ani o laminiw. ⁸ Ni aw bɛ duguw bɔ Izirayelimɔgɔw ta yɔrɔw ra ka o di Levi ta mɔgɔw ma, ni gba min ta duguw ka ca, olugu ta dugu dita bɛ caya; ni gba min ta duguw man ca, olugu ta dugu dita bɛ dɔgɔya. Gba bɛɛ bɛ dugu dɔw di Levi ta mɔgɔw ma, ka kaɲa ni o ta mara ta duguw hakeya ye.»

Karifaduguw

(Sariya 19.1-13; Yosuwe 20.1-9)

⁹ Matigi Ala kumana Musa fɛ tuun, ko: ¹⁰ «Kuma Izirayelimɔgɔw fɛ, i y'a fɔ o ye ko: <Ni aw nana Zuriden ba tige ka don Kanaana jamana ra, ¹¹ aw bɛna dugu dɔw ɲanawoloma, ka o kɛ aw ta karifaduguw ye; ni mɔgɔ dɔ ka mɔgɔ faga, k'a sɔrɔ a m'a lawuri a kama, o tigi bɛ se ka bori ka taga karifa o dugu dɔ ra. ¹² O duguw bɛ kɛ aw ta karifaduguw ye, ka mɔgɔfagabaga kisi hakebɔbaga ma, janko o kana mɔgɔfagabaga dɔ faga k'a sɔrɔ a ma taga lɔ kiti tigejama na kɔrɔ fɔlɔ, k'a ta kiti tige. ¹³ Aw bɛna dugu wɔɔrɔ le di ka o kɛ aw ta karifaduguw ye. ¹⁴ Aw ye dugu saba kɛ karifaduguw ye Zuriden ba kɔ fɛ, ka saba kɛ karifaduguw ye Kanaana jamana ra yan. O duguw le bɛ kɛ karifaduguw ye. ¹⁵ Izirayelimɔgɔw, ani lonanw, ani temɛbaga minw bɛ aw cɛ ra, nin karifaduguw bɛna kɛ olugu bɛɛ ta ye. Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka mɔgɔ faga k'a sɔrɔ a m'a lawuri a kama, o tigi bɛ se bori ka taga dogo o dugu dɔ ra.> »

Mɔgɔfaga ta sariyaw

¹⁶ « <Ni mɔgɔ dɔ k'a mɔgɔɲɔgɔn bugɔ ni nɛgɛmanfɛn dɔ ye, ni a sara, o tigi ye mɔgɔfagabaga le ye; mɔgɔfagabaga ka kan ka faga. ¹⁷ Ni a ka kabakuru le ta k'a mɔgɔɲɔgɔn bugɔ ni a ye, kabakuru min bɛ se ka mɔgɔ faga, ni a sara, o tigi ye mɔgɔfagabaga le ye; mɔgɔfagabaga ka kan ka faga. ¹⁸ Ni a ka yiri le ta k'a bugɔ ni a ye, yiri min bɛ se ka mɔgɔ faga, ni a sara, o tigi ye mɔgɔfagabaga le ye; mɔgɔfagabaga ka kan ka faga. ¹⁹ Hakebɔbaga ka kan ka o mɔgɔfagabaga faga. Ni a k'a sɔrɔ, a y'a faga.

* 35:4 35.4 Nɔngɔn na kelen bɛ se ka ben mɛtɛrɛ tarance le ma.

²⁰ « ‹Ni mɔgɔ dɔ tara kɔninya fɛ k'a mɔgɔɔgɔn jɔni, walama ni a ka a lawuri a kama ka a bon ni fɛn dɔ ye, ni a sara, ²¹ walama ni a tara juguya le fɛ k'a bugɔ ni a boro ye, ni a sara, bugɔrikebaga ka kan ka faga; mɔgɔfagabaga lo. Ni hakebɔbaga k'a sɔrɔ, a y'a faga.

²² « ‹Nka ni mɔgɔ dɔ girinto barara k'a mɔgɔɔgɔn jɔni, k'a sɔrɔ a m'a kɔninya, walama ni a ka fɛn dɔ firi ka taga a se a ma, k'a sɔrɔ a m'a lawuri a kama, ²³ walama ni a m'a mɔgɔɔgɔn ye, ni a ka kabakuru dɔ firi ka taga a ben a kan, kabakuru min bɛ se ka mɔgɔ faga, ni a sara, k'a sɔrɔ a tun m'a mɔgɔɔgɔn kɔninya, a fana tun ma kojugu miiri ni a ye, ²⁴ kititigejama bɛna kiti tige o mɔgɔfagabaga ni hakebɔbaga cɛ ka kaɲa ni nin kolatigeninw le ye. ²⁵ Kititigejama ka kan ka mɔgɔfagabaga bɔsi hakebɔbaga boro; a tun borira ka taga karifadugu min na, o b'a laseko o dugu ra. Turu saninman* kera sarakalasebagaw kuntigi min kan k'a bla Ala ta baara kama, mɔgɔfagabaga bɛ to yi fɔ ka taga se o ta saya ma. ²⁶ Nka a borira ka taga dogo karifadugu min na, ni a bɔra o dugu kɔnɔ, ²⁷ ni hakebɔbaga bɛna ni a ye karifadugu ko fɛ, ni a k'a faga, a tɛ jaraki o fagari kɔsɔn. ²⁸ Sabu mɔgɔfagabaga ka kan ka to a ta karifadugu kɔnɔ fɔ ka taga a to sarakalasebagaw kuntigi ye na sa. Sarakalasebaga sanin ko le, a bɛ se ka bɔ ka taga a ta yɔrɔ ra.

²⁹ « ‹Ayiwa, ni aw nana taga sigi yɔrɔ o yɔrɔ, nin cifɔnin minw latigera, aw ka kan ka o sira le tagama, aw ni aw ta duruja nataw bɛɛ.

³⁰ « ‹Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka mɔgɔ faga, ni mɔgɔ dɔw sɔrɔra ka kɛ o ko seere ye, o mɔgɔfagabaga ka kan ka faga. Nka aw kana mɔgɔ si faga mɔgɔ kelen dɔrɔn ta seereya kɔsɔn.

³¹ « ‹Mɔgɔfagabaga min ka kan ni fagari ye, aw kana sɔn ka foyi mina janko ka o kunmabɔ; a ka kan ka faga le.

³² « ‹Ni mɔgɔfagabaga dɔ borira ka taga karifadugu dɔ ra, aw kana sɔn ka foyi mina janko k'a to a ye seko ka taga a sigiyɔrɔ ra k'a sɔrɔ sarakalasebagaw kuntigi ma sa folɔ.

³³ « ‹Aw bɛ jamana min na, aw kana o jamana lanɔgɔ, sabu mɔgɔfaga bɛ jamana lanɔgɔ le. Foyi wɛrɛ tɛ se ka mɔgɔfaga jurumun kafari jamana kɔnɔ, fɔ ka mɔgɔfagabaga yɛrɛ le faga. ³⁴ Aw bɛna sigi jamana min kɔnɔ, ani ne yɛrɛ bɛna kɛ o jamana min kɔnɔ, aw kana o jamana lanɔgɔ; sabu ne Matigi Ala, ne bɛ Izirayelimɔgɔw cɛ ra.› »

36

Selofadi denmusow ta ko

¹ Manase dence Makiri, o dence Galadi, olugu tun ye Yusufu ta durujaw ye; lon dɔ Galadi ta mɔgɔw ta gbatigiw nana kuma Musa ni Izirayeli jama jamɔgɔw fɛ, minw ye Izirayeli gbatigiw ye. ² O ko: «Tuma min na Matigi Ala tun k'a fɔ an matigice Musa ye ko a ye jamana taran Izirayelimɔgɔw ra ka kaɲa ni Ala yɛrɛ ta yiracogo ye, a tun k'a fɔ an matigice Musa ye ko a ye an balemace Selofadi ta ninyɔrɔ di a denmusow* ma. ³ Ayiwa, sisan ni o denmuso dɔ nana furu cɛ dɔ ma, Izirayeli ta gba dɔ wɛrɛ ra, o tuma, yɔrɔ min tun dira a ma, o yɔrɔ bɛna bɔ an bɛmaw ta yɔrɔ ra, ka taga fara a cɛ ta mɔgɔw ta gba ta yɔrɔ kan. Ni o kera, o tuma yɔrɔ min dira an ma, dɔ le bɛ bɔ o yɔrɔ ra. ⁴ Ni Izirayelimɔgɔw ta yafarisan nana se, o musow furura gba min na, o ta yɔrɔ bɛna bɔ an bɛmaw ta gba ra ka taga fara o cɛrakaw ta gba ta yɔrɔ kan.»

⁵ Ayiwa, Musa ka nin kuma lase Izirayelimɔgɔw ma, ka kaɲa ni Matigi Ala ta kuma ye. A ko: «Jo bɛ Yusufu ta mɔgɔw fɛ.» ⁶ A ko: «Matigi Ala ka min fɔ Selofadi ta denmusow ta ko ra, o ye nin ye; a ko: ‹Ni cɛ o cɛ ka o diya, o ye furu o ma, nka o ka kan ka furu o ta gbamɔgɔ dɔ le ma. ⁷ Izirayelimɔgɔw ta gba dɔ ta yɔrɔ man

* **36:2** 36.2 Selofadi denmusow ta ko tun fɔra: (Jateri 27.1-11).

kan ka yelema ka taga ke gba do were ta ye. Izirayelimogow bee signin ka kan ka to o bemaw ta yoro le ra. ⁸ Ni denmuso o denmuso k'a ninyoro soro a bemaw ta gba ra Izirayeli jamana ra, a ka kan ka furu ce do ma o gba kelen le kono; ni o kera, Izirayelimogow bee be to o bemaw ta yoro ra. ⁹ Gba do ta yoro man kan ka yelema ka taga ke gba do were ta ye. Izirayelimogow ta gbaw bee ka kan ka to o ta yoro le ra.> »

¹⁰ Matigi Ala ka kuma min fo Musa ye, Selofadi denmusow ka o le ke. ¹¹ Mala, ani Tirisa, ani Hogila, ani Milika, ani Nowa, olugu furura o face balemace dence dow ma; ¹² o furura Yusufu dence Manase ta mogodo dow ma. A kera ten, o ta yorow tora o face ta gba ra.

¹³ Matigi Ala k'a ta kumaw, ani a ta kolatigenin minw fo Musa ye ko a ye o fo Izirayelimogow ye, ka o to Mohabu kenegbew ra, Zuriden ba koro, Zeriko dugu na fe, o le ye nin ye.

SARIYA FOKO FLANAN KITABU

Kitabu faamucogo

Cira Musa ka nin kitabu kumaw lase Izirayelimogow ma, ka o to Mohabu jamana ra. Izirayelimogow tun ka tagamajan le ke kongokolon konɔ ka na lo o yoro ra. O tun ka kan ka bo yi ka taga don Kanaana jamana ra.

Ka kana ni mogɔ caman ta miiriya ye, cira Musa le kera nin kitabu sebebaga ye. A sura 34 min be Musa yere ta saya ko fo, mogɔ were le be soro o sebebaga ye.

Musa ka nin kumaw bee fo Izirayelimogow ye, janko ka o hakiri jigi Ala ta sariyaw, ani a ta jɛnɔgonyaw ko ra.

Nin kitabu kunba ye ko Ala le k'a ta mogow kanu, ka o panawoloma, ka o kisi, ka baraka don o ra. A ta mogow fana ka kan ka o hakiri to o kow ra, ka Ala kanu, k'a kan mina, janko o ye si soro, ka baraka caman soro tuun Ala fe.

Nin kitabu ta hayamba ye 6.4-6. Yesu ka o hayan kumaw le fo, ko o le kera Ala ta sariyaw bee ra belebebe ye: I ka kan ka i Matigi Ala kanu ni i jusu bee ye, ani i nin bee, ani i ta miiriya bee (Matiyu 22.37).

Kitabu konokow

Musa ka Izirayelimogow hakiri jigi Ala ta kokeninw na (1.1-4.43)

Musa ka Izirayelimogow hakiri jigi Ala ta sariya ta kumaw ra (4.44-28.68)

Musa ka Izirayelimogow hakiri jigi Ala ta jɛnɔgonya ko ra (28.69-30.20)

Musa ta kumalabanw (31.1-33.29)

Musa ta saya Mohabu jamana ra (34.1-12)

Musa ka Izirayelimogow hakiri jigi ko temeninw na

Kuma damina

¹ Musa ka kuma minw fo Izirayelimogow bee ye kongokolon konɔ, o kumaw le ye nin ye; o y'a soro o tun be Zuriden ba tereboyanfan na, Zuriden kenegbe ra, yoro min nasinnin be Sufi dugu ma, ani a be Paran, ni Tofeli, ni Laban, ni Haseroti, ni Dizahabu duguw furance ra. ² Ayiwa, ka bo Horebu kuru ra ka taga Kadesi Barineya, Seyiri kuruw sira fe, o ye tere tan ni kelen tagama le ye.

³ Izirayelimogow ta tagama san binaaninan na, o san karo tan ni kelennan na, o karo tere folo, Matigi Ala tun ka fen o fen fo Musa ye, ko a ye a fo Izirayelimogow ye, a ka o bee fo o ye. ⁴ O kera k'a soro o tun ka se soro Amorikaw ta masace Sihon kan, min tun siginin be Hesibon; o tun ka se soro Basan masace Jgi kan Edereyi; ale tun siginin be Asitaroti.

⁵ Ka Izirayelimogow to Zuriden ba tereboyanfan na, Mohabu jamana ra, Musa ka nin sariya ta kumaw fo Izirayelimogow ye; a ko:

⁶ Matigi Ala, an ta Ala kumana an fe Horebu, ko: «Aw siginin meenna nin kuruyorow ra ka ban. ⁷ Aw ye wuri ka sira mina, ka taga Amorikaw ta kuruyorow ra; aw ye taga o yoro jamana fanw bee ra, ani Zuriden kenegbeyoro ra, ani kuruw fan na, ani jamana dugumayanfan na, ani woroduguyanfan kongokolon konɔ, ani kogojida ra, Kanaanakaw ta jamana ra, ani Liban jamana ra, ka taga se fo ba belebele ma, min ye Efirati ba ye*.

⁸ «Aw y'a fe, ne ka o jamana di aw ma; aw ye wuri ka taga o jamana mina; ne karira aw bemaw Ibrahima ni Isiyaka ni Yakuba ye, ko ne bena o jamana le di o ni o ta duruja nataw ma.»

* 1:7 1.7 O yorow tun ye Izirayeli jamana danw ye.

Kititigεbagaw

⁹ O wagati le ra, ne k'a fɔ aw ye ko: «Ne kelen tε se aw bεε kɔrɔ. ¹⁰ Matigi Ala, aw ta Ala ka aw caya; bi aw ka ca i ko sankolo lolow; ¹¹ nka Matigi Ala, aw bεmaw ta Ala ye aw caya belen, ka aw kε nin jɔgɔn waga kelen ye tuun, ka baraka don aw ra, i n'a fɔ a k'a layiri ta aw ye cogo min na. ¹² Nka ne kelen bεna se ka lɔ ni aw ta sεgεw, ani aw ta kunkow, ani aw ta keremisεnw bεε ye cogo di? ¹³ Ne k'a fɔ aw ye ko aw ye mɔgɔ dɔw janawoloma aw ta gbaw ra, minw ye hakiritigiw ye, ani kolɔnbagaw, ani mɔgɔw bε minw jate, janko ne ye olugu sigi aw kunna.»

¹⁴ Aw ka ne jaabi ko ne ka min fɔ, ko o ka ji. ¹⁵ O ra, ne ka aw ta jamakuruw ta kuntigiw ta; olugu tun ye mɔgɔ hakiritigiw le ye, ani jama tun bε mɔgɔ minw jate kosεbε. Ne ka olugu sigi aw kunna. Ne ka dɔw sigi mɔgɔ waga kelen kelen kunna, ka dɔw sigi mɔgɔ kεmε kεmε kunna, ka dɔw sigi mɔgɔ bilooru looru kunna, ka dɔw sigi mɔgɔ tan tan kunna, ka olugu sigi aw ta gbaw kunna. ¹⁶ O wagati kelen na, ne ka nin ci fɔ aw ta kititigεbagaw ye; ne ko o ma ko: «Aw ye aw balemaw lamεn; sɔsɔri minw bε wuri aw balemaw ni jɔgɔn cε, walama o ni lonan dɔw cε, aw ye o kitiw tige ka kana ni can le ye. ¹⁷ Ni aw bε kiti tige, aw kana mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra. Aw ye bεε lamεn, mɔgɔba fara a fitini kan. Aw kana siran mɔgɔ si ja, sabu Ala le ye kititigεbaga ye. Ni ko min gbεleyara aw ma, aw ye na ni o ye ne fε, ne bεna o lamεn.» ¹⁸ O wagati ra, aw tun ka kan ka fen o fen kε, ne ka o bεε fɔ aw ye.

Mɔgɔ minw tagara jamana flε dogo ra

¹⁹ Ayiwa, an bɔra Horebu kuru yɔrɔ ra minke, an ka nin kongokolonjuguba bεε cεtige; aw yεrε ja k'a ye. An ka Amɔrikaw ta kuru sira le ta, i n'a fɔ Matigi Ala, an ta Ala tun k'a fɔ an ye cogo min na; an tagara se Kadεsi Barineya. ²⁰ Ne k'a fɔ aw ye ko: «Aw sera Amɔrikaw ta kuruyɔrɔw ra, ko Matigi Ala, an ta Ala ka o yɔrɔ di an ma. ²¹ Ne k'a fɔ aw ye ko Matigi Ala, aw ta Ala ka nin jamana di aw ma, ko aw ye wuri ka taga jamana mina k'a kε aw ta ye, i n'a fɔ Matigi Ala, aw bεmaw ta Ala k'a fɔ aw ye cogo min na; aw kana siran, aw ja kana tige fana.»

²² Ayiwa, aw bεε gbarara ne ra, k'a fɔ ne ye ko: «An ye mɔgɔ dɔw bla an ja, olugu ye taga jamana yaala fɔlɔ, ka na a jafɔ an ye; an ka kan ka tεmε sira min fε, ani an bεna taga se dugu minw ma, o ye o bεε fɔ an ye.»

²³ Ne k'a ye ko o miiriya ka ji; o ra ne ka cε tan ni fla bɔ aw ra, gba bεε ta cε kelen kelen, ka olugu ci. ²⁴ O mɔgɔw tagara; o tagara kuruyɔrɔw cεtige, ka taga se fɔ Esikoli kenεgbε ra. O ka o yɔrɔ yaala. ²⁵ O ka jamana yiriden dɔw tige ka na o yira an na. O nana jamana cogo lakari an ye, ko: «Matigi Ala, an ta Ala ka jamana min di an ma, jamanajuman lo†.»

Izirayelimɔgɔw ma sɔn Ala ta kuma ma

²⁶ Nka aw ma sɔn ka taga; o ra, Matigi Ala, aw ta Ala tun ka min fɔ, aw murutira, aw ma sɔn ka o kε. ²⁷ Aw ka Matigi Ala kɔrɔfɔ aw ta fanibonw kɔnɔ, k'a fɔ ko: «Matigi Ala bε anw kɔninyara le, o kosɔn a ka anw labɔ Misiran, ka na anw di Amɔrikaw ma, janko olugu ye anw halaki.» ²⁸ Aw ko: «An bεna taga min sisan? An balemaw ka an fari faga pewu, sabu o ko, ko nin jamana mɔgɔw baraka ka bon, o fana ka janjan ni anw ye. O ko a duguw ka bonbon; ko o ka kogo jamijanbaw kε ka o lamini, kogo minw janya bε i n'a fɔ a bε se fɔ sankolo ma. O ko, ko olugu ka hali Anakika‡ dɔw ye.»

²⁹ Ne k'a fɔ aw ye ko: «Aw ja kana tige, aw kana siran o ja; ³⁰ Matigi Ala, aw ta Ala min bε aw ja, ale le bεna o kerε aw nɔ ra, i n'a fɔ a k'a kε aw yεrε ja na cogo min na Misiran; ³¹ kongokolon kɔnɔ fana, aw yεrε k'a ye ko Matigi Ala, aw ta Ala ka aw

† 1:25 1.25 O kow bε sɔrɔ Jateri kitabu kɔnɔ, sura 13, ani 14. ‡ 1:28 1.28 Anaki ta mɔgɔw le tun ye Kanaana jamana mɔgɔw ye. Mɔgɔ belebele jamijan dɔw tun lo.

ta aw ta tagama bæe ra i ko mɔgɔ b'a den ta cogo min na, fɔ ka na aw se nin yɔrɔ ra yan.»

³² Nka o bæe n'a ta, aw ma la Matigi Ala, aw ta Ala ra, ³³ k'a sɔrɔ ale yere le tun be tagara aw na sira ra, ka to ka jigiyɔrɔw jini aw ye; su fe a tun be ke aw na i ko tasumamana jamijan, tere fe a be ke i ko sankaba jamijan, janko ka aw ta temesira yira aw ra. ³⁴ Ayiwa, aw ka o kuma minw fɔ Matigi Ala ma, a ka o bæe men; a dimina ka kari k'a fɔ ko: ³⁵ «Ne tun karira ko ne bena jamana min di aw bemaw ma, nin wagati ta mɔgɔw, nin mɔgɔjuguw si tena o jamanapuman ye, ³⁶ fɔ Yefune dence Kalebu; ale koni bena o jamana ye. A sen lara o jamana min dugukolo kan, ne bena o jamana di ale ni a denw ma, sabu a ka Matigi Ala ta sira bæe tagama a cogo raŋ.»

³⁷ Ayiwa, Matigi Ala dimina ne fana kɔrɔ aw kosɔn, k'a fɔ ko: «Ele fana tena don o jamana ra. ³⁸ I ta baarden Yosuwe, Nuni dence, ale le bena don o jamana ra. O ra, a ja gbeleya kosebe, sabu ale le bena Izirayelimɔgɔw ladon o jamana ra, k'a ke o ta ye. ³⁹ Aw tun b'a fɔra ko o bena aw mamaden minw mina ka o ke jɔnw ye, ani aw ta den minw ma kojuman lon ka bo kojugu ra bi, olugu le bena taga don o jamana ra; ne bena jamana di olugu le ma, a bena ke olugu le ta ye. ⁴⁰ Nka aw koni, aw ye seko ka taga kongokolon fan na, Kɔgɔjiwulen sira fe.»

⁴¹ Ayiwa, aw ka ne jaabi k'a fɔ ko aw ka Matigi Ala hake ta, ko aw bena taga ka taga kere ke i n'a fɔ Matigi Ala, an ta Ala k'a fɔ an ye cogo min na. Aw ka aw ta kerekeminanw siri aw yere ra, ka aw ja gbeleya ko aw be taga kuruyɔrɔw ra; aw tun b'a miirira ko o ye ko fitini le ye sa.

⁴² Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «A fɔ o ye ko o kana taga o yɔrɔ ra ka taga kere ke; ni o te, o juguw bena se sɔrɔ o kan, sabu ne te ni o ye.»

⁴³ Ne kumana aw fe, nka aw ma sɔn ka ne lamɛn. Aw murutira ka ban Matigi Ala ta kuma ma. Aw ka aw kun gbeleya ka taga kuruyɔrɔw ra, ko aw be taga o mɔgɔw kere. ⁴⁴ Ayiwa, Amɔrika minw be o kuruyɔrɔw ra, olugu bɔra ka na aw kama i ko lidenw, ka na aw gben. O ka se sɔrɔ aw kan, k'a ta Seyiri, ka na se fɔ Hɔrima. ⁴⁵ Aw sekɔra ka na kasi Matigi Ala na kɔrɔ, nka a ma aw lamɛn, a m'a toro malɔ aw kasikan na. ⁴⁶ O ra, aw tora Kadesi ka meɛn, ka wagatijan ke yi.

2

Izirayelimɔgɔw yaalara kongokolon kɔnɔ ka meɛn

¹ An sekɔra, ka taga kongokolon kɔnɔ tuun, Kɔgɔjiwulen sira fe, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ ne ye cogo min na; an ka Seyiri kuruyɔrɔw munumunu ka meɛn.

² Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: ³ «Aw ka wagatijan ke ka ban, aw be nin kuruyɔrɔw munumununa. Sisan aw ye taga sahiliyanfan fe. ⁴ A fɔ mɔgɔw ye ko o bena taga teme o balemaw ta jamana kɔrɔ, minw ye Esawu ta mɔgɔw ye, minw siginin be Seyiri kuruyɔrɔw ra. O bena siran aw na, nka aw ye aw yere kɔrɔsi kosebe. ⁵ Aw kana o kere, sabu ne tena o ta jamana yɔrɔ si di aw ma; hali senlayɔrɔ, ne tena a di aw ma o ta jamana ra. Ne ka Seyiri kuruyɔrɔw di Esawu le ma, k'a ke a ta ye. ⁶ Ni aw ka fen o fen domu o ta jamana ra, aw ka kan ka o sara. Hali aw ta ji minta, aw ka kan ka o san o fe; ⁷ sabu Matigi Ala, aw ta Ala ka baraka don aw ra, aw ta kokɛtaw bæe ra. A ka aw kɔrɔsi aw ta tagama bæe ra, nin kongokolonba kɔnɔ. Nin ye a san binaani ye, Matigi Ala be ni aw ye, foyi ma aw dese.»

⁸ Ayiwa, o ra, an faranna ka an balemaw ta jamana to yɔrɔjan, minw ye Esawu ta mɔgɔw ye, minw siginin be Seyiri kuruyɔrɔw ra; an ka Zuriden kenegbe sira bla, ka Elati dugu ni Esiyɔn Geberi dugu fana to yɔrɔjan, ka munumunu ka taga Mohabu kongokolon sira ta.

⁹ Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «Aw kana taga Mohabukaw ke an juguw ye, ka kere ke ni o ye, sabu tena yɔrɔ si di an ma o ta jamana ra, sabu ne ka Ari jamana di Mohabukaw le ma, minw ye Lutu ta mɔgɔw ye*, k'a ke o ta ye.»

¹⁰ Emitikaw le tun siginin be o yɔrɔ ra folɔfolɔ. Mɔgɔ barakaman dɔw tun lo, o tun ka ca, o fana tun ka janjan i ko Anakikaw. ¹¹ Mɔgɔw tun be o jate Refayika dɔw le ye fana, i n'a fɔ Anakikaw; nka Mohabukaw tun be o wele ko Emitikaw. ¹² Hɔrikaw le tun siginin be Seyiri kuruyɔrɔw ra kakɔrɔ. Esawu ta mɔgɔw nana olugu wuri ka bɔ yi, ka o faga, ka sigi o nɔ ra, i n'a fɔ Matigi Ala ka jamana min di Izirayelimɔgɔw ma, olugu fana ka o jamana mɔgɔw wuri cogo min na.

¹³ Ayiwa, Matigi Ala k'a fɔ ne ye tuun ko: «Sisan aw ye wuri ka Zeredi kɔ tige.» An ka Zeredi kɔ tige.

¹⁴ An ka wagati min ke tagama ra ka bɔ Kadesi Barineya ka na se Zeredi kɔ ma, o kera san bisaba ni seegi. Sani o wagati ce, ce minw tun be se ka taga kere ra, olugu bee sara ka bɔ Izirayelimɔgɔw ra, i n'a fɔ Matigi Ala tun karira k'a fɔ cogo min na.

¹⁵ Matigi Ala yere wurira o kama, fɔ ka taga o ban Izirayelimɔgɔw ce ra pewu.

¹⁶ O kerekεcew bee nana sa ka ban Izirayelimɔgɔw ce ra tuma min na, ¹⁷ Matigi Ala kumana ne fe, k'a fɔ ne ye ko: ¹⁸ «Aw bena Mohabukaw ta mara dan teme bi, min ye Ari jamana ye. ¹⁹ Aw bena taga se Amɔn ta mɔgɔw ma; nka aw kana taga ben o kan, ka kere ke ni o ye, sabu ne tena yɔrɔ si di aw ma Amɔn ta mɔgɔw ta jamana ra. Ne ka o yɔrɔ di Lutu ta mɔgɔw le ma, k'a ke o ta ye.»

²⁰ Mɔgɔw tun be o jamana fana jate Refayikaw ta jamana dɔ le ye; Refayika dɔw le tun siginin be o jamana ra kakɔrɔ. Amɔnkaw tun be o wele ko Zamizumikaw. ²¹ Mɔgɔ barakaman dɔw tun lo, o tun ka ca, o fana tun ka janjan i ko Anakikaw. Matigi Ala ka o halaki ka bɔ Amɔnkaw na; olugu ka o gben, ka sigi o nɔ ra. ²² Matigi Ala tun ka o kelen le ke Esawu ta mɔgɔw fana ye, minw tun siginin be Seyiri kuruyɔrɔw ra; a ka Hɔrikaw halaki ka bɔ o na. O ka Hɔrikaw gben, ka sigi o nɔ ra, fɔ ka na se bi ma. ²³ Avika minw tun siginin be dugumisɛnw na, ka taga a bla fɔ Gaza, Kafitorikaw le ka olugu fana halaki, ka sigi o nɔ ra. Kafitorikaw tun bɔra Kafitori jamana† le ra.

Izirayeli ka Hesibon masace Sihon kere

²⁴ O kɔ, Matigi Ala k'a fɔ an ye ko: «Aw ye wuri ka taga Arinon kɔ tige; a fe, ne be Amɔrikace Sihon, Hesibon masace ni a ta jamana di aw ma. Aw ye taga o kere, ka o ta jamana ta. ²⁵ K'a damina bi yere ra, ne bena jatige ni siranya bla dunuƙa siyaw bee ra aw koson. Ni o ka aw ko men dɔron, o be yereyere, fɔ ka o konɔ gban aw koson.»

²⁶ Ayiwa, ka an to Kedemoti kongokolon konɔ, ne ka ciraden dɔw ci ka taga Hesibon masace Sihon fe ni herakuma ye, ka taga a fɔ a ye ko: ²⁷ «Sabari k'a to an ye teme i ta jamana fe. An bena teren ka teme masace ta sirabajuru kelen le fe; an tena jenge ka taga an kininboro fe, walama an numanboro fe. ²⁸ An bena domuni min ke aw ta jamana ra, aw ye o fiyeere an ma wari ra; hali an bena ji min min, aw ye o fana fiyeere an ma wari ra; janko i y'a to an ye tagama ka teme i ta jamana fe dɔron. ²⁹ Esawu ta mɔgɔ minw siginin be Seyiri, ani Mohabuka minw be Ari, olugu ka o le ke an ye. Aw fana ye o ke an ye, k'a to an ye taga Zuriden ba tige ka don an ta jamana ra, Matigi Ala, an ta Ala ka o jamana min di an ma.»

³⁰ Nka Hesibon masace Sihon banna, a ma son an ye teme a ta jamana fe, sabu Matigi Ala, aw ta Ala tun ka o miiriyajuguw don a hakiri ra, k'a jusukun gbeleya, janko k'a don aw boro; a fana nana ke o cogo le ra.

* 2:9 2.9 Lutu ta mɔgɔw ye Mohabukaw, ani Amɔnkaw le ye. O kuma be sɔrɔ Damina 19.30-38. † 2:23 2.23 Kafitori jamana, o ye Kereti jamana ye.

³¹ Matigi Ala tun k'a fɔ ne ye ko: «A flɛ, k'a ta sisan, ne bɛ masacɛ Sihɔn ni a ta jamana di aw ma.»

³² Ayiwa, masacɛ Sihɔn bɔra ni a ta mɔgɔw bɛɛ ye ka na an kama, ko a bɛna an kɛrɛ Yahasi yɔrɔ ra. ³³ Matigi Ala, an ta Ala k'a don an boro. An ka ale ni a dencɛw, ni a ta mɔgɔw bɛɛ halaki. ³⁴ An k'a ta duguw bɛɛ mina, ka o bɛɛ halaki; ka cɛw, ani musow, ani denfitiniw bɛɛ faga, hali mɔgɔ kelen ma bɔsi. ³⁵ Bɛganw, ani naforo minw sɔrɔra o duguw kɔnɔ, an ka o le ta ka o kɛ an yɛrɛ ta ye. ³⁶ K'a ta Aroweri, dugu min bɛ Arinɔn kɔda ra, ani min bɛ kurufurance ra, ka taga a bla fɔ Galadi jamana ra, dugu si mɔgɔw ta baraka ma bonya an ma. Matigi Ala, an ta Ala ka o duguw bɛɛ don an boro. ³⁷ Nka an ma sɔn ka se Amɔnkaw ta yɔrɔ si ma; ani yɔrɔ minw ye Yabɔki kɔda yɔrɔw ra, ani dugu minw bɛ kuruyɔrɔw ra, Matigi Ala, an ta Ala tun k'a fɔ an ye ko an kana se o yɔrɔ minw ma.

3

Masacɛ Ɖgi ta ko

¹ O kɔ, an faranna, ka Basan jamana sira ta. Basan jamana ta masacɛ Ɖgi bɔra ka na an kunbɛn ni a ta kɛrɛkɛjama bɛɛ ye, ko a bɛ an kɛrɛ, ka an to Edereyi. ² Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «I kana siran a ja, sabu ne bɛna a don i boro, ani a ta kɛrɛkɛjama bɛɛ, ani a ta jamana; i bɛna a kɛ i n'a fɔ i ka Amɔrikaw ta masacɛ Sihɔn kɛ cogo min na, min tun siginin bɛ Hesibɔn.»

³ Ayiwa, a kɛra ten, Matigi Ala, an ta Ala ka Basan masacɛ Ɖgi fana don an boro, a ni a ta kɛrɛkɛjama bɛɛ. An ka o bɛɛ halaki, an ma hali mɔgɔ kelen janaman to. ⁴ O wagati ra, an ka o ta duguw bɛɛ mina. O ta dugu biwɔrɔ minw tun bɛ Arigɔbu mara ra, Basan jamana ra, min ye masacɛ Ɖgi ta mara ye. O duguw kelen ma to ni an ma min mina. ⁵ A duguw bɛɛ tun ye dugu barakamanw le ye. O tun ka o lamini ni kogojanw ye; kon minw b'a dondaw ra, olugu tun bɛ dasɔgɔ ni nɛgɛberew le ye. Dugumisen caman fana tun bɛ yi, minw tun ma lamini ni kogo ye. ⁶ An ka o bɛɛ halaki ka ban pewu, i n'a fɔ an ka Hesibɔn masacɛ Sihɔn ta kɛ cogo min na. An ka duguw bɛɛ halaki pewu, ani a dugumɔgɔw bɛɛ: cɛw, ani musow, ani denfitiniw bɛɛ. ⁷ Nka an ka dugu bɛganw ni a naforow ta ka o kɛ an yɛrɛ ta ye.

⁸ A kɛra ten le, o wagati ra, an ka Zuriden ba terebɔyanfan jamana mina Amɔrikaw ta masacɛ fla ra, k'a ta Arinɔn kɔ ra, ka taga a bla fɔ Herimɔn kuru ra. ⁹ Sidɔnkaw bɛ Herimɔn kuru wele ko Siriyɔn; Amɔrikaw b'a wele ko Seniri. ¹⁰ An ka o kɛnɛgbeyɔrɔ duguw bɛɛ mina, ani Galadi mara bɛɛ, ani Basan jamana bɛɛ, ka taga a bla Salika ni Edereyi. O duguw bɛɛ tun ye masacɛ Ɖgi ta mara le ye, Basan jamana ra. ¹¹ Basan masacɛ Ɖgi kelen le tun tora Refayikaw ta siya ra. A ta lanan* tun lalagara ni nɛgɛ le ye. A janya tun ye nɔngɔn† ja kɔnɔntɔn ye, k'a bonya kɛ nɔngɔn ja naani ye, ka kapa ni mɔgɔw ta jatecogo ye. Hali bi o lanan bɛ sɔrɔ Amɔnkaw ta duguba kɔnɔ, min ye Raba dugu ye.

Zuriden terebɔyanfan jamana tarancogo

¹² Ayiwa, an ka o jamana mina o cogo le ra o wagati ra. Yɔrɔ min bɛ Aroweri sahiliyanfan na, Arinɔn kɔda ra, ne ka o yɔrɔ di Ruben ta mɔgɔw ni Gadi ta mɔgɔw ma, ka Galadi kuruyɔrɔw tarance ni a duguw fana di o ma. ¹³ Galadi mara to, ani Basan mara, min tun ye masacɛ Ɖgi ta mara ye, ne ka o di Manase ta gba tarance mɔgɔw ma. Fɔlɔfɔlɔ, Arigɔbu mara min bɛɛ bɛ Basan jamana ra, o fana tun bɛ jate Refayikaw ta yɔrɔ do le ye. ¹⁴ Manase dence min tɔgɔ tun ye ko Yahiri, ale ka Arigɔbu mara bɛɛ mina, ka taga se fɔ Gesurikaw ni Mahakakaw ta jamana dan na. A k'a yɛrɛ

* **3:11** 3.11 Dow b'a miiri ko o lanan tun ye a ta suksesu le ye. † **3:11** 3.11 Nɔngɔn ja kelen bɛ se ka ben metere tarance le ma.

togo la o duguw ra, Basan mara ra. O koson hali bi o duguw be wele ko Yahiri ta duguw‡.

¹⁵ Ayiwa, ne ka Galadi mara di Manase dence Makiri ma. ¹⁶ Nka ne ka Galadi mara yoro do le di Ruben ta mogow ni Gadi ta mogow ma. O yoro be taga se fo Arinon ko kenegbe ma; o ko le ye a dan ye. A be taga se fana fo Yaboki ko ma; o ye a ni Amankaw ta jamana dan ye. ¹⁷ A terebenyanfan na, a dan ye Zuriden kenegbe ye, k'a ta Kinereti ba ra, ka taga a bla Zuriden kenegbe ta kogoji ma, min ye Kogoji sanin ye, Pisiga kuru koru.

¹⁸ O wagati ra, ne k'a fo o ye ko: «Matigi Ala, aw ta Ala ka nin jamana di aw ma k'a ke aw ta ye. O ra, aw minw bee ye kerekedenw ye, aw ye ba tige ka bla aw balemaw Izirayelimogo tow na ni aw ta kerekeminanw ye. ¹⁹ Aw ta musow ni aw ta denw, ani began caman minw be aw fe, olugu doron le be to aw ta duguw ra yan, ne ka dugu minw di aw ma. Ne k'a lon ko began caman be aw fe. ²⁰ Aw ye taga aw balemaw dema, fo Matigi Ala ye na laganfiya di olugu fana ma, i n'a fo a k'a di aw ma cogo min na, janko Matigi Ala, aw ta Ala ka jamana min di o ma Zuriden ba fan do fe, olugu fana ye o soro. O ko, ne ka yoro min di aw ma yan, aw bee be seko ka na sigi o yoro ra.»

²¹ O wagati ra, ne k'a fo Yosuwe ye ko: «Matigi Ala, aw ta Ala ka min ke nin masace fla ra, i yere na ka o bee ye. Ayiwa, aw be tagara yoro min na, ba ko fe, Matigi Ala bena o jagon le ke o yorow masacew bee ra fana. ²² Aw kana siran o na, sabu Matigi Ala, aw ta Ala yere le bena o kere aw ye.»

Ala ma son Musa ye don Kanaana jamana ra

²³ O wagati ra, ne ka Matigi Ala daari k'a gbeleya; ne ko: ²⁴ «E! Dunupatigi Ala, i ka i ta bonyaba ni i ta sebayaba yira i ta jonce ra, min ye ne ye; sabu ala juman were le be sankolo kono, walama dugukolo kan, min be se ka ele ta kewalew ni i ta kabakobaw jagon ke? ²⁵ Sabari k'a to ne ye ba tige, ka taga nin jamanajuman ye, Zuriden ba ko fe, nin kuruyoro cejumanw, ani Liban jamana.»

²⁶ Nka Matigi Ala dimina ne koru aw koson; a ma son ka ne lamen. A ko: «Nin kuma dabra ten, i kana foyi fo ne ye nin ko ra tuun. ²⁷ Yelen Pisiga kuru kunna, i ye fleri ke terebenyanfan na, ani sahiliyanfan na, ani woroduguyanfan na, ani tereboyanfan na; jamana fle doron ni i na ye, sabu i tena nin Zuriden ba tige ka se yi. ²⁸ Yosuwe ka kan ka ko minw ke, o fo a ye, k'a ja gbeleya, ka baraka don a ra, sabu i bena to kuru kan ka nin jamana min ye i na ra, Yosuwe le bena bla Izirayelimogow na, ka ba tige ni o ye, ka taga o ladon o jamana ra.»

²⁹ Ayiwa, o cogo ra, an tora kurufurance ra yi, Beti Pehori kere fe.

4

Ala ta sariya siratagama

¹ Ayiwa, Izirayelimogow, sisan ne bena aw karan sariyaw ni ci minw na, aw ye o lamen, k'a sira tagama, janko aw ye panamanya, ani janko Matigi Ala, aw bemaw ta Ala ka jamana min di aw ma, aw ye don o jamana ra k'a ke aw ta ye. ² Ne be sariya minw fo aw ye, aw man kan ka foyi fara o kan, aw fana man kan ka foyi bo o ra; nka aw ye Matigi Ala, aw ta Ala ta sariyaw bee sira tagama, i n'a fo ne ka aw karan a ra cogo min na.

³ Matigi Ala ka min ke Baali Pehori ta ko wagati ra, aw yere na ka o ye. Minw bee tun tagara Baali Pehori ta jo bato, Matigi Ala, aw ta Ala ka olugu bee halaki ka bo aw ce ra. ⁴ Nka aw minw tora Matigi Ala, aw ta Ala ta sira kan, aw bee panaman lo bi.

‡ 3:14 3.14 Heburukan na, a fora ko Havoti Yahiri. O koru ye ko: Yahiri ta duguw.

⁵ A flɛ, ne ka aw karan sariyaw ni ciw ra, i n'a fɔ Matigi Ala, ne ta Ala k'a fɔ ne ye cogo min na, janko aw bɛna taga jamana min mina, aw ye o sariyaw sira tagama o jamana kɔnɔ. ⁶ Aw ye o sariyaw sira tagama ka na kɔsɛbɛ; o le bɛna aw kɛ hakiritigiw ani kolɔnbagaw ye siya tɔw na kɔrɔ. Ni olugu nana o sariyaw bɛɛ ko mɛn, o bɛna a fɔ ko: «Nin siyaba ye hakiritigibaw, ani kolɔnbagabaw yɛrɛ le ye.»

⁷ Can ra, siyaba juman wɛrɛ le bɛ yi, ko o ta ala bɛ o kɔrɔ, i n'a fɔ Matigi Ala, anw ta Ala bɛ an kɔrɔ cogo min na, ani tuma o tuma ni an b'a daari a bɛ an lamɛn? ⁸ Siyaba juman wɛrɛ le bɛ yi tuun, ko Ala ta cifɔninw, ani a ta kolatigenin terenninw bɛ o boro, i n'a fɔ ne bɛ nin sariya minw bɛɛ yirara aw ra bi?

⁹ Aw kɔni ye aw yɛrɛ kɔrɔsi le kɔsɛbɛ, ka aw tagamacogo lon janko aw na ka ko minw ye, aw kana pɛna o kow kɔ aw si bɛɛ ra, ani o kow kana bɔ aw jusu ra; aw ye aw denw karan a ra, ka aw mamadenw fana karan a ra.

¹⁰ Lon min na aw nana lɔ Matigi Ala, aw ta Ala na kɔrɔ Hɔrɛbu kuru kɔrɔ, aw ye aw hakiri to o lon na; o lon na Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «Jama lajɛn ne kɔrɔ, o ye ne ta kumaw lamɛn, janko o ye ne pasiran degi, ka to ka siran ne na o si bɛɛ ra, ani janko o ye o ta denw karan o kumaw ra.» ¹¹ Aw gbarara ka na lɔ kuru kɔrɔ. Kuru bɛɛ tun ye tasuma ye; tasumamana tun bɛ yɛlɛna fɔ sankolo ra; sankaba finmanw ni dibikuruba tun bɛ yi. ¹² Matigi Ala kan bɔra tasuma ra ka kuma aw fɛ. Aw k'a kumakan mɛn, nka aw ma foyi ye. Aw tun b'a kumakan dɔrɔn le mɛna. ¹³ A k'a ta jɛnɔgɔnya* yira aw ra, ko aw y'a sira tagama, o min ye kumakan tan ye. A ka o sɛbɛ kabakuru walaka fla kan ka o di aw ma. ¹⁴ O kɔ, Matigi Ala k'a fɔ ne ye o wagati ra, ko ne ye aw karan a ta sariyaw ni a ta ciw ra, janko aw bɛna Zuridɛn ba tige ka taga jamana min mina, aw ye o sariyaw ni o ciw sira tagama o jamana ra.

Izirayɛlimɔgɔw man kan ka jow sɔn

¹⁵ Lon min na Matigi Ala kan bɔra tasuma ra ka kuma aw fɛ Hɔrɛbu kuru yɔrɔ ra, aw tun ma foyi si le ye. O kɔsɔn aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi kɔsɛbɛ, ¹⁶ janko aw kana na aw yɛrɛ bla kojugu ra, ka batofɛn wɛrɛw lalaga aw yɛrɛ ye, ka fɛn dɔ bisigiya lalaga ka o bato; cɛ bisigiya, walama muso bisigiya, ¹⁷ walama bɛgan bisigiya, walama kɔnɔ minw bɛ wuri san fɛ, o bisigiya, ¹⁸ walama fɛnɔnaman minw bɛ fofɔ dugukolo kan, walama jɛgɛ minw bɛ ji ra. ¹⁹ Ni aw ka aw na kɔrɔta san fɛ, ka tere flɛ, walama ka karo ni lolow flɛ, ni aw ka sankolokɔnɔfɛnw flɛ, aw kana a to siya tɔw ye aw nɛgɛ, k'a to aw ye aw yɛrɛ majigi o fɛnw kɔrɔ, ka o bato. Matigi Ala, aw ta Ala, ka o fɛnw batori to dunuɔna siya tɔw le boro. ²⁰ Nka aw kɔni, Matigi Ala ka aw ta ka aw labɔ Misiran tɔrɔjuguba ra, k'a kɛ i n'a fɔ a ka aw labɔ nɛgɛdibiba tasumaman kɔnɔ, janko aw ye kɛ ale yɛrɛ ta siya ye, i n'a fɔ aw bɛ cogo min na bi.

²¹ Ayiwa, Matigi Ala dimina ne kɔrɔ aw kɔsɔn; a karira ko ale Matigi Ala, aw ta Ala, ale bɛna jamana min di aw ma k'a kɛ aw ta ye, ko ne tɛna Zuridɛn ba tige ka taga don o jamanɔnuman na. ²² Ne bɛna sa nin jamana le ra yan, ne tɛna Zuridɛn ba tige; nka aw bɛna ba tige ka taga don o jamanɔnuman na. ²³ O ra, aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi janko Matigi Ala, aw ta Ala ka jɛnɔgɔnya* min don ni aw ye, aw kana na pɛna o kɔ, ani aw kana fɛn dɔ ja lɛsɛ, ka fɛn dɔ bisigiya lalaga ka o bato, k'a sɔrɔ Matigi Ala, aw ta Ala ko aw man kan ka o fɛn bato; ²⁴ sabu Matigi Ala, aw ta Ala bɛ i ko tasuma farimanba; a t'a fɛ aw ye ale ni batofɛn wɛrɛ kanu jɔgɔn fɛ fiyewu.

²⁵ Ni aw nana denw sɔrɔ, ka mamadenw fana sɔrɔ, ni aw nana sigi ka mɛɛn jamana kɔnɔ, ni aw ka aw yɛrɛ lanɔgɔ, ka fɛn dɔ ja lɛsɛ, ka fɛn dɔ bisigiya lalaga ka o bato, ka kojugu kɛ Matigi Ala, aw ta Ala na kɔrɔ, k'a jusu bɔ, ²⁶ o tuma, ne bɛ sankolo ni dugukolo kɛ ne seere ye bi aw kama, ko aw bɛna taga o jamana min mina Zuridɛn ba kɔ fɛ, ko aw bɛna halaki jooɔna ka bɔ o jamana ra; aw tɛna sijan sɔrɔ yi, sabu aw bɛna halaki ka ban le pewu. ²⁷ Matigi Ala bɛna aw janjan ka taga siya tɔw cɛ ra; a bɛna

aw lataga o siya minw ce ra, aw to bena taga to mogo dama dama doron o siyaw ce ra yi. ²⁸ Ka aw to o yoro ra, aw bena batofen dow bato, mogow yere boro ka batofen minw lalaga; batofen yiriramanw, ani a kabakururamanw, o batofen minw te yeri ke, o te menni ke, o te domuni ke, o te kasa men. ²⁹ Ka aw to o yorow le ra fana, aw bena ke Matigi Ala, aw ta Ala ta jengogonya jini ye; aw fana bena a soro, ni aw k'a ta jengogonya jini ni aw jusukun bee ye, ani aw nin bee. ³⁰ Ka aw to o pani na, ka nin torow bee to aw kan, aw bena seko o bee ko fe ka na Matigi Ala, aw ta Ala ma, ka na a ta kuma lamen; ³¹ sabu Matigi Ala, aw ta Ala ye Ala le ye, min be hina. A tena aw to aw kelen na, a fana tena aw halaki. A karira ka jengogonya min don ni aw bemaw ye, a tena jina o jengogonya ko fana.

Matigi Ala kelenpe le ye Ala ye

³² Ayiwa, aw ye mogow jininka wagatijan temeninw ta kow ra, wagati min aw yere tun ma woro folo; lon min na Ala ka adamaden dan k'a bla dugukolo kan, k'a ta o lon na fo ka na se bi ma, aw ye jininkari ke o kow ra, k'a ta dununa kun do ra ka taga a bla a kun do ra. Yala nin koba jagon kera ka ye wa? Yala mogo ka nin ko jagon men folo wa? ³³ Yala siya do be yi min ta mogow ka Ala yere kumakan men ka bo tasuma ce ma, k'a ke i n'a fo Ala kumana aw fe cogo min na, ni o mogow ma sa wa? ³⁴ Yala ala do wurira ka ye ko a be siya do ke a yere ta ye, ka o siya ta ka bo siya do were ce ra, i n'a fo Matigi Ala, aw ta Ala ka ko minw bee ke aw ye Misiran jamana ra aw yere ja na wa? A ka torobaw ben mogow kan, ka tagamasiyenbaw ke, ka kabakow ke, ka mogow kere, k'a ta sebayaya ni a ta fanga yira, ka siranyakobaw ke.

³⁵ Ala ka o kow bee ke k'a yira aw ra, janko aw y'a lon ko Matigi Ala le ye Ala ye, ko Ala were te yi ale ko. ³⁶ A k'a kan bo sankolo ra ka kuma aw fe, janko ka aw karan a ta sira ra. A k'a ta tasumaba lajigi k'a yira aw ra; aw k'a ta kuma men ka bo tasuma ce ra. ³⁷ A ka aw bemaw kanu minke, ka na o ta denw fana panawoloma olugu ko fe, ka o ke a yere ta ye, o le koson ale yere ka aw labo Misiran, ni a ta sebayayaba ye. ³⁸ Siya dow tun be yi, minw tun ka ca ni aw ye, o fanga fana tun ka bon ni aw ta ye; nka a ka olugu gben ka bo aw ja, ka aw ladon o ta jamana ra, ka o jamana ke aw ta ye, i n'a fo a be cogo min na bi.

³⁹ O ra, aw ka kan k'a lon bi, ka aw hakiri to a ra ko Matigi Ala kelenpe le ye Ala ye, sankolo kon, ani dugukolo kan, ko do were te yi ale ko. ⁴⁰ Ne be a ta sariyaw ani a ta ci minw fora aw ye bi, aw ye o sira tagama, janko aw ye hera soro, aw ni aw ta den minw bena na aw ko fe; janko Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma k'a ke aw ta ye wagati bee, aw ye sijan soro o jamana ra.

Mogofagabagaw ta karifaduguw

⁴¹ Ayiwa, Musa ka dugu saba panawoloma Zuriden ba tereboyanfan na, ⁴² janko o ye ke mogofagabagaw ta karifaduguw ye; janko ni mogo do k'a mogojagon faga, k'a soro a m'a lawuri a kama, ni a fana tun te a jugu ye kakoro, o tigi ye se ka bori ka taga dogo o dugu do ra k'a nin kisi. ⁴³ Beseri tun ye o dugu do ye; a be kongokolon kon, kenegbe yoro ra, Ruben ta mogow ta mara ra. Ramoti fana tun ye o dugu do ye; a be Galadi mara ra, Gadi ta mogow ta mara ra. Golan fana tun ye o dugu do ye; ale be Basan jamana ra, Manase ta mogow ta mara ra.

Izirayeli ka kan ka Ala kelenpe bato

Kuma damina

⁴⁴ Musa ka sariya min yira Izirayelimogow ra, o sariya le ye nin ye. ⁴⁵ A ka Ala ta jengogonya* ta sariyaw, ani Ala ta cifoninw, ani Ala ta kolatigenin minw fo o ye o bonin ko Misiran, olugu le ye nin ye. ⁴⁶ O kera k'a soro o tun be Zuriden ba fan do kan, kuruw furance ra, ka nasin Beti Pehori yoro ma, Amorikaw ta masace Sihon

ta jamana ra; ale le tun siginin be Hesibon. Musa ni Izirayelimogow ka se soro o masace kan, o bonin ko Misiran. ⁴⁷ O k'a ta jamana mina, ani Basan masace Jgi ta jamana. O masace fla minw tun ye Amorikaw ta masacew ye, olugu tun be Zuriden ba tereboyanfan le fe. ⁴⁸ O ta jamana tun be damina fo Aroweri, Arinon koda ra, ka taga se fo Sihon kuru* ma, min ye Herimon kuru ye.

⁴⁹ Zuriden kenegbe tereboyanfan bee tun b'a ra fana, ka taga se fo Kogoji sanin ma, Pisiga kuru koru.

5

Ala ta kumakan tan

¹ Musa ka Izirayelimogow bee wele, k'a fo o ye ko: Izirayelimogow aw ye lamenni ke! Ne be sariyaw, ani ci minw fora aw ye bi, aw ye o lamen. Aw y'a karan, k'a sira tagama ka ja kosebe. ² An Matigi Ala ka jengogonya don ni an ye Horebu kuru kan. ³ A ma o jengogonya* don ni an bemaw le ye; an minw bee janaman be yan bi, a ka o jengogonya* don ni anw le ye. ⁴ Matigi Ala kumakan bora tasuma ce ma kuru kunna; ale yere da kumana aw fe. ⁵ Ne lora aw ni Matigi Ala ce, ka Matigi Ala ta kuma lase aw ma, sabu aw tun be siranna tasuma ja; o ra aw ma son ka yelen kuru kan. Matigi Ala ko:

⁶ «Ne le ye Matigi Ala, i ta Ala ye, min ka i labo Misiran jamana ra, jonyaso ra.

⁷ «I kana batofen were si bato ne ko.

⁸ «I kana ja si lese i yere ye k'a bato. Fen minw be sankolo ra o, minw be dugukolo kan o, minw be dugukolo jukoro ji ra o, i kana o do si bisigiya lalaga ka o bato. ⁹ I kana i kinbiri gban o fenw si koru, ka o bato. Sabu ne min ye Matigi i ta Ala ye, ne t'a fe i ye ne ni batofen were kanu jigon fe fiyewu. Mogo minw be o terenbariyakow ke, ne bena o hake bo o tigiw ra, k'a bo o ta denw na, k'a bo o ta denw ta denw na fana, fo ka taga se o ta duruja sabanan, ni a naaninan ma, sabu o be ne koninya le. ¹⁰ Nka mogo minw be ne kanu, ka ne ta sariyaw sira tagama, ne be kopuman ke olugu ye, k'a ke o ta denw ye, ani o ta denw ta denw, fo ka taga se o ta duruja waga kelennan ma.

¹¹ «I kana Matigi Ala, i ta Ala togo fo gbansan, sabu mogo o mogo be Matigi Ala togo fo gbansan, Matigi Ala tena o tigi jarakibari to.

¹² «I ka kan ka Nenekirilon sariya sira tagama, k'a ke lon saninman ye, i n'a fo Matigi Ala, i ta Ala tun k'a fo i ye cogo min na kakoro. ¹³ I ye baara ke tere woro, ka i ta koketaw bee ke. ¹⁴ Nka logokun tere wolonflanan, o ye Matigi Ala, i ta Ala ta Nenekirilon le ye. I kana baara si ke o lon na; i yere o, i dence o, i denmuso o, i ta jonce o, i ta jonmuso o, i ta misi o, i ta fali o, i ta began min o min; hali lonan min be i fe so konu, o si kana baara ke o lon na; janko i ta joncew ni i ta jonmusow ye nenekiri i n'a fo ele yere. ¹⁵ I hakiri to a ra ko i tun be jonya le ra Misiran jamana ra; Matigi Ala le ka i bo o jonya ra ni a ta sebgaya ni a ta fanga ye. O le koson Matigi Ala, i ta Ala k'a fo i ye ko i ye Nenekirilon bla, i kana baara ke.

¹⁶ «I fa ni i ba bonya, i n'a fo Matigi Ala, i ta Ala k'a fo i ye cogo min na kakoro, janko Matigi Ala, i ta Ala bena jamana min di i ma, i ye sijan soru, ka hera soru o jamana konu.

¹⁷ «I kana mogo faga.

¹⁸ «I kana jeneya ke.

¹⁹ «I kana sonyari ke.

²⁰ «I kana faninya fo k'a la i mogogogon na.

* **4:48** 4.48 Sihon kuru be wele fana ko Siriyan walama Seniri kuru (Sariya 3.9). Siyan kuru min be Zeruzalemu, ale ni o te kelen ye.

²¹ «I kana nabɔ i mɔgɔɔɔgɔn ta muso fɛ. I kana nabɔ i mɔgɔɔɔgɔn ta so fɛ, walama a ta foro, walama a ta jɔnce, walama a ta jɔnmuso, walama a ta misi, walama a ta fali; i kana nabɔ i mɔgɔɔɔgɔn ta fen si fɛ.»

²² Matigi Ala ka o ciw le fɔ ni kanba ye kuru kan, tasuma cɛ ma, sankabaw ni dibiba cɛ ma; a ka o fɔ aw ta jama bɛɛ lajennin ye, a ma foyi wɛɛ fara o kan. A ka o sebe kabakuru walaka fla kan k'a di ne ma.

²³ Aw ka o kumakan mɛn dibi ra, k'a ye fana ko kuru bɛɛ ye tasuma ye minke, aw ta jamakuruw ta kuntigiw, ani aw ta cɛkorɔbaw gbarara ne ra. ²⁴ O ko: «A flɛ, Matigi Ala, an ta Ala k'a ta nɔɔɔ ni a ta bonya yira an na; an k'a kumakan mɛn tasuma cɛ ma. Bi le an k'a ye ko Ala kumana adamaden dɔw fɛ, ko o ma sa. ²⁵ O bɛɛ n'a ta, ni anw tora yan, an bɛna sa; sabu nin tasumaba bɛna an faga. Ni an ka kɛ Matigi Ala, an ta Ala kumakan mɛn ye nin cogo ra, an bɛna sa. ²⁶ Adamaden juman le ka Ala janaman kumakan mɛn ka bɔ tasuma cɛ ma i ko anw, ni a ma sa? ²⁷ O ra, ele ye gbara kuru ra; Matigi Ala bɛna fen o fen fɔ, i ye o bɛɛ lamɛn; ni a ka fen o fen fɔ i ye, i ye na o lase an ma, an bɛna a lamɛn; ni a ka min fɔ, an bɛna o kɛ fana.»

²⁸ Ayiwa, aw ka kuma min fɔ ne ye, Matigi Ala ka o mɛn. A k'a fɔ ne ye ko: «Nin mɔgɔw ka kuma min fɔ i ye, ne ka o mɛn. O ka min o min fɔ, o bɛɛ ka ni. ²⁹ E! Ni a kɛra ko o miiriya kelen le tun bɛ o jusu ra tuma bɛɛ, ni o tun bɛ siran ne ja, ka ne ta ciw bɛɛ sira tagama, o tuma o ni o denw tun bɛna to hera le ra wagati bɛɛ.

³⁰ «Taga a fɔ o ye ko o ye seko ka taga o ta fanibonw kɔɔ. ³¹ Nka ele ye to ni ne ye yan; ne bɛna ne ta kumaw ani ne ta sariyaw ani ne ta kolatigeninw fɔ i ye, i bɛ taga o karan o ra, janko ne bɛna jamana min di o ma k'a kɛ o ta ye o ye taga o sariyaw sira tagama o jamana ra.»

³² A laban Musa ko: «Matigi Ala, aw ta Ala ka ko minw fɔ aw ye, aw ye o bɛɛ kɛ ka ja a cogo ra. Aw kana jɛngɛ ka bɔ o sira kan ka taga aw kininboro fɛ walama ka taga aw numanboro fɛ. ³³ Matigi Ala, aw ta Ala ka sira min yira aw ra, aw ye o sira bɛɛ le tagama, janko aw bɛna taga jamana min ta, aw ye si sɔɔ o jamana ra, ka hera ni sijan sɔɔ.»

6

Izirayelimɔgɔw ka kan ka Matigi Ala kanu

¹ Ayiwa, Matigi Ala, aw ta Ala ka kumaw, ani kolatigeninw, ani sariya minw fɔ, ko ne ye aw karan o ra, o le ye nin ye. A ko aw bɛna taga jamana min ta, aw ye o sariyaw sira tagama o jamana ra, ² janko aw ni aw denw, ani aw mamaden minw bɛna na aw ko, aw bɛɛ ye siran Matigi Ala, aw ta Ala ja, aw si bɛɛ ra; ne ka Ala ta kumaw ni a ta ci minw fɔ aw ye, aw ye o bɛɛ sira tagama, janko aw ye sijan sɔɔ. ³ O ra, aw Izirayelimɔgɔw, aw ye lamɛnni kɛ! Aw ye jija ka Ala kan mɛn ka ja kɔsɛbɛ, janko aw ye hera sɔɔ, ka caya kɔsɛbɛ aw ta jamana ra, nɔɔ ni li bɛ woyo o jamana min na, i n'a fɔ Matigi Ala, aw bɛmaw ta Ala k'a layiri ta aw ye cogo min na.

⁴ Aw Izirayelimɔgɔw, aw ye lamɛnni kɛ! An Matigi Ala le ye Matigi kelenpe ye. ⁵ I ka kan ka Matigi Ala, i ta Ala kanu ni i jusukun bɛɛ ye, ani i nin bɛɛ, ani i baraka bɛɛ. ⁶ Ne bɛ nin kuma minw fɔ aw ye bi, aw ka kan ka o to aw jusukun na. ⁷ Aw ye aw denw karan a ra ka ja. Ni aw bɛ aw ta so, walama ni aw bɛ taga tagama ra, aw lato, ani aw wurito, o kumaw ye kɛ aw da ra tuma bɛɛ. ⁸ Aw y'a siri aw boro ra i ko tagamasiyɛn, k'a siri aw tenw na fana; ⁹ aw y'a sebe aw ta bon donda yiriw kan, ani aw ta dugu donda* konw kan.

¹⁰ Matigi Ala, aw ta Ala karira ko a bɛna jamana min di aw bɛmaw Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ma, a bɛna taga aw ladon o jamana ra; aw bɛna duguba jumanmanw sɔɔ, aw boro ma dugu minw lo, ¹¹ ka bonw sɔɔ, bon minw fara

fenɗuman suguya bee ra, k'a soro aw le ma o fenw bla o koro; aw bena kolonw soro, aw ma kolon minw sozi; aw bena rezenforow ni oliviyesunw soro, aw ma minw senɛ. ¹² O kosoɗ, ni aw nana domuni ke ka fa tuma min na, aw kana a to aw ye jina Matigi Ala ko, ale min ka aw labo Misiran jamana ra, jonyaso ra.

¹³ Aw ye siran Matigi Ala, aw ta Ala ja, ka baara ke ale kelenpe ye; aw ye kari ni ale togo le ye. ¹⁴ Siya to minw be aw kere fe, aw kana tugu olugu ta batofenw ko ka o bato. ¹⁵ Sabu Matigi Ala, aw ta Ala be aw ce ra; a t'a fe aw ye ale ni batofen were kanu jongoɗ fe. Ni aw ka o ke, a bena dimi aw koro, fo ka aw halaki ka bo dugukolo kan.

¹⁶ Aw man kan k'a fo ko aw be Matigi Ala, aw ta Ala korobo, i n'a fo aw tun k'a ke cogo min na Masa ta yoro ra. ¹⁷ Nka Matigi Ala, aw ta Ala ka kuma minw fo aw ye, ani a ka sariyaw ni ci minw fo aw ye, aw ye o le ke. ¹⁸ Ko minw terennin lo, ani minw ka ni Matigi Ala ja koro, aw ye o le ke, janko aw ye hera soro, ani janko Matigi Ala karira aw bemaw ye ko a bena jamanaruman min di aw ma, aw ye don o jamana ra, k'a ke aw ta ye. ¹⁹ Matigi Ala bena aw juguw bee gben ka bo aw ja fana, i n'a fo a tun k'a fo cogo min na.

²⁰ Lon do, ni aw dencew nana aw pininka ko: «Mun kosoɗ Matigi Ala ka nin ciw ni nin sariyaw ni nin kumaw fo aw ye?» ²¹ Aw y'a fo aw dencew ye ko: «An tun be jonya ra Farawona fe Misiran jamana ra; nka Matigi Ala ka an labo Misiran a ta sebgaya baraka ra. ²² Matigi Ala ka kabakow ni kobaw ke an yere ja na, ka kojugubaw lase Misirankaw ma, ani Farawona ni a ta somogow bee ma, ²³ ka anw labo Misiran; a tun karira an bemaw ye jamana min ko ra, a nana ni an ye o jamana ra yan, ka na o jamana di an ma. ²⁴ Matigi Ala k'a fo an ye ko an ye a ta sariyaw bee sira tagama, ka siran Matigi Ala, an ta Ala ja, janko an ye si soro, ka ke hera ra tuma bee, i ko an be cogo min na bi. ²⁵ Ni an ka nin kumaw bee sira tagama a cogo ra Matigi Ala, an ta Ala ja koro i n'a fo a k'a fo an ye cogo min na, o le bena an tagamacogo teren ka kana ni Ala sago ye.»

7

Izirayelimogow man kan ka kori siya tow ra

¹ Ayiwa, aw bena taga jamana min mina k'a ke aw ta ye, Matigi Ala, aw ta Ala le bena aw ladon o jamana ra. A bena siya caman gben ka bo aw ja: Hetikaw, ani Girigasikaw, ani Amorikaw, ani Kanaanakaw, ani Perezikaw, ani Hevikaw, ani Yebusikaw; o ye siya wolonfla ye, minw ka ca ni aw ye, o baraka fana ka bon ni aw ta ye. ² Ni Matigi Ala, aw ta Ala nana o siyaw don aw boro, ni aw ka se soro o kan, aw ye o bee halaki ka ban pewu. Aw kana jengogonya si don ni o ye, aw fana kana makari o ra. ³ Aw kana o ke aw furukerogonw ye. Aw kana son ka aw denmusow di o dencew ma furu ra, aw fana kana son ka o denmusow jini ka o di aw dencew ma furu ra.

⁴ Ni o te o bena aw denw kun yelɛma ka o faran ka bo Matigi Ala ko, k'a to o ye taga batofen werew bato, ka o ke sababu ye k'a to Matigi Ala ta dimi ye se aw ma, fo ka aw halaki joona joona. ⁵ O ra, aw ka kan ka min ke o ra, o fle nin ye: Aw ye o ta sarakabonanw waraga; aw ye o ta kabakuruanw cici, ka o ta jo musoman Asera ta berew tigetige, ka o ta batofen leseninw jeni tasuma ra; ⁶ sabu aw ye siya saninyanin le ye, siya min blara danna Matigi Ala, aw ta Ala ye. Matigi Ala, aw ta Ala ka aw panawoloma dugukolo siya tow bee ce ra, janko aw ye ke ale ta siya ye, siya min ko ka gbelen a ma.

Matigi Ala ka Izirayelimogow kanu

⁷ Ayiwa, Matigi Ala ma aw kanu, ka aw panawoloma ko sabu aw tun ka ca ni siya tɔw bɛɛ ye; aw le yɛɛ tun ka dɔgɔ ka tɛmɛ siya tɔw bɛɛ kan. ⁸ Nka Matigi Ala ka aw kanu le, ani a karira ka layiri min ta aw bɛmaw ye fɔɔfɔɔ, a tun b'a fɛ ka o dafa; o kosɔn a ka aw labɔ Misiran a ta se bagaya baraka ra, ka aw kisi ka bɔ o jɔnyaso ra, ka aw bɔsi ka bɔ Misiran masace Farawona boro. ⁹ O ra, aw y'a lɔn ko Matigi Ala, aw ta Ala le ye Ala ye, Ala kankelentigi; mɔgɔ minw b'a kanu, k'a ta sariyaw sira tagama, a bɛ to a ta jɛnɔgɔnya* ra ni olugu ye, ka kɔjuman kɛ o ye, k'a kɛ o ta denw ye, fɔ ka taga se o ta duruja waga kelennan ma. ¹⁰ Nka minw b'a kɔninya, a bɛ o hake bɔ olugu ra, ka o halaki; minw b'a kɔninya kɔni, a tɛna sumaya ni olugu ta sara ye, a bɛ o hake bɔ o ra o yɔrɔnin bɛɛ le ra.

¹¹ O ra, ne bɛ kumaw ni cifɔninw ni kolatigenin minw fɔra aw ye bi, aw ye o sira tagama k'a kɛ a kɛcogo ra.

¹² Ni aw ka nin sariya ta kumaw lamɛn, ni aw k'a sira tagama k'a kɛ a kɛcogo ra, o tuma Matigi Ala, aw ta Ala bɛna to a ta jɛnɔgɔnya ra ni aw ye, ka kɔjuman kɛ aw ye, i n'a fɔ a tun karira aw bɛmaw ye cogo min na. ¹³ A bɛna aw kanu, ka baraka don aw ra, ka aw caya. A bɛna baraka don aw denw na, ka baraka don aw ta dugukolo ra, ka aw ta simanw ja, ka rɛzɛnji ni turu di aw ma caman, ka baraka don aw ta misiw, ani aw ta bɛgan tɔw bɛɛ ra aw ta jamana kɔnɔ, a tun karira aw bɛmaw ye ko a bɛna o jamana min di aw ma. ¹⁴ A bɛna baraka don aw ra ka tɛmɛ siya tɔw bɛɛ kan. Cɛ tɛna kɛ aw ta jamana ra, walama muso, min bɛ kɛ denworobari ye. Bɛgan tɛna kɛ aw ta bɛganw na fana, min tɛ den woro.

¹⁵ Matigi Ala bɛna bana suguya bɛɛ mabɔ aw ra. Aw ka Misiran jamana ta bana minw lɔn, a tɛna o si lase aw ma. Minw bɛ aw kɔninya, a bɛna o banaw lase olugu le ma.

¹⁶ Matigi Ala, aw ta Ala bɛna siya minw bɛɛ don aw boro, aw ye o siyaw bɛɛ halaki le; aw kana a fɔ ko aw bɛ makari o ra ka o to yi, aw fana kana o ta batofɛnw bato, sabu o le bɛna kɛ jan ye ka aw mina.

Izirayelimɔgɔw bɛna se sɔrɔ siya tɔw bɛɛ kan

¹⁷ Aw bɛ se k'a miiri aw yɛɛ kɔnɔ k'a fɔ ko: «Nin siyaw ka ca ka tɛmɛ anw kan; anw bɛna se ka o gbɛn cogo di?» ¹⁸ Aw kana siran o ja. Matigi Ala, aw ta Ala ka min kɛ Farawona ni Misiran jamana bɛɛ ra, aw ye aw hakiri to o ra. ¹⁹ Tuma min na Matigi Ala, aw ta Ala tun bɛ aw labɔra Misiran, a ka tɔɔrɔba minw ben Misirankaw kan, ani a ka kabakow ni koba minw kɛ, ani a k'a ta se bagaya ni a ta fanga yira cogo min na, aw yɛɛ ja ka o ye. Ayiwa, aw bɛ siranna siya minw bɛɛ ja, Matigi Ala, aw ta Ala bɛna o jɔgɔn le kɛ olugu ra. ²⁰ Matigi Ala, aw ta Ala bɛna o bɛɛ ja wuri, k'a to o bɛɛ ye bori aw ja; hali minw bɛna bɔsi ka bori ka taga dogo, aw bɛna olugu gbɛn fɔ ka o bɛɛ halaki. ²¹ O ra, aw ja kana tige o siyaw kosɔn, sabu Matigi Ala, aw ta Ala bɛ aw cɛ ra; Alaba lo, ani siranyafɛnba lo fana.

²² Matigi Ala bɛna o siyaw gbɛn dɔɔnin dɔɔnin le ka bɔ aw ja. Aw tɛna se ka o bɛɛ gbɛn yɔrɔnin kɛnɛn na; ni o tɛ, kongowaraw bɛna caya jamana kɔnɔ ka aw lamini.

²³ Matigi Ala, aw ta Ala bɛna o siyaw don aw boro; a bɛna o ja wuri, ka o bɛɛ jagami jɔgɔn na, fɔ ka taga o bɛɛ halaki. ²⁴ A bɛna o ta masacɛw don aw boro; aw bɛna o bɛɛ faga fɔ ka o tɔgɔ tunu ka bɔ dugukolo kan. O si kɛnɛn tɛna se ka lɔ ka aw kɔnɔ; aw bɛna o bɛɛ halaki. ²⁵ Aw ye o ta batofɛn lɛsɛninw jɛni tasuma ra. Sanin ni warigbɛ minw bɛ o batofɛnw na, aw kana jabo o dɔ fɛ, ka o ta; ni o tɛ, o bɛna kɛ sababu ye ka aw lafiri. Sabu Matigi Ala, aw ta Ala bɛ o fɛnw haramuya le. ²⁶ Aw man kan ka o fɛn haramuyanin si ladon aw ta so kɔnɔ, janko Matigi Ala kana na aw danga ka aw bla halakiri kama, i n'a fɔ o fɛnw blara halakiri kama cogo min na. Aw ka kan ka jigi o fɛnw na, ka o haramuya, sabu Ala ka o fɛnw danga ka o bla halakiri le kama.

8

Ala ka Izirayelimogow karan kongokolon kono

¹ Ayiwa, ne be nin kuma minw fora aw ye bi, aw ye jija ka o bee ke a cogo ra, janko aw ye si sorɔ, ka caya, ani janko Matigi Ala karira ko a bena jamana min di aw bemaw ma, aw ye taga don o jamana ra k'a ke aw ta ye. ² Matigi Ala, aw ta Ala temena ni aw ye sira minw fe nin san binaani bee ra kongokolon kono, ani a ka sege min la aw kan, ani ka aw korɔbo cogo min na, aw ye aw hakiri to o ra. A ka o ke janko ka aw jusukun cogoya lon, k'a lon ni aw bena ale ta sariyaw sira tagama, walama ni aw tena a tagama. ³ A ka sege la aw kan, k'a to kongo ka aw torɔ. A ka aw baro ni mane* ye; aw tun ma o domunifen lon, aw bemaw fana tun m'a lon. A ka o ke janko ka aw karan ko domuni dama le te mogɔ baro; ko nka kuma min o min be bo Matigi Ala da ra, o le fana be mogɔ baro. ⁴ O san binaani bee kono, aw ta faniw ma korɔ ka faran, aw senw fana ma funu. ⁵ O ra, aw y'a lon k'a faamu ko Matigi Ala, aw ta Ala be aw koro i ko mogɔ be a den koro cogo min na.

Izirayelimogow man kan ka jina Ala ko

⁶ Aw ye Matigi Ala, aw ta Ala ta ciw ke, k'a ta siraw bee tagama a cogo ra, ka siran a ja. ⁷ Sabu Matigi Ala bena taga aw ladon jamana pumanba le ra; kow, ani bununw, ani jibaw be woyo kurufurancew ra, ani kuruw kan o jamana ra. ⁸ Simanw be o jamana ra, ani rezen, ani toro, ani gerenadisunw, ani oliviye, ani li. ⁹ Aw bena domuni ke ka fa o jamana ra, foyi tena aw dese. Nege be sorɔ o jamana kabakuruw ra, aw bena siranegɛ bo a kuruw kan fana.

¹⁰ Nka ni aw nana domuni ke ka fa tuma min na, aw ye Matigi Ala, aw ta Ala tando o jamanapuman koson a ka min di aw ma. ¹¹ Aw ye aw yere korosi, aw kana jina Matigi Ala, aw ta Ala ko; ani ne k'a ta kumaw ni a ta ciw, ani a ta sariya minw fo aw ye, aw kana o sira tagama dabra. ¹² Ni aw nana domuni ke ka fa, ka sojumanw lo ka don o kono, ¹³ ni aw ta misiw ni aw ta began tow nana ke caya ye, ni aw ta warigbe ni aw ta sanin nana ke caya ye, ni aw ta fenw bee nana ke caya ye, ¹⁴ o tuma, aw ye aw yere korosi, aw kana na aw yere bonya, fo ka jina Matigi Ala, aw ta Ala ko, ale min ka aw labo jonyaso ra Misiran jamana ra. ¹⁵ A blara aw ja ka nin kongokolonjuguba cetige, sajuguw ni bundeninw ka ca o yoro min na; a tagara ni aw ye yoro janinw ni jintanyorow ra, ka ji woyo ka bo faragbelenw na k'a di aw ma. ¹⁶ A ka aw baro ni mane* le ye o kongokolon kono; aw bemaw tun ma o domuni lon. A ka o ke janko ka aw majigi, ka aw korɔbo k'a fle, ka sorɔ ka na kopuman ke aw ye o ko fe. ¹⁷ Aw ye aw yere korosi, aw kana na a miiri k'a fo aw yere kono ko: «Ne yere ta sebagaya ni ne yere boro baraka le k'a to ne ka nin naforow sorɔ.» ¹⁸ Aw ye aw hakiri to Matigi Ala, aw ta Ala ra; sabu ale le be o naforow sorɔ baraka di aw ma; a be o ke k'a yira ko ale tun karira aw bemaw ye ka jenrogonya* min don ni o ye, ko ale be o jenrogonya kan hali bi.

¹⁹ Ni aw koni ka jina Matigi Ala, aw ta Ala ko, ka taga ala werew ko, ka taga aw kinbiri gban olugu korɔ, ka o bato, ne b'a fo aw ye bi k'a gbeleya, ko ni aw ka o ke, aw bee bena halaki pewu. ²⁰ Aw bena sa i n'a fo Matigi Ala ka siya to minw halaki aw ja fe, sabu aw ma Matigi Ala, aw ta Ala ta kuma lamɛn.

9

Ala ka Kanaanakaw ghen kun min na

¹ Izirayelimogow, aw ye lamenni ke! Aw bena Zuriden ba tige bi. Siya minw ka ca ni aw ye, ani minw baraka ka bon ni aw ta ye, aw bena taga olugu ta jamanaw mina, ani o ta dugu barakaman minw lamininin be ni kogojanw ye k'a wuri fo san fe. ² O jamanaw mogow ka janjan, baraka be o ra kosebe; Anakikaw lo. Aw ka o ko men;

aw k'a men fana ko mogo si te se ka lo Anakikaw ja ko a be o kere. ³ Nka aw ye la a ra bi, k'a lon ko Matigi Ala, aw ta Ala yere le be bla aw ja fe ka taga i ko tasuma farimanba; ale le bena o siyaw halaki, ka o ke aw sago ye. O ra, aw bena o gben ka bo o ta jamana ra, ka o bee faga yoronin kelen na, i n'a fo Matigi Ala yere k'a layiri ta aw ye cogo min na.

⁴ Nka ni Matigi Ala, aw ta Ala nana o siyaw gben ka bo aw ja, aw kana a fo aw yere kono ko: «Anw terennin lo minke, o koson Matigi Ala ka an ladon nin jamana ra k'a ke an ta ye.» O te de! Nin siyaw ta kewalejuguya le koson Matigi Ala be o gben ka bo aw ja. ⁵ A te ko aw terennin lo, walama ko jarakiyoro te aw ra minke, ko o koson nin siyaw ta jamana dira aw ma. O ta kewalejuguya le koson Matigi Ala, aw ta Ala be o gben ka bo aw ja, janko a tun karira ka layiri min ta aw bemaw Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ye, ka o layiri fa. ⁶ O koson, aw ka kan k'a lon ko Matigi Ala, aw ta Ala te nin jamanaruman dira aw ma k'a ke aw ta ye aw yere ta terenninya le koson; sabu aw ye mogo torokungbelenw le ye.

Saninmisiden ta ko

⁷ Aw ta kewalew k'a to Matigi Ala dimina aw koro cogo min na kongokolon kono, aw ye aw hakiri to o ra, aw kana jina o ko. K'a ta aw bolon na Misiran jamana ra, fo ka na aw se nin yoro ra, aw ma son ka Matigi Ala ta kuma lamen ka ye.

⁸ Horebu kuru yoro ra, aw ta kewalew k'a to Matigi Ala dimina aw koro. A tun dimina aw koro, fo a ta miiriya ra, a tun b'a fe ka aw bee halaki. ⁹ O y'a soro ne tun yelenna kuru kan; Ala ka jengogonya* min don ni aw ye, a tun ka o jengogonya sariyaw sebe kabakuru walaka minw kan, ne tun tagara o walakaw le mina. Ne ka tere binaani ni su binaani le ke kuru kunna, ne ma domuni ke, ne ma ji min. ¹⁰ Matigi Ala ka o kabakuru walaka fla di ne ma; Ala yere ta seberino le tun b'a kan. A tun ka kuma minw bee fo aw ye kuru kunna, tasuma ce ma, lon min na ne ka aw bee lajen, o kumaw le tun sebenin be o walakaw kan.

¹¹ Ayiwa, tere binaani ni su binaani temenin ko le, Matigi Ala sorora ka o walaka fla di ne ma, a ta jengogonya* sariyaw tun sebenin be walaka minw kan. ¹² O tuma ra, Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Wuri ka bo yan, i ye jigi ka taga joona joona, sabu i bora ni i ta mogo minw ye Misiran, o ka kojuguba ke. Ne tun ka sira min yira o ra, o ka o yere mabo o le ra yoronin kelen na ka ban. O ka sanin yeele ka o ke batofen do ye.»

¹³ Matigi Ala k'a fo ne ye tuun ko: «Ne ja b'a ra cogo min na, nin mogow ye mogo torokungbelenw le ye. ¹⁴ A to ne ye o halaki ka o togo tunu ka bo dugukolo kan pewu; o ko, ne bena ele ke siya were ye, siya min baraka ka bon, ani min ka ca ka teme nin mogow kan.»

¹⁵ Ayiwa, ne jigira ka bo kuru tasumaman kan, ni walaka fla ye ne boro, jengogonya ta kumaw tun sebenin be o walaka minw kan. ¹⁶ Ne ka fleri ke k'a ye ko aw ka jurumun ke, ka Matigi Ala, aw ta Ala hake ta. Aw tun ka sanin yeele k'a ke misiden do bisigiya ye, ka o bato. Matigi Ala tun ka sira min yira aw ra, aw tun ka aw yere mabo o sira ra yoronin kelen na. ¹⁷ A kera ten, ne ka o walaka fla mina ka o firi dugu ma, ka o bee cici aw yere ja na.

Musa ka Ala daari Izirayelimogow ye

¹⁸ Ne ka ne kinbiri gban Matigi Ala ja koro, ka tere binaani ni su binaani ke tuun, i n'a fo ne tun k'a ke cogo min na kakoro; ne ma domuni ke, ne ma ji min; ne ka o ke aw ta jurumunw bee koson, sabu fen minw ma ben Matigi Ala ja koro, aw tun ka o le ke k'a to Matigi Ala dimina. ¹⁹ Matigi Ala tun dimina, ani a jusu tun bora aw koro, fo a tun b'a fe ka aw halaki; ne ka o ye minke, ne ja tigera. Nka Matigi Ala sonna ka ne ta daariri lamem tuun. ²⁰ Matigi Ala tun dimina Haruna fana koro; a tun b'a fe ka ale fana faga. Ne ka Ala daari Haruna fana ye o wagati kelen na. ²¹ Aw tun ka

saninmisiden min bisigiya lalaga, min kera aw ta jurumun sababu ye, ne ka o ta, k'a don tasuma ra k'a jeni, k'a cici fo ka mugumugu. Ko min be woyo ka bo kuru kan, ne k'a mugu firi o ko ji ra.

²² Aw ta kewalew koson, Matigi Ala tun dimina aw koru fana ka an to Tabera; a kera o cogo kelen na ka an to Masa, ani ka an to Kiburoti Hatava.

²³ Wagati min na Matigi Ala ka aw bla ka bo Kadasi Barineya, a k'a fo aw ye ko ale ka jamana min di aw ma, ko aw ye taga o jamana mina k'a ke aw ta ye. Nka aw banna Matigi Ala, aw ta Ala ta kuma ma. Aw ma son ka la Ala ra, k'a kan mina.

²⁴ Kabini ne koni ka aw lon, aw ma son Matigi Ala ta kuma ma ka ye.

²⁵ O le koson ne tun ka ne kinbiri gban Matigi Ala na koru, k'a daari tere binaani ni su binaani, sabu Matigi Ala tun b'a fe ka aw halaki. ²⁶ Ne ka Matigi Ala daari k'a fo ko: «E, Dunupatigi Ala, sabari i kana i ta mogow halaki, sabu nin mogow ye i ta le ye. Ele le ka o kunmabo ni i ta fanga ye, ka o labo Misiran jamana ra i ta sebgaya baraka ra. ²⁷ I hakiri to i ta jonw na, Iburahima, ani Isiyaka, ani Yakuba. I kana ta nin mogow ta kanminabariya ni o ta juguya ni o ta jurumun fe; ²⁸ ni o te, i ka an labo jamana min na, o jamana mogow bena a fo ko: «Matigi Ala tun ka jamana min layiri ta nin mogow ye, a tun te se ka taga o ladon o jamana ra, nin mogow ko tun man di a ye fana; o koson a ka o labo Misiran ka taga o halaki kongokolon konu.» ²⁹ E, Matigi Ala, k'a soru i ta mogow lo; nin mogow ye i ta le ye; ele le ka o labo Misiran i ta sebgayaba ni i ta fanga baraka ra.»

10

Walakakuraw

¹ Ayiwa, o wagati ra, Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Kabakuru walaka fla lese i n'a fo folotaw, ka yelen ni o ye kuru kan ne fe yan. I ye yiri kesu do fana lalaga. ² Kuma minw tun be walaka folow kan, i ka minw ci, ne bena o kuma kelenw sebe o walakakuraw kan; i bena o walakaw bla kesu konu.»

³ Ne ka kesu do lalaga ni akasiyayiri ye, ka walaka fla lese, ka o ke i n'a fo folotaw; ne yelenna kuru kan ni o walaka fla ye ne boro. ⁴ Matigi Ala tun ka min sebe walaka folow kan, a ka o kelen sebe walakakuraw kan. A tun ka kumakan tan min fo aw ye kuru kan tasuma ce ma, lon min na ne ka aw lajen, a ka o le sebe, ka o di ne ma. ⁵ Ne jigira ka bo kuru kan ka na. Ne tun ka yiri kesu min lalaga, ne ka walakaw bla o konu, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo ne ye cogo min na. O tora o kesu konu yi.

⁶ Izirayelimogow bora Beroti Bene Yakan, ka taga Mosera. Haruna sara o yoru le ra, a su donna yi le fana. A dence Elehazari sigira sarakalasebgaya ra a no ra.

⁷ Izirayelimogow bora o yoru ra ka taga Gudigoda, ka bo Gudigoda ka taga Yotibata; ko caman tun be o yoru ra. ⁸ O yoru le ra Matigi Ala ka Levi ta mogow panawoloma, ka o bla danna, ko olugu ye to ka Matigi Ala ta jennogonya kesu* ta, ka to Matigi Ala na koru, ka to k'a ta baara ke, ani ka dugawu ke mogow ye Matigi Ala tugo ra. Levi ta mogow ka o baara le ke fo ka na se bi ma. ⁹ O koson Levi ta mogow ma ninyoro foyi soru, o ma dugukolo foyi soru o yere ta ye i n'a fo o balema tow. Matigi Ala yere le ye olugu ninyoro ye, i n'a fo Matigi Ala, aw ta Ala tun k'a fo o ye cogo min na.

¹⁰ Ayiwa, ne tun tora kuru kunna fo tere binaani ni su binaani, i n'a fo sijaga folo ta kera cogo min na. Matigi Ala sonna ka ne ta daariri jaabi tuun, a ma aw halaki.

¹¹ Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Wuri ka bla nin mogow na aw ye taga; ne tun karira o bemaw ye ko ne bena jamana min di o ma, aw ye taga o jamana mina.»

Izirayelimogow ka kan ka Ala kanu

¹² Ayiwa, sisan, aw Izirayelimogow, Matigi Ala be mun were le jini aw fe, ni Matigi Ala, aw ta Ala nasiran te? Aw ye a ta siraw bee tagama, k'a kanu, ka baara ke a ye ni aw jusukun bee ye, ani aw nin bee. ¹³ Ne be a ta kumaw ni a ta sariya minw fora aw ye bi, aw ye o bee sira tagama, janko aw ye hera soro.

¹⁴ Sankolo bee, ani yoro minw be fo sankolo kunna yi belen, ani dugukolo ni a konofenw bee, o bee ye Matigi Ala ta le ye. ¹⁵ Nka aw bemaw ko le diyara Matigi Ala ye; Matigi Ala ka olugu le kanu. Aw minw fana kera o denw ye, aw minw nana aw bemaw ko fe, Matigi Ala ka aw le panawoloma siya tow bee ce ra, i n'a fo aw yere ja b'a ra cogo min na bi. ¹⁶ O ra, aw ye aw jogo yelema, ka aw yere di Ala ma; aw kana ke mogo torokungbelenw ye! ¹⁷ Sabu Matigi Ala, aw ta Ala le ye alaw bee ta Ala le ye, ani matigiw bee ta Matigi; Alaba lo, ani Sebextigi Ala, ani siranyafenba. A te mogo bo mogo ra, a te bonya mina mogo fe janko ka o tigi fisaya ni tow ye. ¹⁸ Feritaw, ani muso ce saninw, a be lo ni olugu ta ko ye. A be lonanw kanu, ka domuni ni fiyerebo di o ma. ¹⁹ Aw ka kan ka lonanw kanu, sabu aw fana tun ye lonanw le ye Misiran jamana ra. ²⁰ Aw ye siran Matigi Ala, aw ta Ala ja, ka noro ale kelen le ra, k'a bato; aw ye kari ni ale togo le ye fana. ²¹ Aw ka kan ka ale le tando, sabu aw ta Ala lo. Ale le ka nin kobaw ni nin siranyakobaw ke aw ce ra; aw yere ja ka o ye. ²² Aw bemaw mogo biwolonfla le tagara Misiran. Nka sisan Matigi Ala, aw ta Ala ka aw ke siya caman ye, ka aw caya i ko lolow.

11

Ala ka koba min ke Izirayelimogow ye

¹ Aw ka kan ka Matigi Ala, aw ta Ala kanu, k'a ta koketaw ni a ta cifoninw ni a ta kolatigeninw ni a ta kumaw bee sira tagama.

² Aw ta denw paw ma min ye, o ma min lon, aw koni ka o lon. O ra, Matigi Ala, aw ta Ala ka aw karan o fen minw na, aw ye aw hakiri to o ra bi; aw k'a ta bonya min ye, ani a ta sebagaya ni a ta fanga, ³ ani a ka tagamasiyenw ni koba minw ke Misiran jamana ra, ka Misiran masace Farawona ni a ta jamana bee kere. ⁴ Tuma min na Misirankaw tun wurira ka gban aw ko, a ka min ke o ta kerekejama ra, ani o ta sow ni o ta sowotorow ra, ani a ka o tunu Kogojiwulen ji jukoro cogo min na, ka o halaki ka ban pewu, aw hakiri be o ra. ⁵ A ka min ke aw ye, k'a damina kongokolon konfo ka na se nin yoro ra, aw hakiri be o ra fana. ⁶ A ka min ke Eliyabu dence fla ra, Datan ni Abiramu, minw tun ye Ruben ta mogow ye, aw ka o lon; dugukolo dayelera ka o ni o ta somogow ni o ta bonw ni o ta beganw ni o nofemogow bee kunu Izirayelimogow bee ja na na cogo min na, aw hakiri be o bee ra; ⁷ sabu Matigi Ala ka nin koba minw bee ke, aw yere ja ka o kow bee ye.

⁸ O ra, ne be nin kuma minw bee fora aw ye bi, aw ye o bee sira tagama, janko aw bena Zuriden ba tige, ka taga don jamana min na, aw ye se soro ka o jamana mina, ⁹ ani ka sijan soro o jamana ra. Matigi Ala karira aw bemaw ye ko a bena o jamana di o ni o ta durujaw ma, nono ni li be woyo o jamana min na.

¹⁰ Aw bena taga don o jamana min na, o te i ko aw bora Misiran jamana min na; sabu Misiran, aw tun be aw ta siman dan forow ra, ka soro k'a son tuun i ko nanko be son cogo min na. ¹¹ Nka aw bena taga jamana min mina, kuruw ni dingakonoyorow be o jamana ra; sanji be ben o jamana ra kosebe. ¹² Jamana do lo, Matigi Ala, aw ta Ala b'a janto jamana min na tuma bee. A b'a korosi, k'a ta san damina ra ka taga a bla fo san laban na.

¹³ Ne be kuma minw fora aw ye bi, ni aw ka son o ma, ni aw ka Matigi Ala, aw ta Ala kanu k'a bato ni aw jusukun bee ye, ani ni aw nin bee ye, ¹⁴ a bena sanji ben aw ta dugukolo kan a wagati ra, k'a ta sanji folo ma ka taga a bla sanji laban na. Aw

bena siman sɔrɔ, ani rezenji ni turu. ¹⁵ A bena bin fana falen kongo ra aw ta beganw ye; aw bɛɛ bena domuni ke fɔ ka fa.

Izirayelimɔgɔw ka kan ka Ala kan mina

¹⁶ Aw ye aw yere kɔrɔsi, janko siya tɔw kana na aw nege, k'a to aw ye ban Matigi Ala ra, ka taga batofen werew fe ka taga aw kinbiri gban olugu kɔrɔ ka o bato. ¹⁷ Ni aw ka o ke, Matigi Ala bena dimi aw kɔrɔ kosebe; a bena sankolo datugu, sanji tena ben tuun; siman tena sɔrɔ aw ta forow ra tuun. O tuma, Matigi Ala bena jamanajuman min di aw ma, aw bɛɛ bena halaki joona ka bɔ o jamana ra.

¹⁸ Ne be nin kuma minw fɔra aw ye, aw ye o kumaw to aw hakiri ra, ani aw jusukun na; aw y'a ke tagamasiyen ye, k'a siri aw borow ra, k'a siri aw tenw na fana. ¹⁹ Aw ye aw denw karan a ra. Ni aw be aw ta so, ani ni aw be taga tagama ra, ani aw latɔ, ani aw wuritɔ, o kumaw ye ke aw da ra tuma bɛɛ. ²⁰ Aw y'a sebe aw ta bon donda yiriw kan, ani aw ta dugu donda konw kan. ²¹ Ni o kera, Matigi Ala karira aw bemaw ye ko a bena jamana min di o ma, aw ni aw ta durujaw bena sijan sɔrɔ o jamana kɔnɔ; ni sankolo ma wuri ka bɔ dugukolo kunna fiyewu, aw ta duruja tena ban o jamana ra.

²² Sabu ne be nin kuma minw fɔra aw ye, ni aw ka o bɛɛ men, k'a sira tagama, ka Matigi Ala, aw ta Ala kanu, k'a ta siraw bɛɛ tagama k'a dafa, ka nɔrɔ a ra, ²³ o tuma, Matigi Ala bena nin siya tɔw bɛɛ gben ka bɔ aw na fe; hali ni o siyaw ka ca ni aw ye, ni o fanga ka bon ni aw ta ye cogo o cogo, aw bena o ta jamana mina o ra. ²⁴ Ni aw sen ka se yɔrɔ o yɔrɔ, o yɔrɔ be ke aw ta ye. Aw ta jamana bena bonya, k'a ta kongokolon na woroduguyanfan na, ka taga a bla fɔ Liban jamana ra sahiliyanfan na, ani k'a ta Efirati ba ra terebɔyanfan na, ka taga a bla fɔ Kɔgɔjiba ra terebenyanfan na. ²⁵ Mɔgɔ si tena se ka lɔ ka aw kɔnɔ. Aw bena teme jamana minw bɛɛ ra, Matigi Ala, aw ta Ala bena jatige ni siranya bla o mɔgɔw bɛɛ ra aw kosɔn, i n'a fɔ a k'a fɔ cogo min na.

²⁶ Ayiwa, a fle, ne be dugawu ni danga bla aw na kɔrɔ bi. ²⁷ Ne be Matigi Ala, aw ta Ala ta kuma minw fɔra aw ye bi, ni aw ka sɔn ka o ke, o le ye dugawu ye. ²⁸ Nka ni aw ma sɔn Matigi Ala, aw ta Ala ta kuma ma, ani ne ka Matigi Ala ta sira min yira aw ra bi, ni aw ka o bla, ka taga batofen werew kɔ, aw ma batofen minw cogo lɔn, o le bena ke danga ye.

²⁹ Ayiwa, aw bena taga jamana min mina k'a ke aw ta ye, ni Matigi Ala, aw ta Ala nana aw ladon o jamana ra tuma min na, aw bena taga dugawu kumaw fɔ Garizimu kuru kan, ka danga kumaw fɔ Ebali kuru kan. ³⁰ Aw k'a lɔn ko o kuruw be Zuriden ba kɔ fe, terebenyanfan sira kɔ fe, Kanaanaka minw siginin be Zuriden kenegbe ra, Giligali dugu na fe, olugu ta jamana ra, More ta yirisunbaw kɔrɔ.

³¹ Matigi Ala, aw ta Ala be jamana min dira aw ma, a tora dɔɔnin aw bena Zuriden ba tige ka taga o jamana mina. Aw bena taga sigi o jamana ra, k'a ke aw ta ye. ³² O ra, ne be ciw ni sariya minw bɛɛ fɔra aw ye bi, aw ye o bɛɛ sira tagama k'a dafa.

Musa kɔsegira Ala ta sariyaw kan

12

Matigi Ala ka kan ka bato yɔrɔ min na

¹ Matigi Ala, aw bemaw ta Ala be jamana min di aw ma, k'a ke aw ta ye, ka aw to si ra o jamana kɔnɔ, aw ka kan ka sariya minw sira tagama, ani aw ka kan ka ko minw bɛɛ ke aw si bɛɛ ra, o ye nin ye: ² Aw bena siya minw gben, o siyaw be o ta batofenw sɔn yɔrɔ minw na, aw ye o yɔrɔw bɛɛ cɛn pewu; o yɔrɔw be sɔrɔ kurujanw kunna, ani kongoriw kan, ani yiriba flaburumanw jukɔrɔ. ³ Aw ye o ta sarakabɔnanw waraga; aw ye o ta kabakurujanw cici, ka o ta jo musoman Asera ta

berew jeni tasuma ra, ka o ta batofen leseninw bugo ka o benben. Aw ye o batofenw bee togow tunu ka bo o yorow ra le pewu.

⁴ Aw kana Matigi Ala, aw ta Ala bato i n'a fo o siyaw be o ta batofenw bato cogo min na. ⁵ Aw ta gbaw bee ra, ni Matigi Ala, aw ta Ala yere nana gba min ta yoro panawoloma, k'a togo la o yoro ra, ka o ke a batoyoro ye, o tuma aw ka kan ka taga a bato o yoro doron le ra. ⁶ Aw ka kan ka taga aw ta saraka jenitaw* di Matigi Ala ma o yoro le ra, ani aw ta jennogonya sarakaw*, ani aw ta yagaw, ani aw ta siman folo sarakaw*, ani aw ta dajurudafa sarakaw, ani aw yere diyanya sarakaw, ani aw ta misiw ni aw ta sagaw ni aw ta baw den folow sarakaw bee. ⁷ Aw ka kan ka aw ta sarakaw domu o yoro le ra, Matigi Ala, aw ta Ala ja koru; Matigi Ala, aw ta Ala ka baraka don aw ra, ka aw ta baara nafa minw di aw ma, aw ni aw ta somogow ye o diyabo ka pagari o yoro ra.

⁸ An be Ala batora cogo min na yan, aw tena a bato o cogo ra tuun; yan, ni min ka min diya, o be o le ke, ⁹ sabu Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, ka o ke aw laganfiyayoro ye, aw ma se o yoro ra folo. ¹⁰ Nka Matigi Ala, aw ta Ala be jamana min dira aw ma k'a ke aw ta ye, aw bena Zuriden ba tige, ka taga sigi o jamana ra; aw jugu minw bee ka aw lamini, Ala bena a to aw ye se soro olugu bee kan, ka nasuma; o ko, aw bena to hera ni laganfiya ra.

¹¹ O tuma ra, Matigi Ala, aw ta Ala bena yoro do le panawoloma k'a togo la o yoro ra. Ne ka fen minw fo aw ye, aw ka kan ka taga ni o fenw ye o yoro le ra: aw ta saraka jenitaw, ani aw ta jennogonya sarakaw, ani aw ta yagaw, ani aw ta siman folo sarakaw, ani aw b'a fe ka saraka minw bo Matigi Ala ye ka aw ta dajuruw dafa. ¹² Aw ye aw ta panagbew ke, ka pagari o yoro le ra Matigi Ala, aw ta Ala ja koru, aw ni aw dencew, ani aw denmusow, ani aw ta joncew, ni aw ta jonmusow, ani Levi ta mogow minw be aw ta dugu ra; sabu ninyoro te olugu fe, dugukolo si ma di o ma jamana konu min ye o ta ye.

¹³ O ra, aw ye aw yere korosi, aw kana aw ta saraka jenitaw bo yoro bee, yoro min ka aw diya. ¹⁴ Ni Matigi Ala, aw ta Ala nana yoro min panawoloma aw ta gbaw ta maraw do ra, aw bena aw ta saraka jenitaw bo yi le; ne ka fen o fen fo aw ye fana, aw ka kan ka o bee ke yi le.

¹⁵ Nka ni Matigi Ala, aw ta Ala nana baraka don aw ra, ka beganw di aw ma, ni a diyara aw ye tuma o tuma, aw be se ka aw ta began do faga ka o sogo domu aw yere ta dugu konu. Mogow minw saninyara o, minw ma saninya o, o bee be se ka o sogo domu, sabu a be i ko aw ka sogo gbansan do le faga, dagbe walama minan. ¹⁶ Aw man kan ka began jori le domu; aw y'a bon dugu ma i ko ji.

¹⁷ Nka aw be aw ta simanw ni aw ta rezenji ni aw ta turu yaga minw di Ala ma, aw man kan ka o domu aw yere ta duguw konu; aw be aw ta beganw den folo minw di Ala ma fana, walama aw be saraka min o min bo ka aw ta dajuru dafa, walama aw yere diyanya saraka, walama siman folo sarakaw, aw man kan ka o domu aw yere ta dugu konu. ¹⁸ Aw ka kan ka na o fenw domu Matigi Ala, aw ta Ala le ja koru; ni Matigi Ala, aw ta Ala nana yoro min panawoloma, aw ni aw dencew, ani aw denmusow, ani aw ta joncew, ni aw ta jonmusow, ani Levi ta mogow minw be aw ta dugu ra, aw ka kan ka na o fenw domu o yoro le ra. Aw ye pagari o yoro ra Matigi Ala, aw ta Ala ja koru, aw boro ta baara nafa koson. ¹⁹ Ka aw to si ra aw ta jamana konu, aw ye aw janto Levi ta mogow ra kosebe, aw kana jina o ko fiyewu.

²⁰ Ayiwa, ni Matigi Ala, aw ta Ala nana aw ta jamana bonya, i n'a fo a k'a layiri ta aw ye cogo min na, lon do ni sogo domulogo ka mogow do soro, ni o tigi ko: «Ne koni b'a fe ka sogo domu bi», ayiwa, a be se ka sogo domu a sago ma. ²¹ Matigi Ala, aw ta Ala ka yoro min panawoloma k'a togo la o yoro ra, ni a kera ko o yoro ka jan aw ra, o tuma aw be se ka began do faga, misi walama saga walama ba do, ka o domu

aw yere ta dugu kɔnɔ aw sago ma, i n'a fɔ ne k'a fɔ cogo min na. ²² Aw y'a domu i ko sogo gbansan, i ko dagbesogo, walama i ko minansogo. Mɔgɔ minw saninyara, ani minw ma saninya, olugu bɛɛ bɛ se ka o sogo domu. ²³ Nka aw ye aw yere kɔrɔsi, aw kana jori domu fiyewu, sabu began ta panamanya bɛ sɔrɔ a jori le ra. Fɛn min bɛ began panamanya, aw man kan ka o domu ni a sogo ye. ²⁴ O kosɔn aw man kan ka jori domu. Aw y'a bɔn dugu ma i ko ji. ²⁵ Aw kana jori domu; ni o kera, aw ani aw ta den minw bɛ na aw kɔ, aw bɛɛ bɛna kɛ hera ra; ko minw terennin lo Matigi Ala na kɔrɔ, aw ye to ka o le kɛ.

²⁶ Nka aw b'a fɛ ka fɛn minw di Ala ma saraka ye, ani ni aw bɛ saraka minw bɔ ka aw ta dajuruw dafa, Matigi Ala yere ka yɔrɔ min panawoloma, aw ka kan ka taga o sarakaw bɔ o yɔrɔ le ra.

²⁷ Aw ka kan ka aw ta saraka jenitaw* jori ni a sogo bɛɛ jeni Matigi Ala, aw ta Ala ta sarakajenifen* kan, k'a lase Ala ma; nka ni saraka tɔw lo, aw ye olugu jori bɔn sarakajenifen kan, k'a sogo domu.

²⁸ Ne bɛ nin kuma minw fɔra aw ye, aw ye aw janto o ra, ka o lamɛn kosebɛ, k'a sira tagama, janko aw ye kɛ hera ra tuma bɛɛ, aw ni aw ta den minw bɛna na aw kɔ fɛ; ko minw terennin lo Matigi Ala, aw ta Ala na kɔrɔ, aw ye to ka o le kɛ.

Izirayelimɔgɔw man kan ka Kanaanakaw ladegi

²⁹ Aw bɛna taga siya minw gben, ni Matigi Ala, aw ta Ala nana o siyaw bɛɛ halaki ka ban tuma min na, ni aw nana o gben ka bɔ yi, ka sigi o ta jamana ra tuma min na, ³⁰ aw ye aw yere kɔrɔsi, aw kana na ben o ta jan na, ka kɛ o ta kɛwalew ladegi ye, o halakinin kɔ ka ban; aw kana a fɔ ko aw bɛ jininkari kɛ o siyaw ta batofɛnw ko ra, k'a fɔ ko: «Nin siyaw tun bɛ o ta alaw batora cogo di le dɛ? Anw fana b'a fɛ ka o ladegi.» ³¹ Aw man kan ka Matigi Ala, aw ta Ala bato o siyaw ta batocogow ra; sabu ni olugu bɛ o ta alaw bato, o bɛ ko haramunin suguya bɛɛ le kɛ, Matigi Ala bɛ ko minw kɔninya. O bɛ hali o dencew ni o denmusow jeni tasuma ra ka o ta alaw bonya ni o ye.

13

Jobatobagaw bɛɛ ka kan ka faga

¹ Ne ka fɛn o fɛn fɔ aw ye, aw ye o bɛɛ kɛ, k'a sira tagama; aw kana foyi fara a kan, aw fana kana foyi bɔ a ra. ² Ayiwa, ni cira dɔ nana wuri aw cɛ ra, walama mɔgɔ dɔ, min ko, ko ale bɛ ko nataw ye siko ra k'a fɔ, ni a ka tagamasiyenba dɔ fɔ, walama kabako dɔ, ko o ko bɛna kɛ, ³ a ka min fɔ ni o nana kɛ can ye, nka ni o kɔ fɛ o tigi ko aw ma ko aw ye taga batofɛn werɛw kɔ, ka taga o bato, aw ma batofɛn minw lɔn, ⁴ aw man kan ka o cira, walama o sikokebaga ta kuma lamɛn. Matigi Ala, aw ta Ala le b'a fɛ ka aw kɛ k'a flɛ, k'a lɔn ni can ra aw b'a kanu ni aw jusukun bɛɛ ye, ani aw nin bɛɛ. ⁵ Aw ka kan ka tugu Matigi Ala, aw ta Ala kelen le kɔ, ka ale bato. Aw ye a ta kuma lamɛn, k'a kan mina. Aw y'a bato, ka nɔrɔ a ra. ⁶ O cira, walama o sikokebaga ka kan ka faga, sabu a kumana ka aw lamuruti Matigi Ala, aw ta Ala ma, Ala min ka aw labɔ Misiran, ka aw kisi ka bɔ o jɔnyaso ra. Matigi Ala, aw ta Ala ka sira min yira aw ra, o tigi tun b'a fɛ ka aw lafiri ka bɔ o sira le kan. O ra, aw ye o kojugu bɔ aw cɛ ra.

⁷ Ayiwa, hali aw balemace dɔ, aw ni min bɛ bamuso kelen na, walama aw dence dɔ, walama aw denmuso dɔ, walama aw muso min ko ka di aw ye, walama aw terice min ko ka gbelen aw ma kosebɛ, o dɔ bɛ se ka aw nege dogo ra, ko: «An ye taga ala werɛw bato», k'a sɔrɔ aw ni aw bɛmaw si tun ma o alaw lɔn. ⁸ Siya minw ka aw lamini, olugu ta alaw lo. O siya dɔw yɔrɔ ka surun aw ra, nka dɔw yɔrɔ ka jan, o bɛ fɔ dunupa kun dɔ ra. ⁹ Ayiwa, aw kana sɔn ka o tigi ta kuma lamɛn; aw kana a flɛ ka

makari a ra, aw kana hina a ra, aw fana kana sɔn k'a sutara. ¹⁰ Aw y'a faga le. Aw yere boro le ka kan ka kɔn ka se a ma, o kɔ, mɔgɔ tɔw boro be sɔrɔ ka se a ma k'a faga. ¹¹ Aw y'a bon ni kabakuru ye fɔ k'a faga, sabu a tun b'a fe ka aw lafiri ka bɔ Matigi Ala, aw ta Ala le kɔ, Ala min ka aw labɔ Misiran jamana ra, jɔnyaso ra. ¹² Ni a kera ten, Izirayelimɔgɔw bee bena o ko men, ka siran Ala ja. O ra, aw ra mɔgɔ si tena o kojugu jɔgɔn ke tuun.

¹³ Ayiwa, Matigi Ala, aw ta Ala bena dugu minw di aw ma k'a ke aw sigiyɔrɔ ye, ni aw nana kuma dɔ men lon dɔ ka bɔ o dugu dɔ ra, ¹⁴ ko aw yere ta siya mɔgɔkolon dɔw wurira ka o ta dugumɔgɔw lafiri, k'a fɔ o ye ko o ye taga ala werew bato, aw ma ala minw lon, ¹⁵ ayiwa, aw ye jininkari ke o ko ra, k'a segesege k'a fle kosebe, k'a lon ni can lo, ko o ko kera, ni o ko haramunin jɔgɔn kera aw ce ra. ¹⁶ Ni can lo, aw ye taga o dugumɔgɔw bee faga ni kerɛkemuru ye. Aw ye o dugu ni a kɔnɔfenw bee halaki ka ban pewu, ka o ta beganw bee faga ni muru ye. ¹⁷ O kɔ, aw ye dugu naforo bee lajen dugu kenegbe ce ma, ka dugu ni a naforo bee jeni, k'a ke i ko saraka jenita* Matigi Ala, aw ta Ala ja kɔrɔ. O dugu bena ke tomo le ye, ka to ten tuma bee, a tena lo ka ye tuun. ¹⁸ Fen o fen ka kan ka halaki ka ban pewu, aw boro man kan ka maga o ra. Ni o kera, Matigi Ala ta dimi be mala. A bena makari aw ra, ka ja aw ma, ka aw caya, i n'a fɔ a tun karira aw bemaw ye cogo min na. ¹⁹ A bena o ke, ni aw sɔnna k'a kan mina, ani ne be kuma minw fɔra aw ye bi, ni aw ka o sira tagama, ko minw terennin lo Matigi Ala, aw ta Ala ja kɔrɔ, ni aw be o ke.

14

Sogo saninyaninw, ani sogo saninyabariw

¹ Aw ye Matigi Ala, aw ta Ala ta mɔgɔw le ye. Aw kana aw fari cici ni muru ye, walama ka aw kun jafeyɔrɔ li, ko mɔgɔ dɔ sara aw fe; ² sabu aw ye siya saninyanin le ye, siya min blara danna Matigi Ala, aw ta Ala ye. Matigi Ala, aw ta Ala ka aw janawoloma dugukolo siya tɔw bee ce ra, janko aw ye ke ale ta siya kanunin ye, siya min ko ka gbelen a ma.

³ Aw kana fen haramunin si domu. ⁴ Aw be se ka sogo minw domu, o ye nin ye: misi, ani saga, ani ba, ⁵ ani minan, ani sɔn, ani dagbe, ani mankalanin, ani sigin, ani kɔngɔrɔn, ani tango. ⁶ Began minw sen gbɔgɔrɔ cira fla ye, ani o be bin jimiko fla ke*, aw be se ka olugu le domu. ⁷ Nka minw be bin jimiko fla ke dɔrɔn, walama minw sen gbɔgɔrɔ cira fla ye dɔrɔn, aw man kan ka olugu domu; olugu fle nin ye: jɔgɔme, ani sonzannin, ani farawopinan. O be bin jimiko fla ke, nka o sen gbɔgɔrɔ ma ci fla ye. Aw ye o sogo jate i n'a fɔ sogo saninyabari. ⁸ Aw man kan ka le domu, sabu a sen gbɔgɔrɔ cira fla ye, nka a te bin jimiko fla ke. Aw y'a sogo jate i n'a fɔ sogo saninyabari. Aw kana o fenw si sogo domu; aw kana maga hali o su ra.

⁹ Ayiwa, fenpanaman minw be ji ra, aw be se ka o minw domu, o fle nin ye: jinɔmunan ni fara be minw na, aw be se ka olugu le domu. ¹⁰ Nka jinɔmunan ni fara te minw na aw man kan ka olugu si domu. Aw ye olugu jate i n'a fɔ fen saninyabari.

¹¹ Kɔnɔ o kɔnɔ saninyanin lo, aw be se ka o domu. ¹² Aw man kan ka kɔnɔ minw domu, olugu ye nin ye: bon, ani dugaba, ani kɔgɔjibɔn, ¹³ ani kongoduga, ani duga suguya tɔw, ¹⁴ ani kankan, ani o kɔnɔ suguyaw, ¹⁵ ani kɔnɔsogolon, ani gbingbingbe, ani jidarakɔnɔ, ani segen, ani segen suguya tɔw, ¹⁶ ani gbingbinfin, ani jegeminakɔnɔ, ani gbingbinba, ¹⁷ ani gbingbin fitini, ani kɔnɔdaba, ani dugafin, ¹⁸ ani baninkɔnɔ, ani kɔnɔsenjan suguya bee, ani kɔnɔ kunsigitigi, ani tolen†.

* **14:6** 14.6 Ka bin jimiko fla ke: O kɔrɔ ye ko o beganw be bin jimi, nka o ko fe, o be o bin kelen lana o da ra tuun k'a jimi kosebe ka sɔrɔ k'a kunu. † **14:18** 14.18 Nin kɔnɔw caman te sɔrɔ an ta jamana ra, o kosɔn an te se ka o bee tɔgɔ yere sɔrɔ k'a fɔ.

¹⁹ Fɛn misɛnman minw bɛ wuri kaman na, aw ye o bɛɛ jate i n'a fɔ fɛn saninyabari. Aw man kan ka o domu. ²⁰ Nka kaman bɛ fɛnpanaman minw na, ni o saninyanin lo, aw bɛ se ka olugu domu.

²¹ Aw kana bɛgan jufanin si sogo domu. Lonan minw siginin bɛ aw ta dugu ra, aw y'a di olugu ma, o ye a domu, walama aw y'a fiyeere lonan dɔ ma; sabu aw ye siya saninyanin le ye, min blara danna Matigi Ala, aw ta Ala ye.

Aw kana badennin tobi ni a ba ta nɔnɔ ye‡.

Yaga sariya

²² Aw ka kan ka aw ta forow ta simanw bɛɛ yaga bɔ san o san. ²³ Ni Matigi Ala, aw ta Ala nana yɔrɔ min panawoloma k'a tɔgɔ la o yɔrɔ ra, aw ka kan ka taga ni aw ta simanw yaga ni aw ta rɛzɛnji yaga ni aw ta turu yaga ye o yɔrɔ le ra, ka taga domuni kɛ yi; aw ka kan ka taga aw ta misiw ni aw ta sagaw ni aw ta baw ta den fɔlow sarakaw domu o yɔrɔ le ra, Matigi Ala, aw ta Ala na kɔrɔ, janko aw ye Matigi Ala, aw ta Ala nasiran degi tuma bɛɛ. ²⁴ Nka Matigi Ala, aw ta Ala ka yɔrɔ min panawoloma k'a tɔgɔ la o yɔrɔ ra, ni a kɛra ko o yɔrɔ ka jan ka tɛmɛ aw ta so ra, k'a sɔrɔ Matigi Ala, aw ta Ala ka baraka don aw ta siman na k'a caya, fɔ aw tɛ se ka taga ni aw ta yaga bɛɛ ye o yɔrɔ ra, sira janya kosɔn, ²⁵ o tuma aw ye aw ta yaga falɛn wari ra, ka taga ni o wari ye aw boro Matigi Ala, aw ta Ala ta yɔrɔ ra, a ka yɔrɔ min panawoloma. ²⁶ Ni aw sera yi, ni fɛn o fɛn ka aw diya: misiw, walama sagaw, walama baw, walama rɛzɛnji, walama minnifɛn fariman wɛrɛw, ni fɛn o fɛn ka aw diya, aw ye o san ni o wari ye. Aw ye domuni kɛ ka pagari Matigi Ala, aw ta Ala na kɔrɔ, aw ni aw ta somɔgɔw. ²⁷ Nka Levi ta mɔgɔ minw bɛ aw ta dugu kɔnɔ, aw kana jina olugu kɔ, ka domuni kɛ ka o to; sabu Levi ta mɔgɔw ma ninyɔrɔ foyi sɔrɔ, dugukolo foyi ma di o ma i n'a fɔ aw.

²⁸ Ni san fla tɛmɛna, aw y'a san sabanan ta siman bɛɛ yaga bɔ, k'a lajɛn k'a mara aw ta dugu kɔnɔ. ²⁹ Ni o kɛra, Levi ta mɔgɔ minw ma ninyɔrɔ sɔrɔ, ani o ma dugukolo dɔ sɔrɔ i n'a fɔ aw, ani lonanw, ani ferita minw bɛ aw ta dugu kɔnɔ, ani muso cɛ saninw, olugu bɛna o domu ka fa. Ni o kɛra, ni aw ka aw boro don baara o baara ra, Matigi Ala, aw ta Ala bɛna baraka don aw ra, ka o bɛɛ na.

15

Nɛnɛkirisan sariya

¹ San wolonfla o san wolonfla, aw ka kan ka aw ta jurunantigiw bɛɛ ta juruw to o ye o san wolonflanɛn laban na. ² O bɛna kɛ cogo min na, o flɛ nin ye: Izirayɛlimɔgɔ min o min ka juru don a balema dɔ ra, o tigi ka kan ka yafa o wari kɔ. A man kan k'a fɔ ko a Izirayɛlipɔgɔn, walama ko a balema ye o juru sara a ye tuun, sabu Matigi Ala ka wagati min latigɛ, ko bɛɛ ka kan ka kaari a ta juru kɔ, o wagati le sera. ³ Lonan minw ka juru ta aw fɛ, aw kɔni bɛ se ka aw ta juruw kani olugu ra. Nka aw balemaw ka juru minw ta aw fɛ, aw ka kan ka kaari ka o to yi.

⁴ O bɛɛ n'a ta, fagantan tɛna kɛ aw cɛ ra, sabu Matigi Ala bɛna jamana min di aw ma k'a kɛ aw ta ye, a bɛna baraka don aw ra o jamana ra, ka aw borofɛnw caya.

⁵ Nka aw ka kan ka Matigi Ala, aw ta Ala kan mina fɛn bɛɛ ra, ani ne bɛ kuma minw bɛɛ fɔra aw ye bi, aw ka kan ka aw janto o kumaw bɛɛ ra k'a bɛɛ kɛ.

⁶ Matigi Ala bɛna baraka don aw ra i n'a fɔ a k'a fɔ cogo min na. Aw bɛna juru don jamana caman na, nka aw tɛna juru ta mɔgɔ si fɛ; aw bɛna sigi jamana caman kunna, nka jamana si tɛna sigi aw kunna.

‡ 14:21 14.21 Ka badennin tobi ni a ba ta nɔnɔ ye: o tun bɛ se ka kɛ o yɔrɔ mɔgɔw ta landa dɔ ye; Izirayɛlimɔgɔw tun man kan ka o jɔgɔn kɛ (Bɔri 23.19).

⁷ Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, ni a sɔrɔra ko aw balema dɔ ye fagantan ye aw ta dugu dɔ ra o jamana ra, aw man kan ka aw jusukun gbeleya, ka ban ka aw balema fagantan sɔn. ⁸ Aw ka kan ka aw boro labla ka juru don a ra, min be se k'a mako bee ja. ⁹ Aw ye aw yere korosi, aw kana na ta juguya fe k'a fo aw yere konɔ ko: «San wolonflanan surunyara ka ban, juru ko bee ka kan ka ban san min na, o sera ka ban.» Aw kana o miiriya jɔgɔn don aw jusu ra, ka aw ja tugu aw balema fagantan na, ka ban k'a demɛ; ni o te, ni a kulera ni aw togo ye ka Matigi Ala wele, o hake bena to aw kan. ¹⁰ O ra, aw ye aw balema sɔn fo k'a wasa; aw kana a sɔn ni jusu fla ye. Ni aw be o ke, Matigi Ala, aw ta Ala bena baraka don aw ra aw ta baaraw bee ra, ani aw ta koketaw bee ra. ¹¹ Fagantanw koni tena fon jamana konɔ. O kosɔn ne be nin kuma fo aw ye, ko aw ye aw boro labla aw balema ye, minw ye janibagatow, ani fagantanw ye aw ta jamana ra.

Jɔnya sariya

¹² Ayiwa, ni aw balema Heburu dɔ fiyeerera aw ma, ce walama muso, ka ke aw ta jon ye, ni a ka baara ke aw ye san wɔrɔ, a san wolonflanan, aw ka kan k'a labla a ye taga. ¹³ Ni aw b'a labla tuma min na fana, aw man kan k'a borolakolon bla ka taga. ¹⁴ Aw y'a sɔn caman aw ta beganw na, ani aw ta siman na, ani aw ta rezɛnji ra; Matigi Ala, aw ta Ala ka baraka don aw ra, ka aw sɔn cogo min na, aw fana ye a sɔn ten. ¹⁵ Aw ye aw hakiri to a ra ko aw fana tun be jɔnya le ra Misiran jamana ra, ko Matigi Ala, aw ta Ala le ka aw kunmabo o ra; o kosɔn ne be nin kuma fora aw ye bi.

¹⁶ Nka ni jon yere ko, ko a t'a fe ka taga ka bo aw ta so, sabu aw ni aw somogow ko ka di a ye, a fana be hera ra aw ta so, ¹⁷ o tuma aw ye miseni dɔ ta ka o jonɛ den bonda yiri kan, k'a toro sogɔ; ni o kera, a be to jɔnya ra aw fe a si bee ra. Jonmusow fana ta be ke ten.

¹⁸ Ka aw ta jonw labla, o man kan ka ke aw fe kogbelen ye, sabu a ka baara min ke aw ye o san wɔrɔ konɔ, aw ka tɔnɔ min sɔrɔ o ra, o ka ca ni baaraden gbansan ta ye fo sɔnaga fla. Ni o kera, Matigi Ala, aw ta Ala bena baraka don aw ra aw ta baaraw bee ra.

Began den folo sariya

¹⁹ Aw ka kan ka aw ta misiw, ani aw ta sagaw, ani aw ta baw den folo cemanw bla danna Matigi Ala, aw ta Ala ye. Aw man kan ka senɛ ke ni aw ta misi den folo ceman ye; aw fana man kan ka aw ta sagaw ta den folow siw kan.

²⁰ Matigi Ala ka yɔrɔ min panawoloma ka o ke a batoyɔrɔ ye, san o san aw ni aw ta somogow ka kan ka taga aw ta beganw den folow ke saraka ye o yɔrɔ le ra, ka o saraka domu Matigi Ala, aw ta Ala ja korɔ. ²¹ Nka ni fiyen dɔ be o began na, ni a sen kelen cenna, walama ni a fiyenna, walama ni fiyen cejugu dɔ be a fari yɔrɔ dɔ ra, aw man kan k'a di Matigi Ala, aw ta Ala ma saraka ye. ²² Aw ye o began domu aw ta dugu konɔ. Mɔgɔ minw saninyara o, minw ma saninya o, o bee be se ka o sogo domu, sabu a be i ko aw ka sogo gbansan dɔ le faga, dagbe walama minan. ²³ Aw man kan ka began jori le domu; aw y'a bon dugu ma i ko ji.

16

Jɔnyaban panagbe

¹ Aw ka kan ka aw hakiri to Abibu karo* ra, ka Jɔnyaban panagbe* ke ka Matigi Ala, aw ta Ala bonya; sabu Abibu karo le ra Matigi Ala, aw ta Ala ka aw labɔ Misiran jamana ra su fe.

* 16:1 16.1 Abibu karo, o ye Yahudiyaw ta san karo folo ye.

² Ni Matigi Ala, aw ta Ala nana yɔrɔ min panawoloma k'a tɔgɔ la o yɔrɔ ra, aw ka kan ka taga Jɔnyaban panagbe saraka bɔ o yɔrɔ le ra ka Matigi Ala, aw ta Ala bonya; aw ye misi walama saga walama ba ke saraka ye. ³ O panagbe wagati ra, aw man kan ka burufununin domu. Aw ye burufunubari le domu fɔ tere wolonfla. Aw ye o jusukasi buru domu, ka aw hakiri jigi ko aw bɔtɔ Misiran jamana ra, aw teliyara le ka bɔ. Aw ye o ke, janko aw si bee ra, aw hakiri ye to aw bolon na Misiran jamana ra. ⁴ Burufunufen si man kan ka ye mɔgɔ si fe aw ta jamana bee kɔnɔ, fɔ ka taga o tere wolonfla ban. Began minw fana kera saraka ye tere fɔlɔ wula fe, o si sogo tɔ man kan ka bla ka si.

⁵ Matigi Ala, aw ta Ala ka dugu minw di aw ma k'a ke aw sigiyɔrɔw ye, aw man kan ka Jɔnyaban panagbe saraka bɔ o duguw si ra. ⁶ Nka Matigi Ala yere ka yɔrɔ min panawoloma k'a tɔgɔ la o yɔrɔ ra, aw ka kan ka taga Jɔnyaban panagbe saraka faga o yɔrɔ le ra wula fe, terebenda wagati ra; aw bɔra Misiran wagati min na, aw y'a ke ka ben o wagati jɔgɔn le ma. ⁷ Matigi Ala, aw ta Ala ka yɔrɔ min panawoloma, aw ye o saraka sogo tobi k'a domu o yɔrɔ ra. O dugusagbe sɔgɔma, aw be sekɔ ka taga aw ta so. ⁸ Aw ka kan ka burufunubari le domu fɔ tere wɔrɔ. A tere wolonflan, aw ye Jamalajenba ke, ka Matigi Ala, aw ta Ala bonya; aw kana baara si ke o lon na.

Simantige panagbe

⁹ Ayiwa, ni aw nana wɔrɔsɔ ta ka aw ta simantige damina lon min na, aw ye logokun wolonfla jate k'a damina o lon na. ¹⁰ Ni o logokun wolonfla dafara, aw ye simantige panagbe* ke, ka aw diyanya sarakaw bɔ Matigi Ala ye; Matigi Ala, aw ta Ala ka baraka don aw ra cogo min na, aw ye saraka bɔ a ye ka kapa ni o ye. ¹¹ Matigi Ala bena yɔrɔ min panawoloma k'a tɔgɔ la o yɔrɔ ra, aw ye taga pagari Matigi Ala, aw ta Ala ja kɔrɔ o yɔrɔ ra, aw ni aw dencew, ani aw denmusow, ani aw ta jɔncew, ani aw ta jɔnmusow, ani Levi ta mɔgɔ minw be aw ta dugu ra, ani lonanw, ani feritaw, ani muso minw be aw ce ra, ni o cew sara. ¹² Aw ye aw hakiri to a ra, ko fɔlɔfɔlɔ aw tun be jonya ra Misiran; o ra, sisan, aw ye aw janto nin sariyaw ra ka o sira tagama ka ja kosebe.

Gbatakɔrɔsigi panagbe

¹³ Ni aw ka aw ta simanw tige k'a gbasi, ka aw ta rezenji bɔ ka o bee ladon ka ban tuma min na, aw ye gbatakɔrɔsigi panagbe* ke fɔ tere wolonfla. ¹⁴ Aw ye o panagbe ke ka pagari, aw ni aw dencew, ani aw denmusow, ani aw ta jɔncew, ani aw ta jɔnmusow, ani Levi ta mɔgɔw, ani lonanw, ani feritaw, ani muso ce sanin minw be aw ta duguw ra. ¹⁵ Matigi Ala bena yɔrɔ min panawoloma ka o ke a batoyɔrɔ ye, aw ye o panagbe ke o yɔrɔ le ra tere wolonfla, ka Matigi Ala, aw ta Ala bonya; sabu Matigi Ala, aw ta Ala bena baraka don aw ra ka aw ta siman ja, ka aw ta baara bee ja. O ra, aw ye pagari kosebe.

¹⁶ Matigi Ala, aw ta Ala bena yɔrɔ min panawoloma, aw ta cew bee ka kan ka na Matigi Ala, aw ta Ala ja kɔrɔ o yɔrɔ ra sipaga saba san kɔnɔ, burufunubari panagbe* ra, ani simantige panagbe* ra, ani gbatakɔrɔsigi panagbe ra; mɔgɔ si borolakolon man kan ka na Matigi Ala ja kɔrɔ. ¹⁷ Matigi Ala, aw ta Ala ka baraka don aw ra k'a to aw ka sɔrɔri ke; o ra, ni fen min se ka ke aw ye, aw ye o di Ala ma ka kapa ni o baraka ye.

Kititige sariya

¹⁸ Matigi Ala, aw ta Ala bena dugu minw bee di aw ma, aw ye kititigebagaw ni kuntigi dow sigi o duguw bee ra, gba bee ni a ta. Olugu ye mɔgɔw ta kitiw tige ka ja. ¹⁹ Aw kana mɔgɔ si tɔnɔ kiti ra, aw kana mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra. Aw kana sɔn ka bonyafen mina mɔgɔ fe, ka kiti diya o tigi ra. Sabu bonyafen be mɔgɔ hakiritigi ja fiyen, ka mɔgɔ terennin ta kuma jenge. ²⁰ Terenninya, ani terenninya dɔrɔn, aw ye o sira le

tagama, janko aw ye to si ra, ani janko Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, aw ye o jamana sɔrɔ, ka to a ra.

Minw be batofen werew bato

²¹ Aw ka sarakabɔnan min lo Matigi Ala, aw ta Ala ye, aw kana jo musoman Asera ta bere si turu o sarakabɔnan kɔrɔ. ²² Aw kana kabakuruanw lolɔ yɔrɔ si ka o bato, sabu o fenw man di Matigi Ala, aw ta Ala ye fiyewu.

17

¹ Aw man kan ka saraka si bo Matigi Ala, aw ta Ala ye, misi, walama saga, walama ba, fiyen be min na, walama no be min fari yɔrɔ do ra; sabu o saraka jɔgɔn ye saraka haramunin le ye Matigi Ala, aw ta Ala na kɔrɔ.

² Ayiwa, Matigi Ala, aw ta Ala bena dugu minw di aw ma, ni a sɔrɔra ko ce do, walama muso do be aw ce ra o dugu do ra, min be Matigi Ala, aw ta Ala ta sariya cen, ka kojugu ke Matigi Ala na kɔrɔ, ³ ni a be taga batofen werew ko, ka taga a kinbiri gban olugu kɔrɔ ka o bato, ka tere walama karo walama lolow bato, o tigi be o min kera ten, Ala ta sariya ma o fo. ⁴ Ayiwa, ni o kuma fora aw ye, ni aw ka o ko men dɔrɔn, aw ye jininkari ke o ko ra kosebe, k'a lon ni can lo, ni a kera ko o ko be kera, ni o ko haramunin jɔgɔn be kera aw ce ra. ⁵ Ni can lo, o ce, walama o muso min ka o kojugu ke, aw ye na ni o tigi ye aw ta dugu donda* ra, k'a bon ni kabakuru ye k'a faga.

⁶ Nka sani aw ye mɔgo do faga, mɔgo fla walama saba le ka kan ka sɔrɔ ka lo a ra, ko olugu ye a ta kojugu seere ye. Aw man kan ka mɔgo si faga mɔgo kelen dɔrɔn ta seereya koson. ⁷ Seerew yere boro le ka kan ka kon ka se a ma; o ko, mɔgo tow boro be sɔrɔ ka se a ma k'a faga. Aw ye o ke janko ka kojugu bo aw ce ra.

Kiti minw ka gbelen

⁸ Ni o nana ni kiti do ye aw ta dugu kititigeyɔrɔ ra, ni mɔgofagako lo, walama ni ko do le donna mɔgo fla ce, walama ni do le ka do mandimi, ni o ko gbelayara aw ma, ni aw te se ka o kiti tige, aw ye taga ni o ko ye Matigi Ala, aw ta Ala ta yɔrɔ ra, a ka yɔrɔ min janawoloma. ⁹ Levi ta mɔgow, minw ye sarakalasebagaw ye, ani mɔgo min ye kititigebaga ye o wagati ra, aw ye taga ni a ye olugu fe. Ni aw ka olugu jininka, min ka kan ka ke, o bena o fo aw ye. ¹⁰ Ni o ka min latige Matigi Ala ta yɔrɔ janawolomanin na, aw y'a ke ten le. Ni o ka min o min fo aw ye, aw ye aw janto o ra, ka o ke. ¹¹ Ni o ka sariya min yira aw ra, aw ye o sira tagama; ni o ka min latige, aw ye o le ke. Ni o ka min fo aw ye, aw kana jenge ka bo o sira kan ka taga aw kininboro fe, walama ka taga aw numanboro fe. ¹² Ayiwa, sarakalasebaga min sigira Matigi Ala, aw ta Ala ta baara kama, walama kititigebaga min sigira aw ce ra, ni mɔgo min k'a yere bonya, ka ban ka olugu lamen, o tigi ka kan ka faga; aw y'a faga janko ka kojugu bo Izirayelimogow ce ra, ¹³ janko mɔgow bee ye o ko men, ka siran; ni o kera, o tena son ka ta yerebonya fe tuun ka o ko jɔgɔn ke.

Masace ka kan ka min ke

¹⁴ Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, ni aw nana taga don o jamana ra, k'a ke aw ta ye, ka sigi a ra, ni lon do aw nana a fo ko aw b'a fe ka masace do sigi aw yere kunna i n'a fo siya to minw ka aw lamini, ¹⁵ Matigi Ala, aw ta Ala yere bena masace min janawoloma, aw ye o le sigi. O masace ka kan ka ke aw yere ta siyamogow do le ye. Aw man kan ka lonan do ke aw ta masace ye, min te aw balema Izirayelimogow do ye. ¹⁶ Nka aw ta masace man kan ka ke so caman tigi ye, a fana kana a fo ko a be mɔgow bla ka taga Misiran, o ye taga so caman jini ale ye, sabu Matigi Ala k'a fo aw ye ko aw man kan ka seko o sira fe tuun. ¹⁷ Aw ta masace man

kan ka ke muso caman tigi ye fana; ni o te, o musow bena a hakiri yelema ka bo Ala kan. A fana man kan ka warigbe camanba ni sanin camanba lajen a yere ye.

¹⁸ Ni a nana sigi masaya ra, sarakalasebagaw, minw ye Levi ta mɔgɔw ye, olugu bena nin sariyaw fo a ye; a ye o sariyaw sebe kitabu do kono, ka o bla a yere fe. ¹⁹ O sariya kitabu ka kan ka soro a koro, ani a ka kan ka to k'a karan a si bee ra, janko a ye Matigi Ala, a ta Ala pasiran degi, ka o sariyaw kumaw ni a ciw bee ke, k'a bee sira tagama. ²⁰ Ni o kera, a tena a yere bonya, k'a yere fisaya a balema tow ma, a tena nin kumaw sira bla ka jenge ka taga a kininboro fe walama ka taga a numanboro fe; a bena sijan soro a ta masaya ra, Izirayelimogow ce ra, a ni a ta denw.

18

Sarakaw ka kan ka di Levi ta mɔgɔw ma

¹ Ayiwa, sarakalasebagaw, minw ye Levi ta mɔgɔw ye, ani Levi ta mɔgɔ tow bee, olugu man kan ka ninyoro foyi soro jamana kono, dugukolo si tena di o ma k'a ke o ta ye, i n'a fo Izirayelimogow tow. Saraka minw be jeni tasuma ra Matigi Ala ye, o ka kan ka baro o le ra, ani fen to minw be di Ala ma. ² Olugu tena dugukolo foyi soro jamana kono i n'a fo o balema tow. Matigi Ala yere le ye olugu ninyoro ye, i n'a fo a tun k'a fo o ye cogo min na.

³ Minw be misisaraka, walama sagasaraka bo Matigi Ala ye, olugu jagboyara ka min di sarakalasebagaw ma, o ye kaman ni dagbaga ni furu ye; o ka kan ka o le di sarakalasebagaw ma.

⁴ Aw ka kan ka aw ta siman ni aw ta rezenji ni aw ta turu ninyoro folo di sarakalasebagaw ma; ni aw ka aw ta sagaw si kan, aw ye sagasi ninyoro folo fana di o ma, ⁵ sabu Matigi Ala, aw ta Ala ka olugu le panawoloma gba tow bee ra, janko o ye sarakalasebagaya baara ke Matigi Ala togo ra wagati bee, olugu ni o ta durujaw.

⁶ Ni Levi ta mɔgɔ do bora aw ta dugu do ra, a tun siginin be dugu min na, ni a kera dugu o dugu ye Izirayeli jamana ra, ni a bora yi ka na Matigi Ala ta yoro ra, sabu o yoro ko b'a jusu ra kosebe, ⁷ a be se ka sarakalasebagaya baara ke Matigi Ala ye, a ta Ala, i n'a fo a balemaw, Levi ta mɔgɔ to minw be sarakalasebagaya kera Matigi Ala na koro. ⁸ Sarakalasebaga tow be min soro k'a ke o ta baro ye, a fana ka kan ka o jagon le soro; ni a k'a borofen dow fiyeere ka wari min soro, o wari fana ye a ta ye.

Ala be ko minw haramuya

⁹ Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, ni aw nana taga don o jamana ra, siya minw tun be o jamana ra, aw kana o siyaw ta ko haramuninw ladegi. ¹⁰ Mogo si kana soro aw ra min b'a dence walama a denmuso di ko o ye a don tasuma ra k'a ke ka jo son. Aw ra, mogo si kana a yere ke jotigi ye, walama lagberikebaga, walama tagamasiyen lonbaga, walama jinamori, ¹¹ walama subaga. Aw si kana taga jinatigi fe, walama flerikebaga fe; mogo minw b'a fo ko o be kuma ni suw ye, mogo si kana taga olugu do fe, ¹² sabu mogo o mogo be o kow ke, Matigi Ala be o tigi haramuya. O ko haramuninw le koson fana Matigi Ala, aw ta Ala bena o siyaw gben ka bo aw na. ¹³ Aw ka kan ka aw tagamacogo na, ka ke mogo jarakibariw ye Matigi Ala, aw ta Ala na koro. ¹⁴ Aw bena taga siya minw gben, olugu be lagberikebagaw ni jotigiw le lamén; nka aw koni, Matigi Ala, aw ta Ala te son aw ye o jagon ke.

Ciraw ta ko

¹⁵ Ayiwa, Matigi Ala, aw ta Ala bena cira do lana aw ye ka bo aw yere balemaw ce ra, i n'a fo ne; aw ka kan ka o cira lamén. ¹⁶ Aw ka min daari Matigi Ala, aw ta Ala fe Horebu kuru yoro ra, jama lajenlon na, Matigi Ala bena o le jaabi. Aw tun k'a fo ko: «An t'a fe ka Matigi Ala, an ta Ala kan men tuun, an fana t'a fe ka nin tasumaba ye tuun; ni o te, an bena sa.»

¹⁷ Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «O ka min fɔ, o ka ji. ¹⁸ Ne bɛna cira dɔ lana o ye ka bɔ o yɛrɛ balemaw cɛ ra, i n'a fɔ ele. Ne bɛna ne ta kumaw don a da ra; ni ne ka fɛn o fɛn fɔ a ye, a bɛna o bɛɛ lase o ma. ¹⁹ A bɛna kuma min fɔ ne tɔgɔ ra, ni mɔgɔ o mɔgɔ ma sɔn ka o kuma lamɛn, ne yɛrɛ le bɛna o tigi jininka.

²⁰ «Nka ni cira min ka sɔn k'a kun gbɛlɛya ka kuma dɔ fɔ ne tɔgɔ ra, ne m'a ci ko a ye kuma min fɔ, walama ni cira min kumana mɔgɔw fɛ batofɛn wɛrɛw tɔgɔ ra, o cira ka kan ka faga.»

²¹ Ayiwa, aw bɛna aw yɛrɛ jininka k'a fɔ ko: «An bɛna a kɛ cogo di k'a lɔn ko o cira ta kuma ma bɔ Matigi Ala ra?» ²² Ayiwa, ni cira ka min fɔ Matigi Ala tɔgɔ ra, ni o ko ma na kɛ can ye, ni a ko ma kɛ, o tuma Matigi Ala le ma o cira ci. A ka o kuma bɔ a yɛrɛ ra k'a fɔ yɛrɛyira le kosɔn. O ra, aw kana siran o cira ja.

19

Karifaduguw ta ko (Jateri 35.9-34; Yosuwe 20.1-9)

¹ Matigi Ala, aw ta Ala bɛna siya minw ta jamana di aw ma, ni Matigi Ala, aw ta Ala nana o siyaw halaki, ni aw ka o siyaw gben, ka sigi o ta duguw ni o ta bonw kɔnɔ tuma min na, ² o tuma Matigi Ala, aw ta Ala ka o jamana min di aw ma, aw ye dugu saba panawoloma o jamana cɛmance ra, ka o duguw bla danna. ³ Matigi Ala, aw ta Ala ka o jamana min di aw ma, aw ye o jamana taran saba ye, ka sira dɔw bɔ, minw bɛ taga o dugu saba dɔ ra, janko ni mɔgɔ min ka mɔgɔ faga, o tigi ye se ka bori ka taga dogo o dugu dɔ ra.

⁴ Ni mɔgɔ min k'a mɔgɔɔgɔn faga, k'a sɔrɔ a m'a lawuri a kama, a fana tun m'a tigi kɔninya kakɔrɔ, ka kapa ni nin sariya ye, o mɔgɔfagabaga ɔgɔn le bɛ se ka bori ka taga dogo o dugu dɔ ra k'a yɛrɛ kisi. ⁵ A bɛ i n'a fɔ ni mɔgɔ fla tagara kongo ra ka taga yiri tigɛ. Kelen k'a ta jende kɔrɔta ko a bɛ yiri tigɛ minke, jendeden bɔra ka taga a tɔɔgɔn gbasi k'a faga. O tigi bɛ se ka bori ka taga o duguw dɔ ra k'a yɛrɛ kisi; ⁶ ni o tɛ, hakebɔbaga dimininba bɛna o mɔgɔfagabaga gben. Ni a kera ko sira ka jan, a laban a bɛna kun a ra, k'a bugɔ k'a faga, k'a sɔrɔ a tun man kan ni fagari ye, sabu a tun m'a tɔɔgɔn kɔninya kakɔrɔ. ⁷ O le kosɔn, ne ka nin ci fɔ aw ye, ko aw ye o dugu saba panawoloma, ka o bɔ danna.

⁸ Nka ni Matigi Ala, aw ta Ala nana aw ta jamana bonya, i n'a fɔ a karira aw bɛmaw ye cogo min na, ani a ka layiri ta aw bɛmaw ye ko a bɛna jamana min di o ma, ni a nana o jamana bɛɛ di aw ma tuma min na, ⁹ o tuma, aw bɛna dugu saba wɛrɛ fara o duguw kan. Nka ne bɛ kuma minw fora aw ye bi, aw kɔni ka kan ka o sira bɛɛ tagama k'a dafa, ka Matigi Ala, aw ta Ala kanu, k'a ta siraw bɛɛ tagama ka ja. ¹⁰ Aw bɛna dugu saba wɛrɛ fara o duguw kan, janko Matigi Ala, aw ta Ala ka jamana min di aw ma k'a kɛ aw ta ye, o kana na mɔgɔ jarakibari dɔ faga o jamana ra; ni o tɛ, o fagari hake bɛna ben aw kan.

¹¹ Nka ni mɔgɔ dɔ k'a mɔgɔɔgɔn kɔninya, ka taga dogo a ja, ka ben a kan k'a bugɔ fɔ k'a faga, ka bori ka taga o karifadugu dɔ ra, ¹² o tigi yɛrɛ ta dugu cɛkɔrɔbaw ye mɔgɔ ci ka taga a mina, ka na a di hakebɔbaga ma, janko a y'a faga. ¹³ Aw man kan ka makari a ra fiyewu. A ka mɔgɔ jarakibari min faga, aw ye o tigi fagari hake bɔ Izirayeli jamana kan, janko aw ye hera sɔrɔ.

¹⁴ Matigi Ala, aw ta Ala bɛna jamana min di aw ma, ni yɔrɔ min nana di aw ma o jamana ra, aw bɛmaw ka kabakuru minw bla ka o kɛ aw ta yɔrɔ ni aw sigiɔgɔn ta yɔrɔ dan ye, aw man kan ka o kabakuruw bɔ o nɔw ra ka dɔ fara aw ta yɔrɔ kan.

Seereya kɛcogo

¹⁵ Aw man kan ka mɔgɔ si jaraki ka kiti ben a kan mɔgɔ kelen dɔrɔn ta kuma kosɔn, ko a ka mɔgɔ faga, walama ko a ka kojugu dɔ ke, ni a kera kojugu min o min ye. Sani aw ye ko dɔ jate ko can lo, seere fla walama seere saba ka kan ka sɔrɔ o ko ra.

¹⁶ Ni dɔ kera seerejugu ye ka kojugu dɔ faninya la mɔgɔ dɔ ra, ¹⁷ o mɔgɔ fla ka kan ka taga lo Matigi Ala ja kɔrɔ, sarakalasebagaw ja fe, ani o wagati ta kititigebagaw ja fe, ka kuma. ¹⁸ Kititigebagaw ye o ko segesege kosebe. Ni a sɔrɔra ko seere ye faninyafɔbaga le ye, ni a ka kuma min fɔ k'a la a balema ra, ni can te o ye, ¹⁹ o tuma ale tun b'a fe ka kojugu min ke a balema ra, aw ye o jɔgɔn le ke ale yere ra. ²⁰ Ni a kera ten, tɔw bena o ko men, ka siran Ala ja. O ra, aw ra mɔgɔ si tena o kojugu jɔgɔn ke tuun. ²¹ Aw kana makari a tigi ra fiyewu. Ni min ka mɔgɔ ja ci, o ta ye ci a jɔgɔn ye; ni min ka mɔgɔ jin bɔn, o ta ye bɔn a jɔgɔn ye; ni min ka mɔgɔ boro kari, o ta ye kari a jɔgɔn ye; ni min ka mɔgɔ sen kari, o ta ye kari a jɔgɔn ye.

20

Kerekedenya sariya

¹ Ni aw bɔra ka taga kere ke ni aw juguw ye, hali ni aw k'a ye ko sow ni sowotorow, ni kerekedenw ka ca o fe ka teme aw kan, aw kana siran o ja; sabu Matigi Ala, aw ta Ala min ka aw labɔ Misiran jamana ra, ale be ni aw ye. ² Ni kere wagati surunyara, sarakalasebaga ye gbara ja fe ka taga kuma mɔgɔw fe. ³ A ye a fɔ o ye ko: «Izirayelimɔgɔw, aw ye lamenni ke! Aw bena kere ke ni aw juguw ye bi. Aw kana aw fari faga, aw kana siran, aw ja kana wuri, aw ja kana tige o ja; ⁴ sabu Matigi Ala, aw ta Ala be ni aw ye, a bena aw juguw kere aw ye, ka aw kisi ka bɔ o boro.»

⁵ O ko, kerekajama kuntigiw ye kuma kerekedenw fe, k'a fɔ o ye ko: «Aw ra jɔntigi le ka bonkura lo ni a ma don a ra folo? O tigi ye seko ka taga a ta so, janko o kana na a faga kere ra k'a to mɔgɔ were ye don a ta bon kɔnɔ a ko fe. ⁶ Aw ra jɔntigi le ka rezenforo sene ni a m'a rezenmɔ diyabo folo? O tigi ye seko ka taga a ta so, janko o kana na a faga kere ra k'a to mɔgɔ were ye taga a ta rezenmɔ diyabo a ko. ⁷ Aw ra jɔntigi le ka muso mamina ni a m'a furu folo? O tigi ye seko ka taga a ta so, janko o kana na a faga kere ra k'a to mɔgɔ were ye a ta maminamusu ta a ko.»

⁸ Kerekajama kuntigiw ye kuma kerekedenw fe tuun, k'a fɔ ko: «Aw ra jɔntigi le be siranna, fɔ k'a baraka ban? O tigi ye seko ka taga a ta so, janko a kana na ke sababu ye k'a balema tɔw fana lasiran ka o baraka ban.»

⁹ Ni kerekajama kuntigiw kumana kerekedenw fe ka ban, o ye pamɔgɔ dɔw panawoloma ka o bla kerekajama ja.

Duguw kerɛcogo

¹⁰ Ayiwa, ni aw tagara dugu dɔ kama ko aw be taga a kere, aw ye kɔn ka ben le pini ni o ye folo. ¹¹ Ni o sɔnna aw ta ma, ka o ta dugu labla aw ye, o tuma o dugumɔgɔ bee bena ke aw ta jɔnw ye, ka to ka jagboyabaaraw ke aw ye. ¹² Nka ni o ma sɔn aw ta ma, ni o ko o be aw kere le, o tuma aw ye o ta dugu lamini ni aw ta kerekajama ye. ¹³ Ni Matigi Ala nana o dugu don aw boro, aw ye o dugu cew bee faga ni muru ye, ¹⁴ ka musow ni denmisenw ni beganw, ani dugu kɔnɔfenw, ani a naforo bee ta ka o ke aw yere ta ye; Matigi Ala, aw ta Ala ka aw juguw ta borofen minw ke aw ta ye, aw ye o ta. ¹⁵ Dugu o dugu yɔrɔ ka jan aw ra, minw te yan siyaw ta dugu ye, aw ka kan ka o duguw bee ke ten le.

¹⁶ Nka Matigi Ala, aw ta Ala ka siya minw ta jamana di aw ma k'a ke aw ta ye, ni o yɔrɔ duguw lo, aw kana adamaden si panaman to o duguw kɔnɔ. ¹⁷ Aw ka kan ka o duguw ni a kɔnɔfenw bee halaki ka ban pewu. O siyaw le ye Hetikaw ye, ani Amɔrikaw, ani Kanaanakaw, ani Perezikaw, ani Hevikaw, ani Yebusikaw. Aw ye o halaki i n'a fɔ Matigi Ala, aw ta Ala k'a fɔ aw ye cogo min na, ¹⁸ janko o siyaw be ko

haramunin minw bɛɛ kɛra o ta batofɛnw ye, o kana na aw karan o ra, k'a to aw ye o ladegi, ka Matigi Ala, aw ta Ala hake ta.

¹⁹ Ni aw tagara kere ra dugu do kama, ni aw ta kerekejama ka o dugu lamini ka mɛɛn, aw kana jende se o yoro yirisun do ma. Aw ye o yiriw denw domu; aw kana o tige. Yala yiriw ye mogow le ye wa, ka na a ke ko aw be olugu fana kere? ²⁰ Nka aw k'a lon ko yiri minw den te domu, aw be se ka olugu le tige ka o ben, ka o yiriw ke kerekeminan dow ye ka dugu kere, fo ka taga a to aw ye se soro dugu kan.

21

Mogow min fagabaga ma lon

¹ Matigi Ala, aw ta Ala bɛna jamana min di aw ma k'a ke aw ta ye, ka aw to o jamana kono, lon do ni aw ka mogow do su lanin ye foro do kono, ni aw m'a lon mogow min k'a faga, ² aw ye taga a fo aw ta dugu cekorobaw ni a kititigebagaw ye; olugu ye taga su layoro ni o yoro duguw bɛɛ kelen kelen ce suma. ³ Dugu min yoro ka surun su ra, ni o dugu lonna, o dugu cekorobaw bɛna misiden musoman do mina, min ma baara ke folo, min ma sene ke ka ye folo. ⁴ O ye taga ni o misi ye kenegbe do ra, mogow ma yoro min sene, ani siman ma dan yoro min na; ko do ye soro a yoro ra, ko min te ja ka ye. Ni o sera yi, o ye misiden kan kari o ko ra.

⁵ O ko, sarakalasebagaw, minw ye Levi ta mogow ye, olugu be gbara ka na; sabu Matigi Ala, aw ta Ala ka olugu le janawoloma ko o ye baara ke a ye, ka dugawu ke mogow ye Matigi Ala togo ra. Ni sosori donna ko o ko ra mogow ce, walama ni mogow do ka do mandimi, sarakalasebagaw ta kuma le ka kan ka o kow bɛɛ ban.

⁶ Dugu min yoro ka surun su ra, o dugu cekorobaw bɛɛ ye o tɛge ko misi kan, o ka misi min kan kari ko ra. ⁷ O ko, o y'a fo ko: «Anw boro ma nin ce faga, an ja fana m'a fagato ye. ⁸ E! Matigi Ala, sabari ka yafa i ta mogow, Izirayelimogow ma, i ka minw kunmabo. O bagara mogow jarakibari min ma k'a faga, i kana son ka o fagari kunko ben i ta mogow, Izirayelimogow kan.» Ni o kera, o ce fagari jurumun be kafari.

⁹ O ra, o bagara mogow jarakibari min ma, k'a faga, o tigi fagari hake be bo aw kan, sabu ko minw terennin lo Matigi Ala ja koro, aw ka o ke.

Muso minaninw ta furuko sariya

¹⁰ Ni aw tagara kere ke ni aw juguw ye, ni Matigi Ala ka o don aw boro, ni aw ka o dow mina ka na ni o ye, ¹¹ ni aw nana muso do ye o mogow minaninw ce ra, min ce ka ni, ni a ko diyara aw ye, fo aw b'a fe k'a ta k'a ke aw muso ye, ¹² o tuma aw ye taga ni a ye aw ta so kono. Aw y'a kun li, k'a soninfaraw tige. ¹³ A minana ni fani minw ye, a ye o faniw bo a yere ra ka fani werew don, ka to so kono yi, k'a face ni a bamuso su kasi fo karo kelen. O ko, aw be se ka don a fe, k'a ta k'a ke aw muso ye.

¹⁴ Nka o ko fe, ni a ko ma na diya aw ye tuun, aw y'a bla, a ye taga yoro min k'a diya. Aw man kan k'a fiyeere k'a wari mina, walama k'a mina i ko jon, sabu aw tun k'a ke aw muso ye ka ban.

Dence folo sariya

¹⁵ Ni muso fla be ce do fe, kelen ko ka di a ye, nka to kelen ko man di a ye, ni o muso fla bɛɛ ka dencew soro a fe, muso min ko man di a ye, ni o le ka dence folo woro, ¹⁶ ni a nana ke a borofɛnw taran ye a dencew ra tuma min na, a man kan k'a diyanyamusu dence ke dence folo ye, ka dence folo ninyoro di o ma, k'a soro muso min ko man di a ye, o dence le ye dence folo ye. ¹⁷ Muso min ko man di a ye de, a ka kan ka lo a ra ko o dence le ye a dence folo ye; a ka kan ka ninyoro fla di o ma, sabu ale le ye a ta baraka no folo ye; ale le ka kan ka koroya tono soro.

Den kanminabariw ta ko sariya

¹⁸ Ni dence dɔ be ce dɔ fe, ni o den nana ke mogo murutinin ye, ani mogo kanminabari ye, a te a face kan mina, a te a bamuso kan mina; hali ni o k'a bugo, a te o kan mina, ¹⁹ o den face ni a bamuso ye a mina ka taga ni a ye o ta dugu cekorobaw fe, dugu donda* ra.

²⁰ O ye a fo o ta dugu cekorobaw ye ko: «A fe, an dence kera mogo murutinin ye, ani mogo kanminabari. A te son ka an kan mina, a b'a yere blara doromin na fana.»

²¹ Ni o fora, o ta dugu ce w be e ye kabakuruw ta ka o den bon fo k'a faga.

Aw ye o ke janko ka kojugu bo aw ce ra, janko Izirayelimogo tow be e ye o ko men ka siran.

Mogo su dulonnin sariya

²² Ni mogo dɔ ka kojugu dɔ ke min ka kan ni fagari ye, ni aw ka o tigi faga k'a su dulon yiri ra, ²³ aw kana a to a su ye si yiri ra. Aw ka kan k'a su lajigi k'a sutara o lon yere ra, sabu mogo min fagara k'a su dulon yiri ra, o tigi danganin lo Ala fe. Matigi Ala, aw ta Ala ka jamana min di aw ma k'a ke aw ta ye, aw man kan ka o jamana lanogo fana.

22

Nogondeme sariya

¹ Ni aw dɔ ka aw balema ta misi walama a ta saga tununin ye, aw kana teme a koro; aw y'a mina ka taga a di a ma. ² Ni a kera ko aw balema yoro ka jan aw ra, walama ni aw m'a lon, o tuma aw ye o began to aw ta so, fo lon min na aw balema bena a ko fo; o tuma aw ye a di a ma. ³ Ni aw ka aw balema ta fali tununin ye, walama a ta fani, walama ni aw k'a ta fen o fen tununin ye, aw ka kan ka o ko kelen le ke; aw man kan ka teme a koro ka taga.

⁴ Ni aw ka aw balema ta fali walama a ta misi bennin ye sira ra, aw kana teme a koro ka taga, aw y'a deme k'a lawuri.

Ko minw ma daga

⁵ Muso man kan ka cefani don, ce fana man kan ka musofani don; sabu mogo o mogo be o ke, Matigi Ala, aw ta Ala be o tigi haramuya.

⁶ Ni aw temeto ka konɔ dɔ ta paga ye yiri ra, walama dugu ma, ni bamuso lanin be a denw kan, walama a ta fanw kan, aw man kan ka bamuso ni denw be e mina jagon fe. ⁷ Aw ye denw doron le mina, ka bamuso to a ye taga. Ni aw b'a ke ten, Ala bena hera ke aw ye, ka aw son si ra.

⁸ Ni aw ka biribonkura lo, aw ka kan ka kogo dɔ ke k'a sanfeyoro lamini, janko mogo dɔ kana na bo biribon kunna ka ben ka sa, ka o fagari hake ben aw ta bon kan.

⁹ Aw man kan ka siman suguya were dan aw ta rezenforo ra; ni o te, aw ka siman min dan o, rezen yere o, o be e ka kan ka bla danna Ala le ye.

¹⁰ Aw man kan ka misi ni fali siri misidaba kelen na ka sene ke.

¹¹ Aw kana sagasi ni len jese jagami, ka o dan k'a ke fani ye ka o don.

¹² Aw ka kan ka jesejuruw siri aw ta deregebaw kun naani na.

Muso jarakiri sariya

¹³ Ni ce dɔ ka muso dɔ furu, ka jen ni a ye, o ko, ni o muso ko nana gboya a ye, ¹⁴ ni a ka kojugu dɔ faninya la muso ra k'a togo cen, k'a fo ko: «Ne ka nin muso furu, nka ne jenna ni a ye minke, ne m'a soro so!» ¹⁵ Ayiwa, ni a ka o fo, muso face ni a bamuso ye taga ni muso ta lafani ye cekorobaw fe dugu donda ra, k'a yira ko muso furulon na, a tun soro ra so. ¹⁶ Muso face ye a fo cekorobaw ye ko: «Ne ka ne denmuso di nin ce ma furu ra, nka sisan a ko gboyara a ye. ¹⁷ A ka kojugu dow faninya la ne

* 21:19 21.19 Dugu donda le tun ye kititigeyoro ye.

denmuso ra, ko ale m'a soro so; k'a soro ne denmuso ta lafani ye nin ye, min b'a yira ko a sorora so a furulon na.» O ko, muso ta mogow ye muso ta lafani foni k'a yira dugu cekorobaw ra. ¹⁸ O tuma cekorobaw ye o ce mina ka bugo ni gbeje ye. ¹⁹ O ko, o ye warida do ben a kan, warigbe keme, ko a ye o di muso face ma, sabu a ka Izirayeli ta sunguruden do le togo cen. Muso ka kan ka to a fe; fo ka taga a sa a man kan k'a bla.

²⁰ Nka ni a kera ko ce ka min fo o ye can le ye, ni foyi ma soro k'a yira ko muso tun sorora so, ²¹ o tuma, o ye na ni a ye a face ta bon donda ra, ce w ye a bon ni kabakuru ye fo k'a faga, sabu a ka maroyakoba le ke Izirayelimogow ce ra; a ka jatoya ke k'a to a face ta so. Aw ye o ke janko ka kojugu bo aw ce ra.

Ko minw ma daga ce ni muso ce

²² Ni ce do minana k'a to a be jenna ni muso furunin do ye, o fla bee ka kan ka faga, ce min jenna ni muso ye, ani muso yere. Aw ye o ke janko ka kojugu bo Izirayelimogow ce ra.

²³ Ni ce do ka sunguru maminanin do ye dugu kono, ka jen ni a ye, ²⁴ aw ye o fla bee mina ka taga ni o ye dugu donda ra, ka o bon ni kabakuru ye ka o faga. Sunguru be faga sabu a ma kule k'a to dugumogow ye a kulekan men. Ce be faga sabu a k'a mogogon do ta muso le lebu. Aw ye o ke janko ka kojugu bo aw ce ra.

²⁵ Nka ni a kera ko ce benna ni sunguru maminanin ye kongo le kono, ka ben a kan yi, o tuma o ce kelen le ka kan ka faga. ²⁶ Aw kana foyi ke sunguru ra. A ma kojugu foyi ke min ka kan ni fagari ye; sabu a ta kera i ko mogobe ben a mogogon kan cogo min na kongo kono k'a faga. ²⁷ I n'a fo ce benna ni sunguru ye kongo le kono, a be se ka ke ko sunguru kulera, nka mogom'a kulekan men, ka taga a bosi.

²⁸ Ayiwa, ni ce do ka sunguru do ye dugu kono, min ma mamina, ni a benna a kan, ni o yera, ²⁹ o ce min jenna ni sunguru ye, ale ka kan ka warigbe bilooru sara sunguru face ye. A ka kan fana ka sunguru ta k'a ke a muso ye, sabu a jenna ni a ye jagboya ra ka ban; fo ka taga a sa, a te se k'a bla tuun fiyewu.

23

¹ Mogosi man kan ka jen ni a face muso ye, k'a face lebu.

Minw man kan ka don Ala ta jama ce ra

² Ce o ce bora ceya ra* walama min ceya tigera ka bo yi, o man kan ka don Matigi Ala ta jama ce ra.

³ Mogoo mogoo worora jeneya sababu ra, o man kan ka don Matigi Ala ta jama ce ra. Hali a ta denw ta denw, fo ka taga se a ta duruja tannan ma, o man kan ka don Matigi Ala ta jama ce ra.

⁴ Amankaw ni Mohabukaw man kan ka don Matigi Ala ta jama ce ra fiyewu. O ta duruja si yere le man kan ka don Matigi Ala ta jama ce ra; hali o ta denw ta denw, ka taga se a ta duruja tannan ma. ⁵ Sabu aw boto Misiran jamana ra, o ma na aw kunben sira ra ni ji ni domuni ye. O ka wari di Behori dence Balamu ma janko a ye na ka bo Petori, Mesopotami jamana ra, ka na aw danga. ⁶ Nka Matigi Ala, aw ta Ala ma son ka Balamu* lamena. Matigi Ala, aw ta Ala ka danga yelama k'a ke dugawu ye aw kan, sabu a be aw kanu. ⁷ O ra, ka aw to si ra, aw kana o ta hera pini, walama ka teriya don ni o ye le fiyewu.

⁸ Nka aw man kan ka Edomukaw haramuya, sabu aw balemaw lo. Aw man kan ka Misirankaw fana haramuya, sabu aw tun be lonanya ra o ta jamana ra. ⁹ O ta duruja sabanan mogow be se ka don Matigi Ala ta jama ce ra.

* **23:6** 23.6 Balamu ta ko be soro Jateri kitabu kono, a sura 5.

Ala ta mɔgɔw ta sigiyɔrɔ ka kan ka saninya

¹⁰ Ni aw tagara kɛrɛ ra aw juguw kama, ni aw tagara sigi yɔrɔ dɔ ra, aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi, aw kana aw yɛrɛ lanɔgɔ.

¹¹ Ni lawa bɔnna cɛ dɔ fɛ su fɛ k'a lanɔgɔ, a ka kan ka bɔ tɔw cɛ ra ka taga to kɛns ma. ¹² Wulada fɛ, a ye a yɛrɛ ko; ni tere benna, a bɛ sɔrɔ ka kori ni jama ye.

¹³ Aw ka kan ka yɔrɔ dɔ labɛn aw ta sigiyɔrɔ kɔ fɛ, aw bɛ se ka taga so kɔ yɔrɔ min na. ¹⁴ Aw ka kan ka daba dɔ bla aw ta minanw na, janko ni aw bɛ taga so kɔ, aw bɛ o kɛ ka dinga dɔ sozi, ka sokɔtaga kɛ, o kɔ, k'a datugu.

¹⁵ Sabu Matigi Ala, aw ta Ala bɛ aw cɛ ra, a bɛ yaala aw cɛ ra, janko ka aw tanga, ka aw juguw kɛrɛ ka o don aw boro. O kosɔn aw sigiyɔrɔ ka kan ka saninya, janko Matigi Ala, aw ta Ala kana fɛn nɔgɔnin si ye aw cɛ ra; ni o tɛ, a bɛna ban aw ra.

Jɔnya sariya

¹⁶ Ni jɔn dɔ bɔra a matigicɛ fɛ, ka na karifa aw dɔ ma, aw man kan k'a mina ka taga a di a matigicɛ ma. ¹⁷ Aw y'a to a ye sigi aw fɛ; ni yɔrɔ min k'a diya, a ye to yi; ni dugu min k'a diya, a ye sigi yi. Aw man kan k'a minako juguya fana.

Jatɔya wari sariya

¹⁸ Izirayeli muso si, walama a cɛ si man kan ka jɛn ni josɔnbagaw ye k'a yɛrɛ bla jatɔya ra ni o ye. ¹⁹ Muso ta jatɔya sara ta wari, walama cɛ ta jatɔya sara ta wari, aw man kan ka na ni o ye Matigi Ala, aw ta Ala batoyɔrɔ ra, ka na o kɛ ka dajuru dɔ dafa; sabu Matigi Ala, aw ta Ala bɛ o mɔgɔ suguya fla bɛɛ haramuya.

Jurudon sariya

²⁰ Aw man kan ka wari juru don aw balema dɔ ra ka tɔnɔ jini a ra, walama domunifɛn, walama mɔgɔ bɛ se ka fɛn o fɛn juru don ka tɔnɔ sɔrɔ a ra. ²¹ Aw kɔni bɛ se ka juru don jamana wɛrɛ mɔgɔw ra ka tɔnɔ jini olugu fɛ, nka aw kana tɔnɔ jini aw balema dɔ fɛ. Ni o kɛra, aw bɛna taga don jamana min na k'a kɛ aw ta ye, ni aw sera yi, Matigi Ala, aw ta Ala bɛna baraka don aw ra aw ta kokɛtaw bɛɛ ra.

Dajuru sariya

²² Ni aw ka dajuru ta Matigi Ala, aw ta Ala fɛ, aw kana mɛɛn ka o dajuru dafa. Sabu sigiya t'a ra, Matigi Ala, aw ta Ala bɛna aw jɛninka; o hake fana bɛna kɛ aw kan. ²³ Ni aw ma dajuru ta, o tɛ jurumun ye. ²⁴ Nka ni aw ka kuma o kuma bɔ aw da ra, aw ka kan ka o kɛ k'a dafa, sabu aw yɛrɛ le ka aw ta dajuru ta aw yɛrɛ ma Matigi Ala, aw ta Ala fɛ ni aw yɛrɛ da ye.

Rɛzɛnw ni simanw sariya

²⁵ Ni aw donna aw balema dɔ ta rɛzɛnforo ra, aw bɛ se ka rɛzɛnmɔ domu ka fa aw sago ma. Nka aw man kan ka rɛzɛn bɔ k'a don aw ta minan kɔnɔ ka taga ni a ye.

²⁶ Ni aw donna aw balema dɔ ta simanforo ra fana, aw bɛ se ka simankisɛ dɔw bɔ ni aw boro ye ka o jimi; nka aw man kan ka wɔrɔsɔ don aw balema ta siman na k'a tige ka taga ni a ye.

24

Furu sariya dɔw

¹ Ni mɔgɔ dɔ ka muso dɔ furu, o kɔ fɛ ni o muso ko ma na diya a ye tuun, sabu muso ka ko dɔ kɛ min ma bɛn, o cɛ ye furusasebɛ dɔ kɛ, ka o di o muso ma, k'a bla, a ye taga ka bɔ a ta so kɔnɔ. ² Ni muso tagara ka bɔ a ta so kɔnɔ, ka taga furu cɛ wɛrɛ ma, ³ ni a ko ma na diya o cɛ fana ye, ni ale fana ka furusasebɛ dɔ kɛ ka o di o muso kɛlen ma, k'a bla, ko a ye taga ka bɔ a ta so kɔnɔ, walama o cɛ flanan min k'a furu ni o sara, ⁴ o tuma cɛ folɔ min tun kɔnna k'a bla, ale tɛ se ka muso ta k'a kɛ a

muso ye tuun, sabu o muso saninyanin te tuun. Ni a k'a ta, o be ke ko haramunin le ye Matigi Ala na koru. Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma k'a ke aw ta ye, aw man kan ka hake si bla o jamana kan.

⁵ Ni ce o ce ka musokura furu, aw man kan ka o bla ka taga kerekeyoro ra, walama k'a jagboya ka forobabaara do ke. A ka kan ka to a yere ma so konu fo san kelen, janko a ka muso min furu, a ni o ye jagon diyabo.

Nogontajori sariya

⁶ Aw man kan ka aw magogogon ta wugu ni a wuguden bee mina a ra ka aw ta juru tonomasigi; aw man kan ka hali wuguden doron mina. Ni aw ka o ke, a kera i n'a fo aw ka o tigi ta baro sorosababu le mina a ra ka aw ta juru tonomasigi.

⁷ Ni aw ka Izirayelimogo do ye, min k'a balema Izirayelimogo do sonya, k'a ke a ta jon ye, walama k'a fiyeere, aw ka kan ka o son faga. Aw ye o ke janko ka kojugu bo aw ce ra.

Farirabana sariya

⁸ Aw ye aw yere korosi farirabanaw ra. Levi ta magow, minw ye sarakalasebagaw ye, ni olugu ka min fo aw ye, aw ye o ke a cogo ra. Ne ka min fo o ye, aw y'a ke ka kana ni o le ye.

⁹ Aw boto Misiran, Matigi Ala, aw ta Ala ka min ke Mariyamu na ka aw to sira ra, aw ye aw hakiri to o ra.

Fagantanw minacogo

¹⁰ Ni aw ka fen do juru don aw magogogon na, ni a ka ke fen o fen ye, ni a ko a bena fen min ke ka o juru tonomasigi, aw man kan ka taga don a ta bon konu ka o ta aw yere ma. ¹¹ Ni aw tagara a fe, aw ye to kene ma. Aw ka juru don ale min na, ale yere le bena bo ni o fen ye kene ma ka na a di aw ma. ¹² Ni janibagato lo, aw man kan ka si ni a borofen ye aw boro. ¹³ Ni tere benna, aw ye taga a ta deregeba di a ma, janko a ye se k'a yere datugu ni a ye su fe ka sunogo. Ni o kera, a bena dugawu ke aw ye; o fana bena ke kopuman ye Matigi Ala, aw ta Ala na koru.

¹⁴ Aw kana aw ta baaraden janibagato fagantan tojo, ni a kera aw balema Izirayelimogo do ye, walama lonan do, min siginin be aw ta jamana ra, aw ta dugu konu. ¹⁵ Aw ka kan k'a ta tere baara sara di a ma sani tere ye ben; sabu janibagato lo, a korotoninba be o wari le makonona; ni o te, ni a kulera ni aw togo ye ka Matigi Ala wele, o hake be to aw kan.

¹⁶ Aw man kan ka faceman faga den ta jurumun koson; aw man kan ka den fana faga faceman ta jurumun koson. Bee ka kan ka faga a yere ta jurumun le koson.

¹⁷ Aw man kan ka lonanw, ani feritaw tojo; aw man kan ka muso ce sanin ta fani mina a ra ka aw ta juru tonomasigi. ¹⁸ Aw ye aw hakiri to a ra ko aw tun be jonya ra Misiran, ko Matigi Ala, aw ta Ala le ka aw kunmabo o ra; o koson ne be nin ciw fo aw ye ko aw ye o ke.

¹⁹ Ni aw ka aw ta siman tige ka pina siman kansiri do ko foro konu, aw man kan ka seko ka taga o ta tuun. Aw ye o to yi, o be ke lonanw ni feritaw ta ye, ani muso ce saninw. Ni o kera, Matigi Ala, aw ta Ala bena baraka don aw ra; ni aw ka aw boro don baara o baara ra, o be ja.

²⁰ Ni aw ka aw ta oliviyesunw yuguyugu k'a denw burun, den minw tora yiri ra, ni o ma ben, aw man kan ka seko ka taga olugu tige tuun. Aw ye o to yi, o be ke lonanw ni feritaw ta ye, ani muso ce saninw.

²¹ Ni aw ka aw ta rezenmow tige, rezen minw tora yiri ra, aw man kan ka seko ko aw be olugu tige tuun. Aw ye o to yi, o be ke lonanw ni feritaw ta ye, ani muso ce saninw.

²² Aw ye aw hakiri to a ra, ko aw tun be jonya ra Misiran jamana ra; o koson ne be nin ciw fo aw ye ko aw ye o ke.

25

Bugori sariya

¹ Ni kere donna mogo fla ce, o fla ye taga kititigeyoro ra, kititigebagaw b'a kiti tige. Jo be min fe, o be o labla; min jarkira, o be kiti ben o kan. ² Min jarkira, ni o ka kan ni bugori le ye, o tuma kititigebaga ye a la dugu ma, o ye a bugo ni gbeje ye ale yere na. A ta kojugu ka kan ni gbeje da hakeya min ye, o gbeje da le be bo a ra. ³ Nka a man kan ka teme gbeje na binaani kan; ni o te, ni aw k'a bugo ka teme o kan, aw bena aw balema lamaroya ka teme a dan kan.

Misi ta baara sariya

⁴ Ni aw ka misi bla ko a ye siman dondon k'a kise bo, aw man kan ka a da siri.

Balemaw ta furu sariya

⁵ Ni balemace fla be jagon fe, ni kelen nana sa, k'a soro a ma den to a ko, o muso man kan ka bo lu konn ka taga furu ce were ma. A ce balemace le ka kan k'a ta, k'a furu k'a ke a muso ye, k'a balemace loyoro fa. ⁶ A bena dence folo min soro, o be jate i ko banbaga dence; banbaga togo le be la o ra, janko a togo kana tunu ka bo Izirayelimogow ce ra.

⁷ Nka ni ce min t'a fe k'a balemace muso ta, o tuma o muso ka kan ka taga cekorobaw fe dugu donda ra, ka taga a fo o ye ko: «Ne ce balemace ma son k'a balemace togo lawuri Izirayelimogow ce ra. A t'a fe ka ne ta, k'a balemace loyoro fa ni ne ye.» ⁸ O tuma cekorobaw ye ce wele ka kuma a fe. Ni a belen tora a ta kuma kan, ko a t'a fe ka muso furu le fiyewu, ⁹ o tuma muso ye gbara a ra cekorobaw na, ka o ce ta sanbara sen kelen bo a sen na, ka daji tu a na ra. O ko, a ye a fo a ma ko: «Mogo min t'a fe ka den soro a balemace ye janko a balemace togo kana tunu, nin le be ke o tigi ra.» ¹⁰ Izirayeli jamana ra, mogow bena to ka o ce ta somogow wele ko ce sanbara bonin ta somogow.

Muso man kan ka don ce fla ta kere ra

¹¹ Ayiwa, ni ce fla be kere ra, ni kelen ta muso k'a ye ko o be ale ta ce bugora, ni a nana ko a bena a ce deme k'a bosi ka bo a kerekeregon boro, ni a k'a ce kerekeregon mina a ceya ra, ¹² aw ka kan ka o muso boro tige; aw kana makari a ra fiyewu.

Jago sariya

¹³ Sumanikefen suguya fla man kan ka soro aw ta boro konn, ka kelen gbiriya, ka kelen fiyena. ¹⁴ Sumanikeminan suguya fla man kan ka soro aw ta so, ka kelen bonya, ka kelen dogoya. ¹⁵ Aw ta sumanikefen ka kan ka gbiriya ka ben ni a cogo ye; aw ta sumanikeminan fana ka kan ka bonya ka ben ni a cogo ye. Ni o kera, Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, aw bena sijan soro o jamana ra; ¹⁶ sabu mogo o mogo be o kow ke, mogo o mogo be janfa ke, Matigi Ala, aw ta Ala be olugu bee haramuya.

Amaleki ta mogow ta ko

¹⁷ Amaleki ta mogow ka min ke aw ra ka aw to sira ra, aw boto Misiran, aw ye aw hakiri to o ra. ¹⁸ Ka aw segenin ni aw baraka bannin to, o nana kun aw ra sira ra; aw ta mogo minw bee tun be ko fe, o benna olugu kan, hali o ma siran Ala na. ¹⁹ O koson aw jugu minw be aw laminiw na, ni Matigi Ala, aw ta Ala nana aw kisi ka bo olugu bee boro tuma min na, Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma k'a ke aw sigiyoro ye, ani k'a ke aw ta ye, ni a nana laganfiya di aw ma o jamana ra, o

tuma ra aw ka kan ka Amaleki ta siya togo tunu ka bo dugukolo kan pewu; aw kana jina o ko.

26

Siman folo sarakaw dicogo

¹ Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma k'a ke aw ta jamana ye, ni aw nana taga se o jamana ra, ka o jamana mina ka sigi a ra tuma min na, ² o tuma, Matigi Ala, aw ta Ala ka o jamana min di aw ma, ni aw ka siman o siman soro o jamana dugukolo ra, aw ye o siman bee kun folow bo, ka o ke segi do konso. Matigi Ala, aw ta Ala bena yoro min nanawoloma, k'a togo la o yoro ra, aw ye taga ni a ye o yoro ra. ³ Sarakalasebaga min be sarakalasebagaya ra o wagati ra, aw ye taga ale fe, ka taga a fo a ye ko: «Ne b'a fo Matigi Ala, i ta Ala ye bi ko Matigi Ala tun karira ko a bena jamana min di an bemaw ma, ko ne donna o jamana ra.» ⁴ Sarakalasebaga bena segi mina aw boro k'a bla Matigi Ala, aw ta Ala ta sarakabonan na fe. ⁵ O ko, aw bena kuma ta k'a fo Matigi Ala, aw ta Ala na koro tuun ko: «Ne bemace tun ye Arameka le ye, a tun be yaala ni a ta beganw ye yorow na fe. A tun tagara Misiran ni mogo dama dama ye, ka taga sigi yi; k'a to yi, a ta mogow cayara ka na ke siyaba ye, ani siya barakaman. ⁶ Misirankaw ka an minako juguya, ka an toro; o ka an bla jagboyabaaraw ra. ⁷ An kasira ka Matigi Ala, an bemaw ta Ala togo wele. Matigi Ala ka an kasikan men; o tun ka an minako juguya, ka sege ni pani min la an kan, a ka o ye. ⁸ Matigi Ala ka an labo Misiran a ta sebagaya ni a ta fanga baraka ra, ka kobaw ke ka siranyaba bla mogow ra, ka tagamasiyenw ni kabakow ke. ⁹ A blara an na ka na ni an ye nin yoro ra, ka na nin jamana di an ma, nono ni li be woyo jamana min na. ¹⁰ Ayiwa, Matigi Ala, sisan a fe i ka o dugukolo min di ne ma, ne nana o siman kun folow di i ma.»

O kuma fonin ko, aw be o fenw bla Matigi Ala, aw ta Ala na koro, ka aw kinbiri gban Matigi Ala, aw ta Ala na koro k'a bato. ¹¹ O ko, aw ni Levi ta mogow, ani lonan minw be ni aw ye, aw be nagari jagon fe; Matigi Ala, aw ta Ala ka fenjuman minw bee di aw ni aw ta somogow ma, aw ye nagari o koson.

San saba ta yaga

¹² Ayiwa, ni san fla temena, a sabanan, o be ke yagabo san ye*. Ni aw nana aw ta simanw bee yaga bo ka ban, aw ye o yagaw di Levi ta mogow ma, ani lonanw, ani feritaw, ani muso ce saninw. Olugu bena o domu aw ta dugu konso ka fa.

¹³ O tuma aw bena nin kuma fo Matigi Ala, aw ta Ala na koro, ko: «Matigi Ala, fen o fen tun ka kan ka di Ala ma, ne ka o bee labo ne ta so; ne ka o di Levi ta mogow ma, ani lonanw, ani feritaw, ani muso ce saninw. I ka ci minw fo ne ye, ne k'a ke ka kapa ni o ye. Ne ma i ta sariya si cen, ne fana ma jina o si ko. ¹⁴ Ne ma nin yaga do domu ka ne to sangako do ra, ne saninyabari ma maga a do ra, ne m'a do di saraka ye su do koson fana. Ne ka Matigi Ala, ne ta Ala kan mina; a ka fen o fen fo, ne ka o bee ke. ¹⁵ O ra, Matigi Ala, ka i to i ta yoro saninman konso, san fe, i ta mogow, Izirayelimogow fe, ka baraka don o ra; i ka jamana min di an ma, baraka don o jamana ra, i n'a fo i tun karira an bemaw ye cogo min na, ko i bena o jamana di o ma, nono ni li be woyo jamana min na.»

Ala ta sariyaw sira tagamacogo

¹⁶ Ayiwa, Matigi Ala, aw ta Ala b'a fo aw ye bi ko aw ye a ta sariyaw ni a ta kolatigeninw bee ke. Aw ka kan k'a sira tagama ka na ni aw jusukun bee ye, ani

* **26:12** 26.12 San o san o tun be yaga bo k'a di Ala ma, nka san saba o san saba, o tun be yagaw bla danna, ka o di Levi ta mogow ma, ani lonanw, ani feritaw, ani muso ce saninw.

aw nin bæ. ¹⁷ Aw k'a latige bi, k'a fo ko Matigi Ala le ye aw ta Ala ye, ko aw bena a ta sira tagama, ko aw bena a ta cifoninw ni a ta kumaw ni a ta kolatigeninw bæ ke, k'a kan mina. ¹⁸ Bi, Matigi Ala fana k'a latige k'a fo ko aw ye a ta mogow ye; a ka layiri ta ko aw le bena ke a ta mogon kanuninw ye, minw ko ka gbelen a ma, ko aw ka kan k'a ta kumaw bæ sira tagama. ¹⁹ Ni o kera, a ka siya minw bæ dan, a bena aw ta bonya ni aw togo ni aw ta dawula teme o siyaw bæ ta kan pewu, janko aw ye ke Matigi Ala, aw ta Ala ta siya saninman ye, i n'a fo a tun k'a fo aw ye cogo min na.

Dugawu ni danga

27

Ebali kuru ta tagamasiyen kabakuru

¹ Ayiwa, Musa ni Izirayeli cekorobaw ka nin ciw fo Izirayelimogow ye, ko: «Ne be nin kuma minw bæ fo aw ye bi, aw ye o bæ sira tagama. ² Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, ni aw nana Zuriden ba tige, ka taga don o jamana ra, aw bena kabakuruba dow lolu, ka o mun ka o gbe. ³ Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, ni aw nana Zuriden ba tige, ka taga don o jamana ra, nono ni li be woyo o jamana min na, i n'a fo aw bemaw ta Ala k'a fo aw ye cogo min na, o tuma aw ye nin sariya ta kumaw bæ sebe o kabakuruw kan.»

Ebali kuru sarakabonan

⁴ «Ni aw nana Zuriden ba tige, ne k'a fo aw ye bi ko aw ye o kabakuru minw lolu, aw ye o kabakuruw lolu Ebali kuru kan, ka o mun ka o gbe. ⁵ Aw ye sarakabonan do lo fana Matigi Ala, aw ta Ala ye o yoro ra, ni kabakuruw ye; aw man kan ka nege se o kabakuruw ma, ko aw be o lese. ⁶ Aw ka kan ka Matigi Ala, aw ta Ala ta sarakabonan lalaga ni kabakuru kulugutuw le ye. Aw ye saraka jenitaw* bo Matigi Ala, aw ta Ala ye o sarakabonan kan. ⁷ Aw ye ninsondiya sarakaw* fana bo, ka domuni ke ka jagari Matigi Ala, aw ta Ala na koro.»

⁸ «Aw ka kan ka nin sariya ta kumaw bæ sebe o kabakuruw kan, k'a sebe k'a dakana ka na kosebe.»

⁹ Musa ni Levi ta mogon minw ye sarakalasebagaw ye, olugu kumana Izirayelimogow bæ fe, ko: «Izirayelimogow, aw ye aw toro malo ka lamenni ke! Bi aw kera Matigi Ala, aw ta Ala ta mogow le ye. ¹⁰ Aw ka kan ka Matigi Ala, aw ta Ala kan lamen, ani ne be a ta kumaw, ani a ta sariya minw fora aw ye bi, aw ye o bæ sira tagama.»

Danga kumaw

¹¹ O lon kelen bæ ra, Musa ka nin ciw fo Izirayelimogow ye:

¹² Ni aw nana Zuriden ba tige, o tuma Simeyon, ani Levi, ani Zuda, ani Isakari, ani Yusufu, ani Boniyaminu ta gbaw, olugu bena lo Garizimu kuru kan ka dugawu kumaw fo mogow ye. ¹³ Ruben, ani Gadi, ani Aseri, ani Zabulon, ani Dan, ani Nefitali, olugu ta gbaw bena taga lo Ebali kuru kan, ka danga kumaw fo.

¹⁴ O tuma, Levi ta mogow bena kuma ta k'a fo Izirayelimogow ye ni kanba ye, ko:

¹⁵ «Mogon min be fen dow lese ka o ke batofen do ye, walama ka nege yeele k'a ke fen do bisigiya ye, ka o bla yoro dogonin do ra k'a bato, k'a soro Matigi Ala be o fen lalaganinw nogon haramuya, Ala ye o tigi danga.» Mogow bæ y'a jaabi, k'a fo ko: «Amina!»

¹⁶ «Mogon min b'a face ni a bamuso mafiyenya, Ala ye o tigi danga.» Mogow bæ y'a fo ko: «Amina!»

¹⁷ «Mogon min b'a mogonogon ta yoro dan yelema ka do bo a ta yoro ra, Ala ye o tigi danga.» Mogow bæ y'a fo ko: «Amina!»

¹⁸ «Mogon min be fiyento ta sira latunu a ma Ala ye o tigi danga.» Mogow bæ y'a fo ko: «Amina!»

¹⁹ «Mɔgɔ min be lonan tɔɔ, walama ferita, walama muso ce sanin, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw bee y'a fo ko: «Amina!»

²⁰ «Mɔgɔ min be la ni a face muso ye, Ala ye o tigi danga, sabu a k'a face le lebu.» Mɔgɔw bee y'a fo ko: «Amina!»

²¹ «Mɔgɔ min be la ni began ye, began min o min, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw bee y'a fo ko: «Amina!»

²² «Mɔgɔ min be la ni a balemamusu ye, a face denmusu, walama a bamuso denmusu, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw bee y'a fo ko: «Amina!»

²³ «Mɔgɔ min be la ni a muso bamuso ye, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw bee y'a fo ko: «Amina!»

²⁴ «Mɔgɔ min be dogo k'a mɔgɔɔgɔn faga, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw bee y'a fo ko: «Amina!»

²⁵ «Mɔgɔ min be wari mina janko ka mɔgɔ jarakibari faga, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw bee y'a fo ko: «Amina!»

²⁶ «Mɔgɔ min te a janto nin sariya ta kumaw ra, k'a sira tagama, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw bee y'a fo ko: «Amina!»

28

Ala kanminari tɔɔ ye dugawu ye

¹ Ayiwa, ni aw ka Matigi Ala, aw ta Ala kan mina kosebe, ani ne be a ta kuma minw fora aw ye bi, ni aw ka o bee sira tagama ka ja, o tuma Matigi Ala, aw ta Ala bena aw ta siya korota ka teme dugukolo siya tow bee kan pewu. ² Ni aw koni ka Matigi Ala, aw ta Ala kan mina, nin dugawuw bee bena jigi aw kan ka tugu aw ko yoro bee.

³ Ala bena baraka don aw ra duguw kɔɔ,
ka baraka don aw ra kongow ra.

⁴ A bena baraka don aw ra ka aw ta denw caya,
ka baraka don aw ra ka aw ta simanw fana ja;

a bena baraka don aw ta beganw na:

misiw, ani sagaw, ani baw,

k'a to o ye bugu.

⁵ A bena baraka don aw ra ka aw ta segiw fa siman na,
ka aw ta domuni caya.

⁶ A bena baraka don aw ra aw tagato,
ka baraka don aw ra aw sekoto.

⁷ Aw jugu minw bena wuri aw kama, Matigi Ala bena a to aw ye se soro olugu bee kan. O bena jen ka na aw kama sira kelen le fe, nka o bena bori aw ja ka yerege ka taga sira wolonfla fe.

⁸ Matigi Ala bena baraka lajigi aw kan, ka aw ta bondow fa, ka aw bororabaaraw bee ja. A bena jamana min di aw ma, a bena baraka don aw ra o jamana ra.

⁹ Ni aw ka Matigi Ala, aw ta Ala ta kumaw lamen, ani a ka sira min yira aw ra, ni aw ka o sira tagama, a bena aw ke a ta siya saninman ye, i n'a fo a karira aw ye cogo min na. ¹⁰ Ni o kera, dugukolo siya tow bee bena a ye ko aw ye Matigi Ala ta mɔgɔw le ye. O bena siran aw ja. ¹¹ Matigi Ala karira ka layiri ta aw bemaw ye ko a bena jamana min di aw ma, a bena aw borofenw ja ka o caya o jamana ra. A bena den caman di aw ma, ka aw ta beganw caya, ka aw ta simanw ja kosebe. ¹² Matigi Ala bena a ta sanjnuman boyorow dayele sankolo ra aw ye, ka sanji ben dugukolo kan a wagati ra; aw bena baara o baara ke, a bena baraka don o bee ra. Aw bena juru don jamana caman na, nka aw tena juru ta mɔgɔ si fe. ¹³ Matigi Ala bena aw le bla siya tow ja fe; aw tena ke ko fe ka ye. Aw bena ke tow kunna tuma bee, aw tena ke o jukoro fiyewu. Nka ne be Matigi Ala, aw ta Ala ta kuma minw fo aw ye bi, aw ka

kan ka o lamɛn, ka o sira tagama ka ɲa koseɓɛ. ¹⁴ Ne bɛ ci minw bɛɛ fɔ aw ye bi, aw man kan ka mabo o ra ka taga aw kininboro fɛ walama ka taga aw numanboro fɛ, ka tugu batofɛn wɛrɛw kɔ, ka olugu bato.

Ala kanblari tɔnɔ ye danga ye

¹⁵ Nka ni aw ma Matigi Ala, aw ta Ala kan lamɛn, ani ne bɛ a ta kuma ni a ta sariya minw bɛɛ fɔra aw ye bi, ni aw ma o sira tagama ka ɲa koseɓɛ, o tuma danga ko minw bɛɛ bɛna se aw ma ka aw mina, o flɛ nin ye:

¹⁶ Ala bɛna aw danga duguw kɔnɔ,
ka aw danga kongow ra.

¹⁷ A bɛna aw danga, ka aw ta segiw lakolon to,
ka aw domunintanya.

¹⁸ A bɛna aw danga ka aw kɛ densɔrɔbariw ye,
ka aw danga, k'a to aw ta siman kana ɲa;
a bɛna aw danga, k'a to aw ta bɛganw,
misiw, ani sagaw, ani baw,
o si kana bugu.

¹⁹ A bɛna aw danga aw tagato,
ka aw danga aw sekoto.

²⁰ Matigi Ala bɛna danga ben aw kan, ka kɔnɔnɔfiri ni gbɛlɛyabaw la aw kan aw ta kokɛtaw bɛɛ ra, fɔ ka taga aw halaki, ka aw bɛɛ ban yɔrɔnin kelen na, sabu aw ta kɛwalejuguw kosɔn, aw bɔra Matigi Ala kɔ. ²¹ Aw bɛna taga don jamana min na k'a mina, Matigi Ala bɛna banajuguw bla aw ra o jamana ra, fɔ ka taga aw halaki ka aw ban. ²² O banajuguba bɛna aw fasa, ka kɛ farigban ye aw ra, ka aw fari funufunu, ka aw fari jɛnijɛni. Ja ni simancɛnbana dɔw fana bɛna aw ta simanw bɛɛ cɛn. Bana bɛna aw tɔrɔ fɔ ka taga aw halaki ka ban. ²³ Sankolo bɛna ja aw kunna i ko siranɛgɛ, ka dugukolo ja aw sen kɔrɔ i ko nɛgɛ. ²⁴ Matigi Ala bɛna aw ta jamana sanji kɛ gbangban ni buguri le ye. O le bɛna jigi aw kan ka bɔ san fɛ, fɔ ka taga aw halaki.

²⁵ Matigi Ala bɛna a to aw juguw ye se aw ra. Aw bɛna jɛn ka taga o kama sira kelen fɛ; nka aw bɛna bori o ɲa ka yɛrɛgɛ ka taga sira wolonfla le fɛ. Ni dugukolo siyaw nana aw ta cogo ye, o bɛɛ ja bɛna tigɛ. ²⁶ Aw suw le bɛna kɛ kɔnɔw ni waraw bɛɛ ta baro ye; mɔgɔ si tena o gben aw ra. ²⁷ Matigi Ala bɛna Misirankaw ta sumuniw ɲɔgɔn bla aw ra, ani koko, ani sɔninya, ani kaba min tɛ se ka kɛnɛya. ²⁸ A bɛna kunkolowuri bla aw ra; a bɛna aw ɲa fiyen, ka hakirinagami bla aw ra. ²⁹ Teregban fɛ, aw bɛna mɔmɔri le kɛ, i ko fiyentɔw b'a kɛ cogo min na. Ni aw ka ko o ko kɛ, o si tena ɲa. Lon o lon, o bɛna aw tɔɲɔ, ka aw borofɛnw bɛɛ cɛ; mɔgɔ si tena sɔrɔ ka aw bɔ aw juguw boro.

³⁰ Aw bɛna muso dɔ mamina, nka cɛ wɛrɛ bɛna jɛn ni a ye. Aw bɛna bonkura lɔ, nka aw tena si a kɔnɔ. Aw bɛna rɛzɛnforo sɛnɛ, nka aw tena a den diyabo. ³¹ O bɛna aw ta misiw mina ka o kannatigɛ aw yɛrɛ ɲa na, nka aw tena a sogo dɔ sɔrɔ k'a domu. O bɛna aw ta faliw mina aw yɛrɛ ɲa na ka taga ni o ye, o fana tena o sekɔ aw ma tuun. Aw ta sagaw bɛna mina ka di aw juguw ma; mɔgɔ si tena sɔrɔ ka o bɔ o boro. ³² O bɛna aw dɛncɛw ni aw denmusow mina ka taga o di jamana wɛrɛ mɔgɔw ma. Aw bɛna to ka o panafle lon o lon, fɔ ka taga aw padɛnw sɛgɛ flɛri ra, nka se tena kɛ aw ye ka foyi kɛ. ³³ Aw ma siya minw lɔn, olugu le bɛna aw ta dugukolo siman domu, ka aw ta baara tɔnɔ domu. O bɛna aw tɔɲɔ le lon o lon, ka aw minako juguya koseɓɛ. ³⁴ Aw ɲa bɛna ko minw ye, o laban bɛna aw kɛ fatow ye. ³⁵ Matigi Ala bɛna jorijugu dɔw bla aw ra, jori minw tɛ se ka kɛnɛya. A bɛ damina aw kinbirikunw ni aw wotow ra, ka yɛrɛgɛ aw fari bɛɛ ra, k'a ta aw sentɛgɛ ra, ka taga a bla fɔ aw kuncɛ ra.

³⁶ Aw ka aw ta masace min sigi, Matigi Ala bena aw ni o masace bee lataga siya do were ta jamana ra, aw ni aw bemaw si ma siya min lon. Aw bena ala werew bato o yoro ra, ala minw te foyi ye ni yiri ni kabakuru te. ³⁷ Matigi Ala bena aw lataga siya minw bee ta jamana ra, olugu bena kaba aw ra; o bena aw togo don o ta zanaw ra, ka yereko aw ma.

³⁸ Aw bena siman caman dan aw ta foro ra, nka aw bena siman fitini doron le soro ka o tige, sabu tonw bena a domu. ³⁹ Aw bena rezenw sene, ka baara ke o rezenforow ra, nka aw tena a rezenji soro k'a min; aw tena rezenmo foyi soro a ra, sabu tumuw bena a domu. ⁴⁰ Oliviyesunw bena ke aw ta jamana yoro bee ra, nka aw tena turu foyi soro a ra; aw tena hali fitini soro ka aw fari mun ni a ye, sabu a denw bee gberen bena benben. ⁴¹ Aw bena dencew ni denmusow soro, nka o tena to aw boro, sabu o bena o mina ka taga ni o ye jamana were ra. ⁴² Tonw bena aw ta jamana yiriw ni a simanw bee domu.

⁴³ Lonan minw be aw ce ra, olugu bena korota ka teme aw kan. Do le bena fara o ta bonya kan ka taga, nka aw koni bena to ka ben le. ⁴⁴ Olugu bena fenw singa aw ma, nka aw tena foyi soro k'a singa olugu ma. Olugu le bena ke namogow ye, aw be ke komogow ye.

⁴⁵ O dangaw bee bena se aw ma ka tugu aw ko yoro bee, ka aw mina, ka aw halaki; sabu aw ma Matigi Ala, aw ta Ala kan mina, ani a ka kumaw, ani sariya minw fo aw ye, aw ma o sira tagama. ⁴⁶ O dangaw bena ke Ala ta tagamasiyenw ani a ta lasominifenw le ye wagati bee, ani tuma bee, ka aw ni aw ta durujaw lasomi.

⁴⁷ Wagati min na aw tun wasara fen bee ra, o wagati ra aw ma Matigi Ala, aw ta Ala bato ni ninsondiya ni jusupuman ye. ⁴⁸ O koson Matigi Ala bena aw jugu minw lana aw kama, aw kongoto, ani aw minlogoto, ani aw fari lakolon, ani aw borolakolon bena baara ke olugu ye. A bena jagboyabaara gbelenmanw le la aw kan, fo ka taga aw halaki.

⁴⁹ Matigi Ala bena siya do lana ka bo fo yorojan, fo dugukolo dan na, aw te siya min ta kan men; olugu bena bara ka ben aw kan i ko bon. ⁵⁰ O siya mogow ka jugu; o na be siranya bla mogow ra. O te mogokoroba bonya, o fana te makari denmisen na. ⁵¹ O bena aw ta beganw ni aw ta senefenw domu, fo ka taga aw halaki. O tena siman foyi to aw fe, o tena rezenji foyi to aw fe, o tena turu foyi to aw fe, o tena aw ta misiw ni aw ta sagaw ni aw ta baw si to yi; o bena aw ban le pewu. ⁵² O bena aw ta duguw bee lamini, aw ta jamana bee konjo, Matigi Ala bena o jamana min di aw ma, fo ka taga aw ta kogow bee benben, aw jigi tun be o kogo barakaman jamijan minw kan.

⁵³ Aw juguw bena aw ta duguw bee lamini ka segeba min la aw kan, o sege bonyakojugu fe, hali aw yere worodenw, aw bena o sogo domu; Matigi Ala ka dencew ni denmuso minw di aw ma, aw bena olugu sogo domu. ⁵⁴ Hali ce min tun ye aw ta cew bee ra mogopuman ye, ani fentigi ye, o tena son ka makari a yere balemace ra, walama a muso min ko ka di a ye, walama a ta den minw panaman tora. ⁵⁵ A bena a ta den min sogo jimi, a tena son ka a ta mogow si son o sogo ra, sabu foyi were te a fe k'a domu. Aw juguw bena aw ta dugu bee lamini ka segeba min la aw kan, o sege bonyakojugu le bena na ni nin kow ye.

⁵⁶ Muso min tun ye aw ta musow bee ra mogopuman ye, ani fentigi ye, min ta jumanya ni a ta fentigiya koson a tun be ke i n'a fo a kana hali a sentege la dugu ma, o muso bena juguya a ce ma, a tun b'a ce min kanu; a bena juguya a dencew ni a denmusow ma; ⁵⁷ sabu a ka denpenin min woro kura ye, ani donso min bora a fe den nanin ko, a bena dogo ka o domu a kelen na. Aw juguw bena aw ta duguw lamini ka segeba min la aw kan, o sege bonyakojugu le bena na ni nin kow ye fana.

⁵⁸ Ayiwa, nin sariya minw sebera nin kitabu konjo, ni aw ma o sariya ta kumaw bee sira tagama ka ja, ni aw ma siran nin togo noroman ani nin siranyatogoba ja, min

ye Matigi Ala, aw ta Ala tɔgɔ ye, ⁵⁹ o tuma Matigi Ala bena banajuguw ben aw ni aw ta durujaw kan; o banajuguw bena aw tɔrɔ ka mɛɛn, o fana tena ban ka ye. ⁶⁰ Aw tun be siranna Misiran jamana ta banajugu minw bee na, a bena o bee lase aw ma; o banaw tena ban aw ra ka ye. ⁶¹ Matigi Ala bena banajuguw ni kojugu suguya bee lase aw ma, fo ka taga aw halaki; hali bana minw ko ma fo nin sariya kitabu kɔnɔ, o bee bena se aw ma.

⁶² Aw minw tun ka ca i ko sankolo lolow, aw to bena to mɔgɔ dama dama dɔrɔn, sabu aw ma sɔn ka Matigi Ala, aw ta Ala kan lamɛn.

⁶³ A tun ka di Matigi Ala ye ka kopuman ke aw ye, ani ka aw caya cogo min na cɔ, a bena diya a ye ten le fana ka aw halaki ka aw ban pewu. Aw bena taga don jamana min na k'a ke aw ta ye, o bena aw sama ka aw labɔ o jamana ra jagboya ra. ⁶⁴ Matigi Ala bena aw janjan ka taga ni aw ye siyaw bee ce ra, dunuƙa fan bee ra. Ka aw to o yɔrɔw ra, aw bena ala werew bato, ala minw yiriraman lo, ani o kabakururaman, aw ni aw bemaw si tun ma ala minw lon kakɔrɔ. ⁶⁵ Ka aw to o siyaw ce ra, aw hakiri tena sigi; aw tena yɔrɔ si sɔrɔ aw be se ka hali aw sen lo yɔrɔ min na ka laganfiya. Matigi Ala bena siranya don aw jusu ra, ani janafin, ani jigitige. ⁶⁶ Aw bena sigiya aw yere nin ko ra tuma bee; aw te a lon ni aw bena sa walama ni aw bena baro. Siranyaba bena ke aw ra su ni tere; aw saya ni aw baro ko hami bena ke aw ra.

⁶⁷ Jatige bonyakojugu fe aw jusu ra, ani aw bena ko minw ye, o kow siranya kosɔn, sɔgɔmada fe, aw bena to k'a fo ko: «E, ni a tun kera ko wulada le sera!» Ni wulada fana sera aw bena a fo ko: «E, ni a tun kera ko sɔgɔmada lo!»

⁶⁸ Matigi Ala bena aw ladon jirakurunw kɔnɔ ka aw kɔsegi Misiran jamana ra. Ne tun k'a fo ko aw na tena Misiran sira min ye tuun de, aw bena kɔsegi o sira le fe. Aw bena taga aw yere di aw juguw ma o yɔrɔ ra, ko o ye aw san, ka aw ke o ta joncew ni o ta jonmusow ye, nka mɔgɔ si tena sɔrɔ ka aw san.

Ala ta jɛnɔgɔnya sira tagamacogo

Ala ka min ke Izirayelimɔgɔw ye

⁶⁹ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko a ye jɛnɔgɔnya min don ni Izirayelimɔgɔw ye Mohabu jamana ra, o jɛnɔgɔnya ta kumaw ye nin ye; Ala tun konna ka jɛnɔgɔnya min don ni o ye ka o to Horebu kuru yɔrɔ ra, nin jɛnɔgɔnya farara o kan tuun.

29

Ala ka min ke Izirayelimɔgɔw ye

¹ O ra, Musa ka Izirayelimɔgɔw bee lajennin wele k'a fo o ye ko: Matigi Ala ka fen minw bee ke Farawona ni a ta jamana namɔgɔw ni a ta jamana bee ra aw yere na na Misiran jamana ra, aw ka o bee ye. ² Aw na ka o tɔrɔɔbaw ni o tagamasiyɛnbaw ni o kabakobaw ye. ³ Nka hali bi, Matigi Ala ma jusukun di aw ma ban, jusukun min be faamuri ke; a ma na di aw ma folo, na min be yeri ke; a ma toro di aw ma folo, toro min be menni ke. ⁴ Matigi Ala blara aw na kongokolon kɔnɔ fo san binaani. Aw ta faniw si ma kɔrɔ ka faran aw kan na, aw ta sanbaraw fana ma cen aw senw na; ⁵ a ma aw baro ni buru le ye, walama duven, walama minnifen fariman do were; a ka o ke janko aw y'a lon ko ale le ye Matigi Ala, aw ta Ala ye.

⁶ Aw nana, ka na se fo nin yɔrɔ ra tuma min na, Sihon min ye Hesibon dugu masace ye, ani Dgi min ye Basan dugu masace ye, olugu bora ka na an kama ko o bena an kere; nka an ka se sɔrɔ o kan. ⁷ An ka o ta jamana mina, k'a di Ruben ta mɔgɔw ni Gadi ta mɔgɔw ni Manase ta mɔgɔw tarance ma, k'a ke o ta ye.

Izirayelimɔgɔw ka kan ka to Ala ta jɛnɔgɔnya ra

⁸ O kosɔn, aw ka kan ka nin jɛnɔgɔnya ta kumaw bee sira tagama ka na; ni o kera, aw ta koketaw bee bena na.

⁹ Ayiwa, aw bɛɛ nana lo Matigi Ala, aw ta Ala ja kɔɔ bi, aw ni aw ta kuntigiw, ani aw ta cekɔɔɔbaw, ani aw ta jamana jamogow, ani Izirayeli ce tow bɛɛ, ¹⁰ ani aw ta musow, ani aw ta denw, ani lonan minw be aw ce ra, minw be aw ta logow tige, ani minw be aw ta ji bi. ¹¹ Aw nana lo yan, janko ka don Matigi Ala, aw ta Ala ta jɛnɔɔɔnya ra. A karira aw ye ka o jɛnɔɔɔnya don ni aw ye bi, ¹² janko k'a yira bi ko aw ye ale ta mogow ye, ko ale ye aw ta Ala ye, i n'a fo a tun k'a fo aw ye cogo min na, ani i n'a fo a karira aw bemaw Iburahima, ni Isiyaka ni Yakuba ye cogo min na. ¹³ Ne te nin jɛnɔɔɔnya donna ni aw dɔɔɔn ye, ka kari aw dɔɔɔn ye; ¹⁴ aw minw bɛɛ be ni an ye yan bi Matigi Ala, an ta Ala ja kɔɔ, aw dɔɔɔn te, nka hali minw te yan bi folo, olugu bɛɛ nin b'a ra.

¹⁵ An tun siginin be Misiran jamana ra cogo min na, ani an temena siya minw na, an ka olugu ta jamanaw cetige cogo min na, aw ka o lon. ¹⁶ Aw ka o ta fen haramuninw ye: o ta batofen yiriramanw, ani a kabakururamanw, ani a warigberamanw, ani a saninlamanw. ¹⁷ Aw ra ce si, walama muso si, walama lu si ta mogow, walama gba si ta mogow kana o jusu yelama ka faran ka bo Matigi Ala, an ta Ala ko, ka taga o siyaw ta alaw bato. Mogo si kana o ke, ka ke i ko yiri lilin min falenna aw ce ra, ka ke yiri kunaman ni bagayiri ye aw ce ra.

¹⁸ Matigi Ala karira aw ye ka nin jɛnɔɔɔnya min don ni aw ye, o kumaw mennin ko, aw ra, ni mogo do k'a miiri a jusukun na, k'a fo ko hali ni ale k'a yere jusukun diyanyakow le ke, ko foyi tena se ale ma ni hera te, o tigi bena halakiri lase mogo tow bɛɛ le ma. ¹⁹ Matigi Ala tena son ka yafa a ma fiyewu. A ka Matigi to yi ka ala were bato minke, Matigi Ala ta dimi bena ben a kan o koson. Danga kuma minw bɛɛ fora nin kitabu konɔ, o bɛɛ bena ben a kan. Matigi Ala bena a halaki k'a togo bo dugukolo kan pewu. ²⁰ Matigi Ala bena a faran ka bo Izirayelimogow ta gbaw bɛɛ ra, k'a halaki; danga kuma minw bɛɛ fora nin jɛnɔɔɔnya ko ra, minw sebera nin sariya kitabu konɔ, a bena o dangaw bɛɛ ben a kan.

Ala be Izirayelimogow ta kanminabariya hake bo o ra

²¹ Aw ta den minw bena woro aw ko fe, aw ta duruja nataw, ani lonan minw bena bo fo jamanajanw na ka na, o halakiri minw kera jamana konɔ, ani Matigi Ala ka o bana minw lase jamana mogow ma, olugu bena o bɛɛ ye. ²² O bena a fo ko: «Kiribi ni kogo ni tasuma ka jamana bɛɛ lajennin halaki; siman te se ka dan a ra, foyi te falen, bin te falen a ra. A be i ko Sodomu ni Gomori ni Adima ni Seboyimu duguw, Matigi Ala dimina, ka fariya ka o dugu minw halaki.» ²³ Siya tow bɛɛ bena a fo ko: «Mun koson Matigi Ala ka nin ko ke nin jamana ra de? Mun le k'a jusu bo, k'a to a dimina ka fariya nin cogo ra?» ²⁴ Mogow bena o jaabi ko: «Matigi Ala, o bemaw ta Ala tun ka o labo Misiran jamana ra ka jɛnɔɔɔnya min don ni o ye, o ka o jɛnɔɔɔnya le cen; ²⁵ o tagara o kinbiri gban ala werew le koro, ka o bato; o tun ma ala minw lon, ani ala minw tun te olugu ta ala batotaw ye. ²⁶ O koson Matigi Ala ta dimi wurira nin jamana kama; danga kuma minw bɛɛ fora nin kitabu konɔ, a ka o dangaw bɛɛ ben o kan. ²⁷ Matigi Ala dimina, ka fariya, k'a jusu bo kosebe nin mogow kama, fo a ka o sama ka o labo o ta jamana ra, ka taga o firi jamana were ra; o be o yoro le ra hali bi.»

²⁸ Ayiwa, ko dogoninw ye Matigi Ala, an ta Ala ta le ye; nka ko minw yirara an na, o ye anw ni anw denw ta le ye tuma bɛɛ, ani wagati bɛɛ, janko anw ye nin sariya ta kumaw bɛɛ sira tagama.

¹ Ayiwa, ne tun ka dugawu kumaw ni danga kuma minw fo aw ye, ni o kow bee nana se aw ma, ni aw hakiri tora o kumaw ra, ka aw to o siyaw bee ce ra yi, Matigi Ala, aw ta Ala tun ka aw gben ka taga siya minw ce ra, ni aw nimisara ka seko ka na Matigi Ala, aw ta Ala fe, ² ni aw ni aw ta denw bee ka son ka Ala kan mina ni aw jusukun bee ye, ani aw nin bee, ani ne ka ci minw bee fo aw ye, ni aw ka o sira tagama, ³ o tuma, Matigi Ala, aw ta Ala bena aw ta mogo minaninw lana aw ta jamana ra tuun, ka makari aw ra; Matigi Ala, aw ta Ala tun ka aw janjan ka taga siya minw bee ce ra, a bena aw labo yi, ka na aw lajen nagon kan tuun. ⁴ Hali ni a kera ko aw tun blara ka taga fo dununa dan le ra, Matigi Ala, aw ta Ala bena taga aw ta o yoro ra, ka na aw lajen nagon kan tuun. ⁵ Nin jamana min tun ye aw bemaw ta ye kakoro, Matigi Ala, aw ta Ala bena seko ka na ni aw ye o jamana ra tuun, ka na a ke aw ta ye tuun. A bena aw borofenw ja, ka aw caya fo ka teme aw bemaw kan tuun. ⁶ Matigi Ala, aw ta Ala bena aw ni aw ta durujaw jusukun yelema; ni o kera, aw bena Matigi Ala, aw ta Ala kanu ni aw jusukun bee ye, ani aw nin bee, ka si soro. ⁷ O tuma Matigi Ala bena o danga kow ben aw juguw le kan, minw ka aw koninya ka aw minako juguya. ⁸ O tuma aw koni, aw bena seko ka na Matigi Ala fe, k'a ta kuma lamena; ne be a ta kuma minw fora aw ye bi, aw bena o bee sira tagama. ⁹ Matigi Ala, aw ta Ala bena aw borofenw ja ka o caya, ka aw bororabaara bee ja, ka den caman di aw ma, ka aw ta beganw caya, ka aw ta siman ja; sabu a bena diya Matigi Ala ye ka kopuman ke aw ye tuun, i n'a fo a tun ka di a ye ka kopuman ke aw bemaw ye cogo min na. ¹⁰ Nka aw ka kan ka Matigi Ala, aw ta Ala kan mina; a ta kumaw ni a ta ci minw sebera nin sariya kitabu konu, aw ka kan ka son ka o bee sira tagama, ka seko ka na Matigi Ala, aw ta Ala ma ni aw jusukun bee ye, ani aw nin bee.

Ala ta sariya te yorojan na

¹¹ Ne be nin kuma minw fora aw ye bi, o sariya man gbelen ka teme aw ta faamuri kan, a fana te yoro were ra, yoro min ka jan aw ra. ¹² A te soro fo sankolo le ra, ka na a fo ko: «Jon le bena yele an ye san fe ka taga a jini, ka na a fo an ye, an ye a lamena, janko an ye a sira tagama?» ¹³ A te soro fo kogoji ko fe le, ka na a fo ko: «Jon le bena taga kogoji ko fe an ye, ka taga a jini, ka na a fo an ye, an ye a lamena, janko an ye a sira tagama?» ¹⁴ O si te; nin kuma be aw kere fe, a be aw da ra, a be aw jusukun na fana, janko aw y'a sira tagama.

Nanamanya ni saya

¹⁵ Ayiwa, a fe, ne be panamanya ni hera bla aw ja koro bi, ka saya ni bono fana bla aw ja koro. ¹⁶ Ne b'a fo aw ye bi ko aw ye Matigi Ala, aw ta Ala kanu, ka tagama a ta sira kan, k'a ta kumaw ni a ta sariyaw ni a ta ciw bee ke, janko aw ye si soro, ka caya, ani janko aw bena taga don jamana min na, k'a ke aw ta ye, Matigi Ala, aw ta Ala ye baraka don aw ra o jamana ra.

¹⁷ Nka ni aw ka aw ta miiriya yelema ka faran ka bo Matigi Ala, an ta Ala ko, ka ban k'a kan mina, ni aw k'a to o ka aw nega, k'a to aw ye taga aw kinbiri gban batofen werew koro ka o bato, ¹⁸ o tuma ne b'a fo aw ye bi ko aw bena halaki yere le, sigiya te o ra; aw bena Zuriden ba tige ka taga don jamana min na k'a ke aw ta ye, aw tena sijan soro o jamana ra. ¹⁹ Ne be sankolo ni dugukolo ke ne seerew ye bi aw kama. Ne be panamanya ni saya bla aw ja koro, ka dugawu ni danga fana bla aw ja koro. Aw ye panamanya le ta, janko aw ni aw ta durujaw ye si soro, ²⁰ ka Matigi Ala, aw ta Ala kanu, k'a ta kumaw lamena, ka tugu a ko, sabu o le bena aw panamanya; o ra, Matigi Ala karira ko a bena jamana min di aw bemaw ma, Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba, a bena a to aw ye sigi o jamana ra, ka sijan soro.

Musa ta kumalabanw

31

Yosuwe blara Musa nɔ ra

¹ Ayiwa, Musa kumana Izirayelimogow bee lajennin fe tuun, ka nin kumaw fo o ye, ko:

² «Bi, ne si ye san keme ni mugan. Ne tena se ka to ka bla aw na tuun. Matigi Ala fana k'a fo ne ye ko ne tena nin Zuriden ba tige. ³ Matigi Ala, aw ta Ala yere le bena bla aw na. A bena nin siyaw halaki aw na, k'a to aw ye o ta jamanaw mina. Yosuwe fana bena Zuriden ba tige ka bla aw na, i n'a fo Matigi Ala k'a fo cogo min na. ⁴ Matigi Ala bena nin siyaw ke i n'a fo a ka Amorikaw ta masacew Sihon ni Ogi ke cogo min na; a bena o ni o ta jamana bee halaki. ⁵ Matigi Ala bena o don aw boro; ni o kera, ne ka kuma min fo aw ye, aw ka kan ka o le ke o ra. ⁶ Aw ye jija ka aw yere ja gbeleya! Aw kana siran, aw ja kana tige o na fana, sabu Matigi Ala, aw ta Ala yere le bena ke ni aw ye; a bena a janto aw ra tuma bee, a tena aw kelen to fiyewu.»

⁷ Ayiwa, Musa ka Yosuwe wele, k'a fo a ye Izirayelimogow bee na na, ko: «I jija ka i ja gbeleya, sabu Matigi Ala tun karira nin mogow ta bemaw ye ko a bena jamana min di o ma, ele le ka kan ka bla o na ka taga ni o ye o jamana ra, ele le fana bena jamana taran o ce, k'a di o ma. ⁸ Matigi Ala yere le bena bla i na, ale yere le bena ke ni i ye; a bena a janto i ra tuma bee, a tena i kelen to fiyewu. I kana siran, i ja kana tige fana.»

Sariya kitabu karan ko

⁹ Musa ka nin sariya sebe k'a di Levi dencew sarakalasebagaw ma, minw tun be to ka Matigi Ala ta jenrogonya kesu* ta, ani Izirayeli cekorobaw bee ma. ¹⁰ Musa k'a fo o ye ko: «San wolonfla o san wolonfla, gbatakorsigi nanagbe* wagati ra, aw ka kan ka aw ta jurunantigiw ta juruw to o ye san min na, ¹¹ ni Izirayelimogow bee nana lo Matigi Ala, aw ta Ala na korɔ wagati min na Matigi Ala ta yoro ra, aw ye nin sariya ta kumaw karan Izirayelimogow bee na na. ¹² Aw ka kan ka jama bee lajen, ce, ani musow, ani denmisenw, ani lonan minw siginin be aw ta duguw ra, janko o ye aw ta karan lamɛn, ka Matigi Ala, aw ta Ala nasiran degi, ka nin sariya ta kumaw bee sira tagama ka na. ¹³ O cogo ra, o ta den minw tun ma nin sariya lon, olugu fana bena a men; ni o kera, aw bena Zuriden ba tige ka taga don jamana min na k'a ke aw ta ye, o bena Matigi Ala, aw ta Ala nasiran degi wagati bee ka aw to o jamana ra.»

Ala ka Izirayelimogow ta kewalejuguw ko fo

¹⁴ Matigi Ala k'a fo Musa ye tuun ko: «I sawagati surunyara. Yosuwe wele, aw ye taga Nɔgonkunben fanibon* konɔ; ne bena ne ta ciw fo a ye.» Musa ni Yosuwe tagara Nɔgonkunben fanibon konɔ.

¹⁵ Matigi Ala k'a yere yira fanibon konɔ sankaba jamijan do ra. Sankaba jamijan nana lo fanibon donda ra. ¹⁶ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «I bena sa, ka taga fara i bemaw kan. Nka sani donnin, nin mogow bena taga don jamana min na, o bena ne to yi, ka taga to ka o jamana mogow ta alaw le bato, ka o yere lanogo; ne ka jenrogonya* min don ni o ye, o bena o cen. ¹⁷ O lon na, ne bena dimi o korɔ kosebe. Ne bena o to yi, ka ne pada dogo o ma, k'a to o ye o halaki; kojugu caman ni toro caman bena o soro.» O tuma ra o bena a fo ko: «An Matigi Ala te ni an ye tuun minke, o le m'a to nin kojuguw bee be sera an ma wa?» ¹⁸ O lon na, ne koni bena ne pada dogo o ma, o ta kojuguw bee koson, sabu o tagara ala werew bato.

¹⁹ «Ayiwa, sisan, aw ye nin donkiri kumaw sebe; aw ye Izirayelimogow karan a ra, o ye to k'a la. O donkiri le bena ke ne seere ye o kama. ²⁰ Ne tun karira nin mogow bemaw ye ko ne bena jamana min di o ma, konɔ ni li be woyo jamana min na, ne bena taga ni o ye o jamana ra. O bena domuni ke ka fa, ka bonya fo ka toro; nka o ko, o bena yelemata batofen werew fe ka taga olugu bato, ka ne mafiyɛnya, ka o ni

ne ta jɛnɔɔɔɔɔɔɔɔ cɛn. ²¹ Ni kojuguw ni gbɛɛya caman nana se o ma tuma min na, o tuma nin dɔnkiri le bɛna kɛ ne seere ye o kama, sabu hali o ta durujaw bɛna to ka nin dɔnkiri la, o hakiri tɛna bɔ a kɔ fiyewu. Ne karira nin mɔɔɔɔ ye ko ne bɛna jamana min di o ma, hali k'a sɔrɔ ne ma se ni o ye o jamana ra ban, o bɛna taga ko o ko kɛ, ne ka o bɛɛ lɔn ka ban.»

²² Ayiwa, Musa ka o dɔnkiri sɛbɛ o lon na, ka Izirayɛlimɔɔɔɔ karan o ra.

²³ O kɔ, Matigi Ala k'a ta ciw fɔ Nuni dence Yosuwe ye; a ko: «I jija ka i ja gbɛɛya, sabu ne karira ko ne bɛna jamana min di Izirayɛlimɔɔɔɔ ma, ele le bɛna bla o ja ka taga ni o ye o jamana ra; ne yɛrɛ bɛna kɛ ni i ye.»

²⁴ Musa nana nin sariya ta kumaw sɛbɛ kitabu dɔ kɔnɔ ka ban pewu tuma min na, ²⁵ Levi dencew, sarakalasebaga minw bɛ to ka Matigi Ala ta jɛnɔɔɔɔɔɔɔɔ kɛsu* ta, a k'a fɔ olugu ye ko: ²⁶ «Aw ye nin sariya kitabu ta k'a bla Matigi Ala, aw ta Ala ta jɛnɔɔɔɔɔɔɔɔ kɛsu kɛrɛ fɛ; a bɛna bla o yɔrɔ ra, ka kɛ ne seere ye aw kama. ²⁷ Sabu ne ka aw ta murutiri ni aw ta torokungbɛɛya lɔn. Ni aw murutira ka ban Matigi Ala ma ka ne janaman to aw cɛ ra, o tuma, ni ne nana sa do? ²⁸ Aw ye aw ta gbaw ta cɛkɔrɔbaw bɛɛ lajɛn ne kɔrɔ, ani aw ta kuntigiw; ne bɛna nin kumaw fɔ o bɛɛ ja na, ka sankolo ni dugukolo kɛ ne seerew ye o kama. ²⁹ Sabu ne k'a lɔn ko ni ne sara, sigiya t'a ra, aw bɛna kɛwalejugu dɔw kɛ ka aw yɛrɛ lanɔɔɔ; ne ka aw karan sira min na, aw bɛna o sira bla. Nka a laban, bɔnɔ le bɛna aw sɔrɔ, sabu aw bɛna to ka kojugu kɛ Matigi Ala ja kɔrɔ, ka Matigi Ala ta dimi lawuri aw yɛrɛ ta kɛwalew kosɔn.»

³⁰ Ayiwa, o kɔ, Musa ka nin dɔnkiri kumaw bɛɛ fɔ, fɔ ka taga a laban, k'a don Izirayɛlimɔɔɔɔ jama bɛɛ lajennin toro ra.

32

Ala ta jɛnɔɔɔɔɔɔɔɔ dɔnkiri

¹ Sankolo, i toro malo, ne bɛna kuma; dugukolo, ne darakan lamɛn.

² Ne ta lɔnniyakumaw ye jigi i ko sanji, ne ta darakan ye bɔ i ko gɔmiji, i ko sanji ji min bɛ ben binkura kan, i ko sanjiba min bɛ ben bin nuguninw kan.

³ Sabu ne bɛna Matigi Ala tɔɔɔ fɔ, janko bɛɛ y'a mɛn; bɛɛ ye an ta Ala tando a tɔɔɔ bonya kosɔn!

⁴ Ale le ye an ta barakatigi ye, a ta kɛwale bɛɛ dafanin lo; a ta siraw bɛɛ terennin lo. Ala kankelentigi lo, a tɛ ko bɛnbari si kɛ; a terennin lo, cantigi Ala lo.

⁵ Nka aw le ma teren Ala ye; o kosɔn aw tɛ Ala ta mɔɔɔɔ ye tuun. O maroya le bɛ aw kan, aw mɔɔɔ hakirintanw, aw mɔɔɔlafiribagaw!

⁶ Aw siya naloman, siya hakirintan, aw bɛ se ka nin ko kɛ Ala ra cogo di? Ale le tɛ aw Fa ni aw danbaga ye wa? Ale le ma aw dan, ka baraka don aw ra wa?

⁷ Aw ye miiri fɔlɔfɔlɔ wagatiw ra, aw ye miiri wagatijan tɛmɛninw na. Aw ye aw bɛmaw jininka, olugu bɛna o kow fɔ aw ye; aw ye cɛkɔrɔbaw jininka, olugu bɛna a pafɔ aw ye.

8 Wagati min na Ala kƙorƙotaninba ka dunuƙa jamanaw taran adamadenw na,
 ka mɔgɔw janjan dugukolo yɔrɔ bɛɛ ra,
 a ka bɛɛ ta jamana dan yira;
 a ka yɔrɔ dɔ bla Izirayelimɔgɔw ye ka kafa ni o hakeya ye;
 9 sabu Matigi Ala ninyɔrɔ ye a yere ta mɔgɔw le ye.
 Yakuba ta mɔgɔw* le ye a ta ye.

10 Matigi Ala ka Izirayelimɔgɔw sɔrɔ kongokolon le kɔnɔ,
 yɔrɔ lakolon dɔ ra yi, kongowuruw kasitɔw cɛ ra yi.
 A ka o mara, k'a janto o ra,
 ka o kɔrɔsi, i ko mɔgɔ b'a nakise kɔrɔsi cogo min na,
 11 i ko bɔn bɛ a kamanw lamaga cogo min na a ta denw kunna,
 janko ka o labɔ naga kɔnɔ;
 o jigitɔ a b'a kaman yangan,
 ka o ta ka o la a kamansiw kan.
 12 Matigi Ala kelenpe le tagara ni a ta mɔgɔw ye;
 ala werɛ si tun tɛ ni a ye k'a demɛ.

13 A tagara o layɛlen jamana kuruyɔrɔw ra,
 ka o baro ni jamana yiridenw ye.
 A ka li bɔ faraw cɛ ra k'a di o ma;
 ka oliviyesunw falen faragbɛlenw na ka o turu di o ma.
 14 O ka misiw ni sagaw ta nɔnɔ min, k'a nare domu.
 O ka sagadenw, ani Basan sagajigiw, ani bakɔrɔninw sogo yɔrɔɗumanw domu;
 o ka mugu tentennin ɗumanmanw ke o baro ye,
 ka o ta rezɛnmɔ ɗumanmanw ji min.

15 Nka Yesurun† fara fo ka tɔrɔ minke, a murutira.
 O fara, ka bonya, ka tɔrɔ minke,
 o bɔra o danbaga Ala kɔ;
 o ka o kɔ di o ta barakatigi ma, min kera o kisibaga ye.

16 O ka siya werɛw ta alaw bato, k'a to Ala dimina, sabu o ka ale ni ala werɛw ke
 kelen ye;

o ka o ko haramuninw ke, k'a ta dimi lawuri.

17 O ka sarakaw bɔ jinaw ye, o minw tɛ Ala ye.
 O ka ala werɛw bato, o tun ma minw lɔn kakɔrɔ;
 ala minw bɔra kura ye,

o bɛmaw tun ma deri ka minw bato.

18 Aw ta barakatigi Ala min baraka ra aw worora, aw bɔra o le kɔ!

Ala min baraka ra aw worora, aw pinana o le kɔ!

19 Ayiwa, Matigi Ala k'a ye ten minke, a banna o ra,
 sabu minw ye a dencɛw ni a denmusow ye, olugu k'a ta dimi lawuri.

20 A ko: «Ne tena ne janto o ra tuun!
 Ne bɛna a fle o laban bɛna ke min ye;
 sabu kumayɛlemabagaw lo,
 mɔgɔ kankelentigiw tɛ.

21 Fɛn minw tɛ Ala ye, o ka ne ni olugu ke kelen ye, k'a to ne dimina.
 O ka o ta batofɛn gbansanw le bato, fo ka ne jusu bɔ.

* 32:9 32.9 Yakuba ta mɔgɔw, o ye Izirayelimɔgɔw ye. † 32:15 32.15 Yesurun, o ye Izirayeli ye.

O koson siya min te siya panaman ye, ne bena o pangboya don o ra;
ne bena siya hakirintan do le ta, janko ka dimi don o ra.

²² Sabu ne ta dimi wurira, ka mana i ko tasuma;
a tasuma be jeni ka se fo lahara;
a be dugukolo ni a simanw bee jeni,
ka kuruw jeni fo o jukoroyorow ra.

²³ Ne bena kojuguw caya o kan,
ka ne ta bijew bee ke ka o bon.

²⁴ Ne bena kongow ben o kan, fo ka o baraka ban;
ka farigban ni banajuguw bla o ra fo ka o faga.
Ne bena kongowaraw bla o ce ra, o ye o kin,
ka sajuguw bla o ce ra fana, o ye o kin.

²⁵ Mogow bena o ta denw faga ni kerekemuru ye kene ma, ka o ke denntan ye.
Ka o to o ta bonw konow fana, jatige bena ke o ra.
O bena kanbelenw ni sunguruw faga,
ka denneninw ni cekoroba sigbetigiw bee faga.

²⁶ «Ne tun b'a fe ka o janjan, ka o lataga fo yorojanw na;
k'a to mogow bee hakiri ye bo o ko pewu.

²⁷ Nka ne siranna o juguw koson;
olugu kana na o yere bonya,
k'a fo ko: Anw yere baraka le sera o ra,
nin bee te Matigi Ala no ye.

²⁸ «Ayiwa, Izirayelimogow ye siya naloman le ye,
hakiri te o fe ka ko faamu.

²⁹ E, ni hakiri le tun be o fe, o tun bena a faamu,
o laban bena ke min ye o tun bena o lon!

³⁰ Ce kelenpe be ke cogo di ka Izirayeli ce waga kelen gben?
Ce fla doron be ke cogo di ka Izirayeli ce waga tan labori?
Ni a ma ke ko Izirayeli ta Barakatigi le ka o labla o ye,
ni a ma ke ko Matigi Ala le ka o don o boro?

³¹ Sabu o juguw yere k'a lon ko min ye olugu ta barakatigi ye,
o te i n'a fo Izirayeli ta Barakatigi.

³² Olugu be i n'a fo Sodomu ta mogow,
o be i n'a fo Gomori ta mogow;
o be i n'a fo baga be rezensun min denw na,
i n'a fo rezen min denw ka kuna.

³³ O ta rezenji be i ko sa baga,
a be i ko fonfonnin min baga be mogow faga.

³⁴ «Ne ka ko do laben dogo ra;
ne ka ko min dogo k'a mara yi, o fle:

³⁵ Ni aw juguw benlon nana se,
ne le bena aw hake bo o ra, ka o ta kojugu juru sara.
Kojugu bena ben o kan lon min na, o lon to man jan tuun;
o halakilon be nana yi.

³⁶ «Matigi Ala bena a ta mogow ta kiti tige,
a bena makari a ta jonw na,
ni a nana a ye ko o bee baraka banna,

jɔn fara hɔrɔn kan.

³⁷ A bɛna a fɔ o ma ko: Aw ta alaw bɛ min sisan?

Aw tun bɛ aw yɛrɛ karifara ala barakatigi minw ma, o bɛ min?

³⁸ Aw tun bɛ aw ta sarakaw fagara, k'a sogo yɔrɔɓumanw di ala minw ma, olugu bɛ min?

Aw tun bɛ aw ta rɛzɛnji sarakaw bɔra k'a di ala minw ma, olugu bɛ min?

Ayiwa, o ye wuri ka aw kisi sa!

O ye wuri ka aw tanga!

³⁹ «Aw y'a lɔn ko ne, ne kelenpe le ye Ala ye,

Ala wɛrɛ tɛ yi ne kɔ.

Ne le bɛ nin don mɔgɔ ra, ne le fana bɛ nin bɔ mɔgɔ ra;

ne le bɛ mɔgɔ bana, ne le bɛ mɔgɔ kɛnɛya.

Mɔgɔ si tɛ se ka mɔgɔ kisi ka bɔ ne boro.

⁴⁰ Ne bɛ ne boro korɔta san fɛ,

ka kari, ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala janaman ye wagati bɛɛ.

⁴¹ Ni ne nana ne ta kɛrɛkɛmuru dabɔ, fɔ a bɛ manamana,

ni ne boro nana kɛrɛkɛmuru mina mɔgɔw kama,

o tuma ne bɛna ne dimibɔ ne juguw bɛɛ ra,

ka ne kɔninyabagaw bɛɛ ta kɛwalew hake bɔ o ra.

⁴² Ne ta biɓɛw bɛna o bɛɛ jori min fɔ ka fa;

mɔgɔ mandimininw jori, ani mɔgɔ minaninw jori.

Ne ta kɛrɛkɛmuru bɛna ne juguw sogo domu,

ka ne juguw ta kuntigiw bɛɛ kun tige.»

⁴³ Ayiwa, aw siya wɛrɛ mɔgɔw, aw ye jagari ni Ala ta mɔgɔw ye!

Sabu Matigi Ala bɛ a ta jɔnw dimibɔ o fagabagaw ra,

k'a yɛrɛ mɔnɛbɔ a juguw bɛɛ ra,

k'a ta jamana ni a ta mɔgɔw ta jurumunw kafari.

⁴⁴ Ayiwa, Musa ni Nuni dence Yosuwe ka nin dɔnkiri kumaw bɛɛ fɔ Izirayelimɔgɔw ja na.

⁴⁵ Musa ka nin kumaw bɛɛ fɔ Izirayelimɔgɔw bɛɛ ye ka ban tuma min na, ⁴⁶ a k'a fɔ o ye ko: «Ne ka nin kuma minw bɛɛ fɔ aw ye bi Ala ja kɔrɔ, aw ye aw hakiri to o ra kɔsɛbɛ, ka aw denw karan a ra, janko o ye nin sariya ta kumaw bɛɛ sira tagama k'a dafa a cogo ra.

⁴⁷ «Aw kana nin kumaw jate k'a kɛ kuma gbansan dɔrɔn ye dɛ! Nin kumaw le bɛna si di aw ma; sabu aw bɛna Zuriden ba tige ka taga jamana min mina, nin kumaw le sababu ra aw bɛna sijan sɔrɔ o jamana ra.»

Ala ka Musa ta saya ko fɔ

⁴⁸ O lon kelen na, Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko: ⁴⁹ «Wuri ka yɛlen Abarimu kuruw kan, ka taga se fɔ Nebo kuru kunna, Mohabu jamana ra, Zeriko dugu ja fɛ, ka Kanaana jamana fɛ; ne bɛna o jamana le di Izirayelimɔgɔw ma k'a kɛ o ta ye. ⁵⁰ I bɛna yɛlen o kuru min kan, i bɛna sa o yɔrɔ le ra, ka taga fara i bɛmaw kan, i n'a fɔ i kɔrɔcɛ Haruna sara Hɔri kuru kan cogo min na, ka taga fara a bɛmaw kan; ⁵¹ sabu ka aw to Meriba ta ji yɔrɔ ra, min bɛ Kadɛsi, Zini kongokolon kɔnɔ, aw ma la ne ra ka ne kan mina Izirayelimɔgɔw ja na; aw ma ne bonya ne ta saninmanya kosɔn Izirayelimɔgɔw ja na. ⁵² O ra ne bɛna o jamana min di Izirayelimɔgɔw ma, i bɛna to yɔrɔjan le dɔrɔn ka o jamana ye i ja ra, nka i yɛrɛ tena don a ra.»

33

Musa ka dugawu ke Izirayelimogow ye

¹ Matigi Ala ta jonce Musa ka dugawu minw ke Izirayelimogow ye sani a ye sa, o dugawuw le ye nin ye: ² A ko:

«Matigi Ala nana ka bo Sinayi kuru kan,
a wurira i ko tere, ka bo Seyiri jamana ra.
A tora Paran kuruyorow ra, ka manamana.

Meleke waga caman le tun k'a lamini;
a nana a ta mogow fe,

a nana ni sariya manamanato ye a boro, i ko tasuma.

³ Can lo, Matigi Ala le be a ta mogow kanu;
a ta mogow saninmanw bee be a boro konu.

O bee bena o kinbiri gban a sen koru,
janko k'a ta ciw lamen.

⁴ Musa ka o sariyaw le di an ma,
o le ye Yakuba ta mogow* ta cen ye.

⁵ Wagati min Izirayelimogow namogow lajenna
ni Izirayeli ta gbaw ye,
ale le tun kera Yesurun† ta masace ye.»

⁶ «Ala y'a to Ruben ye si soru, a si kana ban,
hali ni a ta mogow man ca.»

⁷ Musa ka min fo Zuda ta ko ra:
«E, Matigi Ala, Zuda kasikan lamen,
i ye a lana a ta mogow fan fe.
A ka kere ke ni a yere boro baraka ye;
na a deme ka a juguw kere!»

⁸ A ka min fo Levi ta ko ra:
«Matigi Ala, i ka Urimi ni Tumimi‡ di i ta jon Alanasiranbaga ma,
minw ye Levi ye.

I ka a korobo Masa ta yoro ra,
i ka Meriba ta jiko kiti ben a kan.

⁹ O ko, a ka a na bo a bamuso ni a face ra,
ka ele kelenpe kanu.

A banna a balemaw bee ra,
ka ban hali a denw na,
ka ele ta darakan doron le lamen,
ka i ta jenogonya* sariya sira tagama.

¹⁰ O ka Yakuba ta mogow karan i ta ciw ra,
o ka Izirayelimogow karan i ta sariyaw ra.
O ka wusunan sarakaw bo i ye,
ka saraka jenitaw* jeni i ye, i ta sarakajenifen* kan.

¹¹ E, Matigi Ala, baraka don a ta baaraw bee ra,
ka son a boro ta baara bee ma.
A juguw bee soro tige,

* **33:4** 33.4 Yakuba ta mogow, o ye Izirayelimogow ye. † **33:5** 33.5 Yesurun, o koru ye ko: Izirayeli. ‡ **33:8** 33.8 Urimi ni Tumimi tun ye sarakalasebaga ta baarakeminan dow ye. Ala tun be tagamasiyen dow yira sarakalasebaga ra ni o fenw ye, ka Izirayelimogow ta kiti tige. Aw ye Bori kitabu 28.30, ani Sarakalasebagaw 8.8 fle.

a kɔninyabagaw si kana se ka wuri ka lo tuun!»

¹² A ka min fo Boniyaminu ta ko ra:
«Ale ye Matigi Ala ta mɔgo kanunin le ye!
A be Matigi Ala kere fe hera ni laganfiya ra.
Matigi Ala bena a tanga tuma bee;
a signin be o ce ra.»

¹³ A ka min fo Yusufu ta ko ra:
«Matigi Ala ye baraka don a ta jamana ra,
ka sanji panaman ben o ye ka bo san fe,
ka dugukolo jukorojiw di o ma fana.
¹⁴ Tere ye o ta simanw mo o ye,
ka simanw bee ra pumanman di o ma,
k'a to o ye simankuraw soro,
o ye simanw bee ra pumanman soro karo o karo.

¹⁵ Kuruw ta fenw bee ra pumanman, o ye o soro;
kongoriw ta fenw bee ra pumanman, o ye o soro.

¹⁶ Dugukolo fara fen o fen na, o bee ra pumanman,
ani Ala min tun k'a yere yira yiritunin tasumaman ra, ale ta kopumanw,
o bee ye ke Yusufu kunna
ale min kera a balemaw namogo ye.

¹⁷ Bonya ye Yusufu ta le ye, o min ta fanga be i ko misitoran den folo ceman ta fanga;
a gbanw be i ko signin ta gbanw.
A be siya tow bee tu ni o gbanw ye,
fo ka taga se dugukolo dan na.
Efrayimu ta kerekejamaw bena a ke ten le,
Manase ta kerekejamaw bena a ke ten le.»

¹⁸ A ka min fo Zabulon ta ko ra:
«Zabulon ye pagari a ta tagamaw ra,
Isakari ye pagari a ta fanibonw kono.

¹⁹ Aw bena siyaw wele ka na kuru kan ka na sarakaw bo,
saraka minw bennin be Ala ma.
O bena kogoji konofenw soro ka wasa o ra;
naforo minw dogonin be kogoji kenken jukoro, o bena o soro.»

²⁰ A ka min fo Gadi ta ko ra:
«Mogo o mogo ka Gadi bonya, Ala ye baraka don o tigi ra.
Gadi be la i ko jara;
a be sogo faga, k'a tigetige, k'a ta a senw na ka taga a bla a kun na.

²¹ A be jamana yoro bee ra pumanman ta a yere ye.
Kuntigiw ninyoro ye a ta le ye.
A blara mogow ja,
janko o ye Matigi Ala ta sira tagama,
ani Ala ka ko minw latige Izirayelimogow ye, ka o bee ke.»

²² A ka min fo Dan ta ko ra:
«Dan ye jarkanbelen le ye,
min be pan ka bo Basan mara ra.»

²³ A ka min fo Nefitali ta ko ra:
«Nefitali ka Ala ta numanya soro k'a caya,
a wasara Matigi Ala ta baraka ra.
Ale le be sigi jamana terebenyanfan ni a woroduguyanfan na.»

²⁴ A ka min fo Aseri ta ko ra:
«Ala ka baraka don Aseri ra i ko Izirayelimogo tow.
Ala ye a ko diya a balemaw ye,
k'a ta oliviyesunw caya fo a ye a sen tunu a turu ra!
²⁵ A ta dugu donda sogonaw ye negge ni siranegge le ye.
A bena koro ka sa ni a baraka ye.»

²⁶ «E, YesurunŒ, aw ta Ala borogonko te!
A be yelen ka sigi sankolo kan ka na aw demε;
a be yelen ka sigi sankabaw kan ka na, a ni a ta bonya.
²⁷ Ala banbari le ye aw dogoyoro ye.
A boro baraka ye baraka banbari le ye.
A bena aw juguw gben ka bo aw na,
k'a fo aw ye ko aw ye o halaki.

²⁸ «Izirayeli bena to hera ni laganfiya ra,
Yakuba ta mogow sigira o danna jamana do ra,
siman ni rezεn ka ca jamana min na;
sanji be ben caman jamana min na.

²⁹ «E, Izirayeli, i ta jana, sabu siya juman le be i ko ele?
Matigi Ala ka i kisi.
Matigi Ala le ye i ta negbennan ye, i demεbaga;
ale le ye i ta kerekemuru ye, min b'a to i be se soro.
I juguw bena o yere majigi i koro;
i bena tagama o kan.»

34

Musa ta saya

¹ Ayiwa, o ko, Musa bora Mohabu kenεgbew yoro ra, ka taga yelen Nebo kuru kan, ka taga se fo kuru kuncε ma, kuru yoro min be wele ko Pisiga; o be Zeriko dugu na fe. Matigi Ala ka jamana bee yira a ra k'a to o yoro ra, k'a ta Galadi mara ra ka taga a bla fo Dan mara ra, ² ani Nefitali ta mara bee, ani Efirayimu ni Manase ta mara bee, ani Zuda ta mara bee, ka taga se fo Kogojiba ma, ³ ani woroduguyanfan kongokolon, ani Zeriko dugu, min be wele ko tamarosunw ta dugu, o kenεgbeyoro bee, ka taga se fo Sowari. ⁴ Matigi Ala k'a fo a ye ko: «Ne tun karira ko ne bena jamana min di Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ma, k'a ke o ta durujaw ta ye, o jamana le ye nin ye. Ne ka o jamana yira i ra, k'a to i na ye a ye, nka i sen tena don a ra fiyewu.»

⁵ Matigi Ala ta jonce Musa sara o yoro le ra, Mohabu jamana ra, ka kana ni Matigi Ala ta kuma ye. ⁶ Matigi Ala k'a su don kenεgbe do ra, Mohabu jamana ra, Beti Pehori yoro na fe. Mogo si ma Musa ta kaburu yoro lon fo ka na se bi ma.

⁷ Musa sara k'a si to san kemε ni mugan. A padenw baraka tun ma dogoya, foyi fana tun ma bo a farikolo baraka ra.

⁸ Izirayelimogow ka Musa su kasi fo tere bisaba, Mohabu kenegbew ra; o ko, o ka Musa ta sanga ni a su kasi lalo.

⁹ Hakiritigiyaba tun be Nuni dence Yosuwe fe, sabu Musa tun k'a boro la a kun na, ka dugawu ke a ye. O ra, Izirayelimogow k'a kan mina. Matigi Ala tun ka ci minw bee fo Musa ye, o ka o bee ke a cogo ra.

¹⁰ Ayiwa, cira were ma bo tuun Izirayeli jamana ra i ko Musa, min ni Matigi Ala tun be kuma da ni da. ¹¹ Matigi Ala tun k'a ci ka taga Misiran ka taga kabakow ni kobaw ke Farawona ni a ta jamana namogow na na, ani a ta jamana mogow bee na na.

¹² Musa ka kabakobaw ani siranyakoba minw ke ni a ta sebgaya ye Izirayelimogow bee na na, mogow si ma o mogon ke ka ye.

YOSUWE TA KITABU

Kitabu faamucogo

Ka kapa ni mɔgɔ caman ta miiriya ye, ni a bɔra nin kitabu sira labanw na, kitabu to bɛɛ sebebaga kera Yosuwe yere ye.

Yosuwe le tun blara cira Musa nɔ ra, ka kɛ Izirayelimɔgɔw jamɔgɔ ye. A tagara ni Izirayelimɔgɔw ye Kanaana jamana ra cogo min na, o le fɔra nin kitabu kɔnɔ.

Ko ba minw kera nin kitabu kɔnɔ, o dɔw fle nin ye: Zuriden ba tigeke, ani Zeriko dugu kogow benko, ani Ayi dugu ta kere, ani Ala ta jɛnɔgɔnyakura* ko.

An b'a ye fana ko Musa ta baarakɛcogo, ani Yosuwe ta baarakɛcogo bɔra jɔgɔn fɛ kosebɛ: Musa ka Kɔgɔjiwulen cɛtige ni Izirayelimɔgɔw ye cogo min na (Bɔri Kitabu 14), Yosuwe fana ka Zuriden ba cɛtige ni Izirayelimɔgɔw ye o cogo ra (Yosuwe 3 ani 4). Musa k'a ta kumalabanw fɔ Sariya fɔko flanan ta kitabu laban na (31-34), Yosuwe fana k'a ta kumalabanw fɔ a ta kitabu laban na (Yosuwe 23-24).

Yosuwe sawagati ra, a k'a fɔ k'a gbɛleya Izirayelimɔgɔw ye, ko o ka kan ka Matigi Ala, o ta Ala kelenpe le bato.

An b'a ye fana nin kitabu kɔnɔ ko Izirayelimɔgɔw ka kere caman kɛ, janko ka o yere bɔsi o juguw boro.

Kitabu kɔnɔkɔw

Kanaana jamana minacogo (1-12)

Zuriden ba terebɔyanfan ta yɔrɔ tarancogo (13)

Zuriden ba terebenyanfan ta yɔrɔ tarancogo (14-19)

Karifaduguw (20)

Levi ta mɔgɔw ta duguw (21)

Zuriden ba terebɔyanfan mɔgɔw sekɔra ka na o ta yɔrɔ ra (22)

Yosuwe ta kumalabanw (23)

Yosuwe ka mɔgɔw hakiri jigi Ala ta jɛnɔgɔnya ra Sikemu (24)

Ala ka Yosuwe bla Musa nɔ ra

¹ Matigi Ala ta baaraden Musa sanin kɔ, Matigi Ala k'a fɔ Musa ta baaraden Yosuwe ye, min ye Nuni dence ye, ko: ² «Ayiwa, ne ta baaraden Musa sara; ayiwa, ne bena jamana nin di aw ma, ele ni Izirayelimɔgɔw bɛɛ ye wuri sisan ka nin Zuriden ba tige ka don o jamana ra. ³ Ni aw sen ka se yɔrɔ o yɔrɔ, ne bɛ o yɔrɔ di aw ma, i n'a fɔ ne k'a fɔ Musa ye cogo min na. ⁴ Aw ta jamana bena damina kongokolon na, woroduguyanfan na, ka taga a bla fɔ nin Liban kuruw fan na, sahiliyanfan na; ani k'a ta Efirati ba ra, terebɔyanfan na, ka temɛ Hetikaw ta jamana ra, ka taga se fɔ Kɔgɔjiba ma, terebenyanfan na. ⁵ Fɔ ka taga i sa, i jugu si tena se i ra kere ra, sabu ne bɛ ni i ye i n'a fɔ ne tun bɛ ni Musa ye cogo min na. Ne bena ne janto i ra tuma bɛɛ, ne tena i kelen to. ⁶ I jija ka i ja gbɛleya, sabu ne karira ko ne bena jamana min di aw bɛmaw ma, ele le sababu ra, nin mɔgɔw bena don o jamana ra. ⁷ Ele kɔni ye i jija ka i ja gbɛleya kosebɛ dɔrɔn; ne ta baaraden Musa ka sariya minw fɔ i ye, i ye o bɛɛ sira tagama a cogo ra. I kana jenge ka bɔ o sariya sira kan ka taga i kininboro fɛ walama ka taga i numanboro fɛ. Ni o kera, i ta kokɛtaw bɛɛ bena ja. ⁸ O sariya kitabu kumaw ye kɛ i da ra tuma bɛɛ; i ye miiri a ra su ni tere, janko fen o fen sebera a kɔnɔ, i ye o bɛɛ sira tagama a cogo ra. Ni o kera, ni i ka ko o ko dabɔ, o bɛ ja; i bena nafa sɔrɔ fana i ta kokɛtaw bɛɛ ra. ⁹ I kana jina ko ne k'a fɔ i ye k'a gbɛleya ko i ye jija ka i ja gbɛleya. I kana siran, i kana i fari faga, sabu ne Matigi Ala, i ta Ala, ne bɛ ni i ye i ta kokɛtaw bɛɛ ra.»

Yosuwe ka mɔgɔw laben ka ba tige

¹⁰ Yosuwe k'a fɔ jama jamɔgɔw ye ¹¹ ko: «Aw ye taga mɔgɔw sigiyɔrɔw ra, k'a fɔ mɔgɔw bɛɛ ye ko o ye domuni jini k'a bla, ko sani tere saba cɛ, Matigi Ala, an ta Ala ka jamana min di an ma, an bɛna nin ba tige ka taga don o jamana ra.»

¹² O kɔ, Yosuwe kumana Ruben ta gbamɔgɔw ni Gadi ta gbamɔgɔw ni Manase ta gbamɔgɔw tarance fɛ*, k'a fɔ o ye ko:

¹³ «Matigi Ala ta baarden Musa tun ka min fɔ, aw ye aw hakiri to o ra. A tun ko: <Matigi Ala, aw ta Ala bɛna laganfiya di aw ma, ka nin jamana di aw ma.> ¹⁴ Ayiwa, Musa ka jamana min di aw ma Zuriden ba ja nin kan yan, aw sera o jamana ra ka ban. O ra, aw ta musow ni aw ta denw ni aw ta bɛganw ye to yan; nka aw minw ye kɛrɛkɛcɛw ye, aw bɛɛ ye tɛmɛ aw balema tɔw ja fɛ ni aw ta kɛrɛkɛminanw ye, ka ba tige, ka taga olugu demɛ fɔ o fana ye o ta jamana sɔrɔ; ¹⁵ ani Matigi Ala ye laganfiya di o ma fana, ka o ta jamana di o ma, i n'a fɔ a ka aw ta di aw ma cogo min na. Matigi Ala, aw ta Ala bɛna jamana min di o ma, aw ka kan ka o demɛ fɔ o ye o jamana sɔrɔ. Ni o ka o sɔrɔ, o tuma, Matigi Ala ta baarden Musa ka jamana min di aw ma yan Zuriden ba terebɔyanfan na, ka o kɛ aw ta ye, aw bɛ kɔsegi ka na o jamana ra.»

¹⁶ O ka Yosuwe jaabi ko: «Ni i ka fen o fen fɔ an ye, an bɛna o kɛ; ni i ka an ci ka taga yɔrɔ o yɔrɔ, an bɛ taga yi. ¹⁷ An bɛna i kan mina fen bɛɛ ra, i n'a fɔ an ka Musa kan mina cogo min na. Janko Matigi Ala, i ta Ala kɔni ye kɛ ni i ye dɔrɔn, i n'a fɔ a tun bɛ ni Musa ye cogo min na. ¹⁸ Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka i ta kuma sɔsɔ, ni a ma i ta cifɔninw kɛ, ani i ka min fɔ ni a ma o kɛ, o tigi ka kan ka faga. Ele kɔni ye jija ka i ja gbɛɛya dɔrɔn.»

2

Yosuwe ka cɛ fla ci ka taga Zeriko dugu flɛ

¹ Ayiwa, Nuni dence Yosuwe tora Sitimu ka kɔrɔsirikɛbaga fla ci dogo ra. A k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga jamana cogo flɛ, ka Zeriko dugu flɛ kɔsɛbɛ.» O tagara se Zeriko dugu kɔnɔ minke, o tagara jigi jatɔmuso dɔ fɛ, o togo ye ko Rahabu. O sira yi.

² Mɔgɔw nana a fɔ Zeriko masace ye ko Izirayelimɔgɔ dɔw nana su fɛ dugu kɔnɔ, ka na jamana yɔrɔ bɛɛ yaala. ³ O fɔra minke, masace ka cira bla ka taga a fɔ Rahabu ye ko: «Cɛ minw nana i fɛ, ka na don i ta so kɔnɔ, o labɔ, sabu o nana jamana yɔrɔ bɛɛ yaala le.» ⁴ Rahabu ka cɛ fla dogo, k'a fɔ masace ta ciradenw ye ko: «Can lo, o sera ne fɛ so kɔnɔ yan, nka ne kɔni tun ma o bɔyɔrɔ lon. ⁵ I n'a fɔ dugu donda bɛ datugu terebɛnda fɛ, o sekɔra ka taga terebɛnda wagati ra, sani da ye datugu. Ne m'a lon o tagara fan min na. Ni aw teliyara ka tugu o nɔ fɛ, aw bɛna o gben ka o mina.»

⁶ Nka Rahabu tun ka o layɛlen a ta biribon le kunna. Binpaga dɔw tun bɛ blanin bɛ yi, a tun ka o dogo o binpaw jukɔrɔ.

⁷ Masace ta ciradenw bɔra ko o bɛ taga o kɔ. O bɔra minke, mɔgɔw ka dugu donda datugu. O tagara Zuriden ba sennatigeyɔrɔ sira fɛ.

Ciradenw ka layiri ta Rahabu ye

⁸ Ayiwa, sani kɔrɔsirikɛbaga fla ye sunɔgɔ, Rahabu yɛlenna o kɔ bon kunna. ⁹ Rahabu k'a fɔ o ye ko: «Ne k'a lon ko Matigi Ala ka jamana nin di aw ma. Aw siranya ka an bɛɛ mina yan, jamana mɔgɔw bɛɛ ja tigeninba lo; ¹⁰ sabu an k'a men ko Matigi Ala ka Kɔgɔjiwulen ja aw ja, aw bɔtɔ Misiran jamana ra. An k'a men fana ko aw ka Amɔrikaw ta masace fla bɛɛ faga, masace Sihon ni masace Jgi; ko aw ka olugu faga Zuriden ba kɛrɛ fɛ, terebɔyanfan na. An ka o kibaroya men. ¹¹ An ka o kibarow men minke, an ja tigenin lo kɔsɛbɛ; ja tɛ mɔgɔ si ra yan k'a fɔ ko a bɛ kɛrɛ

* **1:12** 1.12 Manase ta gba tun ka bon, o kosɔn o tun k'a taran fla ye. Taran kelen tun ka o ta jamana sɔrɔ ka ban Zuriden ba terebɔyanfan na.

ke ni aw ye, sabu Matigi Ala, aw ta Ala le ye Sebæetigi ye sankolo ra, ani dugukolo kan. ¹² Ayiwa, sisan ne be aw daari ko aw ye kari Matigi Ala togo ra ne ye, ko aw bena kopuman ke ne ta somogow ye, i n'a fo ne ka kopuman ke aw ye cogo min na. Aw ye tagamasiyen do yira ne ra min b'a yira ko aw bena ne to yi. ¹³ Aw ye layiri ta ne ye, ko aw bena ne face, ni ne bamuso, ni ne balemamusow, ni ne balemacew, ani o ta sokonmogow be bosi; aw tena a to o ye an faga.»

¹⁴ Ce fla ka Rahabu jaabi ko: «An be kari i ye ko foyi tena aw soro ka anw panaman to. Nka aw man kan ka do fo mogow si ye an nako ra yan. O ra, ni Matigi Ala nana jamana di an ma, an bena i ta kopuman sara i ye, an fana bena ke kankelentigiw ye.»

¹⁵ Ayiwa, Rahabu ka o lajigi ni juru ye bon finetiri fe, sabu a ta bon tun donnin be dugu laminikogo ra, k'a finetiri da bo k'a bla kene ma. ¹⁶ Sani o ye jigi, Rahabu k'a fo o ye ko: «Aw ye taga kuruw fanfeyorow ra, janko mogow minw be aw no fe, aw kana na taga ben ni olugu ye. Aw ye taga dogo o yoro ra fo tere saba, ka a to masace ta ciradenw ye seko ka na. O ko, aw be aw ta sira ta ka taga.» ¹⁷ Ce fla k'a fo Rahabu ye ko: «An ka layiri min ta i ye, an bena o dafa cogo min na o ye nin ye: ¹⁸ Ni an nana don aw ta jamana ra tuma min na, i ka an lajigi finetiri min fe, i ye nin juru wulenman siri o finetiri ra. I ye i face ni i bamuso ni i balemaw, ani i ta somogow be lajen i fe bon kon. ¹⁹ Ni i ta mogow o mogow ka bo kene ma, ni kojugu min ka o tigi soro, ale yere le ka o jini; o te an no ye. Nka mogow o mogow be ni i ye bon kon, ni an do boro sera o do ma, o hake ye ben an kan. ²⁰ Nka ni i ka do fo an nako ra yan mogow were ye, o tuma, an ka layiri min ta i ye, an tena o jate tuun.» ²¹ Rahabu ko: «Ne sonna aw ta ma.» O ko, a ka ce fla bla ka taga. O bora minke, Rahabu ka juru wulenman siri a ta finetiri ra.

²² O sera kuruw fanfeyorow ra minke, o dogora yi. O tora yi fo tere saba, k'a to masace ta ciradenw ye seko. Masace ta ciradenw ka o jini yoro be ka dese, o ma o ye minke, o sekora ka taga Zeriko.

²³ Ayiwa, ce fla jigira ka bo kuruyorow ra, ka Zuriden ba tige ka taga Nuni dence Yosuwe fe. O ka ko minw ye, o ka o be lakari a ye. ²⁴ O k'a fo Yosuwe ye ko: «Can lo Matigi Ala ka jamana be di an ma. Jamana mogow be siranna ka kere ke ni an ye.»

3

Izirayelimogow ka Zuriden ba tige

¹ Ayiwa, Yosuwe wurira sogomada jona fe; a ni Izirayelimogow be bora Sitimu ka taga Zuriden bada ra. O sera yi minke, o ka wagati dama ke yi, sani o ye ba tige.

² Ayiwa, sani tere saba ce, jama namogow temena mogow sigiyorow be ra, ³ k'a fo mogow ye ko: «Ni aw nana sarakalasebagaw, Levi ta mogow ye, o ka Matigi Ala, aw ta Ala ta jenogonya kesu* ta tuma min na, o tuma aw ye bo aw ta fanibonw kon ka tugu o ko. ⁴ O cogo le ra, aw bena a lon aw ka kan ka sira min ta, sabu aw ma deri ka teme nin yoro ra k'a ye. Nka aw kana gbara jenogonya kesu ra; aw ye kilometere kelen jagon to aw ni jenogonya kesu ce.»

⁵ Yosuwe k'a fo mogow ye ko: «Aw ye aw yere saninya, sabu Matigi Ala bena kabakow ke aw ce ra sini.»

⁶ O dugusagbe Yosuwe k'a fo sarakalasebagaw ye ko: «Aw ye jenogonya kesu ta ka bla mogow na fe.» O ka jenogonya kesu ta ka bla mogow na fe.

⁷ Matigi Ala k'a fo Yosuwe ye ko: «Ne bena a damina bi ka i bonya Izirayelimogow be na kor, janko o y'a lon ko ne be ni i ye i n'a fo ne tun be ni Musa ye cogo min na. ⁸ Sarakalasebaga minw be jenogonya kesu tara, i ye nin ci fo olugu ye, ko ni o sera Zuriden ba ra tuma min na, o ye don ka lo ji ra.»

⁹ Yosuwe k'a fo Izirayelimogow ye tuun ko: «Aw ye gbara ka Matigi Ala, aw ta Ala ta kuma lamen.» ¹⁰ Yosuwe ko: «Aw bena a lon sisan le ko can ra, Ala panaman be aw

ce ra. Ala bena Kanaanakaw ni Hetikaw, ani Hevikaw ni Perezikaw ni Girigasikaw ni Amorikaw, ani Yebusikaw gben yeɛ le ka bo aw na fe. ¹¹ A fe, dunupa bee tigi Ala ta jennogonya kesu bena teme aw na fe ka Zuriden ba tige. ¹² Sisan, aw ye ce tan ni fla panawoloma ka bo Izirayeli gbaw bee ra; ce kelen kelen ye bo gba bee ra. ¹³ Sarakalasebaga minw ka Matigi Ala, dunupa bee tigi Ala ta jennogonya kesu ta, ni olugu senw donna Zuriden ba ra doron, Zuriden ba bena cetige o yoronin kelen bee ra; ji bena lo sanfeyoro ra yi, ka lajen ka ke i ko kogo.»

¹⁴ Izirayelimogow bora o sigiyoro ra, ka taga Zuriden ba tige. Sarakalasebaga minw tun ka jennogonya kesu ta, olugu blara mogow na. ¹⁵ O kera simantigewagati le ra; o wagati ra Zuriden ba be fa fo ka bo kene ma. Ayiwa, sarakalasebagaw ka o sen don ji ra yoro min na doron, ¹⁶ ba ji min tun be nana ka bo san fe, o lora, ka lajen ka ke i n'a fo kogo, ka janya ka se fo Adamu ma, o dugu min be Saritan yoro kere fe. Dugumayoro ra, ji min tun be woyora ka jigi ka taga Kogoji sanin na, o fana woyora ka taga ka bo yi pewu. A kera ten le, Izirayeli jama bee sera ka ba tige Zeriko dugu na fe.

¹⁷ Ayiwa, sarakalasebaga minw tun ka jennogonya kesu ta, olugu lonin tora yoro kelen na dugukolo jalan kan Zuriden ba cemance ra; Izirayelimogow bee ka ke teme ye ba ce ma, dugukolo jalan kan, fo ka taga a to jama bee ye Zuriden ba tige ka ban.

4

Kabakuru tan ni fla

¹ Izirayeli jama bee ka Zuriden ba tige ka ban wagati min na, Matigi Ala kumana Yosuwe fe, ko: ² «Ce tan ni fla panawoloma Izirayelimogow ra; ce kelen kelen ye bo gba bee ra. ³ I ye nin ci fo o ye ko o ye taga kabakuru tan ni fla ta Zuriden ba ra, sarakalasebagaw tun lonin be yoro min na ji ra. O be o kabakuru tan ni fla ta ka taga o bla aw siyoro ra.»

⁴ Yosuwe tun ka mogow tan ni fla minw panawoloma Izirayelimogow ra, ka mogow kelen ta gba bee kelen kelen na, a ka olugu wele, ⁵ k'a fo o ye ko: «Aw ye teme Matigi Ala, aw ta Ala ta jennogonya kesu* na fe, ka taga don Zuriden ba cemance ra. Aw bee kelen kelen ye kabakuru kelen kelen ta ka o la aw kamankunw kan, Izirayeli ta gba bee ni a ta kabakuru; ⁶ o kabakuruw bena ke tagamasiyen ye aw ce ra. Ni aw ta denw nana aw pininka lon min na ko: <Nin kabakuruw koro ye mun le ye aw fe?> ⁷ Aw ye o jaabi ko: <Zuriden ba tigera fla ye Matigi Ala ta jennogonya kesu na fe. Jennogonya kesu donna ji ra tuma min na, Zuriden ba tigera fla ye. Nin kabakuruw bena ke hakirijigifen le ye tuma bee, ka Izirayelimogow hakiri jigi nin kabako ra.> »

⁸ Yosuwe ka min fo Izirayelimogow ye, o k'a ke ka kapa ni o ye. O ka kabakuru tan ni fla ta ka bo Zuriden ba ce ma ka kapa ni Izirayelimogow ta gbaw togow ye, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Yosuwe ye cogo min na. O tagara ni o kabakuruw ye o sigiyoro ra ka taga o bla yi. ⁹ Sarakalasebagaw tun ka jennogonya kesu ta ka don ji ra ka lo Zuriden ba yoro min na, Yosuwe ka kabakuru tan ni fla were lolo o yoro fana ra, ba ce ma. O kabakuruw be yi hali bi.

¹⁰ Sarakalasebaga minw tun ka jennogonya kesu ta, olugu lonin tun tora Zuriden ba janin ce ma; Matigi Ala tun ka ci minw fo Yosuwe ye, Izirayelimogow ka o bee ke k'a dafa. O fana kera ka kapa ni Musa ta kuma le ye. Izirayelimogow tun teliyara le ka ba tige. ¹¹ Mogow bee temena ka ban wagati min na, sarakalasebagaw temena ni Matigi Ala ta jennogonya kesu ye ka taga lo ba fan do ra jama na koro. ¹² Ruben ta gba, ani Gadi ta gba, ani Manase ta gba tarance, olugu ta kerekedenw le tun blara Izirayelimogow tow na fe, i n'a fo Musa tun k'a fo cogo min na. ¹³ Kerekeden waga binaani (40 000) jognon le temena Matigi Ala na koro, kerekeminanw be o bee boro,

o bɛɛ labennin bɛ kɛrɛ kama. O ka o pasin Zeriko kenɛgbɛ yɔrɔ ma. ¹⁴ O lon na, Matigi Ala ka Yosuwe bonya Izirayelimɔgɔw bɛɛ na kɔrɔ. Fɔ ka taga Yosuwe sa, Izirayelimɔgɔw k'a bonya i n'a fɔ o tun ka Musa bonya cogo min na.

¹⁵ O kɔ, Matigi Ala k'a fɔ Yosuwe ye tuun ko: ¹⁶ «Sarakalasebaga minw ka jɛnɔgɔnya tagamasiyɛn kɛsu ta, a fɔ o ye ko o ye bɔ Zuriden ba cɛ ma.»

¹⁷ Yosuwe k'a fɔ sarakalasebagaw ye ko: «Aw ye bɔ Zuriden ba cɛ ma.»

¹⁸ Sarakalasebagaw bɔra Zuriden ba ra, ka o senw bla dugukolo jalan kan yɔrɔ min na dɔrɔn, Zuriden ji sekɔra a nɔ ra, ka kɛ woyo ye ka yɔrɔ bɛɛ fa, i n'a fɔ a tun bɛ woyo cogo min na kakɔrɔ.

¹⁹ Izirayelimɔgɔw ka Zuriden ba tigɛ, ka o ta fanibonw lɔ Giligali yɔrɔ kɔrɔ, Zeriko dugu terebɔyanfan na. O kɛra san karo fɔlɔ tere tan.

²⁰ Izirayelimɔgɔw tun ka kabakuru tan ni fla min ta Zuriden ba ra, Yosuwe ka o kabakuru tan ni fla le lɔlɔ Giligali.

²¹ O kɔ, Yosuwe k'a fɔ Izirayelimɔgɔw ye ko: «Lon dɔ, ni aw ta denw nana aw nininka, ko nin kabakuruw kɔrɔ ye mun ye, ²² aw ye a fɔ o ye ko Izirayelimɔgɔw tagamana ka nin Zuriden ba tigɛ dugukolo jalan kan. ²³ Sabu Matigi Ala, aw ta Ala ka Zuriden baji ja aw na fɛ, k'a to aw bɛɛ ye tɛmɛ, i n'a fɔ a tun ka Kɔgɔjiwulen ja anw na fɛ cogo min na. ²⁴ A ka nin kow kɛ, janko dugukolo siyaw bɛɛ y'a lɔn ko ale Matigi Ala ta sebgaya ka bon, ani janko aw ye siran Matigi Ala na tuma bɛɛ.»

5

Izirayelimɔgɔw nasiran ka masacɛw sɔrɔ

¹ Amɔrikaw ta masacɛ minw siginin bɛ Zuriden ba terebenyanfan na, ani Kanaanakaw ta masacɛ minw siginin bɛ Kɔgɔjiba da ra, olugu k'a mɛn minke ko Matigi Ala ka Zuriden ba ja janko Izirayelimɔgɔw ye tɛmɛ, o siranna. Izirayelimɔgɔw ta ko ka o ja tigɛ, fɔ ka kɛrɛkelɔgɔ bɛɛ bɔ o ra.

Izirayelimɔgɔw kenɛsigiri ko

² Ayiwa, o wagati kelen na, Matigi Ala k'a fɔ Yosuwe ye ko: «Kabakuru dɔw lɛsɛ ka o kɛ muruw ye, ka Izirayeli cɛden kenɛsigibariw kenɛsigi.»

³ Yosuwe ka kaba dɔw lɛsɛ ka o kɛ muruw ye ka Izirayeli cɛdenw kenɛsigi. O kenɛsigiri kɛra yɔrɔ min na, o ka o yɔrɔ tɔgɔ la ko kenɛsigiri kongori*.

⁴ Kun min na Yosuwe ka o kenɛsigi, o ye ko Izirayelimɔgɔw bɛɛ tun bɔra Misiran jamana ra tuma min na, cɛden minw bɛɛ tun bɛ se ka taga kɛrɛ ra, olugu bɛɛ sara kongokolon kɔnɔ, ka o to tagama ra, o bɔnin kɔ Misiran. ⁵ O cɛden minw bɛɛ tun bɔra Misiran, olugu bɛɛ tun kenɛsigira. Nka cɛden minw bɛɛ worora kongokolon kɔnɔ, ka o to tagama ra, o bɔnin kɔ Misiran, olugu tun ma kenɛsigi. O le kosɔn Yosuwe ka o kenɛsigi.

⁶ Izirayelimɔgɔw ka sanji binaani le kɛ tagama ra kongokolon kɔnɔ; a kɛra ten, cɛden minw tun bɔra Misiran, minw tun bɛ se ka taga kɛrɛ ra, olugu bɛɛ halakira ka ban, sabu o tun ma sɔn ka Matigi Ala ta kuma lamɛn. O kosɔn Matigi Ala tun ka jamana min layiri ta, ko a bɛna o di o bɛmaw ma, nɔnɔ ni li bɛ woyo o jamana min na, a karira ko a tɛna a to o na ye o jamana ye. ⁷ Matigi Ala ka o dɛncɛw le bla o nɔ ra. Yosuwe ka olugu le kenɛsigi, sabu o si tun ma kenɛsigi fɔlɔ. ⁸ O kenɛsiginin kɔ, o tora o ta fanibonw kɔnɔ fɔ ka taga o ta joriw kenɛya. ⁹ O kɔ, Matigi Ala k'a fɔ Yosuwe ye ko: «Aw bɔra ni maroya min ye Misiran jamana ra, ne ka o maroya bɔ aw kunna bi.» O le kosɔn o yɔrɔ tɔgɔ lara ko Giligali†. Hali bi o tɔgɔ kelen le b'a ra.

Jɔnyaban janagbɛ

* 5:3 5.3 Heburukan na o yɔrɔ tɔgɔ ye ko: Araloti. † 5:9 5.9 Giligali kɔrɔ ye ko: maroya bɔra an kunna.

¹⁰ Izirayelimogow ka o ta fanibonw lo Giligali, ka Jonyaban panagbe* ke yi. O kera karo tere tan ni naani wulada fe, kenegbe do ra, Zeriko dugu kere fe. ¹¹ Jonyaban panagbe dugusagbe, o ka burufunubariw ni simankise yirannin domu; o tun ye o yoro yere ta simanw ye. O ka o domu o lon yere ra. ¹² Jonyaban panagbe dugusagbe, mane lalora, sabu Izirayelimogow tun be jamana simanw le domuna. Mane do ma di o ma tuun. K'a ta o san na, o ka Kanaana jamana ta simanw le domu‡.

Matigi Ala ta kerekejama kuntigi

¹³ Ayiwa, ka Yosuwe to Zeriko dugu kere fe, a k'a na korota minke, a barara ka ce do lonin ye a na fe, kerekemuru be a boro, a bonin be a la ra. Yosuwe tagara lo ce koru, k'a pininka ko: «Ele ye anw do le ye wa, walama i ye an jugu do le ye?» ¹⁴ Ce ka Yosuwe jaabi ko: «Ne te ni aw si ye. Ne ye Matigi Ala ta kerekejama kuntigi le ye; ne nato le ye nin ye.» Yosuwe k'a kinbiri gban k'a na biri dugu ma k'a bato, k'a pininka ko: «Ne matigice, ne ka kan ka mun le ke sa?» ¹⁵ Matigi Ala ta kerekejama kuntigi k'a jaabi ko: «Sanbara bo i sen na, sabu i lonin be yoro saninman le ra nin ye.» Yosuwe ka sanbara bo.

6

Izirayelimogow ka Zeriko dugu bee halaki

¹ O tun ka Zeriko dugu lalaga k'a datugu kosebe Izirayelimogow nasiran koson. Mogo te don, mogo te bo. ² Matigi Ala k'a fo Yosuwe ye ko: «A fe, ne bena Zeriko dugu di i ma, ani a masace ni a kerekecfariw bee. ³ Ele ni i ta kerekejama, aw bena tagama ka Zeriko dugu lamini, sijaga kelen lon o lon, fo tere woro. ⁴ Sarakalasebaga wolonfla bena bla jennogonya kesu* na fe, burufiyeta* kelen kelen be ke o bee boro. Tere wolonflanan, aw bena dugu lamini sijaga wolonfla, sarakalasebagaw bena ke buru fiye ye aw na ka taga.

⁵ «Ni o nana burufiyekanba ke wagati min na, ni aw nana o burufiyekan men, o tuma Izirayeli kerekedenw bee ye kuleba ci. Ni o kera, Zeriko dugu laminikogo be ben. Ni o kera, Izirayeli kerekedenw bee ye bori ka taga ben dugumogow kan. Bee ye teren ka taga a ta fan na.»

⁶ Nuni dence Yosuwe ka sarakalasebagaw wele k'a fo o ye ko: «Aw ye Matigi Ala ta jennogonya kesu ta; sarakalasebaga wolonfla ye bla jennogonya kesu na fe ni burufiyeta kelen kelen ye o bee boro.» ⁷ A k'a fo Izirayelimogow ye ko: «Aw ye tagama ka dugu lamini; kerekeden dow ye bla Matigi Ala ta jennogonya kesu na fe ni o ta kerekeminanw ye.»

⁸ Ayiwa, Yosuwe ka min fo, o k'a ke ten. Buru wolonfla tun be sarakalasebaga wolonfla minw boro, o be a fiyera Matigi Ala na koru, olugu ka ke o ta buruw fiye ye ka taga Matigi Ala ta jennogonya kesu na fe. ⁹ Sarakalasebaga minw tun be buru fiyera, kerekeden nafemogow blara olugu na ni o ta kerekeminanw ye. Kerekeden kofemogow gbanna jennogonya kesu ko. Ka o to tagama ra, sarakalasebagaw tun be buruw fiyera. ¹⁰ Nka Yosuwe tun k'a fo Izirayelimogow ye k'a gbeleya ko mogo si kana kule ci, mogo si kana kuma; ko o ye je ka tagama, fo lon min ni ale yere nana a fo o ye ko o ye kule ci, o be soru ka kule ci. ¹¹ O ka dugu lamini sijaga kelen ni jennogonya kesu ye; o ko, o sekora o sigiyoro ra ka taga si yi.

¹² O dugusagbe sogomada jona fe, Yosuwe wurira; sarakalasebagaw ka jennogonya kesu ta tuun. ¹³ Buru wolonfla tun be Sarakalasebaga wolonfla minw boro, olugu blara Ala ta jennogonya kesu na fe, ka ke buru fiye ye ka taga. Nafemogow blara o bee na fe. Kofemogow ka gban Matigi Ala ta jennogonya kesu ko. Ka o to tagama

‡ 5:12 5.12 Aw ye Bori kitabu 16.31 fe. * 6:4 6.4 O burufiyetaw tun ye sagajigibanw le ye.

ra, sarakalasebagaw ka ke buru fiye ye tuun. ¹⁴ O lon fana ra, o ka dugu lamini sijaga kelen; o ko, o sekora o sigiyorow ra. O k'a ke ten fo ka taga se tere wooro. ¹⁵ A tere wolonflanan, o wurira sogomada jona fe ka dugu lamini sijaga wolonfla, o cogo kelen na. O lon kelen le ra, o ka dugu lamini sijaga wolonfla. ¹⁶ A sijaga wolonflanan na, tuma min na sarakalasebagaw ka buru fiye ni baraka ye, Yosuwe k'a fo Izirayeli kerekedenw ye ko: «Aw ye kulekanbaw ci, sabu Matigi Ala ka dugu di aw ma. ¹⁷ Aw ka kan ka Zeriko dugu ni a konofenw bee haramuya, k'a bee halaki Matigi Ala ye. Nka aw kana foyi ke Rahabu ra, ani mogoo o mogoo be ni a ye a ta so konoo, sabu ale le tun ka an ta ciradenw dogo.

¹⁸ «Fen minw ka kan ka halaki Matigi Ala ye, aw ye aw yere korosi kosebe, aw kana o fenw si ta; ni aw ka o fenw do ta, aw bena kojugu ni cenri lase Izirayelimogow ma. ¹⁹ Warigbew bee, ani saninw bee, ani siranegge minanw bee, ani negemanfenw bee, o bee ka kan ka bla danna Matigi Ala ye, k'a bla Matigi Ala ta naforo ra.»

²⁰ Mogow nana bara ka kule ci; sarakalasebagaw ka buru fiye. Izirayeli ta kerekedenw ka burufiyekan men minke, o ka kulekanbaw ci. Zeriko dugu laminikogow bee benna. Izirayeli ta kerekedenw borira ka don dugu konoo, ka ben dugumogow kan. Bee terenna ka taga a ta fan na. O ka dugu bee mina. ²¹ Izirayelimogow ka Zeriko dugumogow bee faga ni kerekemuru ye, ce fara muso kan, denmisen fara mogokoroba kan; hali misiw ni sagaw ni faliw, o ka o bee faga.

Yosuwe ka Rahabu ni a ta somogow bosi

²² Ce fla minw tun cira dogo ra ka taga jamana cogo fle, Yosuwe k'a fo olugu ye ko: «Aw ye taga Rahabu ta bon konoo, aw ye taga a labo ale ni a ta mogow bee, i n'a fo aw tun karira a ye cogo min na, ko aw tena foyi ke o ra.» ²³ O kanbelenw tagara Rahabu ta so konoo, ka taga ale ni a ta somogow bee labo kene ma, a face ni a bamuso, ni a balemacew ni a balemamusow, ani a ta gbamogoo tow bee; o ka o bee labo ka taga o bla yoro do ra, ka o mabo Izirayelimogow ra. ²⁴ O ko, Izirayeli ta kerekedenw ka tsuma don Zeriko dugu ra, ka dugu ni a konofenw bee jeni. O ka warigbew, ani saninw, ani siranegge minanw, ani negemanfenw le ta, ka o bla Matigi Ala ta batoso ta naforo ra. ²⁵ Yosuwe ka Rahabu ni a ta somogow bee to yi, ani mogoo o mogoo tun be ni a ye, sabu ce fla minw tun cira ka taga Zeriko dugu fle dogo ra, Rahabu tun ka o ce fla dogo.

Rahabu tora Izirayelimogow ce ra. Hali bi a ta duruja be Izirayelimogow ra.

²⁶ O wagati ra, Zeriko dugu cinin ko, Yosuwe ka nin kuma fo k'a gbeleya Zeriko dugu ko ra; a ko:

«Ni mogoo o mogoo wurira
ko a be Zeriko dugu kogo lo tuun,
Matigi Ala yere ye o tigi danga.
A be baara dabo lon min na,
a dence folo ye sa.
A be dugu donda konw don lon min na,
a dence laban fana ye sa.»

²⁷ Matigi Ala tun be ni Yosuwe ye. Yosuwe togo bora ka se jamana yoro bee ra.

7

Ayikaw sera Izirayelimogow ra

¹ Ala tun ko Izirayelimogow ye fen minw haramuya Zeriko dugu ciwagati ra, Izirayelimogow ka janfa ke o ko ra. Zuda ta gbamogoo do togo tun ye ko Akan; a face togo tun ye ko Karimi, Karimi face togo tun ye ko Zabidi, Zabidi face togo tun

ye ko Zeraki. Akan ka o fen dow ta; o koson Matigi Ala dimina Izirayelimogow koro kosebe.

² Ayiwa, Yosuwe tora Zeriko ka mogow dow ci dogo ra ka taga Ayi dugu fan fe, Beti Aveni dugu kere fe, Beteli tereboyanfan na. Yosuwe k'a fo o ye ko o ye taga dogo ka jamana cogoya fe. O mogow tagara Ayi dugu cogoya fe dogo ra. ³ O ko, o kosegira ka na Yosuwe fe, ka na a fo a ye ko: «Kun te a ra i ye mogow bee bla ka taga Ayi dugu kama; ce waga fla walama waga saba be se k'a na. I kana mogow bee lataga ka o sege gbansan, sabu Ayikaw man ca.»

⁴ O ka ce waga saba jagon bla ka taga, nka olugu bee borira Ayikaw na. ⁵ Ayikaw ka Izirayelimogow ce bisaba ni woro jagon faga; o ka tow gben, k'a damina dugu donda ra ka taga se fo Sebarim yoro koro; o ka o bee gben fo ka o janjan kuru jigijigi yoro ra. A kera ten minke, Izirayelimogow bee jusu kasira, fo ka o fari faga. ⁶ Yosuwe k'a ta faniw faran, k'a kinbiri gban, k'a na biri dugu ma Matigi Ala ta jennogonya kesu* na fe, fo ka taga wulada se, ale ni Izirayeli cekorobaw. O ka buguri ce k'a ke o kun na jusukasi fe. ⁷ O ko, Yosuwe ko: «E, Masa Ala, mun na i k'a to an ka Zuriden ba tige ka na an di Amorikaw ma o ye an halaki? Hali ni an tun tora Zuriden ba ko fe, o tun ka fisa ni nin ye! ⁸ Sisan Matigi Ala, ne bena mun le fo sa? Izirayelimogow borira o juguw na! ⁹ Kanaanakaw ni jamana tow ta mogow bena o kibaro men; o bena na an lamini ka ben an kan ka an bee faga ka an ta siya tunu ka bo dugukolo kan. I bena mun le ke sisan, janko i togoba kana cen?»

¹⁰ Matigi Ala ka Yosuwe jaabi ko: «Ele ye wuri! Mun koson i ka i na biri dugu ma? ¹¹ Izirayelimogow ka jurumun le ke; ne tun ka jennogonya min don ni o ye, o ka o jennogonya cen. Ne k'a fo o ye k'a gbeleya ko o ye fen minw haramuya, o kana o ta, o ka o do ta. O ka o fenw sonya ka o dogo; o ka o dogo o ta minanw ce ra. ¹² O le koson Izirayeli ta kerekedenw tena se ka lo o juguw na tuun. O bena to ka bori o juguw na le, sabu ne ta dimi be o kan. Ne tena ke ni aw ye tuun, fo aw ka fen minw dogo, ni aw ka o bo aw ce ra ka o bee halaki.»

¹³ Ala k'a fo Yosuwe ye tuun ko: «Wuri ka Izirayelimogow saninya. A fo o ye ko: «Aw ye aw yere saninya sani sini ce, sabu Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: Izirayelimogow, fen haramunin be aw ce ra; o koson aw tena se ka lo aw juguw na tuun, fo fen haramunin min be aw fe ni aw ka o labo aw ce ra. ¹⁴ Sini sogoma, Izirayeli ta jamakuruw bee bena lo ne Matigi Ala na koro kelen kelen. Ni ne nana jamakuru min yira, o jamakuru ta gbaw bee bena lo ne na koro kelen kelen. Ni ne nana gba min yira, o gba ta somogow bee bena lo ne na koro kelen kelen. Ni ne nana so min yira, o so ta cew bee bena lo ne na koro kelen kelen. ¹⁵ Ni ne nana mogow min yira, ko ale le ka fen haramuninw ta, o tigi ka kan ka jeni, a ni a borofenw bee; sabu a ka Matigi Ala ta jennogonya cen. A ka maroyakoba le ke Izirayelimogow ce ra.» »

Akan fagacogo

¹⁶ O dugusagbe sogomada jona fe, Yosuwe wurira; a ka Izirayeli ta jamakuruw bee lana kelen kelen Matigi Ala na koro. Matigi Ala ka Zuda ta jamakuru yira. ¹⁷ A ka Zuda ta gbaw bee lana kelen kelen; Matigi Ala ka Zera ta so yira. A ka Zera ta somogow bee lana kelen kelen, Matigi Ala ka Zabidi ta mogow yira. ¹⁸ Yosuwe ka Zabidi ta mogow ta cew bee lana kelen kelen, Matigi Ala ka Akan le yira. Akan face tun ye Karimi ye, Karimi face tun ye Zabidi ye, Zabidi face tun ye Zeraki ye; o tun be Zuda ta gba le ra.

¹⁹ Yosuwe k'a fo Akan ye ko: «Ne dence, Matigi Ala, Izirayeli ta Ala bonya, k'a tando. I ka min ke, o fo ne ye. I kana foyi dogo ne ma.» ²⁰ Akan ka Yosuwe jaabi ko: «Can lo, ne le ka Matigi Ala, Izirayeli ta Ala hake ta. Ne ka ko min ke, o fe nin ye: ²¹ Ne ka Sinehari jamana ta deregeba panaman do ye Zeriko dugu ta fenw na, ani warigbe kilo fla, ani saninkuru garamu keme looru. Ne pabora o fenw fe, fo ne ka

o ta. O dogonin be dugukolo jukoro ne ta fanibon kono, warigbe be fen tow jukoro yi.» ²² Yosuwe ka mogo dow ci ka taga Akan ta fanibon kono. Olugu borira ka taga; o tagara o fenw dogonin ye Akan ta fanibon kono dugukolo jukoro, warigbe be o jukoro. ²³ O ka o ta ka na ni o ye Yosuwe ni Izirayelimogow fe. O ka o fenw bla Matigi Ala na koro. ²⁴ Yosuwe ni Izirayelimogow bee ka Zeraki dence Akan mina; a tun ka fen minw dogo, warigbe ni deregeba ni saninkuru, o ka o bee lajen jagon kan. O k'a dencew ni a denmusow bee mina fana; hali a ta misiw, ni a ta faliw ni a ta sagaw, ni a ta baw, o ka o bee mina. O k'a ta fanibon ni a borofen tow bee ta ka taga ni a ye Akori dingakonoyoro ra. ²⁵ Yosuwe k'a fo Akan ye ko: «Mun le koson i ka toro lase an ma? Ayiwa, Matigi Ala bena toro ben ele yere kan bi.»

Izirayelimogow bee ka Akan bon ni kabakuruw ye k'a faga. O k'a ta somogow bee bon ka o faga fana, ka o bee jeni. ²⁶ O ko, Izirayelimogow ka kabakuru caman ce ka o ton Akan kan. O kabakuruton be yi hali bi. O le koson o ka o yoro togo la ko Akori dingakonoyoro*. O togo le b'a ra hali bi.

O ko, Matigi Ala ta dimi malara.

8

Izirayelimogow ka se soro Ayi dugu kan

¹ Matigi Ala k'a fo Yosuwe ye ko: «I kana siran, i kana i fari faga. Kerekedenw bee ce ka wuri ka taga Ayi dugumogow kama. A fe, ne bena Ayi masace, ani a ta mogow, ani a ta dugu ni a ta mara bee di i ma. ² I bena Ayi dugu ni a masace ke i n'a fo i ka Zeriko ni a masace ke cogo min na. Nka ele ni i ta kerekedenw le bena dugumogow borofenw ni o ta beganw ce ka o ke aw yere ta ye. I ye kerekeden dow dogo dugu ko fe. Olugu bena bara ka ben Ayikaw kan ka o kere.»

³ Yosuwe wurira ni kerekedenw bee ye, ka taga Ayi dugu kama. A ka kerekedefari waga bisaba janawoloma, ka olugu bla ka taga su fe. ⁴ A k'a fo o ye ko: «Aw ye ne lamen kosebe. Aw ye taga dogo dugu ko fe, nka aw kana aw yoro janya dugu ra kosebe; aw ye aw yere laben ka na ben dugumogow kan. ⁵ Nka ne ni kerekeden to minw bee be ni ne ye, anw bena gbara Ayi dugu ra. Wagati min na Ayi dugumogow bena bo ko o be anw kere, anw bena a lawuri a kama ka bori o na, k'a ke i n'a fo sijaga folo ta. ⁶ O fana bena bori an ko, ka an gben; an bena o nege ka bo ni o ye dugu kono ka taga ni o ye fo yorojan. O bena a fo ko an be borira o na i n'a fo folo ta kera cogo min na. ⁷ O tuma ra, aw bena bara ka bo aw ta dogoyorow ra, ka taga ben dugu kan, sabu Matigi Ala, aw ta Ala, bena dugu di aw ma. ⁸ Ni aw benna dugu kan wagati min na, aw ye tasuma don dugu ra. Aw ye a ke i n'a fo Matigi Ala k'a fo cogo min na. Kuma min be ne fe k'a fo aw ye, o le ye nin ye.»

⁹ Yosuwe ka o bla ka taga, olugu tagara dogo, Beteli ni Ayi furance ra, Ayi dugu terebenyanfan na. Yosuwe sira ni kerekeden tow ye.

¹⁰ O dugusagbe sogomada jona, Yosuwe wurira k'a ta kerekeden tow fe, k'a lon ni o labenna ka na. O ko, ale ni Izirayeli cekorobaw blara o kerekedenw na fe ka taga Ayi dugu kama. ¹¹ O kerekedenw bee tagara ni Yosuwe ye fo ka taga se Ayi dugu koro. O tora dugu sahiliyanfan na, ka lo ka o na sin dugu ma; dingakonoyoro do tun be o ni Ayi dugu ce. ¹² Yosuwe ka mogo waga looru jagon janawoloma ka olugu dogo Beteli ni Ayi furance ra, dugu terebenyanfan na. ¹³ Kerekeden minw bee tun be ni Yosuwe yere ye, olugu tora dugu sahiliyanfan na; tow tagara dogo dugu terebenyanfan na. O lon su fe, Yosuwe gbarara ka na se dingakonoyoro ra. ¹⁴ Ayi ta masace ka Izirayelimogow ye minke, ale ni Ayi ni Ayi kerekedenw teliyara ka wuri sogomada jona fe, ka bo ka taga Izirayelimogow kama, ko o be o kere. Masace ni

* 7:26 7.26 Akori koro ye ko: toro.

a ta mɔgɔw bɛɛ tagara Izirayelimɔgɔw kɔ o yɔrɔ kelen na, Zuriden kenegbe fan na. A tun m'a lon ko Izirayelimɔgɔ dɔw dogonin bɛ dugu kɔ fɛ. ¹⁵ Yosuwe ni Izirayeli ta kerɛkedenw bɛɛ k'a kɛ i n'a fɔ Ayikaw sera o ra le. O ka kɛ bori ye o ja ka taga kongokolon sira fɛ. ¹⁶ Ayiwa, Ayi masace tun k'a fɔ ko a ta kerɛkedenw bɛɛ le ye bɔ ka gban Izirayelimɔgɔw kɔ. O gbanna Yosuwe ni Izirayelimɔgɔw kɔ. Izirayelimɔgɔw ka o nege ka taga ni o ye fɔ yɔrɔjan ka bɔ o ta dugu kɔrɔ. ¹⁷ Cɛ si ma to Ayi dugu ni Beteli dugu kɔnɔ, ni min ma bɔ ka gban Izirayeli ta kerɛkedenw kɔ. O bɛɛ bɔra ka gban Izirayelimɔgɔw kɔ, ka dugu lakolon to.

¹⁸ Matigi Ala nana a fɔ Yosuwe ye ko: «I ta taman min bɛ i boro, o sin Ayi dugu ma, sabu ne bɛna se di i ma, ka dugu di i ma.» Yosuwe ta taman min tun bɛ a boro, a ka o sin Ayi dugu ma. ¹⁹ Yosuwe k'a boro kɔrɔta ka taman sin Ayi dugu ma minke, Izirayeli ta kerɛkeden minw tun dogora Ayi dugu kɛrɛ fɛ, olugu barara ka wuri o yɔrɔnin bɛɛ ka bɔ o dogoyɔrɔ ra, ka bori ka don Ayi dugu kɔnɔ, ka dugu mina, ka teliya ka tasma don dugu ra.

²⁰ Ayikaw nana o kɔflɛ; o barara ka dugu jenito sisi wurito ye san fɛ. Ayikaw ma tagayɔrɔ lon o yɛrɛ ra tuun; sabu Yosuwe ni a ta kerɛkeden minw tun bɛ borira ka taga kongokolon fan fɛ, olugu sekɔra ka kɛ na ye Ayikaw kama; ²¹ sabu o k'a ye ko o ta kerɛkeden minw tun dogora dugu kɔ fɛ, ko olugu ka dugu mina; o ka sisi fana wurito ye san fɛ minke, o sekɔra ka kɛ na ye Ayikaw kama, ka na o kɛrɛ. ²² Izirayeli ta kerɛkeden minw tun ka tasma don dugu ra, olugu fana bɔra dugu kɔnɔ ka na Ayikaw kama. Izirayelimɔgɔw ka Ayikaw lamini fan bɛɛ ra; o ka o bɛɛ faga. O ma mɔgɔ si to yi, mɔgɔ si fana ma se ka bori. ²³ O ka Ayi masace kelen le to, o m'a faga. O k'a mina ka na ni a ye Yosuwe fɛ.

²⁴ Izirayelimɔgɔw ka Ayi kerɛkedenw bɛɛ faga kongokɔnɔyɔrɔw ra, ani kongokolon kɔnɔ, o tun ka o gben ka taga o yɔrɔ minw bɛɛ ra. Izirayelimɔgɔw ka o bɛɛ faga ka ban minke, o bɛɛ sekɔra Ayi dugu kɔnɔ ka taga Ayi dugumɔgɔ tɔw bɛɛ faga.

²⁵ Mɔgɔ waga tan ni fla le fagara o lon na, cɛw ni musow faranin jɔgɔn kan. Ayikaw bɛɛ le tun bɛ o ye. ²⁶ Yosuwe belɛn tun m'a boro jigi; a tun k'a boro wurinin to ni taman ye fɔ ka taga Ayikaw bɛɛ faga ka ban. ²⁷ Izirayelimɔgɔw ka dugu bɛganw le ta, ani fɛn tɔ minw sɔrɔra dugu kɔnɔ, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka min fɔ Yosuwe ye. ²⁸ Yosuwe ka Ayi dugu jeni, k'a kɛ tomo ye, min tɛ se ka lɔ tuun; a k'a kɛ i ko kongokolon; a bɛ o cogo le ra hali bi. ²⁹ O ka Ayi dugu masace faga k'a su dulon yiri ra. A tora yi fɔ ka taga wulada se. Terebenda wagati ra, Yosuwe ko o ye a su lajigi ka bɔ yiri ra. O k'a su jigi ka taga a firi dugu donda ra, ka kabakuru caman cɛ ka o ton a kan. O kabakuruton bɛ yi hali bi.

Yosuwe ka sariya kitabu karan

³⁰ O kɔ, Yosuwe ka sarakabɔnan dɔ lɔ Matigi Ala ye, Izirayeli ta Ala, Ebali kuru kan. ³¹ Yosuwe ka o sarakabɔnan lɔ k'a kɛ i n'a fɔ Matigi Ala ta baarden Musa tun k'a fɔ Izirayelimɔgɔw ye cogo min na, ani i n'a fɔ o kumaw sebera Musa ta sariya kitabu kɔnɔ cogo min na. O k'a lɔ ni kabakuru gbansanw le ye, nege ma kɛ ka minw lɛsɛ. O ka saraka jenitaw faga, ka ninsɔndiya sarakaw bɔ Matigi Ala ye o sarakabɔnan kan. ³² Musa tun ka sariya minw fɔ, Yosuwe ka o sebe kabakuru walaka dɔw kan o yɔrɔ ra, Izirayelimɔgɔw bɛɛ ja na. ³³ Ayiwa, Izirayelimɔgɔw bɛɛ, ani cɛkɔrɔbaw bɛɛ, ani jama jamɔgɔw, ani kuntigiw, olugu bɛɛ tun lɔra Matigi Ala ta jɛnjɔgɔnya kɛsu fan fla ra, ka o nasin sarakalasebagaw ma, Levi ta mɔgɔw, minw tun ka jɛnjɔgɔnya kɛsu ta. Lonan fara Izirayelimɔgɔw kan, bɛɛ tun bɛ yi. Jama taran kelen tun lɔra Ebali kuru fan na, taran kelen tun lɔra Garizimu kuru fan na. Matigi Ala ta baarden Musa tun k'a fɔ fɔlɔfɔlɔ ko o y'a kɛ ten le, ka dugawu kɛ Izirayelimɔgɔw ye. ³⁴ Ayiwa, Yosuwe ka sariya ta kumaw bɛɛ karan ni kanba ye, dugawu kumaw, ani danga kumaw, i n'a fɔ

a sebera sariya kitabu kɔnɔ cogo min na. ³⁵ Musa ka cifɔnin min o min sebe, o kuma kelen ma to, ni Yosuwe ma min karan Izirayeli jama bee na na; musow ni denmisɛnw ni lonan minw tun siginin be o ce ra, a karanna o bee na na.

9

Gabahɔnkaw ta ceguya

¹ Yosuwe ta kerew kibaroya sera Zuriden ba terebenyanfan jamanaw masacew bee ma; o jamana minw be kuruyɔrɔw ra, ani minw be jamana dugumayanfan na, ani minw be Kɔgɔjiba da ra, fo ka taga a bla Liban jamana ra. O masacew le ye Hetikaw ni Amɔrikaw ni Kanaanakaw ni Perezikaw ni Hevikaw, ani Yebusikaw ta masacew ye. ² Olugu ka jɔgɔn lajen ka o kan ke kelen ye ko o be Yosuwe ni Izirayelimɔgɔw kere.

³ Yosuwe ka min ke Zeriko dugu ni Ayi dugu ra, o kibaroya fana sera Gabahɔnkaw ma. Olugu fana ye Hevika dow ye. ⁴ Nka olugu ka o ta ke ceguya ra. O ka o ta dugutagaminanw laben, ka domuni bla o yere kun, ka bɔrɔkɔrɔ dow la o ta faliw ko ra, ka duvenforogo kɔrɔ faranfarannin dow ta ka o karankaran, ⁵ ka derege faranfarannin dow don, ka sanbara kɔrɔ dow karankaran ka o don; ka buru kɔrɔ janin dow bla o ta minanw na, o buruw tun jara fo o be mugumugu.

⁶ O tagara Yosuwe fe Giligali, ka taga a fo Yosuwe ni Izirayelimɔgɔw bee ye ko: «An bɔra jamanajan do le ra, an nana aw fe ka na jenɔgɔnya don ni aw ye.» ⁷ Izirayelimɔgɔw ka o jaabi ko: «I b'a sɔrɔ ko aw ye yan jamana mɔgɔ dow le ye; o tuma an bena jenɔgɔnya don ni aw ye cogo di?» ⁸ Gabahɔnkaw k'a fo Yosuwe ye ko: «An ye i ta jɔnw le ye.» Yosuwe ka o nininka ko: «Aw ye siya juman le ye, ani aw bɔra jamana juman le ra?» ⁹ O ka Yosuwe jaabi ko: «I ta jɔnw bɔra jamanajan do le ra ka na aw fe, sabu an ka Matigi Ala, aw ta Ala tɔgɔ men; an k'a ko men. A ka kabako minw ke aw ye Misiran jamana ra, an ka o men fana. ¹⁰ A ka min ke Amɔrikaw ta masace fla ra Zuriden ba na do kan, an ka o men fana. O tun ye Hesibɔn masace ye, min tɔgɔ ye ko Sihɔn, ani Basan masace min tɔgɔ ye ko ɔgi; ale tun siginin be Asitaroti. ¹¹ An ta cekɔrɔbaw, ani an ta jamana mɔgɔw bee k'a fo an ye ko an ye domuni bla an yere kun, ka na aw fe, ka na a fo aw ye ko anw ye aw ta jɔnw le ye, ko aw ye jenɔgɔnya don ni an ye. ¹² Aw ye an ta buruw fle! Lon min an bɔra an ta so ka na aw fe, an tun k'a gbanninman le bla an kun. Nka sisan aw y'a fle, a jara fo a be mugumugu. ¹³ Aw ye an ta duvenforogow fana fle! An ka o kura le fa duven na an bɔtɔ an ta so. Sisan o faranfaranna. An ta deregew ni an ta sanbaraw bee cenna fana, sira janyakojugu fe.»

¹⁴ Ayiwa, Izirayelimɔgɔw ka Gabahɔnkaw ta domuni do mina, hali o ma Matigi Ala nininka o ko ra. ¹⁵ Yosuwe ka hera ke ni o mɔgɔw ye, ka jenɔgɔnya don ni o ye; a k'a fo ko Izirayelimɔgɔw man kan ka o faga. Izirayeli ta pamɔgɔw fana karira Gabahɔnkaw ye ko o tena foyi ke o ra.

¹⁶ Ayiwa, Izirayelimɔgɔw ka jenɔgɔnya don ni Gabahɔnkaw ye lon min na, o tere sabanan, o k'a men ko Gabahɔnkaw ye o siginɔgɔn dow le ye, ko o bee be jamana kelen le ra.

¹⁷ Izirayelimɔgɔw ka sira ta ka taga. O ka tere saba tagama ke minke, o sera Gabahɔnkaw ta duguw ma. O duguw tun ye Gabahɔn, ani Kefira, ani Beroti, ani Kiriya Yeharimu. ¹⁸ O bee n'a ta, Izirayelimɔgɔw ma o faga, sabu jama pamɔgɔw tun karira o ye Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tɔgɔ ra, ko o tena foyi ke o ra. Nka, Izirayelimɔgɔw dimina, ka ke o ta pamɔgɔw jaraki ye. ¹⁹ O ta pamɔgɔw k'a fo jama bee ye ko: «An te se ka nin mɔgɔw faga tuun, sabu an karira o ye Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tɔgɔ ra ko an tena foyi ke o ra. ²⁰ An bena min ke o fle nin ye: An bena o to yi, an te foyi ke o ra; ni o te, an bena Ala ta dimi lase an yere ma, sabu an karira o ye ka

ban. ²¹ O ra, an tena o faga, nka o bena to ka logo tige, ani ka ji bi Izirayeli jama bee ye.» Jama namogow ka o le fo.

²² Yosuwe ka Gabahonkaw wele k'a fo o ye ko: «Mun koson aw ka faninya tige ko aw bora yorojan, k'a soro aw be ni an ye yoro kelen na yan? ²³ Ayiwa, sisan koni, aw dangara. Aw si tena bo jonya ra fiyewu; aw bena to ka logo tige, ani ka ji bi ka ne ta Ala ta batoso ta baaraw ke.»

²⁴ Gabahonkaw ka Yosuwe jaabi ko: «I ta jonw tun k'a men ko Matigi Ala, aw ta Ala k'a fo a ta baarden Musa ye ko a ye nin jamana bee di aw ma; ko aw nato, a bena nin jamana mogow bee faga ka bo aw na. Aw nako k'a to anw siranna aw na kosebe, ko aw bena na an faga. O koson an ka nin ko ke. ²⁵ Sisan, anw kera i ta le ye; min ka diya i ye, ani min ka ben i ma, i ye o ke an na.»

²⁶ Min tun fora Gabahonkaw ta ko ra, Yosuwe k'a ke ten. A ma o to Izirayelimogow boro; o ra o ma o faga. ²⁷ K'a ta o lon na, a ka o bla logotige ni jibi ra Izirayelimogow ye, ani ka Matigi Ala ta sarakajenifen ta baaraw ke. Ala ka yoro min ke a batoyoro ye, o tun be o baaraw ke o yoro le ra. Hali bi Gabahonkaw be o baara le ra.

10

Yosuwe ka Amorikaw ta masacew kere

¹ Zeruzalemu masace Adoni Sedeki k'a men ko Yosuwe ka Ayi dugu mina, k'a dugumogow haramuya ka o bee faga, ko a ka Ayi dugu masace faga, i n'a fo a ka Zeriko dugumogow ni a masace faga cogo min na. A k'a men fana ko Gabahonkaw tagara jennogonya don ka hera jini Izirayelimogow fe ka sigi o ce ra. ² O kibaroya ka siranyaba bla a ra; sabu Gabahon tun ye duguba le ye, i n'a fo masadugu tow. A tun ka bon ka teme hali Ayi dugu kan. A dugu ce w bee tun ye cefariw le ye fana. ³ O le koson Zeruzalemu masace Adoni Sedeki ka cira bla ka taga Heburon masace Hohamu fe, ka do ci ka taga Yarimuti masace Piramu fe, ka do ci ka taga Lakisi masace Yafiya fe, ka do ci ka taga Egilon masace Debiri fe, k'a fo o ye ko: ⁴ «Aw ye na ne deme ka Gabahonkaw kere, sabu o ka jennogonya don, ka hera jini ni Yosuwe ni Izirayelimogow ye.»

⁵ Ayiwa, a kera ten, Zeruzalemu masace, ani Heburon masace, ani Yarimuti masace, ani Lakisi masace, ani Egilon masace, olugu minw ye Amorikaw ta masace looru ye, olugu ka nogon lajen ka taga Gabahonkaw kama ni o ta kerekajama bee ye. O tagara o ta fanibonw lo Gabahon dugu koro ko o b'a kere. ⁶ Gabahonkaw ka cira bla ka taga Yosuwe fe a ta sigiyoro ra Giligali. O k'a fo Yosuwe ye ko: «Sabari, i kana i ta jonw to o kelen na; i teliya ka na an fe, ka na an kisi. Na an deme, sabu Amorikaw ta masace minw signin be kuruyorow ra, olugu bee ka nogon lajen ka na an kama.»

⁷ Yosuwe ka o men minke, a bora Giligali, a ni a ta kerekedenw bee, ani cefariw bee. ⁸ Matigi Ala k'a fo Yosuwe ye ko: «I kana siran o na fiyewu, ne bena a to i ye se soro o kan; o si tena se ka lo i na.»

⁹ Yosuwe ni a ta kerekedenw bora Giligali; o ka su bee ke tagama ra, ka na bara Amorikaw ra. ¹⁰ Matigi Ala ka Amorikaw ta kerekedenw ja wuri, ka o bee nagami nogon na Izirayelimogow na. Izirayelimogow ka o kere ka mogow caman faga o ra Gabahon dugu kere fe. Izirayelimogow ka o gben ka taga Beti Horon dugu yelensira fe, ka o gben tuun ka taga fo Azeka, ani Makeda dugu fan fe, ka o faga. ¹¹ Ka Amorikaw borito to Izirayeli ta kerekedenw na ka taga Beti Horon jigijigi fe, Matigi Ala ka sanbere belebele dow bo san fe ka o benben Amorikaw kan. O sanberew benna o kan fo ka taga se Azeka, ka o caman faga; sanbere ka mogow minw faga, o cayara ka teme Izirayelimogow yere ta mogow faganinw kan.

¹² Lon min Matigi Ala ka Amorikaw don Izirayeli ta kerekedenw boro, Yosuwe kumana Matigi Ala fe o lon na, Izirayeli ta kerekedenw bee na na. A ko:

«Tere, i lo Gabahon dugu kunna!
Karo, ele lonin ye to Ayalon kenegbe kunna!»

¹³ Tere lora,
karo lonin tora a no ra,
fo Izirayelimogow ka o yere monebo o juguw ra.
O kow le sebera Mogow terennin ta Kitabu konon.

Tere lonin tora sankolo cemance ra, ka tere kelen wagati ke ka sorow ka ben. ¹⁴ O ko jogon ma deri ka ke ka ye fiyewu, a fana jogon ma ke tuun, ko adamaden ka min fo, Matigi Ala sonna ka o ke. O kera, sabu Matigi Ala yere le tun be kere kera Izirayelimogow ye.

Yosuwe ka masace looru faga

¹⁵ Ayiwa, o ko, Yosuwe ni Izirayeli ta kerekedenw bee kosegira o ta sigiyoro ra Giligali. ¹⁶ Nka Amorikaw ta masace looru tun borira ka taga dogo Makeda dugu kuruwo don konon. ¹⁷ O nana a fo Yosuwe ye ko: «Amorikaw ta masace looru dogonin be Makeda kuruwo don konon.» ¹⁸ Yosuwe k'a fo a ta mogow ye ko: «Aw ye taga kabakuru belebeleba dow ke ka kuruwo datugu, ka mogow dow bla o ye o korosi. ¹⁹ Nka aw kana lo ka men yi, aw ye gban aw juguw ko ka sira tige o na, janko o kana se ka don o ta dugu koorininw na; sabu Matigi Ala, aw ta Ala bena a to aw ye se sorow o kan ka o don aw boro.»

²⁰ Yosuwe ni Izirayeli ta kerekedenw ka cenriba la Amorikaw kan, ka se sorow o bee kan. Mogow dama dama minw bosira, olugu borira ka taga dogo o ta dugu barakamanw konon. ²¹ Ayiwa, o ko, Izirayeli ta kerekedenw bee kosegira hera ra Yosuwe fe o sigiyoro ra Makeda. K'a ta o lon, o jamana ra, mogow si ma kere ke ni Izirayelimogow ye tuun.

²² O ko, Yosuwe ko: «Sisan aw ye taga kuruwo dayele ka Amorikaw ta masace looru labo ka na ni o ye ne fe.» ²³ Yosuwe ka min fo, o ka o ke. O ka masace looru labo kuruwo konon, ka na ni o ye Yosuwe fe: Zeruzalemu masace ni Heburon masace ni Yarimuti masace ni Lakisi masace ni Egilon masace. ²⁴ O sera ni o masacew ye Yosuwe fe minke, a ka Izirayeli cew bee wele ka na. Kerekuntigi minw tun tagara ni Yosuwe ye kere ra, a k'a fo olugu ye ko: «Aw ye gbara ka na aw senw la nin masacew kan na.» O nana o senw la masacew kan na. ²⁵ Yosuwe k'a fo o ye ko: «Aw kana siran, aw ja kana tige! Aw ye jija, ka aw ja gbeyaya! Sabu aw bena kere ke ni aw juguw min o min ye, Matigi Ala bena a to aw ye se sorow olugu bee kan nin cogo le ra.»

²⁶ Yosuwe ka o masacew faga, ka o su dulon yiri looru ra. O dulonnin tora yiri ra fo ka taga wulada se. ²⁷ O ko, terebenda fe, Yosuwe k'a fo ko o ye o suw lajigi ka bo yiri ra. O tun dogora kuruwo min konon, o ka o lajigi ka taga o suw firi o kuruwo konon. O ka kabakuru belebeleba dow ke ka a donda datugu. Hali bi o kabakurubaw be yi.

Jamana woroduguyanfan ta duguw

²⁸ O lon kelen bee ra, Yosuwe ni a ta kerekedenw ka Makeda dugu kere ka se sorow a kan, k'a mogow faga. O ka Makeda masace ni a dugumogow bee faga. O ma mogow si to a ye bosu. Yosuwe ka min ke Zeriko masace ra, a ka o jogon le ke Makeda masace ra.

²⁹ Yosuwe ni Izirayeli ta kerekedenw bora Makeda jogon fe ka taga Libina dugu kere. ³⁰ Matigi Ala ka Libina dugu ni a masace fana di Izirayeli ta kerekedenw ma. O ka Libina dugumogow bee faga; o ma mogow si to a ye bosu. Yosuwe ka min ke Zeriko masace ra, a ka o jogon le ke Libina masace ra.

³¹ Yosuwe ni Izirayeli ta kerekedenw bee bora Libina jogon fe ka taga Lakisi. O sera yi minke, o ka o ta fanibonw lo dugu na fe, ka Lakisi dugu kere. ³² Kere tere flanan na, Matigi Ala ka Lakisi dugumogow di Izirayeli ta kerekedenw ma, o ka o faga ni kerekemuru ye. O ka Lakisi dugumogow bee faga, k'a ke i n'a fo o tun ka

Libina dugu ke cogo min na. ³³ Gezeri dugu masace Horama tagara ko a be taga Lakisi dugumogow deme. Nka Yosuwe ni a ta kerekajama ka ale fana ni a ta mogow bee faga, a ma mogow si to a ye bosi.

³⁴ Yosuwe ni Izirayeli ta kerekedenw bee bora Lakisi jogon fe ka taga Egilon; o sera yi minke, o ka o ta fanibonw lo dugu na fe, ka Egilon dugu kere. ³⁵ O lon kelen bee ra, Yosuwe ka se soro Egilon dugu kan, a k'a dugumogow bee faga. Yosuwe ka o bee faga o lon yere ra, ka o ke i n'a fo a tun ka Lakisi dugu ke cogo min na.

³⁶ Yosuwe ni Izirayeli ta kerekedenw bee bora Egilon jogon fe ka taga Heburon dugu kere. ³⁷ Yosuwe ni a ta kerekedenw ka se soro Heburon dugu kan; o k'a masace ni a ta dugumogow bee faga, ani Heburon ta dugumisenw ni o dugumogow bee. O ma mogow si to a ye bosi. O ka o ke i n'a fo o tun ka Egilon dugu ke cogo min na. Yosuwe ka Heburon dugu ni a dugumogow bee halaki pewu.

³⁸ O ko, Yosuwe ni Izirayeli ta kerekedenw bee kosegira ka taga Debiri dugu kere. ³⁹ Yosuwe ka Debiri dugu ni a masace ni a dugumisenw bee mina, ka o faga ni kerekemuru ye. A k'a dugumogow bee halaki pewu; a ma mogow si to a ye bosi. Yosuwe ka min ke Heburon ni Libina ni o masacew ra, a ka o jogon le ke Debiri ni a masace ra.

⁴⁰ Yosuwe ka se soro o jamana bee kan: kuruyorow, ani woroduguyanfan kongokolon, ani jamana dugumayanfan, ani kongori yorow. A ka se soro o yoro ni o masacew bee kan. A ka o bee faga, a ma mogow si to a ye bosi. Fen o fen be nenekiri, Yosuwe ka o bee halaki pewu, i n'a fo Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tun k'a fo cogo min na. ⁴¹ Yosuwe ka o siyaw kere, ka o faga, k'a ta Kadasi Barineya ka taga a bla Gaza, ani yoro to min be damina Goseni ka taga a bla fo Gabahon. ⁴² Yosuwe sera ka o jamana ni o masacew bee mina o wagati kelen na, sabu Matigi Ala, Izirayeli ta Ala le tun be kere kera Izirayelimogow ye. ⁴³ O ko, Yosuwe ni Izirayeli ta kerekedenw bee kosegira o sigiyoro ra Giligali.

11

Yosuwe ka masace caman kere

¹ Hazori dugu masace min ye Yaben ye, ale ka o kow men minke, a ka ciraden dow ci ka taga Madon dugu ta masace Yobabu fe, ka dow ci ka taga Simiron dugu masace fe, ka dow ci ka taga Akisafu dugu masace fe. ² A ka ciraden dow ci ka taga sahiliyanfan masacew fe kuruyorow ra, ka dow ci ka taga Kinereti jiba woroduguyanfan masacew fe Zuriden kenegbeyorow ra, ka dow ci ka taga jamana dugumayanfan na, ka dow ci ka taga Dori mara ta kuruyorow ra terebenyanfan na. ³ A ka ciraden dow ci ka taga Kanaanakaw fe, minw siginin be terebonyanfan na, ani minw siginin be terebenyanfan na; a ka dow ci ka taga Amorikaw fe, ani Hetikaw, ani Perezikaw, ani Yebusika minw siginin be kuruyorow ra, ani Hevika minw siginin be Herimon kuruw jukoro, Misipa jamana ra. ⁴ O masacew ni o ta kerekedenw bee bora kere kama; o tun kera jama caman le ye, ka caya i n'a fo kogojida kenken. So caman ani sowotoro caman tun be o fe. ⁵ O masacew bee benna kelen ma, ka na jogon lajen Meromu jida koro, ko o be Izirayelimogow kere.

⁶ Matigi Ala k'a fo Yosuwe ye ko: «I kana siran o na fiyewu; sabu sini jogontumasi, ne bena o bee di aw ma, aw bena se soro o kan, ka o bee faga. Aw bena o ta sow senfasaw tige, ka tasuma don o ta sowotorow ra.»

⁷ Ayiwa, Yosuwe ni a ta kerekedenw tagara bara o ra Meromu ji da ra ka ben o ce ra, ka o kere. ⁸ Matigi Ala ka o don Izirayelimogow boro. Izirayeli ta kerekedenw sera o ra, ka o gben ka taga se fo Sidon duguba ma; o ka o gben tuun ka taga se fo Misirefoti Mayimu yoro ra, ka o gben tuun ka taga se fo Misipa kenegbe ra terebonyanfan na. O

ka o bɛɛ faga, hali mɔgɔ kelen ma bɔsi. ⁹ Yosuwe ka o kɛ i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ cogo min na; a ka o ta sow senfasaw tige, ka o ta sowotorow bɛɛ jeni.

Yosuwe ka Hazɔri dugu kɛɛ

¹⁰ O sekɔɔ, o wagati kelen na, Yosuwe ni a ta kɛɛkɛdenw ka Hazɔri dugumɔgɔw kɛɛ ka se sɔɔ o kan, ka o ta masacɛ faga. Fɔɔfɔɔ, Hazɔri dugu le tun ye o yɔɔ jamanaw bɛɛ ta duguba ye. ¹¹ O ka Hazɔri dugumɔgɔw bɛɛ faga ni kɛɛkɛmuru ye; mɔgɔ o mɔgɔ tun bɛ dugu kɔɔ, o ka o bɛɛ haramuya ka o bɛɛ halaki. Fɛn o fɛn bɛ nɛnɛkiri, o ka o bɛɛ faga; o kɔ, o ka tasuma don dugu ra.

¹² Yosuwe ka o masacɛw bɛɛ mina, ani o ta duguw. A ka o bɛɛ faga, ka o ta duguw bɛɛ halaki, i n'a fɔ Matigi Ala ta baaraden Musa tun k'a fɔ cogo min na. ¹³ Dugu minw siginin tun bɛ kongoriw kan, Izirayelimɔgɔw ma o duguw si jeni, ni Hazɔri dugu tɛ. Yosuwe ka Hazɔri dugu dɔɔn le jeni. ¹⁴ Izirayeli ta kɛɛkɛdenw ka o dugumɔgɔw ta naforow ni o ta bɛganw bɛɛ ta. Nka o ka dugumɔgɔw bɛɛ faga ka o ban; fɛn o fɛn bɛ nɛnɛkiri, o ma o si to nin na. ¹⁵ Matigi Ala tun ka ci minw fɔ a ta baaraden Musa ye, Musa fana tun ka o bɛɛ fɔ Yosuwe ye. Yosuwe ka o ciw bɛɛ kɛ. Matigi Ala tun ka ci o ci fɔ Musa ye, a ka o bɛɛ kɛ a cogo ra.

Yosuwe ka jamana tɔ bɛɛ mina

¹⁶ Ayiwa, Yosuwe ka se sɔɔ o jamana bɛɛ kan o cogo le ra: kuruyɔɔw, ani woroduguyanfan, ani Goseni mara, ani jamana dugumayanfan, ani Zuriden kɛnɛgbɛyɔɔw, ani kuruyɔɔ minw bɛ sahiliyanfan na, ani Izirayeli ta kuruyɔɔw, ani a dugumayanfan yɔɔw, ¹⁷ ani k'a ta Halaki kuru ra, Seyiri mara fan fɛ, ka taga se fɔ Bahali Gadi dugu ma, Liban jamana kɛnɛgbɛ kan, Hɛrimɔn kuru jukɔɔ. Yosuwe ka se sɔɔ o masacɛw bɛɛ kan ka o bɛɛ faga. ¹⁸ Yosuwe ka wagatijan kɛ kɛɛ ra ni o masacɛw ye. ¹⁹ Dugu si ma jɛnɔgɔnya don ka hera jini ni Izirayelimɔgɔw ye ni Hɛvikaw tɛ, o minw tun siginin bɛ Gabahɔn. Izirayelimɔgɔw ka dugu tɔw bɛɛ kɛɛ le ka se sɔɔ o kan. ²⁰ Sabu Matigi Ala le tun ka o dugumɔgɔw jusukun gbɛleya, k'a to o ye Izirayelimɔgɔw kɛɛ, janko Izirayelimɔgɔw ye o bɛɛ halaki, o kana makari o si ra; o ye o bɛɛ halaki i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na.

²¹ O wagati kelen na, Yosuwe tagara Anakikaw* kɛɛ; minw siginin bɛ kuruyɔɔw ra, Hɛburɔn, ani Debiri, ani Anabu, ani Zuda kuruyɔɔw bɛɛ ra, ani Izirayeli kuruyɔɔw bɛɛ ra; Yosuwe ka o bɛɛ faga, ka o ni o ta duguw bɛɛ halaki.

²² Anakika si ma to Izirayeli jamana ra tuun, ni Gaza dugu ni Gati dugu ni Azidɔdi dugu taw tɛ. ²³ A kera ten, Yosuwe ka o jamanaw bɛɛ mina, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na. O kɔ, Yosuwe ka o jamana taran Izirayelimɔgɔw ra, k'a kɛ o sigiyɔɔ ye, gba bɛɛ ni a ta yɔɔ. O kɔ, jamana tora hera ra, o ma kɛɛ kɛ o wagati ra tuun.

12

Izirayelimɔgɔw ka masacɛ minw faga Musa ta tere ra

¹ Izirayelimɔgɔw tun ka se sɔɔ masacɛ dɔw kan Zuriden ba ja dɔ kan, terebɔyanfan na, ka o ta jamana mina o ra. O masacɛw ta jamana tun bɛ damina Arinɔn kɔ ra, ka taga se fɔ Hɛrimɔn kuru ma, ani Zuriden kɛnɛgbɛ terebɔyanfan bɛɛ. ² O masacɛ fɔɔ tɔgɔ tun ye ko Sihɔn, Amɔrikaw ta masacɛ tun lo. A siginin tun bɛ Hɛsibɔn. A tun bɛ jamana minw mara, o tun bɛ damina Aroweri ra, ka taga se Arinɔn kɔ kɛnɛgbɛ tarancɛ bɛɛ ra. Galadi mara tarancɛ fana tun ye a ta ye, ka taga se fɔ Yabɔki kɔ ma. O yɔɔ le ye a ta jamana ni Amɔnkaw ta jamana dan ye. ³ Zuriden kɛnɛgbɛ terebɔyanfan fana tun bɛ a ta mara ra, ani Kinerɛti jiba terebɔyanfan, ka

* **11:21** 11.21 Anakikaw tun ye mɔgɔ belebele jamijan dɔw ye (Sariya 2.10-11; Kititigɛbagaw 1.20).

taga sahiliyanfan na, ka taga se fɔ Kɔgɔji sanin ma, Bɛti Yesimoti kere fe. Yɔrɔ min fana tun be Pisiga kuru jukɔrɔyɔrɔ ra, woroduguyanfan na, o fana tun ye a ta mara ye. ⁴ Masace tɔ kelen tɔgɔ tun ye ko Ɔgi, ale tun ye Refayikaw ta siya ta mɔgɔ laban dɔ ye. A tun be Basan mara le kunna. A tun be sigi Asitarɔti dugu kɔnɔ walama Edereyi dugu kɔnɔ. ⁵ A ta mara tun ye Herimɔn kuru ye, ani Salika mara, ani Basan jamana yɔrɔ bee, ka taga se fɔ Gesurikaw ni Mahakakaw ta jamana kɔrɔ; ani Galadi jamana tarance, ka taga a bla fɔ Hesibɔn masace Sihɔn ta masadugu kɔrɔ.

⁶ Matigi Ala ta baaraden Musa ni Izirayelimɔgɔw tun ka se sɔrɔ o masacew le kan ka o faga. Matigi Ala ta baaraden Musa tun ka o jamanaw taran Ruben ni Gadi ni Manase ta gba tarance ra.

Izirayelimɔgɔw ka masace minw faga Yosuwe ta tere ra

⁷ Ayiwa, Yosuwe ni Izirayelimɔgɔw ka se sɔrɔ masace dɔw kan fana, Zuriden ba terebenyanfan na. O masacew ta mara le tun ye Liban kenegbe ye, k'a damina Baali Gadi, sahiliyanfan na, ka taga se fɔ Halaki kuru ma, min be Seyiri kere fe, woroduguyanfan na. Yosuwe ka o jamanaw taran Izirayelimɔgɔw ra, gba bee ni a ta yɔrɔ. ⁸ O yɔrɔw tun ye kuruyɔrɔw le ye, ani jamana dugumayanfan yɔrɔw, ani Zuriden kenegbe, ani kongori yɔrɔw, ani kongokolon, ani woroduguyanfan kongokolon. Hetikaw, ani Amɔrikaw, ani Kanaanakaw, ani Perezikaw, ani Hevikaw, ani Yebusikaw le tun siginin be o jamanaw ra.

⁹ Izirayelimɔgɔw ka se sɔrɔ masace minw kan, olugu fle nin ye: Zeriko masace, ani Ayi min be Beteli kɔrɔ, o masace, ¹⁰ ani Zeruzalemu masace, ani Heburɔn masace, ¹¹ ani Yarimuti masace, ani Lakisi masace, ¹² ani Egilɔn masace, ani Gezeri masace, ¹³ ani Debiri masace, ani Gederi masace, ¹⁴ ani Hɔrima masace, ani Aradi masace, ¹⁵ ani Libina masace, ani Adulamu masace, ¹⁶ ani Makeda masace, ani Beteli masace, ¹⁷ ani Tapuwa masace, ani Heferi masace, ¹⁸ ani Afeki masace, ani Lasarɔn masace, ¹⁹ ani Madɔn masace, ani Hazɔri masace, ²⁰ ani Simerɔn Merɔn masace, ani Akisafu masace, ²¹ ani Tanaki masace, ani Megido masace, ²² ani Kedesi masace, ani Yokinamu min be Karimeli kuru kɔrɔ, o masace, ²³ ani Dɔri min be kuru kan, o masace, ani Goyimu min be Giligali yɔrɔ kɔrɔ, o masace, ²⁴ ani Tirisa masace. O bee lajennin kera masace bisaba ni kelen ye.

13

Jamana minw ma mina fɔlɔ

¹ Ayiwa, Yosuwe tun ka sijan sɔrɔ; a tun kɔrɔra kosebe. Matigi Ala k'a fɔ a ye ko: «Sisan i ka sijan sɔrɔ, i kɔrɔra kosebe; k'a sɔrɔ i ka kan ka jamana minw kere ka o mina, o belen ka ca. ² Jamana minw belen tora, o ye Filisikaw ta jamana bee ye, ani Gesurikaw ta jamana bee; ³ ani k'a damina Sihɔri kɔ ra, min be woyo ka teme Misiran jamana kere fe, ka taga se fɔ Ekurɔn dugu kɔrɔ, sahiliyanfan na. O yɔrɔ bee be jate Kanaana jamana dɔ le ye. Filisikaw ta masadugu looru be yi le. O ye Gaza dugu ye, ani Azidɔdi dugu, ani Asikalɔn dugu, ani Gati dugu, ani Ekurɔn dugu, ka Avikaw ta mara fana fara o kan, woroduguyanfan na; ⁴ ani k'a ta woroduguyanfan na, aw ka kan ka Kanaanakaw ta jamana bee mina fana; o be damina Mehara, min ye Sidɔnkaw ta mara ye, ka taga se fɔ Afeki dugu ra, Amɔrikaw ta jamana dan na. ⁵ Gebali jamana fana b'a ra, ani Liban jamana min be terebɔyanfan na, ani k'a ta Bahali Gadi mara ra, min be Herimɔn kuru jukɔrɔ, ka taga se fɔ Hamati dugu kɔrɔ. ⁶ Kuruyɔrɔ min be Liban jamana ni Misirefɔti Mayimu kɔ ce, o fana b'a ra; o mɔgɔw ye Sidɔnkaw ye.

«Ni Izirayelimɔgɔw nana don jamana kɔnɔ ka se jamana yɔrɔ min na, ne yere bena o yɔrɔ mɔgɔw gben ka bɔ o ja. I bena jamana taran Izirayelimɔgɔw ra, k'a ke o ta

yɔrɔ ye; ni ne ka yɔrɔ min yira ko o ye di gba min ma, i be o di o ma, i n'a fɔ ne tuun k'a fɔ i ye cogo min na.

⁷ «Ayiwa, sisan i ye nin jamana taran Izirayelimɔgɔw ta gba kɔnɔntɔn tɔ ra, ani Manase ta gba tarance tɔ kelen.»

Izirayelimɔgɔ minw tora Zuriden terebɔyanfan na

⁸ Ayiwa, Ruben ta gba, ani Gadi ta gba, ani Manase ta gba tarance tun ka o ninyɔrɔ sɔrɔ ka ban Zuriden ba terebɔyanfan na; Matigi Ala ta baarden Musa tun ka olugu ta yɔrɔ di o ma ka ban Zuriden ba kɔ fe yi. ⁹ Aroweri dugu min be Arinɔn kɔ da ra, ani dugu min be o yɔrɔ dingakɔnyɔrɔ cemance ra, o jamana tun be damina yi le. Medeba kenegbeba beɛ, ka taga se fɔ Dibɔn dugu ma, o yɔrɔ tun b'a ra. ¹⁰ Amɔrikaw ta masace Sihɔn min tun siginin be Hesibɔn, ani a ta mara tun be taga se fɔ Amɔnkaw ta jamana kɔrɔ, ale ta duguw fana tun b'a ra. ¹¹ Galadi jamana fana tun b'a ra, ani Gesuri mara, ani Mahakakaw ta mara, ani Herimɔn kuru, ani Basan mara beɛ, fɔ ka taga se Salika mara ra. ¹² Masace ɔgi min tun ye Refayikaw ta siya mɔgɔ laban dɔ ye, ni a tun siginin be Asitarɔti ni Edereyi, Basan mara ra; ale ta jamana fana tun b'a ra.

Musa ka o masacew le kere, ka se o ra, ka o ta jamana mina o ra.

¹³ Nka Izirayelimɔgɔw ma Gesurikaw ni Mahakakaw gben. O le kosɔn hali bi, Gesurikaw ni Mahakakaw siginin be ni Izirayelimɔgɔw ye.

¹⁴ Musa ma yɔrɔ dɔ di Levi ta gba le ma; sabu saraka minw be jeni Matigi Ala ye, Levi ta gba ta ninyɔrɔ bɛna bɔ o sarakaw le ra i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na.

Yɔrɔ min dira Ruben ta mɔgɔw ma

¹⁵ Musa tun ka jamana dɔ di Ruben ta mɔgɔw ma, gba beɛ ni a ta yɔrɔ. ¹⁶ Aroweri dugu min be Arinɔn kɔ da ra, ani dugu min be o dingakɔnyɔrɔ ra, o ta jamana tun be damina yi le; Medeba kenegbeba beɛ tun b'a ra fana, ¹⁷ ani Hesibɔn dugu, ani dugu minw beɛ be o kenegbeyɔrɔ ra; o duguw le ye Dibɔn ye, ani Bamɔti Baali, ani Beti Baali Meyon, ¹⁸ ani Yahasi, ani Kedemɔti, ani Mefaati, ¹⁹ ani Kiriyaatayimu, ani Sibima, ani Serɛti Asahari min be kuru kan, ka na sin dingakɔnyɔrɔ ma, ²⁰ ani Beti Pehɔri, ani Pisiga kuruw, ani Beti Yesimɔti. ²¹ Ka fara o duguw kan, Amɔrikaw ta masace Sihɔn min tun be Hesibɔn, ale ta jamana beɛ tun ye Ruben ta mɔgɔw ta ye. Musa tun ka masace Sihɔn kere ka se sɔrɔ a kan, ani Madiyan jamana kuntigiw. O kuntigiw tun be masace Sihɔn ta fanga le kɔrɔ. O kuntigiw tɔgɔw le tun ye ko Evi, ani Rekemu, ani Suri, ani Huri ni Reba. Olugu tun siginin be jamana kɔnɔ. ²² Izirayelimɔgɔw tun ka lagberikebaga Balamu, Behɔri dence faga ni kerekemuru ye o wagati le ra fana. ²³ Zuriden ba le tun ye Ruben ta mɔgɔw ta jamana dan ye terebenyanfan na. Nin yɔrɔw, ani nin duguw le kera Ruben ta mɔgɔw ninyɔrɔ ye, a dugubaw, ani a dugumisenw, gba beɛ ni a ta yɔrɔ.

Yɔrɔ min dira Gadi ta mɔgɔw ma

²⁴ Musa tun ka jamana taran ka yɔrɔ dɔ di Gadi ta mɔgɔw fana ma, gba beɛ ni a ta yɔrɔ. ²⁵ Yazeri dugu tun be o ta jamana ra, ani Galadi mara ta duguw beɛ, ani Amɔnkaw ta jamana tarance, ka taga se fɔ Aroweri dugu ma, Raba dugu kɔrɔ. ²⁶ A bonya tun be ta fɔ Hesibɔn, ka taga se fɔ Ramati Misipa ni Betonimu duguw ma. A tun be ta fana Mahanayimu, ka taga se fɔ Debiri dugu kɔrɔ. ²⁷ Dugu minw be kurufurance ra, olugu fana tun b'a ra; o duguw le ye Beti Haramu ye, ani Beti Nimira, ani Sukɔti, ani Safɔn; o yɔrɔ beɛ tun ye masace Sihɔn ta mara le ye, min tun siginin be Hesibɔn. A ta mara tun be damina Zuriden ba ra, ka taga se fɔ Kinerɛti jiba dan na, Zuriden ba fan dɔ fe, terebɔyanfan na. ²⁸ Nin yɔrɔw, ani nin duguw le kera Gadi ta mɔgɔw ninyɔrɔ ye, a dugubaw, ani a dugu fitiniw, gba beɛ ni a ta yɔrɔ.

Yɔrɔ min dira Manase ta gba tarance ma

²⁹ Ayiwa, Musa tun ka jamana taran ka yɔrɔ dɔ di Manase ta gba tarance kelen mɔgɔw ma fana, gba bɛɛ ni a ta yɔrɔ. ³⁰ Olugu ta jamana tun bɛ damina Mahanayimu dugu le ra; Basan mara bɛɛ tun b'a ra, ani Basan masace ɔgi ta jamana bɛɛ, ani Yahiri ta dugumisen biwɔrɔ min bɛ Basan mara ra, ³¹ ani Galadi jamana tarance, ani Asitarɔti dugu, ani Edereyi dugu. O duguw tun ye Basan masace ɔgi ta masadugukɔrɔw le ye. O yɔrɔ dira Manase dence Makiri ta mɔgɔw tarance ma, o bɛɛ ni o ta yɔrɔ.

³² Musa ka o jamana taran k'a to Mohabu kenegbe ra, Zuriden ba kɔ fɛ, Zeriko dugu na fɛ, terebɔyanfan na. ³³ Musa ma yɔrɔ dɔ di Levi ta mɔgɔw ma. Matigi Ala, Izirayeli ta Ala le kera olugu ninyɔrɔ ye, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ o ye cogo min na.

14

Zuriden terebenyanfan jamana

¹ Kanaana jamana min bɛ Zuriden terebenyanfan na, o taranna cogo min na k'a di Izirayelimɔgɔw ma, o le ye nin ye. Sarakalasebaga Elehazari ni Nuni dence Yosuwe ni Izirayeli ta gbatigiw, olugu le ka jamana taran o cɛ. ² Ni Ala ka yɔrɔ min yira, ko a ye di gba min ma, o bɛ o di o ma, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na. O ka o le kɛ ka Izirayeli ta gba kɔnɔntɔn ni Manase ta gba tarance tɔ kelen ta yɔrɔw di o ma.

³ Musa tun ka yɔrɔ dɔ di gba fla ma, ani Manase ta gba tarance kelen ma Zuriden ba fan dɔ fɛ. A tun ma yɔrɔ si di Levi ta mɔgɔw le ma. ⁴ Yusufu dencew Manase ni Efrayimu, olugu le tun taranna ka kɛ gba fla ye. Musa ma dugukolo dɔ di Levi ta mɔgɔw le ma jamana kɔnɔ. A ka dugu dama dama le di o ma, ka o kɛ o sigiyɔrɔw ye, ani o duguw laminiw, ka o kɛ o ta beganw ani o ta borofenw marayɔrɔw ye.

⁵ Matigi Ala tun ka ci minw fɔ Musa ye, Izirayelimɔgɔw ka jamana taran ka kɔna ni o ciw le ye, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ cogo min na.

Heburɔn dugu dira Kaleb ma

⁶ Lon dɔ, Zuda ta mɔgɔ dɔw nana Yosuwe fɛ Giligali. Yefune dence Kaleb min ye Kenazi ta mɔgɔ dɔ ye, ale fana tun ye o mɔgɔw dɔ ye. Ale le ka kuma ta k'a fɔ Yosuwe ye ko: «Wagati min na an tun bɛ Kadɛsi Barineya, Matigi Ala tun ka min fɔ ele ni ne ta ko ra a ta jɔnce Musa ye, i hakiri bɛ o ra kɛ! ⁷ Matigi Ala ta baarden Musa tun ka ne ci wagati min na ka bɔ Kadɛsi Barineya, ko ne ye na nin jamana flɛ dogo ra, o wagati ra, ne si tun ye sanji binaani. Ne sekɔra ka taga minke fana, ne ka min ye, ne tagara o lakari a ye ka kɔna ni can ye. ⁸ K'a sɔrɔ ne balema minw tun tagara ni ne ye, olugu ka farifagakumaw le fɔ mɔgɔw ye ka o lasiran gbansan. Nka Matigi Ala, ne ta Ala tun ka min fɔ, ne kɔni tugura o le kɔ. ⁹ Ayiwa, o lon na, Musa karira ne ye; a k'a fɔ ne ye ko: «I tagara jamana min flɛ, o jamana le bena kɛ ele ni i ta denw ta yɔrɔ ye wagati bɛɛ, sabu Matigi Ala, ne ta Ala ka min fɔ, i ka o sira bɛɛ tagama ka na.» ¹⁰ Ayiwa, sisan a ye nin ye, Matigi Ala ka ne to si ra fɔ ka na se bi ma, i n'a fɔ a k'a layiri ta ne ye cogo min na. Wagati min Ala tun ka o kuma fɔ Musa ye, ka Izirayelimɔgɔw to kongo kɔnɔ, san binaani ni looru le bɛ o wagati ni bi cɛ. Ayiwa, bi ne si ye san biseegi ni looru. ¹¹ Nka baraka belen bɛ ne ra hali bi, i n'a fɔ lon min na Musa ka ne ci. Fanga min tun bɛ ne ra o wagati ra, o fanga kelen le bɛ ne ra bi; ne belen bɛ se ka taga kere ra, ne bɛ se ka ko bɛɛ kɛ. ¹² O ra, Matigi Ala tun ka nin kuruyɔrɔ min layiri ta ne ye fɔlɔfɔlɔ, o kuruyɔrɔ di ne ma. Ne tun k'a fɔ o wagati ra ko Anakikaw le bɛ o jamana ra. O ta dugu tun ye dugu belebele barakamanw le ye. Nka ni Matigi Ala bɛ ni ne ye, ne bena o bɛɛ gben, i n'a fɔ Matigi Ala yere k'a fɔ cogo min na.»

¹³ Ayiwa, Yosuwe ka dugawu ke Yefune dence Kalebu ye, ka Heburon dugu di a ma. ¹⁴ Yefune dence Kalebu min tun ye Kenazi ta mogɔ do ye, ale ka Heburon dugu soro o cogo le ra, k'a ke a ta ye wagati bee, fo ka na se bi ma, sabu Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tun ka min fo, a ka o sira bee tagama a cogo ra.

¹⁵ Heburon dugu tun be wele folofolo ko Kiriya Araba*. Araba tun ye Anakikaw bemace do le ye; a togo tun bora ka teme Anakika tow bee kan.

Jamana tora hera ra, o ma kere ke o wagati ra tuun.

15

Yoro min dira Zuda ta mogow ma

¹ Matigi Ala ka yoro min yira ko o ye ke Zuda ta mogow ta ye, gba bee ni a ta yoro. O yoro tun be se fo Edomu jamana koro, woroduguyanfan ni tereboyanfan na. Zini kongokolon le tun be a woroduguyanfan dan na. ² O cogo ra, woroduguyanfan na, a tun be damina Kogoji sanin dugumayanfan na, yoro min nasinnin be woroduguyanfan kongokolon ma, ³ ka taga Akirabimu woroduguyanfan na, ka taga se Zini, ka taga Kadesi Barineya woroduguyanfan na, ka bo yi ka taga Hesiron, ka taga Adari, ka bo yi ka taga Karika; ⁴ a tun be se fo Asimon, ka taga fo Misiran ko ra, ka taga se fo Kogojiba ma. O yorow le ye Zuda ta jamana dan ye woroduguyanfan na.

⁵ Tereboyanfan na, a dan tun ye Kogoji sanin ye, ka taga se fo Zuriden ba donyoro ma Kogoji ra.

Sahiliyanfan na, a dan tun be damina Zuriden ba donyoro ra kogoji ra, ⁶ ka taga fo Beti Hogila, ka teme Beti Araba sahiliyanfan na, ka taga se fo Ruben dence Bohan ta kabakuru yoro ra; ⁷ ka taga fo Debiri, ka teme Akori dingakonoyoro ra, ka bo yi ka taga sahiliyanfan na, Giligali fan fe, Adumimu koro, ko woroduguyanfan na, ka teme Eni Semesi ko kere fe, ka taga se fo Eni Rogeli; ⁸ ka bo yi ka teme Beni Hinomu dingakonoyoro ra, Yebusikaw ta kuru jigijigi woroduguyanfan na, Zeruzalemu dugu be yoro min na, ka taga fo kuru kunna, kuru min be Hinomu dingakonoyoro ra, terebenyanfan na, Refayikaw ta kenegbe koro, sahiliyanfan na; ⁹ ka bo o kuru ra ka taga fo Nefitoha ta bunun yoro ra, ka taga Efuron kuruyorow ta duguw ra, ka taga Bahala, min ye Kiriya Yeharimu ye. ¹⁰ Ka bo Bahala, ka taga Seyiri kuruw fan fe, terebenyanfan na, ka taga teme Yeharimu kuru jigijigi sahiliyanfan na, min ye Kesalon ye, ka jigi ka taga Beti Semesi, ka taga teme Timina; ¹¹ ka taga Ekuron sahiliyanfan na, ka taga teme Sikiron, ka teme Bahala kuru jigijigi fe, ka taga se fo Yabineheli, ka taga laban Kogojiba ma.

¹² Terebenyanfan na, jamana dan tun ye Kogojiba le ye.

Ayiwa, Zuda ta jamana danw kera o yorow le ye, a woroduguyanfan ni a tereboyanfan ni a sahiliyanfan ni a terebenyanfan na, gba bee ni a ta a yoro.

¹³ Yosuwe ka Zuda mara yoro do di Yefune dence Kalebu ma, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Yosuwe ye cogo min na; a ka Kiriya Araba dugu di a ma. O dugu togo lara Anakikaw bemace le ra, min togo tun ye ko Araba. O dugu le be wele fana ko Heburon. ¹⁴ Kalebu ka Anakikaw ta kuntigi saba ni o ta mogow gben ka bo o yoro ra. O kuntigiw togow le tun ye ko Sesayi ni Ahiman ni Talimayi. Anaki durujaw tun ye olugu le ye. ¹⁵ Kalebu bora yi ka taga Debiri dugumogow kama. Folofolo Debiri dugu togo tun ye ko Kiriya Seferi. ¹⁶ O wagati ra, Kalebu ko: «Ni mogow o mogow sera ka Kiriya Seferi dugumogow kere, ka o ta dugu mina, ne bena ne denmuso Akisa furu o tigi ma.» ¹⁷ Kalebu dogoce Kenazi, o dence min togo ye Otiniyeli, ale ka o dugumogow kere, ka o ta dugu mina. Kalebu k'a denmuso Akisa furu a ma.

* **14:15** 14.15 Kiriya Araba, o koro ye ko: Araba ta dugu.

¹⁸ Akisa sera a cɛ ta so minke, a k'a fo a cɛ ye ko ale b'a fe ka yoro do daari a face fe. Akisa sera a face fe minke, a jigira ka bo a ta fali kan. Kalebu k'a jininka ko: «A be di?» ¹⁹ Akisa ko: «Sabari ka na ne ma. Bunun dow di ne ma, sabu i ka jamana min di ne ma woroduguyanfan na, ji te o yoro ra.» Kalebu ka bunun dow di a ma sanfeyorow ra, ani dugumayorow ra fana.

²⁰ Zuda ta mogow ka yoro min soro, o le kera nin ye, gba bee ni a ta yoro.

Zuda ta duguw

²¹ Dugu minw tun be Zuda ta jamana dan na, woroduguyanfan kongokolon na, Edomu jamana koru, o duguw fle nin ye: Kabiseli, ani Ederi, ani Yaguri ²² ani Kina, ani Dimona, ani Adada, ²³ ani Kedesi, ani Hazori, ani Itina, ²⁴ ani Zifu, ani Telemu, ani Behaloti, ²⁵ ani Hazori Hadata, ani Keriyoiti Hesirom, min ye Hazori ye; ²⁶ ani Aman, ani Sema, ani Molada, ²⁷ ani Hasari Gada, ani Hesirom, ani Beti Paleti, ²⁸ ani Hasari Suwali, ani Beri Seba, ani Bizotiya, ²⁹ ani Bahala, ani Iyimu, ani Asemu, ³⁰ ani Elitoladi, ani Kesili, ani Horima, ³¹ ani Sikilagi, ani Madimana, ani Sansana, ³² ani Lebahoti, ani Silimu, ani Ayini, ani Rimom. O bee kera dugu mugan ni konontom, ani o dugumisenw.

³³ Dugu minw tun be jamana dugumayanfan na, o duguw fle nin ye: Esitaholi, ani Soreha, ani Asina, ³⁴ ani Zanoa, ani Eni Ganimu, ani Tapuwaki, ani Enamu, ³⁵ ani Yarimuti, ani Adulamu, ani Soko, ani Azeka, ³⁶ ani Sarayimu, ani Aditayimu, ani Gedera, ani Gederotayimu. O kera dugu tan ni naani, ani o dugumisenw.

³⁷ Dugu minw farara o kan tuun, o ye: Zenan, ani Hadasa, ani Migidali Gadi, ³⁸ ani Dilehani, ani Misipa, ani Yokiteli, ³⁹ ani Lakisi, ani Bosikati, ani Egilon, ⁴⁰ ani Kabon, ani Lamasi, ani Kitilisi, ⁴¹ ani Gederoti, ani Beti Dagon, ani Naama, ani Makeda. O kera dugu tan ni woro, ani o dugumisenw.

⁴² Dugu minw farara o kan tuun, o ye: Libina, ani Eteri, ani Asan, ⁴³ ani Ifita, ani Asina, ani Nesibu, ⁴⁴ ani Keyila, ani Akizibu, ani Maresa. O kera dugu konontom, ani o dugumisenw.

⁴⁵ Dugu minw farara o kan tuun, o ye: Ekurum ni a kerfeduguw, ani a dugumisenw.

⁴⁶ Dugubaw ni dugumisen dow fana tun be Azidodi dugu lamini na, Ekurum ni Kogojiba ce, ⁴⁷ ani Azidodi ni a kerfeduguw, ani a dugumisenw, ani Gaza ni a kerfeduguw, ani a dugumisenw, fo ka taga se Misiran ko ma, ani ka taga a bla fo Kogojiba ma. O le kera a dan ye.

⁴⁸ Dugu minw tun be jamana kuruyorow ra, o togow ye nin ye: Samiri, ani Yatiri, ani Soko, ⁴⁹ ani Dana, ani Kiriyaati Sana, min togo ye fana ko Debiri, ⁵⁰ ani Anabu, ani Esitemo, ani Animu, ⁵¹ ani Goseni ni Holom, ani Gilo. O kera dugu tan ni kelen, ani a dugumisenw.

⁵² Dugu minw farara o kan tuun, o ye: Araba, ani Duma, ani Esani, ⁵³ ani Yanumu, ani Beti Tapuwa, ani Afeka, ⁵⁴ ani Humita, ani Kiriyaati Araba, min be wele fana ko Heburum, ani Sihori. O kera dugu konontom, ani o dugumisenw.

⁵⁵ Dugu minw farara o kan, o ye: Mahom, ani Karimeli, ani Zifu, ani Yuta, ⁵⁶ ani Zizireli, ani Yokidehamu, ani Zanoa, ⁵⁷ ani Kahini, ani Gibeha, ani Timina. O kera dugu tan, ani o dugumisenw.

⁵⁸ Dugu minw farara o kan tuun, o ye: Haluli, ani Beti Suri, ani Gedori, ⁵⁹ ani Marati, ani Beti Anoti, ani Elitekoni. O kera dugu woro, ani a dugumisenw.

⁶⁰ Dugu minw farara o kan tuun, o ye: Kiriyaati Baali, min be wele ko Kiriyaati Yeharimu, ani Raba. O kera dugu fla, ani o dugumisenw.

⁶¹ Dugu minw tun be kongokolom kom, o duguw ye nin ye: Beti Araba, ani Midini, ani Sekaka, ⁶² ani Nibisan, ani Iri Hamela, ani Eni Gedi. O kera dugu woro, ani o dugumisenw.

⁶³ Yebusika minw tun siginin be Zeruzalemu, Zuda ta mɔgɔw ma se ka olugu gben. O kosɔn Yebusikaw ni Zuda ta mɔgɔw sigira jɔgɔn fe Zeruzalemu fo ka na se bi ma.

16

Yusufu dencew ta mɔgɔw ta jamana

¹ Matigi Ala ka yɔrɔ min yira ko o ye ke Yusufu dencew ta mɔgɔw ta yɔrɔ ye, o yɔrɔ tun be damina Zuriden ba ra, Zeriko dugu kɔrɔ, Zeriko dugu bununw tereboyanfan na, ka bo yi ka teme ka taga kongokolon ceci, ka taga se fo Beteli kuruyɔrɔw ra; ² ka bo yi ka taga se Luzi dugu ma, ka bo yi ka taga Ataroti dugu ma, Arikaw be dugu min na, ³ ka bo yi ka taga terebenyanfan na, Yafiletikaw ta jamana ra, ka teme Beti Horon min be dugumayanfan na, ani Gezeri, ka taga se Kogojiba ma. ⁴ Ayiwa, Yusufu dencew, Manase ni Efrayimu, olugu ta mɔgɔw ka yɔrɔ min sɔrɔ, o le kera o ye.

Efrayimu ta mɔgɔw ta jamana

⁵ Jamana do dira Efrayimu ta mɔgɔw fana ma, gba bee ni a ta yɔrɔ; o yɔrɔ danw ye nin ye: Tereboyanfan na, a dan tun be damina Ataroti Adari, ka taga a bla fo Beti Horon, min be sanfeyɔrɔ ra, ⁶ ka bo yi ka taga Kogojiba ra. Sahiliyanfan na, a dan tun be damina fo Mikimeta dugu kɔrɔ, ka teme Mikimeta tereboyanfan na, ka taga Tanahati Silo, ka teme o yɔrɔ ra ka taga Yanoha, ⁷ ka bo Yanoha ka taga Ataroti ni Naara, ka taga se Zeriko, ka teme ka taga laban Zuriden ba ra; ⁸ a be seko ka na damina tuun Tapuwa, Mikimetati terebenyanfan na, ka bo Tapuwa, ka taga Kana ko ra, ka bo yi ka taga Kogojiba ra.

O le kera Efrayimu ta mɔgɔw ta yɔrɔ ye, gba bee ni a ta yɔrɔ. ⁹ O ka Manase ta mara ta duguw ni a dugumisen dow fana fara o kan ka o di Efrayimu ma. ¹⁰ Kanaanaka minw tun siginin be Gezeri, Efrayimu ta mɔgɔw ma olugu gben. O kosɔn o Kanaanakaw siginin be ni Efrayimu ta mɔgɔw ye hali bi; nka Efrayimu ta mɔgɔw ka jagboyabaara dow la o kan.

17

Jamana min dira Manase ta gba tarance to kelen ma

¹ Matigi Ala ka yɔrɔ do yira fana, ko o ye ke Manase ta mɔgɔw ta ye. Manase le tun ye Yusufu dence folo ye. Manase dence folo Makiri, min ye Galadi face ye, Galadi jamana ni Basan jamana tun dira ale ma. Kerekerɛɛfari tun lo. ² Matigi Ala ka yɔrɔ do yira ko o ye di Manase dence tow fana ma, gba bee ni a ta yɔrɔ. Yɔrɔ do dira a dence Abiyezeri ni a ta mɔgɔw ma, ka do di a dence Heleki ni a ta mɔgɔw ma, ka do di a dence Asiriyeli ni a ta mɔgɔw ma, ka do di a dence Sikemu ni a ta mɔgɔw ma, ka do di a dence Heferi ni a ta mɔgɔw ma, ka do di a dence Semida ni a ta mɔgɔw ma. Olugu le ye Yusufu dence Manase ta den cemanw ye, o bee ni o ta gba.

³ Manase dence Makiri, o dence Galadi, o dence Heferi, o dence Selofadi, ale ma dence sɔrɔ. A ka denmusow doron le sɔrɔ. O denmusow togow tun ye ko Mala, ani Nowa, ani Hogila, ani Milika, ani Tirisa. ⁴ Selofadi denmusow tagara sarakalasebaga Elehazari ni Nuni dence Yosuwe ni jamana jamogo tow fe, ka taga a fo o ye ko: «Matigi Ala tun k'a fo Musa ye k'a gbeleya, ko a ye yɔrɔ do di anw fana ma i n'a fo an balema cedenw.» O ka yɔrɔ do di o ma i n'a fo o balema ceden tow, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye. ⁵ O cogo ra, Manase ta mɔgɔw ka yɔrɔ tan le sɔrɔ, ka fara Zuriden ba tereboyanfan yɔrɔw kan, min ye Galadi ni Basan ye; ⁶ sabu Manase ta denw na, ce fara muso kan, bee ka yɔrɔ do sɔrɔ. Galadi mara kera Manase ta mogo tow ta ye.

⁷ Manase ta yɔrɔ tun be damina Aseri ta mɔgɔw ta yɔrɔ dan na ka taga se fo Mikimeta dugu fan na, Sikemu dugu tereboyanfan na. A dan tun be damina Mikimeta

ka taga woroduguyanfan na, ka taga se fɔ Ɛni Tapuwa dugu fan na. ⁸ Tapuwa mara tun ye Manase ta le ye, nka Tapuwa dugu yere tun be Manase ta mara ni Efirayimu ta mara furance le ra; o dugu kera Efirayimu ta mɔgɔw ta ye. ⁹ Manase ta mara dan tun be se fɔ Kana kɔ woroduguyanfan na; dugu minw tun be kɔ woroduguyanfan na, o tun be Manase ta dugukolo le kan, nka o fana kera Efirayimu ta mɔgɔw ta ye. Manase ta mara dan tun be teme Kana kɔ sahiliyanfan na ka taga se fɔ Kɔgɔjiba ma. ¹⁰ O ra, Efirayimu ta yɔrɔ tun be woroduguyanfan le fe, Manase ta yɔrɔ tun be sahiliyanfan na. Kɔgɔjiba le tun ye o fla bee ta jamanaw dan ye terebenyanfan na. Aseri ta mɔgɔw ta mara le tun be Manase ta mara sahiliyanfan na; Isakari ta mara tun be a tereboyanfan na. ¹¹ Isakari ta mara ni Aseri ta mara dugu dɔw dira Manase ta mɔgɔw ma. O duguw le tun ye Beti Sehan ni a kerefeduguw ye, ani Ibilehamu ni a kerefeduguw, ani Dori ni a dugumɔgɔw, ani a dugumisenw, ani Tanaki ni a dugumɔgɔw, ani a dugumisenw, ani Megido ni a dugumɔgɔw, ani a dugumisenw. O kera mara saba ye. ¹² Nka Manase ta mɔgɔw ma se ka o duguw mɔgɔw gben; o koson Kanaanaka minw tun be o duguw ra, olugu tora yi. ¹³ Izirayelimɔgɔw ta fanga nana bonya kosebe jamana kɔnɔ, fɔ o ka jagboyabaaraw la Kanaanakaw kan; nka o bee n'a ta, o ma o gben ka bɔ jamana kɔnɔ.

Yusufu ta mɔgɔw ta yɔrɔ dɔgɔyara o ma

¹⁴ Lon dɔ, Yusufu ta mɔgɔw nana a fɔ Yosuwe ye ko: «Mun na i ka mara kelen dɔrɔn le di anw ma, k'a sɔrɔ Matigi Ala ka baraka don anw na fɔ ka na se bi ma, ka anw caya?» ¹⁵ Yosuwe ka o jaabi ko: «Ni aw ka ca, ni Efirayimu kuruyɔrɔw te aw labɔ, o tuma aw ye taga tu kɔnɔ, Perezikaw ni Refayikaw ta mara ra, ka taga tu tige, ka yɔrɔ dɔ fara aw ta mara kan.» ¹⁶ Yusufu ta mɔgɔw ko: «Efirayimu kuruyɔrɔw kɔni te an labɔ, nka Kanaanaka minw siginin be kenegbe ra, ani minw siginin be Beti Sehan ni a kerefeduguw ra, ani minw be Zizireli kenegbe ra, sowotoro negeramanw le be olugu bee fe, kere kama.» ¹⁷ Yosuwe kumana Yusufu ta mɔgɔw, ani Efirayimu ta mɔgɔw, ani Manase ta mɔgɔw fe; a k'a fɔ o ye ko: «Aw ka ca, aw baraka fana ka bon; aw man kan ka mara kelen dɔrɔn sɔrɔ jamana kɔnɔ. ¹⁸ Kuruyɔrɔ minw be tu kɔnɔ, o bee bena ke aw ta ye. Aw ye taga o tu tige ka o yɔrɔ bee ke aw yere ta ye. Hali ni sowotoro negeramanw le be Kanaanakaw fe, hali ni o baraka ka bon cogo o cogo, aw bena se o ra ka o gben.»

18

Jamana tɔ tarancogo

¹ Izirayelimɔgɔw bee tagara jɔgɔn lajen Silo, ka Nɔgɔnkunben fanibon* wuri k'a lɔ o yɔrɔ ra. ² Nka gba wolonfla le tun tora Izirayelimɔgɔw ra minw tun ma o ta yɔrɔ sɔrɔ fɔlɔ. ³ Yosuwe kumana Izirayelimɔgɔw fe, ko: «Matigi Ala, aw bemaw ta Ala ka jamana min di aw ma, aw be mun le kɔnɔna ka taga sigi o jamana ra? ⁴ Aw ye ce saba saba panawoloma Izirayeli gba bee kelen kelen na. Ne bena olugu ci ka taga jamana yɔrɔw bee yaala; o bena jamana danw bɔ ka o sebe, ka na o yira ne ra. ⁵ O bena jamana taran yɔrɔ wolonfla. Zuda ta mɔgɔw bena to o ta yɔrɔ ra woroduguyanfan na, Yusufu ta mɔgɔw bena to o ta yɔrɔ ra, Zuda mara sahiliyanfan na. ⁶ O mɔgɔw bena jamana taran yɔrɔ wolonfla ka o sebe ka na ni a ye ne fe. Ne bena Matigi Ala, an ta Ala jininka aw ye, janko yɔrɔ min ka kan ka di min ma, a ye o yira. ⁷ Nka Levi ta mɔgɔw le tena mara dɔ sɔrɔ jamana kɔnɔ aw ce ra, sabu olugu ninyɔrɔ ye sarakalasebagaya baara le ye, Matigi Ala ye. Gadi ta mɔgɔw, ani Ruben ta mɔgɔw, ani Manase ta mɔgɔw taran kelen, olugu ka o ta yɔrɔ sɔrɔ ka ban; Matigi Ala ta baaraden Musa tun ka olugu ta yɔrɔ di o ma Zuriden ba fan dɔ fe, tereboyanfan na.»

⁸ Ayiwa, o ka mɔgɔ minw panawoloma ka taga jamana danw bɔ, sani olugu ye o yere laben ka taga, Yosuwe ka nin ciw fɔ o ye, ko: «Aw ye taga jamana yaala, k'a taran yɔrɔ wolonfla, k'a danw bɔ, ka o sebe ka na ni a ye ne fe. O kɔ, ne bɛna Matigi Ala jininka aw ye Silo dugu kɔnɔ yan, janko yɔrɔ min ka kan ka di min ma, a ye o yira.»

⁹ O tagara jamana yaala, k'a taran k'a ke mara wolonfla, k'a danw bɔ, ka o sebe, k'a dugu bɛɛ tɔgɔw sebe kitabu dɔ kɔnɔ, ka na ni o ye Yosuwe fe a sigiyɔrɔ ra, Silo. ¹⁰ Ayiwa, Yosuwe ka Matigi Ala jininka o ye Silo dugu kɔnɔ, janko yɔrɔ min ka kan ka di min ma, a ye o yira. O kɔ, a ka jamana tarantaran Izirayelimɔgɔw cɛ, ka gba bɛɛ ta yɔrɔ di a ma.

Yɔrɔ min dira Boniyaminu ta mɔgɔw ma

¹¹ Matigi Ala ka yɔrɔ fɔlɔ min yira, o kera Boniyaminu ta mɔgɔw ta yɔrɔ ye. Yɔrɔ min yirara ko a ye ke o ta ye, o yɔrɔ kera Zuda ta mɔgɔw ta mara ni Yusufu ta mɔgɔw ta mara cɛ. ¹² Sahiliyanfan na, o ta jamana tun be damina Zuriden ba ra, ka taga Zeriko dugu sahiliyanfan na, ka teme kuruyɔrɔw ra, ka taga terebɔyanfan na, ka taga a bla fɔ Beti Aveni kongokolon yɔrɔ ra; ¹³ ka bɔ yi ka taga Luzi, min be wele fana ko Beteli, ka taga teme Luzi woroduguyanfan na, ka teme kuru kunna ka taga Atarɔti Adari; o kuru be Beti Horɔn dugu woroduguyanfan na, Beti Horɔn min be dugumayanfan na; ¹⁴ a tun be bɔ o kuru yɔrɔ ra ka yelemaka taga terebenyanfan na, ka bɔ yi ka taga woroduguyanfan na, ka taga se Kiriyati Baali, min be wele fana ko Kiriyati Yeharimu. O yɔrɔ ye Zuda ta mɔgɔw ta dugu dɔ le ye. Boniyaminu ta yɔrɔ dan le tun be o ye terebenyanfan na.

¹⁵ Woroduguyanfan na, o ta yɔrɔ tun be damina Kiriyati Yeharimu, ka bɔ yi ka taga terebenyanfan na, ka taga Nefitoha ta bunun yɔrɔ ra; ¹⁶ ka taga teme kuru kɔrɔ, kuru min be Beni Hinomu dingakɔnɔyɔrɔ ra, ka taga Refayikaw ta kenegbe sahiliyanfan na, ka teme Hinon dingakɔnɔyɔrɔ ra, ka teme Yebusikaw ta kongori woroduguyanfan na, ka jigi ka taga fɔ Eni Rogeli; ¹⁷ a be munu ka taga sahiliyanfan na, Eni Semesi fan na, ka taga Gelilɔti, Adumimu dugu kɔrɔ; ka bɔ o yɔrɔ ra, ka taga Ruben dence Bohan ta kabakuru yɔrɔ ra; ¹⁸ kuru min be Zuriden kenegbe ra, a be teme o kuru sahiliyanfan na, ka jigi o kuruw jigijigi ra; ¹⁹ o kɔ, a tun be taga Beti Hogila dugu sahiliyanfan na, ka taga se Kɔgoji sanin ma, sahiliyanfan na, Zuriden ba be don kɔgoji ra yɔrɔ min na. O yɔrɔw le tun ye jamana danw ye woroduguyanfan na. ²⁰ Zuriden ba le tun be o ta yɔrɔ dan ye terebɔyanfan na.

Yɔrɔ min dira Boniyaminu ta mɔgɔw ma, o danw le tun ye nin ye, a fanw bɛɛ ra.

²¹ Boniyaminu ta mɔgɔw ta duguw ye nin ye: Zeriko, ani Beti Hogila, ani Emeki Kesisi, ²² ani Beti Araba, ani Semarayimu, ani Beteli, ²³ ani Avimu, ani Para, ani Ofira, ²⁴ ani Kefari Amona, ani Ofini, ani Geba. O kera dugu tan ni fla, ani o ta dugumisenw. ²⁵ Dugu minw farara o kan, o ye Gabahon, ani Rama, ani Berɔti, ²⁶ ani Misipa, ani Kefira, ani Mosa, ²⁷ ani Rekemu, ani Iripeli, ani Tarala, ²⁸ ani Sela, ani Elefu, ani Yebusikaw ta dugu, min ye Zeruzalemu ye, ani Gibeha, ani Kiriyati. O kera dugu tan ni naani, ani o ta dugumisenw.

Yɔrɔ min dira Boniyaminu ta mɔgɔw ma, o le ye nin ye.

19

Yɔrɔ min dira Simeyon ta mɔgɔw ma

¹ Matigi Ala ka yɔrɔ flanan yira, o kera Simeyon ta mɔgɔw ta ye. Olugu ta yɔrɔ kera Zuda ta mɔgɔw ta yɔrɔ kɔnɔ. ² Dugu minw tun be o ta mara kɔnɔ, o fle nin ye: Beri Seba, ani Seba, ani Molada, ³ ani Hasari Suwali, ani Bahala, ani Asemu, ⁴ ani Elitoladi, ani Betuli, ani Hɔrima, ⁵ ani Sikilagi, ani Beti Marikaboti, ani Hasari Susa,

⁶ ani Beti Lebahoti, ani Saruwen. O kera dugu tan ni saba, ani o dugumisenw. ⁷ Dugu minw farara o kan, o ye Ayini, ani Rimon, ani Eteri, ani Asan. O kera dugu naani ni o dugumisenw. ⁸ Dugu minw tun be o yoro mara ra, ka taga se fo Bahalati Beri, min ye Ramati ye, woroduguyanfan na, o duguw bee tun be Simeyon ta mara ra.

Yoro min dira Simeyon ta mogow ma, o le kera nin ye. ⁹ Zuda ta mogow ta yoro do le dira Simeyon ta mogow ma, sabu Zuda ta mogow ta yoro tun ka bon o ma. O koson Simeyon ta yoro tagara ke Zuda ta yoro konon.

Yoro min dira Zabulon ta mogow ma

¹⁰ Matigi Ala ka yoro sabanan yira, o kera Zabulon ta mogow ta ye. O ta yoro dan tun be taga fo Saridi dugu yoro ra, ¹¹ ka bo yi ka taga terebenyanfan na, Marala fan na, ka bo yi ka taga Dabeseti, ka bo yi ka taga Yokinamu ko tereboyanfan na; ¹² a tun be bo Saridi dugu fan na, ka taga tereboyanfan na, ka taga se Kisiloti Tabori mara koron, ka teme Dabirati, ka taga fo Yafiya; ¹³ ka bo Yafiya ka taga tereboyanfan na, ka taga se fo Gati Eferi, ani Eti Kasini, ka taga Rimon, ka yelema ka taga Neya. ¹⁴ Sahiliyanfan na a dan tun be munumunu Hanaton dugu ko fe, ka taga a bla Ifita Eli dingakonoyoro ra. ¹⁵ Dugu tan ni fla le tun be o ta mara ra, ani o dugumisenw. O dugu dow le tun ye Katati ye, ani Nahalali, ani Simiron, ani Idala, ani Betilehemu.

¹⁶ Yoro min dira Zabulon ta mogow ma, o le kera nin ye, ani a dugubaw ni a dugumisenw.

Yoro min dira Isakari ta mogow ma

¹⁷ Matigi Ala ka yoro naaninan yira, o kera Isakari ta mogow ta ye. ¹⁸ O ta jamana duguw fle nin ye: Zizireli, ani Kesuloti, ani Sunemu, ¹⁹ ani Hafarayimu, ani Siyon, ani Anaharati, ²⁰ ani Rabiti, ani Kisiyon, ani Ebesi, ²¹ ani Remeti, ani Eni Ganimu, ani Eni Hada, ani Beti Pasesi. ²² O ta mara dan tun be teme Tabori, ani Sasayimu, ani Beti Semesi, ka taga a bla Zuriden ba ra. O ta jamana duguw bee lajennin tun ye dugu tan ni woron, ani o dugumisenw. ²³ Yoro min dira Isakari ta mogow ma, o le kera nin ye, ani a dugubaw ni a dugumisenw.

Yoro min dira Aseri ta mogow ma

²⁴ Matigi Ala ka yoro loorunan yira. O kera Aseri ta mogow ta ye. ²⁵ O jamana duguw fle nin ye: Helikati, ani Hali, ani Beteni, ani Akisafu, ²⁶ ani Halameleki, ani Amadi, ani Misali. Terebenyanfan na, o ta jamana tun be se fo Karimeli kuru ra, ka teme Sihori Libina. ²⁷ Tereboyanfan na, a tun be se fo Beti Dagon fan na, ka taga se fo Zabulon ta mara koron, ka teme Ifita Eli dingakonoyoro ra, ka taga sahilianfan na, ka taga se Beti Emeki, ani Neyeli; a tun be taga tuun ka taga teme Kabuli, ²⁸ ani Abidon, ani Rehobu, ani Hamon, ani Kana, ka taga a bla Sidon duguba koron; ²⁹ ka bo Sidon, ka taga Rama, ani Tiri dugu koorinin na, ka soron ka taga teme Mahalabu, ani Akizibu, ka taga Hosa dugu fan na, ka taga dan Kogojiba ma; ³⁰ a tun be teme Uma ni Afeki ni Rehobu duguw ra fana. O ta mara dugu bee lajennin kera dugu mugan ni fla, ani a dugumisenw. ³¹ Yoro min dira Aseri ta mogow ma, o le kera nin ye, ani a dugubaw, ani a dugumisenw.

Yoro min dira Nefitali ta mogow ma

³² Matigi Ala ka yoro woronan yira; o kera Nefitali ta mogow ta ye. ³³ Woroduguyanfan na, olugu ta jamana tun be damina Helefu Sananimu ta yirisunba yoro ra, ka teme Adami Nekebu, ani Yabineheli, ka taga se Lakumu, ka taga a bla Zuriden ba ra. ³⁴ Terebenyanfan na, a tun be munu ka taga Azinoti Tabori fan na, ka taga se Hukoki, ka teme Zabulon ta mara kere fe woroduguyanfan na, ka taga teme Aseri ta mara fana kere fe terebenyanfan na. A dan tun ye Zuriden ba le ye tereboyanfan na. ³⁵ O ta dugu barakamanw ye nin ye: Sidimu, ani Seri, ani Hamati,

ani Rakati, ani Kinereti, ³⁶ ani Adama, ani Rama, ani Hazori, ³⁷ ani Kedesi, ani Edereyi, ani Eni Hazori, ³⁸ ani Yiron, ani Migidali Eli, ani Horemu, ani Beti Anati, ani Beti Semesi. O bee kera dugu tan ni kononton, ani o dugumisenw. ³⁹ Yoro min dira Nefitali ta mogow ma o le kera nin ye, ani a dugubaw ni a dugumisenw.

Yoro min dira Dan ta mogow ma

⁴⁰ Matigi Ala ka yoro wolonflanan yira, o kera Dan ta mogow ta ye. ⁴¹ Olugu ta mara duguw fe nin ye: Soreha, ani Esitaholi, ani Iri, ani Semesi, ⁴² ani Salaben, ani Ayalon, ani Itila, ⁴³ ani Elon, ani Timina, ani Ekuron, ⁴⁴ ani Eliteke, ani Gibeton, ani Balati, ⁴⁵ ani Yehudi, ani Bene Beraki, ani Gati Rimon, ⁴⁶ ani Meyarikon, ani Rakon, ani mara min be Zafa dugu lamini na.

⁴⁷ Dan ta mogow ta jamana nana bosi o ra. O tagara Lesemu dugu kere, ka se soro o kan ka o dugumogow bee faga, ka o dugu mina, ka sigi o dugu ra. O ka o bemace togo la o dugu ra, ka a wele ko Dan. ⁴⁸ Yoro min dira Dan ta mogow ma, o le kera nin ye, ani a dugubaw ni a dugumisenw.

Yoro min dira Yosuwe ma

⁴⁹ Ayiwa, Izirayelimogow ka jamana bee taran ka ban tuma min na, o ka yoro do di Nuni dence Yosuwe fana ma. ⁵⁰ Yosuwe tun ka Timinati Sera dugu le daari, min be Efrayimu kuruyorow ra; o ka o dugu di a ma, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye. A ka o dugu lo ka sigi yi.

⁵¹ Sarakalasebaga Elehazari, ani Nuni dence Yosuwe, ani Izirayeli ta gbatigiw ka kara le la ka jamana tarantaran Izirayelimogow ra, k'a ke ni Matigi Ala ka yoro min yira, ko a ye di min ma, o be o di o ma. O ka o ke Silo dugu konon, Matigi Ala ja koron, Nagonkunben fanibon saninman* donda ra. O ka jamana bee taran ka ban o cogo le ra.

20

Karifaduguw

¹ Matigi Ala kumana Yosuwe fe k'a fo a ye ko: ² «Kuma Izirayelimogow fe k'a fo o ye ko o ye dugu dow panawoloma ka o ke karifaduguw ye, i n'a fo ne tun k'a fo Musa ye cogo min na. ³ Ni mogow do ka mogow faga, k'a soro a m'a lawuri a kama, o tigi be se ka bori ka taga karifa o dugu do ra, janko mogow min ka kan ka mogow faganin hake bo, a ye kisi ka bo o tigi boro. ⁴ Ni o mogowfagabaga tagara se o karifadugu ra, a be lo dugu donda* ra, kititigeyoro ra; min k'a soro, a be o jafon o dugu cekorobaw ye. Olugu bena a ladon o fe dugu konon, ka yoro di a ma, janko a ye to ni o ye. ⁵ Mogow min ka kan ka mogow faganin hake bo, ni o tigi k'a gben ka taga se fo o dugu ra, dugumogow man kan k'a mina k'a di hakebobaga ma; sabu a m'a lawuri a kama k'a mogowogon faga; a jugu tun te fana kakoro. ⁶ Mogowfagabaga be to dugu konon fo a ta kiti ye tige kititigebagaw ja fe. A be to yi fo ka taga se o wagati ta sarakalasebagaw kuntigiba ta saya ma. O tuma ra, a be se ka seko a ta so, a ta dugu ra, a tun borira ka bo yoro min na.»

⁷ Izirayelimogow ka dugu minw ke karifaduguw ye, o duguw ye nin ye: Kedesi, min be Galile jamana ra Nefitali kuruyorow ra, ani Sikemu, min be Efrayimu kuruyorow ra, ani Kiriyati Araba, min be wele fana ko Heburon, Zuda kuruyorow ra. ⁸ Zuriden ba ko fe, Zeriko dugu tereboyanfan na, o ka Beseri dugu fana panawoloma; o be kongokolon konon, kenegbe yoro ra, Ruben ta mogow ta jamana ra; ani Ramoti dugu, min be Galadi mara ra, Gadi ta mogow ta jamana ra, ani Golan dugu min be Basan mara ra, Manase ta mogow ta jamana ra. ⁹ O duguw le panawolomara ka o ke mogowfagabagaw ta karifaduguw ye, janko ni Izirayelimogow do, walama lonan minw be o ce ra, ni do k'a mogowogon faga k'a soro a m'a lawuri a kama, o tigi ye taga a

yere karifa yi, janko hakebobaga kana na a mina k'a faga, k'a soro kititigebagaw ma a ta ko janabo folo.

21

Levi ta mɔgɔw ta duguw

¹ Levi ta mɔgɔw ta gbatigiw tagara sarakalasebaga Elehazari ni Nuni dence Yosuwe ni Izirayelimɔgɔw ta gbatigi tɔw fe, ² Silo dugu kɔnɔ, Kanaana jamana ra; o k'a fo o ye ko: «Matigi Ala tun k'a fo Musa ye ko o ye dugu dɔw di anw ma, janko an ye o ke an sigiyɔrɔw ye, ani o duguw laminiw, janko an ye o ke an ta beganw marayɔrɔw ye.»

³ Izirayelimɔgɔw ka dugu dɔw bo o ta maraw ra, ka o di Levi ta mɔgɔw ma, ani o duguw laminiw, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na.

⁴ Levi ta mɔgɔ minw bɔra Kehati ta gba ra, Matigi Ala ka olugu ta duguw yira. Olugu ra, sarakalasebagaw kuntigiba Haruna ta mɔgɔw ka dugu tan ni saba soro; Ala ka o le yira ka o ke olugu ta ye. O duguw tun be Zuda ni Simeyɔn ni Boniyaminu ta jamanaw le ra. ⁵ Kehati ta mɔgɔ tɔw ka dugu tan le soro; Ala ka o le yira ka o ke olugu ta ye; o duguw tun be Efirayimu ni Dan ta jamanaw le ra, ani Manase ta terebɔyanfan jamana.

⁶ Levi ta mɔgɔ minw bɔra Gerison ta gba ra, o ka kara la* olugu ye. Olugu ka dugu tan ni saba le soro fana. O duguw tun be Isakari ni Aseri ni Nefitali ta maraw le ra, ani Manase ta mɔgɔw ta terebɔyanfan mara, min be Basan mara ra.

⁷ Levi ta mɔgɔ minw bɔra Merari ta gba ra, olugu ta mɔgɔw ka dugu tan ni fla le soro; o duguw tun be Ruben ni Gadi ni Zabulon ta jamanaw le ra.

⁸ Ala ka nin dugu minw yira, ani o laminiw, Izirayelimɔgɔw ka o le di Levi ta mɔgɔw ma, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

Sarakalasebaga Haruna ta mɔgɔw ta duguw

⁹ O ka dugu minw bo Zuda ta mara ni Simeyɔn ta mara ra ka o di, o duguw tɔgɔw fɔra. ¹⁰ O duguw dira sarakalasebaga Haruna ta mɔgɔw ma, minw bɔra Levi dence Kehati ta gba ra, sabu Matigi Ala ka mɔgɔ folo minw yira, o kera olugu le ye. ¹¹ O ka Kiriyati Araba dugu ni a lamini di o ma, Zuda ta jamana kuruyɔrɔw ra. Araba tun ye Anakikaw bemace tɔgɔ le ye. O dugu le be wele sisan ko Heburɔn. ¹² Nka o tun ka Heburɔn dugu kongokɔnɔyɔrɔw ni a dugumisenw di Yefune dence Kalebu ma ka ban. ¹³ O ka Heburɔn dugu yere ni a lamini le di sarakalasebaga Haruna ta mɔgɔw ma. Heburɔn dugu tun ye karifadugu do le ye. O ka Libina dugu ni a lamini fana di a ma, ¹⁴ ani Yatiri, ani Esitemoha, ¹⁵ ani Holɔn, ani Debiri, ¹⁶ ani Ayini, ani Yuta, ani Beti Semesi. A bee kera dugu kɔnɔntɔn ye, ani o laminiw. O duguw bee tun be Zuda ni Simeyɔn ta jamanaw le ra. ¹⁷ Dugu minw dira o ma ka bo Boniyaminu ta mɔgɔw ta jamana ra, o kera Gabahɔn ye, ani Geba, ¹⁸ ani Anatoti, ani Alemeti. A bee kera dugu naani, ani o laminiw. ¹⁹ Dugu minw dira sarakalasebagaw kuntigiba Haruna ta mɔgɔw ma, o bee lajennin kera dugu tan ni saba, ani o laminiw.

Kehati dence tɔw ta mɔgɔw ta duguw

²⁰ Matigi Ala ka dugu minw yira, ka o di Kehati dence tɔw ta mɔgɔw ma, o duguw tun be Efirayimu ta mɔgɔw ta jamana le ra. ²¹ O ka Sikemu dugu di o ma; o dugu tun be kuruyɔrɔw ra. Karifadugu do tun lo fana. O ka Gezeri dugu fana di o ma, ²² ani Kibisayimu, ani Beti Horɔn. O kera dugu naani, ani o laminiw. ²³ O ka dugu minw di o ma Dan ta jamana ra, o kera Eliteke, ani Gibetɔn, ²⁴ ani Ayalɔn, ani Gati Rimɔn. O kera dugu naani, ani o laminiw. ²⁵ O ka dugu minw di o ma Manase ta mɔgɔw ta terebɔyanfan jamana ra, o ye Tanaki dugu ye, ani Gati Rimɔn. O kera dugu fla ye,

ani o laminiw. ²⁶ Kehati dence tɔw ta mɔgɔw ta duguw bɛɛ lajennin kera dugu tan, ani o laminiw.

Gerisonkaw ta duguw

²⁷ Levi ta mɔgɔ minw bɔra Gerison ta gba ra, o ka dugu minw di olugu ma Manase ta terebɔyanfan jamana ra, o ye Golan ni Betesera ye. O kera dugu fla, ani o laminiw. Golan tun bɛ Basan mara ra. O dugu fana tun ye karifadugu dɔ le ye. ²⁸ Isakari ta mɔgɔw ta mara ra, o ka dugu minw di o ma, o ye Kisiyɔn, ani Dabirati, ²⁹ ani Yarimuti ni a lamini, ani Eni Ganimu ni a lamini. O kera dugu naani. ³⁰ Aseri ta mɔgɔw ta mara ra, o ka dugu minw di o ma, o ye Misali ye, ani Abidon, ³¹ ani Helikati, ani Rehɔbu. O kera dugu naani, ani o laminiw. ³² Nefitali ta mɔgɔw ta mara ra, o ka dugu minw di o ma, o ye Kedesi ye, min tun ye karifadugu ye, Galile mara ra, ani Hamoti Dori, ani Karitan. O kera dugu saba, ani o laminiw. ³³ Dugu minw dira Gerisonkaw ma, o bɛɛ kera dugu tan ni saba, ani o laminiw.

Merari ta mɔgɔw ta duguw

³⁴ Levi ta mɔgɔ minw bɔra Merari ta gba ra, o ka dugu dɔw di olugu fana ma. O ka dugu minw di o ma Zabulon ta jamana ra, o ye Yokinamu ye, ani Karita, ³⁵ ani Dimina, ani Nahalali. O kera dugu naani ni o laminiw. ³⁶ O ka dugu minw di o ma Ruben ta mɔgɔw ta jamana ra, o ye Beseri, ani Yahasi, ³⁷ ani Kedemoti, ani Mefaati. O kera dugu naani, ani o laminiw. ³⁸ O ka dugu minw di o ma Gadi ta mɔgɔw ta jamana ra, o ye Ramoti ye, min ye karifadugu ye, Galadi mara ra, ani Mahanayimu, ³⁹ ani Hesibon, ani Yazeri. O kera dugu naani, ani o laminiw. ⁴⁰ Matigi Ala ka dugu minw yira, ko o ye di Merari ta mɔgɔw ma, o bɛɛ lajennin kera dugu tan ni fla ye. Merari ta mɔgɔw le kera Levi ta mɔgɔw laban ye.

⁴¹ Dugu minw dira Levi ta mɔgɔw bɛɛ ma, Izirayelimɔgɔw ta yɔrɔw ra, o bɛɛ lajennin kera dugu binaani ni seegi, ani o laminiw. ⁴² O duguw bɛɛ dira o ma, ka o laminiw fana di o ma ka o kɛ o ta beganmarayɔrɔw ye.

Matigi Ala k'a ta layiriw bɛɛ dafa

⁴³ Ayiwa, a kera ten, Matigi Ala tun karira ko a bɛna jamana min di Izirayelimɔgɔw bɛmaw ma, a ka o jamana bɛɛ di Izirayelimɔgɔw ma. O ka o jamana mina k'a kɛ o ta sigiyɔrɔ ye. ⁴⁴ Matigi Ala ka hera kɛ Izirayelimɔgɔw ye jamana fan bɛɛ ra, i n'a fɔ a tun karira o bɛmaw ye cogo min na. Matigi Ala ka baraka don o ra, k'a to o ka se sɔrɔ o juguw bɛɛ kan. O juguw si ma se ka lɔ o ja. ⁴⁵ Matigi Ala tun ka kojuman minw bɛɛ layiri ta Izirayeli ta somɔgɔw ye, o si ma to dafabari ye; a ka o bɛɛ dafa.

22

Yosuwe ka Ruben ni Gadi ni Manase ta mɔgɔw labla

¹ Ayiwa, Yosuwe ka Ruben ta mɔgɔw, ani Gadi ta mɔgɔw, ani Manase ta gba tarance folo mɔgɔw wele, ² k'a fɔ o ye ko: «Matigi Ala ta baaraden Musa ka ci minw fɔ, aw ka o bɛɛ kɛ ka ja; ne ka kuma minw fɔ aw ye fana, aw ka o bɛɛ kɛ a cogo ra. ³ Kabini wagatijan fɔ ka na se bi ma, aw ma ban ka aw balemaw Izirayelimɔgɔ tɔw demɛ; aw ka Matigi Ala, aw ta Ala ta kokɛtaw ni a ta kumaw sira tagama. ⁴ Ayiwa, sisan kɔni Matigi Ala, aw ta Ala ka laganfiya di aw balemaw ma, i n'a fɔ a tun k'a layiri ta o ye cogo min na. Ayiwa, sisan aw ye seko ka taga aw ta so, aw ta jamana ra, Matigi Ala ta baaraden Musa ka jamana min di aw ma Zuriden ba terebɔyanfan na. ⁵ Nka Matigi Ala ta baaraden Musa ka kumaw ni sariya minw fɔ, aw ye o sira tagama kɔsɛbɛ, ka to a kan. Aw ye Matigi Ala, aw ta Ala kanu kɔsɛbɛ, ka nɔrɔ a ra, k'a ta kumaw bɛɛ sira tagama, k'a ta cifɔninw kɛ, k'a bato ni aw jusukun bɛɛ ye, ani aw baraka bɛɛ.»

⁶ Ayiwa, Yosuwe ka dugawu kɛ o ye, ka o labla. O kɔsegira ka taga o ta jamana ra.

⁷ Musa tun ka yɔrɔ dɔ di Manase ta gba tarance folo ma Basan mara ra, Zuriden ba tereboyanfan na. Yosuwe le nana Manase ta gba tarance to kelen ta yɔrɔ di o ma Zuriden ba terebenyanfan na, o balema Izirayelimogɔ tow ce ra. Tuma min na Yosuwe tun be o lablara, a ka dugawu ke o ye. ⁸ A k'a fo o ye fana ko: «Aw ka naforoba sɔrɔ; aw bɛna taga ni o ye aw ta so: bɛgan caman, ani warigbɛ, ani sanin, ani siranɛgɛ, ani nɛgɛ, ani fani caman. Ayiwa, aw ka o fen minw mina aw juguw ra, aw ye taga o taran aw ni a aw balema tow ce.»

Tereboyanfan mogɔw ta sarakajenifen ta ko

⁹ Ruben ta mogɔw, ani Gadi ta mogɔw, ani Manase ta tereboyanfan mogɔw bɔra Izirayelimogɔw ce ra, Silo, Kanaana jamana ra, ka taga Galadi mara ra. O yɔrɔ le tun dira o ma, k'a ke o sigiyɔrɔ ye, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, i n'a fo a tun k'a fo Musa ye cogo min na.

¹⁰ Ayiwa, Ruben ta mogɔw, ani Gadi ta mogɔw, ani Manase ta tereboyanfan mogɔw tagara se Geliloti minke, Zuriden korɔ, ka o to Kanaana jamana ra, o ka sarakajenifen belebebeba dɔ lo Zuriden bada ra.

¹¹ Izirayelimogɔw tow nana a men ko Ruben ta mogɔw, ani Gadi ta mogɔw, ani Manase ta tereboyanfan mogɔw ka sarakajenifen belebebeba dɔ lo Zuriden yɔrɔ ra, Izirayelimogɔw ta fan na, Kanaana jamana ra. ¹² O ka o ko men minke, o bɛɛ ka jɔgɔn lajen Silo dugu konɔ, ko o be taga Ruben ni Gadi ni Manase ta mogɔw kere.

¹³ Izirayelimogɔw ka sarakalasebaga Elehazari dence Finehasi ci ka taga kuma Ruben ta mogɔw, ani Gadi ta mogɔw, ani Manase ta tereboyanfan mogɔw fe, Galadi mara ra. ¹⁴ Izirayelimogɔw minw be terebenyanfan na, o ka olugu ta jamanaw bɛɛ ta kuntigiw janawoloma, ka o mogɔ tan bla ka taga ni Finehasi ye. O bɛɛ tun ye kuntigiw le ye. ¹⁵ Olugu tagara Ruben ni Gadi ni Manase ta mogɔw fe Galadi mara ra, ka taga kuma o fe, k'a fo o ye ko: ¹⁶ «An nana aw jininka Matigi Ala ta mogɔw bɛɛ togo ra, ko mun koson aw ka nin kojuguba ke Izirayeli ta Ala ra? Mun koson aw murutira bi ka faran ka bo Matigi Ala, aw ta Ala ra? Aw ka sarakajenifen dɔ lo aw yere ye minke, o b'a yira ko aw te Matigi Ala le fe tuun. ¹⁷ Tuma min na an tun be Pehori*, an tun ka kojuguba min ke, k'a to Matigi Ala ka cenri lase Izirayelimogɔw bɛɛ ma, fo hali bi o kojugu no be an na, o tuma o ko ma an labo wa?

¹⁸ «Mun na aw nana ban Matigi Ala ta cifoninw ma, k'a soro ni aw murutira, ka ban Matigi Ala ta kuma ma bi, sini Ala bɛna dimi Izirayelimogɔw bɛɛ le korɔ? ¹⁹ Ni aw k'a ye ko aw ta jamana saninyanin te aw ja na, o tuma Matigi Ala ta fanibon saninman* be jamana min na yan, aw ye seko ka na yoro dɔ mina o jamana ra yan, ka sigi ni an ye. Nka aw kana muruti ka ban Matigi Ala ta cifoninw ma. Aw kana faran ka bo an na, ka sarakajenifen were lo aw yere ye, ka o fara Matigi Ala, an ta Ala ta kan. ²⁰ Aw yere k'a lon ko lon dɔ Zeraki dence Akan tun ka kojuguba dɔ ke. Matigi Ala tun k'a fo ko mogɔ man kan ka fen minw ta, a tun ka o fenw dɔ sonya ka o dogo. A kera ten minke, Matigi Ala ta dimi sera Izirayelimogɔw bɛɛ le ma. Akan kelen doron ma faga a ta kojugu koson.»

Izirayelimogɔw benna kelen ma

²¹ Ayiwa, Ruben ta mogɔw, ani Gadi ta mogɔw, ani Manase ta tereboyanfan mogɔw ka Izirayeli ta kerekejama ce waga kelen kelen kuntigiw jaabi ko: ²² «Ala le ye Sebeɛtigi ye, ale le ye Matigi Ala ye! Ala le ye Sebeɛtigi ye, ale le ye Matigi Ala ye! Ale k'a lon mun koson anw ka nin ke, Izirayelimogɔw fana bɛna a lon. Ni a kera ko an murutira ka ban Matigi Ala ra le, o tuma, Ala kana an to yi fiyewu. ²³ Ni a kera ko an ka an ta sarakajenifen lo, janko ka ban Matigi Ala ra le, ka an yere ta saraka jenitaw

* 22:17 22.17 Pehori ta ko: aw ye Jateri 25.1-9 fe.

ni siman sarakaw ni ninsondiya sarakaw le jeni a kan, o tuma Matigi Ala yere ye o hake bo an na.

²⁴ «Nka o te. An ka nin ko ke, sabu an siranna le, ko lon do aw ta denw bena a fo anw ta denw ma ko: <Aw ta foyi te anw Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta ko ra.> ²⁵ Ko: <Aw m'a ye ko Matigi Ala yere ka Zuriden ba bla anw ni aw ce wa, aw Ruben ni Gadi ni Manase ta mogow? Aw ninyoro foyi le te Matigi Ala fe.> Ayiwa, ni o kera, aw ta denw bena ke sababu ye k'a to anw ta denw ye ban ka Matigi Ala bato.

²⁶ «O koson an ko an be sarakajenifen nin lo. Nka an m'a lo ko an be saraka jenitaw walama saraka werew le bo a kan de! ²⁷ An k'a lo, janko a ye ke tagamasiyen le ye, ka ke aw ni anw seere ye, ka ke fana aw ta denw ni an ta denw seere ye, k'a yira ko anw fana be Matigi Ala le batora a ta yoro saninman na, ka an ta saraka jenitaw, ani an ta jurumunyafa sarakaw, ani an ta ninsondiya sarakaw bo a ye. Ni o kera, aw ta denw tena se k'a fo anw ta denw ma lon do ko o ninyoro foyi te Matigi Ala fe.

²⁸ «Anw ta miiriya ye ko lon do ni o nana o kuma fo an ma, walama an ta denw ma, an bena a fo o ye ko Matigi Ala ta sarakajenifen jagon fle nin ye, an bemaw le ka o lalaga; nka o tun m'a lalaga janko ka saraka jenitaw walama saraka were le bo a kan. O k'a lalaga janko a ye ke tagamasiyen le ye, ka ke aw ni anw seere ye.

²⁹ «An koni t'a fe ka muruti ka ban Matigi Ala ra fiyewu, ka an yere ta sarakajenifen lo, ka saraka jenitaw, walama siman sarakaw walama saraka werew bo o kan. Sarakajenifen min be Matigi Ala, an ta Ala ta fanibon saninman donda ra, ni o sarakajenifen te, anw t'a fe ka saraka bo sarakajenifen were kan.»

³⁰ Ayiwa, Ruben ni Gadi ni Manase ta mogow ka kuma min fo, o kuma ka sarakalasebaga Finehasi ni Izirayeli ta kerekejama ce waga kelen kelen kuntigiw bee wasa. ³¹ Sarakalasebaga Elehazari dence Finehasi k'a fo Ruben ta mogow ye ko: «Sisan an bee k'a lon ko Matigi Ala be ni an ye, sabu an tun b'a miiri ko aw ka kojuguba min ke Matigi Ala ra, aw ma o ke. O ra, Matigi Ala tena kojugu foyi ke a ta mogow ra.»

³² Ayiwa, o ko, sarakalasebaga Elehazari dence Finehasi, ani Izirayelimogow ta jamogow bora Ruben ni Gadi ni Manase ta mogow koro, Galadi mara ra, ka taga Kanaana jamana ra. O sekora Izirayelimogo tow fe, ka taga o kow pafu o ye. ³³ O kibaroya ka Izirayelimogow bee wasa. O ka Matigi Ala tando. O ma wuri Ruben ni Gadi ni Manase ta mogow kama tuun k'a fo ko o be o kere, ka o ta jamana halaki.

³⁴ Ruben ni Gadi ni Manase ta mogow ka o sarakajenifen togo la ko «seere»†. O ko: «Nin sarakajenifen ye an bee seere ye, ko Matigi Ala kelenpe le ye Ala ye.»

23

Yosuwe ta kumalabanw

¹ Izirayelimogow juguw min o min tun be o ta jamana lamini na, Matigi Ala ka se di o ma olugu bee kan, ka hera ke Izirayelimogow ye, fo ka wagatijan ke. Yosuwe tun korora kosebe. ² Yosuwe ka Izirayelimogow bee wele: cekorobaw, ani jama jamogow, ani kititigebagaw, ani kuntigiw; a k'a fo o ye ko: «Ne ka sijan soro, ne korora kosebe. ³ Matigi Ala, aw ta Ala ka ko minw ke nin jamana mogow ra aw koson, aw ka o bee ye. Matigi Ala, aw ta Ala yere le ka o kere aw ye. ⁴ Ayiwa, a fle, ne ka jamana minw kere ka se soro o kan ka o mina, ani jamana minw tora ni o ma mina folo, ne ka o jamanaw bee taran Izirayelimogow ra; ni Matigi Ala ka yoro min yira ko a ye di min ma, ne be o di o ma, gba bee ni a ta yoro, k'a damina Zuriden ba ra, tereboyanfan na, ka taga a bla fo Kogojiba ra terebenyanfan na. ⁵ Matigi Ala, aw ta Ala yere le bena o jamana mogow tow gben ka bo aw pa fe. Ni aw nana ke don ye o ta jamana kono, o

† 22:34 22.34 Heburukan na a fora ko Eדי, o koro ye ko: seere.

bena ke bori ye aw ja. Aw bena o ta jamana mina o ra, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

⁶ «Nka ko minw sebera Musa ta sariya kitabu konɔ, aw ye o korosi kosebe, ka o ci bee sira tagama, ka o bee ke; aw kana mabo o ciw ra ka taga aw kininboro fe walama ka taga aw numanboro fe. ⁷ O siya to minw tora aw ce ra, aw kana kori olugu ra, aw kana o ta batofenw togo fo, walama ka kari o togo ra; aw kana aw kinbiri gban o korɔ ka o bato fana. ⁸ Aw ye noro Matigi Ala, aw ta Ala kelenpe le ra, i n'a fo aw ka a ke cogo min na fo ka na se bi ma.

⁹ «Matigi Ala ka siyabaw, ani siya fangatigiw le gben ka bo aw ja. Mogo si ma se ka lo aw ja ka kere ke ni aw ye fo ka na se bi ma. ¹⁰ Aw ra ce kelen be se ka aw juguw ce waga kelen gben, sabu Matigi Ala, aw ta Ala le be kere kera aw ye, i n'a fo a k'a layiri ta aw ye cogo min na. ¹¹ Ayiwa, aw ye aw yere korosi kosebe, aw ye jija ka Matigi Ala, aw ta Ala kanu kosebe.

¹² «Ni aw ka aw yere mabo Matigi Ala ra, siya to minw tora aw ce ra, ni aw norora o siyaw ra, ka o denmusow furu, ka jennogonya don ni o ye, ¹³ o tuma aw ye la a ra ko Matigi Ala, aw ta Ala tena to ka o siyaw gben ka bo aw ja tuun. O siyaw bena aw mina o ta jo ra, ka aw mina o ta jan na; o bena aw bugo aw ko ra i ko bisan, ka aw sogo aw jaw ra i ko nani. A bena ke ten le fo ka taga aw bee halaki ka ban pewu nin jamanapuman konɔ, Matigi Ala, aw ta Ala ka nin jamana min di aw ma.

¹⁴ «Ayiwa, sisan ne koni ta wagati sera. Aw yere y'a lon, ka la a ra ni aw jusukun bee ye, ani aw nin bee, ko Matigi Ala, aw ta Ala ka layiri min o min ta aw ye, ko o si ma to kebari ye. A ka o layiriw bee dafa aw ye; a si ma to dafabari ye.

¹⁵ «Ayiwa, Matigi Ala, aw ta Ala tun ka kojuman minw bee layiri ta aw ye, a ka o bee dafa cogo min na, o cogo kelen na, ni aw k'a kan bla, a ka kojugu minw fo aw kama, a bena o fana ke aw ra, fo ka taga aw bee halaki ka ban nin jamanapuman konɔ, a ka nin jamana min di aw ma. ¹⁶ Matigi Ala, aw ta Ala ka jennogonya min don ni aw ye, ni aw ka o jennogonya cen, ka aw kinbiri gban batofen werew korɔ ka o bato, Matigi Ala bena dimi aw korɔ kosebe; ni o kera, a ka jamanapuman min di aw ma, a bena aw halaki joona ka bo o jamana ra.»

24

Yosuwe ka Ala ta kojumanw lakari Izirayelimogow ye

¹ Ayiwa, Yosuwe ka Izirayeli ta gbaw bee lajen Sikemu; a ka cekorobaw, ani jama namogow, ani kititigebagaw, ani kuntigiw bee wele. O bee nana lajen Matigi Ala ja korɔ.

² Yosuwe k'a fo jama bee lajennin ye ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Folofolo, aw bemaw Iburahima ni Nahori, ani o face Tera, olugu tun siginin be Efirati ba ko fe. O tun be batofen werew le bato. ³ Ne le nana aw bemace Iburahima labo o jamana ra, Efirati ba ko fe, k'a to a ye ka taga Kanaana jamana bee yaala. Ne le k'a dence Isiyaka di a ma; ne le fana k'a ta denw caya. ⁴ Ne le ka dence fla di Isiyaka ma, Yakuba ni Esawu. Ne le ka Seyiri kuruyorow di Esawu ta denw ma, k'a ke o sigiyoro ye. Nka Yakuba ni a denw tagara Misiran jamana ra.

⁵ « <O ko, ne le ka Musa ni Haruna ci Misiran, Farawona fe; ne le fana ka tooro suguya bee la Misirankaw kan, ka soro ka aw labo Misiran. ⁶ Ne ka aw bemaw labo Misiran jamana ra, ka taga se ni o ye fo Kogojiwulen da ra. Misirankaw ka aw bemaw gben ni o ta sowotorow, ani o ta sow ye. ⁷ Aw bemaw kulera ne Matigi Ala no fe, ko ne ye o kisi. Ne ka dibi don o ni Misirankaw ce. O ko, ne ka kogoji laseko Misirankaw kan, ka o bee datugu. Ne ka min ke Misirankaw ra, aw yere ja ka o ye. O ko, aw ka watijan ke kongokolon konɔ.

⁸ « Amorika minw tun siginin be Zuriden ba ko fe, ne ka aw jamina ka taga ni aw ye olugu ta jamana ra. Olugu ka aw kere, nka ne k'a to aw ka se soro o kan, ka o don aw boro. Aw ka o ta jamana mina k'a ke aw ta ye, sabu ne tun be o halakira aw ja le ka taga. ⁹ Mohabukaw ta masace, Balaki, Sipori dence, ale wurira ko a be aw kere. A ka cira bla ka taga Behori dence Balamu fe, ka ale wele ko a ye na aw danga. ¹⁰ Nka ne ma son k'a to Balamu ye aw danga. Ne k'a jagboya, a yere nana dugawu le ke aw ye. Ne ka aw bosi Balaki boro o cogo le ra.

¹¹ « O ko, aw ka Zuriden ba tige, ka taga se fo Zeriko dugu koru. Zeriko dugumogow nana aw kere, ani Amorikaw, ani Perezikaw, ani Kanaanakaw, ani Hetikaw, ani Girigasikaw, ani Hevikaw, ani Yebusikaw. Nka ne k'a to aw ka se soro olugu be kan. ¹² Ne ka o ja wuri, k'a to o be borira aw ja; ne ka o gben i n'a fo ne tun ka Amorikaw ta masace fla gben cogo min na. Aw ta kerekemuruw ni aw ta kalanw le m'a to aw sera o ra. ¹³ Ayiwa, aw ma dugukolo min sene, ne ka o dugukolo di aw ma. Aw ma dugu minw lo, ne ka o duguw di aw ma, ka o ke aw sigiyoro ye. Aw ma rezensusunw ni oliviyesun minw turu, ne ka o di aw ma ka o ke aw baro ye.»

¹⁴ «Ayiwa, o koson sisan koni, aw ye siran Matigi Ala ja, k'a bato ni can ye, ani jusukun kelen. Aw bemaw ka batofen minw bato ka o to Efirati ba ko fe, walama Misiran jamana batofenw, aw ye o be to yi, ka Matigi Ala le bato. ¹⁵ Ni aw fana t'a fe ka Matigi Ala bato, aw b'a fe ka min bato, aw ye o fo bi. Aw bemaw ka batofen minw bato Efirati ba ko fe, ni aw b'a fe ka o le bato, walama aw siginin be Amorika minw ta jamana ra, ni aw b'a fe ka olugu ta batofenw le bato, aw ye o fo. Ne ni ne ta somogow koni, anw be Matigi Ala le bato.»

¹⁶ Izirayelimogow ka Yosuwe jaabi ko: «Anw tena bo Matigi Ala ko fiyewu, ka taga batofen were bato! ¹⁷ Sabu Matigi Ala le ye an ta Ala ye, ale le ka anw ni an bemaw labo jonya ra Misiran. Ale le ka nin kabakoba ke aw yere ja na. Ale le ka an mara an ta tagama be ra; an temena siya minw ta jamanaw ra, a ka an mara olugu be ce ra. ¹⁸ A ka o siyaw be gben ka bo an ja, hali Amorika minw tun siginin be o jamana ra. O le koson anw fana bena Matigi Ala le bato, sabu ale le ye an ta Ala ye.»

¹⁹ Yosuwe k'a fo Izirayelimogow ye ko: «Aw tena se ka Matigi Ala bato! Sabu Matigi Ala saninyanin lo. A tena son aw ye ale ni batofen were bato jigon fe. Ni aw ka o ke, a tena aw ta kojuguw ni aw ta hakew yafa aw ma. ²⁰ Ni aw nana bo a ko, ka taga siya werew ta batofenw bato, a bena wuri aw kama ka kojugu ke aw ra, ka aw be halaki, k'a soro a tun ka kopuman ke aw ye kakoro.»

²¹ Izirayelimogow ka Yosuwe jaabi ko: «On-on, an tena ban Matigi Ala ra; an bena Matigi Ala doron le bato.» ²² Yosuwe ko: «Ayiwa, aw yere le ye aw yere seerew ye. Aw k'a latige ko aw bena Matigi Ala le bato de!» Izirayelimogow ko: «Onhon, an yere be an yere seerew ye.» ²³ Yosuwe ko: «O tuma, batofen were minw be aw ce ra, aw ye o be firi, ka noro Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ra, ni aw jusukun be ye.» ²⁴ Jama ka Yosuwe jaabi ko: «An bena Matigi Ala, an ta Ala le bato, k'a ta kuma lamen.»

Izirayelimogow ka layiri ta

²⁵ O lon na, Yosuwe, ka jennogonya don ni Izirayelimogow ye. A ka sariyaw ni ci dow sebe ka o di o ma Sikemu dugu konu. ²⁶ O ko, Yosuwe ka o kow sebe Ala ta sariya kitabu konu. A ka kabakuruba do lo yirisunba do jukoro, Matigi Ala ta yoro saninman koru, Sikemu dugu konu. ²⁷ Yosuwe k'a fo mogow be ye tuun ko: «Aw y'a fle, nin kabakuru le bena ke an seere ye; sabu Matigi Ala ka kuma o kuma fo an ye yan, nin Kabakuru ka o be men; nin kabakuru le bena ke aw seere ye, ka aw hakiri jigi, janko aw kana ban aw ta Ala ra.» ²⁸ O ko, Yosuwe ka Izirayelimogow labla. Be tagara a sigiyoro ra.

Yosuwe ta saya

²⁹ Ayiwa, o kow bæe temenin kɔ, Matigi Ala ta baaraden Yosuwe, min ye Nuni dence ye, ale sara, k'a si to san keme ni san tan. ³⁰ O tun ka yɔrɔ min di a ma, Timinati Sera dugu kɔnɔ, o k'a su don yi, Efirayimu kuruyɔrɔw ra, Gasi kuru sahiliyanfan na.

³¹ Izirayelimɔgɔw ka Matigi Ala bato Yosuwe ta tere bæe ra. Cɛkɔrɔba minw tora Yosuwe kɔ fɛ, Matigi Ala tun ka kɔnuman minw bæe ke Izirayelimɔgɔw ye, olugu tun ka o kow bæe lɔn; o kosɔn Izirayelimɔgɔw ka Matigi Ala bato o cɛkɔrɔbaw fana ta tere ra.

³² Izirayelimɔgɔw tun nana ni Yusufu su kolow ye ka bɔ Misiran. O bɛmacɛ Yakuba tun ka dugukolo min san fɔlɔfɔlɔ Sikemu dugu sindibaga Hamɔri ta mɔgɔw fɛ warigbɛ keme, Izirayelimɔgɔw ka Yusufu kolow sutara o yɔrɔ le ra, Sikemu dugu kɔrɔ. O yɔrɔ dira Yusufu ta mɔgɔw le ma, ka a ke o ta yɔrɔ ye.

³³ O kɔ, Haruna dence Elehazari fana sara; o k'a su don Gibeha. O yɔrɔ le tun dira a dence Finehasi ma, Efirayimu kuruyɔrɔw ra.

KITITIGEBAGAW TA KITABU Kitabu faamucogo

Yosuwe sanin kɔ, Izirayelimogow tun ka o kɔ don Matigi Ala ra, ka o yere sago ke. Nin kitabu be o wagati ta kow le fo an ye. A kera i n'a fo kuntigi tun te Izirayelimogow fe.

Nin kitabu sebebaga ma lon.

O wagati be damina kabini Izirayelimogow donnin kɔ Kanaana jamana ra, ka taga a bla fo masacew ta wagati ra. O wagatiw gbeleyara Izirayelimogow ma kosebe.

Ala nana mogow dow janawoloma, ka olugu ke Izirayelimogow namogow ye, janko ka o deme; o namogow ta kow le fora nin kitabu konɔ. Olugu le be wele ko kititigebagaw. Ala k'a ta baraka don o mogow le ra, janko ka Izirayelimogow deme, ka o bla sirajuman kan, ka o bosi o juguw boro.

O kititigebagaw ra, min togo lonna kosebe a ta fanga ni a ta cefariya koson, o kera Samuson ye (13-16).

An be Ala ta kanuya ko ye fana nin kitabu konɔ, sabu ni Izirayelimogow tun ka Ala kan bla tuma o tuma, ni o kɔ fe o tun nimisara ka kojugu dabra, Ala tun be yafa o ma ka o bosi ka bo o juguw boro.

Kitabu konokow

Ko minw kera fo ka taga se Yosuwe ta saya ma (1.1-2.10)

Kititigebagaw ta wagatiw (2.11-16.31)

Dan ta mogow ta ko, ani Boniyaminu ta mogow ta kere (17-21)

Zuda ni Simeyon ta mogow ka Kanaanakaw kere

¹ Yosuwe sanin kɔ, Izirayelimogow ka Matigi Ala nininka ko: «An ta gba juman le ka kan ka kon ka taga Kanaanakaw kere?» ² Matigi Ala ka o jaabi ko: «Zuda ta mogow lo. Ne bena a to o ye se soro Kanaanakaw kan.»

³ Zuda ta mogow k'a fo o balemaw ye, minw ye Simeyon ta mogow ye, ko: «Aw ye na an deme ka Kanaanakaw kere, janko mara min dira an ma, an ye o gben ka bo o ra. O kɔ, an fana bena taga aw deme janko mara min dira aw ma, an ye o gben ka bo o mara ra.» Simeyon ta mogow sonna ka taga fara Zuda ta mogow kan. ⁴ O tagara kere ra. Matigi Ala k'a to o sera Kanaanakaw ni Perezikaw ra. O ka mogow waga tan faga o ra Bezeki dugu konɔ. ⁵ O tun ka masace Adoni Bezeki soro o dugu ra yi; o k'a kere ka se soro a kan. O ka se soro Kanaanakaw ni Perezikaw bee kan. ⁶ Masace Adoni Bezeki borira; o k'a gben k'a mina, k'a borokandenbaw ni a senmandenbaw tige. ⁷ Adoni Bezeki ko: «E, Ala, ne fana tun ka se soro masace biwolonfla le kan ka o borokandenbaw ni o senmandenbaw tige nin le cogo ra. Ne domuniketo, domuni murumuru minw tun be benben, olugu tun be o le tomotomo k'a domu. Ne ka kojugu min ke co, Ala ka o hake le bo ne ra bi.»

O tagara ni Adoni Bezeki ye Zeruzalemu. A sara o yoro le ra.

⁸ O kɔ, Zuda ta mogow ka Zeruzalemu dugumogow kere, ka se soro o kan, ka o bee halaki, ka tasuma don dugu ra. ⁹ Kanaanaka minw siginin tun be jamana kuruyorow ra, ani a woroduguyanfan kongokolon fan na, ani minw tun be jamana dugumayanfan na, Zuda ta mogow tagara olugu fana kere. ¹⁰ Minw tun siginin be Heburon dugu konɔ, o dugu min tun be wele o wagati ra ko Kiriya Araba, o ka o dugu kere; Sesayi dugu, ani Ahiman dugu ni Talimayi dugu minw tun be o mara ra, o ka se soro o duguw bee kan.

11 O bora yi ka taga Debiri dugumogow kama. Folofole Debiri dugu togo tun ye ko Kiriyati Seferi. 12 O wagati ra Kalebu ko: «Ni mogo o mogo sera ka Kiriyati Seferi dugumogow kere, ka o ta dugu mina, ne bena ne denmuso Akisa furu o tigi ma.» 13 Kalebu dogoce Kenazi, o dence min togo ye ko Otiniyeli, ale ka dugumogow kere, ka o ta dugu mina. Kalebu k'a denmuso Akisa furu a ma. 14 A sera a ce Otiniyeli fe minke, a k'a fo a ye ko a ye dugukolo do daari ale face Kalebu fe. Akisa jigira ka bo a ta fali kan. Kalebu k'a pininka ko: «A be di?» 15 Akisa ko: «Sabari ka ja ne ma, ka bunun dow di ne ma; sabu i ka jamana min di ne ma woroduguyanfan fe, ji te o yoro ra.» Kalebu ka bunun dow di a ma sanfeyoro ra, ka dow di a ma dugumayoro ra fana.

16 Musa burance ta mogow, minw ye Kenikaw ye, olugu bora ni Zuda ta mogow ye tamarosunw ta dugu ra, min ye Zeriko ye, ka taga sigi Zuda kongokolon kono, Aradi dugu woroduguyanfan na. O sigira ni o mogow ye.

17 O ko, Zuda ta mogow tagara o balemaw fe, minw ye Simeyon ta mogow ye; Kanaanaka minw tun siginin be Sefati, o ka Simeyon ta mogow deme ka olugu kere. O ka dugu halaki ka ban pewu, fo o nana a yoro togo la ko Horama*.

18 Zuda ta mogow ka Gaza ni Asikalon ni Ekuron kere, ka o duguw ni o ta maraw mina. 19 Matigi Ala ka Zuda ta mogow deme, o ka kuruyoro mogow kere ka se soro o kan. Nka o ma se ka kenegbeyoro mogow kere, sabu sowotoro negeramanw tun be olugu fe kere kama. 20 O ka Heburon dugu di Kalebu ma, i n'a fo Musa tun k'a fo cogo min na. A ka o dugumogow gben. O tun ye Anakikaw ye, Anaki dence saba ta mogow. 21 Nka Yebusika minw tun siginin be Zeruzalemu, Boniyaminu ta mogow ma se ka olugu gben. O koson olugu tora Zeruzalemu ni Boniyaminu ta mogow ye fo ka na se bi ma.

Yusufu ta mogow ka Beteli dugumogow kere

22 Yusufu dencew, Efrayimu ni Manase ta mogow, olugu tagara ko o be taga Beteli dugumogow kere. Matigi Ala tora ni o ye. 23 Sani o ye taga, o ka mogo dow ci ka taga Beteli dugu yaala folo; Beteli dugu le tun be wele o wagati ra ko Luzi. 24 O mogow tagara ce do boto ye dugu kono. O k'a fo o ce ye ko: «Cogo do yira an na, an be se ka don dugu kono cogo min na. Ni o kera, an bena kopuman ke i ye.» 25 A ka cogo do yira o ra. O cogo le ra, Yusufu ta mogow ka Beteli dugumogow kere, ka o bee halaki. Nka o ka o ce ni a ta somogow bee bla ka taga. 26 Ko fe, o ce tagara Hetikaw ta jamana ra; a tagara dugu do lo, ka o fana togo la ko Luzi. O togo le tora o dugu ra fo ka na se bi ma.

Izirayelimogow ma se ka Kanaanaka minw gben

27 Ayiwa, Kanaanaka minw tun be Beti Sehan, ani Tanaki, ani Dori, ani Ibilehamu, ani Megido, ani o kerefedugu misenw kono, Manase ta mogow ma se ka olugu gben. O Kanaanakaw tora o duguw ra yi. 28 Izirayelimogow fanga nana bonya wagati min na, o ka jagboyabaaraw le la o Kanaanakaw kan; nka o ma se ka o gben ka bo jamana kono pewu.

29 Kanaanaka minw tun siginin be Gezeri, Efrayimu ta mogow fana ma se ka olugu gben. O tora ni Efrayimu ta mogow ye Gezeri.

30 Zabulon ta mogow fana ma se ka Kitiron dugumogow ani Nahaloli dugumogow gben. O Kanaanakaw tora ni Zabulon ta mogow ye; nka o ka o Kanaanakaw bla jagboyabaaraw ra.

31 Aseri ta mogow fana ma se ka Ako dugumogow, ani Sidon dugumogow, ani Akila dugumogow, ani Akizibu dugumogow, ani Heliba dugumogow, ani Afiki dugumogow,

* 1:17 1.17 Horama koro ye heburukan na ko: tomo.

ani Rehobu dugumogow gben. ³² O koson Aseri ta mogow tora ni o Kanaanakaw ye, sabu o ma se ka o gben; o Kanaanakaw le tun siginin be o jamana ra kakoro.

³³ Nefitali ta mogow fana ma se ka Beti Semesi dugumogow ni Beti Anati dugumogow gben. O tora ni o Kanaanakaw ye; nka Nefitali ta mogow ka o bla jagboyabaaraw ra. Olugu le tun siginin be o jamana ra kakoro.

³⁴ Amorikaw ka Dan ta mogow jagboya ka to kuruyorow ra. O ma son o ye na sigi kenegbeyoro ra. ³⁵ Amorikaw sigira Heresi kuruyoro ra, ani Ayalon dugu konon, ani Salibimu dugu konon. Nka ko fe, Yusufu dencew, Efirayimu ni Manase ta mogow ka o fanga sigi o kan, ka o bla jagboyabaaraw ra.

³⁶ Yorow min be wele ko bundeninw ta yelenyoro, Amorikaw ta jamana dan tun be taga se fo o yoro ra, Sela dugu sahiliyanfan fe.

2

Ala ka Izirayelimogow jaraki

¹ Lon do, Matigi Ala ta meleke bora Giligali ka na Bokimu. A nana a fo Izirayelimogow ye ko: «Ne le ka aw labo Misiran jamana ra; ne tun karira aw bemaw ye ko ne bena jamana min di o ma, ne nana ni aw ye o jamana le ra. Ne k'a fo aw ye ko ne ka jenogonya min don ni aw ye, ko ne tena o cen fiyewu; ² ne k'a fo aw ye ko aw man kan ka jenogonya don ni Kanaanakaw ta jamana mogow si ye; ko aw ka kan ka o ta sarakabonanw cici. Nka aw ma son ka ne ta kuma lamen. Mun koson ne ka min fo aw ma o ke? ³ Ayiwa, ne ka min fo aw ma o ke minke, o koson ne tena nin jamana mogow gben ka bo aw na tuun. O bena sigi ni aw ye; o ta batofenw bena ke janw le ye aw fe.»

⁴ Ayiwa, Matigi Ala ta meleke ka o kuma fo minke doron, Izirayelimogow bee ka ke kasi ye. ⁵ O koson o yoro togo lara ko Bokimu*. Izirayelimogow ka sarakaw bo Matigi Ala ye o yoro ra.

Yosuwe ta saya

⁶ Wagati min Yosuwe tun ka Izirayelimogow labla, yoro min tun dira gba bee kelen kelen ma, o bee kelen kelen tun tagara sigi o yoro ra. ⁷ Izirayelimogow ka Matigi Ala bato, Yosuwe ta tere bee ra. Cekoroba minw tora Yosuwe ko fe, Matigi Ala tun ka koba minw bee ke Izirayelimogow ye, olugu tun ka o kow bee ye; o koson Izirayelimogow ka Matigi Ala bato o cekorobaw fana ta tere ra.

⁸ Ayiwa, o kow bee temenin ko, Matigi Ala ta baarden Yosuwe min ye Nuni dence ye, ale sara, k'a si to san keme ni san tan. ⁹ O tun ka yoro min di a ma, Timinati Heresi† mara ra, o k'a su don yi, Efirayimu kuruyorow ra, Gasi kuru sahiliyanfan fe.

¹⁰ Yosuwe ta wagati ta mogow bee nana sa. Izirayelimogow ta den minw wurira olugu ko fe, olugu tun ma Matigi Ala lon i n'a fo o bemaw; Matigi Ala tun ka ko minw ke Izirayelimogow ye, o tun ma foyi lon o ra fana.

Izirayelimogow ka Ala ta jenogonya cen

¹¹ Ayiwa, Izirayelimogow ka kojugu ke Matigi Ala na koro. O ka Baali* ta jo son. ¹² Matigi Ala, o bemaw ta Ala, min ka o labo Misiran jamana ra, o ka ale batori dabra, ka jow son. Siya minw be o kere fe, o tora ka olugu ta jow le son, fo ka o kinbiri gban o jow koro. O kow ka Matigi Ala dimi kosebe. ¹³ O bora Matigi Ala ko, ka taga o jow le son, minw ye Baali ni Asera* ye. ¹⁴ A kera ten, Matigi Ala dimina Izirayelimogow koro kosebe. A ka o labla benkannikebaga dow ye; olugu nana to ka ben o kan ka o borofenw bee ce. O jugu minw tun be o ta jamanaw koro, Matigi Ala ka o labla olugu fana ye. O ma se ka lo o juguw na tuun. ¹⁵ Ni Izirayelimogow tun tagara kere ra tuma

* **2:5** 2.5 Bokimu koro ye heburukan na ko kasibagaw. † **2:9** 2.9 Timinati Heresi be wele fana ko: Timinati Sera.

o tuma, Matigi Ala tun be o kere ka di o juguw ma. Matigi Ala tun karira, k'a fo ko a bena o le ke o ra, ni o ka ale kan bla. Matigi Ala ka segeba la Izirayelimogow kan, fo ka o ke panibagatow ye.

Ala ka namogow sigi Izirayelimogow kunna

¹⁶ Ayiwa, o wagatiw ra, Matigi Ala ka mogow dow sigi Izirayelimogow kunna, ka o ke o namogow ye‡, janko olugu ye Izirayelimogow bosi ka bo benkannikebagaw boro.

¹⁷ Nka Izirayelimogow ma son ka o namogow lamen. O banna Matigi Ala ra, ka taga batofen werew bato ka o yere lanogo i ko jatoyakebagaw. O bemaw tun ka sira min tagama, o ka o sira bla joona joona. O ma Matigi Ala ta sariyaw sira tagama tuun i n'a fo o bemaw tun k'a ke cogo min na.

¹⁸ A kera ten o juguw ka o tooro, ka o degu kosebe. Nka ni Matigi Ala tun ka o tooroto ye tuma o tuma, a tun be makari o ra, ka namogo do sigi o kunna. Matigi Ala yere tun be to ni o namogo ye, k'a demε; Ala tun be to ka Izirayelimogow kisi ka bo o juguw boro, o namogo ta tere bee ra. ¹⁹ Nka ni o namogo tun sara, Izirayelimogow tun be kosegi o ta kewalekorow ra tuun, ka juguya fo ka teme o bemaw kan. O tun be tugu batofen werew ko, ka saraka bo olugu ye, ka o kinbiri gban o korow ka o bato. O tun be ban ka o kewalejuguw ni o jusukungbeleya kow dabra.

Ala ka Izirayelimogow korobo ni siya minw ye

²⁰ Ayiwa, Matigi Ala dimina Izirayelimogow korow. A ko: «Ne tun ka jenogonya* min don ni Izirayelimogow ta bemaw ye, ko o ye ne ta sariyaw sira tagama, sisan Izirayelimogow ka o jenogonya cen. O ma ne kan mina fiyewu. ²¹ O koson Yosuwe sara ka siya minw to o ta maraw ra, ne tena o siyaw ghen ka bo yi tuun. ²² Ne bena o siyaw le ke ka Izirayelimogow korobo, k'a lon ni o bena son, walama ni o tena son ka ne kan mina, ka tagama ka kapa ni ne sago ye, i n'a fo o bemaw k'a ke cogo min na.»

²³ O le koson Matigi Ala ka o siyaw siginin to jamana konow ni Izirayelimogow ye. A ma son ka o ghen joona, a fana tun ma son k'a to Yosuwe ni a ta kerekedenw ye se sorow o kan.

3

¹ Ayiwa, Matigi Ala ka o siyaw siginin to jamana konow, janko Izirayelimogow minw tun ma Kanaan kerew ke ka ye, o siyaw ye ke sababu ye ka olugu korobo. ² Matigi Ala tun b'a fe ko Izirayelimogow minw worora o wagati ra, o minw tun ma kere ke ka ye, o fana ye kere degi. ³ A tun ka siya minw to jamana konow ni Izirayelimogow ye, olugu fle nin ye: Filisikaw ta mara looru ta mogow, ani Kanaanakaw bee, ani Sidonkaw, ani Hevika minw siginin be Liban kuruyorow ra, k'a ta Baali Herimon kuru ra, ka taga a bla fo Hamati yoro ra.

⁴ Matigi Ala ka o siyaw to jamana konow, janko ka Izirayelimogow korobo k'a fle, k'a lon ni a kera ko o bena ale ta cifoninw lamen, ale ka min fo a ta baarden Musa ye k'a fo o bemaw ye.

⁵ A kera ten, Izirayelimogow sigira ni Kanaanakaw ye, ani Hetikaw, ani Amorikaw, ani Perezikaw, ani Hevikaw, ani Yebusikaw. ⁶ Izirayelimogow nana o siyaw denmusow furu, ka o yere denmusow di o dencow ma furu ra. O ka o siyaw ta jow son fana.

Otiniyeli kera Izirayeli namogow ye

⁷ Izirayelimogow ka kojugu ke Matigi Ala na korow. O pinana Matigi Ala, o ta Ala ko; o ka batofen werew le bato, minw ye Baali* ni Asera ye. ⁸ Matigi Ala dimina Izirayelimogow korow kosebe. O le koson a ka Izirayelimogow labla Mesopotami

‡ 2:16 2.16 O namogow le be wele fana ko: kititigebagaw.

masace ye, min ye Kusan Risetayimu ye. Izirayelimogow tora a ta fanga korɔ fɔ san seegi.

⁹ Izirayelimogow kasira, ka Matigi Ala daari. Matigi Ala ka namogɔ do sigi o kunna, janko ka o bosi. O namogɔ tun ye ɔtiniyeli le ye, Kalebu dogɔce Kenazi dence.

¹⁰ Matigi Ala k'a Nin don ɔtiniyeli kono. A kera Izirayeli namogɔ ye. A tagara kere ra minke, Matigi Ala k'a to a ka se sorɔ Mesopotami masace Kusan Risetayimu kan.

¹¹ A kera ten, jamana tora hera ra fɔ san binaani. O ko, Kenazi dence ɔtiniyeli sara.

Ehudi kera Izirayeli namogɔ ye

¹² Ayiwa, ko minw man di Matigi Ala ye, Izirayelimogow ka o kow le ke tuun. O le koson Matigi Ala ka Mohabukaw ta masace Egilon fanga bonya, k'a to a ka se sorɔ Izirayelimogow kan. ¹³ Masace Egilon farara Amankaw ni Amalekikaw kan, ka taga Izirayelimogow kere. O ka se sorɔ Izirayelimogow kan, ka tamarosunw ta dugu* mina o ra. ¹⁴ Izirayelimogow tora Mohabu ta masace Egilon ta fanga korɔ fɔ san tan ni seegi.

¹⁵ O ko, Izirayelimogow kasira tuun, ka Matigi Ala daari. Matigi Ala ka namogɔ do were sigi o kunna, janko ka o bosi. O namogɔ kera Ehudi ye, Gera dence; Boniyaminu ta mogɔ do tun lo. Ehudi tun ye numanman le ye.

Izirayelimogow ka ninsaraw di Ehudi ma, ko a ye taga a di Mohabukaw ta masace Egilon ma. ¹⁶ Ehudi ka kerekemuru da fla do lalaga, k'a janya ke nongon† na kelen. A ka o siri a togokun na a ta derege jukoro, a kininboroyanfan fe. ¹⁷ A tagara ninsaraw di Mohabukaw ta masace Egilon ma; Egilon tun ye ce belebele le ye. ¹⁸ Ehudi ka ninsaraw di ka ban minke, a bora ni a ta donitabagaw ye ka taga. ¹⁹ O sera Giligali ta batofen kabakururamanw yoro ra minke, a ka donitabagaw bla ka taga; ale yere sekora ka na masace fe, ka na a fo a ye ko: «Masace, gundokuma do be ne fe k'a fo i ye.» Masace k'a fo a ta mogow ye ko o bee ye bo. O bee bora. ²⁰ O y'a sorɔ masace tun siginin be bon do kono, a ta masabon sanfeyoro ra a kelen na. Ehudi gbarara a ra k'a fo a ye ko: «Ne bena kuma min fo i ye, o bora Ala le ra.» Masace wurira ka lo. ²¹ O yoronin bee, Ehudi k'a numanboro ke ka muru sama ka bo a kininboroyanfan na, k'a turu masace konobara ra; ²² muru ni a kala bee tununa a konobara ra, fo turu ka muru datugu. A ka muru to a konobara ra yi, a m'a bo. ²³ Ehudi ka sankaso sanfebon daw bee dasogo masace da ra yi, ka bo bolon da fe ka taga. ²⁴ Ehudi bonin ko, masace ta mogow nana; o ka daw sogonin ye. O ko: «I b'a sorɔ masace be sokotaga le kera sankaso sanfebon kono.» ²⁵ O k'a kono ka men, fo ka na o kononoban. A ma na o yere ka lakile ke ka bon dayele, ka o matigice su lanin ye dugu ma. ²⁶ Sani o ye ban o kow bee ra, o y'a sorɔ Ehudi borira ka taga teme batofen kabakururamanw yoro ra, ka taga fo Seyira.

²⁷ A tagara se yi minke, a ka kerekemuru fiye Efirayimu kuruyoro ra, ka Izirayelimogow lajen. O bora kuruyoro ra, ka na lajen a korɔ; a blara o na. ²⁸ A k'a fo o ye ko: «Aw ye tugu ne ko; sabu Matigi Ala ka se di aw ma ka aw juguw Mohabukaw don aw boro.» Izirayelimogow tugura Ehudi ko. O tagara Zuriden ba sennatigeyoro sira mina, ka sira tige Mohabukaw ra. O m'a to Mohabuka si ye ba tige. ²⁹ O lon na, Izirayelimogow ka Mohabuka ce waga tan le faga; a bee tun ye ce barakamanw, ani cefariw le ye. O si ma bosi.

³⁰ K'a ta o wagati ra, Mohabukaw majigira Izirayelimogow ye. Jamana tora hera ra fo san biseegi.

Samugari kera Izirayeli namogɔ ye

* **3:13** 3.13 Tamarosunw ta dugu, o ye Zeriko dugu ye. † **3:16** 3.16 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

³¹ Ayiwa, Ehudi sara minke, Anati dence Samugari le sigira a no ra. Lon do, ale kelen ka Filisika ce keme wooro faga ni misinegebere do ye, ka Izirayelimogow bosi o juguw boro.

4

Ciramuso Debora ni Baraki

¹ Ehudi sanin ko, Izirayelimogow ka kojugu ke Matigi Ala na koro tuun. ² O le koson Matigi Ala ka o labla Kanaanakaw ta masace Yaben ye, a ka se soro o kan. O masace tun siginin be Hazori dugu le konso. A ta kerekedenw kuntigi togo tun ye ko Sisera. Ale tun siginin be Haroseti Goyimu dugu konso. ³ Sowotoro negeraman keme kononton le tun be masace Yaben fe, kere kama. A ka sege suguya bee la Izirayelimogow kan, fo san mugan. Izirayelimogow kasira ka Matigi Ala daari.

⁴ O wagati ra, Lapidoti ta muso Debora min tun ye ciramuso ye, ale le tun ye Izirayeli namogo ye. ⁵ A tun be to ka taga sigi tamarosun do koro, Rama dugu ni Beteli dugu ce, Efirayimu kuruyorow ra. O tamarosun togo nana la ko Debora ta tamarosun. Izirayelimogow tun be taga a fe o yoro le ra ka taga o ta kow panabo.

⁶ Lon do, Debora ka Abinohamu dence Baraki wele ka bo Kedesi, Nefitali mara ra, ka na a fo a ye ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala le ka nin cira fo; a ko i ye taga mogo waga tan panawoloma Nefitali ni Zabulon ta mogow ra, ka yelen ni o ye Tabori kuru kan. ⁷ Ko ale bena masace Yaben ta kerekedenw kuntigi Sisera jusu wuri aw kama, k'a ke a ye na Kison ko da ra, ko a bena aw kere ni a ta sowotoro negeramanw ni a ta kerekejama ye. Nka Matigi Ala bena a to aw ye se soro a kan.» ⁸ Baraki ka Debora jaabi ko: «Ni i yere be taga ni ne ye, ne be son ka taga; nka ni i te taga ni ne ye, ne te taga.» ⁹ Debora ko: «Ayiwa, ne bena taga ni i ye, nka i tena togo soro nin kere ra de, sabu Matigi Ala bena Sisera don muso do le boro.»

Debora wurira ka taga ni Baraki ye Kedesi. ¹⁰ Baraki ka Zabulon ta mogow ni Nefitali ta mogow wele ka o lajen Kedesi. Mogo waga tan sonna ka tugu a ko. Debora fana tugura o ko. ¹¹ O wagati ra, Kenikaw ta mogo do tun be yi, a togo ye ko Heberi. Ale tun faranna ka bo Kenika tow ra, ka taga sigi Kedesi dugu koro, k'a ta fanibonw lo Sananimu yirisunba koro. Kenikaw bemace tun ye Hobabu le ye, Musa burance.

¹² Ayiwa, Sisera nana a men ko Abinohamu dence Baraki ni a ta kerekejama lonin be Tabori kuru kan. ¹³ Sisera k'a ta sowotoro negeraman keme kononton bee ta, k'a ta kerekedenw bee lajen Haroseti Goyimu dugu konso, ka taga ni o ye Kison ko da ra. ¹⁴ Debora k'a fo Baraki ye ko: «Aw ye taga o no fe, sabu Matigi Ala bena se di aw ma, ka Sisera don aw boro bi. Matigi Ala yere le bena bla aw na.» Baraki ni a ta mogo waga tan bee jigira ka bo Tabori kuru kan. ¹⁵ O tagara Sisera ta kerekedenw kama. Matigi Ala ka Sisera ni a ta sowotorow ni a ta kerekejama bee pagami pogon na. A ma na, Sisera jigira ka bo a ta sowotoro konso ka bori a sen na. ¹⁶ Baraki ni a ta kerekedenw ka Sisera ta sowotorotigiw ni a ta kerekedenw gben, ka taga se fo Haroseti Goyimu. O ka Sisera ta kerekedenw bee faga ni kerekemuru ye; hali ce kelen ma bosi o ra.

¹⁷ Sisera borira ka taga se Heberi ta muso Yaheli ta fanibon ma; o y'a soro ben tun be Hazori ta masace Yaben ni Kenikace Heberi ta mogow ce. ¹⁸ Yaheli bora ka taga Sisera kunben da ra; a ko: «Ne matigice, na dogo yan; na don ne ta so, i kana siran, foyi tena i soro.» Sisera donna Yaheli ta fanibon konso. Yaheli ka birifani do biri a kan. ¹⁹ Sisera ko: «Jiminlogo be ne ra; sabari ka ji donnin di ne ma.» Yaheli ka nonobara dayele ka nono do di a ma, a ka o min, ka la. A ka birifani biri a kan tuun. ²⁰ Sisera k'a fo Yaheli ye tuun ko: «Taga lo fanibon donda ra; ni mogo do nana i jininka ko: <Yala mogo be yan wa?> I y'a fo a tigi ye ko: <On-on, mogo te yan.> »

²¹ Sisera lanin tora yi ka sunɔɔ o yɔrɔnin bɛɛ, sabu a sɛgeninba tun lo. Heberi ta muso Yaheli ka fanibon ta negebere dɔ ta, ani negekuru dɔ. A gbarara dɔɔnin dɔɔnin Sisera ra, ka taga bere turu a toro kɔrɔ, k'a kunkolo sɔɔ fɔ ka taga bere don dugukolo ra. Sisera sara.

²² Ayiwa, Baraki tun bɛ Sisera gbenna minke, a tagara se Yaheli ta fanibon ma. Yaheli bɔra k'a kunben; a ko: «Na yan; i bɛ mɔɔ min jinina, ne bɛna o tigi yira i ra.» Baraki donna fanibon kɔɔ, a barara ka Sisera lanin ye, a sara, bere turunin bɛ a kunkolo ra.

²³ Ala ka se di Izirayelimɔɔw ma o lon na, k'a to o ka se sɔrɔ Kanaanakaw ta masace Yaben kan. ²⁴ Izirayelimɔɔw tora ka o fanga digi Kanaanakaw ta masace Yaben kan kosebɛ, fɔ ka na se sɔrɔ a kan k'a faga.

5

Debora ni Baraki ta dɔnkiri

¹ O lon na, Debora ka nin dɔnkiri la, ale ni Abinohamu dence Baraki. O ko:

² «E, an bɛɛ ye Matigi Ala tando!

Izirayelimɔɔw kuntigiw sɔnna ka bla o na;

Izirayelimɔɔw fana sɔnna ka taga ni o ye kɛɛ ra.

³ Masacew, aw ye nin lamɛn, kuntigiw, aw ye aw toro malo!
Ne bɛna dɔnkiri la, ɔnhɔn, ne bɛna dɔnkiri la Matigi Ala ye;
ne bɛna Alatandodɔnkiriw la Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ye.

⁴ Lon min Matigi Ala bɔra Seyiri,
lon min na a bɔra Edomu mara ra,
dugukolo yerɛyerɛra;
sankolo bɛɛ kɛra ji ye,
sankabaw bɛɛ kɛra ji ye.

⁵ Kuruw yerɛyerɛra Matigi Ala na kɔrɔ, Sinayi kuru ta Ala;
o yerɛyerɛra Matigi Ala, Izirayeli ta Ala na kɔrɔ.

⁶ Anati dence Samugari ta wagatiw ra,
Yaheli ta tere ra, mɔɔ si tun tɛ tɛmɛ sirabaw kan;
dugutagabagaw tun bɛ tɛmɛ sira dogoninw le fɛ.

⁷ Baraka foyi tun tɛ Izirayeli kuntigiw si ra tuun;
baraka foyi le tun tɛ o ra,
fɔ lon min na, ne wurira, ne Debora;
ne wurira ka kɛ Izirayelimɔɔw bamuso ye.

⁸ O tun bɛ batofenkuraw le bato;
o kosɔn o juguw nana o kɛɛ o ta dugu dondaw ra.
I tun bɛ cɛ waga binaani jate Izirayelimɔɔw cɛ ra,
i tɛ negebennan, walama taman sɔrɔ o si fɛ.

⁹ Nka bi, Izirayeli kuntigiw, ne bɛ ni aw le ye,
aw minw sɔnna ka bɔ mɔɔw cɛ ra ka taga kɛɛ ra.
Aw ye Matigi Ala tando!

¹⁰ Aw minw bɛ yelen falimuso gbɛmanw kan,
ka sigi fani dawulamanw kan;
aw minw bɛ tagama siraw kan,
aw ye miiri nin na!

¹¹ «Jitabaga minw bɛ dɔnkiri la kolɔndaw ra,
olugu bɛ Matigi Ala ta kopumanw lakari,
a ka kopuman minw kɛ Izirayeli kuntigiw ye;
o tuma ra, mɔɔw ka dugu dondaw sira ta.

12 I kunu, i kunu, Debora!
I kunu, i kunu ka dɔnkiri kelen la!
Baraki, i wuri ka taga ni i ta jɔn minaninw ye!
E, Abinohamu dence!

13 Mɔgɔ dama minw tun tora, olugu tagara se sɔrɔ fangatigiw kan;
Matigi Ala ka se di an ma, an ka se sɔrɔ cɛfariw kan.

14 Efirayimu ta mɔgɔw nana ka bɔ Amaleki ta jamana ra,
Boniyaminu ta mɔgɔw nana fara o kan.
Kuntigi dɔw fana bɔra Makiri,
ɲamɔgɔ dɔw nana ka bɔ Zabulon.

15 Isakari ta kuntigiw nana fara Debora kan,
Isakari ta mɔgɔw farara Baraki kan;
o girinna ka bɔ ka taga a fɛ kenɛgbɛ ra.

«Nka Ruben ta mɔgɔw sigiyara;
o ka ɲɔgɔn sɔsɔ ka mɛɛn.

16 Mun kosɔn aw tora wɛrɛw kɔrɔ yi,
ka to ka sagakasikanw lamɛn sa?
Can ra, Ruben ta mɔgɔw sigiyara;
o ka ɲɔgɔn sɔsɔ ka mɛɛn.

17 Galadi ta mɔgɔw tora Zuriden terebɔyanfan na.
Mun kosɔn Dan ta mɔgɔw fana tora o ta jirakurunw kɔrɔ?
Asɛri ta mɔgɔw fana siginin tora kɔgɔjida ra;
o tora o ta kurunlɔyɔrɔw ra.

18 Zabulon ta mɔgɔw le ma siran saya ɲa;
Nɛfitali ta mɔgɔw fana tagara fɔ kɛrɛkɛyɔrɔ sanfɛyɔrɔ ra.

19 Masacɛ dɔw nana, ka na kɛrɛ kɛ;
Kanaana masacɛ dɔw nana kɛrɛ kɛ
Tanaki yɔrɔ kɔrɔ, Megido kɔda ra,
nka o ma mɔgɔ si ta borofɛn sɔrɔ, o ma warigbɛ sɔrɔ.

20 Lolow tora sankolo ra ka kɛrɛ kɛ,
o tɛmɛtɔ o ta siraw kan, o ka Sisera kɛrɛ.

21 Kison kɔji ka o bɛɛ ta,
o kɔ min bɛ woyo kabini fɔlɔfɔlɔ, Kison kɔ ji.
Aw ye taga, ka taga cɛfariw kɛrɛ!

22 «E, o ta sow senw bɛ dugukolo gbasi ni baraka ye!
O bɛ bori, ka bori i ko socɛ barakamanw!

23 Aw ye Merozi dugu danga, Matigi Ala ta mɛlɛkɛ le ko ten.
Aw ye a danga, aw ye a dugumɔgɔw bɛɛ danga!
Sabu o ma sɔn ka na Matigi Ala dɛmɛ,
o ma sɔn ka fara cɛfariw kan ka Matigi Ala dɛmɛ.

24 Aw ye Yaheli le tando ka tɛmɛ musow bɛɛ kan,
Kenikacɛ Heberɛ ta muso kɔni.
Muso minw bɛ sigi fanibonw kɔnɔ, aw ye a tando ka tɛmɛ olugu bɛɛ kan.

25 Sisera ka ji daari a fɛ, a ka nɔnɔ di a ma.
A ka nɔnɔ narelaman di a ma minan panaman dɔ kɔnɔ.

26 A ka nɛgɛbɛrɛ mina a boro kelen na,
ka baaradenw ta nɛgɛkuru mina ni a kininboro ye;
ka bɛrɛ turu Sisera kun na, k'a kun sɔgɔ;
a k'a taman sɔgɔ k'a cɛci.

27 Sisera kurura Yaheli sen kɔrɔ;
a benna ka la yi.

A kurura a sen kɔrɔ, a benna;
a kurura yɔrɔ min na, a benna ka sa yi.

28 I b'a sɔrɔ Sisera bamuso be so,
a be fleri kera finetiriwow fe, k'a fo ko:
<Mun le koson a ta sowotoro mɛenna tan bi?
Mun le koson o ta sowotorow sumayara tan?>

29 A tɔrɔgɔnmusow bee ra hakiritigiw ka min fo,
a fana be o le fora a yere kɔnɔ, ko:

30 <O ka fen minw mina o juguw boro, a be o le taranna!
Ce bee kelen kelen ta sunguru kelen, walama fla;
fanɪnuman ɲegenɲegenmanw ye Sisera ta ye;
fanɪnuman ɲegenɲegenman sɔgɔninw,
fanɪnuman ɲegenɲegenman kelen, fani sɔgɔnin fla,
o be don sesɔrɔbaga kan na.>

31 «E, Matigi Ala, i juguw bee ye halaki nin cogo ra!
Nka minw be i kanu, olugu ye manamana
i ko tere be manamana cogo min na tereɓan fe.»

Ayiwa, o kɔ, Izirayeli jamana tora ɲasuma ra, fo san binaani.

6

Madiyankaw ka Izirayelimɔgɔw tɔrɔ

1 Izirayelimɔgɔw ka kojugu ke Matigi Ala ɲa kɔrɔ. O le koson Matigi Ala ka o labla Madiyankaw ye, olugu ka se sɔrɔ o kan fo san wolonfla. 2 Madiyankaw ta fanga digira Izirayelimɔgɔw kan kosebe; k'a ke fo Izirayelimɔgɔw tun be to ka bori Madiyankaw ɲa ka taga dogo dingakolonw ni farawow ni kuruwow kɔnɔ. 3 Ni Izirayelimɔgɔw tun ka o ta simanw dan wagati min na, Madiyankaw tun bena o wagati le ra, ka na o kere, olugu ni Amalekikaw, ani tereɓɔyanfan mɔgɔw. 4 O tun be na o ta fanibonw sirisiri Izirayelimɔgɔw ta jamana kɔnɔ, ka jamana simanw bee cen, ka taga se fo Gaza dugu kɔrɔ. O tun te domunifen si to Izirayelimɔgɔw fe; o tun te o ta sagaw ni o ta misiw ni o ta faliw si to. 5 O tun be na ni o ta beganw ni o ta fanibonw ye caman i ko tonw. O ni o ta ɲogomew tun ka ca fo k'a dama teme. O tun be na Izirayelimɔgɔw ta fenw bee cen jamana kɔnɔ. 6 Madiyankaw ka Izirayelimɔgɔw sege fo k'a dama teme. Izirayelimɔgɔw kasira ka Matigi Ala daari.

7 O kasira ka Matigi Ala daari ko a ye o bosi Madiyankaw boro minke, 8 Matigi Ala ka cira do ci o fe. Ale nana a fo o ye ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Ne le ka aw labɔ jɔnya ra Misiran jamana ra. 9 Ne ka aw bosi ka bo Misirankaw boro, ka aw bosi ka bo aw tɔrɔɓagaw bee boro. Ne ka o gben ka bo aw ɲa, ka o ta jamana di aw ma. 10 Ne k'a fo aw ye ko ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala; ko aw siginin be Amɔrikaw ta jamana min na, ko aw kana olugu ta jow son. Nka aw ma son ka ne ta kuma lamɛn.»

Matigi Ala kumana Zedeyon fe

11 Ayiwa, o kɔ, Matigi Ala ta meleke nana sigi Ofira dugu yirisunba jukɔrɔ. O yɔrɔ tun ye Abiyezɛri ta mɔgɔ do ta le ye, min tɔgɔ ye ko Yohasi. O y'a sɔrɔ Yohasi dence Zedeyon tun be siman gbasira rezencɔngɔyɔrɔ ra k'a dogo Madiyankaw ɲa. 12 Matigi Ala ta meleke k'a yere yira a ra, k'a fo a ye ko: «Ne be i fo, cɛfari, sabu Matigi Ala be ni i ye.» 13 Zedeyon k'a jaabi ko: «E, ne matigice, ni can lo ko Matigi Ala be ni an ye o, mun koson nin kojuguw bee be sera an ma? An faw k'a fo an ye ko Matigi

Ala ka kabakoba minw ke, ka olugu labo Misiran jamana ra, mun na Ala te o jagon kera tuun? Mun na Matigi Ala k'a boro bo an kan pewu ka an di Madiyankaw ma?»¹⁴ Matigi Ala ka Zedeyon fe, k'a fo a ye ko: «Fanga min be i ra, taga Izirayelimogow bosi ka bo Madiyankaw boro ni o fanga ye. Ne le ka i ci.»¹⁵ Zedeyon k'a jaabi ko: «E, ne matigice, ne bena Izirayelimogow bosi cogo di sa? Ne ta gba le ka dogo ka teme Manase ta gba tow bee kan. Ne le fana ye ne face dencew bee ra fitini ye.»¹⁶ Matigi Ala k'a fo a ye tuun ko: «Ne bena ke ni i ye; i bena Madiyankaw bee faga, k'a ke i n'a fo i tun be kere ra ni ce kelenpe le ye.»¹⁷ Zedeyon ko: «Ni can lo ko ne ko ka di i ye, o tuma tagamasiyen do yira ne ra, k'a yira ko Matigi Ala yere le be kumana ne fe.»¹⁸ I kana taga yoro si, ne konon yan, fo ne ye taga ka na; ne bena saraka bo i ye.» Matigi Ala ko: «Ne bena i konon fo i ye taga ka na.»

¹⁹ Zedeyon tagara a ta so konon, ka taga badennin do faga, ka o tobi, ka mugu kilo bisaba gbasi ka o ke burufunubari ye. A ka sogo ke segi do konon, k'a nanji ke minan do konon. A tagara ni o ye Ala ta meleke fe yirisunba koron.²⁰ Ala ta meleke k'a fo a ye ko: «Sogo ni burufunubariw bla fara kan, ka nanji bon a kan.» Zedeyon k'a ke ten.²¹ Bere min tun be meleke boro, a ka o bere nunkun maga sogo ni buruw ra minke, tasumamana do bora fara ra, ka sogo ni burufunubariw jeni. O ko, Ala ta meleke tununa Zedeyon na koron.²² Zedeyon k'a ye ko Matigi Ala ta meleke lo minke, a ko: «E, bonon bena ne soron, Dununatigi Ala, sabu ne na ka i ta meleke ye.»²³ Nka Matigi Ala k'a fo a ye ko: «Ne bena hera ke i ye; i kana siran, foyi tena i soron.»²⁴ Zedeyon ka sarakabonan do lo Matigi Ala ye o yoro ra, ka o togo la ko «Matigi, Heratigi Ala». O sarakabonan be Ofira dugu konon hali bi. O yoro ye Abiyezeri ta mogow ta le ye.

Zedeyon ka Baali ta sonnkeyoro ci

²⁵ O lon yere su fe, Matigi Ala k'a fo Zedeyon ye tuun ko: «I face ta misitoran flanan mina, min si ye san wolonfla. Baali* ta sonnkeyoro min be i face ta so, i ye o ci. Yiri min fana turunin be a koron, min ye Asera* ta tagamasiyen ye, i ye o yiri tige*.

²⁶ «O ko, i ye sarakabonan janaman do lo Matigi Ala, i ta Ala ye o fara kan; i ye misitoran ke saraka jenita ye k'a di Matigi Ala ma. I ka Asera ta yiri min tige, i ye saraka jeni ni o loko ye.»²⁷ Zedeyon k'a ta baarden ce tan wele ka na o baara ke, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo a ye cogo min na. Nka a k'a ke su fe le; a ma son k'a ke tere fe, a ta somogow ni dugumogow nasiran koson.

²⁸ Dugumogow nana wuri sogomada fe minke, o k'a ye ko Baali ta sonnkeyoro cira, ko yiri min be Asera ta tagamasiyen ye, ko o yiri fana tigera; o k'a ye ko do ka misitoran ke saraka jenita ye sarakabonankura do kan.²⁹ O ka jagon jininka ko: «Jon le ka nin ke?» O ka jininkari ke, k'a ko segesege, ka na a ye ko Yohasi dence Zedeyon lo.³⁰ O k'a fo Yohasi ye ko: «I dence labo yan, an bena a faga. A ka Baali ta sonnkeyoro ci, ka Asera ta tagamasiyen yiri fana tige.»

³¹ Ayiwa, Yohasi k'a fo o mogow ye ko: «O tuma aw le be mogow kere k'a di Baali ma wa? O tuma aw ko, ko ni aw te, Baali te se ka foyi ke a yere ye wa? Ayiwa, ni mogow o mogow ko ale le be kere ke k'a di Baali ma, sani dugu ye gbe, o tigi be faga. Ni can lo ko Baali ye ala ye, o tuma a yere le ka kan k'a juguw kere, sabu o ka ale ta sonnkeyoro le cen.»

³² K'a ta o lon na, o ka Zedeyon togo la ko Yerubaali, o koron ye ko Baali ye a kere, sabu a ka Baali ta sonnkeyoro cen.

Zedeyon ka tagamasiyen do jini Ala fe

³³ Ayiwa, Madiyankaw, ani Amalekikaw, ani tereboyanfan mogow bee nana jagon lajen; o ka Zuriden ba tige, ka taga o ta fanibonw sirisiri Zizireli kenegbe ra.³⁴ O

* 6:25 6.25 Baali ni Asera ye jo dow togow ye.

wagati ra, Matigi Ala Nin donna Zedeyon jusu ra. A ka kerekɛburu fiye, ka Abiyezeri ta mɔgow wele ka gban a yere ko. ³⁵ A ka ciraden dow ci ka taga Manase ta mɔgow beɛ fe; olugu fana nana gban a ko. A ka ciraden dow ci ka taga Aseri ta mɔgow fe, ani Zabolon ta mɔgow, ani Nefitali ta mɔgow; olugu beɛ nana fara o kan.

³⁶ Zedeyon k'a fo Ala ye ko: «Ni a kera ko can lo, ko i b'a fe ka Izirayelimogow bosi ne le sababu ra, ³⁷ ayiwa, ne bena sagasi bla dugu ma simangbasiyoro ra. Sani dugu ye gbe, ni gomiji ka sagasi doron nigi, ka dugumayoro janin to, o tuma ne bena a lon ko can ra, i bena Izirayelimogow bosi ne le sababu ra, i n'a fo i k'a fo cogo min na.»

³⁸ Zedeyon k'a fo cogo min na, Ala k'a ke ten. Sogomada joona fe, Zedeyon tagara sagasi mina k'a bisi, ka ji bo a ra, fo ka minan do fa. ³⁹ Zedeyon k'a fo Ala ye tuun ko: «Sabari, i kana dimi ne korɔ. Ni ne kumana sisan, ne tena foyi were fo o ko tuun. Ne b'a fe i ye tagamasiyen do were yira ne ra ni sagasi ye. Ayiwa, sisan ne b'a fe ko sani dugu ye gbe, sagasi janin ye to, nka gomiji ye dugumayoro to nigi.» ⁴⁰ Zedeyon ka min fo, Ala k'a ke ten o lon su fe. Sagasi janin tora, nka gomiji ka dugumayoro to beɛ nigi.

7

Zedeyon ka do bo a ta kerekedenw na

¹ Sogomada joona fe, Zedeyon blara a ta kerekɛjama ja fe; o tagara o ta fanibonw lo Harodi bununji korɔ. Zedeyon togo le tun lara ko Yerubaali. O y'a soro Madiyankaw tun be sahiliyanfan fe, More tintin fan fe, kenegbe ra.

² Matigi Ala k'a fo Zedeyon ye ko: «I ta kerekedenw ka ca k'a dama teme. Ne t'a fe nin mogɔ caman beɛ ye taga Madiyankaw kere; ni o te, o bena o yere bonya ne ja korɔ k'a fo ko olugu yere ta fanga le k'a to o ka se soro. ³ O ra, a fo mɔgow ye ko: «Siranya be mogɔ o mogɔ ra, fo a be yereyere, o tigi ye bo Galadi kuru yoro ra, ka taga so.» »

Zedeyon ka o fo minke, ce waga mugan ni fla (22 000) sekora. Ce waga tan tora ni Zedeyon ye. ⁴ Matigi Ala k'a fo Zedeyon ye tuun ko: «Hali bi, mɔgow ka ca ka teme. Taga ni o ye jida ra; ne yere bena o woloma. Minw ka kan ka taga, ani minw man kan ka taga, ne bena o fo i ye.»

⁵ Zedeyon tagara ni mɔgow ye jida ra. Matigi Ala k'a fo a ye ko: «Mogow jimincogo fle; minw bena ji ce ni o boro ye k'a min doonin doonin i ko wuru be ji min cogo min na, i ye olugu bla danna. Minw fana bena o kinbiri gban ka o boro fla la dugu ma ka o da biri ji ra k'a min, i ye olugu fana bla danna.»

⁶ Ayiwa, minw ka ji ce ni o boro ye k'a min, olugu kera ce keme saba. Tow beɛ ka o kinbiri gban ka o boro fla la dugu ma ka o da biri ji ra k'a min. ⁷ Matigi Ala k'a fo Zedeyon ye ko: «Mogɔ keme saba minw ka ji ce ni o boro ye k'a min, ne bena aw kisi ka Madiyankaw don aw boro olugu le sababu ra. Mogɔ tow beɛ ye kosegi o ta yoro ra.»

⁸ Zedeyon ka o mɔgow bla ka taga, nka o ta domunifenw ni o ta burufiyetaw tora Zedeyon fe. Zedeyon tora ni ce keme saba doron ye. Madiyankaw ta kerekedenw tun be Zedeyon ta mɔgow ta yoro dugumayoro ra, kenegbe ra.

Ala ka Zedeyon ja gbɛɛya

⁹ O lon su fe, Matigi Ala k'a fo Zedeyon ye ko: «Wuri ka taga Madiyankaw kama, ka taga o kere, sabu ne ka o don i boro. ¹⁰ Nka ni i be siranna hali bi, o tuma ele ni i ta baarden Pura ye taga jogon fe folo Madiyankaw ta yoro ra. ¹¹ Ni aw sera yi, Madiyankaw be min fora, i ye o lamɛn; ni o kera, i tena siran tuun ka taga o kere.»

Zedeyon ni Pura tagara se fo Madiyankaw ta fanibonw korɔ. ¹² Madiyankaw ni Amalekikaw, ani tereboyanfan mɔgow beɛ tun janjanna i ko tonw, ka kenegbeyoro beɛ fa. O ta jogomew tun ka ca i n'a fo kogojida kenken. ¹³ Zedeyon ni Pura sera yi

wagati min na, o y'a soro kerekeden do tun be a ta siko lakarira a tɔɔɔɔɔɔɔɔ ye. A ko: «Ne sikora, k'a ye ko burukun kelen tun be kolonkolonna ka don an ta fanibonw ce ra. A nana fanibon do gbasi k'a ben, fo k'a dabiri dugu ma.» ¹⁴ A tɔɔɔɔɔɔɔɔ k'a fo a ye ko: «Ce, nin te fen were ye, ni Izirayelikace Yohasi dence Zedeyon ta kerekemuru te. Ala ka Madiyankaw ni o ta kerekedenw bee don a boro.»

¹⁵ Ayiwa, Zedeyon ka o siko ni a koro men minke, a k'a kinbiri gban dugu ma ka Ala tando. O ko, a sekora ka na Izirayelimogow ta yoro ra. A sera yi minke, a perenna ko: «Aw ye wuri! Sabu Matigi Ala ka Madiyankaw ni o ta kerekajama bee don aw boro.»

Izirayelimogow ka se soro Madiyankaw kan

¹⁶ Zedeyon k'a ta kerekeden keme saba taran ka o ke jenkuru saba ye, ka burufiyeta kelen ni bogodaga lakolon kelen di o bee kelen kelen ma, ko o ye logomisew mana ka o dogo o ta bogodagaw kono. ¹⁷ O ko, a k'a fo o ye ko: «Aw ye to ka ne fle ka na. Ni an tagara se Madiyankaw koro, ni ne ka min ke, aw fana ye o le ke. ¹⁸ Ni ne ni ne ta mogow nana ke an ta buruw fiye ye tuma min na, aw fana ye aw ta buruw fiye o wagati ra, ka Madiyankaw lamini, ka kule ci k'a fo ko: «An ye kere ke Matigi Ala ni Zedeyon ye!» »

¹⁹ Ayiwa, Zedeyon ni a ta ce keme sera Madiyankaw ta yoro koro su cemance wagati ra. O y'a soro Madiyankaw ta kerekeden minw tun be yoro korosira, o tun ka do werew bla ka na olugu labi. Zedeyon ni a ta mogow barara ka o ta buruw fiye, ka o ta bogodagaw cici. ²⁰ Jenkuru tow bee fana ka o ta buruw fiye, ka o ta bogodagaw cici. O bee ka kara tasumamanw mina ni o numanboro ye, ka burufiyetaw mina ni o kininboro ye, ka kule ci k'a fo ko: «An ye muru ta ka kere ke Matigi Ala ni Zedeyon ye!»

²¹ O bee lonin tora o no ra; o tun lora ka Madiyankaw ta yoro lamini. Madiyankaw bee ka ke kule ci ye, ka ke bori ye ko o be o yere bosi. ²² Zedeyon ta ce keme saba bee ka ke o ta buruw fiye tuun. O kera minke, Matigi Ala k'a ke Madiyankaw yere benna jigon kan, ka ke jigon faga ye. A laban tow bee nana bori, ka taga fo Beti Sita, Sereda dugu fan fe. O tagara se fo Abeli Mehola dugu yoro ra, fo Tabati dugu kere fe yi.

²³ Izirayelimogo tow, minw ye Nefitali ta mogow ye, ani Aseri ta mogow, ani Manase ta mogow bee, olugu bee nana fara jigon kan, ka Madiyankaw nogben.

²⁴ Zedeyon ka cira bla ka taga Efrayimu kuruyoro bee ra, k'a fo o mogow ye ko o ye bo ka na Madiyankaw kunben ka sira tige o na Zuriden batigeyoro ra, ka taga se fo Beti Bara dugu ta batigeyoro ma. A fora ten minke, Efrayimu ta mogow bee nana, ka na sira tige Madiyankaw na Zuriden batigeyoro ra, ka taga se fo Beti Bara dugu ta batigeyoro ma. ²⁵ O ka Madiyankaw ta kuntigi fla mina, minw ye Orebu ni Zebu ye. O ka Orebu faga Orebu ta fara yoro ra, ka Zebu faga Zebu ta rezendorogiyoro ra. O ka Madiyankaw nogben tuun; o nana ni Orebu kunkolo ni Zebu kunkolo ye ka na o di Zedeyon ma Zuriden ba ko fe.

8

Efrayimu ta mogow ka Zedeyon jaraki

¹ Efrayimu ta mogow nana a fo Zedeyon ye ko: «I ka mun ko le ke an na tan? I tagato kereyoro ra Madiyankaw kama, mun na i ma anw wele fana?» O ka Zedeyon mafiyenya. ² Zedeyon ka o jaabi ko: «Ne ka mun baara le ke min be se ka suma ni aw ta baara ye? Aw Efrayimukaw ka rezenden dama dama min tomo, o ma caya

ka teme ne bemace Abiyezeri ta foro ta rezen bee lajennin kan wa*? ³ Matigi Ala ka Madiyankaw ta kuntigi fla Orebu ni Zebu don aw le boro, k'a to aw ye o faga. Yala ne sera ka o ke wa?»

Ayiwa, Zedeyon ka o fo minke, o kuma ka Efrayimukaw jusu suma.

Zedeyon tagara Madiyankaw ta masacew mina

⁴ Zedeyon ni a ta ce keme saba tagara se Zuriden ba ma. O ka ba tige. O tun segenin lo kosebe, nka o bee n'a ta, o belen tun be gbanna Madiyankaw ko tuun.

⁵ O tagara se Sukoti dugu konko minke, Zedeyon k'a fo dugumogow ye ko: «Ne be Madiyankaw ta masacew le gbenna, Zeba ni Salimuna. Aw ye sabari ka domuni donin di ne ta kerekedenw ma, sabu o segera fo ka o baraka ban.» ⁶ Sukoti dugu jamogow ka Zedeyon jaabi ko: «Mun koson anw be domuni di aw ma k'a soro aw ma Zeba ni Salimuna mina folo?» ⁷ Zedeyon ko o ma ko: «Ni Matigi Ala nana Zeba ni Salimuna don ne boro, ne sekoto bena nanibisanw ni naniyiriw le tige ka aw bugo fo ka aw fari birindi.»

⁸ O bora yi ka taga se Penuweli. Zedeyon ka olugu fana daari domuni na. Sukoti dugumogow tun k'a jaabi cogo min na, Penuweli dugumogow fana k'a jaabi ten le.

⁹ Zedeyon k'a fo Penuweli dugumogow ye ko: «Ni ne tagara se soro Madiyankaw kan ka kosegi ka na, ne bena aw ta dugu sankaso ci.»

¹⁰ Zeba ni Salimuna ni o ta kerekedenw tun be Karikori dugu konko. O ta kerekedenw to tun ye ce waga tan ni looru (15 000) doron. Olugu doron le tun tora Madiyankaw ni tereboyanfan mogow ta kerekajama ra, sabu ce waga keme ni mugan (120 000) le tun fagara o ra. ¹¹ Zedeyon ni a ta mogow temena kongokolonmogow ta sira fe, Noba dugu ni Yogibeha dugu tereboyanfan na. A tagara bara Madiyankaw ta kerekajama ra, ka ben o kan, k'a soro olugu tun b'a miiri ko foyi te se ka se o ma. ¹² Madiyankaw ta kuntigi fla, Zeba ni Salimuna, olugu borira; Zedeyon ni a ta kerekedenw ka o gben ka o mina. O ka Madiyankaw ta kerekedenw bee jagami jagon na; o bee borira ka taga o ta fan na.

¹³ Zedeyon ni a ta kerekedenw sekora ka na Heresi kuru yelensira fe. ¹⁴ O nana se Sukoti minke, Zedeyon ka dugu kanbelen do mina fanga ra k'a pininka. Ale ka Sukoti dugutigiw ni a cekorobaw bee togo sebe k'a di Zedeyon ma. O bee lajennin tun ye mogo biwolonfla ni wolonfla. ¹⁵ O ko, Zedeyon tagara a fo Sukoti dugumogow ye ko: «Aw ka ne neni Zeba ni Salimuna min ko ra, ko: «Mun koson an bena domuni di aw ma ko aw baraka banna, k'a soro aw ma Zeba ni Salimuna mina folo», ayiwa, Zeba ni Salimuna ye nin ye.»

¹⁶ O ka Sukoti dugu cekorobaw mina ka o bugo ni nanibisanw, ani naniyiriw ye.

¹⁷ O tagara Penuweli dugu sankaso fana ci, ka cew bee faga.

Zedeyon ka Madiyankaw ta masacew faga

¹⁸ Zedeyon ka Zeba ni Salimuna pininka ko: «Aw tun ka ce minw faga Tabori kuru yoro ra, olugu tun be cogo di le?» O ko: «O tun bora i fe. O tun be i ko masacedenw.»

¹⁹ Zedeyon ko: «Ne balemaw tun lo. Ne be kari Matigi Ala panaman togo ra, ko ni a tun kera ko aw tun ma o faga, ne tun tena aw fana faga.»

²⁰ Zedeyon k'a fo a dence folo Yeteri ye ko: «Wuri ka na o faga.» Nka den ma son k'a ta kerekemuru bo ka o faga. Siranya tun b'a ra, sabu kanbelennin tun lo. ²¹ Zeba ni Salimuna k'a fo Zedeyon ye ko: «I yere ye wuri ka an faga, sabu ni mogo ta si ma se min ma, a fanga te se ka o baara ke.» Zedeyon yere wurira ka Zeba ni Salimuna faga. Masirifen minw tun be o ta jogomew kan na, a ka o ta.

Zedeyon ka saninderege do lalaga

* **8:2** 8.2 Zedeyon ka zana le fo yan; o koro ye ko: Efrayimukaw ka baaraba ke nin kere ra ka teme ale Zedeyon yere kan.

²² O kow temenin kɔ, Izirayelimogow k'a fɔ Zedeyon ye ko: «Kɛ an ta masace ye. I denw ni i mamadenw fana bɛna sigi an kunna i nɔ ra; sabu ele le ka an bɔsi ka bɔ Madiyankaw boro.» ²³ Zedeyon ka o jaabi ko: «Ne tɛna kɛ aw kuntigi ye, ne denw fana tɛna kɛ aw kuntigi ye, nka Matigi Ala kelen le bɛna kɛ aw kuntigi ye.» ²⁴ Zedeyon k'a fɔ o ye ko: «Ne bɛna fɛn kelen le jini aw fɛ. Aw ka tororanɛgɛ saninlaman minw mina aw juguw ra kɛrɛkeyɔrɔ ra, aw ye o kelen kelen di ne ma.»

Madiyankaw tun bɛ tororanɛgɛ saninlamanw don i n'a fɔ Sumayila ta mogɔ tɔw bɛɛ. ²⁵ Izirayelimogow ka Zedeyon jaabi ko: «An bɛ sɔn ka o di faasi.»

O ka deregeba dɔ ben dugu ma. O bɛɛ ka o ta tororasaninw blabla o kan, o ka sanin minw sɔrɔ kɛrɛ ra. ²⁶ O ka sanin min di Zedeyon ma, o bɛɛ lajennin tun bɛ sanin kilo mugan bɔ; o ka masirifen wɛrɛw fana di, ani tororasaninw, ani Madiyankaw ta masacɛw ta deregebapumanw, ani masirifen minw tun bɛ o ta jɔgɔmɛw kan na.

²⁷ Zedeyon ka o sanin kɛ ka saninderege† dɔ lalaga, ka o bla a yɛrɛ ta dugu kɔnɔ, min ye Ofira dugu ye. Izirayelimogow bɛɛ nana ka na to ka o saninderege le bato. O saninderege ta ko le kɛra jan ye ka Zedeyon ni a ta somogow mina.

Zedeyon sawagati

²⁸ Madiyankaw tora Izirayelimogow ta fanga kɔrɔ. O ma se ka o yɛrɛ bɔsi tuun fiyewu. Jamana tora hɛra ra fɔ san binaani, fɔ ka taga se Zedeyon saya ma.

²⁹ Yohasi dence Zedeyon min ye Yerubaali ye, o nana kɔsegi ka taga sigi a ta so kɔnɔ.

³⁰ Dence biwolonfla le tun bɛ Zedeyon fɛ; sabu muso caman tun b'a fɛ. ³¹ A tun ka jɔnmuso min kɛ a muso ye, min tun bɛ Sikemu, o ka dence kelen woro a ye; a ka o tɔgɔ la ko Abimeleki.

³² Yohasi dence Zedeyon k'a ta kɔrɔya diyabɔ, ka sɔrɔ ka sa. O k'a su don a face Yohasi su kɔrɔ, Ofira dugu kɔnɔ, min ye a bɛmace Abiyɛzɛri ta mogow ta dugu ye.

³³ Nka Zedeyon sanin kɔ, Izirayelimogow ka Baali ta jo bato tuun. Jo min tɔgɔ ye ko Baali Beriti, o ka o le kɛ o ta ala ye. ³⁴ O ma Matigi Ala, o ta Ala jate tuun, ale min tun ka o bɔsi ka bɔ o juguw bɛɛ boro, o jugu minw tun ka o lamini fan bɛɛ ra. ³⁵ Zedeyon Yerubaali tun ka kopuman minw bɛɛ kɛ o ye fana, o ma o kopumanw si lon Zedeyon ta somogow ye.

9

Sikemukaw ka Abimeleki kɛ o ta masace ye

¹ Lon dɔ, Yerubaali* dence Abimeleki tagara Sikemu, a bamuso balemaw ni a bamuso face ta somogow bɛɛ fɛ, ka taga kuma o fɛ; a ko: ² «Aw ye sabari ka ne ta kuma lase Sikemu dugu cɛkɔrɔbaw bɛɛ ma. Aw ye a fɔ o ye ko: <Yerubaali dence biwolonfla bɛɛ ye sigi aw kunna, walama cɛ kelen dɔrɔn ye sigi aw kunna, aw ta miiriya ra, o fla ra juman ka fisa? Aw fana ye aw hakiri to a ra ko ne ni aw le ye mogɔ kelenw ye.> »

³ Abimeleki belencɛw tagara o kumaw lase Sikemu dugu cɛkɔrɔbaw bɛɛ ma, ka Abimeleki tɔgɔnuman fɔ o ye. Abimeleki ta ko ka o jusu mina. O ko: «Abimeleki ye an yɛrɛ balema le ye.» ⁴ O ka warigbɛ biwolonfla bɔ o ta jo Baali Beriti ta jobon na, ka o di Abimeleki ma. Abimeleki ka mogɔkunntanw ani mogɔkolon dɔw gban a yɛrɛ kɔ, ka to ka olugu sara ni o wari ye.

⁵ O kɔ, a tagara a face ta so, Ofira dugu kɔnɔ. A sera yi minke, a k'a balemaw bɛɛ faga kabakuru kelen kan; a face Yerubaali dence biwolonfla bɛɛ. Yerubaali dence fitini, Yotamu kelen le kisira, sabu ale tun borira ka dogo. ⁶ A kɛra ten, Sikemu

† **8:27** 8.27 Ala tun ko Izirayelimogow ye saninderege dɔ lalaga k'a di Sarakalasebagaw kuntigi ma. Ale kelen le tun ka kan ka o derege don. * **9:1** 9.1 Yerubaali o ye Zedeyon tɔgɔ ye.

cekorobaw bee, ani Beti Milo dugumogow bee nana lajen Sikemu yirisunba korɔ, kabakuruba korɔ, ka Abimeleki sigi masaya ra.

Yotamu ka talen min fo Sikemukaw ni Abimeleki ma

⁷ Ayiwa, Yotamu ka o ko men minke, a tagara lo Garizimu kuru kunna ka peren k'a fo ko: «Sikemu dugumogow, ni aw b'a fe Ala ye aw lamɛn, o tuma aw fana ye ne lamɛn! ⁸ Ayiwa, lon do, yiriw le ko o be masace do pini k'a sigi o yere kunna. O k'a fo oliviyesun ye ko: <Ele ye sigi an kunna.> ⁹ Oliviyesun ka o jaabi ko: <Ne be turu min bo, o ka di Ala ye, a ka di mogow ye fana; o tuma aw b'a miiri ko ne bɛna o dabra ka to ka taga fifa aw kunna dorɔn, ko ne be ke aw ta masace ye wa?>

¹⁰ «Ayiwa, yiriw tagara a fo torosun ye ko: <Na, ele ye na sigi an kunna!> ¹¹ Torosun ka o jaabi ko: <Diya min be ne ra, ani ne be dendiman minw ke, aw b'a miiri ko ne bɛna o dabra ka to ka taga fifa aw kunna dorɔn ko ne be ke aw ta masace ye wa?>

¹² «Ayiwa, yiriw tagara a fo rezensun ye ko: <Ele ye na sigi an kunna!> ¹³ Rezensun ka o jaabi ko: <Ne be rezenji min bo, o be Ala ninsɔndiya, a be mogow fana ninsɔndiya; aw b'a miiri ko ne bɛna o dabra ka to ka taga fifa aw kunna dorɔn ko ne be ke aw ta masace ye wa?>

¹⁴ «Ayiwa, a kera ten minke, yiriw bee bɛna kelen ma ka taga a fo njanisun ye ko: <Na, ele ye na sigi an kunna!> ¹⁵ Ayiwa, njanisun ka o jaabi, ko: <Ni a kera ko can lo ko aw b'a fe ka ne sigi ka ne ke aw ta masace ye, o tuma aw ye na dogo ne suma korɔ; ni o te, tasuma do bɛna bo ne ta njaniw na ka Liban ta sedirisunw bee jeni.> »

¹⁶ Yotamu k'a fo o ye tuun ko: «Aw ka Abimeleki sigi k'a ke aw ta masace ye minke, yala aw ka o ke can yere le ra ni aw jusukun bee ye wa? Yala aw ka min ke Yerubaali ni a ta somogow ra, o bennin lo wa? A ka baara min ke aw ye, aw k'a walepumanlon o ra wa? ¹⁷ Ne face ka kere ke aw kosɔn, fo a be pini k'a nin to a ra; a ka aw bosi Madiyankaw boro. ¹⁸ Nka bi, aw le wurira ne face ta somogow kama; aw k'a dence ce biwolonfla bee faga kabakuru kelen kan. Aw k'a ta jonmuso dence Abimeleki le sigi k'a ke Sikemu dugu masace ye, sabu ale ye aw ta dugumogo le ye. ¹⁹ Ayiwa, aw ka min ke Yerubaali ni a ta so ra, ni a kera ko aw ka o ke can yere le kan, k'a ke ni aw jusukun bee ye, o tuma Ala y'a to Abimeleki ye aw jusu suma, aw fana ye ale jusu suma. ²⁰ Ni o te, Ala y'a to tasuma do ye bo Abimeleki ra ka Sikemu dugumogow ni Beti Milo dugumogow bee jeni; tasuma do fana ye bo Sikemu dugumogow ni Beti Milo dugumogow ra, ka Abimeleki jeni.»

²¹ O ko, Yotamu bora o yoro ra; a siranna ka bori ka taga dogo fo Beri, ka bo a balemace Abimeleki korɔ.

Sikemu dugumogow wurira Abimeleki kama

²² Abimeleki sigira Izirayelimogow kunna fo san saba. ²³ O ko, Ala ka benbariya don Abimeleki ni Sikemu dugumogow ce. Olugu murutira, ko o be Abimeleki janfa. ²⁴ Ala ka o benbariya bla o ce, janko Abimeleki tun k'a balemacew, Yerubaali dence biwolonfla minw faga, o hake ye bo a ra; Sikemu dugumogo minw fana k'a deme ka o faga, o hake ye bo olugu fana ra.

²⁵ Sikemu dugumogow ka benkannikebaga dow dogo kuruw sanfeyorow ra, Sikemu dugu korɔ, janko ka Abimeleki toro. O mogow tun be to ka ben temebagaw kan ka o borofenw bosi o ra. Mogo dow nana o ko fo Abimeleki ye.

²⁶ O wagati ra fana, Ebɛdi dence, min ye Gali ye, ale ni a balemaw tagara sigi Sikemu dugu kɔnɔ. Gali ta ko ka dugumogow kun mina, fo o ka o jigi la a kan. ²⁷ Lon do, dugumogow bora ka taga o ta rezenforow ra, ka taga rezenmo tige, ka na o ji bo ka o ke duven ye. O ko, o ka janagbeba do ke; o donna o ta jobonba kɔnɔ, ka domuniba ke yi, ka min, ka kumajuguw fo Abimeleki ma. ²⁸ Gali ko: «Abimeleki ye mun le ye an Sikemukaw fe, ka na a fo ko ale le be sigi an kunna? Mun le kosɔn an b'a to Abimeleki

ye sigi an kunna k'a soro Yerubaali dence lo? A ka Zebuli le ta ka o ke Sikemu dugu jamogo ye. Aw ka kan ka son Hamori ta mogow ta fanga le ma, ale min ka Sikemu dugu sigi. An man kan ka son Abimeleki ta fanga ma fiyewu!»²⁹ Gali k'a fo tuun ko: «Ni a kera ko aw tun ka Sikemu dugu kuntigiya di ne le ma, ne tun bena Abimeleki gben ka bo fanga ra, k'a fo a ye ko: <Abimeleki, do fara i ta kerekedenw kan ka na ne kere!> »

³⁰ Ayiwa, Ebadi dence Gali tun ka o kuma minw fo, o kumaw sera dugutigi Zebuli ma. Zebuli dimina kosebe. ³¹ A ka mogow dow ci dogo ra Abimeleki fe, ka taga a fo a ye ko: «A fe, Ebadi dence Gali ni a balemaw nana Sikemu dugu kono, ka na to ka mogow kononosu i kama. ³² O ra, bi su fe, i ni i ta mogow ye bo ka taga dogo kongo kono. ³³ Sini sogoma, teresun bowagati ra, aw ye bara ka na ben dugu kan. Ni Gali ni a ta mogow bora ko o bena i kere, ni i baraka ka se ka min ke, i ye o ke o ra.»³⁴ Abimeleki ni a ta mogow bee bora su fe ka taga dogo Sikemu dugu ko fe. A tun k'a ta kerekedenw taran ka o ke jenkuru naani.

³⁵ Ayiwa, o dugusagbe sogomada fe, Gali bora ka taga lo dugu donda ra. O wagati ra, Abimeleki ni a ta mogow bee barara ka bo o dogoyoro ra. ³⁶ Gali ka o ye minke, a k'a fo Zebuli ye ko: «Ne ja be mogow dow jigito ra ka bo kuruw kunna.» Zebuli k'a jaabi ko: «Mogow te, kuruw ja lo.»³⁷ Gali ko: «Can lo de, mogow dow le be jigira ka bo kuruw sanfeyoro ra; kerekeden dow le be nana lagberikebagaw ta yirisunba sira fe.»³⁸ Zebuli ko: «Ele tun be dabayakuma minw fora, i jinana o ko wa? Ele le tun t'a fora ko: <Abimeleki ye mun le ye ko a be a ta fanga sigi an kan?> I tun be mogow minw dogoyara, olugu le ye nin ye tan. Wuri, i ye taga o kere sisan!>»

³⁹ Gali blara Sikemu dugumogow ja ko o be taga Abimeleki kere. ⁴⁰ Abimeleki ka Gali gben, Gali borira a ja. Abimeleki ta mogow ka Sikemukaw caman faga sani o ye bori ka taga se o ta dugu donda ma.

⁴¹ O ko, Abimeleki tagara sigi Aruma dugu kono. Zebuli ka Gali ni a balemaw bee gben, ko o kana seko Sikemu tuun.

⁴² Ayiwa, o dugusagbe, Sikemu dugumogow bora ko o be taga o ta forow ra. Abimeleki ka o men. ⁴³ A k'a ta kerekedenw taran jenkuru saba. O tagara dogo kongo kono. O nana mogow boto ye dugu kono minke, o tagara o kama ka taga o kere. ⁴⁴ Abimeleki ni a ta kerekajama kelen borira ka taga lo Sikemu dugu donda ra. Jenkuru to fla tagara ben mogow kan kongo kono yi ka o kere. ⁴⁵ Abimeleki ka Sikemu dugumogow kere o lon tere bee. A laban, a sera ka dugu mina. A ka dugumogow faga, ka dugu ci, ka ban ka kogo seri† dugukolo yoro bee ra.

⁴⁶ Ayiwa, sankasojan min tun be Sikemu dugu koro, min be wele ko Migidali Sikemu, o yoro mogow ka o men minke, olugu tagara dogo o ta jo Baali Beriti ta jobonba jukoroyoro so kono. ⁴⁷ Do tagara a fo Abimeleki ye ko Migidali Sikemu mogow bee tagara lajen o ta jobonba kono. ⁴⁸ Abimeleki tagara ni a ta mogow bee ye Salimon kuru kan. A ka jende ta ka yiriboro do tige, ka o la a kan na, k'a fo a ta kerekedenw ye ko: «Ne ka min ke aw ka o ye ke! Aw fana ye teliya ka o do ke.»⁴⁹ O bee ka yiriboro kelen kelen tigetige, ka gban Abimeleki ko. O tagara o yiriborow ton jobonba jukoroyoro ra, k'a lala bon kan, ka tasuma don a ra, ka bonba ni a konomogow bee jeni. Migidali Sikemu ta mogow bee sara o cogo le ra. O tun be mogow waga kelen bo, cew ni musow.

Abimeleki sacogo

⁵⁰ O ko, Abimeleki tagara Tebesi dugu kama. A ka dugu lamini, ka dugu mina. ⁵¹ Nka sankasojan barakaman do tun be dugu ce ma, dugumogow bee tagara dogo o sankaso kono, cew, ani musow. O ka sankaso da sogo o yere da ra, ka yelen ka taga to sankaso kunna. ⁵² Abimeleki nana se fo sankaso ma. A benna sankaso kan, ko a

† 9:45 9.45 Ka kogo seri, o koro ye ko mogow si kana se ka sigi o dugu kono tuun; a lakolon ye to wagati bee.

bɛ tasuma don a ra. ⁵³ Muso dɔ tora sankaso kunna ka mugusikaba dɔ firi Abimeleki kun kan, k'a kun ci. ⁵⁴ O yɔrɔnin bɛɛ, Abimeleki ta kerekeminanw tun bɛ kanbelen min boro, a ka o wele k'a fɔ o ye ko: «I ta kerekemuru bɔ ka ne faga, janko o kana na a fɔ ko muso le ka ne Abimeleki faga.» Kanbelen ka Abimeleki sɔgɔ ni kerekemuru ye; Abimeleki sara. ⁵⁵ Izirayelimɔgɔw k'a ye ko Abimeleki sara minke, o bɛɛ sekɔra ka taga o ta so.

⁵⁶ O cogo ra, Abimeleki tun ka kojugu min ke, k'a balemace biwolonfla faga, k'a face hake ta, Ala ka o kojugu hake bɔ Abimeleki ra. ⁵⁷ Sikemu dugumɔgɔw fana tun ka kojugu minw bɛɛ ke, Ala ka olugu fana ta kojuguw hake bɔ o ra. A kera ten, Yerubaali dence Yotamu ta danga benna o kan.

10

Tola kera Izirayeli jamɔgɔ ye

¹ Abimeleki sanin kɔ, Isakari ta mɔgɔ dɔ tun bɛ yi, o tɔgɔ tun ye ko Dodo; Dodo dence min tɔgɔ tun ye ko Puwa, o dence Tola, ale le wurira ka Izirayelimɔgɔw bɔsi o juguw boro. A tun siginin bɛ Samiri dugu kɔnɔ, Efirayimu kuruyɔrɔw ra. ² A kera Izirayeli jamɔgɔ ye fɔ san mugan ni saba. O kɔ, a sara. O k'a su don Samiri.

Yahiri kera Izirayeli jamɔgɔ ye

³ Tola sanin kɔ, Yahiri le sigira kuntigiya ra. Ale tun ye Galadika le ye. A kera Izirayeli jamɔgɔ ye fɔ san mugan ni fla. ⁴ Dence bisaba le tun bɛ Yahiri fe; fali kelen kelen tun bɛ olugu bɛɛ tɔgɔ ra; o bɛɛ tun siginin bɛ kuntigiya ra o ta dugu kunna. O duguw bɛ wele hali bi ko Yahiri ta duguw. O bɛ Galadi jamana ra. ⁵ Yahiri nana sa; o k'a su don Kamɔn dugu kɔrɔ.

Amɔnkaw ka Izirayelimɔgɔw kere

⁶ Izirayelimɔgɔw ka kojugu ke Matigi Ala ja kɔrɔ tuun. O ka jo dɔw sɔn, minw ye Baali ni Asera ye, ani Sirikaw ni Sidɔnkaw ni Mohabukaw ni Amɔnkaw ni Filisikaw ta jow bɛɛ. O bɔra Matigi Ala kɔ, o ma sɔn k'a bato tuun. ⁷ Matigi Ala dimina Izirayelimɔgɔw kɔrɔ kosebe. A ka o labla Filisikaw ni Amɔnkaw ye. ⁸ K'a damina o san na, Izirayelimɔgɔ minw bɛɛ tun bɛ Zuriden ba terebɔyanfan na, Galadi mara ra, Amɔrikaw ta jamana ra, Amɔnkaw ka olugu jɔnyamina, ka o degu kosebe, ka taga se fɔ san tan ni seegi. ⁹ Amɔnkaw nana Zuriden ba tige, ka taga ben Zuda ta mɔgɔw ni Boniyaminu ta mɔgɔw ni Efirayimu ta mɔgɔw fana kan ka o kere. O wagati kera segeba ye Izirayelimɔgɔw fe.

¹⁰ Izirayelimɔgɔw kasira ka Matigi Ala daari. O ko: «E, Matigi Ala, an ka i hake ta; sabu an ka an ta Ala to yi, ka taga Baali le bato.» ¹¹ Matigi Ala ka Izirayelimɔgɔw jaabi ko: «Ne le tun ma aw bɔsi ka bɔ Misirankaw ni Amɔrikaw ni Amɔnkaw ni Filisikaw boro wa? ¹² Wagati min fana Sidɔnkaw, ani Amalekikaw, ani Mahɔnkaw tun bɛ aw tɔɔrɔra, aw kasira ka ne daari minke, ne ma aw bɔsi o boro wa? ¹³ Nka aw belen ka ne to yi, ka taga fen werew le bato. O kosɔn ne tena aw bɔsi tuun. ¹⁴ Aw ka ala werɛ minw ta ka o bato, aw ye olugu daari; olugu le bɛna aw bɔsi ka bɔ aw ta sege ra sisan!» ¹⁵ Izirayelimɔgɔw k'a fɔ Matigi Ala ye tuun ko: «An ka i hake ta. Ni min ka i diya, i ye o ke an na; nka sabari, i ye an bɔsi bi!» ¹⁶ O ka o ta jow bɛɛ labɔ, ka o firi, ka Matigi Ala bato tuun. A kera ten, o ta pani kosɔn, o hina ka Matigi Ala mina.

¹⁷ Ayiwa, Amɔnkaw nana lajen Galadi mara ra kere kama. Izirayelimɔgɔw fana nana lajen Misipa. ¹⁸ Izirayelimɔgɔ minw tun siginin bɛ Galadi mara ra, olugu ni o ta jamɔgɔw ko: «Cɛ juman le bɛna bla an ja ka taga Amɔnkaw kere? Ni cɛ o cɛ sera ka o ke, ale le bɛna ke Galadi mɔgɔw bɛɛ jamɔgɔ ye.»

11

Zefite kera Izirayeli jamoƵo ye

¹ Ayiwa, cefari do tun be Galadi mara ra, a togo tun ye ko Zefite. A face togo tun ye ko Galadi. Galadi tun ka Zefite woro jatomuso do le fe. ² Galadi ta muso yere tun ka dence minw woro a ye, olugu nana koroya minke, o ka Zefite gben. O ko a ma ko: «Ele te se ka cen foyi soro an face ta so konɔ yan, sabu ele ye muso were ta den le ye.»

³ A kera ten, Zefite bora a fadenw korɔ, ka taga to Tobu jamana ra. A ka mogokolon dow ta ka olugu bla a yere ko; o tun be to ka yaala yorow na fe ka ben mogow kan.

⁴ Ayiwa, o kow le ko fe, Amankaw wurira ko o be Izirayelimogow kere. ⁵ A kera ten minke, Izirayelimogow minw be Galadi mara ra, olugu ta cekorobaw tagara Zefite fe Tobu jamana ra. ⁶ O tagara a fo Zefite ye ko: «Na, i bena ke an kuntigi ye, ka bla an na, an ye taga Amankaw kere.» ⁷ Zefite ka Galadi mara cekorobaw jaabi ko: «Aw ma ne koninya ka ne gben ka bo ne face ta so wa? Mun koson sisan sege sera aw ma minke, aw be nana ne ko?» ⁸ Galadi cekorobaw ko a ma ko: «An nana i fe, janko i ye bla an na ka taga Amankaw kere, ka ke anw ni Galadika tow bee kuntigi ye.» ⁹ Zefite ka Galadi cekorobaw jaabi tuun ko: «Ni aw ka ne wele ka taga Amankaw kere, ni Matigi Ala nana a to ne ka se soro o kan, o tuma ne le bena sigi aw kunna ka ke aw jamoƵo ye de?» ¹⁰ Galadi cekorobaw ko a ma ko: «An sonna. I ka min fo, ni anw ma o ke, Ala le ye an seere ye.»

¹¹ Zefite tagara ni Galadi cekorobaw ye o cogo le ra. O k'a ke o jamoƵo ye, k'a ke o kuntigi ye. O tun ka layiri min ta Zefite ye, Zefite nana o bee fo Matigi Ala na korɔ Misipa.

Zefite kumana Amankaw ta masace fe

¹² Zefite ka ciraden dow ci ka taga a fo Amankaw ta masace ye ko: «Mun le donna aw ni anw ce, fo aw nana an kama, ko aw bena an ta jamana kere?»

¹³ Amankaw ta masace ka Zefite ta ciradenw jaabi ko: «Ne b'a fe ka aw kere, sabu Izirayelimogow bora Misiran minke, o ka ne ta jamana fan do mina ne ra; k'a ta Arinon ko yoro ra, ka taga a bla fo Yaboki ko ra, ka taga se fo Zuriden kenegbeyoro ra. Ne b'a fe aw ye o yorow di ne ma, a kana se kere ma.»

¹⁴ Zefite ka ciraden dow bla tuun ka taga Amankaw ta masace fe, ¹⁵ ka taga a fo a ye ko ale Zefite ko: «Izirayelimogow ma Mohabukaw ta jamana mina, o ma Amankaw ta jamana fana mina; ¹⁶ sabu Izirayelimogow bora Misiran minke, o temena kongokolon le fe ka na se fo Kogojiwulen yoro ra, ka na se Kadesi. ¹⁷ O wagati le ra Izirayelimogow ka cira bla ka taga a fo Edomukaw ta masace ye ko: «Sabari k'a to an ye teme i ta jamana fe ka taga.» Nka Edomu ta masace ma son. O ka cira do ci Mohabukaw ta masace fana fe, ale fana banna. A kera ten, Izirayelimogow tora Kadesi.

¹⁸ «O ko, Izirayelimogow temena Edomukaw ni Mohabukaw ta jamana ko fe, kongokolon konɔ, ka na se Mohabukaw ta jamana tereboyanfan na. O sigira Arinon ko ko fe, nka o ma don Mohabukaw ta jamana ra, sabu Arinon ko le ye Mohabukaw ta jamana dan ye. ¹⁹ O ko, Izirayelimogow ka cira bla ka taga Amarikaw ta masace Sihon fe, min tun siginin be Hesibon dugu konɔ, ka taga a fo a ye ko: «Sabari k'a to an ye teme i ta jamana fe ka taga an tagayoro ra.» ²⁰ Nka masace Sihon ma la Izirayelimogow ta kuma ra; a ma son k'a to o ye teme a ta jamana fe. A k'a ta kerekedenw bee lajen ka na Yahasi, ka na Izirayelimogow kere.

²¹ «Nka Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ka masace Sihon ni a ta kerekejama bee don Izirayelimogow boro, k'a to Izirayelimogow ka se soro o kan. Amarikaw ta jamana fan min be o yoro ra, Izirayelimogow ka o bee mina. ²² K'a ta Arinon ko yoro ra, ka

taga a bla fo Yaboki ko ra, ani k'a ta kongokolon fan na ka taga a bla fo Zuriden ba ra, Izirayelimogow ka o yorow bee mina Amorikaw ra.

²³ «Ayiwa, ni Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ka Amorikaw gben ka o ta jamana di Izirayelimogow ma, mun le nana o jamana ke ele ta ye bi? ²⁴ Ele ta ala min ye Kemosi ye, o ka jamana min di ele ma, ele ma o jamana ta wa? Ni Matigi Ala, anw ta Ala fana ka fen o fen di anw ma, an fana ka kan ka o soro ke. ²⁵ O tuma ele ka fisa ni Sipori dence Balaki ye wa, ale min tun ye Mohabukaw ta masace ye folofolo? Yala ale tun ka Izirayelimogow soso, walama ka o kere wa? ²⁶ Izirayelimogow siginin be Hesibon dugu ni a kerfeduguw ra, ani Aroweri ni a kerfeduguw, ani dugu minw bee be Arinon koda ra, nin ye a san keme saba le ye. Mun koson aw ma o gben kabini o wagati ra?

²⁷ «Anw koni ma jaraki, sabu an ma foyi ke aw ra; aw le jarkira, sabu aw b'a fe ka anw kere. Matigi Ala yere ye nin kiti tige anw Izirayelimogow ni aw Amonkaw ce; ale le ye kititigebaga ye.»

²⁸ Ayiwa, Amonkaw ta masace ma son ka Zefite ta kuma lamem.

Zefite ka dajuru ta Ala fe

²⁹ Matigi Ala Nin* jigira Zefite kan. A ka Galadi ta jamana ni Manase ta jamana cetige; o ko, a tagara Misipa, Galadi jamana ra, Amonkaw kama. ³⁰ Zefite ka dajuru do ta Matigi Ala fe. A ko: «Matigi Ala, ni i k'a to ne ka se soro Amonkaw kan, ³¹ ne sesorobaga sekoto ka bo kerekeyoro ra Amonkaw fe, ni mogow o mogow konna ka bo ne ta so, ka na ne kunben, ne bena o tigi ke saraka jenita* ye ka o di i ma.»

³² Zefite tagara Amonkaw kere; Matigi Ala k'a to a ka se soro o kan. ³³ A ka se soro Amonkaw bee kan, k'a ta Aroweri dugu yoro ra, ka taga a bla fo Miniti dugu ra; dugu mugan le tun be o yoro ra; a ka o bee mina, ka taga se fo Abeli Keramimu dugu ma. Amonkaw tora Izirayelimogow ta fanga koro.

Zefite denmuso ta ko

³⁴ Ayiwa, Zefite boto kerekeyoro ra ka na a ta so konso Misipa, a barara k'a denmuso nato ye a be don kera ka na a kunben ni dundunw ye. O denmuso kelen le tun be Zefite fe; dence tun t'a fe, denmuso were fana tun te a fe. ³⁵ Zefite k'a ye minke, jigitige koson, a k'a yere ta derege mina k'a faran, k'a fo ko: «E, ne denmuso, i ka kojuguba lase ne ma de! Ele yere le kera ne jigitigebaga ye bi. Ne ka dajuru ta Matigi Ala fe, ne fana te se ka to a kebari ye.» ³⁶ A denmuso ko a ma ko: «Ni a kera ko i ka dajuru le ta Matigi Ala fe, i ka min fo Ala ye, ne ke o ye; sabu Matigi Ala ka i dimibo i juguw ra, minw ye Amonkaw ye.» ³⁷ A k'a fo a face ye fana ko: «Ne be fen kelen jini i fe. A to ne ye karo fla ke, ka taga yaala kuruw kan, ka kasi ni ne kafinogonw ye, sabu ne furubari bena sa.» ³⁸ A face ko: «Taga!» A k'a to a yere ma fo karo fla. A tagara yaala kuruw ce ra, ka kasi ni a kafinogonw ye, ko sabu ale furubari bena sa.

³⁹ Karo fla dafara minke, a sekora ka na a face fe. Zefite tun ka dajuru min ta, a ka o dafa a denmuso ra. A tun ma ce lon ka ye.

Kabini o kera, o ko kera landa ye Izirayelimogow fe; ⁴⁰ san o san Izirayeli sunguruw be bo ka taga tere naani ke ka o hakiri jigi Galadikace Zefite denmuso ra.

12

Galadikaw ni Efrayimukaw ta kere

¹ Efrayimu ta ce w ka jogon lajen ka Zuriden ba tige, ka taga Safon, ka taga a fo Zefite ye ko: «Mun koson i tagara Amonkaw kere, i ma na an wele an ye taga ni i ye? An bena i ta bon jeni, ka ele yere fana jeni.» ² Zefite ka o jaabi ko: «Kereba le tun be ne ni Amonkaw ce; an ka aw wele ko aw ye na an deme, nka aw si ma son ka bo ka na an bosi o boro. ³ Ne nana a ye ko aw te nana minke, ne ka ne yere nin fiyeere ka

taga Amɔnkaw kerɛ, ne ni ne ta mɔgɔw; Matigi Ala fana ka o don ne boro. Mun na aw bɛ na ne kama sisan tuun ko aw bɛna ne kerɛ?»

⁴ Zɛfite ka Galadi ta cɛw bɛɛ lajɛn, ka Efirayimukaw kerɛ. Galadi ta mɔgɔw ka Efirayimukaw kerɛ ka se o ra; k'a sɔrɔ Efirayimukaw tun b'a fɔra Galadi ta mɔgɔw ma ko: «Aw Galadikaw, aw tɛ foyi ye; aw borira ka bɔ Efirayimu ta mɔgɔw fɛ ka taga Manase ta mɔgɔw fɛ.» ⁵ O bɛ Zuriden ba tige yɔrɔ minw na ka taga Efirayimukaw ta mara ra, Galadikaw tagara o yɔrɔw bɛɛ mina, ka sira tige Efirayimukaw ja. Ni Efirayimuka dɔ boritɔ nana se ba sennatigeyɔrɔ ra, ni a ko: «Aw y'a to ne ye tɛmɛ,» o tuma Galadikaw b'a pininka ko: «Ele tɛ Efirayimuka le ye wa?» Ni a ko: «ɔn-ɔn,» ⁶ o b'a fɔ a ye ko a y'a fɔ ko «Siboleti!» A b'a fɔ ko «Shiboleti»; sabu Efirayimukaw da tɛ se ka o kuma fɔ Galadikaw ta fɔcogo ra. Galadikaw b'a lon ko Efirayimuka lo; o b'a mina k'a kannatigɛ batigeyɔrɔ ra yi. O lon na, o ka cɛ waga binaani ni fla (42 000) le faga Efirayimukaw ra.

⁷ Zɛfite Galadikacɛ kɛra Izirayeli jamɔgɔ ye ka se fɔ san wɔrɔrɔ. O kɔ, Zɛfite Galadikacɛ sara. O k'a su don Galadi dugu dɔ ra.

Namɔgɔ minw sigira Izirayeli kunna Zɛfite kɔ

⁸ Ayiwa, Zɛfite sanin kɔ, Ibisani le kɛra Izirayeli jamɔgɔ ye. Ale tun bɛ bɔ Bɛtilɛhemu. ⁹ Dencɛ bisaba ni denmuso bisaba lɛ tun b'a fɛ. A k'a denmusow di furu ra yɔrɔ werɛ mɔgɔw le ma, ka muso dɔw jini yɔrɔ werew ra fana ka o di a dencɛw ma. A kɛra Izirayeli jamɔgɔ ye fɔ san wolonfla. ¹⁰ O kɔ, Ibisani sara. O k'a su don Bɛtilɛhemu.

¹¹ Ale kɔ, Elɔn le kɛra Izirayeli jamɔgɔ ye. Ale tun ye Zabulon ta mɔgɔ dɔ le ye. A kɛra Izirayeli jamɔgɔ ye fɔ san tan. ¹² O kɔ, Elɔn sara; o k'a su don Ayalon dugu kɔrɔ, Zabulon ta mara ra. ¹³ Ale kɔ fɛ, Hileli dencɛ Abidon le kɛra Izirayeli jamɔgɔ ye. A tun bɛ bɔ Piraton dugu kɔnɔ. ¹⁴ Dencɛ binaani, ani mamaden cɛman bisaba le tun b'a fɛ. Fali kelen kelen tun bɛ olugu bɛɛ tɔgɔ ra. A kɛra Izirayeli jamɔgɔ ye fɔ san seegi. ¹⁵ O kɔ, Piratonkacɛ Hileli dencɛ Abidon sara. O k'a su don Piraton dugu kɔrɔ, Efirayimu mara ra, Amalekikaw ta kuruyɔrɔw ra.

13

Samuson worocogo

¹ Izirayelimɔgɔw ka kojugu kɛ Matigi Ala ja kɔrɔ tuun. O le kosɔn Matigi Ala ka o labla Filisikaw ye. Olugu ka se sɔrɔ o kan fɔ san binaani.

² Cɛ dɔ tun bɛ Soreha dugu kɔnɔ, a tɔgɔ tun ye ko Manoha. Dan ta mɔgɔ dɔ tun lo. A muso tun ma den sɔrɔ ka ye. ³ Lon dɔ, Matigi Ala ta mɛlɛkɛ dɔ k'a yɛrɛ yira o muso ra, k'a fɔ a ye ko: «Ne k'a lon ko i tɛ se ka den woro, o kosɔn den tɛ i fɛ. Nka i bɛna kɔnɔ ta, ka dencɛ woro. ⁴ Nka i yɛrɛ kɔrɔsi kɔsɛbɛ. I kana duven min, walama minnifen fariman werɛ; i kana fensaninyabari si domu; ⁵ sabu i bɛna kɔnɔ ta ka dencɛ woro. A kunsigi man kan ka tige, walama ka li fiyewu; sabu k'a ta a worolon na, o den bɛna kɛ Ala ta mɔgɔ saninman le ye. Ale le bɛna a damina ka Izirayelimɔgɔw bɔsi Filisikaw boro.»

⁶ Muso tagara a fɔ a cɛ ye ko: «Ala ta ciraden dɔ nana kuma ne fɛ. A tun bɛ i n'a fɔ Ala ta mɛlɛkɛ dɔ; sabu a cogo tun bɛ siranya blara ne ra. Ne m'a pininka a boyɔrɔ ra, a fana m'a tɔgɔ fɔ ne ye. ⁷ A k'a fɔ ne ye ko ne bɛna kɔnɔ ta ka dencɛ woro. A k'a fɔ ne ye ko k'a ta sisan, ko ne man kan ka duven min, walama minnifen fariman werɛ; ko ne kana fɛn saninyabari si domu fana; ko sabu o den bɛna kɛ Ala ta mɔgɔ saninman le ye, kabini a worolon na fɔ ka taga se a salon ma.»

⁸ Ayiwa, Manoha ka Matigi Ala daari, k'a fɔ ko: «E, Matigi Ala, a to i ta ciraden ye sekɔ ka na an fɛ tuun, janko an ka kan ka min kɛ den ta ko ra ni a worora, a ye o fɔ an ye.»

⁹ Matigi Ala ka Manoha ta daariri jaabi. Lon dɔ, Ala ta meleke nana muso fe tuun. O y'a sɔrɔ muso tun siginin be kongo kɔnɔ. A ta ce Manoha tun te ni a ye. ¹⁰ A borira ka taga o fɔ a ce ye ko: «A fle, ce min tun nana ne fe o lon na, a nana tuun bi.»

¹¹ O yɔrɔnin bee ra, Manoha wurira ka tugu a muso kɔ ka taga se ce kɔrɔ, k'a jininka ko: «Yala ele le kumana ne ta muso fe wa?» Ce ko: «Ne lo.» ¹² Manoha k'a jininka tuun, ko: «Ni i ta kuma nana ke can ye, an ka kan ka sira juman le tagama den ta ko ra, ani an ka kan ka mun ni mun le ke a ye?» ¹³ Ala ta meleke ka Manoha jaabi ko: «Ne ko muso man kan ka fen minw domu, a ye o bee ye k'a to yi. ¹⁴ Fen o fen be bɔ rezen na, a man kan ka o domu; a man kan ka duven min, walama minnifen fariman were. A man kan ka fen saninyabari si domu. Ne ka ci minw fɔ a ye, a ye o bee ke ka ja.»

¹⁵ Manoha k'a fɔ Ala ta meleke ye ko: «Sabari ka an kɔnɔ yan, an be taga badennin dɔ faga ka o tobi ka na o di i ma.» ¹⁶ Matigi Ala ta meleke k'a jaabi ko: «Hali ni ne tora yan, ne tena i ta domuni domu; nka ni i be sɔn, i be se ka saraka jenita* dɔ bɔ ka o di Matigi Ala ma.» Manoha tun m'a lon ko Matigi Ala ta meleke lo. ¹⁷ Manoha k'a fɔ a ye ko: «I tɔgɔ fɔ an ye, janko i ka kuma min fɔ, ni o nana ke can ye, an ye se ka i bonya.» ¹⁸ Matigi Ala ta meleke k'a jaabi ko: «Mun na i be ne tɔgɔ jininka? Ne tɔgɔ ye tɔgɔ pumanba le ye*.»

¹⁹ Manoha ka badennin mina, ka siman saraka* dɔ fara o kan, ka o ke saraka ye k'a di Matigi Ala ma. Manoha ni a muso tun be fleri kera minke, o ka kabako dɔ ye. ²⁰ O tun ka tasuma min don sarakabɔnan kan, o tasuma mana wurira minke, Matigi Ala ta meleke yelenna o tasumamana fe. Manoha ni a muso ka o ye minke, o ka o yere firi dugu ma, ka o ja biri dugu ma. ²¹ Matigi Ala ta meleke m'a yere yira Manoha ni a muso ra tuun. O wagati le ra Manoha sɔrɔra k'a lon ko Matigi Ala ta meleke tun lo. ²² Manoha k'a fɔ a muso ye ko: «E, an bena sa, sigiya t'a ra, sabu an ka Ala le ye.» ²³ A muso k'a jaabi ko: «Ni Matigi Ala tun b'a fe ka an faga, a tun tena sɔn an ta saraka jenita* ni an ta siman saraka ra; a tun tena nin kow bee yira an na, a fana tun tena nin kumaw bee fɔ an ye.»

²⁴ Ayiwa, muso nana dence woro, k'a tɔgɔ la ko Samuson. Den kɔrɔyara, Matigi Ala ka baraka don a ra fana. ²⁵ Matigi Ala Nin* k'a damina ka a ta fanga don Samuson na, janko a ye a ta baara ke. O wagati ra, a tun be Mahane Dan, Soreha dugu ni Esitaholi dugu furance ra.

14

Samuson tagara Filisika sunguru dɔ daari

¹ Lon dɔ, Samuson tagara Timina dugu kɔnɔ; a ka Filisika sunguru dɔ ye; a pabɔra o fe. ² A sekɔra a ta dugu ra tuma min na, a ka o kuma fɔ a face ni a bamuso ye; a ko: «Ne ka Filisika sunguru dɔ ye Timina dugu kɔnɔ, min ko diyara ne ye; aw ye a jini k'a di ne ma, ne b'a furu.» ³ A face ni a bamuso k'a jaabi ko: «O tuma sunguru te i balemaw ta denw na le wa, walama sunguru si le te an ta siya ra wa, fɔ i be taga muso jini o Filisika kenɛsigibariw le fe?» Samuson ko: «Aw ye a jini ne ye, sabu ale le ko diyara ne ye.» ⁴ A face ni a bamuso tun m'a lon ko o ko bɔra Matigi Ala yere le ra; Ala tun be cogo le pinina ka Filisikaw kere; sabu o wagati ra, Filisikaw ta fanga tun be Izirayelimogow kan.

Samuson ka jara faga

⁵ Samuson ni a face ni a bamuso tun be tagara Timina. Samuson faranna ka don Timina dugu rezenforow kɔnɔ; jarkanbelen dɔ barara ka bɔ, ka kule, ka girin k'a kunben. ⁶ Matigi Ala k'a ta Nin* don Samuson kɔnɔ, ka fanga don a ra; a ka jara mina

* 13:18 13.18 Tɔgɔ pumanba, walama gundo.

k'a faga k'a tigetige k'a soro foyi te a boro, k'a ke i n'a fo badennin le tun be a boro. Nka a ma o ko fo a face ni a bamuso ye. ⁷ O ko, a tagara kuma sunguru fe; o sunguru ko diyara a ye kosebe.

⁸ Wagati dama temenin ko, Samuson sekora ka taga Timina tuun ni a worobagaw ye, ko o be taga sunguru furu siri. O tagato, Samuson faranna ka taga jara su fle. A tagara a soro ko lidenw ka li ke jara su kono. ⁹ A ka o li do bo ka ke o domu ye ka taga. A tagara se a face ni a bamuso koro minke, a ka do di olugu ma, o k'a domu. Nka a m'a fo o ye ko li bora jara do su le kono.

Samuson ta talen

¹⁰ Samuson face tagara Filisika sunguru ta magow fe ka taga furuko janabo. Samuson ka janagbeba do ke, ka domuniba tobi, i n'a fo kanbelenw be deri k'a ke cogo min na. ¹¹ Filisikaw ka Samuson ye minke, o ka kanbelen bisaba bla ni a ye, ka o ke a jengogonw ye. ¹² Samuson k'a fo o kanbelenw ye ko: «Ne bena talen do fo aw ye; ni aw sera ka o koro lon k'a fo ne ye janagbe tere wolonfla kono, ne bena deregegebe bisaba ni deregeba bisaba di aw ma. ¹³ Nka ni aw ma se k'a koro fo ne ye, aw le bena deregegebe bisaba ni deregeba bisaba di ne ma.» O ko a ma ko: «I ta talen fo, an y'a men.» ¹⁴ A ko:

«Fen domuta sorora fendomubaga kono,
fen timiman sorora fen barakaman kono.
O koro ye di?»

Kanbelenw ka tere saba ke, o ma se ka talen koro lon k'a fo. ¹⁵ Janagbe tere naaninan, o k'a fo Samuson muso ye ko: «I ta ce nege k'a to a ye talen koro fo i ye, i ye na a fo an ye; ni o te, an bena i ni i worobagaw bee jeni. O tuma aw ka an wele aw ta janagbe ra ka na an borofenw bee le bosu an na ke?» ¹⁶ Samuson muso kasito tagara a fo Samuson ye ko: «Ne ko man di ele ye fiyewu; i te ne kanuna hali doonin. Ni o te mun na i be talen fo ne ta dugumagow ye k'a soro i m'a koro fo ne ye?» Samuson k'a jaabi ko: «Ne ma nin talen koro fo hali ne worobagaw ye; mun na ne bena a fo ele ye?» ¹⁷ Muso ka Samuson tooro ni kasi ye fo ka taga se janagbe tere wolonflanan ma. A ma ja janagbe tere wolonflanan, Samuson k'a koro fo a ye, sabu muso tun be a nin tooro lon o lon. Muso teliyara ka taga o fo dugu kanbelenw ye. ¹⁸ Janagbe tere wolonflanan lon, sani tere ye ben, dugu kanbelenw nana a fo Samuson ye ko:

«Mun le ka di ka teme li kan?
Mun le baraka ka bon ka teme jara kan?»

Samuson ka o jaabi ko:

«Ni aw tun ma aw ta misidaba sama ni ne ta misigberen ye,
aw tun tena ne ta talen koro lon.»

¹⁹ O yoronin bee, Matigi Ala k'a ta Nin don Samuson kono, ka fanga don a ra. A tagara Asikalon dugu kono. A ka ce bisaba faga, ka o ta faniw ce ka na o di dugu kanbelenw ma, sabu o ka talen koro fo. O ko, a dimininba sekora ka taga o ta so.

²⁰ Kanbelen minw tun be ni a ye, o k'a muso di o do ma; ale le tun ye a teri ye konoya janagbe wagati ra.

15

Samuson k'a yere dimibo Filisikaw ra

¹ Ayiwa, wagati dama temenin ko, simantigewagati ra, Samuson tagara ko a be taga a muso fle. A ka badennin kelen mina ko a be taga o sama a ma. A tagara se minke, a ko a b'a fe ka don a muso fe bon kono. Nka a burance ma son k'a to a ye don. ² A burance ko: «Ne tun b'a miirira ko i t'a fe tuun, o koson ne k'a di i torgonce ma. A dogomuso ta a no ra; ale yere ce ka ji ka teme a koromuso kan.» ³ Samuson ko:

«Sisan kōni, ni ne ka kojugu ke Filisikaw ra, mōgo si man kan ka ne jaraki; olugu yeɛ le ka o jini.»

⁴ O yōronin bɛɛ ra, Samuson tagara kongowuru kemɛ saba mina; ka o kukalaw sirisiri jōgon na fla fla, ka binpaga dō siri o kukala fla cɛ ma. ⁵ A ka tasuma don o binpaw ra, ka kongowuruw gben ka taga ni o tasuma ye Filisikaw ta forow ra. Tasuma ka siman tigeninw ni siman tigebariw bɛɛ jeni, ka taga se fō oliviyesunw ma.

⁶ Filisikaw ka pininkari ke ko: «Jōn le ka nin ke?» O k'a fō o ye ko Samuson le k'a ke, ko sabu a burance min bɛ Timina dugu kōnō, ale k'a muso mina k'a di a tōjōgoncɛ ma. A fōra ten minke, Filisikaw tagara o muso ni a face bɛɛ mina ka o jeni. ⁷ Samuson ka o ye minke, a ko: «Ayiwa, ni aw bɛ o le kera, ne fana tena aw nasumanin to, fō ne ye ne ta dimibō aw ra le.» ⁸ Samuson ma tō to Filisikaw ra; a ka o kere ka se sōrō o kan, ka o camanba faga. O kō, a tagara sigi Etamu farawo kōnō.

Samuson ka Filisikaw kere tuun

⁹ O kow kō, Filisikaw bōra ka na o ta fanibonw lō Zuda jamana ra, ka wuri Lehi dugu kama. ¹⁰ Zuda ta mōgōw ka o pininka ko: «Mun na aw nana an kere?» O ko: «An nana Samuson le mina; a ka kojugu min ke an na, an bena o juru sara a ra.»

¹¹ Zuda ta mōgōw ka o mēn minke, o ra cɛ waga saba tagara Etamu farawo ra; o tagara a fō Samuson ye ko: «I ka mun baara le ke tan? I m'a lōn ko an bɛ Filisikaw ta fanga le kōrō wa?» Samuson ka o jaabi ko: «O ka min ke ne ra, ne ka o juru le sara o ra.» ¹² O ko: «An nana i mina le ka i siri ka i di Filisikaw ma.» Samuson ko: «Aw ye kari ne ye ko aw yeɛ tena ne faga.» ¹³ O ka Samuson jaabi ko: «An t'a fɛ ka i faga; an b'a fɛ ka i mina ka i siri le dōron ka i di o ma.»

O donna farawo kōnō ka Samuson mina k'a siri ni jurukisekura fla ye, ka bō ni a ye.

¹⁴ O tagara se ni Samuson ye Lehi dugu kōnō minke, o diyara Filisikaw ye, fō o ka ke kule ci ye ka o kunben. Nka Matigi Ala k'a Nin* don Samuson na, ka fanga don a ra. O tun k'a borow siri ni jurukise minw ye, olugu kera a ja na i ko jesejuru min jenina tasuma ra; a ka o tigetige ka bō a boro ra. ¹⁵ A ka falidagbaga kenɛ dō bennin ye; a ka o ta ka o ke ka Filisika cɛ waga kelen bugō ka o faga. ¹⁶ O kō, a pɛrenna k'a fō ko:

«Mōgōw suw tonnin flɛ, dō wɛrɛ tonnin flɛ!

Ne ka o bɛ faga ni fali dagbaga kelen le ye.

Ne ka cɛ waga kelen faga ni fali dagbaga kelen ye.»

¹⁷ Samuson ka o kuma fō ka ban minke, a ka fali dagbaga firi. O koson o yōrō tōgo lara ko Ramati Lehi*.

¹⁸ Ayiwa, o kō, jiminlōgo gbanna Samuson na. A ka Matigi Ala daari ko: «E, Ala, ele le ka nin sebayayaba di i ta jōncɛ ma, k'a to ne ka se sōrō Filisikaw kan. Sisan i bena a to jiminlōgo ye ne faga, k'a to nin mōgo kenɛsigibariw ye ne mina ka ne ke o sago ye wa?» ¹⁹ A ka o fō minke, Ala ka farawo dō dayɛɛ o yōrō ra, Lehi dugu kōrō; ji bōra o ra. Samuson ka o ji min ka baraka sōrō tuun. O le koson o ka o bunun tōgo la ko Eni Akore†. A bɛ Lehi dugu kōnō hali bi.

²⁰ Samuson kera Izirayeli jamōgo ye fō san mugan, Filisikaw ta wagati ra.

16

Samuson tagara Gaza dugu kōnō

¹ Lon dō, Samuson tagara Gaza, Filisikaw ta dugu dō ra. A ka jatōmuso dō ye o yōrō ra. A tagara don o muso ta so kōnō, ka jen ni a ye. ² Gaza dugumōgōw k'a men ko Samuson bɛ o ta dugu kōnō. O ka mōgōw bla ka dugu yōrō bɛɛ kōrōsi ka dugu donda

* **15:17** 15.17 Ramati Lehi kōrō ye ko: dagbaga ta kuru. † **15:19** 15.19 Eni Akore kōrō ye ko: daarikɛbaga ta bunun.

kɔrɔsi su bɛɛ. O ma sɔn ka foyi kɛ o lon su fɛ; sabu o tun b'a miirira ko ni dugu gbera le, o bɛ sɔrɔ ka Samusɔn faga. ³ Nka Samusɔn tora yi ka taga se su cɛmance wagati le ra. Su cɛmance ra a wurira; a ka Gaza dugu donda kon ni a yiriberew ni a nɛgeberew bɛɛ sama ka bɔ. A ka o la a kamankun kan ka taga o bla kuru kunna, Heburɔn dugu ja fɛ.

Samusɔn ni Dalila ta ko

⁴ O kow kɔ, muso dɔ werɛ ko diyara Samusɔn ye. O muso ta so tun bɛ Soreki kenɛgbeyɔrɔ ra. A tɔgɔ tun ye ko Dalila. ⁵ Filisikaw ta masacɛ looru nana a fɔ Dalila ye ko: «A kɛ cogo bɛɛ, i ye Samusɔn nɛgɛ, janko fangaba min b'a ra, i ye o bɔyɔrɔ lon, k'a minacogo lon. Ni o kera, an bɛna a mina k'a siri. O ra, an bɛɛ kelen kelen bɛna warigbɛ waga kelen ni kɛmɛ kɛmɛ di i ma.»

⁶ Dalila ka Samusɔn jininka ko: «Samusɔn, sabari, i ye i ta fangaba nin bɔyɔrɔ fɔ ne ye. O ka kan ka i siri ni juru juman le ye janko i kana se ka foyi kɛ tuun?»

⁷ Samusɔn k'a jaabi ko: «Ni o ka ne siri ni jurukisɛ kenɛ wolonfla ye, min ma ja folo, ne ta fanga bɛ ban; ne bɛ kɛ i ko mɔgɔ gbansan.»

⁸ A fɔra ten minke, Filisikaw ta masacɛw nana ni jurukisɛ kenɛ wolonfla ye ka na o di Dalila ma; o jurukisɛw tun ma ja folo. Ka Samusɔn to sunɔgɔ ra, Dalila ka Samusɔn siri ni o ye. ⁹ O y'a sɔrɔ Filisika dɔw tun dogonin bɛ bon dɔ kɔnɔ, Dalila ta so kɔnɔ yi. A ka Samusɔn siri minke, a barara k'a fɔ ko: «Samusɔn, Filisikaw bɛ nana i kama!» O yɔrɔnin bɛɛ, Samusɔn wurira ka o juruw tige i n'a fɔ jesejuru jeninin. A kera ten, o ma se k'a ta fanga bɔyɔrɔ lon.

¹⁰ Dalila ko Samusɔn ma ko: «I ka ne nɛgɛ le, i ma sɔn ka can fɔ ne ye. Sisan, ne ka kan ka i siri ni juru suguya min ye, sabari ka o fɔ ne ye.» ¹¹ Samusɔn ko: «Ni o ka ne siri ni jurukisɛkura le ye, juru min ma kɛ ka baara si kɛ folo, o tuma ne baraka bɛɛ bɛ ban, ne bɛ kɛ i ko mɔgɔ gbansan.» ¹² K'a to sunɔgɔ ra, Dalila ka jurukisɛkura dɔw jini k'a siri ni o ye. A sirinin kɔ, a ko a ma ko: «Samusɔn, Filisikaw bɛ nana i kama!» O y'a sɔrɔ Filisika dɔw tun dogonin bɛ bon dɔ kɔnɔ Dalila ta so kɔnɔ. Samusɔn wurira ka o juruw tigetige, k'a kɛ i n'a fɔ jesejuru gbansan le tun bɛ a boro ra.

¹³ Dalila ko Samusɔn ma ko: «Hali bi i bɛ ne nɛgera le, i ma sɔn ka can fɔ ne ye ban. O tuma ne ka kan ka i siri ni mun le ye sa? A fɔ ne ye!» Samusɔn ko: «Ne kunsigi turukala wolonfla don i ta jesedannan na ka a ni jese pagami k'a dan, k'a kɛ fanimugu ye, k'a mina ni jesedanbere ye. Ni o kera, ne bɛ kɛ i ko mɔgɔ gbansan.» ¹⁴ Ka Samusɔn to sunɔgɔ ra, Dalila k'a kunsigi dan fanimugu dɔ ra, k'a mina ni jesedanbere ye. O kɔ, a k'a fɔ Samusɔn ye tuun ko: «Samusɔn, Filisikaw bɛ nana i kama!» Samusɔn wurira sunɔgɔ ra ka fanimugu ni jesedanbere bɛɛ sama ka bɔ. ¹⁵ Dalila ko a ma ko: «Mun na i b'a fɔ ne ma ko i bɛ ne kanu, k'a sɔrɔ i tɛ sɔnna ka gbɛ ne ye? I ka ne nɛgɛ fɔ sijaga saba, i ma sɔn ka i ta fangaba bɔyɔrɔ fɔ ne ye.»

¹⁶ Muso ka jininkari gban Samusɔn na; lon o lon, a b'a kɔ, ka kuma caya a ma k'a kɛ i n'a fɔ a bɛna a faga; Samusɔn nana sege; tɔ si tun tɛ a ra tuun. A laban, a ma na se ka kun a ra tuun; ¹⁷ a k'a ta gundo fɔ a ye. A ko: «Kabini ne worora, o ma ne kunsigi tige ka ye, sabu ne kera Ala ta mɔgɔ saninman le ye kabini ne worolon. Ni o ka ne kunsigi tige, ne ta baraka bɛɛ bɛ bɔ ne ra, ne baraka bɛ ban, ka ne kɛ i ko mɔgɔ gbansan.»

¹⁸ Dalila k'a ye ko Samusɔn ka can fɔ ale ye minke, a ka mɔgɔ ci ka taga Filisikaw ta masacɛw fɛ, ka taga a fɔ o ye ko: «Sisan, aw ye na, sabu a ka can bɛɛ fɔ ne ye.» Filisikaw ta masacɛw nana Dalila fɛ ni wari ye o boro. ¹⁹ Dalila ka Samusɔn lasunɔgɔ a sen kan; o kɔ, a ka cɛ dɔ wele ka na Samusɔn kunsigi turukala wolonfla bɛɛ tige ka bɔ a kun na. A ka Samusɔn nɛgɛ k'a sɔrɔ o cogo le ra, sabu a ta fanga bɛɛ bɔra a ra. ²⁰ A ko: «Samusɔn, Filisikaw bɛ nana i kama!» Samusɔn panna ka wuri sunɔgɔ ra; a ko: «Ne bɛna ne yɛrɛ bɔsi i n'a fɔ ne derira k'a kɛ cogo min na; ne bɛna ne yɛrɛ bɔ

o boro.» A tun m'a lon ko Matigi Ala tun k'a ta baraka bee bo ale ra. ²¹ Filisikaw k'a mina k'a padenw ci, ka taga ni a ye Gaza dugu konɔ. O k'a siri ni siranegɛjɔrɔko fla ye, k'a bla mugusi ra kasobon konɔ.

²² Ayiwa, Samuson kunsigiw nana ke janya ye tuun.

Samuson ka bonba ben Filisikaw kan

²³ Lon do, Filisikaw ta masacew ka mogow lajen ka janagbeba do ke, ka sarakaba bo o ta ala ye, min togo ye ko Dagon. O tun b'a fora ko:

«An ta ala ka Samuson don an boro,
Samuson min tun ye an jugu ye.»

²⁴ Mogow k'a ye minke, o ka o ta ala tando k'a fo ko:

«An ta ala ka an jugu Samuson don an boro bi;
mogo min tun be an ta jamana halakira,
ka suw caya an ta jamana ra.»

²⁵ Ka Filisikaw jusu diyaninba to, o nana a fo ko: «Aw ye Samuson wele ka na, a ye na an janagbe.» O tagara Samuson bo kaso ra, a nana o janagbe. O tun k'a lo bonba ta samasen fla le ce ma.

²⁶ Kanbelennin min tun ka Samuson boro mina, Samuson k'a fo ale ye ko bonba lonin be samasen minw kan, a y'a to ale ye maga o samasenw na, ka den o kan. ²⁷ O y'a soro bonba konona tun fanin be mogow ra, ce w ni musow. Filisikaw ta masacew bee tun be yi. Mogo minw tun siginin be bonba sanfeyoro ra ka ke Samuson fle ye, olugu tun be mogo waga saba bo, ce ni muso. ²⁸ Samuson ka Matigi Ala daari; a ko: «E, Dunupatigi Ala, sabari ka i hakiri to ne ra. E, Ala, fanga don ne ra, ka nin ke a sijaga laban ye, janko ne ye ne yere dimibo Filisikaw bee lajennin na sijaga kelen, ne paden fla koson.» ²⁹ Samasenba fla min tun be bonba cemance ra, bonba bee tun lonin be minw kan, Samuson k'a borow la o samasenw kan; a k'a kininboro la kelen kan, k'a numanboro la to kelen kan. ³⁰ A ko: «Ne ni Filisikaw bee ye sa jogon fe bi!» A ka samasenw digi ni a fanga bee ye. Bonba benna Filisikaw ta masacew bee kan, ani mogo tow bee. Samuson ka mogo minw faga o lon na, a sato, o cayara ka teme a ta mogo faganin tow bee lajennin kan, k'a to si ra. ³¹ A balemaw, ani a ta somogow bee nana, ka na a su ta ka taga ni a ye. O tagara a su don a face Manoha ta sudonyoro ra, Soreha dugu ni Esitaholi dugu furance ra.

Samuson tun kera Izirayeli namogo ye fo san mugan.

17

Mika ta batorikebon ta ko

¹ Ce do siginin tun be Efirayimu kuruyorow ra, a togo tun ye ko Mika. ² Lon do, a k'a fo a bamuso ye ko: «I ta warigbe waga kelen ni warigbe keme min tun sonyana, fo i tun k'a tabaga danga ne yere na na, o wari ye nin ye. Ne le tun k'a ta.» A bamuso k'a fo a ye ko: «Matigi Ala ye baraka don i ra, ne dence.» ³ Mika ka o warigbe waga kelen ni warigbe keme seko a bamuso ma. A bamuso ko: «Ne dence, ne yere boro be nin wari bla danna k'a ke Matigi Ala ta ye, k'a yeele k'a ke ja do ye, ani batofen do ye, i togo ra. O cogo ra ne be nin wari seko i ma tuun.» ⁴ Nka Mika ka wari seko a bamuso ma tuun. A bamuso ka warigbe keme fla bo o wari ra, ka o di negyeelebaga ma. Ale k'a yeele k'a ke ja do ye. O tagara o ja bla Mika ta bon konɔ.

⁵ Batorikayoro do tun be Mika fe. A ka saninderege ni batofen dow lalaga fana, k'a dence do ta ka o ke a ta sarakalasebaga ye.

⁶ O wagati ra, masace si tun te Izirayelimogow kunna. Bee tun be a yere janako le ke.

⁷ Kanbelennin do tun siginin be Betlehemu dugu konɔ, Zuda mara ra. Levi ta gbamogo do tun lo.

⁸ A bora Betilehemu, ko a be taga sigiyoro were jini. K'a to a ta tagama ra, a tagara bo Mika ta so kan. Efirayimu kuruyorow ra. ⁹ Mika k'a jininka ko: «I bora dugu juman le ra.» A ko: «Ne ye Levi ta gbamogo do le ye; ne bora Betilehemu, Zuda mara ra. Nka sisan ne be sigiyoro were le jinina.» ¹⁰ Mika ko a ma ko: «To ni ne ye yan; i bena ke ne ladibaga ye, ka ke ne ta sarakalasebaga ye. Ne bena warigbe tan di i ma san o san, ka fiyerebo ni domuni di i ma; i mako bena se fen o fen ma, ne bena o di i ma.»

Levika kanbelen donna Mika ta so konon. ¹¹ A sonna ka to ni Mika ye. Mika k'a minako ja i n'a fo a yere dence do. ¹² Mika ka o Levikace sigi sarakalasebagaya ra. A tora a ta so, ka ke a ta sarakalasebaga ye. ¹³ Mika tun b'a fora a yere konon ko: «Sisan koni ne k'a lon ko Matigi Ala bena baraka don ne ra, sabu Levi ta gbamogo do yere le kera ne ta sarakalasebaga ye.»

18

Dan ta mogow tagara jamana do jini

¹ O wagati ra, masace si tun te Izirayelimogow kunna. Dan ta mogow tun be yoro do jinina ka sigi yi, sabu fo ka taga se o wagati ma, olugu tun ma sigiyoro soro Izirayelimogow ce ra ban. ² Dan ta mogow ka cefari looru janawoloma ka bo o ta mogow ra. O ka olugu ci ka bo Soreha ni Esitaholi dugu konon, ko olugu ye taga yaala ka jamana fle. O mogow tagara se Efirayimu kuruyorow ra, ka taga se fo Mika ta so kere fe; o sira yi. ³ Ka o to Mika ta so koroyi, o ka Levika kanbelen kumakan men minke, o k'a lon ko Levika lo. O gbarara a ra k'a jininka ko: «Jon le nana ni i ye fo yan? I be mun le kera yan? Mun na i tora yan?» ⁴ Levikace ka o jaabi. Mika be min bee kera a ye, a ka o fo o ye. A ko: «A ka ne ke a ta sarakalasebaga ye; a be to ka ne sara.» ⁵ O ko a ma ko: «Ala jininka an ye, janko an ye a lon ni an ta tagama bena diya.» ⁶ Sarakalasebaga ka o jaabi ko: «Aw ye taga, aw kana siran foyi ja; sabu Matigi Ala be ni aw ye nin tagama ra.»

⁷ O ce looru ka sira ta ka taga se Lahisi dugu konon. O sera yi minke, o ka o yoro mogow soro hera ni laganfiya ra, i n'a fo Sidonkaw. O tun te a miiri ko ko do be se ka se o ma, sabu jamana si ta torow tun te sera o ma, kuntigi si ta fanga tun te o kan fana. Nka o ni Sidonkaw yoro tun ka jan jogon na, jengogonya tun te o ni siya were ce fana.

⁸ Ayiwa, o ce looru sekora ka na o balemaw fe Soreha dugu konon, ani Esitaholi dugu konon. O balemaw ka o jininka ko: «Aw ka kibaroya juman le soro yi?» ⁹ O ka o balemaw jaabi ko: «Aw ye na an ye taga Lahisi dugumogow kama, ka taga o kere; sabu an ka jamana yaala, an k'a ye ko a ka ni kosebe. Ayiwa, aw te foyi fo wa? Aw kana saliya don aw yere ra de! Aw ye wuri an ye taga nin jamana kere k'a mina k'a ke an ta ye. ¹⁰ Ni aw sera yi, aw bena a ye ko o jamana mogow te miirira ko mogow be se ka wuri o kama ka o kere. O ta jamana ka bon; dugukolo senefen suguya bee be soro o jamana ra. Ala yere le ka nin jamana di an ma.»

Dan ta mogow ka Mika ta batofenw sonya

¹¹ Ayiwa, Dan ta mogow ce keme worow le bora Soreha dugu ni Esitaholi dugu konon ka taga ni o ta kerekeminanw ye*.

¹² O tagara o ta fanibonw lo Kiriyaati Yeharimu dugu terebenyanfan na, Zuda mara ra. O koson o yoro togo lara ko Mahane Dan†. O togo le b'a ra hali bi.

¹³ O bora o yoro ra ka taga Efirayimu kuruyorow ra; o tagara se fo Mika ta so ma. ¹⁴ O sera yi minke, ce looru minw tun tagara Lahisi dugu yaala, olugu k'a fo o

* **18:11** 18.11 O mogow tun tagara ni o ta musow, ani o ta denw, ani o ta minanw, ani o ta beganw fana ye.

† **18:12** 18.12 Mahane Dan, o koroye ko: Dan ta sigiyoro.

balemaw ye ko: «Yala aw k'a lon ko saninderege ni batofenw, ani ja warigberaman do be nin so konɔ wa? An ka kan ka min ke, aw yere ka o lon de!» ¹⁵ O ka o fo ten minke, o ce looru tagara Mika ta so, ka taga don Levika kanbelen ta bon konɔ, k'a fo, k'a jininka ko a ka kene wa? ¹⁶ O y'a soro Dan ta mogow ta ce keme woro min tun be ni kerekeminanw ye, olugu tun lonin be soda ra. ¹⁷ Ce looru minw tun tagara jamana yaala, olugu donna bon konɔ ka Mika ta saninderege ni a ta batofenw ni a ta ja warigberaman ta. Sarakalasebaga tun be lu donda ra ni ce keme woro ye, kerekeminanw tun be minw boro. ¹⁸ Sarakalasebaga k'a ye ko o ce looru donna Mika ta so konɔ ka taga saninderege ni batofenw ni ja warigberaman ta minke, a k'a fo o ye ko: «Aw be mun le kera tan?» ¹⁹ O k'a jaabi ko: «I je, kana kuma; gban an ko. I bena ke an ladibaga ye, ka ke an ta sarakalasebaga ye. Juman le ka fisa? I ye ke mogow kelen doron ta sarakalasebaga ye wa, walama i ye ke Izirayeli ta gba kuturu do ni a mogow bee ta sarakalasebaga ye?»

²⁰ O kuma diyara sarakalasebaga ye kosebe. A yere ka saninderege ni batofenw ni ja warigberaman mina, ka taga ni o mogow ye.

²¹ O ka sira ta; o ka denmisenw ni beganw ni doniw bla o ja fe. ²² Ayiwa, Dan ta mogow yoro tun janyara Mika ta so ra ka ban minke, Mika ni a siginogonw ka jagon lajen ka o nogben. ²³ O tagara se o koro minke, o perenna Dan ta mogow no fe. Dan ta mogow sekora, ka na Mika jininka ko: «Mun le kera? Nin jama bee lajenkun ye mun le ye ka na an ko?» ²⁴ Mika ko: «Mun na aw be ne jininka ko mun le kera? Ne ka batofen minw lalaga, aw ka o bee ta, ka ne ta sarakalasebaga fana ta ka taga ni a ye. Foyi were ma to ne boro tuun.» ²⁵ Dan ta mogow k'a fo Mika ye ko: «I kana kuma caya an koro tan de, ni o te, an ta mogow dow bena dimi ka ben aw kan sisan, ka ele ni i ta somogow bee faga.» ²⁶ Dan ta mogow ka o ta sira ta ka taga. Mika k'a ye ko o fanga ka bon ale ma minke, a fana sekora ka taga a ta so.

Dan ta mogow tagara Lahisi dugu mina

²⁷ Ayiwa, Dan ta mogow ka Mika ta batofenw ta o cogo le ra; sarakalasebaga min tun be sarakalasebagaya kera a fe, o tagara ni o fana ye. O tagara ben Lahisi dugu kan, k'a soro o dugumogow tun be hera ra, o t'a miirira ko mogow be se ka na ben olugu kan. O ka dugumogow faga, ka dugu jeni. ²⁸ Mogow si ma soro ka taga Lahisi dugumogow bosi, sabu a dugu yoro tun ka jan Sidon dugu ra; jengogonya tun te o ni siya were ce fana. Lahisi tun be Beti Rehobu kenegbe fan na.

O ko, Dan ta mogow ka Lahisi dugu lo kokura, ka sigi o yoro ra. ²⁹ O ka dugu togo la o bemace togo ra, k'a wele ko Dan. Dan tun ye o bemace le ye; Izirayeli dence do lo. Nka folofolo dugu togo tun ye ko Lahisi. ³⁰ O ka Mika ta batofenw ni a ta ja warigberaman bla yoro do ra, ka o ke o ta batofenw ye. Musa dence min togo tun ye ko Gerisomu, o mamaden min togo tun ye ko Yonatan, o ka ale ni a ta duruja dow le ke Dan ta mogow ta sarakalasebagaw ye. O tora o sarakalasebagaya ra fo wagati min o nana jamana mogow ce ka taga ni o ye jonya ra.

³¹ Ala ta Nogonkunben fanibon* ka wagati min bee ke Silo dugu konɔ, Mika ta batofenw tora Dan ta mogow fe o wagatiw bee ra fana.

19

Levikace ta ko

¹ O wagati ra, masace si tun te Izirayelimogow kunna. Levi ta mogow do tun siginin be Efrayimu kuruyorow kofeyorow ra. A tun ka jonmuso do ke a muso ye; o muso tun bora Betilehemu, Zuda mara ra.

² O muso ma na ke kankelentigi ye; a bora a ce fe ka taga a face ta so, Betilehemu, Zuda mara ra. A ka karo naani ke yi. ³ Lon do, a ce wurira ka taga a ko, ko a be taga

kuma ni a ye k'a jusu suma, janko a ye seko ka na. A tagara ni a ta jonce ye, ani fali fla. O tagara se yi minke, muso ka o ladon a face ta so konɔ. Faceman ka ce ye minke, a k'a kunben ni jagari ye. ⁴ A k'a fo ce ye ko a ye tere saba ke ni o ye. O tora yi, o ka domuni ke, ka min; a ka o suw be ke ni o ye. ⁵ A tere naaninan, Levikace wurira sogoma joona fe, k'a yere laben, ko a be taga. Nka muso face k'a fo a ye ko: «Aw ye domuni ke folo, ka baraka don aw yere ra; o ko, aw be taga.»

⁶ A kera ten, o ka domuni ke jagon fe tuun, ka min. O ko, muso face k'a fo ce ye ko: «Aw ye to yan ka bi su ke yan tuun, ka aw yere janagbe.»

⁷ Ce tun wurira ka ban ko a be taga, nka a burance k'a daari k'a gbelaya, ko a ye si. A ka o su fana ke yi. ⁸ A tere loorunan, a wurira sogomada joona fe ko a be taga. A burance k'a fo a ye tuun ko: «Aw ye to yan ka domuni do ke folo, k'a to tere ye jigi.» Ce tora yi, o ka domuni ke jagon fe.

⁹ Tere nana jigi minke, ce wurira ko a be taga ni a muso ye, ani a ta jonce. A burance ko a ma tuun ko: «Tere benna ka ban, wagati fana janfara; aw ye si yan kunkelen, sabu tere banna ka ban. Aw ye si yan tuun, an ye domuni ke, ka jagon janagbe. Sini sogomada joona fe, aw be wuri ka taga so.»

¹⁰ Nka ce ma son ka si tuun. A k'a ta fali fla laben, ka taga ni a muso ni a ta jonce ye. O tagara se Yebusi dugu koro, min ye Zeruzalemu ye. ¹¹ O sera Yebusi dugu koro wagati min na, o y'a soro tere tun be jini ka ben ka ban. Jonce k'a fo a matigice ye ko: «An ye taga Yebusikaw ta dugu ra, ka taga si yi.» ¹² A matigice k'a jaabi ko: «Izirayelimogo te dugu min na, fo siya were mogow, an te jigi o dugu ra fiyewu. An ye teme ka taga fo Gibeha. ¹³ An ye jija ka se Gibeha, walama Rama dugu konɔ; an be taga jigi o dugu fla do ra.»

¹⁴ O ka sira ta ka taga; o surunyara Gibeha dugu ra tuma min na, o y'a soro tere benna ka ban. Gibeha dugu be Boniyaminu ta mogow ta mara le ra. ¹⁵ O tagara Gibeha, ko o be taga si yi. O donna dugu konɔ ka taga to dugu kenegbe ra. Mogo si ma o wele ka siyoro di o ma so konɔ.

¹⁶ A laban, cekoroba do le nana ke bo ye foro ra ka na wuladanin fe. Efrayimu kuruyorow mogo do tun lo; nka a siginin tun be Gibeha dugu konɔ. Gibeha mogow tun ye Boniyaminu ta mogow le ye. ¹⁷ Cekoroba k'a ja korota ka lonance ye dugu kenegbe ra. A k'a fo, k'a jininka a boyoro ni a tagayoro ra. ¹⁸ Levikace k'a jaabi ko: «An bora Betlehemu, Zuda mara ra. An be tagara fo Efrayimu kuruyorow kofeyorow le ra. Ne siginin be o yoro le ra. Ne tun tagara Betlehemu, Zuda mara ra; sisan ne be sekora ka taga ne ta so, Matigi Ala ta Jagonkunben fanibon yoro ra. Nka mogo si ma son ka siyoro di ne ma yan a ta so. ¹⁹ K'a soro an ta faliw ta domuniw, bin ni flaburu, o be an boro. Domuni ni rezenji min fana be an fe, o be ne ni ne ta muso, ani ne ta jonce bo. Foyi ma an dese.» ²⁰ Cekoroba k'a fo a ye ko: «Aw nako pana, Ala ye hera ke aw ye. Aw mako be fen o fen na, ne bena o be di aw ma; aw man kan ka si kene ma yan.» ²¹ A tagara ni o ye a ta so konɔ; o sera so konɔ minke, a ka domuni di o ta faliw ma, ka ji di o ma, o ka o senw ko. O ko, o ka domuni ke, ka min.

²² Ka o to baro ra jagon fe, dugu mogokunntan dow nana bon lamini, ka ke da gbasigbasi ye, k'a fo cekoroba ye ko: «Ce min nana i fe, a labo yan, an be jen ni a ye.» ²³ Bontigi bora ka na o mogow fe kene ma, k'a fo o ye ko: «Ne balemaw, aw ye sabari, aw kana son nin kojugu jagon ma; sabu nin ce ye ne ta lonan le ye. Aw kana son nin maroyakoba jagon ma. ²⁴ Aw ye lo, denmuso kelen be ne fe min ma ceko lon folo; nin ce ta jonmuso fana be yan; ne bena olugu labo aw fe kene ma; aw be se ka jen ni olugu ye ka o lanogo; ni fen o fen ka aw diya, aw ye o ke olugu ra. Nka aw kana son ka nin maroyakoba jagon ke nin ce ra.» ²⁵ O mogow ma son bontigi ta kuma ma. A ma ja, levikace k'a muso labo o fe kene ma. O be jenna ni muso ye, k'a toro su be, fo ka taga dugubeda surunya. Dugubeda surunyara minke, o ka

soro k'a bla ka taga. ²⁶ Sogomada jona fe, muso tagara ben jatigice ta bonda ra, a ce tun be min ta bon kono. A lanin tora yi fo ka na teresun bo. ²⁷ Levikace wurira sogomada fe, ka da yele, ko a be taga. A barara k'a muso lanin ye bonda ra, a boro fla be kon dugumayoro kan. ²⁸ Ce ko a ma ko: «Wuri, an ye taga.» Nka muso m'a jaabi, sabu a tun sara. A ka muso su ta k'a la fali kan ka sira ta ka taga a ta so.

²⁹ A tagara se a ta so minke, a ka muru ta ka muso su tigetige k'a ke fo sigiyoroma tan ni fla, ka sigiyoroma kelen kelen ci ka taga Izirayeli ta gba tan ni fla ta maraw bee kelen kelen na, k'a jafu o ye. ³⁰ Mogo o mogo k'a ye, olugu bee kabakoyara. O ko: «E, kabini Izirayelimogow bora Misiran fo ka na se bi ma, nin ko jogon ma deri ka ke folo.» O ko: «An ka kan ka nin ko mina sobe ra, ka jogon ye, ka kuma, ka ko do latige.»

20

Izirayelimogow nana Boniyaminu ta mogow kama

¹ Izirayelimogow bora jamana yoro bee ra, k'a ta Dan ta mara ra, ka taga a bla fo Beri Seba; dow bora Galadi jamana ra fana. O bee nana lajen ni miiriya kelen ye Matigi Ala na koro Misipa dugu kono. ² Izirayeli jamana jamogow bee, ani Izirayeli cew bee nana Ala ta mogow ta jogonyeba ra. Kerekeden ce waga keme naani (400 000), olugu bee tun ye sennamanw ye.

³ Boniyaminu ta mogow fana k'a men ko Izirayelimogo tow nana lajen Misipa.

Izirayelimogow bee nana lajen minke, o ka jininkari ke, ko: «Nin kojuguba kera cogo min na, a ko lakari an ye.» ⁴ Ayiwa, Levi ta mogo min ta muso fagara, ale ka kuma ta; a ko: «Ne ni ne ta muso tun nana jigi Gibeha dugu kono, Boniyaminu ta mara ra, ko an be si o yoro ra. ⁵ Nka Gibeha dugumogow wurira ne kama; o nana an ta sibon lamini su fe. O tun b'a fe ka ne faga le; nka o nana ne ta muso le mina fanga ra ka jen ni a ye k'a toro fo k'a faga. ⁶ O le koson, ne ka ne ta muso su tigetige, k'a kunkurun do ci ka taga Izirayeli maraw bee ra; sabu kojuguba, ani maroyakoba le kera Izirayeli jamana kono nin ye. ⁷ Ayiwa, aw Izirayelimogow bee be yan bi. Aw ye jogon ye, ka ko do latige.»

⁸ Jama ka o men minke, o bee benna kelen ma; o ko: «An si tena seko ka taga an ta fanibonw kono, walama an ta so; ⁹ an bena min ke Gibeha dugumogow ra, o ye nin ye: sani an ye taga Gibeha dugumogow kama, an bena Matigi Ala jininka folo, k'a lon Ala b'a fe minw ye taga kere ra. ¹⁰ O ko, Izirayeli ta gba minw ye mogo keme, an bena mogo tan bo olugu ra, minw ye mogo waga kelen, an be mogo keme bo olugu ra, minw ye mogo waga tan, an be mogo waga kelen bo olugu ra. O mogow le bena taga domuni jini ka na a di mogo tow ma. Ni o mogow sekora ka na, an bena taga Gibeha dugumogow kama, Boniyaminu ta mogow ta mara ra; o ka maroyakoba min ke Izirayeli jamana ra, an bena o sara ka kapa ni o ye.»

¹¹ Ayiwa, Izirayelimogow bee ka o kan ke kelen ye, ka na jogon lajen Gibeha dugu kama.

¹² Nka o ka mogo dow ci Boniyaminu ta mogow ta sow bee kono folo, ka taga a fo o ye ko: «Nin kojuguba jogon kera cogo di ka ke aw ce ra? ¹³ Ayiwa, o mogokunntan minw be Gibeha, aw ye o mogow labo yan, janko an ye o faga, ka o kojugu bo Izirayeli jamana kono.»

Nka Boniyaminu ta mogow ma son o balema Izirayelimogo tow ta kuma ma. ¹⁴ O bora o ta duguw ra, ka na lajen Gibeha, ko o be Izirayelimogow kere. ¹⁵ Boniyaminu ta kerekeden minw bora o ta duguw ra ka na, olugu tun ye ce waga mugan ni woro (26 000). Gibeha dugumogow tun ma jate ni o mogow ye; olugu tun ye cefari keme wolonfla. ¹⁶ Cefari keme wolonfla fana tun be o kerekejama ra, olugu tun ye

numanmanw le ye. Məgəw tun b'a fəra ko olugu tēge diyakojugu fə, o tun bə se ka hali kunsigiden kelen bon k'a sərɔ ni o ta tafura ye.

¹⁷ Izirayeliməgəw tɔ minw nana Boniyaminu ta məgəw kama, olugu ta kerekedenw tun ye kerekeden cə waga keme naani (400 000); o bəe derira kere ra.

Izirayeliməgəw ni Boniyaminukaw ta kere

¹⁸ Ayiwa, Izirayeliməgəw tagara Beteli, ka taga Matigi Ala jininka ko: «Matigi Ala, an ta gba juman le ka kan ka kən ka taga Boniyaminu ta məgəw kere?» Matigi Ala ka o jaabi ko: «Zuda ta məgəw le ka kan ka kən ka taga.»

¹⁹ O lon dugusagbɛ sɔgoma, Izirayeliməgəw tagara o ta fanibonw lɔlɔ Gibeha dugu kɔrɔ. ²⁰ O kɔ, o bɔra ka taga Boniyaminu ta məgəw kama, ka taga lɔ kere kama Gibeha dugu na fə. ²¹ Boniyaminu ta məgəw bɔra Gibeha ka na Izirayeliməgəw kama. O lon na, o ka Izirayeli cə waga mugan ni fla (22 000) le faga. ²² Nka o dugusagbɛ, Izirayeliməgəw ka o ja gbeleya, ka taga lɔ tuun kere kama o lɔyɔrɔ fɔlɔ ra, Boniyaminu ta məgəw kama.

²³ Nka sani o ye taga, Izirayeliməgəw tagara kasi Matigi Ala na kɔrɔ, fɔ ka taga wula se; o kɔ, o ka Matigi Ala jininka ko: «Matigi Ala, yala an ka kan ka taga an balemaw, Boniyaminu ta məgəw kere tuun wa?» Matigi Ala ka o jaabi ko: «Aw ye taga o kere.»

²⁴ Izirayeliməgəw tagara o le ra, ka taga Boniyaminu ta məgəw kere tuun, a tere flanan na. ²⁵ O lon na, Boniyaminu ta məgəw bɔra Gibeha dugu kɔnɔ ka na Izirayeliməgəw kama. O ka kerekeden cə waga tan ni seegi (18 000) faga Izirayeliməgəw ra, o bəe tun derira kere ra. ²⁶ Izirayeliməgəw jama bəe tagara Beteli. O tora Matigi Ala na kɔrɔ, ka kasi; o ka sun don, fɔ ka taga wula se. O ka saraka jenitaw* ni ninsondiya sarakaw* bɔ Matigi Ala ye. ²⁷ O kɔ, o ka Matigi Ala jininka tuun. O wagati ra, Matigi Ala ta jenɔgɔnya kesu* tun bə Beteli le; ²⁸ Haruna dence Elehazari, o dence Finehasi le tun bə sarakalasebagaya ra Matigi Ala na kɔrɔ o wagati ra. O ka Matigi Ala jininka ko: «Matigi Ala, yala an ka kan ka taga an balemaw, Boniyaminu ta məgəw kere tuun wa, walama an ka kan ka o to yi?» Matigi Ala ka o jaabi ko: «Aw ye taga o kere, sabu sini ne bəna o don aw boro.»

²⁹ Ayiwa, Izirayeliməgəw ta kerekeden dɔw tagara dogo, ka Gibeha dugu lamini. ³⁰ Kerekeden tɔw tagara Boniyaminu ta məgəw kama a tere sabanan na. O tagara lɔ kere kama Gibeha dugu na fə, i n'a fɔ o tun bə deri k'a ke cogo min na. ³¹ Boniyaminu ta məgəw bɔra tuun, ka taga Izirayeliməgəw kama. O tora Izirayeliməgəw nɔgben na fɔ ka taga janfa o ta dugu ra. O ka ke Izirayeliməgəw faga ye tuun, i n'a fɔ o tun k'a ke cogo min na kakɔrɔ. O ka Izirayeliməgəw cə bisaba faga, kongokɔnɔyɔrɔw ra, Beteli dugu sira ra, ani Gibeha dugu sira ra.

³² Boniyaminu ta məgəw tun b'a fəra ko: «An sera o ra tuun; a bəna ke i n'a fɔ lon tɔw ta kera cogo min na.» K'a sərɔ Izirayeliməgəw tun bə borira o na, ka o nɛge ka o mabɔ o ta dugu ra le, ka taga ni o ye kongosiraw ra. ³³ Izirayeliməgəw borira ka bɔ o sigiyɔrɔw ra ka taga lajen Baali Tamari. Minw tun dogonin bə dugu kere fə, olugu barara ka bɔ o dogoyɔrɔw ra ka taga Geba kenegbɛ fan na. ³⁴ Kerekɛcɛ fari waga tan bɔra Izirayeli mara bəe ra, ka na lɔ Gibeha dugu na fə. Kere juguyara kosebɛ. Boniyaminu ta məgəw tun m'a lɔn ko cənriba le bəna o sərɔ. ³⁵ Matigi Ala k'a to Izirayeliməgəw sera Boniyaminu ta məgəw ra. O ka kerekeden cə waga mugan ni looru ni keme (25 100) le faga Boniyaminu ta məgəw ra; o bəe tun derira kere ra. ³⁶ O le ra, Boniyaminu ta məgəw sɔrɔra k'a lɔn ko se tɛ o ye tuun.

Izirayeliməgəw tun k'a lawuri a kama le ka bori Boniyaminu ta məgəw na, sabu o tun k'a lɔn ko o ta kerekeden minw dogonin bə ka Gibeha lamini, ko olugu bəna bɔ.

³⁷ Ayiwa, o mɔgɔ minw tun dogonin bə, olugu barara ka bɔ ka girin ka la Gibeha dugu kan, ka duguməgəw faga ni o ta kerekemuruw ye. ³⁸ Izirayeliməgəw tun ka tagamasiyen dɔ yira nɔgɔn na. Minw tun dogonin bə, olugu tun ka kan ka tasuma

don ka sisiba dɔ wuri dugu kɔnɔ. ³⁹ Tuma min na Izirayelimɔgɔw tun bɛ borira Boniyaminu ta mɔgɔw na, k'a to Boniyaminu ta mɔgɔw ka cɛ bisaba faga o ra, Boniyaminu ta mɔgɔw tun b'a miirira ko olugu sera Izirayelimɔgɔw ra le ka ban, i n'a fɔ sɔnaga tɔw ta kɛra cogo min na. ⁴⁰ Nka sisiba dɔ nana kɛ wuri ye Gibeha dugu kɔnɔ. Boniyaminu ta mɔgɔw ka kɛ o kɔ flɛ ye; o k'a ye ko o ta dugu bɛɛ bɛ jenina k'a tasuma wuri san fɛ. ⁴¹ O wagati ra, Izirayelimɔgɔ minw tun bɛ borira, olugu sekɔra ka kɛ na ye Boniyaminu ta mɔgɔw kama. Boniyaminu ta mɔgɔw ka o ye minke, o jigi tigera, sabu o k'a ye ko cɛnri sera o ma. ⁴² O borira Izirayelimɔgɔw na ka taga kongokolon fan fɛ. Nka Izirayelimɔgɔw tugura o kɔ; minw tun dogora dugu kɔ fɛ, olugu fana bɔra ka kɛ o faga ye. ⁴³ O ka Boniyaminu ta mɔgɔw lamini fan bɛɛ ra, ka to ka o faga. O ma o nasumanin to hali dɔɔnin; o ka o gben ka taga fɔ Gibeha dugu terebɔyanfan na. ⁴⁴ O ka cɛ waga tan ni seegi (18 000) faga Boniyaminu ta mɔgɔw ra; o bɛɛ tun ye cɛfariw le ye. ⁴⁵ Boniyaminu ta mɔgɔ minw borira ka taga kongokolon kɔnɔ, Rimɔn ta farakuru yɔrɔ ra, Izirayelimɔgɔw ka cɛ waga looru faga olugu ra sira ra. O ka tɔw gben ka taga se fɔ Gidomu dugu kɔrɔ, ka cɛ waga fla faga olugu ra. ⁴⁶ Boniyaminu ta mɔgɔ minw fagara o lon ta kɛrɛ ra, o bɛɛ lajennin kɛra cɛ waga mugan ni looru (25 000); o bɛɛ tun ye cɛfariw le ye.

⁴⁷ Boniyaminu ta mɔgɔ minw sera ka bɔsi, ka bori ka taga dogo kongokolon kɔnɔ, Rimɔn ta farakuru yɔrɔ ra, o tun ye cɛ kɛmɛ wɔrɔ. Olugu ka karo naani le kɛ o yɔrɔ ra yi.

⁴⁸ Izirayelimɔgɔw sekɔra ka na Boniyaminu ta mɔgɔ tɔw kama; o donna o ta duguw bɛɛ kɔnɔ, ka mɔgɔw bɛɛ faga, ani bɛganw bɛɛ; dugu o dugu tun bɛ o yɔrɔ ra, o ka tasuma don o bɛɛ ra.

21

Izirayelimɔgɔw ka musow di Boniyaminukaw ma

¹ Izirayelimɔgɔw tun karira Misipa, k'a fɔ ko Izirayelimɔgɔ si man kan k'a denmuso di furu ra Boniyaminu ta mɔgɔ dɔ ma tuun. ² Jama bɛɛ tagara Beteli; o tagara to Matigi Ala na kɔrɔ fɔ ka taga wula se. O kasira, ka kule fɔ ka o paji bɔ. ³ O ko: «E, Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, mun le nana a kɛ ko gba kelen fɔnna Izirayelimɔgɔw ra bi sa?» ⁴ O dugusagbɛ, o wurira sɔgɔmada joona fɛ; o ka sarakabɔnan dɔ lɔ, ka saraka jenitaw* ni ninsɔndiya sarakaw* bɔ Matigi Ala ye. ⁵ O ka jininkari kɛ ko: «Izirayelimɔgɔw ta gba juman le ma na lajen ni Izirayelimɔgɔ tɔw ye Misipa?» O ka o jininkari kɛ, sabu o tun karira ko ni Izirayelimɔgɔ min o min ma na Misipa Matigi Ala na kɔrɔ, ko o tigi ka kan ka faga.

⁶ Boniyaminu ta mɔgɔw fagako tingalɔn ka Izirayelimɔgɔw sɔrɔ, sabu o balemaw tun lo. O ko: «E, Izirayeli ta gba kuturu kelen le banna tan bi!» ⁷ O k'a fɔ tuun ko: «Cɛ dama dama minw sera ka bɔsi Boniyaminu ta mɔgɔw boro, an bɛna musow sɔrɔ min ka o di olugu ma, sabu an karira Matigi Ala ra ko an si tena an denmuso di furu ra Boniyaminu ta mɔgɔw ma?»

⁸ O ka jininkari kɛ tuun ko: «Yala Izirayeli ta gba dɔ bɛ yi min ma na Misipa Matigi Ala na kɔrɔ wa?» Ayiwa, o k'a kɔrɔsi k'a ye ko mɔgɔ si ma bɔ Yabesi dugu kɔnɔ, Galadi mara ra ka na jamalajenyɔrɔ ra Misipa. ⁹ O ka jama bɛɛ jate, k'a ye ko Yabesi dugumɔgɔ si tun ma na ka bɔ Galadi mara ra. ¹⁰ Jama k'a ye ten minke, o ka kɛrɛkɛden waga tan ni fla (12 000) ci, k'a fɔ olugu ye ko: «Aw ye taga Galadi mara ra, ka taga Yabesi dugumɔgɔw bɛɛ faga ni aw ta kɛrɛkɛmuruw ye, a musow ni a denmisɛnw bɛɛ. ¹¹ Aw ye cɛw bɛɛ faga; muso o muso ka cɛko lɔn, aw ye o fana faga; aw ye taga a kɛ ten.» ¹² Ayiwa, kɛrɛkɛdenw tagara o mɔgɔw faga; nka o ka sunguruden kɛmɛ naani sɔrɔ Yabesi dugumɔgɔw ra, Galadi mara ra, minw ma cɛko lɔn. O nana ni o sungurudenw ye Izirayelimɔgɔw fɛ Silo, Kanaana jamana ra.

¹³ Ayiwa, Boniyaminu ta ce dama dama minw tun borira ka taga to Rimon ta farakuruyoro ra, Izirayeli jama bee benna a ra ka cira bla o mogow ma, ka taga a fo o ye ko kere banna. ¹⁴ O mogow nana. Izirayelimogow tun ka sunguruden minw mina Yabesi dugu konon Galadi mara ra, o ka o sunguruw di olugu ma, ka o ke o ta musow ye. Nka o sunguruw ma o ce w labo.

¹⁵ Izirayelimogow nimisara tuun o balemaw, Boniyaminu ta mogow fagako ra, sabu a kera i n'a fo Matigi Ala tun ka Izirayelimogow dayaga le. ¹⁶ Izirayeli jama cekorobaw ko: «An bena mun le ke ka muso dow soro k'a di Boniyaminu ta ce tow ma sisan? An ka o ta musow bee faga ka ban kere ra.» ¹⁷ O ko: «Boniyaminu ta mogow minw bosira, olugu ka kan ka sigi o ta mara ra, janko Izirayeli ta siya do togo kana tunu. ¹⁸ Nka an te se ka an denmusow di o ma ka o ke o musow ye; sabu an karira ka ban k'a fo ko: <Ni mogow o mogow k'a denmuso di Boniyaminu ta mogow do ma, Ala ye o tigi danga.> »

¹⁹ Izirayelimogow nana a fo ko: «Ayiwa, san o san an be panagbe do ke ka Matigi Ala bato Silo, Beteli sahiliyanfan fe, sira min be bo Beteli ka taga Sikemu, o sira tereboyanfan na, Lebona dugu woroduguyanfan fe.» ²⁰ O k'a fo Boniyaminu ta ce tow ye ko: «Ni o panagbe wagati sera, aw ye taga dogo rezenforow konon, ²¹ ka to ka korosiri ke; ni Silo dugu sunguruw nana bo ko o be taga donkeyoro ra, o tuma aw ye bo rezenforow ce ra, aw bee kelen kelen ye Silo dugu sunguru kelen mina, ka taga ni a ye aw ta mara ra, ka o ke aw ta musow ye. ²² Ni o sunguruw facew walama ni o balemacew dimina ka na an fe, an bena a fo o ye ko o ye sabari ka o to aw boro; ko sabu an ma se ka muso do soro aw bee ye Yabesi dugu konon. An bena a fo o ye ko olugu yere le m'a lawuri a kama ka o denmusow di aw ma; o ra, o karira min na, o kariri kunko te se ka ben o kan tuun.»

²³ Ayiwa, Izirayelimogow ka min fo, Boniyaminu ta mogow k'a ke ten. O panagbe wagati ra, o bee kelen kelen ka sunguru kelen mina donkeyoro ra ka taga ni a ye o ta mara ra, ka o ke a muso ye. O cogo ra, o ka o ta duguw lo kokura, ka sigi o ra. ²⁴ O wagati kelen na, Izirayelimogow bora o ta jagonlajenyoro ra, ka taga o ta maraw ra; bee tagara a ta so, bee tagara a ta sigiyoro ra.

²⁵ O wagati ra, masace si tun te Izirayelimogow kunna. Bee tun be a sagonanko le ke.

RUTI TA KO KITABU Kitabu faamucogo

Namogɔ minw be wele ko kititigeɓagaw, olugu ta wagati ra, Izirayeli jamana tun pagamina koseɓe. O wagatiw temenin ko fe, Ruti ta kow sorɔra ka ke. Ruti tun ye Mohabukamusu le ye, o korɔ ye ko siya were mogɔ tun lo.

Nin kitabu seɓɓaga ma lon. A b'a yira an na ko Izirayelimogɔ dow tun bora o ta jamana ra kongɔ koson, ka taga sigi Mohabu jamana ra. Ruti tun furura o Izirayelikace do ma Mohabu jamana ra yi. A ce nana sa minke, a k'a jigi la Matigi Ala kan, ka noro a buranmusu ra, min togo tun ye ko Nahomi. A tugura Nahomi ko ka seko ka taga ni a ye Izirayeli jamana ra. Ka Ruti ni Nahomi to jagon fe, Ruti nana furu a ce ta mogɔ do ma, min togo tun ye ko Bohazi. Ruti ka dence sorɔ o ce fe; o dence le nana ke masace Dawuda bemace ye. O koson Ruti fana togo fora Yesu Kirisita ta burujuw ra (Matiyu 1.5).

Nin kitabu b'a yira an na ko ni mogɔ o mogɔ ka la Ala ra, ka son ka tugu a ko, hali ni o tigi kera siya were mogɔ ye i ko Ruti, Ala be son o tigi ma, k'a ke a ta mogɔ ye.

Kitabu konokow

Nahomi sekora ka taga Betilehemu ni Ruti ye (1)

Ruti ni Bohazi kumana o ta furu ko ra (2-3)

Bohazi ka Ruti furu siri (4)

Elimeleki ta gba ta ko

¹ Namogow tun be fanga ra wagati min na Izirayeli jamana ra, kongoba do benna Izirayeli jamana kan. Ayiwa, Betilehemukace do ni a musu ni a dence fla bora o sigiyoro ra Zude mara ra, ka taga sigi Mohabu jamana ra ka wagati do ke.

² O ce togo tun ye ko Elimeleki, a musu togo tun ye ko Nahomi, a dence kelen togo tun ye ko Malon, to kelen togo tun ye ko Kiliyon. O tun ye Efiratakaw le ye, ka bo Betilehemu, Zude mara ra. O ra, o sera Mohabu jamana ra minke, o sigira o yoro ra yi.

³ Nahomi ta ce Elimeleki nana sa k'a dence fla to. ⁴ Olugu ka Mohabu jamana musu dow furu; musu kelen togo tun ye ko Oripa, to kelen togo tun ye ko Ruti. O ka sanji tan jagon le ke Mohabu jamana ra. ⁵ O ko fe, Elimeleki dencew, minw ye Malon ni Kiliyon ye, olugu fana sara. A kera ten, Nahomi bonona a ce ni a dence fla bee ra.

Ruti tagara Nahomi blasira Betilehemu

⁶ Ayiwa, ka Nahomi to Mohabu jamana ra yi, a nana a men ko Matigi Ala k'a hakiri to o ta dugumogow ra, ka o ta simanw na kosebe. Nahomi wurira o le ra k'a yere laben ko a be seko o ta dugu ra, ani a buranmusu fla. ⁷ Ayiwa, Nahomi ni a buranmusu fla bora o sigiyoro ra, ka sira mina ka taga Zude jamana ra. ⁸ Ka o to sira ra, Nahomi k'a fo a buranmusu fla ye ko: «Ayiwa, sisan aw fla te kosegi ka taga aw ta mogow fe wa? Matigi Ala ye na aw ma, i n'a fo aw fana nana tagabagaw ma, ani ne yere ma cogo min na, ka kopuman ke an ye. ⁹ Matigi Ala y'a to aw ye ce werew sorɔ, k'a to aw ye hera sorɔ aw ta cesow ra fana.» O ko, a ka o fo ni kanuya ye, ko a be o labla; nka Oripa ni Ruti kasira kosebe. ¹⁰ O k'a fo Nahomi ye ko: «On-on, an be taga ni i ye i ta jamana ra.» ¹¹ Nahomi k'a fo o ye ko: «Aw ye kosegi, ne denmusow, mun na aw b'a fe ka taga ni ne ye? Yala ne be se ka dence werew woro tuun ka o ke aw ta ce w ye wa? ¹² Aw ye kosegi, ne denmusow, aw ye taga aw ta so. Ne korora furu ma. Hali ni a kera ko ne be ce sorɔ bi yere, ka dence dow woro tuun, ¹³ yala aw bena ban ka

furu ce werew ma, fo ka taga o denw korɔ wa? Ɔn-ɔn, ne denmusow! Ne ta jusukasi belen ka bon ni aw ta ye nin ko ra, sabu Matigi Ala le ka nin ke ne ra.»

¹⁴ Nahomi buranmusow kasira tuun kosebe. Nka a laban, Oripa ka fori di a buranmuso Nahomi ma ni kanuya ye, ka sira ta ka sekɔ a ta so. Nka Ruti nɔrɔnin tora Nahomi ra.

¹⁵ Nahomi k'a fo Ruti ye ko: «I balemamuso tagatɔ fle a ta somɔgow fe, ani a ta batofenw ko. Ele fana ye kosegi ka taga ni a ye.» ¹⁶ Ruti ko: «I kana ne jagboya ko ne ye faran i ra, ko ne ye bo i ko ka taga ne ta mɔgow fe. Ni i ka taga yɔrɔ o yɔrɔ, ne be taga ni i ye, ni i ka taga sigi yɔrɔ o yɔrɔ, ne fana be sigi o yɔrɔ le ra; i ta mɔgow le bena ke ne ta mɔgow ye, i ta Ala be ke ne ta Ala ye. ¹⁷ Ni i ka sa yɔrɔ min na, ne fana bena sa o yɔrɔ le ra, ne su bena don o yɔrɔ le ra fana. Ni a ma ke saya ye, ni ne faranna ka bo i ko kun were ra, o tuma Matigi Ala ye tɔrɔba lase ne ma o kosɔn.»

¹⁸ Nahomi k'a ye ko Ruti nɔrɔnin be ale ra minke, a ma Ruti jagboya tuun ko a ye sekɔ.

¹⁹ Ayiwa, o tagara jɔgɔn fe ka taga se fo Betilehemu. O sera dugu donda ra minke, dugumɔgow bee kabakoyara o nako ra. Muso dow ko: «E, Nahomi le ye nin ye tan wa?» ²⁰ Nahomi ka o jaabi ko: «Aw kana ne wele tuun ko Nahomi; aw ye a fo ne ma ko Mara*, sabu Sebɛtigi Ala ka kojuguba le ke ne ra.

²¹ «Ne fentigiraman tagara, nka Matigi Ala ka ne borolakolon laseko. Mun na aw be ne wele ko Nahomi; k'a sɔrɔ Matigi Sebɛtigi Ala ka kojugu ke ne ra, ka bonɔ lase ne ma.»

²² Ayiwa, Nahomi kosegira o cogo le ra ka bo Mohabu jamana ra, a ni a buranmuso Ruti, Mohabukamusu. O sera Betilehemu simantigewagati damina le ra.

2

Ruti tagara Boozi ta foro ra

¹ Nahomi ce balemace do tun be yi, min tɔgo tun ye ko Boozi; mɔgoba tun lo, mɔgɔsɔbe tun lo fana. Ale ni Nahomi ce Elimeleki bee tun ye gba kelen mɔgow ye.

² Lon do, Ruti min ye Mohabukamusu ye, ale k'a fo Nahomi ye ko: «A to ne ye taga foro do ra, ka taga gban simantigebagaw ko; ni mɔgo dow sonna ka makari ne ra, ne bena siman benbenninw tɔmɔtɔmɔ olugu ko.*» Nahomi ko: «Ne denmuso, taga.»

³ Ruti tagara foro do ra, ka taga siman benbenninw tɔmɔtɔmɔ simantigebagaw ko fe. A tagara ke fana ko Ruti tagara ben foro min ma, o foro tun ye Boozi ta foro le ye, min ni a burance Elimeleki bee tun ye gba kelen mɔgow ye.

⁴ Doɔnin kera, Boozi yere nana ka bo Betilehemu. A ka simantigebagaw fo, ko: «Matigi Ala ye ke ni aw ye.» O k'a jaabi ko: «Matigi Ala ye baraka don i ra.» ⁵ O ko, Boozi k'a ta simantigebagaw ta namogo jininka ko: «Muso juman le ye nin ye?»

⁶ Simantigebagaw ta namogo k'a jaabi ko: «Mohabuka lo; ale le bora Mohabu jamana ra ni Nahomi ye ka na to yan. ⁷ A ka ne daari ko ne ye sabari k'a to ale ye gban simantigebagaw ko, ka siman benbenninw tɔmɔtɔmɔ siman kansiriw ce ra. Kabini a nana, k'a ta sɔgoma fo ka na se sisan ma, a sigira gbata korɔ ka nenekiri doɔnin doɔn.»

⁸ Ayiwa, Boozi k'a fo Ruti ye ko: «Ne denmuso, a fle, i kana a fo ko i be taga foro were ra tuun. I kana taga siman jini yɔrɔ were tuun; to ni ne ta baardenmuso tow ye yan, ka siman tɔmɔtɔmɔ. ⁹ Ne ta simantigebagaw be foro yɔrɔ o yɔrɔ ra, i ye o yɔrɔ korɔsi kosebe, ka taga yi, ka taga simanw tɔmɔtɔmɔ ni ne ta baardenmusow

* **1:20** 1.20 Nahomi korɔ ye ko: jususuma; nka Mara korɔ ye ko: jusukasi. * **2:2** 2.2 Yahudiyaw fe, simantigewagati ra, desebagatow tun be se ka gban simantigebagaw ko, ka to ka siman benbenninw tɔmɔtɔmɔ olugu ko ka taga o domu (Sarakalasebagaw 19.9-10).

ye. Ne k'a fo ne ta baarakeɓagaw ye ko mogo si kana se i ma, ko o kana foyi fo i ma. Ni jimingo ka i mina, ne ta baaradenw ka ji min ta, i ye taga min o ra daga kono.»

¹⁰ Ruti ka o kumaw men minke, a k'a kinbiri gban, ka a ja biri dugu ma, k'a fo Boozi ye ko: «Mun le k'a to ele hinara ne ra, ka nin kopuman ke ne ye sa, ne min ye siya were mogo ye?» ¹¹ Boozi ko: «I ka min ke i buranmuso ye, kabini i ce sara, o bee fora ne ye. I sonna ka bo i face ni i bamuso koro cogo min na, ka i ta jamana ni i ta dugu to yi, ka na to jamana were ra, siya were fe, i te siya min lon kakoro, o ko bee fora ne ye fana. ¹² I ka o baara min ke, Matigi Ala ye i sara o ra. I ta baraji dafanin ye bo Matigi Ala, Izirayeli ta Ala fe, i nana i yere karifa ale Ala min ma.» ¹³ Ruti ko: «Ne matigice, Ala y'a to ne ye hera soro i ja koro belen; sabu i ta kumaw ka ne jusu saaro, fo ka ne jusu suma; k'a soro hali i ta jonmuso gbansan, o ka fisa ni ne ye.»

¹⁴ Domuniwagati nana se minke, Boozi ko Ruti ma ko: «I gbara ka domuni ke. I ta domuni su nanji ra k'a domu.» Ruti sigira simantigeɓagaw kere fe. Boozi ka simankise yirannin do di a ma. Ruti ka domuni ke ka fa, fo k'a to bla. ¹⁵ O ko, a wurira ka taga siman benbenninw tomotomo. Boozi k'a fo a ta baaradenw ye ko: «Aw y'a to a ye siman benbenninw tomotomo kansiriw ce ra fana. Aw y'a to yi, aw kana a mafiyenya. ¹⁶ Aw ye siman dow burun aw yere ko, janko a ye olugu tomotomo. Aw kana kumajugu si fo a ma.»

¹⁷ Ruti ka siman benbenninw tomotomo fo ka taga wula se. A ka siman benbennin minw tomo, a ka o gbasi ka o fiye. O kera simankise kilo bisaba. ¹⁸ A tagara ni o simankise ye dugu kono a buranmuso fe, ka taga o yira a buranmuso ra, min ye Nahomi ye; a k'a ta tererafana to fana bo ka o di Nahomi ma.

¹⁹ Nahomi ko: «E! O tuma i ka siman tomo min le bi? I ka baara ke jon ta foro le ra? Mogo min hinara i ra, Ala ye baraka don o tigi ra.»

Ruti ka baara ke ce min ta foro ra, a ka o tigi ko fo a buranmuso ye. A ko: «Ne ka baara ke ce min ta foro ra bi, o togo ye ko Boozi.» ²⁰ Nahomi ko: «Matigi Ala ye baraka don o tigi ra. Ale Ala le be ja mogo janamanw ma, i n'a fo a be ja mogo saninw ma cogo min na.» Nahomi ko tuun ko: «Nin ce ye an ta mogo do le ye. Minw ka kan ka o janto an na, olugu do lo†.»

²¹ Mohabukamusu Ruti k'a fo tuun ko: «A yere k'a fo ko ne ye to ale ta baaradenw kere fe, fo ka taga a to ale ta siman ye tige ka ban.»

²² Nahomi k'a fo Ruti ye ko: «To a ta baaradenw kere fe, ka baara ke ni a ta baaradenmusow ye; o ka ni. I kana bo ka taga foro were ra; o ka fisa i ma.»

²³ Ayiwa, Ruti tora ni Boozi ta baaradenmusow ye ka siman benbenninw tomotomo, fo ka taga simanw bee tige ka ban.

Ruti ni a buranmuso Nahomi tora jagon fe.

3

Ruti k'a yere karifa Boozi ma

¹ Lon do, Ruti buranmuso Nahomi kumana Ruti fe; a ko: «Ne denmuso, ne b'a fe i ye sigiyoro soro, ka furu, ka ke hera ra, ka laganfiya. ² Ayiwa, i ka baara ke ni Boozi min ta baaradenmusow ye, an ta mogo lo. Bi su nin na, a bena taga a ta siman gbasi simangbasiyoro ra. ³ O ra, wuri, i ye ko, ka turu mun i yere ra, ka i ta faniw bee ra jumanman do don, ka taga simangbasiyoro ra. Nka i kana a to a ye i ye. I y'a to a ye domuni ke ka fa, ka min folo. ⁴ Ni a nana ke taga ye la, i ye dogo k'a layoro korosi ka ja. Ni a sunogora, i ye gbara a ra, ka taga birifani bo a sen kan, ka la a sen koro. O ko, i ka kan ka min ke, ale yere bena o jafu i ye.»

† 2:20 2.20 Ka kapa ni sariya ye, ni ce sara k'a muso to, k'a soro den tun te a fe, a balema do tun ka kan k'a janto banbaga ta yoro ra, ani k'a muso fana ta: (Sariya 25.5-10). Boozi tun ye Elimeleki balema do ye. Ale le tun be se k'a ta dugukolo san, ani ka Ruti fana furu.

⁵ Ruti ka Nahomi jaabi ko: «I ka min fɔ, ne bɛna a kɛ ten.»

⁶ Ruti tagara simangbasiyɔɔ ra. Nahomi ka min fɔ a ye, a k'a kɛ ten. ⁷ Boozi ka domuni kɛ ka ban tuma min na, ka min, a ninsɔndiyaninba tagara la siman kansiriw kɛrɛ fɛ ka sunɔɔ. Ruti dendenna ka gbara a ra ka taga birifani bɔ a sen kan ka la a sen kɔɔ.

⁸ Su cɛmance ra, Boozi nana bara ka kunu. A k'a kun kɔɔta minke, a barara k'a ye ko muso dɔ lanin bɛ ale sen kɔɔ. ⁹ Boozi ko: «Jɔn lo?» Ruti k'a jaabi ko: «Ne Ruti lo, i ta jɔnmuso; ne nana ne yere karifa i ma, sabu ne cɛ ta gbamɔɔw bɛɛ ra, ele le ka kan ka ne ta, ka i janto ne ra.»

¹⁰ Boozi ko: «Ne denmuso, Matigi Ala ye baraka don i ra. I ka kewalepuman min ke nin ye sisan, o belen ka bon ka tɛmɛ i ta kewale fɔlɔw kan, i ka minw kɛ i buranmuso ye. Nin kewale b'a yira ko can ra i bɛ i cɛ ta gbamɔɔw fɛ kɔsɛbɛ; sabu i tun bɛ se ka taga furu kanbelen fagantan walama waritigi dɔ ma, nka i ma o kɛ. ¹¹ Ayiwa, ne denmuso, i kana hami nin ko ra tuun; i bɛ fɛn o fɛn fɛ, ne bɛna o bɛɛ kɛ i ye; sabu dugu kɔɔ yan, mɔɔw bɛɛ k'a lon ko i ye mɔɔsɔbɛ le ye. ¹² Can lo, an ta gbamɔɔw ra, ne le ka surun i cɛ ra; ne le ka kan ka i ta ka ne janto i ra. Nka mɔɔ wɛrɛ bɛ yi, min bɛ ne ja. ¹³ O ra, to yan, i ye su tɔ kɛ yan. Sini ne bɛna taga kuma ni o cɛ ye, k'a lon ni a b'a fɛ ka i ta k'a janto i ra. Ni a sɔnna, ayiwa, o ka ji. Nka ni a ma sɔn, ne bɛ kari i ye Matigi Ala tɔɔ ra, ko ne bɛna i ta ka ne janto i ra. To yan, i ye su tɔ kɛ yan.»

¹⁴ Ayiwa, Ruti tora Boozi sen kɔɔ fɔ ka taga dugugbɛda surunya. Nka sani kɛnɛ ye ci, a wurira; sabu Boozi tun t'a fɛ ko mɔɔ si ye a lon ko muso dɔ nana la simangbasiyɔɔ ra. ¹⁵ Boozi k'a fɔ a ye ko: «Na ni i ta deregeba ye, i ye a mina ka ja.» Ruti ka deregeba mina. Boozi ka sumanikɛminan fa siman na, k'a ja wɔɔrɔ kɛ Ruti ta deregeba ra, ka o la Ruti kun na. O kɔ, Boozi sekɔra ka taga dugu kɔɔ.

¹⁶ Ruti tagara se a buranmuso Nahomi fɛ. Nahomi k'a pininka ko: «Ne denmuso, a ko kɛra cogo di?» Ayiwa, Boozi ka fɛn o fɛn fɔ, Ruti ka o bɛɛ lakari a buranmuso ye. ¹⁷ Ruti ko: «A yere ka siman sumanikɛminan ja wɔɔrɔ di ne ma, ko ne borolakolon man kan ka kɔsɛgi i fɛ.» ¹⁸ Nahomi ko: «Ayiwa, ne denmuso, i kana kɔɔtɔ; ele ye to yan, an y'a fɛ a ko bɛna laban min ma. Ne k'a lon ko ni Boozi kɔni ma nin ko janabɔ bi yere, a jusu tɛ suma.»

4

Boozi tagara Ruti ta furuko janabɔ

¹ Ayiwa, Boozi tagara sigi dugu donda ra, dugu jɔɔnyeyɔɔ ra. A kɛra fana ko Boozi tun ka cɛ min ta ko fɔ Ruti ye, ko min ka surun Elimeleki ra ka tɛmɛ ale kan, ani ko min tun ka kan k'a janto Ruti ra, o cɛ le nana kɛ tɛmɛ ye. Boozi k'a wele, ko: «Mɔɔman, na, i ye na sigi yan, ne b'a fɛ ka kuma ni i ye.» Cɛ nana sigi. ² Ayiwa, Boozi ka dugu cekɔɔba tan wele ka olugu fana lasigi. Olugu siginin kɔ, ³ Boozi k'a fɔ Elimeleki balemace ye, min tun ka kan k'a janto Ruti ra, ko: «Ayiwa, an k'a lon ko Nahomi bɔra Mohabu jamana ra ka na. Sisan, a cɛ Elimeleki, min ye an balemace ye, a bɛ o ta foro fiyeerera. ⁴ Ne tun b'a fɛ ka o fɔ i ye, janko ni i bɛ se k'a kunmabɔ, a ko ye janabɔ cekɔɔbaw ni mɔɔ tɔw bɛɛ ja na yan; ni i b'a fɛ k'a kunmabɔ, i ye a kunmabɔ, sabu ka kapa ni gba ta sariya ye, ele le ka kan ka kɛ mɔɔ fɔlɔ ye k'a kunmabɔ. Nka ni i k'a ye ko i tɛ se k'a kunmabɔ, i ye a fɔ ne ye, sabu ka kapa ni sariya ye fana, ne le gbanna ele ra.» Cɛ k'a jaabi ko: «Ne bɛna foro kunmabɔ.» ⁵ Boozi ko: «Ayiwa, o benna. Nka ni i bɛ foro kunmabɔ Nahomi fɛ lon min na, i ka kan ka Ruti Mohabukamusu fana ta, min ye banbaga ta muso ye, janko ka den sɔrɔ banbaga tɔɔ ra, a ta cɛn ye kɛ olugu ta ye.»

⁶ Min tun ka kan k'a janto Ruti ra, ale ko: «Ni o lo, ne bena ne sen bo a ko ra, k'a di i ma, sabu ni a kera o cogo ra, ne yere ta denw tena cen soro. O ra, ne be a di i ma; ne tena se a ma.»

⁷ Ayiwa, folofolo, Izirayelimogow fe, ni do tun ka fen do san do fe, walama ni do ka fen do falen do fe, kelen tun be a ta sanbara bo k'a di to kelen ma, k'a yira ko a sonna. O le tun be a yira ko o ko janabora ka ja, ko a banna. ⁸ O koson min tun ka kan k'a janto Ruti ra, ale k'a fo Boozi ye minke ko a ye foro kunmabo, a k'a ta sanbara bo a sen na k'a di Boozi ma. ⁹ Boozi k'a fo cekorobaw ni mogow tow bee ye ko: «Aw bee ye an seerew ye bi, ko fen o fen tun ye Elimeleki ni a dencew Kiliyon ni Malon ta ye, ko ne be o bee kunmabo Nahomi fe bi; ¹⁰ ko ne be Malon ta Mohabukamusu Ruti fana ta, janko ka denw soro banbaga togow ra, ka nin foro ke olugu ta ye, janko a togow kana tunu a balemaw ce ra, ani a togow ye lon dugu ta kow ra. Ayiwa, aw bee ye nin ko seerew ye.»

¹¹ Cekorobaw ni mogow minw bee tun be kene kan, olugu ka Boozi jaabi ko: «Can lo, an kera nin ko seerew ye. Ayiwa, nin muso min bena don i ta so, Matigi Ala ye o muso ke i n'a fo Raseli ni Leya, Yakuba ta muso fla, Izirayelimogow bee buruju bora o muso fla minw na. Ala ye i ke fentigi ye Efirata mara ra, ka i togow bonya Betlehemu dugu konow. ¹² Matigi Ala ye den caman di i ma, ka bo nin muso ra, ka i ta gba ke i n'a fo i bemace Peresi ta gba, Zuda ni Tamari dence.»

Ruti ka dence soro

¹³ Ayiwa, Boozi ka Ruti furu. Matigi Ala ka denworo nogoya Ruti ye; a ka konow ta ka dence woro. ¹⁴ Betlehemu dugu musow k'a fo Nahomi ye ko: «Matigi Ala baraka! Sabu a ka den di i ma bi, min bena a janto i ra. Ala y'a to i mamaden ye togoba soro Izirayeli jamana konow. ¹⁵ Nin den bena i jusu suma, k'a janto i ra i ta koroya wagati ra. I buranmuso ka fisa ka teme hali dence wolonfla kan, sabu a ka i kanu, ka nin dence woro i ye.» ¹⁶ Nahomi ka den ta k'a norow a yere ra; den tora a boro, a k'a lamow. ¹⁷ Nahomi siginogonmusow ko: «E, Nahomi ka dence soro.» O ka den togow la ko Obedi. Obedi dence le nana ke Yese ye, Yese dence kera Dawuda ye.

Masace Dawuda buruju

¹⁸ Dawuda buruju ye nin ye, k'a damina a bemace Peresi ra: Peresi dence tun ye Esiromu ye, ¹⁹ Esiromu dence tun ye Aramu ye, Aramu dence tun ye Aminadabu ye, ²⁰ Aminadabu dence tun ye Naasun ye, Naasun dence tun ye Salimon ye, ²¹ Salimon dence tun ye Boozi ye, Boozi dence tun ye Obedi ye, ²² Obedi dence tun ye Yese ye, Yese dence le tun ye Dawuda ye.

SAMAWILU TA KITABU FOLÓ **Kitabu faamucogo**

Nin kitabu be wele ko Samawilu ta kitabu folo, sabu ale ta kow le fora ka caya nin kitabu kono. Kititigebagaw ta wagati banna cogo min na, ka taga se masacew ta wagati ma, Samawilu ta kitabu folo be o kow le fo an ye.

Ce saba minw togo fora nin kitabu kono kosebe, o ye Samawilu ye, min tun kera Izirayeli ta kititigebagaba do ye, ani Sawuli, min kera Izirayeli masace folo ye, ani Dawuda, min nana sigi masaya ra Sawuli sanin ko.

Nin kitabu sebebaga ma lon, nka an b'a ye ko Samawilu ta baara ni a ta kumaw le be nin kitabu folo ni a flanan kono.

Nin kitabu kunba ye nin ye, ko ni mogo min ka Ala kan mina, Ala be kojuman ke o tigi ye; nka ni mogo min ka Ala kan bla, cenri le be se o tigi ma. Ala ka o kuma le fo sarakalasebaga Eli ye, ko: «Sabu mogo minw be ne bonya, ne be olugu le bonya; nka mogo minw be ne dogoya, ne fana be olugu dogoya» (2.30).

Ala yere le tun b'a fe ka ke Izirayelimogow ta masace ye, nka o banna o ma; o ko masace do ye sigi olugu kunna i ko siya tow. Masace min dira o ma, min tun ye Sawuli ye, ale ma Ala kan mina. O koson Ala ka mogo were panawoloma, min kera Dawuda ye.

Nin kitabu b'a yira an na ko Ala yere le kera a ta mogow ta masace ye. Ni mogo min b'a fe ka sigi masaya ra Ala ta mogow kunna, o tigi ka kan ka Ala kan mina, k'a ta sariyaw bee sira tagama.

Kitabu konokow

Samawilu kera Izirayeli kititigebaga do ye (1-7)

Sawuli kera Izirayeli masace ye (8-10)

Masace Sawuli ta masaya damina (11-15)

Dawuda ni Sawuli ta benbariya (16-30)

Sawuli ni a dence sacogo (31)

Elikana ta muso fla ta ko

¹ Ce do tun siginin be Ramatayimu Sofimu, Efrayimu kuruyorow ra. A togo tun ye ko Elikana; a face togo tun ye ko Yerohamu, Yerohamu face togo tun ye ko Elihu, Elihu face togo tun ye ko Tohu, Tohu face togo tun ye ko Sufu; Efrayimukaw tun lo.

² Muso fla tun be Elikana fe; kelen togo tun ye ko Ane, to kelen togo tun ye ko Penina. Penina tun ka denw soro, nka Ane tun ma den soro.

³ San o san, o ce tun be bo a ta dugu ra ka taga Silo, ka taga Fangatigi Ala bato, ka sarakaw bo a ye. Sarakalasebaga Eli dence fla, Hofini ni Finehasi, olugu tun be o yoro le ra; olugu le tun ye Matigi Ala ta sarakalasebagaw ye. ⁴ Lon min ni Elikana tun be a ta sarakaw bo, a tun be sarakasogo do di a muso Penina ma, ani Penina dencew ni a denmusow bee ma fana. ⁵ Nka a tun be Penina ta sogo ninyoro jagon fla le di Ane ma, sabu a tun be Ane kanu, hali k'a soro Matigi Ala tun ka Ane ke denworobari ye. ⁶ A sinamuso tun be to k'a darabo, janko k'a jusu gban, sabu Matigi Ala tun k'a ke denworobari ye. ⁷ San o san, a tun be ke ten le. Tuma o tuma ni Ane tun ka taga Matigi Ala ta yoro saninman na, Penina tun be to k'a darabo o cogo kelen na. Ni o kera, Ane tun be ke kasi ye, ka ban domuni bee ma. ⁸ A ce Elikana tun b'a fo a ye ko: «Ane, mun le ka i jusu kasi? Mun na i be kasi ka ban domuni ma? O tuma ne kelen man fisa ele fe ni hali dence tan ye wa?»

Ala ka dence di Ane ma

⁹ Lon do, o ka domuni ke ka min ka ban Silo tuma min na, Ane wurira; o y'a soro sarakalasebaga Eli siginin tun be siginan do kan, Matigi Ala ta batoso donda samasen do koru. ¹⁰ Ane jusu tun kasinin lo kosebe; a kasira kosebe ka Matigi Ala daari. ¹¹ A ka dajuru do ta Ala fe k'a fo ko: «E, Fangatigi Ala, ni i sonna ka i ta jonmuso ta sege fe, ka i hakiri to ne ra, ni i ma jina i ta jonmuso ko fiyewu, ni i ka son ka dence di ne ma, ne bena o den di i ma, a be ke i ta ye a si bee ra; o ra kunlimuru tena se a kun ma ka ye.»*

¹² Ayiwa, Ane nana to daariri ra Matigi Ala ja koru ka meen minke, Eli nana ke a dagbolow korosi ye. ¹³ Ane tun be kumana a yere konu le; a dagbolow dama le tun be lamagara, nka mogu tun te a kumakan mena. A kera Eli ja na ko a ka doru le min ka panamini. ¹⁴ Eli ko a ma ko: «O tuma ele ta doru bena i bla tuma juman le? Taga i ta dorotaya ke yoru were!»

¹⁵ Ane k'a jaabi ko: «Ne matigice, o te; ne ye muso min ye, jusukasiba le be ne kan. Ne ma duven min, ne ma minnifen fariman were si min. Ne tun be ne kononokow bee le fora Matigi Ala ye. ¹⁶ I kana i ta jonmuso jate muso sonkolon do ye. Ne ta dimi bonyakojugu ni ne ta sege le k'a to ne ka Ala daari fo ka na se sisan ma.»

¹⁷ Eli k'a fo a ye ko: «O tuma, taga hera ra. I ka fen min daari, Izirayeli ta Ala ye o ke i ye.»

¹⁸ Ane ko Eli ma ko: «Ala y'a ke i ye i hakiri to i ta jonmuso ra.» O ko, Ane tagara domuni ke; a m'a ja sisi tuun.

¹⁹ O wurira o dugusagbe sogomada jona fe, ka o kinbiri gban Matigi Ala ja koru k'a bato minke, o sekora ka taga o ta so, Rama dugu konu.

Elikana jenna ni a muso Ane ye. Matigi Ala k'a hakiri to Ane ra. ²⁰ Ane nana konu ta; a nana dence woro, k'a togo la ko Samawilu†, ko sabu ale tun k'a daari Matigi Ala fe.

Ane k'a dence di Matigi Ala ma

²¹ Wagati min Ane ce Elikana nana a fo ko a be taga tuun ni a ta gbamogow bee ye ka taga san sarakaw bo Matigi Ala ye, ani k'a ta dajuru dafa, ²² Ane ma taga ni a ye o san na. A k'a fo a ce ye ko: «Ni den nana dabo sin na wagati min na, ne bena taga ni a ye Silo, ka taga a yira Matigi Ala ra; a bena to yi tuma bee.» ²³ A ce Elikana k'a jaabi ko: «Ni min ka ben i yere ma, i ye o ke. To ni den ye yan fo ka taga a dabo sin na. Janko Matigi Ala ka kopuman min layiri ta, o ye ke doron.» A kera ten, a muso Ane tora ni den ye ka den lamu fo ka taga den dabo sin na.

²⁴ Ayiwa, den nana dabo sin na wagati min na, a k'a ta ka taga ni a ye Matigi Ala ta batoyoro saninman na Silo. O y'a soro den belen tun be fitini. A tagara ni misitoran kelen‡ ye min si ka san saba soro, ani mugu tentennin kilo tan, ani rezenji forogo ja kelen. ²⁵ O tagara se yi minke, o ka misitoran kannatige; o ko, o tagara ni den ye Eli fe. ²⁶ Ane k'a fo Eli ye ko: «Ne matigice, hake to. Ne be can yere le fora i ye; muso min tun nana Matigi Ala daari i koru yan lon do, ne lo. ²⁷ Ne tun be Matigi Ala daarira nin den ta ko le ra. Matigi Ala fana ka ne ta daariri lamu. ²⁸ O koson ne b'a fe k'a di Matigi Ala ma. A bena ke Matigi Ala ta ye a si bee.»

Ane ka o fo minke, o ka o kinbiri gban ka Matigi Ala bato.

2*Ane ka Matigi Ala fo*

¹ Ayiwa, Ane ka Ala daari k'a fo ko:

* **1:11** 1.11 Kunlimuru man kan ka se a kun ma: o ye tagamasiyen ye min b'a yira ko den blara danna, ka ke Ala ta ye (Jateri 6.5). † **1:20** 1.20 Samawilu koru ye ko: a daarira Ala fe. ‡ **1:24** 1.24 Kitabu dow ko misitoran saba.

«Nagari be ne jusukun na Matigi Ala sababu ra;
sabu Matigi Ala ka ne baraka lawuri.
Ne bena kuma k'a yira ne juguw ra sisan,
sabu ne be nagari Matigi Ala ta demeri koson.

² «Mogo si saninyanin te i ko Matigi Ala,
Ala were te yi ni ele Matigi Ala te,
Ala barakaman were te yi, min be i ko an ta Ala.

³ «Aw ye yerebonya kumaw dabra,
Aw kana wasoyakumaw bo aw da ra tuun;
sabu Matigi Ala ye Ala le ye, min be fen bee lon.
A be bee ta kewalew lon.

⁴ «Mogo barakamanw ta kalanw karira o boro,
nka barakantanw ka fanga soro.

⁵ Minw tun fanin lo, olugu be baara jinina ka o ta baro soro;
k'a soro kongotow ta kongo banna.
Muso denworobari ka den wolonfla soro,
k'a soro denworomuso ta densoro lahara.

⁶ Matigi Ala b'a to mogo be sa, a b'a to mogo be si soro;
a be mogo lataga lahara, a be mogo labo lahara.

⁷ Matigi Ala be mogo fagantanya, a be mogo fentigiya;
a be mogo majigi, a be mogo korota.

⁸ «A be desebagato lawuri ka bo dugu ma,
ka fagantan lawuri ka bo nogo ra,
k'a lasigi ni fagamaw ye,
ka masasiginan noroman di o ma;
sabu dugukolo jusiginanw be Matigi Ala le boro,
a ka dunuwa lo olugu le kan.

⁹ A bena a nasiranbagaw korosi o temeyorow bee ra;
nka a bena mogojuguw latunu dibi ra;
sabu adamaden yere fanga te a ke setigi ye.

¹⁰ «Matigi Ala bena a juguw bee halaki,
a bena sanperen lajigi o kan ka bo san fe;
Matigi Ala bena kiti tige ka se fo dugukolo danw bee ra.
A bena se di a ta jamana masace ma;
a bena a ta mogo panawolomanin baraka lawuri.»

¹¹ Ayiwa, o ko, Elikana sekora ka taga so, Rama dugu konso; nka den tora Matigi Ala ta baara ra sarakalasebaga Eli koro.

Eli dencew ta kewalejuguw

¹² Eli dencew tun ye mogo sonkolon dow le ye. O tun te Matigi Ala bonya. ¹³ Olugu minw tun ye sarakalasebagaw ye, olugu tun be min ke mogow ra, o fle nin ye: Ni mogo do tun be saraka bora, sarakalasebaga tun be a ta baarden do ci ka na sarakabobaga fe sarakasogo tobituma ra; baarden tun be na ni sogosogonan jin saba do ye a boro. ¹⁴ A tun be na o sogosogonan turu sogo ra minan konso, walama negedaga konso, walama bogodaga konso, walama tasa konso. Ni sogosogonan tun ka bo ni sogo min o

min ye, o bɛɛ le tun bɛ kɛ sarakalasebaga ta ye. Izirayelimɔgɔ minw bɛɛ tun bɛ na Silo ka na saraka bɔ, sarakalasebaga minw ye Eli dencew ye, olugu tun bɛ o le kɛ o mɔgɔw ra.

¹⁵ Tuma dɔw yɛrɛ, hali k'a sɔrɔ o ma sogo turu jeni ban, sarakalasebaga ta baarden tun bɛ na, ka na a fɔ sarakabɔbaga ye ko: «Sarakalasebaga ko i ye sogo dɔ di a bɛ taga a jeni. A ko a tɛ sogo tobinin fɛ, a bɛ sogo kɛnɛ le fɛ.» ¹⁶ Ni sarakabɔbaga ko: «A to an ye sogo turu jeni fɔlɔ; o kɔ, ni min ka i diya, i bɛ o ta», baarden b'a fɔ ko: «Fiyewu! A di sisan le, ni o tɛ, ne b'a mina fanga ra.»

¹⁷ Ayiwa, o kanbelenw tun bɛ o jurumunba le kɛra ka Matigi Ala hake ta, sabu o tun tɛ Matigi Ala ta sarakaw jatera tuun.

Samawilu ni a worobagaw

¹⁸ Samawilu kɔni tun bɛ baara kɛra Matigi Ala ja kɔrɔ; denmisen tun lo; a tun ka saninderege dɔ le don, min tun lalagara ni lenfani ye. ¹⁹ A bamuso tun bɛ to ka forokiyantin dɔ karan a ye san o san. Ni a cɛ tun bɛ na Silo ka na san sarakaw bɔ, a tun bɛ na ni a cɛ ye, ka na o forokiyantin di Samawilu ma. ²⁰ Eli tun bɛ to ka dugawu kɛ Elikana ni a muso ye, k'a fɔ Elikana ye ko: «I muso ka nin den min daari Matigi Ala fɛ, ka na a bla danna Matigi Ala ye, Matigi Ala y'a to i ye den werɛw sɔrɔ a fɛ ka o bla o den nɔ ra.»

O kɔ, o tun bɛ seko ka taga o ta so.

²¹ Ayiwa, Matigi Ala k'a hakiri to Ane ra tuun. A nana kɔnɔ ta sipagako caman tuun. A ka dence saba ni denmuso fla le sɔrɔ tuun. O y'a sɔrɔ Samawilu kɛra kanbelennin ye, a tun bɛ kɔrɔyara Matigi Ala ja kɔrɔ.

Eli k'a denw mafiyɛnya

²² Ayiwa, Eli tun kɔrɔra kosebɛ. A dencew tun bɛ min kɛra Izirayelimɔgɔw ra, a ka o mɛn. A k'a mɛn fana ko muso minw tun bɛ to ka taga baaramisenw kɛ Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra, ko o tun jɛn ni o musow ye. ²³ A k'a fɔ o ye ko: «Mun kosɔn aw bɛ nin ko nɔgɔn kɛra? Aw bɛ nin kojugu minw kɛra tan, ne bɛ o menna mɔgɔw bɛɛ le fɛ. ²⁴ Ɔn-ɔn dɛ, ne denw, aw kana sɔn nin ma. Ne bɛ min menna tan, o man jɛ. Aw bɛ Matigi Ala ta mɔgɔw blara jurumun na. ²⁵ Ni mɔgɔ dɔ ka mɔgɔ werɛ hake ta, Ala le bɛ se ka soronari kɛ o fla cɛ. Nka ni mɔgɔ ka Ala yɛrɛ hake ta, jɔn werɛ le bɛna sɔrɔ ka Ala sorona o tigi ye?»

Ayiwa, o bɛɛ n'a ta, Eli dencew ma o face ta kuma lamɛn, sabu Matigi Ala tun ka o fagako latige ka ban.

²⁶ Ayiwa, Samawilu tun bɛ kɔrɔyara. A ko tun ka di Matigi Ala ye, a ko tun ka di mɔgɔw fana ye.

Matigi Ala ka kankari la Eli ye

²⁷ Lon dɔ, Ala k'a ta ciraden dɔ bla ka na Eli fɛ ka na a fɔ a ye ko: «Matigi Ala ko: Yala ne ma ne yɛrɛ yira i bɛmaw ra k'a gbɛya, ka o to jɔnya ra Farawona fɛ Misiran jamana ra wa? ²⁸ Ne ka ele bɛmaw ta siya le panawoloma Izirayeli ta gbaw bɛɛ ra, ka o bla ne ta sarakalasebagaya baara ra, janko o ye saraka bɔ ne ta sarakajɛnifen* kan, ka wusunɛn saraka don ne ye, ka saninderege don ka baara kɛ ne ye; Izirayelimɔgɔw bɛ saraka o saraka jeni Matigi Ala ye, ne ka o saraka sogo dɔ kɛ o ta ye. ²⁹ Ayiwa, ne b'a fɛ bɛgan sarakaw* ni siman saraka* minw ye bɔ ne ye ne ta batoso kɔnɔ, mun kosɔn aw tɛ o sarakaw jatera fɛn ye? A nana kɛ cogo di ko ele bɛ i dencew bonyara ka tɛmɛ ne kan? Ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw bɛ saraka minw bɔ, aw bɛ o sarakaw jumanmanyɔrɔw bɛɛ le domuna, fɔ ka tɔrɔ.

³⁰ «O kosɔn Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: Ne tun k'a latige ko i ta mɔgɔw, ani aw ta siya le bɛna to ne ta sarakalasebagaya baara ra wagati bɛɛ. Nka sisan, ne Matigi Ala, ne ko, ko o banna! Sabu mɔgɔ minw bɛ ne bonyara, ne bɛ olugu le bonyara; nka

mɔgɔ minw bɛ ne dɔgɔya, ne fana bɛ olugu dɔgɔya. ³¹ Wagati dɔ bɛna se, ne bɛna ele ni i ta siya bɛɛ ta fanga ban. Cɛkɔrɔba tɛna sɔrɔ aw ta siya ra tuun. ³² I bɛna tɔrɔ caman ye ne ta batoso kɔnɔ; k'a sɔrɔ ne bɛna kɔnuman kɛ Izirayɛlimɔgɔw ye fɔ ka o wasa. Nka cɛkɔrɔba tɛna sɔrɔ aw ta somɔgɔw ra tuun. ³³ Ni ne ka na i ta somɔgɔ min to sarakalasebagaya ra, ne bɛna o to yi dɔrɔn janko ka ele jusu kasi le, ka i naji bɔ fɔ ka na i ja fiyen; ni o tɛ, i ta somɔgɔw bɛɛ bɛna sa k'a sɔrɔ o ma kɔrɔ.

³⁴ «Ko min bɛna kɛ i dence fla ra, Finehasi ni Hɔfini, o bɛna kɛ tagamasiyen ye k'a yira i ra ko ne ka min fɔ ko o bɛna kɛ can ye; o fla bɛɛ bɛna sa lon kelen na.

³⁵ «Ne bɛna sarakalasebaga wɛrɛ sigi, min bɛna ne ta sariya sira tagama a cogo ra, ka ne jusu diya, ani ka ne nin wasa. Ne bɛna baraka don a ta somɔgɔw ra; ni ne nana masacɛ min o min janawoloma k'a sigi masaya ra, olugu le bɛna kɛ sarakalasebagaya ra o masacɛ kɔrɔ wagati bɛɛ. ³⁶ Ni ele ta somɔgɔ tɔ min o min nana to, o bɛna taga a kinbiri gban le o sarakalasebaga kɔrɔ, janko a ye wari dɔɔnin, walama domuni dɔɔnin sɔrɔ k'a domu; a bɛna a fɔ sarakalasebaga ye ko: <Sabari, i ye ne bla sarakalasebagaya baara dɔ ra, janko ne ye domuni dɔɔnin sɔrɔ k'a domu.> »

3

Ala kumana Samawilu fɛ

¹ Samawilu tun ye denmisen ye hali bi. A tun bɛ baara kɛra Matigi Ala ye Eli kɔrɔ. O wagati ra, Matigi Ala tun tɛ kumana mɔgɔw fɛ wagati caman na tuun; a tun bɛ deri ka kow yira mɔgɔw ra cogo min na, a fana tun tɛ o kɛra tuun k'a caya. ² O wagati fana ra, Eli padenw baraka tun dɔgɔyara, a tun tɛ yeri kɛra kosɛbɛ tuun. Lon dɔ, su fɛ, a lanin tun bɛ a layɔrɔ ra. ³ O y'a sɔrɔ Ala ta fitina saninman tun ma faga fɔlɔ yɔrɔ saninman kɔnɔ. Samawilu lanin tun bɛ Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, jɛnɔgɔnya kɛsu* tun bɛ yɔrɔ min na. ⁴ Matigi Ala nana Samawilu wele. Samawilu ka jaabiri kɛ ko: «Naamu.» ⁵ A borira ka taga Eli fɛ, ka taga a fɔ a ye ko: «I ka ne wele, ne nana.» Eli k'a jaabi ko: «Ne ma i wele. Taga la.» Samawilu sekɔra ka taga la.

⁶ Matigi Ala nana Samawilu wele tuun; a wurira tuun ka taga Eli fɛ ka taga a fɔ a ye ko: «I ka ne wele, ne nana.» Eli k'a jaabi ko: «Ne dence, ne ma i wele dɛ! Sekɔ ka taga la.»

⁷ Samawilu tun ma Matigi Ala lon fɔlɔ; Matigi Ala tun ma deri ka kuma a fɛ ka ye fɔlɔ.

⁸ Matigi Ala nana Samawilu wele tuun a sipaga sabanan na. Samawilu wurira tuun ka taga Eli fɛ, ka taga a fɔ a ye ko: «I ka ne wele, ne nana.» Ayiwa, Eli k'a faamu ko Matigi Ala le bɛ den welera. ⁹ O ra, Eli k'a fɔ a ye ko: «Taga la; ni i nana welekan mɛn tuun, i y'a fɔ ko: <Matigi Ala, kuma, sabu i ta jɔncɛ bɛ i lamenna.> » Samawilu tagara la a layɔrɔ ra.

¹⁰ Matigi Ala nana ka na lɔ; a ka weleri kɛ i n'a fɔ a tun k'a kɛ cogo min na kakɔrɔ. A ko: «Samawilu, Samawilu.» Samawilu k'a jaabi ko: «Matigi Ala, kuma, sabu i ta jɔncɛ bɛ i lamenna.» ¹¹ Matigi Ala k'a fɔ Samawilu ye ko: «A flɛ, ne bɛna ko dɔ kɛ Izirayɛli jamana ra. Ni mɔgɔ o mɔgɔ toro ka na o ko mɛn, o tigi bɛna kabakoya fɔ ka manwu. ¹² Ni o wagati sera, ne tun ka ko o ko fɔ Eli ta somɔgɔw ta ko ra, ne bɛna o bɛɛ kɛ. Ne bɛna a damina, ne bɛna a laban fana. ¹³ Ne tun k'a fɔ a ye ko ne bɛna kiti ben a ta somɔgɔw kan, kiti min tɛna ban ka ye; ne bɛ o kɛ jurumun min kosɔn, a yɛrɛ ka o lon. A dencew ka o jurumunw kɛ ka o yɛrɛ ko gboya ne ye, nka Eli ma sɔn ka o ladi janko o ye o kow dabra. ¹⁴ O kosɔn ne karira Eli ta somɔgɔw ye ko o ta hake tɛna kafari ka ye fiyewu; bɛgan saraka* tɛna se k'a kafari, siman saraka* tɛna se k'a kafari.»

¹⁵ Ayiwa, Samawilu lanin tora yi fɔ ka taga dugu gbɛ. Dugu gbera minke, a wurira ka taga Alabatoso dondaw dayɛlɛ. Samawilu tun ka min ye su fɛ, a siranna ka o fɔ Eli

ye. ¹⁶ Nka Eli k'a wele k'a fɔ a ye ko: «Ne dence Samawilu!» Samawilu ko: «Naamu!»
¹⁷ Eli ko: «Matigi Ala ka kuma juman le fɔ i ye? A fɔ ne ye, i kana foyi dogo ne ma. A ka fen o fen fɔ i ye, ni i ka o dɔ dogo ne ma, o tuma Matigi Ala ye o hake bɔ i ra fɔ k'a juguya.» ¹⁸ Samawilu k'a bɛɛ fɔ Eli ye, a ma foyi dogo a ma. Eli ko: «Matigi Ala lo, ni min ka ben a ma, a ye o kɛ.»

¹⁹ Samawilu tun bɛ janatigera. Matigi Ala tun bɛ ni a ye; ni a tun ka kuma o kuma fɔ Matigi Ala tɔgɔ ra, o bɛɛ tun bɛ kɛ ka dafa. ²⁰ K'a ta Dan, ka taga a bla fɔ Beri Seba, Izirayelimɔgɔw bɛɛ tun k'a lon ko Samawilu tun ye Matigi Ala ta cira yerɛ le ye. ²¹ Matigi Ala belen tun bɛ to k'a yerɛ yira Silo, sabu a tun bɛ to ka na Samawilu fɛ Silo, ka na kuma ni Samawilu ye.

4

Filisikaw sera Izirayelimɔgɔw ra

¹ Ayiwa, Samawilu tun bɛ to ka Matigi Ala ta kuma lase Izirayelimɔgɔw bɛɛ ma.

Lon dɔ, Izirayelimɔgɔw nana bɔ ka taga Filisikaw kunben ko o bɛ o kɛɛ. O tagara lajen Ebeni Ezeri yɔrɔ ra; Filisikaw tun bɛ Afɛki yɔrɔ ra. ² Filisikaw ka o yerɛ laben ka na lɔ Izirayelimɔgɔw ja, kɛɛ kama. O ka kɛɛ damina minke, Filisikaw sera Izirayelimɔgɔw ra, ka Izirayelimɔgɔ cɛ waga naani (4 000) jɔgɔn faga kɛɛkɛkɛnɛ kan.

³ Izirayelimɔgɔ tɔw sekɔra ka taga o sigiyɔrɔ ra. Izirayeli cɛkɔrɔbaw ko: «Mun kosɔn Matigi Ala k'a to Filisikaw sera an na bi?» O ko: «An ye taga Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu* ta Silo dugu kɔnɔ ka na ni a ye. An ye na a bla an cɛ ra yan, janko a ye an bɔsi an juguw boro.»

⁴ O ka mɔgɔ dɔw ci ka taga Silo ka taga Fangatigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ta ka na ni a ye, min sigiyɔrɔ bɛ seruben mɛɛkɛw bisigiyaw cɛ ra. Eli dence fla, Hɔfini ni Finehasi olugu tun bɛ ni Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu tabagaw ye.

⁵ Ayiwa, wagati min Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu sera Izirayelimɔgɔw ta kɛɛkɛdenw sigiyɔrɔ ra, Izirayelimɔgɔw bɛɛ nagarira ka kulekanbaw ci, fɔ ka dugukolo yerɛyerɛ. ⁶ Filisikaw ka o mankanw mɛn minke, o ka pininkari kɛ ko: «Kulekanba juman le bɛ bɔra Izirayelimɔgɔw sigiyɔrɔ ra tan?» O k'a fɔ o ye ko o nana ni Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu le ye Izirayelimɔgɔw fɛ. ⁷ Filisikaw siranna; o ko, ko ala dɔ le nana Izirayelimɔgɔw fɛ. O ko: «E! Bɔnɔ ka an sɔrɔ, sabu nin jɔgɔn ma deri ka kɛ fɔlɔ. ⁸ Bɔnɔ ka an sɔrɔ dɛ! Jɔn le bɛna an bɔsi ka bɔ nin ala barakamanw boro sa? O alaw le ka Misirankaw tɔrɔ ni banajugu suguya bɛɛ ye kongokolon kɔnɔ yi. ⁹ Ayiwa, an Filisikaw, an ye jija, ka kɛ cɛw ye; ni o tɛ, Heburuw le bɛna o ta fanga sigi an kunna, i n'a fɔ an tun ka an ta fanga sigi olugu kunna cogo min na. O ra an ye an yerɛ kɛ cɛw ye ka o kɛɛ!»

¹⁰ Filisikaw ka Izirayelimɔgɔw kɛɛ, ka se o ra tuun. Izirayelimɔgɔw bɛɛ borira ka taga o sigiyɔrɔw ra. Kɛɛ digira Izirayelimɔgɔw ra kɔsɛbɛ. Izirayelimɔgɔw ta kɛɛkɛden sennaman waga bisaba (30 000) le fagara. ¹¹ Filisikaw ka Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ta; Eli dence fla, Hɔfini ni Finehasi, o ka olugu fla bɛɛ faga fana.

Eli ni a buranmuso sacogo

¹² Boniyaminu ta mɔgɔ dɔ borira ka bɔ kɛɛkɛyɔrɔ ra, ka na Silo o lon kelen na; a tun k'a ta faniw faranfaran, ka buguri kɛ a kun na*.

¹³ A tagara se Silo tuma min na, o y'a sɔrɔ Eli siginin tun bɛ a ta siginan kan, sira da ra, a bɛ kɛɛ kibaroya makɔnɔna, sabu hami tun bɛ a jusu ra Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu* kosɔn. Cɛ tagara don dugu kɔnɔ ka kɛɛ kibaroya fɔ minke; dugu bɛɛ ka kɛ kule ci ye. ¹⁴ Eli ka o kulekanw mɛn minke, a ka pininkari kɛ, ko: «Nin mankanba

* **4:12** 4.12 A tun ka o kɛ janko k'a ta jusukasi le yira mɔgɔw ra.

kun ye mun le ye?» O yɔrɔnin bɛɛ, cɛ teliyara ka na kɛrɛ kibaroya fɔ Eli ye. ¹⁵ O y'a sɔrɔ Eli si tun ye san bikɔnɔntɔn ni seegi. A jaw tun fiyenna, a tun tɛ foyi yera tuun. ¹⁶ Cɛ k'a fɔ Eli ye ko: «Ne bɔra kɛrɛkɛyɔrɔ le ra; ne borira ka bɔ yi le bi ka na.» Eli ko: «Ne dence, mun le kera yi?» ¹⁷ Ayiwa, kibaroyafɔbaga ka Eli jaabi ko: «Izirayelimɔgɔw borira Filisikaw ja. Kɛrɛ digira o ra kɔsɛbɛ. I dence fla, Hɔfini ni Finehasi, olugu fagara; Filisikaw ka Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu fana ta.»

¹⁸ Cɛ da sera Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ko ma minke dɔrɔn, Eli yelemana ka bɔ a ta signan kan, ka ben a kɔ kan fɔ k'a kan kari, sabu a tun kɔrɔra; cɛ belebele gbiriman tun lo fana. A sara dugu donda ra yi. A tun kera Izirayelimɔgɔw jamɔgɔ ye fɔ san binaani.

¹⁹ Ayiwa, o y'a sɔrɔ Eli buranmuso, min ye a dence Finehasi muso ye, o tun lasirito lo; a jigiwagati fana tun sera ka ban. O muso ka Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu minako kibaroya mɛn, ani k'a burance ni a cɛ saya ko kibaroya mɛn minke, tin dimi barara ka ben a kan; a jigira, nka tin dimi ma se ka kun a ra. ²⁰ A tun bɛ jini ka sa minke, muso minw tun bɛ a kɔrɔ, olugu ko: «I kana i jigi tige, i ka dence le sɔrɔ.» Nka a ma o jaabi; hali a ma o ta kuma jate yɛrɛ.

²¹ A ka den tɔgɔ la ko Ikabɔdi†, ko: «Nɔɔrɔ bɔra Izirayeli ta siya kan.» A ka o fɔ Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu tari le kosɔn, ani a burance ni a cɛ fagari kosɔn. ²² A ko: «Nɔɔrɔ bɔra Izirayeli ta siya kan, sabu Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu tara.»

5

Ala ka Filisikaw tɔrɔ jɛnɔgɔnya kɛsu kosɔn

¹ Ayiwa, Filisikaw ka Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu* ta ka bɔ Ebeni Ezeri, ka taga ni a ye Azidɔdi. ² O k'a ta ka taga ni a ye Dagon* ta batoso kɔnɔ, ka taga a bla Dagon kɔrɔ.

³ O dugusagbɛ, Azidɔdikaw wurira sɔgɔmada jona fɛ, ka Dagon bennin ye k'a ja biri dugu ma Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ja fɛ. O k'a lawuri k'a bla a nɔ ra. ⁴ O dugusagbɛ flanan, o wurira sɔgɔmada jona fɛ, ka Dagon bennin ye tuun k'a ja biri dugu ma Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ja fɛ. Dagon kun ni a boro fla karira ka bɔ a ra, ka o ben jobon dakun kan; a kulugutu dɔrɔn le tun tora ten. ⁵ O le kosɔn, fɔ ka na se bi ma Azidɔdi dugu kɔnɔ, Dagon ta sɔnnikebagaw, ani mɔgɔ minw bɛ don Dagon ta jobon kɔnɔ, o si tɛ sɔn ka o sen la bon dakun kan.

⁶ O kɔ, Matigi Ala juguyara Azidɔdikaw ma kɔsɛbɛ, ani o yɔrɔ mara bɛɛ; a ka sumuniw bɔ o ra, ka o tɔrɔ, ka cɛnri lase o ma. ⁷ Azidɔdikaw k'a ye ten minke, o ko: «Ni a bɛ ten, Izirayelimɔgɔw ta Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu tena to anw fɛ yan, sabu a juguyara an ma yan kɔsɛbɛ, ka juguya an ta ala fana ma, min ye Dagon ye.»

⁸ O ka Filisikaw ta kuntigiw bɛɛ wele ka o lajɛn, ka o jininka ko: «An bɛna mun le kɛ ni Izirayelimɔgɔw ta Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ye sa?» Kuntigiw ko: «An ye taga Izirayelimɔgɔw ta Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu bla Gati dugu kɔnɔ.» O tagara a bla Gati dugu kɔnɔ.

⁹ Ayiwa, o sera ni a ye Gati minke dɔrɔn, Matigi Ala wurira o dugu fana kama, ka nagbanba la mɔgɔw bɛɛ kan. A ka dugumɔgɔw tɔrɔ kɔsɛbɛ, denmisen fara mɔgɔkɔrɔba kan, a ka sumuniw wuri o bɛɛ ra. ¹⁰ Olugu k'a ye ten minke, o ka jɛnɔgɔnya kɛsu lataga Ekurɔn dugu kɔnɔ.

Jɛnɔgɔnya kɛsu sera Ekurɔn minke, Ekurɔnkaw ka kɛ kule ci ye ko: «O nana ni Izirayelimɔgɔw ta jɛnɔgɔnya kɛsu ye an fɛ yan ka na an ni an ta dugumɔgɔw bɛɛ le faga!»

† 4:21 4.21 Ikabɔdi kɔrɔ ye ko: nɔɔrɔ banna.

* 5:2 5.2 Dagon le ye Filisikaw ta ala ye.

¹¹ Olugu fana ka Filisikaw ta kuntigiw bæe wele ka o lajen k'a fo o ye ko: «Aw ye Izirayelimogow ta Ala ta jennogonya kesu seko o ma yi! A ye seko a boyoro ra, janko a kana na an ni an ta dugumogow bæe faga.»

Nagbanba le tun be dugumogow bæe kan, sabu Ala tun ka tooroba la o kan. ¹² Minw ma sa, sumuniw wurira olugu ra. Dugumogow kulekan bonyara ka se fo sankolo ra.

6

Filisikaw ka jennogonya kesu laseko Izirayelimogow ma

¹ Matigi Ala ta jennogonya kesu* ka karo wolonfla le ke Filisikaw ta jamana ra. ² O ko, Filisikaw nana o ta sonnikebagaw ni o ta lagberikebagaw wele, ka o jininka ko: «An ka kan ka Matigi Ala ta jennogonya kesu ke cogo di le? An be se k'a laseko a boyoro ra cogo min na, aw ye o fo an ye.» ³ Olugu ka o jaabi ko: «Ni aw be Izirayelimogow ta Ala ta jennogonya kesu laseko, aw kana a lakolon bla ka taga fiyewu; aw ka kan ka hake yafa saraka do le bo Ala ye. Ni o kera, aw bena keneya, ani fen min k'a to Ala m'a boro bo aw kan, aw bena o lon fana.»

⁴ Filisikaw ko: «An ka kan ka hake yafa saraka juman le bo Ala ye?» O ka o jaabi ko: «Aw ye sumuni bisigi looru ni pinan bisigi looru lalaga ni sanin ye, ka kapa ni Filisikaw ta kuntigiw da ye, ka o ke saraka ye, sabu bana kelen le sera aw ni aw ta kuntigiw bæe ma. ⁵ Sumuni min wurira aw ra, ani pinan minw be aw ta jamana cenna, aw ye o bisigiyaw lalaga, ka o ke ka Izirayelimogow ta Ala bonya. Ni o kera, a be se ka ke, ko Ala bena a boro bo aw kan, k'a boro bo aw ta batofenw ni aw ta jamana kan fana. ⁶ Aw kana aw jusukun gbeleya i n'a fo Misirankaw ni Farawona k'a ke cogo min na! Sabu Ala nana olugu tooro kosebe fo a ma na, o ka Izirayelimogow labla ko o ye taga. ⁷ Ayiwa, aw ye misiwotorokura do lalaga, ka misimuso fla mina, misiden sinminta be minw fe, ani minw ma sene ke ka ye. Aw ye wotoro siri o misiw ra, ka o denw faran ka bo o ko, ka taga ni o ye so kono. ⁸ O ko, aw ye Matigi Ala ta jennogonya kesu ta k'a bla wotoro kono; aw ka fen saninlaman minw lalaga ka o di Ala ma k'a ke aw ta hake yafa saraka ye, aw ye olugu bla kesu dennin do kono, ka o bla jennogonya kesu kere fe; o ko, aw ye a bla ka taga. ⁹ Aw ye a tagato fle; ni a k'a yere ta jamana fan sira le ta, ka taga Beti Semesi dugu fan na, o tuma Matigi Ala le ka nin kojuguba lase an ma. Nka ni a ma o sira ta, o tuma nin tooro ma bo Matigi Ala ra; fen were le k'a lase an ma.»

¹⁰ Ayiwa, min fora, mogow k'a ke ten. O ka misimuso fla mina, misiden sinminta be minw fe; o ka o siri wotoro ra, ka o ta denw mina ka o datugu bon kono. ¹¹ O ka Matigi Ala ta jennogonya kesu bla wotoro kono; o ka pinan saninlamanw, ani sumuni bisigiyaw saninlamanw bla kesu dennin do kono, ka o fana bla wotoro kono. ¹² Misiw sinna Beti Semesi dugu sira ma. O kasito tora ka taga o sira kelen le fe; o ma jenge ka taga o numanboro fe walama o kininboro fe. Filisikaw ta kuntigiw gbanna o ko ka taga se fo Beti Semesi dugu dan ma.

¹³ Ayiwa, Beti Semesi dugumogow tun be o ta siman tigera kenegbe ra. O nana o na korota ka jennogonya kesu nato ye minke, o diyara o ye kosebe. ¹⁴ Misiwotoro tagara se Beti Semesika do ta foro ra, min togo ye ko Yosuwe; a lora yi. Kabakuruba do tun be o yoro ra. O ka wotoro yiriw cici ka o ke logo ye, ka misiw faga ka o ke saraka jenita* ye k'a di Matigi Ala ma. ¹⁵ Levi ta mogow dow le tun ka Matigi Ala ta jennogonya kesu lajigi, ani kesu dennin min tun be a koro, fen saninlamanw tun be min kono. O k'a bæe lajennin bla kabakuruba kan. O lon na, Beti Semesi dugumogow ka saraka jenitaw, ani ninsondiya sarakaw* bo Matigi Ala ye. ¹⁶ Filisikaw ta kuntigi looru ka o ye minke, olugu sekora ka taga Ekuron o lon yere ra.

¹⁷ Filisikaw tun ka sumuni bisigiya saninlaman minw lalaga ka o di Matigi Ala ma ka o ke o ta hake yafa saraka ye, o dicogo ye nin ye: o ka kelen di Azidodi dugu koson,

ka kelen di Gaza dugu kosɔn, ka kelen di Asikalɔn dugu kosɔn, ka kelen di Gati dugu kosɔn, ka kelen di Ekurɔn dugu kosɔn. ¹⁸ O tun ka jinan saninlamanw fana di ka kapa ni Filisikaw ta kuntigi looru bɛɛ kelen kelen ta dugu ye, dugu barakamanw, ani o kerɛfɛdugu misɛnw. O tun ka Matigi Ala ta jɛnɔɔɔnya kɛsu bla kabakuruba min kan, o kabakuru le ye o kow seere ye hali bi; a kɛra Bɛti Semɛsikacɛ Yosuwe ta foro le ra.

¹⁹ Matigi Ala ka Bɛti Semɛsi dugumɔɔɔ dɔw faga, sabu o tun ka jɛnɔɔɔnya kɛsu kɔnɔ fɛ. A ka mɔɔɔ biwolonfla* le faga. Mɔɔɔw kasira kosebɛ, sabu Matigi Ala tun ka tɔɔɔɔba le lase o ma.

²⁰ Bɛti Semɛsi dugumɔɔɔw ko: «Jɔn le bɛ se ka lɔ Matigi Ala ja kɔɔɔ, nin Ala saninmanba ja kɔɔɔ sa! An bɛna jɛnɔɔɔnya kɛsu bɔ yan ka taga ni a ye min le?»

²¹ O ka cira bla ka taga Kiriyaɔi Yeharimu dugumɔɔɔw fɛ, ka taga a fɔ o ye ko: «Filisikaw ka Matigi Ala ta jɛnɔɔɔnya kɛsu laseko; aw ye na a ta ka taga ni a ye aw fɛ yi.»

7

Izirayelimɔɔɔw sekɔra Ala ma

¹ Ayiwa, Kiriyaɔi Yeharimu dugumɔɔɔw nana Matigi Ala ta jɛnɔɔɔnya kɛsu* ta ka taga ni a ye. O tagara ni a ye Abinadabu ta so kɔnɔ; o yɔɔɔ tun bɛ kongori dɔ kunna. O ka Abinadabu dence Elehazari sigi ko a ye Matigi Ala ta jɛnɔɔɔnya kɛsu kɔɔsi.

² Ayiwa, jɛnɔɔɔnya kɛsu tagara bla Kiriyaɔi Yeharimu ka wagatijan kɛ yi; a ka san mugan le kɛ yi. O kɔ, Izirayelimɔɔɔw bɛɛ lajennin nana kɛ kasi ye ka Matigi Ala ta jɛnɔɔɔnya jini. ³ Samawilu k'a fɔ Izirayelimɔɔɔw bɛɛ lajennin ye ko: «Ni a kɛra ko aw b'a fɛ ka na ni aw jusukun bɛɛ le ye Matigi Ala fɛ, o tuma siya werɛw ta batofɛn minw bɛ aw fɛ, aw ye o bɛɛ labɔ ka o firi, ani Asera ta jo minw bɛ aw fɛ. Aw ye aw yerɛ di Matigi Ala ma, ka ale kelen bato; ni o kɛra, a bɛna aw bɔsi ka bɔ Filisikaw boro.»

⁴ Ayiwa, Izirayelimɔɔɔw ta jo minw ye Baali* ni Asera ye, o ka o jow bɛɛ bɔ ka o firi; o ka Matigi Ala kelenpe bato.

⁵ Samawilu k'a fɔ o ye ko: «Aw ye Izirayelimɔɔɔw bɛɛ lajɛn Misipa, ne bɛna Matigi Ala daari aw ye.» ⁶ Izirayelimɔɔɔw lajenna Misipa. O ka ji bi k'a bɔn dugu ma Matigi Ala ja kɔɔɔ, ka sun don o lon na; o bɛɛ lɔra a ra o lon na k'a fɔ ko olugu ka Matigi Ala hake ta. A kɛra ten, Samawilu kɛra Izirayelimɔɔɔw jamɔɔɔ ye Misipa.

Izirayelimɔɔɔw sera Filisikaw ra

⁷ Ayiwa, Filisikaw nana a mɛn ko Izirayelimɔɔɔw lajenna Misipa minke, o ni o ta kuntigiw wurira ko o bɛ taga Izirayelimɔɔɔw kerɛ. Izirayelimɔɔɔw ka o mɛn minke, o siranna Filisikaw ja. ⁸ O k'a fɔ Samawilu ye ko: «I kana Matigi, an ta Ala daari dabra; a daari an ye, janko a ye an kisi ka bɔ Filisikaw boro.»

⁹ Samawilu ka sagaden dɔ mina, min bɛ sin minna belɛn; a ka o faga, k'a bɛɛ lajennin jɛni k'a kɛ saraka jɛnita* ye, k'a di Matigi Ala ma. A ka Matigi Ala daari kosebɛ Izirayelimɔɔɔw ye; Matigi Ala fana ka a ta daari lamɛn.

¹⁰ Tuma min na Samawilu tun bɛ sagaden kɛra saraka jɛnita ye, Filisikaw nana ko o bɛna Izirayelimɔɔɔw kerɛ. Matigi Ala ka sanperɛnkanba dɔ jigi Filisikaw kunna o lon na, fɔ ka o bɛɛ hakiri wuri ka o jagami jɔɔɔn na. A kɛra ten, Izirayelimɔɔɔw sera o ra ka o bɛɛ kerɛ. ¹¹ Izirayelimɔɔɔw bɔra Misipa ka Filisikaw gbɛn, ka to ka o faga ka taga, ka taga se fɔ Bɛti Kari dugumayanfan na.

¹² Samawilu ka kabakuru dɔ ta ka o bla Misipa dugu ni Zini dugu cɛ. A ka o kabakuru tɔɔɔ la ko Ebɛni Ezeri*; a ko: «Matigi Ala ka an demɛ ka na se fɔ yan.»

* **6:19** 6.19 Kitabu dɔw kɔnɔ a sebera ko mɔɔɔ waga bilooru ni mɔɔɔ biwolonfla (50 070). * **7:12** 7.12 Ebenezɛri kɔɔ ye ko: demɛri ta kabakuru.

¹³ A kera ten, Filisikaw majigira Izirayelimɔgɔw ye kosebe; o ma sɔn ka na ben Izirayelimɔgɔw ta jamana kan tuun. Matigi Ala boro tora Filisikaw kan ka o tɔɔɔ Samawilu ta si bee ra. ¹⁴ Filisikaw tun ka dugu minw mina Izirayelimɔgɔw ra, o duguw bee sekɔra Izirayelimɔgɔw fe tuun, k'a ta Ekurɔn, ka taga a bla fɔ Gati, o ni o maraw bee. Hera fana tun be Izirayelimɔgɔw ni Amɔrikaw ce.

¹⁵ Samawilu kera Izirayelimɔgɔw pamɔgɔ ye a si bee ra. ¹⁶ San o san, a tun be taga Izirayeli jamana yɔrɔw yaala, k'a ta Beteli ka taga a bla Giligali, ani ka taga a bla fɔ Misipa; a tun be taga Izirayelimɔgɔw ta kow panabo o yɔrɔw bee ra. ¹⁷ Nka a tun be to ka sekɔ ka na Rama, sabu a ta so tun be o yɔrɔ le ra. A tun be na Izirayelimɔgɔw ta kow panabo o yɔrɔ ra fana. A tun ka sarakajenifen* do lo o yɔrɔ ra Matigi Ala ye.

8

Izirayelimɔgɔw ko o be masace do fe

¹ Ayiwa, Samawilu nana kɔrɔ tuma min na, a k'a dencew sigi Izirayelimɔgɔw kunna, ka olugu ke Izirayelimɔgɔw ta kititigebagaw ye. ² A dence fɔlɔ tɔgɔ tun ye ko Yoweli, a flanan tɔgɔ tun ye ko Abiya. O tun be Beri Seba le; o tun be mɔgɔw ta kow panabo o yɔrɔ le ra. ³ Nka Samawilu dencew tun ma Samawilu jogo ta. O ta wariko bonyara kosebe; o tun be to ka bonyafenw mina mɔgɔw fe dogo ra, ka kiti tige nanbara kan.

⁴ A kera ten, Izirayeli cekɔrɔbaw bee tagara lajen Samawilu kɔrɔ Rama. ⁵ O k'a fɔ Samawilu ye ko: «A fle, ele kɔrɔra sisan, nka i dencew ma ele yere jogo ta. O ra, an b'a fe i ye masace do sigi an kunna, min bena ke an ta kitiw tige ye, i n'a fɔ a be siya tɔw bee fe cogo min na.»

⁶ Ayiwa, o ka o kuma min fɔ ko: «Masace do sigi an kunna min bena an ta kitiw tige an ye,» o kuma ma diya Samawilu ye. A ka Matigi Ala daari. ⁷ Matigi Ala k'a fɔ Samawilu ye ko: «Ni nin mɔgɔw ka fen o fen fɔ i ye, i ye o lamɛn, ka o ke. O ma ban ele ra; o banna ne yere le ra; o ko ne le kana sigi o kunna. ⁸ Kabini wagati min na ne ka o labɔ Misiran jamana ra, o ka ko minw ke kabini o wagati ra fɔ ka na se bi ma, ka ban ne ra ka taga batofɛn werɛw bato, o be o ko kelenw le kera ele fana ra. ⁹ O ra, o ka min fɔ, o ke o ye. Nka masace min bena sigi o kunna, o masace bena ko minw ke o ra, o fɔ o ye k'a gbɛleya kosebe, janko o ye a lon.»

Masacew bena min ke Izirayelimɔgɔw ra

¹⁰ Matigi Ala ka kuma minw fɔ Samawilu ye, a tagara o bee fɔ Izirayeli cekɔrɔbaw ye, o minw tun ko o be masace fe. ¹¹ A k'a fɔ o ye ko: «Ayiwa, masace min bena sigi aw kunna, o bena ko minw ke aw ra, o fle nin ye: A bena aw dencew mina ka o ke kerekedenw ye, ka o ke a ta sowotorotigiw walama a ta sotigiw ye, walama k'a to o ye ke bori ye a yere ta sowotoro ja fe. ¹² A bena dɔw ke a ta kerekedenw kuntigiw ye, ka o sigi kerekeden waga kelen kelen kunna, walama kerekeden bilooru looru kunna; a bena dɔw ke a ta forosenɛbagaw ye, ka dɔw ke a ta simankanbagaw ye; dɔw be ke a ta kerekeminanw lalagabagaw ye, dɔw fana be ke a ta sowotorow ta minanw lalagabagaw ye. ¹³ A bena aw denmusow fana mina ka o dɔw ke a ta turu kasadiman lalagabagaw ye, ka dɔw ke a ta gbakebagaw ye, ka dɔw ke a ta burujenibagaw ye. ¹⁴ A bena aw ta forow, ani aw ta rezɛnsunw, ani aw ta oliviyesunw bee ra pumanmanw mina ka o di a ta jamana pamɔgɔw ma. ¹⁵ A bena aw ta simanw ni aw ta rezɛnmɔw fana taran sigiyɔrɔma tan, k'a taran kelen mina ka o di a ta jamana pamɔgɔw ni a kuntigiw ma. ¹⁶ A bena aw ta jonɛw ni aw ta jonmusow mina, ka aw ta kanbelen bee ra barakamanw mina, ani aw ta faliw, ka olugu bla a yere ta baara kama. ¹⁷ A bena aw ta beganw taran sigiyɔrɔma tan, k'a sigiyɔrɔma kelen ta; aw yere fana bena ke a ta jonw ye.

¹⁸ «O tuma le ra sa, aw yere ka o masace min sigi, aw bena ke kule ye ko Matigi Ala ye aw bosi ka bo o masace boro; nka Matigi Ala tena aw lamɛn o lon na.»

¹⁹ Ayiwa, mɔgow ma sɔn ka Samawilu ta kuma lamɛn. O ko: «O bee n'a ta, an b'a fe masace do le ye sigi an kunna. ²⁰ O ra, an fana be ke i n'a fo siya tow; masace do be ke an fe min be ke an kuntigi ye, ka an ta kojaw janabo, ka bo ni an ye ka taga kerekeyoro ra.»

²¹ Mɔgow ka kuma minw bee fo, Samawilu ka o bee lamɛn, ka taga o fo Matigi Ala ye. ²² Matigi Ala k'a fo Samawilu ye ko: «Sɔn o ta ma, i ye masace do sigi o kunna.»

O ko, Samawilu k'a fo mɔgow ye ko: «Aw bee ye taga aw ta so!»

9

Sawuli tagara a face ta falimusow yorɔpini

¹ Ce do tun be Boniyaminu ta mɔgow ra, o togo tun ye ko Kisi. Ce togoba do tun lo. A face togo tun ye ko Abiyeli; Abiyeli face togo tun ye ko Serori; Serori face togo tun ye ko Bekorati; Bekorati face togo tun ye ko Afiya. ² Dence do tun be Kisi fe, min togo tun ye ko Sawuli; kanbelen ceɓumanba tun lo. Izirayeli kanbelen si tun te a bo ceɓa ra; a tun ka jan o bee ye fana; a kamankun ni a kunkolo tun be mogo tow bee ta san fe.

³ Lon do, Sawuli face Kisi ta falimuso dow tununa. Kisi k'a fo a dence Sawuli ye ko: «Baaraden kelen ta, aw ye bo ka taga falimusow yorɔpini.»

⁴ O tagara, ka taga teme Efirayimu kuruyorow fe, ka taga Salisa mara cetige. O ma o ye. O temena Salimu mara ra, falimusow ma ye. O ka Boniyaminu ta jamana cetige, o ma o ye.

⁵ O tagara se Sufu mara ra minke, baaraden min tun be ni Sawuli ye, Sawuli k'a fo o baaraden ye ko: «Na, an ye seko so, ni o te, ne face bena a hakiri bo falimusow ko, ka to ka hami anw yere ta ko le ra sisan.» ⁶ Baaraden k'a fo a ye ko: «A fe, Ala ta cira do be nin dugu konɔ yan; mogsobe lo. Ni a ka ko o ko fo, o be ke can ye. An ye taga a fe; a be se ka ke ko a bena sira do yira an na, an be se ka min ta janko an ye falimusow ye.» ⁷ Sawuli ka baaraden jaabi ko: «Ni an ka taga o ce fe, an bena taga mun le di a ma? Sabu domuni foyi te an ta borow konɔ tuun, bonya foyi te an boro fana an be se ka taga min di a ma. Foyi si le te an boro.» ⁸ Baaraden k'a fo Sawuli ye ko: «A fe, warigbe garamu saba be ne boro yan. An bena taga o di cira ma, a bena sira yira an na.» ⁹ Ayiwa, folofolo, Izirayeli jamana ra, ni mogo tun b'a fe ka Ala sago lon ko do ra, o tigi tun b'a fo ko: «Aw ye na an ye taga flerikebaga fe.» Sabu min ye cira ye bi, folofolo o tun be o le wele ko flerikebaga.

¹⁰ O ra, Sawuli k'a fo a ta baaraden ye ko: «Ne sɔnna; na an ye taga.» O ra, Ala ta cira tun be dugu min na, o tagara o dugu ra.

¹¹ Ayiwa, o tagato o dugu ra, o benna ni sunguruden dow ye, o be tagara jibiyoro ra. O ka olugu jininka ko: «Yala flerikebaga be yi wa?» ¹² O ka o jaabi ko: «Onhon, a be aw na fe. Nka aw ye teliya ka taga; a nato le ye nin ye an ta dugu konɔ tan bi, sabu mɔgow ka kan ka taga saraka bo sarakaboyoro ra kongori kunna bi le. ¹³ Ni aw donna dugu konɔ, sani a ye taga sarakaboyoro ra ka taga saraka domu ni mɔgow ye, aw bena a soro yi. Mogo si te sɔn ka saraka domu ni a ma na, sabu ale le ka kan ka dugawu ke saraka kan, mɔgow be soro k'a domu. Aw ye taga; ni aw sera yi nin wagati ra koni, aw bena a soro yi.»

Sawuli ni Samawilu ka jagon ye

¹⁴ Sawuli ni a tagamanogon ka dugu sira ta ka ke taga ye. O sera dugu donda ra minke doron, o benna ni Samawilu yere ye, a bora a be tagara sarakaboyoro ra kongori kan.

¹⁵ Matigi Ala tun ka Samawilu lasomi o ko ra tere kelen sani Sawuli nalon ye se. Ala tun k'a fɔ a ye ko: ¹⁶ «Sini ɲogontumasi, ne bena cɛ dɔ ci i fɛ ka bɔ Boniyaminu ta mara ra; i bena turu saninman* kɛ o tigi le kun na, k'a kɛ ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw ta kuntigi ye. A bena ne ta mɔgɔw kisi ka bɔ Filisikaw boro; sabu ne ka ne ta mɔgɔw ta sɛge ye, o kulekan fana sera ne ma.»

¹⁷ Samawilu ka Sawuli ye minke dɔron, Matigi Ala k'a fɔ a ye ko: «Ne tun ka cɛ min ko fɔ i ye, ale le ye nin ye; ale le bena sigi ne ta mɔgɔw kunna.»

¹⁸ Sawuli gbarara Samawilu ra dugu donda ra, k'a fɔ a ye ko: «I tɛ sabari ka flerikebaga ta so yɔrɔ yira an na wa?» ¹⁹ Samawilu k'a jaabi ko: «Ne yɛɛ le ye flerikebaga ye. Aw ye bla ne ɲa, an ye taga sarakabɔyɔrɔ ra. An bena taga domuni kɛ ɲogɔn fɛ bi. Fɛn o fɛn bɛ i jusu ra, ne bena o bɛɛ fɔ i ye. Sini sɔgɔma, ne bena aw labla, aw bɛ taga. ²⁰ Ayiwa, aw ta falimuso minw tun tununa nin ye a tere saba ye, aw kana hami o ra tuun, sabu o yera ka ban. Ayiwa, Izirayelimɔgɔw bɛɛ ta miiriya bɛ mɔgɔ min kan bi, o ye ele ni i ta somɔgɔw le ye.»

²¹ Sawuli ka Samawilu jaabi ko: «Ne bɔra Boniyaminu ta siya le ra; an ta gba le ye Izirayeli ta gbaw bɛɛ ra fitini ye. An ta gba le fana ye Boniyaminu ta gbaw bɛɛ ra fitini ye. Ayiwa, mun na i bɛ nin kuma ɲogɔn fɔ ne ye?»

²² Samawilu donna ni Sawuli ni a ta baarden ye domunikeyɔrɔ ra, ka o sigi sigiyɔrɔ fɔlɔw ra; mɔgɔ bisaba ɲogɔn le tun bɛ bon kɔnɔ. ²³ Samawilu k'a fɔ tobirikebaga ye ko: «Ne tun ka sogo min di i ma ko i ye a bla danna, o bɔ ka na ni a ye.»

²⁴ Tobirikebaga nana ni o sogo woto ni a sogo bɛɛ lajennin ye, ka na o sigi Sawuli kɔrɔ. Samawilu ko: «Nin le blara danna i ye; a ta, i ye a domu, sabu ne ka mɔgɔw wele tuma min na, ne tun ka nin le bla i ye.» A kɛra ten, Sawuli ka domuni kɛ ni Samawilu ye o lon na.

²⁵ O kɔ, o jigira ka bɔ kongori kunna sarakabɔyɔrɔ ra, ka taga dugu kɔnɔ. Samawilu tagara kuma ni Sawuli ye biribon kunna. ²⁶ O dugusagbɛ, o wurira sɔgɔmada jona fɛ, sani kɛnɛ ye bɔ; Samawilu ka Sawuli wele ka taga biribon kunna tuun k'a fɔ a ye ko: «Aw ye labɛn, ne bena aw labla aw bɛ taga.» Sawuli labenna tuma min na, a ni Samawilu bɔra kɛnɛ ma ɲogɔn fɛ. ²⁷ O tagara se dugu dan ma minke, Samawilu k'a fɔ Sawuli ko: «A fɔ i ta baarden ye ko a ye bla an ɲa.» Baarden blara o ɲa. A ko Sawuli ma tuun ko: «Sisan ele ye to yan dɔɔnin; Ala ka kuma min yira ne ra, ne bena o fɔ i ye.»

10

Samawilu ka tagamasiyen saba yira Sawuli ra

¹ Samawilu ka turubaranin dɔ ta ka o turu kɛ Sawuli kun na. A ka Sawuli fɔ k'a boro mini a ma, k'a fɔ a ye ko: «Matigi Ala ka ele le ɲanawoloma ko i ye kɛ a ta mɔgɔw kuntigi ye. ² Ni i bɔra ne kɔrɔ bi, i bena taga cɛ fla sɔrɔ Raseli ta kaburu yɔrɔ ra, Selisa, Boniyaminu ta mara ra. O bena a fɔ i ye ko i bɔra ka taga falimuso minw yɔrɔɲini, ko o yera. I face yɛɛ tɛ miirira faliw ko ra tuun; a bɛ hamina aw yɛɛ ko le ra. A b'a fɔra ko ale bena a dence yɔrɔɲini k'a ye cogo di le?»

³ Ni aw bɔra o yɔrɔ ra, aw bena taga ɲa ka taga se Tabɔri yirisunba ma. I bena ben ni cɛ saba ye, o bɛ tagara Ala batoyɔrɔ ra Beteli, badennin saba bɛ kelen boro, burukun saba bɛ kelen boro, duvenforogo kelen bɛ tɔ kelen boro. ⁴ O bena i fo ka burukun fla di i ma. I ka kan ka o mina.

⁵ O kɔ, i bena taga se Gibeha Elohimu; Filisikaw ta kɛɛkɛjama dɔ bɛ o yɔrɔ ra. I dontɔ dugu kɔnɔ, i bena ben ni cira jamakuru dɔ ye, o bɛ jigira ka bɔ kongori kan Ala batoyɔrɔ ra. Korafɔbagaw, ani tamanfɔbagaw, ani filenfiyɛbagaw, ani gɔnifɔbagaw bɛ o ɲa, olugu yɛɛ bɛ ciraya kera. ⁶ Matigi Ala Nin* bena jigi i kan; ele fana bena ciraya

ke ni o ye; i bena yelema ka ke i ko mōgo suguya wεre. ⁷ Ayiwa, ni o tagamasiyenw bεε dafara tuma o tuma, o tuma i be se ka ko o ko ke, i ye o ke, sabu Ala be ni i ye.

⁸ O ko, i ye bla ne na ka taga Giligali. Sigiya t'a ra, ne bena na i soro yi, ka na saraka jenitaw* ni ninsondiya sarakaw* bo. Nka i ka kan ka ne makono fo tere wolonfla sani ne ye na; ni ne nana, i ka kan ka min ke, ne bena o fo i ye.

⁹ Ayiwa, Sawuli k'a ko don ka bo Samawilu korō minke, Ala ka Sawuli jusukun yelema, k'a ke i ko mōgo suguya wεre; o tagamasiyenw bεε dafara o lon na. ¹⁰ O tagara se Gibeha minke, o benna ni cira jamakuru do ye; Ala Nin jigira Sawuli kan ni baraka ye; a fana korira ni o ye ka ke ciraya ke ye. ¹¹ Mōgo minw bεε tun ka Sawuli lon fōlofōlo, olugu k'a ye a be ciraya kera ni ciraw ye minke, olugu ka ke jōgon pininka ye ko: «Mun ko le kera Kisi dence ra tan bi? O tuma Sawuli fana kera cira do le ye wa?» ¹² Ce do tun be o yoro ra, ale ko: «O tuma jon le ye o ta karamōgo ye?» A laban o kuma kera zana ye, ko: «O tuma Sawuli fana kera cira do le ye wa?» ¹³ Sawuli nana ciraya ke ka ban tuma min na, a tagara kongori kunna sarakaboyoro ra.

¹⁴ Ayiwa, Sawuli belence ka a ni baaraden pininka ko: «Aw tun tagara min le?» Sawuli k'a jaabi ko: «An tun tagara falimusow jini. Nka an nana a ye ko an te o yera minke, an tagara Samawilu fe.» ¹⁵ A belence ko: «Samawilu ka mun le fo aw ye?» ¹⁶ Sawuli ko: «A k'a fo an ye ko falimusow yera.» Nka masaya ko kuma min fora, Sawuli ma son ka do fo a belence ye o ko ra.

Sawuli kera Izirayeli masace ye

¹⁷ Ayiwa, Samawilu ka Izirayelimogow bεε lajen Matigi Ala na korō Misipa. ¹⁸ A k'a fo o ye ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Ne le ka Izirayelimogow labo Misiran, ka o kisi ka bo Misirankaw ta fanga korō, ani fanga minw bεε tun be o kan. ¹⁹ Nka bi aw banna aw ta Ala ra, min ka aw kisi ka bo aw ta sege ni aw ta tōrow bεε ra. Aw ko: fiyewu! Aw ko fo ne ye masace do le sigi an kunna. Ayiwa, o tuma aw bεε ye na Matigi Ala na korō, aw bεε ni aw ta siyaw, aw bεε ni aw ta gbaw.» »

²⁰ Samawilu ka Izirayeli ta gbaw bεε wele kelen kelen, Ala ka Boniyaminu ta gba le yira. ²¹ A ka Boniyaminu ta gbaw wele kelen kelen; Ala ka Matiri ta gba le yira. A laban Ala ka Kisi dence Sawuli le yira. Nka o k'a yorōjini, o m'a ye. ²² O ra, o ka Matigi Ala pininka tuun, yala ni o ce nana ka ban, walama ni a ma na fōlo. Matigi Ala ka o jaabi ko: «A nana, a dogonin be doniw ce ra yi.»

²³ O borira ka taga a wele ka na ni a ye. A nana lo mōgow ce ra; a tun ka jan ni mōgo tōw bεε ye. ²⁴ Samawilu k'a fo jama bεε lajennin ye ko: «Matigi Ala ka ce min janawoloma, aw ka o ye ke? A jōgon te Izirayelimogow si ra.»

Samawilu ka o fo minke, mōgow perenna ko: «An ta masace, Ala ye i mēen an korō!»

²⁵ Samawilu ka masaya ta sariyaw fo mōgow ye, k'a sebe kitabu do konō, ka o bla Matigi Ala na korō. O ko, Samawilu ka mōgow labla ko bεε ye taga a ta so.

²⁶ Sawuli fana tagara Gibeha, a ta dugu ra. Ala tun k'a ko diya cefari dow ye; olugu tagara a blasira. ²⁷ Nka mōgo sonkolon dow ko: «Nin bena se ka an bosi cogo di de!» O ma Sawuli jate, o ma taga ni bonyafen ye a fe. Nka Sawuli jera ka o to yi.

11

Sawuli ka Amōnkaw kere

¹ Ayiwa, o ko, Amōnkaw ta masace min ye Nahasi ye, ale ni a ta kerekejama nana ka na Yabesi dugu lamini, Galadi mara ra, ko a be o kere. Yabesi dugumogow bεε benna a ra k'a fo Nahasi ye ko: «Jenjōgonya don ni an ye, ni o kera, an bena to i ta fanga korō.» ² Nka Nahasi ka o jaabi ko: «Ne be son ka jenjōgonya don ni aw ye, nka

fɔ an ye aw bɛɛ kelen kelen kininboroyanfan padenw cici, janko ka Izirayeli siya bɛɛ lamaroya.»

³ Yabesi cɛkɔrɔɔbaw ka Nahasi jaabi ko: «Tere wolonfla to an ye; an bɛna cira bla ka taga Izirayeli jamana bɛɛ ra. Ni mɔgɔ si ma sɔrɔ ka na an demɛ, o tuma an bɛna an yɛrɛ to i boro.»

⁴ Ayiwa, ciradenw tagara se Gibeha, Sawuli ta dugu ra; o ka o kuma fɔ mɔgɔw ye. Dugumɔgɔw bɛɛ ka kɛ kasi ye ka mankan ci.

⁵ Ka o to o ra, Sawuli sera. A tun bɛ a ta misiw kɔ, a bɛ bɔra kongo ra ka na. A ka o pininka ko: «O tuma mun le kɛra mɔgɔw ra o bɛ kasira?» Yabesikaw nana kuma min fɔ, mɔgɔw ka o lakari a ye.

⁶ Kabini Sawuli ka o kuma mɛn dɔrɔn, Ala Nin* jigira a kan ni baraka ye; a dimina kɔsɛbɛ. ⁷ A ka misiw fla mina ka o tigetigɛ, ka o sogow cici Izirayeli jamana yɔrɔ bɛɛ ra, k'a fɔ mɔgɔw ye ko: «Ni mɔgɔ o mɔgɔ ma sɔn ka na gban ne Sawuli kɔ, ani Samawilu kɔ, ne bɛna o tigi ta misiw kɛ nin cogo le ra.» Matigi Ala ka siranyaba bla mɔgɔw bɛɛ ra. O bɛɛ lajɛnna i ko mɔgɔ kelen, ka na. ⁸ Sawuli ka kɛrɛkɛdenw jate Bezeki. Zuda ta mɔgɔw dɔrɔn tun ye cɛ waga bisaba (30 000). Izirayelimɔgɔw tɔw tun ye cɛ waga kɛmɛ saba (300 000).

⁹ Ciraden minw tun nana cira fɔ, o k'a fɔ olugu ye ko: «Aw ye taga a fɔ Yabesi dugumɔgɔw ye ko sini tereghan fɛ, an bɛna taga o bɔsi.» Ciradenw tagara o kuma fɔ Yabesi dugumɔgɔw ye minkɛ, olugu jusu diyara kɔsɛbɛ. ¹⁰ O k'a fɔ Amɔnkaw ye ko: «Sini an bɛna an yɛrɛ majigi aw ye, ni ko o ko ka aw diya, aw bɛna o kɛ an na.»

¹¹ O dugusagbɛ, Sawuli k'a ta kɛrɛkɛdenw taran ka o kɛ jenkuru saba. Su dugutarama fɛ, o tagara don Amɔnkaw cɛ ra, ka o faga fɔ ka taga se tereghan wagati ma. Minw sera ka bɔsi, olugu borira ka janjan; o bɛɛ tagara o ta fan na kelen kelen; mɔgɔ fla ma taga fan kelen na.

Mɔgɔw sɔnna Sawuli ta masaya ma

¹² Ayiwa, mɔgɔw k'a fɔ Samawilu ye ko: «Jɔntigiw le tun b'a fɔra ko: «O tuma Sawuli le bɛna sigi an kunna wa?» Aw ye na ni o mɔgɔw ye an ye o faga.» ¹³ Sawuli k'a fɔ o ye ko: «Mɔgɔ si man kan ka faga bi, sabu bi lon na Matigi Ala ka Izirayelimɔgɔw demɛ, ka o bɔsi.»

¹⁴ O kɔ, Samawilu k'a fɔ mɔgɔw ye ko: «Aw ye na, an ye taga Giligali, ka taga Sawuli sigi masaya ra tuun.»

¹⁵ Jama bɛɛ tagara Giligali; o tagara Sawuli sigi masaya ra tuun Matigi Ala na kɔrɔ Giligali. O ka ninsɔndiya sarakaw* bɔ Matigi Ala ye. Sawuli ni Izirayelice tɔw bɛɛ ka panagbɛba kɛ o yɔrɔ ra yi.

12

Samawilu kumana Izirayelimɔgɔw fɛ

¹ Samawilu k'a fɔ Izirayelimɔgɔw bɛɛ ye ko: «Aw ka fɛn o fɛn fɔ ne ye, ne ka o bɛɛ lamɛn; ne ka masace dɔ sigi aw kunna. ² Ayiwa, sisan, aw ka masace sɔrɔ; ale le bɛna kɛ aw jamɔgɔ ye. Ne kɔni, ne kɔrɔra sisan fɔ ka ne si gbɛ; nka ne dencɛw bɛ ni aw ye yan. Ne kɛra aw jamɔgɔ ye kabini ne denmisenman, fɔ ka na se bi ma. ³ Ayiwa, ne lonin ye nin ye, Matigi Ala na kɔrɔ, ani Ala ka masace min panawoloma, o masace yɛrɛ na kɔrɔ; ni a kɛra ko ne ka ko benbari dɔ kɛ aw dɔ ra, o tigi ye o fɔ. Ne ka jɔntigi ta misiw le mina a ra? Ne ka jɔntigi ta fali le mina a ra? Ne ka jɔntigi le tɔrɔ? Ne ka jɔntigi le minako juguya? Ne ka bonyafɛn mina dogo ra jɔntigi le fɛ janko ka ne na tugu o tigi ta ko kan? Ni a kɛra ko ne ka o ko jɔgɔn kɛ mɔgɔ dɔ ra, ne bɛna o juru sara o tigi ye.»

⁴ Mɔgɔw ka Samawilu jaabi ko: «I ma an tɔɔ, i ma an minako juguya fana; i ma bonyafen mina dogo ra mɔgɔ si boro fana.»

⁵ Samawilu k'a fɔ o ye tuun ko: «Matigi Ala ye ne seere ye; a ka masace min panawoloma, o fana ye ne seere bi, ko aw ma aw ta foyi ye ne boro.» O ka Samawilu jaabi ko: «Ŋnhɔn, Ala ye an seere ye.»

⁶ O ra, Samawilu k'a fɔ mɔgɔw ye ko: «Matigi Ala le ka Musa ni Haruna panawoloma ka o bla a ta baara ra; ale Ala le fana ka aw bemaw labɔ Misiran jamana ra. ⁷ Ayiwa, sisan, aw ye lo yan Matigi Ala na kɔrɔ; Matigi Ala ka koba minw bɛɛ ke ka aw ni aw bemaw kisi, ne bɛna aw hakiri jigi o bɛɛ ra.

⁸ «Ayiwa, Yakuba taganin kɔ Misiran, aw bemaw kasira ka Matigi Ala wele. Matigi Ala ka Musa ni Haruna ci ka na o labɔ Misiran jamana ra, ka na ni o ye nin jamana ra yan.

⁹ «Nka o pinana Matigi Ala, o ta Ala kɔ. O kosɔn Matigi Ala ka o don masace Hazɔri ta kerekedenw kuntigi boro, min ye Sisera ye; o kɔ, a ka o don Filisikaw boro, ka na o don Mohabu masace boro; olugu ka o kɛɛ. ¹⁰ O kulera ka Matigi Ala wele tuun k'a fɔ ko: «An ka i hake ta; an banna Matigi Ala ra ka jow bato, minw ye Baali* ni Asera ye. Sisan an kisi ka bɔ an juguw boro; ni o kɛra, an bɛna i bato.»

¹¹ «Ayiwa, Matigi Ala ka Yerubaali ci ka na aw fɛ; o kɔ, a ka Baraki ci ka na; o kɔ, a ka Yefite ci ka na; o kɔ, a ka ne Samawilu yɛɛ ci ka na aw fɛ. O bɛɛ kelen kelen nana o ta wagati ra ka na aw kisi ka bɔ aw juguw boro, o minw tun ka aw lamini fan bɛɛ ra. A kɛra ten, aw tora hera ni laganfiya ra.

¹² «O kɔ, aw nana a ye ko Amɔnkaw ta masace Nahasi bɛ wurira aw kama ka aw kɛɛ minke, aw k'a fɔ ne ye ko: «An t'a fɛ ka to tan, an b'a fɛ masace do le ye sigi an kunna»; k'a sɔrɔ Matigi Ala, aw ta Ala yɛɛ le ye aw ta masace ye.

¹³ «Ayiwa, aw ko, ko aw bɛ masace min fɛ, o ye nin ye. Aw y'a fle, Matigi Ala ka masace do sigi aw kunna sisan. ¹⁴ Aw ni aw ta masace min siginin bɛ aw kunna, ni aw ka siran Matigi Ala na, k'a bato, k'a kan mina, ni aw ma muruti ka ban a ta cifɔninw na, ni aw tugura Matigi Ala, aw ta Ala kɔ, o ka ni. ¹⁵ Nka ni aw ma Matigi Ala kan mina, ni aw murutira, ka ban a ta cifɔninw ma, a bɛna aw kɛɛ i n'a fɔ a ka aw bemaw kɛɛ cogo min na.

¹⁶ «Ayiwa, sisan aw belɛn ye to yan; Matigi Ala bɛna kabakoba min kɛ aw na na, aw ye o fle. ¹⁷ Sisan tɛ simantigewagati le ye wa? Ayiwa, ne bɛna Matigi Ala daari a y'a to sanperɛnkan ye bɔ, ka sanji ben*. Ni o kɛra, aw bɛna a lon ko aw k'a fɔ minke ko aw bɛ masace fɛ, ko aw ka kojuguba le kɛ ten Matigi Ala na kɔrɔ.»

¹⁸ Samawilu ka Matigi Ala daari o le ra; Matigi Ala ka sanperɛnkan bɔ, ka sanji ben o lon yɛɛ ra. Mɔgɔw bɛɛ lonin tora, o siranninba Matigi Ala ni Samawilu na.

¹⁹ Mɔgɔw bɛɛ k'a fɔ Samawilu ye ko: «Sabari, i ye Matigi Ala, i ta Ala daari i ta jɔnw ye, janko an kana na sa, sabu an k'a fɔ minke ko an bɛ masace fɛ, an ka jurumun do wɛɛ le fara an ta jurumun tɔw kan tuun.»

²⁰ Samawilu ka o jaabi ko: «Aw kana siran! Aw ka o jurumun kɛ, o ye can ye, nka o bɛɛ n'a ta, aw kana ban Matigi Ala ra; aw ye a bato ni aw jusukun bɛɛ ye. ²¹ Aw kana faran ka bɔ Matigi Ala kɔ, ka taga batofɛn gbansanw bato, o batofɛn minw tɛ se ka foyi na aw ye, o fana tɛ se ka aw demɛ, sabu fɛngbansanw lo. ²² Matigi Ala tena bɔ a ta mɔgɔw kɔ, a yɛɛ tɔgoba kosɔn, sabu a diyara ale yɛɛ le ye ka aw kɛ a ta mɔgɔw ye. ²³ Ne kɔni, ne tena Matigi Ala daariri dabra aw ye fiyewu, ni o tɛ, ne bɛna Matigi Ala hake le ta. Sira min ka ni, sira min terennin lo, ne bɛna aw karan o le ra. ²⁴ Nka aw kɔni ye jija ka siran Matigi Ala na, k'a bato ni kan kelen ye, ni aw jusukun bɛɛ ye. A ka koba minw kɛ aw ye, aw ye aw hakiri to o ra. ²⁵ Nka ni aw ka kɛ kojugu kɛ ye, aw ni aw ta masace bɛɛ le bɛna halaki pewu.»

* **12:17** 12.17 Simantigewagati ra sanji tɛ deri ka ben, sabu teremana lo.

13

Sawuli ka Matigi Ala kan bla

¹ Sawuli kera Izirayeli masace ye k'a si to san bisaba; a tora masaya ra fo san binaani ni fla. ² Sawuli ka ce waga saba janawoloma Izirayeli cew ra. A ka ce waga fla bla ni a yere ye Mikimasi ni Beteli kuruyorow ra, ka ce waga kelen bla ka taga ni a dence Yonatan ye Gibeha, Boniyaminu ta mara ra. A ka mogow tow labla ko o ye taga o ta so.

³ Lon do, Filisikaw ta kerekedenw ta sigiyoro min tun be Geba, Yonatan tagara ben Filisikaw kan o yoro ra, ka se soro o kan. Filisika tow ka o men. A kera ten minke, Sawuli ko o ye buru fiye jamana fan bee ra; a ko: «Heburuw bee ka kan ka nin ko men.»

⁴ A kera ten, Izirayelimogow bee ka o kibaroya men, ko Sawuli tagara ben Filisikaw ta kerekedenw ta sigiyoro kan, ani ko o koson Filisikaw dimina Izirayelimogow korow kosebe. Izirayeli ta kerekedenw bee welera ka taga lajen Giligali, Sawuli korow.

⁵ Filisikaw tagara lajen ko o be Izirayelimogow kere. Sowotoro waga saba le tun be o fe, ani sowotorotigi waga worow; o tun ka ca i ko kogojida kenken. O nana sigi Mikimasi, Beti Aveni tereboyanfan na.

⁶ Izirayelimogow k'a ye ko bosiyoro foyi te olugu fe nin kere ra, sabu Filisikaw tun ka o degu kosebe. O ra, Izirayelimogow dow borira ka taga dogo kuruwow konow, dow tagara dogo yirituw jukow, dow dogora farayorow ra, dow dogora farawow konow, ani dingakolonw konow. ⁷ Izirayelimogow dow yere ka Zuriden ba tige kunkelen ka bori ka taga dogo fo Gadi ni Galadi ta mara ra.

O y'a soro Sawuli tun be Giligali; kerekajama min tun be ni a ye, olugu bee tun ja tigenin lo fo o be yereyerere. ⁸ A ka tere wolonfla ke a be Samawilu makonona, i n'a fo Samawilu tun k'a fo a ye cogo min na; nka Samawilu ma na Giligali; k'a soro Sawuli ta kerekedenw tun be janjanna, ka bo a korow. ⁹ Sawuli k'a ye ten minke, a ko: «Aw ye na ni saraka jenita* ni ninsondiya saraka* ye yan.» Sawuli yere ka saraka jeninta faga ko a be a lase Ala ma. ¹⁰ Ayiwa, Sawuli be banna saraka lasera doron, Samawilu fana be sera. Sawuli wurira ka taga Samawilu kunben k'a fo. ¹¹ Samawilu ko: «Mun le koson i ka nin ke?» Sawuli ko: «Ne k'a ye ko mogow be janjanna ka bo ne korow minke, ani ko i tun ka wagati min yira, i ma na o ra, k'a soro Filisikaw lajennin lo Mikimasi kere kama, ¹² ne ko Filisikaw bena na ben ne kan Giligali, ka ne kere, k'a soro ne ma Matigi Ala daari. O le k'a to ne yere ka ne yere jagboya ka saraka jeninta bo.»

¹³ Samawilu ko Sawuli ma ko: «I ka hakirintanya baara le ke nin ye. Matigi Ala tun ka ci min fo i ye, i ma o ke; ni i tun ka o ke, a tun bena i ni i ta duruja sigi masaya ra Izirayeli jamana ra tuma bee. ¹⁴ Nka sisan i ta masaya tena meen tuun. Matigi Ala k'a yere diyanyamogow jini, a bena min sigi k'a ke a ta mogow kuntigi ye; sabu Matigi Ala tun ka ci min fo ele ye, ele ma o ke.»

¹⁵ Ayiwa, o ko, Samawilu bora Giligali, ka taga Gibeha, Boniyaminu ta mara ra. Mogow minw tun be ni Sawuli ye, Sawuli ka olugu jate; o tun be ce keme worow jogon.

Filisikaw ka Izirayelimogow degu kosebe

¹⁶ Sawuli ni a dence Yonatan, ani mogow minw tun be ni o ye, olugu tun be Geba, Boniyaminu ta mara ra. Filisikaw tun be Mikimasi. ¹⁷ Filisikaw ta kerekecafari dow bora Filisikaw ce ra, ka taran ka ke jamakuru saba. Jamakuru kelen tagara Ofira fan na, Suwali jamana ra. ¹⁸ Kelen were tagara Beti Horon fan na; sabanan tagara o ta mara dan fan na, yoro min be Seboyimu kenegbe sanfeyoro ra, ka pasin kongokolon ma.

¹⁹ O wagati ra, numu tun te soro Izirayeli jamana yoro si ra. Filisikaw le tun ka o ke, janko Izirayelimogow kana se ka kerekemuruw ni tamanw lalaga o yere ye. ²⁰ O

koson Izirayelimogow bee tun be taga Filisikaw le fe ka taga o ta misidabaw, ani o ta dabaw, ni o ta jendew, ni o ta soliw dabo. ²¹ Ni o ta soliw, walama ni o ta dabaw, walama ni o ta simancedabaw walama ni o ta jendew daw tun gboyara, walama ni o tun b'a fe ka o ta negeberew dabo, o tun ka kan ka warigbe garamu naani le sara.

²² O ra, o kere wagati ra, kerekeden minw tun be ni Sawuli ni Yonatan ye, kerekemuru walama taman tun te olugu si boro. Do tun be Sawuli ni a dence Yonatan doron le boro.

²³ Filisikaw ta kerekeden dow tagara lo Mikimasi kuru furance sira ra.

14

Yonatan ka Filisikaw kere

¹ Lon do, Sawuli dence Yonatan k'a fo a ta kerekeminanw tabaga ye ko: «Na, an ye taga fo Filisikaw sigiyoro ra, minw be fo yan fe yi.» O y'a soro Yonatan tun ma foyi fo a face ye.

² O wagati ra, Sawuli yere tun lonin be Gibeha dugu fan do ra, gerenadisun koro, min be Migoron; ce minw tun be ni a ye, olugu tun ye ce keme woro jagon. ³ Ikabodi balemace Ahitubu, o dence min ye Ahija ye, ale tun be o mogow ra; ale le tun be to ka saninderege don, ka sarakalasebagaya ke. Eli min tun ye Matigi Ala ta sarakalasebaga ye Silo, ale dence Finehasi, o dencew le tun ye Ikabodi ni Ahitubu ye.

Ayiwa, mogow si tun m'a lon ko Yonatan bora ka taga yoro do ra.

⁴ Yonatan tun b'a fe ka teme sira min fe ka taga Filisikaw ta yoro ra, o sira tun be teme farakuru jamijan fla furance ra; o farakuru kelen togo tun ye ko Bozesi, to kelen togo tun ye ko Sene. ⁵ Farakuru kelen tun be sahiliyanfan na, Mikimasi fan fe, to kelen tun be woroduguyanfan na, Geba fan fe.

⁶ Baaraden kanbelen min tun be Yonatan ta kerekeminanw ta, Yonatan k'a fo ale ye ko: «Na, an ye taga nin kenesisigibariw ta yoro ra de! A be se ka ke ko Matigi Ala bena to ni an ye, ka an dema ka se o ra; sabu foyi te se ka Matigi Ala kapa. Ni an ka ca o, walama ni an ka dogo o, a be se ka se di an ma.»

⁷ A ta kerekeminanw tabaga k'a jaabi ko: «Ko o ko be i jusu ra, o ke. Taga o ko! Ne koni be i ko ni ne jusu bee ye, ani ne nin bee ye.» ⁸ Yonatan ko: «Ayiwa, ni o lo, na an ye teme ka taga nin mogow ko, janko o ye an ye. ⁹ Ni o k'a fo an ma ko: «Aw ye lo yi, an be taga aw ko», o tuma an bena to an loyoro ra, an tena taga o ko o ta yoro ra. ¹⁰ Nka ni o ko: «Aw ye na», o tuma, an bena yelen ka taga o ko, sabu o le bena ke tagamasiyen ye an fe ko Matigi Ala ka o don an boro.»

¹¹ O fla bee tagara o yere yira Filisikaw ta sigiyoro ra. Olugu ka o ye minke, o ko: «Aw ye fle, Heburu minw tun dogodogonin be wow kono, o be bora ka na.»

¹² Filisika minw tun be o yoro ra, olugu perenna k'a fo Yonatan ni a ta kerekeminanw tabaga ye ko: «Aw ye yelen yan, an bena aw karan ko do ra.»

Yonatan k'a fo a ta kerekeminanw tabaga ye ko: «Yelen ka na ne ko; Matigi Ala ka o don Izirayelimogow boro le.»

¹³ Yonatan ka fara mina ni a borow ni a senw ye ka ke yelen ye ka taga; a ta kerekeminanw tabaga fana tun gbannin be a ko. O tagara ben Filisikaw kan; Yonatan ka ke Filisikaw bugo ye ka o ben, a ta kerekeminanw tabaga ka ke o to laban ye ka taga Yonatan ko. ¹⁴ Yonatan ni a ta kerekeminanw tabaga ka o kere folo min ke, o ka ce mugan jagon le faga o yoro fitini na yi.

¹⁵ Ayiwa, a kera ten minke, jatige ka Filisikaw ta kerekejama bee mina. O bee nagamina jagon na ka ben jagon kan; kerekejama yere o, minw tun be o yoro maraw ra o, minw tun be o sigiyoro koro si ra o, kerekecfariw o, o bee. Dugukolo fana yereyerera ka do fara o ta siranya kan. Ala yere le tun ka o siranyaba bla Filisikaw ra.

Izirayelimogow bee tugura Filisikaw ko

¹⁶ Ayiwa, Sawuli ta kerekeden minw tun be Gibeha dugu yoro korosira Boniyaminu ta mara ra, olugu nana a ye ko Filisikaw ta kerekejama bee nagamina nogon na ka janjan, o be borira ka taga fan bee ra. ¹⁷ O ra, Sawuli k'a fo a nofemogow ye ko: «Aw ye kerekedenw jate, k'a fle jon le fonna an na.» O ka jateri ke, k'a ye ko Yonatan ni a ta kerekeminanw tabaga le fonna.

¹⁸ Sawuli k'a fo Ahija ye ko: «Aw ye na ni Ala ta jennogonya kesu* ye.» O wagati ra, jennogonya kesu* tun be Izirayelimogow le fe. ¹⁹ Sawuli tun be kumana ni sarakalasebaga ye. Nka mankan nana ke bonya ye kosebe Filisikaw ce ra minke, Sawuli k'a fo sarakalasebaga ye ko a kana Ala jininka tuun; a ko: «A ka ni ten, i boro bo yi.»

²⁰ Sawuli ni a ta mogow bee jenna ka taga kere ra. O tagara a soro ko Filisikaw bee nagamina nogon na, o gberegbere ka o ta kerekemuruw bo ka ben nogon kan ka ke nogon faga ye; a kera konagamininba ye. ²¹ A kera ten, Heburu minw tun tagara to ni Filisikaw ye kabini wagatijan ka to ka baara ke o ye, ani ka taga kere ra ni o ye, olugu fana sekora ka na fara Izirayelimogow tow kan, o minw tun be Sawuli ni Yonatan ko. ²² Izirayelimogow to minw tun tagara dogo Efirayimu kuruyorow ra, olugu nana a men minke ko Filisikaw be borira, olugu fana nana don kere ra, ka ke o gben ye. ²³ Matigi Ala ka Izirayelimogow bosi o cogo le ra o lon na; o ka kere ke ka taga teme fo Beti Aveni yoro kan.

Sawuli ka kerekedenw bari domuni na

²⁴ Ayiwa, Izirayelimogow tun segera fo ka o baraka ban o lon na, sabu Sawuli tun ka kankarigbelen le la o ye, k'a fo o ye ko fo ka taga wula se, fo ka taga a to ale ye a dimibo a juguw ra, ko ni mogow o mogow ka domuni ke, ko Ala ye o tigi danga. O ra, kerekeden si tun ma domuni ke.

²⁵ Kerekejama bee lajennin nana taga don tu do konow; o y'a soro li caman tun be o tu konow, fo a tun be woyo dugu ma. ²⁶ O tagara se o tu konow minke, o ka o li woyoto ye; nka mogow si ma son k'a boro don a ra k'a don a da ra, sabu Sawuli karira ka min fo, o tun be siranna o ra.

²⁷ Yonatan tun m'a lon ko a face tun karira k'a fo ko mogow si kana domuni ke. O ra, bere min tun be a boro, a ka o bere kun su li ra k'a don a da ra; o yoronin bee a jamalora.

²⁸ O wagati ra, kerekeden do k'a fo Yonatan ye ko: «I face ka kankarigbelen la an ye, k'a fo kerekejama ye ko: «Ni mogow o mogow ka domuni ke bi, ko Ala ye o tigi danga!» O le k'a to mogow segera fo ka o baraka ban tan.»

²⁹ Yonatan ko: «Ne face be mogow torora gbansan le. Ne ka li doonin domu minke, aw y'a fle ne jamalora cogo min na. ³⁰ Kerekedenw ka fen minw mina o juguw ra, ni o tun ka o fen dow domu, o tun bena fisaya o ma, ani fagari min lara Filisikaw kan bi, o fagari tun bena bonya ka teme nin kan pewu.»

³¹ O lon na, Izirayelimogow ka Filisikaw faga tuun, k'a ta Mikimasi, ka taga se fo Ayalon. O ko, o segekoyugu fe, ³² o tun ka began minw mina o juguw ra, o nana girin ka ben o beganw kan, ka sagaw ni misiw ni misidenw mina, ka o kannatige o yoronin bee ra yi, ka ke a sogo ni a jori bee domu ye. ³³ Mogow do tagara a fo Sawuli ye ko: «A fle, kerekedenw be sogo ni a jori bee domuna ka Matigi Ala hake ta.»

Sawuli k'a fo mogow ye ko: «Aw ye Ala kanblabagaw le ye! Aw ye kabakuruba do kolonkolon ka na ni a ye yan sisan.» ³⁴ A ko: «Aw ye don jama ce ra k'a fo mogow ye ko o bee kelen kelen ye na ni o ta saga walama ni o ta misi ye yan, ka na a kannatige yan ka a domu. Aw kana son ka sogo domu ni a jori ye tuun ka Matigi Ala hake ta.»

O bæ kelen kelen nana ni o ta misi ni o ta saga ye su fε, ka na a faga o yoro ra. ³⁵ Sawuli ka sarakabonan do lo Matigi Ala ye; o le kera a ta sarakabonan folo ye, a ka min lo Matigi Ala ye.

³⁶ Sawuli k'a fo a ta kerεkejama ye tuun ko: «An ye jigi Filisikaw ko su fε ka taga o borofenw bæ ce fo ka taga dugu gbε, an kana hali mogo kelen panaman to.» Kerεkedenw k'a jaabi ko: «Ni min ka ben i ma, an ye a ke ten.» Nka sarakalasebaga ko: «Aw y'a to an ye Ala pininka nin ko ra yan folo.»

³⁷ Sawuli ka Ala pininka, ko: «Yala ne ka kan ka jigi ka taga Filisikaw ko wa? Yala i bena o don Izirayelimogow boro wa?» Ala ma Sawuli jaabi o lon na. ³⁸ O ra, Sawuli ko: «Aw minw bæ ye kerεkejama kuntigiw ye, aw ye na yan. Jurumun min kera bi an ce ra, an ye o segesεge k'a lon. ³⁹ Matigi Ala panaman min ka Izirayeli deme, ne be kari o togo ra, ko hali ni a kera ko ne yere dence Yonatan le ka kojugu ke, a ka kan ka faga.» Nka mogo si ma kuma.

⁴⁰ O ra, Sawuli k'a fo Izirayelimogow bæ ye ko: «Aw ye lo fan kelen fε, ne ni ne dence Yonatan, anw be lo fan do fε.» Mogow k'a jaabi ko: «Ni min ka ben i ma, i ye a ke ten.»

⁴¹ Sawuli ka Matigi Ala daari k'a fo ko: «Izirayeli ta Ala, mun koson i ma i ta jonce jaabi bi? Ni a kera ko jurumun be ne le ra walama ni a be ne dence Yonatan le ra, o tuma i ye ne jaabi ni Urimi ye; nka ni a kera ko Izirayelimogow le firira ka jurumun ke, ne jaabi ni Tumimi* ye.»

Ayiwa, Ala ka Sawuli ni Yonatan le yira; kerεkeden tow nin bora a ra. ⁴² Sawuli ko: «Aw ye Matigi Ala pininka sisan k'a lon ne ni Yonatan fla ra, jon le ka jurumun ke.» O ka Ala pininka tuun; Ala ka Yonatan le yira.

⁴³ Sawuli k'a fo Yonatan ye ko: «I ka min ke, o fo!»

Yonatan ko: «Bere min tun be ne boro, ne ka o kun le su li ra ka o li domu. Ayiwa, ni fagari lo, ne sonna o ma.» ⁴⁴ Sawuli ko: «Yonatan, ni ne koni ma ele faga, o tuma Ala kana ne to yi fiyewu!» ⁴⁵ Mogow ka Sawuli jaabi ko: «Mun? Ka Yonatan faga? Ale min kera sababu ye k'a to an bosira nin kerεba ra wa? O te se ka ke fiyewu! An koni be kari Matigi Ala panaman togo ra ko hali a kunsigiden kelen tena bo a kun na; sabu Ala yere le k'a deme ka nin baaraba ke bi.»

Mogow ka Yonatan bosu o cogo le ra; o ma son a ye faga.

⁴⁶ O ko, Sawuli ka Filisikaw gbenni dabra. Filisikaw sekora ka taga o ta jamana ra.

Sawuli ka se soro siya minw kan

⁴⁷ Kabini Izirayeli jamana masaya dira Sawuli ma, a jugu minw tun k'a lamini, a ka olugu bæ kerε. Mohabukaw, ani Amonkaw, ani Edomukaw, ani Soba jamana masacew, ani Filisikaw. Ni a tun ka taga fan o fan, a tun be se soro a juguw kan. ⁴⁸ A k'a ta cefariya yira, ka se soro Amalekikaw fana kan. Minw tun be Izirayelimogow borofen ce, a ka Izirayelimogow bosu olugu bæ boro fana.

Sawuli ta somogow

⁴⁹ Sawuli dencew tun ye Yonatan, ani Isivi ni Malikisuwa ye. A denmuso koroba togo tun ye ko Merabu; fitini togo tun ye ko Mikali. ⁵⁰ A muso togo tun ye ko Ahinohamu; Asimati denmuso tun lo. Sawuli ta kerεkejama kuntigi togo tun ye ko Abineri; Abineri face togo tun ye ko Neri. Sawuli belence le tun ye Neri ye, ⁵¹ sabu Kisi, min tun ye Sawuli face ye, ani Neri min tun ye Abineri face ye, olugu tun ye Abiyeli dencew le ye.

* **14:41** 14.41 Urimi ni Tumimi tun ye sarakalasebaga ta baarakeminan dow ye. Ala tun be tagamasiyen dow yira sarakalasebaga ra ni o fenw ye, ka Izirayelimogow ta kiti tige. Aw ye Bori 28.30, ani Sarakalasebagaw 8.8 fle.

⁵² Sawuli ta tere bɛɛ ra, a ka kerɛba kɛ ni Filisikaw ye. Ni a tun ka cɛ barakaman, walama cɛfari dɔ ye yɔrɔ o yɔrɔ, a tun bɛ o tigi ta k'a kɛ a ta kerɛkeden dɔ ye.

15

Izirayelimɔgɔw ka Amalekikaw kerɛ

¹ Samawilu k'a fɔ Sawuli ye ko: «Matigi Ala ka ne le ci, ka na turu kɛ ele kun na ka i sigi masaya ra a ta mɔgɔw kunna, minw ye Izirayelimɔgɔw ye. O ra, Matigi Ala bɛna kuma min fɔ i ye sisan, o lamɛn. ² Fangatigi Ala ka min fɔ, o ye nin ye, ko: «Ne bɛna Amalekikaw kerɛ, sabu Izirayelimɔgɔw bɔtɔ Misiran, o ka sira tige o na ko o tɛ tɛmɛ. ³ O ra, aw ye taga Amalekikaw kerɛ ka o ni o borofɛnw bɛɛ halaki pewu, Matigi Ala ye. Aw kana makari o ra; aw ye cɛw, ani musow, ani denmisenw, ani denɲeninw, ani misiw, ani sagaw ni baw, ani ɲɔgɔmɛw, ani faliw bɛɛ faga.» »

⁴ Sawuli k'a ta kerɛkejama bɛɛ wele, ka taga o lajɛn ka o jate Telahimu yɔrɔ ra. Kerɛkeden sennaman waga kɛmɛ fla (200 000) le tun bɔra Izirayeli yɔrɔ tɔw ra; waga tan (10 000) bɔra Zuda mara ra. ⁵ Sawuli ni a ta kerɛkejama tagara Amalekikaw ta dugu kɔrɔ; o ka kerɛkeden dɔw dogo kɔdinga dɔ kɔnɔ yi. ⁶ O kɔ, a k'a fɔ Kenikaw ye ko: «Aw ye taga ka bɔ Amalekikaw cɛ ra, janko ne kana na aw ni o halaki ɲɔgɔn fɛ, sabu aw ka Izirayelimɔgɔw bɛɛ minako na, wagati min o tun bɛ bɔra Misiran.» Kenikaw tagara ka bɔ Amalekikaw cɛ ra.

⁷ Sawuli ka Amalekikaw kerɛ ka o faga, k'a ta Havila dugu ra, ka taga a bla fɔ Suri dugu kerɛ fɛ, Misiran jamana terebɔyanfan na. ⁸ A ka Amaleki masace Agagi ɲanaman mina, ka mɔgɔ tɔw faga ni kerɛkemuru ye ka o bɛɛ halaki ka ban pewu. ⁹ Nka Sawuli ni kerɛkejama ka Agagi ɲanaman to, ani sagaw ni baw ni misiw ni misiden tɔrɔninw, ani sagadenw bɛɛ ra ɲumanmanw; o ma sɔn ka olugu faga. Fɛn o fɛn ka ɲi, o ma sɔn ka o halaki. Nafa tɛ bɛgan minw na, ani minw man ɲi, o ka olugu dɔrɔn le faga.

¹⁰ Ayiwa, Matigi Ala k'a fɔ Samawilu ye, ko: ¹¹ «Ne ka Sawuli ɲanawoloma k'a sigi masaya ra minke, o tingalɔn bɛ ne ra sisan; sabu a ka ne kan bla, ani ne ka min fɔ a ye, a ma o kɛ.»

O kuma ka Samawilu hakiri ɲagami kosebɛ; a ka su bɛɛ kɛ ka Matigi Ala daari.

¹² Sɔgɔmada jɔona fɛ, Samawilu wurira ka taga Sawuli kɔ. K'a to sira ra, o k'a fɔ a ye ko Sawuli tagara Karimɛli, ka taga hakirijigifɛn dɔ lɔ a yɛrɛ tɔgɔ ra o yɔrɔ ra, ko o kɔ, a bɔra yi ka sekɔ ka taga Giligali. ¹³ Ayiwa, Samawilu nana taga Sawuli ye. Sawuli k'a fɔ, ko: «Matigi Ala ye baraka don i ra! Matigi Ala tun ka min o min fɔ, ne ka o bɛɛ kɛ.» ¹⁴ Nka Samawilu k'a jaabi ko: «O tuma ne toro bɛ sagakasikan ni misikasikan minw na, o ye mun le ye?» ¹⁵ Sawuli ko: «Kerɛkedenw le nana ni o ye ka bɔ Amalekikaw fɛ; o ka sagaw ni misiw bɛɛ ra ɲumanmanw woloma ko o bɛna o kɛ saraka ye k'a di Matigi Ala, i ta Ala ma. Nka an k'a tɔ bɛɛ halaki pewu.»

¹⁶ Samawilu ko: «Kuma dabla ten! Matigi Ala ka min fɔ ne ye bi su fɛ, a to ne ye o fɔ i ye.» Sawuli ko: «A fɔ!» ¹⁷ Samawilu ko: «Tuma min na ele tun tɛ i yɛrɛ jatera fɛn ye, Ala ka i kɛ Izirayeli ta gbaw bɛɛ kuntigi ye. Matigi Ala ka turu mun i kun na ka i kɛ Izirayeli masace ye. ¹⁸ Matigi Ala ka i ci k'a fɔ i ye ko i ye taga nin mɔgɔjuguw bɛɛ halaki ka bɔ yi pewu, minw ye Amalekikaw ye, ko i ye taga o kerɛ ka o faga, fɔ ka o si tunu pewu. ¹⁹ Ayiwa, mun na Matigi Ala ka min fɔ, i ma o kɛ? Mun na i ka kojugu kɛ Matigi Ala ɲa kɔrɔ, ka taga girin ka la Amalekikaw borofɛnw kan ka o cɛ.»

²⁰ Sawuli ka Samawilu jaabi ko: «Ne ka Matigi Ala kan mina kɛ! Matigi Ala ka min fɔ ne ye, ne ka o kɛ. Ne ka Amalekikaw bɛɛ halaki ka o ban, ka o ta masace Agagi ɲanaman mina ka na ni a ye. ²¹ Kerɛkedenw le ka sagaw, ani misi dɔw ta fɛn minaninw na. An tun ka kan ka fɛn minw bɛɛ halaki pewu, o ka olugu ra

ɲumanmanw le ɲanawoloma, janko ka na o ke saraka ye k'a di Matigi Ala, i ta Ala ma Giligali.»

²² Samawilu ko:

«Yala saraka jenitaw ni saraka werew
le ka di Matigi Ala ye
ka teme Matigi Ala yere kanminari kan wa?
ɔn-ɔn de, ka Matigi Ala kan mina,
o ka fisa ni sarakabo ye.
Ka i yere majigi Matigi Ala ye,
o ka fisa ni hali sagajigi turuw saraka ye.
²³ Ka muruti Matigi Ala ma,
o ni lagberike ta jurumun bee ka kan.
Ka i yere bonya,
o ni jobato jurumun bee ka kan.
I banna Matigi Ala ta kuma ma minke,
Matigi Ala fana be ban ele ra,
ka i wuri ka bo masaya ra.»

²⁴ Ayiwa, Sawuli ko Samawilu ma ko: «Ne ka jurumun ke; ne ma son ka Matigi Ala ta cifoninw ke, ani ne ma son ele ta kuma ma. Ne tun siranna mogow le ja, o koson o ka min fo, ne k'a to o ka o ke. ²⁵ O ra, ne be i daari, sabari ka ne ta jurumun yafa ne ma, ka taga ni ne ye, janko ne ye taga Matigi Ala bato.»

²⁶ Samawilu k'a jaabi ko: «Ne tena seko ni i ye tuun. I banna ka Matigi Ala ta kuma lamem minke, ale fana be ban i ra, ka i wuri ka bo masaya ra Izirayeli jamana ra.»

²⁷ Samawilu k'a ko di, ko a be taga wagati min na, Sawuli ka Samawilu ta deregeba senkoroyoro mina; deregeba faranna. ²⁸ Samawilu k'a fo a ye ko: «Matigi Ala fana bena Izirayeli masaya faran ka bo ele boro, k'a di jamana mogow do were ma, min ka fisa ni ele ye. ²⁹ Matigi Ala min ye Izirayeli ta bonyatigi ye, ale te faninya tige, a fana te a miiriya yelema, sabu adamaden te ka na a fo ko a be a ta miiriya yelema.»

³⁰ Sawuli ka Samawilu jaabi tuun ko: «Ne ka jurumun ke. Sisan ne be i daari ko i ye sabari ka ne bonya ne ta jamana cekorobaw ja korow, ani Izirayelimogow ja korow. Taga ni ne ye, janko ne ye taga Matigi Ala, i ta Ala bato.»

³¹ Samawilu sekora ka tugu Sawuli ko; Sawuli k'a kinbiri gban ka Matigi Ala bato.

³² O ko, Samawilu ko: «Aw ye na ni Amalekikaw ta masace Agagi ye yan.» Agagi ninsondiyanin gbarara ka na. A tun b'a fora a yere konow ko: «Sisan koni, sigiya t'a ra, saya siranya koni banna.» ³³ Nka Samawilu ko a ma ko: «Ele ta kerekemuru ka muso dow bonow o denw na cogo min na, o cogo kelen na, ele fana bamuso bena bonow a ta den do ra bi.»

Samawilu ka Agagi faga Matigi Ala ja korow Giligali.

³⁴ O ko, Samawilu kosegira ka taga Rama; Sawuli tagara a ta so, a ta dugu ra Gibeha, min be wele ko Sawuli ta Gibeha. ³⁵ Fo ka taga Samawilu salon se, a ma taga Sawuli fle tuun, nka Samawilu tun be to ka kasi Sawuli koson tuma bee; Matigi Ala tun ka Sawuli sigi masaya ra Izirayeli kunna minke, o tingalon ka Matigi Ala sorow.

16

Ala ka Dawuda panawoloma

¹ Ayiwa, Matigi Ala k'a fo Samawilu ye ko: «Ele ye kasi dabra Sawuli kunna ten! Ne banna a ra ka ban, ko a te sigi masaya ra Izirayeli kunna tuun. I ta sogoban ta k'a fa turu ra, i ye wuri ka sira mina; ne be i ci Betilehemukace Yese fe, sabu ne b'a

fɛ ka mɔgɔ min kɛ masacɛ ye, ne ka o tigi sɔrɔ ale dencɛw le ra.» ² Samawilu ko: «Ne bɛ se ka taga o yɔrɔ ra cogo di? Sawuli bɛna o ko mɛn, ka ne faga.» Matigi Ala k'a fɔ Samawilu ye ko: «Taga ni misiden musoman dɔ ye i boro, i ye a fɔ ko i nana ka na saraka le bɔ Matigi Ala ye. ³ I ye Yese wele ka na sarakabɔyɔrɔ ra; o kɔ, i bɛna min kɛ, ne yɛrɛ bɛna o fɔ i ye. Ni ne nana mɔgɔ min yira i ra, i bɛna turu kɛ o tigi kun le na, k'a sigi masaya ra.»

⁴ Matigi Ala ka min fɔ, Samawilu ka o kɛ; a tagara Bɛtilɛhemu. Dugu cɛkɔrɔbaw k'a ye minke, o siranna; o borira ka taga a kunbɛn k'a jininka ko: «I bɛ nana diman le ra wa?» ⁵ Samawilu ka o jaabi ko: «Ɔnhɔn, ne nana diman le ra; ne nana saraka le bɔ Matigi Ala ye. Aw ye aw yɛrɛ saninya ka na ni ne ye sarakabɔyɔrɔ ra.» Samawilu ka Yese ni a dencɛw fana saninya, ka o wele ka na sarakabɔyɔrɔ ra.

⁶ O sera sarakabɔyɔrɔ ra minke, Samawilu ka Yese dencɛ Eliyabu ye minke, a k'a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Sigiya t'a ra, Matigi Ala ka mɔgɔ min janawoloma, o le lɔnin ye nin ye Matigi Ala ja kɔrɔ.» ⁷ Nka Matigi Ala k'a fɔ Samawilu ye ko: «I kana a fari cogoya flɛ, walama a janya; sabu ne ma ale le janawoloma. Adamadenw bɛ min jate fɛn ye, Ala tɛ o jate foyi ye; sabu adamaden ja bɛ min ye, a bɛ jabo o le fɛ, k'a sɔrɔ Matigi Ala bɛ mɔgɔ jusukun le flɛ.»

⁸ Ayiwa, Yese k'a dencɛ Abinadabu wele ka na, ko a ye na tɛmɛ Samawilu ja kɔrɔ. Nka Samawilu ko: «Matigi Ala ma nin fana janawoloma.» ⁹ Yese k'a dencɛ Sama wele ko a ye na tɛmɛ Samawilu ja kɔrɔ; Samawilu ko: «Matigi Ala ma nin fana janawoloma.» ¹⁰ Yese k'a dencɛ wolonfla latɛmɛ Samawilu ja kɔrɔ, nka Samawilu k'a fɔ a ye ko: «Matigi Ala ma ninnugu si janawoloma.» ¹¹ A ka Yese jininka ko: «I dencɛw bɛɛ le bɛ ninnugu ye wa?» Yese ko: «Ɔn-ɔn, o bɛɛ ra fitini belɛn bɛ yi, nka a bɛ sagagbɛnyɔrɔ ra.» Samawilu ko: «Aw ye taga a wele ka na; sabu an tɛna saraka domu fiyewu, ni ale ma na.»

¹² Yese ka mɔgɔ ci ka taga Dawuda wele ka na. Kanbɛlɛn cɛɓuman tun lo, a tun gbɛnin bɛ ka ja; a pakisɛw fana tun cɛ ka ji. A nana minke, Matigi Ala ko Samawilu ma ko: «Wuri, i ye turu kɛ a kun na, ale lo.» ¹³ Samawilu ka sogogban ta ka turu kɛ a kun na a kɔrɔcɛw bɛɛ ja na. K'a ta o lon na, Ala Nin* jigira Dawuda kan ni baraka ye, ka to a kan. O kɔ, Samawilu sekɔra ka taga Rama.

O ka Dawuda wele ka taga Sawuli fɛ

¹⁴ Ayiwa, o wagati ra, Matigi Ala Nin* bɔra Sawuli kan; Matigi Ala k'a to ninjugu dɔ donna a ra k'a tɔɔrɔ. ¹⁵ Sawuli ta baaradenw k'a fɔ a ye ko: «A flɛ, Ala k'a to ninjugu dɔ le bɛ i tɔɔrɔra tan. ¹⁶ An matigicɛ y'a to a ta jonw ye taga mɔgɔ dɔ jini a ye, min bɛ se gɔnifɔ ra. Ni o ninjugu nana don i ra tuma min na, o tigi bɛna gɔni fɔ; ni o kɛra, i ta tɔɔrɔ bɛ nɔgɔya.» ¹⁷ Sawuli k'a fɔ a ta baaradenw ye ko: «Aw ye taga mɔgɔ dɔ jini, min bɛ se gɔnifɔ ra kɔsɛbɛ, ka na ni a ye ne fɛ yan.»

¹⁸ Baaraden dɔ ko: «Ne ka Bɛtilɛhemukacɛ Yese dencɛ dɔ lɔn, ale bɛ se gɔnifɔ ra. Kɛrɛkɛcɛfari lo. A bɛ se kuma ra, a cɛ ka ji, Matigi Ala fana bɛ ni a ye.»

¹⁹ Sawuli ka mɔgɔ ci Yese fɛ ka taga a fɔ a ye a ko: «I dencɛ Dawuda min bɛ i ta sagaw gbɛnna, a bla ka na ne kɔrɔ yan.» ²⁰ Yese ka fali dɔ mina, ka buru caman kɛ minan dɔ kɔnɔ, ka forogo dɔ fa rɛzɛnji ra fana, ka o la fali kɔ ra; a ka badennin kɛlɛn fana di a dencɛ Dawuda ma, ko a ye taga o fɛnw bɛɛ di Sawuli ma. ²¹ Dawuda tagara se Sawuli fɛ; Sawuli k'a bla baara ra a yɛrɛ fɛ. A ko diyara Sawuli ye kɔsɛbɛ. Sawuli k'a kɛ a ta kɛrɛkɛminanw tabaga dɔ ye. ²² Sawuli ka cira bla Yese ma, ka taga a fɔ a ye ko: «A to Dawuda ye to baara ra ne fɛ yan, sabu a ko diyara ne ye kɔsɛbɛ.» ²³ Ni Matigi Ala tun k'a to o ninjugu donna Sawuli ra tuma o tuma, Dawuda tun bɛ a ta gɔni ta k'a fɔ. Ni o kɛra, Sawuli tun bɛ a yɛrɛ sɔrɔ; a ta tɔɔrɔ tun bɛ nɔgɔya, o ninjugu fana tun bɛ bɔ a ra.

17

Goliyati ka siranya bla Izirayelimogow ra

¹ Ayiwa, o kow ko, Filisikaw ka o ta kerekɛjamaw bɛɛ lajɛn kɛrɛ kama; o tagara lajɛn Soko dugu kɔrɔ, Zuda mara ra, ka o ta fanibonw lo Efesi Damimu yɔrɔ ra, Soko dugu ni Azeka dugu cɛ. ² Sawuli ni Izirayelimogow fana ka nɔgɔn lajɛn Ela kenɛgbɛba ra, ka o yɛrɛ labɛn ka Filisikaw kɛrɛ. ³ Filisikaw tun lonin bɛ kuru do fan kelen na, Izirayelimogow fana tun lonin bɛ kuru do wɛrɛ fan kelen na, ka kuruw furance to o ni nɔgɔn cɛ.

⁴ Ayiwa, Filisikaw ta kerekɛcɛfari do nana bo o cɛ ra ka na lo. A togo tun ye ko Goliyati, a bɔra Gati. A janya tun ye nɔngɔn* na wɔrɔ ye. ⁵ Siranɛgɛ fugula tun bɛ a kun na; siranɛgɛ derege min tun b'a ra, o lalaganin bɛ k'a kɛ i ko jɛgɛfara bisigi, a gbiriya bɛ kilo biwɔrɔ bo. ⁶ A senkalaw tun datugunin bɛ ni siranɛgɛ ye. Taman siranɛgeraman do fana tun dulonnin bɛ a kan na. ⁷ A ta taman yiri bonya tun bɛ i ko jɛsɛdanbagaw ta kpɛleyiri; taman nɛgɛ dɔrɔn tun bɛ kilo wolonfla bo. Cɛ min tun k'a ta nɛgɛbennan mina, o tun bɛ tagamana a ja.

⁸ Ayiwa, Filisikacɛ lɔra ka kuma Izirayeli ta kerekɛdenw fɛ. A pɛrɛnna k'a fo o ye ko: «Mun le koson aw nana lo yan kɛrɛ kama? Ne le ye Filisikacɛ ye! Aw do? Aw tɛ Sawuli ta jonw le ye wa? Aw ye cɛ kelen janawoloma aw cɛ ra, a ye na an bɛ kɛrɛ kɛ! ⁹ Ni a sera ne ra ka ne faga, o tuma anw bɛna kɛ aw ta jonw ye. Nka ni ne le sera ale kɔrɔ k'a faga, o tuma aw le bɛna kɛ anw ta jonw ye; aw bɛna to ka baara kɛ anw ye.» ¹⁰ Filisikacɛ k'a fo tuun ko: «Izirayeli ta kerekɛdenw, ne b'a fo aw ye bi, ko ni aw ye cɛw ye, aw ye cɛ kelen di ne ma, an ye kɛrɛ kɛ!»

¹¹ Sawuli ni Izirayeli ta kerekɛdenw ka Filisikacɛ ta kuma mɛn minke, o ka siranyaba bla o bɛɛ ra, fo ka o fari faga.

Dawuda tagara kerekɛyɔrɔ ra

¹² Ayiwa, Dawuda tun ye Efiratakacɛ do dence le ye, min tun bɛ bo Betilehemu, Zude mara ra. A togo tun ye ko Yese. Dence seegi le tun b'a fɛ. Sawuli ta wagati ra, Yese tun ye cɛkɔrɔba ye, a si tun kɔrɔra kosɛbɛ. ¹³ Yese dence saba tun bɛ ni Sawuli ye kerekɛyɔrɔ ra. A dence fɔlo min tun bɛ kerekɛyɔrɔ ra, o togo tun ye ko Eliyabu, flanan togo tun ye ko Abinadabu, sabanan togo tun ye ko Sama. ¹⁴ Dawuda le tun ye o bɛɛ ra fitini ye. Dawuda kɔrɔcɛw tun tagara Sawuli fɛ. ¹⁵ Dawuda tun bɛ to ka bo Sawuli ta so ka taga Betilehemu, ka taga a face ta sagaw gbɛn; o ko, a tun bɛ sekɔ ka na.

¹⁶ Ayiwa, lon o lon, sɔgɔma ni wula fɛ, Filisikacɛ tun bɛna lo ka kuma Izirayelimogow na; a ka o kɛ ka na se tere binaani.

¹⁷ Lon do, Yese k'a fo a dence Dawuda ye ko: «Ne bɛna simankisɛ yirannin bɔrɔ kelen di i ma, ani burukun tan; i bɛ teliya ka taga o di i kɔrɔcɛw ma kerekɛyɔrɔ ra.

¹⁸ Ne bɛ nɔnɔ gbɛrɛnnin kuru tan fana di i ma, i bɛ taga o di o ta kerekɛjama kuntigi ma. A flɛ ni i kɔrɔcɛw ka kɛnɛ; o ye tagamasiyen do di i ma ka na, min b'a yira ko cira sera. ¹⁹ O bɛ ni Sawuli ye, Ela kenɛgbɛba yɔrɔ ra, o ni Izirayeli cɛ tow bɛɛ, o bɛ kɛrɛ ra ni Filisikaw ye.»

²⁰ Ayiwa, Dawuda wurira sɔgɔmada joona fɛ; a k'a ta sagaw karifa sagagbɛnbaga do ma, k'a ta doniw sogolon ka taga, i n'a fo a face Yese tun k'a fo a ye cogo min na. A tagara se kerekɛyɔrɔ ra tuma min na, o y'a sɔrɔ kerekɛjama tun bɛ labenna kɛrɛ kama; o tun bɛ kulew cira kɛrɛ koson. ²¹ Izirayeli ta kerekɛjama ni Filisikaw ta kerekɛjama lɔra, ka ja di nɔgɔn ma ko o bɛ nɔgɔn kɛrɛ. ²² Fɛn minw tun bɛ Dawuda boro, a ka o di doniw kɔrɔsibaga ma, ka bori ka taga kerekɛdenw kɔrɔ kerekɛyɔrɔ ra. A tagara se yi minke, a k'a kɔrɔcɛw fo ka o jininka ni o ka kɛnɛ. ²³ Ka Dawuda

* 17:4 17.4 Nongon ja kelen bɛ se ka bɛn mɛtɛrɛ tarance le ma.

to kuma ra ni a korocew ye, Filisikace Goliyati, Gatikace, ale barara ka bo Filisikaw ta kerekedenw ce ra, ka na lo kerekejama fla ce ma. A tun derira ka kuma minw fo, a kosegira o kuma kelenw kan tuun; Dawuda ka o men.

²⁴ Ayiwa, Izirayelimogow ka o ce ye minke, o bee siranna, ka bori. ²⁵ O ka ke a fo ye jagon ye ko: «Aw ka ce nin ye ke! A be to ka na, ka na Izirayelimogow neni, k'a ta cefariya le yira an na. Ni mogow o mogow ka se k'a faga, masace bena naforo caman di o tigi ma, k'a denmuso fana di a ma furu ra, ka ninsongosara ko bo a ta somogow bee kan Izirayeli jamana ra.» ²⁶ Ce minw tun be Dawuda korow, Dawuda ka olugu jininka ko: «Ni mogow min sera ka nin Filisikace faga, ka maroya bo Izirayeli kan, mun le bena ke o tigi ye? O tuma nin Filisikace kenesigibari ye jon le ye, fo a bena ke Ala panaman ta kerekejama mafiyenya ye?» ²⁷ Mogow kosegira o kuma kelen kan tuun k'a fo a ye; ni mogow min ka ce faga, masace bena ko minw ke o tigi ye, o ka o fo a ye.

²⁸ Ayiwa, Dawuda korocce Eliyabu k'a kumato ye ni mogow ye minke, a dimina kosebe. A ko: «Ele nana mun le jini yan de? Saga dama dama minw be an fe, i ka o to jon le boro kongokolon konow yi? Ne ka ele ta yereyira ni i ta juguya lon; i nakun ye ka na kere le fle doron!»

²⁹ Dawuda ko: «O tuma ne ka mun kojugu le ke? Ne te se ka hali jininkari yere ke?»

³⁰ A bora a korocce korow, ka taga mogow were fe ka taga o jininka o ko kelen na. Tow tun konna ka min fo a ye, o ka o kuma kelen le fo a ye.

Dawuda ko ale be Filisikace kere

³¹ Ayiwa, Dawuda tun ka kuma minw fo, mogow ka o men; o tagara o lakari Sawuli ye. Sawuli ka mogow ci ka taga Dawuda wele ka na. ³² Dawuda nana se Sawuli korow minke, a k'a fo Sawuli ye ko: «Mogow si kana a fari faga nin Filisikace koson. I ta jonce bena taga a kere.»

³³ Sawuli ko: «I te se ka taga kere ke ni nin Filisikace ye de! Sabu ele ye denmisen le ye, k'a sorow ale derira kere ra kabini a denmisenman.»

³⁴ Dawuda ko Sawuli ma ko: «Tuma min na i ta jonce tun be to k'a face ta sagaw gben, ni jara, walama ni waraba do tun nana ko a bena saga do mina, ³⁵ ne tun be bori a ko, ka taga a bugow, ka saga sama ka bo a da ra. Ni a tun yelemana ko a be ben ne kan, ne tun b'a mina a kansiw ma, k'a bugow fo k'a faga. ³⁶ I ta jonce ka jaraw ni warabaw faga ten le. Nin Filisikace kenesigibari ta fana bena ke i n'a fo o waraw ta kera cogo min na; sabu a ka Ala panaman ta kerekejama mafiyenya. ³⁷ Matigi Ala min ka ne kisi jaraw ni warabaw ma, ale kelen le bena ne kisi ka bo nin Filisikace boro.»

Sawuli ko Dawuda ma ko: «Ayiwa, taga! Matigi Ala ye ke ni i ye.»

³⁸ Sawuli k'a yere ta kerekefaniw don Dawuda ra; a ka siraneggefugula do biri a kun na, ka negederege don a ra. ³⁹ Dawuda ka Sawuli ta kerekemuru fana ta ka o dulon a yere ra, kerekefaniw kan. A ko a be tagama ni a ye k'a fle, sabu a tun m'a ke k'a fle folo; a ma se. A ko Sawuli ma ko: «Ne te se ka tagama ni nin fenw ye, sabu ne ma deri a ra.» A ka o bo a yere ra. ⁴⁰ Dawuda k'a ta bere ta, ka berekoro nugunin looru tomow kodinga konow, ka o bla a ta sagagbenborow konow. A k'a ta tafura mina a boro ka taga Filisikace kama.

⁴¹ Ayiwa, Filisikace ka ke na ye doonin doonin Dawuda korow; a ta negebennan tabaga tun be tagamana a ja. ⁴² Filisikace ka Dawuda fle, k'a ye ko denmisennin lo, a fari gbenin be, a pada ce ka ji. A ma Dawuda jate foyi ye. ⁴³ A ko Dawuda ma ko: «O tuma ne ye wuru le ye fo i be na ne ko ni bere ye wa?» A ka Dawuda danga ni Filisikaw ta alaw togow ye. ⁴⁴ A ko Dawuda ma tuun ko: «Na yan! Ne bena i faga ka i sogo di konow ni kongowaraw ma.»

⁴⁵ Dawuda ka Filisikace jaabi ko: «Ele be nana ne kama ni kerekemuru ni bije ni taman le ye; nka ne be tagara ele kama ni Fangatigi Ala tɔgɔ le ye, Izirayeli ta kerekajama ta Ala, i ka min mafiyenya. ⁴⁶ Bi kɔni, Matigi Ala bena ele don ne boro; ne bena i faga ka i kunkolo tige. Ne bena Filisikaw ta kerekedenw faga ka o sogo di kɔnɔw ni kongowaraw ma. Dunupa bee bena a lon ko Ala barakaman be Izirayelimogow fe. ⁴⁷ Nin jama bee lajennin bena a lon ko Matigi Ala te mogɔ kisi kerekemuru ni taman le baraka ra, sabu nin kere be Matigi Ala le boro; a bena aw don anw boro.»

⁴⁸ Ayiwa, Filisikace gbarara ko a be na Dawuda kama minke dɔron, Dawuda teliyara ka taga a kunben kerekene kan; ⁴⁹ a k'a boro don a ta boro kɔnɔ, ka berekoro kelen bo, ka o don a ta tafura ra, ka Filisikace bon a ten na fo ka kabakuru don a ten kɔnɔ. Filisikace benna k'a na biri dugu ma.

⁵⁰ Dawuda sera Filisikace ra o cogo le ra ni tafura kelen ni berekoroden kelen ye; a ka Filisikace bugo k'a ben k'a faga, k'a soro kerekemuru te a boro.

⁵¹ Dawuda borira ka taga ben Filisikace kan. A ka Filisikace ta kerekemuru mina, k'a sama ka bo a la ra, ka a faga, ka soro k'a kun tige.

Filisika tow k'a ye ko olugu ta kerekcefari fagara minke, o bee borira. ⁵² Izirayeli ta kerekedenw, ani Zuda ta mogow, olugu ka ke kule ci ye, ka Filisikaw gben ka taga se fo Gati dugu donda ra, fo Ekuron dugu donda korɔ. O ka Filisikaw faga; o suw tun lalanin be Sarayimu sira ra ka taga se fo Gati, fo Ekuron. ⁵³ Izirayelimogow sekora ka bo Filisikaw gbenyoro ra, ka na Filisikaw borofenw ce.

⁵⁴ Ayiwa, Dawuda ka Filisikace kunkolo ta ka taga ni a ye Zeruzalemu; a tagara Filisikace ta kerekeminanw bla a ta fanibon kɔnɔ.

⁵⁵ Tuma min na Sawuli tun ka Dawuda ye a be tagara Filisikace kama, a ta kerekajama kuntigi min ye Abineri ye, a ka o jininka ko: «Abineri, nin kanbelennin ye jon den le ye de?» Abineri tun k'a jaabi ko: «Ka can fo masace, ne m'a lon!»

⁵⁶ Masace k'a fo a ye ko: «Nininkari ke, k'a lon jon ta den lo.»

⁵⁷ Ayiwa, Dawuda nana bo Filisikace fagayoro ra ka na minke dɔron, Abineri k'a mina ka taga ni a ye masace fe; o y'a soro Filisikace kunkolo belen tun be Dawuda boro. ⁵⁸ Sawuli k'a jininka ko: «Kanbelen, jon den le be ele ye?» Dawuda k'a jaabi ko: «Ne ye i ta jonce Yese dence le ye, min be Betlehemu.»

18

Dawuda ni Yonatan ta teriya

¹ Ayiwa, Dawuda kumana ni Sawuli ye ka ban tuma min na, o wagati yere ra, Yonatan nin sirira Dawuda ra. Yonatan ka Dawuda kanu i ko a yere nin. ² O lon na, Sawuli ka Dawuda to a yere korɔ; a ma son k'a bla a ye taga a face ta so. ³ Yonatan ka jenrogonya don ni Dawuda ye, sabu a tun ka Dawuda kanu i ko a yere. ⁴ Deregeba min tun b'a ra, a ka o bo ka o di Dawuda ma, ani a ta kerekederege; hali a ta kerekemuru ni a ta kalan ni a ta cesirinan, a ka o bee di Dawuda ma.

⁵ Ni Sawuli tun ka Dawuda ci ka taga kere o kere ra, Dawuda tun be taga se soro o bee ra. O koson Sawuli tun k'a ke kerekcefariw bee kuntigi ye. A ko diyara mogow bee ye; a ko diyara Sawuli ta jamana pamogow fana ye.

Dawuda nangboya ka Sawuli mina

⁶ Ayiwa, Dawuda tun ka Filisikace faga wagati min na, kerekedenw nato ka bo kerekayoro ra, muso dow tun bora Izirayeli duguw bee ra, ka na masace Sawuli kunben, ka ke donkiri la ye, ka longanw ni dundunw fo, ka don ke, ka pagari, ka kulew ci; ⁷ o tun be donkiri lara ka jagon jaabi k'a fo ko:

«Sawuli ka ce waga caman faga,
Dawuda ka ce waga caman sigiyoroma tan faga.»

⁸ Sawuli ka o men minke, a dimina kosebe. A ko: «O tuma ce waga caman sigiyoroma tan be di Dawuda le ma, ka ce waga caman doron di ne ma ke. Ni a temena nin kan, a bena masaya yere le ta sisan.» ⁹ K'a ta o lon na, Dawuda jangboya donna Sawuli ra. ¹⁰ O dugusagbe, Matigi Ala k'a to ninjugu donna Sawuli ra tuun. Sawuli ma ke a yere kala ma tuun; a ka ke fatokuma dow jagami ye k'a fo a ta so konso yi. O y'a sorso Dawuda tun be a ta goni fora i n'a fo a tun derira k'a ke cogo min na lon tow ra. Sawuli ta taman tun be a boro. ¹¹ Sawuli barara k'a ta taman wuri, ko a be Dawuda sogo ni a ye k'a gbengben kogo kan; a ka Dawuda bon ni taman ye fo sijaga fla, nka Dawuda jengera ka bo taman ja fe o bee ra.

¹² Sawuli tun be siranna Dawuda ja, sabu Matigi Ala tun be ni Dawuda ye, nka a tun te ni ale Sawuli ye tuun. ¹³ O ra, a ka Dawuda mabo a yere ra, k'a ke ce waga kelen kuntigi ye; Dawuda tun be to ka bla o mogow le ja ka taga kerekeyorow ra. ¹⁴ Ni a tun ka ko o ko dabo, o tun be ja a boro, sabu Matigi Ala tun be ni a ye. ¹⁵ Sawuli nana a ye ko Dawuda ta koketaw bee be pana a boro minke, do farara a ta siranya kan tuun Dawuda ja. ¹⁶ Nka Dawuda ko tun ka di Izirayeli mara mogo bee ye, ani Zuda mara mogow, sabu a tun be to ka bla o ja ka taga kere ke.

Dawuda ka Sawuli denmuso furu

¹⁷ Lon do, Sawuli k'a fo Dawuda ye ko: «Ne denmuso folo ye nin ye, min togo ye ko Merabu. Ne bena a di i ma furu ra; nka i ka kan ka baara ke ne ye, ka ke cefari ye, ka kere ke Matigi Ala togo koson.» Sawuli ka o fo sabu a tun b'a fora a yere konso ko ale yere le man kan ka Dawuda faga, ko a ka fisa Filisikaw le ye a faga kere ra.

¹⁸ Dawuda ka Sawuli jaabi ko: «E! O tuma ne ye jon le ye? Ne ta ghamogow ni ne face ta somogow ye jon le ye, ka na a fo ko ne be ke masace burance ye?» ¹⁹ Nka Sawuli denmuso Merabu furu wagati nana se minke, sani a ye a furu Dawuda ma, a k'a furu ce were ma, min togo tun ye ko Adiriyeli; a tun be bo Mehola.

²⁰ Ayiwa, Dawuda ko tun ka di Sawuli denmuso Mikali ye. O kuma fora Sawuli ye minke, o diyara a ye. ²¹ Sawuli k'a fo a yere konso ko: «Ne bena a di a ma, janko o ye ke sababu k'a laben, k'a to Filisikaw ye se sorso a kan k'a faga.»

O ra, a ko Dawuda ma ko: «Nin bena ke a sijaga flanan ye ne b'a fe i ye ke ne burance ye.»

²² Sawuli k'a fo a ta jamana jamogow ye ko: «Aw ye taga kuma Dawuda fe, mogo kana ke aw seere ye; aw ye a fo a ye ko: <A fle, i ko ka di masace ni a ta jamana jamogow bee ye; o ra, ke a burance ye!> »

²³ Sawuli ta mogobaw tagara o kuma fo Dawuda ye. Dawuda ka o jaabi ko: «Aw b'a miiri ko ka masace denmuso furu ko o ye ko fitini le ye wa? Ne ye fagantan le ye, mogo si ma ne lon.»

²⁴ Ayiwa, Dawuda ka min fo, Sawuli ta jamana jamogow tagara o fo a ja na.

²⁵ Sawuli ko; «Aw ye taga a fo Dawuda ye, ko masace ko a te furunaforo were jinina a fe; ko a ye Filisikace keme kenesigi, ka na ni o gbolow ye, janko ka ale dimibo o ra.» Sawuli ta miiriya tun ye ko Filisikaw ye na se sorso Dawuda kan o sababu ra k'a faga.

²⁶ Wagati min Sawuli ta jamana jamogow tagara o kuma fo Dawuda ye, o diyara Dawuda ye kosebe; a k'a ye ko ale bena ke masace burance ye. O ra, masace tun ka wagati min yira, sani o wagati ye se, ²⁷ a ni a ta kerekedenw bora ka taga Filisikace keme fla faga; o ka olugu bee kenesigi ka na ni o gbolow bee ye masace fe, janko Dawuda ye masace denmuso furu. A kera ten minke, Sawuli k'a denmuso Mikali furu Dawuda ma.

²⁸ Ayiwa, Sawuli k'a ye ko can yere ra Matigi Ala be ni Dawuda ye, ani ko Dawuda ko ka di ale denmuso Mikali ye minke, ²⁹ do farara Sawuli ta siranya kan Dawuda ja; a ka Dawuda koninya a si to bee ra.

³⁰ Filisikaw ta kuntigiw tun be to ka bo ka taga kere ra. Nka ni o tun ka bo tuma o tuma, Dawuda tun be se sorɔ o kan ka teme Sawuli ta kuntigi tow bee kan. A kera ten Dawuda togɔ nana bo kosebe.

19

Yonatan ka Sawuli daari Dawuda ye

¹ Sawuli kumana a dence Yonatan fe, ani a ta jamana jamogow bee fe, ko o ye Dawuda faga. Nka Dawuda ko tun ka di Yonatan ye kosebe. ² O ra, a tagara Dawuda lasomi; a k'a fo a ye ko: «Ne face Sawuli be cogo pinina ka i faga. O ra, sini sogoma, i ka kan ka i yere korosi; i ka kan ka taga dogo yoro do ra, ka to yi. ³ I bena taga dogo foro min konɔ, ne bena bo ka taga lo ni ne face ye o foro korɔ. Ne bena kuma ni a ye i ko ra k'a fle. Ni ne ka min sorɔ a fe, ne bena o fo i ye.»

⁴ Yonatan ka Dawuda togɔnuman fo a face Sawuli ye. A k'a fo a ye ko: «Masace, i kana kojugu ke i ta jonce Dawuda ra de, sabu a ma kojugu foyi ke i ra. A ka konuman doron le ke i ye. ⁵ A tun ka a nin fiyeere le ka taga Filisikace faga. O lon na, Matigi Ala ka koba ke Izirayelimogow bee ye ka se di o ma. Ele yere ka o ko ye, a diyara i ye fana. O tuma mun koson i b'a fe ka nin kojugu ke Dawuda ra, ko i b'a faga k'a sorɔ a ma jaraki?»

⁶ Ayiwa, Sawuli sonna Yonatan ta kuma ma. A karira k'a fo ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman togɔ ra, ko Dawuda te faga fiyewu.»

⁷ Yonatan ka Dawuda wele ka o kumaw bee fo a ye. O ko, a tagara ni a ye Sawuli fe. Dawuda tora Sawuli korɔ i n'a fo a tun be ni a ye cogo min na kakoro.

Dawuda borira Sawuli ja

⁸ Ayiwa, kere nana wuri tuun; Dawuda ni a ta kerekedenw bora ka taga Filisikaw kere, ka o caman faga, fo tow bee borira o ja.

⁹ Nka Matigi Ala k'a to ninjugu nana don Sawuli ra tuun k'a toro. O y'a sorɔ Sawuli siginin tun be a ta so konɔ, a ta taman be a boro. Ka Dawuda to a be goni fora, ¹⁰ Sawuli barara ka wuri ka Dawuda bon ni taman ye ko a be Dawuda sogɔ nin taman ye k'a gbengben kogo ra. Nka Dawuda jengera ka bo a ja, k'a to taman tagara kogo sogɔ. O lon su fe, Dawuda borira ka bo k'a yere kisi.

¹¹ Sawuli ka mogɔ dow ci ka taga Dawuda ta so, ka taga a fle ni a be yi, o y'a korosi, janko ka a faga sogomada fe. Nka Dawuda muso Mikali ka Dawuda lasomi; a ko: «Ni i ma bori su nin na koni, sini i be ke su le ye.» ¹² Mikali ka Dawuda deme k'a labo finetiri fe. Dawuda borira ka taga; a bosira o cogo le ra. ¹³ O ko, Mikali ka o ta batofen* ta, ka o la lanan kan, ka begansi dow kuturu ka o bla a kun korɔ, k'a datugu ni birifani ye.

¹⁴ Sawuli tun ka mogɔ minw ci ka taga Dawuda ko, olugu sera yi minke, Mikali k'a fo o ye ko Dawuda man kene. ¹⁵ O tagara o fo Sawuli ye minke, Sawuli ko o ye seko tuun ka taga Dawuda fle. A ko: «Aw ye taga a ta a ta lanan kan ka na ni a ye yan, janko ne ye a faga.» ¹⁶ O sekora ka taga Dawuda fle a ta so konɔ minke, o barara k'a ye ko yirimogonin doron le blanin be lanan kan, bagbolo do be a kun korɔ.

¹⁷ O ka o fo Sawuli ye minke, a ka Mikali wele k'a pininka ko: «Mun koson ele ka ne janfa nin cogo ra, ka ne jugu bla ka taga k'a to a ye bosu ne ra?» Mikali ko: «A yere le ko, ko ne ye ale to a ye taga, ko ni o te, ale be ne faga.»

Sawuli tugura Dawuda ko

¹⁸ Ayiwa, Dawuda borira ka bosu minke, a tagara Samawilu fe Rama dugu konɔ; Sawuli ka ko minw ke a ra, a ka o bee fo Samawilu ye. O ko, ale ni Samawilu tagara

* 19:13 19.13 O batofen tun ye yirimogonin le ye.

ciraw sigiyoro ra, Nayoti, ka taga sigi yi. ¹⁹ O nana o kuma fo Sawuli ye, ko Dawuda be ciraw sigiyoro ra, Nayoti, Rama dugu koru. ²⁰ Sawuli ka mogow dow ci ko o ye taga a mina. O mogow tagara cira dow ye, o be ciraya kera. Samawilu le tun ye o mogow namogow ye. Ala Nin* jigira Sawuli ta ciradenw kan; olugu fana ka ciraya ke. ²¹ O ko tagara fo Sawuli ye; a ka mogow werew ci ka taga. O tagara se yi minke, olugu fana ka ciraya ke. Sawuli ka mogow dow ci tuun a sijaga sabanan na. O tagara se yi minke, olugu fana ka ciraya ke. ²² A laban, Sawuli yere wurira ka taga Rama. Jidingaba min be Seku, a tagara se yi minke, a ka mogow pininka ko: «Samawilu ni Dawuda be min?» Mogow ko: «O be fo ciraw sigiyoro ra, Nayoti.» ²³ Sawuli tagara ciraw sigiyoro ra, Nayoti, Rama dugu koru. Nka Ala Nin jigira hali Sawuli fana kan, fo a tagato ka ciraya ke, fo ka taga se ciraw sigiyoro ra. ²⁴ A sera yi minke, a k'a ta deregebaw bo, a fana ka ciraya ke Samawilu na na. A k'a yere ben dugu ma; a lakolon tora dugu ma o lon tere bee, ani o su bee. O le koson, mogow tun b'a fora ko: «O tuma Sawuli fana kera cira do le ye wa?»

20

Dawuda tagara Yonatan fe

¹ Dawuda borira ka bo ciraw sigiyoro ra Nayoti, Rama dugu koru. A tagara Yonatan fe ka taga a fo a ye ko: «Ne ka mun le ke, walama ne ka kojugu juman le ke, walama ne ka i face hake ta mun le ra, ka na a ke ko a b'a pinina ka ne faga?» ² Yonatan ko: «O te se ka ke fiyewu. A tena i faga. I m'a ye, ne face te foyi ke, koba walama ko fitini, ni a m'a sara ne ra. Mun koson a bena nin dogo ne ra? Nin te se ka ke can ye!»

³ Dawuda ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman togo ra, ko i face k'a lon co ko ne ko ka di i ye. O ra, i b'a soru ko a k'a fo a yere konu ko: <Yonatan man kan ka do lon nin ko ra, ni o te, a bena digi a ra.> O koson ne be kari Matigi Ala ra ko sentako kelen doron le be ne ni saya ce sisan.»

⁴ Yonatan k'a fo Dawuda ye tuun ko: «Ayiwa, ni i ka fen o fen daari ne fe, ne bena o ke i ye.»

⁵ Dawuda k'a jaabi ko: «Ayiwa, karokura panagbe ye sini le ye; ne ka kan ka sigi masace koru ka domuni ke ni a ye. A to ne ye taga dogo kongo konu fo ka taga se sinikene wula fe. ⁶ Ni i face ka na ne kopininka, i y'a fo a ye ko: <Dawuda ka ne daari ko ne y'a to a ye taga o ta dugu ra, Betlehemu, ko a ta somogow bee be saraka do bo san o san, ko a be taga o ra.> ⁷ Ayiwa, ni i face ko: <O ka ni>, o tuma i ta jonce b'a lon ko foyi tena a soru. Nka ni a dimina, o tuma i yere bena a lon ko sigiya t'a ra, ko a b'a fe ka kojugu ke ne ra le. ⁸ Ele koni ye na ne ma, sabu i ka jennogonya don ni i ta jonce ye Matigi Ala na koru. Nka ni a kera ko ne ka ko do le ke min be ne jaraki, o tuma i yere ye ne faga, sani i ye taga ne di i face ma.»

⁹ Yonatan ko: «Fiyewu, o te ke! Ni ne k'a men ko can ra ko ne face k'a latige ko a bena kojugu le ke i ra, sigiya te o ra, ne bena o fo i ye.»

¹⁰ Dawuda ka Yonatan pininka ko: «Ni i face ka i jaabi ni kumajugu le ye ne ta ko ra, o tuma ne bena o lon cogo di?»

¹¹ Yonatan ko: «Na an ye taga kongo konu.» O bora ka taga kongo konu.

¹² O sera yi minke, Yonatan ko Dawuda ma ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ye ne seere ye! Sini walama sinikene, nin wagati jagon na, ne bena kuma ni ne face ye k'a lon a ta miiriya ye min ye ele Dawuda ta ko ra. Ni kopuman le b'a konu i ta ko ra, ne bena o fo i ye. ¹³ Nka ni i y'a soru ko a be kojugu le miirira ni i ye, ni ne Yonatan koni ma o fo ele ye fiyewu, ka i bla ka taga ka i kisi ka bo a boro, o tuma Matigi Ala ye o hake bo ne ra, fo ka juguya ne ma. Matigi Ala ye ke ni i ye i n'a fo a tun be ni ne face ye cogo min na folofolo. ¹⁴ Ni ne tora si ra tuun, i ye kopuman ke ne ye ka kapa

ni Matigi Ala ta pumanya ye. Nka ni ne sara, ¹⁵ i man kan ka o kojuman dabra ne ta somogow ye fana, hali ni Matigi Ala nana ele Dawuda juguw bæ ban ka bɔ dugukolo kɔ kan pewu.»

¹⁶ O cogo ra, Yonatan ka jɛnɔgɔnya don ni Dawuda ni a ta somogow bæ ye; a k'a fɔ ko: «Ala ye Dawuda dimibɔ Dawuda juguw ra.»

¹⁷ O kɔ, a ko Dawuda fana ye kari tuun ale ye o ta kanuya kosɔn, sabu Yonatan tun bæ Dawuda kanu i n'a fɔ a yɛɛ.

¹⁸ Yonatan k'a fɔ Dawuda ye tuun ko: «Sini le ye karokura panagbɛ ye. Mɔgɔw bɛna a lon ko i tɛ yi, sabu i sigiyɔrɔ lakolon bɛna to. ¹⁹ Ayiwa, sinikɛɛ, i tun dogora yɔrɔ min na, lon min na kojaw tun nagamina, i ye taga dogo o yɔrɔ kelen na, ka to Ezeli kabakuru kɔrɔ yi. ²⁰ Ne bɛna biɛ saba bon kalan na kabakuru fan na, k'a kɛ i n'a fɔ ne bɛ fɛn dɔ le bɔna. ²¹ O kɔ, ne bɛna ne ta baarden kanbelen ci k'a fɔ a ye ko a ye taga o biɛw jini ka na ni o ye. Ni ne k'a fɔ a ye ko: <A fɛ, biɛw bɛ i kɔ fɛ yan, na o ta ka na ni o ye>, ayiwa, ni i ka o mɛn, o tuma i bɛ se ka na, sabu hɛra le bɛ i ja yan; ne bɛ kari Matigi Ala panaman tɔgɔ ra, foyi tɛna kɛ i ra. ²² Nka ni ne pɛrɛnna k'a fɔ kanbelen ye ko: <A fɛ biɛw bɛ fɔ i ja fɛ yi belɛn>, o tuma i ye taga, sabu Matigi Ala le b'a fɛ i ye taga. ²³ Nka an ka layiri minw ta jɔgɔn ye, Matigi Ala le ye ele ni ne seere ye o ra tuma bæ.»

Sawuli k'a latigɛ ka Dawuda faga

²⁴ Dawuda tagara dogo kongo kɔnɔ. Karokura panagbɛ wagati sera tuma min na, masacɛ nana ka na sigi domunikeyɔrɔ ra. ²⁵ A sigira a sigiyɔrɔkɔrɔ ra, k'a ta siginan dɛn kogo ra; Yonatan sigira k'a jasin a ma. Abinɛri sigira Sawuli kɔrɔ. Nka Dawuda sigiyɔrɔ lakolon tora. ²⁶ Sawuli ma foyi fɔ o lon na; a ko: «I b'a sɔrɔ ko dɔ le ka Dawuda sɔrɔ min k'a lanɔgɔ. Sigiya t'a ra, i b'a sɔrɔ a saninyanin le tɛ; o le kosɔn a ma na.» ²⁷ Ayiwa, o dugusagbɛ, karokura panagbɛ tere flanan, Dawuda ta sigiyɔrɔ lakolon tun lo hali bi. Sawuli ka Yonatan jininka ko: «Mun kosɔn Yɛsɛ dɛncɛ ma na domunikeyɔrɔ ra kunu, a ma na bi fana?» ²⁸ Yonatan ka Sawuli jaabi ko: «Dawuda ka sira daari ne fɛ ka taga Bɛtilɛhɛmu. ²⁹ A ko ne ma ko: <Sabari k'a to ne ye taga, sabu an ta somogow bɛ saraka dɔ bɔra dugu kɔnɔ. Ne kɔrɔcɛ le ka cira bla ka na o fɔ ne ye. Ni ne ko ka di i ye, o tuma sabari k'a to ne ye taga ne balemaw fɛ.> O le kosɔn a ma na domunikeyɔrɔ ra ni masacɛ ye.»

³⁰ Sawuli dimina Yonatan kɔrɔ kosɛbɛ; a ko a ma ko: «Ele ye musokolonden le ye, muso kanminabari ta dɛn; i ko ne m'a lon ko i ka teriya don ni Yɛsɛ dɛncɛ ye wa? Nin ye ele ni i bamuso ta maroya le ye! ³¹ Sabu, ka Yɛsɛ dɛncɛ to si ra, ele tɛna lɔyɔrɔ sɔrɔ ka ye, i ta masaya fana tɛna se ka sigi ka ye. O ra, mɔgɔ ci ka taga a mina ka na ni a ye, sabu a ka kan ka faga.»

³² Yonatan ko a face ma ko: «Mun kosɔn i b'a fɛ k'a faga? A ka mun le kɛ?» ³³ Sawuli k'a ta taman kɔrɔta ko a bɛ Yonatan bon k'a faga. O wagati ra, Yonatan k'a ye ko a face b'a fɛ ka Dawuda faga yɛɛ le.

³⁴ O ra, Yonatan dimininba wurira ka bɔ domunikeyɔrɔ ra. A ma domuni kɛ o karokura panagbɛ tere flanan na, sabu a face tun ka Dawuda mafiyɛnya cogo min na, o ko tun k'a jusu kasi fɔ ka tɛmɛ.

Yonatan tagara Dawuda lasɔmi

³⁵ O dugusagbɛ sɔgɔmada fɛ, Yonatan tagara kongo kɔnɔ, i n'a fɔ a ni Dawuda tun bɛna a ra cogo min na. Cɛdennin dɔ tun bɛ ni a ye. ³⁶ A k'a fɔ o cɛnin ye ko: «Ne bɛna kalan bon, i bɛ bori ka taga biɛw tɔmɔ ka na ni a ye.» Ka cɛnin boritɔ to, Yonatan ka biɛw dɔ bon, o tɛmɛna cɛnin na ka taga bɛn fɔ a ja fɛ yi. ³⁷ Cɛnin tagara se biɛw bɛnyɔrɔ ra minke, Yonatan pɛrɛnna k'a fɔ a ye ko: «Biɛw tɛ nin ye fɔ i ja fɛ yi wa?» ³⁸ O kɔ, a pɛrɛnna tuun k'a fɔ ko: «Tɛliya ka taga joona joona; i kana lɔ dɛ!»

Cenin ka biye ta ka na ni a ye a matigice fe. ³⁹ Cenin tun ma foyi lon o ko ra. Yonatan ni Dawuda fla doron le tun ka o ko lon jagon fe. ⁴⁰ O ko, Yonatan k'a ta kalan ni biyew di cenin ma, ko a ye seko ni a ye dugu konon.

⁴¹ Cenin taganin ko, Dawuda wurira ka bo a dogoyoro ra, kabakuru ko fe, woroduguyanfan na, ka na a kinbiri gban k'a na biri dugu ma Yonatan koron fo sijaga saba. O ko, o fla ka o boro mini jagon ma, ka kasi; nka Dawuda le kasira kosebe.

⁴² Yonatan k'a fo Dawuda ye ko: «Taga, Ala ye hera ke i ye, sabu an fla ka jengonnya don Matigi Ala togo ra, ko: «Matigi Ala le ye ele ni ne ta jengonnya seere ye, ani i ta duruja ni ne ta duruja ta jengonnya seere ye wagati bee.» »

21

Dawuda tagara sarakalasebaga Ahimeleki fe

¹ O ko, Dawuda tagara; Yonatan fana sekora ka taga a ta so. ² Dawuda tagara Nobu dugu konon, sarakalasebaga Ahimeleki fe. Ale siranninba borira ka na Dawuda kunben, k'a pininka ko: «Mun koson i kelen lo? Mun na mogo si te ni i ye?» ³ Dawuda ka sarakalasebaga Ahimeleki jaabi ko: «Masace ka ne ci cira do le ra. A ko: «Ne ka i ci cira min na, ani ne ka kuma minw fo i ye, mogo si man kan ka do lon o ra.» O koson ne k'a fo ne ta mogow ye ko o ye taga ne kunben yoro do ra. ⁴ Ayiwa, domunifen juman le be i boro yan? Ne be se ka burukun looru soro i fe wa, walama ni i ka fen o fen soro.»

⁵ Sarakalasebaga ka Dawuda jaabi ko: «Buru gbansan were te ne boro yan. Sarakaburu le be yan; ni a kera ko i ta mogow ma jen ni muso ye nin tere fla konon, ne be se ka o di i ma, i ye taga o di o ma.»

⁶ Dawuda ko: «Can ra an koni ka an yere tanga musow ma. Ni an be taga kere ra tuma o tuma, an b'a ke ten le. Hali ni an be taga ko gbansan do le ra, ne ta mogow be o yere saninya, janko ka na a fo bi ta cira jagon.» ⁷ Dawuda ka o fo minke, sarakalasebaga ka sarakaburuw di a ma, sabu buru were tun te yi ni o te. O buruw le tun blara burutabali kan, ka ke saraka ye Matigi Ala na koron; o nana o buruw le bo yi, ka burukuraw bla o no ra.

⁸ Ayiwa, o y'a soro Sawuli ta jamana namogo do tun be yi o lon kelen na, min tun tagara cira do ra Matigi Ala na koron. A togo tun ye ko Dogi; Edomuka tun lo. Ale le tun ye Sawuli ta sagagbenbagaw kuntigi ye.

⁹ Dawuda ka Ahimeleki pininka ko: «Taman do te i boro yan wa, walama kerekemuru do? Masace ta cira teliyakojuge fe, ne ma se ka ne ta kerekemuru ta, walama ka kerekeminan were ta.» ¹⁰ Sarakalasebaga k'a jaabi ko: «I ka Filisikace Goliyati min faga Ela kenegbe ra, ale ta kerekemuru be yan. A melegenin be fani do ra; a blanin be saninderege ko fe; ni i b'a fe, a ta. Kerekemuru were te yan ni o te.»

Dawuda ko: «A di ne ma; kerekemuru were te yi min be se ka ale bo.»

Dawuda tagara Filisikaw fe

¹¹ O lon na, Dawuda borira ka bo Sawuli koron, ka taga Gati ta masace Akisi fe. ¹² Nka Akisi ta jamana namogow k'a fo a ye ko: «Izirayeli jamana ta masace Dawuda le ye nin ye. Musow tun be don kera ka ale togo le fo donkiri ra ko:

«Sawuli ka ce waga caman faga,
Dawuda ka ce waga caman sigiyoroma tan faga.» »

¹³ O kuma tora Dawuda jusu ra; a siranna Gati masace Akisi na kosebe. ¹⁴ A ma na, a k'a yere ke fado ye mogow na na. A k'a yere ke i ko kunkolowurito mogow ce ra, ka ke tagamasiyenw ke ye bondaw konw kan, ka ke daji bo ye k'a bon a bonbosi kan.

¹⁵ Akisi k'a fo a ta jamana namogow ye ko: «Aw m'a ye ko fatoya be ce nin na wa? Mun na aw nana ni a ye ne fe? ¹⁶ O tuma o ko fatow le fonna ne fe, fo aw nana ni

nin ye, a ye na ke nin kokunntanw ke ye ne ja korɔ wa? Nin jɔgɔn be se ka na ne ta so cogo di?»

22

Dawuda nofemogow

¹ Ayiwa, a kera ten, Dawuda bora Gati dugu kɔnɔ, ka taga dogo Adulamu kuruwo kɔnɔ. A balemaw ni a ta somogow bee nana a men ko a be o yoro ra minke, o tagara a no fe yi. ² A kera ten, minw bee tun ye desebagatow ye, ani juruw tun be minw na ni o tun te sera k'a sara, ani minw bee tun jusu kasinin lo jamana jamogow ta kow koson, olugu bee nana fara a kan; a kera o kuntigi ye. Mogo keme naani jɔgɔn le tun be ni a ye.

³ Dawuda nana bo o yoro ra ka taga Misipe, Mohabu mara ra. A k'a fo Mohabu jamana masace ye ko: «Sabari k'a to ne face ni ne bamuso ye na sigi i fe yan, sani k'a to ne y'a lon Ala bena ne ke min ye.»

⁴ Dawuda tagara ni a face ni a bamuso ye masace fe; o tora masace fe. Dawuda ka wagati min bee ke kuruwo kɔnɔ, a face ni a bamuso tora Mohabu jamana ra o wagati bee ra.

⁵ Lon do, Ala ta cira min togo ye ko Gadi, ale k'a fo Dawuda ye ko: «I kana to nin kuruwo kɔnɔ yan; taga Zude mara ra.» Dawuda tagara, ka taga don Hereti yiritu kɔnɔ.

Sawuli tagara Nobu dugu sarakalasebagaw faga

⁶ Ayiwa, Sawuli nana a men ko dow ka Dawuda ni a nofemogow yoro lon. O y'a soro Sawuli tun siginin be Gibeha dugu kɔnɔ, tintin kan, tamarisun do suma ra, ni a ta taman ye a boro. A ta jamana kuntigiw tun lonin be k'a lamini. ⁷ Sawuli k'a fo a ta jamana kuntigiw ye ko: «Aw Boniyaminu ta mogow, aw ye ne lamen! Yala Yese dence* ko a bena forow ni rezenforow le di aw bee ma wa, walama a ko a bena aw ke a ta kerekeden waga kelen kelen, ani kerekeden keme keme kuntigiw le ye wa?»

⁸ «Ayiwa, mun na aw bee ka ne janfa? Ne dence ni Yese dence ka jen min siri, mogo si ma soro aw ra ka o fo ne ye. Ne ta ko hami te aw si ra, sabu ne dence ka ne ta baarden kononosu ne kama minke janko a ye ne laben, i n'a fo a b'a kera cogo min na sisan, mogo si ma son ka ne lasomi o ra.»

⁹ Ayiwa, Edomukace min togo ye ko Dogi, ale tun be ni Sawuli ta jamana kuntigiw ye; ale ko: «Ne ka Yese dence nato ye Nobu dugu kɔnɔ, Ahitubu dence Ahimeleki fe. ¹⁰ Ahimeleki ka Matigi Ala jininka a ye, ka domunifenw di a ma, ka Filisikace Goliyati ta kerekemuru fana di a ma.»

¹¹ O fora minke, masace ka mogo do ci ka taga Ahitubu dence sarakalasebaga Ahimeleki wele, ani a ta gbamogo minw bee tun ye sarakalasebagaw ye Nobu dugu kɔnɔ. O bee nana masace fe. ¹² Sawuli ko: «Ahitubu dence, ne lamen!» Ahimeleki ko: «Naamu, ne matigice!» ¹³ Sawuli ko: «Mun le koson ele ni Yese dence benna a ra ka ne janfa? Mun koson i ka domuni di a ma, ka kerekemuru fana di a ma, ka Ala jininka a ye, janko a ye wuri ne kama, ka ne laben, i n'a fo a b'a kera cogo min na bi?»

¹⁴ Ahimeleki ka masace jaabi ko: «Ele ta jamana kuntigiw bee ra, jon le ye lanamogo ye i ko Dawuda? Ale le ye masace burance ye. I k'a ke i korosibagaw bee kuntigi ye; i ta somogow bee fana be a bonya kosebe. ¹⁵ Yala bi le ye a sinaga folo ye ko ne ka Ala jininka a ye wa? Ne koni ma janfa si miiri ele kama ka ye fiyewu. Masace, i kana nin ko kunko la i ta jonce kan, walama k'a la ne ta gbamogo do kan, sabu i ta jonce ma foyi si le lon nin ko ra.»

* 22:7 22.7 Yese dence, o ye Dawuda ye.

¹⁶ Masace ko: «Ahimeleki, ne bena ele faga, ele ni i ta gbamogow bee, sigiya si le te o ra!» ¹⁷ Masace ta kerekere minw b'a korosira, a k'a fo olugu ye ko: «Aw ye aw na munu, ka Matigi Ala ta sarakalasebagaw faga, sabu olugu fana ka Dawuda deme! O tun k'a lon ko Dawuda be borira co, o bee n'a ta, o ma son ka ne lasomi.» Nka kerekere ma son ka o boro se Matigi Ala ta sarakalasebagaw ma.

¹⁸ A kera ten, masace k'a fo Dogi ye ko: «Ele ye wuri ka nin sarakalasebagaw faga!» Dogi, Edomukace wurira ka sarakalasebagaw faga. O lon na, Dogi ka ce biseegi ni looru le faga; sarakalasebagaya derege minw lalagara ni lenfani ye, o deregew tun be o bee ra.

¹⁹ O ko, Sawuli tagara Nɔbu dugumogo tow bee faga; Nɔbu tun ye sarakalasebaga dugu le ye. A ka o bee le faga: ce w, ani musow, ani denmisenw, ani denpeninw, ani misiw, ani faliw, ani sagaw bee.

²⁰ Ahitubu dence Ahimeleki, o dence kelen, min togo ye ko Abiyatari, ale le sera ka bosi, ka bori ka taga Dawuda fe. ²¹ A tagara a fo Dawuda ye ko Sawuli ka Matigi Ala ta sarakalasebagaw faga. ²² Dawuda ko: «E! O lon na, ne koni tun sigiyara Edomukace Dogi ra; ne k'a ye Nɔbu dugu konɔ minke, ne tun lara a ra ko a bena taga nin kow bee fo Sawuli ye sigiya te ra. O ra, ne yere le kera sababu ye k'a to o ka aw ta gbamogow bee faga. ²³ To ne korɔ yan, i kana siran; mogo min b'a fe ka ne faga, o tigi kelen le b'a fe ka ele fana faga. Nka ka i to ne korɔ yan, foyi tena i sorɔ.»

23

Dawuda tagara Keyila dugumogow bosi

¹ Ayiwa, o nana a fo Dawuda ye ko Filisikaw benna Keyila dugu kan, ko mogow ka siman minw kan k'a lajen kene ma, ko o be o bee ce ra. ² Dawuda ka Matigi Ala jininka ko: «Matigi Ala, yala ne ka kan ka taga ben Filisikaw kan ka o kere wa?» Matigi Ala k'a jaabi ko: «Taga! I bena Filisikaw kere ka se o ra, ka Keyila dugumogow bosi.» ³ Nka Dawuda ta mogow k'a fo a ye ko: «An be Zude mara ra yan, o bee n'a ta, siranya be an na; ni an ka na taga fo Keyila ko an be taga Filisikaw ta kerekedenw kere, o siranya tena bonya ni nin ye wa?» ⁴ Dawuda ka Matigi Ala jininka tuun. Matigi Ala k'a fo a ye ko: «Wuri, aw ye taga Keyila, sabu ne bena Filisikaw don i boro.»

⁵ O ra, Dawuda wurira ka taga Keyila ni a ta mogow ye. O tagara Filisikaw kere. O ka Filisikaw ta beganw ce, ka o ta kerekedenw caman faga. Dawuda ka Keyila dugumogow bosi o cogo le ra.

⁶ Wagati min na Ahimeleki dence Abiyatari tun borira ka taga Dawuda fe Keyila, a tun tagara ni saninderege ye a boro.

Sawuli ka Dawuda nogben

⁷ Ayiwa, o tagara a fo Sawuli ye ko Dawuda sera Keyila. Sawuli ko: «Co! Ala le ka Dawuda don ne boro sisan, sabu a nana a yere datugu dugu min konɔ, o dugu lamininin lo ni kogo ye, kon ni sogonanw fana be a donda ra.»

⁸ O ra, Sawuli k'a ta kerekedenw bee ke jogon kan kere kama, ko o be taga Keyila, ka taga dugu lamini, ka Dawuda ni a ta mogow datugu dugu konɔ.

⁹ Dawuda nana a men minke ko Sawuli be janfa sirira ale kama, a k'a fo sarakalasebaga Abiyatari ye ko a ye na ni saninderege ye! ¹⁰ Dawuda k'a fo Matigi Ala ye ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, i ta jonce k'a men ko Sawuli b'a fe ka na Keyila dugu kama, ka na dugu halaki ne koson. ¹¹ Yala Keyila dugumogow bena ne don a boro wa? Yala Sawuli bena na can ra i n'a fo i ta jonce k'a men cogo min na wa? Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, sabari i ye o fo i ta jonce ye.» Matigi Ala ka Dawuda jaabi ko: «Sawuli bena na.»

¹² Dawuda ka Ala jininka tuun ko: «Yala Keyila dugumogow bena ne ni ne nɔfemogow don a boro wa?» Matigi Ala ko: «O bena aw don a boro.»

¹³ O ra, Dawuda ni a ta mogow wurira ka bo Keyila dugu konɔ, ka to ka yaala ka taga yorow na fe yi. O tun ye mogow keme worow jɔgon. O nana a fo Sawuli ye minke ko Dawuda bora Keyila dugu konɔ, Sawuli ma taga yi tuun.

Yonatan nana Dawuda fe

¹⁴ Dawuda tagara to Zifu kongokolonyorow ra, ani a kuruyorow ra, ka to ka dogo kuruwow ra. Sawuli tun be Dawuda yorɔpinina lon o lon, nka Ala ma son ka Dawuda don a boro.

¹⁵ Ayiwa, Dawuda nana a men ko Sawuli k'a ta mogow lajen, ko o be ale le jinina k'a faga. Dawuda tora Zifu kongokolon yorow ra, Horesa fan na.

¹⁶ Lon do, Sawuli dence Yonatan tagara Dawuda fe Horesa, ka taga a ja gbeleya, janko a ye a jigi la Ala kan. ¹⁷ Yonatan k'a fo a ye ko: «I kana siran, sabu ne face tena se k'a boro se i ma. Ele le bena ke Izirayeli jamana masace ye, ka ne gban ele ra. Hali ne face Sawuli yere ka o lon.» ¹⁸ O fla bee ka jenjogonya don tuun Matigi Ala na korow. Dawuda tora Horesa, Yonatan tagara a ta so.

Ala ka Dawuda bosi Sawuli boro tuun

¹⁹ Ayiwa, Zifuka dow wurira ka taga Sawuli ko Gibeha, ka taga a fo a ye ko: «I m'a lon ko Dawuda dogonin be an ta mara ra yan wa? A be Horesa kuruwow ra, Hakila kongoriw yorow ra, yorow min be Yesimon kongokolon woroduguyanfan fe wa?

²⁰ O ra, masace, ni wagati o wagati ka i diya, i ye na; an koni, anw bena a mina k'a don i boro.» ²¹ Sawuli ka o mogow jaabi ko: «Matigi Ala ye baraka don aw ra, sabu aw hinara ne ra! ²² O bee n'a ta, aw belen ye taga a ko segesege tuun; a be deri ka teme yorow minw na, aw ye o yorow bee cogoya lon; minw k'a ye, aw ye o tigiw jininka kosebe, sabu o k'a fo ne ye ko mogow do lo min ka cegu kosebe! ²³ Aw ye taga a dogoyorow bee yoropinini ka o lon; o ko, aw ye na o kow gbeya k'a fo ne ye. Ni o kera, ne yere be taga ni aw ye; ni a kera ko a be Zuda mara yorow o yorow, ne bena jamana yorow bee yaala fo ka taga a ye.»

²⁴ Ayiwa, Zifu dugumogow wurira o le ra ka taga o ta yorow ra ka kon Sawuli na. O y'a sorow Dawuda ni a ta mogow tun be Mahon kongokolon konɔ, kenegbeba yorow ra, Yesimon kongokolon woroduguyanfan na.

²⁵ Sawuli ni a ta mogow nana wuri ka taga ke Dawuda yoropinini ye. Do tagara o fo Dawuda ye. Dawuda wurira ka taga Mahon kongokolon konɔ farayorow dow ra, ka taga to o yorow ra. Sawuli ka o men minke, a tagara Mahon kongokolon konɔ ka taga ke Dawuda nogben ye. ²⁶ Sawuli tun be kuru fan kelen na, Dawuda ni a ta mogow tun be kuru fan do ra, o be teliyara ka bori Sawuli na. Sawuli ni a ta kerekejama nana surunya Dawuda ni a ta mogow ra tuma min na ko o be ben o kan ka o mina, ²⁷ ciraden do nana Sawuli fe ka na a fo a ye ko a ye na jona jona, ko Filisikaw donna jamana konɔ.

²⁸ O yoronin bee, Sawuli ka Dawuda gbenni dabra ka seko ka taga Filisikaw kere. O le koson o ka o yorow togow la ko «farajogonna farakuru».

24

Dawuda ma son ka Sawuli faga Eni Gedi kuruwo konɔ

¹ Dawuda bora o yorow ra ka taga dogo fo Eni Gedi farawow yorow ra.

² Sawuli nana seko ka bo kere ra ni Filisikaw ye minke, o k'a fo a ye ko Dawuda be Eni Gedi kongokolon konɔ. ³ O fora Sawuli ye minke doron, a ka Izirayeli jamana bee ra kerekecefari waga saba ta, ka taga Dawuda ni a ta mogow no fe; o tagara ka taga se fo fara dow ma, o be minw wele ko kongobakoroninw ta faraw. ⁴ O tagara

se sagamarayɔrɔ dɔw ma, o tun bɛ sirada ra. Kuruwo dɔ tun bɛ o yɔrɔ ra. Sawuli donna o kuruwo kɔnɔ ka sokotaga kɛ; k'a sɔrɔ Dawuda ni a ta mɔgɔw tun dogonin bɛ o kuruwo kelen le kɔnɔnɔyɔrɔ ra. ⁵ Dawuda ta mɔgɔw k'a fɔ Dawuda ye o da jukɔrɔ ko: «Matigi Ala tun ka wagati min ko fɔ i ye, ko a bɛna i jugu don i boro, janko i ye a kɛ i sago ye, o wagati le sera bi tan.»

Dawuda dɛndɛnna ka taga Sawuli ta deregeba senkɔrɔyɔrɔ dɔ tige; Sawuli ma bɔ o kala ma. ⁶ Nka Dawuda ka o kɛ minke dɔrɔn, a jusukun k'a sɔsɔ, sabu a k'a ye ko a ka Sawuli ta deregeba senkɔrɔyɔrɔ dɔ tige minke, ko ale tun man kan ka o kɛ. ⁷ A k'a fɔ a ta mɔgɔw ye ko: «Ala ye ne kisi nin ko jɔgɔn kɛri ma, k'a fɔ ko ne bɛ ne boro se ne matigice ma, Matigi Ala ka min janawoloma, sabu Matigi Ala ka ale le janawoloma k'a to o ka turu kɛ a kun na k'a sigi masaya ra.» ⁸ Dawuda ka o kumaw le fɔ k'a ta mɔgɔw lalɔ; a m'a to o ye ben Sawuli kan.

O kɔ, masace Sawuli bɔra kuruwo kɔnɔ, ka taga. ⁹ Dawuda fana bɔra kuruwo kɔnɔ ka gban a kɔ; Dawuda pɛrenna k'a wele, ko: «Ne matigice masace!» Sawuli k'a ja munu k'a flɛ. Dawuda k'a kinbiri gban, k'a ja biri dugu ma. ¹⁰ Dawuda k'a fɔ Sawuli ye ko: «Masace, mɔgɔ minw b'a fɔra i ye ko ne Dawuda b'a fɛ ka kojugu kɛ i ra, mun na i bɛ o mɔgɔw lamɛnna? ¹¹ I yɛrɛ ja k'a ye bi ko Matigi Ala tun ka i don ne boro kuruwo kɔnɔ bi. Ne ta mɔgɔw tun ko, ko ne ye i faga; nka ne ka i to yi; ne k'a fɔ o ye ko ne tɛ sɔn ka ne boro se ne matigice ma, ko sabu Matigi Ala le ka i janawoloma k'a to o ka turu kɛ i kun na ka i kɛ masace ye. ¹² Ne face, ele yɛrɛ y'a flɛ kɛ! I ta deregeba senkɔrɔyɔrɔ tigenin flɛ nin ye ne boro. Ni ne ka i ta deregeba senkɔrɔyɔrɔ tige ka i yɛrɛ to yi, ne ma i faga, i yɛrɛ ka kan k'a jate mina k'a lɔn ko juguya si tɛ ne kɔnɔ, ne fana t'a fɛ ka muruti i kama, ne fana ma kojugu si kɛ i ra, k'a sɔrɔ ele bɛ ne gbɛnna ko i bɛ ne faga. ¹³ Matigi Ala le bɛna ele ni ne ta kiti tige; Matigi Ala le bɛna ne hake bɔ i ra; ni o tɛ, ne yɛrɛ boro kɔni tɛna se i ma. ¹⁴ Mɔgɔw bɛ zana kɔrɔ dɔ fɔ ko: «Kojugu bɛ bɔ mɔgɔjugu dɔrɔn le fɛ». O kosɔn ne boro tɛna se i ma. ¹⁵ Izirayeli masace yɛrɛ bɔra jɔn le kama dɛ? O tuma ele bɛ sɔn ka bɔ ka taga wuru sanin gbɛn, walama ka taga tɛtɛ gbansan gbɛn wa? ¹⁶ Matigi Ala bɛna nin kiti tige; a bɛna kiti tige ele ni ne cɛ. A bɛna ne ta ko flɛ, ka lɔ ni ne kunko ye, ka kiti tige ka ne bɔsi i boro.»

¹⁷ Dawuda ka nin kumaw fɔ Sawuli ye ka ban minke, Sawuli ko: «Ne dence Dawuda, ele kumakan le ye nin ye wa?» Sawuli kasira kosɛbɛ. ¹⁸ O kɔ, a k'a fɔ Dawuda ye ko: «Ele terennin lo ka tɛmɛ ne kan, sabu i ka kopuman kɛ ne ye, k'a sɔrɔ ne ka kojugu le kɛ ele ra. ¹⁹ Numanya min bɛ i jusu ra ne ta ko ra, i ka o yira ne ra bi; sabu Matigi Ala tun ka ne don i boro, nka i ma sɔn ka ne faga. ²⁰ Ni o tɛ, ni mɔgɔ k'a jugu mina, yala a bɛ a to a ye taga a yɛrɛ ma tan wa? I ka min kɛ ne ye bi, Matigi Ala ye i sara o ra. ²¹ Sisan, a flɛ, ne yɛrɛ k'a lɔn ko i bɛna sigi masaya ra, sigiya tɛ o ra; Izirayeli jamana masaya bɛna sabati i boro. ²² O ra, kari ne ye sisan Matigi Ala tɔgɔ ra, ko i tɛna ne ta duruja bɛɛ halaki ne kɔ, ani ko i tɛna ne tɔgɔ tunu ka bɔ ne ta siya ra.»

²³ Dawuda karira Sawuli ye. O kɔ, Sawuli tagara a ta so. Dawuda ni a ta mɔgɔw tagara o ta dogoyɔrɔw ra, farawow ra.

25

Samawilu ta saya

¹ O kɔ, Samawilu nana sa. Izirayelimɔgɔw bɛɛ lajɛnna k'a su kasi, k'a sanga kɛ. O k'a su don a ta so kɔnɔ, Rama dugu kɔnɔ. O kɔ, Dawuda wurira ka taga Paran kongokolon kɔnɔ.

Nabali ka Dawuda ta ciradenw dɔgɔya

² Ayiwa, ce do tun be Mahon; naforobatigi tun lo. A borofenw tun be Karimeli. Saga waga saba, ani ba waga kelen tun be a fe. A tun tagara Karimeli ka taga a ta sagaw si kan*.

³ O ce togo tun ye ko Nabali, a muso togo tun ye ko Abigayili. A muso tun ye muso hakiritigi le ye; a tun ce ka ni fana. Nka ce tun ye mogojugu le ye, ani mogo jusukungben. Kalebu ta gbamogo do tun lo.

⁴ Dawuda tora kongokolon konon k'a men ko Nabali be a ta sagaw si kannna. ⁵ A k'a ta kanbelen ce tan ci Nabali fe k'a fo o ye ko: «Aw ye taga Karimeli, Nabali fe. Aw ye taga a fo a ye ko ne be a fora. ⁶ O ko, aw ye a fo a ye ko: «Ala ye si di i ma, Ala ye hera ke i ye, ka hera ke i ta somogow bee ye, ka i borofenw bee sabati. ⁷ Ne k'a men ko o be i ta sagaw si kannna. Ayiwa, wagati min na i ta sagagbenbagaw tun be ni an ye, an ma kojugu si ke o ra, o ta foyi ma tunu fana, fo ka taga o bo Karimeli; ⁸ ni i ka i ta baaradenw pininka, olugu yere bena a fo i ye. O ra, i n'a fo an nana panagbelon le ra bi, sabari, ka ne ta baaradenw fana minako na; ni fen o fen ka soro i boro, i ye sabari ka o di i ta jonw ma, ani ne min ye i dence Dawuda ye.» »

⁹ Ayiwa, Dawuda ta ciradenw tagara se minke, Dawuda tun ka min fo o ye, o ka o fo Nabali ye, ka je ka lo.

¹⁰ Nabali ka Dawuda ta ciradenw jaabi ko: «Dawuda ye jon le ye? Yese dence ye jon le ye? Baaraden caman be borira bi ka bo o matigicew fe. ¹¹ O tuma ne ka domuni ni ji ni sogo min laben ne ta sagasikanbagaw ye, aw b'a miiri ko ne bena o le ta ka o di mogo dow ma, ne ma minw boyoro lon wa?»

¹² Ayiwa, Dawuda ta ciradenw sekora ka taga Dawuda fe, ka taga Nabali ta kumaw bee fo a ye. ¹³ Dawuda k'a fo a ta mogow ye ko: «Aw bee ye aw ta kerekemuru siri aw yere ce ra!» O bee ka o ta kerekemuruw siri. Dawuda fana k'a ta kerekemuru siri a yere ce ra. Ce keme naani jagon gbanna Dawuda ko. A to keme fla tora o ta minanw koru.

¹⁴ O y'a soro Nabali ta baaraden do tun tagara o kuma fo Nabali ta muso Abigayili ye; a ko: «A fle, Dawuda tora kongokolon konon ka mogo dow ci ka na an matigice fo, nka a ka o mafiyenya kosebe. ¹⁵ K'a soro Dawuda ta mogow ka kojuman caman ke anw ye. Ka an to kongo konon, an ka wagati min bee ke ni o ye, o ma kojugu si ke an na, an ta foyi fana ma tunu. ¹⁶ An ka wagati min bee ke ni o ye, an be sagaw ni baw gbenna, su ni tere, o tun be an korosi janko foyi kana an soro. ¹⁷ O ra, sisan i ka kan ka min ke, i yere ye o miiri; ni o te, an matigice ni a ta so bee le bena halaki, sigiya te o ra. K'a soro ale ye mogojugu le ye; mogo te se ka kuma a fe.»

¹⁸ Abigayili teliyara ka burukun keme fla ta, ani rezenji forogo fla, ani saga looru sogo tobinin, ani simankise yirannin mina na looru, ani rezenmo jalan siri keme, ani toromo jalan siri keme fla. ¹⁹ A ka o bla faliw ko ra, k'a fo a ta baaraden kanbelenw ye ko: «Aw ye bla ne na, ne be aw ko.» A ma foyi fo a ce Nabali ye.

²⁰ K'a tagato to a ta fali kan kuru ko fe, a barara ka taga ben ni Dawuda ni a ta mogow ye, olugu fana be nana. ²¹ Dawuda tun b'a fora ko: «Ne koni ka nin ce ta borofenw mara a ye, k'a to foyi ma sonya a borofen si ra, o kera gbansan le ye. A ka ne ta kojuman sara ni kojugu le ye. ²² Sani sini ce, ni ne ka hali Nabali ta somogo ce kelen to, o tuma Ala ye kojugu suguya bee la ne Dawuda kan!»

²³ Abigayili ka Dawuda ye minke, a jigira joona ka bo a ta fali kan, k'a kinbiri gban, k'a na biri dugu ma Dawuda na koru. ²⁴ O ko, a k'a yere firi dugu ma Dawuda sen koru, k'a fo Dawuda ye ko: «Ne matigice, ne le firira! Sabari k'a to ne ye kuma i fe; i ta jonmuso ta kuma lamn. ²⁵ Ne matigice, i kana ta nin Nabali mogojugu fe. A togo

* 25:2 25.2 Yahudiya tun be to ka o ta sagaw si kan, ka o ke faniw ye. O lon tun ye panagbelonba le ye o fe.

bɛ cogo min na, a yɛrɛ bɛ ten le. A tɔgɔ kɔrɔ le ye ko hakirintan; hakirintan lo fana. Ne matigice ka kanbelen minw ci, i ta jɔnmuso fana tun ma olugu ye.

²⁶ «Ayiwa, sisan ne lara a ra ko can yɛrɛ ra Matigi Ala yɛrɛ le ka i bari, k'a to i kana mɔgɔ faga, ka i yɛrɛ mɔnɛbɔ. Ne matigice juguw, ani mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ ka kojugu kɛ i ra, olugu bɛɛ ta ye kɛ i ko Nabali. ²⁷ Ne nana ni bonya min ye ne matigice fɛ, a to o ye di i nɔfɛkanbelenw ma. ²⁸ Sabari, i ye i ta jɔnmuso ta hake yafa a ma; sabu Matigi Ala bɛna ne matigice ta somɔgɔw sabati, sigiya tɛ o ra, sabu ne matigice bɛ kɛrɛ kɛra Matigi Ala tɔgɔ le ra. O ra, i si bɛɛ ra, mɔgɔ tɛna kojugu foyi sɔrɔ i ra ka ye. ²⁹ Hali ni mɔgɔ dɔ ka wuri i kama, ko a bɛ i faga, Matigi Ala, i ta Ala bɛna ne matigice nin mara, janko i panaman ye to. Nka a bɛna i juguw ta ninw firi yɔrɔjan, i ko mɔgɔ bɛ kabakuru firi ni tafura ye cogo min na. ³⁰ Matigi Ala ka kɔnuman minw bɛɛ layiri ta ne matigice ye, ni a nana o fɛnw bɛɛ kɛ i ye tuma min na, ka i kɛ Izirayelimɔgɔw jamɔgɔ ye, ³¹ o tuma tingalɔn foyi tɛna kɛ ne matigice ra, i jusukun fana tɛna i jaraki ko i ka mɔgɔ faga gbansan, ka i yɛrɛ dimibɔ. Ni Matigi Ala ka na o kɔnuman kɛ i ye, o tuma i ye i hakiri to i ta jɔnmuso ra.»

³² Dawuda k'a fɔ Abigayili ye ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, baraka! Sabu ale le ka i ci ka na ne kunbɛn bi. ³³ Ala ye baraka don i ra, i ta hakirijuman kosɔn; sabu ele le ka ne bari k'a to ne ma mɔgɔ faga ka ne yɛrɛ dimibɔ. ³⁴ Nka ne bɛ kari Matigi Ala, Izirayeli ta Ala panaman tɔgɔ ra, ale min ka ne bari janko ne kana kojugu kɛ i ra, ko ni i tun ma na jona ka na ne kunbɛn, sani dugu tun ye gbɛ, hali Nabali ta sokɔnɔmɔgɔ cɛ kelen panaman tun tɛna to.»

³⁵ Ayiwa, Abigayili tun nana ni bonyafɛn minw ye, Dawuda ka o fɛnw mina a boro, k'a fɔ a ye ko: «Taga i ta so hera ra; ne ka i ta kuma bɛɛ mɛn, i ka min fɔ, ne sɔnna o ma fana.»

Nabali ta saya

³⁶ Abigayili sekɔra ka taga so, a cɛ Nabali fɛ; a tagara a sɔrɔ ko Nabali bɛ panagbɛba dɔ kɛra a ta so, i ko masacɛ. A pagarininba tun lo; a ka dɔrɔ min ka fa, fɔ ka panamini. O ra, Abigayili ma sɔn ka foyi fɔ a ye, fɔ ka taga dugu gbɛ. ³⁷ Dugu gbɛra tuma min na, dɔrɔ ka Nabali bla tuma min na, ko minw kɛra, a muso ka sɔrɔ ka o fɔ a ye. A kɛra i ko fɛn dɔ le ka Nabali sɔgɔ a sɔnkun na; a fari yɔrɔ bɛɛ barara ka faga, k'a kɛ i ko kabakuru. ³⁸ Tere tan jɔgɔn tɛmɛnin kɔ, Matigi Ala ka bana dɔ bla Nabali ra, k'a faga.

Dawuda ka Abigayili furu

³⁹ Ayiwa, Dawuda nana a mɛn ko Nabali sara. Dawuda ko: «Matigi Ala baraka, sabu Nabali tun ka mafiyɛnyari min lase ne ma, Matigi Ala yɛrɛ le ka o juru sara a ra; a ka ne bari fana janko ne kana kojugu kɛ. Matigi Ala ka Nabali ta juguya ben a yɛrɛ kan yi.»

O kɔ, Dawuda ka mɔgɔ ci ka taga a fɔ Abigayili ye ko ale bɛ a furu.

⁴⁰ Dawuda ta baaradenw tagara se Abigayili fɛ Karimeli; o k'a fɔ a ye ko: «Dawuda ka an ci i fɛ, ko an ye na a fɔ i ye ko ale b'a fɛ i ye kɛ a muso ye.»

⁴¹ O yɔrɔnin bɛɛ, Abigayili k'a kinbiri gban k'a ja biri dugu ma, k'a fɔ ko: «Ne ye aw ta jɔnmuso le ye; ne labenna ka ne matigice ta jɔnw senw ko!»

⁴² O kɔ, Abigayili wurira jona ka yɛlɛn fali dɔ kan, ka gban Dawuda ta ciradenw kɔ, ale ni a ta baaraden sunguru looru. A tagara kɛ Dawuda ta muso ye.

⁴³ O y'a sɔrɔ Dawuda tun ka Ahinohamu fana furu, min bɛ bɔ Zizireli. O fla bɛɛ kɛra a musow ye. ⁴⁴ Nka Dawuda muso min tun ye Mikali ye, Sawuli denmuso, Sawuli tun nana ale mina k'a di Lahisi dence Paliti ma, min bɛ bɔ Galimu.

26

Dawuda ma sɔn Sawuli fagako ma a sipaga flanan na

¹ Zifukaw tagara Sawuli fɛ tuun Gibeha, ka taga a fɔ a ye ko: «I m'a lɔn ko Dawuda dogonin bɛ Hakila kongoriw yɔrɔ ra, kongokolon kɔrɔ yi wa?» ² Sawuli wurira ka jigi Zifu kongokolon fan na ni Izirayeli kerɛkerɛɛfari cɛ waga saba (3 000) ye, ko o bɛ taga Dawuda yɔrɔɲini Zifu kongokolon kɔnɔ. ³ O tagara o ta fanibonw lɔ Hakila kongoriw yɔrɔ ra, kongokolon kɔrɔ, sirada ra. O y'a sɔrɔ Dawuda tun bɛ kongokolon kɔnɔ. A nana a mɛn minke ko Sawuli nana ale kɔ kongokolon kɔnɔ, ⁴ a ka mɔgɔ dɔw ci dogo ra ka taga a flɛ; o cogo ra a k'a lɔn ko can ra Sawuli nana. ⁵ Dawuda wurira o le ra ka taga Sawuli ni a ta mɔgɔw sigiyɔrɔ ra. A ka Sawuli yere layɔrɔ ye, ani a ta kerɛkejama kuntigi, Neri dence Abineri layɔrɔ. Sawuli tun bɛ si kerɛkedenw cɛ ma, kerɛkedenw bɛ a lamini.

⁶ Ayiwa, Dawuda ka kuma ta k'a fɔ Hetikace Ahimeleki ni Seruya dence Abisayi ye, min ye Yohabu balemacɛ ye, ko: «Jɔn b'a fɛ ka jigi ni ne ye ka taga Sawuli ni a ta kerɛkejama sigiyɔrɔ ra?» Abisayi ko: «Ne bɛ jigi ni i ye!»

⁷ Dawuda ni Abisayi tagara Sawuli ta mɔgɔw kɔ su fɛ. O tagara a ye ko Sawuli lara a bɛ sunɔgɔra kerɛkedenw cɛ ra, a ta taman turunin bɛ dugu ma a kunyanfan na. Abineri ni kerɛkedenw lanin bɛ k'a lamini o bɛ sunɔgɔra.

⁸ Abisayi ko Dawuda ma ko: «Ala le ka i jugu don i boro bi. A to ne ye a sɔgɔ ni taman ye fɔ k'a gbengben dugu ma sipaga kelen, ka dan o sipaga kelen ma.» ⁹ Dawuda ko Abisayi ma ko: «I kana a faga dɛ! Sabu jɔn le bɛ se k'a boro se Ala ta masace ma, ni Ala ma o hake bɔ o tigi ra?» ¹⁰ Dawuda ko: «Ne bɛ kari Matigi Ala janaman tɔgɔ ra, ko Matigi Ala yere kelenpe le bɛna a faga; ni a salon sera, a bɛna sa a yere ma, walama a bɛna taga sa kere dɔ le ra. ¹¹ Ni o tɛ, ka ne boro se Matigi Ala ta masace ma, Matigi Ala ye ne kisi o ma. Taman min turunin bɛ dugu ma a kunyanfan na, an ye o dɔrɔn ta, ani a ta jibara, an ye taga.»

¹² Dawuda ka taman ni jibara ta Sawuli kunyanfan na, o ka taga. Mɔgɔ si ma o ye, mɔgɔ si ma bɔ a kala ma, mɔgɔ si fana ma kunu; o bɛɛ le tun bɛ sunɔgɔra, sabu Matigi Ala tun ka sunɔgɔba dɔ ben o bɛɛ kan.

¹³ Dawuda temena kenɛgbɛba fan dɔ fɛ, ka taga lɔ kongori kunna k'a yere mabɔ o ra; yɔrɔjanba tun bɛ a ni Sawuli cɛ. ¹⁴ A perenna k'a fɔ Neri dence Abineri ni mɔgɔ tɔw ye ko: «E! Abineri, i tɛ ne jaabi wa?» Abineri ko: «Ele jɔntigi le bɛ perenna masace toro kɔrɔ tan?» ¹⁵ Dawuda ko Abineri ma ko: «Ele kɔni ye cɛ yere le ye, cɛ min jɔgɔn tɛ Izirayeli jamana bɛɛ ra, can tɛ wa? Mun na i ma i matigice masace kɔrɔsi ka ja? Sabu mɔgɔ dɔ nana ko a bɛna masace faga. ¹⁶ I ka min ke nin ye, o ma ja dɛ! Ne bɛ kari Matigi Ala janaman tɔgɔ ra ko aw bɛɛ ka kan ka faga le, sabu aw ma aw matigice kɔrɔsi ka ja, Matigi Ala ka min janawoloma k'a ke masace ye. Taman ni jibara min tun bɛ masace kunyanfan na, o bɛ min sisan?»

¹⁷ Sawuli k'a ye ko Dawuda kan lo. A ko Dawuda ma ko: «Ele kan lo wa, ne dence Dawuda?» Dawuda k'a jaabi ko: «Ne kan lo, masace, ne matigice!» ¹⁸ Dawuda ko: «Mun kosɔn ne matigice bɛ a ta jɔnce nɔgbɛna dɛ? Ne ka mun le ke, walama kojugu juman le yera ne ra? ¹⁹ Ne matigice masace ye sabari k'a ta jɔnce ta kuma lamɛn sisan. Ni Matigi Ala le k'a don i jusu ra ko i ye ne nɔgbɛn, o tuma Ala y'a to ne ye saraka bɔ a ye k'a daari. Nka ni mɔgɔw lo, o tuma, Matigi Ala ye o mɔgɔw danga; sabu o bɛ ne gbɛna ka bɔ Matigi Ala ta jamana ra le, a ka jamana min di a ta mɔgɔw ma. A bɛ i n'a fɔ o bɛ ne gbɛna, ko ne ye taga batofɛn werɛw le bato. ²⁰ E! Ne kana sa ka ne yɔrɔ janyanin to Matigi Ala ra! Izirayeli masace bɛ tagara kere ra tete gbansan le kama, k'a ke i n'a fɔ mɔgɔ min bɛ tagara wolɔninw le faga kuruw ra.»

²¹ Sawuli ko: «Ne jaraƙira! Ne dence Dawuda, seƙo ka na; ne tɛna kojugu ke i ra tuun, sabu bi su fe, i ka ne nin jate fenba ye, i ma son ka ne faga. Ne ka nalomanya le ke; ne kɔni firira kosebe yere le!»

²² Dawuda ko: «Masace ta taman ye nin ye, kanbelen do ye na a mina. ²³ Matigi Ala bɛna an bɛɛ sara ka kapa ni a ta terreninya ni a ta kankelentigiya ye; sabu Matigi Ala tun ka i don ne boro bi, nka ne ma son ka ne boro se Matigi Ala ta masace ma. ²⁴ Ayiwa, i n'a fo ne ka ele nin jate fenba ye bi, Matigi Ala fana ye ne nin jate fenba ye; a ye ne kisi ka bo tɔɔro bɛɛ ra!»

²⁵ Sawuli k'a fo Dawuda ye tuun ko: «Ne dence Dawuda, Ala ye baraka don i ra. I bɛna koba caman ke, sigiya te o ra; o kow bɛɛ bɛna ja i boro fana!»

O ko, Dawuda k'a ta sira ta ka taga; Sawuli fana tagara a ta so.

27

Dawuda tagara dogo Filisikaw ta jamana ra

¹ O ko, Dawuda k'a miiri a yere kɔno, k'a fo ko: «Lon do, Sawuli laban bɛna ne faga le co! Min ka fisa ne ma a bɛɛ ye, o le ye nin ye: ka bori ka taga Filisikaw ta jamana ra ka taga to yi, janko Sawuli kana ke ne nɔgben ye Izirayeli jamana yoro bɛɛ ra tuun. Ni o kera, ne bɛna bɔsi ka bo a boro.»

² Dawuda wurira o le ra, ale ni a ta ce keme woro minw tun be ni a ye; o tagara Gati masace Akisi fe, min ye Mahoki dence ye, ka taga sigi o yoro ra. ³ Dawuda tagara to Akisi fe Gati mara ra o cogo le ra, ale ni a ta ce keme woro, ni o ta somogow; Dawuda ta muso fla bɛɛ tun be ni a ye: a ta Zizirelikamusu Ahinohamu, ani Karimelikace Nabali min sara, o ta muso Abigayili. ⁴ O tagara a fo Sawuli ye ko Dawuda borira ka taga Gati mara ra. A kera ten, Sawuli ka Dawuda nɔgben dabra.

⁵ Lon do, Dawuda k'a fo Akisi ye ko: «Ni ne ko ka di i ye, o tuma aw ye kerɛfedugu do di ne ma kongo kɔno, ne be se ka taga sigi yoro min na; sabu i ta jonce man kan ka sigi ni i ye masace ta dugu yere kɔno yan.» ⁶ Ayiwa, o lon kelen yere ra, Akisi ka Sikilagi dugu di Dawuda ma. O le koson, Sikilagi dugu kera Zuda masacew ta dugu ye fo ka na se bi ma. ⁷ Dawuda ka san kelen ni karo naani le ke Filisikaw ta jamana ra.

Dawuda tun be to ka ben siya minw kan

⁸ Ayiwa, Dawuda ni a ta mogow tun be to ka bo ka taga ben Gesurikaw ni Gizirikaw ni Amalekikaw kan, ka o kere, sabu kabini wagatijan, o siyaw le tun siginin be o yoro mara ra, k'a ta Suri, ka taga a bla fo Misiran jamana ra. ⁹ Dawuda tun be o ta jamana bɛɛ halaki. A tun te ce si walama muso si panaman to. A tun be o ta sagaw, ni o ta baw, ni o ta misiw, ni o ta faliw, ni o ta jɔgɔmew, ni o ta faniw ce ka na ni o ye. Ni a tun sekora tuma o tuma, a tun be taga Akisi fe. ¹⁰ Akisi tun be to ka Dawuda jininka ko: «Aw bora ka taga ben yoro juman mogow le kan bi?» Dawuda tun be a jaabi ko: «An tagara Zuda jamana woroduguyanfan le fe,» walama a tun b'a fo a ye ko: «An tagara Yeramelikaw ta jamana woroduguyanfan le fe,» walama a tun a b'a fo ko: «An tagara Kenikaw ta jamana woroduguyanfan le fe.»

¹¹ Dawuda tun te ce si walama muso si panaman mina, ko a be taga ni o ye Gati mara ra; sabu a tun b'a fora ko o mogow bɛna taga olugu ta koketaw lakari Akisi ye, ko: «Dawuda k'a ke tan, a k'a ke tan.» O ra, Dawuda ka wagati min bɛɛ ke Filisikaw ta jamana kongokɔnoyoro ra, a tun be to k'a ke ten le. ¹² Akisi tun lanin be Dawuda ra kosebe. A tun b'a fora ko: «Dawuda k'a yere ko gboya a ta siya Izirayelimogow ye yere le. Sisan a bɛna to ne ta baaradenya le ra tuma bɛɛ.»

28

Filisikaw tagara Izirayelimogow ko

¹ Wagati do nana ke, Filisikaw ka o ta kererejamaw bee ke jogon kan, k'a ke kererejamaba kelen ye, ko o be taga Izirayelimogow ke. Akisi k'a fo Dawuda ye ko: «I yere k'a lon ko ele ni i ta mogow bena ke ne ta kererejama le ra.» ² Dawuda ka Akisi jaabi ko: «Ayiwa, i ta jonce bena min ke, ele yere na bena o ye.» Akisi ko Dawuda ma tuun ko: «O ra sisan, ne be ele le ke ne yere korosibaga ye tuma bee.»

³ O y'a soro Samawilu tun sara. Izirayelimogow bee tun k'a su kasi, k'a sanga ke. O tun k'a su don Rama, a yere ta dugu konon.

O wagati ra fana, mogow o mogow tun be suw wele ka lagberi ke, ani lagberikebaga tow, Sawuli tun ka olugu bee ghen ka bo jamana konon.

Sawuli tagara muso lagberikebaga do fe

⁴ Ayiwa, Filisikaw ta kererejamaw ka jogon lajen ka na sigi Sunemu. Sawuli fana ka Izirayeli kererekenw bee lajen, o ka taga sigi Giliboha. ⁵ Sawuli ka Filisikaw ta kererejamaw ye minke, a siranna kosebe, fo a jusukun ka ke panpan ye. ⁶ A ka Matigi Ala jininka, nka Ala ma son ka kuma a fe. Ala ma kuma a fe siko ra, a ma kuma a fe ni Urimi* ye, a fana ma a ta kuma don a ta cira do da ra k'a fo a ye.

⁷ Sawuli k'a fo a ta jamana namogow ye ko: «Aw ye muso do pini ne ye min be se ka suw wele ka kuma ni o ye, ne be taga lagberi ke a fe.» Jamana namogow k'a jaabi ko: «Muso do belen be Eni Dori, ale be suw wele ka kuma ni o ye.»

⁸ Sawuli ka fani suguya werew don a yere ra, k'a yere yelema, ka taga ni ce fla ye. O tagara se muso fe su fe. Sawuli k'a fo muso ye ko: «Su do wele, ka lagberi ke ne ye; ne bena su min togow fo i ye, i bena o wele.»

⁹ Muso ka Sawuli jaabi ko: «E! Sawuli ka min ke, i yere ka o lon co! Mogow o mogow be suw wele, ani lagberikebaga tow, a ka olugu faga jamana konon. Mun na i b'a fe ka ne mina jan na, ka na a to o ye ne faga?» ¹⁰ Sawuli karira muso ye Matigi Ala togow ra, ko: «Matigi Ala panaman togow koson, can ra foyi le tena i soro nin ko koson.» ¹¹ Muso ko: «I b'a fe ne ye su juman le lawuri i ye?» Sawuli ko: «Samawilu lawuri ne ye!»

¹² Ayiwa, muso ka Samawilu ye minke, a ka kuleba ci, k'a fo Sawuli ye ko: «Mun na i ka ne nege? Ele yere le ye Sawuli ye!» ¹³ Masace k'a fo a ye ko: «I kana siran!» A ko muso ma tuun ko: «I be mun le yera?» Muso k'a fo a ye ko: «Ne be mogow do le yera, min be i ko Ala ta mogow, a be wurira ka bo dugukolo jukoro.» ¹⁴ Sawuli ko: «A tigi be cogo di?» Muso ko: «Cekoroba do le be wurira, deregeba do b'a ra.» Sawuli k'a faamu ko Samawilu lo. A k'a kinbiri gban k'a na biri dugu ma.

¹⁵ Samawilu k'a fo Sawuli ye ko: «Mun koson i ka ne lawuri, ka ne toro?» Sawuli ko: «Ne deguninba lo. Filisikaw nana ko o bena an ke, k'a soro Ala banna ne ra. Ala ma son ka kuma don a ta cira do da ra k'a fo ne ye, a fana ma kuma ne fe siko ra; o koson ne ka i wele, janko ne ka kan ka min ke, i ye o yira ne ra.» ¹⁶ Samawilu ko: «Ni Matigi Ala banna i ra, ni ale kera i jugu ye ka ban, o tuma mun koson i be ne jininka tuun?» ¹⁷ Matigi Ala tun ka ne ci ka taga kuma min fo i ye, a ka o le ke. A ka masaya mina ka bo i boro, k'a di i ta mogow do ma, min ye Dawuda ye. ¹⁸ I n'a fo i ma Matigi Ala kan mina, ani Matigi Ala tun dimina Amalekikaw koro, k'a fo i ye ko i ye o halaki cogo min na, i ma son ka Amalekikaw halaki o cogo ra, o le k'a to Matigi Ala fana be nin ko ke ele ra bi. ¹⁹ O doron te, Matigi Ala bena ele ni Izirayelimogow bee don Filisikaw boro. Sini ele ni i dencew bee bena ke ni ne ye yan; Matigi Ala bena Izirayelimogow ta kererejama bee labla Filisikaw ye.»

* 28:6 28.6 Urimi ni Tumimi tun ye sarakalasebaga ta baarakeminan dow ye. Ala tun be tagamasiyen dow yira sarakalasebaga ra ni o fenw ye, ka Izirayelimogow ta kiti tige. Aw ye Bori 28.30, ani Sarakalasebagaw 8.8 fe.

²⁰ O yɔrɔnin bɛɛ ra Sawuli bɔra ka ben dugu ma fɔ ka la, sabu Samawilu ta kumaw tun k'a ja tige fɔ ka tɛmɛ. Fanga foyi tun tɛ a ra fana, sabu o lon bɛɛ, ani o su bɛɛ, a tun ma domuni kɛ.

²¹ Muso gbarara Sawuli ra, k'a ye ko a jigi tigeninba lo; a k'a fɔ a ye ko: «Ayiwa, a flɛ, i ta jɔnmuso ka i kan mina; i ka kuma min fɔ, ne sɔnna ka o kɛ, k'a sɔrɔ o tun bɛ se ka ne faga o kosɔn. ²² Ayiwa, sisan ne bɛ i daari, ele fana ye i ta jɔnmuso ta kuma lamɛn. A to ne ye domuni dɔɔnin di i ma, i ye o domu janko i ye fanga sɔrɔ ka sira ta ka taga.» ²³ Nka Sawuli banna. A ko: «Ne tɛ domuni kɛ!» A ta jamana jamɔgɔw farara muso kan k'a daari tuun ko a ye domuni kɛ; a laban a sɔnna o ta ma. A wurira ka bɔ dugu ma, ka sigi lanan kan. ²⁴ O y'a sɔrɔ misiden tɔrɔnin dɔ tun bɛ muso fɛ a ta so; a teliyara ka o faga. A ka mugu dɔ fana nɔɔni, ka o kɛ buru ye, a ma funufen kɛ a ra. ²⁵ A nana o domuni sigi Sawuli ni a ta jamana jamɔgɔw kɔrɔ, o k'a domu. O kɔ, o wurira ka taga o su bɛɛ.

29

Filisikaw ka Dawuda bɔ o ta kerɛkejama ra

¹ Filisikaw tun ka o ta kerɛkejama bɛɛ lajɛn Afeki. Ji min bɛ Zizireli kɔrɔ, Izirayelimɔgɔw tun sigira o yɔrɔ le ra. ² Filisikaw ta kuntigiw tun bɛ tagamana o ta kerɛkejama ja fɛ; kerɛkejama dɔw tun ye cɛ kɛmɛ kɛmɛ sigiyɔrɔma caman, dɔw tun cɛ waga dama dama. Dawuda ni a ta mɔgɔw tun bɛ nana kɔ fɛ ni Akisi ye. ³ Filisikaw ta jamanatigiw ko: «Nin Heburuw bɛ mun le kɛra yan?» Akisi ka jamanatigiw jaabi ko: «Dawuda tɛ wa! Izirayeli masacɛ Sawuli ta baaraden lo. A bɛ ni ne ye a ka ca ni san kelen ye sisan. K'a ta a nalon na fɔ ka na se bi ma fana, ne ma jarakiyɔrɔ ye a ra.» ⁴ Filisikaw ta jamanatigiw dimina Akisi kɔrɔ; o ko a ma ko: «Cɛ nin lasekɔ! I ka dugu min di a ma ko a ye sigi yi, a ye taga to o yɔrɔ ra yi. A kana taga ni an ye kerɛ ra! A kana na taga yelemɛ ka kɛ an jugu dɔ ye kerɛkeyɔrɔ ra yi. Nin cɛ ko bɛna diya a matigicɛ ye tuun cogo di, ni a ma an ta mɔgɔ dɔw le kunkolow tige? ⁵ O tun tɛ dɔnkiri lara ka dɔn kɛ nin Dawuda tɔgɔ le ye k'a fɔ ko:

<Sawuli ka cɛ waga caman faga,

Dawuda ka cɛ waga caman sigiyɔrɔma tan faga?>

⁶ Akisi ka Dawuda wele k'a fɔ a ye ko: «Matigi Ala panaman ye ne seere ye, ko can ra i ye mɔgɔ terennin le ye. A tun bɛna diya ne ye fana ko i ye taga ni ne ye nin kerɛ ra, sabu ne ma kojugu foyi sɔrɔ i ta ko ra, k'a ta i nalon na ne fɛ yan, fɔ ka na se bi ma; nka i ko man di kuntigiw ye. ⁷ O ra, sekɔ ka taga hera ra, janko an kana na ko dɔ kɛ min tena ben Filisikaw ta kuntigiw ma.»

⁸ Dawuda ka Akisi jaabi ko: «O tuma ne ka mun le kɛ? Kabini ne bɛ ni i ye fɔ ka na se bi ma, i ka mun le ye i ta jɔncɛ ra, min b'a to ko ne tɛ se ka taga kerɛkeyɔrɔ ra ka taga ne matigicɛ masacɛ ta juguw kerɛ fana?» ⁹ Akisi ko: «Ne k'a lon ko i ma foyi kɛ; i ko ka di ne ye, sabu i bɛ ne fɛ i ko Ala ta mɛlɛkɛ dɔ. Nka Filisikaw ta jamanatigiw le ko i kana taga ni an ye kerɛkeyɔrɔ ra. ¹⁰ O ra, sisan, aw ye wuri sɔgɔmada joona fɛ, i ni i matigicɛ ta baaraden minw bɛ ni i ye. Ni kɛnɛ dɔɔnin bɔra dɔrɔn, aw ye wuri ka taga.»

¹¹ Ayiwa, Dawuda ni a ta mɔgɔw wurira sɔgɔmada joona fɛ ka sekɔ ka taga Filisikaw ta jamana ra. Filisikaw yelemɛna ka taga Zizireli.

30

Amalɛkikaw ka Sikilagi dugu jɛni

¹ Dawuda ni a ta mɔgɔw tagara se Sikilagi dugu kɔnɔ o ta tagama tere sabanan na tuma min na, o y'a sɔrɔ Amalɛkikaw tun nana ben Zuda jamana woroduguyanfan

mɔgɔw kan, ani Sikilagi dugu kan. O tun ka Sikilagi dugu jeni fɔ k'a halaki. ² O tun ka musow ni mɔgɔ tɔw bɛɛ mina, denmisen fara mɔgɔkɔrɔba kan, nka o ma mɔgɔ si faga. O tun ka o mina dɔrɔn le, ka o ta sira ta ka kɛ taga ye.

³ Dawuda ni a ta mɔgɔw tagara se ka bara k'a ye ko dugu jenina, ko o ka o musow ni o dencɛw ni o denmusow mina ka taga ni o ye. ⁴ Dawuda ni a nɔfɛmɔgɔw kasira, ka kule ci fɔ ka na o kasikan ban. ⁵ Dawuda ta muso fla bɛɛ tun minana fana; a ta Zizirelikamuso Ahinohamu, ani a tun ka Karimelikace Nabali ta muso Abigayili min furu.

⁶ Dawuda siranna kosebe, sabu a nɔfɛmɔgɔw tun b'a fɛ k'a bon ni kabakuru ye k'a faga, sabu olugu fana jusu tɔrɔnin tun lo o dencɛw ni o denmusow kosɔn. Nka Dawuda k'a jigi la Matigi Ala, a ta Ala kan ka baraka don a yere ra. ⁷ A k'a fɔ Ahimeleki dence Abiyatari ye, min tun ye sarakalasebaga ye, ko: «Na ni saninderege ye yan!» Abiyatari nana ni saninderege ye Dawuda fɛ. ⁸ Dawuda ka Matigi Ala jininka ko: «Yala ni ne ka nin sonw nɔgbɛn, ne bɛna se ka kɛ o kan wa?» Matigi Ala ka Dawuda jaabi ko: «O nɔgbɛn, i bɛna o mina ka aw ta mɔgɔw bɔsi.»

Dawuda tagara Amalekikaw ko

⁹ Ayiwa, Dawuda wurira o le ra ka sira mina, ani ce keme wɔrɔ min tun be ni a ye. O tagara se Besɔri kɔ yɔrɔ ra minke, kɔfɛmɔgɔ dɔw lɔra o yɔrɔ ra. ¹⁰ Dawuda tagara ni ce keme naani tɔ ye, sabu ce keme fla le tun lɔra Besɔri kɔ kɔrɔ, o sɛgɛkojugu fɛ o ma se ka kɔ tige.

¹¹ Dawuda ta mɔgɔw tagara Misirankace dɔ ye kongo kɔnɔ; o nana ni o ce ye Dawuda fɛ. O ka domuni ni ji di a ma, ¹² ka toromɔ jalan dɔ di a ma, ani rezenmɔ jalan siri kelen. Ce ka o domu minke, a k'a yere sɔrɔ; sabu o lon tun ye a tere saba ni a su saba le ye a ma domuni kɛ, a ma ji min. ¹³ Dawuda k'a jininka ko: «Jɔn le ye i matigice ye? I bɔra min le?» A ka Dawuda jaabi ko: «Ne ye Misiranka le ye. Ne ye Amalekika dɔ ta jɔn le ye; nka ne matigice tagara ka ne to, nin ye a tere saba le ye, sabu ne tun man kenɛ. ¹⁴ An tun tagara ben Keretikaw* ta jamana woroduguyanfan mɔgɔw kan ka o kere, ani Zuda mara, ani Kalebu ta jamana woroduguyanfan. An ka Sikilagi dugu fana jeni.»

¹⁵ Dawuda ko: «Yala i be se ka taga nin sonw yɔrɔ yira ne ra wa?» Ce ko: «Fɔ i ye kari ne ye fɔlɔ Ala ra, ko i tena taga ne faga, ani ko i tena taga ne don ne matigice boro. Ni o kera, ne bɛna taga o mɔgɔw yɔrɔ yira i ra.» ¹⁶ A kera ten, a tagara o mɔgɔw yɔrɔ yira Dawuda ra. O tagara Amalekikaw sɔrɔ o janjannin be o yɔrɔ mara bɛɛ ra, o be domuni kera, ka min, ka o yere janagbe, sabu o tun ka fen caman ce Filisikaw ta jamana ra, ani Zuda jamana ra. ¹⁷ Dawuda benna o kan kenɛbɔda fɛ, ka se o ra, ka o kere fɔ ka taga se o dugusagbe wulada ma. Mɔgɔ si ma bɔsi, fɔ kanbelen ce keme naani; olugu le yelenna nɔgɔmɛw kan ka bori ka bɔsi. ¹⁸ Amalekikaw tun ka fen o fen ta, Dawuda ka o bɛɛ mina o ra. A k'a muso fla fana mina o boro. ¹⁹ Mɔgɔ si ma fɔn Dawuda ta mɔgɔw ra; denmisenw, ani mɔgɔkɔrɔbaw, ani o dencɛw, ani o denmusow, o si ma fɔn; o borofɛnw, ani Amalekikaw tun ka fen o fen ta, o si ma fɔn. Dawuda k'a bɛɛ mina ka sekɔ ni a bɛɛ ye. ²⁰ Dawuda ka Amalekikaw ta sagaw ni o ta baw ni o ta misiw bɛɛ mina. A ta mɔgɔ minw tun be o beganw gbenna tɔw na fɛ ka na, olugu tun b'a fɔra ko: «Nin le ye Dawuda ta fen minaninw ye ka bɔ kerekeyɔrɔ ra!»

Dawuda ka fen minaninw taran kerekedenw na

²¹ Ayiwa, o kɔ, Dawuda ni a ta mɔgɔw sekɔra ka na; ce keme fla minw tun sɛgera fɔ o ma se ka gban Dawuda kɔ, o tun ka olugu minw to Besɔri kɔ da ra, Dawuda tagara

* **30:14** 30.14 Keretikaw ni Peletikaw tun ye siya were mɔgɔ dɔw ye, Masace tun ka minw ta kerekedenya ra, sara ra, janko ka masace kɔrɔsi (Samawilu flanan 15.18).

se olugu ma. O nana Dawuda ni a nɔfemɔgow kunben. Dawuda gbarara o ra ka o fo. ²² O tuma ra, mɔgɔjuguw ni mɔgɔ sɔnkolon minw tun be ni Dawuda ye, olugu ka kuma ta k'a fɔ ko: «I n'a fɔ nin mɔgɔw ma sɔn ka taga ni an ye kere ra, an ka fen o fen mina kerekeyɔrɔ ra, o dɔ tena di o si ma. An bena o musow ni o denw dɔrɔn le di o ma. O ye olugu mina ka taga!» ²³ Dawuda ka o jaabi ko: «Ne balemaw, Matigi Ala ka fen minw di an ma, aw kana sɔn ka o fenw ta ko ke ten! Sabu Matigi Ala ka an mara; mɔgɔ minw tun nana ben an kan, a ka olugu fana don an boro. ²⁴ Mɔgɔ si tena nin kuma lamɛn aw fe. Minw tagara kere ra o, minw tora doniw kɔrɔ yan o, o beɛ ninyɔrɔ ka kan ka ke kelen ye; o beɛ ta sɔrɔta ka kan ka ke kelen ye.»

²⁵ Ayiwa, Dawuda ka o ko sebe ka na o ke sariya ye Izirayeli jamana beɛ ra, k'a ta o lon na, fɔ ka na se bi ma.

Dawuda ka bonya ci Zuda mara cekɔrɔbaw ma

²⁶ Dawuda sera Sikilagi minke, a ka o fen minanin dɔw sama Zuda mara cekɔrɔbaw ma, minw ye a teriw ye, k'a fɔ o ye ko: «Fen minw minana Matigi Ala juguw ra, aw ta bonya le ye nin ye o fenw na.» ²⁷ A ka dɔ sama Beteli cekɔrɔbaw ma; Ramoti dugu min be Zuda woroduguyanfan na, a ka dɔ sama olugu ta cekɔrɔbaw ma, ani Yatiri cekɔrɔbaw, ²⁸ ani Aroweri cekɔrɔbaw, ani Sifimoti cekɔrɔbaw, ani Esitemoha cekɔrɔbaw, ²⁹ ani Rakali cekɔrɔbaw, ani Yeramelikaw ta duguw ta cekɔrɔbaw, ani Kenikaw ta duguw ta cekɔrɔbaw, ³⁰ ani Hɔrima cekɔrɔbaw, ani Bori Asan cekɔrɔbaw, ani Ataki cekɔrɔbaw, ³¹ ani Heburɔn cekɔrɔbaw; Dawuda ni a ta mɔgɔw tun temena yɔrɔ o yɔrɔ, a ka dɔ sama o yɔrɔw beɛ ta cekɔrɔbaw ma.

31

Sawuli fagara Filisikaw ta kere ra (Kibaroyaw fɔlɔ 10.1-14)

¹ Ayiwa, Filisikaw tagara Izirayelimɔgɔw kere; Izirayelimɔgɔw borira Filisikaw na. O ka Izirayelimɔgɔ caman faga Giliboha kuru kan. ² Filisikaw tugura Sawuli ni a dencew kɔ ka o degu fan beɛ ra. A laban o ka Sawuli dencew, Yonatan ni Abinadabu ni Malikisuwa faga. ³ Kere juguyara Sawuli ma kosebe; kalanbonbaga dɔw k'a ye k'a lon. Sawuli siranna fɔ a be yereyerɛ. ⁴ A k'a fɔ a ta kerekeminanw tabaga ye ko: «I ta kerekemuru bɔ ka ne faga, janko nin mɔgɔ kenesigibariw kana na ne bon ni kalan ye, ka toron ke ne ra.» A ta kerekeminanw tabaga siranna, a ma sɔn. O ra, Sawuli yere k'a ta kerekemuru mina k'a yere firi a kan k'a yere faga. ⁵ Sawuli ta kerekeminanw tabaga k'a ye ko Sawuli sara minke, ale fana k'a yere firi a ta kerekemuru kan k'a yere faga ni Sawuli ye. ⁶ A kera ten, Sawuli ni a dence saba ni a ta kerekeminanw tabaga, ani a ta kerekece tɔw beɛ sara wagati kelen na, o lon kelen na.

⁷ Ayiwa, Izirayelimɔgɔ minw tun siginin be kenegbeba kɔ fe, ani minw tun be Zuriden ba kɔ fe, olugu nana a ye ko Izirayeli ta kerekedenw be borira minke, ani ko Sawuli ni a dencew beɛ sara minke, olugu borira ka bɔ o ta duguw ra. Filisikaw tagara sigi o duguw ra.

⁸ O dugusagbe, Filisikaw nana ka na suw ta fenw bɔ o ra. O ka Sawuli ni a dence saba suw ye Giliboha kuru kan. ⁹ O ka Sawuli kun tige, k'a ta kerekeminanw bɔ a ra. O ka mɔgɔ dɔw ci ka taga o kibaro dimanw fɔ Filisikaw ta jamana yɔrɔ beɛ ra, ani o ta jobonbaw kɔnɔ; o k'a lase mɔgɔw beɛ ma. ¹⁰ O ka Sawuli ta kerekeminanw bla o ta jo musoman Asera ta jobon kɔnɔ, k'a su dulon Beti San dugu kogo kan.

¹¹ Ayiwa, Filisikaw ka min ke Sawuli ra, Yabesika minw be Galadi mara ra, olugu ka o men minke, ¹² o ta cefariw beɛ wurira, ka su beɛ ke tagama ra, ka taga Sawuli ni a dencew suw lajigi ka bɔ Beti San dugu kogo kan, ka taga ni o ye Yabesi dugu kɔnɔ,

ka taga o jeni. ¹³ O ka o kolo ce ka o sutara Yabesi dugu tamarisun korɔ. O ko, o ka sun don fo tere wolonfla.

SAMAWILU TA KITABU FLANAN Kitabu faamucogo

Nin kitabu be wele ko Samawilu ta kitabu flanan; a fana sebebaga ma lon, i n'a fo Samawilu ta kitabu folo. An b'a ye ko Samawilu ta baaraw, ani a ta kumaw le be nin kitabu konon fana. A be masace Dawuda ta wagati ta kow lakari. Dawuda konna ka sigi masaya ra Zuda mara le ra, min ye jamana woroduguyanfan ye. O kow be soron kitabu sura 1-4. O ko, a sigira masaya ra Izirayeli jamana bee lajennin kunna; o kow be soron kitabu sura 5-24.

Dawuda ka kere caman ke ni siya tow ye, janko k'a ta masaya sabati, ani ka jamana bosi a juguw boro.

Dawuda tun lara Ala ra kosebe; o koson a ko diyara Ala ye, a ko diyara a ta jamana mogow fana ye. Nka o bee n'a ta, Dawuda ka kojugu dow ke Matigi Ala na koron; o kow ma ben Ala ma. Ala ta cira min ye Natan ye, o kumana Dawuda fe minke, a lora a ta jurumun na, ka son Ala ta ma.

Dawuda ko diyara Izirayelimogow ye, o koson o tun b'a fe a ta den do le ye ke o ta masace ye a yere ko fe.

Ala tun ka layiri ta Dawuda ye, k'a fo a ye ko mogon do bena soron Dawuda ta gba ra wagati bee, min bena sigi masaya ra (sura 7).

Kitabu konokow

Dawuda sigira masaya ra Zuda mara kunna (1-4)

Dawuda sigira masaya ra jamana bee lajennin kunna (5-6)

Ala ka baraka don Dawuda ta masaya ra (7-10)

Dawuda ni Huri ta muso Baseba ta ko (11-12)

Gbeleyako minw kera Dawuda ta so konon (13-20)

Dawuda ta wagati labanw (21-24)

Sawuli ni Yonatan ta saya ko fora Dawuda ye (Kibaroyaw folo 10.1-14)

¹ Sawuli sawagati k'a soron Dawuda tun bora Amalekikaw kereyoro ra, ka seko ka na Sikilagi dugu konon. A tun ka tere fla ke Sikilagi ka ban. ² A tere sabanan, ce do barara ka na; a tun bora Sawuli ta kerekejama sigiyoro ra. A ta faniw tun farannin be, buguri be a kun na. A sera Dawuda koron minke, a k'a yere ben dugu ma k'a kinbiri gban Dawuda koron. ³ Dawuda k'a pininka ko: «Ele bora min le?» A ko: «Ne borira ka bo Izirayeli ta kerekejama sigiyoro le ra.» ⁴ Dawuda ko: «O tuma a kera cogo di? Ko min kera, o lakari ne ye ke!» Ce ko: «Izirayelimogow borira o kerekerogonw na. O caman fagara yere le. Hali Sawuli ni a dence Yonatan sara.» ⁵ Dawuda ko kanbelen ma ko: «Ele kera cogo di k'a lon ko Sawuli ni a dence Yonatan sara?» ⁶ Kanbelen ko: «O wagati y'a soron ne tun be Giliboha kuru kan. Sawuli tun tintinnin be a ta taman kan; nka sowotorow ni sotigiw nana tugu a ko k'a degu kosebe. ⁷ A k'a na munu ka ne ye minke, a ka ne wele. Ne ko: <Naamu!> ⁸ A ko ne ma ko: <Ele ye jon le ye?> Ne ko: <Ne ye Amalekika le ye.> ⁹ A ko ne ma tuun ko: <Gbara ne ra, i ye na ne faga, sabu ne be nin na, nka panamini be ne ra.> ¹⁰ Ne gbarara a ra k'a faga, sabu ne tun k'a lon ko a tun tena kisi kere ra tuun. Masafugula min tun be a kun na, ani bororanegge min tun be a boro ra, ne ka o bo ka na ni o ye, ka na o di ne matigice ma.»

¹¹ Dawuda k'a ta faniw faran; a ta mogon minw tun be ni a ye, olugu fana ka o ta faniw faran. ¹² O jusukun torora, o kasira; o ka sun don fo ka taga wula se, Sawuli ni

a dence Yonatan koson, ani Matigi Ala ta kerekejama koson, ani Izirayelimogon minw bee tun fagara o kere ra.

¹³ O ko, Dawuda ka o kanbelen jininka tuun ko: «Ele bora min le?» A ko: «Amalekika minw siginin be yan lonanya ra, ne ye o do ta den le ye.» ¹⁴ Dawuda ko a ma ko: «A kera cogo di ko Matigi Ala ka mogon min panawoloma k'a sigi masaya ra, ele ma siran ka i boro se o ma k'a faga?» ¹⁵ Dawuda k'a nofekanbelen do wele k'a fo o ye ko: «Gbara, i ye nin ce faga!» Kanbelen benna Amalekikace kan, k'a faga. ¹⁶ Dawuda tun k'a fo a ye ko: «I fagari kunko ye ben i yere kan; i yere da le ka i jaraki, sabu i ko, ko Matigi Ala ka mogon min panawoloma k'a sigi masaya ra, ko ele ka o faga!»

Dawuda ka sangadonkiri la Sawuli ni Yonatan koson

¹⁷ Dawuda ka nin sangadonkiri la Sawuli ni Yonatan koson. ¹⁸ O ko, Dawuda ko o ye Zuda mara mogow karan o donkiri ra; o donkiri le be wele ko «kalan donkiri.» A donkiri sebenin be Yasari ta kitabu konon, ko:

¹⁹ E, Izirayeli, aw ta cefariw suw lanin be kongoriw kan! Mun le nana a to aw ta ce jagbelenw benna ka sa?

²⁰ Mogon kana nin ko fo Gati dugu konon de!
Mogon kana nin kibaroya fo Asikalon dugu siraw fe!
Ni o te Filisika sunguruw bena na pagari;
nin kenesisigibariw ta sungurudenw bena na ninsondiya.

²¹ E, Giliboha kuruw, gomiji kana bon aw kan tuun,
sanji fana kana ben aw kan tuun fiyewu!
Mogon kana foro sene aw kan tuun, min siman be ja!
Sabu cefariw ta negebennanw lanogora aw le kan.
Sawuli ta negebennan koni, o tena josi ni turu ye tuun!

²² Yonatan ta kalan tun te kosegi fiyewu,
Sawuli ta kerekemuru tun te kosegi ka na gbansan,
ni o ma a juguw faga fo ka o jori woyo,
ka cefariw sogon fo ka o baraka ban.

²³ Sawuli ni Yonatan, kanunogonmanw tun lo o si bee ra;
hali saya ra, o ma faran ka bo nogon na!
O sen tun ka teri ka teme bon kan,
o baraka tun ka bon ka teme hali jara ta kan.

²⁴ E! Izirayeli sungurudenw, aw ye kasi Sawuli koson de!
Ale min tun be aw fiyerebo ni fani dawulamanw ye,
ka aw ta faniw masiri ni sanin ye.

²⁵ Mun le k'a to cefariw benna ka sa, ka o to kere ra sa?
Mun le k'a to bije ka Yonatan sogon aw ta kongoriw kan?

²⁶ E, ne balemace Yonatan, ne deguninba lo ele koson;
i ko tun ka gbelen ne ma de!
I ta kanuya tun ka bon ne fe
ka teme hali musow ta kanuya kan.

²⁷ Mun le k'a to ce jagbelenw bee benna sa?
Mun le k'a to kerekeminanw bee halakira sa?

2

Dawuda kera Zuda mara ta masace ye

¹ O kow ko, Dawuda ka Matigi Ala jininka ko: «Matigi Ala, yala ne ka kan ka taga Zuda dugu do ra wa?» Matigi Ala k'a jaabi ko: «Onhon, taga!» Dawuda ka Ala jininka tuun ko: «Ne ka kan ka taga dugu juman le ra?» Matigi Ala ko: «Taga Heburon!»
² Dawuda tagara o le ra Heburon, ani a muso fla, Zizirelikamusu Ahinohamu, ani Karimelikace Nabali min sara, o ta muso Abigayili. ³ Ce minw tun be ni a ye, a tagara ni olugu fana ye, o bee ni o ta somogow; olugu tagara sigi Heburon kerefeduguw ra.

⁴ O ko, Zuda ta mogow nana Heburon, ka na turu saninman* ke Dawuda kun na, k'a ke Zuda mara masace ye.

O ko, o nana a fo Dawuda ye ko Yabesi dugumogow ka Sawuli su don. ⁵ Dawuda ka ciraden dow ci Yabesi dugumogow fe, Galadi mara ra, k'a fo o ye ko: «Matigi Ala ye baraka don aw ra, sabu aw ka nin kopuman ke aw matigice Sawuli ye, ka son k'a su don. ⁶ O ra, Matigi Ala fana ye kopuman ke aw ye, ka to a ta kankelentiya ra ni aw ye, wagati bee. Aw ka nin ke minke, ne fana bena kopuman ke aw ye. ⁷ Aw ye baraka don aw yere ra, ka ke ce jagbelenw ye, sabu aw matigice Sawuli sara, nka sisan Zuda ta mogow ka turu saninman* ke ne le kun na ka ne sigi masaya ra Zuda mara ra.»

Abineri ka Isi Boseti ke Izirayeli masace ye

⁸ Neri dence Abineri, min tun ye Sawuli ta kerakejama kuntigi ye, ale ka Sawuli dence Isi Boseti ta ka taga ni a ye Mahanayimu. ⁹ A k'a ke Galadikaw ni Asurikaw ni Zizirelikaw ni Efirayimu ni Boniyaminu ta mogow ani Izirayelimogo tow bee ta masace ye. ¹⁰ Isi Boseti si tun ye san binaani, wagati min na a sigira masaya ra Izirayeli kunna; a ka san fla le ke masaya ra. Zuda mara ta mogow doron le tugura Dawuda ko. ¹¹ Dawuda ka san wolonfla ni karo woro le ke masaya ra Zuda mara kunna, k'a to Heburon dugu konon.

Sawuli ta mogow ni Dawuda ta mogow ta kere

¹² Neri dence Abineri, ani Sawuli dence Isi Boseti ta baaradenw, olugu bora Mahanayimu, ka taga Gabahon kere kama. ¹³ Seruya dence Yohabu, ani Dawuda ta baaradenw, olugu fana wurira ka taga. O kerakejama fla bee tagara jogon kunben Gabahon ji koron. Jamakuru kelen tora ji fan kelen na, to kelen tora ji fan do ra. ¹⁴ Abineri k'a fo Yohabu ye ko: «An y'a to kanbelenw ye wuri ka o yere suma ni jogon ye, an b'a fle ke!» Yohabu ko: «Ayiwa, o ye wuri!» ¹⁵ Kanbelenw wurira ka na jogon kunben. Mogo hakeya kelen le tun be fan fla bee ra: Sawuli dence Isi Boseti ni Boniyaminu ta mogo tan ni fla, Dawuda nafemogow fana ta mogo tan ni fla. ¹⁶ Nka o bee ka jogon kun dere, ka muru turu jogon kere na; o bee benna jogon fe ka sa. O ko kera Gabahon yoro min na, o ka o yoro togo la ko Helikati Asurimu, ko muruw ta yoro.

¹⁷ O lon ta kere juguyara kosebe; o lon na Dawuda ta mogow ka se soro Abineri ni Izirayelimogo tow kan. ¹⁸ Ayiwa, Seruya dence saba min ye Yohabu ni Abisayi ni Asaheli ye, olugu tun be o kere ra. Asaheli sen tun ka teri i ko dagbe min be kongo konon. ¹⁹ A ka Abineri gben, hali a ma jenge a kininboro fe walama a numanboro fe ka bo a ko donin. ²⁰ Abineri nana a ko munu k'a fo Asaheli ma ko: «Asaheli, ele lo wa?» A ko: «Ne lo.» ²¹ Abineri ko: «I faran ka taga i kininboro fe walama i numanboro fe, i ye mogo were gben; kanbelen do mina, i ye ale ta kerakeminanw bo a ra.» Nka Asaheli ma son ka Abineri gbenni dabra. ²² Abineri k'a fo a ye tuun ko: «I bo ne ko! Mun na i bena a to ne ye i bugo ka i faga? Ni o do kera, ne bena i korose Yohabu fle cogo di?» ²³ Nka o bee n'a ta, Asaheli ma son ka bo Abineri ko. A ma ja, Abineri k'a sogo a konobara ra ni a ta taman kun ye, fo ka taman kun bo kene ma. Asaheli benna

ka sa o yorɔnin bɛɛ ra. A benna ka sa yorɔ min na, kerekeden min o min tagara se yi, o bɛɛ lɔra o yorɔ ra.

²⁴ Yohabu ni Abisayi ka Abineri nɔgben; terebenda wagati ra, o tagara se fɔ Ama kongori kɔrɔ, Giya tereboyanfan na, Gabahɔn kongokolon sira kan. ²⁵ Boniyaminu ta mɔgɔw tagara lajen Abineri kɔ fɛ; o bɛɛ ka nɔgɔn lajen ka taga lɔ kongori dɔ kunna.

²⁶ O tuma Abineri perenna k'a fɔ Yohabu ye ko: «O tuma an ta kerekemuruw tena fagari dabla ka ye le wa? I m'a lɔn ko nin laban bena ke tɔrɔ le ye? Sabari, i ye a fɔ i ta mɔgɔw ye ko o ye balemaw gbenni dabla ten sa!»

²⁷ Yohabu k'a jaabi ko: «Can ra, Ala janaman kosɔn, ni i kɔni tun ma nin kuma fɔ tan, ne ta mɔgɔw tun bena o balemaw gben fɔ sini sɔgɔma.» ²⁸ Yohabu ka buru fiye. Mɔgɔ bɛɛ lɔra. O ka Izirayelimɔgɔw gbenni dabla, ka kere lalo.

²⁹ O kɔ, Abineri ni a ta mɔgɔw tagamana o su bɛɛ Zuriden kenegbe ra. O ka Zuriden ba tige, ka taga Bitirɔn cɛtige, ka taga se Mahanayimu.

³⁰ Yohabu fana sekɔra ka bɔ Abineri gbenyɔrɔ ra, ka na a ta mɔgɔw bɛɛ lajen nɔgɔn kan. A k'a ye ko cɛ tan ni kɔnɔntɔn le fɔnna Dawuda ta mɔgɔw ra; Asaheli ma jate o ra. ³¹ Nka Dawuda ta mɔgɔw tun ka Boniyaminu ni Abineri ta cɛ keme saba ni cɛ biwɔrɔ le faga.

³² O ka Asaheli su ta ka taga a su don a face su kɔrɔ Betlehemu dugu kɔnɔ. Yohabu ni a ta mɔgɔw tagamana su bɛɛ ka taga se Heburɔn dugubɛda fɛ.

3

¹ Kere mɛenna Sawuli ta somɔgɔw ni Dawuda ta somɔgɔw cɛ. O bɛɛ n'a ta, dɔ le tun bɛ farara Dawuda ta baraka kan, k'a sɔrɔ Sawuli ta so baraka tun bɛ dɔgɔyara le ka taga a fɛ.

Dawuda dencew (Kibaroyaw fɔlɔ 3.1-14)

² Dawuda ka dence dɔw sɔrɔ k'a to Heburɔn. A dence fɔlɔ, Aminɔn, a ka o sɔrɔ a ta Zizirelikamusu Ahinohamu fɛ. ³ A flanan, Kilehabu, a ka o sɔrɔ a muso Abigayili fɛ, Karimelikace Nabali min sara, o ta muso. A sabanan, Abusalɔn, a ka o sɔrɔ a muso Mahaka fɛ, Gesuri masace Talimayi denmuso. ⁴ A naaninan, Adoniya, a ka o sɔrɔ a muso Hagiti fɛ. A loorunan, Sefatiya, a ka o sɔrɔ a muso Abitali fɛ. ⁵ A wɔrɔnan, Iterehamu, a ka o sɔrɔ Egila fɛ; o fana tun ye a muso dɔ ye. Dence minw worora Dawuda fɛ k'a to Heburɔn, olugu le ye nin ye.

Abineri nana jenɔgɔnya don ni Dawuda ye

⁶ Ka Sawuli ta somɔgɔw ni Dawuda ta somɔgɔw to kere ra, Abineri tun k'a yere ta fanga bonya kosebe Sawuli ta somɔgɔw cɛ ra.

⁷ Ayiwa, Sawuli tun ka jonmuso dɔ ke a muso ye, min tɔgɔ tun ye ko Risipa; a face tɔgɔ tun ye ko Aya. Lon dɔ, Isi Boseti ka Abineri jaraki, ko: «Mun kosɔn ele tagara jen ni ne face ta jonmuso ye?» ⁸ Isi Boseti ta kuma digira Abineri ra kosebe; a ko Isi Boseti ma ko: «O tuma ne ye wuru le ye, min blanin bɛ Zuda ta mɔgɔw ta baara kama wa? Kabini wagatijan ne pana i face Sawuli ta somɔgɔw ma, ani a balemaw ni a teriw; ne ma ele don Dawuda boro. Bi le i bena ne jaraki ko ne ka kojugu ke nin muso ta ko ra wa? ⁹ Ayiwa, ni o lo, o tuma Matigi Ala ka min layiri ta Dawuda ye, ni ne ma Dawuda deme ka o layiri dafa a ye fiyewu, o tuma Ala kana ne to yi; ¹⁰ sabu Matigi Ala karira ko a bena masaya bɔsi Sawuli ta somɔgɔw boro, ka Dawuda le sigi masaya ra Izirayeli kunna, ani Zuda mara kunna, ka Dawuda ta fanga bonya kosebe, k'a ta Dan ka taga a bla fɔ Beri Seba.»

¹¹ Isi Boseti ma se ka hali kuma den kelen ke ka Abineri jaabi, sabu a tun bɛ siranna a ja.

¹² O yorɔnin bɛɛ, Abineri ka ciraden dɔw ci Dawuda fɛ ka taga a fɔ a ye ko: «Nin jamana ye jɔn ta le ye? Jɛnɔgɔnya don ni ne ye; ni o kera, ne bɛna i demɛ ka Izirayeli jamana bɛɛ sigi i ta fanga kɔrɔ.» ¹³ Dawuda k'a jaabi ko: «Ayiwa, ne sɔnna; ne bɛna jɛnɔgɔnya don ni i ye. Nka ne bɛ fɛn kelen fɔ i ye. I nato ne fɛ, ni i ma na ni Sawuli denmuso Mikali ye, o tuma i kana na ne ja kɔrɔ.»

¹⁴ Dawuda ka cira bla fana ka taga a fɔ Sawuli dence Isi Boseti ye ko: «Ne ta muso Mikali sekɔ ne ma, sabu ne ka Filisika cɛ kemɛ le kɛnɛsigi ka o gbolow kɛ k'a mamina.»

¹⁵ Isi Boseti ka Mikali mina a cɛ ra, min tun ye Lahisi dence Palitiyeli ye. ¹⁶ A cɛ kasitɔ gbanna a kɔ ka taga se fɔ Bahurimu. O sera yi minke, Abineri k'a fɔ a ye ko a ye sekɔ. A sekɔra.

¹⁷ Abineri kumana ni Izirayeli cekɔrɔbaw ye; a k'a fɔ o ye ko: «Kabini wagatijan, aw ko aw b'a fɛ ko Dawuda le ye kɛ aw ta masace ye. ¹⁸ Ayiwa, a kɛwagati le sera sisan, sabu Matigi Ala k'a fɔ ale ta ko le ra ko: «Ne bɛna ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw kisi ka o bɔ Filisikaw boro, ani o juguw bɛɛ boro ne ta jɔnce Dawuda le sababu ra.» »

¹⁹ Abineri kumana Boniyaminu ta somɔgɔw fana fɛ. O kɔ, a tagara Heburɔn; Izirayelimɔgɔw ni Boniyaminu ta somɔgɔw bɛnna fɛn o fɛn na, a tagara o bɛɛ lase Dawuda ma Heburɔn. ²⁰ Cɛ mugan le tun ka Abineri blasira, a tagatɔ Dawuda fɛ Heburɔn. O sera yi minke, Dawuda ka domuniba tobi Abineri ni a nɔfemɔgɔw ye. ²¹ Abineri ko Dawuda ma ko: «Ne bɛna taga Izirayelimɔgɔw bɛɛ lajen ne matigice masace ye, janko o ye jɛnɔgɔnya don ni i ye; o ra ni Izirayeli jamana fan o fan ka diya i ye, i bɛ i ta masaya sigi o yɔrɔ kan.»

O kɔ, Dawuda ka Abineri bla ka taga. A ni hera tagara.

Yohabu ka Abineri faga

²² Dɔɔnin kera dɔrɔn, Yohabu ni Dawuda ta mɔgɔw nana ka bɔ kerekeyɔrɔ dɔ ra. O tun ka fɛn caman mina o juguw ra ka na ni o ye. O nana a sɔrɔ ko Abineri tun tɛ Dawuda kɔrɔ tuun Heburɔn, sabu Dawuda tun k'a bla ka taga ka ban. A fana ni hera le tun tagara. ²³ Yohabu ni a ta kerekejama bɛɛ nana se minke, mɔgɔw k'a fɔ a ye ko: «Neri dence Abineri tun nana masace fɛ, o kɔ, masace k'a bla ka taga; a fana ni hera le tagara.» ²⁴ Yohabu tagara masace fɛ ka taga a fɔ a ye ko: «I ka mun ko le kɛ tan? Abineri nana ele fɛ, mun na i k'a to a tagara a yere ma? ²⁵ K'a sɔrɔ ele yere ka Neri dence Abineri lɔn cɔ! A nana i nɛge le, janko an bɛ taga kere kɛ yɔrɔ minw na ka o yɔrɔw cogoya bɛɛ lɔn, ka i ta kokɛcogow bɛɛ lɔn.»

²⁶ Yohabu bɔra Dawuda kɔrɔ, ka ciraden dɔw ci Abineri kɔ. Olugu tagara Abineri sɔrɔ Sira ta kɔlɔn yɔrɔ ra; o k'a wele ka na. Dawuda tun ma foyi lɔn o ko ra. ²⁷ Ayiwa, Abineri sekɔra ka na se Heburɔn minke, Yohabu ka a mina ka taga ni a ye kere fɛ, bolon dɔ kɔnɔ dugu donda cemance ra, k'a kɛ i n'a fɔ a b'a fɛ ka gundokuma dɔ le fɔ a ye. Ka o to o yɔrɔ le ra, a barara ka Abineri sɔgɔ ni muru ye a kɔnɔbara ra, k'a faga, k'a dɔgɔcɛ Asaheli dimibɔ.

²⁸ Dawuda nana o ko men minke, a ko: «Matigi Ala tena ne jaraki, walama ka ne ta masaya jaraki, Neri dence Abineri fagari ko ra. ²⁹ A fagari kunko ye ben Yohabu ni a ta somɔgɔw bɛɛ kan. Ala y'a to damajalan ye mɔgɔ dɔ mina Yohabu ta somɔgɔw ra tuma bɛɛ, walama farirabana dɔ, walama dɔ ye to ka tagama ni bere le ye, walama dɔ ye faga kerekeyɔrɔ ra, walama dɔ ye kɛ kɔngɔto ye tuma bɛɛ.»

³⁰ Ayiwa, Yohabu ni a balemace Abisayi ka Abineri faga o cogo le ra, sabu Abineri tun ka o dɔgɔcɛ Asaheli faga Gabahɔn kere ra.

³¹ Dawuda k'a fɔ Yohabu ye, ani mɔgɔ minw bɛɛ tun bɛ ni a ye, ko: «Aw ye aw ta deregew faran, ka bɔrɔw don aw yere ra, ka kasi ka tagama Abineri su ja fɛ ka taga a sutara.» Masace Dawuda yere tun bɛ tagamana sutanan kɔ fɛ ka taga Abineri

sutarayɔɔ ra. ³² O tagara a su don Heburɔn. Masace kasira kosebe ka kule Abineri kaburu kunna. Jama bee kasira fana.

³³ Masace ka nin sangadɔnkiri la Abineri kosɔn, ko:

«E, yala Abineri tun ka kan ka sa tan i ko mɔgɔkunntan wa?

³⁴ I boro tun ma siri,

i sen fana tun ma don negejɔɔko ra.

Mɔgɔjuguw be mɔgɔ faga cogo min na, i fagara ten.»

A kera ten, mɔgɔ bee ka ke kasi ye tuun Abineri su kunna.

³⁵ O ko, mɔgɔw bee nana Dawuda fe, ka na a fo a ye ko a ye domuni ke. O y'a sɔɔ su tun ma ko folo. Nka Dawuda karira, k'a fo o ye ko: «Ni ne ka hali domuni fitini, walama fen were don ne da ra fo ka taga tere ben, o tuma Ala kana ne to yi fiyewu.»

³⁶ Mɔgɔw bee ka o kuma men; a diyara o ye fana, sabu can ra masace ta kow bee tun ka di mɔgɔw ye. ³⁷ Jama bee, ani Izirayelimɔgɔw bee k'a lon o lon le ra, ko masace sen tun te Neri dence Abineri ta fagari ko ra.

³⁸ O ko, masace k'a fo a ta kuntigiw ye ko: «Aw m'a lon ko fagamaden, ani kuntigiba do le fagara Izirayeli jamana ra bi wa? ³⁹ Can lo turu kera ne kun na ka ne ke masace ye, nka ne baraka ka dogo hali bi. Nin ce minw ye Seruya dencew ye, olugu baraka ka bon ni ne ta ye. O ra, mɔgɔ min ka nin kojugu ke, Matigi Ala yere ye o hake bo a tigi ra, ka kapa ni a ta kewalejugu ye.»

4

Isi Boseti ta mɔgɔw k'a faga

¹ Sawuli dence Isi Boseti nana a men minke ko o ka Abineri faga Heburɔn, a baraka bee banna; Izirayelimɔgɔw bee jigi tigera fana. ² Kerekuntigi fla tun be Sawuli dence Isi Boseti fe. Kelen togo tun ye ko Bana, to kelen togo tun ye ko Rekabu. Rimɔn dence dow tun lo. Boniyaminu ta mɔgɔ dow tun lo, minw be bo Beroti; ³ sabu Beroti dugu tun be jate Boniyaminu ta mara do le ye. Nka Berotikaw tun borira ka taga sigi Gitayimu; hali bi o ta durujaw be yi.

⁴ Ayiwa, dence do tun be Sawuli dence Yonatan fe, o togo tun ye ko Mefiboseti. Ale sen fla bee tun cenna; sabu wagati min na Sawuli ni Yonatan ta saya kibaroya nana fo ka bo Zizireli, Mefiboseti si tun ye san looru; a lamobamuso tun k'a ta ko a be bori ni a ye. Nka a teliyakojugu fe, den benna a boro k'a senw cen, k'a ke a te se ka tagama tuun.

⁵ Ayiwa, lon do tereghan fe, Rekabu ni Bana, minw ye Berotikace Rimɔn dencew ye, olugu tagara Isi Boseti ta so; o y'a sɔɔ ale tun lanin be, a be a ta terefesunogo kera sa. ⁶ O donna ka taga fo bon konɔnyɔɔ ra, k'a ke i n'a fo o be tagara siman le bla bon konɔ. O k'a ke ten ka Isi Boseti sogo a konɔbara ra ni muru ye k'a faga, ka bori ka bo. ⁷ Ayiwa, o donna a ta so konɔ ten, k'a lanin to a ta lanan kan, k'a sogo ni muru ye k'a faga, ka a kun tige, k'a kunkolo ta ka bo, ka su bee ke tagama ra Zuriden kenegbe sira fe. ⁸ O tagara ni Isi Boseti kunkolo ye Dawuda fe Heburɔn, ka taga a fo Dawuda ye ko: «I jugu Sawuli min tun b'a fe ka i faga, ale dence Isi Boseti kunkolo le ye nin ye. Bi koni Matigi Ala ka ne matigice masace dimibo Sawuli ni a ta duruja ra de!»

⁹ Dawuda ka Berotikace Rimɔn dence fla, Rekabu ni a balemace Bana jaabi ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman togo ra, min ka ne kisi ka bo ne ta toɔrow bee ra, ¹⁰ ko ka ne to Sikilagi, ce min tun nana a fo ne ye ko Sawuli sara, a tun kera ale na na ko a be kibarɔnuman le fora ne ye; nka ne k'a fo ko o ye o ce mina k'a faga, k'a ta kibarɔnuman sara di a ma! ¹¹ Ni ne ka o ke o, sisan aw mɔgɔjuguw, ni aw tagara mɔgɔ terennin lanin sɔɔ a ta lanan kan, a ta bon konɔ, ka бага a ma k'a faga, o

tuma ne man kan fana ka o fagari hake bo aw ra, ka aw fana faga ka aw latunu ka bo dugukolo kan wa?»

¹² A kera ten, Dawuda k'a fo a ta mogow ye ko o ye o faga. O ka o faga, ka o borow ni o senw tige, ka o dulon Heburon dugu jida ra. O ko, o ka Isi Boseti kunkolo ta k'a sutara Abineri su koru.

5

*Dawuda kera Izirayeli jamana bee masace ye
(Kibaroyaw folo 11.1-3)*

¹ O ko, Izirayeli ta gbaw bee tagara Dawuda fe Heburon, ka taga a fo a ye ko: «Anw ye nin ye, anw ye i balemaw le ye. ² Kabini folofolo, hali tuma min na Sawuli le tun be an ta masace ye, ele le tun be to ka bla Izirayeli ta kerekedenw na ka taga kere ra. Matigi Ala tun k'a fo i ye ko: «Ele le bena ke ne ta mogow, Izirayelimogow namogo ye, ka ke o kuntigi ye.» »

³ Izirayeli cekorobaw bee nana Dawuda fe Heburon ka na o le fo a ye. Dawuda ka jengogonya don ni o ye Heburon, Matigi Ala na koru. O ka turu saninman* ke Dawuda kun na k'a ke Izirayeli jamana bee ta masace ye.

⁴ Dawuda sigira masaya ra k'a si to san bisaba; a ka san binaani le ke masaya ra.

⁵ K'a to Heburon, a ka san wolonfla ni karo woru ke masaya ra Zuda mara kunna. K'a to Zeruzalemu, a ka san bisaba ni saba le ke masaya ra Izirayeli mara ni Zuda mara bee kunna.

*Dawuda ka Zeruzalemu dugu mina
(Kibaroyaw folo 11.4-9; 14.1-2)*

⁶ Masace Dawuda ni a ta mogow tagara Zeruzalemu dugu kama, ka taga Yebusikaw kere, o minw tun ye o yoru mogow ye. Olugu ko Dawuda ma ko: «I te don yan! Hali fiyentow ni senkelenw be se ka aw ghen ka aw labu.» O koru ye ko Dawuda te se ka don olugu ta dugu konu. ⁷ Nka Dawuda tagara o kere, ka Sihon bonba mina o ra; o togole nana la ko Dawuda ta masabonba*.

⁸ O lon na, Dawuda tun k'a fo a ta mogow ye ko ni min o min b'a fe ka Yebusikaw kere ka se o ra, o tigi ye yelen jisira fe ka taga o senkelenw ni o fiyentow kama; ko sabu olugu ye ale Dawuda juguw le ye. Mogow nana o kuma ke zana le ye, k'a fo ko: «Fiyentow ni senkelenw man kan ka don Alabatosoba konu.»

⁹ Dawuda ka o bonba ke a ta masaso ye, k'a togole ko Dawuda ta masabonba. A ka bon dow lo k'a lamini; k'a ta Milo yoru ra, ka taga se fo kononoyoru ra. ¹⁰ Dawuda ta fanga tun be bonyara ka taga a fe, sabu Matigi Ala, Fangatigi Ala tun be ni a ye.

Tiri masace ka bonya ci Dawuda ma

¹¹ Tiri masace Hiramun ka mogole dow ci ka taga Dawuda fe ni sediriyiriw ye; a ka yiribaarabagaw, ani kabakurulesebagaw fana ci ka taga; olugu le tagara Dawuda ta masabonba lo a ye. ¹² Dawuda k'a ye ko Matigi Ala be baraka donna ale ra, k'a ke Izirayeli masace ye; a k'a ye fana ko a ta masaya be sabatira a ta mogow baraka ra.

*Dawuda ka den minw soru Zeruzalemu
(Kibaroyaw folo 3.5-9; 14.3-7)*

¹³ Ayiwa, Dawuda bonin ko Heburon, a ka jonnuso dow ke a ta musow ye, ka muso werew ta tuun Zeruzalemu. A ka dencew ni denmuso dow soru tuun. ¹⁴ Dence minw worora a fe Zeruzalemu, olugu togow le ye nin ye: Samuha, ani Sobabu, ani Natan, ani Sulemani, ¹⁵ ani Ibari, ani Elisawa, ani Nefegi, ani Yafiya, ¹⁶ ani Elisama, ani Eliyada, ani Elifeleti.

*Dawuda ka se soru Filisikaw kan
(Kibaroyaw folo 14.8-16)*

*O tagara ni jɛnɔgɔnya kɛsu ye Zeruzalɛmu
(Kibaroyaw fɔlɔ 15.25-16.3)*

¹² Ayiwa, o nana a fɔ masacɛ Dawuda ye ko Matigi Ala ka baraka don Obɛdi Edɔmu ni a borofɛnw bɛɛ ra, Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu kosɔn. Dawuda wurira o le ra ka taga Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ta Obɛdi Edɔmu ta so, ka na ni a ye Dawuda ta masabonba ra; o nagarininba le nana ni a ye. ¹³ Minw tun ka jɛnɔgɔnya kɛsu ta, olugu ka sentako wɔɔrɔ kɛ minke dɔrɔn, mɔgɔw lɔra; Dawuda ka misitoran kelen ni misiden tɔrɔnin kelen kɛ saraka ye, o ka sɔrɔ ka sira ta tuun. ¹⁴ O natɔ, Dawuda tun bɛ don kɛra ni a baraka bɛɛ ye Matigi Ala ja kɔrɔ. Lenfani derege dɔ le dɔrɔn tun b'a ra, min bɛ i ko sarakalasebagaw ta. ¹⁵ Dawuda ni Izirayelimɔgɔw bɛɛ nana ni Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ye o cogo le ra, ni nagarikanbaw ni burufiyɛkanw ye.

¹⁶ Ayiwa, tuma min na Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu tun bɛ donna Dawuda ta masabonba kɔnɔ, Sawuli denmuso Mikali tun bɛ fleri kɛra finetiri fɛ. A ka masacɛ Dawuda panpantɔ ni a dɔnketɔ ye Matigi Ala ja kɔrɔ minke, Dawuda ko gboyara a ye.

¹⁷ O nana se ni Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ye minke, o k'a bla a blayɔrɔ ra; Dawuda tun ka fanibon min labɛn a kama, o k'a bla yi. Dawuda ka saraka jenitaw* ni ninsɔndiya sarakaw* bɔ Matigi Ala ye. ¹⁸ A ka o saraka jenitaw ni o ninsɔndiya sarakaw bɔ ka ban tuma min na, a ka dugawu kɛ jama ye Fangatigi Ala tɔgɔ ra. ¹⁹ O kɔ, a ka burukun kelen, ani tamaroburukun kelen, ani rɛzɛnmɔ jalan siri kelen kelen di mɔgɔw bɛɛ ma, Izirayeli jama bɛɛ, cɛ fara muso kan. O kɔ, bɛɛ tagara a ta so.

²⁰ Dawuda nana sekɔ a ta so kɔnɔ, ko a bɛ taga dugawu kɛ a ta somɔgɔw ye minke, Sawuli denmuso Mikali nana a kunbɛn, ka a fɔ a ye ko: «Han! Izirayeli masacɛ k'a yɛrɛ yira bi dɛ! Ele le sɔnna ka i yɛrɛ waraga ka bla i ta baaradenw ta jɔnsunguruw bɛɛ ja kɔrɔ, hali fani panaman yɛrɛ tɛ i ra, ka i yɛrɛ kɛ i n'a fɔ mɔgɔ gbansan!» ²¹ Dawuda ka Mikali jaabi ko: «Nɛ ka dɔn kɛ Matigi Ala le ja kɔrɔ. Matigi Ala min ka ele face ni a ta somɔgɔw to yi, ka ne ta, ka ne kɛ a ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw kuntigi ye, ne ka don kɛ ale Matigi Ala le ja kɔrɔ. ²² Ne bɛna ne yɛrɛ kɛ mɔgɔ gbansan ye tuun, hali ka tɛmɛ nin kan belɛn, ka ne yɛrɛ majigi belɛn. Nka o bɛɛ n'a ta, i kan bɛ o jɔnsunguru minw ma, olugu belɛn bɛna ne bonya.»

²³ Ayiwa, a kɛra fana ko Sawuli denmuso Mikali ma den sɔrɔ fɔ ka taga a sa.

7

*Ala ka layiri ta Dawuda ye
(Kibaroyaw fɔlɔ 17.1-15)*

¹ Ayiwa, masacɛ Dawuda sigira a ta masaso kɔnɔ; Matigi Ala ka laganfiya di a ma, k'a bɔsi a juguw bɛɛ boro. ² O tuma masacɛ k'a fɔ cira Natan ye ko: «Nɛ bɛ nin sɛdiriyiribon numanman kɔnɔ, k'a sɔrɔ Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu* bɛ fanibon le kɔnɔ.»

³ Natan ka masacɛ jaabi ko: «Miiriya o miiriya bɛ i jusu ra, o kɛ, sabu Matigi Ala bɛ ni i ye.»

⁴ Nka o lon su fɛ, Matigi Ala kumana Natan fɛ, k'a fɔ a ye ko: ⁵ «Taga a fɔ ne ta jɔncɛ Dawuda ye ko Matigi Ala ko: <Ele le tɛna bon lɔ ne ye, janko ne ye don a kɔnɔ; ⁶ sabu kabini lon min ne ka Izirayelimɔgɔw labɔ Misiran jamana ra, fɔ ka na se bi ma, ne ma don bon kɔnɔ ka ye; ka ne to o tagama bɛɛ ra ni o ye, ne toyɔrɔ tun ye fanibon le ye. ⁷ Ne tɛmɛna yɔrɔ minw bɛɛ ra ni Izirayelimɔgɔw ye, ne tun k'a fɔ kuntigi minw ye ko o ye ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw kɔrɔsi, yala ne k'a fɔ olugu dɔ ye ko mun na o ma sɛdiriyiribon lɔ ne ye wa?» ⁸ O ra, a fɔ ne ta jɔncɛ Dawuda ye, ko Fangatigi Ala ko: <Nɛ le ka ele ta, ka i to sagagbɛnyɔrɔ ra, i ta sagaw kɔ; ne ka i ta, ka i kɛ ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw kuntigi ye. ⁹ I tɛmɛna yɔrɔ o yɔrɔ, ne ka i dɛmɛ i ta kokɛtaw bɛɛ ra. Ne ka i juguw bɛɛ gbɛn ka bɔ i ja. Ne bɛna i tɔgɔ bonya,

ka i ke i n'a fo mogo togoba minw be dugukolo kan. ¹⁰ Ne bena jamana do di ne ta mogo, Izirayelimogow ma, ka o sigi o jamana ra, ka o ke o togora jamana ye, janko mogo si kana o lasiran tuun. O ra, mogojuguw tena o minako juguya tuun, i n'a fo o tun b'a kera cogo min na folofolo, ¹¹ ani wagati min ne tun ka kuntigiw sigi o kunna. Ne bena laganfiya di i ma fana, ka i bosu ka bo i juguw bee boro. Ne Matigi Ala, ne b'a fo i ye fana ko ne bena i ta so bonya.

¹² «Ni i ta wagati nana dafa, ni i nana sa ka taga fara i bema tow kan tuma min na, ne bena i ta duruja do sigi masaya ra i no ra, i yere worden do; ne bena a ta masaya sabati kosebe. ¹³ Ale le bena bon lo ne togo ra; ne bena a sabati masaya ra wagati bee, ani tuma bee. ¹⁴ Ne bena ke a fa ye, a bena ke ne dence ye. Ni a ka ko benbari do ke, ne bena mogo werew le ke sababu ye k'a koro, ka mogo werew ke sababu ye ka o firiri hake bo a ra. ¹⁵ Nka ne tena ne ta pumanya bo a kan ka ye, i n'a fo ne k'a bo Sawuli kan cogo min na, k'a bo masaya ra ka ele sigi. ¹⁶ I ta somogow bena to masaya ra ne na koro wagati bee. Foyi si tena i ta fanga bo a no ra ka ye.»

¹⁷ Ayiwa, Ala ka kuma o kuma fo Natan ye, ani a ka fen o fen yira a ra, a ka o bee lase Dawuda ma.

*Dawuda ka baraka la Ala ye
(Kibaroyaw folo 17.16-27)*

¹⁸ Ayiwa, Dawuda tagara sigi Matigi Ala na koro, k'a fo a ye ko: «E, Dunupatigi Ala, ne ye jon le ye sa, ne ta somogow ye jonw le ye, fo i ka ne bonya ka se fo nin bee ma? ¹⁹ E, ne Tigi Ala, i ka min fo, o belen dogoyara i na koro; i ko i bena i ta baarden ta so fana bonya tuun wagati nataw ra. E, Dunupatigi Ala, yala adamaden gbansan ka kan ni nin bonya bee ye wa?

²⁰ «Ne Dawuda be se ka mun le fo tuun ka teme nin kan sa? Sabu Dunupatigi Ala, ele yere ka i ta baarden lon. ²¹ I ka o kow layiri ta, k'a latige i jusu ra ka kana ni i sago ye, o koson i ka nin kobaw bee ke, k'a to i ta baarden fana ye a lon.

²² «E, ne Tigi Ala, i ka bon; ele bonogonko te yi, Ala were fana te yi ni ele te. An toro ka min men, o le be o ye. ²³ Yala siya do be dugukolo kan min be i ko i ta mogo, Izirayelimogow wa, ele Ala yere tagara min labo jamana were ra ka o ke i ta mogo ye, ka o togo bonya? I ka kobaw ke o ye, ka siranyakobaw ke, ka o labo Misiran jonya ra, ka siya werew ni o ta batofenw bee ghen ka bo i ta mogo na. ²⁴ I ka i ta mogo, Izirayelimogow sigi, janko o ye ke i yere ta mogo ye wagati bee. Ele, Matigi Ala fana kera o ta Ala ye.

²⁵ «Ayiwa, Masa Ala, i ka layiri min ta i ta baarden ni a ta so ye, i ye to o layiri kan tuma bee; i ka min fo, a ke ten. ²⁶ I togo ye bonya wagati bee, janko mogo ye a fo ko Fangatigi Ala le ye Izirayeli ta Ala ye. I ta jonce Dawuda ta so fana ye sabati wagati bee i na koro; ²⁷ sabu Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala, ele yere le ka nin ko yira i ta baarden na k'a fo ko: «Ne bena i ta so bonya.» O le ka i ta baarden ja gbeleya k'a to a ka nin daariri ke.

²⁸ «Sisan, Dunupatigi Ala, ele le ye Ala ye, i ta kumaw ye can ye, i fana ka nin kopuman layiri ta i ta baarden ye. ²⁹ O ra, sabari, i ye baraka don i ta baarden ta so ra, janko a ta so ye to i na koro wagati bee; sabu Dunupatigi Ala, ele yere le kumana. O koson i ta baraka sababu ra, i ta baarden ta so bena baraka soro wagati bee.»

8

*Dawuda ka se soro siya caman kan
(Kibaroyaw folo 18.1-13)*

¹ Ayiwa, o ko fe, Dawuda tagara Filisikaw kere tuun; a sera o ra, k'a ta fanga sigi o kan, ka o ta duguba bosu o ra.

² A sera Mohabukaw fana ra. A ka olugu ta mɔgɔ minaninw bɛɛ jagboya ka o lala dugu ma ka o tugutugu nɔgɔn na, ka o suma ni juru dɔ ye. Ni o tun ka juru na saba suma, juru na fɔlɔ ni a flanan sera minw ma, o bɛ olugu bɛɛ faga, ka juru na sabanan mɔgɔw janaman to. O ra, Mohabukaw fana tora Dawuda ta fanga kɔrɔ, ka to ka ninsɔngɔ sara a ye.

³ O kɔ, Dawuda ka Soba masace Hadadezeri kerɛ ka se a ra; ale tun ye Rehɔbu dence le ye. O y'a sɔrɔ Hadadezeri tun bɔra ko a bɛ taga Efirati ba sanfeyɔrɔ mɔgɔw le kerɛ, k'a ta fanga sigi olugu kan. ⁴ Dawuda ka sowotorotigi waga kelen ni kemɛ wolonfla (1 700) mina a ra, ani kerɛkerɛ sennaman waga mugan (20 000). A ka wotorosamaso kemɛ mara a yere ye, ka so tɔ bɛɛ senfasaw tigetige.

⁵ Sirika minw bɛ Damasi, olugu bɔra ko o bɛ taga Soba masace Hadadezeri demɛ. Nka Dawuda ka Sirika cɛ waga mugan ni fla faga (22 000). ⁶ O kɔ, Dawuda k'a ta kerɛkeden dɔw sigi Damasi dugu ta Sirikaw ta mara ra. A kera ten, Sirikaw fana tora Dawuda ta fanga kɔrɔ; o ka kɛ ninsɔngɔ sara ye a ye. Ni Dawuda tun ka taga yɔrɔ o yɔrɔ, Matigi Ala tun bɛ se di a ma o yɔrɔw mɔgɔw bɛɛ kan. ⁷ Dawuda ka Hadadezeri ta kerekuntigiw ta negebennanw cɛ ka taga ni o ye Zeruzalemu; o negebennanw tun lalagara ni sanin le ye. ⁸ Masace Dawuda ka siranɛgefɛnw caman ta fana Beta dugu ni Berotayi dugu kɔnɔ; o duguw ye Hadadezeri ta dugu dɔw ye.

⁹ Hamati masace min ye Tɔyi ye, ale nana a mɛn ko Dawuda ka se sɔrɔ Hadadezeri ni a ta kerɛkejama bɛɛ kan minke, ¹⁰ a k'a dence Yoram ci ni fɛn warigberamanw ye, ani fɛn saninlamanw, ani fɛn siranɛgeramanw ye, ka taga o di Dawuda ma, ka Dawuda fɔ, ko a ka Hadadezeri kerɛ ka se a ra minke, ko o jana. Tɔyi tun ka o kɛ, sabu ale fana ni Hadadezeri tun bɛ kerɛ le ra wagati bɛɛ.

¹¹ Masace Dawuda ka o fɛnw bɛɛ di Matigi Ala ma. A tun ka siya min o min kerɛ, a tun ka olugu ta warigbew ni o ta saninw bɛɛ mina ka o di Matigi Ala ma o cogo le ra. ¹² O siyaw le tun ye Edɔmukaw ye, ani Mohabukaw, ani Amɔnkaw, ani Filisikaw, ani Amalɛkikaw; a tun ka fɛn minw bɛɛ mina Soba masace Hadadezeri fana ra, Rehɔbu dence, a ka o bɛɛ di Matigi Ala ma.

¹³ O kɔ, Dawuda tɔgɔ bonyara tuun kosebɛ; sabu a bɔtɔ Sirikaw kerɛyɔrɔ ra, a ka Edɔmukaw fana kerɛ ka olugu ta kerɛkerɛ waga tan ni seegi (18 000) faga Kɔgɔ kenɛgbɛ yɔrɔ ra. ¹⁴ A k'a ta kerekuntigi dɔw sigi Edɔmukaw ta jamana yɔrɔ bɛɛ ra. A kera ten, Edomu jamana bɛɛ tora Dawuda ta fanga kɔrɔ. Ni Dawuda tun ka taga yɔrɔ o yɔrɔ, Matigi Ala tun bɛ se di a ma o yɔrɔ mɔgɔw bɛɛ kan.

Dawuda ta jamana namɔgɔw (Kibaroyaw fɔlɔ 18.14-17)

¹⁵ Dawuda sigira masaya ra Izirayeli jamana bɛɛ lajennin kunna. A tun bɛ mɔgɔw bɛɛ ta kow janabɔ, ka o ta kitiw tige ka kapa ni can ni terenninya ye. ¹⁶ Seruya dence Yohabu le tun bɛ Dawuda ta kerɛkejama kuntigi ye. Ahiludi dence Yosafati tun ye a ta kumalasebaga ye. ¹⁷ Ahitubu dence Sadaki, ani Abiyatari dence Ahimeleki, olugu tun ye sarakalasebagaw ye. Seraya tun ye a ta seberikebaga ye. ¹⁸ Yehoyada dence Benaya tun bɛ Keretikaw, ani Peletikaw* kuntigiw ye. Dawuda dencew tun ye jamana kopanabɔbagaw ye.

9

Dawuda k'a janto Yonatan dence ra

¹ Lon dɔ, Dawuda ko: «Yala Sawuli ta somɔgɔ dɔ bɛ yi tuun wa, ne bɛ se ka kopuman kɛ min ye Yonatan kosɔn?»

* **8:18** 8.18 Keretikaw ni Peletikaw tun ye siya were mɔgɔ dɔw ye, Masace tun ka minw ta kerɛkedenya ra, sara ra, janko ka masace kɔrɔsi (Samawilu flanan 15.18).

² O y'a sɔrɔ Sawuli ta so baaraden dɔ tun bɛ yi, min tɔgɔ tun ye ko Siba. O nana ni ale ye Dawuda fɛ. Masace ka a pininka ko: «Ele le ye Siba ye wa?» A ko: «Ŋnhɔn, ne le ye i ta jɔnce Siba ye.» ³ Masace ko: «Yala Sawuli ta mɔgɔ si tɛ yi tuun wa, ne bɛ se ka kopuman kɛ min ye ka kapa ni Matigi Ala ta numanya ye?» Siba k'a jaabi ko: «Yonatan dence dɔ bɛ yi, ale sen fla cenna.» ⁴ Masace ko: «A bɛ min le?» Siba ka masace jaabi ko: «A bɛ Lodebari dugu kɔnɔ, Amiyeli dence Makiri ta so kɔnɔ.»

⁵ Masace ka mɔgɔ ci ka taga Lodebari dugu kɔnɔ, Amiyeli dence Makiri ta so, ka taga a ta ka na ni a ye.

⁶ A nana se Dawuda kɔrɔ minke, a k'a kinbiri gban dugu ma Dawuda ja kɔrɔ. Sawuli dence Yonatan, o dence tun lo; a tɔgɔ tun ye ko Mefiboseti. Dawuda k'a wele ko: «Mefiboseti!» A ko: «Naamu, ne ye i ta jɔnce le ye!»

⁷ Dawuda k'a fɔ a ye ko: «I kana siran. Sigiya t'a ra, ne bɛna kopuman kɛ i ye, i face Yonatan kosɔn. Ne bɛna i bɛmace Sawuli ta dugukolow bɛɛ seko i ma; i fana bɛna domuni kɛ ni ne ye tuma bɛɛ.»

⁸ Mefiboseti k'a kinbiri gban tuun, k'a fɔ Dawuda ye ko: «I ta jɔnce tɛ foyi ye ni wuru sanin tɛ, ele belɛn bɛ hamina ne ta ko ra wa?»

⁹ Masace ka Siba wele, Sawuli ta baaraden, k'a fɔ a ye ko: «Fɛn o fɛn tun ye Sawuli ni a ta somɔgɔw ta ye, ne bɛ o bɛɛ di i matigice dence ma. ¹⁰ I bɛna a ta dugukolow sɛnɛ a ye, ele ni i dencew ni i ta baaradenw; aw bɛ a ta simanw ladon, janko i matigice dence Mefiboseti ye domuni sɔrɔ k'a domu. A bɛna domuni kɛ ni ne ye tuma bɛɛ.» Ayiwa, o y'a sɔrɔ dence tan ni looru ni baaraden mugan le tun bɛ Siba fɛ.

¹¹ Siba k'a fɔ masace ye ko: «Ne matigice masace ka min o min fɔ a ta jɔnce ye, ne bɛna o bɛɛ kɛ.»

Mefiboseti kɔni tun bɛ domuni kɛ ni masace ye, k'a kɛ i n'a fɔ masace yɛɛ dence dɔ.

¹² Dence fitini dɔ tun bɛ Mefiboseti fɛ, min tɔgɔ tun ye ko Mika. Mɔgɔ o mɔgɔ tun bɛ Siba ta so kɔnɔ, olugu bɛɛ tun kɛra Mefiboseti ta baaradenw le ye. ¹³ Mefiboseti sen fla bɛɛ tun cenna minke, o kosɔn a tagara to Zeruzalemu, janko ka domuni kɛ lon o lon ni masace yɛɛ ye.

10

Amɔnkaw ka Dawuda ta ciradenw lamaroya (Kibaroyaw fɔlɔ 19.1-5)

¹ O kow kɔ, Amɔnkaw ta masace sara. A dence Hanun sigira masaya ra a nɔ ra. ² Dawuda ko: «Ne bɛna Nahasi dence Hanun minako ja, i n'a fɔ a face tun ka ne minako ja cogo min na.» O ra, Dawuda ka jamana jamɔgɔ dɔw ci ka taga Hanun fo, k'a jusu saaro a face saya ko ra. Dawuda ta mɔgɔw tagara se Amɔnkaw ta jamana ra minke, ³ Amɔnkaw ta kuntigiw k'a fɔ o matigice Hanun ye ko: «Ele b'a miiri ko Dawuda ka nin forikebagaw ci ka na i face sanga le fo wa? A ka nin jamɔgɔw ci i fɛ ka na i ta dugu yɔrɔw flɛ dogo ra le, k'a cogoya lon, janko ka na a halaki.»

⁴ Hanun ka o mɛn minke, a ka Dawuda ta jamana jamɔgɔw mina; o ka o bonbosiw fan kelen li, ka o ta deregew tige ka o surunya ka dan o jukunna na, ka sɔrɔ ka o bla ka taga.

⁵ Ayiwa, o tagara o ko fɔ Dawuda ye. Dawuda ka mɔgɔ ci ka taga o kunbɛn, sabu o maroyaninba tun lo kosebɛ. Masace k'a fɔ o ye ko o ye to Zeriko dugu kɔnɔ, k'a to o bonbosiw ye bɔ fɔlɔ, o bɛ sɔrɔ ka na.

Izirayelimɔgɔw ni Amɔnkaw ta kɛɛ (Kibaroyaw fɔlɔ 19.6-19)

⁶ Amɔnkaw yɛɛ nana a ye ko olugu ka o yɛɛ lɔgɔbɔ Dawuda ra pewu. O ra o ka kɛɛkɛden sennaman cɛ waga mugan (20 000) ta sara ra Bɛti Rehɔbu dugu ni Soba

dugu ta Sirikaw fε, ka cε waga kelen ta Mahaka jamana masace fε, ka cε waga tan ni fla ta Tōbu jamana masace fε. ⁷ Dawuda ka o mēn minke, a ka Yohabu ci o kama, ni a ta kerekējama bεe ye; o bεe tun ye cefariw ye. ⁸ Amōnkaw bōra ka na lō kere kama o ta duguba donda ra. Soba ta Sirikaw, ani Rehōbu ta Sirikaw, ani Tōbu ta mōgōw, ani Mahaka ta mōgōw, olugu tagara lajen o danna kongo kōnō. ⁹ Ayiwa, Yohabu k'a ye ko ale bēna kere ke fan fla le ra, ko ale jugu dōw bε a ja, dōw bε a kō. O ra, a ka Izirayeli kerekēcefariw woloma, ka lō ni olugu ye kere kama k'a nasin Sirikaw ma. ¹⁰ A k'a dōgōcε Abisayi bla kerekeden tōw kunna; olugu ka lō kere kama ka o nasin Amōnkaw yere ma. ¹¹ A k'a fō Abisayi ye ko: «Ni Sirikaw fanga bonyara anw ma, o tuma aw bēna na anw demε. Ni Amōnkaw fanga bonyara aw ma, anw fana bēna taga aw demε. ¹² Baraka don i yere ra! An bεe ye baraka don an yere ra, ka kere ke an ta jamana kosōn, ani an ta Ala ta duguw kosōn; ni min ka diya Matigi Ala ye, a ye o kε.»

¹³ Yohabu ni a ta kerekedenw tagara Sirikaw kama ka taga o kere. Sirikaw borira o ja. ¹⁴ Amōnkaw nana a ye ko Sirikaw bε borira minke, olugu fana borira Abisayi ni a ta mōgōw ja ka don o ta dugu kōnō. Yohabu sekōra ka bō kerekēyōrō ra ka na Zeruzalemu.

¹⁵ Sirikaw k'a ye ko Izirayelimōgōw sera olugu ra minke, o ka o ta kerekējamaw bεe lajen. ¹⁶ Sirika minw tun bε Efirati ba kō fε, masace Hadadezeri tagara olugu bεe wele ka na. O bεe nana ka na se Helamu. Hadadezeri ta kerekējama kuntigi min ye Sobaki ye, ale le tun bε o ja.

¹⁷ O ka kibaroya fō Dawuda ye minke, Dawuda ka Izirayeli kerekedenw bεe lajen, ka Zuriden ba tige, ka taga Helamu. Sirikaw ka o yere laben ka na Dawuda ni a ta kerekedenw kama ka na kere damina. ¹⁸ Nka Sirikaw borira Izirayelimōgōw ja. Dawuda ni Izirayelimōgōw ka o ta sowotorotigi keme wolonfla faga, ani sotigi waga binaani (40 000). O ka o ta kerekējama kuntigi Sobaki fana mandimi kosebε; ale sara o yōrō ra yi. ¹⁹ Masace minw bεe tun bε Hadadezeri ta fanga kōrō, olugu nana a ye ko Izirayelimōgōw sera o ra minke, o ka bēn jini ni Izirayelimōgōw ye, ka to Izirayeli ta fanga kōrō. Kabini o kera, Sirikaw siranna ka taga Amōnkaw demε kere ra tuun.

11

Dawuda jabōra Huri ta muso Baseba fε

¹ Ayiwa, o sanyelema ra, wagati min masacew tun bε deri ka taga kere ra, Dawuda ka Yohabu ni a ta kerekēkuntigiw, ni Izirayeli kerekēcεw bεe bla ka taga kere ra; o tagara Amōnkaw halaki, ka Raba dugu lamini. Nka Dawuda yere tun tora Zeruzalemu.

² Ayiwa, lon dō wulada fε, Dawuda wurira ka bō a ta layōrō ra, ka taga tagamatagama a ta masaso kunna. A tora yi le ka muso dō kotō ye; o muso tun cε ka jni kosebε. ³ Dawuda ka mōgō ci ka taga jininkari ke muso ko ra. O nana a fō a ye ko Eliyamu denmuso lo, ko Hetikace Huri ta muso Baseba lo. ⁴ Dawuda ka mōgō dōw ci ka taga muso wele ka na. Muso nana Dawuda fε; Dawuda jenna ni a ye. O kō, a sekōra ka taga a ta so. O y'a sōrō muso tun bōninkura lo a ta landa ra. ⁵ Ayiwa, muso nana kōnō ta; a ka mōgō ci ka taga a fō Dawuda ye ko ale kōnōman lo.

Dawuda ka Baseba cε Huri faga

⁶ Ayiwa, Dawuda ka mōgō ci ka taga a fō Yohabu ye ko: «Hetikace Huri bla ka na yan!» Yohabu ka Huri bla ka taga Dawuda fε. ⁷ Huri tagara Dawuda fε. Dawuda k'a jininka Yohabu ta ko ra, ani kerekeden tōw ta ko ra, ani kere yere ko ra. ⁸ O kō, Dawuda k'a fō Huri ye ko: «Taga i ta so, i ye taga nenekiri dōnin.» Huri bōra masace ta so minke dōrōn, masace ka bonya dō bla ka taga o di a ma. ⁹ Nka Huri lara masace ta so donda ra, ni a matigice ta baaraden tōw ye. A ma sōn ka taga a ta so.

¹⁰ O tagara a fɔ Dawuda ye ko Huri ma sɔn ka taga a ta so. Dawuda ka Huri wele k'a fɔ a ye ko: «O tuma ele ma bɔ tagama le ra wa? Mun na i ma taga i ta so?»

¹¹ Huri ka Dawuda jaabi ko: «Jenɔgɔnya kesu, ani Izirayeli mara ni Zuda mara ta kerekedenw bɛɛ bɛ sira gbataw le kɔrɔ; ne matigice Yohabu ni a ta kerekekuntigiw bɛɛ bɛ sira kongo kɔnɔ yi. Ne bɛna olugu to yi, ka na ne ta so, ka na domuni kɛ, ka min, ka la ni ne ta muso ye cogo di? Can yere ra, ne kɔni te se ka o ko ɔgɔn kɛ le fiyewu!»

¹² Dawuda k'a fɔ Huri ye tuun ko: «O tuma bi ni sini kɛ yan; o kɔ, ne bɛna i bla ka taga.» Huri ka o lon ni o lon dugusagbɛ kɛ Zeruzalemu.

¹³ Dawuda ka Huri wele domuni na a ta so; a k'a to Huri ka duven min fɔ ka panamini. Nka su fɛ, Huri tagara la ni masace ta baaradenw le ye, a ma sɔn ka taga a ta so.

¹⁴ O dugusagbɛ sɔgɔma, Dawuda ka seɛɛ dɔ kɛ k'a di Huri ma, ko a ye taga a di Yohabu ma. ¹⁵ A k'a fɔ o seɛɛ kɔnɔ ko: «Ni kere wurira, aw ye Huri bla kere jugumanyɔrɔ ra; o kɔ, bɛɛ ye bɔ a kɔrɔ k'a kelen to yi, janko o ye a faga.»

¹⁶ O nana taga dugu lamini minke, Yohabu ka kɛ dugu kɔrɔsi ye; o juguw ta kerekɛɛfariw tun bɛ dugu yɔrɔ min na cɔ, a ka Huri bla ka taga o yɔrɔ le ra.

¹⁷ O dugu kerekedenw nana bɔ ka na Yohabu ta kerekedenw kere. O ka Izirayelimɔgɔ dɔw faga, ka Dawuda ta kerekekuntigi dɔw fana faga. O ka Hetikace Huri fana faga.

¹⁸ Ko o ko kera kere ra o lon na, Yohabu ka mɔgɔ dɔ ci ka taga o bɛɛ lase Dawuda ma. ¹⁹ A k'a fɔ ciraden ye ko: «Ko minw kera kere ra, ni i tagara o bɛɛ fɔ masace ye ka ban tuma min na, ²⁰ ni i k'a ye ko masace dimina, k'a fɔ ko: «Mun na aw gbarara dugu ra ko aw bɛ o kere? Aw m'a lon ko o mɔgɔw bɛ to o ta dugu kogo kunna ka kalan bon wa? ²¹ Mun le ka Yerubeseti dence Abimeleki faga Tebesi? Muso dɔ le ma to dugu kogo kunna ka wugusikaba dɔ firi k'a ben a kun na wa? O le ma kɛ a fagasababu ye wa? Mun na aw gbarara dugu ra?»

«Ayiwa, ni masace ka o fɔ, o tuma i ye a fɔ a ye ko: «I ta baaraden Hetikace Huri fana fagara.» »

²² Ciraden tagara ka taga se minke, o tuma Yohabu k'a ci kun min na, a ka o bɛɛ fɔ Dawuda ye. ²³ A k'a fɔ Dawuda ye ko: «O mɔgɔw sera an na. O tun bɔra ka na an kama kongo kɔnɔ; anw ka o gben ka taga se fɔ o ta dugu donda ra. ²⁴ Nka kalanbonbagaw tora o ta dugu kogo kunna ka i ta mɔgɔw bon ni kalan ye, ka masace ta kerekuntigi dɔw faga. Hali i ta baaraden Hetikace Huri fana fagara.»

²⁵ Dawuda ka ciraden jaabi ko: «Taga a fɔ Yohabu ye ko o kana kɛ a fɛ baasi ye; ko sabu kere ra kɔni, kerekemuru bɛ fagari kɛ fan bɛɛ le ra. A fɔ a ye ko a belen ye dugu kere ni baraka ye, fɔ k'a ben. Taga o fɔ a ye k'a ja gbeleya.»

²⁶ Ayiwa, Huri ta muso nana a men ko a cɛ Huri sara minke, a k'a cɛ su kasi. ²⁷ Sanga nana ban tuma min na, Dawuda ka mɔgɔ ci ka taga muso ta ka na ni a ye a ta so. A kera a muso ye; a nana dence kelen woro Dawuda fɛ.

Nka Dawuda tun ka min kɛ, o tun ma ben Matigi Ala ɔa kɔrɔ.

12

Natan tagara kuma Dawuda fɛ

¹ Matigi Ala ka Natan ci Dawuda fɛ. Natan tagara a fɛ, ka taga a fɔ a ye ko: «Cɛ fla tun bɛ dugu kelen na; kelen tun ye nafortigi ye, tɔ kelen tun ye fagantan ye.

² Misiw ni sagaw ni baw caman tun bɛ nafortigi fɛ. ³ Nka foyi tun te fagantance fɛ, fɔ sagadennin kelen; a tun ka o san, ka to k'a baro. A tun bɛ a ta so kɔnɔ ni a denw ye; a fana tun bɛ bonyara. A yere tun bɛ domuni min kɛ, a tun bɛ o dɔ le di a ta saga

ma; o bæ tun bæ ji min minan kelen na. A tun bæ si ni a ye a yere koro. A kera a fe i ko a yere denmuso do.

⁴ «Ayiwa, lon do, dugutagabaga do nana jigi naforotigi fe. Naforotigi ma son k'a yere ta misi, walama a ta saga, walama a ta ba do mina ka o faga dugutagabaga ye. A tagara fagantance ta saga le mina a ra, ka na o faga a ta lonance ye.»

⁵ Ayiwa, Dawuda ka o kuma men minke, a dimina o naforotigi koro kosebe. A ko Natan ma ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman togo ra, ko ce min ka nin ko ke, o ka kan ka faga le. ⁶ A ka saga min mina, a ka kan ka o jagon naani le di, sabu a sonna ka nin kojugu jagon ke, hali a yere ma makari.»

⁷ Natan k'a fo Dawuda ye ko: «Ele yere le ye o ce ye; sabu Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta kuma ye nin ye; a ko: <Ne le ka turu ke ele kun na ka i ke Izirayeli masace ye. Ne le ka i bosi ka bo Sawuli boro, ⁸ ka i matigice Sawuli ta bonw di i ma, k'a ta musow di i ma, ka i sigi Izirayeli ni Zuda jamana kunna. Ni o belen tun ma wasa ke, ne tun bana do fara a kan. ⁹ Mun koson i ka Matigi Ala ta kuma mafiyenya, ka kojugu ke Matigi Ala na koro? I k'a to o ka Hetikace Huri faga ni kerékemuru ye; i k'a to Amankaw k'a faga ni o ta kerékemuru ye; o ko, i k'a muso ta, ka a ke i yere ta ye! ¹⁰ O koson, sisan kerékemuru tena mabo i ta so ra tuun fiyewu; sabu i ka Hetikace Huri ta muso mina a ra k'a ke i ta muso ye minke, i ka ne le dogoya.»

¹¹ «Matigi Ala ko tuun ko: <Ne bana kojugu do ben i kan; o kojugu bana bo i yere ta gba le ra; ne bana i musow ta i yere na koro ka o di i sigijagon do ma. Ale bana jen ni o ye; mogo bee bana bo o ko kala ma. ¹² Ele ka i ta ke dogo ra, nka ne bana nin ke Izirayelimogow bee na na, janko bee ye a ye.> »

¹³ Ayiwa, Dawuda k'a fo Natan ye ko: «Ne ka Matigi Ala hake ta!»

Natan k'a fo a ye ko: «Matigi Ala yafara i ma; i koni tena sa, ¹⁴ nka nin muso ka dence min woro i ye, o bana sa; sabu i ka nin ko ke, k'a to Matigi Ala ta juguw ka Matigi Ala dogoya.»

¹⁵ O ko, Natan tagara a ta so.

Baseba dence sara

Ayiwa, Huri muso ka dence min woro Dawuda ye, Matigi Ala nana bana do bla o den na; bana juguyara kosebe. ¹⁶ Dawuda ka Matigi Ala daari den ye, ka sun don. A lanin tun be to dugu ma a ta so konso, ka su bee ke ten. ¹⁷ A ta lu cekorobaw nana lo a koro k'a daari ko a ye wuri ka bo dugu ma, nka a ma son; a ma son hali ka domuni ke ni o ye.

¹⁸ Nka den ta bana tere wolonflanan, a sara. Dawuda ta baaradenw siranna k'a fo a ye ko den sara. O tun b'a fora ko: «Ka den panaman to, an kumana a fe, a ma son ka an lamen. Sisan an bana a fo a ye cogo di ko den sara? Ni an ka o fo a ye, a bana ko do ke a yere ra!» ¹⁹ Dawuda nana a ye ko a ta baaradenw be kumana ni jagon ye o da jukoro; a somina a ra ko den sara. A ka o pininka ko: «Den sara wa?» O ko: «Onhon, den sara.»

²⁰ O fora minke, Dawuda wurira ka bo dugu ma. A kora, ka suma diyanan do mun, ka fani were don. O ko, a tagara Matigi Ala batoso konso, ka taga a kinbiri gban ka Ala bato. A bora yi ka taga a ta so; a ko o ye domuni di ale ma. O ka domuni di a ma, a ka domuni ke.

²¹ A ta baaradenw k'a fo a ye ko: «I ka min ke nin ye, o koro le ye di sa? Tuma min na den panaman tun lo, i tun be sun don, ka kasi den koson; sisan den sara, i wurira ka domuni ke.»

²² A ka o jaabi ko: «Tuma min na den panaman tun lo, ne tun be sun don, ka kasi, sabu ne tun b'a fora ne yere konso ko: <Jon k'a lon ni Matigi Ala tena hina ne ra, k'a to den ye keneya?> ²³ Nka sisan, a sara ka ban; mun na ne bana sun don tuun? Yala

ne be se k'a labo saya ra wa? Ne le bena taga ale fe, nka ale koni tena seko ka na ne fe yan tuun.»

Sulemani worocogo

²⁴ Ayiwa, Dawuda tagara a muso Baseba jusu saaro. A jenna ni a ye. A nana konɔ ta ka jigi dence were ra; a ka o tɔgo la ko Sulemani*. O den ko diyara Matigi Ala ye; ²⁵ o koson Matigi Ala k'a ta cira Natan ci ka taga o fo Dawuda ye. A kera ten, Matigi Ala ta kanuya koson, o ka den tɔgo la ko Yedidiya; o korɔ ye ko Matigi Ala ta mogo kanunin.

Izirayeli ta kerəkedenw ka Raba dugu mina (Kibaroyaw folo 20.1-3)

²⁶ O y'a sorɔ Yohabu ni a ta kerəkedenw tun be Amɔnkaw ta duguba kerera, min ye Raba dugu ye. O nana Amɔnkaw ta masace ta so mina minke, ²⁷ Yohabu ka mogo dow ci, k'a fo o ye ko: «Aw ye taga a fo Dawuda ye ko ne benna Raba dugu kan, ko ne yere ka o ta dugu jitayoro mina ka ban; ²⁸ ko a ye kerəkeden tow lajen, ka na dugu lamini, ka ben dugu kan ka dugu bee mina, ni o te, ni ne le nana dugu bee mina o bena ne tɔgo le fo, ko ne le ka se sorɔ dugu kan.»

²⁹ Dawuda ka kerəkeden tow bee lajen ka taga Raba dugu kama. O tagara ben dugu kan ka dugu mina. ³⁰ A ka Amɔnkaw ta masace ta masafugula ta ka bo a kun na. A saninlaman tun lo; a gbiriya tun ye kilo bisaba. Lulu tun be a konɔ. O k'a biri Dawuda kun na. Dawuda ni a ta kerəkedenw ka fen caman ce dugu konɔ ka taga ni o ye. ³¹ Dugumogow koni, a ka olugu mina ka taga ni o ye. A tagara o bla jagboyabaaraw ra: yiritige, ani kabakurulese, ani logoci, ani birikibo. A ka Amɔnkaw ta dugu tow ta mogow fana ke ten le.

O ko, Dawuda sekora ka taga Zeruzalemu, ani a ta kerəkedenw bee.

13

Aminon ni Tamari ta ko

¹ Ayiwa, o wagati ra, Dawuda dence Abusalon dogomuso do tun be yi, min tun ce ka ni kosebe; a tɔgo tun ye ko Tamari*. Dawuda dence do were tun be yi, o tɔgo tun ye ko Aminon; ale nana jarabi Tamari ra.

² Aminon dogomuso Tamari ko nana a jusu jagami fo ka na a ke a fe bana ye; Tamari tun ma ceke lon folo; o ra, Aminon tun ma cogo si sorɔ min b'a to a be se ka gbara a ra†.

³ Nka Aminon terice do tun be yi, min tɔgo tun ye ko Yonadabu; Dawuda balemace Simeha dence do tun lo. Yonadabu tun ka cegu kosebe. ⁴ Lon do, a ko Aminon ma ko: «Masace dence, mun koson lon o lon ele le ja kumunin be, i be fasara ka taga a fe? A kun fo ne ye!» Aminon k'a jaabi ko: «Ne be ne balemace Abusalon dogomuso Tamari le kanuna.»

⁵ Yonadabu k'a fo a ye ko: «Taga la ka i yere ke banabagato ye. Ni i face nana ka na i fle, i ye a fo a ye ko a y'a to i dogomuso Tamari ye na domuni di i ma; ko a ye na domuni tobi i yere pana, i yere ye a ye, a yere boro fana ye a di i ma i b'a domu.»

⁶ Aminon tagara la k'a yere ke banabagato ye. Masace nana a fle tuma min na, a ko masace ma ko: «Sabari k'a to ne dogomuso Tamari ye na nomikun fla lalaga ne ye, ne yere ja ye a ye, a yere boro ye a di ne ma ne ye a domu.»

⁷ Dawuda ka mogo ci ka taga fo so kononoyoro ra, ka taga a fo Tamari ye ko a ye sabari ka taga a korose Aminon ta bon konɔ, ka taga domuni tobi a ye.

* **12:24** 12.24 Sulemani tɔgo korɔ ye ko: heramogo. * **13:1** 13.1 Abusalon ni Tamari le tun be bamuso kelen na; o ni Aminon tun te bamuso kelen na. † **13:2** 13.2 O wagati ra, sungurudenw tun be to o danna bon dow konɔ; ce w tun man kan ka gbara o yoro ra.

⁸ Tamari tagara a kɔrɔɔ Aminɔn ta bon kɔnɔ; o y'a sɔrɔ Aminɔn lanin lo. Tamari ka mugu ta k'a nɔɔni, ka nɔmi yiran. ⁹ A ka nɔmi bɔ minan kɔnɔ k'a di Aminɔn ma. Aminɔn ma sɔn k'a domu. A ko o ye mɔgɔw bɛɛ labɔ; mɔgɔw bɛɛ bɔra. ¹⁰ Aminɔn k'a fɔ Tamari ye ko: «Na ni domuni ye ne ta sibon kɔnɔ, i yere boro ye na a di ne ma ne y'a domu.» Tamari ka nɔmi ta ka taga ni a ye a kɔrɔɔ fɛ, a sibon kɔnɔ. ¹¹ A nana a fɔ ko a bɛ nɔmi di Aminɔn ma tuma min na, Aminɔn k'a boro mina, k'a fɔ a ye ko: «Ne dɔgɔmuso, na an ye jɛn!» ¹² Tamari ko: «ɔn-ɔn, ne kɔrɔɔ! I kana ne jagboya ka jɛn ni i ye; sabu o ko nɔgɔn ma daga Izirayeli jamana ra. I kana sɔn ka nin maroyakoba kɛ. ¹³ Ni i ka nin kɛ, ne bɛna taga min ni o maroya ye? An ta mɔgɔw bɛna ele yere fana jate i ko mɔgɔkolon. O ra, sabari, i ye ne daari masace fɛ; a tɛna ban ka ne di i ma!»

¹⁴ Nka Aminɔn ma sɔn k'a dɔgɔmuso lamɛn. A baraka tun ka bon ni a ta ye minke, a benna a kan, ka jɛn ni a ye fanga ra.

¹⁵ O kɔ, Aminɔn ka Tamari kɔninya, k'a kɛ i n'a fɔ a yere tun m'a kanu ka ye. A ko Tamari ma ko: «Wuri ka taga!» ¹⁶ Tamari k'a jaabi ko: «I kana o fɔ; sabu ni i ka ne gbɛn, i ka kojugu min kɛ ne ra ka ban, gbɛnni ta dimi bɛna juguya ka tɛmɛ o kan!» ¹⁷ Nka a ma sɔn k'a lamɛn. Kanbɛlen min tun bɛ baaradenya ra a fɛ, a ka o wele k'a fɔ a ye ko: «Nin gbɛn ka bɔ kɛnɛ ma, i ye da sɔgɔ a ja dɛ!» ¹⁸ O y'a sɔrɔ derege nɛgɛnɛgɛnman sɔngɔgbɛlen dɔ le tun bɛ Tamari ra; masace ta denmuso minw tun ma cɛko lɔn, olugu tun bɛ o derege nɔgɔn le don. Aminɔn ta baaraden ka Tamari labɔ kɛnɛ ma, ka da sɔgɔ a ja. ¹⁹ Tamari tagara bugurigbɛ kɛ a kun na; derege nɛgɛnɛgɛnman min tun bɛ a kan na, a ka o faran, k'a boro fla la a kun na, ka kɛ kule ci ye ka taga. ²⁰ A kɔrɔɔ Abusalɔn ko a ma ko: «I kɔrɔɔ Aminɔn le jenna ni i ye kɛ? Ayiwa, ne dɔgɔmuso, i je, sabu i kɔrɔɔ lo. I kana nin ko bla i nin kan ka tɛmɛ.» Tamari tagara to a kɛlen na a kɔrɔɔ Abusalɔn ta bon kɔnɔ.

²¹ Masace Dawuda nana o kow bɛɛ mɛn minke, a dimina kɔsɛbɛ. ²² Abusalɔn kɔni ma foyi fɔ Aminɔn ye; nka a k'a kɔninya, sabu a benna ale dɔgɔmuso Tamari kan.

Abusalɔn ka Aminɔn faga

²³ Ayiwa, san fla tɛmɛnin kɔ, mɔgɔ dɔw tun tagara Abusalɔn ta sagaw si kan Baali Hazɔri, Efirayimu kɛre fɛ. Abusalɔn ka masace dence tɔw bɛɛ wele ko o ye taga ni ale ye. ²⁴ A tagara masace yere fɛ ka taga a fɔ a ye ko: «I ta baaraden ta sagasikanbagaw nana. Ne bɛ masace daari, masace ni a ta jamana nɔmɔgɔw ye na ne fɛ.» ²⁵ Masace ka Abusalɔn jaabi ko: «ɔn-ɔn, ne dence, an bɛɛ tɛ se ka taga, ni o tɛ, an bɛna taga kɛ i fɛ doni le ye.» Abusalɔn ka masace daari cogo bɛɛ ra, nka masace ma sɔn; a ka dugawu le kɛ a ye. ²⁶ Abusalɔn ko: «Ni ele t'a fɛ ka taga, o tuma, a to ne kɔrɔɔ Aminɔn ye taga ni an ye sa!» Masace ko: «Mun kɔsɔn i b'a fɛ Aminɔn ye taga ni i ye?» ²⁷ Abusalɔn ka masace daari k'a gbɛleya minke, masace sɔnna ko a dence Aminɔn ni a dence tɔw bɛɛ ye taga.

²⁸ Ayiwa, Abusalɔn k'a fɔ a ta baaraden kanbɛlenw ye ko: «Aw ye Aminɔn kɔrɔsi ka ja! Ni aw nana a ye ko a ka duvɛn min ka ninsɔndiya, fɔ k'a kɛ a tɛ foyi kala ma tuma min na, ni ne nana a fɔ aw ye ko: «Aw ye Aminɔn faga!» O tuma aw ye ben a kan k'a faga. Aw kana siran foyi ja. Ne yere le ka aw ci! Aw ye baraka don aw yere ra ka kɛ cɛ jagbɛlenw ye.»

²⁹ Ayiwa, Abusalɔn tun k'a fɔ cogo min na, a ta baaraden kanbɛlenw ka Aminɔn faga o cogo le ra. Masace dence tɔw k'a ye ten minke dɔrɔn, olugu bɛɛ wurira ka yɛlen o ta sofaliw kan ka bori.

³⁰ Ka o to sira ra, o ko kibaroya tagara se masace ma, ko Abusalɔn ka masace dencew bɛɛ faga, ko hali o ra kɛlen ma bɔsi. ³¹ Masace ka o mɛn minke, jusukasi kɔsɔn, a wurira k'a ta derege faran, ka la dugu ma. A ta jamana nɔmɔgɔw bɛɛ nana lo a kɔrɔ;

o bæe tun ka o ta deregew faran fana. ³² Masace koroce Simeha, o dence Yonadabu, ale le ka kuma ta k'a fo masace Dawuda ye ko: «Ne matigice masace kana miiri ko o k'a dence kanbelenw bæe le faga, sabu o ka Aminon kelen doron le faga. Abusalon tun ka o ko latige kabini lon min na Aminon benna a dogomuso Tamari kan ka jen ni a ye fanga ra. ³³ O ra, masace kana o ko ta k'a la a nin kan kojugu, ka a miiri ko o k'a dencew bæe le faga; Aminon kelen doron le fagara. ³⁴ Abusalon fana borira.»

Ayiwa, kanbelen min tun be yoro korosira, ale nana a na korota ka fleri ke, ka jamakuruba do nato ye terebenyanfan sira fe, kuru jigijigi fe. A tagara a fo masace ye ko: «Ne ka mogo dow ye, o be nana Horonayimu sira fe, kuru jigijigi fe‡.» ³⁵ Yonadabu k'a fo masace ye ko: «Masace dencew le be nana! I ta baaraden tun ma o le fo i ye wa?» ³⁶ Sani a ye ban o kuma ra doron, masace dencew sera. O sera minke doron, o benna kasi ra, ka mankan ci. Masace ni a ta jamana jamogow fana kasira kosebe.

³⁷ O y'a soro Abusalon tun borira ka taga Gesuri mara ta masace fe, min ye Talimayi ye, Amihudi dence. Nka lon bæe Dawuda koni tun be a dence su kasi. ³⁸ Abusalon borira ka taga Gesuri minke, a ka san saba le ke yi.

³⁹ Abusalon logo nana ke Dawuda soro ye tuun, sabu a jusu tun nana suma a dence Aminon fagari ko ra.

14

Yohabu ka masace daari Abusalon ye

¹ Seruya dence Yohabu nana a korosi k'a ye ko Abusalon logo be masace ra tuun. ² A ka mogo do ci ka taga muso do wele Tekoha dugu konon; o muso tun ka cegu. A k'a fo muso ye ko: «Sangafaniw don i yere ra, ka i yere ke i n'a fo mogo le sara i fe; i kana turu kasadiman mun. I ye i yere ke i ko mogo min be a ta su kasira kabini wagatijan. ³ I ye taga masace fe o cogo ra, ka taga nin kumaw fo a ye.»

Muso tun ka kan ka kuma minw fo, Yohabu yere ka o kumaw bæe fo a ye.

⁴ Ayiwa, Tekohakamuso tagara kuma masace fe. A tagara se minke, a k'a kinbiri gban masace koro, k'a na biri dugu ma, k'a fo masace ye ko: «E, masace, sabari ka na ne ma!» ⁵ Masace ko: «Mun le kera?» A ko: «E, masace, ne ye muso do le ye, min bonona a ce ra; ne ce sara. ⁶ Dence fla le tun be i ta jonmuso fe; o fla kerera kongo ra, k'a soro mogo si tun te yi ka o faran ka bo jogon na. Kelen k'a tojogon bugo fo ka faga. ⁷ A kera ten minke, an ta somogow bæe wurira ne kama, ko min k'a balemace faga ko ne ye o di, olugu b'a faga, k'a balemace hake bo a ra; k'a soro ni o kera, o tuma ale min ye centabaga ye, o bena ale fana faga ka bo yi. Ayiwa, ni o kera, o tuma takamiden kelen min tora ne ta gba ra, o bena o le faga ten. O tuma ra ne ce togo bena tunu, duruja si tena to a ko tuun dugukolo ko kan.»

⁸ Masace ka muso jaabi ko: «Taga so! Ne bena cira bla i ta mogow ma ka i ta ko panabo.» ⁹ Nka Tekohakamuso k'a fo masace ye tuun ko: «E, ne matigice masace, ni ko o ko ka bo nin ko ra, o kojugu kunko ye ben ne ni ne ta mogow kan; masace ni a ta jamana jamogow si kana jaraki.» ¹⁰ Masace ko: «Ni mogo o mogo ka kuma do fo i ma nin ko ra, i ye na ni o tigi ye ne fe yan; ni o kera, o tigi tena a jogon were fo tuun.» ¹¹ Muso ko: «Masace, layiri ta ne ye Matigi Ala, i ta Ala togo ra, janko ne dence kelen min tora, hakebobaga kana na o faga, ka do were fara ne ta tooro kan.» Masace ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman togo ra, ko hali i dence kunsigiden kelen tena ben dugu ma.»

¹² Muso ko tuun ko: «Sabari k'a to i ta jonmuso ye fen kelen fo ne matigice masace ye tuun!» Masace ko: «A fo!» ¹³ Muso ko: «Mun koson ele ka nin ko jogon ke Ala ta mogow ra? Sabu ka kapa ni masace yere ta kuma ye sisan, masace k'a ye ko ale yere

‡ 13:34 13.34 Yorokorosibaga ka kuma min fo masace ye, o kuma te kitabu dow konon.

fana jarakinin lo; sabu a dence min borira, a t'a fe ka o wele ka na so. ¹⁴ An bee ka kan ka sa, sigiya te o ra, i n'a fo ji min bonna dugu ma, o te se ka ce tuun. Nka Ala te mogo nin bo a ra gbansan. A ta miiriya ra, mogo min gbenna, o tigi man kan ka to a kelen na yi. ¹⁵ Ayiwa, ne nana nin kuma lase ne matigice masace ma, sabu ne siranna mogow le ja. O koson i ta jonmuso ko: <Ne bena kuma masace fe; a be se ka ke ko masace bena son a ta jonmuso ta ladiri ma. ¹⁶ A be se ka ke ko masace bena son k'a ta jonmuso bosi ka bo nin ce boro, ce min b'a fe ka ne ni ne dence bee faga ka bo nin jamana ra, Ala ka nin jamana min di an ma. ¹⁷ Ne koni tun b'a miirira ko ne matigice masace ta kuma bena ne jusu suma, sabu ne matigice masace be i ko Ala ta meleke, a be kojuman ni kojugu lon ka bo jagon na. I Matigi Ala ye ke ni i ye.> »

¹⁸ Masace ka muso jaabi ko: «Ne bena i jininka ko do ra, nka i kana foyi dogo ne ma.» Muso ko: «Ne matigice masace ye kuma.» ¹⁹ Masace ko: «A fo Yohabu sen te ni ele ye nin ko bee ra wa?» Muso ko: «E, ne matigice masace, ka can fo, i ka min fo, ne te se ka o soso. Can lo, i ta baaraden Yohabu le ka ne ci nin na; ale le ka nin kumaw bee don i ta jonmuso da ra fana. ²⁰ I ta baaraden Yohabu k'a ke nin cogo ra, janko ka masace ta miiriya yelama nin ko ra. Nka ne matigice ye hakiritigi le ye i ko Ala ta meleke; ko o ko be ke dugukolo kan, i be o bee faamu.»

²¹ Masace ka Yohabu wele k'a fo a ye ko: «A fle, i ka min fo co, ne bena a ke ten le. Taga Abusalon ta ka na ni a ye.»

²² Yohabu k'a kinbiri gban masace koru, k'a ja biri dugu ma, ka masace fo, k'a fo ko: «E, ne matigice masace, i ta baaraden k'a lon bi ko ale ko ka di i ye, sabu i ta baaraden ka min fo, i sonna o ma.»

²³ O ko, Yohabu wurira ka taga Gesuri, ka taga Abusalon ta ka na ni a ye Zeruzalemu. ²⁴ Nka masace ko: «Abusalon ye to a ta so konu yi, ne ja kana la a kan!» A kera ten, Abusalon fana tora a ta so konu yi, a ma taga masace fe.

Masace sonna ko Abusalon ye na

²⁵ Izirayeli jamana bee konu ce si tun te yi, min tun be Abusalon bo ceja ra; mogo bee tun be a ta ceja le lakari. K'a ta a sentege ra ka taga a bla fo a kunkolo cemance ra, fiyen tun te a fari yoro si le ra. ²⁶ San o san, san laban na, a tun be a kunsigi tige, sabu a kunsigi tun be caya ka gbiriya a kun na ka teme. Ni a tun k'a kunsigi tige, a tun be a kunsigi suma k'a gbiriya lon; a kunsigi gbiriya tun be ke fo kilo fla ni tarance, ka kapa ni masaso ta jateda ye.

²⁷ Abusalon tun ka dence saba le soro, ani denmuso kelen, min togo tun ye ko Tamari. O kera muso jumanba ye.

²⁸ Abusalon ka san fla le ke Zeruzalemu, a ja ma se ka la masace kan. ²⁹ Lon do, a ka Yohabu wele, ko a be a ci masace fe. Nka Yohabu ma son ka na. A k'a wele a signaga flanan na; Yohabu ma na. ³⁰ O ra, Abusalon k'a fo a ta baaradenw ye ko: «Aw y'a fle, Yohabu ta foro le be ne ta koru; siman b'a ra. Aw ye taga tasuma don a ra.» Abusalon ta baaradenw tagara tasuma don foro ra. ³¹ Yohabu wurira ka taga Abusalon ko, a ta so konu. A ko Abusalon ma ko: «Mun na i ta baaradenw tagara tasuma don ne ta foro ra?» ³² Abusalon ka Yohabu jaabi ko: «A fle, ne ka mogo ci ka taga a fo i ye ko i ye na yan ne bena i ci masace fe, i ye taga a fo a ye ko mun na a ka ne wele ka bo Gesuri ka na ni ne ye yan? Nka ele ma na. Hali ni ne tun tora Gesuri, o belen tun ka fisa ni nin ye. Ne koni b'a fe sisan ka masace ye. Ni ne ka kojugu le ke, o tuma a ye ne faga.»

³³ Yohabu tagara masace fe ka taga o kuma lase a ma. Masace ka Abusalon wele; Abusalon nana a kinbiri gban k'a ja biri dugu ma masace koru. Masace k'a boro fla mini a ma ni kanuya ye.

15

Abusalɔn ka Izirayelimɔgɔw kun yeɓema

¹ Ayiwa, o kow kɔ fɛ, Abusalɔn ka sowotoro kelen jini, ani sow, ani cɛ bilooru; ni a tun bɛ taga yɔrɔ dɔ ra, o cɛw le tun bɛ to ka bori a ta sowotoro ja fɛ ka taga. ² Abusalɔn tun bɛ to ka wuri sɔgɔmada jooɓa fɛ ka taga lo dugu donda sira kerɛ fɛ. Ni a tun ka mɔgɔ dɔ ye a bɛ nana ni ko dɔ ye masace fɛ ko a bɛ na o kiti tige, Abusalɔn bɛ o tigi wele, k'a fɔ a ye ko: «Ele bɔra dugu juman le ra?» Ni o tigi tun k'a ta gba tɔgɔ fɔ a ye, ³ Abusalɔn tun b'a fɔ a ye ko: «I ta ka di nin ko ra, jo bɛ i fɛ; nka ni i ka taga ni nin ko ye masace fɛ, mɔgɔ si tena i lamɛn!» ⁴ O kɔ, Abusalɔn tun b'a fɔ ko: «Ni ne le tun kera nin jamana kititigebaga ye kɔni, ni ko dɔ tun ka don mɔgɔ dɔ ni dɔ cɛ, walama ni o tun ka mɔgɔ o mɔgɔ tɔrɔ ko dɔ ra, o tigi tun bɛna na ne fɛ, ne tun bɛna a ta ko janabo a ye ka ja.»

⁵ Ayiwa, ni mɔgɔ dɔ fana tun ka na, ko a bɛna a kinbiri gban Abusalɔn kɔrɔ k'a bonya, a tun bɛ a boro lo o tigi ye, ka o tigi mina k'a boro mini a ma.

⁶ A kera ten, Izirayelimɔgɔ minw bɛɛ tun bɛ to ka na masace fɛ, janko masace ye o ta kiti tige o ye, Abusalɔn tun bɛ o le fɔ olugu bɛɛ ye. O cogo ra, Abusalɔn ka Izirayelimɔgɔw nege ka o kun yeɓema.

⁷ San naani temenin kɔ, lon dɔ Abusalɔn ko masace ma ko: «Ne tun ka dajuru dɔ ta Matigi Ala fɛ; a to ne ye taga Heburɔn ka taga o dajuru dafa; ⁸ sabu ka ne to Gesuri, Siri jamana ra, i ta baaraden tun ka dajuru dɔ le ta. Ne tun ko: «Ni Matigi Ala ka ne kɔsegi Zeruzalemu tuun, ne bɛna taga saraka bo a ye k'a bato Heburɔn.» »

⁹ Masace k'a jaabi ko: «Taga hera ra!» Abusalɔn wurira ka taga Heburɔn.

¹⁰ O kɔ, Abusalɔn ka mɔgɔ dɔw ci dogo ra Izirayeli maraw bɛɛ ra, ko o ye taga a fɔ mɔgɔw ye ko: «Ni aw ka na burufiyekan men tuma o tuma, aw y'a fɔ ko: «Abusalɔn le kera masace ye Heburɔn!» » ¹¹ Cɛ kemɛ fla le tun bɔra Zeruzalemu ka taga ni Abusalɔn ye. O tun ka olugu wele le ten ko o ye taga, o fana wurira ka taga; miiriya were tun tɛ o kɔnɔ, sabu o tun ma foyi lon a ko ra.

¹² Ayiwa, ka Abusalɔn to sarakabo ra, a ka mɔgɔ ci ka taga Gilo dugu kɔnɔ, ka taga Gilokace Ahitofeli wele ko a ye na. Ale le tun ye masace Dawuda ladibaga ye. O kera minke, Abusalɔn ka jen min siri Dawuda kama, o ko baraka bonyara kosebe. Abusalɔn nofemɔgɔw ka ke caya ye ka taga a fɛ.

Dawuda borira ka bo Zeruzalemu

¹³ Ciraden dɔ le nana a fɔ Dawuda ye ko: «Izirayelimɔgɔw yeɓemana ka tugu Abusalɔn kɔ dɛ!» ¹⁴ Dawuda ta jamana jamɔgɔ minw bɛɛ tun bɛ ni a ye Zeruzalemu, a k'a fɔ olugu bɛɛ ye ko: «Aw ye wuri an ye bori, ni o tɛ, an tena se ka bosi Abusalɔn boro. Aw ye teliya an ye taga, ni o tɛ, o bɛna kun an na, ka kojugu lase an ma, ka dugumɔgɔw faga ni kerekemuru ye.» ¹⁵ A ta jamana jamɔgɔw k'a fɔ a ye ko: «Ni an matigice masace ka fen o fen fɔ, an bɛ sɔn o ma, sabu an ye i ta baaradenw le ye.»

¹⁶ Masace bɔra ka sira mina a sen na; a ta somɔgɔw bɛɛ bɔra ka gban a kɔ. A tun ka jonmuso minw ke a musow ye, a ka o musow ra tan to a kɔ, ka masaso kɔrɔsi. ¹⁷ Masace bɔra ni dugumɔgɔw bɛɛ ye a kɔ. O tagara se dugu bon laban ma minke, o lora yi. ¹⁸ A ta jamana jamɔgɔw bɛɛ tun bɛ tagamana a kɔrɔ, ani Keretikaw ni Peletikaw* bɛɛ; Gatika cɛ kemɛ wɔrɔ minw tun bɔra Gati ka gban a kɔ, olugu tagamana ka temɛ masace ja kɔrɔ.

¹⁹ Masace k'a fɔ Gatikace Itayi ye ko: «Mun na ele fana b'a fɛ ka gban an kɔ? Seko, i ye taga to ni masacekura ye; sabu ele ye lonan le ye; i bɔra fɔ yɔrɔjan i ta jamana ra le ka na yan. ²⁰ Ele nana kunu dɔrɔn le an kɔrɔ; bi ne tɛ se k'a to i ye taga yaala

* 15:18 15.18 Keretikaw ni Peletikaw: Aw ye Samawilu flanan 8.18 fɛ.

ni ne ye yorow ja fe, k'a sorow ne yere ma an tagayoro kelen lon. Seko ni i balemaw ye. Matigi Ala ye kopuman ke i ye, ka to a ta kankelentigiya ra ni i ye.»

²¹ Itayi ka masace jaabi ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman togo ra, ani ele yere koson, ko ni ne matigice masace ka taga yoro o yoro, i ta baarden fana bena taga o yoro le ra; ni i be faga, ne fana be faga; ni i be baro le, ne fana be baro.» ²² Dawuda ko Itayi ma ko: «O tuma, teme an ye taga!» Gatikace Itayi temena ka bla Dawuda ja ni a ta mogow bee ye, ani den minw bee tun be ni a ye.

²³ Mogow ka Dawuda nafejama temeto ye minke, o bee ka ke kasi ye ka mankanba ci. Masace tagara Sedoron ko tige; jama bee tugura a ko, o ka kongokolon sira ta. ²⁴ Sarakalasebaga Sadoki fana tun be yi; Levi ta mogow minw bee tun be ni ale ye, olugu tun ka Ala ta jengogonya kesu* ta. O tagara Ala ta jengogonya kesu sigi; sarakalasebaga Abiyatari ka ke saraka bo ye, fo ka taga a to jama bee ye bo dugu konon.

²⁵ Masace k'a fo Sadoki ye ko: «Seko ni Ala ta jengogonya kesu ye dugu konon. Ni Matigi Ala sonna ka baraka don ne ra, a bena a to ne ye seko yan tuun, ka a to ne ye a ta jengogonya kesu ni a ta yoro saninman* ye tuun. ²⁶ Nka ni Matigi Ala ko ne ma ko: «Ne te ele fe tuun», o tuma ne fle nin ye, ni min ka diya a ye, a ye o ke!»

²⁷ Masace k'a fo sarakalasebaga Sadoki ye tuun ko: «A fle, aw ye seko nasuma ra dugu konon, aw ni aw dence fla: i dence Ayimazi, ani Abiyatari dence Yonatan. ²⁸ Ne bena taga men kongokolon kenegbeyorow ra, fo ne ye na kibaroya dow men ka bo aw fe.»

²⁹ A kera ten, Sadoki ni Abiyatari sekora ni Ala ta jengogonya kesu ye Zeruzalemu, ka taga to yi.

Dawuda ka Husayi ci dogo ra ka taga Abusalon fle

³⁰ Dawuda tun be yelenna oliviyesunw kuru kan, a kasito; a tun k'a kun datugu, a sennakolon tun lo fana. Jama min tun be a ko, olugu fana tun ka o kun datugu; o yelento tun be kasira fana. ³¹ Do nana a fo Dawuda ye ko: «Ahitofeli fana be ni Abusalon jengogonw ye!» Dawuda ka Ala daari k'a fo ko: «E, Matigi Ala, a to Ahitofeli ta ladiri bee ye ke kuma gbansan ye! A si kana loyoro sorow!»

³² Dawuda tagara se kuru kuncu ma, mogow be deri ka Ala bato yoro min na. A sera yi minke doron, a ka Arikikace Husayi sorow yi, a be a konona; Husayi ta derege tun farannin lo, buguri be a kun na. ³³ Dawuda k'a fo a ye ko: «Ni i ka gban ne ko, i bena ke ne fe doni le ye! ³⁴ Nka ni i ka seko dugu konon ka taga a fo Abusalon ye ko: «Masace, ne bena ke i ta baarden ye; ne tun ye i face ta baarden le ye folofolo, nka sisan ne bena ke ele ta baarden le ye.» Ayiwa, ni i ka o ke, o tuma Ahitofeli bena ladiri minw di Abusalon ma ne kama, i bena ke sababu ye ka o ladiriw cen, janko ka ne sutara. ³⁵ Sarakalasebagaw Sadoki ni Abiyatari, olugu fana bena ke ni i ye yi; ni i ka na fen o fen men masace Abusalon ta so konon, i ye na o fo olugu ye. ³⁶ I n'a fo olugu dence fla be o korow yi, Sadoki dence Ayimazi, ani Abiyatari dence Yonatan, ni aw ka na fen o fen men, aw ye o fo olugu ye, o bena na a lase ne ma yan.»

³⁷ Dawuda terice Husayi sekora ka taga Zeruzalemu; o wagati le ra, Abusalon fana tun be donna Zeruzalemu.

16

Siba nana domuni di Dawuda ni a ta mogow ma

¹ Dawuda nana kuru kuncemayoro teme donin minke, a ka Mefiboseti ta joncu Siba nato ye ka na a kunben, ni fali fla ye; a tun ka o faliw laben janko mogow ye se ka sigi o kan; a tun ka o faliw doni ni burukun keme fla ye, ani rezemmo jalan siri keme, ani torommo siri keme, ani forogo kelen fanin rezemmo ra.

² Masace ka Siba jininka ko: «I nana mun ke ni nin fenw ye?» Siba ko: «Faliw ye masace ta somogow ta ye, olugu bena yelen o kan; buru ni yiridenw ye kanbelenw ta domuni ye; ni minw nana sege tagama ra kongokolon konɔ, olugu bena rezenji do min ka minlogɔ bo o yere ra.» ³ Masace k'a jininka tuun ko: «I matigice Sawuli dence Mefiboseti be min le?» Siba k'a jaabi ko: «A tora Zeruzalemu. A ko, ko bi koni, Izirayelimogow bena ale face ta masaya fanga seko ale ma!» ⁴ Masace ko Siba ma ko: «Mefiboseti borofen bee kera i ta ye sisan.» Siba ko: «Ne be ne kinbiri gban i ja koro ka i fo, ne matigice masace; Ala ye ne ko diya i ye belen.»

Simeyi ka Dawuda mafiyenya

⁵ Masace Dawuda tagara se fo Bahurimu minke, Sawuli ta somogo do bora o dugu konɔ ka na. A togo tun ye ko Simeyi; Gera dence tun lo. A bora ka na, ka na ke kumajuguw fo ye Dawuda ni a nofemogow ma. ⁶ A ka ke Dawuda ni a ta jamana jamogow bon ye ni kabakuruw ye, k'a soro jama bee, ani kerekecefariw bee tun be tagamana Dawuda kininboroyanfan ni a numanboroyanfan na. ⁷ Simeyi tun be Dawuda nenina k'a fo a ma ko: «Taga ka bo yi, taga ka bo yi! Mogofagabaga! Mogokolon!» ⁸ I ka Sawuli ta somogo minw bee faga, ka sigi olugu no ra masaya ra, Matigi Ala be o hake le bora i ra. Matigi Ala ka masaya bosi i ra k'a di i dence Abusalon ma. Sisan i janibagato ye nin ye, sabu ele ye mogofagabaga le ye.»

⁹ Ayiwa, Seruya dence Abisayi ko masace ma ko: «Mun koson an b'a to nin wuru sanin ye ne matigice masace neni de? A to ne ye teme ka taga a kun tige!»

¹⁰ Masace ko: «Aw Seruya dencew, aw ta mun le be nin na sa? Ni a be ne nenina, i b'a soro ko Matigi Ala le k'a fo a ye ko a ye ne Dawuda neni. Ni o lo, jon le be se k'a fo a ye ko: «Mun koson i be nin kera?» »

¹¹ Dawuda k'a fo Abisayi ni a ta jamana jamogow bee ye tuun ko: «Ne yere woroden be ne fagayoro jinina, janko ka na a fo nin min ye Boniyaminu ta mogo ye. Aw y'a to a ye ne neni, sabu Matigi Ala le k'a fo a ye ten. ¹² Jon k'a lon ni Matigi Ala tena ne ta tooro fe, ka bi ta nenini yelema k'a ke kopuman ye ne fe?»

¹³ Dawuda ni a ta mogow tun be tagara o ta sira fe; Simeyi belen tun be tagamana kuru konkonda ra Dawuda koro, ka to ka Dawuda neni, k'a bon ni kabakuru ye, ka buguri seri a kan. ¹⁴ Masace ni a nofejama segeninba tagara se o seyoro ra minke, o ka soro ka nenekiri.

Husayi tagara Abusalon fe

¹⁵ Abusalon ni a ta jama bee, ani Izirayelimogow bee tun donna Zeruzalemu dugu konɔ. Ahitofeli fana tun be ni o ye. ¹⁶ Dawuda terice Arikikace Husayi tagara se Abusalon koro minke, a ko Abusalon ma ko: «Ala ye masace son si ra! Ala ye masace son si ra!» ¹⁷ Abusalon ka Husayi jaabi ko: «Ele be i ta teriya ke ni i terice ye tan le ke! Mun koson i ma gban i terice ko?» ¹⁸ Husayi ka Abusalon jaabi ko: «On-on de! Ni Matigi Ala yere ni jama, ni Izirayelimogow ka mogo min janawoloma k'a ke masace ye, ne be o tigi le ko; ne be to ni o tigi le ye. ¹⁹ Ka fara o kan, a meen o meen, ne laban bena ke jon ta baarden le ye? Masace Dawuda dence te wa? Ne ka baara ke faceman ye cogo min na, ne bena baara ke denceman fana ye o cogo le ra.»

Abusalon k'a face ta muso fitiniw ta

²⁰ Abusalon k'a fo Ahitofeli ye ko: «Aw ye jogon ye ka a fe, an ka kan ka min ke sisan.» ²¹ Ahitofeli k'a fo Abusalon ye ko: «I face tun ka jonmuso minw ke a musow ye, a ka minw to yan ko o ye masaso korosi, taga jen ni olugu ye. Ni o kera, Izirayelimogow bena a lon ko can ra, i ka i face dogoya; o ra minw bee be ni i ye, o bee bena o yere ja gbeleya ka to i ko.» ²² O ka gbata do lo Abusalon ye masaso kunna, Abusalon tagara jen ni a face ta jonmusow ye o yoro ra; Izirayelimogow bee bora o ko kala ma.

²³ O wagati ra, ni Ahitofeli kɔni tun ka kuma o kuma fɔ, o kuma tun bɛ jate k'a kɛ i n'a fɔ Ala yɛrɛ le kumana. Ni a tun kɛra Dawuda ye o, walama ni a kɛra Abusalɔn ye o, Ahitofeli ta kuma tun bɛ jate o cogo kelen le ra.

17

Husayi ka Ahitofeli ta ladiri cɛn

¹ O kow kɔ, Ahitofeli k'a fɔ Abusalɔn ye ko: «A to ne ye kɛrɛkɛden cɛ waga tan ni fla ta ka taga ni olugu ye ka taga Dawuda nɔgbɛn su nin yɛrɛ ra. ² Ne bɛna taga bara ka ben a kan k'a sɔrɔ a sɛgɛninba lo, fɔ k'a baraka bɛɛ ban. A bɛna siran fɔ k'a ja wuri; a nɔfɛmɔgɔw bɛɛ bɛna siran ka bori k'a to yi. Ne bɛna ale masacɛ kelen dɔrɔn le faga. ³ O kɔ, ne bɛna na ni jama bɛɛ ye i fɛ; i bɛ mɔgɔ kelen min kɔ, ni ale kɔni fagara ka ban, o tuma jama bɛɛ le bɛna sɛkɔ i fɛ. Ni o kɛra fana, mɔgɔw bɛɛ bɛna hɛra sɔrɔ.»

⁴ Ayiwa, o kuma bɛna Abusalɔn ni Izirayeli cɛkɔrɔbaw bɛɛ ma.

⁵ Nka Abusalɔn ko: «Aw y'a to an ye Arikikacɛ Husayi wele, ka ale fana lamɛn.»

⁶ Husayi nana minke, Abusalɔn k'a fɔ a ye ko: «Ahitofeli ta kuma ye nin ye. A ka min fɔ, an ka kan k'a kɛ ten wa, walama an man kan k'a kɛ? Dɔ fɔ!»

⁷ Husayi ka Abusalɔn jaabi ko: «Nin ladiri kelen kɔni ma ja Ahitofeli fɛ!» ⁸ Husayi ko Abusalɔn ma tuun ko: «Ele yɛrɛ ka i face ni a ta mɔgɔw lɔn! Kɛrɛkɛcɛfariw lo! O ka fari i ko wara min den tara ka bɔ a kɔrɔ kongo kɔnɔ! I face ye kɛrɛkɛcɛkɔrɔ le ye; a tɛna sɔn ka si ni mɔgɔ tɔw ye. ⁹ Sisan i bɛ taga a sɔrɔ ko a dogonin bɛ dinga dɔ le kɔnɔ, walama yɔrɔ dogonin dɔ wɛrɛ ra yi. Nin kɛrɛ fɔlɔ ra, ni Dawuda ta mɔgɔw ka ele ta kɛrɛkɛden dɔw faga dɔrɔn, mɔgɔw bɛna o mɛn, k'a fɔ yɔrɔ bɛɛ ko: <O ka Abusalɔn nɔfɛmɔgɔw caman faga!> ¹⁰ Ni o do kɛra dɔrɔn, hali i ta kɛrɛkɛdenw bɛɛ ra cɛfariw, minw ja ka gbɛlɛn i ko waraba, olugu bɛɛ fari bɛna faga; sabu Izirayelimɔgɔw bɛɛ k'a lɔn ko i face ye cɛfariba le ye, ani ko cɛ jagbɛlɛnw le fana bɛ ni a ye.

¹¹ «O ra, ne bɛ i ladi, ko i y'a to ko Izirayeli cɛw bɛɛ le ye na i kɔ, k'a ta Dan, ka taga a bla fɔ Bɛri Seba, ka caya i ko kɔgɔjida kɛnkɛn; ele yɛrɛ ye bla o ja ka taga Dawuda kama. ¹² Ni a ka sɔrɔ yɔrɔ o yɔrɔ, an bɛna a nɔgbɛn fɔ ka taga a mina; an bɛ taga ben o kan i ko gɔmiji bɛ ben dugukolo kan cogo min na. O si tɛna se ka bɔsi; ale tɛna bɔsi, a nɔfɛmɔgɔw si tɛna bɔsi fana. ¹³ Ni a ka bori ka taga dogo dugu o dugu ra, Izirayelimɔgɔw bɛɛ bɛna taga ni juruw ye o dugu kama; an bɛ taga o dugu ci k'a kabakuruw bɛɛ sama ni juru ye ka taga a kɛ kɔdinga kɔnɔ; hali kabakuru den kelen tɛna tɔ!»

¹⁴ Abusalɔn ni Izirayelimɔgɔ tɔw bɛɛ ko: «Arikikacɛ Husayi ta kuma ka fisa ni Ahitofeli ta ye!»

Nka Matigi Ala yɛrɛ le tun b'a fɛ ka Ahitofeli ta ladiripuman cɛn, janko ka kojugu lase Abusalɔn ma.

Dawuda tagara Zuridɛn ba tɛrɛbɔyanfan na

¹⁵ Ayiwa, Husayi tagara sarakalasebagaw Sadɔki ni Abiyatari fɛ; Ahitofeli ka min fɔ Abusalɔn ni Izirayeli cɛkɔrɔbaw ye, ani ale yɛrɛ ka min fɔ, a ka o bɛɛ fɔ sarakalasebagaw ye. A ko: ¹⁶ «Sisan aw ye cira bla Dawuda ma joona joona, ka a fɔ a ye ko a kana si kongokolon kɛnɛgbɛyɔrɔ ra; ko sani dugu ye gbɛ, a ka kan ka ba tigɛ, janko masacɛ Abusalɔn ni a ta nɔfɛjama kana na cɛnri lase o ma.»

¹⁷ O y'a sɔrɔ Yonatan ni Ayimazi tun bɛ ɛni Rogɛli. Baaradenmuso dɔ le tun ka kan ka taga o cira lase olugu ma, janko o ye taga a fɔ masacɛ Dawuda ye; sabu olugu yɛrɛ tun t'a fɛ ka don dugu kɔnɔ janko mɔgɔw kana na o ye. ¹⁸ O bɛɛ n'a ta, kanbelennin dɔ tun ka o ye; ale tagara o fɔ Abusalɔn ye. Yonatan ni Ayimazi k'a ye ten minke, o fla teliyara ka taga se fɔ cɛ dɔ ta so, Bahurimu dugu kɔnɔ. Kɔlɔn dɔ tun bɛ o cɛ ta so;

o donna o kolon konɔ ka dogo yi. ¹⁹ Sotigi ta muso ka birifani dɔ ta ka o biri kolon kunna, ka simankise susunin dɔ yerege o kan, janko mɔgo kana a lon ko mɔgo be yi.

²⁰ Abusalɔn ta ciradenw nana se yi minke, o donna o muso ta so k'a jininka ko: «Ayimazi ni Yonatan be min le?» Muso ka o jaabi ko: «O ka ko tige!» Nka o ka o jini, o ma o ye minke, o sekora ka taga Zeruzalemu.

²¹ O taganin ko, Ayimazi ni Yonatan bora kolon konɔ ka taga o kuma nafa masace Dawuda ye. O k'a fo Dawuda ye ko: «Aw ye wuri joona ka ba tige, sabu Ahitofeli ka Abusalɔn ladi ko a ye na aw kama.»

²² Dawuda ni a nɔfejama bee wurira ka Zuriden ba tige; sani dugu ye gbe hali mɔgo kelen ma to ni min ma ba tige!

²³ Ayiwa, Ahitofeli nana a ye ko o ma son ale ta kuma ma minke, a k'a ta fali laben ka taga a ta dugu ra, a ta so. A tagara a ta lukonɔ konaw bee bla boro kelen kan; o ko, a k'a kan don juru ra ka a yere faga. A sara o cogo le ra. O k'a su don a face su korɔ.

Dawuda sera Mahanayimu

²⁴ Ayiwa, Dawuda tagara se Mahanayimu. O wagati y'a soro Abusalɔn fana ka Zuriden ba tige, a ni Izirayelimogɔ to minw bee tun be ni a ye. ²⁵ Abusalɔn tun ka Amasa le bla a ta kerekajama na fe, Yohabu no ra. Amasa tun ye Izirayelikace do dence le ye, min togo tun ye ko Itira. Ale Itira le tun ka Nahasi denmuso Abigayili furu. Abigayili tun ye Seruya balemamusu ye; Seruya tun ye Yohabu bamusu ye.

²⁶ Abusalɔn ni Izirayelimogow tagara o ta fanibonw lo Galadi jamana ra.

²⁷ Ayiwa, Dawuda sera Mahanayimu minke, Nahasi dence Sobi, min bora Raba, Amankaw ta dugu ra, ani Amiyeli dence Makiri, min bora Lodebari, ani Galadikace Barizilayi min bora Rogelimu, ²⁸ olugu nana ni lananw, ani minanw, ani bogodaga dow ye ka na o di Dawuda ni a ta mogow ma. O nana ni siman fana ye, ani mugu, ani simankise yirannin, ani soso, ²⁹ ani li, ani nare, ani sagaw, ani baw, ani misinonɔ gberennin. O nana ni o fenw bee ye Dawuda ni a nɔfemogow fe, ko o ye a domu; sabu o tun b'a fora ko: «I b'a soro nin mogow segera kongɔ ni minlogo boro kosebe kongokolon konɔ yi.»

18

Dawuda ta mogow sera Abusalɔn ta mogow ra

¹ Dawuda ta kerekeden minw tun be ni a ye, a ka olugu jate, ka o laben kere kama. A ka kerekuntigi dow sigisigi ce waga kelen kelen kunna, ka dow sigisigi ce keme keme kunna. ² A ka mogow taran ka o ke jenkuru saba ye. A ka Seruya dence Yohabu bla jenkuru kelen kunna, ka Yohabu balemace Abisayi bla jenkuru kelen kunna, ka Gatikace Itayi bla jenkuru sabanan kunna. O ko, masace k'a fo jama bee ye ko: «Ne fana bena taga ni aw ye.» ³ Nka mogow k'a jaabi ko: «I man kan ka taga ni an ye; sabu ni anw do borira, mogo tena o jate. Hali ni o ka an ta jama tarance bee le faga fana, mogo tena o jate. Nka ele kelen be i ko anw ce waga tan le. Ni i ka to dugu konɔ yan, o ka fisa, sabu i be se ka to yan ka mogo dow ci ka taga an demɛ kere ra.»

⁴ Masace ko: «Ni min ka ben aw ma, ne bena a ke ten.» Masace tagara lo dugu donda korɔ; kerekedenw ka ke bo ye, ce keme keme, ani ce waga kelen kelen. ⁵ Masace k'a fo Yohabu ni Abisayi ni Itayi ye ko: «Aw ye a ke ne koson, aw ye kanbelen korosi, min ye Abusalɔn ye.»

Masace ka o kuma min fo kerekuntigiw ye Abusalɔn ta ko ra, kerekedenw bee tun ka o men fana.

⁶ Dawuda ta kerekedenw bora dugu konɔ ka taga Izirayelimogow kama kongo konɔ. O ka kere ke Efirayimu yiritu le konɔ. ⁷ Dawuda ta mogow sera Izirayelimogow ra

o yɔrɔ ra; o ka cɛnriba lase o ma, ka cɛ waga mugan bɛɛ faga o ra o lon na. ⁸ Kɛrɛ bonyara ka se fɔ o yɔrɔ mara bɛɛ ra. Minw sara yiritu kɔnɔ, olugu cayara ka tɛmɛ kɛrɛkɛyɔrɔ yɛrɛ ta mɔgɔ faganinw kan.

Abusalɔn sacogo

⁹ Ayiwa, Abusalɔn barara ka taga bɛn ni Dawuda ta mɔgɔw ye; Abusalɔn tun yɛlennin bɛ sofali dɔ kan. A ko a bɛ bori ni a ta sofali ye minke, sofali boritɔ tɛmɛna yiriba dɔ borow jukɔrɔ. Abusalɔn kunsigiw balanna yiriborow furance ra; sofali borira ka bɔ a kɔrɔ ka taga, k'a dulonnin to san ni dugu cɛ.

¹⁰ Kɛrɛkɛden dɔ ka o ye minke, ale tagara o lakari Yohabu ye. A ko: «A fɛ, ne ka Abusalɔn dulonnin ye yirisunba dɔ ra!»

¹¹ Yohabu k'a fɔ o kibaroya fɔbaga ye ko: «Ele k'a ye ten, mun na i m'a faga o yɔrɔnin kelen bɛɛ ra yi? Ne tun bɛna warigbɛ garamu kɛmɛ di i ma, ani kɛrɛkɛdenw ta cɛsirinan kelen.»

¹² Nka cɛ ka Yohabu jaabi ko: «Hali ni o ka warigbɛ kilo tan le la ne tɛgɛ kɔnɔ, ne tena sɔn ka ne boro se masacɛ dence ma fiyewu; sabu masacɛ ka kuma min fɔ ele ni Abisayi ni Itayi ye, an toro ka o mɛn. A ko: «Aw ye a kɛ ne kosɔn, aw y'a to foyi kana kanbelen sɔrɔ, min ye Abusalɔn ye.» ¹³ Ayiwa, ni ne tun ka farati ka o janfako kɛ a ra, a laban, masacɛ tun bɛna bɔ o ko kala ma, sabu foyi tɛ se ka dogo a ma; ele fana tun tena sɔn ka lɔ ni ne kunko ye.»

¹⁴ Yohabu ko: «Ne tena ne yɛrɛ sɛgɛ ka lɔ ele kɔrɔ yan gbansan tuun.» Ka Abusalɔn janaman balannin to yiri ra, Yohabu ka taman saba ta ka taga o turu a disi ra.

¹⁵ Kɛrɛkɛden cɛ tan minw tun bɛ to ka Yohabu ta kɛrɛkɛminanw ta, olugu tagara Abusalɔn lamini, ka bɛn a kan k'a faga.

¹⁶ Yohabu nana buru fiyɛ minke, ko o ye kɛrɛ lalɔ ten, a ta mɔgɔw ka Izirayɛlimɔgɔw gbenni dabra. ¹⁷ O ka Abusalɔn su ta k'a firi dingaba dɔ kɔnɔ tu kɔnɔ yi, ka kabakuru caman cɛ ka o ton a kan. O kɛra minke, Izirayɛlimɔgɔ tɔw bɛɛ borira ka taga o ta so.

¹⁸ Ka Abusalɔn janaman to, a tun ka kabakurujan dɔ lɔ masacɛ ta kenɛgbɛ ra, sabu a tun b'a fɔra ko dence tɛ ale fɛ, min bɛ se ka kɛ sababu ye k'a to ale tɔgɔ kana tunu. O ra, a k'a yɛrɛ tɔgɔ la o kabakurujan na; hali bi mɔgɔw bɛ o kabakuru wele ko Abusalɔn ta hakirijigi kabakuru.

Abusalɔn ta saya ko fɔra Dawuda ye

¹⁹ Ayiwa, Sadɔki dence Ayimazi k'a fɔ Yohabu ye ko: «A to ne ye bori ka taga nin kibaroya fɔ masacɛ ye, ko Matigi Ala k'a bɔsi ka bɔ a juguw boro, k'a hake bɔ a juguw ra.»

²⁰ Yohabu ko a ma ko: «I kana taga, sabu bi ta kibaroya tɛ kibaro diman ye. I bɛna taga lon wɛrɛ ta fɔ, nka bi ta kɔni, i man kan ka taga o fɔ, sabu masacɛ dence le sara!»

²¹ Yohabu k'a fɔ Kusikacɛ dɔ ye ko: «I ka min ye, taga o lakari masacɛ ye!» Kusikacɛ birira Yohabu kɔrɔ k'a fɔ, ka sɔrɔ ka kɛ bori ye ka taga. ²² O bɛɛ n'a ta, Sadɔki dence Ayimazi belɛn ko Yohabu ma ko: «Ni a kɛra cogo o cogo, ne fana bɛna bori Kusikacɛ kɔ fɛ ka taga!» Yohabu k'a jaabi ko: «Ne tericɛ, kun juman le ra ele b'a fɛ ka bori dɛ? Nin ko tena taga kɛ kibaro diman ye min bɛ se ka i nafa.» ²³ Ayimazi ko: «Ni a kɛra cogo o cogo, ne kɔni bɛna bori le fana!» Yohabu ko: «Ayiwa, bori sa!» Ayimazi ka kenɛgbɛba sira mina bori ra, ka taga tɛmɛ Kusikacɛ ra.

²⁴ O y'a sɔrɔ masacɛ Dawuda tun siginin bɛ dugu bolon kɔnɔ, bolon kenɛmada ni a kɔnɔnda fla cɛ ma. Kɛrɛkɛden min bɛ yɔrɔ kɔrɔsi, ale yɛlɛnna ka taga lɔ o biribon san fɛ, bolon kunna. A k'a ja kɔrɔta ka fleri kɛ minke, a barara ka cɛ dɔ boritɔ ye a kelen na, a bɛ nana. ²⁵ A pɛrɛnna ka o lase masacɛ ma. Masacɛ ko: «Ni a kelen lɔ, o tuma a bɛ nana ni kibaro diman le ye!» Cɛ ka kɛ gbara ye dɔɔnin dɔɔnin.

²⁶ Kɛrɛkɛden ka cɛ dɔ wɛrɛ boritɔ ye, a bɛ nana. A pɛrɛnna ka o fɔ dugu donda

kɔrɔsibaga ye, ko: «Cɛ dɔ wɛrɛ boritɔ ye a kelen na, a bɛ nana!» Masacɛ ko: «Ale fana bɛ nana ni kibaro diman le ye!» ²⁷ Kɛrɛkɛden ko: «Ne ta yecogo ra, cɛ fɔlɔ boricogo bɛ i ko Sadɔki dence Ayimazi boricogo.» Masacɛ ko: «Mɔgɔɔnuman lo. A bɛ nana ni kibaro diman le ye.» ²⁸ Ayimazi nana se minke, a pɛrɛnna k'a fɔ masacɛ ye ko: «Kɛrɛ diyara an na!» A k'a kinbiri gban k'a ɲa biri dugu ma, k'a fɔ tuun ko: «Matigi Ala, i ta Ala baraka, sabu mɔgɔ minw tun wurira ne matigicɛ masacɛ kama, Ala k'a to an ka se sɔrɔ olugu kan!» ²⁹ Masacɛ ko: «Ne dence Abusalɔn do? A ka kɛnɛ wa?» Ayimazi ko: «Wagati min na Yohabu tun bɛ i ta baaradenw cira, ne ni i ta baaraden tɔ kelen, ne kɔni tun bɛ mankan caman le mɛnna jama cɛ ra; nka ne tun m'a lɔn ko kelen min lo.» ³⁰ Masacɛ ko: «Ele ye gbara ka lɔ kɛrɛ fɛ.» Ayimazi gbarara ka lɔ kɛrɛ fɛ. ³¹ O kɔ, Kusikacɛ sera. Ale ko: «Ne matigicɛ masacɛ ye nin kibaro diman lamɛn! Mɔgɔ minw bɛɛ tun wurira i kama, Matigi Ala ka i bɔsi ka bɔ olugu bɛɛ boro bi!» ³² Masacɛ ko Kusikacɛ ma ko: «Ne dence Abusalɔn don? A ka kɛnɛ wa?» Kusikacɛ ko: «Ne matigicɛ masacɛ, i juguw, ani mɔgɔ o mɔgɔ bɛ wurira ele masacɛ kama ko o bɛ kojugu kɛ i ra, Ala ye olugu bɛɛ ta kɛ i ko nin kanbelen ta kera cogo min na!»

19

Dawuda ka Abusalɔn su kasi

¹ Masacɛ ka o kuma mɛn minke, a ka kɛ yɛrɛyɛrɛ ye; sankaso min bɛ dugu donda kunna, a tagara don o bon kɔnɔ ka kɛ kasi ye. A tagamatɔ tun bɛ kasira, ka kɛ a fɔ ye ko: «E, ne dence Abusalɔn, ne dence, ne dence Abusalɔn! Hali ne tun ye sa ele nɔ ra! E, Abusalɔn, ne dence, ne dence!»

² O tagara o fɔ Yohabu ye ko: «Masacɛ flɛ, a bɛ mapumankokanw fɔra, ka kasi Abusalɔn kosɔn.»

³ O lon na, Izirayɛlimɔgɔw ta sesɔrɔri yɛlɛmana ka kɛ kasi ye kɛrɛkɛdenw bɛɛ fɛ, sabu o tun k'a mɛn mɔgɔw fɛ ko: «Masacɛ jusu kasira kosɛbɛ a dence ta saya kosɔn.»

⁴ O lon na, kɛrɛkɛdenw dogora le ka don dugu kɔnɔ, k'a kɛ i n'a fɔ mɔgɔ minw borira o kɛrɛkɛɲɔgɔnw ɲa, fɔ o maroyanin nana don dugu kɔnɔ. ⁵ Masacɛ tun k'a ɲa datugu ka kɛ kule ye ko: «E, ne dence Abusalɔn! Abusalɔn, ne dence, ne dence!»

⁶ Yohabu tagara a kɔ bon kɔnɔ ka taga a fɔ a ye ko: «Ele bɛ maroyaba le blara i ta kɛrɛkɛdenw bɛɛ ra bi, k'a sɔrɔ olugu le ka i kisi, ka i dencew ni i denmusow kisi, ka i ta musow kisi, ani i ka jɔnmuso minw kɛ i musow ye. ⁷ Ele bɛ i kɔninyabagaw le kanu, ka i kanubagaw kɔninya; sabu i bɛ min kera, o bɛ a yira ko i ta kɛrɛkuntigiw ni i ta baaradenw tɛ foyi ye i ɲa kɔrɔ. Sisan kɔni, ne k'a ye ko ni a tun kera ko Abusalɔn le bɔsira, k'a to an tɔw bɛɛ ye faga, o le tun bɛna diya ele ye. ⁸ Ayiwa, sisan i wuri ka bɔ kɛnɛ ma, i ye taga kuma i ta kɛrɛkɛdenw fɛ ka o ja gbɛlɛya. Ni o tɛ, ne bɛ kari Matigi Ala tɔgɔ ra, ko ni i kɔni ma bɔ, bi su fɛ hali cɛ kelen tena to ni i ye yan. Ni o do kera, o tuma kojugu minw bɛɛ sera i ma kabini i denmisenman fɔ ka na se bi ma, bi ta bɛna juguya ni o bɛɛ lajennin ye.»

⁹ Masacɛ wurira ka taga sigi dugu donda ra. O k'a fɔ kɛrɛkɛdenw bɛɛ ye ko: «Masacɛ ye nin ye, a siginin bɛ dugu donda ra.» Kɛrɛkɛdenw bɛɛ nana masacɛ kɔrɔ.

Dawuda kɔsegira ka na Zeruzalɛmu

O y'a sɔrɔ Izirayɛli ta kɛrɛkɛdenw bɛɛ tun borira ka taga o ta so. ¹⁰ Mɔgɔw tun bɛ ɲɔgɔn sɔsɔra Izirayɛlimɔgɔw ta gbaw bɛɛ ra; o tun b'a fɔra ko: «Masacɛ Dawuda le ka an bɔsi ka an bɔ an juguw boro; ale le ka an bɔsi Filisikaw boro. Ayiwa, sisan a borira Abusalɔn ɲa ka bɔ jamana kɔnɔ. ¹¹ K'a sɔrɔ an tun ka turu kɛ ale Abusalɔn min kun na k'a sigi masaya ra, ale sara kɛrɛ ra. Ayiwa, an bɛ mun le kɔnɔna sisan ka sɔrɔ ka masacɛ Dawuda wele ka na?»

¹² Masace Dawuda fana ka cira bla ka taga a fo sarakalasebagaw ye, minw tun ye Sadoki ni Abiyatari ye, ko: «Aw y'a fo Zuda cekorobaw ye ko: <Mun koson tow le bena kon aw na ka masace wele ka na a ta so?> »

Masace tun ka o fo, sabu kuma minw bee tun be fora Izirayeli jamana yorow bee ra, o kumaw tun sera masace ma k'a to a sigiyoro ra yi.

¹³ Masace ko o y'a fo o ye fana ko: «Aw le ye ne balemaw ye, aw ye ne yere do le ye. Mun koson tow le bena kon aw na ka masace wele ka na?» ¹⁴ A ko o y'a fo Amasa fana ye ko: «Ele ni ne bee ye mogow kelen le ye. K'a ta bi ra, ne be i ke kerekajama kuntigi ye Yohabu no ra; ni ne ma o ke, o tuma Ala ye o hake bo ne ra.»

¹⁵ Dawuda k'a ke ten ka Zuda mogow bee sorow; o bee benna a ra i ko mogow kelen, ka mogow ci ka taga a fo masace ye ko: «Sekow ka na, i ni i ta baardenw bee.»

Dawuda yafara Simeyi ma

¹⁶ Ayiwa, masace ka sira ta ka sekow ka na, ka na se fo Zuriden ba ma. Zuda mara mogow tagara Giligali, Zuriden bada ra, ko o be taga masace kunben, ka ba tige ni a ye. ¹⁷ Gera dence Simeyi, min ye Boniyaminu ta gbamogow do ye, ni a be bo Bahurimu, ale fana teliyara ka taga ni Zuda mara mogow ye ka taga masace Dawuda kunben. ¹⁸ Boniyaminu ta gbamogow ce waga kelen le tun be ni a ye, ani Siba, min tun be baara kera Sawuli ta somogow ye; ale ni a dence tan ni looru, ni a ta baarden ce mukan. O girinna ka taga masace kunben Zuriden bada ra. ¹⁹ Mogow ka ba tige ka taga ba na do kan, ko o be taga masace ni a ta somogow ta kurun do konow ka ba tige ni o ye; o ko, ni masace b'a fe ka min ke, a bena o fo o ye. Tuma min na masace tun bena ba tige, Gera dence Simeyi nana a yere firi dugu ma masace na korow, ²⁰ k'a fo masace ye ko: «E, ne matigice, i sabari, i kana ne ta kojugu jate; ne ka ko benbari min ke masace ra a bolon na Zeruzalemu, masace kana a hakiri to o ra tuun! Masace ye sabari ka o ko bo a jusu ra. ²¹ Sabu ne ye i ta jon le ye; ne yere fana k'a lon ko ne ka kojugu le ke. Nka i yere k'a ye ko ne le kera Yusufu ta gbamogow bee ra mogow folow ye ka na ne matigice masace kunben!»

²² Seruya dence Abisayi ka kuma ta o le ra k'a fo ko: «Matigi Ala ka mogow min panawoloma k'a sigi masaya ra, Simeyi ka o neni; o ra, Simeyi ka kan ka faga le!»

²³ Nka Dawuda ko: «Aw Seruya dencew, aw ta mun le be nin na sa? Mun na aw be aw yere kera ne jugu dow ye bi? Mogow si man kan ka faga Izirayeli jamana konow bi; sabu ne k'a ye bi ko masace were te Izirayeli jamana kunna ni ne te.»

²⁴ O ko, masace k'a fo Simeyi ye ko: «O tena i faga!» Masace karira a ye.

Mefiboseti k'a ta ko nafow

²⁵ Ayiwa, Sawuli mamaden min ye Mefiboseti ye, ale fana tun tagara masace kunbenyoro ra. K'a ta masace tagalon na fo ka na se a nalon ma hera ra, Mefiboseti tun ma ko, a tun m'a dasiw saninya, a tun ma a ta faniw si ko fana. ²⁶ A bora o cogo le ra Zeruzalemu ka taga masace kunben; masace k'a pininka ko: «Mefiboseti, mun koson i tun ma taga ni ne ye?» ²⁷ A ka masace jaabi ko: «E, ne matigice masace, ne ta jonce le ka ne janfa; sabu ne tun ko le, ko ne be ne ta fali laben ka yelen a kan ka taga ni masace ye, sabu ne te se ka tagama. ²⁸ Nka a tagara ne togow cen ne matigice masace korow. Nka ne matigice masace be i ko Ala ta meleke. O ra, ni min ka ben i yere ma, i ye o ke; ²⁹ sabu ne bemace ta somogow si tun man kan ni foyi ye ne matigice masace fe, ni fagari te. O bee n'a ta, i sonna ko ne fana ye domuni ke ni i ye, ani ni i ta mogow tow ye minan kelen konow. O ra, ne koni te se ka masace daari, ko a ye kopuman were ke ne ye tuun.»

³⁰ Masace k'a jaabi ko: «Nin kuma bee kun ye mun ye de? Ne k'a latige ka ban ko i bemace ta dugukolo bena ke ele ni Siba ta le ye.» ³¹ Mefiboseti ko masace ma ko: «A ye a bee ta kunkelen, sabu ne matigice masace nana a ta so hera ra ka ban!»

Dawuda ka Barizilayi bonya

³² Galadikace Barizilayi fana tun bɔra Rogelimu, ka na masace blasira; a ka Zuriden ba tige ni masace ye, ko a be masace to Zuriden ba yɔɔ ra ka seko ka taga. ³³ Barizilayi tun kɔɔra kosebe; a si tun ye san biseegi. Tuma min na masace tun be Mahanayimu, masace mako tun be se fen o fen ma, a ka o bee ke a ye, sabu naforobatigi tun lo.

³⁴ Masace k'a fo Barizilayi ye ko: «Ba tige ka taga ni ne ye, i ye taga to ne koro Zeruzalemu ne ta so; ne bena i mako bee ja ka ne janto i ra.» ³⁵ Nka Barizilayi ka masace jaabi ko: «Ne bena taga ni masace ye Zeruzalemu ka taga to si ra ka san jori le ke tuun? ³⁶ Ne si ye san biseegi sisan. Ne yere te se ka fendiman lon ka bo fengboman na tuun. Ne te se ka diya soro domunifen ni minnifen na tuun; ne te se ka hali donkirilabaga cemanw ni a musomanw kan men kosebe tuun. O tuma mun koson ne bena taga ke ele kunna doni ye tuun? ³⁷ Ne bena ba tige, ka taga ni i ye ba ko fe donin, ka dan yi. Ne yere m'a lon kun min na masace b'a fe ka o bonya ke ne ye! ³⁸ A to ne ye seko, ka taga sa ne ta dugu ra, ne face ta kaburu ni ne bamuso ta kaburu koro. Nka ne dence Kimamu ye nin ye, min ye i ta baarden ye; ale koni bena taga ni ne matigice masace ye. Ni ko o ko ka ben i ma, i ye o ke ale ye.» ³⁹ Masace ko: «Ayiwa, Kimamu ye taga ni ne ye. Ni fen o fen ka ben i ma, ne bena o ke a ye; ni i ka fen o fen pini ne fe, ne bena o ke i ye.»

⁴⁰ Ayiwa, jama bee nana ba tige tuma min na, ani masace yere nana ba tige tuma min na, masace k'a boro mini Barizilayi ma k'a fo ni kanuya ye, ka dugawu ke a ye. O ko, Barizilayi sekora ka taga a ta so. ⁴¹ Masace ka Giligali dugu sira ta; Kimamu tagara ni a ye.

Zuda ta mogow ni Izirayelimogow tow ma ben

Ayiwa, Zuda ta mogow bee, ani Izirayelimogow tow tarance tun be ni masace ye Zuriden batigeyoro ra. ⁴² Izirayelimogow tow nana masace fe ka na a fo a ye ko: «Mun koson an balema minw ye Zuda ta mogow ye, olugu doron le nana ele ta ka ba tige ni i ye, ani i ta somogow ni i nofemogow bee?» ⁴³ Zuda ta mogow ka Izirayelimogow tow jaabi ko: «An ka o ke sabu anw ni masace bee ye mogow kelen le ye. Aw dimikun ye mun ye o ra sa? Yala masace tun lora ni anw kunkow ye le wa, walama a ka bonya do le di an ma, o koson an ka o ke wa?»

⁴⁴ Izirayelimogow tow ka Zuda ta mogow jaabi ko: «Masace ye anw fana ta ye fo sipaga tan*. Dawuda yere ye anw ta ye ka teme aw kan. Mun koson aw ka an dogoya tan? O tuma anw le ma kon k'a fo ko an ye masace wele ka na wa?»

Nka Zuda ta mogow ka kuma minw fo, o juguyara ka teme Izirayelimogow ta kan.

20*Seba murutira Dawuda kama*

¹ Ayiwa, o y'a soro ce sɔnkolon do tun be yi, min togo tun ye ko Seba; a face togo tun ye ko Bikiri; Boniyaminu ta mogow do tun lo. Ale ka buru fiye, k'a fo mogow ye ko:

«An ta foyi te Dawuda fe,
jenogonya foyi te an ni Yese dence ce.
Izirayelimogow, an bee ye taga an ta so!»

² A kera ten minke, Izirayelimogow bee bora Dawuda ko ka tugu Bikiri dence Seba ko. Nka Zuda ta mogow gbanna o ta masace ko, k'a blasira ka bo Zuriden ba yoro ra ka taga se fo Zeruzalemu.

³ Dawuda tagara don a ta so kon Zeruzalemu minke, a tun ka jonmuso tan minw ke a musow ye, a tun ka minw to a ko ka masaso koro, a ka olugu bla o danna so

* **19:44** 19.44 Izirayelimogow ka o fo sabu siya tan le tun be Izirayeli mara ra, k'a soro Zuda tun ye siya kelen doron.

dɔ kɔnɔ. O mako tun bɛ kɛ fɛn o fɛn na, a tun bɛ o bɛɛ di o ma, nka a ma sɔn ka jɛn ni o ye. O tora o danna o so kɔnɔ yi fɔ ka taga se o salon ma; o tun tora yi ten i ko friyamusow.

Yohabu ka Amasa faga

⁴ O kɔ, masacɛ k'a fɔ Amasa ye ko: «Sani tere saba cɛ, i ye Zuda ta kɛrɛkɛdenw wele ka na yan, ele yɛrɛ fana ye na ni o ye.» ⁵ Amasa tagara Zuda ta kɛrɛkɛdenw wele. Nka lon min mɔgɔw tun ka kan ka na masacɛ fɛ, ale yɛrɛ tora kɔ, a ma na o lon na. ⁶ O ra, Dawuda k'a fɔ Abisayi ye ko: «Bikiri dencɛ Seba bɛna cɛnri min lase an ma, o bɛna juguya ni Abusalɔn ta ye. I yɛrɛ ye i matigicɛ ta baaradenw ta, aw ye a nɔgbɛn, janko a kana na taga dogo dugu barakaman dɔw kɔnɔ, ka tunu an ma.» ⁷ Yohabu ta mɔgɔw bɔra ka gban a kɔ, ani Keretikaw, ani Peletikaw, ani kɛrɛkɛcɛfariw bɛɛ. O bɛɛ bɔra Zeruzalɛmu ka taga Bikiri dencɛ Seba nɔgbɛn.

⁸ O tagara se Gabahɔn kabakuruba yɔrɔ ra minkɛ, o ka Amasa nato ye o pa fɛ. O y'a sɔrɔ Yohabu tun ka cɛsirinan dɔ siri a ta faniw kan, ka kɛrɛkɛmuru dɔ don a la ra, ka o siri a ta cɛsirinan na a soro ra. Ka Yohabu tagatɔ to, kɛrɛkɛmuru bɛna. ⁹ Yohabu ka Amasa fo ko: «I ka kɛnɛ wa?» A ka Amasa mina a bonbosi ma ni a kininboro ye, ko a b'a boro mini a ma k'a fo ni kanuya ye. ¹⁰ Kɛrɛkɛmuru min tun bɛ Yohabu numanboro ra, Amasa ma o kɔrɔsi. Yohabu k'a sɔgɔ ni a ye sɔnaga kɛlɛn dɔrɔn a kɔnɔbara ra, ka a nogo bɛɛ bɔ kɛnɛ ma. Amasa sara. Yohabu ni a dɔgɔcɛ Abisayi k'a to yi ka taga Bikiri dencɛ Seba kɔ.

¹¹ Kɛrɛkɛden kanbɛlɛn minw tun bɛ Yohabu kɔ, olugu ra kɛlɛn lɔnin tora Amasa kɔrɔ ka kɛ a fɔ ye ko: «Minw bɛ Yohabu fɛ, ani minw bɛ Dawuda fɛ, olugu ye gban Yohabu kɔ!» ¹² O y'a sɔrɔ Amasa tun bɛ firinfinna sira kan jori ra. O kɛrɛkɛden nana a ye ko kɛrɛkɛden tɔw bɛɛ bɛ lɔra ka Amasa fɛ minkɛ, a ka Amasa sama ka taga a bla foro dɔ kɔnɔ, ka fani dɔ kɛ k'a datugu; sabu a k'a ye ko ni min o min nana se a ma, o bɛ lo. ¹³ A ka Amasa bɔ sira ra minkɛ, kɛrɛkɛdenw bɛɛ tugura Yohabu kɔ, ka taga Bikiri dencɛ Seba nɔgbɛn.

Seba sacogo

¹⁴ Seba ka Izirayɛli maraw bɛɛ cɛtigɛ, ka taga se fɔ Abɛli Bɛti Mahaka, ani fɔ Bɛrikaw ta maraw bɛɛ ra. Olugu wurira ka jɔgɔn lajɛn ka gban a kɔ fana. ¹⁵ Yohabu ni a ta mɔgɔw bɛɛ nana, ka na lo ka Bɛti Mahaka dugu lamini, k'a sɔrɔ Seba bɛ dugu kɔnɔ. O ka yɛlɛnyɔrɔ dɔw lo dugu kɛnɛmakogo kɛrɛ fɛ ka taga se fɔ a sanfɛyɔrɔ ma; o kɔ, o ka kɛ dugu laminikogo yɛrɛ sɔgi ye janko k'a bɛn. ¹⁶ Muso hakiriman dɔ tora dugu kɔnɔ yi o le ra, ka pɛrɛn k'a fɔ ko: «Aw ye ne lamɛn, aw ye ne lamɛn! Aw ye a fɔ Yohabu ye ko a ye gbara yan, ko ne b'a fɛ ka kuma ni a ye.» ¹⁷ Yohabu gbarara muso ra; muso ko: «Ele le ye Yohabu ye wa?» Yohabu ko: «Ne lo!» Muso ko: «I ta jɔnmuso ta kuma lamɛn!» Yohabu ko: «Ne bɛ i lamɛnna.» ¹⁸ Muso ko: «Fɔlɔfɔlɔ ni ko dɔ tun kɛra, mɔgɔw tun b'a fɔ ko: <An ye taga hakiri jini Abɛlikaw fɛ.> O ra o ko tun bɛ janabɔ. ¹⁹ Ayiwa, anw ye Izirayɛlimɔgɔw bɛɛ ra hɛramɔgɔ dɔw le ye; ani o bɛɛ ra mɔgɔsɔbɛ dɔw. Ele do b'a fɛ ka Izirayɛli duguba dɔ le halaki tan. Mun kosɔn aw b'a fɛ ka nin dugu halaki, k'a sɔrɔ Matigi Ala ta jamana ta dugu dɔ lo?»

²⁰ Yohabu ka muso jaabi ko: «Fiyewu, fiyewu, ne t'a fɛ ka foyi halaki, walama ka foyi cɛn! ²¹ Ne ma na o ra. Efirayimu kuruyɔrɔw mɔgɔ dɔ, min tɔgɔ ye ko Seba, Bikiri dencɛ, ale le wurira masacɛ Dawuda kama. Aw ye ale kɛlɛn don ne boro; ni o kɛra, an bɛna an mabɔ dugu ra.» Muso ka Yohabu jaabi ko: «Ayiwa, ni o lo, an bɛna a kunkolo firi i fɛ kogo kɔ fɛ yi!»

²² Muso tagara kuma dugumɔgɔw bɛɛ fɛ ni a ta hakiritigiya ye. O ka Bikiri dencɛ Seba kun tigɛ, k'a kunkolo firi Yohabu fɛ, kogo kɔ fɛ. Yohabu ka buru fiyɛ. A ta

kerəkedenw bεε mabɔra dugu ra, o bεε ka taga o ta so. Yohabu sekɔra Zeruzalemu masace fε.

Dawuda ta jamana jamɔgɔw

²³ Yohabu le tun ye Izirayeli jamana kerεkejama bεε kuntigi ye. Yehoyada dence Benaya, ale tun ye Keretikaw, ani Peletikaw* kuntigi ye.

²⁴ Adoramu tun ye jagboyabaardenw kuntigi ye. Ahiludi dence Yosafati tun ye masace ta kumalasebaga ye. ²⁵ Seva tun ye seberikebaga ye. Sadɔki ni Abiyatari tun ye sarakalasebagaw ye. ²⁶ Ira, min ye Yahiri ta mɔgɔ dɔ ye, ale fana tun ye Dawuda ta sarakalasebaga dɔ ye.

21

San saba kɔngɔ benna Izirayeli kan

¹ Ayiwa, Dawuda ta wagati ra, kɔngɔ dɔ tun benna jamana kan fɔ san saba. Dawuda ka Matigi Ala jininka; Matigi Ala k'a jaabi ko: «Sawuli ni a ta gbamɔgɔw, olugu mɔgɔfagabagaw ka Gabahɔnkaw halaki minke, o le ka nin se aw ma.»

² Masace ka Gabahɔnkaw wele ka kuma ni o ye. Gabahɔnkaw tun tε Izirayelika dɔw ye; Amɔrika tɔ minw tun tora, olugu tun lo. Izirayelimɔgɔw tun karira o ye ko o tena o faga. Nka o bεε n'a ta, Izirayelimɔgɔw ni Zuda ta mɔgɔw ta ko bonyakojugu fε Sawuli jusu ra, a tun b'a fε ka o halaki ka o ban.

³ Dawuda k'a fɔ Gabahɔnkaw ye ko: «Ne be se ka mun le ke aw ye, walama ne ka kan ka mun le ke ka nin kojugu kafari, janko aw ye dugawu ke Matigi Ala ta jamana ye?» ⁴ Gabahɔnkaw k'a jaabi ko: «Wari le tena anw ni Sawuli ta mɔgɔw ta ko janabɔ, walama sanin; anw le fana tε se k'a fɔ ko an be mɔgɔ faga Izirayeli jamana ra.» Masace ko: «Ni aw ka min fɔ, ne bena o ke aw ye.» ⁵ Gabahɔnkaw ko: «Ayiwa, i n'a fɔ Sawuli tun b'a fε ka an faga, ka an halaki ka ban Izirayeli jamana kɔnɔ le pewu, ⁶ o tuma, aw ye a dencew ra ce wolonfla di an ma, an bena olugu kan don juru ra, Matigi Ala ja kɔrɔ Gibeha dugu kɔnɔ, Matigi Ala tun ka Sawuli min janawoloma k'a ke masace ye, ale yere ta dugu.» Masace Dawuda ko: «Ne bena o di aw ma.» ⁷ Sawuli mamaden min ye Mefiboseti ye, Yonatan dence, Dawuda ma sɔn ka ale di, sabu Dawuda ni Sawuli dence Yonatan tun ka jenɔgɔnya don ka kari ɔgɔn ye Matigi Ala ja kɔrɔ. ⁸ Aya denmuso Risipa tun ka dence fla minw woro Sawuli fε, minw tun ye Arimoni ye, ani Mefiboseti tɔgɔ dɔ were, masace Dawuda ka olugu mina. Sawuli denmuso Merabu tun ka dence looru min woro Barizilayi dence Adiriyeli fε, min be bɔ Mehola dugu kɔnɔ, a ka olugu fana mina. ⁹ A ka olugu di Gabahɔnkaw ma; o ka o kan don juru ra kongori kan Matigi Ala ja kɔrɔ. O ce wolonfla bεε sara ɔgɔn fε. O ka o faga simankanwagati damina ra, simantige tere folow ra.

¹⁰ Aya denmuso Risipa ka bɔrɔfani dɔ ta, ka taga o la fara kan, ka to o yɔrɔ ra, k'a ta simankanwagati damina ra, fɔ ka taga se sanji nawagati ma. Tere bεε a tun be kɔnɔw ghen o suw ra, ka kongowaraw ghen o ra su fε.

¹¹ Aya denmuso Risipa ka min ke, o tagara o fɔ Dawuda ye; Sawuli tun ka o jɔnmuso ke a muso ye.

¹² A kera ten minke, Dawuda tagara Sawuli su ni Yonatan su kolow daari Yabesi dugumɔgɔw fε, Galadi mara ra. Olugu le tun ka o suw lajigi ka bɔ Beti San. Filisikaw tun ka se sɔrɔ Sawuli kan Giliboha tuma min na, o tun ka o suw dulon yi le. ¹³ Dawuda tagara Sawuli su kolow ni a dence Yonatan su kolow ta o yɔrɔ ra. Gabahɔnkaw tun ka minw kan don juru ra, o ka olugu fana kolow ce. ¹⁴ O ka Sawuli kolow ni a dence Yonatan kolow sutara Boniyaminu ta mara ra, Sela, Sawuli face Kisi su kɔrɔ. Masace

* 20:23 20.23 Keretikaw ni Peletikaw: Aw ye Samawilu flanan 8.18 fε.

Dawuda tun ka fɛn o fɛn fɔ, o ka o bɛɛ kɛ. O kɔ, Ala ka o ta daariri jaabi, ka jamana to hɛra ra.

Izirayelimɔgɔw ni Filisikaw ta kerɛw
(Kibaroyaw fɔlɔ 20.4-8)

¹⁵ Ayiwa, Filisikaw nana Izirayelimɔgɔw kerɛ tuun. Dawuda ni a ta kerɛkɛdenw tagara Filisikaw kama ka taga o kerɛ. Dawuda tun sɛgɛra. ¹⁶ Rafa ta mɔgɔ dɔ tun bɛ Filisikaw ra, min tɔgɔ tun ye ko Isibi Bɛnɔbi. Taman dɔ tun bɛ ale boro min nunkun tun ye siranɛgɛ ye; o siranɛgɛ gbiriya tun ye kilo saba. Kerɛkemurukura dɔ fana tun sirinin bɛ a ta cɛsirinan na. O cɛ le wurira ko a bɛ Dawuda faga. ¹⁷ Nka Seruya dence Abisayi borira ka na Dawuda demɛ, ka Filisikacɛ faga ni kerɛkemuru ye. Dawuda ta mɔgɔw ka o ye minkɛ, o karira k'a fɔ Dawuda ye ko: «Ele man kan ka taga ni an ye kerɛ ra tuun, janko i kana na a to Izirayeli ta yeelen ye tunu.»

¹⁸ O kɔ, kerɛ dɔ wɛrɛ wurira tuun Gɔbu dugu kɔnɔ, ni Filisikaw ye. O kerɛ ra, Husatikacɛ Sibekayi, ale ka Safu faga; Safu fana tun ye Rafa ta mɔgɔ dɔ le ye, Filisikaw ra.

¹⁹ Kerɛ dɔ wɛrɛ wurira ni Filisikaw ye tuun Gɔbu. O kerɛ ra, Yare Oregimu dence Elanan, Bɛtilɛhemuka dɔ, ale ka Gatikacɛ Goliyati faga Filisikaw ra. O Filisikacɛ ta taman bere bonya tun bɛ i ko jesedanbagaw ta kpɛlɛyiri.

²⁰ Kerɛ dɔ wɛrɛ kɛra tuun Gati. Filisikacɛ dɔ tun bɛ yi, ale tun ye cɛjanba ye; borokanden wɔɔɔ le tun bɛ a boro kelen kelen bɛɛ ra, senmanden wɔɔɔ bɛ a sen kelen kelen bɛɛ ra, k'a bɛɛ lajennin kɛ mugan ni naani. Ale fana tun ye Rafa ta mɔgɔ dɔ le ye. ²¹ A k'a yɛrɛ waso Izirayelimɔgɔw ra ka o mafiyɛnya minkɛ, Dawuda balemacɛ Simeha, o dence Yonatan k'a faga.

²² O cɛ naani bɛɛ tun ye Rafa ta mɔgɔ dɔw le ye; o tun bɛ bɔ Gati dugu kɔnɔ. Dawuda ni a ta mɔgɔw ka olugu bɛɛ faga.

22

Dawuda ta Alatandodɔnkiri
(Zaburu 18)

¹ Wagati min na Matigi Ala ka Dawuda bɔsi ka bɔ a juguw bɛɛ boro, ani k'a bɔ Sawuli boro, Dawuda ka nin dɔnkiri le la ka Matigi Ala tando. ² A ko: Matigi Ala le ye ne ta Ala barakaman ye, ani ne dogoyɔɔɔ, ani ne bɔsibaga.

³ Ale le ye ne ta Ala ye, ne ta Ala barakaman, ani ne dogoyɔɔɔ,
ne tangabaga, ne ta kisiri tigi;
ale le ye ne dogoyɔɔɔ ye,
ne kisibaga min bɛ ne bɔsi ka bɔ mɔgɔ farimanw boro.

⁴ An ye Matigi Ala tando, sabu ne k'a wele minkɛ,
a ka ne bɔsi ka bɔ ne juguw bɛɛ boro.

⁵ Saya jikuruw tun ka ne datugu,
jiba woyotɔ min bɛ cɛnri kɛ, o tun ka ne ta.

⁶ Can lo, saya juruw tun ka ne siri ka ban!
Saya ta jan tun bɛ nini ka ne dɛrɛ.

⁷ Nka ka ne to o jusukasi ra, ne ka Matigi Ala daari,
ne ka ne ta Ala daari.
A tora a batoyɔɔɔ saninman kɔnɔ ka ne lamɛn,
a toro ka ne kulekan mɛn.

⁸ Dugukolo yuguyugura, a yɛrɛyɛrɛra;
sankolo jusigiyɔɔɔw bɛɛ yɛrɛyɛrɛra,

a ta dimi ka o bεε lamaga.

⁹ Sisi bε bɔ a nunwow fε,
tasuma farimanba bε bɔ a da ra,
ani takami tasumaman.

¹⁰ A bε sankolo jεngε ka jigi,
sankaba finmanba le bε a sen kɔrɔ.

¹¹ A tun yelennin bε seruben mεlεkε* dɔ le kan,
a tun bε jigira ka na fɔrɔ kan.

¹² A bε a yεrε dogo dibi kɔnɔ,
ka dogo sanfɔrɔ dibi ra, sankaba finmanbaw kɔnɔ.

¹³ Yeelen min bε manamana a ja,
takami tasumamanw bε bɔ o ra.

¹⁴ Matigi Ala pεrεnkan bɔra sankolo ra;

Ala kɔrɔtaninba kan bɔra.

¹⁵ A bε bara k'a juguw bon ni biɔεw ye ka o bεε janjan;
a bε sanmanamanaw bɔ k'a juguw bεε labori.

¹⁶ E, Matigi Ala, i ka i juguw bagabaga minke,
i ka i ta dimi fɔrɔ fiyε minke,
o ka kɔgɔji jukɔrɔfεnw bεε bɔ kεnε ma,
ka dugukolo jusiginanw bεε bla kεnε ma.

¹⁷ Ala bε to sankolo ra k'a boro bɔ ka ne ta,
ka ne ta ka ne labɔ jibaw cε ma,

¹⁸ ka ne bɔsi ka bɔ ne jugu barakamanw boro,
ka ne bɔsi ne kɔninyabagaw boro, o minw baraka ka bon ni ne ta ye.

¹⁹ Lon min jagban sera ne ma, o tun bε benna ne kan;
nka Matigi Ala kεra ne demεbaga ye

²⁰ A ka ne bla yɔrɔ laganfiyanin le ra,
ka ne bɔsi, sabu ne ko ka di a ye.

²¹ Matigi Ala ka ne mina ka kapa ni ne ta terenninya le ye;
a ka ne sara, sabu ne boro ka kεwale minw kε, o bεε saninyanin lo;

²² sabu ne ka Matigi Ala ta siraw tagama,
ne ma ta juguya fε, ka ne yεrε mabɔ ne ta Ala ra.

²³ Ne bε a ta sariyaw bεε sira tagama,
ne fana tε ne yεrε mabɔ a ta cifɔninw na.

²⁴ Ne jusukun gbεnin lo a ja kɔrɔ,
sabu ne ka ne yεrε kɔrɔsi jurumun ma.

²⁵ O kɔsɔn Matigi Ala ka ne sara ka kapa ni ne ta terenninya ye,
sabu ne saninyanin lo a ja kɔrɔ.

²⁶ Matigi Ala, ni mɔgɔ min kεra i nasiranbaga ye, i bε o tigi mina ka kapa ni a ta
Alapasiran ye;

ni mɔgɔ min kεra mɔgɔ jusukungbεnin ye, i bε o tigi mina ka kapa ni a ta
jusukungbεninnya ye.

²⁷ Ni mɔgɔ min kɔnɔ gbεnin lo, i bε o tigi mina ka kapa ni a ta kɔnɔgbεninnya ye;
nka ni mɔgɔ min kɔnɔ finnin lo, i bε o tigi mina ni hakiri ye.

²⁸ I bε mɔgɔ sabarininw kisi,
nka i bε mɔgɔ wasobagaw fε, ka o majigi.

29 Can lo, Matigi Ala, ele le ye ne ta lanpan ye;
Matigi Ala be ne ta dibi ke yeelen ye.

30 Ni i be ni ne ye, ne be girin ka ben kerekejama murutigiw kan;
ni ne ta Ala be ne fe, ne be pan kogojanw kunna ka teme.

31 Ala ta siraw bee dafanin lo,
sigiya te Matigi Ala ta darakuma ra.
Mogo min b'a yere karifa Ala ma, a be o tigi tanga i ko negebennan.

32 Sabu jon were le ye Ala ye, ni Matigi Ala kelen te?
Jon were le be barakatigi Ala ye ni an ta Ala kelen te?

33 Ala le ye ne dogoyoro barakaman ye;
ale le be ne ta sira laben ka ja.

34 A be ne senw teliya i ko dagbe senw,
a be ne lo yoro korotaninw na.

35 A be ne boro degi kere ra,
ka ne boro ke ka siranegkalan bon.

36 I be i ta negebennan di ne ma, ka ne kisi;
i ta numanya be ne bonya.

37 I be ne sen lateliya;
ne sen te sege tagama ra.

38 Ne be ne juguw gben ka o halaki;
ni ne ma o faga ka ban, ne te seko.

39 Ne be o faga ka o ban pewu, fo o si te se ka wuri tuun;
o be benben ne sen koro.

40 I be baraka don ne ra kere kama,
ka ne juguw bee kuturu ka o bla ne sen koro.

41 I be ne juguw bee labori,
k'a to ne ye ne koninyabagaw bee halaki.

42 Olugu be fleri ke yoro bee, nka o te demebaga ye o yere ra;
o be Matigi Ala wele, nka a te o jaabi!

43 Ne be o terege ka o ke i ko buguri.
Ne be o terege, ka o dondon i ko bogo min be sira kan.

44 I ka ne bosi ne ta jamana mogo murutininw boro,
ka ne ke siya dow ta namogo ye;
ne tun ma siya min lon, o le be ne ta fanga koro.

45 Siya were mogow be ne ko yoro bee;
ni ne kumana ka min fo doron, o be o ke.

46 Siya were mogow baraka banna,
o yereyere to be bora o dogoyorow ra.

47 Matigi Ala panaman lo! Ne be ne ta barakatigi Ala tando.
Ne be ne ta Ala, ne ta barakatigi Ala tando.

48 Ala le be ne dimibo ne juguw ra,
ka siyaw bla ne ta fanga koro.

49 A be ne kisi ka bo ne juguw boro,
ka ne bla ne juguw san fe,
ka ne bosi ka bo mogo farimanw boro.

50 O koson, Matigi Ala, ne bena i fo ka i walepumanlon siyaw ce ra,

ne bena Alatandodonkiriw la ka i togo bonya.

⁵¹ Matigi Ala be sesororiba di a ta masace ma.

A ka min panawoloma k'a sigi masaya ra, a be o mina ni numanya ye; a be o ke Dawuda ni a ta duruja le ye, wagati bee, ani tuma bee.

23

Dawuda ta kumalabanw

¹ Dawuda ta kumalabanw ye nin ye. A ko:

«Nin ye Yese dence Dawuda kan le ye,
nin ye Ala ta mogo korotanin kan ye,
Yakuba ta Ala ka turu ke min kun na k'a sigi masaya ra,
Izirayelimogow be min togo don donkiri ra.

² Matigi Ala Nin k'a ta kuma don ne konɔ,
a k'a ta kuma don ne da ra ko ne ye a fo.

³ Izirayeli ta Ala kumana,
Izirayeli ta Ala barakaman k'a fo ne ye ko:
«Masace min be kiti tige mogow ye terenninya kan,
ka siran Ala na, ka ke mogow namogo ye,

⁴ o be i ko tere min be wuri ni a yeelen ye;
sogoma a be wuri san fe, sankaba te a datugu.
A yeelen baraka ra, ni sanji benna,
fenw be falen ka bo dugukolo ra.»

⁵ «Ala be o kopuman le ke ne ta durujaw ye.
Ala ka jenogonya wuribari le don ni ne ye,
ka sariyaw sigi o koson.

Wagati bee a be se di ne ma;
a be ne diyanyakow ke ne ye.

⁶ Nka Ala mafiyenyabagaw be i ko naniyiri minw tigera ka firi;
hali mogo boro te maga o ra.

⁷ Ni mogo min b'a fe k'a ta,
o tigi be a ta ni nege do le ye, walama taman do ta yiri,
k'a bee jeni yoronin kelen na.»

Dawuda ta kerekecefariw (Kibaroyaw folo 11.10-47)

⁸ Dawuda ta kerekecefariw togow ye nin ye:

Yosebu Basebeti, Takemonikace, ale tun ye kerekecefari saba kuntigi ye. Ale le k'a ta taman ke ka ce keme seegi bee faga kere kelen na.

⁹ Ni ale bora yi, Elehazari lo, min ye Ahoyi dence Dodo ta dence ye. Tuma min na Filisikaw tun tagara lajen kere kama, k'a soro Izirayelimogow tun be borira ka taga kuruyorow ra, ce saba min lora ni Dawuda ye ka Filisikaw konɔ ka o kere, ale tun ye o ce saba do le ye. ¹⁰ Ale le wurira ka Filisikaw kere ni kerekemuru ye, fo ka taga a boro ja, k'a noronin to a ta kerekemuru kara ra. Matigi Ala ka sesororiba di Izirayelimogow ma o lon na. O ko fe, kerekeden tow nana Elehazari koro ka na o juguw suw ta borofenw le ce doron.

¹¹ Age dence Sama, o le gbanna ale ra; ale be bo Harari dugu konɔ. O wagati ra Filisikaw tun lajenna Lehi. Sosoforo do tun be o yoro ra; Izirayelimogow nana ke bori ye Filisikaw na. ¹² Nka Sama tagara lo sosoforo ce ma, ka Filisikaw kere, ka o gben ka bo foro ra. O lon fana ra, Matigi Ala ka sesororiba ke Izirayelimogow ye.

¹³ Ayiwa, lon dɔ, ka Dawuda to Adulamu kuruwo ra, kerekəkuntigi bisaba min tun b'a fɛ, olugu ra cɛ saba nana Dawuda fɛ simankanwagati ra. O y'a sɔrɔ Filisikaw ta kerekɛjama dɔ tun bɛ Refayikaw ta kenɛgbɛyɔrɔ ra. ¹⁴ Dawuda tun dogonin bɛ kuruwo kɔnɔ; Filisikaw ta kerekɛden dɔw fana tun ka Bɛtilɛhemu dugu mina.

¹⁵ Jiminlɔgɔ ka Dawuda sɔrɔ; a ko: «E, jɔn le bɛna Bɛtilɛhemu dugu donda ta kɔlɔn ji dɔ di ne ma, ne y'a min sa?» ¹⁶ O cɛfari saba tagara don Filisikaw sigiyɔrɔ ra jagboya ra, ka ji bi Bɛtilɛhemu donda kɔlɔn na, ka na ni a ye ka na a di Dawuda ma. Nka Dawuda ma sɔn k'a min. A k'a bɔn dugu ma, k'a kɛ saraka ye Matigi Ala ja kɔrɔ, ¹⁷ k'a fɔ ko: «E, Matigi Ala ye ne kisi nin ko jɔgɔn ma, sabu nin mɔgɔw ka o nin bla farati le ra ka taga nin ji bi; nin ji kɛra i n'a fɔ olugu jori le.» A ma sɔn ka ji min. O cɛfari saba ka min kɛ, o le kɛra nin ye.

¹⁸ Yohabu balemaccɛ Abisayi, Seruya dence, ale le tun ye o cɛ saba ta jamɔgɔ ye. Ale le k'a ta taman kɛ ka cɛ kemɛ saba faga; ale le ka tɔgɔ sɔrɔ o cɛ saba ra. ¹⁹ A tɔgɔ bonyara ka tɛmɛ tɔ fla kan. Ale le kɛra o kuntigi ye; nka o bɛɛ n'a ta, cɛ saba min tɔgɔ kɔnna ka fɔ, a tɔgɔ bonya belɛn ma olugu ta bɔ.

²⁰ Yehoyada dence Benayahu fana tun ye kerekɛcɛ jagbɛlɛn le ye; a ka koba caman kɛ. Ale tun ye Kabisɛlika le ye. Ale le ka Mohabukaw ta kerekɛdenw bɛɛ ra cɛfari fla faga. Nɛnɛlonba dɔ ra fana, a jigira kɔlɔn dɔ kɔnɔ ka jara dɔ faga. ²¹ Ale le fana ka Misiranka cɛjanba dɔ faga. Taman tun bɛ Misirankaccɛ boro, nka ale tagara a ko ni bere le ye. A tagara taman bɔsi Misirankaccɛ boro k'a faga ni o taman kɛlɛn ye. ²² Yehoyada dence Benaya ka min kɛ, o le ye nin ye. A ka tɔgɔ sɔrɔ kɔsɛbɛ o cɛfari saba ra. ²³ O kuntigi bisaba ra, ale le ka tɔgɔ sɔrɔ ka tɛmɛ o bɛɛ kan. Nka cɛ saba minw tɔgɔw kɔnna ka fɔ, a ma olugu bɔ. Kerekɛden minw tun bɛ to ka Dawuda yɛrɛ kɔrɔsi, Dawuda k'a bla ni olugu ye.

²⁴ Yohabu balemaccɛ Asahɛli fana tun bɛ o cɛ bisaba ra, ani Dodo dence Elanan min bɛ bɔ Bɛtilɛhemu, ²⁵ ani Sama min bɛ bɔ Harɔdi, ani Elika min fana bɛ bɔ Harɔdi, ²⁶ ani Helesi min bɛ bɔ Peleti, ani Ikɛsi dence Ira min bɛ bɔ Tekoha ²⁷ ani Abiyɛzɛri min bɛ bɔ Anatoti, ani Mɛbunayi min bɛ bɔ Husa, ²⁸ ani Salimɔn min bɛ bɔ Ahoyi, ani Maharayi min bɛ bɔ Netofa, ²⁹ ani Bana dence Helebu min bɛ bɔ Netofa fana, ani Ribayi dence Itayi min bɛ bɔ Gibɛha, Boniyaminu ta mara ra, ³⁰ ani Benaya min bɛ bɔ Piratɔn, ani Hidayi min bɛ bɔ Nahale Gasi, ³¹ ani Abi Alibon min bɛ bɔ Bɛti Araba, ani Azimavɛti min bɛ bɔ Bahurimu, ³² ani Eliyaba min bɛ bɔ Salibɔn, Yasɛn dencew, Yonatan, ³³ ani Sama min bɛ bɔ Harari, ani Sarari dence Ayamun min bɛ bɔ Arari, ³⁴ ani Ahasibayi dence Elifeleti min bɛmaccɛ tun ye Mahakaka ye, ani Ahitofeli dence Eliyamu min bɛ bɔ Gilo, ³⁵ ani Hesirayi min bɛ bɔ Karimɛli, ani Parayi min bɛ bɔ Arabu, ³⁶ ani Natan dence Igali min bɛ bɔ Soba, ani Bani min bɛ bɔ Gadi, ³⁷ ani Seleki min tun ye Amɔnka ye, ani Naharayi min tun bɛ bɔ Bɛrɔti, ani min tun ye Seruya dence Yohabu ta kerekɛminanw tabaga ye, ³⁸ ani Ira min tun bɛ bɔ Yɛteri, ani Garebu min fana bɛ bɔ Yɛteri, ³⁹ ani Huri, Hɛtikaccɛ. A bɛɛ lajennin kɛra cɛ bisaba ni cɛ wolonfla.

24

Izirayɛlimɔgɔw jateko (Kibaroyaw fɔlɔ 21.1-6)

¹ O ko, Matigi Ala ta dimi wurira Izirayɛlimɔgɔw kama tuun; a ka miiriya dɔ don Dawuda kɔnɔ o kama, ko a ye Izirayɛlimɔgɔw ni Zuda ta mɔgɔw jate.

² O y'a sɔrɔ Yohabu min tun ye kerekɛjama kuntigi ye, ale tun bɛ masaccɛ kɔrɔ; masaccɛ k'a fɔ Yohabu ye ko: «Taga Izirayɛli jamana gbaw bɛɛ ra, k'a damina Dan ka taga a bla fɔ Bɛri Seba, aw ye mɔgɔw jate, janko ne ye mɔgɔw da lon.»

³ Yohabu ko masace ma ko: «I Matigi Ala y'a to mɔgɔw ye caya fɔ sɔnaga keme ka teme nin kan, k'a to ne matigice masace yere na ye a ye. Mun koson ne matigice masace b'a fe ka nin ko ke?» ⁴ Nka masace kumana ka Yohabu ni kerekuntigi tow bari. A kera ten, Yohabu ni kerekuntigiw wurira masace na na ka taga Izirayelimogow jate. ⁵ O ka Zuriden ba tige, ka taga lo Aroweri, dugu min be Gadi kenegbe ce ma o woroduguyanfan fe, Yazeri korɔ. ⁶ O bora yi, ka taga Galadi, ka taga Tatimu Hodisi ta mara ra. O tagara se fɔ Dan Yan ni a kerefeduguw ra, Sidon fan fe. ⁷ O bora yi ka taga se Tiri dugu ma, min lamininin be ni kogo ye, ka taga Hevikaw ni Kanaanakaw ta duguw bee ra. O tagara a laban Zuda woroduguyanfan na, Beri Seba.

⁸ O ka jamana bee yaala o cogo le ra. Karo kononton ni tere mugan temenin ko, o sekora ka na se Zeruzalemu tuun. ⁹ Yohabu ka mɔgɔw jateda di masace ma. Ce jagbelen waga keme seegi (800 000) le tun be Izirayeli mara ra, minw tun be se ka taga kere ra; Zuda ta ce w da tun ye ce waga keme looru (500 000).

*Ala ka Dawuda ta kojugu hake bo a ra
(Kibaroyaw folo 21.1-6)*

¹⁰ Ayiwa, mɔgɔw jatenin ko, Dawuda yere jusukun k'a jaraki. A k'a fɔ Matigi Ala ye ko: «Matigi Ala, ne ka jurumunba le ke nin ye. Sisan, Matigi Ala, sabari ka i ta jonce ta jurumun yafa a ma, sabu ne ka hakirintanyako yere le ke nin ye.»

¹¹ Dawuda wurira o dugusagbe sogoma minke, Matigi Ala k'a ta kuma lase cira Gadi ma, Dawuda ladibaga, k'a fɔ a ye ko: ¹² «Taga a fɔ Dawuda ye ko Matigi Ala ko: «Ne be kojugu saba yira i ra; ni i ka kelen min ta o ra, ne bena o ben jamana kan.» »

¹³ Gadi tagara Dawuda fe ka taga a fɔ a ye ko: «I b'a fe san wolonfla kongɔ le ye ben i ta jamana kan wa, walama aw juguw ye se aw ra ka to ka aw gben, aw ye ke bori ye o na fɔ karo saba wa, walama i b'a fe banajugu le ye ben i ta jamana kan tere saba? Ayiwa, miiri, i ye do latige; ne ka kan ka taga min fɔ ne cibaga ye, i ye o fɔ ne ye.»

¹⁴ Dawuda ka Gadi jaabi ko: «Ne deguninba lo kosebe. E, an be an yere to Matigi Ala boro, sabu ale ta hina ka bon; nka an kana to adamadenw boro.»

¹⁵ Matigi Ala ka banajugu ben Izirayeli jamana kan, k'a ta o lon sogoma, fɔ ka taga a wagati dafa. K'a ta Dan ka taga a bla Beri Seba, ce waga biwolonfla (70 000) le sara mɔgɔw ra. ¹⁶ Meleke nana a boro korota ko a be fagari ke Zeruzalemu minke, Matigi Ala k'a ta miiriya yelama mɔgɔw halakiri ko ra; Ala k'a fɔ halakiri meleke ye ko: «A ka ni ten, i boro bo jamana kan ten.» O y'a soro Matigi Ala ta meleke tun lonin be Yebusikace Arahuna ta simangbasiyoro ra ni a ta kerekemuru bonin ye a la ra.

¹⁷ Dawuda k'a ye ko meleke be mɔgɔw fagara minke, a k'a fɔ Matigi Ala ye ko: «Matigi Ala, a fle, ne le ka jurumun ke, ne le ka ko benbari ke. Nin mogo barakantanw ka mun le ke sa? I boro se ne ni ne ta mɔgɔw le ma.»

*Dawuda ka sarakabonan do lo Matigi Ala ye
(Kibaroyaw folo 21.18-27)*

¹⁸ O lon na, Gadi tagara Dawuda fe ka taga a fɔ a ye ko: «Wuri, i ye taga sarakabonan do lo Matigi Ala ye Yebusikace Arahuna ta simangbasiyoro ra.» ¹⁹ Dawuda wurira ka taga, ka kana ni Gadi ta kuma ye, i n'a fɔ Matigi Ala k'a fɔ a ye cogo min na.

²⁰ Arahuna nana a na korota, ka masace ni a ta baaradenw nato ye ale fan fe. Arahuna bora ka taga a kinbiri gban masace korɔ k'a na biri dugu ma. ²¹ Arahuna ko: «Mun le k'a to masace be nana a ta jonce fe sa?» Dawuda ko: «Ne be nana i ta simangbasiyoro le san, ka sarakabonan do lo Matigi Ala ye, janko halakiri min benna mɔgɔw kan, Ala ye o lalo ten.»

²² Arahuna ko Dawuda ma ko: «Ne matigice masace ye yoro ta; ni saraka min fana ka i diya, i ye o bo. Misiw ye nin ye, olugu be ke saraka jenita* ye; sowotoro ni

misidaba ta yiriw be ke logo ye. ²³ E, masace, ne Arahuna koni be a bee le di masace ma!»

Arahuna k'a fo masace ye tuun ko: «I Matigi Ala y'a to i ta saraka ye mina.»

²⁴ Nka masace ka Arahuna jaabi ko: «On-on! Ne be a san i fe a songo yere le ra. Ne ma wari bo fen min na, ne te se ka o di Matigi Ala, ne ta Ala ma saraka jenita ye!» Dawuda ka yoro ni misiw bee san warigbe bilooru. ²⁵ Dawuda ka sarakabonan do lo o yoro ra Matigi Ala togo ra, ka saraka jenitaw ni ninsondiya sarakaw* bo.

A ka daariri min ke jamana ko ra, Matigi Ala ka o jaabi; fagari lalora Izirayeli jamana ra.

MASACEW TA KITABU FOLU **Kitabu faamucogo**

Izirayeli masacew ta wagati min daminana Samawilu ta kitabu flanan na, o kow to le be Masacew ta kitabu folo konɔ. Masacew ta kitabu folo ni a flanan bee tun ye kitabu kelen le ye. O kitabuw seɛɛbaga ma lon.

An be min ye nin kitabu konɔ, o ye Sulemani sigicogo ye masaya ra a face Dawuda no ra, ani Dawuda ta saya, ani masace Sulemani ta baaraw, ani Alabatosoba lori ta baara, ani jamana tarancogo, k'a ke fanga fla ye: woroduguyanfan mara ani sahiliyanfan mara, ani o masacew ta ko.

Ala be baraka don masace bee kelen kelen na ka kapa ni a ta Alapasiran le ye. Minw be o ko don Ala ra, ka ala werew bato, jamana halakira olugu ta kewalejuguw koson.

Jamana sahiliyanfan min ye Izirayeli mara ye, o yoro ta masacew ma tugu Ala ko, k'a soro woroduguyanfan min ye Zuda mara ye, o yoro ta masacew caman ka Ala ta sariya sira tagama.

Ala ta ciraw, i n'a fo Iliya (dow b'a fo min ma ko Eli), ani Iliyasu (dow b'a fo min ma ko Elize), olugu tun be o ja gbeleya ka mogow lasomi, janko o kana bo Matigi Ala ko ka jow son.

O ciraw k'a yira ko ka Ala ta siraw tagama, o be na ni hera ye; nka ka Ala kan bla, o be na ni toro ye jamana konɔ.

Kitabu konokow

Dawuda ta masaya laban (1)

Sulemani sigicogo masaya ra a face no ra (2)

Sulemani ta masaya damina (3-4)

Sulemani ta Alabatosoba loko (5-8)

Masace Sulemani ta masaya laban (9-11)

Jamana sahiliyanfan mogow ta murutiri (12-14)

Zuda ni Izirayeli ta masacew ta kow (15-16)

Cira Iliya ta wagati (17-19)

Masace Akabu ta ko (20-22)

Masace Yosafati ni masace Ahaziya ta kow (22.41-53)

Masace Dawuda korora

¹ Ayiwa, masace Dawuda nana korɔ kosebe. O tun be birifaniw ke k'a datugu, nka o bee n'a ta, o si tun te nene bora a ra. ² O ra, a ta jamana kuntigiw k'a fo a ye ko: «An matigice masace, a to an ye sungurunin do jini i ye, min bena to i korɔ, k'a janto i ra, ka to ka la i korɔ; ni o kera, nene bena bo an matigice masace ra.»

³ O tagara yaala Izirayeli jamana yoro bee ra, ka sungurunin do jini min ce ka pi. O ka Sunamuka sunguru do le soro, min togo tun ye ko Abisagi. O nana ni ale ye masace fe. ⁴ O sunguru tun ce ka pi yere le kosebe. A nana to masace korɔ, k'a janto a ra. Nka masace ma jen ni a ye.

Adoniya ko a be ke masace ye

⁵ O wagati ra, Dawuda tun ka dence min soro a muso Hagiti fe, min togo tun ye ko Adoniya, ale wurira k'a yere bla kow ja fe, ka to k'a fo ko: «Ne le bena ke masace ye!» A ka sowotoro do jini, ani soboribaga dow, ani ce bilooru, minw tun be to ka bori a ta sowotoro ja fe. ⁶ Kabini Adoniya tun worora, hali lon kelen a face tun m'a ladi ka ye, walama k'a fo a ye ko «i kana nin ke». A tun ce ka pi kosebe. Ale le tun

worora ka gban Abusalon na. ⁷ A tagara kuma ka ben ni Seruya dence Yohabu ye, ani sarakalasebaga Abiyatari. Olugu sonna ka don a ta jen ra. ⁸ Nka sarakalasebaga Sadoki, ani Yehoyada dence Benaya, ani cira Natan, ani Simayi, ani Ereyi, ani Dawuda ta kerekerecfariw, olugu si tun te ni a ye.

⁹ Lon do, Adoniya tagara sagaw, ani misitoranw ke saraka ye, ka misiden toroninw faga Zohelati kabakuru koru, min be Eni Rogeli koru. A balemaw, minw ye masace dencew ye, a ka olugu bee wele o saraka domuni na, ani Zuda mogu minw bee tun ye jamana namogow ye. ¹⁰ Nka cira Natan ni Benaya ni kerekerecfariw ni a balemace Sulemani, a ma son ka olugu si wele.

Natan ni Baseba tagara Dawuda fe

¹¹ A kera ten minke, Natan tagara Sulemani bamuso Baseba fe, ka taga a fo a ye ko: «Ele m'a men ko Hagiti dence Adoniya be a yere kera masace ye, k'a soru an matigice Dawuda ma foyi lon o ko ra wa? ¹² Na, ne bena i ladi ni kuma kelen ye, min be se k'a to i ye i nin kisi, ka i dence Sulemani fana nin kisi. ¹³ Taga masace Dawuda fe, i ye taga a fo a ye ko: «E, ne matigice masace, ele tun ma kari i ta jonmuso ye k'a fo ne ye ko ne dence Sulemani le bena ke masace ye ele ko wa, ko ale le bena sigi i no ra masaya ra wa? Mun koson sisan Adoniya le nana ke masace ye?» »

¹⁴ Natan k'a fo Baseba ye tuun ko: «Ka i to o kuma ra ni masace ye, ne yere bena taga yi, ka taga do fara i ta kuma kan.»

¹⁵ Baseba tagara don masace fe. O wagati ra masace tun korora kosebe; Sunamuka sunguru, min ye Abisagi ye, ale le tun be a jantora masace ra. ¹⁶ Baseba k'a kinbiri gban masace koru. Masace k'a pininka ko: «A be di?» ¹⁷ A ko: «Ne matigice, ele yere le tun karira i ta jonmuso ye Matigi Ala, i ta Ala tugu ra, ko sigiya t'a ra, ko i dence Sulemani le bena ke masace ye i ko, ko ale le bena sigi masaya ra i no ra. ¹⁸ Nka a fe, sisan Adoniya le kera masace ye, k'a soru ne matigice masace yere ma foyi lon o ko ra. ¹⁹ A ka misitoranw, ani misiden toroninw, ani saga caman ke saraka ye. A ka masace dencew bee wele o domuni na, ani sarakalasebaga Abiyatari, ani kerekerejama kuntigi Yohabu; nka a ma son ka i ta jonce Sulemani wele. ²⁰ Nka Izirayeli jamana bee na lonin be ne matigice masace le ra, janko mogu min ka kan ka sigi masaya ra ne matigice masace no ra, i ye o tigi yira. ²¹ Ni o te, lon min ni ne matigice masace nana ke ko a te yan tuun, ni i nana taga ke ni i bemaw ye, o tuma o bena ne ni ne dence Sulemani minako juguya, ka an ke i ko an ka mogu le faga.»

²² Ayiwa, ka Baseba to kuma ra ni masace ye, cira Natan nana. ²³ O tagara a fo masace ye ko cira Natan nana. Natan donna masace fe, ka na a kinbiri gban k'a na biri dugu ma. ²⁴ A k'a fo masace ye ko: «E, ne matigice masace, o tuma ele le k'a fo ko Adoniya le bena ke masace ye ele ko, ka sigi masaya ra i no ra wa? ²⁵ Sabu bi a tagara misitoranw ni misiden toronin ni saga caman faga ka o ke saraka ye. A ka masace dencew bee wele o domuni na, ani kerekerejama kuntigiw, ani sarakalasebaga Abiyatari. O ye nin ye yi, o be domuni kera a na koru, ka minnin ke, k'a fo ko: «Ala ye si di masace Adoniya ma!» ²⁶ Nka ne min ye i ta baarden ye, a ma ne wele, a ma sarakalasebaga Sadoki wele, a ma Yehoyada dence Benaya wele, a ma i ta jonce Sulemani fana wele. ²⁷ Yala ne matigice masace yere le ka nin ko latige wa? Mun na mogu min bena sigi masaya ra i no ra, i ma o fo anw ye, anw minw ye i ta joncew ye?»

Dawuda ko Sulemani bena sigi ale no ra

²⁸ Masace Dawuda ka Natan jaabi ko: «Aw ye Baseba wele ne ye!» O k'a wele, a donna so konu ka taga lo masace na koru. ²⁹ Masace karira, k'a fo Baseba ye ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman tugu ra, ale min ka ne kisi ka bo ne ta sege bee ra, ³⁰ ko ne tun karira i ye Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tugu ra, ka min fo i ye, ko: «I dence

Sulemani le bena ke masace ye ne ko, ka sigi masaya ra ne no ra, ayiwa, ne bena o le ke bi.»

³¹ Baseba k'a kinbiri gban k'a na biri dugu ma masace korɔ, k'a fo ko: «E, ne matigice masace Dawuda, Ala ye i to an korɔ tuma bee!»

*Sulemani sigira masaya ra
(Kibaroyaw folo 29.21-25)*

³² Ayiwa, Masace Dawuda ko: «Aw ye sarakalasebaga Sadoki wele ka na, ani cira Natan, ani Yehoyada dence Benaya.» O ka olugu wele, o nana masace fe. ³³ Masace k'a fo o ye ko: «Aw ye ne ta baaradenw wele; aw ye ne dence Sulemani yelen ne yere ta sofali kan, ka taga ni a ye fo Giyon jida yoro ra. ³⁴ Ni aw sera yi, sarakalasebaga Sadoki ni cira Natan ye turu saninman* ke a kun na k'a ke Izirayeli masace ye. Aw ye buru fiye k'a fo ko: «Ala ye si di masace Sulemani ma!» ³⁵ O ko, aw ye bo ni a ye o yoro ra, k'a blasira ka na ni a ye, a ye na sigi ne ta masasiginan kan. Ale le bena sigi masaya ra ne ko fe, sabu ne bena ale le sigi Izirayeli ni Zuda jamana jamogoya ra.»

³⁶ Yehoyada dence Benaya ka masace jaabi ko: «Amina!» A ko: «Ne matigice masace ta Ala, min ye Matigi Ala ye, ale ye i ta kuma ke can ye! ³⁷ Matigi Ala tora ni ne matigice masace yere ye cogo min na, a ye to ni Sulemani fana ye o cogo kelen na; Ala ye Sulemani ta fanga labonya ka teme ne matigice masace Dawuda ta fanga kan belen!»

³⁸ Ayiwa, sarakalasebaga Sadoki ni cira Natan ni Yehoyada dence Benaya ni Keretikaw, ani Peletikaw* ka Sulemani sigi masace Dawuda ta sofali kan, ka jigi ni a ye Giyon jida yoro ra.

³⁹ Sarakalasebaga Sadoki ka sogogban ta, turu saninman* tun be min konɔ, yoro saninman konɔ. A ka o turu ke Sulemani kun na k'a sigi masaya ra. O ko, o ka buru fiye; mogɔ bee ka ke a fo ye ko: «Ala ye si di masace Sulemani ma!» ⁴⁰ Mogɔ camanba gbanna o ko, dow ka ke filenw fiye ye, o bee ka ke jagari ye ka ke mankanba ci ye fo ka dugukolo yereyere.

Sulemani yafara Adoniya ma

⁴¹ Adoniya ni mogɔ minw bee tun be ni a ye domunikeyoro ra, olugu ka o mankan men; o y'a soro o tun ka domuni ke ka ban. Yohabu ka burufiyekan men minke, a ko: «Nin ye mun mankanba le ye dugu konɔ tan?»

⁴² K'a to o kuma ra, sarakalasebaga Abiyatari dence Yonatan nana. Adoniya ko ale ma ko: «Na yan, sabu ele ye mogosobe le ye; sigiya t'a ra, i nana kibarɔnuman le fo an ye.» ⁴³ Yonatan ka Adoniya jaabi ko: «Fiyewu! Kibarɔnuman te nin ye de! An matigice masace Dawuda le ka Sulemani ke masace ye. ⁴⁴ Masace ka sarakalasebaga Sadoki ni cira Natan ni Yehoyada dence Benaya ni Keretikaw ni Peletikaw bla ni a ye; o k'a layelen masace yere ta sofali kan ka taga ni a ye.

⁴⁵ «Sarakalasebaga Sadoki ni cira Natan ka turu saninman* ke a kun na, k'a sigi masaya ra Giyon jida yoro ra. O bora o yoro le ra, mogow jagarininba ka ke kule ci ye ka na; o mankan le bonyara ka dugu bee labo. Aw ka o mankan le men tan. ⁴⁶ Sulemani yere sigira masasiginan kan ka ban. ⁴⁷ Jamana jamogow fana nana an matigice masace Dawuda fo, k'a fo ko: «Ala ye Sulemani ke togotigi ye ka teme ele yere kan; Ala ye a ta fanga korota ka teme ele ta kan!» O tuma masace k'a kinbiri gban a ta layoro ra k'a fo ko: ⁴⁸ «Matigi Ala baraka, Izirayeli ta Ala, sabu a ka ne yere dence do sigi masaya ra ne no ra, k'a to ne yere na ka o ye bi.» »

* **1:38** 1.38 Keretikaw ni Peletikaw tun ye siya were mogɔ dow ye, Masace tun ka minw ta kerekedenya ra, sara ra, janko ka masace korosi (Samawilu flanan 15.18).

⁴⁹ Ayiwa, Adoniya ni a noƙemogow ka o kuma men minke, o bee siranninba wurira ka janjan, bee tagara a ta fan na. ⁵⁰ Adoniya yere sirankojugu fe Sulemani ja, a wurira ka taga sarakajenifen* gbanw mina†.

⁵¹ O tagara o fo Sulemani ye ko: «Adoniya siranna masace Sulemani ja fo a tagara sarakajenifen gbanw mina, a b'a fora ko: <Masace Sulemani ye kari ne ye ko a tena a ta jonce faga ni kerekemuru ye.> » ⁵² Sulemani ko: «Ni a k'a yere ke mogosobe ye, hali a kunsigiden kelen tena ben dugu ma; foyi tena a soro. Nka ni a ka kojugu ke, o tuma a be faga.»

⁵³ O ko, masace Sulemani ka mogow dow ci ka taga a lajigi ka bo sarakajenifen kan. Adoniya nana ka na a kinbiri gban masace Sulemani koru. Sulemani ko a ma ko: «Taga so konu!»

2

Dawuda ta kumalabanw

¹ Ayiwa, Dawuda sawagati nana surunya minke, a ka nin ciw fo a dence Sulemani ye; a ko: ² «A tora donin, ne bena taga mogow bee tagayoro ra. O ra, i ka kan ka baraka don i yere ra, ka ke ce ye, ³ ka Matigi Ala, i ta Ala ta koketaw ke, k'a ta siraw tagama, k'a ta cifoninw, ni a ta kumaw, ni a ta kolatigeninw, ni a ta ciw lamen, i n'a fo a sebera cira Musa ta sariya kitabu konu cogo min na; ni o kera, ni i ka taga yoro o yoro, ni i ka ko o ko ke, o bee be ja i boro; ⁴ ni o kera, fana, Matigi Ala tun ka layiri min ta ne ye, a bena o dafa; a tun ka layiri ta ne ye k'a fo ko: <Ni i ta denw ka o tagamacogo korosi, ni o ka tagama can kan ne ja koru ni o jusukun bee ye, ani o nin bee, o tuma mogow do bena soru i ta denw na tuma bee, min bena sigi i no ra masaya ra Izirayeli jamana kunna.>

⁵ «Ayiwa, o ko, Seruya dence Yohabu ka min ke ne ra, ani a ka min ke Izirayeli ta kerekejama kuntigi fla ra, Neri dence Abineri, ani Yeteri dence Amasa, i ka o lon. A ka olugu faga, ka o jori seri dugu ma, i n'a fo o tun be kerekeyoro le ra, k'a soru foyi tun te an ni o mogow ce ni hera te. A ka o jori ke k'a ta cesirinan ni a ta sennasanbara lanogo. ⁶ O ra, i bena a mina ka kapa ni i ta hakiritigiya ye; nka i kana a to a ye koru k'a kunsigi gbe, ka sa hera ra, ni i m'a faga.

⁷ «Nka i ka kan ka Galadikace Barizilayi dencew minako ja; mogow minw be domuni ke ni i ye, o ye soru o mogow ra, sabu wagati min na ne tun be borira i koruce Abusalon ja, o tora ni ne ye ka ne deme.

⁸ «Gera dence Simeyi min bora Bahurimu, Boniyaminu ta mara ra, ale fana be ni i ye. Lon min ne tun be tagara Mahanayimu, ale le ka kumajugu suguya bee fo ne ma. Nka tuma min na a nana ne kunben Zuriden bada ra, ne karira a ye Matigi Ala togo ra ko ne tena a faga. ⁹ Nka sisan, i ka kan k'a jate i n'a fo a jarkinin lo. Hakiritigi le be i ye; i ka kan ka min ke a ra i yere bena o lon. A man kan ka koru k'a kunsigi gbe, ka sa a yere ma ni i ma a faga ni muru ye.»

Dawuda sacogoya

(Kibaroyaw folo 29.26-28)

¹⁰ Ayiwa, o ko, Dawuda sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don Dawuda ta masabonba* konu. ¹¹ Dawuda ka san binaani le ke masaya ra Izirayeli jamana kunna. A ka san wolonfla ke Heburon, ka san bisaba ni saba ke Zeruzalemu.

¹² Sulemani sigira masaya ra a face Dawuda no ra; a ta masaya sabatira kosebe.

Sulemani ka Adoniya faga

† 1:50 1.50 Ni mogow tagara sarakajenifen gbanw mina, o koru ye ko o tigi k'a yere karifa Ala ma.

¹³ Lon do, Hagiti dence min ye Adoniya ye, ale tagara Sulemani bamuso Baseba fe. Baseba k'a pininka ko: «Hera lo wa?» Adoniya ko: «Onhon, hera lo!» ¹⁴ A ko: «Kuma do le be ne fe k'a fo i ye.» Baseba ko: «A fo!» ¹⁵ Adoniya ko: «I yere k'a lon ko ne le tun ka kan ka sigi masaya ra; Izirayelimogow bee na lonin tun be ne le ra, ko ne bena ke o ta masace ye. Nka a ko nana yelama; masaya tagara ke ne dogoce Sulemani le ta ye, sabu Matigi Ala yere le k'a ke a ta ye. ¹⁶ Ayiwa, sisan, ne be fen kelen min pini i fe, i kana ban ka o ke ne ye!» Baseba ko: «A fo!» ¹⁷ Adoniya ko: «Ne be i daari, a fo masace Sulemani ye ko a ye Sunamukamuso Abisagi di ne ma, ne ye a ke ne muso ye, sabu ni ele ka fen daari masace fe, a te se ka ban.» ¹⁸ Baseba k'a jaabi ko: «Ayiwa, ne k'a men; ne bena taga o ko lase masace ma i ye.»

¹⁹ Baseba tagara masace Sulemani fe ko a be taga Adoniya ta kuma fo a ye; a tagara se minke, masace wurira ka lo k'a kunben, ka biri a koroo k'a bonya, ka soroo ka taga sigi a ta masasiginan kan. A ko o ye na ni siginan do ye ka na o di a bamuso ma. A bamuso sigira o kan masace kininboroyanfan fe.

²⁰ A bamuso ko: «Fen fitini kelen le be ne fe k'a daari i fe; i kana ban ka o ke ne ye!» Masace ko: «Ne bamuso, a fo, ne tena ban k'a ke i ye!» ²¹ Baseba ko: «A to Sunamukamuso Abisagi ye di i koroo Adoniya ma k'a ke a muso ye!»

²² Masace Sulemani k'a bamuso jaabi ko: «Mun koson i be Sunamukamuso Abisagi daarira k'a di Adoniya ma? Hali i ye masaya pini a ye kunkelen, sabu ni a kera cogo o cogo, ne koroo lo. Masaya pini a ye, ale ni sarakalasebaga Abiyatari, ani Seruya dence Yohabu.»

²³ O ko, masace Sulemani karira Matigi Ala togo ra; a ko: «Adoniya ka min daari, ni ne ma o jaabi ke a yere saya ye fiyewu, o tuma Ala ye kojugu suguya bee la ne kan.» ²⁴ A ko tuun ko: «Ne be kari Matigi Ala janaman togo ra, ale min ka ne sigi masaya ra ne face Dawuda no ra, ka ne ta fanga sabati, ka masaya layiri ta ne ni ne ta duruja ye, ne be kari ko Adoniya be faga bi yere.»

²⁵ Masace Sulemani ka Yehoyada dence Benaya ci ko a ye taga a faga ni muru ye. Adoniya sara o cogo le ra.

Sulemani ka Abiyatari gben

²⁶ O ko, masace k'a fo sarakalasebaga Abiyatari ye ko: «Ele ye taga i sigiyoro ra Anatoti; i fana tun ka kan ni fagari le ye, nka ne tena i faga sisan, sabu i ka dunupa bee tigi Ala ta jennogonya kesu* ta ka tagama ni a ye ne face Dawuda na fe, ani i tora ni a ye a ta sege wagatiw ra.»

²⁷ Ayiwa, Sulemani ka Abiyatari bo Matigi Ala ta sarakalasebagaya baara ra o cogo le ra; o kera minke, Matigi Ala tun ka kuma min fo Eli ta somogow ta ko ra Silo, o kuma kera can ye*.

Sulemani ka Yohabu faga

²⁸ O kow bee kibaroya sera Yohabu ma minke, ale borira ka taga Matigi Ala ta yoro saninman* konoo, ka taga sarakabonan gbanw mina; sabu ale fana tun donna Adoniya ta jen ra, k'a soroo a tun ma son ka don Abusalon ta jen ra.

²⁹ O tagara a fo masace Sulemani ye ko Yohabu borira ka taga don Matigi Ala ta yoro saninman konoo, ka lo sarakabonan koroo yi. Sulemani k'a fo Yehoyada dence Benaya ye ko: «Taga a faga ni muru ye!»

³⁰ Benaya tagara don Matigi Ala ta yoro saninman konoo k'a fo Yohabu ye ko: «Masace ko i ye bo yan!» Yohabu ko: «On-on, ne be sa yan le!» Yohabu ka min fo, Benaya tagara o fo masace ye.

³¹ Masace k'a fo Benaya ye ko: «A ka min fo, taga a ke ten. Taga a faga, i ye a su don. Ni o kera, Yohabu ka mogoo minw faga gbansan, o fagari hake be bo ne ni ne

* 2:27 2.27 Aw ye nin yoro fe: Samawilu folo 2.30-36.

ta somogow kan. ³² A ka mogow minw faga, Matigi Ala bena o hake bo a ra; sabu a benna ce fla kan, minw tun ye mogowumanw ye ani mogosobew ye ka teme ale yere kan, ka olugu faga ni kerekemuru ye, k'a soro ne face Dawuda ma bo o kala ma; o ce fla tun ye Neri dence Abineri ye, Izirayeli ta kerekejama kuntigi, ani Yeteri dence Amasa, Zuda ta kerekejama kuntigi. ³³ O mogow fagari hake ye ben Yohabu ni a ta durujaw kan wagati bee. Nka Matigi Ala ta hera ye ke Dawuda ni a ta durujaw kan, ani a ta somogow ni a ta masaya kan wagati bee.»

³⁴ Ayiwa, Yehoyada dence Benaya wurira ka taga Yohabu faga ni muru ye. O tagara a su don a yere ta yoro ra, kongokolon yoro ra. ³⁵ Masace ka Yehoyada dence Benaya bla Yohabu no ra, kerekejama kuntigiya ra, ka sarakalasebaga Sadoki bla Abiyatari no ra.

Sulemani ka Simeyi faga

³⁶ O kow ko, masace ka mogow ci ka taga Simeyi wele; a k'a fo Simeyi ye ko: «Simeyi, bon do lo Zeruzalemu, i ye to o yoro ra; i kana bo ka taga yoro were. ³⁷ Ni i ka bo dugu konon lon o lon, ka Sedoron ko tige doron, i ye la a ra ko sigiya t'a ra, ko i be faga o lon na; i fagari kunko fana be ben i yere le kan.»

³⁸ Simeyi ka masace jaabi ko: «I ka min fo, o benna ne ma. Ne matigice masace ka min fo, i ta jonce bena o le ke.»

A kera ten, Simeyi tora Zeruzalemu ka wagatijan ke.

³⁹ Nka san saba temenin ko, Simeyi ta jonce fla borira ka taga Mahaka dence Akisa fe, min ye Gati mara masace ye. O tagara o ko fo Simeyi ye, ko: «I ta jonw be Gati!»

⁴⁰ Simeyi wurira o le ra k'a ta fali laben, ka taga Akisa fe Gati mara, ka taga a ta jonw yoronini, ka o mina ka na ni o ye ka bo Gati.

⁴¹ O tagara a fo Sulemani ye ko Simeyi bora Zeruzalemu ka taga Gati, ka seko ka na. ⁴² Masace ka Simeyi wele k'a fo a ye ko: «Yala ne tun ma kankari la i ye, ko i ye kari Matigi Ala togo ra nin kuma kan, ko ni i bora ka taga yoro were lon o lon, ko i ye la a ra ko ne bena i faga wa? O lon na, i yere k'a fo ko ne ka min fo, ko o benna i ma, ko i bena a ke ten. ⁴³ Mun koson i karira kuma min na Matigi Ala togo ra, i ma to o kan? Mun koson ne ka kuma min fo i ye, i ma o ke?»

⁴⁴ Masace k'a fo Simeyi ye tuun ko: «I ka kojugu min bee ke ne face Dawuda ra, i yere ka o bee lon; o kow bee be i yere jusu ra yi. Ayiwa, i ka kojugu min bee ke, Matigi Ala bena o hake ben i yere le kan. ⁴⁵ Nka Matigi Ala bena baraka don masace Sulemani na, Dawuda ta masaya fana bena sabati Matigi Ala pa korowagati bee.»

⁴⁶ A kera ten, masace ka Yehoyada dence Benaya ci, ale bora ka taga Simeyi faga ni muru ye.

O ko, masaya sabatira kosebe Sulemani boro.

3

Sulemani ka Farawona denmuso do furu

¹ Ayiwa, Sulemani nana jennogonya don ni Misiran masace ye, min ye Farawona ye, ka Farawona denmuso do furu. A tagara o muso bla Dawuda ta masabonba konon, sani a ye a yere ta masaso lo k'a ban, ani Matigi Ala ta batoso, ani Zeruzalemu dugu laminikogow.

² O wagati ra mogow belen tun be sarakaw bora kongoriw kan, sabu Alabatosoba do tun ma lo Matigi Ala togo ra folo. ³ Sulemani ka Matigi Ala kanu, ka tagama ka kapa ni a face Dawuda ta ci foninw ye; nka o bee n'a ta, a tun be to ka sarakaw bo, ka wusunan sarakaw bo kongoriw kan.

*Ala ka hakiritigiya di Sulemani ma
(Kibaroyaw flanan 1.2-13)*

⁴ Lon dɔ, masace Sulemani tagara Gabahon ka taga saraka bɔ, sabu o yɔrɔ ta sarakaboyɔrɔ le tun ka bon ni sarakaboyɔrɔ tɔw bɛɛ ye. Sulemani ka bɛgan waga kelen ke saraka jenita* ye o sarakabonan kan. ⁵ Matigi Ala k'a yere yira Sulemani na su fe siko ra, k'a to Gabahon; Ala k'a fo a ye ko: «I b'a fe ne ye fen min di i ma, o fo!»

⁶ Sulemani k'a jaabi, ko: «I ka kojumanba ke i ta jonce Dawuda ye, min ye ne face ye, sabu a kera mogo kankelentigi ye, ka tagama can kan i na korɔ ni jusukun kelen ye. I ka o kojumanba ke a ye, ka dence di a ma min sigira masaya ra a no ra bi.

⁷ Ayiwa, sisan Matigi Ala, ne ta Ala, ele le ka i ta jonce sigi masaya ra ne face Dawuda no ra, k'a sorɔ ne te foyi ye ni denfitini te; ne fana te nin baara kecogo lon. ⁸ I ta jonce be i ta mogow le ce ra, i yere ka mogo minw panawoloma, nin mogo camanba min te se ka jate, walama k'a da lon, a cayakojugu fe. ⁹ O ra, hakiritigiya le di i ta jonce ma, janko a ye i ta mogow ta kow panabo ka ja, ka kojuman ni kojugu lon ka bo jogon na; ni o te, jon le be se ka ele ta mogow mara, nin jama camanba?»

¹⁰ Ayiwa, Sulemani ka min daari, o diyara Matigi ye. ¹¹ O ra, Ala k'a fo a ye ko: «I n'a fo i ka nin le daari ne fe, i ma sijan daari, walama naforo, walama i juguw saya, nka i n'a fo i ka hakiritigiya le daari, janko ka mogow ta kow panabo ni terenninya ye, ¹² ayiwa, i ka min daari, ne bena o ke i ye. Ne bena i ke kolonbaga ye, ka i ke hakiritigi ye, ne ma deri ka min jogon ke mogo si ye ban, ani ne fana tena min jogon ke mogo si ye tuun fiyewu. ¹³ Ka fara o kan, i ma min daari ne fe, ne bena o fana ke i ye. Ne bena naforo ni bonya di i ma; i ta tere bɛɛ ra, i jogon masace tena ke yi. ¹⁴ Ni i ka ne ta siraw tagama, ka ne ta cifoninw ani ne ta kumaw sira tagama i n'a fo i face Dawuda k'a ke cogo min na, ne bena sijan di i ma.»

¹⁵ O ko, Sulemani wurira sunogo ra ni o siko ye a hakiri ra, ka seko ka taga Zeruzalemu. A tagara lo Ala ta jɛnjogonya kesu* ja fe; a ka saraka jenitaw* ni jɛnjogonya sarakaw* bo. O ko, a ka domuniba dɔ laben a ta jamana pamogow bɛɛ ye.

Sulemani ka muso fla ta kiti tige

¹⁶ Lon dɔ, jatɔmuso fla nana masace Sulemani fe, ka na lo a ja korɔ. ¹⁷ O muso fla ra kelen ko: «Hake to, ne matigice, ne ni nin muso, an fla bɛɛ be sira jogon fe bon kelen konɔ. Ne nana jigi ne ta den na a korɔ bon konɔ. ¹⁸ Nka ne jiginin tere sabanan lon, ale fana jigira. An fla doron le tun be bon konɔ; mogo were tun te ni an ye ni an fla doron te.

¹⁹ «Ayiwa, su fe, nin muso sunogoto yelemana ka la a den kan k'a den faga. ²⁰ A wurira o le ra su cɛmance ra, ka ne to sunogo ra, ka ne ta den ta ka bo ne korɔ, ka o la a yere korɔ; a yere ta den min sara, a ka o ta ka o la ne korɔ. ²¹ Sogoma ne wurira ko ne be sin di ne ta den ma minke, ne barara k'a ye ko den sanin lo. Ne nana a fle ka ja sogoma minke, ne k'a ye ko ne ka den min woro, ko o te!»

²² Muso to kelen ko: «Can te! Den panaman ye ne ta le ye. Den min sara o ye ele ta den le ye.»

Nka muso folo ma lo a ra. A ko: «Can te, den sanin ye ele le ta ye; den panaman ye ne ta le ye!»

O ka ke jogon soso ye masace ja korɔ.

²³ Masace ko: «Kelen ko: <Den min panaman lo, o ye ne ta den le ye; ele ta le sara!> To kelen fana ko: <Can te, ele ta den le sara, ne ta den panaman lo!> »

²⁴ Masace ko: «Aw ye na ni kerɛkemuru dɔ ye!» O nana ni kerɛkemuru dɔ ye masace fe. ²⁵ Masace ko: «Aw ye den panaman cetige fla ye, k'a taran kelen kelen di o bɛɛ ma.»

²⁶ Ayiwa, muso min tun ye den panaman bamuso ye can ra, ale ta den hina k'a mina; a ko masace ma ko: «Ne matigice, sabari i ye den panaman di a ma. Aw kana

a faga fiyewu!» Nka muso to kelen ko: «Aw ye a tige fla ye! Ale tena a soro, ne fana tena a soro!»

²⁷ Masace ka kiti tige o le ra, k'a fo ko: «Aw ye den di muso folo ma, aw kana a faga; ale le ye den bamuso ye.»

²⁸ Ayiwa, masace ka kiti min tige, Izirayelimogow bee ka o ko men minke, o bee ka bonyaba la masace kan; sabu o k'a ye ko a be a ta hakiritigiya sorora ka bo Ala yere le fe, ka kiti tige.

4

Izirayeli jamana jamogow

¹ Masace Sulemani sigira masaya ra Izirayeli jamana bee kunna. ² A ta jamana jamogow togow ye nin ye: Sadoki mamaden Azariya, min tun ye sarakalasebaga ye, ³ ale ni Sisa dence fla, Eliyorefu ni Ahiya, olugu le tun ye seberikebagaw ye; Ahiludi dence Yosafati, ale tun ye masace ta kumalasebaga ye. ⁴ Yehoyada dence Benaya le tun ye kerেকেjama kuntigiba ye. Sadoki ni Abiyatari, olugu tun ye sarakalasebagaw ye. ⁵ Natan dence Azariya, ale tun ye jamanatigiw ta jamogo ye; Natan dence Zabudi, ale fana tun ye sarakalasebaga ye, ani masace yere ladibaga. ⁶ Ahisari, ale tun ye masace ta so konanabobaga ye; Abida dence Adoniram, ale tun ye jagboyabaaraw ta ko kuntigi ye.

Sulemani ta jamanatigiw

⁷ Sulemani tun ka jamanatigi tan ni fla le sigi Izirayeli jamana bee kunna. Olugu le tun ka kan ka o janto masace ni a ta sokonmogow bee ta domuni ko ra. O bee kelen kelen tun ka kan ka lo ni masace ta domuni ko ye karo kelen san o san. ⁸ O jamanatigiw togow le ye nin ye:

Huri dence le tun be Efirayimu kuruyorow kunna.

⁹ Dekeri dence tun be Makasi mara, ani Salibimu mara, ani Beti Semesi mara, ani Elon Beti Hanan mara kunna.

¹⁰ Hesedi dence tun be Aruboti mara kunna; Soko mara ni Heferi mara bee tun ye a ta mara do ye fana.

¹¹ Aminadabu dence tun be Nafoti Dori mara kunna. Ale le tun ka Sulemani denmuso Tafati furu.

¹² Ahiludi dence Bana tun be Tanaki mara ni Megido mara kunna, ani Beti Sehan mara bee, Saritan mara koru, Zizireli dugumayanfan fe, k'a ta Beti Sehan, ka taga a bla fo Abeli Mehola, ani ka taga a bla fo Yokimehamu mara ko fe.

¹³ Geberi dence tun be Ramoti, Galadi mara kunna. Manase dence Yahiri ta dugu minw tun be Galadi, o duguw fana tun ye a ta mara do ye, ani Arigobu yoru minw be Basan mara ra, ani a duguba biworu minw laminina ni kogo ye, ka o dondaw konw lalaga ni siranega ye.

¹⁴ Ido dence Ahinadabu tun be Mahanayimu mara kunna.

¹⁵ Ayimazi tun be Nefitali mara kunna. Ale le tun ka Sulemani denmuso Basimati furu.

¹⁶ Husayi dence Bana tun be Aseri ta mara ni Behaloti mara kunna.

¹⁷ Paruwa dence Yosafati tun be Isakari ta mara kunna.

¹⁸ Ela dence Simeyi tun be Boniyaminu ta mara kunna.

¹⁹ Uri dence Geberi tun be Galadi mara kunna; a tun be Amorikaw ta masace Sihon ni Basan mara ta masace Ogi ta yorow fana kunna. Jamanatigi kelen fana tun siginin be jamana bee kunna.

²⁰ O wagati ra, Zuda ta mogow, ani Izirayeli ta mogow tun ka ca i ko kogojida kenken. O tun be domuni ke, ka min o sago ma, sabu o tun be hera ra.

5

Sulemani ta masaya bonya

¹ Ayiwa, k'a ta Efirati ba ra, ka taga a bla fo Filisikaw ta jamana ra, ani ka taga se fo Misiran jamana dance ma, Sulemani ta fanga le tun be o yorow bee kan. Sulemani si bee ra, o mogow bee tora a ta fanga korow, ka to ka ninsongo sara a ye.

² Lon o lon, Sulemani ni a ta sokonmogow tun be min domu, o ye nin ye: mugu tentennin kilo waga kononton (9 000), ani mugu gbansan kilo waga tan ni seegi (18 000), ³ ani sokonmisi toronin tan, ani misi mugan were, minw be yaala ka bin jimi, ani saga keme; o nin te mankalaninw ni dagbew ni minanw ni konow toroninw na.

⁴ Ayiwa, jamana minw tun be ba terebenyanfan na, k'a ta Tifisa, ka taga a bla fo Gaza, Sulemani ta fanga tun be o yorow masacew bee kan; hera fana tun be ale ni jamana tow bee ce. ⁵ Sulemani ta tere bee ra, Zuda ta mogow, ani Izirayeli ta mogow bee, k'a ta Dan ka taga a bla fo Beri Seba, bee tun be hera ni laganfiya ra; bee tun be a ta rezenforo, walama a ta torosunw sene a sago ma.

⁶ Sowera waga naani* (4 000) le tun be Sulemani fe; o sow le tun be a ta sowotorow sama. Sowotorotigi ce waga tan ni fla (12 000) le tun be a togow ra.

⁷ Jamanatigiw le tun be masace Sulemani ni a ta sokonmogow bee ta domuniw jini ka na a di o ma. Jamanatigi bee tun be o ke karo kelen san o san. O tun te son k'a to foyi ye dese a fe. ⁸ O tun be na ni simankise ni bin fana ye, masace ta yoro ra, bee ni a ta hakeya, ka na o di wotorosamasow, ani so tow ma.

Sulemani ta hakiritigiya

⁹ Ala ka hakiritigiya, ani lonniya camanba di Sulemani ma, k'a ta faamuri fana caya i ko kogojida kenken. ¹⁰ Sulemani ta hakiritigiya tun ka bon ka teme tereboyanfan jamana hakiritigiw bee ta kan, ani Misiran jamana hakiritigiw bee. ¹¹ A ta hakiritigiya tun ka bon ni mogow bee ta ye; a tun ka bon hali ni Ezirayikace Etan ta ye; Maholi dencew, minw ye Heman, ani Kalikoli ni Darida ye, a ta hakiritigiya tun ka bon ni olugu bee ta ye. A togow bora ka se a lamini jamanaw ta mogow bee ma. ¹² A ka zana waga saba (3 000) le fo, ka donkiri waga kelen ni looru (1 005) sebe. ¹³ A ka yiri suguya bee cogoya fo; k'a ta Liban sediriyiri ra ka taga a bla izopeyiri ra, min be wuri ka yelen kogo kan. A ka beganw fana ta cogoya fo, ani konow, ani fen fofotaw, ani jegew. ¹⁴ A ta hakiritigiya mangutu sera dugukolo masace minw bee ma, dunupa fan bee ra, olugu bee ka mogow ci ka taga a lamen.

*Sulemani ka jehogonya don ni Tiri masace ye
(Kibaroyaw flanan 2.2-15)*

¹⁵ Tiri jamana masace, min ye Hiramun ye, ale nana a men ko o ka turu ke Sulemani kun na k'a sigi masaya ra a face Dawuda no ra minke, a k'a ta mogow dow ci ka taga Sulemani fo, sabu teriya le tun be ale ni Dawuda ce wagati bee. ¹⁶ Sulemani ka cira do fana ci Hiramun ma; a k'a fo a ye ko: ¹⁷ «I k'a lon ko kere tun gbanna ne face Dawuda ra fan bee ra; a ka o kere le ke fo ka na a to Matigi Ala yere ye a juguw bla a sen korow. O le k'a to a m'a yere sorow ka batoso do lo Matigi Ala, a ta Ala togow ra. ¹⁸ Nka sisan koni, Matigi Ala, ne ta Ala ka hera ke ne ye fan bee ra. Mogow si te kere kera ni ne ye, gbeleya fana te yoro si. ¹⁹ Sisan a ye nin ye, ne b'a fe ka so do le lo Matigi Ala, ne ta Ala togow ra, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo ne face Dawuda ye cogo min na, ko: <Ne bena i dence min sigi i no ra masaya ra, ale le bena batoso do lo ne ye.> ²⁰ O ra, a to o ye Liban sediriyiri dow tige ne ye. Ne ta baaradenw bena taga fara i ta baaradenw kan. Ne bena i ta baaradenw sara di ka kapa ni i yere ta fota ye; sabu i yere k'a lon ko mogow si te anw na min be yiritige lon i n'a fo aw Sidonkaw.»

* **5:6** 5.6 Sowera waga naani, ka kapa ni Kibaroyaw flanan 9.25 ye. A sebera kitabu dow konow ko sowera waga binaani.

²¹ Ayiwa, Hiramun ka Sulemani ta kuma men minke, a jusu diyara kosebe; a ko: «Ne be Matigi Ala tando bi, sabu a ka dence hakiritigi di Dawuda ma, min be se ka nin jamaba ta kow janabo.»

²² Hiramun ka cira bla Sulemani ma k'a fo a ye ko: «I ka cira min ci ne ma, o cira sera ne ma. I ka min o min fo, ne bena o ke. Ne bena sediriyiriw ni siperesiyiriw ci i ma. ²³ Ne ta baardenw bena yiriw ta ka bo Liban ka taga kogojida ra. O bena o siri jogon na ka o sama ji kan, ka taga ni o ye, ka taga se fo i janayoro ra. Ni o sera yi, o bena yiriw foni ka bo jogon na; aw yere bena o ta ka taga ni o ye. Nka ne fana mako be fen min na, i ye o ci ne ma; i ye domuni ci ne ma ka o ke ne ta somogow ta baro ye.»

²⁴ Ayiwa, Sulemani mako tun be yiri hakeya min o min na, sediriyiri ni siperesiyiri, Hiramun ka o bee ci a ma. ²⁵ Sulemani fana ka siman toni waga woro ci Hiramun ma, ani oliviye turu yereworo litiri waga kononton, ko a ye o ke a ta sokonmogow ta baro ye; Sulemani tun be o ke san o san.

²⁶ Matigi Ala ka hakiritigiya di Sulemani ma i n'a fo a tun k'a layiri ta a ye cogo min na. Hera le tun be Sulemani ni Hiramun ce; o fla ka jengonyo don ni jogon ye.

*Sulemani ka Alabatosoba baarakow laben
(Kibaroyaw flanan 1.18; 2.1,16-17)*

²⁷ Masace Sulemani ka ce dow ta Izirayeli jamana bee ra, ka olugu bla jagboyabaaraw ra. O bee lajennin tun ye ce waga bisaba (30 000). ²⁸ A tun be to ka ce waga tan bo o mogow ra ka olugu bla ka taga Liban; ni olugu ka karo kelen ke, o be seko ka na, a be waga tan were bla ka taga. O cogo ra, bee tun be karo kelen le ke Liban, ka seko ka na karo fla ke o ta so. Adoniramun le tun ye o jagboyabaaraw ta ko kuntigi ye.

²⁹ Donitabaga ce waga biwolonfla (70 000) le tun be Sulemani fe, ani kabakurulesebaga ce waga biseegi (80 000), minw tun be kabakuruw bo kuruw ra. ³⁰ Baarakuntigi ce waga saba ni keme saba (3 300) fana tun be o baarakebagaw bee ta baaraw korosira; Sulemani ta jamanatigiw le tun be o baarakuntigiw kunna.

³¹ Masace k'a fo o ye ko o ye kabakuru belebebeba numanman dow bo, ka o lese, ko o bena ke Alabatosoba jusiginan kabakuruw ye. ³² Sulemani ta baardenw, ani Hiramun ta baardenw, ani Gabali dugu baaralobagaw ka o kabakuruw lese; o ka Alabatosoba loyiriw ni a lokabakuruw bee laben.

6

*Alabatosoba locogo
(Kibaroyaw flanan 3.1-14)*

¹ Izirayelimogow bonin ko Misiran, a san keme naani ni biseeginan na, o san karo flanan, min ye Zivu karo* ye, Sulemani ka Matigi Ala ta Alabatosoba baaraw damina; o kera a ta masaya san naaninan na Izirayeli jamana kunna.

² Masace Sulemani nana o Alabatosoba min lo Matigi Ala ye, o Alabatosoba janya tun ye nongon† ja biworo, a bonya tun ye nongon ja mugan, a lo tun ye nongon ja bisaba. ³ O ka bolon do lo Alabatosoba bonba jafeyoro ra. O bolon bonya tun ye nongon ja mugan, i n'a fo Alabatosoba yere bonya, k'a janya ke nongon ja tan.

⁴ O ka finetiri fitini dow ke Alabatosoba kogow ra, ka negesansanw don o ra. ⁵ O ka sankaso bon dow lo, ka Alabatosoba bonba ni a yoro saninman bee lamini; o k'a lo k'a noro Alabatosoba kogow ra, ka bonkonow ke a ra. ⁶ Sankaso dugumabonw bonya tun ye nongon ja looru; a cemance bonw bonya tun ye nongon ja woro, a sanfebonw bonya tun ye nongon ja wolonfla. O tun ka do fara Alabatosoba kogow

* **6:1** 6.1 Zivu karo, o ye Yahudiyaw ta san karo flanan ye. † **6:2** 6.2 Nongon ja kelen be se ka ben meters tarance le ma.

bonya kan a kenemayorɔ ra, janko o sankasow be biri ni berew minw ye, o ye la o yorɔw kan, o kana don Alabatosoba yere kogo ra.

⁷ Alabatosoba lotuma ra, o ka kabakuru minw lese kabakuruboyorɔ ra, o ka o le ta ka Alabatosoba lo; o koson a lowagati ra, kabakuru lesekan ma men, kabakuru cikan ma men, negemanfen si mankan ma men so loyoro yere ra. ⁸ Sankaso dugumabonw donda tun be Alabatosoba woroduguyanfan fe. I tun be don o da le fe, ka sorɔ ka yelen yelenyoro do fe ka taga cemancebonw konɔ, ka bo yi ka yelen ka taga sanfebonw konɔ.

⁹ O ka bon lo ka ban minke, Sulemani ko o ye a datugu ni yiri kuturuw ni sediriyiriferenw ye. ¹⁰ Sankaso minw tun lora ka so lamini k'a noro so kogo ra, olugu bee kelen kelen lo tun ye nongon na looru; sediriyiri kuturu dow tun sigisigira Alabatosoba kogo kan, ka o ke ka sankaso bonw biri.

¹¹ Matigi Ala kumana Sulemani fe, k'a fo a ye ko: «Ayiwa, i be nin so lora; ¹² ni i ka tagama ka kapa ni ne ta cifoninw ye, ka ne ta kolatigeninw ke, ka ne ta kumaw lamem, ani k'a sira tagama, o tuma ne ka layiri min ta i face Dawuda ye, ne bena o layiri dafa ele le ye. ¹³ Ne bena na, ka na sigi Izirayelimogow ce ra; ne tena bo ne ta mogow ko tuun, minw ye Izirayelimogow ye.»

Alabatosoba kononoyoro lalagacogo

¹⁴ Ayiwa, Sulemani ka bon lo ka ban minke, ¹⁵ a ka sediriyiriferenw lala a kononoyoro ra, kogo kan, k'a ta dugu ma fo san fe, ka siperesiyiriferen dow lala a dugumayoro ra. ¹⁶ Bonkonon min tun be so kofeyoro ra, a ka sediriyiriw lala o fana kononoyoro ra, k'a ta dugu ma fo san fe. O bon janya tun ye nongon na mugan ye. O ka o bon kononoyoro laben ka o ke Alabatosoba yoro saninmanba* ye.

¹⁷ Bon min tun be yoro saninman nafeyoro ra, ale janya tun ye nongon na binaani. ¹⁸ O tun ka sediriyiri minw lala yoro saninmanba kononoyoro ra, o ka yiriden dow bisigiya ke o yiriw kan, ani yirifyeren dayelenin dow bisigiya. O bon kononoyoro bee tun kera sediriyiri le ye; kabakuru tun te ye a yoro si ra.

¹⁹ O ka Alabatosoba yoro saninmanba laben ka Matigi Ala ta jennogonya kesu* bla o yoro ra. ²⁰ O yoro saninmanba janya tun ye nongon na mugan, k'a bonya ke nongon na mugan, k'a lo fana ke nongon na mugan. O ka sanin yereworo la o bon kononoyoro kogow bee kan; o ka sarakabonan do lalaga ni sediriyiri ye, ka sanin yereworo la o yoro bee kan. ²¹ O ka sanin yereworo la Alabatosoba kononoyoro kogow bee kan fana. O ko, o ka saninjoroko dow lalaga ka o sirisiri yoro saninmanba donda ra. O tun ka yoro saninmanba yoro bee ke sanin le ye. ²² O ka sanin la Alabatosoba kononoyoro bee ra. Sarakabonan min tun be yoro saninmanba koro, o ka sanin la o fana yoro bee ra.

²³ O ka seruben meleke bisigiya fla lalaga ni oliviyeyiri ye, ka o bla yoro saninmanba kononon. A bee janya tun ye nongon na tan. ²⁴ O seruben meleke kelen kamanw bee kelen kelen janya tun ye nongon na looru ye. K'a ta kaman kelen kun ma, ka taga a bla kaman to kelen kun ma, o janya tun ye nongon na tan ye. ²⁵ Meleke bisigiya to kelen fana kamanw janya tun ye nongon na tan, sabu o seruben meleke bisigi fla bee janya ni a cogoya bee tun ye kelen ye. ²⁶ O bee kelen kelen lo fana tun ye nongon na tan. ²⁷ O ka o seruben meleke bisigiyaw bla fo Alabatosoba kononobon konon. O bee kamanw tun foninin be. Kelen ta kaman kelen kun tun be sera so kogo kelen ma; to kelen fana ta kaman kelen kun tun be sera so kogo to kelen ma. O fla ta kaman kun fla tun be sera jagon ma so cemance ra. ²⁸ O ka sanin la o seruben meleke bisigiyaw fana kan.

²⁹ O ka Alabatosoba bonkonon fla bee kogow jegen ni seruben meleke dow bisigiya ye, ani tamarosunw bisigiya, ani yirifyeren dow bisigiya. ³⁰ O ka sanin la o bonkonon fla bee dugumayorow ra fana.

³¹ O ka kon fla lalaga ni oliviyeyiri ye, ka o don yoro saninmanba donda ra k'a datugu. O tun ka bere looru le don kon sanfeyoro jukoro. ³² O ka seruben meleke dow bisigiya ni tamarosunw ni yirifiyeren dayelenin dow bisigiya ke o konw fla bee kan, ka o negen, ka sanin gbasinin la o seruben melekew ni o tamarosunw ni o yirifiyerenw bisigiyaw kan.

³³ O ka oliviyeyiri naani fana lese, ka o lo bonba yere donda ra. O tun ka bere naani le don kon sanfeyoro jukoro. ³⁴ O ka kon fla lalaga ni siperesiyiri ye, ka o ke yiriferen fla fla ye, ka nege koorinin dow lalaga, ka o konw don o ra. ³⁵ O ka seruben meleke dow bisigiya ni tamarosunw ni yirifiyeren dow bisigiya ke o konw fana kan ka o negen, ka sanin la o bee kan, k'a gbasi k'a dakana.

³⁶ O ko, o ka lukonoyoro lamini ni kabakuru lesenin sira saba ye, ani sediriyiri sira kelen.

³⁷ Ayiwa, o tun ka Matigi Ala ta batoso baara damina masace Sulemani ta masaya san naaninan le ra, Zivu karo ra. ³⁸ A san tan ni kelennan na, san karo seeginan na, min ye Buli karo[‡] ye, Alabatosoba baara bee banna; o tun b'a fe ka fen o fen ke a ra o ka o bee ke ka ban. Sulemani ka san wolonfla le ke bon lori ra.

7

Sulemani ta masaso lori

¹ Sulemani k'a yere ta masabon lori damina. A ka san tan ni saba le ke o bon lori ra, a ka soro ka ban. ² Masabon min togo lara ko Liban yiritu, a konna ka o le lo. O janya tun ye nongon* keme, a bonya tun ye nongon na bilooru, a lo tun ye nongon na bisaba. O tun k'a biri ni sediriyiri kuturuw le ye, ka o yiriw sigi sediriyiri sira naani kan; olugu le tun ye a samasenw ye. ³ O ka sediriyiri tan ni looru sigiyoroma saba lala yiri kuturuw kan, k'a bee lajennin ke yiri binaani ni looru ye. O bee tun signin be samasenw kan. ⁴ Finetiri sira saba le tun be bon fan bee ra. Sira kelen be dugumayanfan na, kelen be cemance ra, kelen be sanfeyanfan na, k'a bee da bo k'a ben jogon ma. ⁵ O finetiriw ni o dondaw bee janya ni a bonya tun ye kelen ye. Finetiriw bee tun bora ka o daw ben jogon ma.

⁶ O ko, Sulemani ka bon do were lo, ka o togo la ko samasenw ta bon. O janya tun ye nongon na bilooru, k'a bonya ke nongon na bisaba. O bon le tun ye Liban Yiritu ta bon bolon ye; samasenw tun lolonin be a nafeyoro ra.

⁷ O ko, o ka do were lo ka o togo la ko masasiginan ta bon. O bon le tun be wele fana ko kititigebon, sabu Sulemani tun be kitiw tige o bon le kono. O bon yoro bee tun ye sediriyiri le ye, k'a ta dugu ma fo san fe. ⁸ Sulemani yere ta sibon tun lora yoro were ra, k'a mabo Liban Yiritu ta bon na. Nka a bee locogoya tun ye kelen ye.

Ayiwa, Sulemani tun ka Farawona denmuso min furu, a tun ka bon min lo ale ye, o bon locogoya ni Liban yiritu ta bolon locogoya bee tun ye kelen ye.

⁹ O bonw bee, ani kenemabonw bee, ani luba laminikogow bee, o bee tun lora ni kabakuru lesenin pumanmanw le ye, k'a ta dugu ma ka taga a bla fo san fe; o tun ka o kabakuruw fan fla bee lese ni kabakurulesenan ye, k'a dakana. ¹⁰ O tun ka kabakurubaba pumanman dow fana ke bonw jusiginanw ye; o kabakuru dow janya tun ye nongon na tan, dow janya tun ye nongon na seegi. ¹¹ O tun ka kabakuru leseninw ni sediriyiri kuturuw sigisigi o kabakurubabaw le kan. ¹² Luba laminikogow tun lora ni kabakuru lesenin sira saba le ye, ani sediriyiri kuturu sira kelen, k'a ke i n'a fo Matigi Ala ta batoso lu kononoyoro ni a bolon tun lora cogo min na.

Hiramu ka Alabatosoba baarakeminanw lalaga (Kibaroyaw flanan 3.15-5.1)

[‡] **6:38** 6.38 Buli karo, o ye Yahudiyaw ta san karo seeginan ye. * **7:2** 7.2 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

¹³ O kɔ, masace Sulemani ka mɔgɔ ci ka taga Tiri, ka taga Hiramuwewe. ¹⁴ Hiramuwewe bamuso tun be bo Nefitali ta gba le ra; a face tun sara. A face tun ye Tirika le ye. Hiramuwewe ta baara tun ye siranegge baara le ye. Hakiritigiya ni lonniya tun b'a fe o baaraw ra; a tun be se siranegge baara suguya bee ra. A nana masace Sulemani fe ka na masace ta baaraw bee ke.

Alabatosoba ta samasen lalagacogo

¹⁵ Hiramuwewe ka samasen fla lalaga ni siranegge ye; a bee kelen kelen lo tun ye nongon na tan ni seegi, k'a lamini ke nongon na tan ni fla. ¹⁶ A ka samasenw datugunanw fana lalaga ni siranegge ye, minw bena bla samasenw kunna; o bee kelen kelen lo tun ye nongon na looru. ¹⁷ A ka o negen ni jo bisigiya dow ye, ani negedorokow bisigiyaw. O fenw bisigiyaw nagon wolonfla le tun be samasenw sanfeyoro fla bee kan. ¹⁸ Hiramuwewe ka gerenadi yiriden bisigiya sira fla lalaga ka o jo bisigiyaw bee kelen kelen lamini, ka samasen sanfeyorow negen ka na. ¹⁹ O tun ka sanfeyoro do were lalaga tuun ka o lo bolon samasenw kunna. O sanfeyoro lo tun ye nongon na naani ye; o tun k'a lalaga k'a ke i ko yirifiyeren bisigi. ²⁰ Samasenw sanfeyoro kunna, yoro do tun koorinin be. O yoro koorinin tun be jo bisigiya ni gerenadi yiriden keme fla ko fe, minw tun blablanin be nagon koru, ka samasenw sanfeyorow bee kelen kelen lamini. ²¹ O ka o samasen fla lo Alabatosoba bolon na fe. O ka kelen lo kininboroyanfan na, ka o togo la ko Yakini; o koru ye ko Ala be baraka di. A ka to kelen lo numanboroyanfan na, ka o togo la ko Boozi; o koru ye ko fanga be Ala le ra. ²² O tun ka yirifiyeren bisigiya do lalaga ka o bla samasen bee kelen kelen kunna. O samasenw ta baara banna o cogo le ra.

Minanba lalagacogo

²³ O kɔ, Hiramuwewe ka siranegge yeele ka minanba koorinin lalaga. A konu bonya tun ye nongon na tan, a lo tun ye nongon na looru, a lamini tun ye nongon na bisaba.

²⁴ A ka yiriden dow bisigiya ke minanba da jukoroyoro ra, k'a negen k'a lamini, k'a ke sira fla. Yiriden tan le tun be nongon na kelen kelen na, ka minanba bee lamini. O tun ka siranegge yeele ka o yiridenw, ani minanba bee le bo nagon fe negekuturu kelen ye. ²⁵ Minanba tun siginin be misitoran siranegeraman tan ni fla le kan. Misitoran saba tun nasinna sahiliyanfan ma, saba tun nasinna terebenyanfan ma, saba tun nasinna woroduguyanfan ma, saba tun nasinna tereboyanfan ma. O bee kofeyorow tun sinna nagon ma minanba jukoroyoro ra. ²⁶ Minanba ta negge bonya tun ye borotegge na kelen ye. A tun k'a da kuturu k'a ke i ko jifiye, i ko yirifiyeren bisigi. Litiri waga biseegi (80 000) nagon le tun be don minanba konu†.

Wotorow lalagacogo

²⁷ Ayiwa, Hiramuwewe ka siranegge wotoro tan lalaga. O wotoro bee kelen kelen janya tun ye nongon na naani, o bonya fana tun ye nongon na naani, o lo tun ye nongon na saba.

²⁸ O wotorow lalagacogo fle nin ye: O ka siranegge gbasi ka o ke a fan naani ye. ²⁹ A ka jara tagamasiyenw, ani misitoran tagamasiyen, ani seruben meleke tagamasiyen ke a kerew na, ani a nafeyoro ni a kofeyoro ra. A ka yirifiyeren dow fana bisigiya ke jaraw ni misitoranw san fe, ani o jukoro. ³⁰ Sen naani tun be wotoro bee kelen kelen na; o bee tun lalagara ni siranegge ye. Senw tun donna negbere minw na, o fana tun ye siranegge ye. O siraneggeberew yere tun donnin be negge naani na wotoro kun naani na. O siraneggeberew ni wotoro negge yere tun lalagara k'a noru nagon na, nka a janya tun ma teme yirifiyeren bisigiw janya kan. ³¹ O tun ka wo koorinin do bo wotorow bee kelen kelen sanfeyoro ra, ka o dunya ke nongon na kelen, k'a konu bonya ke nongon na kelen ni tarance; o le tun ye tasabaw blayoro ye. Hiramuwewe ka fen

† 7:26 7.26 Heburukan na a sebera ko: Bati na waga fla.

dow bisigiya ke a kan k'a nege. Wotoro nege yere janya ni a bonya bee tun ye kelen ye; a tun koorinin te. ³² Wotoro ta sen naani tun be wotoro nege le jukoro. Senw tun donnin be negebere min na, o negebere tun noronin be wotoro jukoroyoro ra. Wotoro senw bee kelen kelen kono tun ye nongon na kelen ni tarance. ³³ O senw tun lalagara k'a ke i n'a fo sowotoro ta senw. O sendonnege, ani o nege koorininw, ani o negejuruw, ani o sen cemanenege, o bee tun lalagara ni siranege yeelenin le ye. ³⁴ Nege kuturunin minw tun be wotoro nongon naani na, olugu ni wotoro nege bee tun noronin be nongon na. ³⁵ A ka masafugula do bisigiya ke wotoro bee kelen kelen sanfeyoro ra; o fugula kono bonya tun ye nongon na tarance ye, ka wotoro sanfeyoro ta wo koorinin lamini. Wotoro sigira nege minw kan, ani wotoro kerenege, ani a sanfeyoro, o bee tun noronin be nongon na. ³⁶ O ka seruben meleke ni jaraw ni tamarosunw tagamasiyen dow ke wotoro nege kan, ani a kerenege kan, fen si bisigiya tun te yoro o yoro ra, o ka do ke yi, ka yirifierenw ke k'a lamini. ³⁷ Wotoro tan bee tun lalagara cogo kelen le ra. A tun ka nege yeele, k'a bee kelen kelen kuturu le bo. A bee janya ni a bonya ni a lo ni a cogoya bee tun ye kelen ye.

³⁸ O ko, Hiram ka siranegasaba tan lalaga, ka o bla wotoro tan kono. O tasaba bee kelen kelen lo tun ye nongon na naani ye; litiri keme seegi ni biseegi le tun be se ka don a bee kelen kelen kono. ³⁹ O ka wotoro looru ni a tasabaw bla Alabatosoba kininboroyanfan fe, ka looru ni a tasabaw bla numanboroyanfan fe. Minanba koorinin blara Alabatosoba kininboroyanfan fe, woroduguyanfan ni tereboyanfan ce.

Alabatosoba minanw bee jateda

⁴⁰ Hiram ka tasaw ni buguricenaw ni jifiyew fana lalaga.

A kera ten, masace Sulemani tun ka baara minw bee di a ma Matigi Ala ta batoso ko ra, a ka o bee ke ka o ban. ⁴¹ A ka samasen fla lalaga, ani o datugunan koorinin fla, min be bla samasenw kunna, ani jo bisigi fla, minw be bla samasenw sanfeyorow kunna, samasenw kunna, ⁴² ani gerenadi yiriden bisigiya keme naani minw dulondulonnin be jo fla ra, yiriden sira fla tun be jo bee kelen kelen na, samasenw sanfeyoro kunna; ⁴³ a ka wotoro tan lalaga, ani tasaba tan minw tun blara wotoro kono, ⁴⁴ ani minanba koorinin kelen, ani misitoran tan ni fla, minanba siginin be minw kan, ⁴⁵ ani negedagaw, ani buguricenaw, ani jifiyew.

Huramu tun ka o fen minw bee lalaga masace Sulemani ye, Matigi Ala ta batoso ta baara kama, o bee tun lalagara ni siranege nugunin le ye. ⁴⁶ Masace tun ko o ye o siranege yeele bogole ra ka o fenw lalaga; o baara kera Zuriden kenegbe le ra, Sukoti dugu ni Saritan dugu ce. ⁴⁷ O ko, masace Sulemani tagara o minanw bla Matigi Ala ta batoso kono. Nka minanw cayakojugu fe, o ma o siranege hakeya jate tuun.

⁴⁸ Masace Sulemani ka Matigi Ala ta batoso ta minan tow bee lalaga fana: sarakabonan saninlaman, ani sarakaburuw tun be bla sanintabali min kan; ⁴⁹ ani fitinablanan saninlamanw, minw lalagara ni sanin yereworo ye; o ka looru sigi kininboroyanfan fe, ka looru sigi numanboroyanfan fe, yoro saninmanba* na fe, ani a yirifieren bisigiw, ani a fitinaw, ani tasma lalaganan saninlamanw; ⁵⁰ o ka tasaw lalaga, ani muruw, ani jifiyew, ani setiw, ani takamidonnanw; o bee kera ni sanin le ye. So kononoyoro ta konw, minw ye yoro saninmanba ta konw ye, ani Alabatosoba yere donda ta konw, o ka o konw donyoro bee ke ni sanin ye.

⁵¹ Ayiwa, masace Sulemani nana Matigi Ala ta batoso baaraw bee ke ka ban tuma min na, a face Dawuda tun ka fen minw bla danna Ala ye, warigbew, ani saninw, ani minan tow, Sulemani tagara o fenw bee bla Matigi Ala ta batoso naforoblayoro ra.

8

*Sulemani ka jɛnɛɔɔɔnya kɛsu bla Alabatosoba kɔnɔ
(Kibaroyaw flanan 5.2-6.2)*

¹ Ayiwa, masace Sulemani ka Izirayeli cɛkɔrɔɔbaw, ani maraw ta kuntigiw, ani a gbatigiw bɛɛ lajen a yere kɔrɔ Zeruzalemu, ka na Matigi Ala ta jɛnɛɔɔɔnya kɛsu* ta ka bɔ Dawuda ta masabonba* kɔnɔ, min bɛ Siyɔn.

² Izirayeli cɛw bɛɛ nana lajen masace Sulemani kɔrɔ, Etanimu karo ta janagbɛ wagati ra, min ye san karo wolonflanan ye.

³ Izirayeli cɛkɔrɔɔbaw bɛɛ nana. Sarakalasebagaw ka jɛnɛɔɔɔnya kɛsu ta. ⁴ O ka Matigi Ala ta jɛnɛɔɔɔnya kɛsu ta, ani Nɔɔɔnkunben fanibon*, ani fɛn saninman minw bɛɛ tun bɛ fanibon kɔnɔ. Sarakalasebagaw ni Levi ta mɔɔɔw le ka o fɛnw ta ka taga. ⁵ Masace Sulemani, ani Izirayelimɔɔɔ minw bɛɛ tun nana lajen a kɔrɔ, o bɛɛ tun bɛ jɛnɛɔɔɔnya kɛsu ja fɛ; o ka sagaw ni misiw kɛ saraka ye; a cayakojuɔu fɛ, mɔɔɔ tun tɛ se k'a jate k'a da lon.

⁶ Sarakalasebagaw tagara ni Matigi Ala ta jɛnɛɔɔɔnya kɛsu ye ka taga a bla a blayɔrɔ ra, Alabatosoba kɔnɔɔyɔrɔ ra, yɔrɔ saninmanba kɔnɔ, seruben melekew kamanw jukɔrɔ; ⁷ sabu seruben melekew kamanw tun foninin bɛ jɛnɛɔɔɔnya kɛsu blayɔrɔ kunna. O kamanw tun ka jɛnɛɔɔɔnya kɛsu ni a ta berew bɛɛ datugu. ⁸ O tun ka berew janya, k'a kɛ fɔ mɔɔɔ tun bɛ se ka to yɔrɔ saninman kɔnɔ, yɔrɔ saninmanba donda ra k'a ye; nka mɔɔɔ tun tɛ se ka to kɛnɛ ma k'a ye. O fɛnw tora o yɔrɔ le ra yi fɔ bi.

⁹ Foyi were tun tɛ jɛnɛɔɔɔnya kɛsu kɔnɔ ni kabakuru walaka fla tɛ; Musa le tun ka o bla a kɔnɔ Horebu kuru yɔrɔ ra, wagati min Matigi Ala tun ka jɛnɛɔɔɔnya don ni Izirayelimɔɔɔw ye, o bɔtɔ Misiran jamana ra.

¹⁰ Sarakalasebagaw nana bɔ yɔrɔ saninman kɔnɔ tuma min na, sankaba jamijan ka Matigi Ala ta batoso bɛɛ fa. ¹¹ Sarakalasebagaw ma se ka lɔ ka sarakaw bɔ tuun sankaba kosɔn, sabu Matigi Ala ta nɔɔrɔ tun ka Alabatoso fa.

¹² Sulemani ko: «Matigi Ala, ele tun k'a latige ko i bɛ to dibiba le kɔnɔ! ¹³ Ne ka so numanba dɔ lɔ i ye, i bɛna to yɔrɔ min na, wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ!»

*Sulemani ta kuma
(Kibaroyaw flanan 6.3-11)*

¹⁴ O kɔ, masace k'a nasin Izirayeli jama bɛɛ lajennin ma, ka dugawu kɛ o ye ka o lonin to.

¹⁵ A ko: «Ne bɛ baraka la Matigi Ala ye, Izirayeli ta Ala, sabu a da tun ka layiri min ta ne face Dawuda ye, a ta sebgaya ka o layiri dafa. A tun k'a fɔ a ye ko: ¹⁶ <Kabini lon min na ne ka ne ta mɔɔɔw, Izirayelimɔɔɔw labɔ Misiran jamana ra, ne tun ma dugu si janawoloma Izirayeli ta gbaw si ra, k'a fɔ ko o ye so lɔ, ne tɔɔɔ bɛ se ka sigi yɔrɔ min na. Nka ne ka Dawuda le janawoloma k'a kɛ ne ta mɔɔɔw, Izirayelimɔɔɔw ta jamɔɔɔ ye.> ¹⁷ A kɔni tun bɛ ne face Dawuda jusu ra ka Alabatosoba dɔ lɔ Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tɔɔɔ ra. ¹⁸ Nka Matigi Ala k'a fɔ ne face Dawuda ye ko: <I n'a fɔ a bɛ i jusu ra ka so dɔ lɔ ne tɔɔɔ ra, o miiriya min bɛ i jusu ra o ka ni. ¹⁹ Nka ele le tena o so lɔ. I dence, min ye i yere woroden ye, o le bɛna o so lɔ ne tɔɔɔ ra.> »

²⁰ Sulemani ko tuun, ko: «Matigi Ala tun ka layiri min ta, a ka o dafa. Ne nana kɛ ne face Dawuda nɔ ra, ka sigi masaya ra Izirayeli jamana kunna, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ cogo min na; ne ka o so lɔ Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tɔɔɔ ra. ²¹ Wagati min na Matigi Ala tun ka an bɛmaw labɔ Misiran jamana ra, a tun ka jɛnɛɔɔɔnya min don ni an bɛmaw ye, o jɛnɛɔɔɔnya kitabu bɛ kɛsu min kɔnɔ, ne ka o kɛsu blayɔrɔ kɛ o so kɔnɔ.»

Sulemani ka Ala daari
(*Kibaroyaw flanan 6.12-40*)

²² Ayiwa, masace Sulemani lora Matigi Ala ta sarakajenifen* na fe, k'a nasin Izirayeli jama bee ma, k'a boro fla korota san fe, k'a fo ko: ²³ «E, Matigi Ala, Izirayeli ta Ala! Ele bonogonko Ala te san fe, sankolo ra, walama dugu ma, dugukolo kan yan. I ta jon minw be i ta siraw tagama ka na ni o jusukun bee ye, i be to jenogonya ra ni olugu ye ka kopuman ke o ye. ²⁴ O ra, i tun ka min fo i ta jonce ye, min ye ne face Dawuda ye, i ka o ke. I yere da tun ka o layiri min ta a ye, i yere boro ka o le dafa bi.

²⁵ «Ayiwa, sisan Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, i tun ka layiri min ta i ta jonce ye, min ye ne face Dawuda ye, o layiri dafa a ye. I tun k'a fo a ye ko: <I dence do bena soro tuma bee, min bena sigi masaya ra ne na koru, Izirayelimogow kunna, ni o koni ka o tagamacogo korosi, ka tagama ka na ne na koru, i ko ele yere tagamana cogo min na.> ²⁶ Ayiwa, sisan, Izirayeli ta Ala, i tun ka o kuma min fo i ta jonce ye, min ye ne face Dawuda ye, a to o kuma ye ke can ye sa!

²⁷ «Nka yala can yere ra Ala be se ka to dugukolo kan yan wa? Sankolo ni a bonya bee lajennin, ni Ala ma se ka kun o konu, o tuma ne ka nin so min lo i ye, o bena mun le na sa? ²⁸ O bee n'a ta, Matigi Ala, ne ta Ala, i toro malo i ta jonce ta daariri ni a ta makarikan na; i ta jonce kulekan ni a ta daarikan lamen bi. ²⁹ I janto nin so ra su ni tere; sabu i k'a layiri ta ko i togo bena sigi nin yoro le ra. I ta jonce be daariri min kera nin yoro ra, o lamen!

³⁰ «Ni i ta jonce ni i ta mogow, Izirayelimogow ka o nasin nin yoro ma ka daariri ke tuma o tuma, i ye son ka o ta makarikan lamen. I ye to i sigiyoro ra, sankolo ra, ka o lamen. I ye o lamen ka yafa o ma.

³¹ «Ni do k'a mogogon hake ta, ni a fora ko o tigi ye kari o ko koson, ni a ka kan ka kari i ta sarakajenifen le na fe nin so konu yan, ³² ele le bena to sankolo ra ka o ko lamen; ele yere le bena i ta jonw kiti tige, ka o ko panabo. Min jarkira, i be kiti ben o kan, k'a ta kewale kunko ben a yere kan; min jo lo, i be jo di o ma, k'a mina ka kapa ni a ta terenninya ye.

³³ «Ni i ta mogow, Izirayelimogow nana taga kere ra, ni o juguw tagara se o ra, k'a sababu ke ko o ka i hake ta, ni o sekora ka na i fe ka na i togo bonya, ka daaririw, ani makarikanw fo i ye nin so konu yan, ³⁴ i ye to sankolo ra ka son ka o lamen. I ye i ta mogow, Izirayelimogow ta jurumunw yafa o ma; i ka jamana min di o bemaw ma, i ye o laseko ka na o jamana ra tuun.

³⁵ «Ni sankolo nana datugu, k'a ke ko sanji te nana tuun, k'a sababu ke ko i ta mogow ka i hake ta, ni o ka nasin nin so ma ka i daari, ka i togo bonya, ka o ta jurumunw dabra ka na i fe, ³⁶ sabu o ta jurumunw ta ko ka o jusu kasi, o tuma, i ye to sankolo ra ka i ta jonw lamen, minw ye i ta mogow ye, Izirayelimogow; i ye o ta jurumunw yafa o ma. O ka kan ka sirapuman min tagama, i ye o yira o ra, ka sanji ben dugukolo kan, i ka o dugukolo min di o ma k'a ke o ta ye.

³⁷ «Ni kongu nana ben jamana kan, walama banajugu, walama simancenbanaw, walama ni jodomutonw ni tumuwulenninw nana simanw cen, walama ni Izirayelimogow juguw nana o lamini o ta duguw konu, dugu minw lamininin be ni kogow ye, ni banajugu, walama ni kojugu o kojugu le benna mogow kan, ³⁸ ni i ta mogow, Izirayelimogow bee kelen kelen jusu kasira kosebe o ko ra, ni o min o min ka i daari, ka makarikanw fo, ka o boro sin nin so ma, ³⁹ i ye to i sigiyoro ra sankolo ra yi ka o lamen. I ye yafa o ma, ka bee sara ka kapa ni a ta kewale ye, sabu ele kelen le ka adamadenw bee jusukunnako lon. ⁴⁰ Ni o kera, o bena siran i na, ka to i ta sariyaw sira kan wagati bee, nin jamana ra, i ka nin jamana min di an bemaw ma.

⁴¹ «Ayiwa, lonan minw te i ta mogow, Izirayelimogow dow ye, ni olugu do bora jamanajan do ra ka na yan, i togo koson, ⁴² sabu o bena i togoaba, ani i ta sebagaya,

ani i ta baraka bonya ko men, ni o do nana a jasin nin so ma ka i daari, ⁴³ i ye to i sigiyoro ra sankolo ra k'a lamén. Ni o lonan ka i daari fen o fen na, i ye o ke a ye, janko dugukolo siyaw bee ye i togo lon, ka siran i ja, i n'a fo i yere ta mogow, Izirayelimogow; o ye a lon ko ne ka nin so min lo, ko i togo le be batora o so kono.

⁴⁴ «Ni i ta mogow nana bo ka taga o juguw kere, ni a ka ke yoro o yoro ye, ni o ka o jasin i ta dugu ma, i ka dugu min panawoloma, ka o jasin nin so ma, ne ka nin so min lo i ye, ni o ka ele Matigi Ala daari, ⁴⁵ i ye to sankolo ra ka o ta daaririw, ani o ta makarikanw lamén, ka lo ni o kunko ye.

⁴⁶ «Ni o ka i hake ta, sabu mogow si te yi ni min te jurumun ke, ni i dimina o koro ka o don o juguw boro, ni o juguw ka o mina ka taga ni o ye jonya ra o ta jamana ra, yorojan na, walama yorosurun na, ⁴⁷ o minana ka taga jamana min na, ni o tora yi ka o ta miiriya yelema, ni o nimisara ka makarikanw fo i ye o minabagaw ta jamana ra yi, k'a fo ko: <An ka jurumun ke, an ka ko benbari ke, an jarkira>, ⁴⁸ ka o to o jamana ra yi, o juguw ka o mina ka taga ni o ye jamana min na, ni o sekora ka na i fe ni o jusukun bee ye, ani o nin bee ye, ka o jasin nin jamana ma, i ka jamana min di o bemaw ma, ani ka o jasin nin dugu ma, i ka nin dugu min panawoloma, ka o jasin nin so ma, ne ka min lo i ye, ni o ka i daari, ⁴⁹ i ye to i sigiyoro ra sankolo ra ka o ta daaririw, ani o ta makarikanw lamén, ka lo ni o kunko ye. ⁵⁰ I ye yafa i ta mogow ma, sabu o ka i hake ta; ni o ka kojugu o kojugu ke ka i hake ta, i ye yafa o ma o bee ra, k'a to o minabagaw ye makari o ra, ⁵¹ sabu i ta mogow lo; o kera i ta ye, sabu ele le ka o labo Misiran jamana ta negegba tsuma ra.

⁵² «Sabari ka i janto i ta jonce ta makarikan na, ani i ta mogow, Izirayelimogow ta makarikanw; ni o ka i togo wele tuma o tuma, i ye o lamén; ⁵³ sabu, ele Dununatigi Ala, ele le ka an panawoloma ka an bo dugukolo siya tow bee ce ra, ka an ke i ta ye, i n'a fo i tun k'a fo an ye i ta jonce Musa sababu ra cogo min na, wagati min i ka an bemaw labo Misiran jamana ra.»

Sulemani ka dugawu ke jama ye

⁵⁴ Ayiwa, Sulemani ka nin daaririw bee fo, ani ka nin makarikanw fo Matigi Ala ye ka ban tuma min na, a wurira ka bo Matigi Ala ta sarakabonan koro, sabu a tun k'a kinbiri gban o yoro le ra k'a boro fla korota san fe ka Ala daari. ⁵⁵ O ko, a wurira ka lo, k'a kan korota ka dugawu ke Izirayelimogow bee lajennin ye; a ko:

⁵⁶ «Matigi Ala baraka, sabu a ka laganfiya di a ta mogow ma, minw ye Izirayelimogow ye, i n'a fo a tun k'a layiri ta an ye cogo min na. A tun ka kopuman minw bee layiri ta an ye a ta jonce Musa sababu ra, o layiri si ma to ni a ma dafa.

⁵⁷ An Matigi Ala ye ke ni an ye, i n'a fo a tun be ni an bemaw ye cogo min na; a kana an to an kelen na, a fana kana jina an ko ka ye! ⁵⁸ A ye an jusukun yelema ka an lana a yere fan fe, janko an ye a ta siraw bee tagama, ani a k'a ta kumaw ni a ta ciw ni a ta kolatigenin minw bee fo an bemaw ye, an ye o bee sira tagama. ⁵⁹ Ne ka nin kuma minw bee fo Matigi Ala ja koro, i ko makarikanw, o kumaw ye to Matigi Ala, an ta Ala hakiri ra su ni tere, janko a ye a ta jonce ni a ta mogow demé, minw ye Izirayelimogow ye; ni o mako ka ke fen o fen na lon o lon, a ye o ke o ye. ⁶⁰ Ni o kera, dugukolo siyaw bee bena a lon ko Matigi Ala le ye Ala ye, ko Ala were te yi ale ko. ⁶¹ O le koson, aw koni ka kan ka tugu Matigi Ala, an ta Ala ko ni aw jusukun bee ye, ka tagama ka kapa ni a ta cifoninw ni a ta kumaw ye, i n'a fo aw b'a kera cogo min na bi.»

Alabatosoba ta janagbe (Kibaroyaw flanan 7.1-10)

⁶² Masace Sulemani ni Izirayelimogow bee ka sarakaw bo Matigi Ala ye. ⁶³ Masace Sulemani ka ninsondiya saraka* minw bo Matigi Ala ye, o kera misi waga mugan ni

fla (22 000); sagaw ni baw faranin jɔgɔn kan, o kera began waga keme ni mugan (120 000). Masace ni Izirayelimogow bee ka o sarakaw le bo ka Matigi Ala ta batoso saninya k'a bla a ta baara kama.

⁶⁴ O lon kelen na, Alabatoso lukene cemanceyoro min be Matigi Ala ta so nafeyoro ra, Masace Sulemani ka o yoro saninya, janko ka saraka jenitaw* ani siman sarakaw* ani jennogonya sarakaw* turuw jeni o yoro ra; sabu sarakajenifen* siranegeraman min be Matigi Ala ta batoso na fe, o tun dogoyara sarakaw bee ma; saraka jenitaw, ani siman sarakaw, ani jennogonya sarakaw turuw bee tun te se ka jeni o sarakajenifen kan.

⁶⁵ Masace Sulemani ni Izirayelimogow bee ka panagbe ke o wagati ra. K'a ta Lebo Hamati, ka taga a bla fo Misiran koba koro, jama caman tun nana ka bo o yorow bee ra, ka na lajen Matigi Ala na koro, ka o panagbe ke fo tere wolonfla; o ko, o ka tere wolonfla were ke, k'a bee lajennin ke tere tan ni naani. ⁶⁶ O tere seeginan, masace ka jama labla. Mogow ka dugawu ke masace ye, ka taga o ta so. Matigi Ala tun ka kojuman minw bee ke a ta jonce Dawuda ye, ani a ta mogow ye, minw ye Izirayelimogow ye, o bee jusu diyanin tun be jagarira o kow koson.

9

Ala k'a yere yira masace Sulemani na tuun (Kibaroyaw flanan 7.11-22)

¹ Sulemani ka Matigi Ala ta batoso ni a yere ta masaso lo, ani a tun b'a fe ka fen to minw bee lo. A banna o ra tuma min na, ² Matigi Ala k'a yere yira a ra tuun a signaga flanan na, i n'a fo a tun k'a yere yira a ra cogo min na Gabahon.

³ Matigi Ala k'a fo a ye ko: «I ka daariri ni makarikan min fo ne ye, ne ka o men. I ka nin so min lo, ne bena o so ke yoro saninman ye, ka ne togo la o so ra wagati bee. Ne na bena ke o so ra wagati bee; ne hakiri fana bena to a ra wagati bee.

⁴ «Ni ele koni ka tagama ne na koro ni jusukun kelen ye, terenninya kan, i n'a fo i face Dawuda k'a ke cogo min na, ani ne ka min fo i ye, ni i ka o ke, ni i ka ne ta cifoninw, ani ne ta kolatigeninw sira tagama, ⁵ ne bena i ta masaya sabati Izirayeli jamana kan tuma bee, i n'a fo ne tun k'a layiri ta i face Dawuda ye cogo min na, ko mogow do bena soro a ta denw na tuma bee, min bena sigi a no ra, ka ke Izirayelimogow jamogow ye.

⁶ «Nka ni aw koni ka aw yere mabo ne ra, aw ni aw ta denw, ni aw ma son ka ne ta kumaw ni ne ta cifoninw sira tagama, ne ka minw yira aw ra, ni aw tagara ala werew le bato, ka aw kinbiri gban olugu koro, ⁷ o tuma ne ka nin jamana min di aw ma, ne bena aw Izirayelimogow faran ka bo o jamana ra; ne ka nin so min fana saninya ka ne togo la a ra, ne bena ban o so ra, k'a to mogow bee ye aw Izirayelimogow togo don o ta zanaw ra, ka yereko aw ma siya tow bee ce ra. ⁸ O ra, nin so ni a bonya bee, ni mogow o mogow nana ke teme ye a koro, o tigi bena kabakoya fo ka filen fiye, k'a fo ko: «Mun koson Matigi Ala ka nin ko jogon ke nin jamana ra, ani nin batoso ra de!»

⁹ Mogow bena o jaabi, ko: «O ka o ko don Matigi Ala ra, o ta Ala min tun ka o bemaw labo Misiran jamana ra; o tagara ala werew ko ka taga o kinbiri gban olugu koro ka o bato. O koson Matigi Ala ka nin kojuguw bee lase o ma.» »

Sulemani ka dugu minw di Hiramum ma (Kibaroyaw flanan 8.1-18)

¹⁰ Sulemani ka san mugan le ke nin so fla lori ra, Matigi Ala ta batoso, ani masace yere ta so. ¹¹ Sulemani mako tun be sanin hakeya min o min na, ani yiri min o min, ni a kera sediriyiri ye, walama siperesiyiri, Tiri masace min ye Hiramum ye, ale tun ka o bee di Sulemani ma; o ra Sulemani fana ka dugu mugan di Hiramum ma Galile mara ra. ¹² Sulemani ka dugu minw di Hiramum ma, Hiramum bora Tiri ka na o duguw fle

minke, o duguw ko ma diya Hiramun ye. ¹³ Hiramun ko Sulemani ma: «E, ne balemace, ele sonna ka nin duguw le di ne ma wa?»

Hiramun ka o yoro togo la ko Kabuli, ko jamanakolon! O togo le tora o yoro ra fo ka na se bi ma.

¹⁴ K'a soro Hiramun tun ka sanin kilo waga saba ni keme looru (3 500) le ci Sulemani ma.

Sulemani ka baara were minw ke

¹⁵ Masace Sulemani tun ka mogow bla jagboyabaara minw na, o baaraw fle nin ye: o ka Matigi Ala ta batoso ni ale yere ta so lo, ka Milo yorow laben ka ja, ka Zeruzalemu dugu laminikogow lo, ka Hazori dugu ni Megido dugu ni Gezeri dugu lo.

¹⁶ Misiran masace min ye Farawona ye, folofolo ale le tun tagara ben Gezeri dugu kan, ka dugu mina; a dugumogow, minw ye Kanaanakaw ye, a ka olugu faga, ka dugu jeni. O ko fe, wagati min a denmuso nana furu Sulemani ma, a ka o dugu di a denmuso ma k'a ke a ta furu bonya ye. ¹⁷ Sulemani ka Gezeri dugu lo kokura, ani Beti Horon dugu min be jigijigi ra, ¹⁸ ani Balati dugu, ani Tadimori dugu min be jamana kongoyanfan na, ¹⁹ ani a ta fenmaraduguw bee, ani a tun be a ta sowotorow ni a ta sow mara dugu minw na. A tun b'a fe ka baara o baara ke, a ka o bee ke Zeruzalemu, ani Liban, ani a ta fanga tun be jamana min o min kan.

²⁰ Siya dow tun be yi, olugu tun te Izirayelimogo dow ye. Olugu tun ye Hetikaw, ani Amorikaw, ani Perezikaw, ani Hevikaw, ani Yebusikaw ye. ²¹ O siyaw ta durujaw le tun tora jamana konjo, sabu Izirayelimogow tun ma olugu halaki. Sulemani ka o mogow le bla jagboyabaaraw ra; o tora o le ra fo ka na se bi ma. ²² Sulemani ma son ka Izirayelimogo si bla jagboyabaara ra. A ka o bla kerekedenya le ra; a ka dow ke kerekedenw ye, ka dow ke a ta jamana jamogow ye, ka dow ke a ta kerekajama kuntigiw ye, ka dow ke a ta kerekacew kuntigiw ye, ka dow ke a ta sowotoro kuntigiw ye, ka dow ke a ta sowotorotigiw ye. ²³ Olugu le tun ye baaradenw kuntigiw ye. Baaraden minw tun be jagboyabaaraw kera Sulemani ye, kuntigi keme looru ni bilooru le tun be olugu korosira.

²⁴ Sulemani tun ka masaso min lo Farawona denmuso ye, Farawona denmuso nana bo Dawuda ta masabonba konjo ka yelama o so konjo wagati min na, masace Sulemani ka soro ka Milo yorow laben ka ja.

²⁵ Sulemani tun ka sarakajenifen* min lo Matigi Ala ye, a tun be to ka saraka jenitaw* ni ninsondiya sarakaw* bo o sarakajenifen kan, san o san sipaga saba; a tun be wusunan sarakaw* fana bo Matigi Ala ja koro, ka o fara o saraka tow kan. Alabatosoba baaraw daminana o cogo le ra.

²⁶ Masace Sulemani ka jirakurunba dow fana lalaga Esiyon Geberi mara ra, Elati dugu koro, Kogjiwulen da ra, Edomu jamana ra. ²⁷ Hiramun k'a ta kurunboribaga dow ci ka na Sulemani ta mogow deme o kurun baara ra; olugu tun ye mogow dow ye minw tun ka kurun baara lon kosebe. ²⁸ O ka kurun bori jogon fe ka taga Ofiri mara ra; o sekora ka na ni sanin min ye ka na o di masace Sulemani ma, o tun ka ca ni sanin kilo waga tan ni fla (12 000) ye.

10

Saba jamana ta masamuso nana masace Sulemani fo (Kibaroyaw flanan 8.1-18)

¹ Ayiwa, Saba jamana ta masamuso nana Sulemani ko men; Matigi Ala ka min bee ke a ye, a ka o bee men. A nana o le ra ko a bena Sulemani ta hakiritigiya korobo k'a fle ni nininkarigbelen dow ye.

² A nana Zeruzalemu ni a nofemogo caman ye; a nana ni jogomew ye, ani kasadiyananw, ani sanin camanba, ani luluw; o tun ka o doniw la o ta jogomew

ko ra ka na. Ko o ko tun be a jusu ra, a nana kuma ni masace Sulemani ye o bee ra. ³ A ka pininkari min o min ke, Sulemani ka o bee jaabi. A ta pininkari si ma gbeya Sulemani ma; kuma si ma ke yi ni min jaabiri ma soro Sulemani fe.

⁴ Ayiwa, Saba jamana masamuso nana Sulemani ta hakiritigiyaba ye; Sulemani ka masaso min lo, a ka o fana ye; ⁵ domuni minw be ke masace ta so, ani a ta jamana jamogow ta sigiyorow, a ka o fana ye; baarden minw be domuni ni minnifenw di mogow ma, a ka olugu ta faniw ye; o be saraka jenita* minw bo Matigi Ala ta batoso kono, a ka o bee ye; a ka o ye minke, a kabakoyara fo k'a dabari ban. ⁶ A ko masace ma ko: «Ka ne to ne ta jamana ra, ne ka min men i ta baaraw ko ra, ani i ta hakiritigiya ko ra, o bee ye can le ye. ⁷ Nka ne tun ma la o kow ra, fo ne yere ja nana la a kan tuma min na. Can ra, min fora ne ye i ta ko ra, o te hali a tarance bo. Ne ka min men, i ta hakiritigiya ni i ta naforotigiya temena o bee kan pewu. ⁸ Ele ta mogow koni ta ka di. I ta jamana jamogow fana ta ka di, sabu olugu be i korow yan ka to ka i ta hakiritigiyakumaw lamew wagati bee. ⁹ Matigi Ala, i ta Ala baraka, sabu i ko diyara a ye, o koson a ka i sigi masaya ra Izirayeli jamana kunna. Matigi Ala be Izirayelimogow kanu ni kanuya banbari le ye, o koson a ka i ke Izirayeli masace ye, janko i ye mogow ta kow janabo ni can ni terenninya ye.»

¹⁰ O ko, Saba jamana masamuso ka masace Sulemani bonya ni sanin kilo waga saba ni keme looru (3 500) ye, ani kasadiyananw, ani lulu camanba. A ka kasadiyanan hakeya min di masace Sulemani ma, mogow si ma na ni o jogon ye tuun.

¹¹ Masace Hiramun ta mogow minw tun tagara jirakurun kan Ofiri mara ra, olugu tun sekora ka na ni sanin ye, ani santaliyiri* camanba, ani luluw.

¹² Masace Sulemani ka o santaliyiri ke ka samasen dow lo Matigi Ala ta batoso kono, ani a yere ta masaso kono; a ka koraw ni goniw lalaga donkirilabagaw ye. O tun nana ni o santaliyiri min ye, o yiri hakeya jogon ma na tuun, a jogon fana ma ye tuun fo ka na se bi ma.

¹³ Ayiwa, Saba jamana masamuso jabora fen o fen fe, ani a ka fen o fen ko fo, masace Sulemani ka o bee di a ma, ka fara fen tow kan, masace yere ka fen minw bo ka o di a ma, a ta masaya bonya koson. O ko, a ni a ta mogow wurira ka seko ka taga o ta jamana ra.

Sulemani ta naforotigiya

(Kibaroyaw flanan 1.14-17; 9.13-28)

¹⁴ Ayiwa, sanin hakeya min tun be na di Sulemani ma san o san o tun ye sanin kilo waga mugan (20 000) ye. ¹⁵ Jagokebagaw, ani fiyeerekebagaw tun be wusugu minw sara a ye, ani Arabujamana masacew, ani jamana jamogow tun be ninsongo minw sara a ye, o si nin te o ra.

¹⁶ Masace Sulemani ka negebennan belebele keme fla lalaga ni sanin gbasinin ye; o bee kelen kelen kera ni sanin kilo woro le ye. ¹⁷ A ka negebennan fitini keme saba fana lalaga ni sanin gbasinin ye; o bee kelen kelen kera ni sanin kilo kelen ni tarance le ye. A ta masaso min be wele ko Liban yiritu, o ka o negebennanw bla o bon do le kono. ¹⁸ Masace Sulemani ka masasiganan jamijan do fana lalaga ka samajin don o ra, ka sanin yereworo la a yoro bee kan. ¹⁹ Yelenyoro tun be o masasiganan na, ka senlayoro woro ke a ra; siginan kodenyoro tun koorinin lo. Borolayoro tun be a fan fla bee ra. O tun ka jara dow bisigiya lese ka o lolo a borolayoro kelen kelen bee koro. ²⁰ O ka jara bisigiya tan ni fla lese ka o lolo masasiganan senlayorow kere fe; jara kelen tun be senlayoro fan kelen na, kelen be a fan do ra. O masasiganan jogon tun ma deri ka lalaga jamana si ta masace ye folo.

* **10:11** 10.11 Santali yiri tun ye yiripumanba le ye, min songo tun ka gbelen kosebe.

²¹ Masace Sulemani ta minninkeminanw bee tun ye sanin le ye. A ta masaso min be wele ko Liban yiritu, o domunikeminanw bee tun lalagara ni sanin nugunin le ye. Warigbeminan tun te a ta minanw si ra, sabu warigbe tun te jate fenba ye masace Sulemani ta tere ra. ²² Jirakurunbaw tun be masace Sulemani fe; a ta kurunboribagaw ni masace Hiramun ta kurunboribagaw tun be to ka taga tagamaw ra kogoji kan. San saba o san saba, o kurunbaw tun be na ni sanin ni warigbe ni samajinw ni sulaw ni makankonow ye.

²³ Masace Sulemani togo bonyara ka teme dugukolo masace tow bee ta kan, a ta naforotigiya ni a ta hakiritigiya koson. ²⁴ Mogow bee tun b'a fe ka masace Sulemani ye, janko Ala ka hakiritigiya min di a ma, ka o lamen. ²⁵ Bee kelen kelen tun be na ni i ta bonyaw ye ka na o di a ma: fen warigberamanw, ani fen saninlaman, ani faniw, ani kerekeminanw, ani kasadiyananw, ani sow, ani sofaliw. A tun be ke ten le san o san.

²⁶ Masace Sulemani ka sowotorow, ani sowotorotigi dow jini; sowotoro waga kelen ni sowotoro keme naani (1 400) tun b'a fe, ani sowotorotigi waga tan ni fla (12 000). A ka dow lataga a ta sowotoromaraduguw ra, ka dow bla Zeruzalemu, masace yere koru.

²⁷ Masace Sulemani ka warigbe caya Zeruzalemu, k'a ke i ko berekoru. Sedirisunw fana cayara jamana konu, i ko sikomorisun minw be jamana dugumayanfan na.

²⁸ Masace Sulemani ta sow tun be bo Misiran jamana ni Silisi jamana le ra. Masace ta jagokebaga dow le tun be taga o san ka na ni o ye. ²⁹ Sowotoro minw tun be bo Misiran, o bee kelen kelen songo tun ye warigbe keme woru; so kelen songo tun ye warigbe keme ni bilooru. O tun be na ni so dow ye, ka na o fiyeere Hetikaw ta masacew fana ma, ani Sirikaw ta masacew.

11

Sulemani ta musow

¹ Masace Sulemani ka siya were muso caman kanu ka o furu, ka fara Farawona denmuso kan. Mohabukamusow tun b'a fe, ani Amankamusow, ani Edomukamusow, ani Sidonkamusow, ani Hetikamusow. ² O musow tun bora siya werew le ra; k'a soru Matigi Ala tun k'a fo Izirayelimogow ye o siyaw ta ko le ra, ko: «Aw kana o do ta furu ra, aw fana kana a to o ye na aw fe furu ra; ni o te, sigiya t'a ra, o bena ke sababu ye ka aw hakiri yelema, ka aw nege ka taga o ta alaw bato.» Nka o bee n'a ta, masace Sulemani tara kanuya fe ka noru o siyaw ta musow le ra. ³ Muso keme wolonfla tun b'a fe, minw tun ye masadenw ye, ka fara jonmuso keme saba kan, a tun ka minw fana ke a musow ye. O musow le kera sababu ye k'a hakiri yelema, ⁴ sabu masace Sulemani nana koru wagati min na, a ta musow k'a hakiri yelema ka taga ala werew ko. O ra, a ma tugu Matigi Ala, a ta Ala ko ni a jusukun bee ye tuun, i n'a fo a face Dawuda tun k'a ke cogo min na. ⁵ A tugura Sidonkaw ta ala musoman ko, min ye Asera ye, ka o bato; a tugura Amankaw ta ala haramunin fana ko, min ye Moloki ye, ka o fana bato. ⁶ Sulemani ka kojugu ke Matigi Ala ja koru. A ma tugu Matigi Ala ko ni a jusukun bee ye, i n'a fo a face Dawuda tun k'a ke cogo min na. ⁷ A kera ten, kongori min be Zeruzalemu tereboyanfan na, masace tagara sonnikeyoru do lo o yoru ra Kemosi ye, min ye Mohabukaw ta ala haramunin ye; a ka do fana lo Moloki ye, min ye Amankaw ta ala haramunin ye. ⁸ A kera ten, a ka sonnikeyoru dow lo a ta siya were musow bee ta alaw ye, janko o bee ye se ka kasadiyananw ni sarakaw bo o ta alaw ye.

Matigi Ala ka Sulemani jaraki

⁹ Matigi Ala dimina masace Sulemani koru, sabu a k'a hakiri yelema ka bo Matigi Ala kan, Izirayeli ta Ala min tun k'a yere yira a ra fo sipaga fla; ¹⁰ k'a soru Matigi Ala

tun kumana a fe nin ko ra, ko a kana tugu siya werew ta alaw ko. Nka Matigi Ala ka min fo, masace Sulemani ma o ke.

¹¹ O ra, Matigi Ala k'a fo Sulemani ye ko: «I n'a fo i ka nin le ke, ani ne tun ka jennogonya* min don ni i ye i ma to o kan, ani ne tun ka ci minw fo i ye, i ma o ke, ne bena masaya bosi ka bo i boro, k'a di i ta baarden do ma. ¹² Nka i face Dawuda koson, ne tena o ke i yere na na. Ne bena masaya bosi i dence ta tere le ra. ¹³ Ne tena masaya bee le bosi fana; ne bena i dence to masaya ra Izirayeli gba kelen kunna, ne ta jonce Dawuda koson, ani Zeruzalemu dugu koson, ne ka o dugu min janawoloma k'a ke ne ta dugu ye.»

Ala ka mog'o minw lawuri Sulemani kama

¹⁴ Ayiwa, Matigi Ala nana ce do lawuri ka o ke masace Sulemani jugu ye; o ce kera Edomukace Hadadi ye. Ale tun ye Edomu masace dence do le ye.

¹⁵ Wagati min na masace Dawuda tun be kere ra ni Edomukaw ye, Dawuda ta kerekejama kuntigi min ye Yohabu ye, ale tagato, ko a be taga Izirayeli ta kerekeden faganinw sutara, a tun ka Edomu jamana ce w bee faga. ¹⁶ Yohabu ni Izirayeli kerekejama bee tun tora Edomu ka se fo karo woro, fo ka taga Edomu jamana ce w bee faga ka ban pewu. ¹⁷ O wagati le ra, Hadadi tun borira ka taga Misiran, ni Edomuka dow ye, minw tun ye a face ta baardenw ye. O wagati ra, Hadadi tun ye kanbelennin le ye belen. ¹⁸ Hadadi ni a nofemogow bora Madiyan mara ra, ka taga Paran. O ka Paran ce dow fana fara o yere kan, ka taga se Misiran masace Farawona fe. Farawona ka bon do di o ma, ka to ka o baro, ka dugukolo do fana di o ma. ¹⁹ Hadadi ko diyara Farawona ye, fo Farawona nana a muso dogomuso furu a ma, a muso min ye masamuso Tapenesi ye. ²⁰ Tapenesi dogomuso ka dence woro Hadadi ye; o ka o togo la ko Genuhati. Tapenesi ka o den lamo masace Farawona ta so kono; a kera ten Genuhati tora Farawona ta so kono ni Farawona dencew ye.

²¹ Ayiwa, Hadadi nana to Misiran k'a men ko masace Dawuda sara, ka taga fara a bemaw kan, ko a ta kerekejama kuntigi min tun ye Yohabu ye, ko o ka ale faga. Hadadi k'a fo o le ra Farawona ye ko: «A to ne ye taga ne ta jamana ra ten.» ²² Farawona k'a nininka ko: «Mun le desera i boro ne fe yan, fo i ko i be taga i ta jamana ra?» Hadadi k'a jaabi ko: «Foyi, nka o bee n'a ta, a to ne ye taga.»

²³ O ko, Ala ka ce do were lawuri ka o ke Sulemani jugu do were ye tuun. O ce tun ye Eliyada dence Rezon ye; ale tun borira ka bo a matigice Hadadezeri fe, min ye Soba jamana masace ye. ²⁴ Wagati min na masace Dawuda tun ka Rezon matigice ta mogow halaki, o wagati le ra, Rezon tun ka mog'o dow tugu a yere ko, ka ke olugu jamog'o ye. Rezon ni o mogow tagara Damasi, ka taga sigi o yoro ra, ka ke o yoro kuntigi ye. ²⁵ Rezon kera Izirayelimogow jugu ye Sulemani ta masaya wagati bee ra; o wagati kelen le ra, Hadadi fana tun be kojugu caman kera Izirayelimogow ra. Rezon kera Siri jamana masace ye; a ka Izirayelimogow koninya kosebe.

Ala ko a bena masaya di Yerobohamu ma

²⁶ Ayiwa, Nebati dence Yerobohamu fana tun wurira masace Sulemani kama. Ale tun ye masace Sulemani ta jamana jamog'o do le ye; Efirayimuka tun lo, a tun bora Sereda dugu kono. A face tun sara k'a bamuso kelen to; a bamuso togo tun ye ko Zeruwa. ²⁷ A wurira masace Sulemani kama cogo min na, o fle nin ye. O wagati y'a soro masace Sulemani tun be Milo yorow labenna ka na, ani k'a face Dawuda ta masabonba kogow wo dow datugu. ²⁸ Yerobohamu tun ye kanbelen barakaman jagbelen do le ye. Masace Sulemani k'a baaraketo ye minke, Yusufu ta mog'o minw tun be jagboyabaaraw kera, a k'a sigi olugu bee kunna ka o korosi.

²⁹ Lon do, Yerobohamu bora Zeruzalemu ka taga ben ni Ala ta cira do ye sira ra, min togo tun ye ko Ahiya; ale tun be bora Silo. Deregebakura do le tun be Ahiya

ra. O ce fla doron le tun tagara ben ni jagon ye kongo konɔ yi. ³⁰ Deregebakura min tun be Ahiya ra, Ahiya ka o mina k'a faranfaran k'a ke fo kunkurun tan ni fla. ³¹ A ko Yerobohamu ma ko: «Kunkurun tan ta! Sabu Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <A fe, ne bena masaya bosi Sulemani na, ka ele sigi masaya ra Izirayeli ta gba tan kunna. ³² Nka ne bena gba kelen to a fe ne ta jonce Dawuda koson, ani Zeruzalemu dugu koson, ne ka o dugu min panawoloma Izirayeli ta gbaw ta dugu tow bee ce ra, k'a ke ne ta dugu ye. ³³ Ne bena o ke, sabu o banna ne ra, ka taga o kinbiri gban Sidonkaw ta ala musoman korɔ, min ye Asera ye, ka o bato, ani Mohabukaw ta ala min ye Kemosi ye, ani Amonkaw ta ala min ye Moloki ye; o ma son ka ne ta siraw tagama. Ko minw terennin lo ne ja korɔ, o ma o ke; o ma ne ta cifoninw ni ne ta kolatigeninw sira tagama i n'a fo Sulemani face Dawuda k'a ke cogo min na. ³⁴ Nka ne tena masaya bosi Sulemani yere le ra; ne bena a to kuntigiya ra fo ka taga a sa. Ne bena o ke ne ta jonce Dawuda le koson, ne tun ka min panawoloma; sabu ale ka ne ta kumaw ni ne ta cifoninw bee sira tagama. ³⁵ Ne bena masaya bosi Sulemani dence le boro, ka ele sigi masaya ra Izirayeli ta gba tan kunna. ³⁶ Ne bena gba kelen di Sulemani dence ma, janko ne ta jonce Dawuda dence do ye to masaya ra wagati bee ne ja korɔ Zeruzalemu dugu konɔ, ne ka o dugu min panawoloma ka ne togo sigi o dugu ra. ³⁷ Ele koni, ne bena ele sigi masaya ra Izirayeli jamana kunna; min o min ka i diya, i bena o ke. ³⁸ Ne ka kuma minw fo i ye, ni i ka son ka o bee lamɛn, ka son ka ne ta siraw tagama, ani ko minw terennin lo ne ja korɔ ni i ka o ke, ka ne ta cifoninw ni ne ta kumaw bee sira tagama, i n'a fo ne ta jonce Dawuda k'a ke cogo min na, o tuma ne bena ke ni i ye, ka i ta somogow to masaya ra tuma bee, i n'a fo ne k'a ke Dawuda ye cogo min na; ne bena Izirayeli jamana di i ma. ³⁹ Ne bena Dawuda ta duruja majigi o cogo le ra; nka o majiginin tena to ten wagati bee.> »

⁴⁰ Ayiwa, o kow ko, masace Sulemani ko a be Yerobohamu faga. Yerobohamu wurira o le ra ka bori ka taga Misiran, Sisaki fe, min tun ye Misiran masace ye. A tora Misiran fo ka taga se Sulemani saya ma.

*Sulemani ta masaya laban
(Kibaroyaw flanan 9.29-31)*

⁴¹ Ayiwa, masace Sulemani ta ko tow, a ka ko minw bee ke, ani a ta hakiritigiya, o bee sebera Sulemani ta kow kitabu le konɔ. ⁴² Sulemani ka wagati min ke masaya ra Zeruzalemu, ani Izirayeli jamana bee kunna, o kera san binaani. ⁴³ O ko, Sulemani sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don a face Dawuda ta masabonba konɔ. A dence Robohamu sigira masaya ra a no ra.

12

*Robohamu ma Izirayelimogow lamɛn
(Kibaroyaw flanan 10.1-15)*

¹ Robohamu tagara Sikemu, sabu Izirayelimogow bee tun tagara lajen Sikemu ko o b'a ke masace ye. ² Nebati dence Yerobohamu ka o kuma men; o y'a sorɔ ale belɛn tun be Misiran, sabu a tun borira masace Sulemani ja ka taga dogo Misiran. Yerobohamu tun siginin be Misiran le. ³ O tagara a wele ka na. A ni Izirayeli jama bee lajennin tagara kuma Robohamu fe. O k'a fo Robohamu ye ko: ⁴ «I face koni tun ka doniba le la an kan. Nka ni ele ka son ka an bo o jagboyabaaraw ra, ani i face ka doniba min la an kan, ni i ka o doni fiyɛnya an kan, o tuma an bena to ka baara ke i ye.»

⁵ Robohamu ka o jaabi ko: «Aw ye taga folo; ni tere saba temɛna, aw ye sekɔ ka na ne fe.» Mogow wurira ka taga.

⁶ Ayiwa, cekoroba minw tun be jamana pamogoya ra ni Robohamu face Sulemani ye k'a face to si ra, masace Robohamu ka o cekorobaw jininka ko: «Aw b'a fe ne ye

nin mɔgɔw jaabi di le?» ⁷ Olugu kumana a fɛ, k'a fɔ a ye ko: «Ni i kɔni ka i yere ke nin mɔgɔw ta baaraden ye bi, ka o jaabi ni kumajuman ye, o tuma o fana bɛna ke i ta baaradenw ye wagati bɛɛ.»

⁸ Nka Robohamu banna cɛkɔrɔbaw ta ladiri ma. A ni kanbelen minw tun lamɔna nɔgɔn fɛ, o minw tun bɛ a kɔrɔ, a ka olugu le jininka. ⁹ A k'a fɔ olugu ye ko: «Aw ko di? An ka kan ka nin mɔgɔw jaabi cogo di le? O b'a fɔra ko ne face ka doni min la olugu kan, ko ne ye o doni fiyɛnya.»

¹⁰ O kanbelen minw ni Robohamu tun lamɔna nɔgɔn fɛ, olugu ka Robohamu jaabi ko: «Nin mɔgɔ minw k'a fɔ i ye ko: <I face ka doni gbiriman le la an kan, nka ele ye an ta doni fiyɛnya>, taga o jaabi ko: <Ne borokanden fitini ka bon ni ne face soro ye! ¹¹ Aw ko, ko ne face ka doni gbiriman la aw kan, nka ne belen bɛna dɔ le fara o doni gbiriya kan. Ne face ka aw koro ni gbɛɲɛw le ye, nka ne bɛna aw koro ni nɛgɛgbɛɲɛw le ye.> »

¹² Ayiwa, o dugusagbɛ flanan, Yerobohamu ni Izirayelimɔgɔw bɛɛ nana masace Robohamu fɛ, i n'a fɔ masace yere tun k'a fɔ o ye cogo min na, ko: «Ni tere saba tɛmɛna aw ye na ne fɛ.» ¹³ Cɛkɔrɔbaw ka ladirikan min di masace ma, a ma o jate. A ka mɔgɔw jaabi ni kumajuguw le ye. ¹⁴ Kanbelenw ka ladirikan min fɔ a ye, a ka o le fɔ mɔgɔw ye; a ko: «Ne face tun ka doni gbiriman le la aw kunna, nka ne belen bɛna dɔ le fara o doni gbiriya kan. Ne face ka aw koro ni gbɛɲɛw le ye, nka ne bɛna aw koro ni nɛgɛgbɛɲɛw le ye.»

¹⁵ O ra, jama tun bɛ min jinina masace fɛ, masace ma sɔn ka o jate, sabu o kow bɛɛ tun bɔra Matigi Ala yere le ra, janko a tun ka kuma min don Silokace Ahiya da ra k'a lase Nebati dence Yerobohamu ma, o kuma ye ke can ye.

*Izirayelimɔgɔw kan taranna
(Kibaroyaw flanan 10.16–11.4)*

¹⁶ Ayiwa, Izirayelimɔgɔw k'a ye ko masace ma olugu lamɛn minke, o k'a fɔ masace ye ko:

«An ta foyi tɛ Dawuda fɛ,
jɛɲɲɔgɔnya foyi tɛ an ni Yese dence cɛ.
Izirayelimɔgɔw, an ye taga an ta so!
Ele Dawuda dence,
i yere ye i janto i ta so ra sisan!»

A kera ten, Izirayelimɔgɔw tagara o ta so. ¹⁷ Izirayelimɔgɔ minw tun bɛ Zuda mara duguw ra, Robohamu sigira masaya ra olugu dama le kunna. ¹⁸ Masace Robohamu k'a ye ten minke, jagboyabaaraw ta ko kuntigi min ye Adoramu ye, a belen ka ale ci ka taga Izirayelimɔgɔ tɔw fɛ. Nka olugu bɛɛ ka ale bon ni kabakuru ye fɔ k'a faga. Masace yere jijara le ka don a ta sowotoro kɔnɔ ka bori ka taga Zeruzalɛmu. ¹⁹ O le kosɔn Izirayelimɔgɔ tɔw bɛɛ murutira Dawuda ta somɔgɔw kama fɔ ka na se bi ma.

²⁰ Izirayelimɔgɔ tɔw bɛɛ nana a mɛn minke ko Yerobohamu sekɔra ka na, o ka jama lajɛn k'a wele ka na, ka na a sigi k'a ke Izirayeli masace ye. Zuda ta gba dɔrɔn le tora Dawuda ta somɔgɔw kɔ.

Ala ma sɔn Izirayelimɔgɔw ye nɔgɔn kere

²¹ Ayiwa, Robohamu tagara se Zeruzalɛmu minke, a ka Zuda ta mɔgɔw bɛɛ lajɛn, ani Boniyaminu ta siya bɛɛ. O kera kerɛkerɛcfari cɛ waga kemɛ ni biseegi (180 000), ko o bɛ taga Izirayelimɔgɔw kere, ka jamana bɛɛ bla ale Sulemani dence Robohamu ta fanga kɔrɔ. ²² Nka Ala kumana a ta cira dɔ fɛ, min tɔgɔ tun ye ko Semaya; Ala k'a fɔ a ye ko: ²³ «A fɔ Sulemani dence Robohamu ye, min ye Zuda masace ye, ani Zuda ta mɔgɔw, ani Boniyaminu ta mɔgɔw bɛɛ, ani mɔgɔ tɔw bɛɛ ye, ²⁴ ko Matigi Ala ko:

«Aw kana wuri ka taga aw balemaw Izirayelimogow kere de! Aw bee ye seko ka taga aw ta so, sabu nin ko bora ne yere le ra.» »

Ayiwa, o ka Matigi Ala kan mina; o sekora ka taga o ta so i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na.

Yerobhamu ka Izirayelimogow lafiri

²⁵ Ayiwa, Sikemu dugu min be Efrayimu kuruyorow ra, Yerobhamu ka o dugu lamini ni kogo ye, ka sigi o dugu ra. O ko fe, a bora yi ka taga Penuweli dugu fana lamini ni kogo ye.

²⁶ O ko, Yerobhamu k'a miiri a yere konso, ko: «O bee n'a ta, masaya belen be se ka seko Dawuda ta somogow fe hali bi, ²⁷ sabu ni nin mogow be to ka taga Zeruzalemu ka taga sarakaw bo Matigi Ala ta batoso konso, o jusu be se ka yelena o matigicekoro Robohamu fe, min ye Zuda masace ye. Ni a kera ten, o bena ne faga ka seko Zuda masace Robohamu fe.»

²⁸ Ayiwa, masace ka hakiri jini o ko ra. O ko, a ka misiden bisigiya fla lalaga ni sanin ye, k'a fo mogow ye ko: «Aw ye Zeruzalemu taga dabra, Izirayelimogow! Aw ta alaw ye nin ye! Olugu le ka aw labo Misiran jamana ra!» ²⁹ A ka o misiden kelen bla Beteli dugu konso, ka kelen bla Dan dugu konso. ³⁰ Nka o ko kera sababu le ye ka mogow bla jurumun na; sabu mogow tagara fo Dan dugu konso ka taga o misiden bato yi.

³¹ O ko, Yerobhamu ka sonnikebon dow lo fana sonnikeyorow ra kongori dow kan, ka mogow dow bo jamana mogow ra, ka olugu sigi sarakalasebagaya ra, k'a sorow olugu tun te Levi ta gbamogow dow ye*.

³² Yerobhamu ka janagbe do fana sigi san karo seeginan na, karo tere tan ni loorunan lon na, i n'a fo janagbe min jagon tun be kera Zuda mara ra kakoro; ale yere ka saraka bo sarakabonan kan. A ka o le ke Beteli dugu konso, ka sarakaw bo misiden saninlamanw ye, a tun ka o misiden minw lalaga. A tun ka o sonnikeyorow minw lalaga kongoriw kan Beteli, a ka sarakalasebaga dow fana sigi janko olugu ye to ka sarakaw bo o sonnikeyorow ra.

³³ Ayiwa, san karo seeginan na, karo tere tan ni loorunan lon na, a tun ka sarakabonan min lo Beteli, a tagara o yoro ra; a yere le tun ka o lon latige. A ka o lon ke janagbelon ye Izirayelimogow fe; o lon na, a yere yelenna ka taga wusunan saraka* bo o sarakabonan kan.

13

Matigi Ala ka Yerobhamu jaraki

¹ Ayiwa, Matigi Ala tun k'a ta ciraden do ci ka bo Zuda, ka na Beteli. O ciraden tagara se Beteli, k'a sorow Yerobhamu be wusunan saraka jenina a ta sarakabonan kan. ² Ala ta ciraden perenna sarakabonan kunna, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo a ye cogo min na; a ko: «Ele sarakabonan, ele sarakabonan, Matigi Ala ko: <Dence do bena woro Dawuda ta gba ra, min togo bena la ko Yoziyasi. Sarakalasebaga minw be wusunan saraka* bora nin sonnikeyorow ra, lon do o dence bena o sarakalasebagaw yere ke saraka ye ele sarakabonan kan. O ko, o bena mogokolow fana jeni i kan.> »

³ O lon kelen yere ra, Ala ta ciraden ka tagamasiyen do yira; a ko: «Tagamasiyen min bena a yira ko nin kuma bora Matigi Ala le ra, o ye nin ye: nin sarakabonan bena peren, k'a tasuma buguri bon dugu ma.»

⁴ Masace Yerobhamu k'a ye ko Ala ta ciraden perenna ka o kumaw fo Beteli dugu ta sarakabonan ma minke, a k'a boro korota sarakabonan kunna k'a fo mogow ye

* **12:31** 12.31 Ka kapa ni sariya ye, sarakalasebagaw tun ka kan ka bo Levi ta gba le ra. Nka o wagati ra, Levi ta mogow bee tun be Robohamu le ko Zuda mara ra.

ko: «Aw ye ce nin mina!» Nka Yerobohamu tun k'a boro min sin Ala ta ciraden ma, o boro jara ka lo, a ma se k'a lajigi tuun. ⁵ Sarakabonan fana perenna, tasuma buguri min tun be a kan, o bonna dugu ma; Ala ta ciraden tun ka tagamasiyen min fo, a kera ten, ka kana ni Matigi Ala ta kuma ye.

⁶ A kera ten minke, masace k'a fo Ala ta ciraden ye ko: «Sabari ka kuma Matigi Ala, i ta Ala fe, k'a daari ne ye, janko ne ye se ka ne boro lajigi.» Ala ta ciraden ka Matigi Ala daari minke, masace sera k'a boro lajigi; a boro kera a cogokoro ra. ⁷ Masace k'a fo Ala ta ciraden ye ko: «Na ne ta so, i ye na domuni ke; o ko, ne bena bonya di i ma.»

⁸ Nka Ala ta ciraden ka masace jaabi ko: «Hali ni a kera ko i bena i ta sokonofenw taran kelen bee le di ne ma, ne tena taga i ta so; ne tena domuni ke, ne fana tena ji min, ⁹ sabu Matigi Ala ka o kuma le fo ne ye, ko ne man kan ka domuni ke, ko ne man kan ka ji min fana, ko ni ne tagara sira min fe, ko ne man kan ka seko o sira kelen fe.»

¹⁰ Ala ta ciraden ka o fo minke, a sekora sira were fe. A tun ka sira min ta ka na Beteli, a sekoto ma o sira kelen ta.

Cira do were ka Ala ta ciraden lafiri

¹¹ Ayiwa, o wagati ra, Ala ta ciracekoro ba do tun be Beteli dugu konon. Ala ta ciraden tun nana ko minw ke o lon na Beteli dugu konon, ani a tun ka kuma minw bee fo masace ye, o ciracekoro ba dencew nana o bee lakari o face ye. ¹² O face ka o jininka ko: «Ce tagara sira juman le fe?» Ala ta ciraden min tun bora Zuda, o tagato tun ka sira min ta, Ala ta ciracekoro ba dencew ka o sira yira o face ra. ¹³ Cekoro ba k'a fo a dencew ye ko: «Aw ye ne ta fali laben ne ye!» O ka fali laben a ye; a yelenna fali kan, ¹⁴ ka taga Ala ta ciraden no fe. A tagara a siginin soro yirisunba jukoro; a k'a jininka ko: «Ala ta ciraden min bora Zuda, ele lo wa?» Ala ta ciraden k'a jaabi ko: «Ne lo!» ¹⁵ Ciracekoro ba k'a fo a ye ko: «Na an ye taga so konon, i be taga domuni ke.» ¹⁶ Ala ta ciraden k'a jaabi ko: «Ne te se ka seko ka taga ni i ye; ne man kan ka domuni ke, walama ka ji min ni i ye yan mara ra; ¹⁷ sabu Matigi Ala ta kuma k'a fo ne ye ko: <I man kan ka domuni ke, walama ka ji min o yoro ra yi; i tagara sira min fe, i man kan ka seko o sira kelen fe.> »

¹⁸ Nka cekoro ba k'a jaabi ko: «Ne fana ye Ala ta cira do le ye i ko ele. Meleke do le ka Matigi Ala ta kuma lase ne ma, ko: <Taga nin ce ta ka seko ka na ni a ye i ta so, a ye na domuni ke ka ji min.> » Nka ciracekoro ba tun be faninya le fora. ¹⁹ Nka Ala ta ciraden ka o men minke, a sekora ni a ye ka taga domuni ke ka ji min a ta so.

Jara ka Ala ta ciraden faga

²⁰ Ayiwa, ka o siginin to domuni na, Matigi Ala k'a ta kuma lase ciracekoro ba ma, ale min tun tagara Ala ta ciraden ta ka na ni a ye. ²¹ Cekoro ba perenna k'a fo Ala ta ciraden Zudakace ye ko: «Matigi Ala ta kuma ye nin ye: <I banna Matigi Ala ta kuma ma; Matigi Ala, i ta Ala ka kuma min fo i ye, i ma o sira tagama. ²² I sekora ka na domuni ke, ka ji min nin yoro ra, k'a soro Ala tun k'a fo i ye ko i kana domuni ke, i kana ji min yan. O ra, ele su tena don i bemaw ta kaburu koro.> »

²³ Ala ta ciraden ka domuni ke, ka ji min ka ban tuma min na, ciracekoro ba min tun k'a laseko, ale k'a ta fali laben a ye. ²⁴ Ka Ala ta ciraden tagato to, a tagara ben ni jara do ye sira ra; jara k'a faga. A su lanin tora sira da ra yi; a ta fali tun lonin be a fan kelen fe, jara lonin be a fan do fe. ²⁵ Ayiwa, temebaga dow nana a su lanin ye sira ra, ka jara lonin ye a koro. Olugu tagara o ko lakari ciracekoro ba ta dugu ra. ²⁶ O ciracekoro ba min tun ka Ala ta ciraden laseko a ta tagama ra, ale ka o ko men minke, a ko: «Ala ta ciraden min banna ka Matigi Ala kan mina, ale lo. Matigi Ala k'a di jara ma, jara benna a kan k'a faga, i n'a fo Matigi Ala tun kumana a fe k'a lasomi cogo min na.»

²⁷ A k'a fɔ a dencew ye ko o ye a ta fali laben. Olugu k'a ta fali laben. ²⁸ A tagara Ala ta ciraden su lanin ye sira ra, ka fali ni jara ye a korɔ. Jara tun ma ce su domu, a ma fali fana faga. ²⁹ Ciracekoroba ka Ala ta ciraden su ta k'a la fali kan, ka taga ni a ye dugu kɔnɔ, ka taga a sanga ke, k'a sutara. ³⁰ A tun ka kaburu min laben a yere ye, a k'a su don o kaburu kɔnɔ. Mɔgɔw k'a su kasi k'a fɔ ko: «E, an balemace!»

³¹ Ce sutaranin kɔ, cekoroba k'a fɔ a dencew ye ko: «Ni ne sara, aw ye ne su don Ala ta ciraden su korɔ; aw ye ne su la a su korɔ; ³² sabu Matigi Ala k'a ci ko a ye na nin kuma minw fɔ Beteli dugu sarakabonan kama, ani Samari dugu sonnikebon bee kama, sigiya t'a ra, o kow bena dafa le.»

Yerobhamu ma kojugu dabra

³³ Nka o bee n'a ta, Yerobhamu ma yeɓema k'a ta sirajuguw bla. A belen ka ce dow ta jamana mɔgɔ suguyaw bee ra tuun, ka olugu ke a ta sarakalasebagaw ye a ta sonnkeyorow ra kongoriw kunna. Ni mɔgɔ o mɔgɔ tun b'a fe ka ke sarakalasebaga ye, a tun be o tigi bla sarakalasebagaya ra a ta sonnkeyorow ra.

³⁴ O le kera Yerobhamu ta somogow ta jurumun ye. O le kera o ben sababu ye, fɔ ka na o halaki pewu ka bo dugukolo ko kan.

14

Yerobhamu dence ta saya

¹ Ayiwa, o wagati ra, bana do ka Yerobhamu dence Abiya mina. ² Yerobhamu k'a fɔ a muso ye ko: «Wuri, i ye fani do don i yere ra, ka i cogoya yeɓema, janko mɔgɔ kana a lon ko i ye ne Yerobhamu muso le ye. Taga Silo; Ala ta cira Ahiya be yi. Ale le tun k'a fɔ ne ye ko ne bena ke nin jamana masace ye. ³ Burukun tan ta, ani burumisen dama dama, ani li bara kelen, i ye taga a fe. Ni i sera yi, min bena ke den na, a bena o fɔ i ye.»

⁴ Yerobhamu ka min fɔ, a muso k'a ke ten. A wurira ka taga Ahiya ta so, Silo dugu kɔnɔ.

O wagati ra Ahiya tun te yeri kera tuun; koroya tun k'a na mina a ra. ⁵ Nka Matigi Ala tun k'a fɔ Ahiya ye ko: «A fe, Yerobhamu ta muso nato ye nin ye i fe ka na i jininka a dence ko ra, sabu a dence man kene. Ni a sera yan, i bena nin ni nin le fɔ a ye. Ni a nana, a bena a yere ke i ko mɔgɔ were.»

⁶ Tuma min na Ahiya k'a senkan men bonda ra doron, a ko a ma ko: «Yerobhamu muso, i don! Mun koson i be i yere kera mɔgɔ were ye? Kumagbelen le be ne fe k'a fɔ i ye. ⁷ Seko, i ye taga a fɔ Yerobhamu ye ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Ne ka i korota mɔgɔ tow ce ra, ka i ke ne ta mɔgɔw, Izirayelimogow kuntigi ye. ⁸ Ne ka masaya bosi Dawuda ta somogow ra k'a di i ma; nka ele ma ke i ko ne ta jonce Dawuda. Ale ka ne ta kumaw bee sira tagama, ka tugu ne ko ni a jusukun bee ye; ko minw terennin lo ne na korɔ, a ka o doron le ke. ⁹ Minw bee temena ele na fe, i ta kojugu temena olugu bee ta kan. I ka ala werew ke i yere ye, ka negge yeele ka o ke batofen werew ye ka o bato, ka ne jusu bo. I ka ne firi i yere ko fe le. ¹⁰ O koson ne bena kojugu ben ele Yerobhamu ta somogow kan, ka i ta cedenw bee halaki, jon fara horon kan. Ne bena i ta duruja bee flan ka bo yi, fɔ ka taga o bee ban pewu, i n'a fɔ o be namajama flan cogo min na. ¹¹ Ni Yerobhamu ta somogow min ka sa dugu kɔnɔ, wuruw le bena o domu. Ni min ka sa kongo ra, kɔnow le bena o domu; sabu Matigi Ala le k'a fɔ ten.» »

¹² A ko muso ma ko: «Ayiwa, ele koni ye wuri ka taga so; ni i sen ka don dugu kɔnɔ doron, i ta den be sa. ¹³ Izirayelimogow bee bena den sanga ke, k'a su don; Yerobhamu ta somogow bee ra, ale kelen su le bena don kaburu ra, sabu Yerobhamu ta somogow bee ra, Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ka kopuman sorɔ ale

kelen le ra. ¹⁴ O kɔ, Matigi Ala bena masacekura sigi a yere ye Izirayeli jamana kunna, min bena Yerobohamu ta somogow bee halaki ka bo yi. Ayiwa, o lon be nana yi; a fo a yere sera ka ban. ¹⁵ Matigi Ala bena Izirayelimogow koro; o bena yereyere i ko bin min be lamaga ji kan. A tun ka nin jamanajuman min di o bemaw ma, a bena Izirayelimogow labo o jamana ra, ka o janjan ka taga Efirati ba ko fe; sabu o ka berew turu ka jo musoman Asera bato ni o ye, ka Matigi Ala jusu wuri. ¹⁶ Yerobohamu ka jurumun minw ke, ani a ka mogow lafiri ka o bla jurumun minw na, Matigi Ala bena ban Izirayelimogow ra o jurumunw le koson.»

¹⁷ Yerobohamu ta muso wurira ka taga. A tagara se Tirisa. A be sera bonda ma minke doron, den sara. ¹⁸ O k'a su don. Izirayelimogow bee k'a su kasi, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka o kuma min fo a ta baaraden ye, min ye cira Ahiya ye.

¹⁹ Ayiwa, Yerobohamu ta ko tow, a ka kere minw ke, ani a k'a ta masaya ke cogo min na, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ. ²⁰ Yerobohamu ka san mugan ni fla le ke masaya ra; o ko, a sara, ka taga fara a bemaw kan. A dence Nadabu sigira masaya ra a no ra.

Zuda masace Robohamu ta wagati (Kibaroyaw flanan 12.1-16)

²¹ Sulemani dence Robohamu sigira masaya ra Zuda mara kunna, k'a si to san binaani ni kelen. A ka san tan ni wolonfla le ke masaya ra Zeruzalemu dugu konɔ, Matigi Ala tun ka o dugu min panawoloma Izirayeli jamana bee ra, k'a togo la o dugu ra. Robohamu bamuso tun ye Amonka le ye; a togo tun ye ko Naama.

²² Zuda ta mogow ka kojugu ke Matigi Ala ja korɔ. O ka jurumun ke ka teme hali o bemaw kan, k'a to Matigi Ala dimina, sabu o ka a ni ala werew jen ka o bato. ²³ Olugu fana ka sonnikeyorɔ dow ke, ka kabakurujanw lolɔ, ka sonnikebere dow turu jo musoman Asera togo ra kongorijanw bee kunna, ani yiriba flaburumanw bee jukoro. ²⁴ Hali cew fana tun be o yere bla jatoya ra o sonnikeyorow ra jamana konɔ*. Matigi Ala tun ka siya minw gben ka bo jamana ra Izirayelimogow ja, o ka o siyaw ta ko haramuninw bee ladegi.

Misirankaw ka Robohamu kere

²⁵ Robohamu ta masaya san loorunan na, Misiran masace Sisaki nana Zeruzalemu kere. ²⁶ A ka Matigi Ala ta batoso naforow ta, ani masace yere ta so naforow; a ka fen bee ta. Masace Sulemani tun ka negebennan saninlaman minw lalaga, a ka o bee ta fana. ²⁷ Masace Robohamu ka negebennan siranegeraman dow lalaga, ka o bla o no ra; a ka o karifa masace ta so korosibagaw kuntigiw ma, minw tun be to ka masace ta so donda korosi. ²⁸ Ni masace tun be taga Matigi Ala ta batoso konɔ tuma o tuma, o korosibagaw tun be o negebennanw ta ka taga ni o ye Alabatoso konɔ; o ko, o be seko ni o ye so korosibagaw ta so konɔ.

²⁹ Ayiwa, Robohamu ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ.

³⁰ Kere tun be Yerobohamu ni Robohamu ce wagati bee.

³¹ O ko, Robohamu sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don a bemacew suw kere fe, Dawuda ta masabonba konɔ. A bamuso togo tun ye ko Naama; Amonka tun lo. A dence Abiyamu sigira masaya ra a no ra.

* **14:24** 14.24 O jatoya jogon tun be ke sonnikeyorow doron le ra. Musow tun be taga o cew no fe; o fana tun ye o jow ta landa do le ye.

15

*Zuda masace Abiyamu ta wagati
(Kibaroyaw flanan 13.1-3,22-23)*

¹ Masace Yerobohamu, min ye Nebati dence ye, ale ta masaya san tan ni seeginan na, Abiyamu sigira masaya ra Zuda mara kunna. ² A ka san saba le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Mahaka; ale tun ye Abisalomu denmuso do le ye.

³ A face tun ka jurumun minw bee ke folofolo ale na fe, a ka o jagon bee ke fana. A ma tugu Matigi Ala, a ta Ala ko ni a jusukun bee ye, i n'a fo a bemace Dawuda tun tugura Matigi Ala ko ni a jusukun bee ye cogo min na. ⁴ Nka Dawuda koson, Matigi Ala, a ta Ala ka masaya jigiyi to a ta somogow ye belen, k'a dence do sigi masaya ra Zeruzalemu, a sanin ko, janko Zeruzalemu dugu ye baraka soro; ⁵ sabu ko minw terennin be Matigi Ala na koru, Dawuda tun be o le ke. Matigi Ala tun ka fen o fen fo a ye, a tun ma jenge ka bo o si sira kan a si bee ra, fo Hetikace Huri ta ko*.

⁶ Robohamu si to bee ra, kere tun be ale ni Yerobohamu ce.

⁷ Ayiwa, Abiyamu ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu konu. Kere tun be Abiyamu ni Yerobohamu fana ce. ⁸ O ko, Abiyamu sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don Dawuda ta masabonba konu. A dence Asa sigira masaya ra a no ra.

*Zuda masace Asa ta wagati
(Kibaroyaw flanan 14.1-2; 15.16-19; 16.1-6,11-14)*

⁹ Ayiwa, Izirayeli masace Yerobohamu ta masaya san mugannan na, Asa sigira masaya ra Zuda mara kunna. ¹⁰ A ka san binaani ni kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A mamamuso togo le tun ye ko Mahaka; ale tun ye Abisalomu denmuso do le ye.

¹¹ Ko minw terennin lo Matigi Ala na koru, Asa ka o le ke, i ko a bemace Dawuda. ¹² Ce minw tun be o yere bla jatoya ra sonnkeyoro ra, a ka olugu bee ghen ka bo jamana konu. A bemaw tun ka batofen minw bee lalaga, a ka o bee cen ka bo yi. ¹³ A k'a mamamuso Mahaka yere bo masamusoya ra, sabu ale tun ka batofen haramunin do lalaga jo musoman Asera togo ra. Asa ka o batofen ci, ka taga a jeni Sedoron ko yoro ra. ¹⁴ Nka o bee n'a ta, sonnkeyoro minw tun be kongoriw kan, olugu tora yi, k'a soro Asa yere tun tugura Matigi Ala ko ni a jusukun bee ye a si bee ra. ¹⁵ A face tun ka fen minw bla danna Matigi Ala ye, warigbe ni sanin, ani fen tow, ani ale yere tun ka fen minw bla danna Matigi Ala ye, a nana o fenw bee bla Matigi Ala ta batoso konu.

¹⁶ Kere tun be Asa ni Izirayeli masace Bahesa ce o ta masaya wagati bee ra. ¹⁷ Izirayeli masace Bahesa nana taga Zuda mara kere. A ko a be Rama dugu lamini ni kogo ye, janko mogo kana se ka bo, walama ka don Zuda masace Asa ta mara konu.

¹⁸ A kera ten minke, warigbe ni sanin min tun tora Matigi Ala ta batoso natoroblayoro ra, ani min tun tora masaso natoroblayoro ra, Asa ka o bee ta, ka o di a ta jamana pamogow ma, ko o ye taga a di Siri jamana masace Beni Hadadi ma, min face togo ye ko Tabirimon, ani a bemace togo ye ko Esiyon; Beni Hadadi tun siginin be Damasi dugu le konu; Asa k'a fo Beni Hadadi ye ko: ¹⁹ «A to ele ni ne ye jengogonya don, i ko ne face ni i face tun k'a ke cogo min na. A fle ne be nin warigbe ni nin sanin ci i ma, ka o ke i ta bonya ye. O ra, jengogonya min tun be i ni Izirayeli masace Bahesa ce, o jengogonya cen, janko a ye faran ne ra.» ²⁰ Beni Hadadi sonna masace Asa ta kuma ma. A k'a ta kerekedenw kuntigiw ci ka taga Izirayeli duguw

* 15:5 15.5 Hetikace Huri ta ko: aw ye Samawilu flanan 11 fle.

kama. O tagara Iyon dugu ni Dan dugu, ani Abeli Beti Mahaka dugu, ani Kinereti mara bee kere ka se o ra, ani Nefitali mara bee.

²¹ Bahesa nana o men minke, a ka Rama dugu kogo lori dabla, ka taga to Tirisa.

²² A kera ten minke, masace Asa ka Zuda mogow bee wele, a ma mogow si to ni a ma min wele; Bahesa tun be lori kera ni kabakuruw, ani yiri minw ye, a ko mogow ye taga o fenw ce ka na. Masace ka o fenw ce, ka o ke ka Geba dugu lo, Boniyaminu ta mara ra, ani Misipa dugu.

²³ Ayiwa, Asa ta kewale tow bee, a ta cefariya, ani a ka ko minw bee ke, ani a ka dugu minw kogow lo, o kow sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu konon. Nka a nana korow wagati min na, sendimi do k'a mina. ²⁴ O ko, Asa sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don a bemacew suw kere fe, a bemace Dawuda ta masabonba* konon. A dence Yosafati sigira masaya ra a no ra.

Izirayeli masace Nadabu ta wagati

²⁵ Zuda masace Asa ta masaya san flanan na, Yerobohamu dence Nadabu sigira masaya ra, Izirayeli mara ra. A ka san fla le ke masaya ra Izirayeli mara kunna. ²⁶ A ka kojugu ke Matigi Ala na korow; a face tun ka sira min tagama, a fana ka o le ta. A face tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, a ka o jurumunw jagon le ke fana.

²⁷ Ayiwa, Ahiya dence Bahesa, min ye Isakari ta gbamogow do ye, ale nana janfa siri Nadabu kama. Lon do, tuma min na Bahesa ni Izirayeli ta kerekejama bee tun ka Gibeton dugu lamini, ko o be dugu kere, Bahesa tagara ben Nadabu kan k'a faga, Gibeton dugu korow yi. Gibeton tun be Filisikaw ta mara le ra. ²⁸ Bahesa ka Nadabu faga Zuda masace Asa ta masaya san sabanan le ra, ka sigi masaya ra a no ra.

²⁹ Bahesa sigira masaya ra tuma min na, a ka Yerobohamu ta somogow bee faga. A ma Yerobohamu ta mogow si to nin na; a ka o bee le faga ka ban, ka kana ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka o kuma min fo a ta baarden Silokace Ahiya ye. ³⁰ O kera Yerobohamu ta jurumunw le koson, ani a tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, ka Matigi Ala, Izirayeli ta Ala jusu wuri.

³¹ Nadabu ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, o bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw ta kitabu konon.

³² Kere tun be Asa ni Izirayeli masace Bahesa ce o ta masaya tere bee ra.

Izirayeli masace Bahesa ta wagati

³³ Zuda masace Asa ta masaya san sabanan na, Ahiya dence Bahesa sigira masaya ra Izirayeli mara bee kunna; a tun siginin be Tirisa dugu konon. A ka san mugan ni naani le ke masaya ra. ³⁴ A ka kojugu ke Matigi Ala na korow; a ka Yerobohamu ta sira ta. Yerobohamu tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, a ka o jurumunw ke.

16

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase Hanani dence Yehu ma, ko a ye a lase masace Bahesa ma, k'a fo a ye ko: ² «Ne ka ele lawuri ka i bo dugu ma, ka i ke ne ta mogow namogow ye, minw ye Izirayelimogow ye; nka ele ka Yerobohamu ta sira le tagama, ka ne ta mogow bla jurumun na, minw ye Izirayelimogow ye, k'a to o ka ne jusu wuri o ta jurumun koson. ³ O ra, ne bena ele Bahesa ni i ta somogow bee flan ka bo yi, ka i ta so ke i n'a fo Nebati dence Yerobohamu ta so kera cogo min na. ⁴ Ni Bahesa ta somogow min ka sa dugu konon, wuruw le bena o domu; ni min ka sa kongo ra, konow le bena o domu.»

⁵ Bahesa ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, ani a ta cefariya, o bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konon. ⁶ O ko, Bahesa sara, ka taga fara a bemaw kan; o k'a su don Tirisa. A dence Ela sigira masaya ra a no ra.

⁷ Matigi Ala tun k'a ta kuma lase cira Yehu ma, min ye Hanani dence ye, k'a fo Bahesa ni a ta somogow ye. Ala tun ka o kuma fo a ta kojuguw le koson, a tun ka kojugu minw bee ke Matigi Ala na koru, ka Ala jusu wuri ni a ta kewalejuguw ye, i n'a fo Yerobohamu ta somogow tun k'a ke cogo min na; ka fara o kan, Bahesa tun ka Yerobohamu ta somogow halaki fana.

Izirayeli masace Ela ta wagati

⁸ Zuda masace Asa ta masaya san mugan ni woronan na, Bahesa dence Ela sigira masaya ra Izirayeli mara kunna. A ka san fla le ke masaya ra; a tun be Tirisa.

⁹ A ta jamana namogo min togo tun ye ko Zimiri, ale nana janfa siri a kama. Ale le tun ye sowotorotigiw ta jenkuru tarance kuntigi ye. Lon do, Ela tun be Tirisa dugu konu, a tun be doru minna fo k'a yere panamini Aritisa ta so konu; Aritisa le tun ye masaso kunnasigibaga ye Tirisa dugu konu. ¹⁰ Zimiri tagara ben a kan k'a faga; o ko, a sigira masaya ra a no ra. O kera Zuda masace Asa ta masaya san mugan ni wolonflanan le ra.

¹¹ Kabini Zimiri ka fanga ta ka sigi masaya ra doru, a ka Bahesa ta somogow bee faga. A ma ce si to, a ma balema si to, a ma teri si to. ¹² Zimiri ka Bahesa ta somogow bee le halaki, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka min fo cira Yehu ye k'a lase Bahesa ma. ¹³ O kow kera Bahesa ni a dence Ela ta jurumunw le koson, ani a tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, ka Matigi Ala, Izirayeli ta Ala jusu wuri.

¹⁴ Ela ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, o bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konu.

Izirayeli masace Zimiri ta wagati

¹⁵ Zimiri sigira masaya ra Zuda masace Asa ta masaya san mugan ni wolonflanan na; a tun signin be Tirisa dugu le konu. A ka tere wolonfla le ke masaya ra.

O wagati ra, kerekedenw tun ka Gibeton dugu lamini; o dugu min be Filisikaw ta mara ra. ¹⁶ Mogow tora o yoru ra, k'a men ko Zimiri ka janfa siri masace kama fo k'a faga. O lon yere ra, Izirayeli ta kerekejama kuntigi min ye Omiri ye, kerekedenw bee ka ale ke Izirayeli masace ye kerekeyoru ra yi. ¹⁷ A kera ten minke, Omiri ni a ta kerekedenw bee bora Gibeton, ka taga Tirisa dugu lamini. ¹⁸ Zimiri nana a ye ko o be nini ka se soru dugu kan minke, a tagara don masaso bon do konu, ka tasuma don masaso ra; ale yere fagara tasuma ra yi.

¹⁹ Zimiri sara a ta jurumunw koson o cogo le ra, sabu a ka kojugu ke Matigi Ala na koru; a tun ka Yerobohamu ta sira le ta, k'a ta kojugu pogon le ke, min tun k'a to Izirayelimogow ka Ala hake ta.

²⁰ Zimiri ta kewale tow, a ka jen min siri, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konu.

²¹ O wagati ra, Izirayelimogow taranna ka ke jenkuru fla ye. Fan kelen gbanna Ginati dence Tibini ko, ka ale ke o ta masace ye; tow gbanna Omiri ko. ²² Nka minw tun gbanna Omiri ko, olugu sera Ginati dence Tibini ta mogow ra. Tibini sara, Omiri sigira masaya ra.

Izirayeli masace Omiri ta wagati

²³ Zuda masace Asa ta masaya san bisaba ni kelennan le ra Omiri kera Izirayeli masace ye. A ka san tan ni fla le ke masaya ra. A ka san woru ke Tirisa minke, ²⁴ a tagara yoru do san Samari kuru kan warigbe waga woru (6 000), Semeri fe. A ka dugu do lo o kuru kan, ka o dugu togo la ko Samari, ka kapa ni yorotigi togo ye, min ye Semeri ye.

²⁵ Omiri ka kojugu ke Matigi Ala na koru. Masace to minw tun temena a na fe, a ta kewalew juguyara ni olugu bee ta ye. ²⁶ A ka Nebati dence Yerobohamu ta kojugu

ɲogɔn bɛɛ le kɛ, ka jurumunw kɛ, ani ka Izirayelimogow fana bla jurumun na, ka Matigi Ala, Izirayeli ta Ala jusu wuri ni o ta batofen gbansanw ye.

²⁷ Omiri ta kewale tɔw bɛɛ, a ka ko minw bɛɛ kɛ, ani a ta cɛfariya, o kow bɛɛ sɛbera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu kɔnɔ. ²⁸ O kɔ, Omiri sara, ka taga fara a bɛmaw kan; o k'a su don Samari. A dence Akabu sigira masaya ra a nɔ ra.

Izirayeli masace Akabu ta wagati

²⁹ Zuda masace Asa ta masaya san bisaba ni seeginan le ra Omiri dence Akabu sigira masaya ra Izirayeli mara kunna. Omiri dence Akabu ka san mugan ni fla le kɛ masaya ra Izirayeli; a tun signin bɛ Samari. ³⁰ Omiri dence Akabu ka kojugu kɛ Matigi Ala ɲa kɔrɔ, fɔ ka tɛmɛ a ɲafɛmɔgɔ tɔw bɛɛ kan. ³¹ A ka Nebati dence Yerobohamu ta jurumun ɲogɔn kɛ; nka o si m'a wasa, a belen tagara Sidɔnkaw ta masace Etibali denmuso furu, min tɔgɔ ye ko Yezabeli. A k'a kinbiri gban olugu ta batofen kɔrɔ, min ye Baali* ye, ka o bato. ³² A ka jobon dɔ lɔ o jo ye Samari, ka sarakabɔnan dɔ lɔ o bon kɔnɔ o jo ye, min ye Baali ye. ³³ Akabu ka bere dɔ fana turu, janko ka jo musoman Asera bato o bere kɔrɔ. Akabu ka kojugu caman wɛrɛ kɛ, ka Matigi Ala, Izirayeli ta Ala jusu wuri; Izirayeli masace minw tɛmɛna a ɲa fɛ, a ta kojugu tɛmɛna olugu bɛɛ ta kan.

³⁴ Ale ta wagati le ra, Betelikace min tɔgɔ tun ye ko Hiyeli, ale wurira ka Zeriko dugu lɔ kokura. A bɛ baara dabɔ lon min na, a dence folo min ye Abiramu ye, o sara. A bɛ dugu donda konw don lon min na, a dence laban min ye Segubu ye, o fana sara. O kow kɛra ka kapa ni Matigi Ala ta kuma le ye, a tun ka min fɔ Nuni dence Yosuwe ye*.

17

Iliya ko sanji tena ben Izirayeli jamana ra

¹ Cɛ dɔ tun bɛ Tisibe dugu kɔnɔ Galadi mara ra, a tɔgɔ tun ye ko Iliya*; ale k'a fɔ Akabu ye ko: «Ne bɛ kari Matigi Ala ɲanaman, Izirayeli ta Ala tɔgɔ ra, ne bɛ baara kɛ Ala min ye, ko nin san nataw bɛɛ ra, gɔmiji foyi tena jigi, sanji fana tena ben, fɔ ni ne yɛrɛ le nana a fɔ ko sanji ye ben tuun.»

Iliya tagara to Keriti kɔ da ra

² Matigi Ala k'a ta kuma lase Iliya ma ko: ³ «Bɔ nin yɔrɔ ra, ka taga terebɔyanfan na, i ye taga dogo Keriti kɔ kɔrɔ, Zuriden ba terebɔyanfan na. ⁴ I bɛna to ka kɔ ji min. Ne k'a fɔ kankan dɔw ye ko o ye to ka domuni di i ma yi.»

⁵ Iliya tagara. Matigi Ala k'a fɔ a ye cogo min na a k'a kɛ ten. A tagara sigi Keriti kɔ kɔrɔ, Zuriden ba terebɔyanfan na. ⁶ Kankan dɔw tun bɛ to ka na buru ni sogo di a ma sɔgɔma ni wula fɛ. A tun bɛ to ka kɔ ji min. ⁷ Nka sani wagati dɔ cɛ, kɔ ji jara, sabu sanji foyi tun tɛ benna jamana ra.

Iliya tagara to muso dɔ fɛ Sarepita

⁸ Matigi Ala k'a ta kuma lase Iliya ma k'a fɔ a ye ko: ⁹ «Wuri ka taga Sarepita dugu kɔnɔ, Sidɔn mara ra, i ye taga to yi. Ne k'a fɔ muso cɛ sanin dɔ ye o yɔrɔ ra, ko a ye domuni di i ma.»

¹⁰ Iliya wurira o le ra ka taga Sarepita. A bɛ sera dugu donda ra minke, a ka muso dɔ ye, min cɛ tun sara; muso tun bɛ logɔ le ɲinina. Iliya k'a wele k'a fɔ a ye ko: «Sabari, i ye taga ji dɔ ta minan dɔ kɔnɔ ka na a di ne ma, ne ye o min.» ¹¹ Muso tagato jitayɔrɔ ra, Iliya k'a wele tuun k'a fɔ a ye ko: «Sabari, i nato, i ye na ni domuni dɔɔnin fana ye i boro.» ¹² Muso k'a jaabi ko: «Ne bɛ kari Matigi Ala, i ta Ala ɲanaman

* **16:34** 16.34 O kuma tun konna ka fɔ folɔfolɔ Yosuwe kitabu kɔnɔ 6.26. * **17:1** 17.1 Iliya: Dɔw b'a fɔ a ma ko Eli.

togo ra, ko domunifen foyi le te ne fe so kono. Mugu boropa kelen doron le be ne fe minan do kono, ani turu fitini be daga do kono. O koson ne tun be nin logoden dama dama tomona, ka taga so, ka taga o fenw tobi ne ni ne dence ye. Ni an koni ka o domu ka ban, o tuma an be sigi ka saya makono.»

¹³ Iliya k'a fo a ye ko: «I kana siran. I k'a fo cogo min na, taga so, i ye taga a ke ten. Nka mugu ni turu min be i boro, i ye buru fitini lalaga ni o ye ka na o di ne ma folo; o ko, i ye do fana tobi i yere ni i dence ye; ¹⁴ sabu Matigi Ala, Izirayeli ta Ala k'a fo ko: «Mugu tena ban minan kono, turu fana tena dese daga kono, fo lon min na Matigi Ala bena sanji ben jamana kan.» »

¹⁵ Iliya k'a fo cogo min na, muso tagara a ke ten. Muso ni a ta somogow, ani Iliya ka domuni soro lon bee, ka taga se fo wagatijan; ¹⁶ sabu mugu ma ban minan kono, turu fana ma dese daga kono, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka o kuma min don Iliya da ra.

Iliya ka muso dence su lakunu

¹⁷ Ayiwa, o kow ko, o muso min tun ye a jatigimuso ye, o dence banara; bana juguyara, fo den nenekiri nana lo. ¹⁸ Muso k'a fo Iliya ye o le ra ko: «Ala ta ciraden, o tuma ko juman le be ele ni ne ce sa? O tuma ra i nana ne fe ka na ne hakiri jigi ne ta kojuguw ra le wa?» ¹⁹ Iliya k'a jaabi ko: «I dence di ne ma.» Iliya ka den mina a boro, ka yelen ka taga ni a ye a yere ta bon kono sankaso kunna, ka taga a la a yere ta lanan kan. ²⁰ A ka Matigi Ala daari ko: «E, Matigi Ala, ne ta Ala, yala i be son ka kojugu ke nin muso ce sanin fana ra, k'a to a dence ye sa, k'a soro a ka ne lajigi a ta so wa?» ²¹ O ko, Iliya lara den kan fo sijaga saba, ka Matigi Ala daari ni kanba ye, k'a fo ko: «Matigi Ala, ne ta Ala, ne be i daari, a to nin den nin ye seko a ma!»

²² Matigi Ala ka Iliya ta daariri lamem. Den nin sekora a ma, a panamanyara tuun. ²³ Iliya ka den ta, ka jigi ka bo ni a ye bon kono, sankaso kono, ka taga a di a bamuso ma. A ko a ma ko: «I dence ye nin ye, a panamanyara.» ²⁴ Muso ka Iliya jaabi ko: «Sisan koni, ne k'a lon yere le ko ele ye Ala ta ciraden le ye; Matigi Ala be kuma minw don i da ra k'a fo, o fana ye can le ye.»

18

Iliya tagara masace Akabu fe

¹ Wagatijan temenin ko, tuma min na sanji lora ka se fo san saba, lon do Matigi Ala k'a ta kuma lase Iliya* ma, k'a fo a ye ko: «Taga Akabu fe; sisan ne bena sanji lana dugukolo kan.» ² Iliya tagara Akabu fe.

O y'a soro kongo juguyara Samari mara ra kosebe. ³ Akabu k'a ta masaso kunnasigibaga wele ka na, min togo tun ye ko Abidiyasi. Matigi Ala nasiran tun be Abidiyasi ra kosebe; ⁴ sabu wagati min na Yezabeli tun b'a fe ka Matigi Ala ta ciraw bee halaki ka ban pewu, Abidiyasi tun ka cira keme bosi, ka o taran ce bilooru looru, ka taga o dogo kuruwo dow kono, ka to ka domuni ni ji di o ma. ⁵ Akabu k'a fo Abidiyasi ye ko: «Taga jamana yaala; ni i ka bunun do, walama ko do ye yoro do ra, a be se ka ke ko an bena bin soro o yoro ra, ka o di an ta sow ni an ta sofaliw ma, janko a kana na ke jagboya ye ko an ye o faga.»

⁶ O ka jamana taran o fla ce. Akabu kelen tagara fan do fe, Abidiyasi tagara fan do were fe.

⁷ Ka Abidiyasi to sira ra, a tagara bara ka ben ni Iliya ye. Abidiyasi ka Iliya ye minke, a k'a lon; a k'a kinbiri gban, k'a na biri dugu ma, k'a fo ko: «Ele le ye ne matigice Iliya ye wa?» ⁸ Iliya k'a jaabi ko: «Ne lo! Taga a fo i matigice Akabu ye ko: «Iliya ye nin ye yan!» » ⁹ Abidiyasi ko: «O tuma ne ka mun kojugu le ke, ka na a ke

* **18:1** 18.1 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

ko i b'a fe ka ne don Akabu boro, k'a to a ye ne faga. ¹⁰ Ne be kari Matigi Ala, i ta Ala janaman togo ra, ko o yoro te yi, ani o jamana fana te yi, ni ne matigice ma mogo ci ka taga yoro min na ka taga i yoropini. Ni mogow tun sekora ka na a fo a ye ko i te yi, a tun b'a fo ko o yoro mogow, walama ko o jamana mogow ye kari, ni can lo, ko i te yi. ¹¹ Sisan ele ko ne ma ko ne ye taga a fo ne matigice ye ko: <Iliya ye nin ye yan!> ¹² K'a soro ni ne nana bo ele koro sisan ka taga doron, Matigi Ala Nin bena i ta ka taga ni i ye yoro do ra, ne ma yoro min lon. Ni ne tagara o fo Akabu ye, ni a ma na i ye, a bena ne faga. K'a soro Matigi Ala nasiran be ne ra kabini ne fitiniman. ¹³ Wagati min na Yezabeli tun be Matigi Ala ta ciraw fagara, ne ka min ke, o ma o lakari i ye wa, ne matigice? Ne ka Matigi Ala ta cira keme bosi, ka taga olugu dogo kuruwo dow konso, ce bilooru looru, ka to ka domuni ni ji di o ma. ¹⁴ Sisan ele ko ne ma ko: <Taga a fo i matigice ye ko: Iliya ye nin ye yan!> A bena ne faga le ke.»

¹⁵ Iliya ko: «Ne be kari Fangatigi Ala janaman togo ra, ne be baara kera min ye, ko bi koni, ne be taga Akabu fe.»

¹⁶ Abidiyasi tagara Akabu kunben, ka o kow lakari a ye. Akabu tagara Iliya no fe. ¹⁷ Akabu ka Iliya ye minke doron, a k'a fo a ye ko: «Ele le ye Izirayelimogow segebaga ye!» ¹⁸ Iliya k'a jaabi ko: «Ne te Izirayelimogow segebaga ye de! Ele ni i face ta somogow lo; sabu aw banna Matigi Ala ta kuma ma, ka taga to ka Baali* ta jow le son. ¹⁹ Taga a fo ko o ye Izirayelimogow bee lajen ne koro Karimeli kuru kan, ani cira keme naani ni bilooru minw be Baali ta jo sonna, ani cira keme naani minw be Asera ta jo musoman sonna, o cira minw be domuni ke masamusu Yezabeli fe.»

Iliya ni Baali ta ciraw

²⁰ Akabu ka cira bla ka taga Izirayeli yoro bee ra, ka Baali* ta ciraw lajen Karimeli kuru kan. ²¹ Iliya gbarara jama bee lajennin na, k'a fo o ye ko: «O tuma aw bena sirafatagama dabla wagati juman le? Ni Matigi Ala le ye Ala ye, o tuma aw ye tugu ale ko; nka ni Baali le ye Ala ye, aw ye tugu ale ko.» Jama ma Iliya jaabi. ²² Iliya k'a fo jama ye tuun ko: «Ne kelen le tora Matigi Ala ta ciraw ra, k'a soro Baali ta cira keme naani ni bilooru le be yan. ²³ Ayiwa, aw ye misitoran fla di an ma. Olugu ye misitoran kelen ta, k'a faga k'a boso k'a sogo la logo kan, nka o kana tasuma don a koro. Ne fana bena misitoran kelen ta k'a boso k'a la logo kan, ne te tasuma don a koro. ²⁴ O ko, aw ye aw ta ala daari, ne fana be Matigi Ala daari. Ni ala min ka daariri jaabi ni tasuma ye, o le ye Ala yere ye.» Jama bee lajennin ka Iliya jaabi ko: «An sonna i ta kuma ma!»

²⁵ Iliya k'a fo Baali ta ciraw ye ko: «Aw le ye kon ka misitoran kelen ta k'a laben, sabu aw le ka ca; o ko, aw ye aw ta ala daari, nka aw kana tasuma don logo ra.» ²⁶ O ka misitoran kelen di o ma; o ka o mina ka o laben ka o sogo la logo kan. O ko, o ka o ta jo togo wele, min ye Baali ye, k'a daari, k'a ta sogoma, fo ka taga tere se kuncu; o ko: «Baali, an jaabi!» Nka kumakan ma men, jaabiri ma ke. O tun ka sarakabonan min lalaga, o ka don ke ka o lamini.

²⁷ Tere sera kuncu minke, Iliya ka o logobo. A ko: «Aw ye peren kosebe! I n'a fo ala lo, i b'a soro ko a be miirira ko do le ra, walama a be baara do le ra, walama a tagara dugu ra; a be se ka ke fana ko a be sunogora le; aw ka kan k'a lakunu.» ²⁸ O ka ke kulebaw ci ye, ka ke o yere tigetige ye ni o ta muruw ni o ta tamanw ye, ka kana ni o ta landa ye, fo ka jori bo o yere ra. ²⁹ Tere jengera doonin tuma min na, o ka cirayakuma caman fo, fo ka taga wulafesaraka bowagati se. Nka kumakan ma bo, jaabiri ma ke, mankan si ma bo.

³⁰ Iliya k'a fo jama bee lajennin ye ko: «Aw ye gbara ne ra yan!» Mogow gbarara a ra. Matigi Ala ta sarakabonan min tun cenna, a ka o lalaga kokura. ³¹ A ka kabakuru tan ni fla ta, Yakuba ta durujaw ta gbaw be kelen kelen togo ra, sabu Matigi Ala tun k'a fo ale Yakuba le ye ko: «I togo bena la ko Izirayeli.» ³² A ka o kabakuruw ta ka

sarakabonan do lalaga Matigi Ala togo ra. A ka dinga do soga ka sarakabonan lamini; ji litiri bisaba tun be se ka don o dinga konɔ. ³³ A ka logo lala sarakabonan kan, ka misitoran boso, k'a soga la logo kan. O ko, a k'a fo mogow ye ko: «Aw ye daga belebele naani fa ji ra, k'a bon saraka ni logow kan.» O k'a ke ten. ³⁴ A ko: «Aw ye do were bon a kan tuun!» O ka do bon a kan tuun. A ko: «Aw ye do bon a kan tuun, k'a ke fo sipaga saba.» O k'a ke ten, k'a se fo sipaga saba. ³⁵ Ji woyora sarakabonan fan bee ra, fo ka dinga fa.

³⁶ Wulafesaraka bowagati sera minke, cira Iliya gbarara ka taga lo sarakabonan korɔ, k'a fo ko: «Matigi Ala, Ibrahima ni Isiyaka ni Izirayeli ta Ala, a to nin mogow ye a lon bi ko ele le ye Ala ye Izirayeli jamana ra, ko ne le ye i ta baarden ye, ko ne ka nin kow bee ke i togo le ra fana. ³⁷ E, Matigi Ala, ne jaabi, ne jaabi Matigi Ala, janko nin mogow ye a lon ko ele Matigi Ala le ye Ala ye, ko ele b'a fe o ye seko i ma ni o jusukun bee ye.»

³⁸ Iliya ka o fo minke dorɔn, Matigi Ala ta tsuma jigira ka saraka jeni, ani logow, ani kabakuruw, ani o yoro dugukolo bee; ji min tun be dinga konɔ, tsuma ka o be ja. ³⁹ Jama bee ka o ye minke, o bee ka o kinbiri gban ka o na biri dugu ma, ka to k'a fo ko: «Matigi Ala le ye Ala ye! Matigi Ala le ye Ala ye!» ⁴⁰ Iliya k'a fo o ye ko: «Aw ye Baali ta ciraw bee mina, hali kelen kana bosi.» Mogow ka o mina. Iliya ko o ye jigi ni o ye Kison koda ra. O tagara o bee kannatige yi.

Sanji benna

⁴¹ O ko, Iliya k'a fo Akabu ye ko: «Taga, i ye taga domuni ke, ka min, sabu nin ye sanjiba do mankan le ye tan.» ⁴² Akabu tagara, ka taga domuni ke, ka min. Iliya yelenna Karimeli kuru konna, ka taga biri dugu ma k'a na dogo a kinbiri fla ce. ⁴³ A k'a fo a ta baarden kanbelen ye ko: «Taga fleri ke kogoji fan na.» Kanbelen tagara fleri ke, ka na a fo Iliya ye ko: «Foyi te yi!» Iliya k'a ci ten fo sipaga wolonfla. ⁴⁴ A sipaga wolonflanana, a ko: «Sankaba fitini do be wurira kogoji fan na. A bonya be i ko borotegɛ.» Iliya k'a fo a ye ko: «Taga a fo Akabu ye ko a ye a ta sowotoro laben ka taga, janko sanji kana na a bari ka taga.» ⁴⁵ Sankabaw nana sankolo yoro bee fin. Fɔno wurira, sanjiba benna. Akabu yelenna a ta sowotoro konɔ ka taga Zizireli. ⁴⁶ Matigi Ala ta se bagaya tora Iliya kan. A k'a yere cesiri, ka bori Akabu na fe ka taga se fo Zizireli dugu donda ra.

19

Iliya borira Yezabeli na

¹ Iliya* tun ka ko minw ke, ani a tun ka Baali* ta ciraw faga cogo min na, Akabu tagara o bee fo Yezabeli ye. ² Yezabeli ka cira bla ka taga a fo Iliya ye ko: «I ka min ke nin ciraw bee kelen kelen na, sini ni ne ma o jagon ke ele ra o wagati kelen na fiyewu, o tuma an ta batofenw ye tooro suguya bee la ne kan.»

³ Iliya siranna; a borira k'a yere kisi. A tagara se Beri Seba, Zuda mara ra minke, a k'a ta baarden to o yoro ra yi. ⁴ Ale yere ka kongokolon sira ta, ka tere kelen tagama ke, ka taga se yirisunnin do korɔ; a sigira o yirisunnin jukoro ka saya daari Ala fe; a ko: «E, Matigi Ala, to si le te ne ra tuun. Ne nin mina, sabu ne man fisa ni ne bemaw ye.»

⁵ A ka o fo minke, a lara o yiri jukoro yi ka sunogo.

O yoronin bee ra, meleke do nana maga a ra, k'a fo a ye ko: «Wuri ka domuni ke!» ⁶ A wurira ka fleri ke minke, a ka buru do blanin ye a kunyanfan na, o be deri ka buru min jagon jeni kabakuru gbannin kan, ani jibara kelen. A ka o buru do domu ka ji min, ka seko ka la tuun.

* **19:1** 19.1 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

⁷ Matigi Ala ta meleke nana a sijaga flanan na, ka na maga a ra tuun, k'a fo a ye ko: «Wuri ka domuni ke, sabu sira ka jan.» ⁸ A wurira ka domuni ke, ka ji min. O domuni ka baraka don a ra minke, a wurira ka tere binaani ni su binaani ke tagama ra, ka taga se fo Ala ta kuru ma, min ye Horebu kuru ye. ⁹ A donna kuruwo do kono o yoro ra yi, ka si yi.

Matigi Ala k'a yere yira Iliya ra

Matigi Ala k'a ta kuma lase Iliya ma, k'a jininka ko: «Iliya, i be mun le kera yan?» ¹⁰ Iliya ko: «Ne ka siyen ta ni mogow ye ni ne baraka bee ye, Matigi Ala, Fangatigi togo koson. I tun ka jennogonya* min don ni Izirayelimogow ye, o ka o cen; o ka i ta sarakajenifenw* cici, ka i ta ciraw faga ni kerekemuru ye. Ne kelenpe le tora; sisan o b'a fe ka ne fana faga.»

¹¹ Matigi Ala k'a fo a ye ko: «Bo, ka taga lo kuru kunna, Matigi Ala na koro.»

Matigi Ala nana teme. Fjoroba barakaman do wurira, fo a be kuruw peren, ka farakuruw cici Matigi Ala na koro. Nka Matigi Ala tun te o fjoroba ra. Fjoro temenin ko, dugukolo yereyerera; nka Matigi Ala tun te o dugukoloyereyerere ra. ¹² Dugukoloyereyerere ko fe, tasuma do nana; nka Matigi Ala tun te tasuma ra fana. Tasuma temenin ko, mankan jumannin fitini do bora. ¹³ Iliya ka o mankan men minke, a k'a ta deregeba ke k'a na datugu, ka bo ka lo kuruwo donda ra.

Kumakan do bora; a ko Iliya ma ko: «Iliya, i be mun le kera yan?» ¹⁴ Iliya ko: «Ne ka siyen ta ni mogow ye ni ne baraka bee ye, Matigi Ala, Fangatigi togo koson. I tun ka jennogonya min don ni Izirayelimogow ye, o ka o cen; o ka i ta sarakajenifenw cici, ka i ta ciraw faga ni kerekemuru ye. Ne kelenpe le tora; sisan o b'a fe ka ne fana faga.»

¹⁵ Matigi Ala k'a fo a ye ko: «I nana sira min fe, seko o sira kelen fe kongokolon kono, ka taga fo Damasi. Ni i sera yi, i bena turu ke Hazaheli kun na, k'a ke Siri jamana masace ye. ¹⁶ O ko, i be taga turu ke Nimisi dence Yehu fana kun na, ka ale ke Izirayeli masace ye; i ye turu ke Safati dence Iliyasu† fana kun na, min be bo Abeli Mehola, ka ale ke cira ye i no ra. ¹⁷ Ni mogow o mogow borira ka bosi Hazaheli ta kerekemuru boro, Yehu bena o tigi faga; ni min o min borira ka bosi Yehu ta kerekemuru boro, Iliyasu bena o tigi faga. ¹⁸ Nka, ne bena mogow waga wolonfla (7 000) kisi Izirayeli jamana ra, o mogow minw ma o kinbiri gban Baali* ta jow koro ka o bato, ani o minw ma o jow kanu fo ka o jow da sonson.»

Iliya ka Iliyasu wele

¹⁹ Iliya bora o yoro ra, ka taga Safati dence Iliyasu ko. O y'a soro Iliyasu tun be sene kera; misidaba tan ni fla le tun b'a fe, misi fla fla be a bee kelen kelen na. Ale yere tun be sene kera ni a tan ni flanan ye. Iliya temeto a kere fe, a ka a ta deregeba firi a kan‡. ²⁰ Iliyasu k'a ta misiw to yi, ka bori Iliya ko, ka taga a fo a ye ko: «A to ne ye taga sara ne face ni ne bamuso ra; o ko, ne bena tugu i ko.» Iliya k'a jaabi ko: «Taga, i ye na! Ne ka min ke i ra, i ye na o koson.» ²¹ Iliyasu bora Iliya koro, ka taga. A ka senekemisi fla faga ka o ke saraka ye. A ka senekedaba yiriw ke ka o misiw sogo jeni, k'a di a ta mogow ma, o k'a domu. O ko, a wurira ka tugu Iliya ko, ka ke a ta baaraden ye.

20

Beni Hadadi ni Akabu ta kere folo

† 19:16 19.16 Iliyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize. ‡ 19:19 19.19 Iliya k'a ta deregeba firi Iliyasu kan, o koro ye ko a b'a fe Iliyasu ye tugu ale ko, ka ke Ala ta cira do ye fana.

¹ Siri masace Beni Hadadi k'a ta kerekejama bee lajen. Masace bisaba ni fla were tun farara a kan, ani o ta sow ni o ta sowotorow. A tagara Samari dugu lamini, ko a be ben dugu kan. ² A nana ciradenw ci ka taga dugu kono, Izirayeli masace Akabu fe, ³ ko o ye taga a fo masace ye, ko Beni Hadadi ko: «I ta wari ni i ta sanin bee ye ne ta le ye; i ta musow ni i ta denw bee ra jumanmanw fana ye ne ta le ye.» ⁴ Izirayeli masace k'a jaabi ko: «Ne matigice masace, i ka min fo, o lo; ne ni ne borofen bee ye i ta le ye.»

⁵ Beni Hadadi k'a ta ciradenw ci tuun, ka taga a fo Akabu ye ko Beni Hadadi ko: «Ne ka cira bla k'a fo i ye ka ban ko i ye i ta wari ni i ta sanin ni i ta musow ni i ta denw di ne ma. ⁶ Nka sini, nin wagati jagon na, ne bena ne ta jamana jamogow ci ka taga i fe yi; o bena taga i ta so yorow bee fe, ani i ta jamana jamogow ta sow bee; fen o fen ye fen nafaman ye aw fe, o bena o bee ta ka na ni a ye.»

⁷ Izirayeli masace k'a ta jamana cekorobaw bee wele k'a fo o ye ko: «Aw yere na b'a ra ko nin ce koni be kojugu le jinina an fe; sabu a tun ka cira bla ko ne ye ne ta musow ni ne ta denw ni ne ta wari ni ne ta sanin di ale ma. Ne ma ban o ma.»

⁸ Cekorobaw ni mogow tow bee ka masace jaabi ko: «I kana a lamen; i kana son o kuma ma.»

⁹ Akabu k'a fo Beni Hadadi ta ciradenw ye ko: «Aw ye taga a fo ne matigice masace ye ko a tuun k'a ta ciradenw bla ka na min fo ne ye a sijaga folo ra, ko ne be son o bee ma; ko nka a ka min fo sisan koni, ne tena se ka son o ma.» Ciradenw tagara o kuma fo Beni Hadadi ye.

¹⁰ Beni Hadadi ka cira do were ci ka taga a fo Akabu ye ko: «Kerekeden minw bee be ne ko, ni Samari dugu cinin buguri sera ka olugu bee borotege fa koni, o tuma ne ta batofenw ye toro suguya bee la ne kan.» ¹¹ Izirayeli masace fana ka Beni Hadadi jaabi ko: «Aw ye taga a fo Beni Hadadi ye ko: «Mogow min be kerekeminan donna a yere ra, o man kan waso folo; min be a bora k'a bla, o le be se ka waso.» »

¹² Wagati min o kuma sera Beni Hadadi ma, o y'a sorow ale ni a ta masace jagonw tun be dorow minna o ta fanibonw kono. A k'a fo a ta kerekewew ye ko: «Aw ye wuri!» O wurira ka lo ka o na sin Samari dugu ma.

¹³ O wagati ra, Ala ta cira do nana Izirayeli masace Akabu fe, ka na a fo a ye ko: «Matigi Ala ko: «I ka nin kerekjamaba min ye tan, ne bena o bee don i boro bi; ni o kera, i bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.» » ¹⁴ Akabu ko: «O bena ke jontigi le sababu ra sa?» Cira ko: «Matigi Ala ko: «O bena ke jamana kuntigiw ta baaraden kanbelenw le sababu ra.» » Akabu ko: «Jon le bena kon ka kere damina?» Cira ko: «Ele lo!»

¹⁵ Akabu ka jamana kuntigiw ta baaraden kanbelenw bee jate; o kera ce keme fla ni ce bisaba ni fla (232). O ko, a ka Izirayeli ta kerekewew bee jate; olugu kera ce waga wolonfla (7 000).

¹⁶ O bora ka taga kere ra teregan fe. O y'a sorow Beni Hadadi ni a ta masace bisaba ni fla tun be o ta fanibonw kono, o be dorow minna fo ka panamini.

¹⁷ Izirayeli kuntigiw ta baaraden kanbelenw le konna ka bo. Beni Hadadi ka mogow dow ci ka taga a fe min be yi. Olugu sekora ka na a fo a ye ko: «Mogow dow be bora Samari dugu kono ka na.» ¹⁸ Beni Hadadi ko: «Ni o be hera le jinina o, aw ye o panaman mina ka na ni o ye; ni o fana be nana kere le ra o, aw ye o panaman mina ka na ni o ye.» ¹⁹ Jamana kuntigiw ta baaraden kanbelenw bora dugu kono; Izirayeli ta kerekajama gbanna o ko. ²⁰ O bee kelen kelen benna Sirikace kelen kelen kan ka o faga. A kera ten minke, Sirikaw borira; Izirayelimogow ka ke o ghen ye. Siri masace Beni Hadadi yelenna so do kan ka bori ni sotigi dow ye ka bosi. ²¹ Izirayeli masace ka Sirikaw kere; a ka o ta sow faga, ka sowotorow cen, ka cenriba lase Sirikaw ma.

Beni Hadadi ni Akabu ta kere flanan

²² Ala ta cira nana Izirayeli masace fe tuun, ka na a fo a ye ko: «Baraka don i yere ra, ka i ja gbeleya, k'a fle i ka kan ka min ke; sabu san were jogontumasi, Siri masace bena na i kere tuun.»

²³ O wagati ra, Siri masace ta jamana jamogow k'a fo a ye ko: «Izirayelimogow ta alaw be kuruyorow le ra; o le koson o sera an na. An ye taga o kere kenegbe ra; sigiya t'a ra, an bena se o ra.» ²⁴ O k'a fo o ta masace ye tuun ko: «I ka kan ka min ke, o ye nin ye: I ka kan ka masacew bee bo kuntigiya ra, ka kuntigi werew bla o no ra. ²⁵ I ta kerekejama min halakira, i ka kan ka o kerekejama jagon hakeya le laben, so hakeya min fagara, ka o jagon jini, sowotoro hakeya min fana cenna, ka o jagon jini. O ko, an be taga Izirayelimogow kere kenegbe ra. Ni o kera, sigiya t'a ra, an bena se o ra.» Masace sonna o ta ma. O ka min fo, a k'a ke ten.

²⁶ O sanyelema ra, o wagati kelen na, Beni Hadadi ka Sirikaw jate tuun; o ko, o tagara Afeki dugu fan na, ko a be taga Izirayelimogow kere. ²⁷ Akabu fana ka Izirayelimogow jate, ka domunifenw di o ma. O ko, o tagara Sirikaw kunben. Izirayelimogow tagara lo o ja fe. Izirayelimogow tun be fitini, i ko bakuru fitini fla, k'a soro Sirikaw tun ka jamana yoro bee fa.

²⁸ Ala ta cira nana Izirayeli masace fe tuun, ka na a fo a ye ko: «Matigi Ala ko: «Sirikaw k'a fo minke ko Matigi Ala be kuruyorow le ra, ko a te kenegbe ra, o koson ne bena nin kerekejamaba bee don i boro; ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.» »

²⁹ Kerekejama fla tagara lo ka o ja sin jagon ma fo tere wolonfla. A tere wolonflanan, o ka kere damina. Izirayelimogow ka Sirika sennaman ce waga keme (100 000) faga o tere kelen na. ³⁰ Tow borira ka taga Afeki dugu konon. Nka dugu laminikogo benna Sirika ce waga mukan ni wolonfla (27 000) kan o yoro ra, ka olugu faga.

Akabu ni Siri masace ka jennogonya don

Beni Hadadi borira ka taga dugu konon, ka taga dogo fo bon do kononoyoro ra yi. ³¹ A ta jamana jamogow k'a fo a ye ko: «A fle, an k'a men ko Izirayeli masacew ye mogonumanw le ye. A to an ye borow don an yere ra, ka juruw melege an kun na, ka bo ka taga kuma Izirayeli masace fe. A be se ka ke ko a bena son ka i to yi.» ³² O ka borow don o yere ra, ka juruw melege o kun na, ka taga Izirayeli masace fe, ka taga a fo a ye ko: «I ta jonce Beni Hadadi ko i ye sabari ka ale to yi.» Akabu ko: «A ma sa wa? Ayiwa, ne balemace lo.» ³³ O mogow ka o kuma ye kumadiman ye; Akabu ka min fo, o lara o ra. O ko: «Can lo, Beni Hadadi ye i balemace le ye.» Akabu ko: «Aw ye taga a yoropinini ka na ni a ye yan!» Beni Hadadi bora a dogoyoro ra, ka na Akabu fe. Akabu k'a don a ta sowotoro konon. ³⁴ Beni Hadadi k'a fo Akabu ye ko: «Ne face tun ka dugu minw mina i face ra, ne bena o bee seko i ma. I be se ka fiyeerekeyoro dow lo Damasi dugu konon fana, i n'a fo ne face tun ka dow lo Samari dugu konon cogo min na.»

Akabu ko: «Ayiwa, ne fana bena jennogonya don ni i ye, ka i labla i ye taga.» Akabu ka jennogonya don ni a ye k'a bla ka taga.

Ala ta cira ka Akabu jaraki

³⁵ Lon do, ciraw ta jenkuru karamogoden do k'a fo a karamogodenjagon do ye ko: «Matigi Ala ko i ye ne sogo ni kerekemuru ye!» Nka a tojogonce ma son. ³⁶ A ko a tojogonce ma ko: «I n'a fo i banna Matigi Ala ta kuma ma, ni i nana bo ne korow yan, ka taga doron, jara do bena taga ben i kan ka i faga.» A tojogonce nana bo a korow ka taga minke doron, jara do tagara ben ni a ye, k'a faga.

³⁷ O cira karamogoden tagara a tojogon do were fe, ka taga a fo o ye ko: «Sabari, i ye ne sogo ni kerekemuru ye.» O ce k'a sogo ni kerekemuru ye fo k'a mandimi.

³⁸ Ciru karamogoden ka fani do melege a na ra, k'a yere ke i ko mogu suguya were, ka bo ka taga lo masace Akabu na sirada ra, k'a temeto makono. ³⁹ Masace nana ke teme ye minke, ciru k'a kan korota k'a wele, k'a fo a ye ko: «I ta jonce tun be kerekeyoro le ra. Ka an to kere ra, ce do bora kerekedenw ce ra, ka na ni mogu minanin do ye ne fe, k'a fo ne ye ko: «Nin ce korosi; ni i k'a to a bosira, ele le bena faga a no ra, walama i bena warigbe waga saba di.» ⁴⁰ Nka ka ne to munumunu na yoro na fe, ce tununa.» Masace k'a jaabi ko: «Ele yere ka i ta kiti tige ka ban ke.»

⁴¹ Nka o yoronin bee, ciru ka fani bo a pada ra. Masace sinna k'a lon ko ciru karamogoden do lo. ⁴² A k'a fo masace ye ko: «Matigi Ala ko: «Ne tun ka mogu min haramuya, ko a ka kan ka halaki, ele ka o bla ka taga. Ayiwa, sisan ele le bena faga ale no ra, ka i ta jamana mogow faga ale ta jamana mogow no ra.» »

⁴³ Masace ka o kuma men minke, a jusu kasininba ni a panasisininba tagara a ta so, Samari.

21

Naboti fagako

¹ Ayiwa, o kow ko fe, min kera tuun o ye nin ye. Ce do tun be Zizireli dugu kono, a togo ye ko Naboti. Rezenforo do tun b'a fe Zizireli; o foro tun be Samari masace Akabu ta masaso kere fe. ² Lon do, Akabu ko Naboti ma ko: «I ta rezenforo di ne ma, ne b'a ke nanko ye, sabu a be ne ta so kere fe. Ne bena rezenforo were di i ma a no ra, min ka ni nin ye; walama ni o ma i diya, ne be se k'a songo di i ma.»

³ Naboti ka Akabu jaabi ko: «Ne bemaw ka yoro min di ne ma cen ye, Matigi Ala ye ne kisi ne ye o di ele ma.» ⁴ Akabu jusu kasininba ni a panasisininba tagara a ta so, Zizirelikace Naboti ta kuma koson, ko sabu Naboti k'a fo ko: «Ne bemaw ka cen min di ne ma, ne te se ka o di ele ma.» A tagara la a ta lanan kan, k'a jasin kogo ma, ka ban domuni ma. ⁵ A muso Yezabeli nana a koro ka na a fo a ye ko: «Mun koson i jusu kasinin be tan, fo ka ban domuni bee ma?» ⁶ A k'a muso jaabi ko: «Ne kumana Zizirelikace Naboti fe, ko a ye a ta rezenforo fiyeere ne ma, ko walama ni o m'a diya, ne be rezenforo were di a ma a no ra. A ko, ko a te a ta rezenforo di ne ma.» ⁷ A muso Yezabeli k'a fo a ye ko: «O tuma ele le te Izirayeli masace ye wa? Wuri ka domuni ke, ka i ninsondiya. Ne bena Zizirelikace Naboti ta rezenforo di i ma.»

⁸ Yezabeli ka sebe dow ke ni Akabu togo ye, ka Akabu togo tagamasiyen sigi o kan. Naboti tun siginin be dugu min na, a ka o sebew ci o dugu cekorobaw ni a jamogow ma. ⁹ A k'a fo o sebew kono ko: «Aw ye lon do sigi k'a fo yoro bee, ko mogu bee ye sun don o lon na. O ko, aw ye Naboti sigi jama bee na fe, ¹⁰ ka mogu sonkolon fla sigi a na fe; olugu ye a jaraki jama na na k'a fo a ma ko: «I ka Ala togo cen, ka masace fana togo cen.» Ni o kera, o ye taga ni a ye dugu ko fe, ka taga a bon ni kabakuru ye k'a faga.»

¹¹ Naboti ta dugumogow ni a cekorobaw ni a dugu jamogow minw bee tun be ni a ye dugu kono yi, olugu fana k'a ke i ko Yezabeli tun k'a fo o ye cogo min na; a tun ka kuma minw fo sebew kono k'a ci o ma, o k'a ke ten. ¹² O ka lon do sigi k'a fo yoro bee ko mogu bee ye sun don o lon na. O ka Naboti sigi jama bee na fe; ¹³ Ce sonkolon fla nana sigi Naboti na fe, ka a jaraki jama na fe, k'a fo ko: «Naboti ka Ala togo cen, ka masace fana togo cen.» A kera ten, o tagara ni a ye dugu ko fe, ka taga a bon ni kabakuru ye k'a faga. ¹⁴ O ko, o ka ciru bla ka taga a fo Yezabeli ye ko: «An ka Naboti bon ni kabakuru ye; a sara!»

¹⁵ Yezabeli k'a men minke ko o ka Naboti bon ni kabakuru ye, ko a sara, a ko Akabu ma ko: «Wuri i ye taga Zizirelikace Naboti ta rezenforo ta, a tun banna ko a te min fiyeere i ma, sabu Naboti te nin na tuun; a sara.» ¹⁶ Akabu k'a men minke ko Naboti

sara, a wurira ka taga Zizirelikace Naboti ta rezenforo ra, ka taga o foro ta k'a ke a ta ye.

Iliya ka Yezabeli ni Akabu jaraki

¹⁷ Matigi Ala k'a ta kuma lase Tisibekace Iliya* ma, k'a fo a ye ko: ¹⁸ «Wuri, i ye taga Izirayeli masace Akabu fe, Samari. A ye nin ye Naboti ta rezenforo kono; a tagara o foro ta k'a ke a ta ye. ¹⁹ I ye a fo a ye ko Matigi Ala ko: «Ele be mogo faga ka soro ka na o tigi borofen ta ke!» I ye a fo a ye ko Matigi Ala ko: «Wuruw ka Naboti jori nemu yoro min na co, o bena ele yere fana jori nemu o yoro kelen le ra.» »

²⁰ Akabu ka Iliya ye minke, Akabu ko: «E, ne jugu, i nana ne ko yan tuun ke!» Iliya k'a jaabi ko: «Ne nana i ko, sabu ele ka i yere fiyeere le, ka kojugu ke Matigi Ala na koro. ²¹ Matigi Ala ko: «A fe, ne bena kojuguba lase i ma, ka i ni i ta durujaw bee halaki ka bo yi pewu. Ce o ce ye Akabu ta mogo ye, jon fara haron kan, ne bena o bee faran ka bo Izirayelimogow ta jen ra. ²² Ne bena i ta so ke i ko Nebati dence Yerobhamu ta so, ani i ko Ahiya dence Bahesa ta so, sabu i ka ne jusu wuri, ka Izirayelimogow bla jurumun na.» ²³ Matigi Ala ka Yezabeli fana ta ko fo, ko: «Wuruw bena Yezabeli domu Zizireli dugu kogo koro.» ²⁴ Ni Akabu ta somogo min o min ka sa dugu kono, wuruw le bena o su domu; ni min o min ka sa kongo ra, konow bena o su domu.»

²⁵ Ayiwa, masace si m'a yere fiyeere, k'a yere bla kojugu ra Matigi Ala na koro i ko Akabu, ani a muso Yezabeli min tun be to k'a kononosu. ²⁶ A ka ko haramuninw doron le ke, k'a yere bla joson na, k'a ke i n'a fo Amorikaw, Matigi Ala tun ka o minw gben, ka o ta jamana di Izirayelimogow ma.

Akabu k'a yere majigi Matigi Ala na koro

²⁷ Akabu ka Iliya ta kuma men minke, a nimisara, fo k'a ta faniw mina ka o faran. A ka borofani don a yere ra, ka sun don. A tun be si ni o borofani le ye a kan na; a tagamacogo bee tun sumayara. ²⁸ Matigi Ala k'a ta kuma lase Tisibekace Iliya ma, k'a fo a ye ko: ²⁹ «Akabu k'a yere majigi cogo min na, i ka o ye ke! I n'a fo a k'a yere majigi ne na koro, ne tena kojugu lase a ta somogow ma k'a yere to si ra. Ne bena a ke a dence ta masaya wagati le ra.»

22

Akabu ko a be taga Ramoti dugu kama

(Kibaroyaw flanan 18.1-3)

¹ San saba kera, kere ma don Sirikaw ni Izirayelimogow ce. ² Nka a san sabanan na, Zuda masace Yosafati tagara Izirayeli masace fe. ³ O y'a soro Izirayeli masace tun k'a fo a ta jamana namogow ye ko: «Yala aw m'a lon ko Ramoti dugu min be Galadi mara ra, ko o ye an ta le ye wa? O bee n'a ta, an te foyi kera janko k'a mina Siri masace ra?» ⁴ A k'a fo Yosafati ye o le ra ko: «Yala i bena son ka taga ni ne ye kere ra Ramoti dugu kama Galadi mara ra wa?» Yosafati ka Izirayeli masace jaabi ko: «Ne ni ele bee ye mogo kelen le ye, ne ta mogow ni i ta mogow bee ye kelen ye, ne ta sow fana ye i ta le ye.» ⁵ Nka Yosafati ko Izirayeli masace ma ko: «Sabari, i ye Matigi Ala nininka folo.»

Mise ni Izirayeli ta cira tow ma ben kelen ma

(Kibaroyaw flanan 18.4-11)

⁶ Izirayeli masace ka ciraw lajen; o tun be ce keme naani bo. A ka o nininka ko: «Yala ne ka kan ka taga Ramoti dugu kere Galadi mara ra wa, walama ne ka kan k'a to yi?» Ciraw ko: «Masace, taga! Matigi bena dugu don i boro.» ⁷ Nka Yosafati belen

* 21:17 21.17 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

ko: «Yala Matigi Ala ta cira were si te yan tuun, an be se ka Matigi Ala jininka min sababu ra wa?» ⁸ Izirayeli masace ka Yosafati jaabi ko: «Ce kelen doron le be yi, an be se ka Matigi Ala jininka min sababu ra. Nka a ko man di ne ye fiyewu, sabu a te ciraya ke ka kojuman si le fo ne ta ko ra ka ye, ni kojugu doron te; Imila dence Mise lo.»

Yosafati ko: «Masace, i kana o fo!» ⁹ Izirayeli masace k'a ta masaso jamogo do wele k'a fo o ye ko: «Taga a fo Imila dence Mise ye ko a ye na yan sisan sisan.»

¹⁰ O y'a soro Izirayeli masace ni Zuda masace Yosafati tun ka o ta masacefaniw don; o bee tun siginin be o ta masasiginan kan kene ma, Samari dugu donda ra. Ciraw bee tun be cirayakumaw fora o ja koru. ¹¹ Kenaana dence Sedesiyasi, ale tun ka sogogban negeraman dow lalaga; a ko masace ma ko: «Matigi Ala ko: <I bena taga Sirikaw tu ni nin ye, fo ka taga o bee halaki pewu.> » ¹² Ciru tow bee tun be o kelen le fora masace ye fana, ko: «Taga Ramoti, Galadi mara ra! I bena se soro o kan. Matigi Ala bena dugu don masace boro.»

Mise ta ciraya

(Kibaroyaw flanan 18.12-27)

¹³ Ayiwa, ciraden min tun tagara Mise wele, ale k'a fo Mise ye ko: «A fe, ciraw bee benna, ka o kan ke kelen ye ka kumajuman le fo masace ye. A to i ta kuma ni o ta ye ke kelen ye de! Kumajuman fo a ye!» ¹⁴ Mise ko: «Ne be kari Matigi Ala janaman togo ra, ko ni Matigi Ala nana kuma min yira ne ra, ne bena o le fo.»

¹⁵ O tagara se masace koru minke, masace ko: «Mise, yala an ka kan ka taga Ramoti dugu kere Galadi mara ra wa, walama an ka kan k'a to yi?» Mise ko: «Ele ye taga faasi masace! I bena se soru; Matigi Ala bena o don i boro.» ¹⁶ Nka masace ko: «Ne m'a fo i ye ka ban sijaga caman ko i ye kari, ko ni i be kuma ne fe Matigi Ala togo ra, ko i ye can doron le fo ne ye wa?» ¹⁷ Mise ko o le ra, ko:

«Ne ka Izirayelimogow ye,
o janjannin be kuruw kan,
i ko saga minw tora o yere ma,
ni gbenbaga ma soru o ra.

O koson Matigi Ala ko:

<Kuntigi te nin mogow fe!

O bee ye taga o ta so jasma ra.> »

¹⁸ Izirayeli masace k'a fo Yosafati ye ko: «Ne m'a fo i ye wa? A te ciraya ke ka kojuman si le fo ne ta ko ra, ni kojugu dama te!»

¹⁹ Mise ko tuun ko: «Ayiwa, Matigi Ala ta kuma lamun. Ne ka Matigi Ala siginin ye a ta masasiginan kan; sankolo danfenw bee tun lonin be a koru, dow be a kininboroyanfan fe, dow be a numanboroyanfan fe. ²⁰ Matigi Ala k'a fo ko: <Jon le bena taga Akabu lafiri, k'a to a ye taga Ramoti dugu kere, Galadi mara ra, janko a ye sa o kere ra yi?> Danfenw bee ka o ta fo. ²¹ Ka o to o ra, nin do bora ka na lo Matigi Ala ja fe, k'a fo ko: <Ne bena a lafiri!> Matigi Ala k'a jininka, ko: <Cogo di?> ²² A ko: <Ne bena bo, ka taga faninyakumaw le don a ta ciraw bee da ra.> Matigi Ala ko: <Sigiya t'a ra, ele koni bena se k'a lafiri; bo i ye taga a ke ten.> »

²³ Mise ko tuun ko: «Ayiwa, a kera o cogo le ra; Matigi Ala ka nin do le don i ta ciraw bee konu yan, min b'a to o daw be faninya le fo; sabu Matigi Ala ka kojuguba le latige ele kama.»

²⁴ Kenaana dence Sedesiyasi wurira o le ra, ka Mise fata, k'a fo a ye ko: «Matigi Ala Nin bora ne ra cogo di ka taga kuma ele fe?» ²⁵ Mise k'a jaabi ko: «Lon min na i bena bori ka taga dogo fo i ta bon kononoyoro ra, o lon le ra i bena o lon.»

²⁶ Izirayeli masace ko a ta baarden do ma ko: «Mise mina ka taga ni a ye dugutigi Amon ni ne dence Yohasi fe. ²⁷ A fo o ye ko masace ko: «Aw ye ce nin bla kaso ra; aw ye to ka domuni doonin ni ji doonin doron le di a ma, fo ka taga ne kosegi ka na hera ra.» ²⁸ Mise ko: «Ni ele koni kosegira ka na hera ra, o tuma Matigi Ala le ma a ta kuma don ne da ra.» Mise ko fana, ko: «Aw tow bee ye nin kuma lamem de!»

Akabu sacogoya

(Kibaroyaw flanan 18.28-34)

²⁹ Izirayeli masace ni Zuda masace Yosafati wurira ka taga Ramoti dugu kama, Galadi mara ra. ³⁰ Izirayeli masace k'a fo Yosafati ye ko ale bena fani gbansan dow don k'a yere yelema ka taga kerekeyoro ra; ko nka Yosafati ye a ta masacefaniw don a yere ra. O ra, Izirayeli masace ka fani gbansan dow don a yere ra, o ka taga kere ra. ³¹ O y'a soro Siri masace tun k'a fo a ta sowotoro kuntigi bisaba ni fla ye, ko o kana ben mogofitini kan, o kana ben mogoba kan, nka o ye ben Izirayeli masace doron le kan.

³² Sowotoro kuntigiw nana Yosafati ye minke, o ko: «Sigiya t'a ra, Izirayeli masace lo.» O tagara a ko ko o be taga ben a kan. Nka Yosafati kulera ka mogow wele.

³³ Sowotoro kuntigiw k'a ye ko Izirayeli masace te minke, o bora a ko.

³⁴ Do nana bije do bon a yere kun fe ni a ta kalan ye; o bije tagara ben Izirayeli masace ma, k'a sogo a ta negederege fan fla tuguda ra. Masace k'a fo a ta sowotoro boribaga ye ko: «Ne mandimina; sow na yelema, i ye bo ni ne ye kerekeyoro ra.»

³⁵ O lon na, koni, kere gbanna kosebe. O ka Izirayeli masace mina k'a lo a ta sowotoro koni, k'a nasin Sirikaw ma. Nka wulada fe a sara. A tun mandimina yoro min na, jori tun bora yi ka bon a ta sowotoro koni. ³⁶ Terebenda wagati ra, perenkan do bora kerekefogo ra ko: «Bee ye taga a ta dugu ra, bee ye taga a ta jamana ra.»

³⁷ Izirayeli masace sara o cogo le ra. O k'a ta ka taga ni a ye Samari, ka taga a su don yi.

³⁸ O nana taga a ta sowotoro ko Samari ko do ra minke, wuruw tagara ke a jori nemu ye; jatamusow fana tun be kora o ji ra; o kow kera ka kapa ni Matigi Ala ta kuma le ye.

³⁹ Akabu ta kewale tow bee, a ka ko minw bee ke, a ka bon min lo ni samarin ye, ani a ka dugu minw bee lo, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu koni. ⁴⁰ O ko, Akabu sara, ka taga fara a bemaw kan. A dence Ahaziya sigira masaya ra a no ra.

Zuda masace Yosafati ta wagati

(Kibaroyaw flanan 20.31-21.2)

⁴¹ Asa dence Yosafati sigira masaya ra Zuda mara kunna, Izirayeli masace Akabu ta masaya san naaninan le ra. ⁴² Yosafati sigira masaya ra k'a si to san bisaba ni looru; a ka san mugan ni looru le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Azuba; Sili denmuso le tun ye ale ye. ⁴³ A k'a face Asa ta sira le ta fen bee ra; a ma jenge ka bo o sira kan. Ko minw terennin be Matigi Ala na koro, a ka o le ke. ⁴⁴ O bee n'a ta, sonnikeyorow minw tun be kongoriw kan, olugu tora yi. Mogow belen tun be sarakaw fagara, ka wusunun sarakaw bo o sonnikeyorow ra, kongoriw kunna. ⁴⁵ Hera tun be Yosafati ni Izirayeli masace ce.

⁴⁶ Ayiwa, Yosafati ta kewale tow, ani a ka cefariya min ke kere ra, o kow bee sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu koni. ⁴⁷ Mogow minw tun be jatoya ke josonyorow ra, olugu to min tun tora kabini a face Asa ta wagati ra, a ka olugu to bee labo jamana koni.

⁴⁸ Masace tun te Edomu jamana kunna. Masace Yosafati tun k'a ta jamana namogo do le sigi o jamana kunna.

⁴⁹ Yosafati tun ka jirakurunba dɔw lalaga, janko olugu ye taga sanin jini Ofiri mara ra. Nka o tagama ma bɔ, sabu o kurunw tagara cɛn Esiyɔn Geberi dugu yɔrɔ ra.

⁵⁰ O wagati ra, Akabu dence Ahaziya k'a fɔ Yosafati ye ko: «A to ne ta baardenw ni i ta baardenw ye jen ka kurun baara ke jɔgɔn fɛ.» Nka Yosafati ma sɔn.

⁵¹ O bɛɛ kɔ, Yosafati sara, ka taga fara a bɛmaw kan. O k'a su don a bɛmacew suw kɛrɛ fɛ, a face Dawuda ta masabonba kɔnɔ. A dence Yoramun sigira masaya ra a no ra.

Izirayeli masace Ahaziya ta masaya wagati

⁵² Akabu dence Ahaziya sigira masaya ra Izirayeli mara kunna Samari, Zuda masace Yosafati ta masaya san tan ni wolonflanana. A ka san fla le ke masaya ra Izirayeli mara kunna. ⁵³ A ka kojugu ke Matigi Ala ja kɔrɔ. A k'a face ni a bamuso ta sira le tagama, ani Nebati dence Yerobohamu ta sira, ale min tun ka Izirayelimɔgɔw bla jurumun na. ⁵⁴ Jo min ye Baali* ye, a tun bɛ a kinbiri gban o kɔrɔ, k'a sɔn. A ka Matigi Ala, Izirayeli ta Ala jusu wuri, k'a ke i n'a fɔ a face tun k'a ke cogo min na.

MASACEW TA KITABU FLANAN **Kitabu faamucogo**

An konna k'a fo Masacew ta kitabu folo ta ko ra, ko o kitabu ni nin kitabu bee tun ye kitabu kelen ye, ani ko o kitabuw sebebaga ma lon.

Ayiwa, Izirayeli jamana taranna k'a ke masaya fla ye: Woroduguyanfan ni sahiliyanfan. O mara fla ta masacew ta kow le be Masacew ta kitabu flanan kono.

Kitabu laban na, an b'a ye ko Babiloni masace ka Gedaliya sigi Zuda mara kunna, ani ko Babiloni masace ka masace Yehoyakini labo kaso ra.

Ayiwa, kojuguw caman sera Ala ta mogow ma, sabu o ka Ala kan bla. Zeruzalemu dugu cira, Izirayelimogow minana ka taga Babiloni; o ko kera Izirayelimogow ta segekow bee ra belebeleba ye. O ta jamana halakira kosebe.

Cira min ka ciraya ke ka kuma Izirayelimogow fe, ka o ladi o wagati ra, o kera cira Iiyasu ye, dow b'a fo min ma ko Elize.

Kitabu konokow

Cira Iiyasu ta ko (1.1–8.15)

Zuda mara ni Izirayeli mara ta masacew ta ko (8.16–17.4)

Samari mara halakicogo (17.5–41)

Ezekiyasi ta wagati ka taga se Yoziyasi ta wagati ma (18.1–21.26)

Yoziyasi ta masaya wagati (22.1–23.30)

Zuda mara masace labanw (23.31–24.20)

Zeruzalemu dugu minacogo (25.1–30)

Ahaziya ta bana

¹ Akabu sanin ko, Mohabukaw murutira ko olugu te to Izirayelimogow ta fanga koro tuun. ² O wagati ra, ka masace Ahaziya to Samari, a tun bora ka ben a ta sankaso finetiri fe, k'a yere mandimi kosebe. A ka mogo dow ci, k'a fo olugu ye ko: «Aw ye taga lagberi ke ne ye Ekuron dugu ta ala fe, min ye Baali Zebubu ye, k'a lon ni ne bena keneya ka bo nin bana ra.»

³ Nka Matigi Ala ta meleke nana a fo Tisibekace Iliya* ye, ko: «Wuri ka taga Samari masace ta ciradenw kunben, k'a fo o ye ko: <Aw be tagara lagberi ke Ekuronkaw ta batofen le fe, min ye Baali Zebubu ye; o tuma yala Ala te Izirayeli jamana ra yan le wa?> ⁴ O koson aw ye taga a fo aw ta masace ye ko Matigi Ala ko: <I lanin be lanan min kan, i tena wuri ka bo o kan tuun; sabu i bena sa, sigiya te o ra.> » Iliya ka o fo o ye minke, a tagara.

⁵ Ciradenw sekora ka taga Ahaziya fe. Ahaziya ko: «Mun koson aw sekora ka na joona tan?» ⁶ O k'a jaabi ko: «Ce do le nana an kunben, k'a fo an ye ko: <Masace min ka aw ci, aw ye seko ka taga a fo o ye ko Matigi Ala ko: I be mogow cira ka taga lagberi ke Ekuronkaw ta ala fe, min ye Baali Zebubu ye; o tuma Ala te Izirayeli jamana ra yan wa?> A ko: <O koson i lanin be lanan min kan, i tena wuri ka bo o kan tuun; sabu i bena sa, sigiya te o ra.> »

⁷ Ahaziya ko: «Ce min tagara aw kunben ka o kumaw fo aw ye, a be cogo di le?»

⁸ O k'a jaabi ko: «Begansi le tun be a ta derege ye; cesirinan min tun be a ce ra, o tun ye gbolojuru le ye.» Ahaziya ko: «Tisibekace Iliya lo!»

Ahaziya ko o ye taga Iliya mina

* **1:3** 1.3 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

⁹ Ahaziya k'a ta kerəkedenw kuntigi do ci ni ce bilooru ye Iliya ko, ko o ye taga a mina. O kuntigi tagara Iliya siginin soro kuru kunna; a yelenna a ko, k'a fo a ye ko: «Ala ta cira, masace ko i ye jigi ka na!» ¹⁰ Iliya ka o ce bilooru kuntigi jaabi ko: «Ni ne ye Ala ta cira le ye can ra, o tuma tasma ye jigi ka bo san fe ka ele ni i ta ce bilooru bee faga!» O yorɔnin bee, tasma jigira ka bo san fe, ka o ce ni a ta ce bilooru bee faga. ¹¹ Ahaziya ka kuntigi were ci ni ce bilooru were ye Iliya fe. O kuntigi tagara se minke, a ko Iliya ma ko: «Ala ta cira, masace ko i ye teliya ka jigi ka na!» ¹² Iliya ka o fana jaabi ko: «Ni ne ye Ala ta cira le ye can ra, o tuma tasma ye jigi ka bo san fe ka ele ni i ta ce bilooru bee faga!» O yorɔnin bee Ala ta tasma jigira ka bo san fe ka na ale ni a ta ce bilooru bee faga.

¹³ Ahaziya ka kuntigi sabanan ci ni ce bilooru were ye tuun. O kuntigi tagara yelen ka se Iliya korɔ minke, a k'a kinbiri gban Iliya korɔ, ka makarikanw fo a ye, ko: «Ala ta cira, ne be i daari, sabari, i ye hina ne ra, ka hina nin ce bilooru fana ra, i kana an nin halaki, sabu an ye i ta jonw le ye. ¹⁴ Kuntigi fla minw konna ka na, tasma jigira ka bo san fe ka olugu ni o ta ce bilooruw bee faga. Nka sabari, i ye hina ne ra, i kana ne nin halaki.»

¹⁵ Matigi Ala ta meleke k'a fo Iliya ye ko: «Jigi ka taga ni a ye, i kana siran a na.» Iliya jigira ka taga ni a ye masace fe. ¹⁶ Iliya tagara se yi minke, a k'a fo masace ye ko: «Matigi Ala ko: <I ka mogow ci ka taga lagberi ke Ekuronkaw ta batofen fe, min ye Baali Zebubu ye. O tuma Ala te Izirayeli jamana ra, mogow be se ka pininkari ke min fe wa? Ayiwa, o koson i lanin be lanan min kan, i tena wuri ka bo o kan tuun; sabu i bena sa, sigiya te o ra.> »

Ahaziya ta say

¹⁷ Ayiwa, Ahaziya nana sa, ka kana ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka kuma min fo Iliya ye. I n'a fo dence tun te a fe, a balemace Yoramu le sigira masaya ra a no ra; Zuda masace Yoramu, min tun ye Yosafati dence ye, a kera ale ta masaya san flanan le ra.

¹⁸ Ahaziya ta kewale tow bee, a ka ko minw bee ke, o bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ.

2

Ala ka Iliya ta

¹ Lon min na Matigi Ala ka folonkonto do lajigi ka Iliya* ta ka taga ni a ye san fe, o lon na a ni Iiyasu† tun be bora Giligali jogon fe. ² Iliya ko Iiyasu ma ko: «Ele ye to yan, sabu Matigi Ala ka ne ci fo Beteli.» Iiyasu k'a jaabi ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman ni ele yere togɔ ra, ko ne tena bo i ko fiyewu.» O tagara jogon fe Beteli.

³ Ciraw ta jenkuru min tun be Beteli, o ciraw bora ka na Iiyasu fe ka na a fo a ye ko: «Yala i k'a lon ko Matigi Ala bena i matigice ta ka bo i kunna bi wa?» Iiyasu ko: «Ne k'a lon co. Aw ye je!»

⁴ Iliya ko Iiyasu ma tuun ko: «Iiyasu, ele ye to yan, sabu Matigi Ala ka ne ci Zeriko.» Iiyasu k'a jaabi ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman ni ele yere togɔ ra ko ne tena bo i ko fiyewu.» O tagara se Zeriko.

⁵ Ciraw ta jenkuru min tun be Zeriko, o ciraw gbarara Iiyasu ra k'a fo a ye ko: «Yala i k'a lon ko Matigi Ala bena i matigice ta ka bo i kunna bi wa?» Iiyasu ko: «Ne k'a lon co; aw ye je!»

⁶ Iliya k'a fo a ye tuun ko: «I bena to yan, sabu Matigi Ala ka ne ci Zuriden ba yoro ra.» Iiyasu k'a jaabi ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman ni ele yere togɔ ra, ko ne tena bo i ko fiyewu.» O fla ka sira mina ka ke taga ye. ⁷ Ciraw ta jenkuru ce bilooru

* 2:1 2.1 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli. † 2:1 2.1 Iiyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize.

tagara o kɔ, ka taga lɔ ka o nasin o ma, ka o yere mabo o ra doonin. O mogo fla lora Zuriden bada ra. ⁸ Iliya k'a ta deregeba bo k'a kuturu, k'a ke ka ji gbasi; ji taranna fla ye ka sira bo ce ma, o fla temena dugukolo jalan kan ba ce ma, ka ba tige. ⁹ O ka ba tige minke, Iliya ko Ilyasu ma ko: «I b'a fe ne ye min ke i ye, o fo ne ye sani k'a to Ala ye ne ta ka bo i korɔ.» Ilyasu ko: «Sabari, i y'a to nin min be i kan, o jagon hakeya fla ye ke ne kan‡.»

¹⁰ Iliya ko: «I ka min daari tan, o ye kogbelen le ye. Nka tuma min na Ala bena ne ta ka bo i korɔ, ni i ka ne tagato ye, o tuma i ka min daari, o bena ke i ye. Nka ni i ma ne tagato ye, a tena ke i ye.»

¹¹ Ka o to sira ra, o be kumana ka taga, sowotoro tasumaman ni so tasumaman dow nana don o fla ce, ka o faran ka bo jagon na. Folonkonto do nana Iliya ta, k'a layelen ka taga ni a ye sankolo konɔ. ¹² Ilyasu k'a fe, ka kule, k'a fo ko: «E, baba, baba, ele min tun ye Izirayeli ta kerekejama ta sowotorotigiw ni a sotigiw bee jigi ye!»

O kɔ, Ilyasu ma Iliya ye tuun. A k'a yere ta faniw mina ka o faran fla ye. ¹³ Iliya ta deregeba min tun bora a kan na ka ben, Ilyasu ka o ta. O kɔ, a sekora ka taga lɔ Zuriden bada ra. ¹⁴ Iliya ta deregeba min tun bora a kan na ka ben, a ka o ke ka ji gbasi, k'a fo ko: «Matigi Ala, Iliya ta Ala be min sa?» Ilyasu fana ka ji gbasi, ji taranna fla ye ka sira bo ce ma, a temena.

¹⁵ Ciraw ta jenkuru min tun be Zeriko, olugu tun b'a flera; o ko: «Iliya nin le be Ilyasu kan!» O tagara a kunben, ka o kinbiri gban a korɔ. ¹⁶ O ko a ma ko: «A fe, ce barakaman bilooru be i ta baardenw na yan. A to olugu ye taga i matigice yorɔni. I b'a soro ko Matigi Ala Nin k'a ta ka taga a bla kuru do kan, walama kurufurance do ra.» Ilyasu ko o ma ko: «Aw kana o ci ka taga.» ¹⁷ Nka o k'a fo k'a gbeleya, fo a ma na, Ilyasu ko o ma ko: «Aw ye o ci ka taga sa!» O ka o ce bilooru ci ka taga Iliya yorɔni fo tere saba, o m'a ye. ¹⁸ O sekora ka na Ilyasu fe, o y'a soro ale tun be Zeriko. Ilyasu k'a fo o ye ko: «Ne tun m'a fo aw ye ko aw kana taga wa!»

Ilyasu ka ji saninya

¹⁹ Lon do, Zeriko dugumogow k'a fo Ilyasu ye ko: «An ta dugu sigiyoro ka ni, i ko an matigice yere na b'a ra cogo min na. Nka a ji man ni, a dugukolo fana man di.» ²⁰ Ilyasu ko o ma ko: «Aw ye kogo ke minankura do konɔ, ka na ni a ye yan.» O nana ni a ye. ²¹ Dugu ji be woyo ka bo bunun min na, a bora ka taga o yoro ra, ka taga kogo bon bunun na, k'a fo ko: «Matigi Ala ko: «Ne ka nin ji saninya; a tena mogo faga tuun, a fana tena densorobariya bla beganw ni adamadenw na tuun.» »

²² K'a ta o lon na fo ka na se bi ma, ji saninyara, i n'a fo Ilyasu ta kuma tun k'a fo cogo min na.

Beteli dugu kanbelenw ka Ilyasu neni

²³ Ilyasu nana bo o yoro ra ka taga Beteli. K'a tagato to sira ra, kanbelennin dow botɔ dugu konɔ, olugu ka ke a logobo ye, k'a fo a ma ko: «Yelen, kuncɛ wulannin! Taga, kuncɛ wulannin!» ²⁴ Ilyasu k'a komunu ka o fe; a ka o danga Matigi Ala togo ra. O yoronin bee, wara fla bora tu konɔ ka ben o kanbelennin binaani ni fla kan ka o faga ka o sogo tigetige.

²⁵ Ilyasu bora yi ka taga Karimeli kuru yoro ra, ka bo yi ka taga Samari.

3

Izirayeli masace Yoramu ta wagati

‡ 2:9 2.9 Izirayelimogow fe, dence folo le ka kan ka cen sigiyoroma fla soro ka teme dence tow kan. Ilyasu ka nin kuma fo k'a yira ko ale b'a fe ka sigi Iliya no ra.

¹ Akabu dence Yoramu kera Izirayeli masace ye, Zuda masace Yosafati ta masaya san tan ni seeginan na. Yoramu tun siginin be Samari. A ka san tan ni fla le ke masaya ra. ² A ka kojugu ke Matigi Ala ja korɔ; nka a ta kojugu ma a face ni a bamuso ta bo, sabu a face tun ka kabakurujan min lo Baali* ta jo togo ra, a ka o ci ka bo yi. ³ Nka a belen tora Nebati dence Yerobohamu ta jurumun na, ale min tun ka Izirayelimogow bla jurumun na. Yoramu ma o jurumun dabra.

Izirayelimogow ka Mohabukaw kere

⁴ Ayiwa, began caman tun be Mohabu masace Mesa fe. A tun be to ka sagaden waga keme (100 000) le di Izirayeli masace ma san o san a ta ninsongo sara ye, ani sagajigi waga keme (100 000), ani o siw bee. ⁵ Nka Akabu nana sa minke, Mohabu masace murutira Izirayeli masace kama. ⁶ Masace Yoramu k'a ye ten minke, a bora Samari, ka na Izirayeli ta kerekedenw bee jate. ⁷ A ka cira bla ka taga a fo Zuda masace Yosafati ye ko: «Mohabukaw ta masace murutira ne ma. Yala i tena taga ni ne ye ka taga Mohabukaw kere wa?» Yosafati k'a jaabi ko: «Ne be taga ni i ye; ne ni ele bee ye mogow kelen le ye, ne ta mogow ni i ta mogow bee ye kelen ye, ne ta sow fana ye ele ta le ye.» ⁸ Yosafati ko: «An bena taga sira juman le fe?» Yoramu ko: «An be taga Edomu kongokolon sira fe.»

⁹ Izirayeli masace ni Zuda masace ni Edomu masace tagara. O ka tere wolonfla ke tagama ra. Ka o to sira ra, ji nana ban o fe; ji desera mogow ra, began minw tun be o ko, ji desera olugu fana ra. ¹⁰ Izirayeli masace ko o le ra ko: «E, o tuma Matigi Ala ka an masace saba bee wele ka na an don Mohabukaw boro le ke!» ¹¹ Yosafati ko: «Yala Matigi Ala ta cira do te yan min be se ka Matigi Ala jininka an ye wa?» Izirayeli masace ta jamana jamogo do ko: «Safati dence Iliyasu* be yan, min tun be to ka ji ke Iliya† boro kan.»

¹² Yosafati ko: «Ale koni be Matigi Ala ta kuma yere le fo.» Izirayeli masace, ani Yosafati, ani Edomu masace tagara Iliyasu fe. ¹³ Iliyasu ko Izirayeli masace ma ko: «Mun le be ele ni ne ce? Taga i face ta ciraw ni i bamuso ta ciraw fe.» Izirayeli masace ko Iliyasu ma ko: «On-on! Matigi Ala le ka an masace saba wele ka na an don Mohabukaw boro.» ¹⁴ Iliyasu ko: «Ne be kari Fangatigi Ala panaman togo ra, ne be baara ke min ye, ko ni a tun ma ke Zuda masace Yosafati koson, ne tun tena ele fe, ne tun tena i jate yere.» ¹⁵ Iliyasu ko tuun ko: «Aw ye na ni gonifobaga do ye yan.» Gonifobaga nana, ka na ke a ta goni fo ye minke, Matigi Ala ta baraka donna Iliyasu ra. ¹⁶ Iliyasu ko: «Matigi Ala ko, ko aw ye dinga caman sogi nin kodinga jalan konɔ. ¹⁷ Sabu Matigi Ala b'a fo aw ye ko aw tena fono mankan men, aw tena sanji ye, nka nin kodinga bena fa ji ra. Aw ni aw ta misiw ni aw ta sagaw ni aw ta baw, ani aw ta began tow bee bena ji sorɔ ka min. ¹⁸ Nka Matigi Ala belen tena dan o doron ma. A bena Mohabukaw fana don aw boro. ¹⁹ O ta dugu barakamanw, ani o ta dugubaw, aw bena o bee cici, ka o ta yiripumanw bee tigetige ka ben, ka o ta bununw bee gberen, ka kabakuruw bon o ta senekeyorɔpumanw bee ra, ka o cen.»

²⁰ O dugusagbe sogomada fe, sarakabowagati ra, ji woyora ka bo Edomu jamana fan na, fo ka na jamana bee fa ji ra.

²¹ Ayiwa, Mohabukaw k'a men minke ko masace dow be nana olugu kere, o ta ce o ce si tun sera keretaga ma, o ka o bee wele, hali minw si tun temena keretaga ma, o ka olugu bee wele. O tagara lo o ta jamana dan na.

²² Mohabukaw nana wuri sogomada joona fe ka tere manamanato ye ji kan minke, a kera o na na ko o bee ye jori le ye, sabu ji na tun wulenna o na na. ²³ O ko: «E, jori lo! I b'a sorɔ ko nin masacew ka jogon kere, ka jogon faga yi le. Ayiwa, Mohabukaw, an ye bori ka taga o ta fenw ce!»

* 3:11 3.11 Iliyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize. † 3:11 3.11 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

²⁴ O borira ka taga Izirayelimogow sigiyoro ra, nka Izirayelimogow wurira o kama, ka o kere, fo Mohabukaw borira. Izirayelimogow ka o gben, ka taga don o ta jamana ra ka o faga. ²⁵ O ka o ta duguw ci; Izirayelimogow bee ka kabakuru kelen kelen firi o ta senekoyororumanw na ka yoro bee ke kabakuruw ye. O ka o ta bununw bee gberen, ka o ta yirijuman bee tigetige. Kiri Hareseti dugu kelen le tora ni a ma ci; nka Izirayelimogo dow nana ni o ta tafuraw ye ka na o dugu lamini, ka ben a kan.

²⁶ Mohabukaw ta masace nana a ye ko kere be temena olugu baraka kan minke, a ka ce murutigi keme wolonfla fara a yere kan, ko o be jama cetige ka taga Edomu masace ko, nka o ma se. ²⁷ A k'a ye ten minke, a dence folo min tun ka kan ka sigi a no ra masaya ra, a ka o mina, ka o ke saraka ye dugu kogo kan. Izirayelimogow ka o ye minke, o jusu kasira. O bora Mohabukaw ta masace koro ka taga o ta jamana ra.

4

Iiyasu ka muso fagantan do deme

¹ Lon do, cira minw tun be ciraw ta jenkuru ra, olugu kelen ta muso nana Iiyasu fe, ka na kasi Iiyasu koro, k'a fo a ye ko: «Ne ta ce min tun ye i ta baaraden ye, ale sara; ele fana k'a lon ko Matigi Ala pasiranbaga tun lo. Nka ce min ta juru be an na, ale nana ko a bena ne dence fla bee ta ka taga o ke a ta jonw ye.» ² Iiyasu ko muso ma ko: «Ne be se ka mun le ke i ye sa! Fen min be i fe so kono, o fo ne ye.» Muso ko: «Foyi le te i ta jonmuso fe ni turu fitini te turubaranin do kono.»

³ Iiyasu ko a ma ko: «Taga minan lakolon dow singa i sigijogoww bee fe. I ye a ke minan caman ye de! ⁴ O ko, i ye taga don i ta bon kono, ka da tugu i ni i ta denw da ra, ka i ta turu yelema o minanw bee kono. Ni minw fara, i ye olugu bla kere fe.»

⁵ Iiyasu ka min fo, muso tagara a ke ten. A tagara don so kono, ka da tugu ale ni a denw da ra. Denw ka ke minanw di ye a ma, a ka ke turu yelema ye o kono. ⁶ Minanw bee nana fa tuma min na, a ko a dence do ma ko: «Na ni minan were ye!» Den k'a jaabi ko: «Minan were te yi tuun!» O fora minke, turu lora. ⁷ Muso bora ka taga o fo Ala ta cira ye. Ala ta cira ko: «Taga turu fiyeere sisan, ka i ta juruw sara ni o wari ye. Ni min ka to o ko fe, i ye o ke i ni i denw ta baro ye.»

Sunamukamuso ta ko

⁸ Lon do, Iiyasu tun be temena Sunemu dugu kono. O y'a soro muso nafortigi do tun be o dugu kono; ale ka Iiyasu daari ko a ye lo ka domuni ke o ta so. K'a ta o wagati ra, tuma o tuma ni Iiyasu tun be teme o dugu ra, a tun be lo o muso ta so ka domuni ke.

⁹ Lon do, muso k'a fo a ce ye ko: «Ne k'a lon ko nin ce min be to ka teme an fe tuma bee, ko Ala ta mogoo saninman lo. ¹⁰ A to an ye bon fitini do lo a ye sankaso kunna, ka lanan ni tabali ni siginan ni lanpan do bla yi; ni o kera, ni a ka na an fe tuma o tuma, a be se ka si o yoro ra.»

¹¹ Ayiwa, lon do Iiyasu nana don o dugu kono minke, a tagara don o sankaso bon kono ka si yi. ¹² Iiyasu k'a fo a ta baaraden kanbelen ye, min ye Gehazi ye, ko a ye taga Sunamukamuso wele ka na. Gehazi tagara a wele; a nana Iiyasu fe. ¹³ Iiyasu k'a fo Gehazi ye ko: «A fo nin muso ye ko ale ka nin korumanw bee ke an ye; an be se ka mun le ke ale ye sisan? Yala a b'a fe an ye a ko fo masace ye wa, walama kerekejama kuntigi ye?» Muso k'a jaabi ko: «Ne siginin be hera ra ne ta mogow ce ra ka ban.»

¹⁴ Iiyasu k'a fo Gehazi ye tuun ko: «O tuma an be se ka mun le ke a ye sa?» Gehazi ko: «Den koni t'a fe, a ce fana korora ka ban.» ¹⁵ Iiyasu ko Gehazi ma ko: «A wele ka na tuun!» Gehazi k'a wele; a nana ka na lo da ra. ¹⁶ Iiyasu ko a ma ko: «San were jogontumasi, i bena dence soro!» Muso ko: «E, on-on, ne matigice Ala ta cira, i kana i ta jonmuso nege sa!»

¹⁷ Nka muso nana kɔnɔ ta o sanyelema ra, o wagati kelen na. A ka dence sɔrɔ, i n'a fo Iliyasu tun k'a fo a ye cogo min na.

Iliyasu ka Sunamukamuso dence su lakunu

¹⁸ Ayiwa, den nana kɔrɔya. Lon dɔ, a bɔra ka taga a face kɔ simantigeyɔrɔ ra. ¹⁹ Den nana a fo a face ye ko: «Ne kun, ne kun!» A face k'a fo baaraden dɔ ye ko a ye taga ni a ye a bamuso fe. ²⁰ Baaraden ka den ta ka taga ni a ye a bamuso fe; a siginin tora a bamuso sen kan fo ka taga tere se kuncɛ. O kɔ, a sara. ²¹ Muso yelenna ni den ye sankaso kunna, ka taga a la Ala ta cira ta lanan kan, ka da tugu a da ra ka bɔ.

²² A k'a fo a ta ce ye ko: «Sabari i ye baaraden kanbelen dɔ bla ka na ni falimuso kelen ye yan. Ne b'a fe ka teliya ka taga Ala ta cira fe ka na.» ²³ A ce ko a ma ko: «Mun na i be taga a fe bi? Karokura janagbe te, Nenekirilon* fana te.» Muso ko: «Foyi te yi.» ²⁴ A ko baaraden ye falimuso laben. A sigira fali kan, k'a fo baaraden ye ko: «Bla fali ja, an ye taga. Ni ne m'a fo i ye ko i ye lo, i kana lo ni ne ye sira ra.»

²⁵ Muso tagara Ala ta cira fe Karimeli kuru kan. Ala ta cira k'a nato ye fo yɔrojan. A k'a fo a ta baaraden kanbelen Gehazi ye ko: «Sunamukamuso ye nin ye! ²⁶ Bori, i ye taga a kunben, i ye a pininka ni a ka kene, ni a ce ni a dence ka kene.» Gehazi tagara muso pininka; muso ko: «O bee ka kene.» ²⁷ Muso tagara se Ala ta cira kɔrɔ Karimeli kuru kan minke, a birira ka Ala ta cira senw mina. Gehazi ko a b'a mina ka bɔ yi. Nka Ala ta cira ko: «A to yi, sabu a nin tɔɔronin lo; nka Matigi Ala ka o ko dogo ne ma, a ma ne lasomi.» ²⁸ Muso ko Iliyasu ma ko: «Yala ne tun k'a fo ne matigice ye ko ne be den fe wa? Ne tun m'a fo i ye ko i kana ne negge wa?»

²⁹ Iliyasu ko Gehazi ma ko: «I yere cesiri, i ye ne ta bere ta i boro ka taga. Ni i ka ben ni mɔgo ye, i kana a fo; ni mɔgo ka i fo, i kana a lamina fana. I be taga ne ta bere bla cenin pada kan.»

³⁰ Nka cenin bamuso ko: «Ne be kari Matigi Ala janaman ni ele yere tɔgo ra, ko can ra, ne kɔni tena seko ka taga ni i te ni ne ye.» Iliyasu wurira o le ra ka gban muso kɔ. ³¹ O y'a sɔrɔ Gehazi tun blara o ja ka ban. A tagara bere bla den pada kan; nka mankan ma bɔ, foyi ma ke. A sekɔra o le ra ka na Iliyasu kunben, k'a fo a ye ko: «Cenin ma kunu de!»

³² Iliyasu tagara se so kɔnɔ minke, a ka cenin lanin ye a ta lanan kan, a sara. ³³ A ka da tugu o fla da ra, ka Matigi Ala daari. ³⁴ A yelenna ka la den kan, k'a da don den da ra, k'a padenw la den padenw kan, k'a borow la den borow kan. A lanin tora den kunna minke, den fari ka ke gban ye. ³⁵ O kɔ, a wurira ka yaalayaala bon kɔnɔ, ka seko ka taga yelen ka la den kan tuun. Den tisora sijaga wolonfla, k'a ja ye. ³⁶ Iliyasu ka Gehazi wele k'a fo a ye ko a ye Sunamukamuso wele ka na. Gehazi k'a wele; a nana Iliyasu fe. Iliyasu k'a fo a ye ko: «I den ta!» ³⁷ Muso k'a yere firi Iliyasu sen kɔrɔ, k'a kinbiri gban dugu ma a kɔrɔ, ka sɔrɔ ka wuri ka den ta ka bɔ.

Iliyasu ka domuni saninya

³⁸ O kɔ, Iliyasu sekɔra ka na Giligali. O y'a sɔrɔ kongoba tun benna jamana kan. Ciraw ta jenkuru karamogodenw tun lajennin be Iliyasu kɔrɔ. Iliyasu k'a fo a ta baaraden kanbelen ye ko: «Negedagaba sigi ta ra, i ye domuni dɔ tobi cira karamogodenw ye.» ³⁹ O ra, kelen bɔra ka taga kongo kɔnɔ, ka taga nanflaburu dɔw jini. A ka yiriden dɔw sɔrɔ yiri woyota dɔ ra; a ka o tige caman k'a ta derege fa. A sera so kɔnɔ minke, o ka o tigetige k'a ke daga kɔnɔ, k'a sɔrɔ mɔgo si tun m'a lon yiri suguya min lo. ⁴⁰ O nana domuni bɔ k'a di mɔgow ma. Nka o k'a nene minke dɔron, o ka kule ci ko: «E, Ala ta ciraden, nin be mɔgo faga!» O ma se k'a domu.

⁴¹ Iliyasu ko: «Aw ye na ni mugu dɔ ye yan.» O nana ni mugu ye. A ka mugu dɔ ke daga kɔnɔ, k'a fo o ye ko o ye domuni di mɔgow ma o ye a domu. Kabini o kera, domuni ma kojugu ke mɔgo si ra tuun.

Iliyasu ka domuni di mogo keme ma

⁴² Lon do, ce do bora Baali Salisa dugu konɔ, ka na ni a ta foro siman folo ye ka na o di Ala ta cira ma: burukun muga, ani simankura; a tun ka o fenw ke a ta boro le konɔ ka na ni a ye. Iliyasu k'a fo a ta baarden ye ko: «Nin mina k'a di mogow ma, o ye a domu.» ⁴³ A ta baarden k'a jaabi ko: «Ne be se ka nin buru taran mogo keme ra cogo di?» Iliyasu ko: «A di o ma, o ye a domu, sabu Matigi Ala ko, ko o bena a domu fo k'a to to.» ⁴⁴ A ka buru di o ma. O ka domuni ke fo k'a to to, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na.

5*Iliyasu ka Naaman ta bana keneya*

¹ Siri masace ta kerεkejama kuntigi togo tun ye ko Naaman. A matigice min ye masace ye, o tun b'a jate, ani k'a bonya kosebe; sabu Matigi Ala tun ka Sirikaw bosi Naaman le sababu ra. Kerεkecfari tun lo, nka farirabana do tun b'a ra.

² Wagati do ra, benkanikebaga dow tun bora Siri jamana ra ka taga ben Izirayeli jamana yoro do kan, ka sungurunin do mina ka na ni o ye. O sungurunin nana to baardenya ra Naaman ta muso fe.

³ Lon do, o sungurunin k'a fo a matigimuso ye ko: «E, ni ne matigice tun be se ka taga Ala ta cira fe Samari dugu konɔ, a tun bena a ta farirabana keneya.»

⁴ Naaman tagara o kuma fo a matigice ye, ko sungurunin min bora Izirayeli jamana ra, ko o ka min fo, o le ye nin ye. ⁵ Siri masace ko Naaman ma ko: «Ayiwa, wuri ka taga Samari. Ne bena sebe do ci Izirayeli masace ma.»

Naaman ka warigbe kilo keme saba ni binaani ta, ani sanin kilo biwolonfla, ani deregebakura tan. ⁶ A tagara ni sebe do ye ka taga o di Izirayeli masace ma. A tun k'a fo o sebe konɔ, ko: «Ne be nin sebe di ne ta kerεkejama kuntigi Naaman ma ka taga a di i ma, janko i ye a ta farirabana keneya.»

⁷ Izirayeli masace ka sebe karan minke, a k'a ta faniw mina ka o faran*; a ko: «O tuma ne le ye Ala ye, ko ne be mogo faga, ka soro k'a nin don a ra tuun wa, fo a be na a fo ne ye ko ne ye mogo do keneya, k'a ta farirabana ban? Aw yere ja b'a ra ko a be keresababu le pinina ne fe tan.»

⁸ Ala ta cira min ye Iliyasu† ye, o kuma tagara se ale ma minke, ko Izirayeli masace k'a ta faniw faran, a ka cira bla masace ma, k'a fo a ye ko: «Mun na i ka i ta faniw faran? Aw ye o ce bla ka na ne fe yan; a bena a lon ko Ala ta cira do be Izirayeli jamana ra.»

⁹ Naaman nana ni a ta sow ni a ta sowotoro ye ka na lo Iliyasu ta bon da ra. ¹⁰ Iliyasu ka mogo do ci ka taga a fo a ye ko a ye taga ko Zuriden ko ra fo sinaga wolonfla, ko a fari bena saninya, a be keneya. ¹¹ O kuma fora Naaman ye minke, Naaman dimina ka sira ta ko a be seko ka taga a ta jamana ra; a ko: «Ne tun b'a miirira ko ale yere le bena bo ka na ne fe, k'a Matigi Ala togo fo ne kan, k'a boro lala ne fari yoro kan, ka farirabana keneya. ¹² O tuma Damasi ta kow, minw ye Amana ko ni Paripari ko ye, olugu man fisa ni Izirayeli jamana kow be lajennin ye wa? Yala ne tun te se ka ko o ko do ra ka keneya wa?»

A k'a ko don ka ke taga ye, a dimininba. ¹³ A ta baardenw gbarara a ra ka kuma a fe. O ko: «Baba, ni cira tun ka kogbelen do le pini i fe, i tun tena o ke wa? Ni a nana a fo i ye ko i ye taga i yere ko doron le, janko i ye saninya, o tuma i ka kan ka o ke!»

¹⁴ Naaman sekora o le ra, ka taga ko Zuriden ko ra fo sinaga wolonfla, i n'a fo Ala ta cira tun k'a fo cogo min na. A fari nugura k'a ke i ko denfitini fari. A fari saninyara.

* 5:7 5.7 A ka o ke k'a yira ko a dimina le. † 5:8 5.8 Iliyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize.

¹⁵ Naaman ni a komogow bee sekora ka taga Ala ta cira fe. A tagara se minke, a lora Ala ta cira ja fe, k'a fo ko: «Sisan ne k'a lon ko Ala were te dununa yoro si ra tuun, ni Izirayeli ta Ala te. Ayiwa, sisan i ta jonce be nin bonya min di i ma, sabari ka o mina.»

¹⁶ Ilyasu k'a jaabi ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman togō ra, ne be baara ke min ye, ko ne tena foyi mina.» Naaman k'a daari cogo bee ra, nka a ma son. ¹⁷ Naaman ko: «Ni i tena son foyi ma, o tuma a to o ye i ta jamana dugukolo buguri do di ne ma, min be sofali fla ta doni bo‡; sabu i ta jonce t'a fe ka saraka jenita* walama ninsondiya saraka* bo ala were ye tuun ni Matigi Ala te.

¹⁸ «Nka Matigi Ala ye yafa i ta jonce ma fen kelen min na, o ye nin ye: ni ne matigice masace ka don a ta ala Rimon ta batoso konō tuma o tuma ko a b'a kinbiri gban, a be digi ne boro le kan; o ra ne fana be ne kinbiri gban Rimon ta batoso konō. Ni ne nana taga ne kinbiri gban Rimon ta batoso konō, Matigi Ala ye yafa i ta jonce ma o ra.» ¹⁹ Ilyasu ko a ma ko: «Taga hera ra!»

Gehazi ta janfa

Naaman bora Ilyasu korō, ka taga ka janfa doonin minke, ²⁰ Ala ta cira Ilyasu ta baaraden min ye Gehazi ye, ale k'a fo a yere konō ko: «A fle, nin Sirikace Naaman nana ni fen minw ye, ne matigice ka o bee to a boro, a ma son ka foyi si mina a boro. Ne be kari Matigi Ala togō ra, ko ne bena bori ce nin ko ka taga fen do mina a fe!» ²¹ Gehazi ka sira mina ka gban Naaman ko. Naaman nana a borito ye ka na ale ko minke, a jigira ka bo a ta sowotoro konō, ka taga a kunben; a ko a ma ko: «Hera le be yi wa?» ²² Gehazi ko: «Hera le be yi. Ne matigice le ka ne ci ko ne ye na a fo i ye ko cira karamogoden kanbelen fla bora Efirayimu kuruyorow ra ka na ale fe; ko i ye warigbe kilo bisaba ni looru, ani deregebakura fla di.» ²³ Naaman ko: «Sabari, i ye warigbe kilo biwolonfla mina.» A k'a daari k'a gbeleya ko a ye son ka o mina; Naaman yere ka warigbe kilo biwolonfla don borō fla konō ka o di a ma, ka deregebakura fla fana di a ta baaraden kanbelen fla ma, olugu ka o fenw mina ka bla Gehazi ja ka taga.

²⁴ Gehazi tagara se kongori korō minke, a ka o fenw mina baaradenw boro, ka taga o bla bon konō. O ko, a ka baaradenw laseko; olugu tagara. ²⁵ Sisan, ale yere tagara a matigice Ilyasu fe. Ilyasu k'a pininka ko: «Gehazi, ele tun tagara min le?» ²⁶ Gehazi ko: «I ta jonce tun ma taga yoro si!» Ilyasu ko: «Tuma min na ce jigira ka bo a ta sowotoro konō ka na i kunben, o tuma i ko ne nin tun te ele yera wa? O tuma warininituma le sera sisan ke, ani faniw, ani oliviyesunw, ani rezenforow, ani sagaw, ani misiw, ani joncew, ani jonmusow?» ²⁷ Ayiwa, Naaman ta farirabana bena yelema ele ni i ta durujaw fe wagati bee.»

Gehazi bora Ilyasu korō; o yoronin bee, farirabana k'a mina, k'a fari bee mina k'a gbe pepepe.

6

Ilyasu ka jendeden labo ji jukoro

¹ Lon do, ciraw ta karamogodenw k'a fo Ilyasu* ye ko: «A fle, an be yoro min na yan ni i ye, o yoro ka dogo an ma sisan. ² A to an ye taga fo Zuriden ko da ra, an bee be taga yiri kelen kelen tige, ka yoro do lo ka to o yoro ra.»

³ Ilyasu ka o jaabi ko: «Aw ye taga.» Nka, o ra kelen k'a fo Ilyasu ye ko: «Sabari ka na ni i ta jonw ye.» A ka o jaabi ko: «Ne bena taga ni aw ye.» ⁴ A tagara ni o ye. O tagara se Zuriden koda ra minke, o ka ke yiriw tige ye. ⁵ Ka kelen to yiritige ra, ale

‡ 5:17 5.17 O wagati mogow tun b'a miiri ko i te se ka jamana do ta ala bato, ni a sarakaboyoro ma lalaga ni o jamana yere bogo ye. O koson Naaman ka nin ko ke. * 6:1 6.1 Ilyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize.

ta jendeden bora ka ben ji ra. A kulera ko: «E, an karamoƷo, ne tun k'a singa do le fe.»⁶ Ala ta cira k'a pininka ko: «A benna min le?» A k'a yoro yira a ra. Ilyasu ka yirikunkurun do tige ka o firi a no ra; jendeden fogonna ji kunna.⁷ A ko a ma ko a ye a ta. Ce k'a boro foni k'a ta.

Sirikaw ko o be Ilyasu mina

⁸ O wagati ra, Sirikaw ta masace tun be kere ra ni Izirayelimogow ye. Sirikaw ta masace kumana ni a ta jamana namogow ye, k'a fo o ye ko: «An ta kerekejama bena sigi nin yoro le ra.»⁹ O yoronin bee, Ala ta cira ka mogow ci ka taga a fo Izirayeli masace ye ko: «Aw kana teme nin yoro tisina ra, sabu Sirikaw bena taga yi le.»¹⁰ Izirayeli masace ka mogow dow ci, ko Ala ta cira ka yoro min ko fo o ye, ko dow ye taga dogo ka lo ka o yoro fe.

Ala ta cira ka Izirayeli masace lasomi ten, sijaga kelen te, sijaga fla te.¹¹ A ko nana Siri masace kononofiri. A k'a ta kerekejama kuntigiw wele ka o pininka ko: «Anw ce ra min tigi be ni Izirayeli masace ye, aw te o fo ne ye wa?»¹² A ta kerekejama kuntigiw ra kelen k'a jaabi ko: «Ne matigice masace, an si te ni a ye! Ala ta cira Ilyasu min be Izirayeli jamana ra de, ale le be to ka hali i ta bonkonokumaw bee fo Izirayeli masace ye.»¹³ Siri masace ko: «Aw ye taga a fe, a be yoro min na; ne bena mogow ci ka taga a mina.» O mogow tagara, ka seko ka na a fo masace ye ko Ilyasu be Dotan dugu kononon. ¹⁴ A ka kerekeden caman ci ka taga ni sow ni sowotorow ye. Olugu tagara se dugu kere fe su fe; o ka dugu lamini.¹⁵ Ala ta cira ta baaraden nana wuri sogomada jona fe ka bo kene ma. A barara ka kerekeden caman ye, o ka dugu lamini ni o ta sow ni o ta sowotorow ye. Baaraden kanbelen tagara a fo Ala ta cira ye ko: «E, ne matigice, an bena nin ko ke di?»¹⁶ Ilyasu k'a jaabi ko: «I kana siran, sabu an ta mogow ka ca ni olugu ta mogow ye.»¹⁷ A ka Ala daari k'a fo ko: «Matigi Ala, sabari, i ye a na yele, janko a ye yeri ke.» Matigi Ala ka baaraden kanbelen na yele. A ka sow ni sowotoro tasumamanw ye kuru fan bee ra, o ka Ilyasu lamini.

¹⁸ Sirikaw nana ke na ye Ilyasu ko. Ilyasu ka Matigi Ala daari ko: «Matigi Ala, sabari ka nin kerekejama bee na fiyen.» Matigi Ala ka o bee na fiyen ka kana ni Ilyasu ta kuma ye.¹⁹ Ilyasu k'a fo o ye ko: «Sira te yan ye. Aw be dugu min yoroninina, o te nin ye. Aw be ce min yoroninina, aw ye na ne be taga ni aw ye o fe.» Ilyasu tagara ni o ye fo Samari dugu kononon.²⁰ O tagara don Samari minke, Ilyasu ko: «Matigi Ala, nin mogow na yele, janko o ye yeri ke.» Matigi Ala fana ka o na yele, o k'a ye ko olugu be Samari dugu cemanace le ra.²¹ Izirayeli masace ka o ye minke, ale ko Ilyasu ma ko: «Baba, an ye o faga wa?»²² Ilyasu k'a jaabi ko: «Aw kana o faga de! Ni i ka taga kere ra ni i ta kerekemuru ye, walama ni i ta kalan ye, ni i sera ka mogow minw nanaman mina ka na ni o ye, yala i be olugu faga le wa? Domuni ni ji le di o ma, o ye domuni ke, ka min; o ko, o ye seko ka taga o matigice fe.»²³ Izirayeli masace ka domuniba di o ma; o ka o domu, ka min. O ko, a ka o labla; o tagara o matigice fe. K'a ta o wagati ra, Sirikaw ta kerekedenw ma to ka na Izirayeli jamana ra tuun.

Kongwa benna Samari dugu kan

²⁴ Wagati do were ra tuun, Siri masace min ye Beni Hadadi ye, ale k'a ta kerekejama bee lajen ka taga Samari dugu lamini.²⁵ Sirikaw ka Samari dugu lamini ka meen; o kera sababu ye k'a to kongoba benna Samari dugu kan, ka na a ke fo Samari dugu kononon, fali kunkolo kelen doron songo nana ke fo warigbe kilo kelen; tunganibo† borotegge na kelen songo nana ke fo warigbe garamu bilooru ni looru ye.

²⁶ Lon do, Izirayeli masace tun be tagamana dugu kogo kunna; muso do perenna, k'a fo a ye ko: «E, ne matigice masace, ne bosu!»²⁷ Masace k'a jaabi ko: «Ni Matigi

† 6:25 6.25 I b'a soro ko o tun be tunganibo le ke ka tobiri ke. Nka dow b'a miiri ko tunganibo ye nanfen do togo le ye yan.

Ala ma i bōsi, ne be se ka i bōsi ni mun ye? Yala simankise gbasinin le be ne fe wa, walama rezenji, ka o di i ma?» ²⁸ Masace ko a ma tuun ko: «A kera di le?» Muso ko: «A fle, muso nin le k'a fo ne ye ko: <I dence di, an b'a domu bi; sini an bena ne ta domu.> ²⁹ An ka ne dence tobi k'a domu. O dugusagbe, ne ko a ye a dence di an b'a domu minke, a k'a dence dogo.»

³⁰ Masace ka o muso ta kuma men minke, a k'a ta derege mina k'a faranfaran‡. Masace nana ke teme ye dugu kogo kunna tuun minke, mogow k'a korosi k'a ye ko a tun ka borofani le don a yere ra, a ta masacefaniw jukoro.

³¹ Masace ko: «Ni Safati dence Iiyasu kunkolo tora a kan na bi koni, o tuma Ala ye kojugu suguya bee ben ne kan.»

³² O wagati y'a soro Iiyasu tun siginin be a ta bon konɔ, cekorobaw siginin be a korɔ. Izirayeli masace k'a ta mogɔ do ci ka taga Iiyasu fe. Nka sani o ciraden ye se yi, Iiyasu tun k'a fo cekorobaw ye ko: «Aw y'a fle, ce mogofagabaga le ka mogɔ ci ka na ne kun tige. Aw ye aw yere korosi, ni a ta ciraden ka se yan, aw ye da tugu a ja, k'a bari a kana don; ne be a matigice yere senkan menna a ko fe ka na.» ³³ K'a to o kuma ra ni o ye, masace nana§. Masace ko: «Nin kojuguw bee bora Matigi Ala yere le ra; ne be se ka ne jigi la Matigi Ala kan tuun cogo di?»

7

¹ Iiyasu* ko: «Aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn. Matigi Ala ko: <Sini nin wagati kelen na, mugu tentennin kilo tan, o songo bena ke warigbe garamu tan ni kelen dorɔn; simankise kilo mugan, o songo fana bena ke warigbe garamu tan ni kelen dorɔn, Samari dugu donda ra yan.> » ² Kerekeden min tun ye masace blasirabaga ye, ale ka Ala ta cira jaabi ko: «Hali ni Matigi Ala ka wo dow le bo sankolo ra ka siman lajigi, nin ko be se ka ke wa?» Iiyasu k'a jaabi ko: «Ele ja koni bena a ye, nka i tena do domu a ra le.»

Sirikaw borira ka bo o sigiyoro ra

³ O wagati ra, ce naani tun be dugu donda ra, farirabana tun be minw na. Olugu k'a fo jogon ye ko: «O tuma anw bena to yan tan fo ka na sa wa? ⁴ Ni an ka don dugu konɔ, an bena taga sa le, sabu kongɔ be dugu konɔ yi. Ni an ka to yan fana, an bena sa. Ni a be ten, o tuma an ye taga an yere di Sirikaw ma kunkelen. Ni o ka an to yi, o lo; ni o fana ka an faga, a banna.»

⁵ O wurira terebenda fe ka taga Sirikaw ta kerekejama sigiyoro ra. O tagara se Sirikaw sigiyoro korɔ minke, o k'a ye ko mogɔ si te yi.

⁶ Matigi le tun ka sowotorow mankan ni soborikan ni kerekejama do mankan don Sirikaw toro ra o sigiyoro ra yi. O kera minke, Sirikaw k'a fo jogon ye ko: «A fle, Izirayeli masace ka Hetikaw ta masacew, ani Misirankaw ta masacew ni o ta kerekejama le wele ka na an kama.» ⁷ Sirikaw wurira ka bori terebenda fe, ka o ta fenw bee to a cogo ra, o sigiyoro ra; o tagara ka o ta fanibonw ni o ta sow, ni o ta faliw bee to; o borira ka o yere bosi. ⁸ Ayiwa, farirabana tun be o ce minw na, olugu tagara se Sirikaw sigiyoro ra minke, o donna fanibon kelen konɔ; o ka domuni ke ka min, ka warigbe ni sanin ni fani dow ta ka taga o dogo. O sekora ka na don fanibon do were konɔ tuun, ka fen dow ta ka taga o fana dogo.

Sirikaw boriko fɔra Izirayeli masace ye

⁹ Ayiwa, o ce naani nana a fo jogon ye ko: «An be min kera tan, o man ji. Kibarɔnuman le be an fe bi, an ka kan ka min fo, nka an b'a kera an yere dama

‡ **6:30** 6.30 A ka o ke k'a yira ko a jusu kasira kosebe. § **6:33** 6.33 Kitabu dow konɔ a sebera ko: ciraden nana se. * **7:1** 7.1 Iiyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize.

ta ye. Ni an jera nin ko kan, k'a to tan fo ka taga dugu gbe, Ala bena o hake bo an na. An ye taga nin ko lakari masace ta somogow ye.»

¹⁰ O tagara dugu donda korosibaga do wele, k'a fo ale ye ko: «An bora ka taga se Sirikaw sigiyoro ra, k'a ye ko mogow si te yi, mogow si kan te menna yi. Sow ni faliw doron le sirinin be yi; fanibonw be o cogo ra yi.» ¹¹ Dugu donda korosibagaw ka mogow do wele dugu kono, ko a ye taga o ko lase masace ni a ta sokonmogow ma. ¹² Masace ka o kuma men minke, a wurira su fe k'a fo a ta jamana jamogow ye ko: «Sirikaw be min kera an na, ne bena o jafow aw ye. O k'a lon ko kongow benna an kan minke, o koson o bora o sigiyoro ra ka taga dogo kongow kono. O b'a fe an ye bo dugu kono le, olugu ye an mina, ka sorow ka don dugu kono.»

¹³ Jamana jamogow do ka masace jaabi ko: «So minw belen tora an fe, an ye looru mina o sow ra, ka mogow dow ci ni o ye ka taga fleri ke. Ni o tagara, o tena foyi cen an ye, sabu o ni Izirayelimogow tow bee le ye kelen ye, to te o si ra tuun. An ye o bla, o ye taga a fe k'a lon min be yi.»

¹⁴ O ka o sow bla sowotoro fla na fe; masace ka o mogow ci Sirikaw ta kerekajama sigiyoro ra, ko o ye taga a fe a be cogo min na. ¹⁵ O tagara, ka taga se fo Zuriden ba korow. O k'a ye ko sira bee fanin be faniw na, ani Sirikaw korotokojugu tun ka fen minw firi o yere ko. Ciradenw sekora ka na o ko lakari masace ye.

¹⁶ A kera ten minke, jama girinna ka bo ka taga Sirikaw ta fenw ce. O wagati le ra, mugu tentennin kilo tan songo kera warigbe garamu tan ni kelen doron; simankise kilo mugan songo fana kera warigbe garamu tan ni kelen doron ye, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye. ¹⁷ Kerekeden min tun ye masace blasirabaga ye, masace tun ka ale le bla ko a ye dugu donda korosi. Nka mogow girinto ka bo dugu donda fe, o ka ale don fo k'a faga dugu donda ra; tuma min na masace tun tagara Ala ta cira fe, Ala ta cira tun ka o kuma le fo.

¹⁸ O wagati le ra, Ala ta cira tun k'a fo ko: «Mugu tentennin kilo tan songo bena ke warigbe garamu tan ni kelen doron ye; simankise kilo mugan songo fana bena ke warigbe garamu tan ni kelen doron ye, sini nin wagati kelen na, Samari dugu donda ra yan.» ¹⁹ Nka masace blasirabaga tun ka Ala ta cira jaabi ko: «Hali ni Matigi Ala ka wo dow le bo sankolo ra ka siman lajigi, nin ko be se ka ke wa?» Iliyasu tun k'a jaabi ko: «Ele na koni bena a ye, nka i tena do domu a ra le.» ²⁰ O le fana kera ce ra. Jama girinto k'a don dugu donda ra, fo k'a faga.

8

Sunamukamuso ta ko

¹ Ayiwa, Iliyasu* tun ka muso min dence su lakunu, a tun k'a fo o muso ye ko: «Wuri ka taga yoro were, i ni i ta somogow. Ni aw ka yoro min sorow, aw ye taga to yi, sabu Matigi Ala bena kongow ben jamana kan; kongow bena ben jamana kan ka se fo san wolonfla.» ² Ala ta cira tun ka min fo, muso fana tun k'a ke ten. A ni a ta somogow tun tagara, ka taga sigi Filisikaw ta jamana ra fo san wolonfla.

³ O san wolonfla temenin ko, muso sekora ka bo Filisikaw ta jamana ra ka na a yere ta jamana ra. A tagara masace fe, ka taga a daari ko a y'a to o ye ale ta so ni a ta foro seko ale ma.

⁴ O y'a sorow masace tun be kumana ni Gehazi ye, min ye Ala ta cira ta baaraden ye. Masace tun k'a fo a ye ko: «Iliyasu ka koba minw ke, o bee lakari ne ye!» ⁵ Ayiwa, Iliyasu tun ka su do lakunu cogo min na, Gehazi tun be o ko lakarira masace ye wagati min na, o wagati kelen yere ra Iliyasu tun ka o muso min dence su lakunu, o muso nana se masace fe, k'a daari ko a y'a to o ye ale ta so ni a ta foro seko a ma. Gehazi ko masace ma ko: «Ne matigice masace, muso yere ye nin ye; Iliyasu tun k'a dence

* **8:1** 8.1 Iliyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize.

min fana su lakunu, o ye nin ye.» ⁶ Masace ka muso jininka; muso fana k'a bee jafɔ a ye. Masace k'a ta baarden do bla ni muso ye, ko fen o fen ye muso ta ye, ko a ye taga o bee seko a ma; ko tonɔ o tonɔ sorɔra muso ta foro ra kabini a tagalon, fo ka na se bi ma, ko o ye o bee seko a ma fana.

Hazaheli kera Siri masace ye

⁷ O ko, Iiyasu tagara Damasi. O wagati ra, Beni Hadadi, min ye Siri masace ye, ale tun man kene. O tagara a fo a ye ko: «Ala ta cira nana yan.» ⁸ Siri masace k'a fo Hazaheli ye ko: «Bonya do ta i boro, i ye taga Ala ta cira fe. I ye taga a fo a ye ko a ye Matigi Ala jininka ne ye, ko yala ne bena bo nin bana ra wa?»

⁹ Hazaheli tagara Iiyasu fe; a tun ka Damasi dugu fenɔmanw bee do ta, ko a be taga Iiyasu bonya ni o ye. A ka o fenw bee la jɔgome binaani ko ra. A tagara se minke, a lora Iiyasu ja fe k'a fo a ye ko: «I dence Beni Hadadi, min ye Siri masace ye, ale le ka ne ci i fe ka na i jininka ni ale bena keneya ka bo a ta bana ra.» ¹⁰ Iiyasu k'a jaabi ko: «Taga a fo a ye ko: <Sigiya t'a ra, i bena keneya.> Nka can yere ra, Matigi Ala k'a yira ne ra ko a bena sa.» ¹¹ O ko, Ala ta cira k'a ja lo Hazaheli ra ka men, fo ka na Hazaheli yere maroya. Ala ta cira kasira. ¹² Hazaheli k'a jininka ko: «Mun na ne matigice be kasira?» Iiyasu k'a jaabi ko: «Ne be kasira, sabu ele bena kojugu min ke Izirayelimogow ra, ne ka o lon. I bena tasuma don o ta dugu barakamanw ra. I bena o ta kanbelenw faga ni kerekemuru ye, ka denmisenninw bugo fo ka o jɔɔɔ, ka musokonomanw konɔ faran.» ¹³ Hazaheli ko: «I ta jonce ye mun le ye, ka n'a fo ko ne be nin kobaw jɔgon ke? Ne min te foyi ye, ni wuru gbansan te?» Iiyasu ko: «Matigi Ala k'a yira ne ra ko ele le bena ke Siri jamana masace ye.»

¹⁴ Hazaheli bora Iiyasu korɔ, ka taga a matigice fe. A matigice k'a jininka ko: «Iiyasu ka mun le fo?» A k'a jaabi ko: «A k'a fo ne ye ko sigiya t'a ra, i bena keneya.» ¹⁵ O dugusagbe, Hazaheli ka birifani do ta, ka o su ji ra, k'a biri masace ja kan, k'a nenekiri fereke; masace sara. Hazaheli sigira masaya ra a no ra.

Zuda masace Yoram ta wagati (Kibaroyaw flanan 21.2-20)

¹⁶ Akabu dence Yoram ta masaya san loorunan na Izirayeli mara kunna, ka Yosafati to masaya ra belen Zuda mara kunna, Yosafati dence Yoram sigira masaya ra Zuda mara kunna. ¹⁷ Yoram sigira masaya ra k'a si to san bisaba ni fla; a ka san seegi le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. ¹⁸ A ka Izirayeli masacew ta siraw le tagama, i n'a fo Akabu ta somogow tun k'a ke cogo min na, sabu a tun ka Akabu denmuso do le furu; a ka kojugu ke Matigi Ala ja korɔ. ¹⁹ Nka Matigi Ala ma son ka Zuda mara halaki, a ta jonce Dawuda koson, sabu a tun ka layiri ta Dawuda ye ko a bena a ta somogo do to masaya ra wagati bee.

²⁰ Yoram ta masaya wagati le ra, Edomukaw murutira, ka masace do sigi o yere kunna, ko o te to Zuda ta fanga korɔ tuun. ²¹ Yoram tagara ni a ta sowotorow bee ye Sayiri. Su fe a tagara ben Edomukaw kan, ka o kere; nka Edomukaw nana Yoram ni a ta sowotorotigiw lamini. A laban, Yoram ta kerekejama bee borira ka taga so. ²² A kera ten, Edomukaw murutira, ka ban Zuda ta fanga ma fo bi. O wagati kelen na, Libina mogow fana murutira.

²³ Yoram ta ko tow, a ka ko minw bee ke, o bee sebera Zuda masacew ta kibarow kitabu konɔ. ²⁴ O ko, Yoram sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don a bemacew suw kere fe, a face Dawuda ta masabonba konɔ. A dence Ahaziya sigira masaya ra a no ra.

Zuda masace Ahaziya ta wagati (Kibaroyaw flanan 22.1-6)

²⁵ Akabu dence Yoramu ta masaya san tan ni flanan na Izirayeli mara kunna, Yoramu dence Ahaziya sigira masaya ra Zuda mara kunna. ²⁶ Ahaziya sigira masaya ra k'a si to san mukan ni fla. A ka san kelen le ke masaya ra; a signin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Atali; ale tun ye Izirayeli masace Omiri denmuso do ye. ²⁷ Ahaziya tun ka Akabu ta somogow ta sira le ta. A ka kojugu ke Matigi Ala na koru; a k'a ke i n'a fo Akabu ta somogow tun k'a ke cogo min na, sabu furu tun be a ta somogow ni Akabu ta somogow ce. ²⁸ Ale ni Akabu dence Yoramu tagara kere ra Siri masace Hazaheli kama, Ramoti, Galadi mara ra. Sirikaw ka Yoramu mandimi o kere ra. ²⁹ Ka Yoramu to kere ra ni Siri masace Hazaheli ye Ramoti, Sirikaw tun ka masace Yoramu mandimi a fari yoro minw na, Yoramu sekora ko a be taga o joriw flake Zizireli. Zuda masace Ahaziya, min tun ye Yoramu dence ye, ale tagara ko a be taga Akabu dence Yoramu fle Zizireli, a ta bana wagati ra.

9

Yehu sigira masaya ra

¹ Ciru Iliyasu* ka ciru karamogoden do wele k'a fo a ye ko: «Fani do don, ka i yere cesiri, ka turubara nin ta i boro ka taga Ramoti, Galadi mara ra. ² Ni i sera yi, i ye Yehu yoropini, min face ye Yosafati ye, ani a bemace ye Nimisi ye. I ye a wele ka bo a toogonw ce ra, ka taga ni a ye bon do konu aw danna. ³ I be turubara ta, ka turu ke a kun na, k'a fo ko Matigi Ala ko: «Ne be turu ke i kun na, ka i sigi masaya ra Izirayeli mara kunna.» O ko, i be da yele ka bori ka bo joona, i kana men yi.»

⁴ O ciru kanbelen wurira ka taga Ramoti dugu konu, Galadi mara ra. ⁵ A tagara se yi minke, a k'a soro ko kerekajama kuntigiw tun be jogonye do kera. A ko: «Kuntigi, kuma do be ne fe k'a fo i ye.» Yehu ko: «Kuntigi juman kelen ko lo an bee ra?» A ko: «Kuntigi, ele yere ko lo.» ⁶ Yehu wurira ka don ni a ye bon do konu. Kanbelen ka turu ke a kun na, k'a fo a ye ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Ne be turu ke i kun na, ka i ke Izirayeli masace ye, Matigi Ala ta mogow ta masace. ⁷ I bena i matigice Akabu ta somogow bee halaki; ni o kera, Yezabeli ka ne ta ciru minw faga, ani a ka ne Matigi Ala ta baarden to minw bee faga, ne bena o bee fagari hake bo a ra. ⁸ Akabu ta somogow bee bena halaki, ka Akabu ta so cedenw bee halaki Izirayeli jamana ra, jon fara horon kan. ⁹ Ne ka min ke Nebati dence Yerobohamu ta so ra, ani Ahiya dence Bahesa ta so ra, ne bena o jogon le ke Akabu ta so ra. ¹⁰ Wuruw bena Yezabeli sogo domu Zizireli foro konu. Hali mogo tena soro k'a su don.» »

Ayiwa, karamogoden kanbelen ka o kumaw fo minke, a ka da yele ka bori ka taga.

¹¹ Yehu nana seko ka na a matigice ta kuntigi tow koru minke, olugu k'a pininka ko: «Mun le be yi? Nin fatoce nin nana i fe kun juman le ra?» Yehu ka o jaabi ko: «Foyi! Aw yere ka nin mogo suguyaw ta kumaw lon!» ¹² Nka o ko Yehu ma ko: «Faninya lo! A fo an ye.» Yehu ko: «Ayiwa, a ka min fo ne ye, o le ye nin ye; a ko Matigi Ala ko: «Ne be turu ke i kun na ka i ke Izirayeli masace ye.» »

¹³ Yehu ka o fo minke doron, o bee teliyara ka o ta deregebaw bobo ka o lala Yehu sen koru so donda senlayoro kan. O ko, o ka buru fiye, ka kule ci ko: «An ta masace Yehu!»

Yehu tagara Yoramu ni Ahaziya kama

¹⁴ Ayiwa, Yosafati dence Yehu, Nimisi mamaden, ale wurira Yoramu kama o cogo le ra. O y'a soro Yoramu ni Izirayeli ta kerekeden tow bee tun be Ramoti dugu korosira Galadi mara ra, Sirikaw ta masace Hazaheli koson. ¹⁵ Nka masace Yoramu tun bora yi ka taga a yere flake Zizireli, sabu wagati min na o tun be kere ra ni Sirikaw ta masace Hazaheli ye, Sirikaw tun k'a mandimi.

* **9:1** 9.1 Iliyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize.

Yehu k'a fo a tɔɔɔɔɔɔɔɔ ye o le ra ko: «Ni aw b'a fe can ra ko ne le ye ke masace ye, o tuma aw kana a to mɔɔɔ si ye bo dugu kɔɔɔ yan, ka taga nin ko lakari Zizireli.»

¹⁶ O ko, Yehu donna a ta sowotoro kɔɔɔ ka taga Zizireli, sabu Yoramun tun lanin be yi le; Zuda masace Ahaziya fana tun nana ka na Yoramun fle.

¹⁷ Ayiwa, kerekeden min tun lonin be Zizireli dugu sankaso kunna ka yoro korosi, ale nana jama nato ye ni Yehu ye minke, a ko: «Ne ja be jama do ra.» Yoramun ko a ma ko: «Sotigi do ci ka taga o kunben, k'a jininka ni hera lo.» ¹⁸ O sotigi tagara Yehu kunben, k'a fo a ye ko: «Masace ko yala hera lo wa?» Yehu ko a ma ko: «Ele ta nafa juman le be nin hera ra sisan? Temɛ ka bla ne ko, an ye taga.»

Dugu korosibaga k'a fo masace ye ko: «Sotigi tagara se o ma, nka a ma seko ka na.» ¹⁹ Yoramun ko o ye sotigi were ci. Ale fana tagara se o ma k'a fo o ye ko: «Masace ko, ko yala hera lo wa?» Yehu ko ale fana ma ko: «Ele ta nafa juman le be nin hera ra sisan? Temɛ ka bla ne ko, an ye taga.»

²⁰ Dugu korosibaga k'a fo masace ye tuun ko: «A tagara se o ma, nka a ma seko ka na; o ta jama pamogo fana be a ta sowotoro borira i ko Nimisi mamaden Yehu, sabu a be a borira i ko fato le.»

Yehu ka Yoramun faga

²¹ Yoramun ko: «Aw ye ne ta sowotoro laben.» O k'a ta sowotoro laben. Izirayeli masace Yoramun ni Zuda masace Ahaziya, olugu bee bora ni o ta sowotorow ye ka taga Yehu kunben. O tagara ben ni a ye Zizirelikace Naboti ta foro ra. ²² Yoramun ka Yehu ye minke doron, a ko a ma ko: «Yehu, hera lo wa?» Yehu k'a jaabi ko: «Hera wa? Mun hera le be o ye? Ka ele bamuso to a ta joston ni a ta subagayakow ra i ko hera wa?» ²³ Yoramun k'a ta so jasin fan were fe ka bori. A ko Ahaziya ma ko: «Ahaziya, janfa lo!» ²⁴ Nka Yehu k'a ta kalan ke ka Yoramun bon a ko ra, a kamankun fla ce. Biye k'a sonkun sogo fo ka taga bo a disi ra. Yoramun benna a ta sowotoro kɔɔɔ yi. ²⁵ Yehu k'a fo a ta baaraden Bidikari ye ko: «A su ta k'a firi Zizirelikace Naboti ta foro kɔɔɔ yi; sabu i hakiri b'a ra, ko wagati min ele ni ne tun be sowotoro kɔɔɔ a face Akabu ko fe, Matigi Ala tun ka nin danga kuma le fo a ma, ko: ²⁶ <Kunu ne ka Naboti ni a dencew jori ye, nka ne bena o jogon le ke ele fana ra nin foro kelen kɔɔɔ. Matigi Ala ko ten.> O koson a ta k'a firi foro kɔɔɔ, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye.»

Yehu ka Ahaziya faga (Kibaroyaw flanan 22.6-9)

²⁷ Zuda masace Ahaziya ka o ye minke, ale borira ka ke taga ye Beti Hagan sira fe. Yehu ni a ta mogow k'a gben. Yehu perenna, k'a fo a ta mogow ye ko: «Aw ye ale fana bon ni biye ye k'a faga a ta sowotoro kɔɔɔ yi!» O k'a bon. Sira min be yelen ka taga Guri, o tun be tagara o sira le fe, Ibilehamu dugu korɔ. Ahaziya borira ka taga Megido, ka taga sa yi. ²⁸ A ta baaradenw k'a ta k'a don sowotoro do kɔɔɔ, ka taga ni a ye Zeruzalemu. O tagara a su don a ta kaburu kɔɔɔ, ka taga fara a bemaw kan, Dawuda ta masabonba kɔɔɔ. ²⁹ Ahaziya tun kera Zuda mara masace ye Akabu dence Yoramun ta masaya san tan ni kelennan le ra.

Yehu ka Yezabeli faga

³⁰ Ayiwa, o ko, Yehu tagara don Zizireli dugu kɔɔɔ. Yezabeli ka o men minke, a ka kale la a ja ra, k'a kunsigi laben ka ja, ka lo a ta sankaso finetiri ra, a be fleri kera sa. ³¹ Yehu tun be donna dugu donda* fe minke doron, Yezabeli perenna k'a fo a ye ko: «I be nana hera le ra wa, ele Zimiri†, min kera a matigice fagabaga ye?»

† **9:31** 9.31 Yezabeli ka Yehu tɔɔɔ la yan ko Zimiri, sabu folofolo o Zimiri tɔɔɔ le tun ka Izirayeli masace Ela faga, ani Bahesa ta gbamogow bee (Masacew folo 16.8-20).

³² Yehu k'a kun korota, ka finetiri fle, k'a fo ko: «Jontigiw le be san fe yi, minw be ni ne ye? Jon?» Lu baaraden fla, walama saba jogon jengera ka Yehu fle dugu ma. ³³ Yehu k'a fo olugu ye ko: «Aw ye a joni ka ben dugu ma yan.» O ka Yezabeli joni k'a ben dugu ma, fo k'a jori seriseri kogo kan, ani sow kan. Yehu ka sow bori ka yelen a kan, k'a dondon.

³⁴ O ko, Yehu donna dugu konɔ, ka taga domuni ke, ka min. A ko a ta mogow ma ko: «Aw ye taga aw janto nin muso danganin su ra, k'a sutara, sabu masaceden lo.»

³⁵ Mogow tagara ko o be taga a sutara, nka o ma taga foyi sorɔ a ra ni a kunkolo kolow te, ani a senw, ani a borow. ³⁶ O sekora ka taga o fo Yehu ye. Yehu ko: «Matigi Ala tun ka o kuma le don a ta baaraden Iliya Tisibekace da ra, ko: «Wuruw le bena Yezabeli sogo domu Zizireli kongo konɔ, ³⁷ ko Yezabeli su to bena ke ngo le ye dugukolo kan, Zizireli kongo konɔ, k'a ke fo mogow tena se k'a fo tuun ko: Yezabeli su ye.» »

10

Yehu ka Akabu ta somogow faga

¹ Akabu ta somogow ceden biwolonfla tun be Samari. Yehu ka sebe dow ke, ka o ci ka taga Samari, ka taga do di Zizireli dugutigiw ma, ka do di a cekorobaw ma, ka do di Akabu ta somogow cedenw lamobagaw ma. A tun k'a fo o sebew konɔ ko: ² «Ayiwa, i n'a fo aw matigice masace dencew be ni aw ye ka ban, sowotorow ni sow fana be aw fe, aw ta dugu laminina ni kogow ye, kerekeminanw be aw fe, o ra, ni nin sebe tagara se aw ma, ³ aw matigice dencew bee ra, aw y'a fle min ka ji, ani min ka ko lon, aw ye o sigi masaya ra a face no ra; o ko, aw ye kere ke ka aw matigice ta so mara.»

⁴ O mogow ka o sebe karan minke, o ja tigera kosebe. O ko: «Ni masace fla bee ma se ka lo a ja fe, o tuma anw le bena se ka lo a ja wa?» ⁵ O ra, masace ta so korosibaga, ani dugutigi, ani cekorobaw, ani masace dencew lamobagaw, olugu ka cira bla Yehu ma k'a fo a ye ko: «Anw ye i ta jonw le ye; ni i ka min o min fo an ye, an bena o le ke. An tena mogow si sigi masaya ra. Ni min ka i yere diya, i ye o le ke.»

⁶ Yehu ka sebe do were ci o ma tuun, k'a fo o ye ko: «Ni aw be ni ne ye, ni aw b'a fe ka ne kan mina, o tuma aw ye na ni aw matigice dencew bee kunkolow ye ne fe Zizireli yan, sini nin wagati jogon na.»

Ayiwa, o y'a sorɔ masace dence biwolonfla tun be ni dugu pamogow ye, minw tun be o lamona. ⁷ O sebe tagara se o ma minke, o ka masace dencew bee mina, ka o ce biwolonfla bee kannatige, ka o kunkolow don segi dow konɔ, ka taga ni o ye Yehu fe Zizireli.

⁸ Ciraden do nana a fo Yehu ye ko o nana ni masace dencew kunkolow ye. Yehu ko o ye o kunkolow bla kene kan dugu donda ra, k'a ke ton fla, fo o lon dugusagbe sogoma.

⁹ O lon dugusagbe sogoma, Yehu bora ka lo jama bee ja fe, k'a fo o ye ko: «Aw koni ka min ke, o benna. Can lo, ne le ka ne matigice janfa k'a faga. Nka jon le ka nin mogow tow bee faga? ¹⁰ O ra, aw ka kan k'a lon ko Matigi Ala ka kuma o kuma fo Akabu ta so kama, ko o kumaw si tena to kebari ye. Matigi Ala tun ka kuma min don a ta baaraden Iliya da ra k'a fo, o kuma kera can ye.»

¹¹ Akabu ta somogow to minw bee tun be Zizireli, Yehu ka olugu bee faga, ani o ta mogobaw, ani o teriw, ani o ta sarakalasebagaw bee; a ma hali mogow kelen to.

Yehu ka Zuda kuntigiw faga (Kibaroyaw flanan 22.8)

¹² O ko, Yehu wurira ka taga Samari. A tagara se Beti Ekedi minke, yoro min ye sagagbenbagaw ta jogonlajenyoro ye, ¹³ a ka Zuda masace Ahaziya ta mogow dow ye yi. A ka olugu nininka ko: «Aw ye jonw le ye?» O k'a jaabi ko: «Anw ye Ahaziya ta

mogɔ dɔw le ye; an be tagara masace ni masamusu dencew le fo.» ¹⁴ Yehu k'a fo a ta mogow ye ko; «Aw ye o panaman mina.» O ka o panaman mina ka taga o kannatige ka o firi Beti Ekedi dinga konɔ. Olugu tun ye ce binaani ni fla. Yehu ma mogɔ si to.

Yehu ka Akabu ta mogɔ tɔw faga

¹⁵ Ayiwa, Yehu bɔra o yɔrɔ ra, ka taga ben ni Rekabu dence Yonadabu ye; ale fana tun be nana a kunben. Yehu k'a fo, k'a jininka ko: «Ne jusu gbera ele ye cogo min na, yala ele fana jusu gbera ne ye o cogo ra wa?» Yonadabu k'a jaabi ko: «Ne jusu gbera i ye.» Yehu ko: «Ni i jusu gbenin lo, o tuma i boro don ne boro.» Yonadabu k'a boro don a boro; Yehu k'a layelen a ta sowotoro konɔ a yere kɔrɔ, ¹⁶ k'a fo a ye ko: «An ye taga; ne jijara Matigi Ala ye cogo min na, i bena o ye.» Yehu tagara ni Yonadabu ye a ta sowotoro konɔ. ¹⁷ O tagara se Samari minke, Akabu ta somogɔ to minw tun tora Samari, Yehu ka olugu bee faga, ka o halaki pewu, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka min fo Iliya ye.

Yehu ka Baali ta sonnikebagaw faga

¹⁸ O ko, Yehu ka jama bee lajen, k'a fo o ye ko: «Akabu ka Baali* bato dɔɔnin dɔɔn le; nka ne Yehu koni bena a bato kosebe yere le. ¹⁹ Sisan aw ye Baali ta ciraw bee wele ka na ne fe yan, ani a batobagaw bee, ani a sarakabɔbagaw bee; mogɔ si kana fon; sabu ne b'a fe ka sarakaba le bo Baali ye. Ni mogɔ o mogɔ ka fon o sarakabo ra, o tigi panaman tena to.» Yehu tun be o ko kera ceguya le ra, janko ka Baali batobagaw bee faga.

²⁰ A k'a fo mogow ye ko: «Aw ye mogow wele ka na jamalajenba ke ka Baali bato.» O ka mogow wele. ²¹ Yehu ka cira bla ka taga Izirayeli mara bee ra. Mogɔ o mogɔ tun be Baali batobaga ye, o bee nana; hali mogɔ kelen ma to. O nana don Baali ta batoso konɔ ka bon fa, k'a ta a kun do ra, ka taga a bla fo a kun do ra. ²² Ce min tun be Baali ta sonnikefaniw ko panabɔbaga ye, Yehu k'a fo o ce ye ko: «Fani do bo k'a di Baali batobagaw bee ma.» Ce ka fani bo k'a di o ma. ²³ Yehu tagara don Baali batoso konɔ ni Rekabu dence Yonadabu ye. A k'a fo Baali batobagaw ye ko: «Aw ye bon yɔrɔ bee fle kosebe, janko ka la a ra ko Matigi Ala batobaga si te ni aw ye yan, ko Baali batobagaw dɔɔn le be yan.» ²⁴ O ko, o donna sarakaboyɔrɔ ra, ko o be jenrogonya sarakaw* ni saraka jenitaw* bo. O y'a soro Yehu tun ka kerekese biseegi bla kene ma, k'a fo olugu ye ko: «Ni ne nana nin mogow labla aw ye, ni o ra kelen ka bosi aw min o min na, o tigi be faga a no ra.»

²⁵ O nana saraka jenitaw laben ka ban tuma min na, Yehu bɔra ka taga a fo kerekese ni o kuntigiw ye ko: «Aw ye don ka o faga, hali mogɔ kelen kana bosi.» O donna o ko, ka o faga ni kerekemuru ye, ka o suw firi kene ma. O ko, o donna Baali ta batoso konɔyɔrɔ yere ra. ²⁶ O ka kabakuruanw labo Baali ta jobon konɔ, ka o firi tasuma ra. ²⁷ Baali ja tun be kabakuru min kan, o ka o cici. O yɔrɔ nana ke sokotagayɔrɔ le ye fo ka na se bi ma. ²⁸ Yehu ka Baali ta batori ko ban Izirayeli jamana konɔ o cogo le ra.

Yehu ta wagati laban

²⁹ O bee n'a ta, Nebati dence Yerobohamu tun ka Izirayelimogow bla jurumun min na, Yehu ma se ka o lalo. Yerobohamu tun ka saninmisiden dɔw le lalaga, ka o bla Beteli ni Dan, k'a to Izirayelimogow tagara ke o bato ye.

³⁰ Matigi Ala k'a fo Yehu ye ko: «Ko minw ka di ne ye, i ka o ke ka ja minke, ani ne tun b'a fe ko min ye ke Akabu ta somogow ra, i ka o bee ke minke fana, o ra i dencew bena to masaya ra Izirayeli fo ka taga se o ta duruja naaninan ma.» ³¹ O bee n'a ta, Yehu tun ma Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta sariyaw sira tagama ni a jusukun

bɛɛ ye. Yerobohamu tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, a tun ma faran o jurumunw na.

³² O wagati ra, Matigi Ala nana ke Izirayeli jamana yoro dow mina ye, ka o di o juguw ma. Hazaheli ka Izirayelimogow gben ka bo o ta maraw ra. ³³ A ka Zuriden ba tereboyanfan yoro mina, k'a ta Aroweri, dugu min be Arinon koda ra, ka taga a bla fo Galadi ni Basan mara ra, o koro ye Ruben ta mogow ta mara, ani Gadi ta mogow ta mara, ani Manase ta mogow ta mara.

³⁴ Ayiwa, Yehu ta ko tow, a ka ko minw bɛɛ ke, ani a ta cefariya, o kow bɛɛ sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ. ³⁵ O ko, Yehu sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don Samari. A dence Yohahazi sigira masaya ra a no ra. ³⁶ Yehu ka wagati min ke masaya ra Izirayeli, k'a to Samari, o kera san mugan ni seegi.

11

Atali sigira masaya ra

(Kibaroyaw flanan 22.10-23.21)

¹ Ayiwa, Ahaziya bamuso Atali nana a ye ko o ka ale dence Ahaziya faga minke, a fana wurira ko a be Zuda masaceden tow bɛɛ faga. ² Nka tuma min na o tun be masacedenw fagara, masace Yoramun denmuso Yehoseba, min ye Ahaziya balemamusu ye, ale ka Ahaziya dence Yohasi dogo k'a ta, k'a bo a balemaw ce ra. A tagara a bla ni a lamobamusu ye Alabatosoba bon do konɔ. O k'a dogo Atali ja o cogo le ra; a kera ten, o m'a faga. ³ A dogonin tora ni Yehoseba ye Matigi Ala ta batoso konɔ fo san woro. Atali le tun be masaya ra jamana konɔ.

Yohasi sigira masaya ra

(Kibaroyaw flanan 23.1-21)

⁴ O san wolonflanan na, Karikaw* ta kerekuntigi minw be ce keme keme kunna, sarakalasebaga Yehoyada ka olugu ni kerekewe tow wele; a tagara ni o ye Matigi Ala ta batoso konɔ, ka taga kuma ka ben ni o ye; a k'a fo o ye ko o ye kari ale ye Matigi Ala ta batoso konɔ yi. O ko, a ka masace dence yira o ra.

⁵ A k'a fo o ye ko: «Aw bena min ke, o fle nin ye: Nenekirilon na, aw ta jenkuruba do mogow le ka kan ka yoro koro. Wagati tow ra, jenkuru fitini kelen le be deri ka masaso koro, ⁶ flanan be Suru ta yoro donda koro, sabanan be to korosibaga tow ko fe, ka o yoro ta donda koro. Nka sisan o jenkuru fitini saba bɛɛ le bena masaso koro ka jagon son. ⁷ Jenkuruba fla tow, minw tun te baara ke Nenekirilon na, olugu bena na Alabatosoba koro, sabu masace be yi le. ⁸ Aw ye masace lamini fan bɛɛ ra, aw bɛɛ ta kerekeminanw ye ke aw boro. Ni mogo o mogo ko a be teme aw ra jagboya ra, aw ye o tigi faga. Ni masace be taga yoro o yoro, aw ka kan ka ke a ko k'a blasira.»

⁹ Sarakalasebaga Yehoyada tun ka kuma o kuma fo ce keme kuntigiw ye, o ka o bɛɛ ke a cogo ra. O bɛɛ ka o ta mogow ta, minw ta baara tun be damina o Nenekirilon na, ani minw ta baara tun ka kan ka ban; o tagara sarakalasebaga Yehoyada fe. ¹⁰ Masace Dawuda ta tamanw, ani a ta negebennan minw tun be Matigi Ala ta batoso konɔ, sarakalasebaga ka o di kuntigiw ma. ¹¹ Kerekewe bɛɛ lolora ni o ta kerekeminanw ye o boro, sarakajenifen* ni Alabatosoba koro, ka masace lamini, k'a ta Alabatosoba woroduguyanfan na ka taga a bla a sahiliyanfan na. ¹² Sarakalasebaga Yehoyada nana masace dence labo kene ma, ka masafugula biri a kun na, ka Ala ta jenkogonya kitabu di a ma. O ka turu saninman* ke a kun na, k'a ke masace ye. O ka tegere fo, ka peren k'a fo ko: «Ala ye si di masace ma!»

Atali sacogo

* **11:4** 11.4 Karikaw tun ye Azi mara ta kerekeden dow ye. O tun be masace ta so ni Alabatoso koro sara ra.

¹³ Ayiwa, Atali ka kerekεcew ni jama mankan men minke, a nana Matigi Ala ta batoso korɔ, jama yɔrɔ ra. ¹⁴ A ka fleri ke, ka bara ka masace lonin ye Alabatosoba samasen korɔ, i n'a fɔ a tun be deri k'a ke cogo min na. Kerekuntigiw ni burufiyεbagaw tun lonin be masace korɔ. Jamana mɔgɔw beε tun ninsɔndiyaninba lo; burufiyεbagaw tun be buruw fiyera. Atali ka o ye minke, a k'a ta derege mina k'a faran, ka pεren k'a fɔ ko: «Nin ye janfa le ye, nin ye janfa le ye!» ¹⁵ Ayiwa, ce keme kuntigi minw tun be kerekεjama na fe, sarakalasebaga Yehoyada k'a fɔ olugu ye ko: «Aw ye a mina ka bɔ ni a ye Alabatosoba kɔnɔ, mɔgɔw ce ra; ni mɔgɔ o mɔgɔ ka gban a kɔ, aw ye o tigi faga ni kerekεmuru ye.» Sarakalasebaga tun k'a fɔ fana ko a man kan ka faga Alabatosoba kɔnɔ. ¹⁶ O k'a mina; o tagara se ni a ye Sow ta donda korɔ masaso ra minke, o k'a faga o yɔrɔ ra yi.

Yehoyada ka Yohasi sigi masaya ra

¹⁷ Sarakalasebaga Yehoyada ka jεnɔgɔnya* don Matigi Ala ni masace ni jama ce, k'a fɔ ko jama ka kan ka ke Matigi Ala ta mɔgɔw le ye; a ka jεnɔgɔnya dɔ fana don masace ni jama ce.

¹⁸ Jamana mɔgɔw beε tagara ben Baali* ta jobon kan k'a ci. O k'a sarakabɔnanw ni a jaw beε cici, ka Baali ta sarakalasebaga yere faga, min ye Matan ye. Sarakalasebaga Yehoyada ka mɔgɔ dɔw bla Matigi Ala ta batoso kɔnɔ k'a korɔsi. ¹⁹ O kɔ, kerekuntigi minw tun be ce keme kunna, a ka olugu wele, ani Karikaw, ani kerekεce tɔw, ani jama beε; o bɔra ni masace ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ka teme kerekedenw ta donda fe, ka taga ni a ye masaso kɔnɔ. O sera yi minke, o ka masace Yohasi sigi masasigan kan. ²⁰ Jamana mɔgɔw beε tun ninsɔndiyara; dugu fana tun laganfiyara, sabu o tun ka Atali faga ni kerekεmuru ye masaso kɔnɔ yi.

12

Zuda masace Yohasi ta wagati (Kibaroyaw flanan 24.1-3)

¹ Yohasi sigira masaya ra k'a si to san wolonfla. ² A sigira masaya ra Yehu ta masaya san wolonflanan le ra. A ka san binaani le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalεmu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Sibiyā; a tun be bɔ Bεri Seba. ³ Ko minw terennin lo Matigi Ala na korɔ, Yohasi ka o le ke, sabu sarakalasebaga Yehoyada ta wagati beε ra, ale tun be to k'a karan. ⁴ O beε n'a ta, sɔnnikεyɔrɔ minw tun be kongoriw kan, a ma olugu bɔ yi. Mɔgɔw belen tun be taga wusunā sarakaw* ni saraka werew bɔ o sɔnnikεyɔrɔw ra.

Yohasi ka Alabatosoba lalaga (Kibaroyaw flanan 24.4-14)

⁵ Lon dɔ, Yohasi k'a fɔ sarakalasebagaw ye ko: «Mɔgɔw be to ka na ni wari minw ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ka na o ke saraka ye, o ta kunmabɔri sarakaw ta wariw*, ani o ta dajurudafa sarakaw ta wariw, ani o ta diyanya sarakaw ta wariw, aw ye o wariw beε ke ɔgɔn kan.

⁶ «Wariminabagaw ye to ka o wariw mina k'a di sarakalasebagaw ma. Ni aw ka yɔrɔ o yɔrɔ cennin ye Alabatosoba kɔnɔ, aw ye o wari ke ka o yɔrɔw lalaga.»

⁷ Nka fɔ ka taga se masace Yohasi ta masaya san mugan ni sabanan ma, Alabatosoba yɔrɔ minw tun cenna, sarakalasebagaw belen tun ma o yɔrɔw lalaga folɔ. ⁸ Masace Yohasi ka sarakalasebaga Yehoyada ni sarakalasebaga tɔw wele k'a fɔ o ye ko: «Mun kosɔn aw ma Alabatosoba yɔrɔ cenninw lalaga? Sisan wariminabagaw be to ka wari

* **12:5** 12.5 Izirayeli ceden folow beε tun ka kan ka warida dɔ di Ala ma janko ka o yere kunmabɔ (Sariya 5.15).

min di aw ma, aw kana o wari mara tuun; aw ye o di, janko Alabatosoba ye lalaga ni o ye.»

⁹ Sarakalasebagaw sonna ko olugu tena wari mina mɔgow fe k'a mara tuun, ko olugu yere le tena Alabatoso baaraw ke fana.

¹⁰ Sarakalasebaga Yehoyada ka kesu do jini, ka wo do bo a datugunan sanfeyoro ra, k'a bla sarakajenifen* korɔ, kininboroyanfan fe, mɔgow be teme yoro min na ka don Matigi Ala ta batoso kono. Sarakalasebaga minw tun be to ka donda korosi, mɔgow tun be na ni wari min o min ye Matigi Ala ta so kono, olugu tun be o wari bla o kesu kono. ¹¹ Ni o nana a ye ko mɔgow nana ni wari min ye Matigi Ala ta batoso kono, ko o wari cayara kesu kono tuma min na, masace ta seberikebaga ni sarakalasebagaw kuntigi be taga o wari bo k'a jate, k'a ke borow kono. ¹² O ko, mogo minw tun blara Matigi Ala ta batoso ta baaraw kunna, o tun be taga o wari jatenin di olugu ma. Olugu be Matigi Ala ta batoso baarakebagaw sara ni o wari ye: yiribaarabagaw, ani baaradenw, ¹³ ani bonlobagaw, ani kabakurulesebagaw. O tun be yiriw fana san, ani kabakuru lesenin minw tun ka kan ka ke ka Matigi Ala ta batoso yoro cenninw lalaga, ani fen o fen tun ka kan ka san ka so lalaga.

¹⁴ Nka mɔgow nana ni wari min ye Matigi Ala ta batoso kono, o ma o wari ke ka Alabatoso ta tasa warigberamanw si lalaga, walama muruw, walama jifiyew, walama burufiyetaw; o ma fen saninlaman walama fen warigberaman si lalaga ni o wari ye.

¹⁵ O tun be o wariw bee di baarakebagaw le ma, janko o y'a ke ka Matigi Ala ta batoso lalaga. ¹⁶ Wari tun be dira mogo minw ma, janko o ye baarakebagaw sara, o tun te o mɔgow jininka ko wari donna baara min na ko o ye o jafɔ, sabu o ta kow gbenin tun lo. ¹⁷ Nka o tun te na ni hake yafa sarakaw* ni jurumunyafa sarakaw* ta wari ye Matigi Ala ta batoso kono. O wariw tun ye sarakalasebagaw yere ta le ye.

Yohasi ta masaya laban

(Kibaroyaw flanan 24.23-27)

¹⁸ O wagati ra, Siri masace min ye Hazaheli ye, ale nana Gati dugu kere, ka o dugu mina; o ko, a tun b'a fe ka taga Zeruzalemu fana kere. ¹⁹ O tuma, fen minw tun blara danna Ala ye, Zuda masace Yohasi ka o fenw bee ce; a bema minw tun be masaya ra Zuda folofolo, minw ye Yosafati, ani Yoram, ani Ahaziya ye, olugu tun ka fen minw bee bla danna Ala ye, ani ale yere tun ka fen minw bee bla danna, a ka o fenw bee ce, ani sanin min bee tun be Matigi Ala ta batoso naforoblayoro ra, ani sanin min tun be masace yere ta so kono, a ka o bee ta ka o ci Siri masace ma, min ye Hazaheli ye. O kera minke, Hazaheli faranna Zeruzalemu na.

²⁰ Ayiwa, Yohasi ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu kono.

²¹ Lon do, a ta jamana namogow wurira a kama, k'a janfa; o benna a kan k'a faga Beti Milo, yoro min be Sila jigijigi ra. ²² A ta jamana namogo minw ye Simehati dence Yozabadi ye, ani Someri dence Yehozabadi, olugu le k'a faga. A sara minke, o k'a su don a bemacew suw kere fe Dawuda ta masabonba kono. A dence Amasiya sigira masaya ra a no ra.

13

Izirayeli masace Yohahazi ta wagati

¹ Zuda masace Yohasi, min tun ye Ahaziya dence ye, ale ta masaya san mugan ni sabanan na, Yehu dence Yohahazi sigira masaya ra Izirayeli mara kunna; a siginin tun be Samari dugu kono. A ka san tan ni wolonfla le ke masaya ra. ² A ka kojugu ke Matigi Ala na korɔ. Nebati dence Yerobohamu ka jurumun minw ke, a tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, Yohahazi ka o sira le ta; a ma son ka faran

o jurumunw na. ³ Matigi Ala dimina Izirayelimogow korɔ kosebe. A ka o don Siri masace Hazaheli boro, ani Hazaheli dence Beni Hadadi fana boro, o masacew ta tere bee ra.

⁴ Nka Yohahazi nana Matigi Ala daari ko a ye yafa ale ma. Matigi Ala k'a lamɛn; sabu Siri masace tun be Izirayelimogow minako juguyara cogo min na, Matigi Ala tun ka o bee ye. ⁵ O ra, Matigi Ala ka mogɔ di Izirayelimogow ma min kera o bosibaga ye. Izirayelimogow bosira ka bo Sirikaw boro minke, o tora o ta jamana ra nasuma ra, i ko o tun be cogo min na folofolo.

⁶ Nka o bee n'a ta, Yerobohamu ni a ta somogow tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, Izirayelimogow ma faran o jurumunw na. O ka o sira kelen le ta, ka o jurumun kelen ke fana. Hali o tun be Asera ta jo son bere min kan, o bere belɛn tun turunin be Samari.

⁷ Siri masace tun ka Yohahazi ta kerekajama to bee halaki, ka o ke i ko simangbasiyoro buguri. A laban, foyi tun ma to Yohahazi ta kerekajama ra tuun ni sotigi bilooru te, ani sowotoro tan, ani kerekeden sennaman waga tan.

⁸ Ayiwa, Yohahazi ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, ani a ta cefariya, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroya kitabu konɔ. ⁹ Yohahazi nana sa ka taga fara a bemaw kan; o k'a su don Samari. A dence Yohasi sigira masaya ra a no ra.

Izirayeli masace Yohasi ta wagati

¹⁰ Zuda masace Yohasi ta masaya san bisaba ni wolonflanan na, Yohahazi dence Yohasi sigira masaya ra Izirayeli mara kunna; a siginin tun be Samari. A ka san tan ni woro le ke masaya ra. ¹¹ A ka kojugu ke Matigi Ala na korɔ. Nebati dence Yerobohamu tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, a ma faran o jurumunw na; a ka o sira le ta.

¹² Ayiwa, Yohasi ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, ani a ta cefariya, ani a ka Zuda masace Amasiya kere cogo min na, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ. ¹³ Yohasi nana sa ka taga fara a bemaw kan; o k'a su don Samari dugu konɔ, Izirayeli masace tow korɔ. Yerobohamu sigira masaya ra a no ra.

Iliyasu ta saya

¹⁴ Bana min tun bɛna Iliyasu* faga, o bana nana a mina minke, Izirayeli masace Yohasi tagara a fle, ka kasi a kunna, ka perɛn ko: «E, Baba, baba, ele min tun ye Izirayeli ta kerekajama ta sowotorow ni a sotigiw bee jigi ye!» ¹⁵ Iliyasu k'a fo a ye ko: «Taga kalan do pini, ani a bipew.» A tagara kalan do mina, ani bipew. ¹⁶ Iliyasu k'a fo masace ye tuun ko: «Kalan sama!» Masace ka kalan sama minke, Iliyasu k'a boro la masace boro kan, ¹⁷ k'a fo a ye ko: «Finetiri min be tereboyanfan na, o dayele!» Yohasi ka finetiri dayele. Iliyasu k'a fo a ye ko: «A bon!» A k'a bon. Iliyasu ko: «Matigi Ala ta sesoro bipe le be nin ye, bipe min bɛna se soro Sirikaw kan. I bɛna se soro Sirikaw kan Afeki, fo ka o bee halaki.» ¹⁸ Iliyasu k'a fo Izirayeli masace ye tuun ko: «Bipe tow ta!» A ka o ta. Iliyasu k'a fo a ye ko: «Dugukolo gbasi ni o ye!» Masace ka dugukolo gbasi sipaga saba, ka lo. ¹⁹ Ala ta cira dimina a korɔ. A k'a fo a ye ko: «I tun ka kan k'a gbasi fo sipaga looru walama sipaga woro le. O ra i tun bɛna se soro Sirikaw kan fo ka taga o halaki ka ban. Nka sisan i bɛna se soro o kan sipaga saba doron le.»

²⁰ Iliyasu nana sa; o k'a su don. O sanyelema ra, Mohabuka benkannikebaga dow nana ben jamana kan. ²¹ Lon do, ka mogow to ce do sutarayoro ra, o barara ka o benkannikebaga dow nato ye. O tun ka Iliyasu su la farawo min konɔ, o ka ce su firi joona joona o farawo konɔ yi ka bori. Ce su tagara maga Iliyasu kolow ra minke, a nin kosegira a ma; a wurira ka lo a sen fla kan.

* **13:14** 13.14 Iliyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize.

Yohasi ka se sɔrɔ Sirikaw kan

²² Siri masace Hazaheli tun ka Izirayelimogow minako juguya masace Yohahazi ta wagati bee ra. ²³ Nka Matigi Ala nana makari o ra; o mapuman k'a mina, a hinara o ra, a ta jɛnɔgɔnya koson, a tun ka jɛnɔgɔnya min don ni Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ye. O wagati ra a ma son ka o halaki, a ma son ka o gben ka taga fo jamana were ra, yorojan.

²⁴ Siri masace Hazaheli nana sa; a dence Beni Hadadi sigira masaya ra a no ra.

²⁵ Hazaheli tun ka dugu minw mina Yohasi face Yohahazi ra, Yohasi ka o duguw bee mina Hazaheli dence Beni Hadadi ra. Yohasi k'a kere ka se sɔrɔ a kan fo sijaga saba, ka Izirayeli ta duguw bosi a ra.

14*Zuda masace Amasiya ta wagati*

(Kibaroyaw flanan 25.1-4,11-12,17-28; 26.1-2)

¹ Yohahazi dence Yohasi ta masaya san flanan le ra Izirayeli mara kunna, Yohasi dence Amasiya sigira masaya ra Zuda mara ra.

² A sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru. A ka san mugan ni kononton le ke masaya ra; a signin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Yehodan; Zeruzalemukaw tun lo. ³ Ko minw terennin lo Matigi Ala na korɔ, a ka o le ke; nka a m'a ke k'a dafa i ko a bemace Dawuda tun k'a ke cogo min na. A k'a face Yohasi ta sira fana tagama a ta koketaw bee ra. ⁴ O bee n'a ta, sonnikeyoro minw tun be kongoriw kan, a ma olugu bo yi; mogow belen tun be to ka taga wusunun sarakaw ni saraka werew bo o yoro ra.

⁵ Masaya nana sabati a boro tuma min na, jamana namogo minw tun k'a face faga, a ka olugu faga. ⁶ Nka a ma o fagarikɛbagaw dencew fana faga, i n'a fo a sebera Musa ta sariya kitabu konɔ cogo min na, ko Matigi Ala k'a fo ko: «Aw man kan ka face faga den koson, aw man kan ka den fana faga face koson. Bee ka kan ka faga a yere ta jurumun le koson*.»

⁷ Amasiya tagara Edomukaw kere, ka ce waga tan faga olugu ra Kogo kenegbe yoro ra. A ka o kere ka Sela dugu mina o ra, ka o dugu togo la ko Yokiteli; o togo le tora a ra fo ka na se bi ma.

Zuda ni Izirayeli ta kere

⁸ Ayiwa, o ko, Amasiya ka ciraden dow ci ka taga Izirayeli masace Yohasi fe, min ye Yohahazi dence ye, Yehu mamaden; a ko o ye taga a fo Yohasi ye, ko a ye na o be jogon kere. ⁹ Izirayeli masace Yohasi ka cira bla ka Zuda masace Amasiya jaabi ko: «Lon do, Liban jamana ta naniyiri do le ka cira bla ka taga a fo Liban jamana ta sediriyiriba do ye ko: «I denmuso di ne dence ma furu ra.» Nka Liban jamana kongosogow temeto ka naniyiri dondon.» ¹⁰ Yohasi k'a fo a ye fana ko: «I koni sera Edomukaw ra, o ye can ye; o le ka yerebonya don i jusu ra. I ka se min soro, to ni o bonya ye, nka to i ta so yi. Mun na i be kojugu do jinina k'a di i yere ma? Ele bena to a ra, Zuda mogow fana bena to a ra ni i ye.»

¹¹ Nka Amasiya ma son ka o kuma lamen. O ra, Izirayeli masace Yohasi tagara; ale ni Zuda masace Amasiya ka jogon kunben Beti Semesi, Zuda mara ra. ¹² Izirayelimogow ka Zuda ta mogow kere ka se soro o kan; o bee borira ka taga o ta so. ¹³ Izirayeli masace Yohasi ka Zuda masace Amasiya mina Beti Semesi. Amasiya tun ye Ahaziya dence Yohasi dence le ye. O ko, a tagara Zeruzalemu, ka taga Zeruzalemu dugu kogo ci, k'a ta Efirayimu donda ra, ka taga a bla fo donda min be kogo nongon na; a ka yoro min ci, o janya tun ye nongon† na keme naani. ¹⁴ A ka sanin bee ta, ani warigbe

* **14:6** 14.6 O kuma be soro Sariya 24.16. † **14:13** 14.13 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

bɛɛ, ani fɛn o fɛn tun bɛ sɔrɔ Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ani masace ta so kɔnɔ; a ka mɔgɔ dɔw fana mina ka taga ni olugu ye Samari.

¹⁵ Ayiwa, Yohasi ta kɛwale tɔw bɛɛ, a ka ko minw bɛɛ kɛ, ani a ta cɛfariya, ani a ka kɛrɛ min kɛ ni Zuda masace Amasiya ye, o kow bɛɛ sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu kɔnɔ. ¹⁶ Yohasi nana sa ka taga fara a bɛmaw kan; o k'a su don Samari dugu kɔnɔ, Izirayeli masace tɔw kɔrɔ. A dence Yerobohamu sigira masaya ra a nɔ ra.

¹⁷ Yohasi dence Amasiya, min ye Zuda masace ye, ale ka san tan ni looru le kɛ Yohahazi dence Yohasi sanin kɔ, min tun ye Izirayeli masace ye. ¹⁸ Ayiwa, Amasiya ta ko tɔw, o kow sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu kɔnɔ. ¹⁹ O nana janfa siri a kama Zeruzalɛmu; a borira ka taga Lakisi, nka o tagara a kɔ Lakisi, ka taga a faga yi. ²⁰ O k'a su ta ni so dɔw ye ka na ni a ye, ka na a su don Zeruzalɛmu a bɛmacew suw kɛrɛ fɛ, Dawuda ta masabonba kɔnɔ. ²¹ Zuda ta mɔgɔw bɛɛ lajennin ka Azariya ta k'a sigi masaya ra a face Amasiya nɔ ra; Azariya si tun ye san tan ni wɔrɔ. ²² Ale le ka Elati dugu mina, k'a kɛ Zuda ta ye tuun, ka sɔrɔ ka o dugu lɔ kokura; o kɛra a face masace sanin kɔ.

Izirayeli masace Yohasi dence Yerobohamu ta wagati

²³ Yohasi dence Amasiya, Zuda masace ta masaya san tan ni loorunan na, Yohasi dence Yerobohamu sigira masaya ra Izirayeli jamana kunna; a siginin tun bɛ Samari. A ka san binaani ni kelen le kɛ masaya ra.

²⁴ A ka kojugu kɛ Matigi Ala ja kɔrɔ. Nebati dence Yerobohamu tun ka Izirayelimɔgɔw bla jurumun minw na, a ma sɔn ka faran o jurumunw si ra. ²⁵ Nka Izirayeli juguw tun ka o jamana yɔrɔ minw bɔsi o ra, ale le ka o yɔrɔw mina tuun k'a kɛ Izirayeli ta ye, k'a ta Hamati dugu donda ra ka taga a bla fɔ Kɔgɔji sanin kɔrɔ. O kɛra ka kɔna ni Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta kuma ye, a tun ka min don a ta jɔnce da ra k'a fɔ, min ye cira Yunusu ye, Amitayi dence, min tun bɛ bɔ Gati Eferi dugu kɔnɔ.

²⁶ Ayiwa, Izirayelimɔgɔw tun bɛ segeba min na, Matigi Ala yere tun ka o ye. Minw tun ye jɔnw ye, ani minw tun ye hɔrɔnw ye, o bɛɛ tun ka kan. Mɔgɔ si le tun tɛ yi, min tun bɛ se ka o bɔsi; ²⁷ k'a sɔrɔ Matigi Ala tun m'a latige ko a bɛna Izirayeli tɔgɔ tunu ka bɔ dugukolo kan. O kɔsɔn a ka jamana kisi Yohasi dence Yerobohamu sababu ra. ²⁸ Yerobohamu ta kɛwale tɔw, a ka ko minw bɛɛ kɛ, ani a ka cɛfariya min kɛ kɛrɛ ra, ani a ka Damasi dugu ni Hamati dugu kɛ Izirayeli mara dɔ ye cogo min na, k'a sɔrɔ o dugu fla tun bɛ Zuda mara le ra, o kow bɛɛ sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu kɔnɔ. ²⁹ O kɔ, Yerobohamu sara, ka taga fara a bɛmaw kan, minw ye Izirayeli masace tɔw ye. A dence Jakariya sigira masaya ra a nɔ ra.

15

Zuda masace Azariya ta masaya wagati (Kibaroyaw flanan 26.3-4,21-23)

¹ Izirayeli masace Yerobohamu ta masaya san mugan ni wolonflanan na, Amasiya dence Azariya* sigira masaya ra Zuda mara kunna.

² A sigira masaya ra k'a si to san tan ni wɔrɔ; a ka san bilooru ni fla le kɛ masaya ra; a siginin tun bɛ Zeruzalɛmu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Yekoliya; Zeruzalɛmuka tun lo. ³ Ko minw terennin lo Matigi Ala ja kɔrɔ, a ka o le kɛ a ta kokɛtaw bɛɛ ra, i n'a fɔ a face Amasiya tun k'a kɛ cogo min na. ⁴ Nka sɔnnikɛyɔrɔ minw tun bɛ kongoriw kan, a ma olugu bɔ yi. Mɔgɔw belɛn tun bɛ taga wusunɛn sarakaw* ni saraka werɛw bɔ o sɔnnikɛyɔrɔw ra.

* **15:1** 15.1 Azariya bɛ wele fana ko Oziyasi (Masacew flanan 5.3).

⁵ Matigi Ala nana farirabana do bla masace ra. A tora ni o farirabana ye fo ka taga a sa. A tun be bon do konɔ a kelen na. A dence Yotamu le tun be masaso kunna, ka to ka jamana kow janabo a no ra.

⁶ Azariya ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ. ⁷ Azariya sara, ka taga fara a bemaw kan; o k'a su don a bemacew suw kere fe Dawuda ta masabonba konɔ. A dence Yotamu sigira masaya ra a no ra.

Izirayeli masace Jakariya ta wagati

⁸ Zuda masace Azariya ta masaya san bisaba ni seeginan na, Yerobohamu dence Jakariya sigira masaya ra ka karo wooro ke Izirayeli mara kunna; a siginin tun be Samari. ⁹ A ka kojugu ke Matigi Ala ja korɔ, i n'a fo a bemaw tun k'a ke cogo min na. Nebati dence Yerobohamu tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, a ma faran o jurumunw na.

¹⁰ Lon do, Yabesi dence Salumu ka janfa siri a kama, ka ben a kan mogow bee ja na, k'a faga, ka sigi masaya ra a no ra.

¹¹ Jakariya ta kewale tow, o bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ.

¹² O kera ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka min fo Yehu ye ko: «I dencew bena to masaya ra Izirayeli fo ka taga se o ta duruja naaninan ma.» A fana kera ten le.

Izirayeli masace Salumu ta wagati

¹³ Yabesi dence Salumu sigira masaya ra Zuda masace Oziyasi ta masaya san bisaba ni konontonnan le ra. A ka karo kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Samari. ¹⁴ Gadi dence Menahemu bora Tirisa ka na ben Yabesi dence Salumu kan Samari, k'a faga, ka sigi masaya ra a no ra.

¹⁵ Salumu ta kewale tow, a tun ka janfa min siri, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ.

¹⁶ O wagati le ra, Menahemu bora Tirisa, ka na ben Tifisa dugu kan, ani a dugumogow bee, ani Tifisa kerefeduguw bee, ko sabu dugumogow tun ma son ka o ta dugu dayele ale ye. A ka dugu halaki, k'a musokonomanw bee konɔ faran.

Izirayeli masace Menahemu ta wagati

¹⁷ Zuda masace Azariya ta masaya san bisaba ni konontonnan na, Gadi dence Menahemu sigira masaya ra Izirayeli mara kunna. A ka san tan le ke masaya ra; a siginin tun be Samari. ¹⁸ A ka kojugu ke Matigi Ala ja korɔ. A ta masaya wagati bee ra, Nebati dence Yerobohamu tun ka Izirayeli ta mogow bla jurumun minw na, a ma son ka faran o jurumunw na.

¹⁹ O wagati ra, Asiri jamana masace min ye Puli† ye, ale nana Izirayeli mara mina. Menahemu ka warigbe kilo waga bisaba ni naani (34 000) le di Puli ma, ko a ye ale deme ka masaya sabati ale boro.

²⁰ Menahemu tun ka o wari bee mina Izirayeli nafortigiw le fe k'a di Asiri masace ma; a ka warigbe garamu keme wooro le mina mogow bee kelen kelen fe. A kera ten minke, Asiri masace ma to jamana konɔ tuun, a sekora ka taga.

²¹ Menahemu ta kewale tow bee, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ. ²² Menahemu sara, ka taga fara a bemaw kan. A dence Pekaya sigira masaya ra a no ra.

Izirayeli masace Pekaya ta wagati

²³ Zuda masace Azariya ta masaya san biloorunan na, Menahemu dence Pekaya sigira masaya ra Izirayeli kunna; a siginin tun be Samari. A ka san fla le ke masaya ra.

† 15:19 15.19 Masace Puli le be wele fana ko Tigilati Pileseri (Masacew flanan 15.29).

²⁴ A ka kojugu ke Matigi Ala ja korɔ. Nebati dence Yerobohamu tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, a ma faran o jurumunw na.

²⁵ Remaliya dence Peka, min tun ye a ta baarden do ye, ale ka janfa siri a kama. A tagara ben a kan masaso bonba konɔ yi, ka ale ni Arigobu ni Ariye bee faga; Galadika ce bilooru le tun be ni Peka ye. Peka ka Pekaya faga o cogo le ra ka sigi masaya ra a no ra. ²⁶ Pekaya ta kewale tow bee, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ.

Izirayeli masace Peka ta wagati

²⁷ Zuda masace Azariya ta masaya san bilooru ni flanan na, Remaliya dence Peka sigira masaya ra Izirayeli mara kunna; a siginin tun be Samari. A ka san mugan le ke masaya ra. ²⁸ A ka kojugu ke Matigi Ala ja korɔ. Nebati dence Yerobohamu tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, a ma faran o jurumunw na.

²⁹ Izirayeli masace Peka ta wagati ra, Asiri masace Tigilati Pileseri nana ben Izirayeli mara kan, ka Iyon dugu mina, ani Abeli Beti Mahaka dugu, ani Yanoha dugu, ani Kedesi dugu, ani Hazori dugu; a ka Galadi mara ni Galile mara ni Nefitali mara bee mina fana. A ka o yorow mogow ce ka taga ni o ye Asiri.

³⁰ Ela dence Oze, ale ka janfa siri Remaliya dence Peka kama, ka ben a kan k'a faga, ka sigi masaya ra a no ra. O kera Oziyasi dence Yotamu ta masaya san mugannan le ra.

³¹ Peka ta kewale tow bee, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ.

Zuda masace Yotamu ta masaya wagati

(Kibaroyaw flanan 27.1-3,7-9)

³² Izirayeli masace min tun ye Remaliya dence Peka ye, ale ta masaya san flanan na, Oziyasi dence Yotamu sigira masaya ra Zuda mara kunna. ³³ A sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru; a ka san tan ni woro le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Yerusa; Sadoki denmuso tun lo. ³⁴ Ko minw terennin lo Matigi Ala ja korɔ, a ka o le ke. A k'a face Oziyasi ta sira jogon le tagama fen bee ra. ³⁵ O bee n'a ta, sonnkeyoro minw tun be kongoriw kan, a ma olugu bo yi. Mogow belen tun be wusunan sarakaw, ani saraka werew bora o sonnkeyorow ra. Yotamu le ka Matigi Ala ta batoso sanfeyoro donda lalaga.

³⁶ Ayiwa, Yotamu ta ko tow, a ka ko minw bee ke, o sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ.

³⁷ O wagati le ra, Matigi Ala ka ke Siri masace Resen, ani Remaliya dence Peka lawuri ye Zuda mogow kama.

³⁸ Yotamu sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don a bemaw suw kere fe, a bemace Dawuda ta masabonba* konɔ. A dence Ahazi sigira masaya ra a no ra.

16

Zuda masace Ahazi ta wagati

(Kibaroyaw flanan 28.1-27)

¹ Remaliya dence Peka ta masaya san tan ni wolonflanan na, Yotamu dence Ahazi sigira masaya ra Zuda mara kunna. ² A sigira masaya ra k'a si to san mugan. A ka san tan ni woro le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. Ko minw terennin lo Matigi Ala, a ta Ala ja korɔ, a ma o ke, i n'a fo a bemace Dawuda tun k'a ke cogo min na. ³ A ka Izirayeli masace tow ta sira le ta, fo ka taga a yere dence di k'a jeni tasuma ra, jow ye; k'a soro Matigi Ala tun ka siya minw gben ka o ta jamana di Izirayelimogow ma, o siyaw le tun be o ko haramuninw jogon ke. ⁴ A tun be to ka

began sarakaw* ni wusunan sarakaw* bo sonnikeyorow ra, ani kongoriw kunna, ani yiriba flaburumanw jukoro.

Ahazi ka Asiri masace wele

⁵ O wagati ra, Siri masace Resen, ani Izirayeli masace Peka, min ye Remaliya dence ye, olugu nana ko o bena ben Zeruzalemu dugu kan. O nana dugu lamini ka masace Ahazi to dugu konon, nka o ma se k'a kere. ⁶ O wagati kelen le ra, Siri masace min ye Resen ye, ale ka Eyilati dugu mina k'a bla Sirikaw ta fanga koron tuun. A ka Zuda ta mogow gben ka bo Eyilati dugu konon. Edomukaw nana sigi Elati, fo ka na se bi ma.

⁷ Ahazi ka mogon dow ci ka taga Asiri masace Tigilati Pileseri fe k'a fo a ye ko: «Ne ye i ta jon le ye, ani i den; sabari ka na ne bosu Siri masace ni Izirayeli masace boro, sabu o nana ne kere.»

⁸ Wari ni sanin min tun be Matigi Ala ta batoso konon, ani min tun be masace ta so naforow ra, a ka o ta, ka o ci Asiri masace ma, ka o ke a ta bonya ye.

⁹ Asiri masace sonna Ahazi ta kuma ma. A wurira ka taga Damasi dugu kama, ka taga o dugu mina, k'a dugumogow ce ka taga ni o ye Kiri dugu konon, ka soron ka Resen yere faga.

Ahazi ka Alabatosoba cogoya yelama

¹⁰ O ko, Ahazi tagara Damasi, ka taga Asiri masace Tigilati Pileseri kunben. Asirikaw ta sarakabonanba min tun be Damasi dugu konon, masace Ahazi ka o ye minke, a ka cira bla sarakalasebaga Huri ma Zeruzalemu, ka o sarakabonan cogoya fo a ye, k'a minanw bee tagamasiyen fo a ye, janko a ye a jagon lalaga. ¹¹ Sarakalasebaga Huri ka o sarakabonan jagon lalaga; masace Ahazi tun ka sarakabonan min cogoya fo k'a to Damasi, a k'a lalaga ka kana ni o le ye cogo bee ra. Sani masace ye na ka bo Damasi, o y'a soron a tun k'a lalaga ka ban.

¹² Masace nana na ka bo Damasi minke, a ka sarakabonan ye; a gbarara sarakabonan na, ka taga yelen a san fe. ¹³ A ka saraka jenitaw* jeni sarakabonan kan, ka siman sarakaw bo, ka rezenji sarakaw* bon a kan, ka jennogonya sarakaw* jori seriseri sarakabonan kan. ¹⁴ Matigi Ala ta sarakajenifen siranegeraman min tun be Alabatosoba donda ra, a ka o bo a non ra; o sarakajenifen tun be a ta sarakabonankura ni Alabatosoba furance le ra. A k'a bo yi k'a bla a ta sarakabonankura kere fe, Alabatosoba sahiliyanfan na.

¹⁵ O ko, Masace Ahazi k'a fo sarakalasebaga Huri ye ko: «Sisan i bena to ka sogomada ta saraka jenita, ani wulada ta siman saraka* bo sarakabonanba le kan, ani masace ta saraka jenita ni a ta siman saraka, ani jama ta saraka jenitaw, ani o ta siman sarakaw; i ka kan ka o ta rezenji sarakaw fana bon sarakabonankura kan, ka saraka jenitaw jori ni saraka tow jori bee bon a kan fana. Min ye Matigi Ala ta sarakajenifen siranegeraman ye, ne yere bena o ke ne ta lagberikeyoron ye.» ¹⁶ Masace Ahazi tun ka fen o fen fo, sarakalasebaga Huri ka o bee ke a cogo ra.

¹⁷ Masace Ahazi ko a ye Alabatosoba ta siranenge wotorow kerefeyorow waraga ka bo o ra; tasaba minw tun siginin be a kunna, a ka olugu fana bo yi. Minanba koorinin min tun be misitoran siranegeramanw kan, a ka o fana bo yi, ka o bla kabakuruw kan dugu ma. ¹⁸ O ko, Asiri masace koson, o tun ka bolon min lo Matigi Ala ta batoso konon, min tun be wele ko Nenekirilon ta bolon, a ka o gbata bo yi; masacew tun be to ka don Alabatosoba lu konon da min fe, a ka o fana datugu.

¹⁹ Ayiwa, Ahazi ta kewale tow bee, a ka ko minw bee ke, o bee sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu konon. ²⁰ Ahazi nana sa ka taga fara a bemaw kan, o k'a su don a bemacew suw kere fe Dawuda ta masabonba konon. A dence Ezekiyasi sigira masaya ra a non ra.

17

Izirayeli masace Oze ta wagati

¹ Zuda masace Ahazi ta masaya san tan ni flanan na, Ela dence Oze sigira masaya ra Izirayeli mara kunna; a siginin tun be Samari. A ka san kononton le ke masaya ra.

² A ka kojugu ke Matigi Ala na koru. Nka a ta kojugu ma Izirayeli masace tow ta bo.

³ Ayiwa, Asiri masace min ye Salimanasari ye, ale nana masace Oze kere. A sera Oze ra, k'a ta fanga sigi a kan; Oze tun ka kan ka to ka ninsongo sara a ye. ⁴ Nka Asiri masace nana a ye ko Oze b'a fe ka ale janfa, sabu Oze tun ka ciraden dow ci ka taga Misiran masace fe, min togo ye ko So; a fana tun te ninsongo sarara Asiri masace ye tuun san o san, i n'a fo a tun derira k'a ke cogo min na. O ra, Asiri masace ka Oze mina k'a siri ni negejoroko ye, k'a bla kaso ra. ⁵ O ko, Asiri masace ni a ta kerekedenw donna Izirayeli mara yoro bee ra; o tagara se Samari dugu ma. A ka dugu lamini ka se fo san saba. ⁶ Oze ta masaya san konontonnan na, Asiri masace ka Samari dugu mina, ka Izirayeli ta mogow mina ka taga ni o ye Asiri jamana ra. A tagara dow bla Hala dugu konu, ka dow bla Habori bada yorow ra, Gozan mara ra, ka dow bla Medikaw ta duguw ra.

Izirayelimogow ta kewalejuguw

⁷ Ayiwa, o kow bee kera sabu Izirayelimogow tun ka Matigi Ala, o ta Ala hake ta, ale Ala min tun ka o labo Misiran jamana ra, ka o bosi ka bo Misiran masace Farawona ta fanga koru. O tun ka batofen werew bato fana.

⁸ Matigi Ala tun ka siya minw gben ka bo Izirayelimogow na, o tun ka o siyaw ta siraw le ta, ani Izirayeli masacew tun ka landa minw ladon jamana konu.

⁹ Izirayelimogow tun ka ko dow ke dogo ra Matigi Ala ra, o ta Ala, ko minw ma ben. O ka sonnkeyorow lalaga kongoriw kan o ta duguw bee ra, k'a ta kerekedenw ta dugumisenw na ka taga a bla dugu barakamanw bee ra. ¹⁰ O ka kabakuruan dow lolu, ka sonnikebere dow turu jo musoman Asera togo ra kongorijanw bee kunna, ani yiriba flaburumanw bee jukoru. ¹¹ O ka wusunan sarakaw* bo o sonnkeyorow ra kongoriw bee kan, k'a ke i n'a fo Matigi Ala tun ka siya minw gben ka bo o na. O ka kojuguw ke ka Matigi Ala jusu wuri. ¹² O ka o jow son, k'a soru Matigi Ala tun k'a fo o ye ko o kana o ke.

¹³ Matigi Ala tun ka ciraw, ani ladibaga caman ci, ka taga Izirayelimogow, ani Zuda ta mogow bee lasomi, k'a fo o ye ko: «Aw ye aw ta sirajuguw dabra. Aw ye ne ta kumaw lamen, ka ne ta ciw sira tagama. Ne ka sariya minw yira aw bemaw ra, ani ne ta baarden minw ye ciraw ye, ne ka olugu ci aw fe ni o sariya kelen min ye, aw ye o bee sira tagama.»

¹⁴ Nka o tun ma o kuma lamen; o ka o torokun gbeleya, k'a ke i ko o bema minw tun ma la Matigi Ala ra, o ta Ala. ¹⁵ O banna Ala ta cifoninw na; Ala tun ka jenogonya min don ni o bemaw ye, o ka o cen. A tun ka kuma minw fo o ye k'a gbeleya, o ma o jate. O ka o yere bla batofen gbansanw batori le ra; a laban olugu yere fana kera fengbansanw ye. O siginin be siya minw ce ra, o ka o siyaw le ladegi, k'a soru Matigi Ala tun k'a fo o ye ko o kana o siyaw ladegi.

¹⁶ O banna Matigi Ala, o ta Ala ta kumaw bee ma. O ka siranegge yeele ka o ke misiden bisigiya fla ye, ka o bato. O ka berew turu jo musoman Asera togo ra, ka o bato. O ka karo ni lolow bee bato; jo min ye Baali* ye, o ka o fana bato. ¹⁷ O ka o dencew ni o ta denmusow di ka o don tasuma ra, ka o ke sarakaw ye. O tagara lagberikebagaw fe ka subagayakow ke. O ka kojugu ke Matigi Ala na koru, ka o yere bla o kow le ra, janko ka Matigi Ala jusu bo.

¹⁸ O le koson, Matigi Ala dimina Izirayelimogow koru kosebe, ka o gben ka bo a yere na koru. Zuda ta mogow doron le tora o ta mara ra. ¹⁹ Nka hali Zuda ta mogow fana

tun ma Matigi Ala, o ta Ala ta kumaw lamen. Olugu fana tun ka Izirayelimogow ta sira nɔgon le ta.

²⁰ O koson Matigi Ala banna Izirayelimogow ta durujaw bee ra. A ka o labla benkannikebagaw ye, ka o lamaroya. O ko fe, a ka o gben ka taga fo yorojan.

²¹ Tuma min na Ala tun ka Izirayelimogow faran ka bo Dawuda ta somogo tow ra, o tun ka Nebati dence Yerobohamu le ke o ta masace ye; ale le ka Izirayelimogow lafiri ka bo Matigi Ala ko, k'a to o ka jurumunba ke. ²² Yerobohamu tun ka jurumun o jurumun ke, Izirayelimogow tun ka o bee nɔgon ke. O ma faran o jurumunw si ra, ²³ fo lon min na Matigi Ala nana Izirayelimogow gben ka bo a yere na koro, i n'a fo a tun ka o lasomi cogo min na a ta baaradenw ta kuma sababu ra, minw ye ciraw ye, a tun ka minw ci o fe. O ka Izirayelimogow ce ka bo o ta jamana ra ka taga ni o ye Asiri jamana ra. O tora o yoro le ra fo ka na se bi ma.

Siya minw nana sigi Samari

²⁴ Asiri masace ka mogow dow ce ka bo Babiloni*, ani Kuta, ani Ava, ani Hamati, ani Sefarivayimu duguw kono, ka taga olugu sigi Samari duguw kono Izirayelimogow no ra. Olugu ka Samari duguw mina ka sigi o duguw ra. ²⁵ Nka olugu nana sigi o duguw kono wagati min na, olugu tun te Matigi Ala batora. O koson Matigi Ala ka jaraw lana o kama ka na mogow caman faga o ra. ²⁶ O tagara a fo Asiri masace ye ko: «I ka mogow minw wuri ka bo o ta yoro ra ka taga o bla Samari duguw ra, o mogow ma o yoro jamana ta ala batocogo lon. O jamana ta ala ka jaraw bla ka na o ce ra, janko ka o faga, sabu o ma o ala batocogo lon.»

²⁷ Masace k'a fo mogow ye ko o ka Izirayelimogow minw mina ka labo jamana kono, ko o ye o sarakalasebaga do laseko yi, ale ye taga sigi yi, ka o jamana ta ala batocogo yira mogow ra.

²⁸ A kera ten, sarakalasebaga minw tun minana ka bo Samari, olugu ra kelen tagara sigi Beteli, ka to ka mogow karan, o ka kan ka Matigi Ala bato cogo min na.

²⁹ Nka o siyaw bee kelen kelen nana o yere ta yoro ta batofen dow lalaga. Samarikaw yere tun ka sonnikeyoro minw lo kongoriw kan, o ka o batofenw bla o bonw le kono, o ta duguw ra. ³⁰ Minw tun bora Babiloni, olugu ka Sukoti Benoti ta ala lalaga. Minw tun bora Kutu, olugu ka Nerigali ta ala lalaga. Minw tun bora Hamati, olugu ka Asima ta ala lalaga. ³¹ Minw tun bora Ava, olugu ka Nibasi ni Taritaki ta alaw lalaga. Sefarivayimukaw tun be o dencew jeni tsuma ra ka ala minw bato, o alaw le tun ye Adarameleki ni Anameleki ye; olugu le tun ye Sefarivayimukaw ta alaw ye. ³² O tun be Matigi Ala fana bato, nka o bee n'a ta, o yere tun ka sarakalasebaga dow sigi o yere ye, minw tun be sarakaw bo sonnikeyoro ra kongoriw kunna. O sarakalasebagaw tun bora jamana fan bee ra. O sarakalasebagaw tun be to ka sarakaw bo sonnikeyoro le ra. ³³ O ra, o tun be Matigi Ala batora, nka o fana tun be o yere ta batofenw batora, ka kana ni o yere ta jamana ta landaw ye, o tun bora jamana min na.

³⁴ Fo ka na se bi ma, o siyaw belen be o ta landakow le kera; o te siran Matigi Ala na. Matigi Ala tun ka cifoninw, ani kolatigeninw, ani sariyaw, ani kuma minw fo Yakuba ta duruja ye, minw togo lara ko Izirayelimogow, o siyaw te o kow si sira tagamana.

³⁵ Matigi Ala tun ka jennogonya* don ni Izirayelimogow ye, k'a fo o ye ko: «Aw kana ala werew bato; aw kana aw kinbiri gban ala werew koro ka o bato, ka saraka bo o ye. ³⁶ Ne Matigi Ala, ne min ka aw labo Misiran jamana ra ne ta sebayaba ani ne ta fanga baraka ra, aw ka kan ka ne le bato. Aw ka kan ka aw yere majigi ne le ye, ka sarakaw bo ne ye. ³⁷ Ne ka cifoninw, ani kolatigeninw, ani sariyaw, ani kuma minw sebe, ka o di aw ma, aw ka kan ka o le ke, k'a sira tagama tuma bee; aw kana ala werew bato. ³⁸ Ne ka jennogonya min don ni aw ye, aw kana pina o ko. Ne b'a fo

aw ye tuun ko aw kana ala werew bato. ³⁹ Aw ka kan ka ne le bato, ne min ye Matigi Ala ye, aw ta Ala; sabu ne le be se ka aw kisi ka bo aw juguw bee boro.»

⁴⁰ Nka o siyaw ma son ka menni ke. O tora o ta landakorow le kan. ⁴¹ O tun be Matigi Ala batora, nka o bee n'a ta, o tun be o ta jow sonna belen. Fo ka na se bi ma, o ta denw, ani o mamadenw b'a kera ten le; o b'a kera i n'a fo o bemaw tun k'a ke cogo min na.

18

Zuda masace Ezekiyasi ta masaya damina (Kibaroyaw flanan 29.1-2)

¹ Izirayeli masace Oze, min tun ye Ela dence ye, ale ta masaya san sabanan na, Ahazi dence Ezekiyasi sigira masaya ra Zuda mara kunna. ² A sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru. A ka san mugan ni kononton le ke masaya ra; a signin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Abi; Jakariya denmuso tun lo. ³ Ko minw terennin lo Matigi Ala ja korow, a ka o le ke. A k'a ta ko bee ke i n'a fo a bemace Dawuda tun k'a ke cogo min na. ⁴ A ka sonnikeyorow cen ka bo kongoriw kunna; a ka kabakurujanw cici, ka jo musoman Asera ta berew tigetige. Cira Musa tun ka siranegesa min lalaga, a ka o tigetige, sabu Izirayelimogow tun be to ka wusunan sarakaw* bo o siranegesa ye. O tun ka o sa togo la ko Nehusitan.

⁵ Ezekiyasi k'a jigi la Matigi Ala kan, Izirayeli ta Ala. Zuda masace minw tun temena a ja, ani minw nana a ko fe, a jagon masacejuman ma sorow olugu si ra. ⁶ A tugura Matigi Ala le ko, a fana ma jenge ka bo a ko ka taga fan si ra; Matigi Ala tun ka kuma minw fo cira Musa ye, a ka o bee sira tagama. ⁷ Matigi Ala fana tora ni a ye, k'a to a ka nafa sorow a ta koketaw bee ra. A nana muruti Asiri masace ma, a ma son ka to ale ta fanga korow tuun.

⁸ A ka Filisikaw kere ka se o ra, ka o gben ka taga se fo Gaza, ka o duguw ni a maraw bee halaki, k'a ta dugu barakamanw ra, ka taga a bla kerekedenw ta dugumisenw na.

Asirikaw ka Samari dugu mina

⁹ Ezekiyasi ta masaya san naaninan na, Asiri masace Salimanasari ni a ta kerekajama tun wurira ka na Samari dugu kama, ka na dugu lamini; o kera Izirayeli masace Oze, Ela dence ta masaya san wolonflanan le ra. ¹⁰ Sani san saba ce, o tun ka dugu mina; o tun kera Ezekiyasi ta masaya san woronnan na. Samari dugu tun minana Izirayeli masace Oze ta masaya san konontonnan le ra. ¹¹ Asiri masace tun ka Izirayelimogow mina ka taga ni o ye Asiri. A tun tagara ni dow ye Hala dugu konow, ka taga ni dow ye Habori bada yorow ra, Gozan mara ra, ka taga ni dow ye Medikaw ta duguw ra. ¹² O kow tun kera o ra, sabu Izirayelimogow tun ma son ka Matigi Ala, o ta Ala ta kuma le lamen; Ala tun ka jenjogonya* min don ni o ye, o ka o cen. Matigi Ala ta baarden Musa tun ka kuma minw bee fo o ye, o ma o si lamen, o fana m'a sira tagama.

Asirikaw nana Zuda ta mogow kere (Ezayi 36.1; Kibaroyaw flanan 32.1)

¹³ Masace Ezekiyasi ta masaya san tan ni naaninan na, Asiri masace Senakeribu nana Zuda mara ta dugu barakamanw bee kere ka o duguw mina. ¹⁴ A kera ten minke, Zuda masace Ezekiyasi ka cira bla ka taga Asiri masace fe Lakisi, k'a fo a ye ko: «Ne firira; i kana ne kere tuun. Ni i ka warida min ben ne kan, ne bena to ka o sara i ye.»

Asiri masace ko Ezekiyasi ka kan ka warigbe kilo waga tan, ani sanin kilo waga kelen le sara ale ye.

¹⁵ Warigbe min bee tun be Matigi Ala ta batoso kono, ani masaso ta naforow ra, Ezekiyasi ka o bee ta ka taga o di a ma. ¹⁶ Hali a tun ka sanin min noro Matigi Ala ta batoso dondaw ni a daw sanfeyorow kan, a ka o bee woro ka bo yi, ka o di Asiri masace ma.

*Asirikaw nana Zeruzalemu dugu lamini
(Ezayi 36.2-22; Kibaroyaw flanan 32.9-16)*

¹⁷ Asiri masace k'a ta kerekejamaba kuntigiba, ani a ta masaso korosibagaw kuntigi, ani a ta kerekuntigiba ci ka bo Lakisi ka taga masace Ezekiyasi fe Zeruzalemu ni kerekejamaba do ye. O tagara se Zeruzalemu; ji min be dugu sanfeyoro ra, o tagara lo o jisira koro, fanikobagaw ta foro sira kan. ¹⁸ O perenna, k'a fo ko o b'a fe ka kuma ni masace ye. Hilikiya dence Eliyakimu min ye masace Ezekiyasi ta so korosibaga ye, ani Sebina, min ye seberikebaga ye, ani Asafu dence Yoha, min ye masace ta kumalasebaga ye, olugu bora dugu kono ka taga o kunben.

¹⁹ Asiri masace ta kerekuntigiba k'a fo o ye ko: «Aw ye taga a fo Ezekiyasi ye, ko masaceba, Asiri masace ko: <O tuma ele jigi lanin be jontigi le kan sa? ²⁰ Ele ko, ko kere hakiri ni kerekefanga be ele fe; nka o ye kuma gbansan le ye. Ele ka i jigi la jontigi le kan ko i be murutira ne ma? ²¹ A fle, i be i jigi lara Misiran masace le kan, k'a soro ale ye kara kunkurun le ye; ni mogo o mogo k'a jigi la a kan, a be o tigi boro sogo k'a mandimi. Can lo de, Misiran masace Farawona be ten le; ni ele mogo o mogo ka i jigi la a kan, a be o le ke i ra.

²² « <Aw be se k'a fo ne ye ko: An jigi be Matigi Ala, an ta Ala le kan! O tuma ele Ezekiyasi yere ma o Ala kelen ta sonnikeyorow ni a ta sarakabonanw le cici, k'a fo Zuda mara mogow ni Zeruzalemukaw ye ko o ka kan ka Ala bato Zeruzalemu dugu ta sarakajenifen* doron le kan wa?

²³ « <Aywa, sisan, i ka kan ka ben le pini ni ne matigice ye, min ye Asiri masace ye. Ni o kera, ne bena so waga fla di i ma, ni i be se ka mogo soro min bena o bori koni. ²⁴ Ele be se ka mun le ke ka anw ta kerekuntigi kelen doron lalo, hali ni a kera ne matigice ta kuntigiw bee ra fitini ye? Aw jigi be Misirankaw le kan, ko olugu bena sowotorow, ani sotigiw di aw ma ke! ²⁵ O tuma ele b'a miiri ko ne be se ka wuri ka na nin yoro halaki ni a ma ke Matigi Ala yere sago ye wa? Matigi Ala yere le k'a fo ne ye ko: Taga nin jamana kama ka taga a halaki.> »

²⁶ Hilikiya dence Eliyakimu, ani Sebina, ani Yoha, olugu k'a fo Asiri masace ta kerekuntigiba ye ko: «Sabari, ka kuma i ta jonw fe aramekan na; an be o men. I kana kuma an fe heburukan na, k'a to mogo to minw be dugu kogo kan olugu y'a men.»

²⁷ Asiri masace ta kerekuntigiba ka o jaabi ko: «O tuma ne matigice ka ne ci ko ne ye na nin kumaw fo ele ni i matigice doron le ye wa? A ka ne ci nin mogow bee le fe, nin mogo minw sigisiginin be kogo kan, minw bena o yere ta sokotaga domu, ka o yere negeneji min i n'a fo ele yere.»

²⁸ O ko, Asiri masace ta kerekuntigiba k'a kun korota, ka peren ni a fanga bee ye k'a fo heburukan na, ko: «Aw ye masaceba ta kuma lamen, Asiri masace! ²⁹ Masace ko: Aw kana a to Ezekiyasi ye aw lafiri, sabu a tena se ka aw bosi ka bo ne boro. ³⁰ Aw kana a to Ezekiyasi ye aw lafiri, ko aw ye aw yere karifa Matigi Ala ma, ko sigiya t'a ra, Matigi Ala bena aw bosi, ko aw ta dugu tena to Asiri masace boro.

³¹ «Aw kana Ezekiyasi lamen. Asiri masace ko: Aw ye ben don ni ne ye, aw ye aw yere di ne ma. Ni o kera, aw bee bena aw ta forow rezenmow soro k'a domu, ka aw ta torosunw denw domu, ka aw ta kolonw ji min, ³² sani ne ye na aw ta ka taga ni aw ye aw ta jamana jagon do ra, siman ni duven be jamana min na caman, domuni ni rezensunw be jamana min na caman, oliviyesunw, ani li be jamana min na caman.

O ra, sani aw ye to yan ka na sa, aw bena panamanya le. Aw kana Ezekiyasi lamén, sabu a bε aw lafirira le, ko Matigi Ala bena aw bosi.

³³ «Yala siya tow ta alaw sera ka o kisi ka bo Asiri masace boro wa? Hamatikaw ni Aripadikaw ta alaw sera ka mun le ke? ³⁴ Sefarivayimukaw, ani Henakaw, ani Ivakaw ta alaw sera ka mun ke? Yala o sera ka Samarikaw kisi ka bo ne boro wa? ³⁵ Jamanaw bee ra, jamana juman ta ala le sera k'a kisi ka bo ne boro, ka na a fo ko Matigi Ala bena Zeruzalemu kisi ka bo ne boro?»

³⁶ Ayiwa, Zuda ta mogow bee jera, o ma foyi fo, sabu masace Ezekiyasi tun k'a fo o ye ko o kana a jaabi.

³⁷ O ko, Hilikiya dence Eliyakimu min ye masace Ezekiyasi ta lu korosibaga ye, ani Sebina min ye seberikebaga ye, ani Asafu dence Yoha min ye masace ta kumalasebaga ye, olugu sekora ka taga Ezekiyasi fe; o tun ka o ta deregew faranfaran. Asiri masace ta kerekuntigiba tun ka kuma minw fo, o tagara o bee lakari Ezekiyasi ye.

19

Ezekiyasi ka hakiri nini cira Ezayi fe (Ezayi 37.1-7; Kibaroyaw flanan 32.20-23)

¹ Masace Ezekiyasi ka o kuma men minke, a k'ata derege mina k'a faran, ka borofani don a yere ra, ka taga Matigi Ala ta batoso konɔ. ² A k'a ta so korosibagaw kuntigi Eliyakimu ni a ta seberikebaga Sebina, ani sarakalasebagaw bee ta cekorobaw ci ka taga cira Ezayi fe, Amɔzi dence. O bee tun ka borofaniw le don o yere ra. ³ O tagara a fo Ezayi ye ko Ezekiyasi ko: «Bi lon ye jusukasilon, ani hakebolon, ani maroyalon le ye; sabu an ta kera i ko den minw worowagati sera, nka baraka te bamusow ra ka o woro. ⁴ A be se ka ke ko Matigi Ala, i ta Ala ka Asiri masace ta kerekuntigiba ta kumaw bee men, a matigice k'a ci ka na Ala panaman mafiyenya ni kuma minw ye. A be se ka ke ko Matigi Ala, i ta Ala bena o mafiyenyari juru sara Asiri masace ra. O koson mogɔ to minw belen panaman tora, sabari, i ye Ala daari olugu ye.»

⁵ Masace Ezekiyasi ta jamana kuntigiw tagara Ezayi fe ni o kumaw ye. ⁶ Ezayi ka o jaabi ko: «Aw ye taga a fo aw matigice ye ko Matigi Ala ko: <I ka kuma minw men, Asiri masace ta kuntigiw nana ne dogɔya ni kuma minw ye, o kumaw kana i lasiran. ⁷ A fle, Asiri masace bena kibaroya do men; ni a ka o kibaroya men, ne bena a kononɔsu k'a to a ye a latige ko a be seko a yere ta jamana ra. Ni a sekora yi, ne bena a to o ye a faga ni kerekemuru ye.> »

Sanakeribu ta sebe ka Ezekiyasi lasiran (Ezayi 37.8-13; Kibaroyaw flanan 32.17)

⁸ Ayiwa, Asiri masace ta kerekuntigiba nana a men ko Asiri masace bora Lakisi, ka taga Libina dugu kere. A wurira ka taga Asiri masace ko o yoro ra. ⁹ Nka Asiri masace nana kibaroya do men, ko Etiyopi masace min ye Tiraka ye, ko ale ni a ta kerekejama wurira ko o bena a kere. Asiri masace ka o men minke, a ka ciraden werew ci tuun Ezekiyasi fe ni sebe do ye, k'a fo a ye ko: ¹⁰ «Aw ye taga a fo Zuda masace Ezekiyasi ye, ko: <I kana a to i ta Ala ye i lafiri gbansan, ko i ka i jigi la ale kan minke, ko o ra, Asiri masace tena se ka Zeruzalemu dugu mina. ¹¹ Asiri masacew ka min ke jamana tow bee ra, i yere ka o ye. O ka o bee halaki le pewu! Ele ko ele le bena bosi wa? ¹² Ne bemaw ka siya minw halaki, siya minw tun be Gozan dugu konɔ, ani Haran dugu, ani Resefu dugu, ani Edeni ta mogɔ minw tun be Telasari, yala o siyaw ta alaw sera ka o kisi wa? ¹³ Hamati ni Aripadi ni Sefarivayimu ni Hena ni Iva ta masacew be min sisan?» »

*Ezekiyasi ta daariri
(Ezayi 37.14-20)*

¹⁴ Ezekiyasi ka seɓe mina ciradenw boro, k'a karan; o ko, a tagara Matigi Ala ta batoso kɔnɔ. A ka seɓe dayeɓe Matigi Ala ja kɔrɔ. ¹⁵ Ezekiyasi ka Matigi Ala daari, k'a fo a ye ko:

«Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, ele min siginin be seruben meɓekew kunna. Ele kelen le ye dugukolo masayaw bee ta Ala ye. Ele le ka sankolo ni dugukolo dan. ¹⁶ Matigi Ala, i toro malɔ ka ne lamɛn! Matigi Ala, i ja yeɓe ka fleri ke! Senakeribu k'a ta ciraden ci ka na ele Ala panaman mafiyɛnya ni kuma minw ye, o lamɛn! ¹⁷ Matigi Ala, can lo ko Asiri masacew ka siya tow, ani o ta jamanaw halaki, ¹⁸ ka o ta alaw jeni tasuma ra. Nka o alaw fana tun te ala panamanw ye; mɔgow yere boro ka fen minw lalaga ni yiri ni kabakuru ye, o lo; o koson o sera ka o halaki. ¹⁹ O ra, ne Matigi Ala, an kisi ka bo Senakeribu boro, k'a to dunupa masayaw bee y'a lon ko ele Matigi Ala kelenpe le ye Ala ye.»

*Matigi Ala ka Ezekiyasi ta daariri jaabi
(Ezayi 37.21-35)*

²⁰ Amɔzi dence Ezayi ka cira bla ka taga a fo Ezekiyasi ye ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «I ka daariri min ke ne fe Asiri masace Senakeribu ta ko ra, ne ka o men. ²¹ Matigi Ala ka min fo Asiri masace kama, o ye nin ye; a ko:

Siyon dugu be ele mafiyɛnya le, ka i logobo;
Zeruzalemu dugu ceɓumanba be yereko i ma, ka a kun yuguyugu.

²² Ele ka ne le mafiyɛnya, ka ne le dogoya wa?

Ele sonna ka kuma k'a yira ne le ra wa?

Ele ka i ja don ne le ra wa,

ne min ye Izirayeli ta Ala saninman ye?

²³ I ka i ta ciradenw ci ka na ne le mafiyɛnya, ne Matigi Ala!

I ko: «Ne ta sowotoro caman sababu ra,

ne yelenna fo kuruw kunna,

ka taga se fo Liban jamana cemance ra;

ne ka Liban sediriyiriw bee ra jamijanw tige,

ani siperesiyiriw bee ra numanmanw.

Ne bena yelen kuruw bee ra jamijan kunna,

ka taga don fo o ta yirituba yere kɔnɔ.

²⁴ Ne ka kolonw sozi jamana werew ra ka o ji min.

Ne bena ne sen la Misiran jamana kɔnɔ ka Nili bajiw bee ja.»

²⁵ «Ayiwa, o tuma ele m'a lon ko ne kitira nin kow ra kabini wagatijan wa?

Kabini folofolo, ne tun ka kow minw laben, sisan ne be o le kera.

Ne k'a latige ko ele bena dugu barakamanw halaki, ka o ke tomow ye.

²⁶ O duguw ta mɔgow baraka banna,

jatige ni maroya ka o mina.

O kera i ko kongobinw,

i ko bin nuguninw,

i ko binjalan min be bon kunna;

a kogobari be ja.

²⁷ «Nka ne ka ele sigituma lon,

ka i botuma lon, ka i dontuma lon,

ani wagati min i jusu be bo ne kama.

²⁸ Ayiwa, i n'a fo i jusu bora ne kama,

i ta wasokanw fana sera ne toro ma,
ne bena ne ta nunnanegε don i nun na, ka ne ta karafe don i da ra,
i nana sira min fε, ne bena seko ni i ye o sira kelen fε.

²⁹ «Ayiwa, ele Ezekiyasi, nin bena ke tagamasiyen ye ele fε: Simankise minw benbenna foro kono ka falen o yere ma, aw bena o siman le domu jinan. San were, minw bena falen o yere ma tuun, aw bena o le domu. Nka a san sabanan, aw yere le bena aw ta siman dan, k'a tige, k'a domu; ka aw ta rezenforow sene, k'a den domu.

³⁰ «Ni o kera, Zuda ta mogo to minw panaman tora, olugu bena ke i ko yiri min ka lilinkuraw bo, k'a liliw don fo dugukolo jukoro, ka nugu kura ye tuun, fo ka den.

³¹ «Can lo, mogo dow belen bena wuri Zeruzalemu dugu kono, mogo dama dama bena kisi, ka lo Siyon kuru* kan. Fangatigi Ala bena o le ke aw ye a ta kanuyaba koson.

³² «O koson Matigi Ala ka min fo Asiri masace ko ra, o ye nin ye: <Asiri masace tena don nin dugu kono, a tena mogo si bon ni a ta bijew ye, a tena mogo si kere ni a ta negebennan ye, a tena yelenyoro lo ka yelen o kan ka dugu kere.

³³ « <A nana sira min fε, a bena seko o sira kelen le fε. A tena don nin dugu kono fiyewu! Ne Matigi Ala, ne le ko ten.

³⁴ « <Ne le bena nin dugu tanga, k'a bosi, ne yere togo koson, ani ne ta jonce Dawuda koson.> »

Ala ta mogow kisicogo

(Ezayi 37.36-38; Kibaroyaw flanan 32.21-22)

³⁵ O lon su fε, Matigi Ala ta meleke bora ka na Asirika ce waga keme ni biseegi ni waga looru faga (185 000). Mogo tow wurira sogomada fe minke, o ka suw ye yoro bee ra. ³⁶ A kera ten minke, Asiri masace Senakeribu sekora ka taga sigi Ninive dugu kono. ³⁷ Nka lon do, k'a kinbiri gbannin to a ta ala ta sonnikebon kono, min be wele ko Nisiroki, a yere dence minw ye Adarameleki ni Sareseri ye, olugu nana ben a kan k'a faga ni kerekemuru ye, ka bori ka taga Ararati jamana ra. A dence Esari Hadon sigira masaya ra a no ra.

20

Masace Ezekiyasi ka Ala daari a ta bana ko ra

(Ezayi 38.1-8; Kibaroyaw flanan 32.24)

¹ O wagati ra, Ezekiyasi nana bana, fo a tun be jini ka sa. Amozu dence Ezayi tagara a fe, ka taga a fo a ye ko: «Matigi Ala ko i ye i ta lu kopaw laben, sabu i bena sa; i tena keneya ka bo nin bana ra.»

² Ezekiyasi k'a ja munu bon kogo fan na, ka Matigi Ala daari; a ko: ³ «E, Matigi Ala, i hakiri to ne ra, sabu ne tugura i ko ni kankelentigiya le ye, ni ne jusukun bee ye; ko min ka di i ye, ne ka o le ke.» Ezekiyasi ka o fo minke, a kasira kosebe.

⁴ O y'a soro Ezayi tun bora bon kono, nka a tun ma bo lu kono ban; Matigi Ala kumana a fe k'a fo a ye ko: ⁵ «Taga a fo Ezekiyasi ye, ale min ye ne ta mogow namogo ye, ko Matigi Ala, a bemace Dawuda ta Ala ko: <Ne ka i ta daariri men, ne ka i ta jaji fana ye. Ne bena i keneya. Sinikene, i bena taga Matigi Ala ta batoso kono. ⁶ Ne bena sanji tan ni looru fara i si kan. Ne bena ele ni nin dugu bosi ka bo Asiri masace boro. Ne bena nin dugu kisi ne yere togo bonya koson, ani ne ta jonce Dawuda koson.> »

⁷ Ezayi k'a fo mogow ye ko o ye na ni toromo siri kelen ye. O nana ni o ye, o ka o lala Ezekiyasi ta joriw kan; Ezekiyasi keneyara.

⁸ Ezekiyasi tun ka Ezayi jininka ko tagamasiyen juman le bena a yira ko Matigi Ala bena ale keneya, k'a to ale ye taga Matigi Ala ta batoso kono o lon tere sabanan.

⁹ Ezayi tun k'a fo a ye ko: «Matigi Ala bena nin tagamasiyen le ke i ye, k'a yira i ra

ko a ka kuma min fɔ, ko a bɛna o kɛ: Suma bɛna bɔ a nɔ ra. Yala i b'a fɛ suma ye taga ɲa fɛ ka se fɔ senlayɔrɔ tan wa, walama a ye seko kɔ fɛ ka se senlayɔrɔ tan le?»¹⁰ Ezekiyasi ko: «K'a fɔ ko suma ye taga ɲa fɛ ka se senlayɔrɔ tan, o tɛ kogbɛlen ye. Ne b'a fɛ suma ye seko kɔ fɛ le ka se senlayɔrɔ tan.»¹¹ Ayiwa, cira Ezayi ka Matigi Ala daari; Matigi Ala k'a to suma sekɔra ka taga kɔ fɛ fɔ senlayɔrɔ tan, Ahazi ta so yɛlɛnyɔrɔ kan*.

*Babilɔni masace ta ciradenw nana Ezekiyasi fɛ
(Ezayi 39)*

¹² Ayiwa, o wagati kelen na, Babilɔni masace Merodaki Baladan, min ye Baladan dence ye, ale ka Ezekiyasi ta bana kibaroya mɛn minke, a ka sebe dɔ kɛ, ka bonya dɔ la o kan, ka o ci Ezekiyasi ma.¹³ Ezekiyasi ka o ciradenw minako ɲa. Fɛn o fɛn tun bɛ Ezekiyasi ta fɛnmarayɔrɔw ra, a ka o bɛɛ yira o ciradenw na: warigbe ni sanin, ani kasadiyananw, ani turu kasadimanw; a k'a ta kerɛkɛminanw bɛɛ yira o ra, ani a ta naforow bɛɛ. Foyi le ma to a ta masaso kɔnɔ, ani a ta mara bɛɛ kɔnɔ, ni Ezekiyasi ma min yira o ciradenw na.

¹⁴ O kow kɔ, cira Ezayi nana masace Ezekiyasi fɛ, ka na a ɲininka ko: «Nin mɔgow bɔra min le? O nana mun le fɔ i ye?» Ezekiyasi ko: «O bɔra jamanajan dɔ le ra, fɔ Babilɔni*.»¹⁵ Ezayi k'a ɲininka tuun ko: «O ka mun ni mun le ye i ta so kɔnɔ?» Ezekiyasi ko: «Fɛn o fɛn bɛ ne ta masaso kɔnɔ, o ka o bɛɛ ye! Foyi ma to ne ta naforow ra, ni ne ma min yira o ra.»

¹⁶ Ezayi k'a fɔ Ezekiyasi ye ko: «Matigi Ala ta kuma lamɛn: ¹⁷ <Lon dɔ, bɛna se, fɛn o fɛn bɛ i ta masaso kɔnɔ, i bɛmaw ka fɛn o fɛn lajɛn fɔ ka na se bi ma, o bɛna na o fɛnw bɛɛ cɛ ka taga ni o ye Babilɔni; foyi tɛna to. Matigi Ala ko ten. ¹⁸ O bɛna i yɛrɛ mamaden dɔw mina, i yɛrɛ worodenw ta denw, ka taga ni olugu ye, ka taga o bɔ cɛya ra, ka o bla Babilɔni masace ta masaso kɔnɔ.> »

¹⁹ Ezekiyasi ka Ezayi jaabi ko: «I ka Matigi Ala ta kuma min fɔ ne ye, o ka ɲi; sabu hera ni ɲasuma bɛna kɛ jamana kɔnɔ ne yɛrɛ ta tere bɛɛ ra.»

²⁰ Ayiwa, Ezekiyasi ta kɛwale tɔw bɛɛ, a ta cɛfariya, a ka dinga min sogi dugu kɔnɔ, ka jisira bɔ dugu kogo jukɔrɔ ka ji lana Zeruzalɛmu dugu kɔnɔ, o kow bɛɛ sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu kɔnɔ.²¹ Ezekiyasi sara, ka taga fara a bɛmaw kan. A dence Manase sigira masaya ra a nɔ ra.

21

*Zuda masace Manase ta wagati
(Kibaroyaw flanan 33.1-10,18-20)*

¹ Manase sigira masaya ra k'a si to san tan ni fla; a ka san bilooru ni looru le kɛ masaya ra; a siginin tun bɛ Zeruzalɛmu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Hefusiba.² A ka kojugu kɛ Matigi Ala ɲa kɔrɔ. Matigi Ala tun ka siya minw gbɛn ka bɔ Izirayeli jamana ra, a ka o siyaw ta ko haramuninw ɲɔgɔn le kɛ.³ A face Ezekiyasi tun ka sɔnnikeyɔrɔ minw cici ka bɔ kongoriw kan, a ka o bɛɛ lalaga kokura tuun. Jo min ye Baali* ye, a ka sarakabɔnan dɔw lɔ o jo tɔgɔ ra. A ka bere dɔ turu jo musoman Asera tɔgɔ ra, i n'a fɔ Akabu min tun ye Izirayeli masace ye fɔlɔfɔlɔ, ale tun k'a kɛ cogo min na. A k'a kinbiri gban ka karo ni lolow bɛɛ bato.⁴ A ka sarakabɔnan wɛrɛw lɔ Matigi Ala ta batoso kɔnɔ; k'a sɔrɔ Matigi Ala tun k'a fɔ ko ale kelen tɔgɔ le ka kan ka bato o yɔrɔ ra Zeruzalɛmu.

⁵ A ka sarakabɔnan dɔw lɔ karo ni lolow bɛɛ tɔgɔ ra, Matigi Ala ta batoso lukɛnɛ fla bɛɛ kɔnɔ.⁶ A k'a dence di o k'a jɛni tasuma ra k'a kɛ saraka ye. A tun bɛ lagberi kɛ,

* **20:11** 20.11 Mɔgow tun bɛ suma cogoya flɛ o yɛlɛnyɔrɔ kan, janko ka wagati jate lon.

ka subagayakow ke. A ka mogo dow sigi, minw be suw wele, ka lagberi ke. A ka do fara a ta kojugu kan Matigi Ala na koru, ka Matigi Ala jusu bo. ⁷ A tun ka jo musoman Asera ta tagamasiyen min lalaga, a ka o bla Ala ta batoso konu, k'a soru Matigi Ala tun k'a fo Dawuda ye, ka na a fo a dence Sulemani fana ye o so ko ra, ko: «Ne ka nin batoso ani nin Zeruzalemu dugu le panawoloma Izirayeli mara bee ra, ka ne togo sigi nin yoru ra wagati bee, ani tuma bee. ⁸ Ne ka kuma minw fo Izirayelimogow ye, ni o ka o lamen ka o sira tagama, ani ne ta baaraden Musa ka sariya minw bee yira o ra ni o ka o sira tagama, o tuma ne ka jamana min di o bemaw ma, ne tena o gben ka taga yoru si ka bo o jamana konu tuun.» ⁹ Nka mogow ma Ala lamen. Manase ka o lafiri; Matigi Ala tun ka siya minw halaki ka bo Izirayelimogow na, o ka kojugu ke ka teme hali o siyaw kan.

Zuda mara labancogo

¹⁰ O kera minke, Matigi Ala ka kuma don a ta ciraw da ra, minw ye a ta baaradenw ye, ko: ¹¹ «Zuda masace Manase ka ko haramuninw le ke. Amarikaw tun konna ka kojugu minw ke ale na, ale ta kojugu belen nana teme olugu ta kan. A ka Zuda mara mogow bla jurumun na ni a ta josen ye. ¹² O ra, Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Ne bena kojuguba do ben Zeruzalemukaw, ani Zuda mara mogow kan; ni mogo o mogo toro ka na o ko men, o tigi bena kabakoya fo ka manwu. ¹³ Ne ka juru min ke ka Samari dugu suma, ani ne ka sumanikefen min ke ka Akabu ta somogow suma, ne bena o kelen le ke ka Zeruzalemu dugu fana suma. Ne bena Zeruzalemu dugumogow bee labo dugu konu, k'a ke i n'a fo mogo be minan konu saani cogo min na, ka soru k'a dabiri, a saaninin ko. ¹⁴ Ne ta mogo to minw tora, ne bena olugu to yi, ka o labla o juguw ye. O juguw bee bena na ben o kan, ka o borofenw bee ce; ¹⁵ sabu o ka kojugu ke Matigi Ala na koru. Kabini lon min na o bemaw bora Misiran jamana ra, fo ka na se bi ma, o be to ka ne jusu bo le doron.» »

Manase ta masaya laban

¹⁶ Manase ka mogo jarakibari caman faga, fo ka Zeruzalemu dugu fan bee fa suw ra. Ka fara o bee kan, a ka kojugu werew ke Matigi Ala na koru, ka Zuda ta mogow bla o jurumunw na.

¹⁷ Ayiwa, Manase ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, a ka jurumun minw ke, o kow sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu konu.

¹⁸ Manase sara, ka taga fara a bemaw kan; o k'a su don a ta so yiritu konu, min tun be wele ko Uza ta yiritu. A dence Amon sigira masaya ra a no ra.

Zuda masace Amon ta wagati (Kibaroyaw flanan 33.21-25)

¹⁹ Amon sigira masaya ra k'a si to san mugan ni fla; a ka san fla le ke masaya ra. A siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Mesulemeti. Ale tun ye Harusi denmuso do le ye; o tun be bo Yotiba dugu konu. ²⁰ A ka kojugu ke Matigi Ala na koru, i n'a fo a face Manase tun k'a ke cogo min na. ²¹ A face tun ka sira o sira ta, a fana ka o siraw bee le tagama. A face tun ka jo minw son, a fana ka o jow le son, k'a kinbiri gban ka o bato. ²² A bora Matigi Ala, a ta Ala ko, a bemaw ta Ala. A ma Matigi Ala ta sira si tagama.

²³ Lon do, Amon ta jamana kuntigiw ka janfa siri a kama. O k'a faga a ta bon konu. ²⁴ Nka o mogo minw bee tun ka masace Amon janfa, jama wurira ka olugu bee faga. O k'a dence Yoziyasi sigi masaya ra a no ra.

²⁵ Ayiwa, Amon ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu konu. ²⁶ O ka Amon su don a ta kaburu konu, Uza ta yiritu ra. A dence Yoziyasi le sigira masaya ra a no ra.

22

Zuda masace Yoziyasi ta wagati (Kibaroyaw flanan 34.1-2)

¹ Yoziyasi sigira masaya ra k'a si to san seegi. A ka san bisaba ni kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Yedida; ale tun ye Adaya denmuso do le ye; o tun be bo Bosikati dugu konɔ. ² Ko minw terennin lo Matigi Ala ja korɔ, a ka o le ke. A k'a bemace Dawuda ta siraw bee le tagama. A ma o sira bla ka jenge ka taga a kininboro fe walama ka taga a numanboro fe.

Sariya kitabu yera (Kibaroyaw flanan 34.8-18)

³ Masace Yoziyasi ta masaya san tan ni seeginan na, lon do, a k'a ta seberikebaga Safan ci, ka taga Matigi Ala ta batoso konɔ. Safan tun ye Mesulamu dence Asaliya dence le ye. A k'a fo a ye ko: ⁴ «Taga sarakalasebagaw kuntigiba Hilikiya fe, ko mogow ka wari min di Alabatosoba konɔ, so donda korosibagaw ka wari min mina, ko a ye o wari bee fara jagon kan. ⁵ O ye o wari di Matigi Ala ta batoso lalagabagaw kuntigiw ma. Olugu bena Matigi Ala ta batoso baaradenw sara ni o ye, janko o ye Alabatoso yoro cenninw lalaga. ⁶ O be yirilesebagaw, ani baaradenw, ani bonlobagaw sara, ka yiriw san, ani kabakuru lesenin minw bena ke ka so lalaga. ⁷ Nka ni wari o wari dira o ma, mogow kana o wari jate nininka o fe, sabu o be o ta baara kera ni jusukun gbenin le ye.»

⁸ Ka o to o ra, sarakalasebagaw kuntigiba Hilikiya nana a fo seberikebaga Safan ye ko: «Ne ka sariya kitabu ye Matigi Ala ta batoso konɔ!» Hilikiya ka o kitabu di Safan ma, Safan k'a karan.

⁹ Seberikebaga Safan tagara masace fe. A tagara a fo masace ye ko: «I ta jonw ka Matigi Ala ta batoso wari di Alabatoso lalagabagaw kuntigiw ma.» ¹⁰ Seberikebaga Safan k'a fo fana ko: «Sarakalasebaga Hilikiya ka kitabu do di ne ma fana.» A ka o sebe karan masace ja na.

Masace ka ciramuso Huluda nininka (Kibaroyaw flanan 34.19-28)

¹¹ Masace ka sariya kitabu kumaw men minke, a k'a ta derege mina k'a faran. ¹² Masace k'a fo sarakalasebaga Hilikiya ni Safan dence Ayikamu ni Mise dence Akibori, ani seberikebaga Safan ni masace ta baaraden Asaya ye ko: ¹³ «Aw ye taga Matigi Ala nininka ne togo ra, ani jama bee togo ra, ani Zuda mara mogow bee, nin kitabu ta kumaw ko ra, an ka nin kitabu min ye; sabu Matigi Ala ta dimi ka bon. Matigi dimina an korɔ kosebe, sabu an bemaw ma nin kitabu ta kumaw sira tagama; a sebera kitabu konɔ ko an ka kan ka min ke, o m'a ke ten.»

¹⁴ Sarakalasebaga Hilikiya, ani Ayikamu, ani Akibori, ani Safan, ani Asaya, olugu tagara ciramuso Huluda fe ka taga kuma ni a ye; ale tun ye Salumu ta muso le ye. Salumu face tun ye Tikiva ye, Tikiva face tun ye Harasi ye. Salumu le tun ye Alabatosoba ta faniw korosibaga ye. A ni a muso tun siginin be Zeruzalemu ta kindakura le ra. ¹⁵ Huluda ka o jaabi ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta kuma ye nin ye; mogow min ka aw ci ne fe, aw ye taga a fo o tigi ye ¹⁶ ko Matigi Ala ko: «Ne bena kojuguba le ben nin dugu ni a dugumogow kan, ka kapa ni nin kitabu ta kumaw ye, Zuda masace ka kitabu min karan. ¹⁷ I n'a fo o ka ne to yi, ka taga wusunan sarakaw* bo ala werew ye, ka ne jusu bo ni o ta kewalew ye, o koson ne dimina nin dugu korɔ kosebe, dimi min fana tena mala tuun.»

¹⁸ «Nka aw ye taga a fo Zuda masace ye, min ka aw ci ko aw ye na Matigi Ala nininka, ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «I ka nin kitabu kuma lamɛn minke, ¹⁹ o kow digira i ra kosebe. I ka i yere majigi Matigi Ala ja korɔ, sabu ne ka min fo nin

dugu ni a dugumogow kama, i ka o men. Ne bena o ke janibagatow le ye, ka o danga. Nka ele ka i ta faniw faran, ka kasi ne na korow minke, o koson ne fana ka i ta daariri lamen. Matigi Ala ko ten. ²⁰ O koson ni i nana sa, ne bena i lataga i bema tow fe. I bena sa hera le ra; o bena i su don i ta kaburu konow. Ni o kera, ne bena nin kojugu min lase nin dugu ma, i yere na tena o ye.» »

Ayiwa, o tagara o kumaw lase masace ma.

23

Yoziyasi ka jennogonya don ni Ala ye (Kibaroyaw flanan 34.29-32)

¹ Masace Yoziyasi ka Zuda mara cekorobaw, ani Zeruzalemu dugu cekorobaw bee wele ka na. ² O ko, masace tagara Matigi Ala ta batoso konow, ale ni Zuda mara mogow bee, ani Zeruzalemu dugumogow bee, ani sarakalasebagaw, ani ciraw, ani jama bee, denmisen fara mogokoroba kan. O tun ka o kitabu min sorow Matigi Ala ta batoso konow, o ka o jennogonya kitabu kumaw bee karan jama bee na na. ³ O ya sorow masace tun lonin be tintin do kan; a ka jennogonya* don kura ye tuun ni Matigi Ala ye, k'a fo ko: «An bena tugu Matigi Ala le ko, k'a ta kumaw, ani a ta ciw, ani a ta cifoninw bee sira tagama ni an jusukun bee ye, ani an nin bee, janko Ala tun ka kuma minw sebe a ta jennogonya kitabu konow kakoro, an ye o kumaw bee sira tagama.»

Jama bee sonna o jennogonya ta kumaw ma.

Yoziyasi ka batofen werew labo Zuda mara ra (Kibaroyaw flanan 34.3-5)

⁴ Masace k'a fo sarakalasebagaw kuntigiba Hilikiya ye, ani sarakalasebaga tow, ani Alabatoso donda korosibagaw ye, ko fen o fen ye Baali* ta jow ye, ani Asera ta jow, ani karo ni lolow ta sonnikefenw ye, ko o ye o fenw bee labo Alabatosoba konow. O ka o fenw labo ka taga o jeni Zeruzalemu dugu ko fe, Sedoron kenegbe ra, k'a buguri ce ka taga ni a ye fo Beteli. ⁵ Zuda masacew tun ka sonnikebaga minw sigi folofolo, wagati min o tun be wusunan sarakaw* bora sonnikeyorow ra, kongoriw kunna, Zuda duguw konow, ani Zeruzalemu kerfeduguw ra, o ka o sonnikebagaw bee gben. Sonnikebaga minw fana tun be wusunan sarakaw bora Baali ta jo ye, ani minw tun be tere ni karo ni lolow batora, o ka olugu fana gben. ⁶ O tun be jo musoman Asera bato nin bere min ye, a ka o bere labo Matigi Ala ta batoso konow, ka taga ni a ye Zeruzalemu dugu ko fe, Sedoron ko yoro ra, ka taga a jeni o yoro ra, fo k'a ke buguri ye. O ka o buguri bon dugumogow ta kaburulo ra.

⁷ Ce jatoyakebaga minw ta yorow tun be Matigi Ala ta batoso lu konow, o ka o yorow bee cen ka bo yi. Musow tun be jo musoman Asera ta sonnikefaniw dan o yorow le ra fana.

⁸ Yoziyasi ka Zuda duguw ta sarakalasebagaw bee wele ka na Zeruzalemu. Sarakalasebagaw tun be wusunan sarakaw bora sonnikeyorow minw na kongoriw kan, k'a ta Geba ka taga a bla fo Beri Seba, a ka o yorow bee cen. O tun ka sonnikeyorow minw lo duguw dondaw ra, a ka o fana cen. Min tun be dugutigi Yosuwe yere ta donda ra, a ka o fana cen; o tun be dugu donda numanboroyanfan fe. ⁹ Sarakalasebaga minw tun ka sarakaw bo sonnikeyorow ra kongoriw kan, o ma son olugu ye ke saraka bo ye Matigi Ala ta sarakajenifen* kan Zeruzalemu. O koni tun be se ka burufunubariw domu ni sarakalasebaga tow ye.

¹⁰ O tun be to ka denmisenw jeni ka o ke saraka ye yoro min na, min ye Tofeti yoro ye, Beni Hinomu kurufurance ra, a ka o yoro bee cen k'a lanogo, janko mogo si kana se k'a dence walama a denmuso jeni k'a ke saraka ye tuun ka Moloki ta jo bato. ¹¹ Zuda masacew tun ka so minw bla, ka o ke ka tere bato, a ka o bee bo yi. O

sow tun be Alabatoso lu kɔnɔ; o tun be lu donda ra, dugu pamogɔ do ta siyɔrɔ kere fe, min togo tun ye ko Netan Meleki. O tun be sowotoro minw ke ka tere bato, a ka olugu fana jeni. ¹² Sarakabonan minw tun be Ahazi ta biribon kunna, Zuda masacew tun ka minw lo, masace Yoziyasi ka o bee cici, ani Manase tun ka minw lo Matigi Ala ta batoso lu fla bee kɔnɔ. A ka o cici, ka o buguri ce ka taga o bon Sedoron ko kɔnɔ. ¹³ Sɔnnikɛyɔrɔ minw tun be kongori kan Zeruzalemu dugu tereboyanfan na, a ka o yɔrɔw fana cen. O yɔrɔ tun be oliviyesunw kuru woroduguyanfan fe, yɔrɔ min be wele ko halakiri kuru. Izirayeli masace min tun ye Sulemani ye, ale le tun ka o sɔnnikɛyɔrɔw lo Sidonkaw ta jo musoman haramunin ye, min ye Asera ye, ani Mohabukaw ta jo haramunin ye, min ye Kemosi ye, ani Amonkaw ta jo haramuninba ye, min ye Moloki ye. ¹⁴ Yoziyasi ka kabakuruanw cici, ka jo musoman Asera ta berew tigetige, ka mogokolow ce, ka o ke o no ra, janko k'a cen.

*Yoziyasi ka batofen werew cen Izirayeli mara ra
(Kibaroyaw flanan 34.6-7)*

¹⁵ Yoziyasi ka o ko kelen fana ke Beteli; Nebati dence Yerobohamu, masace min tun ka Izirayelimogow bla jurumun na, ale tun ka sɔnnikɛyɔrɔ min lo kongori kan, sarakabonan min tun be o sɔnnikɛyɔrɔ ra, a ka o fana cen. A ka o sarakabonan ni o sɔnnikɛyɔrɔ cen, ka jo musoman Asera ta sɔnnikɛbere jeni, k'a sɔnnikɛyɔrɔ jeni fo k'a ke buguri ye.

¹⁶ Yoziyasi nana a na munu, ka kaburu dow ye kongoriw kan yi; a ka mogow ci ka taga o suw kolow bo ka na; o ka o kolow jeni sɔnnikɛyɔrɔw kan, ka o yɔrɔw lanogɔ, i n'a fo Matigi Ala tun k'a ta kuma don a ta cira da ra k'a fo cogo min na. Ala ta cira tun ka o kumaw le fo folofolo.

¹⁷ Yoziyasi nana a fo ko: «Ne na be kaburu juman ta kabakuru le ra yan fe yi tan?» Dugumogow k'a jaabi ko: «Ala ta cira min tun nana ka bo Zuda mara ra, ale ta kaburu tagamasiyen lo. I ka min ke nin sarakabonanw kan tan co, o cira tun nana o kumaw le fo, ko o le bena ke nin sarakabonanw kan.» ¹⁸ Yoziyasi ko: «Aw ye o kaburu to yi! Mogɔ si kana maga a kolow ra.» O ka o cira kolow to yi, ani cira min fana tun nana ka bo Samari, o ka ale kolow fana to yi.

¹⁹ Sɔnnikɛbon minw tun be kongoriw kan Samari duguw kɔnɔ, Izirayeli masacew tun ka minw lalaga ka sɔnni ke yi, fo ka na Matigi Ala jusu bo, Yoziyasi ka o bee waraga ka bo yi. A ka min ke Beteli, a ka o ko kelen le ke Samari fana. ²⁰ Sɔnnikɛbaga minw tun be o sɔnnikɛyɔrɔ ra, a ka olugu bee mina ka o faga sarakabonanw kan, ka mogokolow jeni sarakabonanw kan. O ko, a sekora ka taga Zeruzalemu.

*Jonyaban panagbe
(Kibaroyaw flanan 35.1,18-19)*

²¹ Masace k'a fo mogow bee ye ko: «Aw ye Jonyaban panagbe* ke ka Matigi Ala, aw ta Ala bonya, i n'a fo a fora Ala ta jɛnɔgɔnya* kitabu kɔnɔ cogo min na.»

²² O ka Jonyaban panagbe* min ke, o panagbe jɔgɔn tun ma deri ka ke, kabini kuntigiw tun be Izirayeli jamana kunna wagati min na, fo ka na a bla Izirayeli masacew, ani Zuda masacew ta wagati ra. ²³ Nka masace Yoziyasi ta masaya san tan ni seeginan le ra, o panagbe sorora ka ke Zeruzalemu, ka Matigi Ala togo bonya.

*Yoziyasi ta ko tow
(Kibaroyaw flanan 35.20-27; 36.1)*

²⁴ Ka fara o bee kan, mogɔ minw tun b'a fo ko o be kuma ni suw ye, ani minw be lagberi ke, Yoziyasi ka o mogow bee gben. Yirimogoninw, ani jow, ani fen haramunin minw bee tun be Zuda mara ra, ani Zeruzalemu dugu kɔnɔ, a ka o bee bo yi, janko sariya ta kuma minw sebera kitabu kɔnɔ, sarakalasebaga Hilikiya ka kitabu min ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, mogow ye o kitabu kumaw sira tagama.

²⁵ Masace minw temena Yoziyasi na, o do si ma seko ka na Matigi Ala fe ni a jusukun bee ye, ani a nin bee, ani a baraka bee, ka Musa ta sariyaw bee sira tagama i ko Yoziyasi k'a ke cogo min na. A jagon masace fana ma wuri a ko fe tuun.

²⁶ Nka o bee n'a ta, Matigi Ala tun dimina Zuda ta mogow koro cogo min na, fo k'a jusu bo, o dimi tun ma ban, sabu Manase tun ka ko minw bee ke, o kow tun ka Ala jusu bo. ²⁷ O koson Matigi Ala ko: «Ne bena Zuda mara mogow fana gben ka bo ne na koro, i n'a fo ne ka Izirayelimogow gben cogo min na. Ne bena ban nin dugu fana ra, ne tun ka nin dugu min janawoloma, min ye Zeruzalemu ye; ne bena ban nin Alabatoso fana ra, ne tun k'a fo ko o min bena ke ne togo sigiyoro ye.»

Yoziyasi ta masaya laban

²⁸ Ayiwa, Yoziyasi ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabuw konu.

²⁹ Yoziyasi ta masaya wagati ra, Misiran masace Farawona, min togo tun ye ko Neko, ale wurira ko a be taga Asiri masace fe Efirati ba fan fe. Masace Yoziyasi tagara lo a na ko a b'a kere; nka Farawona ka Yoziyasi faga o kere ra Megido. ³⁰ A ta jamana kuntigiw k'a su ta sowotoro do konu. O k'a ta ka bo Megido, ka taga ni a ye Zeruzalemu, ka taga a su don a ta kaburu konu. Jamanamogow k'a dence Yohahazi ta, ka turu saninman* ke ale kun na, k'a sigi masaya ra a face no ra.

Zuda masace Yohahazi ta masaya wagati (Kibaroyaw flanan 36.2-4)

³¹ Yohahazi sigira masaya ra k'a si to san mugan ni saba. A ka karo saba le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Hamutali; ale tun ye Yere mi denmuso le ye, o tun be bo Libina. ³² A ka kojugu ke Matigi Ala na koro, i n'a fo a bemaw tun k'a ke cogo min na. ³³ Farawona min tun ye Neko ye, ale nana a mina k'a siri ni negejoro ko ye, Ribila dugu konu, Hamati jamana ra, ko a kana sigi masaya ra Zeruzalemu tuun. Farawona ka warida do ben Zuda mara kan, ko o ka kan ka to ka o sara; o tun ye warigbe kilo waga saba ni keme naani ye (3 400), ani sanin kilo bisaba ni naani. ³⁴ Farawona, min togo tun ye ko Neko, ale ka Yoziyasi dence Eliyakimu le ke Zuda masace ye a face Yoziyasi no ra. A ka Eliyakimu togo ye lema k'a ke Yehoyakimu ye. A ka Yohahazi mina ka taga ni a ye Misiran; a tagara sa o yoro ra yi.

³⁵ Farawona tun ka warigbe ni sanin hakeya min fo, Yehoyakimu tun be o dira a ma. O ra, a ka jamana mogow bee kelen kelen ta wari sorota jate mina, ka warigbe ni sanin hakeya do mina bee kelen kelen fe, ka kapa ni bee ta sorota ye. A ka o le ke janko ka Farawona ta wari soro k'a di a ma.

Zuda masace Yehoyakimu ta wagati (Kibaroyaw flanan 36.5-8)

³⁶ Yehoyakimu sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru. A ka san tan ni kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Zebuda. Ale tun ye Pedaya denmuso le ye; o tun be bo Ruma dugu konu. ³⁷ A ka kojugu ke Matigi Ala na koro, i n'a fo a bemaw tun k'a ke cogo min na.

24

Babilonikaw nana Yehoyakimu kere

¹ Yehoyakimu ta masaya wagati ra, Babiloni masace min ye Nebukadinesari ye, ale nana Yehoyakimu kama ka na a kere. Yehoyakimu tora Nebukadinesari ta fanga koro fo san saba. Nka o ko fe, Yehoyakimu murutira tuun.

² Matigi Ala k'a to benkannikebaga dow bora Babilonikaw ta jamana ra, ani Sirikaw ta jamana ra, ani Mohabukaw ta jamana ra, ani Amonkaw ta jamana ra, ka na Yehoyakimu kama. Ala k'a to olugu nana Zuda mara kama, janko ka na o halaki le pewu, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka kuma min don a ta baaradenw da ra, minw ye a ta ciraw ye. ³ Sigiya t'a ra, nin kera ka kapa ni Matigi Ala yere ta kuma le ye. A tun b'a fe ka Zuda mara mogow bo a yere na koru, Manase ta jurumunw bee koson, ⁴ ani a tun ka mogow jarakibari minw bee faga, fo ka Zeruzalemu dugu bee ke jori ye. Matigi Ala tun t'a fe ka o hake yafa tuun.

⁵ Ayiwa, Yehoyakimu ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu konu. ⁶ Yehoyakimu sara, ka taga fara a bemaw kan. A dence Yehoyakini sigira masaya ra a no ra.

⁷ O wagati ra, Misiran masace ma bo a ta jamana ra tuun ka taga kere ke; sabu yoru o yoru tun be a ta mara konu, Babiloni masace tun ka o yorow bee mina, k'a ta Misiran ba ra, ka taga a bla fo Efirati ba ra.

*Zuda masace Yehoyakini ta wagati
(Kibaroyaw flanan 36.9-10)*

⁸ Yehoyakini sigira masaya ra k'a si to san tan ni seegi. A ka karo saba le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togow tun ye ko Nehusita. Ale tun ye Elinatan denmuso le ye; Zeruzalemukaw tun lo. ⁹ A ka kojugu ke Matigi Ala na koru, i n'a fo a face tun k'a ke cogo min na.

Babilonikaw nana Zeruzalemu dugumogow mina

¹⁰ Yehoyakini ta wagati ra, Babiloni masace Nebukadinesari ta jamana kerekuntigiw ni a ta kerekajama nana Zeruzalemu dugu kama ka na dugu lamini. ¹¹ Ka o kuntigiw lonin to o kere ra yi, Nebukadinesari yere nana lo dugu na fe. ¹² Zuda masace Yehoyakini bora ka taga a yere di Babiloni masace ma, a ni a bamuso, ani a ta jamana kuntigiw ni namogow, ani a ta mogobaw. Babiloni masace ka o mina. O kera Babiloni masace ta masaya san seeginan le ra. ¹³ A ka Matigi Ala ta batoso naforow ni masace ta lu naforow bee ce. Izirayeli masace Sulemani tun ka minan saninlaman minw lalaga ka o bla Matigi Ala ta batoso konu, Nebukadinesari ka o minanw bee cici. Matigi Ala tun ka kuma min fo kabini folofolo, o kuma le kera can ye*.

¹⁴ A ka Zeruzalemu dugumogow bee mina ka taga ni o ye, ani a kuntigiw bee, ani a kerekedenw bee; o bee lajennin tun ye mogow waga tan, ani borobaarakebagaw, ani negebaarabagaw bee. A ka dugumogow bee ra fagantanw doron le to dugu konu yi. ¹⁵ A ka Yehoyakini yere mina ka bo Zeruzalemu, ka taga ni a ye Babiloni, ani a bamuso, ani a ta musow, ani a ta mogobaw, ani jamana kuntigibaw. ¹⁶ Babiloni masace ka kerekede waga wolonfla (7 000) fana mina ka taga ni olugu ye, ani borobaarakebagaw ni negebaarabagaw ce waga kelen, ani kerekedefariw bee.

¹⁷ Babiloni masace ka Yehoyakini belence sigi masaya ra a no ra, min togow tun ye ko Mataniya. A ka o togow yelema k'a ke Sedesiyasi ye.

*Zuda masace Sedesiyasi ta wagati
(Yeremi 52.1-3; Kibaroyaw flanan 36.11-13)*

¹⁸ Sedesiyasi sigira masaya ra k'a si to san mugan ni kelen. A ka san tan ni kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togow tun ye ko Hamutali. Yeremi denmuso tun lo; Libinaka tun lo. ¹⁹ A ka kojugu ke Matigi Ala na koru, i n'a fo Yehoyakimu tun k'a ke cogo min na.

* **24:13** 24.13 O kuma tun fora Masacew ta kitabu flanan na 20.17.

²⁰ Nin kow bæe tun sera Zeruzalemu dugu ni Zuda mara ma, Matigi Ala ta dimi le koson. A laban, Matigi Ala nana o gben ka bo a yere na koru. O ko fe, Sedesiyasi belen nana muruti Babiloni masace ma.

25

Babilonikaw nana Sedesiyasi mina Zeruzalemu (Yeremi 39.1-7; 52.4-11)

¹ Sedesiyasi ta masaya san konontonnan na, o san karo tannan na, o karo tere tannan na, Babiloni masace Nebukadinesari nana Zeruzalemu dugu kama tuun, ni a ta kerekejama bæe ye, ka na dugu lamini; o ka tintin dow lo ka dugu lamini. ² O ka dugu lamini ten ka taga se fo masace Sedesiyasi ta masaya san tan ni kelennan ma. ³ O san karo naaninan*, o karo tere konontonnan, kongu nana gban dugumogow ra k'a soru domuni si tun te o boro tuun minke, ⁴ o ka wo do bo kogo ra. Masace ni kerekecew bæe bora o sira fe su fe, kogo fla ce ma, masace ta yiritu fan na, ka bori ka taga Zuriden kenegbe sira fe. O y'a soru Babilonikaw tun ka dugu lamini. ⁵ Nka Babilonikaw ta kerekejama ka masace gben ka taga a mina Zeriko kenegbeyoro ra. A ta kerekejama bæe borira ka janjan k'a to yi. ⁶ O ka masace Sedesiyasi mina ka taga ni a ye Ribila, Babiloni masace fe, ka taga a ta kiti tige. ⁷ O k'a dencew kannatige a yere na na. O ko, o ka ale yere padenw ci, k'a siri ni siranegbe jorokow ye, ka taga ni a ye Babiloni.

Babilonikaw ka Zuda mara mogu tow bæe mina (Yeremi 39.8-10; 52.12-27; Kibaroyaw flanan 36.17-21)

⁸ Babiloni masace Nebukadinesari ta masaya san tan ni konontonnan na, o san karo loorunan, o karo tere wolonflanan na, Nebuzaradan nana Zeruzalemu. Ale tun ye Babiloni* masace ta jamana kuntigi do ye, ani masace ta kerekuntigiba. ⁹ A ka Matigi Ala ta batoso jeni, ani masace ta so, ani dugu bonw bæe; a ka bon panamanw bæe jeni. ¹⁰ Babilonikaw ta kerekejama min tun be ni masace ta kerekuntigiba ye, olugu ka Zeruzalemu dugu kogow cici. ¹¹ Mogu to minw tun tora dugu konu, Nebuzaradan, min tun ye masace ta kerekuntigiba ye, ale ka olugu bæe mina ka taga ni o ye, ani minw tun ka o yere di Babiloni masace ma, ani mogu tow bæe. ¹² A ka dugu fagantan dow le to yi, janko olugu ye ke rezenw, ani forow sene ye.

¹³ Matigi Ala ta batoso ta samasen siranegeramanw, ani a siranegbe wotorow, ani a minanba koorinin min tun lalagara ni siranegbe ye, Babilonikaw ka o bæe cici, ka taga ni o siranegbe ye Babiloni. ¹⁴ O ka siranegedagaw, ani a buguricenaw, ani a muruw, ani a setiw ta. O tun be baara ke ni siranegfenw min o min ye Alabatoso konu, o ka o bæe ta. ¹⁵ Masace ta kerekuntigiba ka tasumabonanw, ani jifiyew fana ta; fen o fen tun ye sanin ye, ani fen o fen tun ye warigbe ye, a ka o bæe ta.

¹⁶ Masace Sulemani tun ka o samasen fla ni o minanba koorinin ni o wotoro minw lalaga Matigi Ala ta batoso kama, mogu si tun te o siranegbe hakeya lon. ¹⁷ O samasen bæe kelen kelen janya tun ye nongon† na tan ni seegi. O tun ka datugunan dow ke o ra ni siranegbe ye; o janya tun ye nongon na saba. O tun ka jo dow ke ka samasen sanfeyoro negen, ani gerenadi yiriden bisigiyaw; o bæe tun ye siranegbe le ye. Samasen fla bæe cogoya tun ye kelen ye, ani fen minw tun kera ka o negen negen.

¹⁸ Masaso korosibaga kuntigi ka sarakalasebaga kuntigiba Seraya fana mina, ani a demebaga min tun ye sarakalasebaga Sofoni ye, ani sarakalasebaga saba minw tun be Alabatosoba donda korosibagaw ye. ¹⁹ A ka dugu kerekejama pamogoba do fana mina, ani Zuda masace ladibaga ce looru minw tun tora dugu konu, ani kerekejama kuntigi ta seberikebaga min tun be cedenw ta kerekedenya ra, ani Zuda mara ce

* **25:3** 25.3 A fora ko karo naaninan, ka kapa ni Yeremi 52.6 ye. † **25:17** 25.17 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

biwɔɔɔ; olugu tun be dugu kɔɔ yi. ²⁰ Masaso kɔɔsibagaw kuntigi Nebuzaradan ka o mɔgɔw mina ka taga ni o ye Ribila Babilɔni masace fe. ²¹ Babilɔni masace ka o faga Ribila, Hamati mara ra.

Zuda mara mɔgɔw minana o cogo le ra ka bɔ o ta jamana ra ka taga fɔ yɔɔjan.

Nebukadinesari ka Gedaliya sigi Zuda mara kunna
(*Yeremi 40.7–41.18*)

²² Ayiwa, Babilɔni masace Nebukadinesari tun ka mɔgɔ minw to Zuda mara ra, a ka Gedaliya sigi olugu kunna, k'a ke o jamɔgɔ ye. Gedaliya face tun ye Ayikamu ye, Ayikamu face tun ye Safan ye.

²³ Zuda mara ta kuntigiw, ani o ta kerekeden minw tun tora yi, olugu nana a men ko Babilɔni masace ka Gedaliya le sigi k'a ke jamana jamɔgɔ ye minke, o ni o ta mɔgɔw tagara Gedaliya ko Misipa. O mɔgɔw le tun ye Netaniya dence Sumayila ye, ani Kareya dence Yohanan, ani Tahumeti dence Seraya, min be bɔ Netofa, ani Mahakakace dence Yazaniya. ²⁴ Gedaliya karira o mɔgɔw ni o ta kerekew ye, k'a fɔ o ye ko: «Aw kana siran Babilɔnikaw ta kuntigiw ja, ko o bena ko dɔ ke aw ra. Aw ye to jamana kɔɔ yan, ka baara ke Babilɔni masace ye; aw ta hera be o le ra.»

²⁵ Nka o san karo wolonflanan na, Elisama dence Netaniya, o dence Sumayila, ale min tun ye masaceden ye, ale ni ce tan nana, ka na ben Gedaliya kan k'a faga, ani Yahudiyaw ni Babilɔnika minw bee tun be ni a ye Misipa. ²⁶ O kera minke, mɔgɔ tow bee, mɔgɔ fitini fara mɔgɔba kan, ani kerekuntigiw bee, o bee wurira ka bori ka taga Misiran, sabu o tun be siranna Babilɔnikaw ja.

Babilɔni masace ka Yehoyakini labɔ kaso ra
(*Yeremi 52.31-34*)

²⁷ Ayiwa, Masace Yehoyakini ta minari san bisaba ni wolonflanan na, san min na Evili Merodaki kera Babilɔni* masace ye, o san karo tan ni flanan, ani o karo tere mugan ni wolonflanan, Babilɔni masace ka Zuda masace Yehoyakini labla, ka a labo kasobon na. ²⁸ A tun be kuma Yehoyakini fe i ko a teri; masace minw tun minana ka taga Babilɔni i ko ale, a ka Yehoyakini sigi olugu bee kunna. ²⁹ A ka Yehoyakini ta kasodenderegew bɔ a ra. A tun be domuni ke ni Babilɔni masace yere le ye lon o lon, a si to bee ra. ³⁰ Babilɔni masace k'a mako bee ja o cogo le ra lon o lon, a si to bee ra.

KIBAROYAW TA KITABU FOLŌ Kitabu faamucogo

Yahudiyaw tun b'a miiri ko sarakalasebaga Esidarasi le kera Kibaroyaw ta kitabu folo ni a flanan sebebaga ye. Ni yoro dama dama te, an b'a ye ko Kibaroyaw ta kitabu ani Masacew ta kitabu ta kumaw ye kelen ye. O bee be Izirayeli jamana ta masacew ta kow le fo.

Kibaroyaw ta kitabu fla bee tun ye kitabu kelen ye.

Izirayelimogow nana ka bo Babiloni, o ko, nin kitabu fla sorora ka sebe, janko k'a yira mogow ra, ko ka tagama ka kapa ni Ala ta sariyaw ye, ko nafa be o ra.

Kibaroia kitabu folo be Izirayelimogow togow fo an ye, k'a ta o bemaw ta wagati ra, ka taga a bla mogow minaninw ta wagati ra, ani minw sekora ka na Izirayeli jamana kono tuun.

Fenba fla be Kibaroyaw ta kitabu folo kono, Izirayeli masacew ta ko ra:

A folo, an b'a ye ko kojugu caman sera Izirayeli mara ni Zuda mara mogow ma, nka o bee n'a ta, Ala ma ban o ra; a tun b'a fe ka kojuman minw ke o ye, a ka o ke Zuda mara mogow ye. O koson a ta masacejuman dow tun be yi, i n'a fo Dawuda ni Sulemani, ani Yosafati, ani Ezekiyasi, ani Yoziyasi, olugu ka baarajuman minw ke, kitabu sebebaga ka o bee fo an ye, k'a yira ko o mogow tora Ala ko.

A flanan, nin kitabu be Zeruzalemu ta Alabatosoba ko fo an ye, ani sarakalasebagaw, ani Levi* ta mogow ta baarakecogo. Masace Sulemani le ka Alabatosoba lo, nka masace Dawuda tun ka o baaraw ko laben, sani a ye sa.

Kitabu konokow

Izirayelimogow ta durujaw togow (1-9)

Masace Sawuli ta saya (10-14)

Masace Dawuda ta wagatigbelenw ani a ta baara keninw (11-21)

Masace Dawuda ka Alabatosoba loko fo (22-29)

Izirayelimogow ta buruju kitabu

K'a ta Adama ra ka taga a bla Semu ra

¹ Adama le tun ye Seti face ye, Seti tun ye Enosi face ye, ² Enosi tun ye Kenan face ye, Kenan tun ye Mahalaleli face ye, Mahalaleli tun ye Yeredi face ye, ³ Yeredi tun ye Henoki face ye, Henoki tun ye Matusalemu face ye, Matusalemu tun ye Lemeki face ye, ⁴ Lemeki tun ye Nuho face ye, Nuho tun ye Semu ni Kamu ni Zafeti face ye.

⁵ Zafeti dencew tun ye Gomeri ye, ani Magogi, ani Madayi, ani Yavan, ani Tubali, ani Meseki, ani Tirasi.

⁶ Gomeri dencew tun ye Asikenazi, ani Rifati, ani Togarima ye.

⁷ Yavan dencew tun ye Elisa, ani Taxisi, ani Kitimu, ani Rodanimu ye.

⁸ Kamu dencew tun ye Kusi, ani Misirayimu, ani Puti, ani Kanaana ye.

⁹ Kusi dencew tun ye Seba ye, ani Havila, ani Sabita, ani Rahema, ani Sabiteka. Rahema dencew tun ye Saba, ani Dedan ye. ¹⁰ Kusi le ka Nimurodi fana woro; Nimurodi le konna ka ke fangatigiba ye dugukolo kan.

¹¹ Misirayimu le ye Ludikaw bemace ye, ani Anamikaw, ani Lehabikaw, ani Nafitukaw, ¹² ani Paturusikaw, ani Kasiluhikaw, ani Kafitorikaw; Filisikaw bora Kasiluhikaw ra.

¹³ Kanaana ka Sidon woro; ale le kera a dence folo ye; o ko fe a ka Heti woro. ¹⁴ Ale le kera Yebusikaw bemace ye, ani Amorikaw, ani Girigasikaw ¹⁵ ani Hevikaw, ani Arikikaw, ani Sinekaw, ¹⁶ ani Arivadikaw, ani Semarikaw, ani Hamatikaw.

¹⁷ Semu dencew tun ye Elamu ye, ani Asuri, ani Aripasadi, ani Ludi, ani Aramu, ani Usi, ani Huli, ani Geteri, ani Meseki, ¹⁸ Aripasadi ka Sela woro; Sela ka Heberi woro. ¹⁹ Heberi ka dence fla soro: kelen togo tun ye ko Pelegi, sabu ale ta wagati le ra dugukolo taranna. Ale balemace togo tun ye ko Yokitan. ²⁰ Yokitan ka Alimodadi woro, ani Selefu, ani Hasarimaveti, ani Yera, ²¹ ani Hadoramu, ani Uzali, ani Dikila, ²² ani Ebali, ani Abimayeli, ani Seba, ²³ ani Ofiri, ani Havila, ani Yobabu. Olugu bee ye Yokitan dencew ye.

K'a ta Semu ra ka taga a bla Esawu ni Yakuba ra

²⁴ Semu tun ye Aripasadi face ye, Aripasadi tun ye Sela face ye, ²⁵ Sela tun ye Heberi face ye, Heberi tun ye Pelegi face ye, Pelegi tun ye Rehu face ye, ²⁶ Rehu tun ye Serugi face ye, Serugi tun ye Nahori face ye, Nahori tun ye Tera face ye, ²⁷ Tera tun ye Iburama face ye, min togo nana ke Iburahima ye.

²⁸ Iburahima dencew tun ye Isiyaka ni Sumayila ye. ²⁹ Olugu ta durujaw ye nin ye: Sumayila dence folo tun ye Nebayoti ye, o ko fe Kedari, ani Adibeli, ani Mibisamu, ³⁰ ani Misima, ani Duma, ani Masa, ani Hadadi, ani Tema, ³¹ ani Yeturi, ani Nafisi, ani Kedima. Olugu le tun ye Sumayila dencew ye.

³² Iburahima tun ka jonmuso min ke a muso ye, min ye Ketura ye, ale ka Zimiran woro, ani Yokisan, ani Medan, ani Madiyan, ani Isibaki, ani Suwa. Yokisan dencew tun ye Seba ni Dedan ye. ³³ Madiyan dencew tun ye Efa, ani Eferi, ani Hanoki, ani Abida, ani Elida ye. Olugu bee le ye Ketura denw ni a mamadenw ye.

³⁴ Iburahima ka Isiyaka woro; Isiyaka dencew tun ye Esawu ni Izirayeli ye*.

³⁵ Esawu dencew tun ye Elifazi ye, ani Reweli, ani Yehusi, ani Yalamu, ani Kora. ³⁶ Elifazi dencew tun ye Teman, ani Omaru, ani Sefi, ani Getamu, ani Kenazi, ani Timina, ani Amaleki. ³⁷ Reweli dencew tun ye Nahati, ani Zera, ani Sama, ani Miza ye. ³⁸ Seyiri dencew tun ye Lotan ye, ani Sobali, ani Sibeyon, ani Ana, ani Dison, ani Eseri, ani Disan. ³⁹ Lotan dencew tun ye Hori, ani Homamu. Lotan balemamusu tun ye Timina ye. ⁴⁰ Sobali dencew tun ye Aliyan ye, ani Manati, ani Ebali, ani Sefi, ani Onamu. Sibeyon dencew tun ye Aya ye, ani Ana. ⁴¹ Ana dence tun ye Dison ye. Dison dencew tun ye Hamuran ye, ani Esiban, ani Itiran, ani Keran. ⁴² Eseri dencew tun ye Bilan, ani Zavan, ani Yakan ye. Disan dencew tun ye Usi ni Aran ye.

*Edomu jamana masacew ni a kuntigiw
(Damina 36.31-43)*

⁴³ Sani masace do ye sigi Izirayelimogow konna, masace minw sigira Edomu mara konna, olugu fle nin ye: Behori dence Bela, ale ta dugu togo tun ye ko Dinaba. ⁴⁴ Bela nana sa minke, Zera dence Yobabu, min be bo Bosira, ale sigira a no ra. ⁴⁵ Yobabu nana sa minke, Husamu sigira a no ra; ale tun bora Temankaw ta jamana ra. ⁴⁶ Husamu nana sa minke, Bedadi dence Hadadi sigira a no ra; ale le ka Madiyankaw kere ka se o ra Mohabu mara ra. A ta dugu togo tun ye ko Aviti. ⁴⁷ Hadadi nana sa minke, Samula, min tun be bo Masireka, ale sigira a no ra. ⁴⁸ Samula nana sa minke, Sawuli min tun be bo Rehoboti, bada ra, ale sigira a no ra. ⁴⁹ Sawuli nana sa minke, Akibori dence Baali Hanan sigira a no ra. ⁵⁰ Baali Hanan nana sa minke, Hadadi sigira a no ra; a ta dugu togo tun ye ko Payi. A muso togo tun ye ko Metabeli; Metabeli tun ye Materedi denmuso ye, Materedi tun ye Mezahabu denmuso ye. ⁵¹ Hadadi sanin ko, minw kera Edomu mara kuntigiw ye, o kuntigiw fle nin ye: Timina, ani Aliva, ani Yeteti, ⁵² ani Olibama, ani Ela, ani Pinon, ⁵³ ani Kenazi, ani Teman, ani Mibisari, ⁵⁴ ani Magidiyeli, ani Iramu. Olugu le kera Edomu mara kuntigiw ye.

* **1:34** 1.34 Izirayeli le ye Yakuba ye.

2

Yakuba dencɛw

¹ Izirayeli* dencɛw flɛ nin ye: Rubɛn, ani Simeyɔn, ani Levi, ani Zuda, ani Isakari, ani Zabulɔn, ² ani Dan, ani Yusufu, ani Boniyaminu, ani Nɛfitali, ani Gadi, ani Asɛri.

³ Zuda dencɛw tun ye Eri, ani Onan, ani Sela ye. A ka o dencɛ saba sɔrɔ a ta Kanaanaka muso le fɛ, min ye Suwa denmuso ye. Zuda dencɛ folo min tun ye Eri ye, ale nana kɛ mɔgɔjugu ye Ala ja kɔrɔ, o kosɔn Ala k'a faga.

⁴ Tamari min tun ye Zuda buranmuso ye, ale fana ka Perɛsi ni Zera woro Zuda fɛ. Zuda dencɛw bɛɛ lajennin tun ye cɛ looru.

⁵ Perɛsi dencɛw tun ye Hɛsirɔn ni Hamuli ye.

⁶ Zera dencɛw tun ye Zimiri, ani Etan, ani Heman, ani Kalikoli, ani Dara ye. O bɛɛ lajennin tun ye cɛ looru.

⁷ Karimi dencɛ le tun ye Akari ye†. Ale le tun ka tɔrɔ lase Izirayelimɔgɔw ma lon dɔ, sabu Matigi Ala tun ko o ye fɛn minw haramuya ka o to yi, a ka o dɔ ta.

⁸ Etan dencɛ tun ye Azariya ye. ⁹ Esirɔn tun ka dencɛ minw woro, o tun ye Yerameli ye, ani Ramu, ani Kelubayi‡.

¹⁰ Ramu ka Aminadabu woro, Aminadabu ka Nasɔn woro, Nasɔn le kɛra Zuda ta mɔgɔw ta jamɔgɔ ye. ¹¹ Nasɔn ka Salima woro, Salima ka Boozi woro, ¹² Boozi ka Obɛdi woro, Obɛdi ka Yese woro, ¹³ Yese ka Eliyabu woro; ale le kɛra a dencɛ folo ye, ka Abinadabu kɛ flanan ye, ka Simeya kɛ sabanan ye, ¹⁴ ka Netaneheli kɛ a naaninan ye, ka Radayi kɛ a loorunan ye, ¹⁵ ka Osemu kɛ a wɔrɔnan ye, ka Dawuda kɛ a wolonflanan ye. ¹⁶ O balemamusow tun ye Seruya ni Abigayili ye. Seruya dencɛw tun ye Abisayi ye, ani Yohabu, ani Asaheli: o kɛra cɛ saba. ¹⁷ Abigayili ka Amasa woro. Amasa face tun ye Yeteri ye; ale tun ye Sumayila ta mɔgɔ dɔ le ye.

¹⁸ Hɛsirɔn dencɛ Kalebu ka dencɛ dɔw sɔrɔ ni a muso Azuba ye, ani Yeryɔti; a dencɛw tun ye Yesɛri, ani Sobabu, ani Aridɔn ye. ¹⁹ Azuba nana sa minke, Kalebu ka Efirata furu. Efirata ka Huri woro a fɛ. ²⁰ Huru ka Uri woro. Uri ka Betisaleli woro. ²¹ O kɔ, Hɛsirɔn tagara Galadikaw face Makiri denmuso fana furu. A ka o muso ta k'a sɔrɔ ale yɛɛ si tun ye san biwɔrɔ. O muso le k'a dencɛ Segubu woro a ye. ²² Segubu ka Yahiri woro. Dugu mugan ni saba le tun bɛ Yahiri tɔgɔ ra Galadi jamana kɔnɔ. ²³ Nka Gesurikaw ni Sirikaw nana Yahiri ta dugumisenw mina a ra, ani Kenati dugu ni a dugumisenw; a bɛɛ lajennin kɛra dugu biwɔrɔ. Minw bɛɛ tun bɛ o duguw ra, olugu bɛɛ tun ye Galadi face Makiri ta mɔgɔw le ye.

²⁴ Hɛsirɔn nana sa Kalebu Efirata dugu kɔnɔ, k'a muso Abiya kɔnɔman to; muso nana jigi dencɛ ra, ka o tɔgɔ la ko Asuri. Ale le ye Tekoha dugu sindibaga ye. ²⁵ Hɛsirɔn dencɛ folo min ye Yerameli, o dencɛ folo tun ye Ramu ye, ka Buna gban o ra, ani Oreni, ani Osemu, ani Ahiya.

²⁶ Yerameli ka muso wɛɛ ta, min tɔgɔ tun ye ko Atara. O muso le ka Onamu woro. ²⁷ Yerameli dencɛ folo min tun ye Ramu ye, ale dencɛw tun ye Maasi, ani Yamini, ani Ekɛri ye. ²⁸ Onamu dencɛw tun ye Samayi ni Yada ye. Samayi dencɛw tun ye Nadabu ni Abisuri ye. ²⁹ Abisuri ta muso tɔgɔ tun ye ko Abihayili. O muso ka Aban ni Molidi woro a fɛ. ³⁰ Nadabu dencɛw tun ye Selɛdi, ani Apayimu ye. Selɛdi sara k'a sɔrɔ a ma dencɛ sɔrɔ. ³¹ Apayimu dencɛ tun ye Iseyi ye. Iseyi dencɛ tun ye Sesan ye. Sesan dencɛ tun ye Alayi ye. ³² Samayi balemace Yada dencɛw tun ye Yeteri ni Yonatan ye. Yeteri sara k'a sɔrɔ a ma dencɛ sɔrɔ. ³³ Yonatan dencɛw tun ye Peleti ye, ani Zaza. Ayiwa, Yerameli ta durujaw le ye olugu ye.

* 2:1 2.1 Izirayeli le tun ye Yakuba ye. † 2:7 2.7 Akari le bɛ wele fana ko Akan, Yosuwe ta kitabu kɔnɔ. ‡ 2:9 2.9 Kelubayi le bɛ wele fana ko Kalebu.

³⁴ Sesan tun ma dence soro; a tun ka denmusow le soro. Ayiwa, jonce do tun be Sesan fe, a togo tun ye ko Yara; Misiranka tun lo. ³⁵ Sesan k'a denmuso furu a ta jonce Yara ma. O muso ka dence woro, min kera Atayi ye. ³⁶ Atayi ka Natan woro, Natan ka Zabadi woro, ³⁷ Zabadi ka Efilali woro, Efilali ka Obedi woro, ³⁸ Obedi ka Yehu woro, Yehu ka Azariya woro, ³⁹ Azariya ka Helesi woro, Helesi ka Elasa woro, ⁴⁰ Elasa ka Sisimayi woro, Sisimayi ka Salumu woro, ⁴¹ Salumu ka Yekamiya woro, Yekamiya ka Elisama woro.

⁴² Yerameli balemace Kalebu dencew fle nin ye: Mesa le kera a dence folo ye; ale le ye Zifu face ye. Kalebu dence do fana tun ye Maresa ye; ale le ye Heburon dugu sindibaga ye. ⁴³ Heburon dencew tun ye Kora ye, ani Tapuwa, ani Rekemu, ani Sema. ⁴⁴ Sema ka Rahamu woro; Rahamu le ye Yorikiyamu face ye. Rekemu ka Samayi woro. ⁴⁵ Samayi dence tun ye Mahon ye; Mahon le tun ye Beti Suri face ye.

⁴⁶ Kalebu tun ka jonmuso min ke a muso ye, min ye Efa ye, ale ka Haran, ani Mosa, ani Gazazi woro. Haran ka Gazazi woro.

⁴⁷ Yadayi dencew tun ye Regemu, ani Yotamu, ani Gesan, ani Peleti, ani Efa, ani Sahafu ye. ⁴⁸ Kalebu tun ka jonmuso were ke a muso ye, min tun ye Mahaka ye; ale ka Seberi ni Tirana woro. ⁴⁹ A ka Sahafu fana woro, min ye Madimana face ye, ani Seva, min ye Makibena ni Gibeha face ye. Kalebu denmuso tun ye Akisa ye. ⁵⁰ Ayiwa, Kalebu ta durujaw le kera olugu ye.

Efirata dence folo Huri, ale dence do tun ye Sobali ye, min ye Kiriya Yeharimu dugu sindibaga ye, ⁵¹ ani Salima min ye Betilehemu dugu sindibaga ye, ani Harefu min ye Beti Gaderi dugu sindibaga ye.

⁵² Sobali min ye Kiriya Yeharimu dugu sindibaga ye, ale ta durujaw tun ye Harowekaw ye, ani Menuhotikaw tarance. ⁵³ Kiriya Yeharimu ta mogow le tun ye Yeterikaw ye, ani Putikaw, ani Sumatikaw, ani Miserakaw. Sorehakaw, ani Esitaholikaw bora olugu le ra.

⁵⁴ Salima ta durujaw tun ye Betilehemukaw ye, ani Netofakaw, ani Ateroti Beti Yohabu, ani Manatikaw ta mogow tarance, ani Sorehakaw, ⁵⁵ ani lonnikabagaw ta gbamogo minw be Yabezi: Tirehatikaw, ani Simehatikaw, ani Sukatikaw. Olugu le ye Kenikaw ye, minw bora Hamati ra, Hamati min fana ye Rekabukaw bemace ye.

3

Dawuda ta duruja

¹ Dawuda dence minw worora k'a to Heburon, olugu fle nin ye: a dence folo, Aminon, a ka o soro a ta Zizirelikamusu Ahinohamu fe. A flanan, Daniyeli, a ka o soro a ta Karimelikamusu Abigayili fe. ² A sabanan, Abusalon, a ka o soro a muso Mahaka fe, Gesuri masace Talimayi denmuso. A naaninan, Adoniya, a ka o soro a muso Hagiti fe. ³ A loorunan, Sefatiya, a ka o soro a muso Abitali fe. A wooronan, Iterehamu, a ka o soro a muso Egila fe. ⁴ O dence wooro worora ka Dawuda to Heburon. A ka san wolonfla ni karo wooro le ke masaya ra Heburon, ka san bisaba ni saba ke masaya ra Zeruzalemu.

⁵ A dence minw worora k'a to Zeruzalemu, olugu ye nin ye: Simeha, ani Sobabu, ani Natan, ani Sulemani; Amiyeli denmuso Baseba le ka o dence naani woro. ⁶ Dawuda ka Ibari fana woro, ani Elisama, ani Elifeleti, ⁷ ani Noga, ani Nefegi, ani Yafiya, ⁸ ani Elisama, ani Eliyada, ani Elifeleti: ce kononton. ⁹ O bee tun ye Dawuda dencew ye, ka fara a ta jonmusow dencew kan. Tamari le tun ye o balemamusu ye.

¹⁰ Sulemani ta durujaw ye nin ye: a dence Robohamu, o dence ye Abiya ye, o dence ye Asa ye, o dence ye Yosafati ye, ¹¹ o dence ye Yoramu ye, o dence ye Ahaziya ye, o dence ye Yohasi ye, ¹² o dence ye Amasiya ye, o dence ye Azariya ye, o dence ye

Yotamu ye, ¹³ o dence ye Ahazi ye, o dence ye Ezekiyasi ye, o dence ye Manase ye, ¹⁴ o dence ye Amon ye, o dence ye Yoziyasi ye.

¹⁵ Yoziyasi dencew ye nin ye: a dence folo ye Yohanan ye, a flanan ye Yehoyakimu ye, a sabanan ye Sedesiyasi ye, a naaninan ye Salumu ye.

¹⁶ Yehoyakimu dence tun ye Yekoniya ye, Yekoniya dence tun ye Sedesiyasi ye.

¹⁷ Yekoniya min tun minana ka taga Babiloni, ale ta durujaw ye nin ye: Sehalitiyeli tun ye a dence ye; ¹⁸ o ko Malikiram, o ko Pedaya, o ko Senasari, o ko, Yekamiya, o ko Hosama, o ko Nedabiya.

¹⁹ Pedaya dencew tun ye Zorobabeli ni Simeyi ye. Zorobabeli dencew tun ye Mesulamu ni Hananiya ye; Selomiti le tun ye olugu balemamuso ye. ²⁰ O ko, a nana Azuba woro, ani Oheli, ani Berekiya, ani Hasadiya, ani Yusabu Esedi; ce looru.

²¹ Hananiya dencew tun ye Pelatiya ni Ezayi ye; Refaya dencew, ani Arinan dencew, ani Abidiyasi dencew, ani Sekaniya dencew bee tun ye a ta durujaw ye. ²² Sekaniya ta durujaw tun ye Semaya ye, ani Semaya dencew, minw tun ye Hatusi, ani Igali, ani Bariya, ani Nehariya, ani Safati ye; ce woro. ²³ Nehariya dencew tun ye Eliyonayi ye, ani Hizikiya, ani Azirikamu; ce saba.

²⁴ Eliyonayi dencew tun ye Hodava ye, ani Eliyasibu, ani Pelaya, ani Akubu, ani Yohanan, ani Delaya, ani Anani ye; ce wolonfla.

4

Zuda ta durujaw

¹ Zuda dencew tun ye Peresi, ani Hesiron, ani Karimi, ani Huri, ani Sobali ye. ² Sobali dence Rehaya ka Yahati woro. Yahati ka Ahumayi ni Lahadi woro. Olugu le kera Sorehakaw ta gbaw ye.

³ Etamu dencew tun ye Zizireli ye, ani Isima, ani Idibasi; olugu balemamuso tun ye Haseleponi ye. ⁴ Penuweli le tun ye Gedori face ye; Ezeri tun ye Husa face ye. Betlehemu dugu sindibaga min ye Efirata ye, ale dence folo Huri, o dencew le ye ninnugu ye.

⁵ Asuri min tun ye Tekoha dugu sindibaga ye, ale tun ka muso fla min ta, o ye Hela ni Naara ye. ⁶ Naara ka Ahuzamu, ani Heferi, ani Temeni, ani Ahasitari woro a fe. Olugu le ye Naara dencew ye. ⁷ Hela dencew tun ye Sereti, ani Sohari, ani Etinan ye.

⁸ Kosi ka Anubu ni Sobeba woro; Kosi le ye Ahareheli ta gbamogow bemace ye, minw ye Harumukaw ye.

⁹ Yabezi le tun ka togo soro ka teme a balema tow bee kan. A bamuso le tun k'a togo la ko Yabezi, ko sabu ale k'a woro tooro le koro. ¹⁰ Yabezi ka Izirayeli ta Ala daari, k'a fo ko: «Ni i be son ka baraka don ne ra can yere ra, o tuma i ye ne ta jamana bonya, ka to ne fe, ka kojugu mabo ne ra, ka ne bosi ka bo tooro ra!» A tun ka min daari, Ala ka o ke a ye.

¹¹ Kelubu min ye Suwa balemace ye, ale ka Mehiri woro. Mehiri le tun ye Esiton face ye. ¹² Esiton le ye Beti Rafa ta mogow, ani Paseha ta mogow, ani Tehina ta mogow bemace ye. Tehina le ye Nahasi dugu sindibaga ye. O mogow le ye Reka dugumogow ye.

¹³ Kenazi dencew tun ye Otiniyeli ni Seraya ye. Otiniyeli dencew tun ye Hatati ni Mehonotayi ye. ¹⁴ Mehonotayi le ye Ofira face ye. Seraya le ye Yohabu face ye. Yoro min be wele ko borobaarakεbagaw ta kenεgbe, Yohabu le tun ye o yoro sindibaga ye, sabu olugu tun ye borobaarakεbagaw le ye.

¹⁵ Yefune dence Kalebu, ale dencew tun ye Iru, ani Ela, ani Nahamu ye. Ela le tun ye Kenazi face ye.

¹⁶ Yehaleli dencew tun ye Zifu, ani Zifa, ani Tiriya, ani Asareli ye.

¹⁷ Esidarasi dencew tun ye Yeteri, ani Meredi, ani Eferi, ani Yalon ye. Meredi ta muso kelen ka Mariyamu woro, ani Samayi, ani Isiba; Isiba le kera Esitemoha dugu sindibaga ye. ¹⁸ Meredi tun ka Farawona denmuso min furu, min tɔgɔ tun ye ko Bitiya, ale dencew le ye olugu ye. Meredi ta Zudaka muso fana ka Yeredi woro, min kera Gedori dugu sindibaga ye; o ko, a ka Heberi woro, min kera Soko dugu sindibaga ye; o ko, a ka Yekutiyeli woro, min kera Zanoaha dugu sindibaga ye.

¹⁹ Hodiya ta muso tun ye Nahamu balemamusu le ye; o muso dence kelen le kera Keyila dugu sindibaga ye; olugu le kera Garimikaw ye; tɔ kelen kera Esitemoha dugu sindibaga ye, olugu le kera Mahakakaw ye.

²⁰ Simɔn dencew tun ye Aminɔn, ani Rina, ani Beni Hanan, ani Tilɔn ye. Iseyi ta denw tun ye Zoheti ni Beni Zoheti ye.

²¹ Zuda dence Sela, ale dencew ye nin ye: Eri, min kera Leka dugu sindibaga ye, ani Lada, min kera Maresa dugu sindibaga ye, ani gba minw bɛɛ bɛ lɛnfani baara kɛ Bɛti Asibeha; ²² ale le fana ye Yokimu bɛmace ye, ani Kozeba ta dugumɔgɔw, ani Yohasi ta dugumɔgɔw, ani Sarafu ta dugumɔgɔw, minw tun sigira Mohabukaw, ani Yasubi Lehemu ta mɔgɔw kunna. Ayiwa, o kow ye kokɔrɔw le ye. ²³ O mɔgɔw tun ye dagalalagabagaw le ye; o siginin tun bɛ masace kɔrɔ, Netayimu ni Gedera, ka to ka baara kɛ masace ye.

Simeyɔn ta durujaw

²⁴ Simeyɔn dencew tun ye Nemuweli, ani Yamini, ani Yaribu, ani Zera, ani Sawuli ye. ²⁵ Sawuli dence tun ye Salumu ye, o dence tun ye Mibisamu ye, o dence tun ye Misima ye. ²⁶ Misima dence tun ye Hamuweli ye, o dence tun ye Zakuri ye, o dence tun ye Simeyi ye.

²⁷ Simeyi ka dence tan ni wɔrɔrɔ ni denmuso wɔrɔrɔ le sɔrɔ. A balema tow ma dence caman sɔrɔ. O kosɔn olugu ta somɔgɔw ma caya i n'a fɔ Zuda ta somɔgɔw. ²⁸ Olugu tun siginin bɛ Bɛri Seba, ani Molada, ani Hasari Suwali, ²⁹ ani Bila, ani Asemu, ani Toladi, ³⁰ ani Betuheli, ani Hɔrima, ani Sikilagi, ³¹ ani Bɛti Marikaboti, ani Hasari Susimu, ani Bɛti Birɛyi, ani Sarayimu. Fɔ ka taga se Dawuda ta masaya wagati ma, o ta duguw le tun ye olugu ye; ³² o ta dugumisenw le tun ye Etamu ye, ani Ayini, ani Rimɔn, ani Token, ani Asan; dugu looru, ³³ ani o duguw kɛrɛfɛduguw bɛɛ, ka taga se fɔ Baali. O ta sigiyɔrɔw, ani o ta durujaw le ye nin ye.

³⁴ Mesobabu, ani Yamuleki, ani Amasiya dence Yosa, ³⁵ ani Yoweli, ani Yehu min face tun ye Yosibiya ye, Yosibiya face tun ye Seraya ye, Seraya face tun ye Asiyeli ye, ³⁶ ani Eliyonayi, ani Yakoba, ani Yesohaya, ani Asaya, ani Adiyeli, ani Yesimiyeli, ani Benaya, ³⁷ ani Ziza min face tun ye Sifɛyi ye, Sifɛyi face tun ye Alɔn ye, Alɔn face tun ye Yedaya ye, Yedaya face tun ye Simiri ye, Simiri face tun ye Semaya ye. ³⁸ O mɔgɔ minw bɛɛ tɔgɔw fɔra nin ye, olugu tun ye o ta gbaw kuntigiw le ye; o ta somɔgɔw fana cayara kɔsɛbɛ. ³⁹ O tagara Gedori donda fan na, ka taga se fɔ o yɔrɔ kɛnɛgbɛ terebɔyanfan na, janko ka yɔrɔ dɔ sɔrɔ, o ta sagaw, ani o ta baw bɛ se ka domunikeyɔrɔ sɔrɔ yɔrɔ min na. ⁴⁰ O ka yɔrɔnumanw sɔrɔ o ta bɛganw ye, bin ni ji tun ka ca yɔrɔ minw na, ka jamanaba sɔrɔ, laganfiya ni hera tun bɛ jamana min na; Kamu ta duruja dɔw le tun siginin bɛ o jamana ra fɔlɔfɔlɔ.

⁴¹ Ayiwa, nin mɔgɔ minw tɔgɔw fɔra nin ye, olugu tagara o yɔrɔ ra Zuda masace Ezekiyasi ta masaya wagati le ra. O tagara o yɔrɔ mɔgɔw ta sow ni o ta siyɔrɔw bɛɛ cici, ka o halaki pewu ka sigi o nɔ ra, fɔ ka na se bi ma, sabu o ta sagaw ni o ta baw ta domunikeyɔrɔw tun bɛ sɔrɔ yi.

⁴² Simeyɔn ta mɔgɔ dɔw fana tagara sigi Seyiri kuruyɔrɔw ra; olugu tun ye cɛ kɛme looru. Pelatiya, ani Nehariya, ani Refaya, ani Iseyi dence Uziyeli le tun ye olugu ta

ɲamogow ye. ⁴³ Amalekika to minw tun bosira, o ka olugu faga. O sigira o yoro le ra fo ka na se bi ma.

5

Ruben ta durujaw

¹ Izirayeli dence folo min ye Ruben ye, ale dencew fle nin ye: ale le tun ye dence folo ye, nka i n'a fo a jenna ni a face muso ye minke, koroya dira Izirayeli dence Yusufu dencew le ma. A kera ten, Ruben ma jate tuun i ko dence folo. ² Zuda fana ka baraka soro kosebe, a balemaw ce ra, sabu Izirayeli masace bora ale ta duruja le ra; nka koroya dira Yusufu le ma. ³ O ra, Izirayeli dence folo Ruben dencew ye nin ye: Hanoki, ani Palu, ani Hesiron ni Karimi.

⁴ Yoweli dence tun ye Semaya ye, o dence tun ye Gogi ye, o dence tun ye Simayi ye, ⁵ o dence tun ye Mika ye, o dence tun ye Rehaya ye, o dence tun ye Baali ye, ⁶ o dence tun ye Bera ye; ale le tun ye Ruben ta mogow kuntigi ye. Asiri masace Tigilati Pileseri tun ka ale le mina ka taga ni a ye.

⁷ Bera ta balemaw, ka kana ni o ta gbaw ye, i n'a fo o ta durujaw togow sebera cogo min na: o ta kuntigiw tun ye Yeyeli ye; o ko, Jakariya, ⁸ o ko, Bela min face tun ye Azazi ye; Azazi face tun ye Sema ye, Sema face tun ye Yoweli ye. Olugu tun siginin be Aroweri, ka taga se fo Nebo kuru ni Baali Mehon fan na. ⁹ Tereboyanfan na fana, o tun sigira k'a ta kongokolon koru, ka taga a bla fo Efirati ba ra; sabu o ta beganw tun ka ca Galadi mara ra kosebe. ¹⁰ Sawuli ta wagati ra, o tun ka Hagarikaw kere ka se olugu ra. O tagara sigi olugu ta sigiyoro le ra Galadi mara tereboyanfan na.

Gadi ta durujaw

¹¹ Gadi ta mogow tun sigira Ruben ta mogow koru, Basan mara ra, ka taga a bla fo Salika. ¹² Yoweli ta gba le tun ka bon o be ra, ka Safamu ta gba gban o ra, o ko, Yanayi ta gba, ani Safati ta gba. O be tun siginin be Basan. ¹³ O ta balema tow fana ta gbaw tun be yi: Mikayilu ta gba, ani Mesulamu ta gba, ani Seba ta gba, ani Yorayi ta gba, ani Yakan ta gba, ani Ziya ta gba, ani Eberi ta gba; gba wolonfla. ¹⁴ Olugu le tun ye Abihayili ta denw ye; Abihayili face tun ye Huri ye, Huri face tun ye Yaroha ye, Yaroha face tun ye Galadi ye, Galadi face tun ye Mikayilu ye, Mikayilu face tun ye Yesisayi ye, Yesisayi face tun ye Yado ye, Yado face tun ye Buzi ye; ¹⁵ Guni dence Abidiyeli, o dence Ayi, ale le tun ye o ta gbaw namogo ye. ¹⁶ O tun siginin be Galadi mara ra, ani Basan mara ra, ani o yoro kerefeduguw, ani Saron began marayorow be ra, ka taga se fo o yoro mara danw na.

¹⁷ Olugu be togow sebera buruju kitabu konu Zuda masace Yotamu ta masaya wagati le ra, ani Izirayeli masace Yerobohamu ta masaya wagati ra.

¹⁸ Ruben ta mogow, ani Gadi ta mogow, ani Manase ta gba tarance mogow, ce barakamanw tun be olugu ra, minw tun be se ka kere ke ni negebennan ni kerekemuru ye, ani ka kalan bon; o be tun derira kere ra. O tun ye ce waga binaani ni naani ni ce keme wolonfla ni ce biworo (44 760); o be tun be se ka taga kere ra. ¹⁹ O tagara Hagarikaw kere, ani Yeturi ta mogow, ani Nafisi ta mogow, ani Nodabu ta mogow. ²⁰ Ala ka o deme k'a to o ka se soru Hagarikaw ni o nofemogow be kan, sabu kere wagati ra, o tun ka Ala daari, Ala fana tun ka o jaabi sabu o tun ka o jigi la a kan. ²¹ O ka o mogow ta beganw mina: nogome waga bilooru; baw, ani sagaw be lajennin tun ye began waga keme fla ni waga bilooru, ani fali waga fla; o ka mogow waga keme mina fana. ²² O ka mogow caman faga, sabu Ala yere le tun be ni o ye nin kere ra; o ka o mogow faga ka sigi o ta yoro ra; o tora yi fo ka na se olugu yere fana minawagati ma.

Manase ta duruja

²³ Manase ta gba tarance mɔgɔw tun siginin be mara min na, o mara tun be damina Basan mara ra, ka taga a bla fo Baali Herimon, ani Seniri, ani Herimon kuru yoro ra. O mɔgɔw tun ka ca. ²⁴ O ta gbatigiw togow ye nin ye: Eferi, ani Iseyi, ani Eliyeli, ani Aziriyeli, ani Yeremi, ani Hodava, ani Yadiyeli; o bee tun ye kerekɛɛfariw le ye; o tun ka togo soro kosebe. Olugu le tun ye o ta gbatigiw ye.

²⁵ Nka o ma na son ka to o bemaw ta Ala ko, k'a bato; sabu Ala tun ka o jamana mogo minw halaki ka bo o na, o tugura olugu ta alaw le ko, ka to ka o alaw bato. ²⁶ O le koson, Asiri masace Puli min ye Tigilati Pileseri ye, Izirayeli ta Ala ka ale kononosu, k'a to Tigilati Pileseri ka Ruben ta mɔgɔw, ani Gadi ta mɔgɔw, ani Manase ta gba tarance mɔgɔw mina, ka taga ni o ye Hala, ani Habori, ani Hara, ani Gozan bada ra. O tora o yorow le ra fo ka na se bi ma.

Levi ta durujaw

²⁷ Levi dencew tun ye Gerisomu, ani Kehati, ani Merari ye. ²⁸ Kehati dencew tun ye Amuramu, ani Isari, ani Heburon ni Uziyeli ye. ²⁹ Amuramu dencew tun ye Haruna ni Musa ye, ani Mariyamu. Haruna dencew tun ye Nadabu, ani Abihu, ani Elehazari, ani Itamari ye. ³⁰ Elehazari dence tun ye Finehasi ye. Finehasi dence tun ye Abisuwa ye. ³¹ Abisuwa dence tun ye Buki ye. Buki dence tun ye Uzi ye. ³² Uzi dence tun ye Zeraya ye. Zeraya dence tun ye Merayoti ye. ³³ Merayoti dence tun ye Amariya ye. Amariya dence tun ye Ahitubu ye. ³⁴ Ahitubu dence tun ye Sadoki ye. Sadoki dence tun ye Ayimazi ye. ³⁵ Ayimazi dence tun ye Azariya ye. Azariya dence tun ye Yohanan ye. ³⁶ Yohanan dence tun ye Azariya ye. Azariya le tun be sarakalasebaga* baara kera masace Sulemani ta Alabatosoba konɔ, a tun ka min lo Zeruzalemu. ³⁷ Azariya dence tun ye Amariya ye. Amariya dence tun ye Ahitubu ye. ³⁸ Ahitubu dence tun ye Sadoki ye. Sadoki dence tun ye Salumu ye. ³⁹ Salumu dence tun ye Hilikiya ye. Hilikiya dence tun ye Azariya ye. ⁴⁰ Azariya dence tun ye Seraya ye. Seraya dence tun ye Yosadaki ye. ⁴¹ Wagati min na Matigi Ala tun k'a to Nebukadinesari ka Zuda ta mɔgɔw, ani Zeruzalemu dugumogow mina ka taga ni o ye, Yosadaki fana tun minana o wagati ra ka taga ni o mɔgɔw ye.

6

Levi ta duruja tow

¹ Levi dencew tun ye Gerisomu ni Kehati ni Merari ye. ² Gerisomu dencew togow tun ye Libini ni Simeyi. ³ Kehati dencew tun ye Amuramu, ani Isari, ani Heburon, ani Uziyeli ye. ⁴ Merari dencew tun ye Mali ni Musi ye.

⁵ Ayiwa, Levi ta gbaw le ye nin ye, o bee ni o facew: Gerisomu ta durujaw ra, Gerisomu dence tun ye Libini ye, o dence tun ye Yahati ye, o dence tun ye Zima ye, ⁶ o dence tun ye Yoha ye, o dence tun ye Ido ye, o dence tun ye Zera ye, o dence tun ye Yatirayi ye.

⁷ Kehati ta durujaw ra, Kehati dence tun ye Aminadabu ye, o dence tun ye Kore ye, o dence tun ye Asiri ye, ⁸ o dence tun ye Elikana ye, o dence tun ye Ebiyasafu ye, o dence tun ye Asiri ye, ⁹ o dence tun ye Tahati ye, o dence tun ye Uriyeli ye, o dence tun ye Uziya ye, o dence tun ye Sawuli ye.

¹⁰ Elikana dencew tun ye Amasayi ni Ahimoti ye. ¹¹ Elikana ta duruja ye nin ye: Elikana dence tun ye Sofayi ye, o dence tun ye Nahati ye, ¹² o dence tun ye Eliyabu ye, o dence tun ye Yerohamu ye, o dence tun ye Elikana ye, o dence tun ye Samawilu ye.

¹³ Samawilu dence folo tun ye Yoweli* ye, min gbanna o ra o ye Abiya ye.

* 6:13 6.13 Yoweli togo te kitabu dow konɔ.

¹⁴ Merari ta durujaw ra, Merari dence tun ye Mali ye, o dence tun ye Libini ye, ale dence tun ye Simeyi ye, o dence tun ye Uza ye, ¹⁵ o dence tun ye Simeha ye, o dence tun ye Hagiya ye, o dence tun ye Asaya ye.

Alabatoso donkirilabagaw

¹⁶ Jenngonya kesu* blara Alabatoso kono wagati min na, Dawuda ka Levi ta mogo minw sigi ka olugu ke donkirilabagaw namogow ye Matigi Ala ta batoso kono, o mogo fle nin ye. ¹⁷ Olugu ta baara tun ye donkirila le ye Alabatoso lu kono, Ngonkunben fanibon* donda ra, fo lon min na masace Sulemani nana Alabatosoba lo Zeruzalemu; ci minw tun fora o ye, o tun be o ta baara ke ka kana ni o le ye. ¹⁸ Minw tun be o baara kera, o ni o dencew, olugu togow ye nin ye: Kehati ta gba ra, Heman le tun ye donkirilabaga ye; ale face tun ye Yoweli ye, Yoweli face tun ye Samawilu ye, ¹⁹ Samawilu face tun ye Elikana ye, Elikana face tun ye Yerohamu ye, Yerohamu face tun ye Eliyeli ye, Eliyeli face tun ye Toha ye, ²⁰ Toha face tun ye Sufu ye, Sufu face tun ye Elikana ye, Elikana face tun ye Mahati ye, Mahati face tun ye Amasayi ye, ²¹ Amasayi face tun ye Elikana ye, Elikana face tun ye Yoweli ye, Yoweli face tun ye Azariya ye, Azariya face tun ye Sofoni ye, ²² Sofoni face tun ye Tahati ye, Tahati face tun ye Asiri ye, Asiri face tun ye Ebiyasafu ye, Ebiyasafu face tun ye Kore ye, ²³ Kore face tun ye Isari ye, Isari face tun ye Kehati ye, Kehati face tun ye Levi ye, Levi face tun ye Izirayeli ye.

²⁴ Heman balemace min ye Asafu ye, ale le tun be lo Heman kininboroyanfan fe. Asafu face tun ye Berekiya ye, Berekiya face tun ye Simeha ye, ²⁵ Simeha face tun ye Mikayilu ye, Mikayilu face tun ye Baseya ye, Baseya face tun ye Malikiya ye, ²⁶ Malikiya face tun ye Etini ye, Etini face tun ye Zera ye, Zera face tun ye Adaya ye, ²⁷ Adaya face tun ye Etan ye, Etan face tun ye Zima ye, Zima face tun ye Simeyi ye, ²⁸ Simeyi face tun ye Yahati ye, Yahati face tun ye Gerisomu ye, Gerisomu face tun ye Levi ye.

²⁹ Ayiwa, o balemace minw ye Merari ta durujaw ye, olugu ra Etan le tun be lo Heman numanboroyanfan fe. Etan face tun ye Kisi ye, Kisi face tun ye Abidi, Abidi face tun ye Maluki ye, ³⁰ Maluki face tun ye Hasabiya ye, Hasabiya face tun ye Amasiya ye, Amasiya face tun ye Hilikiya ye, ³¹ Hilikiya face tun ye Amisi ye, Amisi face tun ye Bani ye, Bani face tun ye Semeri ye, ³² Semeri face tun ye Mali ye, Mali face tun ye Musi ye, Musi face tun ye Merari ye, Merari face tun ye Levi ye.

³³ O balemace to minw tun ye Levi ta duruja tow ye, olugu tun be Ala ta batoso baaraw le ke, min ye fanibon* baaraw ye.

³⁴ Haruna ni a dencew le tun be to ka sarakaw jeni sarakajenifen* kan, ani ka wusunan don wusunanjenifen kan. O tun be Ala ta fanibon yoro saninmanba* baaraw bee ke; olugu le tun be Izirayelimogow ta jurumunw kafari o ye. Ala ta baaraden Musa tun ka ci minw fo o ye, o tun be a bee ke ka kana ni o le ye.

³⁵ Ayiwa, Haruna dencew fle nin ye: Haruna dence tun ye Elehazari ye, Elehazari dence tun ye Finehasi ye, Finehasi dence tun ye Abisuwa ye, ³⁶ Abisuwa dence tun ye Uzi ye, Uzi dence tun ye Zeraya ye, ³⁷ Zeraya dence tun ye Merayoti ye, Merayoti dence tun ye Amariya ye, Amariya dence tun ye Ahitubu ye, ³⁸ Ahitubu dence tun ye Sadoki ye, Sadoki dence tun ye Ayimazi ye.

Dugu minw dira Levi ta durujaw ma

³⁹ Levi ta durujaw ta yorow ye nin ye, o bee ni o ta sigiyoro, o ta maraw ra. Haruna ta duruja minw ye Kehati ta mogo ye, Ala konna ka olugu ta yorow le yira. ⁴⁰ O ka Heburon dugu ni a lamini di o ma, Zuda mara ra. ⁴¹ Nka dugu ta forow, ani a dugumisew, olugu tun dira Yefune dence Kalebu le ma. ⁴² O ra, dugu minw tun ye karifaduguw ye, Heburon, ani Libina ni a lamini, ani Yatiri ni a lamini ni Esitemoha

ni a lamini, o ka o di Haruna ta durujaw ma, ⁴³ ani Hilan ni a lamini, ani Debiri ni a lamini, ⁴⁴ ani Asan ni a lamini, ani Bēti Semesi ni a lamini.

⁴⁵ Boniyaminu ta mara ra, o ka Geba dugu ni a lamini di o ma, ani Alemeti ni a lamini, ani Anatoti ni a lamini. O duguw bēe lajennin kera dugu tan ni saba, o ta gbaw bēe ni o ta yoro.

⁴⁶ Min ye Kehati ta mogo tow ye, Ala ka dugu tan yira, ko o ye di olugu ma; o duguw tun be Efirayimu ta durujaw ta mara le ra, ani Dan ta durujaw ta mara, ani Manase ta gba tarance ta mara ra.

⁴⁷ Dugu tan ni saba le dira Gerisomu ta mogow ma, gba bēe ni a ta yoro; o dugu dow tun be Isakari ta mara ra, ani Aseri ta mara ra, ani Nefitali ta mara ra, ani Manase ta gba tarance ta mara ra, Basan.

⁴⁸ Ala ka dugu tan ni fla le yira ko o ye di Merari ta mogow ma, gbaw bēe ni a ta yoro; o duguw tun be Ruben ta mara ra, ani Gadi ta mara ra, ani Zabulon ta mara ra.

⁴⁹ Izirayelimogow ka o duguw ni o laminiw le di Levi ta durujaw ma. ⁵⁰ O dugu minw togow fora, Ala k'a yira ko o ye o duguw le di o ma; o duguw tun be Zuda ta gbamogow ta mara ra, ani Simeyon ta gbamogow ta mara ra, ani Boniyaminu ta gbamogow ta mara ra.

⁵¹ Kehati ta gba tow, olugu ka dugu minw soro, o duguw tun be Efirayimu ta mogow ta mara le ra. ⁵² Dugu minw ye karifaduguw ye, o ka o duguw ni o laminiw di o ma; o duguw ye Sikemu ye, ani Efirayimu mara kuruyorow, ani Gezeri ni a lamini, ⁵³ ani Yokimehamu ni a lamini, ani Bēti Horon ni a lamini, ⁵⁴ ani Ayalon ni a lamini, ani Gati Rimon ni a lamini. ⁵⁵ O ka dugu dow di o ma fana Manase ta gba tarance mogow ta mara ra; o duguw tun ye Aseri ye, ani a lamini, ani Bilehamu ni a lamini.

Kehatikaw ta gba minw tun tora, olugu ta duguw le ye nin ye.

⁵⁶ O ka dugu dow di Gerisomu ta mogow ma Manase ta gba tarance ta mara ra; o duguw ye Golan ye, min be Basan mara ra, ani a lamini, ani Asitaroti ni a lamini.

⁵⁷ O ka dugu dow di o ma fana Isakari ta mogow ta mara ra; o duguw tun ye Kedesi ye, ani a lamini, ani Dabirati ni a lamini, ⁵⁸ ani Ramoti ni a lamini, ani Anemu ni a lamini. ⁵⁹ O ka dugu dow di o ma Aseri ta mogow ta mara ra fana; o duguw tun ye Masali ye, ani a lamini, ani Abidon ni a lamini, ⁶⁰ ani Hukoki ni a lamini ni Rehobu ni a lamini.

⁶¹ O ka dugu dow di o ma Nefitali ta mogow ta mara ra; o duguw tun ye Kedesi ye, min be Galile mara ra, ani a lamini, ani Hamon ni a lamini, ani Kiriyaatayimu ni a lamini.

⁶² Levi ta duruja minw tun tora, minw ye Merari ta mogow ye, o ka dugu dow di olugu ma Zabulon ta mara ra; o duguw tun ye Rimono ye, ani a lamini, ani Tabori ni a lamini. ⁶³ O ka dugu dow fana di o ma Zuriden ba ko fe, Zeriko tereboyanfan na, Ruben ta mogow ta mara ra; o duguw tun ye Beseri ye, min be kongokolon fan na, ani a lamini, ani Yahasa ni a lamini, ⁶⁴ ani Kedemoti ni a lamini, ani Mefaati ni a lamini. ⁶⁵ O ka dugu dow di o ma fana Gadi ta mogow ta mara ra; o duguw tun ye Ramoti ye, min be Galadi mara ra, ani a lamini, ani Mahanayimu ni a lamini ⁶⁶ ani Hesibon ni a lamini, ani Yazeri ni a lamini.

7

Isakari ta durujaw

¹ Isakari ka dence naani le soro, minw ye Tola, ani Puwa, ani Yasubu, ani Simiron ye.

² Tola dencew tun ye Uzi, ani Refaya, ani Yeriyele, ani Yamayi, ani Ibisamu, ani Samawilu ye; o cew bēe tun ye Tola ta gbatigiw le ye; o tun ye kerekecfariw le ye o ta somogow ra. Dawuda ta wagati ra, o bēe lajennin tun ye ce waga mukan ni fla,

ani ce keme wɔɔɔ (22 600). ³ Uzi dence tun ye Iziraya ye; Iziraya dencew tun ye Mikayilu, ani Abidiyasi, ani Yoweli, ani Isiya ye. Olugu be lajennin tun ye kuntigi looru. ⁴ Ka kana ni o ta gbamogow ye, kerekere minw tun be o ta gbaw ra, o tun ye ce waga bisaba ni wɔɔɔ (36 000), sabu o ta musow ni o ta denw tun ka ca.

⁵ Isakari ta gbaw be lajennin ta mogɔ minw jatera, o tun ye kerekerefari waga biseegi ni wolonfla (87 000).

Boniyaminu ta durujaw

⁶ Boniyaminu ka dence saba le sɔɔ; o tun ye Bela, ani Bekeri, ani Yediyaheli ye.

⁷ Bela ka dence looru sɔɔ; o tun ye Esibon, ani Uzi, ani Uziyeli, ani Yerimoti ni Iri ye. Olugu kera o ta gbatigiw ye; o kera kerekerefariw ye fana. O jatenin tun kera ce waga mugan ni fla, ani ce bisaba ni naani (22 034). ⁸ Bekeri dencew tun ye Zemira, ani Yohasi, ani Eliyezari, ani Eliyonayi, ani Omiri, ani Yeremoti, ani Abiya, ani Anatoti, ani Alemeti ye. Bekeri dencew tun ye olugu le ye. ⁹ O ta gbatigiw ta gbamogow jatenin kera kerekerefari waga mugan ni keme fla (20 200). ¹⁰ Yediyaheli dence tun ye Bilan ye; Bilan dencew tun ye Yehusi, ani Boniyaminu, ani Ehudi, ani Kenaana, ani Zetan, ani Taxisi, ani Ahisahari ye. ¹¹ Yediyaheli dencew be tun ye o ta gbatigiw le ye. O tun ye kerekerefari waga tan ni wolonfla, ani ce keme fla (17 200); o be tun be se ka taga kere ra.

¹² Supimu ni Hupimi tun ye Iri dencew le ye; Husimu tun ye Ahari dence ye.

Nefitali ta duruja

¹³ Nefitali dencew tun ye Yasiyeli, ani Guni, ani Yeseri, ani Salumu ye. Olugu tun ye Bila ta mamadenw le ye.

Manase ta duruja

¹⁴ Manase dence do tun ye Asiriyeli ye; a tun ka jonmuso min ke a muso ye, min ye Sirikamusu ye, ale le ka o woro. O muso ka Makiri fana woro; Makiri le kera Galadi face ye.

¹⁵ Makiri ka muso do ta Hupimi ye, ka do ta Supimu ye. Makiri balemamusu togo tun ye ko Mahaka. Makiri ka dence flanan min sɔɔ, o togo tun ye ko Selofadi. Selofadi yere ka denmusow doron le sɔɔ. ¹⁶ Makiri ta muso min tun ye Mahaka ye, o ka dence do woro a ye fana, ka o togo la ko Peresi; o dogoce tun ye Seresi ye. Seresi dencew tun ye Ulamu ni Reke mu ye. ¹⁷ Ulamu dence tun ye Bedan ye.

Galadi ta durujaw le ye olugu ye; Galadi tun ye Makiri dence ye, Makiri tun ye Manase dence ye. ¹⁸ A balemamusu min ye Hamoleketi ye, ale ka Isodi woro, ani Abiyezari, ani Mala. ¹⁹ Semida dencew tun ye Ayan, ani Sikemu, ani Liki, ani Aniyamu ye.

Efirayimu ta durujaw

²⁰ Efirayimu dence tun ye Sutela ye, o dence tun ye Beredi ye, o dence tun ye Tahati ye, o dence tun ye Elehada ye, o dence tun ye Tahati ye, ²¹ o dence tun ye Zabadi ye, o dence tun ye Sutela ye. Nka min kera Ezari ni Elehadi ye, Gati dugumogow minw ye o yoro jamanadenw ye, o dugumogow ka olugu faga, sabu o tun b'a fe ka o dugumogow ta beganw sonya. ²² O face Efirayimu ka o su kasi ka men. A ta balemaw nana a jusu saaro.

²³ O ko fe, a nana jen ni a muso ye tuun; a muso ka konɔ ta ka dence sɔɔ; a ka o togo la ko Beriya*, ko sabu bonɔ be ale ta so konɔ.

²⁴ Efirayimu denmusu tun ye Sera ye. Beti Horon dugu min be san fe, ani Beti Horon dugu min be dugumayoro ra, ani Uzen Sera dugu, ale le ka o duguw lo. ²⁵ A dence tun ye Refa ye, o dence tun ye Resefu ye, o dence tun ye Tela ye, o dence tun ye Tahan

* 7:23 7.23 Beriya koro ye ko: bonɔ.

ye, ²⁶ o dence tun ye Ladan ye, o dence tun ye Amihudi ye, o dence tun ye Elisama ye, ²⁷ o dence tun ye Nuni ye, Nuni dence tun ye Yosuwe ye.

²⁸ Yoro min tun dira Efirayimu ta mogow ma k'a ke o sigiyoro ye, o tun ye Beteli ni a dugumisenw ye, ani Naaran dugu min tun be tereboyanfan na, ani Gezeri ni a dugumisenw terebenyanfan na, ani mara min be Sikemu ni Aya dugu fla ce, a ni a dugumisenw.

²⁹ Manase ta durujaw ta duguw tun ye Beti Sehan, ani Tanaki, ani Megido, ani Dori, ani o dugumisenw. Izirayeli dence Yusufu ta durujaw tun sigira o duguw le ra.

Aseri ta durujaw

³⁰ Aseri dencew tun ye Imina, ani Isiva, ani Isivi ni Beriya ye; o balemamuso tun ye Sera ye.

³¹ Beriya dencew tun ye Heberi ni Malikiyeli ye. Malikiyeli le kera Birizayiti dugu sindibaga ye.

³² Heberi ka dence minw soro o tun ye Yafleti, ani Someri, ani Hotamu ye, ani o balemamuso Suwa.

³³ Yafleti dencew tun ye Pasaki, ani Bimali, ani Asivati ye. Olugu le ye Yafleti dencew ye.

³⁴ Someri dencew tun ye Ahi, ani Rohega, ani Huba, ani Aramu ye.

³⁵ Semeri balemace Helamu dencew tun ye Sofa, ani Imina, ani Selesi, ani Amali ye.

³⁶ Sofa dencew tun ye Suwa, ani Harineferi, ani Suwali, ani Beri, ani Imira, ³⁷ ani Beseri, ani Hodi, ani Sama, ani Silisa, ani Itiran, ani Bera ye.

³⁸ Yeteri dencew tun ye Yefune, ani Pisipa, ani Ara ye.

³⁹ Ula dencew tun ye Ara, ani Haniyeli, ani Risiya ye.

⁴⁰ Olugu bee le tun ye Aseri ta durujaw ye; olugu le tun ye o ta gbatigiw ye. O bee tun ye ce barakamanw ye, ani kerekecefariw. O tun ye o ta gbaw jamogow ye. Ce minw jatera o ta jenkuru ra, minw be se ka taga kere ra, o tun ye ce waga mukan ni woro (26 000).

8

Boniyaminu ta duruja minw tun be Zeruzalemu

¹ Boniyaminu dence folo tun ye Bela ye, a flanan tun ye Asibeli ye, a sabanan tun ye Ara ye, ² a naaninan tun ye Nowa ye, a loorunan tun ye Rafa ye. ³ Bela dencew tun ye Adari, ani Gera, ani Abihudi, ⁴ ani Abisuwa, ani Naaman, ani Ahowa, ⁵ ani Gera, ani Sefufan, ani Huramu ye.

⁶ Ehudi ta durujaw le ye ninnugu ye; olugu le tun ye Geba dugumogow ta gbatigiw ye. ⁷ O ka olugu le ce ka taga ni o ye Manati. O cew le tun ye Nahaman, ani Ahiya, ani Gera ye. Gera le tun ka o mogow ce ka taga ni o ye. Gera dencew tun ye Uza ni Ahihudi ye.

⁸ Saharayimu ka den dow soro, k'a to Mohabu kongokolon kono, a muso fla Husimu ni Bara blandin ko. ⁹ A tun ka muso min ta, min tun ye Hodesi ye, o ka dence minw woro a ye, olugu le tun ye Yobabu, ani Sibiya, ani Mesa, ani Malikamu, ¹⁰ ani Yehusi, ani Sakiya, ani Mirima ye. A dencew le kera olugu ye; olugu le tun ye o ta gbatigiw ye. ¹¹ A muso Husimu tun ka Abitubu, ani Elipali le woro a ye.

¹² Elipali dencew tun ye Eberi, ani Misamu, ani Semedi ye. Semedi le ka Ono dugu, ani Lodi dugu lo, ani o laminiw.

¹³ Beriya ni Sema tun ye Ayalon dugumogow ta gbatigiw le ye. Olugu le ka Gati dugumogow ghen.

¹⁴ Ayo, ani Sasaki, ani Yeremoti, ¹⁵ ani Zebadiya, ani Aradi, ani Ederi; ¹⁶ ani Mikayilu, ani Isifa, ani Yoha, olugu bee tun ye Beriya dencew le ye.

¹⁷ Zebadiya, ani Mesulamu, ani Hiziki, ani Heberi, ¹⁸ ani Isimerayi, ani Iziliya, ani Yobabu, olugu tun ye Elipali dencew ye.

¹⁹ Yakimu, ani Zikiri, ani Zabidi, ²⁰ ani Eliyenayi, ani Silitayi, ani Eliyeli, ²¹ ani Adaya, ani Beraya, ani Simirati, olugu tun ye Simeyi dencew le ye.

²² Isipan, ani Eberi, ani Eliyeli, ²³ ani Abidon, ani Zikiri, ani Hanan, ²⁴ ani Hananiya, ani Elamu, ani Antotiya, ²⁵ ani Ifideya, ani Penuweli, olugu tun ye Sasaki dencew ye.

²⁶ Samuserayi, ani Sehariya, ani Ataliya, ²⁷ ani Yaresiya, ani Eliya, ani Zikiri, olugu tun ye Yerohamu dencew ye.

²⁸ Nin cew bee tun ye gbatigiw le ye, o bee ni o ta gbamogow. O tun siginin be Zeruzalemu.

²⁹ Gabahon dugu sindibaga tun siginin be Gabahon. A muso togow tun ye ko Mahaka.

³⁰ A dence folo tun ye Abidon ye; a dence tow tun ye Suri, ani Kisi, ani Baali, ani Nadabu, ³¹ ani Gedori, ani Ayo, ani Zekeri ye.

³² Mikiloti dence tun ye Simeha ye. Olugu fana tun siginin be Zeruzalemu; o tun siginin be o balema tow korow.

Sawuli ta durujaw

(9.39-44)

³³ Neri dence tun ye Kisi ye; Kisi dence tun ye Sawuli ye; Sawuli dencew tun ye Yonatan ye, ani Malikisuwa, ani Abinadabu, ani Esibahali.

³⁴ Yonatan dence tun ye Meribu Baali ye, Meribu Baali dence tun ye Mika ye, ³⁵ Mika dencew tun ye Piton, ani Meleki, ani Tareha, ani Ahazi ye. ³⁶ Ahazi dence tun ye Yehohada ye; Yehohada dence tun ye Alemeti, ani Azimaveti, ani Zimiri ye; Zimiri dence tun ye Mosa ye; ³⁷ Mosa dence tun ye Bineha ye, o dence tun ye Rafa ye, o dence tun ye Elasa ye, o dence tun ye Aseli ye. ³⁸ Aseli ka dence woorow le sorow; olugu togow le ye nin ye: Azirikamu, ani Bokiru, ani Sumayila, ani Sehariya, ani Abidiyasi, ani Hanan. Olugu bee le tun ye Aseli dencew ye.

³⁹ Aseli balemace Eteki, ale dence folo tun ye Ulamu ye, a flanan tun ye Yehusi ye, a sabanan tun ye Elifeleti ye.

⁴⁰ Ulamu dencew tun ye kerakecefariw le ye; o tun be se kalanbon na. O ka dence caman, ani mamaden caman sorow. O dencew tun ye ce keme ni ce bilooru.

Nin mogow bee le ye Boniyaminu ta durujaw ye.

9

Mogow minanin minw kosegira Zeruzalemu

¹ O tun ka Izirayelimogow bee jate, ka o togow sebe Izirayeli masacew ta buruju kitabu konow.

² Zuda ta mogow ta terenbariyakow le koson Ala tun k'a to o ka o mina ka taga ni o ye Babiloni. Minw konna ka kosegi ka na sigi o ta maraw, ani o ta duguw ra, olugu tun ye Izirayelimogow le ye, ani sarakalasebagaw, ani Levi* ta mogow, ani Alabatosoba baarakedenw.

³ Zuda ta durujaw, ani Boniyaminu ta durujaw, ani Efrayimu ni Manase ta duruja minw kosegira ka na sigi Zeruzalemu, olugu togow ye nin ye:

⁴ Zuda ta durujaw ra, mogow min tun bora Peresi ta gba ra, o tun ye Utayi ye; Utayi face tun ye Amihudi ye, Amihudi face tun ye Omiri ye, Omiri face tun ye Imiri ye, Imiri face tun ye Bani ye. ⁵ Minw tun bora Silokaw ta gba ra, o tun ye Asaya ni a dencew ye; Asaya le tun ye a face dence folo ye. ⁶ Min tun bora Zera ta gba ra, o tun ye Yeweli ye.

O ra, Zuda ta mogow minw kosegira, o bee lajennin tun ye ce keme woorow ni ce bikononton.

⁷ Boniyaminu ta duruja minw tun kosegira, o tun ye Salu ye; Salu face tun ye Mesulamu ye, Mesulamu face tun ye Hodava ye, Hodava face tun ye Hasenuwa ye; ⁸ Yerohamu dence Ibineya; Ela face tun ye Uzi ye, Uzi face tun ye Mikiri ye; Mesulamu face tun ye Sefatiya ye, Sefatiya face tun ye Reweli ye, Reweli face tun ye Yibiniya ye. ⁹ Boniyaminu ta duruja minw kosegira ka na Zeruzalemu, ka kana ni o ta buruju kitabu ye, o tun ye ce keme kononton ni ce bilooru ni wooro. O mogow bee tun ye o ta gbatigiw le ye, o bee ni o ta gba.

¹⁰ Sarakalasebaga minw tun kosegira, o tun ye Yedaya, ani Yehoyaribu, ani Yakini, ¹¹ ani Azariya; Azariya face tun ye Hilikiya ye, Hilikiya face tun ye Mesulamu ye, Mesulamu face tun ye Sadoki ye, Sadoki face tun ye Merayoti ye, Merayoti face tun ye Ahitubu ye; Ahitubu le tun ye Ala ta batoso ta kow pamogo ye. ¹² Adaya fana tun be o ra; Adaya face tun ye Yerohamu ye, Yerohamu face tun ye Pasuri ye, Pasuri face tun ye Malikiya ye; ani Masayi; Masayi face tun ye Adiyeli ye, Adiyeli face tun ye Yazera ye, Yazera face tun ye Mesulamu ye, Mesulamu face tun ye Mesilemiti ye, Mesilemiti face tun ye Imeri ye. ¹³ O sarakalasebagaw le tun ye o ta mogow ta gbatigiw ye. O ni sarakalasebaga tow bee lajennin tun ye ce waga kelen, ani ce keme wolonfla ni ce biworo (1 760). O bee tun ye ce barakamanw ye; olugu le tun blara Ala ta batoso ta baara kama.

¹⁴ Levi ta mogow minw tun kosegira ka na, o tun ye Semaya ye; Semaya face tun ye Hasubu ye, Hasubu face tun ye Azirikamu ye, Azirikamu face tun ye Hasabiya ye. Olugu tun ye Merari ta mogow le ye, ¹⁵ ani Bakibakari, ani Heresi, ani Galali, ani Mataniya; Mataniya face tun ye Mika ye, Mika face tun ye Zikiri ye, Zikiri face tun ye Asafu ye, ¹⁶ ani Abidiyasi min face tun ye Semaya ye; Semaya face tun ye Galali ye, Galali face tun ye Yedutun ye, ani Berekiya min face tun ye Asa ye; Asa face tun ye Elikana ye; ale tun tagara sigi Netofakaw ta mara ra.

¹⁷ Alabatosoba donda korosibaga minw tun kosegira ka na, o tun ye Salumu ye, ani Akubu, ani Talimon, ani Ahiman, ani o balema tow; Salumu le tun ye olugu ta pamogo ye. ¹⁸ Fo ka na se bi ma, ale dencew le tun be to ka Alabatosoba ta tereboyanfan donda korosi, min be wele ko masace ta donda. Olugu le tun ye dakorosibagaw ye Levi ta mogow ra.

¹⁹ Salumu face tun ye Kore ye, Kore face tun ye Ebiyasafu ye, Ebiyasafu face tun ye Kore ye; Salumu ni o ta gbamogo tow, minw ye Korekaw ye, olugu le tun ye Ngonkunben fanibon* donda korosibagaw ye, i n'a fo folofolo, o bemaw fana tun be Matigi Ala ta so donda korosi cogo min na. ²⁰ Folofolo, Elehazari dence Finehasi le tun be o mogow pamogo ye, sabu Matigi Ala tun be ni a ye.

²¹ Jakariya, min ye Meselemiya dence ye, ale fana tun ye Ngonkunben fanibon donda korosibaga do ye. ²² O mogow bee lajennin tun ye ce keme fla, ani ce tan ni fla. O tun ka olugu le panawoloma ka o ke Alabatosoba dondaw korosibagaw ye. O bee togow tun sebera o yere ta duguw le ra. Masace Dawuda ni flerikebaga Samawilu le tun ka olugu bemaw sigi o baara ra, o ta lanamogoya koson. ²³ Olugu ni o ta durujaw ta baara tun ye Matigi Ala ta yoro saninman* dondaw korosiri ye, min ye fanibon* saninman dondaw ye. ²⁴ Dakorosibaga tun be Fanibon fan naani bee ra: dow tun be a tereboyanfan na, dow tun be a terebenyanfan na, dow tun be a sahiliyanfan fe, dow tun be a woroduguyanfan fe. ²⁵ O balema to minw tun siginin be o ta duguw ra, olugu tun be to ka na wagati dow ra, ka na baara ke ni o ye fo logokun kelen; ²⁶ sabu dakorosibaga naani minw tun ye pamogow ye Levi ta mogow ra, olugu tun be baara ke wagati bee. Olugu le tun be Alabatoso ta bonw ni a naforow korosi. ²⁷ O tun be si Ala ta yoro saninman kerefeyorow ra, sabu olugu le tun ka kan k'a korosi; olugu le tun be a dondaw fana dayele sogoma o sogoma. ²⁸ Levi ta mogow dow fana le tun be Alabatosoba minanw korosi; o tun be o minanw boto jate, ka o kosegito fana jate.

²⁹ Dɔw fana tun blara ka yɔrɔ saninman ta minanw, ani a baarakɛfen saninmanw bɛɛ kɔrɔsi, ani mugu sarakaw, ani rɛzɛnji sarakaw, ani turu sarakaw, ani wusunan sarakaw, ani kasadiyananw. ³⁰ Nka sarakalasebagaw* yɛrɛ le tun bɛ turu kasadiman saninmanw lalaga. ³¹ Saraka ŋɔmi min tun bɛ yiran pɔli kɔnɔ, Salumu dence folo Matitiya le tun bɛ o baara kɛ; ale tun ye Levi ta mɔgɔ dɔ le ye; ale tun bɛ Kore ta gba le ra. ³² O balema minw tun ye Kehatikaw ye, olugu dɔw le tun bɛ sarakaburuw lalaga, ka o buruw labɛn ka o bla Matigi Ala na kɔrɔ Nɛnɛkirilon* o Nɛnɛkirilon.

³³ Levi ta gbatigi minw tun blara danna dɔnkirila kama, bon dɔw tun bɛ olugu tɔgɔ ra. Olugu tun tɛ baara wɛrɛ kɛ, sabu o tun bɛ o ta baara ra su ni tere.

³⁴ Ayiwa, o mɔgɔw le tun ye Levi ta gbatigiw ye, o bɛɛ ni o ta gbamɔgɔw. O siginin tun bɛ Zeruzalɛmu.

Sawuli ta somɔgɔw
(Kibaroyaw folo 8.29-38)

³⁵ Gabahɔn dugu sindibaga min ye Yeyeli ye, ale tun siginin bɛ Gabahɔn. A muso tɔgɔ tun ye ko Mahaka. ³⁶ A dence folo tun ye Abidɔn ye; a dence tɔw tun ye Suri ye, ani Kisi, ani Baali, ani Neri, ani Nadabu, ³⁷ ani Gedɔri, ani Ayo, ani Jakariya, ani Mikilɔti.

³⁸ Mikilɔti dence tun ye Simehamu ye. Olugu fana tun siginin bɛ Zeruzalɛmu; o tun siginin bɛ o balema tɔw kɔrɔ. ³⁹ Neri dence tun ye Kisi ye; Kisi dence tun ye Sawuli ye; Sawuli dencew tun ye Yonatan, ani Malikisuwa, ani Abinadabu, ani Esibahali ye.

⁴⁰ Yonatan dence tun ye Meribu Baali ye, Meribu Baali dence tun ye Mika ye. ⁴¹ Mika dencew tun ye Pitɔn, ani Meleki, ani Tareha ye. ⁴² Ahazi dence tun ye Yara ye; Yara dencew tun ye Alemɛti, ani Azimavɛti, ani Zimiri ye; Zimiri dence tun ye Mosa ye; ⁴³ Mosa dence tun ye Bineha ye; o dence tun ye Refaya ye, o dence tun ye Elasa ye, o dence tun ye Aseli ye. ⁴⁴ Aseli ka dence wɔrɔ le sɔrɔ; olugu tɔgɔw le ye nin ye: Azirikamu, ani Bokiru, ani Sumayila, ani Sehariya, ani Abidiyasi, ani Hanan. Olugu le tun ye Aseli dencew ye.

Dawuda ta masaya wagati

10

Sawuli sacogoya
(Samawilu folo 31.1-13)

¹ Ayiwa, Filisikaw tagara Izirayelimɔgɔw kɛrɛ; Izirayeli ta kɛrɛkɛɛw borira Filisikaw na. O ka Izirayelimɔgɔ caman faga Giliboha kuru kan. ² Filisikaw tugura Sawuli ni a dencew kɔ ka o degu fan bɛɛ ra. A laban o ka Sawuli dencew Yonatan ni Abinadabu ni Malikisuwa faga. ³ Kɛrɛ juguyara Sawuli ma kɔsɛbɛ; kalanbonbaga dɔw k'a ye k'a lɔn. Sawuli siranna fɔ a bɛ yɛrɛyɛrɛ. ⁴ A k'a fɔ a ta kɛrɛkɛminanw tabaga ye ko: «I ta kɛrɛkɛmuru bɔ ka ne faga, janko nin mɔgɔ kɛnɛsigibariw kana na ne bon ni kalan ye, ka toron kɛ ne ra.» A ta kɛrɛkɛminanw tabaga siranna, a ma sɔn. O ra, Sawuli yɛrɛ k'a ta kɛrɛkɛmuru mina ka digi a kan k'a yɛrɛ faga. ⁵ Sawuli ta kɛrɛkɛminanw tabaga k'a ye ko Sawuli sara minke, ale fana digira a ta kɛrɛkɛmuru kan k'a yɛrɛ faga.

⁶ Sawuli ni a dence saba, ani a ta somɔgɔw bɛɛ sara o cogo le ra wagati kelen na. ⁷ A kera ten, Izirayelimɔgɔ minw tun bɛ kɛnɛgbɛ ra, olugu nana a ye ko mɔgɔw bɛ borira minke, ani ko Sawuli ni a dencew sara minke, olugu bɔra o ta duguw ra ka bori ka taga; Filisikaw nana sigi o duguw ra.

⁸ O dugusagbɛ, Filisikaw nana ka na suw ta fɛnw bɔ o ra. O ka Sawuli ni a dence saba suw ye Giliboha kuru kan. ⁹ O ka Sawuli ta minanw bɔ a ra, k'a kun tige, ka taga ni a kunkolo ni a ta kɛrɛkɛminanw ye. O ka mɔgɔ dɔw ci ka taga o kibaro diman

fɔ Filisikaw ta jamana yɔrɔ bɛɛ ra, ani o ta jobonbaw kɔnɔ, k'a lase mɔgɔw bɛɛ ma. ¹⁰ O ka Sawuli ta kerɛkeminanw bla o ta jo ta bon kɔnɔ, k'a kunkolo dulon Dagon* ta sɔnnikɛbon kɔnɔ.

¹¹ Ayiwa, Filisikaw ka ko minw bɛɛ kɛ Sawuli ra, Yabesika minw bɛɛ bɛ Galadi mara ra, olugu ka o mɛn minkɛ, ¹² o ra cɛfariw bɛɛ wurira ka na Sawuli su ni a dencɛw suw ta ka taga ni o ye Yabesi. O ka o sukolow sutara Yabesi terebentisun kɔrɔ, ka tere wolonfla sun don.

¹³ Sawuli tun ka terenbariyako minw kɛ ka Matigi Ala kan bla, a fagara o kow le kosɔn. A ma sɔn ka Matigi Ala ta kuma lamɛn. Mɔgɔ minw b'a fɔ ko o bɛ kuma ni suw ye, a tagara lagberi kɛ olugu le fɛ; ¹⁴ a ma sɔn ka Matigi Ala sago jini. O kosɔn Matigi Ala k'a to o k'a faga, ka masaya mina a ra k'a di Yese dencɛ Dawuda ma.

11

Dawuda kɛra Izirayɛli jamana masacɛ ye (Samawilu flanan 5.1-3)

¹ Ayiwa, Izirayɛlimɔgɔw bɛɛ tagara lajɛn Dawuda kɔrɔ Heburɔn, k'a fɔ a ye ko: «Anw ye nin ye, anw ye i balemaw le ye. ² Kabini fɔlɔfɔlɔ, hali tuma min na Sawuli le tun bɛ an ta masacɛ ye, ele le tun bɛ to ka bla Izirayɛli ta kerɛkɛdenw ja ka taga kerɛ ra. Matigi Ala tun k'a fɔ i ye ko: «Ele le bena kɛ ne ta mɔgɔw, Izirayɛlimɔgɔw jamɔgɔ ye, ka kɛ o kuntigi ye.» »

³ Izirayɛli cɛkɔrɔbaw bɛɛ nana Dawuda fɛ Heburɔn ka na o le fɔ a ye. Dawuda ka jɛnɔgɔnya don ni o ye Heburɔn, Matigi Ala ja kɔrɔ. O ka turu saninman* kɛ Dawuda kun na, k'a kɛ Izirayɛli jamana bɛɛ ta masacɛ ye, i n'a fɔ Samawilu tun k'a fɔ cogo min na ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye.

Dawuda ka Zeruzalɛmu dugu mina cogo min na (Samawilu flanan 5.1-3)

⁴ Ayiwa, Dawuda ni Izirayɛlimɔgɔw bɛɛ tagara Zeruzalɛmu kama, min ye Yebusi ye. Yebusika minw tun ye o yɔrɔ mara mɔgɔw ye, olugu le tun siginin bɛ dugu kɔnɔ.

⁵ Yebusikaw k'a fɔ Dawuda ye ko: «Ele tɛna don yan!» Nka o ta bonba min tun bɛ Siyɔn kuru* kan, Dawuda ka o mina. O le kɛra Dawuda ta masabonba ye. ⁶ Dawuda tun k'a fɔ a ta kerɛkɛdenw ye ko ni mɔgɔ min kɔnna ka ben Yebusikaw kan, ko a bɛ o tigi kɛ a ta kerɛkɛjama kuntigiba ye. Seruya dencɛ Yohabu le kɔnna ka taga ben o kan; ale kɛra kerɛkɛjama kuntigiba ye. ⁷ Dawuda tagara sigi o ta bonba kɔnɔ, min tun ye o ta kerɛkɛdenw dogoyɔrɔ ye. O kosɔn o yɔrɔ tɔgɔ nana la ko Dawuda ta masabonba. ⁸ Dawuda ka bon dɔw lɔ ka dugu lamini, k'a ta Milo yɔrɔ ra, ka taga a bla fɔ dugu laminikogo ma. Yohabu ka dugu tɔ lalaga. ⁹ Dawuda ta fanga tun bɛ bonyara ka taga a fɛ, sabu Fangatigi Ala tun bɛ ni a ye.

Dawuda ta kerɛkɛcɛw fariw (Samawilu flanan 5.1-3)

¹⁰ Dawuda ta kerɛkɛcɛw kuntigiw tɔgɔw ye nin ye; olugu ni Izirayɛlimɔgɔ tɔw bɛɛ le k'a dɛmɛ k'a sigi fanga ra, ka baraka don a ta masaya ra kɔsɛbɛ, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Izirayɛlimɔgɔw ye cogo min na. ¹¹ O kerɛkɛcɛfariw tɔgɔw le ye nin ye: Yasobhamu, min tun ye Hakimɔnika dɔ dencɛ ye; ale tun ye kerɛkɛcɛfari saba kuntigi ye. Ale le k'a ta taman kɛ ka cɛ kɛmɛ saba bɛɛ faga kerɛ kɛlen na. ¹² Ni ale bɔra yi, Elehazari lo; ale tun ye Ahoyikacɛ Dodo dencɛ le ye. Ale fana tun bɛ o cɛfari saba ra. ¹³ Tuma min na Filisikaw tun tagara lajɛn kerɛ kama, a tun bɛ ni Dawuda ye Pasidamimu. Foro dɔ tun bɛ yi, siman caman tun bɛ o foro kɔnɔ; Izirayɛlimɔgɔw

* **10:10** 10.10 Dagon tun ye Filisikaw ala ye.

nana ke bori ye Filisikaw na minke, ¹⁴ olugu le tagara lo o foro ce ma, ka Filisikaw kere, ka o gben ka bo yi. Matigi Ala ka sesorriba ke Izirayelimogow ye.

¹⁵ Lon do, o kuntigi bisaba ra, ce saba tagara Dawuda fe; fara min be Adulamu farawo yoro ra, Dawuda tun be o fara yoro le ra; o y'a soro Filisikaw ta kerekedenw ta jenkuru do tun ka o ta fanibonw lo Refayikaw ta kenegbe ra. ¹⁶ Dawuda tun dogonin be kuruwo kono; Filisikaw ta kerekeden dow fana tun ka Betilehemu dugu mina.

¹⁷ Jiminlogo ka Dawuda soro; a ko: «E, jon le bena Betilehemu dugu donda ta kolon ji do di ne ma, ne y'a min sa?» ¹⁸ O cefari saba wurira ka taga don Filisikaw sigiyoro ra fanga ra, ka ji bi Betilehemu donda kolon na, ka na ni a ye ka na a di Dawuda ma. Nka Dawuda ma son k'a min. A k'a bon dugu ma, k'a ke saraka ye, Matigi Ala na koro; ¹⁹ a ko: «E, ne Tigi Ala ye ne kisi nin ko jagon ma! A bena ke i n'a fo ne ka nin mogow jori le min, sabu o ka o nin bla farati le ra ka taga nin ji bi ka na ni a ye.» A ma son ka ji min. O cefari saba ka min ke, o le kera nin ye.

²⁰ Yohabu balemace Abisayi, ale le tun ye o ce saba ta jamogo ye. Ale le k'a ta taman ke ka ce keme saba faga; ale le ka togo soro o ce saba ra. ²¹ A togo bonyara ka teme to fla kan. A kera o kuntigi ye; nka o bee n'a ta, ce saba min togo konna ka fo, a togo bonya belen tun ma olugu ta bo.

²² Yehoyada dence Benaya fana tun ye kerekacefari le ye; a ka koba caman ke. Ale tun ye Kabiselika le ye. Ale le ka Mohabukaw ta cefari fla faga. Nenelonba do ra fana, a jigira jidinga do kono ka jara do faga yi. ²³ Ale le fana ka Misiranka cejanba do faga; a janya tun ye nongon* na looru. Taman min tun be Misirankace boro, o bonya tun be i ko jesedanbagaw ta kpeleyiri; nka Benaya tagara a ko ni bere le ye. A tagara taman bosi Misirankace boro k'a faga ni o taman kelen ye. ²⁴ Yehoyada dence Benaya ka min ke, o le ye nin ye. A ka togo soro kosebe o cefari saba ra. ²⁵ O kuntigi bisaba ra, ale le ka togo soro ka teme o bee kan. Nka ce saba minw togo konna ka fo, a ma olugu bo. Kerekeden minw tun be to ka Dawuda yere koro, Dawuda k'a bla ni olugu ye.

²⁶ Cefari were minw tun be yi, olugu fle nin ye: Yohabu balemace Asaheli, ani Dodo dence Elanan min tun be bo Betilehemu, ²⁷ ani Samoti min tun be bo Harori, ani Helesi min tun be bo Pelon. ²⁸ Ani Ikese dence Ira min tun be bo Tekoha, ani Abiyezeri min tun be bo Anatoti, ²⁹ ani Sibekayi min tun be bo Husa, ani Ilayi min tun be bo Ahoyi, ³⁰ ani Maharayi min tun be bo Netofa, ani Bana dence Heledi min tun be bo Netofa, ³¹ ani Ribayi dence Itayi min tun be bo Gibeha, Boniyaminu ta mogow ta dugu ra, ani Benaya min tun be bo Piraton, ³² ani Hurayi min tun be bo Gasi ta kow yoro ra, ani Abiyeli min tun be bo Beti Araba, ³³ ani Azimaveti min tun be bo Baharumu, ani Eliyaba min tun be bo Salibon, ³⁴ ani Hasemu min tun be bo Gizon, ale dencew, ani Sage dence Yonatan min tun be bo Harari, ³⁵ ani Sakari dence Ayamun min tun be bo Harari, ani Uri dence Elifali, ³⁶ ani Heferi min tun be bo Mekera, ani Ahiya min tun be bo Pelon, ³⁷ ani Hesiro, min tun be bo Karimeli, ani Ezibayi dence Narayi, ³⁸ ani Natan balemace Yoweli, ani Hagiri dence Mibari, ³⁹ ani Seleki min tun ye Amonka ye, ani Naharayi min tun be bo Beroti; ale tun ye Seruya dence Yohabu ta kerekeminanw tabaga ye; ⁴⁰ ani Ira, min tun be bo Yeteri, ani Garebu min tun be bo Yeteri fana, ⁴¹ ani Huri, Hetikace, ani Alayi dence Zabadi, ⁴² ani Siza dence Adina, min tun ye Ruben ta mogow ye; ale le tun ye Ruben ta mogow ta jamogo ye; ce bisaba kuntigi tun lo; ⁴³ ani Mahaka dence Hanan, ani Yosafati min tun be bo Mitini, ⁴⁴ ani Uziya min tun be bo Asitaroti, ani Hotamu dencew, Sama ni Yeyeli minw tun be bo Aroweri, ⁴⁵ ani Simiri dence Yediyaheli, ani a balemace Yoha min tun be bo Tisite, ⁴⁶ ani Eliyeli

* **11:23** 11.23 Nongon na kelen be se ka ben metera tarance le ma.

min tun be bo Mahava, ani Elinamu dencew, Yeribayi ni Yosaviya, ani Itima min tun ye Mohabuka ye, ⁴⁷ ani Eliyeli, ani Obedi, ani Yasiyeli min tun be bo Soba.

12

Kerekeden minw tagara Dawuda fe

¹ Ayiwa, Dawuda belen tun be dogora Kisi dence Sawuli koson; o wagati ra, mogo minw wurira ka taga Dawuda fe Sikilagi, olugu togow le ye nin ye; kerekedefari minw ka Dawuda deme kere ra, o mogow tun ye olugu dow le ye. ² Kalanbonbagaw tun lo. O kininboro ni o numanboro bee tun ka kan kalanbon na, walama kabakurufiri ra. O ni Sawuli bee tun be gba kelen mogow ye, min ye Boniyaminu ta gba ye. ³ O ta jamogo tun ye Ahezari le ye; o ko, Sema dence Yohasi, min tun be bo Gibeha, ani Azimaveti dencew, minw ye Yeziyeli ni Pelati ye, ani Beraka, ani Yehu, min tun be bo Anatoti, ⁴ ani Yisimaheya, min tun be bo Gabahon; ale tun ye kerekeden bisaba do le ye, ale fana tun ye o jamogo do ye; ⁵ ani Yeremi, ani Yahaziyeli, ani Yohanan, ani Yozabadi, min tun be bo Gedera, ⁶ ani Eluzayi, ani Yerimoti, ani Behaliya, ani Semariya, ani Sefatiya, min tun be bo Harufu, ⁷ ani Elikana, ani Isiya, ani Azareli, ani Yohezari, ani Yasobehamu, minw tun ye Korekaw ye, ⁸ ani Yerohamu dencew, minw ye Yohela ni Zebadiya ye; olugu tun be bo Gedori.

⁹ Ayiwa, Gadi ta mogo dow fana tun bora Sawuli ko, ka taga Dawuda fe a ta dogoyoro ra kongokolon konoyi. O mogow fana tun ye kerekedefari dow le ye; o tun be se kere ra kosebe ni negbennan ni taman ye. O tun be i ko jaraw, o tun ka teri i ko dagbe minw be kuru kan. ¹⁰ Ezeri le tun ye olugu ta jamogo ye, k'a flanan ke Abidiyasi ye, a sabanan tun ye Eliyabu ye, ¹¹ a naaninan tun ye Misimana ye, a loorunan tun ye Yeremi ye, ¹² a woronan tun ye Atayi ye, a wolonflanan tun ye Eliyeli ye, ¹³ a seeginan tun ye Yohanan ye, a konontonnan tun ye Elizabadi ye, ¹⁴ a tannan tun ye Yeremi ye, a tan ni kelennan tun ye Makibanayi ye.

¹⁵ O mogo minw tun ye Gadi ta mogow ye; olugu bee tun ye kerekuntigiw le ye. Min baraka tun ka dogo o bee ra, ale kelen tun be se ka ce keme kere; min baraka tun ka bon o bee ra, ale kelen tun be se ka ce waga kelen kere.

¹⁶ Olugu le ka Zuriden ba tige, san karo folo ra, wagati min na ba be fa a fan fla bee ra; o tagara o yoro kenegbe mogow bee gben, tereboyanfan ni terebenyanfan mogow bee.

¹⁷ Ayiwa, Boniyaminu ta mogo tow, ani Zuda ta mogo dow fana tun tagara Dawuda fe a ta dogoyoro ra.

¹⁸ Dawuda bora ka na lo o ja fe ka kuma ta, k'a fo o ye ko: «Ni aw ka hera le naninya aw jusu ra ka na ne fe, ka na ko aw bena ne deme le, o tuma aw ni ne bena ke jenogow ye. Nka ni aw nana ne janfa le, ka ne mina ka ne di ne juguw ma, k'a soro ne ma kojugu ke mogo ra, o tuma an bemaw ta Ala ye ke an seere ye, ka o kiti tige an ce.»

¹⁹ O fora minke, Ala Nin jigira Amasayi kan, min tun ye ce bisaba kuntigi ye; ale perenna k'a fo ko:

E, Dawuda, anw ye i ta mogow le ye!

E, Yese dence, anw koni be ni i ye!

Hera, hera ye ke i ye,

ka hera ke i demebagaw fana ye,

sabu i ta Ala le ye i demebaga ye!

A kera ten minke, Dawuda sonna o ma, ka o ke a ta kerekujenkuruw kuntigi dow ye.

²⁰ Wagati min na Dawuda tun tagara ni Filisikaw ye kerekeworo ra, ka taga Sawuli kere, o wagati ra Manase ta mogo dow tun tugura Dawuda ko. Nka Dawuda ma

Filisikaw demɛ o kerɛ ra, sabu Filisikaw ta kuntigiw nana jɔgɔn ye, ka ben a ra ka Dawuda lasekɔ; ko ni o tɛ, Dawuda bɛna taga olugu janfa kerɛ ra, ka fara a matigice Sawuli kan, ka olugu bɔnɔ o nin na. ²¹ Wagati min na a tun sekɔra ka taga Sikilagi, Manase ta mɔgɔ minw tun tagara fara a kan, olugu tɔgɔw le ye nin ye: Adina, ani Yozabadi, ani Yediyaheli, ani Mikayilu, ani Yozabadi, ani Elihu ni Silitayi. Olugu bɛɛ kelen kelen tun ye cɛ waga kelen kelen kuntigiw le ye Manase ta mɔgɔw ra. ²² O ka Dawuda ni a ta kerɛkejama demɛ, sabu o bɛɛ tun ye kerɛkɛɛɛfariw le ye; olugu fana kera kerɛkejama kuntigi dɔw ye.

²³ Lon o lon, mɔgɔ dɔw tun bɛ na fara Dawuda kan k'a demɛ; a kera ten fɔ a ta kerɛkejama nana bonya kɔsɛbɛ, k'a kɛ kerɛkejama ye.

Izirayelimɔgɔ minw tagara Dawuda fɛ Heburɔn

²⁴ Mɔgɔ minw tun labɛna kerɛ kama, ni o tagara Dawuda fɛ Heburɔn, ka taga masaya mina Sawuli ra k'a di Dawuda ma, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ cogo min na, o mɔgɔw tɔgɔw le ye nin ye:

²⁵ Zuda ta mɔgɔw ra, cɛ waga wɔɔrɔ ni cɛ kemɛ seegi (6 800). Nɛgɛbɛnnan ni taman tun bɛ o bɛɛ boro, o bɛɛ tun labɛna kerɛ kama.

²⁶ Simeyɔn ta mɔgɔw ra, cɛ waga wolonfla ni cɛ kemɛ (7 100); o bɛɛ tun ye kerɛkɛɛɛfariw ye, o bɛɛ tun labɛna kerɛ kama.

²⁷ Levi ta mɔgɔw ra, cɛ waga naani ni cɛ kemɛ wɔɔrɔ (4 600); ²⁸ Yehoyada fana tun bɛ ni olugu ye; ale tun ye Haruna ta durujaw ta jamɔgɔ ye. Cɛ waga saba ni cɛ kemɛ wolonfla (3 700) tun bɛ ale kɔ. ²⁹ Sadɔki fana tun bɛ ni o ye; ale fana tun ye kanbelen cɛfari dɔ ye kerɛ ra; kerɛkuntigi cɛ mugan ni fla tun bɔra ale ta somɔgɔw ra ka na.

³⁰ Boniyaminu ta mɔgɔw ra, minw ye Sawuli ta somɔgɔw ye fana, cɛ waga saba (3 000); fɔ ka na se nin wagati ma, o mɔgɔw bɛɛ tun tugura Sawuli ta somɔgɔw le kɔ.

³¹ Efirayimu ta mɔgɔw ra, cɛ waga mugan ni cɛ kemɛ seegi (20 800); o cɛw bɛɛ tun ka tɔgɔ sɔrɔ kerɛ ra kɔsɛbɛ o ta somɔgɔw cɛ ra.

³² O ka mɔgɔ minw tɔgɔ wele, ka o panawoloma ka bɔ Manase ta gba tarance tɔ kelen mɔgɔw ra, ka o bla ka taga Dawuda sigi masaya ra, olugu tun kera cɛ waga tan ni seegi (18 000).

³³ Isakari ta mɔgɔw ra, kuntigi kemɛ fla; olugu blara o balemaw ja, ka kɛ o jamɔgɔw ye ka na. Izirayelimɔgɔw tun ka kan ka ko minw kɛ, ani a kewagatiw, olugu tun bɛ o kow faamu.

³⁴ Zabulon ta mɔgɔw ra, cɛ waga bilooru (50 000); olugu tun derira kerɛ ra kɔsɛbɛ; kerɛkɛminan suguya bɛɛ tun bɛ o boro fana. O tun labɛna ka kerɛ kɛ ni o jusu bɛɛ ye.

³⁵ Nɛfitali ta mɔgɔw ra, kerɛkuntigi cɛ waga kelen. Cɛ waga bisaba ni wolonfla (37 000) le tun bɛ olugu kɔ. Nɛgɛbɛnnanw, ani tamanw tun bɛ o boro.

³⁶ Dan ta mɔgɔw ra, cɛ waga mugan ni seegi ni kemɛ wɔɔrɔ (28 600); o bɛɛ tun labɛna kerɛ kama.

³⁷ Aseri ta mɔgɔw ra, cɛ waga binaani (40 000); o bɛɛ tun derira kerɛ ra kɔsɛbɛ, o bɛɛ labɛna kerɛ kama.

³⁸ Mɔgɔ minw tun bɛ Zuriden ba terebɔyanfan na, minw ye Ruben ta mɔgɔw ye, ani Gadi ta mɔgɔw, ani Manase ta gba tarance tɔkelenman ta mɔgɔ tɔw, olugu ra cɛ waga kemɛ ni mugan (120 000) le tun nana. Kerɛkɛminan suguya bɛɛ tun bɛ o boro.

³⁹ Ayiwa, o kerɛkɛɛɛw bɛɛ labɛna kerɛ kama, ka tugutugu jɔgɔn kɔ ka na Heburɔn, ni o jusukun bɛɛ ye, ka na Dawuda sigi masaya ra Izirayeli jamana bɛɛ lajennin kunna. Izirayelimɔgɔ tɔw bɛɛ fana tun bɛna kelen ma ka masaya di Dawuda ma.

⁴⁰ O tagara tere saba le kɛ Dawuda kɔrɔ, ka domuni kɛ ka min, sabu o ta somɔgɔw tun ka domuniw labɛn o ye. ⁴¹ O sigijɔgɔn minw fana tun bɛ o yɔrɔ ra, ka taga se fɔ Isakari ni Zabulon, ani Nɛfitali ta mɔgɔw ma, olugu bɛɛ tun nana ni domunifenw ye

faliw, ani jógómew, ani sofaliw, ani misitoranw kan; o nana ni mugu ye, ani toromo janin, ani rezen janin, ani duven, ani turu, ani misi caman, ani saga caman, sabu jagari tun be Izirayeli jamana ra.

13

*Izirayelimógow tagara jénjógonya kesu ta
(Samawilu flanan 6.1-11)*

¹ Dawuda ta kerekuntigi minw be ce waga kelen kelen kunna, ani minw be ce keme keme kunna, a ka olugu ni jamógó tów beé wele ka kuma ni o ye. ² O kó, Dawuda kumana Izirayeli jama beé fé, k'a fò o ye ko: «Ni a benna aw ma, ni a fana bora Matigi Ala, an ta Ala le ra, an ye cira bla ka taga fan beé ra, an balemaw fé, minw be Izirayeli jamana yóró beé ra, ani sarakalasebagaw* ni Levi* ta mógó minw be ni o ye o ta duguw ra, ani beganmarayóró ra, janko olugu fana ye na fara an kan. ³ O kó, an ye an ta Ala ta jénjógonya kesu* ta ka na ni a ye an yere kóró, sabu Sawuli ta masaya wagati ra, an tun ma an janto a ra.»

⁴ Jama beé sónna ko o y'a ké ten, sabu o ko benna beé ma. ⁵ O ra, Dawuda ka Izirayelimógow beé lajen, k'a ta Misiran kó yóró mógow ra, ka taga se fò Hamati donda mógow ma; a ko, ko o ye taga Kiriyaati Yeharimu, ka taga Ala ta jénjógonya kesu ta ka na ni a ye.

⁶ Dawuda ni Izirayelimógow beé wurira ka taga Bahala, min ye Kiriyaati Yeharimu ye, Zuda mara ra, ka taga Ala ta jénjógonya kesu ta ka bó yi ka na ni a ye, Matigi Ala min siginin be seruben melekw* ce ra, ani min tógó be o jénjógonya kesu kan. ⁷ O ka jénjógonya kesu bla sowotorokura dó kónó, ka bó ni a ye Abinadabu ta so kónó. Uza ni Ayo le tun be o wotoro ja fé. ⁸ Dawuda ni Izirayelimógó tów beé tagató tun be koraw, ani góniw, ani longanw, ani siranége tegerew fóra, ani ka buruw fiye Ala ja kóró ni o baraka beé ye, ka dónkiriw la.

⁹ O tagara se Kidón kenegbeyóró ra minke, misiw terendera; Uza k'a boro kóróta ka jénjógonya kesu mina. ¹⁰ Matigi Ala dimina Uza kóró kosebe; a k'a faga, sabu a tun k'a boro maga jénjógonya kesu ra. Uza sara o yóró ra yi, Matigi Ala ja kóró.

¹¹ Matigi Ala ka Uza faga o cogo ra minke, o ma diya Dawuda ye. O ka o yóró tógó la ko Peresi Uza*, fò ka na se bi ma.

¹² O lon na, Dawuda siranna Matigi Ala ja. A ko: «Ni a be tan, Matigi Ala ta jénjógonya kesu be se ka taga don ne ta so cogo di?» ¹³ A ma sòn o ye taga ni jénjógonya kesu ye a ta so kónó, Dawuda ta masabonba kónó. A k'a bla ka taga Obedi Edómu ta so kónó; ale be bó Gati. ¹⁴ Matigi Ala ta jénjógonya kesu ka karo saba le ké Obedi Edómu ta so, a ta somógow ce ra. Matigi Ala ka baraka don Obedi Edómu ta somógow ra, ani a ta borofenw beé ra.

14

*Ala ka Dawuda ta masaya sabati
(Kibaroyaw fóló 3.5-9; Samawilu flanan 5.11-16)*

¹ Tiri masace Hiramú ka mógó dów ci ka taga Dawuda fé ni sediriyiriw ye; a ka kabakurulesebagaw, ani yirilesebaga dów fana ci ka taga, janko o ye taga masaso dó lo Dawuda ye. ² O ra, Dawuda k'a ye ko Matigi Ala ka ale sigi masaya ra Izirayeli jamana kunna; a k'a ye fana ko Ala be ale ta masaya nóró bonyara lon o lon a ta mógow kosón, minw ye Izirayelimógow ye.

³ Ayiwa, Dawuda ka muso werew furu tuun Zeruzalemu, ka dencew, ani denmuso werew sóró. ⁴ A ka dence minw sóró Zeruzalemu, olugu tógow ye nin ye: Samuha,

* **13:11** 13.11 O kóró ye ko Uza saya ka wo bó Izirayelimógow ce ra.

ani Sobabu, ani Natan, ani Sulemani, ⁵ ani Ibari, ani Elisuwā, ani Elipeleti, ⁶ ani Noga, ani Nefegi, ani Yafiya, ⁷ ani Elisama, ani Beliyada, ani Elifeleti.

*Dawuda ka Filisikaw kere
(Samawilu flanan 5.17-25)*

⁸ Ayiwa, Filisikaw nana a men ko o ka turu saninman* ke Dawuda kun na k'a ke Izirayeli jamana bee masace ye. O ta kerekejamaaw bee lajennin wurira ka taga Dawuda yorɔɔni ko o b'a kere. Dawuda ka o men minke, a bora ka taga o kunben. ⁹ Filisikaw nana ka na Refayikaw ta kenegbeyoro bee fa. ¹⁰ Dawuda ka Matigi Ala jininka ko: «Yala ne ka kan ka taga Filisikaw kama wa? Yala i bena o don ne boro wa?» Matigi Ala ka Dawuda jaabi ko: «Taga o kere, sabu ne bena o don i boro.»

¹¹ O tagara Baali Perasimu; Dawuda ka Filisikaw kere o yoro ra ka se o ra. Dawuda ko: «Ala k'a to ne ka ne juguw bugo ka o ben, i n'a fo jiba be kogo kari ka ben ka wo bo a ra cogo min na.» O koson o ka o yoro togo la ko Baali Perasimu, ko: «Matigi min be wo bo.»

¹² Filisikaw borira ka o ta batofenw to o yoro ra. Dawuda k'a fo a ta mogow ye ko o ye o jeni.

¹³ O ko, Filisikaw nana tuun, ka na Refayikaw ta kenegbeyoro bee fa. ¹⁴ Dawuda ka Matigi Ala jininka tuun; Matigi Ala k'a fo a ye ko: «I kana taga o ko fe ka taga ben o kan. Dogo ka o munumunu ka; muriyesunw be yoro min na, i be taga ben o kan o yoro na fe. ¹⁵ Ni i nana ke senkan dow men ye muriyesunw san fe, o tuma i ye bo ka taga o kere, sabu Matigi Ala le be tagara i na fe, ka taga Filisikaw ta kerekejama kere.» ¹⁶ Matigi Ala ka min fo, Dawuda k'a ke ten; o ka Filisikaw kere ka se soro o kan, k'a ta Gabahon, ka taga a bla fo Gezeri.

¹⁷ Dawuda togo bora ka se jamanaw bee ra; Matigi Ala ka Dawuda nasiran bla siya tow bee ra.

15

Izirayelimogow tagara jenrogonya kesu ta

¹ Dawuda ka bon dow lo a yere ye Dawuda ta masabonba* konoo; a ka yoro do fana laben, ka fanibon do lo, ka o ke Ala ta jenrogonya kesu* blayoro ye.

² O ko, Dawuda ko: «Mogo were man kan ka Ala ta jenrogonya kesu ta ni Levi* ta mogow te, sabu Matigi Ala ka olugu le panawoloma ko o ye ke a ta jenrogonya kesu tabagaw ye, ani ka o ke a ta baarakebagaw ye wagati bee.»

³ Dawuda ka Izirayelimogow bee lajen Zeruzalemu, ko o ye Matigi Ala ta jenrogonya kesu ta ka taga ni a ye a blayoro ra, ale ka yoro min laben a togo ra. ⁴ Dawuda ka Haruna dencew, ani Levi ta mogow lajen:

⁵ Kehatikaw ra, Uriyeli le tun ye jamogo ye; a balema ce keme ni mugan tun be ni a ye.

⁶ Merari ta mogow ra, Asaya le tun ye jamogo ye; a balema ce keme fla ni ce mugan tun be ni a ye.

⁷ Gerisomu ta mogow ra, Yoweli le tun ye jamogo ye; a balema ce keme ni ce bisaba tun be ni a ye.

⁸ Elisafan ta mogow ra, Semaya le tun ye jamogo ye; a balema ce keme fla tun be ni a ye.

⁹ Heburon ta mogow ra, Eliyeli le tun ye jamogo ye; a balemaw ce biseegi tun be ni a ye.

¹⁰ Uziyeli ta mogow ra, Aminadabu le tun ye jamogo ye, a balema ce keme ni tan ni fla tun be ni a ye.

¹¹ O ko, Dawuda ka sarakalasebagaw* Sadoki ni Abiyatari wele, ani Levi ta mogow, minw ye Uriyeli ni Asaya, ani Yoweli, ani Semaya, ani Eliyeli, ani Aminadabu ye, ¹² k'a

fɔ o ye ko: «Aw le ye Levi ta mɔgɔw ta gbatigiw ye. Aw ye aw yere saninya, aw ni aw balemaw, janko ka taga Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ta ka na ni a ye; ne ka yɔrɔ min labɛn a ye, aw bɛna a bla o yɔrɔ ra. ¹³ Sɔnaga folo ra aw tun ma a ta minke, o kosɔn Matigi Ala tun dimina an kɔrɔ, sabu an tun ma an janto a ra k'a ke i n'a fɔ Ala tun k'a latige ko a ye ke cogo min na.»

¹⁴ Ayiwa, sarakalasebagaw, ani Levi ta mɔgɔw ka o yere saninya, janko ka taga Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ta. ¹⁵ Levi ta mɔgɔw ka Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ta ni a berew ye, k'a la o kamankunw kan, i n'a fɔ Musa tun k'a fɔ cogo min na ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye.

¹⁶ Dawuda k'a fɔ fana Levi ta mɔgɔw jamɔgɔw ye, ko o ye o balema dɔw panawoloma ka olugu ke dɔnkirilabagaw ye. Olugu tun ka kan ka o ta fɔrifɛnw fɔ kɔsɛbɛ, minw ye koraw ye, ani gɔniw, ani siranɛgɛ tɛgɛrɛw, ka nagarikanbaw bɔ. ¹⁷ Levi ta mɔgɔw ka Yoweli dence Heman panawoloma, ani a balemace min ye Berekiya dence Asafu ye, ani Kusaya dence Etan, min bɛ Merari ta gba ra. ¹⁸ Levi ta mɔgɔ minw tun ye dakɔrɔsibagaw ye, o ka olugu fana fara o kan; olugu tun ye Jakariya ye, ani Beni, ani Yaziyeli, ani Simiramɔti, Yeyeli, ani Uni, ani Eliyabu, ani Benaya, ani Maseya, ani Matitiya, ani Elifelehu, ani Mikineya, ani Obɛdi Edɔmu ni Yeheli. ¹⁹ Minw tun ye dɔnkirilabagaw ye, Heman, ani Asafu, ani Etan, olugu tun bɛ siranɛgɛ tɛgɛrɛw fɔra. ²⁰ Jakariya, ani Aziyeli, ani Simiramɔti, ani Yeyeli, ani Uni, ani Eliyabu, ani Maseya, ani Benaya, olugu tun ye gɔnifɔbagaw ye. ²¹ Nka Matitiya, ani Elifelehu, ani Mikineya, ani Obɛdi Edɔmu, ani Yeyeli, ani Azaziya, olugu tun bɛ kora juru seegi le fɔ, ka dɔnkiriw lamina ni o ye.

²² Kenaniya, min tun ye Levi ta mɔgɔw jamɔgɔ ye dɔnkirila ra, ale tun bɛ dɔnkirilabagaw ni fɔrifɛntigiw bɛɛ na fɛ, sabu a tun ka o baara lɔn kɔsɛbɛ. ²³ Berekiya ni Elikana, olugu le tun bɛ jɛnɔgɔnya kɛsu kɔrɔsibagaw ye. ²⁴ Sebaniya, ani Yosafati, ani Netaneheli, ani Amasayi, ani Jakariya, ani Benaya, ani Eliyezɛri, minw tun ye sarakalasebagaw ye, olugu le tun bɛ buru fiyera Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu na fɛ ka taga. Obɛdi Edɔmu, ani Yehiya, olugu fana tun bɛ jɛnɔgɔnya kɛsu kɔrɔsibaga dɔw ye.

*O tagara ni jɛnɔgɔnya kɛsu ye Zeruzalɛmu
(Samawilu flanan 6.12-19)*

²⁵ O ra, Dawuda ni Izirayeli cɛkɔrɔbaw, ani kɛrɛkuntigi minw bɛ cɛ waga kelen kelen kunna, olugu bɛɛ tagara Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ta ka bɔ Obɛdi Edɔmu ta so kɔnɔ. O tun bɛ nagarira kɔsɛbɛ. ²⁶ Levi ta mɔgɔw sera ka jɛnɔgɔnya kɛsu ta Matigi Ala baraka le ra; o ra, o ka misitoran wolonfla ni sagajigi wolonfla ke saraka ye. ²⁷ Dawuda tun ka lenfani deregeba dɔ le don; Levi ta mɔgɔ minw tun ka jɛnɔgɔnya kɛsu ta, ani dɔnkirilabagaw, ani Kenaniya min tun ye fɔrifɛntigiw jamɔgɔ ye, olugu bɛɛ tun ka o fani jɔgɔn dɔ le don fana. Dawuda tun ka lenfani derege dɔ le don min bɛ i ko sarakalasebagaw kuntigi ta saninderege.

²⁸ Izirayelimɔgɔw bɛɛ lajennin tagara Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ta o cogo le ra; o nagarinin tun bɛ kulekanw bɔra, ka sagajigigbanw, ani buruw fiye, ka siranɛgɛ tɛgɛrɛw ni gɔniw, ani koraw fana fɔ.

²⁹ Ayiwa, tuma min na Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu tun bɛ donna Dawuda ta masabonba kɔnɔ, Sawuli denmuso Mikali tun bɛ fleri kera finetiri fɛ. A ka masace Dawuda nagarininba ye, a bɛ panpanna, ka dɔn ke minke, Dawuda ko gboyara a ye.

¹ Ayiwa, Izirayelimogow tagara Ala ta jennogonya kesu* ta; Dawuda tun ka fanibon min lalaga ka o ke a blayoro ye, o tagara a bla yi. O ka saraka jenitaw* ani ninsondiya sarakaw* bo Matigi Ala ye.

² Dawuda ka o saraka jenitaw, ani o ninsondiya sarakaw bo ka ban tuma min na, a ka dugawu ke jama ye Matigi Ala togo ra. ³ O ko, a ka burukun kelen, ani tamaroburu kelen, ani rezenburu kelen di Izirayelimogow bee kelen kelen ma, ce fara muso kan.

Levi ta mogow ka Ala tando

(Zaburaw 105.1-15; 96; 106.1,47-48)

⁴ Dawuda ka Levi* ta mogow dowa panawoloma, ka olugu bla Matigi Ala ta jennogonya kesu baara ra, ko olugu ye to ka Matigi Ala, Izirayeli ta Ala daari, ka baraka la a ye, ani k'a tando. ⁵ Asafu le tun ye olugu ta namogow ye, ka Jakariya gban ale ra, ani Yeyeli, ani Simiramoti, ani Yehiyeli, ani Matitiya, ani Eliyabu, ani Benaya, ani Obedi Edomu, ani Yeyeli. Olugu le tun ye korafobagaw, ani gonifobagaw ye. Asafu tun be siranegge tegerew le fo.

⁶ Sarakalasebaga* minw tun ye Benaya ni Yahaziyeli ye, olugu tun be buruw le fiye wagati bee Ala ta jennogonya kesu na fe. ⁷ O lon le kera a sinaga folo ye, Dawuda ka nin barakalaridankiri yira, ko Asafu ni a balemaw ye a la, ka Matigi Ala bonya:

⁸ E, aw ye Matigi Ala fo k'a walepumanlon, aw y'a togo wele, aw ye a ta kabakobaw ko fo siya tow ye.

⁹ Aw ye donkiri la a ye, aw ye tandori donkiriw la a ye; aw ye a ta kopumanbaw bee ko fo mogow ye.

¹⁰ Aw ye jagari a togo saninman koson; minw be Matigi Ala ta jennogonya jini, olugu jusu ye ninsondiya!

¹¹ Aw ye Matigi Ala ta jennogonya jini, k'a ta baraka jini; aw ye gbara a ra wagati bee!

¹² A ka kopumanba minw ke, aw ye aw hakiri to o ra, a ka kabako minw ke, ani a ka ko minw latige, aw ye aw hakiri to o ra,

¹³ aw minw ye a ta jon Izirayeli ta durujaw ye, aw minw ye a ta mogow panawolomaninw ye, Yakuba ta denw!

¹⁴ Ale le ye Matigi Ala ye, an ta Ala. A ta fangatigiya be dugukolo yoro bee kan.

¹⁵ Aw ye aw hakiri to a ta jennogonya ra wagati bee; a ka o kuma minw fo duruja caman ye,

¹⁶ a ka jennogonya min don ni Iburahima ye, ani a karira min na ni Isiyaka ye,

¹⁷ a kosegira o kuma le kan, ka o ke sariya ye k'a di Yakuba ma, ka o ke jennogonya wuribari ye ka o di Izirayeli ma.

¹⁸ A ko o ma ko: «Ne bena Kanaana jamana di aw le ma, ka o ke aw ninyoro ye, ka o ke aw ta ye.»

¹⁹ O wagati ra, o tun ye mogow dama dama doron ye, o tun man ca, o tun be lonanya ra o dugukolo kan,

²⁰ o tun be yaala siyaw ni jigon ce, ka bo jamana do ra ka taga do ra.

²¹ Ala ma son mogow si ye o minako juguya, a ka masa dow dogoya o koson.

²² A ko: «Aw kana maga ne ta mogow panawolomaninw na de! Aw kana kojugu si ke ne ta ciraw ra!»

²³ Dununamogow bee ye donkiri la ka Matigi Ala tando!

Aw ye a fo lon o lon, ko ale le ye an kisibaga ye.

²⁴ Aw ye a ta bonya lakari siyaw bee ye,
aw ye a ta kobaw lakari mogow bee ye.

²⁵ Sabu Matigi Ala ka bon, a ka kan ni tandori ye kosεbe;
an ka kan ka siran a na ka teme batofen tow bee kan.

²⁶ Siya tow ta alaw ye batofen gbansanw le ye,
nka Matigi Ala le ka sankolo dan.

²⁷ Bonya ni nɔɔɔ ye ale ta le ye,
sebagaya ni hera be sɔɔ a ta so kɔɔ.

²⁸ Dununa siyaw bee, aw ye bonya ni fanga di Matigi Ala ma,
aw y'a di Matigi Ala ma.

²⁹ Aw ye bonya la Matigi Ala togo kan,
aw ye na ni sarakaw ye Matigi Ala na kɔɔ,
aw ye saninya ka na aw kinbiri gban Matigi Ala na kɔɔ.

³⁰ Dununamogow bee lajennin ye siran Matigi Ala na fo ka yereyerε;
ɔnhɔn, dugukolo b'a nɔ ra, a te jenge ka bo a nɔ ra ka ye.

³¹ Sankolokɔɔfenw ye nagari!

Dugukolokanfenw ye ninsɔndiya,
k'a fo siyaw bee ye ko: «Matigi Ala le ye Masa ye!»

³² Kogoji ni a kɔɔfenw bee ye mankanba bo!
Kongokɔɔyɔɔɔw, ani kongokɔɔfenw bee ye nagarikanba bo!

³³ Kongoyiriw bee ye nagari, ka donkiri la Matigi Ala na kɔɔ,
sabu a be nana ka na dununamogow ta kiti tige!

³⁴ Aw ye Matigi Ala fo k'a walepumanlon, sabu a ka ni,
a ta pumanya te ban ka ye.

³⁵ Aw y'a fo fana ko: «E, an kisibaga Ala, an kisi!
An lajen ka bo siyaw ce ra, ka an bosi
janko an ye i fo ka i walepumanlon i togo saninman kosɔn,
ka an ta bonya kun ke ele tandori ye.»

³⁶ Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, baraka,
wagati bee, ani tuma bee!

O tuma jama bee lajennin k'a fo ko: «Amina!» O ka Matigi Ala tando.

³⁷ O ra Dawuda ka Asafu ni a balemaw to Matigi Ala ta jenɔgɔnya kesu na fe, ko
o ye to ka o baara ke jenɔgɔnya kesu na fe wagati bee; lon o lon baara minw tun ka
kan ka ke, o tun be o ke. ³⁸ A ka Obedi Edomu ni a balemace biwɔɔɔ ni seegi fara
olugu kan; nka Obedi Edomu min tun ye Yedutun dence ye, ale ni Hosa, olugu tun ye
dakɔɔsibagaw le ye.

³⁹ O ko, Matigi Ala ta fanibon min tun be Gabahon kongori kunna, Dawuda ka
sarakalasebaga* Sadoki ni a balema sarakalasebaga tow bla ka taga o yɔɔ ra, ⁴⁰ janko
o ye to ka saraka jenitaw bo Matigi Ala ye, sarakajenifen* kan wagati bee, sogoma ni
wula fe; min bee sebera Matigi Ala ta sariya ra, a ka o sariya min di Izirayelimogow
ma, o tun b'a ke ka kapa ni o le ye. ⁴¹ Heman ni Yedutun tun be ni o mogow ye, ani
mogow to minw togo fora, ko o ye to ka baraka la Matigi Ala ye, sabu a ta pumanya
te ban ka ye. ⁴² Heman ni Yedutun, olugu tun be buruw fiye, ka siranenge tegerew fo,
ani forifen tow, ka donkiriw lamina ka Ala bonya.

⁴³ Ayiwa, o ko, mogow tagara o ta so; Dawuda fana tagara a ta so, ka taga dugawu
ke a ta somogow ye.

17

*Ala ka layiri ta Dawuda ye
(Samawilu flanan 7.1-17)*

¹ Ayiwa, masace Dawuda donna a ta masaso kɔnɔ tuma min na, Ala ta cira min togo tun ye ko Natan, a k'a fo o ye ko: «A fe, ne be nin sediriyiribon jumanman kɔnɔ, k'a soro Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kesu* be fanibon le kɔnɔ.»

² Natan ka Dawuda jaabi ko: «Miiriya o miiriya be i jusu ra, o ke, sabu Ala be ni i ye.»

³ Nka o lon su fe, Matigi Ala kumana Natan fe, k'a fo a ye ko: ⁴ «Taga a fo ne ta jonce Dawuda ye ko Matigi Ala ko: «Ele le tena bon lo ne ye, janko ne ye don a kɔnɔ; ⁵ sabu kabini lon min ne ka Izirayelimogow labo Misiran jamana ra, fo ka na se bi ma, ne ma don bon kɔnɔ ka ye; ka ne to o tagama bee ra ni o ye, ne tun be fanibon le kɔnɔ wagati bee, ani yoro bee. ⁶ Ne temena yoro minw bee ra ni Izirayelimogow ye, ne tun k'a fo kuntigi minw ye ko o ye ne ta mogow, Izirayelimogow korosi, yala ne k'a fo olugu do ye ko mun na o ma sediriyiribon lo ne ye wa?»

⁷ «O ra, a fo ne ta jonce Dawuda ye, ko Fangatigi Ala ko: «Ne le ka ele ta, o y'a soro i tun be sagagbenyoro ra, i ta sagaw ko; ne ka i ta, ka i ke ne ta mogow, Izirayelimogow kuntigi ye. ⁸ I temena yoro o yoro, ne ka i deme i ta koketaw bee ra. Ne ka i juguw bee gben ka bo i ja. Ne bena i togo bonya, ka i ke i n'a fo mogow togoba minw be dugukolo kan. ⁹ Ne bena jamana do di ne ta mogow, Izirayelimogow ma, ka o sigi o jamana ra, ka o ke o togorajamana ye, janko mogow si kana o lasiran tuun. Ni o kera, mogowjuguw tena o minako juguya tuun, i n'a fo o tun b'a kera cogo min na folofolo, ¹⁰ ani wagati min ne tun ka kuntigiw sigi o kunna. Ne bena i juguw bee bla i ta fanga korɔ. Ne Matigi Ala, ne b'a fo i ye fana ko ne bena i ta so bonya.»

¹¹ «Ni i ta wagati nana dafa, ni i sawagati nana se ka taga fara i bemaw kan tuma min na, ne bena i ta duruja do sigi masaya ra i no ra, i yere worden do; ne bena a ta masaya sabati kosebe. ¹² Ale le bena bon lo ne togo ra; ne bena a ta fanga sabati wagati bee, ani tuma bee. ¹³ Ne bena ke a fa ye, a bena ke ne dence ye. Ne tena ne ta pumanya bo a kan ka ye, i n'a fo masace min tun be ele ja, ne ka ne ta pumanya bo ale kan cogo min na. ¹⁴ Ne bena a ta fanga sabati ne ta mogow ce ra, ani ne ta jamana ra wagati bee, ani tuma bee. Foyi si tena a ta fanga bo a no ra ka ye.»

¹⁵ Ayiwa, Ala ka kuma o kuma fo Natan ye, ani a ka fen o fen yira a ra, a tagara o bee lase Dawuda ma.

*Dawuda ta daariri
(Samawilu flanan 7.18-29)*

¹⁶ O ra, masace Dawuda tagara sigi Matigi Ala ja korɔ, k'a fo a ye ko: «E, Masa Ala, ne ye jon le ye sa, walama ne ta somogow ye jonw le ye, ka na a ke ko i be ne bonya fo ka se nin bee ma? ¹⁷ E, Ala, i ka min fo, o belen dogoyara i ja korɔ; i ko i bena i ta baarden ta so fana bonya tuun wagati nataw ra. E, Masa Ala, i be ne jatera k'a ke i n'a fo ne ye mogoba le ye.»

¹⁸ «I ka o bonya min ke i ta jonce ye, ne Dawuda, ne be se ka mun were le fo tuun ka teme o kan? I yere ka i ta jonce lon. ¹⁹ Matigi Ala, i be i ta jonce kanu minke, o le koson i ka nin kobaw bee latige, ka kaja ni i yere ta miiriya ye, janko ka i ta bonyaba yira. ²⁰ E, Matigi Ala, ele bonogonko te yi, Ala were fana te yi ni ele te. An toro ka min men, o le be o ye. ²¹ Yala siya do be dugukolo kan min be i ko i ta mogow, Izirayelimogow wa, Ala tagara minw labo jamana were ra, ka o ke a ta mogow ye? I ka kobaw ke, ka siranyakobaw ke i togo bonya koson; i ka i ta mogow kisi ka bo Misiran, ka siya werew gben ka bo o ja. ²² I ka i ta mogow, Izirayelimogow sigi, ka o ke i yere ta mogow ye wagati bee. Ele, Matigi Ala fana kera o ta Ala ye.»

²³ «Ayiwa, Matigi Ala, i ka layiri min ta i ta baaraden ni a ta so ye, to o layiri kan tuma bæ; i ka min fo, a ke ten. ²⁴ I ka o layiri min ta, o ye ke can ye, janko i togo ye bonya wagati bæ, mogow ye a fo ko Fangatigi Ala, min ye Izirayeli ta Ala ye, ko ale le ye Izirayelimogow ta Ala ye can ra. ²⁵ Ne tigi Ala, ele yere k'a yira i ta jonce ra ko i bena a ta so sabati. O le koson i ta jonce k'a ja gbeleya ka lo i na koru ka i daari. ²⁶ O ra, sisan, Matigi Ala, ele le ye Ala ye; ele le ka nin kopuman ko fo i ta jonce ye. ²⁷ Ayiwa, i sonna ka baraka don i ta jonce ta so ra, janko a ta so ye sabati wagati bæ i na koru; sabu ni ele Matigi Ala ka baraka don fen min na, o be baraka soru wagati bæ, ani tuma bæ.»

18

Dawuda ka siya minw kere (Samawilu flanan 8.1-14)

¹ Ayiwa, o ko fe, Dawuda tagara Filisikaw kere tuun; a sera o ra, k'a ta fanga sigi o kan. A ka Gati dugu ni a dugumisenw bosu o ra.

² A sera Mohabukaw fana ra. Mohabukaw fana tora Dawuda ta fanga koru, ka to ka ninsongo sara a ye.

³ Dawuda sera Soba masace Hadadezeri fana ra; o kera Hamati fan na, wagati min na a tun be tagara Efirati ba yoru mogow kere k'a ta fanga sigi olugu kan. ⁴ Dawuda ka sowotoro waga kelen, ani sowotorotigi waga wolonfla (7 000) mina a ra, ani kerekeden sennaman ce waga mugan (20 000). A ka wotorosamaso keme mara a yere ye, ka so to be senfasaw tigetige.

⁵ Sirika minw be Damasi, olugu bora ko o be taga Soba masace Hadadezeri deme. Nka Dawuda ka Sirika ce waga mugan ni fla (22 000) faga. ⁶ O ko, Dawuda k'a ta kerekeden dow sigi Damasi dugu ta Sirikaw ta mara ra. A kera ten, Sirikaw fana tora Dawuda ta fanga koru; o ka ke ninsongo sara ye a ye. Ni Dawuda tun ka taga yoru o yoru, Matigi Ala tun be se di a ma o yoru mogow bæ kan. ⁷ Dawuda ka Hadadezeri ta kerekuntigiw ta negebennanw ce ka taga ni o ye Zeruzalemu; o negebennanw tun lalagara ni sanin le ye. ⁸ Dawuda ka siranegafen caman ta fana Tibati dugu ni Kuni dugu koru; o duguw tun ye Hadadezeri ta dugu dow ye. Masace Sulemani nana o siranegew le ke Alabatosoba ta siranegetasa ni a negeberew ni a siranegafen tow ye.

⁹ Hamati masace min ye Tohu ye, ale nana a men ko Dawuda ka se soru Soba masace Hadadezeri ni a ta kerekejama bæ kan minke, ¹⁰ a k'a dence Hadoramu ci ni fen saninlamanw ye, ani fen warigberamanw, ani fen siranegeraman suguya bæ ye, ka taga o di Dawuda ma, k'a fo, ko a ka Hadadezeri kere ka se a ra minke, ko o pana. Tohu tun ka o ke, sabu ale fana ni Hadadezeri tun be kere le ra wagati bæ.

¹¹ Masace Dawuda ka o fenw bæ di Matigi Ala ma. A tun ka siya min o min kere, a tun ka olugu ta warigbew ni o ta saninw bæ mina ka o di Matigi Ala ma o cogo le ra. O siyaw le tun ye Edomukaw ye, ani Mohabukaw, ani Amonkaw, ani Filisikaw, ani Amalekikaw.

¹² Seruya dence min ye Abisayi ye, ale fana ka Edomuka ce waga tan ni seegi (18 000) kere ka se o ra Kogu kenegbe yoru ra. ¹³ A ka kerekeden dow sigi Edomu; Edomu mara bæ tora Dawuda ta fanga koru. Ni Dawuda tun ka taga yoru o yoru, Matigi Ala tun be se di a ma o yoruw mogow bæ kan.

Dawuda ta jamana namogow (Samawilu flanan 8.15-18)

¹⁴ Dawuda sigira masaya ra Izirayeli jamana bæ lajennin kunna. A tun be mogow bæ ta kow panabo ka kana ni can ye ni terenninya ye. ¹⁵ Seruya dence Yohabu tun ye Dawuda ta kerekejama kuntigi ye. Ahiludi dence Yosafati tun ye a ta masace ta

kumalasebaga ye. ¹⁶ Ahitubu dence Sadoki, ani Abiyatari dence Ahimeleki, olugu tun ye sarakalasebagaw* ye. Savoha tun ye a ta seberikebaga ye. ¹⁷ Yehoyada dence Benaya tun ye Keretikaw ni Peletikaw* kuntigi ye. Dawuda dencew tun ye jamana jamogo folow ye masace kere fe.

19

Amonkaw ka Dawuda ta mogow lamaroya (Samawilu flanan 8.15-18)

¹ Ayiwa, o kow ko fe, Amonkaw ta masace min ye Nahasi ye, ale sara; a dence sigira masaya ra a no ra. ² Dawuda ko: «Ne bena Nahasi dence Hanun minako na, sabu a face tun ka ne minako na.» O ra, Dawuda ka mogow dow ci ka taga Hanun fo, k'a jusu saaro a face saya ko ra. Dawuda ta mogow tagara Hanun fe, Amonkaw ta jamana ra, ka taga a jusu saaro. ³ Nka Amonkaw ta kuntigiw k'a fo Hanun ye ko: «Ele b'a miiri ko Dawuda ka nin forikebagaw ci ka na i face sanga le fo wa? A ka nin jamogow ci i fe ka na i ta dugu yowow fle dogo ra le, k'a cogoya lon, janko ka na a halaki.»

⁴ Hanun ka o men minke, a ka Dawuda ta jamana jamogow mina, ka o kun ni o bonbosiw bee li, ka o ta deregew tige ka o surunya ka dan o jukunna na, ka soro ka o bla ka taga.

⁵ Ayiwa, min ka o ciradenw soro o tagara o fo masace Dawuda ye minke, Dawuda ka mogow ci ka taga o kunben, sabu o maroyaninba tun lo kosebe. Masace Dawuda k'a fo o ye ko o ye to Zeriko dugu kono, k'a to o bonbosiw ye bo folo, o be soro ka na.

Izirayelimogow ni Amonkaw ta kere (Samawilu flanan 10.6-19)

⁶ Amonkaw yere nana a ye ko olugu ka o yere logobo Dawuda ra pewu. O ra, Hanun ni Amonka tow bee ka warigbe kilo waga bisaba ci Mesopotami ta Sirikaw, ani Mahaka ta Sirikaw, ani Soba ta Sirikaw ma, ko o ye sowotorow, ani sowotorotigiw di o ma. ⁷ Amonkaw ka sowotoro waga bisaba ni fla (32 000) ani o boribagaw ta sara ra. Mahaka ni a ta mogow nana o ta fanibonw lo Medeba. Amonkaw fana bora o ta duguw kono, ka na lajen kere kama.

⁸ Dawuda ka o men minke, a ka Yohabu ci o kama, ni a ta kerekejama bee ye; o bee tun ye cefariw ye. ⁹ Amonkaw bora ka na lo kere kama o ta duguba donda ra. Masace minw tun nana o deme, olugu tagara lajen o danna kongo kono.

¹⁰ Ayiwa, Yohabu k'a ye ko ale bena kere ke fan fla le ra, ko a jugu dow be a na, dow be a ko. O ra, a ka Izirayeli kerekecefariw woloma, ka lo ni olugu ye kere kama, k'a nasin Sirikaw ma. ¹¹ A k'a dogoce Abisayi bla kerekeden tow kunna; o ka lo kere kama ka o nasin Amonkaw yere ma. ¹² A k'a fo Abisayi ye ko: «Ni Sirikaw fanga bonyara anw ma, o tuma aw bena na anw deme. Ni Amonkaw fanga bonyara aw ma, anw fana bena taga aw deme. ¹³ Baraka don i yere ra! An bee ye baraka don an yere ra, ka kere ke an ta jamana koson, ani an ta Ala ta duguw koson; ni min ka diya Matigi Ala ye, a ye o ke.»

¹⁴ Yohabu ni a ta kerekedenw tagara Sirikaw kama ka taga o kere. Sirikaw borira o na. ¹⁵ Amonkaw nana a ye ko Sirikaw be borira minke, olugu fana borira Yohabu balemace Abisayi ni a ta mogow na, ka don o ta duguw kono. Yohabu sekora ka na Zeruzalemu.

¹⁶ Sirikaw k'a ye ko Izirayelimogow sera olugu ra minke, o ka ciraw bla ka taga Sirika tow fe Efirati ba ko fe, ko o ye na. Hadadezeri ta kerekejama kuntigi min ye Sofaki ye, ale le tun be olugu jamogo ye. ¹⁷ O ka kibaroya fo Dawuda ye minke,

* **18:17** 18.17 Keretikaw ni Peletikaw tun ye siya were mogow dow ye, Masace tun ka minw ta kerekedenya ra, sara ra, janko ka masace korsu.

Dawuda ka Izirayeli kerəkedenw bæe lajen, ka Zuriden ba tige, ka taga se o ma, ka lo o na fe kere kama. Dawuda wurira Sirikaw kama minke, Sirikaw fana nana a kere. ¹⁸ Nka Sirikaw borira Izirayelimogow na. Dawuda ka Sirikaw ta sowotorotigi waga wolonfla (7 000) faga, ani kerəkeden sennaman waga binaani (40 000). A ka o ta kerəkajama kuntigi Sofaki fana faga.

¹⁹ Masace minw tun be Hadadezeri ta fanga korɔ, olugu nana a ye ko Izirayelimogow sera o ra minke, o ka ben don ni masace Dawuda ye, ka o yere bla a ta fanga korɔ. Kabini o kera, Sirikaw ma son ka taga Amankaw deme kere ra tuun.

20

Izirayelimogow ka Raba dugu mina (Samawilu flanan 11.1; 12.26-31)

¹ Ayiwa, o sanyelema ra, wagati min masacew tun be deri ka taga kere ra, Yohabu blara kerəkajamaba do na, ka taga Amankaw kere, ka o ta jamana bæe halaki; o ko, o tagara Raba dugu lamini. Nka Dawuda yere tun tora Zeruzalemu. Yohabu ka se sorɔ Raba dugumogow kan, ka dugu ci minke, ² Dawuda ka Amankaw ta masace ta masafugula ta ka bo a kun na. A k'a ye ko a saninlaman lo, a gbiriya tun ye sanin kilo bisaba. Lulu tun be a konɔ fana. O k'a biri Dawuda kun na. Dawuda ni a ta kerəkedenw ka fen caman ta dugu konɔ ka taga ni o ye. ³ Dugumogow koni, a ka olugu mina ka taga ni o ye. A tagara o bla jagboyabaaraw ra: yiritige, ani kabakurulese, ani logoci. A ka Amankaw ta dugu tow ta mogow fana ke ten le.

O ko, Dawuda sekora ka taga Zeruzalemu, ani a ta kerəkedenw bæe.

Izirayelimogow sera Filisikaw ra (Samawilu flanan 21.18-22)

⁴ O ko, kere do were wurira tuun Gezeri, ni Filisikaw ye. O kere ra, Husatikace Sibekayi, ale ka Sipayi faga; Sipayi tun ye Refayika do le ye. O kera minke, Filisikaw ka o yere majigi.

⁵ Kere do were wurira ni Filisikaw ye tuun. O kere ra, Yahiri dence Elanan ka Goliyati balemace faga, min tun ye Lami ye; a tun be bo Gati. A ta taman ta bere bonya tun be i ko jesedanbagaw ta kpeleyiri.

⁶ Kere do were kera tuun Gati. Filisikace do tun be yi, ale tun ye cejanba ye; borokanden wooro le tun be a boro kelen kelen bæe ra, senmanden wooro be a sen kelen kelen bæe ra, k'a bæe lajennin ke mugan ni naani. Ale fana tun ye Rafa* ta mogow do le ye. ⁷ A k'a yere waso Izirayelimogow ra ka o mafiyenya minke, Dawuda balemace Simeha, o dence Yonatan k'a faga.

⁸ O cew bæe tun ye Rafa ta mogow dow le ye; o tun be bo Gati dugu konɔ. Dawuda ni a ta mogow ka o bæe faga.

21

Izirayelimogow jateko (Samawilu flanan 24.1-9)

¹ Setana wurira Izirayelimogow kama. A ka miiriya do don Dawuda jusu ra, ko a ye Izirayelimogow jate. ² Dawuda k'a fo Yohabu ni jamana namogow ye ko: «Aw ye taga Izirayelimogow jate, k'a ta Beri Seba, ka taga a bla fo Dan, ka na o da fo ne ye, janko ne ye o da lon.» ³ Yohabu ka masace jaabi ko: «Matigi Ala ye a ta mogow caya fo sijaga keme ka teme nin kan! E, ne matigice masace, yala o bæe te i ta baardenw le ye wa? Mun koson ne matigice b'a fe ka nin ko ke sa? I bena a to Izirayelimogow ye jaraki!» ⁴ Nka masace kumana ka Yohabu bari. Yohabu wurira ka taga Izirayeli

* **20:6** 20.6 Rafa ta mogow ta siya tun ye mogow jamijan dow le ye.

jamana yɔrɔ bɛɛ ra; o kɔ, a sekɔra ka na Zeruzalemu. ⁵ Yohabu ka mɔgɔw jateda sɛbɛ ka o di masacɛ ma. Cɛ miliyɔn kelen, ani cɛ waga kɛmɛ (1 100 000) le tun bɛ Izirayeli jamana bɛɛ ra, minw tun bɛ se ka taga kɛrɛ ra; cɛ waga kɛmɛ naani ni cɛ waga biwolonfla (470 000) tun bɛ Zuda mara ra, minw bɛ se ka taga kɛrɛ ra. ⁶ Yohabu tun ma Levi ta mɔgɔw ni Boniyaminu ta mɔgɔw si jate, sabu masacɛ ta kuma tun ma ben Yohabu ma fiyewu.

*Ala ka banajugu ben Izirayelimɔgɔw kan
(Samawilu flanan 24.10-17)*

⁷ Dawuda tun ka min kɛ, o ma diya Matigi Ala ye. A ka o hake bɔ Izirayelimɔgɔw ra. ⁸ Dawuda k'a fɔ Ala ye ko: «Ala, ne ka jurumunba le kɛ nin ye. Sisan, sabari ka i ta jɔncɛ ta jurumun yafa a ma, sabu ne ka hakirintanyako yɛrɛ le kɛ nin ye.»

⁹ Matigi Ala kumana Gadi fɛ, Dawuda ladibaga, k'a fɔ a ye ko: ¹⁰ «Taga a fɔ Dawuda ye ko Matigi Ala ko: <Ne bɛ kojugu saba yira i ra; ni i ka kelen min ta o ra, ne bɛna o ben jamana kan.> »

¹¹ Gadi tagara Dawuda fɛ ka taga a fɔ a ye ko: «Matigi Ala ko: ¹² <Dɔ ta nin fen saba ra: san wolonfla kɔngɔ, walama aw juguw ye se aw ra, ka a dɔw faga ni o ta kɛrɛkɛmuruw ye, ka se fɔ karo saba, walama Matigi Ala yɛrɛ ta kɛrɛkɛmuru le ye se aw ma, ka banajugu lase aw ma, k'a to Matigi Ala ta mɛlɛkɛ ye cɛnri kɛ Izirayeli jamana yɔrɔ bɛɛ ra.> Ayiwa, sisan a flɛ i ye dɔ latigɛ; ne ka kan ka taga min fɔ ne cibaga ye, i ye o fɔ ne ye.»

¹³ Dawuda ka Gadi jaabi ko: «Ne deguninba lo kɔsɛbɛ. E, ne bɛ ne yɛrɛ to Matigi Ala boro, sabu ale ta hina ka bon, nka an kana to adamadenw boro.»

¹⁴ Matigi Ala ka banajugu ben Izirayeli jamana kan; Izirayelimɔgɔ cɛ waga biwolonfla (70 000) le sara.

¹⁵ Ala ka mɛlɛkɛ dɔ ci Zeruzalemu, ka taga dugumɔgɔw halaki. A nana kɛ mɔgɔw halaki ye minke, Matigi Ala k'a flɛ, k'a ta miiriya yɛlɛma mɔgɔw halakiri ko ra. A k'a fɔ o halakiri mɛlɛkɛ ye ko: «A ka ni ten, i boro bɔ jamana kan ten!» O y'a sɔrɔ Matigi Ala ta mɛlɛkɛ tun lɔnin bɛ Yebusikacɛ Ɔrinan ta simangbasiyɔrɔ ra.

¹⁶ Dawuda k'a na kɔrɔta ka Matigi Ala ta mɛlɛkɛ lɔnin ye san ni dugu cɛ, a ta kɛrɛkɛmuru bɛ a boro, a bɔnin bɛ a la ra, a nasinnin bɛ Zeruzalemu fan na. Dawuda ni jamana cɛkɔrɔbaw benna ka o na biri dugu ma; o tun ka bɔrɔw le don o yɛrɛ ra*.

¹⁷ Dawuda k'a fɔ Matigi Ala ye ko: «Ne le m'a fɔ ko o ye mɔgɔw jate wa? Ne le ka nin kojuguba kɛ, ne le firira. Nin mɔgɔ barakantanw ka mun le kɛ sa? Matigi Ala, ne ta Ala, i boro se ne ni ne ta mɔgɔw le ma. Nka i kana i ta mɔgɔw halaki tuun.»

*Dawuda ka sarakabɔnan lɔ Matigi Ala ye
(Samawilu flanan 24.18-25)*

¹⁸ Matigi Ala ta mɛlɛkɛ tun k'a fɔ Gadi ye, ko a ye a fɔ Dawuda ye ko a ye taga sarakabɔnan dɔ lɔ Matigi Ala ye Yebusikacɛ Ɔrinan ta simangbasiyɔrɔ ra. ¹⁹ Dawuda wurira ka taga, ka kapa ni Gadi ta kuma ye, a tun ka min fɔ Matigi Ala tɔgɔ ra.

²⁰ Ɔrinan k'a na munu ka mɛlɛkɛ ye minke, ale ni a dence naani bɛɛ dogora. O y'a sɔrɔ o tun bɛ siman le gbasira. ²¹ Dawuda tagara se Ɔrinan kɔrɔ minke, Ɔrinan k'a na kɔrɔta ka Dawuda ye minke, a bɔra simangbasi yɔrɔ ra, ka na a kinbiri gban k'a na biri dugu ma Dawuda na kɔrɔ. ²² Dawuda ko Ɔrinan ma ko: «I ta simangbasiyɔrɔ fiyeere ne ma, janko ne ye sarakabɔnan dɔ lɔ Matigi Ala ye, janko halakiri min bɛ mɔgɔw kan, Ala ye o lalɔ ten. A fiyeere ne ma a songɔ yɛrɛ ra.» ²³ Ɔrinan ka Dawuda jaabi ko: «Ne ta yɔrɔ ta; ni saraka min fana ka ne matigicɛ masacɛ diya, a ye o bɔ. A flɛ, ne bɛ misiw di, ka o kɛ saraka jenita* ye; sowotoro ni misidaba yiriw bɛ kɛ logɔ ye, siman bɛ kɛ siman saraka* ye. Ne bɛ o bɛɛ di.»

* **21:16** 21.16 O ka bɔrɔfani don o yɛrɛ ra ka o ta jusukasi le yira.

²⁴ Nka masace Dawuda k'a fo Ɔrinan ye ko: «Ɔn-Ɔn! Ne be a san i fe a songo yere le ra, k'a wari di. Fen min ye ele ta ye, ne te se ka o mina ka o di ne Matigi Ala ma saraka jenita ye, ne ma wari bo saraka min na!» ²⁵ Dawuda ka sanin kise keme wooro di Ɔrinan ma, a ta yoro songo ye. ²⁶ Dawuda ka sarakabonan do lo o yoro ra, Matigi Ala togo ra, ka saraka jenitaw ni ninsondiya sarakaw* bo. A ka Matigi Ala togo wele, Matigi Ala k'a jaabi ni tasuma ye. Tasuma jigira ka bo san fe, ka na sarakabonan kan.

²⁷ O kera minke, Matigi Ala kumana meleke fe; meleke k'a ta kerekemuru don a la ra.

²⁸ K'a ta o wagati ra, kabini Dawuda k'a ye ko Matigi Ala ka ale ta daariri jaabi Yebusikace Ɔrinan ta simangbasiyoro ra, Dawuda ka ke sarakaw bo ye o yoro ra.

²⁹ O wagati ra, Musa tun ka fanibon min lalaga kongokolon konso k'a ke Matigi Ala batoyoro ye, ani sarakajenifen*, olugu tun be Gabahon kongori kan. ³⁰ Nka Dawuda tun te se ka taga Ala nininka o yoro ra, sabu Matigi Ala ta meleke ta kerekemuru ko tun k'a lasiran kosebe.

22

Dawuda ka Alabatosoba ta lorifenw laben

¹ Dawuda ko: «Masa Ala ta batoso bena ke yan le; Izirayeli ta sarakajenifen* bena ke yan le.»

² Dawuda ko, ko siya were mogoo minw be Izirayeli jamana konso, ko o ye olugu bee wele. Kabakuru minw tun bena ke ka Ala ta batoso lo, Dawuda ka o mogow le ke o kabakurubobagaw, ani o kabakurulesebagaw ye. ³ A ka nege caman jini ka o mara fana, min bena ke ka so dondaw gbengben, ani ka ke a konw datugunegew ye. A ka siranegew fana jini, k'a caya fo a hakeya tun te se ka lon, ⁴ ani sediriyiri, min fana hakeya tun te lon; sabu Sidonkaw, ani Tirikaw tun nana sediriyiri caman di Dawuda ma.

⁵ Dawuda tun b'a fora ko: «Ne dence Sulemani ye denmisen le ye, a ma deri nin baara nagon na fana, k'a soro nin so min bena lo Matigi Ala ye, o so ka kan ka ke so jumanba le ye, ani so nooroman, mogow bena min ko fo jamana fan bee ra; o koson ne be nin minanw bee labenna a ye.»

O ra, Dawuda ka fen caman laben ka bla, sani a ye sa.

Dawuda ka Sulemani ladi so lori ko ra

⁶ Ayiwa, Dawuda k'a dence Sulemani wele k'a fo a ye ko a ye so lo Matigi Ala, Izirayeli ta Ala togo ra. ⁷ A ko Sulemani ma ko: «Ne dence, ne yere le tun b'a fe ka nin so lo Matigi Ala, ne ta Ala togo ra. ⁸ Nka Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma k'a fo ko: «Ele ka kere caman ke, ka mogoo caman faga; o ra, i te se ka so lo ne togo ra, sabu i ka mogoo caman faga dugukolo kan ne ja koroo. ⁹ A fle, i bena dence do le soro, min bena ke heramogo ye; ne bena hera don a ni a juguw bee ce fan bee ra. O koson a togo bena la ko Sulemani*, sabu ne bena hera ni pasuma di Izirayelimogow ma a ta masaya wagati bee ra. ¹⁰ Ale le bena so lo ne togo ra. A bena ke ne dence ye, ne bena ke a fa ye; ne bena a sabati masaya ra wagati bee, ani tuma bee.»

¹¹ «O ra, sisan, ne dence, Matigi Ala ye ke ni i ye, janko i ye se ka Matigi Ala, i ta Ala ta so lo, i n'a fo a k'a fo cogo min na, ko ele le ka kan k'a lo. ¹² Matigi Ala ye faamuri ni hakiritigiya di i ma, janko ni a nana i sigi fanga ra Izirayeli jamana kunna, i ye Matigi Ala, i ta Ala ta sariyaw sira tagama. ¹³ Matigi Ala ta cifoninw, ani a ta kolatigenin minw yirara Musa ra, ko a ye a fo Izirayelimogow ye, ni i koni ka i yere jija ka o bee sira tagama a cogo ra, o tuma i ta koketaw bena ja. I jija, ka i ja gbeyaya, i kana siran, i kana i fari faga.

* 22:9 22.9 Sulemani togo koroo le ye ko: heramogo.

¹⁴ «Ne ka sege caman mupu ka fen minw jini ka bla Matigi Ala ta so lori kama, o ye nin ye: sanin toni waga saba, ani warigbe toni waga bisaba, ani siranegbe ni negfin caman, min hakeya ma lon. Ne ka yiriw, ani kabakuruw fana jini caman; nka i belen ye do fara a kan. ¹⁵ Baaraden caman be ni i ye yan: kabakurulesebagaw, ani minw be se ka kabakuru ni yiri negen, ani minw be bororabaara suguya bee ke. ¹⁶ Sanin, ani warigbe, ani siranegbe ni negfin min lajenna, o hakeya te se ka lon. Wuri, i ye baara damina, Matigi Ala ye ke ni i ye.»

¹⁷ Dawuda k'a fo a ta jamana namogow bee ye fana ko o ye a dence Sulemani deme a ta baara ra. ¹⁸ A ko: «Yala Matigi Ala, aw ta Ala te ni aw ye wa? A ma hera di aw ma fan bee ra wa? Sabu a ka nin jamana mogow don ne boro; nin jamana be Matigi Ala ni a ta mogow ta fanga le korɔ sisan.»

¹⁹ «Sisan aw ye jija ka Matigi Ala, aw ta Ala ta jennogonya jini ni aw jusukun bee ye, ani aw nin bee. Aw ye wuri ka Masa Ala ta yoro saninman* lo, janko ka Matigi Ala ta jennogonya kesu* ni Ala ta minan saninmanw ta ka na o bla nin bon konɔ, nin bon min lora Matigi Ala togo ra.»

23

Baara minw dira Levi ta mogow ma

¹ Ayiwa, Dawuda tun korɔra, fo ka sijan soro. A k'a dence Sulemani sigi masaya ra Izirayeli jamana kunna.

² A ka Izirayeli jamana namogow, ani sarakalasebagaw* ni Levi* ta mogow bee lajen. ³ O ka Levi ta mogow jate, k'a ta san bisaba mogow ra, ani minw si temena o kan. O da kera mogow waga bisaba ni seegi (38 000).

⁴ Dawuda ko: «Mogo waga mukan ni naani (24 000) ye ke Matigi Ala ta batoso lori baaraw korosibagaw ye, mogo waga woro (6 000) ye ke jamana ladibagaw, ani a kititigebagaw ye, ⁵ mogo waga naani (4 000) ye ke dakorosibagaw ye, mogo waga naani (4 000) ye to ka Matigi Ala tando ni forifenw ye, ne ka forifen minw lalaga Ala tandori kama.»

⁶ Dawuda ka o taran ka o ke jenkuru saba ye, ka kapa ni Levi dence saba togow ye, Gerisomu ni Kehati ni Merari ye.

⁷ Gerisomu dencew tun ye Ladan ni Simeyi ye.

⁸ Ladan dence folo tun ye Yeyeli ye; o ko Zetamu, o ko Yoweli; o kera ce saba.

⁹ Simeyi dencew tun ye Selomiti, ani Haziyeli, ani Haran ye; o kera ce saba. Olugu le tun ye Ladan ta gbatigiw ye. ¹⁰ Simeyi dence dow fana tun ye Yahati ye, ani Zina, ani Yehusi, ani Beriya. Olugu le kera Simeyi dence naani ye. ¹¹ Yahati le tun ye dence folo ye, ka Ziza gban ale ra; Yehusi ni Beriya, olugu ma dence caman soro; o koson o ka olugu bee jen ka o jate i ko gba kelen.

¹² Kehati dencew tun ye Amuramu ye, ani Isari, ani Heburon, ani Uziyeli; o kera mogow naani.

¹³ Amuramu dencew tun ye Haruna ni Musa ye. Haruna ni a dencew le tun blara danna Ala ye, wagati bee, ani tuma bee, janko o ye to ka o janto Ala ta fen saninmanw na, ka wusun sarakaw* don Matigi Ala na korɔ, ka sarakalasebagaya baara ke Ala ye, ani ka dugawu ke mogow ye Ala togo ra, wagati bee, ani tuma bee. ¹⁴ Musa min tun ye Ala ta cira ye, ale dencew tun jatera ni Levi ta mogow le ye.

¹⁵ Musa dencew tun ye Gerisomu ni Eliyezeri ye.

¹⁶ Gerisomu dence folo tun ye Sebuweli ye.

¹⁷ Eliyezeri dence folo tun ye Rehabiya ye, nka a ma dence were soro tuun. Nka Rehabiya dencew le cayara kosebe.

¹⁸ Isari dence folo tun ye Selomiti ye.

¹⁹ Heburon dence folo tun ye Yeriya ye, a flanan tun ye Amariya ye, a sabanan tun ye Yahaziyeli ye, a naaninan tun ye Yekamamu ye.

²⁰ Uziyeli dence folo tun ye Mika ye, a flanan tun ye Isiya ye.

²¹ Merari dencew tun ye Mali ni Musi ye. Mali dencew tun ye Elehazari ni Kisi ye.

²² Elehazari sara k'a soro a ma dence soro; a tun ka denmusow dama le soro. Kisi dence minw tun ye o balemaw ye, olugu le ka o furu.

²³ Musi dencew tun ye Mali, ani Ederi, ani Yeremoti ye; o kera mogoo saba.

²⁴ Olugu le tun ye Levi dencew ye, o bee ni o ta gbaw, ani o ta gbatigiw ye; o tun ka olugu bee le jate ka o togow sebe buruju kitabu konoo. O tun blara Matigi Ala ta batoso baaraw le kama, o min o min tun ka san mugan soro, ani minw tun temena o kan. ²⁵ Sabu Dawuda tun k'a fo ko: Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ka laganfiya di a ta mogow ma, ko a fana bena sigi Zeruzalemu wagati bee. ²⁶ O ra, Levi ta mogow tena ke jennogonya kesu* ni a minanw ta ye ka yaala tuun.

²⁷ Levi ta mogoo minw bee si tun ka san mugan soro, ani minw tun temena o kan, o tun ka olugu bee jate, ka kapa ni Dawuda ta kumalabanw le ye.

²⁸ O ta baara tun ye ka Haruna dencew deme Matigi Ala ta batoso baaraw ra, ka o janto fanibon lukonoyoro ra, ani a bonkonow ra, ka sarakafenw saninya, ani ka Ala ta so ta baara tow bee ke. ²⁹ O tun be sarakaburuw fana lalaga, ani mugu tentennin min be ke siman saraka* ye, ani nomi min lalagara ni funufen ma ke a ra, ani buru minw yiranna poli konoo, ani minw jenina; o tun be janto fana sumanikeminanw, ani jaterikeminanw na. ³⁰ O tun be to ka baraka la Matigi Ala ye k'a tando sogoma ni wula fe. ³¹ Olugu le tun be saraka jenitaw* jeni Matigi Ala ja koroo, Nenekirilonw* na, ani karokura panagbew ra, ani panagbe tow bee ra. Mogoo da min tun yirara ka kapa ni sariya ye, o mogoo da le tun ka kan ka o baaraw ke wagati bee Matigi Ala ja koroo. ³² Olugu le fana tun be Nogonkunben fanibon*, ani yoro saninman* korosi; o balema minw ye Haruna dencew ye, ni olugu tun ka fen o fen fo o ye Ala ta batoso baaraw ko ra, o tun be o ke.

24

Sarakalasebagaw ta jenkuruw

¹ O ka Haruna ta durujaw taran, o bee ni o ta jenkuru. Haruna dencew tun ye Nadabu, ani Abihu, ani Elehazari, ani Itamari ye. ² Nadabu ni Abihu sara o face ja, k'a soroo o ma den soroo. Elehazari ni Itamari le tun be sarakalasebagaya kera.

³ O ko fe, Dawuda, ani Sadoki min tun ye Elehazari ta duruja do ye, ani Ahimeleki min tun ye Itamari ta duruja do ye, olugu ka Haruna ta durujaw taran, k'a ke o bee ni o ta jenkuru, ka kapa ni o ta baaraw ye.

⁴ A nana ke ko kuntigi caman tun be Elehazari ta durujaw ra ka teme Itamari ta durujaw kan; o koson, o ka Elehazari ta durujaw taran ka o ke gbatigi tan ni wooroo, ka Itamari ta durujaw ta ke gbatigi seegi ye.

⁵ O ka o taran ka o pagami, o ma mogoo bo mogoo ra; ni min togoo ka ben jenkuru min ma, o tigi be ke o jenkuru ra; sabu minw tun ka kan ka ke yoro saninman* jamogow ye, ani minw tun ka kan ka ke Ala ta kow jamogow ye, olugu do tun ka kan ka bo Elehazari ta durujaw ra, o do tun ka kan ka bo Itamari ta durujaw ra fana.

⁶ Netaneheli dence Semaya, min tun ye Levi ta gbamogoo do ye, ale le ka o togow sebe; o kera masace yere ja na, ani jamana jamogow, ani sarakalasebaga* Sadoki, ani Abiyatari dence Ahimeleki, ani sarakalasebagaw, ani Levi* ta mogow ta gbatigiw ja na. Ni o tun ka Elehazari ta gbamogoo do ta, o tun be Itamari ta gbamogoo do ta.

⁷ Mogoo folo min togoo yirara o kera Yehoyaribu ye; flanan kera Yedaya ye;

8 sabanan kera Harimu ye;
 naaninan kera Sehorimu ye;
 9 loorunan kera Malikiya ye;
 wooronnan kera Miyaminu ye;
 10 wolonflanan kera Hakosi ye;
 seeginan kera Abiya ye;
 11 konontonnan kera Yosuwe ye;
 tannan kera Sekaniya ye;
 12 tan ni kelennan kera Eliyasibu ye;
 tan ni flanan kera Yakimu ye;
 13 tan ni sabanan kera Hupa ye;
 tan ni naaninan kera Yesebabu ye;
 14 tan ni loorunan kera Biliga ye;
 tan ni wooronnan kera Imeri ye;
 15 tan ni wolonflanan kera Heziri ye;
 tan ni seeginan kera Hapisesi ye;
 16 tan ni konontonnan kera Petaya ye;
 mugannan kera Ezekiyeli ye;
 17 mugan ni kelennan kera Yakini ye;
 mugan ni flanan kera Gamuli ye;
 18 mugan ni sabanan kera Delaya ye,
 mugan ni naaninan kera Maziya ye.

19 O tun ka o tarantaran nin cogo le ra, janko o ye to ka don Matigi Ala ta batoso kono, ka baaraw ke, bee ni i ta wagati; o tun b'a ke ten, ka kana ni o bemace Haruna ta cifoninw ye, i n'a fo Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tun k'a fo ale ye cogo min na.

Levi ta mogow tow

20 Levi* ta mogow ta kuntigi tow togow ye nin ye:
 Amuramu ta somogow ta kuntigi tun ye Subaheli ye.
 Subaheli ta somogow ta kuntigi tun ye Yedeya ye.
 21 Rehabiya ta somogow ta kuntigi tun ye Isiya ye.
 22 Isarikaw ta somogow ta kuntigi tun ye Selomoti ye.
 Selomoti ta somogow ta kuntigi tun ye Yahati ye.
 23 Heburon ta somogow ta kuntigi folo tun ye Yeriya ye, flanan tun ye Amariya ye,
 sabanan tun ye Yahaziyeli ye, naaninan tun ye Yekamamu ye.
 24 Uziyeli dence Mika ta somogow ta kuntigi tun ye Samiri ye.
 25 Mika balemace Isiya ta somogow ta kuntigi tun ye Jakariya ye.
 26 Merari dencew tun ye Mali ni Musi ye, ka fara a dence Yaziya dencew kan.
 27 Merari dence Yaziya dencew tun ye Sohamu ni Zakuri ni Ibiri ye.
 28 Mali dence tun ye Elehazari ye; ale ma dence soro.
 29 Kisi dence tun ye Yerameli ye.
 30 Musi dencew tun ye Mali, ani Ederi ni Yerimoti ye.

Levi ta duruja tow le ye ninnugu ye, o bee ni o ta gba. 31 Olugu fana ta kera i n'a fo o balema minw ye Haruna ta mogow ye. Ni min togow ka ben baara min ma, o tigi le tun be bla o baara ra. O ka o ke masace Dawuda yere na na, ani Sadoki, ani Ahimelaki, ani sarakalasebagaw* ni Levi ta mogow ta gbatigiw. Gba bee ta kera cogo kelen le ra, dence korobaw ta gbaw, ani dogocemanw ta gbaw bee.

25

Donkirilabagaw ta jenkuruw

¹ Dawuda ni Alabatoso baardenw ta kuntigiw ka Asafu ta duruja dow, ani Heman ta duruja dow, ani Yedutun ta duruja dow panawoloma ka o bla danna, janko olugu ye mogow karan Ala ta kuma ra, ni donkiriw ye, ka koraw, ani goniw, ani siranegɛ tegerew fo. Minw tun blara o baara kama, olugu togow ye nin ye:

² O ka minw panawoloma Asafu dencew ra, o tun ye Zakuri, ani Yusufu, ani Netaniya, ani Asarela ye; olugu tun ye Asafu dencew le ye. Asafu yere le tun ye olugu namogo ye; ale tun be Ala ta kuma lase ni donkiriw ye, ka kapa ni masace ta ciw ye.

³ Minw tun be ni Yedutun ye, o tun ye Yedutun dencew ye: Gedaliya, ani Seri, ani Ezayi, ani Hasabiya, ani Matitiya, ani Simeyi*. O kera ce wooro. Olugu face Yedutun le tun ye o ta namogo ye. Ale tun be mogow karan Ala ta kuma ra, ni donkiriw ye, ka kora fo, ka Matigi Ala bonya k'a tando.

⁴ Minw tun be ni Heman ye, o tun ye Heman dencew ye: Bukiya, ani Mataniya, ani Uziyeli, ani Sebuweli, ani Yerimoti, ani Hananiya, ani Hanani, ani Eliyata, ani Gidaliti, ani Romamiti Ezari, ani Yosibekasa, ani Maloti, ani Hotiri, ani Mahaziyoti. ⁵ Olugu bee tun ye Heman dencew ye. Ale le tun ye masace ladibaga ye; a tun be Ala ta kow yira masace ra janko ka masace ta sebgaya bonya. Ala tun ka dence tan ni naani, ani denmuso saba le di Heman ma.

⁶ Olugu face le tun be o bee namina donkirila ra Matigi Ala ta batoso konɔ. Siranegɛ tegerew, ani goniw, ani koraw tun be o boro; o tun be o baara le ke Ala ta batoso konɔ. Masace yere le tun be Asafu ni Yedutun ni Heman ta baaraketaw fo o ye. ⁷ O ni o balema to minw bee tun ka Matigi Ala ta tandori donkiriw karan k'a lon kosebe, o bee lajennin tun ye ce keme fla ni ce biseegi ni seegi (288). ⁸ O ka o togow le fo, k'a fle ni min ka ben min ma, mogo fitini fara mogoba kan, karamogo fara karamogoden kan; o ma mogo bo mogo ra. Bee ta baara yirara o cogo le ra.

⁹ Mogo folo min togo yirara, min tun ye Asafu ta mogo ye, o kera Yusufu ye.

Mogo flanan kera Gedaliya ye, ale ni a balemaw, ani a dencew: mogo tan ni fla.

¹⁰ Mogo sabanan kera Zakuri ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

¹¹ Mogo naaninan kera Iseri ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

¹² Mogo loorunan kera Netaniya ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

¹³ Mogo wooronan kera Bukiya ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

¹⁴ Mogo wolonflanan kera Yesarela ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

¹⁵ Mogo seeginan kera Ezayi ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

¹⁶ Mogo konontonnan kera Mataniya ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

¹⁷ Mogo tannan kera Simeyi ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

¹⁸ Mogo tan ni kelennan kera Azareli ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

¹⁹ Mogo tan ni flanan kera Hasabiya ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

²⁰ Mogo tan ni sabanan kera Subaheli ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

²¹ Mogo tan ni naaninan kera Matitiya ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

* **25:3** 25.3 Simeyi togo te heburukan kitabu dow konɔ, nka ka kapa ni kitabu dow ye, a togo be yi; o le be o da ke mogo wooro ye.

²² Mogo tan ni loorunan kera Yeremoti ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

²³ Mogo tan ni woƆronan kera Hananiya ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

²⁴ Mogo tan ni wolonflanan kera Yosibekasa ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

²⁵ Mogo tan ni seeginan kera Hanani ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

²⁶ Mogo tan ni konontonnan kera Maloti ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

²⁷ Mogo mugannan kera Eliyata ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

²⁸ Mogo mugan ni kelennan kera Hotiri ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

²⁹ Mogo mugan ni flanan kera Gidaliti ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

³⁰ Mogo mugan ni sabanan kera Mahaziyoti ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

³¹ Mogo mugan ni naaninan kera Romamiti Ezeri ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

26

Alabatosoba donda kƆrosibagaw

¹ Alabatosoba donda kƆrosibagaw ta jenkuruw le ye nin ye:

Meselemiya tun be Kore ta mogow ta jenkuru ra; ale tun ye Kore ta duruja do ye, a tun be Asafu ta gba ra. ² Meselemiya dence folo tun ye Jakariya ye, a flanan tun ye Yediyaheli ye, a sabanan tun ye Zebadiya ye, a naaninan tun ye Yatiniyeli ye, ³ a loorunan tun ye Elamu ye, a woƆronan tun ye Yohanan ye, a wolonflanan tun ye Eliyonayi ye.

⁴ Obedi Edomu dence folo tun ye Semaya ye, a flanan tun ye Yozabadi ye, a sabanan tun ye Yoha ye, a naaninan tun ye Sakari ye, a loorunan tun ye Netaneheli ye, ⁵ a woƆronan tun ye Amiyeli ye, a wolonflanan tun ye Isakari ye, a seeginan tun ye Pehulitayi ye. Ala tun ka baraka don Obedi Edomu na.

⁶ A dence Semaya ka dence dow soro; olugu kera o ta gbaw kuntigiw ye, sabu ce jagbelen barakamanw tun lo. ⁷ Semaya dencew tun ye Otini ye, ani Refaheli, ani Obedi, ani Elizabadi, ani o balema tow, min ye Elihu ni Samakiya ye; olugu fana tun ye ce jagbelen barakamanw le ye.

⁸ Olugu bee tun ye Obedi Edomu ta durujaw ye, ani o dencew, ani o balemaw; o bee tun ye ce jagbelen barakamanw le ye, baara fanga tun be o ra. O tun be ce biwooro ni fla.

⁹ Meselemiya dencew, ani a balemaw tun ye ce jagbelen barakamanw ye; o tun be ce tan ni seegi. ¹⁰ Hosa min tun ye Merari ta duruja do ye, ale fana ka dencew soro; a dence min ye Simiri ye, ale kera tow ta pamogo ye; a face k'a ke o pamogo ye, k'a soro a tun te dence folo ye. ¹¹ Hilikiya kera flanan ye, Tebaliya kera sabanan ye, Jakariya kera naaninan ye. Hosa dencew, ani a balemaw bee lajennin tun ye ce tan ni saba.

¹² Alabatosoba donda kƆrosibagaw tun taranna, jenkuru bee ni a pamogo. O bee tun be Alabatosoba baara ke i n'a fo o balema tow tun b'a ke cogo min na.

¹³ O ka gbaw bee togo fo Ala na koro, gba fitini fara gbaba kan, k'a fle Ala bena gba min yira ka ben donda min ma, k'a ke o donda kƆrosibaga ye.

¹⁴ Ayiwa, Ala k'a ke Selemiya ta mogow togo benna tereboyanfan ta donda le ma. O k'a dence Jakariya fana togo fo Ala na koro; ale tun ye masace ladibaga hakiriman

dɔ le ye. Ala k'a ke ale tɔgɔ benna sahiliyanfan donda le ma. ¹⁵ Obedi Edomu tɔgɔ benna woroduguyanfan donda ma. A dencew ta tɔgɔw benna fenmarayɔrɔw le ma. ¹⁶ Supimu ni Hosa, olugu ta tɔgɔw benna terebenyanfan donda ma, min ye Saleketi donda ye; a nasinnin be tintin sira ma.

O jenkuru minw tun blara yɔrɔw kɔrɔsiri kama, olugu tarancogo le ye nin ye: ¹⁷ Min ye tereboyanfan donda ye, Levi ta mɔgɔ ce wɔrɔ le tun be o yɔrɔ kɔrɔsi lon o lon. Ce naani tun be sahiliyanfan ta donda kɔrɔsi lon o lon. Ce naani tun be woroduguyanfan ta donda kɔrɔsi lon o lon; ce naani min tun be fenmarayɔrɔw kɔrɔsi, o tun ka olugu taran ka o bla yɔrɔ fla ra.

¹⁸ Min ye lukɔnɔyɔrɔ terebenyanfan ye, ce naani tun be sirabayanfan donda kɔrɔsira, ce fla tun be lukɔnɔyɔrɔ yere kɔrɔsira.

¹⁹ Dakɔrɔsibagaw ta jenkuruw tun be o cogo le ra; olugu tun ye Kore ta mɔgɔw, ani Merari ta mɔgɔw le ye.

Levi ta mɔgɔw ta baara tɔw

²⁰ Levi* ta mɔgɔ dɔw fana le tun ye Alabatosoba ta naforow kɔrɔsibagaw ye, ani Ala ta fen saninmanw; Ahiya tun ye o mɔgɔw dɔ ye. ²¹ Olugu le tun ye Ladan ta durujaw ye; o tun ye Gerison ta mɔgɔw ye; kuntigiw tun lo. Yeyeli fana tun be o mɔgɔw ra, ²² ani a dencew, minw tun ye Zetamu ni a balemace Yoweli ye. Matigi Ala ta batoso naforo tun karifara olugu le ma.

²³ Amuramu, ani Isari, ani Heburɔn, ani Uziyeli ta mɔgɔw ra, ²⁴ Sebuweli le tun ye naforo kɔrɔsibagaw kuntigi ye. Ale tun ye Musa dence Gerisomu ta duruja dɔ le ye.

²⁵ A balemaw tun ye Eliyezeri ta durujaw ye; Eliyezeri dence tun ye Rehabiya ye, o dence tun ye Ezayi ye, o dence tun ye Yoramuw ye, o dence tun ye Zikiri ye, o dence tun ye Selomiti ye. ²⁶ Masace Dawuda, ani gbatigiw, ani kerekuntigi minw tun be ce waga kelen kelen kunna, ani minw tun be ce keme keme kunna, ani kerekejama kuntigiw tun ka o naforo minw di Ala ma, Selomiti ni a balemaw le tun sigira o naforo bee kunna. ²⁷ O tun ka naforo minw mina o juguw ra kere ra, o tun ka dɔ bo o le ra, k'a bla danna Matigi Ala ta batoso lalagari kama.

²⁸ Flerikebaga Samawilu, ani Kisi dence Sawuli, ani Neri dence Abineri, ani Seruya dence Yohabu tun ka fen minw di Ala ma, ani mɔgɔ minw bee tun ka fen dɔ di Ala ma, Selomiti ni a balemaw le tun ye o fenw bee kɔrɔsibagaw ye.

²⁹ Isari ta mɔgɔw ra, Kenaniya ni a dencew le tun ye Izirayeli jamana kopanabɔbagaw ye; olugu le tun ye fagamaw, ani kititigebagaw ye.

³⁰ Heburɔn ta mɔgɔw ra, Hasabiya ni a balemaw, minw tun ye ce barakamanw ye, olugu le tun be Matigi Ala ta baaraw, ani masace ta baaraw bee kɔrɔsibagaw ye Izirayeli, Zuriden ba terebenyanfan na. O tun ye ce waga kelen ni ce keme wolonfla (1 700).

³¹ Min ye Heburɔn ta mɔgɔw ye, Yeriya le tun ye olugu ta namɔgɔ ye, ka kapa ni o bemaw ta buruju kitabu ye. Dawuda ta masaya san binaaninan na, o ka o tɔgɔw fle buruju kitabuw kɔnɔ; o k'a ye ko ce barakaman dɔw tun be Heburɔn ta mɔgɔw fana ra Yazeri, Galadi mara ra. ³² Yeriya ta somɔgɔw tun ye ce barakaman waga fla ni keme wolonfla (2 700), minw tun ye gbatigiw ye; Masace Dawuda ka olugu sigi Ruben ta mɔgɔw, ani Gadi ta mɔgɔw, ani Manase ta gba tarance mɔgɔw kunna, janko o ye Ala ta baara ta kow, ani masace yere ta kow bee panabo o mɔgɔw ye.

27

Kerekejama kuntigiw

¹ Izirayelimɔgɔ minw tun ye gbatigiw ye, ani kerekuntigi minw tun be ce waga kelen kelen kunna, ani minw tun be ce keme keme kunna, ani namɔgɔ minw tun be

masace deme kerekejamaw ta kow ra, olugu togow le ye nin ye. O ta jenkuruw tun be baara ke karo kelen kelen ka jagon son. Ce waga mugan ni naani (24 000) le tun be jenkuruw bee kelen kelen na.

² Zabidiyeli dence Yasobehamu le tun ye jenkuru folo namogo ye; olugu le tun be baara ke karo folo ra. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra. ³ Ale tun ye Peresi dence do le ye. Kerekejama minw tun ka kan ka baara ke karo folo ra, ale le tun be o kerekejamaw kuntigiw bee kunna.

⁴ Jenkuru min tun be baara ke karo flanan na, Ahoyikace Dodayi le tun ye o jenkuru kuntigi folo ye. Mikiloti le tun ye o jenkuru kuntigi flanan ye. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra.

⁵ Kerekejama sabanan ta namogo tun ye sarakalasebaga* Yehoyada dence Benaya ye; ale le tun ye o kuntigi ye. Olugu le tun be baara ke karo sabanan na. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra. ⁶ O Benaya togo tun ye o kerekeden bisaba do le ye; ale le tun ye o ce bisaba kuntigi ye fana. A dence Amazabadi fana tun ye a ta jenkuru mogo do ye.

⁷ Kuntigi naaninan, min tun be karo naaninan ta jenkuru kunna, o tun ye Yohabu balemace Asaheli ye. A dence Zebadiya le tun gbanna a ra. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra.

⁸ Kuntigi loorunan, min tun be karo loorunan ta jenkuru kunna, o tun ye kuntigi Samehuti ye, min be bo Isira. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra.

⁹ Kuntigi wooronan, min tun be karo wooronan ta jenkuru kunna, o tun ye Ikési dence Ira ye, min be bo Tekoha. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra.

¹⁰ Kuntigi wolonflanan, min tun be karo wolonflanan ta jenkuru kunna, o tun ye Pelonikace Helési ye; ale tun ye Efirayimu ta mogo do ye. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra. ¹¹ Kuntigi seeginan, min tun be karo seeginan ta jenkuru kunna, o tun ye Husatikace Sibekayi ye, min tun ye Zera ta mogo do ye. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra.

¹² Kuntigi konontonnan, min tun be karo konontonnan ta jenkuru kunna, o tun ye Abiyezeri ye, min be bo Anatoti; ale tun ye Boniyaminu ta mogo do ye. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra.

¹³ Kuntigi tannan, min tun be karo tannan ta jenkuru kunna, o tun ye Maharayi ye, min be bo Netofa, ale tun ye Zera ta mogo do ye. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra.

¹⁴ Kuntigi tan ni kelennan, min tun be karo tan ni kelennan ta jenkuru kunna, o tun ye Benaya ye, min be bo Piraton; ale fana tun ye Efirayimu ta mogo do ye. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra.

¹⁵ Kuntigi tan ni flanan min tun be karo tan ni flanan ta jenkuru kunna, o tun ye Helidayi ye, min be bo Netofa, ale tun ye Otiniyeli ta mogo do ye. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra.

Izirayeli kuntigiw

¹⁶ Izirayelimogow ta maraw ta kuntigiw fle nin ye:

Ruben ta mogow ta kuntigi tun ye Zikiri dence Eliyezeri ye.

Simeyon ta mogow ta kuntigi tun ye Mahaka dence Sefatiya ye.

¹⁷ Levi ta mogow ta kuntigi tun ye Kemuheli dence Hasabiya ye.

Haruna ta mogow ta kuntigi tun ye Sadoki ye.

¹⁸ Zuda ta mogow ta kuntigi tun ye Elihu ye; ale tun ye Dawuda balemace do ye.

Isakari ta mogow ta kuntigi tun ye Mikayilu dence Omiri ye.

¹⁹ Zabulon ta mogow ta kuntigi tun ye Abidiyasi dence Isimaya ye.

Nefitali ta mɔgɔw ta kuntigi tun ye Aziriyeli dence Yeremoti ye.

²⁰ Efirayimu ta durujaw ta kuntigi tun ye Azaziya dence Hoze ye.

Manase ta gba tarance mɔgɔw ta kuntigi tun ye Pedaya dence Yoweli ye.

²¹ Manase ta gba tarance min be Galadi, olugu ta mɔgɔw ta kuntigi tun ye Jakariya dence Ido ye.

Boniyaminu ta mɔgɔw ta kuntigi tun ye Abineri dence Yahasiyeli ye.

²² Dan ta mɔgɔw ta kuntigi tun ye Yerohamu dence Azareli ye.

Izirayelimɔgɔw ta maraw ta kuntigiw le tun ye olugu ye.

²³ Ceden min o min si tun ma teme san mukan kan, Dawuda tun ma olugu si jate, sabu Matigi Ala tun k'a fo ko a bena Izirayelimɔgɔw caya i ko sankolo lolow.

²⁴ Seruya dence Yohabu tun ka jateri damina, nka a tun m'a laban, sabu Matigi Ala tun dimina Izirayelimɔgɔw koro o jateri koson. O ra, o mogo jateninw daw ma sebe masace Dawuda ta kibaroya kitabuw konɔ.

Masace ta fenmarabagaw

²⁵ Adiyeli dence Azimaveti le tun ye masace ta naforo kɔɔaw namogo ye.

Naforo minw tun maranin be kongosow ra, ani dugubaw ra, ani dugumisew na, ani sankasojanw konɔ, Oziyasi dence Yonatan le tun ye o naforow kow namogo ye.

²⁶ Baaraden minw tun be sene ke kongo konɔ, Kelubu dence Eziri le tun ye o kow namogo ye.

²⁷ Simeyi, min be bo Rama, ale le tun ye rezenforow ta kow namogo ye.

Rezenji minw maranin tun be rezenforow ra, Zabidi min be bo Sefamu, ale le tun ye o kow namogo ye.

²⁸ Oliviyesunw, ani sikomorisun minw tun be jamana dugumayanfan na, Baali Hanani min be bo Gederi, ale le tun ye o yiriw ta kow namogo ye.

Yohasi le tun ye turu marayorow ta kow namogo ye.

²⁹ Misi minw tun be Saron beganmarayorow ra, Sitirayi, min be bo Saron, ale le tun ye o kow namogo ye.

Misi minw tun be kenegbeyorow ra, Adilayi dence Safati le tun ye o kow namogo ye.

³⁰ Obili min tun ye Sumayila ta mogo do ye, ale le tun ye jogomew korosibagaw ta namogo ye.

Yedeya min tun be bo Meronoti, ale le tun ye falimusow korosibagaw ta namogo ye.

³¹ Yazizi min tun ye Hagirika ye, ale le tun ye sagakuruw, ani bakuruw korosibagaw ta namogo ye.

Ayiwa, o mɔgɔw bee le tun ye masace Dawuda ta borofenw kow mɔgɔw ye.

Masace ladibagaw

³² Yonatan min tun ye Dawuda belence ye, ale tun ye masace ladibaga ye; mogo hakiritigiba tun lo. Ale le tun ye masace ta seberikebaga; ale le fana tun ye masace dencew karanbaga ye, ale ni Hakimoni dence Yeyeli. ³³ Ahitofeli fana tun ye masace ladibaga do ye. Arikikace Husayi, ale tun ye masace tericesobe ye. ³⁴ Benaya dence Yehoyada le nana sigi Ahitofeli no ra, ale ni Abiyatari. Yohabu le tun ye kerekejama kuntigiba ye.

28

Dawuda k'a dence ladi Alabatosoba lori ko ra

¹ Dawuda ka Izirayeli jamana namogow bee lajen Zeruzalemu, ani a maraw ta kuntigiw, ani masace ta baaradenw kuntigiw, ani kerekuntigi minw be ce waga kelen kelen kunna, ani minw be ce keme keme kunna, ani a ta fenmarabagaw kuntigiw, ani masace ni a dencew ta beganmarabagaw kuntigiw, ani masaso ta fagamaw, ani

kerεkecefariw, ani ce barakamanw bεε. ² O kɔ, masace Dawuda wurira ka lɔ a sen fla kan, k'a fɔ o ye ko: «Ne balemaw, ani ne ta mɔgɔw, aw ye ne lamεn. A tun bε ne jusu ra ka so dɔ lɔ, min bε se ka ke Matigi Ala ta jεnɔgɔnya kesu* blayɔrɔ ye, ani ka ke an ta Ala ta senblayɔrɔ ye. Ne tun bε ne yere labenna o baara le kama. ³ Nka Ala k'a fɔ ne ye ko: «Ele man kan ka so lɔ ne tɔgɔ ra, sabu ele ye kerεkebaga le ye; i ka mɔgɔ faga.»

⁴ «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ka ne panawoloma ne face ta somɔgɔw bεε ce ra, ka ne ke Izirayeli masace ye tuma bεε; sabu a ka Zuda ta gba le panawoloma k'a sigi gba tɔw kunna. O kɔ, a ka ne face ta gba panawoloma ka bɔ Zuda ta gba ra; o kɔ, a sɔnna ka ne panawoloma ka bɔ ne face dence tɔw ra, ka ne sigi masaya ra Izirayeli jamana bεε kunna. ⁵ Matigi Ala ka dence caman di ne ma fana; nka ne dencew bεε ra, a ka ne dence Sulemani le panawoloma k'a sigi Matigi Ala ta masaya ra Izirayeli jamana kunna.

⁶ «A k'a fɔ ne ye ko: «I dence Sulemani le bεna ne ta batoso ni a lukεnε lɔ, sabu ne k'a panawoloma k'a ke ne dence ye; ne yere le bεna ke a face ye. ⁷ Ni a jijara ka ne ta kumaw, ani ne ta kolatigeninw sira tagama i n'a fɔ a b'a kera cogo min na bi, ne bεna a ta masaya sabati wagati bεε.» ⁸ Ayiwa, sisan Izirayelimɔgɔw bεε lajennin ja na, min ye Matigi Ala ta jama ye, ani an ta Ala min bε aw lamεna, ale ja na, ne b'a fe ko aw ye Matigi Ala, aw ta Ala ta kumaw bεε lamεn, k'a sira tagama ka ja, janko nin jamanaruman ye ke aw ta ye, ani aw den minw bεna na aw kɔ fe, a ye to olugu fe cεn ye wagati bεε.

⁹ «Ele Sulemani, ne dence, i ka kan ka tugu i face ta Ala le kɔ, k'a bato ni i jusukun bεε ye, ni naninyaruman ye, sabu Matigi Ala bε mɔgɔ jusukunnakow bεε segesεge; ko o ko bε mɔgɔ ta miiriya ra, a bε o bεε lɔn. Ni i ka tugu a kɔ, a bεna a yere yira i ra; nka ni i ka bɔ a kɔ, ale fana bεna ban i ra pewu. ¹⁰ I ka kan k'a lɔn sisan ko Matigi Ala ka i panawoloma, janko i ye so dɔ lɔ, min bε ke a ta yɔrɔ saninman ye. O ra, i jija, ka baara ke.»

Dawuda ka Alabatoso lɔcogo yira Sulemani na

¹¹ Dawuda ka Alabatosoba bolon ni a sow tagamasiyenw ke k'a di a dence Sulemani ma, ani a natoromarayɔrɔw, ani a sankasobonw, ani a bonkɔnɔw, ani jεnɔgɔnya kesu* datugunan ta bon. ¹² Fεn o fεn tun bε a ta miiriya ra Matigi Ala ta batoso lukεnε ko ra, ani a kerεfebonw, ani Alabatosoba ta natoromarayɔrɔw, ani fεn saninmanw blayɔrɔw, a ka o bεε tagamasiyen ke k'a di a ma. ¹³ A ka sarakalasebagaw* ni Levi* ta mɔgɔw ta jenkuruw yira a ra, ani baara o baara tun ka kan ka ke Matigi Ala ta so kɔnɔ, ani Matigi Ala ta so ta baarakeminanw bεε. ¹⁴ Fεn o fεn tun ka kan ka lalaga ni sanin ye, ni a ka ke baara o baara kama, a ka o fεnw bεε ta sanin hakeya yira a ra; fεn o fεn tun ka kan ka lalaga ni warigbe ye, ni a ka ke baara o baara kama, a ka o warigbe hakeya yira a ra, ¹⁵ ani fitinablanan saninlamanw ni o ta fitinadagaw ta sanin hakeya, ani fitinablanan bεε kelen kelen ni a fitinadagaw ta sanin hakeya, ani warigbe fitinablanan bεε kelen kelen ni a ta fitinadagaw ta warigbe hakeya, ka kapa ni fitinablanan bεε ta baara ye, ¹⁶ ani sarakaburuw ta tabali bεε kelen kelen ta sanin hakeya, ani warigbe tabaliw ta warigbe hakeya, ¹⁷ ani sogosogonanw ni tasaw ni daga minw tun ka kan ka ke ni sanin yereworo ye, olugu ta sanin hakeya, ani sanin setiw bεε kelen kelen ta sanin hakeya, ani warigbe setiw bεε kelen kelen ta warigbe hakeya, ¹⁸ ani wusunanjifen ta sanin hakeya, o min ka kan ka lalaga ni sanin yereworo ye, ani seruben meleke* saninlaman bisigiyaw bε wotoro min kɔnɔ, o seruben minw ka o kamanw yangan ka Matigi Ala ta jεnɔgɔnya kesu datugu.

¹⁹ Dawuda ko: «Matigi Ala yere boro le ka nin fεnw bεε sebe, janko baara o baara ka kan ka ke ka kapa ni nin fεnw bisigiyaw ye, ne ye hakiri sɔrɔ ka o bεε faamu.»

²⁰ Ayiwa, Dawuda k'a fɔ a dence Sulemani ye tuun ko: «I jija, i ye i ja gbɛɛya ka baara ke. I kana siran, i kana i fari faga, sabu Masa Ala, ne ta Ala bɛna ke ni i ye. A tɛna a boro bɔ i kɔrɔ, a fana tɛna i to i kelen na, fɔ ka taga Matigi Ala ta so ta baaraw bɛɛ ban.

²¹ «Ayiwa, sarakalasebagaw, ani Levi ta mɔgɔw ta jenkuruw ye nin ye, olugu labɛnna Ala ta so ta baaraw bɛɛ kama, ani baaraden minw bɛɛ sɔnna baara ma, minw bɛ se baara suguya bɛɛ ra, ani kuntigiw, ani jama bɛɛ; ni i ka min fɔ, o bɛna o le ke.»

29

Mɔgɔw ka o borofɛnw di Alabatoso lɔri kama

¹ Masace Dawuda k'a fɔ jama bɛɛ lajennin ye ko: «Ala ka ne dence Sulemani min kelen janawoloma, ale belɛn ye den le ye, a ma deri nin baara jɔgɔn na fana, k'a sɔrɔ baaraba lo, sabu nin so tɛ mɔgɔ ta ye, Masa Ala ta lo. ² Ne kɔni ka ne seko bɛɛ ke ka ne ta Ala ta so ta minanw labɛn: baara min ka kan ka ke ni sanin ye, o bɛ ke ni sanin ye, min ka kan ka ke ni warigbɛ ye, o bɛ ke ni warigbɛ ye, min ka kan ka ke ni siranɛgɛ ye, o bɛ ke ni siranɛgɛ ye, min ka kan ka ke ni nɛgɛfin ye, o bɛ ke ni nɛgɛfin ye, min ka kan ka ke ni yiri ye, o bɛ ke ni yiri ye; onikisi lulu fana bɛ yi, ani lulu minw bɛna don bon kogow ra, ani lulu finman, ani lulu cɛɓuman suguya bɛɛ, ani kabakuru gbɛman cɛɓuman camanba. ³ Ka fara o bɛɛ kan, Ala ta so kanuya kosɔn, ne yɛrɛ ta naforo, a sanin ni a warigbɛ, ne bɛ o di ne ta Ala ta so lɔri kama, ka o fara fɛn tow bɛɛ kan, ne ka minw labɛn ka ban Ala ta so saninman kosɔn; ⁴ ne bɛ Ofiri sanin tɔni kɛmɛ di, ani warigbɛ yɛrɛworo tɔni kɛmɛ fla ni bilooru, ka o lala so kogow kan; ⁵ baara minw ka kan ka ke ni sanin ye, o bɛ ke ni sanin ye, minw ka kan ka ke ni warigbɛ ye, o bɛ ke ni warigbɛ ye, ani baaradenw bɛna baara minw bɛɛ ke. Ayiwa, jɔn le b'a fɛ k'a borofɛn di bi a yɛrɛ sago ma ni a jusukun bɛɛ ye Matigi Ala ta baara kosɔn?»

⁶ Ayiwa, gbatigiw, ani Izirayeli ta maraw ta kuntigiw, ani kɛrɛkuntigi minw bɛ cɛ waga kelen kelen kunna, ani minw bɛ cɛ kɛmɛ kɛmɛ kunna, ani masace ta baaraden kuntigiw, olugu bɛɛ ka o borofɛnw di o yɛrɛ sago ma. ⁷ O ka sanin tɔni kɛmɛ ni biwolɔnfla di, ani sanin kise waga tan, ani warigbɛ tɔni kɛmɛ saba ni dɔɔnin, ani siranɛgɛ tɔni kɛmɛ wɔrɔ jɔgɔnna, ani nɛgɛfin tɔni waga saba ni dɔɔnin. ⁸ Luluw tun bɛ minw fana fɛ, olugu ka o bla Matigi Ala ta so naforoblayɔrɔ ra; Yeyeli min tun ye Gerison ta mɔgɔ dɔ ye, ale le tun ye o naforow marabaga ye.

⁹ Jama tun ka o fɛn minw di o yɛrɛ sago ma, o ko ka o yɛrɛ jusu diya, sabu o tun ka o fɛnw di o yɛrɛ sago le ma ni o jusukun bɛɛ ye Matigi Ala ma. O ko ka masace Dawuda yɛrɛ jusu diya kɔsɛbɛ.

Dawuda ta Aladaari

¹⁰ Ayiwa, Dawuda ka baraka la Matigi Ala ye jama bɛɛ lajennin na na; Dawuda ko: «An bɛ baraka la i ye wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ, Matigi Ala, an fa Izirayeli ta Ala,

¹¹ Matigi Ala, bonya ni sebgaya ni cɛɓa, ani nɔrɔ ni fangatigiya ye ele le ta ye; sabu fɛn o fɛn bɛ sankolo kɔnɔ, ani dugukolo kan, o bɛɛ ye i ta ye, Matigi Ala.

Masaya fana ye ele le ta ye, Matigi Ala; ele le bɛ fɛn bɛɛ kunna.

¹² Fɛntigiya ni bonya bɛ bɔ ele le fɛ; ele le bɛ fɛn bɛɛ kunna. Fanga ni sebgaya bɛ ele le boro,

ele boro le fana be se ka fen bee labonya,
 ka baraka don fen bee ra.
¹³ Sisan, an ta Ala, an be i fo,
 ka i tando i tɔgɔ bonya kosɔn;
¹⁴ sabu ne ye jon le ye,
 ani ne ta mɔgɔw ye jon le ye,
 ko an be se ka fen bo an yere ra k'a di i ma?
 Fen bee be bo ele le fe;
 an ka min di i ma, ele yere boro le ka o di an ma.

¹⁵ «An ye lonanw le ye i na korɔ, an ye temebagaw le ye,
 i n'a fo an bemaw bee tun be cogo min na.
 An si teredaw be teme dugukolo kan
 i ko suma be teme cogo min na; jigiya te yi.

¹⁶ Matigi Ala, an ta Ala,
 an ka nin naforo caman minw bee lajen
 ko an be so lo i ye i tɔgɔ saninman kosɔn,
 ele yere boro le ka o fenw bee di an ma,
 a bee ye i yere ta le ye.

¹⁷ Ne ta Ala, ne k'a lon ko i be mɔgɔ jusukun segesege,
 sabu jusukun terennin le ka di i ye.
 O kosɔn ne ka nin fenw bee di i ma
 ne yere sago ma ni jusukun terennin le ye;
 ne fana be jagari k'a ye ko sisan
 i ta mɔgɔ minw be yan,
 ko olugu fana ka o borofenw di i ma o yere sago ma.

¹⁸ Matigi Ala, an bemaw Iburahima,
 ani Isiyaka, ani Izirayeli ta Ala,
 a to nin naninyanuman
 ani nin miiriya ye to i ta mɔgɔw jusukun na wagati bee,
 k'a to i miiriya ye to o jusukun na.

¹⁹ A to ne dence Sulemani ye i ta kumaw
 ani i ta ciw, ani i ta cifoninw bee sira tagama
 ni a jusukun bee ye, k'a bee ke,
 janko ne ka nin fenw bee laben masaso min lori kama,
 a ye se ka o lo.»

Sulemani sigira masaya ra

²⁰ Dawuda k'a fo jama bee lajennin ye ko: «Aw ye baraka la Matigi Ala ye, aw ta Ala!» Jama bee ka baraka la Matigi Ala ye, o bemaw ta Ala. O ka o kinbiri gban ka o na biri dugu ma Matigi Ala na korɔ, ani masace na korɔ. ²¹ O ka ninsondiya sarakaw* bo, ka saraka jenitaw* bo Matigi Ala ye o lon dugusagbe; o ka misitoran waga kelen ke saraka ye, ani sagajigi waga kelen, ani sagaden waga kelen, a bee ni a ta rezenji saraka*; o ka saraka caman were bo Izirayelimogow bee ye. ²² O ka domuni ke ka min o lon na Matigi Ala na korɔ o jusu diyaninba. O ka Dawuda dence Sulemani sigi masaya ra a sijaga flanan na, ka turu ke a kun na Matigi Ala na korɔ, k'a ke o ta jamogɔ ye, ka Sadoki fana ke sarakalasebaga* ye.

²³ Sulemani sigira o cogo le ra Matigi Ala ta masasiginan kan, ka ke masace ye a face Dawuda no ra; a ta masaya fana diyara a ra. Izirayelimogow bee tun be a kan mina. ²⁴ Jamana jamogow, ani kerekedenw, hali masace Dawuda yere dence tow bee tun ka o yere majigi masace Sulemani ye. ²⁵ Matigi Ala ka bonyaba la Sulemani kan

Izirayelimogow bee na korɔ; masace minw bee sigira masaya ra Izirayeli jamana ra a na fe, Matigi Ala k'a ta masaya dawula bonya ka teme olugu bee ta kan.

Masace Dawuda ta saya

²⁶ Ayiwa, Yese dence Dawuda tun sigira fanga ra Izirayeli jamana bee kunna. ²⁷ A ka san binaani le ke masaya ra Izirayeli jamana kunna. A ka san wolonfla ke Heburɔn, ka san bisaba ni saba ke Zeruzalemu. ²⁸ A korɔra hera ra, ka korɔya fo ka sijan sorɔ, ani naforo ni bonya. A dence Sulemani sigira masaya ra a no ra. ²⁹ Masace Dawuda ta kewalew bee, k'a ta a damina ra, ka taga a bla a laban na, o bee sebenin be flerikebaga Samawilu ta sebew konɔ, ani cira Natan ta sebew, ani flerikebaga Gadi ta sebew. ³⁰ A ta masaya ta wagati ta kow bee, ani a ta cefariya, ani fen o fen kera a yere ra, ani Izirayeli jamana ra, ani min kera jamana tow ra, o bee sebera yi.

KIBAROYAW TA KITABU FLANAN **Kitabu faamucogo**

Kibaroyaw ta kitabu flanan tugura a kitabu fɔlɔ ra; a ni kitabu fɔlɔ seɓɛcogo kera kelen ye. Kibaroyaw ta kitabu flanan be masace Sulemani ta masaya wagati ta kow fɔ an ye, ani Yerobohamu ka jamana sahiliyanfan mɔgɔw lamuruti cogo min na, ka wuri masace Sulemani dence Robohamu kama. O kɔ, a be Zuda mara ta masacew ta kow fana fɔ an ye. Kitabu laban na, an b'a ye ko Babilɔnikaw nana Zeruzalemu dugu mina, k'a halaki, ka Zuda mara mɔgɔw mina ka taga ni o ye Babilɔni. Nka o kɔ fe, masace Sirusi nana Izirayelimɔgɔw labla, ko o ye sekɔ Zeruzalemu.

An b'a ye ko masace Ezekiyasi ni masace Yoziyasi kera masaceɗumanw ye, sabu o ka Matigi Ala ta sariyaw sira tagama, ka Alapasiran don jamanadenw jusukun na, ka hera ladon jamana kɔnɔ o ta wagati ra.

Kitabu kɔnɔkɔw

Masace Sulemani ta masaya damina (1.1-17)

Masace Sulemani ka Alabatosoba lɔ (2.1-7.10)

Masace Sulemani ta masaya laban (7.11-9.31)

Jamana sahiliyanfan mɔgɔw ta murutiri (10.1-19)

Zuda mara ta masacew ta ko (11.1-36.12)

Zeruzalemu dugu minako (36.13-23)

Ala ka hakiritigiyaba di Masace Sulemani ma (Masacew fɔlɔ 3.4-15)

¹ Ayiwa, Dawuda dence Sulemani ta masaya sabatira a boro koseɓe, sabu Matigi Ala, a ta Ala tun be ni a ye. O kosɔn Ala ka baraka don a ta masaya ra koseɓe.

² Sulemani kumana Izirayeli jama bee fe: kerekuntigi minw be ce waga kelen kelen kunna, ani minw be ce keme keme kunna, ani kititigebagaw, ani Izirayeli jamana jamɔgɔ tɔw bee, ani a gbatigiw. ³ Sulemani tagara ni o jama bee ye Gabahɔn kongori yɔrɔ ra, sabu Matigi Ala ta baarden Musa tun ka o Nɔgɔnkunben fanibon* min lalaga kongokolon kɔnɔ, o fanibon tun be Gabahɔn le. ⁴ Nka Dawuda tun ka Ala ta jenɔgɔnya kesu yere ta ka bɔ Kiriyati Yeharimu, ka taga ni a ye Zeruzalemu; a tun ka fanibon min lalaga ka o ke a blayɔrɔ ye, a tun tagara a bla o yɔrɔ le ra.

⁵ Huru dence Uri, o dence Betisaleli tun ka sarakajenifen siranegeraman min lalaga, o sarakajenifen fana tun be Gabahɔn, Matigi Ala ta fanibon na fe. O ra, Sulemani ni jama bee tagara yi, ka taga Matigi Ala bato. ⁶ Sulemani yelenna ka taga o sarakajenifen siranegeraman kɔrɔ, Matigi Ala na kɔrɔ, Nɔgɔnkunben fanibon* kɔnɔ; a ka began waga kelen ke saraka jenita* ye, ka o di Ala ma.

⁷ O lon su fe, Ala k'a yere yira Sulemani na, k'a fɔ a ye ko: «I b'a fe ne ye fen min di i ma, o fɔ!»

⁸ Sulemani ka Ala jaabi ko: «I ka kopumanba ke ne face Dawuda ye, ka ne sigi masaya ra a nɔ ra. ⁹ O ra, Masa Ala, i ka layiri min ta ne face Dawuda ye, a to o ye dafa, sabu i ka ne sigi masaya ra mɔgɔ minw kunna, o mɔgɔw ka ca i ko dugukolo buguri. ¹⁰ O ra, hakiritigiya ni lonniya di ne ma, janko ne ye ne tagamacogo lon nin mɔgɔw na kɔrɔ. Ni o te, jon le be se ka i ta mɔgɔw mara, ka nin jama camanba nin mara?»

¹¹ Ala k'a fɔ Sulemani ye ko: «Ayiwa, i n'a fɔ o miiriya le be i jusu ra, i m'a jini ko i borofenw le ye caya, i ma naforo le daari, walama bonya, walama i juguw ta saya, i yere ma sijan le daari, fɔ hakiritigiya ni lonniya, janko ka ne ta mɔgɔw mara, ne ka i

sigi masaya ra minw kunna, ¹² o ra, hakiritigiya ni lonniya bena di i ma. O dɔrɔn tɛ, ne bena i borofɛnw fana caya, ka naforo di i ma, ka i bonya; masacɛ minw tɛmɛna i ja fɛ, ani minw bena na i ko fɛ, olugu si tɛna i ta jɔgɔn sɔrɔ.»

¹³ Sulemani bɔra Nɔgɔnkunben fanibon* ja fɛ, Gabahɔn kongori kan, ka sekɔ ka taga Zeruzalɛmu. A sigira masaya ra Izirayɛli jamana kunna.

Sulemani ta naforotigiya

(Masacɛw fɔlɔ 10.26-29; Kibaroyaw flanan 9.25-28)

¹⁴ Masacɛ Sulemani ka sowotorow, ani sowotorotigi dɔw jini; sowotoro waga kelen ni kemɛ naani (1 400) tun b'a fɛ, ani sowotorotigi waga tan ni fla (12 000). A ka dɔw bla sowotoromaraduguw ra, ka dɔw bla Zeruzalɛmu, masacɛ yɛrɛ kɔrɔ. ¹⁵ Masacɛ Sulemani ka warigbɛ ni sanin caya Zeruzalɛmu, fɔ k'a kɛ i ko bɛrɛkoro. Sɛdirisunw fana cayara jamana kɔnɔ, fɔ k'a kɛ i ko sikomɔrisun minw bɛ jamana dugumayanfan na. ¹⁶ Masacɛ Sulemani ta sow tun bɛ bɔ Misiran jamana ni Silisi jamana le ra. Masacɛ ta jagokɛbaga dɔw le tun bɛ taga o san ka na ni o ye. ¹⁷ O tun bɛ taga sowotorow ni so minw san Misiran ka na, o sowotoro kelen sɔngɔ tun ye warigbɛ kemɛ wɔrɔ; so kelen sɔngɔ tun ye warigbɛ kemɛ ni bilooru. O tun bɛ na ni so dɔw ye, ka na o fiyɛrɛ Hɛtikaw ta masacɛw, ani Sirikaw ta masacɛw fana ma.

¹⁸ Ayiwa, Masacɛ Sulemani nana a fɔ ko o ye so dɔ lɔ Matigi Ala tɔgɔ ra, ani ka masaso dɔ lɔ ale yɛrɛ tɔgɔ ra.

2

Sulemani ka Alabatosoba lɔri ko fɔ Tiri masacɛ ye

(Masacɛw fɔlɔ 5.15-32)

¹ Sulemani ka cɛ waga biwolonfla (70 000) kɛ donitabagaw ye, ka cɛ waga biseegi (80 000) kɛ kabakurulesɛbagaw ye kuruw ra, ka cɛ waga saba ni kemɛ wɔrɔ (3 600) kɛ o kuntigiw ye.

² A ka cira bla Tiri masacɛ Huramu ma k'a fɔ a ye ko: «I ka min kɛ ne face Dawuda ye, ka sɛdiriyiriw ci a ma k'a ta sibon lɔ, o jɔgɔn fana kɛ ne ye. ³ Ne bɛ so dɔ le lɔra Matigi Ala tɔgɔ ra, ne ta Ala, k'a kɛ a batoyɔrɔ ye, janko ka wusunan kasadiman don a ye, ka burusarakaw bɔ a ye wagati bɛɛ, ka saraka jenitaw* bɔ, sɔgɔma ni wula fɛ, ani Nɛnɛkirilonw* na, ani karokura janagbew ra, ani Matigi Ala, an ta Ala ta janagbew bɛɛ ra, i n'a fɔ a ka kan ka kɛ Izirayɛli jamana ra tuma bɛɛ cogo min na. ⁴ Ne b'a fɛ ka so min lɔ, o so bena kɛ so belebeleba le ye, sabu an ta Ala le ka bon ni alaw bɛɛ ye. ⁵ Nka jɔn le bɛ se ka so lɔ Ala ye sa? Sankolo ni a bonya bɛɛ tɛ se ka Ala min labɔ, ne ye jɔn le ye ka na a fɔ ko ne bɛ so lɔra o ye? Ne kɔni bɛ se ka yɔrɔ dɔ le lalaga a ye dɔrɔn ka wusunan don a ye.

⁶ «O ra, sisan, ne b'a fɛ i ye mɔgɔ hakiriman dɔ ci ne ma, min bɛ se ka sanin, ani warigbɛ, ani siranɛgɛ, ani nɛgɛfin baara kɛ ka ja, ani min bɛ se ka fani don gala ra k'a kɛ fani wulenman bisigiw ye, walama a wulenmanw yɛrɛ, walama a bulamanw, ani min bɛ se ka yiri, walama kabakuru lɛsɛ k'a kɛ fɛn dɔw bisigiya ye. A bena baara kɛ ni ne yɛrɛ ta mɔgɔ hakirimanw ye, minw bɛ ne fɛ yan Zeruzalɛmu, ani Zuda mara yɔrɔ tɔw ra, ne face Dawuda tun ka minw jini ka bla. ⁷ Sɛdiriyiriw, ani siperesiyiriw, ani santaliyiri dɔw fana tige Liban, ka o ci ne ma, sabu ne k'a lɔn ko i ta baaradenw bɛ se Liban yiriw tigɛcogo ra kosɛbɛ. Ne ta baaradenw fana bena taga fara i ta baaradenw kan. ⁸ O ye yiri caman tige ne ye, sabu ne bena so min lɔ, o bena kɛ so belebeleba jumanman le ye. ⁹ I ta baaraden minw bena yiri ben, ani ka yiri tige, ne bena simankisɛ susunin tɔni waga wɔrɔ (6 000), ani ɔrize tɔni waga wɔrɔ (6 000), ani rɛzɛnji litiri waga kemɛ kɔnɔntɔn (900 000), ani turu litiri waga kemɛ kɔnɔntɔn (900 000) di olugu ma.»

¹⁰ Tiri masace Huramu ka seɓe do ci Sulemani ma k'a jaabi ko: «Matigi Ala be a ta mogow kanu, o koson a ka i ke o ta masace ye.»

¹¹ Huramu k'a fo tuun ko: «Matigi Ala baraka, Izirayeli ta Ala, ale min ka sankolo ni dugukolo dan; a ka dence hakirman le di masace Dawuda ma, min be ko lon, ani min be ko faamu, min bena so lo Matigi Ala ye, ka masaso lo a yere ye.

¹² «Ayiwa, ne be ce hakirman do blara ka taga i fe yi, min be baara lon kosebe; a togo ye ko Huramu Abi. ¹³ A bamuso ye Dan ta mogow do ta denmuso le ye. A face ye Tirika ye. A be sanin ni warigbe ni siranegge ni negenfin ni kabakuru ni yiri ta baaraw lon kosebe. A be se ka faniw don gala ra k'a ja wulen, walama k'a ke bulaman ye. A ka lenfaniw, ani fani wulenmanw fana baaracogo lon. A be se ka tagamasiyen suguya bee ke. Ni baara o baara yirara a ra, a be o bee ke. A bena taga fara i yere ta baaradenw kan, ani ne matigice, i face Dawuda ta baaradenw kan.

¹⁴ «Ayiwa, ne matigice ka siman ni turu ni rezenji min ko fo, a ye o ci ka na. ¹⁵ I mako be Liban yiri hakeya min o min na, anw koni bena o tige i ye. An bena o yiriw bla kogoji kan ka o sama ji kan ka taga se fo Zafa; o ko, i yere bena na o ta ka taga ni o ye Zeruzalemu.»

¹⁶ Ayiwa, lonan min o min tun be Izirayeli jamana ra, Sulemani ka olugu bee jate tuun, a face Dawuda ta jateri ko fe. O jate benna mogow waga keme ni bilooru ni saba ni mogow keme wooro ma (153 600). ¹⁷ Sulemani ka mogow waga biwolonfla (70 000) bo o ra, ka olugu ke donitabagaw ye, ka mogow waga biseegi (80 000) ke kabakurulesebagaw ye kuruw ra, ka mogow waga saba ni keme wooro (3 600) bla o kunna ka o korosi janko o ye baara ke.

3

Alabatosoba lori (Masacew folo 6.1-38)

¹ Ayiwa, masace Sulemani nana Matigi Ala ta so lori damina Zeruzalemu, Moriya kuru kan, Ala tun k'a yere yira a face Dawuda ra yoro min na. Dawuda fana tun ka o yoro le laben; o yoro tun ye Yebusikace Orinan ta simangbasikene le ye. ² A ta masaya san naaninan, a karo flanan, o karo tere flanan le ra a ka so lori damina.

³ Sulemani tun ka Ala ta so bonya hakeya ke min ye, o fle nin ye: a k'a janya ke nongon* ja biwooro, k'a bonya ke nongon ja mugan, ka kapa ni folofolo ta sumanikecogo ye. ⁴ Bolon min tun be so ja fe, o janya tun ye nongon ja mugan; o ni bon bonya bee kera kelen ye; a lo tun ye nongon ja keme ni mugan. Sulemani ka sanin yereworo la a kononoyoro bee kan. ⁵ A ka siperesiyiri la bonba yere kononoyoro ra, ka soro ka sanin bee ra pumanman la o kan, ka tamarosun ni joroko dow tagamasiyen ke a kan k'a negen. ⁶ A ka luluw dondon so kogow ra k'a ceja. A sanin tun ye Parivayimu sanin le ye. ⁷ A ka sanin la so fan bee ra: bonba, ani a yiriw, ani a dondaw, ani a kogow, ani a daw ta konw; o ko, o ka seruben melekew tagamasiyenw ke kogow kan.

⁸ O ko, a ka yoro saninmanba lo; a janya tun ye nongon ja mugan, i ko so yere bonya, k'a bonya fana ke nongon ja mugan. A ka sanin bee ra pumanman toni mugan la o yoro kan. ⁹ A pontiw gbiriya tun ye sanin garamu keme wooro. A ka sanin do la bon sanfeyoro fana kan.

¹⁰ A ka seruben meleke fla tagamasiyen ke yoro saninmanba konu, ka sanin la o kan. ¹¹ Seruben meleke fla bee kamanw janya tun ye nongon ja mugan. Seruben meleke folo ta kaman kelen tun ye nongon ja looru; o kaman kun tun be se fo so kogo do ma; kama to kelen fana tun ye nongon ja looru; o kun tun be se seruben

* 3:3 3.3 Nongon ja kelen be se ka ben metere tarance le ma.

flanan ta kaman kelen kun ma. ¹² Seruben meleke flanan fana ta kaman kelen tun ye nongon na looru; o kama kun fana tun be se fo so kogo to kelen ma; a kama to kelen fana tun ye nongon na looru; o fana kun ni seruben meleke folo ta kaman kelen kun tun ka jogon ben. ¹³ O seruben melekew bee kamanw foninin janya tun ye nongon na mugan. O tun ka o lo o senw kan, ka o jaw sin so kononoyoro ma.

¹⁴ A ka boncetigefani dan ni len jese ye, a bulaman, ani a lomasaraman, ani wulenman; a ka seruben melekew tagamasiyenw fana ke a kan.

*Samasen siranegeramanw
(Masacew folo 7.13-51)*

¹⁵ A ka samasen fla lo so nafeyoro ra, ka o bee kelen kelen janya ke nongon na bisaba ni looru, ka datugunan do sigi o samasenw bee kelen kelen kunna; o datugunan bee kelen kelen janya tun ye nongon na looru. ¹⁶ A ka sanin joroko dow lalaga ka o bla samasenw kunna, k'a ke i n'a fo yoro saninman ta be cogo min na. A ka gerenadi yiriden bisigiya keme lalaga ka o dondon saninjorokow ra. ¹⁷ A ka o samasenw lolu Alabatoso nafeyoro le ra, ka kelen lo so donda kininboroyanfan na, ka to kelen lo a numanboroyanfan na; min be kininboroyanfan fe a ka o togo la ko Yakini, ka numanboroyanfan ta togo la ko Bohazi†.

4

Sarakajenifen ni minanba lalagacogo

¹ Masace Sulemani ka sarakajenifen do lalaga ni siranege ye, k'a janya ke nongon* na mugan, k'a bonya fana ke nongon na mugan, k'a lo ke nongon na tan.

² O ko, a ka siranege yeele ka minanba koorinin lalaga. A konu bonya tun ye nongon na tan, a lo tun ye nongon na looru, a lamini tun ye nongon na bisaba. ³ A ka misi dow bisigiya ke minanba jukoro k'a lamini, k'a ke sira fla; misi tan le tun be nongon na kelen na, ka minanba bee lamini. A tun ka siranege yeele ka o misiw ni minanba bee le bo jogon fe negekuturu kelen ye. ⁴ Minanba tun siginin be misitoran siranegeraman tan ni fla le kan. Misitoran saba tun pasinna sahiliyanfan ma, saba tun pasinna terebenyanfan ma, saba tun pasinna woroduguyanfan ma, saba tun pasinna tereboyanfan ma. O bee kofeyorow tun sinna jogon ma minanba jukoroyoro ra. ⁵ Minanba ta nege bonya tun ye borotege na kelen ye. A tun k'a da kuturu k'a ke i ko jifiye, i ko yirifiyeren bisigi. Litiri waga keme ni mugan (120 000) jogon tun be se ka don minanba konu.

⁶ A ka tasa tan lalaga; a ka looru bla kininboroyanfan fe, ka looru bla numanboroyanfan fe, ka o ke minankoyorow ye. O tun be saraka jenitaw* ta minanw ko o yoro le ra. Minanba koorinin ta ji tun blara sarakalasebagaw yere ta saninyari le kama.

*Alabatoso ta minan tow
(Masacew folo 7.40-41)*

⁷ A ka saninfitinadaga tan lalaga, ka kana ni Ala ta cifonin ye; o ka o bla Alabatoso konu. O ka looru bla kininboroyanfan fe, ka looru bla numanboroyanfan fe. ⁸ A ka tabali tan lalaga ka o bla Alabatoso konu, ka looru bla kininboroyanfan fe, ka looru bla numanboroyanfan fe. O ka jifiye keme lalaga ni sanin ye. ⁹ A ka sarakalasebagaw ta lukene lo, ani lukeneba, ani lu dondaw, ka siranege la a konw kan. ¹⁰ A ka minanba koorinin bla so kininboroyanfan fe, woroduguyanfan ni tereboyanfan ce. ¹¹ A ka negedagaw fana lalaga, ani buguricenaw, ani jifiyew.

† 3:17 3.17 Yakini koro ye ko: Ala be baraka di; Bohazi koro ye ko: fanga be Ala le ra.

* 4:1 4.1 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

A kera ten, masace Sulemani tun ka baara minw bee di Huramu ma Ala ta batoso ko ra, a ka o bee ke: ¹² samasen fla, ani a datugunan koorinin fla minw be bla samasen fla kunna, ani jo bisigi fla minw be bla samasenw sanfeyorow kan, samasenw kunna; ¹³ ani gerenadi yiriden bisigiya keme naani minw dulondulonnin be jo fla ra; yiriden sira fla tun be jo bee kelen kelen na, samasenw sanfeyoro kunna. ¹⁴ A ka wotorow fana lalaga, ani tasaba minw tun be wotorow kono; ¹⁵ ani minanba koorinin kelen, ani misitoran tan ni fla, minanba siginin be minw kan; ¹⁶ ani negedagaw, ani buguricenaw, ani sogosogonanw.

Huramu Abi tun ka o fen minw bee lalaga masace Sulemani ye, Matigi Ala ta batoso ta baara kama, o bee tun lalagara ni siranegge nugunin le ye.

¹⁷ Masace tun ko o ye o siranegge yeele bogo le ra, ka o fenw lalaga; o baara kera Zuriden kenegbe le ra, Sukoti dugu ni Sereda dugu ce. ¹⁸ Sulemani tun k'a to o ka o fenw lalaga k'a caya fo o ma se k'a siranegge hakeya jate tuun.

¹⁹ Masace Sulemani ka Ala ta batoso ta minan tow bee lalaga fana: sarakabonan saninlaman, ani sarakaburuw tun be bla tabali minw kan, ²⁰ ani fitinadagaw ni o ta fitinaw, minw lalagara ni sanin nugunin ye; o tun ka kan ka olugu mana ka kapa ni Ala ta cifonin ye yoro saninman na fe; ²¹ ani yirifyerenw bisigiyaw, ani fitinaw, ani tasma lalaganan saninlamanw, min lalagara ni sanin berebere yereworo ye; ²² ani muruw, ani jifiyew, ani belenw, ani tasumabonanw, minw lalagara ni sanin nugunin ye, ani so kononoyoro ta kon min lalagara ni sanin ye, min be yoro saninmanba donda ra, ani min be Alabatoso yere donda ra.

5

Jenogonya kesu blara Alabatoso kono (Masacew folo 8.1-13)

¹ Ayiwa, masace Sulemani nana Matigi Ala ta batoso baaraw bee ke ka ban tuma min na, a face Dawuda tun ka fen minw bla danna Ala ye, warigbew, ani saninw, ani minan tow, a tagara o fenw bee bla Ala ta batoso naforoblayoro ra. ² O ko, masace Sulemani ka Izirayeli cekorobaw, ani maraw ta kuntigiw, ani a gbatigiw bee lajen Zeruzalemu, ka na Matigi Ala ta jenogonya kesu* ta ka bo Dawuda ta masabonba* kono, min ye Siyon ye.

³ Izirayeli cew bee nana lajen masace Sulemani koro, san karo wolonflanan na, nanagbe wagati ra.

⁴ Izirayeli cekorobaw bee nana. Levi* ta mogow ka jenogonya kesu ta. ⁵ O ka jenogonya kesu ta, ani Nogonkunben fanibon, ani fen saninman minw bee tun be fanibon kono. Sarakalasebagaw* ni Levi* ta mogow le ka o fenw ta ka taga. ⁶ Masace Sulemani, ani Izirayelimogo minw bee tun nana lajen a koro, o bee tun be jenogonya kesu na fe; a cayakojugu fe, mogo ma se k'a jate k'a da lon.

⁷ O ra, sarakalasebagaw* tagara ni Matigi Ala ta jenogonya kesu ye, ka taga a bla a blayoro ra, Alabatosoba kononoyoro ra, yoro saninmanba kono, seruben melekew kamanw jukoro; ⁸ sabu seruben melekew kamanw tun foninin be jenogonya kesu blayoro kunna. O kamanw tun ka jenogonya kesu ni a berew bee datugu. ⁹ O tun ka berew janya, k'a ke fo mogo tun be se ka to yoro saninman kono, yoro saninmanba donda ra k'a ye; nka mogo tun te se ka to kene ma k'a ye. O fenw tora o yoro le ra yi fo bi.

¹⁰ Foyi were tun te jenogonya kesu kono ni kabakuru walaka fla te; Musa le tun ka o bla a kono Horebu kuru yoro ra, wagati min Matigi Ala tun ka jenogonya don ni Izirayelimogow ye, o boto Misiran.

¹¹ Ayiwa, sarakalasebagaw nana bo yoro saninmanba kono. O y'a soro sarakalasebaga min o min tun be yi, olugu bee tun ka o yere saninya; hali sarakalasebagaya da tun ma se minw ta jenkuru ma, o bee tun ka o yere saninya.

¹² Levi* ta mogo minw bee tun ye forifentigiw ye, Asafu, ani Heman, ani Yedutun, ani o dencew ni o balemaw, olugu bee tun ka lenfaninumanw don, ka lo sarakajenifen tereboyanfan na ni o ta siranegetegeere ye, ani o ta koraw, ani o ta goniw ye o boro. Sarakalasebaga keme ni mugan fana tun be ni o ye, olugu tun be buruw fiyera.

¹³ Burufiyebagaw, ani donkirilabagaw nana jen ka donkiri la jagon fe, ka o kan ke i ko mogo kelen, ka Matigi Ala tando, k'a bonya. Burufiyebagaw, ani siranegetegeere fobagaw, ani forifenfobaga tow fana ka o ta forifenw fo; o ka o kanw korota ka Matigi Ala tando, ka donkiri la Ala ye, k'a fo ko:

«A ka ni,

a ta numanya te ban ka ye!»

O ka o fo minke, sankaba do ka Matigi Ala ta so fa, fo ¹⁴ sarakalasebagaw ma se ka to so kono ka o ta baara ke tuun, sankaba koson; sabu Matigi Ala ta noro tun ka Alabatoso fa.

6

Sulemani ta kuma (Masacew folo 8.14-21)

¹ Sulemani ko: «Matigi Ala, ele tun k'a latige ko i be to dibiba le kono! ² Ne ka so numanba do lo i ye, i bena to yoro min na, wagati bee, ani tuma bee!»

³ O ko, masace k'a nasin Izirayeli jama bee lajennin ma, ka dugawu ke o ye, ka o lonin to.

⁴ A k'a fo ko: «Ne be baraka la Matigi Ala ye, Izirayeli ta Ala, sabu a da tun ka layiri min ta ne face Dawuda ye, a boro ka o layiri dafa. A tun k'a fo a ye ko: ⁵ «Kabini lon min na ne ka ne ta mogow labo Misiran jamana ra, ne tun ma dugu si panawoloma Izirayeli ta gbaw si ra, k'a fo ko o ye so lo, ne togo be se ka sigi yoro min na; ne fana tun ma mogo si panawoloma, ka o ke ne ta mogow, Izirayelimogow namogo ye. ⁶ Nka ne nana Zeruzalemu le panawoloma, ka ne togo la o dugu ra, ka Dawuda panawoloma k'a ke ne ta mogow, Izirayelimogow ta namogo ye.»

⁷ «A koni tun be ne face Dawuda jusu ra ka Alabatosoba do lo Matigi Ala, Izirayeli ta Ala togo ra. ⁸ Nka Matigi Ala k'a fo ne face Dawuda ye, ko: «I n'a fo a be i jusu ra ka so do lo ne togo ra, o miiriya min be i jusu ra o ka ni. ⁹ Nka ele le tena o so lo. I dence, min ye i yere woroden ye, o le bena o so lo ne togo ra.»

¹⁰ «Ayiwa, Matigi Ala tun ka layiri min ta, a ka o dafa. Ne nana ke ne face Dawuda no ra, ka sigi masaya ra Izirayeli jamana kunna, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na; ne ka o so lo Matigi Ala, Izirayeli ta Ala togo ra. ¹¹ Matigi Ala ka jennogonya min don ni Izirayelimogow ye, o jennogonya kitabu be kesu min kono, ne ka o kesu bla o so kono.»

Sulemani ka Ala daari (Masacew folo 8.22-53)

¹² Ayiwa, masace Sulemani lora Matigi Ala ta sarakajenifen na fe, k'a nasin Izirayeli jama bee ma, k'a boro fla korota san fe. ¹³ A tun ko o ye tintin do lalaga ni siranege ye, lukene cemance ra, k'a janya ke nongon* na looru, k'a bonya fana ke nongon na looru, k'a lo ke nongon na saba. Sulemani tun lora o tintin le kan. A nana a kinbiri gban, Izirayeli jama bee lajennin na koro, k'a boro fla korota san fe, ¹⁴ k'a fo ko:

«E, Matigi Ala, Izirayeli ta Ala! Ele bonogonko Ala te san fe, walama dugukolo kan. I ta jon minw be i ta siraw tagama ka na ni o jusukun bee ye, i be to jennogonya ra

* **6:13** 6.13 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

ni olugu ye ka kopuman ke o ye. ¹⁵ O ra, i tun ka min fo i ta jonce ye, min ye ne face Dawuda ye, i ka o ke. I yere da tun ka o layiri min ta a ye, i yere boro ka o le dafa bi.

¹⁶ «Ayiwa, sisan Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, i tun ka layiri min ta i ta jonce ye, min ye ne face Dawuda ye, o layiri dafa a ye. I tun k'a fo a ye ko: <I dence do bena soro tuma bee, min bena sigi masaya ra ne na koru, Izirayelimogow kunna, ni o koni ka o tagamacogo korosi, ka ne ta sariyaw sira tagama ka na, i ko ele yere k'a tagama cogo min na.>

¹⁷ «Ayiwa, sisan, Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, i tun ka o kuma min layiri ta i ta jonce Dawuda ye, a to o kuma ye ke can ye!

¹⁸ «Nka yala can yere ra Ala be se ka to dugukolo kan yan ni adamadenw ye wa? Sankolo ni a bonya bee lajennin, ni Ala ma se ka kun o konu, o tuma ne ka nin so min lo, o bena mun le na sa? ¹⁹ O bee n'a ta, Matigi Ala, ne ta Ala, i toro malo i ta jonce ta daarikan ni a ta makarikan na; i ta jonce kulekan ni a ta daarikan lamenu. ²⁰ I janto nin so ra su ni tere; sabu i k'a layiri ta ko i togo bena sigi nin yoru le ra. I ta jonce be daariri min kera nin yoru ra, o lamenu!

²¹ «Ni i ta jonce ni i ta mogow, Izirayelimogow, ka o nasin nin yoru ma ka daariri ke tuma o tuma, i ye son ka o ta makarikanw lamenu. I ye to i sigiyoru ra, sankolo ra, ka o lamenu. I ye o lamenu ka yafa o ma.

²² «Ni do k'a mogorogon hake ta, ni a fora ko o tigi ye kari o ko koson, ni a ka kan ka kari i ta sarakajenifen le na fe nin so konu yan, ²³ ele le bena to sankolo ra ka o ko lamenu; ele yere le bena i ta jonw kiti tige, ka o ko janabo. Min jarakira, i be kiti ben o kan k'a ta kewale kunko ben a yere kan; min jo lo, i be jo di o ma, k'a mina ka kana ni a ta terenninya ye.

²⁴ «Ni i ta mogow, Izirayelimogow nana taga kere ra, ni o juguw tagara se o ra, k'a sababu ke ko o ka i hake ta, ni o sekora ka na i fe ka na i togo bonya, ni o ka i daari, ka makarikanw fo nin so konu yan, ²⁵ i ye to sankolo ra ka son ka o lamenu. I ye i ta mogow, Izirayelimogow ta jurumunw yafa o ma; i ka jamana min di o ma, ani o bemaw ma, i ye o laseko ka na o jamana ra tuun.

²⁶ «Ni sankolo nana datugu, k'a ke ko sanji te nana tuun, k'a sababu ke ko i ta mogow ka i hake ta, ni o ka nasin nin so ma ka i daari, ka i togo bonya, ka o ta jurumunw dabra ka na i fe, sabu o ta jurumunw ko ka o jusu kasi, ²⁷ o tuma, i ye to sankolo ra ka i ta jonw lamenu, minw ye i ta mogow ye, Izirayelimogow; i ye o ta jurumunw yafa o ma. O ka kan ka sirapuman min tagama, i ye o yira o ra, ka sanji ben i ta dugukolo kan, i ka o dugukolo min di o ma k'a ke o ta ye.

²⁸ «Ni kongu nana ben jamana kan, walama banajugu, walama simancenbanaw, walama ni nodomutonw, walama ni tumuwulenninw nana siman cen, walama ni Izirayelimogow juguw nana o lamini o ta dugubaw konu, ni kojugu min o min, walama ni bana min o min ka ben mogow kan, ²⁹ ni mogo o mogo, walama i ta mogow, Izirayelimogow bee kelen kelen jusu kasira kosebe o ko ra, fo ka nimisa, ni o ka i daari, ka makarikanw fo, ka o boro sin nin so ma, ³⁰ i ye to i sigiyoru ra sankolo ra yi ka o lamenu. I ye yafa o ma, ka bee sara ka kana ni a ta kewale ye, sabu ele ka bee kelen kelen jusukunnako lon; ele kelen le ka adamadenw bee jusukunnako lon.

³¹ Ni o kera, o bena siran i na, ka to i ta sariyaw sira kan wagati bee, nin jamana ra, i ka min di an bemaw ma.

³² «Ayiwa, lonan minw te i ta mogow, Izirayelimogow dow ye, ni olugu do bora jamanajan do ra ka na yan, i togo ba ni i ta se bagaya ni i ta baraka bonya koson, ni a nana a nasin nin so ma ka i daari, ³³ i ye to i sigiyoru ra sankolo ra k'a lamenu. Ni o lonan ka i daari fen o fen na, i ye o ke a ye, janko dugukolo siyaw bee ye i togo lon, ka siran i na, i n'a fo i yere ta mogow, Izirayelimogow; o ye a lon ko ne ka nin so min lo, ko i togo le be batora nin so konu.

³⁴ «Ni i ta mɔgɔw nana bɔ ka taga o juguw kɛɛ, ni a ka kɛ yɔrɔ o yɔrɔ ye, ni o ka o nasin i ta dugu ma, i ka dugu min panawoloma, ka o nasin nin so ma, ne ka nin so min lɔ i ye, ni o ka i daari, ³⁵ i ye to sankolo ra ka o ta daaririw, ani o ta makarikanw lamɛn, ka lɔ ni o kunko ye.

³⁶ «Ni o ka i hake ta, sabu mɔgɔ si tɛ yi ni min tɛ jurumun kɛ, ni i dimina o kɔrɔ ka o don o juguw boro, ni o juguw ka o mina ka taga ni o ye jɔnya ra jamana dɔ ra, yɔrɔjan na walama yɔrɔsurun na, ³⁷ o minana ka taga jamana min na, ni o tora yi ka o ta miiriya yelemɛ, ni o nimisara ka makarikanw fɔ i ye o minabagaw ta jamana ra yi, k'a fɔ ko: «An ka jurumun kɛ, an ka ko benbari kɛ, an jarkira», ³⁸ ka o to o jamana ra yi, o juguw ka o mina ka taga ni o ye jamana min na, ni o sekɔra ka na i fɛ ni o jusukun bɛɛ ye, ani o nin bɛɛ ye, ka o nasin nin jamana ma, i ka jamana min di o bɛmaw ma, ani ka o nasin nin dugu ma, i ka nin dugu min panawoloma, ka o nasin nin so ma, ne ka min lɔ i ye, ni o ka i daari, ³⁹ i ye to i sigiyɔrɔ ra sankolo ra ka o ta daaririw, ani o ta makarikanw lamɛn, ka lɔ ni o kunko ye. I ye yafa i ta mɔgɔw ma, sabu o ka i hake ta.

⁴⁰ «E, ne ta Ala, sisan, daariri o daariri bɛ kɛ nin yɔrɔ ra yan, i ye sabari ka i janto an na, ka i toro malɔ ka o daaririw lamɛn.

⁴¹ «E, Masa Ala, sisan i wuri, i ye na i ta laganfiyayɔrɔ ra, i ni i ta jɛnɔgɔnya kɛsu, i ta sebgaya bɛ min kan. Masa Ala, i ta sarakalasebagaw ye kisiri kɛ o kannaderege ye; i nasiranbagaw ye pagari i ta kopumanw kosɔn!

⁴² E, Masa Ala, i kana i kɔ di i ta masacɛ ma, i ka ale min panawoloma! I ka kopumanba min layiri ta Dawuda ye, i hakiri to o ra!»

7

Sulemani ka saraka bɔ Ala ye (Masacɛw fɔlɔ 8.62-66)

¹ Sulemani ka Ala daari ka ban tuma min na, tasuma bɔra san fɛ, ka na saraka jenitaw, ani saraka tɔw bɛɛ jeni; Ala nɔrɔ ka Alabatoso fa. ² Sarakalasebagaw ma se ka don Matigi Ala ta so kɔnɔ tuun, sabu Matigi Ala nɔrɔ tun ka Alabatoso fa. ³ Izirayelimɔgɔw bɛɛ na tun bɛ tasuma ni Matigi Ala ta nɔrɔ jigito ra so kɔnɔ. O ka o kinbiri gban, ka o na biri dugu ma Alabatoso lu kɛɛ ra, ka Ala bato, ka baraka la a ye k'a fɔ ko:

«A ka ni,
a ta pumanya tɛ ban ka ye!»

⁴ Masacɛ Sulemani ni jama bɛɛ ka sarakaw bɔ Matigi Ala ye. ⁵ Masacɛ Sulemani ka saraka minw bɔ Matigi Ala ye, o kɛra misi waga mugan ni fla (22 000); sagaw ni baw faranin jɔgɔn kan o kɛra bɛgan waga kɛmɛ ni mugan (120 000). Masacɛ ni jama bɛɛ ka o sarakaw le bɔ ka Ala ta batoso saninya k'a bla danna a ta baara kama. ⁶ Sarakalasebagaw tun bɛ o ta lɔyɔrɔw ra. Levi* ta mɔgɔw fana tun lɔnin bɛ ni o ta fɔrifɛnw ye o boro, o tun bɛ Matigi Ala tando ni minw ye; masacɛ Dawuda le tun ka o fɔrifɛnw lalaga, ko o ye Matigi Ala tando ni o ye, k'a fɔ ko: «Onhɔn, a ta pumanya tɛ ban ka ye!» Dawuda le tun ka o bla o fɔrifɛnw fɔri ra, ko o ye Matigi Ala tando. Sarakalasebagaw* kɔni, olugu tun lɔra Levi* ta mɔgɔw na fɛ, ka to ka buruw fiye. Izirayelimɔgɔw bɛɛ tun lɔnin bɛ.

⁷ Alabatoso lukɛɛ cɛmanceyɔrɔ min bɛ Matigi Ala ta so nafeyɔrɔ ra, Masacɛ Sulemani ka o yɔrɔ saninya, janko ka saraka jenitaw* ni ninsɔndiya sarakaw* turumanyɔrɔw jeni o yɔrɔ ra, sabu a tun ka siranɛgɛ sarakajɛnifɛn min lalaga,

saraka jenitaw* ni siman sarakaw, ani began turumanyorow bee tun te se ka jeni o sarakajenifen kan.

⁸ Sulemani ni Izirayelimogow bee ka panagbe* ke o wagati ra, fo tere wolonfla. K'a ta Lebo Hamati, ka taga a bla fo Misiran koba korow, jama camanba le tun nana ka bo o yorow bee ra.

⁹ A tere seeginan, o ka jamalajenba do ke ka Ala bato; o ra, o ka tere wolonfla le ke sarakajenifen saninyari ra, ka sorow ka panagbe fana ke fo tere wolonfla tuun.

¹⁰ San karo wolonflanan tere mugan ni sabanan na, Sulemani ka jama labla, ko o ye taga o ta so. O jusu tun diyara, o be nagarira Matigi Ala ta kopumanw bee koson, a tun ka o kopuman minw ke Dawuda ni Sulemani ye, ani a ta mogow bee ye, minw ye Izirayelimogow ye.

*Ala k'a yere yira Sulemani na tuun
(Masacew folo 9.1-9)*

¹¹ Ayiwa, Sulemani nana Matigi Ala ta so ni masaso lo ka ban. Fen o fen tun be a jusu ra, ni a tun b'a fe k'a ke Matigi Ala ta so ko ra, ani a yere ta so ko ra, a ka o bee ke a cogo ra. ¹² Matigi Ala k'a yere yira Sulemani na su fe, k'a fo a ye ko: «Ne sonna i ta daariri ma; o koson ne bena nin so panawoloma k'a ke ne ta sarakaboyorow ye. ¹³ Ni ne ka na sankolo datugu, ko sanji kana ben, walama ka tonw bla ko o ye jamana simanw domu, walama ka banajuguw bla ne ta mogow ra, ¹⁴ ayiwa, ne ta mogow, ne togow lara minw na, ni olugu ka o yere majigi, ka ne daari, ka jija ka ne ta neema jini, ni o ka o ta sirajuguw bla, ne bena to sankolo ra ka o lamen, ka o ta jurumunw yafa o ma, ka o ta jamana keneya. ¹⁵ Ayiwa, k'a ta bi ra, daariri o daariri bena ke nin yorow ra yan, ne bena ne janto aw ra, ka ne toro malo ka o daaririw lamen. ¹⁶ Sisan, ne ka nin so panawoloma, k'a saninya k'a bla, janko ne togow ye ke a kan wagati bee; ne bena ne janto nin so ra wagati bee; ne hakiri fana bena to a ra wagati bee. ¹⁷ Ni ele koni ka tagama ne ja korow i n'a fo i face Dawuda k'a ke cogo min na, ani ne ka min fo i ye, ni i ka o ke, ni i ka ne ta cifoninw, ani ne ta kolatigeninw sira tagama, ¹⁸ ne bena i ta masaya sabati, i n'a fo ne tun ka jenrogonya don ni i face Dawuda ye cogo min na, k'a fo ko mogow do bena sorow a ta denw na tuma bee min bena sigi a no ra, ka ke Izirayelimogow pamogow ye.

¹⁹ «Nka ni aw koni ka aw yere mabo ne ra, ka aw ko don ne ta cifoninw, ani ne ta kumaw ra, ne ka minw yira aw ra, ni aw tagara ala werew le bato, ka aw kinbiri gban olugu korow, ²⁰ o tuma ne ka nin jamana min di aw ma, ne bena aw mina ka aw labo o jamana ra; ne ka nin so min fana saninya ka ne togow la a ra, ne bena ban o so ra, k'a to mogow bee ye aw togow don o ta zanaw ra, ka yereko aw ma siya tow bee ce ra. ²¹ O ra, nin so ni a bonya bee, ni mogow o mogow nana ke teme ye a korow, o tigi bena kabakoya, k'a fo ko: «Mun koson Matigi Ala ka nin ko rogow ke nin jamana ra, ani nin so ra de?» ²² Mogow bena o jaabi ko: «O ka o ko don Matigi Ala ra, o bemaw ta Ala min tun ka o labo Misiran jamana ra; o tagara ala werew ko ka taga o kinbiri gban olugu korow ka o bato. O koson a ka nin kojuguw bee lase o ma.» »

8

*Sulemani ta baara tow
(Masacew folo 9.10-28)*

¹ Sulemani ka san mugan le ke Matigi Ala ta batoso ni ale yere ta so lori ra. ² O ko, Huramu tun ka dugu minw di a ma, a ka o duguw lo kokura, ka Izirayelimogow dow bla o duguw konow.

* 7:8 7.8 O panagbe tun ye gbatakorosigi panagbe le ye.

³ O kɔ, Sulemani tagara Hamati Soba dugumɔgow kere, ka o ta dugu mina. ⁴ Tadimɔri dugu min be kongokolon fan na, a ka o fana lo kokura; a ta fenmarayɔrow tun ye dugu minw ye Hamati mara ra, a ka o duguw fana lo kokura. ⁵ Beti Horɔn dugu min be sanfeyɔro ra, ani Beti Horɔn dugu min be jigijigi ra, a ka o duguw lo, ka o ke dugu barakamanw ye, ka kogow ke ka o lamini, ka sɔɔnanw ke a dondaw ra ni negeberew ye. ⁶ A ka Balati dugu fana lo, ani a ta fenmaraduguw bee, ani a tun be a ta sowotorow ni a ta sow mara dugu minw na. A tun b'a fe ka baara o baara ke, a ka o bee ke Zeruzalemu, ani Liban, ani a ta fanga tun be jamana min o min kan.

⁷ Siya dow tun be yi, olugu tun te Izirayelimɔgo dow ye. Olugu tun ye Hetikaw, ani Amɔrikaw, ani Perezikaw, ani Hevikaw, ani Yebusikaw ye. ⁸ O siyaw ta durujaw le tun tora jamana kɔno, sabu Izirayelimɔgow tun ma olugu halaki. Sulemani ka o mɔgow le bla jagboyabaaraw ra; o tora o le ra fo ka na se bi ma. ⁹ Sulemani ma son ka Izirayelimɔgo si bla jagboyabaara ra. A ka o bla kerekedenya le ra. A ka dow ke kerekeden dow kuntigiw ye, ka dow ke a ta jamana pamogow ye, ka dow ke a ta sowotoro kuntigiw ye, ka dow ke a ta sowotorotigiw ye. ¹⁰ Masace Sulemani ta baaraden kuntigiw le tun ye olugu ye; o tun ye ce keme fla ni ce bilooru. Olugu le tun siginin be jamana kunna.

¹¹ Sulemani nana Farawona denmuso labo Dawuda ta masabonba kɔno; a tun ka so min lo a ye, a tagara a bla o so kɔno, sabu Sulemani tun b'a fora ko ale ta muso man kan ka to Izirayeli masace Dawuda ta masabonba kɔno, ko sabu ni Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kesu ka se yoro o yoro, ko o yoro saninyanin lo.

Sulemani ka saraka minw bo Ala ye

¹² Sulemani tun be to ka saraka jenitaw bo Matigi Ala ye, Matigi Ala ta sarakajenifen kan, a tun ka o sarakajenifen min lo Alabatoso bolon nafeyoro ra, ¹³ i n'a fo a tun ka kan ka ke cogo min na, ka kapa ni Musa ta kuma ye, ko sarakaw ye bo Nenekirilonw na, ani karokura panagbew ra, ani panagbe saba minw be deri ka ke san o san, minw ye burufunubari panagbe ye, ani simantige panagbe, ani gbatakɔrosigi panagbe. ¹⁴ A ka sarakalasebagaw sigisigi, o bee ni o ta jenkuru, ka kapa ni o ta baaraw ye, i n'a fo a face Dawuda tun k'a ke cogo min na. A ka Levi* ta mɔgow fana sigi ka kapa ni o ta baaraw ye; olugu ta baara tun ye Matigi Ala tandori ye, ani ka sarakalasebagaw deme o ta lon o lon baaraw ra. A ka dakɔrosibagaw fana sigi, ka jenkuru bee kelen kelen sigi, ka kapa ni a ta donda ye, i n'a fo Ala ta ciraden Dawuda tun k'a fo ko a ye ke cogo min na. ¹⁵ Dawuda tun ka ko o ko fo sarakalasebagaw, ani Levi* ta mɔgow ye, fen tow ko ra, ani Ala ta naforoblayoro ko ra, o ma jenge ka bo o kow si sira kan.

¹⁶ O ra, Sulemani k'a ta baara bee ke ka ban; k'a ta lon min na Matigi Ala ta so ju sigira, fo ka taga baara bee ban. A kera ten, Matigi Ala ta so baara bee banna.

¹⁷ O kɔ, Sulemani wurira ka taga Esiyon Geberi, ani Elati, kogojida ra, Edomu mara ra. ¹⁸ Masace Huramu k'a ta baaraden dow ci ka na kurun dow di Sulemani ma, ani baaraden dow; olugu tun ka kurun baara lon kosebe. Olugu ni Sulemani ta baaradenw tagara Ofiri; o tagara sanin toni tan ni looru bo, ka na o di Sulemani ma.

9

Saba masamuso nana masace Sulemani fe (Masacew folo 10.1-13)

¹ Ayiwa, Saba jamana ta masamuso nana Sulemani ko men; a nana Zeruzalemu, ko a bena a ta hakiritigiya korobo k'a fle ni pininkarigbelen dow ye. A nana ni a nɔfemogɔ caman ye; a nana ni jɔgɔmew ye, ani kasadiyananw, ani sanin caman, ani luluw; o tun ka o doniw la o ta jɔgɔmew ko ra ka na. Ko o ko tun be a jusu ra, a nana kuma ni masace Sulemani ye o bee ra. ² A ka pininkari min o min ke, Sulemani

k'a jaabi o bee ra. A ta pininkari si ma gbeleya masace ma. Kuma si ma soro ni min jaabiri ma soro Sulemani fe.

³ Ayiwa, Saba jamana masamusu ka Sulemani ta hakiritigiya ye; Sulemani ka masaso min lo, a ka o fana ye. ⁴ Domuni minw be ke masace ta so, a ka o ye; a ka jamana namogow sibonw fana ye. Baarden minw be domuni ni minnifenw di mogow ma, a ka olugu ye; o be saraka jenita* minw bo Matigi Ala ta batoso kono, a ka o bee ye minke, a kabakoyara fo k'a dabari ban. ⁵ A ko masace ma ko: «Ka ne to ne ta jamana ra, ne ka min men i ta baaraw ko ra, ani i ta hakiritigiya ko ra, o bee ye can le ye. ⁶ Nka ne tun ma la o kow ra, fo ne yere ja nana la a kan tuma min na. Can ra, min fora ne ye i ta hakiritigiya bonya ko ra, o te hali a tarance bo. Ne ka min men, i ta hakiritigiya temena o bee kan pewu. ⁷ Ele ta mogow ta ka di, i ta jamana namogow fana ta ka di, sabu olugu be i koro yan ka to ka i ta hakiritigiyakumaw lamem wagati bee. ⁸ Matigi Ala, i ta Ala baraka, sabu i ko diyara a ye, o koson a ka i sigi masaya ra, ka i ke masace ye Matigi Ala, i ta Ala togo ra. I ta Ala ka Izirayelimogow kanu; a fana b'a fe ka o sabati wagati bee, o koson a ka i sigi o kunna ka i ke o ta masace ye, janko i ye mogow ta kow janabo ni can ni terenninya ye.»

⁹ O ko, Saba jamana ta masamusu ka masace Sulemani bonya ni sanin kilo waga saba ni keme looru (3 500) ye, ani kasadiyananw, ani lulu camanba. A ka kasadiyanan hakeya min di masace Sulemani ma, mogow si ma na ni o jagon ye ka na a di a ma k'a ye tuun fiyewu.

¹⁰ Masace Huramu ta baardenw, ani Sulemani ta baarden minw tun tagara sanin jini Ofiri ka na ni a ye, olugu tun nana ni santaliyiri ni luluw fana ye. ¹¹ Masace Sulemani ka o santaliyiri ke ka Matigi Ala ta batoso donda yelenyoro lalaga, ani a yere ta masaso donda. A ka koraw ni gonw lalaga donkirilabagaw ye. O fenw jagon tun ma deri ka ye folo Zuda mara ra.

¹² Ayiwa, Saba jamana masamusu tun be fen o fen fe, ani a ka fen o fen daari, masace Sulemani ka o bee di a ma. Sulemani ka fen minw di a ma, o cayara ka teme ale masamusu yere ta fen dininw kan pewu. O ko, a ni a ta mogow wurira ka seko ka taga o ta jamana ra.

Sulemani ta naforitigiya
(Masacew folo 10.14-29)

¹³ Ayiwa, sanin hakeya min tun be na di Sulemani ma san o san, o tun ye sanin kilo waga mugan (20 000) ye. ¹⁴ Jagokebagaw ni fiyeerekebagaw tun be na ni min ye, o nin tun te o ra; Arabujamana masacew, ani jamana kuntigiw fana tun be na sanin ni warigbe di masace Sulemani ma.

¹⁵ Masace Sulemani ka negbennan belebele keme fla lalaga ni sanin gbasinin ye; o bee kelen kelen kera ni sanin kilo woro woro le ye. ¹⁶ A ka negbennan fitini keme saba fana lalaga ni sanin gbasinin ye; o bee kelen kelen kera ni sanin kilo kelen ni tarance le ye. A ta masaso min be wele ko Liban yiritu, o ka o negbennanw bla o bon do le kono. ¹⁷ Masace Sulemani ka masasiganan jamijan do fana lalaga ni samarin ye, ka sanin yereworo la a yoro bee kan. ¹⁸ Yelenyoro tun be o masasiganan na, ka senlayoro woro ke a yelenyoro ra; senblayoro saninlaman do le tun noronin be masasiganan na. Borolayoro tun be a fan fla bee ra. O tun ka jara dow bisigiya lese ka o lolo a borolayoro bee kelen kelen koro. ¹⁹ O ka jara bisigiya tan ni fla lese ka o lolo masasiganan senlayorow kere fe; jara kelen tun be senlayoro kelen fan kelen na, kelen be a fan do ra. Nin masasiganan jagon tun ma deri ka lalaga jamana si ta masace ye.

²⁰ Masace Sulemani ta minninkeminanw bee tun ye sanin le ye. A ta masaso min be wele ko Liban yiritu, o domunikeminanw bee tun lalagara ni sanin nugunin le ye. Warigbeminan tun te a ta minanw si ra, sabu wari tun te jate fenba ye tuun masace

Sulemani ta tere ra. ²¹ Jirakurunbaw tun be masace Sulemani fe; Huramu ta mɔgɔw le tun be o kuruntigiw ye. San saba o san saba, o kurunbaw tun be na ni sanin ni warigbe ni samapinw ye, ani sulaw ni makankɔnɔw ye.

²² Masace Sulemani tɔgɔ bonyara ka teme dugukolo masace tɔw bee ta kan, a ta naforotigiya ni a ta hakiritigiya kosɔn. ²³ Dugukolo masacew bee tun b'a fe ka masace Sulemani ye, janko Ala ka hakiritigiya min di a ma, ka o lamɛn. ²⁴ O bee tun be na ni o ta bonyaw ye ka na o di a ma: fen warigberamanw, ani fen saninlamanw, ani faniw, ani kerekeminanw, ani kasadiyananw, ani sow, ani sofaliw. A tun be ke ten le san o san. ²⁵ Somarayɔrɔw ni sowotoromarayɔrɔ waga naani (4 000) le tun be Sulemani fe, ani sowotorotigi waga tan ni fla (12 000). A tun ka olugu bla sowotoromaraduguw ra, ka dɔw fana bla Zeruzalemu, ale yere kɔrɔ. ²⁶ Sulemani ta fanga tun be o yɔrɔ mara masacew bee kan. K'a ta Efirati ba ra, ka taga a bla fo Filisikaw ta jamana ra, ani ka taga a bla fo Misiran jamana kɔrɔ. ²⁷ Masace Sulemani ka warigbe caya Zeruzalemu, k'a ke i ko berekoro. Sedirisunw fana cayara jamana kɔnɔ, i ko sikomɔrisun minw be jamana dugumayanfan na. ²⁸ Masace Sulemani ta sow tun be bo Misiran, ani jamana werew ra.

Sulemani ta saya

(Masacew folo 11.41-43)

²⁹ Ayiwa, masace Sulemani ta ko tɔw, a damina ni a laban, o bee fora cira Natan ta sebew kɔnɔ, ani Silokace Ahiya ta cirayakumaw ra, ani ladibaga Ido ta kumaw ra, a ka kuma minw fo Nebati dence Yerobohamu ta ko ra. ³⁰ Sulemani ka san binaani le ke masaya ra Izirayeli jamana bee kunna. ³¹ O ko, a sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don a face Dawuda ta masabonba kɔnɔ. A dence Robohamu sigira masaya ra a nɔ ra.

10

Robohamu ma Izirayelimɔgɔw lamɛn

(Masacew folo 12.1-15)

¹ Robohamu tagara Sikemu, sabu Izirayelimɔgɔw bee tun tagara lajen Sikemu ko o b'a ke masace ye. ² Nebati dence Yerobohamu ka o kuma men; o y'a sɔrɔ ale tun be Misiran, sabu a tun borira masace Sulemani na ka taga dogo Misiran. A bɔra o le ra Misiran ka sekɔ ka na. ³ O tagara a wele ka na. A ni Izirayeli jama bee tagara kuma Robohamu fe. O k'a fo Robohamu ye ko: ⁴ «I face kɔni tun ka doniba le la an kan. Nka ni ele ka sɔn ka an bo o jagboyabaaraw ra, ani i face ka doniba min la an kan, ni i ka o doni fiyɛnya an kan, o tuma an bɛna to ka baara ke i ye.»

⁵ Robohamu ka o jaabi ko: «Ni tere saba temena, aw ye sekɔ ka na ne fe.» Mɔgɔw wurira ka taga.

⁶ Ayiwa, cekɔrɔba minw tun be jamana namɔgɔya ra ni Robohamu face Sulemani ye, k'a to si ra, masace Robohamu tagara o cekɔrɔbaw fe, ka taga o pininka ko: «Aw b'a fe ne ye nin mɔgɔw jaabi cogo di le?» ⁷ Olugu kumana a fe k'a fo a ye ko: «Ni i kɔni ka nin mɔgɔw minako na, ka i yere ko diya o ye, ka kumapuman fo o ye, o tuma o fana bɛna ke i ta baaradenw ye wagati bee.»

⁸ Nka Robohamu banna cekɔrɔbaw ta ladiri ma. A ni kanbelen minw tun lamɔna nɔgɔn fe, o minw tun be a kɔrɔ, a ka olugu le pininka. ⁹ A k'a fo olugu ye ko: «Aw ko di? An ka kan ka nin mɔgɔw jaabi cogo di le? O b'a fora ko ne face ka doni min la olugu kan, ko ne ye o doni fiyɛnya.»

¹⁰ O kanbelen minw ni Robohamu tun lamɔna nɔgɔn fe, olugu ka Robohamu jaabi ko: «Nin mɔgɔ minw k'a fo i ye ko: <I face ka doni ghiriman le la an kan, nka ele ye an ta doni fiyɛnya>, taga o jaabi ko: <Ne borokanden fitini ka bon ni ne face soro ye!

¹¹ Aw ko, ko ne face ka doni ghiriman la aw kan, nka ne belen bɛna do le fara o doni

gbiriya kan. Ne face ka aw koro ni gbeɓɓew le ye, nka ne bena aw koro ni negegbɓɓew le ye.» »

¹² Ayiwa, o dugusagbe flanan, Yerobhamu ni Izirayelimogow bee nana masace Robohamu fe, i n'a fo masace yere tun k'a fo o ye cogo min na, ko: «Ni tere saba temena aw ye na ne fe.» ¹³ Masace ka mogow jaabi ni kumajuguw le ye. A ma cekorobaw ta ladirikan jate. ¹⁴ Kanbelenw ka ladirikan min fo a ye, a ka o le fo mogow ye; a ko: «Ne face ka doni gbiriman le la aw kan, nka ne belen bena do le fara o doni gbiriya kan. Ne face ka aw koro ni gbeɓɓew le ye, nka ne bena aw koro ni negegbɓɓew le ye.»

¹⁵ O ra, jama tun be min jinina masace fe, masace ma son ka o jate, sabu o kow bee tun bora Matigi Ala yere le ra, janko a tun ka kuma min don Silokace Ahiya da ra k'a lase Nebati dence Yerobhamu ma, o kuma ye ke can ye.

*Izirayelimogow kan taranna
(Masacew folo 12.16-25)*

¹⁶ Ayiwa, Izirayelimogow k'a ye ko masace ma olugu lamɓen minke, o k'a fo masace ye ko:

«An ta foyi te Dawuda fe,
jenɓogonya foyi te an ni Yese dence ce.
Izirayelimogow, an bee ye taga an ta so!
Ele Dawuda dence,
i yere ye i janto i ta so ra sisan!»

A kera ten, Izirayelimogow tagara o ta so. ¹⁷ Izirayelimogow minw tun be Zuda mara duguw ra, Robohamu sigira masaya ra olugu dama le kunna. ¹⁸ Masace Robohamu k'a ye ten minke, jagboyabaaraw ta ko kuntigi min ye Hadoramu ye, a belen ka ale ci ka taga Izirayelimogow fe. Nka Izirayelimogow ka o bon ni kabakuru ye fo k'a faga. Masace yere jijara le ka don a ta sowotoro konɓo ka bori ka taga Zeruzalemu. ¹⁹ O le koson, Izirayelimogow tow bee murutira Dawuda ta somogow kama fo ka na se bi ma.

11

Ala ma son Izirayelimogow ye jogon kere

¹ Ayiwa, Robohamu tagara se Zeruzalemu minke, a ka Zuda ta mogow, ani Boniyaminu ta mogow lajen. O kera kerekɓɓefari waga keme ni biseegi (180 000), ko o be taga Izirayeli kere, ka jamana bee bla ale Robohamu ta fanga korɓo. ² Nka Matigi Ala kumana a ta cira do fe, min togow tun ye ko Semaya; Ala k'a fo a ye ko: ³ «A fo Sulemani dence Robohamu ye, min ye Zuda masace ye, ani Izirayelimogow minw bee be Zuda ni Boniyaminu ta mara ra, ⁴ ko Matigi Ala ko: «Aw kana wuri ka taga aw balemaw kere de! Aw bee ye sekɓo ka taga aw ta so, sabu nin ko bora ne yere le ra.» »

Ayiwa, o ka Matigi Ala kan mina; o sekora, o ma taga Yerobhamu kere tuun.

Robohamu ka dugu minw lalaga

⁵ Robohamu tun siginin be Zeruzalemu le, nka a ka dugu barakaman dow lo Zuda mara ra. ⁶ A ka Betilehemu lo, ani Etamu, ani Tekoha, ⁷ ani Beti Suri, ani Soko, ani Adulamu, ⁸ ani Gati, ani Maresa, ani Zifu, ⁹ ani Adorayimu, ani Lakisi, ani Azeka, ¹⁰ ani Soreha, ani Ayalon, ani Heburon; a ka o lo Zuda mara ra, ani Boniyaminu ta mara ra, ka o ke dugu barakamanw ye. ¹¹ A ka o duguw kogow lalaga, ka jamanatigi dow sigi o duguw konɓo, ka domunifen caman bla o korɓo yi, ani turu ni rezenji. ¹² A ka negebennanw ni tamanw bla o duguw bee konɓo, ka o duguw fanga bonya kosebe. Zuda mara ni Boniyaminu ta mara bee tun ye a ta ye.

Sarakalasebagaw nana Robohamu fe

¹³ Sarakalasebagaw* ni Levi* ta mɔgɔ minw tun be Izirayeli jamana fan bee ra, olugu nana ka bo o ta maraw bee ra ka na fara Robohamu kan. ¹⁴ O bora ka o ta duguw ni o ta beganmarayorow ni o ta dugukolow to yi, ka na Zuda mara ra, ani Zeruzalemu, sabu Yerobohamu ni a dence tun ma son k'a to o ye o ta sarakalasebagaya baara ke Matigi Ala ye. ¹⁵ Yerobohamu tun ka sonnikeyorɔ dow lo kongoriw kunna; a yere ka sarakalasebaga dow sigi a yere ye, janko olugu ye sarakaw bo o yorow ra, ani ka ale yere ta batofenw son, a tun ka o batofen minw lalaga ka o ke bakoronin walama misiden tagamasiyenw ye.

¹⁶ Nka a tun be Izirayelimogɔ minw bee jusu ra ka tugu Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko, olugu bora Izirayeli ta gbaw bee ra ka gban Levi* ta mɔgɔw ko, ka taga Zeruzalemu, ka taga to ka saraka bo Matigi Ala ye, o bemaw ta Ala. ¹⁷ O kera sababu ye ka Zuda mara ta masaya sabati, ka baraka di Sulemani dence Robohamu fana ma, ka se fo san saba; sabu o ka Dawuda ni Sulemani ta sira tagama k'a dan san saba le ma.

Robohamu ta musow

¹⁸ Ayiwa, Robohamu tun ka Yerimoti denmuso Mahalati furu. Yerimoti tun ye Dawuda dence do ye, a ka min sorɔ ni a muso Abihayili ye; Abihayili tun ye Yese dence Eliyabu denmuso le ye. ¹⁹ Mahalati ka dence minw woro Robohamu ye, o tun ye Yehusi, ani Semariya, ani Zahamu ye. ²⁰ O ko, Robohamu ka Abusalon denmuso fana furu, min ye Mahaka ye. O muso ka Abiya, ani Atayi, ani Ziza, ani Selomiti woro. ²¹ Abusalon denmuso Mahaka ko tun ka di Robohamu ye ka teme a muso tow bee kan, ani a ka jonmuso minw bee ke a musow ye. Muso tan ni seegi le tun b'a fe; a tun ka jonmuso biwɔɔɔ ke a musow ye fana. A ka dence mugan ni seegi ni denmuso biwɔɔɔ le sorɔ.

²² Robohamu tun ka loyoro folo di a muso Mahaka dence Abiya le ma, ka ale ke a balemaw bee ta pamogɔ ye, sabu a tun b'a fe ka ale le sigi masaya ra. ²³ A ka hakiritigiya sorɔ k'a dence tow bee janjan ka taga Zuda ta maraw, ani Boniyaminu ta maraw bee ra, ka o sigi dugu barakamanw konɔ; a ka domunifen caman mara o ye, ka muso caman furu o ye fana.

12

Masace Sisaki tagara Zeruzalemu kere (Masacew folo 14.25-28)

¹ Robohamu ta masaya nana sabati tuma min na, ani ale yere nana se sorɔ kosebe tuma min na, a ka Matigi Ala ta sariya sira tagama dabra. Izirayelimogɔw bee tugura a ko fana. ² Robohamu ta masaya san loorunan na, Misiran masace Sisaki nana Zeruzalemu kere. O kera, sabu Izirayelimogɔw tun ka Matigi Ala kan bla. ³ Sowotoro waga kelen ni keme fla (1 200), ani sotigi waga biwɔɔɔ (60 000) le tun be Sisaki fe. A nana ka bo Misiran ni jama camanba ye. Libikaw tun be o ra, ani Sukikaw, ani Etiyopikaw. ⁴ Dugu barakaman minw tun be Zuda mara ra, a ka olugu mina, ka bo yi ka taga se fo Zeruzalemu.

⁵ Ayiwa, cira Semaya tagara Robohamu ni Zuda mara pamogɔw fe; olugu tun tagara lajen Zeruzalemu, Sisaki pasiran koson. A ko o ma ko: «Matigi Ala ko: <Aw bora ne ko, o koson ne fana be bo aw ko, ka aw to Sisaki boro.> »

⁶ Izirayeli jamana pamogɔw, ani masace Robohamu ka o yere majigi; o ko: «Matigi Ala terennin lo!»

⁷ Matigi Ala nana a ye ko o ka o yere majigi minke, a k'a ta kuma lase Semaya ma tuun k'a fo a ye ko: «O ka o yere majigi minke, ne tena o halaki tuun; sani wagati doonin, ne bena o bosi. Ne tena ne ta dimi ben Zeruzalemu kan tuun Sisaki sababu ra. ⁸ O bee n'a ta, o bena to Sisaki ta fanga korɔ. Ni o kera, o bena a lon fen min togo ye ka baara ke ne ye, ani fen min togo ye ka baara ke jamana werew ta masacew ye.»

⁹ Misiran masace Sisaki nana Zeruzalemu dugu kere. A ka Matigi Ala ta batoso naforow ta, ani masace yere ta so ta naforow; a ka fen bee ta. Masace Sulemani tun ka negebennan saninlaman minw lalaga, a ka o ta fana. ¹⁰ Masace Robohamu ka negebennan siranegeraman dow lalaga, ka o bla o no ra; a ka o karifa masace ta so korosibagaw kuntigiw ma, minw tun be to ka masace ta so donda korosi. ¹¹ Ni masace tun be taga Matigi Ala ta batoso konon tuma o tuma, o korosibagaw tun be na o negebennanw ta ka taga ni o ye Alabatoso konon; o ko, o be sekoni o ye o ta so.

¹² Ayiwa, Robohamu k'a yere majigi minke, Matigi Ala ta dimi malara; a ma o halaki pewu. Kopuman dow fana tun be kera Zuda mara ra belen.

Robohamu ta masaya laban
(Masacew folo 14.21-24,29-31)

¹³ Ayiwa, Masace Robohamu k'a ta fanga sabati kosebe Zeruzalemu, ka to masaya ra. A tun sigira masaya ra k'a si to san binaani ni kelen. A ka san tan ni wolonfla le ke masaya ra Zeruzalemu; Matigi Ala tun ka o dugu le panawoloma Izirayeli ta maraw bee ra, k'a togo sigi o yoro ra. A bamuso togo tun ye ko Naama. Amanka tun lo. ¹⁴ A ka kojugu ke, sabu a ma tugu Matigi Ala ko ni a jusukun bee ye.

¹⁵ Ayiwa, Robohamu ta kewalew bee, k'a ta a damina ra ka taga a bla a laban na, o kow bee sebera cira Semaya ta sebew konon, ani ladibaga Ido ta buruju kitabu konon. Kere tun be Yerobohamu ni Robohamu ce wagati bee.

¹⁶ O ko, Robohamu sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don Dawuda ta masabonba konon. A dence Abiya sigira masaya ra a no ra.

13

Zuda masace Abiya ta wagati
(Masacew folo 15.1-8)

¹ Masace Yerobohamu ta masaya san tan ni seeginan na, Abiya sigira masaya ra Zuda mara kunna. ² A ka san saba le ke masaya ra; a signin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Mikaya; Uriyeli denmuso do tun lo, ka bo Gibeha. Kere tun be Abiya ni Yerobohamu ce. ³ Abiya nana lo kere kama ni a ta kerekejama ye: ce barakaman waga keme naani (400 000), a bee ye cefari dama. Yerobohamu fana nana lo a na, kere kama, ni kerekere waga keme seegi ye (800 000); o bee ye cefariw dama, ani ce barakamanw.

⁴ Abiya lora Efirayimu kuru do kunna, min ye Semarayimu kuru ye, k'a fo ko: «Yerobohamu, ani aw Izirayelimogo tow bee, aw ye ne lamen! ⁵ Aw m'a lon ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ka jenogonya yelemabari le don ni Dawuda ni a ta durujaw ye, ka olugu sigi masaya ra Izirayeli jamana kunna wagati bee wa? ⁶ Nka Nebati dence Yerobohamu, min tun ye Dawuda dence Sulemani ta baarden ye, ale le wurira ka muruti a matigice kama. ⁷ Mogo gbansan dow, mogo sonkolon dow fana tagara fara a kan, ka Sulemani dence Robohamu kere; i n'a fo ale tun ye denmisen ye, a ma ko lon, a ma se ka lo o na.

⁸ «Sisan, Matigi Ala ka masaya min don Dawuda dencew boro, aw ko, ko aw b'a fe ka olugu kere o koson! Aw koni ye kerekejama ye, ani Yerobohamu ka misiden saninlaman minw lalaga ka o ke aw ta alaw ye, o fana be aw boro. ⁹ Nka Matigi Ala ta sarakalasebaga minw ye Haruna dencew ani Levi* ta mogow ye, yala aw ma olugu gben, ka sarakalasebaga dow sigi aw yere ye i n'a fo siya tow b'a ke cogo min na wa? Aw fe, a dan ye mogo do ye misitoran kanaman kelen ni sagajigi wolonfla di, ko a be ke sarakalasebaga ye, o tigi be ke sarakalasebaga do ye, k'a soro aw be saraka bo fen min ye, o te Ala ye.

¹⁰ «Anw kɔni, Matigi Ala le ye anw ta Ala ye; anw fana ma bɔ a kɔ fiyewu. An ta sarakalasebaga minw bɛ saraka bɔ Matigi Ala ye, olugu ye Haruna dencɛw le ye; Levi ta mɔgɔw le fana bɛ o demena baara ra. ¹¹ An bɛ saraka jɛnitaw jɛni Matigi Ala ye lon o lon sɔgɔma ni wula fɛ. An bɛ wusunan kasadiman don Matigi Ala ye. An bɛ sarakaburuw blabla Matigi Ala ja kɔrɔ tabali saninman kan. Lon o lon wula fɛ, an bɛ fitina saninman ta fitinaw mana; sabu Matigi Ala, an ta Ala ka min fɔ, an bɛ o sira le tagama. Nka aw kɔni, aw bɔra Matigi kɔ. ¹² A flɛ, Ala bɛ ni anw ye; ale le bɛ anw ja. A ta sarakalasebagaw fana bɛ ni an ye, buru kanba bɛ olugu boro, o bɛna o fiye ni baraka ye aw kama. E, Izirayelimɔgɔw, aw kana Matigi Ala, aw bɛmaw ta Ala kɛrɛ, sabu aw tena se sɔrɔ fiyewu.»

¹³ Yerobohamu k'a fɔ a ta kɛrɛkɛden dɔw ye ko o ye dogo ka munumunu ka taga lɔ Zuda ta mɔgɔw kɔ fɛ. O ra Yerobohamu ta kɛrɛkɛden tɔw tun bɛ Zuda ta mɔgɔw ja fɛ, k'a sɔrɔ dɔw fana tun bɛ o kɔ fɛ. ¹⁴ Ayiwa, Zuda ta mɔgɔw ka o ja munu k'a ye ko dɔw bɛ olugu kɛrɛra kɔ fɛ, dɔw bɛ o kɛrɛra ja fɛ minke, o kulera ka Matigi Ala wele. Sarakalasebagaw ka kɛ buruw fiye ye. ¹⁵ O kɛra minke, Zuda ta kɛrɛkɛdenw ka kulew ci kɛrɛ kosɔn. O ka o kule ci minke, Matigi Ala ka Yerobohamu ni Izirayelimɔgɔw bɛɛ kɛrɛ ka se di Abiya ni Zuda ta mɔgɔw ma. ¹⁶ Izirayelimɔgɔw borira Zuda ta mɔgɔw ja; Ala ka o don Zuda ta mɔgɔw boro. ¹⁷ Abiya ni a ta mɔgɔw ka se sɔrɔ o kan ka mɔgɔ caman faga; o ka Izirayelimɔgɔw ta kɛrɛkɛɛɛfariw cɛ waga kɛmɛ looru (500 000) le faga ni muru ye. ¹⁸ O wagati ra, Izirayelimɔgɔw majigira; Zuda ta mɔgɔw ka se sɔrɔ sabu o tun ka o jigi la Matigi Ala le kan, o bɛmaw ta Ala.

¹⁹ Abiya belɛn tugura Yerobohamu kɔ, k'a kɛrɛ, ka dugu dɔw mina a ra: Beteli ni a kɛrɛfɛduguw, Yesana ni a kɛrɛfɛduguw, Efurɔn ni a kɛrɛfɛduguw. ²⁰ Yerobohamu ma se ka baraka sɔrɔ tuun Abiya ta wagati ra. O kɔ, Matigi Ala ka tɔrɔrɔ dɔ lase a ma, k'a faga. ²¹ Nka dɔ farara Abiya ta fanga kan. A ka muso tan ni naani le furu, ka dence mugan ni fla, ani denmuso tan ni wɔrɔrɔ sɔrɔ.

²² Abiya ta ko tɔw, a ka min bɛɛ kɛ, ani a ka kuma minw fɔ, o bɛɛ sebera cira Ido ta sɛbɛw kɔnɔ.

²³ O kɔ, Abiya sara, ka taga fara a bɛmaw kan. O k'a su don Dawuda ta masabonba kɔnɔ. A dence Asa sigira masaya ra a nɔ ra. Ale ta wagati ra, jamana tora hera ra fɔ san tan.

14

Zuda masacɛ Asa ta wagati (Masacɛw fɔlɔ 15.9-11)

¹ Ko minw ka ji, ani ko minw terennin lo Matigi Ala, a ta Ala ja kɔrɔ, Asa ka o le kɛ. ² A ka siya wɛrɛ mɔgɔw ta sarakabɔnanw bɔ yi, ani o ta sɔnnikɛyɔrɔ minw tun bɛ kongoriw kan, ka o ta kabakuruwanw benben, ka jo musoman Asera ta berew fana benben. ³ A k'a fɔ Zuda mara mɔgɔw ye ko o ye Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya jini, o bɛmaw ta Ala, k'a ta sariyaw sira tagama, ani ka to a ta kuma kan. ⁴ A ka sɔnnikɛyɔrɔw, ani wusunandonyɔrɔw cɛn ka bɔ Zuda mara duguw bɛɛ ra. A ta wagati ra kɔni jamana tora nasuma ra.

⁵ A ka dugu barakaman dɔw lɔ Zuda mara ra, sabu nasuma tun bɛ jamana kɔnɔ. O sanw bɛɛ kɔnɔ, mɔgɔ ma kɛrɛ kɛ ni a ye, sabu Matigi Ala tun ka laganfiya di a ma. ⁶ A k'a fɔ Zuda mɔgɔw ye ko: «An ye nin duguw lɔ, ka o lamini ni kogow ye, ani sankasojanw, ka konw ni sɔgɔnanw kɛ dugu dondaw ra; jamana ye an ta le ye hali bi, sabu an jijara ka tugu Matigi Ala, an ta Ala kɔ. An jijara ka tugu a kɔ, a fana ka laganfiya di an ma fan bɛɛ ra.»

O ka o lɔri kɛ; o ta baara fana pana o boro.

Asa ni Etiyopikaw ta kɛrɛ

⁷ Asa ta kerekejama min tun bora Zuda mara ra, olugu tun ye ce waga keme saba (300 000), minw tun be se ka kere ke ni negebennanba ni taman ye. Minw tun bora Boniyaminu ta mara ra, olugu tun ye ce waga keme fla ni biseegi (280 000), minw tun be se ka kere ke ni negebennan fitini ye, ani ka kalan bon. O bee tun ye kerekecefariw le ye.

⁸ Ayiwa, Etiyopikace Zera bora ka na o kama ni kerekejama ce miliyon kelen ye, ani sowotoro keme saba; a nana se fo Maresa. ⁹ Asa ni a ta kerekejama fana tagara lo o ja; o ka lo kere kama Sefata kurufurance ra, Maresa koru. ¹⁰ Asa ka Matigi Ala daari, a ta Ala; a ko: «Matigi Ala, ele be mogu barakaman deme cogo min na, i be barakantan fana deme o cogo kelen le ra. Na an deme, Matigi Ala, an ta Ala; sabu an ka an jigi la ele le kan, an fana nana ele togo le ra nin jamaba kama. Matigi Ala, ele le ye an ta Ala ye; i kana a to adamadenw ye se soru ele kan.»

¹¹ Matigi Ala k'a to Asa ni Zuda mara mogow ka Etiyopikaw kere ka se o ra, fo o borira. ¹² Asa ni a nofemogow ka o gben ka taga se fo Gerari; o ka Etiyopikaw camanba faga fo ka taga o bee ban; o bee halakira Matigi Ala ni a ta kerekejama ja fe. Asa ni a ta mogow ka o borofen caman ce. ¹³ O benna Gerari kerefeduguw kan ka olugu kere, sabu Matigi Ala tun ka siranyaba bla o mogow ra; o ka o duguw fenw bee ce, sabu fen caman tun be o duguw konu. ¹⁴ O benna beganmarayorow fana kan, ka sagaw, ani baw caman mina, ani jogomew; o ko, o sekora ka taga Zeruzalemu.

15

Asa ka jennogonya don ni Ala ye (Masacew folo 15.12-15)

¹ Ayiwa, Ala Nin jigira Odedi dence Azariya kan. ² A nana Asa kunben k'a fo a ye ko:

«Asa, ani aw Zudakaw bee, ani aw Boniyaminukaw bee, aw ye ne lamen! Ni aw be ni Matigi Ala ye, ale fana be ke ni aw ye; ni aw k'a ta jennogonya jini, a bena a yere yira aw ra, nka ni aw ka bo a ko, a fana bena bo aw ko.

³ «Kabini wagatijan, Ala panaman tun te Izirayelimogow fe, sarakalasebaga tun te o fe, min be o karan, sariya fana tun te o fe. ⁴ Nka ka o to o pani na, o sekora ka na Matigi Ala fe, Izirayeli ta Ala; o jijara ka tugu a ko, ale fana k'a yere yira o ra. ⁵ O wagatiw ra koni, mogu si tun te se ka taga yoro ra ka seko a yere ma hera ra; sabu jamana tun pagamina, tooro tun benna jamana mogow bee kan. ⁶ Siya do tun be siya do kere, dugu do tun be dugu do kere, sabu Ala tun ka pani suguya bee la o kan fo ka o hakiri pagami. ⁷ Nka aw koni, aw ye jija, aw kana a to aw baraka ye dogoya, sabu aw be min kera aw bena o sara soru.»

⁸ Ayiwa, Asa ka Odedi dence ta cirayakumaw men minke, o k'a ja gbeleya. A ka fen haramuninw bo Zuda mara bee ra, ani Boniyaminu mara bee ra, ani a tun ka dugu minw mina Efirayimu kuruyorow ra. Matigi Ala ta sarakajenifen min tun be Alabatoso bolonda ra, a ka o lalaga k'a bla a no ra. ⁹ A ka Zuda ta mogow, ani Boniyaminu ta mogow bee lajen, ani Efirayimu ni Manase ni Simeyon ta mogu minw tun nana sigi o fe; sabu Izirayelimogu tow tun nana a ye ko Matigi Ala, a ta Ala be ni a ye minke, o caman tun nana, ka na to ni a ye. ¹⁰ O bee tagara jagon lajen Zeruzalemu, Asa ta masaya san tan ni loorunan na, a karo sabanan na. ¹¹ O tun ka began minw mina o juguw ra kere ra, o ka o dow ke saraka ye o lon na: misi keme wolonfla, ani saga ni ba waga wolonfla (7 000). ¹² O ka jennogonya don ni Ala ye ko o be Matigi Ala ta jennogonya jini, o bemaw ta Ala, ni o jusukun bee ye, ani o nin bee; ¹³ o ko, ko ni mogu min ma Matigi Ala ta jennogonya jini, Izirayeli ta Ala, ko o tigi ka kan ka faga, mogoba fara a fitini kan, ce fara muso kan. ¹⁴ O karira ka layiri ta Matigi Ala ye ni kanba ye, ka mankanba ci, ka siranege buruw, ani sagajigiban buruw fiye. ¹⁵ Zuda

mara mɔgɔw bɛɛ jusu diyara o layiri kosɔn, sabu o tun k'a kɛ ni o jusukun bɛɛ le ye. O yere le tun k'a latige o yere sago ma, ka Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya jini; Matigi Ala fana tun k'a yere yira o ra. Matigi Ala ka laganfiya di o ma fan bɛɛ ra.

¹⁶ Masace Asa ka hali a mamamuso Mahaka bɔ masamusoya ra, sabu ale fana tun ka batofen haramunin dɔ lalaga jo musoman Asera tɔgɔ ra. Asa ka o batofen laben, k'a karikari, ka taga a jeni Sedɔrɔn kɔ yɔrɔ ra. ¹⁷ Nka o bɛɛ n'a ta, sɔnnikeyɔrɔ minw tun bɛ kongoriw kan, olugu ma bɔ Izirayeli jamana ra, k'a sɔrɔ Asa tun tugura Matigi Ala kɔ ni a jusukun bɛɛ ye, a ta tere bɛɛ ra. ¹⁸ A face tun ka fen minw di Ala ma, ani ale yere tun ka fen minw di Ala ma, minan warigberamanw, ani a saninlamanw, ani minan suguya werew, a nana o fenw bɛɛ bla Alabatoso kɔnɔ.

¹⁹ O kɔ, kere ma kɛ tuun fɔ ka taga se Asa ta masaya san bisaba ni loorunan ma.

16

Zuda ni Izirayeli ta kere (Masacew folo 15.16-22)

¹ Asa ta masaya san bisaba ni wɔrɔnɔn na, Izirayeli masace Bahesa tagara Zuda mara kere. A ko a bɛ Rama dugu lamini ni kogo ye, janko mɔgɔ kana se ka bɔ, walama ka don Zuda masace Asa ta mara ra.

² A kera ten minke, warigbe ni sanin min tun bɛ Matigi Ala ta batoso naforoblayɔrɔ ra, ani min tun bɛ masaso naforoblayɔrɔ ra, Asa ka o bɛɛ ta, ka o ci Siri masace Beni Hadadi ma, min tun bɛ Damasi, k'a fɔ a ye ko: ³ «A to ele ni ne ye jɛnɔgɔnya don, i ko ne face ni i face tun k'a kɛ cogo min na. A fle, ne bɛ nin warigbe ni nin sanin ci i ma. O ra, jɛnɔgɔnya min tun bɛ i ni Izirayeli masace Bahesa ce, o jɛnɔgɔnya cen, janko a ye faran ne ra.»

⁴ Beni Hadadi sɔnna masace Asa ta kuma ma. A k'a ta kerekedenw kuntigiw ci ka taga Izirayeli duguw kama. O tagara Iyɔn dugu kere, ani Dan dugu, ani Abeli Mayimu dugu, ani Nɛfitali dugu, o minw bɛɛ tun ye fenmarayɔrɔw ye. ⁵ Bahesa nana o men minke, a ka Rama dugu kogo lɔri dabra, ka baaraw lalɔ. ⁶ O ra, masace Asa ka Zudakaw bɛɛ lajen; Bahesa tun ka kabakuruw, ani yiri minw lajen Rama lɔri kama, o tagara o ce, ka na o kɛ ka Geba dugu ni Misipa dugu lɔ.

Ala kumana masace Asa fe

⁷ O wagati ra, flerikebaga Hanani tagara Zuda masace Asa fe, ka taga a fɔ a ye ko: «Ayiwa, i ka i jigi la Siri masace le kan, i ma sɔn ka i jigi la Matigi Ala, i ta Ala kan; o ra, Siri masace ta kerekɛjama bɔsira i boro. ⁸ Yala kerekɛjamaba le tun tɛ Etiyopikaw, ani Libikaw fe, ani sowotorow, ani sotigi camanba wa? Nka o bɛɛ n'a ta, i tun ka i jigi la Matigi Ala kan minke, Matigi Ala ka o bɛɛ don i boro; ⁹ sabu Matigi Ala ja bɛ dunupa fan bɛɛ yaala, janko minw tugunin bɛ a kɔ ni o jusukunw bɛɛ ye, ka baraka don olugu ra. I ka hakirintanyako le kɛ nin ye; o kosɔn k'a ta bi ra, ele bɛna kɛ kere le ra tuma bɛɛ.»

¹⁰ Ayiwa, Asa dimina flerikebaga kɔrɔ; a k'a senw don nege ra, k'a bla kaso ra, sabu a tun dimina kosebe a ta kumaw kosɔn. O wagati kelen na fana, Asa ka jamana mɔgɔ dɔw minako juguya.

Masace Asa ta masaya laban (Masacew folo 15.23-24)

¹¹ Ayiwa, Asa ta kow, k'a ta a damina ra, ka taga a bla a laban na, o bɛɛ sebera Zuda ni Izirayeli masacew ta kow kitabu kɔnɔ. ¹² Asa ta masaya san bisaba ni kɔnɔntɔnɔn na, bana dɔ k'a mina a senw na. O bana juguyara kosebe. Nka hali k'a to o bana ra, a ma munu Matigi Ala fan fe; a tagara flakebagaw le fe.

¹³ O kɔ, Asa sara, ka taga fara a bemaw kan. A sara a ta masaya san binaani ni kelennan le ra. ¹⁴ A tun ko o ye kaburu min sozi a tɔgɔ ra Dawuda ta masabonba* kɔnɔ, o k'a su don yi. Turulalagabaga dɔw tun ka kasadiyananw, ani turu kasadiman minw lalaga, o ka o ke lanan dɔ kan, k'a su la o kan. O ka tasumaba mana k'a sukoya ke.

17

Zuda masace Yosafati ta wagati (Masacew folo 15.24; 22.41-45)

¹ Yosafati sigira masaya ra a face Asa nɔ ra. A ka baraka don a yere ra ka Izirayelimogow kere. ² A ka kerekedenw bla Zuda mara dugu barakamanw kɔnɔ, ka kerekuntigiw sigisigi Zuda mara ra, ani Efirayimu dugu dɔw ra, a face Asa tun ka dugu minw mina. ³ Matigi Ala tora ni Yosafati ye, sabu a bemace Dawuda tun ka sira min tagama folofolo, a ka o sira le ta. A ma taga Baali ta jow kɔ, ⁴ nka a jijara ka tugu a face ta Ala le kɔ, ka tugu a ta kumaw kɔ; a ma Izirayelimogow ta sira jɔgɔn ta. ⁵ Matigi Ala ka masaya sabati a boro; Zuda mara mogow bee tun be to ka na ni o borofenw ye ka na o di Yosafati ma. O ra, a ka naforo caman, ani bonyaba sɔrɔ. ⁶ A ka Matigi Ala ta sira tagama ni a jusukun bee ye. Sɔnnikewɔrɔ minw tun be kongoriw kan Zuda mara ra, ani jo musoman Asera ta berew, a ka olugu bɔ yi.

⁷ A ta masaya san sabanan na, a ta jamana jamogɔ minw tun ye Beni Hayili ye, ani Abidiyasi, ani Jakariya, ani Netaneheli, ani Mikaya, a ka olugu ci ka taga mogow karan Zuda mara duguw ra. ⁸ A ka Levi* ta mogɔ minw fana ci ni o ye, o tun ye Semaya ye, ani Netaniya, ani Zebadiya, ani Asaheli, ani Simiramoti, ani Yonatan, ani Adoniya, ani Tobiya, ani Tobi Adoniya. A ka sarakalasebaga minw fara Levi* ta mogow kan, olugu tun ye Elisama ni Yoramun ye. ⁹ Olugu tagara mogow karan Zuda mara ra ni Matigi Ala ta sariya kitabu ye o boro. O temena Zuda duguw bee ra, ka mogow karan.

¹⁰ Matigi Ala nasiran donna Zuda mara lamini jamanaw bee ra; o ma son ka kere ke ni Yosafati ye. ¹¹ Filisika dɔw nana bonyaw di Yosafati ma; o ka ninsongɔ sara a ye fana ni warigbe ye. Arabuw fana nana sagaw ni baw di a ma: sagajigi waga wolonfla ni keme wolonfla (7 700), ani bakoronin waga wolonfla ni keme wolonfla (7 700). ¹² Dɔ le tun be farara Yosafati ta fanga kan. A ka sankasojan dɔw lo Zuda mara ra, ka dugu dɔw fana lo ka o ke a ta fenmarayɔrɔw ye.

¹³ A ka baaraba caman ke Zuda duguw kɔnɔ. Kerekeden cefariw fana tun b'a fe Zeruzalemu. ¹⁴ O kerekedenw jateda le ye nin ye, o bee ni o ta somogow: Zuda ta mogow ra, Adina tun ye kuntigi dɔ ye; cefari waga keme saba (300 000) tun be ni ale ye. ¹⁵ Min gbanna ale ra, o tun ye Yohanan ye; ale fana tun ye kuntigi dɔ ye; cefari waga keme fla ni biseegi (280 000) tun be ni ale ye. ¹⁶ Min gbanna ale ra, o tun ye Zikiri dence Amasiya ye; ale yere le tun k'a yere di Matigi Ala ma; cefari waga keme fla (200 000) tun be ni a ye. ¹⁷ Boniyaminu ta mogow ra, Eliyada tun ye cefari dɔ ye; ce waga keme fla (200 000) tun be ni ale ye, taman ni negebennan tun be o bee boro. ¹⁸ Min tun gbanna ale ra, o tun ye Yezabadi ye; ce waga keme ni biseegi (180 000) tun be ni ale ye, o bee labennin be kere kama. ¹⁹ Ce minw tun be masace ta baara, ra olugu le ye nin ye; masace yere tun ka minw sigi Zuda dugu barakamanw ra, olugu nin te o ra.

18

Yosafati ka jɛnɔgɔnya don ni Akabu ye (Masacew folo 22.1-4)

¹ Ayiwa, Yosafati tun ka naforo caman, ani bonyaba sɔrɔ. Furu nana don a ta somogow ni Akabu ta somogow ce. ² San dama temenin kɔ, a tagara Akabu fe Samari.

Akabu ka sagaw, ani baw, ani misi camanba faga ale ni a noƆemogow ye. Akabu k'a kɔnɔnɔsu ko o ye taga Ramoti, Galadi mara ra. ³ Izirayeli masace Akabu k'a fo Zuda masace Yosafati ye ko: «Yala i bena sɔn ka taga ni ne ye Ramoti dugu kama Galadi mara ra wa?» Yosafati k'a jaabi ko: «Ne ni ele beɛ ye mogɔ kelen le ye, ne ta mogow ni i ta mogow beɛ ye kelen ye; an bena taga ni aw ye o kere ra.»

*Mise ni cira tɔw ma ben kelen ma
(Masacew folo 22.5-12)*

⁴ Nka Yosafati ko Izirayeli masace ma ko: «Sabari, i ye Matigi Ala pininka folo.»

⁵ Izirayeli masace ka ciraw lajen; o tun ye ce keme naani. A ka o pininka ko: «Yala ne ka kan ka taga Ramoti dugu kere Galadi mara ra wa, walama ne ka kan k'a to yi?» Ciraw ko: «Masace, taga! Ala bena dugu don i boro!» ⁶ Nka Yosafati belen ko: «Yala Matigi Ala ta cira were si te yan tuun, an be se ka Matigi Ala pininka min sababu ra wa?» ⁷ Izirayeli masace ka Yosafati jaabi ko: «Ce kelen dorɔn le be yi, an be se ka Matigi Ala pininka min sababu ra. Nka a ko man di ne ye fiyewu, sabu a te ciraya ke ka kopuman si le fo ne ta ko ra ka ye fiyewu, ni kojugu dorɔn te; Imila dence Mise lo.» Yosafati ko: «Masace, i kana o fo.» ⁸ Izirayeli masace k'a ta masaso jamogɔ do wele k'a fo o ye ko: «Taga a fo Imila dence Mise ye ko a ye na yan sisan sisan.»

⁹ O y'a sorɔ Izirayeli masace ni Zuda masace Yosafati tun ka o ta masacefaniw don; o beɛ tun siginin be o ta masasiginan kan kene ma, Samari dugu donda ra. Ciraw beɛ tun be cirayakumaw fora o ja korɔ. ¹⁰ Kenaana dence Sedesiyasi, ale tun ka sogogban negeraman dow lalaga; a ko masace ma ko: «Matigi Ala ko: <I bena taga Sirikaw tu ni nin ye, fo ka taga o beɛ halaki pewu.> » ¹¹ Cira tɔw beɛ tun ka o kelen le fo masace ye fana, ko: «Taga Ramoti, Galadi mara ra! I bena se sorɔ o kan. Matigi Ala bena dugu don masace boro.»

*Mise ta ciraya
(Masacew folo 22.13-28)*

¹² Ayiwa, ciraden min tun tagara Mise wele, ale k'a fo Mise ye ko: «A fe, ciraw beɛ benna, ka o kan ke kelen ye ka kumapuman le fo masace ye. A to i ta kuma ni o ta ye ke kelen ye de! Kumapuman fo a ye!» ¹³ Mise ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman togɔ ra, ko ni ne ta Ala nana kuma min yira ne ra, ne bena o le fo.»

¹⁴ O tagara se masace korɔ minke, masace ko: «Mise, yala an ka kan ka taga Ramoti dugu kere Galadi mara ra wa, walama ne ka kan k'a to yi?» Mise ko: «Aw koni ye taga faasi! Aw bena se sorɔ; Matigi Ala bena o don aw boro.» ¹⁵ Nka masace ko: «Ne m'a fo i ye ka ban sipaga caman ko i ye kari, ko ni i be kuma ne fe Matigi Ala togɔ ra, ko i ye can dorɔn le fo ne ye wa?» ¹⁶ Mise ko o le ra, ko:

«Ne ka Izirayelimogow ye, o janjannin be kuruw kan,
i ko saga minw tora o yere ma, ni gbenbaga ma sorɔ o ra.

O kosɔn Matigi Ala ko: <Kuntigi te nin mogow fe!

O beɛ ye taga o ta so, nasuma ra.> »

¹⁷ Izirayeli masace k'a fo Yosafati ye ko: «Ne m'a fo i ye wa? A te ciraya ke ka kopuman si le fo ne ta ko ra, ni kojugu dama te!»

¹⁸ Mise ko tuun ko: «Ayiwa, aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn sa. Ne ka Matigi Ala siginin ye a ta masasiginan kan; sankolo danfenw beɛ tun lonin be, dow be a kininboroyanfan fe, dow be a numanboroyanfan fe. ¹⁹ Matigi Ala k'a fo ko: <Jon le bena taga Izirayeli masace Akabu lafiri, k'a to a ye taga Ramoti dugu kere Galadi mara ra, janko a ye taga sa o kere ra yi?> Danfenw beɛ ka o ta fo. ²⁰ Ka o to o ra, nin do bora ka na lo Matigi Ala ja fe, k'a fo ko: <Ne be se k'a lafiri!> Matigi Ala k'a pininka ko: <Cogɔ di?> ²¹ A ko: <Ne bena bo ka taga faninyakumaw le don a ta ciraw

bɛɛ da ra.» Matigi Ala ko: «Sigiya t'a ra, ele kɔni bɛna se k'a lafiri; bɔ i ye taga a ke ten.» »

²² Mise ko tuun ko: «Ayiwa, a kɛra o cogo le ra; Matigi Ala ka nin dɔ le don ciraw bɛɛ kɔnɔ yan, min b'a to o daw bɛ faninya le fɔ; sabu Matigi Ala ka kojuguba le latige ele kama.»

²³ Kenaana dence Sedesiyasi wurira o le ra ka Mise fata, k'a fɔ a ye ko: «Matigi Ala Nin bɔra ne ra cogo di le, ka taga kuma ele fɛ?» ²⁴ Mise k'a jaabi ko: «Lon min na i bɛna ke bori ye ka taga dogo fɔ i ta bon kɔnɔnɔyɔrɔ ra yi, o lon le ra i bɛna a lon.»

²⁵ Izirayeli masace ko: «Aw ye Mise mina ka taga ni a ye dugutigi Amɔn ni ne dence Yohasi fɛ. ²⁶ Aw ye a fɔ o ye ko masace ko: «Aw ye cɛ nin bla kaso ra; aw ye to ka domuni dɔnɔn ni ji dɔnɔn dɔrɔn le di a ma, fɔ ka taga ne kɔsegi ka na hɛra ra.» »

²⁷ Mise ko: «Ni ele kɔni kɔsegira ka na hɛra ra, o tuma Matigi Ala le ma a ta kuma don ne da ra.» Mise ko fana, ko: «Aw tɔw bɛɛ ye nin kuma lamɛn dɛ!»

Akabu sacogo

(Masacew fɔlɔ 22.29-40)

²⁸ Izirayeli masace ni Zuda masace Yosafati wurira ka taga Ramɔti dugu kama, Galadi mara ra. ²⁹ Izirayeli masace k'a fɔ Yosafati ye ko ale bɛna fani gbansan dɔw don k'a yɛɛ yɛlɛma ka taga kɛrɛkeyɔrɔ ra; ko nka Yosafati ye to ni a ta masacefaniw ye. O ra, Izirayeli masace ka fani gbansan dɔw don a yɛɛ ra, o ka taga kɛɛ ra. ³⁰ O y'a sɔrɔ Siri masace tun k'a fɔ a ta sowotoro kuntigiw ye, ko o kana ben mɔgɔ fitini kan, o kana ben mɔgɔba kan, nka o ye ben Izirayeli masace dɔrɔn le kan.

³¹ Sowotoro kuntigiw nana Yosafati ye minke, o ko: «Izirayeli masace lo.» O k'a lamini, ko o bɛ ben a kan. Yosafati kulera ka mɔgɔw wele. Matigi Ala k'a demɛ, ka o mɔgɔw mabɔ a ra; ³² sabu sowotoro kuntigiw k'a ye ko Izirayeli masace tɛ minke, o bɔra a ko.

³³ Dɔ nana biɛɛ dɔ bon a yɛɛ kun fɛ ni a ta kalan ye; o biɛɛ tagara ben Izirayeli masace ma, k'a sɔgɔ a ta nɛgɛderege fan fla tuguda ra. Masace k'a fɔ a ta sowotoro boribaga ye ko: «Ne mandimina; sow na yɛlɛma, i ye bɔ ni ne ye kɛrɛkɛfogo ra.»

³⁴ O lon na, kɔni, kɛrɛ gbanna kɔsɛɛ. O ka Izirayeli masace mina k'a lɔ a ta sowotoro kɔnɔ, k'a nasin Sirikaw ma, fɔ ka taga wula se. Terebenda ra, a sara.

19

Cira Yehu ka Yosafati jaraki

¹ Zuda masace Yosafati sekɔra nasuma ra ka taga a ta so, Zeruzalɛmu. ² Yehu min ye ladibaga Hanani dence ye, ale tagara masace Yosafati kunben k'a fɔ a ye ko: «Yala ka mɔgɔjugu demɛ, ani ka Matigi Ala kɔninyabagaw kanu, o bennin lo wa? Ayiwa, ele ka o ke minke, Matigi Ala dimina i kɔrɔ. ³ Nka o bɛɛ n'a ta, i ka kɔnuman dɔw ke, sabu i ka jo musoman Asera ta sɔnnikɛberew cɛn ka bɔ jamana kɔnɔ, ani i jijara ka tugu Ala kɔ ni i jusukun bɛɛ ye.»

Yosafati ka jamana kow labɛn

⁴ Yosafati tora Zeruzalɛmu. O kɔ, a tagara jamana yaala, k'a ta Bɛri Seba, ka taga a bla fɔ Efirayimu kuruyɔrɔw ra; a ka mɔgɔw lasekɔ Matigi Ala ma, o bɛmaw ta Ala.

⁵ A ka kititigɛbaga dɔw sigisigi jamana kɔnɔ Zuda dugu barakamanw bɛɛ kelen kelen na. ⁶ A k'a fɔ kititigɛbagaw ye ko: «Aw ye aw ta baarakɛcogo kɔrɔsi kɔsɛɛ, sabu aw tɛ kiti tigera mɔgɔw le ye; aw b'a tigera Matigi Ala le ye. Ni aw bɛ kiti tige, ale Ala yɛɛ le bɛna ke ni aw ye. ⁷ Ayiwa, sisan, aw y'a to Matigi Ala nasiran ye ke aw ra. Aw ye aw ta kokɛcogow kɔrɔsi kɔsɛɛ, sabu Matigi Ala, an ta Ala tɛ terenbariyako fɛ; ka mɔgɔ dɔ fisaya ni dɔ ye, a tɛ o fɛ, ka bonyafen mina dogo ra, a tɛ o fana fɛ.»

⁸ Ayiwa, o ko, Yosafati ka Levi* ta mɔgɔw, ani sarakalasebagaw, ani Izirayeli ta gbatigi dɔw sigi Zeruzalemu fana ka kiti tige Matigi Ala tɔgo ra, ka mɔgɔw ta kow janabo o ni nɔgon ce. ⁹ A k'a fo olugu fana ye ko: «Aw ka kan ka min ke Matigi Ala nasiran na, ni kankelentigiya ye, ani jusukun kelen ye, o ye nin ye: ¹⁰ Ni aw balemaw bora o ta duguw ra ka na ni ko do ye aw fe tuma o tuma, ni a kera ko mɔgo le ka do faga o, walama ni Ala ta sariya ko lo o, walama ni Ala ta kuma fonin do ko lo o, walama ni Ala ta cifonin dɔw lo, ani a ta ci dɔw, aw ye mɔgɔw lasomi, janko o kana Matigi Ala hake ta, k'a to Matigi Ala ye dimi aw ni aw balemaw korɔ. Ni aw k'a ke ten, o tuma aw tena jaraki. ¹¹ Sarakalasebagaw kuntigi Amariya bena ke aw namogo ye Matigi Ala ta kow ra. Sumayila dence Zebadiya, min ye Zuda mara kuntigi ye, ale bena ke aw namogo ye masace ta kow bee ra. Levi* ta mɔgɔw bena ke ni aw ye, ka ke jamana ladibagaw ye. Aw ye jija ka baara ke; ni mɔgo o mɔgo ka ke baarajuman kebagaw ye, Matigi Ala ye ke ni o tigi ye.»

20

Mohabukaw ni Amɔnkaw tagara Yosafati kama

¹ Ayiwa, o ko, Mohabukaw, ani Amɔnkaw, ani Mehonika dɔw wurira ka na, ko o bena Yosafati kere. ² O nana o fo Yosafati ye, ko: «Jamaba le be nana i kama; o bora fo Kogoji sanin ko fe, Edomu mara ra. Sisan o sera Hasason Tamari, min ye Eni Gedi ye.»

³ Yosafati siranna; a k'a latige ko a be Matigi Ala pininka o ko ra. A ko, ko Zuda mara mɔgɔw bee ye sun don. ⁴ Zuda mara mɔgɔw ka nɔgon lajen ka Matigi Ala daari, ko a ye olugu deme; o nana ka bo Zuda duguw bee ra, ka na Matigi Ala daari.

⁵ Yosafati wurira ka lo Zuda mara jama ni Zeruzalemukaw ta jama ce ma, Matigi Ala ta batoso kono, lukenekura na fe, ⁶ k'a fo ko: «Matigi Ala, an bemaw ta Ala, ele le te Ala ye, min siginin be sankolo kono wa? Ele ta fanga le te dunupa masayaw bee kan wa? Fanga ni sebgaya be i boro; mogo si te se ka lo ele na. ⁷ An ta Ala, ele le ma nin jamana mogo gben ka bo i ta mogo, Izirayelimogow na, ka nin jamana di i ta mogo kanunin Iburahima ta durujaw ma, k'a ke o ta ye wagati bee wa? ⁸ O sigira nin jamana ra, ka batoso saninman do lo i togo ra, k'a fo ko: ⁹ <Ni kojugu do sera an ma, walama kere, walama ni toro do ka ben an kan an ta hakew koson, walama banajugu do, walama kongɔ, an bena lo nin so na fe ele na korɔ, ka kule ka i daari an ta toro koson; i bena an lamɛn ka an bosi, sabu i togo be nin so kan.> ¹⁰ Nka sisan Amɔnkaw, ani Mohabukaw, ani Seyiri kuruyoro mogo ye nin ye; i tun ma son Izirayelimogow ye don o mogo ta jamana ra o boto Misiran; o ra Izirayelimogow temena o korɔ, o ma o halaki. ¹¹ Ayiwa, sisan a fe, o nana an ta kojuman sara cogo min na; o ko o be anw gben ka bo jamana kono, i ka jamana min di an ma k'a ke an ta ye. ¹² E, an ta Ala, i te toro do ben o kan wa? Sabu nin jama camanba min be nana an kama, baraka foyi te an fe ka o kere; an yere ka kan ka min ke, an ma o lon, nka an na be ele le ra.»

¹³ Ayiwa, o y'a soro Zuda mara mogo bee, o ta musow, ani o ta denw, ani o ta denfitiniw bee, o bee tun lonin be Matigi Ala na korɔ.

Yahaziyeli kumana Izirayelimogow fe

¹⁴ Ayiwa, Matigi Ala Nin jigira Yahaziyeli kan jama ce ra; ale face tun ye Jakariya ye, Jakariya face tun ye Benaya ye, Benaya face tun Yeyeli ye, Yeyeli face tun ye Mataniya ye. Ale tun ye Levi* ta mogo do ye, ka bo Asafu ta gba ra. ¹⁵ Yahaziyeli ko: «Aw ye aw janto ne ta kuma ra, masace Yosafati ni aw Zuda mara mogo bee, ani aw Zeruzalemukaw bee. Matigi Ala ko: <Aw kana siran, aw ja kana tige nin kerekejama koson, sabu nin kere te aw ta ye, Ala ta lo. ¹⁶ Sini, aw ye jigi ka taga o

kama. O bena na Hasisi yelenyɔrɔ sira fɛ; aw bena taga o kunben kurufurance dan na, Yeruveli kongokolon na fɛ. ¹⁷ Aw tena kere ke nin na; aw ye taga, ka taga lo o na fɛ dɔrɔn. Matigi Ala bena aw bɔsi cogo min na, aw bena o ye. Zuda mara mɔgɔw, ani Zeruzalemukaw, aw kana siran, aw ja kana tige. Sini aw ye taga o kunben; Matigi Ala bena ke ni aw ye.> »

¹⁸ Yosafati k'a na biri dugu ma; Zuda mara mɔgɔw, ani Zeruzalemukaw bɛɛ ka o kinbiri gban ka o na biri dugu ma Matigi Ala na kɔrɔ. ¹⁹ O ra, Levi* ta mɔgɔ minw bɔra Kehati ta gba ra, ani minw bɔra Kore ta gba ra, olugu wurira ka lo ka ke Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tando ye ni fanga ye, ani kanba ye.

Ala ka Izirayelimɔgɔw bɔsi

²⁰ Ayiwa, Izirayelimɔgɔw wurira sɔgɔmada jooa fɛ, ka bɔ ka taga Tekoha kongokolon kɔnɔ. O bɔɔ, Yosafati wurira ka lo k'a fɔ ko: «Aw ye ne lamɛn, aw Zuda mara mɔgɔw, ani aw Zeruzalemukaw! Aw ye aw jigi la Matigi Ala kan, aw ta Ala; ni o kera, aw jigi tena tige. Aw ye aw jigi la a ta ciraw kan, ni o kera, aw bena se sɔrɔ.»

²¹ Yosafati ni a ta mɔgɔw ka jɔgɔn ye ka kuma; o kɔ, a ka mɔgɔ dɔw panawoloma janko olugu ye fani saninman dawulaman dɔw don, ka dɔnkiriw la ka Matigi Ala tando; olugu blara kerekejama na fɛ ka dɔnkiri la k'a fɔ ko: «Aw ye baraka la Matigi Ala ye, sabu a ta pumanya tɛ ban ka ye.» ²² Olugu ka dɔnkirila damina, ka ke Ala tando ye minke, Matigi Ala barara ka kerekejama dɔ wuri Amɔnkaw, ani Mohabukaw, ani Seyiri kuruyɔrɔ mɔgɔw kama, o minw tun nana Zuda mara kama. O kerekejama sera o ra, ²³ sabu o kera minke, Amɔnkaw, ani Mohabukaw benna Seyiri kuruyɔrɔ mɔgɔw kan, ka olugu bɛɛ faga ka ban. O ka Seyiri mɔgɔw faga ka ban minke, o gberɛgbere benna jɔgɔn kan sisan ka jɔgɔn faga.

²⁴ Ayiwa, mɔgɔ bɛ to yɔrɔ min na ka kongokolon ye, Zuda mara mɔgɔw nana se o yɔrɔ ra minke, o ka o na munu ka jama fɛ; o ka suw dɔrɔn le lalanin ye dugu ma. Mɔgɔ si tun ma bɔsi. ²⁵ Yosafati ni a ta mɔgɔw tagara o mɔgɔw borofɛnw cɛ. O ka fɛn suguya caman sɔrɔ yi: naforow, ani faniw, ani fɛn dawulamanw. O ka fɛn minw cɛ, o cayakoju fɛ, o ma se ka taga ni a bɛɛ ye. O ka tere saba le ke o fɛnw cɛri ra, sabu fɛn camanba tun lo. ²⁶ A tere naaninan, o tagara lajɛn Beraka kenɛgbeyɔrɔ ra; o ka baraka la Matigi Ala ye o yɔrɔ ra. O kosɔn, fɔ ka na se bi ma, o yɔrɔ tɔgɔ lara ko Beraka* kenɛgbɛ.

²⁷ Ayiwa, o kɔ, Yosafati blara Zuda mara mɔgɔw, ani Zeruzalemukaw na; o nagarininba sekɔra ka taga Zeruzalemu, sabu Matigi Ala tun ka o bɔsi o juguw boro, ka o jusu fa nagari ra. ²⁸ O nana don Zeruzalemu ni gɔnifɔkanw ni korafɔkanw ni burufiyɛkanw ye; o tagara fɔ Matigi Ala ta batoso kɔnɔ.

²⁹ Matigi Ala ka Izirayeli juguw kere cogo min na, jamana tɔw ka o ko mɛn minke, Alapasiran donna olugu bɛɛ ra.

³⁰ Ayiwa, Yosafati ta jamana tora hera ra, sabu a ta Ala tun ka laganfiya di a ma fan bɛɛ ra.

Yosafati ta masaya laban (Masacɛw fɔlɔ 22.41-51)

³¹ Yosafati sigira masaya ra Zuda mara kunna. A sigira masaya ra k'a si to san bisaba ni looru; a ka san mugan ni looru le ke masaya ra; a siginin tun bɛ Zeruzalemu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Azuba; Sili denmuso le tun ye ale ye. ³² A k'a face Asa ta sira le ta; a ma jɛngɛ ka bɔ o sira kan. Ko minw terennin lo Matigi Ala na kɔrɔ, a ka o le ke. ³³ Nka o bɛɛ n'a ta, sɔnnikeyɔrɔ minw tun bɛ kongoriw kan, olugu tun ma bɔ yi; mɔgɔw tun ma tugu o bɛmaw ta Ala kɔ ni o jusukun bɛɛ ye hali bi.

* 20:26 20.26 Beraka kɔrɔ ye ko: barakalari.

³⁴ Ayiwa, Yosafati ta ko tɔw, k'a ta a damina ra ka taga a bla a laban na, o kow sebera Hanani dence Yehu ta kibarow kitabu kɔnɔ; o kow le sebera fana Izirayeli masacew ta kitabu w kɔnɔ.

³⁵ O kɔ, Zuda masace Yosafati ka jen siri ni Izirayeli masace Ahaziya ye, k'a sɔrɔ ale kewale tun ka jugu. ³⁶ A ka jen siri ni a ye ka jirakurun dɔw lalaga, minw tun ka kan ka taga Tarisisi. O ka o kurunw lalaga Esiyɔn Geberi. ³⁷ O tuma ra, Dodava dence min ye Eliyezeri ye, ni a tun be bɔ Maresa, ale ka ciraya ke Yosafati kama, k'a fɔ ko: «I ka jen siri ni Ahaziya ye minke, Matigi Ala bena i ta baara cen!» A kera ten, o kurunw cenna; o ma se ka taga Tarisisi tuun.

21

¹ Ayiwa, o kɔ, Yosafati sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don a bemacew suw kere fe Dawuda ta masabonba kɔnɔ. A dence Yoram u sigira masaya ra a nɔ ra.

Masace Yoram u ta wagati (Masacew flanan 8.16-24)

² Balemace dɔw tun be Yoram u fe, o bee tun ye Yosafati dencew ye. Olugu le tun ye Azariya ni Yeyeli ni Jakariya ni Azariya, ani Mikayilu ni Sefatiya ye. Olugu bee le tun ye Izirayeli masace Yosafati dencew ye. ³ O face tun ka fen caman di o ma: warigbe, ani sanin, ani fen dawulamanw; a tun ka dugu barakaman dɔw fana di o ma Zuda mara ra. Nka a ka masaya di Yoram u le ma, sabu ale le tun ye dence folo ye.

⁴ Tuma min na Yoram u sigira a face nɔ ra masaya ra, a k'a ta fanga sabati tuma min na, a k'a balemacew bee faga ni kerekemuru ye, ani Izirayeli kuntigi dɔw.

⁵ Yoram u sigira masaya ra ka a si to san bisaba ni fla; a ka san seegi le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. ⁶ A ka Izirayeli masacew ta siraw le tagama, i n'a fɔ Akabu ta somogow tun k'a ke cogo min na, sabu a tun ka Akabu denmuso do le furu. A ka kojugu ke Matigi Ala ja kɔrɔ. ⁷ Nka Matigi Ala tun ka jenogonya min don ni Dawuda ye, a ma sɔn ka Dawuda ta so halaki o jenogonya kosɔn, sabu a tun ka layiri ta Dawuda ye ko a bena a ta somogo do to masaya ra wagati bee.

⁸ Yoram u ta masaya wagati le ra, Edomukaw murutira, ka masace do sigi o yere kunna, ko o te to Zuda ta fanga kɔrɔ tuun. ⁹ O ra, Yoram u wurira ka taga o kɔ ni a ta kerekuntigiw ni a ta sowotorow bee ye. A bɔra su fe ka taga ben Edomukaw kan, k'a sɔrɔ olugu tun ka ale ni a ta sowotorotigiw bee lamini. ¹⁰ A kera ten, Edomukaw murutira, ka ban Zuda ta fanga ma fɔ bi. O wagati kelen na, Libina mogow fana murutira, ka ban Zuda ta fanga ma; o kera, sabu Zuda mara mogow tun bɔra Matigi Ala, o bemaw ta Ala kɔ.

¹¹ Nka Yoram u ma dan o ma; a ka sɔnnikeyɔrɔ dɔw ke Zuda kuruyɔrɔw ra, k'a to Zeruzalemukaw bɔra Ala kɔ, ka taga batofen werew bato; a ka Zuda mara mogow fana lafiri ka o bla kojugu ra.

¹² O le ra cira Iliya* ka sebe do ke k'a ci Yoram u ma, k'a fɔ a ye ko: «Matigi Ala, i bemace Dawuda ta Ala ko: «Ele ma i face Yosafati ta sira tagama, i ma Zuda masace Asa fana ta sira tagama; ¹³ i ka Izirayeli masacew ta sira le tagama, k'a to Zuda ni Zeruzalemukaw bɔra Ala kɔ, ka taga batofen werew bato, i n'a fɔ Akabu ta somogow ka min nogon ke Izirayelimogow ra; i ka i balemacew faga fana, minw tun ye i yere ta somogow ye, k'a sɔrɔ olugu tun ka fisa ni ele ye. ¹⁴ O ra, a fle, Matigi Ala bena kojuguba do ben i ta mogow kan, ani i ta denw, ani i ta musow, ani i borofenw bee. ¹⁵ Bana cejugu dɔw bena ele yere mina, k'a ke kɔnɔnɔbana do ye; o bana kɔni bena to ka juguya ka taga a fe lon o lon le, fɔ ka taga i nogow bɔ kene ma, bana juguya kosɔn.» »

* 21:12 21.12 Iliya: Dɔw b'a fɔ a ma ko Eli.

¹⁶ Ayiwa, Filisikaw, ani Arabu minw siginin be Etiyopikaw koro, Matigi Ala ka olugu kononosu ka o jusu wuri Yoramu kama. ¹⁷ O nana Zuda mara kama, ka na jamana yoro be fa. Naforo min o min tun be masaso konon, o ka o be ce, k'a dencew ni a ta musow fana mina; dence were ma to a fe ni a dencew be ra fitini te, min ye Yohahazi† ye.

¹⁸ Ayiwa, o ko, Matigi Ala ka konodimibana do bla Yoramu na, bana keneyabari do. ¹⁹ Lon o lon o bana tun be juguyara ka taga a fe le. A san flanan laban na, bana k'a nogow bo a konobara ra. Dimi juguyakojugu fe, a sara. A ta mogow ma tasumaba mana k'a sukoya ke, i n'a fo o tun ka min jigon ke a bema tow ye.

²⁰ Yoramu tun sigira masaya ra k'a si to san bisaba ni fla. A ka san seegi le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A saya nimisa ma ke mogow si ra. O k'a su don Dawuda ta masabonba konon, nka o m'a su don masacew ta kaburuw do konon.

22

Zuda masace Ahaziya ta wagati (Masacew flanan 8.25-29; 9.27-29)

¹ Ayiwa, Zeruzalemukaw ka Yoramu dence fitini Ahaziya sigi masaya ra a no ra, sabu kerekejama min tun nana ni Arabuw ye Zuda mara kama, olugu tun k'a dence korobaw be faga. Yoramu dence Ahaziya sigira ka ke Zuda masace ye o cogo le ra.

² Ahaziya sigira masaya ra k'a si to san mugan ni fla*. A ka san kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Atali; ale tun ye Omiri denmuso do ye. ³ Ale fana ka Akabu ta somogow ta sira le ta, sabu a bamuso tun b'a ladira k'a bla kojugu ra. ⁴ A ka kojugu ke Matigi Ala ja koro, i n'a fo Akabu ta somogow tun k'a ke cogo min na; sabu a face sanin ko, olugu le tun kera a ladibagaw ye, ka ke sababu ye ka cenri lase a ma. ⁵ Olugu le tun k'a ladi k'a to ale ni Akabu dence Yoramu, Izirayeli masace tagara kere ra Siri masace Hazaheli kama, Ramoti, Galadi mara ra. Sirikaw ka Yoramu mandimi o kere ra.

⁶ Ka Yoramu to kere ra ni Siri masace Hazaheli ye Ramoti, Sirikaw tun ka masace Yoramu mandimi a fari yoro minw na, Yoramu sekora ko a be taga o joriw flake Zizireli. Zuda masace Ahaziya†, min tun ye Yoramu dence ye, ale tagara ko a be taga Akabu dence Yoramu fle Zizireli a ta bana wagati ra.

⁷ Ala le kitira a ra ko Ahaziya ye o tagama ke ka taga Yoramu fe, ka o ke Ahaziya fagasababu ye. A tagara se yi minke, a ni Yoramu bora ka taga Nimisi dence Yehu fe, Matigi Ala tun ka turu saninman* ke min kun na, janko a ye Akabu ta so halaki.

⁸ Wagati min na Yehu tun be Akabu ta somogow ta kojuguw hake bora o ra, a tagara ben ni Zuda mara pamogow dow ye, ani Ahaziya balema dow dencew, minw ye Ahaziya ta baardenw ye; a ka olugu faga. ⁹ A ka ke Ahaziya yere yoropini ye; o tagara a dogonin soro Samari; o k'a mina ka na ni a ye Yehu fe; o k'a faga. O k'a su don, sabu mogow ko, ko Yosafati min tun jijara ka tugu Matigi Ala ko ni a jusukun be ye, ko ale ta mamaden do lo. Mogow si ma to Akabu ta somogow ra tuun min tun be se ka sigi masaya ra.

Atali sigira masaya ra (Masacew flanan 11.1-3)

¹⁰ Ayiwa, Ahaziya bamuso Atali nana a ye ko o ka ale dence Ahaziya faga minke, a fana wurira ko a be Zuda ta gba ta masaceden tow be faga. ¹¹ Nka tuma min na o tun be masacedenw fagara, masace denmuso Yehoseba ka Ahaziya dence Yohasi dogo k'a ta, ka bo a balemaw ce ra. A tagara a bla ni a lamobamusu ye Alabatosoba ta sibon

† 21:17 21.17 Yohahazi togo le ye fana ko Ahaziya.

* 22:2 22.2 San mugan ni fla: Kitabu dow konon a sebera ko san binaani ni fla (Masacew flanan 8.26).

† 22:6 22.6 Ahaziya: Heburukan na a fora ko Azariya.

dɔ kɔnɔ. Masace Yoramɔ denmuso Yehoseba min tun ye sarakalasebaga Yehoyada ta muso ye, ale ka Yohasi dogo Atali na o cogo le ra, janko a kana a sɔrɔ k'a faga; ale tun ye Ahaziya balemamusɔ le ye. ¹² A dogonin tora ni o ye Ala ta batoso kɔnɔ fɔ san wɔrɔ. O y'a sɔrɔ Atali le tun be masaya ra jamana kɔnɔ.

23

Yohasi sigira masaya ra (Masacew flanan 11.4-20)

¹ Ayiwa, a san wolonflanan na, Yehoyada jijara kosebe ka jɛnɔgɔnya don ni kerekuntigiw ye, minw tun be ce keme kunna. Olugu tun ye Yerohamu dence Azariya ye, ani Yohanan dence Sumayila, ani Obedi dence Azariya, ani Adaya dence Maseya, ani Zikiri dence Elisafati. ² O ka Zuda mara bee yaala, ka Levi* ta mɔgɔw wele ka bo Zuda duguw bee ra, ani ka Izirayeli ta gbatigiw wele. O bee nana Zeruzalemu. ³ O jama bee ka jɛnɔgɔnya don ni masace ye, Ala ta batoso kɔnɔ. Yehoyada k'a fɔ o ye ko: «Masace dence ye nin ye; a ka kan ka sigi masaya ra, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a layiri ta Dawuda ye cogo min na a ta durujaw ko ra. ⁴ Sisan, aw ka kan ka min ke, o ye nin ye: Aw sarakalasebagaw, ani Levi* ta mɔgɔ minw be yɔrɔw kɔrɔsi Nenekirilon na, aw ta jenkuru saba ra kelen ka kan ka dondaw kɔrɔsi. ⁵ Flanan be masaso kɔrɔsi, sabanan be Yesodi donda kɔrɔsi. Jama to bee ye taga to Matigi Ala ta batoso lu kɔnɔ. ⁶ Mɔgɔ si man kan ka don Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ni sarakalasebagaw dɔrɔn te, ani Levi* ta mɔgɔ minw be baara ra. Olugu dɔrɔn le be se ka don, sabu o saninyara. ⁷ Levi* ta mɔgɔw ye masace lamini fan bee ra; bee ta kerekeminan ye ke a boro. Ni mɔgɔ o mɔgɔ ko a be don Alabatoso kɔnɔ, aw ye o tigi faga. Ni masace be taga yɔrɔ o yɔrɔ, aw ka kan ka ke a kɔ, k'a blasira.»

⁸ Sarakalasebaga Yehoyada tun ka kuma o kuma fɔ Levi* ta mɔgɔw, ani Zuda mara mɔgɔw bee ye, o ka o bee ke a cogo ra. O bee ka o ta mɔgɔw ta, minw ta baara tun be damina o Nenekirilon na, ani minw ta baara tun ka kan ka ban; sabu sarakalasebaga Yehoyada tun ma jenkuru si labla ko o ye taga nenekiri. ⁹ Masace Dawuda ta tamanw, ani a ta negebennan belebelebaw, ani fitini minw tun be Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, sarakalasebaga Yehoyada ka o di kerekuntigiw ma, minw tun be ce keme kunna. ¹⁰ A ko bee ye lo ni a ta kerekeminan ye a boro, sarakajenifen* ni Alabatosoba kɔrɔ, ka masace lamini, k'a ta Alabatosoba woroduguyanfan na ka taga a bla a sahiliyanfan na. ¹¹ O ka masace dence labo kene ma, ka masafugula biri a kun na, ka Ala ta jɛnɔgɔnya kitabu di a ma. O k'a sigi masaya ra; Yehoyada ni a dencew ka turu saninman* ke a kun na. O perenna k'a fɔ ko: «Ala ye si di masace ma!»

Atali sacogo

¹² Ayiwa, Atali ka jama mankan men, o be borira ka na, ka ke masace tando ye. ¹³ A nana Matigi Ala ta batoso kɔrɔ, jama yɔrɔ ra, ka na fleri ke; a ka masace lonin ye Alabatosoba samasen kɔrɔ, donda ra. Kerekuntigiw ni burufiyebagaw tun lonin be masace kɔrɔ. Mɔgɔw bee tun ninsɔndiyaninba lo; burufiyebagaw tun be buruw fiyera. Atali ka o ye minke, a k'a ta derege mina k'a faran, ka peren k'a fɔ ko: «Nin ye janfa le ye, nin ye janfa le ye!» ¹⁴ Kuntigi minw tun be ce keme kunna, minw tun be kerekajama na fe, sarakalasebaga Yehoyada ka olugu labo k'a fɔ o ye ko: «Aw ye a mina ka bo ni a ye Alabatosoba kɔnɔ, mɔgɔw ce ra; ni mɔgɔ o mɔgɔ ka gban a kɔ, aw ye o tigi faga ni kerekemuru ye.» Sarakalasebaga tun k'a fɔ fana ko a man kan ka faga Alabatosoba kɔnɔ. ¹⁵ O k'a mina; o tagara se ni a ye Sow ta donda kɔrɔ masaso ra minke, o k'a faga o yɔrɔ ra yi.

Yohasi sigira masaya ra

¹⁶ Sarakalasebaga Yehoyada ka jɛnɔɔɔɔnya don ale yere ni jama bee ce, ani masace yere ce; a k'a fo ko jama ka kan ka ke Matigi Ala ta mogow le ye.

¹⁷ O kera minkɛ, mogow bee tagara ben Baali ta jobon kan k'a ci. O k'a sarakabonanw ni a jaw bee cici; Baali ta sarakalasebaga min ye Matan ye, o ka ale faga sarakabonanw na fe. ¹⁸ Yehoyada ka Matigi Ala ta batoso korosiko baara don sarakalasebagaw, ani Levi* ta mogow boro. Dawuda tun ka olugu le tarantaran, bee ni a ta jenkuru, ka o bla Matigi Ala ta batoso baara ra, janko o ye saraka jenitaw* bo Matigi Ala ye, i n'a fo a sebera Musa ta sariya ra cogo min na, ani ka jagari ka donkiriw la i n'a fo Dawuda tun k'a fo cogo min na. ¹⁹ A ka dakorosibaga dow fana bla Matigi Ala ta batoso dondaw ra ka o korosi janko mogow saninyabari si kana don cogo si ra. ²⁰ Kerekuntigi minw tun be ce keme kunna, a ka olugu wele, ani jama namogow, ani a kuntigiw, ani jamana mogow bee; a ka masace labo Matigi Ala ta batoso konɔ. O bora sanfeyoro ta da fe ka taga masaso ra. O ka masace sigi masasiginan kan. ²¹ Jamana mogow bee tun ninsondiyara; dugu fana tun laganfiyara, sabu o tun ka Atali faga ni kerekemuru ye.

24

Yohasi ka Alabatosoba lalaga (Masacew flanan 12.1-17)

¹ Yohasi sigira masaya ra k'a si to san wolonfla. A ka san binaani ni fla le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Sibiya; a tun be bo Beri Seba. ² Ko minw terennin lo Matigi Ala na korɔ, Yohasi ka o le ke sarakalasebaga Yehoyada ta wagati bee ra. ³ Yehoyada ka muso fla furu ka o di Yohasi ma. Yohasi ka dencew, ani denmusow sorɔ.

⁴ O ko, Yohasi k'a latige ko a be Matigi Ala ta batoso lalaga. ⁵ A ka sarakalasebagaw, ani Levi* ta mogow lajen, k'a fo o ye ko: «Aw ye bo ka taga Zuda mara duguw ra, ka wari mina Izirayelimogow bee fe, ka na to ka aw ta Ala ta batoso lalaga san o san. Aw ye a ko lateliya.» Nka Levi* ta mogow ma o ko lateliya. ⁶ O ra, Masace ka sarakalasebagaw kuntigi Yehoyada wele k'a fo a ye ko: «Matigi Ala ta baarden Musa tun ka warida min ben Izirayeli jama kan ko o ye o di janko ka jɛnɔɔɔɔnya kesu ta fanibon saninman lalaga, mun koson i m'a fo Levi* ta mogow ye ko o ye taga o wari mina Zuda ta mogow, ani Zeruzalemukaw fe? ⁷ Sabu nin musojugu min ye Atali ye, ale ni a ta mogow ka Alabatoso cen, fo ka Matigi Ala ta minan saninmanw bee ta, ka Baali bato ni o ye.»

⁸ Masace ko o ra, ko o ye kesu do lalaga, ka o bla Matigi Ala ta batoso donda ra, kene ma. ⁹ O ka o kuma lase Zuda mara mogow, ani Zeruzalemukaw ma, ko Ala ta baarden Musa tun ka warida min ben Izirayelimogow kan kongokolon konɔ, ko o ye a sara, ko mogow ye na o wari di Matigi Ala ma. ¹⁰ O kuma diyara kuntigiw, ani jama bee ye; o nana ni o ta wari ye ka na a bla kesu konɔ, fo ka na kesu fa. ¹¹ Ayiwa, ni wari tun cayara kesu konɔ tuma min na, o wagati le ra Levi* ta mogow tun be taga ni kesu ye janko masace y'a fe. O tuma ra masace ta seberikebaga ni sarakalasebagaw kuntigi ta ciraden tun be na wari bo kesu konɔ, ka kesu bla a no ra. O k'a ke ten le lon o lon, fo ka na wari caman sorɔ. ¹² Ayiwa, masace ni Yehoyada ka o wari di Matigi Ala ta batoso baarakuntigiw ma, minw tun ka kan ka so lalaga. Olugu ka kabakurulesebagaw, ani yirilesebaga dow ta sara ra, ka Matigi Ala ta batoso lalaga; o ka negɛ baarabagaw, ani siranegɛ baarabagaw fana ta ka Alabatoso lalaga. ¹³ Baara tun dira baarakuntigi minw ma, olugu ka o ta baara ke. So yoro minw tun cenna, o yorow lalagara olugu sababu ra. O ka Ala ta batoso lalaga ka ban, k'a ke bon barakaman ye.

¹⁴ O banna baara ra tuma min na, o tagara ni wari to ye masace ni Yehoyada fe. O ka minan dow lalaga ni o ye ka o bla Matigi Ala ta batoso konɔ: sarakabominanw, ani saraka jenita* ta minanw, ani tasaw, ani minan saninlamanw, ani a warigberamanw. Yehoyada ta wagati bee ra, o tun be saraka jenitaw* bo tuma bee Matigi Ala ta batoso konɔ.

¹⁵ Yehoyada nana korɔ; a korɔra fo ka sijan sorɔ ka sorɔ ka sa. A sara k'a si to san kemɛ ni bisaba. ¹⁶ O k'a su don Dawuda ta masabonba konɔ ni masace tow ye, a ta kojumanw koson Izirayeli jamana ra, ani a ka min ke Ala ye, ani a ka baara min ke Alabatoso konɔ.

Izirayelimogow ka Ala kan bla

¹⁷ Ayiwa, Yehoyada sanin ko, Zuda mara kuntigiw nana o kinbiri gban masace korɔ. O ka min fo, masace ka o lamɛn. ¹⁸ O ka Matigi Ala, o bemaw ta Ala ta batoso to yi, ka jo musoman Asera bato, ani batofɛn werɛw. Matigi Ala dimina Zuda mogow, ani Zeruzalemukaw korɔ o ta kewalejuguw koson. ¹⁹ Matigi Ala ka cira dow ci o fe, janko olugu ye taga kuma o fe ka o laseko ale fe. O ciraw tagara o jaraki o ta kewalew koson, nka o si ma son ka ciraw lamɛn.

²⁰ Ayiwa, Ala Nin jigira sarakalasebaga Yehoyada dence Jakariya kan; a tagara lo jama na fe k'a fo o ye ko: «Ala ko: <Mun koson aw be ban ka Matigi Ala ta kumaw sira tagama? O koson aw ta kow si tena se ka na. Ayiwa, i n'a fo aw bora Matigi Ala ko, ale fana bɛna bo aw ko.> »

²¹ O ka janfa siri a kama, k'a bon ni kabakuru ye k'a faga Matigi Ala ta batoso lukene konɔ, ka kapa ni masace yere ta kuma ye. ²² O ra, Jakariya face Yehoyada tun ka kojuman min ke masace Yohasi ye, Yohasi hakiri tun ma to o ra. A ka Yehoyada dence faga. Jakariya satɔ, a ko: «Matigi Ala yere ye nin ko fe, ka ele sara.»

Yohasi sacogo

(Masacew flanan 12.18-22)

²³ Ayiwa, san kelen temenin ko, Sirikaw ta kerekejama nana Yohasi kama. O nana se Zuda mara ra, ani Zeruzalemu. O ka jama kuntigiw bee halaki, ka o borofɛnw bee ci Damasi masace ma. ²⁴ Sirikaw tun nana ni kerekejama fitini doron le ye. O bee n'a ta, Matigi Ala ka Zuda ta kerekejama don o boro, sabu o tun bora Matigi Ala, o bemaw ta Ala ko. O ra, Ala ka Sirikaw le ke sababu ye ka Yohasi ta kojugu hake bo a ra.

²⁵ Sirikaw nana taga minke, ka Yohasi toroninba to a kelen na yi, a ta jamana namogow ka janfa siri a kama Yehoyada dencew ta fagari koson; o k'a faga a ta lanan kan; a sara minke, o k'a su don Dawuda ta masabonba konɔ, nka o m'a su don masacew ta kaburuw konɔ. ²⁶ Minw tun ka janfa siri a kama o tun ye Amankamuso Simehati dence Zabadi ye, ani Mohabukamuso Simiriti dence Yozabadi.

²⁷ Ayiwa, Yohasi dencew ta kow, ani cirayakuma minw fora a kama, ani a ka Ala ta batoso lalaga cogo min na, o kow sebera masacew ta kitabu sebew konɔ. A dence Amasiya sigira masaya ra a no ra.

25

Zuda masace Amasiya ta wagati

(Masacew flanan 14.1-7)

¹ Amasiya sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru. A ka san mugan ni kononton le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togɔ tun ye ko Yehodan; Zeruzalemukaw tun lo. ² Ko minw terennin lo Matigi Ala na korɔ, a ka o le ke; nka a m'a ke ni a jusukun bee ye. ³ Masaya nana sabati a boro tuma min na, jamana namogow minw tun k'a face faga, a ka olugu faga. ⁴ Nka a ma o mogow denw fana faga, sabu a sebera sariya ra, Musa ta kitabu konɔ, ko Matigi Ala k'a fo ko: «Aw

man kan ka face faga den koson, aw man kan ka den fana faga face koson. BEE ka kan ka faga a yere ta jurumun le koson*.»

Amasiya k'a ta kerekew laben

⁵ Amasiya ka Zuda mara mogow bee lajen, ka o sigisigi o bee ni o ta gba, ka kuntigi dow sigisigi ce waga kelen kelen kunna, ka dow sigisigi ce keme keme kunna. A ka Zuda mara mogow bee, ani Zeruzalemukaw bee ke ten. A ka o jate, k'a damina san mugantigiw ra, ani minw temena o kan; a ka ce waga keme saba (300 000) le soro, minw be se ka taga kere ra ni taman ni negebennan ye. ⁶ A ka cefari waga keme (100 000) fana ta sara ra Izirayelimogow ra; a ka olugu sara warigbe kilo waga saba ni keme looru (3 500).

⁷ Ala ta cira do nana a fo a ye ko: «E, masace, kana a to Izirayeli ta kerekew ye taga ni i ye kere ra, sabu Matigi Ala te ni Izirayeli ye, a te ni nin Efrayimukaw si ye. ⁸ Ni i ka taga ni o ye, hali ni i jijara kere ra cogo o cogo, Ala bena a to i juguw ye se soro i kan, sabu Ala be se ka mogow deme, a fana be se ka mogow to a ye ben.»

⁹ Amasiya ka Ala ta cira jininka ko: «O tuma, ne ka warigbe kilo waga saba ni keme looru (3 500) min sara Izirayeli ta kerekew ye ka ban do?» Ala ta cira k'a jaabi ko: «Matigi Ala be se ka fen di i ma min ka ca ni o ye.» ¹⁰ O ra, Amasiya ka Efrayimu ta kerekew faran ka bo a yere ko, ka o labla ko o ye taga o ta so. O mogow dimina Zuda ta mogow koru kosebe. O dimininba le tagara o ta so.

¹¹ Amasiya k'a yere ja gbeleya, ka bla a ta kerekewama ja ka taga Koru kenegbe yoru ra, ka taga ce waga tan faga Seyiri ta mogow ra. ¹² Zuda kerekew ka ce waga tan were panaman mina o mogow ra, ka taga ni olugu ye fo farakuruan do san fe, ka to yi ka o firi dugu ma; o bee nana benben fo ka yerege.

¹³ Nka Amasiya tun ka kerekewama mogow minw laseko, ko o kana taga kere ra, olugu tagara ben Zuda duguw kan, k'a ta Samari ka taga a se fo Beti Horon. O ka mogow waga saba faga (3 000), ka mogow ta fen caman ce ka taga ni a ye.

Yohasi sera Amasiya ra (Masacew flanan 14.8-14)

¹⁴ Amasiya sekoto ka bo Edomukaw kereyoro ra, a nana ni Seyiri ta mogow ta batofen dow ye, ka na olugu ke a ta alaw ye. A k'a kinbiri gban o batofenw koru ka o bato, ka wusunan sarakaw bo o ye. ¹⁵ O kera minke, Matigi Ala dimina Amasiya koru. Ala ka cira do ci a fe ka taga a fo a ye ko: «Mun koson i ka o mogow ta batofenw ta, k'a soro o ma se ka o yere ta mogow bosi?» ¹⁶ Ka cira to kuma ra, Amasiya ko a ma ko: «Jon le ka ele ke masace ladibaga ye de? Kuma lalo ten! I kana a to o ye na i faga.» Cira k'a ta kuma lalo; nka a ko: «Ne k'a lon ko Ala yere le k'a latige ko a be ele halaki, sabu i sonna ka nin ko ke, i ma son ka ne ta ladiri lamene.»

Zuda ni Izirayeli ta kere

¹⁷ Ayiwa, o ko, Zuda masace Amasiya ka hakiri pini a ladibagaw fe, ka soro ka cira bla ka taga Izirayeli masace Yohasi fe, min ye Yohahazi dence ye, Yehu mamaden; a ko o ye taga a fo Yohasi ye ko a ye na o be jagon kere. ¹⁸ Izirayeli masace Yohasi ka mogow ci ka Zuda masace Amasiya jaabi, ko: «Lon do, le, Liban jamana ta naniyiri do le ka cira bla ka taga a fo Liban jamana ta sedirisunba do ye ko: <I denmuso di ne dence ma furu ra.> Nka Liban jamana kongosogow temeto ka naniyiri dondon.»

¹⁹ Yohasi k'a fo a ye fana ko: «I ko: <A fe ne sera Edomukaw ra!> O le ka yerebonya don i jusu ra, fo i be waso. Nka o bee n'a ta, to i ta so yi. Mun na i be kojugu do pinina k'a di i yere ma sa? Ele bena to a ra, Zuda mogow fana bena to a ra ni i ye.» ²⁰ Nka Amasiya ma son k'a ta kuma lamene, sabu a ko tun bora Ala yere le ra; Ala le tun b'a

* 25:4 25.4 O kuma be soro Sariya 24.16.

fɛ Yohasi ye se sɔrɔ Amasiya ni a ta mɔgɔw kan, sabu o tun tugura Edɔmukaw ta alaw le kɔ.

²¹ O ra, Izirayeli masace Yohasi tagara; ale ni Zuda masace Amasiya ka ɲɔgɔn kunben Beti Semesi, Zuda mara ra. ²² Izirayelimɔgɔw ka Zuda ta mɔgɔw kere ka se sɔrɔ o kan; o bee borira ka taga o ta so. ²³ Izirayeli masace Yohasi ka Zuda masace Amasiya mina Beti Semesi, ka taga ni a ye Zeruzalemu; Amasiya tun ye Ahaziya dence Yohasi dence le ye. A tagara Zeruzalemu dugu kogo ci, k'a ta Efirayimu donda ra, ka taga a bla fɔ donda min be kogo nɔngɔn na; a ka yɔrɔ min ci, o janya tun be nɔngɔn ɲa keme naani. ²⁴ A ka sanin bee ta, ani warigbe bee, ani fen o fen tun be sɔrɔ Ala ta batoso kɔnɔ, o minw tun karifara Obedi Edomu ma; a ka masace ta so naforow fana ce, ka mɔgɔ dɔw fana mina ka taga ni olugu ye Samari.

Amasiya sacogo

(Masacew flanan 14.15-20)

²⁵ Yohasi dence Amasiya, min ye Zuda masace ye, ale ka san tan ni looru le ke Yohahazi dence Yohasi sanin kɔ, min tun ye Izirayeli masace ye. ²⁶ Ayiwa, Amasiya ta ko tɔw, k'a ta a damina ra ka taga a bla a laban na, o kow sebera Zuda masacew ni Izirayeli masacew ta kitabu kɔnɔ. ²⁷ Amasiya nana bɔ Matigi Ala kɔ minke, o nana janfa siri a kama Zeruzalemu; a borira ka taga Lakisi, nka o tagara a kɔ Lakisi, ka taga a faga yi. ²⁸ O k'a su ta ni so dɔw le ye ka na ni a ye, ka na a su don a bemacew suw kere fe Dawuda ta masabonba kɔnɔ.

26

Oziyasi kera Zuda masace ye

(Masacew flanan 14.21-22; 15.1-3)

¹ Zuda mara mɔgɔw bee ka Amasiya dence Oziyasi ta k'a sigi masaya ra a face nɔ ra, k'a si to san tan ni wɔrɔ. ² Ale le ka Elati dugu lɔ, ka o dugu bla Zuda mara ta fanga kɔrɔ tuun masace sanin kɔ. ³ Oziyasi sigira masaya ra k'a si to san tan ni wɔrɔ; a ka san bilooru ni fla le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Yekoliya; Zeruzalemuka tun lo. ⁴ Ko minw terennin lo Matigi Ala ɲa kɔrɔ, a ka o le ke a ta koketaw bee ra, i n'a fɔ a face Amasiya tun k'a ke cogo min na.

⁵ Ka Jakariya to si ra, Oziyasi jijara kosebe ka tugu Ala kɔ, sabu Jakariya tun be to k'a karan Alapasiran na. A ka wagati min bee ke ni a be Matigi Ala kɔ, Matigi Ala k'a ta kow sabati a boro.

⁶ A nana bɔ ka taga Filisikaw kere; a ka Gati dugu kogow ci, ani Yabine dugu kogow, ani Azidodi dugu kogow. A ka dugu dɔw lɔ Azidodi mara ra, ani Filisikaw ta jamana yɔrɔ werew ra. ⁷ Ala k'a deme ka Filisikaw kere, ani Arabu minw tun siginin be Guri Baali, ani Mehonikaw. ⁸ Amɔnkaw tun be to ka ninsɔngɔ sara Oziyasi ye. Oziyasi tɔgɔ bɔra ka se fɔ Misiran jamana ra, sabu a ta fanga tun bonyara kosebe. ⁹ Oziyasi ka sankasojan barakaman dɔ lɔ Zeruzalemu, Nɔngɔn ta donda kunna, ka dɔ lɔ Kurufurance ta donda kunna, ka dɔ lɔ dugu kogo nɔngɔn na. ¹⁰ A ka sankasojan dɔw lɔ kongokolon kɔnɔ, ka kolon caman sozi, sabu began caman tun b'a fe jamana dugumayanfan na, ani kogɔji kenegbeba yɔrɔw ra. Senekabaga dɔw tun be a ta forow sene, ani a ta rezenforo minw tun be kuruyɔrɔw ra, ani Karimeli yɔrɔ ra; sene koni tun ka di a ye kosebe. ¹¹ Oziyasi ta kerekejama tun derira kere ra kosebe. Ni o tun be taga kere ra, o tun be taran ka ke jenkuru jenkuru, ka kapa ni mɔgɔw jateda ye. Masace ta seberikebaga Yeyeli ni a ta ciraden Maseya, olugu le tun ka mɔgɔw jate; masace ta jamana kuntigi min ye Hananiya ye, ale le tun ye olugu ɲamɔgɔ ye. ¹² Gbatigi minw tun ye o kerekecefariw ɲamɔgɔw ye, olugu tun ye ce waga fla ni ce keme wɔrɔ (2 600). ¹³ Olugu tun be kerekejama min kunna, o tun ye kerekecefari waga keme saba ni wolonfla ni ce keme looru (307 500). Olugu

bɛɛ tun labennin lo ka kɛrɛ kɛ ni baraka ye, janko ka se di masacɛ ma a juguw kan. ¹⁴ Oziyasi ka nɛgɛbɛnnanw, ani tamanw, ani nɛgɛfugulaw, ani nɛgɛdɛrɛgɛw, ani kalanw, ani kabakuru bontaw di kɛrɛkɛjama bɛɛ lajennin ma. ¹⁵ Cɛ hakiritigi dɔ fana ka kɛrɛkɛminan dɔw lalaga Oziyasi ye Zeruzalɛmu. O tun bɛ o kɛrɛkɛminanw bla sankasojanw kunna, ani dugu kogo nɔngɔnw na, ka biɲɛw bon ni a ye, ani ka kabakurubaw firi ni a ye. O kɛra minke, Oziyasi tɔgɔ bɔra kɔsɛbɛ, sabu o k'a dɛmɛ kɔsɛbɛ fɔ ka na a kɛ fangatigiba ye.

Oziyasi k'a yɛrɛ bonya Ala ɲa kɔrɔ

¹⁶ Ayiwa, wagati min Oziyasi ta fanga nana sabati kɔsɛbɛ, a ta yɛrɛbonya kɛra sababu ye k'a halaki. A ka Matigi Ala, a ta Ala kan bla; a tagara don Matigi Ala ta batoso kɔnɔ ko a bɛ wusunun saraka don wusunanjɛnifɛn kan. ¹⁷ Sarakalasebaga Azariya donna a kɔ, ale ni Matigi Ala ta sarakalasebaga cɛ biseegi; ¹⁸ o bɛɛ tun ye cɛ jagbɛlɛnw. O ka masacɛ Oziyasi lalɔ, k'a fɔ a ye ko: «Oziyasi, ka wusunun saraka don Matigi Ala ye, o tɛ ele ta baara ye; o ye sarakalasebagaw ta baara le ye, Haruna ta duruja minw saninyara ka bla o baara kama. Bɔ yɔrɔ saninman kɔnɔ, sabu i ka Ala kan bla; nin baara tɛna bonya foyi la ele kan Matigi Ala ɲa kɔrɔ.» ¹⁹ Oziyasi dimina; o y'a sɔrɔ wusunandaga tun bɛ a boro, ko a bɛ wusunun don. K'a diminin to sarakalasebagaw kɔrɔ, farirabana dɔ barara ka bɔ a ten na sarakalasebagaw ɲa na, Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, wusunanjɛnifɛn kɔrɔ yi. ²⁰ Sarakalasebagaw kuntigi Azariya ni sarakalasebaga tɔw bɛɛ ka o ɲa munu k'a flɛ, k'a ye ko farirabana dɔ bɔra a ten na. O teliyara k'a labɔ kɛnɛ ma. Ale yɛrɛ fana tun bɛ teliyara ka bɔ a yɛrɛ ma, sabu Matigi Ala tun k'a ta kojugu hake bɔ a ra.

Oziyasi sacogo

(Masacɛw flanan 15.5-7)

²¹ Oziyasi tora ni o farirabana ye fɔ ka taga a sa. I n'a fɔ o bana tun b'a ra, a tun bɛ bon dɔ kɔnɔ a kɛlɛn na, sabu a tun man kan ka don Matigi Ala ta batoso kɔnɔ tuun. A dɛncɛ Yotamu le kɛra masaso kow ɲanabɔbaga ye, ani ka jamana mara.

²² Ayiwa, Oziyasi ta ko tɔw, a damina ni a laban, cira Ezayi, min ye Amɔzi dɛncɛ ye, ale le ka o kow bɛɛ sɛbɛ. ²³ O kɔ, Oziyasi sara, ka taga fara a bɛmaw kan. O k'a su don a bɛmacɛw suw kɛrɛ fɛ masacɛw ta kaburulo ra, ko sabu farirabana b'a ra. A dɛncɛ Yotamu le sigira masaya ra a nɔ ra.

27

Masacɛ Yotamu ta wagati

(Masacɛw flanan 15.32-38)

¹ Yotamu sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru; a ka san tan ni wɔrɔrɔ le kɛ masaya ra; a siginin tun bɛ Zeruzalɛmu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Yerusa; Sadɔki denmuso tun lo. ² Ko minw terennin lo Matigi Ala ɲa kɔrɔ, a ka o le kɛ fɛn bɛɛ ra, i n'a fɔ a face Oziyasi tun k'a kɛ cogo min na. ³ Yotamu le ka Matigi Ala ta batoso sanfɛyɔrɔ ta donda lɔ, ka caman fara Ofɛli kinda kogow kan. ⁴ A ka dugu dɔw fana lɔ Zuda kuruyɔrɔw ra, ka kɛrɛbonbaw, ani sankasojanw lɔ yirituw ra. ⁵ A ka Amɔnkaw ta masacɛ kɛrɛ, ka se sɔrɔ ale kan. O san na, Amɔnkaw ka warigbɛ tɔni saba ni kilo kɛmɛ looru (3 500) di a ma, ani alikama* tɔni waga saba (3 000), ani ɔrize tɔni waga saba (3 000). Amɔnkaw ka o ɲɔgɔn le sara a ye a san flanan ni a san sabanan fana ra. ⁶ Yotamu ta fanga bonyara kɔsɛbɛ, sabu a tun bɛ a ta kow bɛɛ kɛ ka ɲa Matigi Ala, a ta Ala ɲa kɔrɔ.

⁷ Ayiwa, Yotamu ta ko tɔw bɛɛ, ani a ta kɛrɛw bɛɛ, ani a ta kɔkɛninw bɛɛ, o sɛbɛra Izirayɛli masacɛw, ani Zuda masacɛw ta kow kitabu kɔnɔ. ⁸ A tun sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru; a ka san tan ni wɔrɔrɔ le kɛ masaya ra; a siginin tun bɛ

Zeruzalemu. ⁹ O kɔ, Yotamu sara, ka taga fara a bɛmaw kan. O k'a su don Dawuda ta masabonba kɔnɔ. A dence Ahazi sigira masaya ra a nɔ ra.

28

Zuda masace Ahazi ta wagati (Masacew flanan 16.1-6)

¹ Ahazi sigira masaya ra k'a si to san mugan. A ka san tan ni wɔɔɔ le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. Ko minw terennin lo Matigi Ala na kɔɔ, a ma o ke, i n'a fɔ a bɛmace Dawuda. ² A ka Izirayeli masace tɔw ta sira le ta; a yere ka nege yeele, ka Baali ta jo tagamasiyen dɔw lalaga ka o bato. ³ A ka wusunun sarakaw bɔ Beni Hinomu kurufurance ra, ka taga a yere dence di k'a jeni tasuma ra, jow ye; k'a sɔɔ Matigi Ala tun ka siya minw gben, ka o ta jamana di Izirayelimogow ma, o siyaw le tun be o ko haramuninw jɔgɔn kera. ⁴ A tun be to ka began sarakaw ni wusunun sarakaw bɔ sonnikeɣɔɔw ra, ani kongoriw kunna, ani yiriba flaburumanw jukɔɔ.

⁵ Matigi Ala, a ta Ala k'a don Siri masace boro. Sirikaw ka se sɔɔ a kan, k'a ta mɔgɔ caman mina ka taga ni o ye Damasi. Ala k'a don Izirayeli masace fana boro; ale ka se sɔɔ a kan k'a ta mɔgɔ caman faga. ⁶ Remaliya dence Peka ka Zuda ta mɔgɔ waga kemɛ ni mugan (120 000) faga lon kelen na; o bɛɛ tun ye kerekɛɛfariw le ye. O kera sabu o tun bɔra Matigi Ala kɔ, o bɛmaw ta Ala. ⁷ Zikiri min tun ye Efirayimu kerekɛɛfari dɔ ye, ale ka masace dence Maseya faga, ani Azirikamu min tun ye masaso kunnasigibaga ye, ani Elikana, min tun ye masace ta jamana kuntigi folo ye. ⁸ Izirayelimogow ka mɔgɔ waga kemɛ fla (200 000) le mina o balema Zudakaw ra. O ka o ta musow, ani o dencew, ani o ta denmusow mina. O ka o borofen caman fana ce ka taga ni o ye Samari.

Ala ta cira kumana Izirayelimogow fe

⁹ Ayiwa, Matigi Ala ta cira dɔ tun be yi, min tɔgɔ tun ye ko Odɛdi. Kerekɛjama min tun be nana Samari, ale bɔra ka taga o mɔgɔw kunben, k'a fɔ o ye ko: «Matigi Ala, aw bɛmaw ta Ala tun dimina Zuda mara mɔgɔw kɔɔ, o koson a ka o don aw boro; nka aw ka o halaki ni juguyaba min ye, o juguya bonyara ka se fɔ sankolo ma. ¹⁰ Ayiwa, sisan aw ko aw b'a fe ka nin Zudakaw, ani nin Zeruzalemukaw le ke aw ta joncɛw, ani aw ta jonmusow ye; yala o tuma aw fana ma jurumun dɔ ke ka Matigi Ala, aw ta Ala hake ta wa? ¹¹ O ra, aw ye ne lamɛn! Aw ka nin mɔgɔ minw mina aw balemaw ra, aw ye o bla ka taga, sabu Matigi Ala ta dimiba le be aw kan.»

¹² Ayiwa, Izirayeli ta kerekɛden tun bɔra kere ra ka na; Efirayimu mara jamogɔ minw tun ye Yohanan dence Azariya ye, ani Mesilemɔti dence Berekiya, ani Salumu dence Ezekiyasi, ani Hadelayi dence Amasa ye, olugu wurira o kerekɛdenw kama. ¹³ O ko o ma ko: «Aw tena don ni nin mɔgɔ minaninw ye yan, ni o tɛ, aw bɛna an jaraki Matigi Ala na kɔɔ le. Aw b'a fe ka dɔ le fara anw ta hakew ni anw ta jaraki kan, k'a sɔɔ anw jarakininba lo ka ban; Ala ta dimiba le fana be Izirayelimogow kan.»

¹⁴ O fɔra minke, kerekɛdenw ka mɔgɔ minaninw bla; o tun ka fen minw ce, o ka o bɛɛ bla kuntigiw ni jama bɛɛ kɔɔ. ¹⁵ O kɔ, mɔgɔ minw tɔgɔw tun fɔra, olugu gbarara o mɔgɔ minaninw na; fani tun tɛ minw na, o ka fani dɔw bɔ fen minaninw na ka o don olugu ra. O ka faniw don o ra, ka sanbara don o sen na, ka domuni ni ji di o ma, ka turu mun o ra. Minw tun tɛ se ka tagama, o ka olugu sigi faliw kan, ka taga ni o ye Zeriko, tamarosunw ta dugu ra, o balemaw fe. O kɔ, olugu yere sekɔra ka na Samari.

Ahazi ka Asirikaw wele ko o ye na ale demɛ (Masacew flanan 16.7-20)

¹⁶ O wagati ra, masace Ahazi ka cira do bla Asiri masace ma ko a ye na ale deme. ¹⁷ O y'a soro Edomukaw tun nana tuun, ka na Zuda mara mogow kere, ka dow mina ka taga ni o ye. ¹⁸ Filisikaw fana tun nana ben jamana dugumayanfan ni a woroduguyanfan duguw kan; o ka dugu minw mina, o kera Beti Semesi ye, ani Ayalon, ani Gederoti, ani Soko ni a kerfeduguw, ani Timina ni a kerfeduguw, ani Gimizo ni a kerfeduguw; o sigira o duguw ra. ¹⁹ O kera sabu Matigi Ala le tun ka Zuda mara majigi, Izirayeli masace Ahazi koson, sabu ale tun ka kopagaminin suguya bee ke Zuda mara ra, ka Matigi Ala kan bla. ²⁰ Asiri masace Tigilati Pileseri, sani ale ye na Ahazi deme, a nana ka na pagban le la a kan. ²¹ Ahazi tun ka Matigi Ala ta batoso minanw bee ce, ani masaso minanw bee, ani jamana jamogow ta fenw, ka o bee di Asiri masace ma. Nka o si ma foyi na a ye. ²² Nka hali k'a to o pagbanba ce ra, ale masace Ahazi belen ka do le fara a ta kanblari kan Matigi Ala na koru. ²³ Damasi ta batofen minw tun ka se soru a kan, a ka sarakaw bo olugu ye, k'a fo ko: «I n'a fo Siri masacew ta alaw ka o deme, ne fana bena saraka bo o ye, janko o ye ne fana deme.» Nka o ko kera ale yere ni Izirayelimogow bee ben sababu ye.

²⁴ O ko, Ahazi ka Alabatoso minanw lajen ka o bee cici, ka Matigi Ala ta batoso daw datugu. A ka sarakabonanw lo Zeruzalemu yoro bee ra. ²⁵ A ka sonnkeyoro dow ke Zuda mara duguw bee ra, ka wusunan sarakaw bo batofen werew ye. A k'a ke ten ka Matigi Ala, a bemaw ta Ala ta dimi lawuri.

²⁶ Ayiwa, a ta ko tow, a ta kewalew, k'a ta a damina ra ka taga a bla a laban na, o bee sebera Zuda masacew, ani Izirayeli masacew ta kitabuwanu. ²⁷ Ahazi nana sa ka taga fara a bemaw kan; o k'a su don Zeruzalemu, nka o m'a su don Izirayeli masacew ta kaburuw do ra. A dence Ezekiyasi sigira masaya ra a no ra.

29

Zuda masace Ezekiyasi ta wagati (Masacew flanan 18.1-4)

¹ Ezekiyasi sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru. A ka san mugan ni kononton le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Abiya; Jakariya denmuso tun lo. ² Ko minw terennin be Matigi Ala na koru, a ka o le ke, k'a dafa i n'a fo a bemace Dawuda yere tun k'a ke cogo min na.

³ A ta masaya san folo ra, a karo folo, a ka Matigi Ala ta batoso daw dayele, k'a konw lalaga. ⁴ A ka sarakalasebagaw, ani Levi* ta mogow wele ka na o lajen Alabatoso lukene tereboyanfan na, ⁵ k'a fo o ye ko: «Levi* ta mogow, aw ye ne lamen! Aw ye aw yere saninya, ka Matigi Ala, aw bemaw ta Ala ta batoso fana saninya. Aw ye fen saninyabariw bee labo yoro saninman konu; ⁶ sabu an bemaw ka Ala kan bla. O ka kojugu ke Matigi Ala, an ta Ala na koru; o bora Ala ko, ka o na bo Matigi Ala ta yoro saninman na, ka o ko don a ma. ⁷ O ka hali a bolondaw bee datugu, k'a fitinaw faga. O ma wusunan saraka bo Izirayeli ta Ala ye, o ma saraka jenita bo a ye yoro saninman konu. ⁸ O koson Matigi Ala ta dimi sera Zuda mara mogow ni Zeruzalemukaw bee ma. A ka o ke siranya sababu ye, ka jamana ke yoro lakolonba ye, ka o ke logoborifen ye mogow fe, i n'a fo aw yere na b'a ra cogo min na. ⁹ Aw y'a fe, o le koson o ka an bemaw faga ni kerekemuru ye; o ka an dencew, ani an denmusow, ani an ta musow mina ka taga ni o ye.

¹⁰ «Ayiwa, sisan, a be ne jusu ra ka jennogonya don ni Matigi Ala ye, Izirayeli ta Ala, janko a ta dimiba ye mabo an na. ¹¹ O ra, sisan, ne denw, aw ye aw sobe don; sabu Matigi Ala ka aw le panawoloma janko aw ye baara ke a na koru, ka ke a ta baardenw ye, ka to ka wusunan sarakaw bo a ye.»

Levi ta mogow ka Alabatosoba saninya*

¹² Ayiwa, Levi* ta mɔgɔ minw wurira, olugu fɛ: Amasayi dence Mahati, ani Azariya dence Yoweli; olugu tun ye Kehatikaw le ye. Minw tun ye Merari ta mɔgɔw ye, olugu tun ye Abidi dence Kisi ye, ani Yehaleli dence Azariya. Minw tun ye Gerisonkaw ta mɔgɔw ye, o tun ye Zima dence Yoha ye, ani Yowa dence Edeni. ¹³ Minw tun ye Elisafan ta mɔgɔw ye, o tun ye Simiri ni Yeweli ye. Minw tun ye Asafu ta mɔgɔw ye, o tun ye Jakariya ni Mataniya ye. ¹⁴ Minw tun ye Heman ta mɔgɔw ye, o tun ye Yeyeli ni Simɛyi ye. Minw tun ye Yedutun ta mɔgɔw ye, o tun ye Semaya ni Uziyeli ye.

¹⁵ O ka o balema tɔw lajen; o ka o yere saninya. O kɔ, o nana Matigi Ala ta batoso saninya, i n'a fɔ masace tun k'a fɔ cogo min na, ka kapa ni Matigi Ala yere ta kuma ye. ¹⁶ Sarakalasebagaw donna Matigi Ala ta batoso kɔnɔnɔyɔrɔ ra k'a saninya. O ka fen saninyabari min o min sɔrɔ Matigi ta batoso kɔnɔ, o ka o bɛɛ labɔ ka taga a bla Alabatosoba lu kɔnɔ. Levi* ta mɔgɔw ka o fenw ce ka bɔ ni o ye, ka taga o ke Sedɔrɔn kɔdinga kɔnɔ. ¹⁷ O tun ka Alabatosoba saninyari damina karo fɔlɔ tere fɔlɔ. Karo tere seegi, o donna Matigi Ala ta batoso bolon kɔnɔ, ka tere seegi ke Matigi Ala ta batoso saninyari ra. O karo fɔlɔ tere tan ni wɔrɔ, o banna o baara ra.

¹⁸ O kɔ, o tagara masace Ezekiyasi fɛ, ka taga a fɔ a ye ko: «An ka Matigi Ala ta batoso bɛɛ saninya: sarakajenifen ni a minanw bɛɛ, ani sarakaburu tabali ni a minanw bɛɛ. ¹⁹ Masace Ahazi tun tora a ta kojuguke ra ka fen minw bɛɛ lanɔgɔ, an ka o bɛɛ laben k'a saninya; o fenw be Matigi Ala ta sarakajenifen na fɛ.»

Alabatosoba saninyara ka bla Ala ta baara kama

²⁰ Masace Ezekiyasi wurira sɔgɔmada jona fɛ, k'a ta jamana namɔgɔw lajen, ka taga Matigi Ala ta batoso kɔnɔ. ²¹ O nana ni misitoran wolonfla ye, ani sagajigi wolonfla, ani sagaden wolonfla; o nana ni bakɔrɔnin wolonfla fana ye, ka na o ke jurumunyafa saraka ye masace ta somɔgɔw kɔsɔn, ani yɔrɔ saninman kɔsɔn, ani Zuda mara kɔsɔn. Masace k'a fɔ sarakalasebagaw ye, minw ye Haruna ta durujaw ye, ko o ye o sarakaw bɔ Matigi Ala ta sarakajenifen kan. ²² Sarakalasebagaw ka misitoranw kannatige, k'a jori mina, k'a seriseri sarakajenifen kan. O ka sagajigiw kannatige, ka o fana jori seriseri sarakajenifen kan. O ka sagadenw fana kannatige ka o fana jori seriseri sarakajenifen kan. ²³ O kɔ, bakɔrɔnin minw tun be jurumunyafa saraka ye, o gbarara ni o ye masace kɔrɔ, ani jama kɔrɔ. Olugu ka o borow la o kan. ²⁴ Sarakalasebagaw ka o kannatige ka o jori bɔn sarakajenifen kan, k'a ke jurumunyafa saraka ye, ka Izirayelimɔgɔw ta jurumunw kafari o ye; sabu masace tun k'a fɔ ko saraka jenitaw, ani jurumunyafa sarakaw tun ka kan ka bɔ Izirayeli jamana bɛɛ le ye.

²⁵ A ka Levi* ta mɔgɔw bla Matigi Ala ta batoso kɔnɔ ni siranɛgetegere ye, ani gɔniw, ani koraw, i n'a fɔ Dawuda tun k'a fɔ cogo min na, ani masace ladibaga Gadi, ani cira Natan; sabu Matigi Ala le tun ka o kuma yira a ta ciraw ra ko o y'a fɔ. ²⁶ Levi* ta mɔgɔw lɔlɔra ni Dawuda ta fɔrifenw ye; burufiyetaw tun be sarakalasebagaw boro. ²⁷ Ezekiyasi k'a fɔ o ye ko o ye saraka jenita* bɔ sarakajenifen kan. O ka saraka jenita* bɔri damina minke, o ka Matigi Ala ta dɔnkiriw fana damina ni buru fiyetaw ye, ani Izirayeli masace Dawuda ta fɔrifenw. ²⁸ Jama bɛɛ ka o yere majigi ka Ala bato. O ka dɔnkiriw la, ka buruw fiye fɔ ka taga saraka jenita* jeni ka ban. ²⁹ Saraka jenita bɔra ka ban tuma min na, masace ni a nɔfemɔgɔw bɛɛ birira ka Ala bato. ³⁰ O kɔ, masace Ezekiyasi ni a ta jamana namɔgɔw k'a fɔ Levi* ta mɔgɔw ye ko o ye Matigi Ala tando ni Dawuda ta kumaw ye, ani ladibaga Asafu ta kumaw; o ka Ala tando ni nagariba ye, ka o yere majigi, ka biri ka Ala bato.

³¹ O kɔ, Ezekiyasi ka kuma ta k'a fɔ ko: «Sisan aw ka aw yere bla danna Matigi Ala ye; o ra aw ye gbara ka na ni aw ta began sarakaw ni aw ta barakalari sarakaw ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ.» Jama nana ni o ta began sarakaw ni o ta barakalari

sarakaw ye; minw boro lablanin tun lo, olugu nana ni saraka jenitaw ye. ³² Jama nana ni saraka jenita minw ye, o kera misitoran biwolonfla, ani sagajigi keme, ani sagaden keme fla. O bee tun ye saraka jenita ye k'a di Matigi Ala ma. ³³ O ka began minw di fana, o tun ye misitoran keme wooro, ani saga waga saba. ³⁴ Nka i n'a fo sarakalasebagaw tun man ca, o ma se ka o saraka jenitaw bee boso; o ra o balema minw ye Levi* ta mogow ye, olugu nana o deme ka baara ban, sani k'a to sarakalasebaga tow ye o yere saninya; sabu Levi* ta mogow tun ka saninyari ko mina ni o sobe ye ka teme sarakalasebagaw kan. ³⁵ Saraka jenitaw tun ka ca, ani ninsondiya sarakaw ta turuw, ani rezenji saraka min be fara saraka jenitaw* kan. Matigi Ala ta batoso baara daminana tuun o cogo le ra. ³⁶ Ezekiyasi ni jama bee ninsondiyara, sabu Ala ka o kopuman ke a ta mogow ye; o kow kera joona fana.

30

Ezekiyasi ka mogow wele

¹ Ayiwa, Ezekiyasi ka cira bla ka taga Izirayeli mara bee ra, ani Zuda mara ra; a ka sebe dow ci Efrayimu ta mara ni Manase ta mara ra, ko o ye na Matigi Ala ta batoso ra Zeruzalemu, ka na Jonyaban panagbe ke Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ye. ² Masace ni a ta jamana pamogow, ani Zeruzalemukaw bee tun k'a latige ko Jonyaban panagbe ye ke san karo flanan na. ³ O tun ma se k'a ke a wagati ra, sabu sarakalasebaga minw tun ka o yere saninya olugu tun man ca, jama fana tun ma lajen Zeruzalemu. ⁴ Ayiwa, o ko benna masace ni jama bee lajennin ma. ⁵ O ra, o k'a latige k'a fo Izirayeli jamana yoro bee ra, k'a ta Beri Seba ka taga a bla fo Dan, ko mogow ka kan ka na Jonyaban panagbe ke Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ye Zeruzalemu, sabu mogow caman tun te o panagbe kera tuun, i n'a fo a sebera cogo min na.

⁶ Masace ni a ta jamana pamogow ka sebe minw ke, ciradenw tagara ni o ye Izirayeli ni Zuda mara fan bee ra. Ka kapa ni masace ta kuma ye, o ko: «Izirayelimogow, aw to minw bosira ka bo Asiri masacew boro, aw ye kosegi ka na Matigi Ala fe, Iburahima ni Isiyaka, ni Izirayeli ta Ala, janko ale fana ye kosegi aw fe. ⁷ Aw kana ke i ko aw bemaw, ani aw balema minw ka Matigi Ala, o bemaw ta Ala kan bla, k'a to Ala ka o ta jamana ke yoro lakolon ye i n'a fo aw yere na b'a ra cogo min na. ⁸ O ra, aw kana aw torokun gbeleya i n'a fo aw bemaw k'a ke cogo min na. Aw ye aw yere di Matigi Ala ma, ka na a ta yoro saninman na, a ka yoro min saninya k'a ke a yere ta ye tuma bee. Aw ye baara ke Matigi Ala, aw ta Ala ye, janko a ta dimiba ye mabo aw ra. ⁹ Ni aw ka kosegi ka na Matigi Ala fe, aw balemaw ni aw dencew bena hina soro o minabagaw fe; o fana bena kosegi ka na nin jamana ra, sabu Matigi Ala, aw ta Ala be hina, a fana be nemea ke. Ni aw ka kosegi ka na a fe, a tena ban aw ra.»

¹⁰ Ayiwa, ciradenw temena duguw bee ra; o tagara Efrayimu mara ra, ka taga Manase ta mara ra, ka taga fo Zabulon ta mara ra. Nka mogow tun be yerekora o ma le, ka ke o logobo ye. ¹¹ O bee n'a ta, Aseri, ani Manase, ani Zabulon ta mogow dow ka o yere majigi ka son ka na Zeruzalemu. ¹² Ala ka Zuda mara mogow fana deme; a ka miiriya kelen don o bee jusu ra, k'a to masace ka min fo ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, o sonna ka o ke.

Izirayelimogow ka Jonyaban panagbe ke

¹³ Mogow camanba nana lajen Zeruzalemu ka burufunubari panagbe ke san karo flanan na. O tun kera jama camanba le ye. ¹⁴ Sarakabonan minw tun be Zeruzalemu, o ka olugu cen; o ka wusunan sarakabonanw fana ta ka taga o bee firi Sedoron ko konon. ¹⁵ O ko, o ka Jonyaban saraka faga san karo flanan tere tan ni naani na. Sarakalasebagaw, ani Levi* ta mogow maroyara; o ka o yere saninya, ka saraka jenitaw bo Matigi Ala ta batoso konon. ¹⁶ O bee lora o loyorow ra, i n'a fo a fora

Ala ta baaraden Musa ta sariya ra cogo min na. Levi* ta mɔgɔw le tun bɛ bɛgan jori di sarakalasebagaw ma, olugu bɛ a seriseri. ¹⁷ Mɔgɔ caman tun bɛ jama ra minw tun ma o yere saninya; o ra minw tun ma saninya, Levi* ta mɔgɔw le ka Jɔnyaban sarakaw faga olugu ye, janko k'a saninya k'a di Matigi Ala ma. ¹⁸ Mɔgɔ caman tun bɛ jama ra minw tun ma o yere saninya; olugu caman tun bɔra Efirayimu ta mara ra, ani Manase ta mara ra, ani Isakari ta mara ra, ani Zabulon ta mara ra. Olugu ka Jɔnyaban saraka domu, k'a sɔrɔ a sebera cogo min na, o m'a kɛ ten. O koson Ezekiyasi ka Ala daari o ye, k'a fɔ ko: «Matigi Ala, ele min ka ni, yafa bɛɛ ma; ¹⁹ min o min jijara ka tugu Ala kɔ, Matigi Ala, o bɛmaw ta Ala, hali ni a kɛra ko o tigi m'a yere saninya i n'a fɔ a ka kan ka kɛ cogo min na, ele ye yafa o ma.» ²⁰ Matigi Ala ka Ezekiyasi ta daariri lamɛn; a yafara o mɔgɔw ma.

²¹ O ra, Izirayelimɔgɔ minw tun bɛ Zeruzalɛmu, olugu ka burufunubari panagbɛ kɛ tere wolonfla, ni pagariba ye. Lon o lon, Levi* ta mɔgɔw, ani sarakalasebagaw tun bɛ to ka Matigi Ala tando ni fɔrifɛn kanbaw ye, ka Matigi Ala bonya. ²² Ezekiyasi kumana Levi* ta mɔgɔw bɛɛ fɛ, ka o ja gbɛleya, sabu o tun timinadiyara Matigi Ala ta baara ra kɛsɛbɛ. O ka sarakaw domu fɔ tere wolonfla, ka ninsɔndiya sarakaw bɔ, ka Matigi Ala, o bɛmaw ta Ala bonya.

²³ O kɔ, jama bɛɛ lajennin bɛnna a ra ko o ye tere wolonfla wɛrɛ kɛ tuun panagbɛ ra. O ka tere wolonfla wɛrɛ kɛ, ka pagari; ²⁴ sabu Zuda masacɛ Ezekiyasi tun ka misitoran waga kelen ani saga waga wolonfla (7 000) le di jama ma. Jamana panagɔw tun ka misitoran waga kelen ani saga waga tan le di jama ma. Sarakalasebaga caman tun ka o yere saninya. ²⁵ Zuda mara mɔgɔw bɛɛ, ani sarakalasebagaw, ani Levi* ta mɔgɔw, ani mɔgɔ minw bɛɛ tun nana ka bɔ Izirayeli, ani lonan minw tun bɔra Izirayeli, walama minw tun siginin bɛ Zuda mara ra, bɛɛ le pagarira. ²⁶ O kɛra pagariba le ye Zeruzalɛmu. Kabini Izirayeli masacɛ Dawuda dencɛ Sulemani ta wagati ra, nin ko jɔgɔn tun ma deri ka kɛ ban Zeruzalɛmu. ²⁷ O kɔ, sarakalasebagaw, ani Levi* ta mɔgɔw wurira ka dugawu kɛ jama ye. Ala ka o ta dugawu mɛn; o ta daarikan sera fɔ Ala ta yɔrɔ saninman na sankolo kɔnɔ yi.

31

Ezekiyasi ka Alabatoso baara labɛn

¹ Nanagbɛ bɛɛ nana ban tuma min na, Izirayelimɔgɔ minw bɛɛ tun bɛ yi, olugu tagara Zuda duguw ra, ka taga kabakuruanw benben, ka jo musoman Asera ta berew benben; sɔnnikeyɔrɔ minw bɛ kongoriw kan o ka olugu ni sarakabɔnanw bɛɛ waraga ka bɔ Zuda, ani Boniyaminu, ani Efirayimu, ani Manase ta maraw ra, fɔ ka taga o bɛɛ ban. O kɔ, Izirayelimɔgɔw bɛɛ kɔsegira ka taga o sigiyɔrɔw ra, o ta duguw ra.

² Ezekiyasi ka sarakalasebagaw, ani Levi* ta mɔgɔw sigi ka kapa ni o ta jenkuruw ye, bɛɛ ni a ta baara. Sarakalasebagaw ni Levi* ta mɔgɔw ta baara tun ye saraka jenitaw* ye, ani ninsɔndiya sarakaw, ani Alabatoso baaraw, ani ka dɔnkiriw la, ka baraka la Ala ye, k'a tando Matigi Ala ta batoso donda ra. ³ Masacɛ ka dɔ bɔ a yere ta naforow ra ka o di, janko o ye to ka o kɛ saraka jenitaw ye: sɔgɔma ta, ani wulafɛ ta, ani Nenɛkirilonw ta, ani karokuraw ta, ani panagbɛw ta, i n'a fɔ a sebera Matigi Ala ta sariya ra cogo min na. ⁴ A k'a fɔ Zeruzalɛmukaw ye, ko o ye to ka sarakalasebagaw ni Levi* ta mɔgɔw ninyɔrɔ di o ma, janko o ye jija Matigi Ala ta sariya sira tagama ra. ⁵ O kuma sera mɔgɔw ma minke, Izirayelimɔgɔw nana ni o ta simanw kunfolow ye caman, ani o ta rɛzɛnjikura, ani turu, ani li, ani o ta forow ta senɛfenw bɛɛ. O nana ni o ta fenw bɛɛ yaga ye, caman. ⁶ Izirayelimɔgɔw, ani Zuda mara mɔgɔ minw tun siginin bɛ Zuda duguw ra, olugu fana ka o ta misiw, ani o ta sagaw, ani o ta baw yagaw di; fen saninman minw tun ka kan ka di Matigi Ala, o ta Ala ma, o ka o fana yaga di. O ka o fenw tonton jɔgɔn kan. ⁷ O ka o fenw lajɛnri damina san

karo sabanan na, ka taga a laban fo san karo wolonflanan le ra. ⁸ Ezekiyasi ni a ta jamana namogow nana o fenw tontonnin ye minke, o ka baraka la Matigi Ala ye, ani a ta mogow, minw ye Izirayelimogow ye. ⁹ Ezekiyasi ka sarakalasebagaw ni Levi* ta mogow jininka o fenw ko ra. ¹⁰ Sarakalasebagaw kuntigi Azariya, min ye Sadoki ta somogo do ye, ale k'a jaabi ko: «Kabini mogow k'a damina ka na ni o borofenw ye Matigi Ala ta batoso kono, an ka domuni soro k'a domu ka fa, fo k'a to to caman; sabu Matigi Ala ka baraka don a ta mogow ra. Fen minw dira o to le ye nin bee ye tan.»

¹¹ Ezekiyasi k'a fo ko o ye fenmarayoro dow laben Matigi Ala ta batoso kono; o ka o laben. ¹² Mogow ka o borofen minw di, ani o ta yagaw, ani fen saninman tow, o tun be to ka taga o fenw bla o yoro ra; o ka o baara ke ka na a cogo ra. Levi* ta mogow min ye Konaniya ye, ale le tun ye o ko namogo ye, k'a balemace Simeyi gban ale ra. ¹³ Yeyeli, ani Azaziya, ani Nahati, ani Asaheli, ani Yerimoti, ani Yozabadi, ani Eliyeli, ani Isimakiya, ani Mahati, ani Benaya, olugu le tun ye o baaraw korosibagaw ye; Konaniya ni a balemace Simeyi le tun ye olugu bee namogow ye. Masace Ezekiyasi ni Alabatoso kuntigi Azariya, olugu le tun ka o kow bee latige.

¹⁴ Levi* ta mogow min tun ye Imina dence Kore ye, min tun ye tereboyanfan donda korosibaga ye, mogow tun be fen minw di Ala ma o yere sago ma, ale le tun be o fenw mina; mogow tun be fen minw di Matigi Ala ma, ani fen saninmanbaw, ale fana le tun be o fenw tarantaran. ¹⁵ Edeni, ani Miniyaminu, ani Yosuwe, ani Semaya, ani Amariya, ani Sekaniya, olugu le tun be a kere fe sarakalasebagaw ta duguw ra, k'a deme ka fenw taran ka na o balemaw ra, mogokoroba fara denfitini kan, ka kapa ni o ta jenkuruw ye.

¹⁶ Ceden minw ka san saba soro, ani minw temena o kan, o tun be olugu fana ninyoro di o ma, minw togo tun sebera buruju kitabu kono, ani minw bee tun be don Matigi Ala ta batoso kono, janko baara minw karifara o ma ka o baaraw ke, ka kapa ni o ta jenkuruw ye. ¹⁷ O tun ka sarakalasebagaw togow sebe, bee ni a ta gba; nka min ye Levi* ta mogow ye, minw si tun ka san mugan soro, ani minw temena o kan, o tun ka olugu togo sebe ka kapa ni o ta baaraw ni o ta jenkuruw le ye. ¹⁸ O togow tun sebera, o ni o ta denfitiniw bee, ani o ta musow, ani o dencew ni o denmusow. O ta gbamogow bee togow le tun sebera; sabu o tun ka o yere bla danna yoro saninman ta baara le koson.

¹⁹ Sarakalasebaga minw tun ye Haruna ta durujaw ye, minw tun siginin be kongokonyoro ra, sarakalasebagaw ta duguw kerefeyoro ra, o ka mogow dow janawoloma yoro bee kelen kelen na, janko olugu ye to ka domuni nin mogow ra, sarakalasebagaw ni Levi* ta mogow ce ra.

²⁰ Ayiwa, Ezekiyasi ka o le ke Zuda mara bee ra. Ko minw ka ji, ani ko minw terennin lo, ani ko minw bennin lo Matigi Ala, a ta Ala na koro, a ka o le ke. ²¹ A ka baara o baara ke Alabatoso ta kow ra, walama Ala ta sariya ni a ta kuma sira tagama ko ra ka Ala ta jengonyo jini, a ka o bee ke ni a jusukun bee ye; o baaraw fana jana.

32

Asiri masace nana Ezekiyasi kama (Masacew flanan 18.13; Ezayi 36.1)

¹ Ayiwa, o kow ko fe, Ezekiyasi ka o baaraw ke ni kankelentigiya ka ban tuma min na, Asiri masace Senakeribu nana ben Zuda mara kan, ka dugu barakamanw lamini, ko a be kogow ci ka don fanga ra. ² Ezekiyasi nana a ye ko Senakeribu nakun tun ye ka na Zeruzalemu dugu kere minke, ³ a sigira ka kuma ni a ta jamana namogow ni a ta kerekecefariw ye, ko jidinga minw be dugu ko fe, ko o ye o bee gberen. ⁴ Olugu sonna a ta ma. Jamaba nana jagon lajen; jidinga ni ko min o min tun be woyo o mara

ra o ka o bεε gberen. O ko: «Asiri masacew man kan ka na ji camanba soro o yere na yan.» ⁵ Ezekiyasi k'a yere ja gbeleya ka dugu kogo yorocenninw lalaga; a ka do fara sankasojanw janya kan. A ka kogo were lo dugu ko fe, ka Milo yoro fana laben Dawuda ta masabonba konɔ, ka kerekeminanw, ani negebennanw caman jini. ⁶ A ka kerekeden kuntigi dow sigi jama kunna; o ko, a ka olugu lajen a yere koro dugu donda ra, ka kuma o fe ka o ja gbeleya; a ko: ⁷ «Aw ye jija, ka aw ja gbeleya! Aw kana siran, aw ja kana tige Asiri masace ni a ta jamaba na, sabu min be ni anw ye, o baraka ka bon ni ale nɔfemogow ye. ⁸ Adamadenw le be ni ale ye; nka Matigi Ala, an ta Ala le be ni an ye; ale le bena an deme, ka kere ke an no ra.»

Ayiwa, mogow ka o jigi la Zuda masace Ezekiyasi ta kuma kan.

*Senakeribu ka cira min ci Zeruzalemukaw ma
(Masacew flanan 18.17-37; 19.9-19; Ezayi 36.2-22; 37.9-20)*

⁹ Ayiwa, o ko, Asiri masace Senakeribu k'a ta jamana pamogo dow ci ka taga Zeruzalemu; o y'a soro ale yere tun be Lakisi na fe ni a ta kerekejama bee ye. A ka o ci Zuda masace Ezekiyasi fe, ani Zuda mara mogow minw bee tun be Zeruzalemu, ko o ye taga a fo o ye, ko: ¹⁰ «Asiri masace Senakeribu ko: <O tuma aw ka aw jigi la mun le kan, ka aw yere datugu ka to Zeruzalemu konɔ? ¹¹ Aw m'a lon ko Ezekiyasi be aw lafirira le, k'a to kongɔ ni jiminlogɔ ye aw faga yan wa, ka ke a fo ye ko: Matigi Ala, an ta Ala bena an bosi Asiri masace boro? ¹² Yala ale Ezekiyasi yere le ma Matigi Ala ta sonnikeyorow cen ka bo kongoriw kan, ani a ta sarakabonanw fana, ka soro k'a fo Zuda mara mogow, ani Zeruzalemukaw ye ko o ka kan ka Ala bato sarakabonan kelen doron le kan, ka wusunan sarakaw bo o yoro ra wa? ¹³ Yala ne ni ne ta bemaw ka min ke jamana tow bee ta mogow ra, aw ma o lon wa? Yala o jamanaw ta mogow ta alaw sera ka o ta jamana bosi ka bo ne boro wa? ¹⁴ Ne bemaw ka o siya minw halaki, o siyaw ta alaw bee ra, juman kelen le sera k'a ta mogow bosi ka bo ne boro, ka na a fo ko Ala be aw bosi ka bo ne boro? ¹⁵ O ra, aw kana a to Ezekiyasi ye aw negε, ka aw lafiri tan. Aw kana la a ra de! Sabu siya si, walama jamana si ta ala ma se ka o ta mogow bosi ka bo ne boro, ani ne bemaw boro. O tuma aw ta alaw bena aw bosi cogo di ka bo ne boro?> »

¹⁶ Senakeribu ta jamana pamogow belen ka ke kumakolonw fo ye Matigi Ala ma, ani Ala ta baaraden Ezekiyasi ma. ¹⁷ Senakeribu tun ka sebe do ke ka Matigi Ala, Izirayeli ta Ala mafiyenya, k'a fo ko: «Jamana tow ta mogow ta alaw ma se ka o ta mogow bosi ne boro cogo min na, o cogo ra Ezekiyasi ta Ala tena se k'a ta mogow bosi ka bo ne boro.» ¹⁸ O perenna ka o kuma fo ni kanba ye Zuda mogow yere ta kan na, janko Zeruzalemuka minw tun be kogo kunna, ka siranya ni jatige bla olugu ra, k'a to Asirikaw ye se ka dugu mina. ¹⁹ O ka Zeruzalemu ta Ala ta ko ta k'a ke i n'a fo siya tow ta alaw, mogow yere boro be ala minw lalaga.

*Ezekiyasi sera Senakeribu ra
(Masacew flanan 19.1,35-37; Ezayi 37.1,36-38)*

²⁰ Ayiwa, masace Ezekiyasi ni cira Ezayi, min ye Amazi dence ye, olugu ka Ala daari o ko ra, ka o kan lase Ala ma sankolo ra. ²¹ O kera minke, Matigi Ala k'a ta meleke do ci ka na Asiri masace ta kerekejama halaki: a kerekecefariw bee, a pamogow, ani a kerekuntigiw bee. Masace Senakeribu k'a ye ten minke, a sekora a ta jamana ra a maroyaninba. A tagara don a ta ala ta batoso konɔ; a yere dencew tagara a faga o yoro ra yi ni kerekemuru ye.

²² O cogo le ra, Matigi Ala ka Ezekiyasi ni Zeruzalemukaw kisi ka bo Asiri masace Senakeribu boro, ani ka bo o juguw bee boro. A ka pasuma di o ma fan bee ra. ²³ Mogow caman nana o ta sarakaw di Matigi Ala ma Zeruzalemu, ani ka bonyaw di

Zuda masace Ezekiyasi ma. K'a ta o wagatiw ra, do farara masace Ezekiyasi ta bonya kan siya tow bee na koru.

Masace Ezekiyasi ta bana

(Masacew flanan 20.1-21; Ezayi 38.1-8; 39)

²⁴ O wagati ra, Ezekiyasi nana bana, fo a tun be jini ka sa. A ka Matigi Ala daari; Matigi Ala k'a jaabi, ka kabako do ke a ye. ²⁵ Nka o kopuman min kera Ezekiyasi ye, a ma ke o lonbaga ye. Yerebonya donna a jusu ra; o kera minke, Ala ta dimi sera ale ni Zuda ni Zeruzalemu bee ma. ²⁶ O ra, Ezekiyasi k'a ta yerebonya dabra k'a yere majigi. Zeruzalemukaw fana ka o yere majigi. O kera minke, Matigi Ala ta dimi ma se o ma tuun Ezekiyasi yere ta tere ra.

²⁷ Ezekiyasi ka naforo caman soru, ani bonya caman. A ka naforo caman mara a yere ye: warigbe, ani sanin, ani luluw, ani kasadiyananw, ani negebennanw, ani fen dawulaman suguya bee. ²⁸ A ka bon dow lo, ka o ke simanblayoro ye, ka dow ke rezenji marayoro ye, ani turu marayoro. A ka began marayoro dow lo began suguya bee ye, ani a ta sagakuruw ye. ²⁹ A ka dugu dow lo fana. Sagaw, ani baw, ani misiw tun b'a fe caman; sabu Ala tun ka naforo caman di a ma. ³⁰ Ale Ezekiyasi kelen le ka Giyon ko ta ji boyoro da gberen a sanfeyoro ra, k'a ji lana dugumayanfan na terebenyanfan na Dawuda ta masabonba konu. A ka baara o baara dabu, o bee pana a boro.

³¹ O bee n'a ta, kabako minw tun kera a ta jamana ra, wagati min na Babiloni jamana jamogow ta ciradenw nana a fe ka na a pininka o kabakow ko ra, o wagati ra Ala bora a ko, janko k'a segesege, k'a lon ko minw bee be a jusukun na.

³² Ayiwa, Ezekiyasi ta ko tow bee, a ka kopuman minw ke Ala na koru, o kow sebera cira Ezayi, Amazi dence ta ciraya kitabu konu, ani Zuda ni Izirayeli masacew ta kitabuw konu. ³³ O ko, Ezekiyasi sara, ka taga fara a bemaw kan; o k'a su don Dawuda dencew ta kaburuw sanfeyoro ra. Zuda mara mogow bee, ani Zeruzalemukaw bee k'a sanga bonya. A dence Manase sigira masaya ra a no ra.

33

Zuda masace Manase ta wagati

(Masacew flanan 21.1-18)

¹ Manase sigira masaya ra k'a si to san tan ni fla; a ka san bilooru ni looru le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. ² A ka kojugu ke Matigi Ala na koru. Matigi Ala tun ka siya minw gben ka bo Izirayelimogow na, a ka o siyaw ta ko haramuninw jagon le ke. ³ A face Ezekiyasi tun ka sonnikeyoro minw cici ka bo kongoriw kan, a ka o bee lalaga kokura tuun. Jo min ye Baali ye, a ka sarakabonan dow lo o jo togo ra. A ka bere do turu jo musoman Asera togo ra. A k'a kinbiri gban ka karo ni lolow bee bato. ⁴ A ka sarakabonan werew lo Matigi Ala ta batoso konu; k'a soru Matigi Ala tun k'a fo ko ale togo bena sigi Zeruzalemu le wagati bee.

⁵ A ka sarakabonan dow lo Matigi Ala ta batoso lukene fla bee konu karo ni lolow bee togo ra. ⁶ A k'a dence di o k'a jeni tasuma ra k'a ke saraka ye Beni Hinomu ta kurufurance ra. A tun be lagberi ke, ka jinamoriyakow ke, ani subagaya. A ka mogow dow sigi, minw be suw wele, ka lagberi ke. A ka do fara a ta kojuguw kan Matigi Ala na koru, ka Matigi Ala jusu bo. ⁷ A tun ka jo do tagamasiyen min lalaga, a ka o bla Ala ta batoso konu, k'a soru Ala tun k'a fo Dawuda ye, ka na a fo a dence Sulemani fana ye o so ko ra, ko: «Ne ka nin batoso ani nin Zeruzalemu dugu le panawoloma Izirayeli mara bee ra, ka ne togo sigi nin yoro ra wagati bee, ani tuma bee. ⁸ Ne ka sariyaw, ani ciw ni cifonin minw bee yira Musa ra k'a fo o ye, ni o ka o bee sira tagama ka

na, o tuma ne ka nin jamana min di aw bemaw ma, ne tena Izirayelimogow labo o jamana ra tuun.»

⁹ Nka Manase ka Zuda mara mogow, ani Zeruzalemukaw lafiri; Matigi Ala tun ka siya minw halaki ka bo Izirayelimogow na, o ka kojugu ke ka teme hali o siyaw kan.

¹⁰ Matigi Ala kumana Manase ni a ta mogow fe, nka o ma o janto a ta kuma ra.

Manase nimisara

¹¹ O kera minke, Matigi Ala ka Asiri masace ta kerekejama kuntigiw bla ka na o kama; olugu nana Manase mina ka negede don a nun na, k'a siri ni siranegedoroko ye ka taga ni a ye Babiloni. ¹² K'a to o toro le ra, a ka soro ka kasi ka Matigi Ala, a ta Ala daari kosebe, k'a yere majigi kosebe a bemaw ta Ala na koru. ¹³ A ka Ala daari minke, Ala k'a jaabi. Ala k'a ta makarikan lamem, k'a laseko ka taga a ta masaya ra Zeruzalemu. O le ra, Manase k'a lon ko Matigi Ala le ye Ala ye.

¹⁴ O ko fe a ka kogo do lo Dawuda ta masabonba kofeyoro ra, Giyon terebenyanfan na, kurufurance ra, ka taga se fo Jegew ta donda ma; o kogo tun ka Ofeli lamini. A tun k'a janya kosebe fana. A ka kerekuntigi dow fana bla Zuda dugu barakamanw bee ra. ¹⁵ Batofen werew, ani jo min tun be Matigi Ala ta batoso konu, a ka o bo yi, ani a tun ka sarakabonan minw lo Matigi Ala ta batoso ta kongori kan, ani Zeruzalemu. O tagara o fenw bee firi dugu ko fe. ¹⁶ A ka Matigi Ala ta sarakajenifen lo kokura, ka ninsondiya sarakaw, ani barakalari sarakaw bo. A k'a fo Zuda mara mogow ye ko o ye Matigi Ala, Izirayeli ta Ala le bato. ¹⁷ Mogow tun be sarakaw bora kongoriw kan hali bi, nka o tun be o sarakaw bora Matigi Ala, o ta Ala doron le ye.

¹⁸ Ayiwa, Manase ta ko tow, a ka Ala daari cogo min na, ani a ladibagaw ka kuma minw fo a ye Matigi Ala togoro ra, Izirayeli ta Ala, o kow sebera Izirayeli masacew ta kow kitabu konu. ¹⁹ A ta daariri, ani Ala ka a ta daariri lamem cogo min na, ani a ta jurumunw, ani a ta kanblari, ani a tun ka sonnikeyorow lo kongoriw kan yoro minw na, ka berew turu jo musoman Asera togoro ra, ka jow lalaga, ka soro ka na a yere majigi, o kow bee sebera Hozayi ta kitabu konu. ²⁰ O ko, Manase sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don a ta so konu. A dence Amon sigira masaya ra a no ra.

Zuda masace Amon ta wagati (Masacew flanan 21.19-26)

²¹ Amon sigira masaya ra k'a si to san mugan ni fla; a ka san fla le ke masaya ra. A siginin tun be Zeruzalemu. ²² A ka kojugu ke Matigi Ala na koru, i n'a fo a face Manase tun k'a ke cogo min na. A face Manase tun ka jo minw lalaga, a ka saraka bo olugu bee ye, ka o son. ²³ A m'a yere majigi Matigi Ala na koru, i n'a fo a face Manase tun k'a ke cogo min na; nka ale Amon koni ka do le fara a ta kojuguw kan ka taga. ²⁴ Lon do, a ta jamana jamogo dow ka janfa siri a kama, k'a faga a ta bon konu. ²⁵ Nka o mogo minw bee tun ka masace Amon janfa, jama wurira ka olugu bee faga. O k'a dence Yoziyasi sigi masaya ra a no ra.

34

Zuda masace Yoziyasi ka jamana saninya (Masacew flanan 22.1-2; 23.4-20)

¹ Yoziyasi sigira masaya ra k'a si to san seegi. A ka san bisaba ni kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. ² Ko minw terennin lo Matigi Ala na koru, a ka o le ke. A k'a bemace Dawuda ta siraw le tagama. A ma o sira bla ka jenge ka taga a kininboro fe walama a numanboro fe.

³ A ta masaya san naaninan na, k'a to denmisenya ra hali bi, a jijara ka tugu a bemace Dawuda ta Ala ko. A si sera san tan ni fla tuma min na, a ka ke Zuda ni Zeruzalemu saninya ye; sonnikeyorow minw tun be kongoriw kan, a ka olugu cen, ka

jo musoman Asera ta sɔnnikeberew ben, ka jo yiriramanw ni a neɣeramanw cɛn. ⁴ A blara mɔgɔw na ka Baali ta sarakabɔnanw benben. Wusunan sarakabɔnan minw tun bɛ o sarakabɔnanw kunna, o ka o fana cici ka Asera ta sɔnnikeberew kari, ani a jo yiriramanw ni a neɣeramanw. A ka o fɛnw cici, ka taga o seriseri o batobagaw ta kaburuw kan yi, minw tun bɛ o sɔnna. ⁵ A ka o sɔnnikebagaw suw kolow jeni o yere ta sarakabɔnanw kan yi. A ka Zuda ni Zeruzalemɔ saninya o cogo le ra. ⁶ A tagara Manase ta mara duguw ra, ani Efrayimu, ani Simeyɔn, ka taga se fo Neɣitali, ani yɔrɔ lakolon minw tun bɛ o yɔrɔ lamini na. ⁷ A ka sarakabɔnanw benben, ka jo musoman Asera ta sɔnnikeberew benben, k'a jo cici fo k'a mugumugu, ka wusunan sarakabɔnanw bɛɛ benben Izirayeli jamana ra. O kɔ, a sekɔra ka taga Zeruzalemɔ.

*Sariya kitabu yera
(Masacew flanan 22.3-10)*

⁸ Yoziyasi ta masaya san tan ni seeginan na, k'a to jamana ni Alabatoso saninyari ra, a ka Asaliya dence Safan ci, ani dugutigi Maseya, ani Yohahazi dence Yoha, min tun ye masace ta kumalasebaga ye, ko o ye taga Matigi Ala, a ta Ala ta batoso lalaga. ⁹ O tagara sarakalasebagaw kuntigi Hilikiya fɛ; mɔgɔw tun ka wari minw di Ala ta batoso baara kama, o ka o wariw di Hilikiya ma. Levi* ta mɔgɔ minw tun ye dakɔrɔsibagaw ye, olugu le tun ka o wari mina Manase ni Efrayimu ta mara mɔgɔw fɛ, ani Izirayelimɔgɔ tɔw bɛɛ fɛ, ani Zuda ni Boniyaminu ta mara mɔgɔw fɛ, ani Zeruzalemukaw fɛ. ¹⁰ Mɔgɔ minw tun blara Matigi Ala ta batoso baara kow na fɛ, o ka o wari di olugu ma. O mɔgɔw le tun bɛ baaradenw sara, baaraden minw tun bɛ Alabatoso lalaga, k'a laben. ¹¹ O ka o wari di yirilɛsebagaw ni bonlobagaw ma, janko o ye kabakuru leseninw san, ani bonloyiriw, ani bonw sanfeyɔrɔw ta yiriw; Zuda masacew tun ka o yɔrɔw to yi, fo ka na a cɛn. ¹² O mɔgɔw ka o ta baara ke ni terenninya ye. Levi* ta mɔgɔ minw ye Yahati ni Abidiyasi ye, ka bɔ Merari ta gba ra, olugu le tun ye o ta namɔgɔw ye, ani Jakariya ni Mesulamu min bɔra Kehati ta gba ra; olugu le tun bɛ o ta baara kɔrɔsira. ¹³ Levi* ta mɔgɔw bɛɛ tun ye forifentigiw le ye. Olugu le tun bɛ donitabagaw kɔrɔsi, ka baaradenw bɛɛ ta baaraw yira o ra, ka kapa ni o ta baaraw ye. Dow fana tun ye seberikebagaw ye, ani sokɔrɔsibagaw, ani dakɔrɔsibagaw.

¹⁴ O wari min tun blara Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, tuma min na o tun bɛ wari bɔra, sarakalasebaga Hilikiya ka Matigi Ala ta sariya kitabu ye, Ala tun ka o sariya min fo Musa ye, k'a lase mɔgɔw ma. ¹⁵ Hilikiya ka kuma ta o le ra, k'a fo Safan ye, min ye seberikebaga ye, ko: «Ne ka sariya kitabu ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ.» Hilikiya ka o kitabu di Safan ma. ¹⁶ Safan tagara ni kitabu ye masace fɛ, ka o kow lakari a ye, ko: «Baara min tun fori i ta baaradenw ye, an ka o bɛɛ ke. ¹⁷ Wari min tun bɛ Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, an ka o bɔ k'a di baarakuntigiw ni baarakebagaw ma.» ¹⁸ Seberikebaga Safan k'a fo masace ye fana ko: «Sarakalasebaga Hilikiya ka kitabu do di ne ma.» Safan ka kitabu karan masace na na ni kanba ye.

*Yoziyasi ka ciramuso Huluda jininka
(Masacew flanan 22.11-20)*

¹⁹ Ayiwa, masace ka sariya kitabu kumaw men minke, a k'a ta derege mina k'a faran. ²⁰ Masace k'a fo Hilikiya ni Safan dence Ayikamu ni Mika dence Abidon ni seberikebaga Safan ni Asaya ye, min tun ye jamana namɔgɔ do ye, ko: ²¹ «Aw ye taga Matigi Ala jininka ne ye, ani Izirayeli ta mɔgɔw, ani Zuda ta mɔgɔ tɔ minw tora, nin kitabu ta kumaw ko ra, sabu Matigi Ala ta dimi ka bon. Matigi Ala ta dimi bɛ an kan, sabu an bemaw ma Matigi Ala ta kumaw sira tagama ka kapa ni nin kitabu ta kumaw ye.»

Masace ka Ala ta ciramuso Huluda jininka

²² Ayiwa, Hilikiya, ani masace tun ka mogo minw ci, olugu tagara ciramuso Huluda fe ka taga kuma ni a ye nin ko ra; ale tun ye Salumu ta muso le ye. Salumu face tun ye Tokeha ye, Tokeha face tun ye Hasira ye. Salumu le tun ye Alabatosoba ta faniw korosibaga ye. A ni a muso tun siginin be Zeruzalemu ta kindakura le ra. ²³ Huluda ka o jaabi ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta kuma ye nin ye: Mogo min ka aw ci ne fe, aw ye taga a fo o tigi ye, ²⁴ ko Matigi Ala ko: <Ne bena kojuguba le ben nin dugu ni a dugumogow kan, ka kapa ni nin danga kumaw bee ye, minw sebera nin kitabu konon, nin kitabu min karanna Zuda masace na na. ²⁵ I n'a fo o banna ne ra, ka taga wusunan sarakaw* bo ala werew ye, ka ne jusu bo ni o ta kewalew ye, o koson ne ta dimi bena wuri nin dugu kama, a tasuma fana tena faga tuun.>

²⁶ «Nka aw ye taga a fo Zuda masace ye, ale min ka aw ci ko aw ye na Matigi Ala pininka, ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <I ka nin kitabu kuma lamem minke, ²⁷ o kow digira i ra kosebe; i ka i yere majigi Ala na koron, sabu a ta kuma min fora nin dugu ni a dugumogow kama, i ka o men. Nka i ka i yere majigi ne na koron ka i ta faniw faran, ka kasi ne na koron minke, o ra, ne fana ka i ta daariri lamem. Ne Matigi Ala ko ten. ²⁸ O koson, ni i nana sa, ne bena i lataga i bema tow fe. I bena sa hera le ra; o bena i su don i ta kaburu konon. O ra, ne bena nin kojugu min lase nin dugu ni a dugumogow ma, i na tena o ye.> »

Ayiwa, o tagara o kumaw lase masace ma.

Yoziyasi ka jennogonyakura don ni Ala ye (Masacew flanan 23.1-3)

²⁹ Masace Yoziyasi ka Zuda mara cekorobaw, ani Zeruzalemu dugu cekorobaw bee wele ka na. ³⁰ O ko, masace tagara Matigi Ala ta batoso konon, ale ni Zuda mara mogow bee, ani Zeruzalemu dugumogow bee, ani sarakalasebagaw ni Levi* ta mogow, ani jama bee, denmisen fara mogokoroba kan. O ka o jennogonya kitabu kumaw bee karan jama bee na na, o tun ka o kitabu min soron Matigi Ala ta batoso konon. ³¹ O y'a soron masace tun lonin be a loyoro ra; a ka jennogonyakura don tuun ni Matigi Ala ye, k'a fo ko: «An bena tugu Matigi Ala le ko, k'a ta kumaw, ani a ta ciw, ani a ta cifoninw bee sira tagama ni an jusukun bee ye, ani an nin bee, janko Ala tun ka kuma minw sebe jennogonya kitabu konon kakoron, an ye o kumaw bee sira tagama.» ³² O ko, masace k'a fo Zeruzalemukaw, ani Boniyaminu ta mara mogow bee ye ko o ye o layiri ta Ala ye. Zeruzalemukaw ka o ke ka kapa ni Ala ta jennogonya ye, o bemaw ta Ala. ³³ Batofen haramunin minw tun be Izirayelimogow ta maraw ra, Yoziyasi ka o bee bo jamana konon. Mogo o mogo tun be Izirayeli, a ka o bee jagboya ko o ye Matigi Ala, o ta Ala le bato. O ra, Yoziyasi si bee ra, o ma bo Matigi Ala, o bemaw ta Ala ko.

35

Jonyaban jannagbe (Masacew flanan 23.21-23)

¹ O ko, Yoziyasi ka Jonyaban jannagbe ke Zeruzalemu Matigi Ala ye. O ka Jonyaban sarakaw faga san karo folo tere tan ni naani. ² A ka sarakalasebagaw sigi o ta baaraw ra, ka o ja gbeleya ko o ye to Matigi Ala ta batoso baara ra. ³ Levi* ta mogo minw be Izirayelimogow bee karan, ka o yere bla danna Matigi Ala ye, a k'a fo olugu ye ko: «Izirayeli masace Dawuda dence Sulemani ka Alabatoso min lo, aw ye jennogonya kesu saninman ta ka taga a bla o so konon. Aw man kan k'a ta aw kamankunw kan tuun. Aw ye baara ke Matigi Ala, aw ta Ala ye, ani a ta mogow, minw ye Izirayelimogow ye. ⁴ Aw ye aw yere tarantaran ka kapa ni aw ta gbaw ye, ani ka kapa ni aw ta jenkuruw ye, i n'a fo Izirayeli masace Dawuda ni a dence Sulemani tun k'a fo cogo min na. ⁵ Aw ye to yoro saninman konon; Levi* ta mogo dow ka kan ka ke

ni aw ta jenkuru bæ kelen kelen ye, janko ka aw balema Izirayelimogow demε o ta saraka kow ra. ⁶ Aw ye Jonyaban saraka faga, ka aw yere saninya, ka laben ka aw balemaw Izirayelimogow demε, i n'a fo Matigi Ala k'a fo Musa ye cogo min na.»

⁷ Jama min tun nana Zeruzalemu, Yoziyasi ka Jonyaban saraka bo olugu ye: a ka began waga bisaba (30 000) ke saraka ye, baw ni sagaw faranin nogon kan, ani misi waga saba (3 000). O bæ tun bora masace yere ta begankuru le ra. ⁸ Jamana pamogow fana ka began dow di, ka o ke jama ni sarakalasebagaw ni Levi* ta mogow ta Jonyaban saraka ye. Hilikiya ni Jakariya ni Yeyeli, minw ye Alabatoso ta kow pamogow ye, olugu ka sagaw ni baw di sarakalasebagaw ma, ka o ke began waga fla ni keme wooro (2 600), ka o ke o ta Jonyaban saraka ye, ani misi keme saba. ⁹ Konaniya ni a balemaw, minw ye Semaya ni Netaneheli ye, ani Hasabiya, ani Yeyeli, ani Yozabadi, o minw ye Levi* ta mogow kuntigiw ye, olugu ka sagaw ni baw di Levi ta mogow ma, ka o ke began waga looru (5 000), o ta Jonyaban saraka ye, ani misi keme looru.

¹⁰ Ayiwa, o ka panagbe laben. Sarakalasebagaw lolra o loyorow ra, ani Levi* ta mogow, bæ ni a ta jenkuru, i n'a fo masace tun k'a fo cogo min na. ¹¹ O ka Jonyaban sarakaw faga. Levi* ta mogow ka o jori di sarakalasebagaw ma, o k'a seriseri sarakajenifen kan. Levi* ta mogow ka o beganw gbolow bo. ¹² Begin minw tun ka kan ka ke saraka jenita ye, o ka olugu bla danna, ka o taran jama ra, gba bæ ni a ta, janko o ye di Matigi Ala ma, i n'a fo a sebera Musa ta kitabu konoo cogo min na. O ka misiw fana ta ke ten. ¹³ O ka Jonyaban sarakaw jeni tasuma ra, i n'a fo a sebera cogo min na. O ka saraka saninman tow tobi dagabaw, ani negedagaw, ani poliw konoo; o ka o ninnin joona joona mogow bæ ra. ¹⁴ O ko, Levi* ta mogow ka olugu yere ni sarakalasebagaw ta Jonyaban sarakaw fana laben, sabu sarakalasebaga minw tun ye Haruna durujaw ye, olugu ka saraka jenitaw, ani beganw ta turu jeni fo ka taga su ko. O koson Levi* ta mogow ka o yere ta Jonyaban saraka laben, ani ka Haruna ta durujaw sarakalasebagaw fana ta laben.

¹⁵ Forifenfobagaw, minw ye Asafu ta durujaw ye, olugu tora o loyorow ra, i n'a fo Dawuda ni Asafu ni Heman tun k'a fo cogo min na, ani Yedutun, min tun ye masace ladibaga ye. Dakorosibagaw lonin tora da bæ kelen kelen na. O ma bo o loyoro ra, sabu o balema minw ye Levi* ta mogow ye, olugu tun ka o ta Jonyaban saraka ko panabo o ye.

¹⁶ O lon na, o ka Matigi Ala ta saraka kow bæ panabo, ka Jonyaban panagbe ke, ka saraka jenitaw bo Matigi Ala ta sarakajenifen kan, i n'a fo masace Yoziyasi tun k'a fo cogo min na. ¹⁷ Izirayelimogo minw bæ tun be o yoro ra, olugu ka Jonyaban panagbe ke o wagati ra, ka burufunubari panagbe ke fo tere wolonfla.

¹⁸ Nin nogon Jonyaban panagbe ma deri ka ke tuun Izirayeli kabini cira Sumayila ta wagati ra. Izirayeli masace si ma nin Jonyaban panagbe nogon ke, i n'a fo Yoziyasi k'a ke cogo min na, ale ni sarakalasebagaw ni Levi* ta mogow ni Zuda mara mogow ni Izirayelimogo minw bæ tun be Zeruzalemu, ani Zeruzalemukaw yere. ¹⁹ O Jonyaban panagbe tun kera Yoziyasi ta masaya san tan ni seeginan le ra.

Yoziyasi ta masaya laban (Masacew flanan 23.28-30)

²⁰ Ayiwa, o kow bæ ko fe, Yoziyasi ka Ala ta batoso lalaga ka ban tuma min na, Misiran masace Neko wurira ko a be taga Karikemisi dugumogow kere Efirati bada ra. Yoziyasi bora ka taga a kunben. ²¹ Neko ka ciraden dow ci ka taga a fo a ye ko: «Kere juman le be ele ni ne ce sa, Zuda masace? Ne te bora ele le kama bi, ne bora ne kerekengon ta so le kama. Ala ko ne ye teliya. I kana ban Ala ta ma, sabu Ala be ni ne ye; ni o te, a bena i halaki.» ²² Nka Yoziyasi ma faran Neko ra. A k'a yere cogo yelema ka taga a kere. Neko tun ka kuma minw fo a ye, a ma o jate,

k'a soro o kumaw tun bora Ala le ra. A tagara Neko kere Megido kenegbeyoro ra. ²³ Kalanbonbaga dow ka masace Yoziyasi bon ni kalan ye. Masace Yoziyasi k'a fo a ta jamana namogow ye ko: «Aw ye ne ta ka bo yan, sabu ne mandimiko juguyara kosebe.» ²⁴ O k'a labo a ta sowotoro konon, k'a don a ta sowotoro flanan konon ka taga ni a ye Zeruzalemu. A sara minke, o k'a su don a bemaw ta kaburu konon. Zuda mara mogow, ani Zeruzalemukaw bee ka Yoziyasi su kasi. ²⁵ Yeremi ka sangadonkiri do la Yoziyasi sukoya ra. Donkirilabaga cemanw, ani musomanw bee ka Yoziyasi ko fo o ta donkiriw ra fo ka na se bi ma. O ka o ko ke landa le ye Izirayeli. O donkiriw sebera sukasi donkiriw ta kitabu konon.

²⁶ Ayiwa, Yoziyasi ta ko tow, a ka konuman minw ke, ka kapa ni Matigi Ala ta sariya kitabu kumaw ye, ²⁷ o kow damina ni a laban bee sebera Izirayeli ni Zuda masacew ta kitabu konon.

36

Zuda masace Yohahazi ta wagati (Masacew flanan 23.31-34)

¹ Jamana mogow ka Yoziyasi dence Yohahazi ta k'a sigi masaya ra a face no ra Zeruzalemu. ² Yohahazi sigira masaya ra k'a si to san mugan ni saba. A ka karo saba le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu.

³ Misiran masace k'a wuri ka bo masaya ra Zeruzalemu, ka warida do ben Zuda mara kan, o ka kan ka to ka min sara: warigbe kilo waga saba ni keme naani (3 400), ani sanin kilo bisaba ni naani. ⁴ Misiran masace ka Yohahazi balemace Eliyakimu le sigi masaya ra Zuda ni Zeruzalemu kunna. A ka Eliyakimu togo yelema k'a ke Yehoyakimu ye. Neko k'a balemace Yohahazi mina ka taga ni a ye Misiran.

Zuda masace Yehoyakimu ta wagati (Masacew flanan 23.36-24.6)

⁵ Yehoyakimu sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru. A ka san tan ni kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A ka kojugu ke Matigi Ala, a ta Ala na koron. ⁶ Babiloni masace Nebukadinesari nana a kama, ka na a siri ni siranegjorokow ye, ka taga ni a ye Babiloni. ⁷ Nebukadinesari ka Matigi Ala ta minanw ta ka taga Babiloni, ka taga o bla a ta masaso konon Babiloni.

⁸ Yehoyakimu ta ko tow, a ka ko haramunin minw ke, ani ko minw k'a soro, o kow sebera Izirayeli masacew ni Zuda masacew ta kitabu konon. A dence Yehoyakini sigira masaya ra a no ra.

Zuda masace Yehoyakini ta wagati (Masacew flanan 24.8-17)

⁹ Yehoyakini sigira masaya ra k'a si to san seegi*. A ka karo saba ni tere tan le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A ka kojugu ke Matigi Ala na koron. ¹⁰ Sanyelema wagati ra, masace Nebukadinesari k'a lataga Babiloni. O ka Matigi Ala ta batoso ta fenpanamanw fana ta ka taga ni o ye Babiloni. A ka Yehoyakini balemace Sedesiyasi le sigi masaya ra Zuda ni Zeruzalemu kunna.

Zuda masace Sedesiyasi ta wagati (Masacew flanan 24.18-25.21; Yeremi 39.1-10; 52.1-27)

¹¹ Sedesiyasi sigira masaya ra k'a si to san mugan ni kelen. A ka san tan ni kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. ¹² A ka kojugu ke Matigi Ala, a ta Ala na koron. Cira Yeremi min tun be Matigi Ala ta kuma fora a ye, a ma son k'a yere majigi o na koron.

* 36:9 36.9 San seegi: Kitabu dow b'a fo ko san tan ni seegi (Masacew flanan 24.8).

¹³ A nana muruti hali Nebukadinesari yere kama, k'a soro Nebukadinesari tun k'a jagboya ka kari Ala ra ale ye. A k'a torokun gbeleya, k'a jusukun gbeleya; a ma son ka seko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala fe. ¹⁴ Sarakalasebagaw kuntigiw, ani mogo tow fana ka terenbariyakow ke; o ka siya werew ta ko haramuninw ke. O tora o ra ka Matigi Ala ta batoso lanogo, Ala tun ka o so min saninya k'a ke yoro saninman ye Zeruzalemu.

¹⁵ Matigi Ala, o bemaw ta Ala kumana o fe sijaga caman kabini a damina ra a ta ciraw sababu ra, sabu a tun b'a fe k'a ta mogow kisi, k'a ta yoro saninman fana bosu. ¹⁶ Nka o ka Ala ta ciradenw logobo, ka Ala ta kumaw mafiyenya, ka yereko a ta ciraw ma, fo ka na a to Matigi Ala ta dimiba wurira a ta mogow kama; o tuma fla were ma soro tuun o ko ra.

Zuda ta masaya laban

¹⁷ O ra, Matigi Ala ka Babilonikaw ta masace lana o kama. O nana o ta kanbelenw faga ni kerekemuru ye Alabatoso konu. A ma kanbelen to, a ma sunguru to, a ma mogokoroba to, a ma cekoroba to. Ala ka mogo bee le don a boro. ¹⁸ Nebukadinesari ka Ala ta batoso ta minanw bee ce ka taga ni a ye Babiloni, fenba fara fen fitini kan; a ka Matigi Ala ta batoso naforow bee ce, ani masace ta naforow, ani a ta jamana jamogow ta naforow. ¹⁹ A ka tasuma don Ala ta batoso ra, ka Zeruzalemu kogow ben, ka masasow bee jeni, ka fenjanamanw bee halaki. ²⁰ Minw bosira, fagari ma se minw ma, a ka olugu mina ka taga ni o ye Babiloni. O tagara ke ale ni a dencew ta jonw ye, fo ka na se Peresikaw ta masaya wagati ma. ²¹ O kera minke, Matigi Ala tun ka kuma min fo cira Yeremi da ra, o kumaw kera can ye. A tun k'a fo ko: «Jamana lakolon bena to, janko a ye nenekiri fo san biwolonfla, k'a ta nenekiri wagati bee ke k'a dafa.»

Masace Sirusi ta kuma (Esidarasi 1.1-4)

²² Ayiwa, Peresi ta masace Sirusi ta masaya san folo ra, Matigi Ala ka miiriya do don Peresi masace Sirusi jusu ra. O kera janko Matigi Ala tun ka kuma min don Yeremi da ra k'a fo, o kuma ye ke can ye. O ra, Sirusi ka nin kibaroya fo, k'a sebe k'a ci a ta mara fan bee ra; a ko: ²³ «Ne Sirusi, Peresi masace, ne ko: «Matigi Ala, sankolo tigi Ala ka dugukolo masayaw bee di ne ma. A ko ne ye so do lo ale ye Zeruzalemu, Zuda mara ra. Ayiwa, aw ra jontigiw le ye a ta mogo dow ye? Matigi Ala, o ta Ala ye ke ni o tigiw ye; o ye wuri ka taga!» »

ESIDARASI TA KITABU Kitabu faamucogo

Esidarasi ta kitabu sebebaga ye sarakalasebaga Esidarasi yere ye. Kibaroyaw ta kitabu flanan na, a tun fɔra ko masaceba Sirusi bena Izirayelimogow labla, o ye taga Zeruzalemu, ka taga Alabatosoba lo kokura.

Esidarasi ta kitabu be tugu kibaroyaw ta kitabu ra, ka o kumaw fo an ye, ka Izirayelimogow sekocogo fo an ye, ka taga Zeruzalemu.

Kitabu yoro folo be o mogow sekocogo fo an ye, ani Alabatoso locogo (1-6). Izirayelimogo minw sekora, o tun ye Zuda mara, ani Boniyaminu ta mara mogow ye. Ayiwa, gbeleya caman sera o mogow ma, nka o bee n'a ta, o sera ka Alabatosoba lo kokura.

Kitabu yoro flanan be Esidarasi nacogo fo an ye Zeruzalemu (7-10). Masaceba be Esidarasi ci ka taga Zeruzalemu, Zuda mara ra, ka taga a fle ni Zuda mara mogow be Ala ta sariya sira tagamana. Esidarasi tagara Zeruzalemu ni sarakalasebaga caman were ye. Nka o tagara a soro ko mogow te Matigi Ala ta sariya sira tagamana. Esidarasi ka o karan kosebe, ka o ladi, ka o deme, janko o ye Ala ta sariya ko mina o sobe ra, ka faran ka bo siya were mogow ta landaw ra.

Nin kitabu be Ala ta kankelentiya yira an na. Ala tun ka layiri min ta ko a bena yafa a ta mogow ma, ka o lana o ta jamana ra tuun, a ka o layiri dafa. Alabatosoba loko nafa ka bon, sabu o kera Ala batoyoro le ye. Ni Matigi Ala ka fen min layiri ta a be o ke.

Kitabu konokow

Yahudiyaw bora Babiloni (1-2)

Alabatosoba locogo (3-6)

Esidarasi ni a nofemogow nana Zeruzalemu (7-8)

Esidarasi ka Izirayeli cew faran ka o bo siya were musow ra (9-10)

Masace Sirusi ka Izirayelimogow labla

¹ Ayiwa, Peresi masace Sirusi ta masaya san folo ra, Matigi Ala ka miiriya do don Peresi masace Sirusi jusu ra. O kera janko Matigi Ala tun ka kuma min don Yeremi da ra k'a fo, o kuma ye ke can ye. O ra, Sirusi ka nin kibaroya fo, k'a sebe k'a ci a ta mara fan bee ra; a ko: ² «Ne, Sirusi, Peresi jamana masace le ko: Matigi Ala, sankolo tigi Ala ka dugukolo masayaw bee di ne ma. A ko ne ye Alabatoso do lo ale ye Zeruzalemu, Zuda mara ra. ³ Ayiwa, aw ra jontigiw le ye a ta mogow dow ye? O ta Ala ye ke ni o ye; o ye wuri ka taga Zeruzalemu, Zuda mara ra, ka taga Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta batoso lo, Ala min be Zeruzalemu. ⁴ A ta mogow to minw tora, ni olugu ka ke jamana yoro o yoro ra, o siginogon minw be o yorow ra, olugu ye o son warigbe ni sanin na, ka fennuman caman di o ma, ani beganw, ani o diyanya sarakaw*, o bena taga min bla Ala ta batoso konɔ, Ala min be Zeruzalemu.»

⁵ Ayiwa, o kera minke, Zuda ta gbatigiw, ani Boniyaminu ta gbatigiw, ani sarakalasebagaw*, ani Levi* ta mogow, ani Ala k'a don min o min jusu ra, olugu bee wurira ka taga Matigi Ala ta batoso lo Zeruzalemu. ⁶ O siginogonw bee ka o deme; o ka fen warigberamanw, ani fen saninlamanw di o ma, ka o borofen caman were di o ma, ani beganw, ani fen nafaman caman. O ka o diyanya sarakaw fana di, ka o fara o fenw bee kan. ⁷ Nebukadinesari tun ka Matigi Ala ta batoso ta minan minw ta Zeruzalemu, ka na o bla a ta ala ta batoso konɔ, masace Sirusi ka o minanw fana di o ma. ⁸ Peresi jamana masace Sirusi, k'a ta warimarabaga Miteredati le ci ka

taga o minanw labo. Ale ka o jate ka o di Sesibasari ma, min ye Zuda ta mogo ta jamogo ye. ⁹ O minanw jateda ye nin ye: Sanin tasa bisaba, ani warigbe tasa waga kelen, muru mugan ni kononton, ¹⁰ sanin seti bisaba, warigbe seti suguya were keme naani ni tan, ani minan waga kelen were. ¹¹ Minanw bee lajennin, a saninlamanw, ani a warigberamanw tun ye minan waga looru ni keme naani (5 400). Sesibasari tagara ni o minanw bee ye tuma min na, o wagati le ra mogo minaninw tun be bora Babiloni ka taga Zeruzalemu.

2

Mogow jateda

¹ Babiloni masace Nebukadinesari tun ka Zuda mara mogo minw mina ka na ni o ye Babiloni, o mogo minw sekora ka taga Zeruzalemu, ani ka taga Zuda mara ra, ka taga sigi o ta duguw ra, o mogow togow le ye nin ye:

² Olugu le sekora ka taga ni Zorobabeli ye, ani Yosuwe ni Nehemi ni Seraya ni Relaya ni Maridose ni Bilisan ni Misipari ni Bigivayi ni Rehumu ni Bana.

Izirayelimogow bee lajennin jateda ye nin ye:

³ Parehosi ta durujaw: mogo waga fla ni keme ni biwolonfla ni fla (2 172);

⁴ Sefatiya ta durujaw: mogo keme saba ni biwolonfla ni fla (372);

⁵ Ara ta durujaw: mogo keme wolonfla ni biwolonfla ni looru (775);

⁶ Pahati Mohabu ta durujaw, minw bora Yosuwe ni Yohabu ta gba ra, mogo waga fla ni keme seegi ni tan ni fla (2 812);

⁷ Elamu ta durujaw: mogo waga kelen ni keme fla ni bilooru ni naani (1 254);

⁸ Zatu ta durujaw: mogo keme kononton ni binaani ni looru (945);

⁹ Zakayi ta durujaw: mogo keme wolonfla ni biworo (760);

¹⁰ Bani ta durujaw: mogo keme woro ni binaani ni fla (642);

¹¹ Bebayi ta durujaw: mogo keme woro ni mugan ni saba (623);

¹² Azigadi ta durujaw: mogo waga kelen ni keme fla ni mugan ni fla (1 222);

¹³ Adonikamu ta durujaw: mogo keme woro ni biworo ni woro (666);

¹⁴ Bigivayi ta durujaw: mogo waga fla ni bilooru ni woro (2 056);

¹⁵ Adini ta durujaw: mogo keme naani ni bilooru ni naani (454);

¹⁶ Ateri ta durujaw, minw bora Ezekiyasi ta gba ra: mogo bikononton ni seegi (98);

¹⁷ Betisayi ta durujaw: mogo keme saba ni mugan ni saba (323);

¹⁸ Yora ta durujaw: mogo keme ni tan ni fla (112);

¹⁹ Hasumu ta durujaw: mogo keme fla ni mugan ni saba (223);

²⁰ Gibari ta durujaw: mogo bikononton ni looru (95);

²¹ Betlehemu dugumogow: mogo keme ni mugan ni saba (123);

²² Netofakaw: mogo bilooru ni woro (56);

²³ Anatotikaw: mogo keme ni mugan ni seegi (128);

²⁴ Azimaveti dugumogow: mogo binaani ni fla (42);

²⁵ Kiriyati Arimu, ani Kefira, ani Beroti dugumogow: mogo keme wolonfla ni binaani ni saba (743);

²⁶ Rama ni Geba dugumogow: mogo keme woro ni mogo mugan ni kelen (621);

²⁷ Mikimasikaw: mogo keme ni mugan ni fla (122);

²⁸ Betelikaw, ani Ayikaw: mogo keme fla ni mugan ni saba (223);

²⁹ Nebo dugumogow: mogo bilooru ni fla (52);

³⁰ Magibisi ta durujaw: mogo keme ni bilooru ni woro (156);

³¹ Elamu to kelen ta durujaw: mogo waga kelen ni keme fla ni bilooru ni naani (1 254);

³² Harimu ta durujaw: mogo keme saba ni mugan (320);

³³ Lodi, ani Hadidi ni Ono dugumogow: mogow keme wolonfla ni mugan ni looru (725);

³⁴ Zeriko dugumogow: mogow keme saba ni binaani ni looru (345);

³⁵ Sena dugumogow: mogow waga saba ni keme wooro ni bisaba (3 630);

³⁶ Sarakalasebagaw*, minw tun ye Yedaya ta durujaw ye, minw bora Yosuwe ta gbara: mogow keme kononton ni biwolonfla ni saba (973);

³⁷ Imeri ta durujaw: mogow waga kelen ni bilooru ni fla (152);

³⁸ Pasuri ta durujaw: mogow waga kelen ni keme fla ni binaani ni wolonfla (1 247);

³⁹ Harimu ta durujaw: mogow waga kelen ni tan ni wolonfla (1 017).

⁴⁰ Levi* ta mogow, minw tun ye Yosuwe ni Kadimiyeli ta durujaw ye, minw tun bora Hodava ta gbara: mogow biwolonfla ni naani (74).

⁴¹ Donkirilabagaw, minw tun ye Asafu ta durujaw ye: mogow keme ni mugan ni seegi (128).

⁴² Alabatoso donda korosibagaw: Salumu ta durujaw, ani Ateri ta durujaw, ani Talimon ta durujaw, ani Akubu ta durujaw, ani Hatita ta durujaw, ani Sobayi ta durujaw bee lajennin: mogow keme ni bisaba ni kononton (139).

⁴³ Alabatoso baardenw tun ye Siha ta durujaw, ani Hasufa ta durujaw, ani Tabahoti ta durujaw, ⁴⁴ ani Kerosi ta durujaw, ani Siyaha ta durujaw, ani Padon ta durujaw, ⁴⁵ ani Lebana ta durujaw, ani Hagaba ta durujaw, ani Akubu ta durujaw, ⁴⁶ ani Hagabu ta durujaw, ani Samulayi ta durujaw, ani Hanan ta durujaw, ⁴⁷ ani Gideli ta durujaw, ani Gahari ta durujaw, ani Rehaya ta durujaw, ⁴⁸ ani Resen ta durujaw, ani Nekoda ta durujaw, ani Gazamu ta durujaw, ⁴⁹ ani Uza ta durujaw, ani Paseha ta durujaw, ani Besayi ta durujaw, ⁵⁰ ani Asina ta durujaw, ani Mehunimu ta durujaw, ani Nefusimu ta durujaw, ⁵¹ ani Bakibuki ta durujaw, ani Hakufa ta durujaw, ani Harihuri ta durujaw, ⁵² ani Basiluti ta durujaw, ani Mehida ta durujaw, ani Harisa ta durujaw, ⁵³ ani Barikosi ta durujaw, ani Sisera ta durujaw, ani Tama ta durujaw, ⁵⁴ ani Nesiya ta durujaw, ani Hatifa ta durujaw.

⁵⁵ Sulemani ta baardenw ta durujaw, olugu le tun ye Sotayi ta durujaw ye, ani Sofereti ta durujaw, ani Peruda ta durujaw, ⁵⁶ ani Yahala ta durujaw, ani Darikon ta durujaw, ani Gideli ta durujaw, ⁵⁷ ani Sefatiya ta durujaw, ani Hatili ta durujaw, ani Pokereti Hatisebayimu ta durujaw, ani Ami ta durujaw.

⁵⁸ Alabatoso baardenw, ani Sulemani ta baardenw ta durujaw, o bee lajennin tun ye mogow keme saba ni bikononton ni fla (392).

⁵⁹ Ayiwa, minw tun bora Teli Mela, ani Teli Harisa, ani Kerubi Adan, ani Imeri, olugu togow ye nin ye; nka o ma se ka o ta somogow ni o ta buruju fo, k'a yira ko o ye Izirayelimogow ye: ⁶⁰ olugu le tun ye Delaya ta durujaw ye, ani Tobiya ta durujaw, ani Nekoda ta durujaw: mogow keme wooro ni bilooru ni fla (652). ⁶¹ Minw tun ye sarakalasebagaw ta durujaw ye olugu ra, o tun ye Habaya ta durujaw ye, ani Hakosi ta durujaw, ani Barizilayi ta durujaw. Barizilayi le tun ka Galadikace Barizilayi denmuso do furu, o koson olugu togo lara ale ra. ⁶² O ka olugu ta burujusebew pini, nka o ma o ye. O ra, o ka o bo sarakalasebagaya ra. ⁶³ Jamanatigi k'a fo o ye ko o man kan ka fen saninman domu, fo sarakalasebaga do ye Ala jininka ni Urimi ni Tumimi* ye folo, ka o ko palon.

⁶⁴ Ayiwa, jama bee lajennin tun ye mogow waga binaani ni fla ani mogow keme saba ni biwooro (42 360). ⁶⁵ O ta jon cemanw ni a musomanw tun ma jate; olugu tun ye mogow waga wolonfla ni mogow keme saba ni mogow bisaba ni wolonfla (7 337). Donkirilabaga cemanw, ani a musoman minw tun be o ra, o tun ye mogow keme fla (200). ⁶⁶ So keme

* **2:63** 2.63 Urimi ni Tumimi tun ye sarakalasebaga ta baarakeminan dow ye. Ala tun be tagamasiyen dow yira sarakalasebaga ra ni o fenw ye, ka Izirayelimogow ta kiti tige. Aw ye Bori 28.30, ani Sarakalasebagaw 8.8 fle.

wolonfla ni bisaba ni wōōrō (736), ani sofali keme fla ni binaani ni looru (245), ⁶⁷ ani jōgōme keme naani ni bisaba ni looru (435), ani fali waga wōōrō ni keme wolonfla ni mugan (6 720), o le tun be o fe.

⁶⁸ O tagara se Matigi Ala ta batoso yōrō ra Zeruzalemu minke, gbatigi caman ka o yere diyanya sarakaw* di Ala ta batoso lōri baara kama, janko a ye lō a lōyōrōkōrō ra. ⁶⁹ O ka fen minw di ka kapa ni o seko ye o baara kama, o kera saninden waga biwōōrō ni kelen, ani warigbe kilo waga fla ni keme looru, ani sarakalasebaga derege keme.

⁷⁰ Sarakalasebagaw, ani Levi ta mōgōw, ani mōgō tōw, minw ye dōnkirilabagaw ye, ani Alabatoso donda kōrōsibagaw, ani a baaradenw, olugu ni Izirayelimōgōw be tagara sigi o ta duguw ra.

3

Sarakajenifen lōri

¹ Ayiwa, san karo wolonflanan be se wagati min na, o y'a sōrō Izirayelimōgōw tun sigira o ta duguw ra ka ban. O wagati ra o be tagara lajen Zeruzalemu i ko mōgō kelen. ² Yosadaki dence Yosuwe, ale ni a balema sarakalasebagaw*, ani Sehalitiyeli dence Zorobabeli ni a balemaw, olugu wurira ka Izirayeli ta Ala ta sarakajenifen* lō, ka saraka jenitaw* bō o sarakajenifen kan, i n'a fō a sebera Musa ta sariya ra cogo min na, Musa min tun ye Ala ta cira ye. ³ O yōrō mōgōw pasiran tun be o ra, nka o be n'a ta, o ka sarakajenifen lō a jusiginankōrō kan, ka saraka jenitaw bō a kan Matigi Ala ye: sōgōmasaraka, ani wulafesaraka. ⁴ O kō, o ka gbatakōrōsigi panagbe* ke, i n'a fō a sebera sariya ra cogo min na. Saraka jenita hakeya min tun ka kan ka bō lon o lon, o ka o bō. ⁵ O kō, o ka ke saraka jenitaw bō ye lon o lon, ani karokura sarakaw, ani saraka minw tun ka kan ka bō Matigi Ala ta panagbe saninmanw be ra; dōw fana nana ni o diyanya sarakaw* ye, ka na o di Matigi Ala ma. ⁶ San karo wolonflanan tere fōlō le ra o ka ke saraka jenitaw bō ye Matigi Ala ye, hali k'a sōrō Matigi Ala ta batoso lōri tun ma dabō fōlō.

⁷ O ka wari di kabakurulesēbagaw ni yirilesebagaw ma, ka domuni ni minnifenw ni turu di Sidōnkaw ni Tirikaw ma, ko o ye sēdiriyiriw tige Liban jamana ra, ka o bla kōgōji kan, ka na ni a ye Zafa, i n'a fō Peresi jamana masace Sirusi yere tun k'a fō cogo min na.

Alabatosokura lōri

⁸ Izirayelimōgōw sera Ala ta batoso yōrō ra Zeruzalemu san min na, o san flanan na, ani o san karo flanan na, o ka baara damina. Minw ka baara damina, o tun ye Sehalitiyeli dence Zorobabeli ye, ani Yosadaki dence Yosuwe, ani o balema tōw, minw ye sarakalasebagaw* ni Levi* ta mōgōw ye, ani minw be tun sekōra ka na Zeruzalemu. Levi ta mōgō minw tun ka san mugan sōrō, ani minw tun temena o kan, o ka olugu ci ko o ye Matigi Ala ta batoso lōri baaraw kōrōsi. ⁹ Yosuwe ni a dencew ni a balemacew, ani Kadimiyeli ni a dencew, minw ye Zuda ta mōgō dōw ye, olugu be farara jōgōn kan, ka ke Ala ta batoso lōbagaw ta baara kōrōsi ye. Henadadi ta mōgōw ni o dencew ni o balemacew, minw ye Levi ta mōgōw ye, olugu fana tun be ni o ye.

¹⁰ Bonlōbagaw nana Matigi Ala ta batoso ju sigi tuma min na, o ka sarakalasebagaw wele ka na. Sarakalasebagaw tun ka o ta sarakalasebagaya faniw don, ka burufiyetaw ta. Levi ta mōgō minw ye Asafu dencew ye, siranēge tēgerew tun be olugu fana boro, janko ka Matigi Ala tando, i n'a fō Izirayeli masace Dawuda tun k'a fō cogo min na.

¹¹ O tun be dōnkiriw lara, k'a lamina jōgōn fe, ka Matigi Ala tando k'a bonya, k'a fō ko:

«A ka ji,

a ta numanya te ban k'a ye

Izirayelimogow ta fan fe!»

Jama bee tun be mankanba cira, ka Matigi Ala tando, sabu o tun be Matigi Ala ta batoso jubora.

¹² Nka sarakalasebagaw, ani Levi ta mogow, ani gbatigi caman tun be yi, minw si tun korora kosebe, ani minw tun ka Alabatoso folo ye. Tuma min na bonlobagaw nana ke Alabatosokura ju sigi ye o na na, olugu ka ke kasi ye, ka kule; k'a soro mogow caman tun be jagarikanbaw bora. ¹³ A kera ten, mogow tun te se ka jagarikanw ni kasikanw lon ka bo jogon na; sabu jama tun be kulekan caman le cira. O mankan tun be sera fo yorjan.

4

Alabatoso lori lora

¹ Ayiwa, minw ye Zuda ta mogow, ani Boniyaminu ta mogow ta juguw ye, olugu nana a men ko mogow minanin minw sekora ka na, ko olugu be batoso do lora Matigi Ala ye, Izirayeli ta Ala. ² O tagara Zorobabeli ni Izirayeli ta gbatigiw fe, ka taga a fo o ye ko: «An fana bena lori ke ni aw ye, sabu an fana be aw ta Ala le batora i ko aw b'a ke cogo min na. Asiri masace Esari Hadon min ka anw lana yan, kabini ale ta wagati ra, an tun be sarakaw bora Ala ye.»

³ Zorobabeli ni Yosuwe ni Izirayeli ta gbatigi tow ka o jaabi ko: «Aw ni anw te se ka jen ka batoso lo an ta Ala ye. Anw dama le bena so lo Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ye, i n'a fo Peresi jamana masace Sirusi k'a fo an ye cogo min na.»

⁴ Nka o yoro mogow ka farifaga don Zuda mara mogow ra; o ka o lasiran janko o ye so lori dabra. ⁵ O ka wari di fagama dow ma janko olugu ye baara bari; a kera ten baara fana lora Peresi masace Sirusi ta masaya wagati bee ra, fo ka taga se Peresi masace Dariyusi ta wagati ma.

Yahudiyaw juguw ka sebe ci masace ma

⁶ Serisesi ta masaya wagati ra, a ta masaya damina yere ra, Yahudiyaw juguw ka kuma dow sebe ka Zuda mara mogow ni Zeruzalemukaw jarki.

⁷ O ko fe, Peresi jamana masace Aritaserisesi fana ta wagati ra, Bisilamu ni Miteredati ni Tabeli ni o tojogonw ka sebe do ke k'a ci Peresi ta masace Aritaserisesi ma. O kumaw tun sebera Aramekaw ta sebericogo ni o ta kan le ra.

⁸ Jamanatigi Rehumu, ani seberikebaga Simisayi, olugu fana ka sebe do ke k'a ci masace Aritaserisesi ma, Zeruzalemu dugu kama; o k'a sebe ko: ⁹ «Jamanatigi Rehumu, ani seberikebaga Simisayi, ani o baarakejogon tow, minw be Dini, ani Arifarisataki, ani Taripeli, ani Afarasi, ani Ereki, ani Babiloni, ani Suzi, ani Deha, ani Elamu, ¹⁰ ani masaceba togobatigi Osinapari ka siya minw mina ka na o bla Samari dugu konjo, ani a ka minw bla Efirati ba terebenyanfan na, ani a yoro tow bee, anw le ka nin sebe ci.»

¹¹ O ka o sebe min ci, o sebe konokumaw ye nin ye; o ko:

«Masace Aritaserisesi ta jamana jamogow minw be Efirati ba terebenyanfan mara ra, ani a yoro tow ra, olugu le be nin sebe cira masace Aritaserisesi ma.

¹² «Masace, an be i lalonninya ko Yahudiya minw bora ele fe yi ka na yan, ko o Yahudiyaw sera Zeruzalemu yan; o ko o b'a fe ka o dugu murutinin ni o dugujugu le lo tuun. O be a kogow jusiginanw lora, k'a kogow lawuri. ¹³ O ra, masace ka kan k'a lon ko ni nin dugu koni lora, ni a kogow fana wurira, o tena ninsongow sara tuun, o tena wusugu sara tuun, tagamabagaw fana tena sirarawariw sara tuun. A laban masace ta sorota le bena dogoya. ¹⁴ Nka i n'a fo anw ta baro be bo masaso le ra, an k'a ye ko a bennin te ko ko min be ke masace dogoya sababu ye, an ye je o ko kan. O koson an ka nin kibaroyaw ci masace ma, ¹⁵ janko aw ye aw bemaw ta sebekorow

segesege. Ni aw ka o sebew fe, aw bena a ye ko nin dugumogow ye mogo murutininw le ye, dugu min ka masacew ni o ta maraw sege. Yoro do lo, min mogow murutinin lo kabini folofolo. O le koson, o tun ka nin dugu ci. ¹⁶ An koni b'a fo masace ye ko ni nin dugu lora, ni a kogow wurira, o tuma foyi le tena ke ele fe tuun Efirati ba terebenyanfan na yan.»

Masace ka sebe jaabi

¹⁷ Ayiwa, masace ka o ta sebe jaabi, ko:

«Ne be nin sebe ci jamanatigi Rehumu, ani seberikebaga Simisayi ma, ani o baarakepogon to minw be Samari, ani yoro tow bee ra Efirati ba terebenyanfan na. Ne ta fori be aw ye, ani tow bee. ¹⁸ Aw ka sebe min ci, o ka o sebe karan, k'a kumaw korow fo ne ye fana. ¹⁹ Ne ka mogo ci ka o kow segesege. A yera ko kabini wagatijan, nin dugu tun be wuri masacew kama, ani ko o be to ka muruti, ka mankanw lawuri. ²⁰ Masace fangatigiw tun be Zeruzalemu. O ta fanga tun be Efirati ba terebenyanfan jamana bee kan. Mogow tun be ninsogow ni wusugu sara o ye, tagamabagaw tun be sirarawariw sara fana. ²¹ O ra, aw y'a fo o ye ko o ye o baaraw lalo; o man kan ka nin dugu lo, ni ne m'a sira di o ma. ²² Aw ye aw yere korosi, aw kana saliya don nin ko ra, janko nin ko kana na digi masace ra tuun ka teme nin kan.»

²³ Ayiwa, masace Aritaserisesi ta sebe karanna Rehumu ni seberikebaga Simisayi ni o jempogonw na na minke doron, o tagara Yahudiyaw fe Zeruzalemu o yoronin bee ra, ka taga o jagboya ko o ye baaraw lalo fanga ra. ²⁴ O kera minke, Ala ta batoso baara lalora Zeruzalemu. A lalora ka taga se fo Peresi masace Dariyusi ta masaya san flanan wagati ma.

5

Alabatoso lori daminana tuun

¹ Ayiwa, cira Hagize, ani cira Jakariya min ye Ido ta mamaden do ye, Ala ka kuma do don olugu da ra k'a fo Zuda mara ta Yahudiyaw, ani Zeruzalemu ta Yahudiyaw ye, Izirayeli ta Ala togow ra.

² O kera minke, Sehalitiyeli dence Zorobabeli ni Yosadaki dence Yosuwe, olugu wurira ka Ala ta batoso lori damina tuun Zeruzalemu. Ala ta ciraw fana tun be ni o ye, ka o deme.

³ O tuma, Tatenayi min tun ye Efirati ba terebenyanfan mara jamanatigi ye o wagati ra, ani Setari Bozinayi ni o jempogon tow, olugu nana Yahudiyaw ko, ka na o jininka ko: «Jon le ko aw ye nin so lo k'a kogow lawuri?» ⁴ O ka o jininka fana ko: «Minw be nin so lora, olugu togow ye di?»

⁵ Nka o bee n'a ta, Ala tun k'a janto o Yahudiyaw ta pamogow ra. O ma o ta baara lalo; sebe min cira masace Dariyusi fe, o tora o ta baara ra fo ka na o sebe kajaabi na.

⁶ Efirati ba terebenyanfan jamanatigi min ye Tatenayi ye, ani Setari Bozinayi ni a jempogon to minw be Afarisaki, ba terebenyanfan na, olugu ka sebe min ci masace Dariyusi ma, o sebe le ye nin ye. ⁷ O ka nin kumaw le sebe k'a ci, ko:

«Masace Dariyusi, Ala ye heraba ke i ye! ⁸ Masace, i ka kan k'a lon ko an tagara Zuda mara ra, ka taga se fo Alaba ta batoso yoro ra. Ayiwa, an k'a ye ko Yahudiyaw be o batoso lora ni kabakuru leseninw ye, ka yiriw don a kogow ra. Baara be kera ka na, a fana be tagara na o boro kosebe. ⁹ An ka o ta pamogow jininka ko: «Jon le ka sira di aw ma ko aw ye nin so lo, k'a kogow lawuri?» ¹⁰ An ka o jininka o togow ra fana, janko ka o togow fo i ye. An ka o ta pamogow togow sebe. ¹¹ O ka an jaabi ni kuma minw ye o ye nin ye; o ko: «Anw ye sankolo tigi ni dugukolo tigi Ala ta baaradenw le ye. Izirayeli masaceba do tun ka nin so min lo ka ban kabini san caman, an be o

so le lora kura ye tuun. ¹² An bemaw le tun ka sankolo tigi Ala jusu bo, o koson Ala tun ka o don Babiloni ta masace Nebukadinesari boro, min tun ye Kalideka ye. Ale le ka nin batoso ci, ka mogow mina ka taga ni o ye Babiloni. ¹³ Nka Babiloni ta masace Sirusi ta masaya san folo ra, a ka sariya do sigi ko o ye nin Alabatoso lo kokura tuun. ¹⁴ Nebukadinesari tun ka Ala ta batoso ta minan saninlaman ni a warigberaman minw ta ka bo Ala ta batoso konso Zeruzalemu, ka taga ni a ye Babilonikaw ta ala ta batoso konso, masace Sirusi ka o fenw labo Babilonikaw ta ala ta batoso konso. A tun ka o fenw di ce do ma, min togo tun ye ko Sesibasari. Masace ka o ce ke jamanatigi ye, ¹⁵ k'a fo a ye ko a ye o fenw ta, ka taga o bla Zeruzalemu ta Ala ta batoso konso, ka Alabatoso lo kokura a loyoro koro ra. ¹⁶ O Sesibasari togo nana o cogo le ra, ka na Ala ta batoso ju sigi Zeruzalemu. K'a ta o lon na fo ka na se bi ma, a lori be sen na, nka a ma ban folo.»

¹⁷ «Ayiwa, ni a benna masace ma, masace ta sebekorow be mara yoro min na Babiloni, o ye o sebekorow fle kosebe, k'a lon ni a kera ko can lo ko masace Sirusi tun ka sariya do sigi ko o ye Ala ta batoso lo Zeruzalemu. O ko, ni masace nana min latige o ko ra, a ye o lase an ma yan.»

6

Dariyusi ka Sirusi ta sariya sebe ye

¹ Ayiwa, masace Dariyusi ka mogow dow ci, ko o ye taga fleri ke sebemarayoro ra, o be fen nafamanw mara yoro min na Babiloni. ² O tagara gbolokitabu do melegenin ye Ekibatani, min ye Medi mara duguba ye. A tun fora o sebe konso ko:

³ «Masace Sirusi ta masaya san folo ra, masace Sirusi ka nin sariya sigi Zeruzalemu ta Alabatoso ko ra, ko Alabatoso ka kan ka lo kokura, k'a ke sarakaboyoro ye. A ka kan ka lo a jusiginankorow kan. A lo ye ke nongon* na biworo, a bonya fana ye ke nongon na biworo. ⁴ O ka kan k'a lo ni kabakuru leseninw ni yiri ye: ni o ka kabakuru lesenin sira saba la, o be yiri sira kelen la, ni o ka kabakuru sira saba la, o be yiri sira kelen la. A baara wari be ka kan ka bo masace ta naforo le ra. ⁵ Ka fara o kan, Nebukadinesari tun ka Ala ta batoso ta minan saninlaman, ani a warigberaman minw ta ka bo Alabatoso konso Zeruzalemu, ka na ni a ye Babiloni, o fenw ka kan ka seko ka taga o no ra Zeruzalemu Alabatoso konso yi, ka taga o bla Ala ta batoso konso.»

Masace Dariyusi k'a ta kuntigiw jaabi

⁶ Masace ko: «Ayiwa, sisan, ele Tatenayi min ye Efirati ba terebenyanfan jamanatigi ye, ani Setari Bozinayi, ani aw jenogon to minw be Afarisaki, ba terebenyanfan mara ra, aw ye aw sen bo nin ko ra pewu. ⁷ Aw kana nin Alabatoso baara bari tuun. Aw y'a to Yahudiyaw ta jamanatigi ni o ta pamogow ye a lo a loyoro koro ra. ⁸ Ne b'a fe aw fana ye min ke Yahudiyaw ta pamogow ye nin Alabatoso lori ko ra, o fle nin ye: Efirati ba terebenyanfan mara mogow be ninsongo minw sara, min ka kan ka bla masace ta naforo ra, o wari le bena ke ka so baaraw be ke. A wari ka kan ka sara a wagati ra, janko baara kana lalo. ⁹ Ni o mako ka lo fen o fen na, misitoranw, ani sagajigiw, ani sagaden cemanw, o ka kan ka fen minw ke saraka jenita* ye k'a di sankolo tigi Ala ma, ani siman, ani kogo, ani rezenji, ani turu, ani Zeruzalemu dugu sarakalasebagaw* bena fen o fen jini aw fe, aw ka kan ka o be di o ma lon o lon; foyi kana o dese, ¹⁰ janko o ye to ka saraka kasadimanw bo sankolo tigi Ala ye, ka Ala daari masace ni a dencew ye, Ala ye o kisi. ¹¹ Ne be min fara o kan, o ye nin ye: Ni mogow o mogow ka nin sariya cen, aw ye o tigi ta bon yiri do bo, ka o yiri nunbo, ka o turu o tigi konso, ka se fo a konobara ra, ka soro k'a dulon o yiri ra. O ko, aw ye a ta bon cici k'a ke i ko sununkun. ¹² Ni masa o masa, walama ni siya o siya ka nin sariya

* 6:3 6.3 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

yelema, walama ka nin Zeruzalemu Alabatoso cen, Ala min sonna ko a togo ye sigi nin yoro ra, ale Ala ye o tigi halaki. Ne Dariyusi le ka nin sariya sigi; ne fana b'a fe a ye ke ka kapa ni a cogo ye.»

Alabatoso baara bannin ta janagbe

¹³ Ayiwa, masace Dariyusi ka min latige, k'a ci kuntigiw ma, olugu ka o ciw bee ke. O kuntigiw le ye Tatenayi ye, min ye Efirati ba terebenyanfan jamanatigi ye, ani Setari Bozinayi ni o jengonw.

¹⁴ O ra, Yahudiyaw ta jamogow ka so lori dabo tuun. O ta baara fana pana o boro, cira Hagize ni cira Jakariya ta kumaw baraka ra; Jakariya tun ye Ido ta duruja do le ye. Yahudiyaw ka so lo fo k'a ban, ka kapa ni Izirayeli ta Ala ta kuma ye, ani Peresi masacew ta kuma, minw tun ye Sirusi ye, ani Dariyusi, ani Aritaserisesi ye. ¹⁵ Alabatoso lora ka ban Adari karo[†] tere saba le ra. O kera masace Dariyusi ta masaya san wooronan na.

¹⁶ Izirayelimogow, minw ye sarakalasebagaw* ni Levi* ta mogow ye, ani mogow minaninw to minw tun nana, olugu bee ka Ala ta batoso lori janagbe ke ni ninsondiya ye. ¹⁷ O Alabatoso ta janagbe ra, o ka misitoran keme ani sagajigi keme fla, ani sagaden ceman keme naani le ke saraka ye. O ka bakoronin tan ni fla ke Izirayelimogow bee ta jurumunyafa saraka* ye; gba kelen, bakoronin kelen. ¹⁸ O ka sarakalasebagaw sigi, o bee ni o ta jenkuru, ka Levi ta mogow fana sigi ka kapa ni o ta jenkuruw ye, janko o ye Ala ta baara ke Zeruzalemu, i n'a fo a sebera Musa ta kitabu konso cogo min na.

¹⁹ San karo folo tere tan ni naani, mogow minaninw ka Jonyaban janagbe* ke. ²⁰ Sarakalasebagaw, ani Levi ta mogow bee tun ka o yere saninya; o cogo ra o bee tun saninyara. Levi ta mogow ka Jonyaban sarakaw faga mogow minaninw bee ye, ani o balema sarakalasebagaw ye, ani o yerew ye. ²¹ Izirayelimogow minanin minw tun sekora ka na, olugu bee ka o saraka domu. Minw fana tun ka o yere mabo jamana ta siya saninyabariw ta kow ra, ka fara mogow minaninw kan ka tugu Matigi Ala ko, Izirayeli ta Ala, olugu fana ka o saraka domu ni o ye. ²² O bee ka burufunubari janagbe* ke ngon fe ni pagari ye, fo tere wolonfla; sabu Matigi Ala tun ka Asiri masace[‡] ta miiriya yelema minke, k'a to a ka o deme Izirayeli ta Ala ta batoso lori ra, o ko tun ka o jusu fa pagari ra.

7

Esidarasi nana Zeruzalemu

¹ Ayiwa, o kow ko fe, Esidarasi nana. A nana Peresi jamana masace Aritaserisesi ta wagati le ra. Esidarasi face tun ye Seraya ye; Seraya face tun ye Azariya ye, Azariya face tun ye Hilikiya ye, ² Hilikiya face tun ye Salumu ye, Salumu face tun ye Sadoki ye, Sadoki face tun ye Ahitubu ye, ³ Ahitubu face tun ye Amariya ye, Amariya face tun ye Azariya ye, Azariya face tun ye Merayoti ye, ⁴ Merayoti face tun ye Seraya ye, Seraya face tun ye Uzi ye, Uzi face tun ye Buki ye, ⁵ Buki face tun ye Abisuwa ye, Abisuwa face tun ye Finehasi ye, Finehasi face tun ye Elehazari ye, Elehazari face tun ye sarakalasebagaw kuntigiba* Haruna ye.

⁶ O Esidarasi togo le nana ka bo Babiloni. Sariya karamogow tun lo. Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tun ka sariya minw di Musa ma, a tun karanna o sariyaw ra kosebe. A tun ka fen o fen jini masace fe, masace tun ka o bee di a ma, sabu Matigi Ala, a ta Ala boro tun be a kan.

[†] 6:15 6.15 Adari karo, o ye Yahudiyaw ta san karo tan ni flanan ye. [‡] 6:22 6.22 Asiri masace, o koro ye Peresi jamana masace.

⁷ Aritaserisesi ta masaya san wolonflanan na, Izirayelimogɔ dɔw fana tun nana Zeruzalemu; sarakalasebagaw tun be o ra, ani Levi* ta mogɔ dɔw, ani donkirilabaga dɔw, ani Alabatoso donda korosibaga dɔw, ani Alabatoso baarden dɔw.

⁸ Esidarasi sera Zeruzalemu masace Aritaserisesi ta masaya san wolonflanan na, o san karo loorunan na*.

⁹ A tun k'a ta tagama damina Babiloni*, san karo folo tere folo ra, ka taga se Zeruzalemu san karo loorunan tere folo ra, sabu a ta Ala tun k'a janto a ra ka ja. ¹⁰ Esidarasi tun k'a yere timinadiya Matigi Ala ta sariya karan na, ani k'a sira tagama, ani ka Izirayelimogɔw karan Ala ta sariyaw ni a ta cifoninw na.

Masace ka cira min di Esidarasi ma

¹¹ Esidarasi tun ye sarakalasebaga* le ye, ani sariya karamogɔ*. Matigi Ala tun k'a ta sariyaw ni a ta kuma minw fo Izirayelimogɔw ye, a tun karanna o kow ra kosebe. Masace Aritaserisesi ka sebe min di Esidarasi ma, o sebe le ye nin ye; a ko:

¹² «Ne Aritaserisesi, masaw ta masa, ne le be nin sebe di sarakalasebaga Esidarasi ma, min ye sankolo tigi Ala ta sariyaw karamogɔ ye. Ne be bee fo. ¹³ Ayiwa, ne b'a latige k'a fo ko Izirayelimogɔ min o min be ne ta mara konɔ, sarakalasebagaw, ani Levi* ta mogɔw, min o min b'a fe ka taga ni ele Esidarasi ye Zeruzalemu, o tigi ye taga. ¹⁴ Ne, masace, ani ne ladibaga ce wolonfla le be ele ci, ka taga Zuda mara ni Zeruzalemu cogo fle. I ta Ala ta sariya min be i boro, i y'a fle k'a lon ni mogɔw be tagamana ka kapa ni o sariya ye. ¹⁵ Ka fara o kan, a diyara masace ni a ladibagaw ye ka warigbe ni sanin min di Izirayeli ta Ala ma, Ala min siginin be Zeruzalemu, i be taga ni o wari ni o sanin fana ye. ¹⁶ I bena wari ni sanin min o min sorɔ Babiloni mara ra, ani sarakalasebagaw ni mogɔ tow bena fen minw di o yere sago ma Ala ta batoso ta baara kama Zeruzalemu, i bena taga ni o bee ye. ¹⁷ O ra, i jija ka misitoranw, ani sagajigiw, ani sagaden cemanw san ni o wari ye, ani siman sarakaw*, ani rezenji sarakaw*; i be taga o bee ke saraka ye, i ta Ala ta batoso ta sarakabonan kan Zeruzalemu. ¹⁸ Ni warigbe ni sanin to min ka to, ni min ka ben ele ni i balema Yahudiyaw ma, aw ye o ke ni o ye, ka kapa ni aw ta Ala sago ye. ¹⁹ I ta Ala ta batoso ta batorikeminan minw dira i ma, i be taga o fenw bla Zeruzalemu ta Ala ja korɔ yi. ²⁰ Ni i mako ka lo fen o fen na tuun i ta Ala ta batoso ko ra, i ka kan ka min san, i be se ka o wari bo masace ta naforo ra.

²¹ «O ra, ne, masace Aritaserisesi, ne b'a jini Efirati ba terebenyanfan warimarabagaw bee fe, ko sarakalasebaga Esidarasi, min ye sankolo tigi Ala ta sariya karamogɔ ye, ko ni ale ka fen o fen jini aw fe, ko aw ye o di a ma. ²² Aw be se ka o fenw di ka se fo warigbe kilo waga saba ni keme looru (3 500), ani simankise kilo waga bisaba (30 000), ani rezenji litiri waga naani ni keme looru (4 500), ani turu litiri waga naani ni keme looru (4 500), ani kogɔ hakeya min o min ka o diya. ²³ Ni sankolo tigi Ala ka fen o fen ko fo a ta batoso ko ra, aw ye o ke ka ja, janko a ta dimi kana wuri masace ta mara kama, ani a dencew kama. ²⁴ Aw ka kan k'a lon fana ko aw man kan ka ninsongo, walama wusugu, walama sirarawari mina sarakalasebagaw fe, ani Levi ta mogɔw, ani nin Alabatoso donkirilabagaw, ani a dakorosibagaw, ani a baardenw, ani nin Alabatoso baarakebaga tow si fe. ²⁵ Sisan ele Esidarasi, Ala ta hakiritigiya min be i fe, ka kapa ni o ye, i ka kan ka kititigebagaw, ani jamogɔ dɔw sigi, olugu ye Efirati ba terebenyanfan mara mogɔw ta kitiw tige, ani minw bee be i ta Ala ta sariyaw lon; minw fana m'a lon i ye olugu karan a ra. ²⁶ Ni mogɔ o mogɔ te i ta Ala ta sariya sira tagama ka ja, ani min te masace ta sariyaw fana sira tagama, o tigi ka kan ka faga, walama k'a gben, walama k'a borofenw bee bosu a ra, walama k'a bla kaso ra.»

* **7:8** 7.8 Esidarasi ka o tagama min ke, o tun be kilo waga kelen tagama bo.

Esidarasi ka baraka la Ala ye

²⁷ Esidarasi ko: «Matigi Ala baraka, an bemaw ta Ala, min k'a don masace jusu ra, ko a ye nin bonya nɔgɔn la Matigi Ala ta batoso kan Zeruzalemu. ²⁸ Ale Ala le ka koɔnuman ke ne ye, k'a to ne ko diyara masace ni a ladibagaw, ani a ta fagamabaw bee ye. Matigi Ala, ne ta Ala boro tun be ne kan minke, o sababu le ra, ne ka ne yere ja gbeleɣa ka Izirayeli ta namɔgo dow lajen ka taga ni olugu ye.»

8*Esidarasi ni a tagamanɔgɔnw*

¹ Ayiwa, gbatigi minw nana ni ne Esidarasi ye ka bo Babiloni, masace Aritaserisesi ta wagati ra, ani olugu ta mɔgo minw togow sebera ni o ye, olugu ye ni ye:

² Gerisomu, ale tun ye Finehasi ta duruja do ye.

Daniyeli, ale tun ye Itamari ta duruja do ye.

Hatusi, ale tun ye Dawuda ta duruja do ye. ³ Sekaniya ta mɔgo do tun lo fana.

Jakariya, ale tun ye Parehosi ta duruja do ye; ce keme ni bilooru tun be ni a ye.

⁴ Zeraya dence Eliyonayi, ale tun ye Pahati Mohabu ta duruja do ye; ce keme fla tun be ni a ye.

⁵ Yahaziyeli dence Sekaniya, ale tun ye Zatu ta duruja do ye; ce keme saba tun be ni a ye.

⁶ Yonatan dence Ebedi, ale tun ye Adini ta duruja do ye; ce bilooru tun be ni a ye.

⁷ Ataliya dence Ezayi, ale tun ye Elamu ta duruja do ye; ce biwolonfla tun be ni a ye.

⁸ Mikayilu dence Zebadiya, ale tun ye Sefatiya ta duruja do ye; ce biseegi tun be ni a ye.

⁹ Yeyeli dence Abidiyasi, ale tun ye Yohabu ta duruja do ye; ce keme fla ni tan ni seegi tun be ni a ye.

¹⁰ Yosifiya dence Selomiti, ale tun ye Bani ta duruja do ye; ce keme ni biwooro tun be ni a ye.

¹¹ Bebayi dence Jakariya, ale tun ye Bebayi ta duruja do ye; ce mugan ni seegi tun be ni a ye.

¹² Hakatan dence Yohanan, ale tun ye Azigadi ta duruja do ye; ce keme ni tan tun be ni a ye.

¹³ Adonikamu ta durujaw ta mɔgo labanw tun ye Elifelati ni Yeweli ni Semaya ye; ce biwooro tun be ni olugu ye.

¹⁴ Utayi ni Zakuri, olugu tun ye Bigivayi ta duruja dow ye; ce biwolonfla tun be ni olugu ye.

¹⁵ Ayiwa, ko min be woyo ka taga Ahava, ne tagara o lajen o koda ra; an ka an ta fanibonw lo o yoro ra ka tere saba ke yi. Ne nana jama fle minke, ka sarakalasebagaw* fana fle, ne ma Levi* ta mɔgo si ye o ra. ¹⁶ O ra, ne ka Eliyezari ni Ariyeli ni Semaya ni Elinatan ni Natan ni Jakariya ni Mesulamu wele, olugu tun ye kuntigi dow ye. Ne ka Yoyaribu ni Elinatan fana wele, olugu tun ye mɔgo karanninw le ye. ¹⁷ Ne ka o ci ka taga Ido fe, min tun ye namɔgo do ye Kasifiya. O tun ka kan ka taga min fo Ido ni a jennɔgɔnw ye, minw ye Alabatoso baaradenw ye Kasifiya, ne ka o kumaw fo o ye, ko o ye baaraden dow bla ka na an deme an ta Ala ta batoso ta baaraw ra. ¹⁸ I n'a fo an ta Ala ta boronuman tun be an kan, o sonna ka Serebiya ci ka na an fe; ce hakimisan tun lo. Mali, min ye Levi ta duruja do ye, ani Izirayeli ta duruja do, ale ta mɔgo do tun lo. A tun nana ni a dencew ni a balemaw fana ye; o bee tun kera ce tan ni seegi. ¹⁹ Hasabiya ni Ezayi, minw ye Merari ta duruja dow ye, olugu fana tun nana ni o balemaw ni o dencew ye; o bee tun kera ce mugan. ²⁰ Dawuda ni jamana namɔgow tun ka Alabatoso baaraden minw bla Levi ta mɔgow koro folofolo janko ka

o deme, o nana ni o mɔgɔw ta duruja dɔw ye fana. Olugu tun kera baaraden ce keme fla ni mugan ye. O bee tun welera o tɔgɔ le ra kelen kelen.

²¹ Ayiwa, ka an to Ahava kɔ kɔrɔ yi, ne k'a fɔ mɔgɔw ye ko an ye sun don, ka an yere majigi an ta Ala na kɔrɔ, k'a daari, ko a ye an ni an denw ni an borofenw bee puman se an seyɔrɔ ra. ²² K'a fɔ masace ye ko a ye sorasiw ni sotigi dɔw bla ni an ye, janko ka an kɔrɔsi an juguw ma sira ra, o maroya tun be ne ra; sabu anw yere le tun k'a fɔ masace ye ka ban ko: «Ni mɔgɔ o mɔgɔ be tugu an ta Ala kɔ, Ala ta baraka be to o tigi kan, ka koɗuman ke a ye; nka minw be bo Ala kɔ, Ala ta dimi le be ben olugu kan ni baraka ye.» ²³ O ra, an ka sun don, ka an ta Ala daari; a fana ka an jaabi.

²⁴ O kɔ, ne ka ce tan ni fla panawoloma sarakalasebagaw kuntigiw ce ra: Serebiya, ani Hasabiya, ani o balema ce tan. ²⁵ Masace ni a ladibagaw ni a ta kuntigiw, ani Izirayelimɔgɔ minw bee be Babiloni, olugu ka warigbew ni saninw ni fen minw bee di Alabatoso ta baara kama, ne ka o fenw bee jate o mɔgɔw na. ²⁶ Ne ka warigbe kilo waga mugan (20 000) jate ka o di o ma, ani warigbe minanw kilo waga saba (3 000) ani sanin kilo waga saba (3 000) ²⁷ ani sanin seti mugan, minw hakeya tun be saninden waga kelen bo, ani siranege minan nugunin pumanman fla; o songɔ tun be sanin songɔ bo.

²⁸ O kɔ, ne k'a fɔ o ye ko: «Aw saninyara ka ke Matigi Ala ta ye; nin minanw fana saninyara. Mɔgɔw le k'a latige o yere sago ma ka nin warigbe ni nin sanin di Matigi Ala ma, aw bemaw ta Ala. ²⁹ O ra, aw ka kan ka aw janto nin fenw na kosebe. Ni an nana taga se Zeruzalemu, aw bena o fenw jate Matigi Ala ta batoso bonw kɔnɔ, sarakalasebagaw kuntigiw, ani Levi ta mɔgɔw, ani Izirayeli ta gbatigiw bee na na.»

³⁰ O warigbe ni o sanin ni o minan minw tun jatera, sarakalasebagaw, ani Levi ta mɔgɔw ka o mina, ka taga ni o ye an ta Ala ta batoso kɔnɔ Zeruzalemu.

Esidarasi ni a tagamanɔgɔnw sera Zeruzalemu

³¹ Ayiwa, an bɔra Ahava kɔ yɔrɔ ra ka taga se Zeruzalemu, san karo folo tere tan ni fla ra. An ta Ala tun k'a janto an na. A ka an tanga an juguw ma, ani benkanikebagaw ma sira ra.

³² An sera Zeruzalemu minke, an ka tere saba bla ka nenekiri. ³³ A tere naaninan, an ka warigbe ni sanin ni minanw jate an ta Ala ta batoso kɔnɔ, k'a di sarakalasebaga* Meremoti ma, Huri dence. Finehasi dence Elehazari tun be ni a ye, ani Levi* ta mɔgɔ dɔw, minw tun ye Yosuwe dence Yozabadi ye, ani Binuwi dence Nohadiya. ³⁴ A bee jatera, k'a bee suma tuma min na, an k'a bee lajennin jateda sebe.

³⁵ Mɔgɔ minanin minw tun sekɔra ka na, olugu ka saraka jenitaw* bo Izirayeli ta Ala ye; o ka misitoran tan ni fla ke saraka ye Izirayeli ta mɔgɔw bee tɔgɔ ra, ani sagajigi bikɔnɔntɔn ni wɔrɔ, ani sagaden ceman biwolonfla ni wolonfla; o ka bakɔrɔnin tan ni fla di ka o ke jurumunyafa saraka* ye. O bee kera saraka jenita ye, k'a di Matigi Ala ma. ³⁶ Masace tun ka cira minw fɔ, o ka o lase masace ta fagamaw ma, ani Efirati ba terebenyanfan jamanatigiw ma; olugu ka Ala ta mɔgɔw deme Ala ta batoso lori baara ra.

9

Yahudiya minw tun ka siya were musow ta

¹ Ayiwa, o kow bee temenin kɔ, jama pamɔgɔ dɔw nana ne fe ka na a fɔ ne ye ko: «Izirayelimɔgɔw, ani sarakalasebagaw*, ani Levi* ta mɔgɔw ma sɔn ka o yere mabo nin jamana mɔgɔw ra; o ma sɔn ka faran nin jamana ta ko haramuninw na. O ka o ta kewalew kapa ni Kanaanakaw ta kewalew le ye, ani Hetikaw, ani Perezikaw, ani Yebusikaw, ani Amɔnkaw, ani Mohabukaw, ani Misirankaw, ani Amɔrikaw. ² O ka o siyaw ta denmusow ta ka o ke o ta musow ye, ka dɔw di o dencew fana ma; o cogo ra,

o ka an ta siya saninman jagami ni nin jamana ta siyaw ye. Kuntigiw ni jamogow yere le konna ka nin terenbariyakow ke.»

³ Ne ka o kuma men minke, ne ka ne ta faniw ni ne ta deregeba mina ka o faran, ka ke ne kunsigiw, ani ne bonbosiw tufatufa ye k'a bon; ne jusu kasinin siginin tora. ⁴ O kera minke, Izirayeli ta Ala ta kuma pasiran tun be mog'o minw na, olugu bee nana lajen ne kor'o, sabu mog'o minaninw ta terenbariyakow tun digira o ra. Ne koni jusu kasinin siginin tora fo ka taga wulafesaraka bowagati se. ⁵ Wulafesaraka bowagati ra, ne jusu kasinin tun siginin be yoro min na, ne wurira ka bo o yoro ra, ni ne ta faniw ni ne ta deregeba faranfarannin ye. Ne ka ne kinbiri gban ka ne boro lawuri Matigi Ala, ne ta Ala fe.

Esidarasi ka Ala daari mogow ta terenbariya koson

⁶ Ne k'a daari k'a fo ko:

«E, ne ta Ala, ne maroyara fo ka ne kun suuru; ne te se hali ka ne ja korota i fan fe, ne ta Ala; sabu an ta jurumunw cayara fo ka an kun datugu. An ta hakew cayara ka se fo sankolo ma. ⁷ K'a ta an bemaw ta tere ra, ka na se fo bi ma, an ta jurumunw cayara. An ta jurumunw le koson, anw ni an ta masacew ni an ta sarakalasebagaw donna siya were mogow ta masacew boro, k'a to o ka an faga, ka an mina ka bo an ta jamana ra, ka an borofenw ce, ka an lamaroya i n'a fo an be cogo min na bi. ⁸ Nka sisan, Matigi Ala, an ta Ala, i makarira an na ka mog'o dama dama kisi an ta siya ra, ka yoro do to an ye, an be se ka na sigi yoro min na, i ta jamana saninman kon'o. O ra, an ta Ala, ele le ka i ta yeelen bo an ye, ka laganfiya donnin di an ma an ta jonya ra; ⁹ sabu anw ye jonw le ye, nka an ta Ala ma an to jonya ra. A ka kojuman ke an ye, ka an ko diya Peresi jamana masacew ye; a ka barakakura don an na, janko an ye an ta Ala ta batoso lo, k'a yoro cenninw lalaga, ani janko an ye sigiyoro janaman soro Zuda ni Zeruzalemu.

¹⁰ «Nka nin ko min kera tan ka ban, an be se ka mun le fo nin ko fe tuun, an ta Ala! An ma i ta kumaw jate; ¹¹ i tun ka o kuma minw fo an ye i ta jonw sababu ra, minw ye ciraw ye. I tun ko: <Aw bena taga jamana min tigiya ta, o jamana mogow ka jamana lanog'o ni o ta kewalejuguw ye. O ka o ta kewale haramuninw ke, k'a ta jamana kun kelen na, ka taga a bla a kun do ra, fo ka jamana fa ni o ta fen saninyabariw ye. ¹² O koson, aw kana aw denmusow di o dencew ma furu ra, aw fana kana o denmusow ta aw dencew ye. Aw kana foyi ke o ye min be se ka o fentigiya, walama min be se k'a to o ye pasuma soro. Ni o kera, aw bena baraka soro, ka jamana fenpumanw domu, ani ka o fenw to aw ta duruja nataw fana ye wagati bee.>

¹³ «Ayiwa, nin ko min sera an ma, o ye an yere ta kewalejuguw ni an ta hake caman no le ye. Nka o bee n'a ta, an ta Ala, i ka hake min bo an na, an ta jurumun tun ka ca ni o bee ye belen; i fana ka mog'o dama dama janaman to an ye. ¹⁴ Yala an belen ka kan ka ban i ta kuma ma, ka jen furu ra ni nin mogow ye, minw be nin ko haramuninw jagon ke wa? Ni an ka o ke, i tena dimi an kor'o ka an halaki, ka an bee ban pewu wa? ¹⁵ E, Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, i terennin lo! Anw mog'o dama dama le tora bi. An fe i ja kor'o ni an ta hakew ye; k'a soro mog'o si te se ka lo ele ja kor'o nin cogo ra tan.»

10

Izirayelimogow lora o ta jurumunw na

¹ Ayiwa, Esidarasi tun k'a kinbiri gban Ala ta batoso ja fe, a be Ala daarira, ka o ta jurumunw fo, ka kasi. K'a to o ra, Izirayeli cew, ani a musow, ani a denmisenw camanba nana a lamini; olugu fana tun be kasira kosebe. ² Yeyeli dence Sekaniya, min ye Elamu ta duruja do ye, ale k'a fo Esidarasi ye ko: «An koni ka an ta Ala kan bla, sabu siya were minw ka an lamini, an ka o musow furu. Nka o bee n'a ta, jigi

belen be Izirayeli fe nin bee ko. ³ Ayiwa, sisan an ye jɛnɔgɔnya* don ni an ta Ala ye, k'a latige ko an bɛna o musow ni o denw bee labla, o ye taga; an bɛna o ke ka kɔpa ni an matigice Esidarasi ta kuma ye, ani an ta Ala ta kuma nasiran be mɔgo minw na. Sariya ka min fo an ye, an y'a ke o cogo ra. ⁴ Ele ye wuri, sabu nin ko be ele le boro. An kɔni be ni i ye. I jija ka nin ko janabo.»

⁵ O kuma fora minke, Esidarasi wurira. A ka sarakalasebagaw* ta jamogow ni Levi* ta mogow ni Izirayeli jama bee lajen; a ko o ye kari, ko kuma min fora, ko o bɛna a ke ten. O karira.

⁶ O ko, Esidarasi bɔra Ala ta batoso ja fe, ka taga Eliyasibu dence Yohanan ta bon kɔno. K'a to o yoro ra, a ma domuni ke, a fana ma ji min, sabu hali bi a belen tun be kasira mɔgo minaninw ta terenbariyakow koson.

Izirayelimogow ka jɔgɔnye do ke

⁷ Ayiwa, o ka Zuda mara mogow ni Zeruzalemukaw ni mɔgo minaninw bee wele ko o ye na lajen Zeruzalemu. ⁸ O k'a fo ko ka kɔpa ni jamogow ni kuntigiw ta kuma ye, ko ni mɔgo o mɔgo ma na sani tere saba ce, ko o bɛna o tigi borofenw bee bosi a ra, k'a gben ka bo mɔgo minaninw ta jen ra fana.

⁹ O tere saba kɔno, Zuda mara mogow ni Boniyaminu ta mogow bee nana lajen Zeruzalemu. O kera san karo kɔnɔntɔnnan tere mugan na; jama bee siginin tun be kene kan Ala ta batoso ja fe. Nin ko nasiran koson, ani sanji fana koson, o tun be yereyera.

¹⁰ Sarakalasebaga* Esidarasi wurira ka lo, k'a fo o ye ko: «Aw ka Ala kan bla, sabu aw ka siya were musow furu; aw ka do le fara Izirayeli ta hakew kan. ¹¹ O ra sisan, aw ye lo aw ta jurumunw na Matigi Ala, aw bemaw ta Ala ja koro, k'a sago ke. Aw ye faran ka bo nin jamana ta siyaw ra, ka faran nin siya were musow ra.»

¹² Jama bee k'a jaabi ni kanba ye ko: «Can lo! I k'a fo cogo min na, an ka kan k'a ke ten le.» ¹³ O ko: «Nka jama caman le be yan, sanji wagati lo fana; o koson an te se ka to kene ma yan. Nin ko fana te se ka janabo tere kelen walama tere fla doron kono, sabu mɔgo caman be an ce ra minw ka jurumun ke nin ko ra. ¹⁴ O ra, an ta jamogow ye lajen jama bee no ra. Ce minw bee be an ta duguw ra, minw ka siya were musow ta, o bɛna wagati do yira olugu ra, o bee kelen kelen bɛna na ni o ta dugu jamogo dow ye, ani a kititigebaga dow. An bɛna to ka nin ko janabo ten le fo ka taga a to an ta Ala ta dimiba min be an kan nin ko koson, o dimi ye mabo an na.»

¹⁵ Ayiwa, Asaheli dence Yonatan, ani Tikiva dence Yaziya, olugu doron le ma son o kuma ma; Mesulamu ni Sabetayi min ye Levi* ta mogow ye, olugu fana tun farara o kan. ¹⁶ Nka a tun fora cogo min na, mɔgo minanin tow k'a ke ten. Sarakalasebaga Esidarasi ka gbatigi dow janawoloma ka bo gba bee kelen kelen na, ka o bee togo wele. Olugu lajenna, k'a damina san karo tannan tere folo ra, ka ke nin kow janabo ye. ¹⁷ O sanyelema karo folo tere folo, ce minw bee tun ka siya were muso furu, o ka olugu bee ta kow janabo ka o ban.

Mogow minw tun ka siya were musow ta

¹⁸ Ayiwa, sarakalasebaga* minw tun ka siya were musow ta, olugu le ye nin ye:

Maseya ni Eliyezeri ni Yaribu ni Gedaliya, olugu tun ye Yosadaki dence Yosuwe ta duruja dow ye, ani a balemaw ta durujaw. ¹⁹ Olugu ka o boro don jɔgon boro, ka layiri ta ko o be o ta musow bla, ani ka sagajigi kelen di ka o ke o ta hakebo saraka* ye.

²⁰ Hanani ni Zebadiya, olugu tun ye Imeri ta duruja dow ye.

²¹ Maseya ni Iliya ni Semaya ni Yeyeli ni Oziyasi, olugu tun ye Harimu ta duruja dow ye.

²² Elizohenayi ni Maseya ni Sumayila ni Netaneheli ni Yozabadi ni Elehasa, olugu tun ye Pasuri ta duruja dɔw ye.

²³ Yozabadi ni Simeyi ni Kelaya min be wele fana Kelita, ani Petaya ni Zuda ni Eliyezeri, olugu tun ye Levi* ta mɔgɔw ye.

²⁴ Eliyasibu, ale tun ye donkirilabaga dɔ ye.

Salumu ni Telemu ni Uri, olugu tun ye Alabatoso dakɔɔsibaga dɔw ye.

²⁵ Minw tun be Izirayelimɔgɔ tɔw ce ra, olugu ye nin ye:

Ramiya ni Isiya ni Malikiya ni Miyaminu ni Elehazari ni Malikiya ni Benaya, olugu tun ye Parehosi ta duruja dɔw ye.

²⁶ Mataniya ni Jakariya ni Yeyeli ni Abidi ni Yeremoti ni Iliya, olugu tun ye Elamu ta duruja dɔw ye.

²⁷ Eliyonayi ni Eliyasibu ni Mataniya ni Yeremoti ni Zabadi ni Aziza, olugu tun ye Zatu ta duruja dɔw ye.

²⁸ Yohanan ni Hananiya ni Zabayi ni Atelayi, olugu tun ye Bebayi ta duruja dɔw ye.

²⁹ Mesulamu ni Maluki ni Adaya ni Yasubu ni Sehali ni Yeremoti, olugu tun ye Bani ta duruja dɔw ye.

³⁰ Adina ni Kelali ni Benaya ni Maseya ni Mataniya ni Betisaleli ni Binuwi ni Manase, olugu tun ye Pahati Mohabu ta duruja dɔw ye.

³¹ Eliyezeri ni Isiya ni Malikiya ni Semaya ni Simeyɔn ni ³² Boniyaminu ni Maluki ni Semariya, olugu tun ye Harimu ta duruja dɔw ye.

³³ Matinayi ni Matata ni Zabadi ni Elifeleti ni Yeremayi ni Manase ni Simeyi ni olugu tun ye Hasumu ta duruja dɔw ye.

³⁴ Mahadayi ni Amuramu ni Uweli, olugu tun ye Bani ta duruja dɔw ye, ³⁵ ani Benaya ni Bediya ni Keluhu ³⁶ ni Vaniya ni Meremoti ni Eliyasibu ³⁷ ni Mataniya ni Matinayi ni Yahasayi ³⁸ ni Bani ni Binuwi ni Simeyi ³⁹ ni Selemiya ni Natan ni Adaya, ⁴⁰ ni Makinadibayi ni Sasayi ni Sarayi ⁴¹ ni Azareli ni Selemiya ni Semariya ⁴² ni Salumu ni Amariya ni Yusufu.

⁴³ Yeyeli ni Matitiya ni Zabadi ni Zebina ni Yadayi ni Yoweli ni Benaya, olugu tun ye Nebo ta duruja dɔw ye.

⁴⁴ Ayiwa, o mɔgɔw beɛ le tun ka siya were musow ta; o caman fana tun ka denw sɔɔ ni o musow ye.

NEHEMI TA KITABU

Kitabu faamucogo

Nehemi ta kitabu sɛbɛbaga ye Nehemi yere ye. A sɛbera Ɛsidasasi ta kitabu kɔ fɛ.

Yahudiya minw tun minana ka taga jamana wɛrɛ ra, olugu minw tun bɛ baara kɛra Pɛrɛsi masacɛba ta masaso kɔnɔ, Nehemi tun ye olugu dɔ ye. Nehemi tora o yɔrɔ ra ka Zeruzalɛmu dugu ko mɛn minkɛ, ko dugu kogow bɛɛ benbenna, a jusu kasira kosɛbɛ. O ra masacɛba k'a labla, ko a ye taga Zeruzalɛmu kogow lɔ kokura. Ale tagara se Zeruzalɛmu, san tan ni saba, Ɛsidasasi taganin kɔ. A tagara Ɛsidasasi ta baara tɔ laban, ka sekɔ ka na masacɛba kɔrɔ tuun. Nka a taganin kɔ, mɔgɔw ka Ala kan bla tuun. O kosɔn Nehemi tagara tuun Zeruzalɛmu, ka taga o karan.

Nin kitabu bɛ Ala ta mɔgɔw ta jusukungbɛlɛya yira an na. A fana bɛ Ala ta pumanya yira an na, ani a ta makari, a ta mɔgɔw ta fan fɛ. Ni o ka nimisa tuma o tuma, Ala bɛ yafa o ma, ka sɔn o ma.

Nehemi tun ye lanamɔgɔ ye; baarakebagaba tun lo fana. Gbɛlɛya ni tɔrɔ minw sera a ma, o m'a to a ye baara lalɔ.

Kitabu kɔnɔkɔw

Nehemi nana Zeruzalɛmu dugu cogoya flɛ (1-2)

Dugu kogo lɔcogo (3-7)

Ɛsidasasi ka Ala ta sariya ta kumaw karan mɔgɔw ye (8-10)

Nehemi ka mɔgɔw karan ka o bla sirapuman kan (11-13)

Zeruzalɛmu dugu kibaroya fɔra Nehemi ye

¹ Hakaliya dencɛ Nehemi ta ko:

Ayiwa, masacɛ Aritasɛrisɛsi ta masaya san mugannan na, Kisilevu karo* ra, ka ne to masadugu kɔnɔ, min ye Suzi ye, ² Hanani, min ye ne balema dɔ ye, ale ni mɔgɔ dama dama bɔra Zuda mara ra, ka na. Yahudiya tɔ minw tora yi, o mɔgɔ minanin minw tun sekɔra ka taga Zuda mara ra, ne ka o pininka olugu ko ra, ani Zeruzalɛmu dugu cogo ra. ³ O k'a fɔ ne ye ko mɔgɔ minanin minw janaman tora, minw sekɔra ka taga sigi Zuda mara ra, ko o mɔgɔw kɔni bɛ panin ni maroyaba le cɛ ra yi; o ko wow bɛ Zeruzalɛmu laminikogo ra, ko tasuma k'a konw fana jeni.

Nehemi ka Ala daari

⁴ Ayiwa, ne ka o kumaw mɛn minkɛ, ne sigira ka kasi. Ne panasisira fɔ tere dama; ne ka sun don, ka sankolo tigi Ala daari. ⁵ Ne ko: «E, Matigi Ala, sankolo tigi Ala, i ka bon, i ye siranyafenba le ye. Ele le bɛ to i ta jɛnɔgɔnya ra, ka kopuman kɛ i kanubagaw, ani i ta kuma siratagamabagaw ye. ⁶ Sabari ka i toro malɔ, ka i janto ne ra, ka i ta jɔncɛ ta daariri lamɛn, sabu ne bɛ i daarira su ni tere i ta jɔnw ye, minw ye Izirayɛlimɔgɔw ye. Izirayɛlimɔgɔw ka jurumun minw kɛ, ani ne yere ni ne ta somɔgɔw ka jurumun minw kɛ ka i hake ta, ne lɔra o jurumunw bɛɛ ra. ⁷ An kɔni ka kojugu caman le kɛ ka i hake ta. I ka kumaw, ani cifɔninw, ani i ta kolatigenin minw fɔ i ta baaraden Musa ye, an ma o sira tagama. ⁸ I tun ka kuma min fɔ i ta baaraden Musa ye, i hakiri to o kuma ra; i tun ko, ko: <Ni aw ka ne kan bla, ne bɛna aw gbɛn ka aw janjan siyaw cɛ ra. ⁹ Nka ni aw sekɔra ka na ne fɛ, ka ne ta kumaw lamɛn, k'a sira tagama, o tuma hali ni a kɛra ko aw ta mɔgɔw tagara fɔ dunuɔa dan le ra, ne bɛna o lana ka bɔ o yɔrɔ ra ka na ni o ye nin yɔrɔ ra, ne ka nin yɔrɔ min janawoloma, k'a kɛ ne tɔgɔ sigiyɔrɔ ye.> ¹⁰ I ta jɔnw lo, i ta mɔgɔw lo; ele le ka o

* **1:1** 1.1 Kisilevu karo, o ye Yahudiyaw ta san karo kɔnɔntɔnnan ye.

kunmabo i ta fangatigiya ni i ta sebayayaba baraka ra. ¹¹ E, Matigi Ala, sabari ka i toro malo ka i ta jonce ta daariri lamɛn, ka i ta jonw bɛɛ ta daariri lamɛn, sabu i togo ye bonya, o le ka di i ta jonw ye. Ne b'a fe ka ko min ke bi, a to o ye ja, janko ni ne tagara nin ce ja korɔ, ne ko ye diya a ye.»

Ayiwa, o wagati y'a soro ne le tun ye masace ta minnifendibaga ye.

2

Nehemi tagara Zeruzalemu

¹ Nisan karo* ra, Aritaserisesi ta masaya san mugannan na, lon do, ka ne to masace ja korɔ, ne ka duven ta ko ne be do di a ma. Ne ja tun ma deri ka kumu ka ye masace ja korɔ ni o lon te. ² Masace ka ne pininka ko: «Mun le ka i ja kumu tan k'a soro bana te i ra? I b'a soro jusukasi le be i ra.» Ne siranna kosebe, ³ nka ne ka masace jaabi ko: «Ala ye si di masace ma! Mun na ne ja te kumu, k'a soro ne bemaw suw donna dugu min na, o dugu bɛɛ benna, ani tasuma k'a donda konw jeni k'a cen?»

⁴ Masace ka ne pininka ko: «I b'a fe ne ye mun le ke i ye sa?» Ne ka sankolo tigi Ala daari, ⁵ ka soro ka masace jaabi. Ne ko: «Ni a benna masace ma, ni masace be son a ta jonce ta kuma ma, o tuma masace ye ne bla ka taga Zuda mara ra, janko ne bemaw suw donna dugu min na, ne ye taga o dugu lo kokura.» ⁶ Masace ni a ta masamuso tun signin be jagon korɔ. Masace ka ne pininka ko: «O tagama bena ke tere jori tagama le ye? I bena seko wagati juman?»

Ne ka ne sekowagati yira a ra. O ra, masace sonna ka ne bla ka taga. ⁷ Ne k'a fo masace ye fana ko: «Ni a benna masace ma, o ye sebe dow di ne ma ka taga o di Efirati ba terebenyanfan mara jamanatigiw ma, janko o y'a to ne ye teme ka taga se fo Zuda mara ra. ⁸ Sebe do fana ye di ne ma ka taga di Asafu ma, min ye masace ta yiriforo korosibaga ye, janko ale ye yiriw di ne ma. Sankasojan min be Alabatoso kere fe, ne bena o dondaw lalaga ni o yiriw ye, ani dugu laminikogo, ani ne yere ta sibon.» Masace sonna ne ta kuma ma, sabu ne ta Ala ta boropuman tun be ne kan.

⁹ O ko, ne tagara Efirati ba terebenyanfan mara jamanatigiw fe, ka taga masace ta sebew di o ma. Masace tun ka kerekuntigiw, ani sotigi dow ci ka taga ne blasira.

¹⁰ Ayiwa, Horonikace Sanbala, ani Amankace Tobiya min tun ye jamogo do ye, olugu ka ne nako men minke, o ma diya o ye, k'a ye ko mogo do be nana a janto Izirayelimogow ra, ka hera jini o ye.

¹¹ Ne sera Zeruzalemu minke, ne ka tere saba ke yi. ¹² O ko, ne ni mogo dama dama bora su fe. Nka ne ta Ala tun ka min don ne jusu ra, ko ne ye a ke Zeruzalemu dugu ye, ne tun ma o fo mogo si ye ban. Began wɛɛ tun te ne fe ni ne yere ta fali te, ne tun yelenna min kan. ¹³ Ne bora su fe Kurufurance ta donda fe; ne tagara Jɛɛ belebele ta bunun yoro ra, Sununkun ta donda fan na. Ne ka Zeruzalemu kogow fe. Ne k'a ye ko wow b'a fan bɛɛ ra, ani ko tasuma k'a konw jeni ka o cen. ¹⁴ O ko, ne tagara Bunun ta donda fan na, masace ta ko yoro ra. Nka ne tun yelenna fali min kan, o temeyoro ma soro. ¹⁵ O su kelen na, ne yelenna ka bo kurufurance ra; hali bi ne tun be kogo korosira. O ko, ne sekora ka taga don Kurufurance ta donda fe ka taga so.

¹⁶ Dugu jamogow tun m'a lon ne tagara yoro min na, ani ne tun tagara min ke, sabu hali bi ne tun ma foyi fo Yahudiyaw ye ban, walama sarakalasebagaw*, walama jamogow, walama kuntigiw. Ne tun ma foyi fo baara jamogow si ye fana. ¹⁷ Ko fe le, ne nana a fo o ye ko: «Bonɔ min be an kan, aw yere ja be o ra. Zeruzalemu kogow cenna, tasuma k'a dondaw ta konw jeni. Aw ye na, an ye Zeruzalemu kogow lo, janko maroya ye bo an kan.» ¹⁸ Ne ta Ala ta boropuman tun be ne kan cogo min na, ani

* 2:1 2.1 Nisan karo, walama Abibu karo, o ye Yahudiyaw ta san karo folo ye.

masace tun ka kuma minw fo ne ye, ne ka o fo o ye. O ka ne jaabi ko: «An ye wuri ka lori damina!» O jijara ka o baarajuman damina.

Sanbala ni Tobiya ka Yahudiyaw logobo

¹⁹ Nka Horonikace Sanbala ni Amankace Tobiya min tun ye jamogo do ye, ani Arabuce Gesemu, olugu ka o ko men minke, o ka an logobo, ka yereko an ma, k'a fo ko: «Aw be mun le kera nin ye de? O tuma aw b'a fe ka muruti masace ma le ke?»
²⁰ Ne ka o jaabi ko: «Sankolo tigi Ala bena a to an ta baara ye ja. Anw minw ye a ta jonw ye, an koni bena kogo lori damina; nka aw koni, aw ninyoro te Zeruzalemu, aw ta fanga te Zeruzalemu kan, aw togo tena fo Zeruzalemu.»

3

Yahudiyaw ka Zeruzalemu laminikogo lori damina

¹ Sarakalasebagaw kuntigiba* Eliyasibu ni a sarakalasebaga jogonw ka baara damina. Olugu ka Sagaw ta donda lo, k'a saninya Ala ye, k'a konw don a ra. O ka lori ke ka taga se fo Meha ta sankasojan ma, ka o saninya Ala ye, ka lori ke tuun ka taga se fo Hananeheli ta sankasojan ma.

² Zeriko dugumogow ka lori ke ka gban olugu ra.

Imiri dence Zakuri ka lori ke ka gban olugu ra.

³ Sena ta durujaw ka Jegew ta donda lo. O k'a yiriw don, k'a konw don a ra, k'a sogonanw ni a berew don.

⁴ Hakosi dence Huri, o dence Meremoti fana ka yoro dow lalaga ka gban olugu ra.

Mesezabeli dence Berekiya, o dence Mesulamu fana ka yoro dow lalaga.

Bana dence Sadoki fana ka yoro dow lalaga.

⁵ Tekoha ta mogow fana ka yoro dow lalaga ka gban olugu ra. Nka olugu ta jamogow ma son ka o yere majigi baarakuntigiw ye ka baara ke.

⁶ Paseha dence Yehoyada ni Besodiya dence Mesulamu, olugu ka Dondakoro lalaga. O k'a yiriw don, k'a konw don a ra, k'a sogonanw ni a berew don.

⁷ Yoro min gbanna o ra, Gabahonkace Melatiya ni Meronitikace Yadon, olugu ka o yoro lalaga, olugu ni Gabahonkaw ni Misipakaw. Olugu tun be Efirati ba terebenyanfan ta jamanatigi ta mara le konu.

⁸ Yoro min gbanna o ra, Haraya dence Uziyeli, min tun ye saninfagabaga ye, ale ka o yoro lalaga.

Yoro min gbanna o ra, Hananiya min tun ye turu kasadiman lalagabaga do ye, ale ka o yoro lalaga. O ka Zeruzalemu dugu laben o cogo ra fo ka taga se kogo bonyayoro ma.

⁹ Yoro min gbanna o ra, Huri dence Refaya, min tun ye Zeruzalemu mara tarance jamogo ye, ale ka o yoro lalaga.

¹⁰ Yoro min gbanna o ra, Harumafu dence Yedaya ka o yoro lalaga; o yoro tun be a ta so ja fe.

Hasabiniya dence Hatusi fana ka yoro dow lalaga ale kere fe.

¹¹ Harimu dence Malikiya ni Pahati Mohabu dence Hasubu ka kogo fan do were lalaga, ani Dibiw ta sankaso.

¹² Yoro min gbanna o ra, Halohesi dence Salumu min tun ye Zeruzalemu mara tarance to kelen jamogo ye, ale ni a denmusow ka o yoro lalaga.

¹³ Kurufurance ta donda, Hanun ni Zanoaha dugumogow le ka o yoro lalaga, k'a konw don a ra, k'a sogonanw ni a berew don. O ka kogo lalaga fana k'a janya se fo nongon* ja waga kelen, ka taga se fo Sununkun ta donda ma.

* 3:13 3.13 Nongon ja kelen be se ka ben metere tarance le ma.

¹⁴ Rekabu dence Malikiya min tun ye Beti Hakeremu dugu namogo ye, ale ka Sununkun ta donda lalaga. A k'a lo, k'a konw don, ani a sogonanw ni a berew.

¹⁵ Koli Hoze dence Salumu min tun ye Misipa mara namogo ye, ale ka Bunun ta donda lalaga. A k'a lo k'a datugu, k'a konw don a ra, k'a sogonanw ni a berew don. A ka Silohamu ta ji yoro ta kogo fana lo, min be masace ta yiriforo koro, ka taga se fo sira min be jigi ka bo Dawuda ta masabonba* ra.

¹⁶ O ko, Azibuki dence Nehemi, min tun ye Beti Suri mara tarance namogo ye, ale ka Dawuda ta sudonyoro nafeyoro lalaga, ka taga se fo jidinga ma, ani ka taga se fo kerekewe ta so ma.

¹⁷ O ko, Levi ta mogo dow fana ka yoro dow lalaga; olugu tun ye Bani dence Rehumu ye, ani Hasabiya, min tun ye Keyila mara tarance namogo ye; ale ka baara ke ka gban Rehumu na.

¹⁸ O ko, o balema minw tun be ni Henadadi dence Bavayi ye, min tun ye Keyila mara tarance to kelen namogo ye, olugu fana ka yoro dow lalaga.

¹⁹ Yosuwe dence Ezeri min tun ye Misipa namogo ye, ale ka kogo fan do were lalaga ka gban olugu ra; o fan nasinnin be kerekeminanw ta so yelenyoro ma; a be kogo nongon na.

²⁰ O ko, Zabayi dence Baruki jijara kosebe ka kogo fan do were lalaga, k'a ta kogo nongon na ka taga a bla sarakalasebagaw kuntigiba Eliyasibu ta so donda ra.

²¹ O ko, Hakosi dence Huri, o dence Meremoti, ale ka kogo fan do were lalaga, k'a ta Eliyasibu ta so donda ra, ka taga a bla fo a ta so dan na.

²² O ko, sarakalasebaga minw tun be o yoro mara ra, olugu fana ka yoro dow lalaga.

²³ O ko, Boniyaminu ni Hasubu fana ka o ta so nafeyoro lalaga.

O ko, Ananiya dence Maseya, o dence Azariya fana k'a yere ta so nafeyoro lalaga.

²⁴ O ko, Henadadi dence Binuwi ka kogo fan do were lalaga, k'a ta Azariya ta so yoro ra ka taga a bla fo kogo nongon na, logologo fan na.

²⁵ Uzayi dence Palali ka yoro dow lalaga; o yoro tun nasinnin be kogo nongon ni sankasojan ma, masace ta so na fe, kasobon lukene kere fe.

O ko, Paresosi dence Pedaya ²⁶ ani Alabatoso baaraden minw siginin tun be Ofeli kongori kan, olugu ka yoro dow lalaga, ka taga se Ji ta Donda ma, tereboyanfan na, ani sankasojan fan na.

²⁷ O ko, Tekohakaw fana ka kogo fan do were lalaga, k'a ta sankasojan na, min janyara ka bo kogo kunna, ka taga se fo Ofeli ta kogo ma.

²⁸ K'a damina Sow ta Donda ra, sarakalasebagaw be kelen kelen ka yoro do lalaga o ta so nafeyoro ra.

²⁹ O ko, Imeri dence Sadoki ka yoro dow lalaga a yere ta so na fe.

O ko, Sekaniya dence Semaya, min tun ye Tereboyanfan ta Donda korosibaga ye, ale fana ka yoro dow lalaga.

³⁰ O ko, Selemiya dence Hananiya ni Salafu dence woronan min ye Hanun ye, olugu ka kogo fan do were lalaga.

O ko, Berekiya dence Mesulam ka yoro dow lalaga a yere ta sow na fe.

³¹ O ko, Malikiya min tun ye saninfagabaga do ye, ale ka yoro dow lalaga, ka taga se fo Alabatoso baaradenw ta so ma, ani jagokebagaw ta so; yoro min be Yorokorosibagaw ta donda na fe, ka taga se fo Dugukorosibagaw ta bon ma, min be kogo nongon koro.

³² Ayiwa, yoro min tun be kogo nongon ta sankaso ni Sagaw ta Donda ce, saninfagabagaw ni jagokebagaw le ka o yoro kogow lalaga.

Sanbala ka Yahudiyaw mafiyenya

³³ Ayiwa, Sanbala nana a men minke ko an be dugu laminikogo lora, o ma diya a ye; a dimina kosebe. A ka ke an Yahudiyaw logobo ye. ³⁴ A k'a fo a ta dugumogow

ni Samari kerekējama ja na ko: «Nin Yahudiya barakantanw be mun le kera tan de? Yala o b'a miiri ko o bena kogo lo kokura le wa, ka sarakaw bo, ka nin baara ban bi yere le ke? O tuma tasuma ka nin kabakuru minw jeni, ani bogo ka o datugu, yala olugu be se ka nin kabakuruw labo ka o lo kokura tuun wa?»

³⁵ Amonkace Tobiya min tun lonin be Sanbala koru, ale ko: «A to o ye a lo sa! Hali ni kongowurunin do le ka yelen o ta kogo nin kan, a bena a kabakuruw bee benben!»

Nehemi ka Ala daari

³⁶ «E, an ta Ala, an lamēn, sabu o be an mafiyenyara.

O be dogoyari min lasera an ma, a to o ye ben olugu yere le kan yi!

A to o juguw ye na o ce ka taga o ke jonw ye jamana wera ra.

³⁷ I kana o ta hakew yafa, i kana o ta jurumunw josi ka bo i ja koru, sabu o ka kogo lobagaw mafiyenya.»

³⁸ O ra, an ka kogo lo k'a lamini k'a ben, k'a lo se fo a cenance ra; sabu mogow bee tun ka baara ta ni o jusu bee le ye.

4

Sanbala ko a be Yahudiyaw kere

¹ Nka wagati min Sanbala ni Tobiya ni Arabuw ni Amonkaw ni Azidodikaw nana a men ko Zeruzalemu dugu laminikogo lori be tagara ja, ani ko a wow be datugura, o dimina kosebe. ² O ka janfa siri ko o bena Zeruzalemu dugu kere, ka dugu jagami. ³ An fana ka o men minke, an ka an ta Ala daari; o ko, an ka mogow dow bla ka yorow korosi su ni tere, janko o kana na ben an kan. ⁴ Nka Zuda mara mogow nana ke a fo ye ko: «Baarakebagaw baraka be desera, k'a soru kabakurutonw belen ka ca. An koni tena se ka nin kogo lo le fiyewu!» ⁵ An juguw koni, olugu tun b'a fora ko: «Sani o ye na a lon ko an be nana, walama sani o ye an ye, o y'a soru an donna o ce ra ka ban, ka o faga, ka o ta baara lalo.»

Nehemi ka kerekeminanw di a ta mogow ma

⁶ Yahudiya minw tun siginin be ni an juguw ye, olugu nana sijaga caman ka na an lasomi; o tun be to k'a fo an ye ko: «Ni aw ka munu fan o fan, o bena na ben an kan.»

⁷ O ra, kogo ka surun fan minw na, ne ka mogow dow lolo kogo ko fe o yorow ra, ani yoro minw lablanin be. Ne ka o lolo, gba bee ni a ta yoro, ni o ta kerekemuruw ni o ta tamanw ni o ta kalanw ye o boro. ⁸ Ne nana yoro bee fle ka ja tuma min na, ne gbarara jamogow ni kuntigiw ni mogow tow ra k'a fo o ye ko: «Aw kana siran o ja. Aw ye aw hakiri to Matigi ra, ale Ala min ka bon, ani siranyafenba lo fana; aw ye kere ke aw balemaw ni aw dencew ni aw denmusow ni aw ta musow ni aw ta bonw koson.»

⁹ Ayiwa, an juguw nana a lon ko an bora o ta jen koru ma, ani ko Ala ka o ta jen korotige minke, an sekora ka taga kogo koru, bee k'a ta baara ta.

¹⁰ K'a ta o lon na, mogow tarance doron le tun be baara ke; o tarance to kelen tun be o ta negederegew don, ka lo ni o ta tamanw ye, ani o ta negebennanw, ani o ta kalanw ye o boro. Kerekuntigiw tun lonin be Zuda ta mogow bee ko fe. ¹¹ Minw tun be kogo lora, ani minw tun be minanw tara, olugu tun be o ta baaraw kera ni o boro kelen ye, ka kerekeminan do mina boro to kelen na. ¹² Lorikebaga bee kelen kelen ta kerekemuru tun sirinin be a geren kelen na, k'a to baara ra. Ce min tun ka kan ka buru fiye, ale tun lonin be ne koru. ¹³ Ne k'a fo jamogow ni kuntigiw ni jama to ye ko: «Baara ka ca, kogo ka jan, an ce ka jan jagon na fana. ¹⁴ O ra, ni aw nana

burufiyekan men ka bɔ fan min na, aw ye taga lajen o yɔrɔ ra. An ta Ala bɛna kɛrɛ kɛ an ye.»

¹⁵ An tun bɛ an ta baara kɛ o cogo le ra lon o lon. Tamanw tun bɛ mɔgɔw taran kelen boro, k'a ta dugugbɛda ra fɔ ka taga lolo bɔ su fɛ. ¹⁶ O wagati ra, ne k'a fɔ mɔgɔw ye tuun ko: «Mɔgɔ bɛɛ kelen kelen ni a ta baarakeɲɔgɔn ye to Zeruzalemu dugu kɔnɔ su fɛ. Ni o kɛra, an bɛna dugu kɔrɔsi su fɛ, ka baara kɛ tere fɛ. ¹⁷ Ne ni ne balemaw, ani ne baarakeɲɔgɔnw, ani yɔrɔkɔrɔsibagaw, an si ma an ta faniw bɔ an yɛrɛ ra. Bɛɛ ta kɛrɛkeminan tun bɛ a boro, hali ni a tun bɛ taga ko le* .»

5

Nehemi ka Yahudiyaw ta terenbariyakow janabɔ

¹ Ayiwa, wagati dɔ nana kɛ, Yahudiya dɔw ni o musow ka kuma caman fɔ, ka o balema Yahudiya tɔw jaraki kɔsɛbɛ. ² Dɔw tun b'a fɔra ko: «Anw ni an dɛncɛw ni an denmusow ka ca; aw ka kan ka siman di an ma janko an ye domuni kɛ ka baro!» ³ Dɔw fana ko: «Ni kɔngɔ wagati ka se, anw ka kan ka an ta forow ni an ta rɛzenforow, ani an ta bonw le tɔnɔmasigi janko ka siman sɔrɔ k'a domu.» ⁴ Dɔw ko tuun ko: «Anw ka kan ka an ta forow ni an ta rɛzenforow tɔnɔmasigi ka o wari ta, janko ka ninsɔngɔ sara masacɛ ye; ⁵ k'a sɔrɔ anw ni an ta jamana mɔgɔw bɛɛ ye siya kelen le ye; olugu ta denw ni an ta denw bɛɛ ye kelen ye. O bɛɛ n'a ta, an ka kan ka an dɛncɛw ni an denmusow di ka o kɛ jɔnw ye. An denmuso dɔw kɛra jɔnw ye ka ban; se foyi tɛ an ye fana, sabu an ta forow ni an ta rɛzenforow kɛra mɔgɔ wɛrɛw ta ye.»

⁶ Ayiwa, ne ka o tɔrɔkɔw ni o kumaw mɛn minkɛ, ne dimina kɔsɛbɛ. ⁷ Ne k'a latigɛ ko ne bɛna kumagbɛlen fɔ jama jamɔgɔw ni a kuntigiw ye. Ne ko o ma ko: «Mun kɔsɔn aw bɛ juru don aw balemaw ra, ka tɔnɔ jini a ra o fɛ?» Ne ka o wele jɔgɔnyeba dɔ ra, janko ka o ko janabɔ ni o ye. ⁸ Ne k'a fɔ o ye ko: «An balema Yahudiya minw tun fiyeerera siya wɛrɛw ma ka o kɛ jɔnw ye, an jijara ka an seko kɛ, ka olugu kunmabɔ. Sisan aw yɛrɛ le bɛ sekɔra ka aw balemaw fiyeere tuun an yɛrɛ ta mɔgɔw ma!» O jera, o ma foyi sɔrɔ k'a fɔ. ⁹ Ne ko o ma tuun ko: «Aw bɛ min kɛra tan, o man jɪ. Aw tun ka kan ka siran Ala ja, janko an jugu minw ye siya wɛrɛ mɔgɔw ye, olugu kana na maroya bla an na. ¹⁰ Ne ni ne balemaw ni ne baarakeɲɔgɔnw, anw fana ka wari ni siman di mɔgɔw ma juru ra. Sisan an ye o juruw to o ye. ¹¹ Aw ye o ta forow, ani o ta rɛzenforow, ani o ta oliviyesunw, ani o ta bonw sekɔ o ma bi yɛrɛ. Aw tun b'a fɛ ka tɔnɔ min fana sɔrɔ o fɛ aw ta wari ni aw ta siman ni aw ta rɛzenji ni aw ta turu ra, ko fɛn o fɛn sigiyɔrɔma kɛmɛ, ko sigiyɔrɔma kelen ye fara o kan, aw ye kaari o bɛɛ kɔ.»

¹² O ka ne jaabi ko: «I ka min fɔ, an bɛna a kɛ ten. An bɛna o borofɛnw sekɔ o ma; an fana tɛna tɔnɔ foyi jini o fɛ tuun.» O ra, ne ka sarakalasebagaw wele; ne k'a fɔ ko o mɔgɔw ye kari sarakalasebagaw yɛrɛ ja na, ko o ka min fɔ, ko o bɛna a kɛ ten. ¹³ Ne ka ne ta deregeba foni k'a yuguyugu, k'a fɔ ko: «Ni mɔgɔ min ma nin layiri dafa, Ala ye o tigi fana yuguyugu nin cogo ra, k'a faran ka bɔ a ta somɔgɔw ni a ta borofɛnw cɛ ra. Ala ye a yuguyugu fɔ k'a lakolon to.» Jama bɛɛ k'a jaabi k'a fɔ ko «Amina!» O ka Matigi Ala tando. Min tun latigera, o k'a kɛ ten.

Nehemi kɛra jamanatigijuman ye

¹⁴ Ka ne to Zuda mara jamanatigiya ra Aritaserisesi ta masaya wagati ra, k'a ta a ta masaya san mugannan na ka taga se a san bisaba ni flanan ma, o san tan ni fla bɛɛ kɔnɔ, ne ni ne ta gbamɔgɔ si ma masacɛ ta ninsɔngɔ mina mɔgɔw fɛ, ka o kɛ ka an

* **4:17** 4.17 Kitabu dɔw kɔnɔ a sebera ko: «An ta kɛrɛkeminanw dɔrɔn le tun bɛ an boro, ani ji.»

yere baro. ¹⁵ Jamanatigi folo minw konna ne ja, olugu tun ka mogow sege kosebe. O tun be mogow jagboya ko o ye warigbe binaani le di olugu ma lon o lon; domuni ni rezenji nin te o ra. Hali o ta kuntigiw, olugu fana tun ka o ta fanga digi mogow kan kosebe. Nka ne koni ma o jagon ke, sabu Alapasiran tun be ne ra. ¹⁶ Ne ka ne yere bla nin kogo lori baara le ra. Ne baarakejagonw fana lajenna ka baara ke. An fana ma dugukolo si san. ¹⁷ Ka fara o bee kan, Yahudiyaw kuntigi ce keme ni bilooru le tun be to ka domuni ke ne fe. Minw tun bora an lamini jamanaw ra ka na an fe, olugu nin te o ra. ¹⁸ Lon o lon misitoran kelen le tun be faga ne ta so, ani saga panaman woro, ani sisew. Ne le tun be lo ni o musakaw bee ye. Tere tan o tere tan, o tun be na ni rezenji suguya bee camamba ye. Nka o bee n'a ta, mogow tun ka kan ka siman minw di jamanatigi ma, ne ma son ka o jini o fe, sabu baara doni tun gbiriya mogow ma kojugu.

¹⁹ E, ne ta Ala, ne ka kopuman minw bee ke nin mogow ye, o koson i hakiri to ne ra, ka ja ne ma.

6

Yahudiyaw juguw wurira o kama tuun

¹ Ayiwa, Sanbala ni Tobiya ni Arabuce Gesemu ni an jugu tow nana a men ko an ka kogo lalaga, ko hali wo kelen ma to kogo ra tuun. O wagati ra ne tun ma konw don folo. ² Sanbala ni Gesemu ka cira do ci o le ra, ka n'a fo ne ye ko: «Na, an ye jagon ye Kefirimu, Ono kenegbe ra.» K'a soro o tun b'a fe ka ne janfa le.

³ Ne ka ciraden dow ci ka taga fo o ye ko: «Baaraba le be ne fe yan belen, o koson ne tena se ka taga yi. Ni ne ka bo yan ka taga aw fe, baara bena lalo.»

⁴ Nka o belen ka o cira kelen ci ka na, ka se fo sijaga naani. O na o na, ne fana ka o jaabi ni nin kuma kelen le ye. ⁵ A sijaga loorunan na, Sanbala k'a ta baarden kanbelen ci ne fe ni o kuma kelen ye tuun. Sebe do tun be ale boro, o dayelenin be. ⁶ A tun sebera o sebe konko ko: «O b'a fora siya werew ce ra ko ele ni i ta jamana mogow b'a fe ka muruti. Gesemu fana ka o kuma kelen fo; ko o le koson ele ni Yahudiya tow be kogo lalagara. O b'a fora fana ko ele le bena ke o ta masace ye, ⁷ ko i yere ka cira dow panawoloma ka ban ko olugu y'a fo Zeruzalemu ko: «Masace do be Zuda mara ra!» Ayiwa, nin ko kibaroya tena men ka se masace ma. O ra, na, an ye jagon ye.»

⁸ Ne k'a jaabi ko: «Ele be nin ko minw bee fora, o si te can ye; ele yere le be nin bee miirira i yere konko k'a fo.»

⁹ Can ra, o mogow bee tun b'a fe ka an lasiran le; o tun b'a miirira ko o kumaw bena ke sababu ye ka an fari faga, k'a to an ye baara dabra.

E, Ala, baraka don ne ra sisan janko ne ye baara ke.

Cira min tun b'a fe ka Nehemi janfa

¹⁰ Ayiwa, lon do ne tagara Metabeli dence Delaya ta dence Semaya ta so konko. Ne tagara a soro ko ale k'a yere datugu a ta so yi. A ko ne ma ko: «Na, an ye taga jagon ye Ala ta batoso konko, yoro saninman* konkonko. An bena don ka daw datugu an yere da ra, sabu mogow dow be nana, ko o be na i faga. O b'a fe ka na i faga su fe.» ¹¹ Ne k'a jaabi ko: «Ne bagonko be se ka bori cogo di? Ne bagonko be se ka taga don Ala ta yoro saninman konko cogo di ni o ma ne faga? Ne koni tena taga yi!» ¹² Ne tun k'a korosi k'a ye ko Ala le tun m'a ci ne fe fiyewu; Sanbala ni Tobiya le tun ka wari di a ma. O koson a tun nana o cirayakuma fo ne ye. ¹³ O tun ka o wari di a ma ko a ye nin kuma fo, janko ne ye siran ka tugu a ta kuma ko, ka kojugu do ke, min be ke sababu ye ka ne togo cen, ka ne mafiyenya.

¹⁴ E, ne ta Ala, i hakiri to Tobiya ni Sanbala ra, ka o sara ka kapa ni o ta kewalew ye. I hakiri to ciruso Nohadiya fana ra, ani cira to minw tun b'a fe ka ne lasiran.

Nehemi juguw maroyara

¹⁵ Ayiwa, kogo baara bæ banna ka ben Eluli karo* tere mugan ni looru ma. A baara bæ kera ka ban tere bilooru ni fla le kɔnɔ. ¹⁶ An juguw, ani siya minw bæ ka an ta jamana lamini, olugu ka o men minke, o siranna; o maroyara kosebe, sabu o k'a faamu ko Ala le ka an demɛ ka nin baara ke.

¹⁷ O wagatiw bæ ra, Zuda mara jamɔgɔ dɔw ni Tobiya tun ka kibaroya caman ci jɔgɔn ma. ¹⁸ O kera, sabu Zuda mara mɔgɔ caman tun karira ko olugu be Tobiya ta jen le ra, sabu Tobiya tun ka Ara dence Sekaniya denmuso furu. Tobiya dence Yohanan fana tun ka Berekiya dence Mesulamu ta denmuso furu. ¹⁹ O tun be to ka na Tobiya ta kopumanw lakari ne ja kɔrɔ; o tun be taga ne ta kumaw fana fo a ye. O Tobiya tɔgɔ le tun be sebew cira ne ma janko ka ne lasiran.

7

Zeruzalemu dugu kɔrɔsicogo

¹ Kogo nana lo ka ban minke, ani ne nana a konw don tuma min na, an ka dakɔrɔsibagaw, ani donkirilabagaw, ani Levi* ta mɔgɔw sigi o ta baaraw ra. ² Ne ka Zeruzalemu dugu kopaw karifa ne balemace Hanani ma, ani Hananiya min tun ye Zeruzalemu kerekunbenbon kuntigi ye, sabu ale tun ye mɔgɔ terennin le ye; Alapasiranbaga tun lo fana ka teme mɔgɔ caman kan.

³ Ne k'a fo o ye ko: «Aw kana Zeruzalemu dugu dondaw dayele, fo ni tere gbanna tuma min na. Wula fe fana aw ye a daw datugu ka o sɔgɔ sani dakɔrɔsibagaw ye taga. Aw ye Zeruzalemu dugumɔgɔw bla, o ye to ka yɔrɔw kɔrɔsi ka jɔgɔn sɔn. Dɔw ye lolɔ dugu kɔrɔsiyɔrɔ ra, dɔw ye lolɔ o yere ta bonw kere fe.»

⁴ Zeruzalemu dugu tun ka bon, dugu kene fana tun ka bon; nka a dugumɔgɔw tun man ca, a bonw fana tun ma lo kokura folo.

Mɔgɔw jateda

⁵ Ne ta Ala k'a don ne jusu ra ko ne ye jamɔgɔw ni kuntigiw ni mɔgɔ tɔw bæ lajen janko ka o jate, o bæ ni o ta somɔgɔw. Mɔgɔ minw tun konna ka na, ne ka olugu ta burujusebe ye. Ne ka min sɔrɔ o sebe kɔnɔ o ye nin ye:

⁶ Babiloni masace Nebukadinesari tun ka Zuda mara mɔgɔ minw mina ka taga ni o ye, o mɔgɔ minw sekora ka na Zeruzalemu, ani Zuda mara ra, ka na sigi o ta duguw ra, olugu fle nin ye: ⁷ O mɔgɔw le nana ni Zorobabeli ye, ani Yosuwe, ni Nehemi, ni Azariya, ni Ramiya, ni Nahamani, ni Maridose, ni Bilisan, ni Misipereti, ni Bigivayi, ni Nehumu, ni Bana.

Izirayelimɔgɔw bæ lajennin jateda fle nin ye:

⁸ Parihosi ta durujaw: mɔgɔ waga fla ni keme ni biwolonfla ni fla (2 172);

⁹ Sefatiya ta durujaw: mɔgɔ keme saba ni biwolonfla ni fla (372);

¹⁰ Ara ta durujaw: mɔgɔ keme wɔrɔ ni bilooru ni fla (652);

¹¹ Pahati Mohabu ta durujaw, minw bɔra Yosuwe ni Yohabu ta gba ra: mɔgɔ waga fla ni keme seegi ni tan ni seegi (2 818);

¹² Elamu ta durujaw: mɔgɔ waga kelen ni keme fla ni bilooru ni naani (1 254);

¹³ Zatu ta durujaw: mɔgɔ keme seegi ni binaani ni looru (845);

¹⁴ Zakayi ta durujaw: mɔgɔ keme wolonfla ni biwɔrɔ (760);

¹⁵ Binuwi ta durujaw: mɔgɔ keme wɔrɔ ni binaani ni seegi (648);

¹⁶ Bebayi ta durujaw: mɔgɔ keme wɔrɔ ni mugan ni seegi (628);

¹⁷ Azigadi ta durujaw: mɔgɔ waga fla ni keme saba ni mugan ni fla (2 322);

¹⁸ Adonikamu ta durujaw: mɔgɔ keme wɔrɔ ni biwɔrɔ ni wolonfla (667);

¹⁹ Bigivayi ta durujaw: mɔgɔ waga fla ni biwɔrɔ ni wolonfla (2 067);

* 6:15 6.15 Eluli karo, o ye Yahudiyaw ta san karo wɔrɔnan ye.

- 20 Adini ta durujaw: mɔɔɔ kɛmɛ wɔɔɔ ni bilooru ni looru (655);
- 21 Ateri ta durujaw, minw bɔra Ezekiyasi ta gba ra: mɔɔɔ bikɔnɔntɔn ni seegi (98);
- 22 Hasumu ta durujaw: mɔɔɔ kɛmɛ saba ni mugan ni seegi (328);
- 23 Betisayi ta durujaw: mɔɔɔ kɛmɛ saba ni mugan naani (324);
- 24 Harifu ta durujaw: mɔɔɔ kɛmɛ ni tan ni fla (112);
- 25 Gabahɔn dugumɔɔɔw: mɔɔɔ bikɔnɔntɔn ni looru (95);
- 26 Betilehemu dugumɔɔɔw, ani Netofa dugumɔɔɔw: mɔɔɔ kɛmɛ ni biseegi ni seegi (188);
- 27 Anatɔtikaw: mɔɔɔ kɛmɛ ni mugan ni seegi (128);
- 28 Beti Azimaveti dugumɔɔɔw: mɔɔɔ binaani ni fla (42);
- 29 Kiriyati Yeharimu, ani Kefira, ani Berɔti dugumɔɔɔw: mɔɔɔ kɛmɛ wolonfla ni binaani ni saba (743);
- 30 Rama ni Geba dugumɔɔɔw: mɔɔɔ kɛmɛ wɔɔɔ ni mɔɔɔ mugan ni kelen (621);
- 31 Mikimasikaw: mɔɔɔ kɛmɛ ni mugan ni fla (122);
- 32 Betelikaw, ani Ayikaw: mɔɔɔ kɛmɛ ni mugan ni saba (123);
- 33 Nebo dugu tɔ kelen ta mɔɔɔw: mɔɔɔ bilooru ni fla (52);
- 34 Elamu were ta durujaw: mɔɔɔ waga kelen ni kɛmɛ fla ni bilooru ni naani (1 254);
- 35 Harimu ta durujaw: mɔɔɔ kɛmɛ saba ni mugan (320);
- 36 Zeriko dugumɔɔɔw: mɔɔɔ kɛmɛ saba ni binaani ni looru (345);
- 37 Lodi, ani Hadidi ni Ono dugumɔɔɔw: mɔɔɔ kɛmɛ wolonfla ni mugan ni kelen (721);
- 38 Sena dugumɔɔɔw: mɔɔɔ waga saba ni kɛmɛ kɔnɔntɔn ni bisaba (3 930);
- 39 Sarakalasebagaw, minw tun ye Yedaya ta durujaw ye, minw bɔra Yosuwe ta gba ra: mɔɔɔ kɛmɛ kɔnɔntɔn ni biwolonfla ni saba (973);
- 40 Imeri ta durujaw: mɔɔɔ waga kelen ni bilooru ni fla (1 052);
- 41 Pasuri ta durujaw: mɔɔɔ waga kelen ni kɛmɛ fla ni binaani ni wolonfla (1 247);
- 42 Harimu ta durujaw: mɔɔɔ waga kelen ni tan ni wolonfla (1 017).
- 43 Levi ta mɔɔɔ minw tun ye Yosuwe ni Kadimiyeli ta durujaw ye, minw tun bɔra Hodeva ta gba ra: mɔɔɔ biwolonfla ni naani (74).
- 44 Donkirilabaga minw tun ye Asafu ta durujaw ye: mɔɔɔ kɛmɛ ni binaani ni seegi (148).
- 45 Alabatoso donda kɔrɔsibagaw tun ye Salumu ta durujaw ye, ani Ateri ta durujaw, ani Talimɔn ta durujaw, ani Akubu ta durujaw, ani Hatita ta durujaw, ani Sobayi ta durujaw bɛɛ lajennin: mɔɔɔ kɛmɛ ni bisaba ni seegi (138).
- 46 Alabatoso baaradenw tun ye Siha ta durujaw ye, ani Hasufa ta durujaw, ani Tabahoti ta durujaw, 47 ani Kerosi ta durujaw, ani Siha ta durujaw, ani Padɔn ta durujaw, 48 ani Lebana ta durujaw, ani Hagaba ta durujaw, ani Salimayi ta durujaw, 49 ani Hanan ta durujaw, ani Gideli ta durujaw, ani Gahari ta durujaw, 50 ani Rehaya ta durujaw, ani Resɛn ta durujaw, ani Nekoda ta durujaw, 51 ani Gazamu ta durujaw, ani Uza ta durujaw, ani Paseha ta durujaw, 52 ani Besayi ta durujaw, ani Mehunimu ta durujaw, ani Nefisimu ta durujaw, 53 ani Bakibuki ta durujaw, ani Hakufa ta durujaw, ani Harihuri ta durujaw, 54 ani Basuluti ta durujaw, ani Mehida ta durujaw, ani Harisa ta durujaw, 55 ani Barikɔsi ta durujaw, ani Sisera ta durujaw, ani Tama ta durujaw, 56 ani Nesiya ta durujaw, ani Hatifa ta durujaw.
- 57 Sulemani ta baaradenw ta durujaw, olugu le tun ye Sotayi ta durujaw ye, ani Sofereti ta durujaw, ani Perida ta durujaw, 58 ani Yahala ta durujaw, ani Darikon ta durujaw, ani Gideli ta durujaw, 59 ani Sefatiya ta durujaw, ani Hatili ta durujaw, ani Pokereti Hatisebayimu ta durujaw, ani Amɔn ta durujaw.
- 60 Alabatoso baaradenw, ani Sulemani ta baaradenw ta durujaw, o bɛɛ lajennin tun ye mɔɔɔ kɛmɛ saba ni bikɔnɔntɔn ni fla (392).

⁶¹ Ayiwa, minw tun bora Teli Mela, ani Teli Harisa, ani Kerubi Adon, ani Imeri, olugu fle nin ye, nka o ma se ka o ta somogow ni o ta burujaw fo, k'a yira ko olugu ye Izirayelimogow ye: ⁶² Olugu le tun ye Delaya ta durujaw ye, ani Tobiya ta durujaw, ani Nekoda ta durujaw: mogow keme wooro ni binaani ni fla (642).

⁶³ O mogow ra, minw tun ye sarakalasebagaw ta durujaw ye, o tun ye Hobaya ta durujaw ye, ani Hakosi ta durujaw, ani Barizilayi ta durujaw. Barizilayi le tun ka Galadikace Barizilayi denmuso do furu, o koson olugu togo lara ale ra. ⁶⁴ O ka olugu ta burujusebew jini, nka o ma o ye. O koson, o ka o bo sarakalasebagaya ra. ⁶⁵ Jamanatigi k'a fo o ye ko o man kan ka fen saninman domu, fo sarakalasebaga do ye Ala pininka ni Urimi ni Tumimi* ye folo ka o ko jalon.

⁶⁶ Ayiwa, jama bee lajennin tun ye mogow waga binaani ni fla ni mogow keme saba ni biwooro (42 360).

⁶⁷ O ta jon cemanw ni a musomanw tun ma jate; olugu tun ye mogow waga wolonfla ni mogow keme saba ni bisaba ni wolonfla (7 337). Donkirilabaga cemanw, ani a musoman minw tun be o ra, o tun ye mogow keme fla ni binaani ni looru (245). So keme wolonfla ni bisaba ni wooro (736), ani sofali keme fla ni binaani ni looru (245), ⁶⁸ ani jogome keme naani ni bisaba ni looru (435), ani fali waga wooro ni keme wolonfla ni mugan (6 720), o le tun be o fe.

⁶⁹ Gbatigi caman ka o borofenw di janko ka Ala ta batoso lo kokura. Jamanatigi yere ka fen minw di baara kama o kera saninden waga kelen ye, ani jifiye bilooru, ani sarakalasebagaw ta derege keme looru ni bisaba.

⁷⁰ Gbatigiw ka fen minw di baara kama, o kera saninden waga mugan (20 000), ani warigbe kilo waga kelen ni keme (1 100).

⁷¹ Jama mogow tow ka saninden waga mugan di, ani warigbe kilo waga kelen, ani sarakalasebaga derege biwooro ni wolonfla.

⁷² Sarakalasebagaw*, ani Levi* ta mogow, ani mogow tow, minw ye Alabatoso donda korosibagaw ye, ani donkirilabagaw, ani Alabatoso baaradenw, olugu ni Izirayelimogow bee tagara sigi o ta duguw ra.

San karo wolonflanan sera k'a soro Izirayelimogow bee tun sigira o ta duguw ra ka ban.

8

Esidarasi ka sariya kitabu karan jama ye

¹ O ko, jama bee tagara lajen i ko mogow kelen Jiw ta donda yoro ra. O k'a fo sariya karamogow Esidarasi ye ko a ye na ni Musa ta sariya kitabu ye, Matigi Ala tun ka o sariya min di Izirayelimogow ma. ² Ayiwa, sarakalasebaga* Esidarasi nana ni o sariya kitabu ye jama na koro. O jama tun ye cew, ani musow ye, ani min o min tun be se ka karan faamu. O kera san karo wolonflanan tere folo le ra. ³ A ka kitabu karan k'a ta sogoma joona fe, fo ka taga tere se kuncu. A tun be Ji ta Donda yoro na fe; cew, ani musow, ani min o min tun be se ka karan faamu, a tun lonin be olugu bee na koro. Mogow bee tun ka o toro malo janko ka sariya kitabu karan lamun. ⁴ O tun ka loyoro do lalaga ni yiri ye o lon kama; Esidarasi yelenna ka lo o kan. Matitiya ni Sema ni Anaya ni Huri ni Hilikiya ni Maseya, olugu tun be Esidarasi koro, a kininboroyanfan fe; Pedaya ni Misaheli ni Malikiya ni Hasumu ni Hasibadana ni Jakariya ni Mesulamu, olugu tun be a numanboroyanfan fe. ⁵ Esidarasi ka kitabu dayele; jama bee tun na b'a ra, sabu ale tun lonin be o bee san fe. A ka kitabu dayele minke, jama bee wurira ka lo. ⁶ Esidarasi ka baraka la Matigi Ala ye, Alaba. Jama bee ka o boro lawuri san

* **7:65** 7.65 Urimi ni Tumimi tun ye sarakalasebaga ta baarakeminan dow ye. Ala tun be tagamasiyen dow yira sarakalasebaga ra ni o fenw ye, ka Izirayelimogow ta kiti tige. Aw ye Bori 28.30, ani Sarakalasebagaw 8.8 fle.

fɛ, k'a lamina k'a fɔ ko «Amina, amina!» O ka o kinbiri gban ka o ja biri dugu ma Matigi Ala ja koro.

⁷ O tuma, Yosuwe ni Bani ni Serebiya ni Yamini ni Akubu ni Sabetayi ni Hodiya ni Maseya ni Kelita ni Azariya ni Yozabadi ni Hanan ni Pelaya, ani Levi* ta mogo tow, olugu ka sariya ta kumaw nafɔ mogow ye, ka mogow lonin to. ⁸ O tun be Ala ta sariya kitabu karanna k'a gbeya, ka to k'a koro fɔ, janko min be karanna, mogow ye o faamu.

⁹ Ayiwa, mogow ka sariya ta kumaw men minke, o kasira. O ra, Nehemi min tun ye jamanatigi ye, ani Esidarasi min tun ye sarakalasebaga ani sariya karamogo ye, ani Levi ta mogo minw tun be jama karanna, olugu k'a fɔ jama ye ko: «Bi lon blara danna Matigi Ala ye, aw ta Ala; aw kana aw panasisi ka kasi!» ¹⁰ Esidarasi k'a fɔ o ye tuun ko: «Aw ye taga, ka taga sogo toroninw domu, ka minnifen dimanw min; minw ma foyi sorɔ k'a tobi, aw ye do ci olugu ma, sabu bi lon blara danna an Matigi le ye. Aw kana aw jusu kasi, sabu Matigi Ala be nagari min di aw ma, o le be aw ta baraka ye.»

¹¹ Levi ta mogow fana kumana jama fe ka o jusu suma; o ko: «Aw ye je, sabu bi ye lon saninman le ye; aw kana aw jusu kasi!»

¹² O fora minke, jama bee tagara, ka taga domuni ke ka min, ka domuniw ci o siginogonw ma. O ka panagbew ke ka nagari kosebe, sabu kuma minw tun fora o ye, o tun ka o faamu kosebe.

Izirayelimogow ka gbatakoro sigi panagbe ke

¹³ Ayiwa, o lon dugusagbe, gbatigiw, ani mogo tow bee, ani sarakalasebagaw*, ani Levi* ta mogow tagara lajen sariya karamogo Esidarasi koro; o ka sariya ta kumaw segesege kosebe. ¹⁴ O k'a ye ko Matigi Ala tun ka o sariya min fɔ Musa ye k'a lase mogow ma, ko a sebera o sariya ra ko Izirayelimogow tun ka kan ka panagbe do ke san karo wolonflanan na, ani ko o tun ka kan ka si gbataw le koro o panagbe wagati ra, ¹⁵ ani ko o tun ka kan ka nin kumaw fɔ, k'a lase o ta duguw bee ra, ani Zeruzalemu, k'a fɔ mogow ye ko: «Aw ye bo ka taga kuruyorow ra, ka taga forokono oliviyew ta yiriborow, ani kongo oliviyew ta yiriborow tige ka na, ani mirite yiriflaburuw, ani tamaro flaburuw, ani yiri tuninw flaburuw, ka na gbataw lalaga, i n'a fɔ a sebera cogo min na.»

¹⁶ A kera ten minke, mogow bora ka taga o yiriborow jini ka na. O nana gbataw lolɔ o ta sow sanfeyorow ra, ani o ta luw konɔ, ani Ala ta batoso luw konɔ, ani Ji ta donda yoro ra, ani Efirayimu ta donda yoro ra. ¹⁷ Jama min bee tun nana ka bo Babiloni, olugu bee ka gbataw lo; o sira o gbataw koro.

K'a ta Nuni dence Yosuwe ta wagati ra fɔ ka na se o lon ma, Izirayelimogow tun ma nin jogon ke ka ye. O nagarira kosebe.

¹⁸ Esidarasi tun be Ala ta sariya kitabu karan o ye lon bee, k'a ta panagbe lon folo ra, ka taga a bla a lon laban na. O ka o panagbe ke fɔ tere wolonfla. A tere seeginan, o ka Jamalajenba ke ka Ala bato, ka kapa ni sariya ye.

9

Izirayelimogow lora o ta jurumunw na

¹ Ayiwa, o karo kelen tere mugan ni naani na, Izirayelimogow ka jogon lajen; o ka sun don, ka borofaniw don o yere ra, ka bugurigbe mun o yere ra. ² Minw bee tun ye Izirayeliden yereworow ye, olugu tun ka o yere faran ka bo siya were mogo tow bee ra, ka lo o danna, ka o ta jurumunw ni o bemaw ta terenbariyakow fɔ Ala ye. ³ O lonin tora o loyoro ra ka Matigi Ala, o ta Ala ta sariya kitabu karan fɔ leri saba. O ko, o ka leri saba were ke ka to ka o ta jurumunw fɔ Ala ye, ani ka Matigi Ala bato, o ta Ala.

⁴Yosuwe ni Bani ni Kadimiyeli ni Sebaniya ni Buni ni Serebiya ni Bani ni Kenani, olugu yelenna ka lo Levi* ta mɔgɔw ta loyɔɔ ra, ka pɛren ka Matigi Ala, o ta Ala daari ni kanba ye. ⁵O kɔ, Levi ta mɔgɔ minw ye Yosuwe, ani Kadimiyeli, ani Bani, ani Hasabiniya, ani Serebiya, ani Hodiya, ani Sebaniya ni Petaya ye, olugu ko: «Aw ye wuri ka baraka la Matigi Ala ye, min ye aw ta Ala ye wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.»

Levi ta mɔgɔw ta Aladaari

Matigi Ala, bɛɛ ye i tɔgɔba tando;
mɔgɔw bɛ barakalariw ni tandori minw lase i ma,
i tɔgɔ ka bon ka tɛmɛ o bɛɛ kan.

⁶Ele kelen le ye Matigi Ala ye.

Ele le ka sankolo ni a bonya bɛɛ dan,
ka sankolo lolow bɛɛ dan,
ani dugukolo ni fɛn o fɛn bɛ a kan,
ani kɔgɔji ni a kɔnɔfɛnw bɛɛ.

Ele le bɛ panamanya di o fɛnw bɛɛ ma;
sankolo ni a kɔnɔfɛnw bɛɛ bɛ ele le bato.

⁷Ele le ye Masa Ala ye;

ele le ka Iburama panawoloma,
k'a labɔ Uri, Kalidekaw ta jamana ra,
k'a tɔgɔ la ko Iburahima.

⁸I k'a ye ko a jusukun terennin lo ni i ye minkɛ,
o kosɔn i ka jɛnɔgɔnya don ni a ye,
ko i bɛna Kanaanakaw,
ani Hetikaw, ani Amɔrikaw,
ani Perezikaw, ani Yebusikaw,
ani Girigasikaw ta jamana di a ta durujaw ma.
I tora i ta layiri kan, sabu i terennin lo.

⁹I ka an bɛmaw ta sege ye Misiran,
i ka o kasikan mɛn Kɔgɔjiwulen da ra.

¹⁰I ka kabakobaw, ani tagamasiyɛnw kɛ Farawona kama,
ani a ta jamana panmɔgɔw kama,
ani a ta jamana mɔgɔw bɛɛ kama,
sabu yɛrɛbonya min tun bɛ Misirankaw ra an bɛmaw kama,
i yɛrɛ tun ka o lon.

I ka o kɛ janko ka i tɔgɔ bonya;
i tɔgɔ bonyara o cogo le ra fo bi.

¹¹I ka kɔgɔji cɛci fla ye o na fɛ;
o tɛmɛna dugukolo jalan kan kɔgɔji cɛ ma.

Nka minw tun bɛ o nɔgbɛnna,
i ka olugu lajigi ji jukɔɔ,
i ko kabakuru bɛ jigi jiba jukɔɔ cogo min na.

¹²Tere fɛ i tun bɛ sankaba jamijan do bla o na ka sira yira o ra;
su fɛ, i tun bɛ tasumamana jamijan do bla o na,
ka yeelen bo o ye ka o ta sira yira o ra.

¹³I jigira ka na Sinayi kuru kan;
i tora sankolo ra ka kuma o fɛ.
I ta kolatigeninw terennin lo,
i ta sariyaw bɛ can le yira,
i ta cifɔninw ni i ta kuma ka pi;

i ka o le yira o ra.

¹⁴ I ka o karan i ta Nēnēkirilon saninman ko ra;
i ka i ta kumaw, ani i ta cifōninw, ani i ta sariya yira o ra
i ta baaraden Musa sababu ra.

¹⁵ Tuma min na kōngō nana o sōrō,
i ka domuni di o ma ka bō sankolo ra.
Tuma min na jiminlōgō ka o sōrō,
i ka ji bō farakuru ra k'a di o ma.

I tun ka i boro kōrōta ka kari
ko i bēna jamana min di o ma,
i k'a fō o ye ko o ye taga o jamana ta.

¹⁶ Nka olugu minw tun ye an bēmaw ye,
olugu ka o yere bonya, ka o torokun gbēleya;
o ma i ta kumaw lamēn.

¹⁷ O banna ka i lamēn!
I ka kabako minw kē o ye,
o ma se ka o hakiri to o ra.
O ka o torokun gbēleya,
ka muruti ko o bē kuntigi dō jini o yere ye, ka seko o ta jōnya ra.
Nka ele ye Ala ye, min bē yafa,
i bē hina, i fana bē makari;
i tē dimi jōna, i ta jūmanya ka bon.

O kosōn i belen ma ban o ra,
¹⁸ hali wagati min na o ka sanin yeele,
ka o kē misiden dō bisigiya ye, k'a fō ko:
«I ta Ala min ka i labō Misiran, o le ye nin ye!»
O ka kojugubaw kē ka i tōgō cēn.

¹⁹ Nka i ta hinaba kosōn,
i ma bō o kō kongokolon kōnō yi.
Tere fē, sankaba jamijan tora o ja;
a ka o ta sira yira o ra.
Su fē, tasumamana jamijan fana tora o ja;
a ka yeelen bō o ye ka o ta sira yira o ra.

²⁰ I ka i ta Ninpuman don o jusukun na,
janko o ye hakiri sōrō.
I ma ban ka i ta domuni di o ma, o ye a domu.
I ka ji di o ma ka o ta minlōgō ban.

²¹ I ka i janto o ra kongokolon kōnō, fō san binaani,
k'a to foyi ma o dēsē.
O ta faniw ma kōrō ka faran,
o senw fana ma funu.

²² I ka masacēw ta maraw ni o ta jamanaw don o boro,
ka olugu ta dugukolow bēē di o ma,
fō ka taga se o maraw ni o jamanaw dan ma.
O ka Hesibōn masacē Sihōn,
ani Basan masacē Ōgi ta jamanaw mina.

²³ I ka o denw caya i ko sankolo lolow.
I tun k'a fō o bēmaw ye ko o ye taga don jamana min na k'a kē o ta ye,
i nana ni o ye o jamana ra.

²⁴ O denw tagara don o jamana ra k'a kē o ta ye.

Kanaanaka minw tun siginin be jamana kɔnɔ,
i ka o Kanaanakaw bla o ta fanga kɔrɔ.

I ka Kanaanakaw don o boro,
olugu ni o ta masacew ni o jamana mɔgɔw,
janko ni cogo min ka o diya, o ye o mina ten.

²⁵ O ka o ta dugu barakamanw,
ani o ta dugukoloɲumanw ta.

Bon minw tun fanin be fɛnɲuman suguya beɛ ra,
o ka o bonw ta,
ka kɔlɔn sogininw fana ta,
ani rezɛnsunw, ani oliviyesunw,
ani yiridenta camanba.

I ta numanyaba baraka ra,
o ka domuni ke, ka fa, fɔ ka tɔrɔ,
ka to ka fendimanw diyabɔ.

²⁶ Nka o ka i kan bla, ka muruti i ma;
o ka o kɔ don i ta sariyaw ra.
I ta cira minw tun be o ladira ko o ye seko i ma,
o ka olugu faga;
o ka kojuguba caman ke.

²⁷ O kosɔn i ka o don o juguw boro;
olugu ka o minako juguya kosebe.
Nka ka o to o sege le ra,
o kasira i nɔ fe;
i tora sankolo ra ka o lamɛn.
I ta makariba kosɔn, i ka bɔsibagaw di o ma;
olugu ka o bɔsi ka bɔ o juguw boro.

²⁸ Nka o ka laganfiya sɔrɔ minke dɔrɔn,
ko minw man di i ye, o ka o le ke.
O ra, i ka o labla tuun o juguw boro;
olugu ka o ta fanga digi o kan.
O kasira i nɔ fe tuun.
Ele tora sankolo ra ka o lamɛn tuun.
I ta makariba kosɔn, i ka o bɔsi tuma beɛ.

²⁹ I k'a fɔ o ye k'a gbeleya ko o ye seko
ka na i ta sariyaw sira tagama.
Nka o ka o yere bonya,
ka ban ka i ta kumaw lamɛn.
O ka i ta kolatigeninw cɛn,
k'a sɔrɔ mɔgɔ be se ka o le sira tagama ka panamanya.
O murutira ka o kɔ di i ma,
ka o torokun gbeleya;
o ma sɔn ka mennike.

³⁰ I mupuna o kɔrɔ san caman.
I ka i Nin don i ta ciraw kɔnɔ;
olugu kumana o fe k'a gbeleya;
nka o beɛ n'a ta, o ma i lamɛn.
A kera ten minke,
i ka o don jamana were mɔgɔw boro.

³¹ Nka i ta makariba kosɔn,
i ma o halaki ka ban, i ma bɔ o kɔ fana;

sabu ele ye hina tigi ni makari tigi Ala le ye.

³² Sisan, an ta Ala,
Alaba, Setigi Ala, siranyafenba,
ele min be to i ta jɛnɔɔɔnya kan tuma beɛ,
ele min be kojuman ke tuma beɛ;
tooro min sera an ma,
anw ni an ta masacew,
ani an ta fagamaw,
ani an ta sarakalasebagaw,
ani an ta ciraw,
ani an bemaw, ani jamana moɔɔw beɛ,
kabini Asiri masacew ta wagati ra,
fo ka na se bi ma,
i kana o tooro jate ko fitini ye.

³³ I sɔnna k'a to ko o ko ye se an ma,
jo tun be i fe o beɛ ra;
sabu ele koni kera kankelentigi le ye,
nka anw ka kojugu ke.

³⁴ An ta masacew, ani an ta fagamaw
ani an ta sarakalasebagaw, ani an bemaw,
olugu ma i ta sariya sira tagama;
o ma o janto i ta kumaw ra,
ani i ka kankari minw la o ye, o ma o jate.

³⁵ Tuma min na o tun be o ta jamana ra,
i ka kojumanba minw ke o ye,
ka o to o kojumanw ce ra,
ani i ka dugukoloba diman min di o ma,
ka o to o jamana ra,
o ma i bato, o ma faran o ta kojuguw ra fana.

³⁶ Ayiwa, a fle, an kera jonw le ye bi!
I tun ka jamana min di an bemaw ma,
janko o ye a senefenw domu,
k'a fendimanw diyabo,
an blara jonya ra o jamana le ra!

³⁷ I ka masa minw sigi an kunna
jamana senefenw ni a caya beɛ,
o beɛ kera olugu ta le ye;
o kera an ta jurumunw le koson.
O be an farikolo, ani an ta beganw beɛ ke o sago ye.
An koni be segeba le ra!

10

Mooɔ minw ka o borono la sebe kan

¹ Ayiwa, o kow beɛ le koson, an be nin layirigbelen ta, k'a kumaw sebe. An ta namooɔw, ani Levi* ta moɔɔw, ani an ta sarakalasebagaw beɛ ka o borono la o sebe kan. ² Mooɔ minw ka o borono la o sebew kan, olugu fle nin ye: Hakaliya dence Nehemi, min ye jamanatigi ye, ani Sedesiyasi, ³ ani Seraya, ani Azariya, ani Yeremi, ⁴ ani Pasuri, ani Amariya, ani Malikiya, ⁵ ani Hatusi, ani Sebaniya, ani Maluki, ⁶ ani Harimu, ani Meremoti, ani Abidiyasi, ⁷ ani Daniyeli, ani Gineton, ani Baruki, ⁸ ani

Mesulamu, ani Abiya, ani Miyaminu, ⁹ ani Maziya, ani Biligayi, ani Semaya; olugu tun ye sarakalasebagaw le ye.

¹⁰ Minw tun ye Levi* ta mɔgɔw ye olugu flɛ nin ye: Azaniya dence Yosuwe, ani Binuwi min tun ye Henadadi ta mɔgɔ dɔ ye, ani Kadimiyeli, ¹¹ ani o baarakɛnɔgɔnw, minw ye Sebaniya ye, ani Hodiya, ani Kelita, ani Pelaya, ani Hanan, ¹² ani Mika, ani Rehɔbu, ani Hasabiya, ¹³ ani Zakuri, ani Serebiya, ani Sebaniya, ¹⁴ ani Hodiya, ani Bani, ani Beninu.

¹⁵ Jama jamɔgɔ minw ka o boronɔ la sɛbɛw kan olugu flɛ nin ye: Parehosi, ani Pahati Mohabu, ani Elamu, ani Zatu, ani Bani, ¹⁶ ani Buni, ani Azigadi, ani Bebayi, ¹⁷ ani Adoniya, ani Bigivayi, ani Adini, ¹⁸ ani Ateri, ani Ezekiyasi, ani Azuri, ¹⁹ Hodiya, Hasumu, Betisayi, ²⁰ ani Harifu, ani Anatɔti, ani Nebayi, ²¹ ani Magipiyasi, ani Mesulamu, ani Heziri, ²² ani Mesezabeli, ani Sadɔki, ani Yaduwa, ²³ ani Pelatiya, ani Hanan, ani Asaya, ²⁴ ani Hoze, ani Hananiya, ani Hasubu, ²⁵ ani Halohɛsi, ani Pila, ani Sobeki, ²⁶ ani Rehumu, ani Hasabina, ani Maseya, ²⁷ ani Ahiya, ani Hanan, ani Anan, ²⁸ ani Maluki, ani Harimu, ani Bana.

Izirayelimɔgɔw karira Ala ye

²⁹ Izirayelimɔgɔ tɔw, ani sarakalasebaga dɔw, ani Levi ta mɔgɔ dɔw, ani dakɔrɔsibagaw, ani donkirilabagaw, ani Alabatoso baaradenw, ani minw bɛɛ tun ka o yere faran ka bɔ siya werɛw ra Ala ta sariya sira tagama kosɔn, olugu ni o ta musow, ani o dencew ni o denmuso minw bɛɛ tun bɛ se ka faamuri kɛ, ³⁰ o mɔgɔw bɛɛ farara o balema tɔw kan, mɔgɔw tun bɛ minw jatera kosebɛ. O ka layiri ta ka kari, ko o bɛna tagama ka kapa ni Ala ta sariya ye, Ala tun ka o sariya min di o ma a ta baaraden Musa sababu ra. O ko, ko olugu bɛna Matigi Ala, an Matigi ta kumaw bɛɛ lamen, k'a sira tagama, k'a ta kolatigeninw ni a ta cifɔninw bɛɛ kɛ.

³¹ O ko: «An bɛ layiri ta ko an tɛna an denmusow di furu ra siya werɛ mɔgɔw ma, ko an fana tɛna o denmusow di an dencew ma.

³² «Ni o mɔgɔw nana ni fiyeerefɛn dɔw ye, walama siman suguya o suguya, ko o bɛna o fiyeere an ma Nenɛkirilon* na, an tɛna sanni kɛ o fɛ Nenɛkirilon na, walama lon saninman dɔ werɛ ra.

«San wolonfla o san wolonfla, an bɛna dugukolo to a ye nenɛkiri; an bɛna an ta jurunantigiw bɛɛ ta juruw to o ye o san na.

³³ «An bɛna an yere jagboya fana san o san ka warigbɛ garamu naani di an ta Ala ta batoso ta baara kosɔn, ³⁴ janko ka sarakaburuw lalaga, buru minw ka kan ka bla Matigi Ala na kɔrɔ, ani saraka min bɛ bɔ lon o lon, ani saraka jenita* min bɛ bɔ lon o lon, ani min bɛ bɔ Nenɛkirilonw na, ani karokura janagbɛw ra, ani janagbɛ tɔw ra, ani saraka saninmanw, ani Izirayelimɔgɔw ta jurumunyafa sarakaw*, ani an ta Ala ta batoso ta baaraw bɛɛ.

³⁵ «Anw sarakalasebagaw*, ani Levi ta mɔgɔw, ani mɔgɔ tɔw, an ka an ta gbaw bɛɛ kelen kelen tɔgɔw fɔ Ala na kɔrɔ, janko k'a lon gba bɛɛ kelen kelen ka kan ka taga ni a ta saraka lɔgɔw ye wagati min na san kɔnɔ, ka o kɛ ka sarakaw jeni Matigi Ala, an ta Ala ta sarakajenifɛn* kan, i n'a fɔ a sebera sariya ra cogo min na.

³⁶ «An ka layiri ta k'a latige fana ko san o san, an bɛna taga ni an ta dugukolo siman folow, ani yiridenw bɛɛ den folow ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ.

³⁷ «An bɛna taga ni an ta den folo cɛmanw fana ye Ala ta batoso kɔnɔ, ani an ta bɛganw den folow cɛmanw, i n'a fɔ a sebera Matigi Ala ta sariya ra fana cogo min na; an bɛna taga ni an ta misiw den folo cɛmanw ni sagaw ni baw den folo cɛmanw ye sarakalasebagaw fɛ, sarakalasebaga minw bɛ sɔrɔ sarakalasebagaya ra an ta Ala ta batoso kɔnɔ.

³⁸ «An ta siman fɔlo mugu, ani an ta siman sarakaw*, ani yiriden suguya bɛɛ, ani rɛzɛnjikura, ani turu, an bɛna taga o di sarakalasebagaw ma an ta Ala ta batoso ta fɛnmarayɔrɔw ra.

«An bɛna an ta forow ta simanw yaga fana di Levi ta mɔgɔw ma. An bɛ baara kɛ dugu o dugu ra, Levi ta mɔgɔw yɛrɛ le bɛna na o yagaw mina o duguw bɛɛ ra. ³⁹ Ni Levi ta mɔgɔw bɛ na yagaw mina, sarakalasebaga minw ye Haruna ta durujaw ye, olugu dɔ ka kan ka kɛ ni o ye. Ni o ka yaga mina, o ka kan ka yaga ta yaga bɔ, ka taga ni o ye an ta Ala ta batoso bonw kɔnɔ, naforo marayɔrɔ ra. ⁴⁰ Izirayɛlimɔgɔw, ani Levi ta mɔgɔw ka kan ka na ni o ta siman sarakaw, ani rɛzɛnji sarakaw*, ani turu sarakaw ye o bonw le kɔnɔ; yɔrɔ saninman* ta minanw bɛ bla o bonw le kɔnɔ fana. Sarakalasebaga minw bɛ sarakalasebagaya kɛ, ani dakɔrɔsibagaw, ani dɔnkirilabagaw, olugu fana bɛ sigi o bonw le kɔnɔ.

«An tɛna an hakiri bɔ an ta Ala ta batoso kɔ tuun.»

11

Zeruzalɛmu dugumɔgɔw

¹ Jamana jamɔgɔw yɛrɛ le tun sigira Zeruzalɛmu dugu kɔnɔ. Min ye mɔgɔ tɔw ye, o ka olugu tɔgɔw jate kelen kelen, ko ni min tɔgɔ tagara bɛn mɔgɔ tannan ma, o tigi le bɛna taga sigi Zeruzalɛmu dugu saninman kɔnɔ. Mɔgɔ tɔ kɔnɔntɔn tɔw bɛ to dugu tɔw ra.

² Mɔgɔ minw sɔnna ka taga sigi Zeruzalɛmu o yɛrɛ ma, jama ka o mɔgɔw tando kɔsɛbɛ.

³ Jamana jamɔgɔ minw tun sigira Zeruzalɛmu, olugu flɛ nin ye: Izirayɛlimɔgɔw, ani sarakalasebagaw*, ani Levi* ta mɔgɔw, ani Alabatoso baaradenw, ani Sulemani ta baaradenw ta durujaw, olugu tun bɛ Zuda ta duguw ra; o bɛɛ tun sigira o yɛrɛ ta yɔrɔw le ra, o yɛrɛ ta duguw ra. ⁴ Nka Zuda ta mɔgɔw, ani Boniyaminu ta mɔgɔ dɔw sigira Zeruzalɛmu. Zuda ta mɔgɔ minw sigira Zeruzalɛmu, olugu flɛ nin ye: Ataya face tun ye Oziyasi ye, Oziyasi face tun ye Jakariya ye, Jakariya face tun ye Amariya ye, Amariya face tun ye Sefatiya ye, Sefatiya face tun ye Mahalalɛli ye; olugu tun ye Perɛsi ta durujaw ye; ⁵ ani Maseya min face tun ye Baruki ye; Baruki face tun ye Koli Hoze ye, Koli Hoze face tun ye Hazaya ye, Hazaya face tun ye Adaya ye, Adaya face tun ye Yoyaribu ye, Yoyaribu face tun ye Jakariya ye, Jakariya face tun ye Siloni ye.

⁶ Ayiwa, Perɛsi ta duruja minw nana sigi Zeruzalɛmu, olugu bɛɛ lajennin tun ye cɛ barakaman kɛmɛ naani ni biwɔrɔ ni seegi (468).

⁷ Boniyaminu ta mɔgɔw flɛ nin ye: Salu, o face tun ye Mesulamu ye, Mesulamu face tun ye Yohɛdi ye, Yohɛdi face tun ye Pedaya ye, Pedaya face tun ye Kolaya ye, Kolaya face tun ye Maseya ye, Maseya face tun ye Itiyɛli ye, Itiyɛli face tun ye Ezayi ye; ⁸ o kɔ fɛ Gabayi ni Salayi; o bɛɛ lajennin kɛra cɛ kɛmɛ kɔnɔntɔn ni cɛ mugan ni seegi (928). ⁹ Yoweli min face tun ye Zikiri ye, ale le tun ye o kuntigi ye. Zuda min face tun ye Hasenuwa ye, ale tun ye dugu jamɔgɔ flanan ye.

¹⁰ Sarakalasebaga minw sigira Zeruzalɛmu, olugu flɛ nin ye: Yedaya min face tun ye Yoyaribu ye, ani Yakini, ¹¹ ani Seraya min face tun ye Hilikiya ye; Hilikiya face tun ye Mesulamu ye, Mesulamu face tun ye Sadɔki ye, Sadɔki face tun ye Merayɔti ye, Merayɔti face tun ye Ahitubu ye; ale le tun ye Ala ta batoso kuntigi ye, ¹² ani o baarakeɲɔgɔn minw tun bɛ Alabatoso baaraw kɛ. Olugu bɛɛ lajennin tun ye cɛ kɛmɛ seegi ni cɛ mugan ni fla (822); ani Adaya min face tun ye Yerohamu ye; Yerohamu face tun ye Pelaliya ye, Pelaliya face tun ye Amisi ye, Amisi face tun ye Jakariya ye, Jakariya face tun ye Pasuri ye, Pasuri face tun ye Malikiya ye, ¹³ ani a baarakeɲɔgɔnw, minw tun ye gbatigiw ye; o bɛɛ lajennin tun ye cɛ kɛmɛ fla ni cɛ binaani ni fla (242), ani Amasisayi min face tun ye Azareli ye; Azareli face tun ye Azayi ye, Azayi face

tun ye Mesilemōti ye, Mesilemōti face tun ye Imēri ye, ¹⁴ ani o baarakeṛṛogōnw, minw tun ye kerekēcefariw ye; o bēe lajennin tun ye cē kēmē ni mugan ni seegi (128). O ta kuntigi tun ye Zabidiyeli le ye, Hagedolimu dence.

¹⁵ Levi ta mōgo minw sigira Zeruzalemu, olugu flē nin ye: Semaya min face tun ye Hasubu ye, Hasubu face tun ye Azirikamu ye, Azirikamu face tun ye Hasabiya ye, Hasabiya face tun ye Buni ye; ¹⁶ ani Sabetayi, ani Yozabadi; Levi ta mōgow ra, Ala ta batoso kenemayōro ta baara kow tun karifara olugu le ma; ¹⁷ ani Mataniya min face tun ye Mika ye, Mika face tun ye Zabidi ye, Zabidi face tun ye Asafu ye; ale le tun ye dōnkirikow ṛamōgo ye, ani Ala daari wagati ta kow; ani Bakibukiya, min tun ye a baarakeṛṛogōnw ta kuntigi flanan ye, ani Abida min face tun ye Samuha ye, o min face tun ye Galali ye, min face tun ye Yedutun ye. ¹⁸ Levi ta mōgo minw nana sigi dugu saninman kōnō, o bēe lajennin tun ye cē kēmē fla ni biseegi ni naani (284).

¹⁹ Dakōrosibaga minw nana sigi Zeruzalemu, olugu flē nin ye: Akubu, ani Talimōn, ani o baarakeṛṛogōnw, minw tun bē daw kōrosi. O bēe lajennin tun ye cē kēmē ni biwolonfla ni fla (172).

²⁰ Izirayelimōgo tōw, ani sarakalasebaga tōw, ani Levi ta mōgo tōw, olugu tun sigira Zuda mara dugu tōw bēe ra; o bēe tun bē o yere ta yoro le ra. ²¹ Alabatoso baaradenw tun sigira Ofeli. Siha ni Gisipa le tun bē olugu kuntigiw ye. ²² Levi ta mōgo minw tun bē Zeruzalemu, olugu ta kuntigi tun ye Uzi ye, Uzi face tun ye Bani ye, Bani face tun ye Hasabiya ye, Hasabiya face tun ye Mataniya ye, Mataniya face tun ye Mika ye. Uzi tun ye Asafu ta duruja dō le ye, Asafu min tun ye dōnkirilabagaw ṛamōgo ye Ala ta batoso ra. ²³ Masace le tun bē o dōnkirilabagaw ta kow ṛanabo, ka o ta lon o lon baaraw yira o ra.

²⁴ Mesezabeli dence Petaya, min tun ye Zuda dence Zera ta duruja dō ye, ale le tun ye masace ta ciraden ye, min tun bē mōgow ta kow ṛanabo.

²⁵ Mōgo dōw fana sigira dugudenninw ni o laminiw na: Zuda ta mōgo dōw sigira Kiriyaṛi Araba, ani a lamini duguw ra, dōw sigira Dibōn ni a lamini duguw ra, dōw sigira Yekabiseli ni a lamini duguw ra, ²⁶ dōw sigira Yesuwa, ani Molada, ani Beti Paleti, ²⁷ ani Hasari Suwali, ani Beri Seba ni a lamini duguw; ²⁸ dōw sigira Sikilagi, ani Mekona ni a lamini duguw ra; ²⁹ dōw sigira Eni Rimōn, ani Soreha, ani Yarimuti, ³⁰ ani Zanoḥa, ani Adulamu ni a dugudenninw, ani Lakisi ni a ta forow, ani Azeka ni a laminiw. O sigira k'a ta Beri Seba, ka taga a bla fō Hinōmu kurufurance ra.

³¹ Boniyaminu ta mōgow fana sigira, k'a ta Geba, ka taga se fō Mikimasi, ani Aya, ani Beteli ni a laminiw, ³² ani Anatōti, ani Nōbu, ani Hananiya, ³³ ani Hazōri, ani Rama, ani Gitayimu, ³⁴ ani Hadidi, ani Seboyimu, ani Nebalati, ³⁵ ani Lodi, ani Ono, ani yoro min bē wele ko borobaarakebagaw ta kurufurance.

³⁶ Levi ta mōgo minw tun bē Zuda mara ra, olugu ta jenkuru dōw nana sigi Boniyaminu ta mara ra.

12

Sarakalasebagaw ni Levi ta mōgow

¹ Ayiwa, sarakalasebagaw* ni Levi* ta mōgo minw tun sekōra ka na ni Sehalitiyeli dence Zorobabeli ni Yosuwe ye, olugu flē nin ye: Seraya, ani Yereṛi, ani Esidarasi, ² ani Amariya, ani Maluki, ani Hatusi, ³ ani Sekaniya, ani Reḥumu, ani Meremōti, ⁴ ani Ido, ani Ginetōyi, ani Abiya, ⁵ ani Miyaminu, ani Maadiya, ani Biliga, ⁶ ani Semaya, ani Yoyaribu, ani Yedaya, ⁷ ani Salu, ani Amōki, ani Hilikiya, ani Yedaya. Olugu le tun ye sarakalasebagaw kuntigiw ye Yosuwe ta wagati ra, o ni o sarakalasebagawogōnw.

⁸ Minw tun ye Levi ta mōgow ye, olugu flē nin ye: Yosuwe, ani Binuwi, ani Kadimiyeli, ani Serebiya, ani Zuda, ani Mataniya, min tun bē Ala tandori dōnkiriw

ko na fe ni a tɔnɔgonw ye. ⁹ Bakibukiya ani Uni, minw tun ye o jɛnɔgonw ye, olugu tun be o na fe ka to ka donkiri lamina.

¹⁰ Yosuwe ka Yehoyakimu woro, Yehoyakimu ka Eliyakibu woro, Eliyasibu ka Yehoyada woro, ¹¹ Yehoyada ka Yonatan woro, Yonatan ka Yaduwa woro.

¹² Ayiwa, Yehoyakimu ta wagati ra, sarakalasebagaw ta gbaw ra minw tun ye gbatigiw ye, olugu fle nin ye:

Seraya ta gba ra, Meraya le tun ye gbatigi ye;

Yeremi ta gba ra, Hananiya le tun ye gbatigi ye;

¹³ Esidarasi ta gba ra, Mesulamu le tun ye gbatigi ye;

Amariya ta gba ra, Yohanan le tun ye gbatigi ye;

¹⁴ Meluku ta gba ra, Yonatan le tun ye gbatigi ye;

Sebaniya ta gba ra, Yusufu le tun ye gbatigi ye;

¹⁵ Harimu ta gba ra, Adina le tun ye gbatigi ye;

Merayɔti ta gba ra, Helikayi le tun ye gbatigi ye;

¹⁶ Ido ta gba ra, Jakariya le tun ye gbatigi ye;

Ginetɔn ta gba ra, Mesulamu le tun ye gbatigi ye;

¹⁷ Abiya ta gba ra, Zikiri le tun ye gbatigi ye;

Miniyaminu* ni Mohadiya ta gba ra, Pilitayi le tun ye gbatigi ye;

¹⁸ Biliga ta gba ra, Samuha le tun ye gbatigi ye;

Semaya ta gba ra, Yonatan le tun ye gbatigi ye;

¹⁹ Yoyaribu ta gba ra, Matinayi le tun ye gbatigi ye;

Yedaya ta gba ra, Uzi le tun ye gbatigi ye;

²⁰ Salayi ta gba ra, Kalayi le tun ye gbatigi ye;

Amoki ta gba ra, Eberi le tun ye gbatigi ye;

²¹ Hilikiya ta gba ra, Hasabiya le tun ye gbatigi ye;

Yedaya ta gba ra, Netaneheli le tun ye gbatigi ye.

²² Eliyasibu ni Yehoyada ni Yohanan ni Yaduwa ta wagati ra, o tun ka Levi ta mɔgow ta gbatigiw tɔgow sebe, ani sarakalasebagaw ta gbatigiw. O ka o ke ka taga se fo Peresi masace Dariyusi ta wagati ma.

²³ Levi ta mɔgow ta gbatigiw, ka taga a bla fo Eliyasibu dence Yohanan ta wagati ra, olugu tɔgow tun sebera kibaroyaw kitabu do kɔno. ²⁴ Levi ta mɔgow ta kuntigiw, minw tun ye Hasabiya ni Serebiya ni Kadimiyeli dence Yosuwe ye, ani o tɔnɔgonw, olugu tun be lo ka o nasin nɔgon ma ka Alatandodonkiriw, ani barakalaridonkiriw la, jenkuru do be do lamina, i n'a fo Ala ta jonce Dawuda tun k'a fo ko a ye ke cogo min na.

²⁵ Mataniya, ani Bakibukiya, ani Abidiyasi, ani Mesulamu, ani Talimɔn, ani Akubu, olugu tun ye dakorosibagaw ye; o tun be fenw korosi fenmarayorow ra, Alabatoso dondaw ra.

²⁶ Ayiwa, o mɔgow le tun be baara ke Ala ta batoso kɔno, Yosadaki dence Yosuwe, o dence Yehoyakimu ta wagati ra, ani jamanatigi Nehemi, ani sarakalasebaga Esidarasi ta wagati ra, min tun ye sariya karamogo ye fana.

Zeruzalemu dugu laminikogo lori ta nanagbe

²⁷ Nanagbe min tun bena ke Zeruzalemu dugu laminikogo lori laban na, o wagati sera minke, Levi* ta mɔgow tun be yoro o yoro, o ka o wele ka bo o yorow bee ra, ka o lana Zeruzalemu, janko o ye na o nanagbe ke ni nagari ye, ka donkiriw la ka baraka la Ala ye, ni siranegɛ tegerew ye, ani goniw, ani koraw ye. ²⁸ O ka donkirilabagaw fana lajen; o bora Zeruzalemu lamini duguw ra ka na, ani Netofa mara ta duguw ra,

²⁹ ani Beti Giligali, ani Geba ni Azimaveti maraw ra; sabu donkirilabaga dow tun ka o

* **12:17** 12.17 Ka kapa ni kitabu dow ye, tɔgo min tun ka kan ka ke Miniyaminu tɔgo ko fe, o tɔgo ma fo.

ta duguw lo Zeruzalemu lamini na. ³⁰ Sarakalasebagaw, ani Levi ta mɔgow ka o yere saninya, ka soro ka mogo tow fana saninya, ka dondaw ni kogo fana saninya.

³¹ O ko, ne ka Zuda mara ta kuntigiw layelen kogo kunna. Ne ka donkirilajamaba fla laben fana. Donkirilajama folo tun be tagamana ka taga kininboroyanfan fe kogo kunna, Sununkun ta donda fan na. ³² Hosaya ni Zuda ta mɔgow ta kuntigiw tarance le tun be tagamana olugu ko fe, ³³ ani Azariya, ani Esidarasi, ani Mesulamu, ³⁴ ani Zuda, ani Boniyaminu, ani Semaya, ani Yeremi. ³⁵ Sarakalasebaga dow fana tun be o ko ni burufiyetaw ye, ani Jakariya, min face tun ye Yonatan ye, Yonatan face tun ye Semaya ye, Semaya face tun ye Mataniya ye, Mataniya face tun ye Mikaya ye, Mikaya face tun ye Zakuri ye, Zakuri face tun ye Asafu ye; ³⁶ ani Jakariya baarakepogonw, minw tun ye Semaya ye, ani Azareli, ani Milalayi, ani Gilalayi, ani Mahayi, ani Netaneheli, ani Zuda ni Hanani. Ala ta jonce Dawuda ta forifenw tun be o boro. Sariya karamogo Esidarasi le tun blara o na. ³⁷ O tagara se Bunun ta donda ma; sira min be yelen ka taga Dawuda ta masabonba ra, o tagara se o ma. O yelenna o yelenyoro fe kogo kunna, ka taga se Dawuda ta masabonba kunna. O ko, o tagara se fo Ji ta donda ma, dugu tereboyanfan na.

³⁸ Donkirilajama flanan tagara numanboroyanfan fe. Ne gbanna o ko ni jama taran kelen ye kogo kunna. An tagara teme Dibiw ta sankaso koro, ka taga se kogo bonyayoro ma. ³⁹ An tagara teme Efirayimu ta donda kunna, ka teme Dondakoro kunna, ani Jegew ta donda kunna; an tagara teme Hananeheli ta sankasojan na, ani Meha ta sankasojan, ka teme Sagaw ta donda ra, ka taga lo kasobon korosibagaw ta donda ra.

⁴⁰ O ko, o donkirilajama fla tagara don Ala ta batoso kono; ne fana donna, ani pamogow tarance, ⁴¹ ani sarakalasebaga dow, minw tun ye Eliyakimu, ni Maseya, ni Miniyaminu, ni Mikaya, ni Eliyonayi, ni Jakariya, ni Hananiya ye; burufiyetaw tun be olugu le boro. ⁴² Maseya fana tun be ni o ye, ani Semaya, ni Elehazari, ni Uzi, ni Yohanan, ni Malikiya, ni Elamu ni Ezeri. Iziraya le tun ye donkirilabagaw pamogo ye.

⁴³ O lon na, o ka saraka camanba faga, ka pagari, sabu Ala tun ka pagariba don o jusu ra. Musow ni denmisenw fana tun be pagarira. Nagarikan minw tun be Zeruzalemu, mogo tun be to fo yorojan ka o mankan men.

Yagabocogo ni sarakabocogo

⁴⁴ O wagati ra, o ka mogo dow panawoloma, ko siman folo sarakaw, ani yagaw be bla bon minw kono, ko olugu ye o bonw koro. Ninyoro minw tun ka kan ka di sarakalasebagaw ni Levi* ta mogo ma ka kana ni sariya ye, ni mogo tun nana ni o ninyoro ye ka bo dugu kerreforow ra, o tun ka kan ka o fenw mina k'a bla o bonw le kono.

Zuda mara mogo koni jusu tun diyara kosebe k'a ye ko sarakalasebagaw ni Levi ta mogo tun be Alabatoso ta baara kera. ⁴⁵ O tun be o ta Ala ta baaraw ke, ka fenw saninya. Donkirilabagaw ni dakorosibagaw fana tun be o ta baara ke, i n'a fo Dawuda ni Sulemani tun k'a fo cogo min na. ⁴⁶ Folofolo, Dawuda ni Asafu ta wagati ra, donkirkuntigiw tun be yi; o tun be donkiriw la ka Ala tando, ani ka baraka la a ye. ⁴⁷ O koson Zorobabeli ni Nehemi ta wagati ra, ninyoro min tun ka kan ka di donkirilabagaw ni dakorosibagaw ma lon o lon, Izirayelimogow bee tun be o dira o ma. O tun be Levi ta mogo fana ninyoro di o ma. Levi ta mogo tun be Haruna ta durujaw fana ninyoro di o ma.

13

Izirayelimogow ka o yere mabo siya were mogo ra

¹ O wagati ra, o tun be Musa ta sariya kitabu karanna jama ye minke, o k'a ye ko a tun sebera, ko Amonka ni Mohabuka man kan ka ke Ala ta mogow ce ra fiyewu; ² ko sabu olugu tun ma son ka na Izirayelimogow kunben ni domuni ni ji ye, ani ko o tun ka wari di Balamu ma janko a ye Izirayelimogow danga; nka an ta Ala ka o danga yelema k'a ke dugawu ye*.

³ Mogow ka o sariya ta kumaw men minke, mogow o mogow tun ye siya were mogow ye, o ka olugu bee faran ka bo Izirayelimogow ra.

Nehemi ka Tobiya labo Alabatoso bon konso

⁴ Ayiwa, sani o kow tun ye ke, sarakalasebaga* Eliyasibu le tun blara an ta Ala ta batoso ta fenmarayorow kunna ka o korosi; k'a soro Tobiya tun ye Eliyasibu balema do le ye. ⁵ O koson a ka Alabatoso ta bonba do di Tobiya ma. O tun be deri ka siman sarakaw* le bla o bon konso, ani wusunaw, ani Alabatoso ta minanw, ani simanw ta yagaw, ani rezenjikura, ani turu; o fenw tun ka kan ka di Levi* ta mogow ani donkirilabagaw ni dakorosibagaw le ma, ani sarakalasebagaw ma.

⁶ Nka o kow bee be ke tuma min na, o y'a soro ne tun te Zeruzalemu, sabu Babiloni masace Aritaserisesi ta masaya san bisaba ni flanan na, ne tun sekora ka taga to masace koru. Wagati do nana se minke, ne ka sira daari masace fe, ⁷ ka seko ka na Zeruzalemu. O tuma le ra Eliyasibu tun ka kojugu min ke, ka bon do di Tobiya ma Ala ta batoso lu konso, ne sorora ka bo o ko kala ma. ⁸ O ko digira ne ra kosebe. Ne ka Tobiya ta minanw bee firi kene ma. ⁹ O ko, ne ko o ye bonw saninya; ne ka Ala ta batoso ta minanw ni siman sarakaw, ani wusunan bla bonw konso tuun.

Alabatoso baaradenw ta domuniko

¹⁰ Ne nana a men fana ko Levi ta mogow ta siman ninyoro tun ma di o ma; ko o koson Levi ta mogow, ani donkirilabaga minw tun be baara ke Alabatoso konso, olugu bee sekora ka taga o ta forow ra. ¹¹ Ne ka jamogow jaraki o ko ra; ne k'a fo o ye ko: «Mun koson aw ka Ala ta batoso ta kow to ko fe?» O ko, ne ka Levi ta mogow ni donkirilabagaw lajen ka o bla o ta baara ra tuun. ¹² A kera ten minke, Zuda mara mogow bee nana ni o ta simanw yagaw ye, ani rezenjikura, ani turu, ka na o bla fenmarayorow ra. ¹³ Ne ka o fenmarayorow karifa sarakalasebaga Selemiya ma, ani sariya karamogo Sadoki, ani Pedaya, min tun ye Levi ta mogow do ye; ne ka Mataniya dence Zakuri ta dence Hanan fana bla ni o ye, sabu o tun be o mogow jatera lanamogow ye. Olugu le tun ka kan ka siman nin o balemaw ra.

¹⁴ E, ne ta Ala, i hakiri to ne ra nin ko koson! Ne ka kewalepuman minw ke ne ta Ala ta batoso ko ra, ani a ta baara ko ra, i kana pina o ko.

Nehemi ka Yahudiyaw jaraki Nenekirilon ko ra

¹⁵ O wagati ra, Zuda mara ra, ne ka mogow dow ye o be rezenji bora Nenekirilon* na, dow tun be o ta simanw cera, ka o la faliw ko ra, ani o ta rezenjiw, ani rezenmow, ani toromow, ani doni suguya bee, ka taga ni o ye Zeruzalemu, Nenekirilon na. Lon min na o tun be o ta fenw fiyeerera, ne ka o jaraki o lon na. ¹⁶ Tirika minw tun siginin be Zeruzalemu, olugu fana tun be na ni jerge ni fiyeerefen suguya bee ye, ka na o fiyeere Zeruzalemu, Nenekirilon na Zuda mara mogow ma. ¹⁷ Ne ka Zuda mara jamogow fana jaraki o ra. Ne ko: «Mun koson aw be nin kojugu jogon ke, ka Nenekirilon ke lon gbansan ye? ¹⁸ Yala o tuma aw bemaw ma nin ko kelen le ke k'a to an ta Ala ka nin kojuguw lase anw ni an ta dugu ma wa? Sisan aw be Nenekirilon kera lon gbansan ye, ka do were fara Ala ta dimi kan Izirayeli kama.»

¹⁹ O ra, su nana ke ko ye, ka dibi don Zeruzalemu dugu donda kan minke doron, sani Nenekirilon ye damina, ne k'a fo o ye ko o ye daw datugu, o kana o dayele fo

* 13:2 13.2 Nin kumaw fora yoro minw na: Jateri 22.1-6; Sariya 23.3-5.

ni Nenekirilon ka ban. Ne ka ne yere ta baaraden dow lo dugu donda ra, k'a korosi janko doni si kana don dugu konɔ Nenekirilon na. ²⁰ A kera ten minke, fen suguya bee fiyeerebagaw, ani sannikebagaw ka su kelen walama su fla si Zeruzalemu dugu ko fe. ²¹ Nka ne ka kankari la o ye, k'a fo o ye ko: «Mun koson aw be si kogo kere fe? Ni aw ka o do were ke tuun, ne boro bena se aw ma.» K'a ta o lon na, o ma na tuun Nenekirilon na.

²² Ne k'a fo Levi ta mogow ye ko o ye o yere saninya, ka taga dugu donda* korosi, janko ka Nenekirilon ke lon saninman ye.

E, ne ta Ala, i hakiri to ne ra nin fana koson; makari ne ra i ta numanyaba koson.

Yahudiyaw ta siya were musow ta ko

²³ O wagati ra fana, ne k'a ye ko Yahudiya dow tun ka Azidodikamusow, ani Amankamusow, ani Mohabukamusow dow furu. ²⁴ O ta denw tarance tun be Azidodikan le fora, walama o siyaw do ta kan; o tun te se ka Yahudiyakan fo. ²⁵ Ne ka o jaraki, fo ka o danga. Ne ka o ce dow bugo, ka o kunsigi sama k'a bon. Ne ko o ye kari Ala ra, k'a fo ko: «Aw kana aw denmusow di o dencew ma furu ra, aw fana kana o denmusow ta furu ra aw dencew ye, walama aw yere ye.» ²⁶ Ne ko o ma ko: «Yala Izirayeli masace Sulemani ma jurumun ke o furu jagon le koson wa? Siyaw bee ra, a jagon masace tun te yi. A ta Ala tun b'a kanu; Ala k'a ke Izirayeli jamana bee lajennin ta masace ye, nka o bee n'a ta, siya were musow ka ale fana bla jurumun na. ²⁷ Mun koson an bena a men aw ta ko ra, ko aw be o kojuguba jagon le kera tuun, ka an ta Ala kan bla, ka siya were musow ta?»

²⁸ Sarakalasebagaw kuntigi Eliyasibu dence Yehoyada, o dence do tun ka Horonikace Sanbala ta denmusow do furu; o le koson ne ka ale gben k'a mabo ne ra.

²⁹ E, ne ta Ala, i hakiri to o ra, sabu o ka sarakalasebagaya baara lanogo; i tun ka jengogonya min don i ni sarakalasebagaw ni Levi ta mogow ce, o ka o jengogonya cen.

³⁰ O koson ne ka sarakalasebagaw ni Levi ta mogow saninya, ka o bo siya were mogow ta kow bee ra pewu; sarakalasebagaw ni Levi ta mogow bee kelen kelen ka kan ka sariya minw tagama ka o ta baaraw ke, ne ka o yira o ra. ³¹ Logo min be di saraka ye, ne ka o fana sariya sigi, k'a diwagati yira, ani siman kun folo ta sarakaw.

E, ne ta Ala, i hakiri to ne ra, ka na ne ma.

ESITERI TA KO KITABU Kitabu faamucogo

Esiteri ta ko kitabu sebebaga be se ka ke Yahudiya do ye min tun siginin be Peresi jamana ra.

Esiteri ta kow be ke wagati min na, o y'a soro masaceba Serisesi tun be fanga ra Peresi jamana ra; o y'a soro Yahudiya dow tun sekora ka na Izirayeli jamana ra ka ban, ka na Alabatosoba lori damina. Nka Yahudiya caman belen tun be Peresi jamana ra yi. Esiteri tun ye o Yahudiyaw do ta denmuso le ye, nka a face ni a bamuso tun sara, k'a to a belence fe, min ye Maridose ye.

Yahudiyaw tun mænna o jamana ra yi, nka o bæ n'a ta, o tun ma o ta Ala batori dabra; o tun be Ala ta sariyaw sira tagama, o fana tun te son ka ala were, walama fen were bato.

Peresi masaceba nana a muso furu sa, ka Esiteri furu siri. Haman min tun ye jamana pamogoba do ye, ale tun b'a fe ka Yahudiyaw halaki Peresi jamana bæ kono, nka Esiteri ni a belence Maridose kera sababu ye ka o ta mogow kisi. Ala ka koba min ke Yahudiyaw ye o wagati ra, Yahudiyaw be o panagbe ke hali bi, ka o hakiri jigi o kow ra; o kera Purimi ta panagbe ye.

Hali ni Ala togo ma fo nin kitabu kono, an be a ta baara ye a ta mogow ce ra. O juguw wurira o kama tuma min na, o ka Ala daari minke, Ala ka o bosi.

Maridose ka kuma min fo Esiteri ye, o kuma b'a yira ko Ala be a ta baara ke a wagati ra. A ko Esiteri ma ko: «Jon le k'a lon ni ele ma masamusoya soro nin wagati yere le koson?» (4.14).

Kitabu konokow

Esiteri kera masamusu ye cogo min na (1-2)

Haman ka jen min siri Yahudiyaw kama (3-5)

Masace bora Haman ta janfa koro ma (6-7)

Yahudiyaw sera o juguw ra (8-10)

Masace Serisesi ta panagbeba

¹ Nin kow kera Serisesi ta wagati le ra. O Serisesi togo min tun be fanga ra mara keme ni mugan ni wolonfla kunna, k'a ta Endi jamana ra, ka taga a bla fo Etiyopi jamana ra. ² O wagati ra, Serisesi sigira masaya ra a ta jamana duguba kono, min ye Suzi dugu ye. ³ A ta masaya san sabanan na a ka panagbeba do laben a ta kuntigiw ni a ta jamana pamogow ye. Peresikaw ni Medikaw ta kerekuntigiw fana tun be ni a ye, ani jamanatigiw ni jamana pamogow. ⁴ A ka o ke janko k'a ta nafortigiya ni a ta masaya bonya yira, k'a ta fanga noro ni a ta bonyaba yira mogow ra. O ka o panagbe ke ka men, ka se fo karo woro.

⁵ O teredaw dafara tuma min na, mogow minw bæ tun be Suzi duguba kono, masace ka panagbe do were ke olugu bæ ye, mogoba fara a fitini kan. O ka o ke masaso lu ta yiritu kono, fo tere wolonfla. ⁶ O tun ka o yoro laben ka na kosebe. O ka lenfaniw, ani korondefani gbemanw, ani a bulaman dow siri san fe ni lenjuru wulenman ni a gbeman dow ye. O tun ka o juruw don warigbe koorinin dow ta wow le ra. Juruw tun sirinin be samasen minw na, o tun lalagara ni faragbe le ye. Sanin kalagaw ni warigbekalagaw tun be dugu ma. O tun ka fara neremuguman ni a gbeman ni a wulenman ni a finman dow le lala dugumayoro ra. ⁷ O tun be minnifenw dira mogow ma saninminanw le kono. O minanw si ni si tun te kelen ye. Masace koni ka duven caman le di mogow ma, janko k'a ta pumanya yira. ⁸ Bæ tun be minni ke a yere sago

ma, mɔgɔ tɛ mɔgɔ jagboya. Masace tun k'a fɔ a ta so baardenw ye ko o ye bɛɛ ta minnifen di a ma ka kapa ni a tigi yere sago ye.

⁹ Ayiwa, Vasiti, min tun ye masamuso ye, ale fana ka janagbe do laben musow ye Serisesi ta masaso kɔnɔ.

Vasiti ka masace dogɔya

¹⁰ Janagbe tere wolonflanan na, duven kɔni tun ka masace ninsondiya kosebe. Musow ta so kunnasigibaga wolonfla minw ye Mehuman ni Bizita ni Haribona ni Bigita ni Abagita ni Zetari ni Karikasi ye, minw be baara ke masace korɔ tuma bɛɛ, a k'a fɔ olugu ye, ¹¹ ko o ye masamuso Vasiti wele ka na; a ko masamuso ye a ta masafugula biri a kun na ka na ale masace ja korɔ, janko ka na a ta ceɲa yira jama ra, ani kuntigiw ra, sabu Vasiti tun ce ka ni kosebe. ¹² Nka musow ta so kunnasigibagaw nana masace ta cira fɔ Vasiti ye minke, Vasiti banna ka taga. O kera minke, masace jusu bɔra, a dimina fɔ ka se a dan bɛɛ ma. ¹³ A ladibaga minw tun ye faamurikebagaw ye, a ka olugu pininka; sabu masace tun te foyi ke ni a ma o sariyalɔnbagaw ni o kititigebagaw pininka folɔ. ¹⁴ Minw tun ye a ladibaga folow ye, olugu le tun ye Karisena ni Setari ni Adimata ni Tarisisi ni Meresi ni Marisena ni Memukan ye. Olugu le tun ye Peresikaw ni Medikaw ta fagama wolonfla ye. Olugu le tun be masace korɔ; olugu le tun be jamana jamogɔ folow ye. ¹⁵ Masace ka o pininka, ko ka kapa ni sariya ye, o ka kan ka mun le ke masamuso Vasiti ra, sabu ale masace Serisesi ka musow ta so kunnasigibagaw ci ka taga cira min fɔ a ye, a ma o ke.

¹⁶ Memukan ka o kuma jaabi masace ni fagamaw bɛɛ ja na, ko: «Masamuso Vasiti ka ko benbari min ke, a ma o ke ele masace dama le ra de, a k'a ke jamana jamogow bɛɛ le ra, ani mɔgɔ minw bɛɛ be masace Serisesi ta mara kɔnɔ. ¹⁷ Sabu masamuso ka min ke, muso tow bɛɛ bɛna o men; o be ke sababu ye k'a to o bɛɛ bɛna ke o ceɲ dogɔya ye, k'a fɔ ko: «Masace Serisesi yere ka masamuso Vasiti wele ka na a ja korɔ, nka a ma sɔn ka na.» ¹⁸ Bi yere, Peresikaw ni Medikaw ta fagamaw ta muso minw ka masamuso ta kewale ko men, olugu fana bɛna o jɔgɔn le ke masace ta fagamaw bɛɛ ra. O musow ta dogoyari fana bɛna o ceɲ jusu wuri.

¹⁹ «O ra, ni a bɛna masace ma, masace ye sariya do sigi, ka o ke Peresikaw ni Medikaw ta sariya wuribari do ye, ko Vasiti kana na lo masace ja korɔ tuun fiyewu. Masace ye masamusoya di muso were ma min ka fisa ni ale ye. ²⁰ Ni o sariya ta kuma nana fɔ a ta maraba bɛɛ kɔnɔ, musow bɛɛ bɛna o ceɲ bonya, muso fitini fara musoba kan.»

²¹ Ayiwa, o kuma diyara masace ni a ta fagamaw ye. Memukan k'a fɔ cogo min na, masace k'a ke ten. ²² A ka cira do bla ka taga a ta jamana yorow bɛɛ ra. A ka mara bɛɛ ta sebe o ta seberikɛcogo ra, ani o ta mogow ta kan na, k'a fɔ siyaw bɛɛ ta kan na, ko ce bɛɛ ye ke a ta so kuntigi ye.

2

Masamusokura soroko

¹ Ayiwa, o kow ko fe, masace Serisesi jusu nana suma minke, a ka ke miiri ye Vasiti ta ko ra; Vasiti tun ka min ke, ani ale ka min latige a kama, a miirira o bɛɛ ra. ² O kera minke, masace ta mɔgɔ minw be a ta sokonobaaraw ke, olugu ko masace ma ko: «An ye sunguru dow jini masace ye, minw ma ce ko lon folɔ, ani minw ce ka ni. ³ Masace ye ciraden dow ci a ta jamana maraw bɛɛ ra; sunguru minw ce ka ni, ani minw ma ce ko lon folɔ, o ye na olugu bɛɛ lajen masaso ra, musow ta so kɔnɔ, masadugu kɔnɔ, min ye Suzi dugu ye. Musow ta so kunnasigibaga min ye Hege ye, min be masace ta musow korɔsi, ale le bɛna a janto o sunguruw ra. Fen o fen be se ka o ceɲa, a ye o di o ma. ⁴ Ni o sunguruw min ko nana diya masace ye, ale bɛna ke masamuso ye Vasiti no ra.» Ayiwa, o kuma diyara masace ye; min fora, o k'a ke ten.

Esiteri ta ko damina

⁵ Ayiwa, Yahudiyace do tun be Suzi masadugu kono, min togo tun ye ko Maridose. A face togo tun ye ko Yahiri, Yahiri face tun ye Simeyi ye, Simeyi face tun ye Kisi ye. O tun be bo Boniyaminu ta gba le ra. ⁶ Babiloni masace Nebukadinesari tun ka mogo minw mina ka na ni o ye, Zuda masace Yekoniya minawagati ra, Maridose fana tun minana k'a bo Zeruzalemu ni o mogow ye.

⁷ Maridose le tun ka Hadasa lamo, Hadasa min be wele fana ko Esiteri. A belence denmuso tun lo. Esiteri face ni a bamuso tun sara. A face ni a bamuso sanin ko, Maridose tun k'a ke a yere denmuso ye. A tun ce ka ni kosebe.

⁸ Ayiwa, masace ta kuma ni a ta ci fora minke, sunguruden caman lajenna Suzi masadugu kono; o ka o karifa Hege ma. O tagara ni Esiteri fana ye masace ta so kono, k'a karifa Hege ma, min tun ye musow korosibaga ye. ⁹ Esiteri ko diyara Hege ye; a k'a janto a ra kosebe. Fen o fen be se k'a ceja, a ka o bee di a ma joona, ani a ta domuni. A ka masaso baaraden sunguru wolonfla fana panawoloma ka o bla ni a ye. A ka Esiteri ni a ta baaraden sunguruw bla musow ta so yoro bee ra numanman na. ¹⁰ Nka Esiteri ma son k'a ta siya fo, a m'a boyoro fo, sabu Maridose tun k'a fo a ye ko a kana a fo. ¹¹ Lon o lon, Maridose tun be to ka taga yaalayaala musow ta lu na fe, k'a lon ni Esiteri ka kene, ani ni o tun b'a minana ka ja.

¹² Ayiwa, sani sunguru do tun ye taga masace Serisesi ja koro, a tun ka kan ka karo tan ni fla le ke k'a yere laben folo, k'a fari ceja. Sunguruw bee tun ka kan ka o le ke. O tun be kasadiyanan dow mun, min ye miri ye, fo karo woro, ka soro ka turu kasadiman werew ni kasadiyanan werew mun fo karo woro fana. ¹³ Ni o le kera, o sunguru be soro ka taga masace fe. O tuma ni o sunguru tun ko a be fen o fen fe, o tun be o di a ma; a tun be se ka bo ni o fenw ye musow ta so kono ka taga ni o ye masace ta so. ¹⁴ A tun be taga masace ta so wulada fe. Sogomada fe ni a tun bora, a tun be taga musow ta bon do were kono. Musow ta so kunnasigibaga min ye Sasigasi ye, min ye masace ta sunguruw korosibaga ye, ale le tun be a janto o sunguruw ra. O sunguru tun man kan ka seko masace fe tuun, fo ni a ko tun be masace yere ra, ani ni masace k'a wele a togo ma ko a ye na.

Esiteri kera masamusokura ye

¹⁵ Ayiwa, Esiteri donwagati nana se masace fe; masace ta musow ta so kunnasigibaga Hege min tun ye musow korosibaga ye, ale tun ka min fo, Esiteri ma fen were jini ka teme o kan.

Esiteri tun ye Maridose belence Abisayili denmuso le ye. Maridose tun k'a lamo k'a ke a yere denmuso ye. Mogo o mogo ka Esiteri ye, a ko diyara o bee ye.

¹⁶ O tagara ni Esiteri ye masace Serisesi fe, a ta masaso kono; o kera Tebeti karo* tere tan na, masace ta masaya san wolonflanan na. ¹⁷ Masace ka Esiteri kanu ka teme muso tow bee kan. Esiteri ko diyara a ye; a tun be ale le fe ka teme sunguru tow bee kan. O ra masace ka masafugula biri a kun na, k'a ke masamuso ye Vasiti no ra. ¹⁸ O ko, masace ka domuniba do laben, Esiteri togo ra, a ta kuntigiw ni a ta jamana namogow ye. A k'a latige ko mogow ye nenekiri o lon na a ta maraw bee ra. A ka bonyaw didi mogow ma caman, k'a ta masaya bonya yira.

Maridose ka masace kisi cogo min na

¹⁹ O nana sungurudenw lajen tuun a sijaga flanan na. O y'a soro Maridose fana tun ye masaso namogo do ye.

²⁰ Esiteri tun ma son hali bi k'a boyoro ni a ta siya fo mogo si ye. A k'a ke i n'a fo Maridose tun k'a fo a ye cogo min na. Ni Maridose tun ka fen o fen fo a ye, a tun be o le ke, i n'a fo Maridose tun b'a lamona a ta so wagati min na.

* 2:16 2.16 Tebeti karo, o ye Yahudiyaw ta san karo tannan ye.

²¹ Ayiwa, o wagati ra, ka Maridose siginin to masace ta so donda ra, masace ta musow ta so kunnasigibaga fla, Bigitan ni Teresi, minw tun be masace ta da korosibagaw ye, olugu dimina, ka janfa siri masace Serisesi kama, ko o b'a faga. ²² O ko sera Maridose ma minke, a ka o nafa masamuso Esiteri ye. Esiteri tagara o fo masace ye, ko Maridose ko ten. ²³ O ka o ko segesege, k'a ye ko can lo minke, o ka o kuntigi fla dulon yiri ra. O ka o kow bee sebe jamana ta kokeninw kitabu konu masace yere na na.

3

Haman dimina Yahudiyaw koru

¹ Ayiwa, o kow ko fe, Hamedata min tun ye Agagi ta mogu do ye, masace Serisesi ka ale dence Haman bonya. A k'a korota k'a sigi kuntigi tow bee kunna. ² Jamana namogu minw tun be to ka sigi masaso donda ra, olugu bee tun be o kinbiri gban Haman na koru k'a bonya, sabu masace yere le tun k'a fo ten. Nka Maridose koni tun te a kinbiri gban, a fana tun te a bonya. ³ Namogu minw tun be to ka sigi masaso donda ra, olugu ka Maridose pininka ko: «Mun koson masace ka min fo, ele te o kera?» ⁴ Lon o lon o tun be kuma a fe, nka a ma son ka o lamen. O ra, o ka o ko fo Haman yere ye, k'a fle ni Maridose belen bena son ka to a ta kewale kan, sabu a tun k'a fo ko ale ye Yahudiya le ye.

⁵ Haman nana a ye ko Maridose te a kinbiri gbanna ale koru ka ale bonya minke, a jusu bora kosebe. ⁶ Nka a k'a ye ko ni ale k'a ta dimibo Maridose kelen dama ra, o tena se ka ale wasa, sabu o tun ka Maridose ta siya fo a ye. O ra, Haman k'a latige ko a be Maridose ta siya bee le halaki, Yahudiya min o min be Serisesi ta jamana bee lajennin konu.

⁷ San karo folo ra, min ye Nisan karo ye, masace Serisesi ta masaya san tan ni flanan na, o ka Purimi firi Haman yere na na, o koru ye ka lagberi ke k'a fle lon min be se ka ke lonpuman ye, ani karo min be se ka ke wagatipuman ye ka Yahudiyaw halaki. O k'a ye ko san karo tan ni flanan min ye Adari karo* ye, ko o le ye wagatipuman ye.

⁸ O ra Haman tagara a fo masace Serisesi ye ko: «Siya dow be mogow ce ra i ta jamana ta maraw bee ra; o farannin lo ka bo siya tow bee ra. O ta sariyaw ni siya were si ta sariya te kelen ye. O fana te ele masace ta sariyaw sira tagamana. O ra, ni o mogow tora o yere ma yi tan, masace ta nafa si le te o ra. ⁹ O koson, ni masace ka son, a ye a latige k'a sebe ko an ye o bee halaki. Ni o kera, ne bena warigbe kilo waga keme saba ni bilooru (350 000) jate ka o di jamana kuntigiw ma, k'a bla masace ta naforo ra.»

¹⁰ Ayiwa, masace k'a ta tagamasiyennege bo a borokanden na k'a di Haman ma, min tun ye Yahudiyaw jugu ye. Haman tun ye Hamedata dence le ye; Agagi ta mogu do tun lo. ¹¹ Masace k'a fo Haman ye ko: «To ni warigbe ye! Ni min fana ka ben i ma, i ye o ke nin mogow ra.»

¹² San karo folo tere tan ni saba, o ka masace ta seberikebagaw wele. Olugu ka Haman ta ciw bee sebe k'a ci masace ta fagamaw ma, ani jamanatigiw, ani siyaw bee ta namogow ma. O ka mara bee kelen kelen ta sebe o ta seberikecogo ra, ani o ta mogow ta kan na. O tun k'a sebe masace Serisesi yere togo le ra, k'a yere ta tagamasiyen sigi a kan. ¹³ O ka ciradenw ci ka taga ni o sebew ye masace ta maraw bee ra, ko o ye Yahudiyaw bee halaki, ka o faga ka o ban pewu, denmisen fara mogokoroba kan, musow ni denfitiniw bee. O tun ka kan ka o ke ka ban tere kelen konu, san karo tan ni flanan na, min ye Adari karo ye, o karo tere tan ni saba. O k'a fo ko o ye Yahudiyaw borofenw fana ce. ¹⁴ Sebe do tun ka kan ka taga maraw bee ra, k'a ke sariya ye, k'a to siyaw bee ye o ko lon, janko bee ye laben o lon kama.

* 3:7 3.7 Adari karo, o ye Yahudiyaw ta san karo tan ni flanan ye.

¹⁵ Ayiwa, masace ka min fo, ciradenw teliyara ka bo ka taga o ciraw ke. O ka o ko kibaroya fo Suzi dugu konon, min ye masadugu ye. Masace ni Haman yere tun sigira ka ke minni ke ye, k'a soron Suzi dugumogow hakiri jagamininba tun lo.

4

Maridose ko Esiteri ye Yahudiyaw deme

¹ Ayiwa, ko minw tun be kera, Maridose nana bo o kala ma minke, a k'a ta derege faran, ka borofani do don a yere ra, ka bugurigbe bon a yere kan, ka don dugu konon; a jusu kasira, a be kulera kosebe. ² A tagara ka taga dan masace ta so donda na fe, sabu mogon tun man kan ka don ni borofani ye o yoron ra.

³ Masace ta cira ni a ta sebe sera mara o mara ra, a kera panasisiba le ye o yoron Yahudiyaw fe. O ka sun don, ka kasi, ka mapumankokanw fo. O caman lara borofaniw kan bugurigbe ra.

⁴ Esiteri ta baarden sunguruw ni a ta so kunnasigibagaw nana o ko lase Esiteri ma minke, Esiteri jigi tigera kosebe. A ka fani dow ci ko o ye taga o di Maridose ma, janko a ye o borofaniw bo ka fani panaman dow don; nka Maridose ma son o ma. ⁵ Esiteri ka Hataki wele. Ale tun ye musow ta so kunnasigibaga do ye, masace tun ka min bla janko k'a janto Esiteri ra. Esiteri ko ale ye taga Maridose fe, ka taga a jininka, k'a lon fen min kera, ani nin ko kun ye min ye. ⁶ Hataki bora ka taga Maridose fe, dugu kenegbe ra, masaso donda na fe. ⁷ Ayiwa, kibaroya min tun sera Maridose ma, Maridose ka o bee pafon a ye; Haman ka warida min layiri ta ko a bena o don masace ta naforo ra Yahudiyaw ta halakiri koson, a ka o bee pafon a ye fana. ⁸ Sebe min fana bora ka Yahudiyaw halakiri ko latige, o kuma min lasera Suzi dugu konon, a ka o sebe do fana di a ma, janko a ye taga o yira Esiteri ra, k'a pafon a ye, ko Esiteri ye taga masace fe, ka taga a yere majigi masace koron k'a daari kosebe a ta siyamogow ye.

⁹ Hataki ksegira ka taga Maridose ta kumaw fo Esiteri ye. ¹⁰ Esiteri k'a ci tuun ka taga a fo Maridose ye ko: ¹¹ «Masace ta jamana pamogow ni a ta mara mogow bee k'a lon ko sariya do be yi, ko o sariya be bee le kan; ko ni ce o ce, walama ni muso o muso ka don masaso kononoyoron ra masace fe, k'a soron i ma wele, ko o tigi be faga, fo ni masace yere k'a ta saninbere kun sin a tigi ma, o le be ke sababu ye k'a kisi. Ne koni, nin ye a tere bisaba le ye, ne ma wele ka taga masace fe folo.»

¹² O tagara Esiteri ta kuma lase Maridose ma minke, ¹³ Maridose ka Esiteri jaabi, ko: «Ele kana a miiri ko ele be masaso konon minke, ko o koson ele kelen bena bosi Yahudiyaw bee ce ra de! ¹⁴ Sabu ni ele ka je nin ko kan bi, Yahudiyaw ta kisiri ni o ta bosiri bena bo fan were le fe; nka ele ni i ta somogow be halaki. Jon le yere k'a lon ni ele ma masamusoya soron nin wagati yere le koson?»

¹⁵ Ayiwa, Esiteri ka Maridose jaabi ko: ¹⁶ «Taga Suzi dugu Yahudiyaw bee lajen ne ye. Aw ye sun don ne koson. Aw ye tere saba ni su saba ke ka tugu jagon na, aw kana domuni ke, aw kana ji min. Ne ni ne ta baarden sunguruw fana bena sun don i n'a fo aw. Ni o kera, ne bena taga masace fe, hali ni ne man kan ka taga, ka kapa ni sariya ye. Ni ne bena faga le, o tuma ne ye faga.» ¹⁷ Esiteri k'a fo cogo min na, Maridose fana tagara a ke ten.

5

Esiteri ka masace ni Haman wele domuni na

¹ Ayiwa, a tere sabanan, Esiteri k'a ta masamusofaniw don a yere ra, ka taga lo masaso lu konon, masace yere ta bon na fe. O y'a soron masace tun siginin be a ta masasiganan kan masaso konon, k'a nasin so donda ma. ² A ka Esiteri ye masaso konon minke, a ko diyara a ye. Saninbere min tun be a boro, a ka o sin Esiteri ma. Esiteri gbarara, ka na a boro maga bere nunkun na. ³ Masace k'a jininka ko: «A be di,

masamusu Esiteri? I be mun le fe? Hali ni ne ta jamana tarance lo, ne b'a di i ma!»
 4 Esiteri ko: «Ni masace sonna, ne ka domuniba min laben ele masace ye, ne b'a fe ele ni Haman ye na jɔŋɔn fe bi o domuni na.» 5 Masace ko: «Aw ye Haman wele ka na sisan, an be taga Esiteri ta weleri ra.»

Ayiwa, masace ni Haman tagara o domuni na, Esiteri tun ka min laben. 6 Ka o to duvenmin na, masace ka Esiteri jininka tuun ko: «Ayiwa, i be mun le fe? A fo, ne bena a ke i ye. I b'a fe ka mun le daari? Hali ni a kera ne ta jamana tarance le ye, ne b'a di i ma.» 7 Esiteri ko: «Ne be min fe, ne b'a fe i ye min ke ne ye, o ye nin ye: 8 Ni ne ko diyara masace ye, ne be min fe, ani ne bena min daari, ni masace b'a fe ka o ke ne ye, o tuma ne bena domuniba min laben tuun sini, masace ni Haman ye na o domuni na. Ni o kera, ne bena masace ta kuma jaabi.»

Haman ka janfa siri Maridose kama

9 Ayiwa, Haman jagarininba ni a jusu diyaninba le bɔra o lon na ka taga. Nka a tagara Maridose ye masaso donda ra minke, k'a ye ko Maridose ma wuri ka lo, a fana ma siran ale ja minke, a jusu bɔra Maridose korɔ kosebe. 10 Nka a k'a yere mina, ka taga a ta so kɔnɔ. A tagara a teriw ni a muso Zerese wele ka na. 11 Haman k'a yere waso olugu ja na; a k'a ta naforoba ko fo, ani a dence camanw ta ko, ani masace ka ale bonya cogo min na, ka ale sigi kuntigiw ni jamana jamogɔ tow bee kunna. 12 A ko: «O dɔrɔn yere te, masamusu Esiteri tun ka domuniba min laben, a ma mogɔ si wele o domuniba ra ni ne ni masace te. Sini tuun, ne le fana welera ni masace ye. 13 Nka o si te ne wasa, ni ne belen be to ka nin Yahudiyace Maridose siginin ye masaso donda ra.»

14 A muso Zerese ni a teriw bee k'a jaabi ko: «A to o ye berejan do turu, k'a janya ke nɔngɔn* ja bilooru ye. Sini sɔgɔma i y'a fo masace ye ko a y'a to o ye Maridose dulon o yiri ra. O ra, i jusu sumanin be taga ni masace ye domuni na.»

Ayiwa, o kuma diyara Haman ye. O ka o berejan turu.

6

Masace ka Maridose bonya

1 Ayiwa, o lon su fe masace ma se ka sunogɔ. A ko, ko o ye na ni kitabu ye, folɔfolɔkɔw, ani jamana ta kow sebera kitabu min kɔnɔ. Ayiwa, o nana o kitabu karan masace ye. 2 O k'a ye ko a tun sebera ko masace ta musow ta so kunnasigibaga fla, minw tun ye Bigitan ni Terese ye, minw tun be so donda korɔsi, ko lon do, olugu tun ka janfa siri ko o be masace Serisesi faga, ko nka Maridose le tun ka o ko bo kene kan. 3 Masace ko: «O tuma, kopuman juman, ani bonya juman le kera Maridose ye nin ko kosɔn?» Masace ta mogow k'a jaabi ko: «Foyi ma ke a ye!»

4 Masace ko: «Jɔntigi le be masaso lu kɔnɔ sisan?» O y'a sɔrɔ Haman le tun be donna masaso lu kɔnɔ, ko a be na a fo masace ye ko ale ka berejan min turu, ko a y'a to o ye Maridose dulon o yiri ra. 5 Ayiwa, masace ta mogow ko masace ma ko: «Haman le lonin be lu kɔnɔ.» Masace ko: «A ye don!» 6 Haman donna minke, masace ko a ma ko: «Ni masace b'a fe ka mogɔ min bonya, a ka kan ka mun le ke o tigi ye?» Haman k'a miiri a yere kɔnɔ ko: «Masace be se ka jon were le bonya ni ne te?» 7 O ra, Haman ko masace ma ko: «Ni masace b'a fe ka mogɔ min bonya kɔni, 8 o ka kan ka na ni masace ta masaderegeba do le ye, masace ka min don ka ye, ka na ni so do ye fana, masace yelenna min kan ka ye, ka masace ta masirifen do ke ka o so kun masiri, 9 ka o masaderegeba ni o so karifa masace ta jamana jamogoba do ma, fagama do. O ko, masace b'a fe ka o mogɔ min bonya, o ye o deregeba don o tigi ra, k'a yelen so

* 5:14 5.14 Nɔngɔn ja kelen be se ka ben metere tarance le ma.

kan, ka taga ni a ye dugu kenegbe ra, ka to k'a fo a ja fe ko: «Masace b'a fe ka mogo min bonya, a be o tigi ke tan le!» »

¹⁰ Ayiwa, masace k'a fo Haman ye ko: «Taga masaderegeba ta, ka so fana mina joona joona, i ko i yere k'a fo cogo min na. Yahudiyace Maridose min be sigi masaso donda ra, i ye o bonya ke ale ye. I ka fen o fen fo, i ye o bee ke, i kana jina foyi ko.» ¹¹ Haman tagara masaderegeba ta, ka so mina ka na. A ka masaderege don Maridose ra, k'a layelen so kan, ka yaala ni a ye dugu konɔ, ka to k'a fo a ja fe ka taga ko: «Masace b'a fe ka mogo min bonya, a be o tigi ke tan le!» ¹² O ko, Maridose sekora ka taga masaso donda ra. Haman koni jusu kasininba, ani a kun suurunin le teliyara ka taga a ta so. ¹³ Min k'a sorɔ, a tagara o fo a muso Zerese ye, ani a teriw bee. A ladibagaw, ani a muso Zerese k'a fo a ye ko: «Ele ta dogoyari daminana nin Maridose tɔgo min koson, i n'a fo ale ye Yahudiya le ye, o tuma ele tena se ka foyi le ke a ra. Ele koni bena halaki ka ban le pewu, sigiya te o ra.» ¹⁴ Ka olugu to kuma ra ni Haman ye, masace ta so korosibagaw nana, ka na Haman lateliya ka bo ka taga ni a ye domuniba yoro ra, Esiteri tun ka o domuni min laben.

7

Haman fagacogo

¹ Ayiwa, masace ni Haman tagara domuniyoro ra masamuso Esiteri fe. ² Ka o to duvenmin na o tere flanan na tuun, masace ka jininkari lase Esiteri ma tuun ko: «Masamuso Esiteri, i be mun le fe? A fo, ne b'a di i ma. I b'a fe ka mun le daari? Hali ni a kera ne ta jamana tarance le ye, o bena di i ma.» ³ Masamuso Esiteri k'a jaabi ko: «E, masace, ni ne ko diyara i ye, ni ele masace sonna, sabari i ye ne nin kisi. Ne be o le fe. Ne ta mogow bosi! Ne ta daariri ye o le ye; ⁴ sabu o ka ne ni ne ta mogow fiyeere, ko o be an halaki, ka an faga ka an ban pewu. Ni a yere tun kera ko o be an fiyeerera ka an ke dow ta joncow ni o ta jonmusow le, ne belen tun be se ka je o ko kan, sabu an ta toro tun tena masace segekun bo.» ⁵ Masace Serisesi ka masamuso Esiteri jininka ko: «Jon le be o tigi ye? Mogo min sonna k'a ja gbeleya ka o ko jagon ke, o tigi be min?» ⁶ Esiteri ko: «An torobaga, ani an jugu ye nin mogojugu Haman le ye!» O kuma fora minke, Haman ja tigera fo a be yereyere masace ni masamuso ja koro. ⁷ Masace dimikojugu fe, a wurira ka bo domunikeyoro ra k'a ta duven to yi, ka taga masaso yiritu ra. Haman yere k'a ye ko ale ta fagari latigera masace fe ka ban minke, a tora ka ke Esiteri le daari ye, ko a ye ale kisi. ⁸ Masace nana bo masaso yiritu ra tuma min na ka na don domunikeyoro ra, a k'a ye ko Esiteri tun lanin be kalaga min kan, ko Haman k'a yere firi ka ben o kalaga kan. Masace perenna, ko: «O tuma a b'a fe ka ben masamuso yere le kan ne yere ja na, ne ta masaso konɔ wa?» Sani masace ye ban o kuma ra, mogow ka Haman mina k'a kun datugu o yoronin bee. ⁹ Musow ta so kunnasigibaga min ye Haribona ye, ale tun be masace koro; ale ko: «Yirijan do turunin be Haman yere ta so koro; a janya ye nongon ja bilooru. A tun ka o turu Maridose le kama, min ta kuma tun kera sababu ye ka masace kisi.» Masace ko: «Aw ye taga a dulon o berejan na yi.» ¹⁰ A kera ten, Haman tun ka berejan min turu Maridose kama, o tagara ale yere le dulon o yiri ra. O kera minke, masace ta dimi ka sorɔ ka mala.

8

Sariya min sigira Yahudiyaw koson

¹ Ayiwa, o lon yere ra, masace Serisesi ka Yahudiyaw jugu Haman ta so di masamuso Esiteri ma. Maridose fana nana masace ja koro, sabu balemaya min be Esiteri ni Maridose ce, Esiteri tun ka o fo masace ye. ² O ra, Masace tun k'a ta tagamasiyen

borokandennege min mina Haman fe, a ka o di Maridose ma. Esiteri fana ka Maridose sigi Haman ta so kunna.

³ O ko, Esiteri kumana masace fe tuun; a benna masace sen koro ka kasi, k'a daari, ko Haman min tun ye Agagi ta mog'o ye, ko ale tun ka kojugu min laben, ani a tun ka ko minw latige Yahudiyaw kama, ko masace ye o kow lalo. ⁴ Masace ka saninbere sin Esiteri ma. Esiteri wurira ka lo masace na koro. ⁵ A ko: «Ni a diyara masace ye, ni ne ko diyara masace ye, ni masace k'a ye ko nin ko be ben, ni masace be ne fe, o tuma Hamedata dence Haman min ye Agagi ta mog'o ye, ale tun ka ko min laben, k'a sebe ko ka Yahudiyaw bee halaki masace ta maraw bee ra, masace ye ci do were sebe ka o kow lalo; ⁶ sabu ne be se ka kojugu bent'o ye ne ta mog'ow kan, ka o ko sonmina cogo di? Ne be se ka ne ta siya halakito ye, ka o ko sonmina cogo di?»

⁷ Masace Serisesi ka masamuso Esiteri ni Yahudiyace Maridose jaabi ko: «A fle, Haman wurira Yahudiyaw kama minke, o koson ne k'a ta so di Esiteri ma; ne k'a to o k'a dulon berejan na fana. ⁸ Ayiwa, sisan aw yere ye sebe do were ke masace togo ra, Yahudiyaw ye; ni kuma min ka ben aw ma, aw ye o sebe. Aw ye masace ta borokandennege tagamasiyen sigi a kan. Ni ko o ko koni sebera masace togo ra, ka masace ta borokandennege tagamasiyen sigi a kan, o ko te se ka yelema tuun.»

⁹ O lon yere ra, o ka masace ta seberikebagaw wele, san karo sabanan na, min ye Sivan karo ye, a tere mugan ni saba. Maridose ka min o min fo, o ka o bee sebe, k'a ci Yahudiyaw ma, ani fagamaw, ani jamanatigiw, ani kuntigi minw bee be masace ta mara keme ni mugan ni wolonfla kon'o, k'a ta Endi jamana ra, ka taga a bla fo Etiyopi. O ka mara bee ta sebe o ta seberikecogo ra, ani o ta mog'ow ta kan na. O ka Yahudiyaw fana ta sebe o ta seberikecogo ni o ta kan na. ¹⁰ Maridose ka o sebe masace Serisesi togo le ra, ka masace ta borokandennege tagamasiyen sigi sebew bee kan, ka o ciraw di sotigi dow ma ko o ye taga ni o ye; olugu yelenna masace yere ta so teliman dow kan ka taga.

¹¹ O sebe kon'o, a tun fora ko masace ko, ko Yahudiyaw be dugu o dugu ra, ko o be se ka o yere lajen ka kere ke ka o yere kisi; ko ni siya o siya, walama ni mara o mara ta kerekew nana ben o kan, ko o be se ka olugu halaki, ka o faga ka o ban pewu. O be se ka hali o juguw musow ni o denw bee faga, ka o borofenw fana ce. ¹² Lon min tun yirara ko Yahudiyaw be se ka o kere ke masace Serisesi ta maraw bee ra, o tun ye san karo tan ni flanan tere tan ni saba le ye, min ye Adari karo ye. ¹³ Ayiwa, o sebe do tun ka kan ka taga mara bee ra, ka ke sariya ye, k'a to siyaw bee ye a lon, janko o lon na, Yahudiyaw bee ye laben ka o juguw kere ka o yere dimibo. ¹⁴ Ciraden sotigi minw tun yelenna masace ta sow kan, olugu teliyara ka bo ka taga, ka kapa ni masace ta kuma ye. O ka o cira lase Suzi masadugu kon'o fana.

¹⁵ O ko, Maridose bora masace ta so. A tun ka masacefani bulaman ni a gbeman do le don, ka masafugulaba saninlaman do biri a kunna, ka deregeba wulenman ni gbeman do fana don. Suzi dugumog'ow bee tun be pagarikanbaw bora ka ninsondiya kosebe. ¹⁶ Yahudiyaw koni fe, o lon tun kera jususumalon le ye, ani pagarilon, ani ninsondiyalon, ani bonyalon. ¹⁷ Masace ta cira sera mara o mara ra, ani dugu o dugu ra, nagari ni ninsondiya le kera Yahudiyaw fe o yorow bee ra. O ka domuniw ke, ka panagbew ke. Yahudiyaw nasiran koson, siya were mog'o caman ka o yere ke Yahudiya ye.

9

Yahudiyaw sera o juguw ra

¹ San karo tan ni flanan min ye Adari karo ye, o tere tan ni saba, masace tun ka kuma min sebe, mog'ow tun ka kan ka o kow dafa o lon le ra. O lon na, koni, Yahudiyaw juguw tun b'a miiri ko o bena se sor'o, nka a ko yelemana; Yahudiyaw le

sera o juguw ra. ² Yahudiyaw tun be dugu min o min na masace Serisesi ta maraw bee ra, o ka o yere lajen o duguw bee ra; o jugu minw tun b'a fe ka o halaki, o benna olugu kan. Mogo si ma se ka lo o ja, sabu siya tow bee tun be siranna o ja. ³ Jamana maraw ta namogow, ani a fagamaw, ani a jamanatigiw, ani masace ta jamana kuntigiw, olugu ka Yahudiyaw deme, sabu Maridose nasiran tun ka o bee mina. ⁴ Maridose tun ka loyorooba le soro masaso konon. A togo tun bora ka se maraw bee ra; do le fana tun be farara a ta fanga kan.

⁵ Yahudiyaw ka o juguw bee kere, ka o faga ni kerekemuru ye, ka o halaki. Ko o ko diyara o ye, o ka o ke o juguw ra. ⁶ Masadugu Suzi konon Yahudiyaw ka ce keme looru le faga ka o halaki. ⁷ O ka Parisandata ani Dalifon ani Asipata, ⁸ ani Porata ani Adaliya ani Aridata ⁹ ani Parimasita ani Arizayi ani Aridayi ani Vayezata faga. ¹⁰ Olugu le tun ye Hamedata dence Haman dence tan ye; Haman min tun ye Yahudiyaw jugu ye. Nka o ma son ka maga o borofenw si ra.

¹¹ Mogo minw fagara masadugu Suzi konon, o tagara o da fo masace ye o lon yere ra. ¹² Masace k'a fo masamuso Esiteri ye ko: «Masadugu Suzi konon yan, Yahudiyaw ka ce keme looru le faga ka o halaki, ani Haman dence tan. O ka min ke jamana mara tow ra, jon le be se ka o da lon? Ayiwa, i be mun le fe tuun? A fo, ne b'a di i ma. I b'a fe ka mun were le daari tuun? A fo, a be ke i ye.» ¹³ Esiteri ka masace jaabi ko: «Ni masace be son, Suzi Yahudiyaw ka min ke bi, a y'a to o jogon were ye ke tuun sini, k'a to o ye Haman dence tan bee dulon berejanw na fana.» ¹⁴ Masace sonna ko o ye ke. O ka ci do were lase Suzi dugu konon. O ka Haman dence tan bee dulon berejanw na. ¹⁵ Suzi Yahudiyaw ka jogon lajen tuun Adari karo tere tan ni naani na, ka ce keme saba faga, nka o ma maga o borofenw si ra.

¹⁶ Yahudiya to minw tun be masace ta mara tow ra, olugu fana ka jogon lajen ka o juguw kere, janko ka o yere kisi, ka nasuma soro. Olugu fana ka ce waga biwolonfla ni looru (75 000) faga o juguw ra. Nka o ma maga o borofenw si ra. ¹⁷ O kera Adari karo tere tan ni saba le ra; nka karo tere tan ni naani, o ka fagari lalo, ka o ke panagbelon ye, ka domuni ke, ka pagari.

¹⁸ Suzi ta Yahudiya minw tun ka jogon lajen karo tere tan ni saba, ani a tere tan ni naani na, olugu ka karo tere tan ni loorunan le bla ka o ke panagbelon ye, ka domuni ke, ka pagari. ¹⁹ O le koson, Yahudiya minw be kongokonyorow ra, ani minw be dugumisenw na, olugu be to ka Adari karo tere tan ni naani le bla, ka o ke pagarilon ye, ani panagbelon, ka bonyaw ci jogon ma.

Purimi ta panagbe

²⁰ Maridose ka o kow bee sebe kitabu do konon. O ko, a ka sebe do ke ka o ci Yahudiyaw bee ma, masace Serisesi ta maraw bee ra, minw yoro ka surun, ani minw yoro ka jan. ²¹ A k'a fo o ye ko san o san, o ye Adari karo tere tan ni naani ni a tere tan ni looru bla ka o ke panagbelon ye; ²² ko sabu o lon le ra, Yahudiyaw ka nasuma soro o juguw boro. O karo le ra, o ta jusukasi yelemana k'a ke ninsondiya ye, ka o ta kasi yelema k'a ke panagbe ye. A ko o ye o lonw bla ka o ke panagbelonw ye, ka pagari, ka bonyaw ci jogon ma, ka fagantanw son. ²³ Maridose ka min fo, Yahudiyaw k'a ke ten. O tun ka o panagbe min ke, o tora o kan, ka to ka o ke san o san.

²⁴ Hamedata dence Haman, min tun ye Agagi ta mogo do ye, ani min tun ye Yahudiyaw jugu ye, ale le tun ka janfa siri Yahudiyaw kama, ko a be o halaki. A tun ka Purimi firi, o koro ye ka lagberi ke, janko k'a lon wagati min be se ka ben, janko ale ye Yahudiyaw halaki fo ka o ban. ²⁵ Nka o janfa ko sera masace ma minke, masace k'a sebe ko Haman tun ka kojugu minw latige Yahudiyaw kama, ko o kojugu ye ben ale Haman yere kan. O le koson o ka Haman ni a dencew dulon berejanw na.

²⁶ O koson o ka o lonw togo la ko Purimi, ka kapa ni o kuma ye, min koro ye ko «k'a

latige». Ayiwa, ko minw tun fɔra o sebe kɔnɔ, ani Yahudiyaw yere tun ka ko minw ye, ani ko minw tun ka o sɔrɔ, ²⁷ o kow le kosɔn, Yahudiyaw k'a latige ka o ko ke landa ye, olugu ni o ta durujaw fe, ani mɔgɔ o mɔgɔ farara o kan. O k'a latige ko o ka kan ka o lon fla bla san o san, ka o panagbew ke a cogo ra, ani a wagati ra; a man kan ka dabra ka ye. ²⁸ O k'a fɔ ko o ka kan ka o hakiri to o lonw na, ka o lonw bla danna; o ko ka kan ka ke wagati bee, ani tuma bee gbaw bee ra, ani maraw bee ra, ani dugu bee ra. O Purimi panagbelonw ta ko man kan ka ben ka ye fiyewu Yahudiyaw ce ra; o ta duruja nataw fana hakiri man kan ka bo a ko ka ye.

²⁹ Masamuso Esiteri, min ye Abisayili denmuso ye, ale ni Yahudiyace Maridose ka sebe do were ke, ka kana ni o ta fanga ye masaya ra, janko sebe flanan min tun kera ka Purimi ta panagbe ko fo, ka fanga di o sebe ta kumaw ma. ³⁰ Maridose ka o sebew ci Yahudiyaw bee ma, Serisesi ta jamana mara keme ni mugan ni wolonfla bee ra. A tun ka forikanw ni dugawuw le ke o sebew kɔnɔ, k'a nasin Yahudiyaw bee ta hera ma. ³¹ A ko o ye Purimi lonw ta panagbe ke a wagatiw ra, i n'a fo ale Yahudiyace Maridose ni masamuso Esiteri k'a fo Yahudiyaw ye cogo min na, ani i n'a fo olugu yere k'a ko latige o yere ni o ta durujaw ye cogo min na. O ye a ko mina sobe ra, i n'a fo wagati min o be sun don, ka kasi. ³² Esiteri ka kuma min fo, o kumaw ka Purimi ta panagbe ko gbeya tuun. Yahudiyaw ka o kow sebe ka o bla kitabu do kɔnɔ.

10

Kitabu laban

¹ O ko, masace Serisesi ka ninsongɔ do ben a ta mara bee kan, hali kɔgoji kɔfejamanaw.

² Serisesi ta fanga ni a ta cefariyakow, ani a ka Maridose bla loyɔrɔba ra cogo min na, o kow bee sebera Medikaw ni Peresikaw ta masacew ta kitabuw kɔnɔ.

³ Yahudiyace Maridose le tun gbanna masace Serisesi ra. Yahudiyaw tun be Maridose jate kosɛbe. A ko tun ka di a ta siyamogow bee ye fana; sabu a tun be a ta mogow ta na le pini, ani a tun b'a fe a ta siyamogow bee ye o yere sɔrɔ.

AYUBA TA KO KITABU Kitabu faamucogo

Ayuba ta ko kitabu be min fo an ye a ta ko ra, ni a bora o ra, an ma foyi were lon Ayuba ta ko ra, walama nin kitabu sebebaga ta ko ra.

Ayuba tun ye mogo terrenin ye, nka Ala sonna k'a to a ye korobo. A borofenw bee cenna, bana k'a yere fana mina. Ayuba teri dow nana ko o bena a jusu saaro, nka olugu k'a jaraki le, ko a ka kojugu minw ke, o le kera a torokun ye. O kumaw ka Ayuba jusu kasi. A fana kumana k'a yira ko ale ma jaraki foyi ra, ko mun koson Ala ka nin toro lase ale ma. O bee ko fe, Ala yere nana Ayuba jaabi, k'a ta danfenw ke sababu ye k'a ta sebgaya yira Ayuba ra.

Ayuba nimisara, ka lo a ra ko jo be Ala fe ko bee ra. Nka Ala ka Ayuba teriw jaraki o ta kumaw koson.

Ayuba ta ko b'a yira an na ko ni adamaden ka toro cogo o cogo, a man kan ka a jigi tige Ala ra, ka ban Ala ta ma. Ayuba torora, nka o torow bee kera Ala sago ye. Mogo te se ka a ta toro bee kun lon, mogo ta toro bee fana te jurumun no ye.

Kitabu konokow

Cenri ni banajugu sera Ayuba ma (1-2)

Ayuba k'a ta toro lakari (3)

Ayuba teriw ta kumako folo (4-14)

Ayuba teriw ta kumako flanan (15-21)

Ayuba teriw ta kumako sabanan (22-26)

Ayuba k'a ta terreninya lakari (27-31)

Elihu ta kuma (32-37)

Ala ka Ayuba jaabi (38.1-42.6)

Ala ka kopuman min ke Ayuba ye (42.7-17)

Ayuba ta tagamacogonuman

¹ Ce do tun be Usi* jamana ra, min togo tun ye ko Ayuba. O ce tun ye mogo jusukungbenin ye, ani mogonuman. A tun be siran Ala ja, k'a yere mabo kojugu ra. ² Dence wolonfla ni denmuso saba le tun b'a fe. ³ A ta beganw tun ye saga waga wolonfla, ani jogome waga saba, ani senekemisi fla fla sigiyoroma keme looru, ani fali keme looru. A ta baardenw fana tun ka ca kosebe. Mogow tun be ale le jate ka teme Zuriden ba tereboyanfan jamana mogo tow bee kan.

⁴ Ayuba dencew tun be to ka taga jagon ta so ka taga janagbew ke. Ni o tun be o ke, o tun be o balemamusow fana wele ka taga domuni ke, ani ka duven min jagon fe. ⁵ Nka ni janagbe tun nana ban tuma o tuma, Ayuba tun be a ta denw wele ka na o saninya. A tun be wuri sogomada jona fe ka saraka jenita* kelen bo o bee kelen kelen togo ra. Sabu Ayuba tun b'a fo a yere konko ko: «A be se ka ke ko ne ta denw baroketo ka Ala togo cen o jusukun na, ka jurumun ke.» Ayiwa, Ayuba tun b'a ke ten le wagati bee.

Ayuba ta koroboriko folo

⁶ Ayiwa, lon do Ala ta melekew nana lo Matigi Ala ja koru; Setana fana nana lo o ce ra. ⁷ Matigi Ala ko Setana ma ko: «I bora min?» Setana ka Matigi Ala jaabi ko: «Ne tun be dunupa le laminina doron, ka yorow yaalayaala!» ⁸ Matigi Ala ko Setana ma

* **1:1** 1.1 Usi jamana tun be Izirayeli jamana woroduguyanfan ni a tereboyanfan na, Edomu mara ra, Arabi jamana ra (Damina 36.28; Yereimi 25.20; Kasikan 4.21).

ko: «I ka ne ta jɔnce Ayuba kɔrɔsi kɛ? A jɔgon tɛ dunuɔa ra; mɔgo jusukungbenin lo, mɔgɔɔnuman lo fana. A bɛ siran Ala ɔa, a b'a yere mabo kojugu ra.» ⁹ Setana ka Matigi Ala jaabi ko: «Yala Ayuba bɛ siranna Ala ɔa gbansan le wa? ¹⁰ Yala i m'a tanga, a ni a ta somɔgow ni a borofenw bɛɛ wa? I ka baraka don a ra a ta baara bɛɛ ra; a ta beganw bɛ jamana yɔrɔ bɛɛ ra. ¹¹ Nka ele ye i boro se a borofenw ni a ta mɔgow ma k'a fle sa; sigiya t'a ra, a bena i tɔgo cen mɔgo bɛɛ ɔa na sisan.» ¹² Matigi Ala ko Setana ma ko: «Ayiwa, ne b'a borofenw bɛɛ labla i ye, nka i kana i boro se ale yere ma.» O fɔra minke, Setana bɔra Matigi Ala kɔrɔ ka taga.

¹³ Ayiwa, lon dɔ Ayuba dencew, ani a denmusow tun bɛ domuni kera, ka duven min o kɔrɔce ta so. ¹⁴ O wagati yere ra, ciraden dɔ nana a fɔ Ayuba ye ko: «Misiw tun bɛ sene kera, faliw tun bɛ bin jimina o kere fe; ¹⁵ Sabeka† dɔw nana ben an kan, ka i ta baaradenw bɛɛ faga, ka beganw mina ka taga ni o ye. Ne kelen le sera ka bɔsi, ka n'a fɔ i ye.» ¹⁶ Sani ale ye ban kuma ra, dɔ wɛɛ nana ka na a fɔ ko: «Sanperen jigira ka sagaw, ani baw, ani baaradenw bɛɛ jeni ka o faga. Ne kelen le sera ka bɔsi, ka n'a fɔ i ye.» ¹⁷ Sani ale ye ban kuma ra, dɔ wɛɛ nana tuun ka n'a fɔ ko: «Kalideka‡ dɔw ka o yere taran jenkuru saba ka na ben baaradenw kan ka o faga, ka jɔgomɛw mina ka taga ni o ye. Ne kelen le sera ka bɔsi, ka n'a fɔ i ye.» ¹⁸ Sani ale ye ban kuma ra, dɔ wɛɛ nana tuun ka na a fɔ ko: «I dencew, ani i denmusow tun bɛ domuni kera ka duven min o kɔrɔce ta so; ¹⁹ fɔɔɔba dɔ bɔra kongokolon fan na ka na bon fan naani bɛɛ ben; bon benna denw kan ka o faga. Ne kelen le sera ka bɔsi, ka n'a fɔ i ye.»

²⁰ Ayuba wurira ka lo; a k'a ta deregeba mina k'a faran, k'a kun li. A k'a yere firi dugu ma, k'a kinbiri gban, ²¹ k'a fɔ ko:

«Ne borolakolon le bɔra ne bamuso kɔnɔ,
ne borolakolon le fana bena sekɔ ka taga.

Matigi Ala le k'a di,

Matigi Ala le fana k'a ta.

Bonya ye la Matigi Ala tɔgo kan.»

²² Ayiwa, nin bɛɛ ra, Ayuba ma jurumun kɛ, a ma kuma benbari si fɔ Ala ma.

2

Ayuba ta kɔrɔbɔriko flanan

¹ Ayiwa, lon dɔ wɛɛ ra, Ala ta melekew nana lo Matigi Ala ɔa kɔrɔ; Setana fana nana lo o ce ra, Matigi Ala ɔa kɔrɔ. ² Matigi Ala ko Setana ma ko: «I bɔra min?» Setana ka Matigi Ala jaabi ko: «Ne tun bɛ dunuɔa le laminina dɔrɔn, ka yɔrɔw yaalayaala!» ³ Matigi Ala ko Setana ma ko: «I ka ne ta jɔnce Ayuba kɔrɔsi kɛ? A jɔgon tɛ dunuɔa ra; mɔgo jusukungbenin lo, mɔgɔɔnuman lo fana. A bɛ siran Ala ɔa, a b'a yere mabo kojugu ra. Hali bi a bɛ a ta jusukungbeninya kan, nka ele b'a fe ne y'a halaki gbansan.» ⁴ Setana ka Matigi Ala jaabi ko: «Gbolo le ye gbolo sara ye*. Mɔgo bɛ se k'a borofen bɛɛ di janko k'a nin kisi! ⁵ Nka ele ye i boro se a farisogo ma k'a fle sa; sigiya t'a ra, a bena i tɔgo cen mɔgo bɛɛ ɔa na sisan.» ⁶ Matigi Ala ko Setana ma ko: «Ayiwa, a fle, ne k'a labla i ye, nka i kana se a nin ma.»

⁷ O fɔra minke, Setana bɔra Matigi Ala kɔrɔ ka taga. A ka jorijugu dɔ bla Ayuba fari yɔrɔ bɛɛ ra, k'a ta a sentege ra ka taga a bla fɔ a kuncɛ ra. ⁸ Ayuba signin tora bugurigbe ra, ka tɛgenenkolon dɔ ta ka to k'a yere siyen.

† **1:15** 1.15 Sabekaw tun ye benkannikebaga dɔw ye, minw tun bɛ bo Arabi jamana woroduguyanfan fe, ka na ben mɔgow kan kongokolon kɔnɔ. ‡ **1:17** 1.17 O Kalidekaw tun ye kongokolon yaalabaga dɔw ye, minw tun bɛ bo Arabi jamana sahiliyanfan fe. * **2:4** 2.4 Gbolo le ye gbolo sara ye. I b'a sɔrɔ o tun ye zana dɔ ye, min kɔrɔ bɛ se ka kɛ ko mɔgo bɛ ko bɛɛ kɛ janko ka i nin kisi.

⁹ A muso ko a ma ko: «Ele belen be i ta jusukungbeninya le kan hali bi wa? Hali i ye Ala tɔgɔ cɛn ka sa!» ¹⁰ Ayuba k'a jaabi ko: «Ele kɔni be kumana i ko hakiri te mɔgɔ min fe. O tuma an be kopuman dɔrɔn le sɔrɔ Ala fe, an te kojugu fana sɔrɔ a fe wa?»

Ayiwa, nin kow beɛ ra, Ayuba ma kumajugu si bo a da ra k'a sin Ala ma.

Ayuba terice saba nana a fe

¹¹ Terice saba tun be Ayuba fe; kelen ye Elifazi ye, ale be bo Teman†, kelen ye Bilidadi ye, o be bo Suwa, to kelen ye Sofari ye, o be bo Naama. Ayiwa, kogbelen minw beɛ sera Ayuba ma, olugu ka o kow kibaroya men minke, o beɛ bora o ta yoro ra, ka ben kelen ma, ko o be na Ayuba jusu saaro, k'a naji ce. ¹² O tora yorojan ka o na korota ka Ayuba ye minke, o firira a ma. O ka o kan korota ka kule kosebe. O ka o ta deregebaw faranfaran, ka buguri ce k'a firi san fe, k'a bon o kun na. ¹³ O sigira dugu ma a korɔ, fo tere wolonfla ni su wolonfla, mɔgɔ si ma kuma a fe, sabu a ta dimi bonyara o na korɔ fo ka teme.

Ayuba ni a terice saba ta kuma

3

(3-31)

Ayuba k'a worolon danga

¹ Ayiwa, o ko, Ayuba k'a da yeɛ k'a yeɛ worolon danga. ² A kumana k'a fo ko:

³ Ne worora lon min na Ala ye o lon halaki,
ani su min na a fora ko: «Ceden do worora!»

⁴ O lon kɔni, Ala ye o lon ke dibi ye,
Ala kana to san fe k'a hakiri to o lon na fiyewu!
Yeelen kana bo o lon na!

⁵ Dibifinba ni saya dibi ye o lon mina k'a ke o yeɛ ta ye,
sankabaw ye o lon datugu,
o lon ta tere ye yeɛma ka ke su ye.

⁶ Dibiba le ye o su ta pewu!
O su kana ninsɔndiya san ta lon tow ce ra,
o su kana jate ni karow ta lon tow ye!

⁷ Onhon, o lon su ye ke densorɔbariya ta su ye,
nagarikan kana men o su fe!

⁸ Londangabagaw ye o lon danga*,
o mɔgɔ minw be se ka jirasa belebele lawuri!

⁹ O lon ta dugugbeda lolow ye ke dibi ye,
a ye tere yeelen kɔno ka deɛ, a kana a soro,
a kana dugu gbeto ye!

¹⁰ Sabu kɔno min ka ne woro, o lon ma son ka o kɔno bari janko ne kana woro,
janko ne na kana nin sege ye.

¹¹ Mun koson ne woroto ma sa de?
Mun na ne botɔ ne bamuso kɔno, ne nenekiri ma mina ne ra de?

¹² Mun koson mɔgɔ soro ka ne sigi a sen kan,
mun koson sin soro k'a di ne ma ne y'a min?

† **2:11** 2.11 Teman dugu tun be wele ko: mɔgɔ hakiritigiw ta dugu (Yeremi 49.7). Suwa ni Naama, o duguw yoro ma lon. * **3:8** 3.8 O wagati ra, mɔgɔ dow tun b'a miiri ko dow be se ka lonw danga, ka lon dow ke lonjuguw ye.

13 Ne lanin tun bɛna kɛ nasuma ra,
ne laganfiyanin tun bɛna to saya sunɔɔ ra.
14 Ne tun bɛna kɛ ni dugukolo masacɛw ni a kuntigiw ye,
minw ta yɔrɔɔnuman lɔninw kɛra tomow ye bi.
15 Ne tun bɛna kɛ ni fagama sanintigiw ye,
minw tun ka o ta bonw fa ni warigbɛ ye.

16 Walama ne tun tɛna kɛ foyi ye,
ne tun bɛna kɛ i ko o bɛ den kɔɔɔbari min dogo dugukolo ra,
i ko denfitini min bɛ sa k'a sɔrɔ hali a na ma tere yeelen ye.
17 O yɔrɔ ra kɔni, mɔɔɔjuguw tɛ mɔɔɔ tɔrɔ tuun,
mɔɔɔ barakantan sɛgeninw bɛ nenekiri.
18 Kasodenw bɛɛ bɛ nasuma,
o tɛ o nagbanbagaw si kan mɛn tuun.
19 Mɔɔɔ fitiniw, ani mɔɔɔbaw bɛ yi,
jɔnw tɛ o matigicɛw ta fanga kɔrɔ tuun.

20 Mun kosɔn Ala bɛ yeelen bɔ sɛgɛbagatɔ ye?
Mun kosɔn a bɛ si di mɔɔɔ jusu kasinin ma?
21 K'a sɔrɔ olugu bɛ saya kɔnɔna ka dɛsɛ, o t'a sɔrɔra,
o bɛ saya jinina ka tɛmɛ hali naforo kan.
22 Ni olugu tun ka kaburu sɔrɔ,
o tun bɛna ninsɔndiya fɔ ka nagari kɔsɛbɛ!
23 Mɔɔɔ min tɛmɛsira dogora a ma,
Ala ka mɔɔɔ min lamini fan bɛɛ ra, bɔyɔrɔ t'a fɛ,
mun kosɔn Ala bɛ si di o tigi ma tuun sa?

24 Nɔnakanw le kɛra ne ta domuni ye,
ne kasikan bɛ bɔra i ko ji woyotɔ.
25 Ne bɛ siran fɛn min na, o le bɛ ne sɔrɔ,
ne tun bɛ borira min na, o le sera ne ma.
26 Nasuma tɛ ne fɛ, laganfiya tɛ ne fɛ, jususuma tɛ ne fɛ;
nagban le bɛ ne kan.

4

Elifazi ta ladirikan fɔlɔ: Ala ka kan ka adamaden koro

1 Ayiwa, Elifazi min bɛ bɔ Teman, ale ka kuma ta k'a fɔ Ayuba ye ko:
2 Ni mɔɔɔ dɔ ko a bɛ kuma dɔ fɔ, yala o bɛna bɛn i ma wa?
Sabu jɔn le bɛ se ka kuma mara a yɛrɛ kɔnɔ?

3 A fɛ, ele ka mɔɔɔ caman karan.
Ni mɔɔɔ minw baraka tun dɛsɛra, ele le tun bɛ baraka don olugu ra,
4 ni mɔɔɔ minw tun talonna ka bɛn, ele ta kumaw le tun bɛ olugu lawuri;
minw tun tɛ se ka lɔ o sen kan, ele le tun bɛ baraka don olugu ra.
5 Nka sisan a sera ele yɛrɛ ma minke, ele fari fagara!
Sisan a ka ele yɛrɛ le sɔrɔ minke, ele jigi tigera!
6 I ta Alapasiran le tun man kan ka i ja gbɛlɛya wa?
I ta jusukungbɛninya tun man kan ka kɛ i jigi ye wa?

7 Ele ye miiri k'a fɛ! Ala ka mɔɔɔ jarakibari juman le halaki ka ye?

I k'a men yoro juman ko Ala ka kojugu ben mogonuman do kan k'a faga?

⁸ Ne koni ka min ye, o le ye ko mogon minw be terenbariya sene,
ka juguya dan, olugu le b'a siman tige;

⁹ Ala be olugu le fiye ka o halaki,
a ta jusugban tasuma be o jeni ka o ban.

¹⁰ Hali ni jara kasira, ni waraba ka kule,
Ala be jarakanbelenw pinw karikari.

¹¹ A be domunintanya ke ka jara faga,
jaramuso denw be janjan.

¹² Kuma do le dogora ka se ne ma,
a mankan fitini donna ne toro ra.

¹³ Wagati min siranyakow be na mogon hakiri ra siko ra,
tuma min na mogon be sunogon fo ka jina a yere ko,

¹⁴ o wagati le ra siranya ni jatige do ka ne mina,
k'a ke fo ne kolow be yereyere.

¹⁵ Fono sumanin do fiyera ka teme ne jada kan,
fo ka ne farisi tagama.

¹⁶ Mogon do tun lonin be,
nka ne tun te se k'a cogoya lon;
fen do ja tun lonin be ne ja koron.

Ne ka kumakan fitini do men, ko:

¹⁷ «Yala adamaden be se ka teren ka kapa ni Ala yere sago ye wa?

Yala mogon be se ka saninya ka kapa n'a danbaga sago ye wa?

¹⁸ Ni Ala ma la hali a yere ta ciradenw na,
o minw ye a ta melekew ye, ni a be jaraki soro hali olugu ra,

¹⁹ o tuma adamaden min farisogo ye bogon ye,
min danna ni buguri ye,

o be se ka min terege dugu ma i ko tumu, yala kuma be ale ma wa?

²⁰ Sogomada ni wulafera ce, o y'a soro adamaden mugumugura ka ban,
a halakira ka ban pewu, hali mogon t'a janto a ra.

²¹ A ta fanibon juruw be tige,
a be sa k'a soro a ma hakiri soro.»

5

Elifazi ko mogon te ban Ala ta korori ma

¹ Ayiwa, kule sisan sa! Jontigi le bena i jaabi?

I bena i nasin Ala ta meleke saninman juman le ma k'a daari?

² Sabu jusugban be naloman faga,
jangboya b'a to kolonbari be sa.

³ Ne ka naloman ye, a be baraka sorora,
nka o yoronin bee ne k'a sigiyoro danga.

⁴ «Demebaga kana soro a denw si ra!
Kiti ye ben o kan, mogon kana soro ka o bosu!

⁵ A ka siman min kan, kongotow ye o bee domu!
Hali siman minw be naniw ce ra, o ye o bee ce.
Natabaw ye a ta naforo bee domu!»

⁶ Terenbariya te bo dugukolo ra,
kojugu fana te falen dugu ma.

⁷ Adamaden le danna kojuguƙe kama,
i ko tadenw be bo tasuma ra ka wuri ka taga san fe cogo min na.

⁸ Ni nin ko tun sera ne le ma, ne tun bena Ala le jini;
ne tun bena ne ta kow jafɔ Ala le ye.

⁹ Ala le be kobaw ke, ko minw temena adamaden hakiri dan kan;
a be kabako minw ke, o te se ka jate ka ban.

¹⁰ Ale le be sanji lana dugukolo kan,
ka ji lajigi kongokɔnyɔrɔw ra.

¹¹ Mɔgo majigininw, a be olugu lawuri fo san fe,
minw jusu kasira, a be olugu kisi.

¹² A be mogo cegumanw ta kolatigeninw cen;
o ka baara o baara dabɔ, o bee be cen o boro.

¹³ A be hakiritigiw mina ni o yere ta ceguya ye;
ka janfamogow ta kolatigeninw bee cen yorɔnin kelen na.

¹⁴ Dibi be ben o kan tere fe;
teregban fe o be momori ke i ko mogo min be tagamana su fe.

¹⁵ Nka keremukuru min be bo o mogow da ra, Ala be fagantan kisi o ma,
ka o kisi ka bo fangatigiw boro.

¹⁶ Ni o kera, desebagato be jigiya sorɔ,
mogojugu da be datugu.

¹⁷ O koson ni Ala be mogo min jaraki, o tigi ta pana!
I kana ban Sebetigi Ala ta ladiri ma.

¹⁸ Sabu ale le be dimi ben mogo kan, ka sorɔ k'a suma;
a boro be mogo bana, ka sorɔ k'a keneya.

¹⁹ Deguko woro be se i ma, nka Ala be i bosu a bee ra;
hali n'a wolonflanan ka ke, foyi t'i sorɔ.

²⁰ Kongoba wagati ra, a be i kisi saya ma,
kere wagati ra, a be i kisi keremukuru ma.

²¹ A bena i tanga mogojuguw nenkun ma;
hali ni cenri wagati sera, i te siran.

²² I be yereko cenri wagati ni kongɔ wagati ra,
i te siran kongowaraw fana ja;

²³ sabu kabakuru minw be foro kono, olugu bena jennogonya don ni i ye,
kongowaraw fana bena hera layiri ta ni i ye.

²⁴ I yere bena a ye ko hera be i ta so;
ni i tagara i ta beganw fe o ta domunikeyoro ra, i b'a ye ko foyi ma o jen.

²⁵ I bena a ye ko i ta durujaw cayara,
ko i denw ka ca i ko kongobinw.

²⁶ I koroninba le bena sa ka don kaburu kono,
i n'a fo ni simantigewagati sera, o be a tige k'a lajen cogo min na.

²⁷ Ayiwa, a fe, an ka jatemala ke ka nin le sorɔ; a fana be ten le co!
Ele le ka kan ka nin lamɛn, k'a sira tagama.

6

Ayuba ta jaabi: Ayuba k'a teriw jaraki

¹ Ayuba ka Elifazi jaabi k'a fɔ ko:
² E, ni ne ta dimi hakeya tun be se ka lon!
 Ni ne ta sege bee lajennin tun be se ka bla sumanikenan kan!
³ Sigiya t'a ra, a tun bena gbiriya ka teme hali kogojiw ta kenken kan pewu.
 O le koson, ne ta kuma cayara.
⁴ Sebɛetigi Ala ta biɛw ka ne sogɔ;
 a бага donna ka se fɔ ne nin ma.
 Ala k'a ta jatigekobaw laben ne kama.

⁵ Yala kongofali be se ka kasi k'a lonin to binkene korɔ wa?
 Misi be se ka kasi k'a lonin to a ta domuni korɔ wa?
⁶ Yala diya te fen min na, o fen kogontan be se ka domu wa?
 Yala diya be sisefan gbemanyoro ra wa?
⁷ Ne tun t'a fe ka maga fen min na,
 o le kera ne ta baro ye, hali ni a ka gbo ne ye.

⁸ E, ne be min daari, ni o tun be se ka ke ne ye!
 Ne jigi be min kan, ni Ala tun be se ka o ke ne ye!
⁹ Ni a ka Ala diya, a ye ne joro,
 a y'a boro ke ka ne to laban!
¹⁰ Nka o bee ra ne belen bena jususaaro sababu soro,
 ka pagari fɔ ka panpan, hali ni sege be ne kan,
 sabu ne ma ban Ala saninman ta kuma ma ka ye!

¹¹ Baraka juman le be ne ra, ko ne belen bena Ala makono?
 Ne si to ye jori le ye, ko ne belen bena muɲu?
¹² Yala ne baraka ye kabakuru baraka le ye wa?
 Ne fari ye siranegɛ le ye wa?
¹³ Yala demɛbaga be ne ra tuun wa?
 Boyoro foyi te ne fe tuun.

¹⁴ Mogo tooronin ka kan ni a teri ta numanya ye,
 hali ni a ka Sebɛetigi Ala nasiran dabra.
¹⁵ Nka ne balemaw ka ne janfa i ko dingakonoji,
 i ko dingakonoji min be ja.
¹⁶ Nenɛwagati ra, a jiw be simi ka duuru,
 nene be a na ke i ko bugun.
¹⁷ Ni teremana sera, a be ja,
 fundeninwagati ra, ji foyi te soro a ra.
¹⁸ Kongokolon jogometigiw be to jipini na fɔ ka o ta sira bla,
 o be tunu kongokolon konɔ, ka o yere halaki.
¹⁹ Tema jamana jogometigiw be o na korota ka o jiw yoropini,
 Saba jamana tagamabagaw jigi tun b'a kan.
²⁰ Nka o ta jigi yelemana k'a ke nimisa ye,
 sabu o tagara se yi minke, o jigi tigera.

²¹ Ayiwa, sisan aw ta kera o cogo le ra ne fe.
 Kogben min sera ne ma, aw ka o ye minke, aw siranna.
²² Yala ne k'a fɔ ko aw ye fen do di ne ma,
 walama ko aw ye do bo aw ta naforo ra k'a di ne koson wa?

23 Ne k'a fɔ aw ye ko aw ye ne bɔsi ne jugu boro wa,
ko aw a ye ne kunmabɔ mɔgɔ farimanw boro wa?

24 Aw ye o fɔ ne ye, ni o kera, ne bɛna je.
Ne firira yɔrɔ min na, aw ye o yira ne ra.

25 Cɛnkuma kɔni bɛ digi mɔgɔ ra,
nka aw ta jarakirikumaw bɛ mun le na?

26 Yala aw b'a fɛ ka ne jaraki ne ta kumaw le kosɔn wa,
ka mɔgɔ jigi tigenin ta kumakan jate i ko fɔrɔ?

27 Aw kɔni bɛ sɔn ka ben hali ferita kan;
aw bɛ sɔn ka hali aw teri fiyeere.

28 Ayiwa, sisan aw ye aw na lɔ ne ra ka ne flɛ.
Yala ne bɛ sɔn ka faninya tige aw ye wa?

29 Aw ye aw ta miiriya yeɛma, aw kana to juguya kan;
aw ye aw ta miiriya yeɛma, sabu ne bɛ can le kan hali bi.

30 Yala juguyakuma bɛ ne darakumaw ra wa?
Yala ne da tɛ kumajugu ni kumaɲuman lɔn ka bɔ ɲɔgɔn na wa?

7

Ayuba ta jaabi tɔ: Ayuba k'a ta dimi lakari

1 Adamaden ta dunuɲalatige bɛ i ko kɛrɛkɛden min bɛ kɛrɛ ra;
a bɛ fɛn o fɛn kɛ a si kɔnɔ, a bɛ o kɛ i ko baaraden le.

2 A bɛ i ko jɔn sɛgeninba, yirisuma lɔgɔ bɛ a ra fɔ a bɛ ɲuna a nɔ fɛ;
a bɛ i ko baaraden min kɔrɔtɔnin bɛ a ta sara makɔnɔna.

3 Ayiwa, ne fana ninyɔrɔ kera nimisa le ye kabini karo caman,
ne ta kera su caman sɛge le ye.

4 Ni ne lara su fɛ dɔrɔn, ne bɛ kɔrɔtɔ ne wuriwagati ra;
nka su bɛ janya.

Ne bɛ to yeɛmayeɛma ra fɔ ka taga dugu gbɛ.

5 Tumuw donna ne sogo ra, ne fari jajara i ko bɔgɔjalan;
a bɛ pɛrɛnpɛrɛn, ka nɛɛn don.

6 Ne si terew ka teli i ko jesedanbaga ta kurunin,
ne si bɛ banna, ne jigi fana bɛ banna!

7 E, Ala, i hakiri to ne ra, ko ne si tɛ foyi ye ni fɔrɔ dama tɛ;
ne ɲadenw kɔni tɛna hɛra ye tuun le fiyewu!

8 Na min bɛ ne flɛra, lɔn dɔ o tɛna ne ye tuun;
i ɲaw bɛna ne yɔrɔɲini, nka ne tɛna kɛ yi tuun.

9 Sankaba bɛ tɛmɛ, ka tunu cogo min na,
ni mɔgɔ min ka taga lahara, o tigi fana tɛ seko tuun.

10 A tɛna seko ka na a ta so kɔnɔ tuun,
ni i k'a ta so flɛ, i t'a lɔn ko mɔgɔ tun bɛ yi kakɔrɔ.

11 O le kosɔn ne tɛna ne da datugu;
ne nin degunin le bɛna kuma,
ne jusu kasinin le bɛna ne ta dimi lakari.

12 Yala ne ye kɔgɔji le ye wa, walama ne ye kɔgɔji danfen barakaman* le ye,
fɔ i ka ne tɛmɛyɔrɔw bɛɛ datugu, bɔyɔrɔ si tɛ ne fɛ?

* 7:12 7.12 O wagati mɔgɔ dɔw tun b'a miiri ko kɔgɔji ni kɔgɔji danfen barakaman tun ye batɔfen dɔw ye; ko olugu ta ala ka o fenw kɛrɛ, ka se o ra, ka o siri ka bla (Ezayi 27.1, ani Zaburu 74.13 flɛ).

13 Tuma do ne b'a miiri ko ni ne lara, o bena do bo ne ta sege ra,
ko layoro ra, ne ta dimi bena nogoya.

14 Nka ni ne lara, i be sikojuguw ke ka ne lasiran;
ne be fen minw ye, o be ne ja tige.

15 Hali i ye ne kan dere ka ne nenekiri fereke,
ne ye sa, o ka fisa ni ne fasanin ye fo ka ne kolow bo kene ma.

16 Foyi logo te ne ra tuun!

Ne tena to si ra wagati bee le.

Ne to yi tan, sabu ne ta dunupalatige kera gbansan le ye.

17 O tuma adamaden ye mun le ye ko i b'a jate tan,

ko i be i ta miiriya la a kan,

18 ka i janto a ra lon o lon sogoma,
k'a temesiraw segesege wagati bee?

19 I bena i na bo ne ra tuma juman le sa,
k'a to ne ye nenekiriyoro soro donin ka ne daji kunu?

20 Ni ne ka jurumun le ke,

o tuma ne ka jurumun juman le ke ele ra sa, adamadenw korosibaga?

Mun na i ka ne ke i kerekengon ye,

ka ne ta ko ke doni ye i yere kunna?

21 Mun na i te ne ta hake bo ne kunna,

ka ne ta terenbariya yafa sa?

Sabu sisan, ne bena taga la dugukolo jukoro,

i bena ne yoropini, nka ne tena ye tuun.

8

Bilidadi ta ladirikan folo: Sara be kojugu ra

1 Bilidadi min be bo Suwa, ale ka kuma ta, k'a fo Ayuba ye ko:

2 Ele bena nin kuma suguyaw dabra tuma juman le de?

I bena nin kumalakolonw dabra tuma juman?

Sabu i darakumaw be i ko fono dama.

3 Yala Ala be se ka bo can sira kan wa?

Yala Sebsetigi Ala be se ka bo terenninya sira kan wa?

4 I b'a soro ko i ta denw ka jurumun ke ka Ala hake ta,

o ra, Ala ka o ta hakew kunko ben o kan ke!

5 Nka ni ele ka Ala ta jenogonya nini,

ni i ka Sebsetigi Ala daari ko a ye makari i ra,

6 ni i ma jarakiko ke, ni i terennin lo,

o tuma Ala bena a janto i ra sisan yere;

a bena hera ladon i ta so tuun, ka kana ni i ta terenninya ye.

7 Ala bena min ke i ye, o bena bonya kosebe;

a be ke i n'a fo fen minw tun be i fe folofolo, o belen tun te foyi ye.

8 Ayiwa, ele ye folofolomogow nininka ke!

Olugu ta bemaw ka ko minw karan k'a lon, o kow segesege kosebe k'a fle!

9 Sabu anw koni worora kunu le, an te foyi lon;

dunupa ra yan, an si terew be teme i ko yirisuma.

10 Folofolomogow le bena i karan, ka o ta hakirinanta fo i ye;

o bena nin kuma dow bo o ta faamuyari ra ka o fo i ye:

11 «Yala jirabin be se ka wuri ni a te jida ra wa?
Kɔdarabin be se ka falen ni ji t'a kɔrɔ wa?

12 Ni ji t'a kɔrɔ, a kene be ja joona ka teme bin tɔw bee kan,
k'a sɔrɔ mɔgɔ m'a tige.»

13 Minw be jina Ala kɔ, olugu be laban tan le;
Alapasiranbari jigi be cen.

14 A tun k'a boromala fen min ma, o be tige ka bo a kɔrɔ;
sabu a be i n'a fo a tun k'a jigi la talenjuru le kan.

15 A ko a be den a ta bon kan, nka bon benna;
a ko a be dulon a ra cogo o cogo, a ma se a kɔrɔ.

16 A tun be i ko yiri barakaman min be tere kɔrɔ;
a borow be janya fo ka yiritu ta yiri tɔw datugu.

17 A b'a liliw melege jɔgɔn na ka o don ka se fo kabakuruw ce ra;
a be donyɔrɔ jini ka taga fo faraw jukɔrɔ.

18 Nka lon min ni a samana ka bo a sigiyɔrɔ ra dɔron,
a sigiyɔrɔ be ban a ra, k'a fo a ma ko: Ne ma deri ka ele ye!

19 Ayiwa, ale be ninsɔndiya min sɔrɔ a ta dunupalatige kɔnɔ, o be dan nin le ma!
Nka a jɔgɔn werew bena falen tuun ka bo dugukolo ra.

20 Ala kɔni te ban mɔgɔ jusukungbenin na fiyewu,
a fana te kojugukebaga boro sabati a ta baara ra.

21 A bena a to i ye yerɛko tuun kosebe,
k'a to i ye jajari tuun kosebe.

22 Minw be i kɔninya, maroya le bena ke olugu kannaderege ye;
sabu mɔgɔjuguw sigiyɔrɔ bena halaki.

9

Ayuba ta jaabi: Mɔgɔ te Ala sɔsɔ

1 Ayuba ka Bilidadi jaabi ko:

2 Can ra, ne k'a lon ko i ka min fo ko a be ten le;
adamaden tagamacogo be se ka teren Ala ja kɔrɔ cogo di?

3 Ni i ko i be sɔsɔri ke ni Ala ye,
ni a ka pininkari waga kelen ke, ele tena se ka hali kelen jaabi a ra.

4 Hakiritigiya b'a fe, a ta sebgaya fana ka bon.
Jon le be se ka lo k'a kɔnɔ, ni fen ma o tigi sɔrɔ?

5 Ale le be kuruw wuri ka o bo o no ra, hali o te bo a kala ma;
ni a dimina, a be kuruw dabiri.

6 A be dugukolo siginin to a jusiginan kan k'a yerɛyere,
fo a samasenw be yuguyugu.

7 A be kuma tere fe ko a kana bo, tere te bo;
a be lolow datugu janko o yeelen kana bo.

8 Ale kelen le be sankolo yerɛge,
a be tagama kɔgoji jikurubaw kunna.

9 Ale le ka sahiliyanfan ta lolow bee dan,
ani samiya wagati ta lolow,
ani teremana wagati ta lolow,
ani woroduguyanfan ta lolow.

10 A be kobaw ke, ko minw temena adamaden hakiri dan kan;
a be kabako minw ke, o te se ka jate ka ban.

11 A fle, a be se ka teme ne korɔ, nka ne t'a ye,
a be se ka taga ka bo ne korɔ, nka ne te bo foyi kala ma.

12 Ni a ka fen min mina, jon le be se ka o bosi a boro?
Jon le be se k'a fo a ma ko: «I be mun le kera tan?»

13 Ala tena a ta jusugban mala;
kogɔji danfen barakaman* ni a jɛnɔgɔnw beɛ be o yere majigi a korɔ.

14 O tuma ne be se k'a jaabi cogo di?

Ne be se ka kuma juman le sorɔ ka sigi ka o fo ni a ye?

15 Hali ni ne tun terennin lo, ne tun tena se k'a jaabi;
ne be se k'a daari le dorɔn, sabu ale le ye ne ta kititigebaga ye.

16 Ni ne k'a wele, hali ni a ka ne jaabi,
ne tena la a ra ko can ra, a be son k'a toro malo ka ne lamɛn.

17 A be ne fifa ka taga fan beɛ ra ni a ta sanfoɔ ye;
a be ne ta toorokow caya k'a sorɔ ne ma foyi ke a ra.

18 A t'a to ne ye nenekiri;
a be jusukasi caya ne kan.

19 Ni ne ko ne b'a ke fangako ye, ale baraka le ka bon;
ni ne ko ne be taga ni a ye kiti ra, jontigi le bɛna o kiti sigi?

20 Hali ni ne tun terennin lo, ne yere da tun bɛna kiti ben ne kan;
hali ni ne jusukun tun gbenin lo, ne yere da tun bɛna ne jaraki.

21 Yala ne jusukun gbenin lo can ra wa? Ne m'a lon!
Ne logɔ bora ne yere ra!

22 A beɛ ka kan ne fe sisan! O koson ne ko:
«Ala be mogɔ jusukungbenin ni mogɔjugu beɛ halaki cogo kelen na!»

23 Hali ni kojugu do ka bara ka ben mogɔ terennin kan k'a faga,
Ala be yereko mogɔ jarakibariw ta jusukasikow ra le.

24 Ale le be jamana labla mogɔjuguw ye,
k'a to kititigebagaw ye o paw datugu kojugu kan.
Ni ale te, o tuma jontigi lo sa?

25 Ne si terew be temena joona joona;
a ka teli ka teme hali sennaboribaga teliman kan.
Ne si be banna k'a sorɔ ne ma hera ye ne ja ra.

26 Ne si terew be temena joona joona le, i ko jirakurun min ka fiyen,
i ko bon be jigi ka na cun sogo kan cogo min na.

27 Ni ne ko ne be jina ne ta dimi ko,
ka ne pada cogoya yelɛma, ka ninsondiya,

28 ne ta sege be ne lasiran;
sabu ne k'a lon ko i tena ne jarakibari to.

29 Ne le bɛna jaraki!
O tuma mun koson ne be ne yere sege gbansan?

* 9:13 9.13 Min fora kogɔji danfen barakaman ta ko ra, aw ye o fle: 7.12.

³⁰ Hali ni ne kora ni ji saninyaninba do le ye,
ka ne tɛgɛw ko k'a gbɛ ni safina ye,
³¹ o bɛɛ n'a ta, i belen bɛna ne lajigi kaburu kɔnɔ, bɔgɔ ra;
hali ne ta faniw bɛ ne haramuya.

³² Ala tɛ adamaden ye, i ko ne,
janko ne y'a jaabi,
walama ko ne ye a wele ka taga kititigeyɔrɔ ra.

³³ Kititigɛbaga si tɛ se ka don an fla cɛ,
min bɛ se k'a ta fanga sigi an fla bɛɛ kan,

³⁴ janko a ye a ta bere bɔ ne kan,
a ta siranyakow kana ne ja tige tuun.

³⁵ Ni o tun bɛ se ka kɛ, ne tun bɛna kuma,
ne tun tɛna siran a ja tuun;
nka o tɛ se ka kɛ, ne tora ne kelen na le.

10

Ayuba ta jaabi tɔ: Ala bɛ tugu le ka mɔgɔ tɔrɔ

¹ Dunuɲa lɔgɔ bɔra ne ra!

Sisan ne bɛna ne ta dimi bɔ kɛnɛ kan;
ne jusu kasinin le bɛna kuma.

² Ne ko Ala ma ko: I kana kiti ben ne kan!
I bɛ ne jarakira fɛn min kosɔn, o fɔ ne ye!

³ Yala ka ne minako juguya, o le ka di i ye wa?
Ka ban i ta danfɛn na, i yɛrɛ boro ka min dan,
ani ka mɔgɔjuguw ta kolatigeninw ja k'a di o ma,
o le ka di i ye wa?

⁴ O tuma adamaden ja le bɛ ele fɛ wa?
Yala ele ta yerikɛcogo ni adamadenw ta bɛɛ ka kan wa?

⁵ Yala ele si terew bɛ ban i ko mɔgɔw ta wa,
walama i si sandaw bɛ ban i ko adamadenw ta?

⁶ O kosɔn i bɛ ne ta terenbariyako sɛgɛsɛgɛra,
i bɛ ne ta jurumun sɛgɛsɛgɛra k'a lɔn,

⁷ k'a sɔrɔ i yɛrɛ k'a lɔn ko ne ma jaraki,
ko mɔgɔ fana tɛ yi min bɛ se ka ne bɔsi ka bɔ i boro.

⁸ I yɛrɛ boro le ka ne labɛn, ka ne fari yɔrɔ bɛɛ kelen kelen dan;
nka sisan i b'a fɛ ka ne halaki!

⁹ Sabari, i ye i hakiri to a ra ko i ka ne dan ni bɔgɔ dama le ye;
yala i b'a fɛ ka ne lasekɔ dugukolo buguri ra tuun wa?

¹⁰ I ka ne sɛnsɛn i ko nɔnɔ,
ka ne gbɛrɛn i ko nɔnɔ bɛ gbɛrɛn cogo min na.

¹¹ I ka gbolo ni sogo don ne ra,
ka ne tugutugu ɲɔgɔn na ni kolow ni fasaw ye.

¹² I ka si di ne ma, ka ɲumanya kɛ ne ye,
ka i janto ne ra, ka ne nin mara.

¹³ Nka i tun bɛ min dogora i jusukun na, o le ye nin ye;
ne k'a lɔn ko nin ko le tun bɛ i jusu ra:

¹⁴ I tun bɛ ne kɔrɔsira, k'a flɛ ni ne bɛna ben jurumun na;
o ra, i tɛna sɔn ka ne jarakibari to ne ta terenbariya kosɔn.

15 Ni ne jarkira, bono be ne soro!
Ni ne jo lo fana, ne te se ka ne kun korota!
Maroya koni ka ne labo,
jani ma to to ne ra.

16 Ni ne ko ne be ne kun korota, i be ne gben i ko jara;
i be gban ne ra tuun ni i ta sebayaba ye.

17 I be seere werew le wurira ne kama,
do le be farara i ta jusugban kan ne koru;
kererejamaw be benna ne kan, fo o be jogon labi.

18 O tuma mun koson i ka ne labo ne bamuso konu sa?
Hali ne tun ye to yi ka sa, mogu si na kana la ne kan!

19 O ra, ne tun bena ke i ko Ala ma mogu min dan ka ye fiyewu;
ne sanin tun be bo ne bamuso konu ka sin kaburu ma.

20 Ne si teredaw to ye donin doron!

O ra, Ala ye ne to yi tan;
a ye bo ne koru janko ne ye ne yere soro donin,

21 sani ne ye taga dibifinba ni saya dibi ta jamana ra,
mogu te seko ka bo yoru min na.

22 Dibifinba ta jamana lo, yoru min finna i ko su dibi;
saya dibi lo, yoru nagamininba lo;
o yoru tere yeelen be i ko su dibi!

11

Sofari ta ladirikan folo: Ala ta hakiritigiya ka bon

1 Sofari min tun be bo Naama, ale ka kuma ta k'a fo Ayuba ye ko:

2 Yala jaabiri tena soro nin kuma caman na le wa?

Yala kumalon be se ka jo di mogu ma wa?

3 Yala ele ta kuma caman koson mogu tow ka kan ka je wa?

Ele be mogu tow logobo, ko mogu kana ele dogoya!

4 I ko Ala ma ko: «Ne ta kumaw gbenin lo,
ne saninyanin lo i na koru!»

5 E, ni Ala tun be son ka kuma,
ni a tun be son k'a da yele ka kuma ni ele ye,

6 ka hakiritigiya ta gundow fo i ye,

o gundo minw temena adamadenw ta hakiri dan kan!

O ra, i tun bena a lon ko Ala b'a na datugura ele ta terenbariya dow kan le.

7 Yala ele be se ka Ala ta gundobaw segesege k'a lon wa,
walama ka Sebestigi Ala ta kow segesege ka se fo a dan bee ma?

8 Fen min korotanin lo ka teme sankolo kan,
ele be se ka mun le ke o ra?

Fen min ka dun ka teme lahara dinga kan,
ele be se ka mun le lon o ra sa?

9 A ka jan ka teme dugukolo janya kan,
a fana ka bon ka teme kogji bonya kan.

10 Ni Ala temeto ka mogu do mina k'a datugu,
ko a be o tigi wele kiti ra, jon le be se k'a bari?

11 Ale ka janfamogow lon;
 a be terenbariya ye, hali ni a ma a segesege.
 12 Nka mogɔ hakiri lakolon lo;
 kongofali be woro ni hakiri min ye, adamaden be woro ni o hakiri jɔgɔn le ye.

 13 Ele kɔni, ni i ka i jusukun ta miiriyaw to Ala kan,
 ka i boro korɔta k'a daari,
 14 ka i boro bo terenbariyakow ra,
 ka ban kojugu ma i ta so,
 15 o tuma i bena i kun korɔta, sabu fiyen tena sorɔ i ra;
 i be baraka sorɔ, siranya te ke i ra.
 16 I bena jina i ta sege ko;
 a bena ke i hakiri ra i ko ji min woyora ka taga.
 17 I ta dunupalatige bena manamana ka teme tere kan;
 dibi bena yelema ka ke i ko sogomada yeelen.
 18 I tena sigiya i yere ra, sabu jigi bena ke i fe;
 i bena la hera ni laganfiya ra, sabu i bena a ye ko fen bee ka ji.
 19 I bena la ka laganfiya, mogɔ si tena i tooro;
 mogɔ caman bena na i daari ko i ye o dema.
 20 Nka mogɔjuguw jigi bena ban;
 dogoyoro si tena sorɔ o fe.
 Jigi kelen min bena ke o fe, o ye saya le ye!

12

Ayuba ta jaabi: Ni min ka Ala diya a be o ke

1 Ayuba ka Sofari jaabi ko:
 2 Can lo, dunuɓa bee lajennin ta lonniya be aw le boro!
 Ni aw kɔni sara, o tuma hakiritigiya fana sara le!
 3 Nka hakiri do be ne fana fe i ko aw;
 sabu ne hakiri man dogo ni aw ta ye!
 Jontigi le ma nin kow lon?

 4 Ne kɔni kera yerekofen le ye ne teriw fe.
 Ne min be Ala daarira janko a ye ne jaabi,
 ne min ye mogɔ terennin ye, ani mogɔ jusukungbenin,
 ne le kera o ta yerekofen ye!
 5 «Ni bono ka mogɔ min sorɔ, o tigi ta ye dogoyari le ye!»
 O le ye mogɔ wasaninw ta miiriya ye.
 Ni ele mogɔ min ka talon ka ben, dogoyari le be ke ele ta sorɔta ye.
 6 K'a sorɔ cenrikebagaw laganfiyanin lo o ta sow kono;
 minw be Ala mafiyenya, olugu nasumanin lo,
 olugu minw be o yere ta baraka ta k'a ke o ta ala ye.

 7 Nka ni i ka beganw jininka, olugu bena i karan;
 ni i ka konow jininka, olugu bena do fo i ye.
 8 Kuma dugukolo fe, ale bena i karan,
 kogojirajegew bena a lakari i ye!
 9 Juman kelen le be olugu bee ra ni min m'a lon
 ko Matigi Ala le ye nin kow kebaga ye?
 10 Fenpanaman bee nin be ale Ala le boro,

ani adamadenw bæe ta nenekiri.

¹¹ Yala toro le te kumakanw faranfasi k'a silon wa?
Mogɔ dakɔnɔyɔɔɔ le te domuniw diya lon ka bo jɔgɔn na wa?

¹² Hakiritigiya be cekɔɔɔbaw fe,
faamuri ye sijantigiw ta ye.

¹³ Nka hakiritigiya ni se bagaya ye Ala le ta ye,
kokɛcogonuman, ani faamuri be soro ale le fe.

¹⁴ Ni a ka min cen, o te se ka lalaga tuun,
ni a ka da datugu mogɔ min da ra, mogɔ te se ka da dayele o da ra.

¹⁵ Ni a ka jiw mina k'a lalo, fen bæe be ja;
ni a ka jiw labla, o be dununa halaki.

¹⁶ Baraka ni hakirinuman ye a ta ye;
mogɔ lafirininw, ani o lafiribagaw bæe ye a ta ye fana.

¹⁷ A be jamana kolatigebagaw bla sennakolontagama ra,
ka kuntigiw ke nalomanw ye.

¹⁸ A be masaw ta cesirijaraw foni ka bo o ce ra,
ka fani gbansan siri o soro ra.

¹⁹ A be sarakalasebagaw bla sennakolontagama ra,
ka fangatigibaw laben.

²⁰ A be kuma bosi kumalonbagabaw ra,
ka faamuri hakiri mina cekɔɔɔbaw ra.

²¹ A be dogoyari lase fagamaw ma,
ka ce barakamanw ta kurusijara yɔgɔyɔgɔ.

²² A be dibirako dogoninw bo kene kan,
ka saya dibi bla yeelen na.

²³ A be siyaw bonya, o ko, a be o halaki;
a be o caya, o ko, a be o janjan.

²⁴ A be dununa jamanakuntigiw ke hakirintanw ye,
k'a to o ye yaala o kun fe kongokolonw konɔ, sira te yoro minw na.

²⁵ O be momori ke dibi ra, sabu yeelen te yi;
a b'a to o ye yaala ka talontalon i ko dorotow.

13

Ayuba ta jaabi to: Ne ni Ala ka kan ka kuma

¹ Can lo, ne ja ka nin kow bæe ye,
ne toro fana k'a men, ne k'a faamu.

² Aw ka min lon, ne fana ka o lon;
sabu ne hakiri man dogo ni aw ta ye!

³ Nka ne bena kuma Sebɛɛtigi Ala le fe,
ne bena kuma k'a yira Ala yere le ra, ko ne ma jaraki.

⁴ Aw koni ka ne datugu ni faninya ye;
aw bæe ye flakebaga pacintanw le ye!

⁵ Hali aw tun ye je, aw kana foyi fo!
O belen tun bena ke hakiritigiya sira ye aw fe.

⁶ Ayiwa, ne bena min fo, ka ne ta jo yira, aw ye o lamɛn!

Ne da bɛna kuma min fɔ, ka can yira, aw ye aw janto o ra!

⁷ Yala aw bɛ sɔn ka kumajugu fɔ Ala nɔ ra wa?

Aw bɛ sɔn ka janfakuma fɔ a tɔgɔ ra wa?

⁸ Aw b'a fɛ ka fara Ala kan
ka kuma ka jo di a ma le wa?

⁹ Ni Ala ka aw sɛgɛsɛgɛ, yala o bɛna diya aw ra wa,
walama aw b'a janfara le i ko mɔgɔ b'a mɔgɔɔgɔn janfa cogo min na wa?

¹⁰ Sigiya t'a ra, a bɛna aw jaraki,
ni a kɛra ko aw bɛ mɔgɔ dɔw fisaya dɔw ye dogo ra.

¹¹ Yala a ta masaya nɔɔrɔ tɛ jatigɛ blara aw ra wa?
Yala a nasiran tɛna kɛ aw ra wa?

¹² Aw ka fɛn o fɛn fɔ, o bɛɛ bɛ i ko buguri;
aw ka ne jaabi ni kuma o kuma ye, o bɛɛ bɛ i ko bɔgɔ.

¹³ Aw ye je k'a to ne fana ye kuma!
Ni min bɛ kɛ ne ra o ye kɛ!

¹⁴ Ne kɔni bɛna ne yɛrɛ bla farati ra,
ka ne nin fiyeere.

¹⁵ Hali ni Ala bɛna ne faga le, ne jigi belɛn b'a kan.
Nka ne bɛna kuma a ja kɔrɔ k'a yira ko jaraki tɛ ne tagamacogo ra.

¹⁶ O le fana bɛna kɛ ne kisisababu ye;
sabu Ala nasiranbari si tɛ sɔn ka lɔ Ala ja kɔrɔ.

¹⁷ Aw ye ne ta kumaw lamɛn kɔsɛbɛ!
Aw ye aw toro malɔ ne ta kumafarɔri ra!

¹⁸ A flɛ, ne bɛna kuma k'a yira ko ne bɛ can le kan;
sabu ne k'a lɔn ko jo bɛ ne fɛ.

¹⁹ Jɔntigi le bɛ se ka ne sɔsɔ?
Ni mɔgɔ sera ka ne jaraki, o tuma ne bɛ je, ka sa.

²⁰ Nka, Ala, sabari ka nin fɛn fla kɛ ne ye,
ni o kɛra, ne tɛna dogo i ra tuun:

²¹ I boro bɔ ne kan,
i kana ne ja tigɛ tuun ni i ta siranyafɛnbaw ye.

²² O kɔ, ele ye i ta fɔ, ne bɛ i jaabi,
walama ne le bɛ kuma ta, ele bɛ ne jaabi.

²³ Ayiwa, ne ka terenbariyako ni jurumun jori le kɛ?
Ne ka hakekɔw ni jurumun minw kɛ, o fɔ ne ye kɛ!

²⁴ Mun kosɔn i bɛ i jada dogora ne ra,
ka ne kɛ i jugu ye?

²⁵ Yala i bɛ sɔn ka kɛrɛ ni flaburu gbansan ye wa, fɔɔ bɛ taga ni min ye?
I bɛ sɔn ka tugu binjalan dama kɔ k'a gbɛn wa?

²⁶ I bɛ kogbɛlɛnw le sɛbɛ k'a bla ne kama;
i bɛ ne ta denmisenya wagati ta terenbariyaw kunko fana ben ne kan.

²⁷ I bɛ ne sen don nɛgɛjɔrɔko ra,
i bɛ ne tɛmɛyɔrɔw bɛɛ kɔrɔsi,

ka dan sigi ne tagayɔrɔw ra;

²⁸ k'a sɔrɔ mɔgɔ farisogo bɛ torira ka cɛn,
i ko cɛnrifɛnw bɛ don fani na k'a cɛn cogo min na.

14

Ayuba ta jaabi to: Dunuƙalatiɓe ye sege le ye

¹ Adamaden o adamaden, ni muso le k'a woro,
a si man jan, a ta dunuƙalatiɓe beɓe ye ƙaɓan le ye fana.

² A be wuri i ko yirifiyeren, nka a be ja;
a be teme i ko yirisuma, a te meen.

³ Ala, ele ƙa lonin be o le ra ka to k'a korosi wa!
Ele be ne le minana ka taga ni ne ye kiti ra wa?

⁴ Jon le be se ka fen saninyanin soro fen saninyabari ra?
Mogo si!

⁵ I n'a fo i ka adamaden si teredaw latige ka ban, ani a karodaw,
ka dan sigi a si ra, a te se ka teme min kan,

⁶ o tuma i ƙa bo a ra k'a to a ye nenekiri donnin,
janko a ye a ta wagati laban diyabo, i ko baaraden be a ta tere baara sara diyabo cogo
min na.

⁷ Jigi belen be yiri fe,
sabu ni o k'a tige, a be nugu tuun,
ka to ka yiriborokuraw bo tuma beɓe.

⁸ Hali ni a liliw ka koro dugukolo jukoro,
hali ni a kunkurun ka to dugukolo ra ka faga,

⁹ ni sumaya ka se a ma doron, a be nugu,
ka yiriborow bo i ko yirisunkura.

¹⁰ Nka ni mogo sara, a baraka beɓe le be ban pewu;
ni adamaden nenekiri ka mina a ra, a be taga min?

¹¹ Ayiwa, kogoji ta ji be jigi,
ba ta ji be ban, a be ja.

¹² O cogo ra ni mogo ka la saya sunogo ra, a te wuri tuun;
fo ka taga sankolo tunu, a te wuri,
a te wuri ka bo a ta sunogo ra.

¹³ E, Ala, ni i tun be son ka ne dogo saya dibi ra,
ka ne dogonin to yi fo ka taga i ta jusugban mala,
ka wagati do latige ne ye, i bena i hakiri to ne ra wagati min na!

¹⁴ Ni mogo sara, yala a be se ka nanamanya tuun wa?
Ni o tun be se ka ke, ne tun bena ne ta sege mupu ka Ala makono,
fo ne ta wagati ye na se, o ye na ne labi.

¹⁵ O ra i tun bena ne wele, ne tun bena i jaabi;
ne min ye i yere boro ta danfen ye, ne logo tun bena i soro.

¹⁶ O ra, i tun tena ne ta sentako kelen kelen beɓe jate,
i tun tena to ka ne ta jurumunw si korosi tuun.

¹⁷ I tun bena ne ta hakekow don boro do kono k'a dasiri,
ka ne ta terenbariyakow datugu.

¹⁸ Nka kuruw be ben ka yerege,
faraw be kari ka bo o no ra.

¹⁹ Ji be woyo kabakuru kan ka to ka do bo a ra cogo min na,

a be woyo ka bogo fana ce ka taga ni a ye cogo min na,
ele fana be adamaden jigi cen o cogo le ra.

²⁰ I be ben a kan k'a kere sinaga kelen doron ka se a ra, a be teme;
i b'a pada cogoya bee yelema, k'a bla ka taga.

²¹ Yala mogow bena a denw bonya a ko yan wa? A te se ka o lon.
Yala o bena o dogoya le wa? A te se ka bo o kala ma.

²² Sege min b'a yere farisogo kan, a be o doron le lon,
saya dimi min sera a yere nin ma, a be o le lon.

15

Elifazi ta ladirikan flanan: Mogojugu te bosi kiti ma

¹ Ayiwa, Elifazi min be bo Teman, ale ka kuma ta k'a fo Ayuba ye tuun ko:

² Ni hakiritigi be mogoj jaabi, yala a ta lonniya ka kan ka ke kumalakolonw le ye i ko
fona wa?

Yala a b'a konofa tereboyanfan ta fona gbanninman le ra ka kuma wa?

³ Yala a be kuma k'a ta jo yira ni kuma nafantanw le ye wa,
walama kuma pacintanw?

⁴ Ayiwa, ele koni be Alanasiran cenna yere le;
i be Ala ko miiriya bee bo mogoj hakiri ra.

⁵ Sabu i ta terenbariyakow le be i da blara nin kumaw fori ra;
i ka mogoj cegumanw ta kumacogo le ladegi.

⁶ Nka i yere da le ka kiti ben i kan, ne te!
I yere darakan le ka kuma ben i kan!

⁷ Yala ele le worora ka ke adamadenw bee ra mogoj folo ye wa?
Ele nana dunupa ra ka kon kongoriw na wa?

⁸ Yala ele tun be ni Ala ye a ta jen ra, k'a ta gundow lamen wa?
Ele ka hakiritigiya bee mina k'a ke i kelen ta ye le wa?

⁹ Ele ka mun le lon ni an tow ma min lon?
Faamuri juman le be ele fe ka teme anw kan?

¹⁰ Kunsigigbetigi be an ce ra, cekoroba be an ce ra,
minw si ka ca hali ni ele face ta ye.

¹¹ Ala ka i jusu saaro minke,
ani kumadiman minw bee fora i ye, o belen ma i wasa!

¹² Mun na i jusu bora?
Mun na i ka i na basa an na tan?

¹³ I dimina Ala le korofa,
fo ka nin kuma fonon bo i da ra!

¹⁴ Adamaden ye mun le ye k'a fo ko a be saninya?
Muso ka fen min woro, o ye mun le ye k'a fo ko a be teren?

¹⁵ A fe, Ala ma la hali a yere ta danfen saninmanw na;
hali sankolo ma saninya a na korofa,

¹⁶ janko ka n'a fo adamaden, fen haramunin, ani fen pacintan,
min be kojugu ke a ta minji ye!

¹⁷ Ayiwa, ne lamen, ne bena a nafa i ye!

Ne ka min lon, ne bena o lakari i ye.

¹⁸ Hakiritigiw ka min fo,
o ka o soro o bemaw le fe, o fana ma foyi dogo a ra.
¹⁹ O wagati ra jamana tun dira olugu doron le ma;
mogo werew tun ma na jagami o ra folo.

²⁰ Mogojugu be to sege ra a si bee ra;
sanda minw latigera mogo jusu fariman ye, o da lonnin lo.

²¹ Lon do, jatigekan dow bena don a toro ra;
k'a siginin to pasuma ra, cenrikebaga do bena ben a kan.

²² A te la a ra tuun ko ale be se ka bosi ka bo o dibi ra,
nka kerekemuru fana b'a dendenna.

²³ A bena to ka yaala, a t'a lon a bena domuni soro yoro min na*;
a k'a lon ko lonjugu do labenna ale kama.

²⁴ Degu ni kononofiri bena jatige bla a ra,
k'a datugu pewu, i ko masace ni a ta kerekajama b'a juguw datugu cogo min na.

²⁵ Sabu a k'a borokanden sin Ala ma,
k'a yere sanga ni Sebsetigi Ala ye.

²⁶ A k'a kun gbeleya ka taga Ala kama,
ni a ta negbennan belebebeba gbirimanba ye.

²⁷ A tun torora fo a pada be manamana,
ka bonya fo k'a fari bee gbiriya.

²⁸ Nka a bena sigi dugu cininw le kono,
ka si bonkolonw kono,
bon minw be benbenna.

²⁹ A tena ke fentigi ye tuun, sabu a ta naforo tena meen tuun;
a borofenw tena caya ka se fo jamana yoro bee ra tuun.

³⁰ A tena se ka bosi dibi ma;
tasumamana do bena a liliw jeni ka o jaja,
Ala dafono bena a ta ka taga ni a ye.

³¹ A kana a jigi la fengbansanw kan, k'a yere lafiri;
sabu o fengbansanw le fana bena seko a ma.

³² O kow bena se a ma sani a ta lon ye se;
a ta yiriborow koni tena nugu tuun fiyewu.

³³ A be ke i ko rezensun min denw kogobari be burun;
walama i ko oliviyesun min fiyeren be bon.

³⁴ Alanasiranbari ta bon lakolon bena to;
tasuma bena surafenw minabagaw ta so domu.

³⁵ O be kojugu kono ta,
ka terenbariya woro,
ka janfa laben o yere kono.

16

Ayuba ta jaabi: Ne ta seere be san fe

¹ Ayuba ka Elifazi jaabi ko:

² Ne ka nin kow jagonna caman men kakoro;

* **15:23** 15.23 A fora Kitabu dow konon ko: Dugaw bena a sogo domu.

aw bæe ye ladibaga mɔgɔsɛgɛbagaw le ye.

³ Aw tɛ nin kumalakolonw dabra ten wa?
O tuma mun le digira ele ra, fɔ i bæ ne jaabi?

⁴ Min sera ne ma, ni o tun sera aw le ma,
ne fana tun bæna kuma i ko aw.
Ne tun bæna kuma dɔw labɛn aw kama,
ka kuma fɔ ka ne kun kɔmikɔmi aw ra.

⁵ Nka ne da tun bæna aw ja gbɛlɛya le,
ne tun bæna ne da lamaga ka kuma ka aw jusu saaro.

⁶ Ayiwa, ni ne kumana, o tɛna dɔ bɔ ne ta dimi na,
ni ne ka je fana, yala o le bæna ne ta dimi bɔ ne kan wa?

⁷ Sisan kɔni, Ala ka ne baraka bæe le ban pewu!
Ala, i ka ne ta lu bæe kɛ yɔrɔ lakolon ye.

⁸ I ka ne fari cɛn, ka o kɛ i seere ye ko jo tɛ ne fɛ;
ne fasacogo yɛrɛ b'a yira ko ne jarakira.

⁹ Ala dimina fɔ a bæ ben ne kan ka ne farisogo tigɛtigɛ,
k'a jin jimi ne kama;
ne jugu bæ a ja boso ne ra ka ne flɛ ni juguya ye.

¹⁰ Mɔgɔw ka o daw waga ne kama;
o bæ tɛgɛ ci ne ja kan, ka ne lamaroya.
O bæe le bæ jɛn ka ben ne kan.

¹¹ Ala ka ne labla mɔgɔkolonw le ye,
a ka ne to mɔgɔjuguw boro.

¹² Ne nasumanin tun lo, nka a ka ne kolow bæe karikari,
a ka ne mina ne kankɔfɛyɔrɔ ma ka ne jɔni ka ben, ka ne fari bæe yɛrɛgɛ;
a ka ne kɛ a ta fɛnbonta le ye.

¹³ A ta bijɛw bæ ne sɔgɔra fan bæe ra;
a ka ne soro sɔgɔ, hali a ma hina;
a ka ne kunakuna sɔgɔ k'a bɔn dugu ma.

¹⁴ A bæ ben ne kan tuma bæe,
i ko kɛrɛkɛdenw bæ ben dugu kan, ka kogow sɔgɔ cogo min na;
a bæ girin ka la ne kan i ko kɛrɛkɛcɛ.

¹⁵ Ne ka bɔrɔfani le karan ka o kɛ ka ne fari datugu;
ne ni ne ta bonya bæe le bæ fofora dugu ma!

¹⁶ Ne ja wulenna kasi fɛ,
saya dibi donna ne ja ra;

¹⁷ k'a sɔrɔ ne boro ma kojugu kɛ,
ne jusukun saninyanin le tun bæ Ala daari fana.

¹⁸ E, dugukolo, ele kana ne jori datugu;
foyi kana ne kulekan bari k'a to Ala y'a lamɛn*!

¹⁹ Nka hali bi ne ta seere bæ sankolo ra;
min bæ kuma ne nɔ ra, o bæ san fɛ.

* **16:18** 16.18 Mɔgɔw tun b'a bisigi ko ni mɔgɔ faganin jori tun ma datugu ni buguri ye, o jori kulekan tun bæ se fɔ Ala ma, janko Ala y'a dimibɔ (Damina 4.10; Ezekiyeli 24.7-8).

20 Ne teriw be kumakolonw fo ne ma;
nka ne pajiboto be Ala le daari.
21 Ale ye kiti tige mogow ni ale Ala ce,
ka kiti tige adamaden ni a mogojogon ce.
22 Sabu ne si sandaw be sera a laban ma;
ne bena sira do ta, tagakasegi te sira min ta ko ra.

17

Ayuba ta jaabi to: Ne teriw ka ne jigi tige

1 E, ne nin baraka banna!
Ne si sera a dan ma!
Kaburu le be ne konona!
2 Mogoogobogaw le ka ne lamini;
ne te se ka ne padenw datugu ka sunogo o ta mafiyenyarikumaw koson.
3 Ele Ala yere ye ke ne demebaga ye i kere fe;
sabu jon were le bena lo ni ne kunko ye?
4 I ka o jusukunw datugu janko o kana hakiri soro,
o koson i tena a to o ye se soro.
5 O be i ko mogo min b'a teriw wele domuni na,
k'a soro kongo be ale yere ta denw panaminina.
6 Siyaw bee be ne togo le don o ta zanaw ra,
o be daji tu ne ja ra.
7 Ne padenw baraka banna dimi koson;
ne farisogo yorow kera i ko fen do ja.
8 Ni mogonumanw ka o ye, o be digi olugu ra;
mogo jarakibariw be wuri Alapasiranbariw kama.
9 O bee n'a ta, mogo terennin be jija ka to a ta sira kan;
mogo minw ta kewalew saninyanin lo, olugu be do fara o ta baraka kan.
10 Aw koni ye na, aw bee, aw ye na seko aw ta kumaw kan tuun!
Ne tena hakiritigi si soro aw ra!
11 Ne si teredaw banna, ne ta kolatigeninw cenna,
ani ne jusukun diyanyakow.
12 O belen b'a fo su ma ko «tere»,
o b'a fo ko «yeelen yoro ka surun», k'a soro dibi le be nana!
13 Yala ne be so min makonona, o te lahara le ye wa?
Ne bena ne ta layoro laben o yoro dibi le ra.
14 Ne be kaburu wele ko: «Ne fa!»
Ne b'a fo kaburu tumuw ma ko: «Ne baw, ani ne balemamusow!»
15 Ne jigi be min le sa?
Jon le ja be ne jigi ra?
16 A bena jigi ka taga lahara donda le ra,
ni an nana ke taga ye jogon fe ka taga la buguri ra, ka nenekiri.

18

Bilidadi ta ladirikan flanan: Mogojugu be halaki

1 Bilidadi min be bo Suwa, ale ka kuma ta k'a fo Ayuba ye ko:

² Aw bɛna nin kuma caman dabra tuma juman le sa?
Aw ye hakiri sɔrɔ, o kɔ, an bɛ kuma!

³ Mun kosɔn aw bɛ an jate i ko bɛgan?
Mun kosɔn aw bɛ an flɛ i ko nalomanw?

⁴ Ele Ayuba min dimina fɔ ka i sɔn ja,
o tuma ele b'a fɛ dunuɲa lakolon ye to ele kosɔn wa,
walama ko faraw ye bɔ o nɔ ra ele kosɔn?

⁵ Can lo dɛ, mɔgɔjugu ta fitinayeelen bɛna faga,
a ta gba tasuma tena yeelen bɔ tuun.

⁶ Yeelen bɛna ban a ta bon kɔnɔ,
a ta fitina min bɛ yeelen bɔ a ye, o bɛna faga.

⁷ A tun bɛ tagama ni baraka ye, nka a ta tagama bɛna sumaya.
A yɛrɛ ta kolatigeninw le bɛna a laben;

⁸ sabu a senw bɛna mina jɔ ra;
a bɛna taga a senw don jɔ wow kɔnɔ.

⁹ Jan bɛna a mina a senju ra,
juru bɛna a sen dɛrɛ.

¹⁰ Juru min b'a mina, o dogonin lo dugukolo jukɔrɔ;
jan lanin b'a ɲa sira kan.

¹¹ Balahukow bɛna a lasiran fan bɛɛ ra,
o le tugunin b'a kɔ yɔrɔ bɛɛ ra.

¹² Kɔngɔ b'a baraka ban,
cɛnri wurira a kama,

¹³ a b'a farisogo domudomuna;
banajugu dɔ b'a fari yɔrɔw bɛɛ domuna.

¹⁴ A tun k'a jigi la a ta bon min kan, o bɛna a sama ka bɔ o kɔnɔ;
k'a fofɔ ka taga ni a ye balahu masa fɛ.

¹⁵ Mɔgɔ wɛrɛ bɛ se ka sigi a ta so kɔnɔ, sabu a ta tɛ tuun;
o bɛ kiribi bɔn a ta sibon kan.

¹⁶ A dugumalilinw bɛ jaja;
a yiriborow bɛ fagafaga.

¹⁷ Mɔgɔ si hakiri tena to a ra tuun dunuɲa ra;
a tɔgɔ tɛ fɔ kɛnɛ ma yɔrɔ si tuun.

¹⁸ O b'a ɲɔni ka bɔ yeelen na k'a bla dibi ra,
o b'a gbɛn ka bɔ dunuɲa ra.

¹⁹ A tɛ den to a kɔ, a tɛ mamaden to a kɔ a ta mɔgɔw cɛ ra;
a ta mɔgɔ si panaman tɛ to a kɔ a ta so kɔnɔ.

²⁰ Terebenyanfan mɔgɔw bɛna manwu a labancogo kosɔn;
tereɔyanfan mɔgɔw kunmasi bɛna cɛ.

²¹ Ayiwa, kojugukɛbaga ta so bɛ laban tan le;
mɔgɔ min ma Ala lɔn, o ta yɔrɔ bɛ kɛ tan le.

19

Ayuba ta jaabi: Ala ye ne kunmabɔbaga ye

¹ Ayuba ka Bilidadi jaabi, ko:

² Aw bɛ ne jusu kasira cogo min na,
ka ne baraka ban ni aw ta kumaw ye, aw bɛna o dabla tuma juman le dɛ?

³ Aw ka ne dɔgɔya ka se fɔ sɔnaga tan!
Ni aw bɛ ne tɔɔɔ tan, yala o maroya tɛ aw ra wa?

⁴ Ni a kɛra ko can lo, ko ne firira,
ne ta firiri ye ne kelen ta le ye.

⁵ Nka ni a kɛra ko aw b'a fɛ ka aw yɛɛ fisaya ne ma le,
ka ne ta lebu kɛ sababu ye ka ne jaraki,

⁶ o tuma, aw y'a lɔn fana ko Ala le ka ne ta jo bɔsi ne ra,
ko ale le ka ne mina a ta jɔ ra.

⁷ Hali ni ne kulera ko: «O bɛ ne tɔɔɔra!», mɔgɔ si tɛna ne jaabi!
Ni ne kulera ko o ye ne dɛmɛ, mɔgɔ si tɛna jo di ne ma!

⁸ Ala ka sira datugu ne ja, ne tɛ se ka tɛmɛ;
a ka dibi don ne tɛmɛsira ra.

⁹ A ka ne ta bonya bɔ ne kan;
a ka ne ta masafugula bɔ ne kun na.

¹⁰ A ka ne halaki fan bɛɛ ra, janko ka ne lataga;
a ka ne jigi tige, i ko yiri bɛ sama ka bɔn cogo min na.

¹¹ A dimina ne kɔɔ kɔsɛbɛ;
a ka ne kɛ i ko a jugu dɔ.

¹² A ta kɛrɛkɛjamaw bɛɛ jɛna ka na jɔgɔn fɛ,
ka o ta sira bɔ fɔ ka na se ne ma;
o ka o ta fanibonw turu ka ne ta bon lamini.

¹³ A ka ne balemaw mabɔ ne ra,
ne lɔnbagaw faranna ka bɔ ne kɔ.

¹⁴ Ne ta somɔgɔw bɔra ne kɔɔ,
ne teriw jinana ne kɔ.

¹⁵ Ne ta lukɔnɔmɔgɔw, ani ne ta jɔnmusow bɛ ne flɛ i ko o ma deri ka mɔgɔ min ye;
ne kɛra o ja kɔɔ i ko jamana wɛɛ mɔgɔ.

¹⁶ Ne bɛ ne ta jɔncɛ wele, a t'a lamina;
fɔ ne yɛɛ da ye makarikanw le fɔ a ye!

¹⁷ Ne dakasa ka ne lɔgɔ bɔ ne ta muso ra;
ne yɛɛ worodenw bɛ jigira ne ra.

¹⁸ Hali denmisɛnw bɛɛ bɛ ne mafiyɛnyara;
ni ne ko ne bɛ wuri, o bɛ to ka ne lɔgɔbɔ.

¹⁹ Ne tun ka minw kɛ ne jɛnɔgɔnw ye, olugu ka ne haramuya;
minw ko tun ka di ne ye, olugu le wurira ne kama.

²⁰ Ne fasara fɔ ka ne kolow bɛɛ bɔ kɛnɛ ma;
a tun tora dɔɔnin ne nin bɛ to a ra*.

²¹ E, aw ye makari ne ra, ne teriw, aw ye makari ne ra,
sabu Ala boro sera ne ma!

* **19:20** 19.20 Heburukan na a fora ko: Ne kisira ni ne pi gbolo dama le ye.

22 Mun koson aw fana be ne nogben i ko Ala?
Aw belen ma wasa ne ra ban wa?

23 E, ni ne ta kumaw tun be se ka sebe!
Ni o tun be se ka sebe kitabu do konɔ!

24 Ni a tun be se ka lese fara ra,
ni biɛ negeraman do ye, ani ntileku neɛɛ,
janko a ye to yi wagati beɛ!

25 Nka o beɛ n'a ta, ne k'a lon ko ne kisibaga nanaman lo;
lon do a bena wuri k'a yere yira dugukolo kan.

26 Hali ni ne fari halakira ka ban,
ne belen farisogoraman na bena la Ala kan.

27 Ne yere le bena a ye,
ne na le bena a ye, mogo were na te;
ne jusu gbannin lo, fo ne be koroto o wagati korɔ.

28 Aw b'a fora ko: «An bena a nogben k'a mina cogo di le sa?»
Sabu aw b'a miiri ko nin ko ju be sorɔ ne le ra.

29 Ayiwa, aw yere ye siran kerekemuru na de!
Sabu ni aw be gban ne ra, o fana be se ka kerekemuru lase aw ma,
janko aw y'a lon ko kiti do belen be ko.

20

Sofari ta ladirikan flanan: Mogɔjugu borofen te mɛɛn

1 Sofari min be bo Naama, ale ka kuma ta k'a fo Ayuba ye ko:

2 Ayiwa, miiriya minw be ne konɔ,
ani jusugban min be ne ra,
o le b'a to ne be koroto ka i jaabi.

3 Ne ka jarakikan do men, min kera ne fe dogoyari ye;
nka faamuri hakiri min be ne fe, ne bena i jaabi ni o ye.

4 O tuma ele m'a lon ko kabini folofolo,
kabini adamaden sigira dugukolo kan,

5 ko mogɔjugu ta pagari wagati ka surun,
ko Alapasiranbari ta ninsondiya ye wagati donin ko le ye wa?

6 Hali ni a korotara ka se fo sankolo ma,
k'a kun se fo sankabaw ma,

7 lon do a be halaki ka ban pewu, k'a ke i ko namajama.
Minw tun be deri k'a ye, olugu b'a fo ko: «E, a be min le?»

8 A be teme i ko siko; mogo t'a ye tuun.
A be tunu i ko mogo be fen minw ye su fe siko ra.

9 Mogo minw tun be to k'a fe, olugu na tena a ye tuun,
a sigiyoro tena a ye tuun.

10 A dencew bena desebagatow ta borofenw seko o ma jagboya ra;
a tun ka naforo min sorɔ, a yere boro bena o seko.

11 A kolow beɛ tun ka kene i ko a kanbelenman
nka o beɛ bena taga la ni a ye kaburu buguri ra.

12 Kojugu tun diyara a da ra,
fo a b'a dogo a nen jukoro.

13 A tun b'a mara, a t'a fe k'a to a ye ban;
a tun b'a mina k'a to a da kono.

14 Nka o domuni bena ye lema a konobara ra;
a be ye lema ka ke fonfonnin baga ye a kono.

15 A tun ka naforo min kunu, a bena o fono;
Ala bena a bee labo a kono.

16 A tun be fonfonninw ta baga le muganna,
o ra, sajugu da le bena a faga.

17 A tena li ni nono camanba woyoto ye tuun
i ko bununji, walama i ko kaji.

18 A ka fen o fen soro, a bena o seko, a tena o si domu;
a tena a ta jago tono diyabo.

19 Sabu a tun ka desebagatow tojo fo ka o borolakolon to;
a ma bon minw lo, a tun ka o bosi o tigiw ra jagboya ra.

20 A tun te wasa ka ye,
nka fen minw ko tun ka gbelen a ma, a tena se ka o si bosi cenri ma.

21 A ta natabaya koson, a tun te foyi ye k'a to yi;
o koson a ta hera fana tena meen.

22 K'a wasaninba to a borofen camanw ce ra, degu bena a soro;
kojugu suguya bee bena ben a kan.

23 Wagati min a b'a konobara fara,
o wagati le ra, Ala bena a ta dimiba lajigi a kan,
ka o bon a fari kan ka o ke a ta domuni ye.

24 Ni a borira kerekeminan negeramanw ja,
kalan siranegeraman do ta bibe b'a sogo.

25 Ni a ka o bibe sama ka bo a ko ra,
ni a ka o nege tasumaman sama ka bo a konobara ra,
jatigeba do be cun a kan.

26 Kojugu dogonin be dibi ra k'a ta naforo kono;
tasuma do bena a domu, mogo ma tasuma min don.
Fen o fen tora a ta so kono, tasuma bena o bee jeni.

27 Sankolo bena a ta terenbariya yira,
dugukolo bena wuri a kama.

28 A ta so naforow bee bena taga;
Ala ta dimilon na mogow bena o bee ce.

29 Ayiwa, adamaden kojugukebaga ninyoro ye nin le ye Ala fe;
Ala be nin le ke a ta sara ye.

21

Ayuba ta jaabi: Mogojugu ta hera ka ca

¹ Ayuba ka Sofari jaabi, ko:

² Aw ye ne ta kuma lamem kosebe!

Aw ye son ka o kelen ke ne ye, janko ka ne jusu saaro.

³ Aw ye sabari k'a to ne fana ye kuma!
Ni ne kumana ka ban, aw ye ne logobo sa.

⁴ Yala ne diminin be adamadenw le korɔ wa?
Mun koson aw ko ne jusu kana gban?

⁵ Aw ye aw na munu ka ne fle, aw bena kabakoya,
fo ka aw boro la aw da ra ka je!

⁶ Ni ne ka miiri ne yere ta ko ra, ne jigi be tige,
fo ne farisi be tagama.

⁷ Mun koson Ala be mogojuguw to si ra,
k'a to o ye korɔ, ani ka do fara o baraka kan?

⁸ O ta durujaw be baraka sorɔ o korɔ, ka to ni o ye;
o ta denw be to o korɔ.

⁹ Hera doron le be o ta so, siranyako te yi;
Ala ta bugoribere te se o ma.

¹⁰ O ta misitoranw bee be den sorɔ, o baraka te dogoya ka ye;
misimusow fana be misidenw woro, o si konɔ te can.

¹¹ O be o ta denmisenw to o ye boribori i ko sagadenw;
o ta denw be toron ke o sago ma.

¹² O be longanw ni koraw fo ka donkiri la,
ka ninsondiya ni filenfiyekanw ye.

¹³ O be o si bee ke hera ra;
o ko, o nasumanin be jigi kaburu konɔ.

¹⁴ K'a sorɔ olugu le tun b'a fora Ala ma ko: «I bo an korɔ,
an t'a fe ka i ta siraw palon!

¹⁵ Jon le ye Sebɛtigi Ala ye, ka na fo ko an b'a bato?
Hali ni an ka makarikanw fo a ye, an bena mun le sorɔ?»

¹⁶ K'a sorɔ o ta hera te olugu yere le boro.
Mogojuguw ta kow koni temena ne ta faamuri kan!

¹⁷ Yala can lo ko mogojuguw ta fitina be faga joona wa?
Yala can lo ko cenri be se o ma wa?

Yala can lo ko Ala ta jusugban be se olugu fana ma wa?

¹⁸ Wagati juman le o be ke i ko binjalan, fono be min ta,
walama i ko binpaga, sanfono be taga ni min ye?

¹⁹ A fora ko Ala bena mogojuguw ta kojugu hake bo o ta denw na;
Ala tun ka kan k'a bo olugu yere le ra, janko o y'a silon!

²⁰ Olugu yere le tun ka kan ka o ta halakiri ye o na ra!
Ala ta jusugban tun ka kan ka ben olugu yere le kan!

²¹ Ni o te ni olugu yere ta wagati dafara ka ban,
o be taga ka o ta somogo minw to o ko, o ta mun le be o ra tuun?

²² Mogo te se ka lonni yira Ala ra,
sabu ale le be hali sankolokonofenw ta kititigebaga ye.

²³ Mogo do be sa ni a farisogo barakaman ye,
a nasumanin ni a laganfiyaninba be sa.

²⁴ O y'a sorɔ a toroninba lo, a garagaw bee ye turu ye,
a kolow bee fara sonbe ra.

25 Mɔgɔ do wɛrɛ jusu kasinin bɛ sa;
ale si bɛɛ ra, a ma hɛra nɛnɛ ka ye fiyewu.

26 Nka o mɔgɔ fla bɛɛ bɛ don kaburu ra,
tumuɯ bɛ don o fla bɛɛ ra!

27 Ayiwa, ne ka aw ta miiriya lɔn yɛrɛ le;
aw bɛ ne tɔnɔra ni dabari minw ye, ne ka o lɔn.

28 Aw b'a fɔ ko: «O mɔgɔba ta so bɛ min sisan?
O mɔgɔjugu tun siginin bɛ so min kɔnɔ, o bɛ min?»

29 O tuma aw ma yaalabagaw jininka wa?
Olugu ka ko minw kɔrɔsi, k'a lakari, aw ye o jate mina!

30 Cɛnrilon na, foyi tɛ se kojugukɛbaga ma!
Ala ta dimilon na, a bɛ bɔsi!

31 Jɔn le bɛ se ka lɔ a ja kɔrɔ k'a jaraki?
Jɔn le bɛna a ta kojugu juru sara a ra?

32 O b'a su ta ka taga ni a ye kaburulo ra,
ka o janto a ta kaburu ra.

33 Kaburu bɔgɔkuruɯ bɛ fiyɛnya a kan;
jama caman bɛ tugu a su kɔ,
mɔgɔ caman fana bɛ bla a ja ka taga.

34 Ayiwa, aw bɛ se ka ne jusu saaro ni nin kuma gbansanw ye cogo di?
Aw ka kuma o kuma kɛ ka ne jaabi, o bɛɛ ye mɔgolafirikumaw le ye!

22

Elifazi ta ladirikan sabanan: Ayuba ka fagantanw tɔnɔ

1 Ayiwa, Elifazi min bɛ bɔ Teman, ale ka kuma ta tuun k'a fɔ Ayuba ye ko:

2 Adamaden bɛ se ka mun le ja Ala ye?
Mɔgɔ hakiriman bɛ fɛn ja a yɛrɛ le ye!

3 Ni ele terenna, Sebɛɛtigi Ala ta mun le bɛ o ra?
Ni ele jusukun gbɛnin lo, ale Ala ta nafa juman le bɛ o ra?

4 Yala Ala bɛ sɔn ka i jaraki i ta Alapasiran kosɔn,
walama ka kiti ben i kan wa?

5 I ta juguya le ka ca,
dan tɛ i ta terenbariyakow ra fana!

6 I tun bɛ i balemaw borofɛnw mina o ra k'a sɔrɔ o ma juru ta i fɛ;
i tun bɛ o ta faniw bɔsi o ra ka o fari lakolon to*.

7 I tun tɛ ji di minlɔgɔtɔw ma,
i tun bɛ ban ka domuni di kɔngɔtɔw ma.

8 I tun ka jamana labla mɔgɔ jusu farimanw le ye;
ni mɔgɔ min ko tun diyara i ye, i bɛ o sigi kuntigiya ra.

9 I tun bɛ muso cɛ saninw borolakolon gbɛn ka taga,
ka feritaw bɛɛ jigi tige pewu!

10 O le kosɔn, janw lara ka i lamini fan bɛɛ ra;
siranyakow bɛ i ja tige.

* 22:6 22.6 O kumaw fɔra ka kapa ni Ala ta sariya ye: Bɔri 22.25-26; Sariya 24.6,12-13,17.

11 I ma nin dibibaw ye wa,
ani nin jiba minw ka i datugu?

12 Yala Ala tɛ san fɛ sankolo ra wa?
Sankolo lolow flɛ fɔ san fɛ, o yɔrɔ ka jan cogo min na!

13 Ele belen b'a fɔra ko: «Ala bɛ mun le lɔn?
Yala a bɛ se ka to sankaba dibi ra yi ka mɔgɔ ta kiti tige wa?

14 Sankabaw k'a dogo, a tɛ foyi yera!
A bɛ yaala sankolo sanfeyɔrɔw le kunna yi.»

15 Yala i b'a fɛ ka sirakɔrɔ le ta wa,
kojugukeɓagaw tɛmɛna sira min fɛ?

16 Olugu tagara k'a sɔrɔ o ta wagati tun ma se;
o jigi tagara i ko kɔji bɛ woyo ka taga cogo min na.

17 O tun b'a fɔra Ala ma ko: «I bɔ an kɔrɔ,
Sebɛɛtigi Ala bɛ se ka mun le kɛ an ye?»

18 K'a sɔrɔ ale Ala le tun ka o ta bonw fa fɛɗpumanw na!
Mɔgɔjuguw ta kow kɔni tɛmɛna ne ta faamuri kan!

19 Mɔgɔ terenninw bɛna o ye ka ninsɔndiya;
mɔgɔ jarakibariw bɛna o lɔgɔbɔ, ko:

20 «Minw tun wurira an kama, yala olugu ma halaki wa?
O borofɛn min o min tun tora o kɔ, yala tasuma ma o bɛɛ domu wa?»

21 O ra, sabari ka sɔn Ala ta ma, janko i ye hɛra sɔrɔ;
ni o kɛra, i bɛna hɛra sɔrɔ tuun.

22 A to Ala darakumaw ye i karan;
a darakan mara i jusukun na.

23 Ni i ka sekɔ ka na Sebɛɛtigi Ala fɛ, a bɛna i sigi i cogokɔrɔ ra;
ni o kɛra, i bɛna kojugu mabɔ i ta so ra.

24 I ta sanin firi dugu ma!

I ta Ofiri sanin† firi kɔda kabakuruw cɛ ra!

25 Ni o kɛra, Sebɛɛtigi Ala bɛna kɛ i ta sanin ye,
a bɛna kɛ i fɛ warigbɛ camanba ye.

26 O tuma, Sebɛɛtigi Ala ko bɛna diya i ye ka tɛmɛ fɛn tɔ bɛɛ kan;
i bɛna se ka i ɗa kɔrɔta Ala fan fɛ.

27 I bɛna a daari, a fana bɛna i jaabi;
i ka dajuru minw ta a fɛ, i bɛna o dafa.

28 Ni i ka ko o ko latige, o bɛɛ bɛ ɗa i boro.
Yeelen bɛna manamana i tɛmɛsira bɛɛ kan.

29 Ni mɔgɔ dɔ ka ben, ele le bɛna o tigi lawuri;
sabu Ala bɛ mɔgɔ majigininw dɛmɛ.

30 A bɛna hali mɔgɔ jarkininw bɔsi;
a bɛ o bɔsi ele boro ta kɛwale saninmanw le sababu ra.

23

Ayuba ta jaabi: Mɔgɔ tɛ Ala yɔrɔ lɔn

¹ Ayuba ka Elifazi jaabi ko:

² Hali bi ne ta dimi bɛ juguya ka taga a fɛ;

† 22:24 22.24 Ofiri jamana ta sanin tun ye sanin bɛɛ ra pumanman ye (Masacew folo 9.28).

a boro bɛ dɔ le farara ne ŋunakan kan.

³ E, ni ne tun k'a yɔrɔ lɔn!

Ni ne tun bɛ se ka se fɔ a sigiyɔrɔ ra!

⁴ Ne tun bɛna taga kuma a ɲa kɔrɔ ka ne ta jo yira;
ne tun bɛna ne ta josɔrɔsababu caman sɔrɔ k'a fɔ a ye.

⁵ A tun bɛna ne jaabi ni min ye, ne tun bɛna o lɔn;
ne tun bɛna a ta fɔta mɛn.

⁶ Yala a tun bɛna a ta fanga bɛɛ le ta ka kuma ka kiti ben ne kan wa?
Ɔn-ɔn, a tun bɛna a janto ne ra ka ne lamɛn.

⁷ A tun bɛna a lɔn ko mɔgɔɲuman dɔ le bɛ kuma kɛra ni a ye;
ne tun bɛna bɔsi ka bɔ ne ta kititigɛbaga boro pewu!

⁸ Nka ni ne ka taga terebɔyanfan na, a tɛ yi,
ni ne ka taga terebenyanfan na, ne t'a ye.

⁹ Yala a boro degunin lo baara dɔ ra sahiliyanfan na, o kosɔn ne t'a yera wa?
Yala a dogonin bɛ woroduguyanfan le ra, o kosɔn ne ɲa tɛ se ka la a kan wa?

¹⁰ Nka o bɛɛ n'a, ta ne bɛ sira min kan a ka o lɔn;
ni a ka ne kɔrɔbɔ ka ban, ne saninyanin bɛna bɔ i ko sanin.

¹¹ Sabu ne sen tugura a sennɔ ko wagati bɛɛ;
ne k'a ta sira tagama, ne ma jɛngɛ ka bɔ a kan.

¹² Ne ma ne yɛrɛ mabɔ a kumakan na;
a da ka kuma min fɔ, ne ka ne yɛrɛ sago to yi ka o le kɛ.

¹³ Nka ni ale ka ko min latigɛ, ɲɔn le bɛ se ka o yɛlɛma?
Ni fɛn min k'a yɛrɛ diya, a bɛ o le kɛ.

¹⁴ A ka min latigɛ ne ta ko ra, a bɛna o kɛ,
ani a ka o ɲɔgɔnna ko caman wɛrɛ min mara ne ye.

¹⁵ O le kosɔn, ne jigi tigɛra a ɲa kɔrɔ;
ni ne ka miiri nin kow ra, ne bɛ siran.

¹⁶ Ala le ka ne baraka ban,
Sebɛɛtigi Ala le ka ne jigi tigɛ;

¹⁷ dibi min bɛ ne kan, o le ma kuma bɔsi ne ra;
dibiba min ka ne datugu, o tɛ.

24

Ayuba ta jaabi tɔ: Ala tɛ mɔgɔɲugu bɔsi

¹ Mun kosɔn Sebɛɛtigi Ala tɛ wagati dɔ latigɛ kiti kama,
k'a to Ala batobagaw ye o lonw ye?

² Mɔgɔw bɛ o mɔgɔɲɔgɔnw ta forow dancɛw yɛlɛma ka dɔ fara o yɛrɛ ta foro kan*;
o bɛ bɛganw sonya, ka bla o kɔ ka o gbɛn ka taga ni o ye.

³ O bɛ feritaw ta fali mina o ra ka taga ni a ye;
o bɛ muso cɛ sanin ta misi mina a ra ka o ta juru tɔnɔmasigi.

⁴ O b'a to fagantanw bɛ o ta sira bla, ka sira wɛrɛ ta o ɲasiran kosɔn;
o b'a to jamana ɲanibagatɔw bɛɛ bɛ kɛ dogo ye o ɲa.

* **24:2** 24.2 Ka kapa ni Izirayelimɔgɔw ta sariya ye, dan minw tun sigira forow cɛ, mɔgɔ si tun man kan ka o danw yɛlɛma (Sariya 19.14; Oze 5.10; Zanaw 22.28).

⁵ Nanibagatow be i ko kongofaliw be kongo kono cogo min na; dugugbeda fe, nanibagatow be bo ka taga o ta baara ra ka taga domuni jini; o be domuni soro kongokolon yorow le ra k'a di o ta denw ma.

⁶ O be beganw ta bin kan kongo kono, ka mogojugu ta rezenmow tige a ye.

⁷ O fari lakolon be la su fe, sabu fani te o boro, birifani te o fe ka o yere datugu nene ra.

⁸ Sanji sumanin min be ben kuruyorow ra, o be o bugo ka o jigi; dogoyoro te o fe minke, o be den fara do koro.

⁹ Mogojuguw be feritanin bosi a bamuso boro fanga ra, o be nanibagato borofen mina a ra ka o ta juru tonomasigi.

¹⁰ O te fani si to o boro; o fari lakolon le be yaala.

O be o jagboya ko o ye simansiriw ce foro kono k'a soro o kongoto lo.

¹¹ Olugu le be oliviye turu bo turuboyorow ra o matigicew ye; o be o ta rezen congoo ka rezenji bo o ye, k'a soro olugu yere minlogoto lo.

¹² Mogoo minw be fagara toroo boro, olugu kasikan be bora dugu kono; mogoo jusukasininw be kulera, nka o ko benbari minw be kera o ra, Ala te o si jatera.

¹³ O mogow tana ye tere yeelen ye;

o te Ala ta siraw jate,
o te a ta siraw tagama.

¹⁴ Mogofagabaga be wuri dugugbeda fe, a be ben nanibagato fagantan kan ka a faga; ni su kora, a be yelema ka ke son ye.

¹⁵ Jeneyakebaga na be terebenda le korosira; a b'a fo ko: «Mogoo si na te ne ra!»
A b'a kun datugu ni fani do ye.

¹⁶ Mogoo dow be bondaw kari su fe dibi ra; nka tere fe, o be o yere datugu bon kono ka to yi; o te tere yeelen fe fiyewu.

¹⁷ O mogow bee fe, sogomada be i ko saya dibi; sabu saya dibi ta jatige ye min ye, o ka o silon.

¹⁸ Nka aw b'a fo ko:

«Mogojugu ka fiyen; ni a blara ji kan, ji be taga ni a ye.
O ta yorow bee danganin lo jamana kono;
a te se k'a ta rezenforo sira ta tuun!

¹⁹ Tere ni fundenin be bugun latunu cogo min na, kaburu dibi be jurumunkebaga latunu o cogo le ra.

²⁰ A bora muso min kono, o be jina a ko, kaburu tumuw b'a ke o sago ye; mogoo si hakiri te to a ra tuun.
Mogojugu laban be kari ka ben i ko yiri.

²¹ «Ale le tun be muso denworobariw, muso denntanw borofenw mina o ra; a tun te muso ce saninw minako na fana!

²² Nka Ala le be mogoo farimanw gben a ta sebgaya baraka ra; ni ale wurira, olugu te la o yere ta adamadenya ra tuun.

²³ Ala be o to yi, o b'a miiri ko o be hera ni laganfiya ra,
nka a na be o temesiraw korosira.

²⁴ O tun korotara ka wagati donin donon le ke, o ko, o be tunu;
o be ben i ko yirifiyeren be ben cogo min na,
o be tige ka ben i ko siman be tige cogo min na.»

²⁵ Jon le be se k'a fo ko ne ka faninya le fo, ko a te ke ten?
Jon le be se ka ne ta kuma sosu?

25

Bilidadi ta ladirikan sabanan: Adamaden te se ka saninya

¹ Bilidadi min be bo Suwa, ale ka kuma ta tuun k'a fo Ayuba ye ko:

² Kuntigiya ni jatige, o ye Ala ta ye;
a be hera sigi sankolo konoyorow ra.

³ Yala a ta kerekjamaw jateda be se ka lon wa?
Jontigi le be yi, ko a ta yeelen te sera min ma?

⁴ Adamaden be se ka teren cogo di Ala na koru?
Adamaden, muso ka min woro, o be se ka saninya cogo di?

⁵ A fle, hali karo gbenin te Ala na koru,
lolow belen saninyanin te a na koru,

⁶ janko ka n'a fo mogu min te foyi ye ni tumu te,
adamaden min ni tononko bee ka kan.

26

Ayuba ta jaabi: Mogu te Ala ta kow faamu

¹ Ayuba ka Bilidadi jaabi ko:

² E, ele koni ka mogu barakantan demecogo lon yere le kosebela!
Se te mogu min ye, ele be se o demecogo ra de!

³ Ele ka hakirintanw ladicogo lon de!
I k'a yira ko i hakiri ka bon yere le!

⁴ O tuma ele be nin kumaw fora jontigi le ma?
Jon le ka nin kumaw don i da ra?

⁵ Mogu saninw jaw be yereyerera
kogoji ni a konofen jukoru.

⁶ Lahara so dayelenin lo Ala na koru;
lahara dibi yoru si dogonin te Ala ma.

⁷ Ala le ka sahiliyanfan sankolo bla yoru lakolon kunna;
a ka dugukolo dulon, k'a soru foyi m'a mina ka lo.

⁸ A be jiw lajen a ta sankabaw konu,
nka sankabaw te faran ji baraka koson.

⁹ A be a ta sankabaw yerege a ta masasiginan kunna,
ka o ke k'a ta masasiginan datugu.

¹⁰ A ka tagamasiyen koorinin do ke kogoji kan,
ka o ke yeelen ni dibi dan ye.

¹¹ Ni a songora,
sankolo jusiginanw dabari be ban fo o be yereyere.

12 A be kogoji lamaga ni a ta se bagaya ye,
a be kogoji danfen barakaman* halaki ni a ta lonniya ye.

13 A ta fono be sankolo fiye k'a gbe,
a boro be sa belebele boribagato† sogo.

14 Ayiwa, ni nin ye Ala ta kow bee ra fitiniw ye,
an toro be min men nin kow ra, ni o ye a mankan fitini doron le ye,
o tuma ni a nana a ta se bagaya yira i ko sanperen mankan, jon le bena se ka o faamu?

27

Ayuba ta jaabi to: Ne ma jaraki

1 Ayiwa, Ayuba ka do fara a ta kuma kan, k'a fo ko:

2 Ne be kari Ala panaman togo ra, ale min ka jo bosu ne ra,
Sebetigi Ala min ka ne jusu kasi,

3 ko fo ka taga ne nin mina ne ra,
Ala ta nenekiri min be bo ne nunwo fe, fo ka taga o lalo,

4 kumajugu tena bo ne da ra,
ne nenkun tena janfakuma fo.

5 Ne koni te se ka jo di aw ma fiyewu!
Fo ka taga ne sa, ne tena ne yere jaraki!

6 Ne lara a ra ko ne terennin lo, sigiya te o ra, ne fana te bo o kan fiyewu;
ne jusukun ma ne jaraki foyi ra ne si bee ra.

7 Ala ye ne jugu ke i ko a be mogojugu ke cogo min na;
mogo o mogo be wuri ne kama, a ye o tigi ke i ko a be kojugukebaga ke cogo min na!

8 Jigi juman le bena to Alapasiranbari fe tuun,
ni a ta wagati nana ban,
ni Ala k'a nin mina a ra?

9 Ni degu sera a ma,
yala Ala bena a kulekan lamun tuun wa?

10 Yala Sebetigi Ala ko bena se ka diya a ye ka teme fen to bee kan tuun wa?
Yala a bena to ka Ala wele tuun wagati bee wa?

11 Ayiwa, ne bena aw karan Ala ta se bagaya ra,
ne tena Sebetigi Ala ta kow dogo aw ma.

12 Aw bee ka o kow ye kosebe;
o tuma mun le be aw blara nin kumakolonfo ra?

13 Ayiwa, mogojugu ninyoro fe nin ye Ala fe;
mogo hinabari ta sorota ye nin ye Sebetigi Ala fe*:

14 Hali ni a ka den caman soro, o bee be faga ni kerekemuru ye;
a ta durujaw si tena domuni soro ka wasa.

15 Ni a ta mogo min o min ka to a ko, banajugu bena o faga;
a ta firiyamusow fana tena se k'a su kasi.

16 Hali ni a ka wari soro caman k'a lajen i ko kenken,
hali ni a ka faniw soro caman k'a ton jagon kan i ko bogo,

* **26:12** 26.12 Min fora kogoji danfen barakaman ta ko ra aw ye o fe: 7.2. † **26:13** 26.13 O sa belebele boribagato ko fora fana Ezayi 27.1 ra. * **27:13** 27.13 Nin kuma minw fora nin yoro ra 13-23, o bora Ayuba tericew ta kumacogo le fe. O koson dow b'a miiri ko nin yoro ye Sofari ta ladirikan sabanan le ye.

17 ale koni bɛna a ton ɲogon kan, nka mɔgo terennin do le bɛna o faniw don;
o wari bɛna ke mɔgo jarakibari do le ta ye.

18 A ka bon min lo, o ye tumuforogo le ye;
a be i ko forokorosibaga ta gbata.

19 A waritigiraman be la ka sunogo, nka o ye a ta wagati laban le ye;
sabu ni a nana a na yeɛ, a te foyi ye tuun.

20 Balahu be bara ka ben a kan, i ko jiba min be mɔgo ta;
sanfoɲo be taga ni a ye su fe.

21 Tereboyanfan ta foɲo gbanninman b'a sama ka bo a sigiyoro ra,
ka taga ni a ye.

22 Ala b'a bon, hali a te hina a ra;
ale koni be bori le ko a b'a yere kisi.

23 O be tegerɛ fo a benko koson;
o b'a sigiyoro fe ka kabakoya a ra fo ka filen fiye!

28

Alapasiran le ye hakiritigiya ye

1 Warigbe boyoro be yi,
sanin fana be ko k'a woloma yoro min na, o yoro be yi.

2 Nege be bo dugukolo jukoro;
o be kabakuru yeele ka siranenge bo a ra.

3 Mogow be dibi yeɛma k'a ke yeelen ye;
o be sogiri ke dugukolo jukoro ka se fo yorojan,
ka lulu dogoninw jini dugukolo dibi ra, dibifinba ra yi.

4 O be dingaw sozi k'a yoro janya mogow sigiyorow ra,
mogow si te teme yoro minw na;
o be dulon ka to ka fifa o dingaw konɔ yi, o ni mogow si yoro ma surun.

5 Adamadenw ta baro be soro dugukolo min na,
o be o dugukolo jukoroyorow le karikari,
k'a ke i ko tasuma ka fen min jeni.

6 Dugukolo kabakuruw le ye safiri luluw soroyoro ye,
ani saninbuguri.

7 Dugaw te o yoro sira lon,
sogodomukonow na ma la o yoro kan ka ye.

8 Kongosogo fagamaw sen ma se yi folo;
jara ma se o yoro ra ka ye.

9 Mogow be taga ben faragbelenw kan ka o sozi,
ka kuruw sozi ka se fo o lilinw ma.

10 O be dingaw sozi faraw jukoro;
o na be dugukolo jukoronaforow bee ye.

11 O be jisiraw gberen,
ka bo ni fen dogoninw ye kene kan.

12 Nka hakiritigiya be soro min le?

Faamuri hakiri be yɔrɔ juman le?

¹³ Adamaden t'a nafa lɔn,
sabu a te sɔrɔ dunuɔa ra mɔgɔ janamanw ce ra yan.

¹⁴ Ji dunba ko: «A te ne kɔnɔ!»

Kɔgɔji ko: «A te ne fe!»

¹⁵ Mɔgɔ te se k'a falen sanin yereworo ra,
mɔgɔ te se k'a san ni warigbe ye.

¹⁶ A te se ka suma ni Ofiri sanin ye,
walama ni onikisi lulu songɔgbelen ye,
walama ni safiri lulu ye.

¹⁷ Sanin walama dugalen te se ka suma ni a ye;
mɔgɔ te se k'a falen saninminan dɔ ra, hali sanin nugunin.

¹⁸ Korayi lulu ni zasipe lulu tɔgɔ yere te se ka fɔ a kɔrɔ;
hakiritigiya nafa ka bon ni lulu songɔgbelen suguya bee ye.

¹⁹ Etiyopi jamana ta topazi lulu te se ka suma ni a ye,
sanin yereworo te se ka suma ni a ye.

²⁰ Ayiwa, hakiritigiya be bo min le?

Faamuri hakiri sɔrɔyɔrɔ be min le?

²¹ A dogonin lo danfen ninman bee ma,
sanfekɔnɔw te se k'a ye.

²² Lahara dibi ni saya yere b'a fɔ ko:
«An toro k'a ko men dɔrɔn le!»

²³ Ala le k'a sira lɔn,
ale le k'a yɔrɔ lɔn;

²⁴ sabu ale le be fleri ke ka se fɔ dunuɔa danw bee ma,
fen o fen be sankolo jukɔrɔ, a ja be o bee ra.

²⁵ Wagati min a ka fɔɔnɔ baraka latige,
ka jiw hakeya latige,

²⁶ wagati min a ka sanji ta sariya yira a ra,
ka sanmanamana ni sanperen temeyɔrɔw yira o ra,

²⁷ o wagati le ra a ka hakiritigiya ye k'a ko fɔ;
a ka hakiritigiya sigi k'a segesege kosebe.

²⁸ O kɔ, a ko adamaden ma ko: «A fe, Matigi nasiran, o le ye hakiritigiya ye;
ka i yere mabɔ kojugu ra, faamuri hakiri be sɔrɔ o le ra*.»

29

Ayuba ta kumalaban: A k'a ta wagati temeninw lakari

¹ Ayiwa, Ayuba ka dɔ fara a ta kuma kan tuun; a ko:

² E, ni ne tun be se ka sekɔ ka ke i ko ne tun be cogo min na karo temeninw na,
wagati minw na Ala tun b'a jantora ne ra,

³ wagati minw na Ala tun be a ta fitina mana ne kunna,
k'a to ne ye tagama o yeelen na dibi ce ma!

⁴ O wagati ra ne tun be ne ta dunuɔalatige diya bee le ra;
Ala ta jenɔgɔnya neema tun be ne ta so kan,

⁵ Sebestigi Ala tun be ni ne ye,

* **28:28** 28.28 Nin kuma fora Zaburu 111.10, ani Zanaw 1.7; 9.10.

ne ta denw tun be sigi ka ne lamini.

⁶ O wagati ra ne tun be ne sen ko nono ra*,
oliviye turu tun be bo fara ra† ka woyo ne kere fe.

⁷ O wagati ra ni ne tun bora ko ne be taga dugu donda‡ ra,
ka taga sigi dugu jogonyeyoro ra,

⁸ ni kanbelenw tun ka ne ye, o tun be seko ko fe,
cekorobaw tun be wuri ka lo,

⁹ fagamaw tun be o ta kuma lalo,
ka o boro la o da ra, ka je.

¹⁰ Kuntigiw tun be o kumakan majigi,
o nen be noro o da kono.

¹¹ Ni mogoro o mogoro toro tun ka ne lamen, o tun b'a fo ko ne ta pana;
ni min o min na tun ka ne ye, o tun be to ka ne ko fo,

¹² sabu ne tun be janibagato kasibagato bo a ta jani na,
ani demebaga tun te ferita minw na, ne tun be olugu deme.

¹³ Mogoro sabagaw sato tun be dugawu le ke ne ye;
ne tun be muso ce saninw jusu diya.

¹⁴ Terenninya le tun ye ne kannaderege ye,
ne ta can le tun ye ne ta deregeba ni ne ta jalamugu ye.

¹⁵ Ne tun kera fiyentow ta paden ye,
ani senkelenw ta sen;

¹⁶ ne le tun ye fagantanw fa ye;
hali ne tun te minw lon, ne tun be ne janto olugu ta kow ra k'a segesege.

¹⁷ Nka ne tun be kojugukebagaw dagbaga kari,
ka o ta domuta sama ka bo o da ra.

¹⁸ O wagati ra ne tun b'a miirira ko ne bena sa hera ra ne ta somogow ce ra,
ko ne si bena caya i ko kogojida kenken,

¹⁹ ko ne liliw bena sama ka taga se fo ji ma,
ko gomiji bena jigi ne ta yiriborow kan su bee ra,

²⁰ ko ne bena bonyakura soro tuma bee,
ko ne ta kalan bena barakakura soro ne boro tuma bee.

²¹ O wagati ra mogow tun be ne makono janko ka ne lamen;
o tun be je janko ka ne ta ladirikanw lamen.

²² Ni ne tun kumana ka ban, mogoro si tun te ne soro;
o tun be son ne ta kumaw bee ma.

²³ O tun be ne makono i ko sanji, i ko sanji laban,
i ko mogoro minlogoto b'a da waga ka ji makono cogo min na.

²⁴ Ni o jigi tun tigera, ne tun be o ninsondiya;
foyi tun te ne bari ka kojuman ke o ye.

²⁵ Ne le tun kera o ta jamogoro ye, ne le tun be o temesiraw yira o ra;
ne tun be o ce ra i ko masace min be a ta kerekejama ce ra,
i ko min be mogoro jusukasininw jusu saaro.

* **29:6** 29.6 K'a sen ko nono ra, o koro ye ko misiw tun ka ca a fe. † **29:6** 29.6 Turu be bo fara ra, o koro ye ko a ta senefenw tun be na kosebe. ‡ **29:7** 29.7 Dugu donda le tun ye dugu cekorobaw, ani a jamogow ta jogonyeyoro ye, ani barokeyoro, ani kiritigeyoro.

30

Ayuba ta kumalaban tɔ: Kunu ni bi tɛ kelen ye

¹ Nka bi kɔni, minw si ka dɔgɔ ni ne ta ye, olugu le bɛ yɛrɛko ne ma,
ne tun tɛ hali minw faw jate fɛn ye;
ne tun tɛ sɔn ka o bla ka taga ni ne ta wuruw ye ka taga ne ta bɛganw kɔrɔsi.

² O mɔgɔw baraka tun bɛ se ka mun le ja ne ye?
O baraka bɛɛ tun bannin lo ka ban.

³ Fagantanya ni kɔngɔ tun ka o nagasi,
o tun bɛ yaala o kelen na kongokolonw kɔnɔ,
yɔrɔ lakolonw, ani yɔrɔ cɛjuguw ra.

⁴ O tun bɛ binkɛnɛ tigɛ tuw kɔnɔ ka o jimi;
yirililinw le tun bɛ o ta baro ye.

⁵ O tun ka o gbɛn ka bɔ o siginjɔgɔnɔw cɛ ra;
mɔgɔw tun bɛ kule ci o kɔ i ko sonw,

⁶ o tun bɛ taga to dingakolonw le kɔnɔ,
ani kuruwow, ani farawow kɔnɔ.

⁷ Mɔgɔw tun bɛ o kulekanw mɛn yirituw cɛ ra;
o tun bɛ taga ton jɔgɔn kan ɲanisunw cɛ ra.

⁸ O tun ka o mɔgɔkolonw,
ani o mɔgɔkunntanw gbɛn le ka bɔ jamana kɔnɔ.

⁹ Ayiwa, bi o mɔgɔw le bɛ ne tɔgɔ donna o ta dɔnkiriw ra,
ka baro kɛ ne tɔgɔ kan.

¹⁰ O ka ne haramuya, fɔ o bɛ o yɛrɛ mabɔ ne ra.
O tɛ sigiya hali ka daji tu ne ja ra;

¹¹ sabu Ala ka ne ta kalan juru foni, ka ne majigi;
mɔgɔw tɛ o yɛrɛ mina foyi ra ne ja kɔrɔ.

¹² Mɔgɔkolon caman wurira ka lɔ ka ne jaraki;
o b'a fɛ ka ne sen gbasi ka ne labɛn,
o bɛ ben ne kan janko ka ne halaki.

¹³ O bɛ ne tɛmɛsira tigɛ, sabu o bɛ ne ta halakiri le jini;
o bɛ o kɛ o yɛrɛ ma, hali mɔgɔ tɛ o dɛmɛ.

¹⁴ O bɛ na ne kɔ i ko mɔgɔ minw ka woba bɔ dugu kogo ra ka to ka don o fɛ;
o bɛ to ka girin ka na kogo benninw kabakuruw cɛ ra.

¹⁵ Balahu benna ne kan,
ne ta bonya tagara, i ko fɔɲɔ bɛ taga ni fɛn ye cogo min na;
ne ta hɛra tɛmɛna i ko sankaba bɛ tɛmɛ cogo min na.

¹⁶ Sisan kɔni ne si bɛɛ banna,
ɲani benna ne kan.

¹⁷ Su fɛ, ne fari ta dimi bɛ ne sɔgɔ fɔ ne kolow ra;
dimi bɛ ne baraka banna, a fana tɛ malara ka ye.

¹⁸ Ala ka ne ta deregeba tufa k'a mina ni a baraka bɛɛ ye,
ka ne ta derege kan cɛ.

¹⁹ A ka ne firi bɔgɔ ra;
ne kɛra i ko buguri ni bugurigbɛ.

²⁰ E, Ala, ne bɛ i wele ko i ye ne dɛmɛ, nka i tɛ ne jaabi;

ne be lo i na korɔ, nka i be ne fle dorɔn le!

²¹ I te hina ne ra;

i be ben ne kan ka ne kere ni i yere boro baraka ye.

²² I be ne sama ka ne bla fɔɔɔ na fe,

k'a to sanfɔɔɔ ye ne tufatufa ka taga ni ne ye fan bee ra.

²³ Ne yere k'a lon ko i be tagara ni ne ye saya le ra,
ninmanfen bee tagayɔɔ ye yɔɔ min ye.

²⁴ Nka yala sabaga man kan k'a boro korɔta ka i daari wa?

Ni bonɔ sera mɔɔ min ma, o man kan ka i wele tuun wa?

²⁵ Yala ne tun te kasira ni tow ye o ta wagatigbelenw na wa?

Yala ne jusu tun te kasira fagantanw kosɔn wa?

²⁶ Ne tun be kojuman makɔnɔna, nka kojugu nana;
ne tun be yeelen makɔnɔna, nka dibiba nana.

²⁷ Ne kɔnɔ gbannin lo tuma bee,

pani le sera ne ma.

²⁸ Ne jusu kasinin le be tagama; tere yeelen te ne ninsɔndiya tuun;
ne be wuri ka lo jama ce ra ka kule ko o ye ne demɛ.

²⁹ Ne kera kongowuruw balema ye,

ka ke kɔnɔsogolonw jɛnɔɔɔn ye*.

³⁰ Ne fari finna, k'a ja fo a be tigetiɛ ka ben;

farigban be ne fari jeni fo ka se ne kolow ma.

³¹ Ne ta gɔni te donkiri were la ni sangadonkiriw te,

ne ta filen te donkiri were lamina ni sukasibagaw ta donkiriw te.

31

Ayuba ta kumalaban to: Ayuba ka jo di a yere ma

¹ K'a sorɔ ne tun ka layiri do ta ni ne padenw ye,
ko ne na kana sunguru fle ka nabɔ a fe.

² Ne ninyɔɔ bena ke mun le ye san fe Ala fe?

Ne ta sorɔta bena ke mun le ye Sebɛɛtigi Ala fe sankolo ra?

³ Yala cenri ma laben kojugukebagaw le kama wa?

Minw be terenbariyakow ke, bonɔ ma laben olugu le ye wa?

⁴ Yala Ala te ne tagamacogo yera wa?

Yala a te ne sentako kelen kelen bee jatera wa?

⁵ Yala ne tagamana janfa sira kan ka ye wa?

Ne sen teliyara ka don nanbarako do ra ka ye wa?

⁶ Ala ye ne suma ni sumanikenan terennin ye;

a bena a lon ko ne jusukun gbenin lo.

⁷ Ni a kera ko ne sen jengera ka bo sirapuman kan,

ne na ka min ye, ni ne jusukun ta miiriya tugura o le ko,

ni a kera ko ne borow ka kewale do ke min ka ne lanɔɔ,

⁸ o tuma ne ye siman dan, nka mɔɔ were y'a domu,

walama o ye ne ta siman falenninw bee bon ka bo yi!

⁹ Ni a kera ko walimuso do ka ne nege ka ye, ka ne jusukun yeɛema,

* **30:29** 30.29 Kongowuruw ni kɔnɔsogolonw be kasi o kelen na kongokolon kɔnɔ cogo min na, Ayuba ko ale fana ta kera ten.

ni ne tagara den ne mɔgɔnɔgɔn ta luda ra k'a muso kɔnɔ,

10 o tuma Ala y'a to ne muso ye mugu si ce wɛrɛ ye,
ce wɛrɛw ye la ni a ye!

11 Sabu o ye maroyako le ye;
terenbariyako do lo min kiti ka kan ka tige.

12 Tasma lo min be mɔgo jeni ka taga ni i ye fo lahara dibi ra;
o ko be se k'a to ne ye bono ne ta sorota bee ra.

13 Ni a kera ko ko do tun donna ne ni ne ta jonce, walama ne ta jonmuso ce,
ni ne banna ka lo a ra ko jo b'a fe,

14 o tuma ni Ala nana o kuma lawuri, ne bena a ke di?
Ni a nana ne jininka o ko ra, ne bena a jaabi ni mun ye?

15 Min ka ne ke mɔgo ye ne bamuso kɔnɔ, yala ale le ma olugu fana ke mɔgo ye wa?
Ale kelen le ma an fla bee ke mɔgo ye an bamusow kɔnɔ wa?

16 Yala desebagato ka ne daari ka ye, ne banna k'a son wa?
Yala muso ce saninw ka o ja lo ne ra ka dese, ne ma o demɛ wa?

17 Yala ne ka ne ta domuni ke ne kelen na,
ka ban ka feritaw son wa?

18 Kabini ne kanbelenman, feritaw mona ni ne ye, ka ne ke i ko o fa;
kabini ne worora, ne be muso ce saninw ladon,

19 Yala ne derira ka mɔgo do ye fani te min fe,
walama ka fagantan do ye birifani t'a boro,

20 ni ne ma ne ta sagaw ta sagasifani do don o tigi ra ka nene bo a ra,
k'a to a ye dugawu ke ne ye wa?

21 Ni a kera ko ne boro sera ferita do ma ka ye,
k'a sababu ke ko kititigebagaw ye ne teriw ye,

22 o tuma ne boro ye tige ka bo ne kamankun na,
ne borokan ye kari ka tige ka bo ne nongon na!

23 Sabu ne be siran Ala ta cenri ja,
ne te se ka foyi ke a ta masaya nooro ja koro.

24 Yala ne ka ne boromala sanin ma wa?
Yala ne k'a fo sanin yereworo ma ko: «Ne jigi ye ele le ye» wa?

25 Ne borofenw, ne yere boro sera ka naforo min soro,
yala ne ninsondiyara o caya koson wa?

26 Yala ne ka tere manamanato fe,
walama ka karo ni a ta nooro tagato fe,

27 k'a to ne jusukun ye ne lafiri,
k'a to ne ye ne boro la ne da ra o fenw togo ra ka o bato wa?

28 O ko fana tun bena ke terenbariya do ye min kiti ka kan ka tige,
sabu ne tun bena Ala janfa, Ala min be san fe.

29 Yala ne ninsondiyara ne koninyabaga ta bono koson ka ye wa?
Yala ne panpanna ka jagari, ko kojugu do k'a soro wa?

30 Ne min tun te son ne da ye jurumun ke,
ka mɔgo danga janko a ye sa!

31 Lonan minw tun be jigi ne ta so, yala olugu tun te to k'a fo wa, ko:
«Jontigi le ma sogo domu a fe ka fa k'a ye?»

32 Lonan si tun te si kene ma;

ne ta lu dayelenin tun lo lonanw ye tuma bee.

³³ Yala ne ka ne ta hakekow dogo i ko adamaden tow wa?
Ne ka terenbariyakow dogo ne jusukun na wa?

³⁴ Yala jama nasiran koson,
walama ne ta mogow ta mafiyenyari jatige koson,
ne jenin tora ko do kan, ne ma son ka o bo kene ma wa?

³⁵ E, ne bena lamembaga soro min sa?

O le ye ne ta kumalaban ye.

Sebetigi Ala ye ne jaabi,
ne kerabaga Ala ye ne ta jarakirisebe ke!

³⁶ Ne bena o la ne kamankun kan,
ka o siri ne ten kan i ko masafugula.

³⁷ Ne ka sentako da min ke, ne bena o bee fo a ye;
ne bena gbara a ra i ko fagamaden.

³⁸ Ni a kera ko ne ta forow be kulera ka ne jaraki,

ni walanw be kasira ne koson,

³⁹ ni a kera ko ne ka foro baaradenw toro,
ka forow simanw domu k'a soro ne ma olugu sara,

⁴⁰ o tuma janiw le ye falen siman no ra,
binjuguw ye falen siman no ra.

Nin ye Ayuba ta kumaw laban ye.

Elihu ta ladiri

32

(32-37)

Elihu ta ladirikan folo: Elihu k'a ta kuma fokun yira

¹ Ayiwa, i n'a fo Ayuba tora a ta miiriya kan ko ale terennin lo, a terice saba ka kuma dabra ni a ye.

² O tuma, Barakeli min ye Buzi ta somogo do ye, ni a be bo Ramu ta gba ra, ale dence Elihu dimina kosebe. A dimina Ayuba koru kosebe, sabu Ayuba tun b'a yere jatera mogo terennin ye fo ka Ala jaraki. ³ A dimina Ayuba terice saba fana koru kosebe, sabu olugu tun ma kuma panaman soru ka Ayuba jaabi, nka o bee n'a ta, o tun b'a jarakira. ⁴ Ayiwa, i n'a fo o bee tun ka koru ni Elihu ye, Elihu tun lora ka o makono folo, ka soru ka kuma ni Ayuba ye. ⁵ Nka Elihu nana a ye ko kuma panaman te bora o ce saba si da ra tuun minke, a dimina kosebe.

⁶ Barakeli min ye Buzi ta somogo ye, ale dence Elihu ka kuma ta o le ra; a ko:

Ne ye denmisen ye, aw ye cekorobaw ye,

o koson sigiya tun be ne ra,

ne tun be siranna ka ne ta lonta fo aw ye.

⁷ Ne tun b'a miirira ko aw minw korora, ko aw bena kuma,
ko aw sancamantigiw bena hakiritigiyakuma fo.

⁸ Nka can ra, hakiri min be adamaden konu,
Sebetigi Ala ta nin min b'a konu, o le be faamuri di a ma.

⁹ Ka san caman soru, o te mogo ke hakiritigi ye;
cekorobaya t'a to mogo ye can sira faamu.

10 O kosɔn ne ko i ye ne lamɛn,
ne fana bɛna ne ta lɔnta yira i ra.

11 Ayiwa, ne tun bɛ aw ta kuma makɔnɔna;
ne ka ne toro malɔ ka aw ta kumafɔcogow lamɛn,
k'a to aw ye kuma fɔ ka taga se aw ta miiriya dan ma.

12 Ne ka ne hakiri sigi ka aw ta kumaw lamɛn kosɛbɛ,
nka aw si ma se ka Ayuba ta jaraki yira a ra;
aw si ma se k'a ta kuma kɔsegi a ma.

13 O bɛɛ n'a ta, aw kana a fɔ ko: «An kɛra hakiritigiw ye!
Ala yɛrɛ le bɛna a yira a ra ko a firira, mɔgɔ tɛ!»

14 Ayuba ma a ta kumaw fɔ k'a jasin ne ma;
ne tɛna a jaabi ni aw ta kumaw jɔgɔn ye.

15 Ayiwa, kuma benna o kan, jaabi ma sɔrɔ o fɛ tuun,
kuma tɛ o da ra tuun!

16 Ne ka o makɔnɔ, nka i n'a fɔ o tɛ kumana tuun,
i n'a fɔ o ka kuma lalɔ, jaabi tɛ o fɛ tuun,

17 o ra ne fana bɛna kuma;
ne fana bɛna ne ta lɔnta yira.

18 Ayiwa, kuma caman le bɛ ne fɛ,
ne jusu gbannin lo, ne kɔrɔtɔra ka kuma.

19 A bɛ i ko minnifen fariman dɔ le bɛ fununa ne kɔnɔ,
i ko minnifen fununin b'a fɛ ka forogokura min faran.

20 O ra ne bɛna kuma ka ne yɛrɛ sɔrɔ;
ne bɛna ne da yɛlɛ ka i jaabi.

21 Ne tɛna kuma ka mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra,
ne tɛna kuma ka mɔgɔ si malasa;

22 sabu ne tɛ se mɔgɔmalasa ra;
ni ne ka o kɛ, ne Danbaga bɛna ne ta ka bɔ yi o yɔrɔnin bɛɛ ra.

33

Elihu ko Ala bɛ mɔgɔ karan tɔrɔ sababu ra

1 Ayiwa, sisan, Ayuba, ele ye ne ta kuma lamɛn!
I toro malɔ ne ta kumaw bɛɛ ra!

2 A flɛ, ne bɛna ne da yɛlɛ sisan,
ne nenkun bɛna lamaga ne da kɔnɔ ka kuma.

3 Terenninya min bɛ ne jusukun na, ne bɛna kuma ka kɔna ni o le ye,
lɔnniya min bɛ ne fɛ, ne da bɛna o le fɔ k'a gbɛya.

4 Ala Nin le ka ne kɛ mɔgɔ ye,
Sebɛɛtigi Ala dafɔnɔ le bɛ ne panamanya.

5 Ni i bɛ se ka ne jaabi, i ye ne jaabi;
i yɛrɛ labɛn, i ye lɔ ne ja kɔrɔ ka i ta fɔ!

6 A flɛ, ne ni ele bɛɛ ka kan Ala ja kɔrɔ;
sabu ne fana danna ni bɔgɔ le ye.

7 O ra i man kan ka siran ko ne bɛna i ja tige,
ne fana tɛ se ka ne ta fanga sigi i kunna.

⁸ I ka kuma dɔ fɔ, ne toro ka o mɛn;
ne yɛrɛ ka i kumakan mɛn.

⁹ I ko: «Ne saninyanin lo, hake tɛ ne ra,
ne jusukun gbenin lo, ne ma terenbariyako kɛ!

¹⁰ Nka o bɛɛ n'a ta, Ala belen bɛ ne jarakiyɔrɔ jinina;
a bɛ ne jatera a jugu dɔ ye.

¹¹ A ka ne sen don nɛgɛjɔrɔko ra,
a bɛ ne tagayɔrɔ bɛɛ kɔrɔsi.»

¹² Ayiwa, ne bɛ i jaabi ko jo t'i fɛ o ra,
sabu Ala ka bon ni adamaden ye.

¹³ Mun kosɔn i b'a fɛ ka siyɛn ta ni a ye
ko a tɛ a ta kokɛtaw kɛkun nafɔra mɔgɔ ye?

¹⁴ Ala bɛ kuma mɔgɔ fɛ cogo dɔ ra bi,
ka kuma a fɛ cogo wɛrɛ ra sini, nka mɔgɔw le tɛ a kɔrɔsi.

¹⁵ A bɛ kuma mɔgɔ fɛ siko ra, a bɛ ko dɔw yira a ra su fɛ,
tuma min na mɔgɔ bɛ sunɔgɔ fɔ ka jina a yɛrɛ kɔ,
tuma min na a lanin bɛ sunɔgɔ ra a ta lanan kan.

¹⁶ O wagati le ra, a bɛ mɔgɔ torow dayɛlɛ k'a sɔn hakiri ra,
k'a karan kɔsɛbɛ;

¹⁷ janko ka adamaden mabɔ a ta kɛwalejuguw ra,
janko ka mɔgɔ kisi yɛrɛbonya ma,

¹⁸ janko k'a kisi kaburu ma,
k'a nin kisi taman ta fagari ma.

¹⁹ Ayiwa, Ala bɛ bana ta dimi fana kɛ ka mɔgɔ koro, k'a lanin to a ta lanan kan;
o wagati le ra, a tigi kolow bɛ to ka yɛrɛyɛrɛ tuma bɛɛ dimi boro;

²⁰ domuni tɛ diya a da ra tuun,
a ta miiriya tɛ kɛ domuni dimanw si kan tuun.

²¹ A bɛ fasa k'a fari bɛɛ bɔ a ra pewu;
a kolow tun tɛ ye, nka sisan o bɛɛ bɛ bɔ kɛnɛ ma.

²² O wagati b'a sɔrɔ a si surunyara kaburu ra,
o y'a sɔrɔ a nin lablara ninminameleke ye ka ban.

²³ Nka ni a kɛra ko mɛleke soronarikebaga dɔ b'a kɔrɔ,
hali ni o mɛleke jɔgɔnna kelen le ka sɔrɔ mɛleke waga kelen cɛ ra,
min b'a tɛmɛsira yira a ra,

²⁴ ni o ka makari a ra, k'a fɔ Ala ye ko:
«A kisi janko a kana jigi kaburu kɔnɔ,
sabu ne k'a kunmabɔsara sɔrɔ,»

²⁵ o tuma a fari bɛ kɛnɛya ka kɛ i ko a denmisenman ta,
a bɛ sekɔ ka kɛ i ko a kanbelenman tun bɛ cogo min na.

²⁶ A bɛ Ala daari, Ala bɛ sɔn a ta daariri ma;
a bɛ taga lɔ Ala ja kɔrɔ ka jagari,
sabu Ala le bɛ mɔgɔ ta terrenninya kɔsɛgi a ma.

²⁷ O tigi bɛ dɔnkiri la mɔgɔw ja kɔrɔ k'a fɔ ko:
«Ne tun ka jurumun kɛ, ne tun ka can sira bla,
nka ne tun ka kan ni min ye, Ala ma o kɛ ne ra.

²⁸ A ka ne nin kisi janko ne kana jigi kaburu kɔnɔ;
o ra ne bɛna to si ra, ne bɛna to yeelen na belen!»

29 Ayiwa, Ala le be nin kow bee ke adamaden ye;
 a b'a ke sinaga fla, a b'a ke sinaga saba,
 30 janko ka mogo nin bosi kaburu ma,
 janko a ye to yeelen na ni mogo panaman tow ye.

31 Ayiwa, Ayuba, i janto ne ta kuma ra k'a lamɛn!
 Ele ye je, k'a to ne ye kuma!
 32 Nka ni kuma be i fe ka ne jaabi, o fo!
 Kuma, sabu ni i ka jo soro, o ka di ne ye.
 33 Ni o te, ele ye ne lamɛn!
 I je, k'a to ne ye hakiritigiya sira yira i ra.

34

Elihu ta ladirikan flanan: Ala ta kow bee terennin lo

1 Elihu ka do fara a ta kuma kan k'a fo ko:
 2 Aw hakiritigiw, aw ye ne ta kuma lamɛn!
 Aw kolonbagaw, aw ye aw toro malo ne fe!
 3 Sabu da be domuni diya lon cogo min na,
 toro fana be kuma nafa lon ten le.
 4 O ra, an ye can le jini,
 an ye kojuman le jate mina jogon fe.

5 Ayuba k'a fo ko: «Ne terennin lo,
 nka Ala ka ne ta jo bosi ne ra.
 6 Ne kera i ko faninyatigebaga, k'a soro jo be ne fe;
 ne ta dimi te sera ka ban, k'a soro ne ma hakeko ke.»

7 Ayiwa, wasoyakuma ka di jon ye ka Ayuba bo?
 A ka di a ye i ko ji.
 8 A be kojugukebagaw le ke a jɛnɔgɔnw ye,
 ka mogojuguw ke a tagamaɔgɔnw ye!
 9 Sabu a ko: «Ni mogo k'a yere ko diya Ala ye,
 a te nafa foyi soro o ra!»

10 O koson, aw mogo hakirimanw, aw ye ne lamɛn!
 Ala ni kojugu ce ka jan,
 Sebetigi Ala ni terenbariya ce ka jan!
 11 A be adamaden sara ka kana ni a ta kewalew le ye;
 mogo tagamacogo ka kan ni min ye, a be o le ke i ye.
 12 Can ra, Ala te kojugu ke,
 Sebetigi Ala te bo can sira kan ka ye!
 13 Jon le k'a sigi dugukolo kuntigiya ra?
 Jon le k'a sigi dunuɓa bee lajennin kunna?
 14 Ni a kera ko Ala tun be miiri ale yere doron ta ko le ra,
 ni a tun k'a ta nenekiri ni a ta nin mina danfenw na,
 15 o bee tun be sa yoronin kelen na,
 adamaden tun be seko ka ke buguri ye.

16 Ni i be ko faamu, o tuma nin lamɛn;
 i toro malo ne kumakan na!
 17 Yala can koninyabaga be se ka sigi kuntigiya ra wa?

Yala ele be se ka kiti ben Ala terennin kan wa, Fangatigi Ala?

¹⁸ Ale min b'a fo masacew ma ko: «Aw mogoƙolonw,»

k'a fo kuntigiw ma ko: «Aw mogojuguw!»

¹⁹ A te nabo mogo fe ko fagama lo,
a te naforotigi fisaya desebagato ye;
sabu a boro le ka o fla bee dan.

²⁰ O bee be se ka sa yonin kelen na.

Jamana mogow be se ka muruti su cemance ra ka kuntigiw faga;
fangatigiw be tunu hali mogo boro te se o ma.

²¹ Sabu Ala na be mogo temesiraw bee ra,
a be mogo ta sentako kelen kelen bee korosi.

²² O dibi te yi, kojugukebaga be se ka dogo min konɔ,
hali saya dibi.

²³ Ala mako t'a ra ko a be mogo ta ko segesege ka meen folo,
ka sorɔ ka o tigi wele a ta kiti ra.

²⁴ A be fangatigiw laben, hali a te jininkari ke o ta ko ra;
o ko, a be mogo werew sigi o no ra,

²⁵ sabu a ka o ta kewalew lon.

A be o lawuri su kelen na ka o bo fanga ra, ka o ta ko bee cen.

²⁶ A be o bugo mogo bee na na
i ko mogojuguw;

²⁷ sabu o ka o yere mabo Ala ra,
o ma hakiri sorɔ k'a ta kow si faamu.

²⁸ O ka desebagato lakasi ka o kasikan se Ala ma;
o b'a to Ala be nanibagato kulekan men.

²⁹ Nka ni Ala jera, jon be se k'a jaraki?

Ni a k'a pada dogo, jon be se k'a ye?

O bee n'a ta, a be min ke siyaw ra, a be se ka o kelen ke adamadenw bee ra;

³⁰ janko Alapasiranbari do kana na sigi fanga ra,
ka to ka jan la mogow na ka o laben.

³¹ Ayiwa, ni mogo k'a fo Ala ye ko:

«Ne ta kojugu hake bora ne ra ka ban, ne tena kojugu were ke tuun.

³² Ne na te se ka fen min ye, i yere ye o yira ne ra;
ne tun ka terenbariyako minw ke, ne tena o do were ke tuun.»

³³ Ayiwa, ele min be Ala jarakira,
ka kapa ni ele ta miiriya ye, yala Ala ka kan ka o tigi sara wa?
Ele le ka kan k'a latige, ne te.

I ka min lon, o fo!

³⁴ Mogo hakirmanw
ani mogo hakiritigi minw be ne lamenna,
olugu bena a fo ne ma ko:

³⁵ «Ayuba be kuma i ko mogo min te ko lon;
a be kuma i ko hakiri te mogo min fe.

³⁶ O ra, Ayuba ka kan ka korobo ka se fo a dan ma,
sabu a ta jaabicogo ni kojugukebagaw ta bee ka kan.

³⁷ A be murutiri le farara a ta jurumunw kan;
a be sigiya donna an jusukun na,
ka kuma caman fo k'a sin Ala ma.»

35

Elihu ta ladirikan sabanan: Ayuba be kumalakolonw le fo

- ¹ Elihu ka do fara a ta kuma kan k'a fo Ayuba ye ko:
² Yala ele b'a miiri ko jo be i fe wa?
 I ko: «Ne terennin lo Ala na korɔ!»
³ I ko: «Nafa juman le be ne ta jurumunkebariya ra?»
 I ko: «Ala be mun nafa le sorɔ a ra?»
⁴ Ne le bena i jaabi,
 ele ni i tericew bee.
⁵ I na lo sankolo ra k'a fle!
 Sankabaw fle i kunna fo yorojan!
⁶ Ni ele ka jurumun ke, o be mun le can Ala ye?
 Ni i ka i ta hakekow caya, o be mun ke Ala ra?
⁷ Ni ele terenna, o be mun lase Ala ma?
 Ala be mun le sorɔ i boro?
⁸ I ta juguya be digi i mogowogonw le ra;
 i ta terenninya fana be adamadenw le nafa.
⁹ Mogow be kulera o tɔɔbagaw boro;
 o be kulera ko o ye o bosi ka bo fangatigiw boro.
¹⁰ Nka mogɔ si t'a fo ko: «Ne Danbaga Ala be min le,
 ale min be mogɔ bla donkirila ra su fe,
¹¹ ale min be an karan ka an ke hakiritigi ye ka teme kongosogow kan,
 ka an ke hakiritigi ye ka teme sanfekonow kan?»
¹² Mogow be kule, nka Ala te o jaabi,
 kojugukebagaw ta yerebonya koson.
¹³ Can lo, o be kulera gbansan le; Ala te o lamɛn,
 Sebetigi Ala t'a jantora o ra.
¹⁴ O tuma a bena ele jaabi cogo di, ni ele ko i t'a yera,
 ko i ka i ta kow to a boro, nka i k'a makono ka dese!
¹⁵ Ayiwa, sisan, i n'a fo a ta jusugban te foyi kera mogow ra folo,
 i n'a fo a te mogow ta murutiriw jatera folo,
¹⁶ o koson, Ayuba be kuma gbansanw fora;
 a be hakirintanyakumaw cayara.

36

Elihu ta ladirikan naaninan: Mogɔ te Ala sorɔ

- ¹ Elihu ka do fara a ta kuma kan tuun k'a fo Ayuba ye ko:
² Ne makono doonin, ne bena a nafa i ye;
 sabu kuma do belɛn be ne fe k'a fo i ye Ala ta ko ra.
³ Ne bena ne ta lonniya nini fo yorojan,
 ne bena kuma ka can di ne Danbaga ma.
⁴ Can ra, ne ta kuma te faninyakuma ye;
 mogɔ min ta lonniya bora jusukun gbenin na, o tigi le be i korɔ tan!
⁵ Ala ka bon, a fana te ban mogɔ ra;
 a baraka ka bon, a hakiri ka bon.

⁶ A tɛ mɔgɔjugu to a ye si sɔrɔ;
nka a bɛ janibagato w ta jo di o ma.

⁷ A t'a na yeɛma k'a ko don mɔgɔ terenninw na;
a bɛ o lasigi masasiginanw kan i ko masacɛw,
ka o sabati kosebɛ, ka o kɔrɔta.

⁸ Ni nɛgɛjɔrɔko do ka o siri,
walama ni jani benna o kan,

⁹ o tuma o ta kɛwale min ka o kow lase o ma, a bɛ o fɔ o ye;
o tara wasoya fɛ ka hakɛko minw kɛ, a bɛ o fɔ o ye.

¹⁰ A bɛ o toro dayɛɛ, janko o ye a ta karan lamɛn;
a b'a fɔ o ye ko o ye terenbariyakow dabra.

¹¹ Ni o k'a lamɛn ka sɔn a ta ma,
o tuma o bɛ o ta dunɔnalatigɛ tɔ kɛ hɛra ra,
ka o si tɔ kɛ o diyanyakow ra.

¹² Nka ni o m'a lamɛn, a b'a to o ye faga ni taman ye,
o bɛ sa o ta kolɔnbariya kosɔn.

¹³ Alajanasiranbariw diminin bɛ to;
hali ni Ala ka o siri ni a ta sirinanw ye, o tɛ kule ko a ye o bosɪ.

¹⁴ O kosɔn o bɛ sa ka o to kanbelenya ra,
ka o to ni cɛ jatɔyakebagaw* ye o ta sɔnnikɛyɔrɔw ra.

¹⁵ Nka Ala bɛ janibagato bosɪ a ta jani sababu ra,
a bɛ sɛgɛ kɛ sababu ye k'a toro dayɛɛ, janko a ye mɛnni kɛ.

¹⁶ Ayiwa, a bɛna ele fana sama ka i bɔ sɛgɛ ra,
ka i laganfiya; foyi tɛna i degu tuun;
domuni dimanw bɛna caya i kɔrɔ.

¹⁷ Bi, mɔgɔjuguw ka kan ni jaraki min ye, o le sera ele ma;
jaraki ni kiti benna i kan.

¹⁸ Nka i kana ta jusugban fɛ ka i yɛrɛ bla kumakolonfɔ ra;
i kana a to tɔrɔ bonyakojugu ye i lafiri.

¹⁹ Yala i kulekan bɛ se ka i bɔ i ta degu ra wa,
walama i yɛrɛ ta baraka fanga bɛɛ bɛ se wa?

²⁰ I kana kɔrɔtɔ ko su ye ko,
su min bɛ siyaw ta ka o bɔ o sigiyɔrɔw ra.

²¹ I yɛrɛ kɔrɔsi, i kana i yɛrɛ bla terenbariyakow ra;
sabu jani bɛ se ka i bla o ra.

Ala ta se bagaya ka bon

²² A fɛ, Ala ni a ta se bagaya ka bon.
Jɔn le bɛ se ka mɔgɔ karan i ko ale?

²³ Jɔn le bɛ a ta kokɛtaw fɔra a ye?

Jɔn le bɛ se k'a fɔ a ma ko: «I ka kojugu kɛ»?

²⁴ I hakiri to Ala ra k'a bonya a ta kokeninw kosɔn;
mɔgɔw bɛ dɔnkiri la k'a tando a ta ko minw kosɔn.

²⁵ Adamaden bɛɛ na b'a ra,
mɔgɔw bɛ to fɔ yɔrɔjan k'a ye.

²⁶ Ala ka bon, nka a ta bonya tɛmɛna an ta hakiri dan kan;

* **36:14** 36.14 Cɛ jatɔyakebagaw: o mɔgɔw tun bɛ o jatɔya kɛ o ta jobonw le kɔnɔ (Masacɛw folɔ 14.24; 22.47).

a sandaw tɛ se ka jate k'a da lɔn.

²⁷ A bɛ jiw sama ka o layɛlɛn san fɛ,
ka o kɛ sanji ye sankabaw kɔnɔ.

²⁸ Sankabaw bɛ sanji lajigi,
k'a bɔn adamadenw kan caman.

²⁹ Ala bɛ sankabaw yɛrɛgɛ san fɛ cogo min na,
ani sanperɛn bɛ mankan bɔ cogo min na a ta so kɔnɔ, jɔn bɛ se ka o faamu?

³⁰ A flɛ, a bɛ a ta sanmanamanaw bɔ cogo min na sankolo fan bɛɛ ra,
k'a sɔrɔ kɔgɔji jukɔrɔyɔrɔw bɛ dibi ra.

³¹ A bɛ kiti ben siyaw kan o fɛnw sababu ra,
a bɛ domuni di o ma caman o fɛnw sababu ra.

³² A bɛ sanmanamanaw kɛ k'a borotɛgɛw fa,
ka o ci ka taga o tagayɔrɔw ra.

³³ A ta sanperɛn le b'a ko fɔ;
hali bɛganw bɛ bɔ a nako kala ma.

37

Elihu ko Ala ta danfɛnw ye kabako ye

¹ Elihu ko tuun ko:
Nin kow bɛɛ le kosɔn ne jusukun bɛ yɛrɛyɛrɛ,
fɔ a bɛ panpan.

² Aw y'a lamɛn, aw y'a pɛrɛnkan lamɛn,
ani a da bɛ sɔngɔkanba min bɛɛ fɔra.

³ A bɛ o sɔngɔkan bɔ sankolo fan bɛɛ ra;
a ta sanmanamanaw bɛ se fɔ dugukolo danw na.

⁴ O kɔ, kanba dɔ bɛ bɔ: a bɛ a ta sankurukan bɔ ni baraka ye;
ni a kan bɔra dɔrɔn, a ta sanmanamanaw tɛ dabla tuun.

⁵ Ala ta sankurukan ye kabakofɛn le ye;
a bɛ kobaw kɛ, minw tɛmɛna an ta hakiri dan kan.

⁶ A b'a fɔ sanbɛrɛ ye ko: «Jigi dugukolo kan»;
a bɛ sanji lana, a bɛ a ta sanji barakamanw lana,

⁷ fɔ ka adamadenw bɛɛ ta baaraw lalɔ,
janko bɛɛ y'a lɔn ko ale Ala ta baara lo.

⁸ Kongosogow bɛ don o ta wow kɔnɔ,
o bɛ to o layɔrɔw ra.

⁹ Sanfɔnɔ bɛ na ka bɔ woroduguyanfan na,
sahiliyanfan fɔnɔ bɛ na ni nɛnɛ ye.

¹⁰ Ala b'a dafɔnɔ fiyɛ ka jiw suma fɔ ka o simi;
jiw bɛɛ bɛ ja ka kɛ i ko kabakuru.

¹¹ A bɛ sankabaw fa ji ra;
san bɛ manamana sankabaw cɛ ra fan bɛɛ ra.

¹² Ale le bɛ o tɛmɛyɔrɔw yira o ra ka kapa ni a sago ye;
ni a ka fɛn o fɛn fɔ o ye, o bɛ o kɛ,
dunupa yɔrɔ bɛɛ lajennin na.

¹³ Ni a ko a bɛ mɔgɔw bugɔ ni a ta bere ye,
walama ni a ko a bɛ kɔnuman kɛ o ye,
a bɛ o fɛnw le ci.

¹⁴ I toro malɔ nin kow ra, Ayuba!

I lo dɔɔnin, i ye Ala ta kabakow jate mina.

¹⁵ Ala be nin fenw bee ta baara yira o ra cogo min na, ani a be sanmanamana bo sankabaw ce ra cogo min na, ele ka o lon wa?

¹⁶ Sankabaw be dulon ka lo yoro kelen na cogo min na, ele ka o lon wa? O ye lonniya dafanin tigi ta baara kabakoman le ye.

¹⁷ Ni woroduguyanfan fono ka dugukolo gban, ele min ta faniw be fundenin bla i ra,

¹⁸ yala ele tun be se ka Ala deme ka sankolo yerege, k'a gbeleya i ko dugalen negeraman wa?

¹⁹ Ayiwa, an ka kan ka min fo a ye, ele ye o fo an ye;

an koni te se k'a karan foyi ra, sabu anw be dibi le ra.

²⁰ Yala o ka kan ka Ala lasomi sani ne ye kuma ta wa?

Yala mogo ka kan ka Ala lasomi ko do ra, janko a ye o ko lon wa?

²¹ Tere yeelen be bara ka tunu sankabaw ko fe, nka ni fono ka fiye doron, olugu be taga.

²² Yeelen do be manamana i ko sanin, ka bo sahiliyanfan na;

Ala ta masaya noro ye siranyafenba ye de!

²³ Sebegtigi Ala lo, an te se ka se a ma;

a ka bon a ta fanga ni a ta can sababu ra,

sabu a te mogo terennin ton.

²⁴ O le koson mogow ka kan ka siran a ja;

minw be o yere jate hakiritigi ye, a te olugu jate.

Ala kumana Ayuba fe

38

(38.1–42.6)

Ala ta kumakan folo: Ala ka sankolo ni dugukolo ko lakari

¹ Matigi Ala tora sanfono ce ma ka Ayuba jaabi, ko:

² Jontigi le be sigiya donna ne ta kow ra ni a ta kolonbariyakumaw ye?

³ I yere cesiri i ko cefari;

ne bena hakiri jini ele fe, ele bena ne karan.

⁴ Wagati min ne tun be dugukolo ju sigira, ele tun be min?

Ni i ka ko lon, o fo ne ye.

⁵ Jon le ka a janya ni a bonya ni a lo latige? Ele ka o tigi lon wa?

Jon le ka juru siri k'a suma?

⁶ Dugukolo ju siginin be mun le kan?

Jon le k'a kabakuru folo sigi,

⁷ wagati min sogomada ta lolow tun be jenna ka donkiri la ka ninsondiya jagon fe, ani wagati min Ala ta melekew bee tun be pagarira fo ka peren?

⁸ Wagati min kogoji serira ka bo,

jon le ka konw datugu a da ra k'a mina ka lo,

⁹ ani wagati min ne ka sankabaw ke a ta derege ye k'a datugu, ka dibi ke a ta faniw ye k'a lamini,

¹⁰ ani wagati min ne ka ne ta sariyaw sigi a kunna,

ka konw ke k'a datugu, ka sogonanw don a ra,

¹¹ k'a fo a ye ko: «I be se ka na fo yan, nka i man kan ka teme yan kan,

sabu i ta jikuruw ta yerebonya ka kan ka dan yan le?»?

12 Kabini ele worora, ele ka dugu gbɛ ka ye wa?

Ele ka dugugbɛda loyoro yira a ra ka ye wa,

13 janko a yeelen ye manamana dugukolo fan bɛɛ ra,

ka mɔgojuguw gben?

14 O wagati le ra dugukolo cogoya bɛ yeɛma

k'a kɛ i ko mɔgo b'a boro tagamasiyen to boɔo ra cogo min na,

k'a kɛ i ko mɔgo ka fani don k'a yere pari.

15 Nka mɔgojuguw ta yeelen bɛ bosi o ra;

a tun ka o boro min lawuri, o boro bɛ kari.

16 Yala ele sera koɔoji ta jiw boyoro ra wa?

I yaalara a jidunbaw jukoro ka ye wa?

17 Saya dondaw yirara ele ra wa?

Yala ele na ka saya dibi donda ye wa?

18 Yala i ka dugukolo bonya jate mina wa?

Ni a kera i ka o bɛɛ lon, a fo!

19 Yeelen ta sosira bɛ min le?

Dibi sigiyoro bɛ min le,

20 ka n'a fo ko ele bɛ o ta sosiraw lon,

fo ka taga o mina o sigiyoro ra?

21 Sigiya t'a ra, ele ka o lon, sabu i tun worora ka ban;

i si sandaw ka ca yere le kosebe!

22 Bugun maranin bɛ yoro min na, ele sera yi wa?

I ka sanbere marayoro ye wa?

23 Ne ka o fenw mara lonjuguw le kama,

lon min siyaw bɛ ben noɔon kan ka noɔon kere.

24 Yeelen bɛ teme sira juman le fe ka se yoro bɛɛ ra?

Tereboyanfan ta fojo gbanninman bɛ teme min le ka fiye dugukolo kan?

25 Jon le bɛ sanjibaw temeyoro laben o ye?

Jon le bɛ sanmanamanaw ni sanperen ta sira bo o ye,

26 k'a to sanji ye ben dugukolo lakolon kan, mɔgo te yoro min na,

ka ben kongokolonw konɔ, adamaden te yoro min na,

27 janko ka yoro lakolonw, ani yorojalanw son ji ra,

janko binw ye falen ka caya?

28 Yala fa bɛ sanji fe wa?

Jon le ka gomiji den kelen kelen bɛɛ kɛ?

29 Ji siminin* bora min?

Jon le ka bugun dan?

30 O wagati le ra, ji bɛ simi ka ja, ka kɛ i ko kabakuru,

k'a sanfeyoro gbeleya k'a kɛ kulugutu kelen ye.

31 Ele bɛ se ka teremana wagati ta lolow juruw siri noɔon na wa,

walama ka samiya wagati ta lolow juruw foni?

* 38:29 38.29 An ka ji siminin bla fen min no ra, o togo ye tubabukan na ko gilase. An ka bugun bla fen min no ra, o ye fen do ye min bɛ i ko gilase mugu.

³² Ele be se ka woroduguyanfan ta lolow bo o bowagati ra wa?
I be se ka sahiliyanfan ta lolobaw, ani a lolo misenw ta siraw yira o ra wa?

³³ Yala ele ka sankolo ta sariyaw lon wa?
Ele le be o sariyaw lase dugukolo ma wa?

³⁴ Yala ele be se ka i kan korota ka kuma sankabaw fe,
janko o ye sanji ben ka jiba bon i kan wa?

³⁵ Ele le be sanmanamanaw ci ka taga o tagayorow ra wa?
Ni i ka o wele, yala o b'a fo i ma ko: «An ye nin ye» wa?

³⁶ Jon le ka hakiritigiya don adamaden jusukun na,
walama ka faamuri don a hakiri ra?

³⁷ Jon le be se ka sankabaw jate?
Jon be se ka sankolo ta baraw jenge k'a ji bon,

³⁸ ka buguri nigi k'a ke bogo ye,
ka bogokuruw noro jogon na?

³⁹ Ele le be sogo mina k'a di jaramuso ma wa?
Ele le be domuni di jaradenw ma ka kongo bo o ra wa,

⁴⁰ wagati min o lanin be o ta wow kono,
walama wagati min o dogonin be tu kono ka sogow kono?

⁴¹ Wagati min kankan ta denw be kule Ala no fe,
ka to ka yaalayaala sabu domuni te o fe,
jon le be o ta domuni di o ma?

39

Ala ka kongobeganw ko lakari Ayuba ye

Kongobakoronin

¹ Ele ka kongobakoroninw worotuma lon wa?

I ka minanmuso jigitu ye wa?

² O be karo da min ke ka soro ka woro, ele ka o jate k'a da lon wa?

Ele ka o denw worotuma lon wa?

³ O be biri le ka o ta denw woro;
ni o kera, o be bosu ka bo o ta dimi boro.

⁴ O denw be baraka soro ka bonya o yere ma kongo konu;
o be taga o panayoro ra, o te seko o bamuso fe tuun.

Kongofali

⁵ Jon le ka kongofali labla k'a to a ye bori a sago ma?

Jon le ka kongofaliba foni k'a to a yere ma?

⁶ Ne ka kongokolon ke a ta yoro ye,
ka yorojalanw ke a ta so ye.

⁷ A ta foyi te dugukonoyoro ta mankanw na;
a te sowotorotigi perenkanw men.

⁸ A be yaala kuruw kunna k'a ta domuni jini;
a be bin nugunin suguya bee jini.

Kongomisi

⁹ Yala kongomisi be son ka baara ke ele ye wa?

A be son ka si i ta were konu wa?

¹⁰ I be se ka juru siri kongomisi ra janko a ye sene ke wa?
Yala a be son ka misidaba sama i ye foro konu wa?

11 Yala ele be sɔn ka i jigi la a kan, ko a baraka ka bon,
ka i ta foro baara bee to a boro wa?
12 I be sɔn ka la a ra ko a bena i ta siman ce ka na ni a ye,
ka na a lajen simangbasiyoro ra wa?

Kɔnɔsogolon

13 Kɔnɔsogolon b'a kaman gbasigbasi, ka ninsɔndiya,
nka a te se ka wuri a kaman na i ko baninkɔnɔ.
14 A be a ta fanw la dugukolo kan ka taga ka o to yi,
k'a to dugukolo fundenin ye a gban.
15 A be jina ko fen do be se ka o don,
ko kongosogo do be se ka o ci ni a sen ye.
16 A te hina a denw na; a be i n'a fo a yere ta denw te.
A te siran ko a ka fan min la, o sege bena ke gbansan ye,
17 sabu Ala ka ale jen hakiritigiya ra,
a m'a sɔn faamuri ra.
18 Nka n'a wurira ka lo tuma min na ka bori damina,
a be yereko so ni sotigi bee ma.

So

19 Ele le ka so ta baraka don a ra wa?
Jon le k'a kansiw ke k'a ceɲa?
20 Ele le b'a to a be pan i ko nɔdomuton wa?
A ta fagamayakasi be jatige bla mogow ra!
21 A b'a sengbɔgoro gbasigbasi dugu ma ka nagari sabu baraka b'a ra;
a be girin ka don kerekedenw ce ra.
22 A te siranya jate, foyi te a ja tige;
hali ni a ka kerekemuru ye, a te seko ko fe.
23 Kerekece min siginin b'a kan, a be o ta bifeforogo mankan,
ani taman manamanato ni bifejan mankan men.
24 A korotoninba be bori yoro bee;
ni buru fiyera ka ban, a te se ka lo yoro kelen na tuun.
25 Ni buru fiyera a b'a fo: «An ye taga!»
A be to fo yorojan ka kere kasa ta,
a be kerekuntigiw perenkan ni kerekedenw woyokan men.

Santigi ni bon

26 Yala ele ta hakiri le sababu ra, santigi be wuri a kaman na,
k'a kaman yangan ka taga fo woroduguyanfan na wa?
27 Ele le b'a fo bon ye ko a ye wuri wa?
Ele le b'a fo a ye ko a ye a ta naga la fo kurujanw san fe wa?
28 A be to faraw le ce ra; a be si o yorow le ra.
A dogoyoro ye kuru jamijanw sanfeyorow le ye.
29 A be to o yoro ra ka sogo denden;
k'a to fo yorojan, a na b'a ye.
30 A denw be jori min;
ni sogosu be yoro o yoro, a be yi*.

40

Ala ko Ayuba ye ale jaabi

* 39:30 39.30 Nin kumaw fora Matiyu kitabu ra (24.28), ani Luka kitabu ra (17.37).

¹ Matigi Ala k'a fɔ Ayuba ye tuun ko:

² Ele min bɛ Sebɛɛtigi Ala sɔsɔra, yala ele b'a fɛ ka Ala wele kiti ra le wa?
Ele min bɛ Ala jarakira, ele bɛ se ka nin jininkariw jaabi wa?

³ Ayiwa, Ayuba ka Matigi Ala jaabi ko:

⁴ A flɛ, ne tɛ foyi ye; ne bɛna ele jaabi ka mun fɔ sa?
Ne bɛ ne boro la ne da ra le ka je.

⁵ Ne kumana sipagako kelen, ne tɛna foyi fɔ tuun;
ne kumana sipagako fla, ne tɛna dɔ wɛrɛ fara o kan tuun.

Ala ta kumakan flanan: A ko se tɛ Ayuba ye

⁶ Matigi Ala tora sanfɔnɔ cɛ ma ka Ayuba jaabi tuun, ko:

⁷ I yɛrɛ cɛsiri i ko cɛfari,
ne bɛna hakiri jini ele fɛ, ele bɛna ne karan.

⁸ Yala i b'a fɛ ka jaraki ben ne le kan wa?
I b'a fɛ ka kiti ben ne kan ka jo di i yɛrɛ ma wa?

⁹ Yala ele boro bɛ i ko ne Ala ta boro wa?
Yala ele kan bɛ i ko sankurukan, i ko ne Ala kan bɛ cogo min na wa?

¹⁰ Ayiwa, i yɛrɛ masiri ni masaya ni fanga ye sa!
Bonya ni nɔɔrɔ la i yɛrɛ kan!

¹¹ I ta jusugban lajigi mɔgɔw kan i ko jibaw;
i na lɔ yɛrɛbonyabagaw bɛɛ ra, ka o laben!

¹² I na lɔ yɛrɛbonyabagaw bɛɛ ra, ka o majigi!
Mɔgɔjuguw terege dugu ma ka o nɔnɔ yɔrɔnin kelen na!

¹³ O bɛɛ lajennin dogo buguri jukɔrɔ!
O na datugu ka o dogo kaburu kɔnɔ!

¹⁴ Ni o kɛra, ne yɛrɛ le bɛna ele fo ka i walepumanlɔn,
sabu i yɛrɛ baraka bɛ se ka i kisi!

Ala ka jirafɛn dɔw lakari

Mali

¹⁵ Ayiwa, mali flɛ! Ne ka ale dan i ko ne ka ele dan cogo min na;
a bɛ bin jimi i ko misi.

¹⁶ A flɛ, baraka min b'a soro ra,
ani fanga min b'a kɔnɔbara ta sogobuw ra!

¹⁷ A b'a kukala wuri k'a ja i ko sɛdirisun;
a wotow ta sogobuw ka nɔgɔn mina ni baraka ye.

¹⁸ A kolo ka gbelen i ko siranɛgɛ,
a garagakolow bɛ i ko nɛgɛberew.

¹⁹ Ale ye Ala ta danfɛnw bɛɛ ra kabakoman le ye;
a danbaga k'a dan ka muru di a ma*.

²⁰ A bɛ a ta baro sɔrɔ kuruw kan,
kongosogow bɛɛ bɛ boribori yɔrɔ minw na.

²¹ A bɛ la kɔdarayiriw jukɔrɔ,
a bɛ dogo binw cɛ ra bɔgɔ ra.

²² Kɔdarayiriw suma b'a datugu,
a bɛ dogo yirimisenw cɛ ra.

²³ Hali ni baji ka fariya cogo o cogo, a tɛ siran;
hali ni Zuriden ba ka fa ka se fɔ a da kɔrɔ, a hakiri siginin lo.

* **40:19** 40.19 Nin hayan fɔra cogo wɛrɛ ra Kitabu dɔw kɔnɔ.

24 Yala mɔgɔ bɛ se k'a ɲa yeɓennin to k'a mina wa,
walama k'a mina ni jan ye k'a nun sɔgɔ nin biɲɛ ye?

Jirasa belebele

25 Yala ele bɛ se ka jirasa belebele† mina ni dulen ye wa?
Ele bɛ se k'a nɛnkun siri ni jurukise ye wa?

26 Yala i bɛ se ka juru don a nun na wa?
I bɛ se ka a dagbaga sɔgɔ ni biɲɛ ye wa?

27 Ni i ko i b'a mina, a bɛna i daari ni makarikanw le ye,
ka kumadimanw fɔ i ye wa?

28 Yala a bɛna teriya don ni ele ye le,
k'a yere ke ele ta jɔn ye wagati bɛɛ wa?

29 Yala i bɛ se ka toron ke ni a ye i ko kɔnɔnin wa,
walama k'a siri juru ra, i denmusow ye toron ke ni a ye?

30 Yala mɔgɔw bɛ se ka jɛn k'a mina k'a fiyeere wa?
O bɛ se k'a taran sannikebagaw ra wa?

31 I bɛ se k'a bon ni biɲɛ ye k'a fari yɔrɔ bɛɛ sɔgɔsɔgɔ wa,
walama k'a kunkolo sɔgɔ ni jɛgɛfagabiɲɛ ye?

32 Ayiwa, ele ye i boro la a kan ka flɛ sa! A bɛna min ke i ra, o tɛna bɔ i kɔnɔ;
i tɛna a se fla!

41

Ala ka jirasa belebele ta ko lakari

1 I bɛ i jigi la fɛn o fɛn kan ko i bɛ jirasa belebele kere ni o ye, ka se sɔrɔ a kan, o bɛɛ
ye gbansan ye;

a yeri dama siranya bɛ mɔgɔ ben dugu ma.

2 Mɔgɔ si tɛ sɔn ka farati k'a darabɔ.

Ayiwa, o tuma ne Ala, jɔntigi le bɛna se ka lɔ ka ne kɔnɔ?

3 Jɔn le ka fɛn di ne ma, ko ne ka kan ka o juru sara o tigi ye?
Fɛn o fɛn bɛ dunuɲa kɔnɔ o bɛɛ lajennin ye ne ta le ye.

4 Ayiwa, ne tɛna jirasa belebele farikolow ko to fɔbari ye,
ani baraka min b'a ra, ani a fari ceɲa.

5 Jɔn le sera k'a ta derege bɔ a ra ka ye?

Jɔn le sera ka don a ɲinsira fla ce ma ka ye?

6 Jɔn le sera k'a da yeɓe ka ye?

A ɲinw bɛ jatige bla mɔgɔ ra!

7 A faraw bɛ i ko negeɓennanw; o le bɛ bonya ni baraka di a ma.
O nɔrɔnɔrɔnin lo ɲɔgɔn na a fari kan i ko tagamasiyɛnw.

8 O dondonnin lo ɲɔgɔn na;

hali fɔɲɔ tɛ tɛmɛ o ni ɲɔgɔn ce.

9 O bɛɛ kelen kelen sirinin bɛ ɲɔgɔn na, ka ɲɔgɔn mina;
foyi tɛ se ka o faran ka bɔ ɲɔgɔn na.

10 A tisotɔ bɛ tasumayeelen bɔ;

a ɲadenw bɛ manamana i ko teresun yeelen.

11 Tasumamana bɛ seri ka bɔ a da fe,
tadenw bɛ bɔ a da ra.

12 Sisi bɛ bɔ a nunwow fe,

† 40:25 40.25 Jirasa belebele ye fɛnɲanaman dɔ ye min cogo bɔra banba fe.

i ko daga, walama dagaba wuritɔ tasuma kan.

¹³ A nɛnɛkiritɔ, a nunfɔɔɔ bɛ se ka takami fiyɛ k'a mana; tasumamanaw bɛ bɔ a da fɛ.

¹⁴ A ta fanga b'a kankala le ra; ni i k'a ye, a bɛ jatige bla i ra.

¹⁵ A fari ɲuguyɔrɔw nɔrɔnin lo ɲɔɔn na; o jajanin lo ka o nɔrɔ ɲɔɔn na kɔsɛbɛ.

¹⁶ A jusukun ka gbɛlɛn i ko kabakuru, a ka gbɛlɛn i ko mugusi kaba.

¹⁷ Ni a wurira, hali cɛfaribaw bɛ siran; jatige kosɔn o bɛ bori ka dogo.

¹⁸ K'a fɔ ko i b'a kɛrɛ ni kɛrɛkɛmuru ye, walama biɲɛ ni taman ni nɛgɛderege, o si tɛ foyi ɲa.

¹⁹ Nɛgɛ bɛ a ɲa kɔrɔ i ko binjalan; siranɛgɛ bɛ a ɲa kɔrɔ i ko yiri torinin.

²⁰ Biɲɛ tɛ se k'a labori;

ni i ka kabakuru don tafura ra k'a bon, o bɛ kɛ i ko binjalan le benna a kan.

²¹ Berekuru b'a fɛ i ko binjalan, a ta foyi tɛ biɲɛ tɛmɛtɔ mankan na.

²² Fara minw b'a kɔnɔbara kan, o da ka di i ko muru; a fofotɔ, olugu bɛ kɛ i ko misidaba samatɔ bɔɔ ra.

²³ Ni a lamagara ji jukɔrɔ, a bɛ jidunbaw lawuri i ko ji wuritɔ daga kɔnɔ; a bɛ baji ɲa duuru k'a kɛ i ko turudaga.

²⁴ A tɛmɛsira nɔ bɛ manamana a kɔ fɛ; ji ɲa bɛ gbɛ, k'a kɛ i ko kunsigigbɛ.

²⁵ Mɔɔɔ si tɛ ale kuntigi ye dugukolo kan yan; ale danna ko a kana siran foyi le ɲa.

²⁶ Danfɛn min o min kɔrɔtanin lo, a bɛ o bɛɛ kunna; ale le ye kongosogo fagamaw bɛɛ ta masa ye.

42

Ayuba ka jo di Ala ma

¹ Ayuba ka Matigi Ala jaabi, ko:

² Ne k'a lɔn ko fɛn bɛɛ se bɛ ele ye; ko foyi tɛ i ta kolatigenin si bari.

³ I ko: «Jɔntigi le bɛ sigiya donna ne ta kow ra ni a ta kolɔnbariyakumaw ye?»

Can lo, ne tɛ ko minw faamu, ne ka o fɔ, kabakoba minw ka bon ne ta lɔnniya ma, ne ka o fɔ.

⁴ I ko: «Ne lamɛn, sisan ne bɛna kuma; ne bɛna hakiri ɲini ele fɛ, ele bɛna ne karan!»

⁵ Ne toro le tun ka i ko mɛn, nka sisan ne yɛrɛ ɲa ka i ye!

⁶ O kosɔn ne bɛ ne yɛrɛ jaraki; ne nimisara ne ta kɛta ra; ne bɛ ne yɛrɛ majigi ka sigi buguri ra, ka sigi bugurigbɛ ra.

Ala ka Ayuba terice saba jaraki

⁷ Ayiwa, Matigi Ala ka o kumaw fo Ayuba ye ka ban minke, Elifazi min tun be bo Teman, a k'a fo ale ye ko: «Ne dimina ele ni i terice fla koru kosebe, sabu aw ma ne ta ko fo ka kapa ni can sira ye, i ko ne ta jonce Ayuba k'a ke cogo min na. ⁸ O ra, aw ye misitoran wolonfla, ani sagajigi wolonfla mina ka taga ni o ye ne ta jonce Ayuba fe, ka o ke saraka jenita* ye aw yere koson. Ne ta jonce Ayuba bena Ala daari aw ye. Ne bena a ta daariri lamɛn; o ra, ne tena aw mina ka kapa ni aw ta hakirintanya ye, sabu aw ma ne ta ko fo ka kapa ni can sira ye i ko ne ta jonce Ayuba k'a ke cogo min na.»

⁹ Elifazi min be bo Teman, ani Bilidadi min be bo Suwa, ani Sofari min be bo Naama, olugu tagara a ke i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo o ye cogo min na. Matigi Ala ka Ayuba ta daariri lamɛn ka yafa o ma.

Ala ka Ayuba ta bonya kosegi a ma tuun

¹⁰ Ayuba ka Ala daari a teriw ye ka ban minke, Matigi Ala ka Ayuba kosegi a cogokoru ra. Naforo minw tun b'a fe folofolo, a ka o bee jagon fla fla di a ma.

¹¹ A balemacew, ani a balemamusow, ani a lonbagakorow bee nana a fe; o nana domuni ke ni a ye a ta so. Matigi Ala tun ka kojugu minw bee lase a ma, o k'a jusu saaro k'a naji ce o bee koson. O bee kelen kelen ka warigbe kelen kelen, ani sanin bororanegɛ kelen kelen di a ma.

¹² Matigi Ala ka baraka don Ayuba ra tuun a si to ra, fo ka teme wagati folo ta kan. Ayuba ka saga waga tan ni naani (14 000), ani jogome waga woro (6 000), ani senekemisi fla fla sigiyoroma waga kelen (1 000), ani falimuso waga kelen (1 000) soro tuun. ¹³ A ka dence wolonfla ni denmuso saba soro tuun. ¹⁴ A k'a denmuso folo togo la ko Yemima, ka flanan togo la ko Kesiya, ka sabanan togo la ko Kereni Hapuki*. ¹⁵ Jamana bee lajennin konu, a denmusow jagon muso ceɗuman tun te yi. O face ka o balemacew ta cen jagon do di o ma.

¹⁶ O ko, Ayuba ka san keme ni binaani le ke; a ka a ta denw ye, ka olugu ta denw ye, fo ka taga se o ta duruja naaninan ma. ¹⁷ Ayuba korora ka sijan soro, ka soro ka sa.

* **42:14** 42.14 Yemima koru ye ko: tugani; Kesiya koru ye ko: yirifiyeren; Kereni Hapuki koru ye ko: kale.

ZABURUW ALATANDODONKIRIW KITABU **Kitabu faamucogo**

Zaburuw kitabu sebera wagati min kɔnɔ, o be san waga kelen bɔ. Zaburuw caman sebebaga ye masace Dawuda ye, nka cira Musa ni masace Sulemani ni Asafu fana ka Zaburu dɔw sebe.

Zaburuw kitabu kumaw ye donkiriw ye, ani daaririw, ani Alatandokumaw, ani yafamadaariw. A be Izirayeli jamana ta ko temeninw fana lakari, ani Ala ka baaraba minw ke o ce ra. Cirayakumaw fana be Zaburu dɔw kɔnɔ.

Zaburuw kitabu ka yɔrɔba ta Ala ta kuma ra. Zaburuw kitabu kuma dɔw fɔra sipaga keme ni tan ni wɔrɔ Layirikura kɔnɔ. Hali bi, an b'a ye ko mɔgɔ caman be Zaburuw kitabu karan, ani k'a donkiriw la.

Zaburu caman damina ra, an be a sebebaga tɔgɔ ye, walama a sebekun, walama a donkiri lacogo. Kuma dɔw fana be yi, an te minw kɔrɔ lon, i n'a fɔ nin kuma min be sɔrɔ Zaburu caman na ko «Sela». Dɔw b'a miiri ko o kuma kɔrɔ ye ko donkiri ka kan ka lalo donnin o yɔrɔw ra.

Zaburuw kitabu be Ala ta bonya ni a ta sebagaya yira an na. An b'a ye nin kitabuw kɔnɔnɔkumaw fe fana, ko Ala b'a janto a ta mɔgɔw ra, ka o lamɛn. Adamaden be se k'a ta miiriyaw, ani a ta segekow, ani a ta desekow, ani a ta jusukasikow be fɔ Ala ye, sabu Ala be a welebagaw lamɛn.

Kitabu kɔnɔkɔw

Zaburuw kitabu taranna k'a ke kitabu looru:

Kitabu fɔlɔ: Zaburuw 1-41

Kitabu flanan: Zaburuw 42-72

Kitabu sabanan: Zaburuw 73-89

Kitabu naaninan: Zaburuw 90-106

Kitabu loorunan: Zaburuw 107-150

Kitabu fɔlɔ

1

(Zaburuw 1-41)

Mɔgɔ terennin ta sira ani mɔgɔjugu ta sira

¹ Mɔgɔ min te tagama ka kapa ni mɔgɔjuguw ta ladiri ye,
ni a te lo ni jurumunkebagaw ye o ta sira kan,
ni a te sigi ni kumakolonfɔbagaw ye o ta jen ra,
o tigi ta jana;

² Matigi Ala ta sariya le ka di a ye,
a ta miiriya be o sariya le kan su ni tere.

³ O tigi be i ko yiri min turunin be jiwoyo kɔrɔ;
ni a dentuma sera, a be den,
a flaburuw fana te jaja ka ye.
Ni a ka fen o fen ke, o be be ja.

⁴ Nka mɔgɔjuguw ta te ten fiyewu!
Olugu be i ko binjalan, fɔnɔ be min ta ka taga ni a ye.

⁵ O koson mɔgɔjugu te se ka jo sɔrɔ kiti lon na,
jurumunkebaga te se ka don mɔgɔ terenninw ta jen ra.

⁶ Sabu Matigi Ala be mɔgɔ terennin ta sira kɔrɔsi; nka mɔgɔjugu ta sira b'a lataga halakiyɔrɔ le ra.

2

Ala ka masace min janawoloma

¹ Mun kosɔn siyaw be muruti de?
Mun kosɔn miiriya gbansanw be jamana mɔgɔw kɔnɔ de?

² Dugukolo masacew wurira ka lo;
kuntigiw ka jɔgɔn lajen

Matigi Ala ni a ta mɔgɔ janawolomanin kama.

³ O ko: «An ye o ta sirinanw foni ka bo an yere ra,
an ye o ta juruw tige ka bo an yere ra!»

⁴ Min siginin be sankolo masaya ra, ale be yerekora o ma;
Matigi be o logɔbɔra le!

⁵ O ko, a dimininba be kuma ni o ye,
a jusu bonin be kuma o fe fo ka o ja tige,

⁶ ko: «Ne yere le ka ne ta masace sigi Siyɔn kuru* kan,
ne ta kuru saninman kan.»

⁷ Ayiwa, ne bena Matigi Ala ta cifɔninw wangola.
A k'a fo ne ye ko: «Den min bɔra ne ra, ele lo;
ne kera i fa ye bi.

⁸ Siyaw daari ne fe, ne bena o bee tigiya di i ma,
ne bena yɔrɔ bee ke i ta ye, ka taga se fo dugukolo danw ma.

⁹ I bena o mara ni masacebere negeraman le ye;
i bena o ta fanga jɔjɔ i ko bogɔdaga.»

¹⁰ Ayiwa, sisan, aw masaw, aw ye hakiri sɔrɔ!
Aw y'a to o ye aw ladi, aw minw ye dunuɔa fangatigiw ye!

¹¹ Aw ye baara ke Matigi Ala ye ni Alapasiran ye!
Aw ye jagari, nka aw ye siran a ja fo ka yereyere.

¹² Aw y'a dence bonya,
janko a kana na dimi aw kɔrɔ ka aw halaki aw ta siraw ra;
sabu a ta dimi be se ka ben aw kan yɔrɔnin kelen na.
Minw bee be o yere karifa a ma,
olugu ta pana!

3

Ala le be a ta mɔgɔw tanga

¹ Dawuda ta Zaburu, a ka min sebe a borito a dence Abusalɔn ja.

² Matigi Ala, ne juguw ka ca,
minw wurira ne kama, o ka ca.

³ Mɔgɔ caman b'a fora ne ta ko ra, ko:
«Ala tena a bosi fiyewu!»*

⁴ K'a sɔrɔ ele kɔni, Matigi Ala, ele le ye ne tangabaga ye,
ne be bonya sɔrɔ ele le fe, ele le be ne kun kɔrɔta.

* **3:3** 3.3 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

⁵ Ne be ne kan korota, ka Matigi Ala wele,
a be to a ta kuru saninman kan ka ne jaabi.†

⁶ Ne be la ka sunogɔ, ka kunu,
sabu Matigi Ala be ne deme.

⁷ Ne juguw jamaba min ka ne lamini,
ne te siran olugu si na.

⁸ E, Matigi Ala, i wuri!

Ne ta Ala, ne kisi!

I tege ci ne juguw bee na kan,
mogɔjuguw bee ninw karikari!

⁹ Kisiri be sorɔ Matigi Ala le ra;
baraka don i ta mogow ra!‡

4

Ala le be a ta mogow deme

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni goni ye. Dawuda ta Zaburu.

² E, Ala, ele min be jo di ne ma,
ni ne ka kule i no fe tuma o tuma, i ye ne jaabi.
Ne degunin tun lo, nka i ka laganfiya di ne ma.
Makari ne ra, ka ne ta daariri lamɛn!

³ Aw adamadenw, aw minw be ne ta bonya yeɛma k'a ke maroya ye,
aw bɛna o dabla tuma juman le?
Aw be fengbansanw kanu, ka tugu faninya ko,
aw bɛna o fana dabla tuma juman le sa?*

⁴ Aw ka kan k'a lon ko Matigi Ala k'a nasiranbaga nanawoloma;
ni ne ka Matigi wele, a be ne lamɛn.

⁵ Ni aw dimina, aw kana jurumun ke;
aw ye to aw ta layoro ra ka je ka miiri kosebe.†

⁶ Aw ye terenninya sarakaw bo,
ka aw jigi la Matigi Ala kan.

⁷ Mogɔ caman b'a fo ko: «E, jon le bɛna hera ke an ye tuun sa!»
E, Matigi Ala, makari an na ka i ta yeelen bo an ye.

⁸ Hali ni mogow ka simankura ni rezenjikura sorɔ caman, ka pagari,
i be pagari min don ne jusu ra, o belɛn ka bon ka teme olugu ta kan.

⁹ Ne be la ka sunogɔ hera ra,
sabu ele Matigi Ala, ele yere le be ne mara ne layoro ra hera ni laganfiya ra.

5

Ala b'a nasiranbagaw deme

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni filenw ye. Dawuda ta Zaburu.

† 3:5 3.5 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. ‡ 3:9 3.9 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

* 4:3 4.3 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † 4:5 4.5 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

² E, Matigi Ala, i toro malo ne kumakan na,
ne n̄nakan lam̄n!

³ I janto ne ta welerikan na, ne ta Masa, ne ta Ala!
Sabu ne b̄e ele le daarira.

⁴ Matigi Ala, lon o lon s̄oḡoma i b̄e ne kan m̄en,
lon o lon s̄oḡoma ne b̄e taga l̄o ka i mak̄on̄o;

⁵ sabu i t̄e Ala ye, kojugu ka di Ala min ye,
i t̄e m̄oḡojugu f̄e.

⁶ Yerebonyabaga t̄e se ka l̄o ele na k̄oro,
m̄oḡo o m̄oḡo b̄e kojugu k̄e, i b̄e o haramuya.

⁷ I b̄e faninyaf̄obagaw halaki;
m̄oḡofagabagaw, ani nanbaram̄oḡow, Matigi Ala b̄e olugu haramuya.

⁸ Nka ne k̄oni, i ta n̄umanyaba baraka ra,
ne b̄e se ka don i ta batoso k̄on̄o,
ka ne kinbiri gban i ta batoso saninman na f̄e ka i bato,
sabu i nasiran b̄e ne ra.

⁹ E, Matigi Ala, i ta terrenninya sira yira ne ra,
i ta siraw lateren ne ye,
ne juguw koson;

¹⁰ sabu m̄oḡo t̄e se ka la olugu darakuma si ra,
c̄enri miiriya d̄or̄on le b̄e o jusu ra,
o kandinga ye kaburu dayelenin le ye,
o b̄e m̄oḡow lafiri ni o nenkun ye.

¹¹ E, Ala, o jaraki!
A to o yere ta n̄aninyajuguw ye k̄e o ben sababu ye;
o gben ka b̄o i na k̄oro o ta jurumun caman koson,
sabu o murutira i ma.

¹² Nka minw b̄ee b̄e o yere karifa ele ma, olugu b̄ena nins̄ondiya,
ka pagari koseb̄e tuma b̄ee f̄o ka kule ci,
sabu ele le b̄e o tanga.

I t̄oḡo ka di minw ye, olugu b̄ena pagarikanbaw b̄o;

¹³ sabu, Matigi Ala, ele le b̄e baraka don m̄oḡo terrenin na,
i b̄e kojuman caman k̄e a ye, k'a sutara i ko negebennan.

6

Ala le ye keneyari kebaga ye

¹ D̄onkirilabagaw kuntigi. D̄onkiri min b̄e la ni ḡoni juru seegi ye. Dawuda ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, i kana ta dimi f̄e ko i b̄e ne jaraki,
i kana ta jusugban f̄e ko i b̄e ne koro.

³ E, Matigi Ala, makari ne ra, sabu ne baraka b̄ee le banna;
ne keneya, Matigi Ala, sabu ne kolow b̄ee b̄e yereyerera.

⁴ Ne hakiri pagamina koseb̄e!
Matigi Ala, nin b̄ena ban tuma juman le sa?

⁵ Na, Matigi Ala, na ne bōsi,
na ne kisi i ta numanya koson.

⁶ Sabu mōgō saninw hakiri tē to i ra tuun;
jon le bēna to kaburu kōnō ka i fo ka i walepumanlōn?

⁷ Ne ḡunana fō ka ne baraka bēē ban,
su o su ne ḡaji bē woyo fō ka ne ta lanan ḡigi,
ne bē kasi ka ne layōrō bēē kē ḡaji ye.

⁸ Ne ḡadenw finna dimi koson,
ne ḡadenw baraka bēē banna ne juguw ta kēwalew koson.

⁹ Aw kojugukebagaw, aw ye aw yere mabō ne ra,
sabu Matigi Ala ka ne kasikan men.

¹⁰ Matigi Ala ka ne ta makarikan men,
Matigi Ala sōnna ne ta daariri ma.

¹¹ Ne juguw bēē bēna maroya, ka o ja tige fō o bē yereyere;
o maroyaninba bēna sekō ka taga joona joona.

7

Ala le bē a ta mōgōw lakisi

¹ Dawuda ta mapumanko dōnkiri; a ka min la Matigi Ala ḡa kōrō, Kusi ta ko ra,
Kusi min tun ye Boniyaminu ta mōgō dō ye.

² Matigi Ala, ne ta Ala, ne bē ne yere karifa ele le ma;
ne kisi ka bō ne nōgbenbagaw bēē boro, ka ne bōsi,

³ janko o kana na ne sogo tigtige i ko jara,
o kana na ne tigtige, mōgō kana sōrō ka ne bōsi.

⁴ Matigi Ala, ne ta Ala, ni a kera ko ne ka nin ko ḡōgōn dō le kē:
ni ne boro ka kojugu kē,

⁵ walama ni ne ka kojugu kē ne sigiḡōgōn na,
ni ne ka hali ne jugu dō ta borofenw bōsi gbansan,

⁶ o tuma ne juguw ye ne gben fō ka ne nin mina;
o ye ne dōndōn ka ne terege dugu ma fō ka ne si ban,
ka ne ta bonya bēē tunu bōgō ra.*

⁷ E, Matigi Ala, i wuri ka i ta dimi yira,
i wuri ka ne juguw ta jusugban bēē ban;
i wuri ka ne demē, ka kiti tige.

⁸ Jamanaw bēē ta mōgōw ye na lajen ka i lamini,
ele ye sigi san fē o bēē kunna.

⁹ Matigi Ala le bē siyaw ta kiti tige;
Matigi Ala, ne ta kiti tige ka kapa ni ne ta terenninya ye,
ka kapa ni ne ta jusukungbeninya ye.

¹⁰ Mōgōjuguw ta kojuguw lalō ten,
ka mōgō terennin sabati,
ele min bē adamaden jusukunnakow ni a hakirinankow bēē segesege k'a lōn,
ele Ala min terennin lo.

¹¹ Ala le ye ne tangabaga ye,

* **7:6** 7.6 Nin yōrō ra a sebera heburukan na ko: Sela.

ale le ye mogo jusupumanw kisibaga ye.

¹² Ala ye kititigebaga terennin le ye,
a ta dimi be ben mogojuguw kan lon o lon.

¹³ Ni o ma nimisa, Ala bena a ta keremukuru dabo o kama;
a be a ta kalan laben, k'a sama.

¹⁴ A be a ta kerukeminanw laben fagari kama,
a be bije tasumamanw laben.

¹⁵ A fe, mogojugu be terenbariya konɔ ta,
kojugu konɔ le b'a ra;
a fana bena jigi faninya le ra.

¹⁶ A be dinga sogi, fo k'a dunya,
nka a ka dinga min sogi, ale yere le be ben o konɔ.

¹⁷ A ta kojugu bena ben ale yere le kan,
a ta fariya be jigi ale yere le kuncɛ ra.

¹⁸ Ne bena Matigi Ala fo k'a walepumanlon a ta terenninya koson,
ka Alatandodankiriw la ka Matigi Ala korotaninba togo tando.

8

Ala ta bonya ni a ta nɔɔɔ

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni Gatikaw ta goni ye. Dawuda ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, an Matigi,
i togo ka bon dugukolo yoro bee le ra!

I ta bonya temena sankolo bonya kan.

³ I ka i togo tandorikumaw don denmisenw ni sinmindenw da ra,
janko ka i kerɛbagaw lamaroya,
ka i juguw da datugu, ani minw b'a fe ka o yere dimibo i ra.

⁴ Ni ne ka i ta sankolo fe, i yere boro ka min dan,
ka karo ni lolow fe, i boro ka minw laben,

⁵ o tuma ne b'a fo ko: «Mogo ye mun le ye, ka n'a fo ko i be i hakiri to a ra?
Adamaden ye mun le ye, ka n'a fo ko i be i janto a ra?»

⁶ O bee n'a ta, i k'a dan k'a dogoya ni Ala yere doron le ye;
i ka bonya ni nɔɔɔ masafugula sigi a kun na.

⁷ I boro ka fen o fen dan, i ka o bee bla a ta fanga koro,
ka fen bee bla a sen jukoro:

⁸ sagaw, ani baw, ani misiw bee,
ani kongosogow,

⁹ ani sanfekonow, ani kogoji jegew,
ani fen o fen be yaala kogojiw konɔ.

¹⁰ E, Matigi Ala, an Matigi,
i togo ka bon dugukolo yoro bee le ra!

9

Ala b'a janto panibagatow ra

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dɔnkiri min bɛ la ni filen ni gɔni ye. Dawuda ta Zaburu.*

² Matigi Ala, ne bɛ i fo ka i waleɲumanlɔn ni ne jusukun bɛɛ ye,
ne bɛna i ta kabakobaw bɛɛ lakari.

³ Ne bɛna ninsɔndiya, ka ɲagari kɔsɛbɛ ele Matigi Ala ta jɛɲɔgɔnya kɔsɔn;
ne bɛna Alatandodɔnkiriw la ka i tɔgɔ tando, ele Ala kɔrɔtaninba!

⁴ Ne juguw sekɔra ni o kɔ ye;

o bɛ talon ka ben, ka halaki i ɲa kɔrɔ;

⁵ sabu ele le bɛ ne ta kiti tige, ka ne ta jo di ne ma.

I siginin bɛ i ta masasiginan kan, i bɛ kiti tige ka kapa ni terenninya ye.

⁶ I ka siya tɔw jaraki, ka mɔgɔjuguw halaki;

i ka o tɔgɔ jɔsi ka bɔ yi pewu!

⁷ Ne juguw bɛɛ banna, o sigiyɔrɔw kɛra tomo lawuribariw le ye;

i ka o ta duguw cici, mɔgɔ si hakiri tena to o ra tuun.

⁸ Matigi Ala kɔni siginin bɛ a ta masaya ra wagati bɛɛ,

a siginin bɛ a ta masasiginan kan, ka kiti tige.

⁹ Ale le bɛ dunuɲa mara ni terenninya ye,

ka mɔgɔw ta kiti tige ka ɲa.

¹⁰ Matigi Ala le ye segebagatow dogoyɔrɔ ye,

ale le ye o dogoyɔrɔ ye o degu wagatiw ra.

¹¹ O kɔsɔn minw ka i tɔgɔ lɔn, olugu bɛ o jigi la i kan;

sabu minw bɛ i yɔrɔɲini, i tena olugu to o kelen na, Matigi Ala.

¹² Aw ye Alatandodɔnkiriw la Matigi Ala ye, Ala min siginin bɛ Siyɔn,

aw ye a ta kɔkɛninw lakari mɔgɔw ye.

¹³ A bɛna mɔgɔfagabagaw ɲininka, sabu o ka mɔgɔ minw faga, a hakiri bɛ olugu ra;

a tɛ ɲina panibagatow kasikan kɔ.

¹⁴ E, Matigi Ala, makari ne ra,

ne ɲanicogo flɛ ne kɔninyabagaw boro;

ele le bɛ ne lawuri ka bɔ saya ta so donda ra,

¹⁵ janko ne ye i tando ka i ta bonya bɛɛ lakari

Siyɔn dugu donda ra,

ka ɲagari i ta kisiri kɔsɔn.

¹⁶ Siyaw benna o yɛrɛ ta dinga soginin kɔnɔ;

o dogora ka jo min siri, o yɛrɛ sen minana o jo ra.

¹⁷ Matigi Ala k'a yɛrɛ yira, a ka kiti tige can kan;

mɔgɔjugu ta kewalew kɛra jan ye k'a yɛrɛ mina.†

¹⁸ Mɔgɔjuguw bɛna taga saya dibi ra,

* **9:1** 9.1 Zaburu sura kɔnɔntɔn, ani sura tan ta hayaww bɛɛ kelen kelen bɛ damina ni heburukan sigininden do ye, k'a ta a sigininden folɔ ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye. † **9:17** 9.17 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Higayɔni, Sela.

o siya minw bεε bε jina Ala kɔ.

¹⁹ Nka Ala tε jina fagantanw kɔ ka o to yi ten,
janibagatow jigi tigenin tε to yi ten tuma bεε.

²⁰ E, Matigi Ala, i wuri! I kana a to mɔgɔw ye se sɔrɔ!
Siyaw ta kiti ye tige i ja kɔrɔ.

²¹ Matigi Ala, siranyaba bla o ra,
siyaw y'a lɔn ko olugu tε foyi ye ni adamaden gbansanw tε.‡

10

Ala le bε janibagatow bɔsi

¹ E, Matigi Ala, mun kosɔn i k'a i yere mabɔ ne ra?
Mun kosɔn i bε dogo ne ra ne ta degu wagatiw ra?

² Mɔgɔjugu ni a ta yerebonya bε janibagatow tɔɔrɔra;
a ka dabarijugu minw siri, a bεna o mina ni o le ye.

³ Mɔgɔjugu b'a yere tando, sabu ko min miiriya tun b'a jusukun na, a ka o sɔrɔ;
ale mɔgɔ nataba bε Matigi Ala neni, k'a mafiyenya.

⁴ Mɔgɔjugu bε yada, fɔ k'a fɔ ko: «Ala tε yi!»
A ta miiriya bεε bε o le ye.

⁵ A ta kow bε ja a boro tuma bεε;
i ta kolatigeninw si tε se a ma,
a b'a juguw bεε fiye ka bɔ yi.

⁶ A b'a fɔ a yere kɔnɔ ko: «Foyi tε se ka ne bɔ ne nɔ ra!
Kojugu si tena ne sɔrɔ ka ye fiyewu!»

⁷ Mɔgɔdangkanw dɔrɔn le bε a da ra, ani nanbara ni tɔɔri;
kumajuguw, ani terenbariyakumaw le b'a nenkun kan.

⁸ A bε dogo dugu kɔ fε ka mɔgɔw kɔnɔ,
a bε to yɔrɔ dogoninw na ka бага mɔgɔ jarakibari ma k'a faga;
a bε dogo ka dεεbagatow kɔnɔ.

⁹ A bε dogo ka mɔgɔw kɔnɔ, i ko jara bε dogo a ta dinga kɔnɔ cogo min na,
a bε dogo ka janibagatɔ kɔnɔ,
a bε janibagatɔ sama k'a don a ta jɔ ra, k'a mina.

¹⁰ A bε biri, ka sonzori,
ka dεεbagatɔ dɛnden fɔ k'a mina.

¹¹ Ni o kera, a b'a fɔ a yere kɔnɔ ko: «E, Ala pinana!
Ala k'a ja datugu, a tε foyi yera!»

¹² E, Matigi Ala, i wuri! E, Ala, i boro kɔrɔta!
I kana jina janibagatow kɔ.

¹³ Mun na mɔgɔjugu bε Ala mafiyenyara tan?
Mun kosɔn a b'a fɔra a yere kɔnɔ ko: «Ala tena foyi kε ne ra!»

¹⁴ Nka ele Ala le bε fεn bεε yera!
Minw bε sεge ra, ani dimi bε minw kan, i ja bε olugu ra.
Ko bεε bε ele le boro.
Dεεbagatɔ b'a yere karifa ele le ma,

‡ 9:21 9.21 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

ele le ye ferita demɛbaga ye.

¹⁵ Mɔgɔjugu kojugukɛbaga boro kari!

A ta kojuguw hake bo a ra fo ka taga a halaki ka ban pewu!

¹⁶ Matigi Ala le ye Masa ye tuma bee, ani wagati bee,
a bena Alapasiranbariw bee halaki ka bo a ta dugukolo kan.

¹⁷ E, Matigi Ala, panibagatoɓ be min fe, ele le be o ke o ye,
i be o ja gbɛɛya, ka i toro malo ka o lamɛn,

¹⁸ ka feritaw, ani segebagatoɓ ta jo di o ma,
janko adamadenw kana to ka o ta jagboyafanga sigi mɔgoɓ kan tuun ka o degu.

11

Mɔgo terennin b'a yere karifa Ala le ma

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

Ne be ne yere karifa Matigi Ala le ma.

Mun koson aw b'a fo ne ma

ko ne ye bori i ko konɔ be wuri cogo min na ka taga dogo kuruw ce ra?

² A fe, mɔgojuguw be o ta kalan samana,
o be o ta biɓew donna kalan juru ra,
ka dogo dibiba ra ka mɔgo jusuɓuman bon.

³ Ni terenninya jusiginanw benna ka ban,
o tuma mɔgo terennin be se ka mun le ke tuun?

⁴ Matigi Ala be a ta batoso saninman konɔ,
Matigi Ala ta masasiginan be sankolo konɔ;
a na be fɛri kera,
a be adamadenw jusukunw fe, ka o segesege.

⁵ Matigi Ala be mɔgo terennin jusukun segesege,
nka a be mɔgojuguw ni mɔgo farimanw koninya.

⁶ A be takami ni tsuma ni kiribi le bon mɔgojuguw kan,
ani foɓo gbanninman;
o le be ke olugu ninyoro ye.

⁷ Sabu Matigi Ala terennin lo,
ko terenninw le ka di a ye;
mɔgo terenninw le bena a pada ye.

12

Ala be a ta mɔgoɓ deme wagatigbelenw na

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni goni juru seegi ye. Dawuda ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, an bosi, ni o te, Alapasiranbagaw banna,
lanamɔgo te adamadenw ce ra tuun.

³ O bee be faninya le fo ɓogon ye,
o be ɓogon nege; flankafuya be o jusuw ra.

⁴ Matigi Ala ye mɔgonegebagaw bee halaki ka bo yi,
ani min o min nenkun be yerebonyakumaw fo;

⁵ minw b'a fɔ ko: «An bɛna se sɔrɔ an nɛnkun baraka ra, an daw bɛ an fɛ ka ban, jɔn le bɛna se an na?»

⁶ O bɛ panibagatɔw minako juguya, fagantanw bɛ ŋunana o boro; o kosɔn Matigi Ala ko: «Sisan ne bɛna wuri, o bɛ o mɔgɔ minw mafiyɛnya, ne bɛna olugu bɔsi.»

⁷ Matigi Ala darakumaw ye kuma saninyaninw le ye, a bɛ i ko warigbɛ min kora daganin kɔnɔ tasuma ra, k'a saninya fɔ sipaga wolonfla.

⁸ E, Matigi Ala, ele le bɛna an mara, ka an tanga nin mɔgɔ suguyaw ma tuma bɛɛ;

⁹ sabu mɔgɔjuguw bɛ yaala yɔrɔ bɛɛ, kojugu bɛ cayara adamadenw cɛ ra.

13

Ala bɛ an kisi an juguw ma

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, i bɛna i hakiri jigi ne ra tuma juman le sa? I bɛna i ja munu ka ne flɛ tuma juman le sa?

³ Hami min bɛ ne jusu ra, o bɛna ban lon juman le? Jusukasi min bɛ ne ra lon o lon, o bɛna ban lon juman le? Ne jugu bɛ se sɔrɔra ne kan minke, o bɛna dabla tuma juman?

⁴ E, Matigi Ala, ne ta Ala, ne flɛ, i ye ne jaabi! Baraka don ne ra janko ne ja yɛɛnin ye to, janko saya sunɔgɔ kana na ne ta.

⁵ Ni o tɛ, ne jugu bɛna a fɔ ko: «Ne sera a ra le!» Ni ne benna, ne kɔninyabagaw bɛna jagari le.

⁶ O bɛɛ n'a ta, ne jigi bɛ i ta pumanya kan, ne jusu bɛna jagari i ta kisiri kosɔn. Ne bɛna dɔnkiri la Matigi Ala ye, sabu a ka kojuman kɛ ne ye.

14

Alapasiranbariw (Zaburu 53)

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

Mɔgɔ kolɔnbariw b'a fɔ o yɛɛ kɔnɔ ko: «Ala tɛ yi!» O mɔgɔw ye mɔgɔkolonw le ye, o ta kɛwalew bɛɛ haramunin lo; o si tɛ kojuman kɛ.

² Matigi Ala bɛ to sankolo ra ka jɛngɛ ka adamadenw flɛ, k'a flɛ ni a kɛra ko mɔgɔ bɛ yi, hakiri bɛ min fɛ, min ye Alapinibaga ye.

³ O bɛɛ ka o kɔ munu Ala ma, o bɛɛ kɛra jɔcintanw ye;
o si tɛ kɔɓuman kɛ,
hali mɔgɔ kelenpe.

⁴ Minw bɛɛ bɛ kojugu kɛra, yala olugu tɛ ko lɔn le wa?
O bɛ ne ta mɔgɔw domuna i ko to;
o fana tɛ Matigi Ala bato.

⁵ Sisan, jatigɛba le bɛna o mina,
sabu Ala bɛna kɛ ni mɔgɔ terenninw ye.

⁶ Aw b'a fɛ ka jɔnibagato ta kokɛtaw cɛn a boro,
nka Matigi Ala le ye a karifayɔro ye.

⁷ Jɔntigi le bɛna bɔ Siyɔn ka na Izirayeli kisi!
Ni Matigi Ala nana a ta mɔgɔw ta bonya laseko o ma tuma min na,
Yakuba ta mɔgɔw bɛna jɔgari, Izirayelimɔgɔw bɛna ninsɔndiya.

15

Ala ta mɔgɔ saninman

¹ Dawuda ta Zaburu.*

Matigi Ala, jɔn le bɛna sigi i ta bon saninman kɔno?
Jɔn le bɛna sigi i ta kuru saninman kan?

² Mɔgɔ min bɛ tagama ni jusukun gbɛnin ye,
ka terenninya sira ta;
mɔgɔ min bɛ can bɔ a jusukun na k'a fo.

³ O tigi tɛ mɔgɔ tɔgɔ cɛn ni a nɛnkun ye,
a tɛ kojugu kɛ a mɔgɔɔgɔn na,
a fana tɛ a sigiɔgɔn lamaroya.

⁴ A bɛ mɔgɔ sɔnkolon mafiyɛnya,
nka Matigi Ala jɔsiran bɛ mɔgɔ minw na, a bɛ olugu bonya.
Ni a ka layiri min ta, a bɛ o dafa, hali ni o ko bɛ digi a ra.

⁵ A tɛ juru don mɔgɔ ra ka tɔno jini a ra,
a tɛ bonyafɛn mina dogo ra, ka kuma ben mɔgɔ jarakibari kan.

Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ o sira tagama, o tigi tɛ jɛngɛ ka bɔ a no ra ka ye fiyewu.

16

Mɔgɔ ka kan k'a jigi la Ala le kan

¹ Dawuda ta donkiri.

E, Ala, ne tanga, sabu ne ka ne yɛɛ karifa i ma.

² Ne b'a fo Matigi Ala ye ko: «Ele le ye ne Matigi ye,
ne ta hɛra bɛɛ lajennin bɛ ele le ra.»

³ Ala ta mɔgɔ saninman minw bɛ jamana kɔno, ani jamana jɔmɔgɔw,
olugu le ko ka di ne ye.

* **15:1** 15.1 Yahudiyaw tun bɛ deri ka nin donkiri la, o donto Alabatosoba kɔno.

⁴ Nka minw be boribori batofen werew ko,
olugu be o ta jusukasi le caya.
O be saraka minw bo, ka jori bon o ta batofenw kan, ne te o do ke;
ne fana tena o batofenw togo fo ne da ra fiyewu.

⁵ Matigi Ala le ye ne ninyoro ye, ani ne ta sorota.
Ne ta dunupalatige be ele le boro.

⁶ Yoro min danw sigira k'a ke ne ninyoro ye, o ye yoro numanba le ye;
ne ninyoro ye fenumanba le ye.

⁷ Ne be baraka la Matigi Ala ye, ne ladibaga;
hali su fe, o miiriya le be ne jusukun na.

⁸ Ne na lonin be Matigi Ala ra wagati bee;
k'a to ne kere fe, foyi te se ka ne bo ne no ra.

⁹ O koson nagari be ne jusu ra, ninsondiya be ne ra,
foyi tena ne farikolo fana soro;

¹⁰ sabu i tena son ka ne nin to saya dibi ra;
i tena son k'a to i ta jon Alapasiranbaga ye to kaburu konon.

¹¹ I bena panamanya sira yira ne ra;
nagari dafanin le be i na koron,
kodiman banbari le be i kininboro konon.

17

Ala be a ta mogow bosi o juguw boro

¹ Dawuda ta Aladaari.

E, Matigi Ala, ne be min daari i fe ka kapa ni terenninya ye, o lamen, i ye i janto ne
kasikan na;

i toro malo ne ta daariri ra, sabu nanbarakuma si tena bo ne da ra.

² Ele yere le bena ne ta jo di ne ma,
i yere na bena konuman ni kojugu faranfasi k'a lon.

³ I be ne jusukun segesege, i be ne korosi su fe,
i be ne korobo, nka i te jarkiyoro foyi soron ne ra;
ne k'a latige ko ne tena a to ne da ye kojugu ke.

⁴ Ne ka adamadenw ta kwalew korosi;
nka i ta darakumaw baraka ra,
ne ka ne yere mabo benkannikebagaw ta siraw ra.

⁵ Ne tora i ta siraw le kan;
ne sen ma jenge ka bo o sira kan.

⁶ E, Ala, ne be i wele sabu i be ne jaabi;
i toro malo ne ye, ka ne darakumaw lamem.

⁷ I ta numanyaba yira an na,
sabu minw be o yere karifa i ma,
i be olugu kisi ni i boro barakaman ye, ka bo o juguw boro.

⁸ I janto ne ra i ko mogow b'a janto a pakise ra cogo min na;
ne dogo i kaman suma koron,

⁹ ka ne kisi mɔgɔjuguw ta cɛnri ma,
ani ne jugu farimanw ma, o minw ka ne lamini fan bɛɛ ra.

¹⁰ O fanin bɛ o yɛɛ ra;
wasoyakumaw le bɛ bɔ o da ra.

¹¹ O ka ne nɔgbɛn fan bɛɛ ra, fɔ ka ne lamini;
o na lɔnin bɛ ne ra, janko ka na ne bugɔ ka ne ben dugu ma.

¹² O bɛ i ko jara min kɔrɔtɔnin lo, a b'a fɛ ka fagari kɛ,
i ko jarkanbelen min dogora ka kɛ sogo dɛndɛn ye.

¹³ E, Matigi Ala, i wuri ka o kunbɛn, ka o ben dugu ma;
ne kisi ka bɔ mɔgɔjuguw boro ni i ta kɛrɛkɛmuru ye.

¹⁴ E, Matigi Ala, ne bɔsi ka bɔ nin mɔgɔw boro ni i yɛɛ ta baraka ye!
Ne bɔsi ka bɔ nin dunuɲamɔgɔw boro!
A to o ninyɔrɔ ye kɛ nin dunuɲa dɔrɔn le ra yan!
I ka min labɛn k'a bla o na, a to o ni o ta denw ye taga fa o ra.
O ye fa a ra fɔ k'a tɔ to o mamadenw ye.

¹⁵ Nka ne kɔni, ne ta terrenninya kosɔn, ne na bɛna i ɲada ye.
Ni ne kununa tuma o tuma, ne bɛ i ye ne na kɔrɔ, fɔ ka wasa i ra.

18

Masacɛ bɛ baraka la Ala ye (Samawilu flanan 22.2-51)

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Matigi Ala ta jɔncɛ Dawuda ta dɔnkiri. Wagati min na
Matigi Ala ka Dawuda bɔsi ka bɔ a juguw bɛɛ boro, ani k'a bɔsi ka bɔ Sawuli boro,
Dawuda ka nin dɔnkiri le la ka Matigi Ala tando. ² A ko:

E, Matigi Ala, ne ta baraka tigi, ne bɛ i kanu.

³ Matigi Ala le ye ne ta Ala barakaman ye, ne dogoyɔrɔ, ani ne bɔsibaga;
ne ta Ala lo, ne ta barakatigi Ala, ne karifayɔrɔ,
ne tangabaga, ne ta sesɔrɔri tigi, ani ne dogoyɔrɔ.

⁴ An ye Matigi Ala tando, sabu ne k'a wele minkɛ,
a ka ne bɔsi ka bɔ ne juguw bɛɛ boro.

⁵ Saya juruw tun melegera ne ra,
jiba woyotɔ minw bɛ cɛnri kɛ, o tun ka ne ta.

⁶ Saya juruw tun ka ne siri ka ban!
Saya janw tun bɛ ɲini ka ne dɛrɛ.

⁷ Nka ka ne to o jusukasi ra, ne ka Matigi Ala daari.
Ne ka ne ta Ala wele ko a ye ne dɛmɛ.
A tora a batoyɔrɔ saninman kɔnɔ ka ne lamɛn,
a toro ka ne kulekan lamɛn.

⁸ Dugukolo yuguyugura, a yɛrɛyɛrɛra;
kuruw jusigiyɔrɔw bɛɛ yɛrɛyɛrɛra;
a ta dimi ka o bɛɛ lamaga.

⁹ Sisi bɛ bɔ a nunwow fɛ,
tasuma farimanba bɛ bɔ a da ra,
ani takami tasumaman.

- 10 A be sankolo jenge ka jigi,
sankaba finmanba le be a sen koro.
- 11 A tun yelennin be seruben meleke* do le kan,
a tun be jigira ka na fono kan.
- 12 A be a yere dogo dibi kono,
ka dogo sanfono dibi ra, sankaba finmanbaw kono.
- 13 Yeelen min be manamana a ja, sankabaw tun be o ra,
ani sanbere ni takami tasumamanw.
- 14 Matigi Ala perenkan bora sankolo ra;
Ala korotaninba kan bora;
a ka sanbere ni takami lajigi.
- 15 A be bara a juguw ra, ka o bon ni biyew ye ka o bee janjan;
a be sanmanamanaw bo caman k'a juguw bee labori.
- 16 E, Matigi Ala, i ka i juguw bagabaga minke,
i ka i ta dimi fono fiye minke,
o ka kogoji jukorofenw bee bo kene ma,
ka dugukolo jusiginanw bee bla kene ma.
- 17 Ala be to sankolo ra k'a boro bo ka ne ta,
ka ne ta ka ne labo jibaw ce ra,
- 18 ka ne bosi ka bo ne jugu barakamanw boro,
ka ne bosi ne koninyabagaw boro, o minw baraka ka bon ni ne ta ye.
- 19 Lon min pagban sera ne ma, o tun be benna ne kan;
nka Matigi Ala kera ne demebaga ye.
- 20 A ka ne bla yoro laganfiyanin le ra,
ka ne bosi, sabu ne ko ka di a ye.
- 21 Matigi Ala ka ne mina ka kapa ni ne ta terenninya le ye;
a ka ne sara, sabu ne boro ka kawale minw ke, o bee saninyanin lo;
- 22 sabu ne ka Matigi Ala ta siraw tagama,
ne ma ta juguya fe, ka ne yere mabo ne ta Ala ra.
- 23 Ne be a ta sariyaw bee sira tagama,
ne fana te ne yere mabo a ta cifoninw na.
- 24 Ne jarakibari lo a ja koro,
sabu ne ka ne yere korosi jurumun ma.
- 25 O koso, Matigi Ala fana ka ne sara ka kapa ni ne ta terenninya ye,
sabu ne borow saninyanin lo a ja koro.
- 26 Matigi Ala, ni mogo min kera i pasiranbaga ye, i be o tigi mina ka kapa ni a ta
Alapasiran ye;
ni mogo min kera mogo jusukungbenin ye, i be o tigi mina ka kapa ni a ta
jusukungbeninya ye.
- 27 Ni mogo min kono gbenin lo, i be o tigi mina ka kapa ni a ta konogbeninya ye;
nka ni mogo min kono finnin lo, i be o tigi mina ni hakiri ye.
- 28 Sabu ele le be mogo sabarininw kisi,
nka yereyira be minw flerikecogo ra, i be olugu kun suuru.
- 29 Ele le be ne ta lanpan yeelen bonya;
Matigi Ala, ne ta Ala be ne ta dibi ke yeelen ye.
- 30 Ni i be ni ne ye, ne be girin ka ben kerekejama murutigiw kan;

ni ne ta Ala be ne fe, ne be pan kogojanw kunna ka teme.

³¹ Ala ta siraw bee dafanin lo,
sigiya te Matigi Ala darakuma ra.
Mogo min b'a yere karifa Ala ma, a be o tigi tanga i ko negebennan.

³² Sabu jon were le be Ala ye ni Matigi Ala kelen te?
Jon were le be barakatigi Ala ye ni an ta Ala kelen te?

³³ Ala le be baraka don ne ra;
ale le be ne ta sira dakana ka na.

³⁴ A be ne senw teliya i ko dagbe senw,
a be ne lo yoro korotaninw na.

³⁵ A be ne boro degi kere ra,
ka ne boro ke ka siranegakalan bon.

³⁶ I be i ta negebennan di ne ma, ka ne kisi;
i boro barakaman be baraka don ne ra,
i ta numanya be ne bonya.

³⁷ I be ne sen lateliya,
ne sen te sege tagama ra.

³⁸ Ne be ne juguw ghen ka o mina;
ni ne ma o faga ka ban, ne te seko.

³⁹ Ne be o ban pewu, o si te se ka wuri tuun;
o be benben ne sen koro.

⁴⁰ I be baraka don ne ra kere kama,
ka ne juguw bee kuturu ka o bla ne sen koro.

⁴¹ I be ne juguw bee labori,
k'a to ne ye ne koninyabagaw bee halaki.

⁴² Olugu be weleri ke yoro bee, nka o te demebaga soro o yere ra;
o be Matigi Ala wele, nka a te o jaabi!

⁴³ Ne be o terege k'a ke i ko fono be buguri ta cogo min na;
ne be o flan i ko siradarabuguri.

⁴⁴ I ka ne bosi ne ta jamana mogo murutininw boro,
ka ne ke siya dow ta namogo ye;
ne tun ma siya min lon, olugu le be ne ta fanga koro.

⁴⁵ Ni ne kumana ka min fo doron, o be o ke.
Siya were mogow be o kinbiri gban ne koro.

⁴⁶ Siya were mogow baraka banna,
o yereyere to be bora o dogoyorow ra.

⁴⁷ Matigi Ala panaman lo! Ne be ne ta barakatigi Ala tando.
Ne be ne kisibaga Ala bonya.

⁴⁸ Ala le be ne dimibo ne juguw ra,
ka siyaw bla ne ta masaya fanga koro.

⁴⁹ A be ne bosi ka bo ne juguw boro,
ka ne bla ne juguw san fe,
ka ne bosi ka bo mogo farimanw boro.

⁵⁰ O koson, Matigi Ala, ne bena i fo ka i walepumanlon siyaw ce ra,
ne bena Alatandodonkiriw la ka i togo bonya.

⁵¹ Matigi Ala be sesorriba di a ta masace ma.
A ka min panawoloma k'a sigi masaya ra, a bena o mina ni pumanya ye;
a be o ke Dawuda ni a ta duruja le ye, wagati bee, ani tuma bee.

19

Ala ta bonya

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² Sankolokonofenw be Ala ta bonya yira,
sankolo danfenw be Ala boro ta baara lakari.

³ Tere bento b'a ko lakari tere boto ye,
su banto be o lonniya yira su nata ra.

⁴ A te ke ni kumafafu ye, a te ke ni darakuma ye,
kumakan te, mogu toro be min men.

⁵ Nka o ta karan be se dugukolo fan bee ra,
o ta kumaw be se fu dunupa dan na.

Ala ka bon do le lo tere ye sankolo konu.

⁶ Ale boto be i ko konce boto a ta konobon konu;
a jusu diyantin be a ta bori damina i ko ce barakaman.

⁷ A be bo sankolo kun do ra,
ka taga a ta tagama laban a kun do ra;
a fundenin be se fen bee ma.

⁸ Matigi Ala ta sariya dafanin lo,
a be baraka don mogu ra.
Matigi Ala ta jennogonya ta kumaw ye can le ye,
a be kolonbariw son hakiri ra.

⁹ Matigi Ala ta sariya ta kumaw ka ni,
o be mogu jusu diya.
Matigi Ala ta kumaw gbenin lo,
o be mogu na yele.

¹⁰ Matigi Ala nasiran ta sariya saninyanin lo,
a be to a no ra wagati bee.
Matigi Ala ta kolatigeninw ye can ye,
o bee terennin lo.

¹¹ A nafa ka bon ka teme hali sanin kan,
hali sanin yereworo camanba kan.
A ka di ka teme hali li kan,
hali li min be bora kura ye lipaga ra.

¹² Matigi Ala, o le be i ta jonce fana karan;
ni mogu min b'a sira tagama, o tigi be nafaba soru a ra.

¹³ Mogu be firi ka kojugu minw ke, i te bo o bee kala ma.
O koson ne ma bo ne ta jurumun minw kala ma, o yafa ne ma.

¹⁴ I ta jon tanga yereyirabagaw ma fana;
i kana a to o ye o ta fanga sigi ne kan.
Ni o kera, ne bena ke mogu jusukun gbenin ye,
o jurumunba jaraki tena ke ne kan.

¹⁵ E, Matigi Ala, sabari k'a to ne darakumaw

ani ne jusukun ta miiriw ye ben i ma,
Matigi Ala, ne ta barakatigi Ala, ani ne kunmabobaga.

20

Matigi Ala ye a ta mɔgɔw jigi ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² Matigi Ala ye i ta daariri jaabi i degulon na,
Yakuba ta Ala* tɔgɔ ye i tanga!

³ A ye to a ta yɔrɔ saninman kɔnɔ ka i demɛ,
a ye to Siyɔn†, ka baraka don i ra.

⁴ A y'a hakiri to i ta siman sarakaw* bɛɛ ra,
ka sɔn i ta saraka jenita* ma.‡

⁵ A ye i jusukun diyanyafenw di i ma;
ni i ka ko o ko latige, a ye o bɛɛ na k'a di i ma.

⁶ Ni i ka se sɔrɔ, an bɛna nagari fɔ ka kule o kosɔn,
ka an ta darapo kɔrɔta an ta Ala tɔgɔ kosɔn.
Matigi Ala ye i ta daariri bɛɛ jaabi.

⁷ Sisan kɔni, ne k'a lɔn ko Matigi Ala bɛ a ta mɔgɔ janawolomanin kisi;
a bɛ to a ta yɔrɔ saninman kɔnɔ sankolo ra, k'a jaabi,
k'a kisi ni a kininboro barakaman ye.

⁸ Dɔw jigi ye o ta kɛrɛkɛwotorow ye,
dɔw jigi ye o ta kɛrɛkesow ye;
nka, anw kɔni, anw jigi ye Matigi Ala, an ta Ala tɔgɔ le ye,
an bɛ ale le wele.

⁹ Olugu bɛ dɛsɛ ka ben,
nka anw bɛ wuri ka lɔ ni baraka ye.

¹⁰ E, Matigi Ala, masacɛ kisi!
Ni an ka i wele tuma o tuma, i ye an lamɛn!

21

Ala le bɛ kɔɓuman kɛ masacɛ ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, masacɛ bɛ ninsɔndiya ele ta baraka le sababu ra.
I k'a kisi minke, o ko k'a jusu diya kɔsɛbɛ.

³ Fɛn min ko tun b'a jusukun na, i ka o di a ma,
a da ka min daari i fɛ, i ma ban ka o kɛ a ye.*

⁴ I nana a fɛ ni dugawu panaman caman le ye;
i ka sanin yerɛworo masafugula biri a kun na.

⁵ A ka si daari i fɛ, i k'a di a ma,
sijan, si min tɛ ban ka ye.

* **20:2** 20.2 Yakuba ta Ala, o kɔrɔ ye Izirayeli ta Ala. † **20:3** 20.3 Siyɔn, o kɔrɔ ye Zeruzalemu. ‡ **20:4** 20.4
Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. * **21:3** 21.3 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

6 I k'a kisi minke, o le sababu ra, a ta nooro bonyara;
 i k'a masiri ni bonya ni nooro ye.
 7 I k'a ke dugawuden ye, dan te dugawu min na;
 i b'a sigi i yere koro k'a ninsondiya kosebe.
 8 Sabu masace b'a jigi la Matigi Ala le kan;
 Ala korotaninba ta numanya baraka ra, a tena jenge ka bo a no ra.
 9 Masace, i boro bena i juguw bee mina;
 i boro barakaman bena i koninyabagaw mina.
 10 Ni i ka na i yere yira lon min na,
 o lon na, i bena i juguw mana i ko tasumaba.
 Ele Matigi Ala bena dimi o koro, ka o bee latunu pewu;
 tasuma bena o jeni ka o ban.
 11 I bena o si tunu ka bo dugukolo kan,
 ka o ta durujaw ban adamadenw ce ra.
 12 O tun ka kojugu le naninya ele kama,
 o tun ka dabarijuguw le siri, nka o tena se k'a ke.
 13 Sabu i bena i ta kalan ke ka o bon,
 fo o ye bori ka seko ni o ko ye.
 14 E, Matigi Ala, wuri ka i ta setigiya yira,
 an bena donkiriw ni Alatandodonkiriw la, i ta sebagaya koson.

22

Nanibagato ta Aladaari

1 Donkirilabagaw kuntigi. Nin be la donkiri min lacogo ra, o togo ye ko «Sogomada dagbe». Dawuda ta Zaburu.

2 E, ne tigi Ala, ne tigi Ala, mun na i ka ne kelen to sa*?
 I ka i yere mabo ne ra;
 ne ta manumankokanw fo, nka o bee n'a ta, i ma ne kisi.
 3 E, ne ta Ala, ne be kule ka i wele tere bee, nka i te ne jaabi;
 ne be kule su bee, nka ne te laganfiya soro.
 4 O bee n'a ta, ele le ye Ala saninman ye,
 i siginin be i ta masaya ra;
 Izirayelimogow bee be ele le tandora.
 5 An bemaw tun be o jigi la ele le kan;
 o tun be o jigi la i kan, i be o kisi fana.
 6 Ni o tun kulera ka i wele, i tun be o bosi;
 o tun be o jigi la ele le kan, o koson o tun te maroya.
 7 Nka ne koni, ne kera tumu le ye, ne te mogo ye tuun!
 Ne kera logoborifen ye adamadenw fe, mogow bee be ne dogoya!
 8 Ni min o min ka ne ye, o be yereko ne ma;
 o be kuma ka ne korofa, fo ka o kun komi,
 9 ko: «A k'a yere karifa Matigi Ala le ma;
 Ala bena a bosi ke;
 i n'a fo a ko ka di Ala ye, Ala y'a kisi sa!»

* 22:2 22.2 O kuma le fora Matiyu 27.46; Marika 15.34.

10 Ayiwa, Matigi Ala, ele le ka ne labo ne bamuso kono,
ka i janto ne ra, ka ne sigi ne bamuso sen kan.

11 Kabini ne worolon na, ne karifara ele le ma;
kabini ne bora ne bamuso kono, ele le kera ne ta Ala ye!

12 I kana i yere mabo ne ra,
sabu degu sera ne ma,
mogo si te yi min be ne deme!

13 Misitoran caman ka ne lamini,
Basan misitoran[†] kogonin dow ka ne fan bee koori.

14 O be o daw waga ne kama,
i ko jara kasito min be sogo jinina k'a faga.

15 Ne fari magayara k'a ke i ko ji;
ne kolow bee yogyogora,
ne jusukun kera i ko keje;
a be yeele ka jigi ne konobara ra.

16 Ne baraka bee banna, ka ne fasa k'a ke i ko bogojalan.
Ne nen norora ne da kono;
i ka ne la saya buguri jukoro.

17 Wuruw ka ne lamini,
mogojuguw jenna ka ne koori;
o ka ne borow, ani ne senw sogo.

18 Ne fasara fo ka ne kolow bee bo kene ma;
olugu koni ka o na lo ne ra, o be ne flera le.

19 O ka ne ta faniw taran o ni jogon ce,
ka kara la* ne ta deregeba koson‡.

20 E, Matigi Ala, ele koni kana i mabo ne ra.
E, ne ta baraka tigi, i teliya ka na ne deme.

21 Ne nin kisi ne juguw ta kerekemuru ma,
ne nin kisi wuruw ma.

22 Ne kisi jaraw da ma,
ne bosu kongomisiw gbanw ma.

23 Ala, ne bena i togo fo ne balemaw ye,
ne bena i tando ni donkiriw ye i ta jama bee lajenninw ce ra§.

24 Aw minw bee be siran Matigi Ala na, aw y'a tando!
Yakuba ta durujaw bee, aw bee ye a bonya!
Izirayeli ta durujaw bee, aw bee ye siran a na!

25 Sabu a te panibagato dogoya, walama ka jigi a ra a ta jani koson,
a fana t'a pada dogo panibagato ma;
nka ni panibagato k'a wele, a b'a lamen.

26 Ele le bena ke ne ta tandori sababu ye i ta mogow ta jamaba bee lajennin ce ra;
ne ka dajuru minw ta, ne bena o bee dafa i nasiranbagaw na na.

27 Nanibagatow ye na domuni ke ka fa,

[†] 22:13 22.13 Basan mara tun be Zuriden ba ko fe, sahiliyanfan na. Misi caman tun be o mara ra kosebe, sabu dugukolo tun ka di. (Sariya 32.14; Ezekiyeli 39.18). [‡] 22:19 22.19 Nin kuma be soro Yuhana 19.24. [§] 22:23 22.23 Nin kumaw be soro Heburuw 2.12.

Matigi Ala pinibagaw ye Ala tando,
Ala ye aw si sabati wagati bæ!

²⁸ Dunuṅa yorow bæ ta mɔgɔw bɛna o hakiri jigi Matigi Ala ra, ka sekɔ ka na a bato;
siyaw bæ ta mɔgɔw bɛna o kinbiri gban a na kɔrɔ.

²⁹ Sabu masaya ye Matigi Ala le ta ye,
dunuṅa siyaw bæ ale ta fanga le kɔrɔ.

³⁰ Dunuṅa mɔgɔbaw bæ bɛna domuni kɛ, ka o kinbiri gban k'a bato fana;
minw bæ bɛna don kaburu buguri jukɔrɔ, o bæ ye o kinbiri gban a na kɔrɔ,
min o min nin bɛna mina a ra.

³¹ Duruja nataw bæ bɛna a bato,
o bɛna Matigi ko fɔ wagati nata ta mɔgɔw ye.

³² Den minw bɛna woro, o bɛna na a ta terenninya lakari olugu ye,
ko ale le ka o kow kɛ.

23

Sagagbenbaganuman

¹ Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala le ye ne kɔrɔsibaga ye, i ko sagagbenbaga;
ne tena dɛsɛ foyi si ra.

² A bæ ne laganfiya i ko sagagbenbaga bæ taga ni sagaw ye bin nuguninw kɔrɔ,
ani ji namaloninw kɔrɔ cogo min na.

³ A bæ barakakura don ne ra,
ka ne bla sira terenninw kan,
a yɛrɛ tɔgɔ kosɔn.

⁴ Hali ni ne bæ tagama kurufurance dibi ra, min bæ i ko saya dibi,
ne tɛ siran foyi na, sabu ele Ala, ele bæ ni ne ye.
I ta sagagbenbere ni i ta tagamabere, o le bæ ne tanga.

⁵ I bæ domuni sigi ne kɔrɔ
ne juguw yɛrɛ pana;
i bæ turu kasadiman mun ne kun na,
ka ne ta minan fa fɔ k'a bɔn*.

⁶ Onhon, numanya ni nɛɛma le bɛna tugu ne ko
ne si bæɛ ra;
ne bɛna to ka taga Matigi Ala ta batoso kɔnɔ†
wagati bæɛ.

24

Jɛnɔgɔnya kesu dontɔ Alabatoso kɔnɔ

¹ Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala ta le ye dugukolo ye, ani fɛn o fɛn bæ dugukolo kan;
a ta le ye dunuṅa ni a kɔnɔfɛnw bæɛ ye;

² sabu ale le ka dugukolo ju sigi kɔgɔjiw kan;
a k'a ju sigi jiw kunna k'a sabati.

* **23:5** 23.5 Ni masacew tun ka mɔgɔ wele domuni na, a tun b'a kɛ nin cogo le ra o tigi ye. † **23:6** 23.6 Kitabu dow b'a fɔ ko: ne bɛna sigi Matigi Ala ta batoso kɔnɔ.

³ Jɔn le bɛ se ka yɛlɛn ka taga Matigi Ala ta kuru kan sa?
Jɔn le bɛ se ka don ka taga lɔ a ta yɔrɔ saninman kɔnɔ?

⁴ Ayiwa, mɔgɔ min boro ma jarakiko kɛ, ani min jusukun gbɛnin lo,
mɔgɔ min tɛ sɔn faninya ma,
ani min tɛ kari nanbara kan.

⁵ O tigi le bɛna Matigi Ala ta baraka sɔrɔ,
a kisibaga Ala b'a jate mɔgɔ terennin ye.

⁶ Mɔgɔ minw bɛ Ala ta jɛnɔgɔnya jini, olugu ta bɛna kɛ ten le;
mɔgɔ minw bɛ jija ka ele Ala, Yakuba ta Ala ta nɛɛma jini, olugu ta bɛna kɛ ten le.*

⁷ Yɔrɔ saninman dondaw, aw ye kɔrɔta kɔsɛbɛ;
fɔlɔfɔlɔ dondakɔrɔw, aw ye kɔrɔta,
k'a to masacɛ nɔɔrɔman ye don!

⁸ Jɔn le ye o masacɛ nɔɔrɔman ye sa?
Matigi Ala lo, fangatigi ni barakatigi;
Matigi Ala lo, kɛrɛkɛɛfari lo.

⁹ So dondaw, aw ye kɔrɔta,
donda wuribariw, aw ye kɔrɔta san fɛ,
k'a to masacɛ nɔɔrɔman ye don!

¹⁰ Jɔntigi le ye o masacɛ nɔɔrɔman ye sa?
Fangatigi Ala lo!
Ale le ye o masacɛ nɔɔrɔman ye.†

25

Mɔgɔ degunin ta Aladaari

¹ Dawuda ta Zaburu.

E, Matigi Ala, ne bɛ samana ele le nɔ fɛ.*

² E, ne ta Ala, ne ka ne jigi la ele le kan;
i kana a to ne ye maroya,
i kana a to ne juguw ye yɛrɛko ne ma.

³ Mɔgɔ minw bɛɛ ka o jigi la ele kan, olugu si tɛna maroya;
minw bɛna maroya, o ye i kanblabagaw le ye,
olugu le borolakolon bɛna to.

⁴ E, Matigi Ala, ne tagamacogo yira ne ra,
ne ka kan ka sira min ta, ne karan o ra.

⁵ Ne bla i ta can sira kan, ka ne karan;
sabu ele le ye ne kisibaga Ala ye,
ne jigi bɛ ele le kan lon bɛɛ.

⁶ E, Matigi Ala, i hakiri to i ta hina ni i ta pumanya ra,
i n'a fɔ i derira k'a kɛ an ye cogo min na kabini wagatijan.

⁷ Ne ka jurumunw, ani hakeko minw kɛ ne denmisenman, i kana i hakiri to o ra,
nka i kɔni ye i hakiri to ne ra ka kapa ni i ta pumanya le ye,
i ta nɛɛma kosɔn, Matigi Ala.

* **24:6** 24.6 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **24:10** 24.10 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. * **25:1** 25.1 Nin Zaburu kumakanw bɛɛ kelen kelen bɛ damina ni heburukan sigininden do ye, k'a ta a sigininden fɔlɔ ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye.

- 8 Matigi Ala ka ni, a be kopuman ke;
o koson a be sirajuman yira jurumunkebagaw ra.
- 9 A be mogo sabariniw bla can sira kan,
a be a ta sira yira mogo sabariniw na.
- 10 Matigi Ala ta siraw bee ye numanya ni kankelentigiya le ye;
minw be a ta jennogonya* sira tagama, k'a ta ciw ke, a be o le ke olugu ye.
- 11 Matigi Ala, ne ta kewalejuguw yafa ne ma i togo koson,
sabu o ka ca.
- 12 Ni mogo min kera Matigi Ala nasiranbaga ye,
o tigi ka kan ka sira min ta, Matigi Ala be o yira a ra.
- 13 O tigi bena ke hera ra,
jamana bena ke a ta durujaw fana ta ye.
- 14 Matigi Ala b'a nasiranbagaw le don a ta jen ra;
a be a ta jennogonya siraw yira olugu le ra.
- 15 Ne na lonin be Matigi Ala le ra wagati bee,
sabu ale le be ne sen sama ka bo jo ra.
- 16 I na munu ka ne fle, ka makari ne ra,
sabu ne be ne kelen na, ne fana ye janibagato ye.
- 17 Ne jusukun degura kosebe;
na ne bo ne ta kononofiri ra.
- 18 Ne ta jani ni ne ta sege fle,
i ye ne ta jurumunw bee yafa.
- 19 A fle, ne juguw ka ca cogo min na!
A fle o be ne koninyara ni koninyajugu min ye!
- 20 Ne nin mara, i ye ne bosu,
ne kana na maroya, sabu ne ka ne yere karifa ele le ma.
- 21 Ne tanga ne ta jusukungbeninya ni ne ta terenninya koson,
sabu ne jigi be ele le kan.
- 22 E, Ala, Izirayeli kunmabo,
k'a bosu ka bo a ta degukow bee ra.

26

Ala ta mogo tagamacogo

¹ Dawuda ta Zaburu.

Ne ta kiti tige ka ne ta jo di ne ma, Matigi Ala,
sabu ne jusukun gbenin lo.
Ne ka ne jigi la Matigi Ala le kan, foyi tena ne bo ne loyoro ra.

- ² Ne segesege, Matigi Ala, i ye ne korobo k'a fle;
ne kononokow, ani ne jusunankow bee fle kosebe;
- ³ sabu ne na lonin be i ta numanya le ra,
ne fana be tagama ka kana ni i ta can le ye.
- ⁴ Ne te sigi ni janfamogow ye,
ne te tagama ni flankafuw ye.
- ⁵ Ne be kojugukebagaw ta jen koninya;
ne te sigi ni mogojuguw ye.

⁶ Ne be ne tege ko ka ne boro bo kojugu bee ra,
 ka soro ka taga tagama ka i ta sarakajenifen* lamini,
⁷ ka donkiri la ka baraka la i ye ni kanba ye,
 ka i ta kabakow bee lakari.
⁸ Matigi Ala, i siginin be so min konɔ, o ka di ne ye;
 i ta nooro be o so min konɔ.
⁹ O ra, i kana ne ni jurumunkebagaw laban ke kelen ye,
 ka ne si ni mogofagabagaw si laban ke kelen ye;
¹⁰ olugu minw boro be kojugu ra,
 o kininboro fanin lo bonyafenw na,
 o ka minw mina mogow fe dogo ra.
¹¹ Nka ne koni, ne jusukun gbenin lo;
 makari ne ra, ka ne kunmabo.
¹² Ne sen be tagama terenninya sira le kan;
 ne bena baraka la Matigi Ala ye a ta jama ce ra.

27

Alabatobaga jigi be Ala le kan

¹ Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala le ye ne ta yeelen ye, ani ne ta kisiri tigi;
 ne bena siran jontigi le ja?
 Matigi Ala le ye ne nin karifayoro ye;
 ne ja bena tige jontigi le ja?

² Ni mogojuguw nana ne kama,
 ko o be na ne sogo pimi,
 olugu minw ye ne kerεbagaw ni ne juguw ye,
 olugu yere le be talon ka benben.
³ Hali ni kerekejama do le nana ne lamini,
 siranya si tena ke ne jusu ra.
 Hali ni o ka kere do wuri ne kama,
 o bee n'a ta, jigiba le belen bena ke ne fe.
⁴ Fen kelen be yi, ne be o le daari Matigi Ala fe,
 ne be o le pini a fe kosebe:
 ne b'a fe ka to Matigi Ala ta so konɔ
 ne si bee ra,
 ka to ka Matigi Ala ta ceɲa nooro fe,
 ani ka to a ja koro a ta batoso konɔ.

⁵ Sabu ni lonjugu sera, a bena ne dogo a ta so konɔ;
 a bena ne dogo fo a ta fanibon kononoyoro ra.
 A bena ne yelen ka ne lo fara do kunna, janko foyi kana ne soro.

⁶ Sisan ne kun korotara;
 ne jugu minw tun ka ne lamini, ne be olugu bee kunna.
 O ra ne bena saraka bo Matigi Ala ye a ta batoso konɔ, ni nagarikanbaw ye;
 ne bena donkiriw la, ka Alatandodonkiriw la Matigi Ala ye.

⁷ Ne kan lamεn Matigi Ala, ne be i wele;
 makari ne ra, ka ne jaabi!

⁸ I ka min fo ko: «Aw ye jija ka ne ta neema pini!» O kuma be ne jusukun na.

E, Matigi Ala, ne be ele ta neema le jinina.

⁹ I kana i pada dogo ne ma,
i kana dimi ka ban i ta baarden na.
Ele le ye ne demɛbaga ye,
i kana taga ka ne to, i kana ban ne ra,
ne kisibaga Ala!

¹⁰ Hali ni ne face ni ne bamuso banna ne ra,
Matigi Ala bɛna ne ladon.

¹¹ Matigi Ala, i ta siraw yira ne ra,
ne bla terenninya sira kan,
ne juguw koson.

¹² I kana ne ke ne juguw sago ye,
sabu seerejugu dow wurira ne kama,
kuma farimanw doron le be o daw ra.

¹³ Ne tun bɛna a ke di le sa,
ni ne tun ma la a ra ko ne bɛna Matigi Ala ta neema ye tuun
dununa ra yan ni mogɔ panaman tow ye!

¹⁴ Matigi Ala makono;
baraka don i yere ra, ka jija,
ka Matigi Ala makono.

28

Ala be mogɔ segeninw ta welerikan men

¹ Dawuda ta Zaburu.

E, Matigi Ala, ne be ele le welera;
ne ta barakatigi Ala, i kana i toro datugu ne ta welerikan na,
sabu ni i jera ne ra,
ne bɛna ke i ko o be mogɔ minw lajigi kaburu kono.

² Ne ta makarikanw lamɛn,
ne be i wele ko i ye ne demɛ;
ne be ne borow korota
ka o sin i ta yoro saninman* ma ka i daari.

³ I kana ne ni mogɔjuguw minacogo ke kelen ye,
ani minw be kojugu ke;
olugu be kumadimanw fo o mogɔnogonw ye,
k'a soro kojugu le be o jusukun na.

⁴ O sara ka kapa ni o ta kewalew ye,
o sara ka kapa ni o ta baarajuguw ye.
O yere borow ka baara min ke, o sara ka kapa ni o ye;
o ka kan ni sara min ye, o di o ma.

⁵ Sabu o te Matigi Ala ta kokeninw jate,
ani a boro ta baara.
Matigi Ala bɛna o beɛ laben,
o si tena wuri tuun!

⁶ Matigi Ala, baraka!

Sabu i ka ne ta makarikanw lamɛn.
⁷ Matigi Ala le ye ne ta baraka tigi ye, ani ne tangabaga.
 Ne bɛ ne jigi la ale le kan.
 A bɛ ne dɛmɛ, fɔ ne jusu bɛ pagari;
 ne bɛ dɔnkiri la k'a fo k'a waleɓumanlɔn.

⁸ Matigi Ala le ye a ta mɔgɔw ta baraka ye;
 ale le ye a ta mɔgɔ ɓanawolomaninw dogoyɔɔ ni o kisiyɔɔ ye.
⁹ Matigi Ala, i ta jamanadenw kisi, ka baraka don i ta mɔgɔw ra,
 o kɔɔsi, ka i janto o ra tuma bɛɛ!

29

Matigi Ala kumakan

¹ Dawuda ta Zaburu.

Ala ta mɛlɛkɛw, aw ye Matigi Ala ta kow lakari,
 ka Matigi Ala ta bonya ni a ta baraka lakari!
² Aw ye Matigi Ala tɔgɔ bonya lakari!
 Aw ye masirifɛn saninmanw don, ka aw kinbiri gban Matigi Ala ɓa kɔɔ k'a bato.

³ Matigi Ala kan fanga ka bon ni jiw mankan ye,
 bonyatigi Ala kan bɛ i ko sanperɛn.
 Matigi Ala kan fanga ka bon ni jibaw mankan ye.
⁴ Matigi Ala kan bɛ bɔ ni baraka ye,
 Matigi Ala kan bɛ bɔ ni nɔɔɔ ye.
⁵ Matigi Ala kan bɛ sɛdiriyiribaw karikari,
 Matigi Ala bɛ Liban sɛdiriyiriw karikari.
⁶ A bɛ Liban kuruw yuguyugu i ko misiden bɛ panpan cogo min na,
 ka Herimɔn kuruw yuguyugu i ko kongomisiw bɛ panpan cogo min na.
⁷ Matigi Ala kan bɛ sanmanamanaw bɔ.
⁸ Matigi Ala kan bɛ kongokolon yɛɛyɛɛ,
 Matigi Ala bɛ Kadɛsi kongokolon yɛɛyɛɛ.
⁹ Matigi Ala kan b'a to minanw bɛ woro*,
 a bɛ yiriw flaburuw bɔn ka yiritu lakolon to.
 A ta batoso kɔnɔ danfɛnw bɛɛ b'a fɔ ko: «Bonya ye Ala ta ye!»

¹⁰ Matigi Ala bɛ a ta masaya sigi jibaw bɛɛ kunna,
 Matigi Ala siginin bɛ masaya ra wagati bɛɛ.
¹¹ Matigi Ala le bɛ sebgaya di a ta mɔgɔw ma,
 Matigi Ala bɛ baraka don a ta mɔgɔw ra, ka hera kɛ o ye.

30

Ala le ye kɛɛyari kɛbaga ye

¹ Zaburu. Dɔnkiri min tun bɛ la ka Alabatosokura karifa Ala ma. Dawuda ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, ne bɛ i tɔgɔ kɔɔta,
 sabu i ka ne lawuri;
 i ma sɔn k'a to ne juguw ye yɛɛko ne ma.

* **29:9** 29.9 «Matigi Ala kan b'a to minanw bɛ woro.» Kitabu dɔw kɔnɔ a fɔra ko: Matigi Ala kan bɛ yiribaw yuguyugu.

³ Matigi Ala, ne ta Ala, ne ka i wele ko i ye ne dɛmɛ,
i fana ka ne kɛnɛya.

⁴ E, Matigi Ala, i ka ne nin tanga saya ma;
o bɛ minw lajigi kaburu kɔnɔ, i ka ne kisi ka bɔ olugu cɛ ra.

⁵ Aw Alapasiranbagaw, aw ye dɔnkiri la ka Matigi Ala tando.
Aw y'a fo k'a waleɲumanlɔn, ka aw hakiri to a tɔgɔ saninman na,
⁶ sabu a ta dimi bɛ wagati dɔɔnin dɔrɔn le kɛ,
nka a ta nɛɛma bɛ to mɔgɔ kan a si bɛɛ ra.
Ni wulada kɛra kasi ye,
sɔgɔmada bɛ kɛ ɲagari ye.

⁷ Ne kɔni ɲasumaninba tun b'a fɔra ko:
«Foyi le tɛna ne bɔ ne nɔ ra fiyewu!»

⁸ Matigi Ala, ne ko tun diyara i ye minke,
i tun ka ne sabati ka ne lɔ i ko kuru barakaman;
nka i nana i ɲada dogo ne ra minke,
ne jigi tigera.

⁹ Matigi Ala, ne ka ele le wele;
ne ka makarikanw fɔ Matigi ye.

¹⁰ Ele bɛna mun nafa le sɔrɔ ne ta saya ra?
Ka ne su lajigi kaburu kɔnɔ, ele ta nafa juman le bɛ o ra?
Yala dugukolo buguri bɛ se ka i fo ka i waleɲumanlɔn wa?
A bɛ se ka i ta kankelentigiya lakari wa?

¹¹ Ne lamɛn, Matigi Ala, i ye makari ne ra!
E, Matigi Ala, ne dɛmɛ!

¹² I ka ne ta jusukasi yeɛma k'a kɛ dɔn ye;
i ka ne ta ɲanasisifaniw bɔ ne ra,
ka ɲanagbɛfaniw don ne ra;

¹³ janko ne ye dɔnkiri la ka i tando ni ne jusukun bɛɛ ye, ne kana je.
Matigi Ala, ne ta Ala, ne bɛna i fo ka i waleɲumanlɔn wagati bɛɛ.

31

Ala b'a ɲasiranbaga bɔsi ka bɔ a juguw boro

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² Matigi Ala, ne bɛ ne yɛɛ karifa ele le ma;
i kana a to ne ye maroya fiyewu!
Ne bɔsi ka kapa ni i ta terenninya ye.

³ I toro malɔ ka ne lamɛn,
i ye ne bɔsi joona!
Kɛ ne ta barakatigi Ala ye,
ne dogoyɔrɔ barakaman, i ye ne kisi;

⁴ sabu ele le ye ne ta Ala barakaman ye, ne dogoyɔrɔ.
Bla ne ɲa, ka sira yira ne ra, i tɔgɔ kɔsɔn.

⁵ Mɔgɔw bɛ jɔ min siri ne ɲa, i bɛ ne bɔ o jɔ ra,
sabu ele le ye ne tangabaga ye.

⁶ Ne be ne nin to i boro*;
i ka ne kunmabo, Matigi Ala, cantigi Ala.

⁷ Mogo minw be batofen gbansanw bato, ne be olugu koninya;
ne be ne jigi la Matigi Ala le kan.

⁸ Ne be jagari ka ninsondiya i ta numanya koson,
sabu i ka ne ta jani lon,
degu min be ne nin kan, i ka o lon.

⁹ I ma son ka ne to ne juguw boro;
i ka ne bla yoro laganfiyanin le ra.

¹⁰ Makari ne ra, Matigi Ala, sabu ne degunin lo;
dimi koson, ne padenw, ani ne nin, ani ne farikolo bee baraka banna.

¹¹ Ne si be banna ka ne to toro ra,
ne si sandaw be banna ka ne to juna le ra,
ne baraka be banna ne ta terenbariya koson,
ne farikolo baraka bee banna.

¹² Ne kera logoborifen le ye ne juguw bee fe,
ne kera maroyafen ye ne siginogonw fe,
ne kera siranyafen ye ne teriw fe;
ni o ka ne ye kene ma, o be bori ne ja.

¹³ Mogo hakiri bora ne ko, k'a ke i ko mogo min sara ka ban;
ne kera i ko fen cennin firinin.

¹⁴ Ne ka kumajuguw men mogo caman fe ne ta ko ra;
siranyaba be ne ra fan bee ra.
O ka jagon lajen ne kama,
ka janfa siri ko o be ne faga.

¹⁵ Nka ne koni jigi be ele le kan, Matigi Ala;
ne ko: «Ele le ye ne ta Ala ye!»

¹⁶ Ne ta kow bee be ele le boro.
Ne bosi ka bo ne juguw, ani ne nogbenbagaw boro.

¹⁷ Sabari ka i ta jonce fle ni numanya ye;
ne kisi i ta numanya koson.

¹⁸ Matigi Ala, ni ne ka i togo wele, i kana a to ne ye maroya;
a to mogojuguw le ye maroya,
o ye jigi kaburu konon, kuma kana soro o fe k'a fo.

¹⁹ O be faninyaw bo o da minw na, o daw ye datugu;
sabu o be kuma ka mogo terenninw mafiyenya,
ka o yere bonya, ka tow dogoya.

²⁰ E, Matigi Ala, i ta kopumanw ka ca!
I be o kopumanw mara i pasiranbagaw le ye;
minw be o yere karifa i ma, i b'a ke olugu le ye,
k'a to adamadenw bee ja y'a ye.

²¹ I be i pasiranbagaw dogo i yere koro,
ka o bosi adamadenw ta dabarijuguw ma.

* **31:6** 31.6 «Ne be ne nin to i boro.» Yesu Kirisita ka nin kuma fo fana k'a to gbengbenyiri kan (Luka 23.46).

I be o mara i yeƐ ta so,
ka o sen bo mɔgow ta keretigekumaw ra.

²² Matigi Ala baraka!

Sabu i ka i ta numanya ke ne ye, fo k'a bonya,
k'a soro ne tun be i ko kerekajama ka dugu min lamini.

²³ Ne koni jigi tigenin tun b'a fora le
ko i ka ne gben ka bo i na korɔ ka ban!
Nka ne ka i wele ko i ye ne demɛ,
i fana ka ne ta makarikanw lamɛn.

²⁴ Matigi Ala nasiranbagaw, aw beɛ ye Matigi Ala kanu!

Matigi Ala b'a janto lanamɔgow ra,
nka a be yerebonyabagaw sara ni kojugu caman ye.

²⁵ Aw minw jigi be Matigi Ala kan,
aw ye jija, aw ye aw ja gbɛɛya.

32

Ala le ye jurumun yafabaga ye

¹ Dawuda ta Zaburu. Karan.

Ni Ala ka mɔgo min ta hake bo a kunna, o tigi ta pana;
ni mɔgo min ta jurumun datugura, o tigi ta pana!

² Ni Matigi Ala te mɔgo min ta terenbariyakow jate tuun,
ni janfa te mɔgo min jusukun na, o tigi ta pana.

³ Ne tun jera ne ta jurumun kan minke, ne farikolo tun be halakira le,
ne tun be to ka nuna tere beɛ;

⁴ sabu su ni tere, i tun be i boro digira ne kan le.

Ne baraka beɛ tun banna, k'a ke i ko yiri be ja cogo min na teremana fe.*

⁵ O koson ne lora ne ta jurumun na, k'a fo i ye;
ne ma ne ta terenbariyakow dogo tuun.

Ne ko: «Ne bena lo ne ta jurumunw na k'a fo Matigi Ala ye!»

O ra, ele ka ne ta jurumun kunko bo ne kunna.†

⁶ O koson, i nasiranbagaw beɛ ye i daari a wagati ra;
o ra, lon min ni jibaw jigira o kan,
o jiw si tena se o ma.

⁷ Ele le be ne sutara,
i be ne bosi ka bo degukow ra.

Kisiri donkiriw le ka ne lamini fan beɛ ra.‡

⁸ I ko: «Ne bena i son hakiri ra, ka i temesiraw yira i ra;
ne bena i ladi, ka ne janto i ra.

⁹ O ra, aw kana ke i ko so, walama sofali min te ko faamu.
O be juru ni karafe le don olugu ra,
janko o ye taga i panayoro ra.»

¹⁰ Dimi caman le bena ben mɔgojugu kan,
nka ni mɔgo min k'a jigi la Matigi Ala kan, a ta numanya be o tigi lamini.

* **32:4** 32.4 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **32:5** 32.5 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. ‡ **32:7** 32.7 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

11 Aw mɔgɔ terenninw, aw ye ninsɔndiya, ka ɲagari Matigi Ala kosɔn!
Aw mɔgɔ jusupumanw, aw bɛɛ ye ninsɔndiya fɔ ka kule ci!

33

Danbaga Ala ta ɲumanya ka ca

1 Aw mɔgɔ terenninw, aw ye ɲagari fɔ ka kule ci Matigi Ala tɔgɔ kosɔn,
sabu Ala tandori ka ɲi mɔgɔɲumanw da ra.

2 Aw ye Matigi Ala fɔ ni kora ye,
aw y'a tando ni gɔni juru tan ye.

3 Aw ye dɔnkirikura la a ye!

Aw ye aw ta gɔniw fɔ ka ɲa, ka aw kan korɔta k'a tando.

4 Matigi Ala ta kuma terennin lo,
a bɛ a ta baara bɛɛ kɛ ni kankelentigiya le ye.

5 Terenninya ni can ka di a ye.

Matigi Ala ta ɲumanya ka dunuɲa yɔrɔ bɛɛ fa.

6 Sankolo danna Matigi Ala kumakan le baraka ra;
sankolokɔnɔfɛnw bɛɛ danna a dafɔɲɔ le baraka ra.

7 A bɛ kɔgɔji ta jiw bɛɛ lajɛn yɔrɔ kelen na,
a bɛ jibaw bɛɛ kɛ ɲɔgɔn kan ka o mara dingaw kɔnɔ.

8 Dugukolo danfɛnw bɛɛ lajennin ka kan ka siran Matigi Ala ɲa;
a ɲasiran ye kɛ dunuɲamɔgɔw bɛɛ ra;

9 sabu a kumana ka min fɔ, o le kɛra,

a ko fɛn minw ye bɔ, olugu bɔra kɛnɛ kan.

10 Matigi Ala le bɛ siyaw ta kolatigeninw sa;
ale le bɛ mɔgɔw ta ko labɛnninw cɛn.

11 Matigi Ala ta kolatigeninw bɛ to o nɔ ra wagati bɛɛ;

ni a ka ko minw latige a jusukun na, o kow bɛ to o nɔ ra wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.

12 Matigi Ala ye siya min ta Ala ye, o siya ta ɲana!

Ni a ka mɔgɔ minw kɛ a ta mɔgɔw ye, olugu ta ɲana!

13 Matigi Ala bɛ to san fɛ ka flɛri kɛ;

a ɲa bɛ adamadenw bɛɛ ra.

14 A bɛ to a sigiyɔrɔ ra

ka dugukolo mɔgɔw bɛɛ flɛ.

15 Ale le ka adamadenw bɛɛ jusukun don o kɔnɔ;

a bɛ o ta kokɛtaw bɛɛ korɔsi.

16 Masacɛ ta kɛrɛkejama bonya le tɛ a kisi,

kɛrɛkɛɛfari ta baraka bonya le fana tɛ a bɔsi.

17 Ka i jigi la so kan ko a bɛ i kisi kɛrɛ ra, o ye gbansan le ye;

so ni a ta baraka bɛɛ, a tɛ se ka mɔgɔ bɔsi.

18 Matigi Ala le b'a janto a ɲasiranbagaw ra;

minw jigi bɛ a ta ɲumanya kan, a b'a janto olugu ra.

19 A bɛ o nin kisi saya ma,

ka o baro kɔngɔ wagati ra.

20 An bɛ Matigi Ala le makɔnɔna,

ale le ye an demɛbaga ye, ani an tangabaga.

²¹ An jusu bɛ pagari ale le kosɔn,
an bɛ an jigi la a tɔgɔ saninman le kan.

²² E, Matigi Ala, i ta numanya kɛ an ye,
sabu an jigi bɛ ele le kan.

34

Ala b'a daaribagaw jaabi

¹ Dawuda ta Zaburu. Wagati min a tun k'a yere kɛ i ko fato, masace Abimeleki na kɔrɔ, fɔ ale nana a gben ka taga, a ka nin donkiri sebe o wagati le ra*.

² Ne bɛ baraka la Matigi Ala ye tuma bɛɛ;
wagati bɛɛ ne da b'a tando.

³ Ne ta bonya sababu ye Matigi Ala le ye!
Mɔgɔ sabarininw ye o mɛn, ka ninsɔndiya!

⁴ Aw ye fara ne kan ka bonya la Matigi Ala kan!
An ye jɛn k'a tɔgɔ kɔrɔta jɔgɔn fɛ!

⁵ Ne ka Matigi Ala wele, a ka ne jaabi;
a ka ne bɔsi ka bɔ ne ta siranyaw bɛɛ ra.

⁶ Minw bɛ o na lɔ Matigi Ala ra, olugu pada bɛ manamana;
o na tɛ sisi maroya fɛ.

⁷ Ni janibagato ka Matigi Ala wele, a b'a lamɛn;
a b'a kisi ka bɔ a ta degukow bɛɛ ra.

⁸ Matigi Ala ta meleke b'a janto Alapasiranbagaw ra,
ka o kɔrɔsi fan bɛɛ ra janko ka o bɔsi.

⁹ Aw ye a nɛnɛ k'a flɛ, k'a lɔn ko Matigi Ala ka ji;
ni mɔgɔ min k'a yere karifa a ma, o tigi ta pana!

¹⁰ Ala ta mɔgɔ saninmanw, aw ye siran Matigi Ala na,
sabu foyi tɛ dɛsɛ a pasiranbagaw fɛ.

¹¹ Hali jaranbelenw ta domuni bɛ ban, kɔngɔ bɛ o sɔrɔ;
nka minw bɛ o na lɔ Matigi Ala ra, foyi tɛ dɛsɛ olugu fɛ.

¹² Aw ye na, ne dencew, aw ye na ne lamɛn!
Ne bɛna aw karan Matigi Ala pasiran na.

¹³ Jɔntigi le bɛ si fɛ?

Jɔn le b'a fɛ ka sijan sɔrɔ janko ka hera ye a na ra?

¹⁴ I nenkun kɔrɔsi kumajuguw ma,
ka i da kɔrɔsi nanbarakumaw ma.

¹⁵ I yere mabɔ kojugu ra, ka kopuman kɛ,
i jija ka hera jini, i ye tugu a nɔ fɛ.

¹⁶ Matigi Ala na lɔnin bɛ mɔgɔ terreninw na,
a toro bɛ o kulekan na fana.

¹⁷ Matigi Ala bɛ kojugukebagaw kere,
ka o halaki ka bɔ dugukolo kan, janko mɔgɔ si kana a hakiri to o ra tuun.

* **34:1** 34.1 O kow bɛ sɔrɔ Samawilu ta kitabu folɔ ra (21.11-16). O masace tɔgɔ tun ye ko Akisi.

18 Ni mɔgɔ terenninw kasira, Matigi Ala be o lamɛn;
a be o bɔsi ka bɔ o ta degukow beɛ ra.

19 Matigi Ala be mɔgɔ jusukasininw kere fe,
a be mɔgɔ deseɓagatoƵ kisi.

20 Kojugu caman be mɔgɔ terennin sɔrɔ,
nka Matigi Ala b'a bɔsi ka bɔ a beɛ ra.

21 A b'a kolow beɛ mara,
o si te karikari†.

22 Kojugu be mɔgɔjugu faga;
mɔgɔ terennin kɔninyabagaw kɔni, kiti bɛna ben olugu kan.

23 Matigi Ala be a ta jɔnw nin kunmabɔ;
minw be o yere karifa a ma, kiti tena ben olugu si kan.

35

Ala be a nasiranbagaw bɔsi

¹ Dawuda ta Zaburu.

E, Matigi Ala, ne jarakibagaw jaraki!
Ne kereɓaga kere!

² Negeɓennan fitini ni negeɓennanba mina,
ka wuri ka ne deme kere ra.

³ Taman ni biɓe mina, ka wuri ne noɓɓenbagaw kama!
A fo ne ye ko ele yere le ye ne kisibaga ye!

⁴ Minw be ne ta saya jini,
olugu le ye maroya ni doɓɔyari sɔrɔ!
Minw be kojugu naninya ne kama,
olugu kun suurunin le ye seko ni o ko ye.

⁵ O ye ke i ko binjalan, foɓɔ be taga ni min ye;
Matigi Ala ta meleke ye o gben ka taga!

⁶ O ta sira ye ke dibi ye, o ye terende a kan;
Matigi Ala ta meleke ye o noɓɓen!

⁷ O bagara ne ma ka dinga sogi ne ja,
o bagara ne ma ka jo siri ne ja ko o be ne faga.

⁸ Cenri ye bara ka cun o kan, k'a sɔrɔ o tun ma sigi ni a ye.
O ka jo min siri ne ja, o jo ye olugu yere le mina,
o yere ye mina o jo ra, fo ka o halaki.

⁹ Ni o kera, ne bɛna jagari Matigi Ala baraka ra;
ne bɛna ninsɔndiya a ta kisiri koson.

¹⁰ Ne bɛna a fo ni ne jusukun beɛ ye ko:

«E, Matigi Ala, jon le be i ko ele?

I be nanibagato bɔsi ka bɔ a juguw boro, o minw fanga ka bon ni a ta ye.
I be nanibagato ni fagantan bɔsi ka bɔ o toɓɔbagaw boro.»

¹¹ Seerejugu doƵ wurira ne kama;

† 34:21 34:21 O kuma le fora Yesu ta ko ra fana (Yuhana 19.36).

ne ma ko min lon, o be ne jininka o ra.

¹² O be ne ta kopuman sarara ni kojugu le ye;
ne kera mogontan le ye.

¹³ K'a soro ne koni, ni olugu do tun banara,
ne tun be borofaniw le don,
ka panasisi, ka sun don;
ne tun be Ala daari o ye wagati bee,

¹⁴ i ko mog'o b'a ke a teri, walama a balema do ye cogo min na.
Ne kun suurunin ni ne ja sisinin tun be to ka tagama,
i ko mog'o min b'a bamuso su kasira.

¹⁵ Nka sisan, toro benna ne kan minke, olugu pagarito tagara jagon lajen;
o mog'ojuguw ka jagon lajen ne kama, k'a soro ne te foyi kala ma.
O be ne toro wagati bee.

¹⁶ O Alanasiranbariw be ne logobo, ka ne neni,
fo ka o jin jimi ne kama.

¹⁷ E, Matigi, ele be se ka je ka nin ko fe cogo di?
Ne nin kisi o ta cenri ma,
ne kisi ka bo nin jaraw boro!

¹⁸ Ni o kera, ne bena i fo ka i walepumanlon i ta mog'ow ta jamaba bee lajennin ce ra;
ne bena i tando i ta mog'ow camanba lajennin ce ra.

¹⁹ Minw ka o yere ke ne juguw ye gbansan, i kana a to olugu ye nagari ne koson;
minw be ne koninya gbansan, i kana a to olugu ye ke o ja komikomi ye ne koson.

²⁰ Sabu o da te herakuma fo ka ye;
mog'o minw ta ko te se mog'o ma jamana kon'o, o be nanbarako dow le labenna olugu
kama.

²¹ O be o da waga ne kama,
k'a fo ko: «Onhon, co!
An yere ja k'a ye!»

²² E, Matigi Ala, ele be o yera; i kana je ka o fe!
Matigi, i kana i mabo ne ra!

²³ I kunu, i ye wuri ka ne ta jo di ne ma!
Ne ta Ala, ne Matigi, i lo ni ne kunko ye.

²⁴ Ne ta kiti tige ka kapa ni i ta terenninya ye, Matigi Ala, ne ta Ala!
Ne le kana ke o ta nagari sababu ye!

²⁵ O kana a fo o yere kon'o, ko:
«Onhon, co! An tun be min jinina, an ka o soro!»
I kana a to o y'a fo ko: «An k'a latunu pewu!»

²⁶ Minw bee be pagarira ne ta torow koson,
o bee ye maroya fo ka o kun suuru;
minw bee be o yere wasora ne ma,
maroya ni mafiyenyari le ye ben olugu kan.

²⁷ Nka minw b'a fe ko Ala ye a yira ko jo be ne fe,
olugu ye nagari, fo ka kule ci,
ka to k'a fo tuma bee ko:
«E, Matigi Ala ka bon,
a be a ta jonw ta hera jini.»

28 O ra, ne da bɛna i ta terrenninya lakari,
ka i tando lon bɛɛ.

36

Mɔgɔjugu ta kɛwalew tɛ Ala ta pumanya bari

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Matigi Ala ta jɔncɛ Dawuda ta Zaburu.

² Jurumun bɛ mɔgɔjugu karan ko minw na, o bɛ ne jusu ra:
Alapasiran tɛ mɔgɔjugu jusukun na.

³ A ko ka di a yɛrɛ ye fɔ ka tɛmɛ;
o kosɔn a tɛ se ka lɔ a ta jurumun na, ka jurumun kɔninya.

⁴ A darakan bɛɛ ye terenbariya ni nanbara le ye;
a tɛ sɔn ka tagama ni hakiri ye, ka kɔpuman kɛ.

⁵ A lanin bɛ to a layɔrɔ ra su fɛ ka kojugu ŋaninya;
sira min man ni, a bɛ o le ta,
a fana tɛ ban kojugu ma.

⁶ E, Matigi Ala, i ta pumanya bonya bɛ se fɔ sankolo ma!
I ta kankelentigiya bonya bɛ se fɔ sankabaw ma.

⁷ I ta terrenninya bɛ i ko kuru barakamanw,
i ta kolatigeninw bɛ i ko jidunbaw.
Matigi Ala, i bɛ adamadenw, ani bɛganw bɛɛ kisi.

⁸ E, Ala, i ta pumanya jɔgɔn tɛ yi!
Adamadenw bɛ o yɛrɛ dogo ele kaman suma le kɔrɔ.

⁹ I ta so fara fɛŋpuman minw na, i bɛ o di o ma fɔ ka o wasa;
i bɛ kɔpumanw kɛ o ye i ko mɔgɔ bɛ jipuman sɔrɔ k'a min cogo min na.

¹⁰ Sabu ŋanamanya bununji bɛ ele le fɛ;
ele ta yeelen le baraka ra, an bɛ yeelen sɔrɔ.

¹¹ Minw ka i lɔn o ta Ala ye, i ta pumanya ye to olugu kan tuma bɛɛ;
mɔgɔ minw jusu ka ni, olugu mina ka ŋa, ka kapa ni i ta terrenninya ye.

¹² I kana a to yɛrɛbonyabaga ye tagama ka se ne ma,
i kana a to mɔgɔjuguw boro ye ne mina ka ne bɔ ne nɔ ra!

¹³ Kojugukɛbagaw bencogo flɛ nin ye!
O bɛ ben, hali o tɛ se ka wuri tuun.

37

Mupɔ ni Alamakɔnɔ *(Zaburu 49)*

¹ Dawuda ta Zaburu.

I kana i jusu gban mɔgɔ kɛwalejuguw kosɔn,
i kana ŋabɔ kojugukɛbagaw fɛ;*

² sabu o bɛna jaja yɔrɔnin kelen na i ko bin,
o bɛ fagafaga i ko flaburukɛnɛ.

³ I yɛrɛ karifa Matigi Ala ma, ka kɔpuman kɛ;

* **37:1** 37.1 Nin Zaburu hayan dɔw bɛ damina ni heburukan sigininden dɔ ye, k'a ta a sigininden fɔlɔ ra, min ye Aɛfu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye.

sigi jamana kɔnɔ, ka tagama can kan.

⁴ Matigi Ala kanu ka tɛmɛ fɛn tɔ bɛɛ kan;
ni o kera, i jusukun bɛ nabo fɛn min fɛ, a bɛna o di i ma.

⁵ I ta ko bɛɛ to Matigi Ala boro;
i yɛrɛ karifa a ma; ale le bɛna i ta kow nanabo.

⁶ A bɛna i ta terenninya bɔ kɛnɛ kan mɔgɔw bɛɛ na na, i ko tere boto,
ka i ta jo bɔ kɛnɛ kan, i ko wagati min tere bɛ kun cɛ.

⁷ I je, ka Matigi Ala fɛ, k'a makɔnɔ.

Mɔgɔ minw ta kow bɛɛ bɛ na o boro, i kana i jusu gban olugu kosɔn;
minw bɛ kojuguw naninya, i kana i jusu gban olugu kɔrɔ.

⁸ Dimi dabla, jusubɔ to yi,
i kana i jusu gban, ni o tɛ, o laban bɛ kɛ kojugu le ye;

⁹ k'a sɔrɔ kojugukɛbagaw bɛna halaki ka bɔ yi,
nka minw bɛ Matigi Ala makɔnɔ, olugu bɛna jamana tigiya ta.

¹⁰ Sani wagati dɔɔnin cɛ, kojugukɛbaga tɛ ye tuun!
Ni i ka a sigiyɔrɔ fɛ, i tɛ foyi ye.

¹¹ Mɔgɔ sabarininw le bɛna jamana tigiya ta;
o bɛna heraba sɔrɔ k'a diyabɔ fɔ ka wasa.

¹² Mɔgɔjuguw bɛ janfa siri mɔgɔ terenninw kama,
fɔ o bɛ o pin nimi o kama.

¹³ Nka Matigi bɛ yɛrɛko mɔgɔjugu ma,
sabu a k'a lon ko mɔgɔjugu ta lon sera ka ban.

¹⁴ Mɔgɔjuguw bɛ o ta kɛrɛkɛmuruw samana ka bɔ,
ka o ta kalanw sama,
janko ka nanibagatɔw ni fagantanw bon ka o faga,
ka mɔgɔsɔbɛw kannatigɛ.

¹⁵ Nka o ta kɛrɛkɛmuru bɛna o yɛrɛ jusukun le sɔgɔ,
o ta kalanw bɛna karikari.

¹⁶ Mɔgɔ terennin ta borofɛn fitini,
o ka fisa ni mɔgɔjuguw bɛɛ lajennin ta borofɛn caman ye.

¹⁷ Sabu Matigi Ala bɛna mɔgɔjuguw borow karikari,
nka a bɛ mɔgɔ terenninw dɛmɛ.

¹⁸ Matigi Ala b'a janto mɔgɔ jusukungbɛninw ta dunupalatigɛ ra;
jamana min bɛna di o ma, o bɛna to o tigiya ra wagati bɛɛ.

¹⁹ Hali ni kojugu sera o ma, o tɛna maroya;
hali kɔngɔ wagati ra, o bɛna fa.

²⁰ Nka mɔgɔjuguw kɔni, olugu bɛna halaki;
Matigi Ala ta juguw bɛna tunu, i ko kongobinw cɛpa bɛ tunu cogo min na;
o bɛna tunu, i ko sisi.

²¹ Mɔgɔjugu bɛ fɛn singa, nka a t'a laseko;
nka mɔgɔ terennin bɛ makari mɔgɔw ra, ka o sɔn.

²² Ni Matigi Ala ka baraka don mɔgɔ minw na, olugu le bɛna jamana tigiya ta;
nka ni a ka minw danga, olugu bɛ halaki.

23 Matigi Ala le baraka ra, mɔgɔ tagamacogo bɛ sabati,
ni a tigi ta kokɛcogo diyara Ala ye.

24 Hali ni a talonna, a tɛ ben,
sabu Matigi Ala k'a boro mina.

25 Ne kɛra denmisɛn ye, ka na kɔrɔ ka kɛ cɛkɔrɔba ye sisan;
ne m'a ye ban ko Ala banna mɔgɔ terennin na,
walama ko a ta denw le bɛ domuni daarira.

26 Wagati bɛɛ a bɛ makari, a bɛ juru don tɔw ra,
a ta denw fana bɛ baraka sɔrɔ.

27 I yɛrɛ mabɔ kojugu ra, ka kojuman kɛ,
ni o kɛra, i bɛna to i nɔ ra wagati bɛɛ.

28 Sabu can le ka di Matigi Ala ye,
a tɛ taga k'a nasiranbagaw to,
a b'a janto o ra wagati bɛɛ;
nka mɔgɔjuguw ta durujaw bɛna halaki.

29 Mɔgɔ terenninw le bɛna jamana tigiya ta;
o bɛna sigi jamana kɔnɔ wagati bɛɛ.

30 Mɔgɔ terennin bɛ hakiritigiyakumaw le bɔ a da ra;
a nɛnkun bɛ can le fɔ.

31 A ta Ala ta sariya b'a jusukun na;
a tagamato, a sen tɛ tɛrɛndɛ.

32 Mɔgɔjugu bɛ mɔgɔ terennin dɛndɛnna;
a b'a fɛ k'a faga.

33 Nka Matigi Ala tɛna a to a boro;
hali ni a tagara ni a ye kiti ra, Ala tɛna a to kiti ye ben a kan.

34 Matigi Ala makɔnɔ, k'a ta sira tagama,
ni o kɛra, a bɛna i kɔrɔta, ka jamana tigiya di i ma;
i bɛna mɔgɔjuguw halakito ye.

35 Ne ka mɔgɔjugu ye, a ni a ta jusukungbɛlɛya;
a baraka bɛ bonyara i ko sɛdiriyiriba min flaburuw nugunin lo.

36 Nka dɔɔnin kɛra dɔrɔn, a tɛmɛna, a ma ye tuun;
ne k'a yɔrɔɔnini, nka ne m'a ye.

37 Mɔgɔ jusukungbɛnin kɔrɔsi, ka mɔgɔɔnuman fana flɛ;
sabu mɔgɔ sabarinin labanko le bɛ na;

38 nka mɔgɔ murutininw bɛɛ bɛna halaki,
mɔgɔjuguw laban ye halakiri ye.

39 Mɔgɔ terenninw ta kisiri bɛ bɔ Matigi Ala le ra;
ale le ye o dogoyɔrɔ ye o degu wagatiw ra.

40 Matigi Ala bɛ o dɛmɛ, ka o bɔsi;
a bɛ o bɔsi mɔgɔjuguw boro ka o kisi,
sabu o ka o yɛrɛ karifa ale le ma.

38

Mogɔ tɔɔɔnin ta daariri

¹ Dawuda ta Zaburu. Hakirijigi donkiri.

² E, Matigi Ala, i kana ta dimi fe ko i be ne jaraki,
i kana ta jusugban fe ko i be ne koro.

³ Sabu i ta biɲew ka ne soɔɔ,
i boro sera ne ma koɛbe.

⁴ Yɔɔɔnuman si te ne farisogo ra tuun,
i ta dimiba koson;
yɔɔɔ keneman te ne farikolo yɔɔɔ si ra tuun,
ne ta jurumun koson.

⁵ Sabu ne ta terenbariyakow cayara fo ka ne kun datugu,
a kera i ko doni gbiriman, min ka gbiri ka teme ne baraka kan.

⁶ Ne ta joriw torira fo ka neen don,
ne ta hakirintanya le ye o sababu ye.

⁷ Ne seɣera, ne baraka bee banna, fo ka ne ko kuru;
lon o lon ne panasisinin le be yaalayaala.

⁸ Ne soro be to ka ne jeni;
yɔɔɔnuman si te ne farisogo ra tuun.

⁹ Ne baraka banna, ne jigi tigera pewu;
ne be to ka ɲuna, sabu ne jusukun tɔɔɔnin lo.

¹⁰ E, Matigi, ne be min jini, ele ka o lon,
ne ta jusukasikanw fana ma dogo i ma.

¹¹ Ne sonkun be yereyere, ne baraka banna;
ne ja te manamana tuun.

¹² Ne teriw, ani ne tɔɔɔɔnw ka o yere mabo ne ra, ne ta bana koson;
ne sigiɔɔɔnw fana bora ne koro.

¹³ Minw be ne fagayɔɔɔ jini, olugu ka o ta janw la ne ja,
minw b'a fe kojugu ye ne soro, olugu be ne halakirikuma le fora;
tere bee, o be to ka dabarijuguw le siri ne kama.

¹⁴ Ne koni, ne be i ko torogberen, ne te foyi men;
ne be i ko bobo, ne te ne da yele ka foyi fo.

¹⁵ Ne be i ko mogɔ min te menni ke,
ani min da te se ka kuma jaabi fana.

¹⁶ Nka ne jigi be ele le kan, Matigi Ala,
ele le bena ne jaabi, ne Tigi Ala.

¹⁷ Ne ko: «I kana a to o ye pagari ne ta tɔɔɔɔ koson,
walama ka waso ne ra, ni ne benna.»

¹⁸ Sabu ne koni be jini ka ben,
ne ta dimi be ne kan hali bi.

¹⁹ Ne lora ne ta terenbariya ra;
sabu ne ta jurumun ka ne hakiri pagami.

²⁰ K'a soro ne juguw ka kene, olugu baraka ka bon;
minw be ne koninya faninya gbansan kan, o ka ca.

²¹ Minw be ne ta kopuman sara ni kojugu ye,
olugu wurira ne kama, sabu ne be tugura kopuman ko.

22 E, Matigi Ala, i kana taga ka ne to!
 Ne ta Ala, i kana i yere mabo ne ra!
 23 I teliya ka na ne deme,
 Matigi, ne ta kisiri tigi.

39

Adamaden te foyi ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi, Yedutun. Dawuda ta Zaburu.

² Ne tun b'a fora ko ne bena ne tagamacogo korosi,
 janko ne nenkun kana na ne bla jurumun na;
 ne tun b'a fora ko ka mogojugu to ne kere fe,
 ne bena karafe le don ne da ra.

³ Ne jera, ne ma foyi fo,
 hali kumapuman, ne m'a fo;
 nka ne ta dimi juguyara le.

⁴ Ne jusukun tun be ne jenina;
 ni ne ka miiri, a be ke i ko tasuma do le be manana ne konu;
 a laban, ne ka ne da yele ka kuma:

⁵ E, Matigi Ala, ne si laban yira ne ra,
 ani ne ta dunupalatige dan;
 janko ne y'a lon ko ne te foyi ye.

⁶ A fe, i ka ne si janya ke i ko mogo borotegge bonya;
 ne ta dunupalatige janya te foyi ye i na koru.
 Can lo, adamaden min o min lonin lo, o te foyi ye ni fonu te.*

⁷ Can lo, adamaden be taga, a be na, i ko yirisuma;
 a be boribori, nka a be teme i ko fonu.
 A be naforo lajen, nka a t'a lon a bena ke mogu min ta ye.

⁸ Ayiwa, Matigi, sisan ne be se ka ne jigi la mun le kan sa?
 Ne boromalanin be ele le ma.

⁹ Ne bosi ka bo ne ta hakekow bee ra!
 I kana a to mogu sonkolonw ye ne lebu!

¹⁰ Ne be je, ne tena ne da yele tuun,
 sabu nin kow kebaga ye ele yere le ye.

¹¹ I ta bugori mabo ne ra ten,
 sabu i boro be ne halakira.

¹² I be adamaden koro a ta terenbariyakow koson;
 fen min ko ka gbelen a ma, i be o cen i ko cenrifen be fen cen cogo min na.
 Can lo, adamaden te foyi ye ni fonu dama te.†

¹³ E, Matigi Ala, ne ta daarikan lamun,
 i toro malo ne ta welerikan na,
 i kana i toro datugu ne kasikan na;
 sabu ne koni ye lonan le ye i ta so,
 ne ye temebaga le ye, i ko ne bema tow bee.

¹⁴ I na bo ne ra ten, janko ne ye ninsondiya donin,
 sani ne ye na taga, ka tunu ka ban pewu!

* **39:6** 39.6 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **39:12** 39.12 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

40

*Ala be kojuman ke a jinibagaw ye
(Hayan 14-18; Zaburu 70.2-6)*

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² Ne tun ka ne jigi la Matigi Ala kan k'a makɔɔ,
a k'a toro malo ne fe, ka ne kulekan lamɛn.

³ A ka ne sama ka bo dingajuguba kɔɔ,
ka ne labo bogo ce ma, dingadun kɔɔ;
a ka ne sen fla lo fara kan,
ka ne lo yorɔnuman na.

⁴ A ka dɔnkirikura don ne da ra,
ka o ke an ta Ala ta tandori dɔnkiri ye.
Mogo caman bɛna o ye, ka siran Ala ja,
ka o jigi la Matigi Ala kan.

⁵ Mogo min be Matigi Ala ke a jigi ye,
o tigi ta pana!
Yerebonyabaga minw be o yere bla faninyafɔ ra,
a te son k'a nasin olugu fan fe.

⁶ E, Matigi Ala, ne ta Ala,
i ka kojumanbaw, ani kabako minw ke an ye, o ka ca!
Foyi te se ka suma ni ele ye;
ni ne ko ne b'a beɛ fo, ani k'a beɛ lakari,
a da te se ka lon, sabu a ka ca.

⁷ I ko i te began saraka* fe, i te siman saraka* fe;
i ka o kuma don ne toro ra kosebe.
Saraka jenitaw* o, jurumunyafa sarakaw* o,
i ma o si pini an fe.

⁸ O ra ne ko: «Ne nato fe,
i n'a fo a fora ne ta ko ra sariya kitabu kɔɔ cogo min na*».

⁹ Ne ta Ala, i sago keri, o le ka di ne ye;
i ta sariya ta kumaw be ne jusukun na.»

¹⁰ Ne be i ta terenninya ko fo
i ta mogow ta jamaba beɛ lajennin ce ra.
A fe, ne ma ne da datugu o ko kan,
ele yere ka o lon, Matigi Ala.

¹¹ Ne te i ta terenninya ko dogo ne jusu ra,
ne be i ta kankelentigiya, ani i ta kisiri ko fo le;
ne te i ta pumanya ni i ta can dogo i ta mogow ta jamaba lajennin ma.

¹² E, Matigi Ala, ele koni tena ban ka hina ne ra;
i ta pumanya ni i ta kankelentigiya bɛna ne tanga wagati beɛ;

¹³ sabu kojugu caman ka ne lamini,
dan te kojugu minw na.
Ne ta terenbariyakow ka ne datugu,
k'a ke fo ne te foyi yera tuun;
o ka ca ka teme hali ne kunsigiw kan.

* 40:8 40.8 Nin kumaw fora Yesu Kirisita ta ko ra (Heburuw 10.5-7).

Ne baraka bæe banna.

¹⁴ Matigi Ala, sabari ka ne bosi,
Matigi Ala, teliya ka na ne demɛ!

¹⁵ Minw b'a fɛ ka ne nin bɔ ne ra,
olugu bæe ye maroya fɔ ka o kun suuru!
Minw b'a fɛ kojugu le ye ne sɔrɔ,
olugu le ye dɔgɔyari sɔrɔ fɔ ka seko ni o ko ye.

¹⁶ Minw bæ yereko ne ma ko: «Ha ha ha»,
maroya ye olugu halaki ka o ban pewu!

¹⁷ Nka minw bæe bæ i yɔrɔninina,
olugu ye ninsɔndiya ka nagari i kosɔn!
I ta kisiri ko ka di minw ye,
olugu y'a fɔ tuma bæe ko: «E, Matigi Ala ka bon!»

¹⁸ Ne koni ye panibagato ye, ani fagantan,
nka Matigi hakiri bæ ne ra.
Ele le ye ne demɛbaga ye, ani ne kunmabɔbaga;
ne ta Ala, i kana mɛɛn ka na ne demɛ.

41

Ala bæ mɔgɔ jusukungbenin sutara

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² Mɔgɔ min b'a hakiri to dɛsɛbagato ra, o tigi ta pana!
Lon min ni kojugu k'a sɔrɔ, Matigi Ala b'a bosi.

³ Matigi Ala b'a korɔsi ka si di a ma;
a bæ hera sɔrɔ jamana kɔnɔ.
Ala tena a don a juguw boro.

⁴ K'a tɔrɔnin lanin to a ta lanan kan, Matigi Ala bæ baraka don a ra;
ni bana k'a sɔrɔ, a b'a keneya ka bɔ o sɛgɛ bæe ra.

⁵ Ne ko: «Matigi Ala, makari ne ra!
Ne keneya, sabu ne ka jurumun kɛ ka i hake ta.»

⁶ Ne juguw bæ kumajuguw fɔra ne kama, ko:
«A bɛna sa wagati juman le sa, janko a tɔgɔ ye tunu?»

⁷ Ni min ka na ne fle, o bæ faninyakumaw le fɔ;
a bæ kumajuguw dogo a jusukun na,
ni a bɔra kenɛ ma, a bæ o fɔ.

⁸ Ne kɔninyabagaw bæe bæ kumana nɔgɔn fɛ o da jukɔrɔ ne kama;
o bæ kojugu le miirira ne kama.

⁹ O b'a fɔ ko: «Kojuguba dɔ benna a kan!
A lanin fle, a tena wuri tuun!»

¹⁰ Hali ne tericɛgbɛɛn, ne jigi tun bæ min kan,
min tun bæ domuni kɛ ni ne ye,
o k'a yere kɛ ne jugu ye.*

¹¹ Nka Matigi Ala, ele koni ye makari ne ra, ka ne lawuri,

* **41:10** 41.10 Nin kuma fɔra Yesu Kirisita ni Zudasi ta ko ra (Yuhana 13.18).

janko ne ye ne ta juru sara o ra.

¹² Ni ne juguw ma se soro ne kan,
o le bena a to ne b'a lon ko ne ko ka di i ye.

¹³ I be ne korosi, sabu ne jusukun gbenin lo;
i be ne to i na koro wagati bee.

¹⁴ Matigi Ala baraka, Izirayeli ta Ala baraka,
wagati bee, ani tuma bee!
Amina! Amina!

Kitabu flanan

42

(Zaburuw 42-72)

Alarinibagaw jigi ye Ala ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Kore dencew* ta donkiri.

² Minan minlogoto be kasi koji no fe cogo min na,
ne nin be kasi ele no fe ten le, Ala!

³ Ala nege be ne ra i ko ji, Ala panaman nege be ne ra.
Wagati juman le ne bena taga lo Ala na koro sa?

⁴ Ne naji le ye ne ta baro ye su ni tere;
k'a soro wagati bee mogow b'a fo ne ma ko: «Ele ta Ala be min le sa?»

⁵ O bee n'a ta, ni ne hakiri ka jigi nin kow ra,
a be miiri caya ne jusu ra:
O wagati ra ne le tun be jama ce ra,
ne le tun be bla o na ka tagama ka taga Ala ta batoso ra,
ni pagarikanbaw ye, ani Ala tandorikanw;
o y'a soro jama bee lajennin pagarininba lo.

⁶ E, ne nin, mun koson ele be i jusu kasi de?
Mun na i be nuna?
I jigi la Ala kan, sabu ne bena a fo k'a walepumanlon tuun;
ale le ye ne kisibaga ye, ani ne ta Ala.

⁷ Ala, ne jusu kasira;
o koson, ka ne to Zuriden mara yoro ra, ani Herimon kuru yoro ra,
ani Misari kuru yoro ra,
ne be ne hakiri to i ra.

⁸ Jiba do be jiba do wele, o be tugu mogon ko,
ka woyo ni mankanba ye;
i b'a to o jikuruw, ani o jiwoyow bee ye woyo ka teme ne kan.

⁹ Tere fe, Matigi Ala be a ta numanya yira ne ra;
su fe, ne be donkiri la k'a tando,
ka ne ta panamanya tigi Ala daari.

¹⁰ Ne b'a fo ne ta Ala ye, ne ta Ala barakaman ye ko:

* **42:1** 42.1 Kore ni a ta mogow fana tun ye Alabatosoba donkirilabaga dow ye (Kibaroyaw folo 6.18,22).

«Mun na i jinana ne ko?
Mun koson ne panasisinin le be to ka yaalayaala,
ani ne juguw fana be ne minako juguya?»

¹¹ Ne juguw ka ne mafiyenya
fo ka na ne baraka bee ban;
o b'a fo ne ma tuma bee, ko:
«Ele ta Ala be min le?»

¹² E, ne nin, mun koson ele be i jusu kasi de?
Mun na i be nuna?
I jigi la Ala kan, sabu ne bena a fo k'a walepumanlon tuun;
ale le ye ne kisibaga ye, ani ne ta Ala.

43

Ala le ye a ta magow jigi ye

¹ E, Ala, ne ta kiti tige, ka ne ta jo di ne ma,
ka nin siya Alapasiranbariw kere;
ne bosi ka bo nin mago nanbaratow, ani nin mago kewalejuguw boro;
² sabu ele le ye ne dogoyoro ye, ne ta Ala.
Mun koson i banna ne ra?
Mun koson ne panasisinin le be yaalayaala,
ne juguw fana be ne minako juguya?

³ I ta yeelen ni i ta can yira,
janko ka ne temesira yira ne ra,
ka taga ni ne ye i ta kuru saninman kan,
i sigiyoro ra.
⁴ O ra, ne bena taga Ala ta sarakajenifen koro, Ala fe,
Ala min ye ne ta ninsondiya ani ne ta jagarikun ye;
ne bena i fo ka i walepumanlon ni kora ye,
Ala, ne ta Ala!

⁵ E, ne nin, mun koson ele be i jusu kasi de?
Mun na i be nuna?
I jigi la Ala kan, sabu ne bena a fo k'a walepumanlon tuun;
ale le ye ne kisibaga ye, ani ne ta Ala.

44

Ala ta magow ta toro (Zaburuw 74; 79; 80)

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Kore dencew ta karan.

² E, Ala, i ka ko minw ke an bemaw ta wagati ra,
kabini folofolo,
an torow ka o men;
an bemaw ka o lakari an ye.

³ I yere boro ka siya dow gben,
janko ka an bemaw sigi olugu no ra;
i ka kojugu ben siya dow kan,
janko an bemaw ye laganfiya soro.

⁴ Sabu o ma jamana kere k'a mina ni o yere ta kerekemuruw le ye,

o yere boro le ma se di o ma;
nka ele boro barakaman, ani i ta se bagaya,
ani i ta numanya no lo;
sabu o ko tun diyara i ye.

⁵ E, Ala, ele le ye ne ta masace ye;
ele le b'a latige ka Yakuba ta mogow kisi ka o bo o juguw boro.

⁶ Ele le baraka ra, an be se ka an juguw gben;
i togow le baraka ra, an be an kerabagaw dondon ka o terege dugu ma.

⁷ Sabu ne te ne jigi la ne ta kalan kan,
ne ta kerekemuru le te ne kisi;

⁸ nka ele le be an kisi ka bo an kerabagaw boro,
ele le be an koninyabagaw lamaroya.

⁹ An be Ala tando lon o lon,
k'a togow bonya wagati bee.*

¹⁰ Nka sisan i banna an na, ka an lamaroya;
i te bo ni an ta kerekedenw ye tuun.

¹¹ I be an labori an kerekewogonw na,
k'a to an koninyabagaw ye an borofenw ce o sago ma.

¹² I ka an don o boro i ko o be saga min faga k'a sogo domu;
i ka an gben ka taga yoro bee, siyaw ce ra.

¹³ I ka i ta mogow fiyeere dasu le ra,
hali i ma o songo gbelaya.

¹⁴ I ka an ke dogoyarifen le ye an sigiwogonw fe;
minw ka an lamini, olugu be an logobo, ka yereko an ma.

¹⁵ I k'a to siya tow be zanaw fo ni anw togow le ye;
siya tow be o kun yuguyugu anw le ra.

¹⁶ Ne ta maroya be ne kan wagati bee.

Ne maroyara fo ka ne kun suuru,

¹⁷ sabu ne be ne mafiyenyabagaw ni ne dogoyabagaw kan mena;
ne be ne juguw yera, o b'a fe ka o yere dimibo ne ra.

¹⁸ Nin kow bee sera an ma,
nka an ma jina i ko,
an ma i ta jengonyanya* layiri cen.

¹⁹ An ma an ta miiriya munu fan were fe,
an sen ma bo i ta sira kan.

²⁰ Nka i ka an baraka bee ban, ka an sigiyoro ke kongowuruw ta ye,
ka saya dibi ke ka an datugu.

²¹ Ni an tun jinana an ta Ala togow ko,
ni an tun ka an boro lo batofen werew le ye,

²² yala Ala tun tena o lon wa,
ale min ka mogow jusukun ta gundow lon?

²³ Ele le koson o be an fagayoro jinina lon o lon,
ka an ke i ko saga minw blara fagari kama.

²⁴ Matigi, i wuri! Mun na i be sunogora?

* **44:9** 44.9 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

I kunu! I kana ban an na pewu ka an to yi ten!

²⁵ Mun na i ka i pada dogo an ma sa?

Mun na i be pina an ta jani ni an ta sege ko?

²⁶ Anw koni lanin lo buguri ra,
fo ka an farikolo noro dugukolo ra.

²⁷ I wuri ka an deme!

An bosu i ta numanya koson!

45

Masace ni masamuso ta furudankiri

¹ Dankirilabagaw kuntigi. Nin dankiri be la dankiri min lacogo ra, o togo ye ko «Yirifiyeren». Kore dencew ta karan. Kanuyadankiri.

² Ne jusukun fara kumadimanw na;
o ra, ne bena ne ta cirayakuma fo masace ye.
Ne nenkun be i ko seberikebagaruman ta seberikenan.

³ I ce ka ji ka teme adamaden tow bee kan;
nema be i ta kuma bee ra,
o koson Ala be baraka don i ra tuma bee.

⁴ E, kerekecfari, i ta kerekemuru siri i togo ra!
O le ye i ta bonya ni i ta noro ye.

⁵ I ni i ta noro ye don i ta sowotoro konu ka kere ke, ka se soro;
taga kere ke can ni sabari ni terenninya koson.
I boro barakaman ye koba caman ke i ye!

⁶ I ta bijew da ka di;
o be masace ta juguw sogo o sonkun na,
ka mogow benben i sen koru.

⁷ E, Ala, i ta masaya be to a no ra tuma bee, ani wagati bee;
i ta masacebere ye horonya bere le ye.

⁸ I be terenninya kanu, ka juguya koninya;
o koson Ala, i ta Ala ka i janawoloma,
ka turu ke i kun na, ka i ninsondiya, ka i fisaya i tonogonw bee ye*.

⁹ Mire turu, ani alowesi turu, ani kase turu, o ka i ta faniw kasa diya.
I ta masabonw lora ni samninw ye;
ka i to o masasow konu, gonifakanw be i ninsondiya.

¹⁰ I diyanyamusow ye masacedenw le ye;
masamuso be i kininboroyanfan fe, a masirinin be ni Ofiri sanin yereworo ye.

¹¹ Ne lamen, ne denmuso, i ja yele, ka i toro malo fana;
i hakiri bo i ta siyamogow ko, ani i faso ko.

¹² Masace jabora i fe i ta ceja koson;
i yere majigi a koru k'a bonya, sabu ale le ye i matigice ye.

¹³ Ni o kera, Tiri dugumogow, minw ye mogow bee ra nafortotigiw ye,
olugu bena na ni bonyafenw ye i fe, ka o yere ko diya i ye.

* **45:8** 45.8 Hayan 7 ni 8, o fora Heburuw 1.8-9.

14 Masace denmuso be a ta bon kono, a yoro bee ye nooro le ye;
a ta faniw jegenjegen na sanin ye.

15 O tagara ni a ye masace fe, a ni a ta fani cɛnumanw.
Sunguruden dow b'a ko fe; a kafinogonw lo;
olugu fana tagara ni a ye.

16 O tagara jagari ni ninsondiya le ce ra;
o ka o ladon masace ta masabon kono.

17 Masace, i dencew bena sigi i bemaw no ra,
i bena o ke kuntigiw ye jamana yoro bee ra.

18 Ne bena a to wagati bee ta mogow hakiri ye to i togo ra;
ni o kera, siyaw bena i fo ka i walejumanlon wagati bee, ani tuma bee.

46

Ala le ye Sebeetigi ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Kore dencew ta donkiri.

² Ala le ye an karifayoro ye, ani an ta baraka soroyoro.
Ni degu ka an soro tuma o tuma, a be ke an koro ka an deme.

³ O koton an te siran, hali ni dugukolo be yereyere,
hali ni kuruw be bo o no ra ka yelema ka ben kogaji kono,

⁴ hali ni a jikurubaw be mankanbaw bo, ka kanga,
ka wuri san fe fo ka kuruw yuguyugu.*

⁵ Ko do be yi, min jiwoyo be Ala ta duguba ninsondiya,
dugu min ye Ala korotaninba ta sigiyoro saninmanba ye.

⁶ Ala yere siginin be o dugu kono,
o dugu tena bo a no ra ka ye;
sabu ni dugubeda sera doron, a be na o fe ka na o deme.

⁷ Siya dow be mankanw cira, masa dow ta masaya be benna;
nka ni ale Ala k'a kan bo doron, dugukolo be yeele.

⁸ Fangatigi Ala be ni an ye;
an tangabaga ye Yakuba ta Ala le ye.†

⁹ Aw ye na Matigi Ala ta kabakow fe,
a ka cenriba min ke dugukolo kan, aw ye na o fe!

¹⁰ Ale le be kerew lalo dununa fan bee ra;
a be kalanw karikari, ka tamanw tigetige,
ka kerekewotorow jeni tasma ra!

¹¹ «Aw ye nin kow bee dabra, k'a lon ko ne le Ala ye;
ne le be siyaw bee kunna,
ne le be dununa bee kunna.»

¹² Fangatigi Ala be ni an ye;
an tangabaga ye Yakuba ta Ala le ye.‡

* 46:4 46.4 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † 46:8 46.8 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. ‡ 46:12 46.12 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

47

Siyaw bɛɛ ye tɛgɛrɛ fɔ Ala ye
(Zaburuw 93; 96–99)

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Kore dencew ta Zaburu.

² Jamanaw bɛɛ ta mɔgɔw, aw ye tɛgɛrɛ fɔ!

Aw ye jagari ka kule ci, ka Ala tando!

³ Sabu Matigi Ala kɔrɔtaninba ye siranyafenba le ye, masaceba lo min bɛ dunuɓa bɛɛ lajennin kunna.

⁴ A bɛ jamanaw ta mɔgɔw bla a ta fanga kɔrɔ, ka siyaw bla an sen kɔrɔ.

⁵ A ka jamana dɔ janawoloma ka o kɛ an ninyɔrɔ ye; o le ye Yakuba* ta bonya kun ye, a bɛ Yakuba min kanu.†

⁶ Ala bɛ yɛlenna ka taga a ta yɔrɔ saninman* kɔnɔ a ta mɔgɔw ta jagarikanbaw le cɛ ra,
Matigi Ala bɛ yɛlenna ka taga burufiyɛkanw le cɛ ra.

⁷ Aw ye tandoridɔnkiriw la Ala ye, aw ye tandoridɔnkiriw la!

Aw ye tandoridɔnkiriw la an ta Masa ye, aw ye tandoridɔnkiriw la.

⁸ Sabu Ala le ye dunuɓa bɛɛ lajennin ta Masa ye; aw y'a tando ni dɔnkiri janaman le ye.

⁹ Ala ta fanga bɛ siyaw bɛɛ kan, Ala siginin bɛ a ta masasiginan saninman kan.

¹⁰ Siyaw ta kuntigiw bɛ lajɛn ka fara Ibrahima ta Ala ta mɔgɔw kan; sabu dunuɓa nɛgebennanw bɛɛ ye Ala ta le ye. A kɔrɔtanin lo fɛn bɛɛ kunna.

48

Zeruzalɛmu dugu saninman

¹ Dɔnkiri. Kore dencew ta Zaburu.

² Matigi Ala ka bon, bɛɛ ka kan k'a tando kɔsɛbɛ an ta Ala ta dugu saninman kɔnɔ, min bɛ a ta kuru saninman kan.

³ O kuru wuricogo cɛ ka ji; a bɛ dunuɓa mɔgɔ bɛɛ ninsɔndiya. Siyɔn kuru le ye Ala sigiyɔrɔ ye; Masaceba ta dugu lo.

⁴ Ala bɛ Siyɔn masasobaw kɔnɔ, bɛɛ k'a lɔn ko tangabaga janaman lo.

⁵ A flɛ, masacɛw tun ka jɔgɔn lajɛn, ka jɛn ka na dugu kama.

⁶ Nka olugu ja lara a kan minke dɔrɔn, o kabakoyara, o jigi tigera, o borira.

* 47:5 47.5 Yakuba, o kɔrɔ ye Izirayeli. † 47:5 47.5 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

⁷ O barara ka to ka yereyere o yoronin bee ra,
i ko muso jigibagato konodimito b'a ke cogo min na,
⁸ i ko tereboyanfan ta fono gbanninman min be fiye,
ka jirakurunbaw karikari.

⁹ An tun ka min men, an na nana o le ye fana
Fangatigi Ala ta dugu konon,
an ta Ala ta dugu konon;
Ala bena o dugu baraka bonya wagati bee.*

¹⁰ E, Ala, ka an to i ta batoso konon,
an be miiri i ta numanya ra.
¹¹ E, Ala, i ta bonya be i n'a fo i togo;
i ta bonya sera fo dununa dan bee ra.
I boro barakaman be ko terenninw donon le ke.
¹² Siyon kuru[†] be ninsondiya,
Zuda duguw be nagari,
i ta kolatigeninw koson.

¹³ Aw ye yaala ka Siyon dugu yoro bee lamini;
aw ye a sankasow jate,
¹⁴ k'a laminikogow fe ka na,
k'a bon barakamanw korosi kosebe,
janko ka na o lakari duruja nataw ye,
¹⁵ ko an ta Ala le ye nin ye;
an bena tugu ale le ko wagati bee‡.

49

Ala ye jigi janaman ye ka teme naforo kan

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Kore dencew ta Zaburu.

² Aw ye nin lamem, jamanaw bee ta mogow;
aw ye aw toro malo, dununamogow bee,
³ mogon fitini fara mogoba kan,
naforotigi fara fagantan kan!
⁴ Ne da bena hakiritigiyakumaw le fo,
sabu faamurikumaw le be ne jusukun na.
⁵ Ne be ne toro malo ka zanaw lamem,
ne bena ne ta kuma koromanw koro fo ni gonifokan le ye.

⁶ Hali ni tooro sera ne ma,
ni ne janfabagaw ka ne lamini ni o ta terenbariyakow ye,
mun koson ne bena siran o ra?
⁷ Olugu jigi be o borofenw le kan,
o be o yere waso o ta naforo caya le koson.
⁸ O bee n'a ta, mogon si te se k'a mogonogon nin kunmabo,
walama k'a yere nin kunmabosara di Ala ma,

* **48:9** 48.9 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **48:12** 48.12 Siyon kuru, o ye Zeruzalemu ye; o dugu tun signin be kuru kan. ‡ **48:15** 48.15 «Wagati bee»: Kitabu dow ko: «fo saya.»

9 sabu mɔgɔ nin kunmabɔsara ye songɔba le ye;
 mɔgɔ bɛ se ka fɛn o fɛn di, o si t'a bɔ.
 10 Yala olugu b'a miiri ko o bɛna to si ra wagati bɛɛ le wa,
 ani ko o tɛna don kaburu kɔnɔ fiyewu le wa?
 11 An b'a ye ko hakiritigiw bɛ sa,
 hakirintan ni naloman fana bɛ ban;
 o bɛ taga ka o borofɛnw to mɔgɔ wɛrɛw le boro.
 12 O b'a miiri ko o ta bonw bɛna to yi wagati bɛɛ,
 ko o ta sigiyɔrɔw bɛna to yi wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ,
 ko olugu tɔgɔw bɛna to o ta dugukolow ra tuma bɛɛ.
 13 Nka adamaden ni a ta bonya bɛɛ, a tɛ mɛɛn;
 a bɛ i ko bɛgan fagata.

14 Mɔgɔ minw jigi bɛ o yɛrɛ kan, olugu ta bɛ kɛ ten le;
 minw yɛrɛ ta kumafɔta ka di o ye, olugu bɛ laban ten le.*

15 O bɛ o gbɛngbɛn i ko sagaw, ka taga o lajigi kaburu kɔnɔ;
 saya le ye kɛ o gbɛngbɛnbaga ye.
 Sɔgɔmada fɛ, mɔgɔnuman bɛ tagama o kan.
 O ta cɛna bɛɛ bɛ tɛmɛ;
 saya dibi le bɛ kɛ o ta so ye.

16 Nka Ala bɛna ne nin kunmabɔ saya dibi ma;
 sabu a bɛna ne ta.†

17 Ni mɔgɔ dɔ ka naforo sɔrɔ, o kana digi i ra,
 ni a borofɛnw cayara a ta so, o kana digi i ra;
 18 Sabu a satɔ tɛ taga ni foyi ye,
 a borofɛnw tɛ jigi ni a ye kaburu kɔnɔ.
 19 A bɛ se k'a fɔ ko ale ka jususuma sɔrɔ a ta dunɔpalatigɛ ra,
 sabu ni dunɔpa diyara i ra, mɔgɔw bɛ i tando.
 20 O bɛɛ n'a ta, i bɛna taga fara i bɛmaw kan lahara;
 olugu minw tɛna tere yeelen ye o na ra tuun fiyewu.
 21 Adamaden ni a ta bonya bɛɛ,
 a tɛ a faamu ko a bɛ i ko bɛgan fagata.

50

Saraka min ka di Ala ye

1 Asafu ta Zaburu.

Alaw ta Ala, Matigi Ala kumana,
 ka dunɔpamɔgɔw wele,
 k'a ta terebɔyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.
 2 Ala ta nɔɔrɔ manamanatɔ bɛ bɔ Siyɔn dugu kɔnɔ,
 dugu min ta cɛna dafanin lo.
 3 An ta Ala bɛ nana yi, a kumabari tɛna to;
 tasuma farimanba dɔ le b'a na fɛ,
 sanfɔnɔ fariman dɔ k'a lamini.
 4 A bɛ sankolo wele san fɛ,

* **49:14** 49.14 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **49:16** 49.16 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

ka dugukolo wele, janko ka na a ta mɔgɔw ta kiti tige.

⁵ A ko: «Aw ye ne nasiranbagaw lajen ne ye, minw ka saraka bɔ ka jɛnɔgɔnya* don ni ne ye!»

⁶ sankolokɔnɔfenw bɛ Ala ta terenninya lakari, sabu ale yɛɛ le bɛ kiti tige.*

⁷ «Ne ta mɔgɔw, aw ye ne lamɛn, ne bɛna kuma; Izirayɛli, ne bɛna ele jaraki, ne le ye Ala ye, i ta Ala.

⁸ Ne tɛ aw jarakira aw ta sarakaw le kosɔn, sabu aw ta saraka jɛnitaw* bɛ ne ja kɔrɔ tuma bɛɛ.

⁹ Misitoran minw bɛ aw ta so, ne mako tɛ o dɔ ra, ba minw bɛ aw ta babonw kɔnɔ, ne mako tɛ o dɔ ra;

¹⁰ sabu kongosogow bɛɛ ye ne ta le ye, bɛgan waga caman minw bɛ kuruw kan, o bɛɛ ye ne ta le ye.

¹¹ Kɔnɔ o kɔnɔ bɛ san fɛ, ne ka o bɛɛ da lon, fɛnɔpanaman min o min bɛ kongo kɔnɔ, o bɛɛ ye ne ta ye.

¹² Ni kɔngɔ tun bɛ ne ra, ne tun tɛna o fɔ aw ye, sabu dunɔpa bɛɛ lajennin ye ne ta le ye, ani a kɔnɔfenw bɛɛ.

¹³ Yala ne bɛ misitoran sogo domu wa? Yala ne bɛ bakɔrɔninw jori min wa?

¹⁴ Ni i bɛ saraka bɔ Ala ye, a ye kɛ barakalari le ye; i ka dajuru minw ta Ala kɔrɔtaninba fɛ, o dafa.

¹⁵ Ni o kɛra, ni i ka degu lon min na, i ye ne wele; ne bɛna i bɔsi, i fana bɛna ne bonya.»

¹⁶ Nka Ala b'a fɔ mɔgɔjugu ye ko: «Mun kosɔn ele bɛ ne ta cifɔninw karan, ka to ka ne ta jɛnɔgɔnya sariyaw fɔ i da ra?

¹⁷ K'a sɔrɔ ele tɛ sɔn korori ma, i bɛ ne ta kumaw firi i yɛɛ kɔ fɛ.

¹⁸ Ni i ka son ye, i bɛ fara a kan; jɛnɛyakebagaw le ye i kokɛnɔgɔnw ye.

¹⁹ I bɛ i da don kojugu ra, i nenkun bɛ nanbarakow labɛn.

²⁰ I bɛ sigi ka i balema kɔrɔfɔ, i bɛ i yɛɛ badɛn tɔgɔ cɛn.

²¹ I bɛ nin kow le kɛ, nka ne tɛ kuma minkɛ, a kɛra i pana ko ne fana bɛ i n'a fɔ ele; nka sisan ne bɛ i jaraki, ka i ta kɛwalew bɛɛ bla i yɛɛ ja kɔrɔ.»

²² Aw minw bɛ jina Ala kɔ, aw ye nin faamu, ni o tɛ, ne bɛna aw sogo tigetige, mɔgɔ tɛna sɔrɔ ka aw bɔsi.

²³ Minw bɛ barakalari kɛ o ta saraka ye, olugu le bɛ ne bonya; minw bɛ o tagamacogo kɔrɔsi, ne bɛna a yira olugu le ra ko ne Ala le ye o kisibaga ye.

51

Jurumunkebaga ta yafamadaari

* 50:6 50.6 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu. ² Masace Dawuda tun jenna ni Huri ta muso Baseba ye; o ko, cira Natan tagara a fe ka taga a ladi. Dawuda ka nin yafamadaari le ke o wagati ra*.

³ E, Ala, makari ne ra
i ta numanya koson;
a ke i ta hinaba koson,
i ye ne ta hakew josi ka bo yi.

⁴ Ne ko, ka ne bo ne ta terenbariyaw bee ra pewu;
ne saninya ka bo ne ta jurumun na.

⁵ Sabu ne yere k'a lon ko ne ka i hake ta;
ne ta jurumunw be ne na koru tuma bee.

⁶ Ne ka jurumun ke ka ele kelen le hake ta;
i be fen min jate kojugu ye, ne ka o le ke.
O koson ni i ka min o min latige ne kama, o bennin lo,
ni i ka kiti min ben ne kan, mogu si tena se ka i jaraki o ra.

⁷ Can lo, ne worora ni terenbariya le ye,
ne bamuso ka ne jurumunto le konu ta.

⁸ Nka ele b'a fe can le ye ke adamaden jusukun na;
o ra, hakiritigiya don fo ne jusukun konu.

⁹ Ne saninya ni izope† ye, ni o kera, ne bena saninya;
ne ko, ni o kera, ne bena gbe pepepe.

¹⁰ A to ne jusu ye diya, k'a to ne ye ninsondiya tuun;
ni o kera, i tun ka ne min farikolo bee karikari, ne belen bena pagari tuun.

¹¹ I na yelema ka bo ne ta jurumun na,
i ye ne ta terenbariyakow bee josi ka bo yi.

¹² E, Ala, jusukun saninyanin do dan ka o don ne konu,
hakirjuman laben ka o don ne konu.

¹³ I kana ne gben ka bo i yere na koru,
i kana i ta nin saninman bo ne jusukun na.

¹⁴ Ne kisi, ka o kisiri pagari don ne jusukun na,
ka hakirjuman di ne ma, ka baraka don ne ra.

¹⁵ Ni o kera, ne bena i haketabagaw karan i ta siraw ra;
jurumunkebagaw bena seko ka na i fe.

¹⁶ E, Ala, ne ta kisiri tigi Ala, ne ka mogu min faga
o fagari hake bo ne kunna;
ni o kera, ne da bena peren ni kanba ye
ka i ta terenninya ko lakari.

¹⁷ E, Matigi, ne dagbolow labla,
janko ne da ye i tando.

¹⁸ I te saraka fe,
ni o te, ne tun bena do bo i ye;
nka i te son saraka jenitaw ma.

¹⁹ Saraka min ka di Ala ye, o ye adamaden nimisabagato le ye,
kojugu nimisa be mogu min jusukun na, fo k'a jusu kasi,
Ala, i te ban o tigi ra.

* **51:2** 51.2 Aw ye Samawilu flanan sura 11–12 fe. † **51:9** 51.9 O tun be izopeyiri flaburuw le su ji ra walama jori ra, k'a seriseri mogow kan, walama fen dow kan, ka o saninya, ka kana ni Layirikoro ta sariyaw ye (Bori 12.22).

²⁰ Kopuman ke Siyon dugu ye, i ta neema koson;
Zeruzalemu laminikogow lo kokura!
²¹ Ni o kera, saraka panamanw ko bena diya i ye,
o saraka jenita minw kuturu be di i ma;
an bena misitoran sarakaw bo i ye i ta sarakajenifen kan.

52

Naforo kanubagajugu labancogo

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta donkiri. ² A ka nin donkiri la wagati min na Edomukace Dogi* tagara a fo Sawuli ye ko Dawuda tagara Ayimeleki ta so.

³ Ele cefari, mun koson i be i yere tando i ta kojugu koson,
k'a soro Ala ta numanya te ban ka ye?

⁴ I nenkun be cenri ke i ko muru dadiman;
i be janfaw siri.

⁵ Kojugu ka di i ye ka teme kopuman kan,
faninya ka di i ye ka teme can kan.†

⁶ Mogo halakikumaw dama le ka di i ye,
ele mogo nenkun nanbarato!

⁷ O koson Ala bena ele halaki pewu;
a bena i mina, ka i sama ka bo i ta bon konso,
ka i lilinw bon, ka i bo dununa ra mogo panamanw ce ra pewu.‡

⁸ Mogo terenninw bena o ye ka siran;
o bena yereko i ma, k'a fo ko:

⁹ «Mogo min tun ma son ka Ala ke a dogoyoro ye, ale le ye nin ye;
a tun k'a jigi la a ta naforoba le kan,
ka baraka soro a ta kewalejugu baraka ra.»

¹⁰ Nka ne koni, ne be Ala ta so konso i ko oliviyesun nugunin;
ne jigi be Ala ta numanya kan wagati bee, ani tuma bee.

¹¹ Ne be i fo ka i walepumanlon wagati bee, i ta kokeninw koson;
ne jigi be i togo kan, sabu i ka ni i nasiranbagaw ma.

53

Alapasiranbariya laban ye maroya ye (Zaburu 14)

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta karan; donkiri min be la ni filen ye.

² Mogo kolonbariw b'a fo o yere konso ko: «Ala te yi!»
O mogow ye mogokolonw le ye, o ta kewalew bee haramunin lo;
o si te kopuman ke.

³ Ala be to sankolo ra ka jenge ka adamadenw fle,
k'a fle ni a kera ko mogo be yi, hakiri be min fe,
min ye Alapinibaga ye.

* **52:2** 52.2 Dogi ka min ke, o kow sebera Samawilu folo 21.8; 22.9-10. † **52:5** 52.5 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. ‡ **52:7** 52.7 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

⁴ O bεε ka o yere mabo Ala ra, o bεε kera nacintanw ye;
o si te kojuman ke, hali mogō kelenpe.

⁵ Minw be kojugu kera, yala olugu te ko lon le wa?
O be ne ta mogow domuna i ko to;
o fana te Matigi Ala bato.

⁶ Sisan jatigeba le bena o mina,
k'a soro siranya ko te yi.
Minw ka aw lamini ko o be aw kere, Ala bena olugu kolow bεε yerege.
Aw bena o lamaroya, sabu Ala banna o ra.

⁷ Jontigi le bena to Siyon ka Izirayeli kisi!
Ni Ala nana a ta mogow ta bonya laseko o ma tuma min na,
Yakuba ta mogow bena jagari, Izirayelimogow bena ninsondiya.

54

Ala ye mogō degunin bosibaga ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni goni ye. Dawuda ka nin donkiri la,
² wagati min Zifikaw nana a fo Sawuli ye ko: «Dawuda dogonin be anw fe yi!»*

³ E, Ala, ne kisi i togo baraka ra;
kiti tige ka ne ta jo di ne ma, i ta sebagaya baraka ra.

⁴ E, Ala, ne ta daariri lamēn,
i toro malo ne darakan na.

⁵ Sabu Alapasiranbari dow wurira ne kama,
mogō fariman dow b'a fe ka ne nin bo;
o te Alako fan si le jate.†

⁶ Nka, a fle, Ala le ye ne demebaga ye,
Matigi le be baraka don ne nin na.

⁷ A bena ne juguw ta kojuguw hake ben o yere kan.
E, Ala, o halaki i ta kankelentigiya koson.

⁸ Ne bena ne yere diyanya sarakaw bo i ye ni ne jusukun bεε ye;
Matigi Ala, ne bena i fo ka i walepumanlon, ka i togo bonya, sabu i togo ka ni.

⁹ A be ne bosu ka bo ne ta degukow bεε ra.
Ne be ne ja lo ne juguw ra ka o bento fle.

55

Terijugu mogōjanfabagaw

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni goni ye. Dawuda ta karan.

² E, Ala, i toro malo ne ta daariri ra;
i kana dogo, ka ban ka ne ta makarikanw lamēn.

³ I janto ne kumakan na, i ye ne jaabi;
sabu ne hakiri jagamina, ne ta jusukasi koson.
Ne be nuna

* **54:2** 54.2 Nin kumaw bo soro Samawilu folo 23.15-24; 26.1-5. † **54:5** 54.5 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

⁴ ne juguw ta kumakan kosɔn,
ani mɔgɔjuguw ta juguya kosɔn.
O bɛ kojuguw kɛ ne ra,
o dimininba bɛ ben ne kan.

⁵ Ne sɔnkun bɛ panpanna,
saya jatigɛ ka ne mina.

⁶ Siranya ni yɛyɛyɛ ka ne mina,
jatigɛba ka ne datugu fan bɛɛ ra.

⁷ Ne ko: «Jɔn le bɛna kaman di ne ma sa, ne ye kɛ i ko tugani?
Ne tun bɛna wuri ka taga sigi yɔrɔ wɛɛ.

⁸ A flɛ, ne tun bɛna bori ka taga fɔ yɔrɔjan,
ne tun bɛna taga to kongokolon kɔnɔ.*

⁹ Ne tun bɛna teliya ka taga dogoyɔrɔ dɔ jini,
janko ka kisi fɔrɔba ni sanfɔrɔ ma.»

¹⁰ E, Matigi, o ta kuma jagami, ka o kan taran;
sabu ne ja bɛ jusukungbɛleya ni kɛɛ le ra dugu kɔnɔ.

¹¹ Su ni tere, o kow le bɛ kɛra dugu kogow kunna, ka dugu lamini;
terenbariyakow, ani tɔrɔ bɛ dugu kɔnɔ,

¹² cɛnri bɛ yi,
tɔrɔri ni nanbara tɛ ban dugu jamalajɛnyɔrɔw ra ka ye.

¹³ Ne jugu dɔ le tɛ ne mafiyɛnyara;
ni o dɔ tun lo, ne belɛn tun bɛna o mɔpu.
Ne kɔninyabaga dɔ le ma wuri ne kama;
ni o dɔ tun lo, ne tun bɛna dogo o tigi ra.

¹⁴ Nka ele lo, ne ni ele min bɛɛ ye mɔgɔ kɛɛn ye,
ele min tun ye ne yɛɛ teri ye, ani ne jɛnɔgɔn,

¹⁵ ne ni ele min ta jɛnɔgɔnya tun ka di kɛɛbɛ;
anw le tun bɛ kɛ ni jama ye, ka taga jɔgɔn fɛ Ala ta batoso kɔnɔ.

¹⁶ Ayiwa, saya ye bara ka cun o kan,
o panaman ye don saya dibi ra;
sabu juguya bɛ o ta so, a bɛ o jusukun na.

¹⁷ Ne kɔni, ne bɛ Ala le wele;
Matigi Ala bɛna ne kisi.

¹⁸ Wula fɛ, ani sɔgɔma, ani teregbɛn fɛ
ne bɛ mapumankokanw fɔ, ka nuna;
a fana bɛ ne kan mɛn.

¹⁹ Kɛɛ min dabɔra ne kama, a bɛna ne bɔsi ka bɔ o ra,
ka hɛra kɛ ne ye,
hali ni ne kɛɛbagaw ka ca.

²⁰ Ala bɛna ne lamɛn, ka o bɛɛ majigi,
ale min bɛ a ta masaya ra wagati bɛɛ.†

Olugu kɔni tɛ o jogo yɛɛma,
o fana tɛ siran Ala ja.

* **55:8** 55.8 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **55:20** 55.20 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

21 Ne jɛnɔgɔn bɛ kojugu kɛ a teriw ra,
a tun ka teriya layiri min ta, a bɛ o cɛn.

22 A darakuma nugunin lo ka tɛmɛ nare kan,
nka kɛrɛ dogonin bɛ a jusukun na;
a ta kumaw ka di ka tɛmɛ turu kan,
nka a bɛ i ko kɛrɛkɛmuru bɔnin a la ra.

23 I ta ko bɛɛ to Matigi Ala boro,
ni o kɛra, a bɛna baraka don i ra;
a tɛ sɔn ka mɔgɔ terennin to a ye ben fiyewu.

24 Nka ele Ala kɔni, ele bɛna nin mɔgɔw lajigi fɔ kaburu kɔnɔnɔ.
Mɔgɔfagabagaw, ani nanbaramɔgɔw tɛna hali o ta si sandaw tarance sɔrɔ.
Nka ne bɛ ne jigi la ele Ala kan.

56

Ala b'a janto a ta mɔgɔw ra

1 Dɔnkirilabagaw kuntigi. A bɛ la dɔnkiri min lacogo ra, o tɔgɔ ye ko «Yɔrɔjanna tugani kasibari.» Dawuda ka nin dɔnkiri la wagati min Filisikaw tagara a mina Gati dugu kɔnɔ*.

2 E, Ala, makari ne ra, sabu mɔgɔw bɛ ne nin tɔɔrɔra;
lon o lon o bɛ ne kɛrɛ, o bɛ ben ne kan.

3 Lon o lon ne juguw bɛ ne tɔɔrɔ;
ne kɛrɛbagaw cayara, fɔ o bɛ waso ne ra.

4 Nka ni siranya ka ne mina wagati min na,
ne bɛ ne jigi la ele le kan.

5 Ne bɛ Ala ta kuma tando;
ne jigi bɛ Ala le kan, ne tɛ siran;
adamadenw bɛ se ka mun le kɛ ne ra?

6 Lon o lon o b'a fɛ ka ne ta kow cɛn le;
o bɛ kojugu dama le miiri ne ta ko ra.

7 O bɛ janfa siri ne kama, o bɛ dogo ka ne kɔrɔsi,
o bɛ ne tɛmɛyɔrɔw bɛɛ kɔrɔsi,
sabu o bɛ ne fagayɔrɔ le jini.

8 Yala o bɛna bɔsi k'a sɔrɔ o bɛ nin terenbariyaw kɛra wa?
Ala, i ta dimi kosɔn, nin mɔgɔw halaki!

9 I bɛ ne senlayɔrɔw bɛɛ kelen kelen jate, ka ne to ne ta dunupalatige ta yaala ra.
Ne jajiw mina ka o mara i ta minan kɔnɔ;
yala a bɛɛ hakeya sebenin tɛ i ta kitabu kɔnɔ wa?

10 Ni ne nana i wele lon min na,
o lon na ne juguw bɛna sekɔ ni o kɔ ye;
o ra ne bɛna a lon ko Ala bɛ ni ne ye.

11 Ne bɛ Ala ta kuma tando,
ne bɛ Matigi Ala ta kuma tando.

12 Ne jigi bɛ Ala le kan, ne tɛ siran;
adamadenw bɛ se ka mun le kɛ ne ra?

* 56:1 56.1 Aw ye Samawilu fɔlɔ 21.11-16 flɛ.

¹³ E, Ala, ne ka dajuru min ta i fe, ne ka kan ka o dafa.
Ne bɛna barakalari sarakaw bo i ye,
¹⁴ sabu i ka ne nin kisi saya ma,
i ma son k'a to ne sen ye talon;
o ra, ne panaman bɛna tagama Ala na korɔ yeelen na.

57

*Ala ta mɔgɔw jigi ye Ala ye
(Hayan 8-12; Zaburu 108.2-6)*

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. A bɛ la dɔnkiri min lacogo ra, o tɔgɔ ye ko «I kana a halaki.» Dawuda ka nin dɔnkiri la wagati min a borira Sawuli na ka taga dogo kuruwo kɔnɔ*.

² Makari ne ra, Ala, makari ne ra!
Sabu ne ka ne nin karifa ele le ma.
Ne bɛ ne yere dogo i kaman suma korɔ,
sani k'a to kojugu wagati ye teme.

³ Ne bɛ kule ka Ala korɔtaninba wele,
Ala min bɛ ko bɛɛ ke ne ye k'a dafa.

⁴ A bɛna to sankolo ra ka ne kisi,
a bɛna ne tɔrɔbagaw mafiyɛnya.†
Ala bɛna a ta numanya ni a ta kankelentigiya lajigi ne kan.

⁵ Ne kɔni lanin bɛ jaraw le ce ra,
minw bɛ adamaden sogo jimi;
o ninw bɛ i ko tamanw, ani biɲɛw,
o nenkun bɛ i ko kerekemuru dadiman.

⁶ E, Ala, i tɔgɔ ye korɔta fo ka teme sankolo kan,
i ta bonya ye ke dunupa bɛɛ lajennin kunna.

⁷ O tun ka jo le siri ne sen korɔ
janko ka ne laben;
o ka dinga sogi ne na,
nka olugu yere le nana ben o dinga kɔnɔ.‡

⁸ Ne hakiri sigira, Ala, ne hakiri sigira;
ne bɛna dɔnkiri la ka Ala tando.

⁹ Ne nin, i kunu!
Ne ta kora ni ne ta gɔni, aw ye kunu!
Ne bɛna dugugbɛda lakunu.

¹⁰ E, Matigi, ne bɛ i fo ka i walepumanlon jamana mɔgɔw ce ra;
ne bɛ dɔnkiri la ka i tando siyaw ce ra,

¹¹ sabu i ta numanya bonya bɛ se fo sankolo kɔnɔ,
i ta kankelentigiya bɛ se fo sankolo ma.

¹² E, Ala, i tɔgɔ ye korɔta fo ka teme sankolo kan,
i ta bonya ye ke dunupa bɛɛ lajennin kunna.

* 57:1 57.1 Aw ye Samawilu folo 22.1-2; 24.1-2 fle. † 57:4 57.4 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

‡ 57:7 57.7 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

58

Ala le ye mɔgɔjugu sarabaga ye

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. A be la dɔnkiri min lacogo ra, o tɔgɔ ye ko «I kana a halaki» Dawuda ta dɔnkiri.

² Aw fangatigiw, yala can ra aw be terenninya sira kan wa?
Yala aw be adamadenw ta kiti tigera ka ja wa?

³ Fiyewu! Aw be tugu ka kojuguw ke,
aw borow le be kojugu caya jamana kɔnɔ.

⁴ Mɔgɔjuguw be sirajugu ta kabini o worolon na,
faninyafɔbagaw be o yere lafiri kabini o worolon.

⁵ Baga min be o ra, o бага be i ko sa ta бага,
a be i ko fɔnfɔnnin min te menni ke, min b'a toro datugu,

⁶ janko a kana sanegɛbagaw kan men,
hali sanegɛbagaw beɛ ra ceguman.

⁷ E, Ala, o jinw karikari o da kɔnɔ!
Matigi Ala, nin jaranbelenw dagbagaw karikari!

⁸ O ye tunu i ko ji be woyo ka tunu cogo min na;
ni o ka o ta kalan bon, o ta biɲew kana foyi ja.

⁹ O ye ke i ko tɔnɔnkɔ, min tagatɔ be to ka yeele tere kɔrɔ.
O ye ke i ko den min kɔgɔbari worora, o ja kana tere yeelen ye.

¹⁰ Sani daga ye bɔ ɲani tasuma fundenin kala ma,
ni ɲani kene lo, walama ni a jalan lo o,
sanfɔɲɔ ye mɔgɔjugu ta ka taga ni a ye.

¹¹ Mɔgɔ terennin bena ɲagari, sabu Ala k'a mɔnebo;
a bena a sen ko mɔgɔjuguw jori le ra.

¹² Mɔgɔw bena a fɔ ko: «Can lo, mɔgɔ terennin ta baraji be yi;
can lo, Ala be yi, min be kiti tige dunuɲa kɔnɔ.»

59

Ala le ye a nasiranbagaw karifayɔrɔ ye

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. A be la dɔnkiri min lacogo ra, o tɔgɔ ye ko «I kana a halaki!» Dawuda ka nin dɔnkiri la wagati min Sawuli ka mɔgow ci ka taga a ta bon lamini, janko a bɔtɔ, o y'a faga*.

² E, Ala, ne bɔsi ka bɔ ne juguw boro,
minw be wurira ne kama, ne tanga olugu ma.

³ Ne bɔsi ka bɔ mɔgɔ terenbariw boro,
ne kisi ka bɔ mɔgɔfagabagaw boro.

⁴ Sabu o dogonin ye nin ye ka ne kɔnɔ;
mɔgɔ jusu farimanw lo.

O ka janfa siri ne kama, k'a sɔrɔ ne ma hakɛko ke,
ne ma jurumun ke, Matigi Ala.

⁵ Ne ma terenbariyako si ke o ra, nka o be boriborira ka o yere laben ne kama.

* 59:1 59.1 Aw ye Samawilu fɔlɔ 19.11-17 flɛ.

I kunu, ka na o fɛ, i ye ne dɛmɛ!

⁶ Ele, Matigi Ala, Fangatigi, Izirayeli ta Ala,
i wuri ka siyaw bɛɛ kɛrɛ!

I kana makari nin janfamɔgɔw ni nin mɔgɔ terenbariw si ra.[†]

⁷ Wula fɛ o bɛ sekɔ ka na;

o bɛ kasi i ko wuruw;

o bɛ yaala ka dugu lamini.

⁸ A fɛ, kumakolon tɛ ban o da ra ka ye,
o darakumaw ka jugu i ko kɛrɛkɛmuruw;
o b'a fɔ ko: «Mɔgɔ si tɛ an lamenna?»

⁹ Nka ele, Matigi Ala, ele bɛ yɛrɛko o ma;
ele bɛ siyaw bɛɛ lɔgɔbɔ.

¹⁰ E, ne ta barakatigi, ne na lonin bɛ ele le ra,
sabu ele le ye ne tangabaga ye.

¹¹ Ne ta numanya tigi Ala bɛna na ne fɛ;

Ala bɛna a to ne ye ne juguw bentɔ fɛ.

¹² I kana o faga, janko ne ta mɔgɔw kana na pɪna o kɔ;
nka i ta sebgaya baraka ra, o janjan le, ka o majigi,
Matigi, an tangabaga Ala.

¹³ O darakuma bɛɛ ye jurumun le ye;

o kosɔn o yɛrɛ ta yɛrɛbɔnya ye kɛ jan ye ka o mina,
sabu o bɛ kumajuguw ni faninyakumaw dama le fɔ.

¹⁴ I jusu gbannin ye o bɛɛ halaki;

o halaki fɔ ka na o bɛɛ ban pewu!

O ra, bɛɛ bɛna a lon, ka taga se fɔ dunuɲa dan na,
ko Ala le ye Yakuba ta mɔgɔw[‡] ta masacɛ ye.[§]

¹⁵ Wula fɛ, o bɛ sekɔ ka na,

o bɛ kasi i ko wuruw,

o bɛ yaala ka dugu lamini.

¹⁶ O bɛ yaalayaala ka o ta domuni pini;

ni o ma fa, o bɛ to ka kule ci.

¹⁷ Ne kɔni, ne bɛna dɔnkiri la ka i ta sebgaya lakari,

lon o lon sɔgɔma, ne bɛna i ta numanya ko fɔ.

Sabu ele le ye ne dogoyɔrɔ ye;

ne ta degulonw na, ele le ye ne karifayɔrɔ ye.

¹⁸ E, ne ta barakatigi, ne bɛna dɔnkiri la ka i tando,

sabu Ala le ye ne tangabaga ye,

ne ta Ala ye numanya tigi le ye.

60

Ala bɛ sesɔrɔri di a ta mɔgɔw ma

(Hayan 7-14; Zaburu 108.7-14)

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Nin dɔnkiri bɛ la dɔnkiri min lacogo ra, o togo ye ko
«Jɛnɔgɔnya yirifiyeren.» Dawuda ka nin dɔnkiri la, janko ka mɔgɔw karan,² wagati
min a ta mɔgɔw tun tagara Mesopotami mara ta Sirikaw kɛrɛ, ani Soba mara ta

[†] 59:6 59.6 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. [‡] 59:14 59.14 Yakuba ta mɔgɔw, o kɔrɔ ye
Izirayelimɔgɔw. [§] 59:14 59.14 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

Sirikaw, ani o kɔ fɛ Yohabu sekɔra ka na Edomuka cɛ waga tan ni fla faga Kɔgo kenɛgbɛ yɔrɔ ra*.

³ E, Ala, i banna an na, k'a to an juguw ka an gbɛn ka an janjan; i tun dimina an kɔrɔ, nka sabari ka sɔn an na tuun.

⁴ I ka dugukolo yerɛyerɛ, fɔ k'a pɛrɛn; dugukolo pɛrɛndaw lalaga, sabu a bɛ yuguyugura.

⁵ I ka kogbɛlɛnw lase i ta mɔgɔw ma, k'a kɛ i n'a fɔ i ka duvɛn le di o ma, o k'a min fɔ ka janamini.

⁶ Nka i ka tagamasiyɛn dɔ di i nasiranbagaw ma, min bɛ o tanga o juguw ta biɲɛw ma.†

⁷ An jaabi, ka an kisi ni i boro barakaman ye, janko i ta mɔgɔ kanuninw ye bɔsi.

⁸ Ala tora a ta yɔrɔ saninman* kɔnɔ, ka kuma, ko: «Ne bɛna se sɔrɔ, ka Sikɛmu ta mara taran k'a nin, ka Sukɔti dingakɔnɔyɔrɔ suma k'a nin.

⁹ Galadi ta mara ye ne ta le ye, Manase ta mara ye ne ta le ye, Efrayimu ta mara ye ne kun dogoyɔrɔ ye, Zuda ta mara ye ne ta masacɛbere ye,

¹⁰ Mohabu ta mara ye ne ta kominan ye, ne bɛ ne ta sanbara bɔ k'a firi Edomu ta mara le kan; ne bɛ se sɔrɔ, fɔ ka pɛrɛn Filisikaw ta jamana kunna.»

¹¹ Ala, jɔn le bɛna ne lataga dugu barakaman kɔnɔ sa? Jɔn le bɛna taga ni ne ye Edomu?

¹² Ele Ala tɛ wa? Ele min tun banna an na, ele min tun tɛ bɔra ni an ta kɛrɛkɛcɛw ye tuun, Ala!

¹³ An dɛmɛ, ka an bɔsi ka bɔ an juguw boro! Sabu adamaden ta dɛmɛri ye gbansan le ye.

¹⁴ Nka ni Ala bɛ ni an ye, an bɛna kobaw kɛ; ale le bɛna an juguw dɔndɔn fɔ ka o jɔrɔ.

61

Ala le ye a ta mɔgɔw karifayɔrɔ ye

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dɔnkiri min bɛ la ni gɔni ye. Dawuda ta Zaburu.

² E, Ala, ne kulekan lamɛn! I janto ne ta daarikan na!

³ Ka ne to hali dunuɲa dan na, ne bɛ kule ka i wele, sabu ne jigi tigɛra.

Farakuru min yɔrɔ ka jan ne ma, ne layɛlɛn o kan,

⁴ sabu ele le ye ne karifayɔrɔ ye, i ko sankasɔjan min bɛ ne tanga ne juguw ma.

* **60:2** 60.2 Aw ye Samawilu flanan 8.3-14; Kibaroyaw folo 18.3-13 flɛ. † **60:6** 60.6 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

⁵ Ne b'a fε ka to i ta bon kɔnɔ tuma bεε,
ka ne yεrε dogo i kamanw kɔrɔ;*
⁶ sabu Ala, ne ka dajuruw ta i fε fεn minw na, i ka o kε ne ye;
i ka fεn minw mara i tɔgɔ nasiranbagaw ye, i bεna o di ne fana ma.

⁷ Dɔ fara masacε si kan!
A ye to si ra ka wagatijan kε!
⁸ A siginin ye to masaya ra Ala na kɔrɔ wagati bεε!
A to i ta pumanya ni i ta kankelentigiya y'a mara!
⁹ Can lo, ne bεna dɔnkiri la ka i tɔgɔ tando tuma bεε,
ka ne ta dajuruw dafa lon o lon.

62

Ala kelenpe le ye kisiri tigi ye

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi, Yedutun. Dawuda ta Zaburu.

² Ne nin, i je ka Ala kelenpe le makɔnɔ;
ne ta kisiri bε bɔ ale le ra.
³ Ɔnhɔn, ale le ye ne ta barakatigi Ala ye, ani ne ta kisiri tigi;
ne tangabaga lo; foyi tɛna ne jεngε ka bɔ ne nɔ ra.

⁴ Tuma juman le aw bεna nin dabla:
Aw bεε bε ben mɔgɔ dɔ kan,
aw bε jεn o tigi ra k'a bugɔ k'a faga,
i n'a fɔ mɔgɔ bε kogo jεngεnin tɔ laben cogo min na,
i n'a fɔ mɔgɔ bε sansan cennin tɔ waraga cogo min na!

⁵ Can lo, o bε janfa siri janko ka mɔgɔ laben ka bɔ a ta lɔyɔrɔɔnuman na;
faninya le ka di o ye.
O bε dugawu kε i ye ni o da ye,
k'a sɔrɔ o bε i danga o jusukun na.*

⁶ Ɔnhɔn, ne nin, i je ka Ala kelenpe le makɔnɔ;
sabu ne jigi ye ale le ye.
⁷ Ale le ye ne ta barakatigi ye, ani ne ta kisiri tigi;
ne tangabaga lo; ne tɛna jεngε ka bɔ ne nɔ ra.
⁸ Ne ta kisiri ni ne ta bonya bε bɔ Ala le ra;
ne ta barakatigi Ala barakaman, ani ne karifayɔrɔ ye Ala le ye.
⁹ Aw adamadenw, aw ye aw yεrε karifa a ma wagati bεε;
aw ye aw jusukunnakow bεε fɔ a ye,
sabu Ala le ye an dogoyɔrɔ ye.†

¹⁰ Can lo, adamadenw tε foyi ye;
mɔgɔw ye fεngbansanw le ye.
Hali ni i ka o bεε bla sumanikenan dɔ kɔnɔ,
o bεε lajennin bε fiyεnya ka tɛmε hali fɔrɔ kan.

¹¹ Aw kana aw jigi la tɔrɔri kan,
walama ka aw boromala sonyari kan gbansan.

* **61:5** 61.5 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. * **62:5** 62.5 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **62:9** 62.9 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

Hali ni naforo ka caya cogo o cogo,
aw kana aw jigi la a kan.

¹² Ala ka nin fo sijnaga kelen,
ka seko k'a fo sijnaga fla, ne k'a men;
a ko: «Fanga ye Ala ta le ye.»

¹³ Numanya fana ye ele ta le ye, an Matigi!
Sabu ele le be bee sara ka kapa ni a tigi ta kewalew ye.

63

Ala ta numanya ka fisa ni fen bee ye

¹ Dawuda ta Zaburu. A ka min la k'a to Zuda kongokolon kono.

² E, Ala, ele le ye ne ta Ala ye, ne be i ta jennogonya le pini,
i logo be ne ra i ko jiminlogo;

ne farikolo be sama i no fe,
i ko dugukolo janin, segenin, jintan be ji fe cogo min na.

³ O koson ka ne to i ta yoro saninman kono, ne be ne ja lo i ra,
janko ka i ta sebagaya ni i ta bonya fe,

⁴ sabu i ta numanya sorori ka fisa ni si sorori ye;
o koson ne be i bonya ni ne darakumaw ye.

⁵ Ne be ne boro fla lawuri i togo ra,
ka baraka la i ye ne si bee ra.

⁶ Ne nin wasara, i n'a fo mogo min ka domuni dimanyorow le domu ka fa;
ne jagarininba, ne da bena i tando.

⁷ Ka ne to ne layoro ra, ni ne hakiri ka jigi i ra,
ne be to ka miiri i ra su wagatiw bee ra.

⁸ Sabu ele le ye ne demebaga ye,
ne be to i kaman suma koro ka jagarikanw fo.

⁹ Ne nin sirinin be i ra,
i boro barakaman be ne mina.

¹⁰ Nka minw b'a fe ka ne nin halaki,
i bena olugu lajigi fo dugukolo jukoro.

¹¹ I bena o labla murutigiw ye,
k'a to o sogo ye ke kongowuruw ta domuni ye.

¹² Nka masace bena jagari Ala ta jennogonya koson;
mogo o mogo be kari ni Ala togo ye, o tigi kun be korota,
sabu faninyafobagaw da bena datugu.

64

Ala be mogojugu ta ko bee kala ma

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² E, Ala, ne ta mapumankokan lamem;
ne si tanga, sabu ne juguw pasiran be ne ra.

³ Mogojuguw ka jen min siri, ne kisi o ma,
ka ne bo kojugukebagaw ta mankanw ce ra.

⁴ O be o nenkun dabo, k'a da diya i ko keremukemuru,

o be o ta kumajuguw laben i ko bijew,
⁵ ka dogo ka mogo jusukungbenin bon;
 o be bara a ra, k'a bon, hali o te siran.
⁶ O be o yere jija kojugu le ra,
 k'a fo ko olugu bena jan dow dogo ka o la mogo wa;
 o b'a fo ko: «Jon le be an yera?»
⁷ O be kojugu naninya,
 k'a fo ko: «An ka dabarijugu min siri, o pana yere le!»
 Can lo, mogo kononokow ni a jusukunnakow ye dingadunba le ye min dunya te lon.

⁸ Nka Ala bena o bon ni bije do ye;
 o bena bara ka benben.
⁹ O yere nenkun le bena ke sababu ye ka o laben;
 ni mogo o mogo ka o ye, o tigi b'a kun yuguyugu.
¹⁰ Ni o kera, adamadenw bee bena siran;
 o bena Ala ta kobaw lakari,
 sabu o bena a ta kokeninw koru faamu.
¹¹ Mogo terrenin be nagari Matigi Ala koson,
 a b'a yere karifa Matigi Ala ma;
 mogo jusupumanw bee kun bena korota.

65

Ala b'a janto a ta danfenw na

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu. Donkiri.

² E, Ala, i ka kan ni tandori ye, Siyon dugu konu;
 mogo ka dajuru minw ta i fe, o bena na o dafa.
³ Ele min be daariri jaabi,
 adamadenw bee bena na ele le fe.
⁴ Ne ta terenbariyakow doni gbiriyaara ne ma,
 nka i be an ta hakew bee yafa.
⁵ I be mogo minw janawoloma, ka o gbara i yere ra,
 janko o ye to i ta so konu, olugu ta pana.
 I ta so ta fenpumanw bena an wasa,
 i ta batoso saninman ta fenpumanw.
⁶ An ta kisiri tigi Ala, i ka kabakobaw ke ka an jaabi,
 janko ka i ta terreninya yira;
 bee jigi ye ele le ye,
 hali minw be fo dugukolo dan na, ani fo kogoji dan na.

⁷ Ale le ka kuruw sigi a ta fanga baraka ra;
 sabu sebgaya b'a fe.
⁸ A be kogojiw ta mankan mala,
 ka jikuruw ta mankan mala,
 ka siyaw ta woyokanw mala.

⁹ Mogo minw be fo hali dugukolo dan na, siranya be olugu ra i ta tagamasiyenw koson.
 I be tereboyanfan mogo ni terebenyanfan mogo fa nagari ra.
¹⁰ I be i janto dugukolo ra k'a son ji ra,
 ka dugukolo diya kosebe,
 sabu Ala ta ko fanin lo ji ra.

I be siman di mɔgɔw ma, sabu i ka dugukolo laben o le kama.

¹¹ I be forow ta walanw sɔn ji ra kosebe,

k'a bɔgɔkuruw yerege,

ka sanji ke ka o magaya,

ka baraka don simanw falento ra.

¹² I ta konumanw sababu ra, san laban be diya;

ni ele ka teme yoro o yoro, o yoro fenw bee be na.

¹³ Beganw ta domunikeyoro minw be kongokolon kono, o bee ka ji;

pagarikanw be kongoriw kunna fan bee ra.

¹⁴ Kongokonyorow bee fara sagaw ni baw ra,

forow bee fara siman na.

Bee be pagari fo ka donkiriw la.

66

Ala be a ta mɔgɔw bɔsi o juguw boro

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri. Zaburu.

Aw ye Ala tando ni pagarikanbaw ye, aw dununamogow bee.

² Aw ye donkiri la k'a togo bonya lakari,

aw y'a tando ni bonyaba ye.

³ Aw y'a fo Ala ye ko: «I ta kow ye siranyakobaw ye!

I ta baraka bonya koson, i juguw be o kinbiri gban i koro.

⁴ Dununa bee lajennin be a kinbiri gban i koro ka i bato,

ka donkiri la ka i bonya,

ka donkiri la ka i togo bonya.»*

⁵ Aw ye na Ala ta kokeninw fle;

a be koba minw ke adamadenw ye.

⁶ A ka kogoji yelema k'a ke dugukolo jalan ye,

k'a to mogow tagamana a ce ma k'a cetige.

O le koson an be pagari a ta kokeninw koson.

⁷ A siginin be kuntigiya ra wagati bee, a ta sebagaya baraka ra,

a na be siyaw ra;

o koson mogow murutininw kana o yere korota!†

⁸ Siyaw, aw ye baraka la an ta Ala ye!

Aw ye aw kan bo k'a tando!

⁹ A ka an nin panamanya;

a m'a to an sen ye talon.

¹⁰ E, Ala, i ka an segesege,

i ka an korobo i ko mogow be warigbe korobo tasuma ra cogo min na.

¹¹ I tun ka an don jo ra,

i tun ka doni gbiriman la an ko ra;

¹² I k'a to an juguw ka so bori ka yelen an kunw kan.

An ka tasuma cetige, ka ji cetige;

nka i ka an bosi ka bo o bee ra, ka an laganfiya.

¹³ Ne bena taga i ta batoso kono ni saraka jenitaw* ye;

* **66:4** 66.4 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **66:7** 66.7 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

ne ka dajuru minw ta i fe, ne be taga o dafa;
¹⁴ ne da ka dajuru minw ta,
 ne da ka kuma minw fo wagati min ne tun degura, ne bena o dafa.
¹⁵ Ne bena began toroninw ke saraka jenitaw ye ka o di i ma,
 ani sagajigi sarakaw, ani wusunan sarakaw*;
 ne bena misitoranw, ani bakoroninw ke saraka ye.‡

¹⁶ Aw minw bee be siran Ala ja, aw ye na lamenni ke;
 Ala ka min ke ne ye, ne bena o lakari.
¹⁷ Ne kulera ni ne da ye k'a wele,
 ne k'a bonya ni ne nenkun ye.
¹⁸ Ni ne tun ka terenbariya ye ne jusukun na, ka je a kan,
 Matigi tun tena ne lamen.
¹⁹ Nka can ra, Ala ka ne lamen;
 a k'a janto ne ta daarikan na.
²⁰ Ala baraka,
 sabu a ma ban ne ta daariri ma,
 a fana ma a ta numanya mabo ne ra.

67

Ala le ye hinatigi ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni goni ye. Zaburu. Alabatodonkiri.

² Ala ye hina an na, ka baraka don an na,
 ka son ka an fle ni numanya ye.*

³ Ni o kera, mogow bena i ta kow jalon dununa konɔ,
 siyaw bena i ta kisiri ko faamu.

⁴ Ala, mogow ye i fo ka i walenumanlon!
 Mogow bee ye i fo ka i walenumanlon!

⁵ Siyaw ye nagari ka donkiri la ka ninsondiya,
 sabu i be mogow ta kiti tige horonya kan,
 ele le ye siyaw kuntigi ye dugukolo kan.†

⁶ Ala, mogow ye i fo ka i walenumanlon,
 mogow bee ye i fo ka i walenumanlon!

⁷ Dugukolo senefenw be den;
 Ala, an ta Ala, ale be baraka don an na.

⁸ Onhon, Ala be baraka don an na;
 a nasiran bena ke mogow bee ra, ka taga se fo dununa danw bee ra.

68

Ala be se soro a juguw bee kan

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu. Donkiri.

² Ala ye wuri k'a juguw bee janjan,
 a koninyabagaw bee ye bori a ja.

‡ **66:15** 66.15 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. * **67:2** 67.2 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **67:5** 67.5 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

³ Sisi be tunu cogo min na, i bena o latunu ten le,
ka o ke i ko kepe be yeele cogo min na tasuma koru.
Mogoguw bena halaki Ala na koru;

⁴ nka mogu terenninw bena ninsondiya,
o bena nagari kosebe Ala na koru,
ka ninsondiya fo k'a ke ninsondiya dan ye.

⁵ Aw ye donkiri la Ala ye, ka Alatandodankiriw la k'a togo bonya;
aw y'a kunben ni bonya ye, ale min be sankabaw ke a ta sowotoro ye.
A togo ye ko Matigi Ala, aw ye nagari kosebe a na koru.

⁶ Feritaninw fa, ani muso ce saninw ta kititigebaga,
Ala ye o le ye; a siginin be a ta yoro saninman konu.

⁷ Ala le be mogu di mogontanw ma,
ka mogu minaninw labla ka o wasa.
Mogu murutininw le sigiyoro bena ke yoro lakolonw ye.

⁸ E, Ala, wagati min i bora ka bla i ta mogow na,
wagati min i tun be tagamana o na fe kongokolon konu,*

⁹ dugukolo yereyerera, sankolo ka sanji lajigi;
o kera Ala na koru, Sinayi ta Ala,
o kera Ala na koru, Izirayeli ta Ala.

¹⁰ E, Ala, i ka sanji lana caman;
i ta jamana tun jara, nka i yere ka sumaya jigi a kan tuun.

¹¹ I ta mogow sigira o yoro le ra.
E, Ala, i ta numanya koson, i ka o yoro laben panibagatow ye.

¹² Matigi kumana;
muso kumalasebagaw ye jamaba le ye.

¹³ Siya tow ta kerekejamaw ni o ta masacew borira; o be borira.
An ta muso minw tun tora so konu, olugu le ka an juguw borofenw tarantaran.

¹⁴ Jendetuganiw tagamasiyenw† lo, o kamanw warigberaman lo,
o kamansiw kera ni sanin nugunin le ye.
Nka kerekeden dow lanin tora so sagakuruw ce ra.

¹⁵ Wagati min Sebetigi Ala ka masacew ghen ka o janjan o kereyoro ra,
a tun kera i ko bugun le tun be jigira Salimon kuru kan.

¹⁶ Ala ta kuruba, Basan kuru!
Kuru kun caman, Basan kuru!

¹⁷ Ala ka kuru min panawoloma k'a ke a sigiyoro ye,
mun koson o kuru pangboya be aw ra, aw kuru kun camanw?
Sigiya t'a ra, Matigi Ala bena o yoro le ke a sigiyoro ye wagati be.

¹⁸ Ala ta sowotorow jateda ye waga camanba,
waga caman sigiyoroma caman.
Matigi be bo Sinayi kuru kan ka taga a ta yoro saninman konu.

¹⁹ I yelenna san fe,
i ka jon dow mina ka taga ni olugu ye,
i ka bonyaw mina mogow fe, hali mogu murutininw,

* **68:8** 68.8 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **68:14** 68.14 O jenetuganiw tagamasiyenw be se ka ke Izirayelimogow juguw borofen minanin dow ye.

janko ka o yɔrɔ kɛ ele Masa Ala ta sigiyɔrɔ ye.

20 Matigi baraka lon bɛɛ!

Ale le bɛ lɔ ni an kunko ye,
ale Ala le ye an ta kisiri tigi ye.‡

21 Ale Ala le ye an kisibaga ye;

Matigi Ala, an Matigi, ale le bɛ mɔgɔ bɔsi ka bɔ saya boro.

22 Nka Ala bɛna a juguw kun ci;
minw bɛ hakekow kɛ, a bɛna olugu kunkolo siman ci.

23 Matigi ko: «Ne bɛna o lana ka bɔ fɔ Basan;

ne bɛna o lana ka bɔ fɔ kɔgɔji jukɔrɔ;

24 janko aw ye aw senw ko aw juguw jori ra,

aw ta wuruw fana nɛnw ye aw juguw jori dɔ sɔrɔ k'a nɛmu.»

25 E, Ala, mɔgɔw ka i ni i ta mɔgɔw ta sesɔrɔri tagama ye,

ne ta Ala ka tagama min kɛ,

ne ta Masace ka tagama min kɛ ka na don yɔrɔ saninman kɔnɔ.

26 Dɔnkirilabagaw tun bɛ na fɛ, ka fɔrifentigiw gban olugu kɔ;
sungurudenw bɛ o cɛ ra, olugu bɛ longanw fɔra.

27 Aw ye baraka la Ala ye jamalajɛnyɔrɔw ra,

aw ye baraka la Matigi Ala ye, aw minw buruju bɔra Izirayeli ra.

28 Mɔgɔ fɔlɔw ye o bɛɛ ra fitini Boniyaminu ta mɔgɔw le ye;

ale le ye o pamɔgɔ ye.

O kɔ, Zuda ta kuntigiw ni o ta jamakuru,

ani Zabulon ta kuntigiw, ani Nɛfitali ta kuntigiw.

29 I ta Ala k'a latige ko i baraka ye bonya.

E, Ala, i ta sebagaya yira i n'a fɔ i tun derira k'a kɛ an ye cogo min na fɔlɔfɔlɔ.

30 Ka i to i ta batosoba kɔnɔ, Zeruzalemu dugu kunna,

masaw bɛna na i fɛ ni bonyafenw ye.

31 Jirafen min bɛ yaala bin na, songɔ ale ra,

ani misitoranw ni siya werɛw ta misiden

minw bɛ na ni warigbɛw ye o boro, ka na o kinbiri gban;

kɛrɛ ka di siya minw ye, olugu bɛɛ janjan.

32 Ciraden dɔw bɛna na ka bɔ Misiran,

Etiyopikaw fana ka o boro kɔrɔta, o bɛ borira ka na Ala fɛ.

33 Dunuɲa masayaw bɛɛ, aw ye dɔnkiri la Ala ye,

aw ye Alatandodɔnkiriw la Matigi ye.§

34 A yɛlennin bɛ sankolo le kan i ko so, sankolo min danna kabini fɔlɔfɔlɔ;

a bɛ a kan bɔra, a bɛ a kan barakaman kɔrɔta.

35 Aw ye lɔ a ra k'a lon ko sebagaya ye Ala ta ye;

a ta bonya bɛ Izirayeli kan,

a ta sebagaya ka sankolo fa.

36 E, Ala, i ye siranfɛnba le ye i ta yɔrɔ saninmanba kɔnɔ dɛ!

‡ 68:20 68.20 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. § 68:33 68.33 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

Izirayeli ta Ala be sebgaya ni baraka di a ta mɔgɔw ma;
Ala baraka!

69

Ala le be mɔgɔ kisi

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Nin dɔnkiri be la dɔnkiri min lacogo ra, o togo ye ko «Yirifiyeren». Dawuda ta Zaburu.

² E, Ala, ne kisi,
sabu ji ka ne mina fo ne kan korɔ.

³ Ne be jigira jibogɔ jukɔrɔ, dan te min dunya ra,
foyi te yi ka ne lalo;
ne be jigira fo ji jukɔrɔyɔrɔ ra,
jiwoyo be tagara ni ne ye.

⁴ Ne kulera fo ka ne baraka ban,
ne kan jara fo a be ne jeni;
ne ka ne ta Ala mafle,
fo ka na ne jadenw sege fleri ra.

⁵ Mɔgɔ minw be ne koninya gbansan,
olugu ka ca ka teme hali ne kunsigiw kan.
Minw b'a fe ka ne halaki, olugu baraka ka bon kosebe;
ne juguw be bagara ne ma le.
Ne ma fen min sonya,
o ko ne ye o seko jagboya ra!

⁶ E, Ala, ele ka ne ta hakirintanya lon,
ne ta hakekow fana ma dogo i ma.

⁷ Minw jigi be i kan, i kana a to olugu ye maroya ne koson,
Matigi Fangatigi Ala.

Minw be i ta jenɔgɔnya jinina, i kana a to olugu kun ye suuru ne koson,
Izirayeli ta Ala.

⁸ Sabu ele le koson mafiyenyari be ne kan,
ele le koson ne kun suurura.

⁹ Ne kera mɔgɔ were ye ne yere balemaw ce ra,
ne kera siya were mɔgɔ ye ne balemaw ce ra,

¹⁰ sabu i ta so ko hami be ne jenina ne jusukun na i n'a fo tasuma.

I mafiyenyabagaw be mafiyenyarikuma minw fo i ma, o kumaw be ben ne le kan.

¹¹ Ni ne be kasi ka sun don,
o be dogoyari le lase ne ma.

¹² Ni ne ka borofani don ne yere ra,
o be ne togo le don o ta zanaw ra.

¹³ Minw be sigi dugu donda ra, olugu be ne korofɔ,
dɔrɔminbagaw be ne togo le don o ta dɔnkiriw ra.

¹⁴ Nka ne koni, Matigi Ala, ne be ne ta daariri fora ele le ye;
nin ye ke wagatjuman ye.

E, Ala, ne jaabi i ta numanyaba koson,
i ye ne kisi ka kana ni i ta kankelentigiya ye.

¹⁵ Ne sama ka bo bogɔ ra, janko ne kana jigi tuun,
ne bosu ka bo ne koninyabagaw boro;

ne sama ka bo ji jukoro,
 16 jiwoyo kana taga ni ne ye,
 jidunbaw kana ne datugu,
 saya dinga kana datugu ne da ra.

17 Ne jaabi, Matigi Ala, sabu i ta numanya ka di;
 a ke i ta hinaba koson, i ye i na munu ka ne fle.

18 I kana i pada dogo i ta jon ma;
 i teliya ka ne jaabi sabu ne degunin lo.

19 Gbara ne ra, i ye ne kisi;
 ne kunmabo ka bo ne juguw boro.

20 O ka ne dogoya, ka ne lamaroya, ka ne kun suuru cogo min na, i yere ka o lon;
 i ka ne juguw bee lon.

21 O ta dogoyari ka ne jusu kasi
 fo ka ne bana;

ne tun b'a miiri ko do bena makari ne ra, nka mogo si ma makari ne ra,
 ne tun ko jususaarobaga bena soro ne ra, nka mogo ma soro.

22 O ka fagarifen ke ne ta domuni na,
 ka minnifen kumunin do ke ne ta minji ye*.

23 Ala y'a to o ta domunibaw ye ke jan ye ka o mina,
 o ta hera ye ke jo ye ka o mina.

24 O paw ye fin, o kana yeri ke tuun;
 o ko kurunin ye to tuma bee.

25 I ta jusugban ye jigi o kan,
 i ta dimiba ye ben o kan.

26 O ta sigiyorow ye ke yoro lakolonw ye,
 mogo si kana ke o ta bonw konu.

27 Sabu ele ka kojugu ben mogo minw kan, o be wuri olugu le kama ka o tooro;
 ele ka dimi ben mogo minw kan, o be to ka olugu ta segekow le lakari.

28 O ta kojuguw bee jate,
 o kana i ta terenninya soro ka ye.

29 O togo ye josi ka bo panamanya kitabu konu,
 o togo kana sebe ni mogo terenninw togow ye.

30 Ne koni ye panibagato ye, ne segenin lo;
 Ala, ne kisi, ka i janto ne ra.

31 Ne bena donkiri la ka Ala togo tando,
 ne bena a bonya ka baraka la a ye.

32 O le ka di Matigi Ala ye ka teme mيسارaka kan,
 ka teme misitoran ni a gbanw ni a sengborow bee kan.

33 Ni mogo majigininw ka o ye, olugu bena ninsondiya.
 Aw Alaninibagaw, Ala ye sijan di aw ma!

34 Sabu Matigi Ala be fagantanw lamen;
 o k'a ta mogo minw mina, a te pina olugu ko.

35 Sankolo ni dugukolo bee y'a tando,
 ani kogoji ni a fenpanamanw bee;

36 sabu Ala bena Siyon dugu kisi,
 ka Zuda duguw lo kokura.

* 69:22 69.22 Nin kuma fora Yesu ta ko ra (Matiyu 27.48; Marika 15.36).

A ta mɔgɔw bɛna sigi o duguw kɔnɔ tuun, k'a kɛ o ta ye;
³⁷ o yɔrɔw bɛna kɛ a ta jɔnw ta durujaw ta ye.
 A tɔgɔ ka di minw ye, o yɔrɔ bɛna kɛ olugu le sigiyɔrɔ ye.

70

Ala le ye panibagatɔ demɛbaga ye
(Hayan 2-6; Zaburu 40.14-18)

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu. Hakirijigi dɔnkiri.

² E, Ala, na ne bɔsi,
 Matigi Ala, teliya ka na ne demɛ!
³ Minw b'a fɛ ka ne nin bɔ,
 olugu le ye maroya, fɔ ka o kun suuru!
 Minw b'a fɛ kojugu ye ne sɔrɔ,
 olugu le ye dɔgɔyari sɔrɔ, fɔ ka sekɔ ni o kɔ ye.
⁴ Minw bɛ yɛrɛko ne ma ko: «Ha ha ha»,
 maroya ye olugu lasekɔ ni o kɔ ye!
⁵ Nka minw bɛɛ bɛ ele yɔrɔnini,
 olugu ye ninsɔndiya ka nagari i kosɔn!
 I ta kisiri ko ka di minw ye,
 olugu y'a fɔ tuma bɛɛ ko: «E, Ala ka bon!»
⁶ Ne kɔni ye panibagatɔ ye, ani fagantan.
 E, Ala, i teliya ka na ne demɛ!
 Ele le ye ne demɛbaga ye, ani ne kunmabɔbaga,
 Matigi Ala, i kana mɛɛn.

71

Ala le bɛ baraka don a ta jɔnw na

¹ E, Matigi Ala, ne bɛ ne yɛrɛ karifa ele le ma;
 i kana a to ne ye maroya.
² Na ne demɛ, i ye ne bɔsi i ta terenninya kosɔn!
 I toro malɔ ka ne lamɛn, i ye ne kisi!
³ Kɛ ne ta barakatigi Ala ye, ani ne dogoyɔrɔ;
 ne bɛ se ka taga dogo yɔrɔ min na wagati bɛɛ.
 I k'a latigɛ ko i bɛ ne kisi,
 sabu ele le ye ne ta Ala barakaman ye, ani ne dogoyɔrɔ.
⁴ E, ne ta Ala, ne bɔsi ka bɔ mɔgɔjugu boro,
 ne bɔsi ka bɔ kojugukɛbaga ni mɔgɔ jusufariman boro;
⁵ sabu ele le ye ne jigi ye, Dunupatigi Ala;
 kabini ne denmisenman, ne jigi bɛ i kan.
⁶ Kabini ne worora, ne ka ne yɛrɛ karifa i ma,
 sabu i ka ne mara kabini ne worolon;
 ne ta tandori kun ye ele le ye wagati bɛɛ.
⁷ Ne kɛra kabakofɛn le ye mɔgɔ caman fɛ,
 nka ele le ye ne karifayɔrɔ barakaman ye.
⁸ I tɔgɔ tandori dɔrɔn le bɛ ne da ra,
 ne da bɛ i ta bonya nɔɔrɔman lakari lon bɛɛ.

⁹ Ni koroƵa nana se ne ma wagati min ma, i kana i ko don ne ra;
ni ne baraka nana deƵe, i kana ban ne ra.

¹⁰ Sabu ne juguw be ne le korofora,
minw be ne dendenna, olugu ka janfa siri ne kama.

¹¹ O b'a fora ko: «Ala banna a ra;
an ye tugu a ko, k'a mina,
sabu mogo si te yi min b'a bosi!»

¹² E, Ala, i kana i yere mabo ne ra!
Ne ta Ala, i teliya ka na ne deme.

¹³ Minw be ne jarkira gbansan,
maroya ye olugu le halaki pewu!
Minw b'a fe ka kojugu ke ne ra,
olugu le ye lebu fo ka o kun suuru.

¹⁴ Ne koni jigi be ele kan wagati bee;
ne bena do le fara i togo tandori kan tuun.

¹⁵ Ne da bena i ta terenninya ko lakari,
ka i ta kisiri ko lakari lon bee,
sabu i ta kojumanw dan te se ka lon.

¹⁶ Ne bena taga ele Dunupatigi Ala ta setigiya ko le fo,
ne bena ele kelen ta terenninya le lakari.

¹⁷ E, Ala, i ka ne karan kabini ne denmisenman;
fo ka na se bi ma fana, ne be i ta kabakow lakarira.

¹⁸ O koson fo ka taga ne koro ka ne kunsigi gbe,
Ala, i kana i ko don ne ra,
janko ne ye i ta baraka ko fo ne ta durujaw ye,
ka i ta sebgaya ko lakari duruja nataw bee ye.

¹⁹ E, Ala, i ta terenninya bonya be se fo sankolo ma.
E, Ala, ele min ka kabakobaw ke,
jon le be i ko ele?

²⁰ Ele min ka kojuguw lase an ma, ka an degu kosebe,
ele le bena an laganfiya tuun;
i bena ne labo dugukolo jukoro, ka ne layelen san fe.

²¹ Do fara ne ta bonya kan,
i ye ne jusu saaro kokura.

²² Ni o kera, Ala, ne fana bena i fo ka i walepumanlon ni goni ye,
i ta kankelentiya koson.

Ne bena Alatandodankiriw la i ye ni kora ye,
Izirayeli ta Ala saninman!

²³ Ni ne nana ke i tando ye ni donkiriw ye,
ne da bena kule ci ka jagarikanw fo;
i ka ne nin min kunmabo, o fana bena i tando.

²⁴ Ne nenkun fana bena i ta terenninya ko lakari wagati bee,
sabu minw tun b'a fe ka kojugu ke ne ra,
olugu maroyara, olugu kun suurura.

72

Ala ye si di masace ma

¹ Sulemani ta Zaburu.

E, Ala, masace karan i ta kititigecogo ra,
i ta terenninya don masace dence jusukun na.

² Ni o kera, a bena i ta mɔgɔw ta kiti tige terenninya kan,
ka i ta mɔgɔ panibagatɔw ta kiti tige ka kapa ni can ye.

³ Kuruw bena hera lase mɔgɔw ma,
kongoriw fana bena hera lase mɔgɔw ma, terenninya sababu ra.

⁴ A bena jamana panibagatɔw ta jo di o ma,
ka fagantandenw kisi,
ka o tɔɔɔbagaw dɔndɔn ka o terege a sen kɔɔɔ.

⁵ Ni o kera, fɔ ka taga dunuɔa wuri, ni tere be bɔ, ni karo be bɔ,
i nasiran bena ke mɔgɔw ra tuma bee.

⁶ Masace bena ke i ko sanji min be ben siman wuritɔ kan,
i ko sanji min be dugukolo sɔn ji ra.

⁷ A ta masaya wagati ra, mɔgɔ terenninw bena caya,
hera bena caya wagati bee fɔ ka taga dunuɔa wuri.

⁸ A ta fanga bena ke dunuɔa bee kan;
k'a ta kɔgɔji dɔ ra ka taga a bla fɔ kɔgɔji dɔ were ra,
k'a ta Efirati ba ra ka taga a bla fɔ dugukolo dan na.

⁹ Kongokolon sigibagaw bena o kinbiri gban a kɔɔɔ,
a juguw bena biri a kɔɔɔ fɔ ka buguri nɛmu.

¹⁰ Taxisi ta masacew, ani kɔgɔji kɔfejamanaw masacew,
olugu bena na o borofenw nin a ra;

Saba jamana ta masacew, ani Seba mara ta masacew bena na bonyafenw di a ma.

¹¹ Masacew bee bena o kinbiri gban a kɔɔɔ,
siyaw bee bena baara ke a ye.

¹² Sabu fagantan minw be kasi k'a wele, a be olugu bɔsi,
ani demɛbaga te panibagatɔ minw na.

¹³ A bena makari desɛbagatɔw ni fagantanw na;
a bena fagantanw nin kisi.

¹⁴ A bena o nin kunmabɔ ka bɔ tɔɔɔrikebagaw ni mɔgɔ farimanw boro,
sabu o nin ko ka gbelen a ma kosebe.

¹⁵ Ala ye si di masace ma!

Mɔgɔw ye na ni sanin ye ka bɔ Seba jamana ra ka na a di a ma!

O ye Ala daari a ye tuma bee,
ka dugawu ke a ye lon o lon.

¹⁶ Siman ye ɔa jamana kɔnɔ ka taga se fɔ kuruw san fe,
siman tizanw ye to ka fifa i ko Liban yirisunw,
mɔgɔw ye caya duguw kɔnɔ i ko kongobinw.

¹⁷ A tɔgɔ ye fɔ tuma bee;

a tɔgɔ kana tunu fɔ ka taga dunuɔa wuri.

Mɔgɔw bee ye dugawu ke ɔgɔn ye ni a tɔgɔ le ye;
o bee y'a fɔ ko Ala k'a ta ɔa!

18 Masa Ala, Izirayeli ta Ala, baraka!
 Ale kelen le be kabakow ke.
 19 Baraka ye la a tɔgɔ nɔɔɔroman kan wagati bee!
 A ta nɔɔɔ ye dunuɔa yɔɔɔ bee fa!
 Amina! Amina!

20 Nin ye Yese dence Dawuda ta daaririw laban ye.

Kitabu sabanan

73

(Zaburuw 73–89)

Alajāsiranbari ta ko te laban

¹ Asafu ta Zaburu.

Can lo, Ala ka ni Izirayeli ma;
 minw jusukun saninyanin lo, a ka ni olugu ma.
² O bee n'a ta, a tun tora doonin, ne sen tun bena jenge ka sira bla,
 ne tun be jini ka talon ka ben;
³ sabu yerebonyabagaw pangboya tun ka ne mina;
 ne tun b'a yera ko mogɔjuguw ta kow bee be jana o boro.
⁴ Ne k'a ye ko sege si te o kan fo ka taga o sa,
 o ka kene, o toronin lo tuma bee.
⁵ Sege min be se mogɔ tow ma, o jɔgɔn te se olugu ma;
 kojugu te o sɔɔɔ i ko adamaden tow.
⁶ O koson o be yerebonya ke masirifen ye ka o don o kan na;
 jusukungbeleya ye o kannaderege ye.
⁷ O torora fo o pada be manamana;
 miiriyajugu minw be o jusukun na, dan te o ra.
⁸ O be o yere waso, ka mogow jaabi ni kumajuguw ye;
 o be kuma ka o yere fisaya tow ma, ka mogow minako juguya.
⁹ O da be kuma ka se fo Ala ma san fe,
 k'a sɔɔɔ o nenkun be cenri kera dugukolo kan.
¹⁰ O koson Ala ta mogow be tugu o ko;
 mogow be la o ra, ka o ta kumaw bee kunu i ko ji,
¹¹ ka to k'a fo ko: «Ala be se ka an ta kewalew lon cogo di?
 Lonniya juman le be Ala korotaninba fe?»
¹² Mogɔjuguw be ten le.
 O laganfyanin lo tuma bee, do le fana be fara o ta naforo kan.
¹³ O tuma ne ka ne jusukun saninya gbansan le ke!
 Ne ka ne boro ko ka bo kojugu bee ra gbansan le!
¹⁴ Sabu lon bee tɔɔɔ be ne le kan,
 sɔgoma o sɔgoma, korori be ne kan.
¹⁵ Nka ni ne ko ne be kuma i n'a fo o mogow,
 o tuma ne bena Ala ta mogow janfa.
¹⁶ Ayiwa, ne nana nin ko jate mina minke janko k'a faamu,
 nin ko ka ne sege.
¹⁷ Ne nana taga don Ala ta yɔɔɔ saninman konɔ minke,
 ne sɔɔɔra ka mogɔjuguw ta labancogo ko faamu.

¹⁸ Ala, can lo, i be o bla sira do kan, o be terende sira min kan, k'a to o ye ben ka halaki.

¹⁹ E, a fle, cenri barara ka ben o kan yoronin kelen na!
O bee tununa, balahu ka o halaki ka ban pewu!

²⁰ Mogo be min ye siko ra, ni i kununa, o be tunu cogo min na,
Matigi, i bena o mogow latunu o cogo le ra.

²¹ O koson tuma min ne jusu tun cenna,
tuma min nin ko tun digira ne ra kosebɛ,

²² o wagati ra ne koni tun ye naloman le ye, ne tun ma foyi lon;
ne tun be i ja korɔ i ko beganw.

²³ O bee n'a ta, ne be ni i ye tuma bee,
i ka ne kininboro mina.

²⁴ I be ne ladi ka sira yira ne ra,
o ko, i bena ne ladon i ta noro ra.

²⁵ Jon were le be ne fe sankolo ra ni ele te?
Ni i be ni ne ye, ne te foyi were fe tuun dugukolo kan yan.

²⁶ Ne farisogo ni ne jusukun baraka be se ka ban,
nka Ala le be baraka don ne jusukun na,
ale le ye ne ninyoro ye wagati bee.

²⁷ A fle, minw ka o yere mabo i ra, olugu bena halaki;
minw ma ke kankelentigi ye i ta sira kan, i bena olugu bee latunu.

²⁸ Ne koni, Ala ta jen le ka di ne ye;
ne karifayoro ye Dunupatigi Ala le ye,
janko ne ye a ta kobaw bee lakari.

74

Ala yere le bena a juguw halaki

¹ Asafu ta karan.

E, Ala mun koson i banna an na pewu?

Mun koson i ta dimi wurira i yere ta sagakuru kama i ko tasuma sisiman?

² I hakiri to i ta jama ra, i ka min panawoloma kabini folofolo k'a ke i ta ye;
i ka i yere ta mogo minw kunmabo, i hakiri to olugu ra,
Siyon kuru min tun ye i sigiyoro ye, i hakiri to o ra.

³ Taga a yoro cenninw fle;
an jugu ka fen bee cen i ta yoro saninman konɔ.

⁴ I kerɛbagaw ka perɛnkanba bo i ta yoro saninman konɔ,
o ka o yere ta darapow turu ka o ke i ta yoro tagamasiyen ye.

⁵ O be i ko mogo minw ka jende ta
ka taga yiriw kama yiritu ra.

⁶ O ka tagamasiyɛnfɛnw bee cici
ni jendew ni negɛkurunw ye.

⁷ O ka tasuma don i ta yoro saninman na;

i ta mogow tun be i tɔgo wele bon min konɔ, o ka o ben dugu ma k'a lanogo.

⁸ O tun b'a fora o yere konɔ ko: «An bena o bee halaki ka ban pewu!»

O ka Ala ta mɔgɔw ta jamalajenyɔrɔw bɛɛ jɛni jamana kɔnɔ.

⁹ An na tɛ an ta tagamasiyenw si ra tuun,

Ala ta cira tɛ yi tuun,

mɔgɔ si fana tɛ an cɛ ra min bɛ se ka nin kow laban lon.

¹⁰ E, Ala, an tɔɔrɔbagaw bɛ mafiyenyari min lara an kan, o bɛna ban tuma juman sa?

Yala i juguw bɛna to ka i tɔgɔ cɛn tuma bɛɛ tan wa?

¹¹ Ala, mun koson i ka i boro barakaman dogo?

I boro bɔ, i ye o halaki ka ban pewu!

¹² Ala le ye ne ta masacɛ ye kabini fɔɔfɔɔ;

ale le bɛ mɔgɔw kisi dugukolo kan.

¹³ Ele Ala le ka kɔgɔji cɛtigɛ fla ye i ta sebagaya baraka ra;
i ka danfen barakamanw kunw ci ji ra.

¹⁴ Ele le ka jirasa belebele kunw ci,

k'a sogo di kongokolon danfenw ma, ko o y'a domu.

¹⁵ Ele le ka bununw ni kɔw dayɛɛ an ye;

kɔ minw ji tun bɛ woyo tuma bɛɛ, i ka olugu jiw ja.

¹⁶ Tere ye ele ta ye, su fana ye i ta ye;

ele le ka karo ni tere dan.

¹⁷ Ele le ka dugukolo danw bɛɛ sigi,

ele le ka samiya ni teremana wagatiw latigɛ.

¹⁸ Ala, i hakiri to a ra ko i juguw bɛ ele Matigi Ala le mafiyenyara,
ko siya hakirintan dɔ bɛ i tɔgɔ cɛnna.

¹⁹ I kana i ta tugani nin to kongowaraw boro,
i kana pɛna i ta mɔgɔ panibagatɔw nin kɔ pewu.

²⁰ I ka jɛnɔgɔnya min don ni o ye, i hakiri to o ra,
sabu jamana yɔrɔ dogoninw bɛɛ kɛra kojugukɛbagaw dogoyɔrɔw le ye.

²¹ I kana a to sɛgɛbagatɔw maroyanin ye sekɔ ka taga!

A to panibagatɔw ni fagantanw ye i tɔgɔ tando.

²² E, Ala, i wuri ka i juguw kɛrɛ ka i yɛrɛ mɔnɛbɔ!

Hakirintanw bɛ mafiyenyari min lara i kan lon bɛɛ, i hakiri to o ra.

²³ I kana pɛna i juguw ta kumaw kɔ;

i kɛrɛbagaw bɛ mankanba minw cira tuma bɛɛ, i kana pɛna o kɔ.

75

Ala le ye kititigɛbaga ye

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Nin dɔnkiri bɛ la dɔnkiri min lacogo ra, o tɔgɔ ye ko «I kana a cɛn!» Asafu ta Zaburu. Dɔnkiri.

² Ala, an bɛ i fo ka i waleɓumanlon;

an bɛ i fo ka i waleɓumanlon.

An bɛ i tɔgɔ bonya lakari;

mɔgɔw bɛ i ta kabakobaw lakari.

³ Ne Ala ka wagati min latigɛ, ni o sera,

ne yɛrɛ le bɛna kiti tige can kan.

⁴ Ni dugukolo bɛ yɛrɛyɛrɛ ni a sigibagaw bɛɛ ye,

ne le b'a mina k'a lo yɔrɔ kelen na.*

* **75:4** 75.4 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

⁵ Ne b'a fɔ yerebonyabagaw ye ko: «Aw kana aw yere bonya!»
Ne b'a fɔ mɔgɔjuguw ye ko: «Aw kana aw yere kɔrɔta!

⁶ Aw kana aw kun kɔrɔta san fe tan,
aw kana aw kun gbeleya ka dabayakumaw fɔ.»

⁷ Sabu bonya te bɔ terebɔyanfan na,
a te bɔ terebenyanfan na,
a fana te bɔ kongokolon fan le fe.

⁸ Ala le be ko bee latige;
a be do majigi, ka do kɔrɔta.

⁹ Sabu minan do le be Matigi Ala boro;
minnifen fariman do labenninkoɓuman be o minan kɔnɔ, fɔ a be kanga.
A bena o do ke mɔgɔw kun.
Dunupa mɔgɔjuguw bena a kami;
o bena a min fɔ ka taga se a buruburu ma.

¹⁰ Ne kɔni, ne bena nin lakari wagati bee;
ne bena donkiri la ka Yakuba ta Ala tando.

¹¹ A bena mɔgɔjuguw gbanw bee karikari;
mɔgɔɓumanw kun le bena kɔrɔta.

76

Ala le ye sesɔrɔbaga ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni gɔni ye. Asafu ta Zaburu.
Alabatodonkiri.

² Ala togo lonnin lo Zuda mara ra kosebe;
a togo ka bon Izirayeli mara ra.

³ A ta so be Salemu,
Siyon ye a sigiyoro ye.

⁴ A k'a juguw ta biɓe tasumamanw karikari o yoro le ra,
ani o ta negɛbennanw ni o ta kerekemuruw ni o ta kerekeminanw bee.*

⁵ Ala, i ta nooro ni i ta bonya temena kurubaw ta kan,
kuru minw danna kabini folofolo.

⁶ Ala ka kerekece jusufariw borofenw bee mina o ra;
o lara sunogo ra, o tena kunu tuun.

Kerekecefariw si ma se ka o boro kɔrɔta ka ko ke tuun.

⁷ Yakuba ta Ala, i songora o ra minke,
soboribaga o, so yere o, o bee benna ka kirin.

⁸ Ele Ala ye siranyafenba le ye!
Ni i ta dimi wurira, jon le be se ka lo i na?

⁹ I tora sankolo ra ka kiti tige;
dunupamogow siranna, o bee jera;

¹⁰ sabu Ala ka kiti tige,
ka dunupa panibagatow bee kisi.†

¹¹ Ala, hali adamaden diminin be ele bonya jagboya ra;
i be adamaden ta dimi ke masirifen le ye ka o don i yere ra.

* **76:4** 76.4 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **76:10** 76.10 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

¹² Aw ye dajuru ta Matigi Ala, aw ta Ala fe, k'a dafa;
siya minw bee yoro ka surun,
olugu bee ye na o borofenw di jatigebaga Ala ma.

¹³ Ale le be kuntigiw ta yerebonya bo o ra,
a be siranyaba bla dugukolo masacew ra.

77

Ala be mogɔ tɔɔɔninw jusu saaro

¹ Donkirilabagaw kuntigi, Yedutun. Asafu ta Zaburu.

² Ne be ne kan bo Ala ma, ka kule;
ne be ne kan bo Ala ma, janko a ye ne lamɛn.

³ Wagati min ne tun degura, ne ka Matigi Ala ta jɛnɔɔɔnya jini.
Su fe ne ka ne boro korota ka mɛɛn, hali ne ma sege;
ne ma sɔn mogɔ si ye ne jusu saaro.

⁴ Ni ne hakiri jigira Ala ra, ne be to ka nuna;
ni ne miirira a ma, ne jusu be kasi.*

⁵ Ala, i ka ne bari sunogɔ bee ra,
ne hakiri pagamina, hali ne te se ka kuma tuun.

⁶ Ne be to ka miiri lon temeninw ta kow ra,
ani sanjan temeninw ta kow.

⁷ Ne tun be to ka donkiri minw la su fe, ne hakiri be jigi o ra,
ne be o kow miiri ne jusu ra,
ne be ne yere pininka ko:

⁸ «Yala Matigi banna ne ra pewu le wa?
Yala a tɛna sɔn ne ra tuun fiyewu le wa?

⁹ Yala a ta pumanya banna le wa?
Yala kuma si t'a fe k'a fo an ye tuun le wa?

¹⁰ Yala Ala jinana a ta makari ko le wa?
Yala a dimina ko a te hina tuun le wa?»†

¹¹ Ne ko: «Ne ta tɔɔɔ sababu ye
ko Ala korotaninba boro barakaman te a cogokoro ra tuun.»

¹² Ayiwa, ne bɛna ne hakiri to Matigi Ala ta kobaw ra;
ne bɛna ne hakiri jigi i ta kabakobaw ra, i ka minw ke folofolo.

¹³ Ne bɛna i ta kokɛninw bee jate mina,
ne bɛna miiri i ta kobaw ra.

¹⁴ Ala, i ta siraw saninyanin lo;
ala juman wɛɛ le ka bon i ko ele Ala?

¹⁵ Ele Ala le be kabakow ke.
I ka i ta sebgaya yira siyaw ra.

¹⁶ I ta sebgaya baraka ra, i ka i ta mogow kunmabo,
minw ye Yakuba ni Yusufu ta mogow ye.‡

¹⁷ E, Ala, kogoji ka i ye!
Kogoji ka i ye minke, a lamagara,

* **77:4** 77.4 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **77:10** 77.10 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. ‡ **77:16** 77.16 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

jidunbaw yuguyugura.

¹⁸ Sanji caman jigira ka bɔ sankabaw ra;
san finna ka sankurukan bɔ,
i ka i ta biɲew bon ka taga fan bɛɛ ra.

¹⁹ I ta sanɲerenkan bɔra sanfɔɲɔba cɛ ma,
sanmanamanaw ka dunuɲa yɔrɔ bɛɛ kɛ yeelen ye;
dugukolo lamagara, ka yereyere.

²⁰ I ka i ta sira bɔ kɔɲɔji cɛ ma,
i ka i temeyɔrɔ bɔ jiba cɛ ma;
nka i sennɔ ma ye.

²¹ I blara i ta mɔɲɔw ɲa ka taga ni o ye i ko sagakuru;
i ka Musa ni Haruna le bla o ɲa.

78

Ala ta mɔɲɔw kɛra kojumanlonbariw ye

¹ Asafu ta karan.

Ne ta mɔɲɔw, aw ye aw toro malo ne ta karan na,
aw ye aw toro sigi ka ne darakuma lamɛn.

² Ne bɛna ne da yeɛ ka talenw le fɔ,
ne bɛna gundokɔrɔ dɔw le lakari aw ye.

³ An ka min mɛn, ani an ka min lon,
an bɛmaw ka min lakari an ye,

⁴ anw tɛna o dogo o denw na,
an bɛna o fɔ duruja nataw ye;
an bɛna Matigi Ala ta bonya ni a ta sebgaya ko fɔ o ye,
ani a ka kabako minw kɛ.

⁵ Ala tun ka ci dɔw fɔ Yakuba ta mɔɲɔw ye,
a tun ka sariya di Izirayelimɔɲɔw ma;
a k'a fɔ an bɛmaw ye
ko o ye o denw karan o ra,

⁶ janko duruja nataw,
den minw bɛna woro kɔ fɛ,
olugu fana ye o lon,
ka a lakari o yere ta denw ye.

⁷ Ni o kɛra, o bɛna o boromala Ala ma,
o tɛna ɲina Ala ta kokeninw kɔ;
o bɛna a ta kumaw lamɛn k'a sira tagama.

⁸ O tɛna kɛ o bɛmaw bɔɲɔɲɔnko ye,
ka kɛ mɔɲɔ kanminabariw, ani mɔɲɔ murutininw ye,
minw jusukun tun ma teren Ala ye,
ani minw ta miiriyaw tun ma to Ala kan.

⁹ Efirayimu ta mɔɲɔw borira ka kalan to o boro;
o borira kerekɛlon na.

¹⁰ O ma Ala ta jɛɲɔɲɔnya sira tagama,
o banna ka a ta sariya sira tagama.

¹¹ O ɲinana Ala ta kobaw kɔ;
a tun ka kabakoba minw kɛ o ɲana, o ɲinana o kɔ.

- 12 A tun ka kabakow ke o bemaw na na,
Misiran jamana ra, Sohan mara ra.
- 13 A tun ka kogoji cetige fla ye ka o lateme a ce ma,
ka ji mina k'a lo i ko kogo.
- 14 Tere fe a tun be sankaba jamijan do bla o na, ka sira yira o ra,
su bee a tun be tasumamana do bla o na fana.
- 15 A ka fara dow dayele kongokolon konɔ,
ka ji camanba di o ma, o k'a min.
- 16 A ka ji seri ka bo fara ra,
k'a woyo i ko baji.
- 17 Nka o belen ka do fara o ta jurumunw kan ka Ala hake ta;
o murutira Ala korotaninba ma kongokolon konɔ.
- 18 O k'a lawuri a kama ko o be Ala korobo;
o ka domuni daari a fe nege doron koson.
- 19 O ka kumajuguw fo Ala ma, ko:
«Yala can ra, Ala be se ka domuni di an ma kongokolon konɔ yan wa?»
- 20 A koni ka fara gbasi, ji serira ka bo,
fo ka woyo caman.
Nka yala can ra, a be se ka domuni fana di,
walama ka sogo di a ta mogow ma wa?»
- 21 Ayiwa, Matigi Ala ka o men, a jusu bora o korɔ;
a ka tasma mana Yakuba ta mogow kama,
a ta dimi wurira Izirayeli kama;
- 22 sabu o tun ma la Ala ra,
o tun ma o jigi la a kan, ko a be se ka olugu kisi.
- 23 O bee n'a ta, a kumana sankabaw fe san fe,
a ka sankolo dayele.
- 24 A ka mane* lajigi i ko sanji, k'a di o ma o k'a domu;
a ka sankolo ta domuni di o ma.
- 25 O bee ka Ala ta danfen barakamanw ta domuni le ke;
a ka domuni caman di o ma, o ka o domu fo ka fa.
- 26 O ko, a ka tereboyanfan fonɔ fiye san fe,
ka woroduguyanfan fonɔ lana a ta sebgaya baraka ra.
- 27 A ka sogo lajigi o kan caman i ko buguri,
a ka konow lajigi caman i ko kogojida kenken,
- 28 ka na o bon o sigiyorow ra,
ka o ta sow lamini.
- 29 O k'a domu ka fa kosebe;
fen min nege tun be o ra, a ka o di o ma.
- 30 Nka hali bi, o belen tun ma wasa;
ka domuni to o da konɔ,
- 31 Ala ta dimi wurira o kama.
A ka o bee ra ce barakamanw faga,
a ka Izirayeli kanbelenw ben dugu ma.
- 32 Nka o bee n'a ta, o ka jurumun ke tuun,
o ma la a ta kabakow ra.
- 33 O koson a ka o ta dununalatige ke gbansan ye,

ka o si laban jatige ra.

³⁴ Nka ni Ala tun ka dɔw halaki, o wagati le ra, tɔw tun be a ta jɛnɔgɔnya nini, o tun be nimisa ka Ala ta jɛnɔgɔnya nini.

³⁵ O tuma ra o hakiri tun be jigi a ra ko Ala le ye olugu ta barakatigi Ala ye, ko Ala korɔtaninba le ye o kunmabɔbaga ye.

³⁶ Nka o tun be o beɛ ke ka Ala janfa ni o da ye le, o tun be faninyaw le fɔ Ala ye ni o nenkunw ye.

³⁷ O jusukun tun ma teren Ala ye, o tun te to Ala ta jɛnɔgɔnya kan.

³⁸ K'a sɔrɔ Ala be hina, o kosɔn a tun be o ta terenbariyakow yafa o ma, a tun te o halaki.

Wagati caman, a k'a ta dimi mala, a ma sɔn k'a ta jusugban beɛ ben o kan.

³⁹ A b'a hakiri to o ra, ko adamadenw lo, ko o be i ko fɔɔ min be temɛ, ni a te seko tuun.

⁴⁰ O murutira a kama tuma caman kongokolon kɔnɔ; o k'a jusu kasi kongo kɔnɔ tuma caman.

⁴¹ Tuma beɛ o tun be Ala dakɔrɔbɔ, tuma beɛ o tun be Izirayeli ta Ala saninman le dɔgɔya.

⁴² O hakiri ma to Ala ta sebagaya ra; lon min na a tun ka o bɔsi ka bɔ o juguw boro,

⁴³ ani a k'a ta tagamasiyen kabakomanw yira Misiran jamana ra cogo min na, ani a ka kabako minw ke Sohan mara ra, o hakiri ma to o ra.

⁴⁴ A ka Misirankaw ta bajiw yeɛma ka o ke jori ye, o ma se k'a ji min tuun.

⁴⁵ A ka limɔgɔjuguw caman lana o kama, ka na o kin, ka tɔrisenjanw lana o kama ka na o tɔrɔ.

⁴⁶ A ka o ta simanw labla tɔnwulenninw ye, ka o ta sene sege tɔnɔ di ɔdomutonw ma.

⁴⁷ A k'a to sanbere ka o ta rezenforow cɛn, k'a to nene ka o ta torosunw faga.

⁴⁸ A k'a to sanbere ka o ta beganw halaki, sanperɛn ka o ta misiw ni o ta sagaw ni o ta baw halaki.

⁴⁹ A k'a ta dimiba ben o kan, ani a ta jusugban ni a ta fariya, fɔ ka o degu; a ka cɛnrikemeɛke camanba ci o kama.

⁵⁰ Foyi ma a ta dimi bari tuun; a ma sɔn ka o bɔsi saya ma, nka a ka banajuguw ben o kan.

⁵¹ A ka Misirankaw den folow beɛ faga, Kamu ta durujaw ta den folow, minw ye o ta baraka nɔ folo ye.

⁵² O kɔ, a k'a ta mɔgɔw labɔ i ko sagakuru; a ka o gbengben kongokolon kɔnɔ i ko sagagbenbaga.

⁵³ A blara o ja, k'a janto o ra, foyi ma o lasiran; kɔgɔji ka o juguw le datugu.

⁵⁴ A tagara ni o ye fɔ a ta jamana saninman donda ra, ka taga se fɔ kuru kan, a yeɛ boro barakaman ka kuru min mina.

55 A ka siya dow gben ka bo o ja,
ka o siyaw ta jamana tarantaran k'a di Izirayelimogow ma k'a ke o ta ye;
a ka Izirayeli ta mogow sigi o siyaw ta sow konɔ.

56 Nka o bee n'a ta, o ka Ala korotaninba korobo,
o murutira a ma, o ma a ta ciw ke.

57 O ka o yere mabo Ala ra ka ke janfamogow ye i ko o bemaw;
kalan min man ni o bipe be jenge ka sira bla cogo min na, o kera ten le.

58 O ka o ta sonnikeyorow caya kongoriw kan k'a ke fo Ala dimina o korow;
o ka Ala ni batofen werew jen ka o bato, k'a jusu bo.

59 Ayiwa, Ala k'a ye ten minke, a jusu bora kosebe,
a banna Izirayeli ra pewu!

60 A sigiyoro min tun be Silo, a banna o yoro ra,
o yoro min tun ye a sigiyoro ye adamadenw ce ra.

61 A ta jennogonya kesu* min ye a ta baraka tagamasiyen ye, a k'a to o ka o ta;
a k'a ta noro labla a juguw boro.

62 A k'a to o k'a ta mogow faga ni kerekemuru ye;
sabu a jusu gbanna a yere ta mogow korow.

63 Tasuma ka o ta kanbelenw jeni;
donkiri ma se ka la o ta sungurudenw ye*.

64 O ka o ta sarakalasebagaw faga ni kerekemuru ye,
hali o ta firiyamusow ma se ka o su kasi.

65 Nka o bee ko, Matigi wurira i ko mogow min kununa sunogow ra,
i ko duven ka kerekese min mina k'a fariya!

66 A k'a juguw gben ka o lasegi ni o ko ye,
a ka o lebu, dan te lebu min na.

67 Nka a banna Yusufu ta somogow ra;
a ma nabo Efrayimu† ta mogow fe tuun.

68 A ka Zuda ta mogow le panawoloma;
Siyon kuru‡ ko le diyara a ye.

69 A k'a ta yoro saninman lo k'a korota san fe,
k'a ju sigi i ko dugukolo; a te bo a no ra tuun fiyewu.

70 A ka Dawuda le mina ka bo a ta sagabonw korow,
k'a panawoloma k'a ke a ta baarden ye.

71 A k'a mina ka bo saga denbatigiw korow,
janko a ye na a janto ale ta mogow ra, minw ye Yakuba ta mogow ye,
k'a janto Izirayelimogow ra, minw ye ale yere ta mogow ye.

72 Dawuda k'a janto o ra ni jusukun gbenin ye,
a ka o korosi ni hakiri ye.

79

Ala bena Zeruzalemu kisi

¹ Asafu ta Zaburu.

E, Ala, siya werew nana don i ta jamana ra,

* **78:63** 78.63 O donkiriw tun bena ke o ta korodonkiriw ye. † **78:67** 78.67 Efrayimu tun ye Yusufu dence do ye. ‡ **78:68** 78.68 Siyon kuru ye Zeruzalemu ye, Zuda mara ra.

o ka i ta batoso saninman lanɔɔ;
o ka Zeruzalemu dugu ci k'a ke tomo le ye.
² O ka i ta baaradenw faga,
ka o suw di kɔnɔw ma, ka o ke o ta baro ye.
O ka i nasiranbagaw sogo di waraw ma,
³ ka o jori woyo i ko ji,
ka Zeruzalemu lamini;
hali mɔɔ ma sɔɔ ka o su don.
⁴ An kera dɔɔɔyarifen le ye an siginɔɔnɔw fe;
siya minw ka an lamini, olugu be an lɔɔɔɔ, ka yerɛko an ma.
⁵ E, Matigi Ala, i ta dimi bena mala tuma juman le sa?
An ka ala werɛ minw bato, o dimi min be i ra, o tasuma bena faga tuma juman le sa?
⁶ I ta jusugban ben siya werɛw kan, minw te i lon o ta Ala ye,
ani jamana werɛw kan, jamana minw te i toɔɔ bato;
⁷ sabu o ka Yakuba ta mɔɔɔw domu,
o ka o sigiyɔɔ cen k'a ke yɔɔ lakolon ye.

⁸ I kana i hakiri to an ta terenbariyako temeninw na tuun;
a to i ta hina ye na joona ka na jigi an kan,
sabu an baraka desera kosebe.
⁹ An demɛ, an ta kisiri tigi Ala,
i toɔɔ bonya baraka ra;
an bɔsi, ka an ta jurumunw kafari
i toɔɔ kosɔn.

¹⁰ Mun na i b'a to siya toɔw b'a fo an ma ko:
«O ta Ala be min le?»
O ka i ta baaraden minw faga ka o jori woyo, olugu dimibɔ,
k'a to an yerɛ na y'a ye, siyaw fana y'a lon.

¹¹ I toro malɔ ka kasodenw nɔnakan lamɛn;
minw blara fagari kama, olugu bɔsi i ta sebayayaba baraka ra.
¹² Matigi, an siginɔɔnɔw ka i mafiyɛnya ni mafiyɛnyari minw ye,
o nɔɔnɔ bɔnɔɔnko wolonfla kɔsegi o ma,
¹³ Ni o kera, an minw ye i ta mɔɔɔw ye, i ta sagakuru,
anw bena i fo ka i waleɔnumanlon tuma beɛ;
an bena i ta bonya lakari wagati beɛ, ani tuma beɛ.

80

Ala le ye Izirayeli marabaga ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Nin donkiri be la donkiri min lacogo ra, o toɔɔ ye ko «Jɛnɔɔnɔnya yirifyeren». Asafu ta Zaburu.

² E, Izirayeli kɔɔsibaga, i toro malɔ!
Ele min be i janto Yusufu ta mɔɔɔw ra i ko i ta sagakuru, i toro malɔ!
Ele min siginin be masaya ra seruben melekew* ce ra, i ta nɔɔɔ manamana
³ Efirayimu ni Boniyaminu ni Manase ta mɔɔɔw na kɔɔ.
I ta baraka yira, i ye na ka na an kisi.
⁴ E, Ala, an laseko ka na i fe tuun!
Sabari ka an fle ni numanya ye, janko an ye kisi.

⁵ E, Matigi Ala, Fangatigi, i jusu bɛna suma tuma juman,
ka sɔn ka i ta mɔgow ta daariri lamɛn sa?

⁶ I ka o ta domuni kɛ o yɛrɛ naji le ye;
i ka naji fa minan kɔnɔ fɔ sɔnaga saba ka o kɛ o minji ye.

⁷ An siginɔgɔnw bɛ ɔgɔn kɛrɛ an ta jamana le nɔ fɛ,
fɔ an juguw bɛ an lɔgɔbɔ.

⁸ E, Fangatigi, an lasekɔ ka na i fɛ tuun!
Sabari ka an fɛ ni ɔumanya ye, janko an ye kisi!

⁹ Ala, i tun ka rezɛnsun dɔ bɔn Misiran jamana ra ka na ni a ye;
i ka siya tɔw gbɛn, ka o rezɛnsun turu olugu ta jamana ra.

¹⁰ I k'a jukɔɔyɔɔ labɛn ka ɔa;
a ka lilinw don dugukolo ra fɔ ka jamana bɛɛ fa.

¹¹ A suma tun ka kuruw bɛɛ datugu;
a yiriborow tun kɛra i ko sɛdiriyiribaw yiriborow.

¹² A yiriborow janyara ka se fɔ kɔgɔji ma,
ka woyo ka se fɔ Efirati ba ma.

¹³ Ayiwa, mun na i nana a laminikogow ben,
k'a to temɛbagaw bɛɛ ye kɛ a denw tigɛtigɛ ye?

¹⁴ Kongolɛw bɛ don a ra k'a cɛn;
kongosogow k'a kɛ o ta domuni ye.

¹⁵ E, Fangatigi, sabari, i ye kɔsɛgi ka na an fɛ;
ka i to sankolo ra ka i ɔa majigi ka an fɛ,
ka i hakiri to nin rezɛnsun na,

¹⁶ i boro barakaman ka yiri min turu,
i yɛrɛ ka baraka don o den min na k'a kɛ i yɛrɛ ta ye.

¹⁷ Tasuma ka i ta rezɛnsun jɛni, mɔgow k'a tigɛtigɛ!
I dimina ka i ta mɔgow jaraki, ka o bɛɛ halaki.

¹⁸ I janto i ta mɔgɔ ɔanawolomanin na,
i yɛrɛ ka baraka don mɔgɔ min na, k'a kɛ i ta ye.

¹⁹ Ni o kɛra, an tɛna an yɛrɛ mabɔ i ra tuun fiyewu!
Barakakura don an na, janko an ye i tɔgɔ wele ka i bato.

²⁰ E, Matigi Ala, Fangatigi, an lasekɔ ka na i fɛ tuun!
Sabari ka an fɛ ni ɔumanya ye, janko an ye kisi.

81

Mɔgow ka kan ka Ala lamɛn

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dɔnkiri min bɛ la ni Gatikaw ta gɔni ye. Asafu ta Zaburu.

² Aw ye dɔnkiri la Ala ye ka ɔagari, sabu ale le ye an ta baraka sɔɔyɔɔ ye.
Aw ye aw kan kɔɔta ka pɛrɛn ka Yakuba ta Ala tando!

³ Aw ye Alatandodɔnkiriw damina, aw ye longan fɔ!
Aw ye kora kandimanw fana fɔ, ani gɔniw!

⁴ Aw ye buru fiye karokura ɔanagbɛ* ra,

* **81:4** 81.4 Karokura ɔanagbɛ tun ye Yahudiyaw ta ɔanagbɛ dɔ ye (Jateri 28.11-15; Amɔsi 8.5). Ni karo tun sera a cɛmance ra, o tun bɛ ɔanagbɛ dɔ werɛ kɛ (Sarakalasebagaw 23.33-43; Jateri 29.12-39).

ni karo sera a cemance ra, aw y'a fiye tuun, an ta panagbelon na;
⁵ sabu nin ye Ala ta cifonin le ye k'a di Izirayeli ma,
 nin ye Yakuba ta Ala ta kolatigenin le ye.
⁶ Ala tun ka o ciw le fo Yusufu ta mɔgɔw ye,
 wagati min a tun tagara Misiran jamana kama.

Ne ka kan do men ne ma min lon:
⁷ «Ne ka doni ta ka bo o kamankunw kan,
 o borow ka segi gbirimanw bla.
⁸ Aw tun degura wagati min na, aw ka ne wele, ne ka aw bosi,
 ne dogonin tora sanperen ce ma ka aw jaabi;
 ne ka aw korobo Meriba ta ji yoro ra.†
⁹ Ne ta mɔgɔw, aw ye ne lamɛn, ne bɛna aw lasomi.
 E, Izirayeli, ni a kera ko ele tun be son ka ne lamɛn sa!
¹⁰ Aw kana a to ala were ye soro aw ce ra,
 aw kana aw kinbiri gban siya were ta ala koro ka a bato.
¹¹ Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala,
 min ka aw labo Misiran jamana ra;
 aw ye aw da yele kosebe, ne bɛna a fa.

¹² «Nka ne ta mɔgɔw ma ne kan lamɛn,
 Izirayeli banna ne ra.
¹³ O koson ne ka o to ni o yere jusukun ta miiriw ye,
 k'a to o ka o yere sagonansiraw ta.

¹⁴ «E, ni ne ta mɔgɔw tun be son ka ne lamɛn,
 ni Izirayeli tun be son ka tagama ne ta sira kan!
¹⁵ Ne tun bɛna o juguw majigi o ye yoronin kelen na,
 ne tun bɛna wuri o kerɛbagaw kama.
¹⁶ Minw be Matigi Ala koninya olugu tun bɛna o kinbiri gban o koro;
 Izirayeli tun bɛna ke hera le ra wagati bee.
¹⁷ Ala tun bɛna o baro ni alikama* bee ra jumanman le ye,
 ka kongokonoli bo fara ra k'a di o ma o y'a domu fo ka o wasa.»

82

Ala be kiti tige can kan

¹ Asafu ta Zaburu.

Ala be a ta kititigejama ce ra,
 a be kiti tige ala tow ce ra.
² «Aw be kiti minw tige terenbariya kan,
 ka jo di mɔgojuguw ma, aw bɛna o ko dabra tuma juman?*

³ Aw ye deseɓagato, ani feritaw ta jo di o ma,
 aw ye panibagato, ani fagantanw ta kiti tige ni terenninya ye.
⁴ Aw ye deseɓagato ni fagantanw kisi,
 aw ye o bosi ka bo mɔgojuguw boro.

⁵ «O te foyi lon, o te foyi faamu,

† **81:8** 81.8 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.
 Sela.

* **82:2** 82.2 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko:

o be tagama dibi le ra;
sabu dunuƙa kɔnɔ, terenninya jusiginanw beɛ jengera ka bo o no ra.

⁶ Ne tun k'a fo aw ma ko aw ye alaw ye,
ko aw beɛ ye Ala korotaninba dencew le ye.

⁷ Nka aw fana bɛna sa i ko adamadenw,
aw bɛna ben i ko dunuƙa kuntigi toɔ.»

⁸ E, Ala, i wuri ka dunuƙa ta kiti tige,
sabu siyaw beɛ ye ele ta le ye!

83

Izirayelimogow ka Ala daari o juguw kama

¹ Donkiri. Asafu ta Zaburu.

² E, Ala, i kana je,
i kana to ni i ma foyi ke,
i kana to nasuma ra, Ala!

³ Sabu a fle, i juguw be mankan cira,
i koninyabagaw be o yere korotara.

⁴ O be dabarijuguw sirira i ta mogow kama,
ka janfa siri i ta mogow kama, minw ko ka gbelen i ma.

⁵ O b'a fo jogon ye ko: «Aw ye na, an ye o ta siya tunu pewu,
janko mogow si hakiri kana to Izirayeli togo ra tuun.»

⁶ O beɛ le benna ni miiriya kelen ye ka janfa siri;
o ka jɛnjogonya don ni jogon ye ele kama.

⁷ Edomu ta mogow, ani Sumayila ta mogow,
Mohabukaw, ani Hagarikaw,

⁸ Gebali, ani Amɔn, ani Amaleki ta mogow,
ani Filisikaw, ani Tiri dugumogow.

⁹ Asirikaw fana farara o kan;
olugu fana be Lutu ta mogow demena.*

¹⁰ Ala, o ke i n'a fo i ka Madiyankaw ke cogo min na,
i n'a fo i ka Sisera, ani Yaben ke cogo min na Kison koda ra.

¹¹ I tun ka olugu halaki Eni Dori,
ka o suw ke nogo ye dugukolo kan.

¹² O ta kuntigiw ke i n'a fo i ka Orebu ni Zebu ke cogo min na,
ka o ta pamogow ke i ko Zeba ni Salimuna.

¹³ Olugu minw tun k'a fo ko: «An ye Ala ta yoro ta
k'a ke an yere ta ye!»

¹⁴ E, ne ta Ala, o ke i ko folonkonto ta gbangban,
o ye ke i ko fono be binjalan min ta.

¹⁵ Tasuma be tu jeni cogo min na,
tasumamana be kuruw jeni cogo min na,

¹⁶ i ta sanfono ke ka o gben ten;
o jatige ni i ta sanfonoɔba ye.

¹⁷ Maroyaba bla o ra, Matigi Ala,
janko o ye i ta jɛnjogonya jini.

* **83:9** 83.9 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

¹⁸ Maroya ni jatige ye o mina wagati bee,
o kun suurunin ye halaki.
¹⁹ O y'a lon ko ele le togo ye ko Matigi Ala,
ko ele kelenpe le ye Ala korotaninba ye dununa bee kunna.

84

Ala ta yoro saninman ko ka di a ta mogow ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni Gatikaw ta goni ye. Kore dencew ta Zaburu.

² E, Fangatigi Ala,
i ta so ko ka di ne ye de!
³ Matigi Ala ta batoso lukenew panafin ka ne soro fo ka ne baraka ban;
ne jusukun ni ne farikolo bee be nagarikanba bo Ala panaman koson.
⁴ Hali coroninw be so soro,
hali naganaganinw be o ta paga layoro soro,
o be se ka o denw bla yoro min na;
o yoro ye ele ta sarakabonan kerefeyorow le ye, Fangatigi Ala,
ne ta masa, ani ne ta Ala.
⁵ Minw be sigi i ta so konso, olugu ta pana!
O be to ka i tando wagati bee.*

⁶ Ele ye mogow minw ta baraka soroyoro ye,
olugu ta pana;
i ta so sira tagama ka di minw ye,
olugu ta pana.
⁷ Hali ni o be Baka ta dingakonoyoro† cetige,
o yoro be ke bununjiyoro ye o fe;
teremasanji do fana bena baraka di o yoro ma.

⁸ O tagato, do le be to ka fara o baraka kan ka taga,
fo ka taga se Ala na koro Siyon.

⁹ Matigi Ala, Fangatigi, ne ta daariri lamem,
i toro malo, Yakuba ta Ala!‡
¹⁰ E, Ala, ele min ye an ta tangabaga ye, an fe,
i janto i yere ta mogow panawolomaninw na.

¹¹ Ka tere kelen dama ke i ta so lu konso,
o ka fisa ni tere waga kelen ye yoro were.
Ne ye lo ne ta Ala ta so donda ra doron,
o ka fisa sani ne ye taga to mogowjuguw ta bon konso.
¹² Sabu Masa Ala be i ko tere, a be mogow tanga.
Matigi Ala be makari ni bonya lase mogow ma;
minw be tagama ni jusukun gbenin ye,
a te ban ka kopuman ke olugu ye.
¹³ E, Fangatigi Ala,
mogow min b'a yere karifa i ma, o tigi ta pana!

* **84:5** 84.5 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **84:7** 84.7 Baka ta dingakonoyoro ye yorojalan do ye, min tagama ka gbelen kosebe. ‡ **84:9** 84.9 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

85

Ala le be kopuman ke a ta mɔgɔw ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Kore dencew ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, i ka kopuman ke i ta jamana ye;
i ka Yakuba ta mɔgɔw ta bonya laseko o ma tuun.

³ I ka i ta mɔgɔw ta terenbariya ta ka bo o kunna,
i ka o ta jurumunw bee datugu.*

⁴ I ka i ta jusugban bee dabra,
i ka i ta dimiba ban.

⁵ E, an ta kisiri tigi Ala, seko an fe tuun!
Dimi min be i jusu ra an kama, a to o ye ban!

⁶ Yala i bena dimi an koro wagati bee le wa?
Yala i diminin bena to wagati bee, ani tuma bee le wa?

⁷ Ele yere le tena na seko ka na barakakura don an na tuun,
janko i ta mɔgɔw ye ninsondiya i ta jɛnɔgɔnya ra wa?

⁸ E, Matigi Ala, i ta kopumanw ke an ye,
ka an kisi.

⁹ Ala be min fora, Matigi Ala be min fora, a to ne ye o lamɛn;
sabu a be herakuma le fora a ta mɔgɔw ye, minw ye a nasiranbagaw ye;
nka o kana na seko o ta hakirintanyakow ra tuun de!

¹⁰ Can lo, a ta kisiri ka surun a nasiranbagaw ra;
a be o ke janko a ta bonya ye to an ta jamana kan.

¹¹ Numanya ni kankelentigiya ka ɔgɔn ben,
terenninya ni hera ka o boro mini ɔgɔn ma.

¹² Kankelentigiya be falen ka bo dugukolo ra,
terenninya be jigi ka bo sankolo ra.

¹³ Matigi Ala yere bena kopuman ke an ye,
an ta dugukolo simanw bena na.

¹⁴ Terenninya le bena bla a na fe,
k'a temesira laben a ye.

86

Ala le ye demɛbaga ye

¹ Dawuda ta Aladaari.

Matigi Ala, i toro malo, ka ne jaabi,
sabu ne ye nanibagato ye, ani fagantan.

² Ne nin mara, sabu ne ye i nasiranbaga le ye.
Ele le ye ne ta Ala ye;

i ta jonce kisi, sabu a jigi be ele le kan.

³ Makari ne ra, Matigi,
sabu ne be kule ka i wele lon bee.

⁴ I ta jonce ninsondiya,
sabu ne jusukun ta miiriya be ele le kan, Matigi.

⁵ I ka ni, Matigi, i be yafa.

* **85:3** 85.3 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

Mogɔ minw bɛɛ bɛ i bato, i bɛ koɲuman caman kɛ olugu ye.

⁶ Matigi Ala, i toro malɔ ne ta daariri ra,
i janto ne ta makarikanw na.

⁷ Ne ta degulonw na, ne bɛ i wele,
sabu i bɛ ne jaabi.

⁸ E, Matigi, ele bɔɲogɔnko tɛ batofɛnw si ra;
i ta kɛwalew fana bɔɲogɔnko tɛ yi.

⁹ I ka siya minw bɛɛ dan,
olugu bɛɛ bɛna na o kinbiri gban i ɲa kɔrɔ, Matigi,
ka bonya la i tɔgɔ kan;

¹⁰ sabu i ka bon, i bɛ kabakow kɛ,
ele kelen le ye Ala ye.

¹¹ E, Matigi Ala, ne karan i ta siraw ra,
janko ne ye tagama can kan;
ne jusukun kɛ jusukun kelen ye, ka i tɔgɔ ɲasiran don ne ra.

¹² Ne bɛ i fo ka i waleɲumanlɔn ni ne jusukun bɛɛ ye, ne tigi Ala;
ne bɛ i tɔgɔ bonya wagati bɛɛ;

¹³ sabu i ka ɲumanya min kɛ ne ye, o ka bon,
i ka ne nin kisi ka bɔ saya dinga kɔnɔ.

¹⁴ E, Ala, yɛɛyirabaga dɔw wurira ne kama,
mogɔ jusukungbɛlɛn dɔw bɛ ne fagayɔrɔ ɲinina;
o tɛ ele ta kow si jate.

¹⁵ Nka ele Matigi, ele le ye hina tigi Ala ye, ani Ala min bɛ makari;
i tɛ dimi joona, i ta ɲumanya ni i ta kankelentigiya ka bon.

¹⁶ I ɲa lɔ ne ra, i ye makari ne ra,
i ta baraka don i ta ɲɔncɛ ra,
ka i ta ɲɔnmuso dence kisi!

¹⁷ Tagamasiyɛn dɔ kɛ ka i ta koɲuman yira ne ra,
janko ne kɔninyabagaw ye o ye, ka maroya,
sabu ele Matigi Ala le bɛ ne demɛ, ka ne jusu saaro.

87

Ala ta dugu saninman

¹ Kore dencew ta Zaburu. Dɔnkiri.

Matigi Ala ka Siyɔn dugu ju sigi kuru saninmanw le kunna.

² Siyɔn dugu donda ko ka di Matigi Ala ye
ka temɛ Yakuba ta dugu tɔw bɛɛ kan.

³ E, Ala ta dugu,

koba caman fɔra ele ta ko ra!*

⁴ Ne bɛna Misirankaw, ani Babilɔnikaw fana tɔgɔ fɔ ne lɔnbagaw ra;
ne bɛna Filisikaw, ani Tirikaw, ani Etiyopikaw fana jate, ko olugu worora yan.

⁵ Nka Siyɔn kɔni, a fɔra ko bɛɛ le worora yi;
Ala kɔrɔtaninba yɛɛ le ka nin dugu ju sigi.

⁶ Ni Matigi Ala bɛ siyaw jateda sɛbɛ,

* **87:3** 87.3 Nin yɔrɔ ra a sɛbera heburukan na ko: Sela.

a b'a fɔ bɛɛ kelen kelen ta ko ra, ko: «Nin worora yan le!»†
 7 Dɔnkirilabagaw, ani dɔnkɛbagaw bɛɛ b'a fɔ Siyɔn ma ko:
 «Ne ta ko bɛɛ bɛ bɔ ele le ra.»

88

Ala ta mɔgɔ kasikan

1 Dɔnkiri. Kore dencɛw ta Zaburu. Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dɔnkiri min bɛ la ni filen ye. Ezirahikacɛ Heman ta dɔnkiri.

2 E, Matigi Ala, ne ta kisiri tigi Ala,
 su ni tere, ne bɛ kule i ja kɔrɔ.

3 A to ne ta daariri ye se i ma,
 i toro malɔ ne kulekan na;

4 sabu tɔɔrɔ warara ne ma,
 ne nin ka surun saya ra.

5 Ne bɛ jate i ko o ka minw lajigi kaburu kɔnɔ;
 ne bɛ i ko mɔgɔ min baraka bɛɛ banna.

6 Ne bɛ ni mɔgɔ saninw le ye,
 ne bɛ i ko mɔgɔ faganin minw su lanin bɛ kaburu kɔnɔ,
 i hakiri tɛ minw na tuun,
 i tɛ i janto minw na tuun.

7 I ka ne firi dingadunba le kɔnɔ,
 fɔ dibiba cɛ ma dinga jukɔrɔyɔrɔ ra yi.

8 I ka i ta jusugban bɛɛ ben ne kan,
 ka i ta jikurubaw bɛɛ tɛmɛ ne kan.*

9 I ka ne lɔnbagaw bɛɛ mabɔ ne ra,
 ka ne kɛ o fɛ i ko fɛn haramunin.
 I ka ne datugu, bɔyɔrɔ si tɛ ne fɛ;

10 tɔɔrɔ ka ne jadenw bɛɛ fin.
 E, Matigi Ala, lon o lon ne bɛ i wele ko i ye ne dɛmɛ,
 ne bɛ ne boro kɔrɔta i nɔ fɛ.

11 Yala i bɛna kabakow kɛ suw le ye wa?
 Yala mɔgɔ saninw bɛ se ka wuri ka i fo ka i walejumanlɔn wa?†

12 Yala o bɛna i ta numanya ko fɔ kaburu le kɔnɔ wa?
 Yala o bɛna i ta kankelentigiya lakari lahara dibi le ra wa?

13 Jɔn le ka i ta kabakow lɔn saya dibi ra yi?
 Jɔn le ka i ta terenninya lɔn laharaso kɔnɔ yi?

14 Nka ne kɔni, ne bɛ kulera ele Matigi Ala le nɔ fɛ;
 lon o lon sɔgɔma, ne ta daarikan bɛ se i ma.

15 E, Matigi Ala, mun kosɔn i banna ne ra sa?
 Mun kosɔn i bɛ i jada dogora ne ma?

16 Ne kɔni ye janibagato ye kabini ne denmisenman, ne ni saya cɛ man jan;
 i ka jatigɛ bla ne ra fɔ ka ne jigi tige.

17 I ta dimiba ka ne datugu,
 i ka sɛgɛba min la ne kan, o ka ne si ban pewu.

† 87:6 87.6 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. * 88:8 88.8 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. † 88:11 88.11 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

18 O tɔɔrɔw bɛ ne lamini lon bɛɛ i ko jiwoyo,
o ka ne datugu fan bɛɛ ra.
19 I ka ne teriw, ani ne siginɔgɔnw bɛɛ mabɔ ne ra,
dibi dɔrɔn le kɛra ne teri ye.

89

Ala bɛ a ta layiri dafa

¹ Ezirayikacɛ Etan ta karan.

² Ne bɛna Matigi Ala ta numanya dɔnkiri la wagati bɛɛ,
ne da bɛna i ta kankelentigiya ko lakari wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.

³ Ne b'a fɔ ko i ta numanya tena bɔ a nɔ ra ka ye;
i ka i ta kankelentigiya sabati k'a sigi sankolo kɔnɔ.

⁴ I tun ko: «Ne ka jɛnɔgɔnya don ni ne ta mɔgɔ panawolomanin ye,
ne tun karira ne ta jɔncɛ Dawuda ye.»

⁵ Ne ko: «Ne bɛna baraka don i ta durujaw ra wagati bɛɛ,
ne bɛna i ta masaya sabati wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.»*

⁶ Matigi Ala, sankolo ni a kɔnɔfenw bɛ i fo ka i waleɓumanlon i ta kobaw kosɔn,
danfen saninmanw bɛ i ta kankelentigiya fana lakari.

⁷ Sabu jɔn le bɛ sankolo ra min bɛ se k'a yɛɛ suma ni ele ye?
Ala ta danfen juman le bɛ se k'a yɛɛ suma ni Matigi Ala ye?

⁸ Ala ta danfen saninmanw ta jɛn ra, bɛɛ bɛ siran a ja;
siranyafenba lo ka tɛmɛ danfen tɔw bɛɛ kan, danfen minw k'a lamini.

⁹ E, Matigi Ala, Fangatigi, se bɛ jɔntigi le ye i ko ele, Matigi Ala?
Kankelentigiya ka i lamini fan bɛɛ ra.

¹⁰ Ele le bɛ kɔgɔji ta yɛɛbonya mala;
ni a jikurubaw ka wuri, i bɛ o mala.

¹¹ Ele le ka kɔgɔji danfen barakaman jɔjɔ, fɔ k'a kɛ su ye;
i ka i juguw janjan i ta sebayaba baraka ra.

¹² Sankolo ye i ta ye, dugukolo fana ye i ta ye;
ele le ka dunuɓa ni a kɔnɔfen bɛɛ dan.

¹³ Ele le ka sahili ni worodugu dan,
Tabɔri kuru ni Herimɔn kuru bɛ jagari ka pɛɛɛn i tɔgɔ kosɔn.

¹⁴ I boro ye cɛfariboro le ye;
sebagaya bɛ i boroteɛɛ kɔnɔ,
i boro barakaman kɔrɔtanin lo.

¹⁵ Terenninya ni can le bɛ i ta masaya jusiginan ye,
numanya ni kankelentigiya bɛ i ja kɔrɔ wagati bɛɛ.

¹⁶ Siya min bɛ tandori dɔnkiriw la Ala ye, o ta pana;
Matigi Ala, o bɛna tagama i pada yeelen na.

¹⁷ O siya bɛ jagari wagati bɛɛ i tɔgɔ kosɔn,
a bɛ bonya sɔrɔ i ta terenninya sababu ra;

¹⁸ sabu ele le ye o ta baraka nɔɔrɔ ye,

* **89:5** 89.5 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

ele le sababu ra an fanga be korota.

¹⁹ An tangabaga be Matigi Ala le boro,
an ta masace be Izirayeli ta Ala saninman le boro.

²⁰ I tun kumana i nasiranbagaw fe siko do ra
k'a fo ko: «Ne ka cefari do deme,
ne ka kanbelen do korota mogow ce ra.

²¹ Ne ka Dawuda soro, ne ta jon lo,
ne ka ne ta turu saninman* ke a kun na.

²² Ne yere boro bena a deme k'a sabati,
ne yere bena baraka don a ra.

²³ A juguw tena se ka ben a kan a jina ma;
mogo kewalejuguw tena se k'a minako juguya.

²⁴ Ne bena a kerebagaw bee joro a ja koro,
k'a koninyabagaw bee kere.

²⁵ Ne ta kankelentiya ni ne ta numanya bena ke ni a ye,
a baraka bena bonya ne togo sababu ra.

²⁶ Ne be kogoji bla a ta kuntigiya koro,
ka baw bla a ta fanga koro.

²⁷ «A bena ne wele k'a fo ko: <Ne fa,
ne ta Ala, ne ta kisibaga barakatigi Ala!»

²⁸ Ne bena a ke bee ra folo ye,
k'a korota ka teme dugukolo masacew bee kan.

²⁹ «Ne bena ne ta numanya to a kan wagati bee;
ne ta jenogonya bena sabati a kan.

³⁰ Ne bena duruja do to a ko wagati bee;
ni sankolo ma wuri ka bo a no ra, a ta masaya fana tena wuri.

³¹ «Ni a denw ka ne ta sariya sira bla,
ni o ma tagama ka kapa ni ne ta kolatigeninw ye,

³² ni o ka ne ta cifoninw sira bla,
ni o te, ne ta kumaw lamem,

³³ ne bena wuri o kama ni bere ye o ta hakew koson,
ka wuri o kama ka o bugo o ta terenbariyaw koson.

³⁴ Nka ne tena ne ta numanya bo o kan,
ne tena ne ta kankelentiya dabra.

³⁵ Ne tena ne ta jenogonya cen;
kuma min bora ne da ra, ne tena o yelama.

³⁶ Ne karira ka ban sipagako kelen ne ta saninmanya koson;
yala ne bena faninya tige Dawuda ye wa?

³⁷ Ne ko a ta duruja bena to a ko wagati bee,
a ta masaya bena to ne ja koro tuma bee i ko tere;

³⁸ a bena to a no ra wagati bee i ko karo,
min ye seere cantigi ye sankolo kon.»†

³⁹ Nka sisan i banna a ra, i bora a ko,
i jusu gbanna i yere ta mogo panawolomanin koro.

† 89:38 89.38 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

40 I ka i ni i ta jɔnce ta jɛnɔgɔnya cɛn,
i k'a ta masafugula ben dugu ma k'a lanɔgɔ.
41 I k'a to o k'a ta dugu kogow bɛɛ sɔgɔsɔgɔ,
k'a to o k'a ta bon barakamanw benben ka o kɛ tomow ye.
42 Tɛmɛbagaw bɛɛ b'a borofɛnw cɛ;
i k'a kɛ lɔgɔborifɛn ye a siginɔgɔnw fɛ.
43 I k'a kɛrɛbagaw baraka bonya,
k'a juguw bɛɛ to o ye ninsɔndiya.
44 I k'a ta kɛrɛkɛmuru da gboya,
i ma sɔn k'a demɛ kɛrɛ ra.

45 I k'a ta dawula ban,
i k'a ta masaya laben dugu ma.
46 I k'a ta kanbelenya wagati surunya,
i ka maroyaba bla a ra.‡

47 E, Matigi Ala, i dogonin bɛna to fɔ wagati juman le sa?
I ta jusugban tasuma bɛna faga tuma juman?
48 I hakiri to a ra ko ne ta dunɔnalatigɛ man jan,
i ka adamaden min o min dan, o bɛɛ bɛ tɛmɛ.
49 Jɔn le bɛna to si ra, ko ale ja tɛna saya ye,
walama jɔn le bɛ se k'a nin kisi kaburu ma?§

50 E, Matigi, i derira ka numanya minw kɛ fɔlɔfɔlɔ, o bɛ min sisan?
I tun karira ko i bɛna kopuman minw kɛ Dawuda ye ka kaɲa ni i ta kankelentigiya
ye, o bɛ min?
51 E, Matigi, dɔgɔyari minw sera i ta jɔnw ma, i hakiri to o ra;
ka i hakiri to a ra ko nin jama caman doni bɛ ne le kunna.
52 E, Matigi Ala, i hakiri to i juguw ta mafiyɛnyari ra,
o bɛ i ta mɔgɔ ɲanawolomanin dɔgɔyara.

53 Matigi Ala, i baraka wagati bɛɛ!
Amina! Amina!

Kitabu naaninan

90

(Zaburuw 90–106)

Ala tɛ yɛlɛma

¹ Ala ta jɔnce Musa ta Aladaari.

Matigi, ele le kɛra an karifayɔrɔ ye,
wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.

² Sani kuruw ye dan,
sani i ye dugukolo ni dunuɲa dan,
ele le ye Ala ye wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.

³ Ele le bɛ mɔgɔ lasekɔ dugukolo bɔgɔ ra;
i b'a fɔ a ma ko: «Adamaden, i sekɔ!»

⁴ Sabu ele fɛ, san waga kelen bɛ i ko kunu tere min tɛmɛna ka ban,
walama i ko su wagati dɔ.

‡ 89:46 89.46 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. § 89:49 89.49 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

⁵ I be adamadenw lateme,
o be ban i ko sunogo be ban cogo min na sogomada fe.
O be teme i ko bin;
⁶ bin be fiyerenkura bo sogoma,
nka wula fe, a be fofonfon, ka ja.

⁷ I ta dimi ka an halaki ka ban;
i ta jusugban ka an jigi tige.
⁸ I ka an ta terenbariyakow bla i ja koru,
ka an ta ko dogoninw bla kene kan.

⁹ An si teredaw bee dogoyara i ta jusugban koson;
an sandaw be banna i ko daforo fiyeke kelen.
¹⁰ An si sandaw bee lajennin ye san biwolonfla;
minw ye mogo barakamanw ye, olugu le be san biseegi soru.
Nka an be fen o fen ke, o bee laban ye sege ni kojugu le ye,
sabu fen bee be teme, an fana tagato lo.
¹¹ Adamaden juman le ka i ta dimi baraka hakeya lon?
I ta jusugban min ka kan ka i pasiran don mogow ra, jon ka o hakeya lon?

¹² An karan, an ye an si terew jate,
janko an jusukun ye hakiritigiya sira ta.

¹³ E, Matigi Ala, seko ka na an fe! An bena i makono fo wagati juman sa?
Makari i ta jonw na ten.
¹⁴ An fa i ta numanya ra lon o lon sogoma,
ni o kera, an bena ninsondiya fo ka kule ci an si terew bee ra.
¹⁵ An ka tereda min ke maroya ra i boro, o jagon ninsondiya fana di an ma;
an ka sanda min ke toro ra, o jagon ninsondiya fana di an ma.
¹⁶ I ta koketaw yira i ta jonw na,
ka i ta noro yira o ta denw fana ra.
¹⁷ An tigi Ala ta neema ye to an kan!
An ta baara sabati an boro, Ala!
Jnhon, an ta baara sabati an boro.

91

Ala ye a ta mogow dogoyoro ye

¹ Ni mogo min be dogo Ala korotaninba kere fe,
o tigi be laganfiya Sebsetigi Ala ta suma koru.

² Ne b'a fo Matigi Ala ma ko: «Ne karifayoro, ani ne dogoyoro,
ne ta Ala, ne jigi lanin be min kan.»

³ Ale le be i kisi ka bo konominabaga ta jo ra,
ka i kisi banajugu toro ma.

⁴ A be i dogo i ko sise b'a denw dogo a siw jukoro cogo min na,
i ko sise b'a denw dogo a kamanw koru cogo min na.
A be i tanga i ko negebennan, walama i ko negederege, a ta kankelentigiya koson.

⁵ Fen minw be mogo ja tige su fe, i tena siran o ja,
walama i juguw be se ka i bon ni bibe minw ye tere fe,

⁶ walama banajugu min be denden dibiba ra ka taga ben mogɔ kan,
walama kojugu minw be ben mogɔ kan teregban fe.

⁷ Hali ni mogɔ waga kelen le ka ben i kere fe,
hali ni mogɔ waga tan le ka ben i kininboroyanfan fe,
foyi tena se ele ma.

⁸ Ele bena i na le lo ka fleri ke doron,
ka mogɔjuguw ta sara fe.

⁹ Can lo, Matigi Ala le ye ne karifayoro ye.

Ni Ala korotaninba ye i dogoyoro ye,

¹⁰ kojugu si tena se i ma,

banajugu si tena se i ta somogow ma;

¹¹ sabu a bena i ko fo a ta melekew ye,

k'a fo o ye ko o ye o janto i ra i ta koketaw bee ra.

¹² O bena i ta o boro konɔ,

janko i sen kana na talon kabakuru do ra.

¹³ I bena tagama jara kan, ka tagama fonfonnin kan;
i bena jarkanbelen don ka teme, ka sajugu don ka teme.

¹⁴ I n'a fo ne ko ka di a ye, a norora ne ra, ne bena a bosi,
ne bena a tanga, sabu a be ne togo lon.

¹⁵ Ni a ka ne wele, ne bena a jaabi,

ni a degura, ne be ke ni a ye;

ne bena a bosi, k'a bonya.

¹⁶ Ne bena a si janya fo k'a wasa,

ne bena a yira a ra ko ne le ye a kisibaga ye.

92

Ala ta kewalew bee ka ni

¹ Zaburu. Nenekirilon ta donkiri.

² Ka Matigi Ala fo k'a walenumanlon, o ka ni;
ka donkiri la ka ele Ala korotaninba togo tando,

³ ka i ta numanya lakari lon o lon sogoma,

ka i ta kankelentigiya lakari lon o lon su fe

⁴ ni goni juru tan ye,

ani korafokanw ye, o ka ni.

⁵ E, Matigi Ala, i ta kewalew be ne ninsondiya;
ne be ninsondiya fo ka kule ci i boro ta baaraw koson.

⁶ Matigi Ala, i ta kokeninw ka bon!

I ta kolatigeninw korɔ ka dun kosebe!

⁷ Naloman t'a lon,

hakirintan te se k'a faamu.

⁸ Mogɔjuguw be wuri ka caya i ko binjugu,

kojugukebagaw bee ta kow be na o boro,

nka o laban be halaki ka ban le pewu!

⁹ Nka ele kɔni Matigi Ala,
ele kɔrɔtanin lo wagati bɛɛ.

¹⁰ E, Matigi Ala, i juguw fɛ,
i juguw halakito fɛ,

minw bɛɛ bɛ terenbariyakow kɛ, i bɛ olugu bɛɛ janjan.

¹¹ I bɛ ne baraka bonya i ko kongomisi baraka;
i bɛ turu kasadiman kɛ ne kan ka ne ninsɔndiya.

¹² Ne bɛ ne na lo ne darɔninibagaw ra ka o fɛ;
minw bɛɛ bɛ wurira ne kama ni kojugu ye, ne toro bɛ olugu kan na.

¹³ Mɔgɔ terrenninw bɛ wuri i ko tamarosun,
o baraka bɛ bonya i ko Liban jamana sɛdirisunw.

¹⁴ O bɛ i ko yiri turuninw Matigi Ala ta so kɔnɔ,
o bɛ wuri ka nugu an ta Ala ta lukɛnɛ kɔnɔ.

¹⁵ Hali o kɔrɔnin bɛ den,
ji bɛ o ra tuma bɛɛ, o flaburu nugunin lo;

¹⁶ o bɛ Matigi Ala ta terrenninya lakari.

Ale le ye ne ta barakatigi Ala ye, terenbariyako si t'a ra.

93

Ala le ye Masa ye

¹ Matigi Ala le ye Masa ye,
bonya le ye a ta masiri ye,
bonya le ye Matigi Ala ta masiri ye;
baraka ye a ta cɛsirinan ye.
O kɔsɔn dunuɔa sabinin lo,
a tɛ se ka jenge ka bo a no ra.

² Ala, i ta masasiginan sigira kabini fɔlofɔlo,
i bɛ yi wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.

³ Bajiw bɛ o kan kɔrɔtara, Matigi Ala,
bajiw bɛ o kan kɔrɔtara kɔsɛbɛ,
bajiw bɛ mankan wurira.

⁴ Nka Matigi Ala ta sebgaya ka bon ka tɛmɛ jibaw mankan kan,
a ka bon ka tɛmɛ kɔgɔji jikurubaw baraka kan;
Matigi Ala kɔrɔtanin lo san fɛ, a ta sebgaya ka bon.

⁵ Ala, i ka ci minw fɔ, o tɛ yelemɛ ka ye.
Saninyari benna i ta so ma,
wagati bɛɛ ra, Matigi Ala.

94

Ala le bɛ mɔgɔɔnuman dimibɔ

¹ Dimibɔbaga Ala, Matigi Ala,
dimibɔbaga Ala, i ta nɔɔrɔ yira!

² I wuri, dunuɔa kititigɛbaga!

Yɛrebonyabagaw sara ka kapa ni o ta ketaw ye!

³ Mɔgɔjuguw ta wagati ye juman le ye sa, Matigi Ala?
Mɔgɔjuguw ta jagari banwagati bɛna kɛ tuma juman le?

⁴ O bɛ dabayakumaw fɔ ka mɔgɔw mafiyɛnya;
kojugukeɓagaw bɛɛ bɛ o yɛrɛ bonya.

⁵ E, Matigi Ala, o bɛ i ta mɔgɔw teregera o sen kɔrɔ,
o bɛ i ta jamana mɔgɔw minako juguyara.

⁶ O bɛ muso cɛ saninw, ani lonanw fagara,
o bɛ feritaw nin bɔra o ra.

⁷ O b'a fɔ ko: «Matigi Ala tɛ foyi yera,»
ko: «Yakuba ta Ala tɛ foyi kala ma!»

⁸ Aw ye miiri, aw nalomanw!

Aw hakirintanw, aw bɛna hakiri sɔrɔ tuma juman le?

⁹ Ala min ka toro di mɔgɔ ma, mun b'a to ko ale tɛ mɛnni kɛ?

Ala min ka paden di mɔgɔ ma, mun b'a to ko ale tɛ yeri kɛ?

¹⁰ Ala min bɛ siyaw koro, mun b'a to ko ale tɛ se ka aw ta hakɛw juru sara aw ra,
ale min bɛ lɔnniya yira adamadenw na?

¹¹ Matigi Ala ka adamadenw jusukunnakow lɔn,
a k'a lɔn ko o ta miiriyaw bɛɛ ye gbansan le ye.

¹² Matigi Ala, ni ele ka mɔgɔ min koro, o tigi ta jana;
ni i ka mɔgɔ min karan i ta sariya ra, o tigi ta jana.

¹³ Ni wagatigbɛlenw sera a ma, i bɛ a jusu suma,
sani k'a to dingaba ye sogi, mɔgɔjugu bɛna ben min kɔnɔ.

¹⁴ Matigi Ala tɛna bɔ a ta mɔgɔw kɔ fiyewu,
a tɛna ban a ta jamana mɔgɔw ra.

¹⁵ Kiti bɛna tige can kan tuun,
mɔgɔ jusuɓumanw bɛɛ bɛna sɔn o ma.

¹⁶ Jɔntigi le bɛna lɔ ni kunko ye ne ni mɔgɔjuguw ta kiti ra?
Jɔn le bɛna fara ne kan janko ne ye jo sɔrɔ kojugukeɓagaw kan?

¹⁷ Ni Matigi Ala tun ma kɛ ne demɛbaga ye kɔni,
bi tun b'a sɔrɔ ne nin tagara jamana mankanntan* na ka ban.

¹⁸ Ni ne ko: «E, ne senw dɛsɛra tagama ra!»

O tuma i ta pumanya bɛ baraka don ne ra, Matigi Ala.

¹⁹ Ni ne ta haminakow cayara,
i bɛ ne jusu saaro ka ne ninsɔndiya.

²⁰ Fanga min sigira mɔgɔfaga kama, yala ele bɛ sɔn o fanga ma wa?
O bɛ Ala ta cifoninw sira bla, ka sɛge bla mɔgɔw kan.

²¹ O bɛ jɔgɔn lajɛn mɔgɔ terennin nin kama,
ka kiti ben mɔgɔ jarakibari kan k'a faga gbansan;

²² nka Matigi Ala ye ne tangabaga ye,
ne ta Ala le ye ne ta barakatigi Ala ye, ne karifayɔrɔ.

²³ A bɛna o yɛrɛ ta kojuguw le kɛ ka o sara,
ka o latunu pewu o ta juguya kosɔn.
Matigi Ala, an ta Ala bɛna o latunu pewu.

* **94:17** 94.17 Jamana mankanntan, o kɔrɔ ye lahara.

95

Ala le ka kan ni tandori ye

¹ Aw ye na an ye jagari ka Matigi Ala tando,
an ye jagari ni kanba ye ka barakatigi Ala, an kisibaga Ala tando.
² An ye taga a ja koro ni forikanw ye,
an ye jagari ka donkiriw la k'a tando ni kanba ye;
³ sabu Matigi Ala ye Alaba le ye,
Masaba lo min be batofenw bee kunna.
⁴ K'a ta dugukolo jukoroyorow ra, ka taga a bla fo kuruw sanfeyorow ra,
o bee b'a boro konɔ, o bee ye a ta ye.
⁵ Kogoji ye a ta ye, ale le k'a dan;
dugukolo fana, ale le ka o dan.

⁶ Aw ye na, an ye an yere majigi a koro k'a bato,
an ye an kinbiri gban Matigi Ala koro, min ka an dan;
⁷ Sabu ale le ye an ta Ala ye,
anw le ye a ta mogow ye, a be minw korosi;
an be i ko a ta sagakuru, a yere boro be min gbengben.

O koson ni aw k'a kumakan men bi,
⁸ aw kana aw jusukun gbeleya i n'a fo a kera Meriba cogo min na,
i n'a fo a kera cogo min na kongokolon konɔ Masa* ta ko ta wagati ra.
⁹ O yoro le ra, aw bemaw ko o be ne Ala korobo, ka ne segesege k'a fle,
k'a soro o tun ka ne ta kokeninw ye.
¹⁰ Fo san binaani, nin siya logo bora ne ra;
ne ko: «Siya do lo min jusukun terennin te,
o te ne ta sira tagama.»
¹¹ O koson ne dimikojugu fe, ne karira ko:
«O tena don ne ta jamana ra ka nenekiri fiyewu!»

96

*Dunupa bee ye Ala ta bonya lakari**(Zaburuw 105; 106; Kibaroyaw folo 16.23-33)*

¹ Aw ye donkirikura la ka Matigi Ala tando!
Dunupamogow bee ye donkiri la ka Matigi Ala tando!
² Aw ye donkiri la Matigi Ala ye, k'a togo bonya,
aw y'a fo lon o lon, ko ale le ye an kisibaga ye.
³ Aw ye a ta bonya lakari siyaw bee ye,
aw ye a ta kobaw lakari mogow bee ye.

⁴ Sabu Matigi Ala ka bon, a ka kan ni tandori ye kosebe;
an ka kan ka siran a ja ka teme batofen tow bee kan.
⁵ Siya tow ta alaw bee ye batofen gbansanw le ye,
nka Matigi Ala le ka sankolo dan.
⁶ Bonya ni noro ye ale ta le ye,
sebagaya ni dawula be soro a ta yoro saninman konɔ.

⁷ Dunupa siyaw bee, aw ye bonya ni fanga di Matigi Ala ma,

* 95:8 95.8 Meriba ni Masa ta ko (Bori 17.7).

aw y'a di Matigi Ala ma.

⁸ Aw ye bonya la Matigi Ala tɔgɔ kan,
aw ye na don a ta batoso lu kɔnɔ ni aw ta sarakaw ye.

⁹ Aw ye saninya ka na aw kinbiri gban ka Matigi Ala bato,
dunupamɔgɔw bɛɛ lajennin ye siran Matigi Ala na fɔ ka yereyere.

¹⁰ Aw y'a fɔ siyaw bɛɛ ye ko: «Matigi Ala le ye Masa ye!»
O kosɔn dugukolo b'a nɔ ra, a tɛ jenge ka bɔ a nɔ ra ka ye.
Matigi Ala bɛna siyaw ta kiti tige can le kan.

¹¹ Sankolokɔnɔfenw ye pagari, dugukolokanfenw ye ninsɔndiya,
kɔgɔji ni a kɔnɔfenw bɛɛ ye mankanba bɔ!

¹² Kongokɔnɔyɔrɔw, ani kongokɔnɔfenw bɛɛ ye pagarikanba bɔ!
Kongoyiriw bɛɛ ye pagari, ka dɔnkiri la.

¹³ O ye o kɛ Matigi Ala na kɔrɔ, sabu a bɛ nana,
a bɛ nana ka na dunupamɔgɔw ta kiti tige!
A bɛna dunupamɔgɔw ta kiti tige ka kapa ni terenninya ye,
ka siyaw ta kiti tige ka kapa ni a ta can ye.

97

Matigi Ala le ye dunupa Masa ye

¹ Matigi Ala le ye Masa ye!
Dunupamɔgɔw ye pagari,
kɔgɔji kɔfɛmɔgɔw bɛɛ ye ninsɔndiya!

² Sankabaw, ani dibikurubaw k'a lamini,
terenninya ni can le ye a ta masaya jusiginan ye.

³ Tasma bɛ mana a na fɛ,
k'a juguw jɛni fan bɛɛ ra.

⁴ A ta sanmanamanaw yeelen bɛ bɔ dunupa bɛɛ kan;
ni dunupamɔgɔw ka o ye, o bɛ yereyere.

⁵ Kuruw bɛ yeele i ko kɛɛ, Matigi Ala na kɔrɔ,
o bɛ yeele dunupa bɛɛ tigi Ala na kɔrɔ.

⁶ Sankolokɔnɔfenw bɛ a ta terenninya lakari,
dunupamɔgɔw bɛɛ bɛ a ta nɔrɔ ye.

⁷ Minw bɛ batofɛn leseninw bato,
minw bɛ o yere bonya batofɛn gbansanw kosɔn,
maroya ye kɛ olugu ta le ye;
ala tɔw bɛɛ ye o kinbiri gban Matigi Ala le kɔrɔ.

⁸ Siyɔn dugu bɛna o mɛn ka ninsɔndiya,
Zuda dugumɔgɔw bɛna pagari
i ta kolatigeninw kosɔn, Matigi Ala.

⁹ Sabu, ele Matigi Ala le ye Ala kɔrɔtaninba ye dunupa bɛɛ lajennin kunna,
i kɔrɔtara fɔ san fɛ alaw bɛɛ kunna.

¹⁰ Ala kanubagaw, aw ye kojugu kɔninya!
Ala b'a nasiranbagaw nin kɔrɔsi,
a bɛ o bɔsi ka bɔ mɔgɔjuguw boro.

¹¹ Ala bɛ yeelen manamana mɔgɔ terenninw kan,

a be mogo jusupuman ninsondiya.

¹² Aw mogo terreninw, aw ye ninsondiya Matigi Ala koson,
aw y'a fo k'a walepumanlon a togo saninman koson.

98

Danfɛnw bɛɛ ye Ala tando

¹ Zaburu.

Aw ye donkirikura la ka Matigi Ala tando,
sabu a ka kabakobaw ke.

A be mogo kisi ni a boro barakaman
ni a ta sebagaya saninman ye.

² Matigi Ala k'a yira mogow ra ko ale le ye kisiri tigi ye;
a k'a ta terreninya yira siyaw ra, k'a to o na y'a ye.

³ A hakiri tora Izirayelimogow ra k'a ta numanya ni a ta kankelentigiya ke o ye;
dunupa yoro bɛɛ k'a ye ko an ta Ala le ye kisiri tigi ye.

⁴ Dunupamogow, aw bɛɛ ye nagarikanba bo Matigi Ala koson!
Aw ye peren ka nagari ka donkiri la k'a tando!

⁵ Aw ye donkiri la ka Matigi Ala tando ni korafokan ye,
aw y'a tando ni korafokan ni donkirilakan ye,

⁶ k'a tando ni burufiyekan ni sagajigigban buru ye;
aw ye nagari ka peren masace na koro, Matigi Ala na koro!

⁷ Kogoji ni a konofenw bɛɛ ye mankanba bo,
ani dunupa ni a konofenw bɛɛ.

⁸ Bajiw ye tegerɛ fo,
kuruw bɛɛ ye jen ka nagarikanw bo!

⁹ O ye o ke Matigi Ala na koro, sabu a be nana ka na dunupamogow ta kiti tige;
a bena dunupamogow ta kiti tige ka kana ni terreninya ye,
ka siyaw ta kiti tige ka kana ni can ye.

99

Ala le ye saninyari Masa ye

¹ Matigi Ala le ye Masa ye, dunupamogow be yereyere a na koro;
a siginin be seruben melekew* kunna, dugukolo be yereyere a na koro.

² Matigi Ala ka bon Siyon dugu konɔ;
ale le korotara dunupamogow bɛɛ kunna.

³ Mogow ye i fo ka i walepumanlon, sabu i togo ka bon, siranyafen lo,
a saninyanin lo fana.

⁴ Ele Masace barakaman, can ka di min ye,
ele le be numanya sabati,
ele le be can ni terreninya sigi Yakuba ta mogow ce ra.

⁵ Aw ye Matigi Ala, an ta Ala korota!
Aw ye aw kinbiri gban a sen koro k'a bato,
sabu a saninyanin lo.

⁶ Musa ni Haruna tun ye a ta sarakalasebaga dow ye,
Samawilu tun ye a batobaga do ye;
olugu ka Matigi Ala wele, a ka o jaabi.

⁷ A tora sankaba jamijan ce ma ka kuma o fe;
o k'a ta ciw sira tagama,
a tun ka cifo nin minw yira o ra, o ka o ke.

⁸ Matigi Ala, an ta Ala, ele le ka o jaabi;
i kera o ta Ala ye, Ala min be yafa o ma,
nka i tun be o ta kewalejuguw hake bo o ra fana.

⁹ Aw ye Matigi Ala, an ta Ala korota;
aw ye aw kinbiri gban k'a bato a ta kuru saninman kan,
sabu Matigi Ala, an ta Ala saninyanin lo.

100

Dununamogow bee ye Ala tando

¹ Barakalari Zaburu.

Aw ye nagari ka Matigi Ala tando,
aw dununamogow bee!

² Aw ye baara ke Matigi Ala ye ni ninsondiya ye,
aw ye na a na koru ni nagarikanbaw ye!

³ Aw y'a lon ko Matigi Ala le ye Ala ye,
ko ale le ka an dan, an fana ye a ta ye;
anw le ye a ta mogow ye, anw le ye a ta sagakuru ye.

⁴ Aw ye don a ta so dondaw fe ni barakalari ye,
aw ye don a lu konu ni tandori ye.
Aw y'a fo k'a walepumanlon, ka baraka la a togo kan;

⁵ sabu Matigi Ala ka ni,
a ta pumanya te ban ka ye!
A ta kankelentigiya te yelama ka ye!

101

Masace ka kan ka layiri minw ta

¹ Dawuda ta Zaburu.

Ne bena donkiri la ka kopuman sira ni can sira yira;
Matigi Ala, ne bena donkiri la ka ele le tando.

² Ne bena jija ka tagama sira gbenin le kan.
I bena na ne fe tuma juman le sa, Ala?
Ne bena tagama ni jusukun gbenin le ye, ne ni ne ta somogow.

³ Ne tena son kokolonw ye ke ne na koru;
ne bena Alapasiranbariw ta sira koninya,
ne tena son ka jen ni o kow si ye.

⁴ Ne bena ne yere mabo mogo terenbariw ra,
ne tena son kojugu si ma.

⁵ Mogo o mogo be dogo k'a mogogogon togo cen,
ne bena o tigi halaki.
Yereyira be minw flerikecogo ra, ani yerebonya be minw jusukun na,
ne tena olugu ta ko muju.

⁶ Ne bena ne janto lanamogow le ra jamana kono,
k'a to olugu ye sigi ne koro.
Mogo o mogo be tagama sira gbenin kan,
o tigi le bena baara ke ne ye.

⁷ Mogo o mogo b'a mogogogon janfa,
o tigi tena sigi ne ta so;
mogo o mogo be faninya tige
o tigi tena to ne koro.

⁸ Lon o lon sogoma, ne bena wuri
ka jamana mogojuguw bee halaki,
janko ka kojugukebagaw bee ban
ka bo Matigi Ala ta dugu kono.

102

Ala le ye nanibagato jigi ye

¹ Nin ye nanibagato do ta daariri ye, wagati min na a jigi tigera; a k'a kononokow
nafa Matigi Ala ye.

² E, Matigi Ala, ne ta daarikan lamena,
a to ne ta welerikan ye se i ma.

³ I kana i pada dogo ne ra k'a soro ne degunin lo;
ni ne ka kule ka i wele tuma o tuma, i ye i toro malo ka ne lamena,
i teliya ka ne jaabi.

⁴ Sabu ne si be banna i ko sisi be tunu cogo min na,
ne kolow be ne jenina i ko tasuma.

⁵ Ne jusukun baraka bee banna, k'a ja i ko binjalan;
ne be jina hali ka domuni ke.

⁶ Ne nunakojugu fe,
ne fasara fo ka ne kolow bee bo kene ma.

⁷ Ne kera i ko konodaba min be kongokolon kono,
ne kera i ko gbingbinfin min be sigi yoro dogoninw na.

⁸ Ne be si pana,
i ko kononin min be a kelen na bon kunna.

⁹ Lon o lon ne juguw be ne mafiyenya;
o be ne logobo, ka to ka ne togo ke ka jogon danga.

¹⁰ Bugurigbe le kera ne ta domuni ye,
ne naji be pagami ne ta minji ra,

¹¹ i ta jusugban ni i ta dimi koson;
sabu i ka ne ta ka ne firi fo yorajan.

¹² Ne si be banna i ko wulafesuma min be samana ka taga a laban na,
ne be jara i ko bin be ja cogo min na.

¹³ Nka ele koni, Matigi Ala, ele siginin be i ta masaya ra wagati bee,
i be yi wagati bee, ani tuma bee.

¹⁴ Ele le bena na, ka na hina Siyon dugu ra;
i ka kan ka makari a ra wagati min na, o sera;
wagati min tun latigera o sera.

¹⁵ Sabu a dugu kabakuruw ko ka gbelen i ta jonw ma kosebe,

hali a buguri ko ka di o ye.

¹⁶ Ni o kera, siyaw bena siran Matigi Ala tɔgɔ ja, dununa masaw bɛɛ bena siran i ja i ta bonya kosɔn.

¹⁷ Matigi Ala bena Siyɔn dugu lɔ kokura, a bena a ta bonya yira.

¹⁸ A bena panibagatɔw fɛ, ka o ta daariri lamɛn; a tena a toro datugu o ta daarikan na.

¹⁹ Nin kow ye seɓe k'a bla duruja nataw ye, janko mɔgɔ minw bena na kɔ fɛ, olugu fana ye Matigi Ala tando.

²⁰ A bɛ to a ta yɔrɔ saninman kɔnɔ san fɛ ka fleri kɛ dugu ma, a bɛ to sankolo ra ka dugukolo fɛ,

²¹ janko ka a ta mɔgɔ minaninw nɔnakan lamɛn, ani minw blara fagari kama, janko ka olugu bɔsi.

²² Ni o kera, o bena Matigi Ala tɔgɔ lakari Siyɔn dugu kɔnɔ, k'a tando Zeruzalemu;

²³ o wagati le ra siyaw bena lajɛn nɔgɔn kan, ani jamanaw, janko ka Matigi Ala bato.

²⁴ Matigi Ala ka ne baraka ban ka ne to tagama ra; a ka dɔ bɔ ne si ra.

²⁵ Ne ko: «E, ne ta Ala, i kana ne ta ka ne to ne si cɛmance ra, ele min si sandaw tɛ ban ka ye fiyewu!»

²⁶ I ka dugukolo dan kabini fɔlɔfɔlɔ, sankolo fana ye i boro nɔ le ye.

²⁷ Olugu kɔni bena ban pewu, nka ele bɛ to i cogo ra.

O bɛɛ bena kɔrɔ ka cɛn i ko fani, i bena o yeɓema i ko mɔgɔ bɛ fani donta yeɓema cogo min na; o bena tɛmɛ.

²⁸ Nka ele kɔni bɛ to i cogo ra, i si sandaw tɛ ban ka ye le fiyewu!

²⁹ I ta jɔnw ta denw bena sigi i kɔrɔ, o ta durujaw fana bena sabati i ja kɔrɔ.

103

Danfɛnw bɛɛ ye baraka la Ala ye

¹ Dawuda ta Zaburu.

E, ne nin, baraka la Matigi Ala ye!
Ne jusukun bɛɛ ye baraka la a tɔgɔ saninman kan!

² E, ne nin, baraka la Matigi Ala ye, i kana nina a ta kɔnuman si kɔ.

³ Ale le bɛ i ta terenbariyaw bɛɛ yafa, ale le bɛ i ta banaw bɛɛ kenɛya.

⁴ A bɛ i nin kunmabɔ kaburu ma, k'a ta nɔmanya ni a ta hina kɛ masafugula ye i kun na.

⁵ A bɛ kɔnumanw kɛ i ye i si bɛɛ ra; a bɛ i kanbelenman wagati ta baraka nɔgɔn don i ra, i ko bɔn ta baraka.

⁶ Matigi Ala bɛ kiti tige terrenninya kan, ka mɔgɔ tɔnɔninw bɛɛ ta jo di o ma.

⁷ A k'a ta siraw yira Musa ra,
k'a ta kobaw ke ka o yira Izirayelimogow ra.

⁸ Matigi Ala be hina, a be makari,
a te dimi joona, a ta numanya ka bon.

⁹ A te mogow jaraki k'a ke jaraki dablalari ye,
a fana te dimi maranin to a jusukun na mogow kama.

¹⁰ A te an mina ka kapa ni an ta jurumunw ye,
a fana te an sara ka kapa ni an ta terenbariyaw ye.

¹¹ Sankolo ni dugukolo ce ka bon cogo min na,
a be numanya min ke a pasiranbagaw ye, o fana ka bon ten le.

¹² Terebo ni tereben ce ka jan cogo min na,
a fana be an ta hakew yoro janya an na ten le.

¹³ Fa be hina a denw na cogo min na,
Matigi Ala fana be hina a pasiranbagaw ra ten le.

¹⁴ Sabu an danna ni fen min ye, a yere ka o lon;
a hakiri b'a ra ko an ye bogow le ye.

¹⁵ Adamaden ta panamanya be i ko bin;
a be i ko kongobinw be fiyeren cogo min na.

¹⁶ Nka ni fono wurira ka fiye doron, a te ye tuun;
ni i k'a sigiyoro fe, i t'a lon ko fen tun be yi.

¹⁷ Nka Matigi Ala ta numanya be to a pasiranbagaw kan wagati bee, ani tuma bee;
a ta terenninya be to o ta denw ta denw kan,

¹⁸ minw koni be son ka to a ta jengogonya ra,
ka o hakiri to a ta sariya ta kumaw ra ka o sira tagama.

¹⁹ Matigi Ala k'a ta masasiginan sigi sankolo konow,
a ta fanga be danfen bee kan.

²⁰ Matigi Ala ta melekew, aw ye baraka la Matigi Ala ye,
aw minw baraka ka bon, aw minw be a ta baara ke,
aw minw be a ta kumakan lamen.

²¹ Matigi Ala ta sankolokonofenw, aw bee ye baraka la Matigi Ala ye,
aw minw be a ta baara ra, aw minw b'a sago ke!

²² Matigi Ala ta danfenw, aw bee ye baraka la Matigi Ala ye,
ni aw ka ke dununa yoro o yoro a ta fanga korow.

E, ne nin, baraka la Matigi Ala ye!

104

Ala le ye danfen bee makonabaga ye

¹ E, ne nin, baraka la Matigi Ala ye!
Matigi Ala, ne ta Ala, i ka bon kosebe;
bonya ni norow le be ele ta masiri ye.

² Yeelen ka i lamini i ko derege,
i be sankolo yerege i ko fanibon.

³ I be i ta so lo sankolo jiw le kunna san fe;
sankabaw ye i ta sowotoro ye,
i be bori fono kan.

⁴ I be fono ke i ta ciradenw ye,
ka tasumamana ke i ta baaradenw ye.

⁵ I ka dugukolo sigi a jusiginanw kan,
a tɛ jɛngɛ ka bɔ a nɔ ra ka ye fiyewu.

⁶ I tun ka ji kɛ k'a datugu i ko fani,
jiw tun yelenna fɔ kuruw kunna.

⁷ Nka i sɔngɔra jiw ra, o borira,
i ta sanperɛnkan bɔra minke, o teliyara ka taga.

⁸ O yelenna kuruw kan ka taga, o jigira kurufurancɛw ra,
ka taga se fɔ o toyɔrɔ ra, i ka yɔrɔ min labɛn o ye.

⁹ I ka dan dɔ sigi, jiw man kan ka tɛmɛ min kan,
janko o kana na dugukolo datugu tuun.

¹⁰ I bɛ kow fa ji ra,
o bɛ fa fɔ ka woyo kuruw furancɛw ra.

¹¹ I bɛ kongosogow bɛɛ sɔn ji ra,
kongofaliw bɛna min a ra.

¹² Sanfɛkɔnɔw bɛ to a jidaw ra,
o bɛ to ka kasi yiriflaburuw cɛ ra.

¹³ I bɛ to i sigiyɔrɔ ra san fɛ ka sanji lana kuruw kan,
i ta baara tɔnɔ ka dugukolo wasa.

¹⁴ I bɛ binw falen ka o di bɛganw ma,
ka adamadenw ta sɛnɛfɛnw falen,
janko o ye o ta baro sɔrɔ dugukolo ra,

¹⁵ ani rɛzɛnji min bɛ adamaden jusu diya,
ani turu min b'a nɔda manamana,
ani domuni min bɛ baraka don a ra.

¹⁶ Matigi Ala ta yiriw bɛ ji sɔrɔ fɔ ka wasa,
a ka Liban jamana sɛdiriyiri minw turu, o bɛ ji sɔrɔ.

¹⁷ Kɔnɔninw bɛ o ta nɔgaw la o yiriw le ra,
baninkɔnɔw bɛ o ta so lalaga sipɛrɛsisunba le san fɛ.

¹⁸ Kuru jamijanw ye kongobakɔnɔninw ta ye,
faraw ye farawo ninanw dogoyɔrɔ ye.

¹⁹ A ka karo dan janko ka wagatiw bɔ nɔgɔn na,
tere fana k'a benwagati lɔn.

²⁰ Ni a ka dibi don, su bɛ ko;
o wagati le ra kongosogow bɛɛ bɛ bɔ ka yaala.

²¹ Jaraw bɛ kasi o ta domuni kɔ,
o bɛ o ta baro nini Ala fɛ.

²² Nka ni tere ka bɔ dɔrɔn, o bɛ sekɔ,
ka taga la o ta wow kɔnɔ.

²³ O tuma ra mɔgɔw bɛ bɔ ka taga o ta baaraw kɛ;
o bɛ to o ta baaraw ra fɔ wula fɛ.

²⁴ E, Matigi Ala, i ta kokeninw ka ca!
I ka o bɛɛ kɛ ni hakiritigiya ye;
dunupa fara i ta danfɛnw na.

²⁵ Kɔgɔji ye nin ye, a ka bon, a dan yɔrɔ ka jan;
fɛnɔnanaman minw b'a kɔnɔ, o da tɛ lɔn,
a fitiniw, ani a belebelebaw.

²⁶ Jirakurunbaw bɛ yaala a kan,

ani jirasa belebele, i ka o min dan janko a ye janagbe ji kono.

²⁷ O fenw bee na lonin be ele le ra,
janko i ye o ta domuni di o ma a wagati ra.

²⁸ I b'a di o ma, o b'a mina,
i be i boro dayele o ye, o be wasa fenpumanw na.

²⁹ Nka ni i ka i pada dogo o ma, o jigi be tige,
ni i ka i ta nin bo o ra, o be sa,
o be seko ka ke buguri ye tuun.

³⁰ Nka ni i ka i ta nin lajigi, do werew be woro kokura,
ka ke danfenkuraw ye dugukolo ko kan.

³¹ Matigi Ala ta bonya ye to a no ra wagati bee,
Matigi Ala ye ninsondiya a yere ta baara koson!

³² Ni a ka a na lo dugukolo ra, dugukolo be yereyere,
ni a magara kuruw ra, o be sisi bo.

³³ Ne bena donkiri la Matigi Ala ye ne si bee ra,
ka ne to nin na, ne bena donkiriw la ka ne ta Ala tando lon bee.

³⁴ Ne ta donkiri ye diya Matigi Ala ye;
ne koni bena ninsondiya Matigi Ala koson.

³⁵ Ala y'a to jurumunkebagaw bee ye tunu ka bo dugukolo kan,
mogojugu si kana ye tuun!

E, ne nin, baraka la Matigi Ala ye!

Aw ye Matigi Ala tando!

105

Ala ye kankelentigi ye

(Hayan 1-15; Kibaroyaw folo 16.8-22)

¹ E, aw ye Matigi Ala fo k'a walepumanlon, aw y'a togo wele!
Aw ye a ta kabakobaw ko fo siya tow ye!

² Aw ye donkiri la a ye, aw ye tandori donkiriw la a ye;
aw ye a ta kopumanbaw bee ko fo mogow ye.

³ Aw ye jagari a togo saninman koson;
minw be Matigi Ala ta jennogonya jini, olugu ye ninsondiya!

⁴ Aw ye Matigi Ala ta jennogonya jini, k'a ta baraka jini;
aw ye gbara a ra wagati bee!

⁵ A ka kopumanba minw ke, aw ye aw hakiri to o ra,
a ka kabako minw ke, ani a ka ko minw latige, aw ye aw hakiri to o ra,

⁶ aw minw ye a ta jon Iburahima ta durujaw ye,
aw minw ye a ta mogo janawolomaninw ye, Yakuba ta denw!

⁷ Ale le ye Matigi Ala ye, an ta Ala.
A ta fangatigiya be dugukolo yoro bee kan.

⁸ A b'a hakiri to a ta jennogonya ra wagati bee,
a tun ka o kuma minw fo duruja caman ye.

⁹ A ka jennogonya min don ni Iburahima ye,

ani a karira min na ni Isiyaka ye,
 10 a kosegira o kuma le kan, ka o ke sariya ye k'a di Yakuba ma,
 ka o ke jenjogonya wuribari ye ka o di Izirayeli* ma.
 11 A ko o ma ko: «Ne bena Kanaana jamana di aw le ma,
 ka o ke aw ninyoro ye, ka o ke aw ta ye.»

12 O wagati ra, o tun ye mogɔ dama dama le ye dorɔn,
 o tun man ca, o tun be lonanya ra o dugukolo kan;
 13 o tun be yaala siyaw ni jɔgɔn ce,
 ka bo jamana do ra ka taga do ra.
 14 Nka Ala ma son mogɔ si ye o minako juguya,
 a ka masaw jaraki o koson.
 15 A ko: «Aw kana maga ne ta mogɔ panawolomaninw na de!
 Aw kana kojugu si ke ne ta ciraw ra!»

16 Ala nana kongɔ ben jamana kan,
 ka domuni bee dese mogow ra.
 17 A ka ce do bla o ja,
 o ye Yusufu ye, min tun fiyeerera ka taga ke jon ye.
 18 O ka negejoroko don a senw na,
 ka nege don a kan na,
 19 fo lon min na a ta kuma nana ke can ye,
 Matigi Ala darakuma nana jo di a ma.
 20 Masace k'a fo ko o y'a labla,
 jamana matigice ko o y'a labo kasobon na.
 21 O k'a labo k'a ke masace ta so jamogɔ ye,
 k'a sigi a borofenw bee kunna,
 22 ko a be se ka jamana kuntigiw jagboya a sago ma,
 ka cekorobaw son hakiri ra.

23 O ko, Izirayeli nana Misiran,
 Yakuba nana sigi Kamu ta jamana ra†.
 24 Ala ka o ta mogow caya kosebe,
 ka o baraka bonya ka teme o juguw ta kan.
 25 Nka Ala nana Misirankaw ta miiriya yelema, k'a to o ka Ala ta mogow koninya;
 ka Ala ta jonw janfa.
 26 Ala k'a ta jonce Musa ci o fe,
 ani Haruna, a tun ka ale min fana wele.
 27 O ka tagamasiyenw ke Ala ta sebagaya baraka ra, k'a yira Misirankaw ra;
 o ka kobaw ke Kamu ta jamana ra.

28 Ala ka dibi don, ka jamana yoro bee ke dibi ye;
 mogɔ si ma ban Ala ta kuma ma.
 29 A ka o ta jiw yelema ka o ke jori ye,
 ka o ta jegew faga.
 30 O ta jamana fara torisenjanw na,
 ka taga don hali o ta masaw ta sibonw konɔ.
 31 A kumana minke, kinnifen misenw nana

* 105:10 105.10 Yakuba togo ye fana ko Izirayeli. † 105:23 105.23 Aw ye hayan 10 fe: Yakuba le ye Izirayeli ye; Misiran ye Kamu ta jamana ye.

jamana yoro bɛɛ ra, ani sosow.

³² A ka sanberɛ lajigi o kan i ko sanji,
ka tasumamana lajigi o ta jamana kan.

³³ A ka o ta rezensunw, ani o ta torosunw halaki,
ka o ta jamana yiriw karikari.

³⁴ A kumana minke tuun, ɲodomutonw nana,
ani tonbaw, minw da tɛ se ka lon.

³⁵ O ka o ta jamana binw bɛɛ nimi,
ka o ta dugukolo yiridenw bɛɛ domu.

³⁶ A ka o ta jamana den folow bɛɛ faga,
den minw tun ye o ta baraka no folo ye.

³⁷ A k'a ta mogow labo, k'a to o ye bo ni warigbe ni sanin ye;
o ta gbaw si ta mogow ma dese ka to ko.

³⁸ O boko ka Misirankaw ninsondiya,
sabu o nasiran tun ka Misirankaw mina.

³⁹ Ala ka sankaba ke ka a ta mogow datugu,
ka tasuma mana ka yeelen bo o ye su fe.

⁴⁰ O ko o be sogo fe, a ka woloninw lana o fe;
a ka domuni di o ma ka bo sankolo ra.

⁴¹ A ka fara dayele, ji bora,
ka woyo i ko ko, ka taga kongokolon fan bɛɛ ra.

⁴² Ala tun ka layiri saninman min ta, a k'a hakiri to o ra;
a k'a hakiri to a ta jonce Iburahima ra.

⁴³ A k'a ta mogow labo ni ninsondiyakanw ye;
a k'a ta mogow panawolomaninw labo ni nagarikanw ye.

⁴⁴ A ka siya werew ta dugukolow di o ma,
ka mogow werew ta baara tonke o ta ye,

⁴⁵ janko o ye a ta cifoninw lamɛn,
k'a ta sariyaw sira tagama.

Aw ye Matigi Ala tando!

106

Izirayelimogow ma ke kankelentigiw ye
(Hayan 1,47-48; Kibaroyaw folo 16.34-36)

¹ Aw ye Matigi Ala tando!

Aw ye Matigi Ala fo k'a walepumanlon, sabu a ka ni,
a ta numanya te ban ka ye.

² Jon le bena se ka Matigi Ala ta kobaw bɛɛ lakari?
Jon le bena se k'a ta tandori bɛɛ fo?

³ Minw be tagama ka kapa ni can ye,
minw be terenninya sira tagama tuma bɛɛ, olugu ta pana.

⁴ Matigi Ala, ni i be neema i ta mogow ye, i ye i hakiri to ne ra;
ni i be o kisi, i ye i hakiri to ne ra,

⁵ janko ne na ye i ta mogow panawolomaninw ta hera ye,
ka ninsondiya ni i ta jamana mogow ye;

ne fana kun ye k̄or̄ota ni i ta m̄oḡow ye.

⁶ Anw fana ka jurumun k̄e i ko an b̄emaw,
an ka ko b̄enbariw k̄e, ka kojuguw k̄e fana.

⁷ An b̄emaw ma i ta kabakow k̄or̄o faamu Misiran;
i ka kojuman caman min k̄e o ye, o hakiri ma to o si ra,
o murutira k̄oḡoji k̄or̄o, K̄oḡojiwulen k̄or̄o.

⁸ Nka a ka o kisi a t̄oḡo kos̄on,
janko k' a ta sebgaya yira.

⁹ A sonḡora K̄oḡojiwulen na, a jara;
a ka o latem̄e jiba c̄e ma i ko m̄oḡo b̄e tagama kongokolon k̄on̄o cogo min na.

¹⁰ A ka o b̄osi ka b̄o o k̄oninyabaga boro,
ka o kunmab̄o o jugu boro.

¹¹ Ji ka o juguw le datugu,
hali o ra kelen ma b̄osi.

¹² O ra, o lara a ta kuma ra,
o ka d̄onkiri la k' a tando.

¹³ Nka a ma m̄een, o pinana a ta kokeninw k̄o joona;
o ma m̄upu k' a ta kolatigeninw wagati mak̄on̄o.

¹⁴ F̄en caman nege ka o mina kongokolon k̄on̄o,
o ko o b̄e Ala k̄or̄ob̄o kongokolon k̄on̄o.

¹⁵ O tun b̄e min f̄e, Ala ka o di o ma,
nka o k̄o, a ka banajugu d̄o bla o ra.

¹⁶ Ka o to o ta sigiȳor̄o ra, Musa nangboya ka o mina,
ani Haruna, min tun blara danna Matigi Ala ye.

¹⁷ Dugukolo dayelera ka Datan kunu,
a datugura Abiramu ni a t̄on̄oḡonw da ra.

¹⁸ Tasuma ka o n̄ofem̄oḡow jeni,
tasumamana ka o m̄oḡojuguw halaki.

¹⁹ O ka misiden d̄o bisigiya lalaga ni sanin ye Horebu,
o ka o kinbiri gban o ta batofen lalaganin k̄or̄o ka o bato.

²⁰ Misi min b̄e bin jimi, o ka o bisigiya le lalaga,
ka o bla o ta Ala n̄or̄oman n̄o ra.

²¹ O pinana o kisibaga Ala k̄o,
ale min tun ka kobaw k̄e o ye Misiran,

²² min tun ka kabakow k̄e Kamu ta jamana ra,
min tun ka siranyakobaw k̄e K̄oḡojiwulen kan.

²³ A tun ko a b̄e o halaki,
nka Musa min tun ye a ta m̄oḡo panawolomanin ye, ale l̄ora o ni Ala c̄e,
janko ka Ala ta jusugban lal̄o, k' a to a kana o halaki.

²⁴ O ka o jamana pumanba ko mafiȳenya,
o ma la Ala ta kuma ra.

²⁵ O ka Ala k̄or̄of̄o o ta fanibonw k̄on̄o,
o ma s̄on ka Matigi Ala kan mina.

²⁶ Ala karira o ye,
ko ale b̄ena a to o ye faga kongokolon k̄on̄o,

²⁷ ko a b̄ena o ta durujaw janjan ka taga jamanaw c̄e ra
k' a to o ye sa siya t̄ow c̄e ra yi.

28 O kɔ, o ka Baali Pehɔri ta batofɛnw bato,
 o ka o sukɔrɔw ta sarakaw domu.
 29 O k'a to Matigi Ala dimina o ta kɛwalew kosɔn,
 k'a to fagari sera o ma.
 30 Finehasi le wurira ka o ko janabɔ;
 o kɛra minke, bana lalɔra.
 31 Ala k'a jate mɔgɔ terennin ye o kɛwale kosɔn,
 wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ, o tɛ yeɛma.

32 O ka Matigi Ala jusu bɔ Meriba ta ji yɔrɔ ra
 k'a to Ala ka kojugu kɛ Musa ra olugu kosɔn,
 33 sabu o tun k'a jusu kasi,
 k'a to a ka kuma benbari fo.

34 O ma sɔn ka siya werɛw halaki
 i ko Matigi Ala tun k'a fo o ye cogo min na.
 35 O ka o yerɛ jagami o siyaw ra,
 ka o ta kokecogow ladegi.
 36 O ka o siyaw ta batofɛnw bato;
 o kɛra jan ye ka o mina.
 37 O ka o dencɛw kɛ saraka ye,
 o ka o denmusow kɛ saraka ye ka o di jinaw ma.
 38 O bagara mɔgɔ jarakibari ma k'a faga,
 o ka o dencɛw, ani o denmusow faga,
 ka olugu kɛ saraka ye ka Kanaana jamana ta jow sɔn.
 O fagariw kɛra sababu ye ka jamana lanɔgɔ.
 39 O ka o yerɛ lanɔgɔ ni o ta kɛwalew ye;
 o ta kɛwalejuguw fe, o bɔra Ala kɔ ka jow bato.

40 O kosɔn Matigi Ala dimina a ta siya kɔrɔ kɔsɛbɛ;
 a k'a yerɛ ta mɔgɔw haramuya.
 41 A ka o labla siya tɔw ye;
 o kɔninyabagaw ka o ta fanga sigi o kunna.
 42 O juguw ka o minako juguya,
 ka o majigi ka o bla o ta fanga kɔrɔ.

43 Sɔnaga caman, a ka o bɔsi,
 nka o belen tugura ka muruti a ma,
 ka do fara o ta terenbariyaw kan.
 44 Nka a ka o kasikan mɛn minke,
 a ka o degucogo ye.
 45 A k'a hakiri to a ta jɛnɔgɔnya ra o kosɔn;
 a k'a jusu suma o kɔrɔ a ta pumanyaba kosɔn;
 46 o tun ka o mina ka taga siya minw bɛɛ fe,
 a ka o hina don olugu ra.

47 E, Matigi Ala, an ta Ala, an kisi!
 An labɔ siyaw cɛ ra ka an lajɛn;
 janko an ye i fo ka i waleɔnumanlɔn i tɔgɔ saninman kosɔn,
 ka an ta bonya kun kɛ ele tandori ye.

48 Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, baraka,
wagati bæ, ani tuma bæ!
Jama bæ lajennin y'a fo ko: «Amina!»
Aw ye Matigi Ala tando!

Kitabu loorunan

107

(Zaburuw 107-150)

Ala le ye mogo bæ kisibaga ye

1 Aw ye Matigi Ala fo k'a walepumanlon, sabu a ka ni,
a ta numanya te ban ka ye.

2 Matigi Ala ka mogo minw kunmabo, olugu ye o fo;
a ka olugu minw bo degu ra,

3 a ka minw labo jamana tow ra, ka o lajen
ka bo tereboyanfan ni terebenyanfan na,
sahiliyanfan ni woroduguyanfan na.

4 Dow tun be yaalara kongokolon kono o kun fe, yoro lakolonw na,
o te sira sorora ka taga dugu si ra, o be se ka sigi min na.

5 Kongo ni minlogo tun be o ra,
o baraka tun be jini ka ban.

6 Ka o degunin to, o kulera ka Matigi Ala wele,
a ka o bosi ka bo o ta kononofiri ra.

7 A ka o lataga sira terennin fe,
fo ka taga se dugu do ma, o be se ka sigi min na.

8 Olugu ye Matigi Ala fo k'a walepumanlon a ta numanya koson,
a be kopumanba minw ke adamadenw ye;

9 sabu minlogo tun be minw na, a ka olugu ta minlogo ban,
ka fenpumanw di kongotow ma ka o wasa.

10 Dow tun siginin be dibi ra, saya dibi ra,
o tun be kaso ra, jani na, o sirinin be negejoroko ra,

11 sabu o murutira Ala ta kuma ma,
ka Ala korotaninba ta ladiriw mafiyanya.

12 O koson a ka sege ben o kan ka o majigi;
o talonna ka ben, mogo si ma soro ka o deme.

13 Ka o degunin to, o kulera ka Matigi Ala wele,
a ka o kisi ka bo o ta kononofiri ra.

14 A ka o labo dibi ra, saya dibi ra,
ka o ta sirinanw tigetige ka bo o ra.

15 Olugu ye Matigi Ala fo k'a walepumanlon a ta numanya koson,
a be kopumanba minw ke adamadenw ye;

16 sabu a ka kasobon ta siranegekonw karikari,
k'a sogonan negeramanw cici.

17 Naloman dow tun be hakekow ke,

fɔ bana ka o tɔɔrɔ o ta terenbariyaw kosɔn.

¹⁸ Hali domuni lɔgɔ tun tɛ o ra tuun;
o tun bɛ surunyara saya donda le ra.

¹⁹ Ka o degunin to, o kulera ka Matigi Ala wele,
a ka o kisi ka bɔ o ta kɔnɔnɔfiri ra.

²⁰ A kumana minke, a ta kuma ka o kenɛya,
a ka o bɔsi kaburu ma.

²¹ Olugu ye Matigi Ala fo k'a waleɗumanlɔn a ta numanya kosɔn,
a bɛ kopumanba minw ke adamadenw ye.

²² O ye numanlɔn sarakaw* bɔ,
k'a ta kokeninw lakari ni nagarikanbaw ye.

²³ Dɔw tun bɛ kɔgɔji kan jirakurunw kɔnɔ,
o tun bɛ sanni ni fiyeere ke yɔrɔw ni jɔgɔn cɛ jiw kan.

²⁴ Olugu fana ka Matigi Ala ta kewalew ye,
o k'a ta kobaw ye ka o to ji dunbaw cɛ ma yi.

²⁵ A kumana minke, sanfɔɓɔba dɔ wurira,
ka jikuruw kɔrɔta.

²⁶ Kurun tun bɛ wuri san fɛ, ka seko ka na ben ji ra;
o tɔɔrɔra fɔ ka o baraka bɛɛ ban.

²⁷ Nanamini ka o mina, o bɛ tingitanga i ko dɔrɔtɔw;
o ta dabari bɛɛ tun banna pewu.

²⁸ Ka o degunin to, o kulera ka Matigi Ala wele,
a ka o bɔ o ta kɔnɔnɔfiri ra.

²⁹ A ka sanfɔɓɔ lalɔ k'a mala,
ka jikuruw mankan suma.

³⁰ Yɔrɔ sumana minke, o diyara o ye;
Ala ka o lataga o janayɔrɔ ra.

³¹ Olugu ye Matigi Ala fo k'a waleɗumanlɔn a ta numanya kosɔn,
a bɛ kopumanba minw ke adamadenw ye.

³² O y'a tɔgɔ kɔrɔta a ta mɔgɔw ta jamalajenyɔrɔ ra
k'a tando cekɔrɔbaw ta jɔgɔnlajenyɔrɔ ra.

³³ Ala le bɛ bajiw yeɛma ka o ke kongokolon ye,
ka bununjiw yeɛma ka o ke yɔrɔjalan ye,

³⁴ ka dugukolonuman yeɛma k'a ke yɔrɔjalan ye,
jamana mɔgɔw ta juguya kosɔn.

³⁵ A fana bɛ kongokolon yeɛma k'a ke jiyɔrɔ ye,
ka yɔrɔjalan yeɛma k'a ke bununji ye,

³⁶ ka o ke kɔngɔtɔw sigiyɔrɔ ye,
ka o ke dugu ye, mɔgɔ bɛ sigi min na.

³⁷ O bɛ simanw dan forow ra, ka rezensunw turu,
ka den caman sɔrɔ o ra.

³⁸ A bɛ baraka don o ra, ka o caya kosebe;

a t'a to do ye bo o ta beganw na.

³⁹ Dow baraka tun dogoyara, fo ka o kun suuru
mogow ta tɔɔri ni sege ni jusukasi sababu ra.

⁴⁰ O koson Ala ka dogoyari lase fagamaw ma,
k'a to o ye yaala o kun fe kongokolonw konɔ, sira te yoro minw na.

⁴¹ A ka fagantanw lawuri ka o bo jani na,
ka o ta ghamogow caya i ko sagakuruw.

⁴² Mogo terenninw be o ye, ka ninsondiya,
nka kojogukεbagaw beε da be datugu.

⁴³ Ni mogo min ye hakiritigi ye, o tigi bena nin kow korosi,
ka Matigi Ala ta numanya ko faamu.

108

Ala le ye sesɔri tigi ye

(Hayan 2-6; Zaburu 57.8-12; Hayan 7-14; Zaburu 60.7-14)

¹ Alatandɔnkiri. Dawuda ta Zaburu.

² Ne hakiri sigira, Ala, ne hakiri sigira!
Ne bena donkiri la ka Ala tando ni ne jusukun beε ye.

³ Ne ta kora ni ne ta goni, aw ye kunu!
Ne bena dugubeda lakunu.

⁴ E, Matigi Ala, ne be i fo ka i waleɔnumanlon jamana mogow ce ra,
ne be donkiri la ka i tando siyaw ce ra;

⁵ sabu i ta numanya bonya be teme sankolo kan,
i ta kankelentigiya be se fo sankolo ma.

⁶ E, Ala, i tɔgo ye korota, fo ka teme sankolo kan,
i ta bonya ye ke dunuɔa beε lajennin kan.

⁷ Ne jaabi, ka an kisi ni i boro barakaman ye,
janko i ta mogo kanuninw ye bosi.

⁸ Ala tora a ta yoro saninman konɔ, ka kuma, ko:
«Ne bena se soro, ka Sikemu mara taran k'a nin,
ka Sukoti dingakonoyoro suma k'a nin.

⁹ Galadi ta mara ye ne ta ye,
Manase ta mara fana ye ne ta ye;
Efrayimu ta mara ye ne ta negεfugula ye,
Zuda ta mara ye ne ta masacebere ye.

¹⁰ Mohabu ta mara ye ne ta kominan doron le ye,
ne be ne ta sanbara bo k'a firi Edomu ta mara le kan;
ne be se soro, ka peren Filisikaw ta jamana kunna.»

¹¹ Jon le bena ne lataga dugu barakaman konɔ sa?
Jon le bena taga ni ne ye Edomu?

¹² Ele te wa? E, Ala! Ele min tun banna an na;
ele min tun te bora ni an ta kerekεcew ye tuun! E, Ala!

13 An demε, ka an bosi ka bo an juguw boro!
 Sabu adamaden ta demeri ye gbansan le ye.
 14 Nka ni Ala be ni an ye, an bena kobaw ke;
 ale le bena an juguw dondon fo ka o joro.

109

Ala le be fagantan monebo

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

E, Ala, ne be ele le tando, i kana je ne ra!
² Sabu mogojuguw, ani nanbaratow ka o da yele ne kama;
 o be faninyakumaw fo ne kama.
³ O be koninyarikumaw fo ne kama fan bee ra,
 o be kere pini ne fe gbansan.
⁴ O be ne jaraki k'a sorow ne be olugu kanu;
 ne koni ta ye Aladaari le ye.
⁵ O be ne ta kojuman sara ni kojugu ye,
 ka ne ta kanuya sara ni koninya ye.

⁶ Mogojugu do ye wuri a kama k'a jaraki,
 a jarakibaga ye lo a kininboroyanfan fe!
⁷ Ni a ta kiti be tige, kiti ye ben a kan;
 hali a ta Aladaari ye jate jurumun ye!
⁸ Do ye bo a si ra,
 mogowere ye a ta baara ke a no ra.
⁹ A denw ye ke feritaw ye,
 a muso ye ke muso ce sanin ye!
¹⁰ A denw ye yaala o kun fe ka daariri ke,
 o ye bo o ta bonkolonw konow ka taga domuni daari fo yorojan!
¹¹ Jurunantigiw y'a borofenw bee mina,
 mogowere ye a ta baara tonow bee ce!
¹² Mogow si kana kojuman ke a ye,
 a be sa ka den minw to a ko, mogow si kana makari olugu ra.
¹³ A komogow ye halaki ka ban,
 o togow ye tunu ka bo duruja nata ce ra.
¹⁴ Matigi Ala hakiri ye to a bemaw ta terenbariyakow ra;
 a bamuso ta jurumunw kana yafa!
¹⁵ O ta jurumunw ye to Matigi Ala hakiri ra tuma bee;
 Ala ye o togow tunu ka bo dugukolo ko kan.

¹⁶ Ayiwa, nin kow bee y'a sorow, sabu ale ma miiri ka kojuman ke mogow ye;
 a ka mogow janibagatow, ani fagantanw, ani mogow jusu kasinin torow fo ka o faga.
¹⁷ Ka mogow danga, o le tun ka di a ye;
 sisan danga ye ben ale yere kan!
 Dugawuke tun man di a ye;
 sisan dugawu yoro ye janya ale yere ra!
¹⁸ Danga le ye ke a kannaderege ye,
 danga ye jigi a konow i ko ji,
 ka jigi a kolow konow i ko turu.
¹⁹ Danga ye ke fani ye a kanna k'a datugu,

ka ke a ta kurusijara ye a ce ra tuma beɛ.

²⁰ Ne jarakibagaw, ani minw be kumajuguw fo ne ma,
olugu ta sara bena ke o le ye Matigi Ala fe.

²¹ E, Matigi Ala, ne Matigi,
ele koni ye ne minako na, i togo koson;
ne bosi, sabu i ta numanya ka ni!

²² Ne koni ye janibagato ye, ani fagantan;
ne jusu cenna!

²³ Ne be tagara i ko wulafesuma min be samana ka taga a laban na.
O be ne yuguyugu i ko o be yiri yuguyugu ka tonw benben cogo min na.

²⁴ Ne kinbirikunw be yereyerɛ ne koro, sundonkojugu fe;
ne fasara fo ka ne ja.

²⁵ Ne kera dogoyarifen le ye o fe,
o be ne fle ka o kun yuguyugu.

²⁶ E, Matigi Ala, ne ta Ala, ne demɛ!
Ne kisi i ta numanya koson,

²⁷ k'a to o y'a lon ko ele boro no lo,
ko ele Matigi Ala yere le ka nin ke.

²⁸ Hali ni olugu ka ne danga, ele bena baraka don ne ra.
Ni o ka wuri ne kama, olugu le bena maroya,
nka i ta jon bena ninsondiya.

²⁹ Dogoyari le bena ke ne jarakibagaw kannaderege ye,
maroya le bena o datugu i ko deregeba.

³⁰ Ne da bena Matigi Ala fo k'a walepumanlon kosebe,
ne bena a tando a ta mogow ta jamaba ce ra;

³¹ sabu a be lo fagantan koro,
k'a kisi ka bo a jarakibagaw boro.

110

Masace sarakalasebaga

¹ Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala k'a fo ne Matigi ye ko:
«Na i sigi ne kininboroyanfan fe,
fo ne ye na i juguw mina ka o bla i sen koro*.»

² Matigi Ala bena i ta fanga bonya, k'a damina Siyon ka se fo yorojan;
i bena i ta kuntigiya sigi i juguw kan.

³ I bena wuri ka i juguw kere lon min na,
i ta mogow labennin lo o lon kama.
I ta kanbelenw bena na to i koro kuru saninman kan,
i ko sogomada gomiji.

* **110:1** 110.1 Nin kumaw fora Layirikura yoro caman na: (Matiyu 22.44; Marika 12.36; Luka 20.42-43; Kewalew 2.34-35; Heburuw 1.13).

⁴ Matigi Ala karira,
a fana tena a ta miiriya yelema:
«Ele le ye sarakalasebaga ye wagati bee,
i n'a fo Melikisedeki tun be cogo min na[†].»

⁵ Matigi be i korɔ i kininboroyanfan fe,
a ta dimilon, na a bena masaw ɲɔɲɔ.

⁶ A be kiti ben siyaw kan;
suw be fan bee ra,
a be kuntigiw ɲɔɲɔ jamana yɔɔ bee ra.

⁷ K'a tagato to sira kan a be ji min ko ra;
o ko, a b'a kun korota tuun.

111

*Ala ka kan ni tandori ye
(Zaburu 112)*

¹ Aw ye Matigi Ala tando!
Ne be Matigi fo k'a waleɲumanlon ni ne jusukun bee ye,
mɔgɔɲumanw ta jen ra, ani jamalajenyɔɔw ra.*

² Matigi Ala ta kokeninw ka bon,
a ta kow ka di minw bee ye, olugu be o kow mara o jusu ra;

³ sabu bonya ni nɔɔɔ le be a ta koketaw kan,
a ta terenninya te ban ka ye fiyewu.

⁴ A b'a fe mɔgɔw hakiri ye to a ta kabakow ra;

Matigi Ala be makari, a be hina,

⁵ a be domuni di a ɲasiranbagaw ma,
a b'a hakiri to a ta jenɲogonya ra wagati bee.

⁶ A k'a ta setigiya yira a ta mɔgɔw ra a ta kewalew sababu ra,
ka siya werew ta jamanaw mina k'a di o ma.

⁷ A boro be baara o baara ke, o bee be ke ni kankelentigiya ni can le ye;
mɔgɔ be se ka la a ta sariya ta kumaw bee ra;

⁸ a ta cifoninw te yelema ka ye,
o ju sigira can ni terenninya le kan.

⁹ A k'a ta mɔgɔw kunmabo,
ka jenɲogonya don ni o ye, jenɲogonya min te yelema;
a togo saninyanin lo, siranyafenba lo.

¹⁰ Matigi Ala ɲasiran le ye hakiritigiya damina ye.
Min o min be o sira tagama, o tigi be faamurikoɲuman sɔɔ.
Matigi Ala ye tando wagati bee.

112

*Ala ta baraka be mɔgɔɲuman kan
(Zaburu 111)*

[†] **110:4** 110.4 Nin kumaw be sɔɔ Heburuw 5.6; 6.20; 7.17,21. * **111:1** 111.1 Nin Zaburu hayaww bee kelen kelen be damina ni heburukan sigininden dow ye, k'a ta a sigininden folo ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye.

¹ Aw ye Matigi Ala tando!

Matigi Ala nasiran be mogo min na,
 a ta kumaw ka di mogo min ye kosebe, o tigi ta pana.*
² A ta durujaw le bena ke jamana mogo barakamanw ye;
 sabu mogoɗumanw ta siya be baraka soro.
³ Naforo ni fenɗumanw be soro a ta so,
 a be terenninya sira tagama tuma bee.
⁴ Hali dibi ra, Ala be yeelen bo mogoɗuman ye,
 mogo min be makari, ni a be hina, ani a terennin lo.
⁵ Ni mogo be makari a mogoɗogon na ka juru don a ra,
 ani k'a ta kow ke ka kana ni can sira ye, o ka ni.
⁶ O tigi koni tena jenge ka bo a no ra fiyewu!
 Sabu mogoɗo hakiri be to mogo terennin na wagati bee!
⁷ A te siran kibarojuguw na,
 a hakiri siginin lo, a jigi lanin be Matigi Ala kan.
⁸ A ja siginin lo, a te siran;
 a laban, a bena a na lo a juguw ra ka o bento fe.
⁹ A b'a boro labla ka fagantanw son;
 a ta terenninya te ban ka ye.
 A ta fanga be to ka korota, ka bonya.
¹⁰ Mogojugu be o ye ka dimi,
 k'a nin nimi fo k'a yere halaki;
 mogojugu be sama fen min no fe, o be tunu a ma.

113

Matigi Ala boɗogonko te yi

¹ Aw ye Matigi Ala tando!
 Matigi Ala ta jonw, aw y'a tando,
 aw ye Matigi Ala togo tando!
² Aw ye baraka la Matigi Ala togo kan,
 k'a damina sisan, ani wagati bee;
³ k'a ta tereboyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na,
 Matigi Ala togo ye tando yoro bee.
⁴ Matigi Ala le korotara siyaw bee san fe,
 a ta bonya temena hali sankolo janya kan.
⁵ Jon le be i ko Matigi Ala, an ta Ala,
 min siginin be yoro korotaninw na fo san fe?
⁶ A b'a na majigi
 ka sankolo ni dugukolo fe.
⁷ A be desebagato lawuri ka bo dugu ma,
 ka fagantan labo nogo ra,
⁸ k'a lasigi ni fagamaw ye,
 ni a ta jamana fagamaw ye.

* **112:1** 112.1 Nin Zaburu hayanw bee kelen kelen be damina ni heburukan sigininden dow ye, k'a ta a sigininden folo ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye.

⁹ A be somogo di muso denworobari ma,
k'a ke bamuso ninsondiyanin ye a denw ce ra.

Aw ye Matigi Ala tando!

114

Ala ka kobaw ke a ta magow ye

¹ Wagati min Izirayeli bora Misiran,
wagati min Yakuba ta magow bora o siya were magow ce ra,

² Zuda mara le kera a sigiyoro saninman ye,
Izirayeli kera a ta mara ye.

³ Kogoji ka o ye minke, ale borira,
Zuriden ba sekora ko fe.

⁴ Kuruw panpanna i ko sagajigiw,
kongoriw panpanna i ko sagadenw.

⁵ Kogoji, ele borikun?
Zuriden, ele sekokun ko fe?

⁶ Kuruw, aw panpankun i ko sagajigiw?
Kongoriw, aw panpankun i ko sagadenw?

⁷ Dugukolo, ele ye yereyere Matigi na koro,
Yakuba ta Ala na koro;

⁸ sabu ale le be farayoro yelema k'a ke dinga jiman ye,
ka faragbelen yelema k'a ke bununji ye.

115

Ala le ye baraka bee tigi ye

¹ Bonya kana la anw kan, Matigi Ala, bonya kana la anw kan,
nka bonya ye la ele togo le kan,
i ta numanya ni i ta kankelentigiya koson!

² I kana a to siya tow y'a fo ko:
«O ta Ala be min le?»

³ Anw ta Ala be san fe,
ni ko o ko k'a diya, a be o ke.

⁴ Olugu ta batofenw ye fen warigberamanw le ye, ani fen saninlamanw;
adamadenw yere boro le ka o lalaga.

⁵ Da be o fe, nka o te kuma,
na be o fe, nka o te yeri ke,

⁶ toro be o fe, nka o te menni ke,
nun be o fe, nka o te kasa men,

⁷ boro be o fe, nka o te maga fen na,
sen be o fe, nka o te tagama,
mankan si te bo o kandinga ra.

⁸ O lalagabagaw ni olugu yere bee ye kelen ye,
ani minw bee be o jigi la o kan.

⁹ Izirayeli, i jigi la Matigi Ala kan!

Ale le ye o demɛbaga ni o tangabaga ye.

¹⁰ Haruna ta somɔgow, aw ye aw jigi la Matigi Ala kan!

Ale le ye o demɛbaga ni o tangabaga ye.

¹¹ Aw minw be siran Matigi Ala na, aw ye aw jigi la Matigi Ala kan!

Ale le ye o demɛbaga ni o tangabaga ye.

¹² Matigi Ala hakiri be an na, a bɛna baraka don an na;

a bɛna baraka don Izirayeli ta somɔgow ra,

a bɛna baraka don Haruna ta somɔgow ra,

¹³ a bɛna baraka don a nasiranbagaw ra,

mɔgɔba fara a fitini kan.

¹⁴ Matigi Ala ye do fara aw kan,

ka do fara aw ni aw ta denw kan.

¹⁵ Matigi Ala ye baraka don aw ra,

ale min ka sankolo ni dugukolo dan.

¹⁶ Sankolo ye Matigi Ala kelen ta ye;

a ka dugukolo le di adamadenw ma.

¹⁷ Suw le tena Matigi Ala tando,

laharatagabagaw le tena a tando.

¹⁸ Anw le bɛna Matigi Ala tando,

k'a ta sisan, ani wagati bɛɛ.

Aw ye Matigi Ala tando!

116

Mɔgɔ min be Ala walejumanlon

¹ Ne be Matigi Ala kanu,

sabu a be ne ta makarikanw lamɛn,

² sabu a b'a toro malɔ ka ne lamɛn;

o kosɔn, ne bɛna a daari ne si bɛɛ ra.

³ Saya ta sirinanw tun melegera ne ra ka ban,

kaburu jatige tun ka ne mina ka ban,

degu ni jusukasi tun sera ne ma.

⁴ Nka ne ka Matigi Ala tɔgɔ wele, ko:

«E, Matigi Ala, ne nin kisi!»

⁵ Matigi Ala be makari, a terennin lo;

an ta Ala be hina.

⁶ Matigi Ala b'a janto mɔgɔ majigininw na;

ne tun desera, a ka ne kisi.

⁷ Ne nin, sekɔ i ta laganfiya ra tuun,

sabu Matigi Ala ka kojuman ke i ye.

⁸ Can lo, i ka ne nin kisi ka bo saya ra,

ka ne na kisi najibo ma,

ka ne sen kisi talon ma.

⁹ O ra, ne bɛna tagama Matigi Ala na korɔ

ni mɔgɔ panaman tow ye, dunupa ra yan.

¹⁰ Ne jigi tun be Ala kan, hali tuma min ne tun b'a fora ko jani be ne kan kosebe.

¹¹ Ne jusu gbannin le tun b'a fora ko mogo bee ye faninyafobaga le ye.

¹² Matigi Ala ka kojuman minw bee ke ne ye, ne bena a walepumanlon o bee ra cogo di sa?

¹³ Ne bena jifiye korota, ka o ke ne ta kisiri tagamasiyen ye, ka Matigi Ala togo wele.

¹⁴ Ne ka dajuru minw ta Matigi Ala fe, ne bena o dafa, a ta jama bee lajennin ja koru.

¹⁵ Alapasiranbagaw ta saya ko ka bon Matigi Ala fe kosebe.

¹⁶ E, Matigi Ala, ne ye i ta jon le ye, ne ye i ta jon le ye, ne ye i ta jonmuso dence le ye.

Ele le ka ne bosika bo ne ta sirinanw bee ra.

¹⁷ O koson ne bena pumanlon saraka* bo i ye, ne bena Matigi Ala togo wele.

¹⁸ Ne ka dajuru minw ta Matigi Ala fe, ne bena o dafa a ta jama bee lajennin ja koru,

¹⁹ Matigi Ala ta batoso lu konu, ele Zeruzalemu dugu yere konu!

Aw ye Matigi Ala tando!

117

Bee ye Matigi Ala tando

¹ Aw siya were mogo, aw bee ye Matigi Ala tando!

Aw dununamogow, aw bee y'a bonya!

² Sabu a be numanya min ke an ye, o ka bon kosebe. Matigi Ala ta kankelentiya te ban ka ye fiyewu!

Aw ye Matigi Ala tando!

118

Ala ta numanya te ban

¹ aw ye Matigi Ala fo k'a walepumanlon, sabu a ka ni, a ta numanya te ban ka ye.

² Izirayeli y'a fo ko:

«Sabu a ta numanya te ban ka ye!»

³ Haruna ta somogow y'a fo ko:

«Sabu a ta numanya te ban ka ye!»

⁴ Matigi Ala nasiranbagaw y'a fo ko:

«Sabu a ta numanya te ban ka ye!»

⁵ Ka ne degunin to, ne ka Matigi Ala wele, Matigi Ala ka ne jaabi, a ka ne laganfiya.

⁶ Matigi Ala be ne fe, ne te siran foyi ja; adamadenw be se ka mun le ke ne ra?

7 Matigi Ala be ne fe, ale le ye ne demɛbaga ye;
ne bɛna ne ja lo ne koninyabagaw ra ka o bento fe.

8 Ka i yere karifa Matigi Ala ma,
o ka fisa sani i ye i jigi la adamaden kan.

9 Ka i yere karifa Matigi Ala ma,
o ka fisa sani i ye i jigi la fagamaw kan.

10 Siya tow bee tun ka ne lamini,
nka Matigi Ala togo baraka ra, ne ka o halaki.

11 O tun ka ne lamini, fo ka ne datugu,
nka Matigi Ala togo baraka ra, ne ka o halaki.

12 O tun ka ne lamini fan bee ra i ko lidenw,
nka o fagara i ko nanitasuma;
Matigi Ala togo baraka ra, ne ka o halaki.

13 O tun be ne nonina ni baraka ye, janko ka ne laben,
nka Matigi Ala ka ne demɛ.

14 Matigi Ala le be baraka di ne ma, ne be donkiri la ale le ye,
ale le kera ne ta kisiri tigi ye.

15 Mogo terenninw nagarikan be bora o ta sow konɔ,
sabu Matigi Ala ka o kisi.

Matigi Ala boro barakaman be kobaw ke.

16 Matigi Ala boro barakaman korotanin lo!
Matigi Ala boro barakaman be kobaw ke.

17 Ne tena sa, ne bɛna panamanya,
janko ka Matigi Ala ta kow lakari.

18 Matigi Ala ka ne koro kosebe,
nka a ma ne labla saya ye.

19 Aw ye terenninya dondaw* dayele ne ye;
ne bɛna don o daw fe ka taga Matigi Ala fo k'a walepumanlon.

20 Matigi Ala ta donda ye nin ye;
mogo terenninw be don o le fe.

21 Matigi Ala, ne bɛna i fo ka i walepumanlon sabu i ka ne jaabi,
sabu i kera ne ta kisiri sababu ye.

22 Bonlobagaw banna kabakuru min na,
o le nana ke kabakuru sobɛman ye, ka ke bon kabakuru folo† ye.

23 O kow bee bora Matigi Ala yere le ra,
o kera kabako ye an ja na.

24 Nin ye Matigi Ala yere ta lon le ye,
an ye nagari ka ninsondiya nin lon na.

25 E, Matigi Ala, sabari, i ye an kisi!

* **118:19** 118.19 Terenninya dondaw, o ye Zeruzalemu ta Alabatosoba dondaw ye. † **118:22** 118.22 Bon kabakuru folo: Nin kuma fora yoro caman na, Yesu Kirisita ta ko ra (Matiyu 21.42; Marika 12.10; Luka 20.17; Kewalew 4.11; Piyeri folo 2.7).

Matigi Ala, sabari, i y'a to an ye se soro!

²⁶ Min be nana Matigi Ala togo ra, dugawu ye ke o ye!
An be to Matigi Ala ta so kono ka dugawu ke aw ye!

²⁷ Matigi Ala le ye Ala ye,
ale le ka yeelen bo an ye.
Aw ye na panagbe ra ni yiriborow ye aw boro,
ka taga se fo sarakabonan gbanw koro!

²⁸ Ele le ye ne ta Ala ye, ne be i fo ka i walepumanlon!
Ne ta Ala, ne be i togo koro.

²⁹ Aw ye Matigi Ala fo k'a walepumanlon, sabu a ka ni,
a ta pumanya te ban ka ye.

119

Ala ta sariya jogon te (Zaburu 19.8-15)

¹ Minw be tagama ni jusukun gbenin ye,
minw be tagama ka kana ni Matigi Ala ta sariya ye,
olugu ta pana.*

² Minw be a ta ciw sira tagama,
minw b'a yoropini ni o jusukun bee ye,
olugu ta pana.

³ Olugu koni te terenbariyako ke,
o be Ala ta sira le tagama.

⁴ I ka i ta sariya ta kumaw yira an na,
janko an y'a sira tagama ka na.

⁵ A to ne tagamacogo ye na,
janko ne ye i ta cifoninw sira tagama.

⁶ Ni o kera, ni ne ka i ta kumaw bee jate mina,
ne tena maroya.

⁷ Ne bena i fo ka i walepumanlon ni jusukunpuman ye,
ka to ka i ta kolatigeninw karan, sabu o terennin lo.

⁸ Ne b'a fe ka i ta cifoninw sira tagama,
o ra, i kana ban ne ra fiyewu!

⁹ Kanbelen be se ka a tagamacogo saninya cogo di?
Ni a be tagama ka kana ni i ta kuma ye.

¹⁰ Ne be i ta jengonyanya jini ni ne jusukun bee ye,
i kana a to ne ye jenge ka i ta kumaw sira bla.

¹¹ Ne be i ta darakuma mara ka na ne jusukun na,
janko ne kana na i hake ta.

¹² E, Matigi Ala, i baraka!

Ne karan i ta cifoninw na.

¹³ I da ka kolatigenin minw fo,
ne be o bee fo kelen kelen.

¹⁴ Ka i ta ciw sira tagama, o be ne ninsondiya,
k'a ke i n'a fo natoroba le be ne boro.

* **119:1** 119.1 Nin Zaburu hayan seeginanw bee kelen be damina ni heburukan sigininden do ye, k'a ta a sigininden folo ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye. A hayan bee kelen kelen be Ala ta sariya togo fo.

15 Ne be to ka miiri i ta sariya ta kumaw ra;
ne be ne na lo i ta siraw le ra.

16 I ta cifoninw ko le ka di ne ye kosebɛ;
ne te pina i ta kuma ko.

17 Kopuman ke i ta jon ye, janko ne ye si soro,
ka i ta kuma sira tagama!

18 Ne na yeɛɛ,
janko kopumanba minw be i ta sariya ra, ne ye o fle!

19 Ne ye lonan le ye dugukolo kan yan;
i kana i ta kumaw dogo ne ma.

20 I ta kolatigeninw logo be ne ra tuma bee,
fo ne jusukun be koroto o ma.

21 I be yereyirabagaw dogoya,
o mogo danganin minw be o yere mabo i kumakan na.

22 O ta mafiyenyari ni o ta dogoyari bo ne kunna,
sabu ne be i ta ciw sira tagama.

23 Hali ni kuntigiw ka janfa siri ne kama,
i ta jon be miiri i ta cifoninw le ra.

24 I ta ciw ko le ka di ne ye kosebɛ,
olugu le be ne ladi.

25 Ne lanin fle dugu ma, buguri ra!
A to ne ye panamanya tuun ka kapa ni i ta kuma ye!

26 Ne ka ne ta kow nafa i ye, i ka ne jaabi;
ne karan i ta cifoninw na.

27 A to ne ye i ta sariya ta kumaw faamu,
janko ne ye i ta kabakow jate mina.

28 Ne be kasi jusukasi koson;
ne lawuri ka kapa ni i ta kuma ye.

29 Faninyasira mabo ne ra,
makari ne ra k'a to ne ye i ta sariya sira tagama!

30 Ne ka kankelentiya sira le ta;
ne be tagama ka kapa ni i ta kolatigeninw le ye.

31 Ne be noro i ta ciw le ra k'a sira tagama.
E, Matigi Ala, i kana a to ne ye maro.

32 Ne be bori i ta kumakanw le ko,
sabu i be faamuri di ne ma.

33 Matigi Ala, ne karan i ta cifoninw na,
janko ne ye o sira tagama ka se fo a laban ma!

34 Faamuri di ne ma, janko ne ye to i ta sariya kan,
k'a sira tagama ni ne jusukun bee ye!

35 I ta kuma sira yira ne ra,
sabu a ka di ne ye.

36 Ne jusukun jenge ka taga i ta ciw fan fe,
a kana taga nafa fan fe.

37 Ne na bo fengbansanw na,
k'a to ne ye to i ta sira kan!

38 I ka i darakan min di i nasiranbagaw ma,

o kuma dafa i ta jon ye.

³⁹ Ne be siran togocen min na, o mabo ne ra,
sabu i ta kolatigeninw ka ni.

⁴⁰ A fe, i ta sariya ta kumaw logo be ne ra kosebe;
a to ne ye panamanya i ta terenninya sira kan.

⁴¹ Matigi Ala, i ta numanya ye jigi ne kan, ani i ta kisiri,
ka kapa ni i darakan ye

⁴² Ni o kera, ne bena ne mafiyenyabagaw jaabi,
sabu ne jigi be i ta kuma kan.

⁴³ I kana cankuma mabo ne da ra ka ye fiyewu,
sabu ne be i ta kolatigeninw le makonona.

⁴⁴ Ne bena i ta sariya sira tagama lon bee,
wagati bee, ani tuma bee.

⁴⁵ Ne laganfiyanin le be tagama,
sabu ne be tugu i ta sariya ta kumaw le ko.

⁴⁶ Ne bena i ta ciw nafa masacew ye;
o maroya tena ke ne ra.

⁴⁷ I ta kumaw le ka di ne ye kosebe,
ne be o le kanu.

⁴⁸ Ne be ne boro korota i ta kumaw no fe, sabu ne be o kanu;
ne be sigi ka miiri i ta cifoninw le ra.

⁴⁹ I ka kuma min fo i ta jon ye, i hakiri to o ra,
sabu ne be o le makonona!

⁵⁰ Min be ne jusu saaro ne ta pani na,
o ye ko i darakuma be si di ne ma.

⁵¹ Yereyirabaga dow be ne logobo;
nka ne te jenge ka bo i ta sariya sira kan.

⁵² Ni ne hakiri jigira i ta kolatigeninw na i ka minw fo folofolo,
Matigi Ala, o be ne jusu saaro.

⁵³ Dimiba be ne mina mogojuguw koson,
olugu minw be ban i ta sariya ra.

⁵⁴ Ne be i ta cifoninw le la donkiri ye,
ka ne to nin so konon yan, i ko lonan.

⁵⁵ E, Matigi Ala, hali su fe, ne hakiri be to i togo ra,
ka i ta sariya sira tagama.

⁵⁶ Min ye ne ta ye,
o ye ko ne ye to i ta sariya ta kumaw kan.

⁵⁷ Ne ninyoro ye min ye, Matigi Ala, ne be kosegi a kan,
o ye ka i ta kuma sira tagama.

⁵⁸ Ne b'a fe ka i diyanyako le ke ni ne jusukun bee ye;
makari ne ra, i darakuma koson.

⁵⁹ Ne ka ne ta kow jate mina,
ka ne tagamacogo ke ka kapa ni i ta ciw ye tuun.

⁶⁰ Ne te sumaya; ne be teliya le,
ka i ta kumaw sira tagama.

⁶¹ Mogojuguw ka o ta sirinanw ke ka ne melege,
nka ne te jina i ta sariya ko.

⁶² Su cemance ra, ne be wuri ka i fo ka i walepumanlon

i ta kolatigeninw koson, sabu o terennin lo.

⁶³ Ne ye i nasiranbagaw be ta teri le ye,
ani i ta sariya ta kumaw siratagamabagaw.

⁶⁴ E, Matigi Ala, i ta pumanya ka dugukolo fa!
Ne karan i ta cifoninw na.

⁶⁵ I ka kopuman ke i ta jonce ye,
Matigi Ala, ka kapa ni i ta kuma ye.

⁶⁶ Hakiripuman ni lonniya yira ne ra,
sabu ne lara i ta kumaw ra.

⁶⁷ Wagati min i tun ma ne koro folo, ne tun be bora i ta sira kan;
nka sisan ne be i darakumaw lamenna.

⁶⁸ I ka ni, i be kopuman ke;
ne karan i ta cifoninw na.

⁶⁹ Yereyirabaga dow be faninyaw lara ne ra;
nka ne be i ta sariya ta kumaw mara kosebe ne jusukun na.

⁷⁰ Olugu hakiri gberenna;
nka ele ta sariya ko le ka di ne ye kosebe.

⁷¹ I ka ne koro minke, o fisayara ne ma;
sabu sisan ne be i ta cifoninw karanna.

⁷² I da ka sariya min fo, o ka di ne ye
ka teme hali sanin ni warigbe waga caman kan.

⁷³ I boro le ka ne dan, ka baraka don ne ra;
hakiri di ne ma janko ne ye i kumakan faamu.

⁷⁴ I nasiranbagaw bena ne ye ka ninsondiya,
sabu o b'a ye ko ne jigi be i ta kuma le kan.

⁷⁵ Matigi Ala, ne k'a lon ko i ta kolatigeninw terennin lo,
ko i ka ne koro ka kapa ni i ta kankelentigiya le ye.

⁷⁶ I ta pumanya ye ne jusu saaro,
ka kapa ni i darakuma ye.

⁷⁷ I ta hina ye se ne ma, janko ne ye si soro,
sabu i ta sariya ko le ka di ne ye kosebe.

⁷⁸ Yereyirabaga minw be ne tona gbanan, olugu le ye maroya!
Ne koni be miiri i ta sariya ta kumaw le ra.

⁷⁹ I nasiranbagaw ye seko ka na ne fe,
ani minw ka i ta ciw lon.

⁸⁰ A to ne ye i ta cifoninw sira tagama ni jusukun gbenin ye,
janko ne kana na maroya.

⁸¹ Ne nin be samana i ta kisiri le no fe;
ne jigi be i ta kuma le kan.

⁸² Ne ka i darakumaw panafe fo ka na ne padenw baraka ban;
ne ko: «I bena ne jusu saaro tuma juman sa?»

⁸³ Ne be i ko sisi ka forogo min fin†;
nka ne ma jina i ta cifoninw ko.

⁸⁴ I ta jon si to ye san jori le ye?

I bena kiti ben ne nogbenbagaw kan tuma juman?

⁸⁵ Yereyirabaga dow be dingaw sogira ne ja fe,
k'a soro o ma ben ni i ta sariya ye.

† **119:83** 119.83 Sisi ka forogo min fin: o koro ye ko ale te foyi ja tuun.

86 I ta kumaw bæe ye can ye;
o wurira ne kama gbansan le; ne dæmæ!
87 A tora dɔɔnin, o tun bæna ne halaki;
nka ne ma bɔ i ta sariya ta kumaw kan.
88 A to ne ye si sɔrɔ, i ta numanya kosɔn,
janko i da ka ci minw fɔ, ne ye o sira tagama.

89 Matigi Ala, i ta kuma bæ yi tuma bæe!
A sabatinin lo sankolo ra.
90 I ta kankelentiya bæ yi wagati bæe, ani tuma bæe;
i ka dugukolo sabati, a fana bæ to a nɔ ra.
91 I ta kolatigeninw le kosɔn danfenw bæ o nɔ ra bi;
sabu fen bæe bæ baara ke ele le ye.
92 Ni i ta sariya ko tun man di ne ye kosebe,
ne tun bæna sa ne ta pani na.
93 Ne te pina i ta sariya ta kumaw kɔ,
sabu i bæ ne panamanya o le sababu ra.
94 Ne kera i ta ye;
ne kisi, sabu ne bæ tugu i ta sariya ta kumaw le kɔ.
95 Mɔgɔjugu dɔw bæ ne kɔnɔna, janko ka ne halaki;
nka ne bæ i ta ciw le lamæn.
96 Ne bæ dan ye fen dafanin bæe ra,
nka ele ta kumaw bonya dan te lon.

97 E, ne bæ i ta sariya kanu dæ!
Ne ta miiriya bæ o le kan wagati bæe.
98 I ta kuma bæ ne ke hakiritigi ye ka temæ ne juguw kan,
sabu o kuma bæ ne kere fe tuma bæe.
99 Hakiri bæ ne fe ka temæ ne karanfaw bæe kan,
sabu ne bæ miiri i ta ciw le ra.
100 Ne bæ faamuri ke ka temæ cekorobaw kan,
sabu ne bæ i ta sariya ta kumaw mara.
101 Ne bæ ne sen korɔsi sirajugu bæe ma,
janko ne ye i ta kuma sira tagama.
102 Ne te ne yere mabo i ta kolatigeninw na;
sabu ele le bæ ne karan.
103 I darakuma ka di ne ye dæ!
A ka di ka temæ hali li kan.
104 I ta sariya ta kumaw baraka ra, ne bæ faamuri sɔrɔ;
o kosɔn ne bæ faninyasiraw bæe kɔninya.

105 I ta kuma ye fitina le ye ne sen korɔ,
yeelen lo fana ne ta sira kan.
106 Ne bæ kari a ra, ne fana bæna a dafa,
ko ne bæna i ta kolatigeninw sira tagama, sabu o terennin lo.
107 I ka ne koro ka ne majigi kosebe;
Matigi Ala, a to ne ye panamanya i ta kuma baraka ra.
108 Matigi Ala, sɔn ne ta tandori ma i ko saraka;
ne karan i ta kolatigeninw na.
109 Ne nin bæ farati ra wagati bæe,
nka ne te pina i ta sariya kɔ.

110 Mɔgɔjuguw bɛ jan la ne ɲa;
nka ne tɛ ne yɛrɛ mabɔ i ta sariya ta kumaw ra.

111 I ta ciw le ye ne ninyɔrɔ ye tuma bɛɛ,
sabu o bɛ ninsɔndiya don ne jusu ra.

112 Ka i ta cifɔninw sira tagama, o le bɛ ne jusukun na
wagati bɛɛ, fɔ a laban.

113 Ne bɛ mɔgɔ jusuflatigiw kɔninya;
ne bɛ i ta sariya le kanu.

114 Ele le ye ne dogoyɔrɔ ye, ani ne tangabaga;
ne jigi bɛ i ta kuma le kan.

115 Aw mɔgɔjuguw, aw ye mabɔ ne ra,
janko ne ye ne ta Ala ta kumaw lamɛn.

116 Baraka don ne ra, i darakuma kosɔn, janko ne ye ɲanamanya;
ne jigi kana maroya!

117 Baraka don ne ra janko ne ye kisi,
ani janko i ta cifɔninw ye to ne ɲa kɔrɔ tuma bɛɛ!

118 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ bɔ i ta cifɔninw sira kan, i bɛ o tigi mabɔ i yɛrɛ ra,
sabu o bɛ fɛn o fɛn dabari, o bɛɛ ye faninya le ye.

119 I bɛna dunuɲa mɔgɔjuguw bɛɛ firi i ko ɲamaɲama;
o kosɔn ne bɛ i ta ciw kanu.

120 Ne bɛ siran i ɲa fɔ ne fari bɛ yɛrɛyɛrɛ;
i ta kolatigeninw ɲasiran bɛ ne ra.

121 Ne bɛ can ni terenninya sira tagama;
i kana ne labla ne tɔɲɔbagaw ye.

122 Kɛ ne ta hɛra sarati ye;
i kana a to yɛrɛyirabagaw ye ne minako juguya.

123 Ne ka i ta kisiri ko ɲanaflɛ,
ka i ta darakuma terennin ɲanaflɛ fɔ ka na ne ɲadenw baraka ban.

124 I ta jɔn mina ka kapa ni i ta ɲumanya ye,
i ye ne karan i ta cifɔninw na.

125 Ne ye i ta jɔn le ye, faamuri di ne ma,
k'a to ne ye i ta ciw lɔn.

126 Matigi Ala, wagati sera i ye i ta setigiya yira,
sabu mɔgɔw bɛ i ta sariya cɛna.

127 Nin le kosɔn, ne bɛ i ta kumakan kanu,
ka temɛ hali sanin kan, hali sanin yɛrɛworo kan.

128 O kosɔn ne bɛ i ta sariya ta kumaw bɛɛ jate ko kuma terenninw lo;
ne bɛ faninyasiraw bɛɛ kɔninya.

129 I ta ciw ye fɛnɲumanba ye;
o kosɔn ne bɛ o mara.

130 I ta kuma faamuri bɛ mɔgɔ bla yeelen na;
a bɛ faamuri di kolɔnbariw ma.

131 Ne bɛ ne da yɛlɛ ka ɲuna,
sabu i ta kumaw lɔgɔ bɛ ne ra.

132 I ɲa munu ka ne flɛ, ka makari ne ra
i n'a fɔ i b'a kɛ i kanubagaw ye cogo min na ka kapa ni i ta kolatigenin ye.

133 Ne tagamacogo sabati ka bɛn ni i darakumaw ye;
i kana a to terenbariyako si ye se sɔrɔ ne kan.

134 Ne kisi mɔgɔw ta tɔɔri ma,
janko ne ye i ta sariya ta kumaw sira tagama.

135 Sabari ka i ta jɔn flɛ ni numanya ye,
ka ne karan i ta cifɔninw na.

136 Ne bɛ kasira ka naji caman le bɔ,
sabu mɔgɔw tɛ i ta sariya sira tagamana.

137 E, Matigi Ala, i terennin lo,
i ta kolatigeninw fana ka pi.

138 I ka i ta ciw fɔ ni terenninya ye,
ani kankelentigiyaba.

139 Sɔnja ka ne baraka bɛɛ ban,
sabu ne juguw bɛ jina i ta kumaw kɔ.

140 I darakumaw bɛɛ kora ka o saninya kosɛbɛ;
i ta jɔncɛ bɛ o le kanu.

141 Ne ka dɔgɔ, mɔgɔw tɛ ne jate,
nka ne tɛ jina i sariya ta kumaw kɔ.

142 I ta terenninya ye terenninya banbari le ye,
i ta sariya fana ye can le ye.

143 Degu ni kɔnɔnɔfiri sera ne ma,
o bɛɛ n'a ta, i ta kumaw ko ka di ne ye kosɛbɛ.

144 I ta ciw terennin lo tuma bɛɛ;
o faamuri di ne ma, janko ne ye si sɔrɔ.

145 Ne bɛ i wele ni ne jusukun bɛɛ ye, ne jaabi, Matigi Ala;
ne bɛna to i ta cifɔninw kan.

146 Ne bɛ i wele ko i ye ne kisi,
janko ne ye i ta ciw sira tagama.

147 Ne bɛ kɔn dugubɛda ja ka kasi ka i wele,
sabu ne jigi bɛ i ta kuma le kan.

148 Ne jadenw bɛ yɛɛ k'a sɔrɔ dugu ma gbɛ ban;
ne bɛ to ka miiri i darakumaw ra.

149 Ne kan lamɛn i ta numanya kosɔn!

Matigi Ala, a to ne ye janamanya ka kapa ni i ta kolatigeninw ye.

150 Dabarijuguw siribagaw bɛ nana yi;
o bɛ o yɛɛ mabɔ i ta sariya ra.

151 Nka ele yɔrɔ ka surun ne ra, Matigi Ala!
I ta kumaw bɛɛ ye can ye.

152 Kabini wagatijan, i ta ciw k'a yira ne ra
ko ele ka o sigi, o fana tɛ yɛɛma tuun fiyewu.

153 Ne ta jani flɛ, i ye ne bɔsi,
sabu ne tɛ jina i ta sariya kɔ.

154 Lɔ ni ne kunko ye, i ye ne kunmabɔ;
a to ne ye janamanya i darakuma sababu ra.

155 Kisiri yɔrɔ ka jan mɔgɔjuguw ra,
sabu olugu tɛ i ta cifɔninw jini.

156 I ta hina ka bon, Matigi Ala;
a to ne ye janamanya i ta kolatigeninw baraka ra.

157 Ne nɔgbɛnbagaw, ani ne juguw ka ca,
nka ne tɛ jenge ka bɔ i ta ciw sira kan.

158 Ne be janfamogow fe fo ka jigi o ra,
olugu minw te i darakuma lamɛn.

159 Ne be i ta sariya ta kumaw kanu cogo min na, o jate,
Matigi Ala, k'a to ne ye janamanya i ta numanya kosɔn.

160 I ta kuma ju sigira can le kan,
i ta kolatigeninw beɛ terennin lo, o si te ban ka ye.

161 Kuntigi dow wurira ne kama gbansan,
nka i ta kuma dorɔn le nasiran be ne jusukun na.

162 Ne be ninsɔndiya i darakuma kosɔn,
i ko mogɔ min ka natoroba ce.

163 Mogɔ o mogɔ be faninya fo, ne be o koninya, k'a haramuya;
ne be i ta sariya le kanu.

164 Ne be i tando fo sinaga wolonfla tere konɔ,
i ta kolatigeninw kosɔn, sabu o terennin lo.

165 Hera caman le maranin be i ta sariya kanubagaw ja;
o sen tena talon foyi ra.

166 E, Matigi Ala, ne be i ta kisiri le makɔnɔna!
Ne be i kumakan le lamɛn.

167 Ne be i ta ciw sira tagama,
ne be o kanu kosebe.

168 Ne be i ta sariya ta kumaw, ani i ta ciw sira tagama,
sabu ne ta kow si ma dogo i ma.

169 A to ne kasikan ye se i ma, Matigi Ala!
Faamuri di ne ma i ta kuma kosɔn.

170 A to ne ta makarikanw ye se i ma!
Ne bɔsi i darakan kosɔn!

171 Tandori camanba ye bo ne da ra,
sabu i be ne karan i ta cifoninw na.

172 Ne da ye donkiri la ka i darakuma tando,
sabu i ta kumaw beɛ terennin lo.

173 I boro ye ne demɛ,
sabu ne ka i ta sariya ta kumaw le janawoloma.

174 E, Matigi Ala, ne be kasi i ta kisiri no fe,
i ta sariya ko le ka di ne ye kosebe.

175 Ne ye to si ra ka i tando,
i ta kolatigeninw ye baraka don ne ra.

176 Ne be yaalara ne kun fe i ko sagaden tununin:
i ta jon yorɔpini,
sabu ne te jina i kumakanw ko.

120

Mogɔnuman ta sege

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri.

Ka ne degunin to, ne kasira ka Matigi Ala wele,
a ka ne jaabi.

² «E, Matigi Ala, ne nin bɔsi faninyafɔbaga da ma,
ne nin bɔsi mogɔjanfabaga nenkun ma.»

³ Aw mogɔjanfabagaw, mun le bɛna ke aw sara ye?

Aw bɛna mun le sɔrɔ?

⁴ Kerekɛcɛw ta biɲɛ minw donna tasumakami na k'a da diya,
o le bɛna kɛ aw sara ye.

⁵ Bɔnɔ ka ne sɔrɔ, sabu ne tagara sigi Mesɛki;

bɔnɔ ka ne sɔrɔ, sabu ne tagara to Kedari ta mɔgɔw cɛ ra*!

⁶ Ne siginin tora nin mɔgɔw cɛ ra yan ka mɛɛn fɔ ka tɛmɛ;
nin mɔgɔ minw tɛ hɛra fɛ.

⁷ Ne ko hɛra le;

nka ni ne kumana dɔrɔn,
olugu ko kɛrɛ.

121

Ala le ye a ta mɔgɔw kɔrɔsibaga ye

¹ Ala ta batoso yelensira ta dɔnkiri.

Ne bɛ ne ɲa kɔrɔta ka kuruw flɛ!

Ne ta demeri bɛna bɔ min le sa?

² Ne ta demeri bɛ bɔ Matigi Ala le fɛ,
min ka sankolo ni dugukolo dan.

³ A tɛna sɔn k'a to i sen ye talon;
i kɔrɔsibaga tɛ jingɔ ka ye!

⁴ A flɛ, Izirayɛli kɔrɔsibaga tɛ jingɔ,
janko ka sunɔgɔ.

⁵ Matigi Ala le ye i kɔrɔsibaga ye.

Matigi Ala bɛ to i kɛrɛ fɛ, ka kɛ suma ye i kunna.

⁶ Tere fɛ, tere tɛna kojugu kɛ i ra,
su fɛ, karo fana tɛna kojugu kɛ i ra.

⁷ Matigi Ala bɛna i kɔrɔsi kojugu bɛɛ ma;
a bɛna i nin kɔrɔsi.

⁸ Matigi Ala bɛna i tagatɔ ni i nato kɔrɔsi,
k'a ta sisan, ani wagati bɛɛ.

122

Matigi Ala ta so kanuya

¹ Ala ta batoso yelensira ta dɔnkiri. Dawuda ta Zaburu.

Ne bɛ ninsɔndiya, n'a fɔra ne ye
ko: «An ye taga Matigi Ala ta so kɔnɔ!»

² An tagara fɔ ka taga an sen lɔ
ele Zeruzalɛmu dugu dondaw le ra!

³ Ele Zeruzalɛmu dugu min lɔra,
ka kɛ dugu ye min donna ɲɔgɔn na ka ɲa.

⁴ Gbaw bɛ taga yi le,

* **120:5** 120.5 Nin kumaw kɔrɔ ye ko Dawuda tun siginin bɛ yɔrɔ min na, o yɔrɔ mɔgɔw tun ye mɔgɔ sɔnkolon dow ye minw ta sigi man di fiyewu.

Matigi Ala ta gbaw be taga yi le.
 O ye ci le ye min dira Izirayelimogow ma,
 ko o ye taga Matigi Ala fo k'a walepumanlon a togo koson.
⁵ Sabu kititigebagaw ta masasiginanw be yi le,
 Dawuda ta so ta masasiginanw.

⁶ Aw ye Ala daari ko a ye hera ke Zeruzalemu ye:
 «Zeruzalemu, i kanubagaw ye nasuma!
⁷ Hera ye ke i ta sow konɔ,
 nasuma ye ke i ta masabonw konɔ.»
⁸ Ne balemaw ni ne teriw koson,
 ne b'a fo ko: «Hera ye ke i ta sow konɔ!»
⁹ Matigi Ala, an ta Ala ta so kanuya koson,
 ne be i ta hera le jini Ala fe.

123

Makari tigi Ala

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri.

Ne be ne na korota ka ele le fe,
 ele min siginin be sankolo ta masaya ra.
² Jonce na lonin be a matigice boro ra cogo min na,
 jonmuso na lonin be a matigimuso boro ra cogo min na,
 anw fana na lonin be Matigi Ala, an ta Ala ra ten,
 fo a ye na makari an na.
³ Makari an na, Matigi Ala, makari an na;
 sabu dogoyari ka an labo fo k'a dama teme.
⁴ Wasobagaw ta logobori ka an labo,
 yerabonyabagaw ta dogoyari ka an labo.

124

Ala le ye an bosibaga ye

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri. Dawuda ta Zaburu.

Ni Matigi Ala tun te ni an ye,
 Izirayeli y'a fo ten,
² ni Matigi Ala tun te ni an ye
 wagati min mogow wurira an kama,
³ o tun bena an bee panaman le latunu,
 tuma min na o tun dimina an koro kosebe.
⁴ Jibaw le tun bena an datugu,
 jiwoyoba do tun bena woyo ka teme an kunna.
⁵ Ji barakamanw le tun bena woyo
 ka teme an kunna.

⁶ Nka Matigi Ala baraka!
 Ale ma son k'a to o ye an domu.
⁷ An nin bosira o boro i ko konɔ be bosi ka bo konominabaga ta jo ra cogo min na;
 jo tigera, an bosira.
⁸ An ta demeri be soro Matigi Ala togo le ra,

min ka sankolo ni dugukolo dan.

125

Ala be a ta mɔgɔnumanw kɔrɔsi

¹ Ala ta batoso yelensira ta dɔnkiri.

Minw be o jigi la Matigi Ala kan,
olugu be i ko Siyɔn kuru*;
o tɛ jɛngɛ ka bɔ a nɔ ra ka ye,
o be yi wagati bɛɛ.

² Kuruw ka Zeruzalemu lamini cogo min na,
Matigi Ala fana be a ta mɔgɔw lamini o cogo le ra,
sisan, ani wagati bɛɛ.

³ Mɔgɔjuguw ta masacebere siginin tɛna to
mɔgɔ terenninw ta mara kunna,
janko mɔgɔ terenninw kana na o boro sama
ka taga kojugu nɔ fɛ.

⁴ E, Matigi Ala, koɔnuman ke mɔgɔnumanw ye,
ani mɔgɔ minw jusu ka ni.

⁵ Nka minw be sira jɛngɛninw ta,
Matigi Ala bɛna olugu gbɛn ka bɔ yi,
ani minw bɛɛ be terenbariyakow ke.

Ala ye hɛra ke Izirayeli ye!

126

Ala be hɛra laseko a ta mɔgɔw ma

¹ Ala ta batoso yelensira ta dɔnkiri.

Wagati min Matigi Ala tun ka Siyɔn dugu ta bonya laseko a ma tuun,
a tun kera anw na na i ko siko.

² An yerekora kosebɛ,
an pagarira fo ka pɛrɛn.
O tuma o tun b'a fora siyaw cɛ ra ko:
«Matigi Ala ka kobaw ke o ye dɛ!»

³ Matigi Ala ka koba ke anw ye,
o kosɔn an be ninsɔndiya.

⁴ Matigi Ala, an ta bonya laseko an ma,
i ko kɔji min be woyo woroduguyanfan kongokolon kɔnɔ.

⁵ Minw najiboto be dannɛ ke,
olugu pagarininba le bɛna siman tigɛ.

⁶ Minw kasito be bɔ ni siman ye o boro ka taga a dan,
olugu pagarininba be seko ni siman tigenin ye o boro.

127

Ala le ye ko bɛɛ nabaga ye

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri. Sulemani ta Zaburu.

Ni Matigi Ala yere ma bon lo,
minw b'a lora, olugu be o yere segera gbansan le.

Ni Matigi Ala yere ma dugu korosi,
min b'a korosira, ale ta sijana ye gbansan le ye.

² Aw be sori ka wuri, ka meen pana gbansan,
ka sege ka aw ta baro soro;
Ala be o jogon di a ta mogo kanuninw ma ka o to sunogo ra.

³ A fle, den ye Matigi Ala ta difen le ye,
worodenw ye baraji le ye.

⁴ Bijew be cogo min na kerekere boro,
mogo kanbelenman ta denw be ke i boro ten le.

⁵ Ni mogo min k'a soro k'a ta bijeforogo fa, o tigi ta pana.
Ni a be kuma kititigeyoro ra a juguw na koru, dugu donda ra, a te maroya.

128

Alapasiranbaga be Ala ta baraka soru

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri.

Matigi Ala pasiran be ele mogo min na,
ni i be Matigi Ala ta sira tagama,
ele ta pana.

² I bena i boro ta baara nafa soru k'a domu;
i ta kow be na, i fana be hera soru.

³ I ta muso be ke i ta so konu
i ko rezensun min be den caman ke;
i ta denw be sigi i kere fe domunikeyoro ra,
i ko oliviyesun falenninkuraw.

⁴ Matigi Ala pasiran be mogo min na,
a be baraka don o tigi ra o cogo le ra.

⁵ Matigi Ala bena to Siyon, ka baraka don i ra,
k'a to i ye Zeruzalemu ta hera ye i na ra i si bee ra.

⁶ I bena i ta denw ta denw ye.

Ala ye hera ke Izirayeli ye!

129

Mogojugu ni labankojugu

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri.

Kabini ne denmisenman, o ka ne toro kosebe.
Izirayeli y'a fo ten!

² Kabini ne denmisenman, o ka ne toro kosebe,
nka o ma se ne ra.

³ Senekabagaw ka ne ko sene,
fo ka walanjanw bo ne ko ra.

⁴ Nka Matigi Ala ta le ye can ye;

a ka mɔgɔjuguw ta sirinanw foni ka bɔ ne ra.

⁵ Minw bɛɛ bɛ Siyɔn dugu kɔninya,
olugu le ye maroya fɔ ka sekɔ ni o kɔ ye!

⁶ O ye kɛ i ko bin min bɛ falen biribon kunna;
sani a bɔntuma ye se, a bɛ ja.

⁷ A tɛ a bɔnbaga boro fa,
a t'a cɛbaga fana kɔnkɔn fa.

⁸ Tɛmɛbagaw t'a fɔ olugu ma ko:
«Matigi Ala ye baraka don aw ra!
An bɛ dugawu kɛ aw ye ni Matigi Ala tɔgɔ ye!»

130

Ala ta mɔgɔw jigi ye Ala ye

¹ Ala ta batoso yelensira ta dɔnkiri.

Ka ne deguninba to, Matigi Ala,
ne bɛ i wele ko i ye ne dɛmɛ!

² Matigi, ne kan lamɛn,
i toro malɔ ka ne ta makarikanw lamɛn.

³ Matigi Ala, ni i tun bɛ an ta terenbariyakow mara i yɛrɛ kɔnɔ,
Matigi, jɔntigi le tun bɛna se ka kisi?

⁴ Nka ele kɔni bɛ yafa,
o kosɔn mɔgɔw bɛ siran i ja ka i bonya.

⁵ Ne bɛ Matigi Ala le makɔnɔna, ne nin b'a makɔnɔna;
ne jigi bɛ ale ta kuma le kan.

⁶ Dugu kɔrɔsibagaw bɛ sɔgɔmada makɔnɔna,
dugu kɔrɔsibagaw kɔrɔtɔnin bɛ sɔgɔmada makɔnɔna,
nka ne kɔrɔtɔnin bɛ Matigi makɔnɔna belɛn ka tɛmɛ olugu kan.

⁷ Izirayeli, i jigi la Matigi Ala kan;
sabu jumanya bɛ sɔrɔ Matigi Ala le fɛ;
a bɛ mɔgɔ kunmabɔ ko bɛɛ ma.

⁸ Ale le bɛna Izirayeli kunmabɔ
a ta terenbariyakow bɛɛ ra.

131

Alapasiranbaga wasara

¹ Ala ta batoso yelensira ta dɔnkiri. Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala, yɛrɛbonya tɛ ne jusukun na,
yɛrɛyira tɛ ne flɛrikɛcogo ra;
ne tɛ miiri kobaw ra,
ani ko minw tɛmɛna ne ta lɔnniya kan.

² Ne jera ka to yɔrɔ kelen na,
i ko den min fanin siginin bɛ a bamuso sen kan;
ne nin wasara i ko den min fanin siginin bɛ a bamuso sen kan.

³ Izirayeli, Matigi Ala makɔnɔ,
k'a ta sisan ma, ani wagati bɛɛ.

132

Ala bɛ baraka don a ta masacɛ ra
¹ Ala ta batoso yɛlɛnsira ta donkiri.

E, Matigi Ala, i hakiri to Dawuda ra;
i hakiri to a ta sɛgɛ bɛɛ ra.

² A karira Matigi Ala ye,
ka nin dajuru ta Yakuba ta Ala fangatigi ye, ko:

³ «Ne tena don ne ta bon kɔnɔ,
ne tena la ne ta lanan kan,

⁴ ne tena a to sunɔgɔ ye don ne na ra,
ne tena ne na tugu ka jingɔ,

⁵ fɔ ne ye yɔrɔ dɔ sɔrɔ Matigi Ala ye,
fɔ ne ye sigiyɔrɔ sɔrɔ Yakuba ta Ala fangatigi ye.»

⁶ A flɛ, an ka jɛnɔgɔnya kesu ko mɛn Efirata;
an tagara a sɔrɔ Yahari* kongokɔnɔyɔrɔw ra.

⁷ «An ye taga a ta so!
An y'an kinbiri gban a sen kɔrɔ k'a bato!»

⁸ E, Matigi Ala, i wuri, i ye na i ta laganfiyayɔrɔ ra,
i ni i ta jɛnɔgɔnya kesu barakaman!

⁹ I ta sarakalasebagaw ye terenninya kɛ o kannaderege ye,
i nasiranbagaw ye nagari fɔ ka pɛrɛn!

¹⁰ I ta jɔncɛ Dawuda kosɔn,
i kana i kɔ di i ta mɔgɔ panawolomanin ma.

¹¹ Matigi Ala karira Dawuda ye can kan,
a fana tena a ta kuma yɛlɛma;
a ko: «I yɛrɛ woroden dɔ,
ne bɛna o le sigi i ta masasiginan kan i nɔ ra.

¹² Ni i denw ka ne ta jɛnɔgɔnya sira tagama,
ani ne ka ci minw yira o ra, ni o ka o kɛ,
o tuma olugu yɛrɛ fana ta denw
bɛna sigi i ta masasiginan kan tuma bɛɛ.»

¹³ Sabu Matigi Ala ka Siyɔn dugu le panawoloma;
o yɔrɔ ko le diyara a ye, a ko a bɛ o kɛ a sigiyɔrɔ ye.

¹⁴ A ko: «Nin le ye ne ta laganfiyayɔrɔ ye tuma bɛɛ;
ne bɛna sigi nin yɔrɔ le ra, sabu a ko diyara ne ye.

¹⁵ Ne bɛna baraka don o ta simanw na kosɛbɛ,
ne bɛna domuni di o ta fagantanw ma ka o fa.

¹⁶ Ne bɛna kisiri kɛ o ta sarakalasebagaw kannaderege ye;
o ta Ala nasiranbagaw bɛna nagari fɔ ka pɛrɛn.

¹⁷ O yɔrɔ le ra, ne bɛna Dawuda ta fanga lawuri;

* 132:6 132.6 Yahari ye Kiriyati Yeharimu dugu le ye; o dugu bɛ Zeruzalemu kɛrɛ fɛ.

ne ta mɔgɔ panawolomanin ta fitina mananin bena to†.
 18 Ne bena maroya ke a juguw kannaderege ye,
 nka ale ta masafugula bena manamana!»

133

Balemaya ka di

1 Ala ta batoso yelensira ta donkiri. Dawuda ta Zaburu.

Can ra, balemaw ye ben, ka to ɲɔgɔn fe,
 o ka ɲi de! O ka di yere le!

2 A be i ko turu kasadiman min bonna Haruna kun na*,
 min be jigi fo a bonbosi kan,
 fo Haruna bonbosi kan,
 ka jigi ka se fo a ta deregeba kan ma.

3 A be i ko Herimon kuru ta gomiji,
 min be jigi Siyon kuruw kan.
 Matigi Ala be baraka di o yoro le ra,
 ka si di, wagati bee.

134

Ala ta baardenw bee ye baraka la a ye

1 Ala ta batoso yelensira ta donkiri.

Matigi Ala ta baardenw, aw bee ye baraka la Matigi Ala ye!
 Aw minw be baara ke Matigi ta so konɔ su bee!

2 Aw ye aw boro korota k'a sin yoro saninman fan na,
 ka baraka la Matigi Ala ye!

3 Matigi Ala ye to Siyon dugu konɔ ka baraka don i ra;
 ale min ka sankolo ni dugukolo dan.

135

An ye Ala tando a ta sebayaya koson

1 Aw ye Matigi Ala tando!

Aw ye Matigi Ala togo tando!

Matigi Ala ta baardenw, aw y'a tando!

2 Aw minw be baara ke Matigi Ala ta so konɔ,
 aw minw be baara ke an ta Ala ta batoso lu konɔ, aw y'a tando!

3 Aw ye Matigi Ala tando, sabu Matigi Ala ka ɲi.

Aw ye donkiri la k'a togo tando, sabu a togo ka di.

4 Matigi Ala ka Yakuba ta mogow panawoloma ka o ke a ta ye,
 a ka Izirayeli ta mogow panawoloma ka o ke a ta mogow ye.

5 Ne koni k'a lon ko Matigi Ala ka bon,
 ko an Matigi be ala tow bee kunna.

6 Ni ko o ko ka Matigi Ala diya, a be o ke,
 sankolo konɔ, ani dugukolo kan,

† 132:17 132.17 Nin kumaw koro ye ko mogo do bena soro Dawuda ko tuma bee, a ta gba ra, min be sigi a no ra masaya ra. * 133:2 133.2 O tun be turu ke sarakalasebaga kun na k'a saninya k'a bla Ala ta baara kama.

ani kogɔji n'a dunmanyɔrɔw bɛɛ ra.

⁷ A bɛ sankabaw lawuri ka bɔ fɔ dugukolo danw na,
a bɛ sanmanamana bɔ, ka sanji ben;
a bɛ fɔɔɔ lana ka bɔ a marayɔrɔw ra.

⁸ A ka Misirankaw ta dence folow halaki,
k'a ta adamadenw na, ka taga se bɛganw ma.

⁹ A ka tagamasiyenw, ani kabakow kɛ ele Misiran jamana cɛ ma,
Farawona ni a ta jamana jamɔɔw bɛɛ kama.

¹⁰ A ka siya caman halaki,
ka masace barakamanw faga.

¹¹ Amɔrikaw ta masace Sihon,
ani Basan masace ɔgi,
ani Kanaanakaw ta masacew bɛɛ.

¹² A ka o ta jamana di Izirayeli ma,
a ka o ta jamana kɛ a ta mɔɔw ta ye.

¹³ Matigi Ala, ele tɔɔ kɔni tɛ tunu ka ye fiyewu!
Matigi Ala, mɔɔw hakiri bɛ to i tɔɔ ra wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.

¹⁴ Matigi Ala bɛna a ta mɔɔw ta kiti tige ka jo di o ma;
a bɛna hina a ta jɔnw na.

¹⁵ Siya tɔw ta batofɛnw ye fɛn warigberamanw ni fɛn saninlamanw le ye;
adamadenw yɛɛ boro le ka o lalaga.

¹⁶ Da bɛ o fɛ, nka o tɛ kuma,
ɲa bɛ o fɛ, nka o tɛ yeri kɛ,

¹⁷ toro bɛ o fɛ, nka o tɛ mɛnni kɛ;
dafɔɔ si tɛ bɔ o da fɛ.

¹⁸ O lalagabagaw ni olugu yɛɛ bɛɛ ye kelen ye,
ani minw bɛɛ bɛ o jigi la o kan.

¹⁹ Izirayeli ta somɔɔw, aw ye baraka la Matigi Ala ye!

Haruna ta somɔɔw, aw ye baraka la Matigi Ala ye!

²⁰ Levi ta somɔɔw, aw ye baraka la Matigi Ala ye!

Matigi Ala nasiranbagaw, aw ye baraka la Matigi Ala ye!

²¹ Matigi Ala baraka, ele min bɛ Siyon,
ele min siginin bɛ Zeruzalem!

Aw ye Matigi Ala tando!

136

Ala ta numanya

¹ Aw ye Matigi Ala fo k'a waleɲumanlɔn, sabu a ka ɲi,
a ta numanya tɛ ban ka ye.

² Aw ye alaw bɛɛ ta Ala fo k'a waleɲumanlɔn,
sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

³ Aw ye matigiw bɛɛ ta Matigi fo k'a waleɲumanlɔn,
sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

4 Ale Ala kelen le be kabakobaw ke,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

5 Ale le ka sankolo dan a ta lonniya sababu ra,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

6 Ale le ka dugukolo dan k'a bla ji kunna,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

7 Ale le ka sankolo yeelenbonan belebelew dan,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

8 A ka tere dan ka o sigi terefera kunna,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

9 A ka karo ni lolow dan ka o sigi sufera kunna,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

10 Ale le ka Misirankaw ta dence folow faga,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

11 A ka Izirayelimogow labo o ce ra,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

12 A ta sebgaya ni a ta fanga baraka ra,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

13 Ale le ka Kogojiwulen cetige fla ye,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

14 A ka Izirayelimogow lateme ji ce ma,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

15 A ka Farawona ni a ta kerakejama dafiri Kogojiwulen konu,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

16 Ale le blara a ta mogow na kongokolon konu ka taga,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

17 Ale le ka masacebaw halaki,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

18 A ka masace barakamanw faga,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

19 Amorikaw ta masace Sihon,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

20 Basan masace Ogi,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

21 A ka o ta jamana di Izirayeli ma,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

22 A k'a ke a ta jonw ta ye, Izirayelimogow ta ye;
sabu a ta numanya te ban ka ye!

23 Ale le k'a hakiri to an na, tuma min na an tun be siya tow ta fanga koro,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

24 A ka an bosu ka bo an juguw boro,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

25 Ale le be domuni di danfenw bee ma,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

26 Aw ye sankolo tigi Ala fo k'a walepumanlon,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

137

Zeruzalemu ta bɔnɔ

¹ Ka an to Babilɔni badaw ra,
an hakiri jigira Siyɔn dugu ko ra minke,
an siginin tora yi, ka to ka kasi.
² Yirimisen minw tun be o yɔrɔ ra,
an tun ka an ta gɔniw dulon olugu ra.
³ Ka an to yi, an minabagaw tun b'a fɔra an ye
ko an ye dɔnkiri dɔ la olugu ye;
an tɔɔrɔbagaw tun b'a fɔra ko an ye olugu ninsɔndiya.
O ko: «Aw ye Siyɔn dugu dɔnkiri dɔw la an ye ke!»

⁴ An be se ka Matigi Ala ta dɔnkiriw la
jamana wɛɛ dugukolo kan cogo di sa?

⁵ E, Zeruzalemu, ni ne ka pɔna ele kɔ,
o tuma ne kininboro ye pɔna gɔnifo kɔ!

⁶ Ne nen nɔrɔnin ye to ne da kɔnɔ,
ni ne ma ne hakiri to ele ra,
ni ne ma ele Zeruzalemu jate
ka tɛmɛ ne ta jagariko tɔw bɛɛ kan.

⁷ Matigi Ala, Edɔmukaw ka min ke an na, i hakiri to o ra:
Zeruzalemu dugu minalon na,
olugu le tun b'a fɔra ko: «Aw y'a ci, aw y'a ci
ka se fɔ bonw jusiginanw ma!»

⁸ Ele Babilɔni, ele min bɛna halaki,
ele ka kojugu min ke anw na,
ni mɔgɔ min ka i sara ni o pɔgɔn ye, Ala ye o tigi ta ja.

⁹ Ni mɔgɔ min ka aw ta denfitiniw mina
ka o gbasi fara kan ka o pɔrɔ, Ala ye o tigi ta ja.

138

Bɛɛ ye Ala fo k'a walepumanlɔn

¹ Dawuda ta Zaburu.

Ala, ne be i fo ka i walepumanlɔn ni ne jusukun bɛɛ ye,
ne be dɔnkiri la ka i tando i ta danfen saninmanw ja kɔrɔ.

² Ne be ne kinbiri gban i ta batoso saninman kɔnɔ,
ka i tɔgɔ fɔ ka i fo ka i walepumanlɔn i ta pumanya ni i ta kankelentigiya koson;
sabu i ka i tɔgɔ bonya ka tɛmɛ fen bɛɛ kan,
ka i darakumaw bɛɛ dafa.

³ Lon min ne ka i wele, i ka ne jaabi;
i ka ne ja gbɛɛya, ka baraka don ne ra.

⁴ Matigi Ala, ni dunuɔa masaw nana i ta kumaw men ka bɔ i yɛɛ da ra,
o bɛɛ ye i fo ka i walepumanlɔn!

⁵ O ye dɔnkiri la ka Matigi Ala ta kow lakari,
sabu Matigi Ala ta nɔrɔ ka bon.

⁶ Matigi Ala kɔrɔtanin lo, nka a ja be mɔgɔ majigininw na;
a be mɔgɔ yadaninw fana ye fɔ yɔrɔjan, ka o lon.

⁷ Hali ni ne degura kosebe,
 i be ne nin tanga;
 i be i boro bo ka ne bosi ne juguw ta dimi ma,
 ka ne kisi ni i boro barakaman ye.
⁸ Matigi Ala be ko bee ke ne ye k'a dafa.
 E, Matigi Ala, i ta numanya te ban ka ye!
 I yere boro ka baara min ke, i kana i ko don o ra.

139

Foyi dogonin te Ala ma

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala, i ka ne jusukun segesege,
 i ka ne jusukunnakow bee lon.
² I ka ne sigiwagati lon, i ka ne wuriwagati lon;
 i ka ne ta miiriyaw lon kabini wogatijan.
³ Ni ne be tagama ra, walama ni ne lanin lo, i ka o lon;
 i be ne ta kow bee kala ma.
⁴ Hali k'a soro kuma ma bo ne da ra folo,
 Matigi Ala, o y'a soro ko ne bena min fo, ele ka o bee lon ka ban.
⁵ I be ne ko fe, i be ne ja fe,
 i boro fana be ne kan.
⁶ O lonniyaba nogon ka bon ne ta hakiri ma,
 a temena ne ta faamuri dan kan pewu.
⁷ Ne be se ka taga min le, ko ne be faran ka mabo ele ra?
 Ne be se ka bori ka taga dogo min le, ele ja tena ne ye yoro min na?
⁸ Ni ne ka yelen ka taga sankolo ra, i be yi;
 ni ne jigira fo dugukolo jukoro, i be yi.
⁹ Ni ne wurira ka taga fo tereboyanfan dan na,
 walama ni ne tagara sigi terebenyanfan na fo kogoji dan na,
¹⁰ hali o yoro ra, i boro be ne temesira yira ne ra,
 i boro barakaman bena ne mina.
¹¹ Ni ne ko, ko dibi ye ne datugu,
 hali su be yelama ka ke tere ye ka ne lamini.
¹² Hali dibi te se ka dibi don ele ma;
 ele fe su gbenin lo i ko tere,
 dibi be i ko yeelen ele fe.
¹³ Ele le ka ne kononoyorow bee dan,
 ka ne fari yorow tugutugu nogon na ne bamuso konon.
¹⁴ Ne be i fo ka i walepumanlon, sabu i ka ne ke danfen kabakoman ye, ani danfen
 pumanba.
 I ta danfenw bee ye fepumanbaw le ye;
 ne yere ka o lon kosebe.
¹⁵ Ne farikolo yoro si tun dogonin te ele ma,
 wagati min i tun be ne farisogo danna dogo ra,
 wagati min i ka ne fari yorow tugutugu nogon na dugukolo jukoro.
¹⁶ Hali wagati min ne fari tun ma laben folo, i ja tun be ne ra.
 Tereda minw tun latigera ne ye,
 o bee tun sebera i ta kitabu konon ka ban,

k'a sɔrɔ o lonw si tun ma se fɔlɔ.

17 E, Ala, i ta miiriyaw kɔrɔ ka dun ne ta faamuri ma!
O hakeya ka ca ne ma!

18 Ni ne ko ne bɛ o jate mina,
o ka ca ka tɛmɛ hali kɔgɔji kɛnkɛn kan.
A flɛ, ni ne kununa tuma o tuma,
ne ni ele belɛn bɛ jɔgɔn fɛ.

19 E, Ala ni i tun bɛ sɔn ka mɔgɔjuguw faga,
ka o mɔgɔfagabagaw gbɛn ka o mabɔ ne ra!

20 Olugu bɛ ele ko fɔ ni njaninyajuguya le ye;
o bɛ i tɔgɔ fɔ gbansan le, sabu i juguw lo.

21 Matigi Ala, yala ne man kan ka i kɔninyabagaw kɔninya wa?
Minw bɛ wuri i kama, yala olugu ko man kan ka gboya ne ye wa?

22 Ne bɛ o kɔninya fɔ ka se kɔninya dan ma;
ne juguw lo.

23 Ala, ne sɛgɛsɛgɛ, ka ne jusukunnakow lɔn!
Ne kɔrɔbɔ ka flɛ, ka ne jusukunnakow lɔn.

24 A flɛ, ni ne bɛ sirajugu kan,
i ye ne bla i ta panamanya banbari sira kan.

140

Ala le bɛ an kisi an juguw ta tɔrɔ ma

1 Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

2 Matigi Ala, ne bɔsi mɔgɔjuguw boro,
ne tanga mɔgɔ farimanw ma.

3 Olugu minw bɛ kojugu njaninya o jusukun na;
lon o lon o bɛ kɛrɛ lawuri.

4 O bɛ o nenkun dabɔ k'a kɛ i ko sa;
o darakan ka jugu i ko fɔnfɔnnin baga.*

5 Matigi Ala, ne kɔrɔsi, janko mɔgɔjugu boro kana se ne ma;
ne tanga mɔgɔ farimanw ma,
minw bɛ janfa siri janko ka ne labɛn.

6 Yɛrebonyabaga dɔw ka jɔ siri, ka juruw siri ne ja;
o ka jɔw siri ne ja sira kan,
o ka minarijanw lala ne ja.†

7 Ne b'a fɔ Matigi Ala ye ko: «Ele le ye ne ta Ala ye!
Matigi Ala, i toro malɔ ka ne ta makarikanw lamɛn!»

8 Matigi Ala, ne Matigi, ne ta baraka tigi, ani ne kisibaga,
ele le ka ne kɔrɔsi kɛrɛ wagati ra.

9 Matigi Ala, i kana a to mɔgɔjugu diyanyako ye kɛ!
I kana a to a ta kolatigeninw ye ja,
ni o tɛ, a bɛna a yɛrɛ kɔrɔta.‡

* **140:4** 140.4 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **140:6** 140.6 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. ‡ **140:9** 140.9 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

¹⁰ Ne jugu minw ka ne lamini,
olugu da tun ka kojugu minw laben,
o kojuguw ye ben olugu yere le kun na ka o datugu!

¹¹ Tasumakamiw ye bon o kan,
o ye o firi tasuma ra, dingadun dow konɔ,
o kana se ka bo tuun.

¹² Kumajugufobaga kana loyoro soro jamana konɔ!
Mogo fariman koni, kojugu le ye gban ale ko tuma bee.

¹³ Ne k'a lon ko Matigi Ala bena janibagatow ta kiti tige o ye,
a bena fagantanw ta jo di o ma.

¹⁴ Can lo, Matigi Ala, mogo terreninw bena i togo fo ka i fo ka i walejumanlon,
mogojumanw bena to i ja koro.

141

Mogojugu be mina a yere ta jo ra

¹ Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala, ne be i wele, i teliya ka na ne fe!

Ni ne be i wele, i ye i toro malo ka ne kan lamɛn!

² A to ne ta daariri ye diya i ye i ko wusunan saraka;
ni ne ka ne boro korota i no fe, o ye diya i ye i ko wulafesaraka!

³ Matigi Ala, ne da korosi kumajugu ma,
ne dagbolow tanga kumajugu ma!

⁴ I kana a to ne jusukun ye sama kojugu no fe,
ne kana ne sen don kewalejuguw ra,
ne kana kori ni mogo terenbariw ye,
ne kana o ta janagbe domuni do domu!

⁵ Mogo terrenin ye ne bugo, o ye kopuman le ye;
ni a ka ne jaraki, o be i n'a fo a ka turu le ke ne kun na.

Ne te ban o turu ma;
nka tuma bee ne ta Aladaari ye ko mogojuguw ta kow kana ja.

⁶ Ala y'a to o ye o ta kititigebagaw mina ka o firi farakuruw kan!
Ni o kera, o bena ne kumakan lamɛn k'a lon ko ne ta kumaw ka di.

⁷ Mogo seneketo be dugukolo ci k'a yerege cogo min na,
o kolow bena yerege o cogo le ra kaburu da ra.*

⁸ Nka ne ja lonin be ele le ra, Matigi Ala, ne Matigi;
ne be ne yere karifa ele le ma, i kana ne nin labla saya ye!

⁹ O ka jan min la ne ye, ne tanga o ma;
ne tanga mogo terenbariw ta minarijanw ma!

¹⁰ Mogojuguw ye mina o yere ta jow ra,
nka ne ye teme, foyi kana ne soro.

142

Ala hakiri be a ta jon na

* **141:7** 141.7 Hayan 5-7 ta kumaw fora cogo wera ra kitabu dow ra.

¹ Dawuda ta karan: wagati min a tun be kuruwo konɔ. Aladaari.

² Ne be ne kan korɔta, ka kasi Matigi Ala nɔ fe,
ne be ne kan bɔ ka makarikanw fɔ Matigi Ala ye.

³ Ne be ne ta mapumankow bee fɔ a ye,
ne be ne ta degukow jafɔ a ye.

⁴ Ni ne jusu kasira, ele le be ne temeyɔrɔ lon;
o ka jan la ne ja ne temesira ra.

⁵ Ne kerɛfeyɔrɔw fe,
i b'a ye ko mɔgɔ si te yi min b'a jantora ne ra.
Dogoyɔrɔ si te ne fe,
sabu ne ta ko hami te mɔgɔ si ra.

⁶ E, Matigi Ala, ne be kasi ele le nɔ fe, ko: «Ele le ye ne dogoyɔrɔ ye,
ele le ye ne ninyɔrɔ ye nin dunuɲa ra yan mɔgɔ janamanw ce ra.»

⁷ I janto ne kasikan na, sabu ne desenin lo kosebe.

Ne bɔsi ka bɔ ne nɔgbenbagaw boro, sabu o baraka ka bon ni ne ta ye.

⁸ Ne nin labɔ kaso ra, janko ne ye i tɔgɔ fɔ ka i fɔ ka i walepumanlon!
Mɔgɔ terenninw bɛna ne lamini, sabu i ka kopuman ke ne ye.

143

Ala le ye a ta jonw bɔsibaga ye

¹ Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala, ne ta daarikan lamɛn,
i toro malɔ ka ne ta makarikanw lamɛn i ta kankelentigiya kosɔn;
ne jaabi i ta terenninya kosɔn.

² I kana a to kiti ye don ele ni i ta jon ce,
sabu adamaden si terennin te ele ja korɔ.

³ Ne jugu be ne nin nɔgbɛna,
a b'a fe ka ne nin terege dugu ma;
a ka ne bla dibi ra,
i ko mɔgɔ minw sara kabini wagatijan.

⁴ Ne jusu kasira,
ne jigi tigera pewu!

⁵ Ne hakiri be folɔfolɔ wagatiw ra,
ne be miiri i ta ko temeninw bee ra,
ne be i boro ta baara jate mina.

⁶ Ne be ne boro korɔta i nɔ fe,
ne sɔn jara i ja korɔ k'a ke i ko dugukolo janin.*

⁷ E, Matigi Ala, i teliya ka ne jaabi,
tɔ si te ne ra tuun!
I kana i pada dogo ne ra,
ni o te, ne bɛna ke i ko o be minw lajigi kaburu konɔ.

⁸ Lon o lon sɔgɔma, a to ne ye i ta jumanya ko mɛn,
sabu ne jigi be ele le kan.

* **143:6** 143.6 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

Ne ka kan ka tagama sira min kan, o yira ne ra,
sabu ne be samana ele le no fe, ka i daari.

⁹ Matigi Ala, ne bosi ka bo ne juguw boro!
Ne be ne yere dogo ele le koru.

¹⁰ Ne karan i sago kescogo ra,
sabu ele le ye ne ta Ala ye.
I ta hakiripuman ye ne temesira yira ne ra,
ka ne lataga sira dakapanin kan.

¹¹ Matigi Ala, a to ne ye si soru i tugo koson;
ne nin bo degu ra, i ta terenninya koson.

¹² I ta numanya koson, i bena ne juguw ban pewu;
i bena ne kerabagaw bee halaki,
sabu ne ye i ta jon le ye.

144

Ala ta baraka le be jamana na

¹ Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala, ne ta barakatigi Ala, i baraka!
Ele le be ne boro degi kerekescogo ra,
ka ne borokandenw degi kerekeminanw minacogo ra.

² Ele le ye ne ta kow nabaga ye, ani ne tangabaga,
ne ta karifayoroba, ani ne bosibaga;
ne tangabaga lo, ne be ne yere karifa min ma,
min be ne ta mogow majigi ne ye!

³ Matigi Ala, adamaden ye mun le ye k'a fo ko ele b'a jate?
Mogu ye mun ye ka n'a fo ko ele be miiri a ma?

⁴ Adamaden be i ko foru,
a si teredaw be i ko suma min be tunu.

⁵ Matigi Ala, i ta sankolo jenge ka jigi,
ka maga kuruw ra fo o ye sisi bo.

⁶ Sanmanamana bo ka ne juguw janjan;
o bon ni i ta bijnaw ye, fo ka o yerege!

⁷ To san fe, ka i boro foni
ka ne kisi, ka ne sama ka bo jiba jukoru,
ka ne bosi ka bo siya were mogow boro,

⁸ minw da be faninyakumaw fo,
o be o kininboro korota ka kari faninya kan.

⁹ E, Ala, ne bena donkirikura la i ye,
ne bena donkiri la, ka i tando ni goni juru tan ye;

¹⁰ ele le be masacew kisi,
ka i ta jonce Dawuda kisi fagarimuru ma.

¹¹ Ne kisi, i ye ne bosi siya were mogow boro,
minw da be faninyakumaw fo,
o be o kininboro korota ka kari faninya kan.

¹² An dencew bena ke o ta denmisenya ra i ko yiri minw be wuri ni baraka ye.
An denmusow bena ke i ko samasen minw lesera k'a bla masaso kono ka masaso ce
ja.

¹³ An ta bondow bena fa siman na,
siman suguya bee bena soro o kono.
An ta sagaw, ani an ta baw bena bugu ka ke fo waga caman,
ka ke fo waga tan sigiyoroma caman.

¹⁴ An ta misiw bena bonya fo ka toro.
An juguw tena se ka ben an kan, ka an mina fanga ra ka taga ni an ye;
mogo si tena degu fo ka kule tuun an ta dugu siradaw ra.

¹⁵ Ni siya min ta kera nin cogo ra, o siya ta jana;
ni Matigi Ala ye siya min ta Ala ye, o siya ta jana.

145

Ala ta bonya ni a ta numanya

¹ Ala tandori donkiri. Dawuda ta Zaburu.

Ne be i togo korota, ne ta Ala, ne ta Masa!
Ne be baraka la i togo ye wagati bee, ani tuma bee.*

² Lon o lon ne bena baraka la i ye,
ne bena i togo tando wagati bee, ani tuma bee.

³ Matigi Ala ka bon, a ka kan ni tandori ye kosebe,
a ta bonya dan te lon.

⁴ Durujaw bee ye i ta kewalew bonya ko fo jagon ye,
o ye i ta kobaw lakari,

⁵ ka i ta bonyaba noroman ko fo.

Ne be miiri i ta kewale kabakomanw ra.

⁶ Mogow bena i ta baraka ko fo, sabu siranyafenba lo;
ne fana bena i ta bonya lakari.

⁷ O bena o hakiri to i ta konumanbaw ra ka o lakari,
ka pagari ni kanba ye ka i ta terenninya ko fo.

⁸ Matigi Ala be makari, a be hina,
a te dimi joona, a ta numanya ka bon.

⁹ Matigi Ala ka ni mogo bee ma,
a ta hina be se a ta danfenw bee ma.

¹⁰ Matigi Ala, i ta danfenw bee be i fo ka i walejumanlon,
i nasiranbagaw bee be baraka la i ye.

¹¹ O be i ta masaya noro ko fo,
ka i ta sebgaya lakari,

¹² janko adamadenw ye i ta kobaw lon,
ani i ta masaya ta bonya noroman.

¹³ I ta masaya ye masaya wuribari le ye,
i ta fanga be yi wagati bee, ani tuma bee.

* **145:1** 145.1 Nin Zaburu hayaw bee kelen kelen be damina ni heburukan sigininden do ye, k'a ta a sigininden folo ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye.

Matigi Ala be a ta darakan bee dafa,
a be numanya ke a ta danfenw bee ye.

¹⁴ Matigi Ala be mogo benninw lawuri,
a be mogo deseninw bee lawuri.

¹⁵ Danfenw bee na lonin be ele le ra,
ele le be o ta domuni di o ma a wagati ra.

¹⁶ I be i boro foni,
ka ninmanfenw bee fa o sago ma.

¹⁷ Matigi Ala terennin lo a ta kow bee ra,
a be a ta koketaw bee ke ni numanya ye.

¹⁸ Matigi Ala be to a welebagaw bee kere fe,
minw bee b'a wele ni can ye o jusukun na.

¹⁹ A b'a nasiranbagaw bee diyanyakow ke o ye,
a be o kulekan men, ka o kisi.

²⁰ Matigi Ala be a kanubagaw bee mara,
nka a bena mogojuguw halaki.

²¹ Matigi Ala tandorikan le ye soro ne da ra;
danfen bee ye baraka la a togo saninman kan wagati bee, ani tuma bee!

146

Ala ye barakantanw demebaga ye

¹ Aw ye Matigi Ala tando!

Ne nin ye Matigi Ala tando!

² Ne be Matigi Ala tando ne si bee ra,
ne be donkiri la ka ne ta Ala tando ne ta dunupalatige bee ra.

³ Aw kana aw jigi la fagamaw kan,
aw kana aw jigi la adamadenw kan, sabu olugu te se ka mogo kisi.

⁴ Ni o nenekiri ka mina o ra lon min na, o be seko o no ra dugukolo buguri ra;
o lon yere ra, o ta kow bee be ban.

⁵ Ni Yakuba ta Ala kera mogo min demebaga ye, o tigi ta pana;
ni mogo min jiginya kera Matigi Ala ye, a ta Ala, o tigi ta pana.

⁶ Ale le ka sankolo ni dugukolo dan,
ani kogoji ni a konofenw bee.
A be to a ta kankelentiya ra wagati bee.

⁷ A be kiti tige ka mogo tononinw ta jo di o ma,
a be domuni di kongotow ma;
Matigi Ala be mogo minaninw labla.

⁸ Matigi Ala be fiyentow na yele,
Matigi Ala be mogo deseninw lawuri,
Matigi Ala be mogo terenninw kanu.

⁹ Matigi Ala b'a janto lonanw na,
a be baraka don feritaw ni muso ce saninw na,
nka a be mogojuguw ta kow cen.

¹⁰ Matigi Ala be to masaya ra wagati bee;
Siyon dugumogow, aw ta Ala be to masaya ra wagati bee, ani tuma bee!

Aw ye Matigi Ala tando!

147

Ala b'a janto a ta danfenw bee ra

¹ Aw ye Matigi Ala tando!
Sabu ka donkiri la ka an ta Ala tando, o ka ni,
o ka di, o bennin lo!

² Matigi Ala bena Zeruzalemu lo kokura;
Izirayelimogo minw tun minana ka taga jamana were ra, a bena olugu lajen tuun.

³ A bena mogo jusukasininw jusu saaro,
ka o ta dimiw suma.

⁴ A ka sankolo lolow da latige;
a ka togo la o bee ra.

⁵ An Matigi ka bon, a ta sebagaya ka bon,
dan te a ta faamuri ra.

⁶ Matigi Ala be baraka don mogo majigininw na;
nka a be mogojuguw majigi fo dugu ma.

⁷ Aw ye donkiri la Matigi Ala ye k'a fo k'a walepumanlon;
aw ye donkiri la ni kora ye ka an ta Ala tando!

⁸ Ale le be sankabaw lajen, ka san fin;
a be sanji laben, k'a ben dugukolo kan,
ka binw falen kongoriw kan.

⁹ A be beganw ta domuni di o ma;
ni kankan* ta denw be kasi, a be olugu fana ta domuni di o ma.

¹⁰ Matigi Ala mako te so ta baraka ra,
a te adamaden ta tofanga jate.

¹¹ Nka Matigi Ala b'a nasiranbagaw le fe,
minw bee koni jigi be a ta numanya kan.

¹² Ele Zeruzalemu, Matigi Ala bonya!
Siyon dugu, i ta Ala tando!

¹³ Sabu a be aw ta dugu donda sogonanw baraka bonya,
a be baraka don aw ta denw na aw ta sow konu.

¹⁴ A be hera ladon aw ta jamana konu,
a be aw fa ni siman bee ra pumanman ye.

¹⁵ A b'a darakuma lase dugukolo kan,
a kumakan be se yoro bee ra yoronin kelen na.

¹⁶ A be bugun lajigi ka yoro bee gbe i ko sagasiw,
a be gomiji ke yoro bee i ko bugurigbe.

¹⁷ A be a ta sanbere lajigi i ko kabakuru.
Jon be se ka lo k'a ta neneba konu?

* **147:9** 147.9 Kankan ye konu do ye min te a janto a denw na.

¹⁸ Nka ni a kumana, o fenw bεε bε yeele,
a bε a ta fɔɔɔ fiye, jiw bε woyo ka taga.

¹⁹ A k'a ta kumaw lase Yakuba ma,
k'a ta cifɔninw, ani a ta kolatigeninw yira Izirayeli ra.

²⁰ A ma o ɔɔɔɔn ke siya si ye;
olugu ma a ta kolatigeninw lon.

Aw ye Matigi Ala tando!

148

Danfɛn bεε ye Ala tando

¹ Aw ye Matigi Ala tando!

Aw sankolokɔɔfenw, aw ye Matigi Ala tando!

Aw y'a tando sanfeyɔrɔw ra!

² A ta mɛlɛkew bεε, aw y'a tando!
A ta danfɛn fangatigiw bεε, aw y'a tando!

³ Tere ni karo, aw y'a tando!
Lolow bεε ye manamana k'a tando!

⁴ Sankolow ta sankolo, aw y'a tando!
Ji minw bε sankolo kunna, aw y'a tando!

⁵ O fenw bεε ye Matigi Ala tando,
sabu ale kumakan le sababu ra, o danna.

⁶ A ka o sigi yɔrɔ min na, o bε to yi wagati bεε, ani tuma bεε;
a ka sariya min sigi o kan, o tε yeɛma ka ye.

⁷ Aw dugukolokanfɛnw, aw ye Matigi Ala tando!

Kɔɔɔji danfɛn barakamanw, ani jidunbaw,

⁸ sanperɛn ni sanberɛ, bugun ni sankaba finmanw,
ani sanfɔɔɔ min bε a ta ciw ke,

⁹ kuruw, ani kongoriw bεε,
yiridentaw, ani sɛdiriyiriw bεε,

¹⁰ kongosogow, ani bɛganw bεε,
fɛnpanaman fofotaw, ani kɔɔɔw,

¹¹ dunuɔa masaw, ani siyaw bεε,
fagamaw, ani dunuɔa kititigeɔbagaw bεε,

¹² kanbelenw, ani sunguruw,
cɛkɔrɔɔbaw, ani denmisɛnw!

¹³ O bεε ye Matigi Ala tɔɔɔ tando,
sabu ale kelen tɔɔɔ le kɔrɔtanin lo,
a nɔɔrɔ ka bon ka tɛmɛ dugukolo ni sankolo bεε lajennin nɔɔrɔ kan.

¹⁴ A k'a ta mɔɔɔw ta fanga kɔrɔta;
ka o ke a nasiranbagaw bεε ta tandori kun ye,
ani Izirayelimɔɔɔw, o siya min ko ka gbɛɛn a ma.

Aw ye Matigi Ala tando!

149

Matigi Ala ta mɔɔɔw ko ka di a ye

¹ Aw ye Matigi Ala tando!

Aw ye dɔnkirikura la Matigi Ala ye,
aw ye dɔnkiri la k'a tando a nasiranbagaw bɛɛ lajennin cɛ ra.

² Izirayelimɔgɔw ye ninsondiya o danbaga kosɔn,
Siyon dugumɔgɔw ye nagari o ta masace kosɔn.

³ O y'a tɔgɔ tando ni dɔnw ye,
ka dɔnkiri la k'a tando ni longan ni kora ye;

⁴ sabu Matigi Ala ta mɔgɔw ko ka di a ye,
a bɛ kisiri kɛ mɔgɔ majigininw ta masiri ye.

⁵ Alanasiranbagaw ye nagari Ala ta bonya kosɔn,
o ye nagari ka pɛrɛn hali o ta layɔrɔw ra.

⁶ Ala tɔgɔ kɔrɔtakumaw ye kɛ o da ra,
kɛrɛkemuru da fla fana ye kɛ o boro,

⁷ janko ka o yɛrɛ dimibɔ siyaw ra,
ka mɔgɔw sara ka kaɲa ni o ta kɛwalew ye,

⁸ ka siyaw ta masacew siri ni negejɔrɔkɔw ye,
ka o ta fagamaw sen don nege ra;

⁹ kiti min sebera o kama, o ye o kiti ben o kan.
O bɛna kɛ nɔrɔba le ye Alanasiranbagaw bɛɛ kan.

Aw ye Matigi Ala tando!

150

Ninmanfenw bɛɛ ye Matigi Ala tando

¹ Aw ye Matigi Ala tando!

Aw ye Ala tando a ta yɔrɔ saninman kɔnɔ!

Aw y'a tando sankolo kɔnɔ, o yɔrɔ min bɛ a ta sebgaya yira!

² Aw y'a tando a ta kobaw kosɔn!

Aw y'a tando ka kaɲa ni a ta bonyaba ye!

³ Aw y'a tando ni burufiyɛkanw ye!

Aw y'a tando ni gɔniw ni koraw ye!

⁴ Aw y'a tando ni longanw ni dɔnw ye!

Aw y'a tando ni gɔniw ni filenw ye!

⁵ Aw y'a tando ni siranɛgetɛgerɛw mankanw ye!

Aw y'a tando ni siranɛgetɛgerɛw fokanw ye!

⁶ Nenɛkiri bɛ fɛn o fɛn na, o bɛɛ ye Matigi Ala tando!

Aw ye Matigi Ala tando!

ZANAW KITABU

Kitabu faamucogo

Ka kapa ni mogo caman ta miiriya ye, Zanaw kitabu fanba sebebaga, walama a labenbaga ye masace Sulemani ye (1–29). Masace Sulemani ka zana waga saba jagon le sebe. O dow be nin kitabu kono. Nka hakiritigi werew ka nin kitabu zana dow sebe, i n'a fo Aguri (sura 30), ani masace Lemuweli (sura 31).

Nin zanaw fora Yahudiyaw ta zanafocogo le ra; o koro ye ko o be ko kecogonuman fo, k'a kecogogugu fana fo:

«Naloman t'a face ta ladirikan jate,
nka mogo min be son korori ma, o ye mogo ceguman ye.» (15.5)

Walama ka kewale do fo, ka soro k'a kofeko fo k'a la a kan:
«Nene koson salibagato te son ka bo ka taga sene ke,
ni simantigewagati nana se, a be siman jini a te foyi soro.» (20.4)

Zanaw kitabu ye hakiritigiyakumaw le ye, minw be mogo ladi, ka mogo karan, ka mogo bla sirajuman kan (1.4; 4.20). A be kuma ko minw kan, o ye baarajuman ta ko ye, ani salibagatoya, ani adamadenya minacogo, ani terenninya, ani denlamocogo, ani mupuri, ani fagantanw ta ko, ani furu, ani naforo, ani hina, ani jumanya. Nka a kunba ye Alapasiran ye: «Matigi Ala pasiran le ye lonniya damina ye» (1.7).

Kitabu sira laban, min ye sura 31, o be muso barakaman le mangutu.

Kitabu konokow

Hakiritigiya nafa ka bon (1–9)
Masace Sulemani ta zanaw (10–29)
Aguri ta hakiritigiya kumaw (30)
Lemuweli bamuso ta ladirikanw (31)

Kitabu sebekun

¹ Dawuda dence Sulemani min tun ye Izirayeli masace ye, ale ta zanaw le ye nin ye.

² A sebekun ye janko ka mogow son hakiri ra, ani ka o karan, janko o ye kuma koromanw faamu.

³ A sebekun ye fana janko ka mogow ladi, k'a to o ye tagama ni hakiri ye, ka o karan terenninya sira ra, ani can sira, ani sirajuman.

⁴ A sebekun ye fana janko ka nalomanw laceguya, ka lonniya ni miiricogonuman don denmisenw hakiri ra.

⁵ Hakiritigiw fana y'a lamen, ka do fara o ta lonni kan; faamurikebagaw y'a lamen, janko ka o tagamacogo lon.

⁶ Ni o kera, o bena zanaw, ani kuma koromanw faamu, ka hakiritigiw ta kumaw, ani o ta gundow faamu.

⁷ Matigi Ala pasiran le ye lonniya damina ye, nka nalomanw be hakiritigiya ni ladirikan mafiyenya.

Denmisen ka kan k'a yere korosi

⁸ Ne dence, i face ta ladirikan lamen, i kana ban i bamuso ta ladirikan ma;

⁹ sabu o ye nema masafugula le ye i kun na, o ye masirifen le ye i kan na.

10 Ne dence, ni jurumunkebaga dow ko o be i lafiri,
i kana son.

11 Ni o ko: «Na, an ye taga dogo mogɔ do ja, ka ben a kan k'a faga;

na, an ye taga dogo mogɔ jarakibari do ja sira ra, ka baga a ma k'a faga.

12 An ye o bee panaman latunu i ko saya dibi be mogɔ latunu cogo min na!

An ye o bee lajennin latunu i ko o be mogɔ lajigi kaburu konɔ cogo min na!

13 An bena fen nafaman suguya bee sorɔ,

ka o ce, ka an ta bonw fa.

14 Ele fana bena i ninyorɔ sorɔ ni an ye;

ni an ka fen o fen sorɔ, o bena ke an bee ta jen le ye.»

15 Ne dence, i kana tagama ni o mogow ye;

i sen bo o ta sira kan pewu!

16 Sabu o senw be bori kojugu le no fe,

o ka teri mogofaga le fe.

17 Nka ni jo min sirira konow bee ja na,

o jo koni sirira gbansan le.

18 Nka o mogɔ minw be dogo mogow ja, ka na ben o kan, a laban olugu yere le bena
faga;

o be jan min la tow ye, o jan bena olugu yere le mina.

19 Mogɔ o mogɔ be naforo jini benkanni sababu ra, o tigi labancogo be ten le;

o naforo sorobaga yere nin le be to a ra.

Hakiritigiya be adamadenw wele

20 Hakiritigiya be perenna siradaw ra,
a b'a kan korotara dugu jamalajenyorow ra.

21 A be kule cira jamayorow ra,

a b'a fora mogow ye dugu dondaw ra ko:

22 «Aw nalomanw, aw bena ceguya tuma juman le sa?

Aw kumakolonfobagaw, aw bena kumakolonfo dabla tuma juman le sa?

Aw hakirintanw, aw bena son lonniya ma tuma juman le sa?

23 Aw ye seko ka na son ne ta korori ma.

Ni o kera, ne bena ne yere nin lajigi aw kan;

ne bena aw karan ne ta kumaw ra.

24 «Nka i n'a fo ne ka aw wele, aw banna,
ne ka ne boro lo aw ye, mogɔ si m'a janto o ra;

25 i n'a fo aw banna ne ta ladiriw bee ma,

aw ma son ne ta korori ma,

26 o ra, ni cenri nana se aw ma, ne fana bena yereko;

ni jatige nana ben aw kan, ne fana bena aw logobo.

27 Ni jatige nana ben aw kan i ko sanfonoba,

ni cenri nana ben aw kan i ko folonkonto,

ni degu ni kononofiri nana ben aw kan tuma min na, ne fana bena aw logobo.

28 «O wagati le ra o bena ne wele, nka ne tena o jaabi,

o bena ne ta jenogonya jini, nka o tena ne sorɔ;

29 sabu o ka lonniya koninya,

min fana ye Matigi Ala nasiran ye, o ma son o ma.

30 O ma son ne ta ladiriw ma,

o ma ne ta korori jate.

31 O koson o bena o yere ta kewalew tonɔ le domu,

o bena o yere ta ladirikanw tɔnɔ le domu fɔ ka fa.

³² Sabu nalomanw ta yerelafiri le be o faga;
hakirintanw ta jateminabariya le be o halaki.

³³ Nka ni mɔgɔ min ka ne lamɛn, o tigi bena sigi hera ni laganfiya ra;
a bena sigi nasuma ra, kojugu si tena a ja tige.»

2

Hakiritigiya be mɔgɔ tanga kojugu ma

¹ Ne dence, ni i ka sɔn ne ta kumaw ma,
ni i ka ne ta kumakan mara i yere kɔnɔ,

² ni i ka i toro malɔ ka i janto hakiritigiyakumaw ra,
ni i ka i jusukun jenge ka taga faamurikonuman sira fe,

³ ni i ka faamuri wele,
ni i ka i kan korɔta ka kule faamurikonuman nɔ fe,

⁴ ni i ka faamuri jini i ko warigbe,
ni i k'a yɔrɔjini kosebe i ko naforo dogonin,

⁵ o tuma ra i bena Matigi Ala nasiran faamu;
min ye Ala ta lonniya ye, i bena o sɔrɔ.

⁶ Sabu Matigi Ala le be hakiritigiya di mɔgɔ ma;
ale da le be mɔgɔ karan lonniya ni faamurikonuman na.

⁷ A be sesɔrɔri mara mɔgɔnumanw ye;
minw be tagama ni jusukun gbenin ye, a be olugu tanga i ko negɛbennan;

⁸ Sabu Ala be can siratagamabagaw ta temeyɔrɔw korɔsi;
a b'a janto a ta mɔgɔnumanw temesira ra.

⁹ O ra, i bena terenninya ni can ni sirajuman ko faamu,
ani sira o sira ka ji.

¹⁰ Sabu hakiritigiya bena don i jusu ra,
lonniya bena i ninsɔndiya.

¹¹ I ta miiricogonuman bena ke sababu ye ka i bɔsi,
i ta faamurikonuman bena ke sababu ye ka i tanga,

¹² ka i kisi ka bɔ sirajugu kan,
ka i kisi kumayeleɛmabaga darakan ma,

¹³ ani mɔgɔ minw be sirajuman bla,
ka dibirasiraw ta,

¹⁴ ani minw be kojugu ke fɔ ka ninsɔndiya o ra,
ka kumayelema ke, fɔ ka nagari o ra;

¹⁵ o mɔgɔw te sira terennin ta,
o temeyɔrɔw bee jengenin lo.

¹⁶ O ra, i bena i yere kisi ka bɔ muso sunguruba boro,
ka i yere kisi ka bɔ muso yaalabaga boro, ale ni a ta mɔgɔmalasakumaw.

¹⁷ A sunguruman k'a kan di ce min ma, a be ban o ce ra;
a ka layiri min ta a ta Ala na korɔ, a be jina o kɔ.

¹⁸ A ta so be jenge ka taga saya fan le fe,
a ta siraw be taga mɔgɔ saninw le ta so.

¹⁹ Mɔgɔ o mɔgɔ be taga a nɔ fe, o si te seko tuun;
o si te nanamanya sira sɔrɔ tuun.

²⁰ O ra, i bena tagama mɔgɔnumanw temeyɔrɔ ra,

ka to mɔgɔ terenninw ta sira kan.

²¹ Sabu mɔgɔɗumanw le bena sigi jamana kɔnɔ;
mɔgɔ jusukun gbenninw le bena to jamana kɔnɔ.

²² Nka Ala bena mɔgɔjuguw labɔ jamana kɔnɔ,
a bena mɔgɔjanfabagaw sama ka o bɔ jamana kɔnɔ.

3

Hakiritigiya ni Alapasiran

¹ Ne dence, i kana i hakiri bɔ ne ta ladirikan kɔ;
ne ta kumakan mara i jusukun na,

² sabu o le bena i si janya,
ka san caman fara i si kan, ka hera di i ma.

³ I kana a to numanya ni kankelentigiya ye bosi i ra.
A siri i kan na,
k'a sebe i jusukun walaka kan.

⁴ Ni o kera, i bena tɔgɔɗuman sɔrɔ,
i ko bena diya Ala ye, i ko bena diya mɔgɔw fana ye.

⁵ I jigi la Matigi Ala kan ni i jusukun bɛɛ ye;
i kana i boromala i yere ta faamuri kan.

⁶ Ala sago jini i ta koketa bɛɛ ra;
ni o kera, ale bena i ta sira lateren i ye.

⁷ I kana i yere jate hakiritigi ye;
nka siran Matigi Ala le na, ka i yere mabɔ kojugu ra.

⁸ O le bena i farikolo kenɛya,
ka baraka don i kolow ra.

⁹ Matigi Ala bonya ni i borofɛnw ye,
a bonya ni i ta foro ta simanw bɛɛ kun folow ye.

¹⁰ Ni o kera, i ta bondow bena fa fɔ ka bon;
i ta rezenji minanw bena fa rezenjikura ra fɔ ka woyo.

¹¹ Ne dence, i kana ban Matigi Ala ta ladirikan ma;
ni a ka i jaraki, i kana muruti.

¹² Sabu Matigi Ala bɛ mɔgɔ min kanu, a bɛ o tigi le koro,
i n'a fɔ fa bɛ a den koro cogo min na, den min ko ka di a ye.

Hakiritigiya nafa ka bon

¹³ Ni mɔgɔ min ka hakiritigiya sɔrɔ, o tigi ta pana;
ni mɔgɔ min ka faamurikoɗuman sɔrɔ, o tigi ta ka di!

¹⁴ Sabu nafa min bɛ sɔrɔ a ra, o nafa ka bon ni hali wari ye;
tonɔ min bɛ sɔrɔ a ra, o ka bon ni hali sanin ye.

¹⁵ Hakiritigiya songɔ ka bon ni lulu ye;
i na bɛ bɔ fɛn o fɛn fɛ, o si dawula tɛ se ka suma ni a ta ye.

¹⁶ Sijan le bɛ hakiritigiya kininboro kɔnɔ.
Naforo ni bonya bɛ a numanboro kɔnɔ.

¹⁷ Hakiritigiya ta temɛyɔrɔw ye jususuma yɔrɔw le ye,
a temesiraw bɛɛ ye laganfiya siraw le ye.

¹⁸ Yiri dɔ lo, ni mɔgɔ min k'a mina, a bɛ si di o tigi ma;
ni min k'a dere ni a boro fla ye, o tigi ta pana.

¹⁹ Matigi Ala ka dugukolo ju sigi ni hakiritigiya le ye;

a ka sankolo lo a no ra ni faamuri le ye.

²⁰ A ta lonniya le sababu ra, dugukolo jidingaw dayelera; o le sababu ra, gomiji be jigi ka bo sankabaw ra.

Ala le be hakiritigiw tanga

²¹ Ne dence, hakirijuman ni miiricogoruman mara ka ja; i padon a ra tuma bee.

²² O le bena si di i ma, ka ke masirifen ye i kan na.

²³ O ra, i bena tagama i ta sira kan hera ni laganfiya ra; i tagamato sen tena talon foyi ra.

²⁴ Ni i be la, foyi tena i ja tige; ni i lara, i ta sunogo bena diya.

²⁵ Jatige min be bara ka cun mogo kan, i tena siran o ja; cenriba min bena ben mogojuguw kan, i tena siran o fana ja.

²⁶ Sabu Matigi Ala bena ke i jigilayoro ye; a bena i tagamato korosi, janko i sen kana mina jan do ra.

Mogo ka kan k'a mogogogon minako ja

²⁷ Mogo min ka kan ni i ta kojuman ye, i kana ban ka kojuman ke o tigi ye, k'a soro se be i ye k'a ke.

²⁸ I kana a fo i mogogogon ma ko: «Taga ka na, sini ne bena a di i ma,» k'a soro bi yere i be se k'a di a ma.

²⁹ I kana kojugu naninya i mogogogon kama, k'a soro a siginin be i koro, miiriyajugu si te a konso i ta fan fe.

³⁰ I kana kere ke ni mogo do ye gbansan, k'a soro a ma kojugu si ke i ra.

³¹ I kana jabo mogo fariman fe, i kana son a ta kow si ma.

³² Sabu Matigi Ala be kojugukebagaw haramuya, nka a be mogorumanw don a ta jen ra.

³³ Matigi Ala ta danga le be mogojugu ta so kan, nka a be baraka don mogoruman ta sigiyoro ra.

³⁴ Minw ye kumakolonfobagaw ye, a fana be kumakolon le fo olugu ma, nka a be ja mogo sabarininw ma.

³⁵ Hakiritigiw bena bonya soro o ta cen ye, nka mogo hakirintanw ta bena ke maroya le ye.

4

Den be hakiritigiya soro a face fe

¹ Ne dencew, aw ye aw fa ta ladirikan men, aw ye aw janto o ra, ka faamuri soro,

² sabu ne be lonniyanuman le yirara aw ra; aw kana ban ne ta ladirikan na.

³ Wagati min ne fana tun ye denmisennin ye ne face koro, tuma min ne fitiniman kelenpe le tun be ne bamuso koro, ka to k'a ta kanuya diyabo,

⁴ ne face fana tun be to ka kow jayira ne ra, k'a fo ne ye ko: «Ne ta kumaw to i jusu ra!

Ne kumakan mara, janko i ye si soro.

⁵ Hakiritigiya jini, faamuri jini.

I kana jina ne ta kumaw ko,
i kana i yere mabo ne darakumaw ra.

⁶ I kana i ko di nin kumaw ma, sabu o le bena i kisi,
o kumaw kanu, sabu o le bena i tanga kojugu ma.

⁷ Ka jija ka hakiritigiya jini, o le ye hakiritigiya damina ye,
fen o fen be i boro, o bee ke ka faamuri jini.

⁸ Ni i ka hakiritigiya jate fenba ye, hakiritigiya be i korota,
ni i k'a mina ni i boro fla ye, a be i bonya.

⁹ A bena neema masafugula le sigi i kun na,
a bena masafugula nooroman le biri i kun na.»

Mogɔ terennin ta sira ani mogɔjugu ta sira

¹⁰ Ne dence, ne lamɛn, ka sɔn ne ta kumaw ma;
ni o kera, i si sandaw bena caya.

¹¹ Ne ka hakiritigiya sira yira i ra,
ne ka i bla sirajuman kan.

¹² Ni i ka o sira tagama, foyi tena i ta tagama bari,
i borito sen tena talon foyi ra.

¹³ I jija ka ladirikan mina ka ja, a kana bosu i ra;
a mara kosebe, sabu i be si soro o le baraka ra.

¹⁴ I kana teme mogɔjuguw temeyoro ra,
i kana tagama kojugukebagaw ta sira kan.

¹⁵ O sira ye k'a to yi, i kana teme a fe;
i yere mabo o sira ra, ka taga i ta sira fe.

¹⁶ Sabu ni o mogow ma kojugu ke fiyewu, o te se ka sunogo;
o ja te sunogo soro, ni o ma mogɔ do laben.

¹⁷ Sabu olugu ta domuni ye kojugu le ye,
o ta duven minta ye fariya le ye.

¹⁸ Nka mogɔ terenninw ta sira be i ko dugugbeda yeelen;
a yeelen be to ka bonya, fo ka taga tere se kuncɛ.

¹⁹ Mogɔjuguw ta sira be i ko dibifinba;
fen min bena o laben sira ra, o te se ka o ye.

Mogɔ ka kan ka sira terennin tagama

²⁰ Ne dence, i janto ne ta kumaw ra,
i toro sigi ka ne darakan lamɛn.

²¹ I ja lo ne ta kumaw ra tuma bee;
o mara fo i jusukun kononoyoro ra.

²² Sabu ni minw ka hakiri soro, a be si di olugu ma;
a be o farikolo yoro bee keneya.

²³ I janto i jusukun le ra ka teme fen tow bee kan,
sabu i ta panamanya kow be bo yi le.

²⁴ I sen bo flankafukumaw ra,
i da bo janfakumaw ra.

²⁵ I ja lo i ta sira ra ka teren ka taga,
i padenw sin i ta sira ma ka teren ka tagama.

²⁶ I ye tagama sira terennin kan;
ni o kera, i ta kow bee bena dakana.

²⁷ I kana jenge ka taga i kininboro fe walama i numanboro fe,
i sen bo kojugu ra.

5

Ka nɔrɔ muso wɛrɛ ra o ma bɛn

¹ Ne dence, i janto ne ta hakiritigiyakumaw ra,
i toro malo ne ta faamurikumaw ra,

² janko i ye miiricogonuman sɔrɔ,
janko i da ye lonniyakumaw sɔrɔ k'a fɔ.

³ Sabu li bɛ tɔni ka bɔ muso sunguruba da ra,
a darakan nugunin lo ka tɛmɛ turu kan.

⁴ Nka a laban, o li bɛ kunaya i da ra i ko jalaji;
a laban, a darakan bɛ i tigɛ i ko muru da fla.

⁵ A senw bɛ saya sira le kan,
a ta tagama nasinna kaburu le ma.

⁶ Sira min b'a sɔn si ra, a tɛ o jate,
a ta siraw pagaminin lo, nka a tɛ o lon.

⁷ Ayiwa, ne dencew, aw ye ne lamɛn!
Aw kana aw yɛrɛ mabɔ ne kumakan na!

⁸ I ta sira yɔrɔ janya o muso jɔgɔn na,
i kana gbara a ta bonda ra!

⁹ Ni o tɛ, i bɛna i ta bonya di mɔgɔ wɛrɛw le ma,
i bɛna i si sandaw di mɔgɔ hinabari dɔ le ma.

¹⁰ Mɔgɔ wɛrɛw le bɛna i borofɛnw cɛ fɔ ka wasa a ra,
i ta sege tɔnɔ bɛna taga mɔgɔ wɛrɛ le ta so.

¹¹ I bɛna to ka nuna i si laban na,
k'a sɔrɔ i fari ni i sogo bɛɛ halakira ka ban.

¹² O wagati le ra, i bɛna a fɔ ko: «E, mun na ne tun ma sɔn ladiri ma sa?
Mun na ne banna korori ma?»

¹³ Mun na ne ma sɔn ka ne karamɔgɔw kumakan lamɛn dɛ?
Mun na ne ma ne toro lɔ ne karanbagaw kan na sa?

¹⁴ A tora dɔɔnin, ne tun bɛna halaki ka ban le pewu
ne ta jamana mɔgɔw bɛɛ lajennin cɛ ra!»

Ka i yɛrɛ ta muso kanu o le jɔgɔn tɛ

¹⁵ I yɛrɛ ta dinga soginin ji min;
ji min bɛ bɔ i yɛrɛ ta kɔlon kɔnɔ, o min.

¹⁶ Mun na i b'a to i ta bununji ye bɔn kɛnɛ ma gbansan?
Mun na i b'a to i ta kɔ jiw ye woyo ka taga siradaw fɛ?

¹⁷ A ka kan ka kɛ i kelen ta le ye,
a man kan ka kɛ mɔgɔ wɛrɛ ta ye.

¹⁸ I yɛrɛ ta bununji diyabɔ;
i kanbelenman ka muso min furu, i yɛrɛ ninsɔndiya ni o ye.

¹⁹ I ta minanmuso kanunin lo,
i ta dagbɛmuso saraman lo;
i wasa don ale ta kanuya le ra tuma bɛɛ,
a jarabi ye i mina wagati bɛɛ.

²⁰ Mun kosɔn i bɛ jarabi muso sunguruba ra sa, ne dence?
Mun kosɔn i bɛ i boro melege muso yaalabaga dɔ cɛ ra?

²¹ Ayiwa, Matigi Ala na bɛ adamaden tɛmɛsiraw bɛɛ ra,

a be mɔgɔ tagamacogo beɛ kɔrɔsi.
²² Mɔgɔjugu yere ta kojuguw le b'a mina jan na,
 a yere ta jurumun juruw le b'a siri.
²³ A be sa, sabu a banna ladiri ma,
 a ta hakirintanya bonyakojugu b'a lafiri.

6

Ni i ka layiri ta, i y'a dafa

¹ Ne dence, ni i ka i yere ke i mɔgɔnɔgɔn ta juru ko seere ye,
 ni i boro don a boro ka kari ko i be lo ni o kunko ye,
² ni i yere darakan ka i mina o jan na,
 ni i yere kumakan ka i siri juru ra,
³ ne dence, i ka kan ka min ke ka i yere bo, o le ye nin ye:
 i n'a fo i ka i yere don o tigi boro ka ban,
 taga i yere majigi, ka jurudonbaga daari kosebe.
⁴ I kana a to sunɔgo ye don i ja ra ni a ma janabo,
 i kana i ja tugu ka jingo ni a ma janabo.
⁵ I yere bosi i ko dagbe be bori k'a yere bosi donsoce boro cogo min na,
 i yere bosi i ko kono be a yere bosi konominabaga boro cogo min na.

Salibagato

⁶ Ele salibagato, taga dugumeneninw fe,
 taga o ta baaracogo fe, i ye hakiri soro.
⁷ Kuntigi te o fe,
 jamogo te o fe, jamanatigi te o fe.
⁸ Nka ni simantige sera, o be o ta siman laben,
 ni simancewagati sera, o be o ta domuni ladon o ta so.
⁹ Ele salibagato, ele bena wuri tuma juman le?
 Ele bena wuri sunogo ra tuma juman le?
¹⁰ Ka sunogo doonin, ka i ja tugu ka jingo doonin,
 ka i boro fla kuru ka la doonin,
¹¹ ni i ka to o ra, fagantanya bena bara i ra i ko son be bara mogo ra cogo min na,
 jani bena bara i ra i ko kerekece murutigi be bara mogo ra cogo min na.

Janfamogo laban te ja

¹² Adamaden sɔnkolon, adamaden mogo terenbari,
 ale le be yaala ni janfa ye a da ra.
¹³ A b'a ja komikomi, ka ko do fo,
 a be tagamasiyenw ke ni a sen ye ka ko do fo,
 a be tagamasiyenw ke ni a borokandenw ye ka ko do yira.
¹⁴ Kumayelema b'a jusu ra,
 a be kojugu naninya wagati beɛ,
 a be mogow bla nɔgɔn na.
¹⁵ O le koson, cenri bena cun a kan yoronin kelen na,
 a bena bara ka halaki, fla te halakiri min na.

Fen wolonfla minw man di Ala ye

¹⁶ Fen woro be yi, Matigi Ala be minw koninya,
 a fo fen wolonfla yere, a be minw haramuya:
¹⁷ Mogo min b'a yere fisaya tow ma,

mogo min nenkun be faninya fo,
 mogo min be mogo jarakibari faga,
 18 mogo min jusukun be terenbariyakow naninya,
 mogo min sen ka teri kojugu no fe,
 19 mogo seerejugu min be faninya fo,
 ani mogo min be balemaw bla jogon na.

Muso jencyakεbaga

20 Ne dence, i face ta kumakan lamεn,
 i kana ban i bamuso ta ladirikan ma.
 21 O kumaw mara i jusukun na wagati bee,
 a siri i kan na tuma bee.
 22 Ni i be tagama, o le bεna i ta sira yira i ra,
 ni i lara sunogo ra, o le bεna i korosi,
 ni i wurira, o le bεna ke i barokejogon ye.
 23 Sabu o kumaw ye fitina le ye,
 o ladirikanw ye yeelen le ye,
 o korori ni o karan ye sisorosira le ye.
 24 O le bεna i tanga muso jogojugu ma,
 ka i tanga muso yaalabaga ta mogomalasakumaw ma.
 25 I kana ta a ceɽa ma, ka jabo a fe i jusukun na de!
 I kana a to a logo ye i mina a jakisew ceɽa koson de!
 26 Jatamusu be mogo borofen bee ban fo ka taga i ta sorota to to buru kunkurunnin
 kelenpe ye,
 muso furunin jencyakεbaga be mogo ta janamanya bee le mina jan na.
 27 Yala mogo be se ka tasuma don i ta derege jukoro,
 ni i ta faniw ma jeni wa?
 28 Yala mogo be se ka tagama takami kan,
 ni a ma i sen jeni wa?
 29 Ce min be jen ni a mogojogon ta muso ye, o tigi ta be ten le,
 ni mogo o mogo ka maga a mogojogon ta muso ra, o tigi jarakibari te to.
 30 Son min kongoto be fen sonya k'a domu kongo koson,
 mogo te o mafiyεnya.
 31 O bee n'a ta, ni a minana, a ka min sonya a be o jogon wolonfla le sara,
 hali ni a kera ko a be a ta sokonominan bee le di.
 32 Nka mogo min be jencya ke ni walimuso ye, o tigi hakiri ka dogo;
 mogo o mogo be o ke, o tigi b'a yere halaki le.
 33 O tigi tena foyi soro ni bugori ni dogoyari te;
 ale ta maroya koni tena ban ka ye.
 34 Sabu celiya be furuce ta jusugban lawuri,
 ni a b'a yere dimibo lon min na, a te makari.
 35 Bonyafen si te se k'a jusu suma,
 hali ni i ka bonyaya caya cogo o cogo k'a di a ma, a tena son.

7

Muso jencyakεbaga

1 Ne dence, ne ta kumaw to i hakiri ra,
 ne ta kumakan mara ka ja i jusukun na.
 2 Ne ta kuma mara janko i ye si soro,
 ne ta ladirikan korosi kosebe, i ko i be i janto i jakise ra cogo min na.

3 O kumaw siri i borokandenw na,
 a seɓe i jusukun walaka kan.
 4 A fɔ hakiritigiya ma ko: «Ele ye ne balemamuso le ye!»
 Faamuri wele ko i terimuso!
 5 Ni o kera, o bena i tanga muso sunguruba ma,
 ka i tanga muso yaalabaga ma, ani a ta mɔgɔmalasakumaw.

6 Lon dɔ, ne tun be ne ta bon finetiri ra,
 ne tun be fleri kera finetiri neɓesansan wow fe.
 7 Ne ka ceden dɔ ye naloman dɔw ce ra,
 ne ka ceden dɔ korɔsi kanbelenw ce ra, min hakiri tun ka dɔgɔ.
 8 A tun be nana sira kan o muso jɔgɔn dɔ ta so fan na,
 a tun ka o muso ta sosira ta.
 9 Terebenda wagati tun lo, wuladayanfan fe,
 su damina wagati ra, dibi donwagati ra.
 10 Muso dɔ barara ka bɔ ka na a kunben,
 a ta fanidoncogo tun be i ko jatɔmuso, ŋaninyajugu b'a jusu ra.
 11 A da ka ca, a te maro,
 a te sigi a ta so ka ye.
 12 Ni a te sirada ra, a be dugu kɔnɔ,
 a be teme sirafaranw bee ra, ka to ka ce w le kɔnɔ.
 13 A ka kanbelen poron k'a mina o cogo le ra, ka melege a ra,
 k'a fɔ kanbelen ye, hali a ma maroya, ko:
 14 «E, ne tun ka kan ka ninsɔndiya saraka* min faga,
 ne sera ka o layiri dafa bi*.

15 «O koson ne bɔra ka na i kunben,
 ne ka i yɔrɔpini, fɔ ka i ye.
 16 Ne ka birifaniw lala ne ta lanan kan, k'a laben ka ja,
 ne ka Misiran jamana ta birifani jumanman dɔw le la a kan.
 17 Ne ka ne ta layɔrɔ kasa diya ni turu kasadimanw ye:
 miri turu, ani alowesi turu, ani sinamone turu.
 18 Na, an ye jɔgɔn kanu, ka fa jɔgɔn na, fɔ ka janamini, fɔ ka taga dugu gbɛ,
 an ye jɔgɔn logɔrake kanuya ra.
 19 Sabu ne ce te so,
 a tagara tagamajan dɔ le ra.
 20 A ka wari caman le don a ta waribɔrɔ kɔnɔ ka taga,
 a te seko fɔ ni karo janfara.»

21 O muso ka o kanbelen mina ni a ta ceguya ye,
 a k'a nege fɔ k'a sɔrɔ ni a ta mɔgɔmalasa kumaw ye.
 22 O yɔrɔnin kelen bee, kanbelen gbanna a ko,
 i n'a fɔ o be tagara ni misi min ye a fagayɔrɔ ra,
 i n'a fɔ o be tagara ni fatɔ min sirinin ye a bugɔyɔrɔ ra,
 23 fɔ biɓe dɔ ye na a sɔnkun sɔgɔ.
 A be i ko kɔnɔnin min be bori ka taga a yere don jo ra,
 sabu a t'a lon ko ale nin bena to a ra.

24 Ayiwa, sisan ne dencew, aw ye ne lamɛn!

* 7:14 7.14 O korɔ ye ko ale bɔra ka na kanbelen wele, ka taga o sarakasogo le domu, nka can te o ye.

Aw ye aw janto ne darakumaw ra!

²⁵ I kana i ta miiriya sama ka taga nin muso ɲɔgɔn ta sira fɛ,
i kana a ta siraw ta ka i yere latunu.

²⁶ Sabu a ka ce minw laben ka ban ka o faga, o ka ca;
a ka minw faga, o bee tun ye ce barakamanw le ye fana.

²⁷ A ta so ye kaburu sira le ye,
sira min be mogo lajigi fo saya ta so yere kono.

8

Bee ka kan ka hakiritigiya jini

¹ Yala hakiritigiya te adamadenw welera wa?

Yala faamuri te a kan korotara ka peren wa?

² A be lo yoro korotaninw na, ani siradaw ra,
a be lo sirafaranw na,

³ a be lo dugu dondaw koro,
a be lo dugu donda siraw ra ka peren:

⁴ «Aw mogo, ne be aw le welera!

Ne kan be aw adamadenw le ma!

⁵ Aw nalomanw, aw ye ceguya degi!

Aw hakirintanw, aw ye hakiri soro!

⁶ Aw ye menni ke, sabu ne bena kuma nafamanw le fo,
ne bena ne da yele ka cankumaw le fo.

⁷ Ne da be kumapuman le fo,
ne nenkun be kumajugu haramuya.

⁸ Ne darakuma bee terennin lo,
nanbarakuma ni kuma terenbari si te bo ne da ra,

⁹ ne darakuma bee gbenin lo faamurikebagaw fe,
a bee ye kumapuman le ye lonnikebagaw fe.

¹⁰ Aw ye ke ne ta ladirikan fe ka teme hali wari kan,
lonniya ka fisa ni sanin bee ra pumanman ye.

¹¹ Sabu hakiritigiya ka fisa ni lulu ye,
mogo be nabo fen o fen fe, o si te se ka suma ni hakiritigiya ye.»

Hakiritigiya be min ke mogo ye

¹² «Ne min ye hakiritigiya ye, ne ni ceguya le siginin be ɲɔgɔn fe,
lonniya ni miiricogonuman be soro ne le fe.

¹³ Matigi Ala nasiran be mogo min na, o tigi be kojugu koninya,
yerewasobaga, ani yerebonyabaga, ani sirajugu tagamabaga,
ani da min be kumayelema ke, ne be o koninya.

¹⁴ Ladiri ni hakiripuman be soro ne le fe,
ne le ye faamuri ye, sebagainya be soro ne le fe.

¹⁵ Ne le sababu ra, masacew sigira masaya ra,
ne le sababu ra, kuntigiw be se ka ko terenninw latige.

¹⁶ Ne le sababu ra, fagamaw sigira fanga ra,
ani mogobaw, ani dunupa kititigebagaw bee.

¹⁷ Ne koni, mogo minw be ne kanu, ne fana be olugu kanu,
minw be ne yoropini, olugu be ne soro.

¹⁸ Naforo ni bonya be ne le fe,
fenpuman meentaw, ani wasa be soro ne le fe.

¹⁹ Tono min be soro ne ra, o ka fisa ni sanin ye, a ka fisa ni sanin yereworo ye,

nafa min be ne ra, o ka fisa ni warigbe bee ra pumanman ye.

²⁰ Ne be tagama sira terennin le kan,

ne be teme cansiraw le fe.

²¹ Ne be ne kanubagaw fentigiya,

ka o ta nafomarayoro fa.»

Hakiritigiya be bo Ala yere le ra

²² «Ne worora kabini Matigi Ala ta baara damina ra,

tuma min na a tun ma a ta danfen folow si dan ban.

²³ Ne sigira kabini wagatijan,

kabini folofolo, k'a soro dugukolo ma dan folo.

²⁴ Ne nana, k'a soro jibaw tun te yi folo,

ne nana, k'a soro bununjibaw si tun te yi folo;

²⁵ ne nana k'a soro kuruw tun ma dan ban,

ne nana k'a soro kongoriw tun ma sigi ban,

²⁶ o y'a soro Ala tun ma dugukolo ni kongow dan folo,

a tun ma hali dununa buguri folo dan ban.

²⁷ Wagati min Ala ka sankolo bla a no ra, ne tun be yi;

wagati min a ka jibaw dantige,

²⁸ wagati min a ka sankabaw bla san fe,

wagati min dugukolo jukorojiw woyora ka bo ni baraka ye,

²⁹ wagati min a ka kogoji dan yira,

janko a ji kana teme o danw kan,

wagati min a ka dugukolo jusigiyoro tagamasiyen ke,

³⁰ ne tun be a kere fe i ko baarakuntigi.

Lon o lon ne tun b'a diyanyako ke,

ka nagari a ja koro tuma bee.

³¹ Ne tun be nagari a ta dugukolo ko kan,

ka ninsondiya adamadenw ce ra.»

Hakiritigiw le be nasuma soro

³² «Ayiwa, sisan, ne dencew, aw ye ne lamén!

Minw be ne ta sira tagama, olugu ta pana!

³³ Aw ye ladiri lamén, ka ke hakiritigiw ye,

aw kana ladiri bla aw yere ko fe.

³⁴ Mogo min be ne lamén, o tigi ta pana,

mogo min be lo lon o lon ne ta so donda ra ka menni ke,

min be lo ne ta da ra, ka menni ke, o tigi ta pana.

³⁵ Sabu ni mogo min ka ne soro, o tigi kera sitigi ye,

Matigi Ala be son o tigi ma.

³⁶ Nka ni mogo min ka ne kan bla, o tigi ka kojugu ke a yere le ra;

mogo o mogo be ne koninya, o tigi be saya le kanu.»

9

Hakiritigiya ta welerikan

¹ Hakiritigiya k'a ta bon samasen wolonfla lese,

a k'a ta bon lo.

² A ka beganw faga, ka minnifenw laben,

a ka domunikeyoro laben.

³ A k'a ta baaraden sunguruw ci,

ko o ye taga peren k'a ta weleri lase mogow ma;

o be lo dugu yoro korotaninw le ra ka weleri ke:

⁴ «Mogo o mogo ye kolonbari ye, o ye teme yan!»

Minw hakiri ka dogo, a b'a fo olugu ye ko:

⁵ «Aw ye na ne ta domuni ke,
ne ka minnifen min laben, aw ye na o min!

⁶ Aw ye nalomanya dabra, janko aw ye si soro,
aw ye faamuri sira ta.»

Hakiritigi ni hakirintan

⁷ Mogo min be kumakolonfobaga ladi, o tigi be dogoyari le lase a yere ma,
mogo min be mogojugu jaraki, o tigi be maroya le lase a yere ma.

⁸ I kana kumakolonfobaga jaraki, ni o te, a be i koninya,
nka hakiritigi jaraki, ni o kera, a be i kanu.

⁹ Hakiritigi karan, ni o kera, do be fara a ta hakiritigiya kan;
lonniya yira mogo terennin na, ni o kera, do be fara a ta lonni kan.

¹⁰ Matigi Ala nasiran, o le ye hakiritigiya damina ye,
Ala saninman lonniya, o le ye faamuri ye.

¹¹ Sabu, ne hakiritigiya, ne le sababu ra i si bena caya,
ne le sababu ra san caman bena fara i si kan.

¹² Ni i ye hakiritigi ye, i ta hakiritigiya nafa be i kan,
ni i ye kumakolonfobaga ye, i ta kumakolonfo kunko be i kelen kan.

Hakirintanya ta welerikan

¹³ Hakirintan be i ko muso dacamantigi,
a be i ko muso naloman, min te foyi lon.

¹⁴ A be sigi a ta so donda ra,
siginan do kan, dugu yoro korotaninw na,

¹⁵ ka peren ka temebagaw wele;
minw terenna, ni o be tagara o ta sira fe, a be olugu wele:

¹⁶ «Mogo o mogo ye kolonbari ye, o ye teme yan!»

Minw hakiri ka dogo a b'a fo olugu ye ko:

¹⁷ «Ji sonyanin le ka di,
denjuguya domuni le ka timi.»

¹⁸ Mogow m'a lon ko a ta so ye saya ta yoro le ye,
o m'a lon ko a be mogo minw wele ko olugu bee be jigi saya dibi le ra.

10

Sulemani ta hakiritigiyakumaw

¹ Masace Sulemani ta zanaw.

Den hakimisan b'a face jusu suma,
nka den hakirintan be a bamuso jusu kasi le.

² Naforojugu sorori te mogo nafa,
nka terenninya be mogo kisi saya ma.

³ Matigi Ala te mogo terennin to kongora,
nka mogojuguw be sama fen minw ko, Ala be o yoro janya o ra.

⁴ Boro min ka suma baara ra, o be fagantanya lase mogo ma, nka boro min be timinadiya baara ra, o be mogo fentigiya.

⁵ Den min be siman ladon simantigewagati ra, o ye den hakiriman ye; nka min be a ta ke sunogo ye simankanwagati ra, o be mogo lamaroya.

⁶ Dugawu le be mogo terennin kan, nka kuma farimanw le dogonin be mogojugu da ra.

⁷ Mogow hakiri be to mogo terennin na, ka dugawu le ke a ye, nka mogojugu tgo be tori.

⁸ Mogo hakiriman be son ladirikan ma, nka nalomanyakuma fobaga b'a yere halaki.

⁹ Mogo min be tagama ni jusukun gbenin ye, o tigi ja siginin be tagama, nka mogo min te sira terennin ta, o ta kow bena bo kene kan.

¹⁰ Mogo min b'a na komikomi janfa koson, o be toro le lase mogo ma, nalomanyakuma fobaga b'a yere halaki*.

¹¹ Mogo terennin darakuma be si di mogo ma, nka mogojugu da fara kuma farimanw le ra.

¹² Koninya be kere lawuri; nka kanuya be hake bee datugu.

¹³ Hakiritigiyakumaw le be faamurikebaga da ra, nka minw hakiri ka dogo, bisan be jini olugu ko le kama.

¹⁴ Hakiritigiw be lonniya mara ka na, nka naloman da b'a sama ka taga ni a ye a benyoro le ra.

¹⁵ Nafrotigiw ta naforo le ye o ta dugu barakaman ye, nka fagantan ta fagantanya le ye a bensababu ye.

¹⁶ Mogo terennin ta baara sara b'a son si ra, nka mogojugu ta baara ton b'a bla jurumun na.

¹⁷ Mogo min be ladirikan men, o be sisorosira le kan, nka min be ban korori ma, o b'a yere lafiri.

¹⁸ Mogo min be koninya dogo a jusu ra, o da be faninya tige, min be yaala ka mogow tgo cen, o ye hakirintan ye.

¹⁹ Kumacamantigi ni jurumun te ban, nka mogo min be se a da koro, o ye mogo hakiriman ye.

²⁰ Mogo terennin ta kuma be i ko warigbe bee ra numanman,

* **10:10** 10.10 Kitabu dow kon a sebera ko: mogo min b'a mogojogon jaraki can kan, o tigi be hera le jini.

nka mɔgɔjuguw ta jusukunnakow nafa ka dɔgɔ.

²¹ Mɔgɔ terennin ta kuma bɛ mɔgɔ caman nafa, nka naloman bɛ sa a ta hakiridɔgɔya kosɔn.

²² Matigi Ala ta baraka le bɛ mɔgɔ fentigiya, a fana tɛ tɔɔrɔ wɛrɛ si fara a kan.

²³ Kojugukɛ ye hakirintan diyanyako ye, hakiritigiya fana ye mɔgɔ faamurikɛbaga diyanyako ye.

²⁴ Mɔgɔjugu bɛ siran ko min ja cɔ, o le b'a sɔrɔ, nka mɔgɔ terennin bɛ nabɔ fɛn min fɛ, Ala bɛ o di a ma.

²⁵ Ni folonkonto fiyɛra ka tɛmɛ, mɔgɔjugu bɛ tunu, nka mɔgɔ terennin bɛ to a nɔ ra tuma bɛɛ.

²⁶ Minnifen kumunin bɛ min kɛ mɔgɔ jin na, sisi bɛ min kɛ mɔgɔ paden na, salibagatɔ bɛ o le kɛ a cibagaw ra.

²⁷ Matigi Ala nasiran bɛ mɔgɔ si janya, nka Ala bɛ mɔgɔjuguw si dɔgɔya.

²⁸ Mɔgɔ terenninw ta Alamakɔnɔ laban ye jagari ye, nka mɔgɔjugu jigi bɛ cɛn.

²⁹ Matigi Ala ta sira ye mɔgɔ jusukungbɛnin ta dogoyɔrɔ le ye, nka minw bɛ terenbariyakow kɛ, olugu halaki sababu lo.

³⁰ Mɔgɔ terennin tɛ jɛngɛ ka bɔ a nɔ ra ka ye, nka mɔgɔjuguw tena to jamana kɔnɔ fiyewu.

³¹ Hakiritigiyakumaw le bɛ bɔ mɔgɔ terennin da ra, nka kumayɛlɛmabaga nɛnkun bɛ tigɛ.

³² Mɔgɔ terennin da bɛ kuma bɛnnin fɔcogo lɔn, nka mɔgɔjugu da bɛ kumayɛlɛma le lɔn.

11

¹ Matigi Ala bɛ sumanikɛnan dayaganin tigi haramuya; nka kilo dafanin tigi ka di Ala ye.

² Yɛrɛyira bɛ dɔgɔyari lase mɔgɔ ma, nka hakiritigiya ye mɔgɔ majigininw ta ye.

³ Mɔgɔɗumanw ta jusukungbɛninya bɛ o bla sirajuman kan, nka janfamɔgɔw ta kumayɛlɛma bɛ o halaki.

⁴ Naforo tɛ foyi ja Ala ta dimilon na, terenninya le bɛ mɔgɔ kisi saya ma.

⁵ Mɔgɔ jusukungbenin ta terenninya le be a ta sira ja,
nka mɔgɔjugu be ben a yere ta juguya koson.

⁶ Mɔgɔnumanw ta terenninya be o kisi,
nka janfamɔgɔw be mina jan na o yere ta nege koson.

⁷ Ni mɔgɔjugu sara, a jigi be ban,
a tun k'a boromala a ta fangatigiya min kan, o beɛ be tunu.

⁸ Ni mɔgɔ terennin degura, Ala b'a bɔsi,
ka mɔgɔjugu bla a no ra.

⁹ Alanasiranbari b'a fe k'a mɔgɔɔgɔn halaki n'a da ye,
nka mɔgɔ terennin ta lonniya b'a kisi.

¹⁰ Ni mɔgɔ terenninw ka hera sɔrɔ, dugumɔgɔw jusu be diya;
ni mɔgɔjuguw ka halaki, dugumɔgɔw be nagarikanbaw bɔ.

¹¹ Mɔgɔnumanw ta dugawu le be dugu lo,
nka mɔgɔjuguw da be dugu ci.

¹² Mɔgɔ min b'a mɔgɔɔgɔn dɔgɔya, o hakiri ka dɔgɔ,
nka mɔgɔ min ye faamurikebaga ye, o te kuma.

¹³ Nafigi be mɔgɔw ta gundow labɔ kene kan,
nka lanamɔgɔ be kow mara.

¹⁴ Ni ko payirabagaw ka fon, jamana be ben,
nka ni ladibagaw ka caya, o le be na ni sesorori ye.

¹⁵ Ni mɔgɔ min k'a kan di ka ke mɔgɔ were ta juru ko seere ye, o tigi be sege le la a
yere kan,
nka mɔgɔ min te son k'a kan di mɔgɔ were ta ko ra, o tigi bɔsira.

¹⁶ Muso jusupuman be bonya sɔrɔ,
nka mɔgɔ farimanw be naforo dɔrɔn le sɔrɔ.

¹⁷ Kopumankebaga ta kopuman tonɔ b'a yere kan,
nka mɔgɔ hinabari be kojugu ke a yere le ra.

¹⁸ Mɔgɔjugu ta sɔrɔta te foyi ja a ye,
nka mɔgɔ min be terenninya dan, o be sara janaman sɔrɔ.

¹⁹ Terenninya be si di mɔgɔ ma,
nka ka tugu kojugu no fe, o be saya le lase mɔgɔ ma.

²⁰ Mɔgɔ minw jusukun terennin te, Matigi Ala be olugu haramuya,
nka minw be sira terennin tagama, olugu ko ka di a ye.

²¹ Mɔgɔjugu koni jarakibari tena to fiyewu, sigiya te o ra,
nka Ala be mɔgɔ terennin ni a ta duruja bɔsi.

22 Nunnasanin donna le nun na,
o ye muso ceɓuman hakirintan ye!

23 Mɔgɔɓuman be sama fen min no fe, o ye koɓuman dorɔn le ye,
nka mɔgɔjugu jigi be taga laban ni Ala ta dimi le ye a kan.

24 Do b'a boro labla ka mɔgɔw son, nka do le be fara ale ta naforo kan,
do b'a tege gbeleya fo k'a dama teme, nka do le be fara ale ta fagantanya kan.

25 Mɔgɔ min be tow son, Ala be o wasa;
mɔgɔ min be ji ke tow korɔ, Ala fana be ji ke o tigi korɔ.

26 Mɔgɔ min be ban k'a ta siman fiyeere mɔgɔw ma, mɔgɔw be o tigi danga,
nka min be a ta siman fiyeere, dugawu be o tigi kan.

27 Mɔgɔ min be tugu koɓuman no fe, o tigi be mɔgɔw diyanyako le fe,
nka mɔgɔ min be kojugu yorɔɓini, kojugu le bena o sorɔ.

28 Mɔgɔ min k'a boromala a ta naforo kan, o tigi be ben,
nka mɔgɔ terennin be nugu ka ja i ko flaburukura botɔ.

29 Mɔgɔ min be kojugu lase a yere ta so ma, o ta sorɔta bena ke foɓo le ye;
mɔgɔ naloman bena ke hakiritigi ta jon ye.

30 Mɔgɔ terennin be den min ke, o yiri ye sisoroyiri le ye;
mɔgɔ hakiritigi le be mɔgɔw sorɔ.

31 Hali mɔgɔ terennin be a ta kewalew sara sorɔ dunuɓa ra yan,
janko ka n'a fo mɔgɔjugu ni jurumunkeɓaga!

12

1 Korori ka di mɔgɔ min ye, lonniya ka di o tigi ye,
nka mɔgɔ min be ban jarakiri ma, o ye naloman le ye.

2 Mɔgɔɓuman ko ka di Matigi Ala ye,
nka mɔgɔ min be kojugu naninya, Ala be kiti ben o tigi kan.

3 Adamaden te sabati juguya baraka ra,
mɔgɔ terennin ta liliw te se ka yuguyugu ka bo o no ra.

4 Muso barakaman ye a ce ta masafugula le ye,
nka min b'a ce lamaroya, ale be ke a ce fe i ko jorijugu min be mɔgɔ kolo jimi.

5 Mɔgɔ terenninw ta miiriya be can le kan,
nka mɔgɔjuguw be tagama nanbara le kan.

6 Mɔgɔjuguw darakumaw ye jan dogoninw le ye min be mɔgɔ faga,
nka mɔgɔɓumanw darakan be o bosi.

7 Mɔgɔjuguw bena yeɓema ka bo o no ra, ka tunu pewu,

nka mɔgɔ terenninw ta so lonin be to.

⁸ Hakiri min be mɔgɔ fe, i be tando ka kapa ni o le ye,
nka mɔgɔ kɔnɔnɔjugu be dɔgɔya.

⁹ Mɔgɔw ye i mafiyɛnya k'a sɔrɔ baaraden be i tɔgɔ ra, o ka fisa,
sani i ye i yere bonya k'a sɔrɔ hali domuni te sɔrɔ i boro.

¹⁰ Mɔgɔ terennin b'a janto a ta beganw na ka o baro,
nka mɔgɔjugu ta hina ni a ta hinabariya bee ka kan.

¹¹ Mɔgɔ min be a ta foro sene, o be domuni sɔrɔ ka fa,
nka mɔgɔ min be tugu fengbansanw no fe, o hakiri ka dɔgɔ.

¹² Naforo min sɔrɔra kojugu sababu ra, mɔgɔjugu be jabo o le fe,
nka mɔgɔ terenninw ta liliw b'a to o be den caman ke.

¹³ Mɔgɔjugu be mina a yere ta kumakanjugu ta jan le ra,
nka mɔgɔ terennin be bosi ka bo jagban na.

¹⁴ Darakanpuman be kojuman caman lase mɔgɔ ma;
ni mɔgɔ boro ka baara min ke, i be o sara le sɔrɔ.

¹⁵ Naloman ta sira ka ji ale yere ja na,
nka mɔgɔ min be son ladiri ma, o ye hakiritigi ye.

¹⁶ Naloman be a ta dimi yira yɔrɔnin kelen na,
nka mɔgɔ min be dɔgɔyari sɔnmina, o ka cegu.

¹⁷ Mɔgɔ min be can fo, kuma terennin le be bo o da ra,
nka seerejugu ta ye nanbara ye.

¹⁸ Mɔgɔ kumabagajugu ta kuma be mɔgɔ sɔgɔ i ko kerɛkemuru,
nka hakiritigi ta kuma be mɔgɔ jusu suma.

¹⁹ Da min be can fo, o be si sɔrɔ tuma bee,
nka nenkun min be faninya fo, o ta wagati ye jakomiko kelen ye.

²⁰ Mɔgɔ minw be kojugu naninya, nanbara le be olugu jusu ra,
nka minw be mɔgɔw ladi ka o bla hera sira kan, olugu bena ninsondiya.

²¹ Ala te kojugu si ben mɔgɔ terennin kan,
nka mɔgɔjuguw ni tɔrɔ le be jɔgɔn na.

²² Da min be faninya fo, Matigi Ala be o haramuya,
nka mɔgɔ min be tagama ni kankelentigiya ye, o ko ka di a ye.

²³ Mɔgɔ min ka cegu, o te a ta lonniya wangola;
nka hakirintan be a ta hakirintanya fo kene kan ni a jusu bee ye.

²⁴ Mɔgɔ min boro be timinadiya baara ra, o tigi le be sigi kuntigiya ra,

nka mɔgɔ farifaganin ka kan ni jagboyabaaraw le ye.

²⁵ Mɔgɔ ta jusukunnahami b'a baraka ban,
nka kumakanɲuman be mɔgɔ ninsɔndiya.

²⁶ Mɔgɔ terennin be sira yira a mɔgɔɲɔgɔn na,
nka mɔgɔjugu ta sira b'a lafiri.

²⁷ Mɔgɔ farifaganin te se ka hali a ta sogo jeni a yere ye,
nka ka timinadiya baara ra, nafaba be o ra.

²⁸ Si be sɔrɔ terenninya sira le kan,
saya te o sira kan.

13

¹ Den hakiriman b'a face ta ladirikan men,
nka den kumakolonfɔbaga te sɔn jarakiri ma.

² Mɔgɔ darakan sababu ra, i be se ka fenɲuman sɔrɔ k'a domu,
nka janfamɔgɔ be sama fariya dɔrɔn le no fe.

³ Mɔgɔ min b'a kumacogo kɔrɔsi, o b'a nin tanga,
nka min da yelenin lo tuma beɛ, o b'a yere halaki.

⁴ Fen caman nege be salibagato ra, nka a t'a sɔrɔ,
nka mɔgɔ min be timinadiya baara ra, o be wasa.

⁵ Fen o fen ye faninya ye, mɔgɔ terennin be o kɔninya,
nka mɔgɔjugu be kuma ka tɔw dɔgɔya, ka o lamaroya.

⁶ Mɔgɔ jusukungbenin ta terenninya le b'a tanga,
nka jurumunkebaga ta kojugu b'a halaki pewu.

⁷ Do b'a yere ke waritigi ye k'a sɔrɔ foyi t'a fe,
do fana b'a yere ke fagantan ye k'a sɔrɔ naforoba b'a fe.

⁸ Naforotigi ta wari le ye a nin kunmabɔsara ye,
nka mɔgɔ si te fagantan jaraki.

⁹ Mɔgɔ terennin ta fitinayeelen be mana ka na,
nka mɔgɔjugu ta fitina be faga le.

¹⁰ Yereyira be mɔgɔ bla kere dɔrɔn le ra,
nka minw be sɔn ladiri ma, olugu ye hakiritigiw ye.

¹¹ Naforo min be na joona joona, o laban be tunu yɔrɔnin kelen na,
nka mɔgɔ min be a ta sɔrɔ dɔɔnin dɔɔnin, o ta be caya.

¹² Mɔgɔ jigi be fen min kan, ni o fen mɛenna kojugu, a be i jusu kasi,
nka fen min nege be mɔgɔ ra, ni i ka o sɔrɔ, o be do fara i si kan.

13 Mɔgɔ min bɛ ladirikan mafiyɛnya, o juru bɛna sara o tigi ra,
nka min bɛ kuma jate, o tigi bɛna o baraji sɔrɔ.

14 Hakiritigi ta ladirikan bɛ si di mɔgɔ ma,
a bɛ mɔgɔ tanga saya ta janw ma.

15 Hakirinuman le bɛ mɔgɔ ko diya mɔgɔw ye,
nka janfamɔgɔ ni sɛgɛ le bɛ jɔgɔn na.

16 Mɔgɔ ceguman bɛɛ bɛ a ta ko kɛ ni jatemina le ye,
nka hakirintan bɛ a ta hakirintanya yira bɛɛ ra.

17 Ciradenjugu bɛ kojugu le lase mɔgɔ ma,
nka cirafɔbaga kankelentigi bɛ jususuma le lase mɔgɔ ma.

18 Mɔgɔ min bɛ ban ladiri ma, o laban ye fagantanya ni maroya ye,
nka min bɛ sɔn jarakiri ma, o bɛ bonya sɔrɔ.

19 Fɛn min lɔgɔ bɛ mɔgɔ ra, ni i ka o sɔrɔ, o ka di;
ka kojugu dabra, o ye mɔgɔ hakirintanw tana le ye.

20 Mɔgɔ min bɛ tagama ni hakiritigiw ye, o bɛ kɛ hakiritigi ye,
nka mɔgɔ min bɛ hakirintan kɛ a jɛnjɔgɔn ye, o bɛ sɛgɛ.

21 Kojugu le bɛ jurumunkɛbagaw kɔ,
nka mɔgɔ terenninw ta sara ye kojuman ye.

22 Mɔgɔnuman bɛ cɛn mara a ta denw ta denw ye,
nka jurumunkɛbaga b'a borofɛnw lajɛn k'a bla mɔgɔ terennin le ye.

23 Fagantan ta foro sɛnɛnin siman bɛ na kɔsɛbɛ,
nka ni terenninya ka mɔgɔ min jɛn, o ta bɛɛ bɛ cɛn.

24 Mɔgɔ min bɛ bisan bla, o tigi ta den ko man di a ye le;
mɔgɔ min b'a den kanu, ale b'a janto a ra k'a koro.

25 Mɔgɔ terennin bɛ domuni kɛ ka wasa,
nka mɔgɔjugu kɔnɔbara lakolon bɛ to.

14

1 Muso hakiritigi bɛ a ta so lɔ,
nka muso hakirintan yɛɛ boro bɛ a ta so ci.

2 Mɔgɔ min bɛ sirajuman tagama, Matigi Ala pasiran bɛ o tigi ra,
nka min tɛ sira terennin ta, o tɛ Ala bonya.

3 Bere min bɛ naloman ta yɛɛbonya bɔ a ra, o ye a yɛɛ darakuma le ye;
nka mɔgɔ hakiritigi ta darakuma b'a bɔsi.

4 Ni sɛnɛkɛmisi tɛ yi, bondow lakolon bɛ to,

nka senekemisiw baraka sababu ra, siman caman be soro.

⁵ Seere kankelentigi te faninya tige,
nka seerejugu be faninya caman fo.

⁶ Kumakolonfobaga be hakiritigiya nini, a t'a soro,
nka faamurikebaga ta lonniya soro ka di.

⁷ I yere mabo mogo hakirintan na,
sabu i tena lonniyakuma si soro ka bo a da ra.

⁸ Mogo ceguman ta hakiritigiya ye k'a janto a temesiraw ra,
nka hakirintan ta nalomanya b'a lafiri.

⁹ Nalomanw te hakebo saraka* jate,
nka Ala be son mogonumanw ma.

¹⁰ Mogo jusukun yere le be a yere ta torow silon,
mogo fana te se ka mogo were jusukun ta nagari silon.

¹¹ Mogojugu ta bon be ci,
nka mogonuman ta so be sabati.

¹² Mogo be sira do ye, ko a ka ni,
nka a laban be taga ke saya sira le ye.

¹³ Mogo be se ka yereko k'a soro toro be a jusu ra,
nagari fana be se ka laban ni jusukasi ye.

¹⁴ Mogo sonkolon bena a ta kewale tono soro,
mogonuman fana bena a ta tono soro.

¹⁵ Naloman be la ko bee ra,
nka mogo ceguman b'a tagamacogo korosi.

¹⁶ Hakiritigi be siran kojugu na, k'a yere mabo a ra,
nka hakirintan te a yere mina, sabu a lanin be a yere ra.

¹⁷ Mogo min jusu gban ka di, o be hakirintanyakow ke,
mogo min be kojugu naninya, mogow be o tigi koninya.

¹⁸ Nalomanw be hakirintanya le soro o ninyoro ye,
nka lonniya masafugula le be biri mogo cegumanw kun na.

¹⁹ Mogojuguw bena o kinbiri gban mogonumanw koru,
mogo kewalejuguw bena o kinbiri gban mogo terenninw ta bondaw ra.

²⁰ Hali fagantan siginogon b'a koninya,
nka nafortigi kanubagaw ka ca.

²¹ Ka i siginogon dogoya, o ye jurumun le ye,

nka mɔgɔ min bɛ makari janibagatɔw ra, o tigi ta pana.

²² Minw bɛ kojugu ɲaninya, yala olugu tɛ o yɛrɛ lafirira le wa?
Nka minw bɛ kojuman ɲaninya, olugu bɛ to jumanya ni kankelentigiya ra.

²³ Mɔgɔ bɛ sɛgɛ baara o baara ra, tɔnɔ bɛ sɔrɔ o ra,
nka ka to kumagbansanfɔ ra, o bɛ fagantanya dɔrɔn le lase mɔgɔ ma.

²⁴ Hakiritigiw ta naforo le ye o ta masafugula ye,
nka hakirintan ta nalomanya tɛ kɛ foyi ye ni nalomanya tɛ.

²⁵ Seere canfɔbaga bɛ mɔgɔ nin kisi,
nka seere faninyafɔbaga ta ye nanbara ye.

²⁶ Matigi Ala ɲasiran bɛ mɔgɔ min na, jigiyaba le bɛ o tigi fɛ,
o tigi bɛ kɛ a ta denw fana dogoyɔrɔ ye.

²⁷ Ka siran Matigi Ala ɲa, o bɛ si di mɔgɔ ma,
a bɛ mɔgɔ kisi saya ta janw ma.

²⁸ Ni jamana mɔgɔw ka caya, o ye masacɛ ta bonya le ye,
nka mɔgɔntanya ye fagama ta ben sababu le ye.

²⁹ Mɔgɔ min bɛ sabari, o ta faamuri ka bon,
nka min jusu gban ka di, o bɛ a ta nalomanya le yira.

³⁰ Jususuma ye mɔgɔ farikolo kɛnɛya le ye,
nka pangboya bɛ i ko jorijugu min bɛ mɔgɔ kolo nimi.

³¹ Ni mɔgɔ min ka dɛsɛbagatɔ minako juguya, o tigi k'a danbaga le mafiyɛnya,
nka ni mɔgɔ min ka ɲa fagantan ma, o tigi k'a danbaga le bonya.

³² Mɔgɔjugu yɛrɛ ta kewalejugu le b'a laben,
nka mɔgɔ terennin bɛ jigiya sɔrɔ hali a satuma ra.

³³ Hakiritigiya siginin bɛ faamurikɛbagaw jusukun na,
nka hakiritigiya lonbaga tɛ hakirintanw cɛ ra.

³⁴ Terenninya le bɛ jamana kɔrɔta,
nka jurumun ye siyaw bɛɛ ta maroyako le ye.

³⁵ Baaraden min bɛ tagama ni hakiri ye, o ko ka di masacɛ ye,
nka baaraden min bɛ maroyakow kɛ, a jusu bɛ bɔ o kɔrɔ.

15

¹ Ka mɔgɔ jaabi ni kumadiman ye o bɛ a ta jusugban mala,
nka kumajugu bɛ mɔgɔ ta dimi lawuri.

² Lonniyakuma cɛ ka ɲi hakiritigi da ra,
nka hakirintan da bɛ nalomanyakumaw le fɔ.

³ Matigi Ala na be yoro bee ra,
a be bee korosira, mogojuguw fara mogonumanw kan.

⁴ Nenkun min be kumadiman fo, o be i ko yiri min be si di mogo ma,
nka min be mogo janfa, o be mogo jusu cen.

⁵ Naloman te a face ta ladirikan jate,
nka mogo min be son korori ma, o ye mogo ceguman ye.

⁶ Naforo caman be soro mogo terennin ta so,
nka mogojugu ta soro ta be sege le lase a ma.

⁷ Hakiritigiw da be lonniyakumaw le seri mogow kan,
nka o nagon te se ka bo hakirintanw jusukun na.

⁸ Matigi Ala be mogojugu ta saraka haramuya,
nka a be mogonumanw ta Aladaari mina.

⁹ Matigi Ala be mogojugu ta kewalew haramuya,
nka minw tugunin be terenninya ko, a be olugu kanu.

¹⁰ Mogo min be sirapuman bla, kororigbelen le bena se o tigi ma;
mogo min te son jarakiri ma, o le be ke o tigi ta saya sababu ye.

¹¹ Saya dibi ni lahara dibi, o si dogonin te Matigi Ala na koro,
janko ka n'a fo adamaden jusukun!

¹² Ka kumakolonfobaga jaraki, o man di a ye,
o koson a te son ka taga hakiritigiw fe.

¹³ Jusudiya be mogo pada cerna,
nka jusukasi be mogo ninsongboya.

¹⁴ Mogo faamurikebaga le be lonniya jini,
nka nalomanya le ye hakirintanw ta baro ye.

¹⁵ Lon bee ye lonjugu ye janibagato fe,
nka mogo wasanin be janagbe le ra wagati bee.

¹⁶ I borofen ye dogoya, nka Matigi Ala nasiran ye ke i ra,
o ka fisa i ye naforoba soro ka to nagban na.

¹⁷ Ka flaburunan gbansan domu ni i kanubaga ye,
o ka fisa i ye taga misisogo toronin domu ni i koninyabaga ye.

¹⁸ Mogo jusu gbannin be kere lawuri,
nka mogo sabarinin be kere mala.

¹⁹ Naniw be wuri ka salibagato ta temesira bee datugu,
nka mogonuman ta sira ye siraba gbenin le ye.

20 Den hakiriman b'a face jusu suma,
nka adamaden hakirintan b'a bamuso dogoya.

21 Mogo min hakiri ka dogo, nalomanya ye o tigi fe nagariko le ye,
nka mogo faamurikebaga be teren ka taga a ta sira fe.

22 Ni mogow ma sigi ka kuma ka soro ka baara min dabo, o baara be cen,
nka ni ladibagaw cayara, baara be na.

23 Kuma jaabikonuman, o be mogo ninsondiya;
ka kuma fo a fowagati ra, o ka di de!

24 Sira min be yelen san fe, nanamanya sira, mogo hakiriman be o le ta;
sira min be jigi ka taga saya ra, a b'a yere kisi o sira ma.

25 Matigi Ala be yerebonyabaga ta bon ben,
nka a b'a janto muso ce sanin ta yoro ra.

26 Matigi Ala be naninyajuguw haramuya,
nka kumajumanw saninyanin lo a na koro.

27 Mogo min te fa naforojugu ra ka ye, o tigi be bono lase a ta so ma,
nka bonya min be mina dogo ra, mogo min be o haramuya, o tigi be si soro.

28 Mogo terennin be miiri folo ka soro ka mogo jaabi,
nka mogojugu da be kumakolonw doron le fo.

29 Matigi Ala b'a yere mabo mogojuguw ra,
nka a be mogo terenninw ta Aladaari lamem.

30 Flerikecogonuman be mogo jusu diya;
ka kibarodiman lamem, o be mogo kolow keneya.

31 Jarakirikuma min be mogo bla sirajuman kan, ni mogo min k'a toro malo o ra,
o tigi be se ka sigi hakiritigiw ce ra.

32 Mogo min be ban ladiri ma, o tigi t'a nin fe,
nka mogo min be jarakirikumaw lamem, o be hakiri soro.

33 Matigi Ala nasiran be mogo karan hakiritigiya ra,
nka yemajigi ko ye bonya ye.

16

Matigi Ala le ye Setigi ye fen bee ra

1 Adamaden koni be ko miiri a jusukun na,
nka ni Matigi Ala da ka min latige, o le be ke.

2 Mogo ta kewalew bee bennin lo a yere na na,
nka Matigi Ala le be mogo ta miiriya cogo lon.

³ I ta kow bæε to Matigi Ala boro,
ni o kera, i ta koketaw bæ ja.

⁴ Matigi Ala ka fεn bæε dan kun dɔ le ra,
hali mɔgɔjugu, ale danna lonjugu le kosɔn.

⁵ Matigi Ala bæ mɔgɔ yadanin haramuya;
sigiya t'a ra, Ala tεna a to ni a ma a ta hakεw juru sara a ra.

⁶ Ka kojuman kε, ani ka can sira tagama, o bæ mɔgɔ ta kojugu kafari,
Matigi Ala nasiran fana bæ mɔgɔ bɔ sirajugu kan.

⁷ Ni mɔgɔ ta kewalew diyara Matigi Ala ye,
a bæ hera don hali i ni i juguw cε.

⁸ I ta sɔrɔta ye dɔgɔya, nka i ye kε mɔgɔ terennin ye,
o ka fisa sani i ta sɔrɔta ye caya, k'a sɔrɔ i bæ tagama terenbariya le ra.

⁹ Adamaden bæ a ta koketaw jate mina a jusukun na,
nka Matigi Ala le b'a temesira yira a ra.

Masacεw ta ko

¹⁰ Masacε darakuma bæ i ko Ala ta kuma,
o kosɔn ni a bæ kiti tige, a da man kan ka firi kuma ra.

¹¹ Sumanikenan bennin ni a sumanikεfen bæε ye Matigi Ala ta le ye,
kilo dafanin min o min bæ bɔrɔ kɔnɔ, o bæε ye a ta fεn latigenin le ye.

¹² Masaw bæ kewalejuguw haramuya,
sabu terenninya le bæ masaya sabati.

¹³ Kuma terenninw ka di masaw ye;
mɔgɔ min bæ can fɔ, o tigi ko ka di o ye.

¹⁴ Masacε ta jusugban ye saya ta ciraden le ye,
nka mɔgɔ hakiritigi bæ se k'a jusu suma.

¹⁵ Ni ninsɔndiya bæ masacε pada kan, mɔgɔw bæ si sɔrɔ,
ni mɔgɔw ko diyara a ye, a bæ kε i ko sankaba minw bæ sanji laban lana.

Adamadenya minacogo

¹⁶ Ka hakiritigiya sɔrɔ, o ka ni ka temε sanin kan pewu!
Ka faamuri sɔrɔ, o ka fisa ni warigbe sɔrɔri ye pewu!

¹⁷ Mɔgɔnumanw bæ o temesira mabɔ kojugu ra;
ni mɔgɔ min b'a temesira kɔrɔsi, o tigi b'a jantora a yere nin le ra.

¹⁸ Yerebonya kɔ ye halakiri ye,
waso kɔ ye ben ye.

¹⁹ Ka i yere majigi ka sigi ni mɔgɔ sabarininw ye,
o ka fisa sani i ye taga sigi ni yerebonyabagaw ye ka o ta benkannifenw domu.

20 Mɔgɔ min b'a hakiri sigi ka kuma lamɛn, o tigi bɛ hɛra sɔrɔ,
mɔgɔ min b'a jigi la Matigi Ala kan, o tigi ta bɛ ja.

21 Hakiritigiya bɛ mɔgɔ min jusukun na, o tigi le bɛ wele ko faamurikɛbaga,
kumacogɔɗuman fana bɛ mɔgɔ ta kuma baraka bonya.

22 Mɔgɔ min bɛ tagama ni hakiri ye, hakiri bɛ si di o tigi ma,
nka nalomanw ta sɛgɛ bɛ bɔ o yɛrɛ ta nalomanya le ra.

23 Mɔgɔ hakiritigi jusukun le b'a da sɔn hakiri ra,
a bɛ baraka don a ta darakumaw ra.

24 Kumadiman ye li le ye,
a bɛ i jusu diya, a bɛ i fari fana kɛnɛya.

25 Mɔgɔ bɛ sira dɔ ye, ko a ka ni,
nka a laban bɛ taga kɛ saya sira le ye.

26 Kɔngɔ le bɛ baarakebaga bla baara ra,
sabu mɔgɔ da le b'a ɗɔni k'a bla baara ra.

27 Mɔgɔ sɔnkolon bɛ kojugu le labɛn,
a darakuma bɛ i ko tasuma farimanba.

28 Kumayɛlemabaga bɛ mɔgɔw bla ɗɔgɔn na,
nafiɗi bɛ terimanw faran.

29 Mɔgɔ fariman b'a mɔgɔɗɔgɔn nɛgɛ,
k'a bla sirajugu kan.

30 Mɔgɔ min b'a ja tugu ka kojugu miiri,
mɔgɔ min b'a dagbolo kin, o tigi ka kojugu kɛ ka ban.

31 Kɔrɔya ta kunsigigbɛ ye bonya masafugula le ye,
mɔgɔ min bɛ sira terennin tagama, o le b'a sɔrɔ.

32 Sani i ye kɛ kɛrɛkɛɛfari ye, kɛ mɔgɔ sabarinin ye, o le ka fisa;
sani i ye kɛ kɛrɛkɛɛ ye min bɛ dugu mina, kɛ mɔgɔ ye min b'a yɛrɛ mina, o le ka
fisa.

33 Mɔgɔw bɛ kara la* janko ka kow latigɛ,
nka ni ko o ko latigɛra, i b'a sɔrɔ o bɔra Matigi Ala yɛrɛ le ra.

17

1 Burukunkurun jalan, o ni nasuma,
o ka fisa ni bon fanin ye sogo ra, nka lon o lon kɛrɛ.

2 Jɔncɛ hakiriman, o laban bɛ kɛ a matigicɛ ta denkolon kuntigi ye;
o jɔncɛ le bɛna cɛn ta ni a matigicɛ dɛncɛ tɔw ye.

³ O be warigbe don daganin kono tasuma ra, ka sanin yeele furune kan, k'a silon, nka Matigi Ala le be adamaden jusukun segesege.

⁴ Kojugukebaga le b'a janto mogojuguw ta kuma ra, faninyatigebaga le b'a toro malo ka kumajuguw lamɛn.

⁵ Mogo min be fagantan logobo, o tigi b'a danbaga le mafiyɛnya, mogo min be jagari do ta cenri koson, Ala tena o tigi jarakibari to.

⁶ Cekorobaw ta masafugula ye o mamadenw le ye, denw fana ta kunkorotasababu ye o worobagaw ye.

⁷ Mogokunntan ni kumafokoruman man kan, janko ka n'a fo fagama ni faninya!

⁸ Minw be bonyafenw di mogow ma dogo ra, a be olugu na na ko fla le be o bonyaw ra, ko ni i ka bonya di doron, ni i boro ka don fen o fen na, o be na.

⁹ Mogo min be hake yafa, o be kanuya le jini; nka min be to ka kosegi hakekow kan, o b'a teriw mabo a yere ra.

¹⁰ Jarakiko kelen be min na faamurikebaga ye, hali bisan na keme te o na hakirintan ye.

¹¹ Mogojugu te foyi jini ni murutiri te; o ra, ciraden hinabari do le bena ci a kama.

¹² Ka ben ni wara do ye min denw bosira a ra, o ka fisa sani i ye ben ni hakirintan do ye min be a ta nalomanyakow ra.

¹³ Mogo min be koruman sara ni kojugu ye, kojugu tena mabo o tigi ta so ra ka ye.

¹⁴ Ka kere lawuri, ani ka jiwoyoba temesira dayele, o bee ye kelen ye; o ra, sani sosori ye na gban, i yere kun bo.

¹⁵ Mogo min be jo di kojugukebaga ma, ani min be kiti ben mogo terennin kan, Matigi Ala be o mogo fla bee haramuya.

¹⁶ Ka hakiritigiya sansongo don hakirintan boro, o be mun le na? Mogo min te miiri, o be se ka hakiritigiya san cogo di?

¹⁷ Mogo ta teri be i kanu wagati bee, balemaya fana kun ye jogondeme ye degu wagatiw ra.

¹⁸ Mogo min hakiri ka dogo, o le be son ka layiri ta, k'a yere ke mogo were ta juru ko seere ye.

¹⁹ Kere ka di mogo min ye, jurumun le ka di o ye, mogo min b'a yere korota, o tigi b'a yere ta cenri le jini.

²⁰ Mɔgɔ min jusukun terennin tɛ, o tɛ hɛra sɔrɔ,
kojugu fana bɛ ben kumayɛɛmabaga le kan.

²¹ Ni mɔgɔ min ka den hakirintan woro, o tigi ta ye jusukasi ye,
denkolon face tɛ se ka ninsɔndiya.

²² Jusudiya ye fla panaman le ye,
nka jusukasi bɛ mɔgɔ baraka ban.

²³ Mɔgɔjugu bɛ bonyafen mina k'a dogo a ta deregeba jukɔrɔ,
ka can yɛɛma k'a kɛ faninya ye.

²⁴ Mɔgɔ faamurikebaga ta miiriya bɛ hakiritigiya le kan tuma bɛɛ,
nka hakirintan ta miiriya bɛ yaala ka taga fɔ dugukolo dan na.

²⁵ Den hakirintan bɛ dimi don a face ra,
ka jusukasi bla a bamuso ra.

²⁶ Ka baga mɔgɔ terennin ma ka wari ben a kan ko a y'a sara, o man ji;
ka baga fagama ma k'a bugɔ a ta kojuman kosɔn, o ma bɛn.

²⁷ Mɔgɔ min b'a kumacogo kɔrɔsi, o tigi ka ko lon,
mɔgɔ min hakiri siginin lo, o tigi ye faamurikebaga ye.

²⁸ Hali naloman, ni a ka se ka je, a bɛ jate hakiritigi ye;
ni a ka se a da kɔrɔ, a bɛ jate faamurikebaga ye.

18

¹ Kelennamɔgɔ b'a yɛɛ negerakow le jini,
fɛn o fɛn bɛ se k'a sɔn hakirijuman na, a bɛ ban o bɛɛ ma.

² Hakirintan mako tɛ faamuri ra,
nka k'a yɛɛ kɔnɔnɔkɔw fɔ, o ka di a ye.

³ Kojuguke bɛ na ni dɔgɔyari ye,
yɛɛmafiyɛnyari, o bɛ na ni lebu ye.

⁴ Kuma bɛ i ko ji min ka dun, i ko kɔ min fara fɔ ka bɔ kɛnɛ ma;
hakiritigiya bɛ sɔrɔ kuma le ra.

⁵ Ka fara kojugukebaga kan,
ka jo bɔsi mɔgɔ terennin na kiti ra, o man ji.

⁶ Hakirintan da le b'a bla kɛɛ ra,
a yɛɛ darakuma le bɛ bugɔri lase a ma.

⁷ Hakirintan yɛɛ darakuma le bɛ kojugu ben a kan,
a yɛɛ ta kumaw le bɛ kɛ jan ye k'a mina.

⁸ Nafigi darakan bɛ i ko domunifɛn diman,

i b'a kunu cogo min na, a be jigi i konobara ra ten.

⁹ Mogo min b'a boro sumaya baara ra,
o ye cenrikebaga dogoce le ye.

¹⁰ Matigi Ala togo be i ko kerekunbenbon,
mogo terennin be bori ka taga don o so konok'a yere kisi.

¹¹ Nafrotigi ta naforo ye a ta dugu barakaman le ye,
a b'a miiri ko kogojan lo, min b'a tanga fen bee ma.

¹² Ni yerebonya ka don mogo jusukun na, o ko ye cenri ye,
nka yeremajigi ko ye bonya ye.

¹³ Mogo min be koroto ka kuma jaabi k'a sorok'a m'a bee lamem folo,
o ta ye nalomanya le ye, a laban fana ye maroya ye.

¹⁴ Mogo jusukun le be baraka don a ra k'a to a ye bana sonmina,
nka ni i jusu cenna ka ban, mun le be se ka i deme?

¹⁵ Faamuri jusu be mogo min fe, o le be lonniya sorok'a,
hakiritigi toro be lonniyakumaw le jini.

¹⁶ Mogo ta bonyafenw le be sira dayele a ye,
fo ka taga a lase fagamaw korok'a.

¹⁷ Ni mogo min konna k'a ta nafokititigeyoro ra, a be ke i n'a fok'a jo be ale le fe,
fo mogo were le ye na, ka na o ko segesege, can yere be sorok'a lon.

¹⁸ Karala be kere ban,
a be fangatigiw faran ka o bokogon na.

¹⁹ Ka gbara i balema tononin na, o ka gbelen ka teme dugu barakaman minari kan;
Masabonba donda belen kari ka di ka teme kereban kan.

²⁰ Mogo da be min fo, i be se ka i ta domuni sorok'a o sababu ra,
i darakuma be se ka ke sababu ye ka i wasa.

²¹ Saya ni si be sorok'a adamaden nenkun na,
ni kuma ka diya mogo min ye, o tigi fana be kuma tonok'a sorok'a.

²² Ni mogo ka muso sorok'a, a ka fennuman sorok'a,
Matigi Ala ka kopumanba le ke a ye fana.

²³ Fagantan ta kuma ye makarikanw le ye,
nka nafrotigi ta jaabiri ye kumagbelenw le ye.

²⁴ Mogo jennogon dow be cenri le lase i ma,
nka teri do be yi, o be norok'a i ra ka teme hali i balema kan.

19

- ¹ Fagantan min jusukun gbenin lo,
o ka fisa ni mogo hakirintan ye min da te kuma terennin fo.
- ² Ka don ko ra ni jusugban ye k'a soro i ma jatemala ke folo, o man ji;
teriyakojugu fana be mogo lafiri.
- ³ Adamaden ta nalomanya le be cenri lase a ma,
o ko, a b'a jusu bo Matigi Ala koro.
- ⁴ Naforo be mogo teriw caya,
nka desebagato teri be ban a ra.
- ⁵ Seerejugu jarakibari tena to fiyewu,
faninyafobaga fana tena bosi.
- ⁶ Mogo caman b'a fe ka o yere ko diya fagamaw ye,
mogo min be mogo son, bee be ke o teri ye.
- ⁷ Fagantan balemaw bee b'a koninya,
janko ka n'a fo a teriw; olugu be o yere mabo a ra le;
hali ni a b'a fe ka kuma ni do ye, a te mogo si ye.
- ⁸ Mogo min be hakiri jini, o tigi b'a yere nin kanu;
mogo min be faamuri jini, o tigi bena fennuman soro.
- ⁹ Seerejugu jarakibari tena to fiyewu,
faninyafobaga fana bena halaki.
- ¹⁰ Mogo hakirintan man kan ni mogobaya ye,
jon fana man kan ka sigi kuntigiya ra fagamaden kunna.
- ¹¹ Mogo min be tagama ni hakiri ye, o tigi sabarinin lo;
mogow b'a hake ta, a te o jate minke, o le ye a ta bonya ye.
- ¹² Masace diminin mankan be i ko jarkanbelen kasikan,
nka a ta numanya be i ko gomiji min be sumaya jigi binw kan.
- ¹³ Den hakirintan be bono le lase a face ma,
musow ta kere fana ye kodablabari le ye, i ko ji min be tonitoni tuma bee.
- ¹⁴ Mogo be se ka bon ni naforo soro cen ye i face fe,
nka muso hakiriman dibaga ye Matigi Ala le ye.
- ¹⁵ Salibagatoya be mogo bla sunogoba le ra;
mogo farifaganin le fana be to kongo ra.
- ¹⁶ Mogo min be kuma lamem, o tigi b'a nin kisi,
nka mogo min t'a tagamacogo korosi, o tigi be sa.
- ¹⁷ Ni mogo min ka makari desebagato ra, o tigi ka juru le don Matigi Ala ra;

Ala bēna a ta koɓuman sara a ye.

¹⁸ I den koro a korowagati ra,
nka i kana dimi a kɔɔ k'a faga.

¹⁹ Mɔgɔ jusu fariman ta fariya hake ka kan ka bɔ a ra,
ni o tɛ, ni i k'a to yi, i bēna a to a b'a ɲogon wɛrɛ le kɛ tuun.

²⁰ Ni i bɛ ladirikan mɛn, ka sɔn karan ma,
a laban i fana bɛ kɛ hakiritigi ye.

²¹ Miiriya caman bɛ mɔgɔ jusukun na,
nka Matigi Ala ka min latigɛ, o le bɛ kɛ.

²² Min bɛ jini adamaden fɛ, o ye koɓuman ye;
nka fagantan belen ka fisa ni faninyatigɛbaga ye.

²³ Matigi Ala ɲasiran bɛ si di mɔgɔ ma,
a bɛ i wasa, i bɛ si hɛra ra, kojugu si tɛ se i ma.

²⁴ Salibagato b'a boro don tominan kɔɔ,
nka a tɛ se k'a lase hali a da ma.

²⁵ Ni i ka kumakolonfɔbaga bugɔ, ni naloman ka o ye, ale bɛ ceguya;
ni i ka faamuribaga jaraki ko do ra, a bɛ faamuri sɔɔ.

²⁶ Den min b'a face minako juguya, k'a bamuso gbɛn,
o ye denkolon le ye, den min bɛ mɔgɔ lebu.

²⁷ Ne dence, ni i kɔni b'a fɛ ka i yɛrɛ mabo lonniyakuma ta sira kan,
o tuma i ye ladirikanw lamenni dabra.

²⁸ Seere sɔnkolon mako tɛ can ra,
kojugu ka di kojugukɛbaga ye i ko to.

²⁹ Tɔɔɔ labenna kumakolonfɔbagaw kama,
bugɔribere fana labenna hakirintanw ko kama.

20

¹ Duven bɛ mɔgɔ bla kumakolonfɔ ra, minnifen fariman bɛ mɔgɔ bla mankanci ra,
ni mɔgɔ o mɔgɔ ka a yɛrɛ bla o ra, o tigi tɛ kɛ hakiritigi ye.

² Masace diminin ta jatigɛ bɛ i ko jarakanbelen kasikan jatigɛ;
ni mɔgɔ min k'a jusu wuri, o tigi ka kojuguba kɛ a yɛrɛ ra.

³ Ka i yɛrɛ mabo kerekow ra, mɔgɔ ta bonya bɛ o le ra,
nka naloman bɛɛ ka teli ka don kɛrɛ ra.

⁴ Nɛnɛ kosɔn, salibagato tɛ sɔn ka bɔ ka taga sɛnɛ kɛ,
ni simantigɛwagati nana se, a bɛ siman jini a tɛ foyi sɔɔ.

⁵ Adamaden jusukun ta kolatigeninw be i ko kolon min ji yoro ka jan, nka mogō faamurikebaga be se ka o ji bi.

⁶ Mogō caman be o yere ta konuman lakari, nka lanamogō yere, o soro man di.

⁷ Mogō terennin jusukun gbenin lo, a ta den minw be to a ko fe, olugu ta pana!

⁸ Ni masace sigira a ta kititigesiginan kan, a na be kojugu bee ye k'a lon.

⁹ Jon le be se k'a fo ko: «Ne ka ne jusukun ko k'a gbe, ne saninyara ka bo ne ta jurumun bee ra?»

¹⁰ Ka kilo yelema, walama ka sumanikeminan yelema, Matigi Ala be o ko fla bee haramuya.

¹¹ Hali denfitini ta kewalew b'a yira a bena ke mogō suguya min ye, ni a bena ke mogō terennin ye, ani mogōsobe, o be lon a ta kewalew fe.

¹² Matigi Ala le ka toro dan menni kama, ka na dan yeri kama.

¹³ I kana a to sunogō ye diya i ye ka teme, ni o te, fagantanya bena ben i kan, i na ye, ni o kera, i be fa domuni na.

¹⁴ Sannikebaga b'a fo ko: «Nin man ji, nin man ji fiyewu!» Nka ni a k'a ko don, a b'a fo ko ale ka fennuman soro.

¹⁵ Sanin be soro, lulu caman fana be soro, nka lonniyakuma dawula ka bon ni a bee ye.

¹⁶ Ni mogō min k'a yere ke mogō were ta juru ko seere ye, o tigi ta derege ka kan ka mina a ra ka o juru tonomasigi; ni mogō min ka layiri ta, ko a be lo ni mogō were ta ko ye, fen do ka kan ka mina o tigi ra k'a ke a sarati ye.

¹⁷ Domuni min sorora nanbara ra, o ka di mogō da ra, nka a laban be ke berekoro le ye ka i da fa.

¹⁸ Ladiri le be mogō ta koketaw na, sani i ye taga kere ra, i ka kan ka hakiri jini folo.

¹⁹ Nafigi be mogow ta gundow labo kene kan, mogō min da ka fiyen, i kana o tigi ke i jennogon ye.

²⁰ Ni mogō min k'a face ni a bamuso mafiyenya, o tigi ta fitina be faga k'a to dibiba ce ma.

²¹ Naforo min barara ka soro joona joona,

a laban, baraka te ke o ra.

²² I kana a fo ko: «Ne bena nin kojugu juru sara le!»
A to Matigi Ala ma, ale bena i bosi.

²³ Kilo suguya fla, fiyeerefen kelen, Matigi Ala be o haramuya;
sumanikenan dayaganin, o man ji.

²⁴ Mogo ta dunupalatige be Matigi Ala le boro,
o koson adamaden yere te se ka foyi faamu a yere ta kow ra.

²⁵ Mogo min b'a da teliya k'a fo ko: «Ne be nin di Matigi Ala ma»,
o dajuru tanin ko a be soro ka miiri, o tigi b'a yere sen don jan le ra.

²⁶ Masace hakiritigi be mogojuguw fiye, ka o woloma ka bo mogo tow ce ra,
a be simangbasiwotoro senw yelen o kan ka teme.*

²⁷ Matigi Ala ta fitina be yeelen bo adamaden nin konon,
o le be mogo jusukun kononoyoro bee segesege.

²⁸ Numanya ni kankelentigiya, o le be masace tanga,
konuman le be baraka don a ta fanga ra.

²⁹ Kanbelenw ta masiri ye o ta baraka le ye,
nka kunsigibe ye mogokorobaw ta noro ye.

³⁰ Bisan ta jorinow, o ye kojugukebaga ta kojugu fla ye;
a be bugori min mina, o le b'a jusukun saninya.

21

¹ Masace jusukun be Matigi Ala boro konon i ko jiwoyo,
ni fan min k'a diya, a b'a nasin o fan na.

² Mogo ta kewalew bee ka ni a yere na na,
nka Matigi Ala le be mogo jusukun cogoya lon.

³ Ka terreninya ni can sira tagama,
Matigi Ala fe, o le ka fisa ni sarakabo ye.

⁴ Yereyira be o flerikecogo ra, yerebonya be o jusukun na;
mogojuguw ta dawula bee ye jurumun le ye.

⁵ Mogo min be jatemala ke a ta baara ra, o laban be nafa soro,
nka mogo min be koroto kow ra, o tigi be fagantanya.

⁶ Ka naforo soro faninya sababu ra,
o be i ko fono temeto, min be saya lase mogo ma.

* **20:26** 20.26 O koron ye ko a b'a ke i ko simangbasibagaw b'a ke cogo min na: O be siman gbasi, k'a fiye, walama o be wotoro senw bori a kan k'a naga bo a ra.

⁷ Mɔgɔjuguw ta kɛwalejuguw le bɛna kɛ o minasababu ye, sabu o tɛ sɔn ka can sira tagama.

⁸ Kɔjugukɛbaga ta kɛwalew si terennin tɛ, nka mɔgɔ jarakibari tagamacogo ka ji.

⁹ Ka si logologonin dɔ ra biribon kunna*, o belɛn ka fisa, sani i ye si ni muso kɛrɛtigɛbaga ye bon kelen na.

¹⁰ Mɔgɔjugu jusukun bɛ sama kojugu le nɔ fɛ, a tɛ makari hali a teri ra.

¹¹ Ni i ka kumakolonfɔbaga bugɔ, ni naloman ka o ye, ale bɛ hakiri sɔrɔ; ni i ka hakiri di hakiritigi ma, o bɛ dɔ fara a ta lonniya kan.

¹² Terenninya tigi Ala ja lonin bɛ mɔgɔjugu ta so ra, a bɛ halakiri ben mɔgɔjuguw kan.

¹³ Ni mɔgɔ min k'a toro datugu dɛsɛbagatɔ kulekan na, lon dɔ ale yɛrɛ fana bɛna kule, nka mɔgɔ tɛna a jaabi.

¹⁴ Ka bonyafɛn dogo k'a di mɔgɔ ma, o b'a tigi ta dimi mala, ka bonyafɛn dogo i ta deregeba jukɔrɔ k'a di mɔgɔ ma, o b'a tigi ta jusugban mala.

¹⁵ Ka can sira tagama, o ye nagariko le ye mɔgɔ terennin fɛ, nka o ye siranyakoba le ye mɔgɔ terenbari fɛ.

¹⁶ Adamaden min bɛ a yɛrɛ mabɔ hakirisɔrɔsira ra, o laban bɛna taga a yɛrɛ sɔrɔ suw le cɛ ra.

¹⁷ Kodiman kanubagajugu bɛ kɛ fagantan ye, duven ni fɛndiman kanubagajugu tɛ kɛ waritigi ye fiyewu!

¹⁸ Mɔgɔjugu le bɛ kɛ mɔgɔ terennin kunmabɔsara ye, janfamɔgɔ bɛ bla mɔgɔnuman nɔ ra.

¹⁹ Ka sigi jamana dɔ ra kongokolon kɔnɔ i kelen na yi, o belɛn ka fisa, sani i ye sigi ni muso kɛrɛtigɛbaga mɔgɔtɔrɔbaga ye.

²⁰ Fɛnɔnuman ni turu maranin bɛ mɔgɔ hakiritigi ta so kɔnɔ, nka adamaden hakirintan bɛ a ta bɛɛ domu ka ban.

²¹ Ni mɔgɔ min ka tugu terenninya ni kɔnuman kɔ, o tigi bɛ si sɔrɔ, ani terenninya, ani bonya.

²² Hakiritigi bɛ se ka don cɛfariw ta dugu kɔnɔ, o jigi tun bɛ o ta bon barakaman min kan, a bɛ o ci.

²³ Ni mɔgɔ min k'a da ni a nɛnkun kɔrɔsi,

* **21:9** 21.9 O wagati ta bonw tun ye biribonw le ye. Mɔgɔ tun bɛ se ka la o bonw san fɛ fundɛninwagati ra, nka a tun man kan ka kɛ mɔgɔ siyɔrɔ ye.

o tigi b'a yere kisi degu ma.

²⁴ Yereyirabaga ni yerewasobaga togo le ye ko kumakolonfobaga; a be a ta kow ke ni a jusu gbanninba ni yereyira le ye.

²⁵ Salibagato ta negerafenw sorobariya b'a faga, sabu a boro te son baara ma.

²⁶ Tere bee, a be nabo fenw fe, a te wasa; nka mogo terrenin be mogo son, hali a te jatemala ke a ra.

²⁷ Matigi Ala be mogojuguw ta saraka haramuya, janko ka n'a fo ni o saraka bora ni miiriyajugu ye.

²⁸ Seere faninyafobaga be halaki, nka mogo min be ko lamen ka na, o ta kuma le be laban.

²⁹ Mogojugu b'a kun gbeleya ka kow ke, nka mogonuman koni, ale b'a janto a yere ra.

³⁰ Hakiritigi si te yi, faamuribaga si te yi, ladibaga si te yi, min be se ka lo Matigi Ala na koru.

³¹ Sow koni be laben kerakelon kama, nka sesorori be bo Matigi Ala le ra.

22

¹ Togonuman ka fisa ni naforoba ye; warigbe o, sanin o, mogow ye ke i fe, o le ka fisa ni nin bee ye.

² Naforotigi o, fagantan o, Matigi Ala le ye nin fla bee danbaga ye.

³ Ni mogo ceguman ka kojugu nato ye, a be dogo, nka naloman be kojugu ye, ka taga don a ra, k'a yere toro.

⁴ Yemajigi, ani Matigi Ala nasiran, o tonu ye naforo ni bonya ni si ye.

⁵ Naniw, ani janw le be mogo terenbari ta sira kan, nka mogo min b'a janto a yere ra, o b'a yere mabo o fenw na.

⁶ Den ka kan ka sira min ta, a karan o ra, ni o kera, hali ni a koroyara, a tena o sira bla.

⁷ Naforotigiw le ye fagantanw kuntigiw ye, jurutabaga ye jurudonbaga ta jon ye.

⁸ Ni mogo min ka juguya dan, o be kojugu siman le tige, a tun be a ta jusugban ben mogow kan ni bere min ye, o be tunu.

- 9 Mɔgɔ hinabaga le be baraka sɔrɔ,
sabu a be a ta domuni dɔ di fagantanw ma.
- 10 Ni i ka kumakolonfɔbaga gben, kere be ban,
sɔsɔri ni jɔgɔnfiyenari beɛ be dabla.
- 11 Jusukungbeninya ka di mɔgɔ min ye, min be kumajuman fɔ,
o tigi be ke masace teri ye.
- 12 Matigi Ala b'a janto lonniya ra,
nka a be mɔgɔjanfabaga ta kumaw cen.
- 13 Salibagato ko: «Jara be kene ma!
Ni ne bɔra, a bena ne faga sira kan yi!»
- 14 Muso sungurubaw da ye dingadun le ye,
ni Matigi Ala dimina ce min korɔ, o ce le be ben o dinga konɔ.
- 15 Fatɔya le sirinin be denmisen jusukun na,
korori bisan le be se k'a mabo a ra.
- 16 Mɔgɔ min be fagantan minako juguya janko k'a yere ta naforo caya,
walama mɔgɔ min be naforotigi son, o tigi be laban fagantanya le ra.

Mɔgɔ ka kan k'a yere korɔsi

- 17 I toro malo ka hakiritigiw ta kuma lamɛn!
I janto ne ta lonniyakumaw ra.
- 18 Sabu ni i ka o kumaw mara i jusukun na,
k'a fo i da ra tuma beɛ, o ka di.
- 19 Ne bena ele fana karan bi,
janko i ye i jigi la Matigi Ala kan.
- 20 Yala ne ma ladirikan ni lonniyakuma
bisaba sebe ka o di i ma wa?
- 21 Ne ka cankumaw le fo i ye, sigiya te kuma minw na,
janko i ye i cibaga jaabi ni jaabiri panaman ye.
- 22 I kana desebagato toɔɔ, ko desebagato lo,
i kana panibagato sege kititigeyɔrɔ ra;
- 23 sabu Matigi Ala bena lo ni o kunko ye,
minw ka o borofenw mina, a bena olugu nin mina o ra.
- 24 I kana teriya don ni mɔgɔ jusubatigi ye,
mɔgɔ min jusu gban ka di, i kana o ke i jenɔgɔn ye.
- 25 Ni o te, i bena a ta kokɛcogo ladegi,
ka i yere mina jan na.
- 26 Minw be layiri ta, ka o yere ke mɔgɔ were ta juru ko seere ye,
i kana ke o mɔgɔ dɔ ye.
- 27 Ni i yere k'a lon ko i tena se k'a sara,
mun na i b'a to o ye na hali i ta lanan ta ka bo i korɔ?

28 I bemaw tun ka kabakuru min bla kabini fɔɔfɔɔ ka yɔrɔw dan sigi,
i kana o kabakuru bɔ a nɔ ra.

29 Ni i ka mɔgɔ o mɔgɔ ye min timina ka di a ta baara ra,
a laban o tigi bɛna taga baara kɛ masacɛw le ye,
a tɛna baara kɛ mɔgɔ gbansanw ye tuun.

23

1 Ni i sigira domuni na ni fagama dɔ ye,
min bɛ i ja kɔrɔ, i yɛrɛ kɔrɔsi o ra kosɛbɛ.

2 Ni i ye mɔgɔ ye min nogo ka bon,
o tuma muru la i kan na dɛ!

3 I kana jabo a ta domuni dimanw fɛ,
sabu mɔgɔnɛgɛdomuni lo.

4 I kana i yɛrɛ sɛgɛ ko i bɛ kɛ naforotigi ye;
o bɔ i ta miiriya ra!

5 A dan ye i ja ye la naforo kan dɔrɔn, o y'a sɔrɔ a tununa,
sabu sigiya t'a ra, a bɛ kamanw don a yɛrɛ ra,
ka wuri i ko bɔn, ka taga san fɛ.

6 I kana sɔn ka mɔgɔ tɛgɛgbɛlɛn ta domuni domu,
i kana jabo a ta domuni dimanw fɛ;

7 sabu mɔgɔ dɔ lo, ni a ka wari o wari bɔ, a bɛ o bɛɛ jate mina a yɛrɛ kɔnɔ;
a b'a fɔ i ma ko: «A domu! A min!»
K'a sɔrɔ o kuma tɛ bɔra a jusukun na.

8 A laban, i ka to min o min domu, i bɛna o fɔnɔnɔ;
i ka kumadiman minw fɔ a ye, o bɛɛ kɛra gbansan ye fana.

9 I kana kuma ka don mɔgɔ hakirintan toro ra,
sabu a bɛna i ta hakiritigiyakumaw mafiyenya.

10 Kabakuru min blara kabini fɔɔfɔɔ ka yɔrɔw dan sigi, i kana o bɔ a nɔ ra,
i kana don feritaw ta foro ra;

11 sabu baraka bɛ o ta hakebɔbaga ra,
ale le bɛna lo ni o kunko ye ka i kɛrɛ.

12 I sɔbɛ don karan na ni i jusu bɛɛ ye,
i toro malɔ ka lonniyakumaw lamɛn.

13 I kana den tanga korori ma;
ni i k'a koro ni bisan ye, a tɛ sa.

14 Ni i b'a koro ni bisan ye,
i b'a nin le kisira saya ma.

Denfaw ta ladirikanw

15 Ne dence, ni hakiritigiya bɛ ele jusu ra,
o bɛna ne fana jusu diya.

16 Ni kumajumanw ka bɔ i da ra,
o le bɛna ne jusu jafari kosɛbɛ.

17 I kana nabɔ jurumunkɛbagaw fɛ,
nka Matigi Ala nasiran le ye kɛ i jusu ra lon bɛɛ;
18 ni o kera, i bɛna labankɔnuman sɔrɔ,
i jigi fana tɛna tige.

19 Ne dence, ele kɔni ye ne lamɛn ka kɛ hakiritigi ye,
ka i hakiri bla sirapuman kan.

20 I kana kɛ ni dɔrɔtɔw ye,

walama minw bɛ o ta kɛ sogobadomu ye;

21 sabu dɔrɔtɔw, ani domunibakɛbagaw laban ye fagantanya ye.

O bɛ to o sunɔgɔ le ra, fɔ ka na o kannaderege bɛɛ ban ka o bla fanikolondon na.

22 I face lamɛn, sabu ale le ka i woro,
i kana i bamuso fana dɔgɔya hali ni a kɔrɔra.

23 Can san, i kana a fiyeere,
hakiritigiya, ani ladiri, ani faamuri san.

24 Mɔgɔ terennin face kɔni bɛ pagari yɛrɛ le,
mɔgɔ min ka den hakiriman woro, o bɛ ninsɔndiya le.

25 A to i face ni i bamuso ye ninsɔndiya;
i bamuso ka i woro, a to a ye pagari.

Muso yaalabaga

26 Ne dence, i yɛrɛ di ne ma,
ne ta kumaw kanu, k'a sira tagama;

27 sabu jatɔmuso ye dingadun le ye,
muso yaalabaga ye kɔlon le ye, min kɔnɔ gbɛndenin lo.

28 A bɛ dogo ka cɛw kɔnɔ i ko benkannikɛbaga;
cɛ minw bɛ o ta musow janfa, a bɛ olugu caya cɛw cɛ ra.

Dɔrɔminbaga

29 Jɔn le bɛ «yooyi» fɔ? Jɔn le bɛ «waayi» fɔ?
Jɔn le bɛ kɛrɛ ra tuma bɛɛ? Jɔn le bɛ jusukasikumaw fɔ tuma bɛɛ?
O bɛ jɔn le bugɔ gbansan k'a mandimi tuma bɛɛ?
Jɔn padenw wulennin lo tuma bɛɛ?

30 Minw bɛ to duvenminyɔrɔ ra ka mɛɛn, olugu lo;
minw bɛ to ka duven suguya caman pagami k'a min, olugu lo.

31 I kana duven na wulencogo flɛ ka nabɔ a fɛ dɛ!
I kana a kangatɔ ni a manamanatɔ flɛ fiye kɔnɔ ka nabɔ a fɛ dɛ!

A kɔni jigi ka di mɔgɔ kan na,

32 nka a laban, a bɛ i kin i ko sa,
a bɛ i sɔgɔ i ko fɔnfɔnnin.

33 O tuma i na bɛ to ka minimini, i bɛ fɛn wɛrɛw ye,
i ta miiriya bɛ i bla kumakunntanfɔ ra.

34 I bɛ kɛ i ko mɔgɔ min lanin bɛ kɔgɔji cɛ ma,
i ko mɔgɔ min lanin bɛ kurunba fifatɔ ta fanisiribere san fɛ.

35 I b'a fɔ ko: «O bɛ ne bugɔra, nka a tɛ digira ne ra,
o bɛ ne bugɔra ni bisan ye, nka a tɛ ne dimina!
Ne bɛna se ka wuri tuma juman le dɛ,
janko ka dɔ wɛrɛ min tuun?»

24

Mɔgɔ hakiritigi ni mɔgɔjugu

¹ I kana nabo mɔgɔ kewalejuguw fe,
i kana o ta jenɔgɔnya nini.

² Sabu o jusukun be cenri le miiri,
o da be kojuguw dorɔn le fo.

³ So be lo hakiritigiya le sababu ra,
baraka be don so ra faamuri le sababu ra.

⁴ Bonw be fa lonniya le sababu ra,
ka fa fen nafamanw, ani fendiman suguya bee ra.

⁵ Mɔgɔ hakiritigi baraka ka bon,
do le fana be to ka fara mɔgɔ kolɔnbaga baraka kan;

⁶ sabu mɔgɔw be hakiri min di i ma, o le sababu ra i be se ka kere ke;
ni ladibagaw ka caya, o le be na ni sesorori ye.

⁷ Hakiritigiya yoro ka jan naloman ma,
o koson a te a da ye le ka kuma dugu donda ta jɔgɔnyew ra.

⁸ Mɔgɔ min be janfa siri ka kojugu ke,
o tigi togo le ye ko cenrikebaga.

⁹ Naloman be ko o ko naninya, o bee ye jurumun le ye;
mɔgɔw be kumakolonfobaga haramuya.

¹⁰ Ni wagatigbelɛn ka se, ni i ka i fari faga,
o tuma i baraka ka dogo de!

¹¹ O be tagara ni minw ye o fagayoro ra, olugu bosi,
minw fifato be tagara fagayoro ra, olugu kisi.

¹² Ni o te, ni i ko: «Ne tun m'a lon!»

O tuma, min be adamaden jusunankow lon, ale te a yera wa?

Min b'a janto i nin na, yala ale t'a lon wa?

Yala a tena bee kelen kelen sara ka kapa ni a ta kewalew ye wa?

¹³ Ne dence, li domu, sabu a ka di,
li min be bo linaga ra, o ka timi mɔgɔ da konɔ cogo min na,

¹⁴ i ka kan k'a lon ko hakiritigiya fana ka di i jusukun ye ten le.

Ni i k'a sorɔ, i bena labankonuman sorɔ,

i jigi fana tena tige.

¹⁵ I kana ta juguya fe ka jan la mɔgɔ terennin na a ta so,
i kana a sigiyoro cen;

¹⁶ sabu mɔgɔ terennin be se ka ben sijaga wolonfla, nka a be wuri a bee ra,
k'a sorɔ kojugukebagaw be to kojugu ra ka o yere halaki pewu.

¹⁷ Ni i jugu ka ben, i kana nagari o ra,
ni a sen ka talon, i jusu kana diya o ra;

¹⁸ ni o te, ni Matigi Ala ka o ye, o tena diya ale ye;

o ra, dimi min tun b'a jusu ra i jugu kama, a be o ban.

¹⁹ I kana i jusu gban mogo kewalejuguw koson,
i kana nabo mogojuguw fe;

²⁰ sabu mogo kewalejugu te labankopuman soro,
mogojugu ta fitina be faga.

²¹ Ne dence, siran Matigi Ala na, siran masace na,
i kana don mogo murutininw ta jen ra;

²² sabu cenri bena bara ka ben o kan le,
Matigi Ala ni masace fana bena kojugu min la o kan, jon ka o lon?

Hakiritigiw kumakan

²³ Nin ye hakiritigiw ta kuma do werew ye:
Ka mogo do fisaya ni do ye kiti ra, o man ni.

²⁴ Kititigebaga min b'a fo mogojugu ma ko: «I ma jaraki!»
Jama bena o danga, mogow bena a mangboya.

²⁵ Nka min be mogojugu jaraki, o ta le be na;
dugawu ni hera le be ale kan.

²⁶ Ni i be mogo jaabi, ni i ka gbe a tigi ye,
o le b'a yira ko i b'a kanu.

²⁷ I ta kenemabaaraw ke ka na,
i ta foro laben ka na
o ko, i ye i ta bon lo.

²⁸ I kana ke seere ye ka i mogonogon jaraki gbansan,
i kana mogow lafiri ni i darakan ye.

²⁹ I kana a fo ko: «A ka min ke ne ra, ne bena o nogon le ke a ra,
nin ce nin ka min ke ne ra, ne bena o juru sara a ra.»

Salibagato

³⁰ Ne temena salibagato do ta foro koro,
ne temena mogo jusuntan do ta rezenforo koro.

³¹ Ne k'a ye ko naniw wurira fan bee ra,
binw falenna ka yoro bee datugu,
kabakurukogo min tun k'a lamini, o benna.

³² Ne k'a fe, k'a jate mina kosebe,
ne ka min ye, o ka ne ladi.

³³ Ka sunogo doonin, ka i na tugu ka jingo doonin,
ka i boro fla kuru ka la doonin,

³⁴ ni i ka to o ra, fagantanya bena bara i ra, i ko son be bara mogo ra cogo min na,
jani bena bara i ra i ko kerekece murutigi be bara mogo ra cogo min na.

25

Masacew ka kan ni bonya le ye

¹ Masace Sulemani ta zana do werew ye nin ye; Zuda masace Ezekiyasi ta mogow le
tun ka olugu sebe.

² Ka kow dogo, Ala ta bonya be o le ra;
ka kow segesege, masaw ta bonya be o le ra.

³ Sankolo janya te se ka lon, dugukolo dunya te se ka suma,
masace jusukun fana te se ka segesege k'a cogo lon.

⁴ Ni warigbe kora ka nogo bo a ra,
o tuma saninfagabaga be se k'a lalaga k'a ke minan do ye.

⁵ Ni mogojuguw gbenna ka bo masace koro,
a ta fanga be baraka soro terreninya sababu ra.

⁶ I kana i yere bonya masace na koro,
i kana i yere bla mogobaw loyoro ra;

⁷ sabu mogow ye i wele k'a fo i ma ko: «Wuri ka na sigi na fe yan,» o ka fisa,
sani o ye na i dogoya fagamaw yere na na.

Kokecogojuman ni kumacogojuman

⁸ I na ka fen min ye,
i kana teliya ka taga o fo kititigeyoro ra,
ni o te, ni i kitikejogon nana kiti ben i kan ka i lamaroya,
i bena a ke di sisan?

⁹ Ni ko ka don i ni i sigijogon ce, o janabo aw ni jogon ce,
nka i kana mogow were ta gundo fo.

¹⁰ Ni o te, ni a tigi nana a men, a bena i lamaroya;
o tuma ele ta togojugu tena fo ka ban.

¹¹ Sanin yiriden bisigi kera ka warigbe jegen,
o ye kuma bennin fonin ye a fowagati ra.

¹² Tororanegbe saninlaman, ani sanin yereworo masirifen be cogo min na,
hakiritigi ta jarakirikuma be ten le a lamembaga toro ra.

¹³ Jisuma be min na mogow ye simankanwagati ra, fundenin na,
ciradenjuman be o le na a cibaga ye;
a b'a matigice jusu suma.

¹⁴ Sankaba ni sanfono min te sanji lana,
o ye mogow do ye min b'a yere tando ko ale be mogow son, k'a soro can te.

¹⁵ Sabari sababu ra, mogow be se ka fagama ta miiriya yelema,
kumadiman be se ka hali korokun ci.

¹⁶ Ni i ka li soro, min be i bo o doron le domu,
ni o te, ni i ka fa a ra k'a dama teme, i b'a fonon.

¹⁷ I kana to ka taga i mogojogon ta so tuma bee,
ni o te, ni a nana sege i koro, a laban a be i koninya.

¹⁸ Berekuru, walama kerekemuru, walama bije nunbonin be min ke mogow ra,
mogow min be ke seerejugu ye a mogojogon kama, o tigi be o jogon le ke mogow ra.

¹⁹ Nin min yogoyogora, walama sen min mugura, ka i jigi la o kan,

o be i n'a fo i be i jigi la janfamogo kan i degu wagati ra.

²⁰ Ka i ta derege bo i kan na nene ra,
walama ka lemurukumu ke segen kan*,
o be i ko ni i be jagari donkiri la mogo jusu kasinin ye.

²¹ Ni kongo be i jugu ra, domuni di a ma.
Ni minlogoto b'a ra, ji di a ma.

²² Ni i be o kera, a be i ko i be takami le cera ka o ke a kun na;
Matigi Ala fana bena i sara.

²³ Sahiliyanfan fono be na ni sanji ye cogo min na†,
nenkun min be mogo korofa dago ra, o fana be na ni panasisi ye.

²⁴ Ka si logologonin do ra biribon kunna‡, o belen ka fisa,
sani i ye si ni muso keretigebaga ye bon kelen na.

²⁵ Jisuma ka di mogo segenin minlogoto ye cogo min na,
kibaro diman ye bo fo jamanajan do ra ka n'a fo i ye, o fana ka di ten le.

²⁶ Bununji duurunin, ani kolonji cennin be cogo min na,
ni mogo terennin k'a yere to kojugukebaga boro, a be ke ten le.

²⁷ Ka li domu k'a dama teme, o man ji,
ka bonya jini k'a dama teme, o man ji.

²⁸ Dugu min lablanin lo, ni laminikogo t'a ra,
o ye mogo do ye min te se k'a yere mina foyi ra.

26

Hakirintanw

¹ Nene man ni fundeninwagati ra,
sanji man ni simankanwagati ra,
bonya fana man ni hakirintan kan.

² Kononin be wuri ka taga cogo min na,
walama naganaganin be teme cogo min na,
ni i ka mogo danga k'a soro kun t'a ra, o danga fana be teme le.

³ Bisan ka kan ni so ye, karafe ka kan ni fali ye,
bere ka kan ni hakirintan ko ye.

⁴ I kana hakirintan jaabi ka kana ni a ta hakirintanya ye,
ni o te, i fana be ke a bonogonko do ye.

⁵ Hakirintan jaabi ka kana ni a ta hakirintanya ye,
ni o te, a bena a yere jate hakiritigi ye.

⁶ Ni mogo min k'a ta cira don hakirintan boro,

* **25:20** 25.20 Kitabu dow kono a sebera ko: ka lemurukumu ke jori kan. † **25:23** 25.23 O jamana ra, sanji be bo sahiliyanfan le fe. ‡ **25:24** 25.24 Aw ye 21.9 fle.

a kera i ko o tigi k'a yere sen tige le, ka kunko do lase a yere ma.

⁷ Nabara senw te foyi ja a ye cogo min na,
ni hakirintan da ka zana fo, o fana te foyi ja.

⁸ Ni i ka hakirintan bonya,
a kera i n'a fo i ka kabakuru siri tafura konko ko i b'a bon.

⁹ Zana be hakirintan da ra,
o be i ko nanibisan donna doroto boro.

¹⁰ Mogo min be hakirintanw bee ta baara ra,
ni a ka min o min temeto ye, a be o ta,
o tigi be i ko kalantigi min be mogow bee bonna ka o mandimi.

¹¹ Wuru be seko a ta fonko ma cogo min na,
hakirintan fana be seko a ta nalomanya ma ten le.

¹² Ni i ka mogo o mogo ye min b'a yere jate hakiritigi ye,
mogo ka kan k'a jigi la hakirintan kan ka teme o tigi kan belen.

Salibagato

¹³ Salibagato ko: «Waraba do be sira ra,
jara be yaalayaalara sirada ra!»

¹⁴ Kon be to ka yelema a donyorow kan cogo min na,
salibagato be to ka yelema a ta lanan kan ten le.

¹⁵ Salibagato b'a boro don tominan konko,
nka ka to lase a da ma, o b'a sege.

¹⁶ Salibagato b'a yere jate hakiritigi ye,
ka teme hali ce wolonfla kan, minw be mogow jaabicogo lon.

Keretigebaga

¹⁷ Temebaga min b'a yere pagami kere do ra min t'a ta ye,
o be i ko mogo min be wuru ye, k'a mina a toro ma.

¹⁸ Fato be bipe tasumamanw bon,
ka kalan bon ka mogow faga cogo min na,

¹⁹ mogo min b'a mogonogon janfa,
ka soro k'a fo ko: «Ne tun be toron le kera,» o tigi fana be ten le.

²⁰ Ni logo banna, tasuma be faga,
ni nafigi te yi, kere be ban!

²¹ Finfin be ke takami ye cogo min na,
logo be tasuma mana cogo min na,
keretigebaga be kere juguya ten le.

²² Nafigi darakan be i ko domunidiman,
i b'a kunu cogo min na, a be jigi i konobara ra ten.

²³ Ka warigbe jagaminin ke ka bogodaga ko mun,
o ye kumadimanfobaga kononjugu ye.

²⁴ I jugu be se ka i nege n'a darakan ye,
k'a soro nanbara le fanin b'a jusukun na.

²⁵ Hali ni a k'a kumakan diya cogo o cogo, i kana la a ra,
sabu haramu wolonfla le b'a jusukun na.

²⁶ Koninya min b'a jusukun na, a be nanbara ke ka o dogo,
nka a laban, a ta juguya be yira kene kan bee ja na.

²⁷ Mogo min ka dinga sogi, o tigi le be ben a konon,
mogo min ka kabakuru kolonkolon, kabakuru be kosegi ka ben o tigi yere le kan.

²⁸ Faninyafobaga be kuma ka digi mogo minw na, a be olugu koninya fana;
da min be mogo nege, o be cenri ke.

27

Ladirikanw

¹ I bena min ke sini, i kana i yere tando o ra bi,
sabu min be se ka ke sisan ni sini ce, i te o lon.

² Mogo tow le ka kan ka i tando, i yere te,
a to mogo were ye i tando, a kana bo i yere da ra.

³ Kabakuru ka gbiri, kenken fana ye fen gbiriman ye,
nka naloman be dimi min don mogo ra, o doni ka gbiri ni nin fla bee ye.

⁴ Jusugban ye kojuguba ye, dimi ye jiba woyoto le ye,
nka jon be se ka lo ka celiya konon?

⁵ Mogo ye gbe i ye, ka i jaraki, o ka fisa,
sani a ye ta kanuya fe ka i ta jaraki dogo i ma.

⁶ I teri min be kuma ka digi i ra, o le be i fe,
nka i jugu be i nege le ni a ta kanuyaforiw ye.

⁷ Mogo fanin be ban li ra,
k'a soro kongoto fe, fen bee ka di, hali fen kunaman.

⁸ Mogo min be bo a ta so ka taga fo yorojan,
o be i ko konon min be bo a ta jaga konon ka taga fo yorojan.

⁹ Turu kasadiman ni wusunan be mogo ninsondiya,
nka teriya ta diyanya le be mogo jusu saaro.

¹⁰ I kana ban i teri ra, walama i face ta teri,
ni cenri ka se i ma, i kana taga i balema do ta so;
sabu i siginogon min yoro ka surun i ra,
ale ka fisa ni i balema ye, min yoro ka jan i ra.

¹¹ Ne dence, ke hakiritigi ye, ka ne jusu diya,

ni o kera, ne bena se ka ne mafiyenyabagaw jaabi.

¹² Ni mogo ceguman ka kojugu nato ye, a be dogo,
nka naloman be kojugu ye, ka taga don a ra, k'a yere tooro.

¹³ Ni mogo min k'a yere ke mogo were ta juru ko seere ye,
o tigi ta derege ka kan ka mina a ra ka o juru tonomasigi;
ni mogo min ka layiri ta, ko a be lo ni muso yaalabaga do ta kunko ye,
fen do ka kan ka mina o tigi ra ka o ke a sarati ye.

¹⁴ Ni i be taga dugawu ke i teri ye ni kanba ye sogomada joona fe,
a be ke i n'a fo i b'a dangara le.

¹⁵ Ji min be tonitoni tuma bee sanji wagati ra, ni a te lo ka ye,
o ni muso keretigebaga bee ye kelen ye.

¹⁶ Ni mogo min ko a b'a lalo, a kera i n'a fo o tigi ko a be fono le lalo,
walama ko a be turuji dere k'a mina a tege konu.

¹⁷ Nege be nege dabo,
mogo le b'a mogogogon son hakiri ra.

¹⁸ Ni mogo min k'a janto torosun na, o tigi le b'a den domu,
ni mogo min k'a matigice minako ja, o tigi le be o bonya soro.

¹⁹ Ni i ka ji fe, i be i yere pada cogo le ye,
ni i ka adamaden do jusukun segesege, i be i yere jogo le ye.

²⁰ Saya dibi ni lahara dibi te fa ka ye,
adamaden ja fana te fa fleri ra ka ye.

²¹ O be warigbe don daganin konu tasuma ra, ka sanin yeele furune kan, k'a silon,
mogow be tandori min lase adamaden ma, o le b'a cogo yira.

²² Hali ni i ka naloman don kolon konu k'a susu i ko simankise,
a ta nalomanya te bo a ra.

Mogo ka kan k'a janto a borofenw na

²³ I ka kan ka jija ka i ta beganw cogoya lon ka ja tuma bee,
ka i janto o ra ka ja kosebe;

²⁴ sabu naforo te to mogo boro wagati bee,
masafugula te to mogo kun na tuma bee.

²⁵ Ni i ka bin kan, ni binkura bora,
i be binjalan ce kuruw kan.

²⁶ I be sagaw si kan, ka o ke i ta fiyerebo ye,
ka bakoronin dow fiyeere, ka o ke ka foro do san.

²⁷ I be baw ta nono ke i ni i ta gbamogow ta domuni ye,
ani ka i ta baaradenmusow fana baro.

28

Mogo ka kan ka son ladiri ma

¹ Mogojugu be bori hali k'a soro mogo t'a gbenna,

nka mɔgɔ terennin lanin be a yeɛ ra i ko jaranbelen.

² Ni jamana mɔgɔw murutira, kuntigiw be caya;
nka ni faamurikebaga ni lonnikebaga ka sɔɔ o ra, o be jamana sabati ka meɛn.

³ Ni kuntigi fagantan be desebagatɔw minako juguya,
o be i n'a fo sanjiba min be ben ka simanw cen, ka mɔgɔw bla kɔngɔ ra.

⁴ Minw be sariya sira bla, olugu be mɔgɔjuguw tando,
nka minw be sariya sira tagama, olugu be mɔgɔjuguw keɛɛ.

⁵ Mɔgɔ kewalejugu te can sira faamu,
nka minw be Matigi Ala ta jenɔgɔnya jini, olugu b'a beɛ faamu.

⁶ Fagantan min jusukun gbenin lo,
o ka fisa ni naforotigi do ye, min te sira terennin tagama.

⁷ Den min be sariya sira tagama, o ye faamurikebaga ye,
nka min be tagama ni mɔgɔ sɔnkolonw ye, o b'a face lamaroya.

⁸ Mɔgɔ min be juru don mɔgɔw ra, ka tonɔba la a kan, janko k'a ta naforo caya,
o tigi be naforo min lajenna, o laban be taga mɔgɔ were fe, min be makari
desebagatɔw ra.

⁹ Mɔgɔ min b'a toro datugu janko a kana sariya lamɛn,
hali o tigi ta Aladaari ye haramu le ye.

¹⁰ Mɔgɔ min be mɔgɔnumanw lafiri ka o bla sirajugu kan,
o tigi be ben a yeɛ ta dinga soginin kɔnɔ,
nka minw jusukun gbenin lo, olugu be hera sɔɔ.

¹¹ Naforotigi b'a yeɛ jate hakiritigi ye,
nka fagantan faamurikebaga be se k'a korɔbo.

¹² Ni mɔgɔ terenninw ka se sɔɔ, o ye nagarikoba le ye,
nka ni mɔgɔjuguw ka wuri, beɛ be dogo.

¹³ Mɔgɔ min be a ta hakew dogo, o ta kow si te ja,
nka min be lo a ta hakew ra, k'a dabra, Ala be hina o tigi ra.

¹⁴ Kojugu nasiran be mɔgɔ min na tuma beɛ, o tigi ta pana,
nka mɔgɔ min b'a jusukun gbeleya, kojugu be ben o kan.

¹⁵ Ni mɔgɔjugu ka sigi kuntigiya ra fagantanw kunna,
a be ke i ko jara kasito, walama wara kɔngɔɔ.

¹⁶ Kuntigi kolonbari be tɔnɔri caman ke,
nka pamɔgɔ min be naforojugu kɔninya, o be sijan sɔɔ.

¹⁷ Mɔgɔfaga hake be mɔgɔ min ko,
o be bori a yeɛ ma fo kaburu ra; mɔgɔ kana a lalo de!

18 Mɔgɔ min bɛ tagama ni jusukun gbenin ye, o bɛ kisi,
nka mɔgɔ min bɛ sira fla tagama, o laban bɛ ben a fla dɔ kan.

19 Mɔgɔ min bɛ a ta foro sɛnɛ, o bɛ domuni sɔrɔ ka fa,
nka mɔgɔ min bɛ tugu fɛngbansanw nɔ fɛ, o bɛ fa fagantanya le ra.

20 Mɔgɔ kankelentigi bɛ dugawu caman sɔrɔ,
nka mɔgɔ min kɔrɔtɔra k'a ta naforo sɔrɔ, o jarakibari tɛna to.

21 Ka mɔgɔ dɔ fisaya dɔ ye, o man ni;
nka buru kunkurunnin kelen kosɔn, mɔgɔ bɛ se k'a yɛrɛ bla kojugu ra.

22 Mɔgɔ tɛgɛgbɛlɛn bɛ bori naforo kɔ;
a m'a lɔn ko fagantanya le bɛna ben ale kan.

23 Mɔgɔ min bɛ a mɔgɔɲɔgɔn jaraki ni a firira, a laban o tigi ko le bɛ diya a ye;
nka min b'a nɛgɛ k'a ta jaraki dogo a ma, o ko tɛna diya a ye.

24 Mɔgɔ min b'a face, walama a bamuso borofɛn sonya, k'a fɔ ko hake tɛ o ra,
o tigi ye cɛnrikebaga jɛɲɔgɔn ye.

25 Mɔgɔ wasabari bɛ kɛrɛ lawuri,
nka min b'a jigi la Matigi Ala kan, o bɛ wasa.

26 Mɔgɔ min jigi lanin bɛ a yɛrɛ jusukunnakow le kan, o ye hakirintan ye,
nka min bɛ tagama ni hakiritigiya ye, ale bɛ bɔsi.

27 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ fagantan sɔn, o tɛ kɛ dɛsɛbagatɔ ye;
nka min b'a ɲa datugu fagantan na, danga caman le bɛ o tigi kan.

28 Ni mɔgɔjuguw ka wuri, bɛɛ bɛ dogo,
nka ni o halakira, mɔgɔ terenninw bɛ caya.

29

1 Mɔgɔ min jarakira fɔ sɲaga caman, ni o tigi belɛn b'a torokun gbɛlɛya,
o tigi bɛna bara ka halaki, fla tɛ halakiri min na.

2 Ni mɔgɔ terenninw cayara, jamana mɔgɔw bɛ ɲagari,
nka ni mɔgɔjuguw bɛ kuntigiya ra, mɔgɔw bɛ kɛ ɲuna ye.

3 Hakiritigiya ka di mɔgɔ min ye, o bɛ a face ninsɔndiya,
nka min bɛ jɛn ni jatɔmusow ye, o b'a borofɛnw bɛɛ cɛn.

4 Masace bɛ a ta jamana sabati can le baraka ra,
nka min bɛ to ka wari ben jamanadenw kan, o bɛ a ta jamana cɛn.

5 Mɔgɔ min b'a mɔgɔɲɔgɔn nɛgɛ,
o tigi bɛ jɔ le sirira a sɛn kɔrɔ.

6 Mɔgɔ kɛwalejugu yɛrɛ ta hakɛw le bɛ kɛ jan ye k'a mina,

nka mɔgɔ terenninw be pagari fo ka donkiri la.

⁷ Mɔgɔ terennin be desɛbagatɔw ta jo lon,
nka o faamuri nɔgɔn te mɔgɔjugu fe.

⁸ Kumakolonfɔbagaw be tasuma fiye dugu kan,
nka mɔgɔ hakiritigiw be mɔgɔw ta dimi mala.

⁹ Ni hakiritigi ka taga ni naloman ye kiti ra,
naloman koni bena dimi, ka yerekobaw ke, nka foyi te panabo.

¹⁰ Mɔgɔfagabaga be mɔgɔ jusukun gbenin koninya,
nka mɔgɔnuman b'a janto a ra.

¹¹ Hakirintan be a ta dimi bee yira keɛ kan yoro kelen na,
nka hakiritigi b'a yere mina ka sabari.

¹² Kuntigi min b'a janto faninyakumaw ra,
o ta jamana namɔgɔw bee be ke mɔgɔjuguw ye.

¹³ Fagantan o, mɔgɔtɔnɔbaga o,
nin fla bee be yeri ke Matigi Ala ta yeelen le sababu ra.

¹⁴ Masa min be desɛbagatɔ ta kiti tige can kan,
o ta fanga be baraka soro wagati bee.

¹⁵ Bisan ni korori le be den ke hakiritigi ye,
nka den min tora a yere ma, o b'a bamuso lamaroya.

¹⁶ Ni mɔgɔjuguw ka caya, hake be caya,
nka mɔgɔ terenninw bena to ka o bento fe.

¹⁷ I den koro, ni o kera, a bena i jusu suma,
a bena i nin laganfiya.

¹⁸ Ni mɔgɔ te yi min be Ala ta kuma lamɛn ka mɔgɔw ladi, mɔgɔw te o yere mina foyi
ra tuun;
nka mɔgɔ min be sariya sira tagama, o tigi ta pana!

¹⁹ Mɔgɔ te jonɛ koro ni kuma dama ye;
hali ni a ka ko faamu, a t'a ke.

²⁰ Ni i ka mɔgɔ o mɔgɔ ye min te jatemina ke ka soro ka kuma,
mɔgɔ ka kan k'a jigi la hakirintan kan, ka teme o tigi kan belɛn.

²¹ Ni i ka i ta jonɛ ladiya kojugu a denmisenman,
a laban, a te foyi na.

²² Mɔgɔ diminin be kere lawuri,
mɔgɔ jusu gbannin be hakeko caman ke.

²³ Adamaden ta yerebonya le be dogoyari lase a ma,
nka mogō majiginin be bonya soro.

²⁴ Mogō min jennogon ye son ye, o tigi b'a yere nin le koninya;
a be dangarikumaw men, nka a te foyi fo.

²⁵ Adamadenw nasiran ye jan le ye,
nka ni mogō min k'a jigi la Matigi Ala kan, a be o tigi tanga.

²⁶ Mogō caman b'a fe ka o yere ko diya fagamaw ye,
nka Matigi Ala le be bee ta kiti tige can kan.

²⁷ Mogō terreninw be mogō terenbariw haramuya,
mogōjuguw fana be mogōjumanw haramuya.

30

Aguri ni Lemuweli ta kumaw

¹ Nin ye Yake dence Aguri ta kumaw ye. Nin ce ka kuma minw fo Itiyeli ye, Itiyeli ni Ukali*.

Nininkarigbelenw

² Can lo, ne ye naloman ye ka teme mogō bee kan,
adamaden hakiri te ne fe.

³ Ne ma hakiritigiya karan,
ne fana ma mogō saninmanw ta lonniya soro.

⁴ Jontigi le yelenna ka taga sankolo konō ka seko ka na ka ye?

Jontigi le ka fonō mina a boro konō ka ye?

Jontigi le ka ji mina k'a don a ta deregeba jukoro ka ye?

Jontigi le ka dugukolo danw bee sigi?

A tigi togo ye di? A dence fana togo ye di?

Ni i ka o lon, a fo!

⁵ Ala ta darakumaw bee gbenin lo,
minw be o yere karifa Ala ma, a be olugu tanga i ko negebennan.

⁶ I kana foyi fara o kumaw kan,
ni o te, a bena i jaraki, i be ke faninyafobaga ye.

Fen fla

⁷ Matigi Ala, ne be fen fla jini i fe,
i kana ban ka o di ne ma sani ne ye sa:

⁸ Kuma gbansanw, ani faninyakumaw mabo ne ra.
I kana ne ke fagantan ye, i fana kana ne ke nafortigi ye,
nka domuni min be ne bo, o di ne ma;

⁹ janko ne kana na fa ka teme, fo ka na ban Ala ra,
k'a fo ko: «Matigi Ala yere ye jon le ye de?»

Walama fagantanya kana na ne bla sonyari ra,
k'a to ne ye ne ta Ala togo cen.

¹⁰ I kana taga baaraden togojugu fo a matigice koro,

* **30:1** 30.1 Itiyeli ni Ukali: Heburu kan na, nin togo fla koro be se ka ke fana ko: «Ne segera, Ala, ne segera, ne baraka desera.»

janko a kana na i danga, ka i jaraki.

Mogɔjugu suguya naani

11 Mɔgɔ dɔw be o face dɔgɔya,
o fana te o bamuso bonya!

12 Mɔgɔ dɔw be o yere jate ko o saninyara,
k'a sɔrɔ o ma ko ka bo o ta nɔgɔ ra folo.

13 Mɔgɔ dɔw be o na lo tɔw ra ni wasoya ye,
yerebonya be hali o flerikecogo ra.

14 Mɔgɔ dɔw pinw ye kerekemuruw le ye,
o pinw ye muruw le ye,
janko ka janibagatow domu ka o ban dugukolo kan,
ka fagantanw domu ka o ban adamadenw ce ra.

Fen fla fen saba ani fen naani

15 Denmuso fla be torimaganan fe,
kelen togo ye: «A di!»

To kelen fana togo ye: «A di!»

Fen saba be yi, minw te fa ka ye,
a fo fen naani yere, minw t'a fo ko: «Ne wasara»:

16 Lahara dingaba,
muso min ma den sɔrɔ ka ye,
dugukolo min ma fa ji ra,
ani tasuma min t'a fo fiyewu ko: «Ne wasara!»

17 Mɔgɔ min b'a na lo a face ra k'a logobo,
min b'a padon a bamuso ra, ka ban k'a kan mina,
koda ta kankan konow bena o tigi padenw wogobi ka bo,
bon ta denw bena o domu.

18 Fen saba be yi, minw temena ne ta lonniya kan,
a fo fen naani yere, ne te minw faamu:

19 Bon temesira sankolo ra,
sa temesira fara kan,
jirakurun temesira kogɔji kan,
ani ce temesira ka taga sunguru ko.

20 Muso jenyakebaga cogo be tan le:
a be domuni ke k'a da josi†,
k'a fo ko: «Ne ma kojugu ke!»

21 Dugukolo be se ka yereyere fen saba koson,
a fo fen naani yere, a te se ka minw muju:

22 Jonce ye ke masace ye, o ye do ye,
mogokolon ye fa domuni na, o ye do ye,

23 muso min mangboyara o ye ce sɔrɔ, o ye do ye,
jonmuso ye sigi a matigimuson ra, o fana ye do ye.

24 Fenpanaman naani be dununa ra, minw ka dogo,

† 30:20 30.20 A be domuni ke k'a da josi: O koro ye ko a ta kewalejuguw te foyi cen a ye.

nka o ta hakiritigiya ka bon kosebe:

²⁵ Dugumenew, olugu ye danfen dow ye fanga te minw na,
nka simantigewagati ra, o be o ta domuni laben k'a bla.

²⁶ Farawojinanw, olugu fana ye danfen dow ye baraka te minw na,
nka o be o ta dogoyoro jini fo faraw le ce ra.

²⁷ Kuntigi te jodomutonw fe,
nka o be bla jagon ko ka taga jenkuru jenkuru i ko kerekedenw.

²⁸ Basa be se ka mina ni boro ye,
nka a be don fo masacew ta masasow konɔ.

²⁹ Fenpanaman saba be yi, minw sentacogo ce ka ji,
a fo fen naani yere, minw tagamacogo ce ka ji:

³⁰ Jara, min ye kongofenw bee ta cefari ye,
a te bori foyi ja,

³¹ dondo, min be kanbelenya tagama ke,
ani bakoronin‡,
ani masace min be tagama a ta kerekejama ja fe.

³² Ni mogo min tun kera hakirintan ye, fo k'a yere bonya,
walama ni naninyajuguw tun be mogo min konɔ,
o tigi y'a boro la a da ra ka je;

³³ sabu ni i ka konɔ bisi, nare be bo a ra,
ni i ka nun bisi, jori be bo a ra,
ni i ka dimi bisi, kere be bo a ra.

31

Masace bamuso ta ladiriw

¹ Nin ye masace Lemuweli ta kumaw ye, a bamuso k'a karan ni ladirikan minw ye:

² Ne dence, ne bena mun le fo ele ye sa?
Ne woroden, ne bena mun le fo i ye de?
Ne ka dajuru ta den min koson, ne bena mun kuma le fo o ye sa?

³ I kana i baraka bee di musow ma,
muso minw be masaw laben, i kana i yere to olugu boro.

⁴ Masace man kan ka duven min, Lemuweli!
Fagama man kan ka bori minnifen farimanw no fe.
Masace man kan ka o ke!

⁵ Ni o te, ni a ka duven min, a bena jina sariya sigininw ko,
ka segebagatow bee ta jo bosi o ra.

⁶ Minnifen farimanw ye di sabagaw le ma,
duven ye di mogo jusukasininw le ma.

⁷ O y'a min ka jina o ta fagantanya ko,
o hakiri ye bo o ta sege ko pewu!

⁸ Se te minw ye ka kuma, i da yele ka kuma olugu no ra;
kuma, ka segebagato ta jo di a ma.

⁹ I da yele ka kuma, ka kiti tige ni terenninya ye,

‡ 30:31 30.31 O jamana ta bakoroninw ka jan, o ce ka ji fana.

ka fagantan ni panibagato ta jo di a ma.

Muso barakaman makirikan

- 10 Muso barakaman soro man di de!*
- A songo ka gbelen ka teme hali luluw kan pewu.
- 11 A ce lanin b'a ra ni a jusukun bee ye,
foyi koni tena fon ale ta so.
- 12 A be konuman le ke a ce ye,
a te kojugu ke a ra, a si bee ra.
- 13 A be sagasiw ni len jini,
k'a yere timinadiya ka o baara ni a boro ye.
- 14 A be i ko jagokebagaw ta jirakurunbaw,
a be a ta baro jini ka bo fo yorojan ka na ni a ye.
- 15 Sani dugu ye gbe, i b'a soro a wurira ka ban;
a be domuni di a ta sokonmogow ma,
a be a ta baardenmusow ta baaraw yira o ra.
- 16 A be foro do ko miiri a yere konso, o ko, a be o foro san,
ni a ka min soro a ta baara ra, a be o ke ka rezen sene.
- 17 A b'a yere cesiri ka baraka don a yere ra,
k'a boro don baara ra.
- 18 A b'a ye ko a be tonso caman sorora a ta jago ra,
o ra, a ta fitina te faga su fe.
- 19 A be sagasi mina a boro kelen na,
a borokandenw be jenekala munu ka jese dan.
- 20 A b'a tege labla ka panibagato son,
a b'a boro foni fagantanw ye.
- 21 Nenewagati ra, a te siran ko nene bena a ta somogow mina,
sabu a ka sagasifani gbirimanw dan o bee ye.
- 22 A be kosow dan,
lenfaniw, ani fanipuman wulenmanw fana b'a fe.
- 23 Ni a ce ka taga sigi ni dugu cekorobaw ye dugu donda ra,
mogso bee b'a bonya.
- 24 A be faniw dan ka o fiyeere,
a be cesirinanw fiyeere jagokebagaw ma.
- 25 Baraka ni noro, o le ye a ta masiri ye;
a be sigi ka yereko, sabu sini ta ko hami t'a ra.
- 26 A b'a da yeke ka kuma ni hakiritigiya ye,
ladiripumanw le be bo a da ra.
- 27 A b'a janto a ta sokonokow bee ra ka ja,
a te son salibagatoya ma, a be baara ke le k'a ta baro soro.
- 28 A denw be wuri k'a fo a ma ko a ta pana,
a ce fana b'a tando, ko:
- 29 «Muso caman ye muso barakamanw ye,
nka ele koni ta temena olugu bee ta kan.»
- 30 Farikolo noro be mogso lafiri, cerna ye fengbansan le ye,
Matigi Ala nasiran be muso min na, o le bena tando.
- 31 Aw ye muso barakaman ta baara tonso di a ma,
mogow y'a tando a ta kewalew koson jamalajenyoro ra.

* **31:10** 31.10 Nin hayaww bee kelen kelen be damina ni heburukan sigininden do ye, k'a ta a sigininden folo ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye.

WAAJURIKEBAGA TA KITABU **Kitabu faamucogo**

Ka kapa ni nin kitabu ta kuma dɔw ye (1.1,12,16; 2.4-9; 12.9), mɔgɔ caman ta miiriya ra nin kitabu seɛɛbaga ye masace Sulemani ye. A seɛɛbaga kɔni b'a yere tɔgɔ la ko «Waajurikebaga.»

A be i n'a fɔ cekɔrɔba dɔ lo min sigira ka miiri, ka jatemala ke a ta ko temeninw na. A ka karan caman ke, ka hakiritigiyaba sɔrɔ; nka a k'a ye ko fen beɛ be teme i ko fɔɔ: lonniya, ani naforo, ani mɔgɔ diyanyafenw, o beɛ ye gbansan le ye. Adamaden ni a ta hakiritigiya beɛ, ko caman be yi, a te se ka o faamu; a te se ka Ala ta kolatigeninw faamu. Wagati dɔw ra a b'a ye i n'a fɔ kun yere te adamaden ta dunɔnalatige ra.

Waajurikebaga nana min faamu, o ye ko adamaden te se ka nafa foyi sɔrɔ ni Ala ma min di a ma.

Nin kitabu ta karan kunba ye ko adamaden ka kan k'a jigi la Ala kelenpe le kan. Ka bori naforo nɔ fe, walama ka naforo caman lajen, walama ka i yere sege baara ra, walama ka i diyanyafenw sɔrɔ, o si te foyi ye, ni i ma Ala sɔrɔ.

Kitabu kɔnɔkɔw

Adamaden ta dunɔnalatige te foyi ye (1-2)

Ko beɛ ni a kewagati lo (3.1-8)

Ko benbari caman be ke dunɔna kɔnɔ (3.9-11.6)

Alapasiran le be ko beɛ na (11.7-10)

Kuma damina

¹ Nin ye Waajurikebaga ta kuma ye, masace Dawuda dence, min tun siginin be Zeruzalemu:

Dunɔna ta kow si te kokura ye

² Gbansan, ani gbansan, ne Waajurikebaga ko ten!

Gbansan, ani gbansan, fen beɛ ye gbansan le ye!

³ Adamaden be pagban min beɛ la a yere kan dugukolo kan yan, a be mun nafa le sɔrɔ o ra sa?

⁴ Duruja dɔw be taga, dɔw be na olugu kɔ, nka dugukolo b'a nɔ ra tuma beɛ.

⁵ Tere be bɔ, tere be ben; o kɔ, a be teliya ka seko ka taga a bɔyɔrɔ ra tuun.

⁶ Fɔɔ be fiye ka taga woroduguyanfan na, ka yeɛma ka taga sahiliyanfan na.

A be munumunu, ka munumunu, ka kɔsegi ka teme a temesirakɔrɔw fe tuun.

⁷ Bajiw beɛ be woyo ka taga ke kɔgɔji ra, nka kɔgɔji te fa ka ye.

Bajiw be deri ka woyo ka taga fan min na, o be woyo ka taga o fan kelen le ra tuma beɛ.

⁸ Sege min be danfenw beɛ kan, mɔgɔ da te se ka o beɛ nafa.

Naden te fa fleri ra, toro fana te wasa lamenni na.

⁹ Ko minw temena kakɔrɔ, o ko kelenw le be nana tuun, ko minw kera kakɔrɔ, o ko kelenw le be kera tuun,

ko si le tɛ kokura ye dugukolo kan yan.

¹⁰ Hali ni mɔgɔ ka ko dɔ ye, k'a fɔ ko:

«A flɛ, nin ko ye kokura ye!»,

i bɛna taga a sɔrɔ ko o ko tun bɛ kɛra kakɔrɔ

kabini wagatijan tɛmɛninw na.

¹¹ Ko minw tɛmɛna ka ban, an hakiri tɛ to o ra tuun.

Ko minw fana bɛna kɛ tuun,

kɔfɛmɔgɔw hakiri tena to o kow ra.

Adamaden ta hakiritigiya tɛ foyi ye

¹² Ne Waajurikebaga, ne kɛra Izirayɛli masacɛ ye; ne siginin tun bɛ Zeruzalɛmu.

¹³ Ko o ko bɛ kɛ dunuɲa kɔnɔ, ne ka ne yɛrɛ timinadiya ka jininkari kɛ o kow bɛɛ ra kelen kelen, k'a sɛgɛsɛgɛ ni hakiritigiya ye. O ye sɛgɛba dɔ le ye, Ala ka min doni la adamadenw kan.

¹⁴ Ayiwa, ne k'a kɔrɔsi k'a ye ko baara o baara bɛ kɛ dugukolo kan yan, ko o bɛɛ ye gbansan le ye; a bɛ i ko mɔgɔ min bɛ borira fɔɲɔ kɔ, ko a b'a mina.

¹⁵ Fɛn min kuturunin lo kakɔrɔ, o tɛ se ka lateren.

Fɛn min tɛ yi, o tɛ se ka jate.

¹⁶ Ne k'a fɔ ne yɛrɛ kɔnɔ ko: «A flɛ, minw sigira masaya ra ne ɲa Zeruzalɛmu, ne ka ne ta hakiritigiya bonya, k'a caya ka tɛmɛ olugu bɛɛ ta kan. Ne ka hakiritigiya ni lɔnniya caman sɔrɔ.» ¹⁷ Ne ka ne yɛrɛ timinadiya, janko k'a lɔn fɛn min ye hakiritigiya ye, ani k'a lɔn fɛn min ye fatɔya ni nalomanya ye. Nka ne nana a ye ko o kow bɛɛ fana bɛ i ko mɔgɔ min bɛ borira fɔɲɔ kɔ, ko a b'a mina. Sabu,

¹⁸ Hakiritigiya, jusukasiba!

Lɔnniya caman, sɛgɛ caman!

2

Dunuɲa ta fentigiya tɛ foyi ye

¹ Ne k'a fɔ ne yɛrɛ kɔnɔ ko: «Ayiwa, ne bɛna ɲagarikow kɛ k'a flɛ, ka kodimanw diyabɔ k'a flɛ.» Nka o bɛɛ ye kogbansan le ye fana! ² Ne ko:

«Yɛrɛko ye nalomanya le ye,

ɲagari tɛ foyi ye!»

³ O kɔ, ne k'a latigɛ ne yɛrɛ kɔnɔ, ko ne bɛna to ne ta hakiritigiya sira kan, ka ne yɛrɛ bla duvenmin na. Ne k'a latigɛ ka ne yɛrɛ bla fatɔya ra, janko k'a lɔn min ka fisa adamaden ma dugukolo kan yan, a ta dunuɲalatigɛ wagati ra. ⁴ Ne ka baarabaw dabɔ. Ne ka bonw lɔ, ka rɛzɛnforow sɛnɛ. ⁵ Ne ka nankɔw, ani yiriforow sɛnɛ; ne ka yiridenta suguya bɛɛ turu. ⁶ Ne ka jidingaw sozi ka yirimisɛnw sɔn ni o ji ye. ⁷ Ne ka jɔncɛw ni jɔnmusow san. Olugu ta denw fana worora ne ta so ka fara jɔn tɔw kan. Ka fara o bɛɛ kan, misiw, ani sagaw, ani baw camanba tun bɛ ne fɛ; minw bɛɛ tun sigira Zeruzalɛmu ne ɲa, ne borofɛnw cayara ka tɛmɛ olugu bɛɛ ta kan. ⁸ Ne ka warigbɛ ni sanin caman lajɛn, ka masacɛ wɛrɛw, ani jamana wɛrɛw ta naforow fana lajɛn ka o bla ne yɛrɛ ye. Ne ka dɔnkirilabaga cɛmanw ni a musomanw ta, dɔnkirila kama. Ne ka muso caman fana ta, o min ye cɛw diyanyakoba ye.

⁹ O ra, ne ta fanga bonyara. Minw bɛɛ tun tɛmɛna ne ɲa Zeruzalɛmu, ne ta bonya tun tɛmɛna olugu bɛɛ ta kan. O bɛɛ n'a ta, ne ta hakiritigiya ma bɔsi ne ra. ¹⁰ Ne ɲabora fɛn o fɛn fɛ, ne ma ne yɛrɛ bari o si ra. Ne ma ne yɛrɛ bari ɲagariko si ma. Ne ka ne ta baaraw bɛɛ diyabɔ. Ne ka ɲagari min sɔrɔ, o le kɛra ne ta baaraw tɔnɔ ye.

¹¹ O kɔ, ne boro ka baara minw kɛ, ani ne ka sɛgɛ min kɛ ka o baaraw dafa, ne ka o jate mina. Ne k'a ye ko o bɛɛ ye kogbansan le ye, i ko mɔgɔ min bɛ borira fɔɲɔ kɔ, ko a b'a mina. Nafa tɛ foyi si le ra dugukolo kan yan.

Hakiritigi ni hakirintan be sa

¹² O kɔ, ne ka jatemina ke, k'a lon hakiritigiya ye min ye, ani fatoya ye min ye, ani nalomanya ye min ye; sabu mɔgɔ min bena sigi masaya ra masace kɔ, o tigi bena mun were le ke, ni min tun ma ke kakɔrɔ? ¹³ O bee n'a ta, ne k'a ye ko nafa be hakiritigiya ra ka teme nalomanya kan, i n'a fo nafa be yeelen na ka teme dibi kan cogo min na.

¹⁴ Hakiritigi ja be a tagayɔrɔ ra; nka hakirintan be tagama dibi le ra.

O bee n'a ta, ne k'a korosi fana k'a ye ko o mɔgɔ fla bee laban ye kelen ye. ¹⁵ Ne k'a fo ne yere kɔnɔ ko: «Ko min be se hakirintan ma, o le bena se ne fana ma. O tuma, ne ta hakiritigiya nafa kera juman le ye sa?» O koson ne k'a fo ne yere kɔnɔ ko nin fana ye kogbansan le ye. ¹⁶ Sabu mɔgɔw hakiri tena to hakiritigi ra ka mɛen ka teme hakirintan kan; ni wagati do nana se fana, mɔgɔw bena pina o fla bee kɔ. Hakiritigi be sa, hakirintan fana be sa. Mun le ka o ke sa? ¹⁷ Ayiwa, o le koson dununa logɔ bee bora ne ra pewu, sabu fen o fen be ke dugukolo kan yan, o bee gboyara ne ye; sabu a bee ye kogbansan le ye, i ko mɔgɔ min be borira foɔ kɔ, ko a b'a mina.

Adamadenw be jɔgɔn ta tɔnɔ le domu

¹⁸ O koson ne tun be segera baara minw bee ra dugukolo kan yan, ne ka o bee koninya, sabu mɔgɔ min bena na ne kɔ, ne bena ne ta sege nafa bee to ale le boro. ¹⁹ Jon k'a lon ni o tigi bena ke hakiritigi ye, walama hakirintan? K'a sorɔ ne segera ka baara min bee ke ni hakiri ye dugukolo kan yan, ale le bena o tigiya ta. Nin bee ye kogbansan le ye fana. ²⁰ A laban, ne ka sege min bee ke baara ra dugukolo kan yan, ni ne miirira o ra, ne jusu be kasi.

²¹ Sabu mɔgɔ do be a ta baara ke ni hakiri ye, ani lonniya, ani timinadiya, ka na a borofen bee to do were boro, min m'a sege ke. O fana ye kogbansan do le ye, ani kojuguba! ²² Adamaden b'a yere sege dugukolo kan yan ka baara min bee ke, ani ka tɔrɔ min bee la a yere kan, a be mun nafa le sorɔ o bee ra sa? ²³ A be a ta dunupalatige bee ke sege le ra. A ta baara fana be do le fara a ta jusukasi kan. Hali su fe, a hakiri te sigi. Nin bee ye kogbansan le ye fana.

²⁴ Foyi man fisa adamaden ma, fo ka domuni ke, ka min, ka i ta baara nafa diyabo. Nka ne k'a ye fana ko Ala le be o ke mɔgɔ ye. ²⁵ Jon le be se ka domuni ke, ka jagari ni Ala m'a di i ma? ²⁶ Sabu ni mɔgɔ min ko diyara Ala ye, Ala be hakiritigiya ni lonniya ni jagari di o tigi le ma. Nka a b'a to jurumunkebaga le ye sege ka baara ke k'a tɔnɔ lajen k'a bla Ala diyanyamogɔ ye. O fana ye kogbansan le ye, i ko mɔgɔ min be borira foɔ kɔ, ko a b'a mina.

3*Ko bee n'a wagati lo*

¹ Ko bee ni a kewagati lo,

ketuma le be ko bee ra dununa kɔnɔ:

² Worowagati be yi, sawagati be yi.

Yiri turuwagati be yi, yiri bonwagati be yi.

³ Fagari wagati be yi, flakeri wagati be yi.

Bon ciwagati be yi, bon lowagati be yi.

⁴ Kasi wagati be yi, yereko wagati be yi.

Sangakasi wagati be yi, donke wagati be yi.

⁵ Kabakuruw firiwagati be yi, kabakuruw cewagati be yi.

Ka boro mini jɔgɔn ma, o wagati be yi, ka boro bo jɔgɔn na, o wagati be yi.

⁶ Fen jiniwagati be yi, a tunuwagati be yi.

Fen marawagati be yi, a firiwagati be yi.

⁷ Fani karanwagati be yi, a faranwagati be yi.
Mogo jewagati be yi, a kumawagati be yi.
⁸ Kanuya wagati be yi, koninya wagati be yi.
Kere wagati be yi, hera wagati be yi.

Ala le ye ko bee nabaga ye

⁹ Baarakεbaga be sege min ke, a be mun nafa le soro o bee ra sa? ¹⁰ Ala ka baara min la adamadenw kan janko ka o sege, ne ka o ko jate mina. ¹¹ Ala be fen bee ke k'a ben a wagati ma. A ka hali ko temeninw, ani ko nataw miiriya don adamaden jusukun na, k'a soro adamaden te se ka Ala ta baara cogo bee faamu, k'a ta a damina ra ka taga a bla a laban na. ¹² O koson ne k'a ye ko foyi man fisa adamaden ma, fo ka jagari ani k'a yere panagbe doron, k'a ta dunupalatige diyabo. ¹³ Ni mogo o mogo be domuni ke ka min, k'a ta baara tonɔ diyabo, o tigi ka kan k'a lon ko Ala le fana ka o di a ma. ¹⁴ Ne nana a faamu ko Ala be fen o fen ke, o be to a cogo ra tuma bee; foyi te se ka fara a kan, foyi fana te se ka bo a ra. Ala be o ke janko adamadenw ye siran ale ja.

¹⁵ Ko o ko be kera bi, i b'a soro o tun kera kakoro; fen o fen bena ke ko fe, i b'a soro o tun be kera ka ban folofolo. Ala be ko temeninw laseko tuun.

Ala le bena kiti tige

¹⁶ Ne ka ko were korosi tuun dugukolo kan yan; ne k'a ye ko can tun ka kan ka fo yoro min na, terenbariyakow le be kera o yoro ra. Terenninya tun ka kan ka ke yoro min na, terenbariyakow le be kera o yoro ra. ¹⁷ O ra, ne k'a fo ne yere konɔ ko: Mogo terennin fara mogojugu kan, Ala le bena bee ta kiti tige. Sabu fen bee ni a kewagati lo, ko bee ni a ketuma lo.

Adamaden te foyi ye

¹⁸ Ne k'a fo ne yere konɔ ko min ye adamadenw ye, ko Ala be o korobo le, janko k'a yira o ra ko olugu ni beganw bee ka kan. ¹⁹ Sabu adamaden laban ni began laban bee ye kelen ye. Adamaden be sa, began fana be sa. Nin kelen le be o bee ra. Adamaden man fisa ni began ye foyi le ra, sabu fen bee ye gbansan le ye. ²⁰ O bee be taga yoro kelen le ra. O bee bora bogɔ le ra, o bee be seko o bogɔ kelen le ra fana. ²¹ Jon le k'a lon ni adamaden nin be yelen ka taga san fe le, walama ni began nin be jigi dugukolo jukoro le?

²² O ra, ne k'a ye ko foyi man fisa adamaden ma, fo k'a ta baara tonɔ diyabo doron. A ninyoro ye o le ye, sabu jon le bena ale laseko dunuɔna ra yan tuun, janko a ye na a fle min be kera a ko fe yan?

4

Adamadenw ta jogontɔɔri

¹ O ko, tɔɔri minw bee be kera dugukolo kan yan, ne ka o fana korosi. O be mogo minw tɔɔra, ne ka olugu naji botɔ ye; nka mogo si te soro ka o naji ce. Fanga be o tɔɔbagaw le boro; mogo si te soro ka o naji ce. ² O koson ne k'a miiri k'a fo ko mogo minw sara ka ban, ko olugu ta ka di ka teme mogo panamanw kan, minw be nin na. ³ Nka minw belen ta ka fisa ni a to bee ye, o ye mogo minw yere ma woro, kojugu minw be ke dugukolo kan yan minw ma o do ye.

Mogo ka kan ka baara ke ni hakiri ye

⁴ Ne k'a korosi fana, k'a ye ko mogo b'a yere sege ka baara o baara ke k'a ja, a be o bee ke a mogotogon pangboya le koson. O fana ye kogbansan le ye, i ko mogo min be borira fɔɔ ko, ko a b'a mina.

⁵ Hakirintan koni be sigi k'a boro fla mini jogon ma

ka to k'a yere cen.

⁶ Nka ka borona kelen soro, o ni laganfiya, o ka fisa sani i ye borona fla soro, o ni nagban, ka to ka bori fono ko, ko i b'a mina.

⁷ Ne ka kogbansan do were ye dugukolo kan yan. ⁸ Mogo do fle nin ye, a kelen lo, mogo were te ni a ye. Den t'a fe, balema t'a fe; nka a ta baara te ban ka ye. A na fana te wasa naforo ra ka ye. «O tuma ne be segera ka nin baaraw bee ke jontigi le ye sa, ka ne yere bari nanagbe bee ma?» Nin fana ye kogbansan do le ye, ani nanasisiko do.

Fla ka fisa ni kelen ye

⁹ Fla ka fisa ni kelen ye; sabu mogo fla ta baara tonole be caya. ¹⁰ O fla ra ni kelen ka ben, a tongoon b'a lawuri. Nka mogo min be a kelen na, bono be o tigi soro, sabu ni a ka ben, mogo t'a fe min be se k'a lawuri.

¹¹ O cogo ra fana, ni mogo fla ka la jongoon koroo, o be nene bo jongoon na. Nka ele min be la i kelen na, ele be se ka nene bo i yere ra cogo di?

¹² Ni mogo do sera ce kelen na, ce fla be se ka lo ka o tigi konole. Juru min danna ni juruden saba ye, o tige man di de!

Masaya bonya te foyi ye

¹³ Denmisen fagantan hakiritigi, o ka fisa ni masace do ye min korora, nka hakirintan lo, a fana te son ladiri ma tuun. ¹⁴ Hali ni a kera ko o den bora kaso le ra ka na sigi masaya ra, walama ni a fagantanman le worora, ka soro ka na sigi masaya ra, o belen ka fisa.

¹⁵ Ne k'a korosi k'a ye ko adamaden min o min be panamanyara dugukolo kan yan, ko o bee be tugu o denmisen jongoon le ko, min sigira masaya ra masace folo no ra. ¹⁶ Jama min be o masace ko, o jama hakeya te se ka lon. Nka o bee n'a ta, mogo minw bena na olugu ko fe, olugu tena ninsondiya foyi soro o masace ta ko ra. Nin fana ye kogbansan do le ye, i ko mogo min be borira fono ko ko a b'a mina.

Mogo ka kan k'a kumacogo korosi

¹⁷ Ni i be don Ala ta batoso konole, i ka kan ka i yere korosi. I ye gbara ka menni ke, o ka fisa, sani i ye taga hakirintanw ta saraka bo; sabu olugu t'a lon ko o be kojugu le kera.

5

¹ Ni i be Ala na koroo, i kana koroto ka kuma; i kana teliya ka ko do miiri i jusu ra k'a fo, sabu Ala be san fe, k'a soro ele be dugukolo kan yan le. O koson, i ta kuma kana caya. ² Hami caman le be na ni sikow ye; mogo hakirintan fana be lon a ta kuma caman le fe.

Ni i ka dajuru ta, i y'a dafa

³ Ni i ka dajuru ta Ala fe, i kana meen k'a dafa, sabu mogo hakirintan ko man di Ala ye. O koson ni i ka dajuru ta, a dafa. ⁴ A ka fisa i kana dajuru ta, sani i ye a ta k'a soro i tena a dafa. ⁵ I kana a to i da ye i bla jurumun na, ka n'a fo Ala ta ciraden ye ko: «Ne tun firira ka dajuru nin ta le!» Ni o kera, Ala bena dimi i koroo i darakuma koson, ka i ta baara bee cen i boro. ⁶ Ni sikow cayara ka teme, a laban te ke foyi ye. Ni kuma fana cayara ka teme, a laban be ke kumalakolon ye. O koson i ka kan ka siran Ala na.

Fagamaw ta tajori

⁷ Ni i k'a ye jamana do ra ko mogow be fagantanw tajora, ka ban can ni terenninya ma, o kana bara i ra; sabu fagama do le be do kunna, nka fagama werew le siginin

bɛ olugu bɛɛ kunna. ⁸ K'a sɔrɔ dugukolo nafa ye bɛɛ ta le ye. Hali masacɛ yɛrɛ ta ko bɛɛ bɛ bɔ sɛnɛ le ra.

Naforo ye fɛn tɛmɛta le ye

⁹ Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ wari kanu, wari tɛ o tigi wasa ka ye. Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ naforo kanu, o tigi ta sɔrɔta t'a wasa ka ye. Nin fana ye kogbansan dɔ le ye.

¹⁰ Ni i borofɛnw cayara, o domubagaw fana bɛ caya. O tuma fɛntigi yɛrɛ ta nafa ye juman le ye? A ɲa y'a ye dɔrɔn!

¹¹ Baarakɛbaga ta sunɔgɔ ka di, hali ni a ka dɔɔnin dɔrɔn le sɔrɔ, walama ni a ka caman le sɔrɔ k'a domu. Nka waritigi ta wasa t'a to a ye sunɔgɔ.

¹² Ne ka kojuguba dɔ fana ye dugukolo kan yan: o ye nafortigi min bɛ naforo lajɛn k'a bla a yɛrɛ ta halakiri kama. ¹³ O naforo bɛna cɛn kokolon dɔ le ra; hali ni o tigi nana den sɔrɔ, o den tena foyi sɔrɔ o naforo ra. ¹⁴ Adamaden fari lakolon le bɛ bɔ a bamuso kɔnɔ. A fari lakolon nana cogo min na, a fana bɛ sekɔ ka taga o cogo kelen le ra; a tɛ taga ni a ta baara tɔnɔ si ye a yɛrɛ boro. ¹⁵ Nin ye kojuguba dɔ le ye fana. Adamaden nana cogo min na, a fana bɛ taga ten le. O tuma, juman le kɛra ale ta nafa ye? A ta baara tɔnɔ bɛɛ tagara fɔɲɔ fɛ; ¹⁶ k'a sɔrɔ a k'a ta dunupalatigɛ bɛɛ kɛ ɲanasisi le ra, ka tɔrɔ caman sɔnmina, ani jusukasi ni dimi.

¹⁷ Nin bɛɛ ra, ne k'a ye ko min ka fisa, ani adamaden ta nafa bɛ min na, o ye ka domuni kɛ, ka min; Ala ka wagati min di a ma, a ye a ta baara sɛgɛ diyabɔ dugukolo kan yan o wagati kɔnɔ. O le ye a ninyɔrɔ ye. ¹⁸ Ni Ala fana ka naforo di mɔgɔ o mɔgɔ ma, k'a fɛntigiya, k'a to a tigi y'a diyabɔ, k'a nafa sɔrɔ, ka ɲagari a ta baara kosɔn, Ala le k'a di a ma. ¹⁹ O tigi tena sigi ka to ka miiri a ta dunupalatigɛ ra, sabu Ala b'a jusukun fa ni ɲagari ye.

6

Mɔgɔ min tɛ a borofɛnw diyabɔ

¹ Kojugu dɔ wɛrɛ bɛ yi, ne ka min ye dugukolo kan yan, min bɛ digi adamadenw na kosɛbɛ: ² Ala bɛ naforo di mɔgɔ dɔ ma, k'a fɛntigiya, k'a bonya. Fɛn o fɛn ka di a nin ye, o si t'a dɛsɛ. Nka Ala t'a to a ye o fɛnw diyabɔ. Mɔgɔ wɛrɛ le bɛna o diyabɔ. Nin fana ye sɛgɛ gbansan dɔ le ye, ani kojuguba. ³ Mɔgɔ bɛ se ka den kɛmɛ sɔrɔ, ka sijan sɔrɔ. Nka hali ni i ka sijan sɔrɔ cogo o cogo, ni i ma se ka i ta dunupalatigɛ diyabɔ, ni i ma i tɔgɔra kaburu yɛrɛ sɔrɔ, o tuma ne kɔni ta miiriya ra, hali den min kɔgɔbari worora, o ta ka fisa ni ele ta ye; ⁴ sabu ale worora gbansan cogo min na, a fana bɛ sekɔ dibi ra o cogo le ra, a tɔgɔ fana bɛ to dibi ra yi. ⁵ A ɲa ma tere ye, a ma dunupa ko foyi si lɔn. O kosɔn ale belɛn laganfiyara ka tɛmɛ tɔ kelen kan. ⁶ Ka san waga kelen sigiyɔrɔma fla sɔrɔ, o bɛ mun le ɲa, ni i ma i borofɛnw si diyabɔ? Yala an bɛɛ tena taga laban yɔrɔ kelen le ra wa?

Adamaden ta wasabariya

⁷ Adamaden ta sɛgɛ bɛɛ kun ye a da le ye; nka o bɛɛ n'a ta, a tɛ fa ka ye.

⁸ Nafa juman le bɛ hakiritigiya ra ka tɛmɛ hakirintanya kan? Hali ni fagantan k'a yɛrɛ tagamacogo lɔn mɔgɔw cɛ ra, a bɛ mun nafa le sɔrɔ o ra?

⁹ Mɔgɔ ɲa bɛ se ka fɛn min ye, o ka fisa ni fɛn dɔ wɛrɛ ye, i nin bɛ sama min kɔ, nka i ɲa t'a ye. Nka nin bɛɛ ye kogbansan le ye, i ko mɔgɔ min bɛ borira fɔɲɔ kɔ, ko a b'a mina.

Adamaden ta dunupalatigɛ tɛ foyi ye

¹⁰ Fɛn min tun bɛ yi kakɔrɔ, tɔgɔ bɛ o ra ka ban. Adamaden ye min ye, an ka o lɔn; mɔgɔ min baraka ka bon ni i ta ye, i tɛ se ka o tigi sɔsɔ.

¹¹ Kuma caman ye kogbansan le ye. Mɔgɔ tɛ nafa foyi sɔrɔ a ra. ¹² Adamaden ta dunupalatige tɛ foyi ye. A si ka dɔgɔ, a bɛ tɛmɛ i ko suma bɛ tunu cogo min na. Fɛn min ka fisa adamaden ma, jɔn le ka o lɔn? Ko min bɛna kɛ dugukolo kan ale kɔ fɛ, jɔntigi le bɛ se ka o fɔ a ye?

7

Fɛn min ka fisa

¹ Tɔgɔnuman ka fisa ni turu kasadiman ye; mɔgɔ sawagati ka fisa ni i worowagati ye.

² Ka taga sangabon na, o ka fisa sani i ye taga, janagbebon na; sabu o yɔrɔ le ye bɛɛ labanyɔrɔ ye; mɔgɔ janamanw fana ka kan ka o hakiri to o le ra.

³ Nanasisi ka fisa ni yereko ye; sabu janasisi bɛ mɔgɔ sɔn hakirinuman na.

⁴ Hakiritigi ta miiriya bɛ sangabon kɔnɔ, nka hakirintan ta miiriya bɛ janagbebonw le kɔnɔ.

⁵ Ka mɔgɔ hakiritigi ta ladirigbelɛnw lamɛn, o ka fisa ni mɔgɔ hakirintan ta mɔgɔnɛgɛkumaw lamɛnni ye.

⁶ Naniyiri bɛ mankan bɔ cogo min na tasuma ra daga jukɔrɔ, mɔgɔ hakirintan ta yereko kan bɛ ten le. O fana ye kogbansan le ye.

⁷ Mɔgɔtɔjɔ bɛ hakiritigi kɛ fatɔ ye, bonyafen bɛ mɔgɔ kun yeɛma.

⁸ Ko laban ka fisa ni a damina ye; sabari ka fisa ni yerebonya ye.

⁹ I kana teliya ka dimi, sabu hakirintanw le bɛ yaala ni dimi ye o boro jukɔrɔ tuma bɛɛ.

¹⁰ I kana a fɔ ko: «Mun kosɔn fɔlɔ wagati tun ka fisa ni sisan wagati ye?» Sabu o jininkari tɛ hakiritigiya sira ye.

¹¹ Hakiritigiya ni can bɛɛ ka kan; adamaden bɛɛ bɛ nafa sɔrɔ ale le ra.

¹² Hakiritigiya bɛ mɔgɔ sutara i ko wari bɛ mɔgɔ sutara cogo min na. Nka nafa min bɛ hakiritigiya ra, o ye ko ni minw k'a sɔrɔ, a bɛ si di olugu ma.

¹³ Ala ta baara kɔrɔsi! A ka fɛn min kuturunin dan, jɔn bɛ se ka o lateren?

¹⁴ Ni hera lon ka se, i ninsɔndiya! Nka ni sege lon ka se, i miiri!

Sabu a fla bɛɛ ye Ala nɔ le ye.

Min bɛna adamaden sɔrɔ lon nataw ra, a tɛ se ka o lon.

Mɔgɔ ka kan ka hakiri sɔrɔ ko bɛɛ ra

¹⁵ Ne ta dunupalatige tɛ foyi ye, nka ne ka nin kow bɛɛ ye. Mɔgɔ dɔw terennin lo, nka o bɛɛ n'a ta, o bɛ sa, o tɛ sijan sɔrɔ; k'a sɔrɔ dɔw ka jugu, nka olugu bɛ sijan sɔrɔ.

¹⁶ I kana i yɛrɛ kɛ mɔgɔ terennin ye k'a dama tɛmɛ, i kana a yira ko i ye hakiritigi ye k'a dama tɛmɛ. Mun na i bɛ i yɛrɛ halaki? ¹⁷ I kana kɛ mɔgɔjugu ye k'a dama tɛmɛ, i kana kɛ hakirintan ye fana. Mun na i bɛna a to i ye sa i sawagati na? ¹⁸ I ka kan ka nin ladiri fla bɛɛ le jate mina; i kana a to a dɔ kelen ye bɔsi i ra. Mɔgɔ min bɛ siran Ala na, o tigi bɛna nin fɛn fla bɛɛ minacogo lon.

¹⁹ Hakiritigiya bɛ hakiritigi baraka bonya ka tɛmɛ hali dugu jamɔgɔ cɛ tan kan.

²⁰ Mɔgɔ si tɛ dugukolo kan, min terennin lo, ko a bɛ kɔɔɔman dɔrɔn le kɛ, ko a tɛ kojugu kɛ ka ye. ²¹ O kɔsɔn kuma minw bɛɛ bɛ fɔ, i kana i toro lo ka o bɛɛ lamɛn, ni o tɛ, i bɛna a ye ko hali i yɛrɛ ta baaraden bɛ i dangara. ²² Sabu ele yɛrɛ k'a lon i jusukun na ko i fana ka mɔgɔ tɔw danga sijnaga caman.

²³ Ne ka nin kow bɛɛ sɛgɛsɛgɛ ni hakiri ye. Ne tun ko: «Ne b'a fɛ ka hakiritigiya sɔrɔ!» Nka hakiritigiya yɔrɔ janyara ne ra. ²⁴ Fɛn min lo, a yɔrɔ ka jan, a kɔrɔ ka dun, a ka dun. Jɔn le bɛ se k'a faamu sa?

²⁵ Ne ka ne yɛrɛ timinadiya ni ne jusu bɛɛ ye, janko ka hakiritigiya ni kow kekun jate mina, k'a sɛgɛsɛgɛ, k'a lon; ne ka juguya, ani hakirintanya, ani nalomanya, ani fatɔya fana kun jini k'a lon.

²⁶ Ne ka fɛn dɔ ye min ka jugu ka tɛmɛ hali saya kan: muso min bɛ mɔgɔ mina i ko jan, min jusukun bɛ mɔgɔ don jɔ ra, ani min borow bɛ mɔgɔ siri i ko nɛgɛjɔrɔkɔ. O muso ka jugu ka tɛmɛ hali saya kan. Ala ta mɔgɔɔɔmanw bɛ bɔsi a boro. Nka jurumunkebagaw bɛ to a boro.

²⁷ Waajurikebaga ko: Ne ka kow sɛgɛsɛgɛ kelen kelen fɔ ka taga se a kun yɛrɛ ma; ne ka min sɔrɔ, o le ye nin ye. ²⁸ Nka hali bi ne bɛ fɛn kelen jinina, ne ma min sɔrɔ ban. Ne ka cɛ kelen sɔrɔ cɛ waga tan cɛ ra min ye cɛ ye, nka ne ma se ka hali muso kelen sɔrɔ musow bɛɛ cɛ ra min ye muso ye. ²⁹ O bɛɛ n'a ta, ne ka min kelen sɔrɔ, o le ye nin ye: Ala ka adamadenw dan ka o na, nka olugu yɛrɛ le ka o ta kow gbɛlɛya.

8

An ye masaw mina ni hakiri ye

¹ Jɔntigi le ye hakiritigi ye?

Jɔntigi le bɛ se ka kow kɔrɔ lon k'a fɔ?

Hakiritigiya bɛ mɔgɔ nada manamana, a bɛ mɔgɔ ta panasisi yɛlɛma k'a kɛ ninsɔndiya ye.

² Ne ko: Masacɛ ta kumakan lamɛn, sabu i yɛrɛ karira ka o le fɔ Ala na kɔrɔ.

³ I kana kɔrɔtɔ k'a fɔ ko i bɛ bɔ masacɛ kɔrɔ. Ko min tɛ kɔɔɔman ye, i kana i kun gbɛlɛya ka don o ra, sabu ni fɛn o fɛn ka masacɛ diya, a bɛ o le kɛ.

⁴ Mɔgɔ tɛ masacɛ ta kuma sɔsɔ.

Jɔntigi le bɛ se k'a fɔ a ma ko: «Mun na i ka nin kɛ?»

⁵ Ni mɔgɔ min bɛ a ta kuma lamɛn, a ta kojugu tena se o tigi ma. Mɔgɔ hakiritigi le ka ko ketuma ni a kɛcogo lon.

⁶ Sabu ketuma ni kɛcogo le bɛ ko bɛɛ ra.

Nka kojuguba dɔ le bɛ adamaden kan:

⁷ ko min bɛna kɛ kɔ fɛ, ale tɛ se ka o lon.

Ko nataw bena ke cogo min na, jon le be se ka o fo a ye?

⁸ Adamaden si ta nin te a yere ta ye,
ko a b'a mara, janko lon do ale kana sa.
Mogo si te se k'a salon bari.
Kere min lo, mogo te se ka bosi ka bo a ra.
Kojugukebaga ta kojugu fana te se k'a bosi.

Mogojugu labanko te na

⁹ Ne ka nin bee korosi. Fen o fen be ke dugukolo kan, ne ka o bee jate mina. Wagati dow ra, mogo dow be o fanga digi dow kan ka kojugu ke o ra.

¹⁰ Ne k'a ye fana ko mogojuguw suw be donna ka na. O ko, mogow be to ka don ka bo yoro saninman kon, ka o tando dugu kon, o tun ka o ta kojuguw ke dugu min yere kon. O fana ye kogbansan do le ye.

¹¹ I n'a fo kojugu juru te sara kojugukebaga ra joona, o koson adamaden jusukun fanin lo kojugu nege ra. ¹² O bee n'a ta, hali ni kojugukebaga ka kojugu ke sijaga keme, ka sijan soro cogo o cogo, ne koni k'a lon ko Alapasiranbagaw ta le ka di, sabu Alapasiran be olugu jusukun na. ¹³ Nka mogojugu ta tena diya, a fana tena sijan soro; a bena teme i ko suma be tunu cogo min na, sabu Alapasiran te a jusukun na.

Mogo ka kan k'a ta wagati diyabo

¹⁴ Kogbansan do were be kera dununa kon tuun: tuma dow, i b'a ye ko mogojugu ka kan ni ko min ye, o ko be taga ke mogo terennin le ra; mogo terennin fana ka kan ni min ye, mogojugu be o soro. Ne ko, ko nin fana ye kogbansan do le ye.

¹⁵ O koson ne ko, ko ninsondiya le jagon te, sabu foyi man fisa adamaden ma dugukolo kan yan, fo ka domuni ke, ka min, ani k'a yere ninsondiya. A ka kan ka o le ke k'a to a ta baara ra a ta dunupalatige wagati kon; Ala ka o wagati le di a ma ko a y'a ke dugukolo kan.

¹⁶ Ne ka ne yere timinadiya ka hakiritigiya soro minke, ani adamaden be segeba min na dununa ra, k'a yere bari sunogo ra su ni tere, ne ka o jate mina minke, ¹⁷ o tuma ne ka Ala ta baara bee lajennin fe; ko minw be ke dugukolo kan, mogo si te se ka o faamu. Hali ni mogo ka jija k'a koro jini cogo o cogo, a tena se k'a koro faamu. Hali ni mogo hakiritigi do le k'a fo ko ale k'a lon, i b'a soro ko a te se k'a faamu.

9

Ko bee be Ala le boro

¹ Ayiwa, ne miirira nin kow bee ra, k'a bee segesege. Ne k'a ye ko mogo terenninw, ani mogo hakiritigiw ni o ta kewalew bee be Ala le boro. Adamaden bena taga ben ni kanuya le ye a yere na wa, walama koninya wa, a te se ka o lon. ² Kokelen le be bee soro. Ko min be mogo terennin soro, o kelen le be mogojugu fana soro; a be mogojuman ni mogo saninyanin soro, a be mogo saninyabari soro; a be sarakabobaga soro, a be sarakabobari soro. Kokelen le be mogojuman ni mogojugu soro; minw be kari, a be olugu soro, minw be siran ka kari, a be olugu soro. ³ Ko minw bee be ke dugukolo kan, o kow bee ra juguman ye nin ye: Kokelen le be se adamaden bee ma. Ka fara o kan, adamadenw jusukun fara kojugu ra; fatoya fana be o jusu ra o ta dunupalatige wagati ra. O ko, o be sa ka taga fara suw kan. ⁴ Mogo min be mogo panamanw ce ra, jigi be o tigi fe. Wuru min panaman lo, o belen ka fisa ni jara su ye. ⁵ Mogo minw panaman lo, olugu k'a lon ko o bena sa, nka suw te foyi lon tuun. Olugu ta soro ta banna, sabu mogo si hakiri te to o ra tuun. ⁶ O ta kanuya o, o ta koninya o, o ta celiya o, o bee banna. Ko o ko be ke dugukolo kan yan, o nin te o si ra tuun.

Ala le be ninsondiya di adamaden ma

⁷ Taga i ta domuni ke ni ninsondiya ye, ka i ta duven min ni jusudiya ye, sabu i ta kewalew diyara Ala ye ka ban. ⁸ I ta fani dontaw ye gbe ka na tuma bee, turu kasadiman kana fon i kun na ka ye. ⁹ Ala ka wagati min di i ma ko i y'a ke dugukolo kan yan, i yere panagbe ni i ta muso kanunin ye o wagati bee kono; i ninyoro le ye o ye dununa kono yan, ka i to nin segeba ra dugukolo kan, sabu dununalatige ye kogbansan le ye, adamaden be wagati min bee ke o bee ye gbansan le ye.

¹⁰ Ni i boro ka fen o fen soro k'a ke, ni i baraka be se, a ke! Sabu i be tagara yoro min na, min ye lahara ye, baara te yi, jatemala te yi, lonniya te yi, hakiritigiya te yi.

¹¹ Ne k'a ye fana ko dugukolo kan yan, ko minw sen ka teri bori ra, olugu le te kon ka se, mogo barakamanw le fana te se soro kere ra, mogo hakiritigiw le te domuni soro, mogo cegumanw le te naforo soro, mogo kolonbagaw le fana te bonya soro; sabu kunnadiya ni kunnagboya be se bee le ma. ¹² Adamaden fana te a ta wagati lon. A be i ko jerge be mina jo ra cogo min na, jo min be ke a sababu ye, walama i ko kono be mina jan na cogo min na. Wagatijugu be adamaden fana soro o cogo le ra; a be bara ka cun a kan k'a mina.

Hakiritigiya ka fisa ni cefariya ye

¹³ Ne ka nin hakiritigiyasira fana ye dugukolo kan; o kera koba ye ne na na. ¹⁴ Dugu fitini do tun be yi, o dugumogow tun man ca. Masace barakaman do nana o dugu kama. A ka dugu lamini, k'a ta kerekeminanw ke ka dugu lamini. ¹⁵ Ce tun be o dugu kono, min tun ye fagantan ye, nka hakiritigi tun lo. Ale le ka dugu bosi ni a ta hakiritigiya ye. Nka mogo si hakiri ma na to o ce fagantan na tuun.

¹⁶ O koson ne koni ko:

Hakiritigiya ka fisa ni cefariya ye.
Nka mogo te fagantan ta hakiritigiya jate,
mogo te a ta kuma fana lamien.

¹⁷ Hakiritigi b'a kan jigi ka kuma min fo,
mogo ka kan ka o lamien ka teme hakirintanw kuntigi ta perenkan kan.

¹⁸ Hakiritigiya ka fisa ni kerekeminanw ye,
nka kojugukebaga kelen doron be se ka konuman caman cen.

10

Hakiritigiya nafa

¹ Limogosu w be turutigi ta turu cen k'a kasa gboya cogo min na,
o cogo ra nalomanya donin doron be hakiritigiya cen; a be bonya bo mogo kan.

² Mogo hakiritigi ta hakiri b'a lataga a boronuman fe,
nka hakirintan ta hakiri b'a lataga a borojugu le fe.

³ Hali ni hakirintan be tagama sira kan, hakiri t'a fe;
a b'a yira bee ra ko ale ye hakirintan le ye*.

⁴ Ni fagama ka dimi i koro, i ye to i sigiyoro ra;
sabu sabari be kojuguba caman bari.

⁵ Ne ka ko benbari do ye dugukolo kan,
k'a ke i n'a fo jamana namogo yere le firira o yoro ra:

⁶ Loyorow bee ra numanmanw be di hakirintan ma,
ka mogosobew sigi olugu ko fe.

* **10:3** 10.3 Nin kuma koro be se ka ke fana ko a b'a fo tow ma ko olugu ye hakirintanw ye.

⁷ Ne ka jɔnw yelennin ye sow kan,
k'a sɔrɔ fagamadenw be tagamana o sen na i ko jɔnw.

⁸ Mɔgɔ min be dinga sozi, o tigi bɛna ben a kɔnɔ;
mɔgɔ min be kogo ci, sa bɛna o tigi kin.

⁹ Mɔgɔ min be kabakuruw lawuri, kabakuruw bɛna o tigi mandimi,
mɔgɔ min be logɔ ci, o tigi be farati ra.

¹⁰ Ni jende da gboyara, ni mɔgɔ m'a da diya,
o tuma baarakɛbaga le ka kan ka dɔ fara a baraka kan;
nka hakiritigiya b'a to baara be na.

¹¹ Ni sa ka mɔgɔ kin, sani sanɛgebaga ye na sa nɛgɛ,
o tuma kun tɛ sanɛgebaga ta baara ra tuun.

¹² Kuma min be bɔ hakiritigi da ra, o ye nɛɛma le ye;
nka hakirintan da le be a yere halaki.

¹³ A be kuma damina nalomanya ra,
ka taga a laban fatɔya juguman na.

¹⁴ O bɛɛ n'a ta, hakirintan ta kuma tɛ ban ka ye.
Adamaden tɛ ko nataw lɔn;
min fana bɛna kɛ ale kɔ fɛ, jɔn le be se ka o fɔ a ye fana?

¹⁵ Hakirintan ta baara b'a sege gbansan;
a tɛ hali a ta dugu yere sira lɔn.

¹⁶ Jamana min ta masace ye denmisen ye,
jamana min ta kuntigiw be domunibaw damina kabini sɔgɔma,
bɔnɔ bɛna o jamana sɔrɔ.

¹⁷ Nka jamana min ta masace ye hɔrɔn ye,
min ta kuntigiw be domuni kɛ a wagati ra ka fanga sɔrɔ, nka o tɛ min ka fa,
o jamana kɔni ta pana.

¹⁸ Salibagatɔya le b'a to mɔgɔ ta bon sanfeyɔrɔ be ben;
ni i boro banna baara ma, sanji be don i ta bon na.

¹⁹ Mɔgɔw be domunibaw laben ka o yere panagbe,
ka duven kɛ ka o yere ninsɔndiya,
wari fana be o ta kow bɛɛ panabɔ!

²⁰ I kana masace danga hali i jusukun na.
I kana fangatigiw danga hali i sibon kɔnɔ;
sabu kɔnɔ dɔ be se ka i kumakan ta ka taga ni a ye,
danfen kamantigi be se ka taga o ko lakari yɔrɔ bɛɛ.

11

Jateminakojugu man ni ko bɛɛ ra

¹ I ta domuni firi ji kan,
sabu ni wagati dɔ ka se, i bɛna a sɔrɔ tuun.

² Dɔ di mɔgɔ wolonfla ma, hali mɔgɔ seegi yere ma;
sabu kojugu min bɛna kɛ dugukolo kan mɔgɔ ma o lɔn.

³ Ni sankabaw ka fa ji ra,
o be sanji ben dugukolo kan;
ni yiri ka ben woroduguyanfan na, walama sahiliyanfan na,
ni a koni ka ben yoro min na, a be to o yoro le ra.

⁴ Mogo min be to ka fono le jate mina, o tigi tena danni ke.
Ni mogo min tora sankabaw fleri ra, o tigi tena siman tige.

⁵ Fono temesira ye, min ye ele te o lon,
denpenin farikolo be laben a bamuso konso cogo min na, i te o fana lon;
o cogo kelen na, Ala min ye fen bee kebaga ye, i te se ka ale fana ta baara faamu.

⁶ Sogomada fe, i ta siman seri;
fo ka taga wula se, i kana saliya don i yere ra,
sabu min bena na walama min bena cen, i te o lon,
ni a bee le fana bena na wa, i te o lon.

⁷ Yeelen ye fendiman ye;
ka tere yeelen ye, o ka di mogo na ye.

⁸ Ni mogo min ka sijan soro, o tigi ye nagari o wagatiw konso;
nka a ka kan k'a hakiri to a ra ko wagatijuguw fana bena caya.
Ko o ko be ke, o bee ye kogbansan le ye.

Denmisen ka kan ka hakiri soro

⁹ Ele kanbelen, i nagari i ta denmisenya wagati ra.
I jusu diya i ta kanbelenya wagati ra.

Ni i ta miiriya ka se ko o ko ma,
ni i na ka bo fen o fen fe, o ke.

Nka i ka kan k'a lon ko
kiti lon na, Ala bena taga i jininka nin kow bee ra.

¹⁰ O koson ko min be na ni panasisi ye, o bo i ta miiriya ra;
ko min be toro lase i farikolo ma, i yere mabo o ra.

Sabu denmisenya be teme i ko dugugbeda wagati.
Nin bee ye kogbansan le ye.

12

Koroa tagamasiyenw

¹ O koson i hakiri to i danbaga ra i ta kanbelenya wagati ra,
sani k'a to lonjuguw ye se,
sani k'a to sanw ye se,
san minw na i yere bena a fo ko: «Dunupa logo si te ne ra tuun!»

² I hakiri to i danbaga ra sani tere ye don dibi ra,
sani yeelen ye ke dibi ye,
sani karo ni lolow ye don dibi ra,
sani sankaba werew ye wuri ka na tuun sanji bennin ko fe*.

³ O wagati le ra, bon korosibagaw be yereyere,
ce barakamanw be kuturu,
mugusibagaw be mugusi lalo, sabu do bora o ra;
minw tun be fleri ke finetiri fe, olugu na be fin†.

* **12:2** 12.2 Nin kumaw bee ye saya tagamasiyenw le ye. † **12:3** 12.3 Bon korosibagaw, o ye mogo borow ye; ni koroa sera mogo ma, i borow be to ka yereyere. Ce barakamanw, o ye senw ye. Mugusibagaw, o ye jinw ye. Minw be fleri ke finetiri fe, o ye padenw ye.

⁴ Da minw tun yelenin be ka bla sira kan, o daw be datugu, mugusikan be dogoya, mogo be kunu konokasituma ra, donkirilabagaw kan be dogoya‡.

⁵ O wagati le ra, mogo be siran fen korotaninw na, siraratagama jatige be i soro. Amandesun be fiyeren bo, ton te se ka pan kosebe tuun§, diya te ke foyi si ra tuun; sabu lon do adamaden be taga a ta so kono, a bena to so min kono wagati bee. Ni o kera, kasibagaw be to ka kasi siradaw ra.

⁶ I hakiri to i danbaga ra, sani warigbejuru ye tige, sani sanindaga ye ci, sani jurufiye ye ci kolonda ra, sani jibinege ye kari ka ben kolon konon.

⁷ I hakiri to i danbaga ra, sani bogo ye seko dugukolo ra, i n'a fo a bora dugukolo ra cogo min na, ani sani adamaden nin ye seko a dibaga Ala fe.

⁸ Gbansan, ani gbansan, ne Waajurikebaga ko ten! Fen bee ye gbansan le ye!

Karan laban

⁹ Ayiwa, Waajurikebaga tun ye hakiritigi ye; ka fara o kan, a ka mogow karan a ta lonniya ra. A ka zana caman lamem, ka o segesege, ka o laben ka na, ka o sebe.

¹⁰ Waajurikebaga jijara ka kumajumanw le fo; a ka o kumaw sebe ka na, ka kaja ni can yere ye.

¹¹ Hakiritigiw ta kuma be i ko negebere nunbonin; o be o ta hakiritigiyakuma minw laben ka o sebe, o be i ko nege min gbengbenna dugukolo ra. O kumaw bee bora kuntigi kelen le fe. ¹² I yere korosi, ne dence, i kana foyi fara a kan. Mogo be se ka kitabu minw sebe, dan te o ra; nka karan cayakojugu be mogo sege.

¹³ Ayiwa, min bee fora, o kumaw laban ye nin ye: Siran Ala na, k'a ta kumakanw sira tagama. Adamaden ta ko bee be bo o le ra. ¹⁴ Sabu Ala bena adamadenw ta kewalew bee kiti tige, hali minw kera dogo ra, konuman fara kojugu kan.

‡ **12:4** 12.4 Da minw tun yelenin be, o ye mogo torow ye. Mugusikan, ani donkirilabagaw, o ye mogo kumakan ye. § **12:5** 12.5 Amandesun ta fiyeren: o ye kunsigigbew ye. Ton te se ka pan: ni mogo korora, i ta ko bee be sumaya.

DŌNKIRIW TA DŌNKIRI KITABU Kitabu faamucogo

Dŏnkiriw ta dŏnkiri kŏrŏ ye ko dŏnkiriw bŕe ra pumanman, min ka di ni a tŏw bŕe ye. Dŏw b'a wele ko masace Sulemani ta dŏnkiri. Mŏgŏ caman fana b'a miiri ko a sebebaga ye masace Sulemani ye, sabu ale tŏgŏ le fŏra kitabu damina na.

Kanupŏgŏn fla ta ko le be nin kitabu kŏnŏ, kanbelen dŏ ni a ta sunguru; olugu jarabira ŏgŏn na; o be ŏgŏn tando, ka ŏgŏn ladiya ni o darakumaw ye. O mŏgŏ fla be kuma ka ŏgŏn sŏn, walama o be kelennakuma ke, walama o be ŏgŏn ko fŏ o teri dŏw ye, o b'a fŏ minw ma ko «Zeruzalemu sunguruw».

Nin kitabu faamucogo ma ŏgŏn; tuma dŏw kuma min be fŏ, i t'a lŏn ni o ye kanbelen, walama sunguru kan ye. O kosŏn an ka kuma dŏw ke kanbelen ta ye, ka dŏw ke sungurunin ta ye, hali ni heburukan kitabu m'a ke ten.

Mŏgŏw ka nin kitabu faamu cogo caman na: Dŏw ko, ko nin kitabu ye Ala ni a ta mŏgŏw ta kanuya tagamasiyen le ye, dŏw ko, ko Matigi Ala ni a ta jŏnw ta jenŏgŏnya* tagamasiyen lo, dŏw ko, ko Matigi Yesu ni lanabagaw ta kanuya tagamasiyen lo.

Nka an ka kan ka nin kitabu kumaw ta i n'a fŏ a sebera cogo min na; o kŏrŏ ye ko ce ni muso ta kanupŏgŏnya ko bŏra Ala yere le ra. Ce ni muso ye ŏgŏn kanu, walama ka jarabi ŏgŏn na furu ta sira fe, o te baasi ye, o ka ji.

O ra, an be se k'a fŏ ko nin kitabu kunba yere kera kanuya ye, ka kapa ni nin kumaw ye:

«Hali jiba te se ka kanuya tasuma faga,
ji si te se k'a datugu» (8.7).

Kitabu kŏnŏkŏw

Dŏnkiri fŏlŏ (1.1–2.7)

Dŏnkiri flanan (2.8–3.5)

Dŏnkiri sabanan (3.6–5.1)

Dŏnkiri naaninan (5.2–6.3)

Dŏnkiri loorunan (6.4–8.4)

Dŏnkiri wŏrŏnan (8.5–14)

Kanupŏgŏnmanw ta baro

¹ Dŏnkiriw bŕe ta dŏnkiri. Sulemani ka min sebe.
(*Sunguru kumakan*)

² Ne mŏmŏ! Ne fari yŏrŏ bŕe saaro!
Sabu i ta kanuya ka di ka teme duven kan.

³ I munturu kasa ka di.
I tŏgŏ be i ko turu kasadiman min kasa be yŏrŏ bŕe labŏ.
O kosŏn, i ko ka di sungurudenw ye.

⁴ Ne mina, ka gban i kŏ, an ye bori!
Masace, ne ladŏn i ta bon kŏnŏ!
An ye pagari ka ninsŏndiya ŏgŏn fe!
An ye kanuya diyabŏ ka teme hali duven kan.
Sunguruw jo lo ka pabŏ i fe.

⁵ Zeruzalemu sunguruw, ne finnin lo, nka ne ce ka ji,
i ko Kedari ta fanibonw,
i ko Sulemani ta masaso bondarafaniw.

⁶ Aw kana ne ta finya fe,

tere le ka ne fin.
 Ne balemacew le dimina ne koro,
 ka ne bla ko ne ye rezenforow korosi.
 O ra, ne ma ne yere ta foro korosi.

⁷ E, ne jusukun be ele min kanu, a fo ne ye:
 ele be taga ni i ta beganw ye min, o ye taga bin jimi?
 Aw be sigi yoro juman ka nenekiri tere fe?
 Ni ne ka o lon, ne tena to ka yaalayaala tuun ka lamini
 i tɔɔɔɔɔɔw ta beganw ko gbansan.

(Kanbelen kumakan)

⁸ E, musow be ra cejuman, ni ele ma o lon,
 bo ka tugu beganw no fe,
 ka taga ni i ta badenninw ye,
 o ye taga bin jimi sagagbenbagaw ta fanibonw kere fe.

⁹ E, ne kanuɔɔɔɔɔɔ, ne be i ta ceja suma
 ni masace Farawona ta wotorosamasow le ye.

¹⁰ I dafuruw ce ka ni i ta tororanegge fla ce ma,
 i kankala ce ka ni i ta kannanegge ce ma!

(Sagagbenbagaw kumakan)

¹¹ An bena tororanegge saninlamanw le gbasi i ye,
 ka o jegen ni warigbe ye.

(Sunguru kumakan)

¹² Ka ne ta masace ni a jenɔɔɔɔɔɔw siginin to,
 ne ta turu ka yoro be kasa diya.

¹³ Ne jarabi be i ko kasadiyanan, min be boronin kono.
 A lanin be ne sin fla ce ma.

¹⁴ Ne jarabi be i ko jabifyeren,
 min be Eni Gedi rezenforow ce ra.

(Kanbelen kumakan)

¹⁵ E, i ce ka ni sa, ne kanuɔɔɔɔɔɔ, i ce ka ni!
 I pakisew ce ka ni i ko tugani!

(Sunguru kumakan)

¹⁶ I ce ka ni, ne jarabi, i ko ka di ne ye;
 an ta lanan be i ko binkenɛ.

¹⁷ An ta bon yiriw ye sediriyiri cejuman le ye,
 a kogow ye siperesi yirijumanw le ye.

2

¹ Ne be i ko yirifyeren min be falen Saron kenegbe ra,
 i ko yirifyeren min be falen kuruw furance ra.

(Kanbelen kumakan)

² Ne kanuɔɔɔɔɔɔ be sunguru tow ce ra
 i ko yirifyeren cejuman falennin naniyiriw ce ra.

(Sunguru kumakan)

³ Ne jarabi be kanbelen tow ce ra
 i ko pomusun be yiri tow ce ra tu kono cogo min na.

Ne jusu diyaninba be sigi a suma koro,
 a den fana ka di ne da ra!

⁴ A ka ne ladon nanagbeyoro ra, so kono;
 ka kanu ke ka ne datugu.

⁵ Aw ye rezen monin di ne ma ka baraka don ne ra,
aw ye pomu di ne ma ka do fara ne fanga kan,
sabu kanu kera ne ra bana ye.

⁶ A numanboro ye to ne kun korɔ,
a kininboro ye ne momo.

(Kanbelen kumakan)

⁷ E, Zeruzalemu sunguruw, ne be aw daari,
aw y'a ke minanw, ani mankalaninw koson,
aw kana kanu lawuri, aw kana a lakunu
k'a sorɔ a wagati ma se.

(Sunguru kumakan)

⁸ Ne toro be ne jarabi kumakan na!

A fle nin ye, a be nana!

A be panpanna kuruw kan,
a be borira kongoriw kunna!

⁹ Ne jarabi be i ko minan,
i ko mankalanin den;
a lonin fle kene ma an ta kogo ko fe.
A be fleri kera finetiri fe,
a jaw be finetiri sansanw na.

¹⁰ Ne jarabi kumana ne fe; a ko:
«I wuri, ne kanupogon! Ne ta cepumanin, na yan!

¹¹ A fle, nenewagati banna,
sanji tigera, sanji lora.

¹² Yiriw be fyerenna jamana konɔ;
donkirilawagati le sera*;
tuganiw kasikan be bora an ta kongow konɔ.

¹³ Toroden folow be mona,
rezensunw fyerenna, ka yoro kasa diya.
I wuri, ne kanupogon! Ne ta cepumanin, na yan!

¹⁴ «E, ne ta tugani birinin be farawow le ra,
a dogonin be fo kuruwow le ce ra.

A to ne ye i pada fle sa!
A to ne ye i kumakan men,
sabu i kumakan ka di,
i pada ce ka ni.»

(Bamusoman kumakan)

¹⁵ Aw ye kongowuru mina an ye,
kongowurunin minw be an ta rezenforow cen,
tuma min na o be fyeren bo!

(Sunguru kumakan)

¹⁶ Ne jarabi ye ne ta ye, ne fana ye a ta ye.
A be ni a ta beganw ye, o be bin nimina yirifiyerenw ce ra.

¹⁷ Sani tere ye suma,
sani yirisuma ye tunu,
i ye kosegi ka na, ne jarabi;
bori ka na i ko minan,

* 2:12 2.12 An be se k'a fo fana ko: donkirilawagati ni gerenadisunw lesewagati.

walama mankalaninden min be panpan
kuru walonwalonninw kan.

3

Sunguru sikora ni a ta kanbelen ye
(*Sunguru kumakan*)

¹ Ka ne to ne layoro ra,
su bee, ne sikora k'a ye
ko ne be ne ta kanbelen kanunin yoropinina.
Ne k'a yoropini ka dese, ne m'a ye.

² Ne wurira ka dugu yaala,
siradaw ra, ani jamalajenyoro ra.
Min ko ka di ne ye, ne ka o yoropini,
ne k'a yoropini ka dese, ne m'a ye.

³ Ne ka dugu korosibagaw kunben,
o be yaalara ka dugu koro si.
Ne ko: «Ne jarabi don? Aw ma ben ni a ye wa?»

⁴ Ne temena o ra donnin doron,
ne benna ni ne jarabi ye.
Ne k'a mina, ne tena a bla tuun,
fo ne ye don ni a ye ne bamuso ta so konon,
ne woroba ta bon konon.

⁵ E, Zeruzalemu sunguruw, ne be aw daari,
aw y'a ke minanw, ani mankalaninw koson,
aw kana kanu lawuri, aw kana a lakunu
k'a soro a wagati ma se.

⁶ E, jon le be wurira ka bo kongokolon konon ka na,
i ko sisiba wurito,
mire kasadiman ni wusunan kasadiman,
ani turutigiw ta turu kasadiman suguya bee kasa b'a ko?

⁷ Masace Sulemani le lanin be a ta lanan konon; o k'a ta, o be nana.
Ce barakaman biworo b'a blasirara,
Izirayeli ta kerekewe bee ra cefariw lo.

⁸ Kerekemuru be o bee boro,
o degira kere ra;
o bee ta kerekemuru be o togokun na,
o labenna sufera ta kojuguw kama.

⁹ Masace Sulemani ka o lanan lalaga
ni Liban jamana yiripumanw ye;

¹⁰ a k'a senw lalaga ni warigbe ye,
k'a kodenyoro ke ni sanin ye,
k'a sigiyoro lalaga ni faniwulen cepuman do ye.
Zeruzalemu sunguruw k'a kononyoro sogo ka ja, kanu koson.

¹¹ Siyon sunguruw, aw ye bo ka masace Sulemani fle!
A bamuso ka masafugula min biri a kun na
a furulon na, o le be a kun na;

a ta ninsɔndiyalon le kera o lon ye.

4

(Kanbelen kumakan)

¹ E, i ce ka ni, ne kanuɓɔgɔn, i ce ka ni haali!

I nakisew ce ka ni i ko tuganiw,
i ta lankana jukɔɔ.

I kunsigi finna, k'a caya i ko bakuru min be jigira ka bo Galadi kuru kan.

² I jinw gbera i ko sagakuru min siw kannu,
i ko saga minw konin be bora ko ra.

I jinsira fla bee dafanin lo,
do ma fon a si ra.

³ I dagbolo fla wulencogo jana haali;
i da ce ka ni.

I dafuru bee kelen kelen be i ko gerenadi cetige
i ta lankana jukɔɔ.

⁴ I kankala be i ko masace Dawuda ta sankaso,
min lora k'a ke kerekeminanw marayoro ye;
negbennan waga kelen le dulonnin b'a konu,
kerekecfari ta negbennanw.

⁵ I sinbara fla be i ko mankalaninden fla,
o be i ko minanmuso ta flaninw,
minw be bin jimi yirifiyerenw ce ra.

⁶ Sani tere ye suma,
sani yirisuma ye tunu,
ne bena yeƙe o mirisunw ta kuru kan,
ne be taga o wusunanyiriw ta kongori kan.

⁷ Ne kanuɓɔgɔn, i ce ka ni haali!
Fiyen t'i ra!

⁸ Na ne fe, ka bo Liban kuru kan, ne ta maminamusu,
jigi ka bo Liban kuru kan i ye na.

Jigi ka bo Amana kuru kunna ka fleri ke;
jigi ka bo Seniri kuru kunna ka fleri ke,
jigi ka bo Herimon kuru kunna ka fleri ke,
jaraw be dogo yoro min na,
waraninkalaw be dogo kuru minw ce ra.

⁹ E, ne dogomuso, ne ta maminamusu, i ka ne jusukun mina.

I ta flerikeko kelen doron ka ne jusukun mina,
i ta konokise kelen doron ka ne jusukun mina.

¹⁰ Ne dogomuso, ne ta maminamusu, i ta kanu ka di de,
i ta kanu ka di ka teme duven kan.

I munturu kasa ka di ka teme wusunanw bee kan!

¹¹ Ne ta maminamusu, li le be toni ka bo i dagbolow ra,
li ni nono le be i nenden jukoro.

I ta faniw kasa ka di i ko Liban yiriw kasa.

¹² Ele ye nanko koorinin le ye,
ne dogomuso, ne maminamusu;
ele ye bununji koorinin le ye,

ani kolon min dasogora!

¹³ I be i ko gerenadi yiritupuman min be denpumanw ke,
ani min denw ka di;
jabisunw, ani narisunw b'a ra.

¹⁴ Narisunw ni safiransunw,
ani yiri kasadimanw, ani sinamonisunw,
ani wusunanyiri suguya bee:
miri ni alowesi,
ani kasadiyananw bee ra pumanman.

¹⁵ Ele ye kolon le ye nankow ce ma,
bununji saninman
min be woyo ka bo fo Liban kuruw ra!

(Sunguru kumakan)

¹⁶ Sahiliyanfan fono ye wuri!
Woroduguyanfan fono ye na!
O ye fiye ne ta nanko kan,
janko a yiriw kasadiman ye wuri,
k'a to ne jarabi ye don a ta nanko ra,
k'a yiridendimanw domu.

5

(Kanbelen kumakan)

¹ Ne dogomuso, ne maminamuso,
ne be nana ne ta nanko ra,
ka na ne ta kasadiyananw tige,
mirisunw, ani ne ta wusunanyiriw.
Ne bena ne ta lipaga ni a ji bee domu,
ka ne ta duven ni ne ta nono min!

(Teriw kumakan)

An teriw, aw ye domuni ke, ka min,
ka pogon kanu fo ka panamini!

Sunguru ma da yeLe joona

(Sunguru kumakan)

² Ne tun be sunogora, nka ne hakiri tun be ne jarabi ra.
A fle ne jarabi kan lo, a be da gbasira.

(Kanbelen kumakan)

«Da yeLe, ne dogomuso, ne kanupogon,
ne ta tugani, ne ta muso dafanin!
Ne kun bee kera gomiji ye,
su sumaya ka ne kunsigi bee nigi.»

(Sunguru kumakan)

³ Ne ka ne ta derege bo ka ban;
o tuma ne bena a don tuun wa?
Ne ka ne senw ko ka ban,
ne bena o ngo tuun wa?

⁴ Ne jarabi k'a boro don da wo fe;
a makari ka ne mina.

⁵ Ne wurira ko ne be da yeLe ne jarabi ye,
k'a soro ne boro bee tun ye turu kasadiman ye;
ne ta turu kasadiman ka da sogonan bee ke turu ye.

⁶ Ne ka da yeLe ne jarabi ye,

nka o y'a soro a tun k'a ko don ka taga ka ban.
 A tagako ka ne hakiri bee jagami.
 Ne k'a yoropini, nka ne m'a ye.
 Ne k'a wele, nka a ma ne lamina.

⁷ Dugu korosibagaw yaalayaalato ka ne kunben,
 o ka ne bugo fo ka ne mandimi;
 o ka ne ta lankana bosu ne ra!
 Dugu korosibagaw ka o le ke ne ra.

⁸ E, Zeruzalemu sunguruw, ne be aw daari,
 ni aw ka ne jarabi ye,
 aw bena mun le fo a ye sa?
 Aw y'a fo a ye ko a ta kanu ka bana bla ne ra!
(Dugu sunguruw kumakan)

⁹ E, musow bee ra cejuman,
 o tuma mun le be ele jarabi ra ka teme ce tow kan sa?
 Mun le be ele jarabi ra ka teme ce tow kan,
 fo i be an daarira tan?
(Sunguru kumakan)

¹⁰ Ne jarabi gbenin lo, fo a be manamana.
 A bonogonko te soro hali ce waga tan ce ra.

¹¹ A kunkolo ye sanin yeworo ye,
 a kunsigi ka ca fo a be fifa a ko,
 a kunsigiw finna i ko kononinfin ta siw.

¹² A jakisew be i ko kodaratuganiw,
 i ko nono kera ka kodaratugani minw ko;
 a jakisew be a ja konu i ko lulu.

¹³ A dafuru be i ko nankorayiri kasadimanw;
 ani wusunanyiri kasadimanw.
 A dagbolo ce ka ni, i ko yirifiyeren kasadimanw.

¹⁴ A borow bee ye sanin ye,
 ka lulu ke k'a jegen.

A fari ce ka ni, i ko samanin nugunin,
 safiri lulu donna min na k'a ceja.

¹⁵ A senkalaw be i ko farakurujuman gbeman,
 minw ju sigira sanin yeworo kan.
 A baraka be i ko Liban kuruw;
 a be i ko sediriyiri, min ta ceja jogon te yiri tow si ra.

¹⁶ A da ka timi,
 a yoro bee ka di ne ye.
 Ne jarabi be ten le, ne kanujogon be ten le,
 Zeruzalemu sunguruw.

6

(Dugu sunguruw kumakan)

¹ Musow bee ra cejuman,
 i jarabi tagara min le?
 I jarabi tagara fan juman fe sa?
 A fo an ye janko an ye i deme k'a yoropini.
(Sunguru kumakan)

² Ne jarabi tagara a ta nankɔ le ra,
wusunanyiriw falennin be yɔrɔ min na.
A tagara to ni a ta beɓanw ye nankɔw kɔnɔ,
a be yirifiyerenw tigera yi.

³ Ne ye ne jarabi ta ye,
ne jarabi fana ye ne ta ye.
A be ni a ta beɓanw ye, o be bin nimina yirifiyerenw ce ra.

Sunguru ta ceɓa
(*Kanbelen kumakan*)

⁴ E, ne kanuɲɔgɔn, i ce ka ni, i ko Tirisa dugu,
i saraman lo i ko Zeruzalemu dugu;
i be mɔgɔ ja tige i ko kerekejamaba lajennin.

⁵ I ja bo ne ra,
sabu i ta fleri be ne hakiri wuri le.
I kunsigi ce ka ni, i ko bakuru
minw be jigira ka bo Galadi kuru kan.

⁶ I jinw gbera i ko sagakuru
min konin be bora ko ra.
I pinsira fla bee dafanin lo,
do ma fon a si ra.

⁷ I dafuru bee kelen kelen be i ko gerenadi cetige,
i ta lankana jukoro.

⁸ Masamuso biwooro be masace fe,
jonmuso biseegi ye a musow ye;
sunguruw da te lon.

⁹ Nka ne ta tugani, ne ta dafanin ye kelenpe le ye.
A nɔgɔn were te a bamuso fe.
A ko ka di a woroba ye ka teme fen bee kan.
Ni sunguru tow k'a ye, olugu b'a fo a ma ko a ta pana.
Masamusow, ani jonmusow minw ye a musow ye, olugu b'a tando.

(*Teriw kumakan*)

¹⁰ E, nin ye sunguru juman nato ye i ko dugugbeda boto?
A ce ka ni i ko karo,
a be manamana i ko tere;
a be mɔgɔ ja tige i ko kerekejamaba lajennin.

¹¹ Ne jigira nankɔ ra, yiridentaw be nankɔ min na,
ka taga yiriw falento fle,
k'a fle ni rezensunw be nugura,
ni gerenadisunw be fiyerenna.

¹² Fen min k'a to ne nege ka ne sama
ka taga ni ne ye fo ne ta jamana ta kerekewotoro ce ra, ne ma o lon.

7

(*Mɔgɔ werew kumakan*)

¹ Na, na, Sulamiti sunguru!
Na, na janko an ye i pada fle!

(*Sunguruw kumakan*)

Mun na aw be Sulamiti sunguru flera
i ko mɔgɔ minw be donkebagaw flera?

(*Kanbelen kumakan*)

² E, fagamadennin,
i senw ce ka pi i ta sanbaraw kono!
I soro koorinin be ka pa i ko kannakono;
baarakebaga hakirman do boro no le be o ye.
³ I cemaneyoro be i ko minan koorinin,
duven kasadiman te fon min kono.
I konobara be i ko siman min lajenna jogon kan,
k'a lamini ni yiri fiyerenw ye.
⁴ I sinbara fla be i ko mankalaninden fla,
o be i ko minanmuso ta flaninw.
⁵ I kankala be i ko sankaso
min lora ni samajin ye.
I jadenw be manamana i ko Hesibon ko ji,
min be Bati Rabimu donda kere fe.
I nunkala be i ko Liban sankaso,
min lonin be k'a jasin Damasi dugu ma.
⁶ I kunkolo ce ka pi i ko Karimeli kuru.
I kunsigi danna k'a ceja i ko danfani dawulaman.
I kunsigi be se ka masace sen fereke k'a laben.

⁷ E, i ce ka pi de! I ko ka di ne ye!
Ne ta kanunin, ne diyanyamogo.
⁸ I locogo be i ko tamarosun.
I sin be i ko tamaro tizanw.
⁹ Ne be yelen tamarosun na k'a tizan do tige!
I sinw be i ko rezen monin.
I da kasa ka di i ko yiriden mokonuman.
¹⁰ I da ka timi i ko duvendiman.
Can lo, o duven ye ne ni ne jarabi ta le ye,
a be woyo an dagbolo kan fo ka taga an sunogo.

Kanu ni ninsondiya
(Sunguru kumakan)

¹¹ Ne ye ne jarabi ta le ye,
a ta miiriya bee be ne le kan.
¹² Na, ne jarabi, an ye taga kongo kono,
an bena si togoda do ra,
¹³ sogomada joona fe, an be taga rezenforo ra,
k'a fle ni rezensun nugura, ni a be fiyerenna,
ni gerenadisunw fiyerenna.
O yoro le ra, ne bena a yira i ra ko i ko ka di ne ye.
¹⁴ Mandaragoriw* kasadiman ka yoro bee labo.
Yiridenuman suguya bee be an ta bonda ra;
yiriden tigeninkuraw, ani a koroninw.
Ne jarabi, ne ka o bee mara ele le ye.

8

¹ E, ni ele tun ye ne koroce yere le ye,
ni ele ni ne tun ka sin kelen min,
ne tun bena i kunben kene ma ka melege i ra,
mogo si tun tena ne mafiyenya.

* **7:14** 7.14 Mogow tun b'a miiri ko mandaragori yiriden tun be se ka kanu bonya ce ni muso ce.

² Ne tun bēna taga ni i ye ka taga i ladon ne bamuso ta so;
i tun bēna ne karan.
Ne tun bēna duvendiman dō di i ma, i ye o min;
ne tun bēna ne ta gerenadisunw yiriden ji dō di i ma.

³ A numanboro ye to ne kun kōrō,
a y'a kininboro melege ne ra.

(Kanbelen kumakan)

⁴ E, Zeruzalemu sunguruw, ne bē aw daari
aw kana kanu lawuri, aw kana a lakunu
k'a sōrō a wagati ma se.

Kanu ta fanga bē i ko saya fanga
(Dugu sunguruw kumakan)

⁵ E, muso juman le bē nana ka bō kongokolon kōnō,
a dēnnin bē a jarabi kan?

(Sunguru kumakan)

Ne ka i lakunu pōmusunw le kōrō,
i bamuso ka i kōnō ta yōrō min na,
i woroba ka i kōnō ta yōrō min na.

⁶ Ne sigi i jusukun kan i ko tagamasiyen,
ne don i boro ra i ko tagamasiyen;
sabu kanu fanga bē i ko saya fanga,
celiya ka fari i ko kaburu.

Kanu tasuma ye tasuma farimanba le ye,
a bē i ko Matigi Ala ta tasuma.

⁷ Hali jiba caman tē se ta kanuya tasuma faga,
ji si tē se k'a datugu.

Ni mōgō min ka hali a ta sokōnōfenw bēē di ko a bē kanu san,
o tigi tēna foyi sōrō ni lōgōbōri tē.

(Sunguru balemaw kumakan)

⁸ Dōgōmuso dō bē an fē,
a kōgō ma fa fōlō.

An bēna mun le kē an dōgōmuso ye,
ni a furukokuma nana wuri lon min na?

⁹ Ni an dōgōmuso ye dugu laminikogo le ye,
an bēna sansan warigberamanw lō a kunna.

Ni an dōgōmuso ye donda le ye,
an bēna sēdiriyiri barakamanw le kē a kon ye.

(Sunguru kumakan)

¹⁰ Ne ye dugu laminikogo le ye,
ne sinw ye a kogo sankasow ye.

O ra, ne kēra ne jarabi fē hēra sababu le ye.

(Kanbelen kumakan)

¹¹ Yiriforo dō tun bē Sulemani fē Baali Hamōn.
A k'a karifa dōw ma ko o y'a kōrōsi.

Olugu bēē kelen kelen tun bē to ka na warigbē waga kelen le di a ma
yiridenw sōngō ye.

¹² Ne ta yiriforo bē ne yēē le na kōrō yan.
Ele Sulemani ye to ni i ta warigbē waga kelen ye,
warigbē kēmē fla ye kē a kōrōsibagaw ta ye.

¹³ Ele min siginin be nankɔ kɔnɔ,
ne tɔpɔgɔn dɔw ka o toro malɔ, ko o be i ta kuma lamɛn.
A to ne ye i kumakan mɛn!

(Sunguru kumakan)

¹⁴ Bori, ne jarabi,
i ko minan, walama mankalanin den,
min be panpan kuruw kan ka taga,
yirikasadimanw be kuru minw kan.

EZAYI TA KITABU Kitabu faamucogo

Cira Ezayi ani cira Amosi, ani cira Oze, ani cira Mise, olugu bæ ka baara ke wagati kelen na. Cira Ezayi tun be Zeruzalemu. A ka waajuri ke ni baraka ye fo san biwooro, Zuda mara ra. A ka masacew, ani jamana jamogow ladi. O wagati ra, Asiri jamana ta fanga le tun ka bon dununa yoro caman kan. Cira Ezayi ka Zuda mogow ladi ko o kana o jigi la o siyaw ta fanga kan. Zuda mogow tun ka kan ka o jigi la Matigi Ala kelenpe le kan.

Ezayi ta Kitabu damina ra, a ta kumaw nasinna Zuda mara mogow ma, O kera Asiri jamana ta fanga wagati ra. Nka k'a damina a sura 40 na, a yelemana. Zuda mogow minw tun minana ka taga Babiloni, cira be kuma k'a nasin olugu le ma. O wagati ra, Peresi masace Sirusi le tun be fanga ra. Ale le tun bena se soro Babilonikaw kan, ka Zuda mara mogow labla ka taga o ta jamana ra.

Kitabu ta kumalabanw, minw be damina sura 56 ra, o ye cira ta ladiriw, ani a ta daaririw, ani a ta Alatandodankiriw ye. A be o fo Zuda mogow le ye, minw tun sekora ka na ka bo Babiloni.

Cira Ezayi togo lara ko «Kibaro diman ta cira», sabu ale le ka kisiri ko fo kosebe (12.1-2; 40.10; 52.7; 61.1), ani jurumun yafa ko (6.7; 40.2; 53.5; 55.7), ani jurumun kafari ko (1.18,25; 27.9; 52.15), ani hera (9.6; 26.12; 32.17; 53.5). A k'a yira ko Ala le be o kow bæ ke adamadenw bæ ye (11.10; 42.6; 45.22). Ala ka mogow min panawoloma k'a ke kisibaga ye, o le bena na, ka na hera ke mogow ye (7.14; 9.5,6; 11.10; 55.3).

Yoroba saba be nin kitabu konɔ:

Sura 1-39: Asirikaw ta fanga wagati

Sura 40-55: Zuda mara mogow minawagati ka taga Babiloni

Sura 56-66: Izirayelimogow sekowagati ka na o ta jamana ra

Kitabu konokow

Ala ka Izirayelimogow jarakiri (1-12)

Ala bena siyaw tow ta kiti tige (13-23)

Ala ka wagati nataw ta kow fo (24-27)

Ala bena kiti tige k'a ta mogow kisi (28-35)

Ala ka min ke Masace Ezekiyasi ta wagati ra (36-39)

Ala ka Izirayeli ta jususaaro wagati fo (40-55)

Ala ta mogow ta jarakiri ani Ala ta layiriw (56-66)

Kitabu kumakan folo

Ala ka Izirayelimogow jarakiri

(1-12)

¹ Ala ka nin kow le yira Amosi dence Ezayi ra, Zuda mara ni Zeruzalemu dugu ta ko ra; o kera Zuda masacew Oziyasi, ani Yotamu, ani Ahazi, ani Ezekiyasi ta wagatiw ra*.

Ala ta mogow ta hakirintanya

² Sankolo, ele ye nin lamɛn, dugukolo, i toro malo!

Sabu Matigi Ala le be kumana:

«Ne ka denw lamɔ, ka o ke mogow ye,
nka olugu le murutira ne ma.

* **1:1** 1.1 Aw ye nin yorow fle: Oziyasi: Masacew flanan 15.1-7; Yotamu: Masacew flanan 15.32-38; Ahazi: Masacew flanan 16.1-20; Ezekiyasi: Masacew flanan 18.1-20.21.

³ Hali misi b'a tigi lɔn,
fali fana k'a ta domunikeyɔrɔ lɔn a tigi ta so;
nka Izirayelimɔgɔw ma foyi lɔn,
ne ta mɔgɔw tɛ foyi faamu.»

Zuda jamana halakicogo

⁴ Aw siya jurumunkebaga, bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ!
Aw ta terenbariyaw ka ca!
Aw siya kojugukebaga!
Aw den cɛnninw!
Aw banna Matigi Ala ra,
aw ka Izirayeli ta Ala saninman dɔgɔya,
aw ka aw kɔ don a ra.

⁵ Ne bɛna aw bugɔ aw fan juman le ra tuun?
Mun kosɔn aw bɛ murutira tuma bɛɛ?
Aw kunkolo yɔrɔ bɛɛ ye jori ye,
aw jusukun bɛɛ tɔɔrɔnin lo.

⁶ K'a ta sentɛge ra ka taga a bla fɔ kunkolo cɛmance ra,
yɔrɔ si tɛ yi ni bana tɛ min na;
a bɛɛ ye bugɔrinɔw ye, ani birindirinɔw, ani jorikenɛw;
o joriw si ma ko k'a flake, k'a siri;
turu ma mun a si ra k'a dimi suma.

⁷ Aw ta jamana kɛra yɔrɔ lakolonba ye!
Tasuma ka aw ta duguw jeni;
siya wɛrɛ mɔgɔw le bɛ aw ta dugukolo tɔnɔ domuna aw yɛrɛ ja kɔrɔ.
Yɔrɔ bɛɛ cɛnna k'a kɛ yɔrɔ lakolon ye,
i ko siya wɛrɛ mɔgɔw ka yɔrɔ min halaki.

⁸ Siyɔn dugu tora a kelen na
i ko gbata min bɛ rɛzɛnforo cɛ ma,
i ko togo min lɔnin bɛ rɛzɛnforo cɛ ma,
i ko kɛrɛkejama ka dugu min lamini.

⁹ Ni Fangatigi Ala tun ma mɔgɔ dama dama kisi ka olugu to an kɔ,
an tun bɛna kɛ i ko Sodɔmukaw;
an ni Gomɔrikaw† bɛɛ tun bɛna kɛ kelen ye.

Izirayelimɔgɔw ta batori kɛra haramu ye

¹⁰ Aw ye Matigi Ala kumakan lamɛn,
aw Sodɔmu dugu pamɔgɔw!
Aw ye aw toro malɔ an ta Ala ta sariya ta kumaw ra,
aw Gomɔri dugumɔgɔw‡!

¹¹ «Aw ta bɛgan saraka* caman bɛ mun le ja ne ye?
Matigi Ala ko ten.
Ne fara aw ta sagajigi saraka jɛnitaw* ra,
ani aw ta misiden sarakaw ta turuw.
Misitoranw, ani sagadenw, ani bakɔrɔninw joriw,
ne tɛ o si fɛ tuun.

¹² Aw bɛna lɔ ne ja kɔrɔ,
ka to ka tagama ne ta batoso lukɛnɛ ra!

† 1:9 1.9 Sodɔmukaw, ani Gomɔrikaw tun ka kojugu caman kɛ fɔlɔfɔlɔ, o kosɔn Ala ka o duguw halaki. O kuma bɛ sɔrɔ Damina 19.24-25. ‡ 1:10 1.10 O kɔrɔ ye ko Izirayeli kuntigwi ta kewalew tun juguyara ka kɛ i ko Sodɔmu ni Gomɔri dugumɔgɔw ta kewalew, o kosɔn Ala bɛ o suma ni o mɔgɔw ye.

Jontigi le ka aw ci o ra?

¹³ Aw ye aw ta siman saraka* nacintanw b̄ori dabra;
ne b̄e aw ta wusunan sarakaw* fana haramuya.

Aw b̄e batori minw k̄e karokuraw ra, ani Nen̄ekirilonw* na, ani jamalajenbaw ra,
ne t̄e se ka s̄on o si ma tuun;

sabu aw b̄e terenbariya ni Alabato j̄en.

¹⁴ Aw ta karokura janagb̄ew, ani janagbelonbaw,
ne b̄e o b̄eē k̄oninya.

O k̄era doni le ye ne kunna,
ne s̄egera o k̄or̄o.

¹⁵ Hali ni aw b̄e aw boro k̄or̄ota,
ne b̄e ne ja dogo aw ma.

Hali ni aw ka aw ta daaririw caya cogo o cogo,
ne tena aw lam̄en,
sabu m̄oḡow jori ka aw borow b̄eē maraga.

¹⁶ Aw ye ko ka aw ȳere saninya,
aw ye aw ta k̄ewalejuguw b̄o ne ja k̄or̄o,
aw ye kojugu dabra.

¹⁷ Aw ye kojuman ladegi,
aw ye can j̄ini,
aw ye m̄oḡo t̄or̄oninw dem̄e,
aw ye feritaw ta kiti tige ka o ta jo di o ma,
aw ye lo ni muso c̄e saninw kunkow ye.»

¹⁸ «Ayiwa, aw ye na, an ye kuma ka b̄en sa!
Matigi Ala ko ten.

Hali ni aw ta jurumunw wulennin lo cancan,
o b̄ena gb̄e pepepe.

Ni o wulennin lo f̄o k'a fin,
o b̄ena gb̄e i ko sagasi gb̄eman.

¹⁹ Ni aw s̄onna ka ne kan mina,
jamana f̄enw b̄eē ra jumanmanw, aw b̄ena o le domu.

²⁰ Nka ni aw banna, ni aw ka muruti,
o tuma k̄erekemuru le b̄ena aw domu,
sabu Matigi Ala ȳere da le k'a f̄o ten.»

Zeruzalem ta jurumun

²¹ E, mun le nana ele k̄e jat̄omuso ye,
ele dugu kankelentigi!

Can tun ka dugu min fa,
terenninya fana tun siginin b'a k̄on̄o!
Nka sisan, a k̄era m̄oḡofagabagaw sigiȳor̄o le ye.

²² Ayiwa, aw ta warigb̄e k̄era negebo le ye
aw ta r̄ezenji k̄era ji gbansan ye.

²³ Aw ta kuntigiw ye m̄oḡo murutininw le ye;
sonw j̄en̄oḡonw lo.
Surafenw ka di o ye,
o b̄e boribori bonyafenw le n̄o f̄e.
O t̄e feritaw ta kiti tige ka o ta jo di o ma,
o t̄e muso c̄e saninw ta ko janab̄o, hali o t̄e miiri o ra.

Zeruzalem saninyacogo

24 O koson, Matigi, Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala barakaman ko:
«E, ne bena ne yere monebo ne kerεbagaw ra fo ka wasa;
ne bena ne yere dimibo ne juguw ra.

25 Ne bena ne boro lawuri ele Zeruzalemu kama tuun;
ne bena i yeele ka negebo bee bo i ra, i ko segen be fen saninya cogo min na,
ka nogo bee bo a ra.

26 Ne bena aw ta kititigeεbagaw sigi o no ra tuun, i ko o tun be cogo min na kakoro,
ka aw ladibagaw fana sigi, i n'a fo o tun be cogo min na folofolo.
Ni o kera, aw ta dugu bena wele ko terenninya ta dugu, dugu kankelentigi!»

27 Siyon dugu bena kunmabo can sababu ra,
ni o ta mogo minw ka nimisa, olugu bena kunmabo terenninya sababu ra.

28 Nka halakiri bena ben mogo murutinw, ani jurumunkeεbagaw bee kan;
minw be ban Matigi Ala ra, olugu bena tunu.

29 O tuma ra, aw bena maroya yirisunbaw koson,
o yirisunba minw ko tun ka di aw ye haali;
aw tun ka yiritu minw panawoloma
aw bena maroya olugu koson§.

30 Sabu aw yere bena ke i ko yirisun min flaburuw fosonfosonna,
ka ke i ko yiritu jintan.

31 Ce barakaman bena ke i ko korondemugu,
a ta kewalew be ke tadenw ye;
o fla bee bena jeni nagon fe,
mogo tena soro ka o tasuma faga.

2

Siyaw bee bena taga Zeruzalemu

1 Ala ka ko minw yira Amzi dence Ezayi ra, Zuda mara ni Zeruzalemu dugu ta ko ra:

2 Wagati dow bena se,
o wagatiw ra, Matigi Ala ta batoso lonin be kuru min kan,
o kuru le bena ke kuru tow bee kunna;
a bena korota ka ke kongoriw bee kunna.

Siyaw bee bena nagon lajen caman ka taga o yoro ra.

3 Jamana caman ta mogow bena taga yi; o bena a fo ko:
«Aw ye na, an ye taga Matigi Ala ta kuru saninman kan,
Yakuba ta Ala ta batoso ra,
janko a ye an karan a ta siraw ra,
an ye a ta siraw tagama»;

sabu Ala ta sariya bena bo Siyon dugu le ra,
Matigi Ala ta kuma bena bo Zeruzalemu le.

4 A bena siyaw ta kiti tige,
ka jamana caman ta mogow ta kow panabo.
O bena o ta kerekemuruw yelema ka o ke senekedabaw ye,
ka o ta tamanw yelema ka o ke worosow ye;
siya do tena kerekemuru ta do kama tuun,
o si tena kerekecogo karan tuun*.

§ 1:29 1.29 O koro ye ko o tun be jow son o yiriw, ani o yirituw jukoro.
Mise 4.1-3.

* 2:4 2.4 Nin kuma kelenw be soro

⁵ E, Yakuba ta somogow,
aw ye na, an ye tagama Matigi Ala ta yeelen na.

Matigi Ala ta kititigelonba

⁶ Matigi, i banna i ta mogow ra, minw ye Yakuba ta somogow ye,
sabu o ta jamana fara tereboyanfan mogow ta landakow ra,
o be lagberiw ke i ko Filisikaw;
minw ye siya were mogow ye, o be o boro don olugu le boro.

⁷ O ta jamana fara wari ni sanin na,
o ta naforo da te se ka lon;
o ta jamana fara sow ra,
dan te o ta sowotorow ra.

⁸ O ta jamana fara batofen gbansanw na fana.
O yere boro ka fen minw lalaga, o be o kinbiri gban o le korɔ;
o be o kinbiri gban o yere boro ta fen lalaganinw korɔ.

⁹ O koson adamadenw bena suuru,
mogow bena majigi.
Nka ele Ala, ele kana yafa o ma de!

¹⁰ Aw ye don faraw jukoro;
aw ye don dugukolo jukoro,
ka dogo Matigi Ala ta jatige na,
ani a ta bonya noro na.

¹¹ Yereyira be adamaden minw ta flerikecogo ra, olugu kun bena suuru,
mogow yerebonyabagaw bena majigi;
Matigi Ala kelenpe le bena korota o lon na.

¹² Can lo, Fangatigi Ala ka lon do laben
yerebonyabagaw, ani wasobagaw bee kama,
ani minw bee be o yere korota;
a bena o bee majigi.

¹³ A bena wuri Liban jamana sediriyiriw jamijanw kama,
ani a yiri korotaninw bee kama,
ani Basan mara yirisunbaw bee kama,

¹⁴ ani kuru jamijanw bee kama,
ani kongori korotaninw bee kama,

¹⁵ ani sankasojanw bee kama,
ani kogo barakamanw bee kama,

¹⁶ ani jirakurunbaw bee kama,
ani kurunba dawulamanw bee kama.

¹⁷ Adamaden yadaninw kun bena suuru,
yerebonyabagaw bena majigi;
Matigi Ala kelenpe le bena korota o lon na.

¹⁸ Batofen gbansanw bee bena tunu pewu.

¹⁹ O bena don farawow konɔ,
ka don fo dugukolo jukoro,
ka dogo Matigi Ala na, jatige koson,
ka dogo a ta bonya noro na;
o wagati le ra, a bena wuri ka jatigebla bla dununamogow ra.

²⁰ O lon na, adamadenw tun ka batofen warigberamanw,
ani batofen saninlaman minw lalaga o yere ye,

ka o kinbiri gban o kɔrɔ ka o bato,
 o bɛna o fɛnw firi totow ni tolenw fɛ.
²¹ O bɛna don farawow kɔnɔ,
 ka don fɔ kuruwow kɔnɔ,
 ka dogo Matigi Ala na, jatige kosɔn,
 ka dogo a ta bonya nɔɔrɔ na;
 o wagati le ra, a bɛna wuri ka jatigeba bla dununamɔgɔw ra.

²² Aw ye aw jigi bɔ adamaden kan,
 sabu ni ale ta nɛnɛkiri lɔra dɔrɔn, a ta banna le.
 Se juman le bɛ adamaden ye?

3

Gbɛleya minw bɛna se Zuda mɔgɔw ma

¹ Ayiwa, a fɛ, Matigi Ala, Fangatigi Ala bɛna Zeruzalɛmukaw, ani Zuda mara mɔgɔw
 ta jigi ni o ta demɛsira bɛɛ bɔsi o ra:

o ta domuni maraninw bɛɛ,
 ani o ta ji maraninw bɛɛ,

² o ta cɛfariw, ani o ta kɛrɛkɛcɛw,
 o ta kititigɛbagaw, ani o ta ciraw,
 o ta lagberikɛbagaw, ani o ta cɛkɔrɔbaw,

³ o ta kɛrɛkuntigi cɛbiloorutigiw, ani o ta mɔgɔbaw,
 o ladibagaw, o ta lɔnnikɛbagabaw,
 ani o ta subagakuntigiw.

⁴ Ne bɛna denmisenw le kɛ o namɔgɔw ye;
 sinmindenw le bɛna sigi o kunna.

⁵ Jamana mɔgɔw bɛna wuri nɔgɔn kama,
 mɔgɔw bɛna wuri o siginɔgɔnw kama;
 denmisenw bɛna mɔgɔkɔrɔbaw fiyɛnya,
 mɔgɔkolon bɛna mɔgɔsɔbɛ fiyɛnya.

⁶ O wagati ra dɔw bɛna taga o balema dɔ mina,
 o ta somɔgɔ dɔ, k'a fɔ a ye ko:
 «Deregeba kelen bɛ ele fɛ, ele ye kɛ an namɔgɔ ye!
 Sigi kuntigiya ra ka nin yɔrɔ lakolonw mara!»

⁷ Nka o lon na, o tigi bɛna kule, k'a fɔ ko:
 «E, ne tɛ se ka aw ta bana kɛnɛya dɛ!
 Domuni tɛ ne ta so, fani donta tɛ ne ta so;
 aw kana ne kɛ jamana namɔgɔ ye!»

⁸ Ɔnhɔn, Zeruzalɛmu talonna,
 Zuda benna;
 sabu o bɛ muruti Matigi Ala kama ni o ta kumacogo ni o ta kɛwalew ye;
 o tɛ siran a ta bonya nɔɔrɔ na.

⁹ O yɛrɛ pada cogo bɛ o jaraki;
 o bɛ o ta jurumun kɛ k'a yira kɛnɛ kan i ko Sodɔmukaw*.
 Hali o t'a dogo.
 Bɔnɔ bɛna o sɔrɔ,
 sabu o bɛ kojugu le labenna o yɛrɛ na.

* 3:9 3.9 Min fɔra Sodɔmukaw ta ko ra: (Ezayi 1.9).

¹⁰ Aw y'a fɔ mɔgɔ terennin ye ko ale ta ka di,
sabu a bɛna a ta baara tɔnɔ sɔrɔ.

¹¹ Nka mɔgɔjugu ta bɛna kɛ bɔnɔ le ye, kojugu le bɛna se ale ma,
sabu a boro ka baara min kɛ, o sara le bɛna di a ma.

¹² Minw bɛ o ta jagboyafanga sigira ne ta mɔgɔw kan, o ye sinmindenw le ye;
musow le sigira ne ta mɔgɔw kunna ka o mara.
E, ne ta mɔgɔw, aw kuntigiw bɛ aw lafirira,
o bɛ aw tɛmɛsira dogora aw ma.

Izirayeli kuntigiw ta kiti

¹³ Matigi Ala bɛ nana mɔgɔw jaraƙi,
a bɛna wuri ka jamanaw ta kiti tige.

¹⁴ Matigi Ala k'a ta jamana cɛkɔrɔbaw,
ani a kuntigiw wele kiti ra.

«Aw le ka ne ta rɛzɛnforo cɛn;
aw ka janibagatɔw ta borofɛn minw bɔsi, o bɛ aw ta bonw kɔnɔ.

¹⁵ Aw bɛ ne ta mɔgɔw minako juguyara,
ka janibagatɔw jagban ka la kɔrɔ juman le kan?»
Matigi Ala, Fangatigi Ala ko ten.

Zeruzalemu sungurubaw ta kiti

¹⁶ Matigi Ala ko:

«Siyɔn dugu musow yadanin lo;
o bɛ o kun kɔrɔta ka tagama,
ka cɛw nɛgɛ ni o flɛrikɛcogo ye.
O bɛ sunguruyatagama kɛ sa,
ka to ka o sennanɛgɛw mankan bɔ.

¹⁷ O kɔsɔn Matigi bɛna Siyɔn dugu musow kun gbana;
Matigi Ala bɛna o lebu bɔ kɛnɛ kan.»

¹⁸ O lon na, kɔni, Matigi bɛna o ta masirifɛnw bɔ o ra: o ta sennanɛgɛw, ani o ta
kunnajalaw, ani o ta kannakɔnɔnw; ¹⁹ o ta tororanɛgɛw, ani o ta bororanɛgɛw, ani o ta
ɲadatugufaniw; ²⁰ o ta musɔrɔw, ani o ta sennajɔlɔkɔninw, ani o ta cɛsirinanw, ani o
ta wusunanbaraninw, ani o ta sɛbɛw; ²¹ o ta borokandennɛgɛw, ani o ta nunnanɛgɛw;
²² o ta fani dawulamanw, ani o ta deregejanw, ani o ta deregebaw; o ta wariblananw,
²³ ani o ta dugalenninw, ani o ta fani fiyɛnmanw, ani o ta jalamuguw, ani o ta
lankanaw.

²⁴ O ta turu kasadiman bɛna yelemɛ ka kɛ fɛn torinin kasa le ye,
o ta cɛsirinan bɛna kɛ jurukise le ye,
o kunw dankɔɲumanw bɛna kɛ kungbanaw ye,
o ta deregebanumanw bɛna kɛ bɔrɔfaniw le ye,
o ta cɛɲa bɛna yelemɛ ka kɛ cɛjuguya ye.

Zeruzalemu musow labancogo

²⁵ Kɛrɛkɛmuru bɛna aw ta cɛw faga;
aw ta cɛfariw bɛna ben ka faga kɛrɛkɛyɔrɔ ra.

²⁶ Nɲakanw, ani sangakasikanw le bɛna kɛ Siyɔn dugu donda ra;
o borolakolon bɛna sigi dugu ma.

4

¹ Muso wolonfla bɛna nɔrɔ cɛ kelen na o lon na, k'a fɔ a ma ko:

«An yere bena lo ni an ta baro ni an ta fiyerebo ye; sabari k'a to i togo ye la an na doron ko i ta musow, janko mogow ta mafiyenyari ye bo an kunna.»

Ala bena min ke a ta mogow ye

² O lon na, koni, Matigi Ala bena yiri min falen, o yiri bena ceɓa ni nooro soro; a bena nafa minw ladon jamana konɔ, o bena ke Izirayeli ta mogow to kisininw ta bonya ni o ta dawula ye. ³ O wagati ra, mogow to minw bena kisi, ka to Siyon dugu konɔ, minw bena to Zeruzalemu, o bena olugu wele ko mogow saninmanw; o mogow bee togow le bena sebe, ka janamanya Zeruzalemu dugu konɔ. ⁴ Matigi Ala bena Siyon dugumogow ta nogow ko k'a bo o ra, ka Zeruzalemukaw saninya, ka mogow faganinw ta joriw now bo o ra a ta kiti ni a ta saninyari tasuma baraka ra. ⁵ O tuma ra Matigi Ala bena bugun sisiman do lawuri tere fe, ka tasumamana do bo su fe, Siyon kuru* yoro bee kan, ani a jama bee lajennin kan; Matigi Ala ta bonya nooro bena yoro bee datugu, ka o ta yorow bee tanga. ⁶ A bena ke dogoyoro ye, ka suma di tere ta fundenin wagati ra; a be ke donyoro ye, ani dogoyoro, sanfɔno ni sanji wagati ja.

5

Matigi Ala ta rezenforo

¹ Aw y'a to ne ye ne diyanyamogow ta donkiri la; ne bena o la ne diyanyamogow ye a ta rezenforo ko ra: Rezenforo do tun be ne diyanyamogow fe, a tun be kuru kere fe, dugukolodiman do ra.

² A k'a yoro siyen, k'a kabakuruw bo, ka rezensunpumanw turu a ra. A ka foro korosibagaw ta gbata lo foro cemance ra, ka rezenforogidinga do sogi. A tun b'a bisigi ko rezenforo bena rezenpumanw le ke, nka a nana rezen kumuninw le ke.

³ Ayiwa, sisan aw Zeruzalemukaw, ani aw Zuda mara mogow, aw ye nin kiti tige ne ni ne ta rezenforo ce!

⁴ Mun were le tun ka kan ka ke ne ta rezenforo ra, ni ne ma min ke a ra sa? Ne tun b'a bisigi ko a bena rezenpumanw le ke; mun na a ka rezen kumuninw ke?

⁵ Ayiwa, ne bena min ke ne ta rezenforo ra, aw y'a to ne ye o fo aw ye sisan! Ne tun k'a lamini ni sansan min ye, ne bena o waraga, k'a to beganw y'a domu. Ne bena a kogow ben, k'a to mogow y'a dondon.

⁶ Ne bena a ke yoro lakolon le ye; mogow tena a borow tigtige ka o dakana, k'a sene tuun. Nonfonw, ani naniw le bena wuri a ra. Ne bena a fo sankabaw ye ko o kana sanji ben a kan tuun.

⁷ Ayiwa, Fangatigi Ala ta rezenforo, o ye Izirayeli ta mogow le ye. Zuda ta mogow,

olugu le ye a ta yiriforo kanunin ye.
 A tun b'a bisigi ko o bena terenninya sira le tagama,
 nka o ka terenbariya sira le tagama;
 a tun b'a bisigi ko a bena terenninya sira le tagama,
 nka a ka mɔgɔtɔɔkan le men.

Ala kanblabagaw ta bɔnɔ

⁸ Bɔnɔ bena aw sɔrɔ, aw minw be bonw lo caman ka o fara jɔgɔn kan,
 ka forow mina caman ka o fara jɔgɔn kan,
 fɔ ka taga yɔrɔ bɛɛ ban,
 k'a to aw kelen dɔrɔn ye sigi jamana kɔnɔ.

⁹ Fangatigi Ala ka nin le fɔ k'a don ne toro ra, ko:
 «Sigiya t'a ra, nin bon caman bena ke yɔrɔ lakolonw le ye;
 nin bonba cɛɓumanw lakolon bena to.

¹⁰ Rezenforo ekitari saba, o ta rezenji tena teme litiri binaani kan;
 simankise bɔrɔ tan dannin, siman min bena sɔrɔ o ra, o tena teme bɔrɔ kelen kan.»

¹¹ Bɔnɔ bena aw sɔrɔ, aw minw be wuri sɔgɔmada joona fe,
 ka bori ka taga minnifen farimanw nɔ fe;
 su be janfa ka aw to kene ma,
 k'a sɔrɔ duven nege belen gbannin be aw ra.

¹² Korafɔkanw, ani gɔnifɔkanw, ani longanfɔkanw, ani filenfiyekanw, ani duven,
 o fenw le be o janagbe.

Nka o mɔgɔw te Matigi Ala ta kewalew jatera;
 a boro ka baara min ke, o ja te o yera.

¹³ O kosɔn o bena ne ta mɔgɔw mina ka taga ni o ye,
 o ta kolɔnbariya kosɔn.

O ta fagamaw bena ke kɔngɔtɔw ye,
 o ta mɔgɔ tɔw, minlɔgɔ le bena olugu halaki.

¹⁴ O kosɔn kaburu b'a kandinga dayeɛ k'a bonya;
 a b'a da waga, fɔ k'a teme a dan kan.

O ta fagamaw, ani mɔgɔ tɔw bɛɛ be jigi a kɔnɔ,
 ani o ta janagbekanw ni a mankan bɛɛ.

¹⁵ O kosɔn adamadenw bena suuru,
 mɔgɔw bena majigi,
 yerebonya be minw ta flerikecogo ra, olugu kun bena suuru.

¹⁶ Fangatigi Ala bena a ta bonya yira ka kɔɓa ni a ta can ye,
 Ala saninman bena a ta saninmanya yira ka kɔɓa ni a ta terenninya ye.

¹⁷ Sagaw bena bin jimi dugu cinin kɔnɔ, k'a ke i n'a fɔ o be kongo le kɔnɔ;
 naforotigiw tagara ka o ta yɔrɔ minw to, o yɔrɔw le bena ke baw ta binjimiyoɔ ye.

¹⁸ Bɔnɔ bena aw sɔrɔ, aw minw be janfa ta juru ke ka terenbariya sama aw yere ko,
 ka jurumun sama aw yere ko, i ko misi be daba sama cogo min na.

¹⁹ Aw minw b'a fɔ ko: «Ala ye teliya,
 a ye a ta kow ke joona,
 janko an ye a ye.
 Izirayeli ta Ala saninman ye a ta kolatigenin ke joona,
 janko an ye a ta keta lon.»

²⁰ Bɔnɔ bena aw sɔrɔ, aw minw b'a fɔ kojugu ma ko koɓuman,

k'a fɔ koɲuman ma ko koɲugu;
aw minw be dibirako ta k'a ke ko gbenin ye,
ka ko gbenin ta ka o ke dibirako ye,
ka jusukasiko ta ka o ke jusudiyako ye,
ka jusudiyako ta ka o ke jusukasiko ye.

21 Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw minw be aw yere ke hakiritigiw ye,
aw minw be aw yere jate kolɔnbagaw ye.

22 Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw minw ko, ko aw ɲɔgɔn cɛfari tɛ duvenmin na,
ko aw ɲɔgɔn jagbelen tɛ minnifen farimanw ɲagamini na.

23 O be can di mɔgɔɲugu ma surafen kosɔn,
ka mɔgɔ terennin ta jo bɔsi a ra.

24 O kosɔn tasumamana be binjalan jeni cogo min na,
ani binɲaga be jeni ka ban tasuma ra cogo min na,
o cogo kelen na, nin mɔgɔw ta lilinw bɛna tori,
o ta fiyerenw bɛna taga fɔɲɔ fɛ i ko gbangban;
sabu o banna Matigi Ala ta sariya ra,
o ka Izirayeli ta Ala Saninman darakan mafiyɛnya.

25 O kosɔn Matigi Ala dimina a ta mɔgɔw kɔrɔ kɔsɛbe;
a b'a boro kɔrɔta o kama ka o bugɔ,
fɔ kuruw be yereyere;
o suw be benben siraw kan i ko ɲamaɲama.
Nka o bɛɛ n'a ta, a ta dimi belɛn ma mala,
a boro belɛn kɔrɔtanin lo o kama hali bi.

Cɛnri min be nana

26 Ala bɛna tagamasiyɛn dɔ kɔrɔta ka o yira yɔrɔɲanmɔgɔw ra;
a bɛna filɛn fiyɛ ka o wele ka na ka bɔ fɔ dunuɲa kun dɔ ra,
olugu fana bɛna teliya ka na joona joona.

27 O mɔgɔw si tɛ sɛgɛ, o si tɛ dɛsɛ,
o tɛ jingɔ, o tɛ sunɔgɔ,
o si ta cɛsirijara tɛ yɔgɔyɔgɔ o soro ra,
o si ta sanbara juru tɛ foni.

28 O ta biɲɛw dabɔnin lo,
o ta kalanw samanin lo tuma bɛɛ,
o ta sow sengbɔgɔrɔ be i ko kabakuru,
o ta sowotorow senw ka teri i ko folonkonto.

29 O kulecikan be i ko jara kulekan,
o be kule ci i ko jaranbelɛnw;
o be mankan ci, ka o ta sogo mina ka taga ni a ye,
mɔgɔ tɛ se k'a bɔsi o boro.

30 O lon na, kɔni, o bɛna mankanba dɔ le bɔ nin jamana kunna,
k'a ke i ko kɔgɔji mankan.
O lon na, ni i ka jamana flɛ,
i b'a bɛɛ ye dibi ye, ani kɔnɔnɔfiri;
sankabaw bɛna yeelen datugu, ka yɔrɔ ke dibifinba ye.

6

Ezayi sɔnna Ala ta weleri ma

¹ Masace Oziyasi* sara san min na, ne ka Matigi ye, a siginin be masasiginan korotanin do kan san fe, a ta masaderege senkoroyoro tun ka Alabatosoba fa.
² Serafen* meleke dow tun lolonin be a kunna; kaman woro tun be olugu bee kelen kelen fe: o tun be fla ke ka o pada datugu, ka fla ke ka o senw datugu, ka wuri ni fla ye.

³ O tun be to ka peren k'a fo jagon ye ko:
 «Ala saninman, saninman, saninman,
 Fangatigi Ala ye o le ye;
 dununa yoro bee fara a ta noro ra!»

⁴ O ta mankan tun be Alabatosoba* dondaw jusiginanw yuguyugura, yoro saninman* tun fara sisi ra. ⁵ Ne ko: «E, bono ka ne soro, ne tora a ra, sabu ne ye mogo do ye min darakan saninyanin te, ne siginin be mogo minw ce ra, olugu fana darakan saninyanin te; k'a soro ne ja ka Masace, Fangatigi Ala ye!»

⁶ Nka serafen meleke kelen wurira kaman na ka na ne koro ni tasumakami do ye a boro; a tun ka o ta sarakabonan kan ni tasumabonan do ye. ⁷ A ka o maga ne da ra, k'a fo ko:
 «Nin magara i dagbolow ra minke,
 i ta terenbariya yafara,
 i ta jurumun kafarira.»

⁸ O ko, ne ka Matigi kumakan men, a ko: «Ne bena jontigi le ci? Jontigi le bena taga anw ta cira ke?» Ne ko: «Ne fle nin ye, ne ci!»

⁹ A ko ne ma ko:
 «Taga a fo nin jamana mogow ye ko:
 <Aw koni bena a lamen, k'a lamen, nka aw tena a faamu,
 aw bena a fle, k'a fle, nka aw tena a ye!»

¹⁰ Taga nin jamana mogow jusukun gbeleya,
 ka o toro gberen,
 ka o padenw fiyen;
 janko o padenw kana na yeri ke,
 o torow kana na menni ke,
 o jusukun kana na faamuri ke,
 ni o te, o bena seko ka na ne fe, k'a to ne ye o kisi†.»

¹¹ Ne k'a pininka ko: «A bena ke ten ka se fo wagati juman sa, ne Matigi?» A ko:
 «Fo ka taga a to duguw ye halaki,
 mogo si kana sigi o kono tuun,
 adamaden si kana ke bon si kono tuun,
 o ta dugukolo ye halaki ka ke yoro lakolon ye.»

¹² Matigi Ala bena adamadenw gben ka taga fo yorojan,
 ka o ta yorow ke yoro lakolonba caman ye jamana konon.

¹³ Hali ni mogo kelen le ka bosu mogo tan ce ra,
 o mogo kelen fana bena halaki.
 Nka yiriba ni yirisunba ju be to dugukolo ra cogo min na, ni a tigera,

* **6:1** 6.1 Aw ye Masacew flanan 15.7 fle. Oziyasi togo tun ye fana ko Azariya. † **6:10** 6.10 Hayan 9-10, o kumaw fora nin yorow ra: Matiyu 13.14-15; Marika 4.12; Luka 8.10; Yuhana 12.40; Kewalew 28.26-27.

o cogo ra, o kòmógòw fana bena falen tuun ka kẹ duruja saninman ye.

7

Ala ka Ezayi ci masace Ahazi fe

¹ Wagati min na Oziyasi dence Yotamu, o dence Ahazi tun be Zuda mara masace ye, Siri masace Resen ani Izirayeli masace Peka, min ye Remaliya dence ye, olugu tagara Zeruzalemu dugu kama, ko o be taga dugu kere; nka o ma na se ka a kere.

² O ka o kuma fo Ahazi ye, min tun ye Dawuda ta duruja ye, ko: «Sirikaw nana fara Efirayimukaw* kan!» Ahazi ni a ta mogow bee jusukun tun be panpanna i ko fon be yiriw yuguyugu cogo min na tu kon.

³ Matigi Ala k'a fo Ezayi ye ko: «Bo ka taga Ahazi kunben, i ni i dence Sehari Yasubu; jidinga min be dugu sanfeyoro ra, ni i tagara o jisira danyoro ra, fanikobagaw ta fanikoyoro sira ra, i b'a soro yi. ⁴ I b'a fo a ye ko: <I hakiri sigi, i jusu suma; i kana siran, i fari kana faga Sirikace Resen ni Remaliya dence ta jusugban koson; olugu ye logokurun sisiman fla le ye. ⁵ Sirikaw, ani Efirayimukaw, ani Remaliya dence be kojugu labenna i kama, k'a fo ko: ⁶ An ye taga Zuda mara kama, ka taga jatigeba bla o ra, ka o ta mara mina, ka Tabeli dence sigi o kunna k'a ke o ta masace ye. ⁷ Nka Dunupatigi Ala ko:

O ko tena ja soro,
a tena ke.

⁸ Sabu Siri jamana kunkolo, o ye Damasi le ye,
Damasi kunkolo, o ye Resen ye.
Sani san biworo ni looru, Efirayimu bena yerege,
o tena ke siya ye tuun.

⁹ Efirayimu kunkolo, o ye Samari ye,
Samari kunkolo, o ye Remaliya dence ye.
Ni aw ta lanaya ma sabati, aw yere tena sabati.> »

Den min togo bena la ko Emanuweli

¹⁰ Matigi Ala ka do fara a ta kuma kan tuun, k'a fo Ahazi ye ko: ¹¹ «Tagamasiyen do daari Matigi Ala, i ta Ala fe, ko a ye o ke i ye; a fo ko a y'a ke i ye ka bo dugukolo jukorooyo do ra, walama ka bo san fe, sankolo ra.» ¹² Ahazi k'a jaabi ko: «Ne tena foyi daari; ne t'a fe ka Matigi Ala korobo k'a fle!»

¹³ O tuma Ezayi ko: «Aw ye nin kuma lamena sa, aw Dawuda ta somogow! Aw be mogow segera minke, o ma aw wasa, fo aw b'a fe ka ne ta Ala yere fana sege wa? ¹⁴ Ayiwa, o koson Matigi yere bena tagamasiyen do yira aw ra: Sunguru bena kon ta ka dence woro, k'a togo la ko Emanuweli†. ¹⁵ A bena to ka nare ni li le domu, fo a ye na ko lon, ka kojugu ye k'a to yi, ka kopuman lon k'a ke. ¹⁶ Nka sani den ye na ko lon ka kojugu ye k'a to yi, ka kopuman lon k'a ke, masace fla minw nasiran be ele ra, olugu ta jamana bena ke yoro lakolon ye. ¹⁷ Matigi Ala bena wagati do latige, ka kojuguba do ben ele ni i ta jamana mogow kan, ani i ta somogow kan; o wagati jagon ma ke ka ye folo, kabini Efirayimu mara faranna ka bo Zuda mara ra. O wagati ye Asiri masace ta wagati le ye.»

Asirikaw bena min ke Zuda mara ra

¹⁸ O wagati ra koni, Matigi Ala bena filen fiye ka limogow lana ka bo fo Misiran bajiw dan na, ka lidenw‡ lana ka bo Asiri. ¹⁹ O bee bena na ka na sigisigi dingakolonbaw kon, ani farawow kon, ani nanituw bee kon, ani jiyoro bee ra.

* **7:2** 7.2 Efirayimu tun ye Izirayeli mara do ye, jamana sahiliyanfan na; a yoro tun man jan Zeruzalemu dugu ra. † **7:14** 7.14 Emanuweli koro ye ko: Ala be ni an ye. Nin kuma be soro Mاتي 1.23. ‡ **7:18** 7.18 Limogow ani lidenw, o ye Izirayeli juguw tagamasiyenw ye.

²⁰ O wagati ra, Matigi Ala bena kunlimuru do singa ka bo Efirati ba ko fe, Asiri masace fe, ka aw kun li, ka aw fari yoro bee li, ka aw bonbosi fana li ka bo yi.

²¹ O wagati ra fana, mogow bee kelen kelen bena misimuso kelen ni sagamuso fla le mara. ²² Nono cayakojugu fe, mogow ta baro bena ke nare le ye. Jnhon, minw bena kisi ka to jamana konon, olugu bee bena nare ni li le domu.

²³ O wagati ra fana, rezensun waga kelen be soro foro minw konon, foro minw songo be warigbe waga kelen bo, mogow bena ban o forow ra ka o to nonfonw, ani naniw ce ra yi. ²⁴ Mogow bena taga yaala o yorow ra ni kalanw ni bijew le ye, sabu jamana bee lajennin bena ke nonfontuw ni naniw le ye. ²⁵ O tun be deri ka kongoriw kerefeyorow ta dugokolodiman minw sene ni daba ye, mogow tena taga o yorow ra tuun, nonfontuw, ani naniw pasiran koson. Misiw le bena domuni ke yi, sagaw bena yaala yi.

8

Asirikaw bena kojugu minw ke

¹ Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Walakaba do jini, i y'a sebe a kan ni seberidenbabaw ye ko: <Maheri Salali Hasi Bazi*,> o korow ye ko <cenri surunyara, naforo cetuma sera!>»

² Ne ka mogosobe dow ta, ka olugu ke ne seerew ye: sarakalasebaga Huri, ani Yeberekiya dence Jakariya.

³ O ko, ne gbarara ciruso ra, min ye ne ta muso ye. A nana konon ta ka dence woro. Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «A togow la ko: <Maheri Salali Hasi Bazi,> ko: <cenri surunyara, naforo cetuma sera!> ⁴ Sabu sani den ye se k'a fo ko: <Baba,> walama ko: <Na,> Asiri masace bena na Damasi ta naforow, ani Samarikaw borofenw ce ka taga ni o ye.»

⁵ Matigi Ala ka do fara a ta kuma kan tuun, k'a fo ne ye ko:

⁶ «I n'a fo nin jamana mogow ka Silowe ta ji mafiyenya, o ji min pamalonin be woyo,

i n'a fo Resen ni Remaliya dence ta ko le diyara o ye,

⁷ o koson, a fle, Matigi Ala bena Efirati ba ta ji belebele barakamanw lana o kama, min ye Asiri masace ye, ani a ta baraka bee.

O ba konon bena fa, ka woyo ka bo fo kene ma, k'a kerefeyorow bee fa.

⁸ A bena woyo ka don Zuda mara konon,

a bena fa ka woyo ka yoro bee datugu,

ka mogow mina fo o kan korow.

Nka Ala be ni an ye, Emanuweli;

Ala bena a kamanw yangan an ta jamana bee kunna k'a tanga.»

Ala bena a ta mogow bosi

⁹ Aw ye jen ka kere mankanw ci, dunupa mogow, nka aw bena janjan!

Aw bee ye aw toro malo,

aw minw be fo jamanajanw na;

aw ye aw yere cesiri kere kama,

nka aw bena janjan,

aw ye aw yere cesiri kere kama,

aw bena janjan!

¹⁰ Aw ye janfa siri,

* 8:1 8.1 <Maheri Salali Hasi Bazi> o ye heburukan le ye.

nka o bæ bena ke fengbansan ye!
 Aw ye kuma ka ben,
 nka o ko tena bo,
 sabu Ala be ni an ye.

Matigi Ala nasiran le ka fisa

¹¹ Matigi Ala ka nin le fo ne ye, wagati min a boro barakaman ka ne mina, k'a fo ne ye k'a gbeleya ko ne kana nin jamana mogow ta sira jogon tagama; a ko:

¹² «Nin mogow be ko minw bæ wele ko janfa,
 aw kana o wele ko janfa.

O be siran fen minw na, aw kana siran o na;
 aw ja kana tige fana.

¹³ Aw ka kan ka Fangatigi Ala le jate ko Ala saninman lo,
 aw ka kan ka ale le bonya,
 aw ka kan ka siran ale le na.

¹⁴ Dogoyoro saninman lo,
 nka a bena ke kabakuru ye mogow sen be gbasi min na;
 a bena ke sentalon kabakuru ye Izirayeli mara fla mogow fe,
 ka ke jo ye, ani jan, Zeruzalemukaw fe.

¹⁵ O ra, mogow caman bena talon a ra,
 ka ben fo ka halaki;
 o bena o mina jan na, ka o mina ka taga ni o ye.»

Cira ka kan ka Ala makono

¹⁶ Nin seereyakumaw mara,
 nin karan kitabu dasiri k'a bla ne ta karamogodenw ye.

¹⁷ Ne be Matigi Ala makono,
 ale min k'a ko don Yakuba ta mogow ra;
 ne jigi b'a kan.

¹⁸ Ne fle nin ye, ne ni Matigi Ala ka den minw di ne ma.
 Anw kera ko nataw tagamasiyen ni lasominifen le ye Izirayeli jamana ra;
 o ko bora Fangatigi Ala le ra,
 min sigiyoro be Siyon kuru kan.

¹⁹ Ni mogow nana a fo aw ye ko
 mogow minw be kuma ni suw ye, ko aw ye taga olugu fe,
 ani minw be lagberi ke
 ka kuma o da jukoro, ka nunununu,
 ni o ko, ko yala siya bæ man kan k'a ta alaw bato wa,
 ka suw daari mogow panamanw ye wa?

Aw ye o jaabi ko:

²⁰ «Ala ta sariya ni a ta jenjogonya* kumaw,
 an ka kan ka o sira le tagama!»

Ni aw m'a fo ten,
 o tuma jamana mogow tena dugugbe soro ka ye.

²¹ O bena jamana cetige, o segeninba ni o kongoto;
 ni kongow nana gban o ra,
 o bena dimi fo ka o ta masace danga, ka o ta alaw danga.

O bena o na korota san fe,

²² ka dugukolo fana fe;

o tena foyi ye ni degu, ani dibi, ani kononofirikow te.

O bena to dibifinba le kɔnɔ.

Hera masace nako

²³ Nka kɔnɔnɔfiri bɛ nin jamana min kɔnɔ sisan,
dibi tena to o jamana kɔnɔ tuma bɛɛ;
hali ni Zabulon mara ni Nɛfitali mara ma kɛ foyi ye wagati tɛmɛnin na,
wagati nata ra, bonya bɛna la kɔgɔjisira mara kan,
ani Zuriden ba kɔfɛyɔrɔ mara,
ani siya tɔw ta maraw.

9

¹ Mɔgɔ minw tun bɛ tagamana dibi ra,
yeelenba bɔra olugu kan.
Minw tun siginin bɛ saya jamana dibi ra,
yeelen dɔ manamanana olugu kan*.

² Matigi Ala, i bɛ bonyaba la jamana kan,
ka o ta ninsɔndiya caya;
o bɛ ninsɔndiya i ja kɔrɔ
i ko mɔgɔ bɛ ninsɔndiya simankanwagati ra cogo min na,
walama i ko kerekedenw bɛ jagari cogo min na fɛn minaninw taranwagati ra.

³ Sabu doni gbiriman min tun bɛ o kun na,
bugɔribere min tun bɛ o kɔ kan,
o tɔɔrɔbagaw tun bɛ o bugɔ ni bisan min ye,
i ka o karikari i n'a fɔ i tun k'a kɛ cogo min na lon min na i ka Madiyankaw kerɛ†.

⁴ Mɔgɔ tun ka sanbara o sanbara don ka taga kerekɛyɔrɔ ra,
ani jori seriserira derege o derege kan,
o fɛnw bɛɛ bɛna bla tasuma ra
ka o jeni ka o ban.

⁵ Sabu den dɔ worora an ye,
dence dira an ma.
Kuntigiya bɛna di a ma.
O bɛna a tɔgɔ la ko
Ladibaga min jɔgɔn tɛ, Ala barakatigi,
fa Ala banbari, Hera Masa.

⁶ A bɛna a ta masaya baraka bonya;
a bɛna hera ladon Dawuda ta masaso ni a ta mara bɛɛ kɔnɔ,
dan tɛ hera min na,
ka masaya sigi k'a sabati can ni terenninya baraka ra,
sisan, ani wagati tɔ bɛɛ ra.
Fangatigi Ala bɛna nin le kɛ
a ta kanuya barakaman kosɔn.

Matigi Ala ta lasɔmini

⁷ Matigi ka kuma dɔ fɔ Yakuba ta mɔgɔw kama,
o kuma benna Izirayeli kan.

⁸ Jamana mɔgɔw bɛɛ bɛna o mɛn;
Efrayimukaw, ani Samari dugumɔgɔw,
minw bɛ ta yerebonya ni wasoya fɛ k'a fɔ ko:

* **9:1** 9.1 Nin kumaw fɔra Yesu Kirisita ta ko ra: Matiyu 4.16, ani Luka 1.79. † **9:3** 9.3 Matigi Ala k'a to Zedeyɔn ka se sɔrɔ Madiyankaw kan o lon na (Kititigɛbagaw 6–7).

⁹ «Bogobirikiw benbenna,
nka an bena kogo lo kokura ni kabakuru leseninw le ye.
Sikomoriyiriw karikarira,
nka an bena sediriyiriw le bla olugu no ra.»

¹⁰ Matigi Ala ka baraka don Resen ta juguw[‡] ra, ka o lawuri Izirayelimogow kama;
a ka o kerebagaw kononosu ka o bla o ra.

¹¹ Sirikaw be bo tereboyanfan na ka na,
Filisikaw be bo terebenyanfan na ka na;
o bena o da fa Izirayelimogow ra ka o bee domu.
Nka o bee n'a ta, a ta dimi belen ma mala,
a boro belen korotanin lo o kama hali bi.

¹² Izirayelimogow ma nimisa ka seko ka na o bugobaga fe,
o ma Fangatigi Ala ta jenogonya nini.

¹³ O koson Matigi Ala bena Izirayeli kunkolo ni a kukala bee bo a ra,
ka tamarosun ni bin bee tige lon kelen na.

¹⁴ Cekorobaw, ani jamogow, olugu le ye kunkolo ye.
Cira minw be mogow karan faninya ra olugu ye kukala ye.

¹⁵ Nin jamana mogow ta jamogow be o lafirira le;
o kera mogow minw jamogow ye, olugu fana tununa.

¹⁶ O koson Matigi tena makari o ta kanbelenw ra,
a tena hina o ta feritaw, ani o ta muso ce saninw na;
sabu o bee ye Alapasiranbariw, ani mogowjuguw le ye,
o bee da be kumakolonw le fo.
Nka o bee n'a ta, a ta dimi belen ma mala,
a boro belen korotanin lo o kama hali bi.

¹⁷ Sabu juguya be cenri ke i ko tasuma;
a be nonfontuw, ani nanituw jeni,
ka yiritubaw jeni ka ban,
ka o sisikuruba lawuri ka taga san fe.

¹⁸ Fangatigi Ala ta jusugban koson,
tasuma bena jamana mina,
tasuma bena mogow domu.

Mogow si tena hina a balema ra;
¹⁹ o be do mina o kininboroyanfan fe ka o nimi,
nka o bee n'a ta, kongow belen be o ra.
O be do mina o numanboroyanfan fe ka o domu,
nka o bee n'a ta, o te fa.

Mogow bena o yere ta somogow domu.

²⁰ Manase ta mogow be Efirayimu ta mogow domu,
Efirayimu ta mogow be Manase ta mogow domu;
o be fara nogon kan ka taga ben Zuda ta mogow kan.
Nka o bee n'a ta, a ta dimi belen ma mala,
a boro belen korotanin lo o kama hali bi.

10

Zuda mara jamogow ta kiti

¹ Mogow minw be sariya terenbariw sigi,

[‡] **9:10** 9.10 Resen ta juguw: O korow ye Asirikaw (Ezayi 7.1; Masacew flanan 16.8-9).

minw bε sariya juguw latige,
bɔnɔ bɛna olugu sɔrɔ.

² O bε o kε janko ka dεsεbagatɔw tɔnɔ kititigeyɔrɔ ra,
ka ne ta jamana janibagatɔw ta jo bɔsi o ra,
ka muso cε saninw borofenw mina o ra,
ka feritaw borofenw sonya!

³ Ni aw saralon nana se, aw bɛna a kε di?
Ni kojugu nana bɔ fɔ yɔrɔjan ka na ben aw kan, aw bɛna a kε di?
Aw bɛna bori ka taga jɔntigi le fε ko a ye aw bɔsi?
Aw bɛna aw ta naforow bla min?

⁴ Aw tena se ka foyi wεrε kε fɔ ka biri ni kasoden tɔw ye,
ka ben dugu ma ni mɔgɔ fagataw ye.
Nka o bεε n'a ta, Matigi Ala ta dimi belen ma mala,
a boro belen kɔrɔtanin lo o kama hali bi.

Asirikaw ta yerebonya

⁵ Matigi Ala ko:
«Bɔnɔ bɛna Asirikaw sɔrɔ,
olugu minw kera ne ta dimibɔbere ye.
Bere min bε o boro,
o ye ne ta jusufariya bere le ye.

⁶ Ne bε o ci ka taga siya Alapasiranbari dɔ kama;
siya min bε ne jusu bɔ, ne bε o bla ka taga o siya kama,
janko o ye taga o borofenw cε, ka o ta naforow bɔsi o ra,
ka o dɔndɔn i ko bɔgɔ min bε sira kan.

⁷ «Nka Asirikaw m'a faamu o cogo ra,
olugu m'a miiri ten o ta hakiri ra.
Halakiri miiriya le kera olugu jusukun na,
ka siya camanba faga.

⁸ O kosɔn o ko:
«An ta jamana jamɔgɔw bεε tε masacεw le ye fana wa?»

⁹ Yala an ma Kalino kε i ko Karikemisi,
ka Hamati kε i ko Aripadi,
ka Samari kε i ko Damasi wa*?

¹⁰ Ni anw boro sera ka o batofen gbansanw ta jamanaw mina,
k'a sɔrɔ olugu ta batofen leseninw tun ka ca ni Zeruzalem ni Samari taw ye,

¹¹ o tuma an ka min kε Samarikaw ni o ta batofen gbansanw na,
an tena o kelen le kε Zeruzalemukaw ni o ta batofen leseninw na wa?» »

Ala bɛna Asirikaw ta yerebonya bɔ o ra

¹² Nka ni Matigi nana a ta baara bεε kε k'a dafa tuma min na Siyɔn kuru* kan, ani
Zeruzalem, a bɛna a fɔ ko: «Yerebonya miiriya min bε Asiri masacε jusukun na, ani
wasoya min b'a flerikεcogo ra, ne bɛna a sara ka kaɲa ni o ye. ¹³ Sabu Asiri masacε
ko:

«Ne ka nin bεε kε ni ne yεrε boro baraka le ye,
ani ne yεrε ta hakiritigiya, sabu ne hakiri ka bon.
Ne ka siya tɔw ta jamana danw bɔ o nɔ ra, ka o ta jamana fara ne ta kan,
ka o ta naforow cε.
Ne ka masacεw lajigi ka bɔ o sigiyɔrɔ ra, i ko cε barakaman.

* **10:9** 10.9 Asirikaw ka o duguw bεε kεrε ka se sɔrɔ o kan.

14 Ne boro ka siyaw ta naforow ce, i ko mogo be kononaga ta cogo min na. Ne ka dununa bee ta, i ko mogo be konon ta fanw benninw tomogogo min na; o si ma o kaman magamaga, walama k'a o dakala yele ka do fo. »

15 Ayiwa, yala jende yiritigetso b'a yere waso yiritigebaga ra wa? Yiritigesi b'a yere bonya yirisibaga ma wa? A kera i n'a fo bere le b'a minabaga boro korotara, i n'a fo berekuru le b'a minabaga boro lawurira.

16 O koson Matigi Ala, Fangatigi Ala bena o ta kerekece barakamanw ke ce fasaninw ye; o ta bonya bee bena jeni i ko tasuma be mana ka fen jeni cogo min na.

17 Ala min ye Izirayeli ta yeelen ye, ale bena ke tasuma le ye; Izirayeli ta Ala Saninman bena ke tasumamana ye, ka nonfonw, ani naniw bee jeni ka o ban pewu, lon kelen na.

18 O ta yirituw, ani o ta yiriforow ta ceja ko ani a ja, a bena o bee halaki ka bo yi, k'a ke i ko bana ka mogo min baraka bee ban.

19 O ta yirituw ta yiriw to dogoyakojugu fe, hali denfitini do bena se ka o jate k'a sebe.

Izirayelimogotow ta ko

20 O wagatiw ra, Izirayeli ta mogotow, ani Yakuba ta somogotow minw bosira, olugu tena o boromala o bugobaga kan tuun, nka o bena o boromala Matigi Ala, Izirayeli ta Ala saninman le kan, ka kapa ni can ye. 21 O to bena seko ka na; Yakuba ta mogotow to bena na Setigi Ala fe.

22 Aw Izirayelimogow, hali ni aw ta mogow ka ca i ko kogojida kenken, mogow dama dama doron le bena kosegi. Aw ta halakiri latigera ka ban; Ala ta terenninya bena sigi bee kan. 23 O halakiri min latigera, Matigi Ala, Fangatigi Ala le bena o ke k'a dafa jamana bee lajennin konon.

Asirikaw ta fanga bena ban pewu

24 O koson Matigi Ala, Fangatigi Ala ko: «E, ne ta mogow, aw minw siginin be Siyon dugu konon, aw kana siran Asirikaw ja, hali ni o be aw bugon ni bere ye, ka berekuru ta aw kama, i n'a fo Misirankaw k'a ke aw ra cogo min na. 25 Sani wagati donin doron, ne ta jusufariya bena ban aw ta fan fe, nka ne ta dimi bena ke olugu Asirikaw ta cenri sababu le ye.» 26 Fangatigi Ala bena bisan ta o kama, i n'a fo a tun k'a ke Madiyankaw ra cogo min na, Orebu ta farakuru yoro ra. A bena a ta bere korota kogoji kunna, i n'a fo a tun k'a ke ni Misirankaw ye cogo min na.

27 O lon na, o ta doni bena ta ka bo aw kunna, o ta fanga yiri bena bo aw kan na; aw bena bonya ka aw kan toro fo ka yiri kari.

Zeruzalemukaw juguw nacogo

28 O nato fle Ayati kama, o be temena Migoron, o ka o ta doniw bla Mikimasi!

29 A fle, o be temena kuruw furance ra. O ko: «An bena si Geba bi su fe!» Ramakaw be yereyerera;

Gibehakaw, minw ye Sawuli ta dugumogow ye, olugu be borira.

³⁰ Aw ye kule ci, Galimu dugumogow!

Aw ye aw yere korosi, aw Lahisakaw!

Anatotikaw, bono ka aw soro!

³¹ Madimenakaw be janjanna,

Gebimu dugumogow be dogoyoro ninina!

³² Bi yere, o bena lo Nobu;

o bena o boro korota Siyon dugumogow ta kuru kama,

min ye Zeruzalemu ta kongori ye.

Halakiriba

³³ A fe, Matigi Ala, Fangatigi Ala

bena yiriborow karikari ni barakaba ye;

yirijanbaw bena tige,

yiri jamijanbaw bena tige ka ben dugu ma.

³⁴ A be yiritubaw tige ni jende ye ka o benben,

i ko Liban yiritu cernumanbaw be ben cogo min na.

11

Yese ta duruja ta masayakura

¹ Ayiwa, yiriborokura bena bo Yese* ta yiriju ra, falenkun do bena bo a liliw na, ka den ke.

² Matigi Ala Nin bena to a kan;

o Nin bena hakiritigiya ni faamuri di a ma,

ka kolatigecogonuman ni cefariya di a ma,

ka Matigi Ala lonniya ni a pasiran di a ma.

³ A diyanyakoba bena ke Matigi Ala pasiran le ye.

A na be min ye, a tena kiti tige ka kana ni o ye,

a toro be min men, a tena ko latige ka kana ni o ye;

⁴ nka a bena desebagatow ta kiti tige terenninya kan,

ka jamana panibagatow ta ko latige ni horonya ye.

A kumakan bena dunupamogow bugo i ko bere,

a darakuma ta fonjo baraka bena mogojuguw faga.

⁵ Terenninya le bena ke a ta cesirijara ye;

a bena kankelentigiya fana siri a yere ce ra.

⁶ Wara ni sagadennin bena to nogon fe,

waraninkala ni badennin be la nogon koru.

Sagaden ni jaraden bena domuni ke nogon fe;

cedennin do le bena ke o gbenbaga ye.

⁷ Misi ni waraba bena domuni ke nogon fe,

o ta denw fana bena la nogon koru;

jara bena bin nimi i ko misi.

⁸ Denpenin bena toron ke fonfonnin ta wo da ra,

denfitini bena a boro don satutu ta wo konu.

⁹ Kojugu si tena ke, cenri si tena ke

ne ta kuru saninman yoro si kan;

sabu Matigi Ala ta lonniya bena dunupa fa,

* **11:1** 11.1 Yese tun ye Dawuda face ye. Nin cirayakuma koru ye ko Ala bena mogu do lawuri o ta duruja ra min bena ke Ala ta mogu ye (Samawilu folo 16.18-19; Yirari 5.5; 22.16).

i ko jiw be kɔgɔji fa cogo min na.

Ala bena a ta mɔgɔw kunmabɔ

¹⁰ Ayiwa, o lon na Yese ta duruja bena wuri ka lo,
ka ke i ko tagamasiyen, jamanaw ta mɔgɔw ye.

Siyaw bena a yɔrɔɔnini;
a sigiyɔrɔ bena fa nɔɔrɔ ra.

¹¹ O lon na, kɔni, Matigi Ala bena a boro korɔta tuun a sipaga flanan na†,
k'a ta mɔgɔ tɔw kunmabɔ,
a ta mɔgɔ tɔ minw tun tora Asiri, ani Misiran,
ani Patorɔsi, ani Etiyopi,
ani Elamu, ani Sinehari, ani Hamati
ani kɔgɔji kɔfejamanaw ra.

¹² A bena tagamasiyen dɔ korɔta siyaw ye,
ka Izirayeli ta mɔgɔ minaninw ke ɲɔgɔn kan,
ka Zuda ta mɔgɔ janjanninw lajen
ka bɔ dunuɲa fan naani na.

¹³ Efirayimu ta mɔgɔw ta celiya bena ban,
Zuda ta mɔgɔw fana ta juguya bena dabla;
Efirayimu ta mɔgɔw tena celiya ke ni Zuda ta mɔgɔw ye tuun,
Zuda ta mɔgɔw fana tena juguya Efirayimu ta mɔgɔw ma tuun.

¹⁴ O bena jen ka taga ben Filisikaw kan terebenyanfan na,
ka jen ka taga terebɔyanfan mɔgɔw borofenw ce.
O bena Edomu ni Mohabu jamana mina,
ka o ta fanga sigi Amɔnkaw fana kan‡.

¹⁵ Matigi Ala bena Misiran ta kɔgɔji ja;
a bena a boro fifa Efirati baji san fe,
ka fɔɲɔ barakaman dɔ fiye
ka ji tarantaran k'a ke kɔ fitini wolonfla ye,
mɔgɔ be se ka minw tige ni a ta sanbara ye a sen na.

¹⁶ A ta mɔgɔ tɔ minw tora Asiri,
olugu bena sira sɔrɔ ka na,
i n'a fɔ a ta mɔgɔw bɔtɔ Misiran fɔlɔfɔlɔ,
olugu tun ka sira sɔrɔ ka na cogo min na.

12

Alatandodɔnkiri

¹ O lon na, i bena a fɔ ko:
«E, Matigi Ala, ne be i fo ka i waleɲumanlɔn,
sabu i tun dimina ne kɔrɔ,
nka i ta dimi banna,
i ka ne jusu saaro.

² Can lo, Ala le ye ne Kisibaga ye!
Ne jigi b'a kan, ne ja tena tige;
sabu Matigi Ala, Matigi Ala le ye ne ta baraka ye, ani ne ta dɔnkirila sababu;
ale le ye ne kisibaga ye.»

† 11:11 11.11 O korɔ ye ko a bena a ke i n'a fɔ a tun k'a ke cogo min na wagati min na a ka Izirayelimɔgɔw labɔ Misiran (Bori 3.20). ‡ 11:14 11.14 O siya minw tun ka Izirayeli ta jamana lamini, olugu bee tun be Izirayeli ta fanga korɔ Dawuda ta masaya wagati ra (Samawilu flanan 8.12).

³ Aw ninsɔndiyanin bɛna ji bi
kisiri ta bunun na.

⁴ O lon na, aw bɛna a fɔ ko:
«Aw ye Matigi Ala fo k'a walepumanlon, k'a tɔgɔ bato!
Aw ye a ta kobaw lakari siyaw cɛ ra,
ka o hakiri jigi a ra ko a tɔgɔ ka bon.

⁵ Aw ye dɔnkiri la ka Matigi Ala tando,
sabu a ka kopumanbaw kɛ;
dunupamɔgɔ bɛɛ ka kan ka o lon.»

⁶ Siyɔn dugumɔgɔw,
aw ye nagarikanbaw bɔ, ka nagari fɔ ka pɛrɛn,
sabu Izirayeli ta Ala saninman min bɛ aw cɛ ra,
o ka bon.

13 Siya tɔw ta kiti

(13-23)

Babilɔni ta kiti

- ¹ Ala ka fɛn minw yira Amɔzi dence Ezayi ra, Babilɔni* ta kow ra.
- ² Aw ye tagamasiyɛn dɔ kɔrɔta kuru dɔ kan, yiri foyi tɛ kuru min kan!
Aw ye aw kan kɔrɔta ka o wele!
Aw ye aw boro fifa o ma,
o ye na don fagamaw ta donda fɛ!
- ³ Ne yɛrɛ kumana ne ta cɛw fɛ, minw blara danna ne ye;
ne ka ne ta cɛfariw wele, ne dimibɔbagaw,
ne ta bonya sɔrɔri ko ka di minw ye.
- ⁴ Mankan caman bɛ bɔra kuruw kunna,
i ko jama camanba mankan;
jamanaw ta wɔyɔkanw,
siyaw lajennin ta wɔyɔkan!
Fangatigi Ala bɛ a ta mɔgɔw jatera,
k'a ta kɛrɛkɛjama labɛn kɛrɛ kama.
- ⁵ O bɛ nana ka bɔ jamanajan dɔ ra, fɔ dunuɔa dan na yi.
Matigi Ala ni a ta jusufariya ciradenw bɛna jamana bɛɛ halaki.
- ⁶ Aw ye mapumankokasi kɛ,
sabu Matigi Ala ta lon surunyara,
Sebɛɛtigi Ala ta cɛnrilonba bɛ nana.
- ⁷ O kosɔn bɛɛ baraka bɛna ban,
cɛ bɛɛ fari bɛna faga.
- ⁸ Jigitige bɛna o mina,
tɔrɔ ni dimi bɛna ben o kan;
o bɛna o yɛrɛ tɔnɔmi i ko muso jigibagatɔ.
O kɔnɔnɔfirinin bɛna to ka jɔgɔn flɛ;
o nadaw cogo bɛna yɛlɛmana.
- ⁹ Matigi Ala ta lon natɔ ye nin ye,
a ta fariya, ni a ta jusugban, ni a ta dimiba lon lo.

A bena jamana ke yoro lakolon ye,
ka jurumunkebagaw halaki ka bo jamana konɔ.

¹⁰ Sankolo lolow, ani a lolokuruw,
o si tena o ta yeelen bo tuun.

Tere botɔ bena ke dibi ye,
karo fana tena a ta yeelen bo tuun.

¹¹ Ne bena dunɔnamogow ta kojugu sara di o ma,
ka mogɔjuguw ta terenbariya sara di o ma.

Ne bena yereyiramogow ta yerebonya ban,
ka mogɔ jusu farimanw ta wasoya bo o ra.

¹² Ne bena mogow yeko gbeleya ka teme sanin yereworo yeko kan,
ka adamadenw yeko gbeleya ka teme Ofiri sanin yeko kan.

¹³ O koson ne bena sankolo yuguyugu;
dugukolo ni a jusiginanw bena yereyere,
Fangatigi Ala ta jusugban sababu ra,
ani a ta dimiba lon koson.

¹⁴ Mogow bena ke i ko o be dagbe min gbenna,
ka ke i ko sagaw ni ba minw ma mogɔ soro ka o lajen;
bee bena munu a ta siyamogow fan na,
bee bena bori ka taga a ta faso fan na.

¹⁵ Ni o ka mogɔ o mogɔ soro, o be o tigi sogo ni bije ye,
ni o ka min o min mina, o be o faga ni kerekemuru ye.

¹⁶ O bena o ta sinmindenw gbasi dugu ma ka o joro o yere na na;
o bena o ta bonkonofenw bee ce,
ka jen ni o ta musow ye jagboya ra.

¹⁷ A fle, ne bena Medikaw lasu o ra,
o siya min te wari jate foyi ye,
o fana te sanin fe.

¹⁸ O ta kalanw bena kanbelenw sogo ka o ben dugu ma.
O tena hina hali denpeninw na,
o tena denmisen si fle ka makari a ra.

¹⁹ O ra, Babiloni min tun ye maraw bee ta dugu ceɔnumanba ye,
min tun ye Babilonikaw ta noro ni o ta yerebonya sababu ye,
o dugu bena ke i ko Ala ka Sodomu ni Gomori dugu minw halaki.

²⁰ Mogɔ si tena sigi Babiloni tuun;
a lakolon le bena to wagati bee, ani tuma bee.

Hali kongoyaalabagaw tena o ta fanibonw lo yi,
sagagbenbagaw tena sigi yi ni o ta sagaw ye ka nenekiri!

²¹ Kongofenw le bena la yi:
gbingbinw bena a bonw fa,
konosogolonw bena a yoro ke o ta siyoro ye,
bakoroninw bena to ka panpan yi.

²² Suruguw le bena to ka kasi o ta fagamabonbaw konɔ,
kongowuruw bena to ka kasi o ta masasonumanw konɔ.
Babiloni ta wagati le sera;
do fana tena fara a ta teredaw to kan.

14

Ala bena Izirayelimogow ladon tuun

¹ Sigiya t'a ra, Matigi Ala bena hina Yakuba ta mogow ra, a bena Izirayelimogow ta tuun; a bena o sigi o yere ta dugukolo kan. Lonanw bena na fara o kan; olugu bena na sigi ni Yakuba ta mogow ye.

² Siya dow le bena Izirayelimogow ta ka na ni o ye Izirayeli jamana ra. Izirayelimogow bena o mogow ke o ta joncew ni o ta jonmusow ye Izirayeli jamana ra, Matigi Ala ka jamana min di o ma. Siya minw tun ka Izirayelimogow mina, Izirayelimogow bena olugu fana mina; minw tun ka o ta fanga sigi Izirayelimogow kan, Izirayelimogow bena o ta fanga sigi olugu fana kan.

Babiloni masace ta kiti

³ Ni Matigi Ala nana aw laganfiya tuma min na, ka aw ta tɔɔɔ ni aw ta sege ban, ani jonyagbelen min tun lara aw kan, ka o bee ban, ⁴ o tuma ra aw bena Babiloni masace togo don donkiri ra, k'a fo ko:

E, min tun be mogow minako juguyara, ale ta ko banna pewu!

A ta jagboyafanga sera a dan ma!

⁵ Matigi Ala ka mogojuguw ta bere kari;
a ka fangatigi farimanw ta masacebere kari.

⁶ Ale jusu gbannin le tun be to ka jamana werew ta mogow faga,
o fagari fana tun te dabra;

a diminin le tun be siya tow mara jagboya ra,
ka segeba la o kan, dan te sege min na.

⁷ Sisan koni, jamana bee be pasuma ni laganfiya ra;
o be jagari fo ka kule ci!

⁸ Hali siperesisunw bee be ninsondiya ele ta ben koson;

Liban sedirisunw ko:

«Kabini ele benna,
yiritigebaga si te nana an kama tuun!»

⁹ Kaburu jukoroyoro korotoninba be a yere labenna
ka i nato kunben;
o be su tow lakunu ele koson,
dunupa kuntigiw bee suw;
o be siyaw ta masaw bee lawurira ka bo o ta sigiyorow ra ele koson.

¹⁰ O bee bena kuma ta, k'a fo i ma ko:
«Ele fana kera barakantan ye i ko anw,
ele ni anw bee kera kelen ye!»

¹¹ I ta yerebonya jigira kaburu konɔ,
ani i ta gonifokanw bee;
kaburu tumuw le kera i ta lanan ye,
tumumisenw kera i ta birifani ye.

¹² E, ele le bora san fe ka ben tan wa?
Ele sogomada lolo, dugugbeda lolo,
ele benna fo dugu ma,
ele min tun be se siya tow ra!

¹³ I tun b'a fora i yere konɔ ko:
«Ne bena yelen ka taga fo sankolo konɔ,
ne bena ne ta sigiyoro layelen ka se fo Ala ta lolow kunna;

ne bena taga sigi fo alaw ta jamalajenkuru kunna,
fo sahiliyanfan kononoyoro ra*!

¹⁴ Ne bena yelen fo sankabaw kunna,
ne bena ke i ko Ala korotaninba yere!»

¹⁵ Nka o ka i firi kaburu dibi ra,
fo dingaba do jukoroyoro ra yi!

¹⁶ Ni mogow min ka i ye, o tigi b'a na lo i ra,
ka i fle kosebe, k'a fo ko:

«E, ce min tun be dugukolo yereyere, ale le ye nin ye tan wa?

Ale le tun be jamanaw yuguyugu,

¹⁷ ka dununa ke i ko kongokolon,

k'a duguw cici;

a fana tun te a ta kasodenw labla ka ye fiyewu!»

¹⁸ Siya tow ta masacew bee,

o ka olugu bee kelen kelen la ni bonya ye o ta kaburu konon.

¹⁹ Nka o ka ele firi kene ma, i ma kaburu soro.

I kera i ko den kogobari su, mogow be jigi min na.

O ka i la kerekeden faganinw ce ra, minw fagara ni kerekemuru ye.

Mogow be o suw dondon ka teme;

o be o suw firi faradinga konon.

²⁰ Ele tena la kaburu konon i ko masace tow,

sabu i ka i ta jamana cen,

ka i yere ta jamana mogow halaki.

Mogowjuguw ta siya togo tena fo tuun fiyewu!

²¹ Aw ye o ta denw ta fagari ko laben,

o facew ta terenbariyaw koson,

janko olugu fana kana na wuri lon do ka dununa mina, k'a ke o ta ye,

ka o ta duguw lo ka yoro bee fa.

²² «Ne bena wuri o kama; Fangatigi Ala ko ten. Ne bena Babiloni togo ni a ta ko to
bee latunu, o ta denw ni o ta mamadenw bee; Matigi Ala ko ten. ²³ Ne bena o ta yoro
ke juguninw dogoyoro le ye, k'a yoro bee ke bogow ye. Ne bena o flan ni flanan ye ka
o halaki; Fangatigi Ala ko ten.»

Asirikaw ta kiti

²⁴ Fangatigi Ala karira, ko:

«Sigiya t'a ra, ne ka min naninya o le bena ke,
ne ka min latige, o bena dafa!

²⁵ Ne bena Asirikaw halaki ka bo ne ta jamana konon;

ne bena o dondon ne ta kuruw kan.

Ne bena o ta doni ta ka bo ne ta mogow kunna,

ka o ta fanga yiri kari ka bo o kan na.»

²⁶ Matigi Ala ka min latige dununa bee lajennin kama, o le ye nin ye;

a k'a boro korota siyaw bee kan ko a bena min ke o ra, o le ye nin ye.

²⁷ Fangatigi Ala ka nin ko latige ka ban;

jon le be se k'a bari?

* **14:13** 14.13 Kanaanakaw tun b'a miiri ko o ta alaw tun be o ta mogonyew ke kuru do le san fe, fo sahiliyanfan
kofeyoro ra, ka dununa ta kow latige.

A boro korotanin lo;
jon be se k'a lalo?

Filisikaw ta kiti

²⁸ Masace Ahazi sara san min na, nin kuma fora, ko:
²⁹ Filisi jamana bee lajennin, aw kana jagari
ko aw bugobere karira de,
sabu sa ta lilin to bena falen ka ke satutu le ye;
sa bena den min woro, o bena ke sajuguba kamantigi do le ye!
³⁰ O tuma ra, desebagatow bee ra mogoo desenin bena domuni soro,
fagantanw bena hera ni laganfiya soro.
Nka ne bena aw Filisikaw ta liliw bee faga, kongoo sababu ra;
ni fen o fen ka to aw ko, ne bena o bee faga.

³¹ Dugu donda, ele ye mapumankokanw fo!
Dugu, ele ye kule!
Filisi jamana bee lajennin baraka ye ban,
sabu sisi finman do be wurira ka na ka bo sahiliyanfan fe;
o mogow ta kerekejama ra, ce si te to ko.

³² An bena nin siya ta ciradenw jaabi ni mun kuma le ye?
Ko Matigi Ala le ka Siyon dugu sigi,
ko a ta jamana janibagatow bena dogoyoro soro yi.

15

Mohabukaw ta kiti

¹ Kuma minw fora Mohabukaw ta ko ra:

Onhon, a halakira su kelen na!
Mohabukaw ta dugu min ye Ari ye, o ta banna!
Onhon, a halakira su kelen na!
Mohabukaw ta dugu min ye Kiri ye, o ta banna!
² Dibonkaw be tagara o ta alaw ta batosow konoo,
o be tagara o ta sonnikeyorow ra, ka taga kasi.
Nebo ni Medeba le koson,
Mohabukaw be mapumankokanw fora.
O bee kun lira,
o bee bonbosiw lira.
³ O ka borofaniw don o yere ra ka sigi siradaw ra;
o bee be mapumankokanw le fora,
ka to ka naji bo
biribonw kunna, ani jamalajenyorow ra.
⁴ Hesibonkaw, ani Elalekaw be kule cira;
o ta mankan be sera fo Yahasi.
O koson Mohabukaw ta kerekecew be mankan cira;
o ja tigeninba lo.

⁵ Ne jusu kasira Mohabu jamana koson;
o ta boribagaw borira ka taga fo Sowari,
ka taga fo Egilati Selisiya.
O be yelenna ka taga Luhiti dugu sira fe;
o tagato be kasira ka taga.

O tagato Horonayimu dugu sira fe,
cenri min sera o ma, o be o kule le cira.

⁶ Nimirimu ta jiw jara,
binw jara,
kongobinw halakira,
binkene ni flaburukene si te yi tuun.

⁷ O koson o ta borofen minw tora o boro,
o sera ka fen o fen mara,
o be o cera ka taga ni o ye solisunw ta ko ko fe.

⁸ Sabu mankan be wurira ka Mohabu jamana bee lamini;
o ta mapumankokanw mankan sera fo Egilayimu,
o ta mapumankokanw mankan sera fo Beri Elimu.

⁹ Dimon ko jiw bee kera jori ye,
nka ne bena ko were fara Dibonkaw ta kan tuun;
Mohabuka minw bosira, minw to tora o ta jamana konon,
jara do bena ben olugu kan.

16

Mohabukaw desera

¹ Aw ye sagajigi do bla ka bo Sela, ka taga o di jamana kuntigi ma,
ka kongokolon cetige,
ka taga o ke bonya ye
Siyon dugu konon, Siyon kuru kan.

² Mohabukamusow bena ke Arinon koji sennatigeyoro ra
i ko kononin minw gbenna ka bo o ta naga konon, o be yaala o kun fe.

³ O b'a fo ko: «E, aw ye an ladi,
aw ye fen do latige an ta ko ra;
aw ye ke suma ye ka anw datugu teregban fe,
ka yoro ke i ko su dibi.

Aw ye an ta mogo gbenninw dogo,
aw kana an ta mogo boribagatow janfa!

⁴ Aw y'a to Mohabukaw ta mogo gbenninw ye taga sigi aw fe;
aw ye ke o dogoyoro ye,
ka o tanga cenrikebagaw ma.»

Sabu lon do mogojuguw bena ban,
cenri bena lalo,
cenrikebagaw bena tunu ka bo jamana konon.

⁵ O ko, masaya do bena wuri ka sabati a ta numanya sababu ra;
kuntigi do bena sigi o masasiginan kan, ka ke kankelentigi ye Dawuda ta so konon;
a bena kiti tige can kan,
ka terenninya sira ko lateliya.

⁶ An ka Mohabukaw ta yerebonya ko men,
o ta yerebonya dama temenin,
o ta yereyira ni o ta yerebonya,
o ta dabaya ni o ta wasoyakuma gbansanw.

⁷ O koson Mohabukaw be kasira Mohabu jamana koson,
o bee le be kasira.

Aw ye mapumankokasi ke, ka aw jusu kasi
 Kiri Hareseti ta rezenburuw koson.
⁸ Hesibon dugu ta forow jajara,
 ani Sibima dugu ta rezensunw.
 Siyaw ta kuntigiw k'a yiriborow* karikari.
 A yiriborow tun woyora ka se fo Yazeri,
 ka se fo kongokolon fan na;
 a borow tun nugura ka janya ka se fo Kogoji sanin ko fe.

⁹ O koson ne bena kasi, ka kasi ni Yazerikaw ye
 Sibima dugu ta rezenforo koson.
 E, Hesibonkaw! E, Elalekaw!
 Ne bena naji bo, fo ka aw jigi,
 sabu keremankan do ka aw ta simankan nagari
 ni aw ta rezentige nagari mankanw ban.
¹⁰ Nagari ni ninsondiya banna yiriforow ce ra,
 donkirilakanw te rezenforow konon tuun,
 nanagbekan te yi tuun.
 Mogo si te rezen forogira rezenforogidinga konon tuun,
 sabu ne ka pagarikanw bee ban.

¹¹ O koson ne konon gbannin be njuna Mohabukaw ta ko ra,
 k'a ke i ko gonifokan;
 ne jusukun torora Kiri Haresi ta ko ra.

¹² Mohabukaw be taga o yere sege o ta sonnikeyoro ra;
 o be taga o ta alaw daari o ta batoso konon, nka o si te foyi na.

¹³ Matigi Ala ka nin kuma le fo kabini wagatijan Mohabukaw ta ko ra. ¹⁴ Ayiwa,
 sisan, Matigi Ala b'a fo tuun ko: «Sani san saba ce, san saba dafanin, Mohabu jamana
 ta dawula bena ben, ani a ta jama camanba bee; mogo dama dama minw bena to o
 ko, olugu tena ke foyi ye, o tena baraka soro.»

17

Damasi dugu ta kiti

¹ Kuma minw fora Damasi dugu ta ko ra:
 «A fe, Damasi* tena ke dugu ye tuun;
 a bena ke kabakuruton le ye.
² Aroweri mara ta duguw bena ke yoro lakolon ye,
 ka ke beganw ta toyoro ye;
 beganw bena la yi, foyi tena o lasiran.
³ Dugu barakamanw bena ban Efirayimu mara konon,
 masaya bena ban Damasi mara ra.
 Sirika to dama dama min tora,
 olugu bena laban i ko Izirayelimogow ta bonya banna cogo min na.
 Fangatigi Ala ko ten.»

Min bena ke Izirayelimogow tow ra

⁴ «Ayiwa, o lon na koni, Yakuba ta mogow ta bonya bena dogoya;

* **16:8** 16.8 Yiriborow, o koro ye jamana mogow. * **17:1** 17.1 Damasi tun ye Siri jamana ta duguba ye (Ezayi 10.9); Damasi benko tun konna ka fo (Masacew flanan 16.9).

o bena fasa, ka turu bæ ban o fari ra.

⁵ Izirayelimogow bena ke i ko simankanbaga be siman loloninw mina ni a boro ye cogo min na k'a kan;

o bena ke i ko mogow be siman benbennin minw tomotomoto Refayikaw ta kenegbe ra.

⁶ Izirayelimogoto minw bena to, olugu bena ke i ko o ka oliviyesun min yuguyugu k'a denw burun;

o bena ke i ko yiriden to fla, walama to saba min be to fo sanfeyiriborow ra, walama den to naani, walama to looru min be to yiriboro dencamantigi ra.

Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko ten.»

⁷ O lon na, adamadenw bena o ja munu o danbaga fan fe; o bena o ja lo Izirayeli ta Ala saninman na. ⁸ O tena o jasin sarakabonanw ma tuun, o yere boro tun ka minw lo; o tena o yere boro ta fenlalamaninw fle tuun, jo musoman Asera ta berew, ani wusunan sarakabonanw.

⁹ O lon na, Izirayeli ta dugu barakamanw bena ke i ko dugu minw tun kera tomow ye yirituw ce ra, ani kuruw kan† folofolo, wagati min Izirayelimogow tun nana ben o yoro mogow kan ka o halaki. Ayiwa, Izirayeli duguw fana bena ke yoro lakolonw ye ten le.

¹⁰ Sabu aw jinana aw kisibaga Ala ko, aw ma aw hakiri to aw ta baraka soroyoro ra;

o koson aw ka yiriforopumanw sene, ka rezen yiriboro turu ala werew ye.

¹¹ Aw ka o turu lon min na, o lon yere ra aw ka o wurito ye; o sogomada yere fe, aw ka aw ta senefenw fiyerento ye.

Nka siman tigeta tena ke foyi ye o lon na, banajugu ni dimi banbari koson.

Cenrikebagaw bena halaki

¹² E, jamaba do mankan!

O mankan be i ko kogojiw mankan.

Siyaw woyokan be bora,

i ko ji barakamanw woyokan.

¹³ Siyaw be woyokanw cira i ko jibaw woyokan;

nka Matigi Ala bena songo o ra, o be bori ka taga fo yorojan.

A bena o ce ka taga, i ko foro be bo kuruw ra ka binpaga ce ka taga cogo min na, i ko sanforo be buguri wuri ka taga folonkonto ra cogo min na.

¹⁴ Wulada wagati belen ye balahu ye,

nka sani sogomada ye se, o bæ be tunu.

Minw be benna an kan, olugu ta bena ke ten le;

minw be an borofenw minana, olugu ta bena ke ten.

18

Etiyopi jamana fagamaw ta kiti

¹ E, bono bena nin jamana soro, kamanw mankan be bora jamana min na, jamana min be Etiyopi jamana ta baw ko fe,

² jamana min be ciradenw ci jibaw kan,

ka o bla ka taga ji kan ni jirakurunw ye, jirakurun minw lalagara ni bin ye!

Aw ciraden telimanw, aw ye taga nin siya mogow fe,

siya min mogow ka jan, ani o fari be manamana,

† 17:9 17.9 Yirituw ce ra, ani kuruw kan: Kitabu dow b'a fo ko: Hevikaw, ani Amorikaw ta duguw.

siya min ye siranyafenba ye yorɔsurunmogow, ani yorɔjanmogow bee fe,
siya min ye siya barakaman ye, min sen be fen bee terege,
bajiw ka siya min ta jamana cetige.

³ Aw dunupamogow bee,
aw minw siginin be dugukolo kan,
ni tagamasiyen do nana korota kuruw kunna, aw ye o fle!
Ni buru nana fiye, aw y'a lamɛn!

⁴ Sabu Matigi Ala k'a fo ne ye ko:
«Ne bɛna to ne sigiyoro ra ka fleri ke;
ne be to yoro kelen na,
i ko fundenin min be bo tere bowagati ra,
i ko bugun min be gomiji jigi simankanwagati ta fundenin tuma ra.»

⁵ Sabu ni rezen fiyerenna ka ban,
ni a fiyerenw yelɛmana ka ke rezen motaw ye,
sani rezentigewagati ye se o be rezen yiriboromisɛnw lɛsɛ ni muru ye,
ka yiriboro janjanw tigetige ka bo yi.

⁶ O ko, a bee lajennin bɛna to yi,
ka ke kuruyoro ta sogodomukonow ta ye,
ka ke jamana kongosogow ta ye;
konow bɛna baro a ra fundeninwagati ra,
jamana kongosogow bee bɛna baro a ra nenewagati ra.

⁷ O wagati ra, o jamana mogow bɛna na ni bonyaw ye Fangatigi Ala fe; jamana do
lo, min ta mogow ka jan, ani o fari be manamana; siya do lo, min ye siranyafenba ye
yorɔsurunmogow, ani yorɔjanmogow bee fe, siya min ye siya barakaman ye, min sen
be fen bee terege, bajiw ka siya min ta jamana cetige. O bɛna na ni o bonyafenw ye
Siyon kuru kan, Fangatigi Ala togo be yoro min na.

19

Misirankaw ta kiti

¹ Kuma minw fora Misiran jamana ta ko ra:
Matigi Ala yelenna sankaba teliman do kan,
a be nana Misiran.
Misirankaw ta jow be yereyerera a ja;
Misirankaw ja tigera.

² «Ne bɛna Misirankaw kononosu jagon kama:
balemaw bɛna jagon kere,
sigijagonw bɛna jagon kere,
dugu do be dugu do kere,
mara do be mara do kere.

³ Misirankaw ta jagbelɛya bee bɛna ban pewu;
ne bɛna o ta kolatigeninw cen.
O bɛna taga lagberi ke jotigiw le fe, ani subagaw,
ani minw be suw wele, ani lagberikebagaw.

⁴ Ne bɛna Misirankaw don matigice fariman dow boro;
masace hinabari do le bɛna a ta fanga sigi o kan.
Matigi Ala, Fangatigi Ala ko ten.»

⁵ Kogoji ta jiw bɛna ja,

ba ta ji bena ban fo ka ja.

⁶ Ba ta jiborow ta jiw bena tori,
Nili ba ta jisira ta jiw bena jigi fo ka ja;
binw, ani karaw bena jaja.

⁷ Bin o bin be bada ra, ani ba donyoro ra kogoji ra,
fen o fen be sene Nili bada ra, o bee bena jaja,
fojo b'a yerege, k'a tunu pewu!

⁸ Jegeminabagaw bena to ka nuna;
minw bee be dulen bla Nili baji ra, olugu bee bena sukasi ke;
minw be jo firi ji ra, olugu bee jusu bena kasi.

⁹ Minw be lenfani baara ke, olugu jigi bena tige;
muso minw be jese woloma, ani ce minw b'a dan, olugu ta bena ke kononofiri ye.

¹⁰ O ta jesedanbagaw jigi bena tige,
minw be baara ke sara ra, olugu bee jusu bena kasi.

¹¹ Sohan* dugu pamogow ye nalomanw le ye,
Farawona ladibaga hakiritigiw ta ladiri ye hakirintanyakuma le ye.
Mun na aw be son k'a fo Farawona ye ko:

«Anw ye hakiritigidenw le ye, masacekorow ta denw?»

¹² Aw ta hakiritigiw be min sa?

Ayiwa, Fangatigi Ala ka min latige Misirankaw kama,
o ye o kow palon ka o yira aw ra sa!

¹³ Sohan dugu pamogow kera fatow ye,
Menfisi† dugu pamogow be o yere negera;
Misiran kuntigiw le be Misirankaw lafirira.

¹⁴ Matigi Ala ka panamini le bla o ra,
k'a to o ye to ka talontalon o ta koketaw bee ra,
i n'a fo doroto be talontalon ka ben a yere ta fonon ra cogo min na.

¹⁵ Mogo si tena se ka foyi ke Misiran jamana ye tuun:
pamogow tena se, komogow tena se;
mogoba tena se, mogogbansan tena se‡.

Misirankaw bena Matigi Ala bato

¹⁶ O lon na, Misirankaw bena ke i ko musow; wagati min ni Fangatigi Ala nana a boro korota o kama, k'a boro fifa o kama, o bena siran fo ka yereyere. ¹⁷ Zuda mara ta ko bena ke jatigekoba ye Misirankaw fe; ni a togo fora mogo o mogo koron, o tigi be siran Fangatigi Ala ta kolatigeninw koson, a ka ko min latige Misiran jamana kama.

¹⁸ O lon na, dugu looru bena soron Misiran jamana ra, o dugumogow bena heburukan fo, o bena kari Fangatigi Ala togo le ra. O duguw ra kelen bena wele ko Teredugu§.

¹⁹ O lon na, sarakabonan do bena soron Matigi Ala togo ra Misiran jamana cenance ra; o bena kabakuruan do ke hakirijigifen ye, ka o bla jamana danyoro ra. ²⁰ O bena ke Fangatigi Ala ta tagamasiyen ni a ta seereya le ye Misiran jamana konon; ni Misirankaw ka kule o tonobagaw boro, ka Matigi Ala wele, Matigi Ala bena kisibaga di o ma, min bena o juguw kere, ka o bosi. ²¹ Matigi Ala bena a yere yira Misirankaw ra, Misirankaw fana bena Matigi Ala lon o lon na. O bena a bato, ka began sarakaw* ni siman sarakaw* bo a ye; o bena dajuruw ta Matigi Ala fe, ka o dajuruw dafa.

* **19:11** 19.11 Sohan tun ye Misiran dugu do ye, Nili ba tereboyanfan na. A tun be wele fana ko Tanisi. † **19:13** 19.13 Menfisi tun ye Misiran duguba do ye; o dugu be wele fana ko Nofu. ‡ **19:15** 19.15 Heburukan na pamogow ye kunkolo ye; komogow ye kukala ye; mogobaw ye tamaro yiriborow ye; mogo gbansanw ye karaw ye. § **19:18** 19.18 Kitabu dow ko Halakidugu.

²² Matigi Ala bena Misirankaw tóoró; a bena o tóoró, nka a bena o keneya. O yere bena seko ka na Matigi Ala fe; a bena son o ta daariri ma ka o keneya.

²³ O lon na, sira do bena bo Misiran, ka taga Asiri jamana ra; Asirikaw bena taga Misiran, Misirankaw fana bena taga Asiri. Misirankaw, ani Asirikaw bee bena jen ka Matigi Ala bato.

²⁴ O lon na, Izirayeli le bena ke jamana sabanan ye, ka fara Misiran jamana ni Asiri jamana kan, o jamana minw sababu ra Ala bena baraka don dunupa ra. ²⁵ Fangatigi Ala bena baraka don a ra, k'a fo ko: «Ne be baraka don Misiran jamana ra, sabu ne ta mogow lo; ne be baraka don Asiri jamana ra, sabu ne boro le ka o dan; ne be baraka don Izirayeli jamana ra, sabu ne yere ta jamana lo.»

20

Misirankaw ni Etiyopikaw ta sege tagamasiyen

¹ San min na Asiri masace Sarigon tun k'a ta kerekejamaw kuntigiba ci ka na Azidodi dugu kere k'a mina, ² o wagati le ra Matigi Ala tun kumana Amazi dence Ezayi fe, k'a fo a ye ko: «Borofani min be i ra, taga o bo i yere ra, ka i ta sanbara fana bo i sen na.» Ezayi k'a ke ten; a fari lakolon ni a sennakolon ka ke yaala ye.

³ Matigi Ala k'a fo o le ra, ko: «Ayiwa, ne ta jonce Ezayi fari lakolon ni a sennakolon tagamana fo san saba, ka o ke ko nataw tagamasiyen ye, ka Misirankaw, ani Etiyopikaw lasomi cogo min na, ⁴ Asiri masace bena Misiran jamana ta kasodenw, ani Etiyopi jamana mogó minaninw ke o cogo le ra; o bena denmisenw, ani cekorobaw bee fari lakolon ni o sennakolon ni o julakolon mina ka taga ni o ye, ka o ke maroyakoba ye Misirankaw fe. ⁵ Ni o kera, minw tun be o jigi lara Etiyopi jamana kan, ka o yere bonya Misirankaw sababu ra, olugu ta bena ke jatige ni maroya ye.»

⁶ O lon na, koni, o kogojida ta yoro mogow bena a fo ko: «E, a fle, an tun ka an jigi la minw kan, ani an tun be to ka bori ka taga minw fe ko o ye an demé, ka an bosi Asiri masace boro, olugu laban kera nin le ye! E, anw bena bosi cogo di sisan sa?»

21

Babiloni ta fanga laban

¹ Kuma minw fora kogojida kongokolon ta ko ra:
An juguw be nana i ko sanfonjo min be wuri ka woroduguyanfan kongokolon cetige;
o be nana ka bo kongokolon konjo,
ka bo jamana do ra, min togo be siranya bla mogow ra.

² Kogbelenba le yirara ne ra:
Mogojanfabagaw be janfa sirira,
cenrikebagaw be cenri kera.
Elamu kerekewe, aw ye taga!
Medi kerekewe, aw ye dugu lamini!
Ne Ala bena nunakanw bee ban.

³ O koson ne soro be ne dimina,
konodimi ka ne mina i ko muso jigibagato;
jigitige koson ne toro te foyi menna tuun,
jatige koson ne na te foyi yera tuun.

⁴ Ne hakiri pagamina,
ne ja tigera fo ne be yereyere.
Ne korotonin tun be to ka sufera min makono,
o kera siranyafen ye ne fe sisan.

⁵ O be domunikeyoro laben
ka tapiw lala,
ka domuni ke, ka min.
Nka o bena bara k'a men ko:
«Aw ye wuri, kerekuntigiw!
Aw ye turu mun aw ta negebennanw na!»

⁶ Sabu Matigi Ala k'a fo ne ye ko:
«Taga yorokorosibaga do sigi, ka yoro korosi;
ni a ka min ye, a ye o fo.

⁷ Ni a ka sowotoro do ye so fla be min samana,
ka mogwo dow ye faliw kan, ka dow ye jogomew kan,
a ye korosiri ke ka na,
a ye korosiri ke ka na kosebe.»

⁸ Yorokorosibaga perenna, ko:
«Matigi, ne lonin be sankaso kunna,
lon o lon ne be yoro korosi.
Ne lonin be ne loyoro ra;
su o su ne be fleri ke.

⁹ A fle, ce do be nana sowotoro do kono,
so fla be sowotoro samana!
A ka kuma ta, k'a fo ko:
<A benna, Babiloni benna!
O ta alaw bee benbenna dugu ma, ka cici.> »

¹⁰ E, ne ta mogwo, o ka aw minw gbasi simangbasikene ra, ka aw fiye i ko siman,
ne ka min men Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala fe,
ne ka o le fo aw ye.

Duma mara ta kiti

¹¹ Kuma minw fora Duma* mara ta ko ra:
Mogwo do tora Seyiri ka peren ka ne wele, ko:
«Dugu korosibaga, sufera be cogo di?
Dugu korosibaga, sufera be cogo di?»

¹² Dugu korosibaga ko:
«Sogomada be sera, nka su fana be kora tuun.
Ni aw b'a fe ka jininkari ke, aw ye jininkari ke;
o ko, aw ye seko ka na tuun.»

Arabujamana ta kiti

¹³ Kuma minw fora Arabujamana ta ko ra:
«Aw bena si Arabujamana yirituw ra,
aw Dedanka jogometigi dugutagabagaw!

¹⁴ Aw ye taga minlogotow kunben ni ji ye,
aw minw siginin be Tema jamana ra,
aw ye taga boribagaw no fe ni domuni ye.

¹⁵ Sabu o be borira kerekemuru le na,
kerekemuru min samana ka bo a forogo ra o kama,
ani kalan min samana o kama;
o be borira kere baraka bonyakojugu le na.»

* **21:11** 21.11 Duma be Arabujamana sahiliyanfan na, Babiloni ni Siri jamana fla ce. Dow b'a miiri ko Duma ye Edomu mara le ye.

¹⁶ Sabu Matigi k'a fɔ ne ye ko: «Sani san kelen cɛ, san kelen dafanin, ne bɛna Kedari mara† ta dawula bɛɛ ban. ¹⁷ Kedari ta kalanbonbaga cɛfari tɔ minw bɛna to, olugu bɛna kɛ cɛ dama dama dɔrɔn. Matigi Ala, Izirayeli ta Ala le kumana.»

22

Zeruzalemu ta kiti

¹ Kuma minw fɔra kurufurance ta ko ra, Ala ka kurufurance min yira cira ra:

O tuma mun le ka aw sɔrɔ,
fɔ aw bɛɛ yɛlenna aw ta biribonw san fɛ,

² ele dugu mankanbatigi,
dugu min fara wɔyɔkanw ni panagbɛkanw na?
Aw ta mɔgɔ faganinw ma faga ni kerekemuru ye,
o ma sa kerekɛyɔrɔ ra.

³ Aw ta kerekuntigiw bɛɛ borira nɔgɔn fɛ;
kalantigiw ka o mina ka o kɛ kasodenw ye.
O ka aw ta mɔgɔ min o min sɔrɔ, o ka o bɛɛ mina,
hali minw tun borira ka se fɔ yɔrɔjan.

⁴ O kosɔn ne b'a fɔ ko: «Aw ye aw na bɔ ne ra,
aw y'a to ne ye kasi kosɛbɛ.
Aw kana aw yɛɛ sɛgɛ ko aw bɛ ne jusu saarora
ne ta dugumɔgɔw ta cɛnri kosɔn.»

⁵ Sabu nin lon ye naɓan lon le ye,
ani halakiri lon, ani kɔnɔnɔfiri lon,
Matigi, Fangatigi Ala ka min ben an kan kurufurance yɔrɔ ra,
a ka kurufurance min yira cira ra.

Dugu laminikogow bɛna benben o lon na,
kulekanw bɛna bɔ ka taga kuruyɔrɔw fan na.
⁶ Elamukaw ta kerekɛcɛw ka o ta biɛforogow ta;
o ta sowotorotigiw, ani o ta sotigiw fana wurira.
Kiri ta kerekɛcɛw ka o ta nɛgɛbennanw labɔ.

⁷ E, Zeruzalemukaw, aw ta dingakɔnɔyɔrɔw bɛɛ ra cɛɓumanw fara sowotorow ra!
Kerekɛcɛ sotigiw nana lɔ aw ta dugu donda ra dɛ!

⁸ Fɛn min tun bɛ Zuda mara tanga, o bɛɛ tara ka bɔ o kɔrɔ.

O lon na, aw jigi tun bɛ Yiritu ta bon* ta kerekɛminanw le kan.

⁹ Wo caman minw tun bɔra Dawuda ta masabonba kogow ra, aw ka o ye.
Aw tun ka ji mara aw yɛɛ ye dugumayanfan ta jimarayɔrɔ ra.

¹⁰ Aw tun ka Zeruzalemu bonw jate
ka bon dɔw cici janko ka dɔ fara dugu kogo baraka kan.

¹¹ Aw tun ka jimarayɔrɔ dɔ labɛn kogo fla cɛ ma, ka jidinga kɔrɔ ta jiw kɛ o kɔnɔ.
Nka min ye nin kow kɛbaga ye, aw ma o tigi flɛ;
min ka nin kow labɛn kabini wagatijan, aw ma o tigi jate.

¹² O lon na, Matigi, Fangatigi Ala tun k'a fɔ aw ye
ko aw ye kasi, ka maɓumankokasi kɛ,
ka aw kun li, ka bɔrɔfaniw don aw yɛɛ ra.

¹³ Nka jusudiyakow, ani ninsɔndiyakow, aw ka o le kɛ!

† **21:16** 21.16 Kedari mara tun bɛ Arabujamana ta kongokolon sahiliyanfan na.

* **22:8** 22.8 O bon tun ye

Aw ka misiw faga, ka sagaw kannatige,
 ka o sogo domu, ka duven min,
 k'a fo ko: «An ye domuni ke, ka min, sabu sini an bena sa†!»
 14 Fangatigi Ala ka nin kuma fo k'a don ne toro ra;
 a ko: «Fo ka taga se aw ta saya ma
 nin terenbariyakow tena yafa aw ma fiyewu!»
 Matigi, Fangatigi Ala ko ten.

Masaso kunnasigibaga ta kiti

15 Matigi, Fangatigi Ala ko: «Wuri ka taga nin fagamace fe, min ye Sebina ye, masaso kunnasigibaga, i y'a fo a ye ko:

16 «Ele ta mun le be yan, walama i ta mogo juman le be yan,
 fo ka na ke kaburu sogi ye k'a bla i yere togo ra yan?
 I be kaburu sogira i yere togo ra kuruw san fe,
 i be i su layoro lesera faraw ra k'a bla!

17 A fe, ele ce barakaman, Matigi Ala bena ele mina ka i siri kolikoli,
 ka i firi ni baraka ye fo yorojan,

18 k'a to i ye kolonkolon, ka kolonkolon i ko kabakuru,
 ka taga fo jamana do ra, jamana min konjo ka bon.

I bena taga sa o yoro le ra, i ta sowotoro dawulamanw bena to yi,
 ele min ka maroya ben i matigice ta masaso kan!

19 Ne bena i gben ka bo i ta baara ra,
 ka i sama ka bo i loyoro ra.

20 O lon na, ne bena ne ta baaraden wele,
 min ye Hilikiya dence Eliyakimu ye.

21 Ne bena i ta fagamaderege don ale le ra,
 k'a cesiri ni i ta cesirijara ye,
 ka i ta fanga di a ma.

A bena ke Zeruzalemukaw fa ye,
 ani Zuda mara mogow fa.

22 Ne bena Dawuda ta masaya fanga lakile di a ma.

Ni a ka bon min dayele, mogo te se ka o datugu;
 ni a ka min datugu, mogo te se ka o dayele.

23 Ne bena a turu dugu ma i ko negebere, yoro barakaman do ra;
 a ta masasiginan bena togoba soro ka bonya la a ta somogow kan.» »

24 A ta somogow ta doni bee bena dulon ale le ra, o ta durujaw, ani o komogow bee,
 i ko o be minanw dulon negebere ra cogo min na, jifiyew, ani dagaw. 25 Nka Fangatigi
 Ala ko: «Lon do, o negebere min tun turura yoro barakaman na, o negebere bena
 yogoyogo, ka kari ka ben; doni minw tun dulonnin b'a ra, o bee bena ben ka cici.
 Matigi Ala ko ten.»

23

Tiri ni Sidon ta kiti

1 Kuma min fora Tiri dugu ta ko ra*:

Tarisisi ta jirakurunbaw, aw ye mapumankokasi ke!

Sabu Tiri dugu halakira,

bon te yi tuun, kurunloyoro te yi tuun!

O kuma fora o ye, o nanin ko ka bo Sipere jamana ra.

† 22:13 22.13 Poli ka nin kumaw fo Korantikaw folo 15.32. * 23:1 23.1 Tiri ni Sidon tun ye Fenisi jamana ta duguba fla ye, kogojida ra. Jamana caman ta jirakurunbaw tun be na ni fen caman ye o duguw kurunloyorow ra.

² Aw kɔgɔjidaramɔgɔw, aw ye je,
aw Sidɔn jagokeɓagaw, aw ye je,
aw minw ta ciradenw bɛ kɔgɔji yaala ka taga fɔ yɔrɔjan.

³ Siman minw tun bɛ sɛnɛ Nili bada ra,
o tun bɛ o siman minw kan bada ra,
o tun ye Sidɔnkaw ta naforosɔrɔ sababu ye;
o ta dugu le tun kɛra siya tɔw ta jagokeɓɔrɔ ye.

⁴ Ele Sidɔn, kɔgɔjida dugu barakaman,
ele ta le ye maroya ye;
sabu kɔgɔji kumana, a ko:
«Ne tɛna kɔnɔdimi sɔnmina tuun,
walama ka den woro;
ne tɛna dence lamɔ tuun,
walama denmuso.»[†]

⁵ Ni o kibaroya nana se Misiran,
ni olugu ka Tiri ta ko kibaroya mɛn,
o kɔnɔ bɛna gban.

⁶ Aw ye kɔgɔji cɛtigɛ ka taga Tarisisi,
aw ye maɓumankokasi kɛ, aw kɔgɔjidaramɔgɔw!
⁷ Nanagbɛ caman tun bɛ dugu min kɔnɔ, o dugu le kɛra tan wa?
Dugu min ju sigira kabini fɔlɔfɔlɔ,
dugu min mɔgɔw senw tun bɛ o ta ka taga fɔ yɔrɔjan,
ka taga jamana wɛrɛw mara jagboya ra!

⁸ Jɔntigi le ka nin ko latigɛ Tiri dugu kama sa,
dugu min tun bɛ masacɛw sigi masaya ra,
dugu min ta fiyeerekɛbagaw tun bɛ i ko fagamadenw,
min ta jagokeɓagaw tun ye dunuɓa tɔgɔbatigiw le ye?

⁹ Fangatigi Ala le ka nin ko latigɛ,
janko ka mɔgɔ dawulamanw bɛɛ ta yerebonya cɛn,
ka dunuɓa tɔgɔbatigiw bɛɛ dɔgɔya.

¹⁰ Tarisisi dugumɔgɔw, aw ye aw ta dugukolo sɛnɛ
i ko Misirankaw bɛ Nili bada yɔrɔ sɛnɛ cogo min na;
sabu kurunloyɔrɔ tɛ aw fɛ tuun.

¹¹ Ala k'a boro lawuri kɔgɔji kama,
a bɛ maraw yuguyugu;
Matigi Ala ka mɔgɔ dɔw ci
ko o ye Kanaanakaw[‡] ta bon barakamanw cici.

¹² A ko: «Aw tɛna nanagbɛ kɛ tuun;
aw Sidɔn dugumɔgɔw kɛra i ko cɛ benna sunguru min kan.
Aw ye wuri ka kɔgɔji cɛtigɛ ka taga fɔ Sipere;
nka hali ni aw bɛ o yɔrɔ ra, aw tɛna laganfiya sɔrɔ.

¹³ Aw ye Babilɔnikaw ta jamana flɛ;
olugu ta siya tununa.
Asirikaw ka o ta yɔrɔ kɛ kongobɛganw ta siyɔrɔ le ye.

[†] 23:4 23.4 Nin kumaw kɔrɔ ye ko Fenisikaw tɛna naforo sɔrɔ kɔgɔji ta baara sababu ra tuun. Fenisikaw tun b'a miiri ko kɔgɔji ye olugu ta siya ta muso le ye. [‡] 23:11 23.11 Fenisikaw tun ye Kanaanaka dɔw le ye (Damina 10.15); jagokeɓagaw fana tun bɛ wele tuma dɔw ko Kanaanakaw (Ezayi 23.8).

O ka yelenyɔrɔw lo ka Babiloni dugu kogo lamini,
ka o ta bon barakamanw cici,
ka o ke tomow ye.

¹⁴ Jirakurunbaw, aw ye mapumankokasi ke,
sabu aw ta masabonbaw benbenna.»

¹⁵ O wagati ra, mɔgɔw bɛna jina Tiri dugu kɔ, fɔ san biwolonfla; o ye masace kelen
si sandaw ye. Ni o san biwolonfla dafara, Tiri dugu ta ko bɛna ke i ko jatɔmuso min
ta ko fɔra dɔnkiri ra, ko:

¹⁶ «Gɔni ta ka dugu lamini,
cɛw jinanana ele jatɔmuso min kɔ!
Gɔni fɔ kosebɛ,
ka dɔnkiri caman la,
janko cɛw ye o hakiri to i ra tuun.»

¹⁷ Ni san biwolonfla dafara, Matigi Ala bɛna a hakiri to Tiri dugu ra tuun. A bɛna a
ta warisɔrɔ damina tuun, ka to ka jatɔya ke ni dunuɔa siyaw bɛɛ ye. ¹⁸ Nka a ta sara
ni a ta sɔrɔta bɛɛ bɛna bla danna Matigi Ala ye; a tena lajɛn, a tena mara tuun. Minw
bɛ Matigi Ala ja kɔrɔ, ka baara ke a ye, o ta sɔrɔta bɛna ke olugu le ta ye, janko o ye
domuni sɔrɔ ka wasa, ani fanijumanw.

24 Wagati nataw ta ko

(24–27)

Matigi Ala bɛna dunuɔa halaki

¹ A fle, Matigi Ala bɛna dugukolo halaki, k'a ke yɔrɔ lakolon ye;
a bɛna a dabiri, k'a sigibagaw bɛɛ janjan.

² Min bɛna ke mɔgɔ gbansanw na, o le bɛ ke sarakalasebaga ra;
min bɛna ke jɔnce ra, o le bɛ ke a matigice ra;
min bɛna ke jɔnmuso ra, o le bɛ ke a matigimuso ra;
min bɛna ke fiyeerekebaga ra, o le bɛ ke sannikebaga ra;
min bɛna ke fɛnsingabaga ra, o le bɛ ke a dibaga ra;
min bɛna ke jurudonbaga ra, o le bɛ ke jurunantigi ra.

³ Dugukolo bɛna halaki pewu, k'a lakolon to;
sabu Matigi Ala le ka nin kumaw fɔ.

⁴ Dugukolo bɛ sukasi kera, a baraka banna,
dunupamɔgɔw baraka banna, o fasara,
dunuɔa mɔgɔbaw fasara.

⁵ Dugukolo lanɔgɔra a sigibagaw sababu ra;
sabu o banna Ala ta sariyaw ra,
k'a ta cifɔninw yeɛma,
k'a ta jenɔgɔnya* wuribari cɛn.

⁶ O le kosɔn, danga bɛ dugukolo halaki;
o hake bɛ ben a mɔgɔw kan.
O le kosɔn, dugukolo mɔgɔw bɛ banna;
mɔgɔ dama dama dɔrɔn le tora.

⁷ Duvenkura banna pewu,
rezensunw jajara;

minw jusu tun diyara, olugu bεε bε ηunana.

⁸ Longanfokanw ta ninsondiya banna,
janagbekanw mankan lalora,
korafokanw ta ninsondiya banna.

⁹ Mogo si te donkiri la ka duven min tuun;
minnifen farimanw kunayara a minbagaw da ra.

¹⁰ Dugu cira, k'a ke yoro lakolon ye;
bonw bεε datugura,
mogo si te don o konɔ tuun.

¹¹ Mogo w bε kule dugu siradaw ra, ko duven desera;
ninsondiya te yi tuun,
jusudiya bora jamana konɔ.

¹² Dugu bεε kera yoro lakolon ye;
dugu donda konw karira ka ben, ka cen.

¹³ Min bena ke dugukolo kan, ani siyaw ce ra,
o bena ke i ko wagati min o bε oliviyesun yuguyugu k'a denw burun,
walama rezen tigenin ko, o bε rezenden to dama dama minw tomotomo.

Ala ta mogo w ta ninsondiya wagati ma se

¹⁴ Minw bosira, olugu bε o kan korotara ka nagarikanbaw bo;
o bε to terebenyanfan na ka peren ka Matigi Ala togo bonya.

¹⁵ O koson aw ye Matigi Ala bonya tereboyanfan jamanaw ra;
aw ye Matigi Ala, Izirayeli ta Ala togo bonya kogoji kofejamanaw ra.

¹⁶ An bε donkirilakan menna ka bo fo dunupa dan na ko:

«Ala terennin ta le ye bonya ye!»

Nka ne ko: «E, ne jigi tigera;
ne jigi tigera, bonɔ ka ne soro!»
Janfabagaw bε janfa sirira! Janfa!
Janfabagaw bε janfa sirira!

¹⁷ Jatige, ani dingaba, ani jo,
o le bε aw na, aw dunupamogow.

¹⁸ Ni min ka bori jatige mankan na,
o bε ben dingaba konɔ;
ni min ka bo dingaba konɔ,
o bε mina jo ra.

Sabu sankolo wow dayelera,
dugukolo jusiginanw bε yereyerera.

¹⁹ Dugukolo cira fo ka yerege,
dugukolo perenna fo ka karikari,
dugukolo yuguyugura ni baraka ye.

²⁰ Dugukolo bε tingitanga i ko doroto;
a bε fifara i ko gbatakolon.
A ta hakekow baraka bonyara a ma;
a bena ben, a tena se ka wuri tuun.

Matigi Ala le bena ke masace ye Zeruzalemu

²¹ O lon na, Matigi Ala bena sankolokonofenw ta hakew sara bo o ra san fe, ka dugukolo masacew ta hakew sara bo o ra dugukolo kan yan. ²² O bena lajen jagon

kan i ko o be kasodenw lajen dinga kɔnɔ cogo min na. O bɛna o datugu kasobon kɔnɔ; ni wagatijan tɛmɛna, o bɛna o ta kiti tigɛ.

²³ Karo kun bɛna suuru,
tere bɛna maroya;
sabu Fangatigi Ala bɛna sigi masaya ra Siyɔn kuru kan, ani Zeruzalɛmu;
a nɔɔrɔ bɛna manamana a ta jamana jamɔgɔw ja kɔrɔ.

25

Ala le ye a nasiranbagaw jigi ye

¹ E, Matigi Ala, ele le ye ne ta Ala ye;
ne be i bonya ka i tɔgɔ tando,
sabu i ka kobaw ke;
i ka min latigɛ kabini wagatijan, o be to a nɔ ra, a tɛ yeɛma.

² I ka dugu barakaman ke tomo ye,
k'a halaki k'a ke kabakuruton ye.
Siyaw ta fagamaduguba tɛ dugu ye tuun,
a tɛna lɔ ka ye tuun fiyewu.

³ O kɔsɔn siya barakamanw be i bonya,
siya farimanw ta duguw be siran i ja.

⁴ Ele le ye dɛsɛbagatɔw dogoyɔrɔ ye,
ele le ye fagantanw dogoyɔrɔ ye o degu wagati ra,
ele le ye o dogoyɔrɔ ye sanjiba wagati ra,
ele le ye o ta suma ye, fundɛninwagati ra.
Sabu mɔgɔ farimanw ta jusugban be i ko sanjiba min be kogo gbasi,

⁵ walama i ko tere fundɛnin be dugukolojalan jeni cogo min na.
Ele le be siyaw ta wɔyɔkanw mala;
sankaba be tere datugu k'a fundɛnin lalɔ cogo min na,
i be mɔgɔ farimanw ta dɔnkirilakanw fana ban ten.

Matigi Ala ta panagbɛba

⁶ Fangatigi Ala bɛna panagbɛba dɔ labɛn siyaw bɛɛ ye nin kuru* kan:
sogo turuman ta panagbɛ,
duvendiman ta panagbɛ,
ani sogo tobikonuman ni a turu,
ani duvendiman sensenkonuman!

⁷ O kuru kelen kan, fani min tun ka jamana mɔgɔw bɛɛ ja datugu, a bɛna o faran;
birifani min tun ka siyaw bɛɛ ja datugu, a bɛna o faran.

⁸ A bɛna saya ban pewu!
Dunɔnatigi Ala bɛna bɛɛ naji cɛ.
Mafiyenyari min tun be a ta mɔgɔw kan, a bɛna o ban jamana yɔrɔ bɛɛ ra;
sabu Matigi Ala kumana.

Izirayeli ta hera ani Mohabu ta bɔnɔ

⁹ O lon na, o bɛna a fɔ ko:
«An ta Ala flɛ nin ye;
an ka an jigi la ale le kan, a ka an kisi.

* **25:6** 25.6 Nin kuru: o kɔrɔ ye Siyɔn kuru, min ye Zeruzalɛmu ye.

An jigi be Matigi Ala le kan;
 an ye ninsondiya ka jagari, sabu a ka an kisi.
¹⁰ Matigi Ala b'a boro la nin kuru kan k'a tanga.»

Nka o bena Mohabukaw terege yorɔnin kelen na,
 i ko o be binjalan karikari k'a digi pamapamadinga kɔnɔ cogo min na.
¹¹ Ka o to o dingakolon kɔnɔ, o bena a boro yangan
 i ko jinɔmubaga b'a boro yangan ka ji nɔmu cogo min na;
 nka Ala bena o ta yerebonya bɔ o ra,
 o ni o ta setigiya bee.

¹² Mohabukaw, aw ta kogo jamijan barakamanw kɔni,
 Matigi Ala bena o cici, ka o lala;
 a bena o benben dugu ma, bɔgɔ ra.

26

Matigi Ala ta dugu barakaman

¹ O lon na, mɔgɔw bena nin dɔnkiri la Zuda mara ra, k'a fɔ ko:
 «Dugu barakaman be an fe;
 Matigi Ala ka laminikogow ni kogo barakamanw lɔ k'a lamini, janko ka an kisi.
² Aw ye dugu dondaw ye,le,
 k'a to siya terennin ta mɔgɔw ye don,
 siya kankelentigi.
³ Ni mɔgɔ min kera jusukelentigi ye, i be hera ke o tigi ye;
 i be hera ke a ye, sabu a b'a jigi la i kan.
⁴ Aw ye aw jigi la Matigi Ala kan wagati bee, ani tuma bee,
 sabu Matigi Ala, Matigi Ala le ye an dogoyɔrɔ barakaman ye wagati bee.
⁵ A ka sanfesigibagaw lajigi;
 a ka dugu barakaman laben,
 k'a ben fɔ dugu ma,
 k'a ben k'a la fɔ buguri ra.
⁶ Mɔgɔw b'a dɔndɔn ni o sen ye:
 janibagatɔw b'a dɔndɔn ni o senw ye,
 desebagatɔw be tagama a kan.»

Alaɲinibagaw ta Aladaari

⁷ Mɔgɔ terennin ta sira ye sira terennin le ye.
 Ala, ele min ye cantigi ye, ele le be mɔgɔ terennin temesira dakapa.
⁸ Can lo, Matigi Ala, an be to i ta kolatigeninw sira le kan;
 an be ele le makɔnɔna.
 I tɔgɔ ni i ta bonya,
 o le ye an jusukun diyanyako ye.
⁹ Su fe i ta ko miiriya be ke ne jusukun na;
 ne be i ta jenɔgɔnya jini ni ne ta miiriya bee ye.
 Ni i ta kiti be ben dunɔnamɔgɔw kan,
 o le b'a to adamadenw be terenninya sira yorɔjini.
¹⁰ Nka ni i ka makari mɔgɔjugu ra,
 a te terenninya sira yorɔjini.
 A be to ka kojugu ke, hali mɔgɔ terenninw ta jamana ra;
 a te Matigi Ala ta bonya jate.

11 E, Matigi Ala,
i boro korotanin lo mɔgɔjuguw kama, nka o tɛ a yera.
I bena min kɛ i ta mɔgɔw ye i ta kanuyaba kosɔn,
o bena o ye, fɔ ka maroya.
Tasuma min labenna i juguw kama, o le bena mɔgɔjuguw domu.

12 E, Matigi Ala,
i bɛ hɛra kɛ anw ye;
sabu an bɛ fɛn o fɛn dabɔ, ele le bɛ o bɛɛ dafa an ye.

13 E, Matigi Ala, an ta Ala,
matigicɛ wɛrɛw tun sigira an kunna, minw tɛ ele ye,
nka an bɛ ele kelenpe tɔgɔ le bato.

14 Olugu sara ka ban, o tɛna janamanya tuun;
o tagara ka ban, o tɛna wuri ka lo tuun;
sabu i wurira o kama ka o halaki,
ka o tɔgɔ tunu ka bɔ mɔgɔw hakiri ra.

15 E, Matigi Ala, i ka an ta siya caya,
i ka an ta siya caya, ka i ta nɔɔrɔ yira;
i ka jamana danw bɛɛ yɛlɛma ka dɔ fara a bonya kan.

16 E, Matigi Ala, wagati min an tun degura, an ka i yɔrɔɔnini;
wagati min i ka an ta kojugu hake bɔ an na, an ka i daari kosebɛ.

17 E, Matigi Ala,
an tun bɛ i ja kɔrɔ i ko muso lasiritɔ,
min jigiwagati surunyara,
min b'a yɛrɛ tɔnɔmi ka kule kɔnɔdimi boro.

18 An ka kɔnɔ ta, ka kɔnɔdimi sɔnmɛna,
nka an ka fɔɔrɔ le woro.
An ma se ka jamanadenw bɔsi,
an ma den woro ka o fara dunuɔamɔgɔw kan.

Ala ka layiri min ta a ta mɔgɔw ye

19 Aw ta mɔgɔ saninw bena janamanya tuun;
ne ta mɔgɔw suw bena kunu.
Aw ye kunu ka ninsɔndiya ka kule ci,
aw minw lanin bɛ dugukolo buguri ra;
sabu Ala bena sɔgɔmada gɔmiji le lajigi aw ta dugukolo kan,
dugukolo bena mɔgɔ saninw janaman labɔ.

20 Ne ta mɔgɔw, aw ye taga don aw ta bonw kɔnɔ
ka da datugu aw yɛrɛ da ra,
ka dogo ka wagati dɔɔnin kɛ
sani k'a to ne ta jusufariya ye ban.

21 Sabu, a flɛ, Matigi Ala bɛ bɔra a sigiyɔrɔ ra;
a bena dugukolo mɔgɔw ta kojuguw hake bɔ o ra.
Dugukolo bena mɔgɔ faganinw jori labɔ kɛnɛ kan;
a tɛna mɔgɔ faganinw dogo tuun.

¹ O lon na, Matigi Ala bena a ta kerékemuru fariman, a ta kerékemuru belebele, a ta kerékemuru barakaman ta jirasa* belebele kama, min ye sa boribaga ye, jirasa belebele, sa tónominin! A bena o kógoji danfen barakaman faga.

Matigi Ala ta rezenforo ta ko

² «O lon na, aw bena rezenforo diman ta ko dónkiri la!

³ Ne Matigi Ala, ne yere le bena ne janto a ra; ne bena a sòn ji ra wagati bæe.

Ne bena a kórósi su ni tere, janko foyi kana na a cèn.

⁴ Dimi foyi tɛ ne jusukun na tuun; nka ni ne ka nɔnfɔnyiriw, ani ɲaniyiri dɔw le sɔrɔ a ra, o tuma ne bena wuri olugu kama ka o kere, ka o bæe jeni tasuma ra;

⁵ fɔ ni o ka ne ke o dogoyɔrɔ ye, ka hera jini ne fe, ka hera ke ni ne ye.»

Izirayelimɔgɔw ta jurumunw bena yafa

⁶ Wagati nataw ra, Yakuba ta mɔgɔw bena lilinw don; Izirayelimɔgɔw bena nugu, ka fiyeren, fɔ ka dunuɲa bæe fa o denw na.

⁷ Yala Matigi Ala ka o bugɔ i n'a fɔ a tun ka o bugɔbagaw bugɔ cogo min na wa? Yala a ka o faga i ko a tun ka o fagabagaw faga cogo min na wa?

⁸ Ɔn-ɔn, a ka o ta kiti tige k'a dama kaja; a ka o gben ka taga jamana were ra, ka o fiye n'a dafɔɲɔ fariman ye, i ko terebɔyanfan ta fɔɲɔ gbanninman wurilon na.

⁹ Yakuba ta mɔgɔw ta terenbariyaw bena kafari nin cogo le ra; o ta jurumunw yafari kɔ bena ke nin le ye: O bena o ta sɔnnikɛyɔrɔw ta kabakuruw bæe cici ka o mugumugu i ko faragbe; jo musoman Asera ta sɔnnikɛberew, ani wusunan saraka* bɔyɔrɔw si tɛna ye tuun.

¹⁰ E, dugu barakaman kera yɔrɔ lakolon ye; mɔgɔw bæe tagara k'a lakolon to, k'a ke i ko kongokolon. Misidenw le be bin jimi yi, ka la yi, ka yiri misenw flaburuw jimi.

¹¹ Ni a yiriborow jajara, o be o karikari, musow b'a ke ka tasuma mana. Mɔgɔ hakirintanw tun lo, o kosɔn o danbaga ma hina o ra; min ka o ke mɔgɔ ye, ale ma makari o ra.

Mɔgɔ minaninw bæe bena labla

¹² O lon na, Matigi Ala bena a ta siman gbasi, k'a fiye, k'a ta Efirati ba ra, ka taga a bla fɔ Misiran kɔba ra; a bena aw bæe tɔmɔtɔmɔ kelen kelen, aw Izirayelimɔgɔw.

¹³ O lon na, buru belebele bena fiye; ni o kera, minw tun tununa Asiri jamana ra,

* **27:1** 27.1 O jirasa ko tun fɔra (Ayuba 7.12; Zaburu 74.13-14; 104.26).

minw tun gbenna ka taga fo Misiran jamana ra,
 olugu bee bena seko ka na.
 O bena na o kinbiri gban Matigi Ala na koro, k'a bato
 a ta kuru saninman kan, Zeruzalemu.

28

Ala bena kiti tige k'a ta mogow kisi

(28-35)

Samari mara bena halaki

¹ Efirayimu dorotow be o yere bonya masafugula min koson, bono bena o soro*.

O ka o yirifiyeren faganin le ke o ta masiri ye,
 o min be o ta dugukolonuman sanfeyoro ra;
 doro ka o mogow minw halaki, bono bena olugu ta dugu soro!

² A fe, ce do be Matigi fe, ce barakaman fangatigi lo.
 A nato be i ko sanbere jigitu, i ko sanfona min be cenri ke,
 i ko sanjiba min be jibaw lana;
 a boro baraka bena fen bee yelema dugu ma.

³ Efirayimu dorotow be o yere bonya masafugula min koson,
 mogow bena o dondon ni o sen ye.

⁴ O ka o yirifiyeren faganin min ke o ta masiri ye,
 min be o ta dugukolonuman sanfeyoro ra,
 o bena ke i ko toromo min mona toro mowagati na;
 ni mogow min k'a ye, k'a soro k'a mina a boro doron,
 o tigi b'a domu o yoronin kelen bee ra.

⁵ O lon na, Fangatigi Ala yere bena ke a ta mogow tow ta masafugula nooroman ye,
 ka ke o ta masirifen dawulaman ye.

⁶ Minw be sigi ka kiti tige, a bena can hakiri di olugu ma;
 minw be taga o juguw kere dugu donda ra, a bena cefariya don olugu ra.

Ala ta cira logobobagaw

⁷ Ayiwa, nin mogow fana be talontalon duven koson;
 minnifen farimanw ka o lafiri.
 Sarakalasebagaw, ani ciraw be talontalon minnifen farimanw koson;
 duven ka o hakiri jagami,
 minnifen farimanw ka o lafiri,
 ni o be cirayakumaw fo, o be to ka talontalon,
 o fifa fifato le be kiti tige.

⁸ O ta tabaliw bee fara fonon ni nogo ra,
 yoro si saninyanin te.

⁹ O ko: «Ale b'a fe ka jontigi le karan de?
 A b'a fe ka kuma nafa jontigi le ye?
 A b'a miiri ko anw ye den daboninkuraw le ye sin na wa,
 den minw be sinmin dablara kura ye?»

¹⁰ <Aw y'a don tan, aw y'a bo tan,
 aw y'a ke tan, aw y'a ke tan,
 aw ye donnin ke yan, ka donnin fana ke yan!> »

* **28:1** 28.1 Nin kumaw fora k'a jasin Samari mara le ma. † **28:10** 28.10 Minw be kokolonw ke, olugu le be nin kumaw fora Ala ta cira ma, janko k'a jaraki, ani k'a ta karan logobo.

11 Ayiwa, o te jamana min mɔgɔw ta kuma faamu,
siya wɛrɛ mɔgɔw ta kanw,
Matigi Ala bɛna o mɔgɔw le ta ka kuma nin mɔgɔw fɛ.

12 A tun k'a fɔ o ye ko: «Laganfiya ye nin ye!

Minw sɛgɛra, olugu ye laganfiya!

Nasuma ye nin ye!»

Nka o ma sɔn k'a lamɛn‡.

13 O kosɔn olugu kɔni fɛ, Matigi Ala ta kuma bɛna kɛ o le ye, ko:

«Aw y'a don tan, aw y'a bɔ tan,

aw y'a kɛ tan, aw y'a kɛ tan,

aw ye dɔɔnin kɛ yan, ka dɔɔnin fana kɛ yan!»

O ra, o tagamato bɛna bɛn ka o kɔ kari,

o bɛna don jɔ ra, jɔ bɛ o mina.

Kabakuru nafaman

14 O kosɔn aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn, aw mɔgɔlɔgɔbɔbagaw,
aw minw ka aw ta fanga sigi Zeruzalɛmu dugumɔgɔw kunna.

15 Aw ko: «An ka jɛnɔgɔnya don ni saya ye,

anw ni lahara ka layiri ta ɔgɔn ye.

O ra, hali ni kojuguba dɔ ka na, a tɛna se an ma;

sabu an ka janfa kɛ an dogoyɔrɔ ye,

ka faninya kɛ ka an yɛrɛ sutara.»

16 O kosɔn Dunupatigi Ala ko:

«A fɛ, ne bɛna kabakuru dɔ sigi ka o kɛ Siyɔn dugu jusiginan ye;

kabakuru barakaman lo,

kabakuru fɔlɔ lo, kabakuru sɔngɔgbɛlɛn lo, bon jusiginan barakaman lo.

Ni mɔgɔ o mɔgɔ k'a jigi la a kan, o tigi tɛna siran, ka bori§.

17 Ne bɛna can le kɛ sumanikejuru ye,

ka terenninya kɛ kogo laterenjuru ye.

Aw dogoyɔrɔ min ye janfa ye, sanbɛrɛ bɛna o flan ka bɔ yi;

jiba dɔ bɛna aw sutarayɔrɔ ta ka taga ni a ye.»

18 O ra, aw tun ka jɛnɔgɔnya min don ni saya ye, o bɛna cɛn,

aw tun ka layiri min ta ni lahara ye, o tɛna to yi.

Ni kojuguba nana,

a bɛna aw terege dugu ma ka tɛmɛ.

19 Ni a bɛ tɛmɛ tuma o tuma, a bɛna aw ta;

a bɛna tɛmɛ sɔgɔma o sɔgɔma, lon o lon, ani su o su;

a kumakan dama mɛnni, o bɛna jatigɛ bla aw ra.

20 Lanan surunyakojuƒu fɛ, mɔgɔ tɛna se ka la k'a yɛrɛ foni a kan,

birifani dɔgɔyakojuƒu fɛ, mɔgɔ tɛna se k'a yɛrɛ datugu ni a ye.

Ala bɛna min kɛ mɔgɔjuguw ra

21 Matigi Ala bɛna wuri i n'a fɔ a tun wurira Perasimu kuru kan cogo min na;

a bɛna dimi i ko a tun dimina Gabahɔn kɛnɛgbɛ ra cogo min na*.

A bɛna a ta koba kɛ, koba min ɔgɔn ma deri ka kɛ;

a bɛna a ta baara kɛ, baara min ɔgɔn ma kɛ ka ye ban.

22 O ra, sisan, aw kana aw yɛrɛ bla lɔgɔbɔri ra,

‡ **28:12** 28.12 Nin kumaw bɛ sɔrɔ Korɛntikaw fɔlɔ 14.21. § **28:16** 28.16 Nin kumaw bɛ sɔrɔ Zaburu 118.22-23; Rɔmukaw 9.33; 10.11; ani Piyɛri fɔlɔ 2.6. * **28:21** 28.21 Perasimu, Gabahɔn: Aw ye nin yɔrɔw fɛ: Samawilu flanan 5.20; Kibaroyaw fɔlɔ 14.11,16; Yosuwe 10.10-12.

janko aw ta sirinanw kana na aw dɛrɛ tuun;
sabu ne k'a mɛn Matigi Ala, Fangatigi Ala fɛ,
ko jamana bɛɛ lajennin ta halakiri ko latigera.

Senɛkebaga k'a ta baara kɛcogo lɔn

²³ Ayiwa, aw ye aw toro malɔ ka ne kan lamɛn,
aw ye aw janto ne darakuma ra, k'a lamɛn.

²⁴ Min bɛ sɛnɛ kɛ ka siman dan, yala o tigi bɛ sɛnɛ kɛ wagati bɛɛ le wa?
Yala a bɛ to ka walanw bɔ, walama ka dugukolo dakɔna tuma bɛɛ le wa?

²⁵ A bɛ dugukolo dakɔna fɔlɔ le,
o kɔ, a bɛ nanfɛn misɛn dɔw kisɛ seri, ka dɔw kisɛ dan;
o kɔ, a bɛ siman suguya dɔ dan foro yɔrɔ dɔ ra,
ka suguya wɛrɛ dan yɔrɔ wɛrɛ ra,
ka sɔrɔ ka siman† dɔ fana dan k'a ta foro lamini.

²⁶ Ala le k'a karan a kɛcogo ra,
ale le ka o yira a ra.

²⁷ Mɔgɔ si tɛ nanfɛn misɛnw kisɛ bɔ ni yirikurunba sirinin ye misi ra;
o fana tɛ wotoro sɛn yɛlɛ nanfɛn misɛnw kan ka o kisɛ bɔ.
O bɛ nanfɛn misɛn dɔw gbasi ni bere le ye,
ka dɔw gbasi ni kalama ye.

²⁸ O bɛ simankisɛ si, k'a mugu bɔ, k'a kɛ buru ye;
nka mɔgɔ si tɛ siman gbasi k'a dama tɛmɛ.
O bɛ misiwotoro sɛnw, ani yirikurunba tɛmɛ siman kan,
nka misiw tɛ simankisɛw dɔndɔn ka o cici ni o sɛnw ye.

²⁹ O bɛɛ bɔra Fangatigi Ala le ra fana;
a ta kolatigeninw ye kabako le ye,
a ta hakiritigiya ka bon.

29

Zeruzalɛmu dugu ta ko

¹ Bɔnɔ bɛna Ariyeli sɔrɔ, Ariyeli koni,
Dawuda tun tagara dugu min kama!
San o san, ni a ka aw diya,
aw koni ye aw ta san janagbɛw bɛɛ kɛ.

² O bɛɛ n'a ta, ne bɛna Ariyeli degu kɛsɛbɛ:
ne bɛna o ta kɛ kasi ni naji le ye;
ne bɛna dugu kɛ i ko sarakajɛniyɔrɔ.

³ Ne bɛna na aw kama ka na aw ta dugu lamini;
ne bɛna yɛlɛnyɔrɔw lɔ ka dugu kogo lamini,
ka kogojanw lɔ ka aw datugu.

⁴ Aw bɛna majigi, aw bɛna to dugu ma le ka kuma;
aw darakuma bɛna bɔ dugukolo buguri le ra,
aw kumakan bɛna bɔ dugukolo jukɔrɔ, i ko minw bɛ suw wele,
aw bɛna aw darakumaw nɔnununu ka bɔ dugukolo jukɔrɔ le.

⁵ Nka aw juguw ta jama bɛɛ bɛna kɛ i ko bugurimugu;
o mɔgɔ farimanw ta jama bɛɛ bɛna kɛ i ko binjalan, fɔnɔ bɛ min ta.
O kow bɛɛ bɛna bara ka kɛ yɔrɔnin kelen na.

† 28:25 28.25 Siman minw tɔgɔw fora heburukan na hayan 28.23-28, o simanw tɛ sɔrɔ an fɛ yan.

⁶ Fangatigi Ala yere bena na aw bosi;
a bena na ni sanperen ni dugukoloyereyere ni mankan belebele ye,
ani sanjiba ni sanfɔɔba ni tasumamana fariman.

⁷ Mɔgɔw ta sikow, ani o be fen minw ye su fe, o bee be tunu cogo min na,
siya caman minw be Ariyeli kerera, olugu bena tunu ten le,
o mɔgɔ minw bee be benna o kan, ani o ta bon barakamanw kan, ka o degu.

⁸ Mɔgɔ min kongɔɔ be sunɔgɔ, ka siko ko a be domuni kera,
ka na kunu k'a sɔrɔ a kɔnɔbara lakolon lo,
walama mɔgɔ min minlɔgɔɔ be sunɔgɔ, ka siko ko a be ji minna,
ka na kunu, k'a sɔrɔ a segeninba lo, a kan janin lo,
ayiwa, siya caman minw bee be Siyon kuru kerera,
olugu ta bena ke ten le.

Ala ta mɔgɔw ta faamubariya

⁹ Aw ye kabakoya fɔ ka manwu,
aw ye fiyentɔya ke fɔ ka ke fiyentɔw ye.
Aw ye janamini, k'a sɔrɔ duven nɔ te,
aw tagamato ye to ka fifa, k'a sɔrɔ minnifen fariman nɔ te.

¹⁰ Sabu Matigi Ala ka aw hakiri lasunɔgɔ;
a ka ciraw jaw datugu,
ka fani biri flerikebagaw jadaw kan.

¹¹ Ayiwa, nin ko minw yirara aw ra, o bee be aw fe i ko gbolokitabu dɔ kɔnɔkumaw,
gbolokitabu min melegera k'a da nɔrɔ. Ni i k'a di sebelɔnbaga dɔ ma k'a fɔ a ye ko:
«Sabari, i ye nin karan de,» ale be i jaabi ko: «Ne te se k'a karan, sabu a da nɔrɔnin
lo.» ¹² Walama ni i ka kitabu di sebelɔnbari dɔ ma, k'a fɔ a ye ko: «Sabari, i ye nin
karan de,» ale be i jaabi ko: «Ne te sebe lon!»

¹³ Matigi ko:
«Nin mɔgɔw be gbara ne ra ka ne bato ni o da dama le ye;
o b'a fɔra o da ra le, ko o be ne bonya,
k'a sɔrɔ o jusukun yɔrɔ ka jan ne ra kosebɛ.
Ne nasiran min be o ra, o ye adamadenw ta kuma fonin dama le ye, o ka min karan
o kun fe.»

¹⁴ O kosɔn a fe, ne bena nin mɔgɔw kabakoya tuun,
ka o kabakoya fɔ ka taga o kabakoya.
Hakiritigiw ta hakiritigiya bena cen,
lonnikebagaw ta lonniya bena tunu o ma.»

¹⁵ Bɔnɔ bena aw sɔrɔ, aw minw be taga fɔ yɔrɔjan,
ko aw be aw ta kow dogora Matigi Ala ma;
aw be aw ta kow ke dibi ra,
k'a fɔ ko: «Jɔn le be an yera? Jɔn le b'a kala ma?»

¹⁶ Aw kumayelema bagaw,
o tuma dagalalagabaga yere le kera bɔgɔ ye sisan wa?
Yala fen lalaganin b'a fɔ a lalagabaga ma wa, ko: «Ele le ma ne lalaga?»
Daga b'a fɔ dagalalagabaga ma ko a ma foyi lon wa?

Ala bena a ta mɔgɔw jusukun yelemma

¹⁷ Sani wagati dɔɔnin dɔrɔn ce yala Liban jamana tena yelemma ka ke yiriforo ye,
ka yiriforo yelemma k'a ke i ko yirituba wa?

¹⁸ O lon na, kɔni, hali torogberenw bena kitabu kumaw lamɛn.

Fiyentow bena bo dibi ra, ka bo dibifinba ra; o paw bena yeri ke.

¹⁹ Do le bena to ka fara mogoo majigininw ta nagari kan, Matigi Ala koson; mogow bee ra fagantanw bena ninsondiya Izirayeli ta Ala saninman koson.

²⁰ Sabu mogoo fariman tena ye tuun,
kumakolonfobaga bena ban,

minw bee tun be mogow denden ka kojugu ke o ra, olugu bee bena halaki;

²¹ olugu le tun be adamadenw jaraki ni o darakumaw ye,
ka jan la dugu kititigebagaw na dugu donda ra ka o lafiri,
ka mogoo terenninw ta jo bosi o ra ni faninyakumaw ye.

²² O koson Matigi Ala

min ka Iburahima kunmabo,

ale ko Yakuba ta somogow ma ko:

«Sisan koni, Yakuba ta mogow tena maroya tuun,
o kun tena suuru tuun.

²³ Sabu ne boro bena baara min ke o ce ra,

ni o ta denw nana o ye tuma min na,

o bena ne togo jate ko a saninyanin lo,

ka Yakuba ta Ala saninman jate ko a saninyanin lo,

ka siran fo ka yereyere Izirayeli ta Ala na.

²⁴ Mogoo hakiri lafirininw bena faamuri soro,

mogoo murutininw bena son karan ma.»

30

Misiran jamana ta demeri

¹ Bonoo bena aw den murutininw soro.

Matigi Ala ko ten!

Aw be aw ta kow latige, k'a soro o kow ma bo ne ra,

ka jennogonyaw don, minw te ne sago ye,

ka to ka jurumun do fara do kan.

² Aw be sira ta ka taga Misiran,

k'a soro aw ma ne nininka;

aw b'a fo ko aw be taga aw yere karifa Farawona ta fanga koro,

ka dogoyoro nini Misiran jamana suma koro.

³ Farawona ta karifari bena ke aw fe maroya le ye;

Misiran jamana ta dogoyoro suma bena ke aw kun suuru sababu le ye.

⁴ O ta namogow sera fo Sohan ka ban,

o ta ciradenw sera fo Hanesi ka ban.

⁵ Nka o bee bena maroya Misirankaw ta ko ra,

sabu o tena se ka o mako na,

o tena se ka o deme, walama ka o nafa;

Misirankaw ta ko bena ke o fe maroya ni mafiyenyari le ye.

⁶ Kuma min fora woroduguyanfan kongokolon ta beganw ta ko ra:

«Degu ni kononofiri be jamana min na,

jaramusow, ani jaracew be jamana min na,

fonfonnin ni sajuguba kamantigi be jamana min na,

o ka o ta naforow la o ta faliw ko ra,

ka o borofenw la nogomew ko ra ka o jamana le cetige,

ka taga o naforo di siya do ma, siya min tena foyi na o ye.

⁷ Misiran ta demeri ye gbansan le ye,
a te foyi ja;
o koson ne be o ta jamana wele ko:
<Mankancamantigi kokebari!> »

Ala ta magow kera mago murutininw ye

⁸ Ayiwa, sisan taga nin kow sebe walaka do kan o ja na;
a sebe gbolokitabu do kan,
janko a sebenin ye to yi lon nataw koson,
ka ke ne seere ye wagati bee, ani tuma bee.

⁹ Sabu siya murutinin lo,
den faninyafobagaw lo,
den minw t'a fe ka Matigi Ala ta sariya ta kuma lamen.

¹⁰ O b'a fo cira yerikebagaw ye ko: «Aw kana foyi ye k'a fo an ye!»
O b'a fo cira ladibagaw ye ko: «Aw kana cankuma si ke ka an ladi!
Aw ye kumadimanw doron le fo an ye,
cirayakuma minw be an nega, aw ye o le fo an ye.

¹¹ Aw ye siranuman bla, aw ye jenge ka bo sira terennin kan!
Aw kana Izirayeli ta Ala saninman ta kuma do fo an ja koru tuun!»

¹² O koson Izirayeli ta Ala saninman ko:

«I n'a fo aw banna nin kumaw ma,
ka aw jigi la tori ni janfa kan,
ka aw boromala o kan,

¹³ o koson nin terenbariyakow bena ke aw fe i ko cida bora kogojan min na;
kogo be jenge, ka na bara ka ben yoronin kelen na.

¹⁴ A bena ben ka yerege, i ko dagalalagabaga ta daga be ci cogo min na,
k'a toro hali foyi te to a ko;
foyi te soru a ko min be se ka hali tasuma bo,
walama ka ji ta ko ra.»

Ala ta magow ma son ka nimisa

¹⁵ Dununatigi Ala, Izirayeli ta Ala saninman ko:

«Ni aw ka seko Ala ma, ka aw hakiri sigi, aw ta kisiri bena soru o le ra;
ni aw ka namalo, ka aw jigi la ne kan, aw ta baraka bena soru o le ra.

Nka aw ma son o ma!

¹⁶ Aw ko: <Fiyewu, anw be yelen so le kan ka bori!>
Ayiwa, aw bena bori haali!

Aw ko: <An b'a fe ka yelen soca telimanw le kan!>

Ayiwa, aw nogbenbagaw fana bena teliya aw ko.

¹⁷ Aw ce waga kelen bena bori ce kelen ja;
ce looru bena aw bee labori,
fo ka na aw to to kelen kelen i ko bere turunin kuru kan,
i ko darapo min be kongori kunna.»

Ala ta makari ka bon

¹⁸ O bee n'a ta, Matigi Ala b'a fe ka makari aw ra;
a b'a fe ka hina aw ra,
sabu Matigi Ala ye cantigi Ala le ye.
Minw bee b'a makono, olugu ta pana.

¹⁹ Siyon dugumogow, Zeruzalemukaw,

aw tena kasi tuun!

Ni Ala nana aw kasikan men, sigiya t'a ra, a bena makari aw ra;
ni a nana aw kan men, a bena aw jaabi.

²⁰ Matigi bena domuni di aw ma aw ta degu wagatiw ra,
ka ji di aw ma aw ta sege wagatiw ra.

Aw karanbaga tena dogo aw ma tuun;
aw yere na bena a ye.

²¹ Ni aw ka taga aw kininboro fe,
walama aw numanboro fe,
aw bena kumakan do men aw ko fe, ko:
«Sira ye nin ye, aw ye tagama a kan!»

²² O tuma aw ka warigbe la aw ta jo yiriraman minw kan,
ani aw ka sanin gbasi k'a la aw ta jo negeraman minw kan,
aw bena o fenw bee jate i ko fen saninyabariw.

Aw bena o ce ka o firi, i ko fen nogoninw,
k'a fo o ma ko: «Aw ye taga ka bo yan!»

²³ Ni o kera, aw ka siman min dan dugukolo ra,
Ala bena sanji ben o kan.

Siman minw bena bo dugukolo ra,
o bena baraka soro, ka diya.

O wagati ra, aw ta beganw ta domunikeyorow bena ke kenegbebaw le ye.

²⁴ Misiw ni fali minw be aw ta dugukolo sene,
aw bena kogoo ke olugu ta domuni na k'a timiya;
aw bena o ta bin domutaw woloma, k'a yerege ka na o koro.

²⁵ Ji bena woyo caman kurujanw bee kunna,
ani kongorijanw bee kunna,
aw juguw fagalon na,
ani o ta sankasojanw benlon na.

²⁶ Karo yeelen bena ke i ko tere yeelen,
tere yeelen baraka bena bonya fo sinaga wolonfla,
ka ke i ko tere wolonfla yeelen faranin pogon kan.
A bena ke ten le, lon min na Matigi Ala bena a ta mogow ta joriw flake,
ka o ta bugorinow keneya.

Ala bena Asirikaw kere

²⁷ A fe, Matigi Ala togoo be nana ka bo fo yorojan;
a ta dimi ka fari.

A be na i ko sankaba finmanba;
a darakumaw bee ka fari,
a nenkun be i ko tasuma fariman.

²⁸ A dafono be i ko ko min fara fo ka bo kene ma,
min ji be se fo mogoo kan koro;
a bena siyaw tenten ni a ta halakiriteme ye,
a be karafe don o da ra ka o mina ka taga o latunu.

²⁹ Aw bena donkiri la, i ko aw b'a ke cogo min na su fe aw ta panagbelonw na. Aw
jusu bena diya i ko filen be fiyera mogoo minw ye, o tagato Matigi Ala ta kuru kan,
Izirayeli ta Ala barakaman ta yoro ra.

³⁰ Matigi Ala bena kuma ni a ta masacekan ye;
mogow bena a boro barakaman jigito ye o kan

ni a ta dimiba ye,
ani a ta tasuma farimanba,
ani sanjiba, ani sanfɔɔɔ, ani sanberɛ.

³¹ Ni Asirikaw nana Matigi Ala kan mɛn, o ja bɛna tige;
Matigi Ala bɛna o bugɔ ni a ta bere ye.

³² Ni Matigi Ala bɛ o bugɔ, longanw ni koraw bɛna fɔ, bere ja kelen kelen bɛɛ ra.
Ala yɛrɛ boro le bɛna wuri o kama ka o kɛrɛ.

³³ Kabini wagatijan, tasumaba dɔ labɛnna ka ban,
a labɛnna masacɛ le kama;
a kɔnɔ ka dun, a ka bon;
tasumaba ani logɔ caman lo.
Matigi Ala yɛrɛ dafɔɔɔ le b'a mana k'a kɛ tasumamanaba ye.

31

Bɔnɔ bɛna Misiran tagabagaw sɔrɔ

¹ Minw bɛ taga Misiran, ka taga Misirankaw ta demeri jini, bɔnɔ bɛna olugu sɔrɔ,
sabu o bɛ o boromala Misirankaw ta sow le kan,
o bɛ o jigi la Misirankaw ta sowotoro caman le kan,
ani o ta sotigiw ta baraka bonya kan;
nka o tɛ o ja lo Izirayɛli ta Ala saninman na,
o tɛ jija ka Matigi Ala ta jɛnɔɔɔɔɔɔɔɔ jini;

² k'a sɔrɔ ale fana ye hakiritigi ye,
a bɛ kojugu kɛ mɔɔɔ ra,
a fana tɛ a darakuma yɛlɛma.
A bɛna wuri kojugukɛbagaw ta jɛn kama,
ani terenbariya kɛbagaw ta demɛbagaw kama.

³ Misiranka ye adamaden le ye, Ala tɛ;
o ta sow ye bɛganw le ye, Ala ninw tɛ.
Ni Matigi Ala nana a boro kɔrɔta,
demɛbaga bɛna talon, a bɛ min demɛna o bɛ ben;
o bɛɛ bɛ halaki jɔɔɔn fɛ ka ban.

Ala kelenpe le ye Zeruzalɛmu bɔsibaga ye

⁴ Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko:
«Ni jara bɛ mankan ci,
ni jaranbelen bɛ mankan ci a ta domuni kɔrɔ,
hali ni sagagbenbagaw ta jɛnkuru bɛɛ lajennin welera a kama,
olugu ta mankan tɛ jara ja tige,
o ta wɔyɔkan tɛ a lasiran.

O cogo ra, Fangatigi Ala bɛna jigi,
ka na kɛrɛ kɛ Siyɔn kuru kan, ani a kongori kan.

⁵ Kɔnɔ b'a kaman yangan a ta denw kunna cogo min na,
Fangatigi Ala bɛna Zeruzalɛmu kɔrɔsi o cogo ra;
a bɛna a kɔrɔsi, k'a bɔsi,
k'a tanga, k'a kisi.»

⁶ Aw murutira Matigi Ala min ma pewu, aw ye sekɔ ka na ale le ma,
aw Izirayɛlimɔɔɔw! ⁷ O lon na, kɔni, aw yɛrɛ boro tun ka batofɛn gbansan
warigberamanw, ani a saninlaman minw lalaga, aw bɛna o bɛɛ firi.

⁸ «Kerekemuru do bena Asirikaw faga, nka mogow ta kerekemuru te; kerekemuru min te adamadenw ta ye, o le bena o halaki.

O bena bori o kerekemuru ja;

o juguw bena o ta kanbelendenw mina ka o bla jagboyabaaraw ra.

⁹ Min ye o ta ce barakatigi ye, jatige bena o labori;

o ta kerekuntigiw bena bori ka o ta darapo to.»

Matigi Ala ko ten,

min ta tasuma mananin lo Siyon dugu konɔ,

min ta tasumaba mananin lo Zeruzalemu.

32

Masace terennin

¹ A fle, masace do bena sigi masaya ra ka kana ni terenninya ye; a ta jamana pamogow bena sigi ka kana ni can ye.

² O bee bena ke i ko dogoyoro min be mogɔ tanga foɔ ma,

i ko bon min be mogɔ tanga sanfoɔ ma,

i ko ji min be woyo ka dugukolojalan nigi,

i ko mogow be sigi farakuruba min suma ra kongokolon konɔ.

³ Minw be yeri ke, olugu ja tena fin,

minw be menni ke, olugu bena o toro malo.

⁴ Mogɔ miiribariw bena hakiri soro ka faamuri ke;

minw da be sigisigi, olugu bena kuma ka ja.

⁵ O tena naloman ke fagama ye tuun,

walama ka nanbaramogɔ ke mogoba ye.

⁶ Naloman be nalomanyakumaw le fo,

terenbariyakow le b'a jusukun na;

a be Alapasiranbariyakow ke,

ka togocenkumaw fo Matigi Ala ma.

A be kongoto konɔbara lakolon to,

ka minlogoto jen minnifen na.

⁷ Janfabaga ta kewalew ka jugu;

a be kojuguw le naninya

ka nanibagatow halaki ni faninyakumaw ye,

k'a soro fagantan be min fora, a jo le be o ra.

⁸ Nka mogosobe be ko sobe le ke;

a fana be to a ta mogosobeya sira le kan.

Zeruzalemu musow ta kiti ni Ala ta makari

⁹ Aw muso fereninw,

aw ye wuri ka ne lamɛn!

Aw sunguru minw lanin be aw yere ra,

aw ye aw toro malo ka ne darakan lamɛn!

¹⁰ Ni san kelen temena, ka doonin fara o kan,

aw minw lanin be aw yere ra, aw bena yereyere,

sabu rezenmo tigeta tena soro,

siman tigeta tena soro.

¹¹ Aw ja bena tige, aw muso fereninw!

Aw minw lanin be aw yere ra, aw bena yereyere!

Aw ye fani bo aw yere ra, ka aw fari lakolon to,

ka borofaniw siri aw yere ce ra.

12 Aw ye aw disi gbasigbasi*,
 ka kasi aw ta foronumanw koson,
 ani aw ta rezenforo denkonumanw koson,
 13 ani ne ta mɔgɔw ta dugukolo koson,
 ɲaniw, ani nonfonw wurira ka dugukolo min fa.
 Aw ye kasi o ta bonw koson, bon minw tun fara ninsɔndiyakanw na,
 ani nin dugu min tun fara janagbekanw na.

14 Sabu masabonba lakolon tora,
 duguba mankantigi kera yɔrɔ lakolon ye.
 Masabonba ni sankasojan bena ke tomo ye wagati bɛɛ;
 a bena ke kongofaliw ta toronkeyɔrɔ ye,
 ka ke beganw ta domuniyɔrɔ ye.

15 A bena ke ten, fɔ lon min na Ala bena a Nin lajigi an kan ka bo san fe,
 ka kongokolon yeɛma k'a ke yiriforo ye,
 ka yiriforo yeɛma k'a ke yiritu ye.

16 O wagati ra, kongokolon sigibagaw bena can sira tagama,
 dugukolonumanw sigibagaw bena terenninya sira ta.

17 Terenninya nafa bena ke hera ye;
 terenninya tonɔ bena ke hera ni laganfiya ye wagati bɛɛ.

18 Ne ta mɔgɔw bena sigi hera yɔrɔ le ra,
 foyi te se o ma yɔrɔ min na;
 o bena sigi yɔrɔ nasumanin laganfiyaninw na.

19 Hali ni sanberɛ ka yirituw halaki,
 ka dugu ben k'a ci,

20 aw ta bena na, aw minw be dannu ke jidaw bɛɛ ra;
 aw bena aw ta misiw, ani aw ta faliw bla o ye yaala o sago ma.

33

Bɔnɔ min bena cɛnrikebagaw sɔrɔ

1 Bɔnɔ bena ele sɔrɔ, ele min be cɛnri ke
 k'a sɔrɔ mɔgɔ ma cɛnri ke ele fe,
 ele min be tɔw janfa,
 k'a sɔrɔ mɔgɔ ma ele janfa.
 Ni i nana ban i ta cɛnri ra tuma min na,
 cɛnri bena se ele fana ma;
 ni i nana ban i ta janfa ra tuma min na,
 o bena ele fana janfa.

2 E, Matigi Ala, makari an na,
 an be ele le makɔnɔna;
 i boro baraka ye an demɛ lon bɛɛ,
 ka an kisi an degu wagatiw ra.

3 Ni i ta mankanba bɔra, mɔgɔw be bori;
 ni i wurira ka lo dɔron, siyaw be janjan.

4 O juguw be o borofenw bɛɛ ce, i ko tonmisenw be siman domu cogo min na;

* 32:12 32.12 Ka o disi gbasigbasi: O mɔgɔw tun be deri ka o le ke k'a yira ko o jusu kasira.

o be girin ka la a kan i ko tɔnw camanba.

⁵ Matigi Ala kɔrɔtanin lo,
sabu a siginin be fɔ san fɛ;
a be Siyɔn dugu fa can ni terenninya ra.

⁶ A bena aw tanga aw ta dunupalatige bee ra:
Hakiritigiya ni lonniya ye naforo le ye, min be mɔgɔ kisi;
Matigi Ala nasiran le ye aw ta naforo ye.

Matigi Ala bena a ta mɔgɔw demɛ

⁷ A fle, cɛfariw be kule cira siradaw ra;
ciraden minw tun tagara hera jini, olugu jusu kasinin be kasira.

⁸ Sirabaw lakolon lo,
mɔgɔ si te temena siraw fe tuun.
Mɔgɔw ka jɛnɔgɔnya cɛn,
o ka seerew dɔgɔya,
o ma mɔgɔ si jate.

⁹ Jamana ta kera maɲumanko ye, a halakira,
Liban mara maroyara, a yiriw bee jajara,
Sarɔn mara kera i ko kongokolon,
Basan ni Karimeli kera yɔrɔ lakolonw ye.

¹⁰ «Sisan kɔni, ne bena wuri,
Matigi Ala ko ten.
Sisan ne ta bonya bena yira;
sisan ne bena kɔrɔta.

¹¹ Aw ka binjalan le kɔnɔ ta;
aw bena binpaga le woro.
Aw yere nenekiri ta fɔnɔ bena ke tasuma ye ka aw halaki.

¹² Jamana mɔgɔw bena jeni i ko faragbe be jeni cogo min na,
walama i ko nani be tige k'a jeni tasuma ra cogo min na.»

¹³ Aw minw be yɔrɔjan na, ne ka ko minw ke, aw ye o lamɛn!
Aw minw be yɔrɔsurun na, aw ye ne ta sebagaya lon.

¹⁴ Jurumunkɛbagaw ja tigera Siyɔn dugu kɔnɔ,
siranya ka Alapasiranbariw mina fɔ o be yereyere.
O ko: «Anw cɛ ra, jɔntigi le be se ka to nin tasuma fariman kɔrɔ?
Anw cɛ ra, jɔntigi le be se ka to nin tasumaba fagabari kɔrɔ?»

¹⁵ Mɔgɔ min be tagama terenninya kan,
min be kuma ka kapa ni can ye,
min te sɔn naforojugu sɔrɔri ma,
min be a boro kuturu ka ban ka surafenw mina,
min b'a toro datugu janko a kana hali mɔgɔfagakumaw men a toro ra,
min b'a na datugu janko a kana hali kojugu ye a na ra,

¹⁶ o tigi le bena sigi yɔrɔ kɔrɔtaninw na;
farayɔrɔ barakamanw le bena ke a dogoyɔrɔ ye;
domuni bena di a ma,
ji fana tena a dese.

Zeruzalɛmu bena bɔsi

¹⁷ Aw na bena masace ni a ta cɛpa ye,
aw bena jamana ni a bonya bee fle.

18 Aw hakiri bena jigi folofolo ta jatigekow ra:
«Warijatebaga be min? Wariminabaga be min?
Sankasojanw korosibaga be min?»*

19 Aw tena o mogɔ wasobagaw ye tuun fiyewu;
o mogɔ minw ta kan ka gbelen, aw te se ka minw ta kan men;
mogɔ minw ta kuma jagaminin lo, aw te se ka minw ta kumaw faamu.

20 Aw ye Siyon dugu fle, an ta Ala bato nanagbew dugu lo;
aw na bena Zeruzalemu ye, dugu namalonin;
a fanibonw tena bo o no ra tuun,
fanibonw ta negeberew tena bon tuun,
o sirijuruw tena tige tuun.

21 Matigi Ala bena a ta bonya yira an na o yoro le ra;
a bena ke i n'a fo ba belebelew, ani kobaw ka yoro min lamini,
kerekedenw ta jirakurunw te teme ji minw kan,
jirakurunba fana te teme a kan.

22 Sabu Matigi Ala le ye an ta kolatigebaga ye,
Matigi Ala le ye an kuntigi ye,
Matigi Ala le ye an ta masa ye,
ale le bena an kisi.

23 An juguw ta jirakurunw ta juruw yogyogora;
o te se ka kurun ta fanisiribere mina ka na tuun,
o te se ka kurun ta fani layelen, k'a foni tuun.
O ra an bena o borofenw camanba le ce ka o taran jogon na;
hali senkelenninw bee bena o ninyoro soro a ra.

24 Zeruzalemu dugumogɔ si tena a fo ko: «Ne man kenel!»
Mogɔ minw signin be yi, olugu ta terenbariyaw bena yafa o ma.

34

Edomukaw ta kiti

1 Siyaw, aw ye gbara ka na menni ke!
Jamanaw ta mogow, aw ye aw janto nin kuma ra!
Dugukolo n'a danfenw bee ye lamenni ke,
dunupa ni a konofenw bee.

2 Sabu Matigi Ala ta jusubo bena ben siyaw bee kan,
a ta jusufariya bena ben o ta kerakejamaw bee kan,
a bena o bee halaki,
a bena o labla fagari kama.

3 O ta mogɔ faganinw firinin bena to yi,
o suw kasa bena bo,
o jori bena woyo kuruw kan.

4 Sankolokonofenw bee bena yeele;
a bena sankolo kuru i ko gbolokitabu;
a konofenw bee bena benben
i ko rezen flaburuw be jaja ka benben cogo min na,
i ko toro flaburuw be jaja ka benben cogo min na.

* 33:18 33.18 O mogow ye Asiri jamana ta fagamaw ye, minw tun o fanga digi Izirayelimogow kan folo.

⁵ Ala ko: Ne ta kerekemuru minna fɔ ka panamini sankolo kɔnɔ;
sisan a jigitɔ flɛ Edomukaw kan,
ne ka kiti ben o mɔgɔ minw kan ko ne bɛ o halaki ka ban pewu!

⁶ Matigi Ala ta kerekemuru fara jori ra, a munnin lo ni turu ye:
sagadenw, ani bakɔrɔninw jori,
ani sagajigiw kɔkiriw ta turuw;
sabu saraka dɔ bɛna bɔ Matigi Ala ye Bɔsira,
fagariba dɔ bɛna kɛ Edomu jamana ra.

⁷ Kongomisiw fana bɛna benben o wagati kelen na,
ani misigberenw, ani misitoranw;
o ta jamana bɛna jori min fɔ ka fa,
a dugukolo buguri bɛɛ bɛ kɛ sogoturu ye.

⁸ O lon bɛna kɛ Matigi Ala ta mɔnɛbolon le ye,
ka kɛ hakesarasan ye, ka Siyɔn dugu dimibɔ.

⁹ Edomu jamana ta kɔw bɛna yelem a ka kɛ mananji le ye;
a buguri bɛ kɛ kiribi ye,
o ta jamana bɛna kɛ mananji tasumaman ye.

¹⁰ Su ni tere, a tasuma tɛ faga;
a sisi bɛ wuri wagati bɛɛ.

A bɛna kɛ yɔrɔ lakolon ye wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ;
mɔgɔ tɛna tɛmɛ o ta jamana kɔnɔ tuun.

¹¹ Kɔnɔdabaw, ani juguninw bɛna o yɔrɔ kɛ o ta ye;
gbingbinw, ani kankanw bɛna a kɛ o ta siyɔrɔ ye.
Ala bɛna halakiri juru le kɛ ka jamana suma,
ka cɛnri juru kɛ k'a suma.

¹² O ta fagamaw si tɛna kɛ yi tuun, ka masacɛ wɛrɛ sigi;
o ta kuntigiw bɛɛ bɛna ban!

¹³ Naniw bɛna wuri o ta masabonw kɔnɔ,
binjuguw, ani naniyiriw bɛna falɛn o ta sankasojanw kɔnɔ.
A bɛna kɛ kongowuruw dogoyɔrɔ le ye,
ani kɔnɔsogolonw ta so.

¹⁴ Kongowaraw ni suruguw bɛna nɔgɔn kunbɛn yi,
kongobakɔrɔninw bɛna nɔgɔn wele yi,
gbingbinw* bɛna a kɛ o sigiyɔrɔ ye,
sabu o bɛna laganfiya sɔrɔ yi.

¹⁵ Saw bɛna o ta naga la yi, ka o ta fanw la yi,
ka o kɔrɔsi fɔ ka na o tɔtɔ, ka o denw lajɛn o yɛrɛ kɔrɔ.
Dugaw bɛna nɔgɔn lajɛn yi,
o bɛɛ kelen kelen ni o jɛnɔgɔn.

¹⁶ Aw ye Matigi Ala ta kitabu ta, k'a karan; a fɔra ko:
Ni bɛganw si tɛna fɔn yi,
o si tɛna fɔn o jɛnɔgɔn na yi;
sabu Matigi Ala yɛrɛ da le kumana o fɛ,
a yɛrɛ nin le ka o lajɛn.

* **34:14** 34.14 Gbingbinw: Heburukan na a fɔra ko: Liliti. Dow b'a miiri ko Babilonikaw fɛ, o tun ye o ta jinamuso dɔ tɔgɔ le ye.

17 Ale yere le ka o bee ninyoro di o ma,
 a yere boro le ka nin dugukolo suma k'a di o ma;
 a bena ke o ta ye tuma bee,
 o bena sigi a kono wagati bee, ani tuma bee.

35

Ala ta mogow lablawagati ta hera

1 Kongokolon ni dugukolo janinw ye nagari,
 kenegbeyoro janinw ye ninsondiya!
 Yiriw ye falen yi, ka fiyeren ka na i ko kongobinw.

2 Yiriw bee ye fiyeren caman ke,
 yoro bee ye ninsondiya, ka nagari fo ka donkiri la.
 Liban kuruw ta bonya nagon le bena di aw ma,
 ani Saron kenegbe ni Karimeli kuruw ta noro.
 Mogow bena Matigi Ala ta bonya ye,
 o bena an ta Ala ta noro ye.

3 Minw sagera fo ka o borow magaya, aw ye olugu ja gbeliya;
 minw kinbiriw be yereyerera, aw ye baraka don olugu ra.

4 Minw ja tigera, aw y'a fo olugu ye ko:

«Aw ye jija! Aw kana siran!
 Aw ta Ala ye nin ye,
 a be nana aw dimibo;
 Ala bena na aw juguw sara,
 a bena na aw kisi.»

5 O wagati ra, fiyentow naw bena ye,le,
 torogberenw torow bena daye.

6 Sendimitow bena pan i ko mankalanin,
 bobow nenkunw bena labla, o daw bena donkiri la.
 Sabu jibaw bena seri ka bo, ka woyo kongokolon kono,
 kodingaw bena fa ka woyo yorojalanw na.

7 Yorojalan bena ye,lema ka ke koba ye,
 yoro jintanw be ke bununjiw ye.
 Kongowuruw tun be deri ka la yoro minw na,
 kongobinw, ani kodarabinw bena falen o yorow bee ra.

8 Siraba do bena ke yi,
 o bena o sira wele ko sira saninman;
 Mogo saninyabari si tena teme a kan;
 a bena ke Ala ta mogow doron ta le ye.
 Tagamabaga si tena o sira ta ka tunu, hali hakirintanw.

9 Jara tena ye o sira kan,
 wara fariman si tena o sira ta,
 mogo tena ben ni o fenw nagonw si ye o sira kan;
 Ala ta mogo kisininw le bena tagama a kan.

10 Matigi Ala ta mogo kunmaboninw bena seko ka na o cogo le ra;
 o bena don Siyon dugu kono ni nagarikanw ye,
 hera banbari le bena jigi o kunna.
 Jusudiya ni nagari bena na o fe,

jusukasi ni n̄unakanw bena ban.

36 Masace Ezekiyasi ta ko

(36-39)

*Asiri masace nana Zeruzalemu kama
(Masacew flanan 18.13,17-37)*

¹ Masace Ezekiyasi ta masaya san tan ni naaninan na, Asiri masace Senakeribu nana Zuda mara ta dugu barakamanw bee kere ka o duguw mina. ² Asiri masace k'a ta kerekuntigiba ci ka bo Lakisi ka taga masace Ezekiyasi fe Zeruzalemu ni kerekejama ba do ye. Ji min be dugu sanfeyoro ra, a tagara lo o jisira koro, fanikobagaw ta foro sira kan.

³ O tuma, Hilikiya dence Eliyakimu min ye masace Ezekiyasi ta so korosibaga ye, ani Sebina, min ye seberikebaga ye, ani Asafu dence Yoha, min ye masace ta kumalasebaga ye, olugu bora dugu kono ka taga o kunben. ⁴ Asiri masace ta kerekuntigiba k'a fo o ye ko: «Aw ye taga a fo Ezekiyasi ye, ko masaceba, Asiri masace ko: <O tuma ele jigi lanin be jontigi le kan sa? ⁵ Ne b'a fo i ye ko ni i ko, ko kere hakiri ni kerekefanga be ele fe, o ye kuma gbansan le ye. Ele ka i jigi la jontigi le kan ko i be murutira ne ma? ⁶ A fe, i be i jigi lara Misiran masace le kan, k'a soro ale ye kara kunkurun le ye; ni mogo o mogo k'a jigi la a kan, a be o tigi boro sogo k'a mandimi. Can lo de, Misiran masace Farawona be ten le; ni ele mogo o mogo ka i jigi la a kan, a be o le ke i ra. ⁷ I be se k'a fo ne ye ko aw jigi be Matigi Ala, an ta Ala le kan! O tuma ele Ezekiyasi yere ma o Ala kelen ta sonnikeyorow ni a ta sarakabonanw le cici, k'a fo Zuda mara mogo, ani Zeruzalemukaw ye ko o ka kan ka Ala bato nin sarakajenifen* doron le kan wa?»

⁸ «Ayiwa, sisan, i ka kan ka ben le jini ni ne matigice ye, min ye Asiri masace ye. Ni o kera, ne bena so waga fla di i ma, ni i be se ka mogo soro min bena o bori koni.

⁹ Ele be se ka mun le ke ka hali anw ta kerekekuntigi ce kelen doron lalo, hali ni a kera ne matigice ta kuntigiw bee ra fitini le ye? Aw jigi be Misirankaw le kan, ko olugu bena sowotorow ni sotigiw di aw ma ke! ¹⁰ O tuma ele b'a miiri ko ne be se ka wuri ka na nin jamana halaki ni a ma ke Matigi Ala yere sago ye wa? Matigi Ala yere le k'a fo ne ye ko: <Taga nin jamana kama ka taga a halaki!> »

¹¹ Eliyakimu, ani Sebina, ani Yoha, olugu k'a fo Asiri masace ta kerekuntigiba ye ko: «Sabari, i ye kuma i ta jonw fe Aramekan na; an be o men. I kana kuma an fe heburukan na, k'a to mogo to minw be dugu kogo kan olugu y'a men.» ¹² Asiri masace ta kerekuntigiba ko: «O tuma ne matigice ka ne ci ko ne ye na nin kumaw fo ele ni i matigice doron le ye wa? A ka ne ci nin mogo bee le fe, nin mogo minw sigisiginin be kogo kan, minw bena o yere ta sokotaga domu, ka o yere jegenaji min i n'a fo ele yere.»

¹³ O ko, Asiri masace ta kerekuntigiba k'a kun korota, ka peren ni a fanga bee ye k'a fo heburukan na, ko: «Aw ye masaceba ta kuma lamen, Asiri masace! ¹⁴ Masace ko: <Aw kana a to Ezekiyasi ye aw lafiri, sabu a tena se ka aw bosu! ¹⁵ Aw kana a to Ezekiyasi ye aw lafiri, ko aw ye aw yere karifa Matigi Ala ma, ko sigiya t'a ra, Matigi Ala bena aw bosu, ko aw ta dugu tena to Asiri masace boro!»

¹⁶ «Aw kana Ezekiyasi lamen. Asiri masace ko: <Aw ye ben don ni ne ye, ko aw yere di ne ma. Ni o kera, aw bee bena aw ta forow rezenmow soro k'a domu, ka aw ta torosunw denw domu, ka aw ta kolonw ji min, ¹⁷ sani ne ye na aw ta ka taga ni aw ye aw ta jamana jagon do ra, siman ni duven be jamana min na caman, domuni ni rezensunw be jamana min na caman.»

¹⁸ «Aw kana a to Ezekiyasi ye aw lafiri ko: Matigi Ala bena an bosi. Yala siya tow ta alaw sera ka o kisi ka bo Asiri masace boro wa? ¹⁹ Hamatikaw, ani Aripadikaw ta alaw sera ka mun le ke? Sefarivayimukaw ta alaw sera ka mun ke? Yala o sera ka Samarikaw kisi ka bo ne boro wa? ²⁰ O jamanaw bee ra, jamana juman ta ala le sera k'a kisi ka bo ne boro, ka n'a fo ko Matigi Ala bena Zeruzalemu kisi ka bo ne boro?»

²¹ Ayiwa, o jera, o ma foyi fo, sabu masace Ezekiyasi tun k'a fo o ye ko o kana a jaabi. ²² O ko, Hilikiya dence Eliyakimu min ye masace Ezekiyasi ta lu korosibaga ye, ani Sebina min ye seberikebaga ye, ani Asafu dence Yoha min ye masace ta kumalasebaga ye, olugu sekora ka taga Ezekiyasi fe; o tun ka o ta deregew faranfaran. Asiri masace ta kerekuntigiba tun ka kuma minw fo, o tagara o lakari Ezekiyasi ye.

37

Ezekiyasi ka hakiri nini cira Ezayi fe (Masacew flanan 19.1-7)

¹ Masace Ezekiyasi ka o kuma men minke, a k'a ta derege mina k'a faran, ka borofani don a yere ra, ka taga Matigi Ala ta batoso konon. ² A k'a ta so korosibagaw kuntigi Eliyakimu ni a ta seberikebaga Sebina, ani sarakalasebagaw bee ta cekorobaw ci ka taga cira Ezayi fe, Amazi dence. O bee tun ka borofaniw le don o yere ra. ³ O tagara a fo Ezayi ye ko Ezekiyasi ko: «Bi lon ye jusukasilon, ani hakebolon, ani maroyalon le ye; sabu an ta kera i ko den minw jigiwagati sera, nka baraka te bamusow fe k'a woro. ⁴ A be se ka ke ko Matigi Ala, i ta Ala ka Asiri masace ta kerekuntigiba ta kumaw bee men, a matigice k'a ci ka na Ala panaman mafiyenya ni kuma minw ye. A be se ka ke ko Matigi Ala, i ta Ala bena o mafiyenyari juru sara Asiri masace ra. O koson mogon to minw belen panaman tora, sabari i ye Ala daari olugu ye.»

⁵ Masace Ezekiyasi ta jamana kuntigiw tagara Ezayi fe ni o kumaw ye. ⁶ Ezayi ka o jaabi ko: «Aw ye taga a fo aw matigice ye ko Matigi Ala ko: «I ka kuma minw men, Asiri masace ta kuntigiw nana ne dogoya ni kuma minw ye, o kumaw kana i lasiran. ⁷ A fe, Asiri masace bena kibaroya don men; ni a ka o kibaroya men, ne bena a kononosu k'a to a ye a latige ko a be seko a yere ta jamana ra. Ni a sera yi, ne bena a to o ye a faga ni kerekemuru ye.» »

Sanakeribu ta sebe ka Ezekiyasi lasiran (Masacew flanan 19.8-13)

⁸ Ayiwa, Asiri masace ta kerekuntigiba nana a men ko Asiri masace bora Lakisi, k'a taga Libina dugu kere. A wurira ka taga Asiri masace ko o yoro ra. ⁹ Nka Asiri masace nana kibaroya don men, ko Etiyopi masace min ye Tiraka ye, ko ale ni a ta kerekajama wurira ko o bena a kere. Asiri masace ka o men minke, a ka ciraden werew ci tuun Ezekiyasi fe ni sebe don ye, k'a fo a ye ko: ¹⁰ «Aw ye taga a fo Zuda masace Ezekiyasi ye, ko: «I kana a to i ta Ala ye i lafiri gbansan, ko i ka i jigi la ale kan minke, ko o ra Asiri masace tena se ka Zeruzalemu dugu mina. ¹¹ Asiri masacew ka min ke jamana tow bee ra, i yere ka o ye. O ka o bee halaki le pewu! Ele ko ele le bena bosi wa? ¹² Ne bemaw ka siya minw halaki, siya minw tun be Gozan dugu konon, ani Haran dugu, ani Resefu dugu, ani Edeni ta mogon minw tun be Telasari, yala o siyaw ta alaw sera ka o kisi wa? ¹³ Hamati ni Aripadi ni Sefarivayimu ni Hena ni Iva ta masacew be min sisan?» »

Ezekiyasi ta daariri (Masacew flanan 19.14-19)

¹⁴ Ezekiyasi ka sebe mina ciradenw boro, k'a karan; o ko, a tagara Matigi Ala ta batoso kono. A ka sebe dayele Matigi Ala na koro. ¹⁵ Ezekiyasi ka Matigi Ala daari, k'a fo a ye ko: ¹⁶ «Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala, ele min siginin be seruben melekew kunna. Ele kelen le ye dugukolo masayaw bee ta Ala ye. Ele le ka sankolo ni dugukolo dan. ¹⁷ Matigi Ala, i toro malo ka ne lamen! Matigi Ala, i na yele ka fleri ke! Senakeribu k'a ta ciraden ci ka na ele Ala panaman mafiyenya ni kuma minw ye, o lamen! ¹⁸ Matigi Ala, can lo ko Asiri masacew ka siya tow, ani o ta jamanaw halaki, ¹⁹ ka o ta alaw jeni tasuma ra; nka o alaw fana tun te ala panamanw ye; mogow yere boro ka fen minw lalaga ni yiri ni kabakuru ye, o lo; o koson o sera ka o halaki. ²⁰ O ra, Matigi Ala, an ta Ala, an kisi ka bo Senakeribu boro, k'a to dunupa masayaw bee y'a lon ko ele kelenpe le ye Matigi Ala ye.»

*Matigi Ala ka Ezekiyasi ta daariri jaabi
(Masacew flanan 19.20-34)*

²¹ Amazi dence Ezayi ka cira bla ka taga a fo Ezekiyasi ye, ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, i ka min daari Asiri masace Senakeribu ta ko ra, ale ta kuma ye nin ye; ²² Matigi Ala ka min fo Asiri masace kama, o ye nin ye; a ko:

Siyon dugu te ele jatera foyi ye,
a be i logobora le.

Zeruzalemu dugu cejumanba
be yerekora ele ma le, fo k'a kun yuguyugu.

²³ Ele ka ne le mafiyenya, ka ne dogoya wa?

Ele kumana k'a yira ne le ra wa?

Ele ka i na don ne le ra wa,
ne min ye Izirayeli ta Ala saninman ye?

²⁴ I ka i ta ciradenw ci ka na ne mafiyenya, ne Matigi Ala!

I ko: <Ne ta sowotoro caman sababu ra,
ne yelenna fo kuruw kunna,
ka taga se fo Liban jamana cemanca ra;
ne ka Liban sediriyiriw bee ra jamijanw tige
ani siperesiyiriw bee ra pumanmanw.
Ne bena yelen kuruw bee ra jamijan kunna,
ka taga don fo o ta yirituba yere kono.>

²⁵ I ko: <Ne ka kolonw sozi
ka o ji min.

Ni ne ka ne sen la Misiran jamana kono,
ne be Nili bajiw bee ja.>

²⁶ «O tuma ele m'a lon
ko ne kitira nin kow ra kabini wagatijan wa?
Kabini folofolo ne tun ka ko minw laben k'a bla,
sisan ne be o le kera.
Ne k'a latige ko ele le bena dugu barakamanw halaki,
fo ka o ke tomow ye.

²⁷ O duguw ta mogow baraka banna,
jatige ni maroya ka o mina;
o kera i ko kongobinw,
i ko bin nuginw,
i ko binjalan min be bon kunna;
a kogobari be ja.

28 «Nka ne ka ele sigituma lon,
ka i botuma lon, ka i dontuma lon,
ani wagati min i jusu be bo ne kama.

29 Ayiwa, i n'a fo i jusu bora ne kama,
i ta wasokanw fana sera ne toro ma,
ne bena ne ta nunnanegge don i nun na,
ka ne ta karafe don i da ra,
i nana sira min fe,
ne bena seko ni i ye o sira kelen fe.

30 «Ayiwa, ele Ezekiyasi, nin bena ke tagamasiyen ye ele fe: Simankise minw benbenna foro konɔ ka falen o yere ma, aw bena o siman le domu jinan. San were, minw bena falen o yere ma tuun, aw bena o domu. Nka a san sabanan, aw yere le bena aw ta siman dan, k'a tige, k'a domu; ka aw ta rezenforow sene, k'a den domu.

31 «Ni o kera, Zuda ta mogɔ to minw janaman tora, olugu bena ke i ko yiri min ka lilinkuraw bo, k'a lilinw don fo dugukolo jukoro, ka nugu kura ye tuun, fo ka den.

32 «Can lo, mogɔ dow belen bena wuri Zeruzalemu dugu konɔ, mogɔ dama dama bena kisi, ka lo Siyon kuru kan. Fangatigi Ala bena o le ke aw ye a ta kanuyaba koson.

33 «O koson Matigi Ala ka min fo Asiri masace ko ra, o ye nin ye: Asiri masace tena don nin dugu konɔ, a tena mogɔ si bon ni a ta bijnaw ye, a tena mogɔ si kere ni a ta negebennan ye, a tena yelenyoro lo ka yelen o kan ka dugu kere. 34 A nana sira min fe, a bena seko o sira kelen le fe. A tena don nin dugu konɔ fiyewu! Ne Matigi Ala, ne le ko ten. 35 Ne le bena nin dugu tanga, k'a bosi, ne yere togo koson, ani ne ta jonce Dawuda koson.»

*Ala ta mogow kisicogo
(Masacew flanan 19.35-37)*

36 Matigi Ala ta meleke nana Asirika ce waga keme ni biseegi ni looru faga (185 000). Mogɔ tow wurira sogomada fe minke, o ka suw ye yoro bee ra. 37 O kera minke, Asiri masace Senakeribu sekora ka taga sigi Ninive dugu konɔ. 38 Nka lon do, k'a kinbiri gbannin to a ta ala ta sonnikebon konɔ, ala min be wele ko Nisiroki, a yere dencew, minw ye Adarameleki ni Sareseri ye, olugu nana ben a kan k'a faga ni kerekemuru ye, ka bori ka taga Ararati jamana ra. A dence Esari Hadon sigira masaya ra a no ra.

38

*Ezekiyasi ka Ala daari a ta bana ko ra
(Masacew flanan 20.1-11)*

1 O wagati ra, Ezekiyasi nana bana, fo a tun be jini ka sa. Amazi dence Ezayi tagara a fe ka taga a fo a ye ko: «Matigi Ala ko i ye i ta lu kojaw laben, sabu i bena sa; i tena keneya ka bo nin bana ra.»

2 Ezekiyasi k'a na munu bon kogo fan na, ka Matigi Ala daari. 3 A ko: «E, Matigi Ala, i hakiri to ne ra, sabu ne tugura i ko ni kankelentigiya le ye, ni ne jusukun bee ye; ko min ka di i ye, ne ka o le ke.» Ezekiyasi ka o fo minke, a kasira kosebe.

4 Matigi Ala kumana Ezayi fe k'a fo a ye ko: 5 «Taga a fo Ezekiyasi ye ko Matigi Ala, a bemace Dawuda ta Ala ko: <Ne ka i ta daariri men, ne ka i ta paji fana ye. Ne bena sanji tan ni looru fara i si kan. 6 Ne bena ele ni nin dugu bosi ka bo Asiri masace boro. Ne bena nin dugu kisi.

7 «<Matigi Ala bena nin tagamasiyen le ke i ye, k'a yira i ra ko a ka kuma min fo, ko a bena o ke. 8 A fle, suma min be Ahazi ta so yelenyoro kan, ne bena a to o suma ye seko ka taga ko fe, ka se fo senlayoro tan.> »

Ayiwa, suma tun be so yelenyoro minw kan, tere sekora o kan tuun fo senlayoro tan.

Ezekiyasi ka Ala tando

⁹ Zuda masace Ezekiyasi ka kuma minw sebe a ta bana ni a keneyari ko ra, o ye nin ye; a ko:

¹⁰ Ne koni tun b'a fora ko ne bena taga le,
ka ne to ne si cemance ra;
ne bena taga don lahara donda fe,
ka ne si to ke o yoro ra.

¹¹ Ne tun ko, ko ne tena Matigi Ala ye tuun,
ko ne tena Matigi Ala ye dunupa ra yan mogo panamanw ce ra tuun,
ko ne ja tena adamaden si ye tuun
dunupamogow ce ra.

¹² Ne tun ko ne ta dunupalatige bosira ne ra ka taga,
i ko sagagbenbaga be a ta fanibon ta ka taga cogo min na.
Ne tun ko, ko i ka ne si kuru ka ban i ko jesedanbaga be fani kuru cogo min na,
ko ne tigera ka bo kpele ra ka ban,
ko sani tere ye ban ka se wulada ma, o b'a soro i ka ne laban.

¹³ Ne ka ne ta toro munu fo ka na dugu gbe,
nka i ka ne kolow bee karikari i ko jara;
ne ko sani tere ye ban, ka se wulada ma, o b'a soro i ka ne laban.

¹⁴ Ne tun be kasimisenw ke i ko naganaganin temeto san fe;
ne tun be nuna i ko tugani.
Ne ka fleri ke san fe, fo ka ne padenw baraka ban.
E, Matigi, ne kononofirira; na ne bosi!

¹⁵ Ne be se ka mun fo sa?
A kumana ne fe; ale yere le be nin kow kera.
Ne majiginin le bena tagama ne si to bee ra*,
ne ta jusukasi koson.

¹⁶ E, Matigi, mogo be panamanya nin kow le baraka ra,
ne be si soro nin bee le sababu ra fana;
i bena ne keneya, k'a to ne ye to si ra.

¹⁷ A fe, ne ta jusukasiba yelemana k'a ke jususuma ye;
i ta kanuya koson, i ka ne sama ka bo dingaba konon,
ka ne ta jurumun bee firi i ko fe.

¹⁸ Sabu kaburukonmogow le tena i fo ka i walenumanlon,
suw le tena i tando;
minw lajigira kaburu dinga konon,
olugu jigi te i ta kankelentigiya kan tuun.

¹⁹ Mogo panamanw, mogo panamanw,
olugu be se ka i fo ka i walenumanlon,
i n'a fo ne b'a kera cogo min na bi.

Facew be o denw karan
janko o ye i ta kankelentigiya lon.

²⁰ Matigi Ala ka ne kisi!

An bena donkiri la a ye ni an ta forifenw ye

* **38:15** 38.15 Kitabu dow konon a sebera ko: Ne te se ka sunogo.

an si bæ ra,
Matigi Ala ta batoso kɔnɔ.

²¹ Ayiwa, Ezayi tun k'a fɔ ko o ye na ni toromɔ siri kelen ye, ka na o lala Ezekiyasi ta joriw kan; ko ni o kera, a bæ keneya†. ²² Ezekiyasi tun k'a fɔ ko: «Tagamasiyen juman le bena a yira ko ne bena keneya fɔ ka taga don Matigi Ala ta batoso kɔnɔ tuun?»

39

Babilɔni masacɛ ta ciradenw nana Ezekiyasi fɛ
(Masacɛw flanan 20.12-21)

¹ Ayiwa, o wagati kelen na, Babilɔni* masacɛ Merodaki Baladan, min ye Baladan dence ye, ale ka Ezekiyasi ta bana ni a keneyako kibaroya mɛn minke, a ka sebe dɔ ke, ka bonya dɔ la o kan, ka o ci Ezekiyasi ma. ² O ko diyara Ezekiyasi ye kosebe. Fɛn o fɛn tun bæ Ezekiyasi ta fɛnmarayɔrɔw ra, a ka o bæ yira o ciradenw na: warigbe ni sanin, ani kasadiyananw, ani turu kasadimanw; a k'a ta kerekeminanw bæ yira o ra, ani a ta naforow bæ. Foyi le ma to a ta masaso kɔnɔ, ani a ta mara bæ kɔnɔ, ni Ezekiyasi ma min yira o ciradenw na.

Ala ka Ezekiyasi jaraki

³ O kow kɔ, cira Ezayi nana masacɛ Ezekiyasi fɛ, ka na a jininka ko: «Nin mɔgɔw bɔra min le? O nana mun le fɔ i ye?» Ezekiyasi ko: «O bɔra jamanajan dɔ le ra, fɔ Babilɔni, ka na ne fɛ.» ⁴ Ezayi k'a jininka tuun ko: «O ka mun ni mun le ye i ta so kɔnɔ?» Ezekiyasi ko: «Fɛn o fɛn bæ ne ta masaso kɔnɔ, o ka o bæ ye! Foyi ma to ne ta naforow ra, ni ne ma min yira o ra.»

⁵ Ezayi k'a fɔ Ezekiyasi ye ko: «Fangatigi Ala ta kuma lamɛn: ⁶ <Lon dɔ, bɛna se, fɛn o fɛn bæ i ta masaso kɔnɔ, i bɛmaw ka fɛn o fɛn lajɛn fɔ ka na se bi ma, o bɛna na o fɛnw bæ cɛ ka taga ni o ye Babilɔni; foyi tɛna to. Matigi Ala ko ten. ⁷ O bɛna i yɛrɛ mamaden dɔw mina, i yɛrɛ worodenw ta denw, ka taga ni olugu ye, ka taga o bɔ cɛya ra, ka o bla Babilɔni masacɛ ta masaso kɔnɔ.> »

⁸ Ezekiyasi ka Ezayi jaabi ko: «I ka Matigi Ala ta kuma min fɔ ne ye, o ka ni; sabu hera ni nasuma bɛna ke jamana kɔnɔ ne yɛrɛ ta tere bæ ra.»

Kitabu kumakan flanan

40

Izirayɛli ta jususaaro wagati

(40-55)

Ala bɛna Izirayɛli bɔsi

¹ Aw ye o jusu saaro, aw ye ne ta mɔgɔw jusu saaro!
Aw ta Ala ko ten.

² Aw ye kuma Zeruzalɛmu fɛ k'a jusu saaro;
aw ye aw kan kɔrɔta k'a fɔ a ye
ko a ta jagboyabaaraw banna,
ko a ta terenbariyaw juru sarara,
ko Matigi Ala k'a ta jurumunw bæ hake bɔ a ra ka ban fɔ sijaga fla.

³ Pɛrɛnkan dɔ bæ bɔra ko:
«Aw ye sira labɛn Matigi Ala ye kongokolon kɔnɔ;

† 38:21 38.21 Aw ye Masacɛw flanan 20.7 fle.

aw ye siraba dakapa nin yorojalanw na an ta Ala ye*.

⁴ Dingakonoyorow bee ye lafa,
aw ye kuruw, ani kongoriw bee cici ka o yerege,
ka tintinw bee dakapa,
yoro korotaninw ye ke kenegbew ye.

⁵ Ni o kera, Matigi Ala ta nooro bena yira,
adamadenw bee lajennin bena a ye;
sabu Matigi Ala yere le kumana.»

⁶ Kumakan do ko: «Pere!»

Ne ko: «Ne ye pere ka mun fo?»

A ko: «Adamadenw bee be i ko bin,
o dawula bee be i ko kongobinw ta fiyerenw.

⁷ Ni Matigi Ala ta fofo ka fiye a kan,
a be ja, a fiyerenw fana be fagafaga.

Can lo, adamadenw be i ko bin;

⁸ bin be ja, a fiyeren fana be fagafaga;

nka an ta Ala ta kuma koni be to a no ra tuma bee ani wagati be†.»

Ala bena a janto a ta magow ra

⁹ Ele ye yelen kuru jamijan kan,
ele Siyon dugu, dugu kibarodimanfobaga;
ele ye i kan korota ni baraka ye,
ele Zeruzalemu, dugu kibarodimanfobaga.
Ele ye i kan korota, aw kana siran;
ele y'a fo Zuda mara ta duguw ye
ko o ta Ala ye nin ye!

¹⁰ A fe, Dunupatigi Ala be nana ni barakaba ye,
a boro baraka le be se di a ma.

A be nana ni a ta sara ye a boro;

a be nana ni a ta baara tonoz† ye a pa fe.

¹¹ A bena a janto a ta sagakuru ra i ko sagagbenbaga;

a bena sagadenw lajen ni a boro ye,

ka o la a disi kan.

A bena sagamuso dentigiw demedeme.

Ala ta bonya ni a ta hakiritigiya

¹² Jon le ka kogoji suma ni a borotege ye,
ka sankolo bonya suma ni a boro ye?

Jon le ka dugukolo buguri bee suma sumanikeminan konoz,

ka kuruw suma ka o gbiriya hakeya lon,

ka kongoriw suma ni sumanikenan ye?

¹³ Jon le be se ka Matigi Ala ta hakiri bonya segesege?

Jon le kera a ladibaga ye, k'a karan§?

¹⁴ A ka hakiri nini jontigi le fe, ka faamuri soroz?

Jon le k'a karan can sira ra?

Jon le k'a karan lonniya ra,

* **40:3** 40.3 Nin kumaw fora Yuhana Batizerikebaga ta ko ra (Matiyu 3.3, Marika 1.3, Yuhana 1.23). † **40:8** 40.8 Hayan 6-8 fora Piyeri ta kitabu folo ra (1.24-25). ‡ **40:10** 40.10 A ta sara, a ta baara tonoz, o be se ka ke Izirayelimogow ye, Ala ka minw labo Babilonikaw ta fanga koroz, ka o laseko o ta jamana ra. § **40:13** 40.13 Nin kumaw be soroz Romukaw 11.34, ani Korentikaw folo 2.16.

ka faamuri sira yira a ra?

¹⁵ A fɛ, siyaw bɛ i ko jiden kelen tɔninin minan kɔnɔ,
o bɛ i ko kɛnkenden kelen, sumanikeminan kɔnɔ;
Matigi Ala bɛ kɔgɔji kɔfɛjamanaw lawuri i ko buguri.

¹⁶ Liban jamana yiriw bɛɛ lajennin tɛ se k'a ta sarakajɛnifɛn* tasuma labɔ,
a bɛganw bɛɛ lajennin tɛ a ta saraka jɛnita* bɔ.

¹⁷ Siyaw bɛɛ lajennin tɛ foyi ye a ɲa kɔrɔ;
a bɛ o bɛɛ jate i ko fɛn ɲacintanw, i ko fɛngbansanw.

Matigi Ala bɔɲɔgɔnko tɛ yi

¹⁸ Aw bɛ se ka Ala suma ni mun le ye?
Aw bɛ se ka fɛn juman le kɛ a bɔɲɔgɔnko ye?

¹⁹ Jow kɔni, nɛgɛyeelebaga dɔ le bɛ nɛgɛ yeele ka o lalaga;
saninfagabaga dɔ bɛ sani nɔrɔ a kan,
ka warigbɛ jɔrɔkɔnin dɔw kɛ k'a ɲɛgen.

²⁰ Ni se tɛ mɔgɔ min ye ka o fɛnw sɔrɔ,
ale bɛ yiri dɔ ɲini min tɛ tori joona,
ka yirilalagabaga hakiriman dɔ ɲini,
ka o yiri lɛsɛ k'a kɛ jo dɔ ye, a bɛ se ka min lɔ ka teren.

²¹ Aw m'a lɔn wa? Aw m'a mɛn ka ye wa?
O ko ma fɔ aw ye kabini fɔlɔfɔlɔ wa?

Aw ma dunuɲa ju sigicogo ko faamu wa?

²² Matigi Ala le siginin bɛ dugukolo sanfɛyɔrɔ koorinin kunna;
dunupamɔgɔw bɛ a ɲa kɔrɔ i ko tɔnmisɛnw.

A bɛ sankolo yɛrɛgɛ i ko fanimugu,
a b'a foni i ko fanibon, ka sigi a kɔnɔ.

²³ Ale le bɛ fagamaw kɛ i n'a fɔ o tɛ foyi ye,
ka dugukolo kititigɛbagaw kɛ mɔgɔ gbansanw ye.

²⁴ O turutɔ ye nin ye sisan, o dantɔ ye nin ye sisan,
hali o lilinw ma donyɔrɔ sɔrɔ dugukolo ra fɔlɔ,
a b'a dafɔɲɔ kɛ ka o fiyɛ, ka o jaja;
sanfɔɲɔ bɛ o ta ka taga ni o ye i ko binjalan.

²⁵ «Aw b'a fɛ ka ne suma ni jɔntigi le ye?

Ne ni jɔntigi le ka kan?»

Ala Saninman ko ten.

²⁶ Aw ye aw ɲa kɔrɔta san fɛ ka flɛri kɛ!

Jɔntigi le ka nin fɛnw dan?

Ale le bɛ o bɛɛ labɔ ka o bɛɛ bla o ta sira kan;

a bɛ o bɛɛ wele o tɔgɔ ra,

a ta sebayaba ni a ta barakaba sababu ra.

O ra, hali kelen tɛ fɔn.

Ala bɛna barakakura don a ta mɔgɔw ra

²⁷ Yakuba ta mɔgɔw, mun na aw bɛ nin kuma fɔ?

Izirayɛlimɔgɔw, mun na aw b'a fɔ ko:

«Anw ta kunkow dogonin lo Matigi Ala ma,
anw ta Ala tɛ anw ta jo jatera?»

²⁸ Aw m'a lɔn wa?

Aw m'a mɛn ka ye wa,

ko Matigi Ala le ye Ala banbari ye?
Ale le ka dunupa dan ka se fo a danw na.
A te sege, a baraka te dese,
a ta hakiri dan te se ka lon.

²⁹ A be fanga don mogwo segeninw na,
ka baraka don barakantanw na.

³⁰ Kanbelendenw be sege, o baraka be dese;
hali kanbelenkorow fana be ben.

³¹ Nka minw be Matigi Ala makono, olugu be to ka barakakura le sorow;
o be pan ka taga san fe i ko bon,
o be bori, o te sege,
o be tagama, o baraka te dese.

41

Ala ta ciradenkura

¹ Aw kogoji kofemogow, aw ye je ka ne lamem!
Siyaw ye baraka don o yere ra,
o ye gbara ka na, an ye kuma;
aw ye na, an ye jen ka taga an ta kiti tige.

² Min be terenninya wele k'a gban a yere ko,
jon le ka o tigi wele ka bo tereboyanfan na?
Jon le be siyaw don a boro?
Jon le be masaw bla a ta fanga korow?
A ta kerekemuru be o ke i ko buguri,
a ta kalan be o ke i ko forow be binjalan ke cogo min na*.

³ A be tugu o ko, a be teme hali foyi te se a ma,
k'a sorow a sen tun ma deri ka o sira ta ka ye.

⁴ Jontigi le ka nin kow ke k'a dafa,
ka wagatiw bee ta mogow wele kabini folofolo?
Ne Matigi Ala, ne min ye folo ye,
ne min fana ye laban ye, ne lo.

⁵ Kogoji kofemogow ka o ye, o siranna;
minw be fo dugukolo dan na, olugu yereyereto be gbarara ka na.

⁶ Bee be a mogowogon deme,
bee b'a fo a balema ye ko: «I jija!»

⁷ Yirilesebaga be saninfagabaga ja gbelaya,
saningbasibaga be neggbasibaga ja gbelaya;
a b'a fo ko: «Nenge norocogo pana!»
O be o jo lalaga k'a gbengben ni nenge ye k'a lo, janko a kana lamaga.

Ala bena a ta mogow deme

⁸ Ayiwa, aw Izirayelimogow koni, ne ta baaradenw,
Yakuba ta mogow, ne ka aw minw janawoloma,
aw minw ye ne terice Iburahima ta siya ye,
⁹ ne tagara aw yoropini fo dugukolo dan na,
ne tagara aw wele ka bo fo yoropan.

* **41:2** 41.2 Cira be min ko fo yan, o be se ka ke Peresi masace Sirusi ye. Ale le bena se sorow Babilonikaw kan, ka Izirayelimogow labla o ye taga Zeruzalemu dugu ni Alabatoso lo kokura (Esidarasi 1.1-5; Kibaroyaw flanan 36.23, ani Ezayi 41.25; 44.28; 45.1).

Ne k'a fɔ aw ye ko: «Aw le ye ne ta baaradenw ye,
ne ka aw le panawoloma, ne tena ban aw ra.»

¹⁰ Aw kana siran, sabu ne be ni aw ye.

Aw ja kana tige, sabu ne le ye aw ta Ala ye,
ne bena baraka don aw ra, ka aw demɛ,
ne bena aw tanga ne ta terenninya kosɔn, ni ne boro baraka ye.

¹¹ A fle, minw bee jusu tun bɔra aw kɔrɔ,
olugu bena maroya fɔ ka o kun suuru;
minw be kerera ni aw ye,
olugu bena halaki, ka tunu pewu.

¹² Minw be siyen tara ni aw ye,
aw bena olugu yɔrɔɔnini, nka aw tena o ye;
minw tun be aw kerera
olugu bena tunu ka ban pewu.

¹³ Sabu ne le ye Matigi Ala, aw ta Ala ye;
ne le be aw boro mina,
k'a fɔ aw ye ko: «Aw kana siran,
ne bena aw demɛ.»

¹⁴ Aw kana siran, Yakuba ta tumudenninw!
Izirayeli ta mɔgɔ barakantanw,
ne bena aw demɛ.
Matigi Ala, aw kunmabɔbaga,
Izirayeli ta Ala saninman ko ten.

¹⁵ A fle, ne bena aw ke simangbasinan ye,[†]
min kura lo, ani min jinw da ka di;
aw bena kuruw bee benben, ka o bee yerege,
ka kongoriw yerege i ko binjalan.

¹⁶ Aw bena o fiye i ko siman, fɔrɔ be o ta ka taga,
sanfɔrɔ be o janjan;
nka aw kɔni bena ninsɔndiya sɔrɔ Matigi Ala fe,
ka Izirayeli ta Ala saninman ke aw kunkɔrɔtasababu ye.

Ala bena kongokolon yeɛma k'a ke jiyɔrɔ ye

¹⁷ Nanibagatɔw, ani fagantanw be ji jini,
nka o te ji sɔrɔ;
minlɔgɔ ka o kan ja.

Nka ne Matigi Ala, ne bena o jaabi;
ne, Izirayeli ta Ala, ne tena ban o ra.

¹⁸ Ne bena kɔjiw woyo kuru yirintanw kunna,
k'a to bununw ye woyo kurufurancɛw ra;
ne bena kongokolon yeɛma k'a ke jiyɔrɔ ye,
ka dugukolojalan ke jiwoyow ye.

¹⁹ Ne bena sedirisunw falen kongokolon kɔnɔ,
ani akasiyasunw, ani miritesunw, ani oliviyesunw;
ne bena siperesisunw falen yɔrɔjalanw na,
ani ɔrimesunw ni buyisunw bee,

²⁰ janko mɔgɔw y'a ye, k'a lon,
ka miiri, k'a faamu
ko Matigi Ala boro le ka nin kow ke,

[†] **41:15** 41.15 O tun be o yirikurunba siri misi ra, i ko misidaba, janko a ye o sama a kɔ, ka siman congɔ k'a kise bo.

ko Izirayeli ta Ala saninman le ka nin fenw dan.

Batofen werew te foyi na

²¹ «Batofen werew, aw ye na aw ta nafa!»

Matigi Ala le ko ten.

«Min be aw fe, aw ye o fo!»

Yakuba ta mogow ta Masace ko ten.

²² O ye na kuma,

ka ko nataw nafa an ye.

Folofolokow kera cogo min na,

o ye o nafa an ye;

ni o kera, an bena miiri

k'a lon min bena ke ko fe;

walama aw ye ko nataw fo an ye.

²³ Aw ye wagati labanw ta kow nafa an ye,

ni o kera, an bena a lon ko aw fana ye ala dow ye.

Aw koni ye kopuman walama kojugu do ke doron,
janko an ye o ye ka kabakoya.

²⁴ A fe, aw te foyi ye!

Aw ta kwalew ye gbansan le ye!

Minw be aw ke o ta alaw ye, olugu haramuyara.

²⁵ Ne ka mogodo lawuri ka bo sahiliyanfan na,

a bena na ka bo tereboyanfan na.

A be ne togow wele;

a bena kuntigiw dondon ni a sen ye i ko bogow,

i ko dagalalagabaga be bogow terege cogo min na.

²⁶ Jon ka nin kow ye k'a fo kabini folofolo janko an ye a lon?

Jon konna k'a yira an na, janko an ye a fo ko: «Can lo!»

Mogow si ma nin ko fo, mogow si m'a ye k'a fo,

mogow si ma foyi men aw fe nin kow ra.

²⁷ Nka ne le kera mogow folow ye k'a fo Siyon dugu ye ko:

«O ye nin ye, o nato ye nin ye!»

Ne ka kibarodimanfobaga do ci Zeruzalemu.

²⁸ K'a sorow ne be fleri ke, nka ne te mogow si ye;

hali ladibaga kelen te o batofenw ce ra,

min be se ka ne jaabi ni ne k'a pininka.

²⁹ O si te foyi ye,

o ta koketaw ye ko gbansanw le ye,

fonow lakolon, o le ye o ta jo negeramanw ye.

42

Ala ta jonjuman ta donkiri folow: A ta baara

¹ «Ne ta baarden ye nin ye, ne be ne hakiri to min na;
ne ta mogow panawolomanin lo, min ko ka di ne ye haali.

Ne bena ne nin lajigi a kan,

janko a ye can sira yira siyaw ra.

² A tena kule ci, walama k'a kan korota;

mogow tena a perenkan men siradaw ra.

³ A tena hali bin karinin to karikari,

a tɛna hali fitina fagato to dufa;
 a bɛna can sira le yira mɔgow ra ni kankelentigiya ye.
 4 A baraka tɛna dɛɛ,
 a fari tɛna faga,
 fo a ye na can sigi dugukolo kan,
 fo kogoji kɔfɛmɔgow bɛɛ ye o jigi la a ta sariya kan*.»

5 Ala, Matigi Ala,
 min ka sankolo dan, k'a bonya,
 ka dugukolo yerege fan bɛɛ, ani fɛn o fɛn bɛ falen a kan,
 ka nenɛkiri don dunuɔnamɔgow ra,
 ka nin don dunuɔna yaalabagaw ra,
 ale Matigi Ala ko:

6 «Ne Matigi Ala, ne le ka ele wele terenninya kama;
 ne bɛna i boro mina,
 ne bɛna i tanga, ka i lasigi,
 ka i kɛ ne ni mɔgow ta jɛnɔɔɔnya donbaga ye,
 ka i kɛ siyaw ta yeelen ye,
 7 janko ka fiyentow na yeɛ,
 ka kasodenw labo kaso ra,
 ka dibiramɔgow labo o ta dibi ra†.

8 «Ne le ye Matigi Ala ye, o le ye ne togo ye;
 ne ta bonya kɔni, ne tɛna o di danfɛn wɛɛ ma,
 walama tandori min ka kan ni ne ye, ka o di batofɛn yiriramanw ma.
 9 Ko minw tun konna ka fo, a fle, olugu kɛra;
 sisan ne bɛna kokura le fo,
 nka sani a ye damina,
 ne bɛ aw lasomi.»

Dunuɔna bɛɛ ye Matigi Ala tando

10 Aw ye donkirikura la ka Matigi Ala tando;
 aw y'a tando ka se fo dunuɔna danw na,
 aw minw bɛ tagamaw kɛ jirakurunw kɔno, kogoji kan,
 ani aw danfɛnw minw bɛ kogoji ra,
 ani aw kogoji kɔfɛmɔgow!

11 Kongokolon n'a duguw ye o kan korota,
 ani Kedari ta dugumisenw!
 Sela kuruyoro mɔgow ye nagari ka donkiri la;
 o ye to kuruw san fe ka nagari fo ka perɛn!

12 Mɔgow ye bonya la Matigi Ala kan,
 kogoji kɔfɛmɔgow ye a tando.

13 Matigi Ala bɛ bo i ko cɛfari,
 a bɛ fariya i ko kɛɛkɛɛ;
 a bɛ perɛn, ka kulekanba ci,
 ka se soro a juguw kan.

Matigi Ala bɛna a ta baara laban

14 «Ne kumabari tun tora ka mɛɛn;

* 42:4 42.4 Nin kumaw fora Yesu Kirisita ta ko ra (Matiyu 12.17-21). † 42:7 42.7 Nin kumaw fora Yesu Kirisita ta ko ra (Luka 4.18).

ne tun jera, ne tun ka ne yere mina.
Nka sisan ne bena kule i ko muso jigibagato
min be firinfirin, fo k'a nenekiri fereke.

15 Ne bena kuruw ni kongoriw halaki,
ka a binw ni a yiriw bee jaja;
ne bena baw ke yorojalanw ye,
ka jiyoro ja.

16 Ne bena fiyentow bla o ye tagama sira do kan,
o ma sira min lon;
o ma sira min lon co, ne bena o bla o le kan.
Ne bena dibi yelema k'a ke yeelen ye o pa fe,
ka sira cejuguw ke sira dakapaninw ye.
Ne bena nin kow le ke;
ne tena a to kebari ye.

17 «Minw be o jigi la jo yiriramanw kan,
olugu bena seko ni o ko ye, ka maroya kosebe;
minw b'a fo jo negeramanw ma ko:
<Aw le ye an ta alaw ye!> »

Izirayelimogow ma Ala lamen

18 Ala ko: «Aw torogberenw, aw ye menni ke!
Fiyentow, aw ye fleri ke, ka yeri ke!

19 Jontigiw le ye fiyentow ye ni ne yere ta baaradenw te?
Jontigiw le ye torogberenw ye i ko ne yere ta ciradenw, ne ka minw ci?
Jontigiw le ye fiyentow ye i ko Ala ta ciradenw?
Jontigiw le ye fiyentow ye i ko Matigi Ala ta baaradenw?

20 Aw ka fen caman ye, nka aw ma o jate;
aw torow dayelera, nka aw ma foyi men.»

21 Matigi Ala ta terenninya koson,
a tun b'a fe k'a ta sariya bonya, ka nooro la a kan;

22 nka siya tow benna a ta mogow le kan,
ka o borofenw bee ce.
O benna dingaba konon, ka mina jan na,
siya tow ka a ta mogow mina ka o dogo kasobonw konon;
o benna o kan, mogow si ma sorow ka o bosi,
o ka o borofenw ce, mogow si ma sorow k'a fo ko: «Aw y'a laseko!»

23 Nka jontigi le bena a toro malon nin kow ra,
walama k'a janto o ra sinaga were k'a lamen?

24 Jon le ka Yakuba ta mogow don o borofenw cebagaw boro,
ka Izirayeli don benkannikebagaw boro?
An ka Matigi Ala min hake ta,
yala ale te wa?

An ma son ka a ta sira tagama,
an ma son k'a ta sariyaw lamem.

25 O koson a k'a ta dimi tasuma bon Izirayeli kan,
ka kere juguw lawuri o kama.

A ta dimi tasuma manana ka o lamini, nka o ma hakiri sorow;
o tasuma ka o jeni, nka o ma o jate.

43

Matigi Ala ka layiri ta a ta mɔgɔw ye

¹ Sisan, Matigi Ala min ka aw dan, aw Yakuba ta mɔgɔw,
Matigi Ala min ka aw ke mɔgɔ ye, aw Izirayelimɔgɔw,
ale ko: «Aw kana siran, sabu ne ka aw kunmabɔ;
ne ka aw wele aw tɔgɔ ra,
aw ye ne ta le ye.

² Hali ni aw be jibaw le cɛtigɛ, ne bɛna to ni aw ye;
hali ni aw be baji le cɛtigɛ, ji tɛna aw datugu.
Hali ni aw be tagama tasuma cɛ ma, a tɛna aw jeni,
tasumamana tɛna se aw ma.

³ «Sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala;
ne le ye Izirayeli ta Ala saninman ye, aw kisibaga.
Ne bɛna Misiran jamana di, ka o ke aw kunmabɔsara ye,
ka Etiyopi jamana ni Seba jamana di aw nɔ ra.

⁴ I n'a fɔ aw ko ka gbɛlɛn ne ma,
aw ta ko ka bon ne fɛ, ani ne be aw kanu,
o ra, ne bɛna mɔgɔ wɛrɛw le di aw nɔ ra,
ka siya wɛrɛw di ka aw nin kunmabɔ.

⁵ «Aw kana siran, sabu ne be ni aw ye;
ne bɛna aw ta den dɔw lana ka bɔ tereboyanfan na,
ka dɔw lana ka bɔ terebenyanfan na,
ka na aw bɛɛ lajɛn.

⁶ Ne bɛna a fɔ sahiliyanfan mɔgɔw ye ko: <Aw ye o di,>
k'a fɔ woroduguyanfan mɔgɔw ye ko: <Aw kana o mara tuun.>
Aw ye ne dencɛw lana ka bɔ fɔ yɔrɔjan,
aw ye ne denmusow lana ka bɔ fɔ dunuɲa dan na,

⁷ ne tɔgɔ be minw bɛɛ ra,
ne ka minw bɛɛ dan ne ta nɔɔrɔ kosɔn,
ka o ke mɔgɔ ye, ka o labɛn.»

Matigi Ala kelenpe le ye Ala ye

⁸ «Aw y'a to nin mɔgɔw ye na, nin mɔgɔ minw tɛ yeri ke, k'a sɔrɔ ɲa be o fɛ,
minw tɛ mɛnni ke, k'a sɔrɔ torow be o fɛ.

⁹ Siyaw bɛɛ ye lajɛn,
mɔgɔw bɛɛ ye fara ɲɔgɔn kan.
Olugu ra, jɔntigi le tun ka nin kow ye k'a fɔ?
Jɔn le tun ka ko tɛmɛninw ye k'a fɔ an ye?
O ye na ni o ta seerew ye ka na kuma k'a yira ko o ta ye can ye;
seerew ye o lamɛn k'a fɔ ko: <Can lo!>

¹⁰ «Aw le ye ne ta seerew ye,
Matigi Ala ko ten;
aw le ye ne ta baardenw ye, ne ka minw ɲanawoloma,
janko aw y'a lɔn, ka la a ra,
k'a faamu ko ne le ye Ala ye,
ko ala dɔ wɛrɛ ma na ne ɲa fɛ,
dɔ wɛrɛ fana tɛna na ne kɔ fɛ.

¹¹ Ne, ne le ye Matigi Ala ye;

ni ne tɛ, kisibaga wɛrɛ tɛ yi tuun!

¹² Ne le ka nin kow ye k'a fɔ, ne le ka aw kisi, ne le konna ka nin kow yira; ala wɛrɛ minw bɛ aw cɛ ra, olugu dɔ tɛ.

Aw le ye ne ta seerew ye,

Matigi Ala ko ten;

ne le ye Ala ye.

¹³ Ne le ye Ala ye wagati bɛɛ;

mɔgɔ si tɛ se ka fɛn bɔsi ne boro.

Ni ne ka ko min kɛ, jɔn le bɛ se ka o yɛlɛma?»

Ala ka sirakura min bɔ

¹⁴ Matigi Ala, aw kunmabɔbaga, Izirayeli ta Ala saninman ko:

«Aw kosɔn, ne bɛna mɔgɔ dɔw ci Babilɔni kama, ka taga Babilɔnikaw bɛɛ lajigi;

o bɛna don o ta jirakurunw kɔnɔ ka bori,

o tun bɛ nagari o jirakurun minw kosɔn.

¹⁵ Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala saninman,

ne le ye Izirayeli danbaga ye, aw ta masacɛ.»

¹⁶ Matigi Ala min ka sira bɔ kɔgɔji kɔnɔ,

ka temeyɔrɔ kɛ jibaw cɛ ma,

¹⁷ ale min tun ka sowotorow ni sow labɔ,

ani kerɛkejama ni a cɛfariw,

ka na o benben ka o lala, o kana se ka wuri tuun,

k'a to o ye mana ka ban, ka faga i ko fitinajuru,

¹⁸ ale ko: «Aw kana aw hakiri to fɔlɔfɔlɔkow ra tuun,

aw kana kokɔrɔw jate tuun.

¹⁹ A flɛ, ne bɛna kokura dɔ kɛ;

a dabɔra ka ban, aw ta yera wa?

Ne bɛna sira bɔ kongokolon kɔnɔ,

ka bajiw woyo dugukolojalan kan.

²⁰ Kongobɛganw bɛna ne bonya:

kongowuruw, ani kɔnɔsogolonw;

sabu ne bɛna ji lana kongokolon kɔnɔ,

ka bajiw woyo dugukolojalan na,

ka ji di ne ta mɔgɔ nanawolomaninw ma, o y'a min.

²¹ Ne ka mɔgɔ minw labɛn ka o kɛ ne ta ye,

olugu bɛna ne ta bonya lakari.»

Matigi Ala k'a ta mɔgɔw jaraki

²² «O bɛɛ n'a ta, aw ma ne tɔgɔ wele, aw Yakuba ta mɔgɔw;

aw segera ne kɔrɔ, aw Izirayelimɔgɔw.

²³ Aw ma aw ta sagadenw kɛ saraka jɛnitaw* ye ka o di ne ma,

aw ma aw ta sarakaw bɔ janko ka ne bonya;

ne fana ma siman sarakaw* doni la aw kan,

walama ka aw sege wusunan sarakaw* ko ra.

²⁴ Aw ma wari bɔ ka yiri kasadiman san ne ye,

aw ma ne wasa ni aw ta bɛgan sarakaw* turumanyɔrɔw ye;

nka aw ka aw ta jurumunw doni la ne kan,

ka ne sege ni aw ta terenbariyakow ye.

²⁵ Nka ne kɔni, ne le bɛ aw ta hakew jɔsi ka bɔ aw ra, ne ta bonya kosɔn;

ne tena ne hakiri to aw ta jurumunw na tuun.

26 «Aw ye ne hakiri jigi ne ta jaraki ra, an ye kiti ke;
aw yere ye kuma k'a yira ko aw ta ye can ye.
27 Aw bemace folo ka jurumun ke,
aw ta kumalasebagaw murutira ne ma.
28 O le koson, ne ka batoso saninman namogow dogoya,
ka halakiri lase Yakuba ta mogow ma,
ka Izirayelimogow mangboya.»

44

Ala bena a ta baraka lajigi a ta mogow kan

1 «Aw ye nin lamən sisan, Yakuba ta mogow, ne ta baaradenw,
Izirayelimogow, ne ka aw minw panawoloma!
2 Matigi Ala min ka aw dan,
ka aw ke mogo ye aw bamuso konɔ, ka ke aw demebaga ye:
Aw kana siran, Yakuba ta mogow, ne ta baaradenw,
Yesurun*, ne ka aw minw panawoloma.
3 Ne bena ji woyo dugukoljalan kan,
ka bununjiw woyo yorɔjalanw na;
ne bena ne nin lajigi aw ta durujaw kan,
ka ne ta baraka lajigi aw ta denw kan.
4 O bena falen i ko kodarabinw,
ka falen i ko yiri minw be jida ra.
5 Do bena a fo ko: <Ne ye Matigi Ala ta le ye!>
Do were bena a fo ko ale ye Yakuba ta mogo le ye!
Do were fana bena a sebe a boro kan ko: <Ne ye Matigi Ala ta le ye!>
O bena Izirayeli togo ke o ta bonya sababu ye.»

Ala were te yi Matigi Ala ko

6 Matigi Ala, Izirayeli masace,
Fangatigi Ala, min be Izirayeli kunmabo, ale ko:
«Ne le ye folo ye, ne le fana ye laban ye;
ni ne te, Ala were te yi.
7 Jontigi le be i ko ne, o tigi ye kuma ta!
A ye kuma, k'a fo ne ye;
ko minw kera kabini ne ta mogow sigiwagati ra folofolo,
ko nataw, ani ko minw bena ke o ko fe, a ye o fo!
8 «Aw kana siran, aw kana yereyere.
Yala ne tun ma nin kow fo k'a yira aw ra kabini wagatijan wa?
Aw le ye ne seerew ye:
Yala Ala were be yi ni ne te wa?
Ala Barakatigi were te yi, ne ma do were lon.»

Batofen werew te foyi na

9 Jo lalagabagaw si te foyi ye;
o ta batofen lalaganinw bee ra numanman te foyi na.
Minw ye o jow ta seerew ye, olugu na te foyi yera,
o te foyi lon, o koson o bena maroya.
10 Jon le be son ka yiri lalaga ka o ke a ta ala ye,
ka negge yeele ka o ke jo ye,

* 44:2 44.2 Yesurun, o koro ye Izirayeli.

k'a sɔrɔ a tena nafa foyi sɔrɔ a ra?

11 A flɛ, jo nɔfɛmɔgɔw bɛɛ bɛna maroya;
jo lalagabaga tɛ foyi ye ni adamadenw gbansan tɛ.
O bɛɛ ye lajɛn, o bɛɛ ye na lɔ yan;
o bɛɛ ja bɛna tige, o bɛɛ bɛna maroya.

12 Numuce bɛ nɛgɛ ta
k'a don tasuma ra.
A b'a gbasi ni nɛgɛgbasinan ye;
a bɛ o kɛ ni a boro fanga bɛɛ ye.
Nka ni kɔngɔ k'a mina dɔrɔn, a baraka bɛ ban,
ni a ma ji min dɔrɔn, a baraka bɛ dɛsɛ.

13 Yirilɛsɛbaga bɛ juru la ka yirisuma,
ka fɛn dɔ tagamasiyɛn kɛ ni sɛbɛrikenan ye;
o kɔ, a bɛ yiri lɛsɛ ni yirilesenan ye,
a b'a dakɔpa ni sumanikenan ye,
k'a lɛsɛ k'a kɛ i n'a fɔ mɔgɔ,
k'a kɛ adamaden bisigiya ye, k'a cɛpa,
k'a bla bon kɔnɔ.

14 A bɛ sɛdirisunw tige,
walama a bɛ sipɛresisunw, ani sɛnisun dɔw janawoloma
k'a to olugu ye bonya kongoyiri tɔw cɛ ra yi;
walama a yɛrɛ bɛ pɛnisunw turu,
sanji bɛ ben o kan ka o wuri.

15 Ayiwa, a bɛ o yiri kelenw le kɛ lɔgɔ ye:
a bɛ dɔ don tasuma ra, ka ja ni o tasuma ye,
ka dɔ kɛ tasuma ye ka buru jɛni o kan.
Nka a bɛ dɔ fana lalaga ka o kɛ a ta ala ye ka o bato;
a bɛ jo dɔ lalaga k'a kinbiri gban o kɔrɔ.

16 A bɛ yiri tarance kɛ lɔgɔ ye,
a bɛ sogo jɛni o kan,
ka o sogo domu ka fa;
a bɛ ja o tasuma ra fana, k'a fɔ ko:
«Ha, ne bɛ jara, tasuma flɛ!»

17 Nka yiri tɔ, a bɛ o kɛ a ta ala ye, a ta jo;
a bɛ a kinbiri gban o kɔrɔ k'a bato,
k'a daari k'a fɔ ko:
«Ne kisi, sabu ele le ye ne ta ala ye!»

18 O mɔgɔw tɛ foyi lɔn, o tɛ foyi faamu;
o paw datugunin lo janko o kana foyi ye,
o hakiri gberennin lo janko o kana hakiri sɔrɔ.

19 Mɔgɔ si tɛ miiri a yɛrɛ kɔnɔ,
walama ka ko lɔn, ka faamuri kɛ, k'a fɔ ko:
«Ne ka yiri dɔ kɛ lɔgɔ ye ka o don tasuma ra,
ka buru jɛni ni o takamiw ye,
ka sogo fana jɛni ka o jimi;
mun kosɔn ne bɛna fɛn haramunin dɔ lalaga ni o yiri tɔ ye,
ka ne kinbiri gban o yirikunkurun kɔrɔ ka o bato!»

²⁰ Mɔgɔ min bɛ o kɛ, o tigi tugura fɛngbansan le kɔ;
a hakiri cɛnna, fɔ k'a lafiri.
A tɛna se k'a yɛrɛ kisi, a fana tɛna a fɔ ko:
«Fɛn min bɛ ne boro, yala o tɛ batofɛn gbansan le ye wa?»

Matigi Ala le ye Izirayeli kunmabɔbaga ye

²¹ «Aw ye aw hakiri to nin na, aw Yakuba ta mɔgɔw;
Izirayelimɔgɔw, aw le ye ne ta baaradenw ye.
Ne le ka aw kɛ mɔgɔ ye, aw le ye ne ta baaradenw ye.
E, Izirayelimɔgɔw, ne tɛ pɛna aw kɔ.
²² Ne ka aw ta hake jɔsi ka bɔ yi, i ko sankaba bɛ tunu cogo min na,
ka aw ta jurumunw jɔsi ka bɔ yi i ko bugun bɛ tunu cogo min na.
Aw ye seko ka na ne fɛ,
sabu ne ka aw kunmabɔ.»

²³ E, sankolo, ele ye pagari ka pɛrɛn, sabu Matigi Ala le ka nin kɛ!
E, dugukolo jukɔrɔyɔrɔw, aw ye ninsɔndiyakanw fɔ!
E, kuruw, aw ye pagarikanw bɔ,
ani yirituw, ani yiriw bɛɛ;
sabu Matigi Ala ka Yakuba ta mɔgɔw kunmabɔ,
a ka a ta bonya yira Izirayelimɔgɔw cɛ ra.

²⁴ Matigi Ala, aw kunmabɔbaga,
min ka aw kɛ mɔgɔ ye aw bamuso kɔnɔ, ale ko:
«Ne Matigi Ala, ne le bɛ nin kow bɛɛ kɛ;
ne kelenpe le ka sankolo foni,
ne yɛrɛ le ka dugukolo yɛrɛɛ.
²⁵ Ne bɛ cira faninyafɔbagaw ta cirayakumaw cɛn,
ka fatokumaw don lagberikebagaw da ra;
ne bɛ hakiritigiw laseko kɔ fɛ,
ka o ta lonniya kɛ nalomanya ye.
²⁶ Nka ne b'a yira ko ne ta baaraden ta kuma ye can ye,
ne bɛ ne ta ciradenw ta cirayakumaw dafa.
Ne le b'a fɔ Zeruzalɛmu ma ko: <Mɔgɔw bɛna sigi yi tuun,>
k'a fɔ Zuda duguw ma ko: <O bɛna o lo kokura!>
Ne bɛna o ta yɔrɔ benninw lo kokura.
²⁷ Ne b'a fɔ kɔgɔjiba ma ko: <I ja!
Ne bɛ ele ta jiw bɛɛ ja!>
²⁸ Ne b'a fɔ Sirusi† ma ko: <Ne ta mɔgɔw marabaga lo!
Ale le bɛna ne sagonankow bɛɛ kɛ.
A bɛna a fɔ ko Zeruzalɛmu ye lo kokura,
k'a fɔ ko Alabatoso lori ye dabɔ.> »

45

Ala ka baara min di Sirusi ma

¹ Matigi Ala k'a fɔ a ta mɔgɔw janawolomanin Sirusi* ta ko ra, ko:
«Ne bɛna a boro mina,
ka siya tɔw majigi a ta fanga kɔrɔ;

† **44:28** 44.28 Sirusi ko tun fɔra kakɔrɔ (Ezayi 41.1-5; 41.25-42.9). Nka yan le, ani yɔrɔ werɛw ra a togo fɔra (Ezayi 45.1-13; 46.8-13; 48.12-16). * **45:1** 45.1 Aw ye Sirusi ta ko flɛ (Ezayi 41.1-4).

ne bena siya tɔw ta masacew ta kurusijaraw foni,
ka dondaw bæ dayeɛ ale na fe,
janko daw si kana datugu tuun.

² Ne yeɛ bena bla ele Sirusi na fe,
ne bena kuruw yeɛge i tagato na fe,
ne bena siranɛge konw kari,
ka o sɔgonan negeramanw tigetige.

³ Ne bena naforo dogoninw di i ma,
naforo minw be gundo yɔrɔw ra,
janko i y'a lon ko ne le ye Matigi Ala ye,
Izirayeli ta Ala, min be i wele i tɔgo ra.

⁴ «Ne ta jɔnce Yakuba le kosɔn,
ani ne ta siya janawolomanin Izirayeli le kosɔn,
ne ka ele wele i tɔgo ra,
ka bonya la i kan, k'a sɔro ele ma ne lon.

⁵ Ne le ye Matigi Ala ye, Ala weɛ te yi,
Ala weɛ te yi ne ko.

Ne ka i cesiri ka baraka don i ra, k'a sɔro ele ma ne lon,

⁶ janko k'a ta terebɔyanfan na
ka taga a bla fo terebenyanfan na,
mɔgow y'a lon ko ni ne te, batofen tɔw bæ ye fengbansanw le ye;
ne le ye Matigi Ala ye, Ala weɛ te yi ne ko.

⁷ Ne be yeelen bo, ne be dibi don,
ne be hera lana, ne be tɔro lana.
Ne Matigi Ala, ne le be nin kow bæ ke.

⁸ «Sankolo ye terenninya lajigi i ko gomiji,
sankabaw fana y'a lajigi i ko sanji;
dugukolo ye dayeɛ janko kisiri ye falen,
k'a to terenninya fana ye nugu.
Ne Matigi Ala, ne le be nin bæ ke.»

Mɔgo ni a danbaga

⁹ Bɔno be ele sɔro, ele min be i danbaga sɔso;
k'a sɔro ele fana ye bɔgodaga do le ye bɔgodaga tɔw ce ra!
Yala bɔgo be se k'a fo a lalagabaga ma wa, ko: «Ele be mun le kera tan?»
walama k'a fo ko: «I ta baara ma na i boro!»

¹⁰ Bɔno be ele sɔro, ele min b'a fo i face ma ko: «Mun na i ka ne woro?»
K'a fo i bamuso ma ko: «Mun na i ka ne woro?»

¹¹ Matigi Ala, Izirayeli ta Ala saninman,
Izirayeli danbaga ko:

«Ne ta denw bena ke min ye, yala aw le ka kan ka ne pininka o ra wa?
Aw le ka kan ka ne ta koketaw yira ne ra wa?

¹² Ne le ka dugukolo dan,
ka adamadenw dan ka o sigi a kan.
Ne yeɛ boro le ka sankolo foni k'a se yoro bæ,
ne le be sankolokɔfenw bæ mara.

¹³ Ne le ka Sirusi lawuri ne ta terenninya kama;
ne bena a ta siraw bæ dakana.
Ale le bena ne ta dugu lo kokura,

ka ne ta mɔgɔ minaninw labla o ye taga,
o tena wari sara a ye, o fana tena bonyafen di a ma.
Fangatigi Ala ko ten.»

Ala be a ta mɔgɔw ce ra

14 Matigi Ala ko:

«Misirankaw ta sɔrɔtaw, ani Etiyopikaw ta tɔnɔw,
ani Sebakaw, o siya mɔgɔ janjanw,
o bɛɛ bɛna tɛmɛ aw fɛ, o bɛɛ bɛna kɛ aw ta ye.
O mɔgɔw bɛna na tugu aw kɔ, o sirinin bɛ ni nɛgɛjɔrɔkɔ ye.
O bɛna o kinbiri gban aw kɔrɔ,
ka aw bonya, k'a fɔ ko:
<Ala bɛ aw dama le fɛ, Ala wɛrɛ tɛ yi.
Batofɛn tɔw ye fɛngbansanw le ye.> »

15 Can ra, ele ye Ala dogonin le ye,
Izirayɛli ta Ala, kisibaga Ala.

16 Jo lalagabagaw maroyara fɔ ka o kun suuru;
o bɛɛ kun suurunin le bɛ sekɔra ka taga.

17 Nka Izirayɛli bɛna kisi Matigi Ala baraka ra,
kisiri min tɛ ban.
Aw tena maroya,
aw kun tena suuru tuun ka ye fiyewu!

Sankolo ni dugukolo danbaga Ala

18 Matigi Ala

min ka sankolo dan,
min fana ka dugukolo lalaga, k'a labɛn, k'a sabati;
a m'a dan k'a lakolonba to,
nka a k'a dan janko mɔgɔw ye sigi a kan.
Ale ko: «Ne le ye Matigi Ala ye,
Ala wɛrɛ tɛ yi ne kɔ.

19 Ne ma kuma dogo ra,
ne ma kuma dugukolo yɔrɔ dogonin dɔ ra;
ne m'a fɔ Yakuba ta mɔgɔw ye ko:
<Aw ye ne yɔrɔnini yɔrɔ lakolonw na!>
Ne Matigi Ala, ne bɛ kuma terennin le fɔ,
kuma min ye can ye, ne bɛ o le lase.»

Siyaw bɛɛ bɛna Matigi Ala lɔn

20 «Aw ye jɔgɔn lajɛn ka na;
aw tɔ minw bɔsira siyaw ce ra, aw bɛɛ ye gbara ka na!
Minw bɛ o ta jo yiriramanw ta ka yaala, olugu tɛ foyi lɔn;
ala min tɛ se ka o kisi, o bɛ o le daari.

21 «Aw ye gbara ka na aw ta fɔ,
aw bɛɛ ye lajɛn ka na sigi ka kuma.
Jɔntigi le ka nin kow fɔ kabini wagatijan?
Jɔn le k'a lase kabini fɔlɔfɔlɔ?
Ne tɛ wa, ne Matigi Ala?
Ni ne tɛ, Ala wɛrɛ tɛ yi

min terennin lo, min be mogo kisi;
ni ne te, do were te yi.

²² Aw ye aw nasin ne ma janko aw ye kisi,
aw minw be fo dunupa danw na;
sabu ne le ye Ala ye,
Ala were te yi ne ko.

²³ Ne be kari ni ne yere togo ye;
ne da be kuma terennin le fo,
kuma min te yelema ka ye.
Adamadenw bee bena o kinbiri gban ne le korot;
o bee bena kari ni ne togo le ye.

²⁴ O bena a fo ne ta ko ra, ko:
<Terenninya ni baraka be soro Matigi Ala kelenpe le fe.> »
Minw bee jusu tun gbanna a korot
olugu maroyanin bena seko ka na a fe.

²⁵ Matigi Ala le baraka ra
Izirayeli ta denw bee bena terenninya sorot, ka o kun korota.

46

Matigi Ala bɔnɔgɔnko te yi

¹ Beli desera, Nebo* baraka banna;
o ka o jow siri beganw le ko ra, donitabeganw.
Aw tun be o jo minw nu folofolo ka taga ni o ye,
olugu le kera doni ye beganw ko ra, fo ka beganw sege!

² O jow bee baraka banna, o desera,
o ma se ka o yere kisi;
o ka olugu yere le mina ka taga ni o ye jamana were ra.

³ «Ayiwa, Yakuba ta mogow, aw ye ne lamɛn,
Izirayeli ta mogotow bee, aw ye ne lamɛn.
Ne lora ni aw kunko ye kabini aw worolon na;
ne ka aw ta, kabini aw worolon na.

⁴ Fo ka taga aw korot, ne le bena aw ta;
fo ka taga aw kunsigi gbe, ne le bena aw demɛ.
Ne le bena o ke; ne le bena aw ta,
ne le bena aw demɛ, ne le bena aw bosi.

⁵ «Aw b'a fe ka ne suma ni jontigi le ye,
ka ne ni o tigi ke kelen ye?
Aw b'a fe ka ne kapa ni jontigi le ye,
k'a fo ko ne ni o tigi ka kan?

⁶ Dow be o ta sanin bee bo borot konot,
ka o ta warigbe jate ni sumanikenan ye;
o be o fenw di saninfagabaga ma, ko a ye ala do lalaga ni o ye.
O bena o kinbiri gban o batofen le korot k'a bato!

⁷ O bena o le la o kamankun kan ka taga ni a ye,
ka taga a bla a blayotot ra, a be to yi;
a te se ka bo a no ra.

† 45:23 45.23 Nin kuma be sorot Romukaw 14.11 ani Filipikaw. 2.10-11.

* 46:1 46.1 Beli ni Nebo, o tun ye

Babilonikaw ta jo dow ye (Yeremi 50.2; 51.44).

Hali ni mogo ka peren k'a wele, a te se k'a lamina,
a te se ka mogo kisi ka bo toro ra.

⁸ «Aw ye aw hakiri to nin kow ra, ka aw janto a ra kosebe;
aw mogo murutininw, aw ye miiri!

⁹ Aw ye aw hakiri to folofolo ta ko temeninw na,
sabu ne le ye Ala ye, Ala wera te yi ne ko;
ne le ye Ala ye, ne bonogonko wera te yi.

¹⁰ Ne be ko nataw fo kabini a damina;
ko minw ma ke folo, ne be o fo kabini wagatijan.
Ne b'a fo ko: Ne ta kolatigeninw bena ke;
ko o ko ka di ne ye, ne be o be dafa.

¹¹ «Ne bena konon fariman do wele ka bo tereboyanfan na,
ne bena ne ta ko dafabaga wele ka bo fo jamanajan do ra;
ne ka min fo, ne bena a to o ye ke,
ne ka min latige, ne bena o dafa.

¹² «Aw ye ne lamen, aw mogo jusukungbelenw,
aw minw yoro ka jan terenninya ra.

¹³ Ne bena na ni ne ta terenninya ye;
a yoro man jan tuun;
ne tena meen tuun ka aw kisi.
Ne bena Siyon dugu kisi,
ka ne ta noro la Izirayeli kan.»

47

Ala bena a yere dimibo Babilonikaw ra

¹ Ala ko: «Aw ye jigi ka sigi buguri ra,
Babiloni dugumogow!
Aw ye sigi dugu ma, sabu masasiginan te aw fe tuun,
aw Babilonikaw!

Mogo tena aw wele tuun ko:
<Dugu nasumanin, dugu ferenin!>

² Aw ye wuguw mina ka mugu si*.
Aw ye lankana bo aw kun na,
ka aw ta tagafe korota ka aw senkalaw bo kene ma,
ka ba tige.

³ Aw fari lakolon bena to,
aw lebu bena bo kene kan.
Ne bena ne yere dimibo,
ne tena mogo si to.»

⁴ Anw bosibaga togo le ye ko Fangatigi Ala,
Izirayeli ta Ala saninman.

⁵ «Babilonikaw, aw ye je ka sigi,
aw ye to dibi ra;

* **47:2** 47.2 Nin kumaw b'a yira ko Babilonikaw bena bo o ta jamana ra ka taga ke siya werew ta jonw ye, ka jagboyabaaraw ke olugu ye, i n'a fo mugusi.

mogɔ tɛna aw wele tuun ko:

<Siyaw ta masamusu!>

⁶ Ne jusu tun bɔra ne ta mogɔw kɔrɔ,
o kosɔn ne tun banna ne ta jamana ra,
ka a don aw boro;

nka aw ma hina o ra,
aw ka aw ta fanga digi ni baraka ye hali cɛkɔrɔbaw kan.

⁷ Aw tun b'a fɔra ko: <Wagati bɛɛ anw bɛna to an ta masaya ra!>

O le kosɔn aw ma nin kow jate;
a laban bɛna kɛ min ye, aw ma miiri o ra.

⁸ «Ayiwa, sisan aw ye nin lamɛn, aw kodiman kanubagaw,
aw minw fɛrɛnin bɛ sigi

ka to k'a fɔ aw yɛrɛ kɔnɔ ko:

<Anw kɔni, anw jɔgɔn tɛ yi!

Anw tɛna kɛ i ko muso cɛ sanin fiyewu,
an tɛna kɛ denntanw ye fiyewu!>

⁹ Ayiwa, nin ko fla bɛɛ bɛna aw sɔrɔ
yɔrɔnin kelen na, lon kelen na:
Densaya ni cɛsaya.

O kow bɛna aw sɔrɔ fɔ ka juguya,
aw ni aw ta subagayaba,
ani aw ta lagbɛri caman bɛɛ.

¹⁰ «Aw tun ka aw jigi la aw ta kojugukɛ le kan;

aw tun b'a fɔra ko: <Mogɔ si tɛ anw yera!>

Aw ta hakiritigiya ni aw ta lonniya ka aw lafiri.

Aw tun b'a fɔra aw yɛrɛ kɔnɔ ko:

<Anw kɔni, anw jɔgɔn tɛ yi!>

¹¹ Nka bɔnɔ dɔ bɛna ben aw kan,
aw tɛna min minacogo lon;

cɛnri dɔ bɛna ben aw kan,

aw tɛna se ka min bari.

Kojuɔ dɔ bɛna bara ka cun aw kan
k'a sɔrɔ aw ma sɔmi a ra.

¹² «Ayiwa, aw ye to aw ta lagbɛrikɛ ra sa,

ani aw ta subagayaba!

Aw ka aw yɛrɛ sɛgɛ o kow le ra kabini aw denmisenman.

I b'a sɔrɔ ko aw bɛna nafa sɔrɔ a ra,

ko o kow bɛna aw kɛ siranyafɛn ye.

¹³ Aw ka aw yɛrɛ sɛgɛ lagbɛri ra!

Ayiwa, minw bɛ sankolo tagamasiyɛnw lon,

minw bɛ flɛri kɛ ni lolow ye,

minw bɛ aw ta lon nataw fɔ aw ye karokura o karokura,

olugu ye wuri ka aw kisi sa!

¹⁴ «A flɛ, olugu bɛɛ bɛ i ko binjalan,

tasuma bɛ min jeni.

O tɛ se ka o yɛrɛ nin kisi ka bɔ tasumamana boro.

Mogɔ b'a yɛrɛ ja ni takami min ye, o jɔgɔn tɛ;

mogɔ bɛ sigi tasumayeelen min kɔrɔ, o ɲogɔn tɛ.

¹⁵ Aw ka aw yere sɛgɛ minw ye, olugu ka ko min ɲa aw ye, o le ye nin ye; aw tun ka minw kɛ aw kokeɲogɔnw ye kabini aw denmisenman. O bɛɛ bɛna taga o kun fɛ, o bɛɛ bɛ taga o ta fan na, mogɔ si tena sɔrɔ ka aw kisi.»

48

Ala ka kokuraw yira

¹ Ala ko: «Yakuba ta somogɔw, aw ye nin lamɛn, Izirayɛli tɔgɔ bɛ aw le ra, aw le buruju bɔra Zuda ra, aw le bɛ kari ni Matigi Ala tɔgɔ ye, aw le bɛ Izirayɛli ta Ala bato; nka aw tɛ o kɛ ni can ni terenninya ye!

² Aw b'a fɔ ko aw ye dugu saninman ta mogɔw ye, aw bɛ aw boromala Izirayɛli ta Ala kan, min tɔgɔ ye ko Fangatigi Ala.

³ «Ayiwa, ne tun ka ko tɛmeninw fɔ kabini wagatijan sani o ye kɛ; o kumaw tun bɔra ne da ra, ne tun k'a lase aw ma, o kɔ, ne barara k'a kɛ, k'a dafa.

⁴ Sabu ne k'a lɔn ko aw ye mogɔ torokungbɛlɛnw le ye, ko aw kan janin lo i ko nɛgɛbere, ko aw kun ka gbɛlɛn i ko siranɛgɛ.

⁵ Ne tun ka nin kow fɔ aw ye kabini wagatijan; sani a ye kɛ, ne tun k'a lase aw ma, janko aw kana na a fɔ ko: «Anw ta sɔnnifɛnw le ka nin kow kɛ, anw ta jo yiriramanw, ani a nɛgeramanw le ka nin kow latigɛ.»

⁶ Min fɔra, aw ka o mɛn, aw yere k'a ye ko a bɛɛ dafara; yala aw tena lɔ a ra wa?

«Sisan ne bɛna a to aw ye kokuraw mɛn, ko dogonin dɔw lo, aw ma ko minw lɔn.

⁷ O kow labɛnna sisan le, wagatijan ko tɛ; fɔ ka na se bi, ma aw tun m'a mɛn fɔlɔ, ni o tɛ, aw tun bɛna a fɔ ko aw tun k'a lɔn kakɔrɔ!

⁸ Aw ma nin ko mɛn ka ye, aw ma foyi lɔn a ra, a tun ma don aw toro ra ka ye, sabu ne ka aw lɔn ni janfa dɔrɔn le ye; kabini aw worora, aw tɔgɔ lara ko mogɔ murutininw.

⁹ «Nka ne tɔgɔ kosɔn, ne bɛ ne ta dimi mala; ne ta bonya kosɔn, ne bɛ ne yere mina, janko ne kana na aw halaki.

¹⁰ A flɛ, ne ka aw yeele, nka ne tun tɛ warigbɛ le ɲinina; ne ka aw kɔrɔbɔ ni tɔrɔ ta tasuma le ye.

¹¹ Ne ka o kɛ ne yere tɔgɔ le kosɔn, ne yere tɔgɔ; yala ne bɛ sɔn k'a to ne tɔgɔ ye cɛn wa? Ne tena ne ta bonya di mogɔ wɛrɛ ma.»

Ala ka baara min karifa Sirusi ma

12 «E, Yakuba ta mɔgɔw, aw ye ne lamɛn,
Izirayɛli, ne ka aw minw wele, aw ye ne lamɛn!
Ne lo, ne le ye fɔlɔ ye,
ne le fana ye laban ye.

13 Ne yɛrɛ boro le ka dugukolo ju sigi,
ne kininboro ka sankolo bonya ka se yɔrɔ bɛɛ;
ni ne ka o wele dɔrɔn, o bɛɛ bɛ wuri ka lo.

14 Aw bɛɛ ye na lajɛn ka mɛnni kɛ!
Aw ra, jɔn le kɔnna ka nin kow fɔ?

Matigi Ala bɛ cɛ* min kanu,
ale le bɛna Ala sago kɛ Babilɔni,
ka wuri Babilɔnikaw kama.

15 Ne, ne le kumana a fɛ, ne le k'a wele;
ne le k'a lana, a ta kow fana bɛna ja a boro.

16 «Aw ye gbara ne ra ka nin lamɛn!
Kabini a damina, ra ne ma kuma fɔ dogo ra;
kabini nin kow kɛwagati ra, ne tun bɛ yi.»

Sisan Dunupatigi Ala k'a nin lajigi ne kan ka ne ci.

17 Matigi Ala, aw kunmabɔbaga,
Izirayɛli ta Ala saninman ko:
«Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala,
min bɛ aw karan aw yɛrɛ ta nafa kama,
ka aw bla sira kan, aw ka kan ka sira min ta.

18 E, ni aw tun sɔnna ka aw janto ne ta kumaw ra,
aw ta hera tun bɛna woyo i ko baji,
aw ta terenninya tun bɛ caya i ko kɔgɔji jikuruw.

19 Aw ta durujaw tun bɛ caya i ko kɛnkɛn,
aw ta denw tun bɛ caya i ko kɛnkɛnmugu;
o ta siya tɔgɔ tun tɛna tunu,
o tun tɛna halaki ne ja kɔrɔ.»

Ala ta mɔgɔw bɛna bɔ Babilɔni

20 «Aw ye bɔ Babilɔni, aw ye bori ka bɔ Babilɔnikaw cɛ ra!
Aw ye nin fɔ ni nagarikanbaw ye, k'a to bɛɛ y'a mɛn;
aw y'a fɔ ka se fɔ dunuɗa dan na.
Aw y'a fɔ ko: <Matigi Ala k'a ta jɔnce Yakuba kunmabɔ!

21 « <A tagara ni o ye yɔrɔjalan min na, minlɔgɔ ma o sɔrɔ yi;
a ka ji woyo ka bɔ fara ra k'a di o ma,
a ka fara dayɛɛ, ji serira ka bɔ.

22 « <Nka mɔgɔjuguw kɔni tɛna hera sɔrɔ fiyewu.> »
Matigi Ala ko ten.

49

Ala ta jɔnɗuman ta dɔnkiri flanan: Dunuɗa yeelen

1 Aw kɔgɔji kɔfɛmɔgɔw, aw ye ne lamɛn!

* 48:14 48.14 O cɛ ye Sirusi ye (41.1-2).

Aw yɔrɔjanmɔgɔw, aw ye aw janto nin kuma ra!
Matigi Ala ka ne wele, k'a sɔrɔ ne tun ma woro fɔlɔ;
ka ne to ne bamuso kɔnɔ, a ka ne tɔgɔ fɔ.

² A ka ne da diya i ko kerɛkemuru dadiman,
ka ne dogo a boro jukɔrɔ;
a ka ne ke i ko biɛ dabɔnin,
ka ne dogo a ta biɛforogo kɔnɔ.

³ A ko ne ma ko: «Ele le ye ne ta jɔn ye,
ele Izirayeli, ne bɛna ne ta nɔɔrɔ yira ele le sababu ra.»

⁴ Nka ne ko: «Ne kɔni ka ne yere sege gbansan le;
ne ka ne baraka ban ko lakolonw ani ko nacintanw le ra.
O bɛe n'a ta, ne ta ko bɛ Matigi Ala le boro,
ne ta baraji bɛ ale Ala le fe.»

⁵ Ayiwa, sisan, Matigi Ala kumana;
ale le ka ne ke mɔgɔ ye ne bamuso kɔnɔ, ka ne ke a ta jɔn ye,
janko ka Yakuba ta mɔgɔw laseko a fe,
ka Izirayelimɔgɔw lajen a kɔrɔ.
Ne bɛna bonya sɔrɔ Matigi Ala ja kɔrɔ,
ne ta Ala le bɛna ke ne ta baraka ye.

⁶ Matigi Ala ko: «I bɛna ke ne ta jɔn ye
ka Yakuba ta gbaw lawuri,
ka Izirayelimɔgɔ tɔw laseko ka na;
nka o dɔrɔn te,
ne bɛna i sigi ka i ke siya were mɔgɔw ta yeelen ye,
janko ne ta kisiri ko ye se fɔ dunuɲa fan bɛe ra.»

Ala bɛna Izirayelimɔgɔw ladon

⁷ Matigi Ala ye Izirayeli kunmabɔbaga,
ani a ta Ala saninman ye;
mɔgɔ mafiyɛnyanin, siyaw bɛ mɔgɔ min kɔninya,
mɔgɔ min kɛra fangatigiw ta jɔn ye, a b'a fɔ o tigi ye ko:
«Ni masacew nana ele ye, o bɛna wuri ka lɔ;
ni kuntigiw nana i ye, o bɛna o kinbiri gban,
Matigi Ala, Ala kankelentigi kosɔn,
Izirayeli ta Ala saninman min ka ele janawoloma, ale Ala kosɔn.»

⁸ Matigi Ala ko:
«Ne ka aw ta daariri lamɛn ne diyanya wagati ra,
ne ka aw kisi kisiri lon na;
ne bɛna ne janto aw ra, ka aw sigi,
janko ka jɛnɲɔgɔnya don ni mɔgɔw ye aw sababu ra,
ka jamana lɔ kokura,
ka bɛe ninyɔrɔ di a ma nin jamana halakinin na,

⁹ k'a fɔ kasodenw ye ko: «Aw ye bɔ,»
k'a fɔ dibiramɔgɔw ye ko: «Aw ye bɔ dibi ra!»
Ni o kɛra, o bɛna domuni ke siradaw ra,
o bɛna o ta baro sɔrɔ kurukɛrefeyɔrɔw bɛe ra.

¹⁰ Kɔngɔ tɛna o sɔrɔ tuun, walama minlɔgɔ;
kongokolon fundɛnin walama tere tɛna o jɛni,
sabu min bɛ hina o ra ale bɛna bla o ja,

ka taga ni o ye bununjiw kɔrɔ.

¹¹ Ne bɛna tɛmɛsiraw bɔ ne ta kuruw bɛɛ ra,
ne ta sirabaw bɛɛ bɛna dakana.

¹² «O nato flɛ ka bɔ fɔ yɔrɔjan!

Dɔw nato flɛ ka bɔ sahiliyanfan na, ani terebenyanfan na;
dɔw bɛ nana ka bɔ fɔ Sinimu jamana ra.

¹³ Sankolo, ele ye nagari ni kanba ye!

Dugukolo, ele ye ninsondiya!

Kuruw, aw ye nagari fɔ ka pɛrɛn,
sabu Matigi Ala bɛ a ta mɔgɔw jusu saaro,
a bɛ hina a ta mɔgɔ janibagatɔw ra.»

Ala tɛ jina a ta mɔgɔw kɔ

¹⁴ «Siyɔn dugumɔgɔw tun b'a fɔra ko: <Matigi Ala banna an na,
Matigi jinana an kɔ!>

¹⁵ Yala muso bɛ se ka jina a ta sinminden kɔ wa?

Yala a tɛ hina a yɛrɛ woroden na wa?

Hali ni musow bɛ jina,
ne kɔni tɛna jina aw kɔ.

¹⁶ Aw m'a ye, ne ka aw tagamasiyɛn kɛ ne borotɛgɛ kɔnɔ;
aw ta dugu kogow tagamasiyɛn bɛ ne ja kɔrɔ tuma bɛɛ.

¹⁷ «Aw ta denw bɛ borira ka na*;

aw ta dugu cibagaw, ani a cɛnbagaw bɛna bɔ aw cɛ ra.

¹⁸ Aw ye aw ja kɔrɔta ka aw lamini flɛ:

aw ta denw bɛɛ bɛ lajɛnna ka na aw fɛ.

Ne bɛ kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala janaman ye,
Matigi Ala ko ten,

ko aw bɛna aw denw siri aw yɛrɛ ra i ko masirifɛnw,
ka aw yɛrɛ masiri ni o ye i ko kɔjɔmuso.

¹⁹ Ɔnhɔn, aw ta tomow, ani aw ta yɔrɔ lakolonw,

aw ta jamana min tun halakira,

o yɔrɔw bɛna dɔgɔya aw ta mɔgɔw ma;

aw tɔjɔbagaw fana bɛna taga ka mabɔ aw ra.

²⁰ Aw tun b'a miiri ko aw bɔnɔna aw ta den minw na,

olugu le bɛna to k'a fɔ aw toro kɔrɔ ko:

<Yɔrɔ ka dɔgɔ an ma,

aw ye yɔrɔ dɔ di an ma, an bɛ se ka sigi min na!>

²¹ O tuma aw bɛna a fɔ aw yɛrɛ kɔnɔ ko:

<Ɔn le ka nin denw bɛɛ woro ne ye sa?

Ne tun kɛra denntan ye, ka kɛ denworobari ye,

o tun ka ne mina, ka ne gbɛn ka taga jamana wɛrɛ ra;

o tuma jɔntigi le ka nin denw lamɔ sa?

Ne tun bɛ ne kelen na,

o tuma ninnugu bɛɛ bɔra min le?> »

²² Dunuɔatigi Ala ko:

«A flɛ, ne bɛna ne boro lawuri siyaw ma,

ka ne ta tagamasiyɛn kɔrɔta jamanaw ye;

* **49:17** 49.17 A fɔra Kitabu dɔw kɔnɔ ko: aw ta dugu lobagaw bɛ borira ka na.

janko o ye aw dencew ta o boro kɔnɔ ka na ni o ye,
ka aw denmusow sigi o kamankunw kan ka na ni o ye.

²³ Masacew le bɛna kɛ aw lamɔfaw ye,
o ta masamusow bɛ kɛ aw lamɔbamusow ye;
o bɛna na o kinbiri gban aw ja kɔrɔ ka o ja biri dugu ma,
fɔ ka aw sennabuguri nɛmu.
Ni o kɛra, aw bɛna a lɔn ko ne le Matigi Ala ye,
ko mɔgɔ minw bɛ o jigi la ne kan, olugu tɛna maroya.»

²⁴ Cɛfari ka fɛn minw sɔrɔ kɛrɛ ra, yala o bɛ se ka bɔsi a boro wa?
Yala kuntigi fariman ta mɔgɔ minaninw bɛ se ka bɔsi wa?

²⁵ Ayiwa, Matigi Ala ko:
«Can lo, cɛfari ta mɔgɔ minaninw bɛna bɔsi,
kuntigi fariman ka fɛn minw sɔrɔ kɛrɛ ra, o bɛna bɔsi.
Ne yɛrɛ le bɛna aw kɛrɛbagaw kɛrɛ,
ne yɛrɛ le bɛna aw denw kisi.

²⁶ Ne bɛna aw tɔrɔbagaw yɛrɛ ta sogo le di o ma o y'a domu,
o bɛna o yɛrɛ jori le min i ko duvenkura, fɔ ka janamini.
Ni o kɛra, adamaden bɛɛ bɛna a lɔn
ko ne le ye Matigi Ala ye, aw kisibaga,
ani aw kunmabɔbaga, Yakuba ta Ala fangatigi.»

50

Matigi Ala ma ban a ta mɔgɔw ra

¹ Matigi Ala ko:

«Furusasɛbɛ bɛ min, ne ka aw bamuso furu sa ni sɛbɛ min ye?
Jɔntigi ta juru le tun bɛ ne ra fɔ k'a to ne ka aw fiyeere o tigi ma?
A flɛ, aw fiyeerera aw ta terenbariyaw le kosɔn;
aw bamuso furu sara aw ta hakɛw le kosɔn.

² Mun kosɔn ne nana, ne ma mɔgɔ ye,
ne ka weleri kɛ, mɔgɔ si m'a lamina?
Yala ne boro ka surun ka tɛmɛ ko a tɛ se ka aw bɔsi wa?
Ne baraka man bon ka se ka aw kisi wa?
K'a sɔrɔ ne sɔngɔko kelen, o bɛ kɔgɔji ja,
ka baji yɛlɛma k'a kɛ kongokolon ye;
jɛgɛw bɛ tori jintanya kosɔn,
sabu minlɔgɔ bɛ o faga.

³ Ne bɛ dibi don sankolo ra i ko fani,
k'a yɔrɔ bɛɛ datugu i ko mɔgɔ min ka bɔrɔfani don.»

Ala ta jɔnɔnuman ta dɔnkiri sabanan: Tɔrɔ m'a jigi tigɛ

⁴ Dunɔɔpatigi Ala ka ne karan kumacogo ra,
janko ne ye mɔgɔ sɛgeninw dɛmɛcogo lɔn ni ne ta kuma ye.
Sɔgɔma o sɔgɔma a bɛ ne lakunu,
a bɛ ne lakunu janko ne ye ne toro malɔ ka mɛnni kɛ i ko karamɔgɔdenw.

⁵ Dunɔɔpatigi Ala ka ne toro dayɛlɛ;
ne ma muruti,
ne ma sekɔ kɔ fɛ.

⁶ Ne sɔnna ka ne kɔ lɔ ne bugɔbagaw ye,
ka ne jaɔa lɔ ne bonbosi tufabagaw ye;
minw ka ne nɛni, ka daji tu ne kan,

ne ma ne pada dogo olugu ma.

⁷ Nka Dunupatigi Ala be ne demε,
o koson ne kun ma suuru;
o koson ne fana ka ne kun gbεleya i ko kabakuru,
sabu ne k'a lon ko ne tena maroya.

⁸ Min be ne ta jo di ne ma, o natuma surunyara.
Jontigi le be se ka ne wele kiti ra?
O tigi ye na an bee ye taga lo ka kuma!
Jontigi le b'a fe ka ne jaraki?
O tigi ye na ne kama!

⁹ A fle, Dunupatigi Ala bena na ne demε.
Jontigi le be se ka kiti ben ne kan?
Ne juguw bee bena tige ka benben i ko fanikolon,
fo ka tumu don o ra.

¹⁰ Aw ra jontigi le be siran Matigi Ala na,
k'a ta jonce ta kuma lamεn?
Hali ni o tigi be tagamana dibi le ra,
ni yeelen t'a fe,
a y'a jigi la Matigi Ala togo kan,
k'a boromala a ta Ala ma.

¹¹ Nka aw minw bee be tasuma mana
ka bipe tasumamanw lalaga aw yere ye,
aw ye taga don aw yere ta tasuma mananin na
ani aw ta bipe tasumamanw ce ra;
ne boro le ka o lase aw ma,
aw bena la ka sa tooro le ra.

51

Dan te Matigi Ala ta kisiri ra

¹ Ala ko: «Aw ye ne lamεn, aw minw be terreninya ninina,
aw minw be Matigi Ala yoropinina!

Aw lesera ka bo fara min na, aw ye o fara fle,
aw sogira ka bo farakuru min na, aw ye o fle!

² Aw ye aw bemace Iburahima fle
ani Saran min ka aw woro;
wagati min ne k'a wele, a kelen tun lo,
nka ne ka baraka don a ra, k'a ta denw caya.»

³ Matigi Ala bena Siyon dugumogow jusu saaro,
k'a yoro lakolonw bee jusu saaro.
A bena o ta kongokolon yelemε k'a ke i ko Edeni yiritu,
ka o ta dugukololanw ke i ko Matigi Ala ta yiritu.
Jusudiya ni ninsondiya le bena ke yi,
ani barakalari ni donkirilakanw.

⁴ «Aw ye aw janto ne ta kuma ra, ne ta mogow!
Ne ta siya, aw ye aw toro malo ne ye,
sabu sariya bena bo ne le fe k'a di aw ma;
ne bena ne ta kolatigeninw sigi, ne bena siyaw bla yeelen na.

⁵ Ne ta terenninya wagati surunyara,
ne ta kisiri wagati sera;
ne yere le bena jamana mɔgɔw ta kiti tige.
Kɔgɔji kɔfemɔgɔw bena ne le makɔnɔ,
o bena o jigi la ne le kan.

⁶ «Aw ye aw na korɔta san fe,
o kɔ, aw ye aw kun suuru ka dugukolo fe;
sabu dugukolo bena tunu i ko sisi,
dugukolo bena bɔ jɔgɔn na i ko fanikolon,
a sigibagaw bena sa i ko limɔgɔw.
Nka ne ta kisiri bena to a cogo ra wagati bee,
ne ta terenninya tena ban ka ye.

⁷ «Aw ye ne lamɛn, aw minw ka terenninya lon,
ne ta sariya be aw minw jusukun na!
Aw kana siran mɔgɔw ta mafiyenyari na,
aw ja kana tige o ta kumajuguw kosɔn;
⁸ sabu cɛnrifenw bena o domu i ko fani,
tumuw bena o domu i ko sagasi.
Nka ne ta terenninya bena to a cogo ra wagati bee,
ne ta kisiri bena to a cogo ra wagati bee, ani tuma bee.»

Ala ta mɔgɔw ta daariri

⁹ I kunu, i kunu ka i ta baraka don i yere ra,
Matigi Ala boro barakaman!
I wuri i n'a fɔ i tun k'a ke cogo min na folɔfɔlɔ,
wagati temeninw na.
Ele le ma Rahabu halaki,
ka kɔgɔji danfen barakaman* faga wa?
¹⁰ Ele le ma kɔgɔji ja,
ka o jiba ta jiw bee ja wa?
Ele le ma sira bɔ kɔgɔji ce ma,
ka o ke i ta mɔgɔ kunmabɔninw temesira ye wa?

¹¹ Matigi Ala ta mɔgɔ kunmabɔninw bena seko ka na o cogo le ra;
o bena don Siyɔn dugu kɔnɔ ni nagarikanw ye.
Hera banbari le bena jigi o kunna,
jusudiya ni nagari bena na o fe,
jusukasi ni nɔnakanw bena ban.

Ala le ye a ta mɔgɔw jigi ye

¹² «Ne, ne le be aw jusu saaro;
mun kosɔn aw be siran mɔgɔ na, k'a sɔrɔ fen sata lo?
Mun kosɔn aw be siran adamaden na, min ni bin bee ka kan?
¹³ Aw be jina aw Matigi Ala kɔ, aw danbaga,
ale min ka sankolo bonya, ka dugukolo ju sigi!
Aw ja tigenin lo lon o lon, tere kururu bee,
aw tɔɔrɔbagaw ta jusufariya kosɔn,
sabu o be labenna ka na aw halaki.

* **51:9** 51.9 Rahabu ni kɔgɔji danfen barakaman, o kumaw be Misiran jamana ta ko le fo.

Ayiwa, aw tɔɔrɔbagaw ta jusufariya bɛ min sisan?

¹⁴ Sani wagati dɔɔnin cɛ, kasodenw bɛna labla;

o tena to kasobon kɔnɔ ka sa,

o tena fɔn o ta domuni na tuun.

¹⁵ Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala;

ne bɛ kɔgɔji lamaga, k'a jikuruw mankan bɔ.

Fangatigi Ala, o le ye ne tɔgɔ ye.

¹⁶ Ne bɛ ne ta kuma don ele da ra,

ka ne boro ta suma kɛ ka i datugu;

ne le bɛ sankolo bonya k'a se yɔrɔ bɛɛ, ka dugukolo ju sigi,

k'a fɔ Siyɔn dugumɔgɔw ye ko: <Aw le ye ne ta mɔgɔw ye.> »

Ala bɛna Zeruzalɛmu dugu lawuri

¹⁷ Aw ye kunu, aw ye kunu,

Zeruzalɛmukaw, aw ye wuri!

Aw minw ka Matigi Ala ta fariya duven mina Matigi Ala boro k'a min.

Aw k'a min k'a ban pewu, fɔ ka se a buruburu ma;

aw k'a min fɔ ka janamini.

¹⁸ O ka den minw bɛɛ woro,

hali mɔgɔ kelen ma sɔrɔ olugu ra ka bla o ja;

o ka den minw bɛɛ lamɔ,

hali mɔgɔ kelen ma sɔrɔ olugu ra ka o boro mina.

¹⁹ Kojugu fla fla le sera aw ma;

jɔntigi le bɛna kasi ni aw ye sa?

Cɛnri ni halakiri, kɔngɔ ni kɛrɛkɛmuru bɛ aw kan!

Jɔn le bɛna aw jusu saaro sa?

²⁰ Aw denw baraka dɛsɛra,

o lalanin bɛ siradaw bɛɛ ra,

i ko mankalanin min minana jan na.

Matigi Ala jusu fariyaninba lo o kama;

aw ta Ala ta mafiyɛnyari bɛ o kan.

²¹ O kosɔn aw ye nin lamɛn, aw janibagatɔw,

aw minw janaminina, nka duven nɔ tɛ!

²² Dunuɔatigi Ala, aw ta Ala,

min bɛ lɔ ni a ta mɔgɔw ta ko ye, ale ko:

«A flɛ, janamini duven min bɛ aw boro,

ne bɛna o mina ka bɔ aw boro;

min ye ne ta fariya ta duven ye,

aw tena o min tuun.

²³ Ne bɛna a don aw tɔɔrɔbagaw le boro;

minw tun b'a fɔ aw ma ko:

<Aw ye la, an ye tagama aw kan ka tɛmɛ!>

O tuma aw kɔ tun kɛra i ko dugukolo,

i ko mɔgɔw bɛ tagama siraba min kan.»

52

Ala bɛna Zeruzalɛmu kisi

¹ I Kunu! I Kunu!

Baraka don i yɛrɛ ra, ele Siyɔn dugu!

I ta fani dawulamanw don, ele Zeruzalɛmu, dugu saninman!

Sabu kenesigibariw, ani mogo saninyabariw,
o do si tena na i fe tuun.

² Wuri ka buguri yuguyugu ka bo i yere ra,
ka na sigi i sigiyoro ra, ele Zeruzalemu!

Juru min be i kan na, o foni,
o tun ka ele Siyon dugu min mina!

³ Matigi Ala ko:

«I n'a fo aw sanbagaw ma foyi di,
o ra, wari fana tena bo ka aw kunmabo.»

⁴ Sabu Dunupatigi Ala ko:

«Folofolo, ne ta mogo tun tagara Misiran ka taga sigi yi;
o ko, Asirikaw bagara o ma, ka o ta fanga sigi o kan.

⁵ Ayiwa, sisan ne ka kan ka mun le ke?

Matigi Ala ko ten;

sabu o bagara ne ta mogo ma ka o mina.

O koson o tobogaw be wasora;

lon o lon ne togo be cen.

Matigi Ala ko ten.

⁶ Ayiwa, lon do, ne ta mogo bena ne togo lon.

O lon na, koni, o bena a lon ko ne le kumana, ko ne yere lo!»

Ala bena seko ka na Zeruzalemu

⁷ Minw be na ni kibaro dimanw ye,

olugu nacogo ka ni kuruw kunna*;

minw be hera kibaro lase,

minw be konuman kibaro fo,

minw be kisiri ko fo,

k'a fo Siyon dugu ye ko: «Aw ta Ala le masa ye!»

⁸ Aw ta dugu korosibagaw kan lo, o be o kan korotara

ka jen ka nagari, ka donkiri la;

sabu o yere na be Matigi Ala ra,

a be sekora ka na don Siyon dugu konon.

⁹ Aw ye jen ka nagari ka donkiri la ni kanba ye,

Zeruzalemu tomow;

sabu Matigi Ala be a ta mogo jusu saaro,

a be Zeruzalemu kunmabo!

¹⁰ Matigi Ala k'a boro saninman ta baraka yira siyaw bee na koro;

ka taga se fo dugukolo danw bee ra, bee bena an ta Ala ta kisiri ye.

Ala bena a ta mogo labo Babiloni

¹¹ Aw ye taga, aw ye taga ka bo yan!

Aw kana maga fen saninyabari si ra.

Aw ye bo o ce ra, aw ye aw yere saninya,

Matigi Ala ta minanw be aw minw boro.

¹² Aw girinto kana bo,

aw borito kana bo,

sabu Matigi Ala le bena bla aw na fe,

ale Izirayeli ta Ala le bena ke aw ko fe fana.

Ala ta jonuman ta donkiri naaninan: A ta tooro ni a ta bonya

* 52:7 52.7 Nin kumaw be soro Romukaw 10.15.

13 «A fε, ne ta jon ta baara bena ja;
a bena korota, a bena layelen san fe,
a bena bonya kosebe.

14 A kera jatigefen ye mogo caman fe,
sabu a pada cogo tun cenna,
a cogo ni adamaden si cogo tun ma bo jogon fe tuun;

15 o koson a bena siya caman kabakoya fana;
masacew bena lo a ja koru, kuma tena soru o da ra k'a fo,
sabu mogo si tun ma deri ka min fo o ye, o bena o ye,
o tun ma min men ka ye folo, o bena o faamu.»

53

1 Kuma min fora an ye, jontigi le lara o ra?

Jontigi le ka Matigi Ala ta se bagaya lon*?

2 A wurira Ala ja koru i ko yiri nuguninkura,
i ko yiri lili min be falen dugukolojalan na.
Cena tun t'a ra, dawula tun t'a ra min b'a to an b'a fe;
noro foyi tun te a kan, min b'a to an be nabo a fe.

3 Mogow k'a dogoya, ka ban a ra,
a kera mogo segenin ye, mogo min ka toru silon.
A kera i ko mogo si t'a fe ka mogo min fe;
o k'a mafiyenya, an m'a jate.

4 K'a soru a torora anw no le ra,
a ka anw ta sege doni le ta;
anw koni k'a jate i ko segebagato,
ko Ala le ka kojugu ben a kan, ka jani la a kan.

5 Nka a mandimina anw ta hakew le koson,
a baraka bee banna anw ta terenbariyaw le koson;
korori min be hera lase anw ma, o benna ale kan,
jori minw tigera a farikolo ra, o le ka keneya lase anw ma.

6 An bee tun be yaala an kun fe i ko sagaw,
an bee kelen kelen tun be taga an ta sira le fe;
nka Matigi Ala ka an bee ta kojuguw hake ben ale kan†.

7 O k'a bugu, a fana k'a yere majigi,
a ma foyi fo.
A tun kera i ko sagaden min minana ka taga a fagayoro ra,
i n'a fo saga min te kasi a si kanbagaw boro;
a ma foyi fo.

8 O ka jagboya kiti tige a kan, k'a mina ka taga ni a ye.
A ta mogow si ma o janto a ra,
wagati min o k'a labo dunupa ra mogo panamanw ce ra.
A fagara ne ta jamana mogow ta hakew le koson‡.

9 O k'a ta kaburu ke mogojuguw ta kaburuw ce ra,
a sanin ko, o k'a su don nafortigiw sudonyoro ra;
k'a soru a ma kojugu ke,
faninya si ma bo a da ra ka ye.

* 53:1 53.1 Nin kumaw be soru Yuhana 12.38, ani Romukaw 10.16. † 53:6 53.6 Nin kumaw fora Yesu Kirisita ta ko ra (Piyeri folo 2.24-25). ‡ 53:8 53.8 Nin kumaw fora Yesu Kirisita ta ko ra (Kewalew 8.32-33).

¹⁰ Matigi Ala le kitira a ra ko a baraka ye ban, ko a ye tɔɔɔ.
Nka hali ni Ala k'a di, k'a ke hakebo saraka* ye,
a bena si caman sɔɔɔ, k'a ta duruja nataw ye;
a bena Matigi Ala diyanyakow ke k'a dafa.

¹¹ A ta sege beɛ bannin ko fe,
a na bena dunuɔa ta yeelen ye tuun, fo ka wasa.
I n'a fo mogo caman bena a lon,
ne ta jon terennin bena o mogow jate mogo terenninw ye,
a bena lo ni o ta terenbariyakow kunko ye.

¹² O koson ne bena a ninyoro di a ma ni mogobaw ye,
k'a to a ye naforo taran ni fangatigiw ye;
sabu a sonna k'a yere di ka sa.
O k'a jate ni kojugukebagaw ye,
k'a soro a ka mogo caman ta jurumun doni le ta,
ka soronari ke kojugukebagaw ye§.

54

Zeruzalemu bena ke Ala ta dugu ye tuun

¹ «Nagari ni kanba ye, ele muso denworobari,
ele min ma den soro ka ye!

I ninsondiya fo ka peren,
ele min ma denworo sege lon ka ye!
Sabu muso min tora a kelen na,
o ta denw bena caya ka teme muso cetigi ta kan*.
Matigi Ala ko ten.

² I ta fanibon kononoyoro waga kosebe,
i ta bon faniw foni kosebe,
i kana jatemala ke; a juruw sama ka taga fo yorojan,
k'a negeberew gbengben ka na.

³ Sabu i ta denw bena caya, ka janjan ka taga fan beɛ ra;
i ta durujaw bena siya tow ta yorow mina,
ka sigi o ta dugu lakolonw konɔ, fo ka o duguw fa mogow ra.

⁴ «I kana siran, sabu i tena maroya tuun;
i kana i kun biri, sabu dogoyari tena se i ma tuun.
I bena pina i sunguruman ta maroyakow ko,
mafiyenyari min sera i ma i ce sawagati ra, i hakiri tena to o ra tuun.

⁵ Sabu min ka i dan, ale le bena ke i ce ye;
<Fangatigi Ala>, o le ye a togo ye.
I kunmabobaga ye Izirayeli ta Ala saninman le ye;
a togo le ye ko: <Dunuɔa beɛ ta Ala.>

⁶ «Matigi Ala be i wele tuun,
i ko muso furusanin jusu kasinin ta ce b'a wele tuun cogo min na,
i ko ce be a kanbelenman ta muso furusanin wele cogo min na.
I ta Ala ko ten.

⁷ Ne tun banna i ra wagati fitini doron le;
nka ne ta hinaba koson, ne bena i ladon tuun.

§ 53:12 53.12 Nin kumaw fora Yesu Kirisita ta ko ra (Marika 15.28; Luka 22.37). * 54:1 54.1 Nin kuma be soro Galasikaw 4.27.

⁸ Ne jusu tun gbanna i kɔrɔ minke,
o kosɔn ne tun ka ne jada dogo i ra wagati dɔɔnin;
nka ne ta numanya banbari kosɔn, ne bɛna hina i ra.
I kunmabɔbaga, Matigi Ala ko ten.

⁹ «Ne bɛna a ke i ko ne tun k'a ke cogo min na Nuho ta wagati ra:
Ne tun karira ko Nuho ta wagati ta jiba jɔgɔn tɛna dugukolo datugu tuun.
Ne bɛ kari o cogo ra fana ko ne tɛna ne jusu gban i kɔrɔ tuun,
ko ne tɛna wuri i kama tuun.

¹⁰ Hali ni kuruw bɔra o nɔ ra,
hali ni kongoriw yɛlɛmana,
ne bɛ numanya min ke i ye, o tɛna bɔ a nɔ ra;
ne ka hɛra jɛnɔgɔnya* min don ni i ye o tɛna yɛlɛma.
Matigi Ala min bɛ hina i ra, ale ko ten.»

Zeruzalɛmu bɛna ke dugukura ye

¹¹ «E, ele dugu janibagatɔ, sanfɔjɔ ka dugu min fifa,
hali mɔgɔ ma sɔrɔ ka dugu min jusu saaro!
A flɛ ne bɛna kabakuru sɔngɔgbɛlɛnw le ke ka o dugu lɔ,
k'a jusiginanw ke safiri lulu ye.

¹² Ne bɛna i ta kogo sanfeyɔrɔw ke lulu wulenman ye,
ka dugu donda ta konw ke lulu ye, lulu min bɛ manamana,
ka dugu laminikogow bɛɛ ke lulu yɛrɛworo ye.

¹³ «Matigi Ala bɛna i ta denw bɛɛ karan,
i ta denw ta hɛra bɛna caya.

¹⁴ I bɛna sabati terenninya sababu ra,
i bɛna bɔsi mɔgɔw ta tɔjɔri boro,
i tɛna siran foyi ja,
i bɛna bɔsi jatigekow boro,
foyi tɛna se i ma tuun.

¹⁵ Ni mɔgɔ dɔ wurira ka ben i kan,
ne tɛna jɛn ni o ye;
ni mɔgɔ o mɔgɔ ko a bɛ ben i kan,
o tigi yɛrɛ le bɛna ben i ja kɔrɔ.

¹⁶ «A flɛ, numuce min bɛ takami fiyɛ,
ka kɛrɛkɛminan lalaga a ta baara kama,
ne le ka ale dan.
Cɛnrikebaga min bɛ o kɛrɛkɛminan halaki, ne le ka ale fana dan.

¹⁷ Kɛrɛkɛminan o kɛrɛkɛminan lalagara i kama, o tɛna foyi ja;
ni mɔgɔ o mɔgɔ ko a bɛ kuma ka kiti ben i kan, o tigi bɛ jaraki.
Matigi Ala ta jɔnw ta sɔrɔta bɛna ke o le ye,
ne bɛna jo di o ma o cogo le ra;
Matigi Ala ko ten.»

55

Ala ta numanya bɛ sɔrɔ gbansan

¹ «Minlɔgɔ bɛ aw min o min na,
aw bɛɛ ye na ji min!
Hali wari tɛ aw minw fɛ,

aw ye na sanni ke ka domuni ke;
aw ye na rezenji ni nono san,
waribo t'a ra, warisara t'a ra!

² «Domuni min te mogo baro,
mun koson aw be wari don o ra?
Domuni min te mogo fa,
mun koson aw be sege o koson?
Aw ye ne lamen kosebe, ni o kera, aw bena fenjumanw le domu,
aw bena domuni dimanw diyabo.

³ Aw ye aw toro malo, aw ye na ne fe!
Aw ye ne lamen janko aw nin ye kisi;
ne bena jenogonya* wuribari don ni aw ye,
i ko ne tun ka pumanya ni kankelentigiya min ke Dawuda ye.

⁴ Ne tun k'a ke ne ta kow seere ye siya tow ce ra,
k'a ke siyaw ta namogo ye, ani o ta kuntigi.

⁵ A fe, aw ma siya min lon, aw bena o siya wele;
siya min ma aw lon, olugu le bena bori ka na aw fe,
Matigi Ala, aw ta Ala koson, Izirayeli ta Ala saninman koson,
sabu Matigi Ala bena bonya la aw kan.»

Ala ta layiri be bena dafa

⁶ «Aw ye Matigi Ala ta jenogonya jini a jiniwagati ra,
aw ye a wele, wagati min a yoro ka surun aw ra.

⁷ Mogojugu ye a ta sirajugu bla,
kojugukebaga ye a ta miiriyajuguw dabra;
a ye seko Matigi Ala ma,
ale bena hina a ra;
a ye seko an ta Ala ma,
sabu ale be yafa ke caman.

⁸ «Ne ta miiriyaw ni aw ta miiriyaw te kelen ye,
ne ta siraw ni aw ta siraw te kelen ye.
Matigi Ala ko ten.

⁹ Sankolo korotara san fe dugukolo kunna cogo min na,
ne ta siraw korotara aw ta siraw san fe o cogo le ra,
ne ta miiriyaw fana korotara aw ta miiriyaw san fe o cogo le ra.

¹⁰ «Sanji ni bugun be jigi ka bo san fe,
nka o te seko yi tuun,
ni o ma dugukolo son ji ra,
ka siman falen, k'a wuri,
k'a to dannikebaga ye simansi soro,
k'a to domunikebaga ye a ta baro soro.

¹¹ Ne ta kuma min be bo ne da ra, o fana be ten:
A te seko ka na ne fe gbansan,
fo ne ka min latige, a ye o ke,
fo ne k'a ci kun min na, a ye o ke k'a dafa.

¹² «Can lo, aw pagarito le bena bo ka taga,
o bena bla aw ja, ka taga ni aw ye hera ra;

kuruw ni kongoriw bena pagari ni kanba ye aw ja fe,
kongoyiriw bee bena tegerere fo aw ye*.

¹³ Siperesipumanw bena falen naniyiriw no ra,
miritesun kasadimanw bena falen binjuguw no ra;
o bena ke bonyaba le ye Matigi Ala kan,
ka ke tagamasiyen wuribari ye, min te bo a no ra ka ye.»

Kitabu kumakan sabanan

56

Jarakiriw ani layiriw

(56-66)

Ala ta batoso bena ke siyaw bee ta ye

¹ Matigi Ala ko:

«Aw ye can sira tagama,
aw ye sira terennin ta;
sabu ne ta kisiri wagati be jini ka se,
ne ta terenninya yirawagati surunyara.

² Mogo min be o sira tagama,
adamaden min be jija ka to a kan, o tigi ta pana;
sabu a be Nenekirilon* sariya sira tagama, a te o sariya cen,
a b'a yere korosi kojugu suguya bee ma.»

³ Jamana were mogo min be tugu Matigi Ala ko, ale kana a fo ko:

«Sigiya t'a ra, Matigi Ala bena ne faran ka bo a ta mogow ra!»

Ce min bora ceya ra, ale kana a fo ko:

«E, ne koni ye yirijalan le ye!»

⁴ Sabu Matigi Ala ko:

«O ce minw bora ceya ra, ni o be ne ta Nenekirilon sariya sira tagama,
ka ne diyanyakow ke,
ka jija ka to ne ta jennogonya ra,

⁵ ne bena hakirijigifen do ke olugu ye, ka togoba do di o ma
ne ta batoso konu, ne ta bon kononoyoro ra,
togo min ka fisa ni dencew walama denmusow ye;
ne bena togo wuribari le di o ma,
togo min tena tunu ka ye.

⁶ «Jamana were mogo minw fana be tugu Matigi Ala ko,

ka baara ke a ye, ka Matigi Ala togo kanu,

ka ke a ta jonw ye,

minw be Nenekirilon sariya sira tagama, ni o te o sariya cen,

minw be jija ka to ne ta jennogonya* ra,

⁷ ne bena taga ni olugu ye ne ta kuru saninman kan;

ne bena o ninsondiya ne ta Aladaaribon konu.

O be saraka jenitaw* ni began sarakaw* minw bo ne ye ne ta sarakabonan kan,

ne bena son o sarakaw ma;

sabu ne ta bon bena wele le ko siyaw bee ta Aladaariyoro*.

⁸ Dunupatigi Ala ko ten,

* **55:12** 55.12 Nin kumaw koru ye ko Ala ta mogow bena bo Babiloni, min ye o juguw ta jamana ye, ka seko ka na o yere ta jamana ra, ni ninsondiyakan caman ye. * **56:7** 56.7 Matigi Yesu ka nin kumaw fo (Matiyu 21.13; Marika 11.17; Luka 19.46).

ale min be Izirayeli ta mogo minaninw lajen.
A ko: <Minw lajena ka ban,
ne bena do werew lajen ka o fara olugu kan.> »

Ala ka Izirayeli kuntigiw jaraki

⁹ «Kongosogow bee,
aw bee ye na domuniba ke!
Aw kongowaraw bee!

¹⁰ «Izirayeli korosibagaw bee ye fiyentow ye,
o te foyi lon;
o bee ye wuru bobow le ye,
o te se ka songo mogo ra.
O be la ka jan, ka kuma o yere kun fe;
sunogo le ka di o ye.

¹¹ Nka wuru wasabariw lo,
o te fa ka ye;
ne ta mogow korosibagaw te ko lon.
Bee be taga a panasira le fe,
bee b'a yere kelen ta nafa le jini.

¹² O b'a fo ko:
<Aw ye na, an ye taga duven jini!
An bena duven farimanw min fo ka panamini;
sini fana an be bi ta nogon ke,
sabu a to camamba le be yi!> »

57

Ala k'a ta mogow jaraki batofen werew ko ra

¹ Mogo terennin be sa,
nka mogo si te o jate.
Mogorumanw be sa,
nka mogo si t'a faamu
ko o mogo terenninw sara janko ka bosi kojugu le ma.

² O be taga don nasuma le ra;
minw koni be sira terennin tagama,
olugu be sa ka laganfiya le.

³ «Nka aw koni, aw ye gbara yan,
aw lagberikebagaw,
aw siya jenyakebaga, siya jatoyakebaga!

⁴ Aw be yerekora jon le ma?
Aw b'a da wagara jon le ra,
fo ka to ka aw nen labo?
Yala aw te mogo haketigiw le ye wa,
ani siya faninyafobaga?

⁵ Jatoya nege b'a to aw be boribori yirisunbaw jukoro,
ani yiriba flaburumanw bee jukoro,
ka denmisenw ke sarakaw ye kodingaw da ra,
ani farawow konu.

⁶ «Kodinga kabakuru nuguninw, aw ka o le ke aw ta alaw ye;

o fɛnw kɔni, olugu le kɛra aw ta batofɛnw ye.
 Aw bɛ rɛzɛnji sarakaw* bɔn o kabakuruw le kan,
 aw bɛ siman sarakaw* bɔ o le kan.
 Yala ne Ala bɛ se ka o kow sɔnmina wa?

7 «Aw bɛ aw ta layɔrɔ labɛn* kuru belebele jamijan dɔ le san fɛ;
 aw bɛ yɛlɛn o yɔrɔ ra fana ka taga sarakaw bɔ yi.

8 Aw bɛ aw ta jo tagamasiyɛn nɔrɔ aw ta bonda ta kon kan, ani a sanfɛyɔrɔ ra;
 aw dogora ne ra, ka aw ta fani bɔ aw yɛrɛ ra,
 ka yɛlɛn aw ta lanan kan;
 aw ka aw ta lanan kɔnɔ bonya.
 Aw bɛ teri dɔw jini aw yɛrɛ ye,
 sabu olugu ta layɔrɔ le ka di aw ye;
 aw bɛ to ka olugu fari flɛ sa.

9 «Aw bɛ tagama kɛ ka taga Molɔki† fɛ ni turu ye;
 aw bɛ taga a bonya ni turu kasadimanw ye.
 Aw bɛ aw ta ciradenw ci ka taga fɔ yɔrɔjan,
 ka kɛ sababu ye ka olugu lajigi fɔ lahara.

10 Aw tagamana fɔ ka sɛgɛ,
 nka aw m'a fɔ ko: <Nin ko tɛ foyi ja!>
 Aw belɛn ka baraka sɔrɔ tuun,
 o kosɔn aw ma dɛsɛ.

11 «O tuma jɔn le ka kɔnɔnɔfiri ni siranya bla aw ra,
 k'a to aw bɛ ne janfa,
 ka aw hakiri bɔ ne kɔ,
 ka ne ta ko bɔ aw jusukun na?
 Yala kabini wagatijan ne jera minke, o lo wa?
 Yala o le k'a to ne nasiran tɛ aw ra tuun wa?

12 Ne bɛna aw ta terenninya ni aw ta kɛwalew bɔ kɛnɛ kan;
 o kow si tɛna foyi ja aw ye.

13 Ni aw nana kɛ kule ye tuma min na,
 o tuma aw ka ala caman minw lajɛn, olugu bɛna aw bɔsi!
 Nka fɔjɔba dɔ le bɛna olugu bɛɛ ta,
 fɔjɔ dɔ bɛna taga ni o ye.
 Nka ni mɔgɔ min k'a yɛrɛ dogo ne kɔrɔ,
 o tigi bɛna to jamana kɔnɔ,
 a bɛna ne ta kuru saninman sɔrɔ.»

Ala bɛna makari a ta mɔgɔw ra

14 O bɛna a fɔ ko:
 «Aw ye sira bɔ, aw ye sira bɔ, aw ye sira dayɛɛ,
 aw ye sentalonfɛnw bɛɛ bɔ sira ra ne ta mɔgɔw ja.»

15 Sabu Ala kɔrɔtaninba
 min sigiyɔrɔ tɛ yɛlɛma ka ye, min tɔgɔ saninyanin lo,
 ale ko: «Ne siginin bɛ yɔrɔ kɔrɔtanin ni yɔrɔ saninman le ra,
 nka ne bɛ ni dɛsɛbagatɔw, ani mɔgɔ majigininw fana ye,
 janko ka mɔgɔ majigininw lawuri,

* 57:7 57.7 O bɛ o ta layɔrɔ labɛn jatɔya kama; Ala bɛ jɔsɔn suma ni jatɔya ye; Izirayɛlimɔgɔw banna Ala ra ka taga ala wɛrɛ kɔ, i ko muso min banna a cɛ ra ka taga cɛ wɛrɛ fɛ. † 57:9 57.9 Molɔki: Kitabu dɔw b'a fɔ ko masaceba. O tun ye Amɔnkaw ta batofɛnba tɔgɔ ye.

ka dɛsɛbagatɔw lawuri.

¹⁶ Ne tena to ka mɔgɔw jaraki wagati bɛɛ,
walama ka ne jusu gban o kɔrɔ tuma bɛɛ;
ni o tɛ, ne yɛrɛ ka danfen minw dan,
olugu bɛna dɛsɛ ne na kɔrɔ, fɔ ka o nin bɔ o ra.

¹⁷ «Izirayɛli ta wasabariyajugu le tun ka ne jusu gban;
o kosɔn ne ka o kɛrɛ, ne jusu gbanin dogora o ra.
Nka o belen murutira ka taga o panasiraw fɛ.

¹⁸ Ne ka o ta kɛwalew ye cɔ, nka o bɛɛ n'a ta, ne bɛna o kɛnɛya;
ne bɛna bla o na, ka o jusu saaro ka na,
o ni o ta mɔgɔ jusukasininw bɛɛ.

¹⁹ Ne bɛna tandoridɔnkiriw don o da ra.
Hera ni hera, yɔrɔjanmɔgɔw, ani yɔrɔsurunmɔgɔw bɛɛ bɛna o sɔrɔ.
Ne bɛna o kɛnɛya.
Matigi Ala ko ten.»

²⁰ Nka mɔgɔjuguw bɛ i ko kɔgɔji lamagatɔ;
a ji tɛ se ka namalɔ ka ye.

A jikuruw bɛ pamapama ni bɔgɔ le lawuri.

²¹ «Mɔgɔjuguw kɔni tena hera sɔrɔ fiyewu!»
Ne ta Ala ko ten.

58

Sun min ka di Ala ye

¹ «Kule ni i baraka bɛɛ ye, i kana je;
i kan bɔ i ko burufiyɛkan,
ka ne ta mɔgɔw ta hakekow fɔ o ye,
ka Yakuba ta mɔgɔw ta jurumunw yira o ra.

² O bɛ ne le batora lon o lon,
ko o b'a fɛ ka ne ta sariya siraw lon;
o bɛ o yɛrɛ kɛ i ko siya min bɛ terenninya tagamana,
i ko siya min ma pina a ta Ala ta kolatigeninw kɔ.
O b'a fɛ ne ye o ta kow latigɛ ka kapa ni terenninya ye,
ko ne Ala ye kɛ olugu kɛrɛ fɛ tuma bɛɛ.

³ «O b'a fɔ ne ma ko: <An ta sundon kun ye mun ye, k'a sɔrɔ ele tɛ an flɛra?
An ta yɛrɛmajigi kun ye mun ye, k'a sɔrɔ ele t'a jatera?>
Ayiwa, ni aw bɛ sun don lon min na, aw bɛ aw sago le kɛ,
aw bɛ aw ta baaradenw bɛɛ tɔpɔ.

⁴ Aw bɛ sun don ka sɔsɔri ni kɛrɛ le kɛ,
ka aw mɔgɔpɔgɔn bugɔ ni aw borokuru ye kɔnɔnɔjuguya kosɔn;
aw bɛ sun min pɔgɔn donna bi,
o tɛ se k'a to Ala ye aw ta daariri lamɛn.

⁵ Ne bɛ sun min fɛ, yala o le ye nin ye wa?
Mɔgɔ ka kan k'a yɛrɛ majigi cogo min na, o le ye nin ye wa?
Aw bɛ aw kun suuru i ko bin,
ka bɔrɔfaniw don aw yɛrɛ ra ka la bugurigbɛ ra;
yala aw bɛ o le wele ko sun wa?
Aw ko bɛ se ka diya Matigi Ala ye nin lon na tan wa?

⁶ «Ne be sun min fe, o le ye nin ye:
 <Aw ye aw ta juguya negejorokow tige ka bo mogow ra,
 ka aw ta fanga doni jigi ka bo mogow kunna,
 ka mogow segeninw labla,
 ka doni suguya bee bo mogow kunna.

⁷ Aw ye kongotow son domuni na,
 siyoro te janibagato minw fe, aw ye olugu ladon aw ta so.
 Ni aw ka mogow do ye fani te min fe, aw ye fani don o tigi ra,
 aw kana aw ko don aw mogowogon na.>

⁸ «Ni o kera, ne ta nema yeelen bena jigi aw kan i ko sogomadatere,
 ne bena aw ta bana keneya joona;
 Matigi Ala bena bla aw na fe a ta terenninya koson,
 a ta bonya bena ke aw ko fe ka aw mara.

⁹ Ni aw ka weleri ke, Matigi Ala bena aw jaabi,
 ni aw kulera a no fe, a bena a fo ko: <Ne fle nin ye!>

«Nka aw ka kan ka aw ta jagboyafanga bo mogow kan,
 aw be aw borokanden sin o ma ka kumajugu minw fo o ma, aw ye o dabra.

¹⁰ Ni aw be aw yere ta domuni do di kongotow ma,
 ka janibagatow jusu wasa,
 o tuma hali dibi ra, Ala bena yeelen bo aw ye;
 aw ta dibi bena yeema ka ke i ko wagati min tere be kun ce.

¹¹ Matigi Ala bena bla aw na fe wagati bee,
 ni aw be jintanyorow ra kongokolon konow, a bena aw jusu wasa;
 a bena baraka don aw kolow ra.
 Aw bena ke i ko ji be yiritu min korow tuma bee,
 i ko bunun min ji te mogow janfa.

¹² Aw ta mogow bena tomokorow lo kokura,
 aw bena kogo lo wagatijan temeninw ta bonkorow jusiginanw kan.
 O bena aw togow la ko: <Kogo cininw lobagaw,
 minw be dugu siradaw lalaga k'a ke mogow sigiyorow ye.> »

Nenekirilon min ka di Ala ye

¹³ «Ni aw ka aw senw korosi Nenekirilon* na,
 janko aw kana aw yere diyanyakow ke ne ta lon saninman na,
 ni aw ka Nenekirilon ko diya aw yere ye,
 ka bonya la Matigi Ala ta lon saninman kan,
 ni aw ka bonya la a kan, ka aw yere ta siraw to yi,
 ni aw ma aw yere diyanyakow ke, walama ka kumalakolonw fo,
¹⁴ o tuma Matigi Ala ko bena diya aw ye ka teme fen to bee kan;
 ne bena aw ta jamana layelen jamana tow bee san fe.
 Ne bena a to aw ye aw bemace Yakuba ta jamana diyabo;
 sabu ne Matigi Ala yere da le kumana.»

59

Ala ta mogow ta kewalejuguya

¹ On-on, Matigi Ala boro ma surun, k'a ke ko a te se ka aw kisi;
 a toro ma gberen, k'a ke ko a te se ka aw lamen.

² Nka aw yere ta terenbariya le ka dan sigi aw ni aw ta Ala ce.
 Aw yere ta jurumunw le k'a pada dogo aw ma,

k'a to a te sɔn ka aw lamɛn.

³ Mɔgɔfaga kosɔn jori ka aw borow maraga,
kojugu ka aw borokandenw maraga;
aw da be faninya tige,
aw nenkun be kumajuguw fɔ.

⁴ Mɔgɔ si te kiti tige terenninya kan,
mɔgɔ si te kiti tige can kan.

O be o ta seereya ju sigi kumalakolonw le kan, ka janfa siri;
o be juguya kɔnɔ ta, ka kojugu woro.

⁵ O be satutu ta fanw le tɔtɔ,
o be talenjuruw le dan.

Ni mɔgɔ min ka o fanw dɔ domu, o tigi be sa;
ni mɔgɔ ka a dɔ ci, sajugu dɔ le be bɔ o kɔnɔ.

⁶ O be talenjuru minw dan, o te se ka ke fani ye,
o te se ka ke ka o yere datugu;
o ta kewalew be ye kewalejuguw le ye,
o borow be baarajuguw le ke.

⁷ O senw be bori kojugu nɔ fe,
o ka teri ka mɔgɔ jarakibari faga.
O be kojugu le miiri o yere kɔnɔ,
cɛnri ni halakiri le be o ta sira kan.

⁸ Min ye hera sira ye, o te o lon,
can si te o ta kow ra;
o be sira jengeninw le ta,
mɔgɔ o mɔgɔ be o ta sira ta, o tigi te hera ye a na ra.

Ala ta mɔgɔw nimisara o ta kewalejuguw ra

⁹ Ayiwa, o le kosɔn Ala te an ta jo jate, ka an bɔsi,
a te an ta terenninya jate ka an kisi;
an tun be yeelen makɔnɔna, nka o kera dibi ye,
an tun be yeelen makɔnɔna, nka o kera dibiratagama ye.

¹⁰ An be mɔmɔri ke i ko fiyentɔ tagamatɔ kogo kere fe;
an be mɔmɔri ke i ko na te mɔgɔ minw fe.
An be talontalon teregban fe, k'a sɔrɔ tere ma ben;
an ka kenɛ, nka an be i ko suw.

¹¹ An be to ka kule i ko waraw;
an be nuna, ka nuna i ko tuganiw.
An tun b'a miiri ko Ala bɛna an bɔsi, nka a ma an bɔsi!
An tun b'a miiri ko a bɛna an kisi, nka kisiri yɔrɔ janyara an na.

¹² An ta hakew cayara le i na kɔrɔ,
an ta jurumunw be an jarakira,
an ta hakew be an kan;
anw yere ka an ta terenbariyakow lon cɔ.

¹³ An ka hakɛkow ke, ka an yɔrɔ janya Matigi Ala ra,
ka an kɔ di an ta Ala ma,
ka tɔpɔrikumaw fɔ, ka muruti,
ka faninyakumaw miiri an yere kɔnɔ ka o fɔ.

¹⁴ O kosɔn can k'a kɔ don an na,
terenninya yɔrɔ janyara an na;
kankelentigiya te lɔyɔrɔ sɔrɔ an ta jamalajenyɔrɔw ra,
hɔrɔnya te donyɔrɔ sɔrɔ yi.

15 Kankelentigiya banna;
ni mɔgɔ min ka faran kojugu ra, o bɛ ben o tigi kan.

Ala bɛna a ta mɔgɔw kunmabɔ

Matigi Ala k'a ye ko can tɛ fɔra tuun minke,
o ko ma bɛn a ma.

16 A k'a ye ko hali mɔgɔ kelen tɛ yi,
ko mɔgɔ si tɛ ale soronara minke, o barara a ra.

O ra, a yɛrɛ boro baraka k'a dɛmɛ,
a ta terenninya kɛra a ta baraka sɔrɔyɔrɔ ye.

17 A k'a ta terenninya don a yɛrɛ ra i ko nɛgɛderege,
a ka kisiri nɛgɛfugula don a kun na;
a k'a ta dimibɔderege don a yɛrɛ ra i ko fani,
k'a ta fariya kɛ a ta deregeba ye.

18 A bɛna bɛɛ sara ka kapa ni a ta kɛwalew ye:
A bɛna a kɛrɛbagaw sara ni a ta fariya le ye,
k'a juguw ta kɛwalew sara di o ma,
ka hali kɔgɔji kɔfɛmɔgɔw bɛɛ ta kɛwalew sara di o ma.

19 Ni o kɛra, k'a taga se fɔ terebenyanfan na, bɛɛ bɛna siran Matigi Ala tɔgɔ ja;
ka taga se fɔ terebɔyanfan na, bɛɛ bɛna siran a ta nɔɔrɔ ja.

A bɛna na i ko jiba woyotɔ,
Matigi Ala yɛrɛ ta fɔrɔ bɛ min jɔni.

20 «Kunmabɔbaga dɔ bɛna na Siyɔn;
Yakuba ta mɔgɔ minw bɛ o ta hakekow dabla, a bɛna olugu kunmabɔ;
Matigi Ala ko ten.

21 «Ne kɔni, ne bɛna o jɛnɔgɔnya* le don ni o ye, Matigi Ala ko ten: Ne ta nin min
bɛ i kan, ani ne bɛ ne ta kuma minw don i da ra, o kumaw tena mabɔ i da ra, o tena
mabɔ i ta denw fana da ra, o tena mabɔ i ta denw ta denw da ra; k'a damina sisan,
ani wagati tɔ bɛɛ. Matigi Ala ko ten.»

60

Zeruzalemu ta nɔɔrɔkura

1 «Zeruzalemu, wuri ka manamana, sabu i ta yeelen nana;
Matigi Ala ta nɔɔrɔ bɛna manamana i kan.

2 A flɛ, dibi ka dugukolo yɔrɔ bɛɛ datugu,
dibifinba ka mɔgɔw bɛɛ datugu;
nka Matigi Ala ta yeelen bɛna jigi ele kan,
a ta nɔɔrɔ bɛna na i kunna.

3 Siya werɛw bɛna tagama ka na ele ta yeelen le ra,
masaw bɛna tagama ka na ele ta dugugbɛda yeelen le ra.

4 «I ja kɔrɔta ka flɛri kɛ fan bɛɛ ra;
o bɛɛ bɛ jɔgɔn lajɛnna, ka na i fɛ.
I dɛncɛw bɛ nana ka bɔ yɔrɔjan,
o ka i denmusow la o kɔ ra, o bɛ nana ni o ye.

5 Ni i nana o ye, i pada bɛna manamana,
i bɛna jagari fɔ i jusukun bɛ panpan;
sabu kɔgɔji ta fɛnɔumanw bɛna yelemɛ ka na i fɛ,
siya tɔw ta naforow bɛna na i fɛ.

6 «Nɔgɔmɛ camanba bɛna na i ta jamana fa,
Madiyan jamana ni Efa jamana ta nɔgɔmɛw.
Saba jamana mɔgɔw bɛɛ bɛna na;
o bɛna na ni sanin ni wusunan ye;
o bɛna Matigi Ala tando k'a ta bonya lakari.

7 Kedari ta bɛganw bɛɛ bɛna taga lajɛn i kɔrɔ,
Nebayɔti ta sagajigiw bɛna bla i ta baara kama.
O bɛna kɛ saraka jɛnitaw* ye ne ta sarakabɔnan kan, saraka minw ka di ne ye.
Ne bɛna ne ta bon nɔɔrɔman dawula bonya.

8 «Jɔntigiw le bɛ wurira san fɛ i ko sankaba,
i ko jɛnɛtugani minw bɛ tagara o ta layɔrɔw ra?

9 Can lo, kɔgɔji kɔfɛmɔgɔw bɛ ne le makɔnɔna,
jirakurunbaw le bɛna kɔn ka na,
o bɛna i ta denw ta ka bɔ fɔ yɔrɔjan ka na ni o ye;
o bɛ na ni o ta warigbɛ ni o ta sanin ye,
ka na nɔɔrɔ la Matigi Ala, i ta Ala tɔgɔ kan,
Izirayɛli ta Ala saninman, min ka i bonya.

10 «Siya wɛrɛ mɔgɔw le bɛna i ta dugu kogow lo,
o ta masacɛw le bɛna baara kɛ aw ye;
ne ta jusugban kosɔn, ne tun ka i kɛrɛ,
nka ne ta nɔmanyanya kosɔn, ne bɛna hina i ra.

11 I ta dugu dondaw dayɛlenin bɛna to tuma bɛɛ,
o tɛna datugu tere fɛ, o tɛna datugu su fɛ,
janko siya tɔw ta naforow ye ladon i fɛ,
o ta masacɛw fana ye tugutugu nɔgɔn kɔ ka na i fɛ.

12 «Siya o siya, walama masaya o masaya, min tɛ baara kɛ i ye, o bɛ halaki; o siyaw
bɛɛ bɛna halaki ka ban pewu.

13 «Liban jamana ta bonya bɛna na i ta jamana ra,
sabu ne bɛna sipɛrɛsisunw, ani ɔrimesunw, ani buyisun suguya bɛɛ falɛn yi,
janko ka nɔɔrɔ la ne ta yɔrɔ saninman kan,
ka bonya la ne ta sigiyɔrɔ kan.

14 Minw tun ka i minako juguya,
olugu ta denw bɛna na o yɛrɛ majigi i kɔrɔ;
minw tun bɛ i mafiyenyara,
olugu bɛna o kinbiri gban i kɔrɔ.
O bɛna i wele ko Matigi Ala ta dugu,
Izirayɛli ta Ala saninman ta dugu, Siyɔn.

15 «Mɔgɔw tun banna i ra, o tun bɛ i kɔninya,
mɔgɔ si tun tɛ na i fɛ tuun;
nka ne bɛna i kɛ ne kunkɔrɔtasababu ye tuma bɛɛ,
ka i kɛ ne ta ninsɔndiya sababu ye wagati bɛɛ.

16 I bɛna siya tɔw ta nɔnɔ min,
ka o ta masacɛw sin min;
ni o kɛra, i bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye, i kisibaga,
ani i kunmabɔbaga, Yakuba ta Ala fangatigi.

17 «Ne bena sanin di i ma siranegε nɔ ra,
ka warigbε di i ma negε nɔ ra,
ka siranegε di yiri nɔ ra
ka negε di kabakuru nɔ ra.

Hera le bena ke i korosibaga ye,
terenninya be ke i kuntigi ye.

18 Benkanniko tena men i ta dugukolo kan,
cenri, walama halakiriko tena men i ta jamana konɔ.
I bena i ta dugu kogow tɔgɔ la ko Kisiri,
k'a dondaw tɔgɔ la ko Tandori.

19 «Tere le tena ke i ta yeelen ye tuun tere fe,
karo le fana tena yeelen bo i ye su fe,
nka Matigi Ala le bena ke i ta yeelen ye wagati bee,
i ta Ala le bena ke i ta nooro ye.

20 I ta tere tena ben ka ye tuun,
i ta karo fana tena don dibi ra ka ye tuun,
sabu Matigi Ala bena ke i ta yeelen ye wagati bee;
i ta sangakasi wagati bena ban.

21 «I ta mogow bee bena ke mogɔ terenninw le ye,
jamana bena ke o ta ye wagati bee;
sabu ne yere ta yiri turuninw lo,
ne boro le ka o dan, ka nooro la ne yere kan.

22 Min ka dogo i ta mogow bee ra, ale ta denw bena ke mogɔ waga kelen,
o bee ra fitini bena ke siya barakaman ye.
Ne Matigi Ala, ne yere le bena nin kow lateliya, k'a ke a wagati ra.»

61

Matigi Ala ta ciraden ta baara

1 Dunupatigi Ala Nin be ne kan;
sabu ale Matigi Ala ka ne panawoloma,
ka ne ci ka taga kibaro diman fo panibagatow ye,
ka mogɔ jigi tigeninw jigi tugu,
ka mogɔ minaninw kunmabori ko fo o ye,
ka kasodenw lablari ko fo o ye,

2 ka Matigi Ala ta neema wagati,
ani an ta Ala ta dimibolon ko fo mogow ye,
ka mogɔ kasibagatow bee jusu saaro*.

3 Siyon dugumogɔ minw be kasira, ne bena olugu laje;
ne bena nooro la o kan, bugurigbe† nɔ ra;
ka ninsondiya turu ke o kun na, kasi nɔ ra;
ka tandori derege don o ra, panasisi nɔ ra.
Ni o kera, mogow bena o wele ko terenninya ta yirisunw,
Matigi Ala ka yiri minw turu a ta bonya kama.

4 O bena tomokorow lo kokura;
o bena wagati temeninw ta bon benninw lawuri,
o bena dugu cininw lo kokura,

* **61:2** 61.2 Matigi Yesu ka nin kumaw fo (Luka 4.18,19). † **61:3** 61.3 Bugurigbe: Mogow tun be bugurigbe ke o kun na, ka o ke o ta jusukasi tagamasiyen ye.

dugu minw tun kera yoro lakolonw ye kabini wagatijan.

⁵ Jamana were mogo le bena wuri ka na aw ta beganw koro; siya were mogo le bena ke aw ta senkebagaw ye, ka aw ta rezenforow sen.

⁶ Aw koni, aw bena wele ko Matigi Ala ta sarakalasebagaw; o bena a fo aw ma ko an ta Ala ta baaradenw. Aw bena siya tow ta naforo diyabo, ka o ta bonya ta ka aw yere waso ni o ye.

⁷ Maroya min sera aw ma, aw bena bonya fla le soro o no ra; dogoyari min sera aw ma, aw bena nagari le soro o no ra. Aw bena aw ta jamana ta bonya jagon fla le soro; aw ta ninsondiya tena ban ka ye.

⁸ «Sabu ne Matigi Ala, ne be can kanu, nka ne be tori ni janfa koninya; ne bena o ta kopumanw sara o ye, ne ta kankelentiya koson, ka jengonya* wuribari don ni o ye.»

⁹ Siyaw bee bena o ta durujaw silon, jamanaw bee bena o ta denw silon; ni mogo o mogo ka o ye, o tigi bena a lon ko Matigi Ala ta siya barakamanw lo.

Zeruzalemu ta barakalaridankiri

¹⁰ Ne bena ninsondiya kosebe Matigi Ala koson, ne jusu be nagari ne ta Ala koson; sabu a ka kisiri ta faniw don ne ra, ka terenninya ta deregeba don ne ra, i ko koroce be jalamugu fugula siri a kun na cogo min na, i ko koromuso be a ta masirifenw don a yere ra cogo min na.

¹¹ Siman be falen ka bo dugukolo ra cogo min na, nanfenw be falen nanko ra cogo min na, Dunupatigi Ala bena terenninya ni tandori falen ten le siyaw bee na na.

62

Ala bena Zeruzalemu kisi

¹ Siyon dugu kanuya koson, ne tena je; Zeruzalemu dugu koson, ne tena ne yere nasuma, fo Ala ye o ta terenninya yira kene kan i ko tere botu, ka o ta kisiri ko gbeya i ko tasumayeelen.

² Ni o kera, siyaw bee bena i ta terenninya lon, masaw bee bena i ta bonya ye. O bena togokura la i ra, Matigi Ala yere da le bena o togo fo.

³ I bena ke i ko masafugula noroman Matigi Ala boro konu, ka ke i ko masacew ta jalamugu, i ta Ala borotege konu.

⁴ Mogo tena a fo i ma tuun ko: «Jamana blarin,» mogo tena i ta jamana wele tuun ko: «Jamana lakolonba!» O bena i wele le ko: «Ala diyanya jamana,» ka i ta jamana wele ko «Furumuso,» sabu i ko bena diya Matigi Ala ye,

a bena i ta jamana ta k'a ke a yere ta ye.
⁵ Kanbelen be sunguru furu cogo min na,
 i ta denw bena i ta jamana ta o cogo le ra;
 koromuso be korose ninsondiya cogo min na,
 i bena i ta Ala ninsondiya o cogo le ra.

⁶ Zeruzalemu, ne ka dugu korosibagaw bla i ta dugu kogow kunna;
 su fara tere kan, olugu man kan ka je.
 Aw minw be Matigi Ala togo wele,
 aw kana aw yere nasuma,
⁷ aw kana a to ale fana ye nasuma,
 ni a ma Zeruzalemu lo kokura,
 k'a to mogow y'a bonya dununa fan bee ra.

⁸ Matigi Ala k'a kininboro korota,
 a k'a boro barakaman korota ka kari,
 ko: «Ne tena i ta siman di i juguw ma tuun
 k'a ke o ta domuni ye;
 i segera ka rezen min soru,
 jamana were mogow tena o ji min tuun.
⁹ Nka minw be siman sene k'a tige,
 olugu yere le bena a domu, ka Matigi Ala tando;
 minw be rezen sene, k'a denw bo,
 olugu le bena a ji min ne ta yoro saninman konu.»

¹⁰ Aw ye teme, aw ye teme dondaw fe!
 Aw ye sira laben ne ta mogow ye!
 Aw ye sira bo! Aw y'a bo!
 Aw ye kabakuruw bo sira ra!
 Aw ye tagamasiyen do korota siyaw ye!
¹¹ Matigi Ala be a kan lase fo dununa dan na, ko:
 «Aw y'a fo Siyon dugumogow ye ko:
 <I kisibaga nato fe nin ye;
 a be nana ni a ta sara ye a boro,
 a be nana ni a ta baara tonu* ye a na fe.> »
¹² O bena o mogow wele ko: «Mogo saninmanw,
 Matigi Ala ta mogo panawolomaninw.»
 Ele Zeruzalemu koni, o bena ele togo la ko: «Dugu min ma ka di,
 dugu min lakolon ma to!»

63

Ala bena a ta mogow dimibo

¹ Nin ye jontigi le boto ye Edomu?
 Jon le be bora Bosira ni derege wulenman ye a kan na?
 Jontigi le ka nin fani dawulamanw don,
 ka to ka tagama ka na ni a baraka bee ye?

«Ne Matigi Ala lo, ne min be kuma ka kapa ni terenninya ye,
 se be ne min ye ka aw kisi!»

* **62:11** 62.11 Aw ye Ezayi 40.10 fe.

² «Mun le ka i ta faniw wulen,
ka i ta deregew ke i ko rezeforogibagaw ta?»

³ «Ne kelen le ka rezeforogi dinga konɔ;
jamana si ta mɔgɔ tun te ni ne ye.
Ne dimininba le ka siyaw dɔndɔn,
ne jusu gbanninba le ka o congɔ;
o jori seriserira ne ta faniw kan,
ka ne ta deregew maraga.

⁴ Sabu ne tun ka ne ta mɔgɔw ta dimibolon latige ne jusukun na;
ne be ne ta mɔgɔw kunmabo san min na, o le sera.

⁵ Ne ka fleri ke, nka ne ma demɛbaga ye;
ne kabakoyara ko mɔgɔ si ma sɔrɔ min be fara ne kan.
O ra, ne yere boro baraka ka ne demɛ,
ne ta jusugban farara ne kan.

⁶ Ne dimininba ka siyaw dɔndɔn;
ne jusu gbanninba ka o lamin fo ka o panamini,
ka o jori woyo dugu ma.»

Ala be kojuman ke a ta mɔgɔw ye

⁷ Ne b'a fe ka Matigi Ala ta numanyaba lakari,
k'a Matigi Ala ta bonya lakari;
Matigi Ala ka ko minw bee ke an ye,
ani Matigi Ala ka kodimanba minw ke Izirayeli ta mɔgɔw ye,
a ka o ke ka kana ni a ta hina le ye,
ani a ta numanyaba.

⁸ A tun k'a fo ko: «Sigiya t'a ra, ne ta mɔgɔw lo,
ne ta denw lo, o tena ne janfa.»
O koson a kera o kisibaga ye.

⁹ O ta degu wagatiw bee ra, degu tun be ale yere kan.
A ta meleke min b'a korɔ ale ka o kisi;
ale yere ka o kunmabo a ta kanuya ni a ta mapuman koson;
a ka o ta, ka lo ni o kunko ye wagatiw bee.

¹⁰ Olugu le tun murutira,
ka Ala Nin Saninman panasisi;
o koson Ala yelemana ka ke o jugu ye,
ale yere ka o kere.

¹¹ O ra, o hakiri jigira wagati temeninw na,
wagati min Musa tun be ni a ta mɔgɔw ye.
O ko: «Ala min ka a ta mɔgɔw labo kogoji konɔ,
ka sagagbenbaga ni a ta sagaw labo, ale be min sa?
Ala min tun k'a ta Nin Saninman lajigi o ce ra,
ale be min sa?»

¹² Ala tun tora Musa kere fe
k'a demɛ ni a boro noroman ye;
a ka kogoji cetige o na fe,
ka bonya la a togɔ kan, bonya min te ban.

¹³ A ka o lateme jiba ce ma,
i ko so borito kongokolon konɔ, hali o ma talon.

14 Matigi Ala Nin tagara ni o ye o nasumayoro ra,
i ko beganw jigitɔ kenegbe ra.»
I blara i ta mogow na o cogo le ra,
ka nɔɔroba la i yere togo kan.

Ala ta mogow ta Aladaari

15 Matigi Ala, ka i to sankolo ra, i na majigi ka an fle;
ka i to i ta yoro saninman nɔɔroman kono, an fle.
I ta kanuyagbelɛn, ani i ta baraka be min sa?
I ta makari ni i ta hina kɔni, olugu mabɔra anw na le pewu.

16 O bee n'a ta, ele le ye an Fa ye;
Ibrahimama ma an lon,
Izirayeli hakiri te an na.
Ele Matigi Ala, ele le ye an Fa ye;
kabini folofolo, an be ele le wele ko an Kunmabobaga.

17 E, Matigi Ala, mun koson i b'a to an ye mabo i ra ka taga an kun fe?
Mun koson i be an jusukun gbeleya ka i nasiran bo an na?
Sabari, i ye seko ka na, i ta jonw koson,
i ta jamana mogow koson.

18 I ta mogow saninmanw kɔni, jamana tora olugu boro wagati doonin doron;
o ko, an juguw nana i ta yoro saninman dondon.

19 Kabini wagatijan an kera i ko ele te mogow minw kuntigi ye tuun;
an be i n'a fo i togo te mogow minw kan tuun.

E, ni i tun be son ka sankolo faran ka jigi,
fo k'a to kuruw ye yereyere i na koro!

64

1 Tasma be yirijalanw jeni cogo min na,
ani tasma be ji wuri cogo min na,
i bena i togo yira i juguw ra o cogo le ra,
k'a to siyaw ye siran i na fo ka yereyere.

2 Wagati min i ka siranyakobaw ke ka bara an na,
i jigira minke, kuruw yereyera i na koro.

3 Kabini folofolo, nin ko ma fo mogow si ye ban,
mogow si toro m'a men ka ye;
mogow si na ma la Ala do kan ka ye,
min be kobaw ke a makonobagaw ye, ni ele kelen te.

4 Minw tun be terenninya sira tagama ni ninsondiya ye, i tun be olugu kunben,
ani minw tun be o hakiri to i ra ka i ta sira tagama.
I jusu bora an koro, sabu an ka jurumun ke;
nka ni an ka sirakoro ta, o le bena an kisi.

5 An bee kera i ko fen saninyabariw;
hali an ta kewale terenninw, o bee be i ko faninogow.
An bee kera i ko flaburu faganinw,
an ta terenbariyakow bena an ce ka taga ni an ye i ko fonjo.

6 Mogow si te i togo welera tuun,
mogow si te wuri ka jija ka tugu i ko;

sabu i ka i pada dogo an na,
i ka an baraka ban an ta terenbariyaw koson.

⁷ O bee n'a ta, Matigi Ala, ele le ye an Fa ye;
anw le ye bogɔ ye, ele ye an danbaga ye.

An bee ye i boro ta baara no le ye.

⁸ E, Matigi Ala, i kana i jusu gban an korɔ k'a dama teme,
i kana an ta terenbariyaw to i hakiri ra tuma bee;
a fle, anw bee lajennin ye i ta mogow le ye.

⁹ I ta dugu saninmanw bee kera kongokolonw ye;
Siyon dugu kera kongokolon ye,
Zeruzalemu kera yoro lakolon ye.

¹⁰ An ta Ala batosoba saninman cɛɓumanba, an bemaw tun be i bato yoro min na,
o yoro tora tasuma ra;
yoro o yoro ko tun ka gbelen an ma,
o bee kera tomo ye.

¹¹ E, Matigi Ala, ayiwa, nin bee ko i tena foyi ke an ye wa?
I belen bena je ka an to jani na fo ka taga a teme a dan kan wa?

65

Alakanminabariw ta kiti

¹ Matigi Ala ko:

«Ne tun b'a fe ka nin mogow jaabi, nka mogɔ si ma ne pininka;
ne tun b'a fe ka ne yere yira o ra, nka mogɔ si ma ne ta jɛnɔgɔnya jini.
Siya min te ne togo wele,
ne ko o ma ko: <Ne fle, ne fle nin ye yan!>

² Ne ka ne boro lo tere kururu bee siya murutinin do le ye.

Sira minw man ni, o be tagama o le kan;
o be tagama ka kana ni o yere ta miiriyaw le ye.

³ Siya do lo, min b'a lawuri a kama ka ne jusu gban tuma bee;
o be sarakaw bo yirituw konɔ,
ka wusunan sarakaw* bo kabakuruw kan.

⁴ O be taga sigi kaburulo ra,
o be si kuruwow konɔ,
o be lesogo domu;
domuni haramuninw le ka o ta minanw fa.

⁵ O b'a fo mogow ma ko: <Aw ye bo yi,
aw kana gbara anw na, sabu an saninyanin lo ka teme aw kan!>

«Ayiwa, nin kow be i ko sisi le be donna ne nun na,
i ko tasuma min be jeni wagati bee.

⁶ A fle, aw ta kow bee sebenin lo ne ja korɔ;
o ra, ne tena je tuun; ne bena aw sara le.
Can lo, ne bena o ta kewalew sara o ye ka se fo a dan ma.

⁷ O ta terenbariyaw, ani o bemaw ta terenbariyaw bee;
Matigi Ala ko ten.

Sabu o ka wusunan sarakaw bo kuruw kan,
o ka ne mafiyenya kongoriw kan.
Ne bena o sara ka se fo a dan ma,
ka o ta kewalekorow bee sara.»

Alakanminabagaw ta baraji

⁸ Matigi Ala ko:

«Ni mɔgɔ ka rezenmɔ sɔrɔ rezensun na, ji be min na,
a b'a fɔ ko: <Aw kana a cɛn, sabu baraka b'a ra!»

Ne fana bɛna a kɛ ten le ne ta jɔnw kosɔn;
ne tena olugu ni tɔw bɛɛ halaki jɔgɔn fɛ.

⁹ Ne bɛna duruja dɔw di Yakuba ma,
ne bɛna denw di Zuda ma, minw bɛna kɛ ne ta kuruw tigiw ye;
o yɔrɔw bɛna kɛ ne ta mɔgɔ janawolomaninw ta ye,
ne ta jɔnw bɛna sigi o yɔrɔw ra.

¹⁰ Sarɔn mara bɛna kɛ bɛgan misenw ta domunikeyɔrɔ ye,
Akori dingakɔnɔyɔrɔ bɛna kɛ misiw ta layɔrɔ ye;
ne ta mɔgɔ minw be jija ka ne ta jɛnjɔgɔnya jini, olugu le bɛna o yɔrɔw sɔrɔ.

¹¹ «Nka aw minw banna Matigi Ala ra,
ka jina ne ta kuru saninman kɔ,
aw minw be tabali labɛn ka sarakaw bɔ Gadi ta jo* ye,
ka rezenji sarakaw* bɔ Meni ta jo ye,

¹² ayiwa, ne bɛna aw labla kɛrɛkɛmuru ye,
aw bɛɛ bɛna aw kinbiri gban, k'a to o ye aw kannatige;
sabu ne ka aw wele, nka aw ma ne jaabi,
ne kumana aw fɛ, nka aw ma ne lamɛn.
Aw ka kojugu kɛ ne ja kɔrɔ;
ko minw tɛ bɛn ne ma, o le diyara aw ye.»

¹³ O kosɔn Dunupatigi Ala ko:

«A flɛ, ne ta jɔnw bɛna domuni kɛ,
nka kɔngɔ bɛna aw sɔrɔ.

A flɛ, ne ta jɔnw bɛna ji min,
nka minlɔgɔ bɛna aw sɔrɔ.

A flɛ, ne ta jɔnw bɛna ninsɔndiya,
nka aw bɛna maroya.

¹⁴ A flɛ, ne ta jɔnw jusu diyaninba bɛna dɔnkiri la,
nka aw jusu tɔɔrɔnin bɛna kule,
aw jusu kasinin bɛna to ka maɲumankokanw fɔ.

¹⁵ Ne ta mɔgɔw bɛna aw tɔgɔ ta k'a kɛ mɔgɔdangakan le ye;
o bɛna a fɔ ko: <Dunupatigi Ala ye i faga i n'a fɔ mɔgɔtisina!»
Nka ne ta jɔnw kɔni, tɔgɔ wɛrɛ le bɛna di olugu ma.

¹⁶ Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka dugawu kɛ mɔgɔ dɔ ye jamana kɔnɔ,
o tigi bɛna o dugawu kɛ Ala kankelentigi tɔgɔ le ra.

Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka kari jamana kɔnɔ,
o tigi bɛna kari Ala kankelentigi tɔgɔ le ra;
sabu tɔɔrɔ minw temɛna, o bɛna jina olugu kɔ,
o kow bɛna tunu ka bɔ ne ja kɔrɔ.»

Sankolokura ni dugukolokura

¹⁷ «A flɛ, ne bɛna sankolokura dan,
ani dugukolokura;
mɔgɔw hakiri tena to fɛn temɛninw na tuun,

* 65:11 65.11 O tun b'a miiri ko Gadi ta jo be mɔgɔ kunnadiya, Meni ta jo be mɔgɔ ta dunupalatige sabati.

o fɛnw tɛna kɛ mɔgɔw ta miiriya ra tuun.

18 Aw ka kan ka ninsɔndiya, ani ka ɲagari tuma bɛɛ le,
ne ta baara kosɔn, ne bɛna baara min kɛ;
sabu ne bɛna Zeruzalɛmu lɔ kokura ɲagari kama,
k'a dugumɔgɔw sigi ninsɔndiya kama.

19 Ne yɛrɛ bɛna ɲagari Zeruzalɛmu kosɔn,
ka ninsɔndiya ne ta mɔgɔw kosɔn;
kasikan tɛna mɛn yi tuun,
kulekan tɛna mɛn yi tuun.

20 Denɲɛnin tɛna kɛ yi, min bɛ tere dama dama dɔrɔn kɛ, ka sa;
cɛkɔrɔba tɛna kɛ yi, ni min tɛ kɔrɔ k'a si bɛɛ dafa.

Ni mɔgɔ min ka sa k'a si to san kɛmɛ, o bɛna a fɔ ko o tigi denmisenman le sara;
ni mɔgɔ† min sara k'a sɔrɔ a si ma san kɛmɛ sɔrɔ, o tigi bɛ jate i ko mɔgɔ danganin.

21 «O bɛna bonw lɔ ka don o kɔnɔ,
ka rɛzɛnforow sɛnɛ ka o rɛzɛnmɔw domu.

22 O tɛna bon lɔ tuun janko mɔgɔ wɛrɛ ye don a kɔnɔ,
o tɛna rɛzɛnforow sɛnɛ tuun k'a to mɔgɔ wɛrɛ ye o rɛzɛnmɔw domu.
Ne ta mɔgɔw sandaw bɛna kɛ i ko yirisun sandaw;
ne ta mɔgɔ ɲanawolomaninw bɛna o ta baara tɔnɔ diyabɔ.

23 O tɛna sɛgɛ gbansan tuun,
o tɛna o ta denw woro tuun k'a to balahukow ye ben o kan;
sabu o bɛna kɛ Matigi Ala ta dugawudenw le ye,
o ni o ta durujaw bɛɛ.

24 «O tuma ra, sani o ye ne daari,
o y'a sɔrɔ ne ka o jaabi ka ban;
sani o ye ban kuma ra,
o y'a sɔrɔ ne ka o lamɛn ka ban.

25 Wara ni sagadennin bɛna domuni kɛ ɲɔgɔn fɛ,
jara ni misi bɛɛ bɛna bin le ɲimi;
sa kɔni, ale ta baro bɛna kɛ buguri le ye.
Kɔjugu si tɛna kɛ, cɛnri si tɛna kɛ ne ta kuru saninman yɔrɔ si kan;»
Matigi Ala ko ten.

66

Ala ta mɔgɔw kɛra kanminabariw ye

1 Matigi Ala ko:

«Sankolo ye ne ta masasiginan ye,
dugukolo ye ne senblayɔrɔ ye;
aw bɛ se ka bon juman le lɔ ne ye tuun?

Ne ta laganfiyayɔrɔ bɛ se ka sɔrɔ yɔrɔ juman tuun*?

2 Ne yɛrɛ boro le ka o fɛnw bɛɛ kɛ,
ne le baraka ra, fɛnw bɛɛ danna;
Matigi Ala ko ten.

Nanibagatɔ jusu kasinin,
ne ta kuma ɲasiran bɛ min na,
ne bɛ o le jate.

† 65:20 65.20 Mɔgɔ: A sɛbera kitabu dɔw ra ko: jurumunkebaga.

* 66:1 66.1 Nin kumaw bɛ sɔrɔ Kɛwalew

7.49.

³ «Aw ra, min be misi ke saraka ye,
 o tigi kelen le fana be mogo faga.
 Min be saga ke saraka ye,
 o tigi kelen le fana be wuru kun ci.
 Min be siman saraka* bo,
 o tigi kelen le fana be le ke saraka ye.
 Min be wusunan saraka* bo,
 o tigi kelen le fana be jow son.
 Nin mogow bee tugura o yere ta sira le no fe;
 o ta kewale haramuninw le ka di o ye.
⁴ O koson ne fana bena sege caman la o kan;
 o be siran ko min ja co, ne bena o le ke o ra.
 Sabu ne ka o wele, nka mogo si ma ne jaabi,
 ne kumana, nka o ma ne lamen.
 O ka kojugu ke ne ja koru;
 ko minw man di ne ye, o ka o le ke.»

Ala bena a ta mogow dimibo

⁵ Aw ye Matigi Ala ta kuma lamen,
 a ta kuma pasiran be aw minw na.
 Aw yere balema minw be aw koninya,
 minw banna aw ra ne togo koson,
 olugu b'a fo aw ma ko: «Matigi Ala ye a ta noro yira,
 janko an ye aw jagarito ye!»
 Nka olugu yere le bena maroya.
⁶ Woyokanba do be bora dugu konu,
 mankan do be bora Alabatoso konu;
 Matigi Ala kan lo,
 a be a juguw ta kojuguw sara le dira o ma.

⁷ E, sani muso konu ye a dimi,
 a jigira!
 Sani dimi ye damina,
 a ka dence woro!
⁸ Jon le ka nin kuma jagon men ka ye?
 Jon le derira ka nin ko jagon ye?
 Yala jamana kuturu be se ka woro tere kelen konu wa?
 Siya kuturu be se ka woro yoronin kelen na wa?
 Siyon dugu ta dimi koni daminana yoro min na doron,
 a k'a ta denw woro.
⁹ «Ne min be den se a worowagati ma,
 yala ne le bena a bari ko a kana woro wa?
 Matigi Ala ko ten.
 Ne min sababu ra den be woro,
 yala ne bena woro bari wa?
 Aw ta Ala ko ten.»

¹⁰ Aw ye ninsondiya ni Zeruzalemu ye, ka jagari a koson,
 aw minw bee b'a kanu!
 Aw ye ninsondiya ka jagari,
 aw minw bee tun be kasira Zeruzalemu koson!

¹¹ Sabu a bena sin di aw ma fo ka aw wasa, a ta jususaarosin;

aw bɛna o min kosebɛ fɔ k'a diyabɔ, o sinji barakaman.

12 Sabu Matigi Ala ko:

«Ne bɛna hɛra jigi o kan i ko baji,
ka siyaw ta naforow di o ma caman, i ko kɔ fanin ji ra.
Ni o kɛra, o bɛna aw ta, ka sin di aw ma,
ka aw sigi o sen kan ka aw mɔmɔ.

13 Den bamuso bɛ den jusu saaro cogo min na,
ne fana bɛna aw jusu saaro ten le;
ne bɛna aw jusu saaro Zeruzalɛmu dugu kɔnɔ.

14 Ni aw nana o ye tuma min na, aw jusu bɛna diya;
aw farikolo bɛna kɛnɛya i ko binkɛnɛ.
Matigi Ala bɛna a ta sebgaya yira a ta jɔnw na,
nka a bɛna a ta fariya le yira a juguw ra.»

15 Matigi Ala nato flɛ tasuma cɛ ma,
a ta sowotorow ka teri i ko folonkonto;
a bɛna a juguw sara ni a ta dimi farimanba ye,
ka o ta kojuguw hake bɔ o ra ni tasumamana ye.

16 Matigi Ala bɛ a ta kiti ben mɔgɔw kan ni tasuma le ye,
a bɛ adamadenw bɛɛ ta kiti tige ni a ta kɛrɛkɛmuru le ye;
Matigi Ala bɛna mɔgɔ minw faga, o bɛna caya dɛ!

17 O mɔgɔ minw b'a fɔ ko o bɛ o yɛrɛ saninya, ka o yɛrɛ labɛn,
ka taga don yirituw kɔnɔ ka sɔnni kɛ.
O bɛ tugutugu jɔgɔn kɔ, ka mɔgɔ kelen to o cɛ ma.
O bɛ lesogo domu, ani fɛn haramuninw, ani jinanw;
o mɔgɔw bɛɛ bɛna halaki.
Matigi Ala ko ten.

18 Matigi Ala ko: «Ne ka o ta kɛwalew, ani o ta miiriyaw lon. Ne bɛna siyaw bɛɛ lajɛn, ani kanw bɛɛ ta mɔgɔw. O bɛɛ bɛna na, ka na ne ta nɔɔrɔ ye. 19 Ne bɛna tagamasiyen dɔ yira o ra. O ta mɔgɔ minw bɛna kisi ne ta kiti tɔɔrɔ ma, ne bɛna olugu dɔw ci ka taga Tarisisi, ani Puli ni Ludi, yɔrɔ min mɔgɔw bɛ se kalanbon na kosebɛ; ne bɛna dɔw ci fana ka taga Tubali, ani Yavan, ani ka taga fɔ yɔrɔjan, kɔgɔji kɔfɛjamanaw ra, o mɔgɔ minw ma ne ko mɛn ka ye, o fana ma deri ka ne ta nɔɔrɔ ye. O bɛna taga ne ta bonya ko lakari o siyaw ye. 20 O bɛna aw balemaw bɛɛ mina ka bɔ siyaw bɛɛ cɛ ra, ka na ni o ye Matigi Ala fɛ, i ko saraka. O bɛna dɔw sigi sow kan, ka dɔw ta ni sowotorow ye, ka dɔw ta jɔw kɔnɔ, ka dɔw layɛlɛn sofaliw, ani jɔgɔmɛw kan, ka na ni o ye ne ta kuru saninman kan Zeruzalɛmu; a bɛna kɛ i n'a fɔ Izirayɛlimɔgɔw tun bɛ deri ka na ni siman sarakaw* ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ minan saninman kɔnɔ cogo min na. Matigi Ala ko ten. 21 Ne bɛna o mɔgɔ dɔw ta fana, ka olugu kɛ sarakalasebgaw ye, ani Levi* ta mɔgɔw. Matigi Ala ko ten.»

22 «Ayiwa, ne bɛna sankolokura ni dugukolokura min dan,
olugu bɛna to ne ja kɔrɔ cogo min na,
aw ta durujaw, ani aw tɔgɔ fana bɛna to ne ja kɔrɔ o cogo le ra.
Matigi Ala ko ten.

23 «Karokura o karokura,
Nɛnɛkirilon* o Nɛnɛkirilon,
adamaden bɛɛ bɛna na a kinbiri gban ne ja kɔrɔ.

²⁴ Məgəw bəto dugu kənə, o bəna suw ye,
məgə minw tun murutira ne ma, olugu suw.
Tumu minw bəna o suw domu, o tumuw tənə faga ka ye;
tasuma min bəna o jeni, o tasuma tənə faga ka ye.
Məgəw bəe bəna jigi o ra.»

YEREMI TA KITABU Kitabu faamucogo

Cira Yeremi ni cira Sofoni ni cira Habakuki ta wagatiw tun ka surun jɔgɔn na. Yeremi tun ye sarakalasebaga ye, nka Ala k'a wele k'a ke a ta cira ye. Yeremi tun t'a fe ka sɔn ciraya ma, o baara gbɛɛya kosɔn. Baruki le tun be Yeremi ta cirayakumaw sebe. Yeremi ta cirayakumaw ma sebe ka tugutugu jɔgɔn na ka kapa ni a kewagati ye.

Yeremi k'a fo Izirayelimogow ye ko o ta jurumunw kosɔn, o juguw bena na o mina ka taga ni o ye jamana were ra.

Yeremi ka mogow ladi, ko o ye o jigi la Ala kelenpe kan, ka sɔn Ala ta ma, sabu o te se ka o juguw kere ni o yere baraka ye. Mogow tun te sɔnna Yeremi ta kumaw ma minke, o ko k'a jusu tɔɔɔ kosebe. Nka o be n'a ta, Yeremi tun ka kuma minw fo o ye, o kow be kera can ye. Babilonikaw nana Izirayeli kere, ka Zeruzalemu dugu halaki, ka mogow mina ka taga ni o ye Babiloni.

Cira Yeremi ka tagamasiyen dow ke, janko k'a ta cirayakumaw gbeya mogow ye: A k'a ta cesirinan don farawo kɔnɔ k'a to a ye tori (sura 13), k'a yira ko Ala ta mogow fana kera i ko fen torinin. A ka daga do ci (sura 19), k'a yira ko Ala fana bena a ta mogow cici ka o halaki. A ka foro do san (sura 32), k'a yira ko Ala bena a ta mogow lana o ta jamana ra tuun.

Yeremi ta cirayakumaw b'a yira fana ko ni wagati do nana se, Ala bena a ta mogow labo Babiloni, ka na ni o ye o ta jamana ra. A ko wagati do fana bena se, min ye Ala ta nɛema wagati ye, o wagati ra Ala bena a ta sariya sebe adamaden be kelen kelen jusukun na. Ala ko:

«Ne bena ne ta sariyaw don o kɔnɔ, k'a sebe o jusukun na; ne bena ke o ta Ala ye, o be ke ne ta mogow ye.» (31.33).

Kitabu kɔnɔkɔw

Ala bena tɔɔɔ ben Zuda mara kan (1-12)

Ala bena Zuda mara laben cogo min na (13-20)

Zuda ni Zeruzalemu ta tɔɔɔ kow (21-29)

Ala bena a ta mogow lana o ta jamana ra tuun (30-33)

Yeremi ka kuma minw fo Sedesiyasi ni Rekabu ta mogow ye (34-35)

Ala ta kuma ko ka sege lase Yeremi ma (36-45)

Ala bena tɔɔɔ min lase siya tow ma (46-51)

Ala ka Zeruzalemu benko fo (52)

Ala bena tɔɔɔ ben Zuda mara kan

(1-12)

Ala ka Yeremi wele k'a ke cira ye

¹ Nin ye Hilikiya dence Yeremi ta kumaw ye, Hilikiya min tun ye Anatoti dugu sarakalasebaga do ye, Boniyaminu ta mara ra.

² Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma; o kera Zuda masace minw ta tere ra, o tun ye Amɔn dence Yoziyasi ye, ale ta masaya san tan ni sabanan na, ³ ka taga se Yoziyasi dence Yehoyakimu ta wagati ma, ani ka taga a se fo Yoziyasi dence Sedesiyasi ta masaya san tan ni kelennan laban na, ani ka taga a bla fo Zeruzalemukaw minawagati ra ka taga Babiloni; o kera san karo loorunan na.

⁴ Ayiwa, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma, ko:

⁵ «Sani ne ye i dan i bamuso kɔnɔ, ne tun ka i panawoloma;

sani i ye bɔ i bamuso kɔnɔ, ne tun ka i saninya ka i kɛ ne ta ye,
ka i kɛ ne ta cira ye siyaw cɛ ra.»

⁶ Ne k'a jaabi, ko: «E, Dunuɗatigi Ala, ne kɔni tɛ se kuma ra, sabu ne ye denmisen
le ye.» ⁷ Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko:

«I kana a fɔ ko i ye denmisen ye,
sabu ne bɛna i ci mɔgɔ min o min fɛ, i bɛna taga olugu bɛɛ fɛ;
ne bɛna fɛn o fɛn fɔ i ye, i bɛna taga o bɛɛ fɔ o ye.

⁸ I kana siran o ja,
sabu ne bɛna kɛ ni i ye, ne bɛna i tanga.
Matigi Ala ko ten.»

⁹ O kɔ, Matigi Ala k'a boro maga ne da ra, k'a fɔ ne ye ko:

«A fɛ, ne ka ne ta kuma don i da ra.

¹⁰ A fɛ, bi ne bɛ i sigi siyaw, ani jamanaw kunna,
janko i ye o bɔn ani ka o laben,
ka o halaki ani ka o cici,
ka o lɔ ani ka o turu.»

Amande yiriboro ni daga wuritɔ

¹¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma, ko: «Yeremi, i ja bɛ mun le ra?» Ne ko:
«Amandesun min bɛ kɔn ka fiyeren jooa, ne ja bɛ o yiriboro dɔ le ra.» ¹² Matigi
Ala ko:

«I k'a ye ka ja,
sabu ne fana bɛna kɔn ka ne ta kuma fɔninw dafa jooa.»

¹³ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma a sɔnaga flanan na, ko: «I ja bɛ mun le ra?»
Ne ko: «Ne ja bɛ daga dɔ wuritɔ le ra tasuma kan fɔ sahiliyanfan na.» ¹⁴ Matigi Ala
ko ne ma ko:

«Kojugu bɛna bɔ sahiliyanfan le ra
ka na ben jamana mɔgɔw bɛɛ kan.

¹⁵ Sabu, a fɛ, ne bɛna siyaw bɛɛ wele
ka bɔ sahiliyanfan jamanaw ra,
Matigi Ala ko ten.

O bɛɛ bɛna na, ka na o ta masasiginanw sigisigi
Zeruzalemu dugu dondaw ra,
ka sigisigi ka dugu kogow lamini,
ka sigisigi Zuda duguw bɛɛ dondaw ra.

¹⁶ Ne bɛna ne ta kiti ben Zuda kan o ta kojuguw bɛɛ kosɔn,
sabu o banna ne ra:
O tagara saraka bɔ ala wɛrɛw ye;
o yɛrɛ boro ka ala minw lalaga, o bɛ o le bato.

¹⁷ «O ra, ele kɔni ye i yɛrɛ cɛsiri le;
ne bɛna fɛn o fɛn yira i ra,
i wuri i ye taga o bɛɛ lakari o ye.
I ja kana tige o ja,
ni o tɛ, ne yɛrɛ bɛna jatige wɛrɛ bla i ra.

¹⁸ Ne le bɛ i sigi bi,
ka i kɛ i ko dugu barakaman,
ka i kɛ i ko samasen negeraman,
ka i kɛ i ko siranɛgɛkogo,
Zuda masacɛw kama,

ani jamana namogow kama,
 ani a sarakalasebagaw kama,
 ani a jamana mogow bee kama.
 19 O bena i kere,
 nka o tena se i ra
 sabu ne be ni i ye, ne be i tanga.
 Matigi Ala ko ten.»

2

Ala k'a janto a ta mogow ra cogo min na

1 Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma, ko:
 2 «Taga peren ka nin kuma fo Zeruzalemukaw toro korow,
 ko Matigi Ala ko:
 <Aw denmisenman tun sirinin be ne ra cogo min na, ne hakiri be o ra,
 ani aw furuninkura tun be ne fe cogo min na,
 wagati min aw tun tugura ne ko kongokolon konow,
 o yorow lakolon na.
 3 O wagati ra Izirayeli tun blara danna Matigi Ala ye,
 i ko siman kun folo* be bla Ala ye cogo min na.
 Ni mogow o mogow k'a domu, o hake be ben o tigi kan;
 kojugu be ben a kan.
 Matigi Ala ko ten.> »

Izirayelimogow bemaw ta jurumun

4 «Aw Yakuba ta mogow,
 aw Izirayeli ta gbaw bee,
 aw ye Matigi Ala ta kuma lamen!
 5 Matigi Ala ko:
 O tuma aw bemaw ka mun kojugu le sorow ne ra,
 min k'a to o mabowa ne ra,
 ka taga fengbansanw ko,
 fo ka na o yere ke fengbansan ye fana?

6 «O m'a nininkari ke, ko: <Matigi Ala be min,
 ale min ka an labo Misiran jamana ra,
 ka bla an na kongokolon konow,
 o yorow lakolonw, ani o dingakolonyorow ra,
 o yorowalan na, yorow min be i ko saya dibi,
 mogow te teme yorow min na,
 adamaden si te sigi yorow min na?>

7 Ne ka aw lana dugukolodiman le ra,
 janko aw ye o yorow simanw domu, k'a fennumanw sorow.
 Nka aw nana ka na ne ta jamana lanogow,
 ka ne ta yorow ke yorow haramunin ye.

8 «Sarakalasebagaw ma nininkari ke ko: <Matigi Ala be min?>
 Sariya karamogow ma ne jate;
 kuntigiw murutira ne ma.
 Ciraw kumana Baali* ta jow togow le ra,
 fen minw te se ka o nafa, o tagara o fenw le ko.»

* 2:3 2.3 Siman kun folo: Izirayelimogow tun be siman folo bla danna Ala ye cogo min na, olugu yere tun blara danna Ala ye o cogo ra (Sariya 7.7-11; 26.1-11).

Ala ka Izirayelimogow jaraki

9 «O koson ne be aw jaraki tuun,
Matigi Ala ko ten.

Ne be aw ta denw ta denw jaraki.

10 Aw ye taga fo Kitimu, kogoji kofejamanaw ra, ka taga fleri ke yi!
Aw ye mogo ci ka taga Kedari, ka taga a segesege kosebe,
k'a fle ni nin ko mogon be kera yi.

11 Yala siya be yi min be son k'a ta alaw falen ala werew ra wa,
hali ni o ta alaw te ala panamanw ye?

Ne ta mogow koni ka o ta bonyatigi Ala falen fen do ra,
nafa te fen min na.

12 Sankolokonofenw, aw ye kabakoya nin ko koson!

Aw kunmasi ye ce, fo ka aw baraka ban!

Matigi Ala ko ten.

13 Ne ta mogow ka kojugu fla le ke;

o banna ne ra, ne min ye bununji panaman ye,

ka taga jidinga dow sozi o yere ma, dinga perenperennin dow,
ji te se ka mara minw konu.»

Izirayelimogow ka Ala kan bla

14 «Yala Izirayeli ye jon sannin le ye wa,
walama jon min worora so konu, o do lo?

Mun koson o juguw ka o mina?

15 Jarakanbelenw† be songo o ra,

ka kulebaw ci o ra.

O ka o ta jamana cen, k'a ke yoro lakolon ye;

o ta duguw jenina, mogow si te yi tuun.

16 «Hali Menfisi ta mogow, ani Tapanesi‡ ta mogow,
olugu bee bena aw mina ka aw kun li§.

17 Yala o kow bee te kera aw ra,
sabu aw banna Matigi Ala, aw ta Ala le ra wa,

wagati min a tun be sira yirara aw ra?

18 Ayiwa, sisan Misiran sira takun ye mun ye aw fe,
ko a be taga Nili ba ta ji min?

Asiri sira takun ye mun ye aw fe

ko aw be taga Efirati ba ta ji min?

19 Aw ta juguya sara bena di aw ma,

aw ta lanabariya hake bena bo aw ra.

Aw y'a korosi, k'a lon ko kojugu ni sege bena se aw ma,

sabu aw be ban Matigi Ala, aw ta Ala ra,

sabu ne pasiran si te aw jusukun na tuun.»

Matigi Fangatigi Ala ko ten.

Izirayelimogow banna ka Ala bato

20 «Kabini wagatijan, aw kera i ko senekemisi* min ka yiri kari ka bo a kan na,
ka a ta sirinanw foni.

Aw ko: <Anw tena ke mogow ta jon ye tuun!>

† 2:15 2.15 Ciru ka Izirayeli ta juguw le suma ni jarakanbelenw ye. ‡ 2:16 2.16 Menfisi ni Tafinesi tun ye Misiran dugu dow ye. § 2:16 2.16 Mogow minw tun minana kerekeyoro ra ka o ke kasodenw ye, o tun be olugu le kun li (Ezayi 7.20). * 2:20 2.20 Izirayeli tun kera i ko senekemisi min be baara ke Ala ye, nka o murutira Ala ma.

O koson aw be la i ko jatamusow, kongorijanw bee kunna,
ani yiriba flaburumanw bee jukoro†.

21 K'a sorɔ ne tun ka aw turu i ko rezensunpuman,
min ju tun bɔra rezensun panaman na.

Aw nana ke cogo di ka cen,
ka ke rezensunjugu ye?

22 Hali ni aw ka aw yere ko ni safina ye,
ka segen caman ke aw yere ra,
aw ta terenbariya no belen bena to aw ra ne ja korɔ.»
Dunɔnatigi Ala ko ten.

23 «Aw be se k'a fo cogo di ko aw ma aw yere lanogo,
ko aw ma jenrogonya don ni Baali* ta josonbagaw ye?
Aw sennow te nin ye kuruw furancew ra wa?

Aw ka min ke, aw ye lo o ra.

Aw be i ko rogomemuso min sen ka fiyen, min be boribori fan bee ra;

24 aw be i ko kongofali musoman min derira kongokolon le ra.

Nege koson a be falicew kasa ta foro fe;
ceko logo min b'a ra, jon be se k'a bari o ra?
Minw b'a yorɔnini, hali olugu te o yere sege,
sabu ni a wagati sera a fe, o b'a sorɔ.

25 «Aw ye aw yere korosi,
aw kana a to aw sennasanbaraw ye cen ka aw sennakolon to;
jiminlogo kana na aw kan ja!
Nka aw ko: <O si te foyi ye!
Anw be batofen werew le fe,
an b'a fe ka don olugu ta jen le ra.> »

Izirayelimogow ka kan ni tɔɔɔ min ye

26 «Ni son minana, a be maroya cogo min na,
Izirayelimogow fana bena maroya ten le,
o ni o ta masacew, ani o ta kuntigiw,
ani o ta sarakalasebagaw, ani o ta ciraw.

27 Olugu minw b'a fo yiri ma ko: <Ele le ye an face ye!>

K'a fo kabakuru ma ko: <Ele le ka an woro!>

O ka o ko le di ne ma,

o ma o ja di ne ma;

nka ni kojugu sera o ma lon min na, o b'a fo ne ma ko:

<Na an kisi!>

28 O tuma aw ka ala minw lalaga, olugu be min le?

Olugu ye wuri, ni a kera ko o be se ka aw kisi kojugu wagati ra!

Sabu aw ta duguw ka ca cogo min na,

aw ta alaw fana ka ca ten le, aw Zuda mara mogow!

29 «Mun na aw be ne jarakira,
k'a sorɔ aw bee lajennin murutira ne ma?

Matigi Ala ko ten.

30 Ne ka aw denw bugo ka na dese,

o ma son ne ta korori ma;

† 2:20 2.20 Izirayeli ka batofen werew bato, minw ye Kanaanakaw ta jow ye; Ala be o suma ni jatoya ye (Oze 4.13-14). O ta sonnkeyorow tun be kongoriw le kan, ani yiriba flaburumanw jukoro (Masacew folo 3.2).

aw yere ta kerékemuruw ka aw ta ciraw faga,
i ko jara cenriketo.

³¹ Aw bi mógow, aw ye Matigi Ala ta kuma jate:

Yala ne kera Izirayelimógow fe kongokolon le ye wa,
walama dibi be jamana min kono?

Mun koson ne ta mógow b'a fo ko: <An be an yere ma,
an tena seko i fe tuun>?

³² Yala sunguru be se ka jina a ta masirifenw ko wa?

Konomuso be se ka jina a ta konofaniw ko wa?

Ayiwa, ne ta mógow koni jinana ne ko,
kabini wagatijan.

³³ E, aw koni be aw yere lalaga kosebe ka aw ta kanunogonw yoropini!
Aw be se ka hali musow bee ra jogojugu karan.

³⁴ «Aw bagara fagantan minw ma ka o faga gbansan,
olugu jori no be aw ta deregew senkoroyorow bee ra;
k'a sorow aw ma o mina sonyari ra.

³⁵ O bee n'a ta, aw belen ko: <Anw ma jaraki!

Ala bena a ta dimi mabo ne ra.>

A fe, ne bena aw wele kiti ra,
sabu aw ko, ko aw ma jurumun ke.

³⁶ Mun na aw be boribori fan bee ra,

ka to ka aw ta siraw yelemayelega?

Aw bena taga maroya Misiran,
i ko aw maroyara Asiri cogo min na.

³⁷ Aw bena bo o yoro ra fana

ka aw boro lanin to aw kun na,
sabu aw ka aw jigi la minw kan, Matigi Ala banna olugu ra;
aw ta kow si tena ja fana.»

3

Izirayeli ka Ala kan bla

¹ Matigi Ala ko:

«Ni ce do k'a ta muso bla,
ni o muso tagara to ni ce were ye,
yala cekoro be son ka o muso ta tuun wa?
Ni o kera, yala o ko tena jamana bee lajennin lanogo wa?
Aw bora ka taga jatoya ke ni ce caman ye,
mun koson aw ko, ko aw be na ne fe tuun!
Matigi Ala ko ten.

² Aw ye aw ja korota ka fleri ke kongoriw kunna!
Yoro juman le be yi ni aw ma la ka jatoya ke yoro min na?
Aw be sigi siradaw ra ka aw namogocew kono,
i ko benkannikebaga minw be kongokolon kono.
Aw ka jamana lanogo
ni aw ta jatoya ni aw ta kojugu ye.

³ O le koson, sanji lora,
sanji labanw ma na.
Nka aw ka aw kun gbeleya i ko jatomuso;
aw ma son ka lo a ra ko aw maroyara.

⁴ «Sisan aw be kule ka ne wele ko: <An Fa!
Ele le ye an jɛnɔgɔn ye kabini an denmisenman!

⁵ Yala Ala diminin bɛna to an kɔrɔ tuma bɛɛ wa?
Yala a jusu bɔnin bɛna to wagati bɛɛ wa?»

Aw be kuma tan le,
nka aw belɛn be kojugu kɛra ni aw baraka bɛɛ ye.»

Izirayeli ni Zuda ta mɔgɔw ta janfa

⁶ Ayiwa, masacɛ Yoziyasi ta wagati ra, Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «Izirayeli siya lanabari ka min kɛ, i ka o ye kɛ? O tagara kurujanw bɛɛ kunna, ani yiriba flaburumanw bɛɛ jukɔrɔ, ka taga jatɔya kɛ*.

⁷ «Ne tun b'a miiri ko ni o nana nin kow bɛɛ kɛ ka ban tuma min na, ko o bɛna sekɔ ka na ne fɛ; nka o ma sekɔ. Izirayeli balemamuso Zuda janfakebaga fana kɛra a seere ye. ⁸ Ne ka Izirayeli siya lanabari ta furu sa a ta jɛnɛyaw bɛɛ kosɔn, k'a ta furusasebɛ di a ma; nka ne k'a ye ko o si ma siranya bla a balemamuso Zuda, siya janfakebaga ra. Ale fana bɔra ka taga jatɔya kɛ. ⁹ Izirayeli ka jamana lanɔgɔ ni a ta jatɔyajugu ye; a ka jɛnɛya kɛ ni kabakuruw, ani yiriw ye†.

¹⁰ «Nka o bɛɛ n'a ta, a balemamuso Zuda, siya janfakebaga ma sekɔ ka na ne fɛ ni a jusukun bɛɛ ye. A ka min kɛ, o tun ye flankafuya le ye; Matigi Ala ko ten.»

¹¹ Matigi Ala k'a fɔ ne ye tuun ko: «Izirayeli siya lanabari belɛn terennin lo tuun ka temɛ Zuda siya janfakebaga kan. ¹² Taga perɛn ka nin kuma fɔ sahiliyanfan na, ko:

<Aw ye sekɔ ka na, aw Izirayeli, siya lanabari!>

Matigi Ala ko ten.

<Ne tena aw flɛ ni juguya ja ye tuun;
sabu ne ka ni.

Matigi Ala ko ten.

Ne diminin tɛ to wagati bɛɛ.

¹³ Aw ye lo aw ta terenbariya ra dɔrɔn,
k'a lon ko aw murutira Matigi Ala, aw ta Ala le ma.
Aw tagara aw yɛrɛ di ala wɛrɛw ma yɔrɔ caman na,
yiriba flaburumanw bɛɛ jukɔrɔ‡;
aw ma sɔn ka ne kan lamɛn.
Matigi Ala ko ten.> »

Ala bɛ a ta mɔgɔw welera

¹⁴ «Aw ye sekɔ ka na, aw den murutininw!

Matigi Ala ko ten.

Sabu ne le ye aw matigicɛ ye.

Ne bɛna aw ta ka bɔ duguw ra, kelen kelen,
ka aw ta ka bɔ gbaw ra, fla fla,
ka sekɔ ni aw ye Siyɔn.

¹⁵ «Ne bɛna kuntigi dɔw sigi aw kunna ka kapa ni ne yɛrɛ sago ye; olugu bɛna aw kɔrɔsi ni lonniya ni hakiri ye. ¹⁶ Ni aw nana caya jamana kɔnɔ ka den caman sɔrɔ tuma min na, o wagati ra kɔni, mɔgɔ tena Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu* ko fɔ tuun; Matigi Ala ko ten. Mɔgɔ yɛrɛ tena miiri a ra, mɔgɔ hakiri tena to a ra, mɔgɔ tena a lon ni a bɛ yi walama ni a tɛ yi, a ɔgɔn fana tena lalaga tuun. ¹⁷ O wagati ra, o bɛna Zeruzalɛmu wele ko Matigi Ala ta masasiginan. Siyaw bɛɛ bɛna taga lajɛn o yɔrɔ le ra, Matigi Ala tɔgɔ ra, Zeruzalɛmu. O tena to ka tagama ka kapa ni o yɛrɛ jusukun ta miirijuguw ye tuun.

* **3:6** 3.6 Aw ye 2.20 flɛ. † **3:9** 3.9 O jɛnɛya kɔrɔ ye ko o banna Matigi Ala ra, ka taga jo kabakururamanw, ani jo yiriramanw sɔn. ‡ **3:13** 3.13 Aw ye 2.20 flɛ.

18 «O wagati ra, Zuda mara ta mɔgɔw bɛna fara Izirayeli ta mɔgɔw kan. O bɛɛ bɛna sekɔ ɲɔgɔn fɛ ka na ka bɔ sahiliyanfan jamana ra, ka na sigi o ta jamana ra, ne tun ka jamana min di o bɛmaw k'a kɛ o ta ye.»

Ala ta mɔgɔw sekɔcogo

19 «Ne tun b'a fɔra ko:
Ne tun b'a fɛ ka aw mina i ko ne ta denw!
Ne tun b'a fɛ ka jamana diman le di aw ma;
fɛɲuman min ɲɔgɔn tɛ siya tɔw si fɛ, ne tun b'a fɛ ka o di aw ma.
Ne tun b'a fɔra fana ko aw bɛna ne wele ko aw fa,
ko aw tɛna bɔ ne kɔ tuun ka ye.
20 Nka, muso b'a cɛ janfa cogo min na,
Izirayeli ta mɔgɔw ka ne janfa o cogo le ra;
Matigi Ala ko ten.

21 «Kan dɔ bɛ bɔra kongoriw kunna;
Izirayeli ta denw kasikanw, ani o ta makarikanw lo,
sabu o ka o kɛwalew cɛjuguya;
o ɲinana Matigi Ala, o ta Ala kɔ.
22 Aw ye sekɔ ka na, den murutininw!
Ne bɛna aw kɛneya ka bɔ aw ta lanabariya ra.»

Mɔgɔw ko: «An fɛ nin ye, an bɛ nana i fɛ,
sabu ele le ye Matigi Ala, an ta Ala ye.
23 Can lo, fɛn o fɛn bɛ bɔ kongoriw kan, o bɛɛ ye faninya le ye;
mankankolon dɔrɔn le bɛ kuruw kan.
Izirayeli ta kisiri bɛ bɔ Matigi Ala,
an ta Ala dɔrɔn le ra.

24 «Kabini an denmisenman,
maroyafenw ta batori ka an bɛmaw ta baara tɔnɔ bɛɛ domu;
o ta bɛgan fitiniw, ani a belebelew,
ani o dencɛw, ani o denmusow.
25 Maroya le kɛra an ta lanan ye,
ka dɔgɔyari kɛ an ta birifani ye;
sabu an ka jurumun kɛ ka Matigi Ala, an ta Ala hake ta,
anw ni an bɛmaw.
K'a ta an denmisenman, fɔ bi;
an ma sɔn ka Matigi Ala, an ta Ala lamɛn.»

4

Ala ko Izirayelimɔgɔw ye nimisa

1 «E, Izirayeli, ni aw ka sekɔ ka na,
Matigi Ala ko ten,
ni aw ka sekɔ ka na ne fɛ,
ni aw ka aw ta fɛn haramuninw bɛɛ bɔ ne ɲa kɔrɔ,
ni aw ma to ka yaala ka taga fan bɛɛ ra tuun,
2 ni aw ka kari k'a fɔ ko: <Matigi Ala ɲanaman lo,>
ka o fɔ ni kankelentigiya ye, ani mɔgɔsɔbɛya, ani terenninya,
o tuma siya tɔw bɛna baraka sɔrɔ Matigi Ala fɛ,
ka o ta bonya sababu kɛ ale Ala ye.
3 «Matigi Ala bɛ nin fɔ Zuda mara mɔgɔw ye, ani Zeruzalɛmu dugumɔgɔw, ko:

«Aw ye forokuraw laben aw yere ye;
aw kana siman dan naniw ce ra tuun.
4 Aw ye aw yere kenesigi Matigi Ala ye;
aw ye aw jusukun kenesigi*,
Zuda mara mɔgɔw, ani Zeruzalemu dugumɔgɔw,
janko ne ta jusugban kana na wuri i ko tasuma,
ka mana fo mɔgɔ kana se k'a faga,
aw ta kewalejuguw koson.» »

Tɔɔɔ min bɛna ben Zuda mara kan

5 «Nin fo Zuda mara mɔgɔw ye,
a to Zeruzalemukaw y'a men.
O y'a fo ko: «Aw ye buru fiye jamana fan bee ra!»
Aw ye peren kosebe k'a fo mɔgɔw ye ko:
«Aw ye lajen, an ye bori ka taga dogo dugu barakamanw konɔ!»
6 Aw ye tagamasiyen do korota ka Siyon dugu fan yira!
Aw ye bori, aw kana lo!
Sabu ne bɛna kojugu do lana ka bo sahiliyanfan fe;
o bɛna ke cenriba le ye.

7 «Jara panna ka bo a dogoyoro ra;
siyaw halakibaga be nana yi.
A bora a ta so,
ka na aw ta jamana cen k'a ke yoro lakolon ye;
aw ta duguw bɛna halaki,
mɔgɔ tena soro o duguw konɔ tuun.
8 O koson aw ye borofaniw don aw yere ra;
aw ye sukasi ke, ka mapumankokanw fo,
sabun Matigi Ala ta dimiba tena mabo anw na.

9 «O lon na, koni,
Matigi Ala ko ten,
masaw, ani kuntigiw bee baraka bɛna ban.
Sarakalasebagaw jigi bɛna tige,
ciraw bɛna kononofiri.»

10 Ayiwa, ne ko: «E, Dununatigi Ala, o tuma i ka nin mɔgɔw, ani Zeruzalemukaw
janfa le, k'a fo o ye ko: «Aw bɛna to hera ra!» K'a soro kerekemuru lara o kan na.»

11 O wagati ra, o bɛna a fo nin mɔgɔw, ani Zeruzalemukaw ye ko:
«Fɔno gbanninman do be fiyera ka bo kongokolon kuruw kunna.
A be nana ne ta mɔgɔw fan le fe;
simangbasi fɔno te, simanfiye fɔno te.

12 Fɔnoba do lo,
min be bora yi, ka na ne sago ke.
Sisan ne bɛna o ta kiti tige.»

Zuda juguw be nana o kama

13 Mɔgɔw b'a fo ko: «A fle, o be yelenna ka na i ko sankabaw.
O ta sowotorow be i ko folonkonto;
o ta sow ka teli ka teme hali bonw kan.
Bonɔ ka an soro, sabu an ta cenna pewu!

* 4:4 4.4 Ka o jusukun kenesigi, o koro ye ka o jogo yelɛma.

28 O le koson, jamana bena sukasi ke,
 san fe, sankolo bena fin.
 Ne tun k'a fo,
 ne k'a latige.
 Ne tena nimisa a keri ra,
 ne fana tena ne ta miiriya yelema.»

Zeruzalemu dugu halakibagaw

29 Sotigiw, ani kalanbonbagaw mankan koson,
 dugu bee borira.
 O be dogo tuw konɔ,
 o be yelen faraw kunna.
 Dugu bee lakolon tora,
 mogɔ si te dugu konɔ tuun.

30 Ele dugu halakinin, ele be mun le kera tan?
 Mun koson i be fani wulenman songɔgbelenw don,
 ka masirifenw don i yere ra,
 ka kale la i ja ra?
 I be i yere cejana gbansan le.
 I kanubagaw banna i ra;
 o be i fagayɔɔ le pinina.

31 Sabu ne be kulekan do menna i ko muso jigibagato kulekan,
 i ko muso min deguninba kuleto be a ta den folo worora.
 Siyon dugu kulekan lo;
 a be nuna, k'a boro sama, k'a fo ko:
 «E, bonɔ ka ne sɔɔ,
 to si te ne ra tuun mogɔfagabagaw ja koro.»

5

Zeruzalemukaw ta jurumun

1 «Aw ye Zeruzalemu dugu siraw yaala,
 aw ye fleri ke, ka pininkari ke;
 aw ye kenegbeyɔɔw fe,
 k'a lon ni mogɔ be yi, hali mogɔ kelen,
 min be can sira tagamana,
 min be kankelentigiya fe.

Ni o mogɔ be yi, o tuma ne be yafa Zeruzalemukaw ma.

2 Hali ni o b'a fo ko: <An be kari Matigi Ala janaman togo ra!>
 O be kari faninya le kan.»

3 E, Matigi Ala, yala ele ja te can le yoropinina wa?
 I ka o bugɔ,
 nka a ma o dimi.
 I ka o baraka bee ban pewu,
 nka o ma son korori ma.
 O ka o ja gbeleya ka teme hali kabakuru kan;
 o ma son ka seko ka na i fe.

4 «Ne tun b'a fora ne yere konɔ ko: <Nin mogow ye desebagato le ye;
 hakiri te o fe;
 sabu o te Matigi Ala ta siraw lon,

o tɛ o ta Ala ta kolatigeninw lɔn.

⁵ O ra ne bɛna taga o ta ɲamɔɔw fɛ

ka taga kuma olugu fɛ;

sigiya t'a ra, olugu kɔni ka Matigi Ala ta siraw lɔn,

o ka o ta Ala ta kolatigeninw lɔn.»

Nka olugu bɛɛ murutira fana i ko sɛnɛkɛmisi min ka yiri kari ka bɔ o kan na,

ka juruw foni ka bɔ o yɛrɛ ra*.

⁶ O kɔsɔn jara bɛna bɔ tu kɔnɔ ka na ben o kan,

wara bɛna bɔ kongokolɔn kɔnɔ ka na o halaki,

waraninkalaw bɛna dogo ka la o ta duguw kɔ fɛ ka o kɔnɔ;

ni min o min ka bɔ, a bɛ o tigi tigɛtigi,

sabu o ta terenbariyakow ka ca,

o ta lanabariya bonyara.»

⁷ «Ayiwa, ne bɛ se ka yafa aw ma nin na cogo di?

Aw ta mɔɔw banna ne ra;

fɛn minw tɛ Ala ye, o bɛ kari ni olugu toɔo le ye.

Ne tun ka o wasa fɛn bɛɛ ra,

nka o belɛn bɛ jɛnɛya kɛra;

o camanba bɛ taga, ka taga jatɔmusow ta bonw fa.

⁸ O bɛ i ko soɛ faninw, soɛ kɔɔnɔnɔnɔw;

o bɛɛ bɛ kule o mɔɔɔnɔɔnɔw ta musow le nɔ fɛ.

⁹ Yala ne man kan ka nin kow juru sara o ra wa?

Matigi Ala ko ten.

Yala ne man kan ka ne yɛrɛ dimibɔ nin siya ɲɔɔn na wa?

¹⁰ «Aw ye don o ta rɛzɛnforo kɔnɔ k'a cɛn,

nka aw kana a bɛɛ halaki.

Aw y'a yiriborow karikari,

sabu o ma kɛ ne ta ye.

¹¹ Izirayeli ta mɔɔw, ani Zuda ta mɔɔw

ka ne janfa yɛrɛ le;

Matigi Ala ko ten.»

Ala ta mɔɔw ta kiti

¹² «O ka faninya le fɔ Matigi Ala ta ko ra!

O k'a fɔ ko: <A tɛna foyi kɛ an na!

Kojugu si tɛna an sɔrɔ!

An tɛna kɛrɛkɛmuru ye an ɲa ra, walama kɔngɔ.»

¹³ Ciraw kɔni, olugu tɛ foyi ye tuun, ni fɔɲɔ tɛ;

kuma tɛ o fɛ tuun.

O ka kojugu minw fɔ, o kojuguw ye ben o yɛrɛ kan.

¹⁴ «O kɔsɔn Matigi Ala, Fangatigi Ala ko:

<I n'a fɔ aw ka nin kumaw le fɔ,

a flɛ, ne bɛna ne ta kuma kɛ tasuma le ye ele Yeremi da ra,

ka nin mɔɔw kɛ yiri ye, o tasuma bɛna min jeni.

¹⁵ A flɛ, aw Izirayelimɔɔw,

ne bɛna siya dɔ lana aw kama ka bɔ fɔ yɔrɔjan;

Matigi Ala ko ten.

* 5:5 5.5 O kɔrɔ ye ko o mɔɔw kɛra i ko sɛnɛkɛmisi min murutira.

Siyakɔrɔba lo,
 siya min baraka tɛ ban,
 aw tɛ siya min ta kan mɛn,
 aw tɛ min ta kumaw faamu.
 16 O ta biɲɛforogo bɛ i ko kaburu dayɛlɛnin;
 o bɛɛ ye kerekɛɛɛfariw le ye.

17 O bɛna aw ta siman tigeninw, ani aw ta domuniw bɛɛ domu,
 ka aw dencɛw, ani aw denmusow domu,
 ka aw ta bɛgan misɛnw, ani a belebelew bɛɛ domu,
 ka aw ta rɛzɛnmɔw, ani aw ta toromɔw domu;
 aw jigi tun bɛ aw ta dugu barakaman minw kan,
 o bɛna o bɛɛ halaki ni kerekɛmuru ye.>

18 «Nka, hali o wagati ra, ne belɛn tena aw bɛɛ halaki pewu. Matigi Ala ko ten.
 19 Ayiwa, ni o k'a fɔ ko: <Mun kosɔn Matigi Ala bɛ nin ko kɛra an na?> Ele ye o jaabi
 ko ne ko: <I n'a fɔ aw banna ne ra, ka baara kɛ ala wɛrɛw ye aw ta jamana kɔnɔ, o
 ra, aw bɛna taga baara kɛ siya wɛrɛw ye jamana wɛrɛ ra, min tɛ aw ta jamana ye.> »

Ala ka Izirayelimɔgɔw lasɔmi

20 «Nin fɔ Yakuba ta mɔgɔw ye,
 k'a to Zuda mɔgɔw y'a mɛn:
 21 <Aw ye nin lamɛn, aw siya hakirintan kolɔnbari!
 Nadenw bɛ aw fɛ, nka o tɛ yeri kɛ,
 torow bɛ aw fɛ, nka o tɛ mɛnni kɛ!
 22 Aw tɛ siran ne ɲa wa?
 Matigi Ala ko ten.
 Aw tɛ yɛrɛyɛrɛ ne ɲa kɔrɔ wa?
 Ne le ka kenken kɛ kɔgɔji dan ye;
 ka o kɛ kogo wuribari ye, a tɛ se ka tɛmɛ min kunna.
 A jikuruw bɛ wuri, nka se tɛ o ye;
 o bɛ mankan ci, nka o tɛ se ka tɛmɛ o dan kan.

23 « <Nka nin mɔgɔw ye mɔgɔ jusukungbɛlɛnw, ani mɔgɔ murutininw le ye;
 o ka ne ta sira bla ka taga o kun fɛ.

24 Hali o t'a fɔ o yɛrɛ kɔnɔ ko:
 An ye siran Matigi Ala ɲa, an ta Ala,
 ale min bɛ sanji di an ma a wagati ra,
 ka sanji fɔlɔ, ani sanji laban di,
 ka lɔgɔkun dɔw bla an ye san o san
 ka o kɛ simantigɛwagati ye.>

25 «Aw ta terenbariya le ka nin kow bɛɛ ɲagami;
 aw ta jurumunw le ka nin fɛɲɲumanw mabɔ aw ra.

26 «Sabu mɔgɔjuguw bɛ sɔrɔ ne ta mɔgɔw cɛ ra.
 O bɛ dogo ka mɔgɔw kɔnɔ i ko mɔgɔ min bɛ kɔnɔw dɛndɛnna;
 o bɛ janw la mɔgɔw ɲa ka o mina.

27 Kɔnɔminabaga ta sansara bɛ fa kɔnɔw ra cogo min na,
 fɛn minw sɔrɔra nanbara ra, o ta so fara o ra ten le.
 O ka o ta baraka ni o ta naforo sɔrɔ o cogo le ra.

28 O bonyara ka tɔrɔ fɔ ka manamana;

dan tɛ o ta kojuguƙe ra.
 O tɛ kiti tige can kan, ka feritaw ta jo di o ma,
 nka o yere ta kow dɔrɔn le be na;
 o tɛ sɔn ka jo di fagantan ma fana.

²⁹ Yala ne man kan ka nin kow juru sara o ra wa?
 Matigi Ala ko ten.
 Yala ne man kan ka ne yere dimibo
 nin siya nɔgɔn na wa?

³⁰ «Kojuguba ni siranyakoba do ƙera jamana ƙɔno.

³¹ Ciraw be faninyakumaw le fɔra,
 sarakalasebagaw fana be o ta sarakalasebagaya ke ka ƙana ni o ye.
 O le fana ka di ne ta mɔgɔw ye!
 Nka nin kow bee laban na, aw bena a ke di le sa?»

6

Ala bena kojuguba ben Zeruzalemu kan

¹ «E, Boniyaminu ta mɔgɔw, aw ye bori ka bo Zeruzalemu de!
 Aw ye buru fiye Tekoha!

Aw ye sisi tagamasiyen ke Beti Hakeremu kuru kan,
 sabu kojugu do be nana ka bo sahiliyanfan na, cenriba do.

² Siyon dugu ceɓumanba, dugu saraman,
 ne bena o dugu le halaki pewu!

³ Sagagbenbaga* dow bena na ni o ta sagaw ye a kama;
 o bena na o ta fanibonw lo k'a lamini;
 bee ta sagakuru be a ta bin ninyoro nimi.

⁴ O ko: «Aw ye kerekejama laben a kama!
 Aw ye wuri, an ye ben a kan tereghan papa fe!
 E, bono ka an soro, sabu tere banna ka ban,
 dibi be donna.

⁵ Ayiwa, an bena ben o kan su fe!
 An be o ta masabonbaw cici!» »

⁶ Ayiwa, Matigi Ala, Fangatigi Ala ko:
 «Aw ye yiriw tige,
 ka yelenyoro laben Zeruzalemu kama;
 dugu do lo min ta kojugu hake ka kan ka bo a ra,
 dugu do lo foyi te dugu min kono ni torori te.

⁷ Bununji be woyo cogo min na,
 nin dugu fana ta juguya be woyo ten le.
 Benkanni ni cenri dɔrɔn le be dugu kono,
 sege ni toro le be ne na koro wagati bee.

⁸ «E, Zeruzalemukaw, aw ye son ladiri ma,
 ni o te, ne bena faran ka bo aw ra;
 ne bena Zeruzalemu ke yoro lakolon ye,
 mogo te se ka sigi yoro min na.»

Izirayelimogow banna ka Ala lamɛn

* **6:3** 6.3 Sagagbenbagaw: O koro ye ko masace dow bena na ni o ta kerekedenw ye ka na ben Zeruzalemu kan.

⁹ Matigi Ala, Fangatigi Ala ko:
 «Izirayelimogow to min tora,
 aw ye o to bee ce i ko mogɔ be rezennɔ tige cogo min na;
 o ko, aw ye seko a kan tuun
 i ko rezentigebaga be yiriborow momo cogo min na.»

¹⁰ Ne bena kuma jontigi le fe?
 Ne bena jontigi le lasomi janko a ye ne lamɛn?
 A fe, o torow ma dayele;
 o te se ka o janto ne ta kuma ra.
 Matigi Ala ta kuma kera o fe mafiyɛnyarifɛn le ye;
 o ma diyanya si sorɔ a ra.

¹¹ Ne jusu fara Matigi Ala ta dimi na,
 ne te se ka dimi mara ne yere konɔ tuun.

«Ala, i ta dimi bon denmisɛnw kan siradaw ra,
 ani kanbelen minw ka jɔɔɔn lajɛn.
 Furuce ni furumuso bena mina,
 mogokoroba, ani cekoroba sancamantigi bena mina.

¹² O ta bonw bena ke mogɔ werɛw ta ye,
 ani o ta forow, ani o ta musow;
 sabu ne bena ne boro se nin jamana mogow ma.
 Matigi Ala ko ten.»

¹³ «K'a ta o bee ra fitini na ka taga a bla o bee ra koroba ra,
 o bee ye natabaw le ye;
 k'a ta ciraw ra ka taga a bla sarakalasebagaw ra,
 o bee ye faninyafobagaw le ye.

¹⁴ O te o sɔbe don ne ta mogow ta bana ko ra
 ka o flake ka ja.
 O b'a fo dorɔn ko: <Hera! Hera!>
 K'a sorɔ hera te yi.

¹⁵ Yala o maroyara nin ko haramuninw keri kosɔn wa?
 O ma maroya fiyewu!
 Ko min be mogɔ kun suuru, o te o lon.
 O kosɔn o bena ben ni benbagaw ye;
 lon min ne bena o sara ka kapa ni o ta kewalew ye,
 o lon le ra o bena talon ka ben.
 Matigi Ala ko ten.»

Izirayelimogow murutira

¹⁶ Matigi Ala ko:
 «Aw ye lo siradaw ra ka fleri ke!
 Aw ye pininkari ke folofolo kow ra,
 k'a lon sirapuman ye min ye, janko ka o sira ta.
 Ni o kera, aw bena laganfiya.
 Nka aw ko: <An te o sira ta!>

¹⁷ Ne ka lasomibaga dow bla aw ce ra,
 ko aw ye aw janto olugu ta burufiyekan na.
 Nka aw ko: <An te foyi lamɛn!>

¹⁸ «Ayiwa, siyaw, aw ye ne lamɛn!

Ko min bena ke nin jamana mogow ra, aw ye ke o seere ye.

¹⁹ Dugukolo, ele ye nin lamɛn!

Ne bena kojuguba le ben nin mogow kan;

o ta naninyajuguw tonɔ le be o ye.

Sabu o ma o janto ne ta kuma ra;

ne ta sariya koni, o banna o ra.

²⁰ Wusunan min bora Saba jamana ra, ne be mun ke ni o ye?

Ne be mun ke ni o jamanajan ta yiri kasadimanw ye?

Aw ta saraka jenitaw* man di ne ye;

ne te aw ta began sarakaw* fe.»

²¹ O koson Matigi Ala ko:

«A fe, ne bena sentalonfenw bla sira ra nin mogow ja,

o bena talon o ra;

den ni fa bena talon,

terimanw, ani siginogonw bena talon;

o bee bena halaki.»

Izirayeli juguw nato

²² Matigi Ala ko:

«Siya do nato fe ka bo sahiliyanfan jamana ra;

siya camanba be wurira ka bo fo dugukolo dan na ka na.

²³ O ka o ta kalanw ni o ta tamanw korota;

mogo hinabariw lo, o te makari.

O mankan be i ko kogoji mankan,

o yelennin be sow kan;

o labennin lo kere kama, ka jen ka ke i ko mogo kelen,

ka na ele kere, ele Siyon dugu.»

²⁴ «An ka o kibaroya men minke,

an baraka bee banna;

jatige ka an mina,

kononofiri ka an soro, i ko muso jigibagato.

²⁵ «Aw kana bo ka taga kongo konɔ,

aw kana taga siradaw ra;

sabu aw juguw be yi, kerekemuruw be o boro,

siranyakobaw be fan bee ra.»

²⁶ «Ne ta dugumogow, aw ye borofani don aw yere ra,

ka kolonkolon bugurigbe ra,

ka kasi i ko mogo min b'a dence kelenpe su kasira;

aw ye manumankokan caman fo,

sabu cenrikebaga bena bara aw ra,

a bena ben aw kan.»

Izirayelimogow jusukun te se ka yelɛma

²⁷ «Yeremi, ne ka ele sigi ne ta mogow ce ra, i ko numu min be negɛ segɛsɛgɛ k'a silon;

janko i ye nin mogow tagamacogo korosi, ka o segɛsɛgɛ.

²⁸ O bee ye mogo murutininw ye, ani mogo torokungbelɛnw;

o be yaala ka nafiya ke.

O jusukun ka gbelen i ko siranɛgɛ, walama negɛfin;

o bee ye cenrikebagaw le ye.

²⁹ Numuce ta vu be tasuma fiyera kosebe,
tasuma be nege yeelera;
nka a b'a yere segera le ko a be nege yeele k'a saninya,
sabu nogo tena bo a ra.

³⁰ O bena nin mogow wele ko <warigbe nafantan>,
sabu Matigi Ala banna o ra.»

7

Izirayelimogow ka Ala ta batoso lanogo

¹ Matigi Ala ka nin kuma lase Yeremi ma, k'a fo a ye ko: ² «Taga lo Matigi Ala ta batoso donda ra, ka nin kuma lase mogow ma k'a fo o ye ko: <Aw ye Matigi Ala ta kuma lamén, Zuda ta mogow bee, aw minw be to ka don nin so dondaw fe ka na Matigi Ala bato.> ³ Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Aw ye aw ta siraw, ani aw ta kewalew yelema; ni o kera, ne bena a to aw ye to nin jamana ra. ⁴ Aw kana aw jigi la nin faninyakumaw kan, ka to k'a fo ko: Matigi Ala ta batoso be yan le! Matigi Ala ta batoso be yan le! Matigi Ala ta batoso be an fe yan le! ⁵ Ni aw ka aw ta siraw, ani aw kewalew yelema can ra, ni aw ka gbe nogon ye, ⁶ ni aw ma lonanw, ani feritaw, ani muso ce saninw minako juguya, ni aw ma to ka mogo jarakibariw faga jamana konó, ni aw ma tugu ala werew ko, ka kojugu ke aw yere ra, ⁷ o tuma, ne bena a to aw ye sigi nin jamana konó; ne ka nin jamana min di aw bemaw ma kabini wogatijan, k'a ke o ta ye tuma bee.

⁸ « <Nka a fle, aw be aw jigi lara faninyakumaw le kan, kuma minw tena foyi na aw ye. ⁹ Aw be sonyari ke, ka jeneya ke, ka kari faninya kan, ka wusunan sarakaw bo Baali* ta jo ye, ka taga ala werew ko, aw ma minw lon; ¹⁰ o ko, aw bena lo ne na koró nin so konó yan, ne togo be so min na, k'a fo ko: <An bosira!> K'a soró aw belen be nin ko haramuninw kera. ¹¹ Yala ne togo lara nin so min na, nin so kera aw fe benkanikebagaw dogoyoro le ye wa*? Ne koni be o le yera. Matigi Ala ko ten.

¹² « <Ayiwa, ne ta yoro min tun be Silo†, ne tun ka ne togo la o yoro ra; nka ne ka min ke o yoro ra ne ta mogow, Izirayelimogow ta kojuguw koson, aw ye taga yi ka taga o fle. ¹³ Sisan, i n'a fo aw be nin kow le kera, Matigi Ala ko ten, i n'a fo ne kumana aw fe lon bee, aw ma ne lamén, ne ka aw wele, aw ma ne jaabi, ¹⁴ o ra ne togo lara nin so min na, aw ka aw jigi la nin so min kan, ne tun ka min di aw ni aw bemaw ma, ne bena o so ke i ko ne ka Silo ta ke cogo min na. ¹⁵ Ne bena aw gben ka bo ne na koró, i n'a fo ne ka aw balemaw Efirayimuka tow bee gben cogo min na.> »

Ala ko a tena Izirayelimogow lamén tuun

¹⁶ «Ele Yeremi, ele koni kana daariri ke nin mogow ye tuun; i kana i kan korota ka kule ka ne daari o ye, walama ka ne sorona, sabu ne tena i lamén. ¹⁷ O be min kera Zuda duguw konó, ani Zeruzalemu dugu siradaw ra, ele na te o yera wa? ¹⁸ Denw be logo jini, faw be tasuma mana, musow be mugu noni; o be o ke takula ye ka o ta jo son, o be min wele ko sankolo masamuso. O be rezenji sarakaw* bo ka ala werew bato, janko ka ne jusu bo. ¹⁹ Yala o be ne le jusu bora wa? Matigi Ala ko ten. O t'a kera o yere le ra, ka na maroya bla o yere ra wa?»

²⁰ O koson Dunupatigi Ala ko: «A fle, ne ta dimi ni ne ta jusugban bena ben nin jamana kan: adamadenw, ani beganw kan, kongokonoyiriw, ani senefenw kan. A bena cenri ke i ko tasuma fagabari.»

Izirayelimogow banna ka o ta Ala lamén

* **7:11** 7.11 Yesu Kirisita ka nin kumaw fo (Matiyu 21.13; Marika 11.17). † **7:12** 7.12 Silo ko fora yoro minw na: Yeremi 26.9; Yosuwe 18.1; Samawilu folo 1.3; 3.21; 4.3; Zaburu 78.60.

²¹ Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Aw ye aw ta saraka jenitaw* ni aw ta began saraka* tow bæ fara jɔgɔn kan; aw yere ye o sogo domu! ²² Sabu lon min na ne ka aw bemaw labɔ Misiran jamana ra, ne ma kuma o fɛ, ne fana ma foyi pini o fɛ saraka jenitaw* ni saraka werew ko ra. ²³ Nka ne ka kuma min fɔ o ye, o le ye nin ye; ne ko: <Aw ye ne kan le lamɛn, ni o kera, ne bɛna kɛ aw ta Ala ye, aw fana bɛna kɛ ne ta mɔgɔw ye; ne ka ci min o min fɔ aw ye, aw ye o bæ sira tagama, janko aw ye hera sɔrɔ.> ²⁴ Nka o ma ne lamɛn, o ma o toro malɔ ne ta kuma ra. O tagamana ka kapa ni o yere jusukun ta miirijuguw le ye; sani o ye taga ja, o kɔsegira le.

²⁵ «K'a ta lon min na aw bemaw bɔra Misiran jamana ra, fɔ ka na se bi ma, ne ka ne ta baaradenw bæ ci aw le fɛ, minw ye ciraw ye; ne tun bɛ o ci aw fɛ lon o lon, ne ma o dabra; ²⁶ nka aw ma ne lamɛn, aw ma aw toro malɔ ne ta kuma ra. Aw ka aw torokun gbeleya, ka kojugu kɛ ka tɛmɛ aw bemaw kan belɛn.

²⁷ «O kosɔn ni ele Yeremi nana taga nin kumaw bæ fɔ o ye, o tɛna i lamɛn; ni i nana o wele, o tɛna i jaabi. ²⁸ O ra, a fɔ o ye ko: <Siya min tɛ sɔn ka Matigi Ala, o ta Ala kan mina, ani siya min tɛ sɔn korori ma, aw le ye o siya ye. Can banna, can tɛ bɔ mɔgɔ si da ra tuun.> »

Kojuguba wagati

²⁹ «Aw ye aw kunsigiw tige k'a firifiri; aw ye taga sangadɔnkiriw la kongoriw kunna, sabu Matigi Ala banna nin mɔgɔw ra; a k'a kɔ don o ra, sabu o k'a ta dimi lawuri.

³⁰ «Zuda ta mɔgɔw ka kojugu kɛ ne ja kɔrɔ; Matigi Ala ko ten. Ne tɔgɔ lara so min na, o ka o ta jo haramuninw bla o so le kɔnɔ, ka ne ta so lanɔgɔ. ³¹ O ka sɔnnikeyɔrɔw lɔ Tofeti, Beni Hinɔmu dingakolonba yɔrɔ ra, ka o dencew, ani o denmusow jeni tasuma ra ka o kɛ saraka ye, k'a sɔrɔ ne ma o fɔ o ye, o ko yere ma don ne ta miiriya ra ka ye.

³² «O kosɔn, a flɛ, lon dɔ bɛna se, Matigi Ala ko ten, o lon na o tɛna a fɔ tuun ko: <Tofeti>, walama ko: <Beni Hinɔmu dingakolonba>; o bɛna a fɔ le ko: <kannatigɛri dingakolonba>. O bɛna suw don Tofeti§, sabu sudonyɔrɔ tɛna sɔrɔ yɔrɔ werɛ. ³³ Nin mɔgɔw suw le bɛna kɛ kɔnɔw, ani kongowaraw ta baro ye; mɔgɔ si tɛna o gbɛn. ³⁴ Ne bɛna a to nagarikanw, ani ninsɔndiyakanw, ani kɔpɔcɛ ta dɔnkirilakanw, ani kɔnɔmuso ta dɔnkirilakanw bæ ye dabra Zuda duguw kɔnɔ, ani Zeruzalemukaw siradaw ra; sabu jamana bɛna kɛ yɔrɔ lakolon le ye.»

8

¹ «O lon na, kɔni, Matigi Ala ko ten, o bɛna Zuda masacɛw suw kolow, ani kuntigiw suw kolow, ani sarakalasebagaw suw kolow, ani ciraw suw kolow, ani Zeruzalemukaw suw kolow labɔ o ta kaburuw kɔnɔ. ² O bɛna o kolow yerege tere ni karo ni lolow ja kɔrɔ; sabu o tun ka o fɛnw le kanu, ka saraka bɔ o ye, ka tugu o nɔ fɛ, ka lagberi kɛ ni o fɛnw tɔgɔ ye, ka o bato. Mɔgɔ tɛna sɔrɔ ka o kolow cɛ, ka o sutara tuun; o bɛna kɛ nɔgɔ le ye dugukolo kan. ³ Ne bɛna nin mɔgɔjuguw gbɛn ka taga jamana werew ra; o ta duruja tɔ minw bɛna to o kɔ o jamanaw ra yi, saya lɔgɔ bɛna kɛ olugu ra ka tɛmɛ panamanya kan. Matigi Ala ko ten.»

Izirayelimɔgɔw ma sɔn ka seko Ala ma

⁴ «A fɔ nin mɔgɔw ye, ko Matigi Ala ko: Yala ni mɔgɔ ka ben, a tɛ wuri tuun wa?

‡ 7:29 7.29 Izirayelimɔgɔ dɔw tun bɛ o kunsigiw to a ye janya, k'a yira ko o ka o yere bla danna Matigi Ala ye (Jateri 6.1-21). § 7:32 7.32 I n'a fɔ Tofeti yɔrɔ le tun kera o ta sɔnnikeyɔrɔ ye, o tun man kan ka suw don o yɔrɔ ra, ni o tɛ, o sɔnnikeyɔrɔ tun bɛ cɛn.

Ni mɔgɔ firira ka sira bla, a tɛ seko tuun wa?

⁵ Ayiwa, o tuma mun kosɔn nin Zeruzalemu dugumɔgɔw murutira, ka kɛ lanabariw ye tuma bɛɛ?

Mun kosɔn o bɛ janfa kɛ tuma bɛɛ, ka ban ka seko ka na ne Ala fɛ?

⁶ Ne ka ne janto o ta kuma ra k'a lamɛn: o bɛ faninyakumaw le fɔra.

O dɔ tɛ nimisa a ta kɛwalejuguw ra k'a fɔ ko:

«Mun kosɔn ne ka nin kɛ?»

O bɛɛ bɛ borira ka taga o kun fɛ, i ko so girinto ka taga kɛrɛ ra.

⁷ Hali baninkɔnɔ min bɛ yaala san fɛ, ale k'a ta wagatiw lɔn;

kongotugani, ani naganaganin, ani kunangbɛ, olugu bɛɛ ka o sekɔwagati lɔn.

Nka ne ta mɔgɔw kɔni, olugu ma Matigi Ala ta kolatigeninw lɔn.»

⁸ «E, aw bɛ sɔn k'a fɔ ko aw ye hakiritigiw ye, ko Matigi Ala ta sariya bɛ aw boro wa?

K'a sɔrɔ can yɛrɛ ra, sariya karamɔgɔw ta sɛberikɛnan bɛ faninya le sɛbɛ; o ka sariya ta kumaw yɛlɛma k'a kɛ faninya ye.

⁹ Hakiritigiw maroyara,

o jigi tigera, o minana,

sabu o ka Matigi Ala ta kuma mafiyɛnya;

hakiritigiya juman le bɛ o fɛ tuun?»

Ala bɛna kojugu minw lase a ta mɔgɔw ma

¹⁰ «O kosɔn ne bɛna o ta musow di cɛ wɛrɛw ma,

ka o ta forow di o minabagaw ma;

sabu k'a ta o bɛɛ ra fitini na ka taga a bla o bɛɛ ra kɔrɔba ra, o bɛɛ ye natabaw le ye;

k'a damina ciraw ra, ka taga a bla sarakalasebagaw ra,

o bɛɛ ye faninyafɔbagaw le ye.

¹¹ O tɛ o sɔbɛ donna ne ta dugumɔgɔw ta bana ko ra ka o flake ka ja.

O b'a fɔ dɔrɔn ko: «Hera! Hera!»

K'a sɔrɔ hera tɛ yi.

¹² Yala o maroyara nin ko haramuninw kɛri kosɔn wa?

O ma maroya fiyewu!

Ko min bɛ mɔgɔ kun suuru, o tɛ o lɔn.

O kosɔn o bɛna ben ni benbagaw ye;

lon min ne bɛna o sara ka kɔpa ni o ta kɛwalew ye,

o lon le ra o bɛna talon ka ben.

Matigi Ala ko ten.»

¹³ «Ne bɛna o cɛ fɔ ka o ban pewu!

Matigi Ala ko ten.

Rɛzɛnmɔ tɛna sɔrɔ rɛzɛnsunw na tuun,

toromɔ tɛna sɔrɔ torosunw na tuun.

O flaburuw bɛna jaja;

ne tun ka fɛn o fɛn di o ma, ne bɛna o bɛɛ bɔsi o boro.»

Ala ta mɔgɔw jigi tigera

14 «Mun kosɔn an siginin bɛ yan?

Aw ye nɔgɔn laɛn ka taga dugu barakamanw kɔnɔ
ka taga sa yi,

sabu Matigi Ala, an ta Ala b'a fɛ ka an faga;
a ka baga kɛ an ta minji ra ka o di an ma,
ko an ka jurumun kɛ ka Matigi Ala hake ta.

15 An tun bɛ hera le makɔnɔna, nka a ma na ja;

an tun bɛ an ta tɔrɔw nɔgɔyawagati le makɔnɔna, nka o nana kɛ jatigɛba le ye.

16 «O ta sow mankan bɛ nana ka bɔ Dan mara fan le fɛ;

o ta socɛ barakamanw kasikan mankan bɛ jamana bɛɛ yɛɛyɛɛ.

O nato bɛ jamana ni a kɔnɔfɛnw bɛɛ domuna,
ani duguw ni dugumɔgɔw bɛɛ.

17 «Ayiwa, a fɛ, ne bɛna sajuguw ci aw kama,

mɔgɔ si tɛ se ka sa minw nɛɛɛ;

o bɛna aw kin.

Matigi Ala ko ten.»

Ala ta mɔgɔw ta ko ka cira Yeremi jusu kasi

18 «E, fla si tɛ ne ta jusukasi ra;

ne jusukun tɔrɔnɔn lo kosɛbɛ.

19 A fɛ, ne bɛ ne ta mɔgɔw kulekan menna

ka bɔ fɔ jamanajan dɔ ra.

O tuma Matigi Ala tɛ Siyɔn dugu kɔnɔ tuun le wa?

Dugu masacɛ tɛ yi tuun le wa?

«Mun kosɔn o ka ne jusu bɔ ni o ta jow ye,

ni siya wɛrɛw ta batofɛn gbansanw ye?

20 «Simantigewagati tɛmɛna, samiya banna,

nka hali bi an ma kisi!»

21 Tɔrɔ min sera ne ta mɔgɔw ma, o ka ne jusukun tɔrɔ;

janasisi ka ne mina, ne jigi tigera.

22 O tuma fla munta tɛ Galadi mara ra wa?

Flakɛbaga tɛ yi tuun wa?

Mun kosɔn ne ta mɔgɔw ta bana tɛ sera ka kɛnɛya sa?

23 Hali ne kunkolo tun ye kɛ bunun ye,

ka ne jadenw fa naji ra i ko kɔ;

ne tun bɛna kasi su ni tere

ne ta mɔgɔw fagako kosɔn.

9*Kojugu cayara jamana kɔnɔ*

1 E, ni ne tun bɛ se ka dugutagabagaw ta lonanjigibon dɔ sɔrɔ kongokolon kɔnɔ yi sa!

Ne tun bɛna bɔ ne ta mɔgɔw kɔrɔ,

ka ne yɛɛ mabɔ o ra, ka taga fɔ yɔrɔjan;

sabu o bɛɛ ye jɛnɛyakɛbagaw le ye,

o bɛɛ ye mɔgɔjanfabagaw le ye!

2 «Kalan juru be sama ka biɲe bon cogo min na,
o be o nenkun sama ka faninya fo o cogo le ra.
O ma o ta fanga soro jamana konɔ can sababu ra de!
O be kojugu do le fara kojugu do kan lon o lon,
o fana t'a lon ko ne ye Ala ye;
Matigi Ala ko ten.

3 «Bee ye a yere korosi a teriw ra,
mogo si kana la a balema ra;
sabu balemaw bee be jagon janfa,
teriw bee ye nafiwi le ye.
4 Bee be faninya fo a mogojagon ye;
mogo si te can fora tuun.
O ka o nenkunw degi faninyatige ra;
o ta kojuguke ka o baraka ban
5 O siginin be faninya le ce ra;
o ta faninya koson, o t'a lon ko ne ye Ala ye.
Matigi Ala ko ten.»

Ala ka kankari la a ta mogow ye

6 O koson Fangatigi Ala ko:
«Ne bena o yeele tasuma ra i ko warigbe, ka o korobo.
Ni o te ne be se ka mun were le ke ne ta dugumogow ra tuun?
7 O nenkunw be i ko mogofagabiɲe dabonin;
faninya doron le be o da ra.
O b'a fo o mogojagon ma ko hera be yi,
k'a soro o ta miiriya ye ka jan la a ja k'a laben.
8 Yala ne man kan ka nin kojuguw juru sara o ra wa?
Matigi Ala ko ten.
Yala ne man kan ka ne yere dimibo nin siya jagon na wa?»

Kasi ni jusukasi

9 «Ne bena kasi ka njuna kuruw koson;
ne bena manumanko donkiriw la beganmarayoro koson kongokolon konɔ,
sabu yoro bee jenina, mogo si te teme yi tuun.
Beganw kasikan te menna tuun;
k'a ta konow ra ka taga a bla kongosogow ra,
o bee tagara.

10 «Ne bena Zeruzalemu ke kabakuruton le ye,
k'a ke kongowuruw dogoyoro ye;
min ye Zuda duguw ye, ne bena o ke yoro lakolon ye,
mogo tena sigi yoro min na tuun.

11 Jon ye hakiritigi ye
min be se ka nin kow faamu?
Matigi Ala da ka nin kow jafɔ jontigi le ye,
ni a be se k'a jafɔ an ye?
Mun koson jamana cenna,
k'a bee jeni k'a ke i ko kongokolon,
mogo te teme yoro min na tuun?»

¹² Matigi Ala ko: «O kera, sabu ne tun ka sariya minw yira o ra, o banna o sariyaw ra; o ma sɔn ka ne ta kumaw lamɛn, o m'a sira tagama fana. ¹³ O tora o yere jusukun ta miirijuguw le kan, ka tugu Baali* ta jow nɔ fe, i n'a fo o bɛmaw ka o karan a ra cogo min na. ¹⁴ O kosɔn Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: Ne bɛna nin mɔgɔw baro ni jalaji le ye, ka flajugu ke o ta minji ra k'a di o ma. ¹⁵ Ne bɛna o janjan siya tɔw ce ra, o ni o bɛmaw si tun ma siya minw lɔn. Ne bɛna tugu o ko ni kerekemuru ye, fo ka taga o bɛɛ halaki ka ban pewu.»

¹⁶ Fangatigi Ala ko:

«Aw ye miiri! Aw ye sangakasibagaw wele ka na!
Muso minw ka sangakasi lɔn kosebe, aw ye o dɔw yɔrɔɔini ka na.

¹⁷ O ye teliya ka na kule an kunna
fo ka an naw fa naji ra,
fo ka naji woyo ka bo an naw ra.»

¹⁸ «Sabu nɔnakanw be bɔra Siyɔn dugu kɔnɔ:

<E, anw ta cɛnna pewu!
An marora de!
Sabu an gbenna ka bo an ta jamana ra;
o ka an ta bonw bɛɛ benben.>

¹⁹ «E, musow, aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn!
A da be min fo aw ye, aw ye aw torow dayele ka o lamɛn.

Aw ye aw denmusow karan sangadɔnkiriw ra,
aw bɛɛ ye aw siginɔgɔnw degi sukasi ra.

²⁰ Sabu saya donna an ta bonw finetiriw fe,
a donna an ta bonpumanbaw kɔnɔ;
a ka denw faga siradaw ra,
ka kanbelenw faga jamalajenyɔrɔw ra.»

²¹ «Yeremi, a fo ko Matigi Ala ko,
ko adamadenw suw bɛna yerege dugu ma
i ko o be nɔgɔ yerege foro kɔnɔ cogo min na,
i ko siman minw benbenna simankanbagaw ko, mɔgɔ te sɔrɔ ka minw tɔmɔ.»

Ala lɔnniya le ye hakiritigiya ye

²² Matigi Ala ko:

«Hakiritigi kana a yere bonya a ta hakiritigiya kosɔn,
cefari kana a yere bonya a ta cefariya kosɔn,
naforotigi kana a yere bonya a ta naforotigiya kosɔn!

²³ Nka ni mɔgɔ min b'a fe k'a yere bonya,
o tigi y'a yere bonya ko a ka hakiri sɔrɔ ka ne lɔn*,
k'a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye,
ko ne be numanya ni can ni terenninya ke dugukolo kan
sabu o le ka di ne ye.
Matigi Ala ko ten.»

Siya minw ma o jogo yeɛma

²⁴ «Wagati dɔ be nana, Matigi Ala ko ten, siya minw kenɛsigira k'a sɔrɔ o jogo ma yeɛma, ne bɛna wuri olugu kama: ²⁵ O ye Misirankaw, ani Zudakaw, ani Edɔmukaw,

* **9:23** 9.23 Pɔli ka nin kumaw fo (Korentikaw folo 1.31; Korentikaw flanan 10.17).

ani Amɔnkaw, ani Mohabukaw ye, o siya minw bɛɛ bɛ o bonbosi kerɛfɛyɔrɔw li†, minw siginin bɛ kongokolon kɔnɔ, sabu o siyaw si ma kenɛsigi ka o jogo yeɛɛma; Izirayeli jamana mɔgɔw fana jogo ma yeɛɛma.»

10

Batofɛn gbansanw ani Ala panaman

¹ Matigi Ala bɛ min fɔra aw kama, aw ye o lamɛn, aw Izirayelimɔgɔw!

² Matigi Ala ko:

«Aw kana siya wɛrɛw ta kokɛcogow ladegi; aw kana siran sankolo tagamasiyɛnw na, hali ni siya tɔw bɛ siranna o na.

³ Siyaw ta landakow tɛ foyi ye. O bɛ taga yiri tige kongo kɔnɔ, yirileɛɛbaga b'a lɛɛ ni yirileɛɛnan ye.

⁴ O bɛ warigbɛ ni sanin kɛ k'a cɛna, ka nɛgɛkuru dɔw kɛ k'a gbɛngben k'a lo, janko a kana ben.

⁵ O alaw bɛ i ko kɔnɔgbɛnnan minw bɛ fifa foro kɔnɔ, o tɛ se ka kuma.

Mɔgɔ le bɛ o ta,

ni o tɛ, o tɛ se ka tagama.

Aw kana siran o na,

sabu o tɛ se ka kojugu kɛ,

o fana tɛ se ka kojuman kɛ.»

⁶ E, Matigi Ala, ele bɔnɔgɔnko tɛ yi!

I ka bon, i tɔgɔ baraka ka bon!

⁷ E, siyaw bɛɛ ta Masa, mɔgɔ juman le bɛ yi ko ele nasiran tɛ min na?

Bɛɛ ka kan ka siran i na.

Siyaw ta mɔgɔ hakiritigiw bɛɛ ra,

ani o ta maraw bɛɛ ra

ele bɔnɔgɔnko tɛ yi.

⁸ O bɛɛ ye nalomanw le ye, o bɛɛ ye hakirintanw le ye;

o ta batofɛnw tɛ se ka mɔgɔ karan foyi ra, sabu yiri dama lo.

⁹ O bɛ na ni warigbɛ gbasinin ye ka bɔ Taxisisi,

o bɛ bɔ ni sanin fana ye Ufazi.

Yirileɛɛbaga bɛ fɛn dɔ tagamasiyɛn kɛ,

saninfagabaga boro b'a lalaga.

O bɛ o jow masiri ni fanipuman bulamanw, ani a wulenmanw ye,

k'a sɔrɔ o bɛɛ ye adamaden dɔ ta hakiri nɔ le ye.

¹⁰ Matigi Ala le ye Ala yɛrɛ ye;

ale le ye Ala panaman ye, ani Masa wuribari.

Ni a jusu bɔra, dugukolo bɛ yɛrɛyɛrɛ,

siya si tɛ se ka lo k'a ta dimiba makɔnɔ.

¹¹ Aw y'a fɔ o ye ko ala minw ma sankolo dan, o ma dugukolo dan, ko lon dɔ o alaw bɛna tunu ka bɔ dugukolo kɔ kan, ka tunu ka bɔ sankolo jukɔrɔ.

† 9:25 9.25 Siya dɔw tun bɛ o bonbosi kerɛfɛyɔrɔw li ka kapa ni o ta batofɛnw ta landaw ye. Nka Ala tun t'a fɛ a ta mɔgɔw ye o kow ladegi.

12 Matigi Ala ka dugukolo dan a ta sebgaya baraka ra,
ka dunupa ju sigi a ta hakiritigiya baraka ra,
ka sankolo dan a ta faamuri baraka ra.

13 Ni a k'a ta sankurukan bɔ, jibaw be lajen sankolo kɔnɔ,
a be sankabaw lana ka bɔ fɔ dunupa danw na;
a be sanmanamanaw bɔ sanji ce ra,
a be fɔnɔ labɔ a marayɔrɔw ra.

14 Adamadenw bee ye nalomanw le ye, o si te ko lon;
saninfagabaga be jo min lalaga, o maroya be laban ka ale yere soro;
a be o fenw lalaga ka mogow negɛ le,
sabu nenekiri te o fenw na.

15 Fengbansanw lo, baarakunntanw lo;
ni o ta kojugu saralon nana se, o bee bɛna halaki.

16 Nka Ala min be Yakuba ta mogow fe, ale te o cogo ra;
ale le ka fen bee dan.
Izirayeli le ye a ta siya ye,
Fangatigi Ala, o ye a togo ye.

Cɛnriba wagati sera

17 Aw ye aw ta doniw ce ka bɔ dugu ma,
aw juguw ka aw minw ta dugu lamini!

18 Sabu Matigi Ala ko:
«A fe, sisan kɔni,
ne bɛna nin jamana mogow firi fɔ yɔrɔjan;
ne bɛna sege ben o kan ka o degu,
janko o juguw ye o mina.»

19 Zeruzalemu ko: «E, bɔnɔ ka ne soro, ne banara;
ne ta jori dimi ka bon kosebe!

Ne tun b'a fora ko: Sege sera ne ma,
nka ne ka kan k'a sonmina le.

20 Ne ta fanibon benna,
a sirijuruw bee tigetigera.
Ne dencew bee tagara ka ne to,
o si te yi tuun;
mogow te yi min be se ka ne ta bon lo tuun,
k'a datugufaniw lawuri.»

21 Sagagbenbagaw* kera nalomanw ye,
o ma Matigi Ala ta jennogonya jini;
o koson o ta baara ma ja,
o ta beganw bee jananna.

22 Aw ye mankan do lamen! A be surunyara ka na!
Woyokanba do le be bora sahiliyanfan jamana fan na.
O bɛna Zuda mara duguw ci ka o ke yoro lakolonba ye,
ka o ke kongowuruw dogoyoro ye.

Cira Yeremi ka Ala daari a ta jamana mogow ye

23 E, Matigi Ala, ne k'a lon ko adamaden ta dunupalatige te a yere boro,
ko mogow tagamato te se k'a temeyorow latige.

* **10:21** 10.21 Sagagbenbagaw: O koro ye jamana namogow; olugu ma se ka jamana mara ka ja.

²⁴ E, Matigi Ala, ne koro, nka i kana a dama tɛmɛ;
i kana a kɛ ni dimi ye, ni o tɛ, i bɛna ne halaki ka ban pewu.

²⁵ Siya minw tɛ i lɔn o ta Ala ye, i ta dimi ben olugu kan,
ani mɔgɔ minw tɛ i tɔgɔ bato!

Sabu olugu le ka Yakuba ta mɔgɔw domu,
o ka o domu ka o ban pewu;
o k'a ta jamana cɛn, k'a kɛ yɔrɔ lakolon ye.

11

Ala ta mɔgɔw ma kɛ kankelentigiw ye

¹ Matigi Ala ka nin kuma lase Yeremi ma, ko: ² «Aw ye nin jɛnɔgɔnya ta kumaw lamɛn! A fɔ Zuda mara mɔgɔw, ani Zeruzalɛmu dugumɔgɔw ye! ³ A fɔ o ye ko Matigi Ala, Izirayɛli ta Ala ko: <Ni mɔgɔ o mɔgɔ tɛ nin jɛnɔgɔnya ta kumaw lamɛn, ne bɛ o tigi danga. ⁴ Ne ka nin jɛnɔgɔnya ta kumaw lase aw bɛmaw ma wagati min ne ka o labɔ Misiran jamana ra, dibiba tasumaman kɔnɔ. Ne tun k'a fɔ o ye ko: Aw ye ne kan lamɛn; ni ne ka fɛn o fɛn fɔ aw ye, aw ye o kɛ. Ni o kɛra, aw bɛna kɛ ne ta mɔgɔw ye, ne fana bɛna kɛ aw ta Ala ye. ⁵ O ra, ne karira ka layiri min ta aw bɛmaw ye ko ne bɛna jamana dɔ di o ma, nɔnɔ ni li bɛ woyo jamana min na, ne bɛna to o layiri kan; aw bɛ o jamana le ra bi.> »

Ne ka Ala jaabi ko: «Amina, Matigi Ala!»

⁶ Matigi Ala k'a fɔ ne ye tuun ko: «Nin kumaw bɛɛ fɔ, bɛɛ y'a mɛn Zuda duguw kɔnɔ, ani Zeruzalɛmu siradaw ra. A fɔ o ye ko: <Aw ye nin jɛnɔgɔnya ta kumaw lamɛn, k'a sira tagama! ⁷ Sabu k'a ta lon min na ne ka aw bɛmaw labɔ Misiran jamana ra fɔ ka na se bi ma, ne ka o lasɔmi sijagako caman, k'a fɔ o ye ko o ye ne ta kuma lamɛn. ⁸ Nka o ma ne lamɛn, o ma o toro malɔ; o tora o yɛɛ jusukun ta miirijuguw le kan. O kosɔn ne tun ko o ye jɛnɔgɔnya min sira tagama, nka o m'a tagama, ne ka o jɛnɔgɔnya ta danga kumaw bɛɛ ben o kan.> »

⁹ Matigi Ala k'a fɔ ne ye tuun ko: «Zuda ta mɔgɔw, ani Zeruzalɛmukaw ka janfa dɔ siri. ¹⁰ O kɔsegira o ta fɔlɔfɔlɔ bɛmaw ta terenbariyakow ra, olugu minw tun banna ka ne ta kuma lamɛn; o tugura ala wɛrɛw kɔ, ka olugu bato. Ne tun ka jɛnɔgɔnya min don ni o bɛmaw ye, Izirayɛlimɔgɔw, ani Zuda mara mɔgɔw ka o jɛnɔgɔnya cɛn.

¹¹ «O le kosɔn, Matigi Ala ko: <A flɛ, ne bɛna kojugu dɔ ben o kan, o tɛna se ka o yɛɛ bɔ kojugu min na. Hali ni o ka kule ka ne wele, ne tɛna o jaabi. ¹² Zuda dugu tɔw, ani Zeruzalɛmukaw bɛ wusunɔn sarakaw* bɔra ala wɛrɛ minw ye, o bɛna taga kule ka o alaw wele, nka olugu tɛna se ka o kisi o kojugu wagati ra. ¹³ Sabu aw Zuda mara mɔgɔw, aw ta duguw ka ca cogo min na, aw ta alaw fana ka ca ten le! Aw Zeruzalɛmukaw, aw ta dugukɔnɔsiraw ka ca cogo min na, aw ka aw ta sɔnnikɛyɔrɔw lɔlɔ k'a caya ten le, ka to ka marobariya sarakaw bɔ! Aw ka o sɔnnikɛyɔrɔw lɔ ka Baali* ta jo le sɔn.>

¹⁴ «Ele Yeremi, ele kɔni kana daariri kɛ nin mɔgɔw ye tuun; i kana i kan kɔrɔta ka kule ka ne daari o ye, sabu ni o ka ne wele o ta tɔrɔ wagati ra, ne tɛna o jaabi.»

Matigi Ala bɛna a ta oliviyɛsun ben

¹⁵ «Ne ta mɔgɔ kanunin bɛ mun le kɛra ne ta so kɔnɔ tuun,
k'a sɔrɔ a bɛ nin kojugu caman kɛra?

Aw b'a miiri ko dajurutariw ni bɛgan sarakaw bɛ se ka aw ta hakɛw mabɔ aw ra wa?
Yala o bɛ se ka aw bɔsi wa?

¹⁶ Matigi Ala tun bɛ aw wele le ko:

Oliviyɛsunɔman, denɔmɔntigi!

Nka mankanba dɔ bɛna bɔ;

a bɛna tasuma don yiri ra k'a yiriborow bɛɛ cɛn.»

¹⁷ Fangatigi Ala min tun ka aw turu, ale le ka kojugu latige aw kama, Izirayeli ta mɔgɔw, ani Zuda ta mɔgɔw ta kojuguw kosɔn, o ka kojugu minw ke; sabu o ka wusunan sarakaw* bɔ Baali* ta jo ye, ka a jusu bɔ.

Yeremi ta mɔgɔw ka janfa siri a kama

¹⁸ Matigi Ala k'a yira ne ra, o kosɔn ne k'a lɔn. Ala, i ka o ta kewalejuguw yira ne ra. ¹⁹ Ne tun be i ko saga derinin, o be tagara ni min ye a fagayɔrɔ ra. Ne tun m'a lɔn ko o be janfa sirira ne le kama, k'a fɔ ko: «An ye yiri ni a denw bee halaki! An y'a labɔ dunuɓa ra mɔgɔ janamanw ce ra, mɔgɔ si hakiri kana to a tɔgɔ ra tuun!»

²⁰ Nka Fangatigi Ala ye kititigebaga terennin le ye, a be adamaden jusukunnakow ni a ta miiriyaw bee segesege. Ala, i bena i yere dimibo o ra cogo min na, a to ne ja ye o ye, sabu ne ka ne yere karifa ele le ma.

²¹ O kosɔn Matigi Ala be min fɔ Anatɔtikaw kama, minw tun be i fagayɔrɔ pinina, k'a fɔ ko: «I kana cirayakuma fɔ Matigi Ala tɔgɔ ra, ni o te, an be i faga.» ²² Fangatigi Ala ko olugu ma ko: «Ne bena o ta kojugu hake bɔ o ra. O juguw bena o ta kanbelenw faga ni kerekemuru ye, kɔngɔ bena o dencew, ani o denmusow faga. ²³ O to foyi tena to. San min na ne bena Anatɔtikaw ta kojuguw hakew bɔ o ra, o san na ne bena kojuguba le ben o kan.»

12

Yeremi ta pininkari

¹ «E. Matigi Ala, ele terennin lo tuma bee; ne be se ka sɔsɔri ke ni ele ye cogo di? O bee n'a ta, ne bena i pininka i ta terenninya ko ra: Mun le kosɔn mɔgɔjuguw ta kow be ja o boro de? Mun le kosɔn janfamɔgɔw siginin be to nasuma ra?

² I ka o lalaga ka o turu, fɔ o ka lilinw don; o be wuri ka ja fɔ ka den. I tɔgɔ be o da ra tuma bee, k'a sɔrɔ o ta miiriya yɔrɔ ka jan i ra.

³ Matigi Ala, ele kɔni ka ne lɔn, i ja be ne ra; i ka ne segesege, k'a lɔn ko ne jusukun ta miiriyaw bee be ele le kan. Mɔgɔjuguw mina i ko sagaw, i ye taga ni o ye fagariyɔrɔ ra; o bla danna fagarilon kama!

⁴ «Jamanadenw ta sukasi bena ban tuma juman le sa? Kongobinw bee bena nugu tuma juman le tuun? O bee kera jamana mɔgɔw yere ta juguya le kosɔn. Beganw, ani kɔnɔw bee be halakira, sabu mɔgɔw b'a fɔra ko: <An laban bena ke min ye, Ala te o lɔn.> »

Ala ta jaabiri

⁵ «Ni sennamanw ta bori ka ele sege, o tuma i bena se ka bori ni sotigiw ye cogo di? Ni ele hakiri te sigi fɔ i ye ke yɔrɔ laganfiyanin le ra, o tuma ni i nana taga sigi Zuriden baji ta mankanw ce ra don?

⁶ Sabu hali i yere balemaw, ani i ta somɔgɔw, olugu fana be i janfara; o be o kan kɔrɔta ka i kɔrɔfo. O kosɔn i kana la o ra,

hali ni o be kumadimanw fɔra i ye.»

Ala k'a kɔ don a ta batoso ni a ta mɔgɔw ra

⁷ «Ne ka ne kɔ don ne ta batoso ma,
ne banna ne ta mɔgɔw ra;
ne tun be minw kanu ni ne jusukun bee ye,
ne ka olugu le labla o juguw ye.

⁸ Ne ta mɔgɔw kera ne fe
i ko jara be cogo min na kongo kɔnɔ.
O be perenna ne kunna,
o le kosɔn ne ka o kɔninya.

⁹ Yala ne ta mɔgɔw kera ne fe i ko jori now be duga min na,
fo duga tow bena a lamini fan be ra wa?
Aw ye taga kongosogow bee lajen,
o ye na domuniba ke!

¹⁰ Beganmarabaga caman ka ne ta rezɛnforo cɛn,
o ka ne ta foro dɔndɔn;
o ka ne diyanyaforo yelema
k'a ke yɔrɔ lakolonba ye.

¹¹ O k'a cɛn k'a ke yɔrɔ lakolon ye;
o kasibagato le be ne na kɔrɔ, sabu o ta yɔrɔ kera yɔrɔ lakolon ye.
Jamana bee cenna,
sabu mɔgɔ te yi min b'a janto a ra.

¹² «Cɛnrikebaw be nana
ka bo kongokolon kuruw bee kunna;
sabu Matigi Ala ta kerɛkemuru bena cɛnri ke,
k'a ta jamana fan kelen na ka taga a bla a fan do ra.
Danfen si tena pasuma sɔrɔ.

¹³ O ka siman dan, ka na nani kan siman no ra;
o ma tɔnɔ sɔrɔ o ta sege ra.
Aw ta simantige bena maroya bla aw ra,
sabu Matigi Ala dimina aw kɔrɔ kosebe!»

Ala bena min ke Izirayeli sigiyɔgɔnw na

¹⁴ Matigi Ala ko: «Ne ka jamana min di Izirayelimɔgɔw ma, ne ta mɔgɔw, k'a ke o ta ye, ne sigiyɔgɔnjugu minw bee sera o jamana ma, ne bena olugu bee lawuri ka bo o ta jamanaw ra, ka Zuda mara mɔgɔw fana labɔ o ce ra. ¹⁵ Nka o lawurinin kɔ, ne belen bena hina o ra tuun, ka o bee kelen kelen lasekɔ o sigiyɔrɔ ra, ka o bee kelen kelen lasekɔ o ta jamana ra. ¹⁶ Ni o ka ne ta mɔgɔw ta tagamacogo ladegi ka na, ka kari ni ne tɔgɔ ye k'a fo ko: <An be kari Matigi Ala panaman tɔgɔ ra>, i n'a fo o tun ka ne ta mɔgɔw karan ko o ye kari Baali* ta jo tɔgɔ ra cogo min na, o tuma o bena sigiyɔrɔ sɔrɔ ne ta mɔgɔw ce ra. ¹⁷ Nka ni siya min ma ne lamɛn, ne bena o siya gben ka bo a ta jamana ra, ka o gben, ka o halaki. Matigi Ala ko ten.»

Ala bena Zuda mara laben cogo min na

13

(13-20)

Cɛsirinan ta ko

¹ Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «Taga cɛsirinan dɔ san, min danna ni lenfani ye, i ye a siri i yere cɛ ra; nka i kana a to ji ye se a ma.» ² Ayiwa, ne tagara cɛsirinan san, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ ne ye cogo min na, k'a siri ne yere cɛ ra.

³ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun a sijaga flanan na, ko: ⁴ «I ka cɛsirinan min san k'a siri i cɛ ra, o ta ka taga ni a ye Efirati ba fan fɛ, i ye taga a dogo farawo dɔ kɔnɔ yi.» ⁵ Ne tagara a dogo Efirati ba kɔrɔ i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ cogo min na.

⁶ Wagatijan temenin kɔ, Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «Wuri ka taga Efirati ba ra; ne tun ko i ye taga cɛsirinan min dogo yi, taga o ta.» ⁷ Ne tagara Efirati ba kɔrɔ, ne tun ka cɛsirinan dogo yɔrɔ min na, ne ka o yɔrɔ wɔgɔbi ka cɛsirinan bɔ. Nka ne k'a ye ko cɛsirinan tun torira, a tɛ foyi ja tuun.

⁸ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; ⁹ a ko: «Matigi Ala ko: <Ne bɛna Zuda mara mɔgɔw ta yerebonya cɛn nin cogo le ra, ani Zeruzalemukaw ta yerebonyaba min bɛ o ra. ¹⁰ O siya mɔgɔjugu minw bɛ ban ka ne ta kuma lamɛn, minw bɛ tagama ka kapa ni o yere jusukun ta miiriyaw ye, ka tugu ala werɛw kɔ, ka o kinbiri gban olugu kɔrɔ ka o bato, o mɔgɔw bɛna kɛ i ko nin cɛsirinan min tɛ foyi ja tuun. ¹¹ Sabu mɔgɔ bɛ cɛsirinan siri a yere cɛ ra cogo min na, ne fana tun ka Izirayeli ta mɔgɔw siri ne cɛ ra o cogo le ra, ani Zuda ta mɔgɔw bɛɛ, Matigi Ala ko ten, janko o ye kɛ ne ta mɔgɔw ye, ani ne tɔgɔ bonya sababu, ani ne tandori sababu, ani ne ta nɔɔrɔ; nka o ma ne lamɛn.> »

Ala ta dimi

¹² «Ayiwa, nin kuma fɔ o ye, ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Rezenjiforogow bɛɛ kɛra janko o ye fa rezenji le ra!> O bɛna i jaabi ko: <Yala o tuma anw m'a lon ko rezenjiforogow bɛɛ kɛra janko o ye fa rezenji ra le wa?> ¹³ O tuma i bɛna a fɔ o ye ko Matigi Ala ko: <Ne bɛna nin jamana mɔgɔw bɛɛ fa; masacɛ min siginin bɛ Dawuda ta masasiginan kan, ani sarakalasebagaw, ani ciraw, ani Zeruzalemukaw bɛɛ, ne bɛna o bɛɛ fa fɔ ka o panamini. ¹⁴ Ne bɛna o gbasi jɔgɔn na ka o cici, facew ni dencew bɛɛ. Matigi Ala ko ten. Ne tena hina, ne tena mapuman, ne tena makari mɔgɔ si ra. Foyi le tena ne bari ka o halaki.> »

Ala kanminari

¹⁵ Aw ye mɛnni kɛ, aw ye aw toro malo kɔsɛbɛ,
aw kana yada,
sabu Matigi Ala le bɛ kumana.

¹⁶ Aw ye bonya la Matigi Ala, aw ta Ala kan,
sani a ye na dibi lajigi aw kan,
sani aw sen ye talon
kuruw ra, terebenda dibi ra.
Aw bɛ yeelen makɔnɔna,
nka a bɛna a yeɛma k'a kɛ saya dibi le ye,
k'a kɛ dibikuruba ye.

¹⁷ Nka ni aw ma lamɛnni kɛ,
ne bɛna dogo ka kasi aw ta yerebonya kosɔn;
ne bɛna kasi ka naji caman bɔ,
sabu o bɛna Matigi Ala ta sagakuru mina ka taga ni a ye.

Ala ka min fɔ masacɛ ta somɔgɔw ye

¹⁸ «A fɔ masacɛ ni masamuso ye ko:
<Aw ye jigi ka sigi dugu ma,
sabu masafugula min tun ye aw ta masiri ye,
o bɔra aw kun na ka ben.>

¹⁹ Jamana woroduguyanfan duguw ta dondaw datugura,

mogɔ si tɛ yi min bɛ se ka o dayɛɛ.
Zuda mara mogɔw bɛɛ minana,
o bɛɛ lajennin minana ka taga ni o ye.»

Maroya bɛna Zeruzalɛmu sɔrɔ

²⁰ «Zeruzalɛmu, i ja kɔrɔta ka flɛri kɛ,
minw bɛ nana ka bɔ sahiliyanfan fɛ, o flɛ!
Sagakuru min tun dira i ma, o bɛ min?
O sagakuru* min tun ye i ta masiri ye, o bɛ min?

²¹ Ele yɛɛ ka minw karan, ka o kɛ i kuntigiw ye,
ni olugu nana sigi i kunna, i bɛna mun fɔ sa?
Yala dimi tɛna ben i kan
i ko muso jigibagato ta dimi wa?

²² Ni i k'a fɔ i yɛɛ kɔnɔ ko:
<Mun kɔsɔn nin kow sera ne ma sa?>
I ta terenbariya caya kojugu le kɔsɔn,
i ta tagafe kɔrɔtara,
k'a to o benna i kan.

²³ «Yala Etiyopika bɛ se k'a fari cogoya yɛɛma wa?
Walama waraninkala bɛ se k'a siw ɲɛɛn bɔ a yɛɛ ra wa?
Aw fana bɛ se ka kɔnuman kɛ cogo di,
aw minw derira kojugukɛ ra?

²⁴ Ne bɛna aw janjan
i ko kongokolon fɔɲɔ bɛ binjalan cɛ ka taga cogo min na.

²⁵ «Ele ninyɔrɔ ye nin ye,
ne ka min latigɛ i ye.

Matigi Ala ko ten,
sabu i ɲinana ne kɔ,
ka i jigi la faninya alaw kan.

²⁶ Ne bɛna i ta tagafe kɔrɔta k'a se fɔ i ɲada ma
janko o ye i lebu ye.

²⁷ Ne ka i ta jɛnɛyaw ye, ani i ta cɛkokasiw,
ani i bɛ i ta jatɔyajugu minw kɛ
kongoriw kunna ani kongokɔnɔyɔrɔw ra.

Ne ka i ta ko haramuninw ye.
E, Zeruzalɛmu, bɔnɔ bɛna ele sɔrɔ,
ele bɛna bɔ i ta saninyabariya ra tuma juman le sa?»

14

Yeremi ka Ala daari sanji ko ra

¹ Matigi Ala ka kuma min lase Yeremi ma sanjinabariya ko ra, o le ye nin ye:

² «Zuda bɛ maɲumankokasi kera,
o ta duguw benbenna;
mogɔw jusu kasinin sigisiginin bɛ dugu ma;
kasikan le bɛ bɔra Zeruzalɛmu dugu kɔnɔ.

³ Matigicɛw bɛ o ta baaradenw ci ka taga ji ɲini;
olugu bɛ taga kolɔnda ra, nka o tɛ ji sɔrɔ.

* **13:20** 13.20 Sagakuru: O kɔrɔ ye Zeruzalɛmu dugumogɔw; o juguw bɛ na o bɛɛ cɛ ka taga ni o ye.

O be sekɔ ni o ta minan lakolon ye,
o kɔnɔnɔfirinin ni o jigi tigenin be o kun datugu ka sekɔ ka na.

⁴ Dugukolo jara fɔ k'a perenperen,
sabu sanji te benna jamana kɔnɔ.

Senekɛbagaw jigi tigera,
fɔ o be o kun datugu.

⁵ Hali minanmuso be den woro kongo kɔnɔ ka taga k'a to yi,
sabu bin te yi.

⁶ Kongofaliw be lɔlɔ fara kongoriw kunna,
ka to ka fɔɔ mina i ko kongowuruw;
o padenw baraka banna
sabu bin te yi.»

⁷ Mɔgɔw ko:

«E, Matigi Ala, hali ni an ta terenbariya ka an jaraki,
an demɛ i tɔgɔ kosɔn!

An ta lanabariya bonyara,
an ka jurumun ke, ka i hake ta.

⁸ Ele le ye Izirayeli jigi ye,
ele le ye a bɔsibaga ye a degu wagatiw ra.
Mun kosɔn i bɛna ke jamana kɔnɔ i ko lonan,
i ko dugutagabaga min be na su kelen dɔrɔn si, ka taga?

⁹ Mun kosɔn i be ke i ko mɔgɔ min dabari bɛɛ banna,
i ko kerekɛɛfari min te se ka mɔgɔ kisi?
O bɛɛ n'a ta, Matigi Ala, i be an cɛ ra,
ele tɔgɔ le be an na;
i kana ban an na!»

Ala ma sɔn ko Yeremi ye daariri ke mɔgɔw ye

¹⁰ Matigi Ala be min fɔ nin mɔgɔw ma, o ye, ko: «Can ra, yaala ka di o ye. O sen te to yɔrɔ kelen na; o kosɔn Matigi Ala te o fe tuun. Sisan kɔni, a bɛna a hakiri to o ta terenbariyaw ra, ka o ta jurumunw hake bɔ o ra.»

¹¹ Matigi Ala k'a fɔ ne ye tuun ko: «I kana daariri ke nin mɔgɔw ye ko ne ye kɔɔnman ke o ye. ¹² Hali ni o ka sun don ka ne daari, ne tena o kasikan lamɛn. Ni o ka saraka jenitaw* ni siman sarakaw* bɔ ne ye, ne tena sɔn o ra. Ne bɛna o halaki ni kerekɛmuru, ni kɔngɔ, ni banajuguw ye.»

¹³ Ne ko: «E, Dunupatigi Ala, a fe, ciraw b'a fɔra o ye ko: «Kere tena ben aw kan, kɔngɔ fana tena ben aw kan, sabu Ala bɛna hera panaman le di aw ma nin yɔrɔ ra yan.» »

¹⁴ Matigi Ala ka ne jaabi ko: «Ciraw be faninya le fɔra ne tɔgɔ ra. Ne ma o ci, ne ma foyi fɔ o ye, ne ma kuma don o da ra; faninya sikow, ani kuma gbansanw, ani mɔgɔlafirikuma minw be bɔ o yere ta miiriya ra, o be o cirayakumaw le fɔra aw ye.

¹⁵ O kosɔn nin cira minw be kumana ne tɔgɔ ra k'a sɔrɔ ne ma o ci, k'a fɔ ko kere tena ke nin jamana ra, walama kɔngɔ, Matigi Ala be min fɔ o ciraw kama, o ye nin ye: Kerekɛmuru ni kɔngɔ le bɛna o ciraw halaki. ¹⁶ O be o cirayakumaw fɔra mɔgɔ minw ye fana, kɔngɔ ni kerekɛmuru bɛna olugu faga ka o suw benben Zeruzalemu dugukɔnɔsiraw ra; olugu yere o, o ta musow o, o dencɛw o, o denmusow o, mɔgɔ tena sɔrɔ ka o si su don. Ne bɛna o ta juguya ben o yere kan.»

Yeremi ka yafamadaari ke

¹⁷ Nin kuma fɔ o ye, ko:

«Ne naji ye jigi su ni tere,
a kana lo ka ye,
sabu kojuguba benna ne ta dugumogow kan,
banajuguba do le benna o kan.

¹⁸ Ni ne ka taga kongo kono,
keremukuru ka minw faga, olugu suw be yi;
ni ne ka don dugu kono,
kongo ka minw mina fo ka o halaki, olugu be yi.
Ciraw, ani sarakalasebagaw be yaala jamana kono,
nka o te foyi faamu nin kow ra.»

¹⁹ Mogow ko:

«E, Ala, yala i banna Zuda jamana ra pewu le wa?
Yala Siyon dugu logo bora i ra le wa?
Mun koson i ka toro ben an kan,
k'a to fla te sorora an ta toro ra?
An tun be hera le makonona,
nka a ma na ja;
an tun be an ta torow nogoyawagati le makonona,
nka o nana ke jatigeba le ye.

²⁰ E, Matigi Ala, an lora an ta juguya ra,
ani an bemaw ta terenbariya;
sabu an ka jurumun ke ka i hake ta.

²¹ A ke i togo koson, i kana ban an na;
i kana i ta masasiganan noroman mafiyenya!
I hakiri to an na, i kana an ni i ta jengogonya cen.

²² Siya tow ta batofen gbansanw bee ra,
o ra juman kelen le be se ka sanji laben?
Yala sankolo be se ka sanji lana a yere ma wa?
Ele te wa, ele Matigi Ala, an ta Ala?
An jigi be i kan,
sabu ele le be nin kow bee kebagaya ye.»

15

Jaraki bena ben Ala ta mogow kan

¹ Matigi Ala k'a fo ne ye tuun ko: «Hali ni Musa ni Samawilu le nana ka na lo ne ja koro ka ne daari, ne tena son nin mogow ma tuun. O gben ka bo ne ja koro, o ye taga. ² Ni o ko i ma ko: <O tuma an bena taga min le?> I ye o jaabi, ko Matigi Ala ko: <Minw ka kan ni banajugu ye, banajugu be olugu faga, minw ka kan ni keremukuru ye, keremukuru be olugu faga, minw ka kan ni kongo ye, kongo be olugu faga, minw ka kan ni minari ye, olugu be mina ka taga.>

³ «Ne bena kojugu suguya naani le ben o kan; Matigi Ala ko ten: O bena o faga ni keremukuru ye, wuruw be o sogo sama k'a tigetige, konow be o sogisogi, kongowaraw be o halaki. ⁴ Ne bena o ta ko ke jatigekoba ye dugukolo siya tow bee fe; ne bena o ke Ezekiyasi dence Manase*, Zuda masace ta kojuguw le koson, a tun ka kojugu minw bee ke Zeruzalemu.»

Zeruzalemu k'a ko don Ala ra

* **15:4** 15.4 Manase ta kow sebera yoro minw na: Masacew flanan 21.1-16; Kibaroyaw flanan 33.1-20.

5 «E, Zeruzalemu, jɔn le bɛna makari ele ra sa?
 Jɔn le bɛna i jusu saaro?
 Jɔn le bɛna a ta sira bla
 ka faran ka na ele kojnininka?

6 Ele banna ne ra;
 Matigi Ala ko ten,
 i ka i ko di ne ma,
 o kosɔn ne ka ne boro bo i kama ka i halaki,
 sabu ne seɣera sabari ra.

7 Ne bɛna o fiye ni simanfiyenan ye ka o labo jamana kɔno, ka o janjan,
 ka o bono o ta denw na.
 Ne bɛna ne ta mogow halaki,
 sabu o ma seko ka bo o ta sirajuguw kan.

8 Ne sababu ra, o ta muso ce saninw cayara
 ka teme hali kogojida kenken kan.
 Ne ka cenrikebaga ci teregban papa fe kerekedenw bamusow kama;
 ne barara ka kononofiri ni jatige cun o kan.

9 Muso min tun ka dence wolonfla woro, o baraka banna,
 a nenekiri minana a ra.
 Ale ta tere be ben, k'a soro tere ma ban folo;
 a maroyara, fo ka lebu.
 Ni o to minw ka to, ne bɛna olugu labla kerekemuru ye
 ka o bla o juguw na koro.
 Matigi Ala ko ten.»

Ala bɛna baraka don Yeremi ta baara ra

10 «E, ne bamuso, bono ka ne soro sabu i ka ne woro!
 Ne le kera jamana bee lajennin ta sosoriw ni a ta kerew kun ye!
 Ne ma juru don mogow ra, ne ma juru ta mogow fe,
 nka bee be ne dangara.»

11 Matigi Ala ka ne jaabi ko:
 «Sigiya t'a ra, ne bɛna i bosi
 i ta wagatigbelenw na, ani i degu wagatiw ra:
 i juguw yere le bɛna na i daari.

12 Yala mogow be se ka negɛ kari wa,
 sahiliyanfan ta negɛ, walama siranegɛ?

13 «Ne bɛna a to mogow ye aw borofenw, ani aw ta naforow ce, o tena foyi sara aw
 ye;

o be ke aw ta jurumunw le koson, aw ka jurumun minw bee ke aw ta jamana konon.

14 Ne bɛna a to aw ye taga ke aw juguw ta jonw ye
 jamana do ra, aw ma jamana min lon;
 sabu ne ta dimi manana i ko tasuma,
 o tasuma be manana aw le kama.

15 «Ele ka fen bee lon, Matigi Ala;
 i hakiri to ne ra, i janto ne ra,
 ka ne dimibo ne torobagaw ra;
 i kana mupu ne juguw koro fo ka na a to o ye ne latunu.
 I hakiri to a ra ko ne kera mafiyenyarifen ye ele le koson.

16 Ne ka i ta kumaw soro minke, ne ka o domu,

i ta kuma ka ne ninsɔndiya, ka ne jusu diya,
sabu ele tɔgɔ le bɛ ne ra.

E, Matigi Ala, Fangatigi Ala.

¹⁷ Ne ma taga sigi ni mɔgɔlɔgɔbɔbagaw ye
ka yɛrɛko ni olugu ye;

i boro baraka ka ne jagboya ka sigi ne kelen na,
sabu i ka ne jusu bɔ kɔsɛbɛ mɔgɔw kama.

¹⁸ Mun kosɔn ne ta sɛgɛ tɛ banna ka ye?

Mun kosɔn ne ta bana tɛ banna ka ye,
a tɛ sɔnna ka kenɛya?

Yala i b'a fɛ ka kɛ ni ne ye le i ko bunun min bɛ mɔgɔ janfa wa,
i ko mɔgɔ tɛ se k'a jigi la bunun min ta ji kan?»

¹⁹ Ayiwa, Matigi Ala ta jaabi ye nin ye:

«Ni i ka na ne fɛ tuun, ne bɛna i ta,
ka i lɔ i lɔyɔrɔfɔlɔ ra ne ja kɔrɔ.

Ni i ka fɛnɔpanamanw faran ka bɔ fɛngbansanw na,
o tuma i bɛna kɛ ne ta daramina ye.

O ra, olugu le bɛna sekɔ ka na ele fɛ,
ele le tɛna sekɔ ka taga olugu fɛ.

²⁰ Ne bɛna i kɛ nin mɔgɔw fɛ
i ko siranɛgɛkogo barakaman;

o bɛna i kɛrɛ,

nka o tɛna se i ra,

sabu ne bɛna kɛ ni i ye,

janko ka i kisi, ka i bɔsi;

Matigi Ala ko ten.

²¹ Ne bɛna i bɔsi ka bɔ mɔgɔjuguw boro,

ne bɛna i kisi ka bɔ mɔgɔ jusu farimanw boro.»

16

Yeremi kera kelennamɔgɔ ye

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma, k'a fɔ ne ye ko: ² «I man kan ka muso furu,
ka dencɛ walama denmuso sɔrɔ ni a ye nin yɔrɔ ra yan; ³ sabu dencɛw, ani denmuso
minw bɛna woro yan, ani o bamuso minw bɛna o woro, ani o face minw bɛna o woro
nin jamana kɔnɔ yan, Matigi Ala b'a fɔ olugu ta ko ra, ko: ⁴ «Bana dɔw bɛna o faga,
mɔgɔ tɛna sɔrɔ ka o sanga kɛ, ka o sutara. O suw bɛna kɛ mɔgɔ le ye dugukolo kan.
Kɛrɛkemuru ni kɔngɔ fana bɛna o halaki. O suw bɛna kɛ kɔnɔw ni kongowaraw ta
domuni ye.» »

⁵ Matigi Ala ko ne ma ko: «I man kan ka don sangabon kɔnɔ, i man kan ka taga
sukoya ra, walama ka mɔgɔ su kasi, sabu ne ka ne ta hɛra bɔ nin jamana mɔgɔw
kan, Matigi Ala ko ten; ne ta pumanya ni ne ta hina bɔra o kan. ⁶ Mɔgɔbaw, ani mɔgɔ
fitiniw bɛɛ bɛna sa nin jamana kɔnɔ; mɔgɔ tɛna o ta sanga kɛ, o su tɛna don kaburu
kɔnɔ. Mɔgɔ si tɛna a fari tigtigɛ ka tagamasiyen kɛ a fari ra o kosɔn, mɔgɔ si tɛna
a kun li o kosɔn. ⁷ Mɔgɔ si tɛna domuni kɛ ni mɔgɔ ye ko a bɛ o tigi jusu saaro, ko
sabu a ta mɔgɔ sara, walama ka minnifen min ni mɔgɔ ye, ko a bɛ a jusu saaro, ko
sabu a face walama a bamuso sara.

⁸ «I man kan ka taga janagbɛ yɔrɔ ra fana, ka taga sigi ni mɔgɔ dɔw ye ka domuni
kɛ, ka min; ⁹ sabu Fangatigi Ala, Izirayɛli ta Ala ko: «Ne bɛna pagarikanw, ani

ninsɔndiyakanw, ani kɔrɔcɛ ta dɔnkirilakanw, ani kɔrɔmuso ta dɔnkirilakanw bɛɛ ban nin jamana kɔnɔ aw ta wagati ra, aw yere ja na.> »

Ala bɛna a ta mɔgɔw gbɛn ka taga jamana wɛrɛ ra

¹⁰ «Ayiwa, ni i nana nin kumaw bɛɛ fɔ nin mɔgɔw ye, ni o ko i ma ko: <Mun kosɔn Matigi Ala ka nin kojugubaw bɛɛ latige an kama? O tuma an ka terenbariyako juman le kɛ, walama an ka jurumun juman le kɛ Matigi Ala, an ta Ala ra sa?> ¹¹ I ye o jaabi ko: <Aw bɛmaw banna ne ra, Matigi Ala ko ten. O tugura ala wɛrɛw kɔ, ka olugu bato, ka o kinbiri gban o kɔrɔ. Nka ne kɔni, o banna ne ra, o ma to ne ta sariya kan. ¹² O bɛɛ n'a ta, aw belɛn ka kojugu kɛ ka tɛmɛ aw bɛmaw kan pewu. Aw bɛɛ bɛ tagama ka kapa ni aw yere jusukun ta miiriyajuguw le ye; aw tɛ sɔn ka ne lamɛn. ¹³ O kosɔn ne bɛna aw labɔ nin jamana ra, ka aw firi jamana wɛrɛ ra, aw ni aw bɛmaw si ma jamana min lɔn. Aw bɛna taga ala wɛrɛw bato o yɔrɔ ra su ni tere, sabu ne tena makari aw ra tuun.> »

Ala bɛna a ta mɔgɔw lasekɔ

¹⁴ «O bɛɛ n'a ta, lon dɔ bɛna se, Matigi Ala ko ten, o lon na mɔgɔ tɛna a fɔ tuun ko: <Ne bɛ kari Matigi Ala janaman tɔgɔ ra, ale min ka Izirayelimɔgɔw labɔ Misiran jamana ra.> ¹⁵ Nka o bɛna a fɔ le ko: <Ne bɛ kari Matigi Ala janaman tɔgɔ ra, ale min ka Izirayelimɔgɔw lana ka bɔ sahiliyanfan jamana ra, ani ka bɔ jamana tɔw bɛɛ ra, a tun ka o gbɛn ka taga jamana minw bɛɛ ra.> Sabu ne bɛna o lasekɔ o ta dugukolo kan, ne tun ka dugukolo min di o bɛmaw ma.

¹⁶ «A flɛ, ne bɛna jɛgɛminabaga caman ci, Matigi Ala ko ten, olugu bɛna taga o mina; o kɔ, ne bɛna donso caman ci, olugu bɛna taga tugu o kɔ kuruw, ani kongoriw bɛɛ kan, fɔ ka taga don o kɔ farawow kɔnɔ. ¹⁷ Sabu ne ja bɛ o ta kow bɛɛ ra; o ta ko si ma dogo ne ma, o ta terenbariyaw ma dogo ne ja kɔrɔ. ¹⁸ Ne bɛna o ta terenbariyaw, ani o ta jurumunw juru sara o ra fɔlɔ, fɔ sɔnaga fla, sabu o ka ne ta jamana lanɔgɔ ni o ta batofɛnw ye, nin tɛ batofɛn minw na; o ka ne ta yɔrɔ fa ni batofɛn cɛjugu haramuninw ye.»

¹⁹ «E, Matigi Ala, ne ta fanga sɔrɔyɔrɔ, ani ne ta baraka sɔrɔyɔrɔ!

Ele le ye ne dogoyɔrɔ ye wagatigbɛlɛnw na.

Siyaw bɛna na i fɛ

ka bɔ fɔ dugukolo danw na, ka n'a fɔ ko:

<An bɛmaw ta alaw tun tɛ ala janamanw ye;

batofɛn gbansanw tun lo, minw ma se ka foyi ja o ye.

²⁰ Yala adamaden bɛ se ka ala lalaga a yere ye wa?

Ɔn-ɔn, sabu o fɛnw tɛ se ka kɛ alaw ye!> »

²¹ Ala ko: «Ayiwa, a flɛ, ne bɛna o karan;

sisan kɔni, ne bɛna ne ta sebgaya ani ne ta fanga yira o ra;

ni o kɛra, o bɛna a lɔn ko ne le tɔgɔ ye ko Matigi Ala.»

17

Zuda mara ta mɔgɔw ta jurumun

¹ «Zuda mara ta mɔgɔw ta jurumun sebera ni nege le ye,

a sebera ni lulu dabɔnin le ye*;

a sebera o jusukun ta walaka kan,

a sebera o ta sarakabɔnanw gbanw kan.

² O ra, o dencew hakiri bɛna to o sarakabɔnanw na,

* **17:1** 17.1 A sebera ni nege ye, walama lulu, o kɔrɔ ye ko o seberino tɛ tunu ka ye.

o hakiri bɛna to o ta jo musoman Asera ta berew ra,
o ka minw turu yiriba flaburumanw kɛrɛ fɛ, ani kongorijanw kunna,
³ ani kuruyɔrɔw ra, ani kongokɔnɔyɔrɔw ra.
Aw borofɛnw, ani aw ta naforow bɛɛ,
ne bɛna a to mɔgɔw ye o bɛɛ cɛ,
hali aw ta sɔnnikeyɔrɔw!
Ne bɛ o kɛ aw ta jurumun le kosɔn,
aw ka jurumun minw kɛ aw ta jamana yɔrɔ bɛɛ ra.
⁴ Ne ka jamana min di aw ma, aw yɛrɛ le bɛna a to o bɛ bɔsi aw ra.
Ne bɛna aw lataga jamana dɔ ra, aw ma jamana min lɔn,
ka taga aw kɛ aw juguw ta jɔnw ye;
sabu aw ka ne ta dimi lawuri, i ko tasuma,
tasuma min tena faga tuun.»

Ala kelen le ye jigijuman ye

⁵ Matigi Ala ko:
«Mɔgɔ min b'a jigi la adamaden kan, o tigi danganin lo,
min b'a boromala mɔgɔw ma,
k'a ta miiriya bɔ Matigi Ala kan.
⁶ O tigi bɛ i ko ɲaniyiri min bɛ kongokolon kɔnɔ;
ale tena hɛra ye a ɲa ra fiyewu.
A siginin bɛ to kongokolon yɔrɔ janinw le ra yi,
kɔgɔ kabakuruw cɛ ra, mɔgɔ si tɛ yɔrɔ min na.

⁷ «Nka mɔgɔ min b'a jigi la Matigi Ala kan,
ni Matigi Ala ye mɔgɔ min jigiya ye, o tigi ta pana.
⁸ A bɛ i ko yiri min turura jida ra,
min bɛ a ta lilinw don ka taga ji fan na;
a tɛ bɔ fundeninwagati kala ma,
a flaburuw kɛnɛ lo tuma bɛɛ.
Hali ni sanji ma na san min na, a tɛ hami,
a fana bɛ den wagati bɛɛ.»

Minw bɛ ban Matigi Ala ra

⁹ «Janfa bɛ adamaden jusukun na ka tɛmɛ fɛn bɛɛ kan,
fla tɛ yi, min bɛ se k'a kɛnɛya.
Jɔntigi le bɛ se ka adamaden jusukun cogo lɔn?
¹⁰ Ne Matigi Ala, ne bɛ mɔgɔ jusukun sɛgɛsɛgɛ,
k'a kɔnɔnɔkɔw bɛɛ jate mina,
janko ka bɛɛ sara ka kɔɲa ni a tagamacogo ye,
ka bɛɛ sara ka kɔɲa ni a ta kewalew ye.

¹¹ «Wɔlɔnin ma fan minw la, a bɛ taga biri o kan;
mɔgɔ min bɛ naforo sɔrɔ terenbariya ra, o tigi fana ta bɛ ten.
K'a si to a cɛmance ra, a bɛ ta ka bɔ a ta naforo kɔrɔ,
a ta kow bɛ laban i ko naloman ta kow.

¹² «Masasiginan nɔɔrɔman dɔ bɛ yi, min kɔrɔtanin lo tuma bɛɛ;
an ta Ala ta batoso saninman bɛ o yɔrɔ le ra.

¹³ E, Matigi Ala, ele min ye Izirayeli jigi ye,
ni mɔgɔ o mɔgɔ ka ban ele ra, o tigi bɛna maroya le.
Minw bɛ o yɛrɛ mabɔ ele Ala ra olugu tɔgɔ bɛ to dugukolo buguri ra;

sabu o banna bununji janaman na, min ye Matigi Ala ye.»

Yeremi ta Aladaari

¹⁴ «E, Matigi Ala, ne keneya, ni o kera, ne bena keneya; ne kisi, ni o kera, ne bena kisi, sabu ne ta tandori kun ye ele le ye.

¹⁵ «A fe, o b'a fora ne ma ko: <Matigi Ala ta kuma ko kera di le? A ka min fo, a ye o ke!>

¹⁶ Nka ne koni, ne ma ban ka tugu ele ko, ka ke i ta sagagbenbaga ye. Ne tun t'a fe nin toro ye se o ma; i yere ka o lon. Kuma o kuma be bo ne da ra, i ka o bee lon, a si ma dogo i ma.

¹⁷ I kana ke ne fe jatige ko ye; sabu ni kojugu ka se ne ma, ne dogoyoro ye ele le ye.

¹⁸ A to ne torobagaw le ye maroya, nka ne yere kana maroya; olugu jigi le ye tige, nka ne yere jigi kana tige. Kojugu lase o ma, ka cenri ben o kan fo sipaga fla.»

Ala ta mogow ma Nenekirilon jate

¹⁹ Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Dugu donda min togo ye ko Jamanadenw ta donda, Zuda masacew be don ka bo da min fe, taga lo o da ra. O ko, i ye taga lo Zeruzalemu dugu donda tow bee ra ten. ²⁰ I y'a fo mogow ye ko: <Aw ye Matigi Ala ta kuma lamén, aw Zuda masacew, ani aw Zuda mara mogow bee, ani aw Zeruzalemukaw bee, aw minw be teme nin daw fe! ²¹ Matigi Ala ko: Aw ye aw yere korosi, aw kana to ka doniw ta Nenekirilon* na, ka don ni doniw ye Zeruzalemu dugu konó. ²² Aw kana bo ni doni ye aw ta bonw konó fana Nenekirilon na, aw kana baara si ke; aw ye Nenekirilon ke lon saninyanin ye, i n'a fo ne tun k'a fo aw bemaw ye cogo min na.

²³ « <Nka o ma son ka ne lamén, o ma o toro maló. O ka o kun gbeleya, ka ban ka menni ke, o ma son ne ta ladirikan ma.

²⁴ « <Ayiwa, ni aw sonna ka ne lamén can ra, Matigi Ala ko ten, ni aw ma don ni doniw ye nin dugu dondaw fe Nenekirilon na, ni aw ka Nenekirilon ke lon saninyanin ye, ni aw ma baara si ke o lon na koni, ²⁵ o tuma masacew ni fagamaw bena to ka teme nin dugu dondaw fe. O bena sigi masace Dawuda ta masasiginan kan; o bena don sowotorow konó, ka yele sow kan, olugu ni o ta jamana jamogow, ani Zuda mara mogow, ani Zeruzalemu dugumogow; mogow bena sigi nin dugu konó wagati bee. ²⁶ Ni o kera, mogow bena na ka bo Zuda duguw ra, ani Zeruzalemu kerefeduguw ra, ani Boniyaminu ta mara ra, ani jamana dugumayanfan na, ani kuruyorow ra, ani jamana woroduguyanfan na, ka na saraka jenitaw*, ani saraka werew, ani siman sarakaw*, ani wusunan sarakaw* bo, ka barakalari sarakaw* bo Matigi Ala ta so konó. ²⁷ Nka ni aw ma ne lamén, ni aw ma Nenekirilon ke lon saninman ye, ni aw ka to ka doniw ta ka don Zeruzalemu dugu dondaw fe Nenekirilon na, o tuma ne bena tasuma don dugu dondaw ra; tasuma bena Zeruzalemu masabonbaw jeni, a fana tena faga tuun.> »

18

Adamaden be Ala boro konó i ko bogodaga

¹ Matigi Ala ka kuma min lase Yeremi tuun, o ye nin ye; a ko a ma ko: ² «I wuri ka taga dagalalagabaga ta so. Ni i sera yi, ne bēna ne ta kuma lase i ma.»

³ Ne tagara dagalalagabaga ta so, ka taga a soro a be daga do lalagara dagalalaganan kan. ⁴ Ne nana a ye ko tuma dow ra, a b'a fe ka daga min lalaga, o daga te na a boro, sabu tuma do bogo be ke ten dagalalagabaga boro. Ayiwa, ni a kera ten, a be o daga yelema k'a ke daga suguya were ye, suguya min ka di a yere ye.

⁵ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma, ko: ⁶ «E, Izirayelimogow, yala ne te se ka aw ke i ko nin dagalalagabaga b'a kera cogo min na wa? Matigi Ala ko ten. Aw be ne boro i ko bogo be dagalalagabaga boro konɔ cogo min na, aw Izirayelimogow!

⁷ «Ne be se k'a fo siya do ta ko ra, walama jamana do ta o ra, ko ne bēna a wuri ka bo a no ra, k'a ci, k'a halaki; ⁸ nka ne ka o kuma fo o siya min na, ni o siya k'a ta juguya dabra, o tuma ne tun ka kojugu min latige a kama, ne be o dabra. ⁹ Ne be se k'a fo fana siya do ta ko ra, walama jamana do ta ko ra, ko ne bēna o siya lo, k'a sabati. ¹⁰ Nka ni o siya ka kojugu ke ne na korɔ, ni o ma son ka ne lamɛn, o tuma ne tun ka kopuman min latige o ye, ne be o dabra.

¹¹ «Ayiwa, sisan a fo Zuda mara mogow bee ye, ani Zeruzalemukaw, ko Matigi Ala ko: «Ne be kojugu do labenna aw kama, ne be ko do naninya aw kama. O ra aw bee ye seko ka bo aw ta sirajuguw kan, ka aw tagamacogow, ani aw ta kewalew na.»

¹² «Nka o ko: «I kana i yere sege! Ni an yere ka min naninya, an bēna o le ke; an bēna tagama ka kapa ni an yere jusukun ta miirijuguw le ye.» »

Izirayelimogow jinana Ala ko

¹³ O koson Matigi Ala ko:

«Aw ye pininkari ke siyaw ce ra;
jon le ka nin ko jogon men ka ye?

Izirayeli, sunguru kanunin* ka kojuguba ke.

¹⁴ Ji min be lo farakuru kunna Liban jamana ra,

yala o be se ka ban ka ye wa?

Jisuma min be woyo ka bo fo yorɔjan,

yala o be se ka ja ka ye wa†?

¹⁵ Ne ta mogow koni jinana ne ko.

O be taga wusunan sarakaw* bo batofen gbansanw ye.

O koson o sen be talon o ta sira kan,

fo o be sirakoro bla,

ka teme sira werew fe,

sira minw man ni.

¹⁶ O ka o ta jamana ke yoro lakolon ye,

ka o ke logoborifen ye tuma bee;

mogo o mogo be teme, o tigi be kabakoya,

fo a b'a kun komi.

¹⁷ Ne bēna o labori o juguw na, ka o janjan,

i ko tereboyanfan fono be fenw yerege cogo min na.

O ta jagbanlon na, ne bēna ne ko le di o ma,

ne tena ne na di o ma.»

Mogow ta naninyajugu, ani Yeremi ta Aladaari

¹⁸ O ko: «Aw ye na, an ye dabarijugu do siri Yeremi kama. An tena fon sarakalasebaga ra min be an karan sariya ra, an tena fon hakiritigi ra min be an ladi, an tena fon cira ra min be an waaju. Aw ye na, an ye Yeremi laben ni an ta nafiya kumaw ye. An kana an janto a ta kumaw si ra tuun.»

* **18:13** 18.13 Sunguru kanunin, o ye Zeruzalemu ye. † **18:14** 18.14 Nin kumaw fora cogo were ra Kitabu dow konɔ.

19 «E, Matigi Ala, i janto ne kumakan na,
ne kerεbagaw ta kuma lamεn!

20 Yala kojuman ka kan ka sara ni kojugu ye wa?

Sabu o ka dinga sogi ne ja.

Ala, i hakiri to a ra ko ne lora i ja koro

ka kuma i fe olugu ta ja le koson,

janko ka i ta dimi mabo o ra.

21 Ayiwa, a to kongo ye ben o ta denw kan;

kerεkemuru ye o faga.

O ta musow ye bono o ta denw na, o ye ke muso ce saninw ye;

sabu banajugu bεna ben o ta ce w kan ka o faga,

kerεkemuru be o ta cedenw faga kerεkeyoro ra.

22 Ni i nana bara ka benkannikebagaw lana o kama tuma min na,

kulekanw ye bo o ta sow kono,

sabu o ka dinga sogi janko ne ye ben o kono,

o ka janw dogo k'a la janko ne senw ye mina o ra.

23 «Nka ele koni, Matigi Ala, o ka jen min o min siri janko ka ne faga,
ele ka o beε lon.

I kana son ka o ta terenbariyaw yafa o ma,

i kana o ta jurumunw josi ka bo i ja koro,

o ye bo ka ben i ja koro,

ni i ta dimi wagati sera, i ye wuri o kama.»

19

Daga cinin tagamasiyen

1 Matigi Ala k'a fo ne ye tuun ko: «Taga bogodaga do san dagalalagabaga fe; o ko, i ye taga dugu cekorobaw, ani sarakalasebaga cekoroba dow wele, 2 aw ye bo ka taga Beni Hinomu ta dingakolonba yoro ra, donda min be wele ko Dagakolonw ta donda, aw ye taga o donda ra. Ni aw sera yi, ne be kuma min fo i ye, i ye peren ka o fo. 3 I b'a fo o ye ko: <Aw ye Matigi Ala ta kuma lamεn, aw Zuda masacew, ani aw Zeruzalemukaw! Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: Ne bεna kojuguba do ben nin yoro kan; ni mogo o mogo toro nana o men, o tigi bεna kabakoya fo ka manwu. 4 Sabu o banna ne ra, ka nin yoro ye lema k'a ke yoro gbansan ye. O ka wusunan sarakaw* bo ala werew ye, olugu yere ni o bemaw ni Zuda masacew si tun ma ala minw lon. O bagara mogo jarakibari caman ma, ka o faga nin yoro ra yan. 5 O ka sonnikeyorow lalaga Baali* ta jo ye, ka o dencew jeni tasuma ra ka o ke saraka jenitaw* ye ka Baali ta jo son, k'a soro ne ma o fo o ye, ne ma o kuma jogon fo o ye, o ko yere ma don ne ta miiriya ra ka ye.

6 « <Ayiwa, o koson, a fe, lon do bεna se, Matigi Ala ko ten, o lon na nin yoro tena wele tuun ko: Tofeti, walama ko: Beni Hinomu dingakolonba, nka a bεna wele le ko: kannatigeri dingakolonba. 7 Ne bεna Zuda ni Zeruzalemu ta kolatigeninw cen nin yoro ra. Ne bεna a to o juguw ye o faga ni kerεkemuru ye; minw be o fagayoro pinina, ne bεna o don olugu boro; ne bεna o sogo ke konow, ani kongowaraw ta domuni ye.

8 Ne bεna nin dugu ke yoro lakolon ye, ka mogow kabakoya fo o be filen fiye. Ni mogo o mogo ka teme a koro, o tigi bεna kabakoya fo ka filen fiye a ra a ta torow beε koson. 9 Ne bεna o jagboya o ye o dencew, ani o denmusow sogo domu. O yere fana bεna jogon sogo domu; o wagati b'a soro o jugu minw be o fagayoro pinina, olugu ka o ta dugu lamini ka o degu kosebe.»

¹⁰ «Ayiwa, o kɔ, cɛkɔrɔba minw tun tagara ni i ye, i ye bɔgɔdaga ci olugu na na,
¹¹ k'a fɔ o ye ko Fangatigi Ala ko: <Ne bɛna nin mɔgɔw, ani nin dugu ci tan le, i n'a fɔ mɔgɔ bɛ bɔgɔdaga ci cogo min na; ni a cira, a tɛ se ka lalaga tuun. O bɛna suw don Tofeti, sabu sudonyɔrɔ tɛna sɔrɔ yɔrɔ wɛrɛ ka mɔgɔw su don.

¹² « <Ne bɛna o le kɛ nin jamana ni a mɔgɔw ra; Matigi Ala ko ten. Ne bɛna nin dugu kɛ i ko Tofeti kɛra cogo min na. ¹³ O tun bɛ wusunan sarakaw* bɔra Zeruzalɛmu ta bonw, ani Zuda masacɛw ta bon minw bɛɛ konna ka sankolokɔnɔfɛnw bato, ani ka rɛzɛnji sarakaw* bɔ ala wɛrɛw ye, ne bɛna o bonw kɛ yɔrɔ saninyabariw ye, i ko Tofeti ta yɔrɔ.> »

¹⁴ Ayiwa, Yeremi bɔra Tofeti yɔrɔ ra, Matigi Ala tun k'a ci yɔrɔ min na ka taga cirayakumaw fɔ. A tagara lɔ Matigi Ala ta batoso lukɛnɛ ra k'a fɔ mɔgɔw bɛɛ ye ko:
¹⁵ «Fangatigi Ala, Izirayɛli ta Ala ko: <Ne tun ka kojugu minw bɛɛ fɔ nin dugu kama, ani a kɛrɛfɛduguw bɛɛ, ne bɛna o kojugu ben o kan, sabu o ka o kun gbɛlɛya, ka ban ka ne ta kumaw lamɛn.> »

20

Yeremi blara kaso ra

¹ Yeremi tun bɛ nin cirayakuma minw fɔra, Imɛri dɛncɛ Pasuri, min tun ye sarakalasebaga ye ani Matigi Ala ta batoso kɔrɔsibagaw kuntigi, ale ka o kumaw mɛn. ² Pasuri ka cira Yeremi bugɔ, k'a senw don nɛgɛ ra k'a bla Matigi Ala ta batoso sanfɛyɔrɔ donda kɔrɔ, min bɛ wele ko Boniyaminu ta donda.

³ Nka o dugusagbɛ, Pasuri ka Yeremi senw bɔ nɛgɛ ra k'a labɔ kaso ra. Yeremi k'a fɔ a ye ko: «Matigi Ala tɛ ele wele tuun ko: <Pasuri>, a bɛ i wele le ko: <Magɔri Misabibu>, ko: <siranyakoba bɛ fan bɛɛ ra>. ⁴ Sabu Matigi Ala ko: <Ne bɛna siranyakoba le ben ele kan, ele ni i teriw bɛɛ. O juguw ta kɛrɛkɛmuru bɛna o faga ele yɛrɛ na na. Ne bɛna Zuda mara bɛɛ don Babilɔni masacɛ boro fana; ale bɛna o cɛ ka taga ni o ye Babilɔni, ka taga o faga ni kɛrɛkɛmuru ye. ⁵ Nin dugu ta fɛn maraninw bɛɛ, ani o ta baara tɔnɔ bɛɛ, ani o ta fɛn nafamanw bɛɛ, ani Zuda masacɛw ta naforo bɛɛ, ne bɛna o bɛɛ don o juguw boro; olugu bɛna ben o kan ka o fɛnw bɛɛ cɛ ka taga ni o ye Babilɔni. ⁶ Ele Pasuri kɔni, ele ni i ta somɔgɔw bɛɛ, o bɛna aw mina ka taga ni aw ye. Ele bɛna taga Babilɔni; i bɛna sa yi, o bɛna i su don yi, ele ni i teriw bɛɛ, i ka i ta faninya cirayakumaw fɔ minw ye.> »

Ala ta kuma fɔri ka tɔrɔ min la Yeremi kan

⁷ E, Matigi Ala, i ka ne nɛgɛ ka ne sɔrɔ,
 ne fana sɔnna nɛgɛri ma;
 i ka ne mina jagboya ra
 ka se sɔrɔ ne kan.
 Ne kɛra yɛrɛkɔfɛn le ye lon bɛɛ;
 bɛɛ bɛ ne lɔgɔbɔ.

⁸ Ni ne bɛ kuma tuma o tuma, fɔ ne ye kule le;
 ne bɛ pɛrɛn ka mɔgɔw ta jusukungbɛlɛya ni o ta tɔrɔri fɔ.
 Matigi Ala ta kuma fɔri
 bɛ mafiyɛnyari ni lɔgɔbɔri le lase ne ma.

⁹ Ayiwa, ni ne ko, ko ne tɛna a ko fɔ tuun,
 walama ko ne tɛna kuma a tɔgɔ ra tuun,
 a ta kuma bɛ ne jɛni ne jusukun na i ko tasuma,
 a bɛ i ko tasuma le donna ne kolow kɔnɔ;
 ne b'a fɔ ko ne b'a kun ne yɛrɛ ra,
 nka ne baraka bɛ ban, ne tɛ se.

Yeremi k'a yere karifa Ala ma

10 Jama be kumajugu minw fora ne ma, ne be o menna:

«Siranyakobaw be fan bee ra!

Aw y'a ko fo! An y'a ko fo namogow ye!»

Ne teriw bee be ne korosira k'a fle ni ne bena ben.

Dow ko: «A be se ka ke ko do bena a nega,

ni o kera, an bena se soro a kan,

ka an yere dimibo a ra!»

11 Nka Matigi Ala be ne fe i ko kerekerecfari;

o koson ne nogbenbagaw be talon ka ben,

o te se soro.

O bena maroya kosebe sabu o tena se soro;

o kun suurunin bena to tuma bee,

mogo tena jina o ta maroya ko ka ye.

12 Fangatigi Ala be mogo terennin segesege,

a b'a kononokow ni a jusukunnakow bee lon.

Ala, ni i be i yere dimibo o ra tuma min na, a to ne ja ye o ye,

sabu ne ka ne yere to ele le boro.

13 Aw ye donkiri la Matigi Ala ye,

aw ye Matigi Ala tando;

sabu a be fagantanw nin kisi,

ka bo kojugukebagaw boro.

Yeremi ta jusukasikumaw

14 Ne worora lon min na,

Ala ye o lon danga!

Ne bamuso ka ne woro lon min na,

Ala kana baraka don o lon na!

15 Ce min tagara o kibaro fo ne face ye,

Ala ye o ce danga!

Min k'a fo ko: «I ka den soro, dence lo,»

fo ka ne face ninsondiya kosebe,

16 o ce ye ke i ko Matigi Ala ka dugu minw ci,

ni a ma son ka hina o ra.

Sogomada fe a ye kulecikanw men,

teregban fe a ye keremankanw le men!

17 Mun na a m'a to ne ye sa ne bamuso konon?

O ra ne bamuso tun be ke ne ta kaburu ye,

a lasirito tun be to ten wagati bee!

18 Mun koson ne bora ne bamuso konon

ka na to sege ni jusukasi ra,

fo ka taga ne ta dunupalatige ban maroya ra?

Zuda ni Zeruzalemu ta toro kow**21**

(21-29)

Ala ka masace Sedesiyasi jaabi

¹ Matigi Ala ka nin kuma le lase Yeremi ma, wagati min masace Sedesiyasi* ka Malikiya dence Pasuri, ani Maseya dence sarakalasebaga Sofoni ci Yeremi fe, ka taga a fo a ye ko: ² «Sabari ka Matigi Ala jininka an ye, sabu Babiloni masace Nebukadinesari be kere ra ni an ye†. A be se ka ke ko Matigi Ala bena a ta kabakoba do ke an ye i n'a fo a derira k'a ke cogo min na, janko Nebukadinesari ye faran an na.»

³ Yeremi ka o jaabi ko: «Aw ye taga a fo Sedesiyasi ye, ⁴ ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <A fe, kerekeminan minw be aw boro, aw be Babiloni masace ni Babilonikaw kerera ni minw ye, sabu o ka aw ta dugu lamini, ayiwa, o kerekeminanw nasinna aw ta dugu kofeyoro ma, nka ne bena o yelama ka o nasin dugu yere kononoyoro ma. ⁵ Ne yere bena aw kere ni ne ta sebgaya ni ne ta fanga ye, ne diminin, ani ne jusu gbannin, ani ne jusu boninba. ⁶ Ne bena nin dugu konofenw bee kere, adamaden fara beganw kan; bana juguba do bena o faga. ⁷ Matigi Ala ko ten; o ko, min ye Zuda masace Sedesiyasi ye, ani a ta jamana namogow, ani jamanadenw, ani minw bosira banajuguw, ani kerekemuru ni kongow boro, ne bena olugu don Babiloni masace Nebukadinesari boro, ka o don o juguw boro, ani min o min be o fagayoro jinina. Nebukadinesari bena o faga ni kerekemuru ye; a tena makari o ra, a tena sabari, a fana tena hina.»

⁸ «Min ye nin dugumogow ye, a fo olugu ye ko Matigi Ala ko: <A fe, ne be panamanya sira ni saya sira bla aw korow. ⁹ Ni min o min ka to dugu konow, kerekemuru ni kongow ni banajugu bena o faga; nka Babilonika minw ka aw ta dugu lamini, ni mogow min ka bo ka taga a yere di olugu ma, o tigi be kisi, a ta kisiri le be ke a ta nafa ye. ¹⁰ Sabu ne ka ne na sin nin dugu ma janko ka kojugu le ke a ra, kopuman te; Matigi Ala ko ten. Ne be nin dugu don Babiloni masace boro, ko a y'a jeni.> »

Ala ka kankari la masace ta somogow ye

¹¹ Zuda masace ta somogow,

aw ye Matigi Ala ta kuma lamem!

¹² Dawuda ta somogow, Matigi Ala ko:

«Aw ye kiti tige can kan lon o lon.

Mogow be ben minw kan ka o borofenw ce,

aw ye olugu bosu a tonobagaw boro.

Ni o te, ne ta dimi bena mana ka aw jeni i ko tasuma,

mogow fana tena se ka o tasuma faga;

ne bena o ke aw ta kewalejuguw le koson.

¹³ «Ne ni aw be nogon na, aw kurufurance mogow,

aw minw siginin be farakuru kan kenegbeba ra!

Matigi Ala ko ten.

Aw minw b'a fora ko: <Jon be se ka jigi ka na anw kama yan?

Jon be se ka na don fo anw ta dogoyorow ra yan?>

¹⁴ Ayiwa, ne bena aw sara

ka kana ni aw ta kewalew ye,

Matigi Ala ko ten.

Ne bena tasuma do don aw ta yiritu konow,

ka aw jeni aw fan bee ra.»

* **21:1** 21.1 Sedesiyasi tun ye Yoziyasi dence sabanan ye; ale le kera Zuda masace laban ye Zeruzalemu (Masacew flanan 24.17-25.7 fe). † **21:2** 21.2 Zuda mara ta mogow, ani Babilonikaw ta kere: Masacew flanan 24.20-25.11; Kibaroyaw flanan 36.11-21.

22

Ala ka Yeremi ci Zuda masace ta somogow kama

¹ Matigi Ala ko: «Taga Zuda masace ta so, i ye taga nin kuma fo a ye. ² A fo ko: «Ele ye Matigi Ala ta kuma lamɛn, ele Zuda masace, min sigira Dawuda ta masasiganan kan, ele ni i ta jamana namogow, ani i ta mogow to minw bee be to ka don nin daw fe. ³ Matigi Ala ko: Aw ye can ni terrenninya sira tagama. Aw ye mogow tojoninw bosi ka bo o tojobagaw boro, aw kana lonanw, ani feritaw, ani muso ce saninw minako juguya, aw kana jusukungbeleyako ke o ra, aw kana mogow jarakibari faga nin jamana ra yan. ⁴ Sabu ni aw ka nin kumaw sira tagama can yere ra, o tuma masace dow belɛn bɛna to ka sigi Dawuda no ra a ta masasiganan kan, ka to ka don nin so dondaw fe o ta sowotorow konɔ, ani o ta sow kan, olugu ni o ta jamana namogow, ani o ta jamana mogow. ⁵ Nka ni aw ma son ka nin kumaw lamɛn, ne be kari ne yere togo ra, Matigi Ala ko ten, ko nin so bɛna ke tomo le ye.» »

⁶ Sabu Matigi Ala be min fora Zuda masace ta so ta ko ra, o ye nin ye; a ko: «Ele be ne fe i ko Galadi mara, i ko Liban kuru kuncemayoro; nka o bee n'a ta, ne bɛna i ke kongokolonyoro le ye, ka i ke dugu lakolon ye.

⁷ Ne bɛna cenrikebaga dow labɛn i kama; o bee ta baarakeminan be o boro. O bɛna i ta masaso sediriyiriw bee ra cepumanw tigetige, ka o firi tasuma ra.

⁸ «Siya camanba bɛna teme nin dugu kere fe; mogow bɛna to ka jogon jininka ko: «Mun koson Matigi Ala ka nin ko jogon ke nin duguba ra sa?» ⁹ Mogow bɛna o jaabi ko: «A ka nin ke sabu o banna Matigi Ala, o ta Ala ta jenjogonya ma, ka taga o kinbiri gban ala werew koro ka olugu bato.» »

Kuma min fora Salumu ta ko ra

¹⁰ Min sara* aw kana o su kasi, aw kana aw yere panasisi o koson. Min minana ka taga†, aw ye kasi o le koson, sabu a te seko tuun, a na tena la a worojamana kan tuun.

¹¹ Matigi Ala ka kuma min fo masace Salumu ta ko ra, Yoziyasi dence min tun kera masace ye a face Yoziyasi no ra, ka soro ka bo nin jamana ra, o kuma ye nin ye ko: «Ale te seko yan tuun; ¹² o k'a mina ka taga ni a ye yoro min na, a bɛna sa yi, a tena nin jamana ye tuun.»

Kuma min fora Yehoyakimu ta ko ra

¹³ «Mogow min be a ta so lo, ni a te terrenninya jate, ka a sanfebon lo ni a te can sira jate, a mogowogonw be baara ke a ye, nka a te foyi di o ma, a te o ta sara di o ma, bono bɛna o tigi soro‡.

¹⁴ A b'a fo ko: «Ne bɛna sankaso belebele do lo ne yere togo ra, k'a sanfebonw konɔ bonya, ka finetiriw bo a ra ka na, ka sediriyiriferenw la a konɔ,

* **22:10** 22.10 Min sara, o ye masace Yoziyasi ye, ale sara Megido kere ra (Masacew flanan 23.29). † **22:10** 22.10 Min minana ka taga, o ye Yoziyasi dence Yohahazi ye, min be wele fana ko Salumu; ale minana ka taga Misiran (Masacew flanan 23.31-33). ‡ **22:13** 22.13 Nin kumaw fora ka pasin masace Yehoyakimu le ma.

k'a kɔnɔnɔyɔrɔ mun k'a wulen k'a na.»

¹⁵ Ele b'a miiri ko sɛdiriyiri caman sɔrɔri le bɛna i ta masaya sabati wa?
Yala ele face fana tun tɛ domuni kɛra, ka min, i ko mɔgɔ tow wa?
O bɛɛ n'a ta, a tun bɛ can ni terenninya sira tagama;
o ra, a ta kow fana pana.

¹⁶ A tun bɛ panibagatɔw, ani fagantanw ta kiti tige ka na,
o kosɔn a ta kow bɛɛ tun ka ni.
Ayiwa, o kɛwale nɔgɔn le b'a yira ko mɔgɔ ka ne Ala lɔn;
Matigi Ala ko ten.

¹⁷ «Nka ele na tɛ foyi ra, i jusukun tɛ foyi miiri
ni i yɛrɛ ta nafa dɔrɔn tɛ,
ani ka бага mɔgɔ jarakibariw ma ka o faga,
ka mɔgɔw tɔnɔ, ka o minako juguya.

¹⁸ «O kosɔn Matigi Ala ka min fɔ Zuda masacɛ Yehoyakimu ta ko ra, Yoziyasi dencɛ,
o kuma ye nin ye, ko:

Mɔgɔ tɛna a su kasi, i ko o bɛ deri k'a fɔ cogo min na ko:

<E, ne balemace!> Walama ko: <E, ne balemamuso!>

Mɔgɔ tɛna a su kasi, i ko o bɛ deri k'a fɔ cogo min na ko:

<E, an matigicɛ!> Walama ko: <E, an ta masa!>

¹⁹ O bɛna a sutara i ko fali bɛ sutara cogo min na;
o bɛna a sama ka taga a firi Zeruzalɛmu dugu kɔ fɛ.»

Bɔnɔ bɛna Zeruzalɛmu sɔrɔ

²⁰ «Yɛlɛn Liban kuruw kan ka kule ci!
Yɛlɛn Basan kuruw kan ka i kan kɔrɔta!
Yɛlɛn Abarimu kuruw kan ka kule ci!
Sabu i kanubagaw bɛɛ halakira ka ban.

²¹ Tuma min na i tun bɛ i yɛrɛ jate fentigi ye, ne kumana i fɛ,
nka i tun b'a fɔra ko: <Ne tɛna foyi lamɛn!>

I ta cogo kɛra o le ye kabini i denmisenman;
i ma sɔn ka ne kan lamɛn.

²² Fɔnɔ bɛna i ta kuntigiw bɛɛ ta,
i kanubagaw bɛna mina ka taga jamana wɛrɛ ra;
o wagati le ra, i bɛna maroya fɔ ka i kun suuru,
i ta kojuguw bɛɛ kosɔn.

²³ Ele min sigira Liban,
ka i ta naga la sɛdiriyirinumanw cɛ ra,
ni dimi nana se i ma,
dimi min bɛ i ko muso jigibagatɔ ta dimi, i bɛna nuna dɛ!»

Yehoyakimu dencɛ Koniya ta ko

²⁴ «Ne bɛ kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, Matigi Ala ko ten, ko ele
Yehoyakimu dencɛ KoniyaŒ, Zuda masacɛ, hali ni ele tun kɛra bororanɛgɛ le ye ne
kininboro ra, ne bɛna ele sama ka bɔ. ²⁵ Minw bɛ i fagayɔrɔ ninina, ne bɛ i don
olugu boro; i bɛ siran minw na, ne bɛ i don olugu boro; ne bɛ i don Babilɔni masacɛ
Nebukadinesari boro, ka i don Babilɔnikaw boro. ²⁶ Ne bɛna i gben, ele ni i woroba,
ka aw lataga jamana wɛrɛ ra, aw si ma woro jamana min na; aw bɛna taga sa o yɔrɔ
le ra. ²⁷ Aw ta jamana lɔgɔ bɛna aw mina, fɔ ka sekɔlɔgɔ kɛ aw ra, nka aw tɛna se ka
sekɔ ka na aw ta jamana ra tuun.»

Œ 22:24 22.24 Koniya bɛ wele fana ko Yekoniya, walama Yehoyakini. A ta masaya san naaninan le ra o ka Zuda mara mɔgɔw mina ka taga ni o ye Babilɔni (Masacɛw flanan 24.8-16; Kibaroyaw flanan 36.8-10).

²⁸ Ayiwa, yala nin Koniya tɔgɔ ye dagakolon cinin le ye wa, mɔgɔ tɛ min jate, mɔgɔ si tɛ min fɛ tuun? Mun kosɔn o ka ale ni a denw gben, ka o firi jamana dɔ ra, o ma jamana min lon?

²⁹ E, dugukolo, dugukolo, dugukolo, Matigi Ala ta kuma lamɛn! ³⁰ Matigi Ala ko: «Aw ye nin cɛ tɔgɔ sɛbɛ i n'a fɔ mɔgɔ min ma den sɔrɔ, i n'a fɔ mɔgɔ min ma se sɔrɔ a ta dunupalatigɛ ra; sabu a ta den si tena se sɔrɔ, ka sigi Dawuda ta masasiginan kan, ka kɛ Zuda mara kuntigi ye tuun.»

23

Sagagbenbaga juguw, ani sagagbenbagajumanw

¹ «Sagagbenbaga minw bɛ ne ta sagakuru halakira ka sagaw janjan, bɔnɔ bɛ olugu sɔrɔ, Matigi Ala ko ten. ² O kosɔn sagagbenbaga minw bɛ ne ta mɔgɔw kunna, ne Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ka min fɔ olugu ta ko ra, o ye nin ye, ko: Aw le ka ne ta sagaw gben, ka sagakuru janjan; aw ma aw hakiri to o ra, nka ne koni bɛna ne hakiri to aw ra ka aw sara ka kɔpa ni aw ta kewalejuguw ye. Matigi Ala ko ten.

³ «Ne ta sagakuru tɔ minw tora jamanaw bɛɛ ra, ne tun ka o gben ka taga jamana minw bɛɛ ra, ne yɛɛ bɛna olugu lajɛn, ka o lana o yɛɛ ta yɔrɔ ra; o bɛna bugu, ka caya kɔsɛbɛ. ⁴ Ne bɛna sagagbenbaga dɔw bla o kunna, minw bɛna o kɔrɔsi. Siranya tena o mina tuun, jigitigɛko tena o sɔrɔ tuun; o dɔ tena tunu tuun. Matigi Ala ko ten.»

⁵ A flɛ, lon dɔ bɛna se,
Matigi Ala ko ten,

ne bɛna mɔgɔ terennin dɔ lawuri Dawuda ta duruja ra,
min bɛna sigi masaya ra ka mɔgɔw mara ni hakiri ye,
ka can ni terenninya ladon jamana kɔnɔ.

⁶ Ale ta wagati ra, Zuda mara bɛna kisi,
Izirayeli jamana bɛna sigi hera ni laganfiya ra;
o bɛna a wele tɔgɔ min na o ye ko:
Matigi Ala, an ta terenninya tigi.

⁷ «O le kosɔn, lon dɔ bɛna se, Matigi Ala ko ten, o lon na mɔgɔ tena a fɔ tuun ko: <Ne bɛ kari Matigi Ala panaman tɔgɔ ra, ale min ka Izirayelimɔgɔw labɔ Misiran jamana ra.> ⁸ Nka o bɛna a fɔ le ko: <Ne bɛ kari Matigi Ala panaman tɔgɔ ra, ale min ka Izirayelimɔgɔw ta durujaw lana, ka aw laseko ka bɔ sahiliyanfan jamana ra, ani ka bɔ jamana tɔw bɛɛ ra, a tun ka aw gben ka taga jamana minw bɛɛ ra.> O bɛna na sigi o yɛɛ ta dugukolo kan.»

Cira ta juguw

⁹ Min fora ciraw ta ko ra:
«Ne jusu kasira kɔsɛbɛ,
fɔ ka ne kolow bɛɛ magaya;
ne kɛra i ko dɔrɔtɔ,
i ko dɔrɔ ka mɔgɔ min panamini,
Matigi Ala ni a ta kuma saninmanw kosɔn.

¹⁰ Sabu jamana fara jɛnɛya ra,
jamana bɛ sukasi ra, danga kosɔn,
kongokolon bɛganmarayɔrɔw jajara.

Mɔgɔw bɛ bori kojugu nɔ fɛ,
o bɛ o ja gbɛlɛya ka ko bɛnbariw le kɛ.

¹¹ Ciraw, ani sarakalasebagaw, o bɛɛ ye Alajanasiranbariw le ye;
hali ne ta batoso kɔnɔ, ne ka o ta kojuguw sɔrɔ yi!
Matigi Ala ko ten!

12 O kosɔn o bɛna tɛrɛndɛ o tɛmɛsira kan,
o ta sira bɛ kɛ dibi ye;
o bɛna o jɔni ka o ben,
sabu ni ne nana wuri o kama san min na,
ne bɛna kojugu ben o kan.
Matigi Ala ko ten.»

Zeruzalɛmu ni Samari ta ciraw

13 «Ne ka ko benbariw ye Samari ta ciraw fɛ:
O ka ciraya kɛ ni Baali* ta jo tɔgɔ ye,
o ka ne ta mɔgɔw, Izirayɛlimɔgɔw lafiri.
14 Nka Zeruzalɛmu ta ciraw fɛ, ne ka kojuguba le ye;
o bɛ jɛneya kɛ, o bɛ tagama faninya kan.
O bɛ baraka don kojugukɛbagaw ra,
janko o si kana o ta juguya dabra.
O bɛɛ bɛ ne ja kɔrɔ i ko Sodɔmukaw;
Zeruzalɛmukaw bɛ i ko Gomɔrikaw* .»

15 O kosɔn Fangatigi Ala ka nin le fɔ ciraw ta ko ra, ko:
«Ne bɛna o baro ni jalaji le ye,
ka baga kɛ o minji ra k'a di o ma;
sabu Zeruzalɛmu ta ciraw le sababu ra,
Alapasiranbariya cayara jamana yɔrɔ bɛɛ ra.»

Cira faninyafɔbagaw

16 Fangatigi Ala ko:
«Ni ciraw bɛ cirayakumaw fɔ aw ye,
aw kana o ta kumaw lamɛn,
sabu o bɛ aw nɛgera ni kuma gbansanw le ye.
O bɛ ko minw fɔra aw ye ko Ala ka o yira o ra,
o kow bɔra olugu yɛrɛ le ra, o ma bɔ Matigi Ala da ra.
17 Minw bɛ ne dɔgɔya, o bɛ sɔn k'a fɔ olugu ye ko:
<Matigi Ala ko a bɛna hɛra kɛ aw ye!>
Minw bɛɛ bɛ tugu o yɛrɛ jusukun ta miiriyaw ko
o b'a fɔ olugu ye ko: <Kojugu foyi tɛna aw sɔrɔ!>
18 O tuma, jɔntigi le tun bɛ ni Matigi Ala ye a ta kolatigeyɔrɔ ra?
Jɔn le ja k'a ye, walama k'a lamɛn?
Jɔn le k'a janto a ta kuma ra,
janko k'a lamɛn?»

19 «A flɛ, Matigi Ala ta sanfɔrɔ ye nin ye!
A ta jusugban le wurira;
o sanfɔrɔba le wurira,
a bɛ munumununa mɔgɔjuguw kunna.

20 Matigi Ala ta dimi tɛna mala
fɔ a ka ko min latigɛ a jusukun na,
a ye o kɛ k'a dafa.
Wagati nataw ra, aw bɛna o kow bɛɛ faamu.»

21 Ala ko:

* 23:14 23.14 Sodɔmukaw, ani Gomɔrikaw tun ka kojugu caman kɛ Ala ja kɔrɔ (Damina 19.1-29).

«Ne ma nin ciraw ci,
nka o borira ka taga ciraya ke;
ne ma kuma don o da ra
nka o tagara cirayakumaw fo.

²² Ni o tun be ni ne ye ne ta kolatigeyoro ra,
o tun bena ne ta kumaw lase ne ta mogow ma,
k'a to o ye seko ka bo o ta sirajuguw kan,
ka o ta kewalejuguw dabra.»

Matigi Ala be yoro bee

²³ «Yala ne ye yorosurunmogow doron ta Ala le ye wa?
Matigi Ala ko ten.

Yala ne te yorojanmogow bee ta Ala ye fana wa?

²⁴ Yala mogow be se ka dogo yoro dogonin do ra
ko ne Ala tena o tigi ye wa?

Matigi Ala ko ten.

Yala ne ta bonya ma sankolo ni dugukolo yoro bee fa wa?

Matigi Ala ko ten.»

Cira mogolafiribagaw

²⁵ «Ciraw be min fora, ne ka o men. O be cirayakuma minw fora ne togow ra o ye faninya le ye. O b'a fo ko: <Ne ka ko do ye siko ra de! Ne ka ko do ye siko ra!> ²⁶ O ciraw be jijara ka o faninya ciraya minw ke, ka o mogolafirikumaw miiri o jusukun na ka o ciraya ke, o bena o kow dabra tuma juman le? ²⁷ O be to ka o ta siko minw jafowogon ye, o b'a miiri ko o be se k'a to ne ta mogow ye jina ne togow ko, i n'a fo o bemaw jinana ne togow ko cogo min na Baali* ta jo koson. ²⁸ Ni cira min ka siko ke, o ye a ta siko lakari; nka ne ka ne ta kuma lase mogow min ma, o tigi ye ne ta kuma fo ka kana ni can sira ye, sabu mun le ka simanpaga ni simankise ke kelen ye? Matigi Ala ko ten. ²⁹ Yala ne ta kuma te i ko tasuma le wa? Matigi Ala ko ten. Yala a te i ko negekuru min be fara ci wa?

³⁰ «A fle, nin le koson ne be ciraw kere, Matigi Ala ko ten, olugu minw be ne ta kuma sonya jogon fe. ³¹ A fle, ne be ciraw kere, Matigi Ala ko ten; minw be o yere nenkun ta k'a fo ko: <Matigi Ala ko!> ³² A fle, minw be faninya sikow ciraya kera, ne bena olugu kere, Matigi Ala ko ten; o be o sikow lakari ka ne ta mogow lafiri ni o faninyakumaw ye, ani o ta kungbeleya ye, k'a sorow ne ma o ci, ne ma foyi fo o ye. O te foyi le na nin mogow ye; Matigi Ala ko ten.»

Ala ta kuma te doni ye

³³ «Ayiwa, ni nin mogow, walama ni cira do, walama ni sarakalasebaga do ka i pininka ko: <Matigi Ala ta kuma ye juman le ye, a ka doni† juman la an kan?> I ye o tigi jaabi ko: <Aw yere le ye doni ye, ne bena o doni bo ne kunna. Matigi Ala ko ten.>

³⁴ Ni cira do, walama ni sarakalasebaga do, walama ni mogow do k'a fo ko: <Matigi Ala ka doni juman le la ale kan!> Ayiwa, ne bena o tigi ni a ta somogow kere. ³⁵ Aw ka kan ka aw siginogonw, walama aw balemaw pininka le ko: <Matigi Ala ta jaabi ye juman ye? Matigi Ala ka mun fo?> ³⁶ Nka aw man kan k'a fo tuun ko: <Matigi Ala ka doni juman le la an kan!> Yala Matigi Ala ta kuma ye doni le ye wa? Ni aw be o fo, o tuma aw be Ala panaman, Fangatigi Ala, an ta Ala ta kuma yelemana le. ³⁷ Aw ye cira pininka ko: <Matigi Ala ka i jaabi ko di? Matigi Ala ka mun fo?> ³⁸ Nka ni aw ka to k'a fo ko: <Matigi Ala ka doni la anw kan>, o tuma Matigi b'a fo ko: i n'a fo aw be to ka nin kuma fo, ko: <Matigi Ala ka doni la anw kan> k'a sorow ne k'a fo aw ye

† 23:33 23.33 «Kuma» ani «doni»: Heburukan na o kuma fla focogo bora jogon fe.

ko aw kana a fɔ, ko: «Matigi Ala ka doni la anw kan», ³⁹ o tuma ne bɛna ban aw ra pewu, ka aw gbɛn ka bɔ ne ja kɔrɔ, aw ni aw ta dugu bɛɛ, ne tun ka o dugu min di aw bɛmaw ma. ⁴⁰ Ne bɛna aw kɛ dɔgɔyarifen ye, dɔgɔyari min tɛna ban; ka aw lamaroya kɔsɛbɛ, mɔgɔ tɛna jina maroya min kɔ ka ye.»

24

Toromɔ jumanw ani toromɔ cɛnninw

¹ Ayiwa, Matigi Ala ka toromɔ segi fla yira ne ra; o segiw blandin tun bɛ Matigi Ala ta batoso ja fɛ. O wagati y'a sɔrɔ Babilɔni masacɛ Nebukadinesari tun ka Yehoyakimu dencɛ Yekoniya*, Zuda masacɛ, ani Zuda mara jamɔgɔw, ani bororabaarakɛbagaw, ani nɛgɛbaarakɛbagaw mina ka bɔ Zeruzalɛmu ka taga ni o ye Babilɔni. ² Ayiwa, segi kelen ta toromɔw tun ka ji kɔsɛbɛ; o tun bɛ i n'a fɔ torosun den fɔlɔw. Nka segi tɔ kelen ta toromɔw bɛɛ tun cɛnna; mɔgɔ tun tɛ se ka o domu o cɛnkojugu fɛ.

³ Matigi Ala ko ne ma ko: «Yeremi, i ja bɛ mun le ra?» Ne k'a jaabi ko: «Toromɔ! A jumanmanw kɔni ka ji kɔsɛbɛ, nka minw cɛnna, olugu man ji le fiyewu, hali mɔgɔ tɛ se ka o domu o cɛnkojugu fɛ.»

⁴ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma. ⁵ A ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Mɔgɔ bɛ jabo toromɔnuman fɛ cogo min na, ne ka Zuda mara mɔgɔ minw labɔ nin jamana ra ka o lataga Babilɔnikaw ta jamana ra, ne fana bɛna jabo olugu fɛ ten. ⁶ Ne bɛna o flɛ ni numanya ye, ka o lasekɔ ka na nin jamana ra yan tuun. Ne bɛna o lɔ, ne tɛna o ci tuun; ne bɛna o turu, ne tɛna o bɔn tuun. ⁷ Ne bɛna ne lɔnniya don o jusu ra, k'a to o y'a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye. O bɛna kɛ ne ta mɔgɔw ye, ne fana bɛ kɛ o ta Ala ye, sabu o bɛna sekɔ ne ma ni o jusukun bɛɛ ye.»

⁸ Ayiwa, min ye toromɔ cɛnninw ye, mɔgɔ tɛ se ka minw domu o cɛnkojugu fɛ, Matigi Ala ko: «Ne bɛna Zuda masacɛ Sedesiyasi kɛ o cogo le ra, ale ni a ta jamana kuntigiw, ani Zeruzalɛmuka tɔ minw tora nin jamana ra yan, ani minw tagara sigi Misiran. ⁹ Ne bɛna min kɛ o ra, o bɛna kɛ jatigekoba ye dugukolo siyaw bɛɛ fɛ, k'a to bɛɛ ye o ta bɔnɔ ye; ne bɛna o gbɛn ka taga yɔrɔ minw na, o yɔrɔ mɔgɔw bɛɛ bɛna o mafiyɛnya, ka o tɔgɔ don o ta zanaw ra, ka o lɔgɔbɔ, ka o danga. ¹⁰ Ne bɛna mɔgɔw bla ka taga ni kɛrɛkɛmuru ye o kama, ka kɔngɔ ben o kan, ani banajuguw, fɔ ka taga o tunu ka ban pewu o ta dugukolo kan, ne tun ka dugukolo min di o ni o bɛmaw ma.»

25

San mugan ni saba waajuri

¹ Ala ka kuma min lase Yeremi ma, Zuda mara mɔgɔw bɛɛ ta ko ra, Yoziyasi dencɛ Yehoyakimu, Zuda masacɛ ta masaya san naaninan na, ani Babilɔni masacɛ Nebukadinesari ta masaya san fɔlɔ ra, ² Yeremi ka o kuma le fɔ Zuda mara mɔgɔw bɛɛ ja na, ani Zeruzalɛmukaw bɛɛ ja na, ko:

³ K'a ta Amɔn dencɛ Yoziyasi, Zuda masacɛ ta masaya san tan ni sabanan na, fɔ ka na se bi ma, nin ye a san mugan ni saba ye, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma; ne bɛ to k'a fɔ aw ye lon o lon, nka aw ma sɔn k'a lamɛn. ⁴ Matigi Ala ta baaradenw, minw ye a ta ciraw ye, a ka olugu bɛɛ ci aw le fɛ; a tun bɛ olugu ci aw fɛ lon o lon, nka o bɛɛ n'a ta, aw m'a lamɛn, aw ma aw toro malɔ a ta kuma ra. ⁵ O tun bɛ to k'a fɔ aw ye ko: «Aw ye sabari, aw bɛɛ ye bɔ aw ta sirajuguw kan, ka aw ta kewalejuguw dabra; ni o kɛra, Matigi Ala ka dugukolo min di aw ni aw bɛmaw ma, aw bɛna to o dugukolo kan wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ. ⁶ Aw kana tugu ala werɛw kɔ ka aw kinbiri gban olugu kɔrɔ ka o bato; aw kana ne jusu bɔ ni aw yɛrɛ boro ta batofɛn lalaganinw ye; ni o kɛra, ne tɛna kojugu si kɛ aw ra. ⁷ Nka aw ma ne lamɛn; Matigi Ala ko ten.

* **24:1** 24.1 Yekoniya: Aw ye sura 22.24 flɛ, ani Masacɛw flanan 24.12-16.

Aw ka ne jusu bo ni aw yere boro ta batofen lalaganinw ye, ka kojugu lase aw yere ma.

⁸ «O koson Fangatigi Ala ko: <I n'a fo aw ma ne ta kumaw lamɛn, ⁹ a fle, ne bena sahiliyanfan mogow bee wele, Matigi Ala ko ten, ani Babiloni masace Nebukadinesari, min ye ne ta baaraden ye; ne bena olugu lana nin jamana ni a mogow kama, ani siya minw bee ka o lamini, janko o ye o halaki pewu, fo ka o ta ko ke jatigekoba ye, ka o ke logoborifen ye, ka o ta yoro ke yoro lakolonba ye tuma bee. ¹⁰ Ne bena o ta nagarikanw, ani o ta ninsondiyakanw, ani korocce ta donkirilakanw, ani koromuso ta donkirilakanw, ani o ta mugusikanw bee ban, ka o ta fitinayeelenw bee faga.> ¹¹ Nin jamana bee bena ke tomo le ye, ka ke yoro lakolonba ye; nin siyaw bena to Babiloni ta masace ta fanga koro fo san biwolonfla.

¹² «Nka ni o san biwolonfla dafara, ne bena wuri Babiloni masace ni a ta mogow yere kama, o ta terenbariyaw koson, Matigi Ala ko ten; ne bena Babilonikaw kere, ka o ta jamana ke yoro lakolonba ye wagati bee. ¹³ Ne tun ka kojugu o kojugu fo o ta jamana ta ko ra, ne bena o bee lase o ta jamana ma; ko o ko sebera nin kitabu konɔ, Yeremi ka ciraya ke ka fen o fen fo siyaw kama, ne bena o ke. ¹⁴ Sabu siya fangatigi dow, ani masaceba dow fana bena o ta fanga sigi Babilonikaw kan; ne bena Babilonikaw fana sara ka kana ni o ta kewalew ye, ani o boro ka baara min ke.»

Ala ta kiti tagamasiyen

¹⁵ Matigi Ala, Izirayeli ta Ala k'a fo ne ye ko: «Nin jifiye mina ne boro; a fanin lo ne ta jusugban na i ko duven; ne be i ci siya minw fe, a to olugu bee ye do min a ra. ¹⁶ O bena a min fo ka talontalon, ka fatoya bla o yere ra, sabu ne bena murutigiw ci o kama.»

¹⁷ Ne ka jifiye mina Matigi Ala boro; Matigi Ala tun ka ne ci siya minw fe, ne k'a di olugu bee ma ko o bee y'a min: ¹⁸ Zeruzalemukaw, ani Zuda dugu tow ta mogow, ani o ta masacew ni o ta kuntigiw, janko ka o ta yoro ke tomo ye, k'a ke jatigekoba ye, ani logoborifen, ani yoro danganin, i n'a fo a be cogo min na bi.

¹⁹ Ne ka do di Misiran masace Farawona ma, ani a ta jamana jamogow, ani a kuntigiw, ani jamana mogow bee, ²⁰ ani siya were minw bee siginin be ni o ye, ani Usi ta jamana masacew bee, ani Filisikaw ta jamana masacew bee, minw be Asikalon, ani Gaza, ani Ekuron, ani Azidodika to minw be yi, ²¹ ani Edomu jamana, ani Mohabu jamana, ani Amon jamana, ²² ani Tiri masacew bee, ani Sidon masacew bee, ani masace minw ta jamana be fo yorojan kogoji ko fe, ²³ ani Dedan jamana, ani Tema jamana, ani Buzi jamana, ani siya minw bee be o bonbosi kerɛfeyorow li*, ²⁴ ani Arabujamana masacew bee, ani siya were minw siginin be kongokolon konɔ, olugu ta masacew, ²⁵ ani Zimiri masacew bee, ani Elamu masacew bee, ani Medi masacew bee, ²⁶ ani sahiliyanfan masacew bee, minw yoro ka surun, ani minw yoro ka jan rogɔn na, ani dunupa masayaw bee, min o min be dugukolo ko kan; Sesaki† masace le bena a ta min o bee ko fe.

²⁷ «O ko, i y'a fo o ye ko Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Aw y'a min ka panamini, ka fɔɔɔ, ka ben dugu ma fo aw kana se ka wuri tuun, sabu ne bena murutigiw ci aw kama.>

²⁸ «Ni o banna ka jifiye mina i boro ka do min, i y'a fo o ye ko Fangatigi Ala ko: <Aw bena a min yere le!> ²⁹ Sabu aw y'a fle, ne yere togo be fo dugu min konɔ, ne bena kojugu damina o dugu le ra; o tuma aw don, yala ne bena aw jarakibari to wa? Ne tena aw jarakibari de! Sabu ne bena murutigiw wele dugukolo mogow bee le kama. Fangatigi Ala ko ten.»

³⁰ Ayiwa, Matigi Ala k'a fo ne ye tuun ko: «Ele ye nin kow bee ciraya ke, k'a fo o ye ko:

* **25:23** 25.23 Siya minw be o bonbosi kerɛfeyorow li: Aw ye 9.25 fle. † **25:26** 25.26 Sesaki, o ye Babiloni ye.

«Matigi Ala bɛna to san fɛ ka pɛrɛn,
a bɛ to a ta yɔrɔ saninman kɔnɔ k'a kan bɔ.
A bɛ pɛrɛn a yɛrɛ ta yɔrɔ mɔgɔw le kunna,
a bɛ kule ci i ko rɛzɛnforogibagaw,
a bɛ kule ci dugukolo mɔgɔw bɛɛ kama.

³¹ A mankan bɛ se fɔ dugukolo dan na,
sabu kɛrɛ dɔ le bɛ Matigi Ala ni siyaw cɛ,
kiti dɔ le bɛ a ni adamadenw bɛɛ cɛ;
a bɛna mɔgɔjuguw labla murutigiw ye.
Matigi Ala ko ten.» »

³² Fangatigi Ala ko:

«Aw y'a flɛ, kojuguba dɔ bɛ nana yi,
a bɛna bɔ siya dɔ ra, ka taga siya dɔ wɛrɛ ra;
sanfɔrɔba dɔ bɛ wurira ka bɔ fɔ dunuɓa dan na.»

³³ Matigi Ala bɛna minw faga o lon na, olugu suw bɛna ta dunuɓa kun dɔ ra, ka taga a bla a kun dɔ ra; mɔgɔ tena o su kasi, mɔgɔ tena o suw lajɛn, mɔgɔ tena o sutara; o bɛna tori ka kɛ nɔgɔ le ye dugukolo kan.

³⁴ Aw ye kasi, aw sagagbɛnbagaw‡, aw ye kule!
Aw ye kolonkolon buguri ra, aw minw ye sagakuru kuntigiw ye;
sabu aw kannatigɛlon sera.
Aw bɛna bɛn ka ci ka yɛrɛgɛ i ko minan sɔngɔbɛlɛn.

³⁵ Dogoyɔrɔ tena kɛ sagagbɛnbagaw fɛ tuun,
bɔsiyɔrɔ tena kɛ sagakuru kuntigiw fɛ tuun.

³⁶ Aw ye sagagbɛnbagaw kulekan lamɛn!
Aw ye sagakuru kuntigiw kasikanw lamɛn!
Matigi Ala ka o ta bɛganmarayɔrɔw bɛɛ halaki.

³⁷ O ta bɛganmarayɔrɔ laganfiyaninw kɛra yɔrɔ lakolonbaw ye,
Matigi Ala ta dimiba kosɔn.

³⁸ A bɔra a ta yɔrɔ ra i ko jaraden bɛ bɔ a dogoyɔrɔ ra cogo min na;
o ta jamana bɛna kɛ yɔrɔ lakolon ye,
cɛnrikebaga ta fariya kosɔn,
ani Matigi Ala ta dimiba kosɔn.

26

Yeremi ta juguw ko o b'a faga

¹ Yoziyasi dence Yehoyakimu Zuda masace ta masaya damina ra, Matigi Ala ka nin kuma fɔ, Yeremi ye. ² «Matigi Ala ko: «Taga lɔ Matigi Ala ta batoso lukɛnɛ ra; mɔgɔ minw bɛ to ka bɔ Zuda duguw bɛɛ ra ka na o kinbiri gban ka Matigi Ala bato a ta batoso kɔnɔ, ne bɛ i ci ni kuma minw bɛɛ ye olugu fɛ, taga o kumaw bɛɛ fɔ o ye, i kana hali kelen bɔ a ra. ³ A bɛ se ka kɛ ko o bɛna i lamɛn, ka sekɔ ka bɔ o ta sirajugu kan; ni o kɛra, ne tun b'a fɛ ka kojugu min kɛ o ra o ta kewalejuguw kosɔn, ne bɛna nimisa ka o dabla. ⁴ A fɔ o ye ko Matigi Ala ko: Ni aw ma ne lamɛn ka tagama ka kapa ni ne ta sariyaw ye, ne ka sariya minw yira aw ra, ⁵ ni aw ma ne ta baardenw ta kumaw lamɛn, minw ye ne ta ciraw ye, ne tun bɛ olugu minw ci aw fɛ lon o lon,

‡ 25:34 25.34 Sagagbɛnbagaw: O ye jamana pamɔgɔw ye.

nka aw tɛ o lamenna, ⁶ o tuma ne bɛna nin batoso kɛ i n'a fɔ ne ka Silo* kɛ cogo min na, ka nin dugu kɛ dugu danganin ye dugukolo siyaw bɛɛ na na.» »

⁷ Ayiwa, sarakalasebagaw, ani ciraw, ani mɔgɔ tɔw ka Yeremi kan mɛn, a bɛ nin kumaw fɔra Matigi Ala ta batoso kɔnɔ. ⁸ Wagati min na Yeremi tun bɛ banna kuma ra, Matigi Ala tun k'a ci ni kuma minw bɛɛ ye ko a y'a lase mɔgɔw ma, sarakalasebagaw, ani ciraw, ani mɔgɔ tɔw ka Yeremi mina. O ko: «Ele ka kan ka faga yɛrɛ le! ⁹ Mun kosɔn i bɛ ciraya kɛra Matigi Ala tɔgɔ ra k'a fɔ ko nin batoso bɛna kɛ i ko Silo kɛra cogo min na, ani ko nin dugu bɛna halaki fɔ k'a kɛ yɔrɔ lakolon ye?» Jama bɛɛ tagara lajɛn Yeremi kɔrɔ Ala ta batoso kɔnɔ. ¹⁰ Ayiwa, Zuda mara jamɔgɔw nana o kow mɛn minke, o bɔra masacɛ ta so ka taga Matigi Ala ta batoso ra, ka taga sigi Matigi Ala ta batoso Dondakura da ra. ¹¹ Sarakalasebagaw, ani ciraw k'a fɔ jamɔgɔw, ani mɔgɔ tɔw bɛɛ ye ko: «Nin cɛ ka kan ka faga le, sabu a ka ciraya kɛ nin dugu kama; aw yɛrɛ toro k'a mɛn!»

¹² Ayiwa, Yeremi k'a fɔ jamɔgɔw bɛɛ ye, ani mɔgɔ tɔw bɛɛ ye, ko: «Aw ka nin kuma minw bɛɛ mɛn, Matigi Ala le ka ne ci ka na o cirayakumaw fɔ nin so kama ni nin dugu kama. ¹³ Sisan, aw ye aw tagamacogo ni aw ta kɛwalew yɛlɛma, ka Matigi Ala, aw ta Ala kan mɛn; ni o kɛra, Matigi Ala tun ka kojugu minw latigɛ aw kama, a bɛna a ta miiriya yɛlɛma ka o dabla. ¹⁴ Ayiwa, ne kɔni, ne ye nin ye aw boro; ni min ka aw diya, ani ni min ka bɛn aw ma, aw ye o kɛ ne ra. ¹⁵ Nka aw ka kan k'a lon ko ni aw ka ne faga, o tuma a kɛra i n'a fɔ aw ka mɔgɔ jarakibari fagari hake le ben aw yɛrɛ kan, aw ni nin dugu ni dugumɔgɔw; sabu can ra, Matigi Ala le ka ne ci aw fɛ, ka na nin kumaw bɛɛ fɔ k'a don aw toro ra.»

¹⁶ Jamɔgɔw, ani mɔgɔ tɔw bɛɛ k'a fɔ sarakalasebagaw ni ciraw ye ko: «Nin cɛ man kan ni fagari ye, sabu a kumana an fɛ Matigi Ala, an ta Ala yɛrɛ tɔgɔ le ra.»

¹⁷ Jamana cɛkɔrɔba dɔw wurira ka lɔ, k'a fɔ jama bɛɛ lajɛnnin ye ko: ¹⁸ «Moresɛtikacɛ Mise tun bɛ ciraya kɛra Zuda masacɛ Ezekiyasi ta tere ra; a tun b'a fɔra Zuda mara mɔgɔw bɛɛ ye ko:

<Fangatigi Ala ko:

O bɛna Siyɔn dugu sɛnɛ i ko foro,
ka Zeruzalɛmu kɛ kabakurutɔn ye.

Alabatoso tun bɛ kuru min kan, yiritu le bɛna o kuru datugu†.>

¹⁹ «Yala Zuda masacɛ Ezekiyasi ni Zuda mara mɔgɔw bɛɛ ka Mise mina k'a faga wa? Yala Ezekiyasi ma siran Matigi Ala na, ka Matigi Ala daari wa? O le kosɔn, Matigi Ala tun ka kojugu min latigɛ o kama, a ka a ta miiriya yɛlɛma ka o dabla. Ayiwa, o tuma anw don, anw le bɛna nin kojuguba jɔgɔn lase an yɛrɛ ma wa?»

Yehoyakimu ka cira Uriya faga

²⁰ Ayiwa, cɛ dɔ wɛrɛ fana tun bɛ ciraya kɛra Matigi Ala tɔgɔ ra; ale tɔgɔ tun ye ko Uriya, Semaya dɛncɛ tun lo ka bɔ Kiriyati Yeharimu. A tun bɛ ciraya kɛra Zeruzalɛmu dugu kama, ani Zuda mara kama; a ta kuma ni Yeremi ta kuma bɛɛ tun bɛ kɛlɛn ye. ²¹ Masacɛ Yehoyakimu ni a ta cɛfariw, ani a ta jamana kuntigiw bɛɛ k'a ta kumaw mɛn. Masacɛ tun b'a fɛ k'a faga. Uriya ka o ko mɛn minke, a siranna, a borira ka taga Misiran. ²² Masacɛ Yehoyakimu ka mɔgɔ dɔw fara Akibɔri dɛncɛ Elinatan kan, ka olugu ci ka taga Misiran. ²³ Olugu tagara Uriya labɔ Misiran, ka na ni a ye masacɛ Yehoyakimu fɛ. O k'a faga ni kɛrɛkɛmuru ye k'a su firi mɔgɔ gbansanw sudonyɔrɔ ra.

²⁴ Nka Safan dɛncɛ Ayikamu k'a janto Yeremi ra, janko o kana na a don mɔgɔw boro k'a to o y'a faga.

* 26:6 26.6 Silo: aw ye 7.12 flɛ. † 26:18 26.18 Nin kumaw fɔra Mise ta kitabu kɔnɔ (Mise 3.12).

27

Ala ko siyaw bæe ye to Babiloni ta fanga koro

¹ Yoziyasi dence Yehoyakimu, Zuda masace, ale ta masaya damina ra, Matigi Ala ka nin kuma lase Yeremi ma; ² Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Juruden dow lalaga, ka yiri dow lese ka o ke i ko zuw*», ka do siri i kanna. ³ O ko, i ye o do ci Edomu masace ma, ka do ci Mohabu masace ma, ka do ci Amankaw ta masace ma, ka do ci Tiri masace ma, ka do ci Sidon masace ma. O masacew ta ciraden minw nana Zeruzalemu, Zuda masace Sedesiyasi fe, i bena o ciraw don olugu le boro. ⁴ I ye ne ta ci fo o ye, o ye taga o fo o matigicew ye, ko Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko o ye taga nin fo o matigicew ye ko: ⁵ «Ne Ala le ka dugukolo dan, ani adamadenw ni began minw be dugukolo kan; ne ka o dan ne ta sebayaba ni ne ta fanga sababu ra. Ni mogow min ka ne diya, ne be o fenw tigiya di o tigi le ma. ⁶ Sisan, ne le ka nin jamanaw bæe don Babiloni masace Nebukadinesari boro, ne ta baarden; ne ka hali kongosogow di a ma, ka olugu fana bla a ta fanga koro. ⁷ Siyaw bæe bena ke a ta fanga koro, ka na ke a dence fana ta fanga koro, ka na ke a mamaden fana ta fanga koro, fo ka taga ale yere ta jamana ta wagati se, wagati min siya fangatigi dow, ani masaceba dow fana bena o ta fanga sigi ale yere kan.

⁸ «*Nka ni siya o siya, walama ni jamana o jamana ma son ka baara ke Babiloni masace Nebukadinesari ye, k'a to Babiloni masace ye a ta fanga yiri la ale kan na, ne bena o siya kere ni kerekemuru ye, ani kongow, ani banajuguw, fo ka taga a to Nebukadinesari boro ye o siya halaki ka ban pewu; Matigi Ala ko ten.*

⁹ «*Aw koni, aw kana aw ta ciraw, ani aw ta lagberikebagaw, ani aw ta sikolonbagaw, ani aw ta tagamasiyen lonbagaw, ani aw ta jotigiw lamen, olugu minw b'a fora aw ye ko aw tena to Babiloni masace ta fanga koro!* ¹⁰ Sabu o ta cirayaw ye faninyakumaw le ye; o le bena a to ne bena aw gben, ka aw labo aw ta jamana ra, ka aw halaki.

¹¹ «*Nka ni siya o siya ka son k'a to Babiloni masace ye a ta fanga yiri la ale kan na, ka son ka baara ke Babiloni masace ye, ne bena pasuma ladon o siya ta jamana ra, k'a to o ye sigi o ta jamana ra tuun, ka o ta dugukolow sene; Matigi Ala ko ten.*»

¹² Ayiwa, ne ka nin kuma kelen le fo Zuda masace Sedesiyasi ye; ne ko: «Aw ye son k'a to Babiloni masace ye a ta fanga yiri la aw kan na; aw ye baara ke ale ni a ta mogow ye, ni o kera, aw be kisi. ¹³ Mun koson i bena a to kerekemuru ni kongow ni banajuguw ye ele ni i ta mogow faga? Sabu Matigi Ala ka o le fo, ko ni siya o siya te to Babiloni masace ta fanga koro, ale bena o kow le lase o siya ma. ¹⁴ Cira minw b'a fora aw ye ko aw tena to Babiloni masace ta fanga koro, aw kana o ciraw ta kumaw lamen! Sabu o ta cirayakumaw ye faninya le ye. ¹⁵ Ne ma o ci! Matigi Ala ko ten. O be cirayakuma minw fora ne togow ra, o ye faninya le; o le bena a to ne be aw gben k'a to aw ye halaki, aw ni o ciraw yere minw be o cirayakumaw fora aw ye.»

¹⁶ Ayiwa, ne ka nin le fo sarakalasebagaw, ani mogow tow bæe ye fana, ko Matigi Ala ko: «Cira dow be ciraya kera k'a fo ko: «Sisan koni, a to ye wagati donin, o bena Matigi Ala ta batoso ta minanw labo Babiloni, ka o laseko o no ra!» Aw kana o ciraw ta kumaw lamen, sabu o ta cirayakumaw ye faninya le ye. ¹⁷ Aw kana o lamen! Aw ye to Babiloni masace ta fanga koro, ni o kera, aw bena kisi; ni o te, aw bena a to nin dugu ye halaki ka ke tomo le ye.

¹⁸ «Ni o ciraw ta ciraya tun ye can ye, ni a kera ko Matigi Ala yere le be kumana o fe, o tuma o ye Fangatigi Ala daari janko minan to minw tora Matigi Ala ta batoso konow, ani minw tora Zuda masace ta so konow, walama Zeruzalemu dugu konow, Babilonikaw kana na o minanw fana ce ka taga Babiloni. ¹⁹ Sabu min ye Ala ta batoso samasenw ye,

* **27:2** 27.2 Yiri min be la senekemisiw kan na, o le ye zu ye. Nin yoro ra, zu ye Babiloni ta fanga tagamasiyen le ye.

ani minanba koorinin ni a jusiginanw, ani fen to minw tora nin dugu kono, ²⁰ Babiloni masace Nebukadinesari tun ma fen minw ta, wagati min a ka Yehoyakimu dence Yekoniya, Zuda masace, ani Zuda jamogow mina ka bo Zeruzalemu ka taga ni o ye Babiloni, ²¹ ayiwa, o fen to minw tora Matigi Ala ta batoso kono, ani Zuda masace ta so kono, walama Zeruzalemu dugu kono, Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala k'a fo ko: ²² <O fenw koni bena taga Babiloni; o bena taga to yi, fo lon min na o fenw ta wagati bena se ne Ala fe; Matigi Ala ko ten. Ni o lon sera, ne bena o laseko ka na o bla nin yoro ra yan.> »

28

Hananiya ka Yeremi ta kuma sosɔ

¹ O san kelen na, san min tun ye Zuda masace Sedesiyasi ta masaya san naaninan ye, ani a ta masaya damina, o san karo loorunan na, Azuri dence Hananiya min tun ye cira do ye ka bo Gabahon, lon do ale k'a fo ne ye Matigi Ala ta batoso kono, sarakalasebagaw, ani mogow tow bee na na, ko: ² «Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Babiloni masace ka fanga min sigi aw kan, ne bena o fanga yiri kari ka bo aw kan na! ³ Sani san fla ce, Babiloni masace Nebukadinesari ka Matigi Ala ta batoso minan min o min ta ka bo yan ka taga ni a ye Babiloni, ne bena o bee lana nin yoro ra tuun. ⁴ Ne bena Yehoyakimu dence Yekoniya, Zuda masace fana lana nin yoro ra yan, ani Zuda mara mogow min o min minana ka taga Babiloni*; sabu Babiloni masace ka fanga min sigi aw kan, ne bena o fanga yiri kari ka bo aw kan na.> »

⁵ Cira Yeremi ka Hananiya jaabi sarakalasebagaw, ani mogow tow bee na na, minw bee tun be Matigi Ala ta batoso kono. ⁶ Cira Yeremi k'a jaabi ko: «Amina! Matigi Ala y'a ke ten! I ka cirayakuma min fo, Matigi Ala ye o ke can ye, k'a to Matigi Ala ta batoso ta minanw, ani mogow minaninw bee ye bo Babiloni ka seko ka na nin yoro ra yan. ⁷ Nka ne koni bena nin kuma min fo ka don ele toro ra, ani mogow tow bee toro ra, o lamen: ⁸ Cira minw nana ne ni ele na fe kabini wagatijan temeninw na, olugu ka cirayakumaw fo jamana caman kama, ani marabaw kama, ko kere ni kojuguw ni banajuguw le bena ben o kan. ⁹ Ni cira min ka ciraya ke ka herakuma fo, a ka ciraya ke ka kuma min fo, ni o kuma nana ke can ye, o le bena a yira ko can ra, Matigi Ala le ka a ci.»

¹⁰ Ayiwa, yiri min tun be cira Yeremi kan na, cira Hananiya ka o yiri bo cira Yeremi kan na k'a kari. ¹¹ O ko, Hananiya k'a fo mogow bee na na ko: «Matigi Ala ko: <Sani san fla ce, Babiloni masace Nebukadinesari ka fanga min sigi siyaw bee kan, ne bena o fanga yiri kari ka bo o kan na nin cogo le ra.> »

A ka o fo minke, Yeremi temena a ta sira fe ka taga.

¹² Cira Hananiya ka yiri bo cira Yeremi kan na k'a kari minke, o ko fe, Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma, ko: ¹³ «Taga a fo Hananiya ye, ko Matigi Ala ko: <I sera ka yiri kari, nka i bena negebere le lalaga ka o bla a no ra co; ¹⁴ sabu Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: Ne bena negebere le la siyaw bee kan na, janko o ye to Babiloni masace Nebukadinesari ta fanga koro; o fana bena to a ta fanga koro le. Ne be hali kongosogow bla a ta fanga koro.> »

¹⁵ Cira Yeremi tagara a fo cira Hananiya ye ko: «Hananiya, ne lamen! Matigi Ala ma ele ci, o bee n'a ta, ele b'a to nin mogow be o jigi la i ta faninyakumaw kan. ¹⁶ O koson Matigi Ala ko: <A fle, ne bena ele ta ka bo dugukolo kan. Ninan san yere ra, ele bena sa, sabu i ka murutiri kumaw le fo ka Matigi Ala sosɔ.> »

¹⁷ Cira Hananiya sara o san kelen na, san karo wolonflanan na.

29

Yeremi ka sebe ci mogow minaninw ma

¹ Nebukadinesari tun ka mɔgɔ minw bɛɛ mina ka bɔ Zeruzalɛmu ka taga ni o ye Babilɔni, cɛkɔrɔba minw tun tora si ra o mɔgɔ minaninw na yi, ani sarakalasebagaw, ani ciraw, ani mɔgɔ tɔw bɛɛ, cira Yeremi tora Zeruzalɛmu ka sɛbɛ dɔ ci olugu bɛɛ ma; o sɛbɛ kumaw le ye nin ye. ² O kɛra k'a sɔrɔ masacɛ Yekoniya, ani a bamuso, ani masaso jamɔgɔw, ani Zuda mara ni Zeruzalɛmu dugu jamɔgɔw, ani yiribaarabagaw, ani negebaarabagaw bɛɛ tun minana ka bɔ Zeruzalɛmu ka ban. ³ Yeremi tun ka o sɛbɛ di Safan dence Elehasa ma, ani Hilikiya dence Gemariya, sabu Zuda masacɛ Sedesiyasi tun ka olugu ci Babilɔni, Babilɔni masacɛ Nebukadinesari fɛ. Kuma minw tun fɔra o sɛbɛ kɔnɔ o le ye nin ye; a ko:

⁴ «Ne Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala bɛ nin kumaw fɔ mɔgɔ minaninw bɛɛ ye, ne ka minw bɛɛ ta ka bɔ Zeruzalɛmu ka taga Babilɔni: ⁵ <Aw ye bonw lɔ ka don o kɔnɔ, aw ye nankɔw sɛnɛ ka o nankɔrafɛnw domu. ⁶ Aw ye furu, ka dencew ni denmusow sɔrɔ; aw ye musow furu aw dencew ye, ka aw denmusow di furu ra, janko o ye dencew ni denmusow sɔrɔ. Aw y'a to aw ye caya o yɔrɔ ra yi, aw kana dɔgɔya. ⁷ Ne ka aw bla ka taga o dugu min na, aw ye o dugu ta hera nini, ka Matigi Ala daari a ye, sabu aw ta hera bɛna bɔ o dugu ta hera le ra.>

⁸ «Sabu Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Aw ta ciraw, ani aw ta lagberikebaga minw bɛ aw cɛ ra yi, aw kana a to olugu ye aw lafiri; ni o ko o bɛ aw ta sikow jafɔ, aw kana o ta kumaw jate. ⁹ O bɛ cirayakuma minw fɔra ne tɔgɔ ra, o bɛɛ ye faninya le ye, sabu ne ma o ci; Matigi Ala ko ten.> »

¹⁰ «Nka Matigi Ala ka min fɔ, o ye nin ye, ko: <Ni Babilɔni ta san biwolonfla fanga dafara tuma min na, ne bɛna na aw demɛ; ne tun ka kɔnuman min layiri ta aw ye, ne bɛna o dafa, ka aw lana nin jamana ra yan tuun. ¹¹ Ne ka ko minw latigɛ aw ta ko ra, ne yɛrɛ le ka o lon; Matigi Ala ko ten. Ne ka hera le latigɛ aw ye, kojugu tɛ; ne bɛ o kɛ janko aw ye labankɔnuman sɔrɔ, ani jigi.

¹² « <O tuma aw bɛna ne tɔgɔ wele, aw bɛna na ne daari, ne fana bɛna aw lamɛn. ¹³ Aw bɛna ne ta jɛnɔgɔnya nini, aw fana bɛna ne sɔrɔ, sabu aw bɛna ne nini ni aw jusukun bɛɛ le ye; ¹⁴ ne fana bɛna a to aw ye ne sɔrɔ. Matigi Ala ko ten. Aw ta mɔgɔ minw minana ka taga jamana werɛw ra, ne bɛna olugu laseko tuun. Ne tun ka aw gbɛn ka taga siya minw bɛɛ cɛ ra, ani yɔrɔ minw bɛɛ ra, ne bɛna aw labɔ o yɔrɔw bɛɛ ra ka na aw lajɛn yan tuun; Matigi Ala ko ten. Ne tun ka aw gbɛn ka bɔ nin jamana min na, ne bɛna aw laseko o jamana kelen na tuun.>

¹⁵ «Nka aw b'a fɔra ko: <Matigi Ala ka cira dɔw sigi an cɛ ra Babilɔni yan.>

¹⁶ «Ayiwa, masacɛ min siginin bɛ Dawuda ta masasiginan kan, ani mɔgɔ minw bɛɛ siginin bɛ nin dugu kɔnɔ yan, aw balema tɔ minw ma mina ka taga Babilɔni, Matigi Ala ka nin le fɔ olugu ta ko ra; ¹⁷ Fangatigi Ala ka min fɔ, o flɛ nin ye; a ko: <Ne bɛna o faga ni kɛrɛkɛmuru ye, ka kɔngɔ ni banajuguw ben o kan, ka o kɛ i n'a fɔ toromɔ torinin min tɛ se ka domu a cɛnkojugu fɛ. ¹⁸ Ne bɛna tugu o kɔ ni kɛrɛkɛmuru ni kɔngɔ ni banajuguw ye; ne bɛna o ta ko kɛ siranyakoba ye dunɔɔna maraw bɛɛ fɛ, ka o kɛ siya danganin ye, ka o ta ko kɛ jatigɛkoba ye, ka o kɛ lɔgɔbɔrifɛn ye, ani mafiyɛnyarifɛn, ¹⁹ sabu o ma ne ta kuma lamɛn, Matigi Ala ko ten, k'a sɔrɔ ne ka ne ta baaradenw ci o fɛ, minw ye ciraw ye; ne tun bɛ olugu ci o fɛ lon o lon, nka aw si ma o lamɛn. Matigi Ala ko ten.>

²⁰ «Ayiwa, sisan aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn, aw mɔgɔ minaninw, ne ka aw minw bɛɛ labɔ Zeruzalɛmu ka aw bla ka taga Babilɔni.

²¹ «Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ka min fɔ Kolaya dence Akabu, ani Maseya dence Sedesiyasi ta ko ra, olugu minw ka faninya cirayaw kɛ ne tɔgɔ ra, a ka min fɔ olugu ta ko ra o ye nin ye, ko: <A flɛ, ne bɛ olugu don Babilɔni masacɛ Nebukadinesari boro; a bɛna o faga aw yɛrɛ ɔa na. ²² Olugu ta ko kosɔn, Zuda mara mɔgɔ minanin minw bɛ Babilɔni, olugu bɛna to ka jɔgɔn danga ni nin kumaw le ye, ko: Matigi Ala ye i kɛ i

ko Sedesiyasi ni Akabu, Babiloni masace ka olugu minw jeni tasma ra!> ²³ Sabu o ka maroyakoba le ke Izirayelimogow ce ra; o ka jencya ke ni o mogogogonw ta musow ye, ka faninyakumaw fo ne togw ra, k'a sorw ne ma foyi fo o ye. Ne ka o ko lon, ne b'a seere ye fana. Matigi Ala ko ten.»

Yeremi ka kuma min fo Semaya ma

²⁴ «A fo Semaya ye, min be bo Nehelamu, ²⁵ ko Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <I ka sebe dow ci i yere togw ra Zeruzalemu dugumogow bee ma, ani sarakalasebaga Sofoni ma, Maseya dence, ani sarakalasebaga tow bee ma; i k'a fo Sofoni ye ko: ²⁶ Matigi Ala ka ele le sigi sarakalasebagaya ra sarakalasebaga Yehoyada no ra, janko i ye Matigi Ala ta batoso korosi; janko ni mogw o mogw ka fatoya bla a yere ra, k'a yere ke cira ye, i ye o tigi mina k'a senw don nege ra k'a bla kaso ra. ²⁷ O ra, mun koson i ma Anatotikace Yeremi dogoya, ale min b'a yere kera cira ye aw ce ra yi? ²⁸ A ka sebe do ci an ma yan Babiloni*, k'a fo ko: Aw ta Babilonisigi bena men! Aw ye bonw lo ka don o konw, aw ye nankow sene ka o nankorafenw domu.> »

²⁹ Ayiwa, sarakalasebaga Sofoni ka nin sebe karan cira Yeremi na na. ³⁰ Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma, ko: ³¹ «Cira do ci ka taga a fo mogw minaninw bee ye ko Matigi Ala be nin fo Nehelamukace Semaya ma, o ye nin ye: <I n'a fo Semaya be ciraya kera aw ce ra yi, k'a sorw ne m'a ci, k'a to aw be aw jigi lara a ta faninyakumaw kan, ³² o tuma Matigi Ala ko: Ne bena Nehelamukace Semaya ni a ta duruja bee kere. A ta mogw si tena to nin mogow ce ra; ne bena kojuman min ke ne ta mogow ye, a ta mogow si na tena o ye; Matigi Ala ko ten, sabu a ka murutiri kumaw fo ka Matigi Ala soso.> »

Ala bena a ta mogow lana o ta jamana ra tuun

30

(30-33)

Ala bena a ta mogow bosi o juguw boro

¹ Matigi Ala ka kuma min lase Yeremi ma; a ko: ² «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Ne ka kuma o kuma fo i ye, o bee sebe kitabu do konw. ³ Wagati do bena se, Matigi Ala ko ten, ne bena ne ta mogow, Izirayelimogow, ani Zuda mara mogw minaninw lana; ne ka jamana min di o bemaw ma, ne bena o lana o jamana ra tuun, ka na a ke o ta ye.> » Matigi Ala le ka o fo.

⁴ Matigi Ala ka kuma minw fo Izirayeli ni Zuda ta ko ra, o fle nin ye:

⁵ «Matigi Ala ko:

<An be jatigekan le menna;
siranya ko lo, hera ko te.

⁶ Aw ye jininkari ke k'a fle
ni a kera ko ce be se ka den woro!
Mun koson ne be cew bee yera,
o bee boro be o soro ra
i ko muso jigibagato?

Mun koson ce bee nada yelemana?

⁷ E, nin ye lonjuguba ye de!

A pogonna lon ma ke ban.

A bena ke Yakuba ta mogow ta degu wagati le ye,

nka o bena kisi ka bo a ra.> »

⁸ «O lon na, koni, Fangatigi Ala ko ten, o ka fanga min sigi aw kan, ne bena o fanga yiri kari ka bo aw kan na, ka aw ta sirinanw foni; jamana were tena a ta fanga sigi aw kan tuun. ⁹ O bena baara ke Matigi Ala, o ta Ala le ye, ani ne bena Dawuda ta duruja min sigi o kunna ka ke o ta masace ye.»

10 «Aw Yakuba ta mɔgɔw, ne ta jɔnw, aw kana siran!
Matigi Ala ko ten.

Aw Izirayelimɔgɔw, aw jigi kana tige;
sabu aw y'a fle, ne bɛna aw kisi ka aw lana ka bɔ fɔ o jamanajan na,
ka aw ta durujaw kisi ka bɔ o jamana ra, o ka o mina ka taga ni o ye jamana min na.
Yakuba ta mɔgɔw bɛna seko ka na,
ka na laganfiya ni nasuma sɔrɔ,
mɔgɔ si tɛna o tɔrɔ tuun.

11 Ne bɛ ni aw ye;
Matigi Ala ko ten.
Ne bɛna aw kisi.
Ne tun ka aw janjan ka taga siya minw bɛɛ ra,
ne bɛna o siyaw bɛɛ halaki pewu;
nka aw kɔni, ne tɛna aw halaki pewu.
Ne bɛna aw koro, ka kapa ni can sira ye;
sabu ne tɛ se ka aw jarakibari to.»

Ala bɛna a ta mɔgɔw kenɛya

12 Matigi Ala ko:

«Fla tɛ aw ta bana ra,
aw ta tɔrɔ dimi ka bon.

13 Mɔgɔ si tɛ lɔ ni aw kunko ye, ka aw ta jori flake;
fla tɛ yi min bɛ aw ta bana kenɛya.

14 Aw kanubagaw bɛɛ jinana aw kɔ,
o si tɛ aw yɔrɔɔini tuun.

Ne ka aw kɛrɛ i ko mɔgɔ b'a jugu kɛrɛ cogo min na;
ne ka aw koro hali ne ma hina aw ra,
aw ta terenbariyaw cayakojuɔu kosɔn,
ani aw ta jurumunw bonyakojuɔu kosɔn.

15 Mun kosɔn aw bɛ kasi aw ta dimi kosɔn,
aw ta bana kenɛyabari kosɔn?
Aw ta terenbariyaw cayakojuɔu,
ani aw ta jurumunw bonyakojuɔu le kosɔn,
ne ka nin kɛ aw ra.

16 «Nka minw bɛ aw domu, dɔw bɛna olugu fana domu.
Aw juguw bɛɛ, o bɛna olugu bɛɛ mina ka taga ni o ye.
Minw ka aw borofɛnw cɛ, o bɛna olugu fana borofɛnw cɛ;
minw ka aw borofɛnw mina aw ra, o bɛna olugu fana borofɛnw mina o ra.

17 Sabu ne bɛna aw flake
ka aw ta bana kenɛya,
Matigi Ala ko ten;
sabu mɔgɔw bɛ aw welera ko <mɔgɔ gbenninw>,
<Siyɔn dugumɔgɔw, mɔgɔ si tɛ mɔgɔ minw jatera tuun>.»

Ala bɛna a ta mɔgɔw lawuri

18 Matigi Ala ko:

«A fle, ne bɛna Yakuba ta mɔgɔw ta bonw lawuri tuun,
ne bɛna hina o ta sow ra.
O ta dugu bɛna lɔ kokura a lɔyɔrɔkɔrɔ ra,
masaso bɛna lɔ a lɔyɔrɔ yɛrɛ ra.

19 Mɔgɔw bɛna o ta dɔnkirilakanw, ani barakalarikanw mɛn,

ka o ta jagarikanw men.
 Ne bena o caya,
 do tena bo o ra;
 ne bena o bonya,
 mogwo tena o dogoya.

²⁰ O ta denw bena ke i ko o tun be cogo min na folofolo,
 o ta mogow bee lajennin bena sabati ne ja korow;
 ne bena wuri o torobagaw bee kama.

²¹ O ta kuntigi bena ke o yere ta mogwo do le ye;
 o ta namogwo bena bo o yere le ce ra.
 Ne bena a madon ne ra,
 a fana bena gbara ne ra.
 Ni o te jontigi le be se k'a ja gbeleya
 k'a fo ko a be gbara ne ra a yere ma?
 Matigi Ala ko ten.

²² Aw bena ke ne ta mogow ye,
 ne fana bena ke aw ta Ala ye.»

Matigi Ala ta sanfojoba

²³ A fe, Matigi Ala ta sanfojo ye nin ye!
 A ta jusugban le wurira;
 o sanfojoba le be labenna,
 a be munumununa mogwojuguw kunna.

²⁴ Matigi Ala ta dimiba tena mala
 fo a ka ko min latige a jusukun na,
 a ye o ke k'a dafa.
 Wagati nataw ra, aw bena o kow bee faamu.

31

Izirayelimogow kosegiko o ta jamana ra

¹ «O wagatiw ra, Matigi Ala ko ten, ne bena ke Izirayeli ta gbaw bee ta Ala ye, olugu fana bena ke ne ta mogow ye.»

² Matigi Ala ko:
 «Mogwo minw bosira kerekemuru boro
 olugu le ko diyara ne Ala ye kongokolon konow;
 ne bena na nasuma di Izirayelimogow ma.»

³ Kabini folofolo Matigi Ala k'a yere yira anw na;
 a ko: «Ne be aw kanu ni kanuya banbari le ye,
 o koson ne be ne ta pumanya to aw kan.»

⁴ Ne bena aw sigi kokura aw no ra, aw siginin fana bena to,
 ele Izirayeli, sunguru kanunin!
 Aw bena aw yere masiri ka aw ta longanw ta tuun,
 ka bo ka don ke ka jagari ni donkebagaw ye.

⁵ Aw bena rezenforow sene tuun Samari tintinw kan;
 senekebagaw bena sene ke,
 o fana bena a tonow sorow.

⁶ Sabu lon do bena se,
 o lon na dugu korosibagaw bena peren Efirayimu kuruw kan, ko:
 «Aw ye wuri, an ye taga Siyon dugu konow
 Matigi Ala, an ta Ala fe!» »

⁷ Sabu Matigi Ala ko:

«Aw ye pɛrɛn, ka ɲagari Yakuba ta mɔgɔw kosɔn;
aw ye ɲagarikanba bɔ o ta siya ye,
siya min bɛ siya tɔw bɛ ɲa fɛ.

Aw ye aw kan kɔrɔta ka Ala tando k'a fɔ ko:

«Matigi Ala, i ta mɔgɔw kisi,
Izirayelimɔgɔ tɔw kisi.»

⁸ A fɛ, ne bɛna o lana ka bɔ sahiliyanfan jamana ra;
ne bɛna o labɔ fɔ dunuɲa danw na ka na o lajɛn.

Fiyentɔw, ani senkelenw bɛna kɛ o cɛ ra,
ani muso lasiritɔw, ani muso jigibagatɔw bɛɛ;
jama camanba le bɛna sekɔ ka na yan.

⁹ O kasitɔ le bɛna na.

Ne bɛna bla o ɲa ka sekɔ ni o ye ka o to makarikanfɔ ra.

Ne bɛna taga ni o ye jida ra,
ka tɛmɛ ni o ye sira dakapanin kan,
o sen tɛna talon foyi ra yɔrɔ min na;
sabu ne le ye Izirayeli face ye,
Efrayimu le ye ne dence fɔlɔ ye.»

Izirayeli ta ɲanasisi bɛna kɛ ɲagari ye

¹⁰ «Siyamɔgɔw, aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn;
aw ye taga a lakari fɔ yɔrɔjan, kɔgɔji kɔfɛjamanaw ra.

Aw y'a fɔ ko: «Min ka Izirayelimɔgɔw janjan, ale le bɛna o lajɛn tuun;
a bɛna o kɔrɔsi i ko sagagbɛnbaga bɛ a ta sagakuru kɔrɔsi cogo min na.»

¹¹ Sabu Matigi Ala bɛna Yakuba ta mɔgɔw labla;
mɔgɔ minw baraka ka bon ni o ta ye, a bɛna o kunmabɔ ka bɔ olugu boro.

¹² O bɛna na ɲagari fɔ ka pɛrɛn Siyɔn kuruw kan;
o bɛna bori ka na Matigi Ala ta fɛɲɲumanw nɔ fɛ:
siman, ani rɛzɛɲjikura, ani turu,
ani sagaw, ani baw, ani misiw.

O bɛna kɛ i ko kodaranankɔ;
o baraka tɛna ban tuun.

¹³ O wagati ra sungurudenw bɛna ɲagari ka dɔn kɛ,
ani kanbelenw ni cɛkɔrɔbaw bɛɛ.

Ne bɛna o ta sangakasi yeɛma k'a kɛ ɲagari ye,
ka o jusu saaro;

ne bɛna o bɔ jusukasi ra ka o ninsɔndiya.

¹⁴ Ne bɛna sarakalasebagaw fa ni sarakasogo turumanyɔrɔw ye;
ne bɛna ne ta mɔgɔw wasa ni ne ta fɛɲɲumanw ye.

Matigi Ala ko ten.»

Izirayeli bɛna labankɔɲuman ni jigi sɔrɔ

¹⁵ Matigi Ala ko:

«Kan dɔ bɔra Rama dugu kɔnɔ,
maɲumankokanw, ani kasikan caman;

Raseli* le bɛ kasira a ta denw kosɔn,
a ma sɔn mɔgɔ si ye a jusu saaro,
sabu a bɔnɔna a denw na.»

* **31:15** 31.15 Raseli ye Izirayeli jamana bɛɛ lajɛnnin tagamasiyɛn le ye (Matiyu 2.18).

16 Matigi Ala ko:
 «Aw ye kasi dabra,
 aw ye aw naji ce;
 sabu aw bɛna aw ta baara sara sɔɔ.
 Matigi Ala ko ten.
 Aw ta denw bɛna seko ka bo aw juguw ta jamana ra.
 17 Aw ta durujaw bɛna jigi sɔɔ,
 Matigi Ala ko ten.
 Aw ta denw bɛna seko ka na o yere ta jamana ra.

18 «Ne ka Efirayimukaw ta mapumankokan men kosebe, o ko:
 <I ka an koro, an fana sɔnna korori ma,
 sabu an tun be i ko misiden min ma koro folo.
 An laseko, ni o kera, an bɛna seko ka na;
 sabu ele le ye Matigi Ala ye, an ta Ala.
 19 Fɔlofɔlo an tun banna i ra, nka sisan an nimisara;
 an ka ko lon sisan minke,
 tingalon ka an sɔɔ fo an be an woto gbasi.
 An maroyara, an jigi tigera,
 sabu an ka kewale minw ke an denmisenman, o dogoyari le sera an ma.>
 20 Efirayimu ye ne dence le ye, min ko ka gbelen ne ma;
 den do lo, min ko ka di ne ye haali.
 Ni ne k'a ko fo tuma o tuma,
 ne hakiri be jigi a ra tuun,
 o koson a ta ko ka bon ne jusu ra yere le;
 ne bɛna hina a ra tuun kosebe.
 Matigi Ala ko ten.»

Izirayelimogow welekan

21 «Aw ye no bla aw temesira ra,
 ka tagamasiyen berew turu siradaw ra;
 aw ye aw temesira korosi,
 aw bɛna sira min ta, aw ye o korosi.
 Aw ye seko ka na, Izirayeli, sunguru kanunin,
 aw ye seko ka na don aw ta duguw konɔ.
 22 Aw bɛna aw ta miniminisalo dabra tuma juman,
 denmuso murutininw?
 Matigi Ala bɛna kokura le ke dunuɔa konɔ:
 Muso le bɛna ce yorɔnini!»

Zuda mara mogow bɛna kosegi o ta jamana ra

23 Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Wagati min ne bɛna o ta mogɔ minaninw lana,
 o tuma o bɛna to ka nin kumaw fo tuun Zuda mara ra, ani a duguw konɔ, ko:
 <Matigi Ala ye baraka don i ra
 terenninya sigiyɔɔ,
 kuru saninyanin!»

24 «Zuda mara mogow, ani a dugumogow bee bɛna sigi o yoro ra, ani senekɛbagaw,
 ani minw be to ka yaala ni o ta sagakuruw ye. 25 Sabu minlogɔ ka minw baraka ban,
 ne be olugu son ji ra, kongɔ ka minw baraka dese ne be olugu bee fa.»

26 O wagati ra, ne kununa, ne ka ne ja yele; ne ta sunogɔ tun diyara kosebe.

Ala bɛna a ta mogow ladon kokura

²⁷ «Wagati do bena se, Matigi Ala ko ten, o wagati ra ne bena dannu ke Izirayeli ta so ni Zuda ta so kono; o simansi bena ke adamadenw, ani beganw le ye. ²⁸ Ne ka ne janto o ra ka o bon, ka o ben, ka o cici, ka o halaki, ani ka o cen cogo min na, ne bena ne janto o ra o cogo kelen na fana ka o lo, ani ka o turu. Matigi Ala ko ten. ²⁹ O lon na, mogo tena a fo tuun ko:

«Faw ka rezengberen min domu,
o ka o denw jinw kumu.»

³⁰ «Nka mogo bee kelen kelen bena sa a yere ta terenbariya le koson. Ni mogo o mogo ka rezengberen domu, o tigi yere jinw le be kumu.»

Ala ni a ta mogow ta jengonyakura

³¹ «Lon do, bena se, Matigi Ala ko ten, ne bena jengonyakura don ni Izirayeli ta gbamogow, ani Zuda ta gbamogow ye. ³² O jengonyakura tena ke i ko ne tun ka jengonyakura min don ni o bemaw ye, lon min na ne ka o boro mina ka bo ni o ye Misiran jamana ra; sabu olugu tun ka o jengonyakura cen, k'a soro ne le tun ye o matigice ye; Matigi Ala ko ten.

³³ «Nka o wagatiw temenin ko, ne bena jengonyakura min don ni Izirayeli ta gbamogow ye, o ye nin ye, Matigi Ala ko ten: Ne bena ne ta sariyaw don o kono, k'a sebe o jusukun na; ne bena ke o ta Ala ye, o be ke ne ta mogow ye. ³⁴ Mogo si tena a mogogon karan tuun, walama k'a balema karan tuun, ko: «Aw ye jija ka Matigi lon.» Sabu o bee bena ne lon, k'a ta mogo fitiniw na ka taga a bla mogobaw ra. Matigi Ala ko ten. Sabu ne bena o ta terenbariyaw bee yafa o ma, ne tena ne hakiri to o ta jurumunw si ra tuun.»

Ala ye kankelentigi ye

³⁵ Matigi Ala min be tere bo, janko a ye yeelen bo tere fe,
min be karo ni lolow ta wagatiw latige, janko o ye yeelen bo su fe,
min be kogoji lawuri, k'a to jikuruw ye mankan bo,
min togo ye ko Fangatigi Ala, ale ko:

³⁶ «Ni nin fenw ta wagati latigeninw ma ban ne ja koro fiyewu,
o tuma Izirayeli ta durujaw ta siya fana tena ban ne ja koro,
Matigi Ala ko ten.»

³⁷ Matigi Ala ko:

«Ni sankolo janya tun be se ka suma,
ni mogo tun be se ka dugukolo dunya segesege ka se fo a jusiginanw ma,
o tuma ne tun bena ban Izirayeli ta duruja bee lajennin na
o ta kewale bee koson,
Matigi Ala ko ten.»

Zeruzalemu dugukura

³⁸ «A fe, lon do bena se, Matigi Ala ko ten; o lon na nin dugu bena lo kokura Matigi Ala ye, k'a ta Hananeheli ta sankaso yoro ra, ka taga a bla fo kogo nongon ta donda ra. ³⁹ O bena sumanikejuru la k'a teren tuun ka taga se fo Garebu kongori ma; o ko, o be munumunu ka taga Goha fan na. ⁴⁰ O be fen saninw, ani bugurigbew firi dingakolon min kono, o yoro bee, ani forow bee, ka taga se fo Sedoron ko ma, ani ka taga se fo Sow ta donda ta nongon yoro ma, tereboyanfan na, o yoro bee bena saninya ka ke Matigi Ala ta ye; o yoro si tena ben tuun walama ka ci.»

¹ Matigi Ala ka kuma min lase Yeremi ma, Zuda masace Sedesiyasi ta masaya san tannan na; o tun ye Nebukadinesari ta masaya san tan ni seeginan ye.

² O wagati ra, Babiloni ta masace ta kerekejama tun ka Zeruzalemu dugu lamini. Yeremi tun minana k'a bla masace ta so korosibagaw ta lu konɔ. ³ Zuda masace Sedesiyasi le tun k'a datugu o yoro ra, ko mun koson a be ciraya kera k'a fo ko Matigi Ala ko: «A fe, ne bena nin dugu don Babiloni masace boro, k'a to a y'a mina. ⁴ Zuda masace Sedesiyasi tena bosi Babilonikaw boro, sabu sigiya t'a ra, ne bena a don Babiloni masace boro; ale yere ni Babiloni masace bena jigon ye na ani na, o bena kuma fana da ani da. ⁵ O bena Sedesiyasi mina ka taga ni a ye Babiloni; a bena taga to yi fo lon min na ne Ala bena ne sago ke a ra, Matigi Ala ko ten. Hali ni aw ka Babilonikaw kere, aw tena se o ra.»

⁶ Yeremi ko: «Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma, k'a fo ko: ⁷ «A fe, i belence Salumu dence Hanameheli bena na i fe, ka n'a fo i ye ko ale ta foro min be Anatoti, ko i ye o san, ko sabu ka kapa ni kunmabori ta sariya ye, ele ka kan k'a san*.> »

⁸ «Ayiwa, ne belence dence Hanameheli nana ne fe, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye. A nana ne soro masaso korosibagaw ta lu konɔ, k'a fo ne ye ko: «Ne ta foro min be Anatoti, Boniyaminu ta mara ra, o foro san, sabu ka kapa ni cen ta sariya ye, ele le ka kan k'a kunmabo, k'a soro; o ra, a san k'a ke i ta ye!»

«Ne k'a lon o le ra ko Matigi Ala yere le tun kumana ne fe. ⁹ Ne ka o foro san ne belence dence Hanameheli fe; o foro tun be Anatoti; ne ka warigbe tan ni wolonfla jate ka o di a ma foro songo ye. ¹⁰ Ne k'a sansebe ke, k'a melege, ka ne borono la a kan, k'a da noro, ka mogo dow ke an seerew ye, ka warigbe hakeya suma sumanikenan do konɔ olugu jana. ¹¹ O ko, ne tun ka foro sansebe min melege, ka ne borono la a kan, k'a da noro, foro sancogo ni a sankan tun sebera min konɔ, ne ka o ta; foro sansebe flanan min tun ma melege ne ka o fana ta.

¹² «Ne ka o sebew di Baruki ma, min ye Maseya dence Neriya dence ye. Ne k'a di a ma ne belence dence Hanameheli na na, ani seere minw fana tun ka o borono la foro sansebe kan, ani Yahudiya minw bee tun be masaso korosibagaw ta lu konɔ.

¹³ «Ne k'a fo Baruki ye olugu bee na na ko: ¹⁴ Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Nin foro sansebew ta, min melegenin lo, ani min ma melege, i ye taga o bla bogodaga do konɔ, janko a maranin ye to yi ka men.» ¹⁵ Sabu Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Mogow belen bena bonw, ani forow, ani rezenforow san nin jamana konɔ.» »

Yeremi ta Aladaari

¹⁶ Ne ka foro sansebew di Neriya dence Baruki ma minke, ne ka nin daariri ke Matigi Ala fe; ne ko:

¹⁷ «E, Dunyatigi Ala, a fe, ele le ka sankolo ni dugukolo dan i ta barakaba ni i ta sebagaya sababu ra; foyi man gbelen ele ma! ¹⁸ Ele be konuman ke mogo ye, k'a ke a ta denw ye, fo ka taga se a ta duruja waga kelennan ma; nka i be facew ta terenbariyaw hake bo o ta denw na o ko fe. E, bonyatigi Ala, ani barakabatigi Ala, ele min togo ye ko Fangatigi Ala, ¹⁹ i ta kolatigeninw ka bon, i ta kewalew ye kabakow ye! I na be adamadenw ta kewalew bee ra. I be bee kelen kelen sara ka kapa ni a ta tagamacogo ye, ka kapa ni a yere ta kewalew ye.

²⁰ «I ka tagamasiyenw, ani kabakow ke Misiran jamana ra; hali bi i belen be o kow kera Izirayelimogow, ani adamaden tow ye. O le ka i togo bonya tan bi. ²¹ I ta mogow, minw ye Izirayelimogow ye, i ka olugu labo Misiran jamana ra, ka tagamasiyenw ni kabakow ke i ta sebagaya ni i ta fanga sababu ra, ka siranyaba bla mogow ra. ²² I tun karira o bemaw ye ko i bena jamana min di o ma, i nana o jamana di o ma, nono ni

* **32:7** 32.7 Ni mogo do tun sara, walama n'a desera, a balema do tun ka kan ka a ta dugukolo kunmabo, janko o dugukolo kana na ke mogo were ta ye (Sariya 25.5-10).

li be woyo jamana min na. ²³ O nana, ka na o jamana tigiya ta, nka o ma son ka i kan mina, o ma i ta sariya sira tagama; i tun ka fen o fen fo o ye, o ma o si ke. O koson i ka nin kojuguw bee lase o ma.

²⁴ «Ayiwa, a fle, Babilonikaw ka yelenyoro laben ka dugu kogo lamini, janko ka dugu mina. O nana dugu kere, dugu bena don o boro fana, o ta kerekemuru sababu ra, ani kongon ni banajugu minw bena ben o kan, o sababu ra. I tun ka kuma min fo, o le be dafara, i ko i yere na b'a ra cogo min na. ²⁵ O bee n'a ta, Dunupatigi Ala, ele k'a fo ne ye ko ne ye foro san ni wari ye, ka mogon dow ke ne seerew ye, k'a soron dugu bena don Babilonikaw boro!»

Ala ka Yeremi jaabi

²⁶ Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma, ko: ²⁷ «A fle, ne le ye Matigi Ala ye, danfenw bee tigi Ala. Yala ko do be yi min be se ka ne kana wa? ²⁸ O koson Matigi Ala ko: A fle, ne be nin dugu don Babilonikaw boro, k'a don Babiloni masace Nebukadinesari boro; ale bena dugu mina. ²⁹ Babilonikaw bena na nin dugu kama, ka na don dugu konon, ka tsuma don dugu ra k'a jeni. O bena aw ta bonw jeni, aw tun be to ka wusun sarakaw* bo Baali* ta jo ye biribon minw kunna, ani aw tun be to ka rezenji sarakaw* bo ala werew ye bon minw kunna, janko ka ne jusu bo, o bena o bonw jeni.

³⁰ «Sabu kabini o denmisenman, Izirayeli ta mogon, ani Zuda ta mogon ma foyi ke ne na koron ni kojugu doron te. Izirayelimogon ma foyi le ke, fo ka ne jusu bo doron ni o ta kewalew ye, o yere boro ka kewalejugu minw ke; Matigi Ala ko ten. ³¹ Sabu kabini a lonon na fo ka na bla bi ra, nin dugu kera ne dimi sababu ani ne jusugban sababu le ye; o koson ne bena a halaki ka bo ne na koron, ³² Izirayeli ta mogon, ani Zuda mogon ta kojuguw bee koson, o ka kojugu minw ke ka ne jusu bo, olugu ni o ta masacew, ani o ta jamana namogon, ani o ta sarakalasebagaw, ani Zuda mara mogon, ani Zeruzalemukaw. ³³ O ka o ko le di ne ma, o ma o na di ne ma; ne tun be o karan lon o lon, nka o ma son ka ne lamen, o fana ma son ne ta ladiri ma. ³⁴ Ne togo be so min kan, o ka o ta jo haramuninw bla o so le konon, k'a lanogon. ³⁵ O ka sonnikeyoron dow lo Baali ta jo ye Beni Hinomu dingakolonba yoron ra, janko ka o dencew, ani o denmusow ke saraka ye ka Moloki ta jo son; k'a soron ne ma o fo o ye, o ko yere ma don ne ta miiriya ra ka ye, k'a fo ko o ye nin ko haramunin jagon ke, ka Zuda mogon bla jurumun na.

³⁶ «Nka o bee n'a ta, aw b'a fora nin dugu min ta ko ra ko a bena don Babiloni masace boro, kerekemuru ni kongon ni banajuguw sababu ra, ayiwa, Matigi Ala, Izirayeli ta Ala be min fora o dugu ta ko ra, o fle nin ye, ko: ³⁷ «A fle, ne diminin, ani ne jusu gbannin, ani ne jusu boninba tun ka o gben ka taga jamana minw bee ra, ne bena o lana ka bo o jamanaw bee ra, ka o lajen tuun; ne bena o lana nin yoron ra tuun, k'a to o ye na sigi yan hera ni laganfiya ra. ³⁸ O bena ke ne ta mogon ye, ne bena ke o ta Ala ye. ³⁹ Ne bena miiriya kelen le don o bee jusukun na, ka sira kelen bla o bee koron, k'a to ne nasiran ye ke o ra tuma bee, janko o ta ye na, o ta den minw be na o ko fe, olugu fana ta ye na. ⁴⁰ Ne bena jenogonya wuribari don ni o ye; ne tena ne ko don o ra tuun, ka ban ka kopuman ke o ye. Ne bena ne nasiran don o jusukun na, janko o kana o yere mabon ne ra. ⁴¹ Ne ninsondiyanin le bena kopuman ke o ye; can ra, ne bena o sigi nin jamana ra, ni ne jusukun bee ye, ani ne nin bee.»

⁴² «Matigi Ala ko tuun: Ne ka nin kojuguba bee lase nin mogon ma cogo min na, o cogo kelen na fana ne ka kopuman min bee ko fo, ne bena o bee lase o ma fana. ⁴³ Aw b'a fora nin jamana min ta ko ra ko a kera yoron lakolon ye, ko adamaden t'a ra, began t'a ra, ko a donna Babilonikaw boro, o belen bena forow san nin jamana ra tuun. ⁴⁴ O belen bena forow san ni wari ye, ka foro sansebew ke, ka o melege,

ka o boronɔw la o kan, ka o da nɔrɔ, ka mɔgɔ dɔw ke a seerew ye; o kow belen bena ke Boniyaminu ta mara ra, ani Zeruzalemu kerɛfeyɔrɔw ra, ani Zuda duguw ra, ani dugu minw be jamana kuruyɔrɔw ra, ani jamana dugumayanfan ta duguw, ani woroduguyanfan kongokolon ta duguw, sabu ne bena o ta mɔgɔ minaninw laseko, Matigi Ala ko ten.»

33

Izirayeli duguw bena lo kokura

¹ Ka Yeremi datugunin to masaso korosibagaw ta lu kɔnɔ, Matigi Ala ta kuma sera a ma tuun a sijaga flanan na, ko: ² «Matigi Ala min be nin kow ke, Matigi Ala min be a laben k'a latige, min tɔgɔ ye ko Matigi Ala, ale ko: ³ «Ne wele, ne bena i jaabi; ne bena kobaw fo i ye, ani ko dogoninw, i te ko minw lon. ⁴ Sabu Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ka nin le fo nin dugu ta bonw, ani Zuda masacew ta bonw ta ko ra. O ka o bon minw cici, janko o jugu minw nana dugu lamini, olugu kana yelenyɔrɔ sɔrɔ ka don dugu kɔnɔ ka o faga ni kerɛkemuru ye; ⁵ o tun kera wagati min na o ni Babilɔnikaw tun be kere ra. O bonw bena fa mɔgɔw suw le ra, ne bena mɔgɔ minw faga ne ta dimi ni ne ta jusugban kosɔn. Ne bena ne jada dogo nin dugu ra o ta kojuguw bee kosɔn.

⁶ « «Nka o bee n'a ta, ne bena o flake, ka o kenɛya; ne bena o kenɛya, ka hera ni nasuma caman di o ma. ⁷ Ne bena Zuda ta mɔgɔ minaninw, ani Izirayeli ta mɔgɔ minaninw lana tuun, ka na o sigi o ta jamana ra i ko o tun be cogo min na folofolo. ⁸ O ka terenbariya minw bee ke ka ne hake ta, ne bena o saninya ka bo o bee ra. O ka terenbariya minw bee ke ka ne hake ta, ka muruti ne ma, ne bena o bee yafa o ma. ⁹ Nin dugu bena ke ne tɔgɔ bonya sababu le ye dugukolo siyaw bee ce ra, ani ninsɔndiya sababu, ani ne tando sababu, ani ne ta nɔrɔ; sabu ne bena kopuman minw bee ke o ye, siya tow bee bena o ko men. Ne bena kopuman ni hera min bee ke o ye, ni siya tow nana o ye, o ko bena siranya bla o ra, fo o bena yereyere.» »

¹⁰ Matigi Ala ko: «Aw b'a fora nin yɔrɔ min ma ko a kera yɔrɔ lakolon ye, ko mɔgɔ te yi, ko began te yi, ko Zuda duguw, ani Zeruzalemu siradaw kera yɔrɔ lakolonw ye, ko mɔgɔ te sigi yi tuun, ko began fana t'a ra, ¹¹ ayiwa, lon do, mɔgɔw belen bena jagarikanw, ani ninsɔndiyakanw men nin yɔrɔw ra tuun, ani kɔpɔce ta donkirilakanw, ani kɔpɔmuso ta donkirilakanw, ani minw bena to ka barakalari sarakaw* bo Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ka donkiri la, k'a fo ko:

«Aw ye Fangatigi Ala fo k'a walepumanlon,
sabu Matigi Ala ka ni,
sabu a ta numanya te ban ka ye!»

«Sabu ne bena jamana mɔgɔ minaninw lana tuun, ka na o sigi o sigicogokoro ra. Matigi Ala ko ten.»

¹² Fangatigi Ala ko: «Nin yɔrɔ min kera yɔrɔ lakolon ye bi, mɔgɔ te yɔrɔ min na tuun, began t'a ra tuun, ayiwa, sagagbenyɔrɔw bena ke sagagbenbagaw fe nin yɔrɔ ra tuun, ani a duguw bee ra; o bena to ka o ta sagaw mara yi. ¹³ Dugu minw be jamana kuruyɔrɔw ra, ani jamana dugumayanfan ta duguw, ani woroduguyanfan kongokolon ta duguw, ani Boniyaminu ta mara ra, ani Zeruzalemu kerɛfeduguw ra, ani Zuda dugu tow ra, mɔgɔw belen bena o ta sagaw, ani o ta baw jate yi tuun. Matigi Ala ko ten.»

Ala bena Dawuda ta masaya korota

¹⁴ «A fe, lon do bena se, Matigi Ala ko ten, o lon na ne tun ka kopuman min layiri ta Izirayeli ta somɔgɔw, ani Zuda ta somɔgɔw ye, ne bena o layiri dafa. ¹⁵ O lon na, ani o wagati ra, ne bena mɔgɔ terennin do lawuri Dawuda ta duruja ra, min bena terenninya ni can ladon jamana kɔnɔ. ¹⁶ O wagati ra, Zuda mara bena kisi,

Zeruzalemu bena ke hera ni laganfiya ra. A bena wele ni togo min ye, o ye nin ye ko: <Matigi Ala, an ta terenninya tigi.> »

¹⁷ Sabu Matigi Ala ko: «Mogo do bena soro Dawuda ta duruja ra tuma bee, min be sigi masaya ra Izirayeli ta somogow kunna; ¹⁸ sarakalasebaga minw ye Levi ta mogow ye, mogo do bena soro olugu ta duruja ra fana tuma bee, min bena lo ne na koro ka saraka jenitaw* bo, ka simanw sarakaw* jeni, ka began sarakaw* bo ne ye lon bee.»

Ala bena jenogonya don ni a ta mogow ye

¹⁹ Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma, k'a fo a ye ko: ²⁰ «Matigi Ala ko: <Ni aw be se ka ne ni tere ta jenogonya cen, ka ne ni su ta jenogonya cen, k'a to tere kana bo tuun a wagati ra, su fana kana ko tuun a wagati ra, ²¹ o tuma ne ka jenogonya min don ni ne ta jonce Dawuda ye, o fana bena cen; dence tena soro a ta duruja ra min be sigi a no ra masaya ra. Ne ka jenogonya min don ni sarakalasebagaw ye, Levi ta mogow minw be ne ta baara ra, o jenogonya fana bena cen. ²² Sankolo lolow ka ca cogo min na fo mogo te se ka o jate, walama kogoji kenken ka ca cogo min na fo mogo te se ka o hakeya lon, ne bena ne ta jonce Dawuda ta durujaw caya o cogo le ra, ani Levi ta mogow minw be ne ta baara ra.> »

²³ Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma, ko: ²⁴ «Nin mogow be min fora, i te o menna wa? O b'a fora ko: <Matigi Ala tun ka gba fla min panawoloma, a banna o ra!> O be ne ta mogow mafiyenyara le; olugu fe ne ta mogow te siya do ye tuun.»

²⁵ Matigi Ala ko: «Ni ne tun ma ne ta jenogonya don ni su ye, k'a don ni tere ye, ni ne tun ma sankolo ni dugukolo ta sariyaw sigi, ²⁶ o tuma ne tun bena ban Yakuba ta duruja ra, ani ne ta jonce Dawuda ta duruja; ne tun tena a ta duruja do ta tuun ka o sigi kuntigiya ra Iburahima, ani Isiyaka ni Yakuba ta durujaw kunna. O koson ne bena o ta mogow minaninw lana, ne bena hina o ra tuun.»

Yeremi ka kuma minw fo Sedesiyasi ni Rekabu ta mogow ye

34

(34-35)

Yeremi ka masace Sedesiyasi lasomi

¹ Babiloni masace Nebukadinesari ni a ta kerekajama bee, ani jamanaw ni siya minw bee tun be a ta mara konso, o mogow bee tun be Zeruzalemu ni a kerfeduguw bee kerera wagati min na, Matigi Ala ka nin kuma lase Yeremi ma, ko:

² «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Taga a fo Zuda masace Sedesiyasi ye, ko Matigi Ala ko: A fle, ne be nin dugu don Babiloni masace boro, a bena tasuma don a ra, k'a jeni. ³ Ele koni tena bosu a boro; o bena i mina fanga ra ka i don a boro. Ele ni Babiloni masace bena jagon ye na ni na, ka kuma da ni da. O bena i mina ka taga ni i ye fo Babiloni.>

⁴ «Nka ele Zuda masace Sedesiyasi, ele ye Matigi Ala ta kuma lamen. Matigi Ala k'a fo ele ta ko ra ko i tena faga ni keremukuru ye. ⁵ I bena sa pasuma ra; masace minw konna ele na, minw ye i bemaw ye, o ka wusunan don olugu suw ye cogo min na, o bena wusunan don ele fana ye ten. O bena i sukoya ke, ka kasi k'a fo ko: <E, an matigice!> Ne be o layiri ta i ye, Matigi Ala ko ten.»

⁶ Ayiwa, cira Yeremi ka nin kumaw bee fo Zuda masace Sedesiyasi ye Zeruzalemu. ⁷ O wagati ra, Babiloni masace ta kerekajama tun be Zeruzalemu dugu kerera, ani Zuda dugu tow bee, minw ye Lakisi dugu ni Azeka dugu ye, sabu Zuda mara dugu barakamanw bee ra, o dugu fla le tun tora.

Izirayelimogow ma son ka jonw labla

⁸ Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma; o wagati ra masace Sedesiyasi tun kumana ka ben ni Zeruzalemukaw bee ye, ko a ka kan ka fo yoro bee ra ko bee ye a ta jonw labla. ⁹ Bee tun ka kan k'a ta jonce walama a ta jonmuso labla, ni Heburu lo; mogow si tun man kan ka a balema Yahudiya do mara jonya ra tuun. ¹⁰ Jamana jamogow, ani mogow tow bee tun ka o layiri ta, ko o bena o ta joncew, ani o ta jonmusow labla, janko o kana to jonya ra tuun; o sonna ka o layiri kuma dafa, o ka jonw labla.

¹¹ Nka ko fe, o nana o ta miiriya yelema; o tun ka o ta joncew ni o ta jonmuso minw labla, o tagara olugu mina tuun, ka na o bla jonya ra. ¹² O kera minke, Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma k'a fo a ye ko: ¹³ «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Lon min na ne tun ka aw bemaw labo Misiran jamana ra, jonyaso ra, ne tun ka jennogonya don ni o ye, k'a fo o ye ko: ¹⁴ Aw balema Heburu minw ka o yere fiyeere aw ma ka ke aw ta jonw ye, aw ka kan ka olugu labla o ta jonya san wolonflanan na. O ka kan ka baara ke aw ye san woro, nka o ko, aw ka kan ka o labla o ye taga o ta so.> Nka aw bemaw ma son ne ta kuma ma, o ma o toro malo ka ne lamen.

¹⁵ «Aw koni tun nimisara ka ja bi, ko minw terennin lo ne ja koro, aw tun ka o ke. Aw tun k'a fo yoro bee ra ko aw bee bena aw siginogon jonw labla, fo ka taga o layiri ta ne ja koro ne ta so konso, ne togo be so min kan. ¹⁶ Nka aw nana aw ta miiriya yelema, ka ne togo cen. Aw tun ka aw ta joncew ni aw ta jonmuso minw labla, ko o kera o yere ta ye, aw sekora ka taga olugu jagboya ka o ke aw ta joncew, ani aw ta jonmusow ye tuun.»

¹⁷ O koson Matigi Ala ko: «I n'a fo aw ma ne kan men, aw balemaw, ani aw siginogon minw ye jonw ye, aw ma son ka olugu labla, o ra, ne koni bena aw labla kerekemuru ni banajuguw ni kongow ye. Ne bena aw ta ko ke jatigekoba ye dugukolo siyaw bee fe.

¹⁸ «Nin mogow minw ka layiri ta ne ye, ka soro ka o layiri cen, minw ka layiri ta ne ja koro, ka misiden cetige fla ye*, ka teme o cetige fla ce ma, nka o ma na o layiri kumaw dafa, ne bena o mogow don o juguw boro. ¹⁹ Zuda mara jamogow, ani Zeruzalemu dugu jamogow, ani masaso jamogow, ani sarakalasebagaw, ani jamana mogow minw bee temena misiden cetige fla cemance ra, ²⁰ ne bena olugu don o juguw boro, o jugu minw be o fagayoro pinina; o suw le bena ke konow ni kongosogow ta domuni ye. ²¹ Ne bena Zuda masace Sedesiyasi ni a ta jamana jamogow don o juguw boro, o jugu minw be o fagayoro pinina; ne be o don Babiloni masace ta kerekejama boro. Sisan olugu koni mabora aw ra, ²² nka, a fle, ne bena kuma o fe, Matigi Ala ko ten, k'a fo ko o ye seko ka na nin dugu kama tuun. O bena nin dugu kere, ka dugu mina ka tasma don a ra; ne bena Zuda mara duguw ke yoro lakolon ye, mogow tena sigi yoro min na tuun.»

35

Ala ka Rekabu ta mogow tando

¹ Matigi Ala ka nin kuma lase Yeremi ma Yoziyasi dence Yehoyakimu, Zuda masace ta wagati ra, ko: ² «Taga Rekabu* ta somogow fe i ye taga kuma o fe, ko o ye na ni i ye, aw ye na don Matigi Ala ta batoso bon do konso, i ye duven di o ma, ko o y'a min.»

³ Ayiwa, Habasiniya dence Yeremi, o dence min ye Yazaniya ye, ne tagara ale ta, ale ni a balemaw, ani a dencew bee, ani Rekabu ta somogow tow bee. ⁴ Ne tagara ni o ye Matigi Ala ta batoso konso, ka taga don ni o ye Igidaliya dence Hanan ta karamogodenw ta bon konso, Hanan min ye Ala ta cira ye. O bon be Alabatoso jamogow ta bon kere fe, a be Salumu dence Maseya ta bon san fe, Maseya min ye Alabatoso donda korosibaga

* **34:18** 34.18 Ka misiden cetige fla ye: Mogow tun be o saraka nogon bo, ka o ke jennogonya sarati ye; ni mogow min tun ma a ta layiri fa, o tigi tun be se ka faga k'a ke i ko began min cetigera (Damina 15.10). * **35:2** 35.2 Rekabu ta somogow ta ko: (Masacew flanan 10.15-16; Kibaroyaw folo 2.55).

ye. ⁵ Ne ka daga dɔw fa duven na, ka na o ni jifiyew sigi Rekabu ta somɔgɔw kɔrɔ; ne ko o ma ko: «Aw ye duven dɔ min!»

⁶ O ka ne jaabi ko: «An tɛ duven min, sabu an bɛmace Yonadabu min tun ye Rekabu dence ye, ale tun kumana an fɛ, ko: <Aw ni aw denw si man kan ka duven min fiyewu. ⁷ Aw man kan ka bon lɔ, aw man kan ka sene kɛ ka siman dan, aw man kan ka rezenforo sene; o fenw si dɔ man kan ka kɛ aw fɛ. Aw si bɛɛ ra aw ka kan ka si fanibonw le kɔnɔ; ni o kɛra, aw bɛna sijan sɔrɔ nin dugukolo kan, aw bɛ lonanya ra nin dugukolo min kan yan.>

⁸ «Ayiwa, an bɛmace Yonadabu min ye Rekabu dence ye, ale ka fen o fen fɔ an ye, an bɛ o le kɛ. An si bɛɛ ra, an si man kan ka duven min, anw ni an ta musow, ani an dencew, ani an denmusow. ⁹ An tɛ bon lɔ ka sigi a kɔnɔ, rezenforo tɛ an fɛ, foro tɛ an fɛ, an fana tɛ siman dan; ¹⁰ an bɛ si fanibonw le kɔnɔ. An bɛmace Yonadabu ka kuma minw bɛɛ fɔ an ye, an bɛ o sira le tagama, an bɛ o le kɛ. ¹¹ Wagati min na Babilɔni masace Nebukadinesari nana nin jamana kama, an ko: <An ye taga Zeruzalemu, an ye bori Babilɔnikaw ni Sirikaw ta kerekejama ja.> O le k'a to an siginin bɛ Zeruzalemu yan.»

¹² O tuma, Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma, ko: ¹³ «Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Taga a fɔ Zuda mara mɔgɔw, ani Zeruzalemukaw ye ko: Yala nin ko ma aw karan wa? Yala aw tena ne ta kumaw lamɛn sisan nin sababu ra wa? Matigi Ala ko ten. ¹⁴ Rekabu dence Yonadabu tun k'a fɔ a ta mɔgɔw ye ko o kana duven min; o fana tora o kuma kan; fɔ ka na se bi ma o ma duven min, sabu o tora o bɛmace ta kuma kan. Nka ne bɛ kuma aw fɛ, ne bɛ kuma aw fɛ lon o lon, nka aw tɛ ne lamɛna. ¹⁵ Ne ka ne ta baaradenw bɛɛ ci aw le fɛ, minw ye ciraw ye; ne tun bɛ o ci aw fɛ lon o lon, k'a fɔ aw ye ko: Aw ye nimisa, ka aw ta sirajuguw bla, aw ye aw jogo yelema, aw kana tugu ala werɛw kɔ, ka olugu bato; ni o kɛra, aw bɛna ne ka dugukolo min di aw ni aw bɛmaw ma, aw bɛna to o dugukolo kan. Nka aw ma aw toro malɔ, aw ma sɔn ka ne lamɛn!> ¹⁶ Rekabu ta mɔgɔw bɛmace, min ye Yonadabu ye, Rekabu dence, ale ka kuma min fɔ o ye, olugu tora o kan; nka nin mɔgɔw tɛ sɔn ka ne lamɛn.

¹⁷ «O kosɔn Matigi Ala, Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <A fɛ, ne ka kojugu minw bɛɛ latige Zuda mara mɔgɔw, ani Zeruzalemukaw kama, ne bɛna o kojuguw bɛɛ ben o kan, sabu ne kumana o fɛ, nka o ma ne lamɛn, ne ka o wele, nka o m'a lamina.> »

¹⁸ O kɔ, Yeremi k'a fɔ Rekabu ta somɔgɔw ye ko: «Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <I n'a fɔ aw ka aw bɛmace Yonadabu ta kuma mɛn, a ka fen o fen fɔ aw ka o sira tagama, a ka min o min yira aw ra, aw ka o bɛɛ kɛ, ¹⁹ o kosɔn Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: Dɔ bɛna sɔrɔ Rekabu dence Yonadabu ta duruja ra tuma bɛɛ min bɛna baara kɛ ne ye.> »

Ala ta kuma ko ka sɛgɛ lase Yeremi ma

36

(36-45)

Masace ka kitabu jeni

¹ Yoziyasi dence Yehoyakimu, Zuda masace ta masaya san naaninan na, Matigi Ala ka nin kuma lase Yeremi ma, ko: ² «Gbolo kitabu* dɔ ta; ne ka kuma o kuma fɔ i ye Izirayeli ni Zuda mara ni siya tow bɛɛ ta ko ra, kabini lon min na ne kɔnna ka kuma i fɛ, kabini masace Yoziyasi ta wagati ra fɔ ka na se bi ma, i ye o kumaw bɛɛ seɛɛ o kitabu kɔnɔ. ³ Ne ka kojugu minw bɛɛ latige ko ne bɛna a lase Zuda mara mɔgɔw ma, ni o nana o kumaw mɛn, a bɛ se ka kɛ ko o bɛna o ta kɛwalejuguw dabla, janko ne ye o ta terenbariyakow ni o ta hakekow yafa o ma.»

* **36:2** 36.2 O wagati ra seɛri tun bɛ kɛ gbolo le kan, k'a melege, k'a siri. O le tun bɛ wele ko gbolokitabu.

⁴ Yeremi ka Neriya dence Baruki wele; Matigi Ala tun ka kuma o kuma fo Yeremi ye, a ka o bee fo Baruki ye, Baruki ka o kumaw bee sebe gbolokitabu konɔ. ⁵ O ko, Yeremi k'a fo Baruki ye ko: «O ka ne mina ka ne bla yan; ne te se ka bo, ne te se ka taga Matigi Ala ta so konɔ. ⁶ I yere le bena bo ka taga nin kitabu karan; ne ka Matigi Ala ta kuma minw fo i ye, i ka o sebe kitabu min konɔ. O bena lon min bla danna ka sun don, i y'a karan mogow na na o lon do le ra, Matigi Ala ta batoso konɔ; Zuda mara mogow minw bee bena na ka bo o ta duguw ra, i ye a karan olugu fana na na. ⁷ O be se ka ke sababu ye k'a to o ye Matigi Ala daari ni makarikanw ye, ka nimisa, ka bo o ta sirajuguw kan; sabu Matigi Ala ta dimi ni a ta jusugban min fora nin mogow kama, o ka bon.»

⁸ Ayiwa, cira Yeremi tun ka fen o fen fo Neriya dence Baruki ye, Baruki ka o bee ke a cogo ra, wagati min na a tun be Matigi Ala ta kuma karanna kitabu konɔ Matigi Ala ta batoso konɔ. ⁹ Yoziyasi dence Yehoyakimu, Zuda masace ta masaya san loorunan na, o san karo konontonnan na, o ka lon do latige ka sun don, ka Matigi Ala daari; o sun tun kera Zeruzalemukaw bee ta le ye, ani mogow minw tun bora Zuda mara dugu werew ra ka na Zeruzalemu. ¹⁰ O lon le ra, Baruki ka Yeremi ta kumaw karan kitabu konɔ Matigi Ala ta so konɔ mogow bee na na. A tun be Safan dence Gemariya ta bon le konɔ, Gemariya min ye seberikebaga ye; o yoro be Ala batoso lu sanfeyoro ra, Matigi Ala ta so donda do ra, min be wele ko Dondakura.

¹¹ Matigi Ala ta kuma min o min karanna kitabu konɔ, Safan dence Gemariya dence Mika tun ka o kumaw bee men. ¹² A jigira ka taga masaso konɔ, ka taga don seberikebaga ta bon konɔ; jamana pamogow bee tun siginin be yi: Elisama min ye seberikebaga ye, ale tun be yi, ani Semaya dence Delaya, ani Akibori dence Elinatan, ani Safan dence Gemariya, ani Hananiya dence Sedesiyasi, ani pamogow tow bee. ¹³ Mika tun ka kuma minw bee men wagati min na Baruki tun be kitabu karanna jama na fe, a ka o bee lakari pamogow ye.

¹⁴ Namogow ka Yehudi ci Baruki fe, Yehudi min face tun ye Netaniya ye, o min face tun ye Selemiya ye, o min face tun ye Kusi ye; o ko a ye taga a fo Baruki ye ko a ka gbolokitabu min karan jama ye, ko a ye na ni o ye. Neriya dence Baruki ka gbolokitabu mina a boro ka taga ni a ye o fe. ¹⁵ O ko a ma ko: «Sigi, i y'a karan an ye.» Baruki sigira k'a karan o ye. ¹⁶ O ka kitabu kumaw men minke, o siranninba ka o paw lo pogon na; o ko Baruki ma ko: «An ka kan ka nin kumaw bee lase masace ma!»

¹⁷ O ka Baruki pininka tuun ko: «I ka nin kumaw sebe cogo min na, o fo an ye. Yala Yeremi tun b'a fora i na na le wa?» ¹⁸ Baruki ka o jaabi ko: «A yere da le tun be nin kumaw bee fora ne ye, ne fana tun b'a sebera ka tugu a ko ni dabaji ye gbolokitabu kan.» ¹⁹ Namogow ko Baruki ma ko: «Ele ni Yeremi bee ye taga dogo, mogow si kana a lon aw be yoro min na.»

²⁰ O ka kitabu blantin to seberikebaga Elisama ta bon konɔ ka taga masaso ra masace fe; o tagara o kumaw bee lakari masace ye.

²¹ Masace ka Yehudi ci ka taga gbolokitabu ta. Yehudi tagara a ta seberikebaga Elisama ta bon konɔ, ka na a karan masace na na, ani pamogow bee na na, minw bee tun be masace koro. ²² Ayiwa, o y'a soro masace tun siginin be masaso ta nenewagati ta bon le konɔ; o wagati tun ye san karo konontonnan ye. Tasuma tun be furune konɔ masace koro. ²³ Ni Yehudi tun ka sira saba walama sira naani pogon karan, o fan min fonina ka jigi, masace be o tige ni seberikebaga ta muru ye, ka o firi furune konɔ tasuma ra. A k'a ke ten fo ka na gbolokitabu bee jeni k'a ban.

²⁴ A kera ten, masace ni a ta jamana pamogow bee ka o kumaw men, nka o si ma siran tuun, o si jusu ma kasi ka o ta derege faran. ²⁵ O bee n'a ta, Elinatan ni Delaya

ni Gemariya tun ka masace daari ko a ye sabari a kana gbolokitabu jeni, nka a tun ma son ka o lamén.

²⁶ O ko, Yerameli min tun ye masaceden ye, masace ka ale ni Aziriyeli dence Seraya, ani Abideheli dence Selemiya ci, ko o ye taga seberikebaga Baruki ni cira Yeremi mina ka na ni o ye, nka Matigi Ala ka o dogo.

Yeremi ka kitabu wɛɛ seɛ

²⁷ Ayiwa, Yeremi tun ka kuma minw fo, Baruki tun ka o kumaw seɛ gbolokitabu min kɔnɔ, o kitabu jeninin ko masace fe, Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma tuun, ko: ²⁸ «Gbolo kitabu wɛɛ ta; kuma minw beɛ tun be kitabu folo kɔnɔ, Zuda masace Yehoyakimu ka min jeni, i ye o kumaw beɛ seɛ tuun. ²⁹ A fo Zuda masace Yehoyakimu ye ko: <Matigi Ala ko: Ele ka nin gbolokitabu jeni, k'a fo ko: Mun koson i ka nin kumaw seɛ, k'a fo ko sigiya t'a ra, Babiloni masace bena na, ka na nin jamana halaki, ka adamadenw ni beganw beɛ ban!

³⁰ « <O koson Matigi Ala be nin kuma fo Zuda masace Yehoyakimu kama, ko ale ta mogɔ si tena ke masace ye tuun ka sigi Dawuda ta masasiginan kan; a su firinin bena to tere korɔ tere fe, ka to nene ra su fe. ³¹ Ne bena ale ni a ta durujaw, ani a ta jamana jamogow ta terenbariyaw sara di o ma; ne tun kumana o fe ka kojugu minw beɛ fo, nka o banna ka ne lamén, ne bena o kojuguw beɛ ben olugu ni Zeruzalemukaw, ani Zuda mara mogow beɛ kan.> »

³² Ayiwa, Yeremi ka gbolokitabu wɛɛ ta k'a di Neriya dence Baruki ma, min ye seberikebaga ye. Zuda masace Yehoyakimu tun ka kitabu min jeni tasuma ra, Yeremi ka o kitabu konokumaw beɛ fo tuun; Baruki ka o seɛ. A ka o jɔgonna kuma caman wɛɛ fo ka o fara a kan.

37

Masace Sedesiyasi ko Yeremi ye Ala daari ale ye

¹ Masace Sedesiyasi, min tun ye Yoziyasi dence ye, ale tun sigira masaya ra Yehoyakimu dence Koniya* le no ra; Babiloni masace Nebukadinesari le tun k'a sigi masaya ra Zuda mara kunna. ² Matigi Ala tun ka kuma o kuma don cira Yeremi da ra, ale ni a ta jamana jamogow, ani a ta jamana mogow si ma son ka o kumaw lamén.

³ O beɛ n'a ta, masace Sedesiyasi ka Selemiya dence Yehukali, ani sarakalasebaga Maseya dence Sofoni ci cira Yeremi fe, ka taga a fo a ye ko: «Sabari ka Matigi Ala, an ta Ala daari an ye.»

⁴ O wagati ra, o tun ma Yeremi bla kaso ra folo; a tun be a yeɛ ma a be yaalayaala mogow ce ra. ⁵ Farawona ta kerekejama nana bo Misiran ka ke na ye minke, Babilonika minw tun ka Zeruzalemu dugu lamini, olugu ka o kibaroya men minke, o mabɔra Zeruzalemu na.

⁶ Matigi Ala k'a ta kuma lase cira Yeremi ma, ko: ⁷ «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Zuda masace min ka aw ci ne fe ka na ladiri jini ne fe, aw ye taga a fo ale ye ko: Farawona ta kerekejama min tun be bɔra ka na aw deme, a fe, ale be sekɔra a ta jamana ra Misiran. ⁸ Babilonikaw bena sekɔ ka na, ka na ben nin dugu kan, ka se sorɔ a kan, ka tasuma don a ra k'a jeni.

⁹ « <Matigi Ala ko: Aw kana aw yeɛ nege k'a fo ko Babilonikaw bena mabo aw ra ka taga fo yɔrojan; o tena taga de! ¹⁰ Babilonika minw be aw kerera, hali ni aw ka olugu ta kerekejama beɛ kere ka se o ra, ka o to to mogɔ mandiminin dama dama ye doron o ta fanibonw kɔnɔ, olugu belen bena wuri ka na tasuma don nin dugu ra k'a jeni.> »

Yeremi blara kaso ra

* 37:1 37.1 Koniya o ye Yehoyakini ye.

¹¹ Wagati min na Babilonikaw ta kerekejama tun mabora Zeruzalemu na, Farawona ta kerekejama nasiran koson, ¹² o wagati ra Yeremi ko a be bo Zeruzalemu dugu konon, ka taga Boniyaminu ta mara ra ka taga dugukolo do mina o yoro mogow ce ra yi. ¹³ Donda min be wele ko Boniyaminu ta Donda, a boto tagara se yi; da korosibagaw kuntigi, min togo ye ko Iriya, Hananiya dence Selemiya dence, ale tun be yi; a ka cira Yeremi mina k'a fo a ye ko: «Ele be tagara fara Babilonikaw le kan!» ¹⁴ Yeremi k'a jaabi ko: «Can te! Ne te tagara fara Babilonikaw kan.» Nka Iriya ma son k'a lamen. A k'a mina ka taga a di fagamaw ma. ¹⁵ Fagamaw dimina Yeremi koron, k'a bugo, k'a mina k'a bla kaso ra seberikebaga Yonatan ta so konon, sabu o tun ka o yoro ke kasobon ye. ¹⁶ O ra, o ka Yeremi bla fo kasobon dingakonobon do konon yi; a tora yi ka men.

Masace Sedesiyasi ka Yeremi jininka dogo ra

¹⁷ O ko, masace Sedesiyasi nana mogon ci ka taga Yeremi labo ka na ni a ye a ta masaso konon, ka na a jininka dogo ra; a k'a jininka ko: «Yala Matigi Ala ka kuma do fo i ye an ta ko ra wa?» Yeremi k'a jaabi ko: «Onhon! Matigi Ala bena ele don Babiloni masace boro.» ¹⁸ Yeremi k'a fo masace Sedesiyasi ye tuun, ko: «Ne ka mun kojugu le ke ele ra, walama i ta jamana jamogow ra, walama nin jamana mogow ra, fo aw ka ne mina ka ne bla kaso ra? ¹⁹ Aw ta cira minw ka ciraya ke k'a fo aw ye ko Babiloni masace tena na aw kama, walama ni jamana kama, o ciraw be min bi?

²⁰ «E, ne matigice masace, ayiwa, sisan ele ye sabari ka ne lamen, ka son ne ta makarikan ma! I kana a to ne ye seko tuun seberikebaga Yonatan ta bon konon, ni o te, ne bena taga sa yi!»

²¹ Masace Sedesiyasi k'a fo ko o ye Yeremi bla masaso korosibagaw ta lu konon, ka to ka burujenibagaw ta buru do di a ma lon o lon, fo ka taga domuni ban dugu konon. A kera ten Yeremi tora masaso korosibagaw ta lu konon.

38

O ka Yeremi bla kolon konon

¹ Yeremi tun be kuma minw fora mogow bee ye, Matan dence Sefatiya, ani Pasuri dence Gedaliya, ani Selemiya dence Yukali, ani Malikiya dence Pasuri, olugu tun ka o kumaw men; Yeremi tun b'a fora ko: ² «Matigi Ala ko: «Ni mogon o mogon ka to nin dugu konon, kerekemuru, walama kongon, walama banajuguw le bena o tigi faga; nka ni mogon min ka bo ka taga a yere di Babilonikaw ma, o tigi be kisi, a ta kisiri le be ke a ta nafa ye; a be kisi.» »

³ Matigi Ala ko tuun ko: «Sigiya t'a ta, nin dugu koni bena don Babiloni masace ta kerekejama boro; o bena dugu mina.»

⁴ Fagamaw ko masace ma ko: «Ce nin ka kan ka faga le! Sabu kerekere to minw tora dugu konon, ale le be olugu ni mogon tow bee fari fagara ni a ta kumaw ye. Ce nin te mogow ta na fe, a be o ta bonon le fe.»

⁵ Masace Sedesiyasi ka o jaabi ko: «A ye nin ye aw boro. Masace te se ka ban aw ta ma.»

⁶ O fora minko, o ka Yeremi mina k'a bla masace dence Malikiya ta kolon konon; o kolon tun be masaso korosibagaw ta lu konon. O k'a lajigi ni juru do ye kolon konon; ji tun te kolon konon, bogon le tun b'a konon. Yeremi jigira bogon ra yi.

⁷ Ayiwa, o y'a soro Ebadi Meleki, min tun ye Etiyopika ye, ani masaso jamogon do, ale tun be masace ta so konon; ale k'a men ko o ka Yeremi mina k'a bla kolon konon. Masace signin tun be Boniyaminu ta donda ra. ⁸ Ebadi Meleki bora masaso konon, ka taga a fo masace ye ko: ⁹ «E, masace, ne matigice, nin mogow ka ko o ko ke cira Yeremi ra, o bee ye kojugu le ye; o k'a bla kolon konon, k'a to kongon bena a faga yi, sabu domuni te dugu konon tuun.»

¹⁰ Masace k'a fo Etiyopikace Ebedi Meleki ye ko: «Taga ce bisaba ta ka fara i yere kan, aw ye taga Yeremi sama k'a labo kolon konon sani a ye sa!»

¹¹ Ebedi Meleki ka ce dow ta, o ka taga masaso yoro do ra, min be naforomarabon jukoro; o ka fanikolonw, ani deregekolon dow ta, ka taga o lajigi Yeremi fe kolon konon ni juru ye. ¹² Etiyopikace Ebedi Meleki ko Yeremi ma ko: «Nin fanikolonw ani nin deregekolonw don i kaman koro, ka juru la a kan.» Yeremi k'a ke ten. ¹³ O ka Yeremi sama ni juruw ye k'a labo kolon konon. Yeremi tora masaso korosibagaw ta lu konon.

Masace Sedesiyasi ni Yeremi ta kumalaban

¹⁴ Masace Sedesiyasi ka mogodo ci ka taga cira Yeremi wele ka na; a tagara ni Yeremi ye Matigi Ala ta batoso donda sabanan koro. Masace ko a ma ko: «Ne b'a fe ka i pininka ko do ra, nka i kana foyi dogo ne ma.» ¹⁵ Yeremi ka Sedesiyasi jaabi ko: «Ni ne ka can fo i ye, yala i tena ne faga wa? Hali ni ne ka i ladi, ele tena ne lamen.» ¹⁶ Masace Sedesiyasi karira Yeremi ye dogo ra, ko: «Ne be kari Matigi Ala janaman togo ra, ale min ka nenekiri don an na, ko ne tena i faga, ne fana tena i don nin mogow boro, minw be i fagayoro pinina.»

¹⁷ Yeremi k'a fo Sedesiyasi ye ko: «Matigi Ala, Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Ni i ka bo ka taga i yere di Babiloni masace ta fagamaw ma, i bena kisi, tasuma fana tena nin dugu jeni; ele ni i ta somogow bena to si ra. ¹⁸ Nka ni i ma bo ka taga i yere di Babiloni masace ta fagamaw ma, o tuma nin dugu bena don Babilonikaw boro, o bena tasuma don a ra k'a jeni, ele fana tena bosi o boro.> » ¹⁹ Masace Sedesiyasi ko Yeremi ma ko: «Yahudiya minw tagara o yere di Babilonikaw ma, ne be siranna olugu le na, sabu Babilonikaw be se ka ne don olugu boro, o bena ne minako juguya.»

²⁰ Yeremi ko: «Babilonikaw tena i don o boro. Matigi Ala ta kuma lamen; ne be min fora, i ye son ka o ke. O bena fisaya i ma, i nin bena kisi fana. ²¹ Nka ni i ma son ka bo ka taga i yere di, Matigi Ala ka min yira ne ra, o fle nin ye; a ko: ²² <Musow minw bee bena to Zuda masace ta so konon, o bena olugu bee labo ka taga ni o ye Babiloni masace ta fagamaw fe; o musow bena a fo ele ma ko:

Minw tun ye i teriņumanw ye,
olugu ka i janfa ka se soro i kan!
I sen donna bogoro ra minke,
o ka o ko don ka taga ka i to!»

²³ «O bena i ta musow, ani i ta denw bee labo yan ka taga ni o ye Babilonikaw fe; ele fana tena bosi o boro, sabu Babiloni masace bena i mina, nin dugu fana bena jeni.»

²⁴ Sedesiyasi k'a fo Yeremi ye ko: «I kana a to mogodo si ye do lon nin kuma ra, ni o kera, ne tena i faga. ²⁵ Ni fagamaw nana a men ko ne ni ele kumana, ni o nana i pininka ko: <I ka min fo masace ye, ani masace ka min fo i ye, o fo an ye, i kana foyi dogo an ma, ni o te, an be i faga,> ²⁶ i y'a fo o ye ko: <Ne tun be makarikanw le fora masace ye, ko a ye sabari, a kana ne laseko Yonatan ta so konon tuun!» »

²⁷ Ayiwa, a fana kera ten, fagamaw bee jenna ka na Yeremi fe, ka n'a pininka. Masace tun ka min fo a ye, a ka o jaabi ni o le ye. O tagara k'a to pasuma ra, sabu mogodo si tun ma do lon Yeremi ni masace ta kuma ra.

²⁸ O cogo ra, Yeremi tora masaso korosibagaw ta lu konon, fo lon min na o nana Zeruzalemu dugu mina.

39

Babilonikaw ka Zeruzalemu dugu mina

(Masacew flanan 25; Kibaroyaw flanan 36; Yeremi 52)

¹ Zeruzalemu minacogo fle nin ye: Zuda masace Sedesiyasi ta masaya san konontonnan na, o san karo tannan na, Babiloni masace Nebukadinesari ni a ta

kerεkejama bεε nana Zeruzalemu kama, ka na dugu lamini. ² Sedesiyasi ta masaya san tan ni kelennan na, a karo naaninan na, o karo tere kōnōntonnan na, o ka wo bō kogo ra. ³ O kera minke, Babiloni masace ta fagamaw bεε tagara ka taga sigi dugu donda ra, da min bε wele ko Cεmance da; o fagamaw tun ye Nerigali Sareseri ye, min tun ye kerεkejama jamōgo ye, ani Samugari Nebu, ani Sarisekimu, min tun ye masaso kōrosibagaw kuntigi ye, ani Babiloni masace ta jamana jamōgo tōw bεε.

⁴ Zuda masace Sedesiyasi ni kerεkecew bεε ka o ye minke, o ka masace ta nanko sira ta ka bori ka bō dugu kōnō su fe; da min bε kogo fla ce ma, o bōra o fe, ka taga Zuriden kenεgbε sira ta. ⁵ Nka Babilonikaw ta kerεkejama ka o gben; o tagara kun Sedesiyasi ni kerεkecew ra Zeriko kenεgbeyōrō ra. O ka o mina ka taga ni o ye Babiloni masace Nebukadinesari fe Ribila, Hamati jamana ra; o k'a ta kiti tige. ⁶ Babiloni masace ka Sedesiyasi dence kannatige a yere ja na Ribila. A ka Zuda mara jamōgow bεε kannatige fana. ⁷ O ka Sedesiyasi yere padenw ci, k'a siri ni siranεge jōrōkōw ye, ka taga ni a ye Babiloni. ⁸ Babilonikaw ka tasuma don Zuda masaso ra k'a jeni, ani mōgo tōw ta bonw; o ka Zeruzalemu laminikogow benben.

⁹ Mōgo minw tun tora dugu kōnō, ani minw tun tagara o yere di, ani mōgo tō minw tun tora, masaso kōrosibagaw kuntigi Nebuzaradan ka olugu ce ka taga ni o ye Babiloni. ¹⁰ Nka minw tun ye dεsebagatōw ye mōgow ce ra, foyi tun te minw boro, masaso kōrosibagaw kuntigi Nebuzaradan ka olugu to Zuda mara ra, ka rezensunw, ani forow di o ma o wagati yere ra.

O ka Yeremi labo kaso ra

¹¹ Babiloni masace Nebukadinesari tun kumana masaso kōrosibagaw kuntigi Nebuzaradan fe Yeremi ta ko ra, k'a fō a ye ko: ¹² «I janto a ra, k'a kōrosi, i kana kojugu ke a ra; ni a ka min fō, i ye o ke a ye.» ¹³ O ra, Nebuzaradan min tun ye masaso kōrosibagaw kuntigi ye, ani Nebusaziban min tun ye masaso kōrosibagaw jamōgo ye, ani Nerigali Sareseri min tun ye kerεkejama jamōgo ye, ani Babiloni masace ta jamana jamōgo tōw bεε, ¹⁴ olugu ka mōgo dō ci ka taga Yeremi labo masaso kōrosibagaw ta lu kōnō, k'a karifa Gedaliya ma, min ye Safan dence Ayikamu dence ye, ko a ye taga ni a ye a ta so. O ra Yeremi tora ni mōgo tōw ye yi.

Ala ka layiri ta Ebedi Meleki ye

¹⁵ Wagati min na Yeremi tun bε kaso ra masaso kōrosibagaw ta lu kōnō, Matigi Ala tun ka kuma dō lase a ma, ko: ¹⁶ «Taga a fō Etiyopikace Ebedi Meleki ye ko Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <A fle, ne tun ka min fō nin dugu ta ko ra, ne bena o ke dugu ra; a bena ke kojugu le ye, kopuman te. A bena ke a wagati ra i yere ja na. ¹⁷ Nka o lon na, ne bena ele kisi; Matigi Ala ko ten. I bε siranna mōgo minw ja, i tena don olugu boro. ¹⁸ Ne bena i bōsi ka bō o boro; o tena i faga ni kerεkemuru ye. I ta kisiri le bε ke i ta nafa ye, sabu i lara ne ra. Matigi Ala ko ten.> »

40

Yeremi tora Gedaliya kōrō Misipa

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma; o y'a sōrō masaso kōrosibagaw kuntigi Nebuzaradan tun ka Yeremi labo kaso ra k'a lataga ka bō Rama. Lon min a tun bε tagara Yeremi labla, o y'a sōrō Yeremi tun sirinin lo ni negejōrōkō ye; a tun bε Zeruzalemukaw, Zuda mara mōgo minanin tōw ce ra, o tun bena taga ni minw ye Babiloni.

² Masaso kōrosibagaw kuntigi ka Yeremi labo o mōgow ce ra, k'a fō a ye ko: «Matigi Ala, i ta Ala tun ka nin kojugu ko fō nin yōrō kama. ³ Matigi Ala tun ka min fō, o le sera, a ka o le ke, sabu aw ka jurumun ke Matigi Ala ja kōrō, aw ma sōn k'a kan lamεn. O kosōn a tun ka ko min fō, o ko ka aw sōrō. ⁴ Ayiwa, sisan ne bena

negejorokow bo i boro ra. Ni i b'a fe ka taga ni ne ye Babiloni, o be se ka ke; ne bena ne janto i ra. Nka ni i t'a fe ka taga ni ne ye fana Babiloni, i ye to yan. Jamana bee lajennin fle i ja korɔ, ni yoro min ka i diya, ni yoro min ka ben i ma, i ye taga yi.»

⁵ Ayiwa, i n'a fo Yeremi tun te do fora, Nebuzaradan ko a ma ko: «Sekɔ ka taga Gedaliya fe, min ye Safan dence Ayikamu dence ye; Babiloni masace ka ale le sigi Zuda mara duguw kunna. Taga to ni ale ye mogɔ tow ce ra yi; walama ni yoro o yoro ka ben i ma i ye taga yi.» Masaso korosibagaw kuntigi ka domunifenw ni bonyafen dow di Yeremi ma, k'a bla ka taga. ⁶ Yeremi tagara Ayikamu dence Gedaliya fe Misipa, ka taga to ni ale ni mogɔ tow ye, mogɔ minw tun tora jamana konɔ.

Zuda mara mogow tagara lajen Gedaliya korɔ

⁷ Zuda mara kerekuntigi minw bee tun be kongokonyorow ra, olugu ni o ta kerekew nana a men ko Babiloni masace ka Ayikamu dence Gedaliya le sigi jamana kunna, janko a ye jamana desebagatow korosi, cew, ani musow, ani denmisenw, o tun ma taga ni minw ye Babiloni.

⁸ O tagara Gedaliya fe Misipa. O mogow tun ye Netaniya dence Sumayila ye, ani Kareya dencew, minw ye Yohanan ni Yonatan ye, ani Tahumeti dence Seraya, ani Efayi dencew, minw be bo Netofa, ani Yezaniya, min ye Mahakaka do dence ye. O ni o ta kerekew tun nana jogon fe. ⁹ Gedaliya, min ye Safan dence Ayikamu dence ye, ale karira o mogow ni o ta kerekew ye; a k'a fo o ye ko: «Aw kana siran ka to Babilonikaw ta fanga korɔ. Aw ye to jamana konɔ yan, ka baara ke Babiloni masace ye; aw ta hera be o le ra. ¹⁰ Ne yere bena sigi Misipa; ni Babilonikaw ka an jininka fen o fen na, ne bena o jaabi aw togɔ ra. Aw koni, aw ye aw ta rezenw ji bo, ka aw ta samiyayiridenw tige, ka o turu bo, ka o mara minan dow konɔ. Aw be dugu minw na, aw ye to o duguw ra.»

¹¹ Yahudiya minw bee tun be Mohabu mara ra, ani Amankaw ta mara ra, ani Edomu mara ra, ani jamana tow bee ra, olugu fana nana a men ko Babiloni masace ka mogɔ dow to Zuda mara ra, ka Safan dence Ayikamu dence Gedaliya sigi olugu kunna. ¹² O Yahudiyaw tun janjanna ka taga yoro minw bee ra, o bee nana ka bo o yorow ra. O nana sigi Zuda mara ra, Gedaliya korɔ, Misipa. O ka sene ke ka rezenji caman soro, ani samiyayiriden caman.

Gedaliya fagako fora (Masacew flanan 25.25-26)

¹³ Kareya dence Yohanan ni kerekuntigi minw bee tun be kongokonyorow ra, olugu nana Gedaliya fe Misipa, ¹⁴ ka na a fo a ye ko: «Ele m'a lon ko Amankaw ta masace Baalisi ka Netaniya dence Sumayila ci ka na i faga wa?» Ayiwa, Ayikamu dence Gedaliya ma la o ta kuma ra. ¹⁵ O ko, ka o to Misipa yi, Kareya dence Yohanan k'a fo Gedaliya ye tuun, dogo ra, ko: «A to ne ye taga Netaniya dence Sumayila faga; mogɔ si tena bo a kala ma. Mun koson i b'a to a be i faga, k'a to Yahudiya minw nana lajen i korɔ, olugu ye janjan tuun, k'a to Zuda mara to ye halaki?» ¹⁶ Nka Ayikamu dence Gedaliya ka Kareya dence Yohanan jaabi ko: «I kana o ko jogon ke, sabu ele be min fora Sumayila ta ko ra, o te can ye.»

41

Sumayila ka Gedaliya faga

¹ San karo wolonflanan na, Elisama dence Netaniya dence Sumayila, min tun ye masaceden ye, ani masace ta pamogɔ do, ale nana Ayikamu dence Gedaliya fe Misipa ni ce tan ye. O ni Gedaliya ka domuni ke jogon fe Misipa yi. ² Ka o to domuni na, Sumayila ni ce tan min tun be ni a ye, olugu wurira ka ben Gedaliya kan, min tun ye Safan dence Ayikamu dence ye, k'a faga ni kerekemuru ye; Babiloni masace tun ka

mogɔ min sigi jamana kunna, o ka o faga. ³ Yahudiya min o min tun be ni Gedaliya ye Misipa, Sumayila ka olugu bee faga fana, ani Babilonikaw ta kerekeden minw tun be yi.

Sumayila ka Ala batobaga ce biseegi faga

⁴ Gedaliya fagari tere flanan, k'a soro mogɔ si tun ma bo foyi kala ma folo, ⁵ ce biseegi nana ka bo Sikemu, ani Silo, ani Samari. O tun ka o bonbosiw li, ka o ta faniw faranfaran, ka o fari tigetige ni muru ye. Siman sarakaw* ni wusunan sarakaw* le tun be o boro; o tun be nana o sarakaw bo Matigi Ala ta batoso konɔ.

⁶ Netaniya dence Sumayila bora Misipa ka taga o mogow kunben; a tagato tun be kasira. A tagara se o ma minke, a ko o ma ko: «Aw ye na Ayikamu dence Gedaliya fe!» ⁷ Nka o tagara se dugu konɔ minke, Netaniya dence Sumayila ni a ta mogow ka o mogow kannatige, ka o suw firi dinga do konɔ. ⁸ Nka ce tan tun be o mogow ra, olugu ko Sumayila ma ko: «I kana anw faga, sabu domunifenw dogonin be an fe forow konɔ; siman be an fe, ani turu, ani li.» O ra, Sumayila ka o balemaw faga ka olugu ce tan to yi.

⁹ Sumayila tun ka Gedaliya ni mogɔ minw faga, a tun ka o suw bee firi dinga min konɔ, masace Asa le tun ka o dingaba sogi ka o ke a dogoyoro ye, wagati min ale ni Izirayeli masace Bahesa tun be kere ra. Netaniya dence Sumayila ka o dinga le fa ni mogow suw ye.

¹⁰ Mogɔ to minw tun tora Misipa, Sumayila ka olugu mina ka taga ni o ye; Zuda masace denmuso dow tun be o ra, ani mogɔ to minw bee tun tora Misipa; Babiloni masaso korosibaga Nebuzaradan tun ka olugu karifa Ayikamu dence Gedaliya ma. Netaniya dence Sumayila ka olugu mina ka bo ni o ye, ka taga Amonkaw ta jamana ra.

Yohanan ka mogow bosi ka bo Sumayila boro

¹¹ Netaniya dence Sumayila tun ka kojugu minw bee ke, Kareya dence Yohanan ni a ta kerekuntigiw bee ka o men. ¹² O ka o ta kerekecew bee lajen ka taga Netaniya dence Sumayila kama. O tagara a soro Gabahon ta jiba yoro ra. ¹³ Sumayila tun ka mogɔ minw mina ka gban a yere ko, olugu ka Kareya dence Yohanan ni a ta kerekuntigi nato ye minke, o diyara olugu ye kosebe. ¹⁴ Sumayila tun ka o mogɔ minw mina Misipa, olugu ka o ko don Sumayila ra, ka seko ka na fara Kareya dence Yohanan kan. ¹⁵ Nka Netaniya dence Sumayila ni a ta ce seegi sera ka bosi Yohanan ra, ka bori ka taga Amonkaw fe.

¹⁶ Netaniya dence Sumayila tun ka mogɔ minw mina ka bo Misipa, Ayikamu dence Gedaliya faganin ko, Kareya dence Yohanan ni a ta kerekuntigiw ka o mogow ta ka o bla o yere ko; kerekedenw tun be o ra, ani musow, ani denmisenw, ani masaso namogɔ dow. O bora ni o ye Gabahon ka taga. ¹⁷ O ka sira ta, ka taga lo Kimamu ta lonanjigibon yoro ra, Betlehemu kere fe, ka soro ka sira ta ka ke taga ye Misiran, ¹⁸ Babilonikaw nasiran koson; sabu Netaniya dence Sumayila tun ka Ayikamu dence Gedaliya faga, k'a soro Babiloni masace le tun ka ale sigi Zuda mara kunna.

42

Yeremi ko mogow kana taga Misiran

¹ Ayiwa, Zuda ta kerekejama kuntigiw bee, ani Kareya dence Yohanan, ani Hosaya dence Yezaniya, ani mogɔ tow bee, k'a ta mogɔ fitiniw na ka taga a bla mogobaw ra, o bee tagara ² cira Yeremi fe ka taga a fo a ye ko: «Sabari ka an ta makarikan men; an mogɔ to minw tora, an b'a fe i ye Matigi Ala, i ta Ala daari an ye; sabu an tun ka ca, nka sisan an to tora fitini doron, i ko i yere na b'a ra cogo min na. ³ An ka kan ka sira min ta, ani an ka kan ka min ke, an b'a fe Matigi Ala ye o yira an na.»

⁴ Cira Yeremi k'a fɔ o ye ko: «Ne k'a mɛn; ne bɛna Matigi Ala, aw ta Ala daari aw ye, i n'a fɔ aw k'a fɔ cogo min na. Ni Matigi Ala nana fɛn o fɛn fɔ, ne bɛna o lase aw ma; ne tɛna foyi dogo aw ma.» ⁵ Olugu fana ko Yeremi ma ko: «Ni Matigi Ala, i ta Ala nana i ci ni kuma o kuma ye an fɛ, ni an ma o sira tagama, o tuma Matigi Ala ye kɛ an seere ye ka an jaraki, ka kɛna ni a ta can ni a ta kankelentigiya ye. ⁶ A bɛna min fɔ, ni o diyara an ye o, walama ni a belɛn ma diya an ye o, an kɔni ka i ci Matigi Ala, an ta Ala min fɛ, an bɛna ale kan le mɛn; sabu ni an ka Matigi Ala, an ta Ala kan mɛn, an ta hɛra bɛna bɔ o le ra.»

⁷ Ayiwa, tere tan tɛmɛnin kɔ, Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma. ⁸ Yeremi ka Kareya dɛncɛ Yohanan wele, ani kɛrɛkɛjama kuntigi minw bɛɛ tun bɛ ni a ye, ani mɔgɔ tɔw bɛɛ, k'a ta mɔgɔ fitiniw na, ka taga a bla mɔgɔbaw ra. ⁹ A k'a fɔ o ye ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, aw tun ka ne ci min fɛ ko ne ye aw ta makarikanw lase a ma, ale ko: ¹⁰ <Ni aw tora nin jamana ra yan, ne bɛna aw lɔ le, ne tɛna aw cici; ne bɛna aw turu le, ne tɛna aw bɔn; ne tun ka kojugu min kɛ aw ra, ne bɛna ne ta miiriya yɛlɛma ka o dɛbla. ¹¹ Babilɔni masacɛ min pasiran bɛ aw ra, aw kana siran ale na. Aw kana siran a na, Matigi Ala ko ten, sabu ne bɛ ni aw ye, janko ka aw kisi, ka aw bɔsi ka bɔ a boro. ¹² Ne bɛna hina aw ra; ni o kɛra, ale bɛna hina aw ra k'a to aw ye sekɔ aw ta dugukolo kan.> »

¹³ Yeremi k'a fɔ tuun ko: «Nka ni aw ko: <An tɛ sigi nin jamana ra!> Ni aw ma Matigi Ala, aw ta Ala kan mɛn, ¹⁴ ni aw ko: <An tɛ sɔn, an bɛ taga Misiran jamana le ra, an tɛna kɛrɛ ye yɔrɔ min na, an tɛna kɛrɛkɛdenw ta burufiyɛkan mɛn yɔrɔ min na, an tɛna fɔn domuni na yɔrɔ min na; an bɛna taga sigi o yɔrɔ le ra.> ¹⁵ O tuma aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn, aw Zuda mara mɔgɔ tɔ minw tora! Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Ni aw k'a latigɛ ko aw bɛ taga Misiran, ka taga sigi yi, ¹⁶ aw bɛ siranna kɛrɛkɛmuru min na, o bɛna taga aw sɔrɔ Misiran jamana ra yi; aw bɛ hamina kɔngɔ ko min na, o bɛna tugu aw kɔ Misiran, aw fana bɛna sa yi le. ¹⁷ Aw ra minw bɛɛ bɛna a latigɛ ko o bɛ taga Misiran ka taga sigi o yɔrɔ ra, olugu bɛɛ bɛna faga kɛrɛkɛmuru ni kɔngɔ ni banajuguw boro. O ta mɔgɔ si tɛna to o kɔ; ne bɛna kojugu min ben o kan, o si tɛna kisi ka bɔ o ra, o si tɛna bɔsi.> »

¹⁸ Yeremi k'a fɔ tuun ko: «Sabu Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Ne ta dimi ni ne ta jusugban bɛna Zeruzalɛmukaw kan cogo min na, ni aw ka taga Misiran, ne ta jusugban bɛna ben aw kan o cogo kɛlɛn le ra. Aw tɔgɔjugu bɛna fɔ, aw ta ko bɛna kɛ jatigɛkoba ye mɔgɔw fɛ, aw bɛna kɛ siya danganin ye, ka kɛ mafiyɛnyarifɛn ye mɔgɔw fɛ. Aw fana na tɛna la nin yɔrɔ kan tuun.> »

¹⁹ «E, aw Zuda mara mɔgɔ tɔw, Matigi Ala bɛ o le fɔ aw ye, ko: <Aw kana taga Misiran, aw y'a lɔn ka la a ra ko ne ka aw lasɔmi bi. ²⁰ Aw ka aw yɛrɛ lafiri kɔsɛbɛ, sabu aw yɛrɛ le ka ne ci Matigi Ala, aw ta Ala fɛ ko: Matigi Ala, an ta Ala daari an ye; ni Matigi Ala, an ta Ala ka na fɛn o fɛn fɔ, o lase an ma, an bɛna a kɛ!> ²¹ Ayiwa, ne kɔni k'a fɔ aw ye bi, nka aw tɛ Matigi Ala, aw ta Ala kan lamɛna, sabu a bɛ ne ci aw fɛ ni kuma o kuma ye, aw tɛ o si lamɛn. ²² Sisan kɔni, aw y'a lɔn ka la a ra, ko aw b'a fɛ ka taga sigi o jamana min na, kɛrɛkɛmuru ni kɔngɔ ni banajuguw le bɛna aw faga o yɔrɔ ra yi.»

43

Yeremi minana ka taga Misiran

¹ Ayiwa, Yeremi ka nin kumaw bɛɛ fɔ mɔgɔw bɛɛ ye; Matigi Ala, min ye o ta Ala ye, ale tun ka Yeremi ci o fɛ ni nin kumaw bɛɛ le ye, Matigi Ala, o ta Ala ta kumaw. ² O kumaw fɔnin kɔ, Azariya min ye Hosaya dɛncɛ ye, ani Yohanan min ye Kareya dɛncɛ ye, ani yɛrɛyirabaga tɔw bɛɛ ko Yeremi ma ko: «Ele bɛ faninya le fɔra; Matigi Ala, an ta Ala ma i ci ko i ye na a fɔ an ye ko: <Aw kana taga Misiran ka taga sigi o yɔrɔ ra!>

³ Neriya dence Baruki le be ele kononosura anw kama, janko ka an di Babilonikaw ma, o ye an faga, walama ka an mina ka taga ni an ye Babiloni.»

⁴ Kareya dence Yohanan, ani kerekajama kuntigi tow bee, ani mogow tow bee, o si ma son ka Matigi Ala kan men, ka to Zuda mara ra. ⁵ Kareya dence Yohanan, ani kerekajama kuntigi tow bee ka Zuda mara mogow tow bee lajen, ani minw tun minana ka taga siya tow ce ra, ni o ksegira ka na sigi Zuda mara ra tuun, ⁶ ce w, ani musow, ani denmisenw, ani masace denmusow, ani masaso korosibaga Nebuzaradan tun ka mogow minw bee karifa Gedaliya ma, min ye Safan dence Ayikamu dence ye; o ka cira Yeremi fana fara o kan, ani Neriya dence Baruki. ⁷ O tagara Misiran jamana ra, sabu o ma son Matigi Ala kumakan ma. O tagara, ka taga se Tapanesi.

Ko minw bena se Misiran jamana ma

⁸ Ka Yeremi to Tapanesi, Matigi Ala k'a ta kuma lase a ma, ko: ⁹ «Kabakuruba dow ta, ka o dogo bogow ra biriki gbasiyow ra, Farawona ta masaso donda na fe, Tapanesi; o ke Zuda mara mogow na na. ¹⁰ O ko, i y'a fo o ye ko Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Aw y'a fe, ne bena taga ne ta baarden, Nebukadinesari, Babiloni masace wele ka na. Ne bena a ta masasiginan sigi nin kabakuruw le kan, ne ka nin kabakuru minw dogo bogow ra. A bena a ta masa fanibon lo nin kabakuruw kunna. ¹¹ A bena na ben Misiran jamana kan; minw ka kan ni saya ye, saya be olugu ta, minw ka kan ni minari ye, olugu be mina ka taga, minw ka kan ni kerekemuru ye, kerekemuru be olugu faga! ¹² Ne bena a to a ye tasuma don Misirankaw ta alaw ta batosow ra, ka o jeni, ka o ta jow ce ka taga ni o ye. Sagagbenbaga be a ta deregeba melege a yere ra* cogo min na, a bena Misiran jamana natorow ce ka o mini a yere ma ten le, ka sorow ka bo ka taga ni a yere ye pasuma ra. ¹³ Jo min ye tere tagamasiyen ye, o ta batoso min be Misiran jamana ra, a bena o jo ta kabakuruanw cici, ka tasuma don Misirankaw ta alaw ta batosow ra ka o jeni.» »

44

Ala ka min fo Zuda mara mogow ta ko ra

¹ Ala ka nin kuma fo Yeremi ye Misiran jamana Yahudiyaw bee ta ko ra, olugu minw tun siginin be Migidoli, ani Tapanesi, ani Menfisi, ani Patorosi mara ra; a ko:

² «Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Ne ka kojugu minw bee lase Zeruzalemu ni Zuda dugow tow bee ma, aw ka o bee ye. Bi o duguw bee kera tomow ye, mogow si te yi tuun. ³ O kera o mogow ta kojuguw le koson. O ka ne jusu bo, sabu o tagara wusunan sarakaw* bo ala werew ye, ka o bato, olugu yere tun ma ala minw lon, aw ni aw bemaw si tun ma ala minw lon. ⁴ K'a sorow ne ta baardenw, minw ye ciraw ye, ne tun ka olugu bee ci aw fe; ne tun be o ci aw fe lon o lon, k'a fo aw ye ko aw kana nin ko haramuninw ke, ne be nin ko minw koninya. ⁵ Nka o ma ne lamem, o ma son ka o toro malow ne ta kuma ra, o ma nimisa ka o ta kojuguw dabra, o ma wusunan sarakaw bori dabra ala werew ye. ⁶ O koson ne ta jusugban ni ne ta dimi tasuma wurira ka Zuda duguw, ani Zeruzalemu dugukonosiraw bee mina, ka o bee ke tomow ye, ani yow lakolonw, i n'a fo aw yere na b'a ra cogo min na bi.» »

⁷ Yeremi k'a fo tuun ko: «Ayiwa, sisan, Matigi Ala, Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Mun koson aw ka nin kojuguba jagon lase aw yere ma, k'a to nin ce w, ani nin musow, ani nin denmisenw, ani nin denfitiniw ye tige ka bo Zuda mara mogow ra, fo ka taga aw komogow bee ban? ⁸ Aw ka ne jusu bo ni aw ta kewalew ye, ka wusunan sarakaw bo ala werew ye Misiran jamana ra, aw nana sigi o jamana min na. O ra,

* 43:12 43.12 A fora Kitabu dow konow ko: I ko sagagbenbaga be a ta deregeba yuguyugu ka kinnifenw bo a ra cogo min na.

aw bɛna aw yɛrɛ halaki, ka kɛ siya danganin ye, ka kɛ mafiyɛnyarifen ye dugukolo siya tɔw bɛɛ cɛ ra.

⁹ «Yala aw jinana aw bɛmaw ta terenbariyakow kɔ wa, ani Zuda masacɛw ni o ta musow ta terenbariyakow, ani aw yɛrɛw ni aw ta musow ta terenbariyakow, aw ka o ko minw kɛ Zuda mara ra, ani Zeruzalɛmu dugukɔnɔsiraw ra? ¹⁰ Nka fɔ ka na se bi ma, o ko ma digi mɔgɔ si ra, ne jasiran ma kɛ mɔgɔ si ra. Ne tun ka ne ta sariyaw, ani ne ta cifɔnin minw yira aw ni aw bɛmaw ra, mɔgɔ si ma o sira tagama.»

¹¹ «O kosɔn Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Ne b'a latige ko ne bɛna kojugu kɛ aw ra, ka Zuda mara bɛɛ halaki. ¹² Zuda mara mɔgɔ tɔ minw k'a latige ka na sigi Misiran jamana ra yan, ne bɛna olugu bɛɛ halaki Misiran jamana ra yan; kerekemuru ni kɔngɔ bɛna o faga. O bɛɛ bɛna halaki, k'a ta mɔgɔ fitiniw na ka taga a bla mɔgɔbaw ra; kerekemuru ni kɔngɔ bɛna o halaki. Tɔgɔjugu, ani jatigekoba, ani danga, ani mafiyɛnyari, o ta bɛna kɛ o le ye. ¹³ Minw nana sigi Misiran jamana ra, ne bɛna wuri olugu kama, i ko ne tun wurira Zeruzalɛmukaw kama cogo min na, ka o faga ni kerekemuru ni kɔngɔ ni banajuguw ye. ¹⁴ Zuda mara mɔgɔ tɔ minw nana sigi Misiran jamana ra, o mɔgɔw si tɛna bɔsi, o si janaman tɛna to. Minw tun b'a miiri ko olugu bɛna sekɔ Zuda mara ra tuun, ka taga sigi yi, sabu o yɔrɔ lɔgɔ bɛ o ra, olugu si tɛna sekɔ yi tuun, fɔ mɔgɔ dama dama dɔrɔn.» »

Batofɛn wɛrɛw ta ko

¹⁵ Ayiwa, cɛ minw bɛɛ tun k'a lɔn ko o ta musow bɛ wusunan sarakaw* bɔra ala wɛrɛw ye, ani muso caman minw bɛɛ tun lajennin bɛ o yɔrɔ ra, ani mɔgɔ tɔ minw bɛɛ tun bɛ Patɔrɔsi, Misiran jamana ra yi, olugu ka Yeremi jaabi ko: ¹⁶ «I bɛ kuma min fɔra an ye Matigi Ala tɔgɔ ra, an tɛna o lamɛn i fɛ! ¹⁷ An yɛrɛ da ka fɛn o fɛn fɔ, an bɛna o le kɛ: An bɛna wusunan sarakaw bɔ sankolo masamuso* ye, ka rɛzɛnji sarakaw* bɔ a ye, i n'a fɔ anw ni an bɛmaw, ani an ta masacɛw, ani an ta jamana jamɔgɔw tun bɛ deri k'a kɛ cogo min na Zuda duguw ra, ani Zeruzalɛmu dugukɔnɔsiraw ra. O wagati ra an tun bɛ domuni sɔrɔ fɔ ka wasa, an tun bɛ hɛra ra, kojugu si tun tɛ an kan. ¹⁸ Nka kabini an ka wusunan sarakaw bɔri dabla sankolo masamuso ye, ka rɛzɛnji sarakaw dabla, fɛn bɛɛ dɛsɛra an fɛ, kerekemuru ni kɔngɔ le bɛ an halakira.»

¹⁹ Musow fana ko: «Ni anw bɛ wusunan sarakaw bɔ sankolo masamuso ye, ka rɛzɛnji sarakaw bɔ a ye, yala an bɛ o kɛra an cɛw jina ma le wa? Olugu yɛrɛ k'a lɔn ko an bɛ takula lalaga a ye, ka o kɛ a bisigiya ye, ka rɛzɛnji sarakaw bɔ a ye.»

²⁰ Ayiwa, mɔgɔ minw bɛɛ tun ka nin kumaw kɛ ka Yeremi jaabi, cɛw, ani musow, Yeremi k'a fɔ olugu bɛɛ ye ko: ²¹ «Aw tun ka wusunan saraka minw bɔ Zuda duguw kɔnɔ, ani Zeruzalɛmu dugukɔnɔsiraw ra, aw ni aw bɛmaw, ani aw ta masacɛw, ani aw ta jamana jamɔgɔw, ani jamana mɔgɔw bɛɛ, yala Matigi Ala ma a hakiri to o kow ra wa? A ma o kow jate wa? ²² Matigi Ala ma na se ka aw ta kɛwalejuguw muɓu tuun, ani aw ka ko haramunin minw kɛ; o kosɔn aw ta jamana kɛra tomo ye, ka kɛ jatigekoba ye, k'a kɛ yɔrɔ danganin ye, mɔgɔ si tɛ sigi yɔrɔ min na tuun, i n'a fɔ aw yɛrɛ ja b'a ra cogo min na bi. ²³ Aw ka o wusunan sarakaw bɔ, ka jurumun kɛ Matigi Ala ja kɔrɔ minke, ani aw ma sɔn ka Matigi Ala kan mɛn minke, ani aw ma sɔn ka a ta sariyaw, ani a ta cifɔninw, ani a ta ciw sira tagama minke, o le kosɔn nin kojuguw sera aw ma, i ko aw yɛrɛ ja b'a ra cogo min na bi.»

²⁴ Ayiwa, o kɔ, Yeremi k'a fɔ mɔgɔw bɛɛ lajennin ye, ani musow bɛɛ ye, ko: «Aw Zuda mara mɔgɔ minw bɛɛ bɛ Misiran jamana ra yan, aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn! ²⁵ Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Aw ni aw musow da tun ka kuma min fɔ, aw yɛrɛ boro ka o kuma dafa; aw tun ko: An ka dajuru minw ta ko an bɛna

* **44:17** 44.17 Sankolo masamuso, o ye jo dɔ tɔgɔ ye. Aw ye Yeremi 7.18 fle.

wusunan sarakaw* ni rezenji sarakaw* bo sankolo masamusu ye, sigiya t'a ra, an bena o dajuruw dafa.> Ayiwa, aw bena aw ta dajuruw dafa yere le kosebe; aw da ka min fo, aw bena o ke yere le kosebe! ²⁶ Aw Zuda mara mog'o minw bee siginin be Misiran jamana ra yan, aw ye Matigi Ala ta kuma lamen; Matigi Ala ko: Ne be kari ne yere togoba ra, ko Zuda mara mog'o si tena ne togo wele a da ra tuun! Misiran jamana bee kon'o, mog'o si tena a fo tuun ko: <Ne be kari Dunupa tigi Ala panaman togo ra!> ²⁷ Sabu ne bena ne hakiri to o ra janko ka kojugu le ke o ra, ne tena kopuman ke o ye. Zuda mara mog'o minw bee be Misiran jamana ra yan, olugu bee bena halaki kerekemuru ni kong'o sababu ra, fo ka taga o bee ban pewu! ²⁸ Mog'o dama dama doron le bena bos'i kerekemuru boro, ka bo Misiran jamana ra, ka seko ka taga Zuda mara ra; nka Zuda mara mog'o tow bee, minw bee nana Misiran jamana ra ka na sigi yan, olugu koni bena a lon min ta kuma bena ke can ye: ni ne ta kuma lo, walama ni olugu ta kuma lo.

²⁹ «Ayiwa, a fle, Matigi Ala ko ten, tagamasiyen min bena a yira ko ne bena wuri aw kama nin yoro ra, janko aw y'a lon ko ne ka ko min fo ko o bena aw soro, o tagamasiyen ye nin ye: ³⁰ Matigi Ala ko: <A fle, Hofira min ye Misiran masace Farawona ye, ne bena ale don a juguw boro, a jugu minw b'a fagayoro pinina, i n'a fo ne ka Zuda masace Sedesiyasi don Babiloni masace Nebukadinesari boro cogo min na, min tun ye a jugu ye, ni a tun be a fagayoro pinina.> »

45

Yeremi ka Baruki ladi

¹ Ciru Yeremi ka nin kumaw fo Neriya dence Baruki ye, wagati min na Baruki tun be Yeremi ta kuma foninw sebera gbolokitabu kan; o kera Yoziyasi dence Yehoyakimu, Zuda masace ta masaya san naaninan na; a ko:

² «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala be nin kuma le fo ele Baruki ye, ko: ³ Ele b'a fora ko: <Bon'o ka ne soro, sabu Matigi Ala be jusukasi do le farara ne ta dimi kan. Ne be nunana fo ka ne baraka ban, ne te nasuma sorora.>

⁴ «A fo Baruki ye ko Matigi Ala ko: <A fle, ne tun ka min lo, ne bena o ci, ne tun ka min turu, ne bena o bon; jamana bee lajennin bena ke ten le. ⁵ Yala ele belen bena ke kobaw le miiri ye tuun wa? I kana o miiri, sabu ne bena kojugu ben adamaden bee kan, Matigi Ala ko ten; nka ni ele koni ka taga yoro o yoro, ne bena i bos'i, ka i kisiri ke i ta nafa ye.> »

Ala bena toro min lase siya tow ma

46

(46-51)

Misirankaw desera o juguw koro

¹ Matigi Ala ka kuma min lase cira Yeremi ma siyaw ta ko ra, o le ye nin ye:

² Nin le fora Misiran jamana ni Misiran masace Neko ta ko ra, min ye Farawona ye. Ka o to Efirati ba koro, Karikemisi, Babiloni masace Nebukadinesari ka se soro Farawona kan; o kera Zuda masace Yehoyakimu, Yoziyasi dence ta masaya san naaninan na. A ko:

³ «Aw ye negebennan fitiniw, ani negebennanbaw laben, ka bo ka taga kere ra!

⁴ Aw ye sow siri wotorow ra!

Sotigiw, aw ye don sowotorow kon'o!

Aw ye aw ta negefugulaw biri aw kun na ka lo!

Aw ye aw ta bijnaw dabo!

Aw ye aw ta negederegew don aw yere ra!

5 «E, ne ja be mun le yera tan?
E, o ja tigera, o be sekora ni o ko ye!
O juguw ka se soro o ta kerekerecfariw kan.
O borira o, ka bori;
hali o te o ko flera tuun!
Siranyaba be fan bee ra,
Matigi Ala ko ten!

6 Hali minw sen ka teli, olugu te sera ka bori;
cfariw te sera ka bosi.
O be talontalonna ka benben.
Efirati bada ra, sahiliyanfan na.

7 «Jontigi le ye nin ye, min be wurira i ko Nili jikuruw,
i ko ba min jiw be serira ka bo kene ma?

8 «Misiran jamana le be wurira i ko Nili jikuruw,
i ko ba min jiw be serira ka bo kene ma.
A ko: <Ne bena wuri ka woyo fo ka dugukolo datugu;
ne bena duguw ni dugumogow bee halaki.>

9 «Sow, aw ye girin,
sowotorow, aw ye bori,
cfariw, aw ye bo:
Etiyopi jamana taw, ani Puti jamana taw,
aw minw be negebennan minacogo lon;
Ludi jamana taw,
aw minw be se kalanbon na!

10 «O lon ye Fangatigi, Matigi Ala ta le ye;
a ta dimibolon lo,
lon min a b'a dimibo a juguw ra.
Kerekemuruw bena domuni ke fo ka fa,
ka jori min ka fa;
sabu Fangatigi, Matigi Ala be saraka le bora
sahiliyanfan jamana ra, Efirati ba fan na.

11 «Aw ye taga Galadi mara ra ka taga fla munta do jini,
aw Misiran jamana mogow!
Aw be fla caman kera aw yere ra gbansan,
o si tena aw keneya!

12 Siya tow ka aw ta maroya ko men,
aw kulekan ka dunupa yoro bee fa;
sabu cfari do borito be taga talon cfari do were ra,
o fla bee be ben jogan fe.»

Babilonikaw bena min ke Misirankaw ra

13 Matigi Ala ka kuma min lase cira Yeremi ma Babiloni masace Nebukadinesari ta nako ra, ale min bena na Misiran jamana halaki; a ko:

14 «Aw ye nin fo Misiran,
aw y'a lase Migidoli fana,
aw y'a lase Menfisi ni Tapanesi!
Aw y'a fo ko: <Aw ye wuri, aw ye aw yere laben,

sabu kerekemuru be cenri kera ka aw lamini.>

¹⁵ Mun koson aw ta jo Apisi* borira?

Aw ta misitoran lonin ma se ka to, sabu Matigi Ala ka a laben.

¹⁶ A bena a to mogon caman sen ye talon; o be benben mogon kan;

o b'a fo mogon ma ko: <An ye wuri ka taga an ta mogow fe,

an ye taga an worojamana ra,

an ye bo nin kerekemurujuguw koru.>

¹⁷ Ni o sera yi, o b'a fo Farawona ma ko:

<Misiran masace te foyi ye, ni mankankoloncibaga te;

a ta wagati temena a kan ka ban!>

¹⁸ «Ne be kari, ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye,

Masace ko ten, Masace min togo ye ko Fangatigi Ala.

Tabori kuru be kuru tow kunna cogo min na,

Karimeli kuru be kogoji kunna cogo min na,

a bena na o cogo le ra!

¹⁹ «Aw ye aw ta doniw laben jamana were taga kama,

aw Misiran jamana mogow!

Menfisi dugu bena ke yoro lakolon ye,

ka ke tomo ye, mogon te sigi yoro min na.

²⁰ «Misiran ye misimuso cepuman le ye,

nka limogoba do bena na a kama ka bo sahiliyanfan na.

²¹ O ka kerekeden minw ta sara ra, olugu fana be o ce ra

i ko misiden toroninw.

Nka olugu fana bena o ko don,

o bee bena bori, o tena se ka lo tuun,

sabu o halakilon sera,

o sarawagati sera.

²² O borito mankan te hali sa borito mankan bo;

sabu o juguw be nana ni barakaba le ye;

o be nana o kama

i ko yiritigebagaw be na ni o ta jendew ye cogo min na ka na yiriw ben.

²³ O bena a ta yiritu tige,

Matigi Ala ko ten,

hali ni tufinba lo;

sabu o juguw ka ca ka teme tonw kan,

mogon te se ka o jate.

²⁴ Misiran jamana mogow maroyara,

Ala ka o don sahiliyanfan mogow boro!»

²⁵ Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «A fe, ne bena wuri Amon kama, min ye Tebu mara ta ala ye, ka wuri Farawona kama, ani Misiran jamana kama, ani o ta alaw, ani o ta masacew; ne bena wuri Farawona kama, ani minw be o jigi la ale kan! ²⁶ Minw be o fagayoro pinina, ne bena o don olugu boro. Ne bena o don Babiloni masace Nebukadinesari ni a ta jamana namogow boro. Nka o ko fe, mogow bena sigi Misiran jamana ra tuun, k'a ke i n'a fo a tun be cogo min na folofolo; Matigi Ala ko ten.»

* **46:15** 46.15 Apisi tun ye Misirankaw ta jo do ye, min tagamasiyen tun ye misitoran ye. Kitabu dow kono a sebera ko: aw ta cefariw benna dugu ma.

Izirayeli kisiwagati

27 «Aw Yakuba ta mɔgɔw, ne ta jɔnw, aw kana siran!
 Aw Izirayelimɔgɔw, aw jigi kana tige,
 sabu a fle, ne bena aw kisi ka aw lana ka bɔ fɔ o jamanajan na,
 ka aw ta durujaw kisi ka bɔ o jamana ra,
 o ka o mina ka taga jamana min na.
 Yakuba ta mɔgɔw bena sekɔ ka na,
 ka na laganfiya ni nasuma sɔrɔ,
 mɔgɔ si tena o tɔrɔ tuun.

28 Aw Yakuba ta mɔgɔw, ne ta jɔnw, aw kana siran!
 Matigi Ala ko ten,
 sabu ne be ni aw ye.
 Ne tun ka aw janjan ka taga siya minw bee ce ra,
 ne bena o siyaw bee halaki pewu;
 nka aw kɔni, ne tena aw halaki pewu.
 Ne bena aw koro le ka kapa ni can sira ye,
 sabu ne te se ka aw jarakibari to.»

47*Min fɔra Filisikaw ta ko ra*

1 Matigi Ala ka kuma min lase cira Yeremi ma Filisikaw ta ko ra, sani Farawona ye ben Gazakaw kan, o kuma ye nin ye:

2 Matigi Ala ko:

«A fle, jiw be wurira san fe sahiliyanfan na,
 ka ke i ko ko min ji be woyo fɔ ka bɔ kene ma.
 A bena jamana ni a kɔnɔfenw bee datugu,
 ani duguw ni dugumɔgɔw bee.
 Mɔgɔw be kulera,

jamana mɔgɔw bee be mapumankokanw fɔra.

3 Soce barakamanw girinto senw mankan kosɔn,
 ani sowotorow mankan kosɔn,
 ani sowotorow senw mankan kosɔn,
 hali faw te o ko fle o denw na,
 o baraka bankojugu fe.

4 Filisikaw ta jamana halakilon sera.

Mɔgɔ laban minw tun tora, minw tun be se ka Tiri dugu ni Sidɔn dugu deme,
 o bena olugu bee faga;

sabu Matigi Ala bena Filisikaw ta jamana cen,
 o minw ye Kafitɔri jamana mɔgɔ tɔw ye, kɔgɔji cemayɔrɔ maraw ra.

5 Gazakaw bee kun wulanna!

Asikalɔnkaw mankan te menna tuun.

Aw minw siginin be kenegbeyɔrɔ ra,

aw bena aw fari tigetigeri* dabla tuma juman le sa?

6 «Aw ko: <E, Matigi Ala ta kerɛkemuru,
 ele bena i fagari lalo ka nenekiri tuma juman le sa?
 Don i ta forogo kɔnɔ ten,
 to yɔrɔ kelen na, ka i yere nasuma!>

* 47:5 47.5 O mɔgɔw tun be o kun li, ka o fari tigetige ka kapa ni o ta landaw ye, k'a yira ko kojuguba ka o sɔrɔ.

⁷ «A be se k'a lalo cogo di,
k'a soro Matigi Ala le ko,
ko a ye taga Asikalon ni kogojida maraw kama!
A k'a ci o yorow le ra.»

48

Min fɔra Mohabukaw ta ko ra

¹ Mohabu jamana ta ko:
Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko:
«Bonɔ ka Nebokaw soro, sabu o ta dugu cenna,
Kiryatayimukaw maroyara, sabu o ta dugu minana;
minw tun siginin be bonba barakamanw konɔ, olugu maroyara, jatige ka o mina.

² «Mohabu jamana ta bonya bee bora a kan!
O be kojugu le labenna a kama, Hesibon.
O ko: <Aw ye na, an y'a halaki k'a togo bo siya tow ce ra!>
Aw Madimenikaw, aw fana mankan tena men tuun;
sabu kerekemuru be nana aw ko.

³ «Kulekan do be bora Horonayimu
cenri, ani halakiriba be yi.

⁴ Mohabu jamana cira,
a denw be kulera.

⁵ O yelento ka taga Luhiti, o be kasi;
o kasito le be yelen.

Mogo deguninw kulekan le be bora,
Horonayimu sira jigijigi ra, halakiri koson.

⁶ Aw ye bori ka aw yere kisi,
aw ye taga to kongokolon konɔ ka ke i ko kongofaliw.

⁷ «Aw ka aw jigi la aw yere ta baara ni aw ta naforo le kan minke,
o koson, o bena aw fana mina;

Kemosi* fana bena mina k'a labo jamana konɔ,
ani a sonnikebagaw, ani a namogow bee.

⁸ Cenrikebagaw bena ben dugu bee kelen kelen kan;
dugu si tena bosi.

Kurufurancew bena halaki,
kenegbeyorow bena cen.

Matigi Ala ka o le fo.

⁹ «Aw ye kamanw di Mohabukaw ma,
janko o ye wuri ka taga†!
Sabu o ta duguw bena ke yoro lakolonw ye;
mogo tena sigi o duguw konɔ tuun.

¹⁰ Mogo min be Matigi Ala ta baara ke ni farifaga ye,
Matigi Ala ye o tigi danga!

Mogo min be a ta kerekemuru bari mogofaga ma,
Matigi Ala ye o tigi danga!

* **48:7** 48.7 Kemosi, o ye Mohabukaw ta ala ye. † **48:9** 48.9 Kitabu dow konɔ a sebera ko: Aw ye kogo bon Mohabu jamana kan.

11 «Mohabukaw tun pasumanin lo kabini o denmisenman;
o tun be i ko duven pamalonin min buruburu sigira a jukoro,
min ma yelema ka bo minan do kono k'a don do were kono.
O ma deri ka mina ka bo o ta jamana ra ka ye;
o koson o ta timiya tora o ra,
a kasa fana ma yelema.

12 «O koson lon do bena se, Matigi Ala ko ten, o lon na ne bena mogo dow ci ka
na o yelema. O bena o yelema ka bo minanw kono, ka dagaw cici. 13 O tuma ra
Mohabukaw ta Kemosi‡ ko maroya bena olugu yere soro, i n'a fo Beteli§ ta ko maroya
tun ka Izirayelimogow soro cogo min na, sabu o tun ka o jigi bee la o yoro le kan.»

14 E, yala aw be son k'a fo ko aw ye cefariw le ye wa,
ko aw ye kerekere jagbelenw le ye?

15 Mohabu jamana cenna pewu!

O juguw be benna o ta duguw kan.

O ta kanbelendenw bee ra barakamanw le bena mina ka taga ni o ye o fagayoro ra.
Masace le ko ten, masace min togo ye ko Fangatigi Ala.

16 Mohabu jamana halakiwagati be jini ka se;
a ta bono lon be teliyara ka na.

17 Aw minw bee ye a lamini mogow ye, aw ye kasi a kunna.

Aw minw bee tun k'a togo bonya ko men,
aw y'a fo ko: E, nin masacebere barakaman le karira wa!

Nin bere noroman le karira wa!

18 Aw ye jigi ka bo aw ta bonya ce ra;

aw ye sigi dugukolo jalan kan,

aw Dibon dugumogow,

sabu Mohabu jamana halakibaga be nana aw kama,
a bena aw ta masabonbaw cici.

19 Aw Aroweri dugumogow,

aw ye lo sirada ra ka korosiri ke;

ce minw be borira, ani muso minw bosira

aw ye olugu pininka ko: Mun le kera?

20 Mohabukaw maroyara, sabu o benna.

Aw ye manumankokanw fo ka kule!

Aw y'a fo Arinon koda ra

ko Mohabu jamana cenna.

21 Ala ta kiti benna kenegbeyoro jamana kan, ani Holon, ani Yahasa, ani Mefaati,

22 ani Dibon, ani Nebo, ani Beti Diblatayimu, 23 ani Kiriyatayimu, ani Beti Gamuli, ani

Beti Mehon, 24 ani Keriyoti, ani Bosira, ani Mohabu jamana dugu tow bee kan, minw
yoro ka jan, ani minw yoro ka surun.

25 «Mohabukaw gban karira,

o boro karira,

Matigi Ala ko ten.»

26 «Aw ye o lamin, fo ka o panamini, sabu Mohabukaw ka o yere bonya Matigi Ala
ja koro. O ye ben ka kolonkolon o ta fono ra, olugu fana ye ke yerekofen ye. 27 Yala

‡ 48:13 48.13 Kemosi: Aw ye hayan 7 fle. § 48:13 48.13 Beteli tun ye Izirayelimogow ta sonnikeyoro do ye.

aw tun ma Izirayelimogow ke yerekofen ye wa? Yala olugu tun minana sonyari le ra wa, fo ni aw tun be o ko fo, aw be aw kun komikomi o ra?

²⁸ Aw ye bo duguw konɔ

ka taga sigi farakuruw ce ra,

aw Mohabukaw!

Aw ye ke i ko tugani

min be a ta naga la dingakolonbaw dakun kan.

²⁹ An tun ka Mohabu jamana ta yerebonya ko men,

o ta yerebonya dama temenin,

o ta wasoya, ani o ta yerebonya, ani o ta yada;

o tun be o yere fisaya tow ma.

³⁰ «Ne ka o ta yereyira lon, Matigi Ala ko ten, nka gbansan lo; o ta yerebonya fana ye gbansan le ye.»

³¹ O koson ne be kasi Mohabu koson,

ne be kule Mohabu jamana bee lajennin koson;

ne be nuna Kiri Heresi dugumogow koson.

³² E, Sibima dugu ta rezenforo*, ne be kasi min ke ele koson,

ne te o kasi jogon ke Yazeri ta mogow koson.

Ele yiriborow tun janyara fo ka Kogoji sanin cetige,

ka se fo Yazeri ta kogoji ma;

nka cenrikebaga nana ben aw ta samiyayiridenw, ani aw ta rezenmow kan.

³³ Ninsondiya ni nagari banna Mohabu yiriforow ra,

ani a jamana yoro tow ra.

Ne ka rezenjiw ja o ta minanw konɔ.

Mogo si pagarito tena rezen forogi ka to ka kule ci tuun;

kulecikan te yi tuun!

³⁴ «O kasikan be bora, k'a ta Hesibon ka taga a bla fo Elale; o kan be menna fo Yahasi, k'a ta Sowari ka taga se fo Horonayimu, ani ka taga se fo Egilati Selisiya. Sabu hali Nimirimu jiw, o bee jara.

³⁵ «Minw be sarakaw bo sonnikeyorow ra, ka wusunan sarakaw* bo o ta alaw ye, ne bena olugu halaki ka o ban pewu Mohabu jamana konɔ; Matigi Ala ko ten.

³⁶ «O koson ne be nunana Mohabu jamana koson i ko sangadonkirilabaga ta filenfiyekan; ne be nunana Kiri Heresi dugumogow koson i ko sangadonkirilabaga ta filenfiyekan, sabu o tun ka naforo minw lajen, o bee tagara. ³⁷ Bee kun lira, bee bonbosi lira, murunɔ be bee boro ra, borofaniw be bee ce ra. ³⁸ Sangakasikan le be biribon bee kunna, ani jamalajenyorow bee ra Mohabu jamana konɔ, sabu ne ka Mohabu jamana ci i ko dagakolon. Matigi Ala ko ten. ³⁹ E, Mohabu benna! Aw ye kasi! Mohabukaw maroyaninba ka o ko don. Mohabukaw ta ko kera yereko ko ye, ani jatigekoba, o ta jamana lamini mogow bee fe.»

⁴⁰ Matigi Ala ko: «A fe, a be i ko bon do le be temena san fe; a b'a kamanw yanganna Mohabu jamana kunna.

⁴¹ Keriyo ti dugu minana,

o ka masabonbaw bosu;

o lon na Mohabu jamana cefariw jusukun bena ke

i ko muso jigibagato jusukun.

⁴² «Mohabu jamana bena halaki ka bo siya tow ce ra, sabu o ka o yere bonya Matigi Ala na koro.

* **48:32** 48.32 Sibima dugu ta rezenforo, o koro ye Sibima dugumogow.

⁴³ Jatige, ani dingaba, ani jo,
o le be aw Mohabukaw ja;
Matigi Ala ko ten.

⁴⁴ Ni min ka bori jatige ja
o be ben dingaba kono,
ni min ka bo dingaba kono
o be mina jo ra;
sabu ne bena o ta hakesarasan kiti ben o kan,
Mohabukaw ta hakesarasan;
Matigi Ala ko ten.

⁴⁵ Boribagaw be taga lo Hesibon dugu suma ra,
o y'a soro o baraka banna,
sabu tasuma do be bora Hesibon,
tasumamana do be bora Sihon† ta dugu ce ma;
a be Mohabu jamana kerefeyorow jeni,
ka o mogo hinabariw kuncé jeni.

⁴⁶ «E, bono bena aw soro, aw Mohabukaw!
Kemosi‡ ta mogow halakira;
sabu aw dencew minana ka taga jamana were ra,
aw denmusow fana minana.

⁴⁷ Nka wagati nataw ra,
Matigi Ala ko ten,
ne bena Mohabu jamana laseko a cogokoro ra tuun.»

Matigi Ala ka kiti kuma min fo Mohabu ta ko ra, o kuma be laban yan.

49

Min fora Amankaw ta ko ra

¹ Amon jamana ta ko:

Matigi Ala ko:

«Yala den te Izirayeli fe le wa?

Mogo t'a fe min b'a cen ta wa?

Mun koson Amankaw ta masace* ka Gadi mara mina?

Mun koson a ta mogow sigira Gadi duguw kono?

² Ayiwa, wagati do bena se,

Matigi Ala ko ten,

ne bena keremankanw lawuri Amankaw ta dugu kama, min ye Raba ye;

dugu bena ke yoro lakolon ye;

tasuma bena a kerfeduguw beé jeni.

O wagati ra minw tun ka Izirayeli ta jamana bosi,

Izirayeli fana bena olugu ta jamana bosi.

Matigi Ala ko ten.

³ «Hesibonkaw, aw ye kasi, sabu Ayi dugu cenna!

Raba dugumogow, aw ye kule,

aw ye borofaniw siri aw yere ce ra;

aw ye mapumankokanw fo ka boribori ka kogow lamini,

† **48:45** 48.45 Sihon le tun ye Hesibon dugu masace ye. ‡ **48:46** 48.46 Kemosi tun ye Mohabukaw ta ala ye; aw ye hayan 7 fe. * **49:1** 49.1 Amankaw ta masace: Kitabu dow b'a fo ko Milikomu, walama Moloki; o ye Amankaw ta ala ye.

sabu o bena Amankaw ta masace mina ka taga ni a ye,
ani a ta sonnikebagaw, ani jamana namogow bee.

⁴ Aw mogow murutinw, mun koson aw be aw yere bonyara aw ta dingakonoyorow
koson,

aw ta dingakonoyorow ta dugukolodimanw koson?

Aw ka aw jigi la aw ta naforo le kan,
k'a fo ko: <Jon le be se ka na ben an kan?>

⁵ A fle, ne bena siranya ben aw kan;

Matigi, Fangatigi Ala ko ten.

Siranya bena na ka bo aw fan bee ra;

o bena aw gben, aw bee be yerege ka taga aw ta fan na,
mogow si tena boribagaw lajen.

⁶ «Nka o ko fe, ne bena Amankaw ta jamana laseko a cogokoro ra tuun. Matigi Ala
ko ten.»

Min fɔra Edomu mara ta ko ra

⁷ Edomu mara ta ko:

Fangatigi Ala ko:

«O tuma hakiritigi te Teman† mara ra tuun le wa?

Ladibagaw banna o ta denw ce ra wa,
walama o ta hakiritigiya cenna le wa?

⁸ Aw ye aw ko don, ka bori,

aw ye taga to fo kuruwow konono yi,

aw Dedankaw‡!

Sabu ne bena cenri lase Esawu ta mogow ma;
o ta kojugu sarawagati lo.

⁹ Ni rezentigebagaw nana na aw fe,

o tena hali rezenden kelen bennin to o ko!

Ni sonw nana su fe,

fen o fen ka di o ye, o bena o bee ta!

¹⁰ Sabu ne koni bena Esawu ta mogow borolakolon le to;

ne bena o ta dogoyorow bee bo kene kan,

o tena se ka dogo tuun.

Ne bena cenri lase o ta durujaw ma, ani o balemaw, ani o siginogonw bee.

Mogow si tena to, min b'a fo ko:

¹¹ <Aw ye aw ta feritaw to yi,

ne le bena o baro;

aw ta muso ce saninw ye o jigi la ne kan!> »

¹² Matigi Ala ko: «A fle, kiti tun ma ben minw kan, ko o ye nin minnifen min, olugu
bena a min. O tuma aw don, yala aw jarakibari bena to wa? Aw jarakibari tena to
de, aw fana ka kan k'a min. ¹³ Sabu ne be kari ne yere togow ra, Matigi Ala ko ten, ko
Bosira dugu ta ko bena ke jatigekoba ye, a bena ke mafiyenyarifen ye, ka ke tomo ye,
ani yoro danganin. A kerfeduguw bee bena ke tomow ye wagati bee, ka to ten.»

¹⁴ Ne ka kibaroya do men ka bo Matigi Ala fe;

a ka ciraden do ci ka taga siya tow fe, ka taga a fo o ye ko:

«Aw ye aw yere lajen ka na Edomu kama,

aw ye wuri ka na a kere!

¹⁵ Edomukaw, ne bena aw dogoya siya tow ce ra,

o tena aw jate ni adamaden tow ye.

† 49:7 49.7 Teman o ye Edomu jamana mara do ye. ‡ 49:8 49.8 Dedankaw tun siginin be Edomu jamana ra;
Esawu tun ye Edomukaw bemace ye (Damina 36.9).

¹⁶ «Aw nasiran min be mɔgɔw ra, ani yerɛyira min be aw jusu ra, o le ka aw lafiri, aw minw tun siginin be faraw ce ra, aw minw tun be kongoriw kunna.

Nka hali ni aw ka aw ta naga la fo sanlegelege ra i ko bonw, ne bena aw lajigi ka bo yi;

Matigi Ala ko ten.

¹⁷ «Edomu jamana bena ke yoro lakolon ye. Ni mogo o mogo nana teme a koro, o tigi dabari bena ban fo a be filen fiye, o ta torow bee koson. ¹⁸ Sodomu ni Gomori ni o kerfeduguw halakira cogo min na, o cogo kelen na, mogo si tena sigi Edomu tuun, adamaden si temeto tena jigi yi tuun; Matigi Ala ko ten.»

¹⁹ Matigi Ala ko:

«A fe, jara be bo Zuriden kotuw ra cogo min na, ka na ben beganw kan beganmarayoro jumanmanw na, ne fana bena Edomukaw gben o cogo le ra, ka bo o ta jamana ra yoronin kelen na. Ne yere bena mogo do jini min bena a ta fanga sigi o kan; sabu jon le be se k'a yere suma ni ne ye? Jon le be se ka ne pininka ne ta keta ra? Sagagbenbaga juman le be se ka lo ka ne konɔ?»

²⁰ «O ra, Matigi Ala ka ko min latige Edomukaw kama, ani a ka fen min laben Temankaw kama, aw ye o lamen! Sigiya t'a ra, o bena o sama ka taga ni o ye i ko sagaden barakantanw; sigiya t'a ra, o bena o ta jamana halaki k'a ke yoro lakolon ye.

²¹ O bento mankan koson, dugukolo be yereyere; o kuleto mankan be se fo Kogojiwulen ma.

²² A fe, a be i ko bon do le be temena san fe, a b'a kamanw yanganna Bosira dugu kunna. O lon na, Edomu jamana cefariw jusukun bena ke i ko muso jigibagato jusukun.»

Min fɔra Damasi dugu ta ko ra

²³ Damasi§ dugu ta ko:

«Hamati ni Aripadi* dugumogow maroyara, sabu o ka kibarojugu men.

O baraka bee banna, o hakiri wurira, ka ke i ko kogoji min te se ka mala.

²⁴ Damasi dugumogow baraka desera, o ka o ko don ka bori.

O ja wurira; kononofiri ni dimi barara ka o mina, i ko muso jigibagato ta dimi.

²⁵ E, mun le nana a to mogo bee banna Damasi ra sa, nin dugu togoba, ne tun be nagari dugu min koson?

²⁶ O koson o ta kanbelenw bena benben ka sa jamalajenyorow ra, o ta kerেকেcew si mankan tena men tuun o lon na.

§ 49:23 49.23 Damasi tun ye Siri jamana ta duguba ye. * 49:23 49.23 Hamati ni Aripadi fana tun ye Siri dugu dow ye (Ezayi 17.1-3; Amosi 1.3-5).

Fangatigi Ala ko ten.

²⁷ Ne bena tasuma don Damasi dugu laminikogo ra,
ka Beni Hadadi ta masabonbaw jeni.»

Kedari ni Hazori ta maraw ta ko

²⁸ Kedari mara ta ko, ani Babiloni masace Nebukadinesari tun benna Hazori mara minw kan, ka o kere, nin le fora olugu ta ko ra:

Matigi Ala ko:

«Aw ye wuri ka taga Kedari kama,
aw ye taga cenri ke tereboyanfan mogow fe.

²⁹ O juguw ye o ta fanibonw ni o ta beganw bee ce,
ka o ta fanibonw datugufaniw, ani o ta minanw bee ce,
ka o ta nogomew mina!

Mogow y'a fo o ma ko: <Siranyakobaw be aw fan bee ra!>

³⁰ Aw ye bori ka taga joona,
aw ye taga dogo dingadunbaw konɔ, ka to yi,
aw Hazorikaw!

Matigi Ala ko ten.

Sabu Babiloni masace Nebukadinesari ka ko do latige aw kama,
a ka fen do laben aw kama.

³¹ «Aw ye wuri ka taga ben siya do kan,
siya min siginin be hera ni laganfiya ra;
Matigi Ala ko ten.

Datugunan te o ta dugu donda ra, sogonan t'a ra;
o siginin be o kelen na, o danna.

³² O juguw bena o ta nogomew mina,
ka taga ni o ta begankuru caman bee ye.
Ne bena o fiye ka o janjan ka taga fan bee ra,
o mogɔ minw be o bonbosi kerefeyorow li†;
ne bena cenri ben o kan ka bo fan bee ra,
Matigi Ala ko ten.

³³ O tuma Hazori mara bena ke kongowuruw dogoyoro le ye,
ka ke yoro lakolon ye tuma bee;
mogɔ si tena sigi yi tuun,
adamaden si temeto tena jigi yi tuun.»

Min fora Elamu mara ta ko ra

³⁴ Nin ye Matigi Ala ta kuma ye, a ka min fo cira Yeremi ye Elamu mara ta ko ra; o
kera Zuda masace Sedesiyasi ta masaya damina ra; a ko:

³⁵ Fangatigi Ala ko:

«A fe, ne bena Elamukaw ta kalan kari,
sabu o le ye o ta baraka sorosababu ye.

³⁶ Ne bena forɔ naani lana Elamu mara kan,
ka bo sankolo fan naani na.
Ne bena Elamukaw fiye ka o janjan ka taga fan bee ra.
Jamana tena ke yi,

ni Elamuka dow tena mina ka taga jamana min na.

³⁷ Ne bena siranya bla Elamukaw ra k'a to o ye yereyere o juguw na koro,
o minw be o fagayoro pinina.
Ne bena kojugu ben o kan,

† 49:32 49.32 Siya minw be o bonbosi kerefeyorow li: Aw ye Yeremi 9.25 fe.

ne ta dimiba koson;
 Matigi Ala ko ten.
 Ne bena o nogben ni kerekemuru ye,
 fo ka taga o bee faga ka ban pewu.
³⁸ Ne bena ne ta masasiginan sigi Elamu mara konɔ,
 ka o ta masace ni o ta jamogow halaki;
 Matigi Ala ko ten.
³⁹ Nka wagati nataw ra,
 ne bena Elamu mara laseko a cogokoro ra tuun;
 Matigi Ala ko ten.»

50

Babiloni halakicogo ani Izirayeli kisicogo

¹ Matigi Ala ka nin kuma le fo cira Yeremi ye, Babiloni dugu ni a jamana ta ko ra:
² «Aw ye nin fo siya tow ye, k'a to o y'a men;
 aw ye tagamasiyen do korota, k'a lakari bee ye.
 Aw kana a dogo, aw y'a fo ko:
 <Babiloni minana,
 Beli maroyara,
 Merodaki* jigi tigera!
 O ta batofenw maroyara,
 o ta jow jigi tigera!>
³ Sabu siya do be bora sahiliyanfan fe ka na o kama.
 O bena o ta jamana ke yoro lakolon ye;
 mogwo si tena sigi yi tuun,
 adamaden fara began kan, bee bena bori ka taga.
⁴ «O lonw na, ani o wagati ra,
 Matigi Ala ko ten,
 Izirayeli ta mogow, ani Zuda ta mogow bena seko ka na jogon fe;
 o kasito le bena na,
 ka na Matigi Ala, o ta Ala ta jennogonya jini.
⁵ O bena Siyon dugu sira kopininka;
 o bena o na munu o yoro le ra,
 o bena na noro Matigi Ala ra,
 ka jennogonya* wuribari don ni a ye, mogwo tena jina jennogonya min ko ka ye fiyewu.
⁶ «Ne ta mogow tun ye saga tununinw le ye,
 o korosibagaw tun ka o lafiri,
 o k'a to o tununa kuruw kunna;
 o tun be bo kuru do kan ka taga kongori do kan, o kun fe;
 o jinana o ta were ko.
⁷ Ni min o min tun ka o kunben, o tun be o domu;
 o juguw tun b'a fo ko:
 <An ma jaraki de,
 sabu olugu yere le ka jurumun ke Matigi Ala na koro,
 Matigi Ala min tun ye o ta laganfiyayoro ye, ka kapa ni terenninya sira ye,
 ani o bemaw jigi tun ye Matigi Ala min ye.>

* **50:2** 50.2 Beli, ani Merodaki, o tun ye Babilonikaw ta ala dow togow ye (Ezayi 46.1; Yeremi 51.44).

8 «Aw ye bori ka bɔ Babilɔni,
aw ye bɔ Babilɔni jamana ra,
aw ye teliya i ko bakɔrɔninw be teliya ka bla sagakuru na fe cogo min na.

9 Sabu ne bena mɔgɔ dɔw laben ka na Babilɔnikaw kama;
siya barakaman dɔw le bena lajen ka bɔ sahiliyanfan jamanaw ra,
ka na lo Babilɔnikaw kama, ka o kere ka o ta jamana mina.

O ta kalanw ta bijɛw be i ko kerekɛɛfariw ta bijɛw,
min te fen bon k'a jen,

o borolakolon fana te seko ka bɔ kere ra.

10 O bena Babilɔni jamana fenw bee ce,

a cebagaw fana bena wasa;

Matigi Ala ko ten.

11 «Onhon, aw ye ninsɔndiya sa, aw ye nagari kosebe,

aw minw ka ne ta jamana fenw bee ce!

Onhon, aw ye panpan i ko misiden min be siman dɔndonna,

aw ye hanhan i ko soce barakamanw.

12 Maroyaba le bena aw woroyɔrɔ sɔrɔ,

dɔgɔyari le bena aw worojamana sɔrɔ.

A fle, ale le bena ke siyaw bee ra laban ye,

ka ke kongokolon ye, ani yɔrɔjalan, ani yɔrɔ lakolon.

13 Matigi Ala ta dimi koson, mɔgɔ si tena sigi yi tuun;

jamana bee lajennin bena ke yɔrɔ lakolon le ye.

Ni mɔgɔ o mɔgɔ nana teme Babilɔni jamana kɔrɔ

ka o ta tɔrɔw bee ye, o tigi dabari bena ban fo a be filen fiye!

14 «Aw minw be se kalanbon na,

aw ye laben, ka lo Babilɔnikaw kama, ka o lamini!

Aw ye o bon, aw kana hali bije kelen to a forogo kɔnɔ;

sabu o ka jurumun ke Matigi Ala na kɔrɔ.

15 Aw ye kule ci o kama fan bee ra!

O siranna, fo o be o yere dira o juguw ma!

O ta bon barakamanw benna,

o ta dugu laminikogow benbenna,

sabu Matigi Ala le b'a yere dimibɔra.

Aw ye aw yere dimibɔ o ra!

O ka min ke tɔw ra, aw fana ye o jɔgɔn ke o ra.

16 Aw ye dannikebagaw bee ban Babilɔni,

ani wɔrɔsɔ be ke simantigebaga minw boro simantigewagati ra!

Kerekemuru ta halakiri pasiran koson

o bee ye taga o ta mɔgɔw fe,

o bee ye bori ka taga o yere ta mara ra.

17 «Izirayeli tun ye sagaden tununin le ye; jaraw tun b'a gbenna. Min konna k'a domu, o ye Asiri masace ye; min laban k'a kolow karikari, o ye Babilɔni masace Nebukadinesari ye. 18 O koson Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Ne bena wuri Babilɔni* masace ni a ta jamana kama, i n'a fo ne wurira Asiri masace kama cogo min na.

19 « <Ne bena Izirayelimɔgɔw laseko o ta sagabon kɔnɔ; o ta domunikeyɔrɔw bena ke Karimeli kuru kan, ani Basan mara ra; o bena domuni ke Efirayimu kuruw, ani Galadi kuruw kan fo ka fa. 20 O lonw na, ani o wagatiw ra, Matigi Ala ko ten, o bena

Izirayeli ta terenbariyakow yorɔɔnini, nka o tena foyi ye; o bena Zuda ta jurumunkow yorɔɔnini, nka o tena foyi ye, sabu ne ka o to minw to, ne bena yafa olugu ma.» »

21 «Aw ye taga ben Meratayimu jamana kan!

Aw ye taga ben Pekodi dugumogow kan!

Aw ye tugu o ko, ka o faga,
ka o bee halaki ka ban pewu;
Matigi Ala ko ten.

Ne ka fen o fen fo aw ye, aw ye o ke.

22 «Keremankanw le be jamana konɔ,
ani cenriba mankan.

23 E, dununa bee lajennin ta negukuruba,
o le karira tan fo ka mugumugu wa!
E, Babiloni le kera yoro lakolon ye siya tow ce ra wa!

24 Ne ka jan la ele na, Babiloni,
nka sani i ye bo a kala ma, i minana.
I juguw ka i soro ka i mina,
sabu i ka Matigi Ala soso.

25 «Matigi Ala k'a ta kerékeminanw marayoro dayele,
a k'a ta kerékeminan farimanw bo.
Sabu nin le ye Fangatigi Ala, Matigi Ala ta baara ye,
a bena min ke Babilonikaw ta jamana ra.

26 Aw ye bo fan bee ra ka na o kama,
aw ye o ta bondow dayele,
ka o borofenw ce ka o ton i ko simanton,
ka dugu bee halaki pewu;
foyi si kana to yi!

27 Aw ye o ta misitoranw† bee faga;
aw ye taga o kannatige misifagayoro ra.
E, bono ka o soro, sabu o ta lon le sera,
o ta kojuguw sarawagati sera.

28 Minw borira ka bosi Babiloni jamana konɔ,
aw ye olugu kan men:
o be nana Matigi Ala, an ta Ala ta dimibocogo lakari Siyon dugu konɔ,
ani a k'a ta batoso dimibo cogo min na.

29 «Aw ye kalanbonbagaw wele ka na Babiloni kama,
minw bee be se kalanbon na.

Aw ye na sigi k'a lamini,
o si kana bosi.

Aw ye o sara ka kapa ni o ta kewalew ye.
O ka min ke, aw fana ye o jogon ke o ra,
sabu o ka o yere suma ni Matigi Ala ye,
ka o yere suma ni Izirayeli ta Ala saninman ye.

30 O koson o ta kanbelenw bena benben jamalajenyorow ra,
o ta kerেকেcew si mankan tena men tuun o lon na;
Matigi Ala ko ten.»

31 «A fle, ne ni ele be jogon na, ele jamana yereyirabaga!
Matigi, Fangatigi Ala ko ten;

† 50:27 50.27 Misitoranw, o koro ye Babilonikaw ta kerেকেcefariw.

sabu aw ta lon sera,
aw ta kojugu saralon sera.
³² Jamana yerɛyirabaga bena talon ka ben,
mɔgɔ si tena a lawuri;
ne bena tasuma don o ta duguw ra,
tasuma bena o kerɛfeyɔrɔw bɛɛ jeni.»

Ala ka min latige Babilɔnikaw kama

³³ Fangatigi Ala ko:

«O ka Izirayeli ta mɔgɔw, ani Zuda ta mɔgɔw bɛɛ lajennin minako juguya.
Minw ka o mina, olugu bɛɛ ka o mara o ta jamana ra yi,
o t'a fe ka o labla.

³⁴ Nka o kunmabɔbaga baraka ka bon,
ale min togo ye ko Fangatigi Ala!
A bena wuri ka lo ni o kunko ye,
janko ka nasuma don o ta jamana ra,
ka pagban la Babilɔnikaw kan.

³⁵ «Aw ye kerɛkemuru ta Babilɔnikaw kama!
Matigi Ala ko ten.

Aw ye kerɛkemuru ta Babiloni dugumɔgɔw kama!
Aw ye kerɛkemuru ta o ta fagamaw, ani o ta hakiritigiw kama!

³⁶ Aw ye kerɛkemuru ta cira faninyafɔbagaw kama,
o ye ke hakirintanw ye!
Aw ye kerɛkemuru ta cɛfariw kama,
o jigi ye tige!

³⁷ Aw ye kerɛkemuru ta o ta sow, ani o ta sowotorow kama!
Siya wɛrɛ mɔgɔ minw bɛɛ be o ce ra, aw ye kerɛkemuru ta olugu kama,
o ye ke i ko musow!

Aw ye kerɛkemuru ta o ta naforow bɛɛ kama,
ka o bɛɛ ce!

³⁸ Ja ye don o ta kɔw bɛɛ ra
k'a jiw ja!

Sabu jo caman le be nin jamana ra;
o ta batofen lesenin cejuguw ka o hakiri bɛɛ pagami.

³⁹ O kosɔn kongowuruw bena o ta jamana ke o sigiyɔrɔ ye, ani jakumawaraw;
kɔnɔsogolonw bena a ke o ta so ye.

Adamaden tena sigi yi tuun,
a lakolon bena to wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.

⁴⁰ A bena ke i ko Ala ka Sodomu ni Gomori ni o kerɛfedugu minw halaki;
Matigi Ala ko ten.

Mɔgɔ si tena sigi yi tuun,
adamaden si temeto tena jigi yi tuun.

⁴¹ «Siya do nato fle ka bo sahiliyanfan na!
Siya camanba lo, ani o ta masace barakamanw;
olugu le be wurira ka bo fo dugukolo dan na ka na.

⁴² O ka o ta kalanw ni o ta tamanw korota;
mɔgɔ hinabariw lo, o te makari.
O mankan be i ko kogoji mankan,
o yelennin be sow kan;

o labennin lo kere kama, ka jen ka ke i ko mogo kelen,
ka na ele kere, ele Babiloni dugu.

⁴³ Babiloni masace ka o kibaroya men minke,
a baraka bee banna;
jatige k'a mina,
kononofiri ka a soro, i ko muso jigibagato.

⁴⁴ «A fle, jara be bo Zuriden kotuw ra cogo min na,
ka na ben beganw kan beganmarayoro numanmanw na,
ne fana bena Edomukaw gben o cogo le ra
ka bo o ta jamana ra yoronin kelen na.
Ne yere bena mogo do jini min bena a ta fanga sigi o kan;
sabu jon le be se k'a yere suma ni ne ye?
Jon le be se ka ne jininka ne ta keta ra?
Sagagbenbaga juman le be se ka lo ka ne kono?»

⁴⁵ «O ra, Matigi Ala ka ko min latige Babiloni dugu kama,
ani a ka fen min laben Babilonikaw kama, aw ye o lamen!
Sigiya t'a ra, o bena o sama ka taga ni o ye i ko sagaden barakantan;
sigiya t'a ra, o bena o ta jamana halaki k'a ke yoro lakolon ye.

⁴⁶ Babiloni minato mankan koson dugukolo bena yereyere;
mankanba do bena bo siyaw ce ra!»

51

Babiloni ta toro bena juguya kosebe

¹ Matigi Ala ko:

«A fle, ne bena cenrikeforo do lawuri
Babiloni kama,
ani Levu Kamayi* ta mogow kama.

² Ne bena siya were mogo dow ci Babilonikaw kama,
ka na o fiye i ko siman,
ka o ta jamana lakolon to.
Ni kojugu lon nana se a ma,
o mogow bena na a kama ka bo fan bee ra.»

³ Aw kana a to kalantigiw ye o ta kalanw samayoro soro,
aw kana a to o ye o ta kerekederege donyoro soro;
aw kana o ta kerekeden kanbelenw to yi,
aw ye o ta kerekajama bee halaki pewu!

⁴ Aw ye o faga ka o suw benben Babiloni jamana konon,
ka o sogo ni muru ye ka o su benben Babiloni dugukonosiraw kan.

⁵ Sabu Izirayeli ni Zuda ta Ala ma taga ka o to,
ka o kelen to i ko muso ce sanin;
Fangatigi Ala ma taga ka o to,
hali ni a kera ko o ta jamana bee lajennin ka hakekow ke
Izirayeli ta Ala saninman ja koro.

⁶ Aw ye bori ka bo Babiloni,
bee ye bori k'a yere kisi,

* **51:1** 51.1 Levu Kamayi, o ye Babilonikaw togo focogo do ye.

janko aw kana na sa o ta terenbariyaw koson,
 sabu nin ye Matigi Ala ta dimibolon le ye;
 o ka kan ni min ye, a bena o sara ni o le ye.

⁷ Babiloni tun be Matigi Ala boro konɔ i ko sanin jifiye,
 dununa bee minna jifiye min na fo ka panamini;
 siyaw k'a ta duven min,
 o koson fatoya blara o ra.

⁸ Nka Babiloni barara ka ben fo ka mugumugu.
 Aw ye mapumankokanw fo a ma,
 aw ye fla munta jini a ta joriw koson;
 a be se ka ke ko a bena keneya tuun.

⁹ An koni tun b'a fe ka Babiloni ta bana keneya,
 nka a ma se ka keneya.

An y'a to yi,
 an bee ye taga an ta jamana ra;
 sabu a ta kiti bonya sera fo sankolo ma,
 a sera fo sankabaw ma.

¹⁰ Matigi Ala ka an ta terenninya yira kene kan;
 aw ye na an ye Matigi Ala, an ta Ala
 ta kobaw lakari Siyon dugu konɔ.

¹¹ Aw ye aw ta bijnaw dabo,
 aw ye aw ta bijneforogo fa!
 Matigi Ala ka Medikaw ta masacew kononosu,
 sabu a k'a latige ko a be Babiloni halaki.
 Matigi Ala bena a yere dimibo,
 k'a ta batoso fana dimibo.

¹² Aw ye tagamasiyen do korota Babiloni kogow koro,
 aw ye do fara dugu korosibagaw kan,
 aw ye kerekedenw lolɔ ka dugu korosi,
 kerekeden dow ye dogo ka o juguw konɔ,
 sabu Matigi Ala tun ka min fo Babilonikaw ta ko ra,
 a ka min latige, a bena o ke.

¹³ Babiloni, ele min siginin be jiba[†] kere fe,
 naforobaw be ele min fe,
 i laban sera,
 i ta tojori minan fara!

¹⁴ Fangatigi Ala karira a yere togo ra:
 «Can lo, ne bena i ta jamana fa mogow ra, ka o caya i ko tonw;
 o nagarito bena to ka kule ci i kunna.»

Danbaga Ala ta bonya

¹⁵ Matigi Ala ka dugukolo dan a ta sebgaya baraka ra,
 ka dununa ju sigi a ta hakiritigiya baraka ra,
 ka sankolo dan a ta faamuri baraka ra.

¹⁶ Ni a k'a ta sankurukan bo, jibaw be lajen sankolo konɔ,
 a be sankabaw lana ka bo fo dununa danw na;
 a be sanmanamanaw bo sanji ce ra,
 a be fono labo a marayorow ra.

[†] 51:13 51.13 Jiba, o ye Efirati ba ye (Yirari 17.1).

17 «Adamaden bæ ye naloman le ye, o si te ko lon;
saninfagabaga be jo min lalaga, o maroya be ban ka ale yere mina;
a be o fenw lalaga ka mogow negε le,
sabu nenekiri te o fenw na.

18 Fengbansanw lo, baarakunntanw lo;
ni o ta kojugu saralon nana se, o bæ bena halaki.

19 Nka Ala min be Yakuba ta mogow fe, ale te o cogo ra;
ale le ka fen bæ dan.
Izirayeli le ye a ta siya ye,
Fangatigi Ala, o ye a togε ye.»

Babiloni ta masaya labancogo

20 «Babiloni, ele tun kera ne boro i ko negékuru, i ko kerekeminan;
ne ka ele ke ka siya tow bugε ka o ben,
ne ka ele ke ka jamana dow halaki.

21 Ne ka ele ke ka so ni sotigi bugε ka o ben,
ne ka ele ke ka sowotoro ni a boribaga bugε ka o ben,

22 ne ka ele ke ka cew ni musow bugε ka o ben,
ne ka ele ke ka mogokorobaw ni denmisenw bugε ka o ben,
ne ka ele ke ka kanbelenw ni sunguruw bugε ka o ben,

23 ne ka ele ke ka sagagbenbaga ni a ta sagakuru bugε ka o ben,
ne ka ele ke ka senekεbaga ni a ta misidaba bugε ka o ben,
ne ka ele ke ka jamanatigiw ni kuntigiw bugε ka o ben.

24 Nka Babilonikaw ka kojugu minw bæ ke Siyon dugu ra,
ne bena o juru sara o ra,
ne bena o juru sara Babiloni jamana mogow ra aw yere ja na;
Matigi Ala ko ten.»

25 «A fe, ne ni ele be jagon na, ele kuru cenrikebaga!
Matigi Ala ko ten.

Ele min tun be dunupa bæ halaki,
ne bena ne boro bo ele kama,
ka i kolonkolon ka bo fara kunna ka i ben,
ka i ke kuru jeninin ye.

26 Kabakuru si tena bo ele ra ka o ke bon kabakuru folo ye,
kabakuru tena bo ka o ke bon jusiginan kabakuru ye;
sabu ele bena ke yoro lakolonba le ye, ka to ten tuma bæ.
Matigi Ala ko ten.»

27 «A ye tagamasiyen do korota jamana konε,
aw ye buru fiye siyaw ce ra,
aw ye siyaw wele ka bla a kama,
aw ye nin maraw mogow wele a kama:
Ararati, ani Mini, ani Asikenazi maraw.
Aw ye kerekuntigiw wele a kama,
aw ye bo a kama ni sow ye, camanba i ko tonw.

28 Aw ye siyaw wele a kama,
ani Medikaw ta masacew,
o ta jamanatigiw, ani o ta pamogow bæ,
ani jamana minw bæ be o ta mara konε.

29 Dugukolo yuguyugura, a yereyεra,

sabu Matigi Ala tun ka min latige Babiloni kama, o be ke:
a bena Babiloni jamana ke yoro lakolon ye,
mogo tena sigi yoro min na tuun.

³⁰ Babiloni kerekedenw ka kere dabra;
o tora kerekunbenbonw konɔ.
O ta cefariya banna;
o kera musow le ye.

O juguw ka tasuma don o sigiyorow ra,
ka o ta dugu dondaw sogonanw karikari.

³¹ Ciraden do tagato be ciraden do nato kunben,
kibaroyafobaga do be do kunben;
olugu bee be tagara a fo Babiloni masace ye
ko a ta dugu bee lajennin minana.

³² Temesiraw bee minana,
tasuma donna kodarabinw na,
kerekeww jigi tigera.»

³³ Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko:
«Babiloni dugu be i ko simangbasikene,
wagati min o b'a dondon;
a tora donnin, a ta simantigewagati bena se.»

Ala bena a ta mogow dimibo

³⁴ «Babiloni masace Nebukadinesari ka an domu,
ka an ban pewu,
ka an ke i ko minan lakolon;
a ka an kunu i ko kogoji danfen barakaman be mogo kunu cogo min na.
A ka an ta fenw bee ra numanmanw ke k'a konobara fa,
ka soro ka an gben ka bo an ta jamana ra.

³⁵ O ka minakojuguya min la an kan,
o hake ye ben Babilonikaw kan.
Siyon dugumogow ko ten.
An fagari hake ye ben Babiloni jamana mogow kan.»
Zeruzalemu dugumogow ko ten.

³⁶ O koson Matigi Ala ko:
«A fe, ne bena lo ni aw kunko ye,
ne bena aw dimibo;
ne bena Babiloni ta koba ji ja,
k'a bununji ja.

³⁷ Babiloni dugu bena ke kabakuruton le ye,
a be ke kongowurw dogoyoro ye;
o ta ko bena ke jatigekoba ye, o be ke logoborifen ye,
mogo si tena sigi Babiloni tuun.

³⁸ O bena kasi nogon fe i ko jarkanbelenw,
o bena mankan ci i ko jaradenw.

³⁹ Ni o ta nege wurira o no fe kosebe tuma min na,
o tuma, ne bena panagbeba laben o ye;
k'a to o ye min fo ka panamini,
ka o jusu diya kosebe;
o ko, o be sunogo banbari ke,
o tena wuri sunogo min na ka ye;

Matigi Ala ko ten.

⁴⁰ Ne bena o mina ka jigi ni o ye fagariyoro ra,
i ko o be taga ni sagaden ye a fagayoro ra cogo min na,
i ko o be taga ni sagajigiw ni bakoroninw ye cogo min na.»

Babilonikaw ta mapumanko

⁴¹ E, Sesaki[‡] minana wa?
Dunuƴa bee lajennin tun be min tando, o le tagara wa?

E, Babiloni ta ko kera jatigekoba ye siyaw ce ra de!

⁴² Kogoji wurira ka ben Babiloni kan,
a jiwoyobaw ni a mankan k'a datugu pewu!

⁴³ A ta duguw kera yoro lakolonw ye,
jamana kera yorojalan ye, ani kongokolon;
mogo tena sigi o ta jamana ra tuun,
adamaden si tena teme yi tuun.

⁴⁴ Ne bena wuri Beli[§] kama Babiloni;
a ka fen minw kunu, ne bena o sama ka bo a da ra.
Siya tow tena to ka bori ka na a fe tuun;
Babiloni dugu kogow fana bena ben.

⁴⁵ «Ne ta mogoƵ, aw ye bo Babiloni dugu kono,
aw ye bori ka aw yere kisi,
ka bo Matigi Ala ta dimiba koro.

⁴⁶ Aw bena kibaroya minw men jamana kono,
aw kana a to o ye aw fari faga, walama ka aw lasiran;
san do ra o be kibaroya do fo,
san were o be do were fo.

Tonori bena caya jamana kono,
kuntigi do bena wuri do kama.

⁴⁷ O koson, lon do bena se,
o lon na ne bena wuri Babiloni ta jow kama;
o ta jamana bee lajennin bena maroya,
o ta mogo faganinw suw bee lalanin bena to jamana kono yi.

⁴⁸ Sankolo ni dugukolo ni o konofenw bee
bena nagarikanbaw bo Babiloni koson;
sabu cenrikebagaw bena na ka bo sahiliyanfan na ka na ben o kan;
Matigi Ala ko ten.»

⁴⁹ Babiloni fana ka kan ka ben Izirayeli ta mogo faganinw koson,
i n'a fo dunuƴa fan bee mogo fagara, ka benben Babiloni sababu ra cogo min na.

⁵⁰ Aw minw bosira kerekemuru boro,
aw ye taga, aw kana lo!

Ka aw to yorojan, aw ye aw hakiri to Matigi Ala ra,
Zeruzalemu ko ye to aw jusu ra.

⁵¹ An tun maroyara, sabu o tun ka an mafiyenya.
An kun tun suurura,
sabu jamana were mogo dow nana
ka na don Matigi Ala ta bon yoro saninmanw kono.

[‡] 51:41 51.41 Sesaki, o ye Babiloni ye (Yeremi 25.26). [§] 51:44 51.44 Beli ye Babilonikaw ta ala do togo ye (Ezayi 46.1, Yeremi 50.2).

52 «O koson, lon do bena se,
Matigi Ala ko ten,
ne bena wuri o ta jow kama;
mogɔ mandiminin minw be jini ka sa, olugu bena nuna jamana yoro bee ra.

53 Hali ni Babiloni ka yelen ka se fo sankolo ma,
k'a ta bon barakamanw lo ka yelen fo san fe,
o bee n'a ta, ne bena cenrikebagaw lana a kama;
Matigi Ala ko ten.»

54 Kulekan do be bora Babiloni,
cenriba do mankan be bora Babilonikaw ta jamana ra.

55 Sabu Matigi Ala bena Babiloni halaki,
a bena o ta mankanba bee mala.
O juguw be i ko jikurubaw,
o mankan be i ko jibaw mankan,
o kan be bora ni barakaba ye.

56 Sabu cenrikebagaw be nana o kama,
o be nana Babiloni kama.
Babilonikaw ta cefariw minana,
o ta kalanw karira;
sabu Matigi Ala ye mogɔ sarabaga Ala le ye,
a be bee sara ka kapa ni a ta keta ye!

57 «Ne bena o ta kuntigiw ni o ta hakiritigiw lamin fo ka o janamini,
ani o ta jamanatigiw, ni o ta pamogow, ni o ta cefariw.
O bena sunogɔ banbari le ke,
o tena wuri sunogɔ min na ka ye.
Masace le ko ten, masace min togɔ ye ko Fangatigi Ala.

58 Fangatigi Ala ko:
Babiloni dugu laminikogojanbaw
bee bena waraga ka benben.
Tasuma bena dugu donda kon jamijanw jeni.
Mogow be baara ke gbansan le,
siyaw be o yere sege ka na o ta sege tonɔ laban tasuma le ra.»

Kitabu min firira Efirati baji ra

59 Ayiwa, cira Yeremi tun ka nin cira di Seraya ma, Maseya dence Neriya dence,
wagati min Seraya tun be tagara Babiloni ni Zuda masace Sedesiyasi ye; o tun kera
Sedesiyasi ta masaya san naaninan na. O y'a soro Seraya tun ye Zuda masaso pamogɔ
folo ye. 60 Kojugu minw bee tun bena se Babiloni ma, nin ko minw bee tun sebera
Babiloni ta ko ra, Yeremi tun ka o bee sebe gbolokitabu do kan. 61 Yeremi k'a fo Seraya
ye ko: «Ni i ka se Babiloni, i ye jija ka nin kow bee karan ni kanba ye; 62 i y'a fo ko:
<Matigi Ala, ele yere le k'a fo ko i bena nin yoro halaki, janko adamaden kana sigi a
ra tuun, walama began; a ye ke yoro lakolon ye tuma bee ka to ten.> 63 Ni i ka nin
kitabu karan ka ban tuma min na, i ye kabakuru do siri a ra, k'a firi Efirati baji ra.
64 O ko, i y'a fo ko: <Babiloni bena tunu nin cogo le ra; ne bena kojuguba minw ben
Babiloni kan, a tena se ka wuri ka bo o ra tuun fiyewu. O bena halaki ka ban.> »

Nin ye Yeremi ta kumaw laban ye.

Zeruzalemu dugu benko

52

(Masacew flanan 25.1-7; Kibaroyaw flanan 36.11-13; Yeremi 39.1-7)

Masace Sedesiyasi minacogo

¹ Sedesiyasi sigira masaya ra k'a si to san mugan ni kelen. A ka san tan ni kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Hamutali. Yeremi denmuso tun lo; Libinaka tun lo.

² A ka kojugu ke Matigi Ala ja korɔ, i n'a fo Yehoyakimu tun k'a ke cogo min na. ³ Nin kow bee tun sera Zeruzalemu dugu ni Zuda mara ma, Matigi Ala ta dimi le koson. A laban, Matigi Ala nana o gben ka bo a yere ja korɔ. O ko fe, Sedesiyasi belen nana muruti Babiloni masace ma.

⁴ Sedesiyasi ta masaya san konontonnan na, o san karo tannan na, o karo tere tannan na, Babiloni masace Nebukadinesari nana Zeruzalemu dugu kama tuun ni a ta kerekajama bee ye, ka na dugu lamini; o ka tintin dow lo ka dugu lamini. ⁵ O ka dugu lamini ten ka taga se fo masace Sedesiyasi ta masaya san tan ni kelennan ma.

⁶ O san karo naaninan, o karo tere konontonnan, kongɔ nana gban dugumogow ra k'a sorɔ domuni si tun te o boro tuun minke, ⁷ o ka wo do bo kogo ra. Kerekacew bee bora o sira fe su fe, kogo fla ce ma, masace ta yiritu fan na, ka bori ka taga Zuriden kenegbe sira fe. O y'a sorɔ Babilonikaw tun ka dugu lamini. ⁸ Nka Babilonikaw ta kerekajama ka masace Sedesiyasi gben ka taga a mina Zeriko kenegbeyoro ra. A ta kerekajama bee borira ka janjan k'a to yi. ⁹ O ka masace Sedesiyasi mina ka taga ni a ye Babiloni masace fe Ribila, Hamati ta jamana ra ka taga a ta kiti tige. ¹⁰ Babiloni masace ka Sedesiyasi dencew kannatige Ribila a yere ja na. A ka Zuda mara jamogow bee kannatige fana Ribila. ¹¹ O ko, Babiloni masace ka Sedesiyasi yere padenw ci, k'a siri ni siranegbe jorokow ye, ka taga ni a ye Babiloni, ka taga a bla kaso ra yi, fo ka taga se a saya ma.

Nebuzaradan ka Zeruzalemu to halaki

(Masacew flanan 25.8-21; Yeremi 39.8-10)

¹² Babiloni masace Nebukadinesari ta masaya san tan ni konontonnan na, o san karo loorunan, o karo tere tannan, Nebuzaradan nana Zeruzalemu. Ale tun ye Babiloni masace ta jamana kuntigi do ye, ani masaso korosibagaw kuntigi. ¹³ A ka Matigi Ala ta batoso jeni, ani Zuda masace ta so, ani dugu bonw bee; a ka bon panamanw bee jeni. ¹⁴ Babilonikaw ta kerekajama min tun be ni masaso korosibagaw kuntigi ye, olugu ka Zeruzalemu dugu kogow bee cici. ¹⁵ Masaso korosibagaw kuntigi Nebuzaradan ka jamana desebagato dow mina ka taga ni olugu ye, ani mogɔ to minw tun tora dugu konɔ, ani minw tun ka o yere di Babiloni masace ma, ani bororabaarakɛbagaw. ¹⁶ Nka Nebuzaradan ka desebagato dow to yi, janko olugu ye ke rezenw ni forow sene ye.

¹⁷ Matigi Ala ta batoso ta samasen siranegeramanw, ani a wotoro siranegeramanw, ani a minanba koorinin min tun lalagara ni siranegbe ye, Babilonikaw ka o bee cici, ka taga ni o siranegbe ye Babiloni. ¹⁸ O ka a siranegedagaw, ani a buguricenaw, ani a muruw, ani jifiyew, ani a setiw ta. O tun be baara ke ni siranegafen min o min ye Alabatoso konɔ, o ka o bee ta. ¹⁹ Masaso korosibagaw kuntigi ka tasaw, ani tasumabonanw, ani jifiyew, ani negedagaw, ani saninfitinablanaw, ani setiw, ani jifiyew bee ta; fen o fen tun ye sanin ye, ani fen o fen tun ye warigbe ye, a ka o bee ta.

²⁰ Masace Sulemani tun ka fen minw lalaga Ala batoso kama, min ye samasen fla ye, ani minanba koorinin, ani misi tan ni fla min lalagara ni siranegbe ye ka minanba sigi o kunna, ani wotorow, mogɔ si tun te o siranegbe hakeya lon. ²¹ Min ye samasenw ye, samasen bee kelen kelen janya tun ye nongon* ja tan ni seegi ye, a lamini tun

* 52:21 52.21 Nongon ja kelen be se ka ben metere tarance le ma.

ye nɔngɔn ja tan ni fla ye, a siranɛgɛ bonya tun bɛ borokanden naani bɔ; wo tun bɛ samasenw kɔnɔ. ²² O tun ka datugunan dɔw kɛ o ra ni siranɛgɛ ye; o janya tun ye nɔngɔn ja looru. O tun ka jɔ bisigiya dɔw kɛ ka samasen sanfɛyɔrɔ jɛgɛn, ani gerenadi yiriden bisigiyaw; o bɛɛ tun ye siranɛgɛ le ye. Samasen fla bɛɛ cogoya tun ye kelen ye, ani yiriden minw tun kera ka o jɛgɛnjɛgɛn. ²³ Gerenadi yiriden bikɔnɔntɔn ni wɔrɔ le tun b'a kerɛfɛyɔrɔw ra; yiriden minw tun kera ka jɔw lamini, o tun ye yiriden kɛmɛ.

²⁴ Masaso kɔrɔsibaga kuntigi ka sarakalasebagaw kuntigiba Seraya fana mina, ani a demɛbaga min tun ye sarakalasebaga Sofoni ye, ani sarakalasebaga saba minw tun bɛ Alabatosoba donda kɔrɔsibagaw ye. ²⁵ A ka dugu kerɛkɛjama jamɔgɔba dɔ fana mina, ani Zuda masacɛ ladibaga cɛ wolonfla minw tun tora dugu kɔnɔ, ani kerɛkɛjama kuntigi ta sɛberikɛbaga min tun bɛ cɛdenw tɔgɔw sɛbɛ ka o ta kerɛkɛdenya ra, ani Zuda mara cɛ biwɔrɔ; olugu tun bɛ dugu kɔnɔ yi.

²⁶ Masaso kɔrɔsibagaw kuntigi Nebuzaradan ka o mɔgɔw mina ka taga ni o ye Ribila, Babilɔni masacɛ fɛ. ²⁷ Babilɔni masacɛ ka o faga Ribila, Hamati mara ra.

²⁸ Nebukadinesari ka mɔgɔ da min mina ka taga ni o ye, o flɛ nin ye: A ta masaya san wolonflanan na, a ka Zuda mara mɔgɔ waga saba ni mɔgɔ mugan ni saba (3 023) le mina ka taga ni o ye. ²⁹ A ta masaya san tan ni seeginan na, a nana Zeruzalemuka mɔgɔ kɛmɛ seegi ni mɔgɔ bisaba ni fla (832) le mina ka taga ni o ye. ³⁰ Nebukadinesari ta masaya san mugan ni sabanan na, masaso kɔrɔsibaga kuntigi Nebuzaradan nana Zuda mara mɔgɔ kɛmɛ wolonfla ni mɔgɔ binaani ni looru (745) mina ka taga ni o ye. Mɔgɔ minaninw bɛɛ lajennin kera mɔgɔ waga naani ni kɛmɛ wɔrɔ (4 600).

*Babilɔni masacɛ ka Yehoyakini labɔ kaso ra
(Masacɛw flanan 25.27-30)*

³¹ Ayiwa, Masacɛ Yehoyakini ta minari san bisaba ni wolonflanan na, san min na Evili Merodaki kera Babilɔni masacɛ ye, o san karo tan ni flanan na, ani o karo tere mugan ni loorunan, Babilɔni masacɛ ka Zuda masacɛ Yehoyakini labla, k'a labɔ kasobon na. ³² A ka Yehoyakimu minako ja kɔsɛbɛ. Masacɛ tɔ minw tun minana ka taga to ale kɔrɔ Babilɔni, a ka Yehoyakimu sigi olugu bɛɛ kunna. ³³ O ka Yehoyakini ta kasodenderegɛw bɔ a ra. A ka domuni kɛ ni Babilɔni masacɛ yɛrɛ ye lon o lon, a si tɔ bɛɛ ra. ³⁴ Babilɔni masacɛ k'a mako bɛɛ ja o cogo le ra lon o lon, a si tɔ bɛɛ ra, fɔ ka taga a sa.

KASIKAN KITABU

Kitabu faamucogo

Kasikan kitabu ye mɔgɔ dɔ ta jusukasikumaw le ye, Zeruzalemu dugu halakiko kosɔn. Kogbelɛnw, ani kojugu minw kera mɔgɔw ra, nin tigi ja ka o bɛɛ ye. A bɛ se ka kɛ cira Yereɓi yeɛ ye. O kosɔn nin kitabu tɔgɔ lara fana ko Yereɓi ta kasikan kitabu.

Babilɔnikaw nana Zeruzalemu dugu lamini fɔ san kelen ni tarance, ka kɔngɔba ben mɔgɔw kan. O kumaw bɛ sɔrɔ Masacew flanan 25, ani Kibaroyaw flanan 36, ani Yereɓi 39 ni 52. O ka masace Sulemani ta Ala batoso cɛɓumanba ci, ka mɔgɔw mina ka taga ni o ye Babilɔni.

Nin kitabu seɓɛbaga najibɔtɔ bɛ o kow le lakari nin kitabu kɔnɔ, ka mɔgɔw ladi, ko Ala kanblari tɔnɔ ye halakiri ye.

Ka kaɓa ni nin kitabu seɓɛcogo ye, k'a ta a sura fɔlɔ ra ka taga a bla a sura naani na, o kumakanw bɛɛ kelen kelen bɛ damina ni heburukan sigininden dɔ ye. O seɓɛricogo bɛ se ka kitabu karanbaga demɛ k'a hakiri to kitabu kɔnɔkumaw ra.

Kasikan kitabu b'a yira ko Ala ka nin tɔrɔw bɛɛ lase a ta mɔgɔw ma o ta jurumunw, ani o ta terenbariyaw le kosɔn. Nka o bɛɛ n'a ta, Ala ta hina ka bon. Ni a ta mɔgɔw ka nimisa o ta jurumunw na, a bɛ sɔn ka yafa o ma, ka o ta daariri lamɛn. Nin kitabu kunba ye 3.22-23 ye; o yɔrɔ b'a fɔ ko: «Matigi Ala ta pumanya ma ban, a ta hina ma se a dan ma. Sɔgɔma o sɔgɔma pumanyakura, ani hinakura.»

Kitabu kɔnɔkɔw

Donkiri fɔlɔ: Zeruzalemu kera yɔrɔ lakolon ye (1)

Donkiri flanan: Ala ta kiti sera Zeruzalemu ma (2)

Donkiri sabanan: Cira jigi ma tige Ala ra (3)

Donkiri naaninan: Zeruzalemu dugu halakira pewu (4)

Donkiri loorunan: Ala ta mɔgɔw ta daariri (5)

Zeruzalemu kera dugu lakolon ye

¹ E, dugu min tun fara mɔgɔw ra fɔlɔfɔlɔ,*

bi o le kera dugu lakolon ye tan!

Siyaw bɛɛ tun bɛ dugu min ko fɔra fɔlɔfɔlɔ,

bi o dugu le kera i ko muso cɛ sanin!

Dugu min tun siginin bɛ kuntigiya ra jamanaw kunna fɔlɔfɔlɔ,

bi o dugu le blara jamana tɔw ta fanga kɔrɔ!

² A bɛ kasi o, ka kasi su bɛɛ;

a jaɗa bɛɛ fara jaɗi ra.

A kanubagaw bɛɛ ra,

mɔgɔ si ma sɔrɔ k'a jusu saaro.

A teriw bɛɛ k'a janfa;

o bɛɛ yelemana ka kɛ a juguw ye.

³ O ka Zuda ta mɔgɔw mina ka taga ni o ye,

ka taga o bla jɔnyagbelɛn le ra.

O siginin bɛ siyaw cɛ ra,

* **1:1** 1.1 Kasikan kitabu sura 1 ka taga a bla sura 4, o kumakanw bɛɛ kelen kelen bɛ damina ni heburukan sigininden dɔ ye, k'a ta a sigininden fɔlɔ ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye.

nka o te laganfiya sɔrɔra.
 O nɔgbɛnɓagaw bɛɛ ka o gbɛn ka o mina;
 o y'a sɔrɔ a deguninba tun lo.

⁴ Siyɔn dugu ta siraw bɛ sukasi kɛra,
 sabu mɔgɔ si te nana janagbɛw ra o siraw fɛ tuun.
 O ta sarakalaseɓagaw bɛ ŋunana,
 o ta sunguruw† jusukun tɔɔrɔra.
 Dugu dondaw bɛɛ benbenna,
 dugu yere ko bɛɛ kɛra jusukasi ko ye.

⁵ O juguw sigira o kunna;
 o nasumanin le siginin bɛ o kunna,
 sabu Matigi Ala yere le ka nin tɔɔrɔ la o kan
 o ta hakɛw caya kosɔn.
 O ka o denw mina ka taga ni o ye;
 olugu tagara kɛ o juguw ta jɔnw ye.

⁶ Siyɔn dugu ta nɔɔrɔ bɛɛ bɔra a kan.
 O ta kuntigiw kɛra i ko mankalaninw,
 domunikeɔrɔ te minw fɛ tuun.
 O bɛ bori o nɔgbɛnbaga ja,
 k'a sɔrɔ baraka si te o ra tuun.

⁷ Naforoba min tun bɛ Zeruzalemukaw fɛ fɔlɔfɔlɔ,
 sisan o ta sege wagati ra,
 o bɛ miirira o naforoba ko ra
 ka o to yaala ra jamanaw ni jɔgɔn cɛ.
 O ta mɔgɔw donna o juguw boro,
 mɔgɔ si ma sɔrɔ ka o bɔsi;
 o juguw ka o halakitɔ ye ten minkɛ,
 olugu ka kɛ o lɔgɔbɔ ye.

⁸ Zeruzalemu dugu ta jurumunw cayara fɔ k'a dama tɛmɛ;
 o kosɔn a kɛra yɔrɔ saninyabari ye.
 Minw bɛɛ tun b'a bonyara,
 olugu k'a fari lakolon ye minkɛ,
 o b'a dɔgɔyara sisan.
 Ale yere bɛ ŋunana le,
 fɔ a b'a ja dogo.

⁹ A ta nɔgɔninya nɔ bɛ a ta derege dugumayɔrɔ ra.
 Ko min tun bɛna a sɔrɔ ko fɛ, a tun ma o jate mina.
 A bencogo kɛra kabako le ye;
 mɔgɔ si fana ma sɔrɔ k'a jusu saaro.
 A ko: «E, Matigi Ala, ne ta sege fle,
 sabu ne juguw sera ne ra.»

¹⁰ A juguw ka a borofɛn nafaman bɛɛ cɛ.
 A ka siya werɛw dontɔ ye

† 1:4 1.4 O sunguruw fana tun bɛɛ baara kɛ Alabatoso kɔnɔ.

a ta yɔrɔ saninman kɔnɔ;
 k'a sɔrɔ ele Ala tun ka o siyaw bari,
 ko o man kan ka don i ta mɔgɔw ta jɛn ra.

11 A ta mɔgɔw bɛɛ nɔnatɔ le bɛ o ta domuni jini.
 O borofɛn minw ko tun ka gbɛlɛn o ma, o ka o di o juguw ma,
 janko ka domuni sɔrɔ k'a domu,
 ka baraka dɔɔnin don o yɛrɛ ra.
 «E, Matigi Ala, i ja lɔ ne ra ka ne flɛ,
 sabu mɔgɔ si tɛ ne jatera fɛn ye tuun.»

12 Aw minw bɛ tɛmɛna sira kan,
 aw tɛ ne ta sɛgɛ jatera fɛn ye wa?
 Aw ye aw ja lɔ ne ra ka ne flɛ;
 jɔn ta tɔɔrɔ le ka ne ta bɔ?
 Jɔn ta tɔɔrɔ bɛ i ko nin tɔɔrɔ min benna ne kan,
 Matigi Ala ka min ben ne kan a ta dimiba lon na?

13 A tora san fɛ ka tasuma lajigi
 ka n'a don fɔ ne korokunw na.
 A ka jɔ siri ne sen kɔrɔ,
 ka ne laben kɔ fɛ.
 A ka ne halaki pewu;
 ne sɛgɛninba lo lon bɛɛ.

14 A yɛrɛ boro ka ne ta terenbariyakow siri
 k'a kɛ i ko yiri min bɛ la sɛnɛkemisi kan na;
 a ka o siri jɔgɔn na ka o la ne kan na,
 fɔ ka ne baraka bɛɛ ban.
 Matigi ka ne don mɔgɔ dɔw boro,
 ne fanga tɛ se mɔgɔ minw kɔrɔ.

15 Ne ta kɛrɛkɛɛfari minw bɛɛ tun bɛ ni ne ye,
 Matigi ka olugu bɛɛ gbɛn.
 A ka kɛrɛkɛjama dɔ wele ne kama,
 janko ka ne ta kanbelenw terege;
 Matigi ka Zuda mara ta dugumɔgɔw
 terege a sen kɔrɔ i ko rɛzɛn bɛ cɔngɔ cogo min na.

16 O le kosɔn, ne bɛ kasira.
 E, ne padɛnw fara ji ra,
 sabu ne jusu saarobaga yɔrɔ janyara ne ra,
 ale min tun bɛ se ka ne ja gbɛlɛya.
 Ne dɛncɛw bɛɛ halakira ka ban,
 sabu ne juguw baraka bonyara ni ne ta ye.

17 Siyɔn k'a boro lɔ mɔgɔw ye,
 nka mɔgɔ si ma sɔrɔ k'a jusu saaro.
 Matigi Ala ka ci dɔ di
 Yakuba ta denw ta juguw ma,
 ko o juguw ye o lamini yɔrɔ bɛɛ ra.

Zeruzalemu dugu kera yoro saninyabari ye olugu na koro.

18 Matigi Ala ta le ye can ye;
 sabu ne le murutira ka ban a ta kuma ma.
 Aw siyaw bee, aw ye ne lamen!
 Aw ye ne ta dimi fle:
 O ka ne ta sungurudenw, ani ne ta kanbelenw
 mina ka taga ni o ye.

19 Minw tun be ne kanuna folofolo, ne ka olugu wele,
 nka o ka ne janfa.
 Ne ta sarakalasebagaw, ani ne ta cekorobaw
 fagara dugu kono;
 o tun be domuni le ninina,
 janko ka baraka don o yere ra.

20 E, Matigi Ala, a fle, ne deguninba lo.
 Ne kono bee nagamina;
 ne jusu bee nagamina,
 sabu ne le murutira ka ban i ta kuma ma pewu!
 Kene ma, mogow be fagara ni kerekemuru ye;
 so kono, saya le be yi!

21 Mogow ka ne nunakan men,
 nka mogow si ma na ne jusu saaro.
 Kojugu min sera ne ma, ne juguw bee ka o men;
 ele Ala sonna ka o ke ne ra minke, o diyara o ye sa.
 I tun ka lon min ko fo, a to o lon ye se;
 k'a to ne juguw fana ye ke i n'a fo ne.

22 I kana i hakiri bo o ta kojuguw ko!
 I ka min ke ne ra
 ne ta terenbariyakow koson,
 i ye o nogon le fana ke o ra;
 sabu ne nunakan cayara,
 ne baraka banna pewu.

2

Matigi Ala ka min ke a ta mogow ra

1 E, Matigi dimina
 fo a ka Siyon dugu datugu ni sankabaw ye, k'a ke dibi ye!
 A ka Izirayeli ta noro bee bo a kan,
 k'a ben dugu ma.
 O dugu le tun be i ko a senlayoro;
 nka a ma son k'a hakiri to o ra, a ta dimilon na.

2 Matigi ka Yakuba ta duguw bee halaki ka o ban pewu,
 hali a ma hina o ra.
 A jusu boninba
 ka Zuda mara ta dugu barakamanw benben.
 Jamana ni a kuntigiw bee,

o ka o bɛɛ ben dugu ma ka o lamaroya.

³ A ta dimiba kosɔn,
a ka Izirayeli ta baraka bɔ a kan.
Wagati min na o juguw wurira o kama,
a banna k'a boro bɔ ka o demɛ.
A ka tasumaba mana Yakuba ta so kɔnɔ,
ka o ta yɔrɔw fan bɛɛ jeni.

⁴ A k'a ta kalan sama a ta mɔgɔw kama, i n'a fɔ o jugu dɔ.
A ka kalan mina ni a kininboro ye a ta mɔgɔw kama, i n'a fɔ o kerɛbaga dɔ.
Mɔgɔw ja tun bɛ bɔ mɔgɔ minw bɛɛ fɛ,
a ka olugu bɛɛ faga Siyɔn dugu ta sow kɔnɔ.
A k'a ta dimiba lajigi o kan
i ko tasuma.

⁵ Matigi kɛra i ko Izirayeli jugu dɔ;
a ka Izirayelimɔgɔw halaki ka o ban pewu.
A ka o ta masabonbaw bɛɛ halaki,
ka o ta bon barakamanw cɛn.
A ka naji ni kasi caya
Zuda mara mɔgɔw cɛ ra.

⁶ A k'a yɛrɛ ta yɔrɔ laminikogo cɛn, i ko nankɔ ta sansan bɛ cɛn cogo min na;
a k'a ta jɔgɔnkunbenyɔrɔ cɛn.
Matigi Ala ka mɔgɔw hakiri bɔ
janagbew, ani Nenɛkirilonw* kɔ Siyɔn dugu kɔnɔ.
A ta dimiba kosɔn, a ka masacɛw
ani sarakalasebagaw bɛɛ dɔgɔya.

⁷ Matigi banna a ta sarakajɛnifen* na;
a k'a kɔ don a ta yɔrɔ saninman ma.
A ka Siyɔn dugu masabonw labla,
k'a to o juguw ka o kogow cici.
Mankanw cayara Matigi Ala ta batoso kɔnɔ,
k'a kɛ i ko janagbelon dɔ ta mankan.

⁸ Matigi Ala k'a latigɛ
ko a bɛ Siyɔn dugu laminikogow ci.
A ka juru la k'a suma,
a fana ma sɔn k'a ciri dabla fiyewu!
A ka dugu kogo barakamanw ni a laminikogow bla sukasi ra;
o bɛɛ benbenna jɔgɔn kan.

⁹ Dugu donda konw karira ka ben fɔ ka don bɔgɔ ra, dugukolo ra;
a ka konw sɔgɔnanw cɛn, ka o bɛɛ karikari.
O ta masacɛ ni o ta kuntigiw bɛ siya wɛrɛw boro.
Sariya tɛ yi tuun;
o ta ciraw fana tɛ kuma foyi sɔrɔra
ka bɔ Matigi Ala fɛ tuun k'a fɔ mɔgɔw ye.

10 Siyon dugu cekorobaw,
 olugu jenin siginin be dugu ma.
 O ka buguri ke o kun na,
 ka borofaniw don o yere ra.
 Zeruzalemu sungurudenw
 ka o kun biri dugu ma.

11 Ne padenw baraka banna kasi fe;
 ne konogbanna;
 ne kononofirira
 ne ta dugumogow ta cenri koson;
 sabu denmisenw ni denpeninw be siradaw ra,
 o bee baraka desenin lo.

12 O b'a fora o bamusow ye ko:
 «An be domuni ni rezenji fe!»
 O baraka desenin be dugu siradaw ra
 i ko mogomandiminin.
 O nin be bora o ra,
 ka o to o bamusow boro.

13 Ne bena mun le fo aw ye tuun?
 Ne bena aw suma ni jon le ye tuun, Zeruzalemu dugumogow?
 Ne bena aw suma ni jon le ye,
 ka aw jusu saaro, Siyon dugumogow?
 Sabu aw ta cenri bonyara i ko Kogojiba!
 Jon le bena se ka aw bosi ka bo nin na sa?

14 Aw ta ciraw ka ko o ko ye k'a fo aw ye,
 o bee tun ye kumalakolonw, ani mogolafirikumaw le ye.
 O ma aw ta jurumunw gbeya k'a fo aw ye,
 ni o te, o tun tena aw mina.
 O ka kuma min o min fo aw ye,
 o bee kera faninya ni janfakumaw le ye.

15 Temebagaw bee be kabakoya
 fo ka o boro fla gbasi jogon na aw le koson.
 O be filen fiye ka o kun yuguyugu
 Zeruzalemu dugumogow koson,
 k'a fo ko: «E, o tun b'a fora dugu min ma ko a cerna dafanin lo,
 ani dunupa bee tun be nagarira dugu min koson,
 o dugu le ye nin ye tan bi wa?»

16 Aw juguw bee be o daw wagara
 ka kumabaw fo aw le ma.
 O be filen fiye, ka o nin pimi,
 ko: «An ka o bee halaki ka ban pewu!
 An tun be lon min konona co,
 o le sera bi, an na k'a ye!»

17 Matigi Ala tun ka min latige, a ka o ke.
 A tun k'a darakan min di kabini wogatijan, a ka o le dafa.

A ka cɛnri kɛ,
hali a ma hina.
A k'a to aw juguw yɛrɛkora aw ma;
a ka aw juguw baraka bonya.

18 O bɛ kulera ni o jusukun bɛɛ ye, ka Matigi wele.
Siyɔn dugu kogow,
aw ye ɲaji woyo su ni tere,
i ko baji.
Aw kana sɛgɛ kasi ra;
aw ɲaden kana ɲajibo dabra ka ye.

19 Aw ye wuri su fɛ ka kule!
Aw ye kule su wagati bɛɛ ra.
Aw ye aw jusukunnakow bɛɛ fɔ Matigi ɲa kɔrɔ,
k'a kɛ i ko ji bɛ woyo cogo min na.
Aw ye aw boro kɔrɔta k'a daari,
janko a ye aw denw kisi,
sabu o bɛ sara kɔngɔ boro
dugu siradaw bɛɛ ra.

20 E, Matigi Ala,
i ɲa lo an na, k'a flɛ i bɛ nin kow kera mɔgɔ minw na.
Yala a daganin bɛ ko muso ye a yɛrɛ woroden sogo domu wa,
a b'a den min kanu?
Yala a daganin lo ko sarakalasebagaw ni ciraw ye faga
hali Matigi ta yɔrɔ saninman kɔnɔ wa?

21 Denmisɛnw ni mɔgɔkɔrɔɓaw
suw lalanin bɛ dugu ma siradaw ra.
O ka ne ta sungurudenw
ani ne ta kanbelenw faga ni kɛrɛkɛmuru ye.
I ta dimilon na kɔni, i ka fagari kɛ,
i ka mɔgɔw kannatigɛ, hali i ma hina.

22 I ka an jatigɛbagaw wele ka bɔ fan bɛɛ ra ka na an kama,
k'a kɛ i n'a fɔ o bɛ mɔgɔw wele ɲanagbɛ ra cogo min na.
Matigi Ala ta dimilon na, mɔgɔ si ma bɔsi,
mɔgɔ si ɲanaman ma to.
An tun ka an janto den minw na, ka o lamɔ,
an juguw ka olugu bɛɛ halaki.

3

Ala ta cira ta tɔrɔ ni a ta jigi

1 Ne ye mɔgɔ do le ye min ka tɔrɔ silɔn,
sabu Ala ta dimi kosɔn, a ta tɔrɔ sera ne ma.

2 A ka ne mina ka taga ni ne ye dibi ra;
a ma taga ni ne ye yeelen na.

3 A boro bɛ ne kelen le kan;
wagati bɛɛ a bɛ tɔrɔ lase ne ma.

⁴ A ka ne fari ni ne sogo bæε cæn;
 a ka ne kolow bæε karikari.
⁵ A ka kogo le lo ne fan bæε ra,
 ka ne lamini ni bɔnɔ ni tɔɔɔ ye.
⁶ A ka ne bla dibi ra,
 i n'a fɔ mɔgɔ minw sara kabini wagatijan.
⁷ A ka ne lamini ni kogo ye janko ne kana se ka bɔsi;
 a ka nɛgɛjɔrɔkɔ gbirimanw don ne ra.

⁸ Ne kulera cogo bæε ra k'a wele ko a ye ne dɛmɛ,
 nka a ma ne ta daariri jaabi.

⁹ A ka ne ta siraw datugu ni kabakurubaw ye;
 a ka ne tɛmɛsira tigɛ.

¹⁰ A lara ka ne kɔnɔ i ko wara bɛ la ka mɔgɔ kɔnɔ cogo min na,
 i ko jara bɛ dogo ka mɔgɔ kɔnɔ cogo min na.

¹¹ A ka ne sama ka bɔ ne ta sira kan, ka ne sogo tigɛtigɛ i ko wara;
 a ka ne to ne kelen na.

¹² A ka biɲɛ don a ta kalan na k'a sama;
 a ka ne suma, ka ne bon ni a ta biɲɛ ye.

¹³ A ka biɲɛw bɔ a ta biɲɛforogo kɔnɔ,
 ka ne bon ka ne sɔgɔ ne soro ra.

¹⁴ Ne kɛra lɔgɔbɔrifɛn ye ne ta mɔgɔw bæε le fɛ;
 o bɛ ne tɔgɔ le don o ta dɔnkiriw ra lon bæε.

¹⁵ A ka ne kɔnɔ fa ni ɲugufɛlaburu kunaman le ye,
 ka jalaji kɛ ne ta minji ye.

¹⁶ A ka ne ɲinw karikari ni bɛrɛkise ye,
 ka ne la bugurigbɛ ra.

¹⁷ I ka ne ni hɛra faran ka bɔ ɲɔgɔn na;
 ne m'a lon tuun fɛn min tɔgɔ ye ko ɲasuma.

¹⁸ O kɔsɔn ne ko: «Ne ta bonya banna pewu;
 ne jigi tɛ foyi kan tuun Matigi Ala fɛ.»

Matigi Ala ta ɲumanya tɛ ban

¹⁹ Ni ne miirira ne ta sɛgɛ ni ne ta maɲumanko ra,
 a bɛ kɛ ne fɛ i ko jalaji ni baga.

²⁰ Ne hakiri b'a ra tuma bæε;
 o kɔsɔn ne jusukun tɔɔɔnɛn lo.

²¹ Nka ne bɛ ko min to ne hakiri ra, o le ye nin ye;
 fɛn min bɛ ne jigi ye o le ye nin ye:

²² Matigi Ala ta ɲumanya ma ban,
 a ta hina ma se a dan ma.

²³ Sɔgɔma o sɔgɔma ɲumanyakura, ani hinakura.
 E, i ta kankelentigiya ka bon dɛ!

²⁴ Ne b'a fɔ ne jusukun na ko: «Matigi Ala le ye ne ninyɔɔ ye.»
 O kɔsɔn ne jigi bɛ ale le kan.

²⁵ Minw jigi bɛ Matigi Ala kan,

mɔgɔ minw bɛ Matigi ta jɛnɔgɔnya jini,
a bɛ kɔɔuman kɛ olugu ye;

²⁶ Ka je ka Matigi Ala ta kisiri makɔnɔ,
o ka ji.

²⁷ Mɔgɔ ye dimi sɔnmɪna a denmisenman,
o ka ji a ma.

²⁸ A bɛna je ka sigi a kelen na,
sabu Ala le k'a latigɛ a ye ten.

²⁹ A bɛna biri fɔ k'a da don buguri ra,
sabu kisiri jigiya bɛ se ka sɔrɔ hali bi.

³⁰ A bɛna a ye lo a bugobaga ye,
k'a to mɔgɔw y'a dɔgɔya.

³¹ Sabu Matigi tɛ ban mɔgɔ ra,
k'a tigi to yi wagati bɛɛ.

³² Nka hali ni a ka i jusukun tɔɔrɔ, a bɛ hina,
ka kapa ni a ta jumanyaba ye;

³³ sabu a man di a ye ka sɛgɛ ben mɔgɔ kan,
a man di a ye ka adamaden jusukun tɔɔrɔ.

³⁴ Nka ni aw bɛ jamana ta kasodenw
bɛɛ dɔndɔn aw sen kɔrɔ,

³⁵ ni aw bɛ mɔgɔ ta jo yelɛma k'a kɛ a jaraki ye
Ala Kɔrɔtaninba yɛrɛ na kɔrɔ,

³⁶ ni aw bɛ mɔgɔ jo bɔsi a ra kititigeyɔrɔ ra,
yala Matigi tɛ o kow yera le wa?

³⁷ Jɔn le bɛ se ka kuma dɔrɔn, k'a to ko dɔ ye kɛ,
ni Matigi yɛrɛ m'a latigɛ ko o ko ye kɛ?

³⁸ Kɔɔuman o, kojugu o,
yala Ala Kɔrɔtaninba yɛrɛ da le tɛ o bɛɛ latigɛra wa?

³⁹ Mun kosɔn adamaden bɛ dimi,
mun kosɔn mɔgɔ bɛ dimi a ta jurumun tɔɔrɔ kosɔn?

Cira ko a ta mɔgɔw ye nimisa

⁴⁰ An ye an ta kokɛcogo sɛgɛsɛgɛ, ka miiri,
ka sekɔ ka na Matigi Ala fɛ.

⁴¹ An ye an jusukun miiriyaw bɛɛ la Ala kan,
ka an boro fana kɔrɔta Ala fan fɛ, sankolo ra.

⁴² An kɔni ka i hake ta, an kera mɔgɔ murutininw ye;
ele fana ma sɔn ka yafa an ma.

⁴³ I ka i ta dimi kɛ fani ye k'a melege i yɛrɛ ra, ka an nɔgben;
i ka an faga, hali i ma hina an na.

⁴⁴ I ka i yɛrɛ datugu ni sankaba ye,
janko an ta daariri si kana se i ma.

⁴⁵ I ka an kɛ i ko fɛn pacintanw,
i ko pamapama, siya tɔw cɛ ra.

⁴⁶ An juguw bɛɛ bɛ o da wagara

ka kumabaw fɔ anw le ma.

⁴⁷ Jatige ni dingakonoben, o le sera an ma;
halakiri ni cenriba, o le sera an ma.

⁴⁸ Ne naji be jigira i ko kɔji,
ne ta mɔgɔw ta cenriba koson.

⁴⁹ Ne naji be jigira le, a te lo;
ne tena kasi dabra ka ye,

⁵⁰ fɔ Matigi Ala ye na to sankolo ra
k'a hakiri to an na, ka an fle.

⁵¹ Min sera ne ta dugu sunguruw ma,
ni ne ka o fle, o be ne jusukun tɔɔɔ le.

⁵² Minw kera ne juguw ye, k'a sɔɔ kun t'a ra,
olugu ka ne nɔgben i ko o be kononin gben k'a mina cogo min na.

⁵³ O ka ne firi kolon konɔ ko o be ne faga;
o ka kabakuru do ke ka ne datugu.

⁵⁴ Jiw ka ne tunu.

Ne ko: «Ne ta banna sa!»

⁵⁵ Nka ne tora fɔ kolon kononɔ yi
ka ele Matigi Ala tɔgɔ wele.

⁵⁶ I ka ne ta welerikan men:
«I kana i toro datugu ne nunakan ni ne ta welerikan na.»

Ala k'a ta mɔgɔw jaabi

⁵⁷ Lon min ne ka i wele, i gbarara ne ra;
i k'a fɔ ne ma ko ne kana siran!

⁵⁸ Matigi, i lora ni ne kunko ye,
i ka ne nin kisi.

⁵⁹ Matigi Ala, o ka kojugu minw ke ne ra, i ka o ye;
o koson, i yere ye ne ta kiti tige.

⁶⁰ O b'a fe ka o yere dimibo ne ra cogo min na,
ani o ka jen min siri ne kama, i ka o bee ye.

⁶¹ Matigi Ala, i ka o ta dogoyarikumaw men,
ani o b'a fe ka jen min siri ne koson.

⁶² O be o ta kumaw bee fora ne le ma;
o ta miiriya bee be ne le kan lon bee.

⁶³ A fle, ni o siginin lo o, ni o lonin lo o,
ne tɔgɔ le be o ta donkiriw bee ra.

⁶⁴ E, Matigi Ala, o ka min ke ne ra,
i ye o sara ni o nɔgɔn le ye fana.

⁶⁵ I ye o jusukun tɔɔɔ kosebe,
ka i ta danga ben o kan.

⁶⁶ Matigi Ala, i ye dimi o korɔ ka o nɔgben,
ka o halaki ka bo i ta dugukolo ko kan pewu.

4

Zeruzalemu dugumɔgɔw ta sege

¹ E, sanin le ja finna!
Sanin yereworo le ja yelemana!
Yoro saninman ta kabakuruw le yeregera
siradaw bee ra!

² E, Siyon duguden dawulamanw,
minw dawula tun ka bon i ko sanin yereworo,
olugu le kera sisan i ko bogodaga,
dagalalagabaga boro be min lalaga!

³ Hali kongowuruw be o sinw lo o denw ye,
k'a to o denw ye sin min.
Nka ne ta mogow kera mogow hinabariw le ye,
i ko konosogolon* min be kongokolon konow.

⁴ Denjeninw kan be ja
minlogow boro;
denmisenw be kasi domuni no fe,
nka mogow si te foyi di o ma.

⁵ Minw ta baro tun ye domuni dimanw ye,
olugu le be sara kongow boro sirakunw na.
Minw tun lamona fani songogbelenw ce ra,
olugu le be lara sununkunw kan.

⁶ Ne ta mogow ta jurumun torow juguyara
fo ka teme Sodomukaw ta kan;
Sodomukaw ta dugu tun halakira yoronin kelen na le;
mogow si boro tun ma se o ma.

⁷ Siyon fagamaw tun saninyanin be kosebe;
o tun gbenin be ka teme nonow kan.
O fari tun ce ka ji ka teme kononkise kan;

o fari cogo tun dakananin be i ko safiri lulu.

⁸ Nka sisan o pada finna ka teme dagafinfin kan;
mogow te se ka o ye sira ra ka o lon tuun.
O fasara, fo ka o kolow bo kene ma;
o fari jajara i ko yirijalan.

⁹ O ka minw faga ni kerekemuru ye, olugu ta belen fisayara
ka teme kongow ta mogow faganinw kan;
kongow ka olugu baraka bee ban,
domunisowbariya ka o halaki.

¹⁰ Muso minw tun ye hinabagaw ye kakow,
bi olugu yere boro le ka o ta denw sogo tobi.
O le kera o ta domuni ye.
O kow kera ne ta dugumogow ta halakiri wagati le ra.

¹¹ Matigi Ala ta dimi sera a dan ma;

* **4:3** 4.3 Konosogolon ye konow do ye, min be taga k'a ta fanw ni a ta denw to a ko kongow konow; a te a janto o ra (Ayuba kitabu 39.14-18).

a k'a ta dimi bon Siyon dugu kan.
A ka tasuma do mana Siyon dugu konɔ,
fo ka dugu jusiginanw bee jeni.

12 Dugukolo masacew si tun tena la nin ko ra;
dunupamogow si tun tena la a ra,
ko lon do, Zeruzalemu kerεbagaw, ani o juguw
tun bεna don Zeruzalemu dugu donda fe.

13 O bee kera o ta ciraw ta terenbariyaw le koson,
ani o ta sarakalasebagaw ta kojuguw koson;
sabu olugu ka mogow terreninw faga,
ka o jori woyo dugu konɔ.

14 O be talontalonna siraw kan ka taga, i ko fiyentow;
o ta mogowfaga hake ka o lanogow,
k'a ke fo mogow si te son
ka maga hali o ta faniw na.

15 Mogow be peren k'a fo o ye ko: «Aw ye bo yi, mogow saninyabariw!
Aw ye bo yi! Aw ye bo yi! Aw kana maga an na!»
O koson o bora ka ke yaala ye ka lamini.
Siya were mogow b'a fo o ma ko: «Aw te se ka sigi an ce ra yan tuun!»

16 Matigi Ala yere le ka o janjan yorow ra;
a tena a janto o ra tuun.
Mogow ma sarakalasebagaw si bonya,
o ma makari cekorobaw si ra.

17 An nadenw segera fleri ra;
an ka demεbaga nini an yere ra, ka dese.
An ka fleri ke ka meen, ka an jigi la jamana min kan,
o jamana mogow ma na an kisi.

18 An juguw be an tagamatow korosi;
hali an te se ka teme an yere ta dugu siraw fe!
An laban koni surunyara, an ta teredaw dafara ka ban,
sabu an ta laban le sera.

19 An nogbenbagaw ka teri
ka teme bon tagatow kan san fe.
O ka an nogben kuruw kan,
ka taga dogo ka an konow kongokolon konow.

20 Min tun ye an nin tangabaga ye, Matigi Ala ta mogow panawolomanin,
ale yere benna o ta jan na.
An tun b'a fora ko an bεna dogo ale min ta suma korow
janko ka panamanya ka to siyaw ce ra.

21 Edomu ta mogow, aw minw siginin be Usi jamana ra,
aw ye nagari, ka ninsondiya!

Nka o bɛna minnifen dɔ di aw fana ma;
aw bɛna o min ka panamini fɔ ka aw fari lakolon to.

²² Siyɔn dugu, aw ta jurumunw kafarira;
o tena aw mina ka taga ni aw ye tuun.
Ele Edɔmu dugu, Ala bɛna aw ta jurumunw hakew le bɔ aw ra sisan;
a bɛna aw ta terenbariyaw bɔ kɛnɛ kan.

5

Ala ta mɔgɔw ta daariri

- ¹ E, Matigi Ala, ko min sera an ma, i hakiri to o ra;
an ta maroya flɛ, ka i janto an na.
- ² An ta cɛn yɛlɛmana ka kɛ siya wɛrɛ ta ye;
an ta sow kɛra mɔgɔ wɛrɛ ta ye.
- ³ An kɛra feritaw le ye, sabu an facɛw tɛ yi;
an bamusow kɛra i ko muso cɛ saninw.
- ⁴ An ka kan ka an ta ji minta san le;
an ta tobirikɛlɔgɔ fana bɛ sɔrɔ ni wari le ye.
- ⁵ An nɔgbɛnɔbagaw bɛ an ko tuma bɛɛ;
an sɛgɛra, o tɛ a to an ye nɛnɛkiri.
- ⁶ An bɛ Misirankaw, ani Asirikaw le daari,
janko olugu ye domuni di an ma ka an wasa.
- ⁷ An bɛmaw le ka terenbariyakow kɛ, nka olugu tɛ yan tuun;
o ta jurumun hake bɛ benna anw le kan.
- ⁸ Jɔnw le sigira an kunna;
mɔgɔ tɛ yi min bɛ an bɔsi ka bɔ o boro.
- ⁹ An bɛ an nin le bla farati ra ka taga an ta domuni jini ka na;
sabu mɔgɔfagabagaw bɛ ben an kan kongokolon kɔnɔ.
- ¹⁰ Kɔngɔ gbanna an na, fɔ an fari bɛ an jɛnijɛni,
i n'a fɔ an donna furunɛ le kɔnɔ.
- ¹¹ O benna Siyɔn dugu musow kan,
ka ben Zuda mara dugu ta sungurudenw kan.
- ¹² O boro ka an ta kuntigiw kan dulon juru ra;
o ma cɛkɔrɔbaw bonya.
- ¹³ An ta kanbelenw le bɛ wugusikabaw ju;
cɛdenninw bɛ talontalonna ni lɔgɔdoniw ye o kunna.
- ¹⁴ Dugu cɛkɔrɔbaw tɛ sigira dugu donda ra tuun,
kanbelenw tɛ o ta fɔrifɛnw fɔra tuun.
- ¹⁵ Nagari banna an jusu ra pewu;
an ta dɔnw yɛlɛmana k'a kɛ sukasi le ye.
- ¹⁶ An ta masafugula benna ka bɔ an kun na;
bɔnɔ ka an sɔrɔ, sabu an ka jurumun kɛ.
- ¹⁷ Fɛn min k'a to an baraka banna;
fɛn min kosɔn an padenw baraka dɔgɔyara,
- ¹⁸ o le ye ko Siyɔn kuru* kɛra yɔrɔ lakolon ye,
ka kɛ kongowuruw ta yaalayɔrɔ ye.
- ¹⁹ Nka ele kɔni Matigi Ala, ele bɛ i ta masaya ra wagati bɛɛ;
i ta masaya bɛ to a nɔ ra wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ le.
- ²⁰ Mun kosɔn i jinana an ko pewu?
Yala i bɛna ban an na an ta si tɔ bɛɛ le ra wa?
- ²¹ A to an ye seko ka na i fɛ Matigi Ala, janko an ye seko ka na;

a to an ye ke i ko an tun be cogo min na folofolo.

²² Yala i bena ban an na ka an to yi pewu le wa?

Yala i dimina an koro fo ka taga se a dan ma le wa?

EZEKIYELI TA KITABU

Kitabu faamucogo

Nin kitabu ye sarakalasebaga Ezekiyeli ta kitabu le ye. Ala k'a ke a ta cira ye, ko a ye nin kow sebe, Zeruzalemu dugu ciwagati ra.

Zuda masace Yehoyakimu murutira Babiloni masace Nebukadinesari ma minke, Nebukadinesari dimina; a nana ben Zuda mara kan, ka ce waga tan mina Yahudiyaw ta namogow ra, ka taga ni olugu ye Babiloni. Ezekiyeli tun be o mogow ra; ale nana a si to bee ke Babiloni.

Ala k'a ta kuma lase Ezekiyeli ma ni tagamasiyen caman ye. Ala b'a wele ko «adamaden». Ala Nin ko fora sijaga caman nin kitabu konon.

Ka Ezekiyeli to Babiloni, Ala ka nin cirayakumaw don a da ra; a kumana Zuda mara mogon minaninw fe, ani minw tun tora Zeruzalemu, k'a yira o ra ko Ala bena a ta kiti ben o kan o ta kojuguw koson. Ezekiyeli ta kuma kera can ye; Zeruzalemu dugu halakira, Alabatosoba jenina. O le ko fe, mogow sorora ka cira ta kumaw jate, ka nimisa o ta jurumunw na. A kera ten, Ala ka layiri ta o ye ko a bena yafa o ma ka o deme.

Nin kitabu yoro dow faamu ka gbelen, sabu cira be kuma minw fo, an t'a lon ni o kow kera ka ban, walama ni o ma ke folo. Tuma dow, cira be ko temeninw, ani ko nataw bee ye yoronin kelen na ka o fo.

Ezekiyeli ta kitabu be Ala ta saninmanya yira an na, ani a ta makari, ani a ta kankelentigiya. Jurumun be Ala ta kiti ben mogow kan, nka ni o ka nimisa, Ala be yafa o ma, ka o deme, ka o ke a ta mogow ye tuun. O koson Cira b'a fo k'a gbeleya mogow ye ko o ka kan ka o jogo yelema.

Kitabu konokow

Ala ka Ezekiyeli wele ciraya kama (1-3)

Ezekiyeli ka Zeruzalemu halaki ko fo (4-24)

Ala bena kiti ben siya tow fana kan (25-32)

Ala ka layiri ta a ta mogow ye (33-37)

Ala bena Gogi halaki (38-39)

Izirayeli jamana ni Alabatosokura ta ko (40-48)

Zeruzalemu ta kiti

(1-24)

Ezekiyeli ka Ala ta noro ye

¹ San bisabanan, karo naaninan tere looru, ka ne to ni mogon minanin tow ye Kebari jiba kere fe, sankolo dayelera; Ala ka fen dow yira ne ra. ² O san tun ye masace Yehoyakini minari san loorunan ye. Karo tere loorunan na, ³ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne Ezekiyeli ma, sarakalasebaga Buzi dence. O kera Babilonikaw ta jamana ra, Kebari jiba kere fe. Matigi Ala k'a ta sebgaya jigi ne kan o yoro le ra.

⁴ Ne ka fleri ke ka sanfonoba do nato ye ka bo sahiliyanfan fe, ani sankababa do, ani tasumamana do; yeelen tun ka min lamini. O tasumamana tun be i ko sanmanamana le tun be bora a cenance ra, k'a cenance ke i ko siranegge min donna tasuma ra k'a wulen. ⁵ Fenpanaman naani bisigiya tun be a cenance ra; olugu cogoya tun be i ko adamadenw. ⁶ Nada naani tun be o bee kelen kelen fe, ani kaman naani. ⁷ O senkalaw tun terennin lo; o senw tun be i ko misiden senw, o tun be manamana i ko siranegge nugunin. ⁸ Adamaden borow tun be o kamanw jukoro o fan naani na; o naani bee kelen kelen tun be ni a ta padaw, ani a ta kamanw ye. ⁹ O kamanw tun be sera

ƙogon ma; o tagato tun te o ja yeƙema, nka o bee kelen kelen tun be o ja teren le ka taga. ¹⁰ Min ye o padaw cogo ye, o naani bee kelen kelen pada tun be i ko adamaden pada o pafeyanfan na, jara pada tun be o bee kelen kelen fe o kininboroyanfan na, misitoran pada tun be o bee kelen kelen fe o numanboroyanfan na, bon pada fana tun be o bee kelen kelen fe o kofeyanfan na. ¹¹ O kaman fla minw tun korotara san fe, olugu tun be maga kogon na; o tun be o kaman fla to ke ka o fari datugu. ¹² O bee kelen kelen tun be o ja teren ka taga le. Ni Ala ta sebgaya tun b'a fe o ye taga yoro min na, o tun be taga o yoro ra; o tagato fana tun te o ja yeƙema. ¹³ Nin fenpanamanw cogoya tun be i ko tasumakami, i ko tasumamana; tasuma tun be munumunu o ce ra, o tasuma yeelen tun ka bon. Sanmanamanaw fana tun be seri ka bo tasuma ce ma. ¹⁴ Fenpanamanw tun be to ka boribori fan bee ra, ka taga ka na.

¹⁵ Ayiwa, ka ne to o fenpanamanw fleri ra, ne ka wotorosen dow lonin ye dugu ma, kelen be o fenpanaman naani bee kelen kelen kere fe. ¹⁶ O wotorosenw yecogo ni o lalagacogo koson, o tun be manamana i ko kirisoliti lulu; o naani bee cogo tun ye kelen ye. O yecogo ni o lalagacogo tun kera i ko wotorosen do le donna wotorosen do were kon. ¹⁷ Ni o be taga, o be se ka taga fan naani bee ra, nka o tagato te o ja yeƙema. ¹⁸ O wotorosenw ta konononegew kon tun ka bon, jatigefenba tun lo fana. Nakisew tun ka o sen naani yoro bee lamini. ¹⁹ Ni fenpanamanw tun be taga, wotorosenw fana tun be taga ni o ye; ni fenpanamanw tun be korota san fe ka bo dugu ma, wotorosenw fana tun be korota ni o ye. ²⁰ Ni Ala ta sebgaya tun b'a fe o ye taga yoro min na, o tun be taga o yoro ra; wotorosenw fana tun be korota ka taga ni o ye, sabu fenpanamanw ta sebgaya le tun be wotorosenw lataga. ²¹ Ni fenpanamanw tun be taga, wotorosenw fana tun be taga. Ni o tun ka lo, wotorosenw fana tun be lo. Ni o tun ka korota san fe ka bo dugu ma, wotorosenw fana tun be korota ni o ye; sabu fenpanamanw ta sebgaya le tun be wotorosenw lataga.

²² Furance koorinin do tun be fenpanamanw kun sanfeyoro ra, i ko dugalen belebele do manamanato; jatigefenba tun lo. ²³ O furance koorinin jukoro, o fenpanamanw bee kelen kelen tun ka o kaman fla korota san fe ka sin kogon ma, ka o kaman fla to ke ka o yere datugu, ka o fari datugu ni o ye. ²⁴ O tagato, ne ka o kamanw mankan men; a be i ko jibaw mankan, i ko Sebsetigi Ala ta kan, i ko jamaba mankan, i ko kerekejambaba mankan. Ni o tun ka lo, o tun be o kamanw lajigi. ²⁵ Ni o ka lo ka o kamanw lajigi, o tuma furance koorinin min be o kunw san fe, mankan do be bo o furance kunna.

²⁶ Furance koorinin min tun be o kunw sanfeyoro ra, fen do tun be o furance kunna min cogoya tun be i ko safiri lulu, k'a ke i ko masasiginan bisigi. Danfen do tun be o masasiginan bisigi kunna, fo a sanfeyoro ra, min cogoya tun be i ko adamaden. ²⁷ A yoro min tun be i ko a soro, k'a ta o yoro ra ka yelen san fe, o tun be i ko siranege manamanato, k'a ke i ko tasuma le k'a lamini; k'a ta o yoro ra ka jigi jukoro, o tun be i ko tasuma, ka yeelenba ke k'a lamini. ²⁸ A yeelen tun be i ko sanmuru be manamana cogo min na sankabaw ce ra sanji nalon na. Noro min tun k'a lamini, o noro tun be o cogo le ra; a cogoya tun be i ko Matigi Ala ta noro. Ne ka o ye minke, ne benna ka ne ja biri dugu ma; ne ka kumakan do men.

2

Ala ka Ezekiyeli ci

¹ A ko ne ma ko: «Adamaden, i wuri ka lo i sen kan, ne bena kuma i fe.» ² Kabini a ka o fo ne ye doron, Ala ta sebgaya donna ne ra ka ne wuri ka ne lo ne sen kan; min tun be kumana ne fe, ne ka o kumakan men.

³ A ko ne ma ko: «Adamaden, ne be ele ci la taga Izirayelimogow fe; siya murutinin lo, sabu o banna ne ra. Olugu ni o bemaw tora ka ne hake ta fo ka na se bi lon ma.

⁴ Ne be i ci mogo panagbelenw, ani mogo jusukungbelenw le fe. Taga a fo o ye ko Dunupatigi Ala le ko tan! ⁵ Mogo murutininw lo; o koson ni o ka i lamen o, walama ni o yere ma i lamen o, o koni bena a lon ko Ala ta cira do be o ce ra. ⁶ Adamaden, ele koni kana siran o ja, i kana siran o ta kumaw fana ja, hali ni i kera i ko mogo min siginin be binjuguw, ani naniyiriw, ani bundeninw ce ra. Mogo murutininw lo, nka i kana siran o ta kumaw ja, i ja kana tige o ja koru fana. ⁷ Mogo murutininw lo, o koson ni o ka i lamen o, walama ni o yere ma i lamen o, i ye ne ta kumaw fo o ye doron.

⁸ «Adamaden, ele koni, ne bena min fo i ye, o lamen. Ele fana kana ke mogo murutinin ye i ko nin mogow murutinin lo cogo min na. Ayiwa, ne bena fen min di i ma, i dayele ka o domu.»

⁹ Ne ka fleri ke ka borotege do sinnin ye ne ma, gbolokitabu do tun be o borotege konu. ¹⁰ A ka gbolokitabu do dayele ne ja na; seberi tun be o kitabu ko n'a ja bee kan. Sangakasikanw, ani mapumankokanw, ani nunakanw, o le tun sebera a konu.

3

¹ A ko ne ma ko: «Adamaden, fen min dira i ma, o domu! Nin gbolokitabu domu, i ye taga kuma Izirayelimogow fe.»

² Ne ka ne da yeke, a ka gbolokitabu di ne ma ko ne y'a domu. ³ A ko ne ma tuun ko: «Adamaden, ne ka nin kitabu min di i ma, i yere baro ni o ye, k'a domu ka i konu fa a ra.» Ne k'a domu minke, a timiyara ne da ra i ko li.

⁴ A k'a fo ne ye tuun ko: «Taga Izirayelimogow fe, i ye taga ne ta kuma lase o ma. ⁵ Ne te i cira siya do fe, siya min ta kan ka gbelen, min ta kumaw faamu man di; ne be i cira Izirayelimogow yere le fe. ⁶ Ne te i cira siya caman fe, siya minw ta kan ka gbelen, minw ta kumaw faamu man di, ani i te minw ta kan men; ni ne tun ka i ci olugu do le fe, olugu belen tun bena i lamen. ⁷ Nka Izirayelimogow koni tena son ka i lamen, sabu o te sonna ka ne lamen; Izirayelimogow bee ye mogo kunkologbelenw, ani mogo jusukungbelenw le ye. ⁸ Nka ne bena ele fana ja gbeleya i ko olugu ja ka gbelen cogo min na, ka i kun gbeleya i ko olugu fana kun ka gbelen cogo min na. ⁹ Ne bena i kun gbeleya k'a ke i ko lulu kabakuru, k'a gbeleya ka teme fara kan. I kana siran o ja, i ja kana tige o ja, sabu mogo murutininw lo.»

¹⁰ A k'a fo ne ye tuun ko: «Ele adamaden, ne bena ne ta kuma min o min fo i ye, i toro sigi ka o bee lamen ka ja, k'a mara i jusukun na. ¹¹ Taga i ta jamanadenw fe, mogo minaninw; ni o ka i lamen o, walama ni o yere ma i lamen o, i ye kuma o fe k'a fo o ye ko: <Dunupatigi Ala ko tan!> »

¹² O ko, Ala ta sebgaya ka ne korota san fe; ne ka mankanba do men ne ko fe, o b'a fora ko: «An ye baraka la Matigi Ala ye a ta noro koson, noro min be a sigiyoro ra!» ¹³ Fenpanamanw kamanw gbasi gbasito nagon na, ani wotorosenw mankan, o le tun ye nin mankanba ye. ¹⁴ Ala ta sebgaya ka ne korota san fe ka taga ni ne ye. Ne jusu kasinin ni ne jusu gbannin le tagara, o y'a soru Matigi Ala boro barakaman tun be ne kan. ¹⁵ Mogo minanin minw tun be Teli Avivu dugu konu, ne tagara se olugu fe, Kebari jiba kere fe. O tun siginin be o yoro le ra. Ne ka tere wolonfla ke o yoro ra, kononofiri koson ne ma se ka kuma.

Ala ka Ezekiyeli ke a ta mogow korosibaga ye

¹⁶ Tere wolonfla temenin ko, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, k'a fo ko: ¹⁷ «Adamaden, ne be ele sigi ka i ke Izirayeli mara mogow korosibaga ye. Ele le bena ne darakumaw lamen, ka taga kuma o fe ka o lasomi ne ye. ¹⁸ Ni ne k'a fo mogojugu ma ko: <Sigiya t'a ra, i bena sa!> Ni ele m'a lasomi, ni i ma kuma mogojugu fe, k'a lasomi janko a ye bo a ta sirajugu kan, k'a nin kisi, o mogojugu bena sa a ta terenbariya koson, nka ne bena a ta saya kunko ben ele le kan. ¹⁹ Nka ni ele ka

mogɔjugu lasomi, ni ale le ma sɔn ka a ta kojugu dabra, ni a ma bɔ a ta sirajugu kan, a bɛ sa a ta terenbariya kosɔn, nka ele bɛ bɔsi o kunko ma.

²⁰ «Ayiwa, ni mogɔ terrennin dɔ ka a ta terrenninya dabra, ka kojugu kɛ, ne bɛna sababu dɔ kɛ, k'a to a ye sa; ni ele m'a lasomi, a bɛ sa a ta jurumun kosɔn. A tun ka terrenninya sira min tagama, mogɔ si hakiri tena to o ra tuun; ne fana bɛna a ta saya kunko ben ele le kan. ²¹ Nka ni ele ka mogɔ terrennin lasomi, ko a kana jurumun kɛ tuun, ni a fana ma jurumun kɛ tuun, sigiya t'a ra, a bɛna kisi, sabu i k'a lasomini ni kuma min ye, a sɔnna o ma; ele fana bɛ bɔsi o kunko ma.»

Ala ka Ezekiyeli kɛ bobo ye

²² Ayiwa, ka ne to o yɔrɔ ra, Matigi Ala k'a ta sebgaya jigi ne kan tuun. A k'a fɔ ne ye ko: «Bɔ ka taga kɛnɛgbɛba yɔrɔ ra, ne bɛna kuma i fɛ.» ²³ Ne bɔra ka taga kɛnɛgbɛba yɔrɔ ra. Matigi Ala ta nɔɔrɔ tun bɛ o yɔrɔ ra, i n'a fɔ ne tun k'a ye cogo min na Kebari jiba kɛrɛ fɛ. Ne benna ka ne ja biri dugu ma. ²⁴ Ala ta sebgaya donna ne ra ka ne wuri ka lɔ ne sen kan. Matigi Ala kumana ne fɛ, k'a fɔ ko: «Taga i yɛrɛ datugu bon kɔnɔ. ²⁵ Ele adamaden, a flɛ, o bɛna juru don i ra ka i siri. I tena se ka bɔ ka taga i ta jamana mogow cɛ ra tuun. ²⁶ Ne bɛna i nɛnkun nɔrɔ i da kɔnɔ, ka i kɛ bobo ye, janko i kana se ka o jaraki, sabu mogɔ murutininw lo. ²⁷ Nka ni ne nana kuma i fɛ tuma min na, ne bɛna a to i da ye yɛlɛ, janko i ye a fɔ o ye ko: <Dunɔpatigi Ala ko tan!> Minw b'a fɛ k'a lamɛn, olugu y'a lamɛn; minw t'a fɛ k'a lamɛn, olugu kana a lamɛn; sabu mogɔ murutininw lo.»

4

Zeruzalemu ciko tagamasiyen kɛ

¹ Matigi Ala ko ne ma ko: «Adamaden, sisan ele ye birikiden dɔ ta, k'a bla i ja fɛ, ka Zeruzalemu dugu tagamasiyen kɛ a kan. ² A lamini k'a kɛ i n'a fɔ kɛrɛkɛdenw bɛ dugu lamini cogo min na, ka yɛlɛnyɔrɔw lalaga a kama, ka tintinw lɔ a kama, k'a kɛ i n'a fɔ kɛrɛkɛdenw k'a lamini, ka kogocifɛnw lɔlɔ ka o nasin a ma. ³ O kɔ, i ye nɛgɛ falafala dɔ ta ka o lɔ i ko kogo nɛgeraman ele ni dugu cɛ; i ye i nasin dugu ma k'a flɛ: A kɛra i n'a fɔ dugu minabagaw le k'a lamini. Ele le ye dugu minabaga ye. Nin ko bɛna kɛ tagamasiyen ye Izirayɛlimogow fɛ.

⁴ «O kɔ, i ye la i numanboroyanfan kan, ka Izirayɛlimogow ta terenbariyakow kunko ta. I bɛna tere da min kɛ ka i lanin to, i bɛna o ta terenbariyakow kunko ta o wagatiw le ra. ⁵ O ka sanda min kɛ terenbariya ra, ne bɛna o jɔgɔn tere da le di i ma. O ra, i bɛna Izirayɛlimogow ta terenbariyaw kunko ta fɔ tere kɛmɛ saba ni tere bikɔnɔntɔn. ⁶ Ni o kɛra, ka ban, i bɛ la i kininboroyanfan kan fana, ka Zuda mara ta mogow ta terenbariyakow kunko fana ta fɔ tere binaani; san kelen kelen bɛɛ ta ye tere kelen.

⁷ «I bɛ i nasin Zeruzalemu dugu ma, o juguw ka o dugu min lamini; i bɛ i ta derege boro kuru, ka i boro lakolon sin dugu ma, ka kuma a kama. ⁸ A flɛ, ne bɛna i siri ni juru ye janko i kana se ka bɔ i fan kelen kan ka yɛlɛma fan dɔ kan, fɔ ka taga o wagati dafa, i bɛna Zeruzalemu kɛrɛ ka wagati min bɛɛ kɛ.

⁹ «Ayiwa, sisan i bɛ alikama* suguya fla ta, ani simankise wɛrɛw, ani sɔsɔ suguya fla, ani jɔ; i bɛ o bɛɛ kɛ minan kelen kɔnɔ, ka o kɛ i ta baro ye. I bɛna to ka o le domu fɔ tere kɛmɛ saba ni tere bikɔnɔntɔn, ka i lanin to i fan kelen kan. ¹⁰ I bɛna i ta domuni taran: lon o lon siman garamu kɛmɛ fla; i bɛna to ka o le domu i ta domuniwagatiw ra. ¹¹ I bɛna i ta ji minta fana suma: tere kelen, litiri kelen; i bɛna to ka o le min i ta jiminiwagatiw ra. ¹² I bɛna i ta domuni tobi k'a kɛ i ko nɔmi, k'a domu. I bɛna sokɔtaga jajaninw le don tasuma ra, ka o kɛ ka i ta domuni tobi mogow bɛɛ ja na.»

¹³ Matigi Ala ko: «Ne bena Izirayelimogow gben ka taga siya minw ce ra, o bena o ta domuni saninyabari domu o cogo le ra o siyaw ce ra yi.»

¹⁴ Ne ko: «E, Dunupatigi Ala, ne ma ne yere lanogo ka ye fiyewu. K'a ta ne denmisenman, ka na se fo bi, ne ma began jufanin domu ka ye, walama wara dato; sogo haramunin si ma don ne da ra ka ye.» ¹⁵ Matigi Ala ka ne jaabi, ko: «Ayiwa, ne be son i ye misibo ta sokotaga no ra, ka i ta domuni tobi ni o ye.»

¹⁶ Matigi Ala k'a fo ne ye tuun ko: «Adamaden, ne bena domuni dese Zeruzalemu dugu konon. O kononofirinin bena to ka o ta siman domuta suma ni minan fitini do le ye k'a domu; o jigi tigenin bena to ka o ta ji minta fana suma ni minan fitini do le ye k'a min. ¹⁷ Domuni ni ji bena dese o ra minke, o jigi bena tige jogon na fo ka o baraka bee ban; o kow bee bena ke o ra o ta terenbariyakow le koson.»

5

Zeruzalemu halakiko tagamasiyen

¹ Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Ayiwa, adamaden, ele ye kerekemuru dadiman do ta ka o ke i ta kunlimuru ye; o ke ka i kun ni i bonbosi li. O ko, i ye sumanikeminan do ta ka o siw suma k'a ke taranyoro saba ye. ² I ka kan ka dugu lamini ka wagati min ke, ni o wagati dafara, i ye o siw taran kelen jeni tasuma ra dugu cemance ra, ka a taran kelen gbasigbasi ni i ta kerekemuru ye ka dugu lamini; o ko, i y'a taran kelen janjan fono fe. Ne yere bena tugu olugu ko ni kerekemuru ye. ³ Nka i ye donin bo ka o siri i ta deregeba dagbolo ra. ⁴ O ko, i ye donin bo o fana ra ka o jeni tasuma ra. Tasuma do bena bo o ra ka Izirayeli mara bee jeni.

⁵ «Ne Dunupatigi Ala ko: Nin ye Zeruzalemu le ye! Ne tun k'a sigi siyaw ce ra, ka jamanaw ke k'a lamini. ⁶ Nka a murutira ne ta kolatigeninw ma, ka kojugu ke ka teme hali siya tow kan. A murutira ne ta cifoninw ma ka teme hali a lamini jamanaw kan; sabu a ta mogow banna ne ta kolatigeninw ma, o ma ne ta cifoninw sira tagama.

⁷ «O koson ne Dunupatigi Ala ko: I n'a fo aw ta cenri bonyara ka teme aw lamini jamanaw kan, aw ma ne ta cifoninw sira tagama, ka ne ta kolatigeninw ke, siya minw ka aw lamini aw ma se ka hali olugu ta landaw sira tagama, ⁸ o ra, ne Dunupatigi Ala, ne fana bena wuri aw kama, ne bena ne ta kitiw ben aw kan siya tow bee na. ⁹ Ne tun ma deri ka ko min jogon ke mogow ra ka ye, ani ne tena ko min jogon ke mogow ra tuun fiyewu, ne bena o le ke aw ra aw ta ko haramuninw koson. ¹⁰ Face dow bena o dencew sogo domu aw ta dugu konon; dence dow fana bena o face sogo domu. Ne bena ne ta kitiw ben aw kan, ka aw ta mogow panaman tow bee janjan ka taga fan bee ra.

¹¹ «Ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, Dunupatigi Ala ko ten; i n'a fo aw ka ne ta yoro saninman lanogo ni aw ta batofen cejugu haramuninw ye, ayiwa, ne fana bena aw li ka bo yi; ne tena aw fle ka makari aw ra, ne fana tena maruman aw ra. ¹² Banajugu bena aw ta dugumogow taran kelen faga dugu konon; kongow bena o halaki. Aw juguw bena dugumogow taran kelen to faga ni kerekemuru ye dugu laminiw na; ne bena o taran to kelen gben ka o janjan ka taga fan bee ra, ka tugu o ko ni kerekemuru ye.

¹³ «O ra, ne ta dimi bena se fo a dan ma, foyi tena ne ta jusugban lalo; ne bena ne yere dimibo o ra. Ni ne ta jusugban nana ben o kan tuma min na, o bena a lon ko ne Matigi Ala, ko ne le kumana, ko batofen were si te fara ne kan. ¹⁴ Siya minw ka aw lamini, ne bena aw ta yoro ke tomo ye, ka aw ke mafiyenyarifen ye olugu ce ra, ani temebagaw bee na korow. ¹⁵ Ne diminin, ani ne jusu gbannin bena ne ta kitiw ben aw kan; ne bena aw koro, ka fariya aw ma. Ni o kera, siya minw ka aw lamini, aw bena ke mafiyenyarifen ye olugu fe, ani dogoyarifen. Aw ta ko bena olugu karan, ka ke jatigekoba ye o fe. Ne Matigi Ala, ne le kumana.

¹⁶ «Ni ne nana aw bon ni ne ta biɲɛjuguw ye, min ye kɔngɔ ye, janko ka aw halaki, ne bɛna aw bon ni o ye ka aw halaki le; ne bɛna kɔngɔ baraka bonya aw kan, ka domuni dɛsɛ aw ra. ¹⁷ Ne bɛna kɔngɔ ben aw kan, ka kongowaraw fana su aw ra; o bɛna kɛ sababu ye ka aw bɔnɔ aw ta denw na. Banajuguw, ani fagari bɛna se aw ma; ne bɛna kerekemuru lana aw kama. Ne Matigi Ala, ne le kumana.»

6

Ala bɛna kiti ben jobatobagaw kan

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun ko: ² «Adamaden, i pasin Izirayeli kuruw fan na, ka ne ta kuma lase o ma. ³ I b'a fɔ ko: <Izirayeli kuruw, aw ye Dunupatigi Ala ta kuma lamɛn. Dunupatigi Ala b'a fɔ kuruw, ani kongoriw, ani kɔw, ani kurufurancɛw ye ko: A flɛ ne bɛna kerekemuru bla ka na aw kama; ne bɛna aw ta sɔnnikɛyɔrɔw halaki. ⁴ O bɛna aw ta sarakabɔnanw halaki, ka aw ta wusunɛn sarakabɔnanw cici; ne bɛna aw ta mɔgɔw faga ka o suw benben aw ta jow kɛrɛ fɛ. ⁵ Ne bɛna Izirayelimɔgɔw suw blabla o ta jow kɛrɛ fɛ, ka o kolow yɛrɛgɛ ka o ta sarakabɔnanw lamini. ⁶ Aw ta duguw bɛna kɛ tomow ye, aw ta sɔnnikɛyɔrɔw bɛna kɛ yɔrɔ lakolonw ye aw sigiyɔrɔw bɛɛ ra. Ni o kɛra, ne bɛna aw ta sarakabɔnanw halaki ka kɛ yɔrɔ lakolonw ye, ka aw ta jow cici ka o bɔ yi; aw ta wusunɛn sarakabɔnanw bɛna benben. Aw ka fɛn o fɛn kɛ, o bɛɛ bɛna tunu. ⁷ Aw ta mɔgɔw bɛna benben ka sa aw cɛ ra. Ni o kɛra, aw bɛna a lɔn ko ne le Matigi Ala ye.

⁸ « <Nka ne bɛna mɔgɔ dama dama to aw kɔ siyaw cɛ ra; ne bɛna olugu bɔsi kerekemuru boro, ka o janjan ka taga jamana wɛrɛw ra. ⁹ O mɔgɔ minw bɔsira, o minana ka taga o jamana minw na, ka olugu to o jamanaw ra, o bɛna o hakiri jigi ne ra; k'a lɔn ko o banna ne ra, ka o kɔ di ne ma, ka ɲabɔ o ta jow fɛ minkɛ, ko o le kosɔn, ne ka o jigi tigɛ. O ka kojugu minw kɛ ani o ka ko haramunin minw bɛɛ kɛ, o kosɔn o bɛna ɲigi o yɛrɛ ra. ¹⁰ O bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye, ko ne tun k'a fɔ ko ne bɛna nin kojugu minw kɛ o ra, ko ne tun ma o kuma fɔ gbansan.

¹¹ « <Ayɛwa, Dunupatigi Ala ko ne ma tuun ko: I tɛgɛ flɛ gbasi ɲɔgɔn na, ka i sen gbasi dugu ma, k'a kule ci Izirayelimɔgɔw ta kojuguba haramuninw bɛɛ kosɔn, sabu kerekemuru ni kɔngɔ ni banajuguw bɛna o faga. ¹² Banajuguw bɛna yɔrɔjanmɔgɔw faga, kerekemuru bɛ yɔrɔsurunmɔgɔw faga; mɔgɔ tɔ minw bɛna to dugu kɔnɔ, ni o juguw nana dugu lamini, kɔngɔ bɛna olugu faga. Ne bɛna ne ta jusugban wuri o kama ka se fɔ a dan ma. ¹³ Ni o nana o ta mɔgɔw suw ye o ta jow cɛ ra tuma min na, k'a ye ko suw ka o ta sarakabɔnanw lamini, ko suw bɛ kongorijanw bɛɛ kunna, ani kuruw bɛɛ kunna, ani yiriba flaburumanw ni yirisunba tuninw bɛɛ jukɔrɔ, o tun bɛ deri ka saraka wusunɛn kasadimanw bɔ o ta jow bɛɛ ye o yɔrɔ minw na, o tuma o bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye. ¹⁴ Ne bɛna ne boro kɔrɔta o kama, ka o ta jamana cɛn k'a kɛ yɔrɔ lakolonba ye, k'a ta kongokolon yɔrɔ ra ka taga a bla fɔ Ribila, ani o sigiyɔrɔw bɛɛ ra. Ni o kɛra, o bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye.> »

7

Izirayelimɔgɔw ta kiti wagati sera

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun ko: ² «Ele adamaden, Dunupatigi Ala bɛ min fɔ Izirayeli jamana ma, o ye nin ye; a ko: Aw ta ko laban sera, a laban sera jamana fan naani bɛɛ ra. ³ Sisan kɔni aw ta ko laban sera; ne bɛna ne ta dimi ben aw kan. Ne bɛna kiti ben aw kan ka kɔɲa ni aw ta kɛwalew ye, ka aw ta ko haramuninw bɛɛ hake bɔ aw ra. ⁴ Ne tena aw flɛ ka makari aw ra, ne fana tena maɲuman, sabu ne bɛna aw ta kɛwalew hake le bɔ aw ra, ka aw ta ko haramuninw kunko ben aw kan. Ni o kɛra, aw bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye.

⁵ «Dunupatigi Ala ko: E, bɔnɔ! Bɔnɔ min nɔgɔn ma deri ka ye, o le nato fle nin ye!
⁶ A banna! A banna le! Bɔnɔ bɛ nana aw le kama; a nato fle nin ye. ⁷ Kojugu sera aw ma, aw jamana sigibagaw. Kiti wagati sera, a lon surunyara. Nagbankan le bɛna kɛ kuruw kunna, nagarikan tɛna kɛ yi. ⁸ Ne bɛna ne ta jusugban bɔn aw kan sisan, ka ne ta dimi ben aw kan ka se fɔ a dan ma; ne bɛna kiti ben aw kan ka kɔpa ni aw ta kɛwalew ye, ka aw ta ko haramuninw bɛɛ hake bɔ aw ra. ⁹ Ne tɛna aw fle ka makari aw ra, ne fana tɛna mapuman; sabu ne bɛna aw ta kɛwalew hake bɔ aw ra, ka aw ta ko haramuninw kunko ben aw kan. Ni o kɛra, aw bɛna a lon ko ne le ye Matigi Ala ye, aw bugɔbaga Ala.

¹⁰ «Kiti lon fle nin ye! A nato fle! Kojugu kunbɔra! Terenbariya bere fiyerenna! Wasoya yiri falenna! ¹¹ Fariya wurira ka kɛ kojugu sara bere ye. Foyi tɛna to aw kɔ; aw ta naforo tɔ tɛna to, aw ta jama camanba tɔ tɛna to, aw ta bonya tɔ tɛna to. ¹² Kiti wagati sera, a lon surunyara. Sannikɛbaga kana ninsɔndiya, fiyeerekɛbaga fana kana a jusu kasi; sabu ne ta dimi bɛ nin jama bɛɛ le kan. ¹³ Fiyeerekɛbaga tun ka min fiyeere, a tɛna o sɔrɔ tuun, hali ni ale bɛ ni mɔgɔ janamanw ye; sabu ko min yirara nin jama ta ko ra, o tɛna to kɛbari ye! Terenbariya kosɔn, mɔgɔ si tɛna se k'a nin kisi.

¹⁴ «Hali ni aw ka kerekɛburu fiye, ka fɛn bɛɛ labɛn, mɔgɔ si tɛna taga kɛrɛ ra; sabu ne ta dimi bɛ jama bɛɛ lajennin le kan.»

Ala bɛna min kɛ Izirayelimɔgɔw ra

¹⁵ «Ni i ka bɔ dugu kɔnɔ, kerekɛmuru! Ni i ka don, banajugu ni kɔngɔ! Ni min ka taga kongo kɔnɔ, kerekɛmuru bɛ o faga; ni min ka to dugu kɔnɔ, kɔngɔ ni banajuguw bɛ o halaki. ¹⁶ Minw sera ka bori ka bɔsi, olugu bɛ taga to kuruw cɛ ra, i ko kongotugani minw bɛ kurufurancɛw ra; o bɛɛ bɛna to ka nuna o yɛrɛ ta terenbariyaw kosɔn.

¹⁷ O bɛɛ boro baraka bɛna ban,
 o bɛɛ kinbirikunw bɛna magaya.

¹⁸ O bɛna bɔrɔfaniw don o yɛrɛ ra,
 jatigɛ bɛna o datugu fan bɛɛ ra;
 maroya bɛna o bɛɛ pada cogo yɛlɛma,
 o bɛɛ kun bɛna gbana.

¹⁹ O bɛna o ta warigbɛw firi sira kan,
 o ta sanin bɛna kɛ i ko fɛn nɔgɔnin;
 o ta warigbɛ o, o ta sanin o,
 o si tɛna se ka o bɔsi Matigi Ala ta jusugbanlon na.

O nin tɛna wasa,
 o kɔnɔ fana tɛna fa,
 sabu o fɛnw le kɛra o bɛnsababu ye,
 ka o bla kojugukɛ ra.

²⁰ O ka o ta naforɔpumanw kɛ o ta yɛrɛbonya sababu ye;
 o ka o le kɛ ka o ta batofɛn cɛjugu haramuninw ta tagamasiyɛnw lalaga.
 O kosɔn ne Matigi Ala bɛna o fɛnw kɛ fɛnsaninyabariw ye o boro.

²¹ Ne bɛna a to siya wɛrɛ mɔgɔw ye o kɛrɛ ka o fɛnw cɛ,
 k'a to dunupa mɔgɔjuguw ye o fɛnw bɔsi o boro ka taga ni o ye,
 ka taga o lanɔgɔ.

²² Ne bɛna ne kɔ don o ra.

Ne bɛna a to mɔgɔw ye ne ta yɔrɔ kanunin* lanɔgɔ,
 benkannikɛbaga dɔw bɛna don a kɔnɔ k'a lanɔgɔ.

* 7:22 7.22 Yɔrɔ kanunin: O bɛ se ka kɛ Izirayeli jamana ye, walama Zeruzalɛmu, walama Alabatosoba.

23 «Negejorokow laben†,
sabu jamana fara mɔgɔfaga ra,
dugu fara kojugu ra.

24 Ne bena siyaw bɛɛ ra mɔgɔjuguw lana,
olugu bena o ta bonw mina ka o kɛ o yɛɛ ta ye.
Ne bena o ta fangatigiw ta yɛɛbonya ban;
o juguw bena o ta yɔrɔ saninmanw lanɔgɔ.

25 Kɔnɔnɔfiri bena se o ma;
o bena pasuma pini, nka o tena a sɔrɔ.

26 Bɔnɔ dɔ le bena fara dɔ kan,
kibaro juguw bena caya jɔgɔn kan.
O bena a fɔ ko ciraw ye fleri kɛ olugu ye,
nka sarakalasebagaw tena se ka mɔgɔ karan tuun,
ɔkɔrɔbaw fana tena se ka mɔgɔ ladi tuun.

27 Masacɛ bena sukasi kɛ,
jigitigɛ benna fagamaw kan fan bɛɛ ra;
jamana mɔgɔw borow bɛ yɛɛyɛɛɛra.
Ne bena o mina ka kapa ni o ta kɛwalew le ye;
ne bena o ta kiti tige ka kapa ni o yɛɛ ta kɔkɛcogo le ye.
Ni o kɛra, o bena a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye.»

8

Batofɛn wɛɛw yera Ala batoso kɔnɔ

1 San wɔrɔnan, karo wɔrɔnan tere looru, ka ne siginin to ne ta bon kɔnɔ, ka Zuda mara ɔkɔrɔbaw fana siginin to ni ne ye, Dunupatigi Ala k'a ta sebgaya lajigi ne kan.

2 Ne ka fleri kɛ ka danfɛn dɔ ye, min cogoya tun bɛ i ko adamaden. A yɔrɔ min tun ye a soro ye, k'a ta o yɔrɔ ra ka jigi dugu ma, o tun bɛ i ko tasuma; k'a ta o yɔrɔ ra ka yɛɛn san fɛ o tun bɛ manamana i ko siranɛgɛ manamanato. 3 O fɛnpanaman ka boro bisigiya dɔ bɔ ka ne mina ne kunsigi ma. I n'a fɔ Ala le tun bɛ o fɛn yirara ne ra, Ala ta sebgaya ka ne lawuri ka ne lɔ san ni dugu cɛ, ka taga ni ne ye Zeruzalemu. Alabatosoba donda min bɛ kɔnɔnɔyɔrɔ ra, ka nasin sahiliyanfan ma, a tagara ni ne ye o donda ra. Jo min bɛ Matigi Ala jusu bɔ, o jo blanin tun bɛ o yɔrɔ le ra. 4 Izirayeli ta Ala ta nɔrɔ yirara ne ra o yɔrɔ ra, i n'a fɔ ne tun derira k'a ye cogo min na kuruw furancɛ yɔrɔ ra.

5 Ala ko ne ma ko: «Adamaden, i ja kɔrɔta ka fleri kɛ sahiliyanfan na!» Ne ka ne ja kɔrɔta ka fleri kɛ sahiliyanfan na minke, ne ka o jo ye, jo min bɛ Matigi Ala jusu bɔ; a tun bɛ sarakabɔnan ta donda sahiliyanfan na.

6 A ko ne ma tuun ko: «Adamaden, o bɛ min kɛra, i ja bɛ o ra wa? Izirayeli mara mɔgɔw bɛ kojugu haramuninw le kɛra yan, ko minw b'a to ne bɛ ne yɛɛ mabɔ ne ta yɔrɔ saninman na! Nka i bena ko haramunin wɛɛw ye minw belɛn ka jugu ni nin ye.»

7 A tagara ni ne ye Alabatosoba lukɛnɛ donda ra. Ne ka fleri kɛ, ka wo dɔ ye kogo ra. 8 A ko ne ma ko: «Adamaden, kogo sɔgɔ!» Ne ka kogo sɔgɔ, ka o kɛ donyɔrɔ ye. 9 A ko ne ma ko: «O bɛ kojuguba haramunin minw kɛra yan, ele ye don ka o flɛ!» 10 Ne donna ka fleri kɛ minke, ne ka fɛnpanaman fofotaw, ani bɛgan haramunin suguya bɛɛ ye, ani Izirayeli mara ta jow bɛɛ tagamasiyɛnw; o bɛ kogow kan fan bɛɛ ra. 11 Izirayeli mara ɔkɔrɔba biwolonfla tun lɔlɔnin bɛ o jow ja fɛ; Safan dɛncɛ

† 7:23 7.23 Ka negejorokow laben: O kuma b'a yira ko Izirayelimɔgɔw bena mina ka taga kɛ kasodenw ye jamana wɛɛ ra.

Yazaniya fana tun be o ce ra. Wusunandaga tun be o bee boro, wusunan sisi kasa be wurira.

¹² A ko ne ma tuun ko: «Adamaden, Izirayeli mara cekorobaw be dogora ka min ke dibi ra o ta jobonw konɔ, i ka o ye ke! O b'a fo ko: «Matigi Ala te an yera, Matigi Ala banna an ta jamana ra!» »

¹³ A ko ne ma tuun ko: «I bena a ye ko o be ko haramunin werew kera minw belen ka jugu ni nin ye.»

¹⁴ A tagara ni ne ye Matigi Ala ta batoso donda ra, min be sahiliyanfan na. Ne ka muso dow sigisiginin ye, o be kasira Tamuzi* ta jo koson. ¹⁵ A ko ne ma ko: «Adamaden, i ka nin ye ke! Ayiwa, i bena ko haramunin werew ye minw belen ka jugu ni nin ye.»

¹⁶ A tagara ni ne ye Matigi Ala ta batoso lukonoyoro ra. Ne ka ce mugan ni looru jogonna ye Matigi Ala ta batoso donda ra, bolon ni sarakajenifen* ce, o ka o ko don Matigi Ala ta batoso ma, ka o jasin tereboyanfan ma; o tun ka o kinbiri gban ka o jasin tereboyanfan ma ka to ka tere bato. ¹⁷ A ko ne ma ko: «Adamaden, i ka nin ye ke! Zuda mara mogow be nin ko haramunin minw kera nin yoro ra yan, o ma o wasa, fo o belen ka jamana fa tuun ni tatori ye, ka to ka ne jusu wuri tuma bee! A fe, o be yiriboro blara o nun korof cogo min na. ¹⁸ O koson ne fana bena o mina ni jusugban le ye, ne tena o fe ka makari o ra, ne tena mapuman o ra. O bena o kan korota ka kasi ne toro korof, nka ne tena o lamen.»

9

Ala bena min ke Zeruzalemukaw ra

¹ O ko fe, Matigi Ala perenna ni kanba ye ne toro korof, k'a fo ko: «Aw ye gbara ka na, aw minw ye dugu ta kojuguw sarabagaw ye, aw bee ye na ni aw ta halakiriminanw ye aw boro!»

² O fora minke, ne ka ce worof ye, olugu nana ka bo sanfeyoro ta donda fe, donda min jasinna sahiliyanfan ma; o bee ta halakiriminan be o boro. Ce kelen tun be o ce ra, lenfani tun be ale ra, seberikenan be a ta cesirijara ra. O nana lo sarakajenifen* siranegeraman kere fe. ³ Izirayeli ta Ala ta worof tun be seruben melkekew* bisigiya min kan, o worof wurira ka bo o kan, ka taga Alabatosoba dakun kan. Lenfani tun be ce min na, ani seberikenan be a ta cesirijara ra, Matigi Ala ka o wele. ⁴ Matigi Ala k'a fo a ye ko: «Taga don dugu konɔ, Zeruzalemu dugu konɔ; mogof minw jusu kasinin lo fo o be nunana ko haramuninw koson, ko haramunin minw bee be kera dugu konɔ, i ye tagamasiyen do sebe o mogow ten kan.»

⁵ A ka kuma do fo ce tow ye, ne toro ka o men; a ko: «Aw ye tugu a ko ka don dugu konɔ, ka mogow faga; aw kana mogof si fe ka makari a ra, aw kana mapuman mogof si ra. ⁶ Cekorobaw o, kanbelenw o, sunguruw o, denmisenw o, musokorobaw o, aw ye o bee halaki ka ban; nka tagamasiyen be mogof o mogof ten kan, aw kana maga o ra. Aw y'a damina ne yere ta yoro saninman mogow le ra.» O ra, o cekoroba minw tun be Alabatosoba na fe, o ka damina olugu ra.

⁷ A k'a fo o ye tuun ko: «Aw ye taga Alabatosoba lanogof, k'a lukenew fa suw ra! Aw ye bo ka taga!» O bora ka taga mogow faga dugu konɔ.

⁸ Ka o to mogofaga ra, ani ka ne lonin to ne kelen na, ne benna ka ne na biri dugu ma; ne kulera, ne ko: «E, Dunujatigi Ala, yala i bena i ta jusugban ben Zeruzalemu kan ka Izirayelimogof tow bee le halaki wa?»

* **8:14** 8.14 Tamuzi tun ye Mesopotami jamana ta jo do togof ye. O tun be o jo sanga ke san o san. † **8:17** 8.17 Ka yiriboro bla o nun korof: O be se ka ke Mesopotami jamana ta jow ta landako dow ye.

⁹ A ka ne jaabi ko: «Izirayeli ni Zuda mara mɔgɔw ta kojugu bonyara fɔ k'a dama tɛmɛ. O ka jamana fa mɔgɔfaga ra, ka dugu fa terenbariya ra; o b'a fɔ ko: <Matigi Ala banna an ta jamana ra; ko minw bɛ kɛra yan, Matigi Ala tɛ o yera!> ¹⁰ O ra, ne fana tena makari o ra, ne tena mapuman o ra; ne bɛna o ta kɛwalew jaraki ben o yɛrɛ kan.»

¹¹ Ayiwa, lenfani tun bɛ cɛ min na, ani sɛberikɛnan bɛ a ta cɛsirijara ra, ale sekɔra ka n'a fɔ Matigi Ala ye ko: «I k'a fɔ cogo min na, ne k'a kɛ ten!»

10

Ala k'a yɛrɛ yira Ezekiyeli ra tuun

¹ Ne ka flɛri kɛ, k'a ye ko furancɛ koorinin min tun bɛ serubɛn mɛlɛkɛw* kun sanfɛyɔrɔ ra, ko fɛn dɔ tun bɛ o yɔrɔ ra i ko safiri lulu, k'a kɛ i ko masasiginan*.

² Lenfani tun bɛ cɛ min na, Matigi Ala k'a fɔ o ye ko: «Taga don wotorosɛnw cɛ ra, serubɛn mɛlɛkɛw jukɔrɔ; tasumakami minw bɛ serubɛn mɛlɛkɛw cɛ ra, i boro fa o ra, k'a bɔn dugu kan.» Cɛ tagara; ne yɛrɛ k'a tagatɔ ye.

³ Wagati min cɛ tun bɛ tagara serubɛn mɛlɛkɛw cɛ ra, o y'a sɔrɔ serubɛn mɛlɛkɛw tun bɛ Alabatosoba kininboroyanfan na. O tuma ra, sankaba ka Alabatosoba lukɔnɔyɔrɔ bɛɛ fa. ⁴ Matigi Ala ta nɔɔrɔ wurira ka bɔ serubɛn mɛlɛkɛw kunna ka taga sigi Alabatosoba dakun kan. Alabatosoba fara sankaba ra; Matigi Ala ta nɔɔrɔ yeelen ka Alabatosoba lukɛnɛ fa. ⁵ Serubɛn mɛlɛkɛw ta kamanw mankan sera fɔ lukɛnɛba ra; a tun bɛ i ko Sɛbɛɛtigi Ala yɛrɛ ta kan, ni a bɛ kuma.

⁶ Matigi Ala kumana lenfanitigi fɛ minkɛ, k'a fɔ a ye ko a ye taga tasuma ta wotorosɛnw cɛ ra, serubɛn mɛlɛkɛw cɛ ra, cɛ tagara lɔ wotorosɛnw kɔrɔ. ⁷ Serubɛn mɛlɛkɛ kɛlɛn k'a boro bɔ serubɛn mɛlɛkɛ tɔw cɛ ra, k'a boro don tasuma ra serubɛn mɛlɛkɛw cɛ ra, ka tasuma dɔ ta ka o don lenfanitigi boro. A k'a mina ka bɔ ni a ye.

⁸ Boro dɔw tun bɛ serubɛn mɛlɛkɛw kamanw jukɔrɔ, i ko adamaden boro.

⁹ Ne ka flɛri kɛ ka wotorosɛn naani lɔnin ye serubɛn mɛlɛkɛw kɛrɛ fɛ, kɛlɛn tun bɛ o bɛɛ kɛlɛn kɛlɛn kɛrɛ fɛ; o wotorosɛnw tun bɛ manamana i ko kirisoliti lulu. ¹⁰ O naani bɛɛ cogoya tun ye kɛlɛn ye; a tun kɛra i ko wotorosɛn dɔ le donna wotorosɛn dɔ wɛrɛ kɔnɔ. ¹¹ Ni o bɛ taga, o bɛ se ka taga fan naani bɛɛ ra, nka o tagatɔ tɛ o na yɛlɛma; ni serubɛn mɛlɛkɛw tun ka o nasin fan min na, wotorosɛnw tun bɛ taga o fan le ra, o fana tagatɔ tun tɛ o na yɛlɛma. ¹² Nakisɛw tun ka serubɛn mɛlɛkɛw fari yɔrɔ bɛɛ lamini: o kɔw, ani o borow, ani o kamanw, ani wotorosɛnw yɛrɛ; jakisɛw tun bɛ o naani bɛɛ ta wotorosɛnw na. ¹³ Ne k'a mɛn ko o wotorosɛnw tɔgɔ tun lara ko «Folonkonto».

¹⁴ Nada naani tun bɛ serubɛn mɛlɛkɛ bɛɛ kɛlɛn kɛlɛn fɛ: pada fɔlɔ tun ye serubɛn mɛlɛkɛ pada ye, flanan tun ye adamaden pada ye, sabanan tun ye jara pada ye, naaninan tun ye bɔn pada ye. ¹⁵ Serubɛn mɛlɛkɛw wurira ka taga san fɛ. Ne tun ka fɛnpanaman minw ye Kebari jiba kɛrɛ fɛ, olugu tun lo. ¹⁶ Ni serubɛn mɛlɛkɛw tun bɛ taga, wotorosɛnw fana tun bɛ taga ni o ye; ni serubɛn mɛlɛkɛw tun ka o kaman foni ka kɔrɔta san fɛ ka bɔ dugu ma, wotorosɛnw tun tɛ bɔ o kɔ. ¹⁷ Ni o tun ka lɔ wotorosɛnw fana tun bɛ lɔ, ni o tun yɛlɛnna san fɛ, wotorosɛnw fana tun bɛ yɛlɛn ni o ye, sabu fɛnpanamanw ta sebaɣaya le tun bɛ wotorosɛnw lataga.

Matigi Ala ta nɔɔrɔ bɔra Alabatosoba kɔnɔ

¹⁸ Matigi Ala ta nɔɔrɔ bɔra Alabatosoba dakun kan ka taga sigi serubɛn mɛlɛkɛw kan. ¹⁹ Serubɛn mɛlɛkɛw ka o kaman foni ka wuri ka bɔ dugu ma ne na na; o tagara ni wotorosɛnw ye. O tagara lɔ Matigi Ala ta batoso donda ra, terebɔyanfan na. Izirayeli ta Ala ta nɔɔrɔ tun bɛ o kan; a tun bɛ o kunna. ²⁰ Ne tun ka fɛnpanaman minw ye

* **10:1** 10.1 Aw ye 1.26 flɛ.

Kebari jiba kere fe, Izirayeli ta Ala tun be fenpanaman minw kunna, olugu lo; ne ka o ye minke, ne k'a lon ko seruben melekew lo.

²¹ Nada naani le tun be o bee kelen kelen fe, ani kaman naani; adamaden borow bisigiyaw tun be o kamanw jukoro. ²² Ne tun ka minw ye Kebari jiba kere fe, o padaw cogo tun be i ko olugu pada. O bee tun ye cogoya kelen ye; olugu yere tun lo. O bee kelen kelen tun be o pa teren ka taga.

11

Ala bena kiti ben Zeruzalemu kan

¹ Ala ta sebgaya ka ne ta ka taga ni ne ye Matigi Ala ta batoso ta tereboyanfan donda ra, min nasinna tereboyanfan ma. Ne ka ce mugan ni looru ye Alabatosoba donda ra; ne ka jamana kuntigi dow ye o ce ra, minw ye Azuri dence Yazaniya, ani Benaya dence Pelatiya ye. ² Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Adamaden, nin mogow le be dabarijuguw sirira, ka to ka mogow ladi ni ladirikanjuguw ye nin dugu kono yan. ³ O b'a fo ko: <Bonlowagati te sisan ye; nin dugu ye daga le ye, anw maranin b'a kono i ko sogo!> ⁴ O koson, adamaden, ciraya ke o kama, ciraya ke!»

⁵ Matigi Ala ta sebgaya jigira ne kan; a ko ne y'a fo ko: «Matigi Ala ko: Aw Izirayeli mara mogow, aw be nin kumaw le fora; miiriya min be aw kono, ne ka o lon. ⁶ Aw ta mogow fagataw cayara nin dugu kono; aw ka dugu siradaw bee fa suw ra. ⁷ O koson Dunupatigi Ala ko: Can lo, nin dugu ye daga le ye, nka aw ka mogow minw faga dugu kono, olugu le ye sogo ye. Aw koni, ne bena aw ghen ka aw labo. ⁸ Aw be siran kerekemuru min pa co, ne bena o kerekemuru le lana aw kama. Dunupatigi Ala ko ten. ⁹ Ne bena aw labo nin dugu kono, ka aw don siya were mogow boro; ne bena ne ta kitiw ben aw kan. ¹⁰ Ne bena kiti ben aw kan Izirayeli jamana le kono, k'a to kerekemuru ye aw faga. Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye. ¹¹ Nin dugu tena ke daga ye aw fe tuun, aw fana tena ke sogo ye a kono tuun. Ne bena kiti ben aw kan Izirayeli jamana yere kono yan. ¹² Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye. Aw ma ne ta cifoninw sira tagama, aw ma ne ta kolatigeninw ke, nka siya minw ka aw lamini, aw tagamana ka kapa ni olugu ta kokocogow le ye.»

¹³ Ayiwa, tuma min ne tun be o cirayakumaw fora, Benaya dence Pelatiya sara. Ne benna ka ne pa biri dugu ma, ka peren ni kanba ye k'a fo ko: «E, Dunupatigi Ala, i bena Izirayelimogow tow bee le halaki ka ban wa!»

Ala bena a ta mogow lajen tuun

¹⁴ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma k'a fo ko: ¹⁵ «Adamaden, minw ye ele balemaw ye, i yere balemaw, i ta somogow, ani Izirayeli mara mogow bee lajennin, Zeruzalemukaw b'a fora olugu le ma ko: <Aw ye aw yere mabo Matigi Ala ra, sabu jamana dira anw le ma k'a ke an ta ye.> ¹⁶ O koson a fo o ye ko Dunupatigi Ala ko: Hali ni ne ka aw ghen ka taga fo yorojan, siya tow ce ra, ka aw janjan ka taga jamana werew ra, o bee n'a ta, aw tagara jamana minw na, ne tora aw fe o jamanaw ra janko aw ye se ka ne bato o yoro ra, fo ka se wagati do ma. ¹⁷ O koson a fo o ye ko Dunupatigi Ala ko: Ne bena aw lajen ka bo siyaw ce ra; ne tun ka aw janjan ka taga jamana minw na, ne bena aw ta ka bo o jamanaw ra, ka na Izirayeli ta dugukolo di aw ma tuun.

¹⁸ «O bena seko ka na o jamana ra, ka na batofen cejuguw, ani fen haramuninw bee labo. ¹⁹ Ne bena miiriya kelen le don o bee jusukun na, ka hakirikura di o ma. Jusukungbelen min be aw kono i ko kabakuru, ne bena o bo yi, ka jusukunpuman di aw ma. ²⁰ Ni o kera, o bena ne ta cifoninw ke, ka ne ta kolatigeninw korosi, k'a sira tagama. O ra, o bena ke ne ta mogow ye, ne fana bena ke o ta Ala ye. ²¹ Nka minw ta miiriya be sama ka taga batofen cejuguw, ani o fen haramuninw no fe, ne bena olugu ta kewalejuguw kunko ben o yere kunna. Dunupatigi Ala ko ten.»

²² O kɔ, seruben melekew* ka o kamanw korɔta ka wuri; wotorosenw tugura o kɔ. Izirayeli ta Ala ta nɔɔrɔ tun bɛ o kan; a tun bɛ o kunna. ²³ Matigi Ala ta nɔɔrɔ wurira ka bɔ dugu cɛ ma ka taga sigi kuru dɔ kan, dugu terebɔyanfan na. ²⁴ Ala ta sebgaya ka ne ta ka taga ni ne ye Babilɔnikaw ta jamana ra, mɔgɔ minaninw kɔrɔ; Ala Nin le tun ka o fɛnw yira ne ra. O kɔ, ne tun bɛ fɛn minw yera, o fɛnw tununa ne ma. ²⁵ Matigi Ala tun ka ko minw yira ne ra, ne ka o bɛɛ fɔ mɔgɔ minaninw ye.

12

Izirayelimɔgɔw minako flanan

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun k'a fɔ ne ye ko: ² «Adamaden, ele kɔni siginin bɛ mɔgɔ murutininw le cɛ ra. Nadenw bɛ o fɛ janko o ye yeri kɛ, nka o tɛ foyi yera; torow bɛ o fɛ janko o ye mɛnni kɛ, nka o tɛ foyi mɛnna, sabu mɔgɔ murutininw lo. ³ Ele kɔni, Adamaden, ele ye i ta doniw labɛn k'a kɛ i ko o bɛ mɔgɔ min minana k'a taga ni a ye jamana wɛrɛ ra. Bɔ teregbɛn fɛ o bɛɛ ɲa na, k'a kɛ i ko o bɛ mɔgɔ min minana k'a taga ni a ye jamana wɛrɛ ra. Bɔ i sigiyɔrɔ ra o yɛrɛ ɲa na, k'a kɛ i n'a fɔ i bɛ tagara jamana wɛrɛ ra. Ni o kɛra, a bɛ se ka kɛ ko o bɛna a lɔn ko olugu ye mɔgɔ murutininw le ye. ⁴ I ta doniw labɔ teregbɛn fɛ o yɛrɛ ɲa na, i ko mɔgɔ minanin dɔ ta doni. Wulada fɛ i bɛ bɔ o ɲa na, i ko mɔgɔ minaninw bɛ bɔ cogo min na. ⁵ I bɛ dugu laminikogo sɔgɔ o ɲa na, ka i ta doni bɔ o wo fɛ. ⁶ I bɛ i ta doni la i kamankun kan o ɲa na, k'a ta su fɛ ka bɔ ni a ye. I bɛ i ɲada datugu, janko i bɔtɔ ɲa kana jamana ye. Ne bɛ i kɛ lasɔminifen le ye Izirayelimɔgɔw fɛ.»

⁷ Matigi Ala ka min fɔ ne ye, ne ka o kɛ. Ne ka ne ta doni labɔ teregbɛn fɛ, ka o labɛn i ko mɔgɔ minaninw bɛ o ta doniw labɛn cogo min na. Wulada fɛ ne ka kogo sɔgɔ ni ne boro ye, ka doni labɔ dibi ra, k'a la ne kamankun kan o ɲa na.

⁸ Ayiwa, o dugusagbɛ sɔgɔma, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, k'a fɔ ne ye ko: ⁹ «Adamaden, yala Izirayeli mara mɔgɔ murutininw ma i ɲininka, ko i bɛ mun le kɛra wa? ¹⁰ A fɔ o ye ko Dunuɲatigi Ala ko: Nin cirayakuma ye Zeruzalemukaw dugu ɲamɔgɔ ta le ye, ani Izirayeli mara mɔgɔ minw bɛɛ bɛ dugu kɔnɔ yi. ¹¹ A fɔ o ye ko ele ye lasɔminifen le ye o fɛ, ko i ka min kɛ, ko o le bɛna kɛ Zeruzalemukaw ra. O juguw bɛna o mina* ka taga ni o ye jamana wɛrɛ ra. ¹² O ta jamana ɲamɔgɔ† bɛna a ta doni la a kamankun kan dibi ra ka bɔ. O bɛna wo dɔ bɔ kogo ra k'a labɔ o fɛ. A bɛna a ɲada datugu, janko a bɔtɔ kana jamana ye. ¹³ Ne bɛna ne ta jɔ firi a kan, k'a mina ni ne ta jan ye, k'a lataga Babilɔnikaw ta jamana ra; nka a bɛna sa o jamana ra k'a sɔrɔ a ɲa ma jamana ye. ¹⁴ Minw bɛɛ tun b'a kɛrɛ fɛ, a kɔrɔsibagaw, ani a ta kɛrɛkɛjamaw bɛɛ, ne bɛna olugu bɛɛ janjan ka taga fan bɛɛ ra, k'a o gbɛn ni kɛrɛkɛmuru ye. ¹⁵ Ni ne nana o yɛrɛgɛ siya tɔw cɛ ra, ka o janjan ka taga jamana wɛrɛw ra tuma min na, o bɛna a lɔn ko ne le Matigi Ala ye. ¹⁶ Nka ne bɛna mɔgɔ dama dama to o kɔ. Olugu bɛna bɔsi kɛrɛkɛmuru ni kɔngɔ ni banajugu boro; olugu bɛna taga sigi siya minw cɛ ra, o bɛna Izirayelimɔgɔw ta kɛwale haramuninw lakari o siyaw ye. Ni o kɛra, olugu fana bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye.»

¹⁷ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, ko: ¹⁸ «Adamaden, i yɛrɛyɛrɛtɔ ye to ka i ta domuni kɛ, i ja tigenin ni i kɔnɔnɔfirinin ye to ka i ta ji min. ¹⁹ A fɔ jamana mɔgɔw ye ko: <Dunuɲatigi Ala ko: Zeruzalemuka minw siginin tora Izirayeli jamana ra, olugu kɔnɔnɔfirinin le bɛna o ta domuni kɛ, o jigi tigenin le bɛna o ta ji min; sabu o ta jamana kɔnɔfɛnw bɛɛ bɛna ban k'a lakolon to, jamana sigibagaw bɛɛ ta tɔɲɔri

* **12:11** 12.11 Izirayelimɔgɔw ta minako folɔ tun kɛra ka ban (Ezekiyeli 1.1-3). Nin ye o minako flanan ye.

† **12:12** 12.12 O jamana ɲamɔgɔ ye Sedesiyasi ye; Babilɔnikaw k'a ɲaden fla ci, ka sɔrɔ k'a mina ka taga ni a ye Babiloni (Masacɛw flanan 25.4; Yeremi 52.7).

koson. ²⁰ Duguw bena ke tomow ye, jamana bena ke yoro lakolon ye. Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.» »

Matigi Ala be a ta layiri dafa

²¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, k'a fo ko: ²² «Adamaden, mun koson mogow be nin zana fo Izirayeli jamana konon, ko: <Wagati be janyara ka taga, nka Ala ka fen o fen yira o si te kera can ye?> ²³ Ayiwa, a fo o ye ko Dunupatigi Ala ko: Ne bena o zana ban; mogow tena o zana fo Izirayeli jamana ra tuun. A fo o ye ko: <Wagati be surunyara, Ala ka fen o fen yira, o bee fana bena ke can ye!> ²⁴ Sabu mogow si tena faninya tige tuun Izirayeli mara mogow ce ra, k'a fo ko Ala ka fen do yira a le ra, walama ka kuma do fo ni Ala togow ye ka mogow lafiri. ²⁵ Ne Matigi Ala, ne b'a fe ka kuma min fo, ne yere le bena o kuma fo, o kuma fana bena ke can ye, a tena meen. Aw mogow murutininw, aw ta wagati yere le ra, ne bena ne ta kuma fo, k'a ke. Dunupatigi Ala ko ten.»

²⁶ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, k'a fo ko: ²⁷ «Adamaden, Izirayeli mara mogow be min fora, o ye nin ye: O b'a fo ko: <Ala ka fen minw yira cira ra, ko o ye wagatijan kow le ye, ko cira ta cirayakumaw ye kofewagatiw ta kow le ye.> ²⁸ O koson a fo o ye ko: <Dunupatigi Ala ko: ne bena kuma o kuma fo, o kuma bee bena ke can ye, a tena meen. Dunupatigi Ala ko ten.> »

13

Cira faninyafobagaw ta kiti

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, ko: ² «Adamaden, nin cirayakuma fo Izirayeli ta ciraw kama. Olugu minw be ciraya kera ka kapa ni o yere ta jusukun ta miiriyaw ye, a fo o ye ko o ye Matigi Ala ta kuma lamen! ³ Dunupatigi Ala ko: Bonon bena cira hakirintanw soron, minw be kuma ka kapa ni o yere ta jusukun ta miiriyaw ye, k'a soron Ala ma foyi yira o ra. ⁴ Kongowuruw be yaala tomow ce ra cogo min na, aw ta ciraw be ten le, aw Izirayelimogow!

⁵ «Aw ciraw, aw ma yelen ka taga dugu laminikogo wow datugu, aw ma kogo lo kokura ka Izirayeli mara mogow tanga, janko ni Matigi Ala ta lon nana se, o ye se ka lo ka o kerekonogonw konon.

⁶ «Ciraw be faninya fo ko Ala ka fen dow yira olugu ra; o be mogow lafiri ni o ta cirayakumaw ye. O b'a fo ko: <Matigi Ala ko ten,> k'a soron Matigi Ala ma o ci. O bee n'a ta, o belen b'a miiri ko o ta kumaw bena ke can ye.

⁷ «Aw ciraw, aw ko, ko aw ka ko minw ye, yala o bee te faninya le ye wa? Aw ka cirayakuma minw fo, o te mogolafirikumaw le ye wa? Aw b'a fo ko: <Matigi Ala ko ten,> k'a soron ne ma foyi fo aw ye.

⁸ «Ayiwa, Dunupatigi Ala ko: I n'a fo aw ta kumaw ye faninya le ye, i n'a fo aw ta fenyetaw fana ye mogolafirikan le ye, ayiwa, sisan ne bena wuri aw kama. Dunupatigi Ala ko ten.

⁹ «Ne bena ne boro lawuri ciraw kama, cira minw be faninya fo ko Ala ka fen yira olugu ra, ka mogow lafiri ni o ta cirayakumaw ye. O ciraw tena ke ne ta jamana kolatigebagaw ta jen ra, o togow tena sebe ni Izirayeli ta mogow ye, o tena seko ka na sigi Izirayeli mara ra tuun. Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Dunupatigi Ala ye.

¹⁰ «Can lo, ciraw be ne ta mogow lafirira le, ka to k'a fo o ye ko: <Hera,> k'a soron hera te yi. Ne ta mogow be kogo lo, olugu b'a mun. ¹¹ Ayiwa, a fo o kogomunbagaw ye ko kogo bena ben. Sanjiba do bena na; ne bena sanberew lajigi, sanfonoba do bena wuri. ¹² Ayiwa, kogo benton fle nin ye! Yala mogow tena a fo aw ma ko aw ka kogo mun ni bogow min ye ko o bogow ka mun le pa wa?

¹³ «Ayiwa, Dunupatigi Ala ko: Ne jusu gbanninba le bena sanfoɔɔba do lawuri; ne dimininba bena sanjiba lana, ne jusu gbanninba bena sanbere lajigi ni baraka ye ka fen bee halaki ka ban. ¹⁴ Aw ka kogo min mun ni boɔo ye, ne bena o kogo ben fo k'a la dugu ma, k'a jusiginanw bo kene kan; kogow bena ben ka aw fana halaki o ce ra yi. Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye. ¹⁵ Ne bena ne ta jusugban bee ben kogo kan, ani minw k'a mun ni boɔo ye. O ko, ne bena a fo aw ma ko: Kogo te yi tuun, a munbagaw fana te yi tuun! ¹⁶ Izirayeli ta cira minw tun be cirayakumaw fora Zeruzalemu ta ko ra, ko olugu ka hera le ye Zeruzalemu ta ko ra, k'a soɔo hera te yi, o ciraw si tena ke yi tuun. Dunupatigi Ala ko ten.»

Ciramuso faninyafobagaw ta kiti

¹⁷ «Ele adamaden, i nasin i ta jamana musow ma sisan, minw be ciraya kera ka kapa ni o yere ta jusukun ta miiriyaw ye; ciraya ke olugu kama! ¹⁸ A fo o ye ko: <Dunupatigi Ala ko: Bono bena aw musow soɔo, aw minw be sebedenw tu ka o sirisiri mogow bee borokanw na, ka kunnajalaw lalaga mogow suguya bee ye, janko ka o mogow soɔo. Aw b'a fe ka ne ta jamana mogow nin le mina, ka aw yere nin panaman to! ¹⁹ Aw be ne togo cen ne ta mogow ce ra, simankise boro na dama dama koson, ani burukun dama dama. Mogow minw tun man kan ni fagari ye, aw be olugu faga; minw tun man kan ka panamanya, aw be olugu panaman to, sabu aw be faninya fo ne ta mogow ye, olugu fana be o faninyakumaw lamen.>

²⁰ «O koson Dunupatigi Ala ko: A fe, ne bena wuri aw ta sebedenw kama, aw be minw ke ka mogow mina i ko konow. Ne bena o sebew tigetige ka bo aw borow ra; aw be mogow minw mina i ko konow, ne bena olugu bosi ka bo aw boro. ²¹ Ne bena aw ta kunnajalaw fana faranfaran, ka ne ta mogow bosi ka bo aw boro; o tena ke fen minata ye aw ta jan na tuun. Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye. ²² Sabu aw be mogow terennin jusu kasi ni aw ta faninyakumaw ye, k'a soɔo ne tun t'a fe ka kojugu ke a ra. Aw be mogowjugu ja gbeleya k'a to a ye timinadiya kojuguke ra; o ra, a te seko ka bo a ta sirajugu kan ka panamanya. ²³ Ayiwa, aw tena faninya fo tuun fiyewu, k'a fo ko Ala ka fen yira aw ra; aw fana tena cirayakuma fo tuun fiyewu. Ne bena ne ta mogow bosi ka bo aw boro. Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.»

14

Ala ta mogow ka kan ka jobato dabra

¹ Lon do, Izirayeli cekoroba dow nana ne fe, ka na sigi ne na koroo. ² Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma, k'a fo ko: ³ «Adamaden, nin mogow ta jow be o jusukun le ra. Fen min be ke o sentalon sababu ye ka o bla kojugu ra, o be nabo o le fe. Yala ne be son ko o ye ne pininka ko do ra wa? ⁴ O ra, kuma o fe, i y'a fo o ye ko Dunupatigi Ala ko: Izirayeli mara mogow o mogow ta jo be a jusukun na, ani fen min be ke a sentalon sababu ye ka a bla kojugu ra, ni a be nabo o fe, ni o tigi nana Ala ta cira fe, ne Matigi Ala yere le bena o tigi jaabi; a be jo caman minw sonna, ne bena a jaabi ka kapa ni o jow ta ko le ye. ⁵ Ni o kera, ne bena Izirayeli mara mogow ta miiriya yelema, ka o kosegi ka na ne ma; sabu o bee le banna ne ra ka taga jow ko. ⁶ O koson a fo Izirayeli mara mogow ye ko Dunupatigi Ala ko: Aw ye aw ko don aw ta jow ra ka kosegi ne ma; aw ye aw na ta ka bo aw ta batofen haramuninw na.

⁷ «Sabu Izirayeli mara mogow min o min, walama lonan min o min siginin be Izirayeli mara ra, ni o do ka a yere mabo ne ra, ni a ta jow be a jusukun le ra, fen min be ke a sentalon sababu ye k'a bla kojugu ra, ni a be nabo o le fe, ni o tigi ka na cira fe, ko a be ne pininka ko do ra, ayiwa, ne yere le bena o tigi jaabi, ne le ye Matigi Ala ye. ⁸ Ne bena ne nasin o tigi ma k'a kere, ka o tigi ke tagamasiyen ye janko ka tow karan.

Mogow bena a ta ko ke zana ye ka jagon karan. Ne bena a faran ka bo ne ta jamana mogow ce ra. Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.

⁹ «Nka ni mogow ka cira yere le nega k'a to a ka kuma do fo, o tuma i b'a soro ko ne Matigi Ala yere le ka o cira lafiri. Ne bena ne boro korota o cira kama, k'a faran ka bo ne ta jamana Izirayeli ta mogow ce ra. ¹⁰ O mogow bee ta terenbariyaw hake be ben o yere kan: jininkarikebaga ta hake ni cira ta hake bee ka kan. ¹¹ Ni o kera, Izirayeli mara mogow tena o yere lafiri tuun ka mabo ne ra, ka o yere lanogo ni o ta hakekow bee ye. O ra, o bena ke ne ta mogow ye, ne bena ke o ta Ala ye. Dunupatigi Ala ko ten.»

Foyi tena Ala ta kiti bari

¹² Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, ko: ¹³ «Adamaden, ni a kera ko jamana do ta mogow ka ne kan bla, ka jurumun ke ka ne hake ta, ni ne ka ne boro korota o jamana kama, ka domuni dese o ra, ka kongu ben o kan ka adamadenw ni beganw halaki, ¹⁴ hali ni a kera ko nin ce saba, minw ye Nuho ni Daneli ni Ayuba* ye, ko olugu ce saba be soro o jamana konu, olugu ce saba dama le bena kisi o ta terenninya koson. Dunupatigi Ala ko ten.

¹⁵ «Walama ni ne ka kongowaraw bla ka taga jamana konu, ka mogow faga, ka jamana ci k'a ke yoro lakolon ye, mogo si te teme yoro min na tuun waraw koson, ¹⁶ hali ni a kera ko nin ce saba be jamana konu, ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, Dunupatigi Ala ko ten, ko o ce saba tena se ka hali o dencew, walama o denmusow kisi; olugu yere dama le bena kisi, jamana be ke yoro lakolonba ye.

¹⁷ «Walama ni ne ka kerekemuru lana jamana kama, ka kerekedenw ci ka taga jamana yoro bee yaala ni kerekemuru ye, ka adamadenw ni beganw faga, ¹⁸ hali ni a kera ko nin ce saba be jamana konu, ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, Dunupatigi Ala ko ten, ko o ce saba tena se ka hali o dencew, walama o denmusow kisi; olugu yere dama le bena kisi.

¹⁹ «Walama ni ne ka banajuguw lana jamana konu, ni ne ka ne ta jusugban ben jamana kan, ka saya caya, ka adamadenw, ani beganw faga, ²⁰ hali ni a kera ko nin ce saba, minw ye Nuho ni Daneli ni Ayuba ye, ko olugu be jamana konu, ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, Dunupatigi Ala ko ten, o ce saba tena se ka hali o dencew, walama o denmusow kisi; o yere dama le bena kisi o ta terenninya koson.»

²¹ «Ayiwa, Dunupatigi Ala ko: Hali ni ne ka ne ta kojuguba naani bee ben Zeruzalemu kan, minw ye kerekemuru ni kongu ni kongowaraw ni banajuguw ye, janko ka adamadenw, ani beganw halaki, ²² o bee n'a ta, mogo dow bena bosi; ce dow, ani muso dow bena bosi. O bena olugu labo Zeruzalemu dugu konu; o bena na aw fe yan. Ni aw nana olugu tagamacogo ni o ta kewalew ye, o bena aw jusu saaro Zeruzalemu ta kojugu ko ra, ne ka kojugu min ben dugu kan, ani ne ka kojugu minw bee lase a ma. ²³ Ni aw nana o mogow tagamacogo ni o ta kewalew ye, o bena aw jusu saaro. Ni o kera, aw bena a lon ko ne ka ko minw bee ke dugu ra, ko ne ma o ke gbansan. Dunupatigi Ala ko ten.»

15

Zeruzalemukaw kera i ko rezensun

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma, ko: ² «Adamaden, yala rezensun ka fisa ni yiri tow bee ye wa? Yala kongoyiriw ce ra ale ta yiri le ka fisa ni yiri tow ye wa? ³ Yala mogo be se k'a yiri ke ka fen do lalaga wa? Yala a yiriboro do be se ka turu dugu ma ka fenw dulon a ra wa? ⁴ On-on, a be don tasuma ra le, tasuma b'a jeni. Ni tasuma

* **14:14** 14.14 Nuho ni Daneli ni Ayuba: olugu tun ye Ala ta mogo terennin dow ye.

k'a kun fla bæ jeni, ka na a cɛmance fana jeni ka ban, o tuma a bæ se ka mun le ja tuun? ⁵ Wagati min a kuturu tun lo, a ma se ka foyi ja; sisan a jeninin kɔ ka ban, a bæna se ka mun le ja mɔgɔ ye?

⁶ «O kosɔn Dunupatigi Ala ko: Ne bæ rezensun bɔ kongoyiri tɔw cɛ ra k'a to o y'a don tasuma ra k'a jeni cogo min na, ne bæna Zeruzalemu dugumɔgɔw fana ta kɛ o cogo le ra. ⁷ Ne bæna ne pasin o ma ka o kɛrɛ; o bɔra tasuma le ra, tasuma le fana bæna o domu. Ni ne nana ne pasin o ma ka o kɛrɛ wagati min na, o wagati ra aw bæna a lon ko ne le ye Matigi Ala ye. ⁸ Ne bæna jamana kɛ yɔrɔ lakolonba ye, sabu o ka ne kan bla. Dunupatigi Ala ko ten.»

16

Ala tun k'a janto Zeruzalemu na

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko:

² «Adamaden, Zeruzalemukaw ta kojugu haramuninw yira o ra! ³ A fɔ o ye ko Dunupatigi Ala ko Zeruzalemu ma ko: Ele bɔyɔrɔ ni i woroyɔrɔ ye Kanaana jamana le ye. I face tun ye Amɔrika ye, i bamuso tun ye Hetika ye. ⁴ I worolon na, mɔgɔ ma sɔrɔ ka i barajuru tige, mɔgɔ ma i ko ni ji ye ka i saninya, mɔgɔ ma i fari jɔsi ni kɔgɔ ye, mɔgɔ ma fani kɛ ka i melege. ⁵ Mɔgɔ si ma i flɛ ka makari i ra, ka mapuman i ra ka hali nin kow dɔ kelenpe kɛ i ye. O ka i firi kongo kɔnɔ, sabu mɔgɔw tun jigira i ra kabini i worolon*.

⁶ «Ayiwa, ka ne tɛmɛtɔ to i kɔrɔ, ne ka i firinfirinto ye i ta jori ra. Ne ko i ma ko: <Hali ni i bæ jori ra, i bæna baro! Hali ni i bæ jori ra, i bæna baro!> ⁷ Ne ka i lamɔ; i kɔgɔra i ko kongokɔnɔyiri. I kɔrɔyara ka bonya ka kɛ sunguru cɛpumanba ye. I kɔgɔ fara, ka i kɛ muso dafanin ye; nka i fari lakolon tun lo.

⁸ «O kɔ fɛ, ka ne tɛmɛtɔ to i kɔrɔ tuun, ne ka i flɛ minke, ne k'a ye ko i sera furu ma. O ra, ne ka ne ta deregeba senkɔrɔyɔrɔ biri i kan ka i fari datugu. Ne karira i ye ka jɛnɔgɔnya don ni i ye. Dunupatigi Ala ko ten. O ra, i kera ne ta ye.†

⁹ «Ne ka i ko ni ji ye, ka jori bɔ i fari ra, ka i mun ni turu ye. ¹⁰ Ne ka derege kansɔgɔninw don i ra, ka gbolosanbara pumanman dɔ don i sen na. Ne ka lenfani cɛsirinan dɔ siri i cɛ ra, ka deregeba dawulaman dɔ don i ra. ¹¹ Ne ka masirifenw kɛ ka i masiri: ne ka bororanɛgɛ don i boro ra, ka kannakɔnɔn don i kan na. ¹² Ne ka nunnasanin don i nun na, ka tororasanin don i toro ra, ka jalamugu cɛpuman dɔ siri i kun na. ¹³ Ne ka i masiri ni sanin ni warigbɛ ye, ka lenfani ni fani dawulamanw, ani fani pumanman sɔgɔninw don i ra. I ta baro tun ye mugu tentennin pumanman le ye, ani li, ani turu. O ra, i jana kosebɛ, ka i kɛ i ko masamuso. ¹⁴ I tɔgɔ sera siya tɔw bæ ma, i ta cɛna kosɔn; sabu ne tun ka nɔɔrɔ min kɛ ka i masiri o nɔɔrɔ sababu ra, i ta cɛna tun dafanin lo. Dunupatigi Ala ko ten.»

¹⁵ «Nka i ka i jigi la i ta cɛna kan, ka i ta tɔgɔbaya kɛ sababu ye ka i yɛrɛ bla jatɔya ra‡. I ka i yɛrɛ fiyeere tɛmɛbagaw bæ fɛ; i ka i yɛrɛ di cɛ bæ ma. ¹⁶ I ka i yɛrɛ ta fani dɔw sirisiri i ta sɔnnikɛyɔrɔw ra k'a cɛna, ka jatɔya kɛ o kan. O kow jɔgɔn tun ma deri ka kɛ, a jɔgɔn fana tɛna kɛ tuun. ¹⁷ Ne tun ka masirifen cɛpuman minw lalaga ni ne ta sanin ni ne ta warigbɛ ye ka o di i ma, i ka o le ta ka o kɛ ka cɛw tagamasiyen lalaga, ka o kɛ jow ye, ka jatɔya kɛ ni o jow ye. ¹⁸ I ka i ta fani pumanman kansɔgɔninw kɛ ka o jow datugu, ka o sɔn ni ne ta turu ni ne ta wusunan ye. ¹⁹ Ne tun ka domunifen minw di i ma, mugu tentennin pumanman, ani turu, ani

* **16:5** 16.5 Ala bæ Zeruzalemu dugu suma ni denpenin le ye, mɔgɔ si ma sɔn k'a janto den min na. † **16:8** 16.8 Ala tun ka Zeruzalemu dugu mina ka ja, i ko furuce bæ furumuso mina cogo min na. ‡ **16:15** 16.15 Zeruzalemu ni Ala ta jɛnɔgɔnya ko tun kera i ko furuce ni furumuso. O kosɔn o tagara batofen wɛrɛw kɔ minke, Ala bæ o suma ni jatɔya ye.

li, ka o ke i ta baro ye, i ka o di jow ma, ka o ke saraka kasadiman ye jow na korɔ. A kera ten le. Dunupatigi Ala ko ten.

²⁰ «I tun ka dencɛw, ani denmuso minw woro ne fe, i ka olugu ta ka o ke sarakaw ye, ka o di jow ma janko olugu ye o domu. I ta jatɔya belen ma i wasa! ²¹ I ka ne ta denw kannatige ka o ke saraka jenitaw* ye, ka jow sɔn. ²² Ka i to i ta ko haramuninw, ani i ta jatɔya ra, ne tun ka min ke i ye i denmisenman, i hakiri ma to o ra, wagati min i fari bɛɛ lakolon tun lo, i tun bɛ firinfirinna jori ra.

²³ «I ta kewalejuguw bɛɛ kosɔn, bɔnɔ bɛna i sɔrɔ, bɔnɔ! Dunupatigi Ala ko ten. ²⁴ I ka jobonw lalaga, ka sɔnnikeyɔrɔw lo kenɛgbɛw bɛɛ ra. ²⁵ I ka sɔnnikeyɔrɔw lalaga sirafaranw bɛɛ ra. I tara i ta cɛna fe ka ko haramuninw ke; i ka i yere di tɛmɛbaga bɛɛ ma, ka i ta jatɔya caya. ²⁶ I ka i yere di jatɔya ra i siginɔgɔn Misirankaw ma, sabu o cɛw fari cɛ ka ni! I ka i ta jatɔya caya fo ka ne jusu gban. ²⁷ O kosɔn ne ka ne boro bo i kama. Ne ka do bo i ta sɔrɔta ra, ka i ke i juguw sago ye. I ta kewalejuguya ka maroya bla hali Filisikaw denmusow§ ra. ²⁸ I ka i yere di jatɔya ra Asirikaw ma, sabu hali bi i tun ma wasa. I ka jatɔya ke ni olugu ye, nka o si belen ma i wasa. ²⁹ I ka jatɔya caman ke Babilonika jagokebagaw ta jamana ra, nka olugu si belen ma i wasa.»

Zeruzalemu ta kojuguw dama tɛmena

³⁰ «E, ele dɛsɛra dɛ! Dunupatigi Ala ko ten. K'a sɔrɔ i ka nin kow bɛɛ ke, ka i yere ke i ko jatɔmusow bɛɛ ra marobari. ³¹ Wagati min i tun bɛ i ta jobonw lalaga sirafaranw bɛɛ ra, ka i ta sɔnnikeyɔrɔw lo kenɛgbɛw bɛɛ ra, o wagati ra i tun tɛ i ko jatɔmuso tɔw, sabu i tun tɛ hali wari yere jate fen ye. ³² I tun kera i ko muso jenɛyakebaga min bɛ a furance to yi, ka taga jen ni cɛ werɛw ye. ³³ Jatɔmusow bɛɛ bɛ sara sɔrɔ a ta jatɔya ra, nka ele yere le bɛ wari di i pamɔgɔcɛw bɛɛ ma; i bɛ o nɛgɛ ni i borofɛnw ye ka o sama ka na i yere korɔ; o bɛ bo fan bɛɛ ra ka na jatɔya ke ni i ye. ³⁴ Ele kɔni ma i ta jatɔya ke muso tɔw ta kecogo ra! Cɛw tun tɛ ele yɔrɔɔini, ele yere le tun bɛ cɛw yɔrɔɔini; cɛw tun tɛ sara di ele ma, nka ele yere le tun bɛ cɛw sara. Ele ni tɔw kɔni ma ke kelen ye fiyewu!

³⁵ «Ayiwa, ele jatɔmuso, Matigi Ala ta kuma lamɛn sa! ³⁶ Dunupatigi Ala ko: Ele ka i yere labɛn k'a bla, ka i yere waraga pewu, janko ka jatɔya ke ni i pamɔgɔcɛw ye, ani i ta batofɛn haramuninw bɛɛ; i ka i denw faga ka o jori ke ka o batofɛnw sɔn. ³⁷ O ra, ne bɛna i pamɔgɔcɛw bɛɛ lajɛn, i ko diyara minw bɛɛ ye, i ka minw bɛɛ kanu, ani i ka minw bɛɛ kɔninya. Ne bɛna o lajɛn ka bo yɔrɔ bɛɛ ka na i kama, ka na i fari lakolon bo kenɛ kan o na korɔ, janko o ye i musoyɔrɔw bɛɛ ye. ³⁸ Ne bɛna i ta kiti tige i ko muso jenɛyakebagaw, ani muso mɔgɔfagabagaw ta kiti bɛ tige cogo min na. Ne bɛna ele faga le ka ne yere dimibo, ne ta jusugban kosɔn; sabu i ma ne ta kanuya jate. ³⁹ Ne bɛna i don i pamɔgɔcɛw boro. O bɛna i ta jobon ci, ka i ta sɔnnikeyɔrɔw waraga. O bɛna i ta faniw bɛɛ bo i ra, ka i ta masirifɛn nɔɔrɔmanw bo i ra ka i fari lakolon to. ⁴⁰ O bɛna jamaba do lawuri ka na i kama; olugu bɛna i bon ni kabakuruw ye, ka i sɔgɔsɔgɔ ni o ta kerɛkemuruw ye. ⁴¹ O bɛna tasuma don i ta bonw na ka o jeni, ka i ta kojuguw hake bo i ra muso camanba na na. Ne bɛna i ta jatɔya lalo, i tena sara di kanbelen si ma tuun jatɔya kama. ⁴² Ne bɛna ne ta jusugban se fo a dan ma. Ni o kera, ne ta kanuya ta kere bɛ sɔrɔ ka ban; ne jusu bɛna suma, ka ne ta dimi mala. ⁴³ Ne ka min ke i ye i denmisenman, i hakiri ma to o ra minke, ani i ka ne jusu wuri ni i ta ketaw bɛɛ ye minke, o kosɔn ne fana bɛna i ta jatɔyajuguw kunko ben i kunna; Dunupatigi Ala ko ten. Yala i ma kewalejuguw ke ka o fara i ta kojugu haramunin tɔw bɛɛ kan wa?»

Zeruzalemu ta kewalew juguyara ni dugu tɔw ta ye

§ 16:27 16.27 Filisikaw denmusow, o korɔ ye Filisikaw ta duguw.

⁴⁴ «A fɛ, zanalabagaw bɛɛ bɛna nin zana fɔ ele ma, ko: <Denmuso b'a bamuso jogo le ta!> ⁴⁵ Ele kɔni kɛra i bamuso woroden yɛrɛ le ye; sabu i bamuso fana banna a cɛ ni a ta denw na nin cogo le ra. Ele kɛra i balemamusu tɔw balema yɛrɛ dɔ le ye; sabu olugu fana banna o cɛw ni o denw na nin cogo le ra. Aw bamuso tun ye Hɛtika ye, aw face tun ye Amɔrika ye. ⁴⁶ I kɔrɔmuso ye Samari le ye; ale ni a denmusow siginin bɛ i ta dugu sahiliyanfan na. I dɔgɔmuso min siginin bɛ i ta dugu woroduguyanfan na ni a denmusow ye, o ye Sodɔmu ye*. ⁴⁷ Ele ma olugu ta sira jɔgɔn tagama dɔrɔn ka dan o ma, walama ka o ta ko haramuninw jɔgɔn kɛ dɔrɔn ka dan o ma dɛ, nka ele ta kɛwalew bɛɛ le juguyara ka tɛmɛ olugu ta kan. ⁴⁸ Ne bɛ kari, ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala janaman ye, Dunupatigi Ala ko ten: I dɔgɔmuso Sodɔmu ni a denmusow ma ele ni i denmusow ta jɔgɔn kɛ ka ye.

⁴⁹ «Ayiwa, i dɔgɔmuso Sodɔmu ta kojugu ye nin ye: Yɛrɛbonya le tun donna ale ni a denmusow ra; sabu o tun ka domuni sɔrɔ ka fa fɔ k'a dama tɛmɛ, ka sigi laganfiya ni pasuma ra. O ma dɛsɛbagatɔw, ani fagantanw dɛmɛ. ⁵⁰ O yadara fɔ ka ko haramuninw kɛ ne ja kɔrɔ; o kosɔn ne ka o halaki ka bɔ yi, i n'a fɔ i yɛrɛ k'a ye cogo min na. ⁵¹ Samari ma hali ele ta jurumun jɔgɔn tarancɛ kɛ. Ele ta ko haramuninw cayara ka tɛmɛ ale ta kan. Ele ka ko haramunin minw bɛɛ kɛ, o k'a to i balemamusow belɛn terenna ka tɛmɛ i kan. ⁵² Ele kɔni, ele fana bɛna dɔgɔyari sɔnmɛna, sabu i ka jo di i balemamusow ma. I ka jurumun kɛ ka ko haramuninw kɛ ka tɛmɛ olugu kan minke, o kosɔn olugu terennin lo tuun ka tɛmɛ ele kan. Maroya bɛna ele fana mina, k'a to i ye dɔgɔyari sɔnmɛna, sabu i k'a yira ko i balemamusow belɛn terennin lo ka tɛmɛ i kan.»

Ala bɛna Sodɔmu ni Samari lawuri kokura

⁵³ «Ayiwa, o bɛɛ n'a ta, ne bɛna hɛra laseko Sodɔmu ni a denmusow ma tuun, ka hɛra laseko Samari ni a denmusow ma tuun, ka hɛra laseko ele fana ma ni olugu ye. ⁵⁴ Ni o kɛra, i bɛna dɔgɔyari sɔnmɛna fɔ ka i kun suuru i ta kɛwalew bɛɛ kosɔn, i ka kɛwale minw kɛ. O bɛna kɛ sababu ye ka tɔw jusu saaro, sabu o bɛna a ye ko olugu ma ele ta jɔgɔn kɛ. ⁵⁵ I balemamusow Sodɔmu ni a denmusow bɛna seko ka kɛ o sigicogokɔrɔ ra, Samari ni a denmusow bɛna seko ka kɛ o sigicogokɔrɔ ra, ele ni i denmusow bɛna seko ka kɛ aw sigicogokɔrɔ ra. ⁵⁶ Yala i da tun tɛ to ka i balemamusu Sodɔmu tɔgɔjugu fɔ i ta yɛrɛbonya wagati ra wa? ⁵⁷ O wagati ra i ta juguya tun ma bɔ kɛnɛ kan fɔlɔ. Nka sisan, Aramu mara ta duguw, ani o kɛrɛfɛduguw bɛɛ bɛ ele le mafiyɛnyara; Filisikaw ta duguw fana bɛ i dɔgɔyara fan bɛɛ ra. ⁵⁸ I ta jatɔyajugu ni i ta kojugu haramuninw doni le bɛ i kunna sisan; Matigi Ala ko ten.»

Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya wuribari

⁵⁹ «Dunupatigi Ala ko: I ka min kɛ, ne fana bɛna o jɔgɔn le kɛ i ra. I ka ne ni i ta jɛnɔgɔnya* cɛn, sabu i karira ka kuma min fɔ, i ma o jate tuun. ⁶⁰ Nka ne kɔni bɛna ne hakiri to ne ta jɛnɔgɔnya ra, ne tun ka jɛnɔgɔnya min don ni i ye kabini i denmisenman. Ne bɛna o kɛ jɛnɔgɔnya wuribari le ye. ⁶¹ Ni o kɛra, ni i kɔrɔmusow, ani i dɔgɔmusow nana i fɛ, i hakiri bɛna jigi i ta kɛwalew ra ka maroya. Ne bɛna olugu di i ma ka o kɛ i n'a fɔ i denmusow; nka o tena kɛ ne ni ele ta jɛnɔgɔnya kosɔn. ⁶² Ne bɛna ne ta jɛnɔgɔnya don ni i ye tuun; ni o kɛra, i bɛna a lon ko ne le ye Matigi Ala ye. ⁶³ I hakiri bɛna jigi i ta kɛwale tɛmɛninw na, ka maroya; o ra ni ne nana i ta kojuguw bɛɛ kafari wagati min na, maroya kosɔn i tena sɔn ka i da yɛlɛ tuun ka kuma. Dunupatigi Ala ko ten.»

* **16:46** 16.46 Samari ni Zeruzalemu ni Sodɔmu, o duguw ta kɛwalew tun ka jugu. O denmusow, o kɔrɔ ye o kɛrɛfɛduguw.

17

Bɔn fla ni rezensun ta talen

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, ko: ² «Adamaden, kuma kɔrɔman dɔ fɔ Izirayeli mara mɔgɔw ye; talen dɔ fɔ o ye! ³ A fɔ o ye ko: <Dunɔnatigi Ala ko: Bɔn* belebebeba, min kamanw ka janjan, a kamansiw ka janjan, a siw ɲegenɲegennin lo, lon dɔ ale le tagara fɔ Liban kuruw kunna, ka taga sɛdiriyiri sanfɛboro kari. ⁴ Yiriboro min yɔrɔ ka jan ni yiriboro tɔw bɛɛ ye, a ka o kari ka taga ni a ye jagokejamana dɔ ra, ka taga a bla jagokedugu dɔ ra†.

⁵ « <O kɔ, a ka Izirayeli jamana yere ta yiriden‡ dɔ ta ka o dan. A k'a dan jiba dɔ kere fe, i ko solisun min be wuri jida ra. ⁶ O yiri nana wuri ka ke rezensunɲuman ye, ka woyo ka na. A yiriborow janyara ka taga bɔn fan fe, a liliw tun be bɔn jukɔrɔ. A kera rezensun ye, ka yiriborobaw, ani yiriboromisɛnw bɔ.

⁷ « <Nka bɔn§ dɔ were nana; ale fana tun ka bɔn. A kamanw tun ka janjan, a kamansiw tun ka ca. O ra, rezensun k'a liliw sin ale fan na, k'a yiriborow bɔ ka taga ale fan na. Rezensun tun b'a miiri ko ale bɛna ji caman sɔrɔ o yɔrɔ ra ka teme a ta yɔrɔ fɔlɔ kan. ⁸ K'a sɔrɔ o tun ka rezensun turu dugukolodiman le ra, jiba dɔ kɔrɔ, janko a ye yiriborow bɔ, ka den, ka ke rezensun cɛɲumanba ye.>

⁹ «Ayiwa, a fɔ Izirayelimɔgɔw ye ko Dunɔnatigi Ala ko: Yala o rezensun bɛna a yere sɔrɔ wa? Yala bɔn fɔlɔ tena a liliw bɛɛ bɔn, k'a denw bɛɛ cɛn, k'a to a ye ja fɔ k'a flaburukuraw bɛɛ jaja wa? A bɛna rezensun sama k'a bɔn ni a liliw ye, hali a tena a ke ni barakaba ye, walama ka jamaba lajen a kama. ¹⁰ Ayiwa, rezensun kɔni turura, nka yala a bɛna a yere sɔrɔ wa? Ni terebɔyanfan ta fɔɲɔ gbanninman nana a fiye, yala a tena ja pewu wa? A bɛna ja a turuyɔrɔ yere ra yi.»

Ezekiyeli ka talen kɔrɔ fɔ Izirayelimɔgɔw ye

¹¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, ko: ¹² «A fɔ nin mɔgɔ murutinɛnw ye ko: <Aw ma nin kow kɔrɔ lon wa?> A fɔ o ye ko: <Babilɔni* masace tagara Zeruzalemu, ka taga Zuda masace ni a ta jamana ɲamɔgɔw mina ka taga ni o ye Babilɔni. ¹³ O kɔ, a ka Zuda masace ta somɔgɔ dɔ ta, ka jɛɲɔgɔnya don ni o ye, ka o sigi kuntigiya ra, k'a fɔ a ye ko a ye kari ko a bɛna ke kankelentigi ye. O y'a sɔrɔ a tagara ni jamana ɲamɔgɔw bɛɛ ye Babilɔni, ¹⁴ janko jamana baraka dɔgɔyanin ye to, jamana kana se ka wuri tuun, mɔgɔw ye to ale dɔrɔn ta jɛɲɔgɔnya ra. ¹⁵ Nka o kuntigi nana muruti Nebukadinesari ma. A ka mɔgɔ dɔw ci ka taga Misiran, ko Misiran masace ye so caman ni kerekeden caman di ale ma. Ayiwa, yala a bɛna se sɔrɔ wa? Kuntigi min ka o ko ɲɔgɔn ke, yala o bɛna bɔsi wa? Yala a bɛna bɔsi k'a sɔrɔ a ka jɛɲɔgɔnya cɛn wa?>

¹⁶ « <Ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala ɲanaman ye, Dunɔnatigi Ala ko ten, masace min tun ka o kuntigi sigi kuntigiya ra, o kuntigi bɛna taga sa o masace ta jamana le ra, Babilɔni dugu kɔnɔ; sabu a ka jɛɲɔgɔnya cɛn, a tun karira a ye ka kuma min fɔ, a ma o jate. ¹⁷ Hali ni Misiran masace Farawona nana ni kerekɛjamaba le ye, ani kerekeden camanba, o tena se ka foyi ɲa nin kuntigi ye kere wagati ra; sabu Babilɔnikaw bɛna tintinw lo, ka yelenyɔrɔw lalaga, ka dugu lamini, ka don dugu kɔnɔ ka mɔgɔ camanba halaki. ¹⁸ Kuntigi ka jɛɲɔgɔnya cɛn, sabu a tun karira ka kuma min fɔ, a ma o jate tuun. Ale ni Nebukadinesari tun kumana ka bɛn, fɔ ka o boro don ɲɔgɔn boro, nka o kɔ fe ale ka nin ko ke; o kosɔn a tena bɔsi!>

* **17:3** 17.3 Bɔn ye kɔnɔ belebele barakaman le ye. Masace Nebukadinesari tagamasiyen lo; ale le nana Zeruzalemu kere, ka dugu mina (Ezekiyeli 17.12). † **17:4** 17.4 Nin kumaw be Zuda masace Yehoyakini ni a ta jamana ɲamɔgɔw minako le fɔ (Ezekiyeli 17.12). ‡ **17:5** 17.5 Izirayeli jamana ta yiriden, o ye Sedesiyasi ye; Nebukadinesari tun ka ale le sigi Zuda mara kunna (Masacew flanan 24.17). § **17:7** 17.7 O bɔn flanan ye Farawona ye; Sedesiyasi tun b'a fe ka jɛɲɔgɔnya don ni ale ye (Ezekiyeli 17.15).

¹⁹ «O koson Dunupatigi Ala ko: Ne be kari, ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, ko a tun karira ne na korɔ ka kuma min fo, a ma o le jate; a ka ne ta jenɔɔɔnya le cen. Ne fana bena o ko kunko ben a kan. ²⁰ Ne bena ne ta jo firi a kan, k'a mina ne ta jan na, k'a lataga Babiloni, ka taga kiti ben a kan o yoro ra, sabu a ka ne kan bla ka terenbariyakow ke ne ra. ²¹ O bena a ta kerekeden boribagatow bee faga ni kerekemuru ye; a to minw bena to, olugu bena janjan ka taga fan bee ra. Ni o kera, aw bena a lon ko ne Matigi Ala, ko ne le kumana.»

Ala ka masacekura layiri ta a ta mɔɔw ye

²² «Dunupatigi Ala ko: Ne yere bena yiriboromisen do kari sedirisunjan san fe, ka o turu. Ne bena a yiriboro nuguninkura* do le tige yiriboro tow bee san fe; ne yere bena o turu kuru jamijanba† do kunna. ²³ Ne bena a turu Izirayeli kuruw bee ra jamijan le kunna. A bena wuri ka yiriborow bo, ka den, ka ke sediriyiri ceɔnumanba ye. Konɔ suguyaw bee bena sigi a jukoro; konɔ suguyaw bee bena sigi a yiriborow suma ra. ²⁴ Ni o kera, kongoyiriw bee bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye, ko ne le be yiriba dogoya, ka yiri fitini bonya; ko ne le be yirikene ja, ka yirijalan nugu. Ne Matigi Ala, ne le kumana; ne fana bena a ke ten le.»

18

Face ta hake te ben a denw kan

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Mun le k'a to aw be to ka nin zana fo Izirayeli jamana ta ko ra, ko:

«Faw ka rezengberen min domu,
o ka denw jinw kumu.»

³ «Ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, Dunupatigi Ala ko ten, ko aw tena o zana fo tuun Izirayeli jamana konɔ. ⁴ A fle, adamaden bee ta nin ye ne ta le ye; den ta nin o, a face ta nin o, o bee ye ne ta le ye. Mogo min ka jurumun ke, o tigi le ka kan ka faga.

⁵ «Ayiwa, mogo min terennin lo, o cogo fle nin ye: A be can ni terenninya sira tagama, ⁶ a te saraka domu ni josonbagaw ye kuruw kunna, a te nabo Izirayeli ta mogo ta jow fe, a te a mogoɔɔɔɔ ta muso lebu, a te jen ni a muso ye k'a soro a ma saninya ka bo a ta landa ra. ⁷ A te mogo toɔɔ; jurunantigiw tun ka o borofen minw di a ma ka o ta juru tonomasigi, a be o fenw kosegi olugu ma; a te sonyari ke, a be domuni di kongotow ma, fani te minw fe, a be olugu fiyerebo. ⁸ A te juru don mogo ra ka tonɔ jini a ra, a te do fara a ta fiyeerefenw songo yere kan. A te son k'a boro don terenbariyakow ra. A be kiti tige can kan mogo ni a mogoɔɔɔɔ ce. ⁹ A be ne ta cifoninw ke, ka ne ta kolatigeninw sira tagama ka kapa ni can ye. Ayiwa, o tigi koni terennin lo; a be kisi, sigiya te o ra. Dunupatigi Ala ko ten.

¹⁰ «Nka ni o tigi nana dence do soro, ni o den ka ke benkannikebaga ye, ani mogoɔfagabaga, walama ni a kera nin kojuguw ɔɔɔɔ do kebaga ye, ¹¹ k'a soro a face ma o kojuguw ɔɔɔɔ si ke: a be saraka domu ni josonbagaw ye kuruw kunna, a be a mogoɔɔɔɔ ta muso lebu, a be janibagatow ani fagantanw toɔɔ, a be sonyari ke; ¹² jurunantigiw tun ka o borofen minw di a ma ka o ta juru tonomasigi, a te o fenw kosegi olugu ma, a be nabo jow fe, ka ko haramuninw ke; ¹³ a be juru don mogo ra ka tonɔ jini a ra, a be do fara a ta fiyeerefenw songo yere kan. Yala o den ɔɔɔɔ be se ka kisi wa? A te kisi le fiyewu! A ka nin ko haramuninw bee ke minke, sigiya t'a ra, a be faga; a fagari kunko be ben a yere le kan.

* **17:22** 17.22 O yiriboro nugunin ye Izirayeli masacekura tagamasiyen ye (Ezekiyeli 34.23; Samawilu flanan 7.12-16). † **17:22** 17.22 Kuru jamijanba: O ye Zeruzalemu dugu ye.

¹⁴ «Ayiwa, nka ni a kera ko o dence fana nana dence were soro, ale face ka jurumun minw bee ke, a ka o ye; a ka o ye, nka a ma o jagon ke: ¹⁵ A ma son ka sarakaw domu ni josonbagaw ye kuruw kunna, a ma pabo Izirayeli mara mogow ta jow fe. A ma a mogogogon ta muso lebu. ¹⁶ A ma mogosi tajo, a ma fen mina mogofe k'a ta juru tonomasigi, a ma sonyari ke, a ka domuni di kongotow ma, fani te minw fe, a ka olugu fiyerebo. ¹⁷ A ma son k'a boro don terenbariyakow ra, a ma juru don mogora ka tono jini a ra, a ma do fara a ta fiyeerefenw songo kan; nka a ka ne ta kolatigeninw sira tagama, ka ne ta cifoninw ke. Ayiwa, o den tena faga a face ta terenbariya koson; a be kisi, sigiya te o ra. ¹⁸ A face le ka mogow tajo, k'a mogogogonw borofenw sonya; ale le ka ko benbariw ke a ta jamana mogow ra. Ale le ka kan ka faga a ta terenbariya koson.

¹⁹ «Ayiwa, aw b'a fo ko: <Mun koson face ta terenbariya hake te ben den kan?> O te ke, sabu den ka can ni terenninya sira le tagama; a ka ne ta cifoninw bee ke, k'a sira tagama, o koson a be kisi, sigiya te o ra. ²⁰ Mogomin ka jurumun ke, o le ka kan ka faga. Face ta terenbariya hake te ben a den kan, den fana ta terenbariya hake te ben a face kan. Mogoterennin be a ta terenninya sara soro, mogojugu fana be a ta juguya sara soro.»

Mogojugu ni mogoterennin saracogo

²¹ «Mogojugu ka jurumun o jurumun ke, ni a k'a ko don o bee ra, ni a ka ne ta cifoninw bee ke, ka terenninya sira ta, a be kisi, sigiya te o ra; a te faga a ta jurumun koson. ²² A tun ka kojugu minw bee ke, o si te jate a kun tuun. A ka terenninya sira min tagama, a be kisi o sababu ra.

²³ «Yala aw b'a miiri ko mogojugu ye faga, ko o ka di ne ye wa? Dunupatigi Ala ko ten. Ne b'a fe ko a ye a ta sirajugu le bla, ka kisi.

²⁴ «Ni mogoterennin k'a ta terenninya dabra, ka to ka terenbariyakow ke, mogojuguw be ko haramunin minw ke, ni a ka o ladegi, yala a bena kisi wa? A tun ka ko terennin min o min ke, ne te o si jate tuun; a ka ne kan bla, ka jurumun minw ke, o sababu ra a be faga.

²⁵ «Aw b'a fo ko: <Matigi ta siraw bennin te.> Aw ye ne lamem, aw Izirayeli ta mogow! Yala ne ta siraw le bennin te wa? Aw t'a fo ko aw yere ta siraw le bennin te wa? ²⁶ Ni mogoterennin k'a ta terenninya dabra, ka to ka terenbariyakow ke, ni a fagara o koson, a ka ko terenbari minw ke, o le kera a fagasababu ye. ²⁷ Nka mogojugu tun be kojugu minw ke, ni ale ka o dabra, ka can ni terenninya sira tagama, o tuma a nin be kisi. ²⁸ Ni a k'a ja ye k'a ta kojugu keninw bee fe, ka o dabra, a be kisi, sigiya te o ra; a tena faga a ta jurumun koson.

²⁹ «Nka Izirayeli mara mogow b'a fo ko: <Matigi ta siraw bennin te.> Yala ne ta siraw le bennin te wa, Izirayeli mara mogow? Aw t'a fo ko aw yere ta siraw le bennin te wa?

³⁰ «O koson ne bena aw ta kiti tige ka kana ni aw ta kewalejuguw ye, aw Izirayeli ta mogow; Dunupatigi Ala ko ten. Aw ye nimisa ka aw ko don aw ta hakekow bee ra, janko aw ta terenbariya kana ke aw ben sababu ye. ³¹ Aw ka jurumun o jurumun ke, aw ye aw yere mabo o bee ra. Aw ye jusukunkura ni hakirikura soro. Mun koson aw bena fagari lase aw yere ma, aw Izirayeli ta mogow? ³² Sabu mogoye faga o man di ne yere ye; Dunupatigi Ala ko ten. O ra, aw ye kojugu dabra, janko aw ye kisi.»

19

Jaramuso ni a denw ta sangadankiri

¹ Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko ne ye sangadɔnkiri* dɔ la Izirayeli jamogow ta ko ra,

² k'a fɔ ko:

E, ele bamuso tun ye jaramusoba le ye de,
jara tɔw ce ra!

A tun be la jarakanbelenw ce ra,
a tun b'a denw lamɔ.

³ A k'a ta den kelen koro,
ka o ke jarakanbelen ye.

Ale ka sogomina degi,
a be mogow fana mina.

⁴ Siya dow nana a ko men.

Olugu ka dinga sogi a na, k'a laben o kɔnɔ;
o k'a mina ka nunnanegɛ don a nun na
ka taga ni a ye Misiran jamana ra†.

⁵ Jaramuso k'a ye ko ale k'a dence makɔnɔ ka dese minke,
ko ale jigi tigera fana,

a k'a ta jaraden dɔ were ta
ka o fana koro ka o ke jarakanbelen‡ ye.

⁶ Ale ka ke yaala ye ni jara tɔw ye,
a fana kera jarakanbelen ye;

a ka sogomina degi,
a be mogow fana mina.

⁷ A ka o ta bon barakamanw cen,
ka o ta duguw halaki.

A kasikan mankan koson,
jamana ni a mogow bee ja be tige.

⁸ Nka siya tɔw ka nɔgon lajen a kama;
o bora kerefejamanaw ra ka na a kama.

O ka o ta jo firi a kan;
a benna o ta dinga kɔnɔ.

⁹ O ka nunnanegɛ don a nun na k'a bla kesu dɔ kɔnɔ;
o tagara ni a ye Babiloni masace fe.

O tagara a datugu bon barakaman dɔ kɔnɔ,
janko mogɔ si kana a kan men tuun Izirayeli kuru kunna.

Rezenforo ta sangadɔnkiri

¹⁰ I bamuso tun be i ko rezensun min turura jida ra.

Den caman ni flaburu caman tun b'a ra, sabu ji caman tun b'a kɔrɔ.

¹¹ Yiriboro barakamanw tun b'a ra;
a yiriw kera masaceberew ye.

A janyara ka ke yiri tɔw bee san fe.
Mogɔ tun be to fɔ yorojan k'a ye, a janya koson,
ani a ta yiriboro camanba koson.

¹² Nka o nana a tufa k'a bon ni jusugban ye,
k'a firi dugu ma.

Tereboyanfan ta fɔnɔ gbanninman k'a denw jaja;
o benbenna.

* **19:1** 19.1 Nin kow be Izirayeli jamana ni a ta masacew ta kewalew le yira. † **19:4** 19.4 O jarakanbelen ye masace Yohahazi tagamasiyen ye, Farawona ka min mina; nin kow kera masace Yohahazi ra (Masacew flanan 19.28; 23.31-34). ‡ **19:5** 19.5 O jara flanan be se ka ke Yehoyakini, walama Sedesiyasi tagamasiyen ye (Masacew flanan 24.15; 25.7).

A yiriboro barakamanw jajara,
tasuma ka o bæ jeni.

¹³ Sisan o ka o rezensun turu kongokolon le kɔɔ,
dugukolojalan jintan dɔ ra.

¹⁴ Tasuma dɔ bɔra a yiriborobaw ra
k'a yiriboromisɛnw ni a denw jeni.
Yiriboro barakaman t'a ra tuun,
masacɛbere tɛ sɔɔ a ra tuun.

Nin dɔnkiri ye sangadɔnkiri le ye; a bæ la i ko sangadɔnkiri.

20

Ala ka kojuman kɛ Izirayelimɔgɔw ye

¹ San wolonflanan, karo loorunan, tere tan, Izirayeli cɛkɔɔba dɔw nana ko o bɛna
Matigi Ala pininka; o nana sigi ne ja kɔɔ. ² Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma; a ko:

³ «Adamaden, kuma Izirayeli cɛkɔɔbaw fɛ; a fɔ o ye ko: <Dunɔpatigi Ala ko: Aw
nana ne pininka le kɛ! Ayiwa, ne bæ kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala janaman ye,
ko ne tena sɔn aw ye ne pininka; Dunɔpatigi Ala ko ten.>

⁴ «Adamaden, i tɛ o jaraki wa? I tɛ o jaraki wa? O bɛmaw ka ko haramunin
minw kɛ, o fɔ o ye! ⁵ A fɔ o ye ko Dunɔpatigi Ala ko: Lon min na ne ka Izirayeli
janawoloma, ne tun ka ne boro kɔɔta ka kari Yakuba ta durujaw ye. Ne ka ne yɛrɛ
yira o ra Misiran jamana ra; ne karira o ye k'a fɔ ko: Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta
Ala. ⁶ O lon na, ne ka ne boro kɔɔta ka kari o ye, ko ne bɛna o labɔ Misiran jamana
ra, ka taga ni o ye jamana dɔ ra, ne yɛrɛ ka jamana min pini o ye, nɔɔ ni li bæ woyo
jamana min na*, jamana bæ ra cɛɔuman. ⁷ Ne k'a fɔ o ye ko: <Aw bæ nabɔ batofɛn
haramunin minw fɛ, aw ye o bæ to yi; aw kana aw yɛrɛ lanɔgɔ ni Misiran jamana
ta jow ye tuun. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.>

⁸ «Nka o murutira ne ma, o ma sɔn ka ne lamɛn. O tun bæ nabɔra batofɛn
haramunin minw fɛ, o si ma sɔn ka o to yi, o ma sɔn ka ban Misiran jamana ta
jow ra. O kosɔn ne tun k'a miiri ko ne bɛna ne ta jusugban ben o kan, ka ne ta dimi
ben o kan ka se fɔ a dan ma, ka o to Misiran jamana ra yi. ⁹ Nka ne ma sɔn ka o kɛ
ne yɛrɛ tɔgɔ kosɔn, janko o tun siginin bæ siya minw cɛ ra, ne tun ka ne yɛrɛ yira
o ra ka o labɔ Misiran jamana ra o siya minw ja na, ne tɔgɔ kana na cɛn o siyaw
ja kɔɔ. ¹⁰ O ra, ne ka o labɔ Misiran jamana ra, ka taga ni o ye kongokolon kɔɔ.
¹¹ Ne ka ne ta cifɔninw yira o ra, ka ne ta kolatigeninw fɔ o ye; adamaden bæ o sira
le tagama, ka kisi o sababu ra. ¹² Ne ka ne ta Nɛnɛkirilon* sariya fana yira o ra, ka
o kɛ tagamasiyɛn ye ne ni o cɛ, janko o y'a lon ko ne le ye Matigi Ala ye, min bæ o
saninya.

¹³ «Nka Izirayeli ta mɔgɔw murutira ne ma kongokolon kɔɔ. O ma ne ta cifɔninw
sira tagama, o banna ne ta kolatigeninw ma, k'a sɔɔ adamaden bæ o sira le tagama
ka kisi o sababu ra. O ka ne ta Nɛnɛkirilonw kɛ lon gbansanw ye. O kosɔn ne tun
k'a miiri ko ne bɛna ne ta jusugban ben o kan kongokolon kɔɔ, ka o halaki ka ban.

¹⁴ Nka ne ma sɔn ka o kɛ ne yɛrɛ tɔgɔ kosɔn, janko ne ka o labɔ siya minw ja na,
ne tɔgɔ kana cɛn o siyaw ja kɔɔ. ¹⁵ Nka ne yɛrɛ le ka ne boro kɔɔta ka kari o ye
kongokolon kɔɔ, ko ne tun ka jamana min di o ma, ko ne tena taga ni o ye o jamana
ra tuun, nɔɔ ni li bæ woyo jamana min na, jamana bæ ra cɛɔuman. ¹⁶ Ne ka o kɛ,
sabu o tun ma ne ta kolatigeninw jate, o tun tɛ ne ta cifɔninw sira tagamana, o tun
bæ ne ta Nɛnɛkirilonw kɛ lon gbansanw ye, sabu o jusu tun bæ o ta jow le kan. ¹⁷ Nka

* **20:6** 20.6 Nɔɔ ni li bæ woyo jamana min na (Bɔri 6.2-8).

o bɛɛ n'a ta, ne ka o fɛ ka makari o ra; ne ma sɔn ka o halaki ka o ban kongokolon kɔnɔ.

¹⁸ «Ne k'a fɔ o ta denw ye kongokolon kɔnɔ ko: Aw kana tugu aw bɛmaw ta cifɔninw kɔ, aw kana o ta kolatigeninw sira tagama, aw kana aw yɛɛ lanɔgɔ ni o ta jow ye. ¹⁹ Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. Aw ye tugu ne ta cifɔninw le kɔ, aw ye ne ta kolatigeninw sira le tagama, k'a kɛ. ²⁰ Aw ye ne ta Nenɛkirilonw kɛ lon saninmanw ye; o bɛna kɛ tagamasiyɛn ye ne ni aw cɛ, janko aw y'a lon ko ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.

²¹ «Nka o ta denw fana murutira ne ma. O ma tugu ne ta cifɔninw kɔ, o ma ne ta kolatigeninw sira tagama, ani k'a kɛ; k'a sɔrɔ adamaden ka kan ka o le sira tagama janko ka kisi o sababu ra. O ka ne ta Nenɛkirilonw kɛ lon gbansanw ye. O kosɔn ne tun k'a miiri ko ne bɛna ne ta jusugban ben o kan, ka ne ta dimi ben o kan ka se fɔ a dan ma, kongokolon kɔnɔ yi. ²² Nka ne ka ne yɛɛ mina, ne ma foyi kɛ o ra ne yɛɛ tɔgɔ kosɔn, janko ne tun ka o labɔ siya minw ja na, ne tɔgɔ kana cɛn olugu ja kɔrɔ. ²³ K'a sɔrɔ kongokolon kɔnɔ, ne tun ka ne boro kɔrɔta ka kari ko ne bɛna o janjan siya tɔw cɛ ra, ka o yɛɛgɛ ka taga jamana wɛrɛw ra. ²⁴ Sabu o ma ne ta kolatigeninw sira tagama, o banna ne ta cifɔninw na; o ka ne ta Nenɛkirilonw kɛ lon gbansanw ye. O tun bɛ jabora o bɛmaw ta jow le fɛ. ²⁵ O kosɔn ne ka cifɔnin dɔw di o ma, minw tun man ji o ma; ne ka kolatigenin dɔw yira o ra, o tun tɛ se ka minw sira tagama ka kisi. ²⁶ Ne k'a to o ka o yɛɛ lanɔgɔ ni o ta sarakaw ye, sabu o ka o dɛncɛ fɔlow bɛɛ kɛ sarakaw ye; ne ka o kɛ, ka jatigɛ bla o ra, janko o y'a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.»

Ala bɛna Izirayelimɔgɔw ta kanblari ban

²⁷ «O kosɔn, adamaden, kuma Izirayeli ta mɔgɔw fɛ, k'a fɔ o ye ko Dunupatigi Ala ko: Aw bɛmaw ka ne mafiyɛnya fana, sabu o ka ne kan bla. ²⁸ Ne tun ka ne boro kɔrɔta ka kari ko ne bɛna jamana min di o ma, ne tagara o ladon o jamana ra. Nka ni o ka kongorijan min o min ye, ani yiriba flaburuman min o min, o bɛ o ta bɛgan sarakaw* kɛ ka sɔnni kɛ o yɔrɔw ra, ka o ta siman sarakaw* bɔ, ani o ta wusunan saraka* kasadimanw, ani o ta rɛzɛnji sarakaw*, k'a sɔrɔ o kow le bɛ ne jusu gban. ²⁹ O ra, ne ka o pininka ko: Aw bɛ to ka taga nin sɔnnikɛyɔrɔ minw na kongori kan o ye mun le ye? K'a ta o wagati ra fɔ ka na se bi ma, o yɔrɔw bɛ wele ko sɔnnikɛyɔrɔw.

³⁰ «O kosɔn a fɔ Izirayeli mara mɔgɔw ye ko: Dunupatigi Ala ko: Yala aw tɛ aw yɛɛ lanɔgora i ko aw bɛmaw wa? Yala aw tɛ jatɔya kera ni o ta batofɛn haramuninw ye wa? ³¹ Aw bɛ aw ta sarakaw bɔ, ka aw ta denw jeni ka aw ta jow sɔn; hali bi aw belɛn bɛ aw yɛɛ lanɔgora ni o jow bɛɛ le ye. Yala o bɛɛ ra ne bɛna sɔn ko aw ye ne pininka wa, aw Izirayeli mara mɔgɔw? Ne bɛ kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala janaman ye, Dunupatigi Ala ko ten; ne tɛna sɔn aw ye ne pininka.

³² «Aw b'a fɔra ko: <Anw b'a fɛ ka kɛ i ko siya tɔw, ka kɛ i ko jamana tɔw ta mɔgɔw; an b'a fɛ ka jo yiriramanw, ani a kabakururamanw sɔn.> Nka o miiriya min bɛ aw hakiri ra, o tɛna kɛ! ³³ Ne bɛ kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala janaman ye, ko ne bɛna ne ta masaya sigi aw kunna, ne ta sebgaya ni ne ta fanga baraka ra, ka ne ta jusugban ben aw kan. ³⁴ Ne bɛna aw labɔ siyaw cɛ ra; ne tun ka aw janjan ka taga jamana minw na, ne bɛna aw labɔ o jamanaw ra ka aw lajɛn kokura ne ta sebgaya ni ne ta fanga baraka ra, ka ne ta jusugban ben aw kan. ³⁵ Ne bɛna aw mabɔ siya tɔw ra, ka taga ni aw ye yɔrɔ lakolon dɔ ra, an ye taga jɔgɔn ye pada ni pada, ne ye kiti ben aw kan. ³⁶ Ne ka kiti ben aw bɛmaw kan Misiran jamana kongokolon kɔnɔ cogo min na, ne bɛna kiti ben aw fana kan o cogo le ra; Dunupatigi Ala ko ten. ³⁷ Ne bɛna aw gbɛngbɛn ni ne ta bere ye, ka taga ni aw ye ne ta jɛnɔgɔnya* yɔrɔ ra. ³⁸ Ne bɛna mɔgɔ murutininw labɔ aw cɛ ra, ani minw ka ne hake ta. Olugu siginin bɛ jamana

min na lonanya ra, ne bena o labo o jamana ra, nka o tena taga don Izirayeli jamana kono. Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.

³⁹ «Aw koni, aw Izirayeli ta mogow, Dunupatigi Ala ko: Ni a ka aw diya, aw bee ye taga aw ta jow son faasi! Nka o ko fe aw bena na ne kan mina jagboya ra. Aw tena ne togo saninman lanogo tuun ni aw ta sarakaw, ani aw ta jow ye tuun. ⁴⁰ Sabu Izirayeli mara mogow bee, min o min be jamana kono, o bee bena ne bato ne ta kuru saninman le kan, Izirayeli kuruw bee ra jamijan; Dunupatigi Ala ko ten. Ne bena son aw ma o yoro le ra; ne bena jabo aw ta sarakaw fe tuun, ani aw ta simankura sarakaw, ani aw bena fen o fen bla a danna ne ye. ⁴¹ Ne bena aw labo siyaw ce ra; ne ka aw janjan ka taga jamana minw na, ne bena aw labo o jamanaw kono ka aw lajen kokura. Ni o kera, o tuma ne bena son aw ra tuun i ko saraka kasadiman; ne bena a to siya tow y'a lon aw sababu ra ko ne le ye Ala saninman ye. ⁴² Ne bena aw laseko ka na Izirayeli jamana ra tuun, ne tun ka ne boro korota ka kari ko ne bena o jamana min di aw bemaw ma; ni o kera, o tuma aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye. ⁴³ O yoro ra, aw hakiri bena jigi aw ta tagamacogokoro ra, ani aw ka kewale minw bee ke ka aw yere lanogo; aw ka kojugu minw bee ke, o bee bena a to aw yere bena jigi aw yere ra. ⁴⁴ Ne bena aw mina ka ja ne yere togo le koson; aw Izirayeli ta mogow, ne tena aw mina ka kapa ni aw ta tagamacogojuguw ye, walama aw ta kewalejuguw. Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye; Dunupatigi Ala ko ten.»

21

Kibaroyajugu min fora Zuda mara ta ko ra

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, i nasin woroduguyanfan ma, ka kuma woroduguyanfan fan jamana kama, ka ciraya ke woroduguyanfan yiritu kama. ³ A fo woroduguyanfan yiritu ta mogow ye ko: <Aw ye Matigi Ala ta kuma lamen! Dunupatigi Ala ko: Ne bena tasuma don aw ra; o tasuma bena yirikenew, ani yirijalanw bee jeni. O tasumamana tena faga; a bena bee pada wulan, k'a ta woroduguyanfan na ka taga a bla fo sahiliyanfan. ⁴ Ni o kera, adamaden bee bena a lon ko ne Matigi Ala le ka o tasuma mana; a fana tena faga.> »

⁵ Ne ko: «E, Dunupatigi Ala, mogow b'a fora ne ma ko: <Nin ce te kuma were fora ni talenw te!> »

⁶ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ⁷ «Adamaden, i nasin Zeruzalemu ma, ka kuma yoro saninmanw kama; ciraya ke Izirayeli dugukolo kama. ⁸ A fo Izirayeli dugukolo ye ko: <Matigi Ala ko: Ne be wuri ele kama. Ne bena ne ta keremukuru sama ka bo a la ra, ka mogo terreninw ni mogojuguw bee halaki. ⁹ I n'a fo ne b'a fe ka mogo terreninw ni mogojuguw bee halaki, o koson ne bena ne ta keremukuru bo a la ra ka mogo bee halaki, k'a ta woroduguyanfan na ka taga a bla fo sahiliyanfan na. ¹⁰ Ni o kera, adamadenw bee bena a lon ko ne Matigi Ala, ko ne ka ne ta keremukuru sama ka bo a la ra, a fana tena seko a no ra tuun.>

¹¹ «O ra, adamaden, ele ye nuna! I jigi tigenin ani i jusu kasinin ye biri ka nuna o bee ja na! ¹² Ni o ka i jininka ko: <Mun koson i be nunana?> I ye o jaabi ko: <Kibaro ya do le be nana yi! A bena bee jigi tige, ka bee boro magaya, ka bee hakiri jagami, ka bee kinbirikunw magaya k'a ke i ko ji. A nato fle nin ye! A bena ke, sigiya te o ra! Dunupatigi Ala ko ten.> »

Ala ta keremukuru ta ko

¹³ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ¹⁴ «Adamaden, ciraya ke, k'a fo ko: <Matigi ko:

Keremukuru! Keremukuru dabora!
A josira fo a be manamana.

15 Kerekemuru dabɔra fagariba le kama;
a jɔsira janko a ye manamana i ko sanmanamana.
Yala an bɛ se ka pagari ne dence ta masacebere koson tuun wa?
Kerekemuru tɛ o yiri nɔgon jatera.

16 Ala ka kerekemuru di ko o y'a jɔsi,
janko mɔgo do boro le y'a mina.
Kerekemuru dabɔra, a jɔsira,
k'a don fagarikebaga le boro.

17 Adamaden, ele ye kule, ka manumankokanw fo,
sabu kerekemuru tara ne ta mɔgow le kama,
a tara Izirayeli kuntigiw bɛɛ le kama.
O ka olugu di kerekemuru ma,
o ni ne ta mɔgo tow bɛɛ.

O koson ele ye i woto gbasi;

18 sabu nin ye kogbelen le ye.
Kerekemuru tɛ masace ta bere min jate
ni o bere nana tunu, o tuma mun bena ke?
Dunupatigi Ala ko ten.>

19 «Ayiwa, adamaden, ele ye ciraya ke!

I tɛge fla gbasi nɔgon na!
Kerekemuru ye tigeri ke fo sinaga fla, fo sinaga saba.
Fagari ta kerekemuru lo,
fagariba ta kerekemuru lo;
o muru le ka o lamini fan bɛɛ ra.

20 Ne b'a fe o ja le ye tige,
o caman bena talon ka ben;
o koson ne ka fagarimuru bla o ta dondaw bɛɛ ra.
Kerekemuru jɔsira janko a ye manamana,
a dabɔra fagari le kama.

21 Kerekemuru, ele ye fagari ke i kininboroyanfan na,
ka fagari ke i numanboroyanfan na!
Ni i pasinna fan o fan, i ye fagari ke yi!

22 «Ne fana bena ne tɛge fla gbasi nɔgon na, foyi tena ne ta jusugban lalo. Ne Matigi
Ala, ne le kumana.»

Zeruzalemu ta kiti

23 Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: 24 «Adamaden, sira fla tagamasiyen
ke, Babiloni masace ta kerekemuru bɛ se ka teme min fe ka na. O sira fla bɛɛ ka kan
ka bo jamana kelen na. I ye tagamasiyen do ke sira bɛɛ kelen kelen daminayoro ra, a
bɛ taga dugu min na, ka o dugu yira. 25 I bɛ sira kelen tagamasiyen ke, kerekemuru
bɛ na min fe ka na se fo Raba, Amankaw ta dugu ra; i bɛ sira do wɛɛ tagamasiyen
ke, kerekemuru bɛ na min fe ka na se fo Zeruzalemu, Zuda mara ta dugu barakaman
kono. 26 Babiloni masace lonin bɛ sirafaran na, sira fla daminayoro ra, a bɛ lagberi
kera k'a lon a bena dugu min sira ta; a bɛ lagberi ke ni a ta bɛnew ye, a bɛ a ta jow
nininka, a bɛ lagberi ke ni beganw biyen ye. 27 Lagberikɛfenw nana kininboroyanfan
le yira, o ye Zeruzalemu ye. O ra, o bena na kogocifenw bla o dugu kogow le koro,
ka kulew ci kere koson, ka fagari ke; o bena kogocifenw lolo dugu dondaw ko fe, ka
tintinw lolo, ka yelenyoro w lalaga.

²⁸ «Nka Zeruzalemukaw be o lagberi ko jate faninya le ye, sabu o tun karira k'a fo o ye ko foyi tena o soro. O bee n'a ta, Babiloni masace bena o hakiri jigi o ta terenbariya ra, ka o mina ka taga ni o ye.

²⁹ «Ayiwa, Dunupatigi Ala ko: I n'a fo aw ka ne hakiri jigi aw ta terenbariyakow ra, ka aw ta hakekow yira kene kan, ka aw ta jurumunw yira aw ta kewalew bee ra, ka ne hakiri jigi o bee ra, o koson aw juguw borow bena aw mina ka taga ni aw ye.

³⁰ « <Ayiwa, ele Izirayeli kuntigi*, ele Alatogocenbaga, mogojugu, i ta kojugu saralon sera; i ta terenbariya sera a dan ma, o koson i saralon sera sisan. ³¹ Dunupatigi Ala ko: Jalamugu bena foni ka bo i kun na, masafugula bena ta ka bo i kun na! Fen bee yelemana. Min tun majigira, o bena korota, min tun korotara, o bena majigi. ³² Cenri ni cenri! Ne bena cenri le ke dugu konon, cenri min jogon ma deri ka ke ban! Ne bena a ke ten fo ka taga fangatigi natuma se, ne yere bena fanga di mogon min ma. > »

Amankaw ta kiti

³³ «Adamaden, ele ye ciraya ke, k'a fo ko: <Dunupatigi Ala ka min fo Amankaw† kama, o ta mafiyenyarikumaw koson, o le ye nin ye!> A fo o ye ko: Kerekemuru! Kerekemuru! Kerekemuru samana ka bo fagari kama, a josira k'a nugu halakiri kama, k'a manamana i ko sanmanamana. ³⁴ Aw ta lagberikebagaw tun ka min fo aw ye. O tun ye kumagbansan le ye; flerikebagaw tun ka min fo. O tun ye faninya le ye. Kerekemuru bena Alapasiranbariw ani mogojuguw kannatige, sabu o ta kojugu saralon sera; o ta terenbariya sera a dan ma, o koson o saralon sera sisan.»

Ala bena murutigiw fana halaki

³⁵ «Aw ye kerekemuru don a la ra. Ne ka aw dan ka aw bla yoro min na, aw buruju bora jamana min na, ne bena taga kiti ben aw kan o yoro le ra. ³⁶ Ne bena ne ta jusugban ben aw kan, ka ne ta dimiba tasuma fiye aw kan, ka aw don mogon naloman dow boro, minw ta baara ye cenri ye. ³⁷ Tasuma bena aw domu; aw jori bena bon jamana konon. Mogon si hakiri tena to aw ra tuun; sabu ne Matigi Ala, ne le kumana.»

22

Zeruzalemu ta kojuguw

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «I te nin dugu jaraki wa, adamaden? I te nin mogofagadugu jaraki wa? O ka ko haramunin minw ke, o bee fo o ye! ³ A fo o ye ko: <Dunupatigi Ala ko: A fle, nin dugumogow be mogon faga o ta dugu konon, ka Ala ta kiti ben o yere kan; o be jow lalaga ka o yere lanogon. ⁴ Aw ka mogon minw faga, o hake be aw kan. Aw ka jo minw lalaga, o jow ka aw lanogon. Aw yere le ka aw ta dunupalatige wagati surunya, ka aw si sandaw se a dan ma. O koson ne bena aw ke dogoyarifin ye siya tow na koron, ka aw ke mafiyenyarifin ye jamana tow bee na koron. ⁵ Yorontanmogow, ani yoronsurunmogow bee bena aw logobo, sabu aw ta dugu togon cenna, dugu fara mankan ni kojagamininw le ra.

⁶ « <A fle, Izirayeli jamana jamogon minw be aw fe, olugu bee be o ta fanga ke sababu ye ka mogon faga.

⁷ « <Aw fe, mogon b'a face ni a bamuso dogoya.

« <Aw fe, mogon be lonanw minako juguya.

« <Aw fe, mogon be ferita ni muso ce sanin tonon.

⁸ « <Aw te ne ta yoro saninman jatera, aw be ne ta Nenekirilonw* ke lon gbansanw ye.

⁹ « <Aw fe, dow be nafiya ke janko ka o mogonogon faga.

* **21:30** 21.30 O kuntigi ye masace Sedesiyasi ye. Ko min k'a soron, o kumaw be soron Masacew flanan 25.4-7.

† **21:33** 21.33 Amankaw tun ka jenogonya don ni Zuda mara mogow ye, ko o be muruti Babiloni masace ma (Yeremi 27.2-6).

« ‹Aw fe, mɔgɔw be saraka domu ni jɔsɔnbagaw ye kuruw kunna.

« ‹Aw fe mɔgɔw be kokolonw ke.

¹⁰ « ‹Aw fe, dɔw be jɛn ni o face muso ye, ka o face lebu.

« ‹Aw fe, dɔw be ben muso kan, k'a sɔrɔ o ma saninya ka bɔ a ta landa ra fɔlɔ.

¹¹ « ‹Aw fe, dɔw be ko haramuninw ke ni o mɔgɔɔgɔn ta muso ye, dɔw be jɛn ni o dence muso ye k'a lebu hali o te maroya; dɔw fana be ben o balemamusu kan, o yere worofa denmusu.

¹² « ‹Aw fe, aw be sɔn ka wari mina, ka mɔgɔ faga; aw be juru don mɔgɔ ra ka tɔnɔ jini a ra, aw be dɔ fara fenw sɔngɔ kan, aw be aw mɔgɔɔgɔn tɔɔ a borofen kosɔn, nka aw be jina ne kɔ; Dunupatigi Ala ko ten.

¹³ « ‹A fle, ne be ne tege fla gbasi ɔgɔn na aw kosɔn, sabu aw ka mɔgɔw le tɔɔ ka naforo sɔrɔ, aw ka mɔgɔw faga aw ta dugu kɔnɔ. ¹⁴ Ni ne nana wuri aw kama lon min na, yala aw ja siginin bɛna to wa? Yala baraka bɛna ke aw ra tuun wa? Ne Matigi Ala, ne le kumana, ne le fana bɛna a ke ten. ¹⁵ Ne bɛna aw janjan siyaw ce ra, ka aw yerege ka taga jamana werew ra, ka fen saninyabariw bɔ aw ce ra pewu. ¹⁶ Aw yere le bɛna aw yere lamaroya siyaw ja kɔrɔ; ni o kera, aw bɛna a lon ko ne le Matigi Ala ye.› »

¹⁷ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, ko: ¹⁸ «Adamaden, Izirayeli mara mɔgɔw kera ne fe i ko negebo. O be kera i ko siranegɛ, walama leten, walama negefɛn, walama ntileku nege be nɔgɔ min to daga kɔnɔ tasuma ra. O kera i ko warigbe ta negebo. ¹⁹ O kosɔn Dunupatigi Ala ko: I n'a fɔ aw be kera i ko negebo, o ra ne bɛna aw lajen Zeruzalemu dugu kɔnɔ. ²⁰ O be warigbe, walama siranegɛ, walama negefɛn, walama ntileku nege, walama leten ke daganin kɔnɔ ka tasuma don a kɔrɔ k'a yeele cogo min na, ne fana diminin ni ne jusu gbannin bɛna aw lajen, ka aw ton daga kɔnɔ ka aw yeele o cogo le ra. ²¹ Ne bɛna aw lajen ka ne ta jusugban tasuma don aw kɔrɔ; ni o kera, aw bɛna yeele Zeruzalemu dugu kɔnɔ. ²² O be warigbe yeele daganin kɔnɔ cogo min na, ne fana bɛna aw yeele o cogo le ra nin dugu kɔnɔ. Ni o kera, aw bɛna a lon ko ne Matigi Ala, ko ne le ka ne ta jusugban ben aw kan.»

²³ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ²⁴ «Adamaden, a fɔ Zeruzalemu ye ko: ‹Ele ye dugukolo dɔ le ye min ma saninya; sanji tena ben i kan ne ta jusugban wagati ra.› ²⁵ Aw ta ciraw be janfa siri dugu kɔnɔ. O be ben mɔgɔw kan, i ko jara kasitɔ be sogo mina k'a tigetige cogo min na; o be mɔgɔw ta naforow, ani o ta fen dawulamanw bɔsi o ra, ka muso caman bɔnɔ o ce w ra dugu kɔnɔ.

²⁶ «Aw ta sarakalasebagaw be ne ta sariyaw cen, ka ne ta fen saninmanw lanɔgɔ. O te fen saninmanw, ani fɛngbansanw bɔ ɔgɔn na; o te mɔgɔw karan janko o ye fen saninyabariw ani fen saninyaninw lon ka o bɔ ɔgɔn na. O te ne ta Nenɛkironw* jate; o te ne ta saninmanya jate. ²⁷ Aw ta jamɔgɔw be aw ce ra i ko wara minw be sogo mina k'a tigetige; o be mɔgɔw faga, o be mɔgɔw nin halaki ka naforojugu sɔrɔ o ra. ²⁸ Aw ta ciraw be mɔgɔw ta kojuguw dogo, i ko mɔgɔ be kogo mun k'a gbɛ cogo min na; o be to ka faninya fɔ ko Ala ka fen dɔ yira olugu ra, ka mɔgɔw lafiri ni o ta cirayakumaw ye. O b'a fɔ ko: ‹Dunupatigi Ala k'a fɔ!› K'a sɔrɔ Matigi Ala ma kuma o fe.

²⁹ «Jamanadenw be ben mɔgɔw kan ka o borofenw sonya; o be desebagatɔw, ani fagantanw tɔɔ, o be lonanw minako juguya, ka o ta jo bɔsi o ra.

³⁰ «Ayiwa, ne k'a fle ni a kera ko hali mɔgɔ kelen bɛna sɔrɔ o ce ra, min be ke i ko kogo, ka mɔgɔw tanga, min be ke ne ja kɔrɔ i ko dugu kogo cidaw kɔrɔsibaga, ka jamana kisi, janko ne kana na dugumɔgɔw halaki, nka ne ma mɔgɔ si sɔrɔ. ³¹ O

koson ne bena ne ta jusugban ben o kan, ka o jeni ni ne ta dimi ta tasuma ye fo ka o ban. Ne bena o ta kewalew hake ben o kan; Dunupatigi Ala ko ten.»

23

Samari mara ta jatoya

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, muso fla le tun be yi, o fla bee tun be bamuso kelen na. ³ Ayiwa, ka o to Misiran, o ka jatoya ke; o ka jatoya ke o sunguruman. Cew ka o sinw momo, o ka o sunguruman sinw mina yi. ⁴ Koromusoman togo tun ye ko Ohola, dogomusoman togo tun ye ko Oholiba. Ne ta musow tun lo; o tun ka dencew, ani denmusow soro ne fe. Min togo tun ye ko Ohola, ale ye Samari le ye; Oholiba, ale ye Zeruzalemu ye.

⁵ «Ohola ka jatoya ke, k'a soro ne ta muso tun lo. A pamogocce minw tun ye Asirikaw ye, a siginogonw, olugu nege gbanna a ra fo k'a jarabi o ra. ⁶ Olugu tun be derege wulenman pumanmanw le don, kuntigiw, ani fagamaw tun lo, o bee tun ye kanbelen saramanw le ye, o bee tun ye sotigiw ye, o be yelen sow kan. ⁷ Ohola k'a yere di olugu le ma jatoya ra; o bee tun ye Asiri jamana cew bee ra cepumanw le ye. O mogo minw nege tun gbanna a ra fo k'a jarabi o ra, a ka a yere lanogo ni olugu bee ye, ni o ta jow ye. ⁸ A tun derira jatoya min na kabini Misiran, a ma o dabra; sabu kabini a sunguruman, cew tun be jen ni a ye. O tun b'a sunguruman sinw mina, ka jatoya ke ni a ye k'a lanogo. ⁹ O koson ne fana k'a don a pamogoccew boro; ne k'a don Asirikaw boro, minw nege tun gbanna a ra fo k'a jarabi o ra. ¹⁰ Olugu le ka a fari lakolon bo kene kan, k'a dencew, ani a denmusow mina, ka ale yere faga ni kerekemuru ye. O k'a ta kojuguw hake bo a ra, k'a ke fo muso tow bee b'a ko fo.

Zeruzalemu dugu ta jatoya

¹¹ «Ayiwa, a dogomuso Oholiba ka o ye, nka ale ta ceke negejuguyara tuun ka teme a koromuso ta kan; a ta jatoya temena koromusoman ta kan pewu. ¹² Asiri jamana ta cew nege gbanna ale fana ra fo k'a jarabi o ra: kuntigiw, ani fagamaw tun lo; a siginogonw tun lo. O be fanipuman dawulaman le don; o bee ye sotigiw ye, o be yelen sow kan, o bee ye kanbelen saramanw ye. ¹³ Ne k'a ye ko ale fana k'a yere lanogo, ko o fla bee ka sira kelen le tagama. ¹⁴ Nka dogomusoman ka do fara a ta jatoya kan. A ka ce dow tagamasiyen ye kogo kan; a ka Babilonika dow ja lesenin wulenman ye. ¹⁵ Cesirijara tun sirinin be o ce ra, jalamugu cepumanw melegenin be o kun na. O bee tun be i ko kuntigiw, o tun be i ko Babilonikacew yereyere, minw worora Babiloni, o yere ta jamana ra. ¹⁶ Kabini Oholiba ka olugu ye doron, olugu nege gbanna a ra fo k'a jarabi o ra; a ka ciraden dow ci o fe Babiloni jamana ra ka o wele ka na. ¹⁷ Babilonikacew nana a fe ka na jen ni a ye a layoro ra. O ka jatoya ke ni a ye k'a lanogo. O k'a lanogo ka ban minke, o logo bora a ra. ¹⁸ A tun k'a ta jatoya ke bee ja na, k'a fari lakolon bo kene kan minke, ne banna a ra i ko ne tun banna a koromuso ra cogo min na. ¹⁹ A k'a do fara a ta jatoya kan, k'a caya, k'a ke i n'a fo wagati min a sunguruman tun be jatoya kera Misiran. ²⁰ A pamogoccew nege gbanna a ra fo k'a jarabi o ra; sabu olugu baraka tun be i ko falice ta, o fanga be i ko socce ta.

Ala bena Zeruzalemu ta kojugu hake bo a ra

²¹ «Oholiba, ele sunguruman tun be marobariyako minw kera, i hakiri jigira o ra sisan; o wagati ra Misirankaw tun be to ka maga i sinw na, ka i sunguruman sinw momo.

²² «O koson, ele Oholiba, ne Dunupatigi Ala ko: A fe, ne bena i pamogoccew kononosu i kama, minw logo bora i ra; ne bena o lana i kama ka bo fan bee ra. ²³ Ne bena Babilonikaw lana, ani Kalideka tow bee: Pekodi, ani Sowa, ani Kowa ta mogo, ka Asirikaw bee fara olugu kan. O bee ye kanbelen saramanw ye, ani

kuntigiw, ani fagamaw, ani kerekuntigibaw; o bæe bæ yelen so kan. ²⁴ O bæ nana i kama ka bɔ sahiliyanfan na ni o ta kerekeminanw ye, ani o ta sowotorow, ani o ta kerekewotorow, ani kerekējama camanba. O bɛna lɔ ka i lamini fan bæe ra, ni o ta nɛgɛbennan belebelew, ani a fitiniw ye, ani o ta nɛgɛfugulaw. Ne ka i ta kiti ko don olugu le boro; o bɛna i ta kiti tige ka kapa ni o yere ta sariyaw le ye, ²⁵ I ma ne ta kanuya min jate, ne bɛna o dimi ben i kan. O mɔgɔw bɛna fariya i ma kosebɛ; o bɛna i nun ni i torow tige. I ta mɔgɔ tɔ minw bɛna to, o bɛna olugu faga ni kerekemuru ye. O bɛna i dencew, ani i denmusow mina. Ni minw ka bɔsi o boro, tasuma bæ olugu jeni. ²⁶ O bɛna i ta faniw bæe bɔ i ra, ka i ta masirifenw fana bɔ i ra. ²⁷ O ra, i ka marobariyakow, ani jatɔya min damina kabini Misiran, ne bɛna o ban. I tena jabo o fɛ tuun, i hakiri tena jigi Misiran ta kow ra tuun.

²⁸ «Sabu Dunuɔatigi Ala ko: A flɛ, i bæ mɔgɔ minw kɔninya, ne bɛna i don olugu le boro; mɔgɔ minw nege bɔra i ra, ne bɛna i don olugu le boro. ²⁹ O bɛna i mina ni kɔninya le ye. O bɛna i ta baara tɔnɔ ta. O bɛna taga ka i lakolon to, ka i waraganin to; i ta jatɔya maroya bɛna bɔ kene kan, ani i ta marobariyakow, ani i ta jogojuguya. ³⁰ O bɛna i mina o cogo le ra; sabu i ka i yere bla jatɔya ra ni siyaw ye, ka i yere lanɔgɔ ni o ta jow ye. ³¹ I ka i kɔrɔmuso Ohola ta sira jɔgɔn le tagama; o kɔsɔn ale minna fiye min na, ne bɛna o fiye le don ele fana boro. ³² Dunuɔatigi Ala ko: I kɔrɔmuso Ohola minna fiye min na, ele fana bɛna min o le ra.

O fiye ka bon, a ka dun;
mɔgɔw bɛna yereko i ma, ka i lɔgɔbɔ,
sabu fiye fanin lo kosebɛ.

³³ I bɛna fa a ra fɔ ka panamini, ka i jusu kasi;
sabu i kɔrɔmuso Samari minna fiye min na,
o fiye ye cɛnri ni jatige ta fiye le ye.

³⁴ I bɛna a min k'a ban pewu,
fɔ ka fiye gbasi k'a cici,
k'a ke ka i sinw tigetige.
Sabu ne kumana,
Dunuɔatigi Ala ko ten.

³⁵ «O kɔsɔn Dunuɔatigi Ala ko: I n'a fɔ i pinana ne kɔ, ka ne firi i yere kɔ fɛ, o ra i ta marobariya ni i ta jatɔya kunko bɛna ben i yere kan.»

Samari mara ni Zeruzalemu dugu ta kiti

³⁶ Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «Adamaden, i tɛ Ohola ni Oholiba jaraki wa? O ka ko haramunin minw ke, o fɔ o ye! ³⁷ Sabu o ka jeneya ke, mɔgɔw jori fana ka o borow maraga. O ka jeneya ke ni o ta jow le ye; ka fara o bæe kan, o tun ka den minw sɔrɔ ne fɛ, o ka o denw le ke ka o ta jow sɔn. ³⁸ Nka o ka min ke ne ra fana, o flɛ nin ye: O ka ne ta yɔrɔ saninman* lanɔgɔ o lon kelen na, ka ne ta Nɛnɛkirilonw* ke lon gbansanw ye. ³⁹ O ka o ta denw ke ka o ta jow sɔn lon min na, o lon kelen na o tagara don ne ta yɔrɔ saninman kɔnɔ k'a lanɔgɔ. O ka o le ke ne ta batoso kɔnɔ. ⁴⁰ O yere ka cira bla ka taga cɛ dɔw wele ka bɔ fɔ yɔrɔjan. Ciraden sera olugu ma minke dɔrɔn, olugu nana. O ra, aw ka aw yere ko, ka kale la aw pada ra, ka aw yere masiri o cɛw kɔsɔn. ⁴¹ Aw sigira lanan cɛnuman dɔ kan, ka tabali dɔ laben ka bla o cɛw ja fɛ, ka ne ta wusunanan saninman ni ne ta turu saninman* bla o kan. ⁴² Mɔgɔ camanba tun nana; o mɔgɔ miiribariw camanba ta mankanw tun bæ bɔra. Cɛ dɔw fana tun nana ka bɔ kongokolon fanw bæe ra. Olugu ka bororanɛgɛw don balemamuso fla borow ra sa, ka jala dawulaman dɔw siri o kunw na.»

⁴³ «A kɛra ten minke, ne k'a fɔ ko: <Jeneya ka nin muso min halaki ka ban, o belen b'a yere blara jatɔya ra tuun wa!> ⁴⁴ Cɛw bæ don a fɛ i ko mɔgɔ bæ don jatɔmuso

fɛ cogo min na. Cɛw donna Ohola ni Oholiba fɛ o cogo le ra; muso marobariw lo. ⁴⁵ Nka cɛ terennin dɔw le bɛna o ta kiti tige, i ko o bɛ muso jɛnɛyakebagaw, ani mɔgɔfagabagaw ta kiti tige cogo min na; sabu o ka jɛnɛya kɛ, o boro ka mɔgɔw faga fana.

⁴⁶ «Dunupatigi Ala ko: Kɛrɛkɛjama dɔ ye lajɛn ka na o kama, ka na jatige ben o kan ka o borofɛnw bɛɛ cɛ. ⁴⁷ O jama bɛna o bon ni kabakuru ye, ka o faga ni kɛrɛkemuru ye; o bɛna o dencɛw, ani o denmusow faga, ka tasuma don o ta bonw na. ⁴⁸ Ne bɛna marobariyakow ban jamana kɔnɔ o cogo le ra. O ko bɛna muso tɔw bɛɛ ladi, k'a to o si kana aw ta marobariya jɔgɔn kɛ. ⁴⁹ O bɛna aw ta marobariya kunko ben aw kan. Aw ta jɔsɔn jurumun hake bɛna bɔ aw ra. Ni o kɛra, aw bɛna a lon ko ne le ye Dunupatigi Ala ye.»

24

Zeruzalemu bɛ i ko nɛgɛdaga min cɛnna

¹ San kɔnɔntɔnnan karo tannan tere tan, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, bi lon sɛbɛ; a tɔgɔ yɛrɛyɛrɛ sɛbɛ k'a bla; sabu Babilɔni masacɛ nana Zeruzalemu dugu kama bi lon yɛrɛ le ra.

³ «Kuma kɔrɔman dɔ fɔ nin siya murutinin ye; a fɔ o ye ko Dunupatigi Ala ko: Nɛgɛdaga dɔ labɛn, k'a sigi ta kan, i ye ji kɛ a ra.

⁴ Sogo tigɛtigɛ k'a bla a kɔnɔ, sogokuru janamanw, ani woto, ani kamankun; sogo kolomanyɔrɔ janaman dɔw kɛ k'a to dafa.

⁵ Saga jumanman dɔ ta sogo kɛ daga kɔnɔ, ka lɔgɔ kɛ tasuma ra nɛgɛdaga kɔrɔ. A to a ye wuri, a ye barabara kɔsɛbɛ, k'a to a kolomanyɔrɔw bɛɛ ye mɔ.

⁶ «Sabu Dunupatigi Ala ko: Bɔnɔ bɛna mɔgɔfagadugu sɔrɔ, dugu min bɛ i ko son ka nɛgɛdaga min mina, min ta son tɛ bɔra a ra ka ye.

Sogokuruw ta kelen kelen ka bɔ a kɔnɔ; i kana wolomari kɛ, ni i boro ka bɛn min ma, i bɛ o bɔ.

⁷ Sabu Zeruzalemukaw ka mɔgɔ minw faga, o jori bɛ dugu kɔnɔ; o ka o jori bɔn farajalan le kan, o m'a bɔn dugu ma janko buguri y'a datugu.

⁸ Ne fana ka o ta mɔgɔ faganinw jori to fara kan, janko a kana se ka datugu, janko ka ne ta jusugban lawuri o kama, ka ne yɛrɛ dimibɔ o ra.

⁹ «O kɔsɔn Dunupatigi Ala ko: Bɔnɔ bɛna mɔgɔfagadugu sɔrɔ, sabu ne fana bɛna lɔgɔ camanba don ka tasumaba mana.

¹⁰ Lɔgɔ camanba lajɛn, ka tasuma mana; sogo tobi k'a mɔ kɔsɛbɛ, ka nanfɛnw kɛ a ra. A to a kolomanyɔrɔw ye mɔ fɔ k'a sisi.

11 O kɔ, i bɛ nɛgɛdaga lakolon sigi takami kan,
a ye gban, a siranɛgɛ ye jɛni,
janko a nɔgɔw ye yeele a kɔnɔ,
son ye bɔ a ra.

12 «Nka o sɛgɛ bɛɛ ye gbansan le ye; son caman min ka nɛgɛdaga mina, o tɛ bɔra a ra. Hali tasuma tɛ se k'a bɔ a ra.

13 «Aw Zeruzalɛmukaw ka kokolon minw kɛ, o le ka aw lanɔgɔ. Ne tun b'a fɛ ka aw saninya, nka aw ma sɔn ka saninya ka bɔ aw ta nɔgɔ ra. O ra, aw kɔni tɛna saninya tuun, fɔ ni ne nana ne ta jusugban bɛɛ ben aw kan ka ban tuma min na. 14 Ne Matigi Ala, ne le kumana. A wagati sera, ne bɛna a kɛ. Ne tɛna a to kɛbari ye, ne tɛna makari, ne tɛna ne kan yeɛɛma. Ne bɛna aw ta kiti tige ka kapa ni aw tagamacogo ni aw ta kɛwalew le ye; Dunupatigi Ala ko ten.»

Ala ka Ezekiyeli bɔnɔ a muso ra

15 Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: 16 «Adamaden, a flɛ, mɔgɔ min ko ka gbɛɛn i ma, ne bɛna bara ka o tigi le ta ka bɔ i kɔrɔ. Nka i man kan ka i janasisi, walama ka kasi, walama ka naji bɔ. 17 Mɔgɔ si kana i njanakan mɛn; i kana sanga kɛ. I ta jalamugu mini i kun na, ka i ta sanbara don i sen na; i kana i pada dugumayanfan datugu, i kana sangadomuni kɛ ni mɔgɔw ye.»

18 Ayiwa, ne kumana jama fɛ sɔgɔmada fɛ; ne muso sara wulada fɛ. O lon dugusagbɛ sɔgɔma, Ala tun ka min fɔ ne ye, ne ka o kɛ. 19 Mɔgɔw k'a fɔ ne ma ko: «I ka nin ko minw kɛ, i b'a fɛ ka min yira an na, i tɛ o nafa an ye wa?» 20 Ne ka o jaabi ko: «Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma, ko: 21 «A fɔ Izirayeli mara mɔgɔw ye ko Dunupatigi Ala ko: A flɛ, ne yɛɛ bɛna a to mɔgɔw ye ne ta yɔrɔ saninman* lanɔgɔ; o yɔrɔ min ye aw ta baraka ni aw ta yɛɛbɔnya sababu ye, yɔrɔ min ko ka di aw ye, ani min ko ka bon aw ma. Aw ka aw dɛncɛw, ani aw denmuso minw to aw kɔ Zeruzalɛmu, mɔgɔw bɛna olugu faga ni kɛrɛkɛmuru ye. 22 Ni o kɛra, ne k'a kɛ cogo min na, aw fana bɛna a kɛ o cogo ra. Aw tɛna aw pada dugumayanfan datugu, aw tɛna sangadomuni kɛ ni mɔgɔw ye. 23 Aw bɛna aw ta jalamugu siri aw kun na, ka aw ta sanbara don aw sen na. Aw tɛna aw janasisi, aw tɛna kasi. Aw bɛna fasa aw ta terenbariyaw kosɔn; aw bɛna to ka nuna nɔgɔn kosɔn. 24 Ezekiyeli ka min kɛ, o bɛna kɛ tagamasiyɛn le ye ka aw lasɔmi; ale k'a kɛ cogo min na, aw fana bɛna a kɛ ten le. Ni o kow nana kɛ, aw bɛna a lon ko ne le ye Dunupatigi Ala ye.»

25 «Ayiwa, adamaden, yɔrɔ min ye o ta baraka sababu ye, ani o ta ninsɔndiya sababu, ani o ta masiri, o yɔrɔ min ko ka gbɛɛn o ma, min ko ka bon o ma kɛsɛbɛ, ni ne nana o yɔrɔ bɔ o boro lon min na, ka o dɛncɛw, ani o denmusow fana bɔ o kɔrɔ, 26 o lon na mɔgɔ dɔ boribagatɔ dɔ bɛna na o kow lakari ele ye. 27 O lon na, i nɛn bɛna foni; i bɛna kuma ni o tigi ye. I tɛna kɛ bobo ye tuun. I ta ko bɛna kɛ tagamasiyɛn ye ka o lasɔmi; ni o kɛra, o bɛna a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.»

Siya tɔw ta kiti

25

(25-32)

Amɔnkaw ta kiti

1 Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: 2 «Adamaden, i pasin Amɔnkaw ma, ka ciraya kɛ o kama! 3 A fɔ Amɔnkaw ye ko: «Aw ye Dunupatigi Ala ta kuma lamɛn! Dunupatigi Ala ko: Wagati min na o ka ne ta yɔrɔ saninman* lanɔgɔ, ka ne ta jamana Izirayeli ci k'a kɛ yɔrɔ lakolon ye, ka Zuda mara mɔgɔw mina ka taga jamana wɛɛ ra, aw k'a fɔ o ra ko: ɔnhɔn cɔ! 4 O le kosɔn, a flɛ, ne bɛna aw Amɔnkaw di tɛɛbɔyanfan mɔgɔw ma, ka aw kɛ o ta ye; o bɛna o ta bonw lɔ aw ta jamana kɔnɔ, ka

aw ta jamana ke o sigiyoro ye. Olugu le bena aw ta yiridenw domu, olugu le bena aw ta beganw ta nono min. ⁵ Raba min ye aw ta duguba ye, ne bena o ke o ta jogomew ta domunikeyoro ye, ka Amankaw ta jamana to bee ke o ta beganmarayoro ye. Ni o kera, aw bena a lon ko ne le Matigi Ala ye.

⁶ « Sabu Dunupatigi Ala ko: I n'a fo aw ka tegerere fo, ka don ke, ka ninsondiya ni kononjuguya suguya bee ye Izirayeli jamana ta bono koson, ⁷ o ra, ne bena ne boro korota aw kama, ka aw di siya tow ma, k'a to o ye aw borofenw ce. Ne bena aw ta siya togo tunu ka bo siya tow ce ra, ka aw ta jamana togo bo jamana tow ce ra. Ne bena aw halaki; ni o kera, aw bena a lon ko ne le Matigi Ala ye.» »

Mohabukaw ta kiti

⁸ «Dunupatigi Ala ko: I n'a fo Mohabukaw, ani Seyirikaw b'a fora ko: <A fle, Zuda mara kera i ko siya tow!> ⁹ O koson, ne bena Mohabu jamana fan kelen labla o juguw ye; dugu minw be o ta jamana dancew ra, ne bena o duguw halaki, o dugu minw ye o ta jamana dawula ye, i n'a fo Beti Yesimoti, ani Baali Mehon, ani Kiriyatayimu.

¹⁰ «Ne bena o ni Amon jamana bee labla tereboyanfan mogow ye, k'a ke o ta ye. Ni o kera, Amankaw togo be tunu ka bo siya tow ce ra. ¹¹ Ne bena ne ta kitiw ben Mohabukaw kan. Ni o kera, o bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.»

Edomukaw ta kiti

¹² «Dunupatigi Ala ko: Edomukaw ka ko minw ke ka o yere dimibo Zuda mara mogow ra, ani o ka o yere dimibo fo ka na jarakiba ben o yere kan minke, ¹³ o koson ne Dunupatigi Ala ko: Ne bena ne boro korota Edomu jamana kama, ka adamadenw, ani beganw bee faga. K'a ta Teman, ka taga a bla fo Dedan, ne bena o bee ci k'a ke yoro lakolon ye; kerekemuru bena o bee faga. ¹⁴ Ne bena ne yere dimibo Edomukaw ra, ne ta mogow sababu le ra, minw ye Izirayelimogow ye; o bena Edomukaw sara ka kana ni ne ta dimi ni ne ta jusugban ye. Ni o kera, Edomukaw bena ne ta dimiboko silon. Dunupatigi Ala ko ten.»

Filisikaw ta kiti

¹⁵ «Dunupatigi Ala ko: I n'a fo Filisikaw ka o yere dimibo, ka o yere dimibo ni kononjuguya suguya bee ye, ka halakiri ke ka kana ni o ta koninya banbari ye, ¹⁶ o koson Dunupatigi Ala ko: A fle, ne bena ne boro korota Filisikaw kama. Ne bena Keretikaw faga; mogo to minw tora kogojida ra, ne bena olugu halaki. ¹⁷ Ne bena ne ta dimiba le bo o ra; ne jusu gbanninba le bena o sara. Ni ne nana ne yere dimibo o ra ten minke, o bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.»

26

Tirikaw ta kiti

¹ San tan ni kelennan, karo tere folo ra, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, Tiri dugu k'a fo Zeruzalemu ta ko ra minke ko: <Onhon, Zeruzalemu min tun ye siyaw bee tagayoro ye, ale donda karira! Mogow bena yelama anw le fe sisan. Anw le bena fa naforo ra, ale bena ke yoro lakolon ye.> ³ Ayiwa, o kumaw koson, Dunupatigi Ala ko: A fle ne be wuri ele Tiri kama! Ne bena siya caman kononosu ka na i kama i ko kogoji jikurubaw. ⁴ O bena Tiri dugu laminikogow ci, k'a sankasojanw benben; ne bena a buguri bee flan ka bo yi, k'a yoro ke faralakolon ye. ⁵ Tiri bena ke dugukolojalan le ye kogoji ce ma, jegeminabagaw bena o ta jaw ja yoro min na; sabu ne le kumana, Dunupatigi Ala ko ten. Siya werew bena Tiri dugu ni a konofenw bee le ce. ⁶ A kerefedugu misen minw be kogojida yoro tow ra, kerekemuru bena o mogow faga. Ni o kera, o bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.

⁷ «Sabu Dunupatigi Ala ko: A fle, ne bena Babiloni masace Nebukadinesari lana ka bo sahiliyanfan na Tiri dugu kama; masaw ta masa lo. A bena na ni sow ye,

ani sowotorow, ani sotigiw, ani kerekeden jamaba. ⁸ Tiri kerɛfɛdugu misen minw be kɔgɔjida yɔrɔ tow ra, a bɛna o mɔgɔw bɛɛ faga ni kerekemuru ye; a bɛna tintinw lalaga, ka yɛlɛnyɔrɔw lɔ ka dugu kogo lamini. A bɛna nɛgɛbɛnnanw ta aw kama. ⁹ A bɛna a ta kogocifɛnw kɛ ka aw ta dugu kogow ci, ka aw ta sankasojanw benben ni a ta dingasoginanw ye. ¹⁰ A ta sow camanba boritɔ ta gbangban bɛna aw datugu. Ni Babilɔni masacɛ nana don aw ta dugu donda fɛ i ko mɔgɔ bɛ don dugu minanin kɔnɔ cogo min na, o tuma aw ta dugu kogow bɛna yɛrɛyɛrɛ a ta sotigiw, ani a ta sowotorow ni wotorow senw mankan fɛ. ¹¹ A ta sow senw bɛna aw ta dugukɔnɔsiraw bɛɛ dɔndɔn; a bɛna aw ta jamana mɔgɔw faga ni kerekemuru ye, ka aw ta bonbaw ta samasen barakamanw benben dugu ma. ¹² O bɛna aw ta naforow cɛ, o bɛna aw ta jagofɛnw sonya, o bɛna aw ta dugu kogow ben, o bɛna aw ta bon cɛɓumanbaw cici, k'a kabakuruw, ani a yiriw, ani a bɔgɔ bɛɛ cɛ ka taga o firi kɔgɔji ra.

¹³ «Ne bɛna aw ta dɔnkirilakanw ban; mɔgɔ tena aw ta gɔnifɔkanw mɛn tuun. ¹⁴ Ne bɛna aw ta dugu kɛ farajalan le ye; a bɛna kɛ dugukolojalan le ye, jɛgɛminabagaw bɛna o ta jɔw ja yɔrɔ min na. Mɔgɔ tena aw ta dugu lɔ kokura tuun; sabu ne Matigi Ala, ne le kumana; Dunupatigi Ala ko ten.

¹⁵ «Dunupatigi Ala b'a fɔ Tiri dugu ma ko: Ni o nana kɛ fagari kɛ ye aw cɛ ra tuma min na, ni mɔgɔ mandimininw nana kɛ ɲuna ye, yala aw ta dugu benkan mankan tena kɔgɔji kɔfɛjamana mɔgɔw ja tige fɔ ka o yɛrɛyɛrɛ wa? ¹⁶ Kɔgɔjida jamanaw ta masacɛw bɛɛ bɛna wuri ka bɔ o ta masasiginanw kan; o bɛna o ta deregebaw bɔ, ka o ta fanɲuman kansɔgɔninw bɔ o yɛrɛ ra, ka yɛrɛyɛrɛ. Jatige bɛna o mina fɔ o bɛ sigi dugu ma; o ja tigenin bɛna kɛ wagati bɛɛ, sabu aw ta ko bɛna o jigi tige. ¹⁷ Mɔgɔw bɛna nin sangadɔnkiri la aw kunna, k'a fɔ ko:

<E, ele le tununa ka bɔ kɔgɔji kan wa, ele dugu tɔgɔbatigi!
 Ele min baraka tun ka bon kɔgɔji kan, ele ni i ta mɔgɔw;
 aw le tun bɛ jatige blara mɔgɔw ra o yɔrɔw bɛɛ ra.

¹⁸ Sisan aw bencogo ka kɔgɔji kɔfɛjamana mɔgɔw ja tige;
 aw labancogo ka kɔgɔji kɔfɛmɔgɔw jigi tige.»

¹⁹ «Sabu Dunupatigi Ala ko: Ni ne nana aw ta dugu ci k'a kɛ yɔrɔ lakolon ye tuma min na, i ko mɔgɔ ma deri ka kɛ dugu minw kɔnɔ tuun, ni ne nana jibaw lajigi aw kan, ka jibaw kɛ ka aw datugu tuma min na, ²⁰ o tuma o ka mɔgɔ minw lajigi kaburu kɔnɔ, ne bɛna aw fara olugu kan, ka aw bla ni fɔlɔfɔlɔmɔgɔw ye. Ne bɛna aw bla fɔ dugukolo jukɔrɔyɔrɔw ra, ka aw kɛ i ko fɔlɔfɔlɔ tomokɔrɔw, ka aw bla ni kaburukɔnɔmɔgɔw ye, janko mɔgɔ kana sigi aw ta dugu kɔnɔ tuun. Aw tena sigiyɔrɔ sɔrɔ dunupa ra mɔgɔ janamanw cɛ ra tuun. ²¹ Ne bɛna aw ta ko kɛ jatigɛkoba ye; aw tɔgɔ bɛna tunu. Mɔgɔw bɛna aw yɔrɔɲini, nka o tena aw ye. Dunupatigi Ala ko ten.»

27

Tiri ta yerebonya

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, ele ye sangadɔnkiri dɔ la Tiri dugu kosɔn. ³ Tiri dugu siginin bɛ kɔgɔjida ra, a bɛ jago kɛ ni siya tɔw ye kɔgɔji kɔfɛjamana caman na; a fɔ Tiri ye ko Dunupatigi Ala ko:

E, Tiri, ele tun b'a fora
 ko i ta cɛna dafanin lɔ!

⁴ I ta mara dan bɛ fɔ yɔrɔjan, kɔgɔji cɛmance ra;
 i lɔbagaw ka i lɔ ka i ta cɛna dafa.

Tiri tun kɛra i ko jirakurunba

⁵ O ka i lɔ i ko jirakurunba, ka i kerɛfɛyɔrɔw bɛɛ lɔ ni Seniri ta siperɛsiyiriw ye;

o ka Liban ta sɛdiriyiri dɔ le kɛ kurun ta faniw siribere ye.

⁶ O ka Basan yirisunba dɔ ta yiri le lɛsɛ ka o kɛ jufaw ye;

o ka kurun kɔnɔnɔyɔrɔ lalaga ni samajinw ye,

ka o dondon Sipere kɔgɔjida jamanaw ta yiri dɔw ra.

⁷ Misirankaw ta lenfanɔnuman sɔgɔninw le tun ye kurun ta faniba ye;

o le tun ye kurun tagamasiyen ye.

Elisa kɔgɔjida ta jamanaw ta fani bulamanw, ani a wulenmanw,

o le tun ye kurun datugufaniw ye.

⁸ «Sidɔnkaw, ani Arivadikaw le tun ye aw ta kurunboribagaw ye.

Ele Tiri dugu yere ta kurunlɔnbagabaw le tun ye aw ta kuruntigiw ye.

⁹ Gabali lɔnnikɛbagakɔrɔw, ani a mɔgɔ hakirmanw,

olugu tun bɛ kurun kɔnɔ, ka to ka kurun yɔrɔ cenninw lalaga.

Kɔgɔji jirakurunw bɛɛ tun bɛ na aw fɛ;

o mɔgɔw bɛɛ tun bɛna jago kɛ ni aw ye.

¹⁰ «Pɛrɛsikaw, ani Ludikaw, ani Putikaw le tun ye aw ta kɛrɛkɛjama mɔgɔw ye;

olugu tun ye aw ta kɛrɛkɛcɛ dɔw ye.

O tun bɛ o ta nɛgɛbennanw, ani o ta nɛgɛfugulaw dulondulon dugu kɔnɔ;

olugu le tun ka tɔgɔba di aw ma.

¹¹ Arivadikaw, ani aw yere ta kɛrɛkɛcɛw bɛ dugu laminikogow kɔrɔsi;

Gamadikaw, olugu bɛ sankasojan kunna.

O tun bɛ o ta nɛgɛbennanw dulon dugu kogow ra;

o tun ka aw ta dugu cɛna dafa.»

Siya minw tun bɛ jago kɛ ni Tirikaw ye

¹² «Tarisistikaw tun bɛ jago kɛ ni aw ye, sabu fɛnɔnuman caman tun bɛ aw fɛ; o tun bɛ o ta warigbɛ ni o ta nɛgɛ ni o ta letɛn ni o ta ntileku nɛgɛ falen aw ta jagofɛnw na.

¹³ «Yavankaw, ani Tubalikaw, ani Mesɛkikaw tun bɛ jago kɛ ni aw ye; olugu tun bɛ jɔnw, ani siranɛgɛfɛnw falen aw ta jagofɛnw na.

¹⁴ «Beti Togarimakaw tun bɛ wotorosamasow, ani kɛrɛkɛsow, ani sofaliw falen aw ta jagofɛnw na.

¹⁵ «Dedankaw fana tun bɛ jago kɛ ni aw ye. Kɔgɔjida jamana caman tun bɛ sannɩ kɛ aw le fɛ; o tun bɛ aw sara ni samajinw ye, ani ebeniyiri.

¹⁶ «Sirikaw* fana tun bɛ sannɩ kɛ aw fɛ, sabu fiyeerefɛn camanba le tun bɛ aw fɛ. Olugu tun bɛ aw ta fiyeerefɛnw falen ni sikaribuli luluw ye, ani fani wulenman ɔnumanmanw, ani fani sɔgɔnin ɔnumanmanw, ani lenfaniw, ani korayi luluw, ani rubi luluw.

¹⁷ «Hali Zuda ni Izirayɛli jamana fana tun bɛ jago kɛ ni aw ye; o tun bɛ aw ta fiyeerefɛnw falen ni Miniti mara ta alikama* ye, ani ɔɔ, ani li, ani turu, ani munturu.

¹⁸ «Damasikaw fana tun bɛ sannɩ kɛ aw fɛ, sabu fiyeerefɛn camanba le tun bɛ aw fɛ; aw borofɛnw tun ka ca kɔsɛbɛ. Olugu tun bɛ aw ta fiyeerefɛnw falen ni Hɛlibɔn mara ta duvɛn ye, ani Sahari mara ta sagasi.

¹⁹ «Vedankaw, ani Yavanka minw bɛ bɔ Uzali, olugu fana tun bɛ na ni nɛgɛ gbasinin ye, ani sumadiyananw, ka na o falen aw fɛ aw ta fiyeerefɛnw na.

²⁰ «Dedankaw fana tun bɛ na fani gbirimanw falen aw fɛ, fani minw bɛ la sow kɔ ra ka sigi a kan.

²¹ «Arabuw, ani Kedari mara ta kuntigiw bɛɛ tun bɛ jago kɛ ni aw ye; olugu tun bɛ na ni sagadenw, ani sagajigiw, ani bakɔrɔninw ye aw fɛ.

* 27:16 27.16 Kitabu dɔw b'a fo ko Edɔmukaw.

²² «Sabakaw, ani Rahemakaw fana tun be jago ke ni aw ye; o tun be aw ta fiyeerefenw falen ni kasadiyananw bee ra pumanmanw ye, ani luluw, ani sani.

²³ «Harankaw, ani Kanekaw, ani Edenikaw, ani Saba mara ni Asiri mara ni Kilimadi mara ta jagokebagaw fana tun be na jago ke ni aw ye. ²⁴ Olugu tun be fani dawulamanw le jago ni aw ye; o tun be na ni deregeba bulamanw, ani fani pumanman sogoninw ye, ani tapi jegenin suguya caman, ani jurukise dankopumanw.»

Tiri be halaki a ta yerebonya koson

²⁵ «Jirakurunbaw le tun be aw ta jagofenw ta.

Aw ta dugu tun fara jagofen camanba le ra kogoji ce ma yi.

²⁶ Nka aw ta kurunboribagaw tagara ni aw ye fo yorojan kogoji ce ma minke, tereboyanfan ta fofo fariman ka aw ta jirakurunba karikari kogoji ce ma.

²⁷ Aw ta naforow, ani aw ta jagofenw, ani aw ta fiyeerefenw, ani aw ta kurun ta baaradenw, ani kurunboribagaw, ani kurunlalagabagaw, ani jagokebagaw, ani kerekedenw bee, ani mogo to minw bee tun be ni aw ye, olugu bee tora kogoji ra aw halakilon na.

Tiri halakicogo ka siya tow ja tige

²⁸ Aw ta kuruntigiw kulekan fe, kogojida mogow be yereyereera.

²⁹ Siya tow ta kurunboribagaw ani o ta kurun baaradenw, ani o ta kuruntigiw bee, olugu bora o ta kurunw konso, ka taga lo ji da ra.

³⁰ O be o kan korota ka kasi aw kunna; o jusu kasinin be kule kosebe. O be buguri ce k'a ke o kun na, ka kolonkolon bugurigbe ra.

³¹ O ka o kun li aw koson, ka borofaniw don o yere ra; o jusukun toronin be kasi aw kunna, o jusu kasinin be mapumankokanw fo.

³² O toronin bena sangadonkiri do la aw kunna; o bena nin mapumanko donkiri la k'a fo ko:
<E, dugu juman le tun be i ko Tiri sa?

Tiri ta mankan bee le banna tan sisan kogoji ce ma wa?>

Tiri ta ko bee banna

³³ Aw ta jirakurunw tun be kogoji cetige ni aw ta fiyeerefenw ye ka taga jamana caman wasa.

Aw ka dugukolo masacew fentigiya ni aw borofen caman ye, ani aw ta jagofen caman.

³⁴ Ayiwa, sisan kogoji jikuruw ka aw ta kurunw karikari, ka o lajigi fo ji dunmanyoro ra; aw ta jagofenw, ani aw ta kurunkonmogow bee, o bee jigira ji jukoro.

³⁵ Minw ye kogoji kofejamana mogow ye, aw ta ko ka olugu bee jigi tige; o ta masacew kunmasi ce ra,

o janasisira.

³⁶ Siya tow ta jagokebagaw be kabakoya fo ka filen fiye aw ra;
aw ta ko kera jatigekoba le ye.
Aw ta koni banna le pewu!»

28

Tiri masace ta kiti

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, a fo Tiri dugutigi ye ko Dunupatigi Ala ko:
<Yerebonya donna ele jusu ra,
fo i ko: Ne ye Ala le ye,
ne siginin be alaw ta sigiyoro le ra
kogoji ce ma!»

K'a soro ele ye adamaden le ye, i te Ala ye;
nka i be i yere ta miiriya jate i ko Ala ta miiriya.

³ A fle, i ta hakiritigiya koni temena hali Daneli* ta kan;
gundo si ma dogo i ma.

⁴ I ta hakiritigiya ni i ta faamuri sababu ra
i ka navoroba soro;
i ka sanin ni warigbe soro
ka o bla i ta navoroblayoro ra.

⁵ Hakiritigiya min be i fe jagoko ra,
o le ka i ta navoro caya;
nka o navoro ko ka yerebonya don i jusu ra.

⁶ «Ayiwa, o koson Dunupatigi Ala ko:
i n'a fo i be i yere ta miiriya jate i ko Ala ta miiriya,
⁷ o koson, a fle, ne bena siya were mogo dow lana i kama;
siyaw bee ra mogo farimanw lo.

O bena o ta kerekemuru bo, ka i ta hakiritigiya baaraw halaki,
ka i ta noro cen.

⁸ O bena i lataga lahara dingaba koni;
i bena sa sacogojugu ra kogoji ce ma.

⁹ Yala i bena se k'a fo i fagabaga ja koro tuun wa,
ko: <Ne ye ala le ye wa?»

Ele te foyi ye ni adamaden te;
i te ala ye i halakibagaw boro de!

¹⁰ I bena sa siya were mogow boro
i ko mogo kenesisigibariw;
sabu ne kumana.
Dunupatigi Ala ko ten.»

¹¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ¹² «Adamaden, ele ye sangadonkiri do la Tiri masace ta ko ra. A fo a ye ko Dunupatigi Ala ko:
<Bee tun be ele le fle,
sabu i ta hakiritigiya tun ka bon, i ta cerna tun dafanin lo.

¹³ I tun siginin be Edeni, Ala ta yiritu koni.

Lulu suguya bee tun kera ka i masiri:
Sariduwani luluw, topazi luluw, jama luluw,

* **28:3** 28.3 Daneli: Aw ye Ezekiyeli 14.14 fle.

kirisoliti luluw, onikisi luluw, zasipe luluw,
safiri luluw, sikaribuli luluw, ani emerodi luluw.
I ta masirifenw, ani i ta minanw bæe tun ye sanin le ye;
o bæe tun labenna i ye kabini lon min na i danna.

¹⁴ Ne tun ka i ke seruben meleke* le ye, min be yoro korosi;
ne tun ka i bla o le kama.

I tun be Ala ta kuru saninman kan,
i tun be tagama kabakuru tasumamanw ce ra.

¹⁵ Kabini i danna lon min na,
i jusukun tun gbenin lo i ta sira bæe ra,
fo lon min na terenbariya nana ye i ra.

¹⁶ Jago diyara i ra, ka ja i boro minke,
o ka i bla tojori ra, ka i bla jurumun na.
O koson ne be i gben ka bo Ala ta kuru kan,
ka i ke i ko mogoto.

Ne be ele seruben meleke yorokorosibaga gben,
ka i labo lulu kabakuruw manamanato ce ra.

¹⁷ I ta ceja ka yerebonya don i jusu ra,
i ta noro kera sababu ye ka i ta hakiritigiya cen.

O koson ne be i firi dugu ma,
ka i ke flerifen ye masace towa joro.

¹⁸ I ka terenbariyako caman minw ke,
ani i ka mogow tojo i ta jago ra minke,
o le ka i ta sigiyoro saninmanw lanogo.
O koson ne bena tasuma do mana i sigiyoro ce ma,
ka i jeni fo ka i ban.

Ne be i jeni fo ka na i ke bugurigbe ye dugukolo kan,
i flebagaw bæe ja joro.

¹⁹ Siya minw bæe tun ka i lon,
i ta ko bena olugu bæe jigi tige.
I ta ko kera jatigekoba le ye;
i ta koni banna le pewu! »

Sidonkaw ta kiti

²⁰ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ²¹ «Adamaden, i nasin Sidon dugu
ma ka ciraya ke o kama! ²² A fo ko Dunupatigi Ala ko:

«A fle, ne bena wuri ele Sidon dugu kama,
ka ne ta bonya yira aw ce ra.

Ni ne nana ne ta kitiw ben i kan tuma min na,
o tuma i bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.

Ni o kera, i bena ne ta saninmanyate.

²³ Ne bena banajuguw ben aw kan;
mogow faganinw jori bena woyo dugukonosiraw kan.
Mogow faganinw bena benben aw ce ra,
sabu keremukuru bena na aw kama ka bo fan bæe ra.
Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.» »

²⁴ «Ni o kera, siya minw be i ko binjugu min be mogow fari tigetige,
walama i ko nani min be mogow sogow,
olugu do tena wuri Izirayeli mara kama tuun.
Siya do tena sorow a kere fe tuun min b'a mafiyenya.
Ni o kera, o bena a lon ko ne le ye Dunupatigi Ala ye.

²⁵ « <Dunupatigi Ala ko: Ne tun ka Izirayelimogow janjan ka taga siya minw ce ra, ni ne nana o labo o siyaw ce ra ka o lajen tuma min na, o tuma ne bena a to siya tow y'a lon olugu sababu ra ko ne le ye Ala saninman ye. O bena na sigi o ta dugukolo kan, ne tun ka dugukolo min di ne ta jonce Yakuba ma. ²⁶ O bena sigi hera ni laganfiya ra; o bena bonw lo, ka rezensunw turu. O kerfejamana minw bee tun be o mafiyenyara, ni ne nana ne ta kitiw ben olugu kan tuma min na, o tuma Izirayeli bena sigi hera ni laganfiya ra. O bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye, o ta Ala.> »

29

Misirankaw ta kiti

¹ San tannan, karo tannan, tere tan ni fla, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, i nasin Misiran masace Farawona ma, ciraya ke a kama, ani Misiran jamana bee kama. ³ Kuma a fe k'a fo a ye ko Dunupatigi Ala ko:

<Ne bena wuri ele Misiran masace Farawona kama; ele kogoji danfen barakaman, min lanin be i ta bajiw ce ra, k'a to k'a fo ko: Ne ta Nili ba ye ne ta le ye; ne le k'a dan ne yere ye.

⁴ Ne bena negedon i dagbaga ra, ka i ta baji ta jegew noronoro i faraw ra, ka i sama ka bo i ta baji ce ma, i ni i ta bajirajegew bee; olugu noronin be to i faraw ra.

⁵ Ne bena i firi kongokolon konon i ni i ta bajirajegew bee. I bena taga ben kongo konon dugu ma; mogon tena soron ka i ta, ka i su don. Kongobeganw, ani sanfekonow, ne bena i ke olugu ta domuni le ye.

⁶ Ni o kera, Misirankaw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.

« <Aw kera kara kunkurun le ye Izirayelimogow fe.

⁷ O ko o be aw mina janko o kana ben minke, aw karira ni o ye, ka o kamankun mandimi. O ko o be den aw ra minke, aw karira ni o ye, ka o ben ka o soro tige.

⁸ « <O koson, Dunupatigi Ala ko: Ne bena kerekemuru lana aw kama, ka adamadenw, ani beganw bee faga. ⁹ Misiran jamana bena ke kongokolonw, ani tomow le ye. Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.

« <Aw k'a fo minke ko: Nili ba ye anw ta le ye, anw le k'a dan. ¹⁰ O koson ne bena wuri aw kama, ka wuri aw ta bajiw fana kama. Ne bena Misiran jamana ke tomow le ye; k'a ke tomow, ani kongokolonw ye, k'a damina Migidoli, ka taga a bla fo Siyeni, ani fo Etiyopi jamana kere fe. ¹¹ Adamaden o, began o, o si sen tena bla yi tuun. Jamana bena san binaani le ke ni mogon ma sigi a konon. ¹² Ne bena Misiran jamana ci k'a ke yoro lakolon ye ka teme jamana lakolon tow bee kan, ka o ta duguw ke yoro lakolonw ye ka teme dugu lakolon tow bee kan; o be ke fo san binaani. Ne bena Misirankaw janjan siya tow ce ra, ka o yerege ka taga jamana werew ra.

¹³ «*«Nka Dunupatigi Ala ko: Ni san binaani dafara, ne tun ka Misirankaw janjan ka taga jamana minw na, ne bena o labo o jamanaw ra ka o lajen tuun. ¹⁴ Ne bena Misirankaw laseko o sigiyorokoro ra. Ne bena o laseko Patorosi jamana ra, o yere ta faso ra; o bena taga ke jamana do le ye min fanga ka dogo. ¹⁵ O fanga bena dogoya ka teme jamana tow bee kan; o tena o yere korota siya tow san fe tuun. Ne bena o baraka dogoya janko o kana o ta fanga sigi siya tow kunna tuun. ¹⁶ Misiran tena ke jigilayoro ye Izirayeli mara mogow fe tuun; a bena ke sababu le ye ka o hakiri jigi o ta terenbariyaw ra, sabu o tun ka deme jini Misirankaw fe. Ni o kera, o bena a lon ko ne le ye Dunupatigi Ala ye.»* »

Nebukadinesari bena Misiran jamana mina

¹⁷ San mugan ni wolonflanan, karo folo, tere folo, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ¹⁸ «Adamaden, Babiloni masace Nebukadinesari ka baaragbelen le la a ta kerekejama kan Tiri dugu koson, fo donita ka kerekedenw bee kuncu wulan, ka o bee kamankunw mandimi; nka ale ni a ta kerekejama ma nafa foyi soro o baaragbelen na, o ka baara min ke Tiri dugu kama. ¹⁹ O koson Dunupatigi Ala ko: A fle, ne bena Misiran jamana di Babiloni masace Nebukadinesari ma. A bena o ta naforow ce; a bena ben jamana kan ka fenw bee ce ka taga ni o ye, ka o ke a ta kerekejama ta sara ye. ²⁰ A ka baaragbelen min ke, ne bena Misiran jamana di a ma o baara sara ye, sabu a ka o ke ne le ye; Dunupatigi Ala ko ten.

²¹ «O lon na, ne bena do fara Izirayeli mara ta baraka kan, k'a to ele ye i da yele ka kuma o ce ra. Ni o kera, o bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.»

30

Ala ta lonjugu sera Misiran jamana ma

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, ciraya ke, k'a fo ko Dunupatigi Ala ko:

<E, aw ye kasi,

sabu nin ye lonjuguba le ye!

³ Onhon, lon be surunyara;

Matigi Ala ta lon be surunyara.

Dibilon lo,

siyaw ta kiti lon lo.

⁴ Kerekemuru be nana Misiran jamana kama.

A toro bena se Etiyopikaw fana ma.

O wagati ra mogo faganinw bena benben Misiran;

o juguw bena o ta naforow bee ce ka taga ni a ye,

ka jamana halaki ka se fo bonw jusiginanw ma.

⁵ Etiyopi jamana, ani Puti jamana, ani Ludi jamana,

ani Arabujamana bee, ani Libi jamana,

ani jamana minw ka jennogonya don ni nogon ye,

kerekemuru bena olugu bee faga ni Misirankaw ye.» »

Ala bena Misiran jamana ke yoro lakolon ye

⁶ «Matigi Ala ko:

<Misiran demebagaw bee bena ben;

baraka min ka yerebonya bla o ra, o bena ban.

K'a ta Migidoli ka taga se fo Siyeni,

kerekemuru bena o yoro ta mogow bee faga.

Dunupatigi Ala ko ten.

⁷ «O ta yɔrɔ bɛna ci k'a kɛ yɔrɔ lakolon ye jamana lakolon tɔw cɛ ra; o ta duguw bɛna kɛ tomow ye tomo tɔw cɛ ra. ⁸ Ni ne nana tasuma don Misiran jamana ra, ni o ta demɛbagaw bɛɛ nana halaki tuma min na, o tuma o bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye.

⁹ «O lɔn na, ne bɛna ciraden dɔ ci ni jirakurun ye, ka taga Etiyopi jamana mɔgɔw jasumanin ja tige. Tɔrɔ bɛna ben o kan Misiran ta bɔnɔlon na; o lɔn nato ye nin ye.

¹⁰ «Dunupatigi Ala ko: Ne bɛna Misiran ta jamaba halaki k'a ban, Babilɔni masacɛ Nebukadinesari sababu ra. ¹¹ Ale ni a ta mɔgɔw, minw ye siyaw bɛɛ ra mɔgɔ farimanw ye, olugu le bɛna taga jamana halaki; o bɛna o ta kerɛkemuru bɔ Misirankaw kama, ka jamana yɔrɔ bɛɛ kɛ suw ye. ¹² Ne bɛna Nili baji ja; ne bɛna Misiran jamana fiyeere mɔgɔjuguw ma. Ne bɛna a to siya werɛ mɔgɔ dɔw ye jamana ni a kɔnɔfenw bɛɛ halaki. Ne Matigi Ala, ne le kumana.» »

Ala bɛna a ta kiti ben Misiran duguw bɛɛ kan

¹³ «Dunupatigi Ala ko: Ne bɛna jow halaki, ka batofɛngbansanw labɔ Mɛnfisi dugu kɔnɔ. Kuntigi tena kɛ Misiran jamana kunna tuun; ne bɛna siranya bla Misiran jamana yɔrɔ bɛɛ ra. ¹⁴ Ne bɛna Patorɔsi mara ci k'a kɛ yɔrɔ lakolon ye, ka tasuma don Sohan dugu ra, ka ne ta kitiw ben Tɛbu dugu kan. ¹⁵ Ne bɛna ne ta jusugban ben Sini dugu kan, min ye Misiran dugu barakaman ye; ne bɛna Tɛbu dugu ta jamaba bɛɛ halaki. ¹⁶ Ne bɛna tasuma don Misiran jamana ra; Sini dugumɔgɔw bɛna o yɛrɛ tɔnɔmi dimi boro, o juguw bɛna wow bɔ Tɛbu dugu laminikogow ra, o bɛna ben Mɛnfisi dugu kan teregbɛn fɛ. ¹⁷ O bɛna Heliyopolisi ni Pi Besɛti ta kanbelenw faga ni kerɛkemuru ye, ka mɔgɔ tɔw mina ka taga ni o ye. ¹⁸ Ni ne nana Misiran ta fanga yiri kari, baraka min bɛ yɛrɛbonya bla a ra, ni ne nana o ban tuma min na, o tuma, Tapanɛsi dugu bɛna kɛ dibi ye teregbɛn fɛ. Sankaba finman dɔ bɛna dugu datugu. O bɛna dugumɔgɔw mina ka taga ni o ye. ¹⁹ O cogo ra ne bɛna kiti ben Misiran jamana kan; ni o kɛra, o bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye.»

Ala bɛna Babilɔni masacɛ lana Misiran jamana kama

²⁰ San tan ni kelennan, karo fɔlɔ, tere wolonfla, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ²¹ «Adamaden, ne ka Misiran masacɛ Farawona boro kari. Fla ma kɛ a ra janko k'a kɛnɛya, fani ma kɛ k'a siri k'a lɔ, janko a ye se ka baraka sɔrɔ ka kerɛkemuru mina. ²² O kɔsɔn Dunupatigi Ala ko: Ne bɛna wuri Misiran masacɛ Farawona kama. Ne bɛna a boro fla bɛɛ kari: a boro min ka ji, ani min karinin lo; ni o kɛra, kerɛkemuru bɛna bɔ a boro ka ben. ²³ Ne bɛna Misirankaw janjan ka taga siya tɔw cɛ ra, ne bɛna o yɛrɛgɛ ka taga jamana tɔw ra. ²⁴ Ne bɛna Babilɔni masacɛ boro baraka bonya, ka ne ta kerɛkemuru don a boro. Nka ne bɛna Farawona boro fla kari; a bɛna nuna Babilɔni masacɛ ja kɔrɔ i ko kerɛkɛden mandiminin satɔ. ²⁵ Ne bɛna Babilɔni masacɛ boro baraka bonya, nka Farawona baraka bɛna dɛsɛ. Ni ne nana ne ta kerɛkemuru don Babilɔni masacɛ boro, k'a to a ye kerɛkemuru sin Misiran jamana ma tuma min na, o tuma o bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye. ²⁶ Ne bɛna Misirankaw janjan ka taga siya tɔw cɛ ra, ne bɛna o yɛrɛgɛ ka taga jamana tɔw ra. Ni o kɛra, o bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye.»

31

Ala ka Misiran masacɛ suma ni yirisunba dɔ ye

¹ San tan ni kelennan, karo sabanan, tere fɔlɔ, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, a fɔ Misiran masacɛ Farawona ni a ta jama ye ko: <Ele bɔra jɔntigi le fɛ sa, ele ni i ta bonya?»

³ A fɛ, Asiri jamana fana tun bɛ i ko Liban jamana sɛdirisun dɔ. A yiriboro cɛnumanbaw suma tun bɛ i ko yirituba suma;

a tun ka jan kosebe,
 a kun tun be se fo sankabaw ma.
⁴ Jiw tun k'a bonya;
 dugukolo jukorojiw tun k'a janya.
 O jiw woyora k'a koroyoro lamini,
 ka woyo ka taga kongoyiri tow bee koru.
⁵ O koson a tun janyara ka teme kongoyiri tow bee kan;
 a yiriborow cayara,
 a yiriboromisew janyara,
 sabu a wuritu, ji caman tun b'a koru.

⁶ « <Sanfekonow bee tun be o ta naga la a yiriboromisew le ce ra;
 kongosogow bee tun be o denw woro a yiriborow suma le ra.
 Siya caman tun be sigi a suma ra.
⁷ A tun ce ka ni, a bonya ni a yiriborow janya koson;
 sabu a lilinw tun be ji camamba soru dugukolo jukoru.
⁸ Ala ta yiritu ta sedirisunw si tun te se ka o yere suma ni a ye,
 siperesisunw fana tun te se ka o yere kapa ni a yiriborow ye;
 pilatanisunw si tun te a yiriborow bo ce na ra.
 Ala ta yiritu yiriw si ta ce na tun te a ta bo.
⁹ Ne tun ka yiriboro caman ke k'a ce na;
 yiri o yiri tun be Edeni, Ala ta yiritu konu, a nangboya tun ka olugu bee mina.> »

Yirisunba bena kari

¹⁰ «O koson Dunupatigi Ala ko: Yirisunba tun janyara kosebe, a k'a kun korota ka se fo sankabaw ma; yerebonya donna a jusukun na a ta janya koson. ¹¹ O koson, ne k'a don siyaw bee ta kuntigiba* boro; a ka kojugu minw ke, ale bena a mina ka kapa ni o le ye, sabu ne banna a ra. ¹² Siya were magow bee ra mago farimanw, olugu k'a tige k'a ben, ka taga k'a to yi. A yiriborow benbenna kuruw kan, ani kurufurancew bee ra. A yiriboromisew karikarira ka benben jamana dingakolonw bee konu. Dunupamogo minw bee tun be sigi a suma koru, olugu bora a koru, k'a kelen to yi.
¹³ Sanfekonow bee bena sigi a yirisun bennin kan;
 kongobeganw bee bena sigi a yiriborow ce ra.

¹⁴ « <Ni o kera, jidarayiri were si tena a yere bonya a janya koson, k'a kun korota ka se fo sankabaw ma tuun; yiri si tena a fo ko ji caman b'a koru, k'a yere bonya ka ke yiri tow san fe. Sabu ne ka o bee labla saya ye; o be taga dugukolo jukorojoro ra, ka taga fara adamaden sanin tow kan, minw lajigira kaburu dinga konu.>

¹⁵ «Dunupatigi Ala ko: A jigira kaburu konu lon min na, ne ka yoro bee bla sukasi ra; ne ka dugukolo jukorojiw datugu a koson, ne ka bajiw lalo, k'a jiwoyow mina ka o lo yoro kelen na. Ne ka panasisi dibi lajigi Liban kuruw kan. Kongoyiriw bee jajara a koson. ¹⁶ Wagati min ne k'a lajigi kaburu konu, ka fara kaburukonomagow kan, a benkan fe, ne ka siyaw ja tige fo o be yereyere; Edeni yiri minw bee be dugukolo jukoru, Liban yiri jumanmanw, a yiriw bee ra ce numanw, min o min tun be ji soru, olugu jusu saarora. ¹⁷ Minw tun kera a jengonw ye, minw tun sigira a suma koru siya tow ce ra, olugu fana jigira ni a ye kaburu konu, ka taga fara mago faganinw kan, o ka minw faga ni kerekemuru ye.

¹⁸ « <Ayawa, Edeni yiri juman ta noru ni a ta bonya tun be i ko ele ta? O bee n'a ta, i ni Edeni yiriw bee bena jigi ngon fe dugukolo jukoru. I su bena taga la

* **31:11** 31.11 Siyaw bee ta kuntigiba, o ye Babiloni masace Nebukadinesari ye.

mɔgɔ kɛnɛsigibariw suw cɛ ra, ka taga fara mɔgɔ faganinw kan, o ka minw faga ni kɛrɛkɛmuru ye. Farawona laban bɛna kɛ o le ye, ani a ta jamaba bɛɛ. Dunupatigi Ala ko ten.> »

32

Misiran ni a ta masacɛ ta kiti tɔ

¹ San tan ni flanan, karo tan ni flanan, tere fɔlɔ, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, sangadɔnkiri dɔ la Misiran masacɛ Farawona kosɔn; a fɔ a ye ko:

<Ele tun bɛ siya tɔw cɛ ra i ko jaranbelen,
i tun bɛ i ko kɔgɔji danfen barakaman;
i tun bɛ baji lawuri san fɛ,
ka ji duuru ni i senw ye,
ka baji na cɛn.

³ « <Dunupatigi Ala ko:

Ne bɛna jamaba dɔ fara ne yɛrɛ kan, ka ne ta jɔ firi i kan;
olugu bɛna i sama ka i labɔ ni ne ta jɔ ye.

⁴ Ne bɛna i firi dugukolo kan,
ka i to kongo kɔnɔ yi;
ne bɛna a to sanfekɔnɔw bɛɛ ye na sigi i kan,
k'a to kongosogow bɛɛ ye na fa i sogo ra.

⁵ Ne bɛna i sogo bla kuruw kan,
ka i fari yɔrɔ tɔw kɛ ka kurufurancɛw lafa.

⁶ Ne bɛna i jori woyo dugukolo kan, ka se fɔ kuruw ma;
kɔdingaw bɛna fa i jori ra.

⁷ Ni ele nana faga tuma min na, ne bɛna sankolo datugu;
ne bɛna lolow kɛ dibi ye,
ne bɛna tere datugu ni sankaba dɔ ye;
karo tena a ta yeelen bɔ tuun.

⁸ Sankolo yeelenbɔnanw bɛɛ,
ne bɛna o bɛɛ kɛ dibi ye ele kosɔn;
ne bɛna i ta jamana kɛ dibi ye.
Dunupatigi Ala ko ten.

⁹ « <Ni ne nana i ta halakiri ko lase siya tɔw ma tuma min na, ne bɛna siya caman jusu kasi, ani jamana dɔw, i yɛrɛ ma jamana minw lɔn. ¹⁰ Ne bɛna a to i ta ko ye jamana caman jigi tige; ni ne nana ne ta kɛrɛkɛmuru fifa o na kɔrɔ tuma min na, o ta masacɛw fana kunmasi bɛna cɛ ele kosɔn. Ele benlon na, o bɛɛ bɛna kɛ yɛrɛyɛrɛ ye wagati bɛɛ, ka to ka hami o nin kisi ko ra.

¹¹ « <Sabu Dunupatigi Ala ko:

Babilɔni masacɛ ta kɛrɛkɛmuru bɛna se i ma.

¹² Ne bɛna a to kɛrɛkɛcɛfari dɔw ye i ta jama bɛɛ faga;
o kɛrɛkɛcɛw bɛɛ ye siyaw bɛɛ ra mɔgɔ farimanw le ye.
O bɛna Misirankaw ta yɛrɛbonya bɔ o ra,
ka o ta jama bɛɛ halaki.

¹³ Ne bɛna o ta bɛganw bɛɛ faga jidaw ra;
adamaden si tena ji duuru ni a sen ye tuun,
bɛgan si sen tena ji duuru tuun fana.

¹⁴ Ne bɛna a to Misiran jiw ye namalɔ,
k'a to a bajiw namalɔnin ye woyo i ko turu.

Dunupatigi Ala ko ten.

¹⁵ Ni ne nana Misiran jamana ci k'a ke yoro lakolon ye tuma min na, ni o juguw nana jamana konofenw bee ce tuma min na, ni ne nana jamana sigibagaw bee faga tuma min na, o wagati le ra o bena a lon ko ne le Matigi Ala ye. »

¹⁶ Ayiwa, nin ye sangadonkiri do le ye, min ka kan ka la. Siya were musow bena nin donkiri la; o bena a la Misiran ni a ta jama bee lajennin koson. Dunupatigi Ala ko ten.

Siya tow ta kiti

¹⁷ San tan ni flanan, karo tere tan ni loorunan, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ¹⁸ «Adamaden, sangadonkiri do la Misiran jama bee lajennin koson, ka o lajigi dugukolo jukoro, ka o fara kaburukonmogow kan, olugu ni siya barakaman tow ta mogow. ¹⁹ A fo o ye ko: «Yala aw ka fisa ni siya tow ye wa? Aw fana bena jigi ka taga la kenesisigibariw ce ra!»

²⁰ «O bena benben ka sa ni mogow faganinw ye, kerekemuru ka minw faga. Kerekemuru samana ka bo ka ban; aw ye Misiran ni a ta jama bee lajennin mina ka o labo. ²¹ Kerekecfariw, ani Misiran jennogonkoro minw tagara lahara, olugu bena a fo o ma ko: «O jigira ka na la kaburu konon ni kenesisigibariw ye, o tun ka minw faga ni kerekemuru ye!»

²² «Asiri masace ni a ta kerekejama bee lanin be yi; a ta kerekew ta kaburuw k'a yere ta lamini. O bee sara kere ra; kerekemuru ka o faga. ²³ O ta kaburuw be fo dugukolo jukoroyoro ra yi. Kerekew ta kaburuw ka masace ta lamini. O bee sara kere ra; kerekemuru ka o faga. Olugu le tun be jatige blara mogow ra dunupa konon.

²⁴ «Elamu masace ni a ta jama lanin be yi; a ta mogow ta kaburuw k'a ta kaburu lamini. O bee sara kere ra; kerekemuru ka o faga. O ce kenesisigibariw jigira kaburu konon; olugu minw tun be jatige blara mogow ra dunupa konon. O ta maroya be to o kan, o ni kaburukonmogow tow. ²⁵ O ka layoro di Elamu masace ma ni mogow faganin tow ye, ani a ta kerekejama; olugu ta kaburuw k'a ta lamini. O ce kenesisigibariw bee fagara ni kerekemuru ye, sabu o tun be jatige bla mogow ra dunupa konon. O ta maroya be to o kan, o ni kaburukonmogow tow. O suw lara mogow faganin tow suw ce ra.

²⁶ «Meseki ni Tubali ta masacew ni o ta jama bee lanin be yi; o ta kerekew ta kaburuw ka o taw lamini. O ce kenesisigibariw bee fagara ni kerekemuru ye, sabu o tun be jatige bla mogow ra dunupa konon. ²⁷ O ma o su don ni folofolo ta kerekecfariw ye, o tun be minw don kaburu konon ni o ta kerekeminanw ye; o tun be olugu ta kerekemuru la o kun koro, ka o ta negebennan bla o fari kan, sabu o kerekew tun be jatige bla mogow ra dunupa konon.

²⁸ «Ayiwa, ele Farawona, ele koni bennin fle nin ye ni ce kenesisigibariw ye; kerekemuru ka mogow minw faga, i lanin be ni olugu le ye.

²⁹ «Edomu fana lanin be yi, ani a ta masacew, ani a ta kuntigiw bee; olugu ni o ta cfariya bee, o su donna ni mogow faganinw ye, kerekemuru ka minw faga. O lanin be ni ce kenesisigibariw ye, o ka minw lajigi kaburu konon.

³⁰ «Sahiliyanfan jamana kuntigiw bee, ani Sidonkaw bee lanin be yi; o ka olugu fana lajigira kaburu konon ni mogow faganinw ye. O ta cfariya tun ka jatige bla mogow ra, nka o bee n'a ta, maroya ka o soro. O ce kenesisigibariw lanin be ni mogow faganinw ye, kerekemuru ka minw faga. O ta maroya be to o kan, o ni kaburukonmogow tow.

³¹ «Ni Farawona nana olugu ye, a jusu bena suma a ta jama ta ko koson, sabu kerekemuru bena Farawona ni a ta kerekejama fana faga; Dunupatigi Ala ko ten.

³² Ne k'a to a ka jatige bla mogow ra dunupa konon, nka o bena ale Farawona ni a ta

jama bɛɛ la kaburu kɔnɔ ni ɛɛ kenɛsigibariw ye, o ka ɛɛ minw faga ni kɛrɛkemuru ye. Dunupatigi Ala ko ten.»

Ala bɛna a ta mɔgɔw lajɛn

33

(33-39)

*Ala ka Ezekiyeli kɛ a ta mɔgɔw kɔrɔsibaga ye
(3.16-21)*

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, kuma i ta jamana mɔgɔw fɛ, i y'a fɔ o ye ko: <Ni ne ka kɛrɛkɛjama dɔ ci ka taga jamana dɔ halaki ni kɛrɛkemuru ye, ni a kɛra ko o jamana mɔgɔw tun ka ɛɛ dɔ janawoloma o yɛɛ ɛɛ ra ka o tigi kɛ jamana kɔrɔsibaga ye, ³ ni o tigi ka kɛrɛkɛdenw nato ye ni kɛrɛkemuru ye jamana kama, ni a ka buru fiyɛ ka mɔgɔw lasɔmi, ⁴ ni mɔgɔ min ka burufiyɛkan mɛn, nka a ma a jate, ni o nana o tigi faga ni kɛrɛkemuru ye, a fagari kunko bɛ ben a yɛɛ le kan. ⁵ Sabu a ka burufiyɛkan mɛn, nka a m'a jate; a fagari kunko bɛ ben a kan. Ni a tun ka lasɔmini jate, a tun bɛna a nin kisi.

⁶ « <Nka ni jamana kɔrɔsibaga ka kɛrɛkɛdenw nato ye ni kɛrɛkemuru ye, ni a ma buru fiyɛ, ni mɔgɔw ma lasɔmi, ni kɛrɛkɛdenw nana mɔgɔ dɔ faga ni kɛrɛkemuru ye, o tigi bɛ sa a ta terenbariya kosɔn, nka ne bɛna a ta saya kunko ben jamana kɔrɔsibaga le kan.>

⁷ « <Ayiwa, adamaden, ne bɛ ele sigi ka i kɛ Izirayeli mara mɔgɔw kɔrɔsibaga ye. Ele bɛna ne darakumaw lamɛn, ka to ka o lasɔmi ne ye. ⁸ Ni ne k'a fɔ mɔgɔjugu ma ko: <Ele mɔgɔjugu, sigiya t'a ra, i bɛna sa!> Ni i ma kuma mɔgɔjugu fɛ k'a lasɔmi a ta tagamacogo ko ra, o mɔgɔjugu bɛna sa a ta terenbariya kosɔn, nka ne bɛna a ta saya kunko ben ele le kan.

⁹ « <Nka ni ele kɔni ka mɔgɔjugu lasɔmi ko a ye bɔ a ta sirajugu kan, ni ale ma bɔ a ta sirajugu kan, o tuma a bɛ sa a ta terenbariya kosɔn, nka ele bɛ bɔsi o kunko ma.> »

Ni mɔgɔjugu ka kojugu dabla a bɛ kisi

¹⁰ «Ayiwa, adamaden, a fɔ Izirayeli mara mɔgɔw ye ko: Aw bɛ to k'a fɔ ko: <Anw ta hakekow, ani an ta jurumunw bɛ an kan minke, o le bɛ an halakira; an bɛ se ka kisi cogo di?> ¹¹ A fɔ o ye ko: <Ne bɛ kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala janaman ye, Dunupatigi Ala ko ten; mɔgɔjugu ye faga, o man di ne ye; a ye a jogo yɛlɛma, ka kisi, o le ka di ne ye. Aw ye sekɔ, aw ye sekɔ ka bɔ aw ta sirajuguw kan! Aw kana na a to aw ye sa, aw Izirayeli mara mɔgɔw.>

¹² «Ayiwa, adamaden, a fɔ i ta jamana mɔgɔw ye fana ko: <Ni mɔgɔ terennin dɔ ka hakeko dɔ kɛ lon o lon, a ta terenninya tɛna a kisi o lon na. Ni mɔgɔjugu k'a ta juguya dabla lon o lon, a ta juguya tɛna a to a ye halaki tuun; o cogo kelen na, ni mɔgɔ terennin ka jurumun kɛ lon o lon, a ta terenninya tɛna a to a ye bɔsi o lon na.>

¹³ Hali ni ne k'a fɔ mɔgɔ terennin ma ko sigiya t'a ra, a bɛna kisi, ni ale k'a boromala a ta terenninya ma ka kojugu kɛ, a ta terenninyakow si tɛna jate tuun; a ka kojugu min kɛ, a bɛ sa o kosɔn. ¹⁴ Hali ni ne k'a fɔ mɔgɔjugu ma ko: <Sigiya t'a ra, ele bɛna sa!> Ni a ka a ta jurumun dabla, ka can ni terenninya sira tagama, ¹⁵ jurunantigiw tun ka o borofen minw di a ma ka o ta juruw tɔnɔmasigi, ni mɔgɔjugu ka o fɛnw kɔsegi o ma, ka mɔgɔw ta fɛn sɔnyaninw kɔsegi o ma, Ala ta cifɔnin minw bɛ mɔgɔ kisi, ni a ka o sira tagama, ni a ma terenbariyako kɛ tuun, ayiwa, sigiya t'a ra, a bɛna kisi, a tɛ sa a ta kojugu kosɔn. ¹⁶ A tun ka jurumun minw bɛɛ kɛ, o si tɛna jate tuun. A bɛ can ni terenninya sira tagama minke, sigiya t'a ra, a bɛ kisi o sababu ra.

¹⁷ «O bɛɛ n'a ta, i ta jamana mɔgɔw b'a fɔra ko: <Matigi ta siraw bennin tɛ!> Nka olugu yɛɛ ta siraw le bennin tɛ. ¹⁸ Ni mɔgɔ terennin k'a ta terenninya dabra ka kojugu kɛ, a bɛ sa a ta kojugu kosɔn. ¹⁹ Ni mɔgɔjugu k'a ta juguya dabra ka can ni terenninya sira tagama, a bɛ kisi o sababu ra.

²⁰ «Aw b'a fɔ ko: <Matigi ta siraw bennin tɛ.> Ayiwa, ne bɛna aw ta kiti tige ka kapa ni aw bɛɛ kelen kelen ta tagamacogo le ye, aw Izirayeli mara mɔgɔw kɔni!»

Izirayeli jamana halakicogo

²¹ Izirayelimɔgɔw minanin ka taga Babilɔni, o san tan ni flanan, karo tannan, tere looru, mɔgɔ dɔ bɔsira, ka bori ka bɔ Zeruzalɛmu ka na ne fɛ, ka n'a fɔ ne ye ko o ka Zeruzalɛmu dugu mina. ²² Matigi Ala tun k'a boro la ne kan lon min wulada fɛ, o lon dugusagbɛ le ra, o cɛ boribagatɔ tun nana. Sani a ye se ne fɛ sɔgɔma, o y'a sɔrɔ Matigi Ala tun ka ne da labla. Ne da tun lablara, ne tun tɛ bobo* ye tuun.

²³ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ²⁴ «Adamaden, mɔgɔ minw siginin bɛ nin tomow cɛ ra Izirayeli mara ra yi, olugu b'a fɔra ko: <Ibrahim kelen dɔrɔn tun lo, o bɛɛ n'a ta, jamana dira a ma. Ayiwa, anw minw ka ca, jamana dira anw fana ma sisan k'a kɛ anw ta ye.> ²⁵ Ayiwa, a fɔ o mɔgɔw ye ko Dunɔɔpatigi Ala ko: Aw bɛ jufasogow domu ni a jori ye, aw bɛ aw ɲa lɔ aw ta jow le ra, aw bɛ mɔgɔ faga! Ayiwa, aw bɛ se ka jamana sɔrɔ o ra cogo di? ²⁶ Aw jigi bɛ aw ta kerɛkɛmuruw le kan, aw bɛ ko haramuninw kɛ, aw bɛɛ bɛ jɛn ni aw mɔgɔɲɔgɔn ta muso ye k'a lebu. Aw bɛ se ka jamana sɔrɔ o ra cogo di?

²⁷ «A fɔ o ye fana ko Dunɔɔpatigi Ala ko: Ne bɛ kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala ɲanaman ye, ko mɔgɔ minw siginin bɛ o tomow cɛ ra, ko kerɛkɛmuru bɛna olugu faga. Minw bɛ kongo kɔnɔ, ne bɛna olugu kɛ waraw ta domuni ye. Minw bɛ farawow, ani kuruwow kɔnɔ, banajuguw bɛna olugu faga yi. ²⁸ Ne bɛna jamana cɛn k'a kɛ yɔrɔ lakolonba ye. Baraka min bɛ yɛɛbɔnya blara o ra, ne bɛna o baraka ban. Izirayeli kuruyɔrɔw bɛna kɛ yɔrɔ lakolonw ye; mɔgɔ si tena tɛmɛ yi tuun. ²⁹ O ka o ko haramunin minw bɛɛ kɛ, ni ne nana jamana cɛn k'a kɛ yɔrɔ lakolonba ye o ko haramuninw bɛɛ kosɔn tuma min na, o tuma o bɛna a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.

³⁰ «Adamaden, ele kɔni, i ta jamana mɔgɔw bɛ to ka ele ta ko le fɔ kogow kerɛ fɛ, ani bondaw ra; o b'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: <Aw ye na, an ye taga Matigi Ala ta kuma lamɛn!> ³¹ O ra, ne ta mɔgɔw camanba bɛ taga, ka taga sigi i ɲa kɔrɔ. O bɛ i ta kumaw lamɛn, nka o tɛ a kɛ; kumadimanw bɛ o da ra, k'a sɔrɔ natabaya le bɛ o jusukun na. ³² Ele kɛra o fɛ i ko dɔnkirilabagapuman, kandiman, min ta dɔnkiri ka di. O bɛ i ta kumaw lamɛn, nka o tɛ kɛ a kɛbagaw ye.

³³ «O kosɔn i bɛ ko minw fɔra, ni o kow nana kɛ tuma min na, sigiya t'a ra, a fana bɛna kɛ, o tuma o bɛna a lon ko can ra cira dɔ le tun bɛ olugu cɛ ra.»

34

Ala ka Izirayeli jamana ɲamɔgɔw jaraki

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, ciraya kɛ Izirayeli jamana ɲamɔgɔw kama; ciraya kɛ k'a fɔ o ye, k'a fɔ ɲamɔgɔw ye ko Dunɔɔpatigi Ala ko: Bɔnɔ bɛna aw Izirayeli jamana ɲamɔgɔw sɔrɔ, aw minw bɛ aw jantora aw yɛɛ le ra. Yala bɛgankɔrɔsibaga* man kan k'a janto bɛganw le ra wa? ³ Aw ka bɛgan tɔrɔninw sogo domu†, ka o siw kɛ ka aw yɛɛ fiyɛɛbɔ; aw ka bɛgan tɔrɔninw faga. Aw ma aw janto bɛganw na. ⁴ Aw ma dɛsɛbagatɔw dɛmɛdɛmɛ, aw ma banabagatɔw flake; aw ma bɛgan mandimininw ta joriw siri; minw mabɔra bɛgankuru ra, aw ma

* **33:22** 33.22 Ezekiyeli ta boboya ko tun fɔra (3.26; 24.27). * **34:2** 34.2 Ala bɛ Izirayeli ta ɲamɔgɔw suma ni sagagbenbagaw ye; jamanadenw kɛra i ko sagaw. † **34:3** 34.3 Kitabu dɔw ko: Aw ka bɛganw ta nonɔ min.

taga olugu gbengben ka na ni o ye; minw tununa, aw ma taga olugu yorɔɔni. Nka aw ka aw ta fanga sigi o kan, ka o minako juguya, ka fariya o ma. ⁵ O janjanna sabu gbenbaga ma sɔɔ o ra; o janjanna minke, o kera kongowaraw bɛ ta domuni ye. ⁶ Ne ta beganw bɛ yaala o kun fɛ kuruw bɛ kan, ani kongoriw bɛ kan; o janjanna jamana fan bɛ ra. Mɔɔ si tɛ o yorɔɔninina, mɔɔ si tɛ o kɔɔsira.

⁷ « O kosɔn, aw namɔɔw, aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn! ⁸ Ne bɛ kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, Dunupatigi Ala ko ten: Aw k'a to mɔɔw ka ne ta beganw mina, k'a to ne ta beganw kera kongowaraw bɛ ta domuni ye, sabu gbenbaga tɛ o ra. Ne ta begankɔɔsibagaw tɛ ne ta beganw yorɔɔninina; o bɛ o jantora o yɛɛ le ra, o tɛ o jantora beganw na. ⁹ Ayiwa, i n'a fɔ a bɛ ten, aw begankɔɔsibagaw, aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn! ¹⁰ Dunupatigi Ala ko: A flɛ, ne bɛna wuri begankɔɔsibagaw kama. Ne bɛna ne ta beganw kopininka o fɛ; ne tɛna a to o ye o janto ne ta beganw na tuun, ni o tɛ, o bɛna to ka o janto o yɛɛ le ra. Ne bɛna ne ta beganw sama ka bɔ o da ra; ne ta beganw tɛna kɛ o ta domuni ye tuun. »

Ala yɛɛ bɛna a janto a ta beganw na

¹¹ « Ayiwa, Dunupatigi Ala ko: A flɛ, ne yɛɛ le bɛna ne ta beganw yorɔɔni ka o gbengben. ¹² Ni begankɔɔsibaga bɛ ni beganw ye, ni beganw janjanna a bɛ o gbengben cogo min na, ne fana bɛna ne ta beganw gbengben o cogo le ra; ni o yɛɛgera ka taga yɔɔ o yɔɔ, ne bɛna taga o yɔɔw bɛ ra ka taga o bɔsi, hali ni san le finna o lon na ka yɔɔ bɛ kɛ dibi ye. ¹³ Ne bɛna o labɔ siya tɔw cɛ ra, ka o labɔ jamana tɔw ra, ka o lajɛn, ka sekɔ ka taga ni o ye o yɛɛ ta jamana ra. Ne bɛ taga a to o ye domuni kɛ Izirayeli kuruw kan, ani a jidaw ra, ani mɔɔw bɛ jamana yɔɔ o yɔɔ ra. ¹⁴ Ne bɛna taga ni o ye yorɔɔnumanw le ra; o marayɔɔ bɛna kɛ Izirayeli jamana kuruw sanfeyɔɔw ra. O bɛna laganfiya o beganmarayɔɔ numanmanw na, ka bin nugunin caman sɔɔ k'a domu Izirayeli kuruw kan. ¹⁵ Ne yɛɛ le bɛna ne janto ne ta beganw na, k'a to o ye laganfiya. Dunupatigi Ala ko ten. ¹⁶ Minw tununa, ne bɛna taga olugu yorɔɔni, minw mabɔra sagakuru ra, ne bɛna taga olugu gbengben ka na ni o ye; ne bɛna began mandimininw ta joriw siri, ka banabagatɔw demɛdemɛ. Nka began tɔɔnin barakamanw, ne bɛna olugu halaki; sabu ne bɛna beganw bɛ kɔɔsi ka kapa ni terenninya le ye.»

Ala bɛna beganw bɔ jɔɔɔn na

¹⁷ « Ayiwa, aw kɔni, ne ta beganw, Dunupatigi Ala ko: A flɛ, ne bɛ kiti tige sagadenw ni jɔɔɔn cɛ, ka kiti tige sagajigiw ni bakɔɔninw cɛ. ¹⁸ Aw bɛ domuni kera yorɔɔnuman minw na, o ma aw wasa, fɔ aw belɛn bɛ bin tɔ dɔndɔn ni aw senw ye! Aw bɛ jɔɔnuman min minna, o fana ma aw wasa, fɔ aw belɛn bɛ aw senw don ji tɔ ra k'a na duuru! ¹⁹ Aw ka bin minw dɔndɔn ni aw senw ye, ne ta began tɔw ka kan ka o le domu; aw ka ji min duuru ni aw senw ye, o ka kan ka o le min.

²⁰ « O kosɔn, Dunupatigi Ala bɛ min fɔ aw ye, o flɛ nin ye: Ne yɛɛ le bɛna kiti tige sagaden tɔɔninw, ani sagaden fasaninw cɛ. ²¹ I n'a fɔ aw began tɔɔninw ka began barakantanw bɛ jɔɔɔni ni aw kɛɛn ni aw kamankunw ye, ka o tu ni aw gbanw ye, fɔ ka o gben ka bɔ kɛɛ ma, ka o janjan, ²² o kosɔn ne bɛna ne ta beganw bɔsi, janko mɔɔw kana o mina; ne bɛna kiti tige sagadenw ni jɔɔɔn cɛ. ²³ Ne bɛna begankɔɔsibaga kelenpe le sigi o kunna, min ye ne ta jɔɔnce Dawuda‡ ye. Ale bɛna a janto o ra, ka kɛ o kɔɔsibaga ye. ²⁴ Ne Matigi Ala, ne le bɛna kɛ o ta Ala ye; ne ta jɔɔnce Dawuda bɛna kɛ o kuntigi ye. Ne Matigi Ala, ne le kumana.

²⁵ « Ne bɛna hera jɛnjɔɔɔnya* le don ni o ye; ne bɛna kongowaraw bɛ ban ka bɔ jamana kɔɔ. O bɛna sigi kongokolɔn kɔɔ, ka sunɔɔ yirituw kɔɔ hera ni laganfiya

‡ 34:23 34.23 Masace Dawuda: O kɔɔ ye ko o masaceɔnuman bɛna kɛ i ko masace Dawuda, walama a bɛna kɛ a ta mɔɔ dɔ ye.

ra. ²⁶ Ne bena o yorow, ani ne ta kongori kerɛfeyorow ke yoro barakamanw ye; ne bena sanji ben a wagati ra, k'a ke sanji barakamanw ye. ²⁷ Kongoyiriw bena den, senɛfenw bena na. O bena sigi hera ni laganfiya ra o ta dugukolo kan. O tun ka fanga min sigi o kan, ne bena o fanga yiri kari ka bo o kan na; minw tun ka o jonyamina, ne bena o bosi ka bo olugu boro. Ni o kera, o bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye. ²⁸ Siya tow tena o borofenw ce tuun, kongowaraw tena o domu tuun. O bena sigi hera ni laganfiya ra, mogɔ si tena o tooro tuun. ²⁹ Ne bena senɛkeyoro do laben o ye, yoro min ka togoba soro a dugukolo ta diya koson. Kongɔ tena ben o kan tuun jamana kono, siya tow fana ta mafiyenyari tena se o ma tuun. ³⁰ Ni o kera, o bena a lon ko ne Matigi Ala, o ta Ala, ko ne be ni o ye, ko olugu le ye ne ta mogow ye, olugu minw ye Izirayeli mara mogow ye. Dunupatigi Ala ko ten.

³¹ «Aw minw ye ne ta sagaw ye, ne ta beganmarayoro ta sagaw, aw ye adamadenw le ye; ne le ye aw ta Ala ye. Dunupatigi Ala ko ten.» »

35

Edomukaw ta kiti

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, i nasin Seyiri kuru fan fe, i ye ciraya ke a kama! ³ A fo a ye ko Dunupatigi Ala ko: Ne bena wuri i kama, ele Seyiri kuru. Ne bena ne boro korota i kama, ka i halaki ka i ke yoro lakolonba ye. ⁴ Ne bena i ta duguw ke tomow ye, ka i ta jamana ci k'a ke yoro lakolon ye; ni o kera, i bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.

⁵ «Izirayelimogow koninya be ele jusu ra wagati bee; ele le ka o don o juguw boro, k'a to o juguw ye ben o kan ni kerekemuru ye, k'a soro o deguninba tun lo; Ala tun be o ta terenbariyaw hake le bora o ra, sabu o ta terenbariyaw tun sera a dan ma. ⁶ O koson, ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, Dunupatigi Ala ko ten, ne bena fagariba lase ele ma; fagari bena tugu i ko. I n'a fo i ma mogofaga koninya, o tuma fagari fana bena tugu i ko. ⁷ Ne bena Seyiri kuru cen k'a ke yoro lakolonba ye; minw tun be tagakasegi kera o yorow ra, ne bena olugu bee halaki. ⁸ Ne bena i ta kuruyorow fa mogɔ faganinw na. O bena i ta mogow faga ni kerekemuru ye ka o suw benben kongoriw kan, ani kurufurancew ra, ani kojw ra. ⁹ Ne bena i ta jamana ke yoro lakolon ye; a bena to o cogo le ra wagati bee. Mogɔ si tena sigi i ta duguw kono tuun. Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.

¹⁰ «I k'a fo ko: <Nin siya fla, ani nin jamana fla bee bena ke ne ta le ye; anw bena o ta ka o ke an yere ta ye, hali ni Matigi Ala siginin be yi!> ¹¹ Ayiwa, o koson ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, Dunupatigi Ala ko ten, ko i ka o koninya ka o mina ni dimi ni pangboya min ye, ne bena ele fana mina o cogo kelen le ra; ne bena kiti ben i kan, ka o ke sababu ye ka ne ta sebgaya yira olugu ra. ¹² Ni o kera, i bena a lon ko i ka kumajugu minw bee fo Izirayeli ta kuruw ma, ko ne Matigi Ala ka o bee men. I ko: <A kera yoro lakolon le ye, a kera an ta domuni le ye!> ¹³ Aw ka aw yere bonya ne na koro ni dabayakumaw ye; aw ka kuma caman fo ne kama; ne ka o bee men.

¹⁴ «Ayiwa, Dunupatigi Ala ko: Dunupa bee lajennin bena ninsondiya wagati min na, o wagati ra ne bena aw halaki, ka aw ta jamana ke yoro lakolon ye. ¹⁵ Izirayeli mara mogow ta yoro cira k'a ke yoro lakolon ye minke, ele nagarira o ra; ayiwa, ne bena ele fana ke o cogo ra; ele fana bena ci ka ke yoro lakolon ye, ele Seyiri kuru ni Edomu mara bee lajennin; ni o kera, aw bena a lon ko ne le Matigi Ala ye.»

36

Ala bena Izirayeli juguw kere

¹ «Adamaden, ele ye ciraya ke ka kuma Izirayeli kuruw fe, k'a fo o ye ko: Aw Izirayeli kuruw, aw ye Matigi Ala ta kuma lamén! ² Dunupatigi Ala ko: I n'a fo aw juguw k'a fo aw ma ko: <Onhon, nin kurukorow kera anw ta le ye sisan!> ³ O ra ele ye ciraya ke k'a fo ko Dunupatigi Ala ko: Ayiwa, i n'a fo o ka aw halaki fan bee ra, ka aw minako juguya, ka aw ta yoro ke siya werew ta ye, k'a to bee ka aw logobo, ka aw neni, ka aw togo cen siya tow ce ra, ⁴ o koson, aw Izirayeli kuruw, aw ye Dunupatigi Ala ta kuma lamén! Dunupatigi Ala be kuma kuruw, ani kongoriw, ani kodingaw, ani kurufurancew, ani tomo lakolonw, ani dugu lakolonw fe; siya minw siginin be aw kere fe, olugu ka o yoro mogow borofenw ce, ka o logobo. ⁵ Ayiwa, Dunupatigi Ala ko: Sigiya t'a ra, ne jusu gbanninba le be nin kumaw fo siya tow ye, ani Edomu mara bee lajennin ye; sabu o jusu diyaninba ni o ta kononjoguya koson, o ka ne ta jamana ta k'a ke o yere ta ye, janko k'a beganmarayorow soro. ⁶ Ayiwa, ciraya ke Izirayeli jamana ta ko ra! A fo a kuruw, ani a kongoriw, ani a kodingaw, ani kurufurancew ye ko Dunupatigi Ala ko: A fe, ne jusu gbanninba ni ne fariyaninba le be nin kumaw fora, sabu siya tow ka aw mafiyenya. ⁷ O ra, Dunupatigi Ala ko: Ne be ne boro korota ka kari ko sigiya t'a ra, ko siya minw ka aw lamini, olugu fana bena mafiyenya.

⁸ «Aw koni, aw Izirayeli kuruw, aw ta yiriw bena yiriborow bo, ka den ke ne ta mogow ye, minw ye Izirayelimogow ye; sabu aw sekotuma sera ka na aw ta jamana ra. ⁹ Ne nato fe aw fe, ne bena ne janto aw ra; ne bena aw sene, ka aw dan. ¹⁰ Ne bena aw ta mogow caya Izirayeli mara bee lajennin na. Mogow bena sigi duguw konon tuun; o bena tomokorow lo kokura. ¹¹ Ne bena aw ta mogow, ani aw ta beganw caya; o bena caya ka den caman soro. Ne bena aw caya k'a ke i n'a fo aw tun be cogo min na folofolo; ne bena kopuman caman ke aw ye ka teme hali folo ta kan. Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye. ¹² Ne bena a to mogow ye tagama aw ta dugukolo kan tuun, minw ye ne ta mogow, Izirayelimogow ye; o bena ele Izirayeli dugukolo ta, k'a ke o ta jamana ye. Jamana were tena o bono o ta denw na tuun.

¹³ «Dunupatigi Ala ko: I n'a fo o b'a fora ele Izirayeli jamana ma ko ele be mogow domu, ko i be i yere ta siyamogow bono o denw na, ¹⁴ ayiwa, ele Izirayeli jamana tena mogow si domu tuun, i tena i yere ta siyamogow bono o ta denw na tuun. Dunupatigi Ala ko ten. ¹⁵ Ne tena a to siya tow ye i mafiyenya tuun; jamana were mogow tena i lamaroya tuun. I tena ke i yere ta siya bensababu ye tuun. Dunupatigi Ala ko ten.»

Ala bena Izirayelimogow lajen kokura

¹⁶ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ¹⁷ «Adamaden, wagati min Izirayeli mara mogow tun be o ta jamana ra, o tun ka o ta jamana lanogo o ta tagamacogo ni o ta kewalew fe. O tagamacogo tun ka o lanogo ne ja korow i ko muso ta jori b'a lanogo cogo min na a ta landa wagati ra* . ¹⁸ O koson ne ka ne ta jusugban ben o kan, sabu o tun ka mogow faga jamana konon, ka jamana lanogo ni o ta jow ye. ¹⁹ Ne ka o janjan siya tow ce ra, ka o yerege ka taga jamana werew ra; ne ka kiti ben o kan ka kapa ni o ta tagamacogo ni o ta kewalew le ye.

²⁰ «O tagara siya tow ce ra minke, ni o sera yoro o yoro, o be ne togo saninman cen o yorow bee ra, sabu mogow tun b'a fora o ma ko: <Matigi Ala ta mogow tun lo, nka a ka o labo a ta jamana ra.> ²¹ O ra, ne ka ne hakiri to ne togo saninman na, sabu Izirayeli mara mogow tagara siya minw ce ra, o ka ne togo saninman cen o siyaw ce ra.

²² «Ayiwa, a fo Izirayeli mara mogow ye ko Dunupatigi Ala ko: Izirayeli mara mogow, ne tena nin kow ke aw le koson; ne bena a ke ne yere togo saninman le koson, aw tagara siya tow ce ra ka taga ne togo saninman min lanogo. ²³ Ne bena a yira mogow bee ra ko ne ta togoba ye togo saninman le ye, ne togo min cenna siyaw ce

* **36:17** 36.17 Ka kapa ni Musa ta sariya ye, ni muso be landa ra, a saninyabari be to fo logokun kelen (Sariya 15.19-22).

ra, aw ka ne tɔgɔ min cɛn siyaw cɛ ra. O ra, ni ne nana a yira siyaw ra aw sababu ra ko ne le ye Ala saninman ye, o tuma siyaw bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye; Dunupatigi Ala ko ten.

²⁴ «Ne bɛna aw ta ka aw labɔ siyaw cɛ ra; ne bɛna aw labɔ jamanaw bɛɛ ra ka aw lajɛn, ka na ni aw ye aw ta dugukolo kan. ²⁵ Ne bɛna ji saninyanin dɔ seriseri aw kan ka aw saninya; ne bɛna aw saninya ka bɔ aw ta saninyabariya bɛɛ ra, ka aw bɔ aw ta josɔn bɛɛ ra. ²⁶ Ne bɛna jusukunkura di aw ma, ka hakirikura di aw ma; jusukungbɛlɛn min bɛ aw kɔnɔ i ko kabakuru, ne bɛna o bɔ yi, ka jusukunɔuman di aw ma. ²⁷ Ne bɛna ne yɛrɛ nin don aw kɔnɔ, k'a to aw ye ne ta cifɔninw sira tagama, ka aw janto ne ta kolatigeninw na, ka o kɛ. ²⁸ Ne tun ka jamana min di aw bɛmaw ma, aw bɛna taga sigi o jamana ra; aw le bɛna kɛ ne ta mɔgɔw ye, ne le fana bɛna kɛ aw ta Ala ye. ²⁹ Ne bɛna aw kisi ka bɔ aw ta ko saninyabariw bɛɛ ra. Ne bɛna siman wele ka na aw fɛ, k'a caya kɔsɛbɛ; ne tɛna kɔngɔ bɛn aw kan tuun. ³⁰ Ne bɛna yiridenw caya, ka simanw na kongo kɔnɔ, janko domunisɔrɔbəriya ta maroya kana na aw sɔrɔ tuun siya tɔw cɛ ra. ³¹ Ni o kɛra, aw bɛna aw hakiri jigi aw ta tagamacogojuguw ra, ani aw ka ko bɛnbari minw kɛ; aw bɛna jigi aw yɛrɛ ra, aw ta terenbariyakow, ani aw ta ko haramuninw kosɔn. ³² Nka aw ka kan k'a lɔn ko ne tɛ nin kɛra aw le kosɔn; Dunupatigi Ala ko ten. O ra, aw Izirayeli mara mɔgɔw, aw ka kan ka maroya fɔ ka aw kun suuru aw tagamacogo kosɔn!

³³ «Dunupatigi Ala ko: Lon min ne bɛna aw saninya ka bɔ aw ta terenbariyaw bɛɛ ra, o lon na ne bɛna mɔgɔw caya duguw kɔnɔ tuun; aw bɛna tomow lɔ kokura. ³⁴ Dugukolo lakolonw bɛna sɛnɛ tuun, sani a ye kɛ yɔrɔ lakolon ye temɛbagaw bɛɛ na kɔrɔ. ³⁵ O bɛna a fɔ ko: «E, nin jamana min tun ye yɔrɔ lakolon ye, o le kɛra sisan i ko Edeni yiritu! Nin dugu minw tun cira ka kɛ tomow ye, ani yɔrɔ lakolonw, olugu le lɔra tuun ka kɛ dugu barakamanw ye, fɔ ka o fa mɔgɔw ra!» ³⁶ Siya minw bɛna to aw kɛrɛ fɛ, olugu bɛna a lɔn ko yɔrɔ min tun bɛna, ko ne Matigi Ala le ka o lɔ kokura; ko yɔrɔ min tun kɛra yɔrɔ lakolon ye, ko ne le ka yiriw turu o ra. Ne Matigi Ala, ne le kumana, ne le bɛna o kɛ.

³⁷ «Dunupatigi Ala ko: Ne bɛna sɔn ka Izirayeli mara mɔgɔw ta daariri lamɛn, ka min kɛ o ye tuun, o flɛ nin ye: Ne bɛna o ta mɔgɔw caya i ko sagakuruw. ³⁸ Dugu minw ye tomow ye bi, olugu bɛna fa mɔgɔw ra, k'a kɛ i ko sagakuruw; o bɛna kɛ i ko saraka bɛganw, i ko o bɛgankuru minw bɛ taga Zeruzalɛmu dugu fa, janagbɛ wagatiw ra. Ni o kɛra, o bɛna a lɔn ko ne le Matigi Ala ye.»

37

Mɔgɔkolo janinw ta tagamasiyɛn

¹ Matigi Ala k'a boro la ne kan; Matigi Ala Nin ta sebagaya ka ne ta siko ra ka taga ne bla kurufurance dɔ ra. O yɔrɔ tun fara mɔgɔkolow le ra. ² A k'a to ne tagamana ka o yɔrɔ lamini. Ne k'a ye ko mɔgɔkolo camanba le tun bɛ kurufurance ra; mɔgɔkolo jajaninw tun lo. ³ Matigi Ala ka ne pininka ko: «Adamaden, yala nin kolow bɛ se ka janamanya tuun wa?» Ne k'a jaabi ko: «E, Dunupatigi Ala, ele kelenpe le ka o lɔn.»

⁴ A k'a fɔ ne ye ko: «Ciraya kɛ nin kolow kan, k'a fɔ o ye ko: «Kolo jajaninw, aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn! ⁵ Dunupatigi Ala b'a fɔ nin kolow ma ko: Ne bɛna nenɛkiri don aw ra, ka aw janamanya. ⁶ Ne bɛna fasajuruw don aw ra, ka farisogo don aw ra, ka gbolo kɛ ka aw datugu; ne bɛna nenɛkiri don aw ra, aw bɛna janamanya. Ni o kɛra, aw bɛna a lɔn ko ne le Matigi Ala ye.» »

⁷ Ayiwa, ne ka ciraya kɛ, i n'a fɔ a fɔra ne ye cogo min na. Wagati min ne bɛ ciraya kɛra, mankan dɔ bɔra, a kɛra i ko fɛnjanaman dɔw lamagato mankan. Kolow gbaragbarara jɔgɔn na, ka tugutugu jɔgɔn na. ⁸ Ne k'a fleri kɛ k'a ye ko fasajuruw donna o ra, farisogo donna o ra, gbolo ka o datugu; nka nenɛkiri tun tɛ o ra.

⁹ Matigi Ala ko ne ma tuun ko: «Ciraya ke, i ye kuma nin fe! Adamaden, ciraya ke, k'a fo nin ye, ko Dunupatigi Ala ko: Nin, na ka bo dunupa fan naani na, ka na don nin suw konɔ, janko o ye panamanya.» ¹⁰ Ayiwa, ne ka ciraya ke, i n'a fo Ala tun k'a fo ne ye cogo min na. Nin donna o ra; o panamanyara, ka wuri ka lo o senw kan. Jama camanba tun lo.

¹¹ Ayiwa, Matigi Ala ko ne ma ko: «Nin kolow ye Izirayeli mara mogow bee le ye. Olugu le be to k'a fo ko: <Anw kera i n'a fo nin kolo jajaninw, anw jigi tigera, anw ta banna!> ¹² Ayiwa, ciraya ke, k'a fo o ye ko Dunupatigi Ala ko: E, ne ta mogow, ne bena aw ta kaburuw dayele, ka aw lawuri ka bo aw ta kaburuw konɔ, ka aw laseko ka taga Izirayeli jamana ra tuun. ¹³ E, ne ta mogow, ni ne nana aw ta kaburuw dayele tuma min na, ka aw lawuri ka bo aw ta kaburuw konɔ, o tuma aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye. ¹⁴ Ne bena ne ta nin don aw konɔ ka aw panamanya; ne bena aw sigi aw ta dugukolo kan tuun. Ni o kera, aw bena a lon ko ne Matigi Ala, ko ne le kumana, ko ni ne ka min fo ko ne be o ke. Matigi Ala ko ten.»

Ala bena Izirayeli maraw bee fara jɔgɔn kan

¹⁵ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ¹⁶ «Adamaden, ele ye bere do ta, k'a sebe o kan ko: <Zuda mara, ani Izirayelimogɔ minw be o mara ra.> O ko, i ye bere do were ta k'a sebe o kan ko: <Yusufu ta bere, min ye Efirayimu mara ye, ani Izirayelimogɔ minw bee be o mara ra.> ¹⁷ O berew kun fla tugu jɔgɔn na k'a mina, k'a ke i ko bere kelen; o fla ye ke i boro konɔ i ko berenin kelen.

¹⁸ «Ni i ta jamana mogow ka i jininka ko: <Nin korɔ ye min ye i fe, i te o fo an ye wa?>, ¹⁹ o jaabi ko: <Dunupatigi Ala ko: Yusufu ta mara ni Izirayeli ta gba minw be o mara ra, olugu ta bere min be Efirayimu boro, ne bena o bere ta, ka o tugu Zuda ta bere ra, ka o bere fla ke bere kelen ye. O bena ke bere kelen le ye ne boro konɔ.>

²⁰ «I bena seberi ke bere minw kan, i ye o berew mina i boro mogow na korɔ k'a to o y'a ye; ²¹ a fo o ye ko: <Dunupatigi Ala ko: A fle, Izirayelimogow tun tagara sigi siya minw ce ra, ne bena o ta ka bo o siyaw ce ra; ne bena o ta ka bo o yorow bee ra, ka o lajen, ka na ni o ye o yere ta dugukolo kan. ²² O bena ke siya kelen le ye jamana konɔ, Izirayeli ta kuruw kan. Masace kelen le bena sigi o bee kunna; o tena ke siya fla ye tuun, o fana tena taran ka ke mara fla ye tuun. ²³ O tena o yere lanogɔ ni o ta jow, ani o ta fen haramuninw ye tuun, walama ni o ta hakekow si ye tuun. O tora lanabariya ra ka jurumun minw bee ke, ne bena o kisi o bee ma, ka o saninya. O bena ke ne ta mogow ye, ne fana bena ke o ta Ala ye.

²⁴ « <Ne ta jonce Dawuda* le bena ke o ta masace ye. Kuntigi kelenpe le bena ke o fe. O bena tugu ne ta kolatigeninw le ko, ka ne ta cifoninw ke, k'a sira tagama. ²⁵ Ne tun ka jamana min di ne ta jonce Yakuba ma, o bemaw tun sigira o jamana min na, o bena seko ka taga sigi o jamana le ra. O siginin bena to o jamana ra wagati bee, olugu ni o ta denw, ani o ta denw ta denw; ne ta jonce Dawuda bena ke o kuntigi ye wagati bee. ²⁶ Ne bena hera jɛnɔgɔnya* don ni o ye; o bena ke jɛnɔgɔnya wuribari le ye ni o ye. Ne bena o sigi, ka o caya, ka ne ta yoro saninman* ke o ce ra wagati bee. ²⁷ Ne bena sigi o ce ra; ne bena ke o ta Ala ye, o bena ke ne ta mogow ye. ²⁸ Ni ne ta yoro saninman nana ke o ce ra wagati bee tuma min na, o tuma siya tow bena a lon ko ne le Matigi Ala ye, min be Izirayeli saninya.> »

38

Gɔgi ta kiti

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, i nasin Gɔgi ma, ale min ye Mesekikaw, ani Tubalikaw ta mara kuntigiba ye, Magɔgi ta jamana ra;

* **37:24** 37.24 Dawuda ta ko: aw ye 34.24 fle.

ciraya ke a kama. ³ A fo ko Dunupatigi Ala ko: Ne bena wuri ele Gogi kama, ele min ye Mesekikaw, ani Tubalikaw ta mara kuntigiba ye. ⁴ Ne bena i ta sira yelama, ka i mina, ka nege don i dagbaga ra, ka i sama ka i labo, i ni i ta kerekejama bee lajennin: i ta sow, ani i ta sotigi minw bee masirinin lo ka ja kere kama, ani i ta jama camanba, negebennan belebele ni a fitini be minw boro, ani kerekemuru be minw bee boro. ⁵ Peresikaw, ani Etiyopikaw, ani Putikaw ta kerekejamaw fana bena na fara i kan, negebennan ni negefugula be o bee fe. ⁶ Gomeri ni a ta kerekejamaw bee, ani Togarima mara mogow, minw be fo sahiliyanfan jamana dan na, olugu ni o ta kerekejamaw bee bena fara i kan, ani kerekejama camanba werew.

⁷ «I yere laben, i yere cesiri, ele ni jamaba min ka i lamini; sabu ele le bena ke o ta namogo ye. ⁸ Ni wagatijan temena, o bena aw wele ka aw lajen kere kama. San caman temenin ko, aw bena taga jamana do kama. O jamana mogow bena bosi kerekemuru boro*, ka bo siya caman ce ra ka na lajen Izirayeli kuruw kan, kuru minw tun kera tomow ye folofolo. O mogow bena bo siya dow le ce ra ka na, o bee bena sigi hera ni laganfiya ra. ⁹ Aw bena taga ben o kan i ko sanfojoba; aw bena ke i ko sankaba, ka o ta jamana bee datugu, aw ni aw ta kerekejamaw bee, ani jama camanba minw bena ke ni aw ye.»

¹⁰ «Dunupatigi Ala ko: O wagatiw ra, miiriya dow bena don ele Gogi jusu ra; i bena dabarijugu do le siri. ¹¹ I bena a fo ko: Ne bena taga jamana lablanin do kama, ka taga ben o mogo nasumaninw kan, minw siginin be hera ni laganfiya ra o ta sow konso, o ma somi foyi ra. O ma o ta dugu lamini ni kogo ye ka dondaw, ani sogonaw ke o ra. ¹² Ayiwa, o yoro minw tun kera tomow ye folofolo, sani mogow ye na sigira a ra, o yoro min mogow bora siya were le ra ka na, beganw, ani naforow be mogo minw fe, o mogo minw siginin be dunupa cenance ra, ele bena taga ben olugu le kan ka o borofenw ce; i bena i boro se o yoro le ma. ¹³ Sabakaw, ani Dedankaw, ani Tarisisi ta jagokebagaw, ani o ta kuntigiw bee bena a fo i ye ko: Ele nana naforo le ce wa? I ka nin kerekejama lajen ka na ben nin mogow le kan ka o ta warigbe ni o ta sanin ce, ka o ta beganw, ani o ta naforow mina, ka fen caman mina o ra ke!»

¹⁴ «Ayiwa, adamaden, ciraya ke! A fo Gogi ye ko: «Dunupatigi Ala ko: Lon min ne ta mogow, Izirayelimogow bena taga sigi hera ni laganfiya ra, ele bena bo o lon kala ma. ¹⁵ Ni o lon sera, i bena na ka bo i sigiyoro ra, fo sahiliyanfan jamana dan na yi, ele ni i ta jama camanba min be ni i ye; o bee yelennin be sow kan, jama camanba, kerekejamaba! ¹⁶ Gogi, i bena na ne ta mogow, Izirayelimogow kama, ka ke i ko sankaba min be jamana datugu. Ni wagatijan temena, o ko bena ke. Ne bena i ci ne ta jamana kama, janko ne bena min ke i ra, o ye ke sababu ye ka ne ta saninmanya yira siya tow ra, k'a to olugu fana ye ne lon.»

¹⁷ «Dunupatigi Ala ko: Yala ne tun ma ele ko le fo kabini folofolo ne ta jonw sababu ra wa, minw ye Izirayeli ta ciraw ye? O wagatiw ra, olugu ka o ciraya ke san caman, k'a fo ko ne bena ele ci ka na ne ta mogow kama. ¹⁸ Nka o lon na koni, lon min na ele Gogi bena na Izirayeli mara kama, o lon na ne ta jusugban bena wuri fo ka juguya; Dunupatigi Ala ko ten. ¹⁹ Ne ta fariya ni ne ta dimiba koson, ne b'a fo ko sigiya t'a ra, o lon na koni, dugukoloyereyereba le bena ke Izirayeli mara ra. ²⁰ Kogoji jegew, ani sanfekonow bena yereyere ne ja koru, ani kongosogow, ani fen fofota minw bee be fofu dugu ma, ani adamaden minw bee be dugukolo ko kan. Kuruw bena dabiri, kuru jigijigiw ta faraw bena karikari, kogow bee bena benben. ²¹ Ne bena kerekemuru wele ka na Gogi kama ne ta kuruw bee kan; Dunupatigi Ala ko ten. Gogi ta mogow bee kelen kelen be na o ta kerekemuru ta o yere balema kama. ²² Ne bena kiti ben o kan ka banajuguw, ani fagari lase o ma; ne bena sanjiba ni sanberew, ani tasma ni kiribi

* 38:8 38.8 Jamana min ta mogow bena bosi kerekemuru boro, o ye Izirayeli jamana ye (38.14-16).

lajigi o kan, ani o ta kerekɛjamaw kan, ani jama camanba min bɛ ni o ye. ²³ O ra, ne bɛna ne ta bonya ni ne ta saninmanya yira; ne bɛna o kɛ sababu ye k'a to siya caman ye ne lɔn, k'a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye.»

39

Gɔgi labancogo

¹ «Adamaden, ciraya kɛ Gɔgi kama tuun, k'a fɔ ko: <Dunupatigi Ala ko: Ne bɛna wuri ele Gɔgi kama, ele min ye Mesɛkikaw, ani Tubalikaw ta kuntigiba ye. ² Ne bɛna i ta sira yelemɛ, ka i mina ka i labɔ fɔ sahiliyanfan jamana dan na, ka na ni i ye Izirayeli kuruw kan. ³ O kɔ, ne bɛna i ta kalan bugɔ k'a ben ka bɔ i numanboro kɔnɔ, ka i ta biɲɛw benben ka bɔ i kininboro kɔnɔ. ⁴ I bɛna ben ka sa Izirayeli kuruw kan, ele ni i ta kerekɛjamaw, ani jama tɔ minw bɛ ni i ye; ne bɛna i kɛ dugaw ta domuni ye, ani kɔnɔ suguyaw bɛɛ, ani kongowaraw. ⁵ I bɛna ben ka sa kongo kɔnɔ, sabu ne le kumana; Dunupatigi Ala ko ten. ⁶ Ne bɛna tasuma lajigi Magɔgi jamana kan; minw siginin bɛ hera ni laganfiya ra kɔgɔji kɔfɛjamanaw ra, ne bɛna tasuma lajigi olugu fana kan. Ni o kɛra, o bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye. ⁷ Ne bɛna ne tɔgɔ saninman yira ne ta mɔgɔw ra, minw ye Izirayelimɔgɔw ye. Ne tɛna sɔn k'a to ne tɔgɔ saninman ye cɛn tuun. Ni o kɛra, siya tɔw bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye, Izirayeli ta Ala saninman. ⁸ A flɛ, nin kow bɛ nana yi, a fana bɛna kɛ; Dunupatigi Ala ko ten. Ne tun ka lon min ko fɔ, o lon le sera.

⁹ « <Mɔgɔ minw siginin bɛ Izirayeli duguw kɔnɔ, olugu bɛna bɔ, ka tasuma don, ka kerekɛminanw jɛni: nɛgɛbennan fitiniw, ani a belebelebaw, kalanw, ani biɲɛw, tamanw, ani berew. O bɛna o fɛnw jɛni tasuma ra fɔ san wolonfla. ¹⁰ O tɛna taga lɔgɔ ɲini kongo kɔnɔ tuun, o tɛna taga yiri tige tu kɔnɔ tuun; o bɛna to ka tasuma don ni o kerekɛminanw le ye. Minw tun ka Izirayelimɔgɔw ta naforow ta, o bɛna o mɔgɔw yɛrɛ ta naforow le ta; minw tun ka o borofɛnw cɛ, o bɛna olugu yɛrɛ borofɛnw le cɛ; Dunupatigi Ala ko ten.

¹¹ « <Ayiwa, o wagati ra, ne bɛna sudonyɔrɔ di Gɔgi ma Izirayeli jamana ra; o yɔrɔ bɛna kɛ dugutagabagaw ta dingakolonba yɔrɔ le ra, Kɔgɔji sanin terebɔyanfan na. O bɛna dugutagabagaw ta sira tige. O bɛna Gɔgi ni a ta jamaba bɛɛ su don o yɔrɔ le ra. O bɛna o yɔrɔ tɔgɔ la ko Gɔgi ta jamaba ta kurufurance. ¹² Izirayeli mara mɔgɔw bɛna o su don janko ka jamana saninya. O bɛna karo wolonfla le kɛ o ra. ¹³ Jamana mɔgɔw bɛɛ bɛna o su don, ka tɔgɔ sɔrɔ o sababu ra, ne ta nɔɔrɔ yiralon na; Dunupatigi Ala ko ten.

¹⁴ « <O karo wolonfla tɛmɛnin kɔ, o bɛna mɔgɔ dɔw ɲanawoloma, ka olugu bla danna ko o ye taga jamana yɔrɔ bɛɛ yaala. Su minw benbennin tora jamana kɔnɔ, olugu bɛna taga o suw yɔrɔɲini, ka o sutara, janko ka jamana saninya. ¹⁵ O mɔgɔw bɛna jamana yaala; ni olugu dɔ ka mɔgɔkolo dɔw ye yɔrɔ dɔ ra, o bɛ tagamasiyɛn dɔ kɛ o kɔrɔ, janko kaburusogibagaw ye na o ta ka taga o don kaburu kɔnɔ Gɔgi ta jamaba ta kurufurance ra. ¹⁶ O yɔrɔ ra dugu dɔ yɛrɛ tɔgɔ bɛna la ko Hamona, ko jamaba. Ayiwa, jamana bɛna saninya o cogo le ra.> »

Ala bɛna a ta mɔgɔw dimibɔ o juguw ra

¹⁷ Matigi Ala k'a fɔ ne ye tuun ko: «Adamaden, Dunupatigi Ala ko: A fɔ kɔnɔ suguya bɛɛ ye, ani kongosogow bɛɛ ye ko: Aw ye ɲɔgɔn lajɛn ka na, aw ye bɔ fan bɛɛ ra ka na fara ɲɔgɔn kan, ka na ne ta saraka domu, ne yɛrɛ ka saraka min labɛn aw ye. A bɛna kɛ sarakaba le ye Izirayeli kuruw kan; aw bɛna sogo domu, ka jori min. ¹⁸ Aw bɛna cɛfariw sogo domu, ka dunuɲa kuntigiw jori min, k'a kɛ i n'a fɔ sagajigiw, ani sagadenw, ani bakɔrɔninw, ani misitoranw lo, Basan mara ta began tɔrɔninw. ¹⁹ Aw bɛna sogo tɔrɔninw domu fɔ ka fa, ka jori min fɔ ka ɲanamini ne ta saraka domuyɔrɔ

ra, ne bena saraka min laben aw ye. ²⁰ Aw bena fa wotorosamasow, ani sotigiw sogo ra, ka fa cefariw, ani kerekere suguya bee sogo ra. Dunupatigi Ala ko ten.

²¹ «Ne bena ne ta bonya yira siyaw ce ra; ne bena kiti minw ben siyaw kan, ani ne boro baraka bena min ke o ra, siyaw bee bena o ye. ²² K'a ta o lon na, ani wagati nataw ra, Izirayeli mara mogow bena a lon ko ne le Matigi Ala ye, o ta Ala.»

²³ «Siya tow bena a lon ko Izirayeli mara mogow ta terenbariyaw le koson, o minana ka taga jamana werew ra; o ka ne ta sira bla minke, o koson ne ka ne pada dogo o ma, ka o don o juguw boro, k'a to kerekemuru ye o ta kerekedenw bee faga. ²⁴ Ne ka o mina ka kana ni o ta saninyabariya ni o ta hakew le ye; o koson ne ka ne pada dogo o ma.

²⁵ «Ayiwa, Dunupatigi Ala ko: Sisan ne bena Yakuba ta mogow minaninw lana o sigiyorokoro ra; ne bena hina Izirayeli mara mogow bee ra. Minw te ne togo saninman bonya, ne bena olugu le kere. ²⁶ Ni o kera, o bena jina o ta maroya ko, ani o ka ne ta sira bla ka terenbariyako minw bee ke. O bena sigi hera ni laganfiya ra o ta dugukolo kan; mogow si tena o tooro tuun. ²⁷ Ni ne nana o labo siyaw ce ra ka na ni o ye, ka o labo o juguw ta jamanaw ra ka o lajen tuma min na, o tuma ne bena min ke o ye, o bena ke sababu ye k'a to siya caman y'a lon ko ne le Ala saninman ye. ²⁸ O bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye, o ta Ala; sabu ne tun ka o gben ka taga siyaw ce ra, nka ne bena o lajen o ta dugukolo kan tuun, ne tena hali mogow kelen to yi. ²⁹ Ne tena ne pada dogo o ma tuun fiyewu, sabu ne bena ne Nin lajigi Izirayeli mara mogow kan; Dunupatigi Ala ko ten.»

Zeruzalemu dugukura

40

(40-48)

Ala ka Alabatosobaba min yira Ezekiyeli ra

¹ An minanin ka taga Babiloni, o san mugan ni loorunan damina ra, san karo tere tan na, Zeruzalemu dugu cinin san tan ni naani na, o lon yere ra Matigi Ala k'a boro la ne kan; a ka ne ta ka taga ni ne ye o yoro ra yi. ² Ala tagara ni ne ye siko ra Izirayeli jamana ra, ka taga ne bla kuru jamijanba do kunna; bon dow tun lora o kuru woroduguyanfan na k'a ke i ko dugu. ³ A tagara ni ne ye o yoro ra minke, ne ka ce do ye min fari cogoya tun be i ko siranegge. Len jurukise do tun b'a boro, ani sumanikebere do; a lonin tun be donda do koro. ⁴ O ce k'a fo ne ye ko: «Adamaden, i na yeke ka fleri ke, ka i toro malo ka menni ke. Ne bena fen o fen yira i ra, i janto o bee ra kosebe, sabu i nana yan, janko ne ye nin fenw yira i ra. I be fen o fen ye, i be taga o bee lakari Izirayeli mara mogow ye.»

Lukene ni kenemayoro ta dondaw

⁵ Ayiwa, ne ka kogo do ye, min tun ka Alabatosoba fan bee lamini. Sumanikebere min tun be ce boro, o janya tun ye nongon* na woro. Sibiri† na kelen kelen tun farara a nongon na kelen kelen bee janya kan. A ka kogo bonya suma, o kera a ta sumanikebere na kelen; a k'a lo suma, o fana kera bere na kelen.

⁶ A tagara donda fan na, donda min jasinna tereboyanfan ma; a yelenna da senlayoro kan. A ka dakun suma; a dunya kera sumanikebere na kelen. ⁷ Bondennin dow tun be yi, o bee kelen kelen janya tun ye bere na kelen kelen, o bonya fana tun ye bere na kelen kelen. Kogo minw tun be o bondenninw furance ra, o bonya tun ye nongon na looru. Donda ta dakun min tun be Alabatosoba ta bolon

* **40:5** 40.5 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma. † **40:5** 40.5 Sibiri na kelen be ben nongon na kelen ta tarance ma.

kere fe, o dunya tun ye bere na kelen ye. ⁸ A ka donda ta bolon suma, ⁹ o kera nongon na seegi; a samasenw bonya kera nongon na fla. Donda ta bolon tun be kononoyoro ra.

¹⁰ Bondennin saba tun be tereboyanfan ta donda fan kelen na, saba tun be fan do ra. O saba bee bonya tun ye kelen ye; samasen minw tun be a fan fla ra, olugu fana bonya tun ye kelen ye.

¹¹ A ka donda bonya suma, o kera nongon na tan; donda janya kera nongon na tan ni saba. ¹² Kogo do tun be bondenninw nafeyoro ra; o kogo janya tun ye nongon na kelen. Bondenninw yere fan kelen tun ye nongon na wooro, fan do fana tun ye nongon na wooro.

¹³ O ko, a ka donda bonya suma, k'a ta bondennin kelen laminikogo ra ka taga a bla a nafebon laminikogo ra. O kera nongon na mugan ni looru; o bee daw sinnan jagon ma. ¹⁴ A ka bolon suma, o kera nongon na mugan. Lukene le tun ka donda ta bolon lamini. ¹⁵ K'a ta so donda ra, ka taga a bla kononoda ta bolon da ra, o furance tun ye nongon na bilooru. ¹⁶ Finetiri dow tun be bondenninw, ani samasenw na ka donda lamini. Finetiri dow tun be bolon fan bee ra fana. O tun ka tamarosunw tagamasiyen ke ka samasenw jegen.

¹⁷ O ko, a tagara ni ne ye lukeneba ra. O tun ka kabakuru banbe do laben ka bon dow lo o kan ka lukene lamini; bonkonu bisaba le tun be o banbe kan. ¹⁸ Banbe tun be dondaw fanw bee ra; o bonya ni dondaw bonya tun ye kelen ye. O banbe tun be dugumayoro ra. ¹⁹ K'a ta kenemayoro ta donda nafeyoro ra, ka taga a bla fo lukonoyoro nafeyoro ra, a ka o fana suma. O kera nongon na keme ye. O ye tereboyanfan ta ye. Ayiwa, sisan sahiliyanfan ta ye nin ye:

²⁰ Ayiwa, donda min tun pasinna sahiliyanfan ma, lukeneba ra, a ka o fana janya ni a bonya suma. ²¹ A ta bondennin saba tun be a fan fla bee kelen kelen na, ani a ta samasenw, ani a ta bolonw, olugu bonya ni o janya tun be i ko donda folo ta: O janya tun ye nongon na bilooru, o bonya tun ye nongon na mugan ni looru. ²² A finetiriw, ani a bolonw, ani a tamarosunw tagamasiyenw, olugu janya ni o bonya ni tereboyanfan ta donda ta bee tun ye kelen ye. A donda yelenyoro tun ye senlayoro wolonfla; bolonw tun be o yelenyoro na fe. ²³ Donda do tun be lukonoyoro ra, min tun pasinna sahiliyanfan ta donda ma, do fana tun pasinna tereboyanfan ta donda ma. A ka o donda fla furance suma, o kera nongon na keme.

²⁴ O ko, a tagara ni ne ye woroduguyanfan na; ayiwa, ne ka woroduguyanfan ta donda ye. A ka o samasenw suma, ani a bolonw; o janya ni o bonya ni donda tow ta bee tun ye kelen ye. ²⁵ Finetiriw tun be o donda ni a bolonw fan bee ra; o finetiriw tun be i ko finetiri tow. Olugu fana janya tun ye nongon na bilooru, o bonya tun ye nongon na mugan ni looru. ²⁶ A donda tun ye senlayoro wolonfla; bolon do tun be o donda na fe. Tamarosunw tagamasiyenw tun be a samasenw kan a fan fla bee ra. ²⁷ Donda do fana tun be lukonoyoro woroduguyanfan na. A ka o donda ni donda to kelen furance suma, o kera nongon na keme ye.

Lukonoyoro ta dondaw

²⁸ Ayiwa, ce temena ni ne ye woroduguyanfan ta donda fe ka taga ni ne ye lukonoyoro ra. A ka woroduguyanfan ta donda suma, o ni donda tow bee janya ni a bonya tun ye kelen ye. ²⁹ A ta bondenninw, ani a ta samasenw, ani a ta bolonw bee janya ni a bonya tun be i ko donda tow ta. Finetiriw tun be o donda ni a bolonw fan bee ra. O janya tun ye nongon na bilooru, o bonya tun ye nongon na mugan ni looru. ³⁰ Bolonw tun be a fan bee ra. O janya tun ye nongon na mugan ni looru, o bonya tun ye nongon na looru. ³¹ O bolondaw tun pasinna lukeneba ma. Tamarosunw tagamasiyenw tun be a samasenw kan. A donda yelenyoro tun ye senlayoro seegi.

³² O kɔ, a tɛmɛna ni ne ye terebɔyanfan donda fɛ ka taga ni ne ye lukɔnɔyɔrɔ ra. A ka o donda suma; a janya ni a bonya ni donda tɔw bɛɛ ta tun ye kelen ye. ³³ A ta bondenninw, ani a ta samasenw, ani a ta bolonw bɛɛ janya ni o bonya tun bɛ i ko donda tɔw ta. Finetiriw tun bɛ o donda ni a bolon fan bɛɛ ra. O janya tun ye nɔngɔn ɲa bilooru, o bonya tun ye nɔngɔn ɲa mugan ni looru. ³⁴ O bolondaw tun ɲasinna lukɛnɛba ma. Tamarosunw tagamasiyɛnw tun bɛ a samasenw kan a fan fla bɛɛ ra. A donda yɛlɛnyɔrɔ tun ye senlayɔrɔ seegi.

³⁵ O kɔ, a tagara ni ne ye sahiliyanfan ta donda ra. A ka o suma. O janya ni a bonya ni donda tɔw bɛɛ ta tun ka kan; ³⁶ a ta bondenninw, ani a ta samasenw, ani a ta bolon ni tɔw bɛɛ tun ka kan. Finetiriw tun bɛ a fan bɛɛ ra. O janya tun ye nɔngɔn ɲa bilooru, o bonya tun ye nɔngɔn ɲa mugan ni looru. ³⁷ A ta bolondaw tun ɲasinna lukɛnɛba ma. Tamarosunw tagamasiyɛnw tun bɛ a samasenw kan, a fan fla bɛɛ ra. A donda yɛlɛnyɔrɔ tun ye senlayɔrɔ seegi.

³⁸ Bon dɔ da tun sinna sahiliyanfan ta donda ma. O tun bɛ saraka jenitaw* ko o bon le kɔnɔ. ³⁹ Tabali fla tun bɛ o donda ta bolon fan kelen na, fla tun bɛ fan dɔ ra; o tun bɛ saraka jenitaw kannatige o tabaliw le kan, ani jurumunyafa sarakaw* ni hakebɔ sarakaw*. ⁴⁰ Tabali fla tun bɛ o bolon kerɛfɛyɔrɔ ra, sahiliyanfan ta donda fan na; tabali fla wɛrɛ tun bɛ bolon fan dɔ ra, o donda kelen na. ⁴¹ O cogo ra, tabali naani le tun bɛ donda fan kelen na, naani bɛ a fan dɔ ra. A bɛɛ lajennin kɛra tabali seegi ye; o bɛ sarakaw kannatige o tabaliw le kan. ⁴² Tabali naani wɛrɛ tun bɛ yi, o tun blara sara jenitaw kama; o tun lesɛra kabakuru le ra. O janya tun ye nɔngɔn ɲa kelen ni tarance, a bonya tun ye nɔngɔn ɲa kelen ni tarance, a lɔ tun ye nɔngɔn ɲa kelen. O bɛ saraka jenitaw, ani saraka wɛrɛw kannatige ka o boso ni minan minw ye, o bɛ o minanw bla o tabaliw le kan. ⁴³ O tun ka o tabaliw kerɛfɛyɔrɔw fan bɛɛ kɔrɔta dɔɔnin; o kerɛfɛyɔrɔw bonya tun ye sibiri ɲa kelen‡. Saraka sogow bɛ bla o tabaliw kan.

⁴⁴ Bolon kɔnɔnɔyɔrɔ ta da kɔ fɛ, lukɔnɔyɔrɔ ra, dɔnkirilabagaw ta bonw tun bɛ yi. Bon dɔ tun bɛ sahiliyanfan ta donda kerɛ fɛ, k'a ɲasin woroduguyanfan ma, tɔ kelen tun bɛ woroduguyanfan ta donda kerɛ fɛ, k'a ɲasin sahiliyanfan ma. ⁴⁵ Cɛ ko ne ma ko: «Nin bon min ɲasinna woroduguyanfan ma, o ye sarakalasebaga dɔw ta ye, sarakalasebaga minw bɛ baara kɛ Alabatosoba kɔnɔ. ⁴⁶ Bon min ɲasinna sahiliyanfan ma, o ye sarakalasebaga dɔw fana ta ye, sarakalasebaga minw bɛ sarakaw bɔ sarakabɔnan kan. Olugu ye Sadɔki ta durujaw le ye; Levi ta mɔgɔw ra, olugu le bɛ se ka sarakaw bɔ Matigi Ala ye.»

Alabatosoba cogoya

⁴⁷ Ayiwa, a ka lukɔnɔyɔrɔ fana suma. O janya tun ye nɔngɔn ɲa kɛmɛ, a bonya fana tun ye nɔngɔn ɲa kɛmɛ; a janya ni a bonya bɛɛ ka kan. Sarakabɔnan tun bɛ Alabatosoba ɲa fɛ.

⁴⁸ O kɔ, a tagara ni ne ye Alabatosoba ta bolon kɔnɔ. A ka o bolon ta samasenw suma: A fan kelen tun ye nɔngɔn ɲa looru, fan dɔ fana tun ye nɔngɔn ɲa looru. Donda bonya tun ye nɔngɔn ɲa tan ni naani; kogo min tun bɛ a fan fla ra, o bɛɛ kelen kelen bonya tun ye nɔngɔn ɲa saba. ⁴⁹ Bolon janya tun ye nɔngɔn ɲa mugan, a bonya tun ye nɔngɔn ɲa tan ni fla; senlayɔrɔw tun bɛ a donda ra. Samasenba dɔw tun bɛ o fan fla ra samasen tɔw kerɛ fɛ.

41

¹ O kɔ fɛ, cɛ tagara ni ne ye Alabatosoba ta bonkɔnɔ fɔlɔ kɔnɔ. A ka o yɔrɔ ta samasenw suma; o fan fla bɛɛ tun ye nɔngɔn ɲa wɔrɔrɔ. ² Donda bonya tun ye nɔngɔn ɲa wɔrɔrɔ; kogo minw tun bɛ a fan fla ra, o bonya tun ye nɔngɔn ɲa looru. A ka

‡ 40:43 40.43 Sibiri ɲa kelen bɛ se ka bɛn nɔngɔn ɲa kelen ta tarance le ma.

Alabatosoba ta bonkɔnɔ fɔlɔ suma; a janya tun ye nɔngɔn ja binaani, a bonya tun ye nɔngɔn ja mugan. ³ O kɔ, a donna Alabatosoba bonkɔnɔ flanan kɔnɔ. A ka o donda ta samasenw fana suma, o kera nɔngɔn ja fla; donda yere kera nɔngɔn ja wɔɔrɔ; kogo minw tun be a fan fla ra, o kera nɔngɔn ja wolonfla. ⁴ A ka Alabatosoba bonkɔnɔ flanan suma: O janya kera nɔngɔn ja mugan, a bonya fana kera nɔngɔn ja mugan. Ale tun be bonkɔnɔ fɔlɔ nafeyɔrɔ ra. Ce ko ne ma ko: «Nin le ye yɔrɔ saninmanba ye.»

Kenemabonw

⁵ O kɔ, ce ka Alabatosoba kogow suma: o bonya tun ye nɔngɔn ja wɔɔrɔ. Bon minw tun be Alabatosoba kerɛfeyɔrɔw ra, k'a lamini, o bee kelen kelen bonya tun ye nɔngɔn ja naani. ⁶ O kerɛfebonw tun ye sankaso saba le ye nɔngɔn kunna, a sira kelen kelen bee tun ye bonden bisaba. O bonw tun lɔra ka o don Alabatosoba laminikogo ce ma, nka o tun ma don Alabatosoba yere ta kogo ra. ⁷ Ni i be yelen ka taga sankaso bonw kɔnɔ, i b'a ye ko sanfebonw ka bon ni dugumataw ye, sabu kogo ta bonya tun be fara bonw kan ka taga. O koson sanfebonw kɔnɔ ka bon ni dugumabonw kɔnɔ ye. I be to sankaso bonkɔnɔ fɔlɔ kɔnɔ ka taga a flanan na, ani a sabanan na.

⁸ Ne k'a ye fana ko jusiginan dɔ tun lɔra ka Alabatosoba lamini; o le tun ye kerɛfebonw jusiginan ye. A janya tun ye sumanikebere ja kelen; o ye nɔngɔnjan ja wɔɔrɔ ye. ⁹ Kerɛfebonw ta kɔfekogow bonya tun ye nɔngɔn ja looru. Furance min tun be Alabatosoba kerɛfebonw ¹⁰ ani sarakalasebagaw ta bonw ce, o furance tun ye nɔngɔn ja mugan, Alabatosoba lamini bee ra. ¹¹ Kerɛfebonw ta dondaw pasinna o furance le ma; donda kelen be sahiliyanfan na, kelen be woroduguyanfan na. O temeyɔrɔ bonya tun ye nɔngɔn ja looru.

¹² Bon dɔ were tun pasinna Alabatosoba lukɔnɔyɔrɔ ma, terebenyanfan na. O kɔnɔ bonya tun ye nɔngɔn ja biwolonfla, a laminikogow bonya tun ye nɔngɔn ja looru, a janya tun ye nɔngɔn ja bikɔnɔntɔn.

¹³ O kɔ, ce ka Alabatosoba suma, a janya kera nɔngɔn ja keme. Furance ni terebenyanfan ta bon ni a kogow, o bee lajennin fana janya tun ye nɔngɔn ja keme. ¹⁴ Alabatosoba nafeyɔrɔ ra, tereboyanfan na, ani o yɔrɔ furance, o bee lajennin bonya fana tun ye nɔngɔn ja keme. ¹⁵ O kɔ, bonba min be Alabatosoba kɔfeyɔrɔ ra, k'a pasin lukene ma, ani temeyɔrɔ min be a fan fla ra, a ka o fana suma; o kera nɔngɔn ja keme.

Alabatosoba ta bonkɔnɔ fɔlɔ, ani a bonkɔnɔ flanan, ani bolon min pasinna lukene ma, yiri tun lara o bee kan. ¹⁶ Dakunw, ani finetiriw, ani temeyɔrɔ minw tun be a fan saba bee ra, yiri tun lara olugu fana kan. Yiri tun lara a yɔrɔ bee kan, k'a ta dugu ma ka taga se fɔ finetiriw ma; yiri tun be finetiriw fana kan. ¹⁷ K'a ta Alabatosoba donda sanfeyɔrɔ ra, kene ma, ka taga a bla fɔ bonkɔnɔ flanan kɔnɔnɔyɔrɔ ra, ani bonkɔnɔ fɔlɔ ni bonkɔnɔ flanan laminikogow bee, tagamasiyenw tun be o kogow kan. ¹⁸ O tun ka seruben melekew* ni tamarosunw tagamasiyenw ke o yɔrɔw bee kan, ka o tugutugu nɔngɔn kɔ: Tamarosun kelen ni seruben meleke kelen. Nada fla tun be seruben melekew bee kelen kelen fe. ¹⁹ A ta adamaden nada sinna tamarosun kelen ma, jara nada fana sinna tamarosun kelen ma. O tagamasiyenw tun ka bon fan bee lamini. ²⁰ K'a ta dugumayɔrɔ ra ka taga a bla fɔ da sanfeyɔrɔ ra, seruben melekew, ani tamarosunw tagamasiyenw tun be Alabatosoba bonkɔnɔ fɔlɔ kogow bee kan. ²¹ Alabatosoba ta bonkɔnɔ fɔlɔ donda ta samasenw janya ni a bonya bee tun ka kan.

Fen dɔ tun be yɔrɔ saninman nafeyɔrɔ ra, ²² o tun be i ko sarakabonan yiriraman. A lɔ tun ye nɔngɔn ja saba ye, a janya tun ye nɔngɔn ja fla. A nɔngɔnw, ani a jusiginan ni kerɛfeyɔrɔw bee tun ye yiri le ye. Ce k'a fɔ ne ye ko: «Tabali min be Matigi Ala ja kɔrɔ, o le ye nin ye.»

²³ Donda fla tun be Alabatosoba ta bonkɔnɔ folo ni yɔrɔ saninman* na. ²⁴ Kon fla fla tun be o dondaw ra; fla be da kelen na, fla be da tɔ kelen na. O konw fla be tun be datugu ka dayele. ²⁵ O tun ka seruben melekew, ani tamarosunw tagamasiyenw ke Alabatosoba ta bonkɔnɔ folo dondaw fana kan, i ko a tun kera kogow kan cogo min na. Yiri gbata dɔ tun be bolon nafeyɔrɔ ra, kene ma. ²⁶ Finetiriw, ani tamarosunw tagamasiyenw tun be bolon kogow kan, a fan be ra, ani Alabatosoba kerɛfebonw, ani gbataw.

42

Alabatosoba kerɛfebonw

¹ O ko, ce bora ni ne ye ka taga lukeneba sahiliyanfan na; bon minw be furance na fe, k'a nasin Alabatosoba ma, sahiliyanfan na, a tagara ni ne ye o bonw fan na. ² O bonjuru fan min nasinna sahiliyanfan donda ma, o janya tun ye nɔngɔn na keme; a bonya tun ye nɔngɔn na bilooru. ³ Furance min tun ka lukɔnɔyɔrɔ lamini, min bonya tun ye nɔngɔn na mugan ye, o bonjuru fan kelen tun nasinna o furance ma; a fan dɔ fana tun nasinna lukeneba ta banbew ma. Temeyɔrɔw tun be jɔgɔn san fe fo sira saba. ⁴ Temesira dɔ tun be o bonw nafeyɔrɔ ra, min bonya tun ye nɔngɔn na tan, a janya tun ye nɔngɔn na keme; o sira tun be kɔnɔnɔyɔrɔ ra. O bonw dondaw tun be sahiliyanfan na. ⁵ Sanfebonw kɔnɔ tun ka dɔgɔ ka teme dugumabonw, ani cemancebonw kan; sabu temeyɔrɔw tun ka dɔ bo sanfebonw ta bonya ra. ⁶ O bonw tun ye sankasow le ye, k'a ke bonjuru saba ye jɔgɔn san fe, nka samasen tun te o ra k'a ke i ko lukeneba ta bon tɔw ta tun be cogo min na; o kosɔn k'a ta dugu ma ka taga san fe, sanfebonw kɔnɔ tun ka dɔgɔ ka teme dugumabonw, ani cemancebonw kan. ⁷ Kogo min tun be lukeneba fan na, bonw nafeyɔrɔ ra, o kogo janya tun ye nɔngɔn na bilooru, ⁸ sabu bonjuru fana janya tun ye nɔngɔn na bilooru lukeneba fan na, nka Alabatosoba fan na, a janya tun ye nɔngɔn na keme. ⁹ O bonw dugumayɔrɔ ra, a terebɔyanfan na, donda dɔ tun be yi, mɔgɔ tun be se ka bo lukeneba ra ka don min fe.

¹⁰ Lu laminikogo fan min be terebɔyanfan na, bon dɔw fana tun be o yɔrɔ ra, ka nasin Alabatosoba ni o yɔrɔ furance ma. ¹¹ Temeyɔrɔ dɔ tun be o bonw na fe; a tun be i ko sahiliyanfan ta bonw cogoya. O janya ni o bonya tun be i ko sahiliyanfan ta bonw; o bɔdaw, ani o lɔcogoya fana tun ye kelen ye. O ta dondaw tun be i ko ¹² woroduguyanfan ta bonw dondaw. Temeyɔrɔ min tun be terebɔyanfan ta kogo nafeyɔrɔ ra, donda dɔ fana tun be o temeyɔrɔ damina ra; mɔgɔw tun be don o donda le fe.

¹³ Ce k'a fo ne ye tuun ko: «Sahiliyanfan ta bonw, ani woroduguyanfan ta bon minw nasinna Alabatosoba lukɔnɔ yɔrɔ ma, o ye bon saninmanw le ye; sarakalasebaga minw be sarakaw bo Matigi Ala na kɔrɔ, olugu be o saraka saninmanbaw domu o bonw le kɔnɔ. O be saraka saninmanbaw bla o yɔrɔ le ra: siman sarakaw*, ani jurumunyafa sarakaw*, ani hakebo sarakaw*, sabu o yɔrɔ ye yɔrɔ saninman le ye. ¹⁴ Ni sarakalasebagaw ka don yɔrɔ saninman kɔnɔ, o man kan ka bo ka taga lukeneba ra, ni o ma o ta sarakalasebaga faniw bo o yere ra, sabu o faniw saninyanin lo; o ka kan ka fani werew le don ka sɔrɔ ka taga jama ta yɔrɔ ra.»

Alabatosoba beɛ lajennin laminikogo

¹⁵ Ayiwa, ce ka Alabatosoba kɔnɔnɔyɔrɔ suma ka ban tuma min na, a ka ne labo terebɔyanfan ta donda fe. A ka Alabatosoba lamini suma. ¹⁶ A ka Alabatosoba terebɔyanfan suma ni a ta sumanikebere ye, o kera nɔngɔn na keme looru. ¹⁷ A ka Alabatosoba sahiliyanfan suma, o fana kera nɔngɔn na keme looru, ka kapa ni sumanikebere ye. ¹⁸ A ka Alabatosoba woroduguyanfan suma, o kera nɔngɔn na keme

looru, ka kapa ni sumanikebere ye. ¹⁹ A temena ka taga Alabatosoba terebenyanfan na ka o fana suma, o fana kera nongon na keme looru, ka kapa ni sumanikebere ye. ²⁰ O ko, a ka Alabatosoba laminikogo fan naani suma; o fan kelen kelen bee janya fana tun ye nongon na keme looru; o kogo le be yoro saninman ni yoro tow bo ngon na.

43

Ala noro donna Alabatosoba konu

¹ Donda min pasinna tereboyanfan ma, ce tagara ni ne ye o donda ra. ² Ayiwa, ne ka Izirayeli ta Ala ta noro nato ye ka bo tereboyanfan na. A kumakan tun be i ko jibaw mankan; a noro tun be dugukolo manamana. ³ Ne tun be fen minw yera, o tun be i ko ne tun ka minw ye, wagati min na ne tun nana dugu halaki ko fo. Ne tun be fen min yera, o tun be i ko ne tun ka min ye Kebari jiba kere fe. A kera ten minke, ne benna ka ne na biri dugu ma.

⁴ Matigi Ala noro nana don Alabatosoba konu tereboyanfan ta donda fe. ⁵ Ala Nin ka ne ta ka taga ni ne ye lukonyoro ra. Matigi Ala noro ka Alabatosoba fa.

⁶ Ayiwa, ka ce lonin to ne kere fe, ne ka mogwo do kumakan men ka bo Alabatosoba konu. ⁷ A ko: «Adamaden, nin yoro le ye ne ta masasiganan ye, ani ne senlayoro, ne bena sigi yoro min na ka to Izirayelimogwo ce ra wagati bee. Izirayeli ta mogwo ni o ta masacew tena ne togo saninman lanogo tuun ni o ta jatoyakow ye, ani o ta masacew suw minw be o ta sonnikeyoro ra. ⁸ O tun ka o ta sonnikeyoro lo k'a dakun ke ne ta batoso dakun koro, k'a donda ke ne ta batoso donda koro; kogo doron le tun be ne ni olugu ce. O ka ne togo saninman lanogo ni o ta ko haramuninw ye; o koson ne dimina ka o halaki. ⁹ Nka sisan koni, o bena o ta jatoyakow, ani o ta masacew suw mabo ne ra. Ne bena sigi o ce ra wagati bee.

¹⁰ «Ayiwa, adamaden, ele ye Alabatosoba cogoya lakari Izirayeli mara mogwo ye, k'a to o ye maroya o yere ta terenbariyaw koson; o ye nin batoso locogo jate mina kosebe. ¹¹ Ni o maroya can ra o yere ta kewalew bee koson, o tuma i be nin batoso cogoya yira o ra: a locogo ni a dondaw, ani a bodaw. I b'a cogoya bee yira o ra: A siraw bee, ani a tagamasiyenw bee, ani a sariyaw bee. I be o bee sebe k'a bla o na koro, janko o ye a tagamasiyenw bee jate mina ka na, k'a siraw bee tagama ka kapa n'a focogo ye. ¹² Alabatosoba sariya fle nin ye: A kerefeyoro bee saninyanin lo kosebe kuru san fe. Nin le ye Alabatosoba sariya ye.»

Sarakajenifen ni sarakaw

¹³ «Ayiwa, sarakajenifen* jate hakeyaw fle nin ye, ka kapa ni a nongon daw ye; sibiri na kelen kelen farara a nongon na kelen kelen bee janya kan. A jusiganan sigira dinga min konu, o dunya ye nongon na kelen, a bonya fana ye nongon na kelen. A dagbolo lamini ye sibiri na kelen. A lo fle nin ye: ¹⁴ K'a ta sarakajenifen dugumayoro ra ka taga a bla a jukonyoro ta jusiganan na, o lo ye nongon na fla. A bonya ye nongon na kelen ye; k'a ta jusiganan fitini na ka taga a bla a jusigananba ra, o lo ye nongon naani, a bonya ye nongon na kelen. ¹⁵ Sarakajenifen tasumadonyoro lo ye nongon na naani; gban naani be a nongon naani na. ¹⁶ Tasumadonyoro janya ye nongon na tan ni fla, a bonya fana ye nongon na tan ni fla ye; a fan naani bee hakeya ye kelen ye. ¹⁷ Jusiganan flanan janya ye nongon na tan ni naani, o bonya fana ye nongon na tan ni naani. A fan naani bee hakeya ye kelen ye. Dagbolo min k'a lamini, o lo ye nongon na tarance; dinga min k'a lamini, o dunya ye nongon na kelen. A senlayoro pasinna tereboyanfan le ma.»

¹⁸ Ce ko ne ma tuun ko: «Adamaden, Dunupatigi Ala ko: Lon min ni aw nana sarakajenifen lo, ko aw be sarakaw jeni a kan, ka sarakaw jori seriseri a kan, a kecogo le ye nin ye: ¹⁹ Sarakalasebaga minw ye Levi* ta mogwo ye, Sadoki ta durujaw, olugu

dorɔn le bɛ se ka gbara ne ra ni saraka ye; Dunupatigi Ala ko ten. I bɛ misitoran kaɓaman kelen di olugu ma ka o kɛ jurumunyafa saraka* ye. ²⁰ I bɛ o saraka jori dɔ mina ka o mun sarakajenifen gban naani na, a nɔngɔn naani na, ani a dagbolo min b'a lamini na. I bɛ o kɛ ka jurumunw kafari, ka sarakajenifen saninya. ²¹ O kɔ, o misitoran min kera jurumunyafa saraka ye, i bɛ o ta ka bɔ yɔrɔ saninman kɔnɔ, ka taga a jeni Alabatosoba yɔrɔ dɔ ra, yɔrɔ min blara o baara kama. ²² A tere flanan, i bɛ bakɔrɔnin dɔ mina, fiyen tɛ min na, ka o fana kɛ jurumunyafa saraka ye, ka sarakajenifen saninya, i ko i tun k'a saninya ni misitoran ye cogo min na. ²³ Ni i ka o jurumunyafa saraka bɔ, ka saraka jenifen saninya ka ban, i bɛ misitoran kaɓaman kelen ni sagajigi kelen mina begankuru ra, fiyen tɛ minw na, ka o fana kɛ saraka ye. ²⁴ I bɛ taga ni o ye Matigi Ala ɓa kɔrɔ; sarakalasebaga bɛ kɔgɔ seriseri a kan, k'a kɛ saraka jenita* ye k'a di Matigi Ala ma. ²⁵ Lon o lon i ka kan ka bakɔrɔnin kelen kɛ jurumunyafa saraka ye, fɔ tere wolonfla; i bɛ misitoran kaɓaman kelen ni sagajigi kelen fana bɔ begankuru ra, fiyen tɛ minw na, ka o fana kɛ saraka ye. ²⁶ Aw bena jurumun kafari kɛ fɔ tere wolonfla ka sarakajenifen saninya; aw b'a saninya k'a bla danna ne Ala ye. ²⁷ Ni o teredaw dafara tuma min na, k'a damina a tere seeginan na, ani lon tɔw bɛɛ ra, sarakalasebagaw bena to ka aw ta saraka jenitaw, ani aw ta ninsɔndiya sarakaw* bɔ sarakajenifen kan; ne bena sɔn aw ta sarakaw ma. Dunupatigi Ala ko ten.»

44

Jamana kuntigi ta donda

¹ Ayiwa, o kɔ fɛ, cɛ tagara ni ne ye yɔrɔ saninman* ta terebɔyanfan donda ra, da min nasinna kenemayɔrɔ ma. A tun datugunin lo. ² Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «Nin donda datugunin le ka kan ka to; a man kan ka dayɛɛ. Mɔgɔ si man kan ka tɛmɛ a fɛ, sabu Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tɛmɛna nin da fɛ; o kosɔn a datugunin ka kan ka to tuma bɛɛ. ³ Ayiwa, min ye jamana kuntigi ye, jamana kuntigi kɔni bɛ se ka sigi nin yɔrɔ ra ka domuni kɛ Matigi Ala ɓa kɔrɔ. A bɛ don bolonda fɛ, ka bɔ o bolonda kelen fɛ.»

Alapasiranbariw tɛ don Alabatosoba kɔnɔ

⁴ Cɛ tagara ni ne ye sahiliyanfan ta donda ra, Alabatosoba ɓafeyɔrɔ ra. Ne ka fleri kɛ k'a ye ko Matigi Ala ta nɔrɔ bɛ Alabatosoba fara. Ne benna ka ne ɓa biri dugu ma. ⁵ Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «Adamaden, i ɓa yeɛ ka fleri kɛ, ka i toro malɔ ka mɛnni kɛ; ne bena ciw, ani sariya minw bɛɛ fɔ i ye Matigi Ala ta batoso ta ko ra, i ye i janto o ra kɔsɛɛ. Min ye Alabatosoba donbagaw doncogo ni o bɔcogo ye, i ka kan ka i janto o ra kɔsɛɛ.

⁶ «A fɔ Izirayeli mara mɔgɔ murutininw ye ko: <Dunupatigi Ala ko: E, Izirayeli mara mɔgɔw, aw ta ko haramuninw bɛɛ tɛmɛna a dan kan! ⁷ Wagati min aw bɛ na ni sarakaburu ye, ani saraka sogow ta turu, ani a jori, ka na o di ne ma, aw bɛ siya wɛɛ mɔgɔw ladon ne ta batoso kɔnɔ, k'a to o mɔgɔ lanabari kenɛsigibariw ye ne ta batoso lanɔgɔ; aw ka aw ta ko haramuninw kɛ ka ne ni aw ta jɛɲɔgɔnya* cɛn. ⁸ Aw ma aw janto ne ta fɛn saninmanw na, nka aw ka mɔgɔ wɛɛw le bla o baaraw ra aw nɔ ra ne ta yɔrɔ saninman kɔnɔ.

⁹ «<O kosɔn ne Dunupatigi Ala ko: Siya wɛɛ mɔgɔ lanabari, kenɛsigibari si man kan ka don ne ta yɔrɔ saninman kɔnɔ tuun, hali siya wɛɛ minw siginin bɛ Izirayelimɔgɔw cɛ ra.> »

Levi ta mɔgɔ minw mabɔra Ala ra

¹⁰ «<Ayiwa, Levi* ta mɔgɔ minw kɔni mabɔra ne ra, olugu ta terenbariya kunko bena ben o yeɛ kan; sabu wagati min Izirayelimɔgɔw tun ka o yeɛ lafiri ka o kɔ

don ne ra ka taga o ta batofenw ko, olugu mabɔra ne ra. ¹¹ Olugu bɛna ke ne ta yɔro saninman* dondaw kɔrosibagaw le ye dɔron, ani Alabatosoba baardenw. Olugu le bɛna saraka jenitaw* ani saraka tɔw faga mɔgow ye; o bɛna to ka o baaraw le ke mɔgow ye. ¹² Nka i n'a fo o farara Izirayelimogow kan ka o ta jow son, ka ke sentalon sababu ye ka Izirayeli jama bla jurumun na, o koson ne be ne boro korota ka kari, ko o ta terenbariya kunko bɛna ben o yere kan; Matigi Ala ko ten. ¹³ O tena gbara ne ra tuun ka sarakaw lase ne ma, o tena gbara ne ta fen saninmanw si ra, walama ne ta saraka saninmanbaw si ra; o ka maroyakow, ani ko haramunin minw ke, o kunko bɛna ben o kan. ¹⁴ Ne bɛna Alabatosoba kɔrosiri ta baara dɔron le di o ma, ani baara misen minw ka kan ka ke ka Alabatosoba kononoyoro laben.> »

Ala ta sarakalasebagaw ta baara

¹⁵ « <Ayiwa, sarakalasebaga minw ye Levi* ta mɔgow ye, Sadoki ta durujaw, olugu minw tun ka o janto ne ta yɔro saninman* na k'a baaraw ke, hali wagati min na Izirayelimogow tun mabɔra ne ra, olugu le bɛna gbara ne ra ka sarakalasebagaya ke, ka na ni saraka sogow ta turu ni a jori ye ne ja korɔ; Dunupatigi Ala ko ten. ¹⁶ Olugu dɔron le bɛna don ne ta yɔro saninman konɔ, olugu dɔron le bɛna gbara ne ta tabali ra, ka sarakalasebagaya ke ne ye; o bɛna o janto ne ta batoso baaraw ra.

¹⁷ « <Ni sarakalasebagaw donna Alabatosoba lukonoyoro dondaw fe, o ka kan ka lenfaniw le don. Ni o be baara ke lukonoyoro ta dondaw ra, walama Alabatosoba konɔ, o man kan ka sagasifani don o yere ra. ¹⁸ O ka kan ka lenfani jalamugu le mini o kun na, ka lenfani kurusi don; o man kan ka foyi siri o yere ce ra min be se k'a to o ye wasi. ¹⁹ Ni o be bo tuma o tuma ka taga lukeneba ra, ka taga lukeneba ra jama no fe, o ka kan ka o ta sarakalasebaga faniw bo o yere ra ka o bla yoro saninman ta bonw konɔ, ka fani werew don ka bo, janko jama ra mogo do kana na maga o fani saninmanw na, ka sa*.

²⁰ « <Sarakalasebaga man kan k'a kun li, nka a fana man kan ka a kunsigi to a ye janya. A ka kan k'a kunsigi tige k'a dakaja.

²¹ « <Sarakalasebaga si man kan ka duven min ka don Alabatosoba lu konɔ.

²² « <Sarakalasebaga man kan ka muso ce sanin, walama muso furusanin furu; a ka kan ka sunguru le furu, min ye Izirayeli mara mogo do ye, walama muso ce sanin min ta ce fana tun ye sarakalasebaga do ye.

²³ « <Sarakalasebagaw ka kan ka ne ta mogow karan, janko fen minw blara danna Ala ye, mogow ye o fenw, ani fengbansanw lon ka o bo pogon na, ka fen saninyaninw, ani fen saninyabariw lon ka o bo pogon na.

²⁴ « <Ni sarakalasebaga be kiti tige, a ka kan ka lo can le kan, ka kiti tige ka kapa ni ne ta kolatigeninw ye.

« <Sarakalasebagaw ka kan ka ne ta janagbew bee ke ka kapa ni ne ta sariyaw, ani ne ta cifoninw ye, ka ne ta Nenekirilonw* ke lon saninmanw ye.

²⁵ « <Sarakalasebaga man kan ka gbara mogo do su ra, janko a kana na a yere lanogo; a be se ka gbara min na, o ye a face ye, walama a bamuso, walama a dence, walama a denmuso, walama a balemace, walama a balemamusu min ma furu folo.

²⁶ Nka ni o pogonna lo, a ka kan k'a yere saninya; a saninyanin ko, a ka kan ka tere wolonfla ke sani a ye a ta baara damina. ²⁷ Ni a donna yoro saninman lukonoyoro ra lon min na, a ka kan ka jurumun yafa saraka* do bo a yere ye; Dunupatigi Ala ko ten.

²⁸ « <Ayiwa, sarakalasebagaw bɛna ninyoro min soro, o ye nin ye: Ne yere le bɛna ke olugu ninyoro ye. Aw man kan ka yoro si di o ma k'a ke o togora ta ye Izirayeli jamana ra, sabu ne yere le ye olugu ta yoro ye. ²⁹ O bɛna siman sarakaw* le domu, ani

* **44:19** 44.19 Ka kapa ni sariya ye, mogo gbansan tun man kan ka maga Ala ta fen saninmanw na (Bori 30.29; Samawilu flanan 6.6,7).

jurumunyafa sarakaw, ani hakebo sarakaw*; ni fen o fen ka bla danna Ala ye Izirayeli jamana ra, o be ke sarakalasebagaw ta ye. ³⁰ Simankura suguya bee kun folo, min ye a bee ra numanman ye, ani saraka suguya bee, o bee ye sarakalasebagaw ta ye; aw ka kan ka aw ta mugu bee ra numanman fana saraka di o ma, janko ne ye baraka don aw ta gba ye.

³¹ « Sarakalasebaga man kan ka began jufanin sogo domu, walama wara dato, ni a kera kono ye walama began suguya were. »

45

Ala ta dugukolo saninman

¹ « Ayiwa, ni aw nana taga ke jamana taran ye tuma min na ka bee ninyoro di a ma, aw ye dugukolo do bla danna jamana kono Matigi Ala ye, ka o ke dugukolo saninyanin ye. A janya ye ke nongon na waga muga ni looru, a bonya ye ke nongon na waga muga. O dugukolo yoro bee bena ke yoro saninyanin ye. ² Aw ye yoro do suma o dugukolo kan, ka a bonya ni a janya bee ke kelen ye, k'a ke nongon na keme looru; o yoro be ke Alabatosoba saninman loyoro ye. Aw ye furance do to Alabatosoba lamini bee ra; o furance bonya ye ke nongon na bilooru.

³ « O ko, Alabatosoba yoro saninman* ni a yoro saninmanba* be lo fan min na, aw ye yoro do dan bo o fan na, ka o janya ke nongon na waga muga ni looru ye, k'a bonya ke nongon na waga tan ye. ⁴ O yoro be ke yoro saninman ye jamana kono; a be ke sarakalasebagaw ta ye, sarakalasebaga minw be yoro saninman ta baara ke, ka gbara Matigi Ala ra ka sarakaw bo a ye. Olugu ta bonw bena lo o yoro le ra; o yoro do le fana bena bla danna ka ke yoro saninman loyoro ye.

⁵ « Dugukolo fan do min tora, min fana janya ye nongon na waga muga ni looru, k'a bonya ke nongon na waga tan, o yoro be ke Levi ta mogow ta ye, minw be o janto Alabatosoba ra; olugu ta duguw bena ke o yoro ra, ka o ke o sigiyorow ye.

⁶ « Ayiwa, aw ye yoro do were danbo o dugukolo saninman kere fe, ka o bonya ke nongon na waga looru, k'a janya ke nongon na waga muga ni looru, ka o ke dugu do loyoro ye; o dugu bena ke Izirayelimogow bee ta ye.»

Jamana kuntigi ta yorow

⁷ « Min ye jamana kuntigi ye, aw bena yoro fla le di ale ma. Yoro kelen be ke dugukolo saninman ni dugu terebenyanfan na, ka taga a bla fo kogjiba ra, yoro to kelen be ke dugukolo saninman ni dugu tereboyanfan na, ka taga se fo Izirayeli jamana dan ma tereboyanfan na. Kuntigi ta yorow bee kelen kelen bonya ka kan ka ke i ko Izirayelimogo tow ta maraw bonya. ⁸ O le bena ke ale ta yoro ye Izirayeli jamana ra. Ni o kera, ne ta jamana kuntigiw tena to ka jamanadenw toro tuun; o bena jamana to Izirayelimogow fe, o bee ni o ta yoro.»

Kuntigi ka kan ka terenninya sira tagama

⁹ Dunupatigi Ala ko: Aw Izirayeli kuntigiw, aw ta temena a dan kan de! Aw ye benkan ni mogow minakojuguya da bla, ka can ni terenninya sira tagama, ka ne ta mogow toro dabra; Dunupatigi Ala ko ten.

¹⁰ « Aw ta sumanikeminanw ka kan ka dafa; aw ta sumanikew, minw ye efa ye, ani bati, olugu bee ka kan ka dafa. ¹¹ Efa ni bati kono ka kan ke kelen ye. Homeri na tan ka kan ka ben bati na kelen ma, a ka kan ka ben efa na kelen ma fana. O sumanikew bee ka kan ka ben ni Homeri* ta jate le ye. ¹² Aw ta sumanikew

* 45:11 45.11 Efa, ani bati ani homeri, o tun ye sumanikeminan dow ye.

gbiriya ka kan ka kapa ni jɔgɔn ye. Sikele kelen ta gbiriya ka kan ka ben gera mugan ta gbiriya ma. Mini kelen ta gbiriya ka kan ka ben sikele biwɔɔɔ ta gbiriya ma†.»

Sarakaw bɔcogo

¹³ «Aw ka kan ka aw borofenw di saraka ye cogo min na o flɛ nin ye: Ni alikama* kilo keme saba be aw fe, aw ka kan ka kilo looru le di; ni ɔrize kilo keme saba be aw fe, aw ka kan ka kilo looru le di fana.

¹⁴ «Min ye turu ye, ni turu litiri binaani be aw fe, aw ka kan ka litiri naani le di; sumanikefen minw ye kori ni homeri ye, olugu bee kɔnɔ ye kelen ye; homeri pa kelen be ben litiri keme naani le ma.

¹⁵ «Min ye began misenw ye, ni beganw ka began keme fla bo Izirayeli jamana ta beganmarayɔɔ min o min na, aw ka kan ka began kelen le bo, ka o fara siman sarakaw* kan, walama ka o ke saraka jenitaw* ye, walama ninsɔndiya sarakaw*, janko ka jurumunw kafari. Dunupatigi Ala ko ten.

¹⁶ «Izirayeli jamanadenw bee ka kan ka o fenw bo ka o di Izirayeli jamana kuntigi ma. ¹⁷ Jamana kuntigi le bena o sarakakow panabo: saraka jenitaw, ani siman sarakaw, ani rezenji saraka* minw ka kan ka bo panagbew wagatiw ra, ani karokura panagbew ra, ani Nenekirilonw* na, ani Izirayeli jamana ta panagbelonbaw bee ra. A bena jurumunyafa sarakaw* bo, ani siman sarakaw, ani saraka jenitaw, ani ninsɔndiya sarakaw, janko ka Izirayeli mara mɔgɔw ta jurumunw kafari.»

Jɔnyaban panagbe

¹⁸ Dunupatigi Ala ko: San karo folo, tere folo, aw ka kan ka misitoran kapaman kelen mina, fiyen te min na, ka o ke saraka ye ka yɔɔ saninman* saninya.

¹⁹ Sarakalasebaga be jurumunyafa saraka* jori do mina, ka o mun Alabatosoba dondaw ta konw na, ani sarakajenifen* jusiginan fan naani na, ani lukɔnɔyɔɔɔ donda ta konw na. ²⁰ Karo tere wolonflanan, aw ka kan ka o sarakaw jɔgɔn bo tuun; ni mɔgɔ do ka jurumun ke k'a sɔɔ a ma a lawuri a kama, walama ni a m'a lon, o jurumun be kafari, ka Alabatosoba saninya.

²¹ «San karo folo tere tan ni naani, o bena ke aw ta Jɔnyaban panagbe* ye. O bena ke tere wolonfla panagbe le ye. Aw ka kan ka burufunubari le domu. ²² O lon na, jamana kuntigi be misitoran kelen ke jurumunyafa saraka ye, ale ni jama bee kosɔn. ²³ Panagbe tere wolonfla bee kelen kelen na, a ka kan ka misitoran wolonfla ni sagajigi wolonfla mina, fiyen te minw na, ka o ke saraka jenita* ye ka o di Matigi Ala ma; a be bakɔɔnin kelen fana ke jurumunyafa saraka ye lon o lon. ²⁴ A ka kan ka siman kilo bisaba ke siman saraka* ye ka o fara misitoran saraka bee kelen kelen kan, ani sagajigi saraka bee kelen kelen kan, ka turu litiri wɔɔɔ fara siman saraka kilo bisaba bee kelen kelen kan.

²⁵ «San karo wolonflanan tere tan ni naani ta panagbe ra, a ka kan ka o jurumunyafa saraka, ani o saraka jenita, ani o siman saraka jɔgɔn do bo tuun, ani turu, fo tere wolonfla.»

46

Jamana kuntigi ta sarakaw

¹ Dunupatigi Ala ko: Alabatosoba lukɔnɔyɔɔɔ ta donda min be tereboyanfan na, o da datuginin ka kan ka to lɔgɔkun baarakelon tere wɔɔɔ bee kɔnɔ; nka a ka kan ka dayele Nenekirilon* na, ani karokura panagbe* lon na. ² Ni jamana kuntigi be na ka bo lukeneba ra, a ka kan ka don bolonda le fe, ka taga lo donda ta konw kere fe. Sarakalasebagaw be ale ta saraka jenitaw* ni a ta ninsɔndiya sarakaw* bo. Jamana kuntigi b'a kinbiri gban dakun kan k'a pa biri dugu ma ka Ala bato, o ko, a be bo ka

† 45:12 45.12 Gera, ani Sikele, ani Mini, o bee tun ye sumanikefen dow ye, janko ka fiyeerefen gbiriya lon.

taga; da yelenin be to fo wula fe. ³ Jamana mogɔ tow bena o kinbiri gban ka Matigi Ala bato donda ra Nenekirilonw le ra, ani karokura panagbew ra.

⁴ «Jamana kuntigi bena saraka jenita min di Matigi Ala ma Nenekirilon na, o be ke sagaden wɔɔɔ ye, fiyen te minw na, ani sagajigi kelen, fiyen te min na. ⁵ A be siman saraka* min fara sagajigi kan, o ye siman kilo bisaba ye; ni siman saraka hakeya min ka a yere diya a be o fara sagaden kan. A be turu litiri wɔɔɔ ke siman saraka kilo bisaba bee kelen kelen kan. ⁶ Karokura panagbelon na, a be misitoran kapaman kelen ke saraka ye, fiyen te min na, ani sagaden ceman wɔɔɔ, ani sagajigi kelen, fiyen te min na. ⁷ A bena siman saraka min fara misitoran kan, o ye siman kilo bisaba ye; min be fara sagajigi kan, o fana ye siman kilo bisaba ye; ni siman saraka hakeya min ka a yere diya, a be o fara sagaden kan. A be turu litiri wɔɔɔ ke siman saraka kilo bisaba bee kelen kelen kan.

⁸ «Ni jamana kuntigi be don, a be don bolonda le fe, a fana be bo o da kelen le fe.

⁹ «Nka ni jamana mogɔ tow bena Matigi Ala bato panagbelonbaw ra, ni o ka don sahiliyanfan ta donda fe ka taga Matigi Ala bato, o ka kan ka bo woroduguyanfan ta da le fe; ni o ka don woroduguyanfan ta donda fe, o ka kan ka bo sahiliyanfan ta da le fe. O be don da min fe, o man kan ka seko ka bo o da kelen fe; o be bo da to kelen le fe, min nasinna o donda ma. ¹⁰ Jamana kuntigi ka kan ka ke ni jama ye; a be don ni o donto ye, ka bo ni o boto ye.»

Sarakaw bocogo

¹¹ «Nanagbelonw ani lonbaw ra, siman saraka* min ka kan ka fara misitoran ta saraka kan, o ye siman kilo bisaba ye; min ka kan ka fara sagajigi kan, o ye siman kilo bisaba ye. Ni siman saraka hakeya min ka aw yere diya, aw be o fara sagaden kan. Aw be turu litiri wɔɔɔ ke siman saraka kilo bisaba bee kelen kelen kan.

¹² «Ni jamana kuntigi b'a fe k'a yere diyanya saraka* jenita le bo k'a di Matigi Ala ma, walama a yere diyanya ninsondiya saraka*, o tuma aw be tereboyanfan donda dayele a ye, a be don k'a ta saraka jenita ni a ta ninsondiya saraka bo, i n'a fo a b'a ke cogo min na Nenekirilonw* na; o ko, a be bo. Ni a bora, aw be da datugu a no ra.

¹³ «Aw ka kan ka sagaden kelen ke saraka jenita ye lon o lon, ka o di Matigi Ala ma, sagaden min si ye san kelen, ani fiyen te min na. Aw ka kan ka o ke lon o lon sogoma. ¹⁴ Aw ka kan ka siman saraka do fara o kan lon o lon sogoma; o ye ke mugu kilo looru ye, turu litiri fla be ke ka o mugu nooni. O ye Matigi Ala ta siman saraka le ye. Cifonin lo min ka kan ka ke wagati bee; a te yelema. ¹⁵ Lon o lon sogoma, aw ka kan ka o sagaden ke saraka ye, ani a siman saraka, ani a turu. Saraka jenita* lo, min te dabra ka ye.»

Jamana kuntigi ta denw ninyoro

¹⁶ «Dunupatigi Ala ko: Ni jamana kuntigi ka do bo a yere ta dugukolo ra ka o di a dence do ma, o yoro be ke a dence ta ye; o ko, a be ke dence ta denw fana ta ye. O yoro be ke olugu ta cen le ye. ¹⁷ Nka ni a ka do bo a ta dugukolo ra ka o di a ta jonce do le ma, o yoro be ke o jonce ta ye fo ka taga se yafarisan ma; ni yafarisan sera, yoro be seko jamana kuntigi ma tuun. Jamana kuntigi dencew doron le be se ka o face cen ta. ¹⁸ Jamana kuntigi man kan ka jamanadenw ta dugukolo yoro si mina o ra. A man kan ka o ta yorow bosi o ra. A be yoro min di a dencew ma ka o ke o ta cen ye, a ka kan ka o bo a yere ta dugukolo le ra, janko ne ta mogow si kana gben ka bo o ta yoro ra.»

Alabatosoba gbabuguw

¹⁹ «Ayiwa, da min be sarakalasebagaw ta bon saninmanw ta donda kere fe sahiliyanfan na, ce tagara don ni ne ye o da fe. Ne ka yoro do ye kononoyoro ra, terebenyanfan na. ²⁰ A k'a fo ne ye ko: <Sarakalasebagaw bena hakebo sarakaw* ni

jurumunyafa sarakaw* sogo tobi nin yɔrɔ le ra, ani siman sarakaw*; o man kan ka bɔ ka taga ni o fenw ye lukeneba ra, janko jama ra mɔgɔ dɔ kana na maga o fen saninmanw na, ka sa.> »

²¹ O kɔ, a tagara ni ne ye lukeneba ra, ka taga teme ni ne ye lukeneba nɔngɔn naani bɛɛ ra. Ne ka lukene fitini dɔ ye lukeneba nɔngɔn bɛɛ kelen kelen na. ²² Lukeneba nɔngɔn naani na, lukene fitini koorinin dɔw tun bɛ yi. O janya tun ye nɔngɔn na binaani, o bonya ye nɔngɔn na bisaba. O naani bɛɛ bonya ni o janya tun ye kelen ye, o tun bɛ lukeneba nɔngɔnw le ra. ²³ O tun ka o lukene fitini bɛɛ koori ni kogo dɔ ye. Tasumadonyɔrɔ tun bɛ o kogo kere fe k'a lamini. ²⁴ Ce k'a fɔ ne ye ko: «Alabatosoba baaradenw bɛ jama ta sarakasogow tobi gbabugu minw kɔnɔ, olugu le ye nin ye.»

47

Ji woyora ka bɔ Alabatosoba kɔnɔ

¹ O kɔ, ce sekɔra ni ne ye Alabatosoba donda ra. Ne ka ji dɔ woyotɔ ye ka bɔ Alabatosoba donda dakun jukɔrɔ, ka taga terebɔyanfan na, sabu Alabatosoba na tun sinna terebɔyanfan le ma. Ji tun bɛ woyora ka bɔ Alabatosoba jukɔrɔ, a woroduguyanfan na, ka na teme sarakajenifen* kere fe, a woroduguyanfan na. ² Ce bɔra ni ne ye Alabatosoba sahiliyanfan ta donda fe. A munumununa ni ne ye kene ma, ka taga se fɔ terebenyanfan ta donda ma; ne k'a ye ko ji bɛ woyora ka bɔ o donda woroduguyanfan na.

³ Ce gbarara ni ne ye terebɔyanfan na; sumanikejuru dɔ tun b'a boro. A ka nɔngɔn na waga kelen suma, ka o tagama ni ne ye ji kere fe; o kɔ, a ka ji cetige ni ne ye; ji sera ne senkuruw ma. ⁴ A ka nɔngɔn na waga kelen were suma, ka o tagama ni ne ye ji kere fe; a ka ji cetige ni ne ye ka yelema ka na fan dɔ ra. Ji sera ne kinbirikunw ma. A ka nɔngɔn na waga kelen were suma, ka o tagama ni ne ye ji kere fe; a ka ji cetige ni ne ye ka yelema ka taga fan dɔ ra. Ji sera fɔ ne soro ra. ⁵ A ka nɔngɔn na waga kelen were suma, ka o tagama ni ne ye ji kere fe minke, o yɔrɔ ra ji kera koba ye; ne tun te se k'a cetige, sabu ji tun ka dun. Mɔgɔ tun te se k'a cetige ni i ma ji lon. A tun kera jiba le ye, mɔgɔ te se ka tagama ka min cetige i sen na. ⁶ Ce ko ne ma ko: «Adamaden, i ka nin ye wa?» A sekɔra ni ne ye jida ra tuun. ⁷ An sera yi minke, ne ka yirisun caman ye ji fan fla bɛɛ ra. ⁸ A ko ne ma tuun ko: «Nin ji bena woyo ka taga jamana terebɔyanfan na, ka jigi ka taga Zuriden kenegbe ra, ka sɔrɔ ka taga ke Kɔgɔji sanin na. Ni a donna kɔgɔji ra, kɔgɔji ta ji bɛ saninya. ⁹ Ni nin ji ka woyo ka se yɔrɔ o yɔrɔ, o yɔrɔ fenpanamanw bɛɛ bɛ panamanya, ka caya. Jegew bɛ caya kosebe, sabu ni nin ji ka se kɔgɔji ma, a bɛ saninya; ni nin ji ka se yɔrɔ o yɔrɔ, o yɔrɔ fenw bɛɛ bɛ panamanya ka caya. ¹⁰ Jegeminabagaw bena na jida ra. O bena o ta jɔw yerege, k'a ta Eni Gedi ka taga a bla fɔ Eni Egilayimu; jɛge suguya caman bena sɔrɔ yi, k'a ke i ko Kɔgɔjiba ta jegew. Jegew bena caya kosebe. ¹¹ Nka kɔ fitiniw, ani jiborow, olugu tena saninya; o yɔrɔw bena ke kɔgɔbɔyɔrɔw ye. ¹² Yiri suguya bɛɛ bena wuri ji fan fla ra. O yiriw flaburuw tena ja ka ye, o denw fana tena ban ka ye. O bena den karo o karo, sabu ji bɛ bɔ yɔrɔ saninman* jukɔrɔ ka o sɔn. Mɔgɔw bena o yiridenw domu, k'a flaburuw ke fla ye.»

Ala ka jamana danw yira

¹³ Dunɔnatigi Ala ko: Aw bena jamana min taran Izirayeli ta duruja tan ni fla ra, k'a ke o ta yɔrɔw ye, o jamana danw fle nin ye; Yusufu ta duruja ka kan ka mara fla le sɔrɔ. ¹⁴ Aw bena jamana taran, ka o bɛɛ ninyɔrɔ ke kelen ye, sabu ne ka ne boro kɔrɔta ka kari ko ne bɛ nin jamana di aw bemaw ma; o ra nin jamana bena ke aw ta ye.

¹⁵ «Jamana danw fɛ nin ye: Jamana sahiliyanfan bɛ damina Kɔgɔjiba ra; sira min bɛ tɛmɛ Hɛtilɔn, ani Lebo Hamati, ani Sedadi, a bɛ tɛmɛ o sira fɛ, ¹⁶ ka taga se Berota ni Sebarayimu, dugu fla min bɛ Damasi mara ni Hamati mara cɛ ma, ka bɔ yi ka tɛmɛ Haseri Tikɔn, min bɛ Haran jamana dan na. ¹⁷ O cogo ra, o dance bɛ damina kɔgɔjiba ra ka taga se fɔ Hasari Enan mara ra, terebɔyanfan na. Damasi mara ni Hamati mara le bɛ kɛ a dan ye. O le ye sahiliyanfan ta dance ye.

¹⁸ «Jamana terebɔyanfan ta dance bɛ damina Damasi mara ni Haran mara furance ra, ka tɛmɛ Zuriden kɛnɛgbɛba fɛ, Galadi mara ni Izirayeli mara furance ra, ka taga se fɔ Tamari, Kɔgɔji sanin ma. O le ye terebɔyanfan ta dance ye.

¹⁹ «Woroduguyanfan ta dance bɛ damina Tamari, ka taga fɔ Meriba ta ji yɔrɔ ra, min bɛ Kadasi. A bɛ tɛmɛ Meriba kɔ kɛrɛ fɛ, ka taga a bla Kɔgɔjiba ra. O le ye woroduguyanfan ta dance ye.

²⁰ «Terebenyanfan na, Kɔgɔjiba le bɛna kɛ jamana dan ye, k'a ta woroduguyanfan na ka taga a bla fɔ Lebo Hamati, sahiliyanfan na. O le ye terebenyanfan ta dance ye.

²¹ «Aw ka kan ka nin jamana taran Izirayeli ta durujaw bɛɛ le ra. ²² Aw b'a taran jɔgɔn na, ka bɛɛ ninyɔrɔ di a ma; lonan minw sigira aw cɛ ra ka denw sɔrɔ aw cɛ ra, aw bɛ olugu fana ninyɔrɔ di o ma. Aw ka kan ka olugu fana jate i ko Izirayeliden dɔw; o ka kan ka o ta dugukolo ninyɔrɔ sɔrɔ i ko Izirayeli ta duruja tɔw. ²³ O lonanw sigira duruja minw cɛ ra, aw ka kan ka o ta yɔrɔ di o ma ni o duruja mɔgɔw le ye. Dununatigi Ala ko ten.»

48

Jamana sahiliyanfan ta mɔgɔw ninyɔrɔ

¹ Izirayeli ta durujaw tɔgɔw ye nin ye, ani o ta dugukolo ninyɔrɔw.

«Dan ta duruja bɛ mara kelen sɔrɔ fɔ sahiliyanfan na, Hɛtilɔn ni Lebo Hamati ni Hasari Enan ta sira kɛrɛ fɛ, Damasi mara ni Hamati mara kɛrɛ fɛ. A bɛ damina jamana terebɔyanfan ta dan na ka taga se fɔ kɔgɔjiba ma terebenyanfan na.

² «Asɛri ta duruja bɛ mara kelen sɔrɔ ka gban Dan ta duruja ta mara ra, k'a ta terebɔyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.

³ «Nɛfitali ta duruja bɛ mara kelen sɔrɔ ka gban Asɛri ta duruja ta mara ra, k'a ta terebɔyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.

⁴ «Manase ta duruja bɛ mara kelen sɔrɔ ka gban Nɛfitali ta duruja ta mara ra, k'a ta terebɔyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.

⁵ «Efirayimu ta duruja bɛ mara kelen sɔrɔ ka gban Manase ta duruja ta mara ra, k'a ta terebɔyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.

⁶ «Ruben ta duruja bɛ mara kelen sɔrɔ ka gban Efirayimu ta duruja ta mara ra, k'a ta terebɔyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.

⁷ «Zuda ta duruja bɛ mara kelen sɔrɔ ka gban Ruben ta duruja ta mara ra, k'a ta terebɔyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.»

Matigi Ala yɛrɛ ninyɔrɔ

⁸ «Aw bɛna dugukolo dɔ danbɔ Zuda mara dan na, k'a ta terebɔyanfan na ka taga a bla terebenyanfan, ka o bla danna. A bonya ye kɛ nɔngɔn ja waga mugan ni looru, a janya ni mara tɔw janya ye kɛ kelen ye, k'a ta terebɔyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na. Yɔrɔ saninman* bɛna lɔ o yɔrɔ cɛmance le ra. ⁹ Aw bɛna dugukolo min bla danna Matigi Ala ye, o janya bɛna kɛ nɔngɔn ja waga mugan ni looru, k'a bonya kɛ nɔngɔn ja waga tan. ¹⁰ O yɔrɔ saninman bɛna kɛ sarakalasebagaw ta yɔrɔ ye. A janya bɛna kɛ nɔngɔn ja waga mugan ni looru sahiliyanfan na, k'a bonya kɛ nɔngɔn ja waga tan terebenyanfan na, k'a bonya fana kɛ nɔngɔn ja waga tan terebɔyanfan na, k'a janya kɛ nɔngɔn ja waga mugan ni looru woroduguyanfan

na. Matigi Ala ta batoso saninman bena ke o yoro cemance ra. ¹¹ O yoro bena ke sarakalasebaga saninmanw ta ye, Sadoki ta durujaw, minw ka ne ta baara ke ni kankelentigiya ye; o ma ne kan bla i ko Levi* ta mogow k'a ke cogo min na tuma min na Izirayelimogo tow tun ka ne kan bla. ¹² Dugukolo min danbora jamana kono, nin yoro bena bo o dugukolo le ra, k'a ke sarakalasebaga saninmanw ta ye, k'a ke yoro saninmanba* ye. Levi ta mogow ta yoro bena gban olugu ta yoro ra.

¹³ «Levi ta mogow ta yoro bena gban sarakalasebagaw ta yoro ra; a janya bena ke nongon na waga mugan ni looru, k'a bonya ke nongon na waga tan. A janya bee lajennin bena ke nongon na waga mugan ni looru, k'a bonya ke nongon na waga tan.

¹⁴ Mogo man kan ka o dugukolo fiyeere walama k'a falen. Nin yorow ye jamana bee ra yororumanw le ye; a man kan k'a di mogo ma, sabu a blara danna ka ke Matigi Ala ta yoro saninman le ye.»

Dugu sigiyoro ni jamana kuntigi ta yoro

¹⁵ «Ayiwa, dugukolo to min bena to, o bonya bena ke nongon na waga looru, k'a janya ke nongon na waga mugan ni looru. O dugukolo bena ke yorogbansan le ye. A bena ke dugu loyoro ye, ka ke mogow sigiyoro ye; a kerefeyorow bena ke began marayorow ye. Dugu yere be lo yoro cemance ra.

¹⁶ «Dugu janya ni a bonya fle nin ye: A sahiliyanfan bonya ye nongon na waga naani ni keme looru, a woroduguyanfan bonya ye nongon na waga naani ni keme looru, a tereboyanfan bonya ye nongon na waga naani ni keme looru, a terebenyanfan bonya ye nongon na waga naani ni keme looru. ¹⁷ Dugu kerefeyoro minw ye beganmarayorow ye, o bonya ye nongon na keme fla ni bilooru sahiliyanfan na, nongon na keme fla ni bilooru woroduguyanfan na, nongon na keme fla ni bilooru tereboyanfan na, nongon na keme fla ni bilooru terebenyanfan na.

¹⁸ «Yoro to min belen bena to o dugukolo saninman kerefeyoro fla ra, o yoro do janya bena ke nongon na waga tan ye dugu tereboyanfan na, yoro do janya bena ke nongon na waga tan ye dugu terebenyanfan na. Dugumogow bena o yorow sene ka o ta baro bo o ra. ¹⁹ Izirayeli ta duruja min o min be baara ke dugu kono, olugu bee be se ka o yorow sene.

²⁰ «O dugukolo min blara danna, o bee lajennin janya bena ke nongon na waga mugan ni looru ye, a bonya fana be ke nongon na waga mugan ni looru. O yoro tarance ta tarance le be ke dugu loyoro ye.

²¹ «Yoro minw tora yoro saninman ni dugu loyoro fan fla ra, o yorow bena ke jamana kuntigi ta ye. Tereboyanfan na, a be damina dugukolo saninman dan na, min ye nongon na waga mugan ni looru ye, ka taga a bla fo jamana tereboyanfan dan na. Terebenyanfan na, a be damina dugukolo saninman dan na min fana ye nongon na waga mugan ni looru ye, ka taga a bla fo jamana dan na terebenyanfan na. O ra, yoro saninman ni Alabatosoba saninman bena ke jamana dugukolo saninman cemance le ra. ²² O cogo ra, Levi* ta mogow ta yoro ni dugu loyoro bena ke jamana kuntigi ta yoro fla ce ma. Zuda ta duruja ta yoro bena ke jamana kuntigi ta yorow sahiliyanfan na, Boniyaminu ta duruja ta yoro bena ke a woroduguyanfan na.»

Woroduguyanfan ta mogow ninyorow

²³ «Duruja tow ninyorow fle nin ye: Boniyaminu ta duruja bena mara kelen sorow, k'a ta tereboyanfan na, ka taga a bla terebenyanfan na.

²⁴ «Simeyon ta duruja bena mara kelen sorow, ka gban Boniyaminu ta duruja ta mara ra, k'a ta tereboyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.

²⁵ «Isakari ta duruja bena mara kelen sorow, ka gban Simeyon ta duruja ta mara ra, k'a ta tereboyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.

²⁶ «Zabulon ta duruja bena mara kelen soro, ka gban Isakari ta duruja ta mara ra, k'a ta tereboyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.

²⁷ «Gadi ta duruja bena mara kelen soro, ka gban Zabulon ta duruja ta mara ra, k'a ta tereboyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.

²⁸ «Gadi ta mara dan min be woroduguyanfan na, o le bena ke jamana dan ye woroduguyanfan na. A be damina Tamari, tereboyanfan na ka taga a bla fo Meriba ta ji yoro ra, min be Kadasi, ka soro ka teme Misiran koba kere fe ka taga a bla Kogjiba ra.

²⁹ «Ayiwa, aw bena nin jamana le taran Izirayeli ta durujaw ra, k'a ke o ta sigiyoro ye; aw ka kan ka a taran nin cogo le ra. Dununatigi Ala ko ten.»

Dugu dondaw

³⁰ «Dugu dondaw cogoya fe nin ye, k'a damina sahiliyanfan na, min janya ye nongon na waga naani ni keme looru ye: ³¹ Izirayeli ta durujaw togow le bena la dugu dondaw ra. Donda saba bena ke dugu sahiliyanfan na: Ruben ta donda, ani Zuda ta donda, ani Levi ta donda.

³² «Dugu tereboyanfan fana janya ye nongon na waga naani ni keme looru ye. O fana ye donda saba: Yusufu ta donda, ani Boniyaminu ta donda, ani Dan ta donda.

³³ «Dugu woroduguyanfan fana janya ye nongon na waga naani ni keme looru ye. O fana ye donda saba: Simeyon ta donda, ani Isakari ta donda, ani Zabulon ta donda.

³⁴ «Dugu terebenyanfan janya ye nongon na waga naani ni keme looru ye. O fana ye donda saba: Gadi ta donda, ani Aseri ta donda, ani Nefitali ta donda.

³⁵ «Dugu bee lajennin laminikogo janya ye nongon na waga tan ni seegi.

«Ayiwa, k'a damina bi ra, dugu togo le ye ko: <Matigi Ala be yan!> »

DANIYELI TA KO KITABU Kitabu faamucogo

Daniyeli tɔgɔ lara nin kitabu ra, nka an t'a lon ni ale kera a seɛɛbaga ye.

Wagati min na Yahudiyaw tun be siya tow ta fanga kɔrɔ, o wagati le ra Daniyeli ta kitabu seɛɛra.

Kitabu tarance fɔlɔ (1-6) be Daniyeli ni a tɔɔɔɔnce saba ta ko fo an ye. O ce naani ka o jigi la Ala kan, o ma son ka Ala kan bla, hali ni o be tɔɔɔɔ.

Kitabu tarance flanan na (7-12), Ala be tagamasiyen caman yira Daniyeli ra. O tagamasiyenw be dunuɔa fangatiɔiw, ani o ta masayaw damina ni a laban yira. Tuma dɔw, Daniyeli yere te o tagamasiyenw kɔrɔ lon; Ala ta meɛke le b'a kɔrɔ fo a ye.

Nin kitabu be a yira an na ko Ala ta fanga le be fanga to beɛ kunna. A be se ka dugukolo siyaw beɛ ke k'a yere sago dafa. Dunuɔa fangatiɔibaw be na, ka taga, nka Ala ta fanga be to a cogo ra wagati beɛ; a te yeɛma. Ala le be se k'a ta mɔgɔw kisi. Lanabaga ka kan ka k'a jigi la Ala kan wagati beɛ, ka ke kankelentigi ye, ka to Ala ta can sira kan.

Kitabu kɔnɔkɔw

Daniyeli ni a tɔɔɔɔnce saba ta ko (1-6)

Daniyeli ka wara naani tagamasiyen ye (7)

Daniyeli ka sagajigi ni bakɔrɔnin tagamasiyen ye (8-9)

Daniyeli ka Ala ta ciraden tagamasiyen ye bada ra (10-11)

Daniyeli ka dunuɔa laban tagamasiyen ye (12)

Daniyeli ni a tɔɔɔɔnw be Babilɔni masace ta so

¹ Zuda mara masace Yehoyakimu ta masaya san sabanan na, Babilɔni masace Nebukadinesari nana Zude mara ra, ka na Zeruzalemu dugu lamini. ² Matigi Ala ka Zuda masace Yehoyakimu don a boro. A ka Ala ta batoso ta minan dɔw ce. A ka o minanw ta ka taga ni o ye a ta ala ta bon kɔnɔ Sinehari jamana ra, ka taga o bla a ta ala ta bon ta naforɔblayɔrɔ ra.

³ Lon dɔ, masace k'a fo a ta baaradenw kuntigi Asipenazi ye, ko a ye Izirayeli kanbelen minanin dɔw panawoloma ka na ni o ye, minw ye masacedenw walama fagamadenw ye. ⁴ O ye ke kanbelen dɔw ye, fiyen te minw fari ra, ani minw ce ka pi. O ye ke mɔgɔ hakimianw ye, ani mɔgɔ kolɔnbagaw ye fen beɛ ra, ani mɔgɔ karanninw, ani mɔgɔ barakamanw, ani mɔgɔ faamurikebagaw, minw bena se ka baara ke masace ta so kɔnɔ, ani ka Babilɔnikaw ta kan ni o ta seɛberi degi. ⁵ Masace yere ta domuni ni a ta duven le tun ka kan ka di o ma lon o lon ka o ke o ta baro ye. O ka kan ka karan fo san saba. O kɔ, o be sɔrɔ ka don masace ta baara ra.

⁶ Ayiwa, kanbelen minw panawolomara, ce naani tun be olugu ra minw tun bɔra Zuda ta gba ra. O tun ye Daniyeli ye, ani Hananiya, ani Misaheli, ani Azariya. ⁷ Baaradenw kuntigi ka tɔgɔ werew la o ra. A ka Daniyeli tɔgɔ la ko Belisasari, ka Hananiya tɔgɔ la ko Sadaraki, ka Misaheli tɔgɔ la ko Mesaki, ka Azariya tɔgɔ la ko Abedi Nego*.

⁸ Nka Daniyeli k'a latige a jusukun na ko ale t'a fe ka masace ta domunifenw domu,† walama k'a ta duven min, k'a yere lanɔgɔ Ala ja kɔrɔ. O ra, a k'a fo baaradenw

* **1:7** 1.7 O ka o tɔgɔw la o kanbelenw ra, ka kapa ni Babilɔnikaw ta alaw tɔgɔw le ye, k'a yira ko o kera Babilɔnikaw ye sisan. † **1:8** 1.8 Ka kapa ni Yahudiyaw ta sariya ye, o tun man kan ka o domunifenw domu (Sarakalasebagaw 11; 17.10-16; 20.25).

kuntigi ye k'a gbɛɛya ko a kana olugu jagboya ka masace ta fenw domu ka o yere lanogo.

⁹ Ala fana k'a ke Daniyeli ko diyara baardenw kuntigi ye; a sonna ka Daniyeli ta kuma lamɛn. ¹⁰ Nka a k'a fo Daniyeli ye ko: «Aw ka kan ka fen minw domu, ani aw ka kan ka fen minw min, masace yere le ka o latige. O ra, ne be siranna, sabu ni a nana a ye ko aw fasara ka teme aw toogonw kan, a bɛna a fo ko ne no lo. A bɛna ne faga aw koson.» ¹¹ Ayiwa, baardenw kuntigi tun ka ce min bla ko a ye a janto Daniyeli ni Hananiya ni Misaheli ni Azariya ra, Daniyeli tagara kuma o ce fe. ¹² A k'a fo a ye ko: «Sabari ka i ta jonw ke k'a fe, ka se tere tan, k'a to an ye domuni gbansan doron le domu, sogo te min na, ani ka ji dama min. ¹³ O ko, an toogon to minw be masace ta fenw domuna, i ye anw padaw ni olugu padaw suma; ni i yere ka min korosi, o tuma ni min ka i diya i ye o ke.»

¹⁴ Domunidibaga sonna o ta kuma ma. A ka o ke k'a fe ka se fo tere tan. ¹⁵ Ayiwa, tere tan be dafa tuma o tuma, o bonyara, o padaw fana tun fe ka di ka teme o toogon ta kan, minw tun be masace ta domuniw kera. ¹⁶ Kabini domunidibaga k'a ye ten, a ma masace ta domuni ni a ta duven di o ma tuun. A ka domuni gbansanw doron le di o ma.

¹⁷ Ala ka lonniya ni faamuri di o kanbelen naani ma o ta karan na, ka hakiritigiya fana di o ma. Ka fara o kan, Daniyeli tun be se ka ko yiraninw, ani sikow bee koron lon k'a fo mogow ye.

¹⁸ Ayiwa, masace tun ka wagati min yira, o dafara minke, baardenw kuntigi tagara ni kanbelenw bee ye masace fe. ¹⁹ Masace kumana ni o bee ye kelen kelen. Nka a k'a ye ko o si ta hakiritigiya ma Daniyeli ni Hananiya ni Misaheli ni Azariya ta bo. O koson masace ka o bla a yere ta baaraw kunna. ²⁰ Ko o ko tun ye hakiritigiya ko ye, ani faamuri ko, ni masace tun ka o jininka o do ra, a tun b'a ye ko Daniyeli ni a toogonw ta ladiri le tun ka fisa ni a ta jamana lagberikebagaw, ani a jinamoriw ta ye fo sinaga tan.

²¹ Ayiwa, o ra, Daniyeli tora Babiloni*, masace ta so, fo ka taga se masace Sirusi ta masaya san folo ma.

2

Masace Nebukadinesari ta siko

¹ Masace Nebukadinesari ta masaya san flanan na, a ka siko dow ke. O ko k'a hakiri pagami kosebe, fo k'a bari sunogo ra. ² A ko o ye a ta lonnikebagaw bee wele: jinamoriw, ani lagberikebagaw, ani subagaw, ani tagamasiyen lonbagaw bee, o ye na ale ta sikow nafa a ye. O bee nana masace fe. ³ Masace k'a fo o ye ko: «Ne ka siko do le ke, min ka ne hakiri pagami. Ne b'a fe aw ye ne ta siko fo ne ye.»

⁴ Lonnikebagaw ka masace jaabi aramekan na, ko: «E, Masace, Ala ye i meen an koron! I ta siko fo i ta jonw ye, ni o kera, an bɛna a koron fo i ye.» ⁵ Masace k'a fo o ye ko: «Ne ka min latige, o le ye nin ye: ni aw ma se ka ne ta siko fo ne ye, k'a koron fana fo, o bɛna aw mina ka aw faga, ka aw ta sow bee ci k'a ton toogon kan i ko namana. ⁶ Nka ni aw sera ka siko fo ne ye, k'a koron fo ka la a kan, ne bɛna aw ladiya, ka aw bonya kosebe. O ra, aw ye siko fo ne ye, k'a koron fana fo.»

⁷ Lonnikebagaw ka masace jaabi tuun ko: «Masace, ele koni ye siko fo an ye doron; an bɛna a koron fo i ye.» ⁸ Masace ko: «Ne ka aw ta ceguya lon! Aw b'a fe ka kuma caya le janko aw ye wagati soron ka fen do soron k'a fo ne ye, sabu ne ka min latige, aw ka o lon. ⁹ Ayiwa, ni aw ma siko fo ne ye, min fora, o le bɛna ke aw bee ra. Aw b'a fe ka ben a ra ka na faninyakumaw ni nanbarakuma dow le fo ne ye, janko sani wagati do ce, ne ye ne ta miiriya yelema. Aw ye siko fo ne ye; ni o kera, ne bɛna a lon ko can ra, aw be se k'a koron fana fo ne ye.» ¹⁰ Lonnikebagaw ka masace jaabi ko: «Masace,

i ka min fo, mogo si te dununa ra yan min be se ka o ke. Masace si fana ma nin ko jagon jini a ta jinamoriw ni a ta lagberikebagaw ni a ta tagamasiyen lonbagaw fe folo ni ele te; hali masacew bee ra fangatigi, walama o bee ra togotigi ma nin jagon ke. ¹¹ Masace, i ka min fo, o ka gbelen. Mogo si te se ka nin ko fo masace ye, ni an ta alaw te, k'a soro olugu fana te adamadenw ce ra yan.»

¹² O ka o kuma fo minke, masace dimina kosebe. A ko o ye Babiloni lonnikebagaw bee faga. ¹³ O ko latigera minke doron, o ka ke lonnikebagaw mina ye ko o be taga o faga. O tagara Daniyeli ni a tojogonw fana yorjini ko o be o faga.

¹⁴ Daniyeli ka o men minke, a tagara kuma masace ta sorasikuntigi fe, min togo ye ko Ariyoki. O tun ka Babiloni lonnikebagaw fagari ko baara don ale le boro. Daniyeli kumana a fe ni hakiritigiya ani bonya ye. ¹⁵ A ka Ariyoki jininka ko: «Mun le k'a to masace ka nin kogbelen jagon latige?» Ayiwa, Ariyoki k'a ko bee jafu Daniyeli ye. ¹⁶ Daniyeli teliyara ka taga masace fe, ka taga a fo a ye ko a ye muwu donin, ko sani wagati do ce, ale bena a ta siko fo a ye.

Ala ka siko gundo yira Daniyeli ra

¹⁷ Ayiwa, Daniyeli bora ka taga a ta so, ka taga o ko jafu a tojogonw ye, Hananiya, ani Misaheli ni Azariya. ¹⁸ A ko o ye sankolo tigi Ala daari, janko Ala ye makari o ra ka siko gundo yira o ra, janko o kana olugu ni Babiloni lonnikebaga tow bee faga.

¹⁹ Ayiwa, Ala ka o siko gundo yira Daniyeli ra su fe siko ra. Daniyeli ka sankolo tigi Ala fo. ²⁰ Daniyeli ko:

«Ne be Ala togo tando wagati bee, ani tuma bee.
Hakiritigiya ni fanga ye ale le ta ye.

²¹ Ale le be se ka wagatiw ni ko nataw yelema k'a ke a sago ye.
A be masa do wuri ka do sigi.

A be hakiritigiya di hakiritigiw ma,
ka lonniya di kolonbagaw ma.

²² A be fenbaw, ani fen dogoninw yira.
Fen minw be dibi ra, a ka o lon fana.
Ale yere siginin be yeelen le ce ma.

²³ Ne bemaw ta Ala,
ne be i bonya, ka i tando;
sabu i ka hakiritigiya ni fanga di ne ma.
An ka min daari i fe, i ka o yira ne ra;
i ka masace ta siko gundo yira an na.»

Daniyeli ka siko koru fo

²⁴ Ayiwa, o ko, Daniyeli tagara Ariyoki fe, masace tun k'a fo min ye ko a ye Babiloni lonnikebagaw faga. Daniyeli tagara a fo a ye ko a kana lonnikebagaw faga, ko a ye taga ni ale ye masace fe, ale bena taga siko jafu masace ye.

²⁵ Ariyoki teliyara ka taga ni Daniyeli ye masace fe. O sera yi minke, Ariyoki k'a fo masace ye ko: «Zuda ta mogo minw minana, ne ka ce kelen soru olugu ra, min be se ka i ta siko jafu i ye.»

²⁶ Masace ka Daniyeli jininka. O tun be Daniyeli wele ko Belisasari. Masace ko: «Yala can lo ko ele be se ka ne ta siko fo ne ye, k'a koru fana fo ka la a kan wa?»

²⁷ Daniyeli ka masace jaabi ko: «Masace, i ka fen min jini, o ye gundo le ye, lagberikebagaw ni jinamoriw ni jotigiw si te se ka min lon k'a fo i ye. ²⁸ Nka Ala do be san fe, ale be gundow lon. Ale Ala le ka ko nataw yira masace ra siko ra. Ayiwa, i ka siko min ke, ani i ka fen minw ye ka i to sunogo ra, ne bena o fo i ye.

²⁹ «E, masace, ko minw bena ke wagati nataw ra, o le nana i ta miiriya ra, ka i to sunogo ra. Ala min be gundow lon, ale le ka ko nataw yira i ra. ³⁰ Ayiwa, ne koni, nin

kow yirara ne ra, nka o t'a yira ko ne ta hakiritigiya le ka bon danfen tow bee ta ye de! Ala le b'a fe ko i ta siko korɔ ye fo i ye, ani miiriya minw nana i hakiri ra, i ye o korɔ lon.

³¹ «E, masace! I ta siko ra, i ka mogɔ bisigiya do le lonin ye, belebeleba jamijan, a be manamanana. Siranyafenba tun lo fana. ³² A kunkolo tun ye sanin yereworo ye, a disi ni a borow tun ye warigbe ye, a konɔbara ni a wotow tun ye siranegbe ye, ³³ a senkalaw tun ye negbe ye, a senw yoro dow tun ye negbe ye, yoro do tun ye bogɔ ye. ³⁴ Ayiwa, ka i to fleri ra, kabakuru do bora yi a yere ma, ka na o mogɔ bisigi sen gbasi, k'a sen negeraman ni a bogɔraman karikari. ³⁵ O kera minke, negbe o, bogɔ o, siranegbe o, warigbe o, sanin o, o bee cira jɔgon fe, fo ka mugumugu. Fɔɔ k'a ta i n'a fo fɔɔ be nokalaw ta cogo min na jɔgbasituma ra; a yoro si ma ye tuun. Nka kabakuru min k'a gbasi k'a ben, o kabakuru kera kuru belebele ye, fo ka dugukolo bee fa.

³⁶ «Ayiwa, masace, i ta siko ye nin le ye. Sisan an bena a korɔ fo i ye. ³⁷ E, masace, ele le ye masacew ta masace ye, sabu sankolo tigi Ala ka masaya ni sebgaya ni fanga ni bonya di i ma. ³⁸ A ka adamadenw ni beganw ni konow bla i ta fanga korɔ dugukolo yoro bee ra. A ka i sigi o bee kunna. I ka mogɔ bisigi min ye siko ra, o kunkolo saninlaman ye ele yere le ye. ³⁹ Nka masaya do were bena na i ta masaya ko fe, min tena bonya ka i ta bo. O ko, masaya sabanan bena na fana; o le bena ke i ko siranegbe. O fanga bena sigi dunupa yoro bee kunna. ⁴⁰ O ko, masaya were bena na, o bena ke a naaninan ye. O masace ta fanga bena gbeleya i ko negbe. Negbe be ciri ni tigeri ke cogo min na, o masace bena masaya tow bee cici ka bo yi, ka o bee mugumugu o cogo le ra. ⁴¹ Nka i n'a fo i k'a senw ni a senmandenw ye, o yoro dow ye bogɔ ye, a yoro dow ye negbe ye, ayiwa, o masaya bena taran fla le. Nka o bee n'a ta, fanga belen bena ke a ra i ko negbe ta fanga, sabu negbe ni bogɔ le tun jagaminin be jɔgon na. ⁴² Ayiwa, i n'a fo a senmanden dow tun ye negbe ye, dow tun ye bogɔ ye, o masaya baraka bena bonya fan do ra, k'a baraka dogoya fan do ra. ⁴³ I ka negbe ni bogɔ jagaminin ye cogo min na, o b'a yira ko o masace fla bena don jɔgon na, fo ka furuw don o ta mogow ni jɔgon ce. Nka o tena se ka ben ka o kan ke kelen ye, sabu negbe ni bogɔ te se ka jɔgon mina ka ke kelen ye.

⁴⁴ «Nka o masayaw wagati ra, sankolo tigi Ala bena masaya were sigi. O masaya tena ban ka ye, siya were si tena se ka fanga bosi o masace ra fana. A bena masaya tow bee ci ka bo yi; a yere bena sigi a ta fanga ra wagati bee. ⁴⁵ I ka kabakuru min ye, min worora a yere ma ka bo kuru ra, k'a sorɔ mogɔ boro ma maga a ra, ka na negbe ni siranegbe ni bogɔ ni warigbe ni sanin ci, o kabakuru be o masayakura tagamasiyen le ye.

«Ayiwa, Alaba le ka o fen nataw yira masace ra. I ta siko ye can le ye, a korɔ fora cogo min na, a bena ke ten le fana, sigiya t'a ra.»

⁴⁶ Ayiwa, Nebukadinesari ka o men minke, a k'a kinbiri gban k'a ja biri dugu ma Daniyeli korɔ k'a bonya. A ko o ye saraka bo Daniyeli ye, ka wusun saraka don a ye. ⁴⁷ Masace ka kuma lase Daniyeli ma k'a fo a ye ko: «Can ra, aw ta Ala le ye alaw bee ta Ala ye, ani masaw bee ta Matigi. Ale le be se ka gundow yira; o koson i sera ka nin gundo lon k'a fo.»

⁴⁸ O ko, masace ka Daniyeli bonya kosebe, ka fenpanaman caman di a ma. A ka Daniyeli sigi Babiloni* mara bee kunna, k'a ke lonnikebagaw bee ta pamogoba ye.

⁴⁹ Nka Daniyeli ka masace daari ko a ye Babiloni mara kuntigiya di Sadaraki ni Mesaki ni Abedi Nego ma. Ale yere tora masace ta masaso lu konɔ.

3

Nebukadinesari ta batofen saninlaman

¹ Ayiwa, masace Nebukadinesari nana batofen saninlaman do lalaga. A janya tun ye nongon* na biwooro k'a bonya ke nongon na wooro ye. O ka o batofen saninlaman lo Dura kenegbeba ra, Babiloni mara ra. ² Masace ka fagamaw, ani dugutigiw, ani jamanatigiw, ani masace ladibagaw, ani jamana warimarabagaw, ani sariya kuntigiw, ani kititigebagaw, ani jamana namogo tow bee wele ka na. Olugu nana lajen, ka batofen saninlaman ta panagbe ke, Nebukadinesari tun ka o batofen min lalaga. ³ Ayiwa, o fagamaw, ani o dugutigiw, ani o jamanatigiw, ani masace ladibagaw, ani jamana warimarabagaw, ani sariya kuntigiw, ani kititigebagaw, ani jamana namogo tow bee, olugu nana lajen batofen saninlaman na fe ka o panagbe ke. ⁴ Kumalasebaga do nana peren k'a fo mogow ye ko: «Siyaw bee, jamanaw bee mogow, kanw bee mogow, masace ko k'a fo aw ye, ⁵ ko ni aw nana ke burufiyekan, ani filenfiyekan, ani gonifokan, ani korafokan, ani filen dafla fokan, ani forifen suguya bee kan men ye tuma min na, o tuma, aw bee ye aw na biri dugu ma, ka batofen saninlaman bato, masace Nebukadinesari ka min lalaga. ⁶ Ni mogo o mogo ma a na biri dugu ma k'a bato, o bena o tigi firi tasumaba do ce ma o yoronin bee.» ⁷ O ra, mogow nana burufiyekan ni filenfiyekan ni gonifokan ni sokufokan ni forifen tow kan men minke, siyaw bee, ani jamanaw bee mogow, ani kanw bee mogow bee ka o na biri dugu ma ka batofen saninlaman bato, masace Nebukadinesari tun ka min lalaga.

Daniyeli tɔɔɔɔnw banna ka batofen saninlaman bato

⁸ Ayiwa, o wagati yere ra, Babilonika dow tagara Yahudiyaw jaraki masace fe. ⁹ O k'a fo masace ye ko: «E, masace, Ala ye i meen an koro! ¹⁰ Masace, ele yere le k'a fo ko ni mogow nana burufiyekan ni filenfiyekan ni gonifokan ni sokufokan ni forifen tow kan men, ko bee ye a na biri dugu ma ka batofen saninlaman bato. ¹¹ I ko ni mogo o mogo m'a na biri dugu ma k'a bato, ko i bena o tigi firi tasumaba ce ma. ¹² K'a soro i ka Babiloni mara namogoya di Yahudiya minw ma, Sadaraki, ani Mesaki ni Abedi Nego, olugu te i ta kuma jatera. O te i ta alaw si le batora; i ka batofen saninlaman min fana lalaga, o te son ka o bato fiyewu.»

¹³ Masace ka o men minke, a dimina kosebe. A ko, ko o ye na ni Sadaraki ni Mesaki ni Abedi Nego ye. O nana ni o ye masace fe. ¹⁴ A ka o pininka ko: «Sadaraki ni Mesaki ni Abedi Nego, yala can lo ko aw banna ko aw te ne ta alaw bato, ani ko ne ka batofen saninlaman min lalaga ko aw te o bato wa? ¹⁵ Ayiwa, sisan, aw ye aw yere laben. Ni aw nana burufiyekan, ani filenfiyekan, ani gonifokan, ani sokufokan, ani forifen tow bee kan men tuma o tuma, o tuma aw ye aw na biri dugu ma ka batofen saninlaman bato, ne ka min lalaga. Ni aw m'a bato, ne bena aw firi tasumaba ce ma sisan yere. Ni ne ka aw firi tasumaba ce ma, o tuma ala juman were le bena aw kisi ka bo ne boro?» ¹⁶ Ayiwa, Sadaraki ni Mesaki ni Abedi Nego ka masace jaabi ko: «Masace, anw kumakun yere te nin ko ra. ¹⁷ Nka hali ni o ka anw firira tasumaba ce ma, anw ta Ala, an be Ala min bato, ale be se ka an kisi tasumaba ma; ale bena an kisi fana ka bo ele masace boro. ¹⁸ Nka hali ni a ma an kisi, i ye a lon ka la a ra, masace, ko an koni tena i ta alaw bato fiyewu, walama i ka i ta batofen saninlaman min lalaga, ka o bato.»

O ka Daniyeli tɔɔɔɔnce saba firi tasuma ra

¹⁹ O kuma fora minke, do farara Nebukadinesari ta dimi kan. A dimina Sadaraki ni Mesaki ni Abedi Nego koro fo k'a na wulen. A k'a fo a ta mogow ye ko o ye do fara tasumaba baraka kan, k'a baraka bonya fo sijaga wolonfla ka teme a cogokoro kan. ²⁰ A k'a fo a ta sorasice barakaman dow ye, ko olugu ye Sadaraki ni Mesaki ni Abedi Nego mina ka o siri ka o firi tasumaba ce ma. ²¹ O ka o mina ka o siri ni o ta

* 3:1 3.1 Nongon na kelen be se ka ben meters tarance le ma.

kurusiw ni o ta forokiyaw ni o ta deregebaw ni o ta banflaw ni o ta fani tɔw bɛɛ ye, ka o firi tasumaba cɛ ma. ²² I n'a fɔ masacɛ fariyaninba le tun k'a fɔ ka gbɛlɛya ko o ye tasuma baraka bonya, o fana tun k'a bonya fɔ ka tɛmɛ a dan kan. O ra, sorasi minw tun ka Sadaraki ni Mesaki ni Abɛdi Nego firi ta ra, ta fundenin ka olugu faga. ²³ Sadaraki ni Mesaki ni Abɛdi Nego sirinin tagara ben tasumaba cɛ ma.

²⁴ Dɔɔnin kɛra, Nebukadinesari barara ka wuri ka lɔ; a kabakoyara. A k'a ta jamana jamɔgɔw jininka ko: «O tuma an ma cɛ saba le siri ka o firi tasuma ra wa?» O ka masacɛ jaabi ko: «Masacɛ, cɛ saba le firira tasuma ra.» ²⁵ Masacɛ ko: «O bɛɛ n'a ta, ne ja bɛ cɛ naani le ra, o bɛ yaalayaalara tasuma cɛ ma, o si sirinin tɛ; tasuma ma nɔ bla o si ra fana. A naaninan cogoya bɔra alaw ta mɔgɔ dɔ le fɛ.»

Masacɛ ka Daniyeli tɔɔɔɔncɛw bonya

²⁶ O kɔ, Nebukadinesari gbarara tasumaba kɔrɔ. A ko: «Sadaraki, Mesaki, Abɛdi Nego, Ala kɔrɔtaninba ta baardenw, aw ye bɔ ka na yan!» Sadaraki ni Mesaki ni Abɛdi Nego bɔra tasuma ra.

²⁷ Fagamaw ni jamanatigiw ni dugutigiw ni masacɛ ladibagaw bɛɛ nana lajen. O k'a ye ko tasuma ma foyi kɛ o cɛ saba si fari ra, ko o kunsigi ma jeni, tasuma ma se o ta faniw ma, ko hali tasuma kasa yɛɛ tɛ o ra. ²⁸ Nebukadinesari ka kuma ta, k'a fɔ ko: «An ye Sadaraki ni Mesaki ni Abɛdi Nego ta Ala tando. Ale le k'a ta mɛlɛkɛ ci ka na a ta baardenw bɔsi, sabu o lara o ta Ala ra. O banna ne masacɛ ta kuma ma, ka sɔn ka o farikolo di a ye jeni, sani o ye ala wɛɛ bonya, ka ala wɛɛ bato, min tɛ o ta Ala ye! ²⁹ O ra, ne bɛ min latige sisan, o ye nin ye: «Mɔgɔ o mɔgɔ, ni a ka kɛ siya o siya ta mɔgɔ ye, walama jamana o jamana mɔgɔ, walama ni a ka kɛ kan o kan fɔbaga ye, ni a ka kumajugu fɔ Sadaraki ni Mesaki ni Abɛdi Nego ta Ala ma, o tigi bɛ faga, k'a ta so ci k'a ton jɔgɔn kan i ko jamapama; sabu Ala wɛɛ tɛ yi, min bɛ se ka mɔgɔ kisi i ko ale.» »

³⁰ O kɔ, masacɛ ka dɔ fara Sadaraki ni Mesaki ni Abɛdi Nego ta kuntigiya kan tuun Babilɔni mara ra.

³¹ Ayiwa, o kɔ, Nebukadinesari ka cira dɔ sɛbɛ k'a ci ka taga jamanaw bɛɛ ra, ani siyaw bɛɛ ma, ani kanw bɛɛ mɔgɔw ma, dunuɔna yɔrɔ bɛɛ ra. A ko: «Ala ye hɛra caman kɛ aw bɛɛ ye. ³² Ne Nebukadinesari, ne k'a ye ko a bennin lo ko Ala kɔrɔtaninba ka kabakow ni tagamasiyen minw kɛ, k'a ta nɛɛma kɛ ne ye, ko ne ye o fɔ aw ye.

³³ Ala ka tagamasiyen minw yira ne ra, o ka bon.

A ka kabakoba le kɛ ne ye.

Ala ta masaya ye masaya banbari le ye;

a ta kuntigiya bɛ yi wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.

4

Nebukadinesari ta siko flanan

¹ «Ne, Nebukadinesari, ne tun bɛ hɛra ra ne ta so kɔnɔ; ne tun wasara ne ta masabon kɔnɔ. ² Ayiwa, lon dɔ su fɛ, ne ka siko dɔ kɛ; o siko ka siranya bla ne ra. Miiriya minw nana ne fɛ, ani ne ka fɛn minw ye o siko ra, o ka ne ja tige kosɛbɛ. ³ Ne ka cira bla ko o ye Babilɔni lɔnnikɛbagaw bɛɛ wele ka na, janko o ye na ne ta siko kɔrɔ fɔ ne ye. ⁴ Jinamoriw ni lagberikɛbagaw ni tagamasiyen lɔnbagaw ni jotigiw nana. Ne ka ne ta siko fɔ o ye, nka o si ma se k'a kɔrɔ fɔ ne ye. ⁵ O kɔ, Daniyeli min ye Belisasari ye, ale fana nana; Belisasari, o ye ne ta ala tɔgɔ le ye. Ne tun k'a lon ko Ala saninman yɛɛ ta hakiri bɛ Daniyeli fɛ. Ayiwa, ne ka ne ta siko fɔ ale ye. ⁶ Ne k'a fɔ a ye ko: «Belisasari, ele min ye ne ta lɔnnikɛbagaw bɛɛ ta jamɔgɔba ye, ne k'a lon

ko Ala saninman yere ta hakiri le be ele fe; gundo si man gbelen ele ma fana. Ne ka fen minw ye siko ra, o ye nin ye; a lamɛn, i ye a korɔ fo ne ye.

⁷ Ka ne to sunɔgo ra, ne ka min ye, o ye nin ye:

Yiri do tun turunin be dugukolo cemance ra, yiri jamijanba do.

⁸ O yiri bonyara, ka bonya,
fo ka taga a kun se sankolo ma;
mogow tun be to dununa yoro bee ra k'a ye.

⁹ A flaburuw tun ce ka ni;
a denw tun ka ca fana.
Danfenw bee tun be o ta domuni soro a ra.
Kongosogow tun be na la a suma ra,
konow tun be o ta pagaw la a yiriborow ra.
Danfenw bee tun be baro a yiridenw le ra.

¹⁰ « <Ayiwa, hali bi, ka ne lanin to, ne be siko ra, ne barara ka Ala ta meleke saninman do ye, a jigira ka bo sankolo ra. ¹¹ A perenna k'a fo ko:

Aw ye yiri ben k'a borow bee tigetige.

Aw ye a yuguyugu k'a flaburuw bee bon dugu ma, k'a yiridenw bee burun ka o yerege;
kongosogow ye bori ka bo a jukoro,
konow fana ye bori ka bo a yiriborow ra.

¹² Nka aw ye a ju ni a lalinw to dugukolo ra yi;
aw ye a ju siri ni negejorokow ni siranegajorokow ye,
k'a to binw ce ra yi,

gomiji ye a nigi,
a ye ke i ko kongosogow, ka bin nimi.

¹³ Adamaden hakiri min b'a ra aw ye o bo a ra,
ka began hakiri don a konɔ.

A bena san wolonfla le ke o cogo ra.

¹⁴ « <Nin ko ye Ala ta danfen saninmanw ta kolatigenin le ye;

Ala ta ciraden saninmanw le k'a latige,

janko ninmanfenw bee ye a lon ko Ala korotaninba ta masaya le be adamadenw ta masayaw kunna,

ani ko ni mogɔ o mogɔ ko diyara a ye, a be masaya di o tigi ma;

hali mogɔ si te mogɔ min jate a be se ka o korota.

¹⁵ « <Ayiwa, ne masace Nebukadinesari, ne ka siko min ke, o le ye nin ye. Ele Belisasari, ele ye nin siko korɔ fo ne ye, sabu ne ta jamana lonnikεbagaw si ma se k'a korɔ fo ne ye. Ne k'a lon ko ele be se, sabu Ala saninman yere ta hakiri le be ele fe.>
»

Daniyeli ka siko korɔ fo

¹⁶ Ayiwa, Daniyeli, min ye Belisasari ye, ale ka o kuma men minke, a manwuna, k'a hakiri pagami, fo a ma se ka kuma. Masace ko a ma ko: «Belisasari, i kana a to nin siko ni a korɔ ye siranya bla i ra!»

Belisasari ko: «E, masace, nin siko tun man kan ka ke ele ta ye. A tun ka kan ka ke i juguw ta le ye, a korɔ ye fo i kerεbagaw kama.»

¹⁷ A ko: «E, masace, i ka yiri min ye, ni a tun ka bon, ani baraka tun b'a ra, ani a tun ka jan fo a kun be se sankolo ma, fo mogow tun be to dununa yoro bee ra k'a ye,

¹⁸ ani a flaburuw tun ce ka ni, a denw tun ka ca, fo danfenw bee tun be o ta domuni soro a ra, ani kongosogow tun be na la a suma ra, konow tun be o ta pagaw la a yiriborow ra, ¹⁹ Masace, o yiri ye ele yere le ye. Ele ta baraka le bonyara, ka i ta fanga bonya fo k'a se sankolo ma. I ta masaya fanga sera fo dununa yoro bee ra.

²⁰ «Ayiwa, o kɔ, i ka Ala ta meleke saninman do ye, o jigira ka bo sankolo ra, ka na a fo ko: «Aw ye yiri ben, ka cen pewu; nka aw ye a ju ni a liliw to dugukolo ra yi. Aw ye a ju siri ni negejoroko ni siranegejoroko ye k'a to binw ce ra yi; gomiji ye to k'a jigi, a ye to kongosogow ce ra yi fo san wolonfla.» ²¹ Masace, o kuma korɔ ye nin ye. Ala korotaninba k'a latige ko fen min bena ke ne matigice masace ra, a ka o le yira. ²² Lon do, o bena i gben ka bo adamadenw ce ra. I bena taga to ni kongosogow le ye. I be bin jimi i ko misi. I be si kene ma, gomiji be to ka i jigi, ka taga se fo san wolonfla, janko i ye a lon ko Ala korotaninba ta masaya be adamadenw ta masaya kunna; ani ko ni mogo o mogo ko diyara Ala ye, a be masaya di o tigi ma.

²³ «Nka a fora minke ko yiri ju ni a liliw ye to yi, o korɔ ye ko i ta masaya to belen be yi; lon min ni i nana lo a ra ko sankolo tigi Ala le ye Masa ye, o lon na i bena seko i ta masaya ra tuun.

²⁴ «Ayiwa, o ra, masace, sabari ka son ne ta kuma ma. I ta jurumunkow dabra, ka terenninya sira ta; juguya dabra, ka hina janibagato ra. Ni o kera, Ala be se ka do fara i ta hera kan.»

Daniyeli ta kuma kera can ye

²⁵ Ayiwa, Daniyeli ka min fo, o kow bee sera Nebukadinesari ma. ²⁶ Karo tan ni fla temenin ko, Daniyeli ta kuma ko fe, lon do, ka masace to a be yaalayaalara a ta masaso sankaso kunna Babiloni, a ka dugu fe, ²⁷ k'a fo ko: «E, ne ta duguba Babiloni le ye nin ye! Ne Nebukadinesari yere boro baraka le k'a lo, k'a ke ne ta masadugu ye, ka ne ta bonya ni ne ta setigiya ni ne ta masaya yira mogow ra.»

²⁸ Ayiwa, sani masace ye ban o kuma ra doron, kumakan do bora sankolo ra, k'a fo ko: «Masace Nebukadinesari, i ta masaya bena bosu i boro. ²⁹ O bena i gben ka bo adamadenw ce ra. I bena taga ke ni kongosogow le ye. I bena bin jimi i ko misi, ka taga se fo san wolonfla, janko i ye a lon ko Ala korotaninba ta masaya be adamadenw ta masaya kunna, ani ko ni mogo o mogo ko diyara a ye, a be masaya di o tigi ma.»

³⁰ O yoronin bee, o kuma kera can ye; o ko sera Nebukadinesari ma. O k'a gben ka bo adamadenw ce ra, k'a bla ni kongosogow ye bin na. A ka bin jimi i ko misi; a tun be si kene ma, gomiji be to k'a jigi. A kunsigiw nana janya k'a ke i ko bon kaman siw. A soninfaraw janyara k'a ke i ko konow ta.

Nebukadinesari hakiri kosegira a ma

³¹ «Ayiwa, Ala tun ka wagati min latige, o dafara minke, ne, Nebukadinesari, ne ka ne na korota ka fleri ke san fe. Ne hakiri kosegira ne ma.

Ne ka baraka la Ala korotaninba ye,
k'a tando, k'a bonya, ale min ye Ala banbari ye.
A ta kuntigiya ye kuntigiya banbari le ye;
a ta masaya be yi wagati bee, ani tuma bee.

³² Dugukolo mogow bee lajennin te a na na foyi ye.

Ni min k'a diya, a be o le ke sankolokonofenw na;

dugukolo mogow fana ta be ten.

Mogo si te se k'a ta baara lalo,

walama k'a jininka ko: «Mun na i ka nin ke?»

³³ «Ayiwa, o wagati ra, ne hakiri sekora ne ma. Ne ta masaya, ani a kuntigiya, ni a noro, ni a bonya bee dira ne ma tuun. Ne ta jamana kuntigiw, ani ne ta jamana namogow ka ne wele ka na tuun. Ne sigira ne ta masaya ra tuun, fo ka ne ta fanga bonya ka teme folo ta kan. ³⁴ O koson, ne Nebukadinesari, ne be Masa Ala, sankolo tigi tando, k'a korota, k'a bonya. A ta koketaw bee bennin lo, a ta siraw bee terennin lo. Mogo o mogo be a yere bonya, a be o majigi.»

5

Babiloni masace Baalitzari ta janagbeba

¹ Ayiwa, lon do, masace Baalitzari ka janagbeba do ke, k'a ta jamana mogobaw ladiya. O tun ye mogo waga kelen. Masace ka duven min ni a ta mogobaw ye.

² Duven nana a mina minke, a face Nebukadinesari tun ka Ala ta minan saninman minw ce ka bo Alabatosoba konso Zeruzalemu, a ka mogo dow ci ka taga o minan saninlamanw ni a warigberamanw ta ka na ni o ye, janko ale ni a ta jamana mogobaw, ani a furumusow, ani a muso tow bee ye duven min o minanw konso. ³ Ayiwa, o nana ni o minanw ye. Masace ni a ta mogobaw, ani a ta furumusow, ani a muso tow ka duven min o minanw konso. ⁴ O ka duven min ka fa tuma min na, o ka o ta jow tando: o ta jo saninlamanw, ani a warigberamanw, ani a siranegeramanw, ani a negeramanw, ani a yiriramanw, ani a kabakururamanw.

⁵ Ayiwa, o wagati yere ra, boro do barara ka bo fitinadaga ja fe, yeelen na, ka seberi do ke masace ta bon kogo kan. Masace ka o boro seberiketo ye minke, ⁶ a fari cogoya yelemana siranya boro. A hakiri jagamina, k'a ja tige, k'a baraka bee ban, fo a kinbirikunw ka ke yereyere ye ka gbasigbasi jagon na. ⁷ A perenna ko o ye lagberikebagaw ni tagamasiyen lonbagaw ni jotigiw bee wele ka na. O mogo minw tun ye Babiloni hakiritigiw ye, olugu nana minke, masace k'a fo o ye ko: «Ni aw ra min o min ka se ka nin seberi karan k'a korfo ne ye, ne bena masaderege le don o tigi ra, ka sanin don a kan na, k'a ke jamana kuntigi sabanan ye.»

⁸ Lonnikerbagaw donna ka seberi fe, nka o si ma se k'a karan k'a korfo fo masace ye. ⁹ A kera ten minke, do farara masace ta siranya kan. A cogo yelemana tuun. A ta jamana mogobaw bee fari fagara.

Daniyeli ka seberi korfo fo

¹⁰ Masace bamuso nana masace ni a ta mogobaw ta siranya ko mankan men minke, a donna o ko janagbe yoro ra. A ko: «Masace, Ala ye i meen an korfo! I kana to i hakiri ye jagami fo ka i cogo yelema tan.

¹¹ «Ce do be i ta jamana ra yan, Ala saninman yere ta hakiri le be ale fe. I face ta masaya wagati ra, i face tun be faamuri soro o ce le fe, ani lonniya; o ce ta hakiritigiya be i ko Ala saninman yere ta. O koson i face, masace Nebukadinesari tun ka o ce le ke jinamoriw ni lagberikebagaw ni tagamasiyen lonbagaw ni jotigiw bee ta jamogo ye; ¹² sabu o Daniyeli togo, min be wele fana ko Belisasari, ale hakiri ka bon ni mogo bee ta ye. Lonniya ni hakiritigiya b'a fe. A be sikow korfo fo, ka gundow lon, ka jininkarigbelenw bee jaabi. Aw ye taga Daniyeli wele ka na, a bena seberi korfo fo.»

¹³ O tagara Daniyeli wele ka na ni a ye masace fe. Masace ko a ma ko: «Ka ne face to masaya ra, a tun tagara mogo minw mina Zuda mara ra, Daniyeli togo min tun be o mogow ra, ele lo wa? ¹⁴ O ka i ko fo ne ye, ko Ala saninman yere ta hakiri le be i fe, ko mogo be se ka faamuri ni lonniya ni hakiritigiya soro i fe, hakiritigiya min te soro mogo si fe. ¹⁵ Ayiwa, o nana ne fe ni lonnikerbagaw ni lagberikebagaw ye, janko o ye nin seberi karan k'a korfo fo ne ye, nka o si ma se. ¹⁶ K'a soro ne k'a men ko i be se ka gundow lon, ani ka jininkarigbelenw jaabiri lon k'a fo. Ayiwa, sisan ni i sera ka nin seberi karan k'a korfo fo ne ye, ne bena masaderege don i ra, ka sanin don i kan na, ka i ke ne ta jamana kuntigi sabanan ye.»

¹⁷ Daniyeli ka masace jaabi ko: «Masace, to ni i ta masaderege ni i ta sanin ni i ta bonyaw ye, walama i y'a di mogo were ma. Ne koni bena seberi karan k'a korfo fo masace ye. ¹⁸ Masace, Ala korotaninba tun ka masaya ni togoba ni bonya ni noro di i face Nebukadinesari ma. ¹⁹ A togo bonya koson, dununamogow bee, ani a siyaw bee, ani kanw bee mogow tun be siran a ja, fo o be yereyere a ja. Ni a tun ko min ye faga, o be o faga, ni a ko min ye to yi, o be o to yi. Ni a ko a be min bonya a be o

bonya, ni a ko a be min dogoya a be o dogoya. ²⁰ Nka yerebonya nana don a ra tuma min na, ani a k'a jusukun gbeleya minke, fo ka ke wasobagaba ye, Ala k'a bo masaya ra, k'a ta bonya bee bo a kan. ²¹ O k'a gben ka bo adamadenw ce ra. A hakiri kera i ko beganw ta. A tagara to bin konɔ ni kongofaliw ye, ka bin nimi i ko misi. Gomiji k'a nigi bin konɔ yi, fo lon min a yere nana lo a ra, ko Ala korotaninba ta masaya le be adamadenw ta masaya kunna, ko ni mogɔ min ko diyara Ala ye, a be masaya di o tigi le ma.

²² «Ayiwa, ele Baalitazari, ele min ye a dence ye, ele ka ni kow bee lon, nka o bee n'a ta, i ma son ka i yere majigi. ²³ I ka i yere bonya, ka i yere suma ni sankolo tigi Ala ye. I sonna ka Alabatosoba ta minan saninmanw le ta, ka na duven min o konɔ, ele ni i ta jamana mogobaw, ani i ta furumusow, ani i ta muso werew. I ka i ta jow le tando, i ta jo warigberamanw, ani a saninlamanw, ani a siranegeramanw, ani a negeramanw, ani a yiriramanw, ani a kabakururamanw. O jo minw te yeri ke, o te menni ke, o te foyi lon. K'a sorɔ i nin, ani i ta ko bee be Ala min boro, i ma o bonya!

²⁴ O le koson Ala ka nin boro lana ka na nin seberi ke i na korɔ.

²⁵ «Kuma min sebera, o ye nin ye, ko: <Mene, Mene, Tekeli, Parisini.>

²⁶ «Sisan a korɔ fle nin ye: Mene, o korɔ ye ko <a jatera>. Ala ka i ta masaya teredaw jate, k'a latige ko o teredaw banna. ²⁷ Tekeli, o korɔ ye ko <a sumana>. Ala ka i suma ni sumanikenan do ye, k'a ye ko i ka fiyen. ²⁸ Parisini, o korɔ ye ko <a taranna>. Ala ka i ta masaya bo i borɔ, k'a taran, ka do di Medikaw ma, ka do di Peresikaw ma.»

²⁹ Ayiwa, o yoronin bee, masace Baalitazari k'a fo a ta baardenw ye ko o ye masaderege don Daniyeli ra, ka sanin don a kan na. A k'a fo yoro bee ko Daniyeli le bena ke jamana kuntigi sabanan ye.

³⁰ Nka o lon yere su fe, o ka Babiloni ta masace Baalitazari faga.

6

Daniyeli juguw ka janfa siri a kama

¹ Medikaw ta masace Dariyusi le ka Babiloni jamana masaya ta, k'a si to san biwooro ni san fla. ² Masace Dariyusi k'a ye ko a ka pi ale ye fagama keme ni mugan sigi a ta jamana kunna, janko olugu ye ke jamana yorow bee ra. ³ A ka kuntigiba saba sigi o fagama keme ni mugan kunna; jamanatigiw tun ka kan ka o ta baaraketaw bee jafɔ o kuntigibaw le ye, janko mogɔ si kana se ka masace janfa. Ayiwa, Daniyeli fana tun ye o kuntigiba saba do ye. ⁴ Nka Daniyeli ta hakiri ni a ta lonniya tun ka bon ka teme kuntigiba tow ni fagamaw bee ta kan. A kera ten, masace tun b'a fe k'a sigi a ta jamana bee kunna.

⁵ Ayiwa, kuntigiba tow ni fagamaw k'a ye ten minke, o ka ke sababu do nini ye, o be se ka Daniyeli jaraki ni min ye a ta kuntigiya baara ko ra, ka o fo masace ye. Nka o ma jarakiyoro si sorɔ, o ma foyi ye Daniyeli ta baara ra, sabu Daniyeli tun terennin lo fen bee ra, firiyoro tun te a ta baara ra, a tun te ko benbari ke fana. ⁶ O mogow yere nana a fo nagon ye ko: «A be cogo min na, an tena jarakiyoro si le sorɔ Daniyeli togo nin na, fo ni an ka sababu do sorɔ a ta Ala ta sariya ta ko ra k'a jaraki.»

⁷ Ayiwa, o kuntigiba fla ni fagamaw jenna ka taga masace fe; k'a fo a ye ko: «Masace Dariyusi, Ala ye i meen an korɔ! ⁸ Jamana namogow bee, o korɔ ye warimarabagaw, ani fagamaw, ani kuntigiw, ani dugutigiw bee benna a ra ko i ye sariya do sigi k'a fo k'a gbeleya, ko fo ka taga se tere bisaba, ko ni mogɔ o mogɔ ka ala were daari, walama ka mogɔ were daari, ni a ma masace kelen le daari, o tigi ka kan ka mina k'a firi jaraw fe, jaraw ta dinga konɔ. ⁹ Ayiwa, sisan, masace, o sariya sigi, ka i borono tagamasiyen la a kan, janko a kana se ka yelema; a ye ke Medikaw ni Peresikaw ta sariya wuribari do ye.»

¹⁰ Masace Dariyusi ka o sariya sigi k'a borono la a kan.

O ka Daniyeli firi jaraw ta dinga kɔnɔ

¹¹ Daniyeli nana a men minke ko o sariya sigira, a tagara a ta so. A ta sankasobon finetiriw tun bɔra k'a nasin Zeruzalemu dugu fan ma. Daniyeli tun be deri k'a kinbiri gban o yɔrɔ ra, o finetiri da ra, ka Ala daari, k'a bato sipaga saba lon o lon. ¹² Daniyeli juguw tagara nɔgɔn fe ka taga bara a ra a ta bon kɔnɔ, k'a ko ye a be Ala daarira ni makarikanw ye, ka Ala bato. ¹³ O tagara masace fe, ka taga o sariya ko fo a ye. O ko: «Masace, i ma sariya do sigi ko fo ka taga se tere bisaba ma, ko ni mɔgo o mɔgo ka ala were daari, walama ka mɔgo were daari, ni ele kelen te, ko o tigi ka kan ka firi jaraw ta dinga kɔnɔ wa?» Masace ko: «A sebera ten le; Medikaw ni Peresikaw ta sariya lo, a te se ka yelema.» ¹⁴ O ka kuma ta tuun k'a fo ko: «Ayiwa, masace, mɔgo minw minana ka bo Zude mara ra, olugu ra kelen min togo ye ko Daniyeli, ale ma i jate, a ma i ta sariya fana jate. A be Ala daari sipaga saba lon o lon.»

¹⁵ Masace ka o men minke, a jusu kasira kosebe. A tun b'a fe ka cogo jini ka Daniyeli bos; fo ka taga o lon tere bee ban, a be miirira, a be se ka Daniyeli bos cogo min na. ¹⁶ Nka o mɔgow teliyara ka na a fo masace ye k'a gbeleya tuun ko: «Masace, i yere k'a lon ko Medikaw ni Peresikaw ta sariya ra, ni fen o fen sebera, ka masace borono la a kan ka ban, o te se ka yelema tuun de!»

¹⁷ A kera ten, masace ko o ye na ni Daniyeli ye, ka na a firi jaraw ta dinga kɔnɔ. Masace ko Daniyeli ma ko: «I be i ta Ala min bato lon o lon, ale ye i kisi.» ¹⁸ O ka Daniyeli firi dinga kɔnɔ, ka kabakuruba do ke k'a datugu. Masace k'a borono la o kabakuruba kan; a ta jamanatigiw fana ka o borono la a kan, janko mɔgo si kana na a fo ko a be kabakuruba bo yi ka Daniyeli labo o pina ma.

¹⁹ O ko, masace tagara a ta so. A ka su bee ke, a ma son ka domuni ke. A ma son a ta musow si ye na a korɔ; a ma se ka sunogo fana.

Ala ka Daniyeli bos jaraw ma

²⁰ Masace wurira sogomada joona fe, sani kene ye ci, a teliyara ka taga jaraw ta dinga da ra. ²¹ A gbarara dinga ra ka Daniyeli wele, a jusu kasininba. A ko Daniyeli ma ko: «Ala panaman ta baarden Daniyeli, i be Ala min bato lon o lon, o sera ka i bos jaraw boro wa?» ²² Daniyeli tora yi ka masace jaabi ko: «Masace, Ala ye i meen an korɔ! ²³ Ne ta Ala k'a ta meleke ci ka na jaraw da datugu, o si ma se ka foyi ke ne ra, sabu Ala k'a ye ko ne jarakibari lo; ne ma kojugu si ke ele fana ra, masace.»

²⁴ Masace ka o men minke, a jusu diyara kosebe. A ko o ye Daniyeli labo dinga kɔnɔ. O ka Daniyeli labo dinga kɔnɔ. No foyi ma ye a fari ra, sabu a tun k'a jigi la Ala kan.

²⁵ Masace ko, ko mɔgo minw ka Daniyeli jaraki, ko o ye na ni olugu ye, ani o ta musow ni o ta denw bee, ka na o bee firi dinga kɔnɔ jaraw fe. O ka o firi dinga kɔnɔ minke, hali o ma dinga kɔnɔnyɔrɔ yere sɔrɔ, jaraw benna o kan ka o kolow bee jɔrɔ.

Masace ka min latige

²⁶ Ayiwa, o kow ko, masace Dariyusi ka sebe do ke k'a ci mɔgow bee ma, ani siyaw bee, ani kan bee mɔgow, dununa yoro bee ra. A k'a fo o ye ko: «Ala ye hera caman ke aw ye.» ²⁷ A ko: «Ne be nin fo aw ye k'a gbeleya, ko ne ta jamana yoro bee ra, mɔgo bee ye siran Daniyeli ta Ala ja, k'a bonya.

Ale le ye Ala panaman ye, ani Ala banbari;
a ta masaya tena cen ka ye,
dan te a ta kuntigiya fana ra.

²⁸ «Ale le be mɔgo bos,
ale le be mɔgo kisi.
A be tagamasiyenw ni kabakow ke sankolo ra,
k'a ke dugukolo kan.
Ale le ka Daniyeli bos

¹⁹ «Ayiwa, ne tun b'a fe ka wara naaninan fana ta ko lon ka ja. Ale ni tow si tun te kelen ye; siranyafenba tun lo. A pinw tun ye nege ye, a soninfaraw ye siranege ye. A tun be sogo faga, k'a tigetige, k'a domu, k'a to dondon. ²⁰ Gban naani min tun be a kun na, ne tun b'a fe ka o korɔ fana lon ka ja, ani gban fitini min botɔ ka gban saba bon ka bo o no ra. Nadenw tun be o gban fitini na, da do fana tun b'a ra; o da tun be wasoyakumaw fora. O gban fitini baraka tun ka bon ni gban tow bee ta ye.

²¹ «Ne tun ka fleri ke, ka o gban fitini ye, a be kere kera ni Ala ta mogɔ saninmanw ye, fo ka se o ra. ²² Nka min tun be yi kabini folofolo, ale nana kiti ben a kan ka jo di Ala korotaninba ta mogɔ saninmanw ma. O ko, wagati sera minke, masaya dira Ala ta mogɔ saninmanw ma.

²³ «Ayiwa, o kow korɔ fora ne ye, ko: «Wara naaninan ye masace naaninan ta masaya tagamasiyen le ye. O masaya fana bena wuri dugukolo kan yan. A ta masaya ni masaya tow si tena ke kelen ye. A bena dununa yoro bee domu, ka mogow tigetige ka o dondon. ²⁴ O wara ta gban tan, o ye masace tan le ye; o masace tan bee bena bo wara ta masaya le konɔ. Nka masace kelen bena na olugu ko fe, ale ni tow tena ke kelen ye fiyewu. A bena masace saba laben. ²⁵ A bena kumajuguw fo Ala korotaninba ma, ka Ala korotaninba ta mogɔ saninmanw toro. A bena a fo ko a be Ala ta mogɔ saninmanw ta wagati sigininw ni o ta sariyaw yelema. Mogɔ saninmanw bena ke a ta fanga korɔ fo wagati kelen, ani wagati dow, ani wagati tarance†.

²⁶ « «O ko, kiti wagati bena se; o bena a ta kuntigiya bosi a ra, k'a halaki k'a ban pewu. ²⁷ O tuma ra, dununa masayaw ta fanga bee, ani o ta kuntigiya bee, ani o ta bonya bee bena di Ala korotaninba ta mogɔ saninmanw le ma. O ta masaya bena ke masaya banbari le ye. Dununa fagamaw bee bena ke o ta jonw ye, ka o yere majigi o ye.»

²⁸ «Ayiwa, kuma laban le ye nin ye. Ayiwa, nin kow miiriyaw ka ne Daniyeli hakiri jagami kosebe, ka ne siran, fo ka ne cogo yelema. O koson ne ka nin kow bee to ne yere konɔ.»

8

Daniyeli ta siko flanan: sagajigi ni bakoronin

¹ «Masace Baalitazari ta masaya san sabanan na, ne Daniyeli sikora ka fen dow ye tuun; o kera ne ta siko folo ko fe. ² Ne ka min ye, o fle nin ye: ne ka ne yere ye Suzi dugu konɔ, min ye Elamu jamana masaduguba ye; ne tun be Hulayi bada ra. ³ Ne ka fleri ke, ka sagajigi do lonin ye bada ra. Gban jamijan fla tun b'a ra; kelen bora kelen ja. Min bora ko fe, ale tun ka jan ka teme to kelen kan. ⁴ Ayiwa, ne k'a ye ko o sagajigi tun be turi kera terebenyanfan na, ani sahiliyanfan fe, ani woroduguyanfan fe. Danfen si tun te se ka lo a ja. Ni a tun ka fen o fen mina, mogɔ si tun te se ka o bosi a boro. Ni fen o fen tun k'a diya, a tun be o le ke; a baraka bonyara kosebe.

⁵ «Ka ne to o ko miiri ra, ne barara ka bakoronin do borito ye ka na ka bo terebenyanfan na. A tun be yorow yaalara ka na, hali a senw tun te sera dugu ma. Gban jamijanba kelen tun be a paden fla cemance ra. ⁶ Ne tun ka sagajigi gbantigi min ye bada ra, bakoronin tagara se o ma; a girinna ka la o kan ni a fanga bee ye. ⁷ A dimininba ka sagajigi tu fo ka sagajigi gban fla kari. Sagajigi fanga ma se a ra. A ka sagajigi ben dugu ma k'a dondon ni a sen ye. Mogɔ si ma sorɔ min be se ka sagajigi bosi a boro.

⁸ «Bakoronin fanga bonyara kosebe. Nka tuma min na a ta fanga tun be a tan ni fla ra, a gban jamijan karira. Nka a karira minke, gban jamijanba naani were bora o no ra, ka nasin dununa fan naani bee ra. ⁹ Gban fitini do fana bora o gbanw kelen

† 7:25 7.25 O korɔ ye san kelen, ani san fla, ani san tarance. An be se k'a fo san saba ni tarance (Yirari 12.14).

kunna; o gban fitini bonyara kosebe. A k'a ta fanga nasin woroduguyanfan fe, ani tereboyanfan na, ani jamanaw bee ra pumanman* fan fe.

¹⁰ «A fanga bonyara fo ka se Ala ta danfenw ma sankolo ra; a ka o danfen dow sama k'a ben dugu ma, ani lolo dow, ka olugu dondon ni a sen ye. ¹¹ A k'a yere bonya fo k'a yere suma ni sankolo danfenw Kuntigiba yere ye. Saraka minw ka kan ka bo lon o lon sankolo danfenw Kuntigiba ye, a ka o bee lalo; a ka sankolo danfenw Kuntigiba ta yoro saninman lanogo. ¹² Sankolo danfenw blara a ta fanga koro; saraka saninman min tun be bo lon o lon, o dablara, jurumun koson. Mogow ka Ala ta can sira bla. A kera ten, ni o gban fitini ka fen o fen ke, o be ja a boro.

¹³ «Ayiwa, o ko, ne ka meleke saninman do kumakan men. Meleke saninman do were ka ale jininka ko: «Ko minw yirara, o kow bena to ka ke fo wagati juman le? Saraka min tun be bo lon o lon, o dablanin bena to ten ka se fo wagati juman? Mogow bena to o ta kewalejuguw ra ka se fo wagati juman? O bena Ala ta yoro saninman ni Ala ta danfenw minako juguya fo wagati juman?»

¹⁴ «A k'a fo ne ye ko: «Sogomada waga kelen, ani sogomada keme ni sogomada bilooru, wulada waga kelen, ani wulada keme ni wulada bilooru†, o le bena teme, Ala ta yoro saninman be soro ka saninya.»

Meleke ka siko koro fo Daniyeli ye

¹⁵ «Ayiwa, Ala tun ka fen minw yira ne ra, ka ne Daniyeli to o fenw ni o koro miiri ra, danfen do nana lo ne ja fe, a be i ko mogo. ¹⁶ Ne ka kumakan do men ka bo Hulayi baji cemance ra. A perenna ko: «Jibirili, a ka fen minw ye, o koro fo a ye.» ¹⁷ Ne tun lonin be yoro min na, o danfen gbarara o yoro ra. A gbarara ne ra minke, ne siranna fo ne ka ne yere firi dugu ma ka ne ja biri dugu ma. A ko ne ma ko: «Adamaden, nin lamen k'a faamu, ko i ka fen minw ye, o be wagati laban ta kow le yira.» ¹⁸ K'a to kuma ra ne fe, ne kirinna, ka ne ja birinin to dugu ma. A magara ne ra ka ne lawuri ka ne lo ne senw kan. ¹⁹ A k'a fo ne ye tuun ko: «Fen minw bena ke Ala ta dimi wagati laban na, ne bena o yira i ra; sabu o wagati latigera.

²⁰ «I ka sagajigi min ye ni gban fla ye, o ye Medikaw ni Peresikaw ta masacew le ye. ²¹ I ka bakoronin sicamantigi min ye, ale ye Geresi jamana masace le ye. Gbanjan min tun be a paden fla cemance ra, o ye Geresi jamana masace folo ye. ²² O gban karira minke, gban naani min bora o no ra, o ye masaya naani ye min bena bo o jamana kelen na. Nka o masaya naani fanga tena bonya ka folo ta bo.

²³ «Ayiwa, olugu ta masaya laban na, ni mogow ta kewalejuguw nana wara tuma min na, masace do bena wuri; ale bena waso, ka mogow lafiri ni ceguya ye. ²⁴ A ta fanga bena bonya, nka o fanga tena bo ale yere le ra. A bena cenri ke kosebe. Ni a ka fen o fen ke, o bee be ja a boro. A bena fangatigiw halaki, ani Ala ta mogo saninmanw fana. ²⁵ A bena mogo caman nanbara a ta ceguya sababu ra. A ta yerebonya koson, mogo minw tun be a miiri ko foyi te se ka o soro, a bena olugu caman faga. A bena a fo ko a be wuri hali masacew bee ta Masace yere kama. O tuma le ra a bena halaki, k'a soro mogo boro yere tena se a ma. ²⁶ I ka min men sogomada waga kelen ni sogomada keme ni sogomada bilooru ko ra, ani wulada waga kelen ni wulada keme ni wulada bilooru‡ ko ra, o ye can le ye. O ko gundo mara, sabu wagatijan ko lo.»

²⁷ «Ayiwa, o kow ko, ne Daniyeli koni baraka bee banna, fo ka ne bana tere dama. O ko le, ne ka soro ka ke masace ta baaraw ke ye. Nka ne tun ka fen minw ye, o ko belen tun ka ne hakiri jagami, sabu ne tun ma se k'a faamu.»

* **8:9** 8.9 Jamana bee ra pumanman, o ye Izirayeli jamana ye. † **8:14** 8.14 Aw ye nin yorow fle: Daniyeli 7.25; 8.26; Yirari 12.14. ‡ **8:26** 8.26 Aw ye Daniyeli 8.14 fle.

9

Daniyeli ka Ala daari

¹ «Serisesi* dence Dariyusi min tun ye Medika ye, ale le tun sigira ka ke Babiloni masace ye.

² «A ta masaya san folo ra, ne Daniyeli ka kitabuw karan; Matigi Ala tun ka kuma min don cira Yeremi da ra, ko Zeruzalemu dugu bena halaki, k'a ke tomo ye, ka se fo san biwolonfla, ne ka o kumaw koru segesege, ka o faamu.

³ «Ne ka o faamu minke, ne ka ne na munu Matigi Ala fe, k'a daari, ni makarikanw ye, ka sun don, ka borofani don ne yere ra, ka sigi bugurigbe ra. ⁴ Ne ka Matigi Ala, ne ta Ala daari, ko a ye an ta jurumunw yafa. Ne ko: «E, Matigi Ala, ele le ka bon, i be siranyakobaw ke. Minw be i kanu, ka i ta sariya sira tagama, i be to i ta jennogonya ra ni olugu ye, ka kojuman ke o ye. ⁵ An ka jurumun ke, an ka ko benbariw ke, an ka kojuguw ke, an murutira ka i ta sariyaw sira bla, ka ban i ta cifoninw na.

⁶ « «I ta jonw, minw ye i ta ciraw ye, i ka olugu ci ka kuma an ta masacew ni an ta fagamaw ni an bemaw ni an ta jamana mogow bee fe; nka an ma son ka olugu ta kuma lamén.

⁷ « «Matigi Ala, ele koni terennin lo; anw le maroyara bi, anw minw bora Zuda, ani minw bora Zeruzalemu, ani Izirayelimogo tow bee, minw yoro ka surun, ani minw yoro ka jan, i ka minw bee gben ka taga jamana werew ra, sabu an ka i kan bla ka terenbariyakow ke.

⁸ « «E, Matigi Ala, anw le maroyara, an ni an ta masacew, ani an ta jamana namogow, ani an bemaw; sabu anw ka i hake ta.

⁹ « «Nka ele min ye Matigi Ala ye, an ta Ala, ele be hina, i be yafa an ma, hali ni an murutira ka i ta sariya sira bla. ¹⁰ An banna ka Matigi Ala, an ta Ala kan men; a k'a ta sariya minw di a ta jonw ma, minw ye a ta ciraw ye, k'a lase an ma, an ma son ka o sariyaw sira tagama.

¹¹ « «Izirayelimogow bee le ka i ta sariyaw cen. O bee le ka o ko di, ka ban ka i ta kuma lamén. O le koson, danga ni kojugu minw fora Ala ta jonce Musa ta sariya ra, o dangaw benna an kan, sabu an ka Ala hake ta. ¹² I tun k'a fo ko i bena min ke anw ni an ta jamana namogow ra, i ka o ke. I ka o toroba lase an ma. Torow min sera Zeruzalemu dugu ma, o torow jigon ma deri ka se dununa yoro si ra ka ye. ¹³ O torokow bee sera an ma, i n'a fo a tun sebera cogo min na Musa ta sariya ra. Nka hali bi, an belen ma son ka Matigi Ala, an ta Ala daari, an ma son ka an ta terenbariyakow dabra, an ma son ka i ta kuma jate ko can lo. ¹⁴ O le koson Matigi Ala, i k'a dabo a kama k'a to o kojuguw ye an soru; sabu, Matigi Ala, an ta Ala, i terennin lo i ta koketaw bee ra; nka anw le ma son ka i ta cifoninw lamén.

¹⁵ « «Ayiwa, sisan an Tigi Ala, ele le ka i ta mogow pamina ka o labo Misiran jamana ra, i ta sebagaya baraka ra, ka i togo bonya fo ka na se bi ma. Nka anw ka i hake ta, an jarkira.

¹⁶ « «Matigi Ala, i ta terenninya koson, sabari ka i ta dimi ni i ta jusugban mabo Zeruzalemu dugu ra, min ye i ta kuru saninman ye†; sabu anw ni an bemaw ta jurumunw ni an ta terenbariyaw koson, siya minw bee ka an ta jamana lamini, olugu be Zeruzalemu ni a dugumogow mafiyenyara.

¹⁷ « «Ayiwa, sisan, an ta Ala, sabari ka i ta jonce ta daariri ni a ta makarikanw lamén. I togo koson, Matigi Ala, sabari ka makari i ta yoro saninman na, k'a saninya, sabu mogow k'a halaki.

* 9:1 9.1 Serisesi togo le ye ko Asuwerusi, heburukan na. † 9:16 9.16 Kuru saninman, o koru Zeruzalemu dugu.

18 « <Ne ta Ala, sabari ka i toro malo, ka an lamɛn. I ɲa lo an ta jamana ra k'a cɛncogo flɛ! I tɔgo sigira dugu min na, o cɛncogo flɛ! An tɛ i daarira ka makarikanw fɔ anw ta terenninya le kosɔn, nka an bɛ i daarira i ta hinaba le kosɔn.

19 « <An Matigi, an lamɛn! An Matigi, yafa an ma! An Matigi, i janto an na, i ye an bɔsi i tɔgo kosɔn, i kana mɛɛn, ne ta Ala; sabu i yɛɛ tɔgo le bɛ i ta dugu kan, i tɔgo le bɛ i ta mɔgow fana kan.> »

Mɛlɛkɛ Jibirili ka siko kɔrɔ fɔ

20 «Ne tora Ala daari ra, ka ne ta jurumun ni ne ta jamana mɔgow, Izirayɛlimɔgow bɛɛ ta jurumun fɔ Matigi Ala ye, ka makarikanw fɔ Matigi Ala, ne ta Ala ye, a ta kuru saninman ko ra.

21 «Ka ne to daariri ra, ne tun ka cɛ min ye ne ta siko dɔ ra kakɔrɔ, min ye Jibirili le, ale wurira ni a kamanw ye, ka teliya ka na ne fɛ, wulafesaraka bɔwagati ra. 22 A nana kuma ne fɛ, k'a fɔ ko: <Daniyeli, ne nana hakiri ni faamuri le di i ma. 23 Kabini i ka i ta makarikanw damina, Ala ka kuma jaabi di; ne nana o le fɔ i ye, sabu i ye Ala ta mɔgo kanunin le ye. O ra, i toro malo nin kuma ra, i ka min ye, i jija ka o kɔrɔ faamu. 24 Ala ka san biwolonfla sigiyɔroma wolonfla le latige i ta jamana ni i ta dugu saninman ko ra. Ni o wagati dafara, terenbariyakow bɛ sɔrɔ ka dabla, kojuguw bɛ ban, jurumunw bɛ yafa, terenninya banbari bɛ sigi, Ala ka fɛn minw yira, ani ciraw ka kuma minw fɔ, o kow bɛɛ bɛ kɛ, Ala ta yɔrɔ saninmanba fana bɛ saninya ka bla danna Ala ye.

25 «<I ka kan k'a lon k'a faamu, ko wagati min na a fora ko Zeruzalɛmu dugu bɛna lo kokura, k'a ta o wagati ra fɔ ka taga se Ala ta mɔgo ɲanawolomanin nawagati ma, san wolonfla sigiyɔroma wolonfla le bɛna tɛmɛ. Sani san wolonfla sigiyɔroma biwɔrɔ ni fla cɛ, dugu bɛna lo kokura, k'a yɔrɔ bɛɛ lalaga, k'a kogow lo; nka o wagatiw bɛna gbɛɛya kɔsɛbɛ.

26 «<Ni o san wolonfla sigiyɔroma biwɔrɔ ni fla dafara, mɔgow bɛna Ala ta mɔgo ɲanawolomanin dɔ faga; mɔgo si tena sɔn ka lo ni a ye k'a dɛmɛ. O kɔ, jamana dɔ ta kuntigi ni a ta kɛrɛkɛjama bɛna na dugu ni yɔrɔ saninman ci. O bɛɛ n'a ta, Ala bɛna dimi ka o kuntigi halaki. Nka sani a ye sa, a bɛna kɛrɛ wuri ka cɛnri kɛ, i ko a fora cogo min na. 27 A bɛna ɲɛɲɔgɔnyagbɛɛn don ni mɔgo caman ye k'a ta fanga digi olugu kan fɔ san wolonfla. O san wolonfla cɛmance ra, a bɛna a fɔ ko o ye bɛgan sarakaw ni siman sarakaw dabla. O kuntigi cɛnrikebaga bɛna ko haramunin suguya bɛɛ kɛ, fɔ ka taga se a yɛɛ halaki lon ma, i n'a fɔ a latigera a ta ko ra cogo min na.> »

10

Ala ka tagamasiyen dɔ wɛɛ yira Daniyeli ra

1 Perɛsikaw ta masacɛ Sirusi ta masaya san sabanan na, Ala ka kuma dɔ fɔ Daniyeli ye, o tun bɛ Daniyeli min wele ko Belisasari. O kuma ye cankuma le ye; a bɛ wagatigbɛɛn dɔw ta ko le fɔ. Daniyeli ka o kuma lamɛn ka ɲa; Ala ka o kuma kɔrɔ yira a ra janko a ye a faamu.

2 «O wagatiw ra, ne Daniyeli, ne ka logokun saba kɛ, ka ne yɛɛ majigi Ala ɲa kɔrɔ, ka ne diyanyafɛnw bɛɛ ye ka o to yi. 3 Ne ma sɔn ka domuni ɲanaman kɛ; ne ma sogo domu, ne ma duven min. Ne ma turu mun ne yɛɛ ra ka ne yɛɛ kasa diya, fɔ ka taga o logokun saba dafa.

4 «Ayiwa, san karo fɔlo tere mugan ni naaninan, ne tun bɛ bada ra, ba belebele min bɛ wele ko Tigere. 5 Ne ka ne ɲa kɔrɔta ka fleri kɛ minkɛ, ne ka cɛ dɔ lonin ye, lenfani derege b'a ra, a cɛsirinin bɛ ni cɛsirinan min ye, o ye Ufazi sanin yɛɛworo ye. 6 A fari tun bɛ manamanana i ko lulu. A pada tun bɛ manamanana i ko sanmanamana.

A padenw tun be i ko tasumamana. A senkalaw ni a borokalaw tun be manamana i ko siranegge nugunin. A kumakan tun be i ko jamaba do mankan.

⁷ «Ne Daniyeli kelen le ka o tagamasiyen ye. Minw tun be ni ne ye, olugu m'a ye, nka siranya do le barara ka o mina; o borira ka taga dogo. ⁸ Ne kelen le lonin tora ka ke o tagamasiyenba fle ye. Ne fari bee nana ke magaya ye, ka ne pada cogo yelema, ka ne baraka bee ban. ⁹ Ne ka o ce kumakan men. Ne k'a kumakan men minke, ne kirinna, ka ben ka ne ja biri dugu ma.

¹⁰ «Ne bennin ko, ne k'a ye ko boro do magara ne ra, ka ne biri ne kinbirikunw ni ne borow kan, ne yereyereto. ¹¹ A ko ne ma ko: <Daniyeli, Ala ta mogo kanunin, ne bena min fo i ye, o lamen kosebe, k'a koru faamu. I be yoru min na, i wuri ka lo yi, sabu ne cira ele le fe sisan.> A ka o kuma fo ne ye minke, ne yereyereto wurira ka lo. ¹² A ko ne ma tuun ko: <Daniyeli, i kana siran; sabu i ka i yere majigi Ala ja koru, ka Ala daari, janko ka faamuri soru; ayiwa, kabini o lonw tere folo, i ta Aladaari minana. Ne nana ka na i ta daariri kajaabi le fo i ye. ¹³ Peresikaw ta mara meleke kuntigi le tun ka ne bari fo tere mukan ni kelen. Meleke kuntigi Mikayilu le nana ne dema. Ne tora Peresikaw ta masacew koru. ¹⁴ Min bena ke i yere ta jamana mogow ra ko fe, ne nana o le fo i ye, sabu nin kow ye ko nataw le ye.>

¹⁵ «K'a to kuma ra ne fe, ne kun birinin tora, ne ma se ka foyi fo. ¹⁶ Ne ka ce do ye tuun, a be i ko adamaden, a nana maga ne dagbolow ra. O kera minke, ne sera ka kuma. Ne kumana o tigi fe k'a fo a ye ko: <Ne matigice, ne ka fen min ye o ka siranya bla ne ra, fo ka ne baraka ban. ¹⁷ Ne matigice, sisan i ta jonce bena kuma i fe cogo di? Ne baraka bee banna, fo ka ne nenekiri mina ne ra.>

¹⁸ «O tuma ra, o danfen min tun be i ko adamaden, o magara ne ra tuun, ka baraka don ne ra. ¹⁹ A k'a fo ne ye ko: <Ala ta mogo kanunin, i kana siran. I jusu suma, ka i yere ja gbeleya, ka baraka don i yere ra.> K'a to kuma ra ni ne ye, baraka ka donna ne ra. Ne ko: <Ne matigice, kuma sisan, sabu i ka baraka don ne ra.> ²⁰ A ko: <Ne nana i fe kun min na, i ka o lon wa? Sisan ne be taga Peresikaw ta jamana ta meleke kuntigi kere. Ni ne ka taga, Geresi jamana ta meleke kuntigi bena na. ²¹ Nka min sebera Ala ta can kitabu konu, ne nana o le fo i ye. Mogo si te ne dema o kere ra ni aw ta jamana ta meleke kuntigi Mikayilu te.

11

¹ « <Medikaw ta masace Dariyusi ta masaya san folo ra, ne fana tun be ni Mikayilu ye, janko k'a dema.> »

Masace dow ta ko

² « <Ayawa, sisan, ne bena can yira i ra. A fle, masace saba were le bena wuri Peresi jamana ra. Olugu ko fe, masace naaninan bena sigi; nka ale ta naforo bena caya ka teme tow bee ta kan. Ni a nana fanga soru tuma min na a ta naforo baraka ra, a bena mogow bee kononosu Geresi jamana masace kama.

³ « <Nka masacefari do bena wuri Geresi jamana ra; ale ta masaya bena bonya kosebe. Ni fen o fen ka o masace diya a bena o le ke. ⁴ Nka ni a ta fanga nana bonya kosebe wagati min na, a ta masaya bena ben, a ta fanga bena yerege ka taga dunuƴa fan naani na. A ta denw fana tena se ka sigi a no ra. A ta fanga bena di mogo werew le ma; nka olugu ta fanga tena bonya k'a ta bo.> »

Worodugu masace ni sahili masace

⁵ « <Ayawa, worodugu masace* ta fanga bena bonya kosebe, nka a ta kuntigi kelen ta fanga bena bonya ka teme ale yere ta kan. O kuntigi le bena sigi fanga ra. A ta fanga bena bonya kosebe.

* 11:5 11.5 Worodugu masace, o ye Misiran masace ye.

⁶ « <San dama temenin kɔ, worodugu masace ni sahili masace† bena jenɲogonya don. Worodugu masace denmuso bena taga sahili masace fe, janko ka baraka don o ta jenɲogonya ra. Nka o muso tena meen fanga ra. Sahili masace yere ni a dence fana tena meen fanga ra. O bena o muso fana mina, ale ni a blasirabagaw, ani a face, ani min tun kera a demebaga ye.

⁷ « <Mɔgɔ dɔ bena bɔ o muso ta somogow ra, ka muso face nɔ ta, ka ke worodugu masace ye. A bena ke cefari ye. A bena taga don sahili masace ta masadugu ra k'a ta kerekejama kere ka se a ra, ⁸ ka o ta batofenw ce ka taga ni o ye Misiran, ani o batofenw ta minan saninlamanw ni a warigberamanw bee. O kɔ, a bena san dama ke, a tena kere ke sahili masace fe. ⁹ Nka o kɔ, sahili masace bena taga worodugu jamana mogow kama ka taga o kere; o kɔ, a bena seko a ta jamana ra.

¹⁰ « <Sahili masace dencew bena o yere laben kere kama, ka kerekejama lajen. Mɔgɔ o mɔgɔ be o ta sira kan o temeto bena olugu bee kere, ka yoro bee datugu i ko jiba woyoto. O bena taga hali o juguw ta kerekebon yere kama. ¹¹ Worodugu masace dimininba bena bɔ ka taga sahili masace kere ni kerekejama ye. A bena se soro sahili masace ta mogow kan. ¹² Worodugu masace ni a ta mogow bena o yere bonya, ko o ka se soro o kere ra. O bena mogow caman faga, nka o bee n'a ta, o ta fanga tena meen; ¹³ sabu sahili masace bena taga kerekejama were laben. O kerekejama bena caya ka teme folo ta kan. San dama temenin kɔ, a bena na ni o kerekejama ye, ani kerekeminan caman. ¹⁴ O wagati ra, mogow caman bena wuri worodugu masace kama; hali ele Daniyeli ta jamana benkanikebaga dow bena wuri a kama. O cogo ra, i ka tagamasiyen minw ye, o kow be ke. Nka o tena se worodugu masace ra. ¹⁵ Ayiwa, sahili masace bena wuri, ka na yelenyoro lolo ka worodugu masace ta dugu barakaman do lamini, k'a kere k'a konofenw bee ce. Worodugu masace ni a ta kerekejama bee, ani a ta kerekecefariw bee, a tena se ka lo sahili masace ja; o baraka tena se. ¹⁶ O sahili masace cenrikebaga bena a sago ke, sabu mogow si tena se ka lo a ja. Ni a nana teme yoro caman na ka cenri ke ka ban, a bena taga sigi jamanaw bee ra pumanman na. ¹⁷ A bena na ni a ta kerekejama bee ye, ka na a ke i n'a fo a b'a fe ka jenɲogonya don ni worodugu masace ye. A bena a denmuso di worodugu masace ma furu ra, janko ka worodugu masace ta masaya cen. Nka o ko tena ja a boro. ¹⁸ O kɔ, a bena yeleva kogoji kofejamanaw kama, ka o caman kere ka se soro o kan. Nka jamana do ta kuntigi bena a kere, k'a ta mafiyenyari lalo, k'a ta wasoya ben a yere kan. ¹⁹ O kɔ, sahili masace bena kosegi a yere ta jamana ra, ka taga don a yere ta kerebonbaw konɔ. Nka a baraka bee bena ban, a bena sa, k'a togo tunu pewu. ²⁰ Min bena sigi a no ra, o masace bena a ta fagama do ci ka taga fenw ce jagboya ra jamana ta yoro noroman‡ konɔ. Nka sani tere dama, o bena o masace faga, nka a tena faga jama ta dimi le koson, a fana tena faga kere le ra.> »

Sahili masacejugu ta kewalew

²¹ « <Ayiwa, mogow sonkolon do le bena sigi sahili masace no ra, k'a soro mogow si ma masaya di a ma. Ka mogow to hera ra, a bena a yere sigi masaya ra ni ceguya ye. ²² A juguw ta kerekejama minw ta fanga tun be taga yoro bee i ko jiwoyoba, a bena olugu bee datugu, ka o bee halaki. A bena Ala ta mogow ta kuntigi do fana faga. ²³ Minw bee bena jenɲogonya don ni a ye, a bena o bee nanbara; a ta fanga baraka bena to ka bonya ka taga ja, k'a soro a ta mogow man ca. ²⁴ Ka mogow to hera ra, a bena taga don jamana yorɔnumanw na, ka taga mogow kere, ka o ta borofenw ni o ta naforow ce, ka o di a ta mogow ma; k'a soro hali a bemaw ma son ka o ko jigon ke. A bena a fo ko a be dugu barakaman dow fana kere. Nka a bena wagati dama

† 11:6 11.6 Sahili masace, o ye Siri jamana masace ye. ‡ 11:20 11.20 Jamana ta yoro noroman, o ye Zeruzalemu Alabatosoba ye.

dōrōn le ke o kow ra. ²⁵ A bena a jigi la a ta fanga kan, ka jija ka kerekejama caman lajen, ka taga worodugu masace kama. Worodugu masace fana bena na o no fe ni kerekejama caman ni barakaba ye, nka worodugu masace tena se a ra, sabu o bena jen dow siri ale kama. ²⁶ A yere ta mogō dow le bena a janfa. O bena a ta kerekejama gben ka o bee yerege, a ta kerekeden caman bena faga. ²⁷ O ko, o masace fla bena sigi ka domuni ke jōgōn fe. Nka juguya le bena ke o bee jusukun na jōgōn kama; o ra, o bena kuma nka o si tena gbe jōgōn ye. O ta jōgōnye tena foyi ja, sabu o ta miiriya ra o tun b'a fe ka min ke, o wagati ma se fōlo. ²⁸ Sahili masace bena kosegi a yere ta jamana ra ni naforo caman ye. A bena Ala ta mogōw kōninya; a bena wuri olugu kama ka o kere, ka soro ka taga a ta jamana ra.

²⁹ « <Ayiwa, wagati do bena se tuun, sahili masace bena wuri ka taga worodugu masace kere. Nka o kere tena ke i ko fōlo ta. ³⁰ Mogō dow bena na a kama kurunbaw kōno ka bo terebenyanfan na. A baraka bee bena ban; a bena kosegi a ta jamana ra. A dimininba bena wuri Ala ta mogōw kama tuun ka olugu kere. O ko, Ala ta mogō minw bena ban Ala ta jēnjōgōnya ra, a bena olugu le ke a jēnjōgōnw ye. ³¹ A bena a ta kerekeden dow ci Ala ta mogōw kama. Olugu bena taga Ala ta yoro saninman lanōgo. Saraka min tun be bo Ala ye lon o lon, o bena o dabla, ka fen haramunin bla sarakajenifen* kan. ³² Masace yere bena Ala ta mogō dow negge, k'a to o ye Ala ta jēnjōgōnya cen. Nka minw be Ala ta can kan, olugu tena sōn a ta ma. ³³ Olugu ra minw ye kolōnbagaw ye, olugu bena mogō tow caman karan Ala ta sariya ra. Nka o bena olugu dow faga, ka dow jeni, ka dow borofenw bee bosi o boro, ka o bla kaso ra. ³⁴ O ta tōrōw wagati ra, mogō janaman tena soro ka o demē. Dow bena a ke i n'a fo o be ni o ye, nka o bena o ke flankafuya le ra. ³⁵ O kolōnbaga minw tugura Ala ko, o bena olugu dow faga. Olugu ta saya le bena ke sababu ye, ka Ala ta mogōw saninya, ka o gbe, fo ka taga wagati laban se; sabu wagati min latigera, o ma se ban.

³⁶ « <Ni fen o fen kōni ka o masace diya a bena o le ke. A bena a yere korota, ko ale ka bon ni batofenw bee ye. Kumajugu minw jōgōn ma deri ka men fōlo, a bena o le fo Ala korotaninba yere ma. A bena tōgo soro fo ka taga Ala ta dimi wagati se; sabu Ala ka min latige a kama, a bena o ke a ra. ³⁷ A bemaw tun ka batofen minw bato, ani musow be batofen minw kanu kosebe, a tena o si jate; a tena ala were jate, sabu a bena a fo ko ale yere ka bon ka teme o bee kan. ³⁸ A yere ta ala min be a ta masadugu kōno, a bena o le bato ni sanin ye, ani warigbe, ani lulu suguya caman ye, ani fen dawulamanw; k'a soro a bemaw si ma o ala bato ka ye. ³⁹ A bena duguw kere o ala sababu ra, min ye siya were ta ala ye. Ni mogō minw ka sōn o batofen ma, a bena olugu bonya, ka o sigi kuntigiya ra mogō caman kunna. A bena a ta jamana yoro dow di o mogōw ma ka o ke o sara ye.> »

Sahili masacejugu labancogo

⁴⁰ « <Ayiwa, ni sahili masace ta wagati laban nana se, worodugu masace bena wuri a kama tuun. Nka sahili masace bena girin ka na a kama ni barakaba ye, i ko sanfōjōba, ni a ta sowotorow ni a ta sotigiw ni a ta jirakurunw ye, ka na a kere. A bena don jamana caman na ka o fa ni a ta kerekejama ye, i n'a fo jiba min be woyo ka yoro bee fa. ⁴¹ A bena don jamanaw bee ra jumanman na, ka o fana mina, ka mogō caman faga. Nka Edōmukaw, ani Mohabukaw bena bosi a boro, ani Amōnkaw ta pamogow. ⁴² A bena a ta fanga sigi jamana werew kan fana; hali Misiran jamana tena bosi. ⁴³ A bena Misiran ta naforow ce, ani a saninw, ani a warigbew, ani a fen dawulamanw. Libikaw, ani Etiyopikaw fana bena ke a ta fanga korō. ⁴⁴ Nka kibaroya dow bena bo tereboyanfan ni sahiliyanfan fe, o kibaroyaw bena a ja tige. O ra a fariyaninba bena wuri kere kama ka mogō camanba faga. ⁴⁵ A bena a ta masa fanibon lo kogoji ni kuru

nɔɔrɔman saninman furance ra. Nka a ta wagati laban bena se; mɔgɔ si tena sɔrɔ k'a demɛ.> »

12

Mɛlɛkɛ ka wagati labanw ko fɔ Daniyeli ye

¹ « <Ayiwa, o wagati ra, mɛlɛkɛw kuntigiba Mikayilu bena na. Ale le ye aw ta jamana kɔrɔsibaga ye. O wagatiw bena kɛ wagatigbɛlɛnbaw le ye. Kabini siyaw bɛ dugukolo kan o tɔɔrɔjugu jɔgɔn ma deri ka kɛ fɔlɔ. O wagati ra, i ta jamana mɔgɔ minw tɔgɔ sebera janamanya kitabu kɔnɔ, olugu bena kisi. ² Minw bɛ sunɔgɔra bɔgɔ ra, dugukolo jukɔrɔ, olugu caman bena kunu. Dɔw bena kunu ka janamanya banbari sɔrɔ, dɔw fana bena kunu ka kɛ maroya ni tɔɔrɔ banbari ra. ³ Mɔgɔ minw kɛra mɔgɔ hakirmanw ye, olugu bena manamana i ko sankolo nɔɔrɔ; minw ka mɔgɔ caman karan terenninya sira ra, olugu fana bena manamana i ko sankolo lolow, wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.>

⁴ « <Ayiwa, ele Daniyeli, ele ye nin kumaw mara ka ja; kitabu datugu, k'a siri k'a bla, fɔ ka taga wagati laban se. Mɔgɔ caman bena a karan k'a sɛgɛsɛgɛ, ka o ta lɔnniya caya.> »

⁵ «Ka ne Daniyeli to o tagamasiyɛnw fleri ra, ne ka mɔgɔ fla wɛrɛ ye, kelen lɔnin bɛ ba fan kelen na, tɔ kelen lɔnin bɛ a fan dɔ ra. ⁶ Min tun ka lenfani don ka lɔ baji kan, o ra kelen ka o lenfanitigi jininka ko: <Nin kabakow laban bena kɛ wagati juman le?> ⁷ Lenfani donbaga min tun lɔnin bɛ baji kan, ne ka ale kumakan mɛn; a k'a kininboro wuri, k'a numanboro fana wuri san fɛ, ka kari Ala banbari tɔgɔ ra, k'a fɔ ko: <Nin kow bena kɛ ka se fɔ wagati kelen, ani wagati fla, ani wagati tarance*. Ni Ala ta mɔgɔ saninmanw baraka nana ban tuma min na pewu, nin kow bɛ sɔrɔ ka kɛ.>

⁸ «Ne ka nin kuma mɛn, nka ne m'a faamu. Ne k'a jininka ko: <Ne matigicɛ, ni kow laban bena kɛ wagati juman le?> ⁹ A ka ne jaabi ko: <Daniyeli, ele ye taga. Nin kumaw maranin ka kan ka to, ka kitabu datugu k'a siri k'a bla, fɔ ka taga wagati laban se. ¹⁰ Tɔɔrɔw bena mɔgɔ caman saninya, ka o gbɛ. Nka mɔgɔjuguw bena to o ta juguya ra; o tena foyi faamu. Mɔgɔ hakirmanw le bena nin kow faamu. ¹¹ Saraka min tun bɛ bɔ lon o lon, o dablara wagati min na, k'a ta o wagati ra fɔ ka taga se lon min cɛnrikɛbaga ka fɛn haramunin bla sarakabɔnan kan, o bena kɛ tere waga kelen ni tere kɛmɛ fla ni tere bikɔnɔntɔn. ¹² Mɔgɔ minw sera ka kɛ kankelentigiw ye fɔ ka taga tere waga kelen ni tere kɛmɛ saba ni tere bisaba ni tere looru dafa, olugu ta jana.>

¹³ « <Ayiwa, ele kɔni, ele ye jija fɔ ka taga se a laban ma. I bena sa, ka laganfiya. O kɔ, i bena wuri ka i ta baraji sɔrɔ dunupa laban na.> »

* 12:7 12.7 Aw ye 7.25 flɛ.

OZE TA KITABU Kitabu faamucogo

Cira Oze, ani cira Amosi, ani cira Ezayi, ani cira Mise, olugu bee tun ye wagati kelen mogow ye.

Cira Oze ka ciraya ke k'a yira Ala ta mogow ra ko Ala ye kankelentigi ye a ta mogow ta fan fe, ko nka a ta mogow ma ke kankelentigiw ye; o bora Ala ko ka taga ala werew, ani batofen werew bato. O koson Ala k'a fo cira ye ko a ka kan ka jatomuso do furu, k'a yira a ta mogow ra ko o be Ala kan bla, i n'a fo jatomuso min te se ka sigi ce kelen fe.

Izirayeli jamana jamogow banna Ala ra, ka taga o yere karifa siya werew ma, ani batofen werew ma. O koson Ala bena a ta mogow wele o kiti ra. Oze ka den minw soro ni a muso jatoyakebaga ye, o denw togow kera tagamasiyenw ye, k'a yira ko Ala banna Izirayelimogow ra o ta kojuguw koson.

Nka ce be yafa a furumuso ma cogo min na, Ala fana bena yafa a ta mogow ma o cogo ra. Ala ko o ma ko:

«Ne bena o keneya ka bo o ta lanabariya ra.

Ne bena o kanu ni ne jusukun bee ye;

sabu ne ta dimi mabora o ra» (14.5).

O ra, an b'a ye ko nin kitabu kumaw be Ala ni a ta mogow ta kanuya ko le yira. A be damina ni Ala ta kanuya ko le ye (11.1-4). Ala be to o kanuya kan wagati bee; a b'a fe a ta mogow ye o kanuya jate, ka son a ma (5.15-6.6; 14.2-9). Cira b'a fe a lamembagaw y'a faamu fana ko dan te Ala ta kanuya ra.

Kitabu konokow

Oze ta furu ko (1-3)

Ala be Izirayelimogow jaraki (4-13)

Ala bena yafa a ta mogow ma (14)

Oze ta furu ko

¹ Matigi Ala ka nin kuma lase Beri dence Oze ma. O kera Zuda mara masace Oziyasi, ani Yotamu, ani Ahazi, ani Ezekiyasi ta wagatiw le ra, ani Izirayeli masace Yerobohamu, Yohasi dence ta wagati ra.

² Matigi Ala ka kuma min fo Oze ye, ko a y'a lase mogow ma, o kuma damina ye nin ye. Matigi Ala k'a fo Oze ye ko:

«Taga jatomuso do furu,
ka jatomusodenw soro ni a ye;
sabu jamana k'a yere bla jatoyajugu le ra;
o ka o ko don Matigi Ala ra.»

³ Oze tagara Dibilayimu denmuso Gomeri ta. A nana konon ta ka dence woro a ye.

⁴ Matigi Ala k'a fo Oze ye ko:

«Den togow la ko Zizireli*,
sabu fagari min kera Zizireli, a to ye doonin, ne bena o hake bo Yehu ta durujaw ra;
ne bena Izirayeli mara ta masaya ban.

⁵ O lon na, ne bena Izirayelimogow ta kalan kari Zizireli dingakonoyoro ra.»

* **1:4** 1.4 Zizireli tun ye dugu do togow ye, ani kenegbeba do togow. Kere caman tun kera o yoro ra. Masace Akabu ni a ta somogow bee fagara o yoro ra (Masacew flanan 9-10).

⁶ Gomeri nana kɔnɔ ta tuun, ka denmuso woro. Ala k'a fɔ Oze ye ko:
 «A tɔgɔ la ko Lo Ruhama†;
 sabu ne tɛna to ka hina Izirayelimɔgɔw ra tuun,
 ka to ka yafa o ma wagati bɛɛ.

⁷ «Nka min ye Zuda ta mɔgɔw ye, ne bɛna hina olugu ra, ka o kisi ni Matigi Ala, o ta Ala ta baraka ye. Ne tɛna o kisi kalan baraka ra, walama kɛrɛkɛmuru baraka ra, walama kɛrɛ baraka ra, walama sow, walama sotigiw baraka ra.»

⁸ Gomeri nana Lo Ruhama dabɔ sin na minke, a ka kɔnɔ wɛrɛ ta tuun ka dɛncɛ woro. ⁹ Ala ko Oze ma ko:
 «A tɔgɔ la ko Lo Ami‡;
 sabu aw tɛ ne ta mɔgɔw ye tuun,
 ne fana tɛ aw ta Ala ye tuun.»

2

Ala bɛna kɔɓuman minw kɛ a ta mɔgɔw ye

¹ «Nka lon dɔ Izirayelimɔgɔw bɛna caya
 ka kɛ i ko kɔgɔjida kɛnkɛn,
 mɔgɔ tɛ se ka min jate,
 walama k'a da lon.

Yɔrɔ min na a tun fɔra o ma ko:
 <Aw tɛ ne ta mɔgɔ ye!>

O yɔrɔ kelen le ra o bɛna a fɔ o ma ko:
 <Ala panaman ta mɔgɔw!>

² Zuda mara mɔgɔw, ani Izirayelimɔgɔw bɛɛ bɛna lajɛn tuun.
 O bɛna kuntigi kelen sigi o yɛrɛ kunna;
 olugu le bɛna jamana mara,
 sabu Zizireli ta lon bɛna kɛ lonba le ye.

³ Aw y'a fɔ aw balemacew ma ko: <Ne ta mɔgɔw!>
 Aw y'a fɔ aw balemamusow ma ko: <Hinasɔrɔbagaw!> »

Izirayeli ka Ala kan bla

⁴ «Aw ye aw bamuso jaraki!
 Aw y'a jaraki dɛ!

Sabu a tɛ ne muso ye tuun,
 ne fana tɛ a cɛ ye tuun.

A ye a ta jatɔya tagamasiyɛnw bɔ a pada ra,
 k'a ta jɛnɛya tagamasiyɛnw bɔ a sinw kan.

⁵ Ni o tɛ, ne bɛna a ta faniw bɔ a ra k'a fari lakolon to,
 k'a kɛ i ko a worora cogo min na.

Ne bɛna a kɛ i ko kongokolon,
 k'a kɛ i ko jamana jintan,
 k'a to minlɔgɔ y'a faga.

⁶ A ta denw kɔni, ne tɛna hina olugu ra tuun,
 sabu jatɔmusodenw lo.

⁷ O bamuso k'a yɛrɛ bla jatɔya ra;
 o bamuso min ka o kɔnɔ ta, ale ka maroyako le kɛ,
 sabu a ko: <Ne bɛna gban ne ta namɔgɔcɛw le kɔ;
 minw bɛ ne ta domuni ni ne ta minji dira ne ma,

† 1:6 1.6 Lo Ruhama kɔrɔ ye ko: hina tɛ yi tuun. ‡ 1:9 1.9 Lo Ami kɔrɔ ye ko: ne ta mɔgɔw tɛ.

minw be ne ta sagasifaniw, ani ne ta lenfaniw dira ne ma,
minw be ne ta turu ni ne ta rezenji dira ne ma.»

⁸ «Ayiwa, a fe, ne bena naniw bla a na,
k'a ta sira datugu;
ne bena kogo lo k'a lamini,
a tena temesira soro tuun.

⁹ A bena gban a namogocew ko,
nka a tena se ka kun o ra.
A bena o yoroni,
nka a tena o ye.

Ni o kera, a bena a fo ko:
«Ne bena seko ka taga ne cekoro fe;
sabu ale ta wagati tun ka di ne ra,
ka teme sisan ta wagati kan.»

¹⁰ A tun m'a lon
ko ne le tun be domuni ni rezenji ni turu dira a ma;
ko o tun be wari ni sanin min kera ka Baali* ta jo son,
ko ne le tun be o wari ni o sanin caman bee dira a ma.

¹¹ «Ayiwa, ne bena na ne ta simanw mina a ra simankanwagati ra,
ka ne ta rezenji mina a ra rezentigewagati ra.
A tun be ne ta sagasifaniw ani ne ta lenfani minw donna,
ne bena o fana bo a ra.

¹² Sisan ne bena a fari lakolonba le bo kene kan a namogocew bee na na.
Mogo si tena se k'a bosi ka bo ne boro.

¹³ Ne bena a ta panagbew bee lalo:
a ta Alabato panagbew,
ani a ta karokura panagbew,
ani a ta Nenekirilon panagbew, ani
panagbe tow bee.

¹⁴ Ne bena a ta rezensunw, ani a ta torosunw cen,
a tun b'a fora ko a namogocew ka minw di a ma a ta sara ye.
Ne bena o forow ke njanituw le ye,
k'a to kongosogow ye na a yiridenw domu.

¹⁵ A ka wagati min bee ke Baali ta joson na
ka wusunan sarakaw* bo Baali ta jo ye,
ani wagati min a tun b'a yere pari
ni a ta nunnanegew ni a ta kannakononw ye,
ka gban a ta namogocew ko, ka jina ne ko,
ne bena o bee hake bo a ra.
Matigi Ala ko ten.»

Ala ni a ta magow bena ben kelen ma

¹⁶ «Ayiwa, a fe, ne yere bena a nege tuun ka taga ni a ye kongokolon kono,
ka taga kuma a fe ni kanuya ye.

¹⁷ Ne bena a ta rezenforow seko a ma o yoro le ra,
ka Akori dingakonoyoro* ke a jigisoroyoro ye.
A bena donkiriw la o yoro ra i n'a fo a sunguruman,
i n'a fo lon min na a bora Misiran jamana ra.

* **2:17** 2.17 Akori dingakonoyoro tun be Zeriko dugu kere fe; a yoro tun kera toroyoro le ye (Yosuwe 7.24-26; 15.7).

18 «Ayiwa, o lon na kɔni,
Matigi Ala ko ten,
i bɛna ne wele le ko: <Ne furuce!>
I tena ne wele tuun ko: <Ne matigice Baali!>

19 Ne bɛna Baali ta jow tɔgɔw bɔ a da ra;
mɔgɔ si hakiri tena to o tɔgɔw ra tuun.

20 «O lon na, ne bɛna jɛnɔgɔnya* dɔ don
o ni kongosogow cɛ,
o ni kɔnɔw cɛ,
o ni dugukolo fɛnɔnaman tɔw bɛɛ cɛ.
Ne bɛna bonnikɛkalanw, ani kɛrɛkɛmuruw, ani kɛrɛkow ban jamana kɔnɔ,
k'a to bɛɛ ye la ka sunɔgɔ hera ni laganfiya ra.

21 «Ne bɛna i mamina ka i kɛ ne ta muso ye wagati bɛɛ;
ne bɛna i mamina ka i kɛ ne ta muso ye,
ka kapa ni terenninya ni can ye
ani pumanya ni hina.

22 Ne bɛna i mamina ka i kɛ ne ta muso ye ni kankelentigiya ye;
ni o kɛra, i bɛna Matigi Ala lon.

23 «O lonw na kɔni, ne bɛna aw jaabi,
Matigi Ala ko ten.

24 Ne bɛna sankolo jaabi,
sankolo bɛna dugukolo jaabi,
dugukolo bɛna siman ni rɛzɛnjikura ni turu jaabi,
olugu bɛna Zizireli mara mɔgɔw jaabi.

25 Ne bɛna o dan, ka o caya jamana kɔnɔ i ko siman, ka o kɛ ne ta ye.
Ne bɛna hina Lo Ruhama ra;
ne bɛna a fɔ Lo Ami ma, ko: <Ne ta mɔgɔw!>
O fana bɛna a fɔ ne ma ko: <An ta Ala!> »

3

Oze k'a muso kanu tuun

1 Matigi Ala k'a fɔ ne ye tuun ko: «Taga i muso kɔ, i y'a kanu tuun, hali ni cɛ wɛrɛ b'a kanuna, hali ni a bɛ jɛneya ra ni cɛ wɛrɛ ye. A kanu i ko Matigi Ala bɛ Izirayɛlimɔgɔw kanu cogo min na, hali k'a sɔrɔ olugu tugura batofɛn wɛrɛw kɔ; o batofɛnw ta rɛzɛnburuw* le ka di o ye kɔsɛɛ.»

2 O ra, ne ka warigbɛ tan ni looru, ani simankise kilo kɛmɛ naani ni kilo bilooru sara, ka o muso ta kokura. 3 Ne ko a ma ko: «To ne fɛ ka mɛɛn, i kana i yɛrɛ bla jatɔya ra, i kana sɔn cɛ wɛrɛ ra; ne fana bɛna to ni i ye o cogo kelen le ra.»

4 Ayiwa, Izirayɛlimɔgɔw bɛna wagatijan kɛ, masace tena kɛ o fɛ, kuntigi tena kɛ o fɛ, o tena saraka bɔ, kabakurujan tena kɛ o fɛ, o bɛ min sɔn, saninderege† tena kɛ o fɛ, batofɛn tena kɛ o fɛ.

5 Nka o kɔ fɛ, Izirayɛlimɔgɔw bɛna sekɔ ka na; o bɛna Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya jini, o ta Ala, ka o ta masace Dawuda ta duruja fana yɔrɔjini. Wagati nataw ra, Alapasiran bɛna don o ra; o yɛrɛyɛrɛto bɛna na Matigi Ala fɛ, janko ka na nɛɛma sɔrɔ a fɛ.

* 3:1 3.1 O tun bɛ o rɛzɛnburuw kɛ ka batofɛn dɔw sɔn (Ezayi 16.7; Yɛrɛmi 7.18; 44.19). † 3:4 3.4 Saninderege tun ye sarakalasebaga ta fani dɔ ye, a tun bɛ se ka lagberi kɛ ni min ye.

4

Ala k'a ta mɔgɔw jaraki

¹ «E, Izirayelimɔgɔw, aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn, sabu kiti dɔ bɛ Matigi Ala ni a ta jamana mɔgɔw cɛ, sabu kankelentigiya banna, numanya banna, Ala lonniya banna jamana kɔnɔ.

² Danga kumaw, ani nanbara, ani mɔgɔfaga, ani sonyari, ani jɛnɛya, o le bɛ yɔrɔ bɛɛ ra; adamadenw jori bɛ yɔrɔ bɛɛ.

³ O koson sukasi bɛna kɛ jamana kɔnɔ; jamana mɔgɔw bɛɛ baraka bɛna ban, ani fɛnpanaman minw bɛ kongo kɔnɔ, ani kɔnɔw bɛɛ; hali kɔgɔjirajɛgɛw, o bɛɛ bɛna faga ka ban.

⁴ «Nka mɔgɔ si kana sɔsɔri kɛ ni a mɔgɔɔgɔn ye, mɔgɔ si kana si jaraki; ne bɛ kiti ra ni aw sarakalasebagaw le ye.

⁵ Aw bɛna talon ka ben teregban fɛ, aw ni ciraw bɛɛ bɛna talon ka ben su fɛ; ne bɛna aw bamuso* halaki.

⁶ Ne ta mɔgɔw bɛ halakira o ta kolɔnbariya koson; i n'a fɔ aw banna lonniya ra, o ra ne bɛna aw bɔ ne ta sarakalasebagaya ra. I n'a fɔ aw jinana aw ta Ala ta sariya kɔ, o ra ne fana bɛna jina aw ta denw kɔ.

⁷ «O bɛ cayara ka taga cogo min na, o ta jurumun fana bɛ cayara ka taga ten le. Ne bɛna o ta yerebonya yelem a k'a kɛ maroya ye.

⁸ Ne ta mɔgɔw bɛ jurumun minw kɛ, sarakalasebagaw bɛ baro o sarakaw le ra. Ni ne ta mɔgɔw bɛ kojugu kɛ, o le ka di o ye kɔsɛbɛ.

⁹ Min bɛna kɛ mɔgɔ tɔw ra, o kelen le bɛna kɛ sarakalasebagaw ra. Ne bɛna o ta kojuguw hake bɔ o ra; ne bɛna o sara ka kapa ni o ta kɛwalew ye.

¹⁰ O bɛna domuni kɛ, nka o tɛna fa. O bɛ jatɔya kɛ, nka o tɛna den sɔrɔ; sabu o bɔra Matigi Ala kɔ

¹¹ ka o yere bla jatɔya ra, ka duvɛnkɔrɔ ni duvɛnkura min. O le ka faamuri bɔ ne ta mɔgɔw hakiri ra.

¹² «Ne ta mɔgɔw bɛ o ta yirimɔgɔninw le jininka; o ta lagberikɛbere le bɛ kuma o fɛ. Jatɔya jusu min bɛ o ra, o le ka o lafiri; o bɛ to jatɔya ra, ka o yere mabɔ o ta Ala ra.

* 4:5 4.5 Aw bamuso, o kɔrɔ ye Izirayeli ta jamana.

13 O be sarakaw bo kuruw kunna;
o be wusunan sarakaw* bo kongoriw kan,
ani yirisunbaw, ani pepiliyesunw, ani terebentisunw jukoro,
ko sabu o yiriw suma ka di.

O le koson aw denmusow be jatoya ke,
aw dencew ta musow be jencya ke.

14 Ne tena aw denmusow ta jatoya hake bo o ra,
walama ka aw dencew ta musow ta jencya hake bo o ra,
sabu o ta cew yere be jenna ni jatumusow ye,
ka jen ka sarakaw bo ni jatoyakebagaw ye o ta sonnikeyorow ra.
Hakiri te jamana min ta mogow fe, o mogow be halaki le.

15 «E, Izirayeli, hali ni ele ka i yere bla jatoya ra,
Zuda fana kana na jaraki ben a yere kan;
aw kana taga Giligali†,
aw kana taga Beti Aveni‡,
ka taga kari k'a fo ko:
<Ne bena kari Matigi Ala panaman togo ra!»

16 «Misimuso be muruti cogo min na,
Izirayeli fana be muruti o cogo le ra.
Yala o cogo ra Matigi Ala be se ka domuni di o ma
i ko sagaden min nasumanin be yoro laganfiyanin na wa?

17 Efirayimu§ jenna ni josonbagaw le ye;
aw y'a to yi!

18 Ni duven ka o bla doron, o be o yere bla jatoya ra;
maroyakow le ka di o ta kuntigiw ye kosebe.

19 Fono bena o ta ka taga ni o ye;
ni o kera, o ka saraka minw bo, o maroya bena o mina.»

5

Izirayeli ni Zuda ta kiti

1 «Aw sarakalasebagaw, aw ye nin lamen!
Aw Izirayelimogow, aw ye aw janto nin kuma ra!
Masace ta somogow, aw ye aw toro malo!
Nin kiti dabora aw le kama,
sabu aw kera jan le ye mogow na Misipa*,
aw kera jo sirinin le ye mogow na Tabori kuru† kan.
2 Aw ka dingaba le sogi mogow na Sitimu,
nka ne bena aw ta kojuguw bee hake bo aw ra.

3 «Ne koni ka Efirayimu lon,
Izirayeli ma dogo ne ma.
Sisan, Efirayimu, ele ka jatoya ke,

† 4:15 4.15 Giligali tun ye sonnikeyoro do ye, Zeriko dugu kere fe, min kera sababu ye ka Izirayelimogow kunnacen ka o bla joson na (Oze 9.15; 12.12; Samawilu folo 11.13-15). ‡ 4:15 4.15 Beti Aveni koro ye ko: kojuguso; o togo lara Beteli ra, sabu Yerobohamu tun ka saninmisiden do lalaga ka o bla Beteli ka o ke batofen do ye. § 4:17 4.17 Efirayimu tun ye Izirayeli mara bee ra belebebeba ye, o koson tuma dow ra a be bla Izirayeli mara bee no ra.

* 5:1 5.1 Misipa tun ye jo musoman Asera ta sonnikeyoro do ye Oze ta wagati ra. † 5:1 5.1 Tabori kuru tun ye Kanaanakaw ta sonnikeyoro do ye.

Izirayeli k'a yere lanogo.

⁴ O ta kewalew be o bari
k'a to o te se ka seko ka na ne Ala fe tuun;
sabu jatoya jusu le be o ra,
o fana te Matigi Ala lon.

⁵ Izirayeli ta yerebonya le k'a jaraki.
Izirayeli ni Efirayimu ta kojuguw bena o laben.
Zuda fana bena ben ni o ye.

⁶ «O bena taga ni o ta began sarakaw ye,
ko o be taga Matigi Ala bato;
nka o tena Matigi Ala ye,
sabu Matigi Ala bora o ce ra.

⁷ O ka Matigi Ala janfa,
sabu o ka sokofedenw woro.
Sisan, karokura bolon na,
o ni o borofenw bee bena halaki.»

Efirayimu ni Zuda ta kere

⁸ «Aw ye buru fiye Gibeha!
Aw ye siranegeburu fiye Rama!
Aw ye kule ka Beti Avenikaw lasomi!
Boniyaminukaw, aw ye aw kofeyoro korosi de!

⁹ Efirayimu bena ke yoro lakolon ye
Ala ta kiti lon na.
Ne be o kuma min lase Izirayeli ta gbaw ma,
sigiya si te o kuma ra.

¹⁰ Zuda kuntigiw be i ko mogo minw be yorow danw yelema ka do fara o ta yoro kan.
O koson ne bena ne ta jusugban bon o kan i ko jiba.

¹¹ «O ka Efirayimu minako juguya, ka kiti ben a kan;
sabu a k'a latige ko a be tugu fengbansanw le no fe.

¹² O le koson ne koni bena Efirayimu cen
i ko cenrifen be fen cen cogo min na.
Ne bena Zuda fana cen,
i ko fen be tori ka cen cogo min na.

¹³ Efirayimu k'a ta bana ye tuma min na,
Zuda k'a ta joriw ye tuma min na,
Efirayimu tagara Asirikaw fe;
a ka cira bla ka taga o ta masaceba fe.
Nka ale tena se ka aw keneya,
a tena se ka aw ta joriw flake.

¹⁴ «Ne le bena wuri Efirayimu kama i ko jara,
ka wuri Zuda ta somogow kama i ko jarkanbelen.
Ne, ne bena o sogo tigetige, ka taga;
ne bena o mina ka taga ni o ye, mogo si tena se ka o bosi ne boro.

¹⁵ O ko, ne be seko ka taga ne boyoro ra,
fo o yere ye na a lon ko olugu jarkira.
O tuma le ra, o bena jija ka ne ta neema jini;
o deguninba bena jija ka ne ta jenpogonya jini.»

6

Ala ta mɔgɔw ta nimisarikumaw

¹ «Ayiwa, aw ye na,
 an ye sekɔ Matigi Ala fɛ.
 Ale le benna an kan i ko wara,
 nka a bɛna an bɔsi.
 A ka tɔɔrɔ ben an kan,
 nka a bɛna an ta tɔɔrɔw ban.
² Sani tere fla cɛ, a bɛna a to an ye panamanya tuun;
 a tere sabanan, a bɛna an lawuri,
 janko an ye panamanya a na kɔrɔ.
³ An y'a lɔn ko Matigi Ala le ye Ala ye;
 an ye jija k'a lɔn.
 I n'a fɔ sigiya t'a ra, ko dugugbɛda bɛna se,
 sigiya t'a ra, fana ko a bɛna na an dɛmɛ.
 A bɛna na an fɛ i ko sanji,
 i ko sanji laban min bɛ sumaya don dugukolo ra.»

Ala k'a ta mɔgɔw jaraki

⁴ «E, Efirayimu, ne bɛna mun le kɛ ele ra sa?
 E, Zuda, ne bɛna mun le kɛ ele ra?
 Aw ta kanuya bɛ tɛmɛ i ko sɔgɔmada bugun,
 a bɛ tɛmɛ i ko gɔmiji min bɛ ja yɔrɔnin kelen na.
⁵ O le kosɔn, ne ka ne ta ciraw ci aw kama;
 ne ka aw halaki ni ne darakumaw le ye.
 Ne ta kiti bɛna ben aw kan i ko tere yeelen.
⁶ Sabu ne bɛ kanuya le fɛ,
 ne tɛ saraka fɛ;
 ne bɛ Ala lɔnniya le fɛ
 ka tɛmɛ saraka jɛnitaw* kan*.
⁷ «Aw ka ne ta jɛnɔgɔnya* cɛn, i ko Adama k'a cɛn cogo min na;
 aw ka ne janfa o yɔrɔ le ra.
⁸ «Galadi† ye kojugukɛbagaw ta dugu le ye;
 mɔgɔ faganinw joriw nɔw bɛ yi.
⁹ Benkannikɛbaga bɛ dogo ka mɔgɔw kɔnɔ cogo min na,
 sarakalasebagaw b'a kɛ ten le.
 O bɛ dogo ka mɔgɔw faga Sikemu dugu sira ra;
 o bɛ o kojugubaw le kɛra.
¹⁰ Ne ka kojugubaw ye Izirayelimɔgɔw cɛ ra;
 Efirayimu bɛ jatɔya kɛra,
 Izirayeli b'a yɛrɛ lanɔgɔra.
¹¹ «E, Zuda, simantige‡ dɔ labɛna ele fana kama!»

7

Ala k'a ta mɔgɔw jaraki tuun

* **6:6** 6.6 Yesu Kirisita ka nin kuma fɔ (Matiyu 9.13; 12.7). † **6:8** 6.8 Galadi tun ye Zuriden ba kɔfeyɔrɔ dugu dɔ ye. Masacɛ Pekaya fagara o yɔrɔ ra (Masacɛw flanan 15.25). ‡ **6:11** 6.11 Simantige, o kɔrɔ ye ko Ala bɛna o ta kojuguw sara di o ma.

1 «Tuma min ne tun b'a fe ka ne ta mogow ta bonya laseko o ma,
tuma min ne tun b'a fe ka Izirayeli kisi,
Efirayimu ta jurumunw, ani Samari* ta kewalejuguw bora kene kan;
sabu o ka janfakow ke.
Sonw be don fo bonw konɔ,
benkannikebagaw be ben mogow kan kene ma.

2 «O tun t'a miirira o jusu ra
ko ne hakiri be o ta kojuguw bee ra.
Sisan koni o ta kewalejuguw ka o lamini fan bee ra;
ne ja be o ta kewalew bee ra.

3 «O be kojuguw ke ka masace ninsondiya,
ka nanbarakow ke ka kuntigiw ninsondiya.
4 O bee ye jenyakebagaw le ye!
O be i ko burujenigba gbanninmanba;
ni burujenibaga ka mugu noni ka ban, hali a te tasuma kundon tuun,
fo ka taga burumugu bee funu.
5 An ta masace ta janagbe† lon na,
kuntigiw be fa duven na fo ka bana bla o yere ra;
masace fana b'a boro lo o mogolobobagaw ye.

6 «O be gbara masace ra,
k'a sorɔ o jusu gbannin lo i ko burujenigba;
o korotoninba lo ka o ta janfa siri.
Su bee, o ta dimi tun malara,
nka sogoma o ta dimi be wuri i ko tasumamana.
7 O bee jusu gbannin lo i ko burujenigba;
o be o ta kuntigiw halaki.
O ta masacew bee be benben,
nka o si te ne togo wele.

8 «Efirayimu k'a yere pagami siya tow ra;
Efirayimu kera i ko noni min ma yelema.
9 Siya were mogow k'a baraka ban,
nka ale yere ma o lon.
A be korora fo k'a kunsigi gbe,
nka ale yere ma o lon.

10 «Izirayeli ta yerebonya le k'a jaraki.
Nka o bee n'a ta, o te seko ka na Matigi Ala fe, o ta Ala;
o te Matigi Ala ta jennogonya nini.
11 Efirayimu kera i ko tugani naloman,
hakiri te min fe.
O be Misirankaw le wele ko o ye na o deme,
o be taga Asirikaw le fe ko olugu ye o deme.

12 «Nka ka o tagato to,

* 7:1 7.1 O wagati ra Samari le tun ye Izirayeli mara ta duguba ye. † 7:5 7.5 Ni masace tun be sigi masaya ra, o tun be janagbeba do ke a ye; mogow dow tun be se ka janfa siri, janko ka masace faga o janagbe wagati ra (Masacew flanan 15.8-31).

ne be ne ta jo firi o kan ka o mina,
 ka o sama ka o ben,
 i ko konow be ben cogo min na.
 Ni ne nana a men tuma o tuma ko o be lajenna,
 ne bena o ta kojuguw hake bo o ra.

¹³ Bonɔ le bena o soro,
 sabu o borira ka o yere mabo ne ra.
 Kojuguba le bena ben o kan,
 sabu o murutira ne ma.
 Ne koni tun b'a fe ka o bosi,
 nka olugu be faninyaw le fora ne ta ko ra.

¹⁴ O be ta ka mapumankokanw fo o ta layorow ra,
 nka o te kule ni o jusukun bee ye ka ne wele.
 O be o yere fari tigetige‡ janko ka siman ni rezen soro,
 nka o be o ko don ne ra.

¹⁵ «Ne le tun be o karan, ka baraka don o ra;
 nka olugu ka kojugu le miiri ne kama.

¹⁶ Hali ni o sekora ka bo o ta sirajugu kan,
 o te teren ka na ne Ala fe.
 O be i ko kalan min terennin te.
 O juguw bena o ta kuntigiw faga ni kerekemuru ye,
 o ta kumajuguw koson.
 Mogow bena yereko o ma Misiran jamana ra.»

8

Ala ta mogow ka Ala kan bla

¹ «Buru la i da ra, k'a fiye!
 Kojugu be nana Matigi Ala ta so kama i ko bon!
 Sabu o ka ne ta jenogonya* cen;
 o ma son ne ta sariyaw ma.
² O kulera ka ne wele ko:
 <An ta Ala, anw Izirayelimogow, anw ka i lon!>

³ «Izirayeli banna kopuman ma;
 o koson o juguw bena o nogben.
⁴ O yere ka masacew sigi o yere kunna,
 k'a soro ne le ma o ci.
 O ka kuntigiw sigi o yere kunna,
 k'a soro ne ma bo a kala ma.
 O ka o ta warigbew ni o ta saninw gbasi ka o ke batofenw ye,
 ka o ke sababu ye ka o yere halaki.

⁵ «E, Samari, mogow si te aw ta saninmisiden* fe;
 ne dimina aw korow kosebe.
 Aw bena se ka bo aw ta saninyabariya ra tuma juman le?

⁶ «Aw ta saninmisiden te Ala ye!
 A bora Izirayelimogow yere le ra;

‡ 7:14 7.14 O tun be o fari tigetige ka o ta batofenw le daari, janko o batofenw ye o ta senefenw ja (Masacew folo 18.28). * 8:5 8.5 Yerobohamu le tun ka o saninmisiden lalaga ka o bla Beteli (Masacew folo 12.28-29).

baarakebaga do le k'a lalaga.
O koson o bena Samari ta saninmisiden cici fo k'a mugumugu.

⁷ «O ka fono le dan siman no ra;
o fana bena sanfono le tige siman no ra.
O ta simanw si tena falen;
ni min ka falen, kise tena ke o ra.
Ni kise fana kera min na,
mogow werew le bena o bee domu o fe.

⁸ «Siya werew ka Izirayeli kunu.
Sisan o be siya tow ce ra i ko mina pacintan;
⁹ sabu o tagara Asiri.
Efirayimu be i ko kongofali min be a kelen na;
¹⁰ Efirayimu k'a namogocew san ni bonyafenw le ye.
Nka hali ni o ka bonyaw di siya werew ma, ne bena o lajen;
kuntigiw ta masaceba bena o minako juguya, fo ka o halaki.

¹¹ «Efirayimu ka sarakabonan caman lo
ko a be jurumunyafa sarakaw* bo;
nka o sarakabonanw yelemana
ka ke jurumunkeyorow le ye.
¹² Hali ni ne ka ne ta sariya ta kumaw sebe caman k'a di o ma,
a bena ke o fe i ko o toro ma kuma min men ka ye fiyewu.
¹³ O be sarakaw faga ne ye, ka o sogo domu;
nka o sarakaw man di ne Matigi Ala ye.
Sisan Matigi Ala bena a hakiri to o ta jurumunw na,
a bena o ta terenbariyaw hake bo o ra.
O bena seko ka taga Misiran†!

¹⁴ «Izirayeli jinana a danbaga ko;
o ka masabonbaw le lo.
Zuda ka dugu barakaman caman lo,
nka ne bena tasuma lajigi o ta duguw kan,
ka o ta masabonbaw jeni.»

9

Bono min bena Izirayeli sorow

¹ «Ele kana ninsondiya de, Izirayeli!
Ele kana jagari i ko jamana tow;
sabu ele ka jatoya ke,
ka i yere mabo i ta Ala ra.
I be i ta jatoya sara min sorow simangbasikenew* bee kan,
o le diyara i ye.
² Nka simangbasikene ta siman,
ani rezenforogiyoro ta rezen tena se ka mogow baro,
rezenji tena o labo.
³ O tena to Matigi Ala ta jamana ra.

† **8:13** 8.13 Ka seko ka taga Misiran, o korow ye ko Izirayeli bena torow tuun, i n'a fo wagati min na o tun be jonya ra Misiran. * **9:1** 9.1 O simangbasikenew fana tun ye sonnkeyoro dow ye.

Efrayimu bena seko ka taga Misiran;
o bena taga domuni saninyabariw domu Asiri jamana ra.
⁴ O tena rezenji sarakaw* bo Matigi Ala ye tuun;
o ta saraka faganinw tena diya Ala ye.
O ta saraka domuniw bena ke o fe i ko sanga domuni;
ni mogo min k'a domu, o tigi b'a yere lanogo.
O ta sarakaw bena ke o yere ta le ye;
a tena don Matigi Ala ta so konso.

⁵ «Aw bena mun le ke panagbelonba ra?
Aw bena mun le ke Matigi Ala ta panagbelon na?

⁶ «Ayiwa, o tagato fle,
sabu o ta jamana bee cenna.
Misiran jamana le bena aw ladon;
Menfisi† dugu le bena ke aw ta kaburu ye.
Binjuguw bena o ta naforo bee cen;
naniyiruw bena wuri o ta bonw konso.

⁷ «Ayiwa, hakebolon be nana!
Kojugu saralon be nana!
Izirayeli ka kan ka o lon.
Ala ta cira kera fato le ye,
Ala Nin be min konso, o kera hakirintan ye!
Aw ta terenbariya cayakoju le nana ni o ye,
ani aw ta juguya cayakoju.

⁸ «Ala ta cira le ye Efrayimu korosibaga ye
Ala yere togo ra.
Nka o be jan la a na a temesiraw bee ra,
ka kojugu suguya bee ke a ra, hali a ta Ala ta so konso.
⁹ O ka o yere bla kojukere ra fo ka teme a dan kan,
i n'a fo o tun k'a ke Gibeha cogo min na.
Ala bena a hakiri to o ta jurumunw na;
a bena o sara ka kana ni o ta terenbariyakow ye.

¹⁰ «Ne tun ka Izirayeli sorso minke,
a tun kera i ko mogo ka rezenmo sorso kongokolon konso.
Ne ka aw bemaw ye minke,
o tun kera i ko mogo ka torosun den folo moninw sorso.
Nka o nana se Baali Pehori‡ minke,
o ka o yere bla o marobariyakow ra;
a laban olugu yere kera fen haramunin ye
i n'a fo o tun ka o batofen min kanu.
¹¹ Efrayimu ta nooro bena taga
i ko konso be wuri a kaman na ka taga cogo min na.
Muso tena konso ta tuun,
musokonoman tena ye tuun, janko ka na fo ko a be jigi.

† 9:6 9.6 Menfisi tun ye Misiran ta duguba ye. Masacew ta kaburuw tun be yi. Oze be nin fo ka Izirayelimogow logobo. ‡ 9:10 9.10 Baali Pehori ta ko: Aw ye Jateri 25; 31.16 fle.

12 Hali ni o ka den sɔrɔ, k'a lamɔ,
sani o denw ye kɔrɔya, ne bɛna o bɔsi o boroŋ.
Ni ne ka na ne yere mabɔ o ra tuma min na,
o tuma ra bɔnɔ le bɛna o sɔrɔ.

13 Ne tun bɛ Efirayimu yera i n'a fɔ Tiri dugu,
min tun siginin bɛ yɔrɔnuman na.
Nka Efirayimu bɛna a denw cɛ ka taga ni o ye o fagabaga fɛ.

14 E, Matigi Ala, a di o ma!
I bɛna mun le di o ma sa?
Kɔnɔcɛnbana bla o ta musow ra,
ka o sinw ja.

15 «O ka o ta kojugu bɛɛ kɛ Giligali,
o kosɔn ne ka o kɔninya o yɔrɔ ra.
Ne bɛna o gben ka bɔ ne ta so kɔnɔ
o ta kɛwalejuguw kosɔn.
Ne tɛna to ka o kanu tuun;
o ta kuntigiw bɛɛ ye mɔgɔ murutininw le ye.

16 «Efirayimu benna,
a lilinw bɛɛ jara.
A tɛna den kɛ tuun.
Hali ni o ka den sɔrɔ,
ne bɛna o denw faga,
o den minw ko ka gbɛlɛn o ma.
17 Ne ta Ala bɛna ban o ra,
sabu o ma sɔn k'a lamɛn.
O bɛna to ka yaala o kun fɛ le
siya tɔw cɛ ra yi.»

10

Izirayeli ta jurumunw cayara

1 «Izirayeli tun ye rezɛnsunɔman le ye,
min tun bɛ den kɔsɛɛ.
Nka a denw nana caya minkɛ,
a k'a ta sɔnnikɛyɔrɔw fana caya.
A ta jamana nana cɛna minkɛ,
a bɛ kabakurujan minw sɔn a ka olugu fana cɛna.
2 O jusu terennin tɛ;
nka sisan o bɛna o ta kojugu sara sɔrɔ.
Ala yere bɛna o ta sɔnnikɛyɔrɔw benben,
ka o ta kabakurujanw cɛn.

3 «O bɛna a fɔ ko: <Masacɛ tɛ an fɛ,
sabu an ma siran Matigi Ala na k'a bonya;
nka hali ni masacɛ tun bɛ an fɛ,
a tun bɛna se ka mun le kɛ an ye?»

4 O bɛ kuma gbansanw fɔ;
o bɛ kari ɔgɔn ye, ka layiriw ta ni kumalakolonw ye.
O kosɔn kitiw bɛ wuri yɔrɔ bɛɛ,

i ko bagasun be falen foro kono walanw ce ra cogo min na.

⁵ «Samarikaw be siranna Beti Aveni ta misiden ta ko ra,
sabu o jo ni a ta bonya bee tagara.
O ta mogow bena sukasi ke a kunna,
o ni o ta sonnikabaga minw tun be pagarira o jo bonya koson folofolo.

⁶ O bena taga o jo di Asirikaw ma,
k'a ke o ta masaceba ta bonya ye.
Maroya bena Efirayimu mina,
Izirayeli kun bena suuru a ta kewalew koson.

⁷ Samari halakira ka ban pewu!
O ta masace kera i ko jiwoyo ka yirikunkurun min ta.

⁸ Aveni sonnikayoro minw be kongoriw kan,
Izirayeli tun be jurumun kera o yoro minw na,
o yorow bena halaki;

binjuguw ni nanisunw bena falen yi.
O wagati ra, o bena a fo kuruw ye ko:

<Aw ye an datugu!>

O b'a fo kongoriw ye ko:

<Aw ye ben an kan*!>

⁹ «Kabini Gibeha ta ko wagati ra, Izirayeli, ele ka terenbariyakow ke;
i fana tora o ko kelenw le ra.

Yala kere ma mogow terenbariw halaki Gibeha wa?

¹⁰ Ni wagati min ka ne diya, ne bena o ta kojuguw hake bo o ra.

Siya werew bena lajen o kama;

o ka jurumun fla min ke,

o bena negejorokow don o ra o jurumunw koson.

¹¹ «Efirayimu ye misigberen le ye, min korora ka na;
ka siman dondon k'a kise bo, o le ka di a ye.

Nka ne bena zu la a kan cepuman kan;

ne bena misidaba siri Efirayimu na,

Zuda bena sene ke,

Yakuba† bena misidaba sama.

¹² «Aw ye terenninya le dan
ka numanya soro a siman ye.

Aw ye forokura laben;

sabu Matigi Ala ta nema piniwagati sera,

sani a ye na terenninya jigi aw kan, i ko sanji.

¹³ Nka aw ka juguya le sene,

aw fana ka kojugu le soro o siman ye;

aw ka aw ta nanbara ton le domu,

sabu aw ka aw jigi la aw yere ta lonniya le kan,

aw ka aw jigi la aw ta kerekeden camanw le kan.

¹⁴ O koson kere mankan bena wuri aw ta mogow ce ra.

Aw ta kerebonbaw bee bena benben,

i n'a fo Saliman ka Beti Aribeli halaki cogo min na kerekelon na,

* **10:8** 10.8 Nin kumaw b'a yira ko Izirayelimogow jigi tigera. Nin kumaw fora ka dunuɓa laban ta kiti ko yira (Luka 23.30,Yirari 6.16). † **10:11** 10.11 Yakuba, o koro ye Izirayeli.

lon min na o ka bamusow ni o denw bæe dondon ka o terege jagon kan.
¹⁵ Beteli ta ko bena min lase aw ma, o le ye nin ye;
 sabu aw ta kojugu dama temena.
 Ni dugu gbera donon,
 o bena a soro ko Izirayeli masace ta banna pewu.»

11

Izirayeli ma Ala ta makari lon

¹ «Wagati min Izirayeli tun ye denmisen ye, ne tun k'a kanu.
 Ne ka ne dence wele ka bo Misiran.
² Nka sisan mago werew ka o wele,
 o fana tagara olugu le ko;
 o ka Baali* ta jo son,
 ka wusunan sarakaw* bo batofen werew ye.
³ K'a soro ne le ka Efirayimu fitinito mina a boro ma k'a degi tagama ra;
 nka o m'a lon ko ne le tun be olugu kisira.
⁴ Ne ka o mina ni magoya ye,
 ka noro o ra ni kanuya ye.
 Ne ka doni ta ka bo o kan na,
 ka suuru ka domuni di o ma.
⁵ «O tena seko ka taga Misiran tuun,
 nka Asirikaw ta masace bena sigi o kunna,
 sabu o ma son ka seko ka na ne fe.
⁶ Kerekemuru bena to ka yelema, ka cenri ke o ta duguw konso;
 o juguw bena o ta duguw dondaw ta sogonanw karikari,
 ka o bæe faga ka ban,
 o ta naninyajuguw koson.
⁷ Ne ta magow kera lanabariw le ye;
 ne b'a fo o ye ko o ye o na korota ka ne fe,
 nka o te son ka o na korota.»

Ala be makari a ta magow ra

⁸ «E, Efirayimu, ne be se ka ban aw ra cogo di?
 Izirayeli, ne be se ka aw labla aw juguw ye cogo di?
 Yala ne be se ka aw mina i ko ne ka Adima* dugu mina cogo min na wa?
 E, yala ne be se ka aw ke i ko ne ka Seboyimu dugu ke cogo min na wa?
 Aw hina bonyara ne jusu ra,
 fo ka ne ta miiriyaw bæe yelema.
⁹ Ne tena aw mina ka kana ni ne ta dimiba ye,
 ne tena Efirayimu halaki tuun;
 sabu ne te adamaden ye,
 ne ye Ala le ye.
 Ne le ye Ala saninman ye aw ce ra;
 ne diminin tena na aw kama.
¹⁰ «O bena tugu Matigi Ala ko,
 Matigi Ala min kan be i ko jara kulekan.
 Ni Matigi Ala kan bora,

11:1 11.1 Nin kuma fora Matiyu 2.5. * **11:8** 11.8 Adima ni Seboyimu: o dugu fla halakira ni Sodomu ni Gomori duguw ye (Damina 10.9; 14.2,8).

a denw yereyereto be bori ka na ka bo terebenyanfan na.
 11 O yereyereto bena bori ka na ka bo Misiran i ko kononinw;
 o bena na ka bo Asiri jamana ra i ko jenetuganiw.
 Ne bena o ladon o ta sow konon tuun.
 Matigi Ala ko ten.»

12

Ala ka Yakuba ta mogow jaraki

- 1 «Efirayimu ka ne lamini ni faninya le ye,
 Izirayeli ka ne lamini ni janfa le ye.
 Hali bi Zuda murutira Ala ma;
 o murutira Ala saninman cantigi ma.
 2 Efirayimu b'a yere barora ni fonon le ye;
 a be bori tereboyanfan ta fonon le ko.
 Lon o lon a be do fara a ta nanbara kan,
 ka do fara a ta kojuguw kan.
 A ka jenonogonya don ni Asiri jamana ye;
 a be oliviye turu bla ka taga Misiran.
 3 Matigi Ala be kiti le ra ni Zuda ye;
 a bena Yakuba ta mogow sara ka kana ni o tagamacogo ye,
 ka o ta kewalejuguw sara di o ma.
 4 Ka Yakuba* to a bamuso konobara ra, a k'a flanijonon sen mina;
 a koroyara minke, a ka siyen ta ni Ala ye.
 5 A ka siyen ta ni meleke ye ka se soron.
 A kasira ka Ala daari ko Ala ye baraka don ale ra.
 A ka Ala ye Beteli;
 Ala kumana ni a ye o yoron ra.
 6 «Matigi Ala, Fangatigi!
 Matigi Ala, o le ye a tonon ye.
 7 O koson ele koni ka kan ka seko ka na i ta Ala fe,
 ka numanya ni terrenninya sira tagama,
 ka i jigi la i ta Ala kan tuma be!
- 8 «Nin mogow be o ta sumanikenanw yelama i ko Kanaanakaw,
 sabu tonon le ka di o ye.
 9 Efirayimu ko: <Ne ka fen caman soron,
 ne ka navoroba soron!
 Nka mogow tena foyi soron ne ta koketaw ra
 min ye jurumun ye!>
- 10 «Kabini aw bora Misiran jamana ra,
 ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.
 Ne bena fanibonw le ke aw siyoronw ye tuun,
 i n'a fonon aw b'a ke cogo min na aw ta gbatakorosigi panagbe† lonw na.
 11 «Ne kumana ciraw fe;
 ne yere ka fen caman yira o ra.

* 12:4 12.4 Yakuba ta ko: Damina 25.19-26; 32.23-32. † 12:10 12.10 O panagbe ra Izirayelimogow tun be si gbataw koron ka o hakiri jigi o ta kongokolon tagama wagati ra.

Ne ka kuma k̄or̄omanw don ciraw da ra
ko o y'a f̄o m̄oḡow ye.

12 «Kojugu b̄e Galadi,
o kos̄on olugu t̄ena k̄e foyi ye.
O b̄e misitoranw k̄e saraka ye Giligali,
o kos̄on o ta sarakab̄onanw b̄ena benben ka k̄e kabakurutonw ye forow k̄on̄o, walanw
c̄e ra.

13 «Yakuba tun borira
ka taga Aramu mara kongoȳor̄ow ra,
Izirayeli ka baara k̄e ka muso d̄o mamina;
a ka saga gb̄en janko ka muso s̄or̄o k'a furu.‡

14 «Matigi Ala ka Izirayeli lab̄o Misiran cira d̄o le sababu ra;
a k'a janto o ra, cira§ d̄o le sababu ra.

15 «Efirayimu ka Ala jusu b̄o kos̄eb̄e;
o kos̄on a Matigi b̄ena a ta kojugu ben a yere kun na,
k'a ta mafiyenyariw sek̄o k'a ben a yere kan.»

13

Izirayeli ta kiti

1 «Ni Efirayimu tun kumana, m̄oḡow tun b̄e yereyere;
ale le tun k̄or̄otara ka t̄eme b̄ee kan Izirayeli jamana ra.
Nka a ka Baali* ta jo s̄on, k'a yere jaraki;
o kos̄on a sara.

2 Nka hali sisan o belen b̄e d̄o farara o ta jurumunw kan.
O b̄e o ta warigb̄e yeele ka o k̄e batof̄enw ye.
O b̄e o f̄enw lalaga ka kapa ni o yere ta hakiri le ye;
m̄oḡo boro n̄o lo.

O b'a f̄o m̄oḡow ye ko: <Aw ye sarakaw faga nin jow ye!>
M̄oḡow b̄e s̄on ka nin misiden warigberamanw kanu f̄o ka o da s̄onson cogo di?

3 O kos̄on o b̄ena t̄eme i ko s̄oḡomada bugun;
o b̄ena k̄e i ko ḡomiji min t̄e m̄een ka ja.
O b̄ena k̄e i ko f̄or̄o b̄e siman̄aga min ta simangbasikene kan ka taga ni a ye;
o b̄ena k̄e i ko sisi min b̄e b̄o gbabugu wo f̄e ka tunu.

4 «K'a s̄or̄o ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala,
kabini aw b̄oto Misiran jamana ra.
Aw ma Ala were l̄on ni ne t̄e,
kisibaga were fana t̄e yi ni ne t̄e.

5 Ne le ka ne janto aw ra kongokolon k̄on̄o,
tuma min na aw tun b̄e o dugukolo jintan na.

6 «Nka o nana domuni s̄or̄o ka fa!
O fara minke, o ka o yere bonya;
o kos̄on o jinana ne k̄o.

7 O kos̄on ne fana b̄ena ben o kan i ko jara;

‡ **12:13** 12.13 O kuma b̄e s̄or̄o Damina 18.1-5; 29.1-30. § **12:14** 12.14 O cira ye cira Musa le ye (Jateri 12.6-8; Sariya 18.15-18).

ne bena dogo ka den sira ra ka o kɔnɔ i ko waraninkala.
⁸ Ne bena fariya o ma i ko wara min denw tara ka bɔ a kɔrɔ;
 ne bena o disiw kari ka o dayɛɛ,
 ka o domu i ko jaramuso.
 Kongowaraw bena o sogo tɔ tigɛtigɛ.

⁹ «Izirayeli, ele halakira,
 sabu ne min ye aw demɛbaga ye,
 aw wurira ne kama!
¹⁰ Aw ta masacɛ min tun ka kan ka aw kisi
 ale bɛ min?
 Aw ta duguw kititigɛbagaw bɛ min,
 aw tun b'a fora minw kosɔn ko: <Masacɛ ni kuntigiw di an ma*!>
¹¹ Ne diminin le tun ka masacɛ di aw ma;
 o ra ne jusu bɔnin le fana nana o masacɛ ta ka bɔ yi!

¹² «Efirayimu ta jurumun bɛɛ sɛbɛnin lo k'a bla,
 o ta terenbariyaw maranin lo.
¹³ Dimi bena ben o kan i ko muso jigibagatɔ ta dimi;
 nka den dɔ lo, hakiri tɛ min fɛ;
 a worotuma sera,
 nka a tɛ sɔnna ka bɔ.

¹⁴ «Ayiwa, yala ne bɛ sɔn ka nin mɔgɔw kisi saya dibi ma tuun wa?
 Ne bɛ sɔn ka o bɔsi saya ma tuun wa?
 E, saya, i ta sebgaya yira o ra dɛ!
 Saya dibi, i ta fagaribijɛ bɔ o kama dɛ†!
 Ne tɛna o flɛ ni hina ye tuun.

¹⁵ «Hali ni Efirayimu ta sɔrɔta cayara k'a siginin to a balemaw cɛ ra,
 terebɔyanfan ta fɔjɔ gbanninman bena na;
 Matigi Ala bena o fiyɛ ka bɔ kongokolon fan na,
 ka o ta bununw ja,
 ka o ta kɔlɔnw ja.
 O juguw bena o ta naforoblayɔrɔ fɛn nafamanw bɛɛ cɛ ka taga ni a ye.»

14

¹ «Jarakɛ bena ben Samarikaw kan,
 sabu o murutira o ta Ala ma.
 O juguw bena o faga ni kɛrɛkɛmuru ye;
 o bena o ta denfitiniw terege dugu ma,
 ka o ta musokɔnɔmanw kɔnɔ faran.»

Ala ko a ta mɔgɔw ye nimisa o ta jurumun na

² «E, Izirayeli, aw ye sekɔ ka na Matigi Ala fɛ, aw ta Ala;
 sabu aw ta jurumunw le ka aw laben.

³ Aw ye sekɔ ka na Matigi Ala fɛ;
 aw ye na kuma, k'a fɔ a ye ko:
 An ta jurumunw bɛɛ yafa an ma,
 ka an minako ja.

* **13:10** 13.10 O kow bɛ sɔrɔ Samawilu fɔlɔ 6.1-10. † **13:14** 13.14 Pɔli ka nin kumaw fɔ k'a yira ko saya ma se ka foyi kɛ Yesu Kirisita ra (Kɔrɛntikaw fɔlɔ 15.55).

An be an darakan le di i ma saraka ye ka i bonya ni o ye,
misitoranw no ra.

⁴ Asirikaw tena se ka an kisi,
an tena yelen sow kan ka taga kere ra.

An yere boro ka fen min lalaga, an tena a fo o ma tuun ko: <An ta Ala!>
Sabu ele le be hina ferita ra!»

Ala bena kojuman ke a ta mogow ye

⁵ «Ne bena o keneya ka bo o ta lanabariya ra.

Ne bena o kanu ni ne jusukun bee ye;
sabu ne ta dimi mabora o ra.

⁶ Ne bena ne ta baraka lajigi Izirayeli kan i ko gomiji;
o bena fiyeren i ko kongobinw,

ka o lilin don dugukolo ra i ko Liban jamana ta sediriyiribaw.

⁷ O yiriborow bena janya;

o ta ceja bena ke i ko oliviyesun ta ceja,
ka o kasa diya i ko Liban yiritu kasa.

⁸ Mogow bena sigi o suma ra tuun.

O bena falen i ko simankise, ka wuri,
ka fiyeren ka ja i ko rezen.

O bena togow sorow i ko Liban jamana ta rezenji.

⁹ E, Efirayimu, ne ni batofen juman le be kelen ye?

Ne le be aw ta daariri jaabi,
ne le be ne janto aw ra.

Ne le be i ko siperesisun min nugunin lo tuma bee;
aw be den sorow ne le sababu ra.»

¹⁰ Ni mogow min ye hakiritigi ye,

o tigi ye hakiri sorow nin kow ra.

Ni mogow min ye faamurikebaga ye,

o tigi ye nin kow faamu.

Sabu Matigi Ala ta siraw terennin lo.

Mogow terenninw be o siraw le tagama;

nka Ala kanblabagaw be talon ka ben o sira kan.

YOWELI TA KITABU Kitabu faamucogo

Cira Yoweli tun be Zuda mara ra, Zeruzalemu dugu kere fe.

Ala ta mogow ta kojuguw koson, Ala ka cira Yoweli ci ka taga a fo o ye ko ale ta kiti bena ben o kan. A bena cenrifen suguya caman ci ka na o kama, ka na o ta simanw be halaki, ka kongon ben o kan. O tonw kera i n'a fo Ala ta kerekedenw. O ra Ala ta mogow ka kan ka nimisa ka o ta kojuguw dabra. Ni o kera, Ala bena yafa o ma, ka o ta simanw na tuun.

Nin kitabu konon, Ala ta kiti wagati be wele fana ko Matigi Ala ta lon. O le kera kitabu kunba yere ye.

Cira k'a fo fana ko lon do bena se, Ala bena a nin lajigi a ta mogow kan, k'a ta sebayaya di o ma (3.1-5).

Kitabu konokow

Ala be tonw bla ka na jamana kama (1)

Ala b'a fe a ta mogow ye nimisa ka kojugu dabra (2)

Ala bena kojuman ke a ta mogow ye tuun (3)

Ala bena siya tow fana ta kojugu hake bo o ra (4)

Ala ka cenri lase a ta mogow ma

¹ Matigi Ala k'a ta kuma min lase Petuweli dence Yoweli ma, o le ye nin ye. A ko:

² Aw cekorobaw, aw ye nin lamen!

Aw jamana mogow, aw be ye aw toro malo!

Yala nin jagon kera aw ta wagati ra wa,
walama a kera aw bemaw ta wagati ra wa?

³ Aw ye nin lakari aw dencew ye,
aw dencew fana y'a lakari o dencew ye,
olugu fana y'a lakari o ta durujaw ye.

⁴ Situmuw ka siman to min to, nodomutonw ka o domu.
Nodomutonw k'a to min to, tonbaw ka o domu.

Tonbaw k'a to min to, tumuwulenninw ka o domu.

⁵ Aw dorotow, aw ye kunu sunogon ra ka kasi!
Aw duvenminbagaw be, aw ye mapumankokanw fo!
Aw ye mapumankokanw fo duvenkura koson,
sabu duvenji tigera ka bo aw da ra!

⁶ Siya do benna ne ta jamana kan;
o baraka ka bon, o te se ka jate ka o da lon.

O pinw be i ko jara pinw,
o dagbagaw be i ko jaramuso dagbagaw.

⁷ O ka ne ta rezenforo cen,
o ka ne ta torosunw karikari;
o k'a faraw be bo k'a bon dugu ma.
A yiriborow jajara.

⁸ Aw ye kasi i ko sunguru min ka borofaniw don,
k'a maminace su kasi.

⁹ Siman sarakaw* ni rezenji sarakaw* dablara

Matigi Ala ta so kɔnɔ.
Sarakalasebaga minw bɛ Matigi Ala ta baara ke
olugu bɛ maɲumankokanw fora.

10 Forow cɛnna;
dugukolo lakolon tora, sabu o ka simanw cɛn;
rezenjikura banna,
turu fana jara pewu.

11 Aw sɛnɛkɛbagaw, aw jigi tigera!
Aw rezensɛnɛbagaw, aw ye maɲumankokanw fɔ!
Sabu alikama* ni ɔrize cɛnna;
forow ta simanw bɛɛ halakira.
12 Rezensunw jara,
torosunw fɔsɔnfɔsɔnna.
Gerenadisunw o, tamarosunw o, pɔmusunw o,
forow ta yiriw bɛɛ le jajara.
Adamadenw ta ɲagari bɛɛ banna pewu!

Ala ta mɔgɔw ka kan ka nimisa

13 Aw sarakalasebagaw, aw ye bɔrɔfaniw don, ka maɲumankokanw fɔ!
Aw minw bɛ sarakaw bɔ sarakajɛnifen* kan, aw ye kasi!
Aw minw bɛ ne ta Ala ta baarakebagaw ye, aw ye su bɛɛ kɛ ni bɔrɔfaniw ye aw yɛɛ
ra,
sabu siman sarakaw* ni rezenji sarakaw* dɛsɛra aw ta Ala ta batoso kɔnɔ.
14 Aw ye lon dɔ bla ka sun don,
ka jamalajɛnba kɛ ka Ala bato.
Aw ye cɛkɔrɔbaw lajɛn,
ani jamana mɔgɔw bɛɛ,
o ye na Matigi Ala, aw ta Ala ta batoso kɔnɔ;
aw ye Matigi Ala wele ko a ye aw dɛmɛ.

Ala ka siman dɛsɛ jamana kɔnɔ

15 E, lonjugu le ye nin ye dɛ!
Matigi Ala ta lon surunyara;
Sebɛɛtigi Ala ta cɛnrilonba,
o lon le bɛ nana yi.
16 Yala a ma domuni dɛsɛ jamana kɔnɔ an yɛɛ ɲa na wa?
Nagari ni jusudiya ma ban an ta Ala ta batoso kɔnɔ wa?
17 Siman danninw torira dugukolo jukɔrɔ;
bondow lakolon lo,
simanmarayɔrɔw benbenna,
alikama* tɛ yera tuun!
18 E! Aw ye bɛganw sɛgɛnin ɲunato flɛ!
Misikuruw bɛ yaalara o yɛɛ ma,
sabu domunikeɲɔrɔ tɛ o fɛ tuun.
Hali sagaw ni baw, olugu bɛɛ sɛgɛra.

19 E, Matigi Ala, ne bɛ kulera ele le nɔ fɛ,
sabu tasuma ka bɛganw ta domunikeɲɔrɔw bɛɛ jɛni kongo kɔnɔ;
tasumamana ka forow ta yiriw bɛɛ jɛnijɛni.
20 Kongosogow fana bɛ kasira ele le nɔ fɛ,
sabu kɔjiw bɛɛ jara;

tasuma ka o ta domunikeyorow jeni kongo kono.

2

Matigi Ala ta lonba surunyara

¹ Aw ye buru fiye Siyon dugu kono!

Aw ye mankanba ci ne ta kuru saninman kan!

Jamana mogow bee ye yereyere,

sabu Matigi Ala ta lon be nana; a surunyara ka ban!

² O lon na, dibi bena don, ka yoro bee fin;

o lon na sankabaw bena caya, ka yoro bee ke dibikuruba ye!

Kerekeden barakaman caman be nana yi!

O nato be i ko dibi le donna ka kuruw datugu.

A jogon ma deri ka ye ban,

a jogon fana tena ye tuun duruja nataw si ra!

³ O be cenri ke o yere na fe ka taga i ko tasuma farimanba;

o be halakiri ke o yere ko fe ka taga i ko tasumamana.

Sani o ye na, jamana min tun ce ka ji i ko Edeni ta yiritupuman,

o le kera kongokolonba ye o temenin ko.

Mogo si te bosi o boro!

⁴ O cogoya be i ko sow cogoya,

o be girin i ko kerekewow.

⁵ O mankan be bora i ko sowotoro minw be panpanna kuruw kuncu ma.

O mankan be bora i ko tasuma le be binjalan jenina.

O be i ko kerekajama barakaman min labenna ka na lo kere kama.

⁶ Mogow be yereyera o na,

mogow bee nada yelemana.

⁷ O be girin i ko kerekewefariw,

o be pan kogow kunna i ko kerekedenw.

Bee be taga a ta sira fe,

bee be to a ta sira kan.

⁸ O si te jogon jonjoni,

bee be teren ka taga a ta sira le fe.

O be girin ka don maramafenw ce ra;

foyi te o lalo.

⁹ O be girin ka la dugu kan,

o be bori dugu laminikogo kunna,

o be pan ka don bonw kono,

o be don bonw finetiriw fe i ko sonw.

¹⁰ Dugukolo be yuguyugu o na,

sankolo be yereyere,

tere ni karo be ke dibi ye,

lolow ta yeelen be tunu.

¹¹ Matigi Ala b'a kan bo a ta kerekajama na fe;

a ta kerekajama ka bon.

A ka o mogo minw ci, o baraka ka bon.

Matigi Ala ta lon ye lonba le ye,

siranyalonba lo.

Jon le bena se ka lo ka o lon kono?

Ala b'a fe a ta mogow ye nimisa

12 «Ayiwa, hali bi aw ye seko ka na ne fe ni aw jusukun bee ye; aw ye sun don, ka kasi, ka aw panasisi.

Matigi Ala ko ten!

13 Sani aw ye aw ta faniw faran, aw ye aw jusukunw le faran!»

Aw ye seko ka na Matigi Ala, aw ta Ala fe,

sabu a be makari, a be hina,

a te dimi joona,

a ta pumanya fana ka bon.

A tun b'a fe ka kojugu min lase aw ma, a bena son ka o dabra.

14 Jon k'a lon ni a tena seko aw ma,

ani a tun b'a fe ka kojugu min ke aw ra ka o dabra,

ka baraka don aw ra,

janko aw ye siman sarakaw* ani rezenji sarakaw* bo Matigi Ala, aw ta Ala ye tuun?

15 Aw ye buru fiye Siyon dugu konon!

Aw ye lon do bla ka sun don,

ka jamalajenba ke ka Ala bato.

16 Aw ye mogow lajen,

aw ye jama lajen Matigi Ala togo ra.

Aw ye cekorobaw lajen,

aw ye denmisenw lajen;

aw ye hali sinmindenw lajen.

Konoe ye bo a sibon konon ka na!

Konomuso ye bo a ta korobon konon ka na!

17 Sarakalasebaga minw be Matigi Ala ta baara ra,

olugu ye to Alabatoso bolon ni sarakajenifen* ce, ka kasi.

O y'a fo ko:

«E, Matigi Ala, i ta mogow bosi!

I kana a to i ta mogow ye ke logoborifen ye, k'a to siya tow ye o togo don o ta zanaw ra.

I kana a to mogow y'a fo an ma ko: «O ta Ala be min de?» »

Ala ka layiri min ta a ta mogow ye

18 Matigi Ala ta jamana kanuya bonyara a jusu ra fo ka teme;

a ta mogow mapuman k'a soron.

19 Matigi Ala k'a ta mogow jaabi k'a fo o ye ko:

«A fe, ne bena siman ni rezenjikura ni turu di aw ma,

fo ka aw wasa.

Ne tena a to siya tow ye aw mafiyenya tuun.

20 Aw jugu minw be nana ka bo sahiliyanfan na, ne bena olugu mabo aw ra.

Ne bena o ghen ka taga jamana jintan, ani jamana lakolon do ra.

Ne bena o ta kerekejama nafemogow ben tereboyanfan kogoji* ra,

k'a kofemogow ben terebenyanfan kogojit† ra.

O bena tori fo ka o kasa bo

k'a yerege fan bee ra,

sabu o ka kojugu camanba le ke.

21 «Ne ta jamana mogow, aw kana siran!

Aw ye nagari ka ninsondiya,

sabu Matigi Ala ka kobaw ke.

22 Kongosogow, aw kana siran,

* 2:20 2.20 Tereboyanfan kogoji, o ye Kogoji sanin ye. † 2:20 2.20 Terebenyanfan kogoji, o ye Kogojiba ye.

sabu kongokolon binpimiyoꝛow ta binw be nugura tuun.

Yiriw be denna tuun,

torosunw ni rezensunw be den caman kera.

²³ Aw Siyon dugumogow,

aw ye pagari, ka ninsondiya Matigi Ala, aw ta Ala koson,

sabu a ka sanji folo di aw ma a cogo ra;

a ka sanji caman di aw ma.

A ka sanji folo ni sanji laban di aw ma

i n'a fo a tun b'a ke cogo min na folofolo.

²⁴ Simangbasiyoꝛow bena fa siman na,

minanw bena fa rezenjikura ni turu ra.

²⁵ Ne tun ka ne ta kerekexamaba min ci aw kama,

minw ye jodomutonw, ani tonbaw, ani tumuwulenninw, ani situmuw ye,

olugu tun ka san minw ta simanw domu,

ne bena o simanw bee kosegi aw ma.

²⁶ Aw bena domuni ke fo ka fa.

Aw bena Matigi Ala, aw ta Ala togo tando,

ale min ka kobaw ke aw ye.

Ne ta mogow tena maroya tuun fiyewu!

²⁷ Aw bena a lon ko ne Ala, ko ne be Izirayelimogow ce ra;

ko ne le ye Matigi Ala, aw ta Ala ye,

ko Ala were te yi ni ne te.

Ne ta mogow tena maroya tuun fiyewu!»

3

Ala bena a Nin lajigi a ta mogow kan

¹ «O kow ko fe, ne bena ne Nin* lajigi adamadenw bee kan.

Aw dencew, ani aw denmusow bena kuma soro Ala fe k'a lase mogow ma;

aw ta cekorobaw bena Ala ta kow ye siko ra,

Ala bena a ta kow yira aw ta kanbelenw ra.

² «O lonw na, ne bena ne Nin* lajigi

hali joncew, ani jonmusow bee kan.

³ Ne bena kabakofen dow yira sankolo ra, ani dugukolo kan,

jori, tasuma, ani bugun sisimanw;

⁴ Tere bena ke dibi ye,

karo bena wulen i ko jori.

O bee le ko fe Matigi Ala ta lon bena se,

lonba ani siranyalonba.»

⁵ O wagati ra ni mogow o mogow ka Matigi Ala togo wele, o tigi be kisi;

sabu Siyon kuru* kan, ani Zeruzalemu, Matigi Ala bena mogow dow bosi,

i n'a fo Matigi Ala k'a fo cogo min na.

Matigi Ala bena mogow minw wele, olugu le bena ke o mogow kisininw ye.

4

Siyaw ta kiti

¹ «A fe, o lonw na, o wagatiw ra,

ni ne nana Zuda ni Zeruzalemu ta mogow minaninw lana o sigiyorokoro ra,

² ne bena siyaw bee lajen,

ka jigi ni o ye Yosafati* ta dingakonoyoro ra.
 Ne bena o wele kiti ra o yoro le ra
 ne ta mogow koson, ne ta jamanamogow, Izirayeli koson,
 o ka minw janjan ka taga jamanaw bee ra;
 ne bena o wele kiti ra ne ta jamana koson,
 o ka ne ta jamana min tarantaran jogon ce.

³ «O ka ne ta mogow tarantaran jogon ce, ni min ka ben min ma, o be o ta.
 O ka cedenninw di, ka o wari don jatamusow ra,
 ka musodenninw fiyeere ka o wari don duven na, ka o min.

⁴ «Ayiwa, aw Tirikaw, ani aw Sidonkaw, ani aw Filisikaw ta maraw bee,
 aw b'a fe ka mun le ke ne ra?
 Yala aw b'a fe ka aw yere dimibo ne ra le wa?
 Ni aw b'a fe ka aw yere dimibo ne ra,
 ne bena aw ta kewalejuguw ben aw yere le kan yoronin kelen na sisan.

⁵ Aw ka ne ta wari ni ne ta sanin ta;
 ne ta fennuman dawulamanw, aw ka o ta ka taga ni o ye aw ta jow ta batosow konon.

⁶ Zuda mara mogow, ani Zeruzalemu mogow koni, aw ka olugu fiyeere Gerekiw ma,
 janko ka o yoro janya o ta jamana ra.

⁷ A fe, aw tun ka o fiyeere ka o lataga yoro minw na,
 ne bena o wuri ka o laseko ka bo o yorow ra, ka aw ta kewalejuguw ben aw yere kan.

⁸ Ne bena aw dencew ni aw denmusow fiyeere Zuda mara mogow ma;
 o bena o fiyeere Sabekaw ma, minw ta jamana be fo yorojan.
 Matigi Ala ko ten.»

⁹ Aw ye nin kuma fo siyaw ye,
 ko: «Aw ye kere laben!
 Aw ye aw ta kerekewe lakunu!
 Kerekewe bee ye na, ka na ben o juguw kan.

¹⁰ Aw ye aw ta senekedabaw gbasi k'a ke kerekemuruw ye,
 ka aw ta worosow yelema ka o ke tamanw ye.
 Ce bee ra siranbagato y'a fo ko: «Ne ye cefari le ye!»

¹¹ Aw ye teliya ka na!
 Yoro bee ta siyaw ye na lajen nin yoro ra.»
 E, Matigi Ala, ele ye i ta kerekewe lajigi.

¹² «Siyaw bee ye wuri ka na Yosafati ta dingakonoyoro ra!
 Ne bena sigi o yoro le ra
 ka siyaw bee ta kiti tige,
 siya minw bee ka aw lamini.

¹³ «Aw ye woroso ta,
 sabu siman sera tigeri ma!
 Aw ye na rezen congoni aw sen ye, k'a ji bo,
 sabu rezencongoyoro fara rezen na,
 minan fara fo ka bon.
 Can ra, o ta juguya warara.»

¹⁴ Jamaba, jamakuruba,

* 4:2 4.2 Yosafati koro ye ko: Matigi Ala be kiti tige.

o le be kititigekene kan;
sabu Matigi Ala ta lon surunyara
kititigekene kan.

¹⁵ Tere ni karo kera dibi ye,
lolow ta yeelen dogora.

¹⁶ Matigi Ala perenkan bora Siyon, i ko waraba mankan;
a kan bora Zeruzalemu minke, sankolo ni dugukolo yereyerera.
Nka Matigi Ala le ye a ta mogow tangabaga ye,
ale le ye Izirayelimogow dogoyoro ye.

¹⁷ «O le ra, aw bena a lon ko ne Matigi Ala, aw ta Ala,
ko ne siginin be Siyon, ne ta kuru saninman kan.
Ne bena Zeruzalemu saninya;
siya gbansan were si tena don a konɔ tuun fiyewu.»

Ala ta mogow ta hera wagati

¹⁸ «O lonw na koni, rezenjikura bena woyo ka bo kuruw kunna,
nono bena woyo ka bo kongoriw kunna;
ji bena woyo Zuda kow bee ra.

Bununji do fana bena woyo Matigi Ala ta batoso konɔ,
ka don Sitimu ta kodinga konɔ.

¹⁹ Misiran jamana bena ke yoro lakolon le ye.
Edomu jamana bena ke kongokolonba ye;
sabu o ka Zuda ta mogow minako juguya,
ka o mogo jarakibariw faga ka o jori bon o yere ta dugukolo kan.

²⁰ Nka mogow bena sigi Zuda mara ra tuma bee;
mogow bena sigi Zeruzalemu wagati bee, ani tuma bee.

²¹ Ne tun ma o fagari hake min bo o juguw ra,
ne bena o hake bo o ra sisan;
Matigi Ala bena sigi Siyon.»

AMOSI TA KITABU Kitabu faamucogo

Amosi tun ye began marabaga le ye. A tun be bo Tekoha dugu konɔ; o yoro tun be Betlehemu dugu kere fe, Zuda mara ra. Amosi k'a ta ciraya ke ka kon cira Oze ni cira Ezayi ni cira Mise na. Amosi k'a ta cirayakuma fo k'a nasin jamana sahiliyanfan mogow le ma. O mogow tun be sonni ke Beteli.

O wagati ra Izirayelimogow tun ka se soro o juguw kan, ka fanga ni naforo caman soro. O kera sababu ye ka wasoya ni fere don o mogow ra, ka o bla terenbariyakow ra, ani jogontori; hali sarakalasebagaw tun te terenna Ala ye tuun. O tun b'a fora ko olugu be Matigi Ala ta lon le makonona, ko Ala bena kopuman ke olugu ye o lon na. Nka cira Amosi k'a fo o ye ko Matigi Ala ta lon tena ke heralon ye o fe, o ta jurumunw koson (5.18,20). O koson a k'a fo o ye ko o ka kan ka o ta kewalew yelema, ka Ala sago ke; ni o te, o ta sarakaw, ani o ta Alabato tena foyi na (5.24); Ala fana bena o labla o juguw ye.

Amosi ko naforotigi minw be fagantanw, ani desebagatow toro, ko Ala ta kiti bena ben olugu kan. Nka a k'a fo fana ko minw be kojuguw dabra, Ala bena makari olugu ra, ka o deme.

Kitabu konokow

Ala bena kiti ben Izirayeli kerefejamanaw kan (1.1-2.5)

Ala bena kiti ben Izirayeli jamana kan (2.6-6.14)

Ala be tagamasiyen looru yira Amosi ra Izirayeli ta ko ra (7.1-9.15)

Matigi Ala kumakan

¹ Nin ye Amosi ta kumaw le ye. Ale tun ye Tekoha dugu begantigi do le ye. Ala ka nin kow yira a ra Izirayeli jamana ko ra, Zuda masace Oziyasi ta wagati ra, ani Izirayeli masace Yerobohamu min tun ye Yohasi dence ye, o ta wagati ra. San fla le temena o ko fe, dugukoloyereyere sorora ka ke. ² Amosi ko:

«Matigi Ala perenkan bora Siyon, i ko waraba mankan.
A kan bora Zeruzalemu minke,
begantigiw ta beganw ta domuniyoro binw fagara,
Karimeli kuru sanfeyoro jara.»

Damasikaw

³ Matigi Ala ko:

«Damasikaw ta kojugu saba koson, a fo kojugu naani yere,
ne ka min latige o kama, ne tena o to kebari ye;
sabu o ka Galadikaw sene ni misidaba negeraman ta pinw le ye.

⁴ O ra, ne bena tasma lajigi Hazaheli ta masabonw kan,
ka Beni Hadadi ta masabonbaw jeni pewu.

⁵ Ne bena Damasi dugu donda ta sogonanw kari,
ka Bikati Aveni* mogow halaki;
masacebere be min boro, ne bena o halaki ka bo Beti Edeni†.
O bena Sirikaw mina ka taga ni o ye Kiri jamana ra.
Matigi Ala ko ten.»

Gazakaw

⁶ Matigi Ala ko:

* 1:5 1.5 Bikati Aveni koro ye ko: terenbariya kurufurance. † 1:5 1.5 Beti Edeni koro ye ko: panagbebon.

«Gazakaw ta kojugu saba koson, a fo kojugu naani yere,
ne ka min latige o kama, ne tena o to kebari ye;
sabu o ka jamana mogow bee ce,
ka taga o don Edomukaw boro.

⁷ O ra ne bena tasuma lajigi Gaza dugu kogo kan,
ka o ta masabonbaw jeni pewu.

⁸ Ne bena Azidodi dugutigi halaki.
Masacebere be min boro, ne bena o halaki ka bo Asikalon.
Ne bena wuri Ekurankaw kama;
ni o kera, Filisika tow bee bena halaki.»
Dunupatigi Ala ko ten.

Tirikaw

⁹ Matigi Ala ko:

«Tirikaw ta kojugu saba koson, a fo kojugu naani yere,
ne ka min latige o kama, ne tena o to kebari ye;
sabu o ka mogow caman mina ka o don Edomukaw boro;
balemaya min tun be o ce, o ma o hakiri to o ra.

¹⁰ O ra ne bena tasuma lajigi Tiri dugu kogo kan
ka o ta masabonbaw jeni pewu.»

Edomukaw

¹¹ Matigi Ala ko:

«Edomukaw ta kojugu saba koson, a fo kojugu naani yere,
ne ka min latige o kama, ne tena o to kebari ye;
sabu o ka kerékemuru ta ka o balemaw nogben;
o ma son ka hina o ra fiyewu.

O dimina, ka to ka cenri ke wagati bee;
o ta dimiba ma mala ka ye.

¹² O ra, ne bena tasuma lajigi Teman dugu kan,
ka Bosira ta masabonbaw jeni pewu.»

Amankaw

¹³ Matigi Ala ko:

«Amankaw ta kojugu saba koson, a fo kojugu naani yere,
ne ka min latige o kama, ne tena o to kebari ye;
sabu ka o to kere ra ko o be do fara o ta jamana kan,
o ka Galadi dugu musokonomanw konow faran.

¹⁴ O ra, ne bena tasuma mana Raba dugu kogo kan
ka o ta masabonbaw jeni pewu.

O mankan bena ke i ko kerékelon ta kulekanbaw,
ka ke i ko sanfowba, sanjiba nalon na.

¹⁵ O bena o ta masace mina ka taga ni a ye;
ale ni a ta jamana kuntigiw bee.
Matigi Ala ko ten.»

2

Mohabukaw

¹ Matigi Ala ko:

«Mohabukaw ta kojugu saba koson, a fo kojugu naani yere,
ne ka min latige o kama, ne tena o to kebari ye;
sabu o ka Edomu masace su kolow jeni,

fɔ k'a kɛ bugurigbɛ ye.

² Ne bɛna tasuma lajigi Mohabukaw kan,
ka Keriyɔti ta masabonbaw jeni pewu.

Mohabukaw bɛna halaki o mankanbaw cɛ ra,
ani kɛrɛmankanw, ni burufiyɛkanw cɛ ra.

³ Ne bɛna o ta kititigɛbaga halaki ka bɔ o cɛ ra,
ka o ta kuntigiw bɛɛ faga ni o ye.
Matigi Ala ko ten.»

Zudakaw

⁴ Matigi Ala ko:

«Zudakaw ta kojugu saba kosɔn, a fɔ kojugu naani yɛrɛ,
ne ka min latigɛ o kama, ne tɛna o to kɛbari ye;
sabu o ka o kɔ di Matigi Ala ta sariya ma,
o ma Ala ta cifɔninw sira tagama.

O bɛmaw tun ka faninyasira minw tagama,
o faninya kelenw le ka o lafiri.

⁵ Ne bɛna tasuma lajigi Zudakaw kan,
ka Zeruzalɛmu ta masabonbaw jeni pewu.»

Izirayɛlimɔgɔw

⁶ Matigi Ala ko:

«Izirayɛlimɔgɔw ta kojugu saba kosɔn, a fɔ kojugu naani yɛrɛ,
ne ka min latigɛ o kama, ne tɛna o to kɛbari ye;
sabu wari kosɔn, o ka mɔgɔ terennin fiyeere;
o ka fagantan fiyeere sennasanbara fla kosɔn.

⁷ O bɛ o sen la fagantanw kun kan, i ko mɔgɔ bɛ a sen la dugu ma cogo min na.
O bɛ mɔgɔ barakantanw tɔɔɔ.

Den ni fa bɛɛ bɛ taga jɛn ni sunguru kelen ye,
ka ne tɔgɔ saninman lanɔgɔ.

⁸ O ka fani minw mina o ta jurunantigiw fɛ ka o ta juruw tɔnɔmasigi, o bɛ la o faniw
le kan, sarakabɔnanw bɛɛ kɔɔɔ.

O ka wari ben mɔgɔ minw kan, o mɔgɔw ka o wariw sara ni duven min ye, o bɛ o
duven min o ta alaw ta batosow kɔɔɔ.

⁹ K'a sɔɔɔ ne ka Amɔrikaw halaki ka o bɔ o ɲa fɛ.

O mɔgɔ minw tun ka jan i ko sɛdirisunw,
o baraka ka bon i ko yirisunbaw.

Nka ne ka o yiriw denw cɛn o yirisunw sanfɛyɔɔɔ ra, ka o lilinw cɛn dugukolo jukɔɔɔ.

¹⁰ Ne le ka aw labɔ Misiran jamana ra,
ka bla aw ɲa kongokolon kɔɔɔ fɔ san binaani,
janko ka taga Amɔrikaw ta jamana di aw ma.

¹¹ Ne ka aw dence dɔw kɛ ne ta ciraw ye,
ka aw ta kanbelen dɔw kɛ ne ta mɔgɔ saninmanw ye.

Yala a ma kɛ ten wa, Izirayɛlimɔgɔw?

Matigi Ala ko ten.»

¹² «Nka aw ka duven di Ala ta mɔgɔ saninmanw* ma, o k'a min;
aw k'a fɔ ciraw ye ko o kana cirayakuma fɔ.

¹³ «A flɛ, ne fana bɛna aw terege yɔɔɔ kelen na,
i n'a fɔ wotoro min fara siman kansiriw ra, o bɛ fɛn dɔn k'a terege cogo min na.

* 2:12 2.12 Mɔgɔ saninmanw: mɔgɔ minw ka o yɛrɛ saninya Ala ye, minw bɛ wele ko Nazirikaw.

¹⁴ Mɔgɔ sen teliman tena se ka bori ka dogo,
mɔgɔ barakaman ta baraka tena se ka foyi ja a ye,
kerেকেce tena se k'a yere kisi.

¹⁵ Kalanbonbaga tena se ka lo a loyoro ra tuun,
kerেকেce sen teliman tena bosì,
sotigi tena se k'a yere kisi.

¹⁶ Hali kerেকেcew bee ra jagbelen,
ale fari lakolon le bena bori o lon na.
Matigi Ala ko ten.»

3

Ala k'a ta mɔgɔw jaraki

¹ Aw ye nin kumaw lamèn: Matigi Ala be kuma min fora aw Izirayelimɔgɔw ma,
Izirayeli ta gba bee lajennin ma, ne Ala ka o gba minw labo Misiran.

² «Ne ka aw dama le panawoloma dunupa ta gbaw bee ce ra;
o koson aw ka terenbariyako minw bee ke, ne bena aw jininka o bee ra.»

³ Yala mɔgɔ fla be se ka tagama jɔgon fe,
ni o fla ma ben a ra wa?

⁴ Yala jara be se ka kule kongo kono gbansan,
ni a ma sogo mina wa?

Jaraden be kasi a ta dinga kono gbansan,
ni a ma fen do mina wa?

⁵ Kononin be se ka mina jan na dugu ma,
ni jan tun ma la a ja wa?

Jan fana be se ka pan a yere ma dugu ma,
ni foyi ma mina a ra wa?

⁶ Kerekeburu be se ka fiye dugu kono,
ni dugumɔgɔw ja ma tige wa?

Kojugu do be se ka ben dugu do kan,
ni Matigi Ala le m'a ke wa?

⁷ O ra, Dunupatigi Ala te foyi ke,
ni a ma o gundo yira a ta jonw na,
olugu minw ye a ta ciraw ye.

⁸ Jara kulera!

Jon le ja te tige?

Dunupatigi Ala kumana!

Jon le be se ka ban ka o cirayakuma fo?

Ala ta kiti bena ben Samarikaw kan

⁹ Aw ye aw kan lase Azidodi masabonbaw ma,
aw ye aw kan lase Misiran jamana masabonbaw ma.

Aw y'a fo ko: «Aw ye na lajen Samari kuruw kan,
k'a fle nagban min be mɔgɔw kan yi,
ani tonori min be mɔgɔw kan yi!

¹⁰ O te terenninya sira lon tuun.»

Matigi Ala ko ten!

O ka fen minw soro kojugu ni benkanni sababu ra,
o ka o ta masabonbaw fa ni o le ye.

¹¹ O koson Dunupatigi Ala ko:

«Aw juguw bena na jamana fan bee lamini.

O bena aw ta so barakamanw ben,

ka aw ta masabonbaw naforow ce.»

¹² Matigi Ala ko:

«Sagagbenbaga be a ta saga sen kunkurun fla, walama saga torofara tigenin sama
ka bo jara da ra cogo min na,
Izirayelimogoo minw siginin be Samari, olugu to bena sama ka bo o juguw boro o cogo
le ra,
olugu minw be to ka la ka jan Damasi dugu ta lafennumanw kan,
ani a kalagapumanw kan.

¹³ «Aw ye nin lamɛn, ka Yakuba ta somogow lasomi!
Dunupatigi Ala, Fangatigi Ala kumakan lo.

¹⁴ Lon min na ne bena wuri Izirayelimogow kama
ka o ta kojuguw hake bo o ra,
o lon na ne bena wuri Beteli ta sarakabonanw fana kama.
Sarakabonan gbanw bena kari ka bo a ra, ka ben dugu ma.

¹⁵ O ka o ta bon minw lo nenewagatiw kama,
ani o ka minw lo fundeninwagatiw kama
ne bena olugu bee benben jogon kan.
O ka o ta bonba minw lalaga, ka o ceɓa ni samajinw ye, olugu bee bena cen.
O le bena ke o ta bonba labanw ye.
Matigi Ala ko ten.»

4

Samari musow ta kanminabariya

¹ «Aw ye nin kuma lamɛn, Basan mara misimusow!
Aw minw be Samari kuru kan,
aw be desebagatow toɓo,
aw be aw fanga digi fagantanw kan,
aw b'a fɔra aw ceɓw ye ko:

<Aw ye na ni minnifen do ye, an y'a min!>

² Dunupatigi Ala karira a yere togo saninman na,
ko lon do bena se, sigiya te o ra, o lon na koni,
o bena nege le don aw nun na ka aw mina ka taga ni aw ye;
o bena aw komogow mina ni dulen le ye ka taga ni o ye.

³ Aw bena bori ka bo kogo wow fe.
Bee bena teren ka taga a ta sira fe.
O bena aw gben ka taga fo Herimon.
Matigi Ala ko ten!

Izirayelimogow ta toɓo

⁴ Aw koni ye taga Beteli, ka taga kojugu ke faasi!
Aw koni ye taga Giligali, ka taga do fara a kan tuun sa!
Lon o lon sogoma aw ye aw ta sarakaw bo.
Tere saba o tere saba, aw ye aw ta yagaw bo.

⁵ Aw ye pumanlon sarakaw* bo,
ka burufunufen ke aw ta sarakaburuw ra.
Aw ye aw ta diyanya sarakaw* wangola,
k'a ko fo, janko bee y'a men;
sabu o le ka di aw ye, aw Izirayelimogow!»
Dunupatigi Ala ko ten.

6 «O le koson aw ta duguw bee ra, ne fana ka aw konobara lakolon to; ka domunintanya ben aw kan aw ta sigiyorow bee ra. Nka o bee n'a ta, aw belen ma nimisa ka seko ka na ne fe! Matigi Ala ko ten.»

7 «O le koson ne ka sanji fana tige aw ra, k'a soro a to tun tora karo saba sani siman ye se tigeri ma. Ne ka sanji ben dugu dow ra, ka dugu dow to yi. Foro dow ka sanji soro, nka foro minw m'a soro, olugu jara.

8 Dugu fla, walama dugu saba, o ta mogow tagara dugu were ra, ka taga ji jini k'a min; nka o ji ma o ta minlogo ban. O bee n'a ta, aw belen ma nimisa ka seko ka na ne fe. Matigi Ala ko ten.»

9 «Ne ka banaw bla aw ta senefenw na ka o ja, ka o tori. Tonw ka aw ta nankorafenw, ani aw ta rezensunw, ani aw ta torosunw, ani aw ta oliviyesunw domu. O bee n'a ta, aw belen ma nimisa ka seko ka na ne fe! Matigi Ala ko ten.

10 Ne ka banajugu ben aw kan i ko ne ka min nogon ke Misirankaw ra. Ne ka aw ta kanbelenw faga ni kerekemuru ye, ka aw ta sow mina aw ra. Mogu minw sara aw ta sigiyoro ra, fo ka o suw tori, ne ka o kasa don aw nun na. Nka o bee n'a ta, aw belen ma nimisa ka seko ka na ne fe! Matigi Ala ko ten.

11 Ne ka aw dow halaki i n'a fo Sodomukaw, ani Gomorikaw; dow porokotora ka kisi, i ko o ka logokunkurun min sama ka bo tasuma ra. Nka o bee n'a ta, aw belen ma nimisa ka seko ka na ne fe! Matigi Ala ko ten.

12 O le koson aw Izirayelimogow, ne bena aw ke tan le! Ayiwa, i n'a fo ne bena aw ke tan, o ra, aw ye aw yere laben ka na lo ka aw ta Ala ta kiti makono, aw Izirayelimogow!»

13 Sabu Ala min ka kuruw dan, Ala min ka fono dan, min be a ta miiriyaw yira adamadenw na, min be kenaboda yelema k'a ke dibi ye, min be tagama dugukolo kan yoro korotaninw kuncu ma, Matigi Ala, Fangatigi, o le be ne togo ye.

5

Kojugu minw bena se Izirayeli ma

1 E, Izirayelimogow, aw ye nin kuma lamen! Ne be nin sangadankiri min lara aw kunna, aw ye o donkiri lamen!

2 E, Izirayeli, sunguru cejuman benna, a te wuri tuun! A lanin be a yere ta dugukolo le kan; mogu si ma soro k'a lawuri;

3 sabu Dunupatigi Ala ko: «Ce waga kelen be bo dugu min konu ka taga kere ra, ce keme doron le bena seko o dugu konu. Ce keme be bo dugu min konu ka taga kere ra, ce tan doron le bena seko o dugu konu. A bena ke ten le Izirayeli jamana ra.»

⁴ O koson Matigi Ala ko Izirayeli ta somogow ma ko:
«Aw ye ne Ala ta jenogonya jini,
janko aw ye si sorɔ.

⁵ Aw kana taga foyi jini Beteli,
aw kana taga Giligali,
aw kana se Beri Seba;
sabu o bena Giligalikaw bee ce ka taga,
Beteli bena ke tomo le ye.

⁶ Aw ye Matigi Ala ta jenogonya jini,
janko aw ye si sorɔ.
Ni o te, Ala bena jigi Yusufu ta somogow kan, ka o halaki i ko tasuma;
mogɔ tena sorɔ ka tasuma faga Beteli dugumogow ye.

⁷ «Aw be can yeɛma k'a ke jalaji ye;
aw be terenninya firi dugu ma.

⁸ Ala min ka teremana wagati ta lolow, ani samiya wagati ta lolow dan,
min be dibikuruba yeɛma ka o ke kenɛboda ye,
ka tere yeɛma k'a ke su ye,
min be kogoji ta jiw wele
ka o bon dugukolo ko kan,
ale togo le ye ko Matigi Ala!

⁹ Ale le be halakiri lase fangatigiw ma,
ka o ta so barakamanw bee halaki.

¹⁰ «Mogɔ min be kiti tige ka aw jaraki aw ta terenbariya koson, aw be o tigi koninya.
Mogɔ min be can fo aw ye, aw be o tigi haramuya.

¹¹ Ayiwa, i n'a fo aw be fagantanw dondon ni aw senw ye,
ka o jagboya ka siman di aw ma,
o ra, aw ka kabakurubonba minw lolɔ,
aw tena don o bonw konɔ.
Aw ka rezenforonuman minw senɛ,
aw tena o rezenw ji min.

¹² Sabu ne k'a lon ko aw ta kojuguw ka ca,
ko aw ta jurumunw ka bon.

Aw be mogɔ terennin minako juguya.
Aw be bonyafenw mina dogo ra, ka jo bosi fagantanw na kititigeyoro ra.

¹³ O le koson nin wagatiw ra, mogɔ hakirimanw be je,
sabu nin wagatiw man ji.

¹⁴ Aw ye tugu konuman le ko, janko aw ye si sorɔ;
aw kana tugu kojugu ko;
ni o kera, Matigi Ala, Fangatigi Ala bena ke ni aw ye,
i ko aw yere k'a fo cogo min na.

¹⁵ Aw ye kojugu koninya, aw ye konuman le kanu,
aw ye kiti tige ka kana ni terenninya le ye;
ni o kera, a be se ka ke ko Matigi Ala, Fangatigi Ala bena hina aw ra, aw minw ye
Yusufu ta mogɔ tow ye.

¹⁶ «O koson Matigi Ala, Fangatigi min ye Matigi ye, ale ko:
Sangakasikan le bena bo kenɛgbeyoro bee ra;
siradaw bee ra mogow bena a fo ko: <E, Ala! Bonɔ ka an sorɔ!>
O bena senɛkebagaw wele sukasi ra,

ka sukasibagaw wele ka na sangadonkiriw la;
 17 sabu ni ne nana teme aw ce ra tuma min na,
 mogow bena kasi rezenforow bee ra.
 Matigi Ala ko ten.»

Matigi Ala ta lon

18 Aw minw korotonin lo ko Matigi Ala ta lon ye se, bono bena aw soro de!
 Aw b'a miiri ko Matigi Ala ta lon bena ke mun le ye?
 Matigi Ala ta lon bena ke dibiba le ye, a tena ke yeelen ye de!

19 Aw ta bena ke i n'a fo mogow min be borira jara ja,
 ka taga ben ni waraba do ye;
 a sera so konon, a k'a boro la kogo kan minke,
 sa do k'a kin.

20 Ayiwa, sigiya t'a ra, Matigi Ala ta lon bena ke dibiba le ye;
 a tena ke yeelen ye fiyewu.
 A bena ke dibikuruba le ye,
 hali yeelen donin tena ke a ra.

Izirayelimogow ta batori ma ben Ala ma

21 «Ne te aw ta Alabato panagbew fe, o man di ne ye;
 aw ta jamalajenlonw logo bee bora ne ra pewu.

22 Ni aw be aw ta saraka jenitaw* ni aw ta siman sarakaw* bo ne ye,
 ne te o sarakaw si mina.
 Aw be misi toronin minw faga ka o ke aw ta ninsondiya sarakaw* ye,
 ne te o si fle.

23 Aw ye aw ta donkirilakanw mabo ne ra.
 Ne t'a fe ka aw ta gonifokan men.

24 Ne b'a fe ko aw ta kikitigeyorow ra, can le ye woyo i ko ji;
 terenninya ye caya i ko baji min te ja.

25 Aw ka san binaani min ke kongokolon konon,
 yala aw tun be aw ta began sarakaw* ni aw ta siman sarakaw bora ne le ye wa, aw
 Izirayelimogow?

26 Aw yere boro ka o ala minw lalaga,
 aw ta alaw ta masace Sakuti,
 ani aw ta ala lolotigi Kewan,
 aw ka olugu le ta.

27 O koson ne bena a to o ye aw mina ka taga ni aw ye fo Damasi ko fe.
 Matigi Ala, Fangatigi le ko ten.
 O le be ne togow ye.»

6

Ala ka jamana kuntigiw jaraki

1 «Aw minw pasumanin siginin be Siyon,
 aw minw b'a miiri ko foyi te se ka aw soro, ka aw siginin to Samari kuru kan,
 aw minw kera siyaw bee ra folo ta mogobaw ye,
 Izirayeli jamana bee be borira aw minw ko,
 ayiwa, bono le bena aw soro.

2 Aw ye taga Kaline, ka taga a fle min kera yi;
 o ko, aw ye taga Hamati duguba konon,
 o ko, aw ye taga Gati, Filisikaw ta dugu ra.
 Yala o duguw cogo tun ka ji ka teme aw ta mara fla bee kan wa?
 Yala o ta mara tun ka bon ka teme aw ta kan wa?

³ Aw ko aw be kojugu nalon mabɔra aw yere ra le,
k'a sɔrɔ aw be jagban fanga le blara aw yere kan.

⁴ «O be la lanan songɔgbelenw kan, lanan minw lalagara ni samɔninw ye.
O be lala ka jan o ta lafenɔpumanw kan.

O be sagaden dɔw mina sagakuru ra ka o faga ka o domu;
o be misiden tɔrɔninw le domu.

⁵ O be gɔniw fɔ, ka to ka dɔnkirikunntanw la;
o b'a ke i n'a fɔ olugu yere le ye Dawuda ye, i n'a fɔ Dawuda yere le be a ta gɔni fɔra.

⁶ O be duven min jifiyɛbabaw kɔnɔ;
o be turupuman kasadimanw mun o fari ra.
Nka cɛnri min bɛna se Yusufu ta somɔgɔw ma,
hali o jusu tɛ kasi o ra.

⁷ «O kosɔn o bɛna kɔn ka olugu le mina tɔw bɛɛ na fɛ, ka taga ni o ye.
Ni o kera, o ta janagbew, ani o jagarikanbaw bɛɛ bɛna ban.»

Samari mara bɛna halaki

⁸ Dunupatigi Ala karira ni a yere tɔgɔ ye.

Fangatigi Ala, Matigi Ala ko ten, ko:

«Yakuba ta mɔgɔw ta yerebonya lɔgɔ bɔra ne ra;
o ta masabonbaw ko man di ne ye.

O kosɔn ne bɛna o ta duguw, ani o kɔnɔfenw bɛɛ don o juguw boro.»

⁹ Ni cɛ tan ka to so kelen kɔnɔ, olugu bɛɛ bɛna sa. ¹⁰ Min ka kan ka na a balemaw
suw ta ka o labɔ so kɔnɔ ka taga o jeni, ale bɛna jininkari ke sokɔnɔmɔgɔ dɔ fɛ, ko
yala ni mɔgɔ were be yi tuun. O b'a jaabi ko mɔgɔ were tɛ yi. A b'a fɔ o ye ko o ye
je, ko sabu o man kan ka Matigi Ala tɔgɔ fɔ.

¹¹ A fɛ, Matigi Ala kumana ka ban!

A bɛna bonba ben, fɔ k'a ke tomo ye,
ka bon fitini ben, fɔ k'a mugumugu.

¹² Yala mɔgɔ be se ka so bori farakuruw kan wa?

Yala mɔgɔ be se ka fara sɛnɛ ni misidaba ye wa?

Mun kosɔn aw ta kititigeyɔrɔw ra, aw ka can yeɛma k'a ke mɔgɔfagafen ye,
ka terenninya sira yeɛma ka o ke jalaji ye?

¹³ Aw be jagarira fɛngbansan le kosɔn Lodebari dugu kɔnɔ;

aw b'a fɔra ko: «Yala an ma Karinayimu dugu mina ni an yere baraka le ye wa?»

¹⁴ «O kosɔn, Izirayeli ta somɔgɔw, a fɛ,

ne bɛna siya dɔ lawuri aw kama,

min bɛna a fanga digi aw kan,

k'a ta Lebo Hamati, ka taga a bla fɔ Araba kɔba yɔrɔ ra.»

Matigi Ala, Fangatigi le ko ten.

7

Tagamasiyen fɔlɔ: tɔnw

¹ Dunupatigi Ala ka tagamasiyen min yira ne ra: Ne k'a ye ko Ala tun be tɔn
camanba le danna. O wagati y'a sɔrɔ masacɛ ta bɛganw ta bin tigera ka ban, binkura
le tun be bɔra. ² Ne nana a ye ko tɔnw be dugukolo binw bɛɛ jimina minke, ne ka
Ala daari ko: «Dunupatigi Ala, yafa an ma! Ni o tɛ Yakuba ta mɔgɔw bɛna kisi ka bɔ

nin na cogo di, k'a soro o baraka ka dogo?» ³ Matigi Ala k'a ta miiriya yelema; a k'a fo ko: «I ka min ye, o tena ke!»

Tagamasiyen flanan: tasuma

⁴ Dunupatigi Ala ka tagamasiyen min yira ne ra tuun, o fle nin ye: Ne k'a ye ko Dunupatigi Ala tun b'a fora ko kiti bena tige ale ta mogow kan ni tasuma le ye. Tasuma nana dunupa jibaw bee ja; a tun be forow fana jenina. ⁵ Ne ko: «E, Dunupatigi Ala, sabari ka nin lalo! Ni o te Yakuba ta mogow bena kisi ka bo nin na cogo di, k'a soro o baraka ka dogo?» ⁶ Matigi Ala k'a ta miiriya yelema. A ko: «I ka min ye, o fana tena ke. Dunupatigi Ala ko ten.»

Tagamasiyen sabanan: sumanikejuru

⁷ Ala ka tagamasiyen min yira ne ra tuun, o fle nin ye: Ne k'a ye ko Matigi Ala lonin tun be kogo do koro. O tun ka o kogo lo k'a teren ni sumanikejuru ye. O sumanikejuru tun be Matigi Ala boro. ⁸ A ka ne pininka ko: «Amosi, i ja be mun le ra?» Ne k'a jaabi ko: «Ne ja be sumanikejuru do le ra.» A ko:

«Ne bena sumanikejuru le la ne ta mogow, Izirayelimogow kan, ka o suma. Ne tena o ta kojuguw si hakew to o ra tuun.

⁹ Isiyaka ta sonnikeyoro minw be kongori kan, ne bena o yoroow bee halaki, ka Izirayeli ta jobatoyoroow bee cen.

Ne bena wuri ni kerekemuru le ye Yerobohamu ta somogow kama.»

Sarakalasebaga ni masace ka Amosi gben

¹⁰ Ayiwa, o kera minke, Beteli ta sarakalasebaga* min ye Amasiya ye, ale ka cira bla Izirayeli masace Yerobohamu ma, k'a fo a ye ko: «Amosi be jen do le sirira i kama Izirayeli jamana konon yan. Jamanamogow tena se k'a ta kumaw bee muwu tuun. ¹¹ Amosi b'a fora ko: «O bena Yerobohamu faga ni kerekemuru ye,» ko: «o bena Izirayelimogow mina ka bo o ta jamana ra, ka taga ni o ye fo yorojan.» »

¹² Amasiya k'a fo Amosi ye o le ra ko: «Ladibaga, taga! Teliya ka taga to Zuda mara ra; o bena i ta domuni di i ma yi, i be to ka i ta ciraya ke yi; ¹³ nka Beteli yan koni, i kana cirayakuma fo yan tuun, sabu yan ye masace ta yoro saninman le ye; masace ta batoso lo.»

¹⁴ Amosi ka Amasiya jaabi ko: «Ne te cira ye, ne te cira do ta den ye fana. Ne ye begantigi le ye; ne be sikomorisunw fana sene.» ¹⁵ Matigi Ala ka ne wele ka bo ne ta sagaw le koro, k'a fo ne ye ko: «Taga nin cirayakuma fo ne ta mogow, Izirayelimogow ye. ¹⁶ Sisan ele ye Matigi Ala ta kuma lamen, ele min b'a fora ko ne kana cirayakuma fo Izirayelimogow kama, ko ne kana waajurikuma fo Isiyaka ta somogow ye. ¹⁷ O le koson Matigi Ala ka min fo, o fle nin ye:

«Ele ta muso, o bena bla jatoya ra dugu konon;
i dencew ni i denmusow, olugu bena faga ni kerekemuru ye.

O bena i sigiyoro suma ni juru ye, k'a taran mogow ra.

Ele yere bena taga sa Alalonbariw ta jamana le ra.

O bena Izirayelimogow mina ka bo o ta jamana ra

ka taga ni o ye fo yorojan.» »

8

Tagamasiyen naaninan: yiridenw be segi konon

¹ Dunupatigi Ala ka tagamasiyen nin le yira ne ra tuun: Ne ka segi do fanin ye samiyayiriden monin na. ² A ka ne pininka ko: «I ja be mun le ra, Amosi?» Ne ko: «Ne ja be segi do fanin le ra samiyayiriden monin na.» Matigi Ala ko ne ma ko:

«Ne ta mogow, Izirayelimogow mona, olugu fana ta wagati sera.

Ne tena o ta kojuguw si hake to o ra tuun.

³ O lon na, masaso ta donkirilakanw bena yeɓema ka ke ŋunakanw le ye.
Dunupatigi Ala ko ten.

Suw camanba le bena ke yoro bee;
mogow bena ke o ce ye ka o firi;
o b'a fo jagon ye ko:
<Aw ye je de!> »

⁴ Ayiwa, aw ye nin lamɛn, aw minw be fagantanw jagbanna,
aw minw be janibagatow to labanna jamana konɔ!

⁵ Aw b'a fora ko:
«Karokura janagbe bena ban wagati juman le de,
k'a to an ye an ta simanw fiyeere?
Nɛnɛkirilon ye ban joona,
k'a to an ye an ta simanmarayorow dayeɓe.
An bena an ta sumanikenanw konɔ dogoya,
ka fenw songo gbeɓeya!
An bena sumanikefenw yeɓema,
ka mogow nanbara.

⁶ An bena deseɓagatow san ni wari ye,
ka fagantanw san sennasanbara dama songo koson.
Hali simankise jaga, an bena o bee fiyeere.»

⁷ Ayiwa, Matigi Ala karira Yakuba ta Ala ta bonya koson.
A ko: « <Ne tena jina nin mogow ta kewalew si ko.

⁸ Nin kow koson jamana bena yuguyugu fo ka bo a no ra.
Jamanamogow bee bena janasisi.
Jamana bee bena wuri i ko Nili baji,
ka yelen ka soro ka na ben i ko Misiran ta koba.> »

Nanasisilon

⁹ O lon na, koni, ne bena tere ben, ka tere to sankolo cemance ra.
Ne bena dugukolo ke dibi ye tereɓban fe!
Dunupatigi Ala ko ten.

¹⁰ Ne bena aw ta janagbew yeɓema ka o ke sukasi ye,
ka aw ta donkiriw bee yeɓema ka o ke sangadonkiriw ye.
Ne bena borofani la aw bee ko ra,
ka bee kun gbana.

Ne bena nin wagati gbeɓeya k'a ke i ko mogow minw dence kelenpenin sara, o b'a su
kasira.

O ko, nin kow bee laban bena ke jusukasikoba le ye.

¹¹ A fe lon do bena se,
Dunupatigi Ala ko ten,
ne bena kongow ben jamana kan.
Ne m'a fo domuni kongow, walama ji kongow de,
nka Matigi Ala ta kuma lamenni kongow.

¹² O wagati ra koni, o bena to ka yaala o yere kun fe kogojiw ni jagon ce;
o be bo terebenyanfan na ka taga woroduguyanfan na,
ka bo sahiliyanfan na ka taga tereboyanfan na.
O bena ke yaala ye fan bee ra ko o be Matigi Ala ta kuma jinina,

nka o tena a men yoro si.

¹³ O lon na, koni, sungurujumanw
ani kanbelenw baraka bena dese minlogo boro.

¹⁴ Minw bee tun be kari ni Samarikaw ta jo togo ye,
k'a fo ko: «Dan, i ta ala ye meen an koro!»,
ko: «Beri Seba ta sonnikeyoro sira ye meen an koro!»,
o mogow bee bena ben, o si tena se ka wuri tuun!

9

Tagamasiyen loorunan: yoro saninman cenna

¹ Ne ka Matigi ye, a lonin be sarakabonan kunna; a ko:
«Aw ye Alabatosoba samasenw sanfeyoro bugo k'a kari,
fo ka bon jusiginan yuguyugu.

Aw y'a karikari k'a ben mogow bee kun na yi!
Ni minw ka bosi, ne bena olugu faga ni kerekemuru ye;
o si tena se ka bori;
o si tena se ka bosi.

² Hali ni o ka dugukolo ci ka taga dogo fo kaburuw jukoro,
ne boro bena o sama ka o labo.
Hali ni o ka yelen ka taga fo sankolo kono,
ne bena o lajigi ka bo yi.

³ Hali ni o ka taga dogo Karimeli kuru kan,
ne bena taga o yoropini, ka o mina ka na ni o ye.
Ni o ka tunu kogoji jukoro ko o be dogo ne ra,
ne bena jirasa do ci ka taga o kin yi.

⁴ Hali ni o juguw ka o mina ka taga ni o ye,
ne bena a to o ye o faga ni kerekemuru ye yi.
Ne bena ne na lo o ra tuma bee janko ka kojugu le ke o ra;
ne tena kopuman ke o ye.

⁵ «Ni Matigi, Fangatigi Ala ka maga dugukolo ra,
dugukolo be yereyere,
dugukolokanfenuw bee be sukasi ke.

Jamana bee be wuri i ko Nili baji,
ka soro ka na ben i ko Misiran ta koba.

⁶ Matigi Ala be a ta sigiyoro lo fo san fe, sankolo kunna;
ka sankolo ju sigi dugukolo kan.

A be kogoji ta jiw wele
ka o bon dugukolo ko kan.
Ale togo le ye ko Matigi Ala!»

Jurumunkebagaw ta kiti

⁷ Aw Izirayelimogow, yala aw ni Etiyopikaw bee te kelen ye ne fe wa?
Matigi Ala ko ten.

Aw Izirayelimogow, yala ne ma aw labo Misiran,
i n'a fo ne ka Filisikaw labo Kafitori cogo min na wa,
ani ne ka Sirikaw labo Kiri cogo min na wa?

⁸ A fe, Dunupatigi Ala na lonin be nin jamana ra,
jamana min jarkinin lo.

Ne bena nin jamana halaki ka bo dugukolo ko kan.

Nka o bæ n'a ta, ne tena Yakuba ta somogow bæ halaki.
Matigi Ala ko ten.

⁹ Sabu ne kɔni k'a latige

ko ne bɛna Izirayeli ta somogow yuguyugu siya tɔw bæ cɛ ra,
i n'a fɔ o bɛ simankise yuguyugu tɛmɛ kɔnɔ cogo min na,
janko hali bɛrɛkoro den kelen kana ben dugu ma ka pagami siman na.

¹⁰ Ne ta mɔgɔ minw ye jurumunkebagaw ye, olugu bæ bɛna faga ni kerɛkemuru ye.
Olugu minw b'a fɔra ko: «Kojugu tena se an ma, foyi tena an sɔrɔ!»

Ala bɛna kojuman kɛ Izirayeli ye tuun

¹¹ «Ayiwa, Dawuda ta so min tun bɛna, ne bɛna o so lawuri tuun.

Ne bɛna a wow datugu,
k'a yɔrɔ cɛnninw bæ lalaga,
k'a lɔ a cogokɔrɔ ra.

¹² Ni o kɛra, Edomu jamana tɔ bɛna kɛ o ta ye tuun,
ani ne tɔgɔ tun bɛ siya minw bæ kan.

Matigi Ala ko ten,
ale le ye o kow kebagaw ye.

¹³ Lon dɔw bɛna se, Matigi Ala ko ten,

o lonw na kɔni,
sani simantige ye ban foro ra, o y'a sɔrɔ simankura bɛ sɛnɛna ka ban.
Sani rɛzɛn ye cɔngɔ ka ban foro ra, o y'a sɔrɔ rɛzɛnkura bɛ sɛnɛna ka ban.

O lonw na kɔni,
rɛzɛnjikura bɛna woyo ka bɔ kuruw kunna,
ka bɔn kongoriw kunna.

¹⁴ Ne bɛna ne ta mɔgɔw, Izirayelimogow ta bonya laseko o ma tuun.
O ta dugu minw tun cira, o bɛna o duguw lɔ tuun, fɔ ka sigi o duguw ra.

O bɛna rɛzɛnforow sɛnɛ, ka o rɛzɛnji min,
o bɛna nankɔw sɛnɛ tuun, ka o nankɔrafɛnw domu.

¹⁵ Ne bɛna o sigi o yɛrɛ ta dugukolo kan.

Mɔgɔ si tena o lawuri tuun ka bɔ o dugukolo kan,
ne ka o dugukolo min di o ma.

Matigi Ala, aw ta Ala ko ten!»

ABIDIYASI TA KITABU

Kitabu faamucogo

Filisikaw tun nana ben Zeruzalemu dugu kan wagati min na, o wagati le ra Abidiyasi ka nin kumaw fɔ. Nin kitabu ye sura kelen dɔrɔn ye. O wagati ra Edɔmuka minw tun bɛ jamana woroduguyanfan na, olugu nana ka na fara Zeruzalemukaw juguw kan, ka Zeruzalemu kɛrɛ, ka dugumɔgɔw borofenw cɛ ka taga ni o ye, k'a sɔrɔ Edɔmukaw ni Izirayelimɔgɔw bɛɛ ta duruja bɔra o bɛmaceɛ Isiyaka le ra.

Ala ka Abidiyasi ci ka na nin cirayakuma fɔ Edɔmukaw ye, ko Ala bɛna o ta kɛwalejuguw hake bɔ o ra, sabu o ka siya wɛrɛw dɛmɛ ka Ala ta mɔgɔw kɛrɛ.

Nin kumaw b'a yira an na ko siya o siya bɛ Ala ta mɔgɔw kɛrɛ, ko Ala fana bɛna o siya kɛrɛ.

Kitabu kɔnɔkɔw

Edɔmukaw halakicogo (1.1-9)

Edɔmukaw ta kojuguw cayara (1.10-15)

Ala bɛna Izirayeli sigi a juguw kunna (1.16-21)

Ala ka Edɔmukaw jaraki

¹ Ala ka ko minw yira Abidiyasi ra:

Dunupatigi Ala ka kuma min fɔ Edɔmukaw kama, o le ye nin ye:

An ka kibaroya dɔ mɛn ka bɔ Matigi Ala fɛ;

ciraden dɔ cira ka taga siyaw fɛ.

A ko: «Aw ye wuri, an ye taga Edɔmukaw kama, ka taga o kɛrɛ.»

² «A fɛ, aw Edɔmukaw, ne bɛna aw baraka dɔgɔya ka tɛmɛ siya tɔw bɛɛ ta kan. O bɛna aw mafiyɛnya kɔsɛbɛ.

³ Yɛrɛyira min tun bɛ aw jusu ra, o le ka aw lafiri; aw sigiyɔrɔ dogonin bɛ faraw cɛ ra, yɔrɔ kɔrɔtaninw na minke, o kɔsɔn aw tun b'a fora ko:
<Ɔɔn le bɛna se ka anw lajigi dugu ma?>

⁴ Ayiwa, hali ni aw ka yɛlɛn ka taga fɔ sankolo ra i ko bɔn, hali ni aw ka aw ta paga la fɔ lolow cɛ ra, ne bɛna aw lajigi!
Matigi Ala ko ten.

⁵ «Ayiwa, ni sonw nana aw fɛ su fɛ, walama ni benkanɛbagaw nana, o bɛna cɛnri kɛ aw fɛ dɛ!
Ni fɛn o fɛn ka o diya, o bɛ o bɛɛ ta.
Ni o nana aw ta rɛzɛnw sonya,

o bɛna rɛzɛnden dama dama le to aw ye.

⁶ O kɔni ka Esawu ta mɔgɔw ta fɛnw bɛɛ le cɛ; o ka o ta fɛnmarayɔrɔw bɛɛ dayɛɛ.

⁷ Aw jɛnɔgɔnɔw bɛɛ bɛna aw gbɛn ka taga se fɔ jamana dan le ra. Aw teriw bɛna aw janfa, ka o fanga sigi aw kan.

Minw tun bɛ aw ta domuni kɛra, olugu bɛna jan la aw sen kɔrɔ, nka aw tɛna se ka bɔ o kow kala ma.

⁸ Sigiya t'a ra, ne bɛna mɔgɔ hakirmanw halaki o lon le ra, ka bɔ Edɔmu;

ka faamurikeɓagaw halaki ka bo Esawu ta kuru kan.
Matigi Ala ko ten!

⁹ E! Teman, aw ta kerekεcεw ja bena tige
fo ka Esawu ta kuruyɔro mɔgow beε faga ka ban.»

Edɔmukaw ka Izirayelimɔgow minako juguya

¹⁰ «Aw juguyara aw balemaw ma,
minw ye Yakuba ta mɔgow ye.
O koson maroyaba bena ben aw kan;
aw bena halaki ka ban pewu;

¹¹ sabu lon min na siya wεre mɔgow tun tagara Yakuba ta mɔgow ta naforow ce,
lon min na mɔgo wεrew tagara don o ta dugu kono ka kara la janko ka
Zeruzalemukaw ta borofenw taran jagon ce,
o lon na aw tun be yi;

aw ni o siya wεre mɔgow beε le tun kera kelen ye.

¹² Aw tun man kan ka lo ka aw balemaw fe
o ta bono lon na;
Zuda ta mɔgow halaki lon na
aw tun man kan ka jagari.
Aw tun man kan ka o dabayakumaw fo
aw balemaw ta degu lon na.

¹³ Aw koni tun man kan ka don ne ta mɔgow ta dugu donda fe
o ta cenri lon na.
Aw fana tun man kan ka lo ka kojugu bento fe Zuda ta mɔgow kan
o ta pani lon na.
Aw tun man kan ka o ta naforow ce
o ta cenri lon na.

¹⁴ Aw tun man kan ka taga lo sirafaran na
ka o ta mɔgo boribagaw faga.
O ta mɔgo minw bosira, aw tun man kan ka olugu mina ka o di o juguw ma,
o ta pani lon na.

¹⁵ Sabu Matigi Ala ta lon surunyara;
a bena wuri siyaw beε le kama.
Aw ka min ke, o jagon le bena ke aw ra.
Aw ta kojuguw sara bena seko ka na ben aw yere le kunna.

¹⁶ Ayiwa, aw ka minni ke ne ta kuru saninman kan cogo min na, ne ta dimi koson,
siya tow beε bena minni ke ten le, dan te minni min na;
o bena min fo ka panamini,
fo ka na o beε latunu.

¹⁷ «Nka minw be Siyon kuru kan, olugu bena kisi.
O yoro bena ke yoro saninman le ye.
Yakuba ta mɔgow bena seko
ka na sigi o ta sigiyoro ra.

¹⁸ Yakuba ta somɔgow bena ke tasuma le ye,
Yusufu ta somɔgow bena ke tasumamana le ye;
nka Esawu ta somɔgow bena ke bin le ye.
O bena o bin jeni k'a ban.

Mogo si tena bosu Esawu ta somɔgow ra,
sabu Matigi Ala kumana.

¹⁹ Jamana woroduguyanfan mɔgow bena na sigi Esawu ta kuruyorow ra.
Jamana dugumayanfan mɔgow, olugu bena sigi Filisikaw ta mara ra.

O bena sigi Efirayimu jamana ra, ani Samari jamana ra.
Boniyaminu ta mɔgɔw, olugu bena sigi Galadi mara ra.

²⁰ Izirayelimɔgɔw ta mɔgɔ minaninw ta jenkuru min be Kanaana,
olugu bena sigi o yɔrɔ mara ra ka taga se fɔ Sarepita.
Zeruzalemu ta mɔgɔ minanin minw be Sefaradi,
olugu bena sigi jamana woroduguyanfan duguw kɔnɔ.

²¹ Olugu le bena se sɔrɔ, ka sigi Siyon kuru kan,
ka o ta fanga sigi Edomukaw kan.
O tuma masaya bena ke Ala ta ye.»

YUNUSU TA KO KITABU **Kitabu faamucogo**

Yunusu ni cira Amosi tun ye wagati kelen mɔgɔw ye.

O wagati ra Asirikaw tun kera Izirayelimɔgɔw juguw bɛɛ ra farimanw ye. Ala nana Yunusu ci ko a ye taga Asirikaw ta duguba kɔnɔ, min ye Ninive ye, ka taga a fɔ o ye ko ni o ma nimisa ka kojugu dabra, o ta dugu bɛna halaki, sabu o ta jurumunw cayara kɔsɛbɛ. O ko ma bɛn Yunusu ma, sabu ale tun b'a fɛ o mɔgɔw ye to o ta jurumunw na le, janko Ala ye o halaki, sabu Izirayeli juguw lo. Yunusu banna Ala ta kuma ma, ka jirakurun dɔ ta ka taga fan were fɛ. Nka a laban, o ka Yunusu firi kɔgɔji ra, jɛgɛba dɔ k'a kunu. O kow bɛɛ le kɔ fɛ, Yunusu sɔnna ka waajuri kɛ Ninive dugu kɔnɔ. Ninivekaw nimisara, ka o ta kojuguw dabra minke, Ala yafara o ma. Nka o ma diya Yunusu ye.

An b'a ye ko nin kitabu ni cira tɔw ta kitabuw tɛ kelen ye, sabu cira Yunusu ma cirayakuma fɔ; nka cira yɛrɛ ta kɛwalew le fɔra an ye.

Cira tɔw sɔnna Ala ta ma, nka Yunusu banna.

Yunusu ta ko kitabu b'a yira an na ko jurumun man di Ala ye, nka ni jurumunkebaga ka nimisa k'a jogo yɛlɛma, Ala bɛ yafa a ma, a ta nɛɛma ni a ta makari kosɔn. Ala ta nɛɛma tɛ dan Izirayelimɔgɔw dɔrɔn ma, nka ni siya o siya ka nimisa a ta jurumunw na, Ala bɛ yafa o ma, sabu a bɛ mɔgɔ bɛɛ le kanu.

Kitabu kɔnɔkɔw

Yunusu banna Ala ta cira ma (1)

Yunusu nimisara, Ala k'a bɔsi (2)

Yunusu ka waajuri kɛ Ninivekaw kama (3)

Ala yafara Ninivekaw ma, ka o kisi (4)

Yunusu ma sɔn ka taga Ala ta cira kɛ

¹ Lon dɔ, Matigi Ala k'a ta kuma lase Amitayi dence Yunusu ma. Ala k'a fɔ a ye ko:
² «Wuri joona ka taga Ninive, Ninive duguba kɔnɔ, i ye taga kuma o fɛ k'a gbeleya, k'a fɔ o ye ko o ta juguya warara ne na kɔrɔ.»

³ Nka Yunusu wurira ko ale bɛ bori ka taga fɔ Tarisisi, ko ale bɛ taga fɔ yɔrɔjan, ka bɔ Matigi Ala na kɔrɔ. A tagara Zafa; a tagara kurunba dɔ sɔrɔ yi, min tun bɛ tagara Tarisisi. A ka kurunsara di kuruntigi ma, ka don kurun kɔnɔ, ko a bɛ taga ni o ye Tarisisi, ko a bɛ taga fɔ yɔrɔjan ka bɔ Matigi Ala na kɔrɔ.

Fɔnɔba wurira kɔgɔji kan

⁴ Ayiwa, Matigi Ala ka fɔnɔba dɔ wuri kɔgɔji kan. Fɔnɔ bonyara ji kan, fɔ kurunba tun bɛ jini ka cɛn. ⁵ Kurun baarakedenw siranna kɔsɛbɛ. O bɛɛ ka kɛ kule ci ye, ka kɛ o ta alaw daari ye, ko o ye olugu kisi. A ma na ja, o ka kurunkɔnɔminanw bɛɛ firi kɔgɔji ra janko kurun ye fiyenya.

O y'a sɔrɔ Yunusu tun jigira kurun dugumayɔrɔ ra, ka taga la ka sunɔgɔ yi, fɔ ka jina a yɛrɛ kɔ.

⁶ Kuruntigi tagara Yunusu kɔ. O k'a lakunu k'a jininka ko: «Cɛ, a kera di ele bɛ sunɔgora? I fana tɛ wuri ka i ta ala daari wa? Jɔn k'a lon ni ale tena makari an na ka an kisi, janko an kana halaki?»

⁷ Ayiwa, kurun baarakedenw k'a fɔ jɔgɔn ye ko: «Aw ye na an ye kara la*, k'a lon mɔgɔ min kosɔn nin kojuguba bɛ sera an ma.» O ka kara la minke, Yunusu le yirara.

⁸ O ko Yunusu ma ko: «Ele ka ko min kɛ k'a to nin kojuguba ka an sɔrɔ, o fɔ an ye. I bɔra min le? I bɛ mun baara le kɛ? Jamana juman mɔgɔ le bɛ ele ye? Siya juman

mogɔ le be i ye?» ⁹ Yunusu ka o jaabi, ko: «Ne ye Heburu le ye. Ne be Matigi Ala, sankolo tigi Ala le bato, min ka kogɔji dan, ka dugukolo dan.»

¹⁰ Yunusu k'a ta ko nafa o ye. O k'a men ko a be dogora Matigi Ala le na minke, o siranna kosebe. O k'a jininka ko: «Mun le koson i sonna ka nin ko nagon ke?»

¹¹ O ka Yunusu jininka tuun ko: «Sisan an ka kan ka mun le ke i ra janko kogɔji ye mala.» O ka o fo sabu fonɔ tun be juguyara ka taga a fe. ¹² Yunusu ka o jaabi ko: «Aw ye ne ta ka ne firi kogɔji ra; ni o kera, kogɔji bena mala aw ye, sabu ne k'a lon ko ne le koson nin fonɔba wurira ji kan.»

¹³ O bee n'a ta, kurun baarakedenw belen ka ko bee ke ko o be kurun lataga jida ra dugukolo fan fe, nka o ma se, sabu kogɔji tun be fariyara ka taga. ¹⁴ O ka Matigi Ala daari ko: «E, Matigi Ala, i kana an halaki nin ce koson. I kana mogɔ jarakibari fagari hake ben an kan, sabu a ma foyi ke an na. Nin ko bee kera ka kapa ni ele yere sago le ye.»

¹⁵ O ko, o ka Yunusu ta k'a firi kogɔji ra. A firira kogɔji ra yoro min na doron, o yoronin bee ra, kogɔji mankan malara. ¹⁶ Kurun baarakedenw k'a ye ten minke, o siranna Matigi Ala na kosebe. O ka saraka bo Matigi Ala ye, ka dajuru ta Ala ye.

2

Yunusu ka Ala daari jegeba konɔ

¹ A kera ten, Matigi Ala ka jegeba do lana, ka na Yunusu kunu. Yunusu ka tere saba ni su saba ke jegeba konɔ. ² Yunusu tora jegeba konɔ k'a Matigi Ala, a ta Ala daari.

³ A ko:

«Ka ne to toro ra, Matigi Ala,
ne ka i daari, i ka ne jaabi.

Ka ne to saya dibi ra,

ne kasira i no fe, i ka ne kasikan men.

⁴ I tun ka ne firi kogɔji dunmanyoro ra.

Jiwoyow tun ka ne datugu,

jikuruw temena ne kunna.

⁵ Ne tun b'a miiri ko i ka ne gben ka ban pewu le ka bo i na koro.

Nka ne bena i bato i ta Alabatosoba saninman konɔ tuun.

⁶ Jiwoyow tun ka ne tunu fo ne be jini ka sa.

Ne jigira fo ji jukoro,

kogɔji jukorobinw melegera ne kun na.

⁷ Ne jigira ji jukoro, ka se fo kuruw daminayoro ra.

Saya da tun tugura ne da ra ka ban, boyoro si tun te ne fe.

Nka i ka ne panaman labo kaburu dibi ra;

Matigi Ala, ne ta Ala.

⁸ Wagati min ne tun be jini ka sa,

ne hakiri tora i ra, Matigi Ala.

Matigi Ala, ne ka i daari,

ne ta daarikan sera i ma, i ta yoro saninman na.

⁹ Mogɔ minw be batofen gbansanw bato,

olugu be o yere yoro janya Matigi Ala ta neema ra.

¹⁰ Nka ne koni, ne bena saraka bo i ye,

ka donkiri la, ka baraka la i ye.

Ne ka layiri minw ta i ye, ne bena o bee dafa;

sabu ele, Matigi Ala, ele be ne kisibaga ye.»

¹¹ Ayiwa, Matigi Ala kumana jegeba fe; jegeba tagara Yunusu fonɔ kogɔjida ra.

3

Yunusu tagara kuma Ninivekaw fe

¹ O kow ko, Matigi Ala k'a ta kuma lase Yunusu ma a sijaga flanan na ko: ² «Wuri joona ka taga Ninive duguba kɔnɔ; ne be ci min fo i ye, i ye taga o lase a dugumogow ma.» ³ Yunusu wurira ka taga Ninive duguba kɔnɔ, i n'a fo Matigi Ala k'a fo a ye cogo min na. Ninive tun ye dugu belebebeba le ye. Mogo tun be tere saba ke tagama ra ka Ninive dugu yaala. ⁴ Yunusu ka tere kelen tagama ke dugu kɔnɔ. O ko, a ka ke peren ye k'a fo mogow ye ko: «Sani tere binaani ce, Matigi Ala bena Ninive duguba halaki.» ⁵ Ninivekaw lara Ala ra. O k'a fo ko mogow bee ye sun don; k'a ta fagamaw ra, ka taga a bla mogo gbansanw na, o bee ka borofaniw don o yere ra.

⁶ O kibaroya sera Ninive masace ma tuma min na, a wurira ka bo a ta masasiginan kan. A k'a ta masaderege bo, ka borofani don a yere ra, ka sigi bugurigbe ra.

⁷ O tuma ra, masace ni a ta fagamaw ka ciragbelen fo ka taga dugu yoro bee ra, ko: «Mogo fara began kan, o si kana domuni ke, o si kana ji min. Misiw ni sagaw si kana bin pimi, o si kana ji min. ⁸ Mogo bee ye borofani don o yere ra ka borofani don beganw fana ra, k'a yira ko o nimisara. Bee ye nimisa ka kasi Ala no fe, o ta kewalejuguw ni o ta terenbariyakow koson, ka o dabla. ⁹ Jon k'a lon ni o tena ke sababu ye, k'a to Ala ye a ta miiriya yelema, ka hina an na, k'a ta dimi mala, janko an kana halaki?»

¹⁰ Ayiwa, Ala k'a ye ko Ninivekaw nimisara ka o ta kewalejuguw dabla minke, a tun b'a fe ka kojugu min ke o ra, a ma o ke tuun.

4

Ninivekaw ta nimisari ma diya Yunusu ye

¹ Ayiwa, o ko ma diya Yunusu ye fiyewu. A dimina kosebe. ² A k'a fo Matigi Ala ye ko: «Matigi Ala, ne tun ma nin le fo ka ne to ne ta jamana ra wa? Nin le koson ne tun b'a fe ka bori ka taga Tarisisi; sabu ne k'a lon ko ele ye Ala min ye, i be hina, ani i be makari. I te dimi joona, i ta pumanya fana ka bon; i be son ka i ta miiriya yelema ka yafa mogo ma, i te a ta kojugu hake bo a ra. ³ Ayiwa, Matigi Ala, nin ko koni ma diya ne ye. A to ne ye sa; sabu ne sanin ka fisa ka teme ne panaman kan.»

⁴ Matigi Ala ka Yunusu jininka ko: «Yala jo be i fe ka dimi nin ko ra wa?» ⁵ Yunusu ma Ala jaabi; a bora Ninive dugu kɔnɔ, ka taga sigi dugu tereboyanfan na, ka gbata do lo o yoro ra ka sigi o suma ra, k'a fle Matigi Ala bena min ke dugu ra.

⁶ O wagati ra, Masa Ala ka nonfonyiri do falen Yunusu koro, ka o suma ke Yunusu kan, janko a jusu ye suma. O nonfonyiri ko diyara Yunusu ye kosebe.

⁷ Nka o dugusagbe sogomada joona fe, Ala ka tumu do lana ka na don nonfonyiri ra. Tumu ka nonfonyiri pimi k'a faga, fo k'a ja.

⁸ Ayiwa, tere bora tuma min na, Ala ka fono gbanninman do lana ka bo tereboyanfan na; tere bora, ka digi Yunusu ra kosebe, fo a tun be jini ka panamini. Yunusu ko Matigi Ala ma tuun ko a y'a to ale ye sa; a ko: «Saya ka fisa ne fe ni panamanya ye.» ⁹ Ala ka Yunusu jininka ko: «Yala jo be i fe ka dimi nin nonfonyiri ta ko ra wa?» Yunusu ka Ala jaabi ko: «Jo be ne fe kosebe yere le.»

¹⁰ Matigi Ala ko: «Ele ma baara foyi ke ka nin nonfonyiri falen; ele le fana m'a to a wurira. A falenna su kelen, ka faga su kelen. O bee n'a ta, nin nonfonyiri hina ka i mina. ¹¹ O tuma, mun na i t'a fe ne Ala ye makari Ninive duguba ta mogow ra, dugu min mogow ka ca ni mogo waga keme ni mukan ye, minw te kojugu ni kopuman lon ka bo jagon na! Began camanba le fana be yi!»

MISE TA KITABU Kitabu faamucogo

Cira Mise tun be Moreseti. O yoro be Zeruzalemu dugu kere fe. Mise ni cira Oze, ani cira Ezayi bee tun ye wagati kelen mogow ye.

Cira Mise ta cirayakumaw tun nasinna Zeruzalemu dugu le ma, min tun ye Zuda mara ta duguba ye, ani Samari dugu min tun ye Izirayeli mara ta duguba ye. O dugu fla ta mogow ta kewalew tun ka jugu kosebe. O tun te Ala ta sariyaw jate, o tun be mogow tɔɔ, ka o yere waso, ka mogow minako juguya. Jamana jamogow, ani sarakalasebagaw, ani kuntigiw, ani nafortigiw bee tun be kojugu ke.

Mise ka cira faninyafobagaw fana jaraki.

Mise k'a fo Izirayelimogow ye ko o ta jurumunw bena ke sababu ye k'a to Ala be o don o juguw boro, minw ye Asirikaw, ani Babilonikaw ye.

Mise ta kitabu b'a fo k'a gbeleya ko Ala be terenninya le fe. Ni Ala ta mogow ka Ala ta sariyaw sira tagama a cogo ra, Ala be baraka don o ra. Nka ni o ka ban Ala ta sariyaw ma, o tuma, Ala bena o ta kojuguw hakew bo o ra, ka o gben ka o labo jamana kɔɔ.

O bee n'a ta, Mise ta cirayakumaw be Ala ta neema fana ko fo. Ala bena a ta mogow ta miiriya yelema k'a to o ye kosegi ale fe. Siya tow bee bena Ala ta neema soro fana lon do (4.1-4). Ala bena masace Dawuda ta duruja do ke kuntigi ye. O kuntigi min bena woro Betilehemu, o le bena hera ni laganfiya di mogow ma (5.1-4).

Kitabu kɔɔkɔw

Ala ta kiti bena ben a ta mogow kan (1-2)

Jamana jamogow ni sarakalasebagaw ta kiti (3-5)

Ala ta mogow ka kan ka nimisa (6-7)

Ala ka Izirayelimogow jaraki

¹ Matigi Ala k'a ta kuma min lase Moresetikace Mise ma, o le ye nin ye. O kera Zuda masacew Yotamu ni Ahazi ni Ezekiyasi ta wagatiw le ra. Ala ka nin kow le yira a ra Samari ni Zeruzalemu ta ko ra. A ko:

² Siyaw bee ye menni ke!

Dunupa ni a konofenw bee, aw ye aw janto nin kuma ra!

Dunupatigi Ala bena ke seere ye aw kama ka kiti ben aw kan.

Matigi bena to a ta so saninman kɔɔ ka kiti ben aw kan.

³ A fe, Matigi Ala be nana ka bo a sigiyoro ra;
a be jigira, a be tagamana dugukolo yoro korotaninw na.

⁴ Kuruw be yeele a sen koro,
dingakonoyoro be dayele,

i n'a fo kepe be yeele cogo min na tasuma ra,

i n'a fo ji be woyo cogo min na ka jigi ka bo kuru kan.

⁵ O kow bee be kera Yakuba ta terenbariyakow le koson;

o kow bee be kera Izirayeli ta mogow ta jurumunw le koson.

Yakuba ta terenbariya sababu, o sorora jon le ra?

O sorora Samari le ra.

Zuda ta sonnikeyoro, o dabora min le?

O dabora Zeruzalemu le.

6 «Ne bena Samari ke tomo le ye kongo kono,
k'a ke rezenseneyoro ye,
k'a kabakuruw bee kolonkolon ka o lajigi kurufurance kono,
k'a bonw jusigikabakuruw bee wogobi ka o bla kene kan.

7 O ta batofen leseninw bee bena cici.
O tun ka fen o fen soro o ta baarajuguw ra, o bee bena jeni tasuma ra,
o ta batofen lalaganinw, ne bena o bee halaki.
I n'a fo o fenw sorora ni jatoya wari le ye,
o fana bena taga ke jatoya do were sara le ye.»

8 O le koson, ne Mise, ne bena kasi, ka kule;
ne sennakolon ni ne fari lakolon bena bo ka tagama.
Ne bena to ka kule i ko kongowuru,
ka mapumankokasi ke i ko konosogolon*.

9 Sabu Samarikaw ta bana te se ka keneya.
O bana juguyara ka se fo Zuda mara ma,
ka se ne ta mogow ma Zeruzalemu yere.

10 Aw kana nin kuma fo Gati dugu kono de†!
Aw kana a to aw kasikan ye men le fiyewu!
Aw ye kolonkolon buguri ra Beti Lefira dugu le kono.

11 Safiri dugumogow, aw fari lakolon ni aw maroyanin ye teme ka taga aw ta sira fe.
Sanan dugumogow te son ka bo,
Beti Heseleli dugumogow be kasira; olugu te se ka foyi ke ka aw deme.

12 Maroti dugumogow be hamina, o m'a lon o bena nasuma soro min;
sabu Matigi Ala ka bono lana ka na se fo Zeruzalemu donda ra.

13 Lakisi dugumogow, aw ye aw ta sowotorow siri sow ra!
Aw le kera Siyon dugu ta terenbariyakow sababu ye,
sabu Izirayeli ta kojuguw bora aw le ra.

14 O le koson aw bena faran ka bo Moreseti Gati dugumogow ra.
Akizibu ta somogow, olugu ta ko bena ke jigigitige sababu le ye Izirayeli masacew fe.

15 Aw minw ye Maresakaw ye, ne bena kuntigikura sigi aw kunna.
Izirayeli masace nworoman bena taga Adulamu.

16 Aw Zeruzalemukaw, aw ye aw kunsigiw sama ka bon.
Aw ye aw kun gbana aw dence kanuninw koson.
Aw ye aw kun gbana k'a ke i ko duga kuncce;
sabu o bena aw dencew ta ka bo aw koro, ka taga ni o ye yorajan.

2

Minw be mogow minako juguya

1 Minw be terenbariyakow miiri,
minw be kojugu naninya o layoro ra su fe,
ni dugu ka gbe, o be o kojuguw ke, sabu a se be o ye,
bono bena o mogow soro.

2 Ni o ka nabo mogow min ta foro fe, o be o mina o tigi ra.
Ni o ka nabo min ta bon fe, o be o bosi o tigi ra.

* **1:8** 1.8 Kitabu dow kono a sebera ko gbingbin. † **1:10** 1.10 Hayan 10-15: Kojugu minw fora nin duguw ta ko ra, o kojuguw fologo ni duguw yere togow fologo bora nagon fe. Beti Lefira koro ye ko: buguriso; olugu ye kolonkolon buguri ra.

O be ben mɔgɔw kan ka o ta bonw bɔsi o ra;
o be ben yɔrɔtigiw kan ka o ta yɔrɔw bɔsi o ra.

³ O koson Matigi Ala ko:

«A fɛ, ne ka kojugu dɔ le ɲaninya nin siya kama.

O tena se ka o yere kun bɔ kojugu min na.

Aw kun korɔtanin tena se ka tagama tuun,
sabu o wagati bɛna ke bɔnɔ le ye aw fɛ.

⁴ O lon na, mɔgɔw bɛna aw lɔgɔbɔ ka zana dɔ fɔ aw ma,
ka nin sangadɔnkiri la aw kunna, k'a fɔ ko:

«E, anw kɔni halakira le pewu!

An ta mɔgɔw ta cɛn minana k'a di mɔgɔ werɛw ma.

E, o ka an gbɛn ka bɔ a sigiyɔrɔw ra
ka an ta mara taran an juguw ra!» »

⁵ Ayiwa, o le koson mɔgɔ si tena sɔrɔ Matigi Ala ta jama ra
min bɛna juru la ka yɔrɔ dɔ suma, ko o yɔrɔ ye ale ta ye.

⁶ O b'a fɔ ne ma ko ne kana kuma caya,
ko ne ye kuma caman dabla!

Ko maroyako si tena se olugu ma.

⁷ Yakuba ta somɔgɔw, yala aw be se ka nin kuma fɔ wa?

Ko: «O tuma Matigi Ala ta muɲu banna le wa?

Matigi Ala ta kɛta ye nin le ye wa?»

Ayiwa, mɔgɔ minw be tagama terenninya kan, ne ta kuma be fɛn ɲa olugu le ye.

⁸ Ala ko: «Kabini wagatijan, aw wurira ka ke ne ta mɔgɔw ta juguw le ye.

Aw be ben mɔgɔ sabarininw kan;

mɔgɔ minw ɲasumanin be temɛna ka bɔ kɛrɛkɛyɔrɔ,
aw be ben o tigiw kan.

O ka deregeba min don o ta deregedennin kan,
aw be o deregeba bɔsi o ra.

⁹ Aw be ne ta jamana ta musow gbɛn ka bɔ o ta bonɲumanw kɔnɔ.

Aw be o denw ta sɔrɔtaw bɛɛ bɔsi o ra pewu.

¹⁰ «Ayiwa, aw ye wuri ka taga!

Nin yɔrɔ tena ke aw ta laganfiyayɔrɔ ye;

sabu aw ka nin yɔrɔ lanɔgɔ;

aw ka nin yɔrɔ bɛɛ cɛn k'a halaki pewu!

¹¹ Ni mɔgɔ dɔ le tun sɔrɔra ka na ke kumalakolonw fɔ ye,

ka ke faninyakumaw fɔ ye nin mɔgɔw ye,

k'a fɔ o ye ko: «Aw bɛna duven ni dɔrɔ caman sɔrɔ»,

ayiwa, o kumafɔbaga ɲɔgɔn ko le tun bɛna diya nin mɔgɔw ye.»

Ala ka layiri ta a ta mɔgɔw ye

¹² «Nka sigiya t'a ra, aw Yakuba ta somɔgɔw, ne bɛna aw bɛɛ lajen tuun.

Izirayɛli ta mɔgɔ tɔ minw tora, ne bɛna olugu lajen tuun.

Ne bɛna o ke ɲɔgɔn kan

i ko sagaw be lajen sagakuru kɔnɔ cogo min na;

i ko bɛganw be lajen bɛganmarayɔrɔ ra cogo min na:

mɔgɔ camanba mankan le bɛna bɔ.

¹³ Min be o temɛsira bɔ o ye, ale bɛna ke o ɲa fɛ.

O bɛna bara ka bɔ da fɛ ka taga.

O ta masace bena teme ka bla o ja,
Matigi Ala yere le bena ke o ja fe.»

3

Izirayeli kuntigiw ta terenbariyaw

¹ Ayiwa, ne ko:

«Yakuba ta so kuntigiw, aw ye menni ke!

Izirayeli ta mawogow, aw ye menni ke!

Aw minw tun ka kan ka kiti tige ka kana ni can ye,

² aw le be konuman koninyara, ka kojugu kanu.

Aw le be ne ta mawogow gbolo worora ka bo o sogo kan,
ka o sogo sama ka bo o kolow kan.

³ Aw be ne ta mawogow sogo domu,

ka o gbolo woro, ka o kolow cici.

Aw be o sogo tige tige i ko sogo min be tobi daga konu,

i ko sogo min be tobi dagaba konu.

⁴ O koson aw bena kule ka Matigi Ala wele,

nka a tena aw jaabi.

O wagati le ra, Ala bena a pada dogo aw ma

aw ta kojugu keninw koson.»

Cira faninyafobagaw

⁵ Matigi Ala ko: «Aw ciraw, aw minw be ne ta mawogow lafirira,

ne be nin fora aw le ma:

Ni mawo min ka aw son domuni na,

aw b'a fo o tigi ye ko Ala bena hera ke a ye;

nka ni min ma aw son domuni na,

aw be kere le wuri o tigi kama.

⁶ O koson su bena ko aw ra, aw tena foyi ye k'a fo mawogow ye tuun!

Dibi bena don aw ma, aw tena kuma foyi soro Ala fe tuun, k'a fo mawogow ye.

Tere bena ben o ciraw kan;

yeelen bena ke dibi ye ka o lamini.

⁷ Ladibagaw bena maroya,

lagberikebagaw bena lebu.

O bee bena o da datugu,

sabu Ala tena o si jaabi tuun.»

⁸ Nka o bee n'a ta, ne koni, Matigi Ala ta nin baraka le be ne ra.

Terenninya ni jagbeleya be ne jusu ra,

janko ka Yakuba ta mawogow ta terenbariyakow fo o ye,

ka Izirayelimawogow ta jurumun fo o ye.

Zeruzalemu dugu halakicogo

⁹ Yakuba ta mawogow ta kuntigiw,

Izirayeli ta mawogow ta fagamaw,

aw ye nin kuma lamem sa!

Aw minw be kiti tige faninya kan,

aw minw be can yelema,

¹⁰ aw minw be Siyon dugu lora ni adamadenw jori ye,

ka Zeruzalemu lo ni terenbariya ye.

¹¹ Aw ta kuntigiw be bonya le mina dogo ra mawogow fe,

ka soro ka o ta kiti tige.
 Aw ta sarakalasebagaw be sara le mina,
 ka soro ka mogow karan.
 Aw ta ciraw be wari le mina
 ka soro ka ciraya ke.
 O be Matigi Ala togo le ta, k'a fo ko:
 «Matigi Ala be ni an ye! Kojugu foyi tena an soro tuun!»
¹² O ra, aw ta kewalew le koson, o bena Siyon dugu sene i ko foro;
 ka Zeruzalemu ke kabakuruton ye.
 Alabatoso tun be kuru min kan, yiritu le bena o kuru datugu.

4

Ala ka hera layiri ta a ta mogow ye

¹ Wagati dow bena se, o wagatiw ra
 Matigi Ala ta batoso lonin be kuru min kan,
 o kuru le bena sigi kuru tow bee kunna;
 a bena korota ka ke kongoriw bee kunna.
 Jamanaw ta mogow bena jogon ce ka taga o yoro ra.
² Siya caman bena taga yi; o bena a fo ko:
 «Aw ye na an ye taga Matigi Ala ta kuru saninman kan,
 Yakuba ta Ala ta batoso ra,
 janko a ye an karan a ta siraw ra,
 an ye a ta siraw tagama.»
 Sabu Ala ta sariya bena bo Siyon dugu le ra,
 Matigi Ala ta kuma bena bo Zeruzalemu le.
³ A bena jamana caman ta kiti tige;
 siya fangatigi minw be yorojanw na, a bena olugu ta kow janabo.
 O bena o ta kerekemuruw yelama ka o ke senekedabaw ye,
 ka o ta tamanw yelama ka o ke worosow ye;
 siya do tena kerekemuru ta siya do were kama tuun;
 o si tena kerekecogo karan tuun*.
⁴ Bee bena sigi nasuma ra a ta rezenforo koro,
 walama a ta torosun koro.
 Mogow si tena o tooro tuun;
 sabu Fangatigi Ala yere da le kumana.

⁵ Jamana tow bee ta mogow be tugu o ta alaw togow le ko;
 nka anw koni, anw be tugu Matigi Ala, an ta Ala togo le ko,
 wagati bee, ani tuma bee.

Ala ka layiri ta a ta mogow ye

⁶ «O wagatiw ra koni, ne bena ne ta saga sendimitow ladon;
 minw tun gbenna ka taga yorojan,
 ne tun ka minw minako juguya,
 ne bena olugu bee ke jogon kan.
 Matigi Ala ko ten!
⁷ Minw tun ye sendimitow ye, ne bena olugu to lawuri.
 Minw tun gbenna ka taga yorojan, ne bena olugu ke siya barakaman ye.
 Matigi Ala le bena ke o kuntigi ye Siyon kuru kan,
 k'a ta o lon na, fo wagati bee.

* **4:3** 4.3 Nin kumaw fora Ezayi 2.2-4.

⁸ «Ayiwa, ele min ye sagakuru kɔrɔsiyɔrɔ ye,
ele min ye Siyɔn dugu ta sankasojan ye,
i ta fangakɔrɔ bɛna sekɔ i ma tuun!
Zeruzalemu dugumɔgɔw, aw ta masaya bɛna sekɔ aw ma!»

Zeruzalemu dugu bɛna kisi

⁹ Mun kosɔn aw bɛ kulera sisan?
Yala masace tɛ aw fɛ le wa?
Mun kosɔn dimi benna aw kan i n'a fɔ muso jigibagato?
Yala aw ladibaga tɛ yi tuun le wa?

¹⁰ Ayiwa, Siyɔn dugumɔgɔw, aw ye aw yere tɔnɔmi ka ŋuna dimi boro,
i n'a fɔ muso jigibagato;
sabu sisan aw bɛna bɔ dugu kɔnɔ,
ka taga to kongo kɔnɔ.
Aw bɛna taga fɔ Babilɔni*;
aw bɛna taga kisi o yɔrɔ le ra.
Matigi Ala bɛna aw kunmabɔ o yɔrɔ le ra
ka aw bɔsi aw juguw boro.

¹¹ Sisan kɔni siya caman lajenna aw kama.
O b'a fɔ ko: «Siyɔn kuru ye lanɔgɔ,
janko an ŋa ye a halakito ye!»

¹² Nka olugu tɛ Matigi Ala ta miiriya lɔn,
olugu tɛ Matigi Ala ta kolatigeninw faamu.
O m'a lɔn ko Ala ka olugu lajen
i ko o bɛ simansiriw lajen cogo min na simangbasikene kan gbasiri kama.

¹³ Siyɔn dugumɔgɔw, aw ye wuri ka o dɔndɔn!
Ne bɛna gban negeramanw di aw ma;
ne bɛna sengbɔgɔrɔ siranegeramanw di aw ma.
Aw bɛna siya caman ŋɔrɔ,
ka o borofɛnw bla danna Matigi Ala ye,
ka o ta naforow di dunuŋa bɛɛ tigi Ala ma.

¹⁴ Ayiwa, sisan, kerekejamaaw ta dugu,
aw ye aw ta kerekejamaaw lajen;
sabu an juguw ka an lamini;
o ka Izirayeli kuntigi yere bugɔ a ŋa ra ni bere ye!

5

Kuntigi min bɛna woro Betilehemu

¹ Ayiwa, ele Betilehemu Efirata,
ele le ye Zuda mara duguw bɛɛ ra fitini ye;
nka mɔgɔ min bɛna sigi Izirayeli kunna ne tɔgɔ ra,
o tigi bɛna bɔ ele le ra;
a ta buruju tun bɛ yi kabini wagatijan, kabini fɔlɔfɔlɔ.
² O kosɔn Ala bɛna a ta mɔgɔw to o kelen na,
fɔ muso min ka kan ka den woro, o ye den woro,
ani a balema tɔw ye sekɔ ka taga fara Izirayelimɔgɔw kan.
³ A bɛna wuri ka kɛ Ala ta mɔgɔw kuntigi ye;
a bɛna o mara ni Matigi Ala ta baraka ye,
ka o mara ni Matigi Ala, a ta Ala ta tɔgɔ bonya ye.

Ni o kera, o bena sigi hera ra;
 sabu o wagati ra a tɔgɔ bonya bena se fɔ dugukolo dan na.
 4 Ale le bena na ni hera ye.

Ni Asirikaw nana ben an ta jamana kan,
 ka don an ta masabonbaw kɔnɔ,
 an bena kuntigi caman ci
 ka jamana jamɔgɔ camanba* ci ka taga o kama.

5 Olugu bena o ta fanga sigi Asiri jamana kan o ta kerekemuru baraka ra,
 ka o ta fanga sigi Namurɔdu ta jamana kan o ta kerekemuru baraka ra.
 Ni Asirikaw nana ko o bena don an ta jamana ra,
 ni Asirikaw nana o sen don an ta mara kɔnɔ,
 ale le bena an bɔsi ka bɔ Asirikaw boro.

Ala bena baraka don Izirayelimɔgɔ tɔw ra

6 O tuma ra, Yakuba ta mɔgɔ tɔw bena ke jamana caman ce ra,
 i ko Matigi Ala be gomiji min lajigi,
 i ko sanji min be ben ka binw falen.
 O jigi te mɔgɔ si kan,
 o te foyi jini adamaden si fe.

7 Yakuba ta mɔgɔ tɔw bena ke siya tɔw ce ra,
 ani jamana caman ce ra,
 i ko jara be ke cogo min na kongosogow ce ra,
 i ko jarkanbelen be ke cogo min na sagakuruw ce ra.
 A temeto be o dɔndɔn ka o sogo tigetige!
 Mɔgɔ si te se ka o bɔsi ka bɔ a boro.

8 O ra, aw boro bena korɔta aw juguw kunna;
 aw kerebagaw bee bena halaki.

Ala bena a ta mɔgɔw saninya

9 «O lon na, kɔni,
 ne bena aw ta sow bee faga ka bɔ aw korɔ,
 ka aw ta sowotorow halaki.
 Matigi Ala ko ten!

10 Ne bena aw ta jamana dugubaw halaki,
 ka aw ta kerebonbaw bee benben.

11 Ne bena subagayakow bee bɔ aw ce ra;
 lagberikebaga tena ke aw ce ra tuun.

12 Ne bena aw ta jo kabakururamanw, ani aw ta batofen leseninw bee cen ka bɔ aw
 ce ra.
 Aw ta batofen minw ye aw yere boro nɔ ye, aw tena aw kinbiri gban ka olugu si bato
 tuun.

13 Ne bena jo musoman Asera ta berew bee bon ka bɔ aw ta yɔrɔw ra;
 ne bena aw ta dugubaw halaki.

14 Siya minw ma ne lamɛn,
 ne jusu bonin ni ne dimininba bena ne yere mɔnebo olugu bee ra.»

6

Ala k'a ta mɔgɔw jaraki

1 Ayiwa, Matigi Ala be min fɔ, aw ye o lamɛn sa!

* 5:4 5.4 A sebera heburukan na ko kuntigi wolonfla, jamɔgɔ seegi.

A ko:

«Wuri i ye nin kiti fɔ kuruw ye,
kongoriw fana ye i kan men!»

² Kuruw, aw ye Matigi Ala ta kiti ko lamɛn!
Dugukolo jusiginan wuribariw, aw ye a lamɛn!
Sabu kiti le bɛ Matigi Ala ni a ta mɔgɔw cɛ;
sɔsɔri dɔ bɛ a ni Izirayeli cɛ.

³ «Ayiwa, ne ta mɔgɔw, ne ka mun le kɛ aw ra sa?
Ne ka aw sɛgɛ cogo di le? Aw ye ne jaabi!

⁴ Ne ka aw ta ka aw labɔ Misiran jamana kɔnɔ;
ne ka aw kunmabɔ ka aw labɔ jɔnyaso kɔnɔ.
Ne ka Musa bla aw ja, ani Haruna ni Mariyamu.

⁵ Ne ta mɔgɔw, Mohabu ta masacɛ Balaki tun ka jɛn min siri,
ani Behɔri dencɛ Balamu tun ka ale jaabi cogo min na,
aw ye aw hakiri to o ra!

Aw ka tagama min kɛ k'a ta Sitimu, ka taga se fɔ Giligali,
aw ye aw hakiri to o ra, k'a lɔn ko Matigi Ala ka kɔnuman le kɛ aw ye!»

Ala bɛ min jini mɔgɔw fɛ

⁶ Ne bɛna taga ni mun le ye Matigi Ala ja kɔrɔ?

Ne bɛna taga ne kinbiri gban ni mun fɛn le ye bonyatigi Ala ja kɔrɔ?

Yala ne bɛna taga a ja kɔrɔ ni san kelen misiden dɔw le ye, ka o kɛ saraka jɛnitaw*
ye wa?

⁷ Yala ni ne ka sagajigi waga caman kɛ saraka ye,
o le bɛna diya a ye wa,

walama ni ne ka kɔ waga tan ji kɛ turu ye ka o di a ma saraka ye,
o le bɛna diya a ye?

Walama ne ka kan ka ne dencɛ fɔlɔ le di a ma ne ta terenbariyakow kosɔn,
ka ne yɛrɛ woroden di ne ta jurumun sara ye,
o le bɛna diya a ye?

⁸ Ele adamaden, sira min ka ji, o sira yirara i ra.

Matigi Ala bɛ min jini i fɛ,

o le ye ko i ye teren Ala ye, ka kɔnuman kanu,
ka i yɛrɛ majigi, ka i ta Ala ta sira tagama.

Ala ta kiti bɛna ben Zeruzalɛmu kan

⁹ Matigi Ala bɛ a kumakan lase dugumɔgɔw ma.

Alapasiran le ye hakiritigiya ye.

«Kiti min bɛna se aw ma aw ta hakɛw kosɔn,
ani min bɛna o kiti lase aw ma, aw ye o lamɛn sa!

¹⁰ Jamanajugu ta mɔgɔw, aw bɛ wari jini nanbara le ra,
aw bɛ aw ta sumanikeminanw dɔgɔya fɔ k'a cɛjuguya!

Ne bɛ se ka sɔn o ma cogo di?

¹¹ Mɔgɔ minw bɛ o ta sumanikenan yɛlɛma,
ka kilo dafabariw bla o ta bɔrɔw kɔnɔ,

yala ne bɛ se ka o tigiw to yi,

ni ne ma o hake bɔ o ra wa?

¹² Dugu naforotigiw bɛ mɔgɔw minako juguya;
dugumɔgɔw bɛ faninya fɔ.

O bɛ mɔgɔw janfa ni o nenkun ye.

13 Ayiwa, ne fana bena tɔɔɔ le ben aw kan;
ne bena aw halaki aw ta jurumunw kosɔn.
14 Aw bena domuni ke, nka aw tena fa;
aw kɔnɔbara lakolon bena to.
Aw bena siman mara, nka foyi tena to aw boro.
Ni aw ta siman min ka to, ne bena a to aw juguw ye aw kere ka o mina aw ra.
15 Aw bena danni ke, nka aw tena siman tige.
Aw bena oliviye turu bɔ, nka aw tena o turu mun.
Aw bena rezen forogi, nka aw tena o rezenji min.
16 Aw be Omiri ta cifɔninw sira le tagamana;
aw be Akabu ta somɔgow ta sira le tara,
ka o ta kokecogow ladegi.
O kosɔn ne bena aw halaki,
ka aw ta dugumɔgow ke logɔborifen ye mɔgow fe.
Siya tɔw bena aw le mafiyenya.»

7

Mise ka mɔgow ta kojuguw fo

1 E, bɔnɔ ka ne sɔɔ, sabu ne be i ko mɔgo min tagara yiridenjiniyɔɔ ra
samiyayiridenw bee tɔmɔnin kɔ.
Ne be i ko mɔgo min tagara rezentɔmɔyɔɔ ra
rezenmɔ bee tigenin kɔ.
Ne ma rezenmɔ sɔɔ k'a domu!
Toroden fɔlɔ minw logɔ tun be ne ra, ne ma o dɔ sɔɔ ka o domu fana.
2 Alapasiranbagaw bee tununa ka bɔ jamana kɔnɔ pewu!
Adamaden cantigi te yi tuun;
o bee be dogo ka mɔgo faga,
o bee be jan la o balemaw ja.
3 Ni kojugu kɔni lo, o borow be se o ra fo ka ja.
Jamana kuntigiw ko, ko fo bonyafen le ye di olugu ma!
Kititigebagaw, olugu be surafenw mina mɔgow fe.
Fagamaw kɔni, olugu be min fe, o be o fo bee ja na kene kan.
O bee le jenna kojugu kan.
4 O bee ra mɔgoɔnuman, ale ka jugu i ko njaniyiri;
mɔgo terennin, o be i ko njani.

Aw ta kɔɔsirikebagaw tun ka lon min ko fo, o lon le sera;
Matigi Ala bena na aw kama o lon le ra.
O ta kɔnɔnɔfirilon le sera.
5 Mɔgo si kana a jigi la a jenɔgɔn kan tuun.
Mɔgo si kana la a teri ra tuun!
Hali i muso min be deri ka la i kɔɔ,
i kumacogo lon ni a ye!
6 Sabu dence be a face neni,
denmuso be wuri a bamuso kama,
muso be wuri a buranmuso kama.
Mɔgo bee juguw bena ke a yere ta somɔgow le ye.

Mise k'a jigi la Ala kan

7 Ayiwa, ne kɔni, ne ja lonin be Matigi Ala le ra.
Ne jigi be ne kisibaga Ala le kan;

ne ta Ala bɛna ne jaabi.

⁸ Ne juguw, aw kana yereko ne ma;
sabu hali ni ne benna, ne bɛna wuri.
Hali ni ne siginin bɛ dibi le ra,
Matigi Ala bɛna yeelen bɔ ne ye.

⁹ Ne ka Matigi Ala hake ta;
o ra ne bɛna a ta dimi mupu,
fo a ye na lo ni ne kunko ye, ka ne ta jo di ne ma.
A bɛna ne bla yeelen na,
k'a yira ko a ta kewalew bɛɛ terennin lo.

¹⁰ Ni ne juguw nana o ye,
maroyaba le bɛna o mina.
Olugu minw tun b'a fora ko:
«Matigi Ala, aw ta Ala bɛ min?»
Ne bɛna olugu le flɛ sisan.
Mogow bɛna olugu le dɔndɔn, i ko bogɔ min bɛ sira kan.

Ala bɛna kojuman ke a ta mogow ye

¹¹ Aw ta dugu kogow lolon bɛna se.
O lon na, do bɛna fara dugu bonya kan.
¹² O lon na, aw ta mogow bɛna seko ka na aw fe,
ka bo Asiri, ani Misiran duguw ra;
minw tun siginin bɛ k'a ta Misiran, ka taga a bla fo Efirati ba ra,
k'a ta kogoji do ra, ka taga a bla kogoji do were ra,
k'a ta kuru do ra, ka taga a bla kuru do were ra,
olugu bɛɛ bɛna na.
¹³ Nka jamana tow lakolon bɛna to, o ta mogow ta kewalew koson;
o ta kewalew sara le bɛna ke o ye.

Cira ka Ala daari Izirayeli ye

¹⁴ Matigi Ala, i janto i ta mogow ra ka o gbengben ni i ta sagagbenbere ye.
O bɛ i ko i yere ta sagakuru.
O bɛ o kelen na tu konɔ, yirisunpumanw ce ra.
A to o ye domuni ke Basan ni Galadi mara ra, i ko a tun bɛ cogo min na folofolo.

¹⁵ «Ne bɛna kabakow ke i ye,
i n'a fo i botɔ Misiran folofolo, ne tun k'a ke cogo min na.»

¹⁶ Siya tow ni o ta sebgaya bɛɛ bɛna o ko ye, ka maroya.
O bɛna o boro la o da ra; o torow tena se ka foyi men tuun!

¹⁷ O bɛna buguri nemu i ko sa,
i ko danfen minw bɛ fofɔ dugu ma.
O yereyereɛto bɛna bo o ta dingaw konɔ.
O ja tigeninba bɛna o nasin ele Matigi Ala, an ta Ala ma, ka siran i ja.

¹⁸ Ala juman were le bɛ i ko ele?
I ta mogow to min tora, i bɛ olugu ta jurumunw bo a ra,
i te o ta terenbariyakow jate.

I diminin te to tuma bɛɛ;
kojuman le ka di i ye.
¹⁹ I bɛna makari an na tuun,
ka an ta jurumunw bla i sen korɔ,
ka an ta kojuguw bɛɛ bla kogoji jukorɔ.

²⁰ I bɛna to i ta kankelentigiya ra ni Yakuba ta somɔgɔw ye,
ka nɛɛma Iburahima ta mɔgɔw ye,
i n'a fɔ i ka o layiri ta an bɛmaw ye cogo min na kabini fɔlɔfɔlɔ.

NAHOMU TA KITABU

Kitabu faamucogo

Cira Nahomu ka ciraya ke Ninive dugu le kama, min ye Asiri jamana ta duguba ye. Asirikaw tun ka Samari mara halaki pewu.

Nahomu bora Galile mara ra. A k'a ta ciraya ke cira Ezayi ko fe, nka a tun be cira Yereimi na fe. Nahomu koru ye ko jususaaro. A ta kuma fana tun be Zuda mara mogow jusu saaro, sabu a tun be Ninive dugu halakiko le fo. Nahomu ta cirayakumaw kera can ye, sabu Babilonikaw, ani Medikaw nana Ninive dugu mina, k'a halaki. O ko kera cira Yunusu ta waajuri ko temenin ko fe, fo san keme ni san bilooru.

Ninivekaw ta kojuguw cayara; o le k'a to Ala ta kiti benna o kan. Nin kitabu b'a yira an na ko ni juguya ni jurumun cayara ka se hakeya do ma, o be na ni Ala ta kiti ye.

Kitabu konokow

Ala ta kiti benna ben Ninive dugu kan (1)

Ninive dugu benna halaki ka ban pewu (2-3)

Ala benna a yere dimibo Ninivekaw ra

¹ Cirayakuma min fora Ninive dugu ta ko ra, Ala ka o ko minw yira Elikosikace Nahomu na, o kow kitabu le ye nin ye.*

² Ala min t'a fe mogu ye ale ni batofen were kanu jagon fe, ani Ala min be kojugu juru sara,

o le ye Matigi Ala ye.

Matigi Ala be hake sara; a ta dimi ka jugu kosebe.

A be a kerabagaw ta kojuguw sara,

a be a ta dimi mara a juguw kama.

³ Matigi Ala te dimi joona, a ta se bagaya ka bon; a fana te kojugukebaga to ni a ma a ta kojugu hake bo a ra. Matigi Ala be a temesira bo folonkonto ni sanfona ce ma; sankabaw ye a sennabuguri le ye.

⁴ A be songo kogoji ra, k'a ji ja,

a be bajiw bee ji ja.

Basan ni Karimeli kuruyorow be ja,

Liban yirifiyerenw be fofonfon.

⁵ Kuruw be yereyere a na koru,

kongoriw be yeele;

dugukolo be yuguyugu a na koru,

ani dunupa ni a konofenw bee.

⁶ Jon le be se ka lo k'a ta dimiba makono?

Ni a jusu bora, jon be se ka lo k'a konu?

A ta dimi be jigi i ko tasuma,

a be jigi ka faraw perenperen.

⁷ Matigi Ala ka ni.

* **1:1** 1.1 Nahomu 1.2-11: O hayaww bee kelen kelen be damina ni heburukan sigininden do ye, k'a ta a sigininden folo ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye.

Jusukasilon na a be ke mogo dogoyoro ye.
Minw be o yere karifa a ma,
a b'a janto olugu ra.

⁸ Nka a bena jiwoyobaw ke ka Ninive dugu ban pewu!
A bena a juguw nogben fo ka taga o bla dibi ra.

Min fɔra Zuda kuntigiw ma

⁹ Aw be dabari juman le sirira Matigi Ala kama?
Ale le bena aw halaki ka aw ban pewu.
Nagban tena se aw ma k'a se sijaga fla.

¹⁰ Hali ni o melegenin be jogon na i ko naniyiriw,
hali ni o minna ka fa,
a bena o jeni ka ban, i ko binjalan.

Min fɔra Ninive ma

¹¹ Miiriyajuguw tun be mogo min jusu ra Matigi Ala kama,
ani naninyajuguw,
o tigi tun bora ele Ninive dugu le konɔ.

Min fɔra Zuda ma

¹² Matigi Ala ko: «Hali ni Asirikaw ka ca,
hali ni o baraka ka bon cogo o cogo,
o bena tige ka ben le!
O bee bena ban pewu.
Aw Zuda mogow, ne ka aw tooro,
nka ne tena aw tooro tuun.

¹³ O ka doni min la aw kunna, ne bena o bo aw kan;
ne bena aw ta sirinanw foni.»

Min fɔra Ninive masace ma

¹⁴ Matigi Ala ka kuma min fo ele Ninive dugu kama, o le ye nin ye:
A ko: «Aw tena duruja soro aw togo be la min na.
Aw ta jo kabakururamanw, ani aw ka negge yeele k'a ke batofen minw ye,
ne bena o bee sama ka bo aw ta alaw ta sonnikebonw konɔ.
Ne bena aw ta kaburu laben k'a bla, sabu aw te foyi ye.»

2

Ninive dugu bencogo

¹ Mogo min be nana ni hera kibaro diman ye,
o tigi nato fle kuruw kan!
Zuda mara mogow, aw ye aw ta panagbew ke,
ka aw ta dajuruw dafa;
sabu mogojugu tena teme aw ce ra tuun.
A bena halaki ka bo yi pewu!

² Aw Ninivekaw, cenrikebaga nato ye nin ye aw kama!
Aw ye aw ta masabonbaw korosi,
aw ye aw janto aw ta siraw ra.
Aw ye aw yere cesiri,

ka baraka don aw yere ra ka jija kosebe!

³ Sabu Matigi Ala bena Yakuba ta somogow ta bonya laseko o ma,
a bena Izirayeli ta bonya laseko a no ra;

cenrikebagaw tun ka o borofenw ce,
o tun ka o ta rezensunw yiriborow karikari.

⁴ O ta kerেকেcew ta negebennanw wulennin lo.

O ta cefariw ka faniwulenw le don.
O ta sowotorow negew be manamana.

O labennin lo kere kama;
o ta tamanw yiriw be lamaga!

⁵ Sowotorow be girin dugu siraw fe;
o be boribori kenegbew ra.

O be manamana i ko tasumamana,
o be temeteme yoro bee i ko sanmanamana.

⁶ Ninive masace k'a ta cefariw wele,
nka olugu nato be talontalonna.

Juguw girinna ka la dugu kogow kan,
o ka o yere dogo o ta negebennanw jukoro.

⁷ Dugu donda minw nasinna ba ma, o ka olugu kari ka o ben.

Masaso mogow jigi tigera pewu!

⁸ O ka dugu ta jo musoman bo a dogoyoro ra
k'a mina ka taga ni a ye.

Muso minw tun be o jantora a ra,
olugu be nunana i ko jenetuganiw,
ka to ka o disi gbasigbasi.

⁹ Ninive be i ko jimarayoro min karira k'a ji bon.

Mogow borito fle!

Aw ye lo! Aw ye lo!

Nka mogow si yere t'a ko flera!

¹⁰ Aw ye o ta wariw ce!

Aw ye o ta saninw ce!

O ta naforo te ban.

Fen dawulaman suguya bee le be o ta naforow ra.

¹¹ Cenri, ani ciri, ani ceni!

Bee jigi tigera, bee sen be yereyerera,

bee soro tigera, bee pada yelemana.

Ninive baraka banna

¹² Jaraw ta dogoyoro kera di le?

Jarakanbelenw ta dinga kera di?

Jarace tun be yaala dinga konon, ani jaramuso ni jaradenw;
foyi tun te o lasiran!

¹³ Jarace tun ka sogo caman mina a ta jaradenw ye.

A tun ka sogo caman faga a ta jaramusow ye.

A tun k'a ta dingaw fa ni sogo ye;

a tun k'a dogoyorow fa ni sogosuw ye.

¹⁴ «A fle, ne wurira aw kama!

Fangatigi Ala ko ten.

Ne bena aw ta sowotorow jeni ka o ke sisi ye.

Aw ta jaradenw koni, keremukuru le bena olugu faga.

Ne bena aw ta domuni ban dugukolo kan.

Mogow si tena aw ta ciradenw kan men tuun.»

3

Dugujugu halakicogo

¹ Bɔnɔ bɛna ele sɔrɔ,
ele mɔgɔfagadugu!

Ele min fanin bɛ faninya ni benkanni na.

Ele min ta domuta tɛ ban ka ye!

² Gbɛɛ mankan! Sowotorow senw mankan!

Sow boritɔ mankan! Sowotorow panpantɔ mankan!

³ Sotigiw girintɔ flɛ!

Kɛrɛkɛmuruw yɛlɛmayɛlɛmatɔ flɛ!

Tamanw manamanatɔ flɛ!

Mɔgɔ faganin camanba, mɔgɔ sanin camanba tonnɪn flɛ!

Suw da tɛ se ka lɔn;

mɔgɔw bɛ talon suw ra ka ben!

Cɛnri min sera jatɔmuso ma

⁴ O bɛɛ kɛra jatɔyadugu ta jatɔyajugu le kosɔn;

a ta cɛɲaba ni a ta subagayaba kosɔn,

a ka siyaw fiyeere ni a ta jatɔya ye,

ka jamanaw fiyeere ni a ta subagaya ye.

⁵ «A flɛ, ne wurira i kama!

Fangatigi Ala ko ten.

Ne bɛna i ta derege lawuri fɔ k'a se i pada ma,

ka i fari lakolon yira siyaw ra,

ka i lebu yira jamanaw ra.

⁶ Ne bɛna jamanamaw firi i kan, fɔ ka i datugu.

Ne bɛna i kɛ nigifɛn ye,

ka i kɛ flɛrifɛn ye.

⁷ Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka i ye, o tigi bɛ bori ka bɔ i kɔrɔ,

k'a fɔ ko: <E, Ninive dugu cɛna pewu!

Jɔn le bɛna hina Ninive ra sa?>

Ne bɛna jɔn le sɔrɔ ka Ninivekaw jusu saaro?>

Ninive ni Tɛbu ta kiti kɛra kelen ye

⁸ Yala aw ka fisa ni Tɛbu dugu ye wa,

o dugu min tun siginin bɛ Nili bada ra, ka ji kɛ k'a lamini?

Jiw tun bɛ a tanga fɛn bɛɛ ma,

jiw tun k'a lamini i ko kogo.

⁹ Etiyopi ni Misiran le tun ye Tɛbu ta baraka sɔrɔyɔrɔ ye;

dan tun tɛ a baraka ra.

Putikaw, ani Libikaw tun ye a jɛɲɔgɔnw ye.

¹⁰ O bɛɛ n'a ta, Tɛbu dugumɔgɔw fana minana;

o minana ka taga ni o ye.

O ka o ta denɲɛninw mina

ka o gbasi kabakuruw kan,

ka o ɲɔɲɔ dugu siradaw bɛɛ ra.

O ka karala kɛ, ka o ta kuntigiw taran o juguw ra;

o ka nɛgɛjɔrɔkɔw don o ta mɔgɔbaw bɛɛ ra.

¹¹ Ninive dugumɔgɔw, aw fana bɛna dɔrɔ min ka fa ten le, fɔ aw bɛna kɛ dogo ye.

Aw fana bɛna kɛ dogoyɔrɔ jini ye, ka dogo aw juguw ɲa.

Ninive desera pewu

¹² Aw ta kerebonbaw bæe bæ i ko torosun min fanin bæ a den folo moninw na. Ni o k'a yuguyugu donin doron, toromow bæ ben a domubaga da ra.

¹³ Aw ta kerekewew fle! O bæe ye musow le ye. Aw ta jamana daw yeleninba lo aw juguw ye. Tasma bena aw ta dugu dondaw sogonanw jeni ka o ban.

¹⁴ Aw ye ji caman bi k'a bla, sabu aw juguw bena aw ta dugu lamini. Aw ye aw ta dugu kogow lalaga kosebæ; aw ye bogo dondon, aw ye bogo noni, aw ye birikibonan ta.

¹⁵ Tasma bena aw halaki o yoro le ra; kerekemuru bena aw faga ka aw ban, i ko tonbaw bæ siman domu k'a ban cogo min na.

Ninive kera dugu lakolon ye

Aw ye caya i ko tonbaw, aw ye caya i ko nodomutonw!

¹⁶ Aw ka aw ta jagokewagaw caya fo ka teme lolow hakeya kan. Nka o bæe bena tunu i ko tonbaw bæ pan ka wuri cogo min na.

¹⁷ Aw ta kuntigiw ka ca i ko nodomutonw, aw ta jamogow ka ca i ko tonw lajennin jogon kan. O bæ na sigi sansanw kan nenewagati ra; nka ni tere bora doron, o bæe bæ wuri ka taga, mogow te o tagayoro lon.

¹⁸ E, Asiri masaceba, i ta jamana jamogow lara sunogow ra, i ta kerekuntigiw lanin tora o no ra; i ta mogow janjanna kuruw kan, mogow si te o lajenna.

¹⁹ Fla te yi, min bæ se ka aw ta bana keneya. Aw ta jori bena aw faga le. Ni mogow o mogow nana aw ta ko kibaroya men, o tigi bena tegere fo aw ta halakiri koson; sabu jon le bæ yi, ko aw ta kojugu dablalari toro tun ma se min na?

HABAKUKI TA KITABU

Kitabu faamucogo

Habakuki ni Yere mi ni Sofoni ka o ta ciraya ke wagati kelen na.

Ala ni cira Habakuki be kuma ka mogon son nin kitabu konon. Habakuki ka Ala ta mogow ta terenbariya ni o ta Alapasiranbariya ye minke, o ko k'a jusu kasi. Nka Ala k'a fo cira ye ko ale bena Babilonikaw le ke sababu ye k'a ta mogow koro.

Nka Habakuki k'a miiri ko Ala tun man kan ka son ko siya were mogow ye ke sababu ye k'a yere ta mogow koro, sabu o mogow fana terennin te. O kow tun ka Habakuki jusukun toro kosebe. Nka Ala k'a yira Habakuki ra ko ale le ye Sebestigi ye.

Habakuki ka Zuda mara mogow lasomi o le ra, ko ni o ma o ta kojuguw, ani o ta Alapasiranbariya kow dabra, Ala bena o don Babilonikaw boro. Nka a b'a yira fana ko ni mogon min ka terenninya sira tagama, o tigi be panamanya (2.4).

Kitabu konokow

Habakuki ta jininkariw ani Ala ta jaabiriw (1.1-2.5)

Ala bena mogon terenbariw halaki (2.6-20)

Habakuki ta Aladaari (3.1-19)

Cira Habakuki ta jininkari

¹ Matigi Ala ka kuma min yira cira Habakuki ra:

² Matigi Ala, i bena ne jaabi tuma juman le sa?

Ne ka i wele ko i ye an dema, nka i ma ne lamena!

Ne kulera k'a fo i ye ko kojuguw warara, nka i ma an kisi.

³ Mun koson i b'a to ne na ye nin kojuguw ye?

Mun koson i be je ka terenbariya fle?

Ne na be torori ni benkanni le ra,
sorsoriw be wuri, kere fana be yi.

⁴ O koson sariya sira tagama dablara,
kiti te tigera can kan tuun.

Mogojugu le be se mogonuman na,
kiti be tige nanbara le kan.

Ala ka cira jaabi

⁵ «Aw ye aw na lo siyaw ra ka o fle,
aw ye kabakoya fo ka kononoban;
sabu ko do bena ke aw ta wagati ra,
ni mogon tun k'a fo aw ye ko a be ke, aw tun tena la a ra.

⁶ A fle, ne bena Babilonikaw lawuri,
o mogon hinabariw, ani o mogon farimanw,
minw be dugukolo yoro bee yaala ka mogon ta sigiyorow mina;
yoro minw te o ta ye, o be o mina.

⁷ Jatigemogow, ani siranyamogow lo.
O yere le be o ta sariya sigi, ka o ta fanga sigi.

⁸ O ta sow sen ka fiyen ka teme waraninkala kan.
O ka fari ka teme hali kongowuru suferaman kan.

O ta sow be teliyara ka na;
o ta sotigiw be nana ka bo yorojan.

O be teliyara ka na i ko bon min be nana a ta domunifen ko.

⁹ Nin mɔgɔw bɛɛ bɛ nana kojugu le kama;
 o bɛ girinna ka na ja fɛ dɔrɔn.
 O bɛ mɔgɔw mina ka o lajɛn, caman i ko kɛnkɛn.
¹⁰ O bɛ masacɛw dɔgɔya,
 o bɛ fagamaw mafiyɛnya.
 Dugu barakamanw tɛ o ja na foyi ye;
 o bɛ yɛlɛnyɔrɔw lɔ ni bɔgɔ ye ka dugu kogo lamini, ka yɛlɛn o kan ka dugu mina.
¹¹ O kɔ, o bɛ tɛmɛ i ko fɔrɔ,
 ka taga yɔrɔ wɛrɛ.
 O bɛ kojugu kɛ ka o yɛrɛ jaraki;
 o yɛrɛ ta baraka le bɛ o ta ala ye.»

Cira kumana Ala fɛ tuun

¹² Ele le tun tɛ yi kabini fɔlɔfɔlɔ wa?
 E, Matigi Ala, ne ta Ala saninman, ele min tɛ sa ka ye!
 E, Matigi Ala, i ka nin mɔgɔw labɛn an ta kiti le kama.
 E, an ta Ala barakaman, i ka o sigi ko o ye an ta kojuguw hakɛw le bɔ an na.
¹³ Ele ja saninyanin lo, i t'a fɛ ka kojugu ye i ja ra.
 I t'a fɛ ka mɔgɔw tɔrɔtɔ flɛ.
 Mun na i bɛ je ka mɔgɔjanfabaga flɛ?
 Mun na i tɛ foyi fɔ, k'a sɔrɔ mɔgɔjugu bɛ mɔgɔ terennin halakira,
 mɔgɔ min terennin lo ka tɛmɛ ale yɛrɛ kan?

¹⁴ I ka adamadenw kɛ i n'a fɔ kɔgɔji jɛgɛw,
 i n'a fɔ fɛnpanaman minw bɛ fɔfo, kuntigi tɛ minw fɛ.

¹⁵ O jugu bɛ o bɛɛ mina ni dulɛn ye;
 a bɛ o sama ka bɔ ni a ta jɔ ye.
 A bɛ o kɛ a ta jɛgɛminafɛn kɔnɔ,
 ka ninsɔndiya fɔ ka jaɣari.

¹⁶ O kɔ, a bɛ sarakaw bɔ a ta jɔ ye;
 a bɛ wusunɛn sarakaw* bɔ a ta jɛgɛminafɛn ye;
 sabu o le sababu ra, a ta sɔrɔta cayara,
 o le sababu ra, a ta domuni bɛ diya.

¹⁷ Yala an jugu bɛna to k'a ta jɔ fa k'a labɔ tan wagati bɛɛ wa?
 A bɛna to ka mɔgɔw halaki tan, hali a tɛ hina o ra wa?

2

Ala ka cira jaabi

¹ Ne bɛna lɔ ne lɔyɔrɔ ra ka yɔrɔ kɔrɔsi;
 ne bɛna lɔ dugu kogo kunna ka yɔrɔ kɔrɔsi.
 Ne bɛna ne toro malɔ k'a lɔn Ala bɛna min fɔ ne ye,
 k'a lɔn ne ta jininkari jaabi bɛna kɛ min ye.

² Matigi Ala ka ne jaabi k'a fɔ ko:

«I ka min ye, o sɛbɛ;
 a sɛbɛ k'a gbɛya walakaw kan,
 janko hali mɔgɔ boritɔ ye se k'a karan.

³ Sabu nin fɛn min yirara, o ye wagati dɔ ta ko le ye;
 a bɛ wagatilanbanw ta ko le fɔ; faninyakuma tɛ,
 hali ni a mɛɛnna, a makɔnɔ,

sabu min fɔra, o bena ke le jate;
a kewagati to fana man jan.

⁴ «Mɔgo min be a yere bonya, o tigi jusukun te sira terennin ta;
nka mɔgo terennin be panamanya a ta lanaya le sababu ra.

⁵ Naforo be mɔgo lafiri*,
mɔgo yerebonyabagaw ta ko si te laban.
O be o da yele k'a bonya i ko lahara dingaba;
o be i ko saya min te wasa mɔgodomu na ka ye.
O be mɔgow mina ka o ke o yere ta ye,
ka mɔgow bee mina ka o lajen o yere ye.»

Ala ta danga kumaw

⁶ «Nka yala lon do nin mɔgo minaninw tɛna olugu ta ko fo i ko talen wa?
Ka o ta ko fo i ko zana, k'a ke yereko ko ye wa?

Mɔgow bena a fo ko:

<Mɔgo min be walifen ce ka o ke a yere ta ye, bono bena o tigi soro.
Aw be mɔgow ta fen minw tara ka o juru caman don aw yere kan na, aw bena o
dabla tuma juman le?>

⁷ Lon do, aw ta jurunantigiw bena bara ka wuri aw kama;
o bena wuri ka aw yuguyugu, ka aw borofenw ce.

⁸ I n'a fo aw ka siya caman ta fenw ce,
o koson siyaw ta mɔgo minw tora, olugu bena aw ta fenw ce fana.
O kow bena ke aw ra sabu aw ka adamadenw faga,
aw ka kojuguw ke jamana konɔ, aw ka duguw ni dugumogow halaki.

⁹ «Mɔgo min be a ta fenw soro tojori ra,
janko k'a ta so lo, k'a ta so lo ka ja
i ko konɔnaga min be kuruw kunna,
janko kojugu kana ale soro,
bono bena o tigi soro.

¹⁰ «Aw ka siya caman faga minke,
o koson aw ka maroya ben aw yere ta so le kan,
aw ka kojugu ke aw yere le ra.

¹¹ Hali aw ta bon kabakuruw bena to kogo ra ka kule aw kama;
bonloyiriw fana bena to bon san fe ka kabakuruw lamina.

¹² «Mɔgo min be mɔgow faga k'a ta dugu lo ni o jori ye,
bono bena o tigi soro;
mɔgo min be a ta dugu sindi ni kojugu ye,
bono bena o tigi soro.

¹³ Mɔgow be baara ke, nka o tonɔ bee be taga tasuma ra,
siyaw be o yere sege, nka o ta sege te foyi ja;
o kow bee be bora Fangatigi Ala le ra.

¹⁴ Sabu dugukolo bee bena fa Matigi Ala ta nooro lonniya ra,
i n'a fo ji ka kogoji fa cogo min na.

¹⁵ «Ele min be doro di i mɔgonogon ma ko a y'a min,

* 2:5 2.5 Naforo be mɔgo lafiri: a fora Kitabu dow konɔ ko: duven be mɔgo lafiri.

bɔnɔ bɛna ele sɔrɔ.

Ele min bɛ fɛnjugu di i mɔgɔrɔgɔn ma, k'a to a b'a min ka janamini, janko k'a lebu fɛ,

bɔnɔ bɛna ele sɔrɔ.

¹⁶ Sani ele ye bonya sɔrɔ, ele fana bɛna fa maroya le ra;

sisan ele fana le bɛna min ka fa, ka i lebu yira.

Minnifen min bɛ Matigi Ala kininboro ra, o bɛna di ele ma;

i ta dawula bɛna yeɛma ka kɛ maroya ye.

¹⁷ «Aw ka cɛnri min kɛ Liban jamana ra, o juru bɛna sara aw yɛrɛ ra.

Kongowara farimanw bɛna ben aw kan, fɔ ka jatigɛ bla aw ra.

O kow bɛna kɛ aw ra sabu aw ka adamadenw faga,

aw ka kojuguw kɛ jamana kɔnɔ, aw ka duguw ni dugumɔgɔw halaki.

¹⁸ «Mɔgɔ bɛ batofɛn minw lɛsɛ,

o bɛ se ka mun le ja?

Mɔgɔ bɛ nɛgɛ yeele k'a kɛ batofɛn minw ye, o fɛn minw bɛ mɔgɔ lafiri dɔrɔn,

o bɛ se ka mun le ja?

Mun kosɔn mɔgɔ b'a jigi la a yɛrɛ boro ta fɛn lalaganin kan,

ka o batofɛngbansanw lalaga, o minw tɛ se ka kuma?

¹⁹ Ele min b'a fɔ yiri ma ko: <I wuri!>

Ele min b'a fɔ kabakuru lesenin ma, nin tɛ min na, ko: <I kunu!>

Bɔnɔ bɛna ele sɔrɔ.

O fɛnw bɛ se ka ele karan mun le ra?

Sanin ni warigbɛ dɔrɔn le bɛ o kan;

nin foyi tɛ o ra.

²⁰ Nka Matigi Ala bɛ a ta batoso saninman kɔnɔ:

dunupa bɛɛ lajennin ye je a ja kɔrɔ.»

3

Cira ta Aladaari

¹ Cira Habakuki ka daariri min kɛ, ni maɓumankokanw ye, o le ye nin ye; a ko:

² E, Matigi Ala, ne ka i ta kuma fɔnin mɛn;

i ta kokɛninw ka siranyaba bla ne ra, Matigi Ala.

I ka nin ko min labɛn,

a to o ye kɛ nin san nataw kɔnɔ.

A to mɔgɔw ye a lɔn san nataw ra.

Nka hali ni i dimina, i hakiri to i ta makari ra.

³ Ala bɛ nana ka bɔ Teman,

Ala Saninman bɛ nana ka bɔ Paran kuruw yɔrɔ ra.*

A bonya ka sankolo yɔrɔ bɛɛ fa,

dugukolo yɔrɔ bɛɛ fara a bonya ra.

⁴ A bɛ manamana i ko yeelen.

Yeelenw bɛ bɔ a tɛgɛ kɔnɔ;

a ta baraka dogonin bɛ o yɔrɔ le ra.

⁵ A tagatɔ bɛ banajugu ben jamanaw kan a ja fɛ,

a tɛmɛnin kɔ, a bɛ farigbanjuguw bla jamanamɔgɔw ra.

⁶ Ni a ka lɔ, dugukolo bɛ yuguyaga;

* **3:3** 3.3 Nin yɔrɔ ra a sɛbera heburukan na ko: Sela.

ni a ka fleri ke, jamana mɔgɔw be yereyere.
 Kuru minw tun be yi kabini fɔɔfɔɔ, olugu be cici,
 kongori minw tun be yi kabini wagatijan, olugu be yeele;
 o yɔrɔw le tun be a temeyɔrɔ ye kabini fɔɔfɔɔ.

⁷ Ne ka Kusan mara ta fanibonw ye, jigitige benna olugu kan,
 ne ka Madiyan mara ta sow ye, kɔnɔnɔfiri benna olugu kan.

⁸ E, Matigi Ala, wagati min i yelennin tun be nana i ta sow kan,
 wagati min i tun be nana i ta sowotoro kɔnɔ ka na se sɔrɔ,
 yala i tun dimina bajiw le kɔrɔ wa?
 Yala i jusu tun bɔra kojw le kɔrɔ wa?
 Yala i jusu tun gbanna kɔgɔji le kɔrɔ?

⁹ I ka i ta kalan bɔ a forogo kɔnɔ;
 i ka biɛ caman le ta.†
 I ka dugukolo cɛci,
 ka o ke bajiw temesiraw ye.

¹⁰ Kuruw ka i ye minke, olugu bee yereyerera,
 jibaw woyora ka teme;
 kɔgɔji ka mankanba bɔ,
 ka jikurubaw lawuri fɔ san fe.

¹¹ Tere ni karo lonin tora o loyɔrɔ ra,
 i ta biɛw tagatɔ ta yeelenba kosɔn,
 i ta taman manamanatɔ kosɔn.

¹² I jusu gbanninba be dunuɔ yaala,
 i dimininba be jamanaw dɔndɔn ka teme.

¹³ I bɔra ka na i ta mɔgɔw kisiri kama,
 i nana i ta mɔgɔ panawolomaninw kisiri kama.
 I ka mɔgɔjuguw ta so pamɔgɔ halaki ka bɔ yi,
 ka o ta so halaki pewu, k'a ta dugu ma ka taga a bla fɔ a san fe.‡

¹⁴ I ka o ta kerekedenw kuntigi sɔgɔ ni a yere ta biɛ ye;
 ale min tun be girinna ka na i ko sanfɔrɔ, ka na an halaki.
 O tun be pagarira ka ban,
 ko o bena panibagatɔ faga dogo ra.

¹⁵ I be yaala kɔgɔjiw kɔnɔ ni i ta sow ye,
 i be teme jikurubaw ce ma.

¹⁶ Ne ka o men minke, ne kɔnɔnɔfirira;
 ne dagbolow yereyerera.
 Ne kolow bee fagara,
 ne senw bee magayara ne kɔrɔ.
 Ne be je ka o tɔrɔ nalon makɔnɔ,
 an juguw bena ben an kan ka an kere lon min na.

¹⁷ Hali ni torosun tena fiyerenkura bɔ tuun,
 hali ni rezemɔ tena ke rezensunw na tuun,
 hali ni oliviyesun tena den ke tuun,
 hali ni siman tena sɔrɔ forow ra tuun,

† 3:9 3.9 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. ‡ 3:13 3.13 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

hali ni sagaw ni baw tena soro tuun,
hali ni misi tena ke were konɔ tuun,
¹⁸ o beɛ n'a ta, ne koni bɛna jagari Matigi Ala baraka ra.
Ne bɛna ninsondiya ne kisibaga Ala baraka ra.
¹⁹ Matigi Ala, ne Matigi,
ale le ye ne ta baraka ye.
A be ne senw lateliya i ko dagbe ta senw,
a b'a to ne ye tagama yoro korotaninw san fe.

Dɔnkirilabagaw kuntigi: dɔnkiri min be la ni gɔni ye.

SOFONI TA KITABU Kitabu faamucogo

Sofoni k'a ta ciraya ke masace Yoziyasi ta wagati le ra.

Izirayelimogow tun b'a miiri ko Ala ta kiti bena ben siya were mogow le kan, o ta jurumunw koson; nka olugu minw ye a ta mogow ye, a ta kiti tena se olugu ma. Nka cira Sofoni k'a yira o ra ko Ala ta kiti bena damina a yere ta mogow le ra folo, ka soro ka se siya tow ma. O koson Sofoni k'a fo o ye ko Matigi Ala ta lonba bena na, ko o lon tena ke ninsondiyalon ye, nka a bena ke halakirilon le ye. O kiti bena se siyaw bee le ma.

O koson a ka Ala ta mogow lasomi, ko o ka kan ka nimisa, ka o ta jurumun dabra; ni o kera, Ala ta kiti tena ben o kan; Ala bena baraka don o ta jamana ra.

Nin kitabu b'a yira an na ko Ala te mogo bo mogo ra. Jurumun hake be bo jurumunkebaga ra, nka ni mogo min ka nimisa ka jurumun dabra, Ala be yafa o ma, ka son o tigi ma, ka kopuman ke a ye.

Kitabu konokow

Matigi Ala ta kiti lon bena ke lonjuguba ye (1.1-2.3)

Ala ta kiti bena se siya werew fana ma (2.4-15)

Ala bena Zeruzalemukaw ta jurumun yafa (3.1-20)

¹ Matigi Ala k'a ta kuma min lase Sofoni ma, o le ye nin ye. Sofoni tun ye Kusi dence le ye, Kusi face tun ye Gedaliya ye, Gedaliya face tun ye Amariya ye, Amariya face tun ye Ezekiyasi ye. Sofoni ka nin kumaw fo Zuda masace Yoziyasi ta wagati le ra, Yoziyasi min tun ye Amon dence ye.

Ala ta kiti be se dunuwa bee ma

² «Ne bena danfenw bee flan ka bo dugukolo kan pewu!
Matigi Ala ko ten.

³ Ne bena adamadenw, ani beganw flan ka bo yi!
Ne bena konow, ani jegew flan ka bo yi!
Ne bena mogojuguw bee lajigi!
Ne bena adamadenw bee halaki ka bo dugukolo ko kan.
Matigi Ala ko ten.»

Zuda ni Zeruzalemu ta kiti

⁴ «Ne bena ne boro korota Zuda mara kama,
ani Zeruzalemukaw bee kama;
Baali ta jobatobaga to minw tora, ne bena olugu bee halaki ka bo nin yoro ra.

Ne bena jobatobagaw ni o ta sonnikebagaw bee halaki pewu;
⁵ minw be o kinbiri gban o ta bon kunna ka lolow ni karo bato,
minw be o kinbiri gban ka kari Matigi Ala togo ra,
ani ka kari o ta jo Moloki fana togo ra;

⁶ minw be o ko di Matigi Ala ma,
minw te tugu Matigi Ala ko,
minw te Matigi Ala pininka,
ne bena olugu bee halaki.

⁷ «Bee ye je Dunuwa Matigi Ala na korot!
Sabu Matigi Ala ta lon surunyara.
Matigi Ala ka saraka do le laben;

a k'a ta mɔgɔ weleninw bɛɛ saninya ka ban o saraka kama.

⁸ «Matigi Ala ta saraka bɔlon na,
ne Ala bɛna kuntigiw, ani masacɛdenw bɛɛ ta kojugu hake bɔ o ra,
ani minw bɛɛ bɛ siya wɛrɛw ta fanidoncogo* ta.

⁹ «O lon na, kɔni, minw bɛ pan bon dakun kunna†,
ne bɛna olugu ta kojugu hake bɔ o ra,
ani minw bɛ o matigicɛw ta bonw fa ni kojugu ni nanbara ye.

¹⁰ «O lon na, kɔni, kulekanbaw bɛna bɔ Jɛgɛw ta donda yɔrɔ ra,
kasikanbaw bɛna bɔ dugu kindakura fan na;
mankanba dɔ bɛna bɔ kongoriw kan.
Matigi Ala ko ten.

¹¹ Aw minw bɛ dugu jigijigi ra, aw ye kule;
sabu jagokɛbagaw bɛɛ halakira;
minw yɔrɔ bɛɛ tun fara wari ra, olugu bɛɛ halakira.

¹² O wagati ra, ne bɛna tasumayeelen le ta ka Zeruzalɛmu yɔrɔw bɛɛ yaala;
minw bɛɛ siginin bɛ nasuma ra, ko o lanin bɛ o yɛrɛ ra, ne bɛna olugu bɛɛ ta kojuguw
hake bɔ o ra;

olugu minw b'a fɔ o yɛrɛ kɔnɔ ko:
<Matigi Ala tɛna kɔnuman kɛ an ye, a fana tɛna kojugu kɛ an na.>

¹³ O juguw bɛna o ta naforow bɛɛ cɛ,
o ta bonw lakolon bɛna to.
O tun ka bon minw lɔ, o tɛna don o bonw kɔnɔ;
o tun ka rɛzɛforo minw sɛnɛ, o tɛna o rɛzɛnji min.»

Matigi Ala ta lonba

¹⁴ «Matigi Ala ta lonba surunyara;
a surunyara, a tɔ man jan tuun.
Matigi Ala ta lon mankan bɛna kɛ jigigitɛmankan le ye;
kɛrɛkɛcɛw bɛna kule ci o lon na.

¹⁵ O lon bɛna kɛ dimilon le ye,
degulon, ani kɔnɔnɔfirilon,
halakirilon, ani cɛnrɛkelon,
dibi bɛna don, ka yɔrɔ bɛɛ fin,
sankabaw bɛ caya,
ka yɔrɔ kɛ dibikuruba ye;

¹⁶ burufiyɛkanw bɛ bɔ, ani kɛrɛkɛdenw kulekanw.
O bɛna wuri dugu barakamanw kama, ani sankasojanw kama.

¹⁷ Ne bɛna tɔrɔ ben mɔgɔw kan,
k'a kɛ fɔ o bɛ tagama i ko fiyɛntɔw;
sabu o ka Matigi Ala hake ta.
Mɔgɔw jori bɛna seriseri ka yɛrɛgɛ i ko buguri,
o sogo bɛna firi sununkun kan i ko pamapama.

¹⁸ O ta wari o, o ta sani o, o si tɛna se ka o kisi Matigi Ala ta dimilon na;
jamana bɛɛ lajennin bɛna halaki tasuma ra, Ala ta dimiba kosɔn;
sabu a bɛna dugukolo mɔgɔw bɛɛ halaki ka bɔ yi,
ka o bɛɛ ban ka bɔ yi pewu.»

* **1:8** 1.8 Ka siya wɛrɛw ta fanidoncogo ta, o kɔrɔ ye ka tugu o siyaw ta landaw, ani o ta alaw ko. † **1:9** 1.9 Ka pan bon dakun kunna, o ye siya dɔw ta landa dɔ ye (Samawilu fɔlɔ 5.1-5).

2

Ala b'a fe a ta mɔgɔw ye nimisa

¹ Aw siya marobari,
aw ye miiri, ka hakiri sɔrɔ,
² sani wagati ye se,
wagati min na o bɛna aw bɛɛ flan ka bɔ yi lon kelen na i ko binjalan;
aw ye miiri sani Matigi Ala ta dimiba ye na ben aw kan,
sani Matigi Ala ta dimilon ye na se aw ma.
³ Aw ye Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya jini, aw minw majiginin lo jamana kɔnɔ,
aw minw bɛ Ala ta sira tagamana.
Aw ye terenninya jini, ka aw yere majigi;
ni o kɛra, a bɛ se ka kɛ ko Matigi Ala ta dimilon na,
a bɛna aw tanga.

Terebenyanfan mɔgɔw ta kiti

⁴ Gaza dugu bɛna kɛ tomo ye,
Asikalɔn bɛna kɛ yɔrɔ lakolon ye.
O bɛna Azidɔdikaw labɔ teregbɛn papa fe,
o bɛna Ekurɔnkaw gbɛn ka bɔ o sigiyɔrɔ ra.

⁵ E, aw kɔgɔjidaramɔgɔw, bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ dɛ!
Aw Keretikaw* ta siya kɔni, bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ!
Matigi Ala ta kuma fɔra ele kama,
ele Kanaana jamana, Filisikaw ta jamana.
Ne bɛna aw bɛɛ halaki,
ne tena hali mɔgɔ kelen to aw ra.
⁶ Kɔgɔjida jamana bɛna kɛ bɛganw ta domunikɛyɔrɔw le ye,
a bɛna kɛ sagagbɛnbagaw ta bɛganyaalayɔrɔ le ye, ani bɛganw ta siyɔrɔ.
⁷ O kɔgɔjida bɛna kɛ Zuda ta mɔgɔ tɔw ta ye;
a bɛna kɛ o ta bɛganmarayɔrɔ ye.
Asikalɔn dugu ta bonw bɛna kɛ o ta layɔrɔw ye su fe;
sabu Matigi Ala, o ta Ala bɛna a janto o ra,
ka o ta bonya lasekɔ o ma.

Terebɔyanfan mɔgɔw ta kiti

⁸ «Ne ka Mohabukaw ta mafiyɛnyarikanw mɛn,
ani Amɔnkaw fana ka ne ta mɔgɔw mafiyɛnya ni kumajugu minw ye;
o ka ne ta mɔgɔw ta jamana danw yeɛɛma,
ka dɔ fara o yere ta mara kan.
⁹ O kosɔn ne bɛ kari ne yere tɔgɔ janaman kosɔn,
Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko ten,
Mohabu bɛna kɛ i ko Sodɔmu,
Amɔnkaw bɛna kɛ i ko Gomɔri;
binjuguw le bɛna falɛn o ta yɔrɔ ra, kɔgɔjalan le bɛna kɛ ka o ta jamana bɛɛ datugu;
a bɛna kɛ yɔrɔ lakolonba le ye, yɔrɔ min tena ja tuun fiyewu.
Ne ta jamana mɔgɔw tɔ minw tora,
olugu bɛna o borofɛnw cɛ.
Ne ta jamana mɔgɔ minw janaman tora,
olugu bɛna o ta jamana tigiya ta.»
¹⁰ O le bɛ kɛ o ta yerebonya sara ye;

* 2:5 2.5 Keretikaw le ye kɔgɔjidaramɔgɔw ye.

sabu o ka Fangatigi Ala ta mɔgɔw mafiyɛnya, ka o yere bonya o ma.

¹¹ Matigi Ala bena fariya o ma;

a bena dunupamɔgɔw ta batofɛnw bɛɛ halaki.

Ni o kera, siyaw bɛɛ, kɔgɔji kɔfɛjamanaw bena to o sigiyɔrɔ ra ka o kinbiri gban ka Matigi Ala bato.

Woroduguyanfan ni sahiliyanfan ta kiti

¹² «Aw Etiyopikaw, ne ta kerekemuru bena aw fana sɔgɔ.»

¹³ Matigi Ala bena a boro korɔta sahiliyanfan mɔgɔw kama;

a bena Asiri jamana halaki.

A bena Ninive dugu ke yɔrɔ lakolon ye,

k'a ke jintan yɔrɔ ye, k'a ke i ko kongokolon.

¹⁴ Beganw bena la o yɔrɔ le ra;

ani kongofɛn suguya bɛɛ:

Kɔnɔdabaw, ani juguninw,

bɛɛ bena si a ta bon sanfeyɔrɔ le ra.

O fɛnw kasikanw bena to ka mɛn bon finetiriw fɛ;

bonw dondaw bɛɛ bena cɛn.

Bonw tun lora ni sɛdiriyiri minw ye,

o yiriw bɛɛ bena waraga ka o bla kɛnɛ ma.

¹⁵ Nagarikan tun bɛ dugu min na wagati bɛɛ ra, o dugu le ye nin ye tan bi wa?

Dugu min tun bɛ hera ni laganfiya ra,

fɔ o b'a fɔ o yere kɔnɔ ko: «Anw wa, anw kɔni jɔgɔn tɛ!»

O dugu le kera yɔrɔ lakolon ye tan,

ka ke kongofɛnw dogoyɔrɔ ye!

Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka tɛmɛ a korɔ, o tigi bɛ filen fiye a ra k'a boro sin a ma!

3

Zeruzalemukaw ma Ala ta kuma lamɛn

¹ Dugu murutinin, dugu nɔgɔnin, dugujugu,

bɔnɔ bena ele ta mɔgɔw sɔrɔ!

² O ma sɔn ka mɔgɔ lamɛn,

o ma sɔn mɔgɔ ye o karan;

o ma o jigi la Matigi Ala kan,

o ma gbara o ta Ala ra.

³ O kuntigi minw bɛ o cɛ ra, olugu bɛ i ko jara kasito.

O ta kititigɛbagaw bɛ i ko wara min bɛ yaala su fɛ;

ni a ka fɛn o fɛn sɔrɔ, a bɛ o bɛɛ domu; a tɛ foyi bla sɔgomada ja.

⁴ O ta ciraw ye kumakolonfɔbagaw le ye;

mɔgɔjanfabagaw lo.

O ta sarakalasebagaw bɛ Ala ta fɛn saninmanw lanɔgɔ;

o bɛ Ala ta sariya cɛn.

⁵ K'a sɔrɔ Matigi Ala min ta siraw terennin lo, ale bɛ o cɛ ra;

ale min tɛ kojugu si kɛ.

Sɔgɔma o sɔgɔma, a bɛ a ta terenninya yira o bɛɛ ra;

a tɛ dɛsɛ o ra lon si.

Nka kojugukɛbaga tɛ maro!

⁶ «Ne ka siya werew halaki,
ne ka o ta sankasojanw benben.
Ne ka o ta siraw cen;
mogo si te teme o siraw fe tuun.
O ta duguw kera yoro lakolonw ye;
mogo te yi, dugumogo si te yi!

⁷ Ne tun b'a fora ko sigiya t'a ra, aw bena siran ne na,
ko aw bena son ne ye aw karan.
O ra, aw ta so tun tena halaki,
ne tun ka kuma minw fo aw kama, ne tun tena o kow si ke aw ra.

«Nka o belen teliyara ka to ka terenbariyakow le ke!

⁸ O koson, aw ye ne makono!

Matigi Ala ko ten!

Lon min ne bena wuri ka kuma ka ke seere ye aw kama, aw ye o lon makono;
sabu ne k'a latige ko ne bena siyaw lajen,
ka jamanaw ke nagon kan,
ka ne ta dimi ben o kan
ani ne ta jusugban bee.

Sabu o ma ne ta kanuya min jate, o dimi min be ne ra,
o tasuma le bena jamana bee jeni.»

Ala bena a ta mogow saninya

⁹ «Nka o ko, ne bena nin mogow ta kumacogo yelema, ka o darakan saninya;
janko o bee lajennin ye Matigi Ala togo wele k'a bato,
ka baara ke a ye ni kan kelen ye.

¹⁰ Ne batobagaw, ne ta mogo minw tun janjanna,
olugu bena bo fo Etiyopi baw ko fe, ka na sarakaw bo ne ye.

¹¹ «O lon na, koni, aw murutira ka kojugu minw ke ka ne hake ta,
aw tena maroya o kojuguw si koson tuun.

Sabu yerabonya ka di minw ye, ne bena olugu labo aw ce ra;
aw fana tena waso tuun ne ta kuru saninman kan.

¹² Ne bena mogo desebagatow, ani barakantanw le to dugu konon;
olugu le bena o yere karifa Matigi Ala ma, a togo koson.

¹³ Izirayelimogo to minw tora, olugu tena terenbariyako ke,
o tena faninya fo,
o tena janfa siri ni o darakan ye.
O bena domuni ke ka la pasuma ra;
mogo si tena o lasiran tuun.»

Zeruzalemu bena hera soro

¹⁴ Siyon dugu, aw ye donkiri la!

Izirayeli, aw ye pagarikanba bo!

Zeruzalemu dugu, aw ye ninsondiya, ka pagari ni aw jusu bee ye!

¹⁵ Matigi Ala ka kiti mabo aw ra;

a ka aw juguw gben ka o kosegi.

Izirayeli masace min ye Matigi Ala ye, o be aw ce ra;
aw tena siran kojugu si na tuun.

¹⁶ O lon na, koni, o bena a fo Zeruzalemu ma ko:

«Aw kana siran, Siyon dugu!

Aw kana aw fari faga!»

¹⁷ Matigi Ala, aw ta Ala be aw ce ra, i ko cefari, min be aw kisi.
A bena pagari fo k'a jusu diya aw koson.
A bena aw kanu, ka panamanyakura di aw ma;
a bena pagari aw koson, fo ka donkiri la ni kanba ye.

¹⁸ «Ne bena maroya bo aw kan, k'a ke i n'a fo panagbelon;
jaraki tena ben aw kan tuun.

¹⁹ O wagati ra, mogō minw tun ka aw minako juguya, ne bena wuri olugu bee kama.
Ne bena saga sendimitow bosi;
minw tun yeregera, ne bena olugu lajen.
O tun ka aw lamaroya jamana minw bee ra,
ne bena tandori ni bonya la aw kan o jamanaw bee ra.

²⁰ O wagati ra koni, ne bena aw lana;
o wagati ra, ne bena aw lajen.
Sabu ne bena aw ta bonya laseko aw ma,
k'a to mogow ye aw togo bonya ka aw tando dugukolo siyaw bee ce ra.
Matigi Ala ko ten!»

HAGIZE TA KITABU

Kitabu faamucogo

Cira Hagize ni cira Jakariya ka ciraya ke wagati kelen na.

O wagati ra Yahudiyaw tun sekora ka na ka bo Babiloni. Naforotigiw tun be o ra, nka dow fana tun ye fagantanw ye. Gbeleya caman tun be o kan.

Cira Hagize k'a fo o ye ko mogow ma o janto Ala ta batoso ra minke, ko o le kera o ta sege sababu ye. A k'a fo o ye ko: «Yala wagati sera aw fe ka aw yere ta biribonpumanw lo ka don o konɔ, k'a soro Matigi Ala ta batoso benna wa?» (1.4)

Hagize ka cirayakuma naani le fo. O kumaw be Alabatosokura cogoya le yira; o noro bena bonya ka teme Alabatoso folo ta kan.

Nin kitabu b'a yira ko Ala ta mogow ka kan ka o janto Ala ta baara le ra folo, ka soro ka o yere ta baaraw ke. Ni o ka o ke, Ala be baraka don o ta koketa tow bee ra.

Kitabu konokow

Ala ka a ta batoso lori ko fo a ta mogow ye (1.1-15)

Alabatosokura ta noro (2.1-9)

Ala bena baraka don a kanminabagaw ra (2.10-19)

Ala bena konuman ke Zorobabeli ye (2.20-23)

Alabatosokura ta lori

¹ Masace Dariyusi ta masaya san flanan na, o san karo woronan na, o karo tere folo, Matigi Ala k'a ta kuma lase cira Hagize ma, ko a y'a fo Zuda jamanatigi Zorobabeli ye, min ye Sehalitiyeli dence ye, ani k'a fo sarakalasebagaw kuntigi Yosuwe ye, min ye Yosadaki dence ye; a ko: ² Fangatigi Ala ko: «Nin mogow b'a fora ko Matigi Ala ta batoso lowagati ma se ban.»

³ Matigi Ala ka a ta kuma lase mogow ma cira Hagize sababu ra; a ko: ⁴ «Yala wagati sera aw fe ka aw yere ta biribonpumanw lo ka don o konɔ, k'a soro Matigi Ala ta batoso benna wa?» ⁵ Ayiwa, sisan Fangatigi Ala ta kuma ye nin ye, ko: «Aw ye aw ta kokecogow korosi de! ⁶ Aw be siman caman dan, nka aw be fitini le soro. Aw be domuni ke, nka aw te fa. Aw be minni ke, nka aw te fa. Aw be fani don aw yere ra, nka o te nene bo aw ra. Minw be baara ke ka sara soro, o sara be ke i n'a fo a blara boro sogonin le konɔ.»

⁷ Fangatigi Ala ta kuma ye nin ye, ko: «Aw ye miiri aw ta kokecogow ra. Aw ye aw ta kokecogow korosi de! ⁸ Aw ye yelen kongoriw kunna, ka taga yiriw tige ka na ni o ye, ka na Ala ta so lo; ni o kera, o bena diya ne Ala ye, o fana bena bonya la ne kan. Matigi Ala ko ten.

⁹ «Aw jigi tun be siman caman kan, nka aw nana fitini doron le soro. Aw nana ni o fitini min ye so konɔ fana, ne ka o fiye ka bo yi. Mun na? Ne ka o ke sabu ne ta batoso benna, k'a soro aw bee be teliyara ka taga don aw yere ta bonw konɔ. Fangatigi Ala ko ten.

¹⁰ «O le koson sankolo banna ka ji di aw ma, dugukolo fana banna ka siman di aw ma. ¹¹ O le koson ne ka ja lana dugukolo kan, ani kuruw kan; ne ka ja se aw ta simanw ma, k'a se aw ta rezanjikura ma, k'a se turu ma, k'a se senefenw ma, k'a se adamadenw ni beganw ma, k'a se aw ta bororabaaraw bee ma.»

¹² Ayiwa, Sehalitiyeli dence Zorobabeli, ani sarakalasebagaw kuntigi Yosuwe min ye Yosadaki dence ye, ani mogow tow bee, olugu ka Matigi Ala, o ta Ala kan mina. O sonna cira Hagize ta kuma ma, Matigi Ala, o ta Ala tun ka o min ci o fe. Matigi Ala pasiran donna o mogow ra.

¹³ O ra, Hagize min tun ye Matigi Ala ta ciraden ye, ale ka nin kumaw fo o ye, Matigi Ala togo ra, ko: «Ne be ni aw ye! Matigi Ala ko ten.»

¹⁴ O ra, Zuda jamanatigi Zorobabeli min ye Sehalitiyeli dence ye, Matigi Ala ka baraka don ale ra, ani sarakalasebagaw kuntigi Yosuwe min ye Yosadaki dence ye, ani mogo tow bee. O nana Fangatigi Ala, o ta Ala ta batoso baara dabo. ¹⁵ O kera san karo woconan tere mugan ni naani na, masace Dariyusi ta masaya san flanan na.

2

Alabatosokura ta bonya

¹ O san kelen karo wolonflanan tere mugan ni kelen na, Matigi Ala k'a ta kuma lase cira Hagize ma, ko: ² «A fo Zuda jamanatigi Zorobabeli ye, min ye Sehalitiyeli dence ye, ani sarakalasebagaw kuntigi Yosuwe, min ye Yosadaki dence ye, ani mogo tow bee ye, ko: ³ «Yala mogo do be aw ra yan min tun ka nin batoso ni a ta dawula ye folofolo wa? Aw be nin batoso yera cogo di bi? Yala a te aw na na i n'a fo foyi te wa? ⁴ Ayiwa, sisan koni, Zorobabeli, ele ye i yere ja gbeleya! Matigi Ala ko ten. Sarakalasebagaw kuntigi Yosuwe, Yosadaki dence, i ja gbeleya! Aw jamanamogo tow bee, aw bee ye aw ja gbeleya! Matigi Ala ko ten. Aw ye baara ke, sabu ne be ni aw ye. Fangatigi Ala ko ten. ⁵ Aw bot Misiran, ne tun ka o layiri le ta aw ye. Ne Nin* siginin be aw ce ra; aw kana siran, ⁶ sabu Fangatigi Ala ko: Sani wagati donin ce, ne bena sankolo ni dugukolo yuguyugu tuun, ka kogojiw ni yorjalanw yuguyugu; ⁷ ne bena siyaw bee yuguyugu, ka siyaw ta natorow bee lana. Ne bena nin batoso fa noco ra. Fangatigi Ala ko ten. ⁸ Wari ye ne ta le ye, sanin ye ne ta le ye! Fangatigi Ala ko ten. ⁹ Nin batosokura ta noco bena bonya ka teme batoso folo ta kan pewu. Ne bena hera lana nin yoro le ra fana. Fangatigi Ala ko ten.» »

Ala ta mogow ta saninyabariya

¹⁰ Masace Dariyusi ta masaya san flanan na, o san karo konontonan na, ani o karo tere mugan ni naaninan na, Matigi Ala k'a ta kuma lase cira Hagize ma tuun. ¹¹ A ko: «Fangatigi Ala ko: «Sarakalasebagaw jininka, ko sariya be mun fo nin ko ra? ¹² Ni mogo do ka a ta deregeba senkoroyoro kuru ka sarakasogo saninman do don o koni, ni o tigi ta deregeba magara buru ra, walama domuni, walama rezenji, walama turu, walama siman do ra, yala o fen be se ka saninya o saraka sogo koson wa?» »

Sarakalasebagaw k'a jaabi ko: «O fenw te saninya.»

¹³ Hagize ka o jininka tuun ko: «Sisan ni mogo magara su le ra k'a yere lanogo, ni o tigi magara nin fenw do ra, yala o fenw fana be ke fen saninyabariw ye wa?» Sarakalasebagaw ko: «Onhon, o fenw be ke fen saninyabariw ye.» ¹⁴ Hagize ko o ma ko: «Nin mogow fana ta be ten le, nin siya ta be ten le ne na koro. Matigi Ala ko ten. O boro be fen o fen ke, o bee be ten le. O be saraka o saraka di ne ma, o si saninyanin te.»

Izirayelimogow bena baraka soro

¹⁵ «Ayiwa, sisan aw ye a korosi k'a fle min bena ke, k'a ta bi ra, ani lon nataw ra. Sani kabakuru do ye ta k'a la do kan, ka Matigi Ala ta so lo, aw ta kow tun be cogo min na, aw yere ye miiri o ra. ¹⁶ Ni aw tun tagara ko aw be taga siman ce, aw tun b'a miiri ko aw bena minan na mugan soro a ra, nka a be taga ke minan na tan ye. Ni aw tun tagara aw ta rezenji tayoro ra, aw tun b'a miiri ko aw bena minan na bilooru soro, nka a be taga ke minan na mugan ye. ¹⁷ Ne tun ka simancenbanaw, ani sanbere ke ka aw ta simanw bee cen; nka o bee n'a ta, aw tun ma nimisa ka seko ka na ne fe. Matigi Ala ko ten. ¹⁸ Ayiwa, aw y'a korosi k'a fle min bena ke k'a ta bi ra, ani lon nataw ra, k'a ta san karo konontonan tere mugan ni naani na. Kabini Matigi Ala ta batoso ju sigira lon min na, aw y'a korosi k'a fle min bena ke. ¹⁹ Yala siman be aw

ta bondow kɔnɔ tuun wa? Hali bi rezen ni toro ni gerenadi ni oliviye si ma den folo. Nka k'a ta bi ra, ne bɛna baraka don aw ra.»

Ala ka layiri ta Zorobabeli ye

²⁰ Matigi Ala k'a ta kuma lase cira Hagize ma a sijaga flanan na karo tere mugan ni naani na, ko: ²¹ «A fɔ Zuda mara jamanatigi Zorobabeli ye, ko ne bɛna sankolo ni dugukolo yuguyugu. ²² Ne bɛna masacew ta masasiginanw yeɛma ka o ben, ka siyaw ta masayaw ta fanga cɛn. Ne bɛna sowotorow ni sowotorotigiw yeɛma ka o benben, ka sow ni sotigiw yeɛma ka o benben dugu ma. O bɛna jɔgɔn faga ni o yere ta kerɛkemuruw le ye. ²³ O lon na, kɔni, Fangatigi Ala ko ten, Sahalitiyeli dence Zorobabeli, ne ta baaraden, ne bɛna ele ta, Matigi Ala ko ten, ka i ke i ko tagamasiyen, i ko bororanɛɛ, ne boro ra; sabu ne ka ele le janawoloma. Fangatigi Ala ko ten.»

JAKARIYA TA KITABU Kitabu faamucogo

Cira Jakariya ni cira Hagize ka ciraya ke wagati kelen na. Masaceba Sirusi tun ka Yahudiya mogo waga bilooru (50 000) minw bla ka na Zeruzalemu, ka na Alabatosoba lo kokura, Jakariya ni Hagize tun ye o Yahudiyaw dow ye.

Jakariya ka o mogow ja gbeleya, ko o ye Matigi Ala ta batoso lo, ani ka teren Ala ye kosebe. Jakariya ni Hagize ta kumaw sababu ra, Alabatosoba sera ka lo ka ban. Sarakalasebaga minw ye Zorobabeli ni Yosuwe ye, olugu le tun be o baaraw namogow ye.

Nin kitabu taranna taranyoro fla. A taranyoro kelen kelen bee sebera a ta wagati ra. A taranyoro folo ra (1-8), Ala ka tagamasiyen seegi yira cira Jakariya ra. Ala ta meleke do le be o tagamasiyenw koro fo Jakariya ye, k'a yira a ra ko Ala bena na a ta mogow deme, ka Zeruzalemu dugu ni Alabatosoba lo kokura tuun, ka Zorobabeli ke jamana namogo ye.

A taranyoro flanan na (9-14), cira b'a yira ko Ala bena kiti ben siya tow kan kuntigiba nawagati ra. Ala bena sebgaya di a ta mogow ma, k'a to Zeruzalemu ye se soro a juguw bee kan. Cira ka o le fo ko: «Matigi Ala le bena ke dunuɓa bee ta masace ye. O lon na, Matigi Ala kelenpe le bena ke Ala ye, ale kelenpe togo le bena fo» (14.9).

Ala bena o kuntigi le ci ka na ni hera ni terreninya ye. Ale bena ke masace ye; a bena se soro, k'a majiginin to (9.9). Mogow bena ban a ra, nka ale le bena ke Ala ta mogow korosibaga ye (11.7). Mogow bena ban a ra k'a faga, k'a soro ale le ye Ala ta ciraden ye (12.9-10).

Kitabu konokow

Cira Jakariya ka tagamasiyen minw ye (1-8)

Ala bena a ta kiti ben siya tow kan (9.1-8)

Ala bena hera ni sebgaya di a ta mogow ma (9.9-14)

Ala ko Izirayeli ye nimisa ka kojugu dabla

¹ Dariyusi ta masaya san flanan karo seeginan na, Matigi Ala k'a ta kuma lase cira Berekiya dence Jakariya ma; Berekiya tun ye Ido dence ye. Ala k'a fo Jakariya ye ko: ² «Matigi Ala dimina aw bemaw koro kosebe. ³ A fo nin mogow ye ko Fangatigi Ala ko:

<Aw ye seko ka na ne fe!

Fangatigi Ala ko ten.

Ni o kera, ne fana bena seko aw fe.

Fangatigi Ala ko ten.>

⁴ «Aw kana ke i ko aw bemaw; folofolo ciraw tun ka Ala ta kuma lase olugu ma, ko Fangatigi Ala ko: <Aw ye bo aw ta sirajuguw kan, ka aw ta kewalejuguw dabla! Nka o ma ne lamen, o fana ma o janto ne ta kumaw ra. Matigi Ala ko ten.>

⁵ «Ayiwa, aw bemaw be min sisan? Yala o ciraw tun be se ka to si ra fo bi wa? ⁶ O bee n'a ta, ne tun ka ne ta kumaw, ani ne ta cifonin minw fo ne ta baaradenw ye, minw ye ciraw ye, yala o kumaw ma na ben aw bemaw kan wa? Aw bemaw yere nana nimisa, k'a fo ko: <Fangatigi Ala ka min latige, a ka o le ke an na, ka kapa ni an ta sirajuguw ni an ta kewalejuguw ye.> »

Siko folo: sow

⁷ Dariyusi ta masaya san flanan karo tan ni kelennan na, min ye Sebati karo* ye, o karo tere mugan ni naaninan, Matigi Ala k'a ta kuma lase cira Jakariya ma, min tun ye Ido dence Berekiya ta dence ye. Jakariya ko: ⁸ O lon su fe, ne ka ce do yelenin ye so wulenman do kan, a lonin be mirite yiriw ce ra, dingakonoyoro do ra. So wulenman dow, ani so finman bisigi dow, ani so gbeman dow tun b'a ko fe. ⁹ Ne k'a jininka ko: «Ne matigice, nin sow ye mun sow le ye?» Meleke min tun be kumana ni ne ye, ale ko ne ma ko: «Nin sow koro ye min ye, ne bena o fo i ye!» ¹⁰ Ce min tun lonin be mirite yiriw ce ra, ale ka kuma ta, k'a fo ko: «Matigi Ala ka olugu le ci ka taga dununa yoro be yaala.» ¹¹ Matigi Ala ta meleke min lonin tun be mirite yiriw ce ra, sotigiw kumana o fe, k'a fo a ye ko: «An ka dununa yoro be yaala; an k'a ye ko dununa yoro be laganfiya ni pasuma le ra.» ¹² Matigi Ala ta meleke ka o jaabi k'a fo ko: «Fangatigi Ala, i dimina Zeruzalemu ni Zuda dugu to minw koro kabini san biwolonfla, i bena hina o duguw ra wagati juman le sa?» ¹³ Meleke min tun be kumana ni ne ye, Matigi Ala ka o meleke jaabi ni kumadiman ye, ani jususaarokuma. ¹⁴ Meleke min tun be kumana ni ne ye, o k'a fo ne ye ko: «A fo be ye, ko Fangatigi Ala ko:

<Ne ka Zeruzalemu ni Siyon kanu ni kanuyaba le ye.

¹⁵ O koson siya minw pasumanin siginin be, ne dimininba lo olugu koro; sabu ne tun dimina donin doron le ne ta mogow koro, nka olugu le ka do fara o ta toro kan.>

¹⁶ O koson Matigi Ala ko:

<Ne bena seko ka na Zeruzalemu ni hina ye.

Ne ta batoso bena lo Zeruzalemu tuun.

O bena juru la Zeruzalemu dugu kan,

k'a suma, k'a lo kokura.

Fangatigi Ala ko ten!>

¹⁷ A fo be ye tuun ko Fangatigi Ala ko:

<Fenumanw bena caya ne ta duguw kono tuun;

Matigi Ala bena Siyon dugumogow jusu saaro tuun,

ka Zeruzalemu panawoloma k'a ke a ta dugu ye.> »

2

Siko flanan: gban fla ni numuce naani

¹ O ko, ne ka ne ja korota ka gban* naani ye.

² Meleke min tun be kumana ne fe, ne ka o jininka ko: «Nin ye mun ye?» A ka ne jaabi ko: «Nin gbanw le ka Zuda ni Izirayeli ni Zeruzalemu dugumogow janjan.»

³ O ko, Matigi Ala ka numuce naani yira ne ra. ⁴ Ne k'a jininka ko: «Ninnugu be nana mun le ke?» A ka ne jaabi ko: «Gban minw ka Zuda ta mogow janjan, fo o si te se ka o kun korota tuun, o nana ka na siranyaba bla o gbanw le ra, ka o gbanw karikari, sabu siya minw ka o ta fanga sigi Zuda kan ka Zuda ta mogow be janjan, gbanw ye olugu tagamasiyenw le ye.»

Siko sabanan: sumanikejuru

⁵ O ko, ne ka ne ja korota ka ce do ye, sumanikejuru b'a boro. ⁶ Ne k'a jininka ko: «I be tagara min le?» A ka ne jaabi ko: «Ne be tagara Zeruzalemu dugu le suma k'a bonya ni a janya lon.» ⁷ Meleke min tun be kumana ni ne ye, ale gbarara ka na; meleke do were nana ale kunben, ⁸ k'a fo a ye ko: «Bori, i ye taga a fo nin kanbelen jurutigi ye ko:

<Zeruzalemu dugu tena se ka lamini ni kogo ye tuun,

* **1:7** 1.7 Sebati karo, o ye Yahudiyaw ta san karo tan ni kelennan ye.

* **2:1** 2.1 Gbanw, o ye siyaw ta fanga tagamasiyenw ye.

a kɔnɔmɔgɔw, ani a bɛganw cayakojuƒu fɛ.
⁹ Ne Ala yɛrɛ lɛ bɛna kɛ kogo tasumaman ye,
 ka Zeruzalɛmu dugu lamini, ka kɛ dugu nɔɔrɔ ye.
 Matigi Ala ko ten!> »

Ala bɛ mɔgɔw wele

¹⁰ «Aw ye wuri, aw ye wuri!
 Aw ye bori ka bɔ sahiliyanfan jamana ra.
 Matigi Ala ko ten.
 Sabu ne tun ka aw janjan
 ka aw lataga dunuƒa fan naani na.
 Matigi Ala ko ten.

¹¹ Aw ye wuri, Siyɔn dugumɔgɔw!

Aw ye wuri ka bori, aw minw siginin bɛ Babilɔni* dugu kɔnɔ.»

¹² Sabu Fangatigi Ala ka sebagaya di ne ma, ka ne ci; siya minw ka aw borofɛnw cɛ
 a b'a fɔ olugu ye, ko:

«Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka maga aw ra,
 a kɛra i ko o tigi k'a boro su ne yɛrɛ paden le ra.

¹³ Ne kɔni bɛna ne boro kɔrɔta o mɔgɔw kama,
 k'a to o mɔgɔw ta jɔnw yɛrɛ ye o borofɛnw cɛ.»

Ni o kɛra, aw bɛna a lɔn ko Fangatigi Ala le ka ne ci.

¹⁴ «Siyɔn dugumɔgɔw, aw ye kule ci ka jagari;
 sabu ne bɛ nana ka na sigi aw cɛ ra.

Fangatigi Ala ko ten.

¹⁵ O lɔn na, siya caman bɛna don Matigi Ala ta jɛn ra,
 ka kɛ Matigi Ala ta mɔgɔw ye.

O ra ne Matigi Ala, ne bɛna sigi aw cɛ ra. Ni o kɛra, aw bɛna a lɔn ko Fangatigi Ala
 le ka ne ci aw fɛ.»

¹⁶ Matigi Ala bɛna Zuda le kɛ a yɛrɛ sigiyɔrɔ ye, a ta jamana saninman kɔnɔ,
 ka Zeruzalɛmu panawoloma tuun k'a kɛ a ta dugu ye.

¹⁷ Danfɛnw bɛɛ ye je Matigi Ala na kɔrɔ;
 sabu a bɛ wurira ka bɔ a ta yɔrɔ saninman na ka na.

3

Siko naaninan: sarakalasebagaw kuntigi Yosuwe

¹ O kɔ, Ala ka sarakalasebagaw kuntigi Yosuwe yira ne ra; a lɔnin tun bɛ Matigi Ala
 ta mɛlɛkɛ na fɛ, Setana lɔnin bɛ a kininboroyanfan na, a b'a jarakira. ² Matigi Ala ko
 Setana ma ko: «Matigi Ala ye kuma ben ele kan, Setana, Matigi Ala ye kuma ben ele
 kan, Matigi Ala min ka Zeruzalɛmu dugu panawoloma. Yala nin cɛ tɛ i ko lɔgɔkurun
 min bɔra tasuma ra wa?»

³ O y'a sɔrɔ Yosuwe lɔnin tun bɛ mɛlɛkɛ na kɔrɔ ni fani nɔgɔninw le ye a kan
 na. ⁴ Minw tun lɔnin bɛ mɛlɛkɛ na fɛ, mɛlɛkɛ k'a fɔ olugu ye ko: «Aw ye a ta fani
 nɔgɔninw bɔ a ra!» A k'a fɔ Yosuwe ye ko: «A flɛ, ne ka i ta jurumunw bɔ i ra; ne
 bɛna fani pumanmanw le don i ra.»

⁵ Ne ko: «Aw ye jalamugu saninman dɔ fana melege a kun na!» O ka jalamugu
 saninman dɔ melege a kun na, ka faniw don a ra. Matigi Ala ta mɛlɛkɛ tun lɔnin bɛ.

⁶ Matigi Ala ta mɛlɛkɛ ka nin layiri ta Yosuwe ye; ⁷ a ko Fangatigi Ala ko:

«Ni i ka ne ta siraw tagama
 ka ne ta kumaw lamɛn,
 ele le bɛna sigi ne ta so kunna,
 ka ne ta lu kɔrɔsi.

Minw be yan,
ne bena i sigi olugu ta sigiyoro jagon na.

⁸ «Ele sarakalasebagaw kuntigi Yosuwe, ele ye nin kumaw lamɛn,
ani i jɛnɔgɔn minw be ni i ye.

O mɔgɔw ye ko nataw tagamasiyɛnɔumanw le ye.

Ne bena ne ta baarden ci ka na; a tɔgɔ ye ko Yiri Falento*.

⁹ A flɛ, ne ka kabakuru min bla Yosuwe ja fɛ;

ɔaden wolonfla le be o kabakuru kelenpe ra.

Ne yerɛ le bena o kabakuru ta seberi ke a kan.

Fangatigi Ala ko ten!

Ne bena nin jamana ta jurumun kafari lon kelen na.

¹⁰ O lon na koni, aw bena jagon wele ka na sigi rezɛnsunw korɔ,
ka jagon wele ka na sigi torosunw korɔ.

Fangatigi Ala ko ten.»

4

Siko loorunan: fitinablanan ni oliviyesunw

¹ Mɛlɛke min tun be kumana ni ne ye, o nana tuun, ka na ne lakunu, i ko o be
mɔgɔ lakunu sunɔgɔ ra cogo min na. ² A ko ne ma ko: «I ja be mun le ra?» Ne
ko: «Ne ja be fitinablanan do ra, a beɛ ye sanin ye; fitinadaga do b'a kunna, fitina
wolonfla siginin b'a san fɛ, ani fitinajuru temeyoro wolonfla. ³ Oliviyesun fla turunin
be fitinablanan korɔ, kelen b'a kininboroyanfan na, to kelen b'a numanboroyanfan
na.»

⁴ Mɛlɛke min tun be kumana ni ne ye, ne ka kuma ta tuun ka ale pininka; ne ko:
«Ne matigice, nin kow korɔ ye di le?» ⁵ Mɛlɛke ka ne jaabi ko: «I ma nin lon wa?» Ne
ko: «On-on, ne matigice!» ⁶ A ko ne ma ko: «Matigi Ala be kuma min lase Zorobabeli
ma, o flɛ nin ye:

<Aw ta fanga no te,
aw ta baraka no te,
nka ne Nin* no lo,
Fangatigi Ala ko ten!>

⁷ Ele ye mun le ye Zorobabeli ja fɛ?

Ele kuru belebebeba, i bena ci, ka dakapa.

Bon ta kabakuru folo bena bo ele ra;

mɔgɔw bena kule k'a fo ko: <Ala ta numanya lo! Ala ta numanya lo!> »

⁸ O ko, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, k'a fo ko: ⁹ «Zorobabeli boro le ka
nin batoso jubo, a boro le bena a laban fana. Ni o kera, aw bena a lon ko Fangatigi
Ala le ka ne ci aw fɛ. ¹⁰ Jon le tun be jonna nin baara ra, a daminawagati ra, ko a ka
dogo? Ni mɔgɔw nana bonlojuru ye Zorobabeli boro a be bon lora, o bena jagari.

«Ayiwa, nin fitina wolonfla ye Matigi Ala padenw le ye, minw be dunupa yoro beɛ
yaala.»

¹¹ Ne ka kuma ta, k'a pininka tuun, ko: «Nin oliviyesun fla min be fitinablanan
kininboroyanfan ni a numanboroyanfan na, olugu ye mun ye?» ¹² Ne k'a pininka a
sijaga flanan na tuun ko: «Oliveye yiriboro fla min be saninbere woman korɔ, turu
saninman* be bora minw wow fɛ, o ye mun ye?» ¹³ A ka ne jaabi ko: «Ele ma o lon
wa?» Ne ko: «On-on, ne matigice!» ¹⁴ A ko: «Turu saninman kera mɔgɔ minw kun
na, ka o bla danna dunupa beɛ tigi Ala ta baara kama, olugu lo.»

* 3:8 3.8 Yiri Falento: Aw ye nin yorow flɛ: (Yeremi 23.5; 33.15; Ezayi 11.1).

5

Siko wɔɔɔɔnan: gbolo kitabu

¹ Ne ka ne ɔa kɔɔɔta ka fleri ke tuun; ne ka gbolo dɔ melegenin temeto ye san fe. ² Meleke ka ne ɔininka ko: «I ɔa be mun le ra?» Ne ko: «Ne ɔa be gbolo dɔ melegenin temeto ra san fe. A janya ye nɔngɔn* ɔa mukan, a bonya ye nɔngɔn ɔa tan.» ³ Meleke ko ne ma ko: «Nin ye danga le ye, min be benna jamana bee lajennin kan. A sebera a ɔa kelen kan ko sonw bee bena gben ka bɔ yan; a sebera a ɔa tɔ kelen kan ko minw bee be kari gbansan, ko olugu bee bena gben ka bɔ yan.

⁴ «Ne bena danga lajigi,
Fangatigi Ala ko ten;
ka danga ladon sonw ta bon kɔɔɔ,
ani mɔgɔ minw be kari ni ne tɔgɔ ye faninya kan.
Danga bena jigi o ta bon kɔɔɔ, k'a halaki,
a ni a bonɔyiriw ni bon kabakuruw bee.» »

Siko wolonflanan: muso siginin minan kɔɔɔ

⁵ Meleke min tun be kumana ni ne ye, ale gbarara ne ra, k'a fɔ ne ye ko: «I ɔa kɔɔɔta k'a fle fen min be nana!» ⁶ Ne k'a ɔininka ko: «Mun lo?» A ko: «Minan dɔ le be nana!» A ko tuun ko: «Nin ye jamana bee lajennin ta jurumun tagamasiyen le ye!» ⁷ O kɔ, datugunan negeraman min tun be o minan da ra, o datugunan wurira. Muso dɔ siginin tun be minan kɔɔɔ. ⁸ A ko: «Nin ye juguya tagamasiyen le ye!» A ka muso digi k'a don minan kɔɔɔ, ka datugunan negeraman digi k'a datugu a da ra.

⁹ Ne ka ne ɔa kɔɔɔta tuun, ka muso fla ye o be nana san fe. O tun be o kamanw lamagara fɔɔɔ kan ka na. O kamanw tun be i ko baninkɔɔ kamanw. O nana minan ta ka taga ni a ye san ni dugu ce. ¹⁰ Meleke min tun be kumana ni ne ye, ne ka ale ɔininka ko: «O be tagara ni minan ye min le?» ¹¹ A ka ne jaabi ko: «O be tagara so dɔ le lɔ a ye Babiloni† mara ra. Ni o so lɔra ka ban, o bena minan bla a blayɔɔ ra yi.»

6

Siko seeginan: sowotoro naani

¹ Ne ka ne ɔa kɔɔɔta tuun, ka fleri ke, ka sowotoro naani bɔtɔ ye kuru fla furance ra; o kuruw siranegeraman tun lo. ² Sowotoro fɔlɔ ta sow tun ye wulenman ye, flanan ta sow tun ye finman ye, ³ sabanan ta sow tun ye gbeman ye, naaninan ta sow tun ye ɔegenɔegenman ye.

⁴ Meleke min tun be kumana ni ne ye, ne ka o ɔininka, ko: «Nin fenw ye mun ye?» ⁵ Meleke ka ne jaabi ko: «Sankolo fan naani ta fɔɔɔw le be bɔra ka taga; o tun siginin be dunuɔa bee tigi Ala ɔa kɔɔɔ.» ⁶ So finmanw ta sowotoro be tagara sahiliyanfan jamana fan le ra. So gbemanw ta sowotoro be tagara terebenyanfan jamana fan le ra. So ɔegenɔegenmanw ta sowotoro be tagara woroduguyanfan fan le ra. ⁷ So wulenmanw bɔra minke, olugu tun kɔɔɔɔnin lo ka taga dunuɔa yaala. Meleke k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga, ka taga dunuɔa yaala!» O bɔra ka taga dunuɔa yaala. ⁸ Meleke ka ne wele k'a fɔ ne ye ko: «A fle, minw bɔra ka taga sahiliyanfan jamana fan na, olugu le bena ne ta dimi mala sahiliyanfan jamana kɔɔɔ.»

Ala ka fanga di Yosuwe ma

⁹ Matigi Ala kumana ne fe k'a fɔ ne ye ko: ¹⁰ «Mɔgɔ minaninw ka fen minw di Helidayi, ani Tobiya, ani Yedaya ma, taga o fenw mina. Wuri i ye taga bi yere Sofoni

* 5:2 5.2 Nɔngɔn ɔa kelen be se ka ben metere tarance le ma. † 5:11 5.11 Babiloni, walama Sinehari, o yɔɔra kera kojugu tagamasiyen le ye.

dence Yoziyasi ta so kɔnɔ; o mɔgɔw bɔra Babiloni ka na jigi o so le kɔnɔ. ¹¹ I ye o warigbe ni o sanin mina, ka masafugula dɔ lalaga ni a ye, ka o biri sarakalasebagaw kuntigi Yosuwe kun na, min ye Yosadaki dence ye. ¹² O kɔ, i y'a fɔ a ye ko Fangatigi Ala ko:

«Cɛ min tɔgɔ ye ko Yiri Falentɔ,

o le ye nin ye;

a bɛna to a nɔ ra ka falen,

ka Matigi Ala ta batoso lɔ.

¹³ Ale le bɛna Matigi Ala ta batoso lɔ.

A bɛna masaya bonya sɔrɔ,

ka sigi masaya ra a ta masasiginan kan k'a ta jamana mara.

A bɛna to masaya ra ka kɛ sarakalasebaga ye fana.

A bɛna o baara fla bɛɛ kɛ ka ja.»

¹⁴ «Masafugula bɛna bla Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, janko ka mɔgɔw hakiri jigi Helidayi,* ni Tobiya, ani Yedaya, ani Sofoni dence Yoziyasi† ta ko ra.»

¹⁵ Mɔgɔ minw yɔrɔ ka jan, olugu bɛna na, ka na baara kɛ ka Matigi Ala ta batoso lɔ. Ni o kera, aw bɛna a lon ko Fangatigi Ala le ka ne ci aw fɛ. Ni aw ka sɔn ka Matigi Ala, aw ta Ala kan lamɛn ka ja, o kow bɛna kɛ k'a dafa.

7

Batori min ka di Ala ye

¹ Masace Dariyusi ta masaya san naaninan na, o san karo kɔnɔntɔnnan na, min ye Kisilevu karo* ye, o karo tere naaninan, Matigi Ala k'a ta kuma lase Jakariya ma tuun.

² Ayiwa, Betelikaw tun ka Sareseri ni Regemu Meleki ni o ta mɔgɔ dɔw ci, ka taga Matigi Ala daari. ³ O tagara Fangatigi Ala ta batoso sarakalasebagaw ni a ta ciraw jininka ko: «Yala an ka kan ka to ka kasi, ka an yere bari an diyanyakow bɛɛ ra, san karo loorunan na, i n'a fɔ an tun bɛ deri k'a kɛ cogo min na kabini san caman wa?»

⁴ Fangatigi Ala k'a ta kuma lase ne ma, k'a fɔ ko: ⁵ «Kuma jamana mɔgɔw bɛɛ fɛ, ani sarakalasebagaw, ka o jininka ko: «Tuma min na aw tun bɛ to ka sun don san karo loorunan ni a karo wolonflanana, fɔ san biwolonfla, yala can ra aw tun ka sun don ne le kɔsɔn wa? ⁶ Ni aw fana tun bɛ domuni kɛ ka min, yala aw tun tɛ o domuniw ni minniw kera aw yere ta nafa le kama wa? ⁷ Yala Matigi Ala tun ma o kuma kelenw le don ciraw da ra fɔlɔfɔlɔ k'a fɔ aw ye, wagati min na mɔgɔw tun siginin bɛ Zeruzalemu ni a kerɛfeduguw kɔnɔ pasuma ra, ani wagati min mɔgɔw tun bɛ jamana woroduguyanfan ni jamana dugumayanfan na wa?» »

Ala ta mɔgɔw ta kanminabariya

⁸ Matigi Ala k'a ta kuma lase Jakariya ma tuun, ko:

⁹ Fangatigi Ala ko:

«Aw ye kiti tige ka kapa ni can ye;

aw ye jɔgɔn mina ni numanya ni hina ye.

¹⁰ Aw kana muso cɛ saninw, ani feritaw, ani lonanw, ani fagantanw tɔnɔ.

Aw kana kojugu nɛninya aw jusu ra jɔgɔn kama!

¹¹ «Nka o ma o janto ne ta kuma ra.

O murutira, o ka o kɔ di ne ma,

ka o torokun gbeleya,

* **6:14** 6.14 Helidayi: Heburukan na a fɔra ko: Helemu. † **6:14** 6.14 Yoziyasi: Heburukan na a fɔra ko: Heni.

* **7:1** 7.1 Kisilevu karo, o ye Yahudiyaw ta san karo kɔnɔntɔnnan ye.

janko o kana ne ta kuma lamɛn.

¹² O ka o jusukun gbɛɛɛya i ko lulu,

janko Fangatigi Ala tun k'a ta sariyaw ni a ta kuma minw lase ciraw ma folɔfolɔ a

Nin* baraka ra,

k'a fɔ o ye, o kana o lamɛn.

O le k'a to Fangatigi Ala dimina o kɔrɔ kɔsɛbɛ; a ko:

¹³ <Wagati min ne tun ka o wele,

o tun ma sɔn ka ne lamɛn.

Sisan olugu fana bɛna ne wele,

ne tɛna o lamɛn.

Fangatigi Ala ko ten.>

¹⁴ «O koson ne ka o janjan ka taga siya wɛrɛw cɛ ra,
o ma siya minw lon.

O ta jamana lakolon tora o kɔ fɛ;

mɔgɔ tɛ don a kɔnɔ, mɔgɔ tɛ bɔ a kɔnɔ.

Jamana min tun ye jamanaruman ye,

o le kera jamana lakolon ye.»

8

Ala ka hera layiri ta Zeruzalɛmu dugu ye

¹ Fangatigi Ala k'a ta kuma lase ne ma, ko:

² Fangatigi Ala ko:

«Ne ka Siyɔn dugu kanu ni kanuyagbɛɛn le ye,
o ta kanuya baraka bonyara ne jusu ra kɔsɛbɛ.»

³ Matigi Ala ko:

«Ne bɛna kɔsɛgi ka na Siyɔn dugu kɔnɔ tuun.

Ne bɛna na sigi Zeruzalɛmu tuun.

Zeruzalɛmu dugu bɛna wele ko can ta dugu;

Fangatigi Ala ta kuru bɛna wele ko kuru saninman.»

⁴ Fangatigi Ala ko:

«Cɛkɔrɔɔbaw, ani musokɔrɔɔbaw

bɛna na sigi Zeruzalɛmu dugu siradaw ra tuun;

o bɛɛ ta tagamabere bɛ kɛ o boro,

sabu o bɛɛ bɛna sijan sɔrɔ, ka kɔrɔya kɔsɛbɛ.

⁵ Dugu siradaw bɛna fa cɛdenninw ni musodenninw na;

olugu bɛna to ka toron kɛ siradaw ra.»

⁶ Fangatigi Ala ko:

«Jamana mɔgɔ tɔ minw tora,

nin ko bɛna kɛ koba le ye olugu na na;

nka ne fɛ nin tɛ koba ye!

Fangatigi Ala ko ten.»

⁷ Fangatigi Ala ko:

«A flɛ, ne bɛna ne ta mɔgɔw kisi ka bɔ terebɔyanfan mɔgɔw boro,

ka o kisi ka bɔ terebenyanfan mɔgɔw boro.

⁸ Ne bɛna o lasekɔ tuun,

ka na o sigi Zeruzalɛmu dugu kɔnɔ.

O bɛna kɛ ne ta mɔgɔw ye,

ne bena ke o ta Ala ye,
can ni terenninya kan.»

⁹ Fangatigi Ala ko:

«Aw ye baraka don aw yere ra!
Wagati min Matigi Ala ta so tun be lora,
cira minw kumana o so jubowagati ra,
o ciraw tun ka kuma minw fo,
aw be o kuma kelenw le menna bi.

¹⁰ Sani o wagati ye se,
sara tun te mogɔ si ta baara ra,
sara tun te began si ta baara ra.
Mogɔ si tun te se ka don walama ka bo a yere sago ma,
aw juguw nasiran koson;
sabu ne tun ka mogow bee ke jagon juguw ye.

¹¹ Nka nin mogɔ to minw tora sisan,
ne tena olugu mina i ko ne tun k'a ke cogo min na folofolo.»
Fangatigi Ala ko ten.

¹² «Sabu ne bena hera caya jamana konɔ.

Rezen bena den ka ja,
simanw bena ja forow ra,
sanji bena ja.

Ne bena nin fenw bee di nin jamana mogɔ tow ma.

¹³ «E, Zuda, ani Izirayeli,
aw tun kera jamana danganin ye siya tow ce ra cogo min na,
o cogo kelen na ne bena aw kisi ka baraka don aw ra.

Aw kana siran,
aw ye aw ja gbelɛya.»

¹⁴ Sabu Fangatigi Ala ko:

«Wagati min na aw tun ka ne jusu bo,
ne tun k'a latige cogo min na ko ne bena aw halaki,
ko hali ne tena hina aw ra,
Fangatigi ko ten,

¹⁵ o cogo ra, sisan ne k'a latige
ka kopuman le ke Zeruzalemu ni Zuda ye tuun.
Aw kana siran.

¹⁶ Aw ka kan ka min ke, o fle nin ye:

Aw ye can fo jagon ye,
aw ta kititigeyorow ra, aw ye kiti tige can kan,
ka hera don mogow ni jagon ce.

¹⁷ Aw si kana kojugu naninya aw jusu ra aw mogɔjagon kama.

Aw kana kari faninya kan;
sabu ne be o fenw bee koninya.

Matigi Ala ko ten.»

Nanasisi bena yeɛma ka ke jagari ye

¹⁸ Fangatigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, ko Fangatigi Ala ko: ¹⁹ «San karo naaninan ta sun, ani san karo loorunan ta sun, ani san karo wolonflanan ta sun, ani san karo tannan ta sun, o bee bena yeɛma ka ke Zuda ta mogow fe ninsondiyalonw, ani jagarilonw, ani hera panagbelonw le ye. O koson aw ye can ni hera le kanu.»

²⁰ Fangatigi Ala ko:

«Mogow bena na tuun;
dugu caman ta mogow bena na.

²¹ Dugu do ta mogow bena taga a fo dugu were ta mogow ye ko:

«An ye taga Matigi Ala daari,
an ye taga Fangatigi Ala ko!
Anw fana be taga!»

²² Jamana caman ta mogow,
ani siya barakamanw bena na Fangatigi Ala ta jennogonya jini Zeruzalemu,
ka na Matigi Ala daari.»

²³ Fangatigi Ala ko:

«O lon na, ce tan bena bo siya werew ra,
siya minw be kan werew fo,
ka na Yahudiya ce kelen mina a ta derege senkoroyoro ma,
k'a fo a ye ko:

«An be taga ni i ye,
sabu an k'a men ko Ala be ni aw ye!» »

9

Ala bena siyaw ta kiti tige ka o saninya

¹ Matigi Ala ta kuma:

Matigi Ala ta kuma fora Hadaraki jamana kama.
A bena se Damasi dugu fana ma;
sabu Matigi Ala ja lonin be adamadenw bee ra
i n'a fo a ja be Izirayelimogow ra cogo min na.

² Ala ta kuma sera Hamati dugu fana ma,
o dugu min be Damasi dugu koru;
Tiri dugu ni Sidon dugu fana sen b'a ra,
olugu ni o ta ceguya bee.

³ Tirikaw ka sankasojan do le lo;
o ka warigbe lajen caman i ko dugukolo buguri,
ka sanin lajen caman i ko bogomugu min be sirada ra.

⁴ Nka a fle, Matigi bena o borofenw bee bosi o ra,
ka o ta dugu laminikogow ben kogoji ra,
ka tasuma ke ka dugu yere jeni.

⁵ Ni Asikalonkaw nana o ye, siranya bena olugu mina.
Ni Gazakaw fana nana o ye, siranya bena jatige bla olugu ra.
Ekuronkaw koni, olugu jigi tigera.
Masace tena ke Gazakaw fe tuun,
mogo tena sigi Asikalon tuun.

⁶ Siya pagaminin dow le bena sigi Azidodi dugu konu.
Ne bena Filisikaw ta yerebonya bee bo o ra.

⁷ Ne tena a to o ye josonsogow joriw min tuun,
ne tena a to o ye o sogo haramuninw jimi tuun.
O ta mogo to minw tora,
olugu fana bena ke an ta Ala ta mogo dow ye,

ka ke Zuda jamana jamoƙo dow ye.
 Ekuronkaw bena ke i ko Yebusikaw.
⁸ Ne bena ne ta so lamini, k'a korosi,
 janko kerekajama si temeto kana na se a ma.
 Fangatigi si tena o minako juguya tuun,
 sabu sisan ne yere na be o korosira.

Hera masace min bena na

⁹ Aw ye nagari kosebe, Siyon dugumogow!
 Aw ye nagarikanbaw bo, Zeruzalemu dugumogow!
 A fe, aw ta masace be nana aw fe!
 A terennin lo, a ka se soro;
 a majiginin yelenin be fali le kan;
 a yelennin be faliden do kan,
 falimuso ta falidennin.

¹⁰ Ne bena kerekewotorow tunu ka bo Efirayimu,
 ka kerekasow bee ban Zeruzalemu.
 Kere be ke ni kalan minw ye, ne bena o karikari.
 Ale bena hera kibaroya le fo mogow ye.
 A ta masaya bena bo kogoji do ra ka taga a bla do ra,
 ka bo Efirati ba ra, ka taga a bla fo dununa dan na.

Ala ta mogow ta kisicogo

¹¹ Ele koni, ne ka jennogonya* min don ni ele ye ni began sarakaw jori ye,
 o jennogonya koson, ne bena i ta mogow minaninw labo dinga jintan koni.

¹² Aw ye seko aw ta dugu barakaman koni,
 jigi be aw mogow minanin minw fe.
 Ne b'a fo aw ye tuun bi, ko aw bonona fen o fen na,
 ko ne bena o jigon fla le seko aw ma.

¹³ Sabu ne bena Zuda le ke ne ta kalan ye, ka o kalan sama;
 ka Efirayimu ke a bipew ye, ka o don kalan na.

Ele Siyon, ne bena i dencew lawuri!
 Ele Geresi jamana, ne bena Siyon dencew lawuri ele dencew le kama,
 ka Siyon ke i ko cefari ta kerekemuru.

¹⁴ Matigi Ala bena teme o kunna;
 a bena a ta bipew bon i ko sanmanamana.
 Dunumatigi Ala bena buru fiye;
 a bena taga a juguw kere ni woroduguyanfan ta sanfonoba ta baraka le ye.

¹⁵ Fangatigi Ala bena o tanga.
 O bena o juguw halaki;
 o juguw be o bon ni kabakuru minw ye, o bena o bee cici.
 O bena o juguw jori min, ka mankan ci, i ko mogow minw ka dorow min.
 O bena fa o juguw jori ra i ko minan be fa beganw jori ra cogo min na,
 k'a seriseri sarakajenifen* gbanw kan.

¹⁶ Matigi Ala, o ta Ala bena o kisi o lon na,
 a bena o bosi i ko sagagbenbaga be a ta sagaw bosi cogo min na.
 O bena norow soro i ko lulu min donna masafugula ra k'a cefa;
 o bena noroba soro o ta jamana ra.

¹⁷ O ta bena diya de!
 O ta bena na yere le!
 Siman bena baraka don cedenw na,

¹¹ O bɛna kɔgɔji cɛtigɛ, ka bɔ tɔɔrɔ ra.
Ala bɛna kɔgɔji jikuruw gbasi ka o mala,
Nili baji dunmanyɔrɔw bɛɛ bɛ ja.
Asiri jamana ta yɛrɛbɔnya bɛna ban,
Misirankaw ta masaya bɛna ben.

¹² Ne bɛna Matigi Ala ta baraka don o ra,
k'a to o ye tagama ni Matigi Ala tɔgɔ le ye.
Matigi Ala ko ten.

11

Fangatigiw ta fanga laban

¹ Liban jamana, aw ye aw ta jamana donda dayɛɛ,
k'a to tasuma ye aw ta sɛdiriyiriw jeni!

² Siperɛsi yiriw, aw ye maɲumankokanw fɔ, sabu sɛdirisunw benbenna!
Yiri barakaman cɛɲumanbaw halakira!
Basan yirisunbaw, aw ye maɲumankokanw fɔ,
sabu tufinba ta yiriw bɛɛ benbenna!

³ Aw ye sagagbenbagaw ta kasikanw lamɛn,
sabu o ta bɛganw ta domuniyɔrɔɲumanw cɛnna!
Aw ye jaradenw kasikan lamɛn,
sabu Zuriden ta yirituba min tun ye o dogoyɔrɔ ye, o halakira!

Sagagbenbaga fla ta tagamasiyenw

⁴ Matigi Ala, ne ta Ala k'a fɔ ne ye ko: «Saga minw blara fagari kama, kɛ olugu gbenbaga ye! ⁵ Minw bɛ o san, ka o faga, mɔgɔ tɛna olugu jaraki. Minw fana bɛ o fiyeere, olugu b'a fɔ ko: <E, Matigi Ala baraka! Sabu ne kɛra fɛntigi ye.> O sagaw gbenbagaw yɛrɛ si tɛna makari o ra ka o bɔsi.

⁶ «Ayiwa, ne fana tɛna hina nin jamana mɔgɔw ra tuun. Matigi Ala ko ten. Ne bɛna adamadenw don o mɔgɔɲɔgɔnɔw boro, ka o don o ta masacɛw boro. Olugu bɛna jamana halaki pewu! Ne fana tɛna o bɔsi ka bɔ o boro.»

⁷ Ayiwa, o saga minw blara fagari kama, ne kɛra olugu gbenbaga ye; ne ka ne janto o bɛɛ ra barakantanw le ra kɔsɛbɛ. Ne ka sagagbenbere fla ta; ne ka bere kelen tɔgɔ la ko Nɛɛma, ka tɔ kelen tɔgɔ la ko Jɛn. Ne ka kɛ sagaw gben ye. ⁸ Karo kelen kɔnɔ, ne ka sagagbenbaga saba labla. A laban ne jusu tun gbanna sagaw kɔrɔ, olugu fana tun sɛgɛra ne kɔrɔ. ⁹ O kɛra minke, ne k'a fɔ sagaw ye ko: «Ne tɛna ne janto aw ra tuun! Minw bɛ sa, olugu ye sa! Minw bɛ halaki, olugu ye halaki. Ni tɔ minw ka to, olugu ye ɲɔgɔn domu.»

¹⁰ Ne ta sagagbenbere min tɔgɔ tun ye ko Nɛɛma, ne ka o mina k'a kari, k'a yira ko ne tun ka jɛɲɲɔgɔnya min don ni siyaw bɛɛ ye, ko ne ka o jɛɲɲɔgɔnya cɛn. ¹¹ O jɛɲɲɔgɔnya cɛnna o lon na. O kɛra minke, saga barakantan minw tun bɛ ne kɔrɔsira, olugu k'a faamu ko nin tun ye Matigi Ala ta kuma le ye.

¹² Ne k'a fɔ o ye ko: «Ni a diyara aw ye, aw ye ne ta sara di ne ma; nka ni a ma diya aw ye, aw y'a to yi!» O ka ne sara ni warigbɛ bisaba ye. ¹³ Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «O ka ne sara kɛ nin wariba min ye, taga o wari di dagalalagabaga ma!» Ne ka o warigbɛ bisaba ta ka taga a di dagalalagabaga ma, Matigi Ala ta batoso kɔnɔ. ¹⁴ O kɔ, ne ka ne ta sagagbenbere flanan fana kari, ne tun ka min tɔgɔ la ko Jɛn; ne ka o kɛ k'a yira ko jɛɲɲɔgɔnya min tun bɛ Zuda ni Izirayɛli cɛ, ko o jɛɲɲɔgɔnya cɛnna.

¹⁵ Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «Sagagbenminan dɔw ta, ka i yɛrɛ kɛ i ko sagagbenbaga hakirintan. ¹⁶ Sabu, a flɛ, ne yɛrɛ bɛna sagagbenbaga dɔ sigi jamana kɔnɔ. Saga minw tununa, a tɛna a janto olugu ra; a tɛna taga sagadennin tununinw

yɔrɔɔini, a tena saga mandimininw flake, minw ka kene, a tena domuni di olugu ma. A bena to ka saga tɔrɔninw sogo le domu, fo ka o sengbɔgorɔw bee cici.

¹⁷ Sagagbenbaga hakirintan
min be bori ka sagaw to,
bono bena o soro!
Kerekemuru y'a boro tige,
k'a kininboro paden sogo!
A boro ye ja!
A kininboro paden ye fiyen!»

12

Ala bena Zeruzalemukaw kisi

¹ Matigi Ala ka kuma min fo Izirayeli ta ko ra, o le ye nin ye:
Matigi Ala min ka sankolo dan, ka dugukolo ju sigi,
min ka adamaden hakiri don a ra, ale ko:

² «Ne bena Zeruzalemu ke minnifen fariman le ye; siya minw bee k'a lamini, olugu bee bena a min ka panamini. Zuda mara fana ta bena ke ten le, wagati min na o bena na Zeruzalemu lamini. ³ A fe, o lon na koni, ne bena Zeruzalemu ke kabakuru gbirimanba le ye siyaw bee fe; ni min ko a b'a korota, o tigi b'a yere mandimi fo ka cejuguya. Dugukolo siyaw bee bena jen ko o b'a kere. ⁴ O lon na, koni, Matigi Ala ko ten, ne bena jatige bla sow ra, ka fatoya bla soboribagaw ra. Nka ne bena ne janto Zuda ta somogow le ra, ka siya tow ta sow bee paw fiyen! ⁵ O tuma ra Zuda kuntigiw bena a fo o yere koni ko: <Zeruzalemukaw be o ta baraka soro ka bo Fangatigi Ala le ra, o ta Ala.>

⁶ «O lon na, ne bena Zuda kuntigiw ke i ko tasuma min manana yiritu ce ma; ne bena o ke i ko tasuma min manana siman kansiriw ce ra. Jamana minw be o lamini na, o bena o jamana mogow halaki fan bee ra. Nka Zeruzalemu dugu siginin bena to a no ra. ⁷ Matigi Ala bena kon ka Zuda ta somogow le kisi, janko Dawuda ta so ta bonya, ani Zeruzalemukaw ta bonya kana teme Zuda ta kan. ⁸ O lon na, Matigi Ala bena Zeruzalemukaw tanga. O bee ra barakantan bena ke i ko Dawuda o lon na. Dawuda ta somogow bena ke i ko Ala yere, i ko Matigi Ala ta meleke min be tagama o ja fe.»

Ala bena a ta mogow saninya

⁹ «O lon na, koni, siya min o min bena ben Zeruzalemu kan, ne bena wuri ka olugu bee halaki.

¹⁰ «O ra, ne bena hina hakiri, ani Aladaari hakiri di Dawuda ta somogow, ani Zeruzalemukaw ma. Ni o kera, o tun ka ne min sogo ni bigne ye, o bena o ja lo ne ra; o bena kasi ne koson, i ko mogow be a ta den kelenpenin su kasi cogo min na. O bena o jusu kasi ne koson i ko mogow be a jusu kasi a den folo su kunna cogo min na.

¹¹ «O lon na, sangakasikan bena caya Zeruzalemu, k'a ke i ko Hadadi Rimon ta sangakasikan min nogon kera Megido kenegbe ra. ¹² Jamana bee bena sukasi ke. Gba bee bena a ta ke a danna. Dawuda ta gba bena a ta ke a danna; o ta musow fana bena o ta ke o danna. Natan ta gba bena a ta ke a danna; o ta musow fana bena o ta ke o danna. ¹³ Levi ta gba bena a ta ke a danna; o ta musow fana bena o ta ke o danna. Simayi ta gba bena a ta ke a danna; o ta musow fana bena o ta ke o danna.

¹⁴ Gba tow bee bena o ta ke o danna; o ta musow fana bena o ta ke o danna.»

13

Ala bena a ta jamana saninya

¹ «O lon na, bunun do bena dayele Dawuda ta somogow, ani Zeruzalemukaw bee koson, janko ka o saninya ka bo o ta jurumunw ni o ta ko saninyabariw bee ra.

² «O lon na, koni, Fangatigi Ala ko ten, ne bena jow togow tunu ka bo jamana konso pewu; mogo si hakiri tena to o ra tuun. Ne bena o ta ciraw fana labo jamana konso, ani miiriya saninyabariw be mogo minw konso. ³ Ni mogo min belen ka cirayakuma fo tuun, o tigi worofa ni a woroba yere bena a fo a ma ko: <Ele ka kan ni fagari le ye, sabu i ka faninya fo ni Matigi Ala togow ye!> Tuma min na a be o cirayakuma fora, a yere worofa n'a woroba le bena a sogo ni kerekemuru ye.

⁴ «O lon na, ciraw bee bena maroya k'a fo ko Ala ka fen do yira olugu ra, ko o be o cirayakuma fo. O tena son ka begansi* derege do don o yere ra tuun ka mogo lafiri.

⁵ «O bee bena a fo ko: <Ne te cira ye de, ne ye senekabaga le ye; kabini ne denmisenman o ka ne bla sene le kama.> ⁶ Ni mogo k'a jininka ko: <O tuma nin jorino minw be i fari ra o ye mun ta le ye?> A bena o jaabi ko: <O ka ne bugo ka ne mandimi ne teri dow ta bon le konso.> »

Ala bena a ta mogo minw janawoloma

⁷ «Kerekemuru, i wuri ne ta sagagbenbaga kama!

I wuri ne jennogon kama!

Fangatigi Ala ko ten!

Sagagbenbaga faga, k'a to sagaw ye yerege.

Ne bena ben sagadenw kan.

⁸ Jamana bee lajennin konso,

Matigi Ala ko ten,

adamadenw tarannin taranyoro saba, taranyoro fla bena halaki,

taranyoro kelen le bena kisi.

⁹ Ne bena o taranyoro kelen don tasma ra,

ka o yeele ka o saninya i ko o be warigbe yeele k'a saninya cogo min na,

ka o segesege kosebe i ko o be sanin segesege cogo min na.

O bena ne togow wele,

ne fana bena o jaabi.

Ne bena a fo o ma ko: <Aw le ye ne ta mogo ye!>

Olugu fana bena a fo ko: <Matigi Ala le ye an ta Ala ye!> »

14

Matigi Ala ta lonba

¹ A fle, Matigi Ala ta lon do be nana yi. O lon na, aw juguw bena aw borofenw ce, k'a taran jnogon na aw yere ta dugu konso. ² Ne bena siyaw bee lajen, ka Zeruzalemu dugu kere. O bena dugu mina, ka bonw cen, ka ben musow kan. O bena dugumogow tarance mina ka taga ni o ye, nka mogo tow tena bo dugu konso. ³ O ko, Matigi Ala bena bo ka na o siyaw kere, i n'a fo a be deri ka kere ke cogo min na kerekelonw na.

⁴ O lon na, a senw bena lo Oliviyesunw kuru kan, kuru min be Zeruzalemu dugu koro, tereboyanfan na. Oliviyesunw kuru bena ci fla ye k'a ta tereboyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na, k'a ke kurufuranceba ye. Kuru fan kelen bena jenge ka taga sahiliyanfan fe, to kelen bena jenge ka taga woroduguyanfan fe. ⁵ Aw bena bori ka don ne ta kuruw furancew ra, sabu kuruw furance janya bena se fo Asali. Aw bena bori i n'a fo aw tun borira dugukoloyereyere ja cogo min na Zuda masace Oziyasi ta wagati ra. O ko, Matigi Ala, ne ta Ala bena na; a ta mogo saninmanw bee bena ke ni a ye. ⁶ O lon na, koni, yeelen tena bo, walama nene; ji fana tena suma fo ka

* 13:4 13.4 Ciraw tun be begansi le ke o kannaderege ye, k'a yira ko o ye Ala ta ciraw ye (Masacew flanan 1.8).

simi. ⁷ O lon bena ke a damannalon le ye. Matigi Ala kelenpe le ka o lon lon. Wagati bena cinjan, a tena ke tere ye, a fana tena ke su ye; tere bena bo su ta wagati ra. ⁸ O lon na, bununji dow bena woyo ka bo Zeruzalemu; fan kelen bena woyo ka taga terebonyanfan kogoji fan na, a fan to bena woyo ka taga terebenyanfan kogoji fan na. O jiw bena woyo samiya fara teremana kan. ⁹ Matigi Ala le bena ke dunuɓa bee ta masace ye. O lon na, Matigi Ala kelenpe le bena ke Ala ye, a le kelenpe togo le bena fo. ¹⁰ Jamana bee lajennin bena ke i ko kenegbe, k'a ta Geba ka taga a bla fo Rimon, Zeruzalemu woroduguyanfan na. Zeruzalemu bena korota; a bena to a sigiyoro ra, k'a ta Boniyaminu ta Donda ra, ka taga a bla fo Donda Folo ra, ani ka taga a bla fo dugu Nongon ta Donda ra, k'a ta Hananeheli ta sankasojan na ka taga a bla fo masace ta rezenforogiyoro ra. ¹¹ Mogo bena sigi Zeruzalemu. Halakiri tena ke yi tuun. Zeruzalemu bena to hera ni laganfiya ra.

¹² O ko, jamana minw bee tun tagara Zeruzalemu kere, Matigi Ala bena halakiri min lase olugu ma, o fle nin ye: O sogo bena ke tori ye, ka o lonin to o sen kan. O padenw bena ke tori ye o pawow konɔ. O nenw bena ke tori ye o da konɔ. ¹³ O lon na, Matigi Ala bena jatigeba do le bla o mogo ra. O bena jogon boro dere, ka ben jogon kan. ¹⁴ Zuda ta mogo fana bena don o kere ra Zeruzalemu dugu konɔ. O bena o siyaw ta naforow bee ce, o siya minw be o laminiw na: Sanin, ani warigbe, ani fani camanba. ¹⁵ Halakiri bena se hali sow fana ma, ani sofaliw, ani jogomew, ani faliw, ani began o began be o ta yoro ra. O halakiri ni adamadenw ta bee bena ke kelen ye.

¹⁶ Ni o kera, o siya minw bee tun nana Zeruzalemu kere, olugu ta mogo minw bosira o kere ra, olugu bena taga san o san ka taga masace, Fangatigi Ala bato, ka gbatakorsigi janagbe* ke. ¹⁷ Ni dugukolo siya min o min ma taga Zeruzalemu ka taga masace, Fangatigi Ala bato, olugu tena sanji soro. ¹⁸ Ni Misirankaw ma son ka bo ka taga, o tena sanji soro. Siya minw tun ma son ka taga gbatakorsigi janagbe ke, banajugu minw tun benna olugu kan, Matigi Ala bena o jogon le ben Misirankaw kan. ¹⁹ O le bena ke Misirankaw ta sara ye, ani siya min o min tena son ka taga gbatakorsigi janagbe ke.

²⁰ O lon na, tanan minw be sow kan na, o bena a sebe o tananw kan ko: «A saninyara ka ke Matigi Ala ta ye». Negedaga minw be Matigi Ala ta batoso konɔ, olugu fana bena saninya i ko jifiye minw be sarakajenifen* koro. ²¹ Negedaga min o min be Zeruzalemu ni Zuda, o bee bena saninya ka bla danna Fangatigi Ala ye. Ni mogo o mogo be saraka bo, o tigi bena o negedaga do le ta ka sarakasogo tobi a konɔ. Jagokebaga* si tena ke Fangatigi Ala ta batoso konɔ tuun o wagati ra.

* **14:21** 14.21 Jagokebaga: Heburukan na a sebera ko Kanaanaka.

MALAKI TA KITABU

Kitabu faamucogo

Cira Hagize ni Zorobabeli ni Yosuwe sababu ra, Alabatosoba lora ka ban. O ko, Esidarasi nana Zeruzalemu ni Yahudiya caman ye. Esidarasi ka mɔgɔw karan kosebe Ala ta sariyaw ra. O ko fe Nehemi nana ka na Zeruzalemu dugu kogo lo kokura. A ka mɔgɔw karan fana Ala ta sariyaw ra, ka Ala ta Nenekirilon* ta sariya ko fo k'a gbeleya o ma, k'a fo o ye ko o man kan ka siya were musow furu. Nehemi nana seko ka taga Peresi masace fe tuun, nka o ko fe, a nana tuun, ka na mɔgɔw karan kokura.

Ayiwa, tuma min Nehemi tun sekora ka taga Peresi jamana ra tuun, o wagati le ra cira Malaki ka ciraya ke.

Malaki korɔ ye ko Ala ta ciraden. Izirayelimɔgɔw tun ka san biwolonfla ke Babiloni, o juguw ta jamana ra. O ko, Ala ka o lana o yere ta jamana ra; nka o belen tun be Ala kan blara, ka o yere mabo Ala ta sariyaw ra.

Cira Malaki tun ka mɔgɔw jaraki o ta kojuguw, ani o ta Alapasiranbariya koson. O tun be began banabagatow le di Ala ma saraka ye, ka ban ka yaga bo k'a di Ala ma, ani ka o ta furumusow bla ka siya were musow ta; sarakalasebagaw fana tun be mɔgɔw lafiri. Malaki k'a fo o ye ko o ka kan ka nimisa o kojuguw ra, ka Ala ta jenɔgɔnya* ko jate, ka Ala bato ni saraka panamanw ye.

Malaki ta kumaw b'a yira fana ko lon do Ala bena a ta ciraden ci ka na, ka na kiti tige a ta mɔgɔw kan, ka o saninya.

«A fe, ne bena ne ta ciraden ci, janko a ye sira laben ne ye. Ni o kera, aw be Matigi min ta nawagati makonona, ale bena na ka bara aw ra, ka na don a ta batoso konɔ. Ciraden min bena Ala ta jenɔgɔnya ko fo, o ciraden min logo be aw ra, ale nato le fe nin ye! Fangatigi Ala ko ten.»

Kitabu konokow

Ala ta mɔgɔw mabɔra Ala ra (1-2)

Ala bena a ta mɔgɔw ta kojuguw hake bo o ra (3)

Ala ka Izirayelimɔgɔw jaraki

¹ Matigi Ala ka kuma min don ne Malaki da ra, k'a fo Izirayelimɔgɔw ye, o kuma le ye nin ye:

² Matigi Ala ko: «Ne ka aw kanu, nka aw ko: <I ka an kanu cogo di le?»

Yala Esawu tun te Yakuba korɔce le ye wa?

Matigi Ala ko ten.

O bee n'a ta, ne ka Yakuba kanu,

³ ka ban Esawu ra.

Ne k'a ta jamana kuruyorow ke yoro lakolonw ye,

k'a sigiyoro ke kongowuruw toyoro ye.»

⁴ Edomukaw be se k'a fo ko: «Hali ni an ta duguw cira, an bena o dugu benninw lawuri!»

Nka Fangatigi Ala ko:

«O be se k'a lawuri, nka ne bena a ben tuun.

Mɔgɔw bena o ta jamana wele ko kojugu jamana,

Matigi Ala ta dimi be jamana min mɔgɔw kan wagati bee.

⁵ Aw yere na bena o ye, fo aw bena a fo ko: <Matigi Ala ka bon de!

A ta bonya temena hali Izirayeli jamana dan kan!> »

Ala ka sarakalasebagaw jaraki

6 «Den b'a fa bonya,
jon fana be a matigice bonya.
Ayiwa, ni ne ye fa ye,
o tuma ne ta bonya be min?
Fangatigi Ala ko ten!
Ni ne ye matigice ye,
mun le b'a yira ko ne nasiran be aw ra?
Aw sarakalasebagaw, aw le be ne togo mafiyenyara.
Nka aw ko: <An ka i togo mafiyenya cogo di?>
7 Aw be domunifen saninyabariw le bla ne ta sarakabonan kan!
Nka aw belen ko: <An ka i togo lanogo cogo di?>
Aw ka ne togo lanogo sabu aw ko,
ko Matigi Ala ta sarakaboyoro ye mafiyenyafen le ye.
8 Ni aw be na ni began fiyenninw le ye ka na o ke saraka ye,
yala o te kojugu le ye wa?
Ni aw be na ni began senkelenw, ani began banabagato w le ye,
yala o te kojugu le ye wa?
Aw ye o began jogon di aw ta jamanatigi ma k'a fle ke!
Yala a bena diya a ye wa?
A bena son a ra wa?
Fangatigi Ala ko ten!»

9 «Sisan aw be Ala daari ko: <Ala ye sabari ka hina an na!>
K'a soro o kow bora aw yere le ra.
Yala Ala bena son ka aw fle wa?
Fangatigi Ala ko ten.

10 E, ni mogo do yere le tun be se ka soro aw ra, min be taga Alabatoso daw datugu,
janko aw kana to ka taga tasma don ne ta sarakabonan kan gbansan!
Aw ta ko si le man di ne ye!
Fangatigi Ala ko ten!

Ne te son aw boro ta sarakaw si ma.

11 Nka k'a ta tereboyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na,
siya werew be ne togo bonya.
O be wusunan sarakaw* ni saraka saninmanw bo ne togo koson;
siya werew koni be ne togo bonya.
Fangatigi Ala ko ten.

12 Nka aw le be ne togo lanogora,
ka to k'a fo ko: <Matigi Ala ta saraka tabali saninyanin te>,
ani ko: <a saraka domuniw man kan ka jate tuun!> »

13 «Aw b'a fo ko: <E, anw yere segera sa!>
Aw be ne togo mafiyenyara o cogo le ra.
Fangatigi Ala ko ten.

Ni aw be na ni began sonyaninw, ani began senkelenw,
ani began banabagato w le ye, ka na o ke saraka ye;
ne be se ka o mina cogo di aw boro?
Matigi Ala ko ten.

14 Began ceman janamanw be mogo min ta beganw na,
nka o bee n'a ta, o tigi be dajuru ta,
ka began corokonin do le ke saraka ye ka o di Matigi ma,

o nanbaramoƆo ɲoƆon danganin lo;
 sabu ne ye Masaceba le ye!
 Fangatigi Ala ko ten;
 ne toƆo ɲasiran fana be siya were moƆow ra.»

2

Ala ka kankarigbelen la sarakalasebagaw ye

¹ Ayiwa, sisan aw sarakalasebagaw, nin kumaw ye aw ta le ye.

² Fangatigi Ala ko: «Ni aw ma lamenni ke,
 ni aw m'a bla aw jusu ra ka bonya la ne toƆo kan,
 o tuma ne bena danga ben aw kan;
 ne bena aw ta dugawuw yeɓema ka o ke danga ye.
 Onhon, ne yere ka aw ta dugawuw ke danga ye ka ban;
 sabu aw ma a bla aw jusu ra ka ne bonya.

³ «A fle, ne bena wuri aw ni aw ta durujaw kama;
 aw be began minw kera sarakaw ye aw ta ɲanagbew ra,
 ne bena o beganw bo seri aw ɲada kan;
 o ko, o bena aw ni o beganw bee ce ka taga ni aw ye.

⁴ O le ra, aw bena a lon ko ne ka nin kuma fo aw ye
 janko ne ka ɲenɲoƆonya* min don ni Levi* ye,
 o ɲenɲoƆonya ye to a no ra.
 Fangatigi Ala ko ten.

⁵ «Ne ka ɲenɲoƆonya min don ni a ye,
 o tun ye si ni keneya ta ɲenɲoƆonya le ye;
 ne tun ka o ke a ye janko a ye ne bonya.
 A fana ka ne bonya,
 ne toƆo ɲasiran fana tun b'a ra.

⁶ A tun be moƆow karan sariya ra ka kapa ni can le ye;
 faninya ma bo a da ra ka ye.

A ka ne ta sira tagama ni hera ni horonya le ye,
 ka moƆo caman labo o ta sirajuguw kan;

⁷ sabu lonniya ka kan ka bo sarakalasebaga da le ra.
 MoƆow ka kan ka sariya karan lamen ka bo ale da le ra;
 sabu ale le ye Fangatigi Ala ta ciraden ye.

⁸ «Nka aw koni, aw jengera ka sira bla;
 aw ka moƆo caman laben ni aw ta sariya karan ye.
 Aw ka ne ni Levi ta ɲenɲoƆonya cen.
 Fangatigi Ala ko ten!

⁹ O ra ne fana bena aw doƆoya,
 ka aw majigi moƆow bee ɲa korɔ;
 sabu aw te ne ta siraw tagamana.
 Aw ta sariya ta karan na fana aw be moƆo dow fisaya ni dow ye.»

Siya were musow ta furuko

¹⁰ O tuma an bee te face kelen le ra wa?
 Ala kelen le ma an bee dan wa?
 Mun na an be ɲoƆon janfara,
 ka an bemaw ni Ala ta ɲenɲoƆonya* cen?

11 Zuda ta mɔgɔw ka janfa kɛ;
ko haramuninw kɛra Izirayɛli ni Zeruzalɛmu;
sabu Zuda mɔgɔw ka Matigi Ala ta yɔrɔ saninman lanɔgɔ,
yɔrɔ min ko tun ka di Matigi Ala ye.
Muso minw bɛ batofɛn wɛrɛw bato,
o ka o musow le furu.

12 Cɛ min bɛ o ko ɲɔgɔn kɛ,
ni a ka kɛ mɔgɔ o mɔgɔ ye,
Matigi Ala ye o tigi faran ka bɔ Yakuba ta somɔgɔw ra,
hali ni a kɛra mɔgɔ dɔ ye min bɛ saraka bɔ Fangatigi Ala ye!

Ala ma sɔn furusa ma

13 Aw bɛ min fana kɛra tuun o flɛ nin ye:
Aw bɛ Matigi Ala ta sarakabɔnan fa ni aw ɲajiw ye, ka kasi, ka ɲuna,
sabu Ala tɛ aw ta sarakaw flɛra,
a fana tɛ sɔnna ka o mina tuun.

14 Aw ko: «Mun kosɔn?»
Ayiwa, o kɛra sabu ele ka muso min furu i kanbelenman,
Matigi Ala tun ye ele ni o muso min seere ye,
ele ka o muso janfa,
k'a sɔrɔ ale le tun ye i jɛɲɔgɔn ye;
aw tun ka layiri ta ɲɔgɔn ye.

15 O tuma Ala ma aw flɛ bɛɛ le jɛn ka aw kɛ mɔgɔ kelen ye wa?
Aw farikolo ni aw nin bɛɛ ma kɛ kelen ye wa?
Ala bɛ min ɲini aw fɛ,
o ye ko aw ta denw fana ye kɛ Ala ta ye.
O ra, aw ye hakiri sɔrɔ.

Aw kanbelenman ka muso min furu, aw si kana sɔn ka o janfa tuun.

16 «Sabu furusa man di ne ye,
Matigi Ala, Izirayɛli ta Ala ko ten;
ka kojugu kɛ i kannaderege ye, o man di ne ye!
Fangatigi Ala ko ten.
O ra, aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi,
aw kana janfa kɛ.»

17 Aw ka Matigi Ala sɛgɛ ni aw ta kumaw ye.
Aw belɛn ko: «An k'a sɛgɛ cogo di le?»
Aw k'a sɛgɛ sabu aw ko, ko mɔgɔ minw bɛɛ bɛ kojugu kɛra,
ko Matigi Ala bɛ olugu le minako ɲana,
ko olugu le ko ka di a ye!
Aw b'a fɔ fana ko: «Mun le b'a yira ko Ala terennin lo?»

3

Ala ta ciraden

1 «A flɛ, ne bɛ ne ta ciraden ci,
janko a ye sira labɛn ne ye.
Ni o kɛra, aw bɛ Matigi min nawagati makɔnɔna,
ale bɛna na ka bara aw ra, ka na don a ta batoso kɔnɔ.
Ciraden min bɛna Ala ta jɛɲɔgɔnya* ko fɔ,
o ciraden min lɔgɔ bɛ aw ra,
ale nato le flɛ nin ye!

Fangatigi Ala ko ten.

² Nka jon ta baraka le bena se a nalon korɔ?

Jon bena se ka lo a ja, ni a bora?

Sabu a bena ke i ko negeyeelebaga ta tasma,

a bena ke i ko fanikobaga ta fanikosegen,

³ i ko mogɔ min be warigbe yeele k'a saninya.

A bena Levi* ta mogow saninya,

ka o sensen, i ko sanin ni warigbe be sensen cogo min na;

o ra o bena sarakaw bo Matigi Ala ye ni terenninya ye.

⁴ Ni o kera, Zuda ta mogow, ani Zeruzalemu dugumogow ta sarakaw bena diya Matigi

Ala ye,

k'a ke i n'a fo wagati temeninw, ani san temeninw ta tun be cogo min na.

⁵ Ni o kera, ne bena gbara aw ra ka kiti tige;

ne bena teliya ka ke seere ye,

ka subagaw jaraki, ka jencyakebagaw jaraki,

ani minw be kari faninya kan,

ani minw be baaradenw torɔ o ta sara ko ra,

ani minw be muso ce sanin ni den feritaw minako juguya,

ani minw be lonanw minako juguya;

sabu o te siran ne Ala ja.

Fangatigi Ala ko ten.

⁶ Sabu ne Matigi Ala, ne te yelema.

O koson, aw minw ye Yakuba ta durujaw ye, ne ma aw halaki.»

Izirayelimogow ma yaga bo Ala ye

⁷ Kabini aw bemaw ta wagati ra,

aw jengera ka mabo ne ta cifoninw na;

aw ma o sira tagama.

O ra, aw ye seko ka na ne fe,

ne fana bena seko aw fe,

Fangatigi Ala ko ten.

Nka aw ko:

«An ye seko i fe cogo di?»

⁸ «Yala adamaden be se ka Ala borofen sonya wa?

Ayiwa, aw koni be ne ta sonyara de!

Nka aw belen ko:

<An be i ta sonyara cogo di le?>

Aw be ne ta sonyara yagaw ta ko ra,

ani aw ta fenditaw ta ko ra, ne ma!

⁹ Danga be aw kan,

sabu aw be ne ta sonyara,

aw jamanamogow be lajennin!

¹⁰ Aw ye na ni yagaw ye ka na o bla ne ta fenmarayoro ra,

janko domuni ye sorɔ ne ta so konɔ.

Aw ye o ke ka ne korobo k'a fe,

Fangatigi Ala ko ten.

Aw bena a ye ni ne tena sankolo wow dayele aw ye,

ka ne ta baraka lajigi aw kan caman, fo ka aw wasa.

¹¹ Ne bena cenrifenw gben aw ye;

o tena aw ta dugukolo simanw cen tuun.

Aw ta rezenforow fana tena to denkebari ye tuun.
Fangatigi Ala ko ten.

¹² O ra, siyaw bee bena a fo aw ma ko aw ta pana,
sabu aw ta jamana bena ke jamana diman le ye;
Fangatigi Ala ko ten.»

Ala ka layiri ta a nasiranbagaw ye

¹³ Matigi Ala ko:

«Aw ka kumagbelenw fo ne ma!

Nka aw ko:

<An ka kumagbelen fo i ma cogo di?>

¹⁴ Aw k'a fo ko:

<An be Ala batora gbansan le.

An k'a ta kumakan lamen minke,

ani an ka an jusu kasi

ka tagama Fangatigi Ala nasiran na minke,

an ka mun le soro o ra?

¹⁵ Sisan an b'a jate ko yereyirabagaw ta le pana;

onhon, kojugukebagaw le sabatira.

O be Ala korobo,

nka o bee n'a ta, o be bosi.> »

¹⁶ Ayiwa, Matigi Ala nasiran be minw na, olugu kumana jogon fe.

Matigi Ala k'a janto o ta kuma ra, ka o lamen.

Kitabu do sebera ka o ke hakirijigifen ye Ala na koro,

Matigi Ala nasiranbagaw, ani a togo bonyabagaw koson.

¹⁷ «O bena ke ne ta ye,

Fangatigi Ala ko ten.

Ne ka lon min laben, o lon na o bena ke ne ta mogow ye,

mogo minw ko ka gbelen ne ma.

Ne bena ne janto o ra i ko mogo b'a janto a dence ra cogo min na,

a dence min be baara ke a ye.

¹⁸ O ra, faranfasi min be mogo terennin ni mogojugu ce, aw bena o ye tuun;

faranfasi min be Ala ta baarakebaga ni baarakebari ce, aw bena o ye.»

Ala ta kitilon ani Iliya nalon

¹⁹ «A fe, o lon be nana;

o lon gbanninmanba lo, i ko dibiba tasuma.

Yerebonyabaga, ani mogojugu, olugu bee bena ke i ko binjalan.

O lon tasuma bena o jeni.

Fangatigi Ala ko ten.

Lilin tena to, yiriboro fana tena to o ko.

²⁰ Nka ne togo nasiran be aw minw na,

terenninya ta tereyeelen bena bo aw ye.

Keneyari sebgaya be ale le ye.

Ni o kera, aw bena to ka boribori ka bo,

ka ke panpan ye i ko misidenw boto misiwere ra.

²¹ Ne be lon min labenna,

o lon na aw bena mogojuguw dondon;

o bena ke aw sen koro i ko bugurigbe.

Fangatigi Ala ko ten.

²² Aw ye aw hakiri to ne ta jonce Musa ta sariyaw ra,

ne ka ne ta cifoninw, ani ne ta kolatigenin minw fo a ye Horebu,
ko a ye o fo Izirayelimogow bee ye.

²³ «A fe, sani Matigi Ala ta lon ye se,
ne yere bena cira Iliya* ci aw fe;
o lon bena ke lonba le ye,
ani siranyalonba.

²⁴ A bena denw kanuya don o faw jusukun na,
ka faw fana kanuya don denw jusukun na,
janko ne kana na jamana halaki pewu.»

* **3:23** 3.23 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

MATIYU KA YESU TA KIBARO DIMAN MIN SEBE **Kitabu faamucogo**

Nin kitabu ye Yesu Kirisita ta Kibaro Diman* kitabu fɔlɔ ye, min b'a yira an na ko Ala tun ka Kisibaga min layiri ta, ko Yesu Kirisita le ye o kisibaga* ye. Ka kapa ni mɔgɔ caman ta miiriya ye, Matiyo le kera nin kitabu sebebaga ye. Matiyo tun ye ninsaraminabaga ye; a tun be wele fana ko Levi. Kitabu sebebaga ka Layirikɔɔ ta cirayakuma biwolonfla ɲɔgɔn sebe, k'a yira an na ko Ala tun ka layiri minw ta, ko o layiriw dafara Yesu Kirisita sababu ra; ale le ye Kisibaga ye, ani Den min bɔra Ala yere ra*. Ni a fɔra ko Yesu ye Ala den ye, o be a ta Alaya le yira. Matiyo ta kitabu be Yesu Kirisita ta kow lakari an ye, k'a ta a worowagati ra, ka taga a bla a ta kuma laban na, a ka min fɔ a ta karamɔgɔdenw ye. Nka Yesu Kirisita ta kow bee ma sebe nin kitabu kɔnɔ; a sebebaga ka ko minw ye, ani a kera minw seere ye, a ka o le fɔ an ye.

A be Yesu ta waajuriw taran taranyɔɔ looru; o waajuriw be Ala ta Masaya* ko jafɔ an ye:

1. Waajuri min kera kuru kan (5-7)
2. Waajuri min kera ka karamɔgɔden tan ni fla karan (10)
3. Waajuri min kera ka Ala ta Masaya ko yira (13)
4. Waajuri min kera ka karamɔgɔdenya kɔɔ yira (18)
5. Waajuri min kera ka Ala ta Masaya nawagati yira (24-25)

Kitabu kɔnɔkɔw

- Yesu worocogo ni a ta buruju (1-2)
- Yesu batizeriko ni a ta kɔɔbɔri (3-4)
- Yesu ta kabakow ni ta waajuriw (5-17)
- Yesu ka karamɔgɔdenya kɔɔ yira (18)
- Yesu bɔɔ Galile ka taga Zeruzalemu (19-23)
- Yesu ka Ala ta Masaya nacogo fɔ (24-25)
- Yesu sacogo ni a kunucogo (26-28)

Yesu ta buruju (Luka 3.23-38)

¹ Yesu Kirisita ta buruju ye nin ye. Yesu bɔra Dawuda ta duruja ra, Dawuda bɔra Iburahima ta duruja ra.

² Iburahima tun ye Isiyaka face ye.
Isiyaka tun ye Yakuba face ye.

Yakuba tun ye Zuda face ye, ani Zuda balemace tɔw.

³ Zuda tun ye Peresi ni Zara face ye. O bamuso tɔgɔ tun ye ko Tamari.

Peresi tun ye Esiromu face ye.
Esiromu tun ye Aramu face ye.

⁴ Aramu tun ye Aminadabu face ye.
Aminadabu tun ye Naasun face ye.
Naasun tun ye Salimɔn face ye.

⁵ Salimɔn tun ye Boozi face ye. A bamuso tun ye Rahabu ye.
Boozi tun ye Obedi face ye. A bamuso tun ye Ruti ye.

Obedi tun ye Yese face ye.

⁶ Yese tun ye masace Dawuda face ye.

Masace Dawuda tun ye masace Sulemani face ye; a bamuso tun ye Huri ta muso ye.

⁷ Masace Sulemani tun ye Robohamu face ye.

Robohamu tun ye Abiya face ye.

Abiya tun ye Asafu face ye.

⁸ Asafu tun ye Yosafati face ye.

Yosafati tun ye Yoramun face ye.

Yoramun tun ye Oziyasi face ye.

⁹ Oziyasi tun ye Yotamu face ye.

Yotamu tun ye Akazi face ye.

Akazi tun ye Ezekiyasi face ye.

¹⁰ Ezekiyasi tun ye Manase face ye.

Manase tun ye Amōn face ye.

Amōn tun ye Yoziyasi face ye.

¹¹ Yoziyasi tun ye Yekoniya face ye, ani Yekoniya balemace tow. O wagati le ra, o ka Izirayelimogow mina ka taga ni o ye jonya ra Babiloni jamana ra.

¹² Izirayelimogow taganin ko Babiloni: Yekoniya tun ye Salatiyeli face ye.

Salatiyeli tun ye Zorobabeli face ye.

¹³ Zorobabeli tun ye Abiyudi face ye.

Abiyudi tun ye Eliyakimu face ye.

Eliyakimu tun ye Azōri face ye.

¹⁴ Azōri tun ye Sadōki face ye.

Sadōki tun ye Akimu face ye.

Akimu tun ye Eliyudi face ye.

¹⁵ Eliyudi tun ye Elehazari face ye.

Eleyazari tun ye Matan face ye.

Matan tun ye Yakuba face ye.

¹⁶ Yakuba tun ye Yusufu face ye.

Yusufu muso togō le tun ye ko Mariyamu. O Mariyamu togō le ka Yesu woro, min be wele ko Kirisita*.

¹⁷ Ayiwa, k'a damina Iburahima ra fo ka taga se Dawuda ma, duruja tan ni naani le temena. K'a damina Dawuda ra fo ka taga se Izirayelimogow minawagati ma ka taga jonya ra Babiloni jamana ra, duruja tan ni naani le temena. K'a damina Izirayelimogow minawagati ra ka taga Babiloni fo ka taga se Kirisita ta wagati ma, duruja tan ni naani le temena fana.

Yesu worocogo

(Luka 2.1-7)

¹⁸ Ayiwa, Yesu Kirisita worocogo kera tan le: Mariyamu min kera a bamuso ye, ale tun ye Yusufu ta maminamusu le ye; nka Mariyamu nana konō ta Nin Saninman* baraka ra k'a soro a ni Yusufu ma jen folo. ¹⁹ A maminace Yusufu tun ye mogoruman ye minke, ani a tun t'a fe ka Mariyamu togō cen minke, a ko a be o furu ko dabra dogo ra. ²⁰ Ka Yusufu to o kow miiri ra, a nana Matigi ta meleke do ye siko ra; meleke k'a fo a ye ko: «Yusufu, Dawuda mamaden, i kana siran ka Mariyamu ta k'a ke i muso ye, sabu a ka konō min ta, o bora Nin Saninman ta se bagaya le ra. ²¹ A bena dence le woro; i bena a togō la ko Yesu*, sabu ale le bena a ta mogow kisi ka bo o ta jurumunw na.» ²² O kow bee kera minke, Matigi Ala ta cira tun ka kuma min fo, o kera can ye, ko:

²³ «Sunguru bena konō ta ka dence woro, o bena a togō la ko Emanuweli.»

* **1:21** 1.21 Yesu togō koro ye ko: Kisibaga. **1:23** 1.23 Nin kuma fora Ezayi 7.14.

(Emanuweli, o kɔɔ le ye ko Ala bɛ ni an ye). ²⁴ Yusufu wurira sunɔɔ ra minke, Matigi ta mɛleke ka min fɔ a ye, a ka o ke. A ka Mariyamu ta ka na a ta so, ka a ke a muso ye. ²⁵ Nka Yusufu ma jɛn ni a ye fɔ ka taga Mariyamu jigiwagati se; a jigira dence ra, Yusufu ka a tɔɔ la ko Yesu.

2

Lɔnnikebagaw ka Yesu kojninka

¹ Yesu worora o cogo le ra Betilehemu, Zude mara ra. A kera masace Herodi* ta tere le ra. O wagati le ra, lɔnnikebagaw dɔw bɔra terebɔyanfan na ka na Zeruzalemu, ² ka na mɔɔw jninka ko: «Yahudiyaw ta masace min worora sisan, a bɛ min? An ka a ta lolo ye terebɔyanfan na, an nana ka na a bato.» ³ Masace Herodi ka o kuma men minke, o ko ka ale ni Zeruzalemukaw bɛɛ hakiri jagami. ⁴ Masace ka jamana sarakalasebagaw kuntigiw, ani sariya karamɔɔw* bɛɛ lajɛn ka o jninka ko Ala ka Kisibaga* min layiri ta, ko o ka kan ka woro min le? ⁵ Olugu ko masace ma ko a ka kan ka woro Betilehemu le, Zude mara ra, ko sabu cira dɔ ka o le sebe, ko Ala ko:

⁶ «Ayiwa, ele Betilehemu, ele min bɛ Zude mara ra, i ma ke Zude duguw bɛɛ ra fitini ye dɛ!

Sabu kuntigi dɔ bɛna bɔ i ra

min bɛna ke ne ta siya Izirayelimɔɔw kɔɔsibaga ye.»

⁷ Herodi ka o men minke, a ka lɔnnikebagaw wele dogo ra ka o jninka kosebe ko o ka lolo ye wagati juman kelen le ra. ⁸ O kɔ, a ka lɔnnikebagaw bla ka taga Betilehemu, k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga jninkari ke kosebe den ta ko ra; ni aw k'a ye, aw ye na a fɔ ne ye, janko ne fana ye taga a bato.»

⁹ Lɔnnikebagaw ka masace ta kumaw men minke, o tagara. O tagato, o tun ka lolo min ye terebɔyanfan na, o lolo kelen blara o ja. Den tun bɛ yɔɔ min na, lolo tagara se o yɔɔ konna minke, a lɔra. ¹⁰ Lɔnnikebagaw ka lolo ye minke, o jusu diyara kosebe. ¹¹ O donna bon kɔɔ. O ka den ye, ani a bamuso Mariyamu. O ka o kinbiri gban ka den bato. O kɔ, o ka o ta minanw dayele ka sanin ni wusunan di den ma, ani turu kasadiman min tɔɔ ye ko miri. ¹² O kɔ, o sekoto, Ala k'a yira o ra siko ra ko o kana se Herodi fɛ yi tuun. O ka sira were ta ka taga o ta jamana ra.

Yusufu ka Mariyamu ni Yesu ta ka taga Misiran

¹³ Ayiwa, lɔnnikebagaw taganin kɔ, Matigi ta mɛleke dɔ k'a fɔ Yusufu ye siko ra ko: «Wuri ka den ni a bamuso ta ka bori ka taga ni o ye Misiran, ka to yi fɔ ni ne nana a fɔ i ye lon min na ko i ye na; sabu Herodi* bɛna den yɔɔjini ko a bɛ a faga.»

¹⁴ Yusufu wurira o le ra, ka den ni a bamuso ta su fe, o ka taga dogo Misiran. ¹⁵ A tora Misiran fɔ ka taga Herodi sa. O kera minke, cira dɔ tun ka kuma min fɔ, o kera can ye, ko:

«Ne ka ne dence wele ka bɔ Misiran.»

Masace Herodi dimina ka den caman faga

¹⁶ Ayiwa, Herodi* nana a ye ko lɔnnikebagaw ka ale janfa minke, a dimina kosebe. A ka mɔɔ dɔw ci ka taga Betilehemu dugu kɔɔ, ani a mara ra, ko dence o dence, ni a si ma teme san fla kan, ko o ye olugu bɛɛ faga. A ka o ke ka kapa ni lɔnnikebagaw ta lolo yetuma ye, ani o tun ka min fɔ a ye. ¹⁷ O cogo ra cira Yere mi tun ka min fɔ, o kera can ye, ko:

¹⁸ «Kan dɔ bɔra Rama dugu kɔɔ,
kasikan ni kulekan caman;
Raseli le bɛ kasira a ta denw kosɔn.
A ma sɔn mɔɔ si ye a jusu saaro,

sabu a denw fagara.»

Yusufu bɔra Misiran ka seko Izirayeli jamana ra

¹⁹ Herodi* nana sa minke, Matigi ta meleke do ka a yere yira Yusufu ra siko ra, ka Yusufu to Misiran. ²⁰ Meleke ko a ma ko: «Wuri ka den ni a bamuso ta, aw ye seko Izirayeli* jamana ra, sabu mogo minw tun be den jinina ka a faga, olugu sara.» ²¹ Yusufu wurira o le ra, ka den ni a bamuso ta, o ka seko ka taga Izirayeli jamana ra. ²² Nka Yusufu nana a men minke ko Arikilayosi le sigira masaya ra Zude mara ra a face Herodi no ra, a siranna ka taga Zude mara ra. Ala ka a lasomi siko ra tuun minke, a tagara to Galile mara ra. ²³ O tagara sigi dugu do ra, min togo ye ko Nazareti. O kera minke, ciraw tun ka kuma min fo Yesu ta ko ra, o kera can ye, ko: «A bena wele ko Nazaretikace.»

3

Yuhana Batizerikebaga ta waajuri

(Marika 1.1-8; Luka 3.1-18; Yuhana 1.19-28)

¹ Ayiwa, wagati do nana se, Yuhana Batizerikebaga ka a yere yira Zude kongokolon kono, ka to ka waajuri ke. ² A tun b'a fora mogo ye ko: «Aw ye nimisa aw ta jurumunw na, sabu sankolo Masaya* wagati surunyara.» ³ Cira Ezayi tun ka Yuhana Batizerikebaga le ko fo, ko:

«Mogo do bena peren kongokolon kono k'a fo ko:

«Aw ye sira laben Matigi ye,
ka siradenninw bee lateren a ye.»

⁴ Yuhana ta derege tun ye nogomesi le ye, a cesirinan tun ye gbolojuru do le ye. A tun be tonw, ani kongokonoli le domu. ⁵ Zeruzalemu dugumogow, ani Zude mara mogoow bee, ani Zuriden koba lamini mogoow bee tun be nana Yuhana fe; ⁶ o tun be lo o ta jurumunw na k'a fo a na na; Yuhana tun be o batize Zuriden koji ra. ⁷ Yuhana k'a ye ko Farisi* caman ni Sadusi* caman be nana ka na batize minke, a ko o ma ko: «Aw fonfonninw! Jon le ka aw karan ko aw ye bori Ala ta kiti nata na? ⁸ Aw ta kewalew le ka kan k'a yira ko can ra aw jusukun yelemana. ⁹ Aw kana a miiri doron k'a fo ko: «Anw le ye Iburahima ta durujaw ye!» Sabu ni duruja ko lo, ne b'a fo aw ye ko Ala be se ka hali nin kabakuruw yelama ka o ke Iburahima ta durujaw ye. ¹⁰ Jende tara yiriw lilinw tigeri kama ka ban. Yiri o yiri te denpuman ke, o be tige ka ben, ka firi tasuma ra. ¹¹ Ne koni be aw batize ji dama le ra, k'a yira ko aw nimisara ka lo aw ta jurumun na. Nka min bena na ne ko fe, o fanga ka bon ni ne ta ye. Ne te se k'a fo ko ne be hali a ta sanbara bo a sen na. Ale le bena aw batize ni Nin Saninman* ye, ani tasuma. ¹² A ta baarakeminan b'a boro, a be simankise ni a paga bo ngon na. A be simankise ke a ta bondo kono. Nka fen o fen kera paga ye, a bena o bee jeni tasuma ra, tasuma min te faga ka ye.»

Yesu batizeriko

(Marika 1.9-11; Luka 3.21-22)

¹³ Ayiwa, Yesu bora Galile mara ra ka na, ko a bena batize Yuhana fe Zuriden koba ra. ¹⁴ Nka Yuhana ma son. A ko Yesu ma ko: «Ne min tun ka kan ka taga batize ele fe, ele be nana ne fe wa?» ¹⁵ Yesu ka a jaabi ko: «A to a ye ke ten sisan folo, sabu o cogo le ra an bena Ala sago ke k'a dafa.» Yesu ka o fo minke, Yuhana ka a batize. ¹⁶ Yesu batizenin ko doron, a bora ji ra. Sankolo dayelera. A ka Ala Nin jigito ye i ko jenetugani ka na sigi a kan. ¹⁷ Kumakan do bora sankolo kono ko: «Nin le ye ne Dence kanunin ye; a ko ka di ne ye haali.»

4

Setana ko a be Yesu korobo
(Marika 1.12-13; Luka 4.1-13)

¹ O kow bee ko fe, Nin Saninman* blara Yesu na ka taga ni a ye kongokolon konɔ, janko Setana ye a korobo k'a fe. ² Yesu ka tere binaani ni su binaani ke, a ma domuni ke. O ko, kongɔ ka a mina. ³ Setana gbarara a ra k'a fo a ye ko: «Den min bora Ala ra*, ni ele lo can ra, a fo nin kabakuruw ye ko o ye yeɛma ka ke buru ye ke!» ⁴ Yesu k'a jaabi ko: «A sebera Kitabu konɔ, ko: <Domuni dama le te mogɔ baro, nka kuma min o min be bo Ala da ra, o le fana be mogɔ baro.> »

⁵ O ko, Setana ka Yesu ta ka taga ni a ye Zeruzalemu, dugu saninman konɔ, ka taga a layelen ka a lo Alabatosoba kunna, ⁶ k'a fo a ye ko: «Den min bora Ala ra*, ni ele lo can ra, i pan ka i cun dugu ma, sabu a sebera Kitabu konɔ, ko: <Ala bena i ko fo a ta melekew ye, o bena i ta o boro konɔ, janko i sen kana na talon kabakuru do ra.> »

⁷ Yesu k'a jaabi ko: «A sebera Kitabu konɔ fana ko: <I man kan k'a fo ko i be i Matigi Ala korobo.> »

⁸ O ko, Setana tagara ni a ye kuru jamijanba do kunna. A ka dunuɲa jamanaw bee yira a ra, ani o ceɲa bee, ⁹ k'a fo a ye ko: «Ni i ka son ka i kinbiri gban ne korɔ ka ne bato, ne bena nin fenw bee di i ma.» ¹⁰ Yesu ko a ma ko: «Taga ka bo ne korɔ Setana! Sabu a sebera Kitabu konɔ, ko: <I ka kan ka i Matigi Ala le bato ka baara ke ale kelenpe ye.> » ¹¹ A kera ten minke, Setana tagara ka bo a korɔ. Yesu mako tun be fen minw na, meleke dow nana o ke a ye.

Yesu be waajuri ke Kaperinahumu
(Marika 1.14-15; Luka 4.14-15)

¹² Yesu nana a men tuma min na ko o ka Yuhana Batizerikebaga mina ka a bla kaso ra, a tagara Galile mara ra. ¹³ Nka a ma to Nazareti; a tagara to Kaperinahumu. O dugu siginin be Galile bada ra, Zabulon ni Nefitali mara ra. ¹⁴ A kera o cogo ra minke, cira Ezayi tun ka min fo, o kera can ye, ko:

¹⁵ «Zabulon mara ni Nefitali mara,
o yoro minw be Galile ba kere fe,
Zuriden ba ko fe,
siya were mogow* be Galile min konɔ.

¹⁶ Mogɔ minw tun siginin be dibi ra,
yeelenba bora olugu kan.
Minw tun siginin be saya jamana dibi ra,
yeelen do bora olugu ye.»

¹⁷ Yesu ka waajuri damina o wagati le ra. A tun b'a fora mogow ye ko: «Aw ye nimisa aw ta jurumun na, sabu sankolo Masaya* wagati surunyara.»

Yesu ka jegeminabaga naani wele
(Marika 1.16-20; Luka 5.1-11)

¹⁸ Yesu temeto Galile bada ra, a ka balemace fla ye: Simon min be wele ko Piyeri, ani a balemace Andere. O tun be jo firira ji ra, sabu o ta baara tun ye jegemina le ye.

¹⁹ Yesu ko o ma ko: «Aw ye tugu ne ko, aw tun be jega mina cogo min na, ne bena aw karan aw ye mogow jini ten.» ²⁰ O yoronin bee, o ka o ta jow to yi ka tugu Yesu ko.

²¹ A tagara na fe tuun, a ka balemace fla were ye. O tun ye Zebede dence Yakuba ni a balemace Yuhana ye. O tun siginin be o ta kurun konɔ, o ni o face Zebede, o be o ta jow karanna. ²² Yesu ka o wele. O yoronin bee, o bora ka o face to kurun konɔ ka tugu Yesu ko.

4:4 4.4 Nin kuma fora Sariya 8.3. 4:6 4.6 Nin kuma fora Zaburu 91.11-12. 4:7 4.7 Nin kuma fora Sariya 6.16. 4:10 4.10 Nin kuma fora Sariya 6.13. 4:16 4.16 Nin kuma fora Ezayi 8.23; 9.1,2.

Mɔgɔ caman ka Yesu ko men Galile

²³ Yesu tun be taga Galile mara bee ra. A tun be mɔgɔw karan karansow* kɔnɔ, ka Ala ta Masaya* ta Kibaro Diman* ko waajuri ke mɔgɔw ye, ka mɔgɔw keneya ka bo o ta banaw, ani o ta tɔɔrɔw ra. ²⁴ Yesu tɔgɔ sera fo Siri jamana bee ra. O tun be na ni banabagatɔw bee ye a fe, ani tɔɔrɔ tun be minw na, ani jinatɔw, ani kirikirisiyentɔw, ani muruguw; o tun be na ni olugu bee ye a fe, a tun be o bee keneya. ²⁵ Jamaba tun tugura a ko; dɔw bɔra Galile mara ra, dɔw bɔra Dekapoli* mara ra, dɔw bɔra Zeruzalemu, dɔw bɔra Zude, dɔw bɔra fo Zuriden kofeduguw ra.

5

Mɔgɔ minw ta jana

(Luka 6.20-23)

¹ Ayiwa, Yesu ka jama ye minke, a yelenna ka sigi kuru do kan; a ta karamɔgɔdenw gbarara a kɔrɔ. ² A ka ke o karan ye; a ko:

³ «Minw k'a lon ko ni Ala te, ko se te olugu ye, olugu ta jana, sabu olugu ninyɔrɔ bena ke sankolo Masaya* ra.

⁴ Minw jusu kasinin lo, olugu ta jana, sabu Ala bena o jusu saaro.

⁵ Minw sabarinin lo, olugu ta jana, sabu Ala bena dugukolo di o ma cen ye.

⁶ Terenninya lɔgɔ be minw na i ko domuni ni ji, olugu ta jana, sabu o bena terenninya sɔrɔ.

⁷ Minw be makari o mɔgɔɔgɔnɔw na, olugu ta jana, sabu Ala bena makari o ra fana.

⁸ Minw jusu saninyanin lo, olugu ta jana, sabu o bena Ala ye.

⁹ Minw be hera ladon o ni o mɔgɔɔgɔnɔw ce, olugu ta jana, sabu o bena wele ko Ala denw.

¹⁰ Minw be tɔɔrɔra mɔgɔw boro sabu o be Ala sago ke, olugu ta jana, sabu sankolo Masaya ye o ta ye.

¹¹ Ni mɔgɔw be aw neni, ka aw tɔɔrɔ, ka kojugu suguya bee la aw kan, ne tɔgɔ koson, aw ta jana. ¹² Aw ye jagari ka ninsondiya, sabu aw ta baraji bena bonya sankolo ra. Sabu cira minw temena aw ja fe, o ka olugu fana tɔɔrɔ ten le.»

Dunupa ta kɔgɔ ni dunupa ta yeelen

(Marika 9.50; Luka 14.34-35)

¹³ «Ayiwa, aw le ye dunupa ta kɔgɔ ye. Nka ni kɔgɔ timiya bɔra a ra, mun le be se ka a latimiya tuun? A te se ka ke foyi ye tuun fo ka a firi kene ma, mɔgɔw temeto b'a dɔndɔn. ¹⁴ Aw le ye dunupa ta yeelen ye. Dugu min siginin be kongori kan, o te se ka dogo. ¹⁵ Mɔgɔ si te fitina mana bon kɔnɔ ka fiye biri a kunna. I b'a bla fitinablayɔrɔ le ra; ni o kera, a yeelen be se bonkɔnɔmɔgɔw bee ma. ¹⁶ Ayiwa, aw ta yeelen ye bo ten fana mɔgɔw ja na, k'a to o ye aw ta kewaleɓumanw ye; ni o kera, aw Fa Ala min be sankolo ra, o bena o bonya.»

Yesu be sariya ni ciraw ta kuma dafa

¹⁷ Yesu ko: «Aw kana a miiri ko ne nana ka na sariya* ban, walama ka ciraw ta kumaw sa de! Ne ma na o sa, ne nana o dafa le. ¹⁸ Can ra, ne b'a fo aw ye ko fo ka taga sankolo ni dugukolo wuri, hali Ala ta sariya tomi kelen, walama a seberiden kelen tena bo a no ra, fo ka taga se fen bee laban ma. ¹⁹ O le koson ni mɔgɔ min ka hali sariya bee ra fitini kelen cen, ani ka mɔgɔw karan ko o ye o jɔgɔn ke, o tigi bena

* 4:25 4.25 Dekapoli kɔrɔ ye ko: dugu tan.

ke bæ ra fitini ye sankolo Masaya* ra. Nka ni mɔgɔ min ka sariya sira tagama, ani ka tow karan a ra ten fana, o tigi bɛna ke mɔgɔba ye sankolo Masaya ra. ²⁰ Can ra ne b'a fɔ aw ye ko ni aw ta terenninya ma tɛmɛ sariya karamɔgɔw* ni Farisiw* ta kan, aw tena don sankolo Masaya* ra fiyewu.»

Mɔgɔfaga ni bɛnbariya

²¹ «Aw derira k'a mɛn ko Ala k'a fɔ aw bɛmaw ye ko: <I kana mɔgɔ faga; ko ni mɔgɔ min ka mɔgɔ faga, kiti bɛ ben o tigi kan.> ²² Nka ne kɔni b'a fɔ aw ye ko hali ni i ka dimi dɔrɔn le i balema kɔrɔ, kiti ka kan ka ben i kan. Ni mɔgɔ min ka a balema nɛni dɔrɔn le ko a mɔgɔkolon, kititigɛbagaw ka kan ka kiti tigɛ o tigi kan. Ni mɔgɔ dɔ ko a balema ma ko a naloman, o tigi ka kan ka firi jahanama tasuma ra. ²³ O kɔsɔn, ni i nana sarakabɔyɔrɔ ra ko i bɛ na i ta saraka bla sarakabɔnan kan, ka i to o yɔrɔ ra, ni i hakiri ka jigi a ra ko ko dɔ bɛ i ni i balema cɛ, ²⁴ i ka kan ka i ta saraka to sarakabɔnan kɔrɔ yi, ka taga o ko janabɔ i ni i balema cɛ fɔlɔ. O kɔ, i bɛ sɔrɔ ka na i ta saraka di Ala ma.

²⁵ «Ni i ni mɔgɔ dɔ bɛ kɛrɛra; ni o tigi ko a bɛ taga ni i ye fagamaw fɛ, i ka kan ka teliya ka kuma ka bɛn ni a ye ka aw to sira ra; ni o tɛ, ni a tagara i don kititigɛbagaw boro, olugu bɛ i di kasobon kɔrɔsibaga ma, o bɛ i bla kaso ra. ²⁶ Ni i kɔni donna o yɔrɔ ra, ne b'a fɔ i ye ko o ka wari min ben i kan, ni i ma o bæ sara ka ban pewu, i tɛ bɔ kaso ra fiyewu.»

Jɛnɛya ni furu

²⁷ «Aw derira k'a mɛn ko Ala k'a fɔ aw bɛmaw ye ko: <I kana jɛnɛya kɛ.> ²⁸ Nka ne b'a fɔ aw ye ko ni i ka dɔ ta muso flɛ, ka janabɔ a fɛ dɔrɔn, i ka jɛnɛya kɛ ni o muso ye ka ban i jusukun na. ²⁹ O kɔsɔn ni i kininboroyanfan jaden le bɛ kɛ sababu ye ka i bla jurumun na, a wɔgɔbi ka a firi. Sabu ka bɔnɔ i farikolo yɔrɔ kelenpe ra, o ka fisa i ma, sani i farikolo dafanin ye taga firi jahanama kɔnɔ. ³⁰ Ni i kininboro le bɛ kɛ sababu ye ka i bla jurumun na, a tigɛ ka a firi yɔrɔjan. Sabu ka bɔnɔ i farikolo yɔrɔ kelenpe ra, o ka fisa i ma, sani i farikolo dafanin ye taga jahanama kɔnɔ.»

Yesu ko furu man kan ka sa

(Matiyu 19.9; Marika 10.11-12; Luka 16.18)

³¹ «A fɔra ko: <Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka a muso bla, a ye furusasebɛ di a ma.> ³² Nka ne kɔni b'a fɔ aw ye ko ni cɛ o cɛ k'a muso bla, k'a sɔrɔ a tun tɛ cɛ wɛrɛ fɛ, o tigi ka o muso bla jɛnɛya siran le kan. Ni cɛ min fana ka muso furusanin ta, o cɛ bɛ jɛnɛya le kɛra.»

Mɔgɔ man kan ka kari foyi ra

³³ Yesu ko: «Aw derira k'a mɛn fana ko Ala k'a fɔ aw bɛmaw ye ko: <I kana kari ka layiri ta, ni i ma a dafa; nka ni i ka layiri ta Ala ye, i ka kan ka a dafa.> ³⁴ Nka ne ko, ko aw kana kari yɛrɛ le fiyewu: aw kana kari sankolo ra, sabu Ala sigiyɔrɔ lo; ³⁵ aw kana kari dugukolo ra, sabu o ye a senblayɔrɔ ye, aw kana kari Zeruzalɛmu na, sabu Masaba Ala ta dugu lo. ³⁶ Aw kana kari aw yɛrɛ kunkolo ra, sabu kunsigi minw bɛ aw kun na, aw tɛ se ka o dɔ gbɛ, walama ka o dɔ fin. ³⁷ Ni o ka aw jininka, aw ye a fɔ <ɔnhɔn, o lo,> walama <ɔn-ɔn, o tɛ,> ka dan o ma. Aw bɛ fɛn o fɛn fara o kan, o bɛ bɔ Setana le ra.»

Sabari ni kanuya

(Luka 6.29-30)

³⁸ Yesu ko: «Aw derira k'a men ko a fora ko: <Ni min ka mogo ja ci, o ta ka kan ka ci a jogon ye; ni min ka mogo jin bon, o ta ka kan ka bon a jogon ye.> ³⁹ Nka ne ko, ko ni mogo ka i darabo, i kana kere ke ni a ye. Ni mogo ka i fata i kininboro ye ra, i ye to kelen fana lo a ye. ⁴⁰ Ni mogo ka i mina fanga ra ko a be taga ni i ye fagamaw fe i ta deregedennin koson, i ta deregeba fana to a boro. ⁴¹ Ni mogo ka i jagboya ko i ye kilo kelen tagama ke ni a ye, a ke kilo fla ye. ⁴² Ni mogo ka i daari fen na, a son. Ni mogo do ko, ko a be i ta fen singa, i kana ban.»

Yesu ko an ye an juguw kanu
(Luka 6.27-28,32-36)

⁴³ «Aw derira k'a men ko a fora ko: <I ka kan ka i mogojogon kanu ka i jugu koninya.> ⁴⁴ Nka ne b'a fo aw ye ko: Aw ye aw juguw kanu. [Mogo minw be aw danga, aw ye dugawu ke olugu ye, aw ye kopuman ke aw koninyabagaw ye.] Minw be aw minako juguya, ka aw tooro, aw ye Ala daari olugu ye. ⁴⁵ Ni aw be o ke, o le bena aw ke aw Fa Ala ta denw ye, o min be sankolo ra; sabu ale le be tere bo mogojuguw, ani mogojumanw ye. A be sanji ben mogo terenninw, ani mogo terenbariw ye. ⁴⁶ Ni o te, ni aw be aw kanubagaw doron le kanu, aw bena mun baraji were le soro o ra? Ninsaraminabagaw be o le ke fana. ⁴⁷ Ni aw be aw balemaw doron le fo, o ye koba ye wa? Hali siya were mogo be o le ke fana. ⁴⁸ O ra, aw ye dafa fen bee ra i n'a fo aw Fa Ala min be sankolo ra, ale dafanin lo cogo min na.»

6

Saraka bocogo

¹ «Aw kana aw ta Alasira tagama ke mogo ja koro, janko mogo ye aw ye doron. Ni o te, aw tena baraji foyi soro tuun aw Fa Ala fe sankolo ra. ² Ni i ko i be saraka di fagantan do ma, i kana mankan ci ka i yere yira i n'a fo flankafuw b'a ke cogo min na karanso* kono, ani siradaw ra, janko mogo ye olugu tando. Can ra ne b'a fo aw ye ko o ta baraji be dan mogo ta tandori le ma. ³ Ni i be saraka bo, i kininboro be min di, i numanboro man kan ka do lon o ra, ⁴ janko i ta saraka ye di dogo ra. Ni o kera, i Fa Ala min be ko dogoninw bee ye, ale bena a baraji di i ma.»

Ala daaricogo
(Luka 11.2-4)

⁵ «Ni aw be Ala daari, aw kana a ke i n'a fo flankafuw; ka lo ka Ala daari karansow* kono, ani siradaw ra, janko mogo ye o ye, o le ka di olugu ye. Can ra, ne b'a fo aw ye ko olugu ta baraji bena dan mogo ta tandori le ma. ⁶ Ni ele be Ala daari, don i ta bon kono ka da tugu i yere da ra, ka i Fa Ala daari; ni o kera, i Fa Ala min be hali yoro dogoninw na, ani a be ko dogoninw ye, ale bena o baraji di i ma. ⁷ Ni aw be Ala daari, aw kana to ka kosegi kuma kelenw kan ka to ka o fo k'a caya, i n'a fo siya were mogo. A be olugu hakiri ra ko o ta kuma caya le koson, Ala bena o ta daariri lamem. ⁸ Aw kana o jogon ke, sabu aw mako be fen o fen na, aw Fa Ala yere ka o lon k'a soro aw ma a daari a fe folo yere. ⁹ Ni aw be Ala daari, aw y'a fo ko:

<An Fa min be sankolo ra,

¹⁰ i togo saninman ye bonya mogo bee fe.

I ta Masaya ye na.

I sago ye ke dugukolo kan

i ko a be ke sankolo ra cogo min na.

¹¹ An ta bi domuni di an ma.

¹² An ta hakew yafa an ma

i ko an fana be yafa an haketabagaw ma cogo min na.

¹³ I kana a to Setana ye an nege ka an bla kojugu ra, nka an bosi a boro.

[Sabu masaya, ani sebagaya ni bonya ye ele le ta ye wagati bee. Amina.]

¹⁴ «Ni aw be mogo tow ta hakew yafa o ma, aw Fa min be sankolo ra, ale fana bena aw ta hakew yafa aw ma. ¹⁵ Nka ni aw te mogo tow ta hakew yafa o ma, aw Fa Ala fana tena aw ta hakew yafa aw ma.»

Sun ta ko

¹⁶ «Lon min ni aw be sun don, aw kana aw ja sisi, i n'a fo flankafuw. Olugu be o ja kumu janko mogow y'a lon ko o be sun na. Can ra ne b'a fo aw ye ko olugu ta baraji bena dan mogow ta tandori le ma. ¹⁷ Ni i be sun don lon min na, i ye i ja ko, ka turu kasadiman do ke i yere ra, ¹⁸ janko mogow kana i ye ka a lon ko i ka sun don, nka i Fa Ala le ye i ye dogo ra ka a lon. Ni o kera, ale min be ko dogoninw ye, ale bena o baraji di i ma.»

Naforo min te ban

(Luka 12.33-34)

¹⁹ «Aw kana naforo lajen ka a bla dunuja ra yan. Tumu be se ka don a ra, son be se ka a mina, sonw fana be se ka da kari ka don ka a sonya. ²⁰ Aw ye aw ta naforo lajen sankolo le ra. Tumu tena don a ra yi, son tena a mina yi, sonw fana tena se ka da kari ka a sonya yi. ²¹ Sabu i ta naforo be yoro min na, i jusukun ta miiriya fana be o yoro le kan.»

Farikolo ta yeelen

(Luka 11.34-36)

²² «Mogo paden le ye a farikolo ta fitinayeelen ye. Ni i paden ka ji, i fari yoro bee be ke yeelen na. ²³ Nka ni i paden man ji, i fari yoro bee le be ke dibi ra. Fen min be ele bla yeelen na, ni o yere be dibi ra, o tuma i bena ke dibiba le ra de!»

Dunujafenw ta hami

(Luka 16.13; 12.22-31)

²⁴ Yesu ko: «Mogo si te se ka baara ke kuntigi fla ye; sabu a bena kelen koninya ka to kelen kanu, walama a be noro kelen na, ka to kelen mafiyenya. Aw te se ka ke Ala ta jonw ye, ka ke wari fana ta jonw ye. ²⁵ O koson ne b'a fo aw ye ko aw kana hami aw ta baro ko ra, ko aw bena mun domu, aw bena mun min; walama aw fari ko ra, ko aw bena fiyerebo soro cogo di. Si nafa man bon ka teme domuni kan wa, farikolo fana nafa man bon ka teme fiyerebo kan wa? ²⁶ Aw ye konow fle san fe: o te sene ke, o te siman tige, o te foyi mara bondo konow; nka aw Fa Ala min be sankolo ra, ale be o baro. Aw man fisa ni o konow ye wa? ²⁷ Aw ra jontigi le be se ka hali donin fara a si kan hami fe? ²⁸ Mun na aw be hami aw fiyerebo ko ra? Aw ye binfiyerenw wuricogo fle kongo konow; o te baara ke, o te jese dan k'a ke fani ye. ²⁹ Nka ne b'a fo aw ye ko hali masace Sulemani ni a ta bonya bee, a ma fani si don min ceja ka o binfiyeren kelen ceja bo. ³⁰ Ayiwa, kongobin min be yan bi, nka sini tasma bena a jeni, ni Ala be o ceja tan, yala a tena aw fiyerebo ka teme o kan wa? Aw ta lanaya ka dogo de! ³¹ O koson aw kana hami ka to k'a fo ko: <An bena mun domu, an bena mun min, walama an bena fiyerebo soro min?> ³² Alalonbariw be bori o fenw bee le ko. Nka aw Fa min be sankolo ra, ale k'a lon ko aw mako be o fenw na. ³³ Aw ye jija ka Ala ta Masaya* ni a ta terenninya le jini folo. Ni o kera, a bena o fen tow bee di aw ma ka fara o kan. ³⁴ Aw kana hami sini kow ra. Aw ye sini kow to sini ja. Aw ye bi ta hami dan bi kelen ta toro le ma.»

7

Mɔgɔ man kan ka a mɔgɔnɔgɔn kɔrɔfɔ
(Luka 6.37-38,41-42)

¹ «Aw kana mɔgɔ kɔrɔfɔ janko aw fana kana kɔrɔfɔ. ² Sabu aw bɛ tɔw kɔrɔfɔ cogo min na, aw fana bɛna kɔrɔfɔ o cogo le ra; aw bɛ mɔgɔ tɔw mina cogo min na, aw fana bɛna mina o cogo le ra. ³ Mun koson namapama fitini min bɛ i balema paden na, i bɛ o ye, k'a sɔrɔ yiri belebele min bɛ ele yere paden na, i tɛ o ye? ⁴ Ele bɛ se k'a fɔ i balema ma cogo di ko: <A to ne ye namapama nin bɔ i na ra,> k'a sɔrɔ yiri belebele dɔ le bɛ ele yere na ra? ⁵ Flankafu fɛ! I ta yiri belebele bɔ i yere na ra fɔlɔ; ni o kɛra, ni i yere na yɛlɛra, i bɛ se ka namapama fitini bɔcogo lɔn i balema na ra.

⁶ «Aw kana fɛn saninmanw di wuruw ma; ni o tɛ, o bɛna sekɔ ka na ben aw yere kan. Aw kana aw ta luluw firi lɛw kɔrɔ, ni o tɛ, o bɛna o dɔndɔn.»

Aladaari
(Luka 11.9-13)

⁷ «Aw ye daariri kɛ, a bɛna di aw ma; aw ye jinini kɛ, aw bɛna a ye; aw ye da gbasi, da bɛna yɛlɛ aw ye. ⁸ Sabu ni mɔgɔ o mɔgɔ ka fɛn daari, o tigi bɛna o sɔrɔ; ni mɔgɔ min ka fɛn jini, o tigi bɛna o ye; ni mɔgɔ min ka da gbasi, da bɛna yɛlɛ o tigi ye. ⁹ Jɔn le bɛ aw ra, ni a ta den ko a bɛ buru fɛ, a bɛ kabakuru le ta k'a don a boro? ¹⁰ Walama ni den ko a bɛ jɛgɛ fɛ, a bɛ sa mina k'a di a ma? ¹¹ Ayiwa, aw adamadenw, aw ka jugu, nka aw bɛ fɛnɔman lɔn k'a di aw denw ma. Ayiwa, aw ma la a ra ko Fa Ala min bɛ sankolo ra, ko ale bɛ se ka fɛnɔman lɔn k'a di a daaribagaw ma fɔ ka tɛmɛ aw ta kan wa?

¹² «Ni aw b'a fɛ mɔgɔw ye fɛn o kɛ aw ye, aw fana ye o jɔgɔn le kɛ o ye. Sariya* ko ten le, ciraw fana ko ten le.»

Da fitini
(Luka 13.24)

¹³ «Aw ye don da fitini le fɛ; sabu da min bɛ mɔgɔ ladon halakiyɔrɔ ra, o da ka bon, a sira fana ka bon; mɔgɔ caman fana bɛ tɛmɛ o le fɛ. ¹⁴ Nka da min bɛ mɔgɔ ladon namanya ra, o da ka dɔgɔ, a sira fana gbɛndenin lo, mɔgɔ minw b'a sɔrɔ, olugu man ca.»

Cira faninyafɔbagaw ta ko
(Luka 6.43-44)

¹⁵ «Aw ye aw yere kɔrɔsi cira faninyafɔbagaw ra. O bɛ o yere kɛ i ko sagaw, ka na aw fɛ; k'a sɔrɔ can ra, wara farimanw lo. ¹⁶ Aw bɛna o lɔn o kɛwalew le fɛ. Mɔgɔ bɛ se ka rɛzenmɔ sɔrɔ njanisun na wa, walama ka toromɔ sɔrɔ yiri gbansan dɔ ra? ¹⁷ Yirijuman bɛɛ bɛ denɔman le kɛ; nka yirijugu bɛ denjugu le kɛ. ¹⁸ Yirijuman tɛ se ka denjugu kɛ, yirijugu fana tɛ se ka denɔman kɛ. ¹⁹ Ni yiri o yiri fana tɛ denɔman kɛ, o bɛ tige ka firi tasuma ra. ²⁰ O ra, aw bɛ se ka cira faninyafɔbagaw lɔn o ta kɛwalew le fɛ.»

Mɔgɔ ka kan ka Ala sago le kɛ
(Luka 13.25-27)

²¹ «Mɔgɔ minw bɛɛ b'a fɔra ne ma ko: <Matigi, Matigi,> olugu bɛɛ le tɛna don sankolo Masaya* ra dɛ! Ne Fa min bɛ sankolo ra, mɔgɔ min bɛ o sago kɛ, o tigi le bɛ don Ala ta Masaya ra. ²² Kiti lɔn na, mɔgɔ caman bɛna a fɔ ne ye ko: <Matigi, Matigi, anw ma cirayakumaw fɔ ele tɔgɔ le ra wa? An ma jinaw gbɛn ka bɔ mɔgɔw ra ele tɔgɔ le ra wa? An ma kabako caman kɛ ele tɔgɔ le ra wa?> ²³ O tuma ne bɛna a fɔ o mɔgɔw ye, bɛɛ na na, ko: <Ne ma aw lɔn fiyewu; aw kojugukɛbagaw, aw ye bɔ ne kɔrɔ!> »

Bon fla ta ko
(Luka 6.47-49)

²⁴ «Ayiwa, mɔgɔ o mɔgɔ ka nin kumaw lamɛn, ka a sira tagama, o tigi bɛ i n'a fɔ cɛ hakiritigi min ka a ta bon lɔ fara kan. ²⁵ Sanji benna ka kɔw fa fɔ ka bɔ kɛnɛ ma, fɔɔ wurira ka kɛ bon kan, nka a ma ben, sabu a lɔnin bɛ fara le kan. ²⁶ Nka mɔgɔ o mɔgɔ bɛ nin kumaw lamɛn ni a tɛ a sira tagama, o tigi bɛ i n'a fɔ naloman min ka a ta bon lɔ kenken kan. ²⁷ Sanji benna ka kɔw fa fɔ ka bɔ kɛnɛ ma, fɔɔ wurira ka kɛ bon kan, bon benna fɔ ka a bencogo juguya.»

²⁸ Ayiwa, Yesu banna nin kumaw ra tuma min na, a ta karan cogoya tun ka jama kɔnɔnɔban. ²⁹ Sabu Yesu tun bɛ mɔgɔw karan ni baraka ye, a tun tɛ o karan i ko o ta sariya karamɔgɔw*.

8

Yesu ka kunatɔcɛ dɔ kɛnɛya
(Marika 1.40-45; Luka 5.12-16)

¹ Yesu jigira ka bɔ kuru kan tuma min na, jamaba tugura a kɔ. ² Kunatɔcɛ dɔ gbarara ka na a kinbiri gban Yesu kɔrɔ k'a fɔ a ye ko: «Matigi, ni i bɛ sɔn, i bɛ se ka ne saninya.» ³ Yesu ka a boro la a kan k'a fɔ a ye ko: «Ne sɔnna, ko i ye saninya!» O yɔrɔnin bɛɛ, a kɛnɛyara ka bɔ a ta kuna ra. ⁴ Yesu k'a fɔ a ye ko: «I kana nin ko fɔ mɔgɔ si ye. Taga i yɛɛ yira sarakalasebaga* ra. Cira Musa ka saraka min fɔ kunatɔw saninyari ko ra, i ye o saraka bɔ, janko k'a yira bɛɛ ra ko i kɛnɛyara*.»

Yesu ka sorasikuntigi ta baaraden kɛnɛya
(Luka 7.1-10)

⁵ O kɔ, Yesu donna Kapɛrinahumu dugu kɔnɔ minkɛ, sorasikuntigi dɔ gbarara a ra ka a daari kɔsɛbɛ; ⁶ a ko: «Matigi, ne ta baaraden lanin bɛ so kɔnɔ. Bana k'a murugu k'a la; a tɔɔrɔnin lo kojugu.» ⁷ Yesu ko a ma ko: «Ne k'a mɛn; ne yɛɛ bɛna taga, ka taga a kɛnɛya.» ⁸ Sorasikuntigi ko: «Matigi, a man kan ko ele ye na ne ɔgɔn ta so. Hali ni i ka kuma kelenpe le fɔ, o kuma baraka ra, ne ta baaraden bɛ se ka kɛnɛya. ⁹ Sabu kuntigi dɔw bɛ ne kunna, nka ne fana bɛ sorasi dɔw kunna. Ni ne k'a fɔ min ma ko: <Taga!>, o bɛ taga; ni ne k'a fɔ min ma ko: <Na yan!>, o bɛ na. Ni ne k'a fɔ ne ta baaraden ye ko: <Nin kɛ tan!>, a bɛ o kɛ.» ¹⁰ Yesu ka o kuma mɛn minkɛ, o cɛ ko diyara a ye fɔ ka tɛmɛ. A ko a nɔfɛmɔgɔw ma ko: «Can ra, ne bɛ a fɔ aw ye ko ne ma nin lanayaba ɔgɔn sɔrɔ mɔgɔ si fɛ Izirayɛli jamana ra. ¹¹ Ne b'a fɔ aw ye ko lon dɔ, mɔgɔ caman bɛna na ka bɔ jamana wɛrɛw ra, terebɔyanfan na, ani terebenyanfan na, ka na domuni kɛ ni Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ye sankolo Masaya* ra. ¹² K'a sɔrɔ Ala ta Masaya tɔgɔ lara minw na, o bɛna olugu firi kɛnɛ ma, dibi ra; kasi ni jinɔnɔni le bɛna kɛ o yɔrɔ ra.» ¹³ Yesu ko sorasikuntigi ma ko: «Taga, i ka min fɔ, i ta lanaya baraka ra, o ye kɛ i ye.» O wagati yɛɛ ra, sorasikuntigi ta baaraden kɛnɛyara so kɔnɔ yi.

Yesu ka banabagatɔ wɛrɛw kɛnɛya
(Marika 1.29-34; Luka 4.38-41)

¹⁴ O kɔ, Yesu tagara Piyeri ta so. A tagara Piyeri muso bamuso lanin sɔrɔ, farigban b'a ra. ¹⁵ Yesu magara a boro ra minkɛ, farigban banna; a wurira ka gba kɛ o ye. ¹⁶ Tere benna minkɛ, mɔgɔw nana ni jinatɔ caman ye Yesu fɛ. A sɔngɔra jinaw ra ka o gbɛn ka bɔ jinatɔw ra, ka banabagatɔw bɛɛ kɛnɛya. ¹⁷ O kɛra minkɛ, cira Ezayi tun ka kuma min fɔ, o kɛra can ye, ko:
«A ka an ta tɔɔrɔw bɔ an kan,

* 8:4 8.4 Yesu ka nin kuma fɔ ka kapa nin Musa ta sariya ye: Sarakalasebagaw 14.2-32.

ka an ta banaw keneya.»

Karamogodenya ni a tɔɔɔ
(Luka 9.57-62)

¹⁸ Yesu nana a ye ko jamaba ka ale lamini minke, a k'a fo a ta karamogodenw ye ko o ye taga ba na do kan. ¹⁹ Sariya karamogo* do gbarara Yesu ra k'a fo a ye ko: «An karamogo, ne b'a fe ka tugu i ko, ni i be taga yoro o yoro.» ²⁰ Yesu k'a jaabi ko: «I ka kan k'a lon ko dinga be kongowuruw fe, naga fana be kononinw fe, nka min kera Adamaden ye*, yoro si te o fe a be se ka a yere laganfiya yoro min na de!» ²¹ Karamogoden kelen were ko Yesu ma ko: «Matigi, a to ne ye taga ne face su don folo!» ²² Yesu ko o ma ko: «Tugu ne ko; a to suw yere ye o ta suw don.»

Yesu ka fɔɔɔba lalo baji kan
(Marika 4.35-41; Luka 8.22-25)

²³ O ko, Yesu ni a ta karamogodenw donna kurun konɔ. ²⁴ Fɔɔɔba do barara ka wuri ka o to ji kan. Fɔɔɔ bonyakojugu fe, jikuruw tun be donna kurun konɔ. Yesu tun be sunogora. ²⁵ Karamogodenw gbarara a ra ka a lakunu, ko: «Matigi, wuri ka an kisi, an sato fle ji ra!» ²⁶ Yesu k'a fo o ye ko: «Mun koson aw be siranna? Aw ta lanaya ka dogo de!» A wurira o le ra ka songo fɔɔɔ ni ji ra; yoro bee sumana. ²⁷ Karamogodenw kabakoyara. O ka ke a fo ye nagon ye ko: «E! Nin ce ye mogo suguya juman ye? Hali fɔɔɔ ni ji, o bee be a kan men!»

Yesu ka ce jinato fla keneya
(Marika 5.1-20; Luka 8.26-39)

²⁸ Yesu sera ba na do kan, Gerasakaw ta mara ra. Jinatoce fla bora kaburulo ra ka na a kunben. O jinato fla tun nana fariya, fo a tun te kun mogo si ra k'a fo ko a be teme o yoro ra. ²⁹ O perenna k'a fo Yesu ye ko: «Den min bora Ala ra*, mun le be an ni ele ce? I nana an toro le, k'a soro an torowagati ma se ban wa?» ³⁰ O y'a soro lekuruwa do tun be yorojan, olugu be domuni kera. ³¹ Jinaw ka Yesu daari kosebe, ko: «Ni i be an gben, sabari k'a to an ye taga don nin lekuru ra.» ³² Yesu ko: «Aw ye taga!» Jinaw bora o ce fla ra ka taga don lew ra. O donna lew ra minke, lew bee girinna, ka jigi kuru jigijigi fe ka taga ben ji ra. O bee fagara ji ra yi. ³³ Legbenbagaw borira ka taga dugu konɔ ka taga o ko lakari. Min kera ce jinato fla ra, o ka o le lakari kosebe. ³⁴ Dugumogow bee bora ka na Yesu kunben. O nana a ye minke, o ka a daari ko a ye sabari ka taga ka bo o ta mara ra.

9

Yesu ka murugu do keneya
(Marika 2.1-12; Luka 5.17-26)

¹ Yesu donna kurun do konɔ, ka ba tige ka seko ka na a ta dugu ra. ² A sera minke, mogo dow ka murugu do ta ni a ta lanan ye ka na ni a ye a fe. Yesu k'a ye ko o mogow tun lara ale ra minke, a ko murugu ma ko: «Ne dence, i jigi kana tige, i ta jurumunw yafara i ma.» ³ Yesu ka o fo minke, sariya karamogo* dow ka ke a fo ye o yere konɔ ko: «Ce nin ka Ala togo cen.» ⁴ Yesu fana ka o ta miiriya lon. A ko o ma ko: «Mun koson nin miirijuguw nagon be aw jusukun na?» ⁵ K'a fo murugu ma ko a ta jurumunw yafara a ma, walama k'a fo a ye ko a ye wuri ka tagama, aw na o fla ra juman le ke ka di? ⁶ Ayiwa, ne bena a yira aw ra bi ko ne Min kera Adamaden ye* ko se be ne ye ka jurumunw yafa dunupa konɔ.» A ko murugu ma ko: «Wuri ka i ta lanan ta ka taga i ta so.» ⁷ Ce wurira ka a ta lanan ta ka taga a ta so. ⁸ Mogow

ka o ye minke, o siranna. O ka ke Ala tando ye, ko Ala ka nin jɔgɔn sebayaba di adamaden ma.

Yesu ka Matiyo wele

(Marika 2.13-17; Luka 5.27-32)

⁹ Yesu tagato, a temeto ka ce do ye, min togo tun ye ko Matiyo, a siginin be ninsaraminabon na; Yesu ko a ma ko: «Tugu ne ko!» Matiyo wurira ka tugu Yesu ko.

¹⁰ Ayiwa, Yesu tun be domuni na Matiyo ta bon konɔ; ninsaraminabaga caman, ani mogo kewalejugu werew fana nana sigi domuni na ni Yesu ye, ani a ta karamogodenw.

¹¹ Farisiw* ka o ye minke, o ko Yesu ta karamogodenw ma ko: «Mun koson aw karamogo be domuni ke ni ninsaraminabagaw, ani mogo kewalejuguw ye?» ¹² Yesu ka o men minke, a ko: «Mogo minw ka kene, olugu mako te flakebaga ra; banabagato le mako b'a ra. ¹³ Kuma min fora, ko Ala ko: «Ka hina jɔgɔn na, ne Ala be o le fe ka teme saraka kan.» Aw ye taga o kuma karan ka a korɔ lon. Ne ma na mogo terenninw wele; ne nana jurumuntow le wele.»

Landakow ni Kibaro Diman te kelen ye

(Marika 2.18-22; Luka 5.33-39)

¹⁴ Ayiwa, Yuhana ta karamogodenw nana Yesu fe ka na a jininka. O ko a ma ko: «Mun koson anw ni Farisiw*, anw be to ka sun don, nka ele ta karamogodenw te sun don?» ¹⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Yala korɔce teriw be se ka o na kumu k'a sorɔ o ni korɔce be jɔgɔn fe korɔya ra wa? O te se ka ke! Nka lon min na o bena korɔce ta ka bo o korɔ, o lon na koni o bena sun don.

¹⁶ «Mogo si te fanikura ke ka fani korɔ bari, ni o te, fanikura be fani korɔ sama ka a faran. A farancogo be cejuguya ka teme folo ta kan. ¹⁷ Mogo si fana te duvenkura ke forogokorow konɔ. Ni o te forogokorow be faran, duven be bon, forogow fana te foyi na tuun. Duvenkura ka kan ka ke forogokuraw le konɔ; ni o kera, i te bono a fla si ra.»

Yahudiyaw kuntigi denmuso kunuko ani muso do keneyako

(Marika 5.21-43; Luka 8.40-56)

¹⁸ Ka Yesu to kuma ra mogow fe, Yahudiyaw ta kuntigi do nana. A nana a kinbiri gban Yesu korɔ ka a daari ko: «Ne denmusionin sara sisan, sabari ka na i boro la a kan ka a kunu.» ¹⁹ Yesu ni a ta karamogodenw wurira ka tugu ce ko.

²⁰ Ayiwa, muso do gbarara Yesu ra ka na maga a ta derege dagbolo ra a ko fe. Joribon bana tun be o muso ra kabini san tan ni fla. ²¹ A tun b'a fora a yere konɔ ko: «Ni ne sera ka maga a ta derege dama ra ne bena keneya.» ²² Yesu ka a na munu k'a ye. A ko a ma ko: «I kana siran, ne denmuso. I ta lanaya ka i kisi ka bo bana ra.» Muso keneyara o wagati kelen yere ra.

²³ Ayiwa, Yesu tagara se o kuntigi ta so; a ka filenfiyebagaw ye, ka jama ye o be mankan cira minke, ²⁴ a k'a fo o ye ko: «Aw ye bo kene ma! Den ma sa, a be sunogora le.» Mogow ka ke a logobo ye. ²⁵ Jama bee bora kene ma tuma min na, a donna bon konɔ, ka den mina a boro ma; den wurira. ²⁶ Mogow ka o ko lakari ka se o yoro mara bee ra.

Yesu ka fiyentɔce fla na yele

²⁷ Ayiwa, ka Yesu tagato to sira kan, fiyentɔce fla gbanna a ko, o be perenna ko: «Sabari ka na an ma, Dawuda Mamaden*.» ²⁸ Yesu tagara se so konɔ tuma min na, fiyentɔce fla gbarara a ra. Yesu ka o jininka ko: «Aw lara a ra ko can ra ne be se ka aw na yele wa?» O ko: «Onhon, Matigi, i be se.» ²⁹ Yesu ka a boro maga o na ra, k'a fo o ye ko: «Aw ta lanaya koson, aw na ye yele.» ³⁰ O na yelera. Yesu k'a fo o ye k'a

gbeleya ko o kana a to mɔgɔ si y'a lon. ³¹ Nka o bɔra so kɔnɔ dɔrɔn, o ka Yesu ko fo o jamana yɔrɔ bɛɛ ra.

Yesu ka cɛ jinato dɔ kenɛya

³² Ayiwa, o tagato, mɔgɔw nana ni cɛ jinato dɔ ye Yesu fɛ; o jinato tun ye bobo ye. ³³ Yesu ka jina gben minke, bobo ka ke kuma ye. Jama jusu diyaninba, ka ke a fo ye ko: «Nin ko jɔgɔn ma deri ka ye Izirayeli* jamana kɔnɔ fiyewu!» ³⁴ Nka Farisiw* kɔni, olugu ko: «Yesu bɛ jinaw gbenna ni jinaw kuntigiba Setana ta sebagaya le ye.»

Jama hina donna Yesu ra

³⁵ Yesu tun bɛ yaala ka tɛmɛ duguw bɛɛ ra, dugubaw, ani dugumisenw. A tun bɛ mɔgɔw karan karansow kɔnɔ, ka Ala ta Masaya* Kibaro Diman* ko waajuri ke mɔgɔw ye, ka mɔgɔw kenɛya ka bo o ta banaw, ani o ta tɔɔrɔw ra. ³⁶ A nana jama ye a yere ko minke, o hina donna a ra, sabu o tun segenin lo, o dɛsenin lo, i ko saga minw tora o yere ma ni gbenbaga ma sɔrɔ o ra. ³⁷ A ko a ta karamɔgɔdenw ma ko: «Siman tigeta ka ca, nka baarakebagaw ka dɔgɔ. ³⁸ Aw ye forotigi daari, janko a ye baarakebagaw ci ka taga a ta siman tige.»

10

Yesu ka ciraden tan ni fla panawoloma

(Marika 3.13-19; Luka 6.12-16)

¹ Yesu ka a ta karamɔgɔden tan ni fla wele ka sebagaya di o ma janko o ye se ka jinaw gben, ka mɔgɔw kenɛya ka bo o ta banaw, ani o ta tɔɔrɔw bɛɛ ra. ² O karamɔgɔden tan ni fla tɔgɔw ye nin ye: A folo ye Simɔn ye, min tɔgɔ lara ko Piyeri; ka a balemace Andere gban ale ra; o ko, Yakuba ni a balemace Yuhana, minw ye Zebede dencew ye; ³ o ko, Filipe ni Baritelemi, ani Toma ni Matiyu, min tun ye ninsaraminabaga ye, ani Alife dence Yakuba, ani Tade, ⁴ ani Simɔn min bɛ wele ko faso kanubagaba*, ani Zudasi Sikariyoti, min nana Yesu janfa.

Yesu ka karamɔgɔdenw ci ka taga waajuri ke

(Marika 6.7-13; Luka 9.1-6)

⁵ Yesu ka nin karamɔgɔden tan ni fla le ci; nka sani o ye taga, a ka o ladi ni nin kumaw ye, ko: «Aw kana taga siya werew* fɛ, aw kana don Samarikaw ta duguw ra. ⁶ Izirayeli* jamana mɔgɔ minw bɛ i ko saga tununinw, aw ye taga olugu le fɛ. ⁷ Aw tagato, aw ye to ka mɔgɔw waaju k'a fo o ye ko sankolo Masaya* wagati surunyara. ⁸ Aw ye banabagatɔw kenɛya, ka suw lakunu, ka kunatɔw kenɛya, ka jinaw gben ka bo mɔgɔw ra. Aw ka a sɔrɔ gbansan, aw fana ye a di gbansan. ⁹ Aw kana sanin, walama warigbɛ, walama siranɛgɛwari ta ka o bla aw yere kun. ¹⁰ Aw kana dugutagabɔrɔ ta, aw kana derege flanan ta, walama sanbaraw, walama tagamabere; sabu baaraden ka kan ni a ta baro ye. ¹¹ Ni aw ka se dugu o dugu ra, ni duguba lo, walama dugudennin, aw ye pininkari ke, yala ni mɔgɔ bɛ yi min bɛ se ka aw lajigi a ta so. Ni mɔgɔ sɔrɔra, aw ye to o tigi fɛ fo ka taga aw bo o dugu kɔnɔ. ¹² Ni aw ka don lu o lu kɔnɔ, aw ye fori ke. ¹³ Ni o sɔnna aw ta fori ma ka aw lajigi, aw ta hera fana bɛna jigi o lu kan, nka ni o fana banna aw ra, o tuma o tena aw ta hera sɔrɔ. ¹⁴ Ayiwa, ni lu min mɔgɔw, walama ni dugu min mɔgɔw ka ban aw ra, ko o tɛ aw ta kuma fɛ, aw bɔtɔ o lu kɔnɔ, walama o dugu kɔnɔ, aw ye aw sennabuguri gbongbon. ¹⁵ Can ra, ne b'a fo aw ye ko kiti lon na, o dugumɔgɔw ta kiti bɛna gbeleya ka tɛmɛ hali Sodomu ni Gomori† ta kan.»

* **10:4** 10.4 Faso kanubagaba: Kitabu dow b'a fo ko Zeloti. † **10:15** 10.15 Fɔlɔfɔlɔ, Sodomu ni Gomori dugumɔgɔw ta terenbariya koson, Ala ka o ta dugu jeni ka o bɛɛ faga (Damina 19).

*Yesu ka karamogodenw lasomi o ta tɔɔrɔw ra
(Marika 13.9-13; Luka 21.12-17)*

¹⁶ Yesu ko karamogodenw ma ko: «A fe, ne be aw ci ka taga, i ko saga minw be taga waraw ce ra. Aw ye aw janto aw yere ra i ko saw; aw ye ke i ko jenetuganiw, aw ta ko kana se mogɔ ma. ¹⁷ Aw ye aw yere korɔsi mogɔw ra. O bena aw mina ka taga ni aw ye kititigeyɔrɔw ra, ka aw bugɔ ni gbeɛ ye o ta karansow* kɔnɔ. ¹⁸ Ne tɔɔɔ kosɔn o bena aw mina ka taga ni aw ye fagamaw fe, ani masacew fe. O sababu ra, aw bena ke ne seerew ye ka ne ta ko fo olugu ye, ani siya werew ye. ¹⁹ Nka ni o ka aw mina ka taga ni aw ye kititigeyɔrɔ ra, aw kana hami aw ta kumafɔcogo ra, walama aw ta kumafɔta ra. Ni o nana aw jininka, aw ka kan ka min fo, Ala yere bena o don aw da ra o wagati kelen yere ra. ²⁰ Sabu kuma tena bo aw yere le ra; aw Fa Ala Nin* le bena kuma don aw da ra. ²¹ Balema bena a balemanogon mina ka a di, ko o y'a faga; face bena a den di, ko o y'a faga; denw bena wuri o worobagaw kama ka o faga. ²² Bee bena aw koninya ne tɔɔɔ kosɔn. Nka ni min ka jija ka to lanaya ra fo ka taga se a laban ma, o tigi bena kisi. ²³ Ni o nana ke aw tɔɔrɔ ye dugu do ra, aw ye bori ka taga dugu werew ra. Can ra ne b'a fo aw ye ko sani aw ye Izirayeli* duguw bee tagama ka ban, Min kera Adamaden ye*, o bena na.»

Yesu ka layiri ta a ta karamogodenw ye

²⁴ «Karamogoden te se ka teme a karamogofa kan. Jon fana te se ka teme a matigice kan. ²⁵ A dan ye karamogoden ye ke a karamogofa nogon ye. A dan ye jon fana ye ke a matigice nogon ye. Ni o k'a fo lutigi yere ma ko <Setana>, yala lukonmogow ta tena juguya ka teme lutigi ta kan wa?»

*Mogɔ ka kan ka siran Ala ja
(Luka 12.2-7)*

²⁶ «O kosɔn aw kana siran o ja. Fen dogonin si te yi, ni min tena yira; gundo si te yi ni min tena lon. ²⁷ Ni ne ka min fo aw ye dibi ra, aw ye o fo kene kan bee ja na. Ni min fora da jukoro ka don aw toro ra, aw ye yelen bon kunna ka o wangola bee ye. ²⁸ Mogɔ minw be mogɔ faga, ka farikolo doron halaki, ni o te se ka foyi ke mogɔ nin na, aw kana siran olugu ja. Ala min be se ka mogɔ nin ni a farikolo bee bla jahanama kono ka a halaki, aw ye siran ale le ja. ²⁹ Yala aw te kononin fla fiyeere tama kelen doron le wa? K'a soro o kononin kelen te ben dugu ma, ni Ala yere ma a latige. ³⁰ Aw koni, hali aw kunsigiw bee jateda lonnin lo Ala fe. ³¹ O ra, aw kana siran fiyewu. Nafa be aw ra ka teme hali kononin caman kan.»

*Lanabaga ka kan ka to Yesu ko
(Luka 12.8-9)*

³² «Ni mogɔ o mogɔ ka son k'a fo mogow ja na ko ale ye ne ta mogɔ ye, ne fana bena a fo ne Fa Ala ja na sankolo ra ko o tigi ye ne ta ye. ³³ Nka ni mogɔ min ma son k'a fo mogow ja na ko ale ye ne ta mogɔ ye, ne fana tena a fo ne Fa ja na sankolo ra ko o tigi ye ne ta mogɔ ye.»

*Mogow bena taran Yesu tɔɔɔ kosɔn
(Luka 12.51-53; 14.26-27)*

³⁴ Yesu ko: «Aw kana a miiri ko ne nana ni hera le ye dugukolo kan. Ne ma na ni hera ye de, ne nana ni kerekemuru le ye. ³⁵ Sabu ne nana ka na dence ni a face faran, ka na denmuso ni a bamuso faran, ka na furumuso ni a buranmuso faran. ³⁶ Mogɔ jugu bena ke a yere ta somogow le ye. ³⁷ Nka mogɔ o mogɔ be a face walama a bamuso kanu ka teme ne kan, o tigi te ne ta karamogodenya ja. Mogɔ o mogɔ fana be a dence walama a denmuso kanu ka teme ne kan, o tigi fana te ne ta karamogodenya ja. ³⁸ Ni

mogɔ min ma a ta gbengbenyiri ta‡, ka tugu ne ko, o tigi te ne ta karamogodenya na. ³⁹ Ni mogɔ min b'a fe k'a nin kunmabo, o tigi bena bono a nin ra; nka ni mogɔ min ka bono a nin na ne koson, o tigi bena a nin soro.»

Kojuman baraji
(Marika 9.41)

⁴⁰ Yesu ko: «Ni mogɔ min sonna aw ma, o tigi sonna ne le ma; ni mogɔ min fana sonna ne ma, o tigi sonna ne cibaga le ma. ⁴¹ Ni mogɔ min sonna Ala ta cira do ma ka a minako na a ta ciraya koson, cira be baraji min soro, o tigi bena o jagon soro. Ni mogɔ min fana sonna Alapasiranbaga ma ka a minako na a ta Alapasiran koson, Alapasiranbaga be baraji min soro, o tigi bena o baraji jagon soro. ⁴² Ni mogɔ o mogɔ fana ka hali jisuma jifiye na kelen doron di ne ta karamogoden do ma a ta karamogodenya koson, can ra ne b'a fo aw ye ko o tigi tena fon o baraji ra fiyewu.»

11

Yuhana ka a ta karamogodenw ci Yesu fe
(Luka 7.18-35)

¹ Ayiwa, Yesu ka o kumaw fo a ta karamogoden tan ni fla ye ka ban tuma min na, a bora o yoro ra ka taga mogow karan, ka o waaju o yoro duguw ra.

² Ayiwa, Yuhana Batizerikebaga tora kasobon konon, ka Yesu ta kokeninw kibaroya men. A ka a ta karamogodenw ci Yesu fe, ³ ka taga a jininka ko: «Kisibaga* min tun ka kan ka na, ele lo wa, walama an ka kan ka do were le makono?» ⁴ Yesu ka o jaabi ko: «Aw be kuma minw menna, ani aw be ko minw keto yera, aw ye taga o lakari Yuhana ye, ⁵ ko: fiyentow be yeri kera, nabaraw be tagamana k'a na, kunatow be keneyara, torogberenw be menni kera, mogɔ saninw be kununa ka bo saya ra, Kibarɔ Diman* be fora fagantanw ye fana. ⁶ Ni mogɔ min ma sigiya ne ta ko ra ka lanaya dabra, o tigi ta pana!»

Yesu ka Yuhana Batizerikebaga ko fo

⁷ Yuhana Batizerikebaga ta ciradenw sekora ka taga minke, Yesu kumana jama fe Yuhana ko ra. A ko o ma ko: «Aw tun tagara kongo konon minke o, aw tagara bin gbansan le ye fono b'a lamagara wa? ⁸ O te de! O tuma aw tagara mun le ye? Aw ka mogɔ do le ye min ka fanipuman songogbelen do don wa? Aw yere k'a lon ko minw be fanipuman songogbelenw don, olugu be soro masasow le konon. ⁹ Ayiwa, aw tagara mun le ye kongo konon sa? Cira do lo wa? Jnhon, ne b'a fo aw ye ko cira lo; a ka bon ka teme hali cira kan. ¹⁰ Sabu min sebera Kitabu konon ko Ala ko:

<A fle, ne bena ne ta ciraden ci ka taga i na fe ka i ta sira laben i ye,>

o ciraden ye Yuhana le ye. ¹¹ Can ra ne b'a fo aw ye ko muso si ma den woro folo min ta bonya be Yuhana Batizerikebaga ta bo. O bee n'a ta, Sankolo Masaya* ra, mogow bee ra fitini ka bon ni Yuhana ye. ¹² K'a damina Yuhana Batizerikebaga ta wagati ra fo ka na se sisan ma, sankolo Masaya* ko kera fanga ko le ye, minw be jija, olugu le b'a soro. ¹³ Ciraw bee, ani cira Musa ta sariya* kitabu, o bee kumana Ala ta Masaya ko ra fo ka na se Yuhana Batizerikebaga ta wagati ma. ¹⁴ Ni aw koni b'a fe ka lo a ra, cira Iliya* min ko fora ko a bena na tuun, Yuhana le ye o ye. ¹⁵ Ni mogɔ min b'a fe ka faamuri ke, o ye jija ka menni ke.»

¹⁶ Yesu ko: «Ne be se ka bi mogow suma ni jontigiw le ye? Bi mogow kera i ko denmisennin minw siginin be toron na kenegbe ra; dow be peren k'a fo o tojogonninw ma ko:

¹⁷ <A fle, anw ka filen fiye aw ye,

‡ **10:38** 10.38 Ka gbengbenyiri ta, o korɔ ye ka son toro bee ma, ka son hali saya yere ma. **11:10** 11.10 Nin kuma fora Malaki 3.1. * **11:14** 11.14 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

aw ma don ke!
Anw ka sangadonkiriw la aw ye,
aw ma kasi!»

¹⁸ Sabu Yuhana nana, a tun te domuni janaman ke, a tun te minnifen min; o ko, ko jina le b'a ra. ¹⁹ Ayiwa, Min kera Adamaden ye*, ale nana, a be domuni ke, a be minni ke. O ko: «E, ce nin nogo ka bon kojugu! Dorominbaga lo, ninsaraminabagaw, ani mogɔ kewalejuguw teri lo.» Nka hakiritigiya min bɔra Ala ra, o be lon mogɔ kewalew le fe.»

Yesu ka dugu dɔw mafiyɛnya
(Luka 10.13-15)

²⁰ O ko, Yesu tun ka kabako caman ke dugu minw konɔ, a ka ke o duguw jaraki ye, sabu o dugumogɔw tun ma son ka nimisa. ²¹ A ko: «Korazenkaw, bonɔ bɛna aw sɔrɔ! Bɛtisayidakaw, bonɔ bɛna aw sɔrɔ! Sabu kabako minw kera aw fe yan, ni o nɔgon tun kera Tiri, walama Sidon†, o dugumogɔw tun bɛna nimisa o ta jurumunw na kabini wagatijan, ka bɔrofaniw don o yere ra, ka sigi bugurigbe ra. ²² O le koson, ne b'a fo aw ye ko kiti lon na, Tirikaw, ani Sidonkaw ta kiti belɛn bɛna nɔgɔya ka teme aw ta kan. ²³ Ayiwa, Kaperinahumukaw, aw do? Aw b'a miiri ko aw ta dugu bɛna bonya ka se fo sankolo ma wa? Fiyewu! Aw bɛna jigi le ka se fo jahanama konɔ; sabu kabako minw kera aw fe, ni o nɔgon tun kera Sodomu, o dugu tun bɛna to a no ra fo ka na se bi ma. ²⁴ O le ra ne b'a fo aw ye ko kiti lon na, aw ta kiti bɛna gbɛleya ka teme Sodomu ta kan.»

Yesu le be laganfiya di mogɔ ma
(Luka 10.21-22)

²⁵ O wagati ra Yesu k'a fo ko: «Ne Fa Ala, sankolo ni dugukolo Matigi, ne be baraka la i ye, sabu i ka nin kow dogo dunuɲa hakiritigiw, ani a kolonbagaw ma, k'a yira denmisenw na. ²⁶ Can lo, Ne Fa Ala, ne be i tando, sabu i k'a latige o cogo le ra ka kana ni i ta numanya ye.

²⁷ «Ne Fa ka fen be labla ne ye. Mogɔ si te Dence lon ni Fa Ala te, mogɔ si fana te Fa Ala lon ni Dence te, ani ni Dence b'a fe k'a yira mogɔ min na.

²⁸ «Aw minw segenin lo, ani aw minw desenin lo aw ta doni korɔ, aw ye na ne fe, ne bɛna laganfiya di aw ma. ²⁹ Aw ye ne ta zu‡ la aw kan na, k'a to ne ye aw karan, sabu ne sabarinin lo, ne majiginin lo fana; ni o kera, aw nin bɛna laganfiya sɔrɔ.

³⁰ Ne ta zu tako ka nɔgon, ne ta doni fana ka fiyen.»

12

Nɛnɛkirilon ta ko
(Marika 2.23-28; Luka 6.1-5)

¹ Lon do, Yesu tun be temena foro do ce ma; o lon tun ye Nɛnɛkirilon* le ye. Kongo tun be karamogɔdenw na; o ka ke siman dɔw karikari ye ka o kisew jimi. ² Farisiw ka o ye minke, o ko Yesu ma ko: «A fe, ko min man kan ka ke Nɛnɛkirilon na, i ta karamogɔdenw be o le kera!» ³ Yesu ka o jaabi, ko: «Wagati min kongo tun ka Dawuda ni a tagamapogonw mina, a ka min ke aw ma o ko karan wa? ⁴ Dawuda ni a tagamapogonw donna Alabatoso konɔ ka sarakaburuw ta ka a jimi, k'a sɔrɔ ale o, a tagamapogonw o, mogɔ si tun man kan k'a jimi ni sarakalasebagaw* doron te. ⁵ Aw ma a karan fana sariya ra ko Nɛnɛkirilon na, ko ni sarakalasebagaw ka baara ke Alabatosoba konɔ, ko o te jate kojugu ye wa? ⁶ K'a sɔrɔ do be yan min ka bon ni Alabatosoba ye. ⁷ Ala ko: «Aw ye hina nɔgon na, ne be o le fe ka teme saraka kan*.»

† 11:21 11.21 Tiri ni Sidon dugumogɔw tun ye siya were mogɔw ye minw ta kewalew tun ka jugu kosebe. ‡ 11:29 11.29 Zu: Nin ye senekemisi tagamasiyen ye. Zu be la a kan na, a be doni ta. Ka baara ke Yesu ye, o ka nɔgon.

* 12:7 12.7 Nin kuma fora Oze 6.6, ani Matiyo 9.13.

Ni aw tun ka o kuma kɔrɔ lɔn, aw tun tena baga karamɔgɔdenw ma gbansan. ⁸ Sabu Min kera Adamaden ye*, Nenekirilon kuntigiya be o le boro.»

*Yesu ka ce boro faganin keneya
(Marika 3.1-6; Luka 6.6-11)*

⁹ O ko, Yesu tagara o yɔrɔ mɔgɔw ta karanso* ra. ¹⁰ Ce do tun be yi, min boro kelen faganin tun lo. O ka Yesu jininka ko: «Ka mɔgɔ keneya Nenekirilon* na, yala o daganin lo wa?» O tun be sababu do le jinina janko ka Yesu jaraki. ¹¹ Yesu ka o jaabi ko: «Jɔn le be aw ra yan ko ni sagaden kelenpe b'a fe, ni o benna dinga kɔnɔ Nenekirilon na, ko a te a mina k'a labo? ¹² Yala mɔgɔ man fisa ni saga ye pewu wa? Ka kopuman ke Nenekirilon na, o bennin lo kosebe.» ¹³ O ko, Yesu ko ce ma ko: «I boro foni!» A k'a boro foni minke, a boro keneyara ka ke i ko a boro to kelen.

¹⁴ Farisiw* bora ka taga jɔgɔn ye, janko ka cogo jini Yesu fagako ra. Nka Yesu bora o ta janfa kɔrɔ ma; a bora ka taga.

Cira Ezayi tun ka kuma min fo Yesu ko ra

¹⁵ Yesu tagato, banabagato caman gbanna Yesu ko. A ka o bee keneya. ¹⁶ Nka a k'a fo o ye k'a gbeleya ko o kana ale ko fo mɔgɔw ye. ¹⁷ A ka o fo minke, cira Ezayi tun ka kuma min fo, o kera can ye, ko Ala ko:

¹⁸ «Ne ta baarden ye nin ye,
ne ka ale le janawoloma.

Ne ta mɔgɔ kanunin lo,

a ko ka di ne ye haali.

Ne bena ne Nin* don a kɔnɔ,

a bena siya werew* karan terenninya sira ra.

¹⁹ A tena sosori ke ni mɔgɔ ye,
a tena peren,

mɔgɔ tena a perenkan men sira kan yɔrɔ si.

²⁰ A tena hali bin karinin to karikari,

a tena hali fitina fagato to dufa†.

A bena to o le kan fo ka na terenninya sigi yɔrɔ bee.

²¹ A togo bena ke siya were mɔgɔw bee jigiya ye.»

*Yesu ta fanga ma bo Setana ra
(Marika 3.22-30; Luka 11.14-23)*

²² O ko, o nana ni jinato do ye Yesu fe; o jinato tun ye fiyento ye, ani bobo. Yesu ka a keneya; a kumana, ka yeri ke fana. ²³ Mɔgɔw kabakoyara fo ka o hakiri wuri. O ko: «O tuma Dawuda Mamaden* le te ce nin ye wa?» ²⁴ Farisiw* ka o men minke, o ko mɔgɔw ma ko: «Nin ce nin te jinaw gbenna ni fen were ye ni Setana ta se bagaya te, jinaw kuntigiba.» ²⁵ Yesu tun ka o ta miiriya lɔn; a ko o ma ko: «Ni masaya min o min ta mɔgɔw ka taran ka jɔgɔn kere, o masaya be halaki; ni dugu o dugu, walama ni lu o lu ta mɔgɔw fana ka taran ka jɔgɔn kere, o dugu, walama o lu te to a no ra.

²⁶ Ni Setana be a jenjɔgɔnw gben, a kera i n'a fo a be a yere le kerera. O tuma a ta masaya be se ka to a no ra cogo di? ²⁷ Ayiwa, ni aw ko, ko ne be jinaw gbenna jinaw kuntigiba togo le baraka ra, o tuma aw yere ta mɔgɔw, olugu be o gbenna jɔn togo le baraka ra? Aw yere ta mɔgɔw le bena o kuma ben aw kan. ²⁸ Nka i n'a fo ne be jinaw gbenna Ala Nin le baraka ra, o b'a yira ko Ala ta Masaya* nana se fo aw ma.

²⁹ Mɔgɔ be se ka taga don ce barakaman do ta so kɔnɔ ten ko i be a ta fenw sonya, ni i ma se ka a yere mina ka a siri folo wa? Ni i sera ka a mina ka a siri, o tuma i be se ka a ta fenw ce. ³⁰ Ayiwa, mɔgɔ min te ne fe, o tigi ye ne jugu le ye. Min te ne

† 12:20 12.20 Nin kumaw b'a yira ko Yesu tena a fanga digi desebagato kan, ani ko a tena fagantanw jigi tige.

12:21 12.21 Nin kuma fora Ezayi 42.1-4.

demena ka a lajen, o tigi be a yeregera le. ³¹ O le koson ne b'a fo aw ye ko: <Jurumun suguya bee, ani kumajugu suguya bee be se ka yafa mogow ma. Nka ka kumajugu fo Nin Saninman* ma, o jurumun te yafa fiyewu.> ³² Min kera Adamaden ye*, ni mogow o mogow ka kumajugu fo o ma, o tigi bena o jurumun yafa sorow; nka ni mogow o mogow ka kumajugu fo Nin Saninman ma, o jurumun te yafa dunupa ra yan, a te yafa lahara fana.»

*Yiri be lon a den fe
(Luka 6.43-45)*

³³ «Ayiwa, aw y'a fo ko yiri ka ni, o tuma a den fana ka ni, walama aw y'a fo ko yiri man ni, o tuma a den fana man ni; sabu yiri be lon a den le fe. ³⁴ Aw fonfonninw! Ka juguya to aw konow, aw be se ka kumanuman fo cogo di? Mogow jusu fanin be min na, a da be o le fo. ³⁵ Mogow jusuman be konuman le bo a jusu ra k'a ke, nka mogow jusujugu be kojugu le bo a jusu ra k'a ke. ³⁶ Ne b'a fo aw ye ko kiti lon na, mogow ka kumakolon o kumakolon bo o da ra, o bena taga o bee nafa Ala pa na. ³⁷ I darakuma le koson i bena jo sorow, i darakuma le fana koson i bena jaraki.»

*Farisiw ko Yesu ye tagamasiyen do ke
(Marika 8.11-12; Luka 11.29-32)*

³⁸ Ayiwa, sariya karamogow* ni Farisi* dow k'a fo Yesu ye ko: «An karamogow, an b'a fe i ye tagamasiyen do ke an pa na.» ³⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Bi mogowjuguw, Ala kanblabagaw ko o b'a fe ka tagamasiyen do le ye. Tagamasiyen were tena ke o ye ni cira Yunusu‡ ta tagamasiyen te! ⁴⁰ Cira Yunusu ka tere saba ni su saba ke jageba konow cogo min na, Min kera Adamaden ye*, o fana bena tere saba ni su saba le ke kaburu ra. ⁴¹ Kiti lon na, Ninivekaw bena wuri ka aw bi mogow jaraki, sabu cira Yunusu ka olugu waaju minke, o nimisara; o bena aw jaraki, sabu mogow do be yan bi min ka bon ni cira Yunusu ye, nka o bee n'a ta, aw ma nimisa. ⁴² Kiti lon na, Seba jamana masamuso§ fana bena wuri ka bi mogow jaraki, sabu ale bora fo dunupa kun do ra ka na masace Sulemani ta hakiritigiyakumaw lamen. A bena bi mogow jaraki sabu mogow do be yan min ka bon ni masace Sulemani ye, nka aw te o lamenna.»

(Luka 11.24-26)

⁴³ Yesu ko: «Ni jina bora mogow do ra, o jina be taga yaalayaala kongo konow ka laganfiyayorow nini, nka a te laganfiyayorow sorow. ⁴⁴ A b'a fo o le ra ko: <Ne bena seko ka taga ne boyorokorow ra.> A be seko o tigi fe, ka taga a sorow ko o tigi jusukun lakolon lo, i ko bon min konow flanna k'a gbe, k'a laben ka pa. ⁴⁵ O tuma a be taga jina wolonfla were nini ka na, minw ka jugu ni ale yere ye; olugu bena don o jinatokorow ra tuun ka to yi. A laban, o tigi cogo be juguya ka teme a cogokorow kan. Ayiwa, bi mogowjuguw ta bena ke ten le.»

*Yesu be mogow minw jate a somogow ye
(Marika 3.31-35; Luka 8.19-21)*

⁴⁶ Ayiwa, ka Yesu to kuma ra jama fe, a bamuso ni a balemaw nana ka na lo kene ma, ko o b'a fe ka kuma ni a ye. ⁴⁷ Do ka o kuma lase Yesu ma ko: «I bamuso ni i balemaw lonin be kene ma, o ko o b'a fe ka kuma ni i ye.» ⁴⁸ Yesu ko o tigi ma ko: «Jon le ye ne bamuso ye, jon le ye ne balemaw ye?» ⁴⁹ A ka a boro sin a ta karamogodenw ma, k'a fo ko: «Ninnugu le ye ne bamuso ni ne balemaw ye. ⁵⁰ Ne Fa min be sankolo ra, mogow o mogow be ale sago ke, o tigi le ye ne balemace, ani ne dogomuso, ani ne bamuso ye.»

‡ 12:39 12.39 Cira Yunusu ta ko fora Yunusu 1-4. § 12:42 12.42 Saba jamana masamuso ta ko fora Masacew folo 10.1-10.

13

Simankisew ta talen (Marika 4.1-9; Luka 8.4-8)

¹ O lon yere ra, Yesu bora bon kono ka taga sigi bada ra. ² Jama caman nana lajen a koro, fo a ma na a donna ka sigi kurun do kono ji kan. Jama tora bada ra. ³ A ka kuma caman fo o ye ni talenw ye. A ko: «Senekabaga do le bora ka taga siman seri a ta foro ra. ⁴ A seririketo, simankise dow benbenna sirada ra; konow nana o bee kunukunu. ⁵ Simankise dow benbenna farayoro ra; o yoro bogomugu tun man ca. O siman falenna joona joona, sabu o ma don dugukolo ra ka se yorojan. ⁶ O koson tere nana bo minke, o bee jajara, sabu o lilinw ma tagayoro soro dugukolo jukoro. ⁷ Simankise dow benbenna naniw ce ra; naniw wurira ka o datugu. ⁸ Ayiwa, simankise dow benbenna dugukolonuman na. Olugu denna; dow ka den keme ke, dow biworo, dow bisaba.» ⁹ Yesu ko: «Ni mogo min b'a fe ka nin kow faamu, o ye jija ka nin kumaw lamen.»

Yesu ka talenw lakun fo (Marika 4.10-12; Luka 8.9-10)

¹⁰ Karamogodenw gbarara Yesu ra k'a jininka ko: «Mun koson i be kuma ke talenw le ye k'a fo o ye?» ¹¹ Yesu ko o jaabi ko: «Sankolo Masaya* gundow lonniya dira aw le ma, nka a ma di olugu ma. ¹² Sabu do be min fe ka ban, do were bena di o tigi le ma, k'a ta caya; nka do te min fe, hali fitini min b'a fe, o bena bosi a ra. ¹³ O le koson, ne be kuma o fe ni talenw ye, sabu olugu b'a fe, nka o te a ye; o be o toro malo, nka o te a men, o te a faamu fana. ¹⁴ O cogo ra cira Ezayi tun ka kuma min fo o ta ko ra, o kera can ye, ko:

<Aw bena menni ke, nka aw tena faamuri ke;
aw bena fleri ke, nka aw tena foyi ye.

¹⁵ Sabu nin jamana mogow ka o jusukun gbeleya.

O ka o torow datugu, ka o paw datugu,
janko o na kana yeri ke,
o toro kana menni ke,
o jusukun fana kana faamuri ke;
sabu o t'a fe ka yelema ka na ne fe,
janko ne ye o kisi.> »

¹⁶ Yesu ko a ta karamogodenw ma ko: «Aw koni, aw ta pana, sabu aw paw be yeri ke, aw toro fana be menni ke. ¹⁷ Can ra ne b'a fo aw ye ko aw be min yera bi, cira caman ni Alapasiranbaga caman tun b'a fe ka o ye, nka o m'a ye; aw be min menna, o tun b'a fe ka o men, nka o m'a men.»

Yesu ka simankisew ta talen koro fo (Marika 4.13-20; Luka 8.11-15)

¹⁸ «Ayiwa, aw ye simankise ta talen koro lamen: ¹⁹ Mogo do be Ala ta Masaya* kumaw lamen, nka a te a faamu; o kuma min fora a ye, Setana be na ka na o bo a jusukun na: o tigi le be i ko simankise minw benbenna sirada ra. ²⁰ Simankise minw benbenna farayoro ra, o koro ye mogo min be Ala ta Kuma lamen, ka son a ma joona joona ni ninsondiya ye; ²¹ nka o kuma te lilin don ka taga yorojan o tigi kono. A ta miiriya yelema ka di. O koson ni sege sera a ma, walama ni mogow ka a toro Ala ta Kuma koson, o be ke sababu ye ka a kunnacen o yoronin bee. ²² Simankise minw benbenna naniw ce ra, o koro ye mogo min be kuma men, nka dunupa ta kow hami, ani naforo jarabi be a soro, ka ke sababu ye ka o kuma degu, a te foyi na. ²³ Simankise

minw benbenna dugukolonuman na, o koro ye mogo min be Ala ta Kuma lamɛn, ka a faamu. A be i ko siman min be den; do be den keme ke, do biworo, do bisaba.»

Binjugu ta talen

²⁴ Yesu ka talen do were la tuun; a ko: «Sankolo Masaya* be i n'a fo senekɛbaga do ta ko: a ka simanɗuman seri a ta foro ra. ²⁵ Nka su fe, ka mogow to sunogo ra, a jugu tagara binjugu do kisew seri siman ce ra, ka taga. ²⁶ Ayiwa, siman nana falen tuma min na, ka wuri, ka den, binjugu fana falenna. ²⁷ Forotigi ta baardenw nana a fo o matigice ye ko: «An matigice, o tuma i tun ma simanɗuman le seri i ta foro ra wa? Binjugu bora min, ka na wuri a ce ra?» ²⁸ O matigice ka o jaabi, ko: «Ne jugu do le ka o baara ke.» Baardenw ko a ma ko: «I t'a to an ye taga o bonbon wa?» ²⁹ O matigice ko: «On-on, aw y'a to yi; binjuguw bonto aw kana na siman fana bonbon ni a ye. ³⁰ Aw ye o bee to o ye wuri jogon fe yi fo ka taga simantigewagati se. Ni simantigewagati sera, ne bena a fo simantigebagaw ye ko: Aw ye binjugu bon folo, ka a siri, ka a jeni. O ko, aw be siman tige ka a ladon bondo kon.» »

Ala ta Masaya be damina fitini le (Marika 4.30-32; Luka 13.18-19)

³¹ Yesu ka talen do were la mogow ye tuun; a ko: «Sankolo Masaya* be i n'a fo mutaridi kise. Ce do ka o kise ta ka taga a dan a ta foro ra. ³² O kise le ka dogo ka teme yiri tow bee kise kan; nka a nana falen minke, a wurira ka ke yiri ye, ka bonya ka teme foro yiri tow bee kan, fo konow bena o ta jagaw la a yiriborow ra.»

(Luka 13.20-21)

³³ A ka talen do were fo tuun. A ko: «Sankolo Masaya* be i ko burufunufen. Ni muso ka burufunufen doonin ke mugu caman na, a be mugu bee wuri ka a funu.»

(Marika 4.33-34)

³⁴ Yesu ka o kumaw bee fo mogow ye ni talenw le ye. A ma kuma o fe cogo were ra ni talenw te. ³⁵ O cogo ra Ala ta cira ka kuma min fo, o kera can ye, ko Ala ko: «Ne bena ne da yele ka talenw le fo; ko minw dogonin be kabini dunupa danwagati, ne bena o fo.»

Yesu ka binjugu ta talen koro fo

³⁶ O ko, Yesu bora jama koro ka taga don bon kon. A ta karamogodenw gbarara a ra, k'a fo a ye ko: «Binjugu min wurira foro kon, o talen koro fo an ye.» ³⁷ Yesu ka o jaabi ko: «Min kera Adamaden ye, o le be simankiseɗuman seri. ³⁸ Foro, o ye dunupa ye; simankiseɗuman, o ye Ala ta Masaya* mogow ye; binjuguw, o ye Setana ta mogow ye. ³⁹ Jugu min ka binjugu kisew seri, o ye Setana ye; simantigewagati, o ye dunupa laban ye; simantigebagaw, o ye melekw ye. ⁴⁰ Binjugu be bon ka a firi tasuma ra cogo min na, dunupa laban na, a bena ke ten le. ⁴¹ Min kera Adamaden ye*, ale bena a ta melekw ci ka na mogolafiribagaw, ani kojugukebagaw bee sama ka o labo a ta Masaya ra, ⁴² ka o firi tasumaba ce ma; kasi ni jinpimi le bena ke o yoro ra. ⁴³ Nka mogo terreninw, olugu bena manamana i ko tere, o Fa Ala ta Masaya ra. Min b'a fe ka faamuri ke, o ye jija ka menni ke.»

Ala ta Masaya nafa le ka bon

⁴⁴ Yesu ko: «Sankolo Masaya* be i n'a fo naforo min tun dogonin be foro do kon. Ce min tagara bo a kan, ale ka a lalaga ka a dogo a no ra yi. A jusu diyaninba tagara a borofenw bee fiyeere ka na foro yere san kunkelen.

⁴⁵ «Sankolo Masaya be i n'a fo jagokebaga min tun be lulu pumanmanw pinina. ⁴⁶ A nana lulu songoba do ye lon do, a tagara a borofenw bee fiyeere ka na o lulu san.

⁴⁷ «Sankolo Masaya be i n'a fo jo min firira ji ra. A be jεge suguya beε mina. ⁴⁸ Ni a fara jεge ra, o b'a sama ka na ni a ye jida ra kene ma. Jεgeminabagaw be sigi ka jεgew woloma. Minw ka ji, o be olugu bla minan kono. Minw man ji, o be olugu firi. ⁴⁹ Dunupa laban na a bena ke ten le. Melekew bena mogojuguw woloma ka bo mogonumanw na, ⁵⁰ ka o firi tasumaba ra. Kasi ni jinjimi le bena ke o yoro ra.»

⁵¹ Ayiwa, Yesu ka karamogodenw jininka; a ko: «Aw ka nin kumaw faamu wa?» O ko: «Onhon.» ⁵² A k'a fo o ye ko: «Ayiwa, ni sariya karamogo* min ka son sankolo Masaya ma, ka karan a ra, o be lonniyakura soro ka fara lonniyakoro kan. A be i n'a fo lutigi min be fen koro ni fenkura soro a ta naforo ra.»

Nazaretikaw banna Yesu ra
(Marika 6.1-6; Luka 4.16-30)

⁵³ Ayiwa, Yesu ka o talenw fo ka ban minke, a bora o yoro ra. ⁵⁴ A tagara a lamodugu ra. A tagara mogow karan o ta karanso* kono. A ta karan tun ka mogow kononoban fo o ka ke a fo ye ko: «A ka nin hakiritigiya ni nin kabakow sebagaya soro min? ⁵⁵ Yirilesebagaga dence le te wa? A bamuso togo le te Mariyamu ye wa? Yakuba ni Yusufu ni Simon ni Zude, olugu le te a dogocew ye wa? ⁵⁶ Yala a dogomusow beε te an fe yan wa! O tuma ale bora ni nin kow beε ye min?» ⁵⁷ O kow kera sababu ye ka o beε kunnacen, o ma la Yesu ra. Yesu k'a fo o ye ko: «Cira te dogoya yoro si, ni a yere ta dugu te, ani a yere ta so.» ⁵⁸ Yesu ma kabako caman ke o yoro ra, o mogow ta lanabariya koson.

14

Yuhana Batizerikebaga fagacogo
(Marika 6.14-29; Luka 9.7-9)

¹ Ayiwa, o wagati ra, jamanatigi Herodi* nana Yesu ko men. ² A ko a ta baaradenw ma ko: «Yuhana Batizerikebaga lo! A kununa ka bo saya ra le! O le koson sebagaya b'a fe ka kabakow ke.»

³ Ayiwa, Herodi tun ka Yuhana mina ka a siri ka a bla kaso ra. O tun kera a balemace Filipe ta muso Herodiyadi le koson. ⁴ Sabu Yuhana tun k'a fo Herodi ye ko: «A bennin te ko i ye nin muso furu.» ⁵ Herodi tun b'a fe ka Yuhana faga. Nka a tun be siranna jama na, sabu mogow tun be Yuhana jatera Ala ta cira le ye. ⁶ Ayiwa, Herodi worolon kunben nana se; ka o to o panagbe ra, Herodiyadi denmuso ka don ke mogow ye; a ko diyara Herodi ye, ⁷ fo a karira sungurunin ye ko ni a ka fen o fen daari ale fe, ale bena o di a ma. ⁸ Sungurunin bamuso k'a kononosu; sungurunin ko masace ma ko: «Yuhana Batizerikebaga kunkolo bla minan do kono, k'a di ne ma yan sisan!» ⁹ O kuma ka masace panasisi; nka a karira minke sungurunin ye jama beε ja na, a ko, ko o ye a di a ma. ¹⁰ A ka mogow do ci ka taga Yuhana kunkolo tige kasobon kono. ¹¹ O ka a kunkolo bla minan do kono ka na a di sungurunin ma; a tagara a di a bamuso ma. ¹² Yuhana ta karamogodenw nana a su ta ka taga a sutara. O tagara o kibaroya fo Yesu ye.

Yesu ka domuni di jama ma
(Marika 6.30-44; Luka 9.10-17; Yuhana 6.1-14)

¹³ Yesu ka o kibaroya men minke, a bora o yoro ra ka don kurun do kono ka ji tige, ka taga yoro do ra kongo kono a danna. Mogow nana o lon minke, o bora o ta duguw kono ka tugu a ko o sen na. ¹⁴ Yesu bora kurun kono minke, a ka jamaba ye; o hina donna a ra. Banabagato minw tun be o ce ra, a ka olugu keneya. ¹⁵ Wulada nana se minke, karamogodenw gbarara a ra, k'a fo a ye ko: «A fe, an be kongo le kono yan, wagati fana janfara. Jama labla, o ye taga kerfeduguw ra ka taga domuni san.» ¹⁶ Yesu ka o jaabi, ko: «O man kan ka taga yoro were ra. Aw yere ye domuni di o ma!»

¹⁷ Karamogodenw ko Yesu ma ko: «Burukun looru ni jegeden fla dɔrɔn le be an fe.»
¹⁸ Yesu ko: «Aw ye na ni o ye yan.» ¹⁹ A ko mogow ye sigi dugu ma binmisenw kan. A ka burukun looru ni jegeden fla ta ka a na korota san fe ka baraka la Ala ye. O ko, a ka buru tigetige k'a di karamogodenw ma; olugu k'a tarantaran jama ra. ²⁰ Mogo bee ka domuni ke fo ka fa. O ko, burukunkurunw ni jeye to minw tora, o ka segi tan ni fla fa ni o ye. ²¹ Mogo minw tun ka o domuni ke, olugu ra cew tun be mogo waga looru bo; musow ni denmisenw ma jate.

Yesu tagamana ji kan

(Marika 6.45-52; Yuhana 6.15-21)

²² O ko, Yesu ka karamogodenw jagboya ko o ye kurun ta ka ba tige, ka bla ale na, sani ale ye jama labla. ²³ Yesu ka jama labla minke, a yelenna kuru kan ka Ala daari a kelen na. A kelen tora yi fo ka na su ko. ²⁴ O y'a soro karamogodenw ta kurun yoro tun janyara bada ra ka ban. Fono nana ke o kunben ye; jikuruw ka ke o ta kurun fifafifa ye. ²⁵ Su dugutarama fe, Yesu tagamana ji kan ka taga o no fe. ²⁶ Karamogodenw nana Yesu tagamato ye ka na ji kan minke, o ja tigera; o ko, ko su do ja lo. O siranna, fo o ka ke kule ci ye. ²⁷ O yoronin bee, Yesu ko: «Aw ye aw hakiri sigi, ne lo! Aw kana siran!» ²⁸ Piyeri ko Yesu ma ko: «Matigi, ni ele lo, a fo ne ye tagama ji kan ka taga i no fe.» ²⁹ Yesu ko: «Na!» Piyeri bora kurun konso ka ke tagama ye ji kan ka taga Yesu fe. ³⁰ Nka Piyeri nana a ye ko fono be bonyara minke, a siranna. A nana ke jigi ye ji jukoro minke, a perenna ko: «Matigi, ne kisi!» ³¹ O yoronin kelen bee Yesu k'a mina, k'a fo a ye ko: «I ta lanaya le ka dogo. Mun na i sigiyara?» ³² O donna kurun konso. Fono lora. ³³ Mogo to minw tun be kurun konso, olugu bee ka o kinbiri gban Yesu koro; o ko: «Can ra, Den min bora Ala ra*, ele lo.»

Yesu ka banabagatow keneya Zenesareti mara ra

(Marika 6.53-56)

³⁴ Yesu ni a ta karamogodenw ka ba tige; o tagara se Zenesaretikaw ta mara ra. ³⁵ O yoro mogow ka Yesu ye minke, o ka a lon. O ka o kibaro lase yorow bee ra. Mogow nana ni banabagatow bee ye. ³⁶ Mogow tun b'a daarira ko a ye sabari k'a to olugu ye maga a ta derege dagbolo dama ra. Min o min magara a ra, o bee keneyara.

15

Farisiw ni sariya karamogow ta landakow

(Marika 7.1-13)

¹ Ayiwa, Farisiw* ni sariya karamogo* dow bora Zeruzalemu ka na Yesu fe, ka na a nininka ko: ² «Mun koson i ta karamogodenw be an bemaw ta landaw cenna? O te o teye ko* ka soro ka domuni ke!» ³ Yesu ka o jaabi ko: «Aw do? Mun na aw fana be aw ta landaw ta ka Ala ta sariya* cen? ⁴ Ala ko: «I fa ni i ba bonya,» ko: «Ni mogo min ka kumajugu fo a face walama a bamuso ma, o tigi ka kan ka faga†.» ⁵ Nka aw ko, ko ni mogo min k'a fo a face walama a bamuso ye ko a tun b'a fe ka fen min di a ma, ko a ka o di Ala ma saraka ye, ko o tuma jagboya te tuun ko o tigi ye fen di a face walama a bamuso ma. ⁶ Ayiwa, o cogo ra, aw ka Ala ta Kuma ke fengbansan ye, ka aw ta landakow le ta. ⁷ Aw flankafuw, cira Ezayi ka kuma min fo aw ta ko ra, o benna kosebe, ko Ala ko:

⁸ «Nin mogow koni b'a fo o da ra le ko o be ne bonya,

k'a soro o jusukun yoro ka jan ne ra!

⁹ O be ne batora gbansan le,

* **15:2** 15.2 Farisiw ta tegekocogo tun be ke ka kapa ni o ta landaw le ye. † **15:4** 15.4 Nin kumaw fora Bori 20.12; Sariya 5.16; Bori 21.17; Sarakalasebagaw 20.9.

sabu o be adamadenw ta landa sigininw le ta ka mɔgɔw karan o ra.» »

Fɛn minw bɛ se ka mɔgɔ lanɔgɔ

(Marika 7.14-23)

¹⁰ O kɔ, Yesu ka jama wele k'a fɔ o ye ko: «Aw ye aw toro malɔ ka nin faamu kosɛbɛ. ¹¹ Fɛn min bɛ don mɔgɔ da ra, o tɛ mɔgɔ lanɔgɔ; nka min bɛ bɔ a da ra, o le bɛ a lanɔgɔ.» ¹² Yesu ka o kuma fɔ minke, a ta karamɔgɔdenw gbarara a ra; o ko a ma ko: «I m'a lɔn ko i ta kuma digira Farisiw* ra wa?» ¹³ Yesu ko: «Ne Fa min bɛ sankolo ra, ni ale yɛrɛ ma yiri o yiri turu, o bɛɛ bɛna bɔn ka bɔ yi le.» ¹⁴ A ko: «Aw ye Farisiw to yi. Fiyentɔw lo; olugu yɛrɛ le fana ye jɔgɔn ta bereminabagaw ye. Ni fiyentɔ dɔ ka dɔ wɛrɛ ta bere mina, o fla bɛɛ le bɛna ben dinga kɔnɔ.»

¹⁵ Piyeri ko Yesu ma ko: «O kuma kɔrɔ fɔ an ye.» ¹⁶ Yesu ko: «O tuma hakiri tɛ aw fana fɛ wa? ¹⁷ Aw m'a lɔn ko domunifɛn o domunifɛn bɛ don mɔgɔ da ra, o bɛ taga a kɔnɔbara le ra wa, o kɔ o tigi bɛ taga so kɔ, ka o fɛnw labɔ wa? ¹⁸ Nka kuma minw bɛ bɔ mɔgɔ da ra, o bɛ bɔ a jusukun le ra; o le bɛ mɔgɔ lanɔgɔ. ¹⁹ Miiriyajuguw bɛ bɔ mɔgɔ jusukun le ra; o le bɛ mɔgɔ bla mɔgɔfaga ra, ani jɛneya, ani jatɔya, ani sonyari, ani faninya seereyaw, ani tɔgɔcɛnri. ²⁰ O kow le bɛ mɔgɔ lanɔgɔ; nka ka domuni ke ni i tegekobari ye, o tɛ mɔgɔ lanɔgɔ.»

Siya wɛrɛ muso min tun lara Yesu ra

(Marika 7.24-30)

²¹ Yesu bɔra o yɔrɔ ra, ka taga Tiri ni Sidɔn mara ra. ²² Ayiwa, Kanaanakamusu dɔ tun siginin bɛ o mara ra; ale nana Yesu fɛ ka na kule, ko: «Matigi, Dawuda Mamaden*, sabari ka ja ne ma. Jina dɔ bɛ ne denmuso tɔɔrɔra kosɛbɛ!» ²³ Nka Yesu ma foyi fɔ. A ta karamɔgɔdenw gbarara a ra, k'a fɔ a ye ko: «I tɛ muso labla wa? A flɛ, a bɛ kulera an kɔ cogo min na!» ²⁴ Yesu ko: «Ala ka ne ci Izirayɛlimɔgɔw dɔrɔn le fɛ, minw bɛ i ko saga tununinw.» ²⁵ Nka muso nana a kinbiri gban Yesu kɔrɔ, k'a fɔ a ye ko: «Matigi, na ne demɛ.» ²⁶ Yesu k'a jaabi ko: «Ka denmisenw ta domuni ta ka o firi wurudenninw kɔrɔ, o man ji.» ²⁷ Muso ko: «Matigi, o ye can ye, nka lutigi domunikɛtɔ, domuni murumuru minw bɛ benben, wurudenninw bɛ o domu dɛ!» ²⁸ A ka o fɔ minke, Yesu ko: «E, muso, i ta lanaya ka bon. I ka min jini, o ye kɛ i ye.» O yɔrɔnin bɛɛ ra, muso ta den kɛneyara.

Yesu ka banabagatɔ caman kɛneya

²⁹ Yesu bɔra o yɔrɔ ra, ka na Galile ba kɛrɛfɛyɔrɔw ra. A sera yɔrɔ dɔ ra, a yelenna kuru dɔ kan ka sigi. ³⁰ Jamaba nana a fɛ ni nabaraw ye, ani fiyentɔw, ani senkelenw, ani bobow, ani banabagatɔ suguya caman wɛrɛ. O nana olugu bɛɛ bla Yesu kɔrɔ; a ka o bɛɛ kɛneya. ³¹ Jama k'a ye minke ko bobow kumana, senkelenw tagamana, nabaraw bɛ tagamana, fiyentɔw ja yelera, o bɛɛ jusu diyara. O ka Izirayɛli* ta Ala tando.

Yesu ka domuni di jama caman ma

(Marika 8.1-10)

³² Yesu k'a ta karamɔgɔdenw wele k'a fɔ o ye ko: «Nin jama hina bɛ ne ra dɛ! Nin ye o tere saba ye ne kɔrɔ yan, foyi tɛ o boro k'a domu. Ne t'a fɛ ka o kongɔtɔ bla ka taga, ni o tɛ, o baraka bɛna ban sira cɛ.» ³³ Karamɔgɔdenw ka Yesu jaabi ko: «An bɛna buru sɔrɔ min kongokolon kɔnɔ yan, janko nin jamaba ye domuni kɛ ka fa?» ³⁴ Yesu ko o ma ko: «Burukun jori le bɛ aw fɛ yan?» O ko: «Burukun wolonfla, ani jɛgɛden fitini dama dama.» ³⁵ Yesu ko mɔgɔw ye sigi dugu ma. ³⁶ O kɔ, a ka o burukun wolonfla ni jɛgɛw ta, ka baraka la Ala ye, ka o tigɛtigɛ, ka o di a ta karamɔgɔdenw ma; karamɔgɔdenw k'a tarantaran jama ra. ³⁷ Jama bɛɛ ka domuni

ke fɔ ka fa. Burukunkurun ni jεge tɔ min tora, o ka o ce ka segi wolonfla fa. ³⁸ Mɔgo minw tun ka domuni ke, o ra ce w tun ye ce waga naani; musow ni denmisenw ma jate. ³⁹ O kɔ, Yesu ka jama labla, ka don kurun dɔ kɔnɔ ka taga Magadankaw ta mara ra.

16

Farisiw ni Sadusiw ko Yesu ye tagamasiyen dɔ yira olugu ra (Marika 8.11-13; Luka 12.54-56)

¹ Ayiwa, Farisiw* ni Sadusi* dɔw nana Yesu fe; o tun b'a fe ka Yesu korɔbɔ le. O ko Yesu ma ko a ye tagamasiyen dɔ ke ka a yira olugu ra, min b'a yira ko a bɔra Ala ra. ² Yesu ka o jaabi ko: «Ni wulada sera, ni aw ka sankolo na wulennin ye, aw b'a fɔ ko sanji te ben. ³ Sɔgomada fe ni aw ka san na finnin ye, aw b'a fɔ ko sanji be ben bi, sabu san na finna. Ayiwa, ni aw be sankolo na cogoya ye k'a lon, mun na aw te se ka nin wagati ta kow tagamasiyenw faranfasi ka o lon fana? ⁴ Bi mɔgojuguw, Ala kanblabagaw ko o b'a fe ka tagamasiyen dɔ le ye. Tagamasiyen were tena ke o ye ni cira Yunusu ta tagamasiyen te!» Yesu ka o fɔ minke, a bɔra o korɔ ka taga.

Farisiw ni Sadusiw ta burufunufen (Marika 8.14-21)

⁵ Ayiwa, Yesu ta karamɔgodenw tagatɔ ba kɔ, o tun jinana o ma buru ta. ⁶ Ayiwa, Yesu nana a fɔ o ye ko: «Aw ye aw yere korɔsi Farisiw* ni Sadusiw* ta burufunufen na de!» ⁷ Karamɔgodenw ka ke a fɔ ye jɔgon ye ko: «An ma buru ta minke, o koson a be nin kuma fora!» ⁸ Yesu tun ka o ta miiriya lon minke, a ko: «Aw ta lanaya ka dɔgo de! Mun koson aw b'a miirira ko aw ma buru ta minke, ko o koson ne ka nin kuma fɔ? ⁹ Wagati min ne ka burukun looru di mɔgo waga looru ma, o k'a domu ka fa, mɔgow fanin kɔ aw ka segi na dama min ce buru tɔ ra, aw hakiri te o ra wa? Aw ma o faamu wa? ¹⁰ Ani ne ka burukun wolonfla di mɔgo waga naani ma minke, aw ka segi na dama min sɔrɔ buru tɔ ra, aw hakiri te o fana ra wa? ¹¹ Ne ko minke ko aw ye aw yere korɔsi Farisiw, ani Sadusiw ta burufunufen na, mun na aw te a faamu ko buru min be domu, ko ne te o le ma?» ¹² O yɔrɔ ra karamɔgodenw ka sɔrɔ k'a faamu ko a tun te burufunufen yere le ma, nka a tun b'a fe k'a fɔ ko o ye o yere korɔsi Farisiw* ni Sadusiw* ta karan le ra.

Piyeri ko Yesu le ye Kisibaga ye (Marika 8.27-30; Luka 9.18-21)

¹³ Yesu tagara se Sezare Filipi mara ra minke, a ka a ta karamɔgodenw jininka ko: «Mɔgow be ne jatera jɔntigi le ye de, ne Min kera Adamaden ye*?» ¹⁴ Karamɔgodenw ko: «Dɔw ko i ye Yuhana Batizerikebaga le ye, dɔw ko i ye cira Iliya* le ye, dɔw ko i ye cira Yere mi le ye, walama cira dɔ were.» ¹⁵ Yesu ko o ma ko: «Aw do? Aw ta miiriya ra ne ye jɔntigi le ye?» ¹⁶ Simɔn Piyeri k'a jaabi ko: «Ele le ye Kisibaga* ye, Ala ka min panawoloma, ani Den* min bɔra Ala panaman na.» ¹⁷ Yesu k'a jaabi, ko: «Yunusu dence Simɔn, ele ta pana, sabu i ka min fɔ, o ma bɔ adamaden na; ne Fa min be sankolo ra, a bɔra ale le ra. ¹⁸ Ne fana b'a fɔ ko ele ye Piyeri† ye; ne bena ne ta lanabagaw ta jenkuru* lɔ kabakuru min kan, ele le ye o kabakuru ye. Setana ni a ta se bagaya tena se sɔrɔ o jenkuru kan. ¹⁹ Ne bena sankolo Masaya* lakilew di i ma. Ni i ka fen o fen siri dugukolo kan yan, o bena siri sankolo ra; ni i fana ka fen o fen foni dugukolo kan yan, o bena foni sankolo ra fana.» ²⁰ Yesu k'a fɔ karamɔgodenw ye k'a gbeleya ko o kana a fɔ mɔgo si ye ko ale le ye Kisibaga ye.

* **16:14** 16.14 Iliya: Dɔw b'a fɔ a ma ko Eli. † **16:18** 16.18 Piyeri togo korɔ le ye ko kabakuru.

*Yesu ta saya ni a kunuko
(Marika 8.31-9.1; Luka 9.22)*

²¹ Ayiwa, k'a ta o wagati ra, Yesu ka ke a yira ye a ta karamogodenw na, ko jagboya lo ale ye taga Zeruzalemu, ka taga tooo kosebe cekorobaw, ani sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow* boro; ko o bena ale faga, nka a tere sabanan, ale bena kunu. ²² Ayiwa, Piyeri ka Yesu wele ka taga kere fe, k'a mafiyenya o kuma koson, ko: «Matigi, Ala ye an kisi o ma! Nin ko mogon tena se i ma fiyewu.» ²³ Yesu k'a na munu k'a fo Piyeri ma ko: «Bo ne ko, ele setanamogo! Ele ye ne kunnacembaga le ye; sabu Ala sago ye min ye, ele te miiri o ra de, fo adamadenw sago.»

Mogo be tugu Yesu ko cogo min na

²⁴ O ko, Yesu ko a ta karamogodenw ma ko: «Ni mogo min b'a fe ka tugu ne no fe, o tigi ka kan ka ban a yere ra, k'a ta gbengbenyiri ta ka tugu ne ko. ²⁵ Sabu ni mogo o mogo b'a fe k'a nin kisi, o tigi bena bono a nin na; nka ni mogo o mogo ka bono a nin na ne koson, o tigi bena a nin soro. ²⁶ Ni mogo ka dunupa bee soro, ka taga bono a nin na lahara, dunupasoro ka mun le na o tigi ye? Mogo be se ka mun le di min be se ka ke a nin kunmabosara ye? ²⁷ Min kera Adamaden ye*, lon min na o bena na ni a Fa ta nooro ye, ani a ta melkekew, o lon na a bena bee sara ka kana ni a tigi kecogo ye. ²⁸ Can ra, ne b'a fo aw ye ko minw lonin be yan bi, o dow tena sa fiyewu, fo Min kera Adamaden ye, o ye o nato ye ka na sigi a ta masaya ra.»

17

*Yesu nooro yirara karamogodenw na
(Marika 9.2-13; Luka 9.28-36)*

¹ Ayiwa, tere wooro temenin ko, Yesu ka Piyeri ni Yakuba ni Yakuba balemace Yuhana wele ka taga ni o ye kuru jamijan do kan o danna. ² O yoro ra, Yesu cogoya yelemana o na na. A pada manamanana i ko tere, a ta faniw gbera pepe i ko yeelen. ³ O ko, karamogoden saba ka cira Musa ni cira Iliya* ye, o be kumana ni Yesu ye. ⁴ Piyeri ko Yesu ma ko: «Matigi, an nana yan minke, o pana de! Ni i sonna, ne bena fanibon saba lo: ele ta kelen, cira Musa ta kelen, ani cira Iliya ta kelen.» ⁵ Ka Piyeri to o kuma ra, sankaba do manamanato nana o bee datugu. O ka kumakan do men ka bo o sankaba ra, ko: «Nin le ye ne Dence kanunin ye; a ko ka di ne ye haali. Aw y'a lamen!» ⁶ Karamogoden saba ka o kuma men minke, o sirankojugu fe o bee benna ka o na biri dugu ma. ⁷ Nka Yesu gbarara o ra ka a boro la o kan, k'a fo o ye ko: «Aw kana siran, aw ye wuri.» ⁸ O ka o na korota minke, o ma mogo si ye ni Yesu kelen te. ⁹ Ayiwa, ka o jigitu to ka bo kuru kan, Yesu ka nin kuma fo o ye k'a gbeleya ko: «Aw ka ko min ye, aw kana o fo mogo si ye folo, fo Min kera Adamaden ye*, o ye kunu ka bo saya ra.»

¹⁰ O ko, karamogodenw ka Yesu pininka ko: «Mun koson sariya karamogow* b'a fora ko: <Cira Iliya le ka kan ka kon ka na folo?> » ¹¹ Yesu ka o jaabi ko: «Can lo Iliya le ka kan ka na folo ka fen bee laben. ¹² Nka ne b'a fo aw ye ko cira Iliya nana ka ban, nka mogow m'a lon; o ka a ke o sago ye. O cogo kelen le ra, Min kera Adamaden ye, ale fana bena tooo o boro.» ¹³ Karamogodenw k'a lon o tuma ra ko a tun be kumana o fe Yuhana Batizerikebaga ta ko le ra.

*Yesu ka den jinato do keneya
(Marika 9.14-29; Luka 9.37-43a)*

¹⁴ Yesu ni o karamogodenw nana se jama koro tuma min na, ce do nana a kinbiri gban Yesu koro k'a fo ko: ¹⁵ «Ne Matigi, sabari ka na ne dence ma. Kirikirisiyen le

* 17:3 17.3 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

b'a ra, a b'a tɔɔɔra kosebe; wagati dow ra a be ben tasuma ra, wagati dow ra a be ben ji ra. ¹⁶ Ayiwa, ne nana ni a ye i ta karamogodenw fe, nka o ma se ka a keneya.» ¹⁷ Yesu ko: «Aw mogojugu lanabariw, ne bena to ni aw ye fo tuma juman, janko aw ye la ne ra? Ne bena aw ta kow sonmina fo ka taga se wagati juman le? Aw ye na ni den ye ne fe yan.» ¹⁸ Yesu songora jina ra; jina bora den na; a keneyara o yoronin kelen bee ra.

¹⁹ Yesu ta karamogodenw gbarara a korɔ ka a pininka o danna ko: «Mun koson anw ma se ka nin jina gben?» ²⁰ Yesu ka o jaabi ko: «Aw ta lanaya ka dogo kojugu. Can ra ne b'a fo aw ye ko ni aw ta lanaya bonya tun ka hali mutaridi kise† bo, ni aw tun k'a fo nin kuru ye ko: <Bo i no ra ka taga yan fe,> a tun be bo a no ra. Foyi si tun tena aw kapa. ²¹ [Nka nin jina jogon koni, foyi te se ka ale bo ni sundon ni Aladaari te.]»

Yesu k'a ta saya ko fo tuun
(Marika 9.30-32; Luka 9.43-45)

²² Ayiwa, ka karamogodenw bee lajennin to jogon fe Galile mara ra, Yesu k'a fo o ye ko: «Min kera Adamaden ye*, o bena o mina k'a don mogow boro. ²³ O bena a faga, nka a saya tere sabanan a bena kunu.» O kuma ka karamogodenw jusu kasi kosebe.

Yesu ka Alabatosoba wari sara

²⁴ Yesu ni a ta karamogodenw sera Kaperinahumu minke, Alabatosoba ta ninsaram-inabagaw gbarara Piyeri ra ka a pininka ko: «Aw karamogo te Alabatosoba wari sara wa?» ²⁵ Piyeri ka a jaabi ko: «A b'a sara.» Piyeri donto bon konɔ, Yesu folora ka kuma ta k'a fo ko: «Simon, i be mun miiri? Nin dunupa masaw be ninsongo walama wusugu mina jon le fe? Jamanadenw wa, walama lonanw?» ²⁶ Piyeri ka Yesu jaabi ko: «Lonanw lo.» Yesu ko: «O tuma jamanadenw man kan ka a sara. ²⁷ O bee n'a ta, an t'a fe ka ko do ke min be digi nin mogow ra. O ra, taga ba ra ka taga dulen bla ji ra; i bena jerge folo min mina, i ye o sama ka bo, ka a da waga. I bena wari do soro a da ra; i be o bo ka na ne ta wari ni ele ta wari sara ni o ye.»

18

Mogo min ye namogo ye Ala ta Masaya ra
(Marika 9.33-37; Luka 9.46-48)

¹ Ayiwa, o wagati ra, karamogodenw gbarara Yesu ra ka a pininka ko: «Jontigi le ye namogo ye Ala ta Masaya* ra?» ² O tuma Yesu ka denfitini do wele, ka na o lo o ce ra, ³ k'a fo o ye ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko ni aw ma aw cogoya yelema ka ke i ko denfitiniw, aw tena don sankolo Masaya ra fiyewu. ⁴ Mogo min ka a yere majigi ka ke i n'a fo nin denmisen, o tigi le ye namogo ye sankolo Masaya ra. ⁵ Ni mogo o mogo ka nin denfitini jogon do mina ka ja ne togo koson, o tigi ka ne yere le mina ka ja.»

Fen minw be mogo bla jurumun na
(Marika 9.42-48; Luka 17.1-2)

⁶ «Nka nin denfitini minw lanin be ne ra ka ban, sani mogo do ye ke sababu ye ka o ra kelen kunnacen ka bo lanaya ra, a ka fisa o ye wugu belebeleba do le dulon o tigi kan na ka a firi kogoji ra.

⁷ «Bonɔ be dunupamogow soro o ta kunnacennikow koson, sabu o kunnacenni kow ke ye jagboya le ye. Nka mogo min be ke sababu ye ka o ke, bonɔ bena o tigi soro!

† 17:20 17.20 Yahudiyaw fe, mutaridi kise le tun ka dogo ka teme simankise tow bee kan.

⁸ «Ayiwa, ni i boro kelen walama ni i sen kelen le be ke sababu ye ka i bla jurumun na, a tige ka a firi yorojan; sabu ka taga don ni i boro kelen walama ni i sen kelen ye arijana ra, o ka fisa i ma, sani i boroflatigi walama i senflatigi ye taga firi jahanama ra tasuma banbari koro yi. ⁹ Ayiwa, ni i paden kelen le be ke sababu ye ka i bla jurumun na, a wogobi ka a firi yorojan; sabu ka taga don ni i paden kelen ye arijana ra, o ka fisa i ma, sani i padenflatigi ye taga firi jahanama tasuma ra. ¹⁰ Aw ye aw yere korosi, aw kana nin denmisen do dogoya, sabu ne b'a fo aw ye ko o ta melékew be ne Fa Ala na koro sankolo ra tuma bee. ¹¹ [Sabu Min kera Adamaden ye*, o nana mogō tununinw le pini ka o kisi.]»

*Saga tununin ta ko
(Luka 15.3-7)*

¹² Yesu ko: «Aw b'a miiri di? Ni saga keme be ce do fe, ni kelen ka tunu, a te a to bikononton ni kononton to kongori kan yi ka taga saga tununin yoropini wa? ¹³ Ayiwa, ni a k'a ye, a be ninsondiya min soro, a te o ninsondiya pogon soro to bikononton ni kononton koson. ¹⁴ O cogo kelen na, aw Fa Ala min be sankolo ra, ale t'a fe nin denmisenw ra hali kelenpe ye tunu.»

Yesu ko balemaw ka kan ka yafa pogon ma

¹⁵ «Ayiwa, ni i balema ka kojugu do ke, taga kuma ni a ye, i kelen ni a kelen. Ni a sonna i ta kuma ma, aw ta balemaya be to a no ra. ¹⁶ Nka ni a ma son ka i lamén, i ye mogō kelen, walama mogō fla fara i yere kan, aw ye taga a fe, janko o ko bee ye panabo ka kapa ni seere fla, walama ni seere saba ta kuma ye. ¹⁷ Nka ni a banna ka aw lamén, a fo lanabagaw ta jenkuru ye; ni a ma son ka lanabagaw ta jenkuru* fana lamén, o tuma, i ye a jate i ko Alalonbari, walama i ko ninsaraminabaga. ¹⁸ Ayiwa, can ra, ne b'a fo aw ye ko ni aw ka fen o fen siri dugukolo kan yan, o bena siri sankolo ra; ni aw ka fen o fen foni dugukolo kan yan, o bena foni sankolo ra fana.

¹⁹ «Ne b'a fo aw ye fana ko dugukolo kan yan ni aw ra mogō fla ka ben ko o ko ra ka a daari, ne Fa Ala min be sankolo ra, ale bena o di aw ma. ²⁰ Sabu ni mogō fla, walama mogō saba ka pogon lajen yoro o yoro ne togo ra, ne be ke ni o ye.»

Baaradenjugu yafabari ta ko

²¹ Ayiwa, Piyeri gbarara Yesu ra ka a pininka ko: «Matigi, ni ne balema be ne hake ta, ne ka kan ka yafa a ma ka se fo sinaga jori le? Sinaga wolonfla wa?» ²² Yesu ko: «On-on, ne m'a fo i ye ko sinaga wolonfla de, nka fo sinaga biwolonfla sigiyoroma wolonfla.

²³ «Sankolo Masaya* be i n'a fo masace min tun b'a fe ka a ni a ta baaradenw ta warikow panabo. ²⁴ Ka o to o jate ra, o nana ni baaraden do ye a fe, ko a ta wari waga camanba juru be o ra. ²⁵ Nka se tun t'a ye ka o juru sara minke, a matigice ko o ye a fiyeere, ale ni a muso ni a ta denw, ani a borofenw bee, janko ka juru sara. ²⁶ Ayiwa, o baaraden k'a yere firi dugu ma, k'a kinbiri gban a matigice koro, k'a daari kosebe, ko: <Sabari ka mupu, ne bena juru bee sara!> ²⁷ A makari k'a matigice mina; a matigice ka a ta juru bee to a ye, ko a ye taga.

²⁸ «O baaraden bora minke, ale tagara ben ni a baaradenpogon do ye, a ta wari deniye keme* juru tun be o ra. A ka o kan ce, ka a kan dere, k'a fo a ye ko: <Ne ta juru min be i ra, a sara!> ²⁹ A toponce benna ale fana sen koro, k'a daari ni makarikanw ye, ko: <Sabari ka mupu, ne bena i ta juru sara.> ³⁰ Nka a ma son! A tagara ce bla kaso ra, ko fo ale ta wari bee ye na sara ka ban. ³¹ A baaradenpogonw ka o ye minke, o ko ka olugu jusu tooro kosebe. O tagara o kow bee lakari o matigice

18:16 18.16 Nin kuma fora Sariya 19.15.

* **18:28** 18.28 Wari deniye: Yesu ta wagati ra deniye kelen tun ye

senekéba ta tere kelen baara sara le ye.

ye. ³² O tuma, o matigice ka o baaraden wele ka na a fo a ye ko: <Baaradenjugu! Ne tun ka i ta juru bee to i ye, sabu i ka ne daari ko ne ye sabari. ³³ Ne makarira i ra cogo min na, i fana tun te se ka makari i tɔɔɔɔ na ten wa?> ³⁴ A matigice tun dimina kosebe; a ka baaraden bla kaso ra janko a ye taga tɔɔɔ yi, fo a ye a ta juru bee sara ka ban.»

³⁵ Yesu ko: «Aw ra, ni min te son ka yafa a balema ma ni a jusukun bee ye, ne Fa Ala min be sankolo ra, ale bena o tigi mina o cogo le ra.»

19

Yesu ko furu man kan ka sa (Marika 10.1-12)

¹ Ayiwa, Yesu ka mɔɔɔw karan ka ban tuma min na, a bora Galile mara ra, ka taga Zude mara yoro do ra, min be Zuriden ba ko fe. ² Jamaba gbanna a ko; a ka o ta banabagatow keneya o yoro ra yi.

³ Farisi* dow gbarara Yesu ra; o tun b'a fe k'a korobo le. O k'a jininka ko: «Yala ka kana ni sariya* ye, ce be se ka a muso bla sababu bee koson wa?» ⁴ Yesu ka o jaabi ko: «Kitabu ka min fo, aw ma o karan wa? A ko: <Dununa damina ra, Danbaga ka ce ni muso le dan.> ⁵ A ko: <O le koson ce be bo a face ni a bamuso korɔ, ka noro a muso ra. O fla be jen ka ke mogo kelen ye.> ⁶ O te jate mogo fla ye tuun; o be jen ka ke mogo kelen ye. O le koson, Ala ka min jen k'a ke kelen ye, mogo si kana o faran ka bo jɔɔɔ na.»

⁷ Farisiw* ka Yesu jininka tuun ko: «O tuma mun koson cira Musa k'a fo ko ce ye furusasebe di a muso ma ka a bla?» ⁸ Yesu ka o jaabi ko: «Aw ta jusukungbeleya le koson cira Musa sonna ko aw ye aw ta musow bla; ni o te, dununa damina ra a tun ma fo ten. ⁹ Ne koni b'a fo aw ye ko ni ce o ce k'a muso bla ka muso were furu, o ce be jeneya le kera, fo ni a kera ko o muso tun be ce were le fe.»

¹⁰ Yesu ta karamogodenw ko a ma ko: «Ni ce ka kan k'a ke ten ni a muso ye, o tuma furubariya le ka fisa.» ¹¹ Yesu ka o jaabi ko: «Mogo bee te se ka son nin kuma ma, fo ni Ala yere ka a se di minw ma. ¹² Sababu caman be mogo bla furukebariya ra: Dow worora ni o ta ye; dow ta ye adamadenw no ye, dow fana ta kun ye Ala ta Masaya* ko ye. Ni mogo min be se ka son nin kumaw ma, o tigi ye son o ma.»

Yesu ka dugawu ke denmisenw ye (Marika 10.13-16; Luka 18.15-17)

¹³ Ayiwa, mogo dow nana ni denmisen dow ye Yesu fe, janko a ye a boro la o kan ka Ala daari o ye; nka karamogodenw ka o mogo mafiyenya. ¹⁴ Yesu ko o ma ko: «A y'a to denmisenw ye na ne fe, aw kana o bari; sabu mogo minw be i ko denmisenw, sankolo Masaya* ye olugu le ta ye.» ¹⁵ O ko, a ka a boro la o kan ka dugawu ke o ye, ka soro ka taga ka bo o yoro ra.

Ce nafrotigi ta ko (Marika 10.17-31; Luka 18.18-30)

¹⁶ Ayiwa, ce do gbarara Yesu ra k'a jininka ko: «An karamogo, ne ka kan ka kopuman juman le ke, janko ne ye panamanya banbari soro?» ¹⁷ Yesu k'a fo a ye ko: «Mun koson i be ne jininka kopuman ko ra? Ala kelenpe le ka ji. Ni i b'a fe ka panamanya banbari soro, i ka kan ka Ala ta sariyaw* tagama.»

¹⁸ Ce ko: «O ye sariya jumanw ye?» Yesu ka a jaabi ko: «I kana mogo faga; i kana jeneya ke; i kana sonyari ke; i kana faninya fo ka a la i mogoɔɔɔ na; ¹⁹ i fa ni i ba bonya; i mogoɔɔɔ kanu i ko i yere.» ²⁰ O kanbelen ko Yesu ma ko: «Ne ka nin

19:4 19.4 Nin kuma fora Damina 1.27; 5.2. **19:5** 19.5 Nin kuma fora Damina 2.24. **19:7** 19.7 Nin kuma fora Sariya 24.1; Matiyo 5.31. **19:19** 19.19 Nin kuma fora Bori 20.12-16; Sariya 5.16-20; Sarakalasebagaw 19.18.

siraw bɛɛ tagama; ne ka kan ka mun wɛrɛ le kɛ tuun?» ²¹ Yesu ko a ma ko: «Ni i b'a fɛ ka dafa, taga i borofɛnw bɛɛ fiyeere, ka o wari tarantaran fagantanw na. Ni o kɛra, naforoba bɛna kɛ i fɛ sankolo ra. O kɔ, i bɛ na ka na tugu ne kɔ.» ²² Kabini o kanbelen ka o mɛn, a panasisinin wurira ka taga, sabu naforoba tun b'a fɛ.

²³ O tuma Yesu ko a ta karamɔɔɔdenw ma ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko naforotigi don ka gbɛlɛn sankolo Masaya* ra dɛ! ²⁴ Ne b'a fɔ aw ye fana ko jɔɔɔmɛ don ka di misɛniwo fɛ ka tɛmɛ naforotigi don kan Ala ta Masaya ra.»

²⁵ Karamɔɔɔdenw ka o mɛn minke, o kɔnɔnɔbanna kɔsɛbɛ. O ko: «O tuma jɔn le bɛna kisi sa?» ²⁶ Yesu ka o flɛ, k'a fɔ o ye ko: «Mɔɔɔw fɛ a tɛ se ka kɛ, nka Ala fɛ fɛn bɛɛ bɛ se ka kɛ.»

²⁷ Piyɛri ka kuma ta o le ra k'a fɔ Yesu ye ko: «A flɛ, anw jɛnna fɛn bɛɛ kɔ ka tugu i nɔ fɛ; anw ta bɛna kɛ cogo di sa?» ²⁸ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko ni fɛn bɛɛ nana kɛ kura ye tuma min na, Min kɛra Adamaden ye*, ni o nana sigi a ta masasiginan nɔɔɔɔman kan fɛn bɛɛ kunna, aw minw tugura ne nɔ fɛ, aw fana bɛna sigi masasiginan tan ni fla kan, ka Izirayeli* ta siya tan ni fla ta kiti tige.

²⁹ «Ayiwa, ni mɔɔɔ o mɔɔɔ ka jɛn a ta bonw kɔ, walama a balemacew kɔ, walama a balemamusow kɔ, walama a face kɔ, walama a bamuso kɔ, walama a muso kɔ, walama a denw kɔ, walama a ta forow kɔ, ne tɔɔɔ kɔsɔn, o tigi bɛna o fɛnw bɛɛ jɔɔɔn kɛmɛ kɛmɛ sɔɔɔ, ka janamanya banbari fana sɔɔɔ. ³⁰ Nka jafɛmɔɔɔ caman bɛna kɛ kɔfɛmɔɔɔw ye, kɔfɛmɔɔɔ caman fana bɛna kɛ jafɛmɔɔɔw ye.»

20

Forotigi ni a ta baaradenw ta ko

¹ Ayiwa, Yesu ka talɛn dɔ la o ye; a ko: «Ala ta Masaya* bɛ i n'a fɔ forotigi min bɔra sɔɔɔmada jɔona fɛ ka baaradenw jini ka taga baara kɛ a ta rɛzɛnforo ra. ² Ayiwa, forotigi ni o baaradenw bɛnna a ra ko tere kɛlɛn baara sara bɛna kɛ wari deniye* kɛlɛn ye. A ka o bla ka taga baara kɛ a ta rɛzɛnforo ra. ³ Tere nana wuri dɔnɔnɔn minke, forotigi bɔra tuun ka taga mɔɔɔ dɔw lɔnɔn ye barokɛyɔɔɔ dɔ ra dugu kɔnɔ, o tɛ foyi kɛra. ⁴ A ko olugu fana ma ko: «Aw ye taga ne ta rɛzɛnforo ra ka taga baara kɛ. Aw ka kan ni sara min ye, ne bɛna o di aw ma.» ⁵ O mɔɔɔw tagara rɛzɛnforo ra. Forotigi nana bɔ tɛrɛɔban fɛ, a ka dɔw ye, ka olugu fana ta. Wulada fɛ, a ka taga dɔw ye tuun, a ka olugu fana ta. ⁶ Forotigi nana bɔ tuun wuladanin fɛ, a ka mɔɔɔ dɔw lɔnɔn ye. A ko olugu ma ko: «Mun na aw lɔra yan ka tere bɛɛ ban, aw ma foyi kɛ?» ⁷ Olugu k'a jaabi ko: «Mɔɔɔ si le ma an ta baara ra.» A ko olugu fana ma ko: «Aw ye taga ne ta rɛzɛnforo ra ka taga baara kɛ.»

⁸ «Ayiwa, tere nana ban minke, forotigi k'a fɔ baaradenw kuntigi ye ko: «Baaradenw wele ka na o sara; nka a damina mɔɔɔ labanw fɔlɔ, ka sɔɔɔ ka se mɔɔɔ fɔlɔw ma.» ⁹ Minw tun tara wuladanin fɛ, olugu bɛɛ kɛlɛn kɛlɛn ka wari deniye kɛlɛn kɛlɛn sɔɔɔ. ¹⁰ A nana se mɔɔɔ fɔlɔw ma tuma min na, olugu nana; o tun b'a miiri ko olugu ta sara bɛna caya ka tɛmɛ tɔw ta kan, nka olugu fana ka wari deniye kɛlɛn kɛlɛn le sɔɔɔ. ¹¹ Ayiwa, o wari dira o ma minke, o dimina, ka forotigi jaraki. ¹² O ko: «Nin kɔfɛmɔɔɔw ka wagati dɔnɔnɔn le kɛ baara ra, nka i ka anw ni olugu bɛɛ ta sara kɛ kɛlɛn ye, k'a sɔɔɔ anw le ka tere kururu bɛɛ kɛ sɛɔɔ ra, ka baara kɛ tere kɔɔɔ.» ¹³ Ayiwa, forotigi ko o ra kɛlɛn ma ko: «Ne terice, ne ma i tɔɔɔ dɛ! Yala an tun ma bɛn wari deniye kɛlɛn le ma wa? ¹⁴ O tuma, i ta sara ta ka taga. Min kɛra kɔfɛmɔɔɔ ye, ne ka min di o ma, ne bɛ o jɔɔɔn le di ele fana ma. ¹⁵ Yala min ka di ne ye, ne tɛ se ka o kɛ ni ne ta wari ye wa? Walama, ne ta jumananya jangboya le bɛ i ra wa?» »

* **20:2** 20.2 Wari deniye: Yesu ta wagati ra deniye kɛlɛn tun ye sɛnkeɔbaga ta tere kɛlɛn baara sara le ye.

¹⁶ O kɔ, Yesu ko: «Minw ye kɔfɛmɔgɔw ye, olugu bɛna kɛ naɛfɛmɔgɔw ye; minw ye naɛfɛmɔgɔw ye, olugu bɛna kɛ kɔfɛmɔgɔw ye.»

Yesu ka a ta saya ni a kunuko fɔ tuun
(*Marika 10.32-34; Luka 18.31-34*)

¹⁷ Ayiwa, ka Yesu tagatɔ to Zeruzalɛmu, a ka a ta karamɔgɔden tan ni fla wele danna; ka o tagamatɔ to, a k'a fɔ o ye ko: ¹⁸ «An tagatɔ flɛ Zeruzalɛmu; Min kɛra Adamaden ye*, o bɛna don sarakalasebagaw* kuntigiw boro, ani sariya karamɔgɔw*. O bɛna kiti tige a kan, ko a ka kan ka faga. ¹⁹ O bɛna a don siya wɛrɛ mɔgɔw* boro. Olugu bɛna a lɔgɔbɔ, k'a bugɔ ni gbɛɛɛ ye, k'a gbɛngbɛn yiri ra; nka a saya tere sabanan na a bɛna kunu.»

Zebede ta muso ka Yesu daari
(*Marika 10.35-45*)

²⁰ Ayiwa, Zebede ta muso nana Yesu fɛ ni a dɛncɛ fla ye. A gbarara Yesu ra ka a kinbiri gban a kɔrɔ ka a daari. ²¹ Yesu ko a ma ko: «I bɛ mun le fɛ?» A ko: «Ne b'a fɛ ko ni i nana sigi i ta masaya ra, ne dɛncɛ fla minw ye nin ye, i ye a to kelen ye sigi i kininboroyanfan fɛ, tɔ kelen ye sigi i numanboroyanfan fɛ.» ²² Yesu ka a jaabi ko: «Aw bɛ fɛn min daarira, aw yɛrɛ ma o lɔn; ne bɛna tɔrɔrɔ cogoya min na, aw bɛ se ka tɔrɔrɔ o cogo ra wa?» O ka Yesu jaabi ko: «Onhɔn, an bɛ se.» ²³ Yesu ka o jaabi ko: «Can lo aw bɛna tɔrɔrɔ ne ta tɔrɔrɔcogo ra. Nka ka sigi ne kininboroyanfan fɛ, walama ne numanboroyanfan fɛ, o dibaga tɛ ne ye. Ne Fa Ala ka o sigiyɔrɔ labɛn mɔgɔ minw ye, a bɛna di olugu le ma.»

²⁴ Karamɔgɔden tɔ tan ka o kuma mɛn minkɛ, olugu dimina o balemacɛ fla kɔrɔ. ²⁵ O ra, Yesu ka o wele k'a fɔ o ye ko: «Aw k'a lɔn ko siya wɛrɛ mɔgɔw ta kuntigiw bɛ o mara jagboya ra; jamana mɔgɔbabaw fana bɛ o ta fanga digi mɔgɔ tɔw kan. ²⁶ Nka a man kan ka kɛ ten aw cɛ ra. Min b'a fɛ ka kɛ mɔgɔba ye aw ra, o tigi ka kan ka kɛ tɔw ta baaraden le ye. ²⁷ Min b'a fɛ ka kɛ aw ra naɛmɔgɔ ye, o tigi ka kan ka kɛ aw ta jɔn ye. ²⁸ O le kosɔn Min kɛra Adamaden ye*, ale yɛrɛ ma na janko mɔgɔw ye na baara kɛ a ye, nka a nana ka na baara kɛ mɔgɔw ye le, ani ka a yɛrɛ nin di, ka kɛ mɔgɔ caman kunmabɔsara ye.»

Yesu ka fiyentɔcɛ fla na yɛlɛ Zeriko
(*Marika 10.46-52; Luka 18.35-43*)

²⁹ Ayiwa, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw bɔtɔ Zeriko, jamaba tugura a kɔ. ³⁰ Fiyentɔcɛ fla tun siginin bɛ sirada ra; olugu k'a mɛn minkɛ ko Yesu le bɛ tɛmɛna, o pɛrɛnna ko: «An Matigi, Dawuda Mamaden*, sabari ka na anw ma.» ³¹ Jama tun bɛ songɔra o ra ko o ye je; nka o belɛn ka dɔ le fara o pɛrɛnkan kan tuun ko: «An Matigi, Dawuda Mamaden*, sabari ka na anw ma.» ³² Yesu lɔra; a ka o wele k'a fɔ o ye ko: «Aw b'a fɛ ne ye mun le kɛ aw ye?» ³³ O ko Yesu ma ko: «An Matigi, a to anw na ye yɛlɛ.» ³⁴ O makari ka Yesu mina; a magara o naɛw ra. O yɔrɔnin bɛɛ o naɛw yɛlɛra; o tugura Yesu kɔ.

21

Yesu tagatɔ Zeruzalɛmu
(*Marika 11.1-11; Luka 19.28-40; Yuhana 12.12-19*)

¹ Ayiwa, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw surunyara Zeruzalɛmu na; o sera Bɛtifaze, Oliviyesunw kuru kɛrɛ fɛ minkɛ, Yesu ka a ta karamɔgɔden fla ci. ² A k'a fɔ o ye ko: «Dugu min flɛ an na, aw ye taga yi; ni aw sera yi dɔrɔn, aw bɛna falimuso dɔ sirinin ye, a den bɛ a kɔrɔ; aw ye o foni ka na ni o ye. ³ Ni mɔgɔ dɔ ka aw jininka, aw y'a jaabi ko: «An matigicɛ le mako bɛ o ra.» Ni o kɛra, a bɛna o to aw boro.» ⁴ Ayiwa, o kɛra janko cira tun ka nin kuma min fɔ, o ye kɛ can ye, ko:

⁵ «Aw y'a fɔ Siyon dugumogow ye ko:
aw ta masace nato fle aw fe,
a majiginin le be nana,
a yelennin be fali le kan,
a siginin be faliden kan, falimuso ta falidennin.»

⁶ Ayiwa, karamogodenw tagara; Yesu tun ka min fɔ o ye, o tagara o ke. ⁷ O nana ni falimuso ni a den ye; o ka o ta derege dow la faliw ko ra, Yesu yelenna ka sigi a kan. ⁸ Jama ra mogɔ caman ka o ta deregebaw lala sira kan Yesu ja; dow fana ka yiriboromisew tigetige ka o lala sira ra. ⁹ Jama do tun be Yesu ja, do tun be a ko. O bee tun be perenna ko:

«Hozana*! An ye Ala tando Dawuda Mamaden* koson;
min be nana Matigi togo ra, dugawu ye ke o ye!
Nooɔ ye la Ala togo kan sanfeyorow bee ra!»

¹⁰ Yesu donna Zeruzalemu tuma min na, dugu bee wurira ka lo sen kan. Mogow ko: «E, jon le ye nin ye?» ¹¹ Jama ka ke a fɔ ye ko: «Yesu lo, cira min bora Nazareti, Galile mara ra.»

Yesu ka jagokebagaw gbenna

(Marika 11.15-19; Luka 19.45-48; Yuhana 2.13-22)

¹² Ayiwa, Yesu donna Alabatosoba lu konɔ. Fiyeekebagaw ni sannikebagaw* minw tun be Alabatosoba lu konɔ, a ka olugu bee gben ka bo; a ka warifalenbagaw ta tabaliw jonjoni ka ben, ani tunganifiyeebagaw ta siginanw. ¹³ A k'a fɔ o ye ko: «A sebera Kitabu konɔ, ko: <Ne ta bon bena wele le ko Aladaariyoro.> Nka aw koni ka a yelama ka a ke sonw dogoyoro le ye†.»

Sarakalasebagaw kuntigiw dimina Yesu korɔ

¹⁴ Ka Yesu to Alabatosoba konɔ, fiyentow, ani nabara dow gbarara a ra; a ka olugu keneya. ¹⁵ Ayiwa, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow* dimina, sabu o ka Yesu ta kabako keninw ye, ani k'a ye ko denmisew fana be perenna Alabatosoba konɔ, ko: «Hozana*! An ye Ala tando Dawuda Mamaden* koson!» ¹⁶ O ko Yesu ma ko: «Denmisew be min fora, i be o mena ke!» Yesu ko: «Ne b'a mena.» A ko: «Min sebera Ala ta Kuma ra, aw ma o karan ka ye le wa? A sebera ko: <Ala ka tandorikan don denmisenninw da ra, k'a don sinmindenw da ra.> »

¹⁷ Yesu bora o korɔ, ka bo dugu konɔ ka taga Betani, ka taga si o yoro ra.

Yesu ka torosun danga

(Marika 11.12-14,20-24)

¹⁸ O dugusagbe sogoma, Yesu sekoto ka na Zeruzalemu, kongɔ ka a mina. ¹⁹ A ka torosun do ye sirada ra. A gbarara a ra, nka a ma taga den foyi soro a ra, fo flaburu gbansan. A ko torosun ma ko: «Den tena soro ele ra tuun fiyewu!» O yoronin bee torosun jara. ²⁰ Karamogodenw ka o ye minke, o kabakoyara. O ko: «E, nin torosun kera cogo di ka ja yoronin kelen na tan?» ²¹ Yesu ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko ni lanaya be aw fe, ni aw te sigiya fiyewu, min kera torosun nin na, aw tena dan o jagon doron ma, nka hali ni aw k'a fo kuru nin ye ko a ye bo a no ra ka taga ben kogoji ra, a be ke ten. ²² Ni aw ka fen o fen jini ni lanaya ye, ka Ala daari a ra, aw bena o soro.»

Yesu ta fanga soroyoro

(Marika 11.27-33; Luka 20.1-8)

21:5 21.5 Nin kuma fora Jakariya 9.9. **21:9** 21.9 Nin kuma fora Zaburu 118.26. * **21:12** 21.12 O mogow tun be beganw fiyeere sarakabobagaw le ma, walama ka wari falen o ye. † **21:13** 21.13 Nin kuma fora Ezayi 56.7 ani Yereimi 7.11. **21:16** 21.16 Nin kuma fora Zaburu 8.3.

²³ Yesu tagara don Alabatosoba kɔnɔ; ka a to karan na, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Yahudiyaw ta cekorobaw nana a fe ka na a pininka ko: «I be nin kow kera fanga juman sababu le ra, ani jon le fana ka o fanga di i ma?» ²⁴ Yesu ko: «Ne fana bena aw pininka fen kelenpe ra. Ni aw ka ne jaabi o ra, o tuma, min ka fanga di ne ma ka nin kow ke, ne bena o fo aw ye.» ²⁵ Yesu ko: «Jon le ka Yuhana Batizerikebaga ci ka na mogow batize? Ala wa, walama mogow?» O ka ke a fo ye jagon ye ko: «Ni an ko: <Ala lo>, a bena a fo ko: <O tuma mun koson aw ma la a ra?» ²⁶ Nka ni an fana k'a fo ko: <Mogow lo>, o tuma an ka kan ka la a ra ko jama tena an to yi, sabu bee lanin b'a ra ko Yuhana ye Ala ta cira le ye.» ²⁷ O ra, o ka Yesu jaabi ko: «An m'a lon.» Yesu fana ko: «Ayiwa, ni o lo, min ka fanga di ne ma ka nin kow ke, ne fana tena o fo aw ye.»

Dence fla ta ko

²⁸ Yesu ko: «Aw be mun miiri nin ko ra? Dence fla tun be cekoroba do fe. A ko dence folo ma ko: <Ne dence, taga baara ke rezenforo ra bi.> ²⁹ Den ko: <Ne te taga.> Nka ko fe, a nimisara, a tagara foro ra. ³⁰ Faceman ka o kuma kelen fo dence flanan ye. Ale ko: <Baba, ne be taga.> Nka a ma taga yi. ³¹ O den fla ra, juman le ka a face sago ke?» Mow ko: «Dence folo lo.» Yesu ko: «Can ra ne b'a fo aw ye, ko ninsaraminabagaw, ani jatamusow bena kon aw na Ala ta Masaya* ra. ³² Sabu Yuhana Batizerikebaga nana aw fe terenninya sira le ra, nka aw ma son ka la a ra; nka ninsaraminabagaw, ani jatamusow lara a ra. Aw ka o ye, nka o bee n'a ta, aw ma na nimisa o ko fe ka la a ra.»

Baaradenjuguw ta ko

(Marika 12.1-12; Luka 20.9-19)

³³ Yesu ko: «Aw ye talen do were lamem: Forotigi do tun ka rezenforo do sene, ka a lamini ni sansan ye, ka rezencongoyoro do sogi fara ra, ka gbata do lo foro korosibagaw ye. O ko, a ka foro karifa baaraden dow ma, ka taga tagama ra. ³⁴ Rezen bowagati nana se tuma min na, a ka a ta baaradenw ci rezenforo korosibagaw fe ko o ye taga rezenmo do mina ka na ni a ye. ³⁵ Rezenforo korosibagaw ka o baaradenw mina; o ka kelen bugo, ka kelen faga, ka sabanan bon ni kabakuru ye. ³⁶ Ayiwa, forotigi ka baaraden werew ci tuun, minw tun ka ca ka teme folotaw kan; nka rezenforo korosibagaw ka olugu fana ke i ko folotaw. ³⁷ A laban, a ka a yere dence le ci o fe. A ko: <O bena ne dence koni bonya.> ³⁸ Nka rezenforo korosibagaw nana forotigi dence nato ye minke, o k'a fo jagon ye ko: <Nin le bena cen ta! Aw ye na an y'a mina ka a faga; ni o kera, foro be ke an ta ye.> ³⁹ O k'a mina ka taga ni a ye foro ko fe ka taga a faga.» ⁴⁰ Yesu ko: «Ayiwa, ni forotigi nana na sisan o, a bena mun le ke o rezenforo korosibagaw ra?» ⁴¹ Mow ko: «A bena o mogojuguw bee faga fo ka o fagako juguya; a bena a ta foro karifa mogow werew ma, minw bena a ta foro nafa di a ma a wagati ra.» ⁴² Yesu ko: «Aw ma nin kuma karan kitabuw kon folo wa, ko: <Bonlobagaw banna kabakuru min na, o le nana ke kabakuru sobeman ye, ka ke bon kabakuru folo ye. O kow bee bora Matigi yere le ra; a kera kabako ye an na na.> »

⁴³ Yesu ko: «O le koson, ne b'a fo aw ye ko Ala ta Masaya* bena bo aw boro, ka a di siya were* ma min bena a sira tagama, ka Ala sago ke. ⁴⁴ [Ayiwa, ni mogow o mogow koni ka ben o kabakuru kan, o tigi kolow bee be karikari. Ni o kabakuru fana ka ben mogow o mogow kan, a be o tigi jono.]» ⁴⁵ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Farisiw* ka o talenw men; o k'a faamu ko Yesu be olugu le ma. ⁴⁶ O tun b'a fe ka Yesu mina, nka o tun be siranna jama na, sabu mogow tun be Yesu jatera Ala ta cira do le ye.

22

Kɔɔɔdomuni ta talen (Luka 14.15-24)

¹ Yesu ka talen dɔ wɛrɛ fɔ mɔgɔw ye tuun; a ko: ² «Sankolo Masaya* bɛ i n'a fɔ masacɛ min tun ka panagbɛ dɔ labɛn a dɛncɛ ta kɔɔɔya ra. ³ Nanagbɛ tun labɛnna minw tɔgɔ ra, a ka a ta baaradenw ci ko o ye taga olugu wele. O tagara o wele, nka o ma sɔn ka na. ⁴ Masacɛ ka baaraden wɛrɛw ci o fɛ tuun. A ko: «Aw ye taga a fɔ o ye ko ne ka domuniba le labɛn, ko misiw fagara, ka fara bɛgan tɔrɔnin caman wɛrɛ kan; ko a bɛɛ labɛnna, ko o ye na kɔɔɔdomuni na.» ⁵ Nka o mɔgɔw ma masacɛ ta wɛleri jate. O tagara o tagayɔrɔw ra: dɔ tagara a ta foro ra, dɔ tagara a ta jagokeyɔrɔ ra. ⁶ Tɔw ka masacɛ ta baaradenw mina ka o tɔrɔ kɔsɛbɛ, fɔ ka o faga. ⁷ Masacɛ dimina; a ka a ta sorasiw ci ka taga o mɔgɔfagabagaw faga, ka o ta dugu jeni. ⁸ Masacɛ ko a ta baaradenw ma ko: «Kɔɔɔdomuni labɛnna, nka minw wɛlera, olugu si tun man kan ni a ye. ⁹ O ra, aw ye taga sirabadaw ra, ni aw ka mɔgɔ o mɔgɔ sɔrɔ, aw ye o bɛɛ wele ka na.» ¹⁰ Baaradenw wurira ka taga siradaw ra. O ka mɔgɔ o mɔgɔ sɔrɔ, mɔgɔɔuman o, mɔgɔjugu o, o ka o bɛɛ wele ka na. Bon fara domunikɛbagaw ra. ¹¹ Masacɛ nana don ko a bɛ taga mɔgɔw fɛ. A tagara cɛ kɛlen ye, kɔɔɔfani tun tɛ ale ra. ¹² Masacɛ ko a ma ko: «Ne tericɛ, ele kɛra cogo di ka don yan ka sɔrɔ i ma kɔɔɔfani don?» Cɛ ma foyi sɔrɔ k'a fɔ. ¹³ Masacɛ ko baaradenw ma ko: «Aw ye a senw ni a borow siri ka a firi kɛnɛ ma dibi ra yi; kasi ni jinjimi le bɛna kɛ o yɔrɔ ra.» »

¹⁴ O kɔ, Yesu ko: «Mɔgɔ wɛleninw ka ca, nka mɔgɔ janawolomaninw ka dɔgɔ.»

Ninsɔngɔ sarako (Marika 12.13-17; Luka 20.20-26)

¹⁵ O kɔ, Farisiw* tagara jɔgɔn ye, janko k'a lɔn o bɛ se ka Yesu sɔrɔ ka a mina cogo min na ni a yɛrɛ darakumaw ye. ¹⁶ O ka o ta karamɔgɔdenw ni Herodi* ta mɔgɔ dɔw ci ka taga Yesu fɛ. Olugu tagara a fɔ Yesu ye ko: «An karamɔgɔ, an k'a lɔn ko i bɛ can le fɔ, i bɛ mɔgɔw karan Ala ta sira ra ka kɔna ni can ye; i tɛ siran mɔgɔ ja, i fana tɛ mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra. ¹⁷ Ayiwa, i ta miiriya fɔ an ye nin ko ra: Ka ninsɔngɔ sara masacɛba Sezari ye, yala o bennin lo wa, walama a bennin tɛ?» ¹⁸ Ayiwa, Yesu tun bɔra o mɔgɔw ta nanbara kɔrɔ ma; a ko o ma ko: «Aw flankafuw, mun na aw b'a fɛ ka ne kɔrɔbɔ? ¹⁹ Aw bɛ wari min kɛ ka ninsɔngɔ sara, aw ye o dɔ yira ne ma.» O ka tama kɛlen yira a ra. ²⁰ A ka o jininka ko: «Jɔntigi ja ni a tɔgɔ le bɛ wari nin kan?» ²¹ O ko: «Masacɛba Sezari!» Yesu ko: «Ayiwa, ni o lo, aw ye Sezari ta kɔsɛgi Sezari ma, ka Ala ta kɔsɛgi Ala ma.» ²² O ka kuma min mɛn, o kuma ka o kabakoya; o bɔra Yesu kɔrɔ ka taga.

Sadusiw ka Yesu jininka suw kunuko ra (Marika 12.18-27; Luka 20.27-40)

²³ O lon kɛlen na Sadusiw* minw b'a fɔ ko mɔgɔ si su tɛna kunu lahara, olugu gbarara Yesu ra ka a jininka. ²⁴ O ko: «An karamɔgɔ, cira Musa tun k'a fɔ ko: «Ni cɛ dɔ ka muso furu, ka sa k'a sɔrɔ a ma den sɔrɔ, a balemacɛ ka kan ka a muso ta ka den sɔrɔ ni a ye balemacɛ nɔ ra.» ²⁵ Ayiwa, balemacɛ wolonfla tun bɛ an fɛ yan. Fɔlɔ ka muso furu ka sa, a tun ma den sɔrɔ minke, ale balemacɛ ka muso ta. ²⁶ Nka a balemacɛ flanan fana ta kɛra ten, sabanan fana ta kɛra ten, fɔ ka taga se o balemacɛ wolonfla bɛɛ ma. ²⁷ Olugu bɛɛ sanin kɔ, muso yɛrɛ sara. ²⁸ Ayiwa, ni suw nana kunu lahara o, muso bɛna kɛ o wolonfla ra jɔn kɛlen le ta ye sa? Sabu muso tun kɛra o bɛɛ fɛ.» ²⁹ Yesu ka o jaabi, ko: «Aw firira, sabu aw ma Kitabuwa ta kumaw faamu, aw ma Ala ta sebgaya fana lɔn. ³⁰ Sabu ni mɔgɔw nana kunu lahara, cɛ tɛna muso furu, muso fana tɛna di cɛ ma. Mɔgɔw bɛna kɛ le i ko Ala ta melekew bɛ cogo min

na sankolo ra. ³¹ Min ye suw kunuko ye, o tuma Ala ka min fo aw ye, aw ma o karan wa? ³² A ko: «Ne le ye Iburahima ta Ala ye, ani Isiyaka ta Ala, ani Yakuba ta Ala.» O koro ye ko Ala te mogo saninw ta Ala ye; mogo janamanw ta Ala lo.» ³³ Jama minw bee tun be Yesu ta kuma lamenna, a ta karan ka olugu bee kononoban.

Sariyaw bee ra belebebeba
(Marika 12.28-34; Luka 10.25-28)

³⁴ Farisiw* nana a men ko Yesu ka kuma ben Sadusiw* kan minke, olugu ka ngon lajen ka na. ³⁵ Sariya* karamogoba kelen tun be o ra, ale tun b'a fe ka Yesu korobo; a k'a pininka ko: ³⁶ «An karamogo, juman le ye Ala ta sariyaw* bee ra belebebeba ye?» ³⁷ Yesu k'a jaabi ko: «I ka kan ka i Matigi Ala kanu ni i jusukun bee ye, ani i nin bee, ani i ta miiriya bee. ³⁸ Sariyaw bee ra folo, ani o bee ra belebebeba le be o ye. ³⁹ A flanan min bora a fe fana, o ye nin ye, ko: «I ka kan ka i mognogon kanu i ko i yere.» ⁴⁰ Sariya tow bee, ani ciraw ta kumaw bee sirinin be nin sariya fla le ra.»

Kirisita ma ke Dawuda Mamaden doron ye
(Marika 12.35-37; Luka 20.41-44)

⁴¹ Ka Farisiw* lajennin to, Yesu ka o pininka. ⁴² A ko: «Ala ka Kisibaga* min layiri ta, aw be mun le miiri o ta ko ra? Jontigi mamaden lo?» O ka Yesu jaabi, ko: «Dawuda Mamaden* lo.» ⁴³ Yesu ko o ma ko: «O tuma mun koson Dawuda yere kumana Ala Nin* baraka ra ka a wele ko a Matigi? ⁴⁴ Sabu Dawuda ko:

«Matigi Ala k'a fo ne Matigi ye ko:

Na i sigi ne kininboroyanfan fe,

fo ne ye i juguw mina ka o bla i sen koro.»

⁴⁵ Ayiwa, ni Dawuda be o Kisibaga wele ko a Matigi, o tuma a be se ka ke Dawuda Mamaden cogo di?» ⁴⁶ Mogo si ma se ka Yesu jaabi. K'a ta o lon na, mogo si ma son ka a pininka tuun.

23

Yesu ka sariya karamogow ni Farisiw dogoya
(Marika 12.38-40; Luka 11.39-42,43,46; 20.45-46)

¹ O ko fe, Yesu kumana jama fe, ani a ta karamogodenw fe; a ko: ² «Sariya karamogow* ni Farisiw* ta baara ye ka mogo karan cira Musa ta sariya* ra. ³ Ayiwa, o koni be min fo aw ye, aw ye o ke, ka a sira bee tagama. Nka aw kana tagama ka kana ni olugu yere ta kewalew ye de! Sabu o be min fo, o te o ke. ⁴ O be doni gbirimanbaw siri ka o la mogo kun na; nka olugu yere te son ka hali o borokanden kelen maga a ra ka mogo deme hali donin. ⁵ O be o ta kow bee ke janko mogo ye o fle doron. O koson o be sebebaw tu ka o siri o yere ra, ka masirifenw siri o ta deregebaw senkoroyorow ra, ka o janya kosebe. ⁶ Ni o ka o wele domuniyorow ra, nafesigiyorow le ka di o ye; karansow* koni fana, sigiyorowumanw le ka di o ye. ⁷ O b'a fe mogo tow le ye olugu fo jamayorow ra, ka o wele ko: «An karamogo.» ⁸ Aw koni, aw kana a to mogo ye aw wele ko «karamogo», sabu karamogo kelenpe le be aw fe; aw bee ye ngon balemaw le ye. ⁹ Aw kana mogo si wele dugukolo kan yan ko aw «Fa». Sabu Fa kelenpe le be aw fe, aw Fa min be sankolo ra. ¹⁰ Aw kana a to mogo ye aw wele ko «Kuntigi», sabu Kuntigi kelen le be aw fe, Kirisita* lo. ¹¹ Aw bee ra mogoba, o ka kan ka ke aw ta baarden ye. ¹² Mogo o mogo be a yere korota, Ala be o tigi majigi, nka mogo o mogo be a yere majigi, Ala be o tigi korota.»

22:32 22.32 Nin kuma fora Bori 3.6,15-16. **22:37** 22.37 Nin kuma fora Sariya 6.5. **22:39** 22.39 Nin kuma fora Sarakalasebagaw 19.18. **22:44** 22.44 Nin kuma fora Zaburu 110.1.

13 «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamɔgɔw*, ani aw Farisi* flankafuw! Sabu aw bɛ sankolo Masaya* datugu mɔgɔw ɲa; aw yɛrɛ tɛ don a ra, minw fana b'a fɛ ka don, aw t'a to olugu ye don.

14 «[Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamɔgɔw, ani aw Farisi flankafuw! Sabu aw bɛ muso cɛ saninw borofɛnw bɛɛ domu. Aw bɛ Ala daari ka mɛɛn janko mɔgɔw ye aw kɔrɔsi. O le kosɔn, aw ta kiti bɛna gbɛlɛya ka tɛmɛ tow ta kan.]

15 «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamɔgɔw, ani aw Farisi flankafuw! Sabu aw bɛ tagamajanw kɛ siraw kan, ani ji kan yɔrɔ bɛɛ, mɔgɔ kelen kosɔn, ka a ladon aw ta diina ra. Nka ni a donna fana, aw yɛrɛ bɛ a yɛlɛma ka a kɛ jahanamaden ye ka a juguya fɔ sɲaga fla ka tɛmɛ aw yɛrɛ kan.

16 «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, sabu aw minw fiyenna, aw ko aw bɛ sira yira tow ra! Aw ko ni mɔgɔ ka kari Alabatosoba ra, ko o tɛ jate, nka sanin min bɛ Alabatosoba kɔnɔ, ni mɔgɔ ka kari o ra, ko o le bɛ jate. 17 Aw ta ye nalomanya ni fiyɛntɔya le ye! Juman le ka bon? Sanin le ka bon wa, walama Alabatosoba min bɛ sanin saninya, o le ka bon? 18 Aw ko fana ko ni mɔgɔ ka kari sarakajɛnifɛn* na, ko o tɛ jate. Ko nka saraka min bɛ sarakajɛnifɛn kan, ni i ka kari o ra, ko o le bɛ jate. 19 Fiyɛntɔw flɛ! Juman le ka bon? Saraka le ka bon wa, walama sarakajɛnifɛn min bɛ saraka saninya, o le ka bon? 20 Ni i ka kari sarakajɛnifɛn na, fɛn o fɛn b'a kan, i karira fana o bɛɛ le ra. 21 Ni mɔgɔ min ka kari fana Alabatosoba ra, o tigi karira Alabatosoba ni a tigi Ala yɛrɛ le ra fana. 22 Ni mɔgɔ min ka kari sankolo ra, o tigi karira Ala sigiyɔrɔ ni Ala yɛrɛ le ra.

23 «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamɔgɔw, ani aw Farisi flankafuw! Sabu aw bɛ aw ta nankɔ flaburumisɛnw bɛɛ kelen kelen yaga bɔ; nka min ka bon sariya* ra, terenninya, hina, ani kankɛlɛntigiya, aw tɛ o kɛ. Aw tun ka kan ka kɔn o le ma, ka ko tow fana kɛ ka fara o kan. 24 Aw minw fiyenna, aw ko aw bɛ sira yira tow ra. Aw bɛ ji sɛnsɛn ko aw t'a fɛ hali limɔgɔ fitini ye sɔrɔ aw ta minji ra, k'a sɔrɔ fɛn min bɛ tɛmɛ ka taga aw kɔnɔ, o bɛ ɲɔgɔmɛ bɔ bonya ra, nka aw bɛ o kunu.

25 «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamɔgɔw, ani aw Farisi flankafuw! Sabu aw bɛ jifiye ni minan kɛnɛmayɔrɔ ko k'a gbɛ, k'a sɔrɔ a kɔnɔ fanin lo aw ta fɛn sɔnyaninw na, aw ka minw sɔrɔ tɔɲɔri ni natabaya sababu ra. 26 Aw Farisi fiyɛntɔw! Aw ye kɔn ka jifiye ni minan kɔnɔɲɔyɔrɔ le saninya fɔlɔ; o kɔ, a kɛnɛmayɔrɔ fana bɛ saninya.

27 «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamɔgɔw, ani aw Farisi flankafuw! Sabu aw bɛ i n'a fɔ o ka kaburukɔrɔ min kɛnɛmayɔrɔ mun k'a gbɛ ka ɲa, k'a sɔrɔ a kɔnɔ fanin lo mɔgɔkolow, ani nɔgɔ suguya bɛɛ ra. 28 Ayiwa, aw fana, kɛnɛ ma, mɔgɔw bɛ aw jate ko aw terennin lo, nka aw kɔnɔ fanin lo flankafuya ni kojugu ra.

29 «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamɔgɔw, ani aw Farisi flankafuw! Sabu aw bɛ ciraw ta kaburuw lɔ, mɔgɔ terennin minw sara, ka olugu ta kaburuw lalaga ka o cɛɲa, 30 k'a fɔ ko: <Ni an tun bɛ an bɛmaw ta wagati ra, an tun tena fara o kan ka ciraw faga.> 31 O ra, aw yɛrɛ le kɛra aw yɛrɛ ta seerew ye ka aw yɛrɛ jaraki, k'a yira ko minw ka ciraw faga, ko aw ye olugu ta denw le ye tigitigi. 32 Ayiwa, aw ye aw bɛmaw ta baara tɔ laban sa! 33 Aw sajuguw! Aw fɔnfɔnnindenw! Aw bɛna bɔsi jahanama tɔrɔ ma cogo di? 34 O kosɔn nɛ bɛna ciraw, ani mɔgɔ hakiritigiw, ani karamɔgɔw ci aw fɛ. Aw bɛna dɔw gbɛngbɛn yiri ra ka o faga, aw bɛna dɔw bugɔ ni gbɛɲɛ ye aw ta karansow* kɔnɔ, ka tugu o kɔ ka o tɔrɔ ka bɔ dugu dɔ ra ka taga dɔ wɛrɛ ra. 35 O kosɔn aw ka mɔgɔ o mɔgɔ faga gbansan dugukolo kan yan, olugu bɛɛ kelen kelen hake bɛ aw kunna; k'a ta Abila* faga ma, ale min tun ye mɔgɔ terennin ye, ka na a bla Berekiya dɛncɛ Jakariya faga ma; aw ka ale faga Alabatosoba ni sarakajɛnifɛn* cɛ. 36 Can ra, nɛ b'a fɔ aw ye ko o fagariw bɛɛ hake bɛ bi mɔgɔw kan.»

* 23:35 23.35 Abila: Dow b'a fɔ ko Abeli.

Yesu kumana Zeruzalemu ta ko ra
(Luka 13.34-35)

³⁷ Yesu ko: «E, Zeruzalemu! Zeruzalemu! Ele min be ciraw faga, ani Ala be mogo minw ci i fe, i be olugu bon ni kabakuru ye ka o faga! Sijaga caman ne tun b'a fe ka i ta denw lajen, i ko siseba be a denw lajen a kaman koru cogo min na, nka aw ma son o ma. ³⁸ Sisan a fe, Ala bena aw ta so ke yoru lakolon ye; ³⁹ sabu ne b'a fo aw ye ko aw na tena la ne kan tuun, fo lon min na aw bena a fo ko: <Min be nana Matigi Ala togo ra, dugawu ye ke o ye.> »

24

Yesu ka Zeruzalemu ciko fo
(Marika 13.1-2; Luka 21.5-6)

¹ Ayiwa, Yesu bora Alabatosoba konu minke, a tagato a ta karamogodenw gbarara a ra k'a fo a ye ko a ye Alabatosoba locogo ni a ceja fe. ² Yesu ka o jaabi ko: «Aw na be nin bee ra ke! Can ra ne b'a fo aw ye ko nin bonw bee bena cici, ka a kabakuruw bee yerege ka bo jigon kunna.»

Yesu ka dununa laban ta toorokow fo
(Marika 13.3-13; Luka 21.7-19)

³ Yesu tagara sigi Oliviyesunw kuru kan. A ta karamogodenw nana o danna ka na a jininka ko: «O kow bena ke wagati min na, ani i nawagati tagamasiyen ni dununa labanwagati tagamasiyen fo an ye.»

⁴ Yesu ka o jaabi ko: «Aw ye aw yere korosi, aw kana a to mogo si ye aw lafiri. ⁵ Sabu mogo caman bena na ni ne togo ye, k'a fo ko olugu le Kisibaga* ye. O bena mogo caman lafiri. ⁶ Aw bena kere mankanw men, ka kere kibaroyaw men. Aw hakiri kana jagami; sabu jagboya lo o kow ye ke. Nka o si te a laban ye folo. ⁷ Siya do bena wuri do were kama, jamana do bena wuri do were kama. Kongoba ni dugukoloyereyere bena ke yoru caman na. ⁸ Nka o bee bena ke toorow damina le ye, i n'a fo muso jigibagato ta tooro damina.

⁹ «O bena aw mina ka aw di, janko o ye aw tooro; o bena aw faga. Siyaw bee bena aw koninya ne togo koson. ¹⁰ O bena ke sababu ye k'a to mogo caman ye bo lanaya ra, ka jigon janfa, ani ka jigon koninya. ¹¹ Cira faninyafobaga caman bena wuri, ka mogo caman lafiri. ¹² Jurumun cayakojugu fe, mogo caman ta kanuya bena dogoya. ¹³ Nka ni mogo min ka nin kow sonmina fo ka taga se a laban ma, o tigi be kisi. ¹⁴ Ala ta Masaya* Kibaro Diman* bena fo dununa yoru bee ra, janko siyaw bee ye o seereya men. O ko, a laban be soru ka se.»

Fen haramunin ta tooro
(Marika 13.14-23; Luka 21.20-24)

¹⁵ «Ayiwa, Ala be fen haramunin min koninya, cira Daniyeli ka min ko fo, ni aw nana o siginin ye Alabatosoba konu (min be nin kumaw karan, o ye jija ka a koru lon)! ¹⁶ Ni o wagati sera ka mogo min soru Zude mara ra, olugu ye bori ka taga kuruw fan fe. ¹⁷ Ni o wagati ka mogo min soru biribon san fe, o tigi kana jigi ko a be tagara fen do ta bon konu. ¹⁸ Ni a kera ka mogo min soru foro ra, o kana seko so konu ko a be taga a ta derege ta. ¹⁹ O lonw na bono bena muso lasiritow soru, ani minw be sin dira denw ma.

²⁰ «Aw ye Ala daari janko aw boriwagati kana ben neneba wagati ma, walama Nenekirilon* do ma. ²¹ Sabu a bena ke tooroba le ye, min jigon ma deri ka ye ban, kabini dununa dantuma fo ka na se bi ma; a jigon fana tena ye tuun fiyewu. ²² Ni Ala tun ma o toorow wagati surunya, mogo si tun tena kisi. Nka a ka o toorow wagati surunya a ta mogo panawolomaninw koson. ²³ Ni do k'a fo aw ye ko: <A fe, Kisibaga*

bɛ yan,» walama ko: «A bɛ yan fɛ yi,» aw kana la a ra. ²⁴ Sabu faninyafɔbaga dɔw bɛna wuri ko olugu le ye Kisibaga ye; cira faninyafɔbaga dɔw fana bɛna wuri. O bɛna tagamasiyenbaw, ani kabakow kɛ, janko ka hali Ala ta mɔgo janawolomaninw lafiri, ni o tun bɛ se ka kɛ. ²⁵ Ayiwa, ne kɔni ka aw lasɔmi ka ban.

²⁶ «Ni dɔw ko: «A fɛ, Kisibaga bɛ kongo kɔnɔ!», aw kana taga yi; ni dɔw ko: «A dogora bon dɔ kɔnɔ!», aw kana la a ra. ²⁷ Sabu san bɛ manamana cogo min na ka bɔ terebɔyanfan na ka taga fɔ terebenyanfan na, Min kɛra Adamaden ye*, o nacogo bɛna kɛ ten le. ²⁸ Ni sogosu ka kɛ yɔrɔ min na, dugaw bɛ lajen o yɔrɔ le ra.»

Yesu nacogo ka bɔ sankolo ra
(Marika 13.24-27; Luka 21.25-28)

²⁹ Yesu ko: «Ayiwa, o wagati tɔrɔw tɛmenin kɔ, tere bɛna kɛ dibi ye, karo fana tɛna yeelen bɔ tuun; lolow bɛna bɔ sankolo ra ka benben. Sankolo ta sebayaw bɛna yuguyugu ka bɔ o nɔ ra. ³⁰ O tuma ra, Min kɛra Adamaden ye*, mɔgɔw bɛna o ta tagamasiyen ye sankolo ra. Dugukolo gbaw bɛɛ bɛna kasi; Min kɛra Adamaden ye, o bɛna o natɔ ye sankabaw kan ka bɔ sankolo ra ni sebayayaba ni nɔrɔba ye. ³¹ O kɔ, burufiyɛkanba bɛna bɔ; a bɛna a ta mɛlekɛw ci ka na a ta mɔgo janawolomaninw lajen ka bɔ dunɔpa fan naani na, ka a damina sankolo kun dɔ ma ka taga a bla a kun dɔ ra.»

Torosun ta karan
(Marika 13.28-31; Luka 21.29-33)

³² «Aw ye torosun cogo kɔrɔsi, k'a to o ye aw karan: ni aw k'a ye ko a borow bɛ nugura ka flaburuw bɔ tuma min na, aw b'a lɔn ko samiya surunyara. ³³ O cogo kelen na, ni aw nana a ye ko nin kow bɛ kɛra tuma min na, aw y'a lɔn ko Min kɛra Adamaden ye* ko o nawagati le surunyara, ko a sera ka ban. ³⁴ Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko bi mɔgɔw bɛɛ tɛna sa ka ban, fɔ nin kow bɛɛ ye kɛ ka dafa. ³⁵ Sankolo ni dugukolo bɛna tɛmɛ, nka ne ta kuma tɛna tɛmɛ fiyewu.»

Mɔgo si tɛ dunɔpa labanwagati lɔn
(Marika 13.32-37; Luka 17.26-30,34-36)

³⁶ Yesu ko: «Nin kow bɛna kɛ lɔn min na ni wagati min na, mɔgo si tɛ o lɔn; sankolo mɛlekɛw t'a lɔn, Dence t'a lɔn; Fa Ala kelenpe le b'a lɔn. ³⁷ Min kɛra Adamaden ye*, sani o ye na, ko minw kɛra Nuho ta tere ra, o jɔgɔn le bɛna kɛ. ³⁸ Nuho ta tere ra, tuma min na sanjiba tun ma na fɔlɔ, mɔgɔw tun bɛ domuni ni minni le ra, ka to ka furuw kɛ, ka o ta denw di furu ra. O tora o le ra fɔ lɔn min Nuho donna kurunba kɔnɔ. ³⁹ O ma somi foyi ra, fɔ sanjiba nana, ka taga ni o bɛɛ ye. Min kɛra Adamaden ye*, ale ta nawagati ra a bɛna kɛ ten le. ⁴⁰ O tuma ra, cɛ fla bɛna kɛ kongo kɔnɔ jɔgɔn fɛ, kelen bɛna ta ka kelen to yi. ⁴¹ Muso fla bɛna kɛ mugusi ra jɔgɔn fɛ, kelen bɛna ta ka tɔ kelen to yi. ⁴² O kosɔn aw ye aw janto aw yɛɛ ra, sabu aw Matigi bɛna na lɔn min na, aw ma o lɔn. ⁴³ Aw yɛɛ ka a lɔn ko ni bontigi tun ka soncɛ nawagati lɔn su fɛ, a tun tɛna la ka sunɔgo k'a to soncɛ ye na a ta bonda kari ka don! ⁴⁴ O kosɔn, aw fana ye labɛn, sabu aw tɛ miiri wagati min na, Min kɛra Adamaden ye*, ale bɛna na o wagati le ra.»

(Luka 12.41-48)

⁴⁵ «Jɔn le bɛna kɛ o baaraden terennin hakiriman ye sa, min matigicɛ bɛna a bla a ta baaradenw kunna, janko a ye domuni di o ma a wagati ra? ⁴⁶ Ayiwa, o baaraden min matigicɛ bɛna a sɔrɔ ko a bɛ o baarapuman kɛra, o baaraden ta bɛna ja. ⁴⁷ Can ra ne b'a fɔ aw ye, a matigicɛ bɛna a sigi a borofenw bɛɛ kunna. ⁴⁸ Nka ni o baaraden ka kɛ baaradenjugu ye, ni a k'a miiri k'a fɔ ko: «Ne matigicɛ bɛna mɛɛn ka sɔrɔ ka na», ⁴⁹ ni a ka kɛ a baaradenjɔgɔnw bugɔ ye, ka to ka domuni kɛ, ka minni kɛ ni dɔrɔtɔw ye, ⁵⁰ ayiwa, o baaradenjugu tɛ miiri lɔn min na, ani a tɛ wagati min lɔn, a

matigice bena na ka na bara a ra o wagati le ra. ⁵¹ A bena a bugo kosebe, k'a gben, k'a bla ni flankafuw ye. Kasi ni jinjimi le bena ke o yoro ra.»

25

Sungurunin tan ta talen

¹ Ayiwa, o ko, Yesu ka talen do la o ye; a ko: «Ala ta Masaya* bena ke i n'a fo sungurunin tan minw ka o ta fitinaw ta su fe ko o be taga koroce kunbenyoro ra. ² O ra looru tun ye hakirintanw ye, to looru tun ye hakiritigiw ye. ³ Ayiwa, hakirintanw ka o ta fitinaw ta, nka o ma turu ta o yere boro. ⁴ Nka hakiritigiw ka o ta fitinaw ta ka turu do ke minan dow kono ka taga ni a ye o yere boro. ⁵ Koroce nana men, a te nana minke, sunogo ka o sungurunin tan bee mina, o bee sunogora.

⁶ «Ayiwa, perenkan nana bo su dugutarama fe ko: <Koroce ye, aw ye bo ka taga a kunben!> ⁷ O sungurunin tan wurira ka o ta fitinaw laben. ⁸ Hakirintanw ko hakiritigiw ma ko: <Aw ye aw ta turu do di an ma, ni o te, an ta fitinaw be jini ka faga de!> ⁹ Nka hakiritigiw ko o ma ko: <On-on, an ta turu tena se ka an bee labo, aw ye taga turufiyeerebagaw fe ka taga do san.> ¹⁰ Ayiwa, ka o taganin to turusanyoro ra, koroce nana. Minw tun labenna, olugu donna ni koroce ye korobon kono; o ka da sogo. ¹¹ O ko fe, sunguru tow nana; o ko: <An Matigice, an matigice, dayele an ye!> ¹² Nka matigice ka o jaabi ko: <Can ra, ne b'a fo aw ye ko ne ma aw lon!> »

¹³ Yesu ko: «Aw ye aw janto aw yere ra, sabu aw te a lon lon, aw te a wagati fana lon.»

Baaraden saba ta ko (Luka 19.11-27)

¹⁴ Yesu ko: «Ala ta Masaya* be i ko ce min tagato tagama ra, a ka a ta baardenw wele ka na a ta wari karifa o ma. ¹⁵ A ka warigbe keme looru di kelen ma, ka keme fla di kelen were ma, ka keme di sabanan ma; a ka o bee kelen kelen ta di o ma ka kana ni o seko ye; o ko, a tagara. ¹⁶ Baarden min tun ka warigbe keme looru soro, ale sinna ka baara ke ni a ta wari ye, ka warigbe keme looru were soro ka fara a ta kan. ¹⁷ Min tun ka warigbe keme fla soro, ale fana ka a ke o cogo kelen na, ka warigbe keme fla were soro ka fara a ta kan. ¹⁸ Nka warigbe keme tun dira min ma, ale tagara dinga le sogi ka a matigice ta wari dogo yi.

¹⁹ «Ayiwa, a menna, lon do o baardenw matigice nana; a ka o wele ka na jate ke. ²⁰ Min tun ka warigbe keme looru soro, ale nana ni warigbe keme looru were ye, k'a fo ko: <Ne matigice, i tun ka warigbe keme looru le karifa ne ma, nka keme looru were fle nin ye; ne ka o le soro.>

²¹ «A matigice ko a ma ko: <O pana; i kera baardennuman ye, ani lanamogo. Fen fitini le dira i ma, nka i kera lanamogo ye o ra. Sisan ne bena caman karifa i ma. Na, i ni i matigice ye jagari jagon fe.>

²² «Ayiwa, baarden min tun ka warigbe keme fla soro, ale fana nana a matigice fe k'a fo a ye ko: <Ne matigice, i tun ka warigbe keme fla le karifa ne ma, nka warigbe keme fla were fle nin ye. Ne ka o le soro.>

²³ «A matigice ko a ma ko: <O pana; i kera baardennuman ye, ani lanamogo. Fen fitini le dira i ma, nka i kera lanamogo o ra. Sisan ne bena caman karifa i ma. Na, i ni i matigice ye jagari jagon fe.>

²⁴ «Ayiwa, baarden min tun ka warigbe keme doron soro, ale nana a fo ko: <Ne matigice, ne tun ka a lon ko ele ye mogo jusukungbelen le ye. I ma siman min dan, i be o kan; i ma foro min sene, i be o siman tige. ²⁵ O le koson ne siranna, ne tagara dinga le sogi ka i ta wari dogo yi. I ta wari ye nin ye, a mina.>

²⁶ «A matigice ko a ma ko: <Ele baaradenjugu, salibagato. I k'a lon ko ne ma siman min dan ko ne be o kan, ko ne ma foro min sene ko ne be o siman tige; ²⁷ mun na i ma taga ne ta wari bla waribon na? Ni o tun kera, ne koseginin, ne tun bena ne ta wari ta, ka tɔnɔ sɔrɔ ka fara a kan!> ²⁸ A ko mɔgɔw ma ko o ye a ta warigbe keme bɔsi a ra, k'a di warigbe waga kelen tigi ma. ²⁹ A ko: <Sabu do be min fe, do were bena di o le ma, a ta be caya; nka do te min fe, hali fitini min b'a fe, o bena bɔsi a boro.> ³⁰ A ko: <Aw ye baaradenkolon firi kene ma dibi ra yi; kasi ni jinpimi le bena ke o yɔrɔ ra.> »

Ala ta kiti

³¹ Yesu ko: «Min kera Adamaden ye*, ni o nana sigi a ta masaya ra lon min na ni melekew bee ye, o lon na a bena sigi a ta masasiganan nooroman kan. ³² Siyaw bee bena lajen a na korɔ. A bena o woloma ka bo jɔgɔn na, i ko sagagbenbaga be sagaw ni baw woloma ka bo jɔgɔn na cogo min na. ³³ A bena sagaw bla a kininboroyanfan fe, ka baw bla a numanboroyanfan fe.

³⁴ «Minw be a kininboroyanfan fe, Masace bena a fo olugu ye ko: <Aw ye na, ne Fa Ala ta baraka be aw minw kan. Ala ka Masaya* min laben kabini dunupa jusigiwagati ra, aw ye o Masaya cen ta. ³⁵ Sabu kongɔ ka ne mina, aw ka domuni di ne ma, jiminlogɔ ka ne sɔrɔ, aw ka ji di ne ma. Ne tun ye lonan ye, aw ka ne lajigi aw ta so. ³⁶ Ne fari lakolon tun lo, aw ka fani don ne ra. Ne tun man kene, aw ka aw janto ne ra. Ne tun be kaso ra, aw tagara ne fle.>

³⁷ «O tuma, o mɔgɔ terreninw bena a jaabi ko: <Matigi, lon juman anw ka ele kongoto ye, ka domuni di i ma? Lon juman fana anw ka ele minlogoto ye, ka ji di i ma? ³⁸ Lon juman anw ka ele ye lonanya ra ka i lajigi an ta so? Walama lon juman anw ka i fari lakolon ye ka fani don i ra? ³⁹ Lon juman anw ka i banabagato ye, walama k'a men ko i be kaso ra, an ka taga i fle?>

⁴⁰ «Masace bena olugu jaabi ko: <Can ra ne b'a fo aw ye ko ni aw ka o kopuman ke ne balemaw bee ra fitini do ye, o tuma aw ka o ke ne yere le ye.>

⁴¹ «O ko, minw be a numanboroyanfan fe, masace bena a fo olugu ye ko: <Aw ye bo ne korɔ, aw mɔgɔ danganinw! Aw ye taga tasuma fagabari ra, tasuma min lalagara Setana ni a ta melekew ye! ⁴² Sabu kongɔ ka ne mina, aw ma domuni di ne ma. Minlogɔ ka ne sɔrɔ, aw ma ji di ne ma. ⁴³ Ne tun be lonanya ra, aw ma son ka ne lajigi aw ta so. Aw ka ne fari lakolon ye, aw ma son ka fani don ne ra. Ne tun man kene, ne tun be kaso ra, nka aw ma taga ne fle.>

⁴⁴ «Ayiwa, olugu fana bena Matigi jaabi ko: <Matigi, lon juman le an ka i kongoto ye, ka i minlogoto ye, ka i ye lonanya ra, ka i fari lakolon ye, ka i banabagato ye, walama ka i ye kaso ra, an ka ban an ma foyi ke i ye?> ⁴⁵ Masace bena olugu fana jaabi ko: <Can ra ne b'a fo aw ye ko ni aw ma o kopuman ke ne balemaw bee ra fitini do ye, o tuma aw m'a ke ne yere le ye.> ⁴⁶ Ayiwa, olugu bena taga to tɔrɔ banbari ra; nka mɔgɔ terreninw be taga to panamanya banbari ra.>

26

Mɔgɔw ka janfa siri Yesu kama

(Marika 14.1-2; Luka 22.1-2; Yuhana 11.45-53)

¹ Yesu banna o kumaw bee ra tuma min na, a ko a ta karamogodenw ma ko: ² «Aw k'a lon ko a to ye tere fla Jonyaban panagbe* be se. Min kera Adamaden ye*, o bena o don mɔgɔw boro, o bena a gbengben yiri ra.»

³ Ayiwa, o wagati ra sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cekorobaw tagara jɔgɔn ye sarakalasebagaw kuntigiba Kayife ta lu konɔ. ⁴ O k'a latige ko o bena Yesu mina

ceguya ra, k'a faga. ⁵ Nka o ko, ko a ko man kan ka ke panagbe wagati ra, ko ni o te, mɔgɔw bɛna muruti.

*Muso do ka turu kasadiman ke Yesu kun na
(Marika 14.3-9; Yuhana 12.1-8)*

⁶ Ayiwa, Yesu tun be Betani, kunatoce Simɔn ta bon kɔnɔ. ⁷ Muso do nana gbara Yesu ra. Daganin ceɓumanba do tun be a boro, o tun fara turu kasadiman songɔgbelen do ra. Ayiwa, ka Yesu to domuni na, muso ka turu kasadiman ke Yesu kun na. ⁸ Karamɔgɔdenw ka o ye minke, olugu dimina; o ko: «Nin cenri kun ye mun ye? ⁹ Nin turu tun be se ka fiyeere songɔba ra, ka o wari di fagantanw ma.» ¹⁰ Yesu bɔra o ko kala ma; a ko o ma ko: «Mun kosɔn aw be nin muso jusu kasira? A ka kewaleɓuman le ke ne ye. ¹¹ Sabu fagantanw kɔni, olugu be ni aw ye yan wagati bee; nka ne tena to ni aw ye yan wagati bee de! ¹² A ka turu kasadiman ke ne fari kan, ka ne laben ne ta sutarari kama. ¹³ Can ra ne b'a fo aw ye ko ni nin Kibaro Diman* waajuri kera yɔrɔ o yɔrɔ dunupa kɔnɔ, nin muso ka min ke, o ko fana bɛna lakari, ka mɔgɔw hakiri jigi a ra.»

*Zudasi ka Yesu janfa
(Marika 14.10-11; Luka 22.3-6)*

¹⁴ O tuma karamɔgɔden tan ni fla ra kelen min tɔgo ye ko Zudasi Sikariyɔti, ale tagara sarakalasebagaw* kuntigiw fe. ¹⁵ A ko o ma ko: «Ni ne ka Yesu don aw boro, aw bɛna mun le di ne ma?» O ka warigbe bisaba di a ma. ¹⁶ K'a ta o wagati ra, Zudasi ka ke cogo do jini ye, a bɛna Yesu sɔrɔ ka a don o boro cogo min na.

*Jɔnyaban panagbe ta domuni
(Marika 14.12-21; Luka 22.7-14,21-23; Yuhana 13.21-30)*

¹⁷ Ayiwa, Burufunubari panagbe* tere folo, karamɔgɔdenw nana Yesu jininka ko: «I b'a fe an ye taga Jɔnyaban panagbe domuni laben i ye min le?» ¹⁸ Yesu ka mɔgo do yira o ra, ko o ye taga o tigi fe dugu kɔnɔ, ka taga a fo a ye ko: «An karamɔgo ko, ko ale ta wagati surunyara, ko a b'a fe ka na Jɔnyaban panagbe ke i fe, ale ni a ta karamɔgɔdenw.» ¹⁹ Yesu ka min fo, karamɔgɔdenw k'a ke ten. O tagara domuni laben. ²⁰ Tere benna minke, a ni a ta karamɔgɔden tan ni fla sigira domuni na.

²¹ Ka Yesu ni a ta karamɔgɔdenw to domuni na, a ko o ma ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko aw ra kelen bɛna ne janfa.» ²² Karamɔgɔdenw jusu kasira kosebe. O bee kelen kelen ko a ma ko: «Matigi, ne lo wa?» ²³ Yesu ko: «Mɔgo min boro ni ne boro be minan kɔnɔ ɓɔɓɔn fe, o tigi le bɛna ne don mɔgɔw boro. ²⁴ Min kera Adamaden ye*, o bɛna sa, i ko a sebera a ta ko ra Kitabu kɔnɔ cogo min na. Nka mɔgo min bɛna ke sababu ye k'a janfa, bɔnɔ bɛna o tigi sɔrɔ. O tigi worobariya le tun ka fisa a ma.» ²⁵ Zudasi, min tun ye a janfabaga ye, ale fana ka kuma ta; a ko: «An karamɔgo, ne lo wa?» Yesu ko a ma ko: «I yere le k'a fo.»

*Jɛnɓɔɓɔnya domuni
(Marika 14.22-26; Luka 22.15-20; Korɛntikaw folo 11.23-25)*

²⁶ Ayiwa, ka o to domuni na, Yesu ka buru ta, ka baraka la Ala ye, k'a tigetige k'a di karamɔgɔdenw ma, k'a fo o ye ko: «Aw y'a mina ka a domu; nin ye ne farikolo le ye.» ²⁷ O ko, a ka jifiye ta; rezenji tun b'a kɔnɔ. A ka baraka la Ala ye, ka a di o ma, k'a fo o ye ko: «Aw bee ye do min; ²⁸ sabu nin ye ne jori le ye, Ala ta jɛnɓɔɓɔnya* jori min bɔnna mɔgo caman kosɔn, ka o ta jurumunw yafa. ²⁹ Ne b'a fo aw ye ko ne tena rezenji min tuun fiyewu, fo lon min na ne bɛna a min ni aw ye ne Fa ta Masaya* ra tuun, cogo were ra.» ³⁰ Ayiwa, o ka Alatandodɔnkiri dɔw la, ka wuri ka taga Oliviyesunw kuru kan.

*Yesu ko Piyeri bena ban ale ra**(Marika 14.27-31; Luka 22.31-34; Yuhana 13.36-38)*

³¹ Ayiwa, Yesu k'a fɔ karamɔgɔdenw ye ko: «Ne ta ko bena ke sababu ye k'a to aw beɛ ye bori ka ne to bi su fe; sabu a sebera Kitabu kɔnɔ, ko:

<Ne bena sagagbenbaga faga, sagaw beɛ bena janjan.> »

³² Yesu k'a fɔ tuun ko: «Nka ni ne nana kunu ka bɔ saya ra, ne bena taga aw kɔnɔ Galile.» ³³ Ayiwa, Piyeri ka kuma ta, k'a fɔ Yesu ye ko: «Hali ni tɔw beɛ borira ka i to, ne kɔni tena bori ka i to fiyewu!» ³⁴ Yesu ko a ma ko: «Can ra, ne b'a fɔ i ye ko bi su nin na yere, sani dondo ye kasi, ele bena a fɔ mɔgɔw ye fɔ sɔnaga saba ko i ma ne lon.» ³⁵ Piyeri ko: «Hali ni a kera ko ne bena sa ni i ye le, ne tena sɔn k'a fɔ ko ne ma i lon.» Karamɔgɔden tɔw beɛ ka o kuma kelen fɔ.

*Yesu ni karamɔgɔdenw tagara Zetisemane**(Marika 14.32-42; Luka 22.39-46)*

³⁶ O kɔ, Yesu tagara ni a ta karamɔgɔdenw ye yɔrɔ dɔ ra, min tɔgɔ ye ko Zetisemane. A ko o ma ko: «Aw ye sigi yan, ne bena gbara na fe ka taga Ala daari.» ³⁷ A tagato, a tagara ni Piyeri ni Zebede dence fla ye. Jusukasi ka ke a sɔrɔ ye, k'a nin tɔrɔ kosebe.

³⁸ A k'a fɔ o ye ko: «Ne nin tɔrɔnin lo kosebe, fɔ k'a ke i ko ne bena sa. Aw ye to yan, ka to pana ni ne ye.»

³⁹ A tagara na fe dɔnin. A ka a kinbiri gban ka a na biri dugu ma, ka Ala daari; a ko: «Ne Fa, ni a tun be se ka ke ko nin tɔrɔ kana ne sɔrɔ! Nka o beɛ n'a ta, ne yere sago kana ke fɔ ele sago.»

⁴⁰ O kɔ, a sekɔra ka na karamɔgɔdenw kɔrɔ, ka na a sɔrɔ ko olugu be sunɔgɔra. A ko Piyeri ma ko: «Piyeri, aw ma se ka to pana ka hali wagati kelen ke ni ne ye! ⁴¹ Aw ye to pana ka Ala daari, janko Setana kana aw nege ka aw bla kojugu ra. Kopuman miiriya be mɔgɔ kɔnɔ, nka a farisogo baraka ka dɔgɔ.»

⁴² O kɔ, a bɔra o kɔrɔ a sɔnaga flanan na ka taga Ala daari tuun, ko: «Ne Fa, ni a te se ka ke ko nin tɔrɔ ye mabɔ ne ra fiyewu, fɔ a ye ne sɔrɔ le, o tuma i sago ye ke.»

⁴³ A sekɔra tuun ka na a sɔrɔ o be sunɔgɔra, sabu sunɔgɔ tun ka o padenw gbiriya.

⁴⁴ A bɔra o kɔrɔ ka taga a sɔnaga sabanan na. A tagara Ala daari ka sekɔ o kuma kelen kan tuun.

⁴⁵ A sekɔra ka na karamɔgɔdenw kɔrɔ tuun, k'a fɔ o ye ko: «Aw be sunɔgɔra ka aw yere laganfiya le wa? Ayiwa, wagati surunyara; Min kera Adamaden ye*, o bena don jurumunkebagaw boro. ⁴⁶ Aw ye wuri an ye taga! Ne janfabaga nato ye nin ye!»

*Yahudiyaw nana Yesu minayɔrɔ ra**(Marika 14.43-50; Luka 22.47-53; Yuhana 18.3-12)*

⁴⁷ Ka Yesu to kuma ra, a ta karamɔgɔden tan ni fla ra kelen min tɔgɔ ye ko Zudasi, ale nana; jamaba tun b'a kɔ; kerekemuruw, ani berew tun be o boro. Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cekɔrɔbaw le tun ka o ci. ⁴⁸ Zudasi min tun kera Yesu janfabaga ye, ale tun ka tagamasiyen dɔ yira Yesu minabagaw ra; a ko: «Ni aw nana a ye ko ne ka mɔgɔ min fo ni kanuyafari ye, ale lo; aw y'a mina.» ⁴⁹ O sera minke dɔrɔn, Zudasi gbarara Yesu ra k'a fo, ko: «An karamɔgɔ, i ni su.» A ka Yesu fo ni kanuyafari ye.

⁵⁰ Yesu ko a ma ko: «Ce, i nana min kama, o ke.» O tuma mɔgɔw kera Yesu kan, ka a mina. ⁵¹ Yesu ta karamɔgɔden minw tun be ni a ye, o ra kelen ka a ta muru sama ka bɔ, ka sarakalasebagaw kuntigiba ta jonce toro kelen caron ka bɔ yi. ⁵² Yesu ko o karamɔgɔden ma ko: «I ta muru don a nɔ ra yi; sabu mɔgɔ o mɔgɔ be muru ta, o tigi be halaki muru sababu le ra. ⁵³ Ele b'a miiri ko ne te se ka ne Fa wele ko a ye melekew ci ne ma sisan, minw ka ca ni meleke jamakuruba tan ni fla ye sisan wa?»

⁵⁴ Nka ni o kera, o tuma a sebera ko ko minw ka kan ka ke, olugu bena ke k'a dafa cogo di?»

⁵⁵ O wagati ra, Yesu ko jama ma ko: «Aw nana ne ko ni berew ni kerékemuruw ye ko aw bena ne mina, k'a ke i ko ne ye benkannikebaga le ye. K'a soro ne tun be sigi ka mogow karan Alabatosoba konon lon bee, aw ma se ka ne mina. ⁵⁶ Nka nin kow bee kera janko ciraw tun ka ko minw sebe, o ye ke can ye.»

O tuma karamogodenw bee borira ka a kelen to.

O tagara ni Yesu ye kititigeyoro ra

(Marika 14.53-65; Luka 22.54-55,63-71; Yuhana 18.13-14,19-24)

⁵⁷ Yesu minabagaw tagara ni a ye sarakalasebagaw kuntigiba* Kayife fe yi. Sariya karamogow* ni cekorobaw tagara jagon lajen yi. ⁵⁸ Piyeri tora yorojan, a be tugura o ko, fo ka taga se sarakalasebagaw kuntigiba ta lu ma. A donna ka sigi ni lu korosibagaw ye, k'a fle a ko bena laban cogo min na.

⁵⁹ Sarakalasebagaw kuntigiw, ani Yahudiyaw ta kititigebagaw ta jenkuru mogow bee tun be kuma do jinina Yesu kama min be se ka ke a fagasababu ye. ⁶⁰ Seere faninyafobaga caman nana o ta fo; nka o ma Yesu fagasababu soro o si ra. A laban, mogow fla ko: ⁶¹ «A ko ale be se ka Alabatosoba ci ka a lo kokura tere saba konon.»

⁶² Sarakalasebagaw kuntigiba wurira ka lo, k'a fo Yesu ma ko: «Mogow be kuma minw fora i kama, i ko di o ra?» ⁶³ Yesu jera. Sarakalasebagaw kuntigiba ko a ma ko: «Ne b'a fe i ye kari Ala panaman togow ra k'a fo an ye ni ele le ye Kisibaga* ye, ani Den min bora Ala ra*.»

⁶⁴ Yesu ka a jaabi ko: «I yere le k'a fo. Nka o doron te, ne b'a fo aw ye ko k'a ta bi ra, Min kera Adamaden ye*, aw bena o siginin ye Sebetigi Ala kininboroyanfan fe, o ko, aw bena a nato ye sankaba kan ka bo sankolo ra.»

⁶⁵ O fora minke, sarakalasebagaw kuntigiba dimina fo ka a yere ta derege mina ka a faran; a ko: «A ka Ala togow cen. An mako te mogow si ta seereya ra tuun! Aw yere ka a ta Alatogowcenkuma men ka ban! Aw ta miiriya ye juman ye?» ⁶⁶ Mogow ko: «A ka kan ka faga le!» ⁶⁷ O ka ke daji tu ye a pada kan, ka a bugo ni borokuruw ye. Dow k'a fata, k'a fo a ye ko: ⁶⁸ «Kisibaga, min ka i bugo, o togow lon k'a fo an ye!»

Piyeri ko a ma Yesu lon

(Marika 14.66-72; Luka 22.56-62; Yuhana 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Ayiwa, Piyeri tun siginin be lu konon. Baardenmuso do gbarara a ra, k'a fo a ye ko: «Ele fana tun be ni Yesu Galilekace ye.» ⁷⁰ Nka Piyeri banna ka lo a ra mogow bee na na. A ko muso ma ko: «Ne ma i ta kuma faamu.» ⁷¹ O ko, Piyeri ka ke taga ye luda fan na. Baardenmuso do were k'a ye minke, ale k'a fo mogow ye o yoro ra ko: «Ce nin tun be ni Yesu Nazaretikace ye!» ⁷² Piyeri banna tuun ka lo a ra. A karira ko ale te. A ko: «Ne yere ma ce nin lon.» ⁷³ Doonin kera tuun, mogow minw tun be o yoro ra, olugu gbarara Piyeri ra k'a fo a ye ko: «Sigiya t'a ra, ele fana ye Yesu ta mogow le ye; i kumacogo le b'a yira.» ⁷⁴ O tuma Piyeri karira fo k'a yere danga; a ko: «Ne ko ne te ce nin lon.» O yoronin bee ra, dondo kasira. ⁷⁵ O tuma Yesu tun ka kuma min fo, Piyeri hakiri jigira o ra, ko: «Sani dondo ye kasi, ele bena a fo sipaga saba ko i ma ne lon.» Piyeri bora kene ma ka taga kasi kosebe.

27

O ka kiti ben Yesu kan

(Marika 15.1; Luka 23.1-2; Yuhana 18.28-32)

¹ Ayiwa, sogomada jona fe sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cekorobaw bee tagara jagon ye Yesu kama, janko k'a faga. ² O k'a mina k'a siri, ka taga ni a ye jamanatigi Pilati fe.

*Zudasi ka a yere faga
(Kewalew 1.18-19)*

³ Ayiwa, Zudasi, min tun ka Yesu janfa, ale nana a ye ko o ka kiti ben Yesu kan ko a ye faga minke, a nimisara. O tun ka warigbe bisaba min di a ma, a sekora ka taga o di sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cekorobaw ma. ⁴ A ko: «Ne ka jurumun ke, sabu mogō min ma kojugu ke, ne ka o janfa k'a don aw boro.» O k'a jaabi ko: «Anw ta mun le be o ra tuun? O ye i yere ta ko le ye.»

⁵ Zudasi ka wari firi Alabatosoba kono, ka taga a yere kan don juru ra ka a yere faga. ⁶ Sarakalasebagaw kuntigiw ka wariw tomotomo. O ko: «Nin wari man kan ka bla Alabatosoba kesu kono, sabu mogofaga sara lo.» ⁷ O kumana ka na ben kelen ma; o tagara dagalalagabaga ta foro san ni o wari ye, ka o ke lonanw ta kaburulo ye. ⁸ O le koson fo ka na se bi ma, o foro togo lara ko mogofaga foro. ⁹ Cira Yeremi tun ka kuma min fo, o kuma kera can ye o cogo le ra, ko:

«O ka warigbe bisaba ta, Izirayelimogow ka o jate ka o ke mogō songo ye,

¹⁰ ka o di dagalalagabaga ma a ta foro songo ye, i n'a fo Matigi tun k'a fo ne ye cogo min na.»

*O tagara ni Yesu ye Pilati fe
(Marika 15.2-5; Luka 23.3-5; Yuhana 18.33-38)*

¹¹ O tagara ni Yesu ye jamanatigi fe. Jamanatigi ka a pininka ko: «Ele le ye Yahudiyaw ta masace ye wa?» Yesu ko: «I k'a fo cogo min na, ne lo.»

¹² Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cekorobaw ka Yesu jaraki fen o fen na, Yesu ma o jaabi o si ra. ¹³ O tuma Pilati ko Yesu ma ko: «O be i jarakira ko minw bee ra, i te o menna wa?» ¹⁴ Yesu ma Pilati jaabi a ta kuma si ra; o ko ka Pilati kabakoya kosebe.

*Yesu fagako latigera
(Marika 15.6-15; Luka 23.13-25; Yuhana 18.39-19.16)*

¹⁵ Ayiwa, san o san, Jonyaban nanagbe* ra, jamanatigi tun be deri ka kasoden kelen labla. Ni jama tun ko a ye min labla, a tun be o le labla. ¹⁶ Ayiwa, o y'a soro kasoden do tun be kaso ra, min togo tun ye Barabasi; mogow bee tun be ale ta kojuguw kala ma. ¹⁷ Pilati kumana jama fe; a ko: «Ayiwa, aw b'a fe ne ye jon kelen le bla? Barabasi wa, walama Yesu min be wele ko Kisibaga*?» ¹⁸ Pilati tun k'a lon ko pangboya doron le koson o ka Yesu mina ka na ni a ye ale fe. ¹⁹ Ayiwa, ka Pilati siginin to kititigeyoro ra, a muso ka mogō ci a fe ka taga a fo a ye ko: «I kana a to ko do ye don ele ni nin mogō terennin ce de; sabu ne tooro siko ra su fe kosebe a koson.»

²⁰ Nka sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cekorobaw ka jama kononosu, ko o y'a fo Pilati ye ko a ye Barabasi labla, ka Yesu faga. ²¹ Jamanatigi ka o pininka tuun, ko: «Nin mogō fla ra, aw b'a fe ne ye jon kelen le labla?» O ko: «Barabasi!» ²² Pilati ko: «O tuma, Yesu min be wele ko Kisibaga, aw ko ne ye ale ke cogo di?» O bee k'a jaabi ko: «A gbengben yiri ra!» ²³ Jamanatigi ko: «O tuma a ka kojugu juman le ke?» O belen ka do fara o perenkan kan, ko: «A ye gbengben yiri ra!» ²⁴ Pilati nana a ye ko ale ta kuma tena foyi na minke, ko jama mankan fana be bonyara ka taga na, a ka ji ta ka a tege fla ko jama bee na na, k'a fo o ye ko: «Ayiwa, ne nin te nin mogō terennin fagari ra ni aw ye. A ko be aw yere le boro.» ²⁵ Jama bee ko: «Onhon, an sonna. A hake ye ben anw ni an denw kan.» ²⁶ O ra, Pilati ka Barabasi labla o ye. A k'a to o ka Yesu bugo ni gbeye ye, ka soro k'a di o ma ko o ye taga a gbengben yiri ra.

*Sorasiw ka Yesu tooro
(Marika 15.16-20; Yuhana 19.2-3)*

²⁷ Jamanatigi ta sorasiw tagara ni Yesu ye jamanatigi ta bonba kono. O nana ni sorasiw ta jenkuru bee ye ka na a lamini. ²⁸ O ka a yere ta faniw bo a ra ka deregeba

wulenman do don a ra. ²⁹ O ka nani dan ka o ke i ko masafugula, ka o biri a kun na, ka a kininboro ke ka kalama do mina. O ko, o ka o kinbiri gban a koro k'a logobo, ko: «Yahudiyaw ta masace, an be i fora!» ³⁰ O ka ke daji tu ye a kan, ka kalama mina a boro ka a bugo ni a ye a kun na. ³¹ O k'a logobo ka ban tuma min na, o ka deregeba bo a ra, ka a yere ta faniw don a ra tuun, ka bo ni a ye ka taga a gbengben yiri ra.

O ka Yesu gbengben yiri ra

(Marika 15.21-32; Luka 23.26-43; Yuhana 19.17-27)

³² O boto, o benna ni Sirenikace do ye, min togo tun ye ko Simon. O ka ale jagboya ko a ye Yesu ta gbengbenyiri* ta. ³³ O tagara se yoro do ra, min togo ye ko Galigota, o koro ye ko Kunkolo yoro. ³⁴ O sera yi minke, o ka fla kunaman do jagami duven na ka o di Yesu ma; a ka a nene minke, a ma son ka a min.

³⁵ Yesu gbengbennin ko yiri ra, o ka kara la ka a ta faniw tarantaran jogon na. [O kera minke, cira tun ka kuma min fo, o kera can ye, ko:

«O ka ne ta faniw taran jogon na,
ka kara la ne ta deregeba koson.»]

³⁶ O ko, o sigira ka to k'a korosi.

³⁷ O tun ka kuma do sebe yiri do kan a kunkolo kunna, k'a fagakun yira. O tun k'a sebe ko: «Nin ye Yesu ye, Yahudiyaw ta masace.» ³⁸ O ka benkannikebaga fla fana gbengben ni a ye yiri dow kan, kelen be a kininboroyanfan na, kelen be a numanboroyanfan na. ³⁹ Temebagaw tun b'a flera, k'a neni, ka o kun komi a ra, ⁴⁰ k'a fo a ma ko: «Ele min ko i be se ka Alabatosoba ci, ka a lo kokura tere saba konso, ayiwa, i yere kisi sisan sa! Den min bora Ala ra*, ni ele lo, o tuma jigi ka bo gbengbenyiri ra!»

⁴¹ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow*, ani cekorobaw fana tun be a logobora, k'a fo ko: ⁴² «A ka tow kisi, nka a te se ka a yere kisi! Ni a ko a ye Izirayeli* ta masace ye, o tuma a ye jigi ka bo yiri ra! Ni a jigira, an be la a ra.» ⁴³ O ko: «A ko a ka a yere karifa Ala ma. Ayiwa, ni can lo ko Ala be a kanu, a ye a kisi sisan ke; sabu a yere da le k'a fo ko Den min bora Ala ra*, ko ale lo.» ⁴⁴ Benkannikebaga fla minw tun gbengbenna ni a ye, olugu fana tun be a nenina o cogo kelen na.

Yesu sara gbengbenyiri kan

(Marika 15.33-41; Luka 23.44-49; Yuhana 19.28-30)

⁴⁵ Ayiwa, tere sera kuncce tuma min na, dibi barara ka don jamana fan bee ra fo ka taga wulada surunya. ⁴⁶ Wulada surunyara minke, Yesu perenna ni fanga ye, k'a fo ko: «Heli, Heli, lama sabakatani?» O koro le ye ko: «Ne tigi Ala, ne tigi Ala, mun na i ka ne kelen to?» ⁴⁷ Mogo minw tun be o yoro ra, olugu ka o men minke, o ko: «A be cira Iliya* le welera!» ⁴⁸ O yoronin bee, o ra kelen borira ka taga fu do ta, ka o su minnifen kumunin do ra, ka a dulon kalama do ra, ka na o la Yesu da ra ko a ye a sonson. ⁴⁹ Tow ko: «A to yi, an y'a fle, ni cira Iliya bena na a kisi.» ⁵⁰ Yesu ka kulekanba ci tuun, ka sa. ⁵¹ O yoronin bee ra, Alabatosoba cetigefani faranna fla ye, k'a ta san fe ka na se fo dugu ma. Dugukolo yereyerera, faraw cira. ⁵² Kaburuw dayelera, mogo saninman caman suw kununa; ⁵³ o bora kaburuw konso Yesu kununin ko, ka don Zeruzalemu dugu konso. Mogo caman ka o ye.

⁵⁴ Sorasikuntigi ni sorasi to minw tun be Yesu korosira, olugu ka o ye minke, ka dugukoloyeyerere ye, o siranna kosebe. O ko: «Can ra, Den min bora Ala ra*, nin ce lo.» ⁵⁵ Muso caman tun lonin be yorojan ka fleri ke. Olugu le tun tugura Yesu ko kabini Galile mara ra, ka a deme baara ra. ⁵⁶ Mariyamu Magidalakamuso, ale tun be o ra, ani Yakuba ni Yusufu bamuso Mariyamu, ani Yakuba ni Yuhana bamuso.

* 27:47 27.47 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

*O ka Yesu sutara**(Marika 15.42-47; Luka 23.50-56; Yuhana 19.38-42)*

⁵⁷ Wulada sera minke, ce naforotigi do nana ka bo Arimate; a togo tun ye ko Yusufu. Ale fana tun ye Yesu ta karamogoden do ye. ⁵⁸ A tagara Pilati fe ka taga Yesu su daari a fe. Pilati sonna ko o ye a di a ma. ⁵⁹ Yusufu tagara Yesu su ta, ka a kasanke ni fanikura do ye, ⁶⁰ ka taga a don kaburukura do kono; Yusufu yere le tun ka o kaburu sozi fara ra a yere togo ra. O ka Yesu su la kaburu kono, ka kabakuruba do kolonkolon ka o ke ka kaburu datugu, ka taga. ⁶¹ Mariyamu Magidalakamuso, ani Mariyamu to kelen, olugu tun siginin be ka o jasin kaburu ma.

Yesu ta kaburu korosiko

⁶² Ayiwa, o dugusagbe, Yahudiyaw tun be o ta Nenekirilon* janagbe laben lon min na, o lon dugusagbe, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Farisiw* korira ka taga Pilati fe. ⁶³ O tagara a fo Pilati ye ko: «An matigice, an hakiri b'a ra ko mogolafiribaga nin tun k'a fo ko ni ale sara, ko tere saba ko a bena kunu. ⁶⁴ A to sorasiw ye taga kaburu korosi ka se fo tere saba, janko a ta karamogodenw kana na taga a su ta ka a dogo, k'a fo mogow ye ko a kununa. O lafiriri bena juguya ka teme ale yere ta kan.» ⁶⁵ Pilati ko: «Aw ye sorasi dow ta, cogo min ka aw diya, aw ye taga a korosi ten.» ⁶⁶ O tagara no bla kaburu da ra, ka sorasi dow bla ko o ye kaburu korosi ka na.

28*Melke ka Yesu kunuko fo muso dow ye**(Marika 16.1-10; Luka 24.1-12; Yuhana 20.1-10)*

¹ Nenekirilon* temenin ko, logokun tere folo sogomada joona fe, Mariyamu Magidalakamuso, ani Mariyamu to kelen, olugu fla tagara ko o be taga kaburu fe. ² O wagati kelen na, dugukolo barara ka yereyere ni fanga ye. Matigi ta melke do bora sankolo ra ka na kabakuruba kolonkolon ka bo kaburu da ra ka sigi a kan. ³ A tun be manamanana i ko sanmanamana; a ta derege tun gbenin lo pepepe. ⁴ Sorasi minw tun be kaburu korosira, olugu ja tigera; o ka ke yereyere ye, ka ke i ko suw. ⁵ Melke k'a fo musow ye ko: «Aw koni, aw kana siran, sabu Yesu min gbengbenna yiri ra, ne k'a lon ko aw be ale le yoropinina. ⁶ A te yan. A kununa i ko a yere tun k'a fo cogo min na. Aw ye na don ka a layoro fe. ⁷ O ko, aw ye taga joona, ka taga a fo a ta karamogodenw ye ko a kununa ka bo saya ra, ko a be taga o kono Galile, ko o bena taga a ye o yoro le ra. Ne tun nana o le fo aw ye.»

⁸ Musow teliyara ka bo kaburu da ra, o siranninba, ani o jusu diyaninba. O borira ka taga o kibaro diman fo karamogodenw ye. ⁹ O tagato, o barara ka ben ni Yesu yere ye. Yesu ka o fo. O ka o kinbiri gban ka o boro mini Yesu sen ma, ka a bato. ¹⁰ Yesu ko o ma ko: «Aw kana siran. Aw ye taga a fo ne balemaw ye ko o ye taga Galile. O bena ne ye o yoro le ra.»

Yahudiyaw ko o be Yesu kunuko dogo

¹¹ Ka musow tagato to, Yesu su korosibaga dow wurira ka don dugu kono. O ka fen o fen ye, o tagara o bee fo sarakalasebagaw* kuntigiw ye. ¹² Sarakalasebagaw kuntigiw, ani cekorobaw tagara jagon ye ka kuma o ko ra. O kuma ko, o ka wari caman di sorasiw ma, ¹³ k'a fo o ye ko: «Aw ye taga a fo mogow ye ko Yesu ta karamogodenw nana su fe ka na a su ta ka taga ni a ye, ka aw to sunogo ra. ¹⁴ Hali ni o ko sera jamanatigi ma, anw yere bena kuma ni a ye, ka a kunko bo aw kan.» ¹⁵ Sorasiw ka wari mina. Min fora o ye, o tagara o ke. O kuma le fora yoro bee Yahudiyaw ce ra fo ka na se bi.

*Yesu ka a yere yira a ta karamogodenw na**(Marika 16.14-18; Luka 24.36-49; Yuhana 20.19-23; Kewalew 1.6-8)*

¹⁶ Karamogoden tan ni kelen tagara Galile; Yesu tun ka kuru min ko fo o ye, o tagara o yoro ra. ¹⁷ O ka Yesu ye minke, o ka o kinbiri gban a koro ka a bato. Nka sigiya tun be dow jusu ra hali bi. ¹⁸ Yesu gbarara o ra, k'a fo o ye ko: «Fen bee se dira ne ma, sankolo kono, ani dugukolo kan. ¹⁹ O le koson aw ye taga siyaw bee ke ne ta karamogodenw ye. Aw ye o batize, Fa Ala, ani Dence*, ani Nin Saninman* togo ra. ²⁰ Ne ka fen o fen yira aw ra, aw ye o karan o ra, o ye o sira tagama. Ne be ni aw ye lon bee, fo ka taga se dunupa laban ma.»

MARIKA KA YESU TA KIBARO DIMAN MIN SEBE *Kitabu faamucogo*

Ka kapa ni mɔgɔ caman ta miiriya ye, Marika le kera nin kitabu seɓɓeɓaga ye. Ale fana tun kera Yesu ta karamɔgɔden dɔ ye; ale tun kera Yesu ta kow seere dɔ ye. Nka i b'a sorɔ a ka ko caman were men Yesu ta ko ra mɔgɔ werew fe. Nin kitabu be Yesu ta kewalew le fɔ kosɛbe, ka teme a ta waajuriw kan. A b'a yira ko Yesu ye Ala ta baarden le ye (10.45); a be kabakow ke, ka mɔgɔw keneya, ka o bɔsi jinaw boro, ka o ta jurumunw yafa o ma. Ni a fora ko Yesu ye Ala Den ye (1.1), o be a ta Alaya le yira; nin kitabu b'a yira an na fana ko «Min kera Adamaden ye*», o ye Yesu le ye. Nin kitabu te Yesu ta kokeninw lakari an ye ka tugutugu jɔgɔn na ka kapa ni a kewagati ye; nka a seɓɓeɓaga be Yesu ta kokenin dow le panawoloma ka o seɓe: a ka ko minw ke Galile, walama a tagato Zeruzalemu, walama Zeruzalemu dugu kɔnɔ.

Marika ta kitabu be Yesu ta saya ko fɔ tuma caman, janko k'a yira ko ale le kera an ta jurumun sara ye (8.31; 9.31; 10.33-34,45). «Rɔmu sorasikuntigi min tun lonin be Yesu kɔrɔ ka a kɔrɔsi, ale ka Yesu sacogo ye minke, a ko: <Can ra, Den min bɔra Ala ra, nin ce lo> » (15.39).

Kitabu kɔnɔkɔw

Yuhana Batizerikeɓaga ta baara (1.1-13)

Yesu ka baara min ke Galile (1.14-8.30)

Yesu k'a ta saya ni a kunuko fɔ (8.31-9.50)

Yesu ka kuma minw fɔ Zeruzalemu (10-13)

Yesu ta tɔɔrɔ ni a ta saya ni a kunuko (14-16)

Yuhana Batizerikeɓaga ta waajuri

(Matiyu 3.1-12; Luka 3.1-18; Yuhana 1.19-28)

¹ Nin ye Kibaro Diman* damina ye; Den min bɔra Ala ra*, Yesu Kirisita, a be ale ta ko le fɔ. ² Nin kuma le tun seɓera cira Ezayi ta kitabu kɔnɔ ko:

«A fe, ne be ne ta ciraden ci ka taga i ja fe,
ka i ta sira laben i ye.

³ Mɔgɔ dɔ bena peren kongokolon kɔnɔ k'a fɔ ko:

<Aw ye sira laben Matigi ye
ka siradenninw beɓ lateren a ye.> »

⁴ O cogo ra, Yuhana k'a yere yira kongokolon kɔnɔ; a tun be mɔgɔw batize, ka o waaju ko o ye nimisa o ta jurumun na ka batize, janko Ala ye o ta jurumunw yafa o ma.

⁵ Mɔgɔ caman tun be bɔ Zude mara ra, ani Zeruzalemu ka taga Yuhana fe. O tun be lo o ta jurumunw na mɔgɔw beɓ ja na; Yuhana tun be o batize Zuriden kɔba ra.

⁶ Derege min tun be Yuhana kan na, o tun ye jɔgɔmesi le ye, a cesirinan tun ye gbolojuru le ye. Yuhana tun be tɔnw, ani kongokɔnɔli le domu. ⁷ A tun b'a fora a ta waajuri ra ko: «Min bena na ne kɔ fe, o fanga ka bon ni ne ta ye. Hali ne te se k'a fɔ ko ne be biri ka a ta sanbara juru foni ka bɔ a sen na. ⁸ Ne kɔni ka aw batize ji dama le ra, nka ale bena aw batize ni Nin Saninman* ye.»

Yesu batizeriko

(Matiyu 3.13-4.11; Luka 3.21-22; 4.1-13)

⁹ O wagati ra Yesu nana ka bɔ Nazareti; o ye Galile mara dugu dɔ ye. A nana batize Yuhana fe Zuriden kɔba ra. ¹⁰ Yesu bɔto ji ra, a ka sankolo dayelenin ye; Ala Nin jigira

i ko jenetugani ka na sigi a kan. ¹¹ Kumakan do bora sankolo kono ko: «Ele le ye ne Dence* kanunin ye; i ko ka di ne ye haali.»

¹² O yoronin bee Nin Saninman ka Yesu ta ka taga ni a ye kongokolon kono. ¹³ A ka tere binaani ke o yoro ra kongosogow ce ra. Setana tun be a korobora k'a fle o wagatiw ra. Yesu mako tun be fen minw na, melekew tun be o kera a ye.

Yesu ka jegeminabaga naani wele
(Matiyu 4.12-22; Luka 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴ Ayiwa, Yuhana Batizerikebaga minanin ko ka bla kaso ra, Yesu tagara Galile; Kibaro Diman* min bora Ala fe, a tun be o waajuri kera. ¹⁵ A tun b'a fora ko: «Wagati sera, Ala ta Masaya* wagati surunyara. O le koson aw ye nimisa aw ta jurumunw na ka son Ala ta Kibaro Diman ma.»

¹⁶ Ayiwa, Yesu tun be temena Galile bada ra, a ka jegeminabaga fla ye. O tun ye Simon ni a balemace Andere ye. O tun be o ta jow firira baji ra, sabu o ta baara tun ye jegemina le ye. ¹⁷ Yesu ko o ma ko: «Aw ye tugu ne ko, aw be jega mina cogo min na, ne bena aw karan aw ye mogow jini ten.» ¹⁸ O yoronin bee o ka o ta jow to yi ka tugu Yesu ko.

¹⁹ O tagara ja fe donnin minke, a ka Zebede dence Yakuba ye, ani a balemace Yuhana ye. Olugu fana tun siginin be kurun do kono, o be o ta jow karanna. ²⁰ O yoronin bee Yesu ka o wele; o ka o face ni baardenw to kurun kono ka wuri ka tugu Yesu ko.

Yesu ka jinato do keneya
(Luka 4.31-37)

²¹ O ko, Yesu ni a ta karamogodenw tagara Kaperinahumu. Nenekirilon* sera minke, Yesu donna karanso* kono ka mogow karan. ²² A ta karan cogoya ka mogow kononoban, sabu a tun be o karan ni baraka ye, a tun te o karan i ko sariya karamogow*.

²³ Ayiwa, o wagati yere ra, ce jinato do tun be o ta karanso kono; ale ka ke peren ye, ko: ²⁴ «E, Yesu Nazaretikace, mun le be an ce? I nana an halakiyoro le ra wa? Ele ye mogow suguya min ye, ne ka o lon; ele ye Ala ta Mogow Saninman le ye.»

²⁵ Yesu jamana o jina kunna k'a fo a ye ko: «I da tugu, i ye bo nin ce ra!» ²⁶ Jina ka ce yuguyugu ni fanga ye, ka kuleba ci, ka bo ce ra. ²⁷ Mogow bee kabakoyara; o ka ke jagon pininka ye ko: «Nin ye mun ye? Karankura barakaman lo de! A be kuma hali jinaw fe ni baraka ye, o be a kan mina.» ²⁸ O yoronin kelen bee ra, Yesu togo sera Galile mara yoro bee ra.

Yesu ka banabagato werew keneya
(Matiyu 8.14-17; Luka 4.38-41)

²⁹ O ko, Yesu ni a ta karamogodenw bora karanso kono ka taga Simon ni Andere ta so. Yakuba ni Yuhana fana tun be ni o ye. ³⁰ O tagara a soro Simon buranmuso lanin be, farigban b'a ra; o ka a ko fo Yesu ye. ³¹ Yesu gbarara a ra ka a mina a boro ma ka a lawuri. O yoronin bee farigban banna, a wurira ka gba ke o ye.

³² Tere benna tuma min na, dugumogow nana Yesu fe ni o ta banabagato bee ye, ani jinato. ³³ Dugumogow bee nana lajen bonda ra. ³⁴ Yesu ka banabagato caman keneya, ani bana suguya caman. A ka jinato caman ta jinaw gben ka bo o ra fana; nka a tun son k'a to jinaw ye kuma, sabu o tun k'a lon.

Yesu ka mogow waaju Galile mara ra
(Luka 4.42-44)

³⁵ Ayiwa, o lon dugusagbe sogomada joona fe k'a soro kene tun ma ci folo, Yesu wurira ka taga kongokolon kono yoro do ra a danna ka taga Ala daari. ³⁶ Simon ni a

toɲɔɲɔnw nana wuri ka taga a yɔɔɲini. ³⁷ O k'a ye minke, o ko a ma ko: «Mɔɔ bɛɛ bɛ i yɔɔɲinina.» ³⁸ Yesu ka o jaabi, ko: «An ye bɔ yan ka taga kerɛfɛduguw ra, janko ne ye taga waajuri kɛ o yɔɔw ra fana, sabu ne nana o le kosɔn.» ³⁹ A tagara Galile fan bɛɛ ra; a ka waajuri kɛ karansow* kɔɲɔ ka jinaw gben ka bɔ mɔɔw ra fana.

Yesu ka kunatɔɔɛ dɔ kenɛya
(Matiyu 8.1-4; Luka 5.12-16)

⁴⁰ Lon dɔ, kunatɔ dɔ nana Yesu fɛ ka na i kinbiri gban a kɔɔ ka a daari ni makarikanw ye, ko: «Ni i bɛ sɔn, i bɛ se ka ne saninya.» ⁴¹ A hina donna Yesu ra; Yesu ka a boro la a kan k'a fɔ a ye ko: «Ne sɔnna, i ye saninya.» ⁴² O yɔɔɲin bɛɛ a ta kuna kenɛyara; a saninyara. ⁴³ Yesu k'a labla o yɔɔɲin bɛɛ, k'a fɔ a ye k'a gbɛɛya ko: ⁴⁴ «I yere mina, i kana nin fɔ mɔɔ si ye. Taga i yere yira sarakalasebaga* ra. Cira Musa ka saraka min ko fɔ kunatow ta saninyari ko ra, i ye o saraka bɔ janko k'a yira bɛɛ ra ko i kenɛyara.»

⁴⁵ Nka cɛ tagara minke, a tagara o kuma fɔ yɔɔ bɛɛ, mɔɔw bɛɛ ye, k'a kɛ fɔ Yesu tun tɛ se ka don dugu si kɔɲɔ kenɛ kan tuun. A tun bɛ to dugu kɔ fɛ, kongokolon kɔɲɔ yi; mɔɔw tun bɛ bɔ fan bɛɛ ra ka taga a kɔ.

2

Yesu ka murugu dɔ kenɛya
(Matiyu 9.1-8; Luka 5.17-26)

¹ Tere dama tɛmenin kɔ, Yesu sekɔra ka na Kaperinahumu tuun. Mɔɔw k'a men ko a bɛ bon kɔɲɔ. ² O nana caman ka na bon fa ka da fa hali tɛmɛyɔɔ tun tɛ sɔɔ. Yesu tun bɛ o waaju ni Ala ta kuma ye. ³ Ayiwa, o nana ni cɛ murugunin dɔ ye a fɛ, mɔɔ naani le tun ka o cɛ ta. ⁴ Nka o ma se ka gbara Yesu ra ni a ye jama kosɔn minke, Yesu tun bɛ biribon min kɔɲɔ, o yɛlɛnna o bon san fɛ ka wo dɔ bɔ yi, ka o cɛ murugunin ni a ta lanan lajigi bon kɔɲɔ o wo fɛ. ⁵ Yesu k'a ye minke ko o lara ale ra, ko ale bɛ se ka murugu kenɛya minke, a ko murugu ma ko: «Ne dence, i ta jurumunw yafara i ma.»

⁶ Sariya karamɔɔ* dɔw siginin tun bɛ o yɔɔ ra. Olugu k'a fɔ o yere kɔɲɔ ko: ⁷ «Mun kosɔn cɛ nin bɛ nin kuma ɲɔɲɔn fɔ? A ka Ala tɔɔ cɛn. Jɔn bɛ se ka jurumun yafa, ni Ala kelenpe tɛ?» ⁸ O yɔɔɲin kelen bɛɛ Yesu k'a lɔn a yere kɔɲɔ ko o bɛ o kumaw le miirira. A ko o ma ko: «Mun kosɔn o miiriya ɲɔɲɔn bɛ aw kɔɲɔɲɔ? ⁹ K'a fɔ murugu ye ko a ta jurumunw yafara a ma o, walama k'a fɔ a ye ko a ye a ta lanan ta ka wuri ka tagama, o fla ra juman le kɛ ka di? ¹⁰ Ayiwa, ne bɛna a yira aw ra bi ko ne Min kɛra Adamaden ye*, ko se bɛ ne ye ka jurumun yafa dunuɲa kɔɲɔ.» Yesu ka o fɔ ka ban tuma min na, a kumana murugu fɛ ko: ¹¹ «Ne b'a fɔ i ye, wuri ka i ta lanan ta ka taga i ta so.» ¹² O yɔɔɲin bɛɛ murugu wurira ka a ta lanan ta ka bɔ kenɛ ma mɔɔw bɛɛ ɲa na; o kabakoyara ka Ala tando k'a fɔ ko: «An ma nin ɲɔɲɔn ye ban.»

Yesu ka Levi wele
(Matiyu 9.9-13; Luka 5.27-32)

¹³ O kɔ, Yesu bɔra ka taga ba fan fɛ tuun. Jamaba nana a fɛ; a ka to ka o karan. ¹⁴ Yesu tɛmɛtɔ, a ka Alife dence Levi ye, a siginin bɛ ninsaraminabon na. Yesu ko a ma ko: «Tugu ne kɔ!» A wurira ka tugu Yesu kɔ.

¹⁵ Ayiwa, Yesu tun tagara domuni kɛ Levi ta so kɔɲɔ. Ninsaraminabaga caman, ani Yahudiyaw tun bɛ mɔɔ minw jate mɔɔ kewalejuguw ye, olugu fana tun nana sigi ni Yesu ni a ta karamɔɔɔdenw ye; o bɛɛ tun bɛ domuni kɛra ɲɔɲɔn fɛ, sabu o caman tun tugura Yesu kɔ. ¹⁶ Sariya karamɔɔ* minw tun bɛ Farisiw* ta jen ra, olugu k'a ye ko Yesu bɛ domuni kɛra ni ninsaraminabagaw ni mɔɔw kewalejuguw ye minke,

o ko Yesu ta karamogodenw ma ko: «Mun koson aw karamogo be domuni ke ni ninsaraminabagaw ni mogo kewalejugu ye?»

¹⁷ Yesu ka o men minke, a ko o ma ko: «Mogo minw ka kene, olugu te flakebaga yoroni, banabagatow le be flakebaga yoroni. Ne ma na mogo terreninw wele; ne nana jurumuntow le wele.»

*Landakow ni Kibaro Diman te kelen ye
(Matiyu 9.14-17; Luka 5.33-39)*

¹⁸ Yuhana Batizerikebaga ta karamogodenw ni Farisiw* tun be to ka sun don. Ayiwa, mogo dow nana Yesu pininka ko: «Mun koson Yuhana ta karamogodenw ni Farisiw ta karamogodenw be sun don, nka ele ta karamogodenw te sun don?»

¹⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Korobe jengogonw be se ka to domunikebari ye ka o ni korobe to ngon fe koroya ra wa? Ka o ni korobe to ngon fe, o te se ka to domunikebari ye fiyewu. ²⁰ Nka lon min na o bena korobe ta ka bo o koru, o lon na koni o bena sun don.»

²¹ A ko: «Mogo si te fanikura ke ka fani koru bari. Ni i ka o ke, fanikura bena fani koru sama k'a faran. A faranko be cejuguya ka teme folota kan. ²² Mogo si fana te duvenkura ke forogokorow konu. Ni o te, duven bena forogokorow faran; o tigi be bonu duven ni forogow bee ra. O koson duvenkura ka kan ka ke forogokuraw le konu.»

*Nenekirilon ta ko
(Matiyu 12.1-8; Luka 6.1-5)*

²³ Nenekirilon do ra Yesu ni a ta karamogodenw tun be temena foro do konu. Ka o temeto to, karamogodenw ka ke o foro siman dow karikari ye ka o nimi. ²⁴ Farisiw* k'a fo Yesu ye ko: «A fe, ko min man kan ka ke Nenekirilon na, mun koson ele ta karamogodenw be o kera?»

²⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Wagati min na Dawuda tun degura kosebe, ani kongu k'a mina, a ni a ta tagamanogonw, a ka min ke, aw ma o ko karan wa? ²⁶ A donna Alabatoso konu, sarakalasebaga Abiyatari ta wagati ra, ka sarakaburuw domu, ka do di a tagamanogonw fana ma; k'a soru sarakalasebagaw doron ka kan ka o buru domu.»

²⁷ O ko, Yesu k'a fo o ye ko: «Nenekirilon latigera mogow koson; mogo ma ke Nenekirilon koson. ²⁸ O koson Min kera Adamaden ye*, Nenekirilon fana kuntigiya be o le boro.»

3

*Yesu ka ce boro faganin keneya
(Matiyu 12.9-14; Luka 6.6-11)*

¹ Ayiwa, Yesu donna karanso* konu tuun. Ce do tun be yi, min boro kelen tun faganin lo. ² O tun be Yesu korosira k'a fe, yala ni a bena son ka o ce keneya Nenekirilon* na, janko o ye sababu do soru k'a jaraki. ³ Yesu ko ce boro faganin ma ko: «I wuri ka na lo ce ma, jama bee na koru.»

⁴ O ko fe, a k'a fo o ye ko: «Ayiwa, kojuman le ka kan ka ke Nenekirilon na wa, walama kojugu? Ka mogo kisi wa, walama ka mogo faga?» O bee jera, mogo si m'a jaabi. ⁵ O ta jusukungbeleya ni o ta tugumanjiya ka Yesu panasisi. A dimininba ka a na lo o ra ka to ka o fe. O ko, a ko ce boro faganin ma ko: «I boro foni!» A ka a boro foni minke, a boro keneyara. ⁶ Farisiw* bora ka taga masace Herodi* ta jenkuru mogow fe; o ka ngon ye o yoronin bee janko ka cogo jini Yesu fagako ra.

Jamaba nana Yesu fe

⁷ O kɔ fɛ Yesu ni a ta karamɔgɔdenw bɔra ka taga ba fan fɛ. Jamaba tugura a kɔ; dɔw tun bɔra Galile, dɔw bɔra Zude, ⁸ dɔw tun bɔra Zeruzalemu, dɔw tun bɔra Idume, dɔw tun bɔra Zuriden kɔfɛduguw ra, dɔw tun bɔra fɔ Tiri ni Sidɔn kɔfɛduguw ra. O mɔgɔw bɛɛ nana Yesu fɛ, sabu Yesu ka ko minw bɛɛ kɛ, o tun ka o bɛɛ mɛn. ⁹ O tuma Yesu k'a fɔ a ta karamɔgɔdenw ye ko o ye kurun fitini dɔ bla a kɔrɔ yɔrɔsurun na, janko ni jama nana a gbɛndɛ, a ye don o kɔnɔ. ¹⁰ Sabu a tun ka banabagatɔ caman kenɛya minke, o kosɔn tɔrɔ tun bɛ min o min na, o bɛɛ tun nana ton a kunna; o bɛɛ tun b'a fɛ ka maga a ra, janko o ye kenɛya. ¹¹ Hali jinatɔw yɛrɛ, ni o tun ka Yesu ye tuma o tuma, o tun bɛ kinbiri gban a ja kɔrɔ ka pɛrɛn ko: «Den min bɔra Ala ra*, ele lo.» ¹² Nka Yesu k'a fɔ o ye k'a gbɛlɛya kɔsɛbɛ, ko o kana ale ko fɔ mɔgɔw ye.

Yesu ka ciraden tan ni fla janawoloma
(Matiyu 10.1-4; Luka 6.12-16)

¹³ O kɔ fɛ a yelenna kuru dɔ kan. A tun b'a fɛ mɔgɔ minw ye kɛ ni a ye, a ka olugu wele. O nana a fɛ. ¹⁴ Yesu ka mɔgɔ tan ni fla janawoloma o cɛ ra, janko ka na olugu ci ka taga waajuri kɛ, ¹⁵ ka sebgaya di o ma ka jinaw gbɛn. ¹⁶ O mɔgɔ tan ni fla tɔgɔw flɛ: a folɔ ye Simɔn ye, min tɔgɔ lara ko Piyɛri; ¹⁷ ani Zebede dence fla, Yakuba ni Yuhana, a ka minw tɔgɔ la ko Bowanzɛzi, o kɔrɔ ye ko sanpɛrɛndenw; ¹⁸ ani, Andere, ani Filipe, ani Baritelemi ni Matiyyu, ani Toma, ani Alife dence Yakuba, ani Tade, ani Simɔn min bɛ wele ko faso kanubagaba*, ¹⁹ ani Zudasi Sikariyyɔti, min nana Yesu janfa.

Yesu ta somɔgɔw nana a minayɔrɔ ra

²⁰ O kow bɛɛ kɔ, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw kɔsegira ka na so kɔnɔ. Jama nana lajen tuun; hali o tun tɛ wagati sɔrɔ ka domuni kɛ. ²¹ Yesu ta somɔgɔ dɔw ka o kow mɛn minke, o ko i b'a sɔrɔ a kun jagamina le; o nana ko o bɛna a mina ka taga ni a ye.

Yesu ta fanga ma bɔ Setana ra
(Matiyu 12.22-32; Luka 11.14-23; 12.10)

²² Sariya karamɔgɔ* minw tun bɔra Zeruzalemu ka na, olugu tun b'a fɔra ko: «Jinaw kuntigiba, Setana, o le bɛ Yesu fɛ; a bɛ jinaw gbɛnna ni jinaw kuntigiba Setana yɛrɛ ta sebgaya le ye.»

²³ O tuma Yesu ka o wele, ka o jaabi ni talen dɔw ye; a ko: «Setana bɛ se ka Setana gbɛn cogo di? ²⁴ Ni masaya min mɔgɔw ka taran ka wuri jɔgɔn kama, o masaya tɛ se ka to a nɔ ra. ²⁵ Ni lu min mɔgɔw ka taran ka wuri jɔgɔn kama, o lu tɛ se ka to a nɔ ra. ²⁶ Ayiwa, ni Setana ka wuri a yɛrɛ jɛnjɔgɔnw kama, ni o ka taran ka jɔgɔn kɛrɛ, o tuma a ta masaya tɛ se ka to a nɔ ra; a bɛ ban pewu.

²⁷ «Mɔgɔ si tɛ se ka taga don cɛ barakaman dɔ ta so kɔnɔ ko i bɛ a ta fɛnw sonya, ni i ma a yɛrɛ mina ka a siri folɔ. Ni i sera a ra le, o tuma i bɛ se ka a ta sokɔnɔfɛnw cɛ.

²⁸ «Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko jurumunw bɛɛ bɛ se ka yafa adamadenw ma, hali Alatɔgɔcɛnkumaw, ²⁹ nka ni mɔgɔ o mɔgɔ ka Nin Saninman* tɔgɔ cɛn, o jurumun tɛ yafa o tigi ma fiyyewu. A ka jurumun yafabari le kɛ.»

³⁰ Yesu ka o kumaw fɔ o ye, sabu o mɔgɔw tun k'a fɔ ko jina dɔ le bɛ Yesu ra.

Yesu bɛ mɔgɔ minw jate a ta somɔgɔw ye
(Matiyu 12.46-50; Luka 8.19-21)

³¹ Ayiwa, Yesu bamuso ni Yesu balemaw nana lɔ kɛnɛ ma ka mɔgɔ dɔ ci ka a wele. ³² O y'a sɔrɔ jama tun siginin bɛ ka a lamini. O k'a fɔ a ye ko: «I bamuso ni i balemaw bɛ kɛnɛ ma, o bɛ i kopininkara.» ³³ Yesu ka o jaabi ko: «Aw bɛ a bisigi ko ne bamuso

* 3:18 3.18 Faso kanubagaba: Kitabu dɔw b'a fɔ ko Zeloti.

ni ne balemaw ye jɔn ni jɔn le ye?» ³⁴ Mɔgɔ minw tun siginin be k'a lamini, a ka a ja munu ka olugu fle, k'a fɔ ko: «Ninnugu le ye ne bamuso ni ne balemaw ye; ³⁵ sabu mɔgɔ o mɔgɔ be Ala sago ke, o tigi le ye ne balemace ni ne balemamuso ni ne bamuso ye.»

4

Simankisew ta talen (*Matiyu 13.1-9; Luka 8.4-8*)

¹ Yesu tagara mɔgɔw karan tuun bada ra. Jama caman nana lajen a kɔrɔ tuun, fɔ a ma ja a donna ka sigi kurun dɔ kɔnɔ ji kan. Jama bee tora gbele kan bada ra. ² A ka o karan fen caman na ni talenw ye. A k'a fɔ o ye a ta karan na ko: ³ «Aw ye nin lamɛn! Sɛnɛkɛbaga dɔ bɔra ka taga siman seri a ta foro ra. ⁴ A seririkɛtɔ, simankisɛ dɔw benbenna sirada ra. Kɔnɔw nana o bee kunukunu. ⁵ Simankisɛ dɔw benbenna farayɔrɔ ra. O yɔrɔ bɔgɔmugu tun man ca. O siman falenna joona joona, sabu o ma don dugukolo ra ka se yɔrɔjan. ⁶ O kosɔn tere nana bɔ minke, o bee jajara, sabu o lilinw ma tagayɔrɔ sɔrɔ dugukolo jukɔrɔ. ⁷ Simankisɛ dɔw benbenna ɲaniw ce ra; ɲaniw wurira ka o datugu, o si ma se ka den ke. ⁸ Ayiwa, simankisɛ dɔw benbenna dugukolonuman na. O falenna ka wuri ka ja kosebe. O kisɛ dɔw ka den bisaba ke, dɔw biwɔrɔ, dɔw kemɛ.»

⁹ O kɔ, Yesu ko: «Ni mɔgɔ min b'a fe ka nin kow faamu, o ye jija ka nin kumaw lamɛn.»

Yesu ka talenw lakun fɔ (*Matiyu 13.10-17; Luka 8.9-10*)

¹⁰ Yesu nana a yere mabɔ jama ra tuma min na, a nɔfɛmɔgɔw ni a ta karamɔgɔden tan ni fla k'a pininka o talenw kɔrɔ ra. ¹¹ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Ala ta Masaya* gundo lonniya dira aw le ma; nka kenɛmamɔgɔw kɔni, a bee be fɔ olugu ye ni talenw le ye.

¹² O le kosɔn

<O b'a fle, nka o tena a ye;

o b'a mɛn, nka o tena a faamu;

ni o tɛ, o tun bɛna yeɛma ka kɔsegi Ala ma

ka o ta jurumunw yafa sɔrɔ.> »

Yesu ka simankisew ta talen kɔrɔ fɔ (*Matiyu 13.18-23; Luka 8.11-15*)

¹³ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Ni aw ma nin talen kɔrɔ lon, o tuma aw bɛna talen tɔw kɔrɔ lon cogo di? ¹⁴ Sɛnɛkɛbaga be Ala ta Kuma le seri. ¹⁵ Simankisɛ minw benbenna sirada ra, o kɔrɔ ye mɔgɔ minw be Ala ta Kuma lamɛn, nka o yɔrɔnin kelen bee ra, Setana be na ka na o kuma bɔ o kɔnɔ. ¹⁶ O cogo ra fana, simankisɛ minw benbenna farayɔrɔw ra, o kɔrɔ ye mɔgɔ minw be Ala ta Kuma lamɛn, ka sɔn a ma joona joona ni ninsɔndiya ye; ¹⁷ nka o kuma tɛ lilin don ka taga yɔrɔjan o tigiw kɔnɔ. O tigiw ta miiriya yeɛma ka di. O kosɔn ni sege sera o ma, walama ni mɔgɔw ka o tɔrɔ Ala ta Kuma kosɔn, o be ke sababu ye ka o kunnacɛn o yɔrɔnin bee. ¹⁸ Ayiwa, simankisɛ minw benbenna ɲaniyɔrɔw ra, o kɔrɔ ye mɔgɔ minw be Ala ta Kuma lamɛn, ¹⁹ nka dunuɲa hamikow be don o jusu ra. O ta miiri bee be taga naforo fe. Fen suguya bee logɔ be o sɔrɔ; o miiri camanw be ke sababu ye ka o kuma degu, a tɛ foyi ja. ²⁰ Ayiwa, simankisɛ minw benbenna dugukolonuman na, o kɔrɔ ye mɔgɔ minw ka Ala ta Kuma lamɛn, ka sɔn a ma; o be i ko siman min be den; dɔ be den bisaba ke, dɔ be den biwɔrɔ ke, dɔ be den kemɛ ke.»

*Fitinayeelen ta ko
(Luka 8.16-18)*

²¹ Yesu k'a fɔ o ye tuun ko: «Yala mɔgɔ bɛ fitina mana k'a bla fiye jukɔrɔ wa, walama ka a bla lanan jukɔrɔ? A tɛ a bla fitinablayɔrɔ le ra wa? ²² Fɛn dogonin si tɛ yi ni min tɛna yira; gundo si tɛ yi, ni min tɛna bɔ kɛnɛ kan. ²³ Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka o kow faamu, o ye jija ka o kumaw lamɛn!»

²⁴ Yesu k'a fɔ o ye tuun ko: «Ayiwa, aw bɛ kuma minw mɛn, aw ye o korɔsi kɔsɛbɛ; sabu aw bɛ mɔgɔ tɔw mina cogo min na, aw fana bɛna mina o cogo le ra, fɔ ka dɔ fara aw ta kan. ²⁵ Sabu dɔ bɛ min fɛ ka ban, dɔ wɛrɛ bɛna di o tigi le ma; nka dɔ tɛ min fɛ, hali fitini min b'a fɛ, o bɛna bɔsi a ra.»

Ala ta masaya bɛ i ko Simankise

²⁶ Yesu k'a fɔ tuun ko: «Ala ta Masaya* ko bɛ i n'a fɔ cɛ min ka simankise seri a ta foro ra. ²⁷ Ayiwa, ni o cɛ sunɔgɔra o, ni a tora pana o, su fara tere kan, o simankise bɛ falɛn ka wuri ka ja; nka o ko bɛɛ bɛ kɛ cogo min na, ale yɛrɛ tɛ o lɔn. ²⁸ Sabu dugukolo bɛ siman falɛn a yɛrɛ ma. Siman bɛ wuri ka kɛ kala ye fɔlɔ, o kɔ fɛ a bɛ tizan bɔ. O kɔ, kisɛw bɛ kɛ tizan na. ²⁹ Ayiwa, ni o kisɛw kɔgɔra dɔrɔn, o bɛ wɔrɔsɔ ta a kama, sabu simantigɛwagati sera.»

*Ala ta Masaya bɛ damina fitini le
(Matiyu 13.31-32,34; Luka 13.18-19)*

³⁰ Yesu k'a fɔ tuun ko: «An bɛ se ka Ala ta Masaya* suma ni mun le ye tuun, walama an bɛna a cogoya yira ni talɛn juman ye? ³¹ A bɛ i ko mutaridi kisɛ. Ni i bɛ a dan dugukolo ra, ale ka dɔgɔ ka tɛmɛ dunɔpa simankisɛw bɛɛ kan. ³² Nka ni a danna foro ra, a bɛ wuri ka bonya ka tɛmɛ nankɔrafɛn tɔw bɛɛ kan. A bɛ borobabaw bɔ, fɔ kɔnɔw bɛna o ta jagaw la a suma ra.»

³³ Yesu tun bɛ Ala ta Kuma fɔ mɔgɔw ye ni nin talɛnw jɔgɔn caman le ye ka kapa ni o ta faamuricogo ye. ³⁴ A ma kuma o fɛ cogo wɛrɛ ra ni talɛnw tɛ. Nka wagati min a ni a ta karamɔgɔdenw bɛ o danna, a bɛ o talɛnw bɛɛ kɔrɔ fɔ olugu ye.

*Yesu ka fɔɔɔba lalɔ baji kan
(Matiyu 8.23-27; Luka 8.22-25)*

³⁵ Ayiwa, o lon yɛrɛ wulada fɛ, Yesu k'a fɔ a ta karamɔgɔdenw ye ko: «An ye taga ba ja dɔ kan!»

³⁶ O bɔra jama kɔrɔ minke, Yesu tun siginin bɛ kurun min kɔnɔ, karamɔgɔdenw tagara ni a ye o kurun kɛlɛn kɔnɔ. Kurun wɛrɛw tun bɛ ni o ye. ³⁷ Ka o tagato to, fɔɔɔba dɔ wurira baji kan. Jikurubaw tun bɛ serira ka don kurun kɔnɔ, fɔ kurun tun bɛ fara ji ra ka ban. ³⁸ Nka Yesu tun ka a kun la kunkɔrɔlanan dɔ kan kurun kɔfɛyɔrɔ ra, a bɛ sunɔgɔra. Karamɔgɔdenw ka a lakunu, k'a fɔ a ye ko: «An karamɔgɔ, an sato flɛ ji ra, i tɛ o jate wa?»

³⁹ Yesu kununa; a sɔngɔra fɔɔɔ ra, k'a fɔ baji ye ko: «I mala, ka je!» Fɔɔɔ lɔra, yɔrɔ bɛɛ sumana. ⁴⁰ O kɔ fɛ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Mun kɔsɔn aw bɛ siranna tan? O tuma lanaya tɛ aw fɛ wa?» ⁴¹ Karamɔgɔdenw siranna kɔsɛbɛ; o tun b'a fɔra jɔgɔn ye ko: «E! Nin ye mɔgɔ suguya juman ye? Hali fɔɔɔ ni ji, o bɛɛ bɛ a kan mɛn.»

5

*Yesu ka jinaw gbɛn ka bɔ cɛ dɔ ra
(Matiyu 8.28-34; Luka 8.26-39)*

¹ Ayiwa, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw sera ba kɔ fɛ, Gerasakaw ta mara ye. ² O jigira ka bɔ kurun kɔnɔ yɔrɔ min na dɔrɔn, cɛ jinato dɔ bɔra kaburulo ra ka na Yesu kunbɛn. ³ O cɛ tun tagara to kaburulo ra a kɛlɛn na yi. Mɔgɔ si tun tɛ se ka a siri

tuun ka to yoro kelen na, hali ni a tun kera ni negejoroko le ye; ⁴ sabu tuma caman na, o k'a mina ka nege don a sen na, k'a siri ni negejoroko ye. Nka a tun be o nege karikari, ka negejorokow fana tigetige. O se tun te mogɔ si ye k'a mina ka to yoro kelen na. ⁵ Su ni tere o ce tun be yaala tuma bee kaburuw ce ra, ani kuruw kan; a be kule ci ka a yere mandimi ni kabakuruw ye.

⁶ A tora yorojan ka Yesu ye; a borira ka na a kinbiri gban a koro, ⁷ ka peren ni kanba ye, ko: «Mun le be ne ni i ce, Yesu, Den* min bora Ala Korotaninba ra? Ne be i daari, i ye a ke Ala koson, i kana ne toro.» ⁸ A tun be o fora, sabu Yesu tun b'a fora a ye ko: «Jina, bo nin ce ra!» ⁹ Yesu ka a jininka ko: «I togo ye di?» A ka Yesu jaabi ko: «Ne togo ye ko <Jamaba>, sabu an ka ca.» ¹⁰ Ayiwa, o jinaw ka Yesu daari k'a gbeleya, ko a ye sabari a kana olugu gben ka bo jamana konɔ.

¹¹ Ayiwa, lekuruba do tun be domuni kera kuru kere fe. ¹² Jinaw ka Yesu daari kosebe, k'a fo a ye ko: «An bla ka taga nin lew ce ra, janko an ye don olugu ra.» ¹³ Yesu sonna; jinaw bora ce ra ka taga don lew ra. O kera minke, lew bee girinna ka jigi kuru jigijigi fe ka taga ben baji ra; o bee fagara ji ra. O tun be le waga fla bo.

¹⁴ A kera ten minke, legbenbagaw borira ka taga o fo dugu konɔ, ani togodaw ra. Mogow tagara a fle, k'a lon min kera. ¹⁵ O sera Yesu koro, k'a ye ko jina caman tun be ce min na, o ce siginin be, derege be a kan na, a jamalora. Siranya ka o mina. ¹⁶ Ayiwa, o ko tun kera minw na na, olugu ka o lakari mogɔ tow ye: min kera jinato ra, ani min kera lew ra. ¹⁷ Mogow ka o kuma men minke, o ka ke Yesu daari ye k'a gbeleya, ko a ye taga ka bo olugu ta mara ra.

¹⁸ Ayiwa, ka Yesu donto to kurun konɔ, jinaw tun be o ce min na, ale ka Yesu daari kosebe, ko a y'a to ale ye taga ni a ye. ¹⁹ Nka Yesu ma son; Yesu k'a fo a ye ko: «Taga i ta so, i ta somogow fe; Matigi Ala ka min ke i ye, ani a makarira i ra cogo min na, i ye o bee lakari o ye.» ²⁰ Ce tagara; Yesu ka fen o fen ke a ye, a ka o kibaro fo Dekapoli* mara bee ra. Mogow bee kabakoyara.

Zayirusi denmuso kunuko ni muso do keneyako
(Matiyu 9.18-26; Luka 8.40-56)

²¹ Yesu donna kurun konɔ ka ba tige ka seko ka na ba na do kan. O yoro ra jamaba nana lajen a koro tuun k'a to bada ra. ²² Ayiwa, karanso* kuntigi min togo tun ye ko Zayirusi, ale ka Yesu ye minke, a nana a kinbiri gban Yesu koro. ²³ A ka Yesu daari kosebe; a ko: «Ne denmusionin be jini ka sa, sabari ka na i boro la a kan ka a keneya, janko a ye janamanya tuun.» ²⁴ Yesu tagara ni a ye. Jamaba tugura a ko fo ka a gbende.

²⁵ O y'a soro muso do tun be jama ra, joribonbana tun be ale ra kabini san tan ni fla. ²⁶ A tun segera kosebe flakebaga caman boro, k'a bororafenw bee ban, nka o si tun ma foyi na; a ta bana yere tun be juguyara le. ²⁷ O muso tun ka Yesu ko men; a nana don jama ra ka maga Yesu ta derege ra, a ko fe. ²⁸ Sabu a tun b'a fora a yere konɔ ko: «Ni ne sera ka maga a ta derege dama ra, ne bena keneya.» ²⁹ A magara Yesu ta derege ra minke, o yoronin kelen bee ra a ta joribon lora. A k'a ye a farikolo ra ko ale keneyara ka bo a ta bana ra. ³⁰ O yoronin bee ra Yesu k'a lon a yere ma ko sebagaya do bora ale ra; a ka a na munu jama ce ma k'a fo ko: «Jontigi le magara ne ta derege ra?» ³¹ A ta karamogodenw ko: «A fle, jamaba nin ka i gbende, i belen ko: <Jon magara ne ra?» » ³² Nka Yesu ka a na munu ka a kerefemogow fle, janko mogɔ min ka o ke, a ye o tigi ye. ³³ Muso siranna fo a be yereyere, sabu a tun k'a lon ko min kera ale ra; a nana a yere ben Yesu sen koro, ka can bee fo a ye. ³⁴ Yesu ko a ma ko: «Ne denmuso, i ta lanaya ka i kisi; taga hera ra, Ala ye i to keneya ra.»

* 5:20 5.20 Dekapoli: O koro ye dugu tan. O yoro tun be Galile ba woroduguyanfan ni a tereboyanfan na.

³⁵ Ka Yesu to o kuma ra, mɔgɔ dɔw bɔra karanso kuntigi ta so ka na a fɔ a ye ko: «I denmuso sara, mun na i be karamɔgɔ segera tuun?» ³⁶ Nka Yesu ma o ta kuma jate; a k'a fɔ karanso kuntigi ye ko: «I kana siran, la ne ra dɔrɔn!» ³⁷ O tagatɔ, Yesu ma sɔn mɔgɔ si ye taga ni a ye, fɔ Piyeri, ani Yakuba, ani Yakuba balemace Yuhana. ³⁸ O sera karanso kuntigi ta so kɔnɔ minke, Yesu k'a ye ko jamaba tun be yi, o bɛɛ be kasira ka mankan ci, ka kule ci. ³⁹ Yesu donna; a k'a fɔ o ye ko: «Mun kosɔn aw be mankan cira, ka kasi? Den ma sa, a be sunɔgora le.»

⁴⁰ O mɔgɔw ka ke a lɔgɔbɔ ye. A ka o bɛɛ labɔ kenɛ ma. Den tun lanin be bon min kɔnɔ, a donna yi ni den face ni a bamuso ye, ani a ta karamɔgɔden minw tun be ni a ye. ⁴¹ A ka den mina a boro ma k'a fɔ a ye ko: «Talita kumi!» O kɔrɔ ye ko: «Sungurunin, ne b'a fɔ i ye ko i ye wuri.»

⁴² O yɔrɔnin kelen bɛɛ ra sungurunin wurira ka ke tagama ye; a si tun ye san tan ni fla. O bɛɛ kabakoyara kosebe, fɔ ka o kɔnɔnɔban. ⁴³ Yesu k'a fɔ o ye k'a gbɛleya ko: «Aw kana a to mɔgɔ wɛɛ ye nin ko mɛn.» O kɔ fe, a ko o ye domuni di sungurunin ma.

6

Nazaretikaw banna Yesu ra (Matiyu 13.53-58; Luka 4.16-30)

¹ O kɔ, Yesu bɔra o yɔrɔ ra, ka taga a lamɔdugu ra. A ta karamɔgɔdenw tugura a kɔ. ² Nenɛkirilon* sera minke, Yesu ka mɔgɔw karan damina karanso* kɔnɔ. Mɔgɔ caman tun be a lamenna; o kabakoyara fɔ o tun b'a fɔra ko: «A bɔra ni nin kow bɛɛ ye min? Nin hakiritigiya min b'a fe, jɔntigi le ka o di a ma? A be nin kabakow kera cogo di le?» ³ O ko: «Yirilesebaga te wa? Mariyamu dence, Yakuba ni Zoze ni Zude ni Simɔn, olugu kɔrɔce te wa? A dɔgɔmusow te an fe yan wa?»

O miiriyaw kera sababu ye ka o kunnacen, o ma la Yesu ra. ⁴ Nka Yesu k'a fɔ o ye ko: «Cira te dɔgɔya yɔrɔ si, ni a yere ta dugu te, a yere balemaw ce ra, ani a yere ta lu.»

⁵ O mɔgɔw ta lanabariya kosɔn, Yesu ma kabako caman ke; a ka a boro la banabagatɔ dama dama kan dɔrɔn ka o kenɛya. ⁶ O mɔgɔw ta lanabariya ka Yesu kabakoya.

Yesu ka karamɔgɔdenw ci ka taga waajuri ke (Matiyu 10.5-15; Luka 9.1-6)

Yesu tun be yaala dafɛduguw ra ka mɔgɔw karan. ⁷ A ka a ta karamɔgɔden tan ni fla wele, ka o ci mɔgɔ fla fla; a ka sebagaya di o ma ka jinaw gben. ⁸ A k'a fɔ o ye ko: «Ni bere dama te, aw kana fen wɛɛ ta ka taga tagama ra; aw kana domunifen ta, aw kana bɔrɔ ta, aw kana wari yere bla aw kun.» ⁹ A ko: «Aw ye sanbara don aw sen na, nka aw kana derege fla don.»

¹⁰ A k'a fɔ o ye tuun ko: «Ni aw jigira lu min kɔnɔ, aw ye to o lu kɔnɔ fɔ ka taga se aw bolon ma o yɔrɔ ra. ¹¹ Nka ni dugu min mɔgɔw ma sɔn ka aw lajigi, ni o banna aw ta kuma ma, aw bɔtɔ o dugu ra, aw ye aw sennabuguri gbongbon yi; o bɛna ke aw seere ye o mɔgɔw kama.»

¹² Ayiwa, karamɔgɔdenw tagara mɔgɔw waaju ko o ye nimisa o ta jurumunw na. ¹³ O ka jinatɔ caman ta jinaw gben ka bɔ o ra. O ka turu mun banabagatɔ caman na ka Ala daari o ye ka o kenɛya.

Yuhana Batizerikɛbaga fagacogo (Matiyu 14.1-12; Luka 9.7-9)

¹⁴ Ayiwa, masace Herodi* nana Yesu ko mɛn, sabu mɔgɔw bɛɛ tun be Yesu ko fɔra. Dɔw tun b'a fɔra ko: «Yuhana Batizerikɛbaga le kununa ka bɔ saya ra! O le kosɔn

sebagaya b'a fe ka kabakow ke.» ¹⁵ Dow ko, ko cira Iliya* lo, dow fana ko, ko cira minw temena kakoro, ko olugu do lo.

¹⁶ Nka masace ka o kow men minke, a ko: «Ne ka Yuhana min kun tige, ale le kununa.» ¹⁷ Sabu masace Herodi yere tun ka Yuhana mina k'a siri k'a bla kaso ra. O tun kera a balemace Filipe ta muso Herodiyadi le koson, sabu Herodi tun ka o muso furu. ¹⁸ O koson Yuhana tun k'a fo a ye ko: «Ka i balemace muso mina a ra ka a furu, o ma ben!» ¹⁹ O koson Herodiyadi tun be Yuhana koninya kosebe; a tun b'a fe ka Yuhana faga, nka ale yere tun te se, ²⁰ sabu Herodi tun be siran Yuhana ja. A tun k'a lon ko mogoo terennin lo, ani mogoo saninman. O koson a tun b'a janto Yuhana ra. Ni a tun ka Yuhana ta kumaw lamen, a hakiri tun be jagami; o bee n'a ta, o kumaw tun ka di a ye.

²¹ Ayiwa, Herodiyadi sagonanlon nana se. Masace Herodi worolon kunben nana se, a ka panagbeba do laben a jennogonw ye, ani sorasikuntigiw, ani Galile mogobaw ye. ²² Herodiyadi denmuso nana don, ka don ke. A ko diyara masace ni a jennogonw ye. Masace k'a fo sungurunin ye ko: «I be fen min fe, o fo ne ye, ne bena o di i ma!» ²³ Herodi karira sungurunin ye ko: «Ni i ka fen min daari ne fe, ne bena o di i ma; hali ni a kera ne ta jamana tarance le ye.» ²⁴ Sungurunin bora kene ma ka taga a bamuso pininka ko: «Ne ka kan ka mun le daari?» A bamuso ka a jaabi ko: «Yuhana Batizerikebaga kunkolo.»

²⁵ O yoronin bee sungurunin teliyara ka don masace fe ka taga a fo a ye ko: «Ne b'a fe i ye Yuhana Batizerikebaga kunkolo bla minan do konoo, k'a di ne ma yan sisan!» ²⁶ O kuma ka masace panasisi; nka a karira minke sungurunin ye jama bee ja na, a tun te se ka ban sungurunin ta kuma ma tuun. ²⁷ O yoronin bee a ka sorasi do ci ko a ye taga Yuhana kunkolo tige ka na ni a ye. O ce tagara kasobon konoo ka taga Yuhana kunkolo tige, ²⁸ k'a bla minan do konoo ka na a di sungurunin ma. Sungurunin tagara a di a bamuso ma. ²⁹ Yuhana ta karamogodenw ko o men minke, o nana a su ta ka taga a don kaburu ra.

Yesu ka domuni di jama ma

(Matiyu 14.13-21; Luka 9.10-17; Yuhana 6.1-14)

³⁰ Ayiwa, Yesu ta ciradenw kosegira minke, o nana lajen Yesu koro. O ka ko minw bee ke, ani o ka mogow karan cogo min na, o ka o bee lakari Yesu ye. ³¹ O tuma Yesu k'a fo o ye ko: «An ye bo yan, an ye taga an danna kongo konoo yoro do ra ka taga nenekiri donnin.» Yesu ka o fo, sabu mogow tun be nana o fe caman; o be taga o be na tuma bee, hali domunikeyoro yere tun te soro Yesu ni a ta karamogodenw fe.

³² O cogo ra, o donna kurun do konoo ji kan, ka taga yoro do ra kongo konoo o danna. ³³ Mogoo caman ka o tagato ye kurun konoo, k'a lon ko olugu lo. Mogow bora kerfeduguw bee ra ka bori ka taga kon o ja o yoro ra yi.

³⁴ Yesu bora kurun konoo minke, a ka jamaba ye; o hina donna a ra, sabu o tun be o yere ma, i ko gbenbaga te saga minw na. Yesu ka a damina ka o karan fen caman na.

³⁵ Ayiwa, i n'a fo wagati tun janfara, karamogodenw gbarara Yesu ra k'a fo a ye ko: «A fle, an be kongo le konoo yan, wagati fana janfara. ³⁶ Jama labla, o ye taga togodaw ra, ani kerfeduguw ra, ka taga domuni san.» ³⁷ Yesu ka o jaabi ko: «Aw yere ye domuni di o ma!» Karamogodenw ko: «Hali ni an be wari deniye† keme fla buru san k'a di nin mogow ma, o be se ka o bo wa?» ³⁸ Yesu ka o pininka ko: «Buru jori be aw fe? Aw ye taga a fle.» O tagara, ka na a jaabi ko: «Burukun looru ni jegeden fla.»

³⁹ Ayiwa, Yesu k'a fo a ta karamogodenw ye ko o ye mogow lasigi dugu ma binmisenw kan, jenkuru jenkuru. ⁴⁰ Mogow sigira mogoo keme keme, ani mogoo bilooru

* 6:15 6.15 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli. † 6:37 6.37 Wari deniye: Yesu ta wagati ra deniye kelen tun ye senekabaga ta tere kelen baara sara le ye.

looru. ⁴¹ Yesu ka burukun looru ni jegeden fla ta, ka a ja korota san fe ka baraka la Ala ye. O ko, a ka buru tigetige k'a di a ta karamogodenw ma ko o ye a tarantaran jama ra. A ka jegeden fla fana di, ko o ye a tarantaran mogow bee ra. ⁴² Mogow bee ka domuni ke fo ka fa! ⁴³ O ko, burukunkurunw ni jedge to min tora, o ka segi tan ni fla fa ni o ye. ⁴⁴ Mogow minw tun ka o buruw domu, o tun ye ce waga looru.

Yesu tagamana ji kan

(Matiyu 14.22-23; Yuhana 6.15-21)

⁴⁵ O yorɔnin bee, Yesu ka karamogodenw jagboya ko o ye kurun ta ka ba tige, ka bla ale ja, ka taga Betisayida dugu fan fe, sani ale yere ye jama labla. ⁴⁶ Yesu ka mogow labla minke, a tagara kuru kan ka taga Ala daari. ⁴⁷ Su kora ka karamogodenw to kurun konɔ ba cɛmance ra; o wagati ra Yesu kelenpe tun tora gbele kan. ⁴⁸ Yesu nana a ye ko karamogodenw segenin lo kosebe; o tun te sera ka kurun lataga panaman ji kan, sabu forɔ tun be o kumbenna. Su dugutarama wagati ra, Yesu tagamana ji kan ka taga o no fe; a k'a ke i n'a fo a b'a fe ka teme o ra. ⁴⁹ Karamogodenw ka a tagamato ye ji kan minke, a kera o ja na i n'a fo su do ja lo; o ka ke kule ci ye. ⁵⁰ Sabu o bee ja tun b'a ra, o bee ja tun tigera. O yorɔnin bee Yesu kumana o fe, ko: «Aw ye aw hakiri sigi, ne lo! Aw kana siran!»

⁵¹ O ko, a donna o fe kurun konɔ; forɔ lora. O bee kabakoyara fo ka o kononɔban, ⁵² sabu Yesu tun ka tagamasiyen min ke, ka buru caya, o tun ma o korɔ faamu; o hakiri belen tun datuginin lo.

Yesu ka banabagatow keneya Zenesareti mara ra

(Matiyu 14.34-36)

⁵³ Yesu ni a ta karamogodenw ka ba tige minke, o tagara se Zenesaretikaw ta mara ra; o ka kurun lo bada ra. ⁵⁴ O bora kurun konɔ minke, o yorɔnin bee mogow ka Yesu lon. ⁵⁵ O borira ka taga yoro bee ra, ka taga banabagatow ta o ta lananw kan ka na ni o ye a fe. Ni mogow tun k'a men ko a be yoro o yoro, o tun be taga a ko. ⁵⁶ Ni Yesu tun sera yoro o yoro, duguba o, dugumisen o, walama togoda o, mogow tun be na ni banabagatow ye ka na o la kenegbeyorow ra, ka a daari ko a ye sabari k'a to o ye maga a ta derege dagbolo dama ra. Ni min o min tun magara a ra, o tun be keneya.

7

Farisiw ni sariya karamogow ta landakow

(Matiyu 15.1-9)

¹ Ayiwa, Farisiw ni Sariya karamogo* dow bora Zeruzalemu ka na lajen Yesu korɔ. ² O k'a korosi k'a ye ko a ta karamogoden dow be domuni kera ni o tewe saninyabari ye, o korɔ ye ko o ma a ko ka kapa ni o ta landaw ye.

³ Sabu Farisiw ni Yahudiya tow si tun te son ka domuni ke ni o ma o boro fla lalaga k'a ko kosebe, ka kapa ni o bemaw ta landaw ye. ⁴ O cogo ra, ni o tun bora logofiye ra, o tun be na ko ka o yerew saninya folo ka kapa ni landa ye, ka sorɔ ka domuni ke. O dama te, o tun be landa korɔ caman were ke i n'a fo jifiyew kori, ani bogodagaw, ani siranegedagaw.

⁵ O Farisiw ni sariya karamogow ka Yesu jininka ko: «Mun koson i ta karamogodenw te tagamana ka kapa ni an bemaw ta landaw ye? Mun koson o tewe saninyabari be domuni ke?» ⁶ Yesu ka o jaabi ko: «Aw flankafuw, cira Ezayi ka kuma min fo aw ta ko ra, o benna kosebe, i n'a fo a sebera cogo min na, ko:

«Nin mogow koni b'a fo o da ra le ko o be ne bonya, k'a sorɔ o jusukun yoro ka jan ne ra kosebe!

⁷ O be ne batora gbansan le,

sabu o be adamadenw ta landa sigininw le ta ka mɔgɔw karan o ra.» »

⁸ Yesu ko: «Aw be ban Ala ta cifɔninw ma, ka tugu mɔgɔw ta landaw le kɔ.»

⁹ A k'a fɔ o ye tuun ko: «Ka ban Ala ta cifɔninw ma, ka to aw ta landaw kan, aw kɔni be se o ra kosebe! ¹⁰ Cira Musa k'a fɔ ko: «I fa ni i ba bonya;» ko: «Ni mɔgɔ min ka kumajugu fɔ a face walama a bamuso ma, o tigi ka kan ka faga*.» ¹¹ Nka aw ka o kuma yeɛma k'a fɔ ko: «Ni mɔgɔ k'a fɔ a face walama a bamuso ye ko: Ne tun b'a fe ka fen min di aw ma, o kera kɔɔban† ye, o kɔɔ ye ko ne ka o di Ala ma ka ban;» ¹² o tuma aw b'a to o tigi te foyi ke a face walama a bamuso ye tuun. ¹³ O cogo ra, aw be Ala ta Kuma ke fengbansan ye aw yere ta landaw kosɔn. Nka o dɔɔɔn te, aw be o kow jɔgɔɔna caman were ke.»

Fen minw be se ka mɔgɔ lanɔgɔ
(Matiyu 15.10-20)

¹⁴ O kɔ, Yesu ka jama wele tuun, k'a fɔ o ye ko: «Aw be ye aw toro malɔ ka nin faamu kosebe. ¹⁵ Fen si te yi min be don mɔgɔ kɔɔɔbara ra, ni o be se ka o tigi lanɔgɔ. Nka fen minw be bɔ mɔgɔ jusukun na, o le be mɔgɔ lanɔgɔ. ¹⁶ [Ni mɔgɔ min b'a fe ka o kow faamu, o ye jija ka o kumaw lamɛn de!]

¹⁷ Wagati min na Yesu bɔra jama kɔɔ ka taga so kɔɔ, a ta karamɔgɔdenw ka a jininka o kuma kɔɔ ra. ¹⁸ A k'a fɔ o ye ko: «O tuma hakiri te aw fana fe wa? Aw m'a lɔn ko fen min be bɔ kene ma ka don mɔgɔ kɔɔ, ko o te se ka mɔgɔ lanɔgɔ wa? ¹⁹ Sabu o fenw te don mɔgɔ jusukun na, nka o be taga a kɔɔɔbara le ra; o kɔ fe o tigi be taga so kɔ, ka o fenw labɔ.» Yesu ka o fɔ, k'a yira ko domunifen be be se ka domu.

²⁰ A ko: «Fen min be bɔ mɔgɔ jusukun na, o le be mɔgɔ lanɔgɔ. ²¹ Sabu miiriyajuguw be bɔ mɔgɔ kɔɔ le, mɔgɔ jusukun na; o le be mɔgɔ bla jatɔya ra, ani sonyari, ani mɔgɔfaga, ²² ani jɛneya, ani wasabariya, ani juguya, ani tɔɔɔri, ani jogojuguya, ani jangboya, ani tɔgɔɔnri, ani yerebonya, ani hakirintanyakow. ²³ Nin kojuguw be be bɔ mɔgɔ jusukun le ra; o le be mɔgɔ lanɔgɔ.»

Siya were muso min tun lara Yesu ra
(Matiyu 15.21-28)

²⁴ O kɔ, Yesu bɔra o yɔɔ ra, ka taga Tiri mara ra. A tagara don bon dɔ kɔɔ; a tun t'a fe mɔgɔ si y'a lɔn ko a be o bon kɔɔ, nka a dogonin ma se ka to! ²⁵ Sabu muso dɔ tun be yi, jina tun be min denmuso ra. Ale ka Yesu ko men minke, a nana a yere firi Yesu sen kɔɔ. ²⁶ O muso tun ye siya were mɔgɔ le ye; Gereki tun lo, a bɔra Siri, Fenisi mara ra. A ka Yesu daari ko a ye jina gben ka bɔ a denmuso ra. ²⁷ Nka Yesu k'a fɔ a ye ko: «A to denmisɛnw ye domuni ke ka fa fɔlɔ; sabu ka denmisɛnw ta domuni ta ka o firi wurudenninw kɔɔ, o man ni.» ²⁸ Muso ka a jaabi ko: «O ye can ye, Matigi, nka denmisɛnw domunikɛtɔ, domuni murumuru minw be benben tabali jukɔɔ dugu ma, wurudenninw be o domu de!» ²⁹ Yesu k'a fɔ a ye ko: «Muso, nin kuma kosɔn, i kɔsegi ka taga i ta so, jina bɔra i denmuso ra ka ban.» ³⁰ Muso tagara so. A donna bon kɔɔ minke, a k'a sɔɔ ko den lanin be lanan kan, jina bɔra a ra.

Yesu ka ce torogberen dɔ keneya

³¹ Ayiwa, Yesu bɔra Tiri mara ra ka temɛ Sidɔn dugu fe; a tagara temɛ Dekapoli mara ce ma ka na Galile ba fan fe. ³² A temɛtɔ, o nana ni ce torogberen dɔ ye a fe; kuma fana tun ka gbelen a fe kosebe. O ka Yesu daari ko a ye sabari k'a boro la o ce kan ka a keneya. ³³ Yesu ka o ce mina ka taga ni a ye o danna ka a mabɔ jama ra. A

^{7:7} 7.7 Nin kuma fɔra Ezayi 29.13. * ^{7:10} 7.10 Nin kuma fɔra Bori 20.12 ani Sariya 5.16; Bori 21.17 ani Sarakalasebagaw 20.9. † ^{7:11} 7.11 Kɔɔɔban: O ye Aramekan le ye.

ka a borokandenw don a torowow kɔnɔ, ka a daji mun a nenden na. ³⁴ O kɔ, a ka a ja na kɔrɔta san fɛ ka nenekiriba kɛ, k'a fɔ ko: «Efata,» o kɔrɔ ye ko: «Aw ye dayɛɛ.»

³⁵ O yɔrɔnin bɛɛ a toro fla dayɛɛɛra, a nenden fana lablara. A sera ka kuma ka ja. ³⁶ Yesu sekɔra ka na se mɔgɔw kɔrɔ minkɛ, a k'a fɔ o ye k'a gbɛɛɛya ko o kana a to mɔgɔ wɛrɛ ye o ko mɛn. Nka a ka o fɔ minkɛ, a kera i n'a fɔ a ka a serege le, sabu o tagara o ko fɔ yɔrɔ bɛɛ. ³⁷ O mɔgɔw tun kɔnɔnɔbanna fɔ ka tɛmɛ. O tun b'a fɔra ko: «A bɛ fɛn o fɛn kɛ, o bɛɛ ka ji. A b'a to torogberenw bɛ menni kɛ, ani bobow yɛrɛ bɛ kuma!»

8

Yesu ka domuni di mɔgɔ waga naani ma (Matiyu 15.32-39)

¹ Lon dɔ, ra jamaba nana lajɛn Yesu kɔrɔ tuun. A k'a ye ko domunifɛn tɛ o boro minkɛ, a k'a ta karamɔgɔdenw wele k'a fɔ o ye ko: ² «Nin jama hina bɛ ne ra dɛ! Nin ye o tere saba ye ne kɔrɔ yan, foyi tɛ o boro k'a domu. ³ Ni ne ka o kɔngɔtɔ bla ka taga, o baraka bɛna ban sira cɛ, sabu dɔw bɔra fɔ yɔrɔjan.» ⁴ A ta karamɔgɔdenw k'a jaabi ko: «An bɛna buru sɔrɔ min kongokolon kɔnɔ yan, janko nin mɔgɔw ye domuni kɛ ka fa?» ⁵ Yesu ka o pininka ko: «Burukun jori le bɛ aw fɛ yan?» O ko: «Burukun wolonfla.»

⁶ Yesu ko mɔgɔw ye sigi dugu ma. O kɔ, a ka o burukun wolonfla ta ka baraka la Ala ye, ka o tigɛtigɛ ka o di a ta karamɔgɔdenw ma ko o ye a tarantaran jama ra; o k'a tarantaran jama ra. ⁷ Jɛgɛden misen dama dama tun bɛ o boro fana. Yesu ka baraka la Ala ye, k'a fɔ ko o ye o fana tarantaran jama ra. ⁸ Mɔgɔw ka domuni kɛ fɔ ka fa. Burukunkurun ni jɛgɛ tɔ min tora, o ka o cɛ ka segi wolonfla fa. ⁹ O jama tun bɛ mɔgɔ waga naani bɔ. O kɔ, Yesu ka o labla.

¹⁰ O yɔrɔnin bɛɛ Yesu ni a ta karamɔgɔdenw donna kurun kɔnɔ ka taga Dalimanuta mara ra.

Farisiw ko Yesu ye tagamasiyen dɔ kɛ (Matiyu 16.1-4)

¹¹ Ayiwa, Farisiw* nana kɛ sɔsɔri kɛ ye ni Yesu ye; o tun b'a fɛ k'a kɔrɔbɔ le. O ko Yesu ye tagamasiyen dɔ yira olugu ra min b'a yira ko a bɔra Ala ra. ¹² Yesu jusukun tɔrɔnin ka nenekiriba kɛ k'a fɔ o ye ko: «Mun kosɔn bi mɔgɔw bɛ tagamasiyen dɔ jini? Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko tagamasiyen si tɛna yira bi mɔgɔw ra.» ¹³ O kɔ, Yesu ka o to yi, ka don kurun kɔnɔ ka taga ba ja dɔ kan.

Farisiw ni Herodi ta burufunufɛn (Matiyu 16.5-12)

¹⁴ Karamɔgɔdenw tun jinana o ma buru ta; burukun kelenpe le tun bɛ o fɛ kurun kɔnɔ. ¹⁵ Yesu k'a fɔ o ye k'a gbɛɛɛya ko: «Aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi Farisiw* ni Herodi ta burufunufɛn na dɛ!» ¹⁶ Karamɔgɔdenw ka kɛ a fɔ ye jɔgɔn ye ko: «An ma buru ta minkɛ, o kosɔn a bɛ nin kuma fɔra!»

¹⁷ Yesu ka o ta miiriya lɔn minkɛ, a k'a fɔ o ye ko: «Mun kosɔn aw b'a miirira ko aw ma buru ta minkɛ, ko o kosɔn ne ka nin kuma fɔ? Hali bi hakiri tɛ aw fɛ ka ne ta kow faamu wa? Aw jusukun belɛn datugunin lo wa? ¹⁸ Nadenw bɛ aw fɛ, aw tɛ yeri kɛ wa? Torow bɛ aw fɛ, aw tɛ menni kɛ wa? Aw hakiri tɛ jigi fɛn na wa? ¹⁹ Wagati min na ne ka burukun looru tigɛtigɛ k'a di aw ma ko aw ye a di mɔgɔ waga looru ma, o domuni bannin kɔ, aw ka segi ja jori le sɔrɔ burukunkurun tɔ ra?» O ko: «Segi ja tan ni fla.» ²⁰ Yesu ko: «Wagati min ne ka burukun wolonfla tigɛtigɛ ka o di mɔgɔ waga naani ma, o kɔ fɛ aw ka segi ja jori le sɔrɔ burukunkurun na?» O ko: «Segi ja wolonfla.» ²¹ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Hali bi aw belɛn ma ne ta kuma faamu wa?»

Yesu ka fiyentɔɔe dɔ keneya

²² O kɔ, Yesu ni a ta karamɔɔɔdenw tagara Betisayida; o sera yi minke, mɔɔɔ dɔw nana ni fiyentɔɔe dɔ ye Yesu fe k'a daari ko a ye sabari k'a boro la a kan k'a keneya.

²³ Yesu ka fiyentɔɔe mina a boro ma ka taga ni a ye dugu kɔ fe, ka daji mun a padenw na, ka a boro la a kan, ka a jininka ko: «I be fen dɔ yera sisan wa?» ²⁴ Ce ka a ja yeɛ ka fleri ke; a ko: «Ne ja be mɔɔɔw ra, nka o be i n'a fo yiriw, o be tagamana.»

²⁵ Yesu ka a boro la a ja kan tuun. O kɔ fiyentɔɔe ka a ja yeɛ ka fleri ke minke, a keneyara; a ka fen bee ye ka ja. ²⁶ Ayiwa, Yesu k'a fo a ye ko a ye kɔsegi ka taga a ta somɔɔɔw fe, nka a kana teme dugu kɔnɔ.

*Piyeri ko Yesu le ye Kisibaga ye
(Matiyu 16.13-20; Luka 9.18-21)*

²⁷ Yesu ni a ta karamɔɔɔdenw tun be tagara Sezare Filipi kerɛfeduguw ra; o tagato Yesu ka o jininka ko: «Mɔɔɔw be ne jatera jɔntigi le ye de?» ²⁸ Karamɔɔɔdenw ko: «Dɔw ko i ye Yuhana Batizerikebaga ye; dɔw ko i ye cira Iliya* ye, dɔw ko i ye cira dɔ were le ye.» ²⁹ Yesu ka o jininka ko: «Aw do? Aw ta miiriya ra, ne ye jɔntigi le ye?» Piyeri ka a jaabi ko: «Ele le ye Kisibaga* ye, Ala ka min janawoloma.» ³⁰ Yesu k'a fo o ye k'a gbɛɛya kɔsebe ko o kana ale ta ko fo mɔɔɔ si ye.

*Yesu ta saya ni a kunuko
(Matiyu 16.21-28; Luka 9.22-27)*

³¹ O kɔ, Yesu ka ke a ta karamɔɔɔdenw karan ye k'a fo o ye ko Min kera Adamaden ye*, ko jagboya lo ko o ye tɔɔɔ kɔsebe; cekɔɔɔbaw, ani sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔɔɔw* bena ban a ra, ka a mina ka a faga. Nka tere saba temenin kɔ, a bena kunu. ³² Yesu tun ka o kow fo o ja na k'a gbɛya. Piyeri ka Yesu wele ka taga kere fe, ka Yesu mafiyenya, ko a man kan ka o kuma fo. ³³ Nka Yesu yeɛmana ka a ta karamɔɔɔdenw fle, ka Piyeri mafiyenya, k'a fo a ye ko: «Bɔ ne kɔ, ele setanamɔɔɔ! Sabu Ala sago ye min ye, ele te miiri o ra de, fo adamadenw sago.»

Mɔɔɔ be tugu Yesu kɔ cogo min

³⁴ O kɔ, Yesu k'a ta karamɔɔɔdenw ni jama wele k'a fo o ye ko: «Ni mɔɔɔ min b'a fe ka tugu ne nɔ fe, o tigi ka kan ka ban a yere ra, k'a ta gbengbenyiri ta ka tugu ne kɔ. ³⁵ Sabu ni mɔɔɔ o mɔɔɔ b'a fe k'a nin kisi, o tigi bena bɔnɔ a nin na; nka ni mɔɔɔ o mɔɔɔ ka bɔnɔ a nin na ne kosɔn, ani Kibaro Diman* kosɔn, o tigi bena a nin kisi. ³⁶ Ni mɔɔɔ ka dunupa bee sɔɔɔ ka taga bɔnɔ a nin na lahara, dunupasɔɔɔ ka mun le ja o tigi ye? ³⁷ Mɔɔɔ be se ka mun le di min be se ka ke a nin kunmabɔsara ye? ³⁸ O le kosɔn ni mɔɔɔ o mɔɔɔ ka maroya ka ne ni ne ta kuma ko fo bi mɔɔɔ terenbariw, ani Alapasiranbariw ja na, Min kera Adamaden ye*, ni o nana don a Fa Ala ta nɔɔɔ ra ni meleke saninmanw ye, ale fana bena maroya k'a fo ko o tigi ye ale ta ye.»

9

¹ Yesu k'a fo o ye tuun ko: «Can ra, ne b'a fo aw ye ko minw lonin be yan bi, o dɔw tena sa fiyewu, fo o ye Ala ta Masaya* nato ye ni sebagaya ye.»

*Yesu nɔɔɔ yirara karamɔɔɔdenw na
(Matiyu 17.1-13; Luka 9.28-36)*

² Ayiwa, tere wɔɔɔ temenin kɔ, Yesu ka Piyeri ni Yakuba ni Yuhana wele ka taga ni o ye kuru jamijan dɔ kan o danna. Ka o to o yɔɔɔ ra, Yesu cogoya yeɛmana o ja na. ³ A ta faniw barara ka gbɛ fo ka manamana. A tun gbera cogo min na, fanikobaga si te dugukolo kan min be se ka fani ko k'a gbɛ o cogo ra. ⁴ O kɔ, karamɔɔɔdenw saba

* 8:28 8.28 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

³⁰ Yesu ni a ta karamogodenw bora o yoro ra ka Galile mara cetige. Yesu tun t'a fe mogow ye ale yoro lon. ³¹ Sabu a tun be a ta karamogodenw karanna k'a fo o ye ko: «Min kera Adamaden ye*, o bena o mina k'a don mogow boro; o bena a faga, nka a saya tere sabanan a bena kunu.» ³² Karamogodenw tun ma o kuma koro lon, nka o fana tun be siranna, k'a jininka.

*Mogo min ye namogo ye Ala fe
(Matiyu 18.1-5; Luka 9.46-48)*

³³ Ayiwa, Yesu ni a ta karamogodenw sera Kaperinahumu. O donna bon kono wagati min na, a ka o jininka; a ko: «Aw tun be mun kuma le fora sira ra?» ³⁴ O jera, sabu o tun be pogon sosora sira ra ko jontigi le ye olugu ra namogo ye. ³⁵ Ayiwa, Yesu sigira; a k'a ta karamogoden tan ni fla wele k'a fo o ye ko: «Ni mogo do b'a fe ka ke namogo ye, o tigi ka kan ka ke bee ra komogo ye, ani ka a yere ke tow bee ta baaraden ye.» ³⁶ O ko, a ka denfitini do ta, ka na a lo o ce ra; a k'a boro melege o den ma, k'a fo o ye ko: ³⁷ «Ni mogo o mogo ka nin denfitini pogon do mina ka ja ne togo koson, o tigi ka ne yere le mina ka ja. Ni mogo o mogo fana ka ne mina ka ja, o tigi ma ne le mina ka ja, nka min ka ne ci, a ka o le mina ka ja.»

*An juguw ani an pinw
(Luka 9.49-50)*

³⁸ Yuhana ko Yesu ma ko: «An karamogo, an ka ce do ye a be jinaw gbenna ka bo mogow ra i togo baraka ra, k'a soro a te ni an ye; an ka a bari o ra, sabu a te ni an ye.»

³⁹ Yesu ko: «Aw kana a bari o ra, sabu mogo si te se ka kabako ke ne togo baraka ra, ka seko o yoronin bee ra ka kumajugu fo ne ma. ⁴⁰ Sabu mogo min te an jugu ye, o tigi ye an jin le ye. ⁴¹ Ni mogo o mogo ka jifiye ja kelen minji di aw ma ne togo koson, ko sabu aw ye Kirisita* taw ye, can ra ne b'a fo aw ye ko o tigi tena fon o baraji ra fiyewu.»

*Fen minw be mogo bla jurumun na
(Matiyu 18.6-9; Luka 17.1-2)*

⁴² Yesu k'a fo o ye tuun ko: «Nin denfitini minw lanin be ne ra ka ban, sani mogo do ye ke sababu ye ka o ra kelen kunnacen ka bo lanaya ra, a ka fisa o ye wugu belebeleba do le dulon o tigi kan na ka a firi kogoji ra.

⁴³ «Ni i boro kelen le be ke sababu ye ka i bla jurumun na, a tige ka bo yi; sabu ka taga don ni i boro kelen ye panamanya ra, o ka fisa i ma, sani i boroflatigi ye taga don jahanama ra, o yoro min tasuma te faga ka ye. ⁴⁴ [Tumu minw be mogo sogo domu o yoro ra, o te faga ka ye, a tasuma fana te faga.] ⁴⁵ Ni i sen kelen le be ke sababu ye ka i bla jurumun na, a tige ka bo yi; sabu ka taga don ni i sen kelen ye panamanya ra, o ka fisa i ma, sani i senflatigi ye taga firi jahanama kono yi. ⁴⁶ [Tumu minw be mogo sogo domu o yoro ra, o te faga ka ye, a tasuma fana te faga.] ⁴⁷ Ni i paden kelen le be ke sababu ye ka i bla jurumun na, a wogobi ka bo yi; sabu ka taga don ni i paden kelen ye panamanya ra, o ka fisa i ma, sani i padenflatigi ye taga firi jahanama ra. ⁴⁸ Tumu minw be mogo sogo domu o yoro ra, o te faga ka ye, a tasuma fana te faga. ⁴⁹ Sabu mogo bee bena saninya tasuma fe, i n'a fo saraka tun be saninya cogo min na ni kogo ye.

⁵⁰ «Kogo koni ye fennuman ye, nka ni kogo timiya bora a ra, mun le be se ka a latimiya tuun? Aw ye kogo ke aw yerew ra. Aw y'a to hera ye ke aw ni pogon ce.»

10

Yesu be taga Zude mara ra (Matiyu 19.1-12; Luka 16.18)

¹ Yesu bɔra o yɔrɔ ra, ka taga Zude mara yɔrɔ dɔ ra, min be Zuriden ba kɔ fe. O yɔrɔ ra jamaba nana lajen a kɔrɔ tuun. A ka ke o karan ye i n'a fɔ a tun be deri k'a ke cogo min na.

Yesu ko furu man kan ka sa

² Farisi* dɔw gbarara Yesu ra ka a pininka; o tun b'a fe k'a kɔrɔbɔ le. O ko: «Yala ka kana ni sariya* ye, ce be se ka a muso bla wa?» ³ Yesu ka o jaabi ni pininkari dɔ ye, ko: «Cira Musa ka mun le seɓe o ko ra?» ⁴ O k'a fɔ a ye ko: «Cira Musa ko ce be se ka furusaseɓe di a muso ma ka a bla.»

⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Aw ta jusukungbeleya le kosɔn Musa ka o sariya seɓe aw ye. ⁶ Ni o te, dunupa danwagati ra Ala ka ce ni muso le dan. ⁷ <O le kosɔn ce be bɔ a face ni a bamuso kɔrɔ ka nɔrɔ a muso ra. ⁸ O fla be jen ka ke mɔgɔ kelen ye.> O te jate mɔgɔ fla ye tuun; o be jen ka ke mɔgɔ kelen ye. ⁹ O le kosɔn Ala ka min jen ka a ke kelen ye, mɔgɔ si kana o faran ka bɔ jɔgɔn na.»

¹⁰ Yesu ni a ta karamɔgɔdenw nana don bon kɔnɔ wagati min na, karamɔgɔdenw ka Yesu pininka o kow ra. ¹¹ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Ni ce o ce ka a muso bla ka muso were furu, o ce ka jeneya le ke, a k'a muso folɔ janfa. ¹² Ni muso min fana bɔra a ce fe ka taga sigi ce were kun, o muso ka jeneya le ke.»

Yesu ka dugawu ke denmisenw ye (Matiyu 19.13-15; Luka 18.15-17)

¹³ Ayiwa, mɔgɔ dɔw nana ni denmisen dɔw ye Yesu fe, janko a ye maga o ra; nka karamɔgɔdenw ka o mɔgɔw mafiyenya. ¹⁴ Yesu ka o ye minke, o ma diya a ye. A k'a fɔ karamɔgɔdenw ye ko: «Aw y'a to denmisenw ye na ne fe, aw kana o bari; sabu mɔgɔ minw be i ko denmisenw, Ala ta Masaya* ye olugu le ta ye. ¹⁵ Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko ni mɔgɔ o mɔgɔ ma sɔn Ala ta Masaya* ma i ko denfitini, o tigi tena don a ra fiyewu.» ¹⁶ O kɔ, a ka denmisenw ta ka a boro mini o ma, k'a boro la o kan, ka dugawu ke o ye.

Ce nafortigi ta ko (Matiyu 19.16-30; Luka 18.18-30)

¹⁷ Ayiwa, Yesu ka sira ta minke, ce dɔ borira ka na a kinbiri gban a kɔrɔ k'a pininka ko: «An karamɔgɔnuman, ne ka kan ka mun le ke, janko ne ye panamanya banbari sɔrɔ?» ¹⁸ Yesu k'a fɔ a ye ko: «Mun na i ko ne ma ko: <Karamɔgɔnuman?> Mɔgɔnuman si te yi, ni Ala kelenpe te. ¹⁹ Ayiwa, i ka Ala ta sariyaw* lɔn, ko: <I kana mɔgɔ faga; i kana jeneya ke; i kana sonyari ke; i kana faninya fɔ k'a la i mɔgɔjɔgɔn na; i kana mɔgɔ tɔjɔ, i fa ni i ba bonya.> » ²⁰ Ce ka Yesu jaabi ko: «An karamɔgɔ, ne ka o sariyaw be sira tagama kabini ne denmisenman.» ²¹ Yesu k'a fle, a ko diyara Yesu ye; a ko a ma ko: «Fen kelen belen le ka i jen. Taga i borofenw be fiyeere ka o wari tarantaran fagantanw na; ni o kera, nafortoba bena ke i fe arijana ra. O kɔ, i be na tugu ne kɔ.» ²² O kuma ka o ce ja kumu koseɓe; a panasisinin wurira ka taga, sabu nafortoba tun b'a fe.

²³ Yesu ka a ja munu ka mɔgɔw fle, k'a fɔ a ta karamɔgɔdenw ye ko: «Naforo be mɔgɔ minw fe, olugu don ka gbelen Ala ta Masaya* ra de!» ²⁴ O kuma ka karamɔgɔdenw kɔnɔnɔban. Nka Yesu kɔsegira a kan k'a fɔ o ye tuun ko: «Denmisenw, Ala ta Masaya don ka gbelen de! ²⁵ Nɔgɔme don ka di miseniwo fe

ka tɛmɛ nafortigi don kan Ala ta Masaya ra.» ²⁶ Karamɔgɔdenw kabakoyara tuun fɔ k'a dama tɛmɛ; o ka kɛ a fɔ ye jɔgɔn ye ko: «O tuma jɔn le bɛna kisi sa?» ²⁷ Yesu ka o flɛ, k'a fɔ o ye ko: «Mɔgɔw fɛ o tɛ se ka kɛ, nka Ala fɛ a bɛ se ka kɛ; sabu foyi si tɛ Ala kapa.»

²⁸ O tuma, Piyɛri k'a fɔ Yesu ye ko: «Anw do? Anw jenna fɛn bɛɛ kɔ ka tugu i no fɛ!» ²⁹ Yesu ka a jaabi ko: «Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka jɛn a ta bon kɔ, walama a balemacew kɔ, walama a balemamusow kɔ, walama a bamuso kɔ, walama a face kɔ, walama a ta denw kɔ, walama a ta forow kɔ, ne tɔgɔ kosɔn, ani Kibarɔ Diman* kosɔn, ³⁰ sigiya t'a ra, o tigi bɛna o fɛnw bɛɛ jɔgɔn kɛmɛ kɛmɛ sɔrɔ nin dunuɓa ra yan. A bɛna sow sɔrɔ, ka dɔgɔw ni kɔrɔw sɔrɔ, ka bamusow sɔrɔ, ka denw sɔrɔ, ka forow sɔrɔ; nka a bɛna tɔrɔ fana sɔrɔ. O bɛɛ kɔ fɛ a bɛna taga janamanya banbari fana sɔrɔ sini. ³¹ Nka jafɛmɔgɔ caman bɛna kɛ kɔfɛmɔgɔw ye, kɔfɛmɔgɔ caman bɛna kɛ jafɛmɔgɔw ye fana.»

*Yesu ka a ta sayani a kunuko fɔ tuun
(Matiyu 20.17-19; Luka 18.31-34)*

³² Yesu ni a nɔfɛmɔgɔw tun bɛ sira kan ka taga Zeruzalɛmu; Yesu tun bɛ na fɛ. Jatigɛ tun bɛ karamɔgɔdenw na, mɔgɔ minw tun bɛ o kɔ, olugu fana tun bɛ siranna. Yesu ka a ta karamɔgɔden tan ni fla wele ka o gbara a yɛɛ kɔrɔ tuun; ko minw ka kan ka a sɔrɔ, a ka kɛ o kow fɔ ye o ye. ³³ A ko: «An tagatɔ flɛ Zeruzalɛmu. Min kɛra Adamaden ye*, o bɛna don sarakalasebagaw* kuntigiw boro, ani sariya karamɔgɔw*. O bɛna kiti tige a kan ko a ka kan ka faga. O bɛna a don siya wɛɛ mɔgɔw* boro. ³⁴ Olugu bɛna a lɔgɔbɔ, ka daji tu a kan, k'a bugɔ ni gbɛjɛ ye, ka sɔrɔ k'a faga; nka a sayi tere sabanan na, a bɛna kunu.»

*Karamɔgɔden fla ka Yesu daari
(Matiyu 20.20-28)*

³⁵ Ayiwa, Zebede dence fla, Yakuba ni Yuhana, olugu gbarara Yesu ra k'a fɔ a ye ko: «An karamɔgɔ, an bɛna fɛn min daari i fɛ, i ye o kɛ an ye.» ³⁶ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Aw b'a fɛ ne ye mun le kɛ aw ye?» ³⁷ O ka Yesu jaabi ko: «Ni i nana kɛ i ta masaya nɔrɔman na tuma min na, i y'a to an mɔgɔ fla ra kelen ye sigi i kininboroyanfan na, kelen ye sigi i numanboroyanfan na.» ³⁸ Nka Yesu ka o jaabi ko: «Aw bɛ fɛn min daarira, aw yɛɛ ma o lɔn. Ne bɛna tɔrɔ cogoya min na, aw bɛ se ka tɔrɔ o cogo ra wa? Walama ne bɛna batize ni tɔrɔ ye cogo min na, aw bɛ se ka batize o cogo ra wa?» ³⁹ O ka a jaabi ko: «Onhɔn, an bɛ se.» Yesu k'a fɔ o ye ko: «Can lo, ne bɛna tɔrɔ cogo min na, aw bɛna tɔrɔ o cogo ra; ne bɛna batize cogo min na, aw bɛna batize o cogo ra. ⁴⁰ Nka ka sigi ne kininboroyanfan fɛ, walama ka sigi ne numanboroyanfan fɛ, o dibaga tɛ ne ye. Ala ka o sigiyɔrɔw labɛn mɔgɔ minw ye, a bɛna di olugu le ma.»

⁴¹ Karamɔgɔden tɔ tan ka o kuma mɛn minke, olugu dimina Yakuba ni Yuhana kɔrɔ. ⁴² O ra, Yesu ka o wele k'a fɔ o ye ko: «Aw k'a lɔn ko minw bɛ jate i ko siya wɛɛ mɔgɔw ta kuntigiw, olugu bɛ o siyaw mara jagboya ra; jamana mɔgɔbabaw fana bɛ o ta fanga digi mɔgɔ tɔw kan. ⁴³ Nka a man kan ka kɛ ten aw cɛ ra. Min b'a fɛ ka kɛ mɔgɔba ye aw ra, o tigi ka kan ka kɛ tɔw ta baaraden le ye. ⁴⁴ Min b'a fɛ ka kɛ aw ra janmɔgɔ ye, o tigi ka kan ka kɛ tɔw bɛɛ ta jɔn ye. ⁴⁵ Sabu Min kɛra Adamaden ye*, ale yɛɛ ma na janko mɔgɔw ye baara kɛ a ye, nka a nana ka na baara kɛ mɔgɔw ye le, ani ka a yɛɛ nin di, ka kɛ mɔgɔ caman kunmabɔsara ye.»

*Yesu ka fiyɛntɔcɛ dɔ na yɛlɛ
(Matiyu 20.29-34; Luka 18.35-43)*

⁴⁶ Ayiwa, o sera Zeriko. Yesu ni a ta karamɔgɔdenw, ani jama caman tun bɛ bɔra dugu kɔnɔ minke, o y'a sɔrɔ fiyɛntɔcɛ dɔ tun siginin bɛ sirada ra, a bɛ daariri kɛra;

a tɔgɔ ye ko Baritime, Time dence lo. ⁴⁷ A k'a men minke ko Yesu Nazaretika le be temena, a perenna ka a wele ko: «Yesu, Dawuda Mamaden*, sabari ka na ne ma.»
⁴⁸ Mɔgɔ caman songɔra a ra ko a ye je. Nka a ka dɔ le fara a perenkan kan ko: «Dawuda Mamaden*, sabari ka na ne ma.»

⁴⁹ Yesu lɔra, k'a fɔ ko o ye a wele ka na. O tagara fiyentɔce wele, k'a fɔ a ye ko: «I hakiri sigi! I wuri, Yesu be i welera.»

⁵⁰ A k'a ta deregeba firi dugu ma, ka pan ka wuri, ka na Yesu fe. ⁵¹ Yesu ka a pininka ko: «I b'a fe ne ye mun le ke i ye?» A ko: «An karamɔgɔ, ne b'a fe ka yeri ke le tuun.»
⁵² Yesu k'a fɔ a ye ko: «Taga! I ta lanaya ka i keneya!» O yɔrɔnin kelen bee, a padenw yelera, a tugura Yesu ko.

11

Yesu donna Zeruzalemu

(Matiyu 21.1-11; Luka 19.28-40; Yuhana 12.12-19)

¹ Yesu ni a ta karamɔgɔdenw surunyara Zeruzalemu na tuma min na, ani Betifaze, ani Betani, ka o to Oliviyesunw kuru kere fe, Yesu ka a ta karamɔgɔden fla ci. ² A k'a fɔ o ye ko: «Dugu min fle an na fe, aw ye taga yi; ni aw sera yi dɔrɔn, aw bɛna faliden dɔ sirinin ye, mɔgɔ ma yelen min kan folo. Aw y'a foni ka na ni a ye yan. ³ Ni mɔgɔ dɔ ka aw pininka ko: «Mun kosɔn aw be nin kera?» Aw ye o tigi jaabi ko: «An Matigi le mako b'a ra; a ko a bɛna a kɔsegi aw ma sisan.» »

⁴ Karamɔgɔdenw tagara minke, o tagara a sɔrɔ ko faliden sirinin be bon dɔ da ra sira kere fe. O k'a foni. ⁵ Mɔgɔ minw tun be o yɔrɔ ra, olugu dɔw ko karamɔgɔdenw ma ko: «Aw be mun le kera tan? Mun kosɔn aw be nin faliden fonina?»

⁶ Karamɔgɔdenw ka o jaabi i ko Yesu tun k'a fɔ o ye cogo min na. O ka faliden to o boro. ⁷ Karamɔgɔdenw nana ni fali ye Yesu fe; o ka o ta derege dɔw la fali ko ra, Yesu yelenna ka sigi a kan. ⁸ Mɔgɔ caman ka o ta deregebaw lala sira kan Yesu na; dɔw ka yiriboromisen dɔw tigetige bin kɔnɔ, ka na o lala sira kan. ⁹ Mɔgɔ minw tun be Yesu na fe, ani minw tun be a ko fe, o bee tun be perenna ko: «Hozana*, an ye Ala tando.

Min be nana Matigi tɔgɔ ra, dugawu ye ke o ye.

¹⁰ Masaya min be nana, Ala ye baraka don o masaya ra.

An bemace Dawuda ta masaya lo.

Nɔrɔ ye la Ala tɔgɔ kan sanfeyɔrɔw bee ra!»

¹¹ O sera Zeruzalemu minke, Yesu tagara don Alabatosoba kɔnɔ. A ka fenw bee flefle minke, a bɔra ka taga Betani, ani a ta karamɔgɔden tan ni fla, sabu su tun be jini ka ko.

Yesu ka torosun danga

(Matiyu 21.18-19)

¹² O lon dugusagbe o bɔtɔ Betani, kɔngɔ ka Yesu mina. ¹³ A ka torosun dɔ ye yɔrɔjan; flaburu tun b'a ra. A gbarara a ra ka a fle ni a bɛna den sɔrɔ a ra. Nka a sera a kɔrɔ tuma min na, a ma foyi sɔrɔ a ra ni flaburu dɔrɔn te, sabu a dentuma tun ma se ban. ¹⁴ A ko o torosun ma ko: «Mɔgɔ si tena den sɔrɔ ele ra ka a domu tuun.» A ta karamɔgɔdenw ka o kuma men.

Yesu ka jagokebagaw gbenna

(Matiyu 21.12-17; Luka 19.45-48; Yuhana 2.13-22)

¹⁵ O sera Zeruzalemu minke, Yesu donna Alabatosoba lu kɔnɔ. Fiyerekebagaw ani sannikebaga* minw tun be Alabatosoba lu kɔnɔ, a ka olugu bee gben ka bɔ; a

11:10 11.10 Nin kuma fora Zaburu 118.25,26.

* **11:15** 11.15 O mɔgɔw tun be beganw fiyeere sarakabɔbagaw

le ma, walama ka wari falen o ye.

ka warifalēnbagaw ta tabaliw ɲonɲoni ka ben, ani tunganifiyeerebagaw ta siginanw. ¹⁶ A ma sɔn mɔgɔ si ye don ni fiyeerefen ye Alabatosoba kɔnɔ tuun. ¹⁷ O kɔ, a ka o karan k'a fɔ ko: «A sɛbera Ala ta Kuma ra ko: <Ne ta bon bɛna wele le ko siyaw bɛɛ ta Aladaariyɔrɔ.> Nka aw kɔni ka a yeɛma ka a kɛ sonw dogoyɔrɔ le ye†.»

¹⁸ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔgɔw* ka o kow men minke, o ka kɛ Yesu fagasababu ɲini ye; o tun bɛ siranna a ɲa sabu a ta karan tun ka mɔgɔ bɛɛ kun mina.

¹⁹ Wulada sera minke, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw bɔra dugu kɔnɔ.

Lanaya ni Aladaari ni yafari

(Matiyu 21.20-22)

²⁰ O dugusagbɛ sɔgɔmada joona fɛ, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw tɛmɛtɔ sira kan, karamɔgɔdenw ka o torosun ye, a jara fɔ ka se a lilinw ma. ²¹ Piyeri hakiri jigira Yesu ta kuma fɔnin na. A ko Yesu ma ko: «An karamɔgɔ, a fɛ, i ka torosun min danga kunu, a jara.»

²² Yesu k'a fɔ a ta karamɔgɔdenw ye ko: «Aw ye la Ala ra.» ²³ A ko: «Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko ni mɔgɔ min k'a fɔ nin kuru ye ko a ye bɔ a nɔ ra ka taga ben kɔgɔji ra, ni o tigi ma sigiya a jusukun na fiyewu, ni a lara a ra ko ale ka min fɔ ko Ala bɛna o kɛ, o ko bɛna kɛ o tigi ye. ²⁴ O le kosɔn ne b'a fɔ aw ye ko ni aw ka Ala daari fɛn o fɛn na, aw ye la a ra ko aw ka o sɔrɔ ka ban; ni o kɛra, Ala bɛna o fɛn di aw ma.

²⁵ «Nka ni aw wurira ka lɔ wagati min na ko aw bɛ Ala daari, ni aw hakiri jigira a ra ko mɔgɔ dɔ ka aw hake ta, aw ye yafa o tigi ma, janko aw Fa Ala min bɛ sankolo ra, o ye aw ta hakekow yafa aw ma fana. ²⁶ [Sabu ni aw tɛ yafa ɲɔgɔn ma, aw Fa Ala min bɛ sankolo ra, o tɛna yafa aw fana ma aw ta hake kow ra.]»

Yesu ta fanga sɔrɔyɔrɔ

(Matiyu 21.23-27; Luka 20.1-8)

²⁷ Ayiwa, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw tagara Zeruzalɛmu tuun. Ka Yesu yaalayaalatɔ Alabatosoba kɔnɔ, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔgɔw*, ani cɛkɔrɔɔbaw nana a fɛ. ²⁸ O ka a ɲininka ko: «I bɛ nin kow kɛra fanga juman le sababu ra, ani ɲɔn le fana ka o fanga di i ma.»

²⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Ne bɛna aw ɲininka fɛn kelenpe ra, aw ye ne jaabi o ra; ni o kɛra, min ka fanga di ne ma ka nin kow kɛ, ne fana bɛna o fɔ aw ye. ³⁰ Ne ko: ɲɔn le tun ka Yuhana Batizerikɛbaga ci ka na mɔgɔw batize? Ala wa, walama mɔgɔw? Aw ye ne jaabi o ra.» ³¹ O ka kɛ a fɔ ye ɲɔgɔn ye ko: «Ni an ko: <Ala lo>, a bɛna a fɔ ko: <O tuma mun kosɔn aw ma la a ra?> ³² Nka ni an fana k'a fɔ ko: <Mɔgɔw lo>, o tuma...» O tun bɛ siranna jama ɲa, sabu mɔgɔw bɛɛ tun bɛ Yuhana jatera ko Ala ta cira dɔ lo can ra. ³³ O kosɔn o ka Yesu jaabi ko olugu m'a lɔn. Yesu fana ko: «Ayiwa, ni o lo, min ka fanga di ne ma ka nin kow kɛ, ne fana tɛna o fɔ aw ye.»

12

Baaradenjuguw ta ko

(Matiyu 21.33-46; Luka 20.9-19)

¹ Ayiwa, o kɔ, Yesu ka talen dɔw fɔ mɔgɔw ye. A ko: «Cɛ dɔ le tun ka rɛzenforo sɛnɛ, ka a lamini ni sansan ye, ka rɛzɛncɔngɔyɔrɔ dɔ sɔgi fara ra, ka gbata dɔ lɔ foro kɔrɔsibagaw ye. O kɔ, a ka o foro karifa baaraden dɔw ma ka taga tagama ra. ² Rɛzen bɔwagati nana se tuma min na, a ka a ta baaraden dɔ ci o rɛzenforo kɔrɔsibagaw fɛ ko a ye taga rɛzenmɔ dɔ mina ka na ni a ye. ³ Nka rɛzenforo kɔrɔsibagaw ka a mina ka a bugɔ, ka a borolakolon gbɛn ka taga. ⁴ Forotigi ka baaraden dɔ wɛrɛ ci o

† 11:17 11.17 Nin kuma fora Ezayi 56.7 ani Yeremi 7.11.

fɛ tuun; o ka o fana mina ka a bugɔ ka a mandimi a kunkolo ra, ka a nɛni. ⁵ Forotigi ka mɔgɔ sabanan ci; o ka o faga. O kɔ, a ka caman wɛrɛ ci; nka o ka olugu dɔw bugɔ, ka dɔw faga. ⁶ Ayiwa, a tun tora a dence le ye, a bɛ min kanu. A laban a ka o ci ka taga rɛzɛnforo kɔrɔsibagaw fɛ, ko: <O bɛna ne dence kɔni bonya.> ⁷ Nka rɛzɛnforo kɔrɔsibagaw ka o ye minke, o k'a fɔ jɔgɔn ye ko: <Nin le bɛna cɛn ta! Aw ye na, an y'a mina ka a faga; ni o kɛra, foro bɛ kɛ an ta ye.> ⁸ O ka a mina ka a faga ka taga a firi rɛzɛnforo kɔ fɛ.»

⁹ Yesu ko: «Ayiwa, forotigi bɛna mun le kɛ sa? Sigiya t'a ra, a bɛna na o rɛzɛnforo kɔrɔsibagaw faga, ka foro karifa mɔgɔ wɛrɛw ma. ¹⁰ Aw ma nin kuma karan Kitabu kɔnɔ wa, ko:

<Bonlobagaw banna kabakuru min na,

o le nana kɛ kabakuru sɔbɛman ye, ka kɛ bon kabakuru fɔlɔ ye.

¹¹ O kow bɛɛ bɔra Matigi yɛrɛ le ra, o kɛra kabako ye an ja na.> »

¹² Ayiwa, Yahudiyaw kuntigiw tun bɛ cogoya jɛnina ka Yesu mina, sabu o tun k'a lɔn ko a ka o kuma fɔ olugu le ma. Nka o siranna jama ja, o ka Yesu to yi ka taga.

Ninsɔngɔ sarako

(Matiyu 22.15-22; Luka 20.20-26)

¹³ Yahudiyaw ta jɛmɔgɔw ka Farisi* dɔw, ani Herodi* ta mɔgɔ dɔw ci Yesu fɛ, janko o ye a minasababu sɔrɔ ni a yɛrɛ darakuma dɔw ye. ¹⁴ O mɔgɔw nana a fɔ Yesu ye ko: «An karamɔgɔ, an k'a lɔn ko i bɛ can le fɔ, i tɛ siran mɔgɔ ja, i fana tɛ mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra; i bɛ mɔgɔw karan Ala ta sira ra ka kapa ni can le ye. Ayiwa, yala ka ninsɔngɔ sara masacɛba Sezari ye, o bɛnnin lo wa? An ka kan ka a sara wa, walama an man kan ka a sara?»

¹⁵ Ayiwa, Yesu tun ka o mɔgɔw ta flankafuya lɔn; a k'a fɔ o ye ko: «Mun na aw b'a fɛ ka ne kɔrɔbɔ? Aw ye na ni tama kelen ye, janko ne y'a flɛ.» ¹⁶ O nana ni tama kelen ye. Yesu ka o jɛninka ko: «Jɔntigi ta ja ni a tɔgɔ le bɛ wari nin kan?» O ko: «Masacɛba Sezari.» ¹⁷ Yesu ko: «Ayiwa, ni o lo, aw ye Sezari ta kɔsegi Sezari ma, ka Ala ta kɔsegi Ala ma.» Yesu ta kuma ka o kɔnɔnɔban.

Sadusiw ka Yesu jɛninka suw kunuko ra

(Matiyu 22.23-33; Luka 20.27-40)

¹⁸ Ayiwa, Sadusiw*, minw b'a fɔ ko mɔgɔ si su tɛna kunu lahara, olugu nana Yesu fɛ ka na a jɛninka ko: ¹⁹ «An karamɔgɔ, cira Musa tun ka nin kuma sɛbɛ sariya* ra ko: <Ni cɛ dɔ ka muso furu, ka sa k'a sɔrɔ a ma den sɔrɔ ni o muso ye, a balemacɛ ka kan ka o muso ta ka den sɔrɔ ni a ye a balemacɛ nɔ ra.> ²⁰ Ayiwa, balemacɛ wolonfla tun bɛ yi. Fɔlɔ ka muso furu, ka sa, a ma den to a kɔ. ²¹ Flanan ka muso ta, ka sa, a ma den to a kɔ; sabanan fana ta kɛra ten. ²² Ayiwa, o cɛ wolonfla si ma den to o kɔ. Olugu bɛɛ sanin kɔ muso yɛrɛ sara. ²³ Ayiwa, ni suw nana kunu lahara, o muso bɛna kɛ jɔn kelen le ta ye sa? Sabu o cɛ wolonfla bɛɛ tun ka a furu?»

²⁴ Yesu ka o jaabi, ko: «Nin le kɔsɔn aw firira: sabu aw ma Kitabu ta kumaw faamu, aw ma Ala ta sebgaya fana lɔn. ²⁵ Sabu ni mɔgɔw nana kunu ka bɔ saya ra lahara, cɛ tɛna muso furu, muso fana tɛna di cɛ ma. Mɔgɔw bɛna kɛ i ko mɛlɛkɛw bɛ cogo min na sankolo ra. ²⁶ Ayiwa, min kɛra suw kunuko ye, Ala ka kuma min fɔ cira Musa ye yiritunin tasumaman kɔrɔ, aw ma o karan Musa ta Kitabu kɔnɔ wa? Ala ko: <Ne ye Iburahima ta Ala ye, ani Isiyaka ta Ala, ani Yakuba ta Ala.> ²⁷ O kɔrɔ ye ko Ala tɛ mɔgɔ saninw ta Ala ye; mɔgɔ jɛninanw ta Ala lo. O ra, aw lafiricogo juguyara kɔsɛbɛ.»

Sariyaw bæ ra belebeleba
(Matiyu 22.34-40; Luka 10.25-28)

²⁸ Sariya karamogow* do tun ka Yesu ni o mogow ta kumaw men; a k'a ye ko Yesu tun ka o jaabi ka na minke, a gbarara a ra ka a jininka ko: «Sariya juman le be Ala ta sariyaw* bæ na fe?» ²⁹ Yesu ka a jaabi ko: «Sariya min be tow bæ na fe, o fle nin ye:

«Aw Izirayelimogow, aw ye lamenni ke. An Matigi Ala le ye Matigi kelenpe ye.

³⁰ I ka kan ka i Matigi Ala kanu ni i jusukun bæ ye, ani i nin bæ, ani i ta miiriya bæ, ani i baraka bæ.»

³¹ Sariya flanan fle nin ye:

«I ka kan ka i mogowgon kanu i ko i yere.»

Ala ta sariyaw bæ ra, do man bon ka teme nin fla kan.»

³² O sariya karamogow k'a fo Yesu ye ko: «An karamogow, o pana; i ka can fo, k'a fo ko: «Ala kelenpe le be yi, Ala were te yi ale ko.» ³³ Ani ko: «Ni i be Ala kanu ni i jusukun bæ ye, ani i hakiri bæ, ani i baraka bæ, ka i mogowgon kanu i ko i yere, o ka fisa ni saraka jenitaw, ani saraka fagataw bæ ye.» »

³⁴ Yesu k'a ye ko o ce ka jaabiri ke ni hakiri ye minke, a k'a fo a ye ko: «I yoro man jan Ala ta Masaya* ra.» O ko, mogow si ma son k'a jininka tuun.

Kirisita ma ke Dawuda Mamaden doron ye*
(Matiyu 22.41-46; Luka 20.41-44)

³⁵ Ayiwa, Yesu nana ke mogow karan ye Alabatosoba konon; a ka o jininka ko: «Mun koson sariya karamogow* b'a fo ko Ala ka Kisibaga* min layiri ta, ko o bena ke Dawuda Mamaden* le ye? ³⁶ K'a soro Dawuda yere k'a fo Nin Saninman* baraka ra ko:

«Matigi Ala k'a fo ne Matigi ye ko:

Na i sigi ne kininboroyanfan fe,

fo ne ye i juguw mina ka o bla i sen koron.» »

³⁷ «Ayiwa, ni Dawuda yere be o Kisibaga wele ko a Matigi, o tuma a be se ka ke Dawuda Mamaden cogo di.»

Jamaba min tun be Yesu lamenna, a ta kumaw tun diyara olugu ye kosebe.

Yesu ka sariya karamogow dogoya
(Matiyu 23.1-36; Luka 20.45-47)

³⁸ Yesu tun be mogow karanna k'a fo o ye ko: «Aw ye aw yere korosi sariya karamogow* ra de! Deregebardon ka di olugu ye ka yaala. O b'a fe mogow tow le ye olugu fo jamayorow ra. ³⁹ Ni o ka don karansow* konon, nafesigiyorow le ka di o ye; ni o ka o wele domuniyorow ra, sigiyorowumanw le ka di o ye. ⁴⁰ O be muso ce saninw borofenw bæ domu. O be Ala daari ka meen janko mogow ye o korosi. O le koson, o ta kiti bena gbeleya ka teme tow ta kan.»

Muso fagantan ta saraka
(Luka 21.1-4)

⁴¹ Yesu tun siginin be Alabatosoba konon k'a nasin sarakablaminan ma, ka to ka mogow ta waridicogo fle. Nafrotigi caman tun be wari caman blara sarakablaminan konon. ⁴² A ka muso fagantan do ye fana, min ce sara, o nana warimisennin fla bla sarakablaminan konon; o wari tun te teme tama fla kan. ⁴³ O tuma ra, Yesu k'a ta karamogodenw wele k'a fo o ye ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko minw bæ ka wari bla sarakablaminan konon, nin muso fagantan min ce sara, ale ta wari dinin le cayara ka

teme olugu bɛɛ ta kan. ⁴⁴ Sabu tɔw ka fitini dɔrɔn le bɔ o ta naforo ra ka o di; nka ale ni a ta fagantanya, a k'a ta wari bɛɛ le di; hali domuni songo ma to a boro tuun.»

13

Yesu ka Zeruzalɛmu ciko fɔ
(*Matiyu 24.1-2; Luka 21.5-6*)

¹ Yesu bɔra Alabatosoba kɔnɔ wagati min na, a ta karamogoden kelen ko a ma ko: «An karamogo, ele ye nin Alabatosoba locogo fe! A kabakuruw ka bonbon, a ce ka ni!» ² Yesu ka a jaabi ko: «I na be nin bonba ra ke! Nin bonw bɛɛ bɛna cici, ka a kabakuruw bɛɛ yerege ka bɔ nɔgon kunna.»

Dunupalaban tɔrɔw
(*Matiyu 24.3-14; Luka 21.7-19*)

³ O ko, Yesu tagara sigi Oliviyesunw kuru kan, ka a na sin Alabatosoba ma. Piyeri ni Yakuba ni Yuhana ni Andere, olugu gbarara a ra o danna, ka a jininka; ⁴ o ko: «O kow bɛna ke wagati min na, ani fen bɛɛ labanwagati tagamasiyen fɔ an ye?»

⁵ O tuma ra Yesu ka kuma ta, k'a fɔ o ye ko: «Aw ye aw yere korosi, aw kana a to mogo si ye aw lafiri. ⁶ Sabu mogo caman bɛna na ni ne togo ye, k'a fɔ ko olugu le ye Kisibaga* ye. O bɛna mogo caman lafiri. ⁷ Ni aw nana to ka kere mankanw men ka kere kibaroyaw men wagati min na, aw hakiri kana pagami; sabu jagboya lo, o kow ye ke. Nka o si te a laban ye folo. ⁸ Siya do bɛna wuri siya do were kama, jamana do bɛna wuri do were kama. Dugukoloyereyere, ani kongoba bɛna ke yoro caman na. O kow bɛɛ ye tɔrɔw damina le ye, i n'a fɔ muso jigibagato ta tɔrɔw damina.

⁹ «Ayiwa, aw ye aw yere korosi; o bɛna aw mina ka taga ni aw ye kititigebagaw fe, o bɛna aw bugo ni gbeye ye karansow* kɔnɔ. O bɛna aw mina ka taga ni aw ye jamana namogow fe, ani masacew fe ne togo koson, janko aw ye taga ke ne seerew ye ka kuma olugu fe. ¹⁰ O cogo ra, Kibaro Diman* waajuri ka kan ka ke siyaw bɛɛ ye folo.

¹¹ «Ayiwa, ni o ka aw mina ka taga ni aw ye kititigeyoro ra, aw bɛna kuma min fɔ, aw kana kon ka hami o ra. Ni Ala ka kuma min don aw da ra o wagati yere ra, aw ye o le fɔ; sabu aw yere le tena kuma, nka Nin Saninman* le bɛna kuma aw no ra. ¹² Mogo dow bɛna o yere balema mina k'a di ko a ye faga; face dow bɛna o yere den mina k'a di. Denw bɛna muruti o worobagaw kama ka o faga. ¹³ Mogow bɛɛ bɛna aw koninya ne togo koson, nka ni mogo min ka nin kow sonmina fɔ ka taga se a laban ma, o tigi be kisi.»

Fen haramunin ta tɔrɔw
(*Matiyu 24.15-28; Luka 21.20-24*)

¹⁴ «Ayiwa, Ala be fen haramunin min koninya, ni aw nana o siginin ye yoro do ra, a tun man kan ka ke yoro min na (min be nin kumaw karan, o ye jija ka a koro lon)! Ni o wagati sera k'a soro minw be Zude mara ra, olugu ye bori ka taga kuruw fan fe. ¹⁵ Ni a ka mogo min soro biribon san fe, o tigi kana jigi ko a be don a ta bon kono ka taga fen do ta. ¹⁶ Ni a ka mogo min soro foro ra, o tigi kana seko so kono ka taga a ta deregeba ta. ¹⁷ O lonw na bono bɛna muso lasiritow soro, ani minw be sin dira denw ma. ¹⁸ Aw ye Ala daari janko o kow ketuma kana ben sanji ni neneba wagati ma; ¹⁹ sabu o lonw bɛna ke tɔrɔlonbaw le ye, min nɔgon ma deri ka ye ban kabini Ala ka dunupa dan, fɔ ka na se bi ma; a nɔgon fana tena ye tuun fiyewu. ²⁰ Ni Ala tun ma o tɔrɔw wagati surunya, mogo si tun tena kisi. Nka a ka o tɔrɔw wagati surunya a ta mogo panawolomaninw koson. ²¹ Ni do k'a fɔ aw ye ko: «A fe, Kisibaga* be yan,» walama ko: «A be yan fe yi,» aw kana la a ra. ²² Sabu faninyafobaga dow bɛna wuri ko olugu le ye Kisibaga ye; cira faninyafobaga dow fana bɛna wuri, ka tagamasiyenw,

ani kabakow ke, janko ka Ala ta mɔgo panawolomaninw lafiri, ni o tun be se ka ke.
²³ Ayiwa, aw ye aw yere korosi; ne koni ka aw lasomi a bee ra ka ban.»

Yesu nacogo ka bo sankolo ra
(Matiyu 24.29-31; Luka 21.25-28)

²⁴ «Ayiwa, o wagatiw torow temenin ko,
 <tere bena ke dibi ye, karo fana tena yeelen bo tuun;

²⁵ lolow bena bo sankolo ra ka benben.

Sebagaya minw be sankolo ra, olugu bena yuguyugu ka bo o no ra.»

²⁶ O tuma ra, Min kera Adamaden ye*, aw bena o nato ye sankabaw kan ni sebayaba ye, ani noroba. ²⁷ O ko, a bena a ta melekew ci; olugu bena a ta mɔgo panawolomaninw lajen ka bo dunuƙa fan naani na, k'a damina dunuƙa kun kelen na, ka taga se fo a kun do ra.»

Torosun ta karan
(Matiyu 24.32-35; Luka 21.29-33)

²⁸ «Aw ye torosun cogo korosi, k'a to o ye aw karan: ni aw k'a ye ko a borow be nugura ka flaburuw bo tuma min na, aw b'a lon ko samiya surunyara. ²⁹ O cogo kelen na, ni aw nana a ye ko nin kow be kera tuma min na, aw y'a lon ko Min kera Adamaden ye*, ko o nawagati le surunyara, ko a sera ka ban. ³⁰ Can ra, ne b'a fo aw ye ko bi mɔgow bee tena sa ka ban, fo nin kow bee ye ke k'a dafa. ³¹ Sankolo ni dugukolo bena teme, nka ne ta kuma tena teme fiyewu.»

Mɔgo si te dunuƙa labanwagati lon
(Matiyu 24.36-44)

³² «Nin kow bena ke lon min na, ani wagati min na, mɔgo si te o lon; hali sankolo melekew t'a lon, hali Den min bora Ala ra, ale t'a lon; Fa Ala kelenpe le b'a lon.

³³ Aw ye aw yere korosi, aw ye aw janto aw yere ra, sabu aw ma o kow kewagati lon.

³⁴ Ayiwa, a bena ke i ko ce min tagato tagamajan do ra, a botso konso a ka so kopaw karifa a ta baardenw ma, ka bee ta baara yira a ra, k'a fo bonkorosibaga ye ko ale ye bon korosi. ³⁵ O koson aw ye aw janto aw yere ra, sabu bontigi bena na wagati min na, aw ma o lon. A bena na wulada fe wa, walama su dugutarama fe wa, walama dondokasituma ra wa, walama sogomada fe wa, aw ma o lon. ³⁶ O ra, aw kana a to a ye na ka na bara aw ra ka aw to sunogo ra. ³⁷ Ne be min fo aw ye, ne be o kelen le fo tow bee ye, ko aw ye aw janto aw yere ra.»

14

Mɔgow ka janfa siri Yesu kama
(Matiyu 26.1-5; Luka 22.1-2; Yuhana 11.45-53)

¹ Ayiwa, a to tun tora tere fla Yahudiyaw ta Jonyaban panagbe*, ani burufunubari panagbe* be se. Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow* tun be Yesu minacogo jinina ceguya ra, ka a faga. ² Nka o ko, ko a ko man kan ka ke panagbe wagati ra, ko ni o te, mɔgow bena muruti.

Muso do ka turu kasadiman ke Yesu kun na
(Matiyu 26.6-13; Yuhana 12.1-8)

³ Ayiwa, Yesu tun be Betani, kunatose Simon ta bon konso. Ka Yesu to domuni na, muso do nana don bon konso. Daganin cepumanba do tun be a boro; turu kasadiman yereworo songobelen do tun be o konso. Ayiwa, a ka o daganin ci ka o turu kasadiman ke Yesu kun na. ⁴ Ayiwa, mɔgo minw tun be o yoro ra, olugu dow dimina; o k'a fo jagon ye ko: «Nin turu kasadiman cenkun ye mun ye? ⁵ Nin turu tun be se ka fiyere

ka tɛmɛ hali warigbɛ kɛmɛ saba* kan, ka o wari di fagantanw ma!» O dimina o muso kɔrɔ kosɛbɛ. ⁶ Nka Yesu k'a fɔ o ye ko: «Aw ye muso to jasuma ra; mun kosɔn aw bɛ a jusu kasi? A ka kopuman le kɛ ne ye. ⁷ Sabu fagantanw kɔni, olugu bɛ ni aw ye yan wagati bɛɛ; ni wagati o wagati ka di aw ye, aw bɛ se ka o dɛmɛ; nka ne tena to ni aw ye yan wagati bɛɛ dɛ! ⁸ Muso ka a seko le kɛ. A ka ne fari mun ka a kasa diya, ne ta sutarari le kama. ⁹ Can ra ne b'a fɔ aw ye ko ni nin Kibaro Diman* waajuri kɛra yɔrɔ o yɔrɔ dunuɓa kɔnɔ, nin muso ka min kɛ, o ko fana bɛna lakari, ka mɔgɔw hakiri jigi a ra.»

Zudasi ka Yesu janfa
(Matiyu 26.14-16; Luka 22.3-6)

¹⁰ Ayiwa, Zudasi Sikariyɔti, min tun ye Yesu ta karamɔgɔden tan ni fla dɔ ye, ale tagara sarakalasebagaw* kuntigiw fɛ, ka taga a fɔ o ye ko ale bɛ se ka Yesu don o boro. ¹¹ O ka o kuma men minkɛ, o diyara o ye. O ka layiri ta a ye ko o bɛna wari di a ma. Zudasi ka kɛ cogo dɔ jini ye, a bɛna se ka Yesu sɔrɔ ka a don o boro cogo min na.

Jɔnyaban janagbɛ ta domuni
(Matiyu 26.17-25; Luka 22.7-14,21-23; Yuhana 13.21-30)

¹² Ayiwa, Burufunubari janagbɛ* tere fɔlɔ, Jɔnyaban janagbɛ ta saraka bɛ faga lon min na, Yesu ta karamɔgɔdenw k'a jininka ko: «I b'a fɛ an ye taga Jɔnyaban janagbɛ* ta domuni labɛn i ye min?» ¹³ Yesu ka a ta karamɔgɔden fla ci k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga dugu kɔnɔ, aw bɛna taga bɛn ni cɛ dɔ, ye ji bɛ daga ra a kun na, aw ye tugu a kɔ. ¹⁴ Ni a tagara don lu min kɔnɔ, aw y'a fɔ o lutigi ye ko: «An karamɔgɔ ko, ko ale ni a ta karamɔgɔdenw bɛna Jɔnyaban janagbɛ domuni kɛ bon min kɔnɔ, ko o bon bɛ min?» ¹⁵ Ayiwa, a bɛna bonba dɔ yira aw ra sankaso san fɛ, fɛn bɛɛ bɛ a kɔnɔ, a labennin lo ka ja. Aw bɛna Jɔnyaban janagbɛ domuni labɛn an ye o bon le kɔnɔ.» ¹⁶ Karamɔgɔdenw tagara; o tagara se dugu kɔnɔ, k'a sɔrɔ i ko Yesu k'a fɔ o ye cogo min na. O ka Jɔnyaban janagbɛ domuni labɛn.

¹⁷ Ayiwa, tere bɛna minkɛ, Yesu nana ni a ta karamɔgɔden tan ni fla ye. ¹⁸ Ka o siginin to domuni na, Yesu ko o ma ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko aw minw bɛ domuni kɛra ni ne ye, aw ra kelen bɛna ne janfa.» ¹⁹ Karamɔgɔdenw jusu kasira. O bɛɛ k'a jininka kelen kelen ko: «Ne lo wa, an karamɔgɔ?»

²⁰ Yesu ka o jaabi ko: «Aw mɔgɔ tan ni fla ra kelen lo; min boro ni ne boro bɛ domuniminan kelen kɔnɔ. ²¹ Min kɛra Adamaden ye*, o bɛna sa i ko a sebera a ta ko ra Kitabu kɔnɔ cogo min na. Nka mɔgɔ min bɛna kɛ sababu ye k'a janfa, bonɔ bɛna o tigi sɔrɔ. O tigi worobariya le tun ka fisa a ma.»

Jɛnɔgɔnya domuni
(Matiyu 26.26-30; Luka 22.15-20; Korɛntikaw fɔlɔ 11.23-25)

²² Ayiwa, ka o to domuni na, Yesu ka buru ta, ka baraka la Ala ye, k'a tigetigɛ k'a di karamɔgɔdenw ma, k'a fɔ o ye ko: «Aw y'a mina; nin ye ne farikolo le ye.» ²³ O kɔ, a ka jifiyɛ ta; rɛzenji tun b'a kɔnɔ. A ka baraka la Ala ye, ka a di o ma; o bɛɛ ka dɔ min a ra; ²⁴ A k'a fɔ o ye ko: «Nin ye ne jori le ye, Ala ta jɛnɔgɔnya* jori, min bonna mɔgɔ caman kosɔn. ²⁵ Can ra ne b'a fɔ aw ye ko ne tena rɛzenji min tuun fiyewu, fɔ lon min na ne bɛna a min Ala ta Masaya* ra tuun, cogo wɛrɛ ra.» ²⁶ Ayiwa, o ka Alatandodɔnkiri dɔw la, ka wuri ka taga Oliviyesunw kuru kan.

Yesu ko Piyeri bɛna ban ale ra
(Matiyu 26.31-35; Luka 22.31-34; Yuhana 13.36-38)

* **14:5** 14.5 Ka kapa ni o wagati ta jate ye, o wari tun ye baaraden dɔw ta san kelen baara sara jɔgɔnna le ye.

²⁷ Ayiwa, Yesu k'a fɔ karamɔɔɔdenw ye ko: «Aw bɛɛ bɛna bori ka ne kelen to, sabu a sebera Kitabu kɔnɔ, ko:

<Ne bɛna sagagbɛnbaga faga, sagaw bɛɛ bɛna janjan.> »

²⁸ Yesu k'a fɔ tuun ko: «Nka ni ne nana kunu ka bɔ saya ra, ne bɛna taga aw kɔnɔ Galile.» ²⁹ Piyeri k'a fɔ Yesu ye ko: «Hali ni tɔw bɛɛ borira ka i to, ne kɔni tɛna bori ka i to fiyewu.» ³⁰ Yesu ka a jaabi ko: «Can ra, ne b'a fɔ i ye, ko bi su nin na yɛɛ, sani dondo ye kasi ka se sijaga fla, ele bɛna a fɔ mɔɔɔw ye fɔ sijaga saba ko i ma ne lɔn.» ³¹ Nka Piyeri k'a fɔ tuun k'a gbɛleya ko: «Hali ni a kɛra ko ne bɛna sa ni i ye le, ne tɛna sɔn k'a fɔ ko ne ma i lɔn.» Karamɔɔɔden tɔw bɛɛ tun bɛ o kuma kelen le fɔra.

*Yesu ni karamɔɔɔdenw tagara Zetisemane
(Matiyu 26.36-46; Luka 22.39-46)*

³² Ayiwa, o tagara yɔrɔ dɔ ra min tɔɔɔ ye ko Zetisemane. Yesu k'a fɔ a ta karamɔɔɔdenw ye ko: «Aw ye sigi yan, ne bɛ taga Ala daari.»

³³ A tagatɔ, a tagara ni Piyeri ni Yakuba ni Yuhana ye; siranya ka kɛ a sɔrɔ ye, k'a nin tɔɔrɔ kɔsɛbɛ. ³⁴ A k'a fɔ o ye ko: «Ne nin tɔɔrɔnin lo kɔsɛbɛ, fɔ k'a kɛ i ko ne bɛna sa. Aw ye to yan, ka to pana.»

³⁵ A tagara na fɛ dɔɔnin ka a kinbiri gban ka a na biri dugu ma ka Ala daari, ko ni a tun bɛ se ka kɛ ko nin wagati tɔɔrɔ kana ale sɔrɔ. ³⁶ A tun b'a fɔra ko: «Ne Fa, foyi si tɛ i kapa; nin tɔɔrɔ yɔrɔ janya ne ra; nka o bɛɛ n'a ta, ne yɛɛ sago kana kɛ, fɔ ele sago.»

³⁷ O kɔ, a sekɔra ka na karamɔɔɔdenw kɔrɔ, ka na a sɔrɔ ko olugu bɛ sunɔɔɔra. A ko Piyeri ma ko: «Simɔn, ele bɛ sunɔɔɔra le wa? Ele ma se ka to pana ka hali wagati kelen kɛ wa! ³⁸ Aw ye to pana ka Ala daari, janko Setana kana aw nɛɛ ka aw bla kojugu ra. Kɔpuman miiriya bɛ mɔɔɔ kɔnɔ, nka a farisogo baraka ka dɔɔɔ.»

³⁹ O kɔ, Yesu gbarara na fɛ tuun ka Ala daari, ka sekɔ o kuma kelenw kan. ⁴⁰ A sekɔra tuun ka n'a sɔrɔ o bɛ sunɔɔɔra, sabu sunɔɔɔ tun ka o padenw gbiriya. O bɛ min fɔ Yesu ye, o ma o lɔn tuun.

⁴¹ Yesu tagara ka sekɔ ka na a sijaga sabanan na minke, a k'a fɔ o ye ko: «Aw bɛ sunɔɔɔra ka aw yɛɛ laganfiya le wa? Ayiwa, a banna sa! Wagati sera! Min kɛra Adamaden ye*, o bɛna o janfa ka a don jurumunkebagaw boro. ⁴² Aw ye wuri, an ye taga! Ne janfabaga nato ye nin ye!»

*Yahudiyaw nana Yesu minayɔrɔ ra
(Matiyu 26.47-56; Luka 22.47-53; Yuhana 18.3-12)*

⁴³ O yɔrɔnin bɛɛ, ka Yesu to kuma ra, a ta karamɔɔɔden tan ni fla ra, kelen min tɔɔɔ ye ko Zudasi, ale nana; jama tun b'a kɔ, kɛrɛkɛmuruw, ani berew bɛ o boro. Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔɔɔw, ani cɛkɔrɔbaw le tun ka o ci.

⁴⁴ Zudasi min tun kɛra Yesu janfabaga ye, ale tun ka tagamasiyen dɔ yira Yesu minabagaw ra; a ko: «Ni aw nana a ye ko ne ka mɔɔɔ min fo ni kanuyafari ye, ale lo; aw y'a mina ka taga ni a ye, ka a kɔrɔsi ka na.» ⁴⁵ O sera minke dɔrɔn, Zudasi gbarara Yesu ra k'a fɔ ko: «An karamɔɔɔ!» A ka Yesu fo ni kanuyafari ye. ⁴⁶ Ayiwa, o mɔɔɔw kɛra Yesu kan, k'a Yesu mina. ⁴⁷ Yesu ta karamɔɔɔden minw tun bɛ ni a ye, o ra kelen ka a ta muru sama ka bɔ, ka sarakalasebagaw kuntigiba ta jɔncɛ toro kelen caron ka bɔ yi. ⁴⁸ Yesu ka kuma ta k'a fɔ o ye ko: «Aw nana ne kɔ ni berew ni kɛrɛkɛmuruw ye ko aw bɛna ne mina, k'a kɛ i ko ne ye benkanikebaga le ye. ⁴⁹ Ne tun bɛ ni aw ye lɔn bɛɛ. Ne tun bɛ mɔɔɔw karan Alabatosoba kɔnɔ, aw ma se ka ne mina. Nka nin kɛra janko ko minw tun sebera Kitabu kɔnɔ, o ye kɛ can ye.»

⁵⁰ Karamogodenw bæe borira, ka taga k'a to yi. ⁵¹ Kanbelennin do tun tugura Yesu ko, ale tun ka birifani doron le melege a yere ra. O ka ale fana mina. ⁵² Nka a ka a yere tufa ka a ta birifani to o boro, a fari lakolon borira ka taga.

O tagara ni Yesu ye kititigeƴorɔ ra

(Matiyu 26.57-68; Luka 22.54-55,63-71; Yuhana 18.13-14,19-24)

⁵³ O tagara ni Yesu ye sarakalasebagaw kuntigiba* ta lu konɔ. Sarakalasebagaw* kuntigi tow bæe nana jogon lajen, ani cekorobaw ni sariya karamogow*. ⁵⁴ Piyeri tora yorɔjan a be tugura o ko, fo ka taga don sarakalasebagaw kuntigiba ta lu konɔ. A sigira ni lu korosibagaw ye ka ke tasuma ja ye.

⁵⁵ Sarakalasebagaw kuntigiw, ani Yahudiyaw ta kititigebagaw ta jenkuru* mogow bæe tun be kuma do pinina Yesu kama min be se ka ke a fagasababu ye, nka sababu ma sorɔ. ⁵⁶ Sabu caman tun be faninya seereya dow fora Yesu kama, nka olugu ta kumaw tun te benna kelen ma. ⁵⁷ O bæe n'a ta, jama ra mogow dow wurira ka faninya seereya do fo a kama; o ko: ⁵⁸ «An k'a men a fe ko: <Mogow boro ka Alabatosoba min lo, ne bena o ci ka do were lo tere saba konɔ, min tena ke mogow boro no ye.> » ⁵⁹ O bæe n'a ta, o ta kumaw ma ben kelen ma.

⁶⁰ Ayiwa, sarakalasebagaw kuntigiba wurira ka lo jama ce ra ka Yesu pininka ko: «Mogow be kuma minw fora i kama, i ko di o ra?» ⁶¹ Yesu jera, a ma foyi fo. Sarakalasebagaw kuntigiba ka a pininka tuun, ko: «Ele le ye Kisibaga* ye wa, ani Den min bora Ala ra*, an be Ala min bato?» ⁶² Yesu ka a jaabi ko: «Onhon, ne lo. Min kera Adamaden ye*, aw bena o siginin ye Sebestigi Ala kininboroyanfan fe, o ko, aw bena a nato ye sankabaw kan ka bo sankolo ra.»

⁶³ O fora minke, sarakalasebagaw kuntigiba dimina fo ka a yere ta derege mina ka a faran; a ko: «An mako te mogow si ta seereya ra tuun! ⁶⁴ A ka Alatogocenkuma minw fo, aw ka o men. Aw ko di?» O bæe benna a ma ko a ka kan ka faga le. ⁶⁵ Dow ka ke daji tu ye a kan, ka a ja siri, ka a bugo ni borokuru ye, k'a fo a ye ko: «Min ka i bugo, o togow lon k'a fo!» Lu korosibagaw fana ka a mina, ka tege ci a toro korɔ.

Piyeri ko a ma Yesu lon

(Matiyu 26.69-75; Luka 22.56-62; Yuhana 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Ayiwa, Piyeri tun be lu konɔ, dugumayorɔ ra; sarakalasebagaw kuntigiba* ta baaradenmuso do nana. ⁶⁷ Muso ka Piyeri ye, a be tasuma jara; a ka a lalaga k'a fle, k'a fo a ye ko: «Ele fana tun be ni Yesu Nazaretikace ye.» ⁶⁸ Piyeri ma lo a ra; a ko: «Muso, i be min fora, ne ma o lon, ne m'a faamu.»

O ko, Piyeri bora kene ma ka taga lo luda ra. [Dondo kasira.]

⁶⁹ O muso nana Piyeri ye o yorɔ ra tuun minke, mogow minw tun be yi, muso k'a fo olugu ye ko: «Ce nin fana ye o do le ye!» ⁷⁰ Nka Piyeri ma son ka lo a ra.

Wagati doonin temenin ko, mogow minw tun be o yorɔ ra, olugu k'a fo Piyeri ye ko: «Sigiya t'a ra, ele fana ye Yesu ta mogow do le ye, sabu i ye Galileka ye.» ⁷¹ O tuma Piyeri karira fo k'a yere danga; a ko: «Aw be nin ce min ta ko fora, ne ma o lon fiyewu!»

⁷² O yorɔnin bæe ra dondo kasira a sipaga flanan na. O tuma Yesu tun ka kuma min fo Piyeri ye, a hakiri jigira o ra, ko: «Sani dondo ye kasi sipaga fla, ele bena a fo fo sipaga saba ko i ma ne lon.» Piyeri ka ke kasi ye.

15

O tagara ni Yesu ye Pilati fe

(Matiyu 27.1-2,11-14; Luka 23.1-5; Yuhana 18.28-38)

¹ Ayiwa, o lon sogomada jona fe, sarakalasebagaw* kuntigiw ka jogon ye ka kuma ni cekorobaw ye, ani sariya karamogow*, ani kititigebagaw ta jenkuru* mogow bæe.

O ka Yesu mina k'a siri, ka taga ni a ye Pilati fe. ² Pilati ka a jininka ko: «Ele le ye Yahudiyaw ta masace ye wa?» Yesu ka a jaabi ko: «I k'a fo cogo min na, ne lo.»

³ Sarakalasebagaw* kuntigiw ka Yesu jaraki ko caman na. ⁴ Pilati ka Yesu jininka tuun, ko: «I te o jaabi wa? O be i jarakira nin ko minw bee ra, i te o menna wa?»

⁵ Yesu ma a jaabi tuun. O ka Pilati kononoban kosebe.

Yesu fagako latigera

(Matiyu 27.15-26; Luka 23.13-25; Yuhana 18.39-19.16)

⁶ Ayiwa, san o san, Jonyaban panagbe* ra, Pilati tun be kasoden kelen labla. Ni jama tun ko a ye min labla, a tun be o le labla. ⁷ O y'a soro ce do tun be kaso ra, ale ni a tɔɔɔɔw; o ce tɔɔɔ tun ye ko Barabasi. Olugu tun murutira fo ka mogɔ do faga.

⁸ Jama tagara Pilati fe, ka taga ke a daari ye ko a be deri ka min ke olugu ye san o san, ko a ye o ke. ⁹ Pilati ka o jaabi ko: «Aw b'a fe ko ne ye Yahudiyaw ta masace le labla wa?»

¹⁰ Sabu Pilati tun k'a lon ko nangboya doron le koson sarakalasebagaw kuntigiw tun ka Yesu mina ka na ni a ye ale fe. ¹¹ Nka sarakalasebagaw kuntigiw ka jama kononosu ko o y'a fo ko Pilati ye Barabasi le labla.

¹² Pilati ka kuma ta tuun k'a fo o ye ko: «O tuma aw be min wele ko Yahudiyaw ta masace, aw b'a fe ne ye mun le ke ale ra sa?»

¹³ O bee perenna ko: «A ye gbengben yiri ra!» ¹⁴ Pilati ko o ma ko: «A ka kojugu juman le ke sa?» O ka do fara o perenkan kan, ko: «A gbengben yiri ra!»

¹⁵ I n'a fo Pilati tun b'a fe ka jama sago ke, a ka Barabasi labla o ye. O ka Yesu bugo ni gbeye ye; a ko, a k'a di ko o ye taga a gbengben yiri ra.

Sorasiw ka Yesu tɔɔɔ

(Matiyu 27.27-31; Yuhana 19.2-3)

¹⁶ Sorasiw tagara ni Yesu ye luba konɔ, min ye jamanatigi ta bonba ye. O ka sorasiw ta jenkuru to bee wele ka na. ¹⁷ O ka deregeba wulenman don Yesu ra, ka nani dan ka o ke i ko masafugula, ka o biri a kun na.

¹⁸ O ko, o ka ke a logobo ye, k'a fo ko: «Yahudiyaw ta masace, an be i fora.» ¹⁹ O ka a bugo a kun na ni kalama ye, ka daji tu a kan, ka o kinbiri gban a korɔ k'a ke i n'a fo o be a bonyara le.

²⁰ O ka a logobo ka ban tuma min na, o ka deregeba wulenman bo a ra, ka a yere ta faniw don a ra tuun, ka bo ni a ye ka taga a gbengben yiri ra.

O ka Yesu gbengben yiri ra

(Matiyu 27.32-44; Luka 23.26-43; Yuhana 19.17-27)

²¹ Ayiwa, ce do tun be bora kongo ra, min tɔɔɔ tun ye ko Simon; Sirenika tun lo, Alesandiri ni Rufusi face tun lo. Ale temeto, o ka ale jagboya ko a ye Yesu ta gbengbenyiri* ta.

²² O tagara ni Yesu ye yoro do ra, min tɔɔɔ ye ko Goligota, o korɔ ye ko Kunkolo yoro. ²³ O sera yi tuma min na, o ka fla do pagami duven na ka o di a ma; nka Yesu ma a min.

²⁴ O ka Yesu gbengben yiri ra; o ko, sorasiw ka kara la* ka Yesu ta faniw tarantaran ɔɔɔɔ na, janko o bee ye o ta sorota lon. ²⁵ Yesu gbengbenna yiri ra sogomada wagati le ra, o y'a sorɔ tere ma gban folo.

²⁶ O tun ka kuma min sebe yiri kan k'a fagakun yira, o ye nin ye, ko: «Yahudiyaw ta masace.» ²⁷ O ka benkannikebaga fla fana gbengben ni a ye yiri dow kan, kelen be a kininboroyanfan na, kelen be a numanboroyanfan na.

²⁸ [O cogo ra, min sebera Ala ta Kuma ra a ta ko ra, o kera can ye, ko: «A jatera kojugukebaga do ye.»]

²⁹ Temebagaw tun b'a flera ka a neni, ka o kun komi a ra k'a fo a ye ko: «Ele min ko i be se ka Alabatosoba ci, ka a lo kokura tere saba konɔ, ³⁰ ayiwa, i yere kisi sa, i ye jigi ka bo gbengbenyiri ra!»

³¹ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow* fana tun b'a logobora k'a fo ɔɔɔɔ ye ko: «A ka tow kisi, nka a te se ka a yere kisi! ³² Ayiwa, Kisibaga*, Izirayeli*»

ta masace ye jigi sisan ka bo gbengbenyiri ra, janko an ye a ye, ka la a ra.» Mogo minw tun gbengbenna Yesu kere fe, olugu fana tun b'a nenina.

Yesu sara gbengbenyiri kan

(Matiyu 27.45-56; Luka 23.44-49; Yuhana 19.28-30)

³³ Ayiwa, tere sera kuncɛ tuma min na, dibi barara ka don jamana fan beɛ ra fo ka taga wulada surunya. ³⁴ Wulada surunyara minke, Yesu perenna ni fanga ye k'a fo ko: «Eloyi, Eloyi, lama sabakatani?» O korɔ ye ko: «Ne tigi Ala, ne tigi Ala, mun na i ka ne kelen to?»

³⁵ Mogo minw tun be o yoro ra, olugu ka o men minke, o ko: «A fle, a be cira Iliya* le welera.» ³⁶ O ra kelen borira ka taga fu do ta, ka a su minnifen kumunin do ra, k'a dulon kalama do ra ka o la Yesu da ra ko a ye o sonson. A k'a fo a tɔɔɔɔɔw ye ko: «Aw y'a to yi, an y'a fle, ni cira Iliya bɛna na a lajigi ka bo yiri ra.» ³⁷ Nka Yesu ka kulekanba ci ka sa.

³⁸ Alabatosoba cetigefani faranna fla ye, k'a ta san fe ka na se fo dugu ma. ³⁹ Sorasikuntigi min tun lonin be Yesu korɔ ka a korosi, ale ka Yesu sacogo ye minke, a ko: «Can ra, Den min bora Ala ra*, nin ce lo.»

⁴⁰ Muso dow fana tun lonin be yorojan ka fleri ke. Mariyamu Magidalakamuso, ale tun be o musow ra, ani Yakuba fitini ni Zoze bamuso Mariyamu, ani Salome. ⁴¹ O musow le tun tugura Yesu ko, ka to ka a demɛ a ta baara ra, tuma min na a tun be Galile. Muso caman were fana tun tugura a ko ka taga Zeruzalemu.

O ka Yesu sutara

(Matiyu 27.57-61; Luka 23.50-56; Yuhana 19.38-42)

⁴² Ayiwa, wulada tun sera; o lon tun kera Nenekirilon* nasigi ye. ⁴³ Yusufu Arimateka, ale tun kera kititigebagaw ta jenkuru* mogosobe do ye. A jigi tun be Ala ta Masaya* nawagati kan. A k'a ja gbeleya ka taga Pilati fe, ka taga Yesu su daari a fe. ⁴⁴ Yesu sara joona cogo min na, o ka Pilati kabakoya. A ka sorasikuntigi wele ka na a jininka, ko ni a kera ko Yesu satuma menna. ⁴⁵ Sorasikuntigi k'a pafɔ a ye minke, o tuma a sonna ko Yusufu ye taga Yesu su ta. ⁴⁶ Yusufu ka fanigbe do san, ka Yesu su lajigi ka bo gbengbenyiri* ra, ka a kasanke, ka taga a su don kaburu do konɔ; o kaburu tun sogira farawo konɔ. O ko, o ka kabakuruba do kolonkolon ka o ke ka kaburu datugu. ⁴⁷ Mariyamu Magidalakamuso, ani Zoze bamuso Mariyamu, olugu tun be Yesu su layoro flera.

16

Meleke ka Yesu kunuko fo musow ye

(Matiyu 28.1-8; Luka 24.1-12; Yuhana 20.1-10)

¹ Ayiwa, Nenekirilon* temenin ko, Mariyamu Magidalakamuso, ani Yakuba bamuso Mariyamu, ani Salome, olugu ka kasadiyanan dow san ko o be taga o ke Yesu su kan. ² Logokun tere* folo, o musow wurira sogomada joona fe ka kaburu sira mina. ³ O tagato tun b'a fora pɔɔɔɔ ye ko: «Jon le bɛna kabakuruba kolonkolon ka a bo kaburu da ra an ye?»

⁴ O nana o na korota k'a ye ko kabakuruba kolonkolonna ka bo kaburu da ra ka ban, k'a soro a tun ka bon kosebe. ⁵ O donna kaburu konɔ; o ka kanbelen do siginin ye o kininboroyanfan fe. Deregejan gbɛman do be a kan na. Musow ja tigera. ⁶ O kanbelen k'a fo o ye ko: «Aw kana siran. Yesu Nazaretika, min tun gbengbenna yiri ra, aw be o le yorojinina. A kununa ka bo saya ra, a te yan; aw ye a su layoro fle.

15:34 15.34 Nin kuma fora Zaburu 22.2. * **15:35** 15.35 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli. * **16:2** 16.2 Yahudiyaw ta logokun tere folo tun ye liyatilon ye.

⁷ Aw ye taga a fɔ Piyeri ye, ani a ta karamɔgɔden tɔw ye ko a bɛ taga aw kɔnɔ Galile. Aw bɛna a ye o yɔrɔ le ra i ko a tun k'a fɔ aw ye cogo min na.»

⁸ Ayiwa, musow bɔra kaburu kɔnɔ, ka bori ka taga; o tun siranna fɔ o bɛ yerɛyerɛ. O jatigekojugu fɛ o ma se ka foyi fɔ mɔgɔ si ye.

*Yesu ka a yerɛ yira Mariyamu Magidalaka ra
(Matiyu 28.9-10; Yuhana 20.11-18)*

[⁹ † Lɔgɔkun tere fɔlɔ Yesu kununa ka bɔ saya ra. O lon sɔgɔmada fɛ a ka a yerɛ yira Mariyamu Magidalakamusu le ra fɔlɔ, a tun ka jina wolonfla gben ka bɔ min na. ¹⁰ O muso le tagara o kibaroya fɔ Yesu nɔfɛmɔgɔw ye; a tagara a sɔrɔ o bɛɛ janasisinin lo, o bɛɛ bɛ kasira. ¹¹ O k'a mɛn minke ko Yesu janaman lo, ko Mariyamu k'a ye, o ma la a ra fiyewu.

*Yesu ka a yerɛ yira a ta karamɔgɔden fla ra
(Luka 24.13-35)*

¹² O kɔ fɛ, Yesu ka a yerɛ yira cogoya wɛrɛ ra a ta karamɔgɔden fla dugutagatɔ ra. ¹³ O mɔgɔ fla nana o kibaroya fɔ karamɔgɔden tɔw ye, nka olugu belɛn ma la a ra.

*Yesu ka a yerɛ yira a ta karamɔgɔden tan ni kelen na
(Matiyu 28.16-20; Luka 24.36-49; Yuhana 20.19-23; Kɛwalew 1.6-8)*

¹⁴ A laban na, ka karamɔgɔden tan ni kelen lajennin to domuni na jɔgɔn fɛ, Yesu ka a yerɛ yira o ra. A ka o mafiyɛnya o ta lanabariya ni o ta jusukungbɛlɛya kosɔn, sabu minw tun ka a kununin janaman ye ka na a fɔ o ye, o tun ma la olugu ta kuma ra. ¹⁵ O kɔ, Yesu k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga dunuɲa fan bɛɛ ra, ka taga Kibaro Diman* waajuri ke mɔgɔw bɛɛ ye. ¹⁶ Ni mɔgɔ min lara a ra ka batize, o tigi bɛna kisi, nka ni mɔgɔ min ma la a ra, Ala ta kiti bɛna ben o tigi kan.

¹⁷ «Ne bɛna se bagaya min di lanabagaw ma, o tagamasiyɛnw flɛ nin ye: o bɛna jinaw gben ka bɔ mɔgɔw ra ne tɔgɔ baraka ra, o bɛna kuma kan wɛrɛw ra; ¹⁸ hali ni o ka sa mina, walama ni o ka minnifɛn dɔ min, min bɛ se ka mɔgɔ faga, o tɛna foyi ke o ra. O bɛna o boro la banabagatɔw kan ka Ala daari ka o kɛɛya.»

*Yesu kɔrɔtara ka taga Ala fɛ
(Luka 24.50-53; Kɛwalew 1.9-11)*

¹⁹ Matigi Yesu ka o kumaw fɔ o ye ka ban minke, a kɔrɔtara ka taga sankolo ra, ka taga sigi Ala kininboroyanfan fɛ. ²⁰ Ayiwa, karamɔgɔdenw tagara waajuri ke yɔrɔ bɛɛ. Matigi Yesu tun bɛ o dɛmɛ o ta baaraw bɛɛ ra. O tun bɛ tagamasiyɛn minw ke Matigi Yesu baraka ra, o tun bɛ fanga di o ta waajuri ma k'a yira ko can lo.]

† 16:9 16.9 K'a damina hayan 9 ka taga a bla hayan 20, o kumaw tɛ sɔrɔ kitabu dɔw kɔnɔ.

LUKA KA YESU TA KIBARO DIMAN MIN SEBE **Kitabu faamucogo**

Nin kitabu sebebaga kera Luka ye. Ale tun ye Gereki ye. Dokotoro tun lo, banaw flakeri ta fan fe. A fana tun tugura Poli ko ka taga yoro caman na, ka taga Kibaro Diman* fo. Kitabu sebera ni mogo min togo ye, o tun ye Tehofili ye.

A ka segesegeri caman ke Yesu ta ko ra folo, sani a ye nin kitabu sebe; a ka Yesu ta panamanya ko segesege, ani a sacogo, ani a kunuko. A k'a yira ko ka Yesu to a ta Alaya ra, a kera Adamaden ye, janko ka mogow deme.

Matiyu ta kitabu ni Marika ta kitabu be kuma minw fo, Luka ta kitabu be o kuma kelenw le fo, nka Luka ka fen caman were fara a ta kan, minw te o kitabu tow ra, i n'a fo Yesu ka muso min dence kunu ka bo saya ra Nayini dugu konon, ani Zake ta ko, ani karamogoden minw tun be tagara Emayusi. A be talen caman fana fo, minw te kitabu tow konon, i n'a fo Samarikace mogojuman ta ko, ani dence fla ta ko.

An k'a ye ko Matiyo b'a yira ko Yesu ye Kisibaga ye, Marika b'a yira ko Yesu ye Ala ta baaraden ye; nka Luka b'a yira an na ko Yesu ni a ta Alaya bee, a kera adamaden ye, janko ka ke mogow ta jurumun saraka ye (3.23-38).

Kitabu konokow

Yesu ni Yuhana worocogo (1-2)

Yuhana Batizerikebaga ta baara (3)

Yesu ka baara ni waajuri min ke Galile (4-9)

Yesu ka baara minw ke k'a ta Galile ka taga se Zeruzalemu (9-19)

Yesu ka kuma min fo a sosobagaw ye Zeruzalemu (19-20)

Yesu ka min fo Zeruzalemu halakiko ra, ani ale nako (21)

Yesu ta saya ni a kunuko ni a yelenko ka taga sankolo konon (22-24)

Luka ka kitabu sebekun fo

¹ Ne tericejuman Tehofili, ko minw kera an fe yan, ne be o kow le sebera ka o ci i ma. Mogo caman fana k'a damina ka o kow kibarow sebe ka ban. ² Mogo minw ka Yesu ta kow ye o na ra kabini a damina ra, ani Ala ta Kuma waajuri baara karifara o ma, olugu ka o kow lakari an ye cogo min na, a sebebaga ka a sebe ka kapa ni olugu ta kuma le ye fana. ³ O le koson, Tehofili, ne fana ka jininkari ke o kow ra kabini a damina ra, ka o kow bee segesege, k'a ye ko a ka pi ne fana ye a sebe i ye k'a tugutugu jogon na; ⁴ ni o kera, i bena a lon, ka la a ra ko i karanna ko minw na Yesu ta ko ra, ko o ye can le ye jate.

Meleke ka Yuhana Batizerikebaga woroko fo

⁵ A kow daminana wagati min na, o y'a soro Herodi* le tun ye Zude masace ye. Sarakalasebaga* do tun togo ye ko Jakariya; a tun be Abiya ta sarakalasebagaw ta jenkuru le ra. A muso tun ye sarakalasebagaw kuntigiba Haruna ta duruja do le ye; a togo tun ye ko Elizabeti. ⁶ O fla bee tun terennin lo Ala na koro; o tun be Matigi Ala ta cifoninw, ani a ta sariya sigininw bee sira tagama ka na. ⁷ Nka den tun te o fe, Elizabeti tun ma se ka den woro. O mogo fla bee tun korora fana.

⁸ Ayiwa, lon do, Jakariya tun be saraka lasera, sabu a da tun sera ale ni a ta jenkuru le ma. ⁹ Ka kapa ni sarakalasebagaw ta landa ye, o tun ka ale le panawoloma ko a ye don Alabatosoba konon ka wusunan don yoro saninman* konon. ¹⁰ Ka Jakariya to wusunandon na yoro saninman konon, jama bee lonin tun be kene ma, o be Ala daarira. ¹¹ Matigi Ala ta meleke do ka a yere yira Jakariya ra; a lonin tun be wusunan

sarakajenifen* kininboroyanfan fe. ¹² Jakariya ka o meleke ye tuma min na, a hakiri jagamina, siranya ka a mina fana. ¹³ Meleke ko: «Jakariya, i kana siran, Ala le ka i ta daariri lamén; i ta muso Elizabeti bena dence woro i ye, i bena a tɔgɔ la ko Yuhana. ¹⁴ O den bena ke jagarikoba le ye i fe. O den woroko bena mɔgɔ caman ninsɔndiya fana. ¹⁵ Sabu a bena bonya sɔrɔ Matigi Ala ja kɔrɔ. A tena duven min, walama minnifen fariman were; a bena fa Nin Saninman* na kabini a worotuma. ¹⁶ A bena ke sababu ye k'a to Izirayelimɔgɔ caman ye seko ka sɔn o Matigi Ala ma. ¹⁷ A bena baara ke ka Matigi ta sira laben ni Nin Saninman ta se bagaya ye i n'a fo cira Iliya* tun be cogo min na, ka denw ni o facew ce ben, ka mɔgɔ murutininw hakiri ye lema k'a to o ye mɔgɔsɔbe hakiri sɔrɔ. O cogo ra, a bena siya do laben ka o bla Matigi ye.»

¹⁸ Ayiwa, Jakariya ko meleke ma ko: «O be se ka ke cogo di? Sabu ne korora ka ban, ne ta muso fana korora.» ¹⁹ Meleke ka Jakariya jaabi k'a fo a ye ko: «Ne le ye jibirili ye. Ne le be Ala kere fe ka to ka a ta baaraw ke. Ale le ka ne ci ka na kuma i fe ka nin kibaro diman fo i ye. ²⁰ Nka i bena ke bobo ye, fo ka taga nin kow bee kewagati se, sabu i ma la o kuma ra, k'a sɔrɔ o kow bena ke a wagati ra.»

²¹ Jama belen tun lonin be kene ma, o be Jakariya makonona. A mena yoro saninman kononinke, o ka jama kononoban. ²² Jakariya nana bo kene ma minke, a ma se ka kuma. O k'a lon ko Ala tun ka fen do le yira a ra yoro saninman kononon ya. A ka ke tagamasiyenw le ke ye o fe ni a boro ye; a ma se ka kuma. ²³ Jakariya ta baarakelonw nana dafa tuma min na, a sekora ka taga a ta so kononon.

²⁴ Ayiwa, wagati dama temenin ko, Jakariya ta muso Elizabeti nana kononon ta; a dogora ni kononon ye fo karo looru. A ko: ²⁵ «A fe, Matigi ka nin le ke ne ye: denworobariya maroya min tun be ne ra mɔgɔw ja kɔrɔ, a sɔnna ka o maroya le bo ne ra.»

Meleke ka Yesu woroko fo

²⁶ Ayiwa, Elizabeti ta kononon karo woronon na, Ala ka meleke jibirili ci ka taga Galile dugu do ra, o dugu tɔgɔ ye ko Nazareti. ²⁷ Meleke tagara sunguru do fe; ce min tun ka o sunguru mamina o tɔgɔ tun ye ko Yusufu. Dawuda ta duruja do tun lo. Sunguru yere tɔgɔ tun ye ko Mariyamu.

²⁸ Meleke donna a kan, k'a fo a ye ko: «Ne be i fo, Mariyamu, Ala ka kojuman ke ele min ye; Matigi Ala be n'i ye.» ²⁹ O kuma ka Mariyamu hakiri jagami. Mariyamu k'a yere nininka ko o fori suguya koro ye mun ye? ³⁰ O tuma meleke k'a fo a ye ko: «I kana siran, Mariyamu, sabu Ala ka kojuman le ke i ye. ³¹ A fe, i bena kononon ta ka dence woro, i bena a tɔgɔ la ko Yesu. ³² A bena bonyaba sɔrɔ; a bena wele ko Den* min bora Ala Korotaninba ra. Matigi Ala bena a sigi a bemace Dawuda ta masasiganan kan. ³³ A bena sigi masaya ra Izirayeli ta mɔgɔw* kunna wagati bee. A ta masaya tena ban fiyewu.» ³⁴ Mariyamu ko meleke ma ko: «O bena se ka ke cogo di, sabu ne ma ceke lon folo.» ³⁵ Meleke ka a jaabi ko: «Nin Saninman* bena jigi i kan, Ala Korotaninba ta se bagaya bena i datugu i ko yirisuma. O le koson, i bena dence saninman min woro, o bena wele ko Den min bora Ala ra*. ³⁶ A fe, i balemamuso Elizabeti ni a ta koroya bee, a fana ka kononon ta dence ra. O tun b'a fora ko ale min tena den sɔrɔ, nin ye a kononon karo woronon ye sisan. ³⁷ Sabu foyi si te Ala kaja.»

³⁸ Mariyamu ko: «Ne ye Ala ta jɔnmuso le ye; i ka min fo, Ala y'a ke ten.»

O ko, meleke tagara ka bo Mariyamu koro.

Mariyamu tagara Elizabeti fe

³⁹ Ayiwa, o wagati kelen na, Mariyamu ka sira ta ka teliya ka taga dugu do ra Zude mara kuruyorow ra. ⁴⁰ A tagara se yi minke, a donna Jakariya ta bon kononon ka Elizabeti fo. ⁴¹ Kabini Elizabeti ka Mariyamu ta forikan men doron, Elizabeti ta den lamagara

* 1:17 1.17 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

a kɔnɔ. Elizabeti fara Nin Saninman* na. ⁴² A pɛrɛnna ni fanga ye k'a fɔ Mariyamu ye ko: «Ala ka baraka don i ra ka tɛmɛ muso tɔw bɛɛ kan; den min bɛ i kɔnɔ, Ala ka baraka don o ra fana. ⁴³ Ne ye jɔntigi le ye sa, fɔ ne Matigi bamuso bɛ na ne ta so? ⁴⁴ I m'a ye, kabini ne ka i ta forikan mɛn, ne ta den ɲagaritɔ lamagara ne kɔnɔ. ⁴⁵ Ala ka baraka don i ra, Mariyamu, sabu Matigi Ala ka min fɔ i ye, i lara a ra ko o kow bɛna kɛ.»

Mariyamu ka Ala tando

⁴⁶ Ayiwa, Mariyamu ko:
«Ne nin bɛ Matigi ta bonya lakari,
⁴⁷ ne jusukun bɛ ɲagari ne Kisibaga Ala kosɔn;
⁴⁸ sabu a ka a ɲa majigi ka a ta jɔnmuso majiginin flɛ.
Ka a ta bi ra, wagati bɛɛ ta mɔgɔw bɛna a fɔ ko ne ta ɲana;
⁴⁹ sabu Sebɛɛtigi Ala ka kobaw kɛ ne ye.
A tɔgɔ saninyanin lo,
⁵⁰ a ta makari bɛ se a ɲasiranbagaw ma,
wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.
⁵¹ A boro barakaman ka kabakow kɛ;
yɛrɛbonya miiriyaw tun bɛ minw jusukun na, a ka olugu janjan.
⁵² A ka fagamaw lajigi ka bɔ o ta masasiginanw kan,
ka mɔgɔ ɲanibagatɔw kɔrɔta.
⁵³ A ka kɔngɔtɔw sɔn fɛɲɲumanw na fɔ ka o wasa,
ka naforotigiw borolakolon bla ka taga.
⁵⁴ A nana a ta jɔnw, Izirayɛlimɔgɔw dɛmɛ,
sabu a ma ɲina a ta ɲumanya kɔ,
⁵⁵ i n'a fɔ a tun ka a layiri ta an bɛmaw ye cogo min na,
min ye Iburahima ni a ta duruja ye.»

⁵⁶ Ayiwa, Mariyamu tora Elizabeti fɛ yi ka karo saba ɲɔgɔn kɛ, o kɔ, a sekɔra ka taga a ta sɔ.

Yuhana Batizerikɛbaga worocogo

⁵⁷ Ayiwa, Elizabeti jigiwagati nana se; a jigira dɛncɛ ra. ⁵⁸ Elizabeti sigiɲɔgɔnw, ani a balemaw nana a mɛn ko Matigi Ala ka o kɔɲumanba kɛ a ye minke, o bɛɛ ɲagarira ni a ye. ⁵⁹ Ayiwa, den woronin tere seeginan na, o tun bɛna a kɛnɛsigi lon min na, o tun b'a fɛ ka a face Jakariya tɔgɔ le la a ra. ⁶⁰ Nka den bamuso ko: «Ŋn-ɔn, a tɔgɔ bɛ la ko Yuhana.» ⁶¹ Mɔgɔw ko: «O tɔgɔ tɛ mɔgɔ si ra i ta mɔgɔw ra dɛ!»
⁶² O ka tagamasiyɛn kɛ den face ye ka a ɲininka ko a b'a fɛ den tɔgɔ ye la di?
⁶³ Ayiwa, Jakariya ko o ye walaka dɔ di ale ma. O k'a di a ma. A k'a mina ka sɛbɛ a kan ko: «Den tɔgɔ ye ko Yuhana.» Mɔgɔw bɛɛ kabakoyara.
⁶⁴ O yɔronin kelen bɛɛ ra, Jakariya nɛnden fonina, a sera ka kuma tuun, a ka kɛ Ala tando ye.
⁶⁵ O ko ka siranya bla o sigiɲɔgɔnw bɛɛ ra; Zude kuruyɔrɔw mara mɔgɔw bɛɛ ka kɛ o kow lakari ye ɲɔgɔn ye. ⁶⁶ Mɔgɔ o mɔgɔ ka o kuma mɛn, o bɛɛ tun bɛ miiri k'a fɔ ko: «O tuma nin den bɛna kɛ mɔgɔ suguya juman le ye sa?» Sabu o bɛɛ ɲa tun bɛ Ala ta sebagaya ra den kan.

Jakariya ta cirayakumaw

⁶⁷ Ayiwa, den face Jakariya fara Nin Saninman* na, Ala ka kuma don a da ra; a ko:
⁶⁸ «An ye baraka la Matigi Ala ye, Izirayɛli* ta Ala;
sabu a nana a ta mɔgɔw dɛmɛ ka o kunmabɔ.
⁶⁹ Ala ka Kisibaga* barakaman di an ma

ka bo a ta jonce Dawuda ta gba ra.

⁷⁰ Ala ta cira saninmanw tun ka o ko le fo kabini wagatijan.

Ala tun ka layiri ta an ye

⁷¹ ko a bena an bosi ka bo an juguw boro,
ani ka an bo an koninyabagaw bee ta fanga koro.

⁷² Ala ka a ta hina yira an bemaw ra nin cogo le ra.

A ka jenrogonya saninman min layiri ta, a ma pina o ko.

⁷³ Sabu Ala tun karira an bemace Iburahima ye

⁷⁴ ko a bena an bosi ka bo an juguw ta fanga koro,
janko an ja siginin ye baara ke ale Ala ye.

⁷⁵ Ala ka o ke, janko an ye tagama saninya ra,
ani terenninya ra a na koro an si bee ra.

⁷⁶ Ayiwa, Ne den, i bena wele ko Ala Korotaninba ta cira;
sabu i bena tagama Matigi na koro, ka a ta siraw laben a ye,

⁷⁷ ka kisiri lonniya yira a ta mogow ra,
ka o ta jurumunw yafa o ma.

⁷⁸ Sabu an ta Ala ye hina tigi ani numanya tigi le ye;
o le koson a bena yeelen bo an ye ka bo san fe, i ko sogomada tere,

⁷⁹ janko minw be Alalonbariya dibi ni saya nasiran na, yeelen ye bo olugu ye,
janko an ye yelema ka hera sira ta.»

⁸⁰ Ayiwa, den koni tun be bonyara ka hakiri soro. A nana taga to kongokolon kono,
fo lon min na a nana a yere yira Izirayelimogow ra.

2

Yesu worocogo (Matiyu 1.18-25)

¹ Ayiwa, wagati do nana ke, Romu* masaceba Ogusiti k'a latige ko Romu ta mara mogow bee togo ye sebe. ² O tun kera togoseberi sinaga folo ye. O kera k'a soro Kirinisi tun ye Siri jamanatigi ye. ³ Mogow bee tun be tagara o togo sebe o yere ta dugu ra. ⁴ O ra, Yusufu fana bora Nazareti, Galile mara ra, ka taga Zude mara ra, Dawuda ta dugu ra, min be wele ko Betilehemu, sabu ale tun ye Dawuda ta gbamogo do le ye. ⁵ Ale ni a maminamuso Mariyamu tagara jagon fe ka taga o togo sebe; o y'a soro Mariyamu lasirito lo.

⁶ Ayiwa, ka o to Betilehemu, Mariyamu jigiwagati sera. ⁷ Mariyamu ka a dence folo woro; a ka fani minimini a ma, ka a la beganw ta domunikeminan kono, sabu o tun ma yoro soro lonanjigibon kono.

Meleke ka Yesu woroko fo sagagbenbagaw ye

⁸ Ayiwa, sagagbenbaga dow tun be o yorow ra, o tun be si kongo kono o ta sagaw koro ka o korosi. ⁹ Matigi Ala ta meleke do ka a yere yira o ra, Matigi Ala noro manamanana ka o lamini; sagagbenbagaw siranna kosebe. ¹⁰ Nka meleke k'a fo o ye ko: «Aw kana siran, ne nana nagarikoba kibaroko diman le fo aw ye; o bena ke mogow bee ta nagariko le ye. ¹¹ Kisibaga* worora aw ye bi su nin na, Dawuda ta dugu ra. Ale le ye Matigi ye, Ala ka min panawoloma ka a ke Kisibaga ye. ¹² Ni aw tagara, aw bena a lon ni tagamasiyen min ye, o fle: aw bena taga denjenin do lanin soro beganw ta domunikeminan kono, fani mininin be a ma.»

¹³ O yoronin bee ra, meleke camamba barara ka bo sankolo ra ka na fara meleke folo kan. O ka ke Ala tando ye k'a fo ko:

¹⁴ «Bonya ye Ala ta ye san fe, yoro korotaninw na,

mogɔ minw be sɔn Ala sago ma dugukolo kan, hera ye ke olugu ye.»

Sagagbenbagaw tagara Betilehemu

¹⁵ Melekew sekɔra ka taga sankolo kɔnɔ tuma min na, sagagbenbagaw k'a fɔ jɔgɔn ye ko: «Aw y'a to an ye taga Betilehemu; ko min kera yi, Matigi Ala ka ko min yira an na, an ye taga o ye.» ¹⁶ O teliyara ka taga; o tagara Mariyamu ni Yusufu ye, ka denɗenin lanin ye beganw ta domunikeminan kɔnɔ. ¹⁷ Sagagbenbagaw ka o ye minke, ko minw bee fɔra o na na denɗenin ko ra, o ka o lakari mogow ye. ¹⁸ Minw bee ka sagagbenbagaw ta kuma men, o kuma ka olugu bee kabakoyara. ¹⁹ Nka Mariyamu kɔni ka o kow bee mara a jusu ra, ka to ka miiri a ra.

²⁰ O kɔ, sagagbenbagaw sekɔra ka taga; o tun ka ko minw men ni o tun ka min ye, o tagato tun be Ala togo tandora, ka a bonya o bee kosɔn, sabu meleke tun k'a fɔ o ye cogo min na, o tagara sɔro ten le.

O ka Yesu denɗenin karifa Ala ma

²¹ Den woronin tere seeginan, o ka a kenesigi. O ka a togo la ko Yesu; meleke tun ka o togo le yira Mariyamu na sani a ye kɔnɔ ta. ²² Mariyamu nana bo jebagatobon na wagati min na, ka kapa ni cira Musa ta sariya* ye, Yusufu ni Mariyamu tagara ni Yesu denɗenin ye Zeruzalemu, ka taga a karifa Ala ma. ²³ Sabu a sebera Ala ta sariya ra ko: «Dence folo bee ka kan ka bla danna Matigi ye.» ²⁴ Matigi Ala ta sariya tun ka saraka min fɔ, o nana o saraka bo: «Kongotugani fla, ce ni muso, walama jenetugani fitini fla.»

Simeyon ka baraka la Ala ye Yesu kosɔn

²⁵ Ayiwa, ce do tun be Zeruzalemu, o togo tun ye ko Simeyon. Mogɔ terennin tun lo, ani Alapasiranbaga. Ala tun ka Kisibaga* min layiri ta Izirayeli* ye, a tun be o makɔnɔna; Nin Saninman* tun b'a kan. ²⁶ Nin Saninman tun k'a yira a ra ko Ala ka Kisibaga min layiri ta, ko a tena sa fiyewu ni a ma o ye a na ra.

²⁷ Ayiwa, Nin Saninman tagara ni Simeyon ye Alabatoso kɔnɔ, o y'a sɔro Yusufu ni Mariyamu be Alabatosoba kɔnɔ, o be sariya* ta kow janabora ni Yesu denɗenin ye. ²⁸ Simeyon ka den mina, ka baraka la Ala ye, k'a fɔ ko:

²⁹ «Matigi Ala, sisan kɔni i be se ka i ta jonce to a ye sa, a jusu sumanin; sabu i tun ka kuma min fɔ, i ka o ke.

³⁰ Ne yere na ka Kisibaga ye,

³¹ i ka Kisibaga min laben dununamogow bee ye.

³² A bena ke yeelen ye, siya were mogow fe; ka ke bonya ye i ta mogow, Izirayelimogow fe.»

³³ Simeyon tun be o kuma minw fɔra Yesu ta ko ra, o kumaw ka a face ni a bamuso kabakoya. ³⁴ O kɔ, Simeyon ka dugawu ke o ye, k'a fɔ Mariyamu ye ko: «Mariyamu, a fle, nin den bena ke mogɔ caman bensababu ye, ani mogɔ caman lawurisababu ye Izirayeli jamana kɔnɔ; a bena ke Ala ta tagamasiyen ye, mogow bena min sɔso. ³⁵ O cogo ra, a bena mogɔ caman ta jusukunnamiiriw bla kene kan. Ele kɔni, Mariyamu, dimi le bena ele jusukun sɔgo i ko muru.»

Ani ka baraka la Ala ye Yesu kosɔn

³⁶ Ciramuso do tun be yi fana, min togo tun ye ko Ani; Fanuyeli denmuso tun lo, a bora Aseri ta gba ra. O muso tun korɔra kosebe. A sunguruman tun furura ka san wolonfla ke ni a ce ye. ³⁷ O kɔ, a ce sara; a si tun ye san biseegi ni san naani. A tun te fon Alabatosoba kɔnɔ tuma si; a tun be baara ke Ala ye su ni tere, ka sun don, ani ka Ala daari. ³⁸ Ale fana nana Alabatosoba kɔnɔ o wagati kelen na. A ka Ala tando;

2:23 2.23 Nin kuma fɔra Bori 13.2,12,15. **2:24** 2.24 Nin kuma fɔra Bori 12.8. **2:32** 2.32 Nin kuma fɔra Ezayi 42.6; 49.6; 52.10.

mɔgɔ o mɔgɔ tun bɛ Zeruzalɛmu kunmabɔwagati makɔnɔna Ala fɛ, Ani tun bɛ den ko fora o mɔgɔw bɛɛ ye.

Yusufu ni Mariyamu sekɔra ka na Nazareti ni Yesu ye

³⁹ Ala ta sariya* tun ka min o min fɔ, o ka o bɛɛ kɛ ka ban tuma min na, o sekɔra ka na o ta dugu ra Nazareti, Galile mara ra. ⁴⁰ Denɲɛnin kɔni tun bɛ bonyara ni baraka ye; a ta hakiritigiya tun ka bon, Ala ta nɛɛma fana tun bɛ a kan.

Yesu tagara Jɔnyaban janagbɛ ra ni a worobagaw ye

⁴¹ Yesu worobagaw tun bɛ taga Zeruzalɛmu san o san, ka taga Jɔnyaban janagbɛ kɛ. ⁴² Yesu nana san tan ni fla sɔrɔ wagati min na, a worobagaw tagara ni a ye, ka kaɲa ni o ta landa ye. ⁴³ Janagbɛ bannin kɔ, o sekɔra ka taga so. Yesu tun tora o ko Zeruzalɛmu, nka a worobagaw tun m'a lon. ⁴⁴ O tun b'a miirira ko a ni o tagamaɲɔgɔn dɔw bɛ ɲɔgɔn fɛ. Nka tere nana ban ka o to tagama ra, o m'a ye. O ka kɛ a flɛflɛ ye o ta somɔgɔw, ani o lonbagaw cɛ ra. ⁴⁵ Nka o m'a ye; o sekɔra ka taga Zeruzalɛmu ka taga a yɔrɔɲini. ⁴⁶ O ka tere saba kɛ, o b'a ɲinina; o tagara a siginin sɔrɔ Alabatosoba kɔnɔ ni karamɔgɔbaw ye, a bɛ menni kɛra o fɛ, ka to ka o ɲininka fana. ⁴⁷ Mɔgɔ minw bɛɛ tun bɛ a lamɛna, a ta hakiritigiya ni a ta jaabiricogo ka olugu bɛɛ kabakoya.

⁴⁸ A face ni a bamuso k'a ye minke, olugu kabakoyara. A bamuso ko a ma ko: «Yesu, mun na i ka nin ko ɲɔgɔn kɛ an na? A flɛ, ne ni i face bɛɛ hakiri ɲagamina, an bɛ i ɲini yɔrɔ bɛɛ ka dɛɛ.» ⁴⁹ Yesu ka o jaabi, ko: «Mun kosɔn aw bɛ ne yɔrɔɲinina? Aw m'a lon ko ne ka kan ka kɛ ne Fa ta koɲaw le ra wa*?» ⁵⁰ Nka a face ni a bamuso ma a ta kuma faamu. ⁵¹ Yesu nana ni o ye Nazareti. A tun bɛ a worobagaw kan mina. A bamuso tun bɛ o kow bɛɛ mara a yɛɛ kɔnɔ.

⁵² Yesu tun bɛ kɔrɔyara ka na, dɔ tun bɛ farara a ta hakiritigiya kan lon o lon; a ko tun ka di Ala ye, a ko tun ka di mɔgɔw ye fana.

3

Yuhana Batizerikɛbaga ta waajuri

(Matiyu 3.1-12; Marika 1.1-8; Yuhana 1.19-28)

¹ Ayiwa, wagati min na masaceba Tiberi Sezari tun bɛ a ta masaya san tan ni loorunan na, o y'a sɔrɔ Ponse Pilati le tun ye Zude mara jamanatigi ye, Herodi* tun ye Galile mara jamanatigi ye, a kɔrɔcɛ Filipe tun ye Iture mara ni Tirasoniti mara jamanatigi ye, Lizaniyasi tun ye Abileni mara jamanatigi ye. ² O wagati ra fana Ane ni Kayife le tun ye sarakalasebagaw kuntigibaw* ye.

Ayiwa, o wagati le ra, Ala ka a ta kuma lase Jakariya dence Yuhana ma, k'a to kongokolon kɔnɔ. ³ Yuhana tagara Zuriden kɔ yɔrɔw bɛɛ ra; a tun bɛ mɔgɔw waaju ko o ye nimisa o ta jurumunw na ka batize, janko Ala ye o ta jurumunw yafa. ⁴ O kow le tun sebera cira Ezayi ta Kitabu kɔnɔ, ko:

«Mɔgɔ dɔ bɛna pɛren kongokolon kɔnɔ k'a fɔ ko:

«Aw ye siraba labɛn Matigi ye
ka siradenninw bɛɛ lateren a ye.

⁵ Dingakɔnɔyɔrɔw bɛɛ ye lafa,
kuruw ni kongoriw bɛɛ ye dakana.

Sira kuturuninw bɛɛ ka kan ka lateren,
ka sirajuguw siyan ka o nugu.

⁶ Ni o kɛra, adamaden bɛɛ bɛna Ala ta kisiri ko ye.» »

⁷ Jama minw tun bɛ nana Yuhana fɛ ka na batize, Yuhana tun b'a fora olugu ye ko: «Aw fɔnfɔnnindenw! Jɔn le ka aw karan ko aw ye bori Ala ta kiti nata ɲa?» ⁸ Aw ta

* **2:49** 2.49 Ka kɛ ne Fa ta koɲaw le ra: Kitabu dɔw b'a fɔ ko: «Ne ka kan ka kɛ ne Fa ta so le kɔnɔ.» **3:6** 3.6 Nin kuma fora Ezayi 40.3-5.

ƙewalew le ka kan k'a yira ko can ra aw jusukun yelemama; aw kana a miiri doron k'a fo ko: <Anw le ye Iburahima ta durujaw ye!> Sabu ni duruja ko lo, ne b'a fo aw ye ko Ala be se ka hali nin kabakuruw yelema ka o ke Iburahima ta durujaw ye. ⁹ Jende tara yiriw liliw tigeri kama ka ban. Yiri o yiri te dennuman ke, o be tige ka ben, ka firi tasuma ra.»

¹⁰ Jama tun be Yuhana jininkara, ko: «An ka kan ka mun le ke?» ¹¹ Yuhana ka o jaabi ko: «Ni derege fla be mog'o min fe, do te min fe, o ye kelen di o tigi ma; ni domuni be mog'o min fe, o fana ye a ke ten.»

¹² Ninsaraminabaga dow fana nana ka na batize; olugu ko a ma ko: «An karamog'o, an ka kan ka mun le ke?» ¹³ A ko olugu ma ko: «Warida min fora aw ye, aw kana foyi mina ka teme o kan.»

¹⁴ Sorasiw fana k'a jininka ko: «Anw do? Anw ka kan ka mun ke?» A ko olugu ma ko: «Aw kana mog'o si ta fen mina a ra fanga ra; mog'o ma ko min ke, aw kana o faninya la a ra; o be sara min di aw ma, aw y'a to o ye aw wasa.»

¹⁵ Mog'ow tun be Kisibaga makonona; o bee tun be o yere jininkara ko yala Ala ka Kisibaga* min ko layiri ta ko o te Yuhana yere le ye wa? ¹⁶ O koson Yuhana ka o jaabi k'a fo o bee ye ko: «Ne koni be aw batizera ji le ra doron; nka min bena na, o fanga ka bon ni ne ta ye. Hali ne te se k'a fo ko ne be a ta sanbara juru foni ka bo a sen na. Ale le bena aw batize ni Nin Saninman* ye, ani tasuma. ¹⁷ A ta baarakeminan b'a boro, a be simankise ni a naga bo jagon na. A be simankise ke a ta bondo konon, nka a bena naga jeni tasuma ra, tasuma min te faga ka ye.»

¹⁸ Yuhana ka nin kuma jagon caman were fo mog'ow ye ka o lasomi, ka Ala ta Kibaro Diman* kuma fo o ye.

¹⁹ Ayiwa, Yuhana ka jamanatigi Herodi* jaraki a balemace muso Herodiyadi ta ko ra. Yuhana ka Herodi jaraki kojugu caman were ra. ²⁰ Nka Herodi belen ka kojugu do fara do kan, ka Yuhana mina ka a bla kaso ra.

Yesu batizeri

(Matiyu 3.13-17; Marika 1.9-11)

²¹ Ayiwa, mog'o bee tun batizera ka ban minke, Yesu fana nana batize. Ka Yesu to Aladaari ra, sankolo dayelera. ²² Nin Saninman* kera i n'a fo jenetugani, ka na jigi Yesu kan. Kumakan do bora sankolo konon, ko: «Ele le ye ne Dence* kanunin ye; i ko ka di ne ye haali.»

Yesu ta buruju

(Matiyu 1.1-17)

²³ Ayiwa, Yesu ka a ta baaraw damina ka a si to san bisaba. Mog'ow tun be a jatera Yusufu dence le ye.

Yusufu face tun ye Heli ye.

²⁴ Heli face tun ye Matati ye.

Matati face tun ye Levi ye.

Levi face tun ye Meleki ye.

Meleki face tun ye Zanayi ye.

Zanayi face tun ye Yusufu ye.

²⁵ Yusufu face tun ye Matatiyasi ye.

Matatiyasi face tun ye Amosi ye.

Amosi face tun ye Nahomu ye.

Nahomu face tun ye Esili ye.

Esili face tun ye Nagayi ye.

²⁶ Nagayi face tun ye Maati ye.

Maati face tun ye Matatiyasi ye.

Matatiyasi face tun ye Semeyini ye.
 Semeyini face tun ye Yosesi ye,
 Yosesi face tun ye Yoda ye.

²⁷ Yoda face tun ye Yowanan ye.
 Yowanan face tun ye Resa ye.
 Resa face tun ye Zorobabeli ye.
 Zorobabeli face tun ye Salatiyeli ye.
 Salatiyeli face tun ye Neri ye.

²⁸ Neri face tun ye Meleki ye.
 Meleki face tun ye Adi ye.
 Adi face tun ye Kosamu ye.
 Kosamu face tun ye Elimada ye.
 Elimada face tun ye Eri ye.

²⁹ Eri face tun ye Yesu* ye.
 Yesu face tun ye Eliyezeri ye.
 Eliyezeri face tun ye Yorimu ye.
 Yorimu face tun ye Matati ye.
 Matati face tun ye Levi ye.

³⁰ Levi face tun ye Simeyon ye.
 Simeyon face tun ye Zuda ye.
 Zuda face tun ye Yusufu ye.
 Yusufu face tun ye Yonamu ye.
 Yonamu face tun ye Eliyakimu ye.

³¹ Eliyakimu face tun ye Meliya ye.
 Meliya face tun ye Menna ye.
 Menna face tun ye Matata ye.
 Matata face tun ye Natan ye.
 Natan face tun ye Dawuda ye.

³² Dawuda face tun ye Yese ye.
 Yese face tun ye Obedi ye.
 Obedi face tun ye Boozi ye.
 Boozi face tun ye Salimon ye.
 Salimon face tun ye Naasun ye.

³³ Naasun face tun ye Aminadabu ye.
 Aminadabu face tun ye Adimen ye.
 Adimen face tun ye Arini ye.
 Arini face tun ye Esiromu ye.
 Esiromu face tun ye Peresi ye.

Peresi face tun ye Zuda ye.
³⁴ Zuda face tun ye Yakuba ye.
 Yakuba face tun ye Isiyaka ye.
 Isiyaka face tun ye Iburahima ye.
 Iburahima face tun ye Tera ye.
 Tera face tun ye Nahori ye.

³⁵ Nahori face tun ye Serugi ye.
 Serugi face tun ye Rehu ye.
 Rehu face tun ye Pelegi ye.
 Pelegi face tun ye Eberi ye.

* **3:29** 3.29 Yesu: Nin ye mogo do were ye, min fana togo tun ye ko Yesu.

Eberi face tun ye Sila ye.
³⁶ Sila face tun ye Kayinamu ye.
 Kayinamu face tun ye Arifazadi ye.
 Arifazadi face tun ye Semu ye.
 Semu face tun ye Nuho ye.
 Nuho face tun ye Lameki ye.
³⁷ Lameki face tun ye Metusala ye.
 Metusala face tun ye Enoki† ye.
 Enoki face tun ye Yeredi ye.
 Yeredi face tun ye Maleleli ye.
 Maleleli face tun ye Kayinamu ye.
³⁸ Kayinamu face tun ye Enosi ye.
 Enosi face tun ye Seti ye.
 Seti face tun ye Adama ye.
 Ala le ka Adama dan.

4

Setana ko a be Yesu korobo (Matiyu 4.1-11; Marika 1.12-13)

¹ Yesu fanin Nin Saninman* na, a bora Zuriden koba yoro ra minke, Ala Nin* k'a ta ka taga ni a ye kongokolon kono. ² Setana tun k'a korobo, fo tere binaani. O lonw bee ra, a ma foyi domu. O ko, kongoo k'a mina. ³ Setana ko a ma ko: «Den min bora Ala ra*, ni ele lo can ra, a fo nin kabakuru ye ko a ye yelema ka ke buru ye!» ⁴ Yesu k'a jaabi ko: «A sebera Kitabu kono, ko: <Domuni dama le te mogoo baro.> »

⁵ Ayiwa, Setana tagara ni Yesu ye san fe, ka dunupa jamanaw bee yira a ra yoronin kelen na, ⁶ k'a fo a ye ko: «Ne be se ka nin jamanaw fangatigiya ni a bonya bee di i ma; sabu o bee donna ne boro. Ni ne ko ne b'a di mogoo min ma, ne be se k'a di o ma. ⁷ O ra, ni i ka i kinbiri gban ka ne bato, ne be o bee di i ma.» ⁸ Yesu k'a jaabi ko: «A sebera Kitabu kono, ko: <I ka kan ka i Matigi Ala le bato, ka baara ke ale kelenpe ye.> »

⁹ Ayiwa, Setana ka Yesu ta ka taga Zeruzalemu, ka taga a layelen k'a lo Alabatosoba kunna, k'a fo a ye ko: «Den min bora Ala ra, ni ele lo can ra, ka i to nin yoro ra, i pan ka i cun dugu ma. ¹⁰ Sabu a sebera Kitabu kono, ko: <Ala bena i ko fo a ta melekew ye, ko o ye o janto i ra.>

¹¹ «Ani ko:
 <O bena i ta o boro kono,
 janko i sen kana na talon kabakuru do ra.> »

¹² Yesu k'a jaabi ko: «A sebera le ko: <I man kan k'a fo ko i be Matigi Ala korobo.> »

¹³ Ayiwa, Setana ka Yesu korobo k'a fle ka ban minke, a tagara ka bo a koro, ka ke wagati were jini ye tuun.

Yesu ka a ta baara damina Galile (Matiyu 4.12-17; Marika 1.14-15)

¹⁴ O bee ko fe, Yesu sekora ka na Galile mara ra, a fanin Nin Saninman* baraka ra. A togo tun be fora o yoro mara bee ra. ¹⁵ A tagara mogow karan karansow* kono; mogow bee tun b'a togonuman fora.

Nazaretikaw banna Yesu ra (Matiyu 13.53-58; Marika 6.1-6)

† 3:37 3.37 Enoki: Dow b'a fo ale le ma ko Idirisa. 4:4 4.4 Nin kuma fora Sariya 8.3. 4:8 4.8 Nin kuma fora Sariya 6.13. 4:11 4.10-11 Nin kuma fora Zaburu 91.11-12. 4:12 4.12 Nin kuma fora Sariya 6.16.

¹⁶ Ayiwa, Yesu nana taga Nazareti, a lamodugu ra. Nenekirilon* sera, a tagara karanso* ra i n'a fo a tun derira ka a ke cogo min na. A nana wuri ka lo ko a be karan ke tuma min na, ¹⁷ o ka cira Ezayi ta kitabu di a ma. A ka a dayele ka taga se yoro do ma, a sebera yoro min na ko:

¹⁸ «Matigi Ala Nin* be ne kan,

sabu a ka ne janawoloma ko ne ye na Kibaro Diman* fo fagantanw ye,

ani ka kasodenw lablari ko fo,

ka fiyentow na yeleko kibaro fo;

ka mogow tawoninw bo o tawobagaw boro,

¹⁹ ka Matigi Ala ta nema wagati ko kibaro fo.»

²⁰ O ko, a ka kitabu datugu, k'a di karanso korosibaga ma, ka sigi. Mogow bee na lonin tora a ra, o be a flera. ²¹ Yesu k'a fo ko: «Aw ka nin kuma min men ka bo Kitabu konob, o kuma kera can ye.»

²² O bee tun be a togonuman fora. A tun be kumapuman minw fora, o ka o kabakoya. O ko: «Yusufu dence le te nin ye wa?» ²³ Yesu k'a fo o ye ko: «Sigiya t'a ra, aw bena nin zana la ne ye, ko: <Flakebaga, i yere keneya folo!> Aw bena a fo ne ye fana ko: <I ka ko minw bee ke Kaperinahumu, an ka o men; o jagon ke i yere ta dugu ra yan fana.> » ²⁴ Yesu k'a fo o ye tuun ko: «Can ra, ne b'a fo aw ye ko cira si te mina ka na a yere ta dugu konob.» ²⁵ A ko: «Can ra, ne b'a fo aw ye ko cira Iliya* ta wagati ra, sanji ma ben Izirayeli* jamana ra fo san saba ni karo wawo; kongoba benna jamana yoro bee kan. O wagati ra muso ce saninw tun ka ca Izirayeli jamana ra. ²⁶ Nka Ala ma cira Iliya ci ka taga olugu do si fe; a tagara muso ce sanin kelen le fe Sarepita, Sidon mara ra.» ²⁷ A ko tuun ko: «Kunato caman fana tun be Izirayeli jamana ra cira Iliyasu† ta wagati ra, nka o si ma na Iliyasu fe ka na keneya; Sirikace Naaman le nana, ka na keneya.»

²⁸ Mogow ka o kuma men minke, karanso konomogow bee dimina. ²⁹ O wurira ka Yesu mina k'a joni ka taga ni a ye dugu ko fe. Dugu tun siginin be kongori min kan, o tagara ni a ye o kuncema, ko o b'a joni ka ben dugu ma. ³⁰ Nka Yesu temena o ce ra ka taga.

Yesu ka jinato do keneya

(Marika 1.21-28)

³¹ Ayiwa, Yesu tagara Kaperinahumu; o ye Galile dugu do ye. Nenekirilonw* na a tun be to ka mogow karan. ³² A ta karan cogoya tun ka mogow kononoban, sabu a tun be mogow karan ni baraka ye. ³³ Ayiwa, ce jinato do tun be karanso konob; ale ka ke peren ye ni kanba ye, ko: ³⁴ «E, Yesu Nazaretikace, mun le be an ce? I nana an halakiyoro le ra wa? Ele ye mogow suguya min ye, ne ka o lon; ele ye Ala ta Mogow Saninman le ye.» ³⁵ Yesu jamana jina kunna, k'a fo a ye ko: «I da tugu, i ye bo nin ce ra!» O jina ka o ce ben dugu ma mogow bee na na, ka bo a ra, nka a ma foyi ke ce ra. ³⁶ Mogow bee kabakoyara. O ka ke a fo ye jagon ye ko: «Nin ye kuma suguya juman ye? A be kuma jinaw fe ni fanga ni sebagaya ye, k'a fo o ye ko o ye bo mogow ra, o fana be bo.» ³⁷ Yesu togo sera o mara yoro bee ra.

Yesu ka Simon muso bamuso keneya

(Matiyu 8.14-17; Marika 1.29-34)

³⁸ Ayiwa, Yesu bora karanso konob ka taga Simon ta so. A tagara a soro ko Simon muso bamuso tawonin lo kosebe; farigban tun b'a ra. O ka Yesu daari ko a ye o muso fe. ³⁹ Yesu gbarara a ra, ka lo a kunna ka kuma ni fanga ye, ko farigban ye bo muso ra. O yoronin kelen bee ra muso keneyara; a wurira ka gba ke o ye.

4:19 4.19 Nin kuma fora Ezayi 61.1-2. * **4:25** 4.25 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli. † **4:27** 4.27 Iliyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize. **4:27** 4.27 Nin kuma fora Masacew flanan 5.1-14.

Yesu ka banabagato caman keneya

⁴⁰ Tere nana ke ben ye tuma min na, banabagato tun be min o min fe, ni a ka ke bana o bana ye, o bee nana ni o banabagato ye Yesu fe. Yesu ka a boro la o bee kelen kelen kan ka o keneya. ⁴¹ Jinaw tun be kule ci ka bo jinato caman na fana. O tun b'a fo Yesu ma ko: «Den min bora Ala ra*, ele lo.» Nka Yesu tun be songo o ra; a tun te son k'a to o ye kuma, sabu jinaw tun k'a lon ko Yesu ye Kisibaga* le ye.

Yesu tagara waajuri ke Zude mara ra
(Marika 1.35-39)

⁴² Dugu gbera doron, Yesu bora ka taga kongo kono, yoro do ra. Jama caman nana bo ka taga a yoroni. O nana a ye minke, o tun t'a fe a ye bo o koro tuun. ⁴³ Nka Yesu k'a fo o ye ko: «Ne ka kan ka taga Ala ta Masaya* ko Kibaro Diman* fo dugu werew ra fana, sabu Ala ka ne ci o le koson.»

⁴⁴ O ra, Yesu tagara Zude mara ra ka taga waajuri ke karansow* kono.

5

Karamogodenw ka jerge camanba mina
(Matiyu 4.18-22; Marika 1.16-20)

¹ Ayiwa, lon do, Yesu tun lonin be Zenesareti bada ra. Jama tun be a kere fe ka a lamini fan bee ra, o be Ala ta Kuma lamenna. ² Yesu ka kurun fla ye jida ra; jegeminabagaw tun bora o kurun kono ka na ke o ta jow ko ye jida ra. ³ Yesu donna kurun kelen kono, o tun ye Simon ta kurun ye. Yesu ko Simon ma ko a ye kurun gbara ji ce ma donin ka a mabo mogow ra. O ko, Yesu sigira kurun kono ka to ka mogow karan.

⁴ Ayiwa, Yesu nana ban mogow karan na wagati min na, a ko Simon ma ko: «Simon, kurun gbara dun na ka aw ta jow firi ka jerge mina.» ⁵ Simon ko Yesu ma ko: «An karamogo, an ka su kururu bee ke jegeni na, an ma foyi soro. Nka i ta kuma koson, ne bena jo firi tuun.»

⁶ Ayiwa, o ka jow firi minke, o ka jerge camanba mina fo o ta jow ka ke tigetige ye. ⁷ A ma na ja, o torgon minw tun be kurun to kelen kono, o ka olugu wele ko o ye na o deme ni o ta kurun ye. Olugu nana ni kurun ye. O ka kurun fla bee fa jerge ra fo kurunw tun be jini ka jigi ji jukoro. ⁸ Simon Piyeri ka o ye minke, a ka a kinbiri gban Yesu koro k'a fo ko: «Matigi, i mabo ne ra, sabu ne ye jurumunto le ye!» ⁹ O tun ka jerge caman min mina, o ko tun ka jatige bla Simon ni a torgonw bee ra. ¹⁰ Zebede dence fla minw tun be ni Piyeri ye, Yakuba ni Yuhana, olugu fana ja tun tigera o cogo kelen na. Nka Yesu ko Simon ma ko: «I kana siran; k'a ta bi ra, i be jerge mina cogo min na, ne bena i karan i ye mogow jini ten.» ¹¹ Ayiwa, o nana se jida ra tuma min na, o ka kurun ni a konofenw bee to yi ka tugu Yesu ko.

Yesu ka kunatoce do keneya
(Matiyu 8.1-4; Marika 1.40-45)

¹² Yesu tun be Galile mara dugu do ra. Kunatoce do tun be yi, min fari yoro bee tun ye kuna ye; ale ka Yesu ye minke, a nana a kinbiri gban a koro ka a ja biri dugu ma, k'a daari k'a gbeleya, ko: «Matigi, ni i be son, i be se ka ne saninya.» ¹³ Ayiwa, Yesu ka a boro la a kan, k'a fo a ye ko: «Ne sonna, i ye keneya.» O yoronin bee a ta kuna keneyara. ¹⁴ O ko, Yesu k'a fo a ye ko: «I kana nin ko fo mogo si ye. Taga i yere yira sarakalasebaga* ra. Ciru Musa ka saraka min fo kunatoce ta saninyari ko ra, i ye o saraka bo, janko k'a yira bee ra ko i keneyara.»

¹⁵ Ayiwa, Yesu togo tun be fora ka taga yoro caman na. Mogo caman tun bena lajen a koro ka a ta kuma lamena, ani ka keneya ka bo o ta banaw ra. ¹⁶ Nka Yesu tun be to ka taga kongo kono yoro dow ra a kelen na ka taga Ala daari.

Yesu ka murugu dɔ kenɛya
(*Matiyu 9.1-8; Marika 2.1-12*)

¹⁷ Lon dɔ, Yesu tun bɛ mɔgɔw karanna. Farisiw* ni o ta sariya karamɔgɔbaw tun siginin bɛ; olugu tun nana ka bɔ Galile mara ni Zude mara duguw bɛɛ ra, ani Zeruzalemu. Matigi Ala ta se bagaya tun bɛ Yesu fɛ, a tun bɛ banabagatɔw kenɛyara.

¹⁸ Ayiwa, mɔgɔ dɔw nana ni cɛ murugunin dɔ ye lanan kan. O tun b'a fɛ ka don ni o cɛ ye ka taga a bla Yesu kɔrɔ. ¹⁹ Nka jama caya kosɔn, o ma donyɔrɔ sɔrɔ ni a ye; o yelenna bon san fɛ ka wo dɔ bɔ yi, ka cɛ murugunin ni a ta lanan lajigi o wo fɛ fɔ ka taga a bla Yesu kɔrɔ, mɔgɔw cɛ ra. ²⁰ Yesu k'a ye ko o mɔgɔw lara ale ra minke, a ko murugu ma ko: «I ta jurumunw yafara i ma.»

²¹ Sariya karamɔgɔw, ani Farisi ka kɛ a fɔ ye o yɛɛ kɔnɔ ko: «Cɛ nin ye jɔntigi le ye, fɔ a bɛ Alatɔgɔcɛnkumaw fɔra tan? Ni Ala kelen tɛ, jɔntigi le bɛ se ka jurumun yafa?»

²² Yesu tun ka o mɔgɔw ta miiriya lɔn; a ko o ma ko: «Mun kosɔn nin miiriyaw jɔgɔn bɛ aw jusukun na? ²³ K'a fɔ murugu ye ko a ta jurumun yafara a ma o, walama k'a fɔ a ye ko a ye wuri ka tagama o, aw ja na o fla ra juman le kɛ ka di? ²⁴ Ayiwa, ne bɛna a yira aw ra bi ko ne Min kɛra Adamaden ye*, ko se bɛ ne ye ka jurumun yafa dunɔna kɔnɔ.» O kɔ, a ko murugu ma ko: «Ne b'a fɔ i ye, wuri ka i ta lanan ta ka taga i ta so!» ²⁵ O yɔrɔnin kelen bɛɛ, cɛ wurira o bɛɛ ja na, ka a ta lanan ta, ka taga a ta so; a tagatɔ tun bɛ Ala tandora. ²⁶ O mɔgɔw bɛɛ kabakoyara. O ka kɛ Ala tando ye; o ja tigenin tun b'a fɔra jɔgɔn ye ko: «E! An ka kobaw ye bi.»

Yesu ka Levi wele
(*Matiyu 9.9-13; Marika 2.13-17*)

²⁷ Ayiwa, o kɔ fɛ, Yesu bɔra ka taga ninsaraminabaga dɔ siginin ye ninsaraminabon na; a tɔgɔ ye ko Levi. Yesu ko a ma ko: «Tugu ne kɔ!» ²⁸ Levi ka a ta baara bɛɛ dabla, ka wuri ka tugu Yesu kɔ.

²⁹ Levi nana janagbɛba dɔ labɛn a ta so kɔnɔ Yesu ye. Ninsaraminabaga caman, ani mɔgɔ wɛrɛw nana sigi ni Yesu ni a ta karamɔgɔdenw ye ka domuni kɛ. ³⁰ Farisiw* ni o ta sariya karamɔgɔw* ka kɛ o kɔrɔfɔ ye; o k'a fɔ Yesu ta karamɔgɔdenw ye ko: «Mun kosɔn aw bɛ domuni kɛ, ka min ni ninsaraminabagaw ni mɔgɔ kewalejuguw ye?» ³¹ Yesu ka o jaabi k'a fɔ o ye ko: «Mɔgɔ minw ka kenɛ, olugu tɛ flakɛbaga yɔrɔnini; banabagatɔw le bɛ flakɛbaga yɔrɔnini. ³² Ne ma na mɔgɔ terenninw wele; ne nana jurumuntɔw le wele, janko o ye nimisa o ta jurumunw na.»

Landakow ni Kibaro Diman tɛ kelen ye
(*Matiyu 9.14-17; Marika 2.18-22*)

³³ Mɔgɔ dɔw ko Yesu ma ko: «Wagati caman Yuhana ta karamɔgɔdenw ni Farisiw* ta karamɔgɔdenw bɛ sun don, ka Ala daari; nka ele ta karamɔgɔdenw bɛ domuni kɛ, ka min lon bɛɛ.» ³⁴ Yesu ka o jaabi ko: «Yala aw bɛ se ka kɔnɔcɛ jɛnɔgɔnɔw jagboya ko o kana domuni kɛ, ka o ni kɔnɔcɛ to jɔgɔn fɛ kɔnɔya ra wa? ³⁵ Lon min na o bɛna kɔnɔcɛ ta ka bɔ o kɔrɔ, o lon le ra o bɛna sun don.»

³⁶ O kɔ, Yesu ka talen dɔ wɛrɛ fɔ o ye ko: «Mɔgɔ si tɛ fanikura kunkurun tige k'a kɛ ka fani kɔrɔ bari ni a ye. Ni i ka o kɛ, i ka fanikura cɛn le. I ka a kunkurun min bari fani kɔrɔ ra, o fla ja fana tena kɛ kelen ye. ³⁷ Mɔgɔ si fana tɛ duvenkura kɛ forogokɔrɔw kɔnɔ. Ni o tɛ, duvenkura bɛna forogokɔrɔw faran, ka bɔn; o tigi bɛ bɔnɔ forogow ra fana. ³⁸ O kosɔn duvenkura ka kan ka kɛ forogokuraw le kɔnɔ. ³⁹ Mɔgɔ si fana tɛ duvenkɔrɔ min, ka sɔrɔ ka jabo kura fɛ tuun, sabu a b'a fɔ ko kɔrɔman le ka di.»

6

Nenekirilon ta ko
(Matiyu 12.1-8; Marika 2.23-28)

¹ Nenekirilon do ra, Yesu ni a ta karamogodenw tun be temena foro dow ce ma. Yesu ta karamogodenw ka ke o foro siman dow karikari ye, ka o terege o tegew kono, ka o kisesw jimi. ² Farisi* dow ko o ma ko: «Ko min man kan ka ke Nenekirilon na, mun koson aw be o kera?» ³ Yesu ka o jaabi, ko: «Wagati min kongo tun ka Dawuda ni a tagamanogonw mina, a ka min ke aw ma o ko karan wa? ⁴ A donna Alabatoso kono; sarakaburu minw tun blanin be yi, a ka o ta k'a jimi ka do di a tagamanogonw fana ma; k'a soro ka kapa ni sariya* ye, mogo si tun man kan ka o buruw jimi ni sarakalasebagaw* doron te.» ⁵ O ko, Yesu k'a fo o ye ko: «Min kera Adamaden ye*, Nenekirilon kuntigiya be o le boro.»

Yesu ka ce boro faganin keneya
(Matiyu 12.9-14; Marika 3.1-6)

⁶ Ayiwa, Nenekirilon* do were ra, Yesu donna karanso* do kono ka mogow karan. Ce do tun be yi, min kininboro faganin tun lo. ⁷ Farisiw* ni sariya karamogow* tun be Yesu korosira k'a fle, yala ni a bena son ka mogo keneya Nenekirilon na, janko o ye sababu do soro ka a jaraki. ⁸ Nka Yesu tun ka o ta miiriya lon; a ko ce boro faganin ma ko: «Wuri ka na lo cemanca ra yan, jama bee ja koro!» Ce wurira ka lo. ⁹ Yesu k'a fo o ye ko: «Ka kapa ni sariya* ye, kopuman le ka kan ka ke Nenekirilon na wa, walama kojugu? Ka mogo kisi wa, walama ka mogo halaki?» ¹⁰ O tuma, Yesu ka a ja lo o bee ra ka to ka o bee fle. O ko, a k'a fo o ce ye ko: «I boro foni!» A ka a boro foni minke, a boro keneyara. ¹¹ Farisiw ni sariya karamogow ka o ye minke, o dimina kosebe. O ka ke jigon soso ye, ko o ka kan ka mun le ke Yesu ra.

Yesu ka ciraden tan ni fla panawoloma
(Matiyu 10.1-4; Marika 3.13-19)

¹² Ayiwa, lon do, Yesu tagara yelen kuru do kan ka Ala daari. A ka su bee ke Aladaari ra. ¹³ Dugu nana gbe minke, a ka a ta karamogodenw wele, ka na mogo tan ni fla panawoloma o ra, ka olugu wele ko ciradenw*: ¹⁴ Folo tun ye Simon ye, min togo lara ko Piyeri, ani a balemace Andere, ani Yakuba, ani Yuhana, ani Filipe, ani Baritelemi, ¹⁵ ani Matiyu, ani Toma, ani Alife dence Yakuba, ani Simon min tun wele ko faso kanubagaba*, ¹⁶ ani Yakuba dence Zude, ani Zudasi Sikariyoti, min nana ke Yesu janfabaga ye.

Yesu ka banabagato dow keneya
(Matiyu 4.23-25)

¹⁷ Ayiwa, Yesu jigira ni a ta ciradenw* ye ka bo kongori kan, ka na lo kenegbeyoro do ra. A ta karamogoden caman tun be yi, ani mogo caman were. O mogo dow tun bora Zeruzalemu, dow bora Zude mara yorow ra, dow bora kogojida kerfeduguw ra, Tiri ni Sidon. ¹⁸ O mogow tun nana Yesu fe ka na a ta karan lamem, ka keneya fana ka bo o ta banaw ra. Jinaw tun be minw tocora, olugu fana keneyara. ¹⁹ Jama bee tun b'a fe ka maga Yesu ra, sabu sebagaya do tun be bo a ra ka o bee keneya.

Hera ni bono
(Matiyu 5.1-12)

²⁰ Ayiwa, Yesu ka a ja lo a ta karamogodenw na k'a fo o ye ko: «Aw minw ye fagantanw ye, aw ta pana, sabu aw ninyoro bena ke Ala ta Masaya* ra.

²¹ Kongo be aw minw na sisan, aw ta pana, sabu aw bena domuni soro ka fa! Aw minw be kasira sisan, aw ta pana, sabu aw bena jagari fo ka yereko.

²² «Ne Min kera Adamaden ye*, ni ne togo koson mogow be aw koninya ka ban aw ra, ka aw neni, ka aw togogugu fo, aw ta pana; ²³ ni o kera, lon min na, aw ye jagari, ka ninsondiya, ka panpan, sabu aw ta baraji bena bonya sankolo ra. O bemaw ka o kow pogon le ke Ala ta ciraw ra!

²⁴ Nka aw minw ye nafortigiw ye, bono bena aw soro, sabu aw ka aw ta hera soro ka ban!

²⁵ Aw minw fanin lo sisan, bono bena aw soro, sabu kongo bena aw soro.

Aw minw be yerekora sisan, bono bena aw soro, sabu aw na bena kumu, aw bena kasi ka naji bo.

²⁶ Ni mogow bee be aw tandora faninya kan, bono bena aw soro, sabu o bemaw ka cira faninyafobagaw tando o cogo le ra.»

*Yesu ko an ka kan ka an juguw kanu
(Matiyu 5.38-48; 7.12)*

²⁷ Yesu ko: «Aw minw be ne lamenna, ne b'a fo aw ye ko: Aw ye aw juguw kanu, aw ye kopuman ke aw koninyabagaw ye. ²⁸ Mogow minw be aw danga, aw ye dugawu ke olugu ye. Minw be aw minako juguya, aw ye Ala daari olugu ye. ²⁹ Ni mogow ka i fata i ye kelen na, i ye to kelen fana lo a ye. Ni mogow ka i ta deregeba bosu i ra, i ta deregedennin fana to a boro. ³⁰ Ni mogow o mogow ka i daari, i ye a tigi son. Ni mogow ka i borofen ta, i kana a fo ko a tigi ye a kosegi i ma.

³¹ «Aw b'a fe mogow ye ko min ke aw ye, aw yere ye o pogon le ke o ye.

³² «Ni aw be aw kanubagaw doron le kanu, aw bena mun tandori le soro o ra tuun? Hali Alalonbariw be o ke! O be o kanubagaw le kanu. ³³ Mogow minw be kopuman ke aw ye, ni aw be kopuman ke olugu doron le ye fana, aw bena mun tandori le soro o ra? Hali Alalonbariw fana be o pogon le ke; [minw be kopuman ke o ye, o fana be kopuman ke olugu le ye.] ³⁴ Aw ka a lon ko mogow minw be se ka juru sara, ni aw be juru don olugu doron le ra, aw bena mun baraji le soro Ala fe tuun? Hali Alalonbariw, minw be se ka juru sara o ye, o be juru don olugu le ra. ³⁵ Nka aw ye aw juguw kanu, aw ye kopuman ke. Ni aw ka juru don, aw ye aw jigi bo a kan. Ni o kera, aw bena barajiba soro. O fana bena a yira mogow ra ko aw ye Ala Korotaninba ta denw ye, sabu ale ka ni kopumanlonbariw, ani togoguguw ma. ³⁶ Aw ye ke hinabagaw ye i n'a fo aw Fa Ala ye hinabaga ye cogo min na.»

*Mogow man kan ka a togogogon korofa
(Matiyu 7.1-5)*

³⁷ Yesu k'a fo tuun ko: «Aw kana mogow korofa, ni o kera, aw fana tena korofa; aw kana tow jaraki, ni o kera, aw fana tena jaraki. Aw ye yafa tow ma, Ala fana bena yafa aw ma. ³⁸ Aw ye tow son, Ala fana bena aw son; a bena aw son k'a caya; k'a don aw ta minan konu, k'a yuguyugu, k'a digi, ka do were fara a kan, fo k'a bon, ka o yelema aw ta jufaba konu; sabu aw be mogow tow mina cogo min na, aw fana bena mina o cogo le ra.»

³⁹ O ko, Yesu ka zana do la o ye tuun; a ko: «Yala fiyento do be se ka ke fiyento do were ta bereminabaga ye wa? O fla bee tena ben dinga konu wa? ⁴⁰ Karamogoden te se ka teme a karamogofa kan. Nka ni karamogoden min karanna kosebe, o be se ka ke i n'a fo a karamogofa. ⁴¹ Mun koson namapama fitini min be i balema jaden na, i be o ye, k'a soro yiri belebele min be ele yere na ra, i te o yera. ⁴² Ele be se k'a fo i

balema ma cogo di, ko: <Ne balema, a to ne ye pamaɲama fitini nin bo i na ra,> k'a soro yiri belebele min be ele yere na ra, i na te o ra? Flankafu fe! I ta yiri belebele bo i yere na ra folo. Ni o kera, ni i yere na yelera, i be se ka pamaɲama fitini bocogo lon i balema na ra.»

Yiri be lon a den fe

(Matiyu 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ Ayiwa, Yesu k'a fo tuun ko: «Yiripuman te denjugu ke, yirijugu fana te denpuman ke. ⁴⁴ Yiri bee be lon a den le fe. Toromɔ te se ka soro yiri gbansan do ra; rezenmo fana te soro nanisun na. ⁴⁵ Mogo jusupuman be kopuman le bo a jusu ra k'a ke, nka mogo jusujugu be kojugu le bo a jusu ra k'a ke. Mogo jusu fanin be min na, a da be o le fo.»

Bon fla ta ko

(Matiyu 7.24-27)

⁴⁶ Yesu ko: «Mun koson aw be ne wele ko Matigi, Matigi, k'a soro ne be min fo aw ye, aw te o kera? ⁴⁷ Mogo min be na ne fe ka na ne ta kumaw lamɛn, ka a sira tagama, an be se ka o tigi suma ni min ye, ne bɛna o fo aw ye. ⁴⁸ An be se ka a suma ni bonlobaga do le ye: a ka dinga sogi ka a dunya, ka taga se fara ma, ka a ta bon ju sigi o fara kan. Bon lonin ko, lon do, sanjiba do nana, ji woyora ka ke bon kan, nka a ma se ka bon ben; sabu a locogo nana kosebe.»

⁴⁹ «Nka mogo min be ne ta kuma lamɛn, ni a te a sira tagama, o tigi be i n'a fo bonlobaga min ka a ta bon lo dugukolo gbansan kan, a ma a ju sigi fara kan. Sanji nana ben, ji woyora ka don a jukoro, o yoronin bee a benna; a bencogo juguyara kosebe.»

7

Yesu ka sorasikuntigi ta baaraden keneya

(Matiyu 8.5-13)

¹ Ayiwa, Yesu ka o kumaw bee fo ka ban mogow ye tuma min na, a wurira ka taga Kaperinahumu. ² Sorasikuntigi do tun be o dugu ra, min ta baaraden tun banara fo a tun be jini ka sa; o baaraden ko tun ka gbelen a ma kosebe. ³ O sorasikuntigi ka Yesu ko men minke, a ka Yahudiya cekoroba dow ci Yesu fe, ko o ye taga a daari ko a ye na a ta baaraden keneya.

⁴ O cekorobaw tagara se Yesu fe minke, o ka a daari k'a gbɛɛya kosebe, k'a fo a ye ko: «A ka kan i ye nin ce demɛ, ⁵ sabu an ta siya ko ka di a ye, ale le fana ka an ta karanso* lo an ye.» ⁶ Yesu tagara ni o ye. O surunyara sorasikuntigi ta bon na minke, sorasikuntigi ka a teri dow ci Yesu fe, k'a fo a ye ko: «Matigi, i kana i yere tooro, sabu a man kan ko ele ye na ne jogon ta so. ⁷ O le koson ne k'a jate mina k'a ye ko ne yere tun man kan ka taga i no fe. Nka ni i ka kuma kelenpe le fo, o sababu ra ne ta baaraden be keneya. ⁸ Sabu kuntigi dow be ne kunna, nka ne fana be sorasi dow kunna. Ni ne k'a fo min ma ko: <Taga!>, o be taga; ni ne k'a fo min ma ko: <Nayan!>, o be na. Ni ne k'a fo ne ta baaraden ye ko: <Nin ke tan!>, a be o ke.» ⁹ Yesu ka o kuma men minke, o sorasikuntigi ko diyara a ye kosebe. A ka a na munu ka a nɔfemogow fe, k'a fo o ye ko: «Ne b'a fo aw ye ko hali Izirayelimogow ra, ne ma nin lanayaba jogon soro mogo si fe.» ¹⁰ Ciradenw sekora ka taga so konɔ, ka taga a soro ko baaraden keneyara.

Yesu ka muso do dence su lakunu

¹¹ O lon dugusagbe, Yesu tun be tagara dugu do ra, min togo ye ko Nahini; a ta karamogodenw ni jama caman tun tugura a ko. ¹² O surunyara dugu donda ra minke, o ka mogow boto ye ni kanbelen do su ye, o be tagara a sutara. Muso ce sanin do

dence kelenpe tun lo. Dugumogow camanba tun be ni o ye. ¹³ Matigi ka o muso ye minke, a hina donna a ra. A ko muso ma ko: «I kana kasi.» ¹⁴ A gbarara o ra, k'a boro maga sutanan na. Sutabagaw lora. A ko: «Kanbelennin, ne b'a fo i ye ko i ye wuri.» ¹⁵ Su wurira ka sigi ka ke kuma ye; Yesu k'a di a bamuso ma.

¹⁶ Mogow bee siranna. O ka Ala tando k'a fo ko: «Ala ta ciraba do nana an fe; Ala nana a ta mogow dema.» ¹⁷ O ka kuma minw fo Yesu ko ra, o kuma sera fo Zude mara ni a lamini bee ra.

*Yuhana ka a ta karamogodenw ci Yesu fe
(Matiyu 11.2-19)*

¹⁸ Yuhana ta karamogodenw tagara o kow bee lakari a ye. ¹⁹ Yuhana ka a ta karamogoden fla wele ka o ci Matigi Yesu fe, ko o ye taga a jininka ko: «Kisibaga* min tun ka kan ka na, ele lo wa, walama an ka kan ka do were le makono?» ²⁰ O karamogoden fla tagara se Yesu koro tuma min na, o ka a jininka ko: «Matigi, Yuhana Batizerikebaga ka an ci i fe, ko an ye na i jininka ko Kisibaga min tun ka kan ka na ko ele lo wa, walama ko an ka kan ka do were le makono?» ²¹ O wagati yere ra, Yesu ka mogow caman keneya ka bo o ta banaw ni o ta torow ra, ka jinaw gben ka bo dow ra; a ka fiyento caman na yele. ²² O ko, Yesu ka Yuhana ta ciradenw jaabi ko: «Aw ka ko minw ye, ani aw ka kuma minw men, aw ye taga o lakari Yuhana ye, ko: fiyentow be yeri kera, nabaraw be tagamana, kunatow keneyara, torogberenw be menni kera, mogow saninw be kununa ka bo saya ra, Kibaro Diman* be fora fagantanw ye fana. ²³ Ni mogow min ma sigiya ne ta ko ra, o tigi ta pana!»

Yesu ni Yuhana Batizerikebaga ta ko

²⁴ Yuhana Batizerikebaga ta ciradenw sekora ka taga minke, Yesu kumana jama fe Yuhana ko ra. A ko o ma ko: «Aw tun tagara kongo kono minke o, aw tagara bin gbansan le ye fono b'a lamagara wa? ²⁵ O te de! O tuma aw tagara mun le ye? Aw ka mogow do le ye min ka fanijuman songogbelen do don wa? Aw yere k'a lon ko minw be fanijuman songogbelenw don, ka domuni dimanw ke, ani ka o yere diyanyakow bee ke, olugu be soro masasow le kono. ²⁶ Ayiwa, aw tagara mun le ye sa? Cirado lo wa? Jnhon, ne b'a fo aw ye ko cira lo; a ka bon ka teme hali cira kan. ²⁷ Sabu min sebera Kitabu kono, ko:

«A fle, ne be ne ta ciraden ci ka taga i na fe
ka i ta sira laben i ye,»

o ciraden ye Yuhana le ye. ²⁸ Ne b'a fo aw ye ko muso si ma den woro folo min ka bon ni Yuhana ye. O bee n'a ta, Ala ta Masaya* ra, mogow bee ra fitini ka bon ni Yuhana ye.

²⁹ «Mogow minw bee tun be Yuhana lamenna, hali ninsaraminabagaw, olugu bee tun batizera Yuhana fe, k'a yira ko o sonna a ma, ko Ala terennin lo. ³⁰ Nka Farisiw* ni sariya karamogobaw ma son Ala ta kolatigeninw ma o ye; o ma son Yuhana ta batizeri* ma.»

³¹ Yesu k'a fo tuun ko: «Ne be se ka bi mogow suma ni jontigiw le ye? O be i ko jontigiw? ³² Bi mogow kera i ko denmisennin minw siginin be toron na kenegbe ra; o be peren, k'a fo jagon ye ko:

«A fle, anw ka filen fiye aw ye,
aw ma don ke!
Anw ka sangadonkiriw la aw ye,
aw ma kasi!»

³³ Sabu Yuhana Batizerikebaga nana, a tun te domuni janaman ke, a tun te duven min; aw ko, ko jina le b'a ra. ³⁴ Ayiwa, Min kera Adamaden ye*, ale nana, a be domuni ke, ka min; aw ko: «E, ce nin nogo ka bon kojugu! Dorominbaga lo, ninsaraminabagaw

ni mɔgɔ kɛwalejuguw terice lo.» ³⁵ Nka hakiritigiya min bɔra Ala ra, o be lɔn mɔgɔw ra o ta kɛwalew le fɛ.»

*Muso dɔ ka Yesu sen mun ni turu kasadiman ye
(Matiyu 26.1-13; Yuhana 12.1-8)*

³⁶ Farisice dɔ tun ka Yesu daari ko a ye taga domuni kɛ ale ta so. Yesu tagara Farisice ta so; o sigira domuni na. ³⁷ Ayiwa, muso kɛwalejugu dɔ tun be o dugu kɔnɔ, ale k'a men minke ko Yesu be domuni na Farisice ta bon kɔnɔ, a nana ni turu kasadiman dɔ ye daganin cɛɾumanba dɔ kɔnɔ. ³⁸ A tɛmena Yesu ko fɛ ka na lɔ a sen kɔrɔ ka kɛ kasi ye, fɔ k'a ɲaji kɛ ka Yesu senw ɲigi; o kɔ, a ka Yesu senw ɲɔsi ni a yere kunsigi ye, ka o mɔmɔ, ka turu kasadiman dɔ kɛ ka a senw mun.

³⁹ Farisice min tun ka Yesu wele ka na a ta so, ale ka o ye minke, a k'a fɔ a yere kɔnɔ ko: «Ni a tun kera ko can ra nin cɛ tun ye Ala ta cira ye, muso min be magara a sen na tan, a tun bɛna a lɔn mɔgɔ suguya min lo; a tun bɛna a lɔn ko muso kɛwalejugu lo.» ⁴⁰ Yesu ko Farisice ma ko: «Simɔn, kuma be ne fɛ k'a fɔ i ye.» Simɔn ko: «Ne karamɔgɔ, a fɔ.» ⁴¹ Yesu ko: «Cɛ dɔ ta juru tun be mɔgɔ fla ra. Kelen ta ye wari deniye* kɛmɛ looru, tɔ kelen ta ye wari deniye bilooru. ⁴² O fla si tun tɛ sera ka o ta juru sara minke, cɛ ka o fla bɛɛ ta juru to o ye. Ayiwa, sisan o mɔgɔ fla ra o, cɛ ko bɛna diya ɲɔn ye ka tɛmɛ ɲɔn kan?» ⁴³ Simɔn ko: «Ne be miiri ko min ta juru tun ka ca, cɛ ko bɛna diya o le ye.» Yesu ko: «I ka can fɔ.»

⁴⁴ O kɔ, Yesu k'a ɲasin muso ma, k'a fɔ Simɔn ye ko: «Simɔn, i ka muso nin ye kɛ? Ayiwa, ne nana i fɛ, i ma ji di ka ne sen ko; nka ale ka ne sen ɲigi ni a ɲaji ye, k'a ɲɔsi ni a yere kunsigi ye. ⁴⁵ Ele ma ne fo ni kanuya ye, nka ale kɔni, kabini ne donna yan, ale ka ne mina ni kanuya ye. ⁴⁶ Ele ma turu mun ne kun na, nka ale kɔni, ale ka turu kasadiman mun ne senw na. ⁴⁷ O ra, ne b'a fɔ i ye, a ta jurumun ni a caya bɛɛ, a bɛɛ yafara a ma, sabu a ta kanuya ka bon. Ni jurumun caman ma yafa mɔgɔ min ma, o tigi ta kanuya fana be dɔgɔya le.»

⁴⁸ O kɔ, Yesu ko muso ma ko: «I ta jurumunw yafara i ma.» ⁴⁹ Mɔgɔ minw tun be domuni kera ni a ye, olugu ka kɛ a fɔ ye ɲɔgɔn ye ko: «E! O tuma, ale ye mɔgɔ suguya juman le ye, fɔ ka na kɛ mɔgɔw ta jurumunw yafa ye o ma!» ⁵⁰ Nka Yesu ma o ta kuma jate. A ko muso ma ko: «I ta lanaya ka i kisi; taga hera ra!»

8

Muso minw tun be Yesu ni a ta karamɔgɔdenw dɛmena

¹ O kow kɔ, Yesu tagara dugubaw, ani dugumisɛnw na, ka taga mɔgɔw waaju, ka Ala ta Masaya* Kibaro Diman* fɔ o ye. A ta karamɔgɔden tan ni fla tun be ni a ye. ² A tun ka muso minw keneya, ka dɔw ta jinaw gben ka bɔ o ra, olugu dɔw fana tun be ni a ye: Mariyamu, min be wele ko Magidalakamusu, Yesu tun ka jina wolonfla gben ka bɔ min na, ³ ani Yahani, min tun ye masace Herodi* ta bon kɔrɔsibaga Suza ta muso ye, ani Suzana, ani muso caman werɛ. O musow bɛɛ tun be to ka o borofɛn dɔw di Yesu ni a ta karamɔgɔdenw ma ka o dɛmɛ.

*Simankisɛw ta talen
(Matiyu 13.1-9; Marika 4.1-9)*

⁴ Ayiwa, jamaba dɔ tun nana lajɛn Yesu kɔrɔ; o tun bɔra dugu caman na. A ka talen dɔ fɔ o ye; a ko: ⁵ «Sɛnɛkɛbaga dɔ le bɔra ka taga simankisɛ seri. A seririkɛtɔ, simankisɛ dɔw benbenna sirada ra. Tɛmɛbagaw ka o dɔndɔn, kɔnɔw ka o kunukunu. ⁶ Simankisɛ dɔw benbenna faraw cɛ ra. O simanw wurira, nka a ma mɛɛn, o bɛɛ jara, sabu sumaya tun tɛ yi. ⁷ Simankisɛ dɔw benbenna ɲaniw cɛ ra; ɲaniw wurira ni o ye

* **7:41** 7.41 Yesu ta wagati ra deniye kɛmɛ saba, o tun be sɛnɛkɛbaga sanji kelen baara sara bɔ.

ka o datugu. ⁸ Ayiwa, simankise dɔw benbenna dugukolonuman na. Olugu wurira ka na, ka den keme keme ke.» O ko, Yesu kumana ni fanga ye, ko: «Ni mogo min b'a fe ka nin kow faamu, o ye jija ka nin kumaw lamɛn!»

Yesu ka talenw lakun fo
(*Matiyu 13.10-17; Marika 4.10-12*)

⁹ Yesu ta karamogodenw ka a pininka o talen korɔ ra. ¹⁰ A ka o jaabi ko: «Ala ta Masaya* gundow lonniya dira aw le ma. Nka tow koni, a be fo olugu ye ni talenw le ye. O le koson

<o b'a fle, nka o t'a ye;
o b'a men, nka o t'a faamu.> »

Yesu ka simankisew ta talen korɔ fo
(*Matiyu 13.18-23; Marika 4.13-20*)

¹¹ «Ayiwa, talen korɔ ye nin ye: simankise, o ye Ala ta Kuma le ye. ¹² Simankise minw benbenna sirada ra, o korɔ ye mogo minw be Ala ta Kuma lamɛn, nka Setana be na o nege ka o kuma bo o jusukun na, janko o kana la Ala ta Kuma ra ka kisi. ¹³ Simankise minw benbenna fara kan, o korɔ ye mogo minw be Ala ta Kuma lamɛn, ka son o ma ni ninsondiya ye; nka o kuma te lili don ka taga yorɔjan o konɔ. O be to lanaya ra wagati donin, nka ni Setana ka o korɔbo k'a fle dorɔn, o be lanaya dabra. ¹⁴ Simankise minw benbenna naniw ce ra, o korɔ ye mogo minw ka Ala ta Kuma lamɛn, nka sani wagati do ye se, hamikow, ani natorokow, ani dunuɔa janagbekow be don o jusu ra ka o ta lanaya degu fo ka a cen. A be ke i n'a fo siman min jara ka a den kogɔbari to. ¹⁵ Ayiwa, simankise minw benbenna dugukolonuman na, o korɔ ye mogo minw be Ala ta Kuma men ka son a ma ni jusukunuman ye, ani jusukun gbenin, ka to a kan ni kan kelen ye, ka jija fo ka den.»

Fitinayeelen ta ko
(*Marika 4.21-25*)

¹⁶ Yesu k'a fo tuun ko: «Mogo si te fitina mana ka fiye biri a kunna, walama k'a bla lanan jukoro. I be a bla fitinablayoro le ra, janko minw be don bon konɔ, olugu ye a yeelen ye. ¹⁷ Ayiwa, fen dogonin si te yi, ni min tena yira; gundo si te yi ni min tena bo kene kan. ¹⁸ O le koson, aw ye aw ta lamencogo korosi kosebe; sabu do be min fe ka ban, do were bena di o tigi le ma; nka do te min fe, hali a b'a miiri ko fitini min b'a fe, o bena bosi a ra.»

Yesu be mogo minw jate a somogow ye
(*Matiyu 12.46-50; Marika 3.31-35*)

¹⁹ Yesu bamuso ni Yesu balemaw nana a fe. Nka jama caya koson, o ma se ka gbara a korɔ. ²⁰ Mogo ka o ko fo Yesu ye, ko: «I bamuso ni i balemaw be kene ma; o b'a fe ka kuma n'i ye.» ²¹ Yesu ka o mogo jaabi ko: «Minw be Ala ta Kuma lamɛn ka a ke, olugu le ye ne bamuso ni ne balemaw ye.»

Yesu ka fɔɔba lalo baji kan
(*Matiyu 8.23-27; Marika 4.35-41*)

²² Lon do, Yesu ko a ta karamogodenw ma ko: «An ye taga ba na do kan!» O donna kurun do konɔ ka taga. ²³ Ka o tagato to, Yesu sunogora. Donin kera, fɔɔba do barara ka wuri ji kan. Fɔɔ tun be ji serira ka don kurun konɔ, fo kurun tun be jini ka jigi ni o ye ji jukoro. ²⁴ Karamogoden dɔw gbarara Yesu ra ka a lakunu; o ko: «Matigi, Matigi, an sato fle ji ra!» Yesu wurira ka songo fɔɔ ni ji ra; fɔɔ ni ji malara, yoro sumana. ²⁵ O ko, Yesu k'a fo o ye ko: «O tuma aw ta lanaya be min le?»

Karamogodenw siranna, ka kabakoya fo o ka ke a fo ye jogon ye ko: «E! Nin ce ye mogu suguya juman le ye? A be kuma hali fono ni ji fe, o be a kan mina.»

*Yesu ka jinaw gben ka bo ce do ra Gerasa mara ra
(Matiyu 8.28-34; Marika 5.1-20)*

²⁶ Yesu ni a ta karamogodenw tagara se ba ko, Gerasakaw ta mara ra; o yoro nasinna Galile mara ma. ²⁷ Yesu jigitu ka bo kurun konu, o dugu ce do nana Yesu kunben. Jina caman tun be o ce ra; a fari lakolon le tun be yaala kabini wagatijan. A tun te son ka to so konu; a tun be to kaburulo le ra. ²⁸ A ka Yesu ye minke, a ka kule ci ka na ben dugu ma Yesu sen koro ka peren ko: «Mun le be ne ni i ce, Yesu, Den* min bora Ala Korotaninba ra? Ne be i daari, sabari i kana ne toro.» ²⁹ A tun be o fora sabu Yesu tun k'a fo jina ye ko a ye bo ce ra. Jina tun be to k'a ben tuma caman. Mogow tun be a boro fla siri ni negjoroko ye, ka a sen don negge ra janko a ye to yoro kelen na, nka a tun be o negew bee tigetige; jinaw fana tun be taga ni a ye kongo konu.

³⁰ Yesu ka a jininka ko: «I togo ye di?» A ko: «Ne togo ye ko <Jamaba> »; sabu jina caman le tun b'a ra. ³¹ Jinaw ka Yesu daari ko a ye sabari, a kana olugu bla ka taga toroyoro ra.

³² O y'a soro, lekuruba do tun be domuni kera o yoro ra kuru kere fe. Jinaw ka Yesu daari ko a ye sabari k'a to olugu ye taga don lew ra; Yesu ko o ye bo ka taga. ³³ Jinaw bora ce ra ka taga don lew ra. Lekuru bee girinna ka jigi kuru jigijigi fe ka taga ben baji ra. O bee fagara ji ra. ³⁴ Legbenbagaw ka o ye minke, olugu borira ka taga o fo dugu konu, ani togodaw ra. ³⁵ Mogow bora ko o be taga a fe. O sera Yesu koro tuma min na, jinaw bora ce min na, o ka o siginin ye Yesu koro, derege be a kan na, a jamalora. Siranya ka mogow mina.

³⁶ Ayiwa, o ko tun kera minw ja na, olugu ka a lakari mogu tow ye. ³⁷ Gerasa mara mogow bee k'a fo Yesu ye ko a ye taga ka bo olugu ta yoro ra, sabu a ko tun ka siranyaba bla o bee ra. Yesu ni a ta karamogodenw donna kurun konu ka seko ka taga.

³⁸ Yesu sekoto, ce jinatokoro tun ka a daari kosebe ko a y'a to ale ye taga ni a ye. Nka Yesu ka a labla, k'a fo a ye ko: ³⁹ «Seko ka taga i ta somogow fe; Ala ka koba min ke i ye, taga o lakari o ye.» Ce tagara; Yesu ka ko min ke a ye, a ka o lakari dugu yoro bee ra.

*Zayirusi denmuso kunuko ni muso do keneyako
(Matiyu 9.18-26; Marika 5.21-43)*

⁴⁰ Yesu sekora ka na minke, jamaba nana a kunben, sabu o bee tun be a makonona. ⁴¹ Ce do tun be yi, a togo ye ko Zayirusi, ale le tun ye o yoro karanso* kuntigi ye. A nana Yesu fe ka na a kinbiri gban Yesu koro ka a daari ko a ye sabari ka taga ale ta so. ⁴² Sabu denmusionin kelenpe le tun b'a fe, min si tun be san tan ni fla bo; o tun banara fo a be pini ka sa. Ayiwa, Yesu tagato o ce ta so, jama tun ka a lamini fan bee ra fo ka a gbende o ce ra.

⁴³ O y'a soro muso do tun be yi, joribonbana tun be o ra kabini san tan ni fla. A borofenw bee tun banna flakebagaw fe, nka o si ma se ka a keneya. ⁴⁴ A gbarara Yesu ra a ko fe, ka na maga a ta derege dagbolo ra. O yoronin bee a ta joribon lora. ⁴⁵ Yesu ka pininkari ke ko: «Jontigi le magara ne ra?» I n'a fo mogu si ma son ka lo a ra, Piyeri ko: «An karamogu, i m'a ye jama ka i lamini cogo min na fo ka i gbende wa?»

⁴⁶ Yesu ko: «Can lo, nka mogu do koni magara ne ra, sabu ne k'a ye ko sebayaya do bora ne ra.»

⁴⁷ Ayiwa, muso k'a ye ko ale ka min ke ko o lonna minke, a yereyereto nana a kinbiri gban Yesu koro. Kun min na a magara Yesu ta derege ra, ani a keneyara yoronin kelen na cogo min na fana, a ka o bee fo Yesu ye mogu bee ja na. ⁴⁸ Yesu ko a ma ko: «Ne denmuso, i ta lanaya ka i kisi; taga hera ra!»

⁴⁹ Ka Yesu to kuma ra, ce do bora karanso* kuntigi ta so ka na a fo ko: «I denmuso sara, i kana karamogo sege tuun!» ⁵⁰ Yesu ka o kuma men minke, a k'a fo karanso kuntigi ye ko: «I kana siran! La ne ra doron, i denmuso bena wuri!»

⁵¹ O tagara se Zayirusi ta so minke, Yesu ma son mogo si ye don ni a ye bon konso, fo Piyeri ni Yuhana ni Yakuba ni den face ni a bamuso. ⁵² Mogow bee tun be kasira den su kunna, ani ka kule. Yesu ko: «Aw kana kasi; a ma sa, a be sunogora le.» ⁵³ Mogow ka ke a logobo ye, sabu o bee tun k'a lon ko den sara yere le. ⁵⁴ Yesu ka den mina a boro ma, k'a fo ni fanga ye ko: «Ne den, i wuri!» ⁵⁵ Den nin ksegira a ma; o yoronin bee, a wurira. Yesu ko o ye domuni di a ma. ⁵⁶ O ko ka den face ni a bamuso kononoban. Yesu k'a fo o ye ko o kana o ko lakari mogo si ye.

9

Yesu ka karamogodenw ci ka taga waajuri ke (Matiyu 10.5-15; Marika 6.7-13)

¹ O ko, Yesu ka a ta karamogoden tan ni fla lajen. A ka fanga ni se bagaya di o ma janko o ye se ka jinaw bee gben, ani ka banabagatow keneya. ² A ka o ci ka taga Ala ta masaya ko waajuri ke, ani ka banabagatow keneya. ³ A k'a fo o ye ko: «Aw kana foyi ta ka taga tagama ra: aw kana bere ta, walama borso, walama domunifen, walama wari; aw kana derege fla ta. ⁴ Ni aw jigira lu min konso, aw ye to o lu konso, fo ka taga aw bo o yoro ra. ⁵ Nka ni yoro min mogow ma son ka aw lajigi, aw botso o yoro ra, aw ye aw sennabuguri gbongbon; o bena ke aw seere ye o mogow kama.»

⁶ Ayiwa, ciradenw bora ka taga duguw ra, ka Kibaro Diman waajuri ke, ka banabagatow keneya fana o yorow bee ra.

Herodi hakiri jagamina Yesu ta ko ra (Matiyu 14.1-12; Marika 6.14-29)

⁷ Ayiwa, ko minw bee tun be kera, jamanatigi Herodi* nana o men; a hakiri jagamina, sabu mogo dow tun b'a fora ko Yuhana Batizerikebaga le kununa ka bo saya ra. ⁸ Dow ko, ko cira Iliya* le nana tuun; dow fana ko, ko folofolo ciraw kelen le kununa. ⁹ Herodi ko: «Yuhana koni, ne ka ale kun tige. Nin kow bee be fora min ta ko ra sisan, o tuma ale ye jon le ye?» O ra, Herodi yere tun b'a fe ka Yesu ye.

Yesu ka domuni di jama ma (Matiyu 14.13-21; Marika 6.30-44; Yuhana 6.1-14)

¹⁰ Ayiwa, Yesu ta ciradenw* sekora ka na tuma min na, o ka fen o fen ke, o ka o bee lakari a ye. O tuma Yesu wurira ka taga ni o ye o danna dugu do kere fe, min togo ye ko Betisayida.

¹¹ Mogow nana a lon ten minke, o tugura o ko. Yesu ka o mina ka ja; a ka Ala ta Masaya* ko fo o ye. Minw fana tun man kene, a ka olugu keneya.

¹² Ayiwa, tere tun be jini ka ban. A ta karamogoden tan ni fla gbarara a ra k'a fo a ye ko: «Mogow labla janko o ye taga kerfeduguw ra, ani togodaw ra, ka taga siyoro jini, ani domuni; sabu an be kongo le konso yan.» ¹³ Nka Yesu ka o jaabi, ko: «Aw yere ye domuni di o ma!» O k'a fo a ye ko: «Burukun looru ni jegeden fla doron le be an fe. Yala i b'a fe an ye taga domuni san ka na a di nin jama bee ma wa?» ¹⁴ Ce waga looru jogonna le tun be o jama ra. Yesu ko a ta karamogodenw ma ko: «Aw ye mogow lasigi mogo bilooru looru.» ¹⁵ Karamogodenw k'a ke ten; o ka jama bee lasigi. ¹⁶ O ko, Yesu ka o burukun looru ni jegeden fla ta, ka a ja korota san fe, ka baraka la Ala ye; o ko, a ka o tigetige ka o di a ta karamogodenw ma ko o ye a tarantaran jama

* 9:8 9.8 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

ra. ¹⁷ Mōgo bεε ka domuni ke fō ka fa. O kō, burukunkurun ni jεge tō minw tora, o ka segi tan ni fla fa ni o ye.

*Piyeri ko Yesu ye Kisibaga ye
(Matiyu 16.13-28; Marika 8.27-9.1)*

¹⁸ Lon dō, Yesu tun bε Ala daarira yōrō dō ra a danna; a ta karamōgōdenw tun bε ni a ye. A ka o nininka ko: «Mōgōw bε ne jatera jōntigi le ye dε?» ¹⁹ O k'a jaabi ko: «Dōw ko, ko i ye Yuhana Batizerikebaga le ye, dōw ko, ko i ye cira Iliya le ye, dōw fana ko, ko fōlofōlo ciraw dō le kununa.»

²⁰ Yesu ko o ma ko: «Aw do? Aw ta miiriya ra ne ye jōntigi le ye?» Piyeri k'a jaabi ko: «Ele le ye Kisibaga* ye, Ala ka min panawoloma.»

*Yesu ta saya ni a kunuko
(Matiyu 16.20-23; Marika 8.31-33)*

²¹ Yesu k'a fō o ye k'a gbεleya ko o kana o ko fō mōgo si ye. ²² Yesu k'a fō o ye fana ko Min kera Adamaden ye*, ko jagboya lo ko o ye tōrō kosebε; cεkōrōbaw, ani sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamōgōw* bεna ban a ra, ka a mina ka a faga. Nka a tere sabanan, a bεna kunu.

*Mōgo bε tugu Yesu kō cogo min na
(Matiyu 16.24-28; Marika 8.34-9.1)*

²³ O kō, Yesu k'a fō o bεε ye ko: «Ni mōgo min b'a fε ka tugu ne nō fε, o tigi ka kan ka ban a yere ra, k'a ta gbengbenyiri ta† lon o lon ka tugu ne kō. ²⁴ Sabu ni mōgo o mōgo b'a fε k'a nin kisi, o tigi bεna bōnō a nin na; nka ni mōgo o mōgo ka bōnō a nin na ne kosōn, o tigi bεna a nin kisi. ²⁵ Ni mōgo ka dunūpa bεε sōrō ka taga bōnō a nin na, walama ka a yere halaki, o tuma dunūpasōrō ka mun le ja o tigi ye? ²⁶ O le kosōn ni mōgo o mōgo ka maroya ka ne ni ne ta kuma ko fō, Min kera Adamaden ye*, ni o nana don a ta nōrō ra, ani a Fa Ala ni mεleke saninmanw ta nōrō, ale fana bεna maroya k'a fō ko o tigi ye ale ta ye. ²⁷ Can ra, ne b'a fō aw ye ko minw bε yan bi, o dōw tena sa fiyewu, fō o ye Ala ta Masaya* nato ye.»

*Yesu nōrō yirara karamōgōdenw na
(Matiyu 17.1-8; Marika 9.2-8)*

²⁸ Ayiwa, tere seegi jōgōn tēmenin kō, Yesu tagara ni Piyeri ni Yuhana ni Yakuba ye kuru dō kan ka taga Ala daari. ²⁹ Ka Yesu to Aladaari ra, a pada cogoya yelemāna, a ta faniw yelemāna ka gbε pepe. ³⁰ Cε fla nana ke kuma ye ni Yesu ye; o tun ye cira Musa ni cira Iliya ye. ³¹ Olugu mōgo fla nōrōman tun nana; Yesu tun ka kan ka taga Zeruzalemu ka taga Ala sago ke, ka sa cogo min na, o tun bε kumana ni Yesu ye o kow le ra. ³² O y'a sōrō Piyeri ni a tōjōgōnw tun sunōgōra. O nana kunu minke, o ka Yesu ni o cε fla nōrōman ye. ³³ O cε fla nana ke taga ye tuma min na ka bō Yesu kōrō, Piyeri ko Yesu ma ko: «An karamōgo, an nana yan minke, o jana dε! A to an ye fanibon saba lo: ele ta kelen, cira Musa ta kelen, ani cira Iliya ta kelen.» Piyeri kōni tun ka o kuma fō a yere kun fε le. ³⁴ Ka Piyeri to o kuma ra, sankaba dō nana o bεε datugu. Piyeri ni a tōjōgōnw k'a ye ko sankaba ka olugu datugu minke, o siranna. ³⁵ Kumakan dō bōra sankaba ra, ko: «Nin le ye ne Dence panawolomanin ye; aw y'a lamēn!» ³⁶ O kuma fōnin kō, karamōgōdenw ma mōgo si ye ni Yesu kelen tε. O bεε jera o ko kan; o wagati ra, o tun ka ko minw ye, o ma sōn ka o lakari mōgo si ye.

*Yesu ka den jinato dō keneya
(Matiyu 17.14-18; Marika 9.14-27)*

† 9:23 9.23 Ka gbengbenyiri ta, o kōrō ye ka sōn tōrō bεε ma, ka sōn hali saya yere ma.

³⁷ O lon dugusagbe, Yesu ni a ta karamogodenw jigira ka bo kuru kan minke, jamaba nana o kunben. ³⁸ O jama ce ra, ce do kumana ni fanga ye ko: «An karamogo, ne be i daari, sabari ka ne dence fe! A kelenpe le be ne fe! ³⁹ Jina do le b'a ra, ni o jina ka a mina wagati min na, a be kule ci, jina be a yuguyugu ni fanga ye, a da be kanga bo, a b'a toro kosebe ka soro ka a bla. ⁴⁰ Ne ka i ta karamogodenw daari ko o ye o jina gben, nka o ma se.» ⁴¹ Yesu ko: «Aw mogojugu lanabariw, ne bena to ni aw ye fo tuma juman, janko aw ye la ne ra? Ne bena aw ta kow sonmina fo ka taga se wagati juman le?» A ko ce ma ko: «Na ni i dence ye yan.» ⁴² Den surunyara Yesu ra minke, jina k'a yuguyugu ni fanga ye ka a firi dugu ma. O tuma Yesu songora jina ra, ko a ye bo den na; a ka den kenya k'a di a face ma. ⁴³ Mogo minw tun be o yoro ra, o bee kabakoyara kosebe Ala ta sebagaya koson.

Yesu k'a ta saya ko fo tuun
(*Matiyu 17.22-23; Marika 9.30-32*)

O mogow tun ninsondiyara, fo ka o kononban Yesu ta kokeninw koson. Yesu ka o ye minke, a k'a fo a ta karamogodenw ye ko: ⁴⁴ «Aw ye aw toro malo ka nin kuma lamena ka ja: Min kera Adamaden ye*, o bena o mina, ka a don mogow boro.» ⁴⁵ Nka karamogodenw tun ma o kuma koro lon. O kuma koro tun dogora o ma, janko o kana a faamu. O fana tun be siranna ka Yesu jininka kuma koro ra.

Mogo min ye namogo ye Ala fe
(*Matiyu 18.1-5; Marika 9.33-37*)

⁴⁶ Ayiwa, sosori do nana wuri karamogodenw ce ra, ko jontigi le ye olugu ra namogo ye. ⁴⁷ Yesu ka o ta miiriya lon minke, a ka denfitini do ta ka a lo a yere koro. ⁴⁸ A ko karamogodenw ma ko: «Ni mogo o mogo ka nin denfitini mina ka ja ne togo koson, o tigi ka ne yere le mina ka ja. Ni mogo o mogo fana ka ne mina ka ja, min ka ne ci, o tigi ka o le mina ka ja. Ni mogo min ka a yere ke aw bee ra fitini ye, o tigi le ye namogo ye.»

An juguw ani an pinw ye
(*Marika 9.38-40*)

⁴⁹ Yuhana k'a fo Yesu ye ko: «An karamogo, an ka ce do ye, a be jinaw gbenna ka bo mogow ra i togo baraka ra; an ka a bari o ra, sabu a te ni an ye.» ⁵⁰ Yesu ko a ma ko: «Aw kana a bari o ra! Sabu ni mogo min te aw jugu ye, o tigi ye aw pin le ye.»

Samari dugumogow ma son Yesu ma

⁵¹ Ayiwa, Yesu bowagati dununa ra ka taga Ala fe, o wagati surunyara minke, a k'a latige ko ni a ka ke cogo o cogo, ale ka kan ka taga Zeruzalemu. ⁵² Nka sani a ye sira ta, a ka ciraden dow ci ka taga a ja fe. O ciradenw tagara se Samari dugu do ra. O ka o dugumogow daari ko o ye jatigiya di olugu ma Yesu ye. ⁵³ Nka o dugumogow ma son Yesu ye jigi olugu fe sabu a be tagara Zeruzalemu le. ⁵⁴ Yakuba ni Yuhana ka o men minke, olugu dimina. O ko Yesu ma ko: «Matigi, i te a to an ye tasuma lajigi ka bo san fe ka o bee halaki wa?» ⁵⁵ Yesu ka a ja munu ka songo Yakuba ni Yuhana ra. A ko o ma ko: «Jusu suguya min be aw ra, aw ma o lon de! ⁵⁶ Min kera Adamaden ye*, ale ma na mogow halakiyoro ra, a nana ka na o kisi le!» O temena o dugu kan ka taga dugu do were ra.

Karamogodenya ni a toro
(*Matiyu 8.19-22*)

⁵⁷ O tagato sira kan, mogo do ko Yesu ma ko: «Matigi, ne b'a fe ka tugu i ko, ni i be taga yoro o yoro.» ⁵⁸ Yesu k'a jaabi ko: «I k'a lon ko dinga be kongowuruw fe, naga fana be kononinw fe, nka Min kera Adamaden ye*, yoro si te o fe a be se k'a yere laganfiya yoro min na de!»

⁵⁹ Yesu k'a fɔ mɔgɔ wɛrɛ ye ko: «Tugu ne kɔ!» Ale ko Yesu ma ko: «Matigi, a to ne ye taga ne face su don fɔlɔ!» ⁶⁰ Yesu ko a ma ko: «A to suw yɛrɛ ye o ta suw don. Ele ye taga Ala ta Masaya* ko waajuri kɛ.»

⁶¹ Dɔ wɛrɛ ko Yesu ma tuun ko: «Matigi, ne kɔni b'a fɛ ka tugu i kɔ, nka a to ne ye taga sara ne ta somɔgɔw ra fɔlɔ.» ⁶² Yesu ko ale ma ko: «Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ misidaba mina, k'a kɔ flɛ, o tigi tɛ Ala ta Masaya* baara ja.»

10

Yesu ka karamɔgɔden biwolonfla ni fla ci

¹ Ayiwa, o ko fɛ, Yesu ka karamɔgɔden biwolonfla ni fla wɛrɛ wele ka o ci a yɛrɛ ja, mɔgɔ fla fla. A yɛrɛ tun bɛna se dugu o dugu ra, ani yɔrɔ o yɔrɔ ra, a ka o bla ka taga o yɔrɔw bɛɛ ra. ² A ko o ma ko: «Siman tigeta ka ca, nka baarakebagaw ka dɔgɔ. Aw ye forotigi daari, janko a ye baarakebagaw ci ka taga a ta siman tige. ³ Ayiwa, aw ye taga. Ne bɛ aw ci ka taga, i ko sagadennin minw bɛ taga waraw cɛ ra. ⁴ Aw kana wari bla aw yɛrɛ kun, aw kana bɔrɔ ta, walama sanbaraw; aw kana mɔgɔ si fo sira ra. ⁵ Ni aw ka don lu o lu ra, aw ye o lu mɔgɔw fɔ fɔlɔ, ko: «Ala ye hɛra kɛ aw ye.» ⁶ Ni i y'a sɔrɔ ko hɛramɔgɔ bɛ o lu kɔnɔ, o tuma o tigi bɛna aw ta fori dugawu sɔrɔ. Ni o tɛ, aw ta fori dugawu bɛna to aw yɛrɛ kan. ⁷ Ni lu min mɔgɔw ka sɔn aw ma, aw ye to o lu le kɔnɔ. Ni o ka domunifen min di aw ma, aw ye o domu. Ni o ka minnifen min di aw ma, aw ye o min, sabu baaraden ka kan ni a ta sara ye. Aw kana aw ta jatigiya yɛlema. ⁸ Ni aw ka don dugu o dugu kɔnɔ, ni o ka sɔn aw ma ka na domunifen o domunifen sigi aw kɔrɔ, aw ye o domu. ⁹ Banabagatɔ minw bɛ o dugu kɔnɔ, aw ye o kɛnyɛa. Aw y'a fɔ mɔgɔw ye ko: «Ala ta Masaya* wagati surunyara aw ra.» ¹⁰ Nka ni aw donna dugu o dugu kɔnɔ, ni o mɔgɔw ma sɔn aw ma, aw ye taga lɔ sira kan k'a fɔ o ye ko: ¹¹ «Hali aw ta dugu buguri min bɛ anw sen na, anw bɛ o gbongbon ka bɔ an sen na ka a to aw kan. Nka o bɛɛ n'a ta, aw ka kan k'a lɔn ko Ala ta Masaya* surunyara aw ra.»

¹² «Ne b'a fɔ aw ye ko kiti lon na, Sodɔmu* dugumɔgɔw ta kiti belɛn bɛna nɔgɔya ka tɛmɛ o dugumɔgɔw ta kan.»

Yesu ka dugu dɔw mafiyɛnya (Matiyu 11.20-24)

¹³ Yesu ko: «Korazɛnkaw, bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ! Bɛtisayidakaw, bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ! Sabu kabako minw kɛra aw fɛ yan, ni o jɔgɔn tun kɛra Tiri, walama Sidɔn†, olugu tun bɛna nimisa o ta jurumunw na kabini wagatijan, ka bɔrɔfani don o yɛrɛ ra, ka sigi bugurigbɛ ra. ¹⁴ O le kosɔn, kiti lon na, Tirikaw, ani Sidɔnkaw ta kiti belɛn bɛna nɔgɔya ka tɛmɛ aw ta kan. ¹⁵ Ayiwa, Kapɛrinahumukaw, aw do? Aw b'a miiri ko aw ta dugu bɛna bonya ka se fɔ sankolo ma wa? Fiyewu! A bɛna jigi le ka se fɔ jahanama kɔnɔ.»

¹⁶ Yesu ko a ta karamɔgɔdenw ma ko: «Ni mɔgɔ min ka aw lamɛn, o tigi ka ne le lamɛn; ni mɔgɔ min banna aw ra, o tigi banna ne le ra; ni mɔgɔ min banna ne ra, o tigi banna ne cibaga le ra.»

Karamɔgɔdenw kɔsegira ka na

¹⁷ Ayiwa, karamɔgɔden biwolonfla ni fla tagara, ka kɔsegi ka na, o jusu diyaninba; o ko Yesu ma ko: «Matigi, i tɔgɔ baraka ra, hali jinaw bɛ siran an ja; ni an ka min fɔ, o bɛ o kɛ.» ¹⁸ Yesu ka o jaabi, ko: «Can lo, ne tun bɛ Setana bɔtɔ yɛra sankolo ra ka ben i ko san bɛ manamana ka jigi cogo min na. ¹⁹ Ayiwa, ne ka se di aw ma, ko

* **10:12** 10.12 Sodɔmu dugumɔgɔw ta juguya kosɔn fɔlɔfɔlɔ, Ala tun ka o bɛɛ faga ni tasuma ni kiribi ye (Damina 19.24-28). † **10:13** 10.13 Tiri ni Sidɔn dugumɔgɔw tun ye siya wɛrɛ mɔgɔw ye, minw ta kewalew tun ka jugu kɔsɛɛ.

aw ye tagama saw ni bundeninw kan, ka jugu Setana ta sebagayaw bæ dɔndɔn ni aw sen ye; kojugu si tɛna aw sɔrɔ. ²⁰ Nka o bæ n'a ta, aw kana jagari ko jinaw bæ siran aw na ka aw kan mina; aw tɔgɔ min sebera sankolo ra, aw ye jagari o le ra.»

Yesu jagarira a ta karamɔgɔdenw kosɔn
(Matiyu 11.25-27; 13.16-17)

²¹ O wagati yerɛ ra, Nin Saninman* ka Yesu jusu fa jagari ra; a ko: «Ne Fa Ala, sankolo ni dugukolo tigi, ne bæ baraka la i ye, sabu i ka nin kow dogo dunuɲa hakiritigiw, ani a kolɔnbagaw ma, k'a yira denmisenw na; can lo, ne Fa Ala, sabu o le diyara i ye.»

²² Yesu ko: «Ne Fa ka fɛn bæ labla ne ye. Mɔgɔ si tɛ Dence lɔn ni Fa Ala tɛ, mɔgɔ si fana tɛ Fa Ala lɔn ni Dence tɛ, ani ni Dence b'a fɛ k'a yira mɔgɔ min na.»

²³ O kɔ, a k'a na munu a ta karamɔgɔdenw fan fɛ, k'a fɔ olugu ye o danna, ko: «Aw na bæ min na, ni mɔgɔ minw ka o ye, olugu ta pana. ²⁴ Sabu ne b'a fɔ aw ye ko aw bæ min yera, cira caman, ani masacɛ caman tun b'a fɛ ka o ye, nka o m'a ye; aw bæ min menna, o tun b'a fɛ ka o mɛn, nka o m'a mɛn.»

Samarikacɛ mɔgɔɲuman ta ko

²⁵ Ayiwa, sariya karamɔgɔba dɔ tun b'a fɛ ka Yesu kɔrɔbɔ; a wurira ka lɔ ka Yesu jininka ko: «An karamɔgɔ, ne ka kan ka mun le kɛ ka panamanya banbari sɔrɔ?»

²⁶ Yesu k'a jaabi ko: «Mun le sebera Ala ta sariya* ra? Ele ka a karan k'a faamu cogo di?» ²⁷ A ka Yesu jaabi ko: «A sebera ko: <I ka kan ka i Matigi Ala kanu ni i jusukun bæ ye, ani i nin bæ, ani i baraka bæ, ani i ta miiriya bæ, ani ka i mɔgɔɲɔgɔn kanu i ko i yerɛ.> » ²⁸ Yesu k'a fɔ a ye ko: «I ka min fɔ, o pana; o sira tagama, i bæ kisi.»

²⁹ Nka cɛ tun b'a fɛ ka jo di a yerɛ ma minke, a ko Yesu ma ko: «Jɔn le ye ne mɔgɔɲɔgɔn ye?»

³⁰ Yesu ka a jaabi ni talen dɔ ye; a ko: «Cɛ dɔ le tun bɔra Zeruzalem, a bæ tagara Zeriko. Benkannikɛbaga dɔw benna a kan sira ra; o ka a bororafɛnw bæ bɔsi a ra, ka a bugɔ ka a mandimi, ka taga ka a lanin to saya ni panamanya cɛ. ³¹ A nana kɛ ko sarakalasebaga* dɔ tun bæ tɛmɛna o sira kelen fɛ; ale nana se cɛ mandiminin lanin ma, a k'a ye, nka a tɛmɛna a kɔrɔ ka taga. ³² Alabatoso baaraden dɔ fana nana tɛmɛ o sira kelen fɛ. A nana cɛ lanin ye, nka a tɛmɛna a kɔrɔ ka taga. ³³ Ayiwa, Samarika dɔ dugutagatɔ nana tɛmɛ o sira kelen fɛ; ale ka cɛ ye minke, a hina donna a ra. ³⁴ A gbarara a ra, ka a ta joriw flakɛ, ka turu ni duvɛn mun o ra ka o siri. O kɔ, a ka a ta ka a la a yerɛ ta fali kan, ka taga ni a ye lonanjigibon dɔ ra, ka a janto a ra. ³⁵ Dugu gbera minke, a ka bonsara bɔ k'a di bontigi ma k'a fɔ a ye ko: <I janto nin cɛ ra; ni wariko o wariko ka bɔ a ra ka tɛmɛ nin kan, ne sekɔtɔ bɛna o sara.> »

³⁶ Ayiwa, Yesu ka cɛ jininka ko: «Ele ta miiriya ra o, nin mɔgɔ saba ra, juman le ka a yerɛ kɛ cɛ mandiminin mɔgɔɲɔgɔn ye?» ³⁷ Cɛ ka Yesu jaabi ko: «Min hinara a ra k'a ta ka taga a flakɛ, o le ka a yerɛ kɛ a mɔgɔɲɔgɔn ye.» Yesu ko: «Taga, ele fana ye o ɲɔgɔn kɛ!»

Yesu tagara Mariti ni Mariyamu ta so

³⁸ Ayiwa, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw tun bæ sira kan ka taga Zeruzalem. O tagara don dugu dɔ kɔnɔ; muso dɔ tun bæ o dugu kɔnɔ min tɔgɔ tun ye ko Mariti. Ale ka Yesu ni a ta karamɔgɔdenw lajigi a ta so. ³⁹ Mariti dɔgɔmuso dɔ tun bæ yi, o tɔgɔ tun ye ko Mariyamu. Mariyamu tagara sigi Matigi Yesu kɔrɔ ka to ka a ta kumaw lamɛn.

⁴⁰ O y'a sɔrɔ Mariti kelen jagbannin tun bæ baara ra bon kɔnɔ. Mariti nana gbara Matigi Yesu ra k'a fɔ a ye ko: «Matigi, ne dɔgɔmuso ka ne kelen to baara ra tan, i tɛ o jate wa? A fɔ a ye ko a ye ne demɛ.» ⁴¹ Nka Matigi ka a jaabi ko: «Mariti, Mariti, ele bæ hamina, ka i yerɛ jagban ni ko caman ye. ⁴² Nka nafa bæ fɛn kelenpe le ra. Mariyamu ka fɛɲuman yerɛ le panawoloma; mɔgɔ si tɛna se ka o bɔsi a ra.»

11

Ala daaricogo

(Matiyu 6.9-13; 7.7-11)

¹ Lon dɔ, Yesu tun bɛ Ala daarira yɔrɔ dɔ ra. A banna tuma min na, a ta karamɔgɔden dɔ k'a fɔ a ye ko: «Matigi, an karan Aladaari ra i ko Yuhana ka a ta karamɔgɔdenw karan cogo min na.» ² Yesu k'a fɔ o ye ko: «Ni aw b'a fɛ ka Ala daari, aw y'a fɔ ko:

An Fa Ala, i tɔgɔ saninman ye bonya mɔgɔ bɛɛ fɛ.

I ta Masaya* ye na.

³ An ta lon o lon domuni di an ma.

⁴ An ta jurumunw yafa an ma, sabu an fana bɛ yafa an hakɛtabagaw ma.

I kana to Setana ye an nɛgɛ ka an bla kojugu ra.»

⁵ Ayiwa, a ko karamɔgɔdenw ma ko: «Ni aw dɔ wurira su cɛmancɛ ra ka taga aw tericɛ dɔ fɛ ka taga a ta da gbasi k'a fɔ a ye ko: «Ne tericɛ, wuri ka burukun saba di ne ma, ⁶ sabu ne tericɛ dɔ bɔra dugu dɔ ra ka na ne fɛ, nka domuni foyi tɛ ne fɛ k'a di a ma.» ⁷ I tericɛ bɛ se ka to bon kɔnɔ k'a fɔ ko: «Cɛ, i kana ne tɔrɔ sa! Ne ka ne ta da sɔgɔ ka ban, ne ni ne ta denw bɛɛ lanin lo ka ban. Ne tɛ se ka wuri ka domuni di i ma.» ⁸ O bɛɛ n'a ta, ne b'a fɔ aw ye ko hali ni a ma wuri ka buru di a ma o ta teriya kosɔn, ni a k'a jagban kosebɛ, a bɛna wuri; a mako bɛ fɛn o fɛn na, a bɛna o bɛɛ di a ma.

⁹ «O kosɔn ne b'a fɔ aw ye ko: Aw ye daariri kɛ, a bɛna di aw ma; aw ye jinini kɛ, aw bɛna a ye; aw ye da gbasi, da bɛna yɛɛ aw ye. ¹⁰ Sabu ni mɔgɔ o mɔgɔ ka fɛn daari, o tigi bɛna o sɔrɔ; ni mɔgɔ min ka fɛn jini, o tigi bɛna o ye; ni mɔgɔ min ka da gbasi, da bɛna yɛɛ o tigi ye. ¹¹ Facɛ juman le bɛ aw cɛ ra, ko ni a den ko a bɛ jɛgɛ fɛ, a bɛ sa mina k'a di a ma? ¹² Walama ni den ko sisɛfan, a bɛ bundɛnin mina k'a di a ma? ¹³ Ayiwa, aw minw ka jugu, ni aw bɛ fɛnɔman lɔn k'a di aw denw ma, aw ma la a ra ko Fa Ala min bɛ sankolo ra ko ale bɛ se ka Nin Saninman* di a daaribagaw ma fɔ ka tɛmɛ aw ta diri jɔgɔn kan wa?»

Yesu ta fanga ma bɔ Setana ra

(Matiyu 12.22-30; Marika 3.22-27)

¹⁴ Lon dɔ, Yesu tun bɛ jina gbɛnna ka bɔ cɛ dɔ ra; o jina tun ka o cɛ kɛ bobo ye. Jina bɔra minke, bobo ka kɛ kuma ye; jama bɛɛ kabakoyara. ¹⁵ Nka mɔgɔ dɔw tun b'a fɔra ko: «Yesu bɛ jinaw gbɛnna ni jinaw kuntigiba Setana yɛɛ ta se bagaya le ye.»

¹⁶ Dɔw fana tun b'a fɛ ka Yesu kɔrɔbɔ; o ko a ye tagamasiyɛn dɔ yira olugu ra, min b'a yira ko a bɔra Ala ra. ¹⁷ Nka Yesu tun ka o mɔgɔw ta miiriya lɔn; a ko o ma ko: «Ni masaya min o min ta mɔgɔw ka taran ka jɔgɔn kɛɛ, o masaya bɛ halaki, a bonw bɛ benben jɔgɔn kan. ¹⁸ Ayiwa, ni Setana ka a yɛɛ jɛnɔgɔnw kɛɛ, a ta masaya tɛ se ka laban. Aw ko, ko ne bɛ jinaw gbɛnna jinaw kuntigiba Setana baraka le ra. ¹⁹ Ayiwa, ni ne bɛ jinaw gbɛnna jinaw kuntigiba le baraka ra, o tuma, aw yɛɛ ta mɔgɔw, olugu bɛ o gbɛnna jɔn baraka le ra? Aw yɛɛ ta mɔgɔw le bɛna o kuma ben aw kan. ²⁰ Nka i n'a fɔ ne bɛ jinaw gbɛnna ni Ala ta se bagaya le ye, o b'a yira ko Ala ta Masaya* nana se fɔ aw ma.

²¹ «Cɛ barakaman min bɛ a ta lu kɔrɔsi ni kɛrɛkeminanw ye a boro, mɔgɔ si tɛ se ka maga o tigi borofɛn na dɛ! ²² Nka ni mɔgɔ wɛɛ nana, min baraka ka bon ni ale ta ye, ni o bɛnna a kan ka se a ra, o tuma a jigi tun bɛ a ta kɛrɛkeminan minw kan, a bɛ o bɛɛ bɔsi a ra, ka a borofɛnw mina ka o tarantaran mɔgɔw ra.

²³ «Ayiwa, ni mɔgɔ min tɛ ne fɛ, o tigi ye ne jugu le ye. Ni min tɛ ne dɛmɛna ka a lajɛn, o tigi b'a yɛɛgɛra le.»

*Jina min sekora ka na
(Matiyu 12.43-45)*

²⁴ Yesu ko: «Ni jina ka bo mogo do ra, o jina be taga yaalayaala kongo kono ka laganfiyayoro jini, nka a te laganfiyayoro soro; a b'a fo ko: «Ne bena seko ka taga ne boyorokoro ra.» ²⁵ A be seko o tigi fe, ka na a soro o tigi jusukun be i ko bon min kono flanna k'a gbe, ka laben ka na. ²⁶ O tuma a be taga jina wolonfla were jini ka na, minw ka jugu ni ale yere ye; o bee bena don o tigi ra tuun ka to yi. A laban, o tigi cogo be juguya ka teme a cogokoro kan. Ayiwa, bi mogojuguw ta bena ke ten le.»

Mogo minw ta pana

²⁷ Ka Yesu to kuma ra, muso do tora jama ra ka a kan korota k'a fo Yesu ma ko: «Muso min ka ele kono ta fo ka na i woro, ka sin di i ma, o muso ta pana Ala fe de!» ²⁸ Yesu ka muso jaabi ko: «Mogo minw be Ala ta Kuma lamena ka son k'a ke, olugu ta le pana Ala fe.»

*Yunusu ta ko tagamasiyen
(Matiyu 12.38-42)*

²⁹ Jama nana caya Yesu koro; a k'a fo o ye ko: «Bi mogow kewale ka jugu. O be tagamasiyen le jinina; nka tagamasiyen were tena ke o ye ni cira Yunusu ta tagamasiyen te. ³⁰ Sabu cira Yunusu kera tagamasiyen ye Ninivekaw fe cogo min na, Min kera Adamaden ye*, ale fana bena ke tagamasiyen ye bi mogow fe o cogo kelen le ra. ³¹ Kiti lon na, Seba jamana masamuso bena wuri ka aw bi mogow jaraki, sabu ale bora fo dununa kun do ra ka na masace Sulemani ta hakiritigiyakumaw lamena. A bena aw bi mogow jaraki sabu mogo do be yan min ka bon ni masace Sulemani ye, nka aw te o lamenna. ³² Kiti lon na, Ninivekaw fana bena wuri ka aw bi mogow jaraki, sabu cira Yunusu ka waajuri ke minke, o nimisara ka o jogo yelema. A bena aw bi mogow jaraki, sabu mogo do be yan min ka bon ni cira Yunusu ye, nka aw te o lamenna.»

*Naden ye farikolo yeelen ye
(Matiyu 5.15; 6.22-23)*

³³ Ayiwa, Yesu ko: «Mogo si te fitina mana ka a dogo, walama ka fiye biri a kunna. A be a bla fitinablayoro le ra, janko minw be don bon na, olugu ye a yeelen ye. ³⁴ Mogo paden le ye a farikolo ta fitinayeelen ye. Ni i paden ka ni, i fari yoro bee be ke yeelen na. Nka ni i paden man ni, i fari yoro bee le be ke dibi ra. ³⁵ O koson, aw ye aw yere korosi aw ta yeelen kana na ban ka ke dibi ye. ³⁶ Ni mogo fari bee kera yeelen na, ni dibi te a yoro si ra, o tuma yoro bee bena ke yeelen ye, i n'a fo fitina be mana ka yeelen bo cogo min na.»

*Yesu ka Farisiw ni sariya karamogow jaraki
(Matiyu 23.1-36; Marika 12.38-40)*

³⁷ Yesu bannin ko o kumaw ra, Farisice do ka a wele ko a ye taga domuni ke ale ta so. Yesu tagara sigi domuni na. ³⁸ Yesu tun ma a tege ko Farisiw* ta tegekocogo ra ka soro ka domuni ke minke, o ka Farisice kabakoya. ³⁹ O ra, Matigi Yesu k'a fo o ye ko: «Aw Farisiw, aw be jifiye ni minanw kenemayoro ko k'a gbe, k'a soro aw kononoyoro fanin lo tojori ni juguya ra. ⁴⁰ Nalomanw fle! Min ka kenemayoro dan, o kelen le ma kononoyoro fana dan wa? ⁴¹ Aw ye juguya bo aw jusukun na, ka fagantanw son; o le ye saninyari sira ye.

⁴² «Nka bono bena aw soro, aw Farisiw! Sabu aw be aw ta nanko flaburumisew bee kelen kelen yaga bo; nka min ye terenninya ye, ani Ala ta kanuya, aw be o to ko fe. Aw tun ka kan ka kon o le ma, ka ko tow fana ke ka fara o kan.

⁴³ «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw Farisiw! Sabu karansow kɔnɔ, sigiyɔrɔɓumanw le ka di aw ye; aw b'a fɛ mɔgɔ tɔw le ye aw fo jamayɔrɔw ra. ⁴⁴ Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw Farisiw! Sabu aw bɛ i ko kaburu dogonin. Mɔgɔ bɛna tagama a kan, i t'a lɔn ko kaburu lo.»

⁴⁵ Ayiwa, sariya karamɔgɔba dɔ ko a ma ko: «An karamɔgɔ, i ka nin kuma min fo tan, i bɛ anw fana le dɔgɔyara dɛ!» ⁴⁶ Yesu ka o jaabi ko: «Bɔnɔ bɛna aw fana sɔrɔ, aw sariya karamɔgɔbaw kɔni! Sabu doni minw ta ka gbɛlɛn, aw bɛ o le la mɔgɔw kun na; k'a sɔrɔ aw yɛrɛ tɛ sɔn ka hali aw borokanden kelen maga a ra ka o demɛ dɔɔnin!»

⁴⁷ «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ! Sabu aw bɛ ciraw ta kaburuw lo, k'a sɔrɔ aw bɛmaw le ka o faga. ⁴⁸ O ra, aw kɛra aw yɛrɛ seerew ye, ko aw sɔnna aw bɛmaw ta kɛwalejuguw ma. Aw bɛmaw ka ciraw faga, aw bɛ o ta kaburuw lo.»

⁴⁹ «O le kosɔn, Ala ni a ta hakiritigiya tun k'a fo ko: «Ne bɛna ciraw ci o fɛ, ani ciradenw*. O bɛna dɔw faga, ka dɔw tɔrɔ.» ⁵⁰ O kosɔn o ka cira o cira faga, kabini dunuɓa danwagati ra, Ala bɛna bi mɔgɔw jininka o bɛɛ kelen kelen fagako ra, ⁵¹ ka a damina Abila* fagari ra, ka taga a bla fo Jakariya ta fagari ma; o ka ale boritɔ faga sarakajɛnifen* ni Alabatoso yɔrɔ saninman* cɛ. Can ra, ne b'a fo aw ye, ko Ala bɛna bi mɔgɔw jininka o bɛɛ ra.»

⁵² «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamɔgɔbaw! Aw ka lɔnniya donda ta lakile ta. Aw yɛrɛ ma don, minw fana b'a fɛ ka don, aw bɛ olugu bari ka don.»

⁵³ Ayiwa, o kumaw bɛɛ ko, Yesu bɔra o yɔrɔ ra ka taga. Sariya karamɔgɔw, ani Farisiw ka jininkari gban a ra, ka a darabɔ cogo bɛɛ ra janko a ye kuma. ⁵⁴ O tun b'a fɛ ka a to a ye kuma benbari dɔ fo, janko olugu ye a minasababu sɔrɔ.

12

Farisiw ta flankafuya (Matiyu 10.26-27)

¹ Ayiwa, o wagati ra, mɔgɔ caman nana lajɛn Yesu kɔrɔ. O cayakojuɓu fɛ fo o tun bɛ yɛlɛnyɛlɛn jɔgɔn sen kan. O tun bɛ mɔgɔ waga dama dama bɔ. Yesu k'a damina ka a ta karamɔgɔdenw karan folɔ, k'a fo o ye ko: «Aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi Farisiw* ta burufunufɛn na: o ye flankafuya le ye. ² Sabu fɛn dogonin si tɛ yi, ni min tɛna yira; gundo si tɛ yi, ni min tɛna lɔn. ³ O kosɔn, ni aw ka fɛn o fɛn dogo k'a fo mɔgɔw ye su fɛ, dibi ra, o bɛna mɛn tere fɛ kɛnɛ kan; ni aw ka fɛn o fɛn ŋunuŋunu mɔgɔ dɔ toro kɔrɔ bon kɔnɔ aw kelen na, dɔ bɛna pɛrɛn ka o fo kɛnɛ ma bon san fɛ.»

Mɔgɔ ka kan ka siran Ala ja (Matiyu 10.28-31)

⁴ Yesu ko: «Ne teriw, ne b'a fo aw ye ko mɔgɔ minw bɛ mɔgɔ faga ka farikolo dɔrɔn halaki, aw kana siran olugu ja. ⁵ Aw ka kan ka siran min ja, o flɛ: Ala min bɛ se ka saya lase aw ma, o ko fɛ ka aw firi jahanama kɔnɔ fana, can ra, ne b'a fo aw ye ko aw ka kan ka siran ale le ja.»

⁶ «Yala aw tɛ kɔnɔnin looru fiyeere tama fla dɔrɔn wa? K'a sɔrɔ Ala hakiri bɛ o bɛɛ kelen kelen na. ⁷ Aw kɔni, hali aw kunsigiw bɛɛ jateda lɔnnin lo Ala fɛ. O ra, aw kana siran fiyewu. Nafa bɛ aw ra ka tɛmɛ hali kɔnɔnin caman kan!»

Ka sɔn walama ka ban Yesu ra (Matiyu 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ Yesu ko: «Ne b'a fo aw ye ko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka sɔn k'a fo mɔgɔw ja na ko ale ye ne ta mɔgɔ ye, Min kɛra Adamaden ye*, o fana bɛna a fo Ala ta mɛlɛkɛw ja na

* **11:51** 11.51 Abila: Dɔw b'a fo ko Abeli.

ko o tigi ye ale ta ye. ⁹ Nka ni mɔgɔ min ma sɔn k'a fɔ mɔgɔw ja na ko ale ye ne ta mɔgɔ ye, ne fana bena a fɔ Ala ta melekew ja na ko o tigi tɛ ne ta mɔgɔ ye.

¹⁰ «Ayiwa, Min kera Adamaden ye, ni mɔgɔ o mɔgɔ ka kumajugu fɔ o ma, o tigi bena o jurumun yafa sɔrɔ; nka ni mɔgɔ min ka Nin Saninman* tɔgɔ cɛn, o jurumun tɛ yafa o tigi ma fiyewu.

¹¹ «Ni o ka aw mina ko o bɛ taga kiti tige aw kan karansow* kɔnɔ, ani jamana jamɔgɔw fɛ, ani kititigebagaw fɛ, aw bena kuma minw fɔ o yɔrɔ ra ka jo sɔrɔ, ka bɔsi, aw kana hami o ra. ¹² Sabu aw ka kan ka kuma minw fɔ, o wagati yere ra Nin Saninman yere le bena o kumaw yira aw ra.»

Naforotigi hakirintan ta ko

¹³ Cɛ dɔ tora jama ra k'a fɔ Yesu ye ko: «An karamɔgɔ, a fɔ ne kɔrɔcɛ ye ko an face ka cɛn min to an ye, ko a ye o taran ka ne ninyɔrɔ di ne ma.» ¹⁴ Yesu ka o cɛ jaabi ko: «Cɛ, jɔn le ka ne sigi ka ne kɛ aw ta kojaw kititigebagaw ye, walama ka kɛ aw ta cɛn taranbaga ye?» ¹⁵ O kɔ, Yesu ko jama ma ko: «Aw ye aw yere kɔrɔsi, aw ye aw yere mina naforo kanɔrɔgɔnya ma, sabu hali ni mɔgɔ ta naforo ka caya cogo o cogo, o tɛ se k'a to i ye janamanya sɔrɔ dɛ!»

¹⁶ Yesu ka o kuma jayira o ra ni talen dɔ ye. A ko: «Cɛ naforotigi dɔ ta senɛfenw tun pana a fɛ kosɛbɛ, ¹⁷ fɔ a ka kɛ a jate mina ye a yere kɔnɔ ko: <Ne bena mun le kɛ sa? Simanmarayɔrɔ tɛ ne fɛ!> ¹⁸ A miirira, ka na a fɔ ko: <Ne bena ne ta bondow ci, ka belebelebaba dɔw lɔ, ka ne ta simanw ni ne ta borofenw bɛɛ mara o kɔnɔ. ¹⁹ O tuma ne bena a fɔ ne yere kɔnɔ ko: Aa, cɛ, i yere jasuma sisan, fen caman maranin bɛ i ye fɔ san caman; o ra, domuni kɛ ka fa, ka min ka fa, ka i yere janagbɛ.> ²⁰ Nka Ala ko a ma ko: <Naloman! Bi su nin na yere, i nin bena mina i ra. I ka fen minw lajɛn i yere ye, o bena kɛ jɔn ta le ye sa?> » ²¹ O kɔ, Yesu ko: «Mɔgɔ min bɛ naforo lajɛn a yere ye dunɔpa ra, k'a sɔrɔ foyi t'a fɛ Ala tan fan fɛ, o tigi ta bɛ ten le.»

Dunɔrafenw ta hami (Matiyu 6.25-34)

²² Ayiwa, o kɔ, Yesu ko a ta karamɔgɔdenw ma ko: «O kosɔn ne b'a fɔ aw ye ko aw kana hami aw baroko ra, ko aw bena mun domu, aw bena mun min; walama aw farikolo ko ra, ko aw bena fiyerebɔ sɔrɔ cogo di. ²³ Sabu si nafa ka bon ka tɛmɛ domuni kan, farikolo fana nafa ka bon ka tɛmɛ fiyerebɔ kan.

²⁴ «Ayiwa, aw ye kankanw flɛ kɛ! O kɔnɔw tɛ senɛ kɛ, o tɛ siman tige, bondo tɛ o fɛ, simanmarayɔrɔ tɛ o fɛ fana; nka Ala bɛ o baro. K'a sɔrɔ aw ka fisa ni o kɔnɔw ye pewu! ²⁵ Aw ra jɔntigi le bɛ se ka hali dɔɔnin fara a si kan hami fɛ? ²⁶ Ni aw tɛ se ka hali o fen fitini jɔgɔnna kɛ, o tuma mun na aw bɛ hami ko tɔw ra? ²⁷ Aw ye binfiyerenw wuricogo flɛ; o tɛ baara kɛ, o tɛ jese dan k'a kɛ fani ye. Nka ne b'a fɔ aw ye ko hali masacɛ Sulemani ni a ta bonya bɛɛ, a ma fani si don min cɛpa ka o binfiyeren kelen cɛpa bɔ. ²⁸ Ayiwa, bin min bɛ kongo kɔnɔ bi, k'a sɔrɔ sini tasuma bena a jeni, ni Ala bɛ o cɛpa tan, yala a tɛna aw fiyerebɔ ka tɛmɛ o kan wa? Aw ta lanaya ka dɔgɔ dɛ!

²⁹ «Ayiwa, aw kana hami tuma bɛɛ ka aw hakiri jagami ko aw bena mun domu, walama aw bena mun min. ³⁰ Sabu Alalɔnbariw bɛ bori o fenw bɛɛ le kɔ. Nka aw Fa Ala k'a lɔn ko aw mako o fenw na. ³¹ Aw ye jija ka ale ta Masaya* le jini. Ni o kera, Ala bena o fen tɔw di aw ma, ka fara o kan.»

Naforo min tɛ ban (Matiyu 6.19-21)

³² Yesu ko: «Aw kana siran, ne ta sagakurunin; sabu aw ko diyara aw Fa Ala ye, o le kosɔn, a ka aw don a ta Masaya* ra. ³³ Aw ye aw borofenw fiyeere ka mɔgɔ tɔw sɔn ni o wari ye. Aw ye naforomarayɔrɔ kɛ aw yere ja sankolo ra, naforomarayɔrɔ min

te se ka cen; ka naforo mara aw yere ye sankolo ra, naforo min te se ka ban, sonw tena a sorɔ ka a sonya, tumu fana tena don a ra yi. ³⁴ Sabu i ta naforo be yɔrɔ min na, i jusukun ta miiriya fana be o yɔrɔ le kan.»

Ka laben ka Yesu makɔnɔ

³⁵ Yesu ko a lamɛnɓagaw ma ko: «Aw ye aw yere cesiri ka laben baara kama, ka aw ta fitina mana ka bla. ³⁶ Aw ye ke i ko baaraden minw be o matigice makɔnɔna so kɔnɔ, janko ni a nana ka bɔ kɔnɔya ra ka na da gbasi dɔrɔn, o ye da yeɛ a ye. ³⁷ Ayiwa, ni matigice nana ka na baaraden minw sorɔ jana, ni o ma sunɔgo fiyewu, o baaradenw ta bɛna diya. Sabu, can ra, ne b'a fɔ aw ye, matigice yere bɛna a yere cesiri ka o baaradenw wele ka na domuni sigi o kɔrɔ. ³⁸ O kosɔn ni matigice nana su dugutarama fe le o, walama ni a nana dondokasituma le ra o, ni a kɔni nana baaraden minw sorɔ jana, o baaradenw ta bɛna diya.

³⁹ «Aw yere k'a lon ko ni bontigi tun be sonce nawagati lon, a tun tena la ka sunɔgo k'a to sonce ye na a ta bonda kari ka don! ⁴⁰ O ra, aw fana ye laben, sabu aw te miiri wagati min na, Min kera Adamaden ye*, ale bɛna na o wagati le ra.»

Baaradenɗuman ni baaradenjugu (Matiyu 24.45-51)

⁴¹ Ayiwa, Yesu ka o kumaw fɔ minke, Piyeri ka a jininka ko: «Matigi, i be nin talen fora an dɔrɔn le ye wa, walama, i be a fora mɔgɔw bɛɛ le ye?» ⁴² Matigi Yesu ko: «Jɔn le bɛna ke o baaraden terennin hakiriman ye sa, min matigice bɛna a sigi a ta baarakeɓagaw kunna, janko a ye o ta siman ninyɔrɔ di o ma a wagati ra? ⁴³ Ayiwa, o baaraden min matigice bɛna a sorɔ ko a be o baaradɗuman kera, o baaraden ta bɛna ja. ⁴⁴ Can ra ne b'a fɔ aw ye ko a matigice bɛna a sigi a borofɛnw bɛɛ kunna.

⁴⁵ «Nka ni o baaraden k'a miiri k'a fɔ ko: «Ne matigice bɛna mɛɛn ka sorɔ ka na,» ni a ka ke a baaradenɗogɔn cɛmanw ni a musomanw bugɔ ye, ka to ka domuni ke ka fa, ka dɔrɔ min ka a yere janamini, ⁴⁶ ayiwa, o baaradenjugu te miiri lon min na, ani a te wagati min lon, a matigice bɛna na ka na bara a ra o wagati le ra. A bɛna a bugɔ kosebe, ka a bla ni Alapasiranbariw ye.

⁴⁷ «Ni baaraden min ka a matigice diyanyako lon cɔ, nka a ma sɔn ka foyi laben k'a matigice diyanyako ke, o baaraden bɛna bugɔri caman mina de! ⁴⁸ Nka ni baaraden min ma a matigice diyanyako lon, ni a ka firi ka kewalejugu dɔ ke min ka kan ni bugɔri ye, o baaraden bɛna bugɔri dɔɔnin dɔrɔn le mina. Sabu caman dira ele mɔgo min ma, caman bɛna jini ele le fe; caman karifara ele mɔgo min ma, caman bɛna jini ele le fe fana.»

Mɔgɔw bɛna taran Yesu tɔgo kosɔn (Matiyu 10.34-36)

⁴⁹ O kɔ, Yesu ko mɔgɔw ma ko: «Ne nana tasuma le ke dugukolo kan. Ne tun b'a fe a ye sorɔ ko a manana ka ban. ⁵⁰ Nka tɔɔrɔba dɔ ka kan ka ne sorɔ folɔ. O le be ke i ko ne ta batizeri*. Ne jusu jagaminin lo fɔ ka taga o kelon se. ⁵¹ Aw b'a miiri ko ne nana ni hera le ye dugukolo kan wa? Ne ma na ni hera ye dugukolo kan de! Ne nana benbariya le bla mɔgɔw ce ra.

⁵² «Sabu ka bɔ bi ra, mɔgo looru bɛna ke lu kelen kɔnɔ, nka o bɛna taran: saba bɛna ke fla kama, fla bɛna ke saba kama. ⁵³ Face bɛna ke a dence kama, dence fana bɛna ke a face kama; bamuso bɛna ke a denmuso kama, denmuso fana be ke a bamuso kama; bamuso bɛna ke a dence muso kama, muso fana bɛna ke a buranmuso kama.»

Mɔgɔw ka kan ka nin wagati ta ko faamu (Matiyu 16.2-3)

⁵⁴ Yesu tun b'a fora jama ye fana ko: «Ni aw ka san finnin ye tereben* na dɔrɔn, aw b'a fɔ ko sanji le bɛna ben. A fana bɛna kɛ ten tigitigi. ⁵⁵ Ni aw ka fɔɔ wurito ye ka bɔ kongokolon fan fɛ dɔrɔn, aw b'a fɔ ko fundɛnin bɛna kɛ. A fana bɛ kɛ ten. ⁵⁶ Aw flankafuw! O tagamasiyen minw bɛ kɛra sankolo ni dugukolo kan, aw bɛ se ka olugu faranfasi ka o lɔn. Mun kosɔn ko minw bɛ kɛra sisan wagatiw ra, aw tɛ o faamuna?

Ka cogo jini ka bɛn ni i jarakibaga ye
(Matiyu 5.25-26)

⁵⁷ «Mun na ko minw terenna, aw tɛ o jate mina aw yɛrɛ ma ka o kɛ?

⁵⁸ «Ayiwa, ni ko bɛ i ni mɔgɔ dɔ cɛ, ni o tigi b'a fɛ ka taga ni o ko ye fagamaw fɛ, i ka kan ka cogoya jini ka o ko janabɔ ka aw to sira ra le. Ni o tɛ, ni a tagara i don kititigɛbagaw boro, kititigɛbagaw bɛ i di kasobon kɔrɔsibaga ma, ale bɛ i bla kaso ra. ⁵⁹ Ni i kɔni donna o yɔrɔ ra, ne b'a fɔ i ye ko o ka wari min ben i kan, ni i ma o bɛɛ sara ka ban pewu, i tɛ bɔ kaso ra fiyewu.»

13

Mɔgɔ nimisabariw bɛna halaki

¹ O wagati ra, Pilati ka Galileka dɔw faga ka o to sarakabɔ ra, fɔ ka o yɛrɛ jori ni o ta sarakaw jori nagami jɔgɔn na. Ayiwa, mɔgɔ dɔw nana o kow lakari Yesu ye. ² Yesu ka o jaabi ko: «O Galileka minw fagara, aw b'a miiri ko olugu ta jurumun tun ka ca ka tɛmɛ Galileka tɔw bɛɛ ta kan, ko o le kosɔn o fagara ten wa? ³ O tɛ dɛ! Ne bɛ o fɔ aw ye! O ra, ni aw ma nimisa aw ta jurumunw na, aw bɛɛ bɛna halaki o cogo le ra.

⁴ «Silowe sankasojan benna mɔgɔ tan ni seegi minw kan Zeruzalɛmu ka o faga, aw b'a miiri ko o mɔgɔ tan ni seegi ta kɛwalew le tun ka jugu ka tɛmɛ Zeruzalɛmu dugumɔgɔ tɔw ta kan wa? ⁵ O tɛ dɛ! Ne bɛ o fɔ aw ye! O ra, ni aw ma nimisa aw ta jurumun na, aw bɛɛ bɛna halaki o cogo ra.»

Yiri denbari ta ko

⁶ Ayiwa, Yesu ka talen dɔ fɔ, ko: «Torosun dɔ tun bɛ cɛ dɔ ta rɛzenforo ra. Lon dɔ, o cɛ tagara toromɔ jini o torosun na, nka a ma dɔ sɔrɔ. ⁷ A ko a ta baaraden ma ko: <A flɛ, a san saba le bɛ nin ye, ne bɛ to ka na toromɔ jini torosun nin na, ne tɛ foyi sɔrɔ a ra. A tige ka bɔ yi! Mun kosɔn a bɛ ne ta foro ra yan, ka yɔrɔ cɛn gbansan?> ⁸ Baaraden ko: <Matigi, a to yi jinan san kelen na; ne bɛna a jukɔrɔyɔrɔ wɔgɔbi k'a lamini, ka nɔgɔ kɛ a kɔrɔ ka flɛ! ⁹ San wɛrɛ ni a denna, o lo; ni a fana ma den, o tuma i b'a to an y'a tige ka bɔ yi.> »

Yesu ka muso dɔ kenɛya Nenɛkirilon na

¹⁰ Lon dɔ, Yesu tun bɛ mɔgɔw karanna karanso dɔ kɔnɔ Nenɛkirilon* na. ¹¹ O y'a sɔrɔ muso dɔ tun bɛ yi, jina dɔ tun ka bana bla ale ra kabini san tan ni seegi, k'a ko kuru; a tun tɛ se ka lɔ ka teren fiyewu. ¹² Yesu ka o muso ye minkɛ, a ka a wele, k'a fɔ a ye ko: «Muso, i kenɛyara ka bɔ i ta bana ra!» ¹³ A ka a boro la muso kan. O yɔrɔnin bɛɛ muso lɔra ka teren; a ka kɛ Ala tando ye.

¹⁴ Nka karanso kuntigi k'a ye ko Yesu ka muso kenɛya Nenɛkirilon na minkɛ, a dimina o ra; a k'a fɔ jama ye ko: «Baara bɛ kɛ tere wɔrɔ le ra lɔgɔkun kɔnɔ. Aw ye na kenɛyari jini o lonw na; aw kana na Nenɛkirilon na.» ¹⁵ Matigi Yesu k'a jaabi ko: «Aw flankafuw! Aw bɛɛ kelen kelen tɛ aw ta misiw, walama aw ta faliiw foni ka bɔ wɛrɛ kɔnɔ Nenɛkirilon na, ka taga o lamin wa? ¹⁶ O tuma nin muso min ye

* 12:54 12.54 Yahudiya ta jamana ra, san bɛ fin tereben le fɛ, kɔgɔji fan na.

Ibrahimia duruja do ye, ni Setana ka a mina ka a tɔɔɔ kabini san tan ni seegi, yala ne tun man kan ka o keneya Nenekirilon na wa?»

¹⁷ Yesu ka o fo minke, a juguw bee maroyara. Nka jama to bee tun be jagarira a ta kopuman keninw koson.

Ala ta Masaya be damina fitini le
(*Matiyu 13.31-33; Marika 4.30-32*)

¹⁸ Yesu k'a fo tuun ko: «Ala ta Masaya* bɔra mun le fe? Ne be se k'a suma ni mun ye? ¹⁹ A be i ko mutaridi kise. Ce do k'a ta ka taga a dan a ta nankɔ ra. A nana wuri, ka ke yiri ye, fo konow be o ta jagaw la o yiriborow ce ra.»

²⁰ Yesu k'a fo tuun ko: «Ne be se ka Ala ta Masaya suma ni mun le ye? ²¹ A be i ko burufunufen. Ni muso ka burufunufen doonin ke mugu caman na, a be mugu bee wuri ka a funu.»

Donda fitini
(*Matiyu 7.13-14,21-23*)

²² O ko, Yesu tagato Zeruzalemu, a tun be teme dugubaw ni dugumisen minw na, a tun be mogow karan olugu bee ra ka taga.

²³ Mogo do ka Yesu jininka ko: «Matigi, yala mogo minw bena kisi, o tena caya de?» Yesu ka o jaabi, a ko: ²⁴ «Aw ye jija ka don da fitini fe, sabu ne b'a fo aw ye ko mogo caman bena donyoro jini, nka o tena a soro. ²⁵ Ni lutigi nana wuri ka da sogo ka aw to kene ma, o tuma aw bena ke da gbasigbasi ye, ko: <Matigi, da ye an ye!> O tuma a bena aw jaabi ko: <Ne ma aw boyoro lon.> ²⁶ O tuma aw bena a fo ko: <Matigi, anw ka domuni ke, ka min ni i ye, i ka an karan an ta dugu siradaw ra!>

²⁷ Matigi bena a fo aw ye ko: <Ne ko ne ma aw boyoro lon. Aw ye bo ne koro, aw kojogukebagaw!>

²⁸ «Kasi ni jinjimi le bena ke o yoro ra, wagati min na aw nana Ibrahimia ni Isiyaka ni Yakuba ni ciraw bee ye Ala ta Masaya* ra, k'a soro o ka aw firi kene ma.

²⁹ Mogo dow bena bo tereboyanfan na, ani terebenyanfan na, ka bo sahiliyanfan na ni woroduguyanfan na, ka na sigi Ala ta Masaya ra ka domuni ke.

³⁰ «O ra, kofemogo dow bena ke pafemogow ye, pafemogo dow fana bena ke kofemogow ye.»

Yesu kumana Zeruzalemu ta ko ra
(*Matiyu 23.37-39*)

³¹ O wagati yere ra, Farisi* dow nana a fo Yesu ye ko a ye bo o yoro ra ka taga yoro were ra, ko sabu masace Herodi* b'a fe ka a faga. ³² Yesu ka o jaabi ko: «Aw ye taga a fo ale Herodi kongowuru ye, ko ne ko: <Ne be jinaw gben ka bo mogow ra, ka banabagatow keneya bi ni sini; a tere sabanan ne ta baara bena laban.> ³³ Nka jagboya lo ne ye bi ke tagama ra, ani sini, ani sinikene; sabu cira man kan ka faga yoro were ni Zeruzalemu te.

³⁴ «E, Zeruzalemu! Zeruzalemu! Ele min be ciraw faga, ani Ala be mogo minw ci i fe, i be olugu bon ni kabakuru ye ka o faga. Sijaga caman, ne tun b'a fe ka i ta denw lajen, i ko siseba be a denw lajen a kaman koro cogo min na, nka aw ma son o ma.

³⁵ Sisan a fe, Ala bena aw ta so lakolon to. Ne b'a fo aw ye ko aw na tena la ne kan tuun, fo lon min na aw bena a fo ko: <Min be nana Matigi Ala togo ra, dugawu ye ke o ye.> »

14

Yesu ka ce do keneya Nenekirilon na

¹ Nenekirilon* do ra, Yesu tun welera domuni na Farisiw* ta pamogo do ta so konɔ. Mogo minw tun be yi, olugu tun be Yesu korosira. ² O y'a soro ce do tun be yi fana,

bana dɔ tun ka o fari funufunu. ³ Yesu ka kuma lase sariya karamɔgɔbaw ni Farisiw ma ko: «Ka mɔgɔ keneya Nenekirilon na, o bennin lo wa, walama o bennin tɛ, ka kana ni an ta sariya* ye?» ⁴ O ma sɔn ka a jaabi. Ayiwa, Yesu ka a boro la cɛ kan ka a keneya, ka a bla ka taga. ⁵ O kɔ, a ko o ma ko: «Jɔn le bɛ aw ra ko ni a dence, walama ni a ta misi benna kɔlɔn kɔnɔ Nenekirilon na, a tɛ teliya k'a labɔ o yɔrɔnin bɛɛ ra?» ⁶ O ma se ka Yesu jaabi o kumaw ra.

Mɔgɔ ka kan k'a yere majigi

⁷ Ayiwa, Yesu nana a ye ko mɔgɔ minw nana domunikeɔrɔ ra, olugu dɔw bɛ sigiyɔrɔnumanw le wolomara o yere ye. A k'a fɔ o ye ko: ⁸ «Ni mɔgɔ dɔ ka i wele kɔrɔya dɔ ra, ni i sera yi, i kana taga sigiyɔrɔw bɛɛ ra pumanman ta. Ni o tɛ, ni a kɛra ko mɔgɔ were welera o janagbɛ ra min ka bon ni ele ye, ⁹ min ka aw fla bɛɛ wele, ni o nana fɔ ele ma ko: «Cɛ, wuri ka sigiyɔrɔ di mɔgɔ tisina ma.» O tuma ele ni maroya le bɛna wuri ka taga sigi fɔ kɔ fɛ. ¹⁰ O kosɔn ni i welera o yɔrɔ jɔgɔn na, taga sigi fɔ kɔ fɛ. Ni o kɛra, ni jatigice yere nana a ye ko i man kan ni o sigiyɔrɔ ye, ni a k'a fɔ i ye ko: «Ne terice, wuri ka na ja fɛ,» o tuma bonya le bɛna la ele kan o wagati ra mɔgɔ tɔw bɛɛ ja na. ¹¹ Sabu mɔgɔ o mɔgɔ bɛ a yere kɔrɔta, Ala bɛ o tigi majigi, nka mɔgɔ o mɔgɔ bɛ a yere majigi, Ala bɛ o tigi kɔrɔta.»

Lanabaga ye an janto fagantanw na

¹² Cɛ min tun ka Yesu wele domuni na, Yesu ko o cɛ ma ko: «Ni i bɛ mɔgɔw wele domuni na, tere fɛ walama su fɛ, i kana a to a ye kɛ i teriw, ani i balemaw, ani i ta somɔgɔw, ani i siginjɔgɔn waritigiw ye; sabu olugu fana bɛna a jɔgɔn kɛ i ye, ka i ta kɔnuman juru sara ka bɔ yi. ¹³ Nka ni i ka janagbɛ dɔ labɛn, i ka kan ka fagantanw, ani senkelenw, ani nabaraw, ani fiyentɔw le wele. ¹⁴ Ni o kɛra, i bɛna dugawu sɔrɔ, sabu olugu tɛna se ka a juru sara i ye. I bɛna o baraji sɔrɔ mɔgɔ terreninw suw kunulon na.»

Domuniba ta talen (Matiyu 22.1-10)

¹⁵ Minw tun siginin bɛ ni Yesu ye domuni na, olugu ka Yesu ta kuma mɛn minke, o ra kelen ko Yesu ma ko: «Minw bɛna domuni kɛ Ala ta Masaya* ra, olugu ta bɛna diya dɛ!» ¹⁶ Yesu k'a fɔ a ye ko: «Lon dɔ, cɛ dɔ tun ka domuniba dɔ labɛn, ka mɔgɔ caman wele. ¹⁷ Domuni wagati nana se minke, a ka a ta baaraden ci ko a ye taga a fɔ mɔgɔw ye ko: «Aw ye na, fɛn bɛɛ labɛna ka ban.» ¹⁸ Nka o mɔgɔw bɛɛ ko, ko cɛ ye yafa olugu ma. Mɔgɔ fɔlɔ ko: «Ne ka foro dɔ san, ne ka kan ka taga o flɛ; sabari ka yafa ne ma.» ¹⁹ Dɔ were ko: «Ne ka senkɛmisi tan san, ne ka kan ka taga senɛ ke ni olugu ye k'a flɛ; sabari ka yafa ne ma.» ²⁰ Dɔ were ko: «Ne ka muso dɔ furu siri sisan; o kosɔn ne tɛna se ka taga.»

²¹ «Baaraden nana o kumaw fɔ a matigice ye. A matigice dimina; a ko baaraden ma ko: «Bɔ jooa jooa ka taga barokeyɔrɔw ra, ani siradaw ra, ka taga fagantanw, ani senkelenw, ani fiyentɔw, ani nabaraw wele ka na.» ²² O kɛra minke, baaraden ko a matigice ma ko: «Ne matigice, i ka min fɔ, ne ka o kɛ, nka hali bi bon ma fa.» ²³ A matigice ko a ma ko: «Bɔ ka taga kongokɔnɔyɔrɔw ra, ani kongokɔnsiraw ra, ka taga mɔgɔw jagboya ka na don, janko ne ta bon ye fa. ²⁴ Sabu ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ fɔlɔ minw welera, olugu si tɛna ne ta domuni dɔ nɛnɛ.» »

Yesu ta karamɔgɔdenya cogo (Matiyu 10.37-38)

²⁵ Ayiwa, jama caman tun bɛ tagamana ni Yesu ye. A ka a ja munu k'a fɔ o ye ko: ²⁶ «Ni mɔgɔ min ko a bɛ na ne fɛ, ni o tigi ma ne kanu ka tɛmɛ a face kan, walama a bamuso, walama a muso, walama a denw, walama a dɔgɔw ni a kɔrɔw, ni a ma ne

kanu ka tɛmɛ hali a yɛrɛ nin kan, o tigi tɛ se ka kɛ ne ta karamɔgɔden ye. ²⁷ Ni mɔgɔ min ma a ta gbengbenyiri ta* ka tugu ne kɔ, o tigi tɛ se ka kɛ ne ta karamɔgɔden ye.

²⁸ «Jɔn le bɛ aw ra, ko ni a b'a fɛ ka sankaso lɔ, a tena sigi folɔ ka jatemina kɛ, k'a flɛ ni a bɛna se k'a lɔ k'a ban? ²⁹ Ni o tɛ, ni a ka bon jubɔ, ka na dɛsɛ, a ma se k'a laban, mɔgɔw bɛna a ye, ka to ka yɛrɛko a ma, ³⁰ ko: <E, cɛ nin ka bon damina ka na dɛsɛ a ra k'a to yi!»

³¹ «Masacɛ juman le fana bɛ sɔn ka wuri ko a bɛ taga kɛrɛ kɛ ni masacɛ wɛrɛ ye, ni a ma sigi folɔ ka jatemina kɛ, k'a flɛ ni a kɛra ko ale ni a ta cɛ waga tan bɛ se ka a masacɛ jɔgɔn ni a ta cɛ waga mugan kɛrɛ. ³² Ni a k'a ye ko a tena se, k'a masacɛjɔgɔn to yɔrɔjan belɛn, a bɛ mɔgɔw ci ka taga kuma ni a ye k'a fɔ a ye ko o ye kɛrɛ ban. ³³ O cogo ra, ni mɔgɔ min ma jɛn a borofɛnw bɛɛ kɔ, o tigi tɛ ne ta karamɔgɔdenya ja.»

(Matiyu 5.13; Marika 9.50)

³⁴ Yesu ko: «Kɔgɔ ye fɛnɔuman ye. Nka ni kɔgɔ timiya bɔra a ra, mun le bɛ se ka a latimiya tuun? ³⁵ O tuma a tɛ foyi ja dugukolo ye, a fana tɛ se ka kɛ nɔgɔ ye foro kɔnɔ. A bɛ firi kɛnɛ ma le.

«Ayiwa, min b'a fɛ ka faamuri kɛ, o tigi ye jija ka lamɛnni kɛ.»

15

Saga tununin ta ko

(Matiyu 18.12-14)

¹ Ayiwa, ninsaraminabagaw, ani mɔgɔ kɛwalejugu wɛrɛw bɛɛ tun bɛ gbarara Yesu ra ka a lamɛn. ² Farisiw* ni sariya karamɔgɔw* ka Yesu kɔrɔfɔ, k'a fɔ ko: «A flɛ, cɛ nin bɛ sɔn jurumunkɛbagaw ye na sigi a kɔrɔ, fɔ a bɛ domuni kɛ ni o ye!» ³ Yesu ka talɛn dɔ la o ye, ko: ⁴ «Jɔn le bɛ aw ra, ni saga kɛmɛ b'a fɛ, ni kɛlɛn tununa, ko a tena a tɔ bikɔnɔntɔn ni kɔnɔntɔn to kongo kɔnɔ ka taga saga tununin yɔrɔjini fɔ k'a ye? ⁵ Ni a k'a ye, a jusu diyaninba bɛ a la a kan na. ⁶ Ni a sera so kɔnɔ, a bɛ a teriw ni a sigijɔgɔnw wele k'a fɔ o ye ko: <Aw ye jagari ni ne ye, sabu ne ta saga min tun tununa, ne ka o ye.> »

⁷ Yesu ko: «O cogo ra fana, ne b'a fɔ aw ye ko ni jurumuntɔ kɛlɛnpe ka nimisa a ta jurumunw na, jagari min bɛ kɛ sankolo ra ale kɛlɛn kosɔn, o jɔgɔn tɛ kɛ hali mɔgɔ terennin bikɔnɔntɔn ni kɔnɔntɔn kosɔn, nimisako tɛ olugu minw ta ra.»

Warigbɛ tununin ta ko

⁸ Yesu ko: «Muso juman le bɛ yi fana ko ni warigbɛ tan b'a fɛ, ni kɛlɛn tununa, ko a tena fitina mana, ka bon flan, ka a jini ni timinadiya ye fɔ ka taga a ye? ⁹ Ni a k'a ye, a bɛ a teriw ni a sigijɔgɔnw wele k'a fɔ o ye ko: <Aw ye jagari ni ne ye, sabu ne ta warigbɛ min tun tununa, ne ka o ye.> » ¹⁰ Yesu ko: «O cogo ra, ne b'a fɔ aw ye ko ni jurumuntɔ kɛlɛnpe ka nimisa a ta jurumun na, Ala ta mɛlɛkɛw bɛ jagari o ra.»

Cɛkɔrɔba ni a dɛncɛ fla ta ko

¹¹ Yesu k'a fɔ tuun ko: «Dɛncɛ fla tun bɛ cɛ dɔ fɛ. ¹² Lon dɔ, dɔgɔcɛman ko a face ma ko: <Baba, i ka naforo min bla ne tɔgɔ ra ko a bɛna kɛ ne ta ye, o di ne ma sisan.> Faceman k'a ta naforo taran o cɛ.

¹³ «Tɛrɛ dama tɛmɛnin kɔ, dɔgɔcɛman ka a ta cɛn bɛɛ fiyeere, ka taga ni o wari ye fɔ jamanajan dɔ ra; a tagara to kokunntanw na k'a ta naforo bɛɛ cɛn o yɔrɔ ra.

¹⁴ «Ayiwa, a nana a ta wari bɛɛ ban tuma min na, kɔngɔba dɔ bɛna o jamana kan; fɛn bɛɛ nana dɛsɛ a fɛ. ¹⁵ A ma na ja, a tagara o jamana mɔgɔ dɔ fɛ; ale k'a bla

* **14:27** 14.27 Ka gbengbenyiri ta, o kɔrɔ ye ka sɔn tɔrɔ bɛɛ ma, ka sɔn hali saya yɛrɛ ma.

ka taga kongo ra ka taga to a ta lew koro. ¹⁶ Kongo koson, hali ni a tun ka o lew ta domuni do soro, a tun be son ka o ke a ta baro ye, nka mogo si ma a son o do ra fana.

¹⁷ «Ayiwa, lon do a nana miiri, ka hakiri soro. A ko: <Baaraden caman le be ne face ta so, o be domuni ke ka fa fo ka a to to; k'a soro ne be yan, kongo bena ne halaki.>

¹⁸ A ko: <Ne bena wuri ka taga ne face fe, ka taga a fo a ye ko: Baba, ne ka Ala hake ta, ka ele yere hake ta. ¹⁹ Ne man kan ka wele tuun ko i dence. Ne mina i n'a fo i ta baaraden do.>

²⁰ «A wurira o le ra ka taga a face fe. K'a to fo yorojan, a face k'a ye; a hina donna a ra. A borira ka taga a kunben, ka a boro mini a kan na ni kanuya ye. ²¹ A ko a face ma ko: <Baba, ne ka Ala hake ta, ka ele yere hake ta. Ne man kan ka wele tuun ko i dence.> ²² A face k'a fo a ta jonw ye ko: <Aw ye na joona ni deregew be ra jumanman ye ka na o don a ra, ka bororanegge don a boro ra, ka sanbara don a sen na fana. ²³ Aw ye na ni misiden toronin do ye, ka na o faga. An ye domuni ke ka jagari; ²⁴ sabu ne dence min ye nin ye, ale tun sara le, nka sisan a janamanyara tuun; a tun tununa, nka bi a yera.> O bee ka ke jagari ye sa.

²⁵ «O y'a soro koroceman tun be kongo ra. Ale nana ka na surunya lu ra minke, a ka donkanw, ani donkirilakanw men. ²⁶ A ka baaraden do wele ka o jininka ko mun le kera yi. ²⁷ Ale ko a ma ko: <I balemace le nana. I face ka misiden toronin faga a ye ko sabu a dence keneman nana.>

²⁸ «Koroceman dimina, ko a te don lu kono. A face bora ka na a daari ko a ye na. ²⁹ A ko a face ma ko: <Kabini san caman ne be baara ke i ye; ne ma i kan bla ka ye fiyewu. Nka lon si i ma hali badennin kelen di ne ma janko ne ye ne yere janagbe ni ne teriw ye! ³⁰ Sisan, i dence min tagara i ta wari cen jatamusow ra, ale nana minke, i sonna ka misiden toronin faga ale ye.>

³¹ «A face ko a ma ko: <Ne dence, ele be ni ne ye yan tuma bee o. Fen o fen ye ne ta ye, o ye ele ta le ye. ³² A koni tun ka kan an ye jagari ka ninsondiya, sabu i balemace tun sara, nka sisan a janaman lo, a tun tununa, nka bi a yera.> »

16

Naforo kunnasigibaga nanbarato

¹ Yesu k'a fo a ta karamogodenw ye ko: «Naforotigi do tun ka ce do ta ka a ke a ta naforo kunnasigibaga ye. Naforotigi nana a men ye ko o ce be ale ta naforo cenna.

² A k'a wele ka na a fo a ye ko: <Ne k'a men ko i be ne ta naforo cenna; mun koson i be o kera? Ayiwa, i ka ne ta naforo ke fen o fen ye, o bee jate yira ne ra; sabu i tena ne ta naforo mara tuun.>

³ «Naforo kunnasigibaga k'a miiri a yere kono, ko: <Ne matigice ko a be ne gben ka bo a ta naforo kunna. O tuma ne bena a ke di? Fanga te ne ra ka sene ke; ka daariri ke, o fana maroya be ne ra. ⁴ Ayiwa, ne bena min ke, ne ka o lon. Ni ne ka o ke, ni o nana ne gben ka bo baara ra, mogo dow bena ne ladon o ta sow kono.>

⁵ «Ayiwa, ce wurira o le ra ka a matigice ta jurunantigiw bee wele kelen kelen ka na. A ka folo jininka ko: <Ne matigice ta jori juru le be i ra?> ⁶ O ko a ma ko: <Turu gbongbon na keme.> A k'a fo a ye ko: <I ta sebe ta joona joona, i ye sigi k'a sebe ko na bilooru.> ⁷ A ko do were ma ko: <Ne matigice ta jori juru le be ele ra?> Ale ko: <Simankise boro keme.> A ko a ma ko: <I ta sebe ta, k'a sebe ko boro biseegi.>

⁸ «Ayiwa, naforotigi nana o kow men minke, a ka naforo kunnasigibaga nanbarato tando, sabu a ceguyara. Sabu dunupamogow be jagon minacogo lon ka teme Ala ta mogow yere kan, minw be yeelen na.»

⁹ Yesu ko: «Ne b'a fo aw ye ko ni aw ka dunupa ta naforojugu ta ka mogow deme, ka teriw jini ni o ye, lon min na ni aw ta dunupalatige nana ban, o bena ke sababu ye k'a to aw ye baraji soro Ala fe arijana ra.

¹⁰ «Ni mɔgɔ min kɛra lanamɔgɔ ye fɛn fitiniw na, o tigi bɛ kɛ lanamɔgɔ ye fɛnbaw fana ra; ni mɔgɔ min kɛra mɔgɔ terenbari ye fɛn fitiniw na, o tigi bɛ kɛ mɔgɔ terenbari le ye fɛnbaw fana ra. ¹¹ O ra ni aw ma kɛ lanamɔgɔw ye dunupa ta naforojugu ko ra, jon le bɛna la aw ra ka naforo panaman karifa aw ma? ¹² Ni aw ma kɛ lanamɔgɔw ye walifɛnw ta ko ra, jon le bɛna aw yɛɛ ta di aw ma? ¹³ Baaraden si tɛ se ka baara kɛ kuntigi fla ye; sabu a bɛna kelen kɔninya ka tɔ kelen kanu, walama a bɛ nɔrɔ kelen na, ka tɔ kelen mafiyɛnya. Aw tɛ se ka kɛ Ala ta jonw ye, ka kɛ wari fana ta jonw ye.»

¹⁴ Ayiwa, Farisiw* ka o kumaw mɛn minke, o ka kɛ Yesu logɔbɔ ye ka yɛɛko a ma, sabu naforo tun ka di olugu ye haali. ¹⁵ Yesu ko o ma ko: «Aw bɛ aw yɛɛ kɛ mɔgɔ terenninw ye mɔgɔw na na, nka Ala ka aw jusukun lon, sabu adamadenw bɛ min jate, k'a bonya, Ala bɛ o kɔninya le.»

Ala ta sariya tɛ yɛɛma

(Matiyu 11.11-13; 5.31-32; Marika 10.11-12)

¹⁶ Yesu ko: «Ayiwa, cira Musa ta sariya* ni cira tɔw ta kitabuw ta kumaw tora yi, fɔ ka na se Yuhana Batizerikɛbaga ta wagati ma. K'a damina Yuhana Batizerikɛbaga ta wagati ra, Ala ta Masaya* kuma Kibaro Diman* bɛ fɔra; bɛɛ b'a fɛ ka jija ka don o Masaya ra.

¹⁷ «Nka o bɛɛ n'a ta, sankolo ni dugukolo bɛ se ka ban, nka hali Ala ta sariya tomi fitini kelen tena ben.

¹⁸ «O le kɔsɔn, ni cɛ o cɛ ka a muso bla, ka muso wɛɛ furu, o cɛ ka jɛnɛya le kɛ. Ni cɛ o cɛ fana ka muso furusanin ta, o cɛ fana ka jɛnɛya le kɛ.»

Naforotigi ni Lazari

¹⁹ «Ayiwa, cɛ naforotigi dɔ tun bɛ yi, min tun bɛ fani pumanman sɔngɔgbɛɛnw don, ka domuni dimanw kɛ, ka a yɛɛ panagbɛ lon bɛɛ. ²⁰ Ayiwa, cɛ fagantan dɔ fana tun bɛ yi, min tɔgɔ tun ye ko Lazari; jorijuguw tun bɛ a fari bɛɛ ra. A tun bɛ la naforotigi ta luda ra. ²¹ Naforotigi domunikɛtɔ, domuni murumuru minw tun bɛ benben, a tun b'a fɛ ka o le sɔrɔ ka o domu. Wuruw fana tun bɛ to ka na a ta joriw nɛmu.

²² «Lon dɔ, cɛ fagantan sara; mɛɛkɛw ka a ta ka taga ni a ye Iburahima kɛɛ fɛ. Naforotigi fana nana sa, o ka a su don. ²³ Ka naforotigi to tɔrɔ ra lahara, a ka a na kɔrɔta ka Iburahima ye yɔrɔjan, Lazari bɛ a kɛɛ fɛ. ²⁴ Naforotigi pɛrɛnna, ko: «Ne fa Iburahima, sabari ka na ne ma, Lazari ci, a ye taga a borokanden su ji ra ka na ne nɛnden suma ni o ye, sabu ne bɛ tɔrɔra tasuma nin kɔnɔ kɔsɛbɛ!» ²⁵ Nka Iburahima k'a jaabi, ko: «Ne den, i hakiri to a ra ko ele ka i ta fɛnpumanw sɔrɔ ka i to dunupa ra, nka Lazari ka tɔrɔ dɔrɔn le sɔrɔ. Sisan, ale jusu saarora, ele bɛ tɔrɔ ra. ²⁶ O dama yɛɛ tɛ, dingadunba bɛ anw ni aw cɛ fana. O le kɔsɔn, ni mɔgɔ min b'a fɛ ka bɔ an fɛ yan ka taga aw fɛ yi, o tigi tɛ se. Mɔgɔ si fana tɛ se ka bɔ aw fɛ yi ka na an fɛ yan.» ²⁷ Naforotigi ko: «O tuma, ne bɛ i daari, ne fa Iburahima, i ye Lazari ci dunupa ra, a ye taga ne face ta lu kɔnɔ; ²⁸ balemacɛ looru bɛ ne fɛ, a to Lazari ye taga olugu lasomi, janko olugu fana kana na nin tɔrɔyɔrɔ ra yan.» ²⁹ Iburahima k'a jaabi ko: «Cira Musa ta sariya* kitabu kumaw bɛ o fɛ yi, ani cira tɔw ta kumaw; o ye o lamɛn.» ³⁰ Naforotigi ko: «Ne fa Iburahima, o tɛ a na; ni mɔgɔ sanin dɔ su le kununa ka taga kuma o fɛ, o bɛna nimisa o ta jurumunw na.» ³¹ Iburahima k'a fɔ a ye ko: «Ni o ma cira Musa ta kumaw ni cira tɔw ta kumaw lamɛn, hali ni mɔgɔ sanin dɔ su kununa ka taga kuma o fɛ, o tena sɔn ka nimisa fiyewu.» »

17

Kunnacɛnniko ni yafariko

(Matiyu 18.6-7,21-22; Marika 9.42)

¹ Yesu ko a ta karamogodenw ma ko: «Ko dow bena ke sababu ye ka mogow kunnacen; o te se ka to kebari ye. Nka mogow min be ke sababu ye ka o kow lase a mogowogonw ma, bono bena o tigi soro. ² Hali ni o tun ka wugu belebebeba do le dulon o tigi kan na ka a firi kogoji ra, o belen be fisaya a ma, sani a ye nin denfitini do kunnacen ka a lafiri. ³ Aw ye aw yere korosi!

«Ni i balema ka jurumun ke, a wele ka kuma ni a ye. Ni a nimisara, yafa a ma. ⁴ Ni i balema ka i hake ta hali sinaga wolonfla le tere kelen kono, ni a bee kelen kelen na a nana ka na a fo i ye ko i ye yafa a ma, ko ale nimisara, i ka kan ka yafa a ma.»

Lanaya be se ka min ke

⁵ Ciradenw* ko Yesu ma, ko: «Matigi, do fara an ta lanaya kan.» ⁶ Matigi Yesu ka o jaabi ko: «Ni aw ta lanaya bonya tun ka hali mutaridi kise* bo, aw tun be se k'a fo yirisun nin ye ko a ye bon ka bo a no ra ka taga turu kogoji ra. A tun bena aw kan mina.»

Baaraden ka kan ka min ke

⁷ Yesu ko: «Jon le be aw ra, ni a ta baaraden nana ka bo kongo ra senekoyoro ra walama beganmarayoro ra, a be son k'a fo a ye ko a ye na joona ka na sigi ka domuni ke? ⁸ A b'a fo a ye le ko a ye domuni laben, ka fani werew don, ka na domuni sigi ale yere koro folo, ale be domuni ke ka fa, ka min. O ko, baaraden yere be soro ka domuni ke, ka min. ⁹ Min fora baaraden ye, ni a ka o ke, yala a matigice bena a fo o koson wa?

¹⁰ «Ayiwa, aw fana ta be o cogo ra; baara min fora aw ye, ni aw ka o bee ke ka ban tuma min na, aw y'a fo ko: «Anw ye baaraden gbansanw le ye. An tun ka kan ka min ke, an ka o le ke.» »

Yesu ka kunatoce tan keneya

¹¹ Ayiwa, ka Yesu tagato to Zeruzalemu, a nana ke teme ye Samari mara ni Galile mara ce. ¹² A donto dugu do kono, kunatoce tan nana a kunben, nka o ma son ka gbara a ra, o lonin tora yorojan, ¹³ ka peren k'a fo Yesu ye ko: «An karamogo Yesu, sabari ka ja anw ma!» ¹⁴ Yesu ka o ye minke, a ko o ma ko: «Aw ye taga aw yere yira sarakalasebagaw* ra.» Ka o tagato to, o saninyara. ¹⁵ O ra kelen k'a ye ko ale keneyara minke, a sekora ka na, ka ke Ala tando ye ni kanba ye. ¹⁶ A nana a kinbiri gban ka a ja biri dugu ma Yesu sen koro, ka Yesu fo. O ce tun ye Samarika le ye.

¹⁷ Yesu ko o le ra, ko: «O tuma mogow tan le ma keneya wa? A to kononton be min? ¹⁸ Mogow si ma soro olugu ra min be seko ka na baraka la Ala ye ni nin ce kelen te wa, min ye siya were mogow ye?»

¹⁹ Yesu ko o ce ma ko: «Wuri ka taga; i ta lanaya ka i keneya.»

Ala ta Masaya nacogo (Matiyu 24.23-28,37-41)

²⁰ Farisi* dow ka Yesu jininka, ko Ala ta Masaya* bena na wagati juman le? Yesu ka o jaabi ko: «Ala ta Masaya tena na i ko flerifen, mogow fe. ²¹ A tena fo ko: «Aw y'a fe, a be yan,» walama ko: «A be yan fe yi,» sabu Ala ta Masaya be aw ce ra.»

²² Yesu ko karamogodenw ma ko: «Min kera Adamaden ye*, lon do o ta wagati yelogo bena ke aw ra, hali ni a ka dan tere kelen ma, nka aw tena se k'a ye. ²³ Mogow bena a fo ko: «A fe, a be yan, a be yan fe yi!» Aw kana taga yi, aw kana bori o ko.

²⁴ Sabu san be manamana cogo min na ka bo sankolo kun do ra, ka taga se kun do ma, Min kera Adamaden ye, o nalon bena ke ten le. ²⁵ Nka sani o ye ke, jagboya lo a ye tooro kosebe folo, bi mogow ye ban a ra.

* **17:6** 17.6 Yahudiyaw fe, mutaridi kise le tun ka dogo ka teme simankise tow bee kan.

²⁶ «Min kera Adamaden ye, sani o ye na, ko minw kera Nuho ta tere ra, o jɔgɔn le bɛna kɛ. ²⁷ Nuho ta tere ra, mɔgɔw tun bɛ domuni kɛ, ka min, ka furuw kɛ, ka o denw di furu ra, fɔ lon min Nuho donna kurunba kɔnɔ; sanjiba nana ka o bɛɛ halaki.

²⁸ «Min kera Lutu ta tere ra, o jɔgɔn le bɛna kɛ. Mɔgɔw tun bɛ domuni kɛ ka min, o tun bɛ sannɪ kɛ, ka fiyeere kɛ, ka forow sɛnɛ, ka bonw lo. ²⁹ Nka lon min Lutu bɔra Sodɔmu dugu kɔnɔ, tasuma ni kiribi bɔra sankolo ra i ko sanji, ka bɔn dugu kan, ka mɔgɔw bɛɛ halaki.

³⁰ «Min kera Adamaden ye, ni o ta lon nana se, a bɛna kɛ o cogo le ra. ³¹ Ni o lon ka mɔgɔ min sɔrɔ biribon san fɛ, k'a sɔrɔ a borofɛnw bɛ bon kɔnɔ, o tigi kana jigi ko a bɛ taga a borofɛnw ta. Ni a kera ka mɔgɔ min sɔrɔ foro ra, o tigi kana sekɔ so kɔnɔ tuun. ³² Aw ye aw hakiri to Lutu ta muso ta ko ra. ³³ Ni mɔgɔ min b'a fɛ k'a nin tanga, o tigi bɛna bɔnɔ a nin na; nka ni mɔgɔ min ka bɔnɔ a nin na, o tigi bɛna a sɔrɔ.

³⁴ «Ne b'a fɔ aw ye ko o lon su fɛ, mɔgɔ fla bɛna sɔrɔ lanan kelen kan, kelen bɛna ta ka kelen to yi. ³⁵ Muso fla bɛna sɔrɔ mugusi ra jɔgɔn fɛ, kelen bɛna ta ka kelen to yi. ³⁶ [Cɛ fla bɛna kɛ kongo ra jɔgɔn fɛ, kelen bɛna ta, ka kelen to yi.]»

³⁷ Karamɔgɔdenw ka Yesu jininka ko: «Matigi, a bɛna kɛ yɔrɔ juman le?» Yesu ka o jaabi ko: «Ni sogosu ka kɛ yɔrɔ min na, dugaw bɛ lajɛn o yɔrɔ le ra.»

18

Kititigɛbagajugu ta ko

¹ Ayiwa, Yesu ka talen dɔ la a ta karamɔgɔdenw ye, k'a yira ko o ka kan ka Ala daari tuma bɛɛ le, o kana sɛgɛ. ² A ko: «Kititigɛbaga dɔ tun bɛ dugu dɔ ra, a tɛ siran Ala ja, a tɛ mɔgɔ si bonya. ³ Muso dɔ fana tun bɛ o dugu kelen na, min cɛ tun sara. O muso tun bɛ to ka na a fɔ o kititigɛbaga ye ko: <Ne hake bɔ ne jugu ra!> ⁴ O ko mɛɛnna, kititigɛbaga tun t'a fɛ ka sɔn. Nka muso nana gban a ra minke, kititigɛbaga nana a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ ko: <Hali ni ne tɛ siran Ala ja, ne fana tɛ mɔgɔ si bonya, ⁵ i n'a fɔ nin muso bɛ ne tɔrɔra tuma bɛɛ tan, ne bɛna a hake bɔ a jugu ra, ni o tɛ, a bɛna to ka na ne tɔrɔ le tuma bɛɛ.> »

⁶ O kɔ, Yesu k'a fɔ ko: «Aw ka kititigɛbaga ta kumacogo ye kɛ! ⁷ Ayiwa, Ala ta mɔgɔ janawolomanin minw bɛ kasi ka a daari su ni tere, yala Ala tɛna olugu fana hake bɔ o tɔrɔbagaw ra wa? Yala a bɛna a to a ye mɛɛn ka sɔrɔ ka o demɛ wa? ⁸ Ne b'a fɔ aw ye ko Ala bɛna o hake bɔ o juguw ra jona jona. Nka, Min kera Adamaden ye*, ni o nana lon min na, yala a bɛna lanaya sɔrɔ dugukolo kan tuun wa?»

Farisicɛ ni ninsaraminabaga

⁹ Ayiwa, Yesu ka talen dɔ wɛrɛ la. Mɔgɔ minw bɛ o yɛrɛ jate mɔgɔ terenninw ye, ka o yɛrɛ fisaya mɔgɔ tɔw ma, a ka a la olugu le ye. ¹⁰ A ko: «Mɔgɔ fla le tun tagara Alabatosoba kɔnɔ ka taga Ala daari. Kelen tun ye Farisi* ye, tɔ kelen tun ye ninsaraminabaga ye. ¹¹ Farisicɛ lɔra ka Ala daari a yɛrɛ kɔnɔ, ko: <Ala, ne bɛ baraka la i ye sabu ne tɛ i n'a fɔ mɔgɔ tɔw, minw ye sonw ye, ani kojugukɛbagaw, ani jɛnɛyakɛbagaw; ne tɛ i n'a fɔ nin ninsaraminabaga fana. ¹² Logɔkun o logɔkun, ne bɛ tere fla sun. Ne fana bɛ fɛn o fɛn sɔrɔ, ne bɛ o bɛɛ yaga bɔ.>

¹³ «Nka ninsaraminabaga lɔra yɔrɔjan, hali a ma sɔn ka a ja kɔrɔta san fɛ; a ka ke a disi gbasigbasi ye k'a fɔ ko: <E, Ala, makari ne ra, sabu ne ye jurumuntɔ le ye.> »

¹⁴ Yesu ko: «Ne b'a fɔ aw ye ko Ala ka o ninsaraminabaga ta jurumunw yafa a ma; a sekɔra ka taga so kɔnɔ. Nka Farisicɛ ta jurumunw ma yafa. Sabu mɔgɔ o mɔgɔ bɛ a yɛrɛ kɔrɔta, Ala bɛ o tigi majigi, nka mɔgɔ o mɔgɔ bɛ a yɛrɛ majigi, Ala bɛ o tigi kɔrɔta.»

*Yesu ka dugawu ke denmisenw ye
(Matiyu 19.13-15; Marika 10.13-16)*

¹⁵ Ayiwa, mogo dow nana ni denpeninw fana ye Yesu fe, janko a ye maga o ra; nka karamogodenw ka o ye minke, olugu ka ke o mogow mafiyenya ye. ¹⁶ Nka Yesu ka o denw lana a yere korɔ, k'a fo ko: «Aw y'a to denmisenw ye na ne fe, aw kana o bari; sabu mogo minw be i ko denmisenw, Ala ta Masaya* ye olugu le ta ye. ¹⁷ Can ra, ne b'a fo aw ye ko ni mogo o mogo ma son Ala ta Masaya ma i ko denfitini, o tigi tena don a ra fiyewu.»

*Ce nafortigi ta ko
(Matiyu 19.16-30; Marika 10.17-31)*

¹⁸ Ayiwa, Yahudiyaw ta pamogo do ka Yesu jininka ko: «An karamogonuman, ne ka kan ka mun le ke janko ne ye panamanya banbari sorɔ?» ¹⁹ Yesu k'a fo a ye ko: «Mun na i ko ne ma ko: <Karamogonuman?> Mogonuman si te yi, ni Ala kelenpe te. ²⁰ Ayiwa, i ka Ala ta sariyaw* lon, ko: <I kana jencya ke, i kana mogo faga, i kana sonyari ke, i kana faninya fo k'a la i mogonogon na, i fa ni i ba bonya.> » ²¹ Ce ka Yesu jaabi ko: «Ne ka o sariyaw bee sira tagama kabini ne denmisenman.» ²² Yesu ka o men minke, a ko ce ma ko: «Fen kelen belen ka i jen: taga i borofenw bee fiyeere, ka o wari tarantaran fagantanw na; ni o kera, navoroba bena ke i fe arijana ra. O ko, i be na ka na tugu ne ko.» ²³ Ce ka o kuma men minke, a panasisira kosebe, sabu navoro caman tun b'a fe.

²⁴ Yesu ka ce panasisinin ye minke, a ko: «Navoro be mogo minw fe, olugu don ka gbelen Ala ta Masaya* ra de! ²⁵ Nogome don ka di miseniwo fe, ka teme nafortigi don kan Ala ta Masaya ra.» ²⁶ Yesu lamembagaw ko: «O tuma jon le bena kisi sa?» ²⁷ Yesu ka o jaabi ko: «Fen min be mogo kana, o te Ala kana.»

²⁸ Piyeri ko Yesu ma ko: «Anw do? Anw jenna an borofenw bee ko ka tugu i no fe!» ²⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Can ra, ne b'a fo aw ye ko ni mogo o mogo ka jen a ta bon ko, walama a muso ko, walama a balemaw ko, walama a somogow ko, walama a ta denw ko, Ala ta Masaya koson, ³⁰ o tigi bena o fenw bee jagon caman sorɔ dunupa ra yan, ka taga panamanya banbari fana sorɔ sini.»

*Yesu ka a ta saya ni a kunuko fo tuun
(Matiyu 20.17-19; Marika 10.32-34)*

³¹ O ko, Yesu ka a ta karamogoden tan ni fla wele ka o gbara a yere korɔ, k'a fo o ye ko: «An tagato fle Zeruzalemu; Min kera Adamaden ye*, ciraw ka ko o ko fo o ta ko ra, o bee bena ke. ³² O bena a mina ka a don siya were mogow boro. Olugu bena a logobo, k'a neni, ka daji tu a kan. ³³ O bena a bugo ni gbepe ye, ka sorɔ ka a faga; nka a saya tere sabanan na a bena kunu.»

³⁴ Nka karamogodenw ma foyi faamu o kumaw ra. Kuma korɔ dogora o ma. O ma a tagafan lon.

*Yesu ka fiyentoe ja yele
(Matiyu 20.29-34; Marika 10.46-52)*

³⁵ Yesu surunyara Zeriko dugu ra; fiyentoe do tun siginin be sirada ra, a be daariri kera. ³⁶ A ka jama mankan men minke, a ka mogow jininka ko mun mankan lo. ³⁷ O k'a fo a ye ko Yesu Nazaretika le be temena. ³⁸ Fiyentoe perenna ko: «Yesu, Dawuda Mamaden*, sabari ka ja ne ma!» ³⁹ Mogo minw tun be ja fe, olugu songora a ra, ko a ye je. Nka a ka do le fara a perenkan kan ko: «Dawuda Mamaden*, sabari ka ja ne ma.» ⁴⁰ Yesu lora; a k'a fo o ye ko o ye na ni a ye. A sera Yesu korɔ minke, Yesu k'a jininka ko: ⁴¹ «I b'a fe ne ye mun ke i ye?» A ka Yesu jaabi ko: «Matigi, ne b'a fe ka

yeri ke le tuun.» ⁴² Yesu k'a fo a ye ko: «Ne sonna, i ye yeri ke; i ta lanaya ka i kisi!»
⁴³ O yoronin kelen bee, ce ja yelera, a tugura Yesu ko, ka to ka Ala tando. Mogow ka o ye minke, o ka Ala tando.

19

Yesu ni Zake ta ko

¹ Yesu donnin ko Zeriko dugu konɔ, a tun be dugu cetigera. ² Ce do tun be o dugu konɔ, a tɔgo ye ko Zake; ale le tun ye ninsaraminabagaw jamogo ye, naforo fana tun b'a fe. ³ Zake tun b'a fe ka Yesu ye, k'a lon jon lo; nka a tun te se, sabu ale tun ka surun, jama fana tun ka ca. ⁴ O ra, a borira ka taga ja fe, ka taga yele sikomoriyiri do ra, janko ka Yesu ye, sabu Yesu tun ka kan ka teme o yoro ra. ⁵ Yesu nana se yiri jukoro minke, a ka a ja korota san fe k'a fo Zake ye ko: «Zake, i teliya ka jigi yan, sabu ne ka kan ka jigi i ta so bi.» ⁶ Zake teliyara ka jigi, ka taga ni Yesu ye so konɔ a ninsondiyaninba. ⁷ Mogow ka o ye minke, o bee ka ke Yesu korofa ye, ko: «A sonna ka taga jigi jurumunto ta so konɔ!» ⁸ Nka Zake lonin tora Matigi ja fe k'a fo a ye ko: «Matigi, ne be ne borofenw tarance bee di fagantanw ma; ni a kera ko ne ka mogow do tɔno k'a borofen mina, ne be o jagon naani kosegi o tigi ma.» ⁹ Yesu k'a fo a ye ko: «Kisiri sera nin so konɔ bi, sabu nin ce fana ye Iburahima ta duruja do ye. ¹⁰ Min kera Adamaden ye*, ale nana mogow tununinw le yorɔɔini ka o kisi.»

Baaraden saba ta ko (Matiyu 25.14-30)

¹¹ Ayiwa, ka mogow to o be Yesu lamenna, a ka talen do la o ye; sabu o tun be surunyara Zeruzalemu na, ani mogow ta miiriya tun ye ko Ala ta Masaya* bena sigi o wagati yere le ra. ¹² A ko: «Fagamaden do tun be tagara jamanajan do ra, ka taga masaya soro, ka seko ka na sigi a yere ta jamana mogow kunna. ¹³ Ayiwa, sani a ye taga, a ka ce tan wele a ta baaradenw na, ka warigbe waga tan di o bee kelen kelen ma, k'a fo o ye ko o ye jago ke ni a ye, ka do fara a kan sani ale ye seko ka na.

¹⁴ «Nka a ko tun man di a ta jamanamogow dow ye. A taganin ko, o ka cira bla ka taga masaceba fe ka taga a fo a ye ko olugu t'a fe o ce ye na sigi olugu kunna.

¹⁵ «Nka, o bee n'a ta, a ka masaya soro ka na a ta jamana ra. A nana minke, a tun ka wari di a ta baaraden minw ma, a ka olugu wele ka na, ko o ka tonɔ min soro, o ye na a yira ale ra. ¹⁶ Baaraden folo nana; a ko: «Ne matigice, ne ka baara ke ni i ta wari ye ka a warigbe waga tan soro ka fara a kan.» ¹⁷ A ko a ma ko: «O jana, baaradenpuman le be i ye. Fen fitini le dira i ma, nka i kera lanamogow ye o ra. O koson, ne bena i sigi dugu tan kunna.» ¹⁸ O ko, flanan nana; ale ko: «Ne matigice, ne ka baara ke ni i ta wari ye ka a warigbe waga looru soro ka fara a kan.» ¹⁹ A matigice ko o ma ko: «Ele fana bena sigi dugu looru kunna.» ²⁰ Baaraden do were nana, ale ko: «Ne matigice, i ta wari fle nin ye. Ne tun k'a don fani do konɔ, k'a dogo. ²¹ Ne siranna i ja, sabu ele ye mogow fariman le ye. I ma fen min bla, i be o le ta, i ma foro min senɛ, i be o siman tige.» ²² A matigice ko a ma ko: «Ele baaradenjugu. Ne bena kiti tige i kan ka kapa ni i yere darakuma le ye. I k'a lon ko ne ye mogow fariman le ye, ko ne ma fen min bla, ne be o ta, ko ne ma foro min senɛ, ne be o siman le tige; ²³ o tuma, mun koson, i ma ne ta wari bla waribon na? Ni o tun kera, ne koseginin, ne tun bena a ta, ka tonɔ soro ka fara a kan.» ²⁴ A Matigice k'a fo a kerɛfemogow ye ko: «Aw ye a ta wari mina a ra k'a di warigbe waga tan tigi ma.» ²⁵ Nka o mogow ko: «An matigice, warigbe waga tan be ale fe ka ban o.» ²⁶ Masace ko: «Do be min fe, do were bena di o le ma; nka do te min fe, hali fitini min b'a fe, o bena bosi a ra. ²⁷ Ayiwa, sisan, ne jugu minw tun t'a fe ne ye sigi olugu kunna, aw ye o bee mina ka na o bee faga ne yere ja na yan.» »

*Yesu tagato Zeruzalemu**(Matiyu 21.1-11; Marika 11.1-11; Yuhana 12.12-19)*

²⁸ Ayiwa, Yesu ka o kumaw bee fo ka ban tuma min na, a blara jama na, o ka ke taga ye Zeruzalemu. ²⁹ O tagara surunya Betifaze ra tuma min na, ani Betani, ka o to Oliviyesunw kuru kere fe, Yesu ka a ta karamogoden fla ci. ³⁰ A k'a fo o ye ko: «Dugu min fle an na fe, aw ye taga yi; ni aw sera yi, aw bena faliden do sirinin ye, mogo si ma yelen min kan folo. Aw y'a foni ka na ni a ye yan. ³¹ Ni mogo do ka aw jininka ko: <Mun koson aw b'a fonina?> Aw y'a fo a ye ko: <An Matigi le mako b'a ra.> » ³² Karamogoden fla tagara minke, Yesu tun k'a fo o ye cogo min na, o tagara a soro ten. ³³ O tun be faliden fonina minke, falitigiw ko o ma ko: «Mun koson aw be faliden fonina?» ³⁴ O ko: «An Matigi le mako b'a ra.»

³⁵ O nana ni faliden ye Yesu fe; o ka o ta derege dow la fali ko ra, ka Yesu layelen ka sigi a kan. ³⁶ Ka o tagato to, mogow tun be o ta deregebaw lalara sira kan Yesu na. ³⁷ O tun be surunyara Zeruzalemu na ka ban. O sera Oliviyesunw kuru jigijigi ra minke, Yesu tun ka kabako minw ke karamogodenw na na, o bee jusu diyaninba ka ke Ala tando ye ni kanba ye o kabako keninw koson. ³⁸ O tun b'a fora ko:

«Masace min be nana Matigi Ala togo ra,
dugawu ye ke o ye.

Hera ye ke sankolo ra,

noro ye la Ala togo kan sanfeyoro bee ra.»

³⁹ Farisi* dow tora jama ra k'a fo Yesu ye ko: «Karamogode, a fo i ta karamogodenw ye ko o ye je.» ⁴⁰ Yesu ka o jaabi, ko: «Hali ni o jera, kabakuruw le bena peren o no ra; ne be o fo aw ye.»

Yesu ka Zeruzalemu ta toro ko fo

⁴¹ O surunyara Zeruzalemu na; Yesu ka dugu ye minke, a kasira a kunna k'a fo ko: ⁴² «Fen min be se ka hera ke aw ye, ni a kera ko aw tun ka o lon bi! Nka o dogora aw ma sisan. ⁴³ Lon do, bena se, aw juguw bena aw datugu, ka aw lamini ni kogow ye, ka dingaw sozi ka dugu fanw bee lamini ka aw degu. ⁴⁴ O bena dugumogow bee dondon ka o noro, ka aw ta dugu bee ci, ka a kabakuruw bee yerege; sabu Ala tun b'a fe ka aw deme wagati min na, aw ma o wagati jate!»

*Yesu ka jagokebagaw gbenna**(Matiyu 21.12-17; Marika 11.15-19; Yuhana 2.13-22)*

⁴⁵ Ayiwa, Yesu tagara don Alabatosoba lu konu, ka jagokebagaw* gben ka bo. ⁴⁶ A k'a fo o ye ko: «A sebera Kitabu konu, ko: <Ne ta bon bena ke Aladaariyoro le ye,> nka aw koni ka a yelama ka a ke sonw dogoyoro le ye†.»

⁴⁷ Yesu tun be mogow karanna lon bee Alabatosoba konu. Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow*, ani jamana namogow tun be Yesu fagasababu le ninina. ⁴⁸ Nka o tun bena a mina cogo min na, o tun ma o lon; sabu Yesu ta ko tun ka mogow bee kun mina, o bee tun b'a lamenna.

20*Yesu ta fanga soroyoro**(Matiyu 21.23-27; Marika 11.27-33)*

¹ Lon do, Yesu tun be mogow karanna Alabatosoba konu, ani ka Kibaro Diman* fo o ye; sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow*, ani cekoroba dow nana a fe. ² O ko: «A fo an ye: I be nin kow kera fanga juman sababu le ra, ani jon le ka o

* **19:45** 19.45 O mogow tun be beganw fiyeere sarakabobagaw le ma, walama ka wari falen o ye. † **19:46** 19.46 Nin kuma fora Ezayi 56.7 ani Yeremi 7.11.

fanga di i ma?» ³ Yesu ka o jaabi ko: «Ne fana bena aw jininka ko kelen na. ⁴ Aw ye nin fo ne ye: jon le tun ka Yuhana Batizerikebaga ci ka na mogow batize? Ala wa, walama mogow?» ⁵ O yere dama ka ke a miiri ye, ko: «Ni an ko: <Ala lo>, a bena a fo ko: <O tuma mun koson aw ma la a ra?» ⁶ Nka ni an fana ko: <Mogow lo>, jama bena an bon ni kabakuru ye de; sabu o bee lanin b'a ra ko Yuhana ye Ala ta cira le ye.» ⁷ O koson o ka Yesu jaabi ko olugu m'a lon. ⁸ Yesu fana ko: «Ayiwa, ni o lo, min ka fanga di ne ma ka nin kow ke, ne fana tena o fo aw ye.»

Baaradenjuguw ta ko

(Matiyu 21.33-46; Marika 12.1-12)

⁹ O ko, Yesu ka nin talen fo jama ye; a ko: «Ce do le tun ka rezenforo sene ka a karifa baarakebaga dow ma, ka bo ka taga tagama do ra ka taga wagatijan ke yi. ¹⁰ Rezen bowagati nana se tuma min na, a ka a ta baarden do ci rezenforo korosibagaw fe ko o ye rezenmo do di. Nka rezenforo korosibagaw ka o mina, ka a bugo, ka a borolakolon ghen ka taga. ¹¹ Forotigi ka baarden do were ci; o ka o bugo, ka o neni, ka o borolakolon ghen ka taga. ¹² A ka mogow sabanan ci o fe; o ka o bugo ka a mandimi, ka a ghen. ¹³ Forotigi ko: <Ne bena nin ko ke cogo di?» A ko: <Ayiwa, ne bena ne yere dence kanunin le ci o fe. Ne be miiri ko o bena ale bonya.> ¹⁴ Ayiwa, rezenforo korosibagaw nana forotigi dence nato ye minke, o k'a fo jagon ye ko: <Nin le bena cen ta! An y'a mina ka a faga, janko foro ye ke an ta ye.> ¹⁵ A sera o ma minke, o tagara ni a ye foro ko fe ka taga a faga.»

Yesu ko: «Ayiwa, sisan forotigi bena na mun le ke o rezenforo korosibagaw ra sa? ¹⁶ A bena na ka na o faga, ka a ta foro karifa mogow werew ma.»

Mogow ka o kuma men minke, o ko: «E! Ala ma an kisira o ko jagon ma.»

¹⁷ Yesu ka jama fe, k'a fo o ye ko: «Nin kuma min sebera Kitabu konjo, ko: <Bonlobagaw banna kabakuru min na, o le nana ke kabakuru sobeman ye, ka ke bon kabakuru folo ye,> aw ta miiriya ra o kuma korow ye di le? ¹⁸ Ayiwa, ni mogow o mogow koni ka ben o kabakuru kan, o tigi kolow bee be karikari; ni o kabakuru fana ka ben mogow o mogow kan, a be o tigi jagon.»

Ninsongow sarako

(Matiyu 22.15-22; Marika 12.13-17)

¹⁹ Sariya karamogow* ni sarakalasebagaw kuntigiw* tun b'a fe ka Yesu mina o yoronin kelen bee ra, sabu o k'a lon ko a ka talen fo olugu le ma; nka o siranna jama ja. ²⁰ O ka ke Yesu korosi ye. O ka mogow dow ci ka taga Yesu korosiri kama; olugu tagara o yere ke i n'a fo mogosobew, ka Yesu dakorobo janko a ye kuma benbari do fo, o ye a minasababu sorow ka taga ni a ye jamanatigi fe, ani fagamaw fe, ka taga kiti tige a kan. ²¹ O mogow nana Yesu jininka ko: «An karamogow, an k'a lon ko i ta kumaw, ani ta karan fana terennin lo; i te mogow bo mogow ra, i be mogow karan Ala sira ra ka kana ni can le ye. ²² Ayiwa, yala ka ninsongow sara masaceba Sezari ye, o bennin lo wa, walama a bennin te?» ²³ Ayiwa, Yesu tun bora o mogow ta nanbara korow ma. ²⁴ A ko o ma ko: «Aw ye tama kelen yira ne ra.» O ka tama kelen yira a ra. A ko: «Jontigi ja ni a togow le be nin wari kan?» O ko: «Masaceba Sezari.» ²⁵ Yesu ko: «Ayiwa, ni o lo, aw ye Sezari ta kosegi Sezari ma, ka Ala ta kosegi Ala ma.» ²⁶ O mogow ma hali kuma den kelen sorow ka bo Yesu da ra jama ja na, min be ke a minasababu ye. Yesu ta jaabiri ka o kabakoya; o jera!

Sadusiw ka Yesu jininka suw kunuko ra

(Matiyu 22.23-33; Marika 12.18-27)

²⁷ Ayiwa, Sadusiw, minw b'a fo ko mogo si su tena kunu lahara, olugu dow gbarara Yesu ra k'a jininka; o ko: ²⁸ «An karamogo, cira Musa tun ka nin kuma sebe sariya* ra, ko: <Ni ce do ka muso furu, ka sa k'a soro a ma den soro ni o muso ye, a balemace ka kan ka o muso ta ka den soro ni a ye a balemace no ra.>

²⁹ «Ayiwa, balemace wolonfla tun be yi. Folo ka muso furu, ka sa, a ma den soro. ³⁰ Balemace flanan ka muso ta, ka sa, a ma den soro; sabanan fana ta kera ten. ³¹ O ce wolonfla bee ka muso furu ka gban jogon na, ka sa, o si ma den to o ko. ³² O ko, muso yere sara. ³³ Ayiwa, ni suw nana kunu lahara o, muso bena ke jon kelen le ta ye sa? Sabu o ce wolonfla bee tun ka a furu!»

³⁴ Yesu ka o jaabi, ko: «Dununa ra yan le ce be muso furu, muso fana be sigi ce fe. ³⁵ Nka ni Ala nana a latige ko mogo minw ka kan ni wagati nata ta panamanyakura ye, ni olugu kununa ka bo saya ra, olugu tena muso furu, walama ka di ce ma; ³⁶ o fana tena sa ka ye. O bena ke i ko meleke; o be ke Ala denw ye, sabu o bora saya ra ka don Ala ta panamanya ra.

³⁷ «Ayiwa, ni mogo ka sa, a be taga kunu lahara; cira Musa ka o le yira an na. Yiritunin tasumaman koro a ka Ala wele ko: <Ibrahim ta Ala, ani Isiyaka ta Ala, ani Yakuba ta Ala.> ³⁸ O koro ye ko Ala te mogo saninw ta Ala ye; mogo panamanw ta Ala lo; sabu Ala fe, o mogow bee panaman lo.»

³⁹ O kumaw fonin ko, sariya karamogo* dow ko a ma ko: «An karamogo, i ka can fo.»

⁴⁰ Ayiwa, k'a ta o wagati ra, o ma son ka Yesu jininka tuun.

Kirisita ma ke Dawuda Mamaden doron ye
(Matiyu 22.41-46; Marika 12.35-37)

⁴¹ Yesu ko mogow ma ko: «Mun koson mogow b'a fo ko Ala ka Kisibaga* min layiri ta, ko o bena ke Dawuda Mamaden* le ye? ⁴² K'a soro Dawuda yere k'a sebe Zaburuw kitabu konso, ko:

<Matigi Ala k'a fo ne Matigi ye ko:

Na i sigi ne kininboroyanfan fe,

⁴³ fo ne ye i juguw mina ka o bla i sen koro.>

⁴⁴ Ayiwa, ni Dawuda be o Kisibaga wele ko a Matigi, o tuma a be se ka ke Dawuda Mamaden ye cogo di?»

Yesu ka sariya karamogow dogoya
(Matiyu 23.1-36; Marika 12.38-40)

⁴⁵ Jama bee tun be Yesu lamenna; a ko a ta karamogodenw ma ko: ⁴⁶ «Aw ye aw yere korosi sariya karamogow* ra de! Deregebadon ka di olugu ye ka yaala. O b'a fe mogo tow le ye olugu fo jamayorow ra. Karansow* konso, nafesigiyorow le ka di o ye; ni o ka o wele domuniyorow ra, nafesigiyorow le ka di o ye. ⁴⁷ O be muso ce saninw borofenw bee domu. O be Ala daari ka meen janko mogow ye o korosi. O le koson, o ta kiti bena gbeleya ka teme tow ta kan.»

21

Muso fagantan ta saraka
(Marika 12.41-44)

¹ Ka Yesu to Alabatosoba konso, a k'a na korota ka nafortotigiw ye, o be o ta saraka blara sarakablaminan konso. ² A ka muso fagantan do fana ye, min ce tun sara, ale ka warimisennin fla bla sarakablaminan konso.

³ Yesu ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye, ko nin muso fagantan min ce sara, ale ka saraka min di, o cayara ka teme tɔw bee ta kan; ⁴ sabu tɔw ka fitini dɔɔn le bɔ o ta naforo ra k'a bla sarakablaminan kɔnɔ; nka ale ka a ta wari bee le di, hali domuni songo ma to a boro tuun.»

*Yesu ka dunuɓa laban tagamasiyenw yira
(Matiyu 24.3-14; Marika 13.1-2)*

⁵ Ayiwa, mɔgo dɔw ka ke Alabatosoba ko lakari ye, ko a ce ka ji, ko a lɔra ni kabakuru numanmanw le ye, ani mɔgow ka sarakafen minw di Ala ma. ⁶ Yesu ko: «Aw na be nin bon minw na tan de, lon do nin bonw bee bena cici, ka a kabakuruw bee yerege ka bo jɔgon kunna.» ⁷ Karamogodenw ko: «An karamogo, nin kow bena ke wagati juman, ani tagamasiyen juman bena a yira ko a wagati sera?»

⁸ Yesu ka o jaabi, ko: «Aw ye aw yere korosi, aw kana a to mogo si ye aw lafiri; sabu mogo caman bena na ni ne togo ye, k'a fɔ ko olugu le ye Kisibaga* ye, ko wagati sera ka ban. Aw kana tugu o ko. ⁹ Ni aw nana to ka kere mankanw men, ani murutiri kow, aw ja kana tige; sabu jagboya lo ko o kow ye ke; nka o si te a laban ye folo.»

¹⁰ A ko o ma ko: «Siya do bena wuri do were kama, jamana do bena wuri do were kama. ¹¹ Dugukoloyereyerebaw bena ke yoro dɔw ra, ani banajuguw, ani kongobaw. Siranyafenw, ani tagamasiyenba dɔw bena ke sankolo ra.

¹² «Nka sani o kow bee ye ke, o bena aw mina ka aw bugo. O bena aw tɔɔɔ, o bena aw mina ka taga ni aw ye karansow* kɔnɔ janko ka kiti tige aw kan, ka aw bla kaso ra. O bena taga ni aw ye masacew fe, ani jamana namogow fe ne togo koson. ¹³ O bena ke sababu ye k'a to aw ye ke ne seerew ye ka kuma olugu fe. ¹⁴ Aw y'a to aw hakiri ra, ko aw man kan ka kuma do laben, aw bena taga min fo janko ka aw yere bosi. ¹⁵ Sabu ne yere le bena kuma don aw da ra, ka hakiritigiya di aw ma, min sababu ra aw juguw si tena se ka kuma ke ni aw ye, walama ka aw soso. ¹⁶ Aw worobagaw, ani aw balemaw, ani aw somogow, ani aw teriw bena aw janfa, ka aw caman faga. ¹⁷ Mogow bee bena aw koninya ne togo koson. ¹⁸ Nka, o bee n'a ta, hali aw kunsigiden kelen tena tunu. ¹⁹ Ni aw ka nin kow sonmina, o le bena aw nin kisi.»

*Yesu ka Zeruzalemu dugu halaki ko fo
(Matiyu 24.15-21; Marika 13.14-19)*

²⁰ Yesu ko: «Ni aw nana Zeruzalemu dugu lamininin ye kerekejamaw fe wagati min na, aw ka kan k'a lon ko dugu cituma sera. ²¹ Ni o wagati sera k'a soro minw be Zude mara ra, olugu ye bori ka taga kuruw fan fe; minw be Zeruzalemu dugu kɔnɔ, olugu ye bo; minw be kongo kɔnɔ, olugu kana don dugu kɔnɔ.

²² «Sabu, o lon bena ke Ala ta kititigelon ye Zeruzalemu kan, janko kuma minw bee sebera Kitabu kɔnɔ, o ye ke can ye. ²³ O lonw na bono bena muso lasiritow soro, ani minw be sin dira denw ma; sabu tɔɔɔba bena ke jamana kɔnɔ, ka Ala ta dimi ben nin jamana mogow kan. ²⁴ O bena o faga ni kerekemuruw ye, o bena o mina ka taga o ke kasodenw ye siya werew* ta jamana bee ra. O cogo ra, siya were mogow bena don Zeruzalemu ka o ta fanga sigi fo ka taga o ta wagati dafa.»

*Yesu nacogo ka bo sankolo ra
(Matiyu 24.29-35; Marika 13.24-31)*

²⁵ «Ayiwa, sankolo ra, tagamasiyen dɔw bena ke tere ni karo ni lolow kan. Dugukolo kan, jatigeba le bena mogow mina fo ka o kononoban, kogoji ni jikurubaw ta mankan koson. ²⁶ Ko minw bena ke dugukolo kan, mogo dɔw ja tigeninba bena to o miiriri ra fo ka na kirin, sabu sankolo ta sebayaw bena yuguyugu ka bo o no ra. ²⁷ O tuma ra, Min kera Adamaden ye*, o bena o nato ye sankaba do kan ni sebayayaba ye, ani noɔɔba. ²⁸ Ayiwa, ni aw ka na o kow keto ye tuma min na, aw ye aw kun korota ka aw na lawuri san fe, sabu aw ta kisiri wagati le surunya ra ten.»

*Torosun ta karan
(Matiyu 24.32-35; Marika 13.28-31)*

²⁹ O kɔ, Yesu ka talen dɔ fɔ o ye; a ko: «Aw ye torosun kɔrɔsi, ani yiri tow bɛɛ.
³⁰ Ni aw k'a ye ko o bɛ flaburukuraw bɔra, aw b'a lon ko samiya surunyara. ³¹ O cogo kelen na, ni aw nana a ye ko nin kow bɛ kera tuma min na, aw y'a lon ko Ala ta Masaya* wagati le surunyara. ³² Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko bi mɔgɔw tena sa ka ban fɔ nin kow bɛɛ ye kɛ ka dafa. ³³ Sankolo ni dugukolo bɛna tɛmɛ, nka ne ta kuma tena tɛmɛ fiyewu.

³⁴ «Aw ye aw yɛɛ kɔrɔsi, aw kana to domunibaw ra, ani minni na, ka to ka hami dunɔɔfɛnw sɔrɔri dɔrɔn na, k'a to ne nalon ye na bara aw ra; ³⁵ sabu ne nalon bɛna bara dunɔɔmɔgɔw bɛɛ ra, ka o mina i ko jɔ. ³⁶ O kosɔn, aw ye aw janto aw yɛɛ ra, ka Ala daari wagati bɛɛ, janko aw ye fanga sɔrɔ, kojugu minw bɛna kɛ, ka bɔsi o bɛɛ ma; ni o kera, Min kera Adamaden ye*, aw kun kɔrɔtanin bɛna se ka lɔ o na kɔrɔ.»

³⁷ Ayiwa, Yesu tun bɛ to ka mɔgɔw karan Alabatosoba kɔnɔ tere fɛ. Ni su ka ko, kuru min bɛ wele ko Oliviyesunw kuru, a tun bɛ taga si o yɔrɔ ra. ³⁸ Sɔgɔmada jooa fɛ, mɔgɔw bɛɛ tun bɛ taga lajen a kɔrɔ Alabatosoba kɔnɔ ka a ta karan lamɛn.

22

*Mɔgɔw ka janfa siri Yesu kama
(Matiyu 26.1-5; Marika 14.1-2; Yuhana 11.45-53)*

¹ Ayiwa, Burufunubari panagbɛ* min bɛ wele ko Jɔnyaban panagbɛ*, o tun bɛ surunyara. ² Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔgɔw* tun bɛ cogo pinina ka Yesu faga, nka o tun bɛ siranna jama ja.

*Zudasi ka Yesu janfa
(Matiyu 26.14-16; Marika 14.10-11)*

³ Ayiwa, Setana donna Zudasi jusukun na, min bɛ wele fana ko Sikariyɔti, ani min tun ye Yesu ta karamɔgɔden tan ni fla dɔ ye. ⁴ Zudasi tagara sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Alabatosoba kɔrɔsibagaw kuntigiw fɛ; a bɛna Yesu mina k'a don o boro cogo min na, o kumana ka ben o kan. ⁵ O kuma diyara olugu ye kɔsɛbɛ. O ka layiri ta a ye ko o bɛna wari di a ma. ⁶ Zudasi sɔnna; a ka kɛ cogo pini ye, a bɛna se ka Yesu sɔrɔ ka a don o boro cogo min na, jama kana bɔ a kala ma.

*Karamɔgɔdenw ka Jɔnyaban panagbɛ labɛn
(Matiyu 26.17-25; Marika 14.12-21; Yuhana 13.21-30)*

⁷ Burufunubari panagbɛ* wagati ra, lon min na Jɔnyaban panagbɛ ta saraka ka kan ka faga, ⁸ o lon na Yesu ka Piyeri ni Yuhana ci; a ko: «Aw ye taga Jɔnyaban panagbɛ domuni labɛn an ye janko an ye a domu.» ⁹ O ka Yesu jaabi ko: «I b'a fɛ an ye taga a labɛn min le?» ¹⁰ Yesu ko: «Ni aw donna dugu kɔnɔ, aw bɛna ben ni cɛ dɔ ye, ji bɛ daga ra a kun na. A bɛna taga don lu min kɔnɔ, aw ye tugu a kɔ ka taga don fɔ o lu kɔnɔ. ¹¹ Ni aw sera yi, aw y'a fɔ lutigi ye ko: «An karamɔgɔ ko, ko ale ni a ta karamɔgɔdenw bɛna Jɔnyaban panagbɛ domuni kɛ bon min kɔnɔ, ko o bon bɛ min?» ¹² Ayiwa, a bɛna bonba dɔ yira aw ra sankaso san fɛ, fɛn bɛɛ bɛ a kɔnɔ. Aw bɛna Jɔnyaban panagbɛ domuni labɛn o bon le kɔnɔ.»

¹³ Ayiwa, Piyeri ni Yuhana tagara. O tagara a sɔrɔ i ko Yesu tun k'a fɔ o ye cogo min na. O ka Jɔnyaban panagbɛ domuni labɛn.

*Jɛnɔgɔnya domuni
(Matiyu 26.26-30; Marika 14.22-26; Korɛntikaw fɔlɔ 11.23-25)*

¹⁴ Domuniwagati sera minke, Yesu sigira domuni na ni a ta karamɔgɔdenw ye. ¹⁵ Ka o to domuni na, Yesu k'a fɔ o ye ko: «Ne kɔni tun b'a fɛ yɛɛ le ka nin panagbɛ domuni

ƙe ni aw ye sani ne ye tɔɔɔ. ¹⁶ Sabu ne b'a fɔ aw ye ko ne tena a jɔgɔn domu tuun fiyewu fɔ ka taga se lon min na, a kɔɔ ye min ye, o bena ke Ala fe a ta Masaya* ra.»

¹⁷ A ka jifiye ta, rezenji tun b'a kɔɔ, a ka baraka la Ala ye, k'a fɔ a ta karamɔgɔdenw ye ko: «Aw y'a mina, aw be ye do min a ra, ¹⁸ sabu ne b'a fɔ aw ye ko ne tena rezenji min tuun fiyewu fɔ lon min Ala ta Masaya* bena na.»

¹⁹ O kɔ, a ka buru ta, ka baraka la Ala ye, k'a tigetige ka do di o ma, k'a fɔ o ye ko: «Nin ye ne farikolo le ye, o le dira aw kosɔn. Aw ye nin ke ka aw hakiri jigi ne ra.»

²⁰ O cogo ra, domuni bannin kɔ, Yesu ka jifiye ta, rezenji tun b'a kɔɔ. A k'a di o ma, k'a fɔ o ye ko: «Ala be jenɔgɔnyakura* min don ni mɔgɔw ye ne jori baraka ra, o le be nin ye. O jori le bonna aw kosɔn. ²¹ Nka o be n'a ta, aw ra min bena ne don mɔgɔw boro, o tigi ni ne siginin be domuni na yan. ²² Min kera Adamaden ye*, o kɔni bena sa, i n'a fɔ a tun latigera cogo min na. Nka mɔgɔ min bena ke sababu ye k'a janfa, bɔɔ bena o tigi sɔɔ.» ²³ Karamɔgɔdenw ka ke jɔgɔn jininka ye ko olugu ra jɔn kelen le bena sɔn ka o ko jɔgɔn ke.

Karamɔgɔdenw ko jɔn le ye jamɔgɔ ye olugu ra

²⁴ Ayiwa, sɔsɔri do nana wuri karamɔgɔdenw ce ra, ko olugu ra jɔn le ka kan ka jate jamɔgɔ ye. ²⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Aw k'a lon ko siya were mɔgɔw ta masacew be o mara fanga ra; fanga be minw fe, olugu b'a fe jamanadenw ye olugu wele ko kopumankebagaw. ²⁶ Nka a man kan ka ke ten aw ce ra. Aw ra min ye mɔgɔba ye, o tigi ye ke i n'a fɔ be ra fitini; min ye jamɔgɔ ye, o tigi ye ke i n'a fɔ tow ta baaraden. ²⁷ Baaraden min be gba ke, ani a matigice min bena sigi ka domuni ke dɔɔn, o fla ra juman le ka bon? Min bena sigi ka domuni ke, o le man bon wa? O be n'a ta, ne be aw ce ra i ko baaraden.

²⁸ «Aw kɔni jijara ka to ni ne ye ne ta kɔɔɔrikow be ra. ²⁹ O le kosɔn, ne be Ala ta Masaya* labla aw ye, i n'a fɔ ne Fa ka a labla ne ye cogo min na. ³⁰ O kosɔn aw bena domuni ni minni ke ni ne ye ne ta Masaya* ra. Aw bena sigi masasiginanw kan ka Izirayeli* siya tan ni fla ta kiti tige.»

Yesu ko Piyeri bena ban ale ra

(Matiyu 26.31-35; Marika 14.27-31; Yuhana 13.36-38)

³¹ O kɔ, Yesu ko Simɔn ma ko: «Simɔn, Simɔn, Setana tun k'a jini ko a be aw kɔɔɔ, i ko o be siman tenten cogo min na. ³² Nka ne ka Ala daari ele ye, janko i ta lanaya kana cen. Ni ele nana nimisa tuma min na ka na ne fe, i ye i balema tow ja gbeleya.» ³³ Piyeri ko Yesu ma ko: «Matigi, ni kaso lo walama ni saya yere lo, ne labennin lo ka o be ke ni i ye.» ³⁴ Yesu ko: «Piyeri, ne b'a fɔ i ye ko sani dondo ye kasi bi, ele bena a fɔ mɔgɔw ye fɔ sijaga saba ko i ma ne lon.»

Yesu ka a ta karamɔgɔdenw ladi ko o ye o yere laben

³⁵ O kɔ, Yesu ko a ta karamɔgɔdenw ma tuun ko: «Ne tun ka aw ci, ko aw kana wari bla aw kun, ko aw kana bɔɔ ta, ko aw kana sanbaraw ta minke o, yala fen do desera aw fe wa?» Karamɔgɔdenw k'a jaabi ko: «Foyi si ma dese an na.» ³⁶ Yesu ko: «Sisan kɔni, ni wari be min fe, o tigi ye o bla a yere kun; ni bɔɔ be min fe, o tigi ye o ta. Ni muru te min fe, o tigi ye a ta fani do fiyeere ka do san. ³⁷ Sabu ne b'a fɔ aw ye ko min sebera ne ta ko ra, o ka kan ka ke. A sebera ko: <O k'a jate ni kojogukebagaw ye.> Ayiwa, sisan, o kow kewagati surunyara.» ³⁸ Karamɔgɔdenw ko Yesu ma ko: «Matigi, ni o lo, muru fla ye nin ye.» Yesu ko: «A ka jini ten.»

Yesu ni karamɔgɔdenw tagara kuru kan

(Matiyu 26.36-46; Marika 14.32-42)

³⁹ O kɔ, Yesu bɔra ka taga Oliviyesunw kuru kan, i n'a fɔ a tun derira k'a ke cogo min na. A ta karamɔgɔdenw tugura a kɔ. ⁴⁰ O sera yi minke, Yesu ko o ma ko: «Aw ye Ala daari, janko Setana kana aw nege ka aw bla kojugu ra.» ⁴¹ O kɔ, a bɔra o kɔrɔ ka gbara na fe dɔɔnin, ka a kinbiri gban ka Ala daari. ⁴² A ko: «Ne Fa, ni i be sɔn, i ye nin tɔrɔ yɔrɔ janya ne ra. Nka ne yere sago kana ke, ele sago le ye ke.» ⁴³ [O tuma, meleke dɔ bɔra sankolo ra ka na a ja gbeleya. ⁴⁴ Sabu o wagati tun gbeleyara Yesu ma kosebe, a jusukun tun tɔrɔra haali; a ka Ala daari ni baraka ye ka wasi fɔ a wasiji kera i n'a fɔ jori, ka tɔnitɔni dugu ma.] ⁴⁵ A ka Ala daari minke, a wurira ka na a ta karamɔgɔdenw fe, ka na a sɔrɔ olugu bee sunɔgɔra, janasisi fe. ⁴⁶ A ko o ma ko: «Mun kosɔn aw be sunɔgɔra? Aw ye wuri ka Ala daari, janko Setana kana na aw nege ka aw bla kojugu ra.»

Yahudiyaw nana Yesu minayɔrɔ ra

(Matiyu 26.47-56; Marika 14.43-50; Yuhana 18.3-11)

⁴⁷ Ka Yesu to kuma ra, o barara ka jama nato ye. Yesu ta karamɔgɔden tan ni fla ra, kelen min tɔgɔ tun ye ko Zudasi, ale tun be o ja fe. A nana ka na gbara Yesu ra, ko a be Yesu fo ni kanuyafari ye. ⁴⁸ Yesu ko a ma ko: «Zudasi, Min kera Adamaden ye*, ele ka kanuyafari le ke tagamasiyen ye ka o janfa k'a don mɔgɔw boro wa?» ⁴⁹ Karamɔgɔdenw nana a ye ko o nana Yesu minayɔrɔ le ra minke, o ko Yesu ma ko: «Matigi, an te muru ta o kama wa?» ⁵⁰ O yɔrɔnin bee, Yesu ta karamɔgɔden kelen ka muru ke ka sarakalasebagaw kuntigiba* ta jɔnce kininboroyanfan toro caron ka bo yi. ⁵¹ Yesu ko: «Aw y'a to ten!» A magara o ce toro ra ka a keneya.

⁵² O kɔ, Yesu kumana sarakalasebagaw kuntigiw fe, ani Alabatosoba kɔrɔsibagaw kuntigiw, ani cekɔrɔbaw, olugu minw tun nana a minayɔrɔ ra; a ko: «Aw nana ni berew ni kerekemuruw ye ne kama, k'a ke i ko aw nana benkannikebaga dɔ le kɔ; ⁵³ k'a sɔrɔ ne tun be ni aw ye Alabatosoba kɔnɔ lon bee, nka aw ma sɔn ka ne mina. Ayiwa, aw ta wagati le sera sisan, dibi ta fanga ta wagati lo.»

Piyeri ko a ma Yesu lon

(Matiyu 26.57-58,69-75; Marika 14.53-54,66-72; Yuhana 18.12-18,25-27)

⁵⁴ O ka Yesu mina ka taga ni a ye, ka taga a ladon sarakalasebagaw kuntigiba* ta lu kɔnɔ; Piyeri tora yɔrɔjan, ka ke tugu ye o kɔ. ⁵⁵ O ka tasuma dɔ mana lu ce ma ka sigi o kɔrɔ. Piyeri nana sigi o kɔrɔ.

⁵⁶ Baardenmuso dɔ nana Piyeri siginin ye tasuma kɔrɔ minke, a ka a lalaga ka a fle, k'a fɔ ko: «Nin ce fana tun be ni Yesu ye!» ⁵⁷ Nka Piyeri ma sɔn ka lo a ra. A ko: «Muso, ne yere m'a lon.» ⁵⁸ Dɔɔnin kera, mɔgɔ were nana Piyeri ye; ale fana ko: «Ele fana ye Yesu ta mɔgɔ dɔ le ye!» Piyeri ko o tigi ma ko: «Ne te o dɔ ye de!» ⁵⁹ Wagati dama temenin kɔ, mɔgɔ were nana a fɔ k'a gbeleya ko: «Sigiya t'a ra, ce nin tun be ni Yesu ye, sabu Galileka lo.» ⁶⁰ Piyeri ko: «Ce, ne ma i ta kuma faamu de!» O wagati kelen na, ka Piyeri to kuma ra, dondo kasira. ⁶¹ Matigi Yesu ka a ja munu ka Piyeri fle. O tuma Matigi tun ka kuma min fɔ a ye, a hakiri jigira o ra, ko: «Sani dondo ye kasi bi, ele bena a fɔ sipaga saba, ko i ma ne lon.» ⁶² O tuma Piyeri bɔra kene ma ka taga kasi kosebe.

Yesu ta tɔrɔ ni a ta kiti

(Matiyu 26.67-68; Marika 14.65)

⁶³ Yesu kɔrɔsibagaw tun be a logɔbɔra, ka to ka a bugɔ. ⁶⁴ O ka a ja siri, ka ke a jininka ye ko: «Min ka i bugɔ, o tigi tɔgɔ lon k'a fɔ!» ⁶⁵ O ka a neni ka kumajugu caman were fɔ a ma.

(Matiyu 26.59-66; Marika 14.55-64; Yuhana 18.19-24)

⁶⁶ Dugu gbera minke, Yahudiya ta cekɔrɔbaw ta jenkuru, ani sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔgɔw* ka o ta kititigejama lajen, ka Yesu wele ka na. ⁶⁷ O

k'a pininka ko: «Ni ele le ye Kisibaga* ye, a fo an ye.» Yesu ka o jaabi ko: «Ni ne k'a fo aw ye, aw tena la a ra, ⁶⁸ ni ne fana ka aw pininka, aw tena ne jaabi. ⁶⁹ Nka k'a ta bi ra, Min kera Adamaden ye*, o bena taga sigi Sebæstigi Ala kininboroyanfan fe.» ⁷⁰ O mɔgɔw bæe ko: «O tuma Den min bɔra Ala ra*, ele lo ke?» Yesu ka o jaabi ko: «Aw k'a fo cogo min na, ne lo.» ⁷¹ O ko: «An mako te mɔgo si ta seereya ra tuun! A yere da k'a fo, an k'a men.»

23

O tagara ni Yesu ye Pilati fe

(*Matiyu 27.1-2,11-14; Marika 15.1-5; Yuhana 18.28-38*)

¹ Ayiwa, jama bæe jenna ka wuri ka taga ni Yesu ye Pilati fe. ² O sera Pilati fe minke, o ka ke Yesu jaraki ye, ko: «An k'a korosi k'a ye ko nin ce be an ta jamana mɔgɔw kononɔsura, ka o lamuruti, ka o bari ka ninsongo sara masaceba Sezari ma; a ko fana, ko ale ye Kisibaga* ye, ko ale ye masace ye.»

³ Ayiwa, Pilati ka Yesu pininka ko: «Ele le ye Yahudiyaw ta masace ye wa?» Yesu ka a jaabi ko: «I k'a fo cogo min na, ne lo.» ⁴ O ko, Pilati kumana sarakalasebagaw* kuntigiw ni jama fe, ko: «Ne ma kojugu si soro nin ce ra min be se ka ke a jarakikun ye.» ⁵ Nka, mɔgɔw k'a fo Pilati ye k'a gbeleya ko: «A be mɔgɔw bæe lamurutira ni a ta karan ye Zude mara bæe ra; a k'a damina Galile le, ka na se fo yan.»

O tagara ni Yesu ye Herodi fe

⁶ Pilati ka o kuma men minke, a ka o pininka ko yala Yesu ye Galileka le ye wa? ⁷ Pilati k'a men minke ko Yesu ye masace Herodi ta mara mɔgo do le ye, a ko o ye taga ni Yesu ye Herodi fe, sabu Herodi yere tun be Zeruzalemu o wagati ra.

⁸ Herodi ka Yesu ye minke, o diyara Herodi ye haali; sabu a tun ka fen caman men Yesu ta ko ra. A mænna, Herodi tun b'a fe ka Yesu ye janko a ye kabako do keto ye Yesu fe. ⁹ O koson Herodi ka pininkari caman ke Yesu fe, nka Yesu ma a jaabi o si ra.

¹⁰ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow* fana tun nana Herodi fe; o tun be kuma ni baraka ye ka Yesu jaraki kosebe. ¹¹ Masace Herodi ni a ta sorasiw ka Yesu dogoya; a ka masacefani do don a ra, ka a logobo, ka soro ka a laseko Pilati fe tuun. ¹² Pilati ni Herodi tun bennin te kakoro; nka o lon na o kera terinogonmanw ye.

Yesu fagako latigera

(*Matiyu 27.15-26; Marika 15.6-15; Yuhana 18.39-19.16*)

¹³ Ayiwa, Pilati ka sarakalasebagaw* kuntigiw, ani jamana namogow, ani jama lajen. ¹⁴ A ko o ma ko: «Aw nana ni nin ce ye ne fe ka na a fo ne ye ko a be jamana mɔgɔw lamurutira; nka ne ka a pininka aw bæe na na, ne k'a ye ko aw be a jarkira fen o fen na, a ma o si ke. ¹⁵ Herodi* fana ma kojugu soro a ta ko ra, sabu ale fana ka a laseko ne ma yan tuun. Nin ce koni ma foyi ke min be se ka ke a fagasababu ye. ¹⁶ O koson, ne bena a fo ko o y'a bugo ni gbeje ye k'a labla.»

¹⁷ [Ayiwa, san o san, Yahudiyaw ta Jonyaban panagbe ra*, Pilati tun ka kan ka kasoden do labla.] ¹⁸ Jama bæe jenna ka peren k'a fo ko: «Nin ce faga, i ye Barabasi labla!» ¹⁹ K'a soro lon do o Barabasi le tun ka jama lamuruti dugu konɔ, fo ka mogo do faga; o le tun kera a blakun ye kaso ra. ²⁰ Ayiwa, Pilati tun b'a fe ka Yesu le labla, O koson a ka o pininka tuun. ²¹ Nka o perenna, ko: «A gbengben yiri ra! A gbengben yiri ra!»

²² Pilati ka o pininka a sinaga sabanan na, ko: «O tuma a ka kojugu juman kelen le ke sa? Ne ma foyi ye a ra min be a fagakun bo; o ra ne bena a fo ko o y'a bugo, ka a labla.» ²³ Nka jama perenna ni fanga ye ko Yesu ye gbengben yiri ra le. O ta perenkanw ka Pilati kapa.

²⁴ Ayiwa, o tun be min pinina, Pilati k'a latige ko a bena o ke o ye. ²⁵ O tun ka ce min daari, Pilati ka o labla, o min tun blara kaso ra murutiri ni mogofaga koson. A ka Yesu don o boro, ko a ye ke o sago ye.

O ka Yesu gbengben yiri ra

(Matiyu 27.32-56; Marika 15.21-41; Yuhana 19.17-30)

²⁶ Ayiwa, ka o tagato to ni Yesu ye, o ka ce do boto ye kongo ra, min togo tun ye ko Simon, Sirenika tun lo. O ka gbengbenyiri* la ale kun, ko a ye a ta ka tugu Yesu ko. ²⁷ Ka o tagato to, jamaba tugura o ko; muso dow tun be o jama ra, olugu tun be o disiw gbasigbasira ka kasi Yesu koson. ²⁸ Yesu ka a ja munu k'a fo o ye ko: «Zeruzalemu musow, aw kana kasi ne koson de! Aw ye kasi aw yerew ni aw ta denw le koson! ²⁹ Sabu, lon do bena se, o lon na o bena a fo ko: «Muso minw ma den soro, minw ma den woro ka ye, ani o ma sin di den ma fiyewu, olugu ta pana.» ³⁰ O wagati ra, mogow bena a fo kuruw ye ko: «Aw ye ben an kan!» K'a fo kongoriw ye ko: «Aw ye an datugu!» ³¹ Sabu, ni o ka nin ko jagon ke yirikene ra, ni a nana se yirijalan ma do?»

³² O tun be tagara ni Yesu ye, ani kojugukebaga fla, ka taga olugu faga ni Yesu ye. ³³ Ayiwa, yoro min togo ye ko Kunkolo yoro, o sera yi minke, o ka Yesu gbengben yiri ra o yoro ra, ka kojugukebaga fla fana gbengben yiri werew kan, kelen be Yesu kininboroyanfan fe, kelen be a numanboroyanfan fe. ³⁴ Yesu ko: «Ne Fa, yafa o ma, sabu o be min kera, o ma o lon.» Sorasiw ka kara la ka Yesu ta faniw tarantaran jagon na janko o bee ye o ta sorota lon. ³⁵ Jama tun lonin be, o b'a flera. Yahudiyaw ta jamogow tun be Yesu logobora, ko: «A ka mogow tow kisi; a ye a yere kisi sisan sa, ni a kera ko ale le ye Kisibaga* ye, Ala ka min janawoloma!»

³⁶ Sorasiw fana gbarara Yesu ra k'a logobo, ka minnifen kumunin do yira a ra, ³⁷ k'a fo a ye ko: «Ni ele le ye Yahudiyaw ta masace ye, i yere kisi sa!» ³⁸ O tun ka nin kumaw sebe yiri do kan a kun san fe, ko: «Nin ye Yahudiyaw ta masace ye.»

³⁹ Kojugukebaga fla minw tun gbengbenna ni Yesu ye, o ra kelen tun be a nenina, k'a fo a ye ko: «Ele le te Kisibaga* ye wa? I yere kisi sa, i ye an fana kisi!» ⁴⁰ Nka to kelen songora ale ra k'a fo a ye ko: «Ele te siran Ala ja wa? Nin toro kelen le te ele fana kan wa? ⁴¹ An koni ka kan ni nin ye, sabu an ka kojugu min ke, o toro le be anw kan; nka nin ce ma kojugu si le ke.» ⁴² O ko, a ko Yesu ma ko: «Yesu, ni i nana ke i ta Masaya* ra tuma min na, i ye i hakiri to ne ra.» ⁴³ Yesu ko a ma ko: «Ne b'a fo i ye can ra, bi yere i bena ke ni ne ye arijana ra.»

⁴⁴ Ayiwa, tere sera kuncu tuma min na, dibi barara ka don jamana fan bee ra fo ka taga wulada surunya. ⁴⁵ Alabatosoba cetigefani faranna fla ye. ⁴⁶ O tuma, Yesu perenna ni fanga ye k'a fo ko: «Ne Fa, ne be ne nin to i boro.» A ka o fo minke, a sara.

⁴⁷ Ayiwa, sorasikuntigi ka o kow ye minke, a ka Ala tando, k'a fo ko: «Can ra, nin ce koni tun ye mogow terennin le ye.» ⁴⁸ Jama minw bee tun be yi, olugu ka o kow ye ka ban tuma min na, o sekora ka taga dugu konu, o panasisininba tora ka ke o disigbasigbasi ye. ⁴⁹ Yesu ta teriw bee, ani muso minw tun tugura a ko kabini Galile, olugu tun lonin be yorojan ka ke o kow fle ye.

O ka Yesu sutara

(Matiyu 27.57-61; Marika 15.42-47; Yuhana 19.38-42)

⁵⁰ Yahudiyaw ta kititigebagaw ta jenkuru ta mogow do tun be yi, min togo tun ye ko Yusufu; mogosobe, ani mogow terennin tun lo. ⁵¹ Kititigebaga tow tun ka ko minw latige, ani o tun ka ko minw ke, ale tun ma jen ni o ye o ra. Ale tun be bo Arimate; o ye Yahudiyaw ta dugu do ye. A jigi tun be Ala ta Masaya* nawagati kan. ⁵² A tagara

Pilati fε ka taga Yesu su daari a fε. ⁵³ O kɔ, a tagara Yesu su lajigi ka bɔ gbengbenyiri* ra, ka a kasanke ni fanigbe dɔ ye, ka taga a la kaburu kɔnɔ; o kaburu tun sogira fara le kɔnɔ; su tun ma deri ka don o yɔrɔ ra fɔlɔ. ⁵⁴ O lon tun ye Nenekirilon* jasigi le ye; Nenekirilon tun be pini ka damina.

⁵⁵ Muso minw tun tugura Yesu kɔ kabini Galile, olugu tun tagara ni Yusufu ye kaburuda ra. O ka kaburu fle, ka Yesu su lacogo fana fle. ⁵⁶ O kɔ, o sekɔra ka na so kɔnɔ ka na kasadiyananw, ani wusunanw laben Yesu ye. Nka o ma sɔn ka foyi ke Nenekirilon* na, ka kaɲa ni Yahudiyaw ta sariya* ye.

24

Mɛlekew ka Yesu kunuko fɔ musow ye (Matiyu 28.1-10; Marika 16.1-8; Yuhana 20.1-10)

¹ Ayiwa, logokun tere fɔlɔ sɔgɔmada joona fε, musow tun ka kasadiyanan minw laben, o tagara ni o ye kaburuda ra. ² O tagara a sɔrɔ ko kabakuruba kolonkolonna ka bɔ kaburu da ra. ³ O donna kaburu kɔnɔ, nka o ma Matigi Yesu su ye. ⁴ O ko ka o hakiri jagami. Cε fla barara ka na lɔ o ɲa kɔrɔ, fanigbe pepe be o ra. ⁵ Musow siranninba ka o kun suuru; nka o cε fla k'a fɔ o ye ko: «Mun kosɔn mɔgɔ min panaman lo, aw be o pini suw cε ra? ⁶ A tε yan! A kununa. Wagati min na a tun be ni aw ye Galile, a ka kuma minw fɔ aw ye, aw ye aw hakiri to o ra. ⁷ A tun ko, ko Min kera Adamaden ye*, ko o ka kan ka don jurumunkebagaw boro, o bena a gbengben yiri ra ka a faga; nka a saya tere sabanan, a bena kunu.»

⁸ O tuma musow hakiri jigira Yesu ta kumaw na.

Musow ka Yesu kunuko fɔ karamɔgɔdenw ye

⁹ Musow bɔra kaburu ra ka taga o kow beε lakari ciraden* tan ni kelen ye, ani o toɲɔgɔn tɔw beε. ¹⁰ O musow tun ye Mariyamu Magidalakamuso ye, ani Yahani, ani Yakuba bamuso Mariyamu; muso tɔ minw tun be ni o ye, olugu fana ka o kuma kelen le fɔ ciradenw ye. ¹¹ Nka musow ka min fɔ, ciradenw ka o jate manamanakan ye, o ma la a ra. ¹² Nka o beε n'a ta, Piyeri wurira ka bori ka taga kaburu ra. A birira ka kaburu kɔnɔ fle; a ma foyi ye ni kasanke dɔrɔn tε. A kɔnɔnɔbannin sekɔra ka taga a ta so.

Karamɔgɔden fla min tun be tagara Emayusi (Marika 16.12-13)

¹³ Ayiwa, o lon kelen na, karamɔgɔden fla tun be tagara dugu dɔ ra, o dugu tɔgɔ ye ko Emayusi. O dugu ni Zeruzalemu cε tun tε tεmε kilo tan ni kelen kan. ¹⁴ Ko minw beε tun kera Zeruzalemu o wagati ra, o tun be o baro le kera. ¹⁵ Ka o to kuma ni sɔsɔri ra, Yesu yere nana gbara o ra ka to ka tagama o kere fε ka taga. ¹⁶ O ɲa tun be Yesu ra, nka a kera i n'a fɔ fen dɔ le tun ka o bari ka a lon.

¹⁷ Yesu ka o ɲininka ko: «Aw tagatɔ be kumana mun ko le ra de?» Kabini Yesu ka o fɔ, o lɔra, o ɲanasisininba. ¹⁸ O ra, kelen min tɔgɔ ye ko Kilopasi, ale ko: «Ni ele kelen kɔni tε, mɔgɔ si tε Zeruzalemu min b'a fɔ ko ko minw kera yi, ko a ma dɔ lon o ra.» ¹⁹ Yesu ka o ɲininka ko: «Ko juman le kera?» O ka a jaabi ko: «Ko min kera Yesu Nazaretikace ra ke! A tun kera cira barakaman ye, ka kaɲa ni a ta kewalew ye, ani a ta kuma, Ala ɲa kɔrɔ, ani mɔgɔw beε ɲakɔrɔ. ²⁰ An ta sarakalasebagaw* kuntigiw, ani an ta jamana ɲamɔgɔw ka a mina ka a di Rɔmu* fagamaw ma, ko o y'a faga; o k'a gbengben yiri ra. ²¹ An jigi tun b'a kan ko ale le bena ke Izirayelimɔgɔw Kisibaga* ye; nka o beε ra, nin kow kera, bi ye a tere saba le ye. ²² An ta jenkuru ra, muso dɔw nana kuma dɔ fɔ an ye min ka an kɔnɔnɔban fɔ ka tεmε. O ko o tagara kaburu ra sɔgɔmada joona fε, ²³ ko olugu ma su ye kaburu kɔnɔ, ko olugu ka mɛleke dɔw ye, ko o mɛlekew k'a fɔ olugu ye ko Yesu panaman lo. ²⁴ An toɲɔgɔn dɔw fana tagara

kaburu ra, olugu tagara a soro i ko musow k'a fo an ye cogo min na, nka o ma ale yere ye.»

²⁵ O ko, Yesu yere kumana o fe, a ko: «Aw mogo hakimintanw, ciraw ka kuma minw bee fo, aw te la o ra joona. ²⁶ Kisibaga tun man kan ka toro o cogo ra ka soro ka taga don a ta noro ra wa?» ²⁷ O ko, kuma minw bee sebera Ala ta Kuma ra a ta ko ra, a ka o nafa o ye, k'a damina cira Musa ta sariya* kitabu ra, ka taga se cira tow bee ta kitabu ma.

²⁸ Ayiwa, o surunyara dugu donda ra tuma min na, Yesu k'a ke i n'a fo a be temena ka taga na fe. ²⁹ Nka o ka a lalo ka a daari ko a ye to ni olugu ye, ko su be nini ka ko. A donna ni o ye dugu konko ka to ni o ye. ³⁰ Ayiwa, Yesu nana sigi domuni na ni o ye minke, a ka buru ta ka baraka la Ala ye ka a tarantaran ka a didi o ma. ³¹ Yesu ka buru di o ma tuma min na, o hakiri yelera, o k'a lon ko Yesu yere lo. Nka o barara ka fon a ra. ³² O mogo fla tora k'a fo ngon ye ko: «A tun be Kitabu ta kumaw nafa an ye sira ra minke, an jusu diyaninba le tun te o wagati ra wa?»

³³ O yoronin bee, o wurira ka seko ka taga Zeruzalemu. O tagara se yi minke, o ka karamogoden tan ni kelen ni o tonogonw lajennin soro. ³⁴ Karamogodenw k'a fo o mogo fla ye ko: «Can ra, Matigi kununa ka bo saya ra; Simon yere k'a ye!» ³⁵ Ko minw kera o ce fla fana ra sira ra, ani o ka Yesu lon cogo min na wagati min a ka buru tarantaran k'a di o ma, o ka o lakari karamogoden tow ye fana.

Yesu ka a yere yira karamogodenw na

(Matiyu 28.16-20; Marika 16.14-18; Yuhana 20.19-23; Kewalew 1.6-8)

³⁶ Ayiwa, ka karamogodenw to o kumaw ra, Yesu yere barara ka na lo o ce ra, k'a fo o ye ko: «Ala ye hera ke aw ye.» ³⁷ Karamogodenw bee ja tigera, o siranna; sabu o tun b'a miirira ko o na be su do ja le ra. ³⁸ Nka Yesu k'a fo o ye ko: «Mun koson aw hakiri pagamina? Mun na o miiriya ngon be aw jusukun na?»

³⁹ O ko, Yesu ko: «Aw ye ne borotegew, ani ne senw fle: ne yere lo! Aw ye maga ne ra k'a fle ke! Bu ni kolo te su ja ra, i ko aw na be ne ra cogo min na.»

⁴⁰ Yesu ka o fo minke, a k'a borow ni a senw yira o ra.

⁴¹ Ayiwa, karamogodenw jusu diyara kosebe, nka kononoban koson o tun ma la a ra hali bi. Yesu ka o pininka ko: «Domunifen do be aw fe yan wa?» ⁴² O ka jega wusunin do di a ma. ⁴³ A ka o mina k'a domu o bee na.

Yesu ka Ala ta Kuma koru yira karamogodenw na

⁴⁴ O ko, a k'a fo o ye ko: «Wagati min na ne tun be ni aw ye, ne tun ka o le fo aw ye; ko fen o fen sebera ne ta ko ra cira Musa ta sariya* ra, ani cira tow ta kitabu ra, ani Zaburuw kitabu ka min fo ne ta ko ra, o kow bee tun ka kan ka ke.»

⁴⁵ O cogo ra, a ka karamogodenw hakiri yele janko o ye Kitabu kumaw koru faamu.

⁴⁶ O ko, a k'a fo o ye tuun ko a sebera Kitabu konko ko Ala ka Kisibaga* min layiri ta, ko mogow bena o toro, ka a faga; nka a saya tere sabanan a bena kunu; ⁴⁷ o ra, k'a damina Zeruzalemu, waajuri ka kan ka ke dununamogow bee ye ale togo ra, ko mogow ye nimisa o ta jurumunw na janko Ala ye yafa o ma.

⁴⁸ O ko, Yesu k'a fo o ye ko: «Aw le ye ne ta kow bee seerew ye. ⁴⁹ Ne Fa Ala ka Nin Saninman* min layiri ta aw ye, ne bena o ci aw ma. Nka aw ye to Zeruzalemu dugu konko fo o sebagaya ye jigi aw kan folo ka bo san fe.»

Yesu yelenna ka taga sankolo konko

(Marika 16.19-20; Kewalew 1.9-11)

⁵⁰ O ko, a tagara ni karamogodenw ye Betani dugu fan fe; a ka a boro fla korota ka dugawu ke o ye. ⁵¹ K'a to dugawuke ra o ye, a korotara ka bo o ce ra ka taga sankolo ra. ⁵² Karamogodenw ka ke a bato ye; o ko, o sekora ka taga Zeruzalemu, o pagarininba.

⁵³ O tun be ɲogɔn laɲen Alabatosoba kɔnɔ wagati bee ka Ala tando.

YUHANA KA YESU TA KIBARO DIMAN MIN SEBE **Kitabu faamucogo**

Yuhana le kera nin kitabu sebebaga ye. I n'a fo ale yere tun be ni Yesu ye, a ka fen o fen sebe, a yere na ka o bee ye.

Kitabu daminakumaw be Yesu ta Alaya le yira. Yesu le be wele ko Kuma, min tun be ni Ala ye, min tun ye Ala ye, ani min kera adamaden ye ka na sigi an ce ra (1.14). Yuhana ko nin kitabu sebekun ye janko aw y'a lon ka la a ra ko Yesu le ye Kisibaga ye, Den min bora Ala ra, ani janko o lanaya koson aw ye panamanya soro a togo baraka ra (20.31).

Yesu ka baara min ke k'a to Galile mara ra, Yuhana ta kitabu be o le lakari an ye. A be Yesu ta tagamasiyenw lakari ka o tugutugu nogon na, ani a ta waajuriw.

Matiyu k'a yira ko Yesu ye Kisibaga ye, Marika k'a yira ko Yesu ye Ala ta baarden ye, Luka k'a yira ko Yesu kera adamaden ye; nka Yuhana ta kitabu b'a yira an na ko Den min bora Ala ra*, ko Yesu ye o le ye.

Kitabu sebebaga be talen caman ke ka Yesu cogo yira: A ko Yesu ye yeelen ye dunupamogow fe, ani domunifen min be panamanya di, ani ji min be panamanya di; Yesu le ye sagaw ta donda ye, ani sagagbenbagajuman, ani rezensun, ani can, ani min be suw lakunu, ka panamanya di mogow ma.

Kitabu ta hayan belebebeba kera Yuhana 3.16 ye, min be Ala ta kanuya ni a ta kisiri ko yira an na. «Sabu Ala ka dunupamogow kanu haali fo Den kelenpe min bora Ala ra, a ka o di ka a ke saraka ye, janko ni mogow o mogow ka la o Den na, o tigi kana taga halaki lahara, nka o tigi ye panamanya banbari soro.»

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-18)

Yuhana Batizerikebaga ta karamogoden folow (1.19-51)

Yesu k'a ta baara damina kene kan mogow na na (2-12)

Yesu ka a tagako fo sankolo ra (13-17)

Yesu ta toro ni a ta saya (18-19)

Yesu kununa k'a yere yira karamogodenw na (20-21)

Kuma kera yeelen ni panamanya ye

¹ Folofolo k'a soro fen si tun ma dan folo, min be wele ko Kuma, o tun be yi. O Kuma ni Ala tun be nogon fe, o Kuma ye Ala ye. ² Kabini folofolo o Kuma ni Ala be nogon fe. ³ Ala ka fen bee dan ale le baraka ra. Fen o fen danna fana, o si ma dan ale ko. ⁴ Panamanya tun be soro ale le ra. O panamanya le tun be yeelen bo mogow ye. ⁵ O yeelen be manamana dibi ra, nka dibi ma son a ma.

⁶ Wagati do nana se, Ala ka ce do ke a ta ciraden ye, o ce togo tun ye ko Yuhana. ⁷ A nana ka na seereya le ke, ka yeelen ko fo mogow ye, janko a ta kuma sababu ra bee ye la o yeelen ta ko ra. ⁸ Ale yere tun te yeelen ye, nka a nakun tun ye doron ka na yeelen seereya ke mogow ye. ⁹ O yeelensobe le tun nana dunupa konjo ka na yeelen bo adamadenw bee ye.

¹⁰ Nka can ra, Kuma tun be dunupa ra kakoro, sabu ale le baraka ra dunupa danna. O bee n'a ta, a nana dunupa ra minke, mogow m'a lon. ¹¹ A nana a yere ta mogow fe, nka a ta mogow ma son a ra. ¹² Nka mogow minw sonna a ra, a ka olugu ke Ala denw ye. ¹³ O ma o Aladenya soro i ko adamaden be woro cogo min na; adamaden sago te, mogow si sago te, nka Ala yere sago lo.

Kuma kera adamaden ye

¹⁴ Ayiwa, o Kuma kera adamaden ye. A nana sigi an ce ra. Neema ni can dafanin tun b'a fe. An fana ka a nɔɔɔ ye. Den* kelenpe min bɔra Fa Ala ra, ale ta nɔɔɔ lo. ¹⁵ Ayiwa, Yuhana ka ale ta ko le fo, ka peren k'a fo mɔgow ye ko: «Ne tun ka min ko fo ko a bena na ne ko fe, ko nka a be ne ja, sabu sani ne ye woro, ale tun be yi kakɔɔ, ale le ye nin ye.»

¹⁶ Ayiwa, a ka an bee wasa a ta neema baraka ra, ka neema an ye lon bee. ¹⁷ Sabu sariya* nana cira Musa le sababu ra, nka neema ni can, o nana Yesu Kirisita le sababu ra. ¹⁸ Adamaden si ja ma la Ala kan ka ye; Den min bɔra Ala ra*, ni a be ni Fa Ala ye, ale le ka Ala lonniya di an ma.

Yuhana ta waajuri

(Matiyu 3.1-12; Marika 1.1-8; Luka 3.1-18)

¹⁹ Ayiwa, Yahudiyaw kuntigiw ka sarakalasebaga* dow ci Yuhana fe, ani Alabatosoba baaraden dow; o bɔra Zeruzalemu ka taga Yuhana jininka ko: «Ele ye jontigi le ye?» Yuhana ka seereya min fo, o le ye nin ye. ²⁰ Yuhana ka a gbeya k'a fo o ye, a ma a dogo; a ko: «Kisibaga* min layiri tara, ne te o ye.» ²¹ O k'a jininka ko: «O tuma ele ye jontigi le ye? Cira Iliya* wa?» A ko: «Ne te Iliya ye.» O ko tuun ko: «Cira min ko fora, ele lo wa?» A ko: «ɔn-ɔn.» ²² O ko: «O tuma ele ye jontigi le ye? Do fo an ye ke, janko an ye taga o fo an cibagaw ye. Ele be i yere jate jontigi le ye?» ²³ Yuhana ka o jaabi ni cira Ezayi ta kuma ye. A ko: «Perenkan min be bo kongo kɔɔ k'a fo ko: <Aw ye sira laben Matigi ye,> ne le ye o perenkan ye.»

²⁴ Minw tun cira Yuhana fe, olugu tun ye Farisi dow ye. ²⁵ O ka a jininka tuun ko: «Ayiwa, ni i te Kisibaga ye, i te Iliya ye, i fana te Cira ye, o tuma mun koson ele be mɔgow batizera?» ²⁶ Yuhana ko: «Ne be mɔgow batize ji dama le ra; nka mɔgo do were be aw ce ra, aw ma o tigi lon. ²⁷ Ale bena na ne ko fe; ne man kan hali k'a ta sanbara juru foni ka a bo a sen na.»

²⁸ Ayiwa, o kow bee kera Betani, Zuriden ba ko fe; Yuhana tun be mɔgow batizera o yoro le ra.

Yesu ye Ala ta Sagaden ye

²⁹ Ayiwa, o dugusagbe, Yuhana ka Yesu nato ye a fe; a ko mɔgow ma ko: «Ala ta Sagaden* le ye nin ye, min bena dununamogow ta jurumun bo o kunna. ³⁰ Ne tun ka ale le ko fo aw ye ko mɔgo do bena na ne ko fe, ko nka a be ne ja, sabu sani ne ye woro, ale tun be yi kakɔɔ; ale le ye nin ye. ³¹ Ne yere fana tun ma a lon folo; nka ne nana mɔgow batize ji ra, janko o ye ke sababu ye k'a to ne ye a yira Izirayelimogow ra.»

³² Ayiwa, Yuhana ka seereya ke Yesu ta ko ra, ko: «Ne ka Nin Saninman* jigitɔ ye ka bo sankolo ra i ko jenetugani ka na sigi a kan. ³³ Ne yere tun ma a lon. Nka min ka ne ci ka na mɔgow batize ji ra, ale tun k'a fo ne ye ko: <Ni i nana Nin Saninman* jigitɔ ye ka na sigi mɔgo min kan, o tigi le bena mɔgow batize ni Nin Saninman* ye.>

³⁴ Ayiwa, ne nana a ye ten, ne fana ka o seereya ke, ko Den min bɔra Ala ra* ko nin lo.»

Yesu ta karamogoden folow

³⁵ Ayiwa, o dugusagbe, Yuhana tun be ni a ta karamogoden fla ye tuun. ³⁶ A ka Yesu temeto ye minke, a k'a fo ko: «Ala ta Sagaden* ye nin ye.» ³⁷ Karamogoden fla ka o men minke, olugu ka tugu Yesu ko. ³⁸ Yesu ka a ja munu ka o ye a yere ko; a ko o ma ko: «Aw be mun le pini?» O ko Yesu ma ko: «Rabi*, i ta so be min?» (Rabi koro

* **1:21** 1.21 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli. **1:23** 1.23 Nin kuma fora Ezayi 40.3.

ye ko Karamogɔ). ³⁹ Yesu ko o ma ko: «Aw ye na ka na a flɛ.» O tagara ni a ye ka taga a ta so ye. A tun kɛra wulada wagati le ra. O tora ni a ye o lon tere tɔ bɛɛ ra.

⁴⁰ Karamogɔden fla minw tun ka Yuhana ta kuma mɛn ka tugu Yesu kɔ, o ra kelen togɔ tun ye ko Andere, Simɔn Piyeri balemacɛ tun lo. ⁴¹ Andere le konna ka taga a balemacɛ Simɔn fɛ, ka taga a fɔ a ye ko: «An ka Masiya ye.» (Masiya, o kɔrɔ ye ko Kirisita.) ⁴² Andere tagara ni Simɔn ye Yesu fɛ. Yesu ka Simɔn flɛ, k'a fɔ ko: «Ele le ye Yuhana dence Simɔn ye! Nka i togɔ bɛna la ko Sefasi.» (Sefasi, o kɔrɔ ye ko farakuru.)

Filipe ni Natanayeli tugura Yesu kɔ

⁴³ O dugusagbɛ Yesu ko a bɛ taga Galile; a tagatɔ, a ka Filipe ye. A ko Filipe ma ko: «Tugu ne kɔ.» ⁴⁴ Filipe tun bɛ bɔ Bɛtisayida; o tun ye Andere ni Piyeri fana ta dugu le ye. ⁴⁵ Filipe tagara Natanayeli ye minke, a k'a fɔ a ye ko: «Cira Musa tun ka mogɔ min ko fɔ a ta sariya* kitabu w ra, ani cira tɔw fana ka min ko fɔ, an ka o ye: Yesu min bɛ bɔ Nazareti, ale lo, Yusufu dence.» ⁴⁶ Natanayeli ko Filipe ma ko: «Yala fɛnɗuman bɛ se ka bɔ Nazareti wa?» Filipe ko: «Ayiwa, i yɛɛ ye na a flɛ sa.»

⁴⁷ Kabini Yesu ka Natanayeli natɔ ye, a ko: «Nin ye Izirayeliden yɛɛworo le ye, nanbara tɛ min jusukun na.» ⁴⁸ Natanayeli ko: «Ele ka ne lon cogo di?» Yesu ko: «Ka i to torosun kɔrɔ, sani Filipe ye taga i wele, ne ɗa tun bɛ i ra yi.» ⁴⁹ Natanayeli ko: «Rabi*, Den min bɔra Ala ra*, ele lo; ele le ye Izirayeli* ta masacɛ ye.» ⁵⁰ Yesu ko: «Ne k'a fɔ i ye minke ko ka i to torosun kɔrɔ, ko ne ɗa tun bɛ i ra, o dɔrɔn le kosɔn i lara ne ra kɛ. I bɛna ko dɔw ye minw ka bon ni nin ye.» ⁵¹ Yesu ko fana ko: «Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko lon dɔ aw bɛna sankolo dayelenin ye, ka Ala ta mɛlɛkew yɛlɛntɔ ni o jigitɔ ye ne kunna, ne Min kɛra Adamaden ye*.»

2

Kɔɗɔya min kɛra Kana

¹ Ayiwa, tere fla tɛmɛnin kɔ, kɔɗɔya dɔ tun bɛ kɛra Kana, Galile mara ra. Yesu bamuso tun bɛ o kɔɗɔya ra. ² O tun ka Yesu ni a ta karamogɔdenw fana wele ka taga o kɔɗɔya ra.

³ Ayiwa, ka o to ɗanagbɛ ra, duven nana dɛsɛ o fɛ. Yesu bamuso k'a fɔ a ye ko: «O ta duven dɛsɛra.» ⁴ Yesu k'a fɔ a bamuso ye ko: «Ne bamuso, i kana hami o ra; nka ne ta wagati ma se ban.»

⁵ Ayiwa, a bamuso k'a fɔ baardenw ye ko: «Ni a nana fɛn o fɛn fɔ aw ye, aw ye o kɛ.»

⁶ O y'a sɔrɔ Yahudiyaw ta kabakurudaga wɔrɔ tun bɛ yi. Yahudiyaw tun bɛ o yɛɛ saninya ni o dagaw ta ji le ye ka kapa ni o ta landa ye. Ji litiri biseegi walama kɛmɛ ni mugan tun bɛ se ka don o kabakurudagaw bɛɛ kelen kelen kɔnɔ. ⁷ Ayiwa, Yesu ko baardenw ma ko: «Aw ye nin dagaw bɛɛ fa ni ji ye.» Baardenw ka o bɛɛ fa fɔ ka se o da kɔrɔ. ⁸ O kɔ, a ko baardenw ma ko: «Aw ye a bi sisan ka taga a di domuniko ɗanabɔbaga ma.» O k'a bi ka taga a di.

⁹ Ayiwa, ji yɛlɛmana ka kɛ duven ye; domuniko ɗanabɔbaga ka o nɛnɛ. Ale tun ma o duven bɔyɔrɔ lon, nka baardenw kɔni tun ka a bɔyɔrɔ lon. Domuniko ɗanabɔbaga ka kɔɗɔcɛ wele, ¹⁰ ka na a fɔ a ye ko: «Mogɔ bɛɛ bɛ duvendiman le di mogɔw ma folɔ; ni o ka o min caman tuma min na, min man di kɔsɛbɛ, o bɛ sɔrɔ ka o di o ma. Nka ele ka duvendiman to kɔ fɛ!»

¹¹ Ayiwa, o le kɛra Yesu ta tagamasiyɛn folɔ ye. O kɛra Kana, Galile mara ra. A k'a ta sebagaya yira a ta karamogɔdenw na o cogo le ra; olugu lara a ra.

¹² O kɔ, Yesu tagara Kaperinahumu, ani a bamuso, ani a balema, ani a ta karamogɔdenw. O ka tere dama kɛ yi.

*Yesu ka fiyeerekεbagaw gben ka bɔ Alabatosoba kɔnɔ
(Matiyu 21.12-13; Marika 11.15-17; Luka 19.45-46)*

¹³ Ayiwa, Yahudiyaw ta Jɔnyaban panagbε* tun bε surunyara. Yesu tagara Zeruzalemu. ¹⁴ Yesu ka mɔgɔ dɔw sɔrɔ Alabatosoba lu kɔnɔ, olugu bε misiw ni sagaw ni jεnεtuganiw fiyeerera; warifalenbagaw fana tun bε yi*. ¹⁵ Yesu ka jurukisε dɔ kε bisan ye ka o bεε gben ka bɔ Alabatosoba lu kɔnɔ, ani o ta misiw ni o ta sagaw bεε. A ka warifalenbagaw ta wariw bεε janjan, ka o ta tabaliw jɔnɔjɔni ka benben. ¹⁶ O kɔ, a k'a fɔ jεnεtugani fiyeerebagaw ye ko: «Aw ye nin fεnw ta ka bɔ yan; aw kana ne Fa ta bon kε jagokεyɔrɔ ye.» ¹⁷ Yesu ka o kε minke, a ta karamɔgɔdenw hakiri jigira ko a sεbera Kitabu kɔnɔ, ko:

«I ta so ko hami bε ne jεnina ne jusukun na i n'a fɔ tasuma.»

¹⁸ Ayiwa, Yahudiyaw ta jamɔgɔw ka Yesu nininka ko: «I bε se ka tagamasiyen juman le kε k'a yira an na ko jo bε i fε ka nin kow kε?» ¹⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Aw ye Alabatosoba nin ci; ne bεna a lɔ kokura tere saba kɔnɔ.» ²⁰ Yahudiyaw ko: «E, o ka san binaani ni wɔɔrɔ le kε nin Alabatosoba min lɔri ra, ele bεna o lɔ kokura tere saba kɔnɔ!»

²¹ Nka Yesu tun bε kumana Alabatosoba min ko ra, o tun ye a yεrε farikolo le ye.

²² Ayiwa, Yesu nana kunu minke ka bɔ saya ra, a ta karamɔgɔdenw hakiri jigira a ra ko Yesu tun ka o fɔ. O lara Ala ta Kuma ra. Yesu tun ka kuma min fɔ fana, o lara o ra.

Yesu ma la mɔgɔ dɔw ta lanaya ra

²³ Ayiwa, ka Yesu to Zeruzalemu, Jɔnyaban panagbε* ra, mɔgɔ caman lara a ra a ta tagamasiyen keninw kosɔn. ²⁴ Nka Yesu tun ma la o ta lanaya ra, sabu a tun ka o bεε jusukun lɔn. ²⁵ A mako tun t'a ra fana ko mɔgɔ dɔ ye na dɔ ta kɔnaw fɔ ale ye, sabu adamaden jusukun cogo ye min ye, a ka o lɔn.

3

Yesu ni Nikodemu ta baro

¹ Ayiwa, cε dɔ tun bε Farisiw* ra, min tɔgɔ tun ye ko Nikodemu; Yahudiyaw ta jamɔgɔ dɔ tun lo. ² Lon dɔ, su fε a nana Yesu fε ka na a fɔ a ye ko: «An karamɔgɔ, an kɔni k'a lɔn jate ko Ala le ka ele ci ka na an karan; sabu i bε kabako minw kεra nin ye, mɔgɔ si tε se ka o kε ni Ala tε ni o tigi ye.»

³ Yesu k'a jaabi ko: «Can ra, ne b'a fɔ i ye ko ni mɔgɔ min ma woro kokura, o tigi tε se ka don Ala ta Masaya* ra fiyewu.»

⁴ Nikodemu ko: «Ni mɔgɔ kɔrɔra ka ban, a bε se ka woro cogo di tuun? Yala a bε se ka kɔsegi a bamuso kɔnɔ ka woro kokura tuun wa?»

⁵ Yesu ka a jaabi ko: «Can ra, ne b'a fɔ i ye ko ni mɔgɔ min ma woro ji ni Nin Saninman* baraka ra, o tigi tε se ka don Ala ta Masaya ra. ⁶ Sabu min worora adamadenw baraka ra, adamadenya cogo le bε kε o ra. Nka ni min worora Nin Saninman baraka ra, Nin Saninman cogo le bε o tigi ra. ⁷ Ayiwa, ne k'a fɔ i ye minke ko aw ka kan ka woro kokura, o kana i kɔnɔnɔban. ⁸ I m'a ye, fɔjɔ bε fiye ka taga yɔrɔ min ka di a ye, i bε a mankan mεn, nka i tε a boyɔrɔ lɔn, i tε a tagayɔrɔ lɔn fana. Mɔgɔ min worora Nin Saninman baraka ra, o tigi ta bε ten le.»

⁹ Ayiwa, Nikodemu ko Yesu ma ko: «O bε se ka kε cogo di sa?» ¹⁰ Yesu ka a jaabi ko: «Ele min ye Izirayeli* karamɔgɔba ye, ele ma o lɔn wa?» ¹¹ Yesu ko a ma ko: «Ne b'a fɔ i ye can ra, ko an ka min lɔn, an bε o le fɔ; an bε min ye, an bε kε o le seere ye fana. Nka aw t'a fε ka sɔn an ta seereya ma. ¹² Ko minw bε kεra dunupa ra yan, ni ne bε o fɔ aw ye, ni aw ma se ka la o ra, ko minw bε kεra sankolo ra, ni ne ka o

* **2:14** 2.14 O mɔgɔw tun bε bεganw fiyeere sarakabɔbagaw le ma, walama ka wari falen o ye. **2:17** 2.17 Nin kuma fɔra Zaburu 69.10.

fɔ aw ye, aw bɛna la o ra cogo di? ¹³ Mɔgɔ si ma yɛlɛn ka taga sankolo kɔnɔ, fɔ min jigira ka bɔ sankolo ra; Min kɛra Adamaden ye*, ale le bɛ o ye.

¹⁴ «Ayiwa, cira Musa ka sa siranɛgeraman kɔrɔta cogo min na kongokolon kɔnɔ, jagboya lo ko Min kɛra Adamaden ye*, o fana ye kɔrɔta o cogo ra*, ¹⁵ janko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka la a ra, o tigi ye panamanya banbari sɔrɔ. ¹⁶ Sabu Ala ka dunuɓamɔgɔw kanu haali fɔ Den* kelenpe min bɔra Ala ra, a ka o di ka a kɛ saraka ye, janko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka la o ra, o tigi kana halaki, nka o tigi ye panamanya banbari sɔrɔ. ¹⁷ Den min bɔra Ala ra*, Ala ma o ci dunuɓa ra ka na kiti ben mɔgɔw kan, nka a ka a ci le, janko dunuɓamɔgɔw ye kisi a sababu ra.

¹⁸ «Ni mɔgɔ min ka la a ra, Ala tɛna kiti ben o tigi kan; nka ni mɔgɔ min ma la a ra, kiti benna o tigi kan ka ban, sabu Den kelenpe min bɔra Ala ra, a ma la o ra. ¹⁹ O kiti kun le ye nin ye: Ala ta yeelen nana dunuɓa ra, nka dibi diyara mɔgɔw ye ka tɛmɛ yeelen kan, sabu o ta kɛwalew ka jugu. ²⁰ Sabu mɔgɔ o mɔgɔ bɛ kojugu kɛ, o bɛ yeelen kɔninya le; a tɛ sɔn ka bɔ kɛnɛ kan fana, sabu a bɛ siran ko mɔgɔw kana na bɔ a ta kɛwalejuguw kɔrɔ ma. ²¹ Nka mɔgɔ min bɛ can kan, o tigi bɛ a ta kow kɛ kɛnɛ kan, janko bɛɛ ye a ye ka a lɔn ko a bɛ tagama Ala ta sira le kan.»

Yuhana ka min fɔ Yesu ko ra

²² O kow kɔ fɛ Yesu ni a ta karamɔgɔdenw bɔra dugu kɔnɔ ka na to Zude mara ra; a tora ni o ye ka wagati dama kɛ, ka to ka mɔgɔw batize. ²³ Yuhana fana tun bɛ mɔgɔw batizera Enɔn, Salimu kɛrɛ fɛ; sabu ji caman tun bɛ o yɔrɔ ra; mɔgɔw tun bɛ na a fɛ ka na batize. ²⁴ O y'a sɔrɔ Yuhana tun ma bla kaso ra fɔlɔ.

²⁵ Ayiwa, sɔsɔri dɔ nana wuri Yuhana ta karamɔgɔdenw ni Yahudiya dɔ cɛ saninyari ko ra. ²⁶ Yuhana ta karamɔgɔdenw tagara a fɔ Yuhana ye ko: «An karamɔgɔ, i ni cɛ min tun bɛ ɓɔgɔn fɛ Zuriden ba kɔ, i tun ka seereya kɛ min ta ko ra, a fɛ, a bɛ mɔgɔw batizera sisan; mɔgɔw bɛɛ fana bɛ tagara ale le kɔ.» ²⁷ Yuhana ka o jaabi ko: «Ni Ala ma fɛn min di mɔgɔ ma, a tɛ se ka o sɔrɔ. ²⁸ Aw yɛrɛ ye ne seere ye ko ne k'a fɔ aw ye ko: «Ala ka Kisibaga* min layiri ta, ne tɛ o ye. Ala ka ne ci ka na a ɓa fɛ dɔrɔn.» ²⁹ Kɔɓɔcɛ ta le bɛ kɔɓɔmuso ye. Kɔɓɔcɛ terice kɔni lɔnin bɛ a kɔrɔ; ni a ka kɔɓɔcɛ kumakan mɛn, a bɛ ɓagari kɔsɛbɛ kɔɓɔcɛ ta kumakan kosɔn. Ne ta ɓagari ye o ɓɔgɔn le ye; o ɓagari fana dafara. ³⁰ Ale ka kan ka bonya, ne ka kan ka dɔgɔya.

³¹ «Sabu min bɔra Ala ra, o le bɛ bɛɛ kunna; nka min sɔrɔra dunuɓa ra yan, o ye dunuɓa ta le ye, a fana bɛ kuma ka kapa ni dunuɓa ta cogo le ye. Nka min bɔra sankolo ra, o bɛ bɛɛ kunna. ³² A ka min ye, ani a ka min mɛn, a bɛ o le fɔ, nka mɔgɔ si fana tɛ sɔn a ta seereya ma. ³³ Ni mɔgɔ min ka sɔn a ta seereya ma, o tigi ka a yira ka a gbɛya ko Ala bɛ min fɔ, o ye can le ye. ³⁴ Ala ka min ci, o le bɛ Ala ta Kuma fɔ mɔgɔw ye, sabu Ala bɛ Nin Saninman* di a ma hakeya min na, dan tɛ o ra. ³⁵ Den min bɔra Ala ra*, Fa Ala bɛ o kanu, o kosɔn a ka fɛn bɛɛ seɓagaya di a ma. ³⁶ Ni mɔgɔ min ka la Dence* ra, o tigi bɛ panamanya banbari sɔrɔ; nka ni mɔgɔ min ka ban Dence ra, o tigi tɛna o panamanya sɔrɔ, nka Ala ta dimi le bɛ o tigi kan.»

4

Samarikamusu ta ko

¹ Ayiwa, Farisiw* tun k'a mɛn ko Yesu bɛ karamɔgɔden caman sɔrɔra ka o batize ka tɛmɛ Yuhana kan; Yesu tun bɔra o ko kala ma. ² K'a sɔrɔ Yesu yɛrɛ tun tɛ mɔgɔw batizera, a ta karamɔgɔdenw le tun bɛ mɔgɔw batize. ³ O kosɔn, Yesu bɔra Zude mara ra ka kɔsegi Galile mara ra. ⁴ Nka jagboya lo ko a tun ye Samari mara cɛtigɛ.

* 3:14 3.14 Nin ko kɛra yɔrɔ min na: Jateri 21.4-9.

⁵ Ayiwa, a tagara se Samari dugu do ra, o togo ye ko Sikari; Yakuba tun ka foro min di a dence Yusufu ma folofolo, Sikari be o foro le kere fe*. ⁶ Yakuba ta kolon tun be o yoro ra. Ayiwa, Yesu tun segera tagama ra minke, a nana sigi kolonda ra. O tuma ra tere tun sera kuncɛ.

⁷ Ayiwa, Samarikamusu do nana jibiyoro ra. Yesu ko a ma ko: «Ji do di ne ma, ne be min.» ⁸ O y'a soro a ta karamogodenw tun tagara dugu konɔ ka taga domuni san.

⁹ Samarikamusu ko Yesu ma ko: «E! Ele min ye Yahudiya ye, mun na ele be son ka ne daari ji minta ra, k'a soro ne ye Samarika ye?» Muso ka o fo, sabu Yahudiyaw te son jenogonya si ma ni Samarikaw ye.

¹⁰ Yesu k'a jaabi ko: «Ala be fen min di gbansan, ni i tun ka o lon, ani mogo min ko i ma ko: <Ji di ne ma, ne be min>, ni i tun ka o tigi lon, ele yere le tun bena ale daari ji ra, a tun bena ji panaman di i ma.»

¹¹ Muso ko Yesu ma ko: «An karamogo, jurufiye te ele boro, kolon fana ka dun, ele bena o ji soro yoro juman sa, ka o di ne ma? ¹² An bemace Yakuba le ka nin kolon di anw ma; ale yere ka nin ji min, ani a ta denw ni a ta beganw. O tuma ele ka bon ni an bemace Yakuba ye wa?»

¹³ Yesu ka muso jaabi, ko: «Ni mogo o mogo ka nin ji min, jiminlogo bena o tigi soro tuun. ¹⁴ Nka ne be ji min di, ni mogo o mogo ka o ji min, jiminlogo tena o tigi soro tuun, sabu ne be ji min di, o bena ke bununji ye o tigi konɔ ka woyo fo ka panamanya banbari di o tigi ma.» ¹⁵ Muso ko a ma ko: «An karamogo, o ji di ne ma ke, janko jiminlogo kana ne soro tuun, ani ne kana na ji bi yan tuun.»

¹⁶ Ayiwa, Yesu ko a ma ko: «Taga i ce wele ka na yan.» ¹⁷ Muso ko: «Ce te ne fe!» Yesu ko a ma ko: «Jo be i fe k'a fo ko ce te i fe. ¹⁸ Sabu i sigira ce looru le fe; i be min fe sisan, o fana te i ce ye. I ka min fo, o ye can ye.»

¹⁹ Muso ko a ma ko: «An karamogo, ne k'a ye cogo min na, ele ye cira le ye! ²⁰ O ra, ne be i pininka: mun na anw Samarikaw, anw bemaw ka Ala bato nin kuru le kan yan, k'a soro aw Yahudiyaw, aw b'a fo ko Ala ka kan ka bato yoro min na ko o ye Zeruzalemu le ye?»

²¹ Yesu k'a jaabi, ko: «Muso, la ne ra; wagati do bena se, aw tena Fa Ala bato nin kuru kan tuun, walama Zeruzalemu. ²² Ayiwa, aw Samarikaw aw be min batora, aw te o lon; nka an Yahudiyaw, an be min batora, an ka o lon, sabu kisiri bora Yahudiyaw le ra. ²³ Nka wagati bena se, a sera yere ka ban; Alabatobagasobew bena Fa Ala bato nin ni can le ra; sabu Fa Ala be o batobagaw jogon le jinina. ²⁴ Ala ye Nin* le ye, o koson minw bee be a bato, olugu ka kan ka a bato Nin sababu le ra, ani can ra.»

²⁵ Muso ko Yesu ma ko: «Ne ka a lon ko Masiya bena na, o be min wele Kirisita†; ni a nana, a bena fen bee jafɔ an ye.» ²⁶ Yesu ko muso ma ko: «Ne min be kumana i fe, ne yere lo.»

²⁷ Ayiwa, karamogodenw kosegira ka na; o k'a ye ko Yesu be kumana ni muso ye minke, o ka o kononoban. Nka o si ma son ka a pininka ko a be mun le pininkara muso fe, walama ko mun koson a kumana ni muso ye.

²⁸ Muso ka a ta jibiminan to kolonda ra, ka taga dugu konɔ, ka taga fo mogow ye ko: ²⁹ «Aw ye na ce do fe. Ne ka ko o ko ke ka teme, a ka o bee fo ne ye; Kisibaga min ko fora, koni ale te de?» ³⁰ Mogow bora dugu konɔ ka na Yesu fe.

³¹ Ayiwa, o y'a soro karamogodenw tun be Yesu daarira ko: «An karamogo, domuni ke sa!» ³² Yesu ka o jaabi ko: «Domunifen do be ne fe ka a domu, aw te domunifen min lon.» ³³ Karamogodenw ka ke jogon pininka ye, ko: «O tuma do le nana domuni di a ma yan wa?»

* 4:5 4.5 Yakuba ta foro ta ko: Damina 33.19; 48.22; Yosuwe 24.32. † 4:25 4.25 Kirisita, o koro ye ko: Ala ta mogo panawolomanin.

³⁴ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Ka ne cibaga sago ke, ani k'a ta baara ke k'a dafa, o le ye ne ta domuni ye. ³⁵ Aw te derira k'a fɔ ko karo naani le be dannikewagati ni simantigewagati ce wa? Ayiwa, ne b'a fɔ aw ye ko aw ye aw na korota ka forow fe; siman kogora, a tigewagati sera ka ban. ³⁶ Min be siman tigera, o tigi be a ta sara sorora ka ban; a be simankise lajen ka a bla panamanya banbari koson. O cogo ra dannikebaga ni simantigebaga bee be pagari jagon fe. ³⁷ Sabu zana min ko: <Do be danni ke, do were be siman tige,> o zana ye can ye. ³⁸ Ayiwa, aw ma baara ke foro min na, ne ka aw ci ka taga o siman tige; mogɔ werew ka baara min ke, aw be tonɔ sorora olugu ta baara no le ra.»

³⁹ Ayiwa, o muso ta kuma koson, Samarika caman lara Yesu ra o dugu ra, sabu muso k'a fɔ o ye ko: «Ne ka ko o ko ke ka teme, a ka o bee fɔ ne ye.» ⁴⁰ O koson Samarikaw nana Yesu fe minke, o k'a daari ko a ye to olugu fe; Yesu ka tere fla ke ni o ye. ⁴¹ Mogɔ caman were lara a ra a yere ta kuma koson. ⁴² O mogow ko muso ma ko: «An ma la a ra ele ta kuma koson de, nka an yere ka a lamɛn, an ka a lon ko can ra ale le ye dunuɓa Kisibaga ye.»

Yesu ka kuntigi do dence keneya

⁴³ Ayiwa, o tere fla temenin ko, Yesu ni a ta karamogodenw bora ka taga Galile. ⁴⁴ K'a sorɔ Yesu yere tun k'a fɔ ko: «Cira si te bonya a yere ta jamana ra.» ⁴⁵ Ayiwa, o sera Galile minke, Galilekaw ka a kunben ni pagari ye, sabu Yesu tun ka ko minw bee ke Zeruzalemu Jonyaban panagbe* ra, Galilekaw tun ka o ye, sabu olugu yere tun tagara panagbe ra.

⁴⁶ Ayiwa, Yesu sekora ka taga Kana tuun, Galile mara ra, a tun ka ji yeɛma ka ke duven ye yoro min na. O y'a sorɔ jamana pamogɔ do tun be Kaperinahumu, o ta den tun man kene. ⁴⁷ O ce k'a men minke ko Yesu bora Zude ka na Galile mara ra, a tagara Yesu fe ka taga a daari ko a ye na Kaperinahumu, ko ale dence be jini ka sa, ko a ye na a keneya. ⁴⁸ Yesu k'a fɔ a ye ko: «Ni aw ma tagamasiyenw ni kabakow ye aw na ra, aw te la ne ra fiyewul!» ⁴⁹ O kuntigi ko Yesu ma ko: «An karamogɔ, sabari ka na joona, janko ne dence kana na sa.» ⁵⁰ Yesu ko a ma ko: «Kosegi ka taga, i dence keneyara.» O ce lara Yesu ta kuma ra; a tagara. ⁵¹ Ayiwa, ka a tagato to, a ta baaradenw ka a kunben sira ra k'a fɔ a ye ko: «I dence keneyara.» ⁵² A ka a ta baaradenw jininka ko: «A fisayara wagati juman le ra?» O ka a jaabi ko: «A ta farigban banna kunu le, wagati min na tere tun be kuncɛ.»

⁵³ Den face k'a jate mina k'a ye ko o wagati kelen le ra, Yesu tun k'a fɔ ale ye ko: «I dence keneyara.» O ce ni a ta somogow bee lara Yesu ra. ⁵⁴ Ayiwa, kabini Yesu bora Zude ka na Galile mara ra, nin le kera a ta tagamasiyen flanan ye.

5

Yesu ka murugu do keneya Betisayida

¹ Ayiwa, o kow ko fe, panagbeba do tun be Yahudiyaw fe Zeruzalemu; Yesu tagara o panagbe ra. ² Zeruzalemu dugu donda min be wele ko Sagaw ta donda, dinga jiman do tun be o donda kere fe, min be wele heburukan na ko Betisayida; gbata looru lonin tun be o dinga kere fe. ³ Ayiwa, banabagato caman tun lalanin be o gbataw korɔ: fiyentow, ani nabaraw, ani muruguw. [O tun be ji lamaga wagati le konona. ⁴ Sabu Ala ta meleke do tun be to ka jigi ji ra wagati dow ra ka a lamaga. Ji lamaganin ko, ni banabagato min tun ka kon ka jigi a konɔ, o tigi tun be keneya, hali ni a ta bana ka ke bana suguya min o min ye.]

⁵ Ayiwa, ce do tun be o yoro ra, ale tun ka san bisaba ni seegi ke bana ra. ⁶ Yesu ka o ce lanin ye minke, a ka a lon ko a mɛenna bana ra; a ka a jininka ko: «Yala i b'a fe ka keneya wa?» ⁷ A ka Yesu jaabi ko: «An karamogɔ, ni ji ka lamaga, mogɔ te ne

fɛ ka ne ta ka ne lajigi ji ra; ni ne fana ko ne bɛ wuri ne yɛrɛ ma, sani ne ye se yi, dɔ bɛ kɔn ka jigi ne ja.» ⁸ Yesu ko a ma ko: «Wuri ka i ta lanan ta ka tagama.» ⁹ Ayiwa, o yɔrɔnin bɛɛ a kenɛyara; a wurira ka a ta lanan ta ka kɛ tagama ye.

O tun kɛra Yahudiyaw ta Nenɛkirilon* le ra. ¹⁰ O ra, Yahudiyaw k'a fɔ o cɛ kenɛyanin ma ko: «Bi ye Nenɛkirilon* le ye! Ka kapa ni sariya* ye, i man kan ka i ta lanan ta ka tagama bi.» ¹¹ O cɛ ko Yahudiyaw ma ko: «Min ka ne kenɛya, ale le ko ne ma ko: <I ta lanan ta ka tagama!> » ¹² O ka a jininka ko: «Jɔntigi le k'a fɔ i ye ko i ye i ta lanan ta ka tagama?» ¹³ Nka mɔgɔ kelen min tun ka cɛ kenɛya, a tun ma o tigi lɔn tuun; sabu jama tun ka ca, Yesu fana tun tununa jama ra.

¹⁴ O kɔ fɛ, Yesu nana bɛn ni o cɛ ye Alabatosoba lu kɔnɔ; Yesu ko a ma ko: «A flɛ, sisan i kenɛyara; i kana to jurumun na, janko kojugu wɛrɛ kana na i sɔrɔ min ka jugu ni nin ye.» ¹⁵ O cɛ tagara a fɔ Yahudiyaw ye ko Yesu le ka ale kenɛya. ¹⁶ Yahudiyaw wurira o le ra ka kɛ Yesu kɔninya ye ko mun kosɔn a ka cɛ kenɛya Nenɛkirilon na. ¹⁷ Yesu ka o jaabi, ko: «Ne Faɛ bɛ baara ra wagati bɛɛ, o kosɔn ne fana ka kan ka baara kɛ.»

¹⁸ Yesu ka o kuma fɔ minke, dɔ farara Yahudiyaw kuntigiw ta dimi kan, fɔ o ka kɛ Yesu fagacogo jini ye; o ko a ma Nenɛkirilon jate minke, ko o dɔrɔn tɛ, nka a ko Ala ye a Fa ye, ka a yɛrɛ kapa ni Ala ye.

Yesu ta fanga sɔrɔyɔrɔ

¹⁹ Yesu ko o mɔgɔw ma tuun ko: «Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko Dence* tɛ se ka foyi si kɛ a yɛrɛ ma, ni a ma a Fa ye a bɛ min kɛra. Fa bɛ min kɛ, Dence fana bɛ o jɔgɔn kɛ; ²⁰ sabu Fa bɛ Dence kanu, o kosɔn a bɛ ko o ko kɛ, a bɛ o bɛɛ yira a ra. A yɛrɛ bɛna fɛn caman yira a ra tuun min ka bon ka tɛmɛ nin kan, janko aw ye kabakoya. ²¹ Sabu Fa bɛ suw lakunu ka panamanya di o ma kura ye cogo min na, o cogo ra ni Dence b'a fɛ ka panamanya di minw ma, a b'a di olugu le ma. ²² Fa tɛ kiti tige mɔgɔ si kan fana, nka a ka kitiko bɛɛ to Dence le boro, ²³ janko bɛɛ ye Dence bonya i n'a fɔ o bɛ a Fa bonya cogo min na. Ni mɔgɔ min ma sɔn ka Dence* bonya, Fa min ka a ci, o tigi tɛ o le bonyara.»

²⁴ Yesu ko o ma ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ min ka ne ta kuma lamɛn ka la ne cibaga ra fana, o tigi ka panamanya banbari sɔrɔ; kiti tena tige a kan tuun, sabu a bɔra saya ra ka don panamanya ra. ²⁵ Can ra ne b'a fɔ aw ye ko wagati dɔ bɛna se, o wagati ye sisan le ye; Den min bɔra Ala ra*, suw bɛna o kumakan mɛn; ni minw ka a kumakan mɛn, olugu bɛna panamanya. ²⁶ Sabu se bɛ Fa Ala ye ka panamanya di mɔgɔw ma cogo min na, a ka se di Dence ma ka panamanya di mɔgɔw ma o cogo le ra. ²⁷ A ka fanga di Dence ma ka kiti tige, sabu Min kɛra Adamaden ye*, ale le ye o ye. ²⁸ Aw kana kabakoya o ra, sabu wagati dɔ bɛna se, su minw bɛɛ bɛ kaburuw kɔnɔ, olugu bɛɛ bɛna a kan mɛn. ²⁹ Minw ka kɔjuman kɛ, olugu bɛna kunu ka taga to panamanya ra; nka minw ka kojugu kɛ, olugu bɛna kunu ka taga kiti le ra.»

Yesu ta kuma ye can ye

³⁰ Yesu ko: «Ne tɛ se ka foyi kɛ ne yɛrɛ ma. Ala ka min fɔ ne ye, ne bɛ kiti tige ka kapa ni o le ye. Ne ta kiti terennin lo, sabu ne tɛ a kɛ ka kapa ni ne yɛrɛ sago ye; min ka ne ci, ne bɛ a kɛ ka kapa ni o sago le ye. ³¹ Ni ne yɛrɛ le tun bɛ ne yɛrɛ ta ko fɔra, ne ta kuma tun tɛ se ka kɛ can ye; ³² nka mɔgɔ wɛrɛ le bɛ ne seere ye; ne k'a lɔn fana ko a bɛ min fɔ ne ta ko ra, o ye can ye. ³³ Aw ka mɔgɔ dɔw ci Yuhana Batizerikɛbaga fɛ. A ka min fɔ aw ye ne ta ko ra, o ye can le ye. ³⁴ Ne tɛ o fɔra, sabu ne mako bɛ adamadenw ta seereya ra dɛ! Ne mako tɛ o ra. Nka ne bɛ o fɔra, janko aw le ye kisi. ³⁵ Yuhana tun kɛra i n'a fɔ fitinamana min bɛ yeelen bɔ aw cɛ ra; aw kɔni sɔnna ka jagari a ta yeelen na wagati dɔɔnin. ³⁶ Nka ne kɔni, fɛn wɛrɛ bɛ ne seere ye min ka bon ni Yuhana ta seereya ye; sabu Fa Ala ka baara minw di ne ma, ne bɛ o baara

minw kera, o kewalew le be ne seere ye. O le b'a yira ko Fa Ala ka ne ci. ³⁷ Fa Ala min ka ne ci, ale yere be seereya ke ne ta ko ra. Nka aw ma son ka a kan lamɛn, aw na fana ma la a kan ka ye. ³⁸ A ta kuma te to aw konɔ, sabu a ka mogɔ min ci, aw ma la o ra. ³⁹ Aw be aw timinadiya Ala ta Kitabuw karan na kosebe, sabu aw be miiri ko aw bɛna panamanya banbari soro o le ra, k'a soro o Kitabu kelenw le be seereya ke ne ta ko ra. ⁴⁰ O bee n'a ta, aw t'a fe ka na ne fe janko aw ye panamanya soro.

⁴¹ «Ne te adamadenw ta bonya ko; sabu aw ye mogɔ suguya minw ye, ne ka o lon. ⁴² Ne ka a lon fana ko Ala ta kanuya te aw jusukun na. ⁴³ Ne nana ne Fa togo le ra, nka aw ma son ne ma, k'a soro ni mogɔ were nana a yere togo ra, aw be son o tigi ma. ⁴⁴ Aw be se ka la ne ra cogo di, aw minw be aw ta bonya jini aw mogɔmogɔnw le fe, nka bonya min be soro Ala kelenpe fe, aw te o jini? ⁴⁵ Aw kana a miiri ko ne bɛna aw jaraki ne Fa na korɔ de! Aw jigi lanin be cira Musa min kan de, ale le be aw jarakibaga ye. ⁴⁶ Ni aw tun lara cira Musa ra, aw tun bɛna la ne ra fana, sabu cira Musa ka ne ta ko le sebe a ta kitabuw ra. ⁴⁷ Nka cira Musa ka min sebe, ni aw ma la o ra, aw bɛna la ne ta kumaw ra cogo di?»

6

Yesu ka domuni di jama ma

(Matiyu 14.13-21; Marika 6.30-44; Luka 9.10-17)

¹ Ayiwa, o kow ko, Yesu tagara Galile ba ko fe, ba min be wele fana ko Tiberiyadi ba. ² Jamaba tun tugura a ko, sabu a tun be tagamasiyen minw kera ka banabagatoɔ keneya, o tun be o yera. ³ Yesu ni a ta karamogodenw yelenna kongori do kan ka sigi yi. ⁴ O y'a soro Yahudiyaw ta Jonyaban panagbe* wagati tun be jini ka se.

⁵ Yesu nana fleri ke, k'a ye ko jamaba do be nana ale fe. A ko Filipe ma ko: «An be se ka domuni san yoro juman, janko nin mogow ye domuni ke?» ⁶ Yesu tun ka o fo ka Filipe ke k'a fle le; ni o te, a tun bɛna min ke, a yere tun ka o lon co. ⁷ Filipe k'a jaabi ko: «Hali ni an be wari deniye* keme fla buru san k'a di nin mogow ma, o bee tena hali doonin doonin soro a ra.»

⁸ Ayiwa, Yesu ta karamogoden min ye Andere ye, Simɔn Piyeri balemacɛ, ale ko: ⁹ «Cɛdennin do be yan, burukun looru ni jegeden fla be o fe; nka o be mun na nin jamaba ye?» ¹⁰ Ayiwa, Yesu ko karamogodenw ma ko: «Aw ye mogow lasigi dugu ma.» Binmisenw tun ka ca o yoro ra. Mogow sigira; cɛw tun be mogow waga looru bo. ¹¹ Yesu ka o buruw ta ka baraka la Ala ye, ka a tarantaran mogow ra; jɛge fana ta kera ten. Mogow bee ka a soro fo ka wasa. ¹² Mogow ka domuni ke ka fa tuma min na, Yesu ko karamogodenw ma ko: «Aw ye burukunkurunw ce, janko do kana cen.» ¹³ O ka o burukunkurunw ce ka segi tan ni fla fa o ra; mogow ka domuni ke burukun looru ra ka min to, o le kera o ye.

¹⁴ O mogow ka Yesu ta tagamasiyenw ye minke, o ko: «Can ra, cira min tun ka kan ka na dunupa ra, nin yere lo.»

Yesu tagamana ji kan

(Matiyu 14.22-33; Marika 6.45-52)

¹⁵ Yesu k'a lon minke ko o b'a fe ka ale mina fanga ra ka ale ke o ta masace ye, a bora o ce ra ka seko ka taga kongori do kan a kelen na.

¹⁶ Wulada nana se minke, karamogodenw tagara bada ra. ¹⁷ O donna kurun do konɔ ko o be ba tige ka taga Kaperinahumu. Su nana ko k'a soro Yesu tun ma na o fe folo. ¹⁸ Fɔnoba do wurira, ka ke ji lamaga ye kosebe. ¹⁹ O ka kilo looru walama woro ke ji kan wagati min na, o ka Yesu tagamato ye ji kan, a be gbarara o ta kurun

* 6:7 6.7 Wari deniye: Yesu ta wagati ra deniye kelen tun ye senekɛbaga ta tere kelen baara sara le ye.

na; o ja tigera. ²⁰ Yesu ko o ma ko: «Ne lo, aw kana siran!» ²¹ O tun b'a fε a ye don kurun kɔnɔ o fε; nka o tun bε tagara yɔrɔ min na, o barara k'a ye ko o sera yi ka ban.

Mɔgɔw ka Yesu yɔrɔjini

²² Dugu nana gbε tuma min na, jama min tun bε ba ja dɔ kan, olugu k'a kɔrɔsi k'a ye ko kurun kelen le tun bε yi, ko Yesu tun ma don o kurun kɔnɔ ni a ta karamɔgɔdenw ye, nka karamɔgɔdenw dɔrɔn le donna kurun kɔnɔ ka taga. ²³ O y'a sɔrɔ kurun dɔw tun nana ka bɔ Tiberiyadi; Matigi Yesu tun ka baraka la Ala ye ka buru tarantaran jama ra yɔrɔ min na, o tun lɔnin lo o yɔrɔ kɔrɔ. ²⁴ Ayiwa, jama nana a ye ko Yesu tε yi, a ta karamɔgɔdenw fana tε yi minke, olugu yere donna o kurunw kɔnɔ ka taga Kaperinahumu ka taga Yesu yɔrɔjini.

Domunifen min bε janamanya di

²⁵ O tagara Yesu ye ba kɔ fε minke, o k'a fɔ a ye ko: «An karamɔgɔ, i sera yan wagati juman?»

²⁶ Yesu ka o jaabi ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko aw ka tagamasiyen minw ye, aw tε ne yɔrɔjinina o kosɔn dε, nka aw ka domuni min ke ka fa, aw bε ne yɔrɔjinina o le kosɔn. ²⁷ Ayiwa, domunifen min bε se ka cɛn, aw kana baara ke o kosɔn; domunifen min tε cɛn, ani a bε janamanya banbari di fana, aw ye baara ke o le kosɔn. Min kera Adamaden ye*, ale le bε o domunifen di aw ma, sabu Fa Ala ka a ta fanga tagamasiyen la ale le kan.»

²⁸ O ka Yesu jininka ko: «An ka kan ka mun le ke ka Ala sagonan baara ke?»

²⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Ala bε baara min jini aw fε, o ye ko ale Ala ka mɔgɔ min ci, aw ye la o ra.» ³⁰ O ko Yesu ma ko: «Ayiwa, ele bɛna tagamasiyen juman le ke k'a yira an na, janko an ye la i ra? I bɛna mun le ke? ³¹ An bɛmaw ka mane domu kongokolon kɔnɔ, i n'a fɔ a sebera Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko: <A ka domunifen bɔ sankolo ra k'a di o ma, o k'a domu†.> »

³² Yesu ko: «Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko cira Musa le ma domunifen bɔ sankolo ra ka a di aw ma! Ne Face le bε domunifen janaman di aw ma ka bɔ sankolo ra. ³³ Sabu min jigira ka bɔ sankolo ra, ale le ye Ala ta domunifen ye, a bε min di ka janamanya di dunuɔmɔgɔw ma.»

³⁴ O ko Yesu ma ko: «An karamɔgɔ, ke o domunifen di ye an ma wagati bεε ke!»

³⁵ Yesu ko o ma ko: «Domunifen min bε janamanya di, ne le ye o ye; ni mɔgɔ min ka na ne fε, kɔngɔ tena o tigi sɔrɔ tuun fiyewu; ni mɔgɔ min lara ne ra, minlɔgɔ tena o tigi sɔrɔ tuun fiyewu. ³⁶ Nka ne k'a fɔ aw ye ka ban, ko: aw ka ne ye, nka aw ma la ne ra. ³⁷ Ni ne Fa ka mɔgɔ o mɔgɔ di ne ma, o bεε bɛna na ne fε; ni mɔgɔ o mɔgɔ nana ne fε, ne tena o tigi gben fiyewu. ³⁸ Sabu ne ma na ka bɔ sankolo ra ka na ne yere sago ke; min ka ne ci, ne nana o sago le ke. ³⁹ Min ka ne ci, o sago flε nin ye, ko: ale ka mɔgɔ o mɔgɔ di ne ma ko o si kana tunu; ani ko dunuɔ labanlon na fana, ne ye o tigi lakunu ka bɔ saya ra. ⁴⁰ Sabu ne Fa sago ye ko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka Dence* ye, ka la a ra, o tigi ye janamanya banbari sɔrɔ; dunuɔ labanlon na fana, ne bɛna o tigi lakunu ka bɔ saya ra.»

⁴¹ Yesu ko minke ko domunifen min bɔra sankolo ra ko ale le ye o ye, Yahudiyaw ka ke Yesu kɔrɔfɔ ye o kosɔn. ⁴² O ko: «O tuma, Yesu le tε nin ye wa, Yusufu dence? An ka a face lɔn, ka a bamuso lɔn ke! Mun na a b'a fɔ ko ale jigira ka bɔ sankolo ra?» ⁴³ Yesu ka o jaabi ko: «Aw kana ɔnunununu aw yere kɔrɔ yi. ⁴⁴ Mɔgɔ si tε se ka na ne fε, ni ne Fa min ka ne ci, ale ma o tigi lana ne fε; ni o tigi nana ne fε, dunuɔ labanlon na, ne bɛna o tigi kunu ka a bɔ saya ra. ⁴⁵ Ayiwa, a sebera ciraw ta kitabu w kɔnɔ ko:

† 6:31 6.31 Mane tun ye domunifen dɔ ye, Ala tun ka min di Izirayelimɔgɔw ma ka o to tagama ra kongokolon kɔnɔ. Bori 16.13-15,31; Zaburu 78.24.

«Ala yere le bena o bee karan.»

Mogo o mogo be Fa Ala ta Kuma lamən ka sən a ta karan ma, o tigi be na ne fe. ⁴⁶ Nka o t'a yira ko mogo do ja ka Ala ye de! Mogo si ma Ala ye, fo min bora Ala ra, ale kelen le ka Fa Ala ye.»

Domunifen min be mogo panamanya

⁴⁷ «Can ra ne b'a fo aw ye ko ni mogo min lara ne ra, o tigi be panamanya banbari soro. ⁴⁸ Domunifen min be panamanya di mogow ma, ne le ye o ye. ⁴⁹ Aw bemaw ka domunifen do domu kongokolon konon, nka o bee n'a ta, saya nana se o ma. ⁵⁰ Nka domunifen min jigira ka bo sankolo ra, o le ye nin ye; ni mogo min ka o domu, o tigi tena sa. ⁵¹ Ne le ye domunifen panaman ye, min jigira ka bo sankolo ra. Ni mogo min ka o domu, o tigi panaman be to wagati bee. Ne be domunifen min di, o ye ne yere farisogo le ye, janko dunupamogow ye panamanya.»

⁵² Yesu ka o fo minke, Yahudiyaw ka ke jagon soso ye; o ko: «Nin ce b'a fe ka a yere sogo di an ma cogo di le, an y'a domu?» ⁵³ Yesu k'a fo o ye ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko Min kera Adamaden ye*, ko ni aw ma o sogo domu ka a jori min, aw tena panamanya soro. ⁵⁴ Nka ni mogo min ka ne sogo domu ka ne jori min fana, o tigi be panamanya banbari soro; dunupa labanlon na, ne bena o tigi lakunu ka bo saya ra. ⁵⁵ Sabu ne farisogo ye domunifen yere le ye, ne jori fana ye minnifen yere le ye. ⁵⁶ Ni mogo min ka ne sogo domu, ka ne jori min, o tigi be to ne ta jengogonya ra, ne fana be to jengogonya ra ni o tigi ye. ⁵⁷ Fa Ala min panaman lo, min ka ne ci, ne be panamanya ale le sababu ra; o cogo ra ni mogo min ka ne farisogo domu, ka ne jori min fana, o tigi be panamanya ne sababu ra. ⁵⁸ Domunifen min jigira ka bo sankolo ra, o le ye nin ye; aw bema minw sara, olugu ka domunifen min domu, o domunifen ni nin te kelen ye. Ni mogo min ka nin domunifen domu, o tigi bena panamanya banbari soro.»

⁵⁹ Yesu ka nin kumaw le fo k'a to mogow karan na karanso konon Kaperinahumu.

Yesu ta kuma be panamanya banbari di

⁶⁰ Ayiwa, Yesu ka o kuma fo minke, a ta karamogodenw caman ko: «Nin kuma ka gbelen de! Jon be se ka sən nin ma?» ⁶¹ Yesu k'a lon ko karamogodenw be o kow le nunununa minke, a ko o ma ko: «Nin kuma digira aw ra wa? ⁶² O tuma, Min kera Adamaden ye*, ni aw nana o yelento ye ka taga a boyoro ra don? ⁶³ Ala Nin* le be mogo panamanya; ni o te, mogo yere baraka te se ka foyi ke; ne ka kuma minw fo aw ye, o bora Ala Nin le ra, o le be panamanya di. ⁶⁴ Nka dow be aw ra, olugu ma la o ra.»

Ayiwa, kabini a damina ra, minw tun ma la Yesu ra, a tun ka olugu lon, ani min tun bena a janfa.

⁶⁵ Yesu k'a fo tuun ko: «O le koson ne k'a fo aw ye ko mogo si te se ka na ne ma, ni Fa Ala ma o se di o tigi ma.»

⁶⁶ Ayiwa, k'a ta o lon na, a ta karamogoden caman bora a ko; o ma sən ka tugu a ko tuun. ⁶⁷ Yesu ko a ta karamogoden tan ni fla ma ko: «Aw fana t'a fe ka taga wa?» ⁶⁸ Simon Piyeri k'a jaabi ko: «Matigi, an bena taga jon le fe? Panamanya banbari kuma be soro ele le fe. ⁶⁹ An lara i ra, an fana k'a lon ko Den* Saninman min bora Ala ra, ko ele lo.» ⁷⁰ Yesu k'a fo o ye ko: «Ne le ma aw mogo tan ni fla panawoloma wa? K'a soro kelen be aw ra, o ye setanamogo le ye.» ⁷¹ Yesu tun be Zudasi le ma, Simon Sikariyoti dence; ale le tun bena Yesu janfa, k'a soro karamogoden tan ni fla do tun lo.

7

Yesu balemaw ma la a ra

¹ Ayiwa, o kɔ, Yesu tun bɛ yaalayaala Galile mara yɔrɔw ra; a ma sɔn ka taga Zude mara ra, sabu Yahudiyaw kuntigiw tun bɛ a yɔrɔninina ko o b'a faga. ² Ayiwa, Yahudiyaw ta gbatakɔrɔsigi janagbɛ* wagati tun surunyara. ³ Yesu balemaw k'a fɔ a ye ko: «I ka kan ka bɔ yan ka taga Zude mara ra, janko i ta karamɔgɔdenw fana ye i ta tagamasiyɛnw ye o yɔrɔ ra fana. ⁴ Mɔgɔ si tɛ a ta kow kɛ dogo ra, ni a b'a fɛ ko mɔgɔw ye a lɔn; ni i bɛ nin kabakow jɔgɔn kɛ, i ka kan ka i yɛrɛ yira le, janko bɛɛ ye i ye.»

⁵ Ayiwa, Yesu balemaw tun bɛ o fɔra, sabu olugu fana tun ma la a ra. ⁶ Yesu ka a balemaw jaabi ko: «O kɛwagati ma se ne fɛ fɔlɔ; nka wagati bɛɛ ka ji aw kɔni fɛ. ⁷ Dununamɔgɔw tɛ se ka aw kɔninya; o bɛ ne le kɔninya, sabu o bɛ kɛwalejugu minw kɛra, ne bɛ o kow bɛɛ fɔra kɛnɛ kan. ⁸ Aw kɔni ye taga janagbɛ ra faasi. Ne tɛna taga yi sisan fɔlɔ, sabu wagati ma se ne fɛ ban.» ⁹ Yesu ka o le fɔ a balemaw ye, ka to Galile.

Yesu tagara gbatakɔrɔsigi janagbɛ ra

¹⁰ A balemaw taganin kɔ janagbɛ ra, Yesu yɛrɛ ka sɔrɔ ka taga. Nka a ma taga mɔgɔw ja na, a dogora ka taga le. ¹¹ O y'a sɔrɔ Yahudiyaw kuntigiw tun bɛ Yesu yɔrɔninina janagbɛ wagati ra; o ka kɛ jininkari kɛ ye ko: «A bɛ min dɛ?» ¹² Jama ra mɔgɔw tun bɛ nɔnɔnɔnɔnɔ caman fɔra Yesu ta ko ra. Dɔw ko: «Mɔgɔɔnuman lo.» Dɔw ko: «Can tɛ, a bɛ mɔgɔw lafirira le.» ¹³ Nka mɔgɔ si tun tɛ sɔn ka o kuma fɔ kɛnɛ kan, sabu o tun bɛ siranna Yahudiyaw kuntigiw ja.

Yahudiyaw ka Yesu sɔsɔ

¹⁴ Ayiwa, janagbɛ wagati nana se a cɛmance ra; Yesu tagara don Alabatosoba lu kɔnɔ ka mɔgɔw karan. ¹⁵ A ta karan ka Yahudiyaw kabakoya; o ko: «Cɛ nin ka nin lɔnniya bɛɛ sɔrɔ min le, k'a sɔrɔ a ma karan kɛ?» ¹⁶ Yesu ka o jaabi, ko: «Ne ta karan ma bɔ ne yɛrɛ ra, nka a bɔra ne cibaga Ala le ra. ¹⁷ Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka Ala sago kɛ, o tigi bɛna a lɔn ni ne ta karan bɔra Ala le ra, walama ni a bɔra ne yɛrɛ le ra. ¹⁸ Mɔgɔ min bɛ kuma ni a yɛrɛ ta se bagaya ye, o tigi bɛ bonya jinina a yɛrɛ le ye. Nka mɔgɔ min b'a fɛ a cibaga ye bonya, o tigi ta le ye can ye, nanbara si tɛ a ta kow ra. ¹⁹ Cira Musa le ma sariya* di aw ma wa? Nka aw si tɛ sariya sira tagamana. Mun na aw bɛ ne yɔrɔninina ka ne faga?»

²⁰ Jama ra dɔw ko Yesu ma ko: «Ele ye jinato le ye. Jɔntigi le bɛ i yɔrɔninina ka i faga?» ²¹ Yesu ka o jaabi ko: «Ne ka kɛwale kelen min kɛ, o le ka aw bɛɛ kabakoya! ²² Aw ka kɛnɛsigiri lɔn cira Musa le fɛ k'a sɔrɔ a ma bɔ cira Musa ra, a daminana an bɛmaw le ra; o le kɔsɔn hali Nɛnɛkirilon na aw bɛ sɔn ka cɛden kɛnɛsigi. ²³ Ni aw bɛ sɔn ka cɛden kɛnɛsigi Nɛnɛkirilon na, janko ka cira Musa ta sariya sira tagama o, mun kɔsɔn ne ka mɔgɔ kuturu kɛnɛya Nɛnɛkirilon na min kɛ, aw dimina ne kɔrɔ o ra? ²⁴ Aw kana ko ye aw ja ra dɔrɔn k'a kiti tige; aw ye kiti tige ni terenninya le kan.»

Yala Yesu le ye Kisibaga ye wa?

²⁵ Zeruzalɛmu dugumɔgɔ dɔw tun b'a fɔra ko: «O tuma o bɛ cɛ min yɔrɔninina ko o b'a faga, ale le tɛ nin ye wa? ²⁶ A fɛ, a bɛ kumana bɛɛ ja na kɛnɛ kan, mɔgɔ si tɛ foyi fɔra a ye. Kɔni an ta kuntigiw ma lɔ a ra le ko Ala ka Kisibaga* min layiri ta ko ale lo dɛ? ²⁷ K'a sɔrɔ anw ka cɛ nin bɔyɔrɔ lɔn; nka ni Kisibaga nana, mɔgɔ si tɛna a bɔyɔrɔ lɔn.»

²⁸ Ayiwa, ka Yesu to mɔgɔw karan na Alabatosoba kɔnɔ, a kumana ni fanga ye, k'a fɔ ko: «Aw ko, ko aw ka ne lɔn, ka ne bɔyɔrɔ fana lɔn kɛ? Nka ne ma na ne yɛrɛ ma,

min ka ne ci, ale le be cantigi ye. Nka aw ma a lon. ²⁹ Ne koni ka a lon, sabu ne bora ale le ra, ale le fana ka ne ci.» ³⁰ Yesu ka o fo minke, o tun b'a fe ka a mina, nka mog'o si ma se k'a boro la a kan, sabu a ta wagati tun ma se folo. ³¹ O bee n'a ta, jama ra mog'o caman lara Yesu ra; o mog'ow tun b'a fora ko: «Hali ni Kisibaga nana, a bena tagamasiyen juman le ke ka teme nin ce ta kan?»

Yahudiyaw kuntigiw ka mog'o dow ci ka taga Yesu mina

³² Jama tun be o kuma minw nunununa Yesu ta ko ra, Farisiw* nana o men. O ra, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Farisiw ka Alabatosoba korosibaga dow ci ko o ye taga Yesu mina. ³³ Yesu ko olugu ma ko: «Ne be ni aw ye yan tuun ka wagati donin le ke; o ko, ne be soro ka taga ne cibaga fe. ³⁴ Nka aw bena ne yoroni ka dese, aw tena ne ye; sabu ne bena ke yoro min na, aw tena se ka taga yi.» ³⁵ Yahudiyaw kuntigiw k'a fo jagon ye ko: «O tuma ce nin b'a fe ka taga yoro juman le, ni a b'a fora ko an tena ale ye? Yahudiya minw janjanna ka taga sigi Gerekiw fe, koni a t'a fe ka taga olugu le fe ka taga ke Gerekiw karan ye de? ³⁶ A ka kuma min fo, o koro le ye di, ko: «Aw bena ne yoroni, nka aw tena ne ye?» Ani ko: «Ne bena ke yoro min na, aw tena se ka taga o yoro ra?» »

Yesu ka Nin Saninman layiri ta

³⁷ Ayiwa, panagbe lon laban, o le tun ye a lonba yere ye; Yesu lora jama pa fe ka kuma ni fanga ye, ko: «Ni minlogo be mog'o min na, o tigi ye na ne fe ka na min. ³⁸ Ni mog'o min lara ne ra, ji min be janamanya di, o bena woyo ka bo o tigi jusukun na i ko baji,» i n'a fo a sebera Ala ta Kuma ra cogo min na. ³⁹ Nin Saninman* min tun bena di lanabagaw ma, Yesu tun be o ko le fora ten. O wagati ra Nin Saninman tun ma di folo, sabu Yesu tun ma korota folo ka taga don a ta noro ra sankolo ra.

Mog'ow kan taranna Yesu koson

⁴⁰ Ayiwa, jama ka Yesu ta kuma men minke, o ra dow tun b'a fora ko: «Sigiya si t'a ra, cira min ko fora, nin ce yere lo!» ⁴¹ Do werew tun b'a fora ko: «Ala ka Kisibaga* min layiri ta, nin lo.» Nka dow ko: «Kisibaga be se ka bo Galile mara ra cogo di? ⁴² Yala a ma sebe Kitabu konko ko Kisibaga bena ke Dawuda ta ghamogo do le ye wa, ani ko a bena bo Betlehemu le, min ye Dawuda worodugu ye wa?»

⁴³ Yesu ta ko koson jama kan taranna. ⁴⁴ Dow tun b'a fe ka Yesu mina, nka mog'o si ma se ka a boro la a kan.

Yahudiyaw kuntigiw ta jusukungbeleya

⁴⁵ Minw tun nana Yesu minayoro ra, olugu sekora ka taga sarakalasebagaw* kuntigiw ni Farisiw* fe; olugu ka o pininka ko: «Mun koson aw m'a mina ka na ni a ye?» ⁴⁶ Yesu minabagaw ka a jaabi ko: «An ma mog'o si ye min be kuma i ko nin ce!» ⁴⁷ Farisiw ko o ma ko: «O tuma a ka aw fana lafiri ke? ⁴⁸ Aw k'a men ko an ta kuntigiw juman kelen, walama Farisiw juman kelen le lara a ra folo? ⁴⁹ Nin jama min lara a ra, olugu si ma cira Musa ta sariya* lon; olugu ye mog'o danganinw le ye!»

⁵⁰ Ayiwa, Nikodemu min tun konna ka taga Yesu fe lon do, ale fana tun ye o Farisiw do ye; ale ko o ma ko: ⁵¹ «Yala ka kana ni an ta sariya ye, an be se ka kiti tige mog'o do kan k'a soro an ma a tigi lamen folo, ka a lon a ka ko min ke wa?» ⁵² O ko ale ma ko: «O tuma, ele fana bora Galile le wa? I yere ye Kitabu w fe ka ja; i bena a ye ko cira si ma deri ka bo Galile.»

[⁵³* O ko, o bee kelen kelen wurira ka taga o ta so.

8

¹ Yesu tagara Oliviyesunw kuru kan.

* **7:53** 7.53 K'a damina hayan 7.53, ka taga a bla hayan 8.11, o kumaw te soro kitabu dow konko, walama o sebera fan were ra.

Muso min minara jeneya ra

² Ayiwa, o lon dugusagbe sɔgɔmada jona fe, Yesu sekɔra ka taga Alabatosoba lu kɔnɔ tuun. Jama bɛɛ nana lajen a kɔrɔ; a sigira ka to ka o karan.

³ Ayiwa, sariya karamɔgɔw* ni Farisiw* nana ni muso dɔ ye a fe, ko o muso minana jeneya ra. O k'a mina ka na a lo jama ce ma. ⁴ O ko Yesu ma ko: «An karamɔgɔ, an tagara nin muso mina k'a to jeneya ra ni ce dɔ ye. ⁵ Cira Musa k'a fo an ye sariya* ra ko an ka kan ka o muso jɔgɔn bon ni kabakuru ye ka a faga*. Ayiwa, ele ko di o ra?» ⁶ O tun b'a fe k'a kɔrɔbo le, janko ka sababu dɔ sɔrɔ k'a jaraki. Nka Yesu birira ka ke seberi ke ye dugu ma ni a borokanden ye. ⁷ O gbanna a ra ni jininkari ye minke, a wurira ka lo, k'a fo o ye ko: «Aw ra ni min ma jurumun ke ka ye, o tigi ye ke mɔgɔ folo ye, ka a bon ni kabakuru ye.» ⁸ A ka o fo minke, a birira tuun ka ke seberi ke ye dugu ma. ⁹ O mɔgɔw ka o kuma men minke, [o yere jusukun ka o sɔsɔ;] o bɛɛ tagara kelen kelen, k'a damina mɔgɔkɔrɔbaw ra. Yesu kelen tora ni muso ye, muso lonin tora a kɔrɔ. ¹⁰ Yesu k'a kun kɔrɔta k'a fo muso ye ko: «Muso, o be min le? Mɔgɔ si ma kiti ben i kan wa?» ¹¹ Muso ka Yesu jaabi ko: «Mɔgɔ si!» Yesu ko: «Ayiwa, ne fana te kiti ben i kan; taga, i kana jurumun ke tuun.»]

Yesu le ye dunuɔa ta yeelen ye

¹² O ko, Yesu ka kuma ta tuun k'a fo jama ye ko: «Ne le ye dunuɔa ta yeelen ye. Ni mɔgɔ min tugura ne ko, o tigi tena tagama dibi ra, nka o tigi bɛna yeelen sɔrɔ, min be janamanya di a ma.» ¹³ Farisiw* ko a ma ko: «Ni ele yere le be seereya ke i yere ta ko ra, o tuma i ta seereya te can ye.» ¹⁴ Yesu ka o jaabi ko: «Hali ni ne yere le be seereya ke ne yere ta ko ra, ne ta seereya ye can ye, sabu ne ka ne boyɔrɔ lon, ne ka ne tagayɔrɔ fana lon; nka aw ma ne boyɔrɔ lon, aw ma ne tagayɔrɔ fana lon. ¹⁵ Aw kɔni be kiti tige ka kapa ni adamadenw ta jatemina le ye; nka ne te kiti tige mɔgɔ si kan. ¹⁶ Hali ni ne be kiti tige, ne ta kiti be tige can le kan, sabu ne kelen te; ne Fa min ka ne ci, o be ni ne ye. ¹⁷ Ayiwa, a sebera aw ta sariya* ra ko ni mɔgɔ fla kera ko min seere ye, ko o ko ye can le ye. ¹⁸ Ayiwa, ne ye ne yere seere ye, ne Fa min ka ne ci, o fana ye ne seere ye.»

¹⁹ O ko Yesu ma ko: «I fa be min le?» Yesu ka o jaabi ko: «Aw ma ne yere lon, janko ka na a fo ne Fa; ni aw tun ka ne lon can ra, aw tun bɛna ne Fa fana lon.»

²⁰ Yesu ka o kuma bɛɛ fo ka a siginin to karan na Alabatosoba lu kɔnɔ sarakablaminanw yɔrɔ ra. Mɔgɔ si ma se ka a mina, sabu a ta wagati tun ma se ban.

Yesu ta tagayɔrɔ

²¹ Yesu k'a fo mɔgɔw ye tuun ko: «Ne bɛna taga; ni ne tagara, aw bɛna ne yɔrɔɔnini, nka aw bɛna sa ka aw to aw ta jurumun na; ne be taga yɔrɔ min na, aw te se ka taga o yɔrɔ ra.»

²² Yahudiyaw kuntigiw ko: «O tuma a bɛna a yere faga le wa? Sabu a ko, ko: «Ne be taga yɔrɔ min na, aw te se ka taga o yɔrɔ ra!» » ²³ Yesu k'a fo o ye ko: «Aw sɔrɔra dugukolo kan yan le, nka ne bɔra sankolo ra; dunuɔa ta le be aw ye, nka ne kɔni, dunuɔa ta te ne ye! ²⁴ O le kosɔn ne k'a fo aw ye ko aw bɛna sa ka aw to aw ta jurumunw na; sabu ni aw kɔni ma la a ra ko ne ko «Ne ye min ye, ne ye o le ye,» o tuma aw bɛna sa ka aw to aw ta jurumunw na.» ²⁵ O ko Yesu ma ko: «O tuma ele ye jontigi le ye?» Yesu ko: «Kabini a damina ra, ne ye min ye, ne ka o fo aw ye. ²⁶ Fen caman be ne fe k'a fo aw ta ko ra, ani ka aw jaraki; nka min ka ne ci, o ta le ye can ye; ne ka min men ale fe, ne be o le fo dunuɔamɔgɔw ye fana.»

* **8:5** 8.5 Nin kuma fɔra Musa ta sariya ra (Sarakalasebagaw 20.10; Sariya 22.22-24), nka ka kapa ni sariya ye, ce ni muso bɛɛ le tun ka kan ka faga. **8:17** 8.17 Nin kuma fɔra Sariya 17.6; 19.15.

²⁷ Yahudiyaw m'a faamu ko Yesu be Fa Ala ta ko le fora o ye. ²⁸ O koson Yesu k'a fo o ye ko: «Min kera Adamaden ye*, ni aw nana o korota san fe tuma min na, aw bena soro k'a lon ko ne ko <Ne ye min ye, ne ye o le ye>, ko ne te foyi ke ne yere ma, nka Fa Ala ka ne karan min na, ne be o le fo. ²⁹ Min ka ne ci, ale be ni ne ye. A ma ne to ne kelen na, sabu min ka di a ye, ne be o le ke tuma bee.»

³⁰ Yesu ka o kuma fo minke, mogoo caman lara a ra.

Fen min be mogoo ke a yere ta ye

³¹ Ayiwa, Yahudiya minw tun lara Yesu ra, a k'a fo olugu ye ko: «Ni aw sonna ka to ne ta kumaw kan, aw bena ke ne ta karamogodenw ye can ra. ³² Aw bena can lon, o can lonniya bena aw ke aw yere ta ye fana.» ³³ O ko Yesu ma ko: «Anw ye Iburahima ta durujaw le ye, an ma deri ka ke mogoo si ta jon ye. Mun na ele ko, ko an bena ke an yere ta ye?» ³⁴ Yesu ka o jaabi ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko mogoo o mogoo be jurumun ke, o tigi ye jurumun ta jon le ye. ³⁵ Jon te to a matigice ta so konoo wagati bee, nka matigice dence be to so konoo tuma bee. ³⁶ Den min bora Ala ra*, ni o ka aw ke aw yere ta ye, o tuma aw bena ke aw yere ta ye yere le. ³⁷ Ne k'a lon ko aw ye Iburahima ta durujaw ye; nka o bee n'a ta, aw be ne fagacogo jinina, sabu aw te ne ta kuma fe. ³⁸ Ne koni, ne ka min ye ne Fa fe, ne be o le fo; aw fana ka min soroo aw fa fe, aw be o le ke.»

³⁹ Ayiwa, o ka Yesu jaabi ko: «Anw fa ye Iburahima le ye.» Yesu ko o ma ko: «Ni aw tun ye Iburahima ta denw ye, aw tun bena Iburahima ta kewalew jogon le ke. ⁴⁰ Nka sisan, a fe, ne ka can min soroo Ala fe, ne ka o fo aw ye, o bee n'a ta, aw be ne fagacogo jinina; Iburahima ma o jogon ke de! ⁴¹ Aw be aw fa ta kewalew jogon le kera.»

O ko Yesu ma ko: «Anw ma woro jencya ra de! Fa kelenpe le be an fe, o ye Ala ye.»

⁴² Yesu ko o ma ko: «Ni Ala le tun ye aw Fa ye, aw tun bena ne kanu, sabu ne bora Ala le ra ka na yan. Ne ma na ne yere ma; ale le ka ne ci. ⁴³ Ne be min fora, mun koson aw te o faamuna? Aw te son ka ne ta kumaw lamen le. ⁴⁴ Aw fa ye Setana le ye; min fana ka di aw fa Setana ye, aw b'a fe ka o le ke. Ale ye mogofagabaga le ye kabini a ta kow damina ra; a ma deri ka can fo ka ye, sabu can den kelen te a konoo. Ni a b'a fe ka faninya fo tuma min na, a be kuma ka kapa ni a yere ta son le ye; sabu faninyafobaga lo, faninya face yere lo. ⁴⁵ Nka, ne koni ne be can le fo, o le koson aw te lara ne ra. ⁴⁶ Aw ra, jontigi le be se k'a yira ko ne ka jurumun ke? Ayiwa, ni ne be can le fora, mun na aw te la ne ra? ⁴⁷ Mogoo min ye Ala ta mogoo ye, o tigi be Ala ta Kumaw lamen. Aw te a lamem, sabu aw te Ala ta mogow ye.»

Yesu ka bon ni Iburahima ye

⁴⁸ Yahudiyaw ko Yesu ma ko: «Jo be an fe k'a fo ko i ye Samarika le ye, ko jina be i ra fana.» ⁴⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Jina te ne ra, nka ne be ne Fa le bonyara; aw koni, aw be ne dogoyara le. ⁵⁰ Ne te bonya jinina ne yere ye, nka kelen be yi, ale le be a jinina ne ye; ale le bena jo di ne ma fana. ⁵¹ Can ra ne b'a fo aw ye ko ni mogoo min ka ne ta kuma sira tagama, o tigi tena sa fiyewu.»

⁵² Yahudiyaw ko: «Sisan koni an k'a lon yere le ko jina le be ele ra. Iburahima sara, ciraw fana sara; ele ko, ko ni mogoo min ka ele ta kuma sira tagama, ko o tigi tena sa ka ye. ⁵³ O tuma ele ka bon ni an bemace Iburahima ye wa? Ale sara, ciraw fana sara! O tuma ele be i yere jatera mun mogoo suguya le ye?»

⁵⁴ Yesu ko: «Ni ne tun be ne yere bonyara, o bonya tun te ke foyi ye. Ne Fa le be ne bonya, aw ko ale min ma ko aw ta Ala lo. ⁵⁵ Aw m'a lon, nka ne k'a lon; ni ne tun ko, ko ne m'a lon, ne tun bena ke aw jogon faninyafobaga le ye. Nka ne k'a lon, ne fana be a ta kuma sira tagama. ⁵⁶ Aw bemace Iburahima jagarira ko a bena ne nalon ye. A k'a ye minke, a jusu diyara kosebe.» ⁵⁷ Yahudiyaw ko a ma ko: «E! Ele si ma sanji

bilooru soro fola, ele ko i ka Iburahima ye!» ⁵⁸ Yesu ko o ma ko: «Can ra ne b'a fo aw ye, ko sani Iburahima ye woro, <ne ye min ye, ne tun be o ye> ka ban!»

⁵⁹ O kuma koson Yahudiyaw ka kabakuruw ta ko o be Yesu bon, nka a dogora ka bo Alabatosoba konso ka taga.

9

Yesu ka fiyentose keneya

¹ Yesu temeto, a ka fiyentose do ye; o ce fiyennin le tun worora. ² Yesu ta karamogodenw ka a jininka ko: «An karamogo, mun le k'a to nin ce fiyennin worora? A yere ta jurumun lo wa, walama a worobagaw ta jurumun lo?» ³ Yesu ka o jaabi ko: «A yere ta jurumun te, a worobagaw fana ta jurumun te; a kera janko Ala ta se bagaya le ye yira ale sababu ra. ⁴ An ka kan ka ne cibaga ta baara ke wagati min na tere yeelen be yi; ni o te, ni su nana ko, mogo si tena se ka baara ke. ⁵ Ka ne to dunuƙa ra yan, ne le ye dunuƙa ta yeelen ye.»

⁶ Yesu ka o fo minke, a ka daji tu dugu ma, ka bogo fitini noonni ni a ye, ka o mun fiyento padenw na, ⁷ k'a fo a ye ko: «Taga i na ko Silowe dinga ta ji ra.» (Silowe koro ye ko «Ciraden»). Ce tagara a na ko minke, a sekoto, a tun be yeri kera.

⁸ Ayiwa, a siginogonw, ani minw tun be to k'a ye a be daariri kera, olugu ko: «Ce nin le tun te sigira yan ka to ka mogo daari wa?» ⁹ Dow ko: «Ale lo ke.» Dow ko: «Ale te, a bonin b'a fe le donon.» A laban, ce yere ko: «Ne yere lo.» ¹⁰ O ko a ma ko: «I na yelera cogo di le?» ¹¹ A ka o jaabi ko: «Ce min togo ye ko Yesu, ale le ka bogo ke ka a mun ne na ra, ko ne ye taga ne na ko Silowe dinga ta ji ra. Ne tagara ne na ko minke, ne na yelera.» ¹² O ka a jininka ko: «O ce be min?» A ko: «Ne m'a lon.»

Farisiw ka fiyentosekoro wele ka a jininka

¹³ Ayiwa, o ka o fiyentose na yelenin mina ka taga ni a ye Farisiw* fe. ¹⁴ K'a soro Yesu tun ka bogo mun ce na ra ka a na ye lon min na, o lon tun ye Yahudiyaw ta Nenekirilon* le ye. ¹⁵ O koson Farisiw ka ce jininka tuun ko a na yelera cogo di le. A ka o jaabi ko: «A ka bogo mun ne padenw na, ne tagara ne na ko, ne na yelera.» ¹⁶ A ka o fo minke, Farisi dow ko: «O ce ma bo Ala ra, sabu a te Nenekirilon jatera.» Nka dow ko: «Jurumunkebaga be se ka nin kabakow jagon ke wa?» A kera ten, o gbansan kan taranna.

¹⁷ O ka fiyentose na yelenin jininka tuun ko: «Ce min ka ele na ye o, ele yere be mun le miirira o ce ta ko ra?» A ko o ma ko: «Ala ta cira lo.» ¹⁸ Nka Yahudiyaw kuntigiw tun ma la a ra fiyewu ko o ce fiyennin le tun worora, ani ko a na nana ye. O koson o k'a worobagaw wele, ¹⁹ ka na olugu jininka ko: «Aw dence le ye nin ye wa? Aw be se k'a fo ko can ra a fiyennin le worora wa? A nana ke cogo di sisan ko a be yeri kera?» ²⁰ Ce worobagaw ka o jaabi ko: «An koni k'a lon ko an dence lo, ko a fiyennin le worora fana. ²¹ Nka fen min nana a to a be yeri kera sisan, an ma o lon; mogo min fana ka a na ye, an ma o tigi lon. Aw ye a yere jininka; denmisen te tuun o; a yere bena a pafu aw ye.»

²² Ce worobagaw ka o fo Yahudiyaw kuntigiw nasiran le koson, sabu o tun benna a ra ko ni mogo o mogo ka lo a ra k'a fo ko Yesu le ye Kisibaga* ye, ko o be o tigi gben k'a nin bo karanso* ta jen ra. ²³ O nasiran le koson o ko: «Den te, aw ye a yere jininka.»

²⁴ Ayiwa, o ka fiyentosekoro wele tuun a sipaga flanan na ka na a fo a ye ko: «Kari Ala ra i ye can fo an ye. Ce min ka i na ye, anw koni k'a lon ko jurumunkebaga lo.» ²⁵ Ce ka o jaabi ko: «Ni jurumunkebaga lo walama ni jurumunkebaga te, ne ma o lon; ne ka fen kelenpe le lon: ne tun ye fiyento ye, nka sisan ne be yeri kera.»

²⁶ O ko a ma ko: «A ka mun le ke i ra? A ka i na yeƙe cogo di le?» ²⁷ Ce ka o jaabi ko: «Ne k'a fo aw ye ka ban, nka aw ma son ka ne lamɛn; mun na aw b'a fe ne ye a jafɔ aw ye tuun? Kɔni aw fana t'a fe ka ke a ta karamɔgɔden dow ye de?» ²⁸ O ka a neni; o ko: «Ele le ye a ta karamɔgɔden ye; anw ye cira Musa ta karamɔgɔdenw le ye. ²⁹ An k'a lon ko Ala kumana cira Musa fe, nka an ma nin ce boyoro lon.»

³⁰ Ce ko: «Nin ye kabako le ye de! Aw ko, ko aw ma a boyoro lon, k'a soro a ka ne na yeƙe! ³¹ An k'a lon ko Ala te jurumuntow lamɛn; nka mogo min be a bato ka a sago ke, a be o le lamɛn. ³² Kabini dununa danna, an ma deri k'a men ko mogo min fiyentoman worora, ko do ka o na yeƙe. ³³ Ni nin ce tun ma bo Ala ra, a tun tena se ka foyi ke.»

³⁴ Farisiw* ko ce ma ko: «Ele min kuturu worora jurumun na, ele le be anw karanna sisan ke?» O ka a gben ka bo karanso ra.

Yesu ko Farisiw ye fiyentow ye

³⁵ Ayiwa, Yesu nana a men ko o ka ce gben; a tagara ben ni a ye minke, a ko a ma ko: «Min kera Adamaden ye*, i lara o ra wa?» ³⁶ Ce ko Yesu ma ko: «An karamogo, jontigi lo? A yira ne ra, janko ne ye la a ra.» ³⁷ Yesu ko: «I na be ale yere le ra ten, a be kumana i fe.» ³⁸ Ce ko: «Matigi, ne lara i ra.» A ka a kinbiri gban Yesu korɔ ka a bato.

³⁹ Yesu ko: «Ne nana dununa ra ka na kiti le tige, janko minw te yeri kera, olugu ye yeri ke, minw be yeri kera, olugu na ye fiyen.» ⁴⁰ Farisi* dow tun be Yesu korɔ, olugu ka o kuma men minke, o ko Yesu ma ko: «O tuma anw fana fiyennin lo wa?»

⁴¹ Yesu ka o jaabi ko: «Ni aw tun fiyennin lo, aw tun tena jaraki; nka aw ko minke ko aw be yeri kera, o koson aw jarakinin lo tuma bee.»

10

Sagagbenbaga ni sagaw ta talen

¹ Yesu ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko mogo min te son ka don sagabon donda fe, fo a be yelen fan were fe ka don, o tigi ye son le ye, benkannikebaga lo. ² Nka min be don donda fe, o le ye sagagbenbaga yere ye. ³ Sagabon korosibaga be da yeƙe a ye. Sagaw be a kan men; a be a ta sagaw wele kelen kelen o togo ra ka bo ni o ye kene ma. ⁴ Ni a bora ni a ta sagaw ye kene ma, a be bla o na. Sagaw fana be tugu a ko, sabu o ka a kan lon. ⁵ Nka sagaw te tugu mogo were ko; o be bori o tigi na, sabu o te mogo were kan lon.»

⁶ Yesu ka o talen fo o mogow ye, nka o m'a faamu.

Yesu ye sagagbenbagajuman ye

⁷ Yesu k'a fo o ye tuun ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko ne le ye sagabon donda ye. ⁸ Minw bee nana ne na fe, olugu bee ye sonw ni benkannikebagaw le ye; sagaw ma o lamɛn. ⁹ Ne le ye donda ye; ni mogo min ka teme ne fe ka don, o tigi be kisi. O tigi bena to ka don ka bo nasuma ra, ka domunikeyoro soro. ¹⁰ Son te na foyi kama ni sonyari te, ani fagari, ani cenri. Nka ne kɔni nana le, janko mogow ye janamanya soro fo ka wasa.

¹¹ «Ne le ye sagagbenbagajuman ye; sagagbenbagajuman be a nin di ka sa a ta sagaw koson. ¹² Nka baarden min be sagaw korosira sara ra, ale te sagagbenbaga ye, sagaw fana te a ta ye; o koson ni a ka wara nato ye, a be bori ka sagaw to yi. Wara bena saga dow mina, a tow be janjan. ¹³ Baarden be bori, sabu ale ye waripinibaga le ye; sagaw hami te a ra. ¹⁴ Ne kɔni, ne ye sagagbenbagajuman le ye; ne ka ne ta sagaw lon; ne ta sagaw fana ka ne lon, ¹⁵ i ko Fa Ala ka ne lon cogo min na, ani ne ka Fa Ala lon cogo min na. Ne be ne nin di ka sa ne ta sagaw koson. ¹⁶ Saga werew be

ne fe, minw te nin sagabon kɔnɔ; jagboya lo ne ye taga olugu fana gbengben ka na; o bɛna ne kan mɛn, o bɛna kɛ sagakuru kelen ye, ka sagagbenbaga kelen kɛ o kunna.

¹⁷ «Ne ko ka di ne Fa Ala ye, sabu ne bɛ ne nin di ka sa, janko ne ye na a sɔrɔ tuun. ¹⁸ Mɔgɔ si tɛ se ka ne nin bɔ ne ra jagboya ra; ne yɛrɛ b'a di. Se bɛ ne ye ka a di, se bɛ ne ye fana ka a mina tuun; ne Fa Ala ka o le fɔ ne ye.»

¹⁹ Yesu ta kuma kosɔn Yahudiyaw kan taranna tuun. ²⁰ O caman ko: «Jina bɛ cɛ nin na, fatɔ lo; mun kosɔn aw bɛ a lamɛna?» ²¹ Nka dɔw ko: «Nin tɛ jinatɔ kan ye dɛ! Jinatɔ bɛ se ka fiyɛntɔw na yɛrɛ cogo di?»

Yahudiyaw ko o tɛ Yesu fe

²² Ayiwa, Yahudiyaw ta Alabatosoba panagbɛ* min bɛ kɛ Zeruzalɛmu san o san, o nana se; o bɛ bɛn nɛnɛba wagati le ma. ²³ Ayiwa, Yesu tun bɛ yaalayaalara Alabatosoba lu kɔnɔ, masacɛ Sulemani ta bolon kɔnɔ. ²⁴ Yahudiyaw nana lɔ k'a lamini; o ka a pininka ko: «Wagati juman le i bɛna sigiya bɔ an jusu ra sa? Ni ele le ye Kisibaga* ye, a gbɛ k'a fɔ an ye.»

²⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Ne k'a fɔ aw ye ka ban, nka aw ma la a ra. Ne bɛ kɛwale minw kɛra ne Fa Ala tɔgɔ ra, o kɛwalew le b'a yira ko ne bɛ min fɔra aw ye ko o ye can le ye. ²⁶ Nka aw tɛ lara ne ra, sabu aw tɛ ne ta saga dɔw ye. ²⁷ Ne ta sagaw bɛ ne kan mɛn; ne ka o lɔn, o bɛ tugu ne kɔ fana. ²⁸ Ne bɛ panamanya banbari di o ma. O tɛna halaki fiyewu, mɔgɔ si tɛna o bɔsi ka o bɔ ne boro fana. ²⁹ Ne Fa Ala min ka o di ne ma, ale ta se bagaya ka bon ni bɛɛ ta ye; mɔgɔ si tɛ se ka o bɔsi ka bɔ ne Fa boro fana. ³⁰ Ne ni ne Fa ye kelen le ye.»

³¹ Yahudiyaw ka kabakuruw ta tuun ko o bɛ Yesu bon. ³² Yesu ko o ma tuun ko: «Ne ka kɛwalepuman caman minw sɔrɔ Fa Ala fe, ne ka o kɛ aw na na. O kɛwalew juman kelen le kosɔn aw b'a fe ka ne bon ni kabakuru ye?» ³³ Yahudiyaw ko Yesu ma ko: «An t'a fe ka i bon i ta kɛwalepumanw le kosɔn; i ka Alatɔgɔcɛnkuma min fɔ, o le kosɔn an b'a fe ka i bon; ele mɔgɔ gbansan, ele bɛ i yɛrɛ kɛra Ala ye.»

³⁴ Yesu ko o ma ko: «A ma se bɛ aw ta sariya* yɔrɔ dɔ ra wa, ko Ala k'a fɔ ko: «Aw ye alaw ye?» ³⁵ K'a sɔrɔ an k'a lɔn ko min se bɛra Kitabu kɔnɔ, o tɛ se ka yɛlɛma. Ayiwa, Ala ka a ta kuma lase minw ma, ni a bɛ o wele ko alaw, ³⁶ o tuma, Ala ka min janawoloma k'a ci dunuɲa ra, ni o ko, ko Den min bɔra Ala ra*, ko ale le bɛ o ye, mun kosɔn aw ko, ko a bɛ Ala tɔgɔ cɛnna? ³⁷ Ni a kɛra ko ne tɛ ne Fa ta kɛwalew le kɛra, o tuma aw kana la ne ra. ³⁸ Nka ni ne bɛ o kɛwalew le kɛra, hali ni aw ma la ne ra, aw ye la a ra ko o kɛwalew bɔra Ala le ra, janko aw ye a lɔn k'a gbɛya ko ne ni ne Fa Ala ye kelen le ye.»

³⁹ O kuma kosɔn mɔgɔw wurira tuun ko o bɛ Yesu mina, nka a bɔsira o boro ka taga.

⁴⁰ Yesu tagara Zuriden ba kɔ fe tuun, Yuhana tun bɛ mɔgɔw batizera yɔrɔ min na folɔfolɔ; Yesu tora o yɔrɔ ra. ⁴¹ Mɔgɔ caman tagara a ko o yɔrɔ ra. O mɔgɔw tun b'a fɔra ko: «Yuhana ma tagamasiyen si kɛ, nka a ka fɛn o fɛn fɔ nin cɛ ta ko ra, o bɛɛ kɛra can ye.» ⁴² Mɔgɔ caman lara Yesu ra o yɔrɔ ra fana.

11

Lazari ta saya

¹ Ayiwa, cɛ dɔ tun bɛ banara; a tɔgɔ tun ye ko Lazari. A tun bɛ Betani, Mariyamu ni a balemamuso Mariti bɛ dugu min kɔnɔ. ² O Mariyamu le tun nana turu kasadiman kɛ Matigi sen kan ka a jɔsi ni a kunsigi ye; ale balemacɛ Lazari le tun man kɛnɛ. ³ O balemamuso fla ka mɔgɔ ci ka taga a fɔ Yesu ye ko: «Matigi, i tericɛ man kɛnɛ dɛ!»

⁴ Yesu ka o kuma men tuma min na, a ko: «Nin bana ma dabo saya kama; a kera janko ka Ala ta bonya le yira, janko Den min bora Ala ra*, a ye ke sababu ye ka bonya la o kan.»

⁵ Mariti ni Mariyamu ni Lazari be ko tun ka di Yesu ye kosebe. ⁶ Nka Yesu ka Lazari ta bana ko men, a tun be yoro min na, a belen tora yi ka tere fla ke. ⁷ O ko, a ko a ta karamogodenw ma ko: «An ye seko Zude mara ra.» ⁸ Karamogodenw ko: «An karamogo, a ma men folo, Yahudiyaw kuntigiw tun b'a fe ka i bon ni kabakuru ye ka i faga o yoro ra, i belen ko an ye seko ka taga yi!» ⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Wagati tan ni fla le te tere konwa? Ayiwa, mogo min be tagama tere fe, o tigi talon man di, sabu tere yeelen be yi. ¹⁰ Nka mogo min be tagama dibi ra, o tigi be talon, sabu yeelen te yi.»

¹¹ Yesu ka o fo minke, a ko o ma ko: «An terice Lazari be sunogora, nka ne be taga a lakunu.» ¹² Karamogodenw ko a ma ko: «An karamogo, ni sunogo dama lo, a bena keneya.» ¹³ Yesu tun be Lazari sako le fora o ye, nka olugu tun b'a miirira ko sunogo gbansan lo. ¹⁴ Ayiwa, Yesu sorora k'a gbe k'a fo o ye ko: «Lazari sara. ¹⁵ Nka a ma ke ne na na minke, o diyara ne ye aw koson; sabu nin ko bena ke sababu ye k'a to aw ye la ne ra. Aw ye wuri, an ye taga a fe yi.» ¹⁶ O tuma Toma, min be wele fana ko Flanin, ale ko karamogoden tow ma ko: «An fana ye taga, an ye taga sa ni a ye.»

Yesu le be mogo janamanya

¹⁷ Ayiwa, Yesu sera Betani tuma min na, o y'a soro Lazari su tun donna kabini tere naani. ¹⁸ Betani ni Zeruzalemu ce tun man jan; a tun te teme kilo saba jagon kan. ¹⁹ O koson Yahudiya caman tun nana Mariti ni Mariyamu fe ka na o fo ka o jusu saaro o balemace saya koson.

²⁰ Mariti nana a men ko Yesu be nana minke, a wurira ka taga a kunben; Mariyamu siginin tora bon konwa yi. ²¹ Mariti sera Yesu korwa minke, a ko: «Matigi, ni a kera ko ele tun be yan, ne balemace tun tena sa. ²² Nka ne k'a lon ko hali sisan, ni i ka fen o fen pini Ala fe, a be o ke i ye.» ²³ Yesu ko a ma ko: «I balemace bena kunu!» ²⁴ Mariti k'a jaabi ko: «Ne k'a lon ko dunupa labanlon na, suw bena kunu tuma min na, ne balemace fana bena kunu.»

²⁵ Yesu ko a ma ko: «Ne le be suw lakunu, ne le be janamanya di; ni mogo o mogo ka la ne ra, o tigi bena janamanya, hali ni a sara. ²⁶ Ni mogo o mogo be janamanya, ka la ne ra, o tigi tena sa ka ye fiyewu! Ele lara o ra wa?» ²⁷ Mariti ko: «Onhon, Matigi, ne lara a ra jate ko ele le ye Kisibaga* ye, Den min bora Ala ra*, min tun ka kan ka na dunupa ra.»

Yesu kasira Lazari koson

²⁸ Ayiwa, Mariti ka o fo minke, a kosegira so konwa ka taga a dogomuso Mariyamu wele dogo ra, k'a fo a ye ko: «An karamogo nana, a ko i ye taga yi.» ²⁹ Mariyamu ka o men minke, a wurira joona joona ka taga Yesu fe. ³⁰ O y'a soro Yesu tun ma don dugu konwa ban. Mariti tun tagara a soro yoro min na, a belen tun be o yoro kelen le ra. ³¹ Yahudiya minw tun be ni Mariyamu ye bon konwa, ka to k'a jusu saaro, olugu k'a ye ko a wurira joona joona ka bo minke, o gbanna a ko; o tun b'a miirira ko a be tagara kaburu ra ka taga kasi le.

³² Mariyamu tagara se Yesu korwa, ka Yesu ye minke, a benna a sen korwa k'a fo a ye ko: «Matigi, ni a kera ko ele tun be yan, ne balemace tun tena sa.» ³³ Yesu ka Mariyamu kasito ye minke, ani Yahudiya minw tun be ni a ye, ka olugu fana kasito ye, o ka a jusu torwa kosebe ka a hakiri jagami. ³⁴ Yesu ka o jininka ko: «Aw ka a su don min?» O ko: «Matigi, na a yoro fle.» ³⁵ Yesu kasira. ³⁶ Yahudiyaw ko: «Aw y'a fle! Ce nin ko tun ka di a ye de!» ³⁷ Nka dow ko: «Ale min ka fiyentoe na ye, a tun te se ka a ke Lazari kana sa wa?»

Yesu ka Lazari su lakunu

³⁸ Yesu jusukun tɔɔrɔninba tagara se kaburu ma. O kaburu tun ye kuruwo dɔ le ye, ka kabakuruba dɔ kɛ ka a datugu. ³⁹ Yesu ko: «Aw ye kabakuru bɔ kaburu da ra.» Banbaga balemamuso min ye Mariti ye, ale ko Yesu ma ko: «Matigi, i b'a sɔrɔ a kasa bɛ bɔra ka ban, sabu a tere naani le ye bi ye kaburu kɔnɔ.» ⁴⁰ Yesu ko Mariti ma ko: «Ne m'a fɔ i ye ko ni i ka la ne ra, i bɛna Ala ta se bagaya ye wa?» ⁴¹ O ka kabakuru bɔ kaburu da ra. Yesu ka a ja kɔrɔta san fɛ ka Ala daari ko: «Ne Fa Ala, ne bɛ baraka la i ye, sabu i ka ne lamɛn. ⁴² Ne k'a lɔn ko i bɛ ne lamɛn wagati bɛɛ. Nka mɔgɔ minw ka ne lamini, ne ka o fɔ olugu le kosɔn, janko o y'a lɔn ko ele yɛrɛ le ka ne ci.» ⁴³ Yesu ka o fɔ minke, a kumana ni fanga ye ko: «Lazari, bɔ kɛnɛ ma!» ⁴⁴ Su bɔra; a senw ni a borow tun melegera ni fani ye, a ja datugunin bɛ ni kasanke ye. Yesu ko o ma ko: «Aw ye faniw bɔ a ra k'a to a ye taga.»

Kititigɛbagaw ko Yesu ka kan ka faga (*Matiyu 26.1-5; Marika 14.1-2; Luka 22.1-2*)

⁴⁵ Yahudiya minw tun nana Mariyamu fɛ, Yesu ka min kɛ, olugu ka o ye minke, o caman lara a ra. ⁴⁶ Nka dɔw tagara Farisiw* fɛ ka taga Yesu ta kow lakari o ye. ⁴⁷ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Farisiw ka kititigɛbagaw ta jɛnkuru* wele ka o sigi; o ko: «An bɛna mun le kɛ? Cɛ nin bɛ tagamasiyɛn caman kɛra dɛ! ⁴⁸ Ni an k'a to ten a yɛrɛ ma, a laban mɔgɔ bɛɛ bɛna la a ra. Nka ni o kɛra, Rɔmukaw bɛna na ka na an ta Alabatosoba ni an ta siya halaki!»

⁴⁹ Kelen tun bɛ o ra, min tɔgɔ tun ye ko Kayife; ale le tun ye sarakalasebagaw kuntigiba ye o san na. Ale ko: «Aw kɔni, aw tɛ foyi lɔn. ⁵⁰ Aw m'a lɔn ko a ka fisa mɔgɔ kelen ye sa jamana bɛɛ kosɔn, janko an ta siya bɛɛ kana halaki wa?» ⁵¹ Ayiwa, Kayife tun ma o kuma fɔ a yɛrɛ ma. A tun kɛra sarakalasebagaw kuntigiba ye o san na minke, o le kosɔn Ala ka o cirayakuma don a da ra, ko Yesu le ka kan ka sa o ta siya nɔ ra. ⁵² Nka a tun tena kɛ o siya dama kosɔn; Ala ta mɔgɔ minw janjanna dunuƙa fan bɛɛ ra, a bɛna sa ka olugu bɛɛ le jɛn ka o kɛ kelen ye. ⁵³ Yahudiyaw kuntigiw k'a latige o lon yɛrɛ ra ko Yesu ka kan ka faga. ⁵⁴ O kosɔn Yesu ma sɔn ka kɛ yaalayaala ye Yahudiyaw cɛ ra kɛnɛ kan tuun. A bɔra o yɔrɔ ra ka taga kongokolon fanfeyɔrɔ ra, dugu dɔ ra min bɛ wele ko Efrayimu. Ale ni a ta karamɔgɔdenw tora o yɔrɔ ra.

⁵⁵ Ayiwa, Yahudiyaw ta Jɔnyaban panagbɛ* tun bɛ surunyara. Mɔgɔ caman bɔra jamana yɔrɔ werɛw ra, ka na Zeruzalɛmu ka kɔn panagbɛ ja, ka na o yɛrɛ saninya. ⁵⁶ Mɔgɔw tun bɛ Yesu yɔrɔninina; o tun jɔgɔn jɔninka Alabatoso lu kɔnɔ, ko: «Aw bɛ mun miiri? O tuma a tena na panagbɛ ra wa?» ⁵⁷ O y'a sɔrɔ sarakalasebagaw kuntigiw, ani Farisiw tun k'a fɔ mɔgɔw ye ka ban ko ni min o min ka Yesu yɔrɔ lɔn, o tigi ye taga a fɔ olugu ye, janko o y'a sɔrɔ ka a mina.

12

Mariyamu ka Yesu sen mun ni turu kasadiman ye (*Matiyu 26.6-13; Marika 14.3-9*)

¹ Ayiwa, a tɔ tun tora tere wɔɔrɔ, Jɔnyaban panagbɛ* bɛ se; Yesu tagara Betani. A tun ka Lazari min su lakunu, ale tun bɛ o dugu le kɔnɔ. ² O ka domuni dɔ labɛn Yesu ye o yɔrɔ ra. Mariti tun bɛ o domuniko panabɔra; Lazari fana tun bɛ domuni na ni domunikebaga tɔw ye. ³ Ka o to domuni na, Mariyamu ka turu kasadiman yɛrɛworo sɔngɔgbɛlɛn dɔ ta, min tun bɛ litiri tarance bɔ, ka o turu kɛ Yesu senw kan; o kɔ, a ka a senw jɔsi ni a yɛrɛ kunsigi ye. O turu kasa ka bon yɔrɔ bɛɛ labɔ. ⁴ Yesu ta karamɔgɔden min ye Zudasi Sikariyɔti ye, min tun bɛna kɛ Yesu janfabaga ye, ale ko:

⁵ «Mun koson nin turu kasadiman ma fiyeere fo warigbe keme saba*, ka o wari di fagantanw ma?» ⁶ Zudasi tun ma o fo fagantanw hina koson, nka a ka o fo sabu son tun lo; ale le tun ye o ta warimarabaga ye, nka ni wari min tun ka di a ma, a tun be o ta. ⁷ Nka Yesu ko a ma ko: «Muso to pasuma ra; a to a ye nin ke ne ta sutarari kama. ⁸ Sabu fagantanw koni, olugu be ni aw ye yan tuma bee, nka ne tena to ni aw ye yan tuma bee de!»

Sarakalasebagaw kuntigiw ko o be Lazari faga

⁹ Ayiwa, Yahudiyaw k'a men minke ko Yesu be Betani, o caman tagara yi. O tun ma taga Yesu yere doron koson, nka a tun ka Lazari min su lakunu, o tun tagara ale fana fleyoro le ra. ¹⁰ Sarakalasebagaw* kuntigiw k'a latige ko ni a be ten, olugu bena Lazari fana faga; ¹¹ sabu Lazari koson Yahudiyaw caman tun be bora olugu ko ka la Yesu ra.

Yesu donna Zeruzalemu

(Matiyu 21.1-11; Marika 1.1-11; Luka 19.28-40)

¹² Ayiwa, o lon dugusagbe, jama caman min tun nana Zeruzalemu Jonyaban janagbe* ra, olugu k'a men ko Yesu be nana Zeruzalemu. ¹³ O ka tamaro yiriborow tigetige, ka bo ka taga Yesu kunben. O tun be perenna ko:

«Hozana*, an ye Ala tando;
min be nana Matigi togo ra, dugawu ye ke o ye!
Izirayeli* ta masace lo!»

¹⁴ Yesu tun ka faliden do soro; a sigira o kan, i n'a fo a sebera Kitabu konso cogo min na, ko:

¹⁵ «Siyon dugumogow, aw kana siran!

A fe, aw ta masace be nana,
a siginin be faliden do kan.»

¹⁶ Karamogodenw ma o ko koru faamu o wagati yere ra; nka Yesu nana kunu minke ka bo saya ra ka don Ala ta noro ra, o hakiri ka soro ka jigi a ra ko ciraw tun ka min sebe Yesu ta ko ra, ko mogow tun ka o le ke a ye ten.

¹⁷ Jama min tun be ni Yesu ye wagati min a tun ka Lazari wele ka bo kaburu konso, k'a lakunu ka bo saya ra, olugu tun be o kow seereya kera mogow ye. ¹⁸ O le koson jama tun nana a kunben, sabu o tun k'a men ko a ka o tagamasiyen ke. ¹⁹ Ayiwa, Farisiw* ka ke a fo ye jagon ye ko: «Aw yere na b'a ra ke, aw te se ka foyi ke nin ce ra; mogow bee tugura a ko.»

Gereki dow b'a fe ka kuma Yesu fe

²⁰ Mogow minw tun nana Zeruzalemu janagbe ra ka na Ala bato, Gereki minw tun be Yahudiyaw ta diina ra, olugu dow tun be o mogow ce ra. ²¹ O Gerekiw gbarara Filipe ra, min bora Betisayida, Galile mara ra; o ko a ma ko: «Ne terice, an b'a fe ka Yesu ye.» ²² Filipe tagara o fo Andere ye; o mogow fla tagara o fo Yesu ye. ²³ Yesu ka o jaabi ko: «Min kera Adamaden ye*, Ala bena o ta bonya yira wagati min na, o wagati le sera sisan.»

²⁴ Yesu k'a fo tuun ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko ni simankise ma don dugukolo ra ka sa, a be to a kelen na; nka ni a sara, a be falen ka den caman ke. ²⁵ Ni mogow min k'a yere nin kanu, o tigi bena bono a ra; nka ni mogow min k'a yere nin koninya nin dunupa ra yan, o tigi bena a nin soro, ka janamanya banbari soro. ²⁶ Ni mogow min b'a fe ka baara ke ne ye, o tigi ka kan ka tugu ne ko; ne be yoro min na, ne ta baarden fana bena ke o yoro le ra. Ni mogow min be baara ke ne ye, Fa Ala bena o tigi bonya.»

* **12:5** 12.5 Ka kapa ni o wagati ta jate ye, o wari tun ye baarden dow ta san kelen baara sara jagonna le ye.

12:13 12.13 Nin kuma fora Zaburu 118.25,26. **12:15** 12.15 Nin kuma fora Jakariya 9.9.

Yesu k'a ta saya ko fɔ

²⁷ «Sisan kɔni, ne hakiri jagaminin lo; ne bɛna mun fɔ sa? Ko ne Fa Ala ye ne tanga nin wagati tɔɔɔ ma wa? Ne tɛ se ka o fɔ, sabu ne nana dunuɓa ra nin wagati tɔɔɔ le kosɔn. ²⁸ Ne Fa, i tɔɔɔ bonya!»

Kumakan dɔ bɔra sankolo ra ko: «Ne k'a bonya ka ban, nka ne bɛna a bonya kokura tuun.»

²⁹ Jama min tun bɛ o yɔɔ ra, olugu ka o mɛn minke, dɔw ko: «Sankurukan lo.» Dɔw ko: «Mɛlɛkɛ dɔ le kumana a fɛ.» ³⁰ Nka Yesu ko o ma ko: «Nin kumakan ma bɔ ne kosɔn, a bɔra aw le kosɔn. ³¹ Dunuɓa ta kiti bɛna tige sisan le; dunuɓa kuntigi bɛna gbɛn ka labɔ sisan le. ³² Ni ne nana kɔɔta ka bɔ dugukolo kan tuma min na, ne bɛna mɔɔɔ bɛɛ lana ne fɛ.» ³³ Yesu tun bɛna sa cogoya min na, a tun ka o le fɔ ka a yira mɔɔɔw ra.

³⁴ Jama ko Yesu ma ko: «An k'a mɛn ko a sɛbera sariya* kitabu kɔnɔ ko Kisibaga* panaman bɛna to wagati bɛɛ; nka ele ko, ko Min kɛra Adamaden ye*, ko o ka kan ka kɔɔta ka bɔ dugukolo kan? O tuma, Min kɛra Adamaden ye, o ye jɔntigi le ye sa?»

³⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Yeelen belɛn bɛ aw cɛ ra, nka wagati dɔɔnin lo! Yeelen bɛ aw cɛ ra wagati min na, aw ye tagama a ra o wagati ra, janko dibi kana na don aw ma ka bara aw ra; sabu mɔɔɔ min bɛ tagama dibi ra, o tigi tɛ a tagayɔɔɔ lɔn. ³⁶ Yeelen bɛ aw fɛ sisan le; min bɛ o yeelen di, aw ye la o ra, janko aw ye kɛ yeelen ta denw ye.»

Yesu ka o fɔ ka ban minke, a bɔra o kɔɔ ka taga yɔɔ wɛɛ, ka dogo o ra.

Yahudiyaw ma la Yesu ra

³⁷ Ayiwa, hali k'a sɔɔ Yesu ka tagamasiyen caman kɛ Yahudiyaw ɓa na, o belɛn ma la a ra. ³⁸ O ra, cira Ezayi tun ka kuma min fɔ, o kɛra can ye, ko:

«Matigi, jɔntigi le sɔnna ka la an ta waajuri kumaw ra?

Jɔntigi le ka Matigi ta sebaɓaya lɔn?»

³⁹ Ayiwa, o tun tɛ se ka la Yesu ra, sabu cira Ezayi k'a fɔ fana ko:

⁴⁰ «Ala ka o ɓa fiyen,

ka o jusukun fana gbɛɛya,

janko o ɓa kana yeri kɛ,

o jusukun kana faamuri kɛ,

janko o kana na ale fɛ,

janko ale ye o kɛɛya.»

⁴¹ Cira Ezayi ka o fɔ, sabu Yesu ta nɔɔɔ tun yirara a ra; o le kosɔn a ka o fɔ Yesu ko ra.

⁴² O bɛɛ n'a ta, Yahudiyaw kuntigiw yɛɛ caman lara Yesu ra; nka Farisiw* ɓasiran kosɔn, o ma sɔn k'a fɔ kɛɛ kan, janko o kana na o gbɛn ka o nin bɔ karanso* ta jɛn ra. ⁴³ Sabu mɔɔɔw ta bonya le tun ka di o ye ka tɛmɛ Ala ta kan.

Yesu ta kuma le bɛna mɔɔɔw ta kiti tige

⁴⁴ Yesu kumana ni fanga ye, k'a fɔ ko: «Ni mɔɔɔ min ka la ne ra, o tigi ma la ne le ra, nka a lara ne cibaga Ala le ra. ⁴⁵ Ni mɔɔɔ min ka ne ye, o tigi ka ne cibaga fana ye. ⁴⁶ Ne kɔni, ne nana dunuɓa ra i n'a fɔ yeelen, janko ni mɔɔɔ o mɔɔɔ ka la ne ra, o tigi kana tagama dibi ra tuun. ⁴⁷ Ni mɔɔɔ min ka ne ta kuma lamɛn, ni a ma a sira tagama, ne le tɛna kiti tige o tigi kan; sabu ne ma na ka na kiti tige dunuɓamɔɔɔw kan, ne nana ka na o kisi le. ⁴⁸ Ni mɔɔɔ min ka ban ne ra, ni a ma sɔn ka ne ta kumaw lamɛn, o tigi ka kititigeɓaga sɔɔ a yɛɛ ra ka ban. Ne ka kuma minw fɔ cɔ, o kumaw yɛɛ le bɛna kiti tige o tigi kan dunuɓa labanlon na! ⁴⁹ Sabu ne ma kuma ne yɛɛ ma; nka Fa Ala min ka ne ci, ale yɛɛ le ka ne ta kumafɔtaw, ani ne ta kumacogo yira ne

ra. ⁵⁰ Ne fana k'a lɔn ko ale bɛ min fɔ, o le bɛ janamanya banbari di mɔgɔw ma. O kosɔn Fa Ala ka a yira ne ra cogo min na, ne b'a fɔ ten le.»

13

Yesu ka karamɔgɔdenw senw ko

¹ Ayiwa, a tɔ tun tora tere kelen Yahudiyaw ta Jɔnyaban janagbɛ* bɛ se, Yesu tun k'a lɔn ko wagati sera ale ye bɔ dunuɲa ra ka taga Fa Ala fɛ. Mɔgɔ minw tun lara a ra dunuɲa ra yan, a tun ka olugu kanu; a ka o kanu fɔ ka taga se a dan ma.

² Yesu ni a ta karamɔgɔdenw tun bɛ surato domuna; o y'a sɔrɔ Setana tun ka Yesu janfa miiriya don Simɔn dence Zudasi Sikariyɔti jusukun na ka ban. ³ Yesu tun k'a lɔn fana ko Fa Ala ka sebgaya bɛɛ don ale boro, ko ale bɔra Ala ra, ko a fana bɛna sekɔ ka taga Ala fɛ. ⁴ Ayiwa, Yesu wurira domuni kunna, ka a ta deregeba bɔ ka bla, ka fani dɔ ta ka a yɛrɛ cɛsiri ni o ye. ⁵ O kɔ, a ka ji kɛ minan dɔ kɔnɔ ka kɛ a ta karamɔgɔdenw senw ko ye; fani min tun bɛ a cɛ ra, a ka o senw jɔsi ni o ye. ⁶ A nana se Simɔn Piyeri ma minke, Piyeri ko: «Matigi, ele yɛrɛ bɛ ne sen ko wa!» ⁷ Yesu ko a ma ko: «Ne bɛ min kera tan, ele kɔni tɛ se ka o kɔrɔ lɔn sisan; nka lɔn dɔ i bɛna a kɔrɔ lɔn.» ⁸ Piyeri ko: «ɔn-ɔn, ne tɛ sɔn ele ye ne sen ko fiyewu.» Yesu ko a ma ko: «Ni ne ma i sen ko, i tɛna i ninyɔrɔ sɔrɔ ne fɛ dɛ!» ⁹ Simɔn Piyeri ko: «Ayiwa, Matigi, ni o lo, i kana dan ne sen kori dama ma, nka ne borow, ani ne kun fana ko.» ¹⁰ Yesu ko o ma ko: «Ni mɔgɔ min fari yɔrɔ bɛɛ kora ka ban, o tigi mako tɛ kori wɛrɛ ra tuun; a kɔni bɛ se ka a senw ko, ni o tɛ, a saninyanin lo. Aw saninyanin lo, nka aw bɛɛ tɛ dɛ!» ¹¹ Karamɔgɔden min tun bɛna Yesu janfa, a tun ka o lɔn; o le kosɔn a ko: «Aw bɛɛ ma saninya.»

¹² Yesu ka a ta karamɔgɔdenw sen ko ka ban tuma min na, a ka a ta deregeba don, ka sigi domunikeɲɔrɔ ra tuun. A ko karamɔgɔdenw ma ko: «Ne ka min kɛ aw ra, aw ka o kɔrɔ lɔn wa? ¹³ Aw bɛ ne wele ko: <An karamɔgɔ> walama ko: <Matigi.> O bennin lo, sabu ne ye o le ye. ¹⁴ Ayiwa, ne min ye aw Matigi ye, ani aw Karamɔgɔ, ni ne ka aw sen ko, o tuma aw fana ka kan ka jɔgɔn sen ko le. ¹⁵ Ne ka nin kɛ k'a yira aw ra le, janko ne ka a kɛ aw ye cogo min na, aw fana ye a kɛ jɔgɔn ye ten. ¹⁶ Can ra ne b'a fɔ aw ye ko jɔn tɛ se ka bonya ka tɛmɛ a matigicɛ kan, ciraden fana tɛ se ka bonya ka tɛmɛ a cibaga kan. ¹⁷ Sisan aw ka o kow lɔn; ni aw ka sɔn k'a kɛ, Ala bɛna aw ta ja.

¹⁸ «Ne tɛ nin fɔra aw bɛɛ le ma dɛ! Ne ka minw janawoloma, ne ka olugu lɔn. Nka ciraw ka min fɔ Kitabu kɔnɔ, o ka kan ka kɛ le; a sɛbera ko: <Min tun bɛ domuni kɛ ni ne ye, o k'a yɛrɛ kɛ ne jugu ye.> ¹⁹ Ne bɛ o fɔ aw ye sisan sani a kɛwagati ye se, janko ni a nana se, aw ye la a ra ko ne ko <Ne ye min ye, ne ye o le ye.> ²⁰ Can yɛrɛ ra ne b'a fɔ aw ye, ko ni mɔgɔ min ka sɔn ne ta ciraden na, o tigi sɔnna ne yɛrɛ le ra; ni mɔgɔ min fana sɔnna ne ra, o tigi sɔnna ne cibaga le ra.»

Yesu ko Zudasi bɛna ale janfa

(Matiyu 26.20-25; Marika 14.17-21; Luka 22.21-23)

²¹ Yesu ka o kuma fɔ minke, a hakiri pagamina kɔsɛbɛ. A k'a fɔ o ye k'a gbɛlɛya ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko aw ra kelen bɛna ne janfa.» ²² A ka o fɔ minke, karamɔgɔdenw ka kɛ jɔgɔn flɛflɛ ye; o m'a lɔn, a kan bɛ min tigi ma. ²³ Yesu ta karamɔgɔden min ko tun ka di Yesu ye, ale tun bɛ Yesu kɔrɔ. ²⁴ Simɔn Piyeri ka tagamasiyen dɔ kɛ ale ma, ko a ye Yesu jɔninka, ko a kan bɛ jɔntigi le ma. ²⁵ O karamɔgɔden gbara Yesu ra, ka a jɔninka ko: «Matigi, i bɛ jɔntigi le ma?» ²⁶ Yesu k'a jaabi ko: «Ni ne ka buru su k'a di mɔgɔ min ma, o tigi lo.» A ka buru ta k'a su, k'a

di Simōn Sikariyōti dence Zudasi ma. ²⁷ Kabini buru dira Zudasi ma dōron, Setana donna Zudasi ra. Yesu ko a ma ko: «I b'a fε ka min kε, i teliya ka o kε sa.»

²⁸ Nka minw tun bε ni Yesu ye domuni na, olugu si m'a lōn fen min k'a to a ka o kuma fō. ²⁹ I n'a fō Zudasi le tun ye warimarabaga ye, dōw k'a miiri ko Yesu ko o ma ko a ye taga fen dō le san ka na Jōnyaban janagbε* domuni laben ni o ye, walama ko a ye taga fagantan dōw sōn. ³⁰ O ra, Zudasi ka buru mina ka bō kenε ma o yōronin kelen bεε ra. O y'a soro su tun kora.

Yesu ka cikura fō a ta karamōgōdenw ye

³¹ Ayiwa, Zudasi Sikariyōti bōnin kō, Yesu ko a ta karamōgōdenw ma ko: «Sisan kōni Min kera Adamaden ye* bonya lara o kan, ka bonya la Ala fana kan a le sababu ra. ³² [Ni bonya lara Ala kan ale sababu ra,] Ala yere fana bena bonya la ale kan; a fana tena mēen ka o bonya la a kan. ³³ Ne ta denw, ne bε ni aw ye wagati dōnin dōron le. Aw bena ne yōrōpini, nka ne ka min fō Yahudiyaw kuntigiw ye, ne bε o kelen le fō aw ye, ko ne bena taga yōrō min na, aw tε se ka taga o yōrō ra. ³⁴ Ne bε cikura fō aw ye: Aw ye jōgōn kanu; ne ka aw kanu cogo min na, aw fana ye jōgōn kanu ten. ³⁵ Ni kanuya bε aw ni jōgōn cε, bεε bena a lōn o le fε ko aw ye ne ta karamōgōdenw ye.»

Yesu ko Piyeri bena ban ale ra

(Matiyu 26.31-35; Marika 14.27-31; Luka 22.31-34)

³⁶ Simōn Piyeri ka Yesu jininka ko: «Matigi, i bε tagara min le?» Yesu k'a jaabi ko: «Ne bε tagara yōrō min na, ele tε se ka tugu ne kō sisan o yōrō ra; nka lōn dō i bena tugu ne kō.» ³⁷ Piyeri ko Yesu ma ko: «Matigi, mun na ne tε se ka taga ni i ye sisan? Ne bε sōn ka ne yere di hali ka sa i kosōn!» ³⁸ Yesu ko a ma ko: «Ele bena sa ne kosōn wa? Can ra, ne b'a fō i ye ko sani dondo ye kasi, ele bena a fō mōgōw ye fō sijaga saba ko i ma ne lōn.»

14

Yesu le ye sira ye

¹ Ayiwa, o kō, Yesu ko a ta karamōgōdenw ma ko: «Aw hakiri kana pagami; aw ye la Ala ra, aw ye la ne fana ra. ² Sigiyōrō caman bε ne Fa Ala fε, ni o tun tε can ye, ne tun tena a fō aw ye ko ne bε taga yōrō laben aw ye. ³ Ni ne tagara yōrō laben aw ye ka ban tuma min na, ne bε kōsegi ka na aw ta ka taga to ne kōrō, janko ne bε yōrō min na, aw fana ye kε o yōrō ra. ⁴ Ne bε taga yōrō min na, aw ka o sira lōn.» ⁵ Toma ko Yesu ma ko: «Matigi, an ma i tagayōrō lōn, an bena a sira lōn cogo di?» ⁶ Yesu ko Toma ma ko: «Ne le ye sira ye, ani can, ani janamanya; mōgō si tε na Fa Ala fε, ni a ma tēme ne fε. ⁷ Ni aw tun ka ne lōn, aw tun bena ne Fa fana lōn, nka sisan aw ka a lōn, aw fana k'a ye.»

⁸ Filipe ko Yesu ma ko: «Matigi, Fa Ala yira an na; o bena an wasa.» ⁹ Yesu ko Filipe ma ko: «Ne ni aw bε jōgōn fε kabini wagatijan, nka hali bi ele ma ne lōn wa, Filipe? Ni mōgō min ka ne ye, o tigi ka Fa Ala le ye; mun kosōn ele b'a fō tuun ko: <Fa Ala yira an na?> ¹⁰ O tuma ele ma la a ra ko ne bε Fa Ala ra, ko Fa Ala fana bε ne ra wa? Ne bε kuma min fōra aw ye, o ma bō ne yere ra; Fa Ala min ni ne ye kelen ye, ale yere ni ne le bε jen ka a ta baara kε. ¹¹ Aw ye la ne ra, ko ne bε Fa Ala ra, ko Fa Ala fana bε ne ra; ni o ma aw wasa, ne bε nin kewale minw kera, aw ye la ne ra o kosōn. ¹² Can ra ne b'a fō aw ye ko ni mōgō min ka la ne ra, ne bε baara min kera, o tigi bena o jōgōn le kε; a yere bena baara dōw kε minw ka bon ka tēme ne taw kan, sabu ne bε tagara Fa Ala fε. ¹³ Ni aw ka fen o fen daari Ala fε ne tōgō ra, ne bena o kε; janko Dence* ye Fa Ala ta bonya yira mōgōw ra. ¹⁴ Ni aw ka fen o fen daari ne tōgō ra, ne bena o kε.»

Yesu ko Nin Saninman bɛna na

¹⁵ «Ni aw bɛ ne kanu, ne ka ci minw fɔ aw ye, aw bɛna o kɛ. ¹⁶ Ne fana bɛna Fa Ala daari ko a ye demɛbaga wɛrɛ di aw ma, janko o ye to ni aw ye tuma bɛɛ. ¹⁷ Nin Saninman* min bɛ can yira, o lo. Dunuɓamɔgɔw tɛ se ka o sɔrɔ, sabu o tɛ se k'a ye, o tɛ se k'a lɔn fana. Nka aw kɔni ka a lɔn, sabu a bɛ ni aw ye, a bɛna kɛ aw jusukun na fana.

¹⁸ «Ne tɛna aw to aw kelen na i n'a fɔ feritaw; ne bɛna sekɔ ka na aw fɛ tuun. ¹⁹ Sani dɔɔnin cɛ dunuɓamɔgɔw tɛna ne ye, nka aw kɔni, aw bɛna ne ye; sabu ne bɛna panamanya tuun, o kosɔn aw fana bɛna panamanya. ²⁰ O lon le ra aw bɛna a faamu ko ne bɛ panamanya ne Fa Ala ra, ko aw bɛ panamanya ne ra, ko ne fana bɛ panamanya aw ra.

²¹ «Mɔgɔ min bɛ ne ta kuma lamɛn, k'a sira tagama, o tigi le bɛ ne kanu. Mɔgɔ min bɛ ne kanu, ne Fa bɛna o tigi kanu; ne fana bɛna o tigi kanu ka ne yɛrɛ yira a ra.»

²² Ayiwa, Zude (min ni Zudasi Sikariyɔti tɛ kelen ye), ale ko: «Matigi, mun na i bɛna i yɛrɛ yira anw na, nka i tɛ i yɛrɛ yira dunuɓamɔgɔ tɔw ra?» ²³ Yesu ka a jaabi ko: «Mɔgɔ min bɛ ne kanu, o tigi bɛ ne ta ka kumaw sira tagama, ne Fa fana bɛna o tigi kanu; ne ni ne Fa Ala bɛna na o tigi fɛ, ka na to ni o tigi ye. ²⁴ Mɔgɔ min tɛ ne kanu, o tigi tɛ ne ta ka kumaw sira tagama. Aw bɛ kuma min mɛna ne fɛ, o ma bɔ ne yɛrɛ ra; a bɔra ne cibaga Fa Ala le ra.

²⁵ «Ne ka nin kow fɔ aw ye, ka ne to ni aw ye. ²⁶ Nka Fa Ala bɛna Demɛbaga min ci aw ma ne tɔgɔ ra, min ye Nin Saninman ye, ale le bɛna aw karan fɛn bɛɛ ra; ne ka fɛn o fɛn fɔ aw ye, a bɛna aw hakiri jigi o bɛɛ ra.

²⁷ «Ne bɛ jususuma le to aw fɛ, ne bɛ ne ta jususuma le di aw ma. Ne tɛ a di aw ma dunuɓamɔgɔw ta dicogo ra. Aw hakiri kana jagami, aw kana siran.

²⁸ «Aw k'a mɛn ne fɛ ka ban ko: <Ne bɛ taga; nka ne bɛna kɔsegi ka na aw fɛ tuun.> Ni aw tun bɛ ne kanu, aw tun bɛna jagari ko ne bɛ tagara Fa Ala fɛ; sabu Fa Ala ka bon ni ne ye. ²⁹ Ayiwa, sisan, ne ka nin kow fɔ aw ye, sani a kɛwagati ye se; janko ni a nana se, aw ye la ne ta kuma ra. ³⁰ Ne tɛna kuma ni aw ye tuun ka mɛɛn, sabu dunuɓa kuntigi bɛna na ne kama; nka se foyi si t'a fɛ ne kan. ³¹ Ne Fa Ala ka min fɔ ne ye, ne bɛ o le kɛ, janko dunuɓamɔgɔw ye a lɔn ko ne bɛ Fa Ala kanu.

«Aw ye wuri, an ye taga ka bɔ yan.»

15*Yesu ye rezɛnsun ye*

¹ Yesu ko: «Ne le ye rezɛnsun yɛrɛ ye, ne Fa ye a sɛnɛbaga ye. ² Yiriboro o yiriboro bɛ ne ra, ni a tɛ den, a bɛ o tigɛ. Nka yiriboro o yiriboro bɛ ne ra, ni a bɛ den, a bɛ o kɛrɛfɛborow tigɛtigɛ k'a dakɔna, janko a ye den caman kɛ ka tɛmɛ folɔta kan. ³ Ne ka karan min di aw ma, o karan kosɔn aw saninyara ka ban. ⁴ Aw ye to ne ta jɛnɓɔgɔnya ra, ne fana bɛ to aw ta jɛnɓɔgɔnya ra. Yiriboro gbansan tɛ se ka den a yɛrɛ ma, ni a nɔrɔnin tɛ yirisun na; ni aw fana ma to ne ta jɛnɓɔgɔnya ra, aw tɛ se ka foyi kɛ Ala ye.

⁵ «Ne le ye rezɛnsun ye, aw ye a borow ye. Ni mɔgɔ min tora ne ta jɛnɓɔgɔnya ra, ni ne fana tora o tigi ta jɛnɓɔgɔnya ra, o tigi le bɛ den caman kɛ; sabu ni ne tɛ, aw tɛ se ka foyi kɛ. ⁶ Ni mɔgɔ min ma to ne ta jɛnɓɔgɔnya ra, o tigi bɛ firi kɛnɛ ma i ko yiriboro tigenin; a bɛ ja. O kɔ, o bɛ o yiriborow cɛ ka o firi tasuma ra ka o jeni. ⁷ Ni aw tora ne ta jɛnɓɔgɔnya ra, ni ne ta kumaw tora aw kɔnɔ, aw bɛ fɛn o fɛn fɛ, aw ye o daari, aw bɛna o sɔrɔ. ⁸ Ni aw bɛ den caman kɛ, k'a yira ko aw ye ne ta karamɔgɔdenw ye, o le bɛ ne Fa bonya. ⁹ Fa Ala ka ne kanu cogo min na, ne ka aw kanu o cogo le ra fana; aw ye to ne ta kanuɓɔgɔnya ra. ¹⁰ Ni aw bɛ ne ta cifɔninw kɛ,

aw bɛna to ne ta kanupɔgɔnya ra, i n'a fɔ ne ka ne Fa ta cifɔninw ke cogo min na, ka to a ta kanupɔgɔnya ra.»

Lanabagaw ye Yesu teriw ye

¹¹ «Ne ka nin kow fɔ aw ye, janko nagari min be ne ra, o ye ke aw fe, ani aw ta nagari ye dafa. ¹² Ne ta cifɔnin fle nin ye: ko aw ye ɔgɔn kanu i n'a fɔ ne ka aw kanu cogo min na. ¹³ Ka i yere di ka sa i teriw kosɔn, kanuya si te teme o kan. ¹⁴ Ne ka min fɔ aw ye, ni aw be o ke, o tuma aw bɛna ke ne teriw ye. ¹⁵ Ne te aw wele tuun ko baaradenw, sabu baaraden te a matigice ta koketaw kala ma; ne be aw wele ko ne teriw, sabu ne ka fen o fen sɔrɔ ne Fa fe ne ka aw karan o bee ra. ¹⁶ Aw le ma ne panawoloma; ne le ka aw panawoloma, ka aw ci, janko aw ye ke i ko yiri min be den, den min nafa te ban. O cogo ra ni aw ka fen o fen daari Fa Ala fe ne togo ra, a bɛna o di aw ma. ¹⁷ Ne be min jini aw fe o ye ko aw ye ɔgɔn kanu.

Dunupamɔgɔw bɛna lanabagaw kɔninya

¹⁸ «Ni dunupamɔgɔw be aw kɔninya, aw ka kan k'a lon ko o konna ka ne le kɔninya aw na. ¹⁹ Ni aw ni dunupamɔgɔw tun ye kelen ye, o tun bɛna aw kanu, sabu aw ye o do ye. Nka aw ni dunupamɔgɔw te kelen ye minke, ani ne ka aw panawoloma ka bo dunupa ra minke, o kosɔn o be aw kɔninya.

²⁰ «Ne ka kuma min fɔ aw ye, aw ye aw hakiri to o ra, ko: <Jon te bonya ka teme a matigice kan.> Ni o ka ne tooro, o bɛna aw fana tooro; ni o sɔnna ne ta kuma ma, o bɛna sɔn aw fana ta kuma ma. ²¹ Nka o bɛna o kow bee ke aw ra ne le kosɔn, sabu min ka ne ci, o ma o lon.

²² «Ni a tun kera ko ne ma na, ani ni ne tun ma kuma o fe, o tun tena jaraki o ta jurumun ko ra tuun; nka sisan kɔni ni o ka jurumun ke, o jarakibari te to. ²³ Mogo min be ne kɔninya, o tigi be ne Fa fana kɔninya. ²⁴ Mogo si ma kewale minw ɔgɔn ke, ni ne tun ma o ke o na na, o tun tena jaraki o ta jurumun kosɔn tuun. Nka sisan o ka ne ta kewalew ye, nka o belen ka ne ni ne Fa kɔninya. ²⁵ Nka o kera janko min sebera o ta sariya* ra, o ye ke can ye ko: <O ka ne kɔninya gbansan.>

²⁶ «Ayiwa, ne bɛna Demɛbaga min ci aw ma ka bo ne Fa Ala fe, o ye Nin Saninman* ye, min be can yira; ni o nana, o bɛna seereya ke ne ta ko ra. ²⁷ Aw fana bɛna seereya ke ne ta ko ra, sabu aw ni ne tun be ɔgɔn fe kabini ne ta kow damina ra.

16

¹ «Ne ka nin kow bee fɔ aw ye, janko ni a nana se, foyi kana aw kunnacen ka bo lanaya ra. ² O bɛna aw gben ka bo karansow* kɔnɔ; wagati do yere bɛna se, ni mogo min ka aw do faga, o tigi bɛna a miiri ko a ka kopuman le ke Ala ye. ³ O bɛna o kow bee ke aw ra, sabu o ma ne Fa Ala lon, o ma ne fana lon. ⁴ Nka ne ka nin kow fɔ aw ye sisan, janko ni a kewagati nana se, aw hakiri ye jigi a ra ko ne tun ka a fɔ aw ye ka ban. Ne ma kon ka o kow fɔ aw ye, sabu ne yere tun be ni aw ye.»

Nin Saninman ta baara

⁵ «Ayiwa, sisan ne be tagara ne cibaga fe, nka aw si ma ne jininka ko: <I be tagara min?> ⁶ Ne ka nin kumaw fɔ aw ye minke, o le ka aw jusu kasi kosebe. ⁷ O bee n'a ta, ne be can le fora aw ye: ne ye taga, o le ka fisa aw ma, sabu ni ne ma taga, Demɛbaga tena na aw fe; nka ni ne tagara, ne bɛna a ci ka na aw fe. ⁸ Ni o Demɛbaga nana, a bɛna a yira dunupamɔgɔw ra ko o firira jurumun ta ko ra, ko o firira terenninya ta ko ra, ani ko o firira Ala ta kiti ta ko ra fana. ⁹ O firira jurumun ta ko ra, sabu o ma la ne ra. ¹⁰ O firira terenninya ta ko ra, sabu ne be tagara Fa Ala fe, o kosɔn aw tena ne ye tuun. ¹¹ O firira Ala ta kiti ta ko ra, sabu kiti tigera dunupa kuntigi kan ka ban.

¹² «Fen caman be ne fe k'a fo aw ye hali bi, nka o ka bon aw baraka ma sisan. ¹³ O koson Nin Saninman* min be can yira, ni o nana, a bena aw pamina ka can bee yira aw ra; sabu a ta kumaw tena bo a yere ra, nka a be fen o fen men, a bena o bee le fo aw ye, ka ko nataw fana fo aw ye. ¹⁴ A bena ne togo bonya, sabu kuma min be ne fe, a bena o le ta ka o fo aw ye. ¹⁵ Fen o fen be Fa Ala fe, o bee ye ne ta ye. O le koson ne ko, ko Nin Saninman le bena ne ta kumaw ta ka o fo aw ye.»

Karamogodenw ta panasisi ni o ta pagari

¹⁶ O ko, Yesu ko: «Ni doonin kera, aw tena ne ye; nka ni doonin kera o ko fe tuun, aw bena ne ye.» ¹⁷ Karamogoden dow ka ke jogon jininka ye ko: «A ka min fo nin ye, o korole ye di? A ko: «Ni doonin kera, aw tena ne ye,» ko: «nka ni doonin kera o ko fe tuun, aw bena ne ye, sabu ne be taga Fa Ala fe.» ¹⁸ O «doonin» korole ye juman ye? An koni ma o faamu!» ¹⁹ Yesu k'a lon ko karamogodenw b'a fe ka ale jininka; a ko o ma ko: «Ne ko minke ko: «Ni doonin kera, aw tena ne ye tuun, ko nka ni doonin kera o ko fe tuun, aw bena ne ye,» aw be jogon jininkara o le ra wa? ²⁰ Can ra ne b'a fo aw ye ko aw koni, aw bena kasi, ka mapumankokan bee fo, k'a soro dunuamogow be pagarira. Aw jusu bena kasi, nka aw ta jusukasi bena yelema ka ke pagari ye. ²¹ Ni muso be tin na, panasisi b'a soro, sabu denworo wagati tooro sera a ma. Nka ni den worora ka ban, a hakiri te to a ta dimi na tuun pagari koson, sabu adamaden do worora dunupa kono. ²² Aw koni, aw fana panasisinin lo sisan; nka ne bena aw ye tuun, aw jusukun bena pagari, mogow si tena se ka o pagari bosi aw ra.

²³ «Ni o lon ka se, aw tena ne jininka foyi si ra tuun. Can ra ne b'a fo aw ye ko ni aw nana ne Fa Ala daari fen o fen na ne togo ra, a bena o ke aw ye. ²⁴ Hali bi aw ma foyi daari Ala fe ne togo ra folo; aw ye a daari, a bena a di aw ma, janko aw ta pagari ye dafa.»

Yesu ka se soro dunupa kan ka ban

²⁵ Yesu ko: «Ayiwa, ne ka aw karan nin kow bee ra ni kuma koromanw le ye. Nka wagati do bena se, ne tena aw karan ni kuma koromanw ye tuun; ne bena kuma gbeya k'a fo aw ye ka Fa Ala ta kow yira aw ra. ²⁶ Ni o lon nana se, aw bena Fa Ala daari ni ne togo le ye; ne tena a fo tuun ko ne bena Fa Ala daari aw ye. ²⁷ Sabu Fa Ala yere be aw kanu, sabu aw be ne kanu, ani aw lara a ra fana ko ne bora ale le ra. ²⁸ Can lo, ne bora Fa Ala le fe ka na dunupa ra; sisan ne be bo dunupa ra ka seko ka taga Fa Ala fe.»

²⁹ Yesu ta karamogodenw ko: «Onhon, sisan koni, i ka kuma gbe k'a fo an ye; a ma ke talen ye tuun. ³⁰ Sisan koni an k'a lon ko i ka fen bee lon, ko hali i ka kan ka jininka ko minw na, i ka o jininkariw bee lon ka ban, sani an ye i jininka. O le koson an lara a ra ko i bora Ala ra.» ³¹ Yesu ka o jaabi ko: «Aw ko aw lara ne ra sisan ke? ³² Ayiwa, wagati do bena se, a yere sera ka ban, aw bee bena bori ka janjan, bee bena taga a ta fan na, ka ne kelen to. Nka o bee n'a ta, ne kelen tena to, sabu Fa Ala be ni ne ye. ³³ Ne ka nin kow fo aw ye, janko aw jusu sumanin ye to ne ta jenrogonya ra. Aw bena tooro dunupa kono, nka aw ye jija! Ne ka se soro dunupa kan.»

17

Yesu ka Ala daari a yere ta ko ra

¹ Yesu ka o kuma fo minke, a ka a na korota san fe k'a fo ko: «Fa Ala, sisan wagati sera, Den* min bora i ra, bonya la o kan mogow na na, janko ale fana ye i bonya. ² Sabu i ka se bagaya di a ma k'a sigi dunuamogow bee kunna, janko i ka minw bee lana a fe, a ye panamanya banbari di olugu bee ma. ³ Nanamanya banbari korole ye ko o ye ele lon, ele min kelenpe ye Ala panaman ye, ani i ka min ci, Yesu Kirisita, ka

o fana lɔn. ⁴ Ne ka i tɔgɔ bonya dugukolo kan; i tun ka baara min di ne ma ko ne ye a kɛ, ne ka o kɛ k'a dafa. ⁵ Sisan Fa Ala, ne bonya, k'a to ne ye kɛ ni i ye; bonya min tun bɛ ne fɛ kakɔɔ, k'a sɔɔɔ dunuɔa tun ma dan fɔlɔ, o bonya di ne ma.»

Yesu ka Ala daari karamɔgɔdenw ye

⁶ «I ka mɔgɔ minw bɔ dunuɔamɔgɔw ra ka o di ne ma, ne ka i tɔgɔ yira olugu ra, janko o ye i lɔn. O tun ye ele taw le ye, nka i ka o di ne ma; o fana ka i ta kuma mara. ⁷ Sisan kɔni o k'a lɔn ko i ka fɛn o fɛn di ne ma, ko o bɔra ele yɛɛ le ra. ⁸ Sabu i ka kuma minw fɔ ne ye, ne ka o le fɔ o ye fana; o sɔnna o ma. O k'a lɔn ko can ra, ne bɔra ele le ra; o lara a ra ko ele le ka ne ci. ⁹ Ne bɛ i daarira olugu le ye. Ne tɛ i daarira dunuɔamɔgɔ tɔw ye; i ka minw di ne ma, ne bɛ i daarira olugu le ko ra, sabu o ye ele ta le ye. ¹⁰ Fɛn o fɛn bɛ ne fɛ, o ye ele ta le ye; fɛn o fɛn bɛ ele fɛ fana, o ye ne ta le ye. Ne ta bonya bɛ lɔn olugu le fɛ. ¹¹ Ne bɛna bɔ dunuɔa ra, nka olugu bɛna to dunuɔa ra yan; ne bɛna taga i fɛ. Fa Ala Saninman, o mara ni i tɔgɔ ta sebgaya ye, i ka o sebgaya min di ne ma, janko o ye kɛ kelen ye i ko ele ni ne bɛ kelen ye cogo min na. ¹² Ne tun bɛ ni o ye wagati min na, ne ka o mara ni i tɔgɔ ta sebgaya ye, i ka o sebgaya min di ne ma. Ne ka o bɛɛ mara, o si ma halaki, fɔ min tun ka kan ka halaki, janko kuma min sebera, o ye kɛ can ye.

¹³ «Nka sisan ne bɛ taga i fɛ, ne bɛ nin kow bɛɛ fɔ sisan le ka ne to dunuɔa ra yan; janko ne ta ɲagari ye kɛ o fɛ, ka dafa. ¹⁴ Ne ka o karan i ta kuma ra; dunuɔamɔgɔw bɛ o kɔninya, sabu o ni dunuɔamɔgɔw tɛ kelen ye i n'a fɔ ne ni dunuɔamɔgɔw tɛ kelen ye cogo min na. ¹⁵ Ne tɛ i daarira ko i ye o ta ka bɔ dunuɔa ra, nka ko i ye o tanga Setana le ma; ¹⁶ sabu o ni dunuɔamɔgɔw tɛ kelen ye, i n'a fɔ ne ni dunuɔamɔgɔw tɛ kelen ye cogo min na.

¹⁷ «O bla danna ka o saninya ni i ta can ye, sabu i ta kuma le ye can ye. ¹⁸ I ka ne ci dunuɔa ra cogo min na, ne fana ka o ci dunuɔa ra o cogo kelen le ra. ¹⁹ Ne ka ne yɛɛ bla danna ka kɛ ele kelen ta ye olugu le kosɔn, janko olugu fana ye bla danna i ye can ra.»

Yesu ka Ala daari lanabaga tɔw bɛɛ ko ra

²⁰ «Ne tɛ i daarira ninnugu dɔrɔn le kosɔn; minw bɛna la ne ra olugu ta waajuri sababu ra, ne bɛ i daarira olugu fana ye, ²¹ janko o bɛɛ ye bɛn ka kɛ kelen ye, i n'a fɔ ele Fa Ala, ele bɛ ne ra cogo min na, ani ne fana bɛ ele ra cogo min na. Olugu fana ye kɛ anw na, janko dunuɔamɔgɔw ye la a ra ko ele le ka ne ci. ²² Ne kɔni, i ka bonya min di ne ma, ne ka o ɲɔgɔn le di o ma, janko o ye jɛn ka o kan kɛ kelen ye, i n'a fɔ ele ni ne ye kelen ye cogo min na. ²³ Ne bɛ olugu ra cogo min na, ani ele bɛ ne ra cogo min na, olugu fana ye kɛ kelen ye ten ka ɲa, janko dunuɔamɔgɔw y'a lɔn ko ele le ka ne ci, ko ele bɛ olugu fana kanu i ko i bɛ ne kanu cogo min na.

²⁴ «Fa Ala, ne b'a fɛ ko ne bɛna kɛ yɔɔɔ min na, i ka mɔgɔ minw di ne ma, olugu fana ye kɛ o yɔɔɔ ra, janko i ka nɔɔɔɔ min di ne ma, o ye o nɔɔɔɔ ye; sabu i ka ne kanu kabini dunuɔa tun ma dan fɔlɔ. ²⁵ Fa Ala, ele min terennin lo, dunuɔamɔgɔw ma i lɔn, nka ne kɔni, ne ka i lɔn; ninnugu fana k'a lɔn ko ele le ka ne ci. ²⁶ Ne ka i tɔgɔ yira o ra, ne bɛna a yira o ra tuun, janko i ka ne kanu ni kanuya min ye, o kanuya ɲɔgɔn ye kɛ olugu fana kɔnɔ, ne fana ye kɛ o kɔnɔ.»

18

O tagara Yesu minayɔɔɔ ra

(Matiyu 26.45-56; Marika 14.43-50; Luka 22.47-53)

¹ Ayiwa, Yesu ka o kumaw fɔ ka ban tuma min na, a bɔra ni a ta karamɔgɔdenw ye ka taga Sedɔrɔn kɔ kɔ fɛ. Yiritu dɔ tun bɛ o yɔɔɔ ra, o donna o yiritu kɔnɔ. ² Zudasi min tun bɛ Yesu janfara, ale fana tun bɛ o yiritu yɔɔɔ lɔn, sabu Yesu tun bɛ to ka taga

ni o ye o yɔrɔ ra. ³ O ra, Zudasi blara sorasikuru dɔ ja, ani Alabatosoba kɔrɔsibaga dɔw; sarakalasebagaw kuntigiw ni Farisiw le tun ka o ci. O tagara se o yiritu ra ni tasumamanaw ni fitinaw ni kerəkeminanw ye o boro. ⁴ Fɛn o fɛn tun bɛna Yesu sɔrɔ, a yɛrɛ tun ka o bɛɛ lɔn ka ban; a gbarara o mɔgɔw ra ka o jininka ko: «Aw bɛ jɔntigi le yɔrɔjinina?» ⁵ O k'a jaabi ko: «Yesu Nazaretikacɛ.» Yesu ko o ma ko: «Ne lo!» Zudasi min tun bɛ Yesu janfara, ale tun bɛ o cɛ ra.

⁶ Kabini Yesu ko «Ne lo,» o sekɔra ni o kɔ ye, ka benben dugu ma. ⁷ Yesu ka o jininka tuun ko: «Aw bɛ jɔntigi le jinina?» O ko: «Yesu Nazaretikacɛ.» ⁸ Yesu ko o ma ko: «Ne k'a fɔ aw ye ka ban ko ne lo. Ni aw bɛ ne le yɔrɔjinina, aw ye ninnugu to o ye taga.» ⁹ O kɛra minke, Yesu tun ka kuma min fɔ, o kɛra can ye, ko: «Ne Fa, i ka min o min di ne ma, o si ma tunu ne boro.»

¹⁰ O y'a sɔrɔ muru dɔ tun bɛ Simɔn Piyeri fɛ. Ale ka o sama ka a bɔ, ka sarakalasebagaw kuntigiba ta jɔncɛ kininboroyanfan toro tigɛ. O jɔncɛ tɔgɔ tun ye ko Malikusi.

¹¹ Yesu ko Piyeri ma ko: «I ta muru don a la ra! O tuma, ne Fa Ala ka tɔrɔ min latigɛ ne ye, ele t'a fɛ o ye se ne ma le wa?»

¹² Ayiwa, sorasiw ni o ta kuntigi, ani Yahudiyaw ta Alabatosoba kɔrɔsibagaw ka Yesu mina k'a siri. ¹³ O tagara ni a ye Ane le fɛ fɔlɔ. Ane tun ye Kayife burancɛ ye; Kayife le tun ye sarakalasebagaw kuntigiba ye o san na. ¹⁴ Kayife le tun ka Yahudiyaw kuntigiw ladi k'a fɔ o ye ko: «Mɔgɔ kelen ye sa jamana mɔgɔw bɛɛ nɔ ra, o le ka fisa aw ma.»

Piyeri ko a ma Yesu lɔn

(Matiyu 26.69-70; Marika 14.66-68; Luka 22.55-57)

¹⁵ O tagatɔ ni Yesu ye, Simɔn Piyeri ni karamɔgɔden dɔ tugura o kɔ. Lɔnbagaya tun bɛ o karamɔgɔden ni sarakalasebagaw kuntigiba* cɛ; o le kosɔn a donna ni o ye sarakalasebagaw kuntigiba ta lu kɔnɔ. ¹⁶ Piyeri tun tora kenɛ ma, da ra. O karamɔgɔden min tun ye sarakalasebagaw kuntigiba lɔnbaga ye, ale bɔra kenɛ ma; muso min tun bɛ da kɔrɔsira, a nana kuma o fɛ ka Piyeri ladon lu kɔnɔ. ¹⁷ Baaradenmuso min tun bɛ luda kɔrɔsira, ale ko Piyeri ma ko: «Yala ele fana tɛ nin cɛ ta karamɔgɔden dɔ le ye wa?» Piyeri ko: «Ɔn-ɔn, ne tɛ o dɔ ye dɛ!»

¹⁸ I n'a fɔ nɛnɛ tun bɛ yi, baaradenw ni sorasiw ka tasuma don, ka lɔ a kɔrɔ ka to ka o tasuma ja. Piyeri fana tun lɔnin bɛ o kɔrɔ, ka to ka ta ja fana.

Sarakalasebagaw kuntigiba ka Yesu jininka

(Matiyu 26.59-66; Marika 14.55-64; Luka 22.66-71)

¹⁹ Ayiwa, sarakalasebagaw kuntigiba* ka Yesu jininka a ta karamɔgɔdenw ni a ta karan ko ra. ²⁰ Yesu ka a jaabi ko: «Ne kɔni kumana mɔgɔw bɛɛ ja na kenɛ kan; ne tun bɛ mɔgɔw karan karanso* kɔnɔ, ani Alabatosoba kɔnɔ wagati bɛɛ, Yahudiyaw bɛ jɔgɔn lajɛn o yɔrɔ minw na; ne ma ne ta kuma si fɔ dogo ra. ²¹ Mun kosɔn i bɛ ne jininka tuun? Mɔgɔ minw sɔnna ka ne ta kuma lamɛn, olugu jininka; ne kumana o fɛ cogo min na, olugu ka o lɔn fɔ ka ja.» ²² Yesu ka o kuma fɔ minke, Alabatosoba kɔrɔsibaga minw tun lɔnin bɛ Yesu kɔrɔ, o ra kelen ka tɛgɛ ci a toro kɔrɔ, k'a fɔ a ye ko: «I bɛ sarakalasebagaw kuntigiba le jaabira tan wa?» ²³ Yesu ko o cɛ ma ko: «Ni ne ka kumajugu le fɔ, fɛn min k'a kɛ kumajugu ye, o fɔ ne ye. Nka ne ka min fɔ, ni o tɛ kumajugu ye, mun kosɔn ele ka ne bugɔ?» ²⁴ Ka Yesu boro fla sirinin to, Ane k'a lataga sarakalasebagaw kuntigiba Kayife fɛ.

Piyeri k'a fɔ tuun ko a ma Yesu lɔn

(Matiyu 26.71-75; Marika 14.69-72; Luka 22.58-62)

²⁵ O y'a sɔrɔ Simɔn Piyeri belɛn tun lɔnin bɛ a bɛ tasuma jara. Mɔgɔ dɔ ko a ma ko: «Ele fana tɛ nin cɛ ta karamɔgɔden dɔ le ye wa?» Piyeri ma sɔn ka lɔ a ra; a ko:

«Ɔn-Ɔn, ne tɛ o dɔ ye dɛ!» ²⁶ Piyeri tun ka cɛ min toro kelen caron, o balemace min tun ye sarakalasebagaw kuntigiba* ta baarden dɔ ye, o ko Piyeri ma ko: «O tuma ne yere na ma ele ni a ye jɔgɔn fɛ yiritu ra wa?» ²⁷ Piyeri belen ma sɔn ka lɔ a ra. O yɔrɔnin bɛɛ dondo kasira.

O tagara ni Yesu ye Pilati fɛ

(Matiyu 27.1-2,11-14; Marika 15.1-5; Luka 23.1-5)

²⁸ O kɔ, o bɔra ni Yesu ye Kayife fɛ, ka taga ni a ye jamanatigi ta bonba kɔnɔ. O tun kɛra sɔgɔmada jooona le fɛ. Yahudiyaw ma sɔn ka don bonba kɔnɔ, janko o saninyanin ye to, ka Jɔnyaban panagbɛ* domuni kɛ. ²⁹ O le kosɔn Pilati bɔra ka taga o nɔ fɛ kɛnɛ ma, ka o pininka, ko: «Nin cɛ jarakikun ye mun le ye aw fɛ?» ³⁰ O ka Pilati jaabi ko: «Ni nin cɛ tun ma kɛ kojugukebaga ye, an tun tena na ni a ye i fɛ.» ³¹ Pilati ko o ma ko: «Aw yere ye taga ni a ye ka taga a ta kiti tige ka kapa ni aw ta sariya* ye.» O ko Pilati ma ko: «Anw man kan ka kiti tige mɔgɔ si kan k'a faga.»

³² O kɛra, janko Yesu tun ka kuma min fɔ k'a sa cogoya yira, o kuma ye kɛ can ye.

³³ Pilati sekɔra ka don bonba kɔnɔ, ka Yesu wele k'a pininka ko: «Ele le ye Yahudiyaw ta masace ye wa?» ³⁴ Yesu k'a jaabi ko: «Ele yere le ka o kuma miiri k'a fɔ wa, walama mɔgɔ wɛrɛ le ka o fɔ i ye?» ³⁵ Pilati ko: «O tuma ne ye Yahudiya dɔ le ye wa? I yere ta siyamɔgɔw, ani sarakalasebagaw* kuntigiw le nana ni i ye ne fɛ, ko ne ye kiti tige i kan; i ka mun le kɛ?» ³⁶ Yesu ka a jaabi ko: «Ne ta masaya tɛ nin dunupa ra yan; ni ne ta masaya tun bɛ nin dunupa ra yan, ne nɔfemɔgɔw tun bɛna kɛrɛ kɛ, janko Yahudiyaw kuntigiw kana se ka ne mina. Nka ne ta masaya tɛ nin dunupa ra yan sisan.» ³⁷ Pilati ko Yesu ma ko: «O tuma ele ye masace le ye wa?» Yesu ka a jaabi ko: «I k'a fɔ cogo min na, ne ye masace le ye. Ne nana woro dunupa ra min kosɔn, o ye ka can yira mɔgɔw ra. Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ ka tagama can kan, o tigi bɛ ne ta kuma lamɛn.» ³⁸ Pilati ko: «Mun yere le ye can ye?»

Yahudiyaw ko Yesu ye faga

(Matiyu 27.15-31; Marika 15.6-20; Luka 23.13-25)

Pilati ka o fɔ minke, a bɔra ka taga Yahudiyaw nɔ fɛ kɛnɛ ma tuun, ka taga a fɔ o ye ko: «Ne kɔni ma foyi si sɔrɔ nin cɛ ra min bɛ se ka kɛ a fagakun ye. ³⁹ Ayiwa, i n'a fɔ landa dɔ bɛ aw fɛ ko san o san, Jɔnyaban panagbɛ* ra, ne ye kasoden kelen labla, ayiwa, aw b'a fɛ ne ye Yahudiyaw ta masace labla wa?» ⁴⁰ Jama perenna tuun ko: «Ɔn-Ɔn, ale tɛ! Barabasi le labla!» K'a sɔrɔ o Barabasi tɔgɔ tun ye benkanikebaga le ye.

19

Pilati sɔnna Yesu fagako ma

¹ Ayiwa, Pilati ko o ye Yesu mina ka a bugɔ ni gbɛɛ ye. ² Sorasiw ka nani dan ka o kɛ i ko masafugula, ka o biri Yesu kun na, ka deregeba wulenman dɔ don a kan na. ³ O gbarara a kɔrɔ k'a fɔ a ye ko: «Yahudiyaw ta masace, an bɛ i fora!» O ka tege ci a toro kɔrɔ.

⁴ Pilati bɔra kɛnɛ ma tuun k'a fɔ Yahudiyaw ye ko: «Ne bɛna a to o ye bɔ ni a ye kɛnɛ ma yan, janko aw y'a lɔn ko ne ma foyi si sɔrɔ a ra min bɛ se ka kɛ a fagakun ye.» ⁵ O bɔra ni Yesu ye kɛnɛ ma; nani fugula bɛ a kun na, masaderege wulenman bɛ a kan na. Pilati ko jama ma ko: «Ayiwa, cɛ ye nin ye.» ⁶ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Alabatosoba kɔrɔsibagaw na lara Yesu kan minke, o perenna ko: «A gbengben yiri ra! A gbengben yiri!» Pilati ko: «Aw yere ye a mina ka taga a gbengben yiri ra, sabu ne ma foyi ye nin cɛ ra min bɛ a fagakun bɔ.» ⁷ Yahudiyaw kuntigiw ka Pilati jaabi ko: «Sariya dɔ bɛ anw fɛ; ka kapa ni o sariya ye a ka kan ka faga le, sabu a ko Den min bɔra Ala ra* ko ale le bɛ o ye.»

⁸ Pilati ka o kuma men minke, do farara a ta siranya kan tuun. ⁹ A sekora ka don bonba kono tuun, ka Yesu jininka ko: «Ele bora min le?» Yesu ma a jaabi. ¹⁰ Pilati ko a ma ko: «I jera ne le ra wa? I m'a lon ko se be ne ye ka i labla, ko se be ne ye ka i gbengben yiri ra fana wa?» ¹¹ Yesu ka Pilati jaabi ko: «Ala le ka o se di i ma bi, ni o te, se foyi si tun tena ke ele fe ne kan; o le koson min ka ne mina ka na ne di ele ma, o tigi le ka jurumunba ke ka teme ele kan.» ¹² Kabini Yesu ka o fo, Pilati ka cogoya jini ka Yesu labla. Nka Yahudiyaw tun be perenna, ko: «Ni i ka nin ce labla, i te masaceba Sezari teri ye. Ni mogo o mogo ko ale ye masace ye, o tigi ye masaceba Sezari jugu le ye.»

¹³ Pilati ka o kuma men minke, a ka Yesu labo kene ma tuun. Bonba yoro min tun labenna ni kabakuruw ye, min be wele heburukan na ko «Gabata», Pilati nana sigi a ta kititigesiginan kan o yoro le ra. ¹⁴ O lon dugusagbe le tun ye Jonyanan panagbe* ye; tere tun be kuncu. Pilati ko Yahudiyaw ma ko: «Aw ta masace ye nin ye!» ¹⁵ O perenna, ko: «A faga! A faga! A gbengben yiri ra!» Pilati ko o ma ko: «Ka aw yere ta masace gbengben yiri ra wa?» Sarakalasebagaw* kuntigiw k'a jaabi ko: «Masace were te an fe ni masaceba Sezari te.» ¹⁶ A laban Pilati ka Yesu don o boro, ko o ye taga a gbengben yiri ra. O k'a mina ka taga ni a ye.

O ka Yesu gbengben yiri ra

(Matiyu 27.32-44; Marika 15.21-32; Luka 23.26-43)

¹⁷ Yesu ka a ta gbengbenyiri ta; o bora dugu kono ka taga yoro do ra min be wele ko Kunkolo yoro; heburukan na a be wele ko Goligota. ¹⁸ O k'a gbengben yiri ra o yoro le ra. O ka mogo fla were gbengben ni a ye yiri werew kan, kelen be a fan kelen na, kelen be a fan do ra, Yesu be o ce ma.

¹⁹ Pilati ka kuma do sebe ka o dulon gbengbenyiri* san fe. A k'a sebe ko: «Yesu Nazaretikace, Yahudiyaw ta masace.» ²⁰ Yahudiyaw caman ka o seberi karan, sabu o tun ka Yesu gbengben yoro min na, o yoro ni dugu ce tun man jan; o seberi fana tun kera heburukan na, ani latenkan na, ani gerekikan na. ²¹ Sarakalasebagaw* kuntigiw tagara a fo Pilati ye ko: «I tun man kan k'a sebe ko: <Yahudiyaw ta masace.> I ka kan ka sebe le ko: <Ce nin ko ale ye Yahudiyaw ta masace ye.> » ²² Pilati ka o jaabi ko: «Ne ka min sebe ka ban, o sebera le.»

²³ Ayiwa, sorasiw ka Yesu gbengben yiri ra ka ban tuma min na, o ka a ta faniw taran ka o ke sigiyoroma naani ye, o bee kelen kelen ni o ta. O ka a ta deregeba fana ta; o deregeba tun ye fani kuturu kelen le ye, karansira si tun te a ra, k'a ta a sanfeyoro ra fo ka taga a bla a dugumayoro ra. ²⁴ Sorasiw k'a fo jagon ye ko: «An kana a ta deregeba faran; an ye kara la, janko min bena a soro, an ye o tigi lon.» O kera minke, min sebera Kitabu kono, o kera can ye ko:

«O ka ne ta faniw taran o ni jagon ce,
ka kara la ne ta deregeba koson.»
Sorasiw ka o kow le ke.

²⁵ Ayiwa, Yesu bamuso ni a bamuso balemamuso, ani Kilopasi ta muso Mariyamu, ani Mariyamu Magidalakamuso, olugu tun lonin be Yesu ta gbengbenyiri koro. ²⁶ Yesu ka a bamuso ye minke, a ta karamogoden min ko tun ka di a ye, a ka o fana lonin ye a bamuso koro minke, a ko a bamuso ma ko: «Ne bamuso, i dence le ye nin ye.» ²⁷ O ko, a ko o karamogoden ma ko: «I bamuso le ye nin ye.» K'a ta o lon na, o karamogoden tagara ni Yesu bamuso ye a ta so.

Yesu sacogo

(Matiyu 27.45-56; Marika 15.33-41; Luka 23.44-49)

²⁸ O kɔ, Yesu k'a lon ko kow bɛɛ dafara tuma min na, a ko: «Minlɔgɔ bɛ ne ra.» A ka o fɔ, janko min sebera Kitabu kɔnɔ, o ye kɛ can ye. ²⁹ O y'a sɔrɔ daga dɔ tun bɛ o yɔrɔ ra, o fanin tun bɛ minnifen kumunin dɔ ra. O ka fu dɔ su o minnifen na, ka a dulon izope yiri dɔ ra, ka o la Yesu da ra. ³⁰ Yesu ka o minnifen sɔnsɔn tuma min na, a ko: «Sisan a bɛɛ dafara.» O kɔ, a ka a kun suuru, ka sa.

Sorasi dɔ ka Yesu sɔgɔ a gɛrɛn na

³¹ Ayiwa, o lon tun ye Yahudiyaw ta Nenɛkirilon* nasigi le ye. Yahudiyaw kuntigiw tun t'a fɛ ko mɔgɔ minw gbengbenna yiri ra, olugu ye to yi ka Nenɛkirilon se; sabu o Nenɛkirilon tun ka bon ka tɛmɛ Nenɛkirilon tɔw bɛɛ kan. O kosɔn o tagara Pilati daari ko a y'a to o ye taga mɔgɔ gbengbenninw senw karikari, ka o suw lajigi ka bɔ yiri ra. ³² Cɛ fla minw tun gbengbennin bɛ ni Yesu ye, sorasiw tagara o ra fɔlɔ senw karikari, ka yeɛma ka tɔ kelen fana senw karikari. ³³ O sera Yesu ma minke, o k'a ye ko ale sara ka ban. O kosɔn o ma ale senw karikari. ³⁴ Nka o bɛɛ n'a ta, sorasi kelen ka Yesu sɔgɔ a gɛrɛn na ni taman ye. O yɔrɔnin bɛɛ ra jori ni ji bɔra o sɔgɔda ra.

³⁵ Mɔgɔ min ka nin kow lakari, ale yɛrɛ na le k'a ye; a ta seereya fana ye can le ye. Ale yɛrɛ lanin b'a ra ko a bɛ can le fɔra. A ka nin kow lakari, janko aw fana ye la a ra. ³⁶ Ayiwa, nin kow kɛra minke, min sebera Kitabu kɔnɔ, o kɛra can ye ko: «A kolo dɔ man kan ka kari.» ³⁷ A sebera fana Kitabu yɔrɔ dɔ wɛrɛ ra ko: «O ka min sɔgɔ, o bɛna o na lɔ ale le ra.»

O ka Yesu sutara

(Matiyu 27.57-61; Marika 15.42-47; Luka 23.50-56)

³⁸ O kɔ, Yusufu Arimatekacɛ tagara Pilati daari ko a y'a to o ye Yesu su lajigi ka bɔ yiri ra; Pilati sɔnna. A tagara Yesu su lajigi. Yusufu tun ye Yesu ta karamɔgɔden dɔ le ye, nka a tun bɛ a dogora Yahudiyaw nasiran kosɔn. ³⁹ Ayiwa, Nikodɛmu min tun tagara Yesu fɛ lon dɔ su fɛ, ale fana nana ni sumadiyanan suguya fla pagaminin ye nɔgɔn na, min ye miri ye, ani alowesi. A bɛɛ lajennin tun bɛ kilo bisaba bɔ. ⁴⁰ O ka Yesu su ta, ka fanigbɛ dɔw kɛ k'a melege, ka kasadiyananw kɛ a kan ka kapa ni Yahudiyaw ta sudoncogo ye. ⁴¹ O tun ka Yesu gbengben yiri ra yɔrɔ min na, yiritu dɔ tun bɛ o yɔrɔ ra, ani kaburukura dɔ tun bɛ o yiritu kɔnɔ; mɔgɔ si su tun ma don o kaburu kɔnɔ fɔlɔ. ⁴² I n'a fɔ o lon tun ye Yahudiyaw ta Nenɛkirilon* nasigi ye, o ka Yesu su don o kaburu kɔnɔ, sabu o yɔrɔ le tun ka surun.

20

Karamɔgɔdenw tagara kaburu lakolon sɔrɔ

(Matiyu 28.1-8; Marika 16.1-8; Luka 24.1-12)

¹ Ayiwa, lɔgɔkun tere fɔlɔ sɔgɔmada joona fɛ, k'a sɔrɔ kɛnɛ tun ma ci fɔlɔ, Mariyamu Magidalakamusu tagara kaburu ra. A tagara a sɔrɔ ko kabakuruba bɔra kaburu da ra. ² A borira ka taga Piyeri fɛ, ani karamɔgɔden min ko tun ka di Yesu ye, ka taga a fɔ o ye ko: «O ka Matigi su ta ka bɔ kaburu kɔnɔ; an fana ma a blayɔrɔ lon.» ³ Piyeri ni o karamɔgɔden bɔra ka taga kaburu ra. ⁴ O fla bɛɛ tun bɛ borira nɔgɔn fɛ, nka o karamɔgɔden borira ka Piyeri dan, ka kɔn a na kaburu ra. ⁵ A sera yi minke a birira ka kaburu kɔnɔ flɛ, ka fanigbew blanin ye, nka a ma don. ⁶ Simɔn Piyeri tun bɛ a kɔ; ale sera minke, a donna kaburu kɔnɔ ka fanigbew blanin ye. ⁷ Fani min tun kɛra ka Yesu kun datugu, a ka o blanin ye, nka a ni kasanke tun tɛ yɔrɔ kelen na; a tun kurunin lo ka bla a danna. ⁸ Ayiwa, karamɔgɔden min tun kɔnna ka se kaburu ra, ale sɔrɔra ka don kaburu kɔnɔ. A k'a ye ten minke, a lara a ra. ⁹ Sabu kuma min

tun sebera Kitabu kɔnɔ, ko Yesu ka kan ka kunu, karamɔɔɔdenw tun ma o faamu folo. ¹⁰ O kɔ, o karamɔɔɔden fla bɔra ka taga o ta so.

*Yesu ka a yere yira Mariyamu Magidalakamuso ra
(Matiyu 28.9-10; Marika 16.9-11)*

¹¹ Ayiwa, Mariyamu tun nana kaburu ra ka na lo ka ke kasi ye. A kasito, a ka a kun suuru ka kaburu kɔnɔ fle. ¹² A ka meleke fla ye; deregegebe be o kan na. Yesu su tun lanin be yɔɔ min na, o tun siginin be o yɔɔ ra. Kelen be a kunyanfan na, to kelen be a senyanfan na. ¹³ Melekew ka Mariyamu pininka ko: «Muso, mun na i be kasira?» A ko: «O ka ne Matigi su le ta; ne m'a lon o ka a bla yɔɔ min na.» ¹⁴ Ka a to o kuma ra, a ka a na munu ka Yesu lonin ye; nka a m'a lon ko Yesu lo. ¹⁵ Yesu ka a pininka ko: «Muso, mun na i be kasira? I be jon le yɔɔpinina?» Ayiwa, a kera Mariyamu na na ko yiriforotigi lo. Mariyamu ko: «Ne be Yesu le yɔɔpinina; ni a kera ko ele le ka a ta, a yɔɔ yira ne ra, ne be taga a ta ka taga ni a ye.» ¹⁶ Yesu ko a ma ko: «Mariyamu!» Mariyamu ka a na munu k'a fo heburukan na ko: «Rabuni!» (O koro le ye ko «An karamɔɔɔ.») ¹⁷ Yesu ko a ma ko: «I kana maga ne ra, sabu ne ma yelen folo ka taga ne Fa fe. Taga a fo ne balemaw ye ko ne be yelenna ka taga ne Fa ni aw fana Fa fe, ne ta Ala, ani aw fana ta Ala.» ¹⁸ Mariyamu Magidalakamuso tagara a fo karamɔɔɔdenw ye ko ale ka Matigi ye; Yesu ka min fo a ye, a ka o fo karamɔɔɔdenw ye.

*Yesu ka a yere yira a ta karamɔɔɔdenw na
(Matiyu 28.16-20; Marika 16.14-18; Luka 24.36-49)*

¹⁹ O lon yere wulada fe, min tun ye logokun tere folo ye, karamɔɔɔdenw tun lajenna bon do kɔnɔ, ka da sogo o yere da ra Yahudiyaw nasiran koson. Yesu nana ka na lo o ce ma, k'a fo o ye ko: «Ala ye hera ke aw ye.» ²⁰ A ka o fo minke, a ka a borow ni a geren yira o ra. Karamɔɔɔdenw ka Matigi ye minke, o jusu diyara kosebe. ²¹ Yesu ko o ma tuun ko: «Ala ye hera ke aw ye. Fa Ala ka ne ci cogo min na, ne fana be aw ci o cogo ra.» ²² A ka o fo minke, a ka o fiye ni a dafono ye k'a fo o ye ko: «Ne be Nin Saninman* di aw ma. ²³ Ni aw ka mogo o mogo ta jurumun yafa, o tigi ta jurumun bena yafa; nka ni aw fana ma mogo o mogo ta jurumun yafa, o tigi ta jurumun tena yafa.»

Yesu ka a yere yira Toma ra

²⁴ Yesu nana a ta karamɔɔɔdenw fe lon min na, karamɔɔɔden tan ni fla ra min togo ye ko Toma, ni a be wele fana ko Flanin, ale tun te ni tow ye o lon na. ²⁵ Karamɔɔɔden tow k'a fo a ye ko: «An ka Matigi ye.» Toma ko o ma ko: «Ni ne koni ma negew no ye a boro ra, ka ne borokanden la o negew now ra, ka ne boro la fana taman no ra a geren na, ne te la a ra fiyewu.»

²⁶ Ayiwa, logokun kelen temenin ko, karamɔɔɔdenw lajennin tun be bon kɔnɔ tuun. O lon na, Toma tun be ni o ye. O tun ka daw sogo, nka o nana bara ka Yesu lonin ye o ce ma. A ka o fo ko: «Ala ye hera ke aw ye.» ²⁷ O ko, a ko Toma ma ko: «Toma, gbara yan; i boro la ne boro kan k'a fle; o ko, i ye i borokanden la ne geren na. I kana sigiya, nka i ye la ne ra.» ²⁸ Toma ko a ma ko: «E, ne Matigi, ani ne ta Ala ye!» ²⁹ Yesu ko a ma ko: «I ka ne ye minke, o le koson i lara ne ra ke! Minw lara ne ra k'a soro o ma ne ye, olugu ta pana.»

Yuhana ta Kitabu sebekun

³⁰ Yesu ka tagamasiyen caman were ke a ta karamɔɔɔdenw na; o ma sebe nin kitabu kɔnɔ. ³¹ Nka minw sebera, o sebera le, janko aw ye la a ra ko Yesu le ye Kisibaga* ye, Den min bora Ala ra*, ani janko ni aw lara a ra, aw ye panamanya soro a togo baraka ra.

21

Yesu ka a yere yira karamogoden wolonfla ra tuun

¹ Ayiwa, o kow ko fe, Yesu ka a yere yira a ta karamogodenw na tuun Tiberiyadi bada ra. A ka a yere yira o ra cogo min na, o fle nin ye: ² O y'a soro Simon Piyeri, ani Toma min be wele fana ko Flanin, ani Natanayeli min be bo Kana, Galile mara ra, ani Zebede dence fla, ani karamogoden fla were, olugu tun be jagon fe. ³ Simon Piyeri ko o ma ko: «Ne be taga jegeminayoro ra.» Karamogoden tow ko: «An fana be taga ni i ye.» O bora ka taga don kurun konon ka jo firi; nka o lon su fe, o ma jeye foyi soro.

⁴ Dugu nana gbe minke, o ka Yesu lonin ye bada ra; nka o m'a lon ko Yesu lo. ⁵ Yesu ko o ma ko: «Ne teriw, aw ka jeye do soro wa?» O ka Yesu jaabi ko: «An ma foyi soro.» ⁶ Yesu ko o ma ko: «Aw ye jo firi kurun kininboroyanfan fe, aw bena do soro.» O ka jo firi minke, jeye cayakojugu fe, o ma se ka a sama ka bo ji ra. ⁷ Karamogoden min tun ko ka di Yesu ye, ale ko Piyeri ma ko: «Piyeri, Matigi lo.» Kabini Piyeri k'a men ko Matigi lo minke, a ka a ta derege ta ka a don, sabu a fari lakolon tun lo; a k'a yere firi ji ra. ⁸ Karamogoden tow nana kurun konon, o be jo samana, a fanin jeye ra, sabu o ni jida tun te teme nongon* ja keme fla jagon kan.

⁹ O sera kene ma tuma min na, o ka takami mananin ye, jeye be a kan; o ka buru fana blanin ye. ¹⁰ Yesu ko o ma ko: «Aw ka jeye minw mina, aw ye na ni o dow ye yan.» ¹¹ Simon Piyeri donna kurun konon ka jo sama ka bo ni a ye kene ma, a fanin jegeden baba gbansan na, jegeden keme ni bilooru ni jegeden saba. Nka jeye ni a caya bee, jo ma faran. ¹² Yesu ko o ma ko: «Aw ye na domuni ke.» Karamogoden si ma son ka a pininka ko: «Ele ye jontigi le ye?» Sabu o bee tun k'a lon ko Matigi lo. ¹³ Yesu gbarara ka buru ta k'a di o ma ka jeye fana di o ma. ¹⁴ Kabini Yesu kununa ka bo saya ra, nin le tun ye a sijaga sabanan ye ni a be a yere yirara karamogodenw na.

Yesu ka Piyeri jininka

¹⁵ O ka domuni ke ka ban tuma min na, Yesu ko Simon Piyeri ma ko: «Yuhana dence Simon, i be ne kanu ka teme ninnugu kan wa?» Piyeri ko: «Onhon, Matigi, ele yere ka a lon ko ne be i kanu.» Yesu ko a ma ko: «I janto ne ta sagadenw na.» ¹⁶ Yesu ko a ma tuun a sijaga flanan na ko: «Yuhana dence Simon, i be ne kanu wa?» Piyeri ko: «Onhon, Matigi; ele yere ka a lon ko ne be ele kanu.» Yesu ko a ma ko: «Ne ta sagaw korosi.» ¹⁷ Yesu ko Piyeri ma a sijaga sabanan na ko: «Yuhana dence Simon, i be ne kanu wa?» Piyeri ja sisira, sabu Yesu ka a jininka fo sijaga saba, ko: «I be ne kanu wa?» A ko Yesu ma o le ra ko: «Matigi, i ka fen bee lon; ele yere k'a lon ko ne be ele kanu.» Yesu ko a ma ko: «I janto ne ta sagadenw na.» ¹⁸ Yesu ko Simon ma tuun ko: «Ne b'a fo i ye can ra, ko i kanbelenman, i tun be i ta derege don, ka i yere cesiri; ni yoro min ka i diya i be taga yi. Nka ni i nana koro, i bena i boro korota, mogwo were be i ta derege don i ra ka i cesiri. I t'a fe ka taga yoro min na, o be taga ni i ye o yoro ra.» ¹⁹ Piyeri tun bena sa cogoya min na ka bonya la Ala togo kan, Yesu ka nin kuma fo ka o le yira. O ko, a ko Piyeri ma ko: «Tugu ne ko!»

Karamogoden min ko tun ka di Yesu ye

²⁰ Karamogoden min ko tun ka di Yesu ye, Piyeri ka a ja munu ka o nato ye o ko fe. Ka o to domuni na lon do su fe, o karamogoden le siginin tora Yesu koro k'a pininka ko: «Matigi, jontigi le bena i janfa?» ²¹ Ayiwa, Piyeri ka o karamogoden ye minke, a ko Yesu ma ko: «Matigi, nin do, mun le bena ale soro?» ²² Yesu ko a ma ko: «Ni ne b'a fe ko ale ye to si ra fo ka taga se ne nalon ma, ele ta mun le be o ra? Ele koni ye tugu ne ko doron!» ²³ Karamogodenw ka o kuma le ta ka o fo yoro bee ko o

* 21:8 21.8 Nongon ja kelen be se ka ben metere tarance le ma.

karamogoden tena sa, k'a sorɔ Yesu m'a fo Piyeri ye ko a tena sa. Yesu ko le ko: «Ni ne b'a fe a ye to si ra fo ka taga se ne nalon ma, ele ta mun le be o ra?»

²⁴ Ayiwa, o karamogoden le be nin kow seereya kera; ale le ka nin kow sebe fana. An fana k'a lon ko a ta kuma ye can le ye.

Kuma laban

²⁵ Ayiwa, Yesu ka ko caman wɛɛ ke. Ni o beɛ tun sebera kelen kelen, ne be miiri ko kitabu minw tun bena sebe, o tun tena kun dunuɓa beɛ lajennin konɔ!

CIRADENW TA KEWALEW Kitabu faamucogo

Nin kitabu sebebaga ye Luka ye, min ka Yesu ta ko Kibaro Diman* kitabu sabanan sebe. A ka nin kitabu fana sebe a terice Tehofili le tɔgo ra, i n'a fo kitabu folo.

A be kitabu damina ni Yesu ta yelenko ye ka taga sankolo ra. O ko, Yesu ta karamogodenw ka wagati min ke Zeruzalemu, sani Yesu ta layiri ye dafa, a be o fo. Pantekotilon na, Yesu taganin ko tere tan na, Ala Nin Saninman* jigira karamogodenw kan, ka Ala ta sebgaya di o ma. O ka Yesu ta ko waajuri ke, ka Kibaro Diman fo. Lanabagaw cayara, Kibaro Diman ko bora Zeruzalemu ka se fo Zude mara yoro tow ra, ani Samari, ani dunuƴa yoro caman na. O kera ka kapa ni Yesu yere ta cifonin ye, ko: «Nin Saninman bena jigi aw kan; o cogo ra aw bena sebgaya soro ka ke ne seerew ye, ka kuma ne ta ko ra k'a damina Zeruzalemu, ani Zude mara bee, ani Samari mara, fo ka taga se dunuƴa dan bee ma» (1.8).

Nin kitabu damina ra, an b'a ye ko Piyeri le be i n'a fo lanabagaw ta jenkuru namogo. Nka ka damina sura kononton na, kitabu sebebaga be Poli ta baaraw le lakari. Poli ka tagama caman ke ka taga Kibaro Diman fo dugu caman na. O tagamaw tagara laban fo Romu dugu konon. Poli ka toro caman sonmina, ani sege caman, ka kasorabla caman muƴu. Nka foyi si ma se ka Ala ta kuma bari. Nin Saninman ka Ala ta mogow deme janko o ye ke Yesu seerew ye dunuƴa konon fo bi.

Kitabu konokow

Nin Saninman nacogo (1-2)

Karamogodenw ta waajuri (3-7)

Kibaro Diman ko sera fo Samari (8)

Yahudiyaw ka lanabagaw toro Zeruzalemu (9-12)

Poli ta tagama folo (13-15)

Poli ta tagama flanan (16-18)

Poli ta tagama sabanan (19-21)

Poli minana ka taga fo Romu (22-28)

Ala ka Nin Saninman min layiri ta karamogodenw ye

¹ Ne balemace Tehofili, ne ta kitabu folo ra, Yesu tun ka ko minw ke, ani a tun ka mogow karan fen minw na kabini a ta kow damina ra fo ka taga se a korotalon ma ka taga sankolo konon, ne tun konna ka o bee fo i ye. ² Nka sani Yesu ye taga sankolo ra, a tun ka karamogoden minw panawoloma, olugu tun ka kan ka ko minw ke, a ka o karan o bee ra Nin Saninman* baraka ra. ³ Yesu ta toro bannin ko, a panaman ka a yere yira a ta karamogodenw na; a ka o ke ka se fo tere binaani, janko o y'a lon ko sigiya t'a ra, ko ale panaman lo. Ala bena a ta Masaya* sigi cogo min na, a ka o jafon ye. ⁴ Lon do, ka Yesu ni a ta karamogodenw to domuni na jogon fe, a k'a fo o ye k'a gbeleya, ko: «Aw kana aw yoro janya Zeruzalemu na; ne tun ka ne Fa ta layiri min ko fo aw ye, aw ye o makonon. ⁵ Sabu Yuhana ka mogow batize ji le ra, nka sani tere dama ce Ala bena aw batize ni Nin Saninman ye.»

Yesu yelenna ka taga sankolo konon

⁶ Ayiwa, ka Yesu ni a ta karamogodenw lajennin to, karamogodenw k'a pininka ko: «Matigi, i bena Izirayeli* ta masaya sigi kokura o wagati le ra wa?» ⁷ Yesu ka o jaabi ko: «Ne Fa Ala ka wagati min latige, ani a ka tuma min latige ni a yere ta fanga ye, aw man kan ka o lon. ⁸ Nka Nin Saninman* bena jigi aw kan; o cogo ra aw bena

sebagaya sɔrɔ ka kɛ ne seerew ye, k'a damina Zeruzalemu, ani Zude mara bɛɛ, ani Samari mara, fɔ ka taga se dunuɲa dan bɛɛ ma.» ⁹ Yesu ka o kumaw fɔ ka ban minke, ka karamɔgɔdenw ɲa lɔnin to a ra o b'a flɛra, a kɔrɔtara ka bɔ o cɛ ra ka taga sankolo ra; sankaba dɔ k'a dogo o ma. ¹⁰ Ka karamɔgɔdenw ɲa lɔnin to sankolo ra ka Yesu tagatɔ flɛ, o barara ka cɛ deregegbetigi fla ye o kɔrɔ; ¹¹ o cɛ fla ka o ɲininka ko: «Aw Galilekaw, mun le kosɔn aw lɔnin bɛ yan ka to ka sankolo flɛ? Yesu min kɔrɔtara aw ɲa na ka taga sankolo kɔnɔ, ale kelen le bɛna kɔsegi ka na, i ko aw ka a tagatɔ ye cogo min na.»

Matiyasi blara Zudasi nɔ ra

¹² Ayiwa, karamɔgɔdenw bɔra kuru kan ka seko ka na Zeruzalemu; o kuru bɛ wele ko Oliviyesunw kuru, a bɛ Zeruzalemu kɛrɛ fɛ, kilo kelen ɲogɔn lo. ¹³ O sera Zeruzalemu minke, o tun bɛ to ka lajɛn sankaso min kɔnɔ kakɔrɔ, o tagara don o bon kɔnɔ. O tun ye Piyɛri ye, ani Yuhana, ani Yakuba, ani Andere, ani Filipe, ani Toma, ani Baritelemi, ani Matiyu, ani Alife dence Yakuba, ani Simɔn min bɛ wele ko faso kanubagaba*, ani Yakuba dence Zude. ¹⁴ O bɛɛ tun lajennin bɛ ni miiriya kelen ye ka to ka Ala daari; muso dɔw fana tun bɛ o ra, ani Yesu bamuso Mariyamu, ani Yesu balemacew.

¹⁵ Ayiwa, o lonw dɔ ra, lanabagaw tun lajenna ka se mɔgɔ kɛmɛ ni mugan ɲogɔn ma; Piyɛri wurira ka lɔ o cɛ ma, k'a fɔ o ye ko: ¹⁶ «Ne balemaw, Dawuda tun ka min fɔ Nin Saninman* baraka ra kakɔrɔ, jagboya lo o kow tun ye kɛ. A tun kumana Zudasi ta ko le ra; ale le tun blara mɔgɔw ɲa ka taga Yesu mina. ¹⁷ Zudasi tun kɛra an ta jɛnkuru mɔgɔ dɔ ye, an bɛɛ tun bɛ baara kelen le kɛ. ¹⁸ A ka wari min sɔrɔ a ta kojugu sara ye, a tagara o wari kɛ ka foro san. O kɔ fɛ, a ka a yɛrɛ kan don juru ra; a su nana ben fɔ ka yerege, ka a nogow bɛɛ bɔ kɛnɛ ma. ¹⁹ Zeruzalemukaw bɛɛ ka o ko lɔn, fɔ o ka o foro tɔgɔ la o ta kan na ko: «Hakelidama», o kɔrɔ ye ko «jori foro». ²⁰ K'a sɔrɔ a sebera Zaburuw kitabu kɔnɔ, ko:

«A ta bon lakolon ye to,
mɔgɔ si kana kɛ a kɔnɔ».

Zaburuw kitabu ko tuun ko:

«Mɔgɔ wɛrɛ ye a ta baara kɛ a nɔ ra†.»

²¹ «O le kosɔn mɔgɔ kelen ka kan ka fara an kan, o ye kɛ an seere ye k'a yira ko Matigi Yesu kununa ka bɔ saya ra. O tigi ka kan ka kɛ mɔgɔ dɔ ye min tun bɛ ni an ye, ²² ka a damina Yesu batize wagati ra Yuhana fɛ, fɔ ka taga se a kɔrɔtalɔn ma ka bɔ an cɛ ra ka taga sankolo ra.»

²³ Lanabagaw ka mɔgɔ fla yira, Yusufu min bɛ wele ko Barisabasi, ani min tɔgɔlara ko Yutusi, ani Matiyasi. ²⁴ O kɔ, lanabagaw ka Ala daari, ko: «Matigi, ele min bɛ mɔgɔ bɛɛ jusukun lɔn, i ka kelen min ɲanawoloma nin mɔgɔ fla ra, o yira an na, ²⁵ janko o ye kɛ baarden ni ciraden* ye, ka bla Zudasi nɔ ra, sabu Zudasi bɔra o ciradenya ra ka taga yɔrɔ wɛrɛ ra, a ka kan ni yɔrɔ min ye.» ²⁶ O ka kara la, kara ka Matiyasi le yira; ale farara ciraden tan ni kelen kan.

2

Nin Saninman jigira lanabagaw kan

¹ Pantekoti* lon na Yesu ta lanabagaw bɛɛ tun lajennin bɛ yɔrɔ kelen na. ² Mankanba dɔ barara ka bɔ sankolo ra; a bɛ i ko fɔɲɔba mankan. Lanabagaw tun siginin bɛ bon min kɔnɔ, a nana o bon kɔnɔ fa. ³ O ka nɛnden dɔw ye, o bɛ i ko tasumamana. O tarantaranna ka na sigisigi o bɛɛ kelen kelen kan. ⁴ Lanabagaw bɛɛ

* **1:13** 1.13 Faso kanubagaba: Kitabu dɔw b'a fɔ ko Zeloti. † **1:20** 1.20 Nin kuma fora Zaburu 69.26 ani 109.8.

fara Nin Saninman* na, o bæe ka ke kuma ye kan werew ra; ni Nin Saninman ka kan min don min da ra, o be o kan fo.

⁵ Ayiwa, Yahudiya Alapasiranbaga dow tun bora dunupa jamanaw bæe ra, ka na to Zeruzalemu. ⁶ O mankanba bora minke, o mogow camanba borira ka taga lajen o yoro ra. O bæe kononobanna, sabu o bæe kelen kelen tun be o yere ta kan menna lanabagaw da ra. ⁷ O mogow bæe kabakoyara, fo ka o kononoban. O tun b'a fora jagon ye ko: «Mogo minw be kumana tan, o bæe te Galilekaw le ye wa? ⁸ Mun koson an bæe kelen kelen be an yere ta kan menna o da ra? ⁹ Anw minw ye Paritikaw ye, ani Medikaw, ani Elamukaw, ani minw bora Mesopotami, ani Zude, ani Kapadosi, ani Pon, ani Azi jamanaw ra, ¹⁰ ani Firizi, ani Panfili, ani Misiran jamanaw ra, ani Libi jamana yoro minw be Sireni dugu kere fe, ani minw bora Romu*, ani Yahudiyaw, ani minw donna Yahudiyaya ra, ¹¹ ani Keretikaw, ani Arabuw, an be Ala ta kobaw lakarito menna o fe an yere ta kanw na!»

¹² O mogow bæe kononobanna; o m'a lon o bena min fo tuun. O tun b'a fora jagon ye ko: «Nin ye mun ye sa?» ¹³ Nka dow tun be lanabagaw logobora k'a fo ko: «O ka duvendiman do le min ka fa.»

Piyeri ka mogow waaju

¹⁴ O le ra Piyeri wurira ka lo ni karamogoden to tan ni kelen ye, ka kuma ni kanba ye, k'a fo ko: «Aw Yahudiyaw, ani aw minw bæe siginin be Zeruzalemu, aw ye aw toro malo ka ne ta kuma lamen, ka nin faamu! ¹⁵ Nin mogow ma duven min ka fa, i ko aw b'a miirira cogo min na, sabu sogomada lo. ¹⁶ Nka cira Yoweli tun ka kuma min fo, o le be kera sisan tan; a ko:

¹⁷ <Ala ko: Dunupa labanwagatiw ra,

ne bena ne Nin* lajigi adamadenw bæe kan.

Ne bena kuma don aw dencew ni aw denmusow da ra, ka mogow waaju.

Ala bena ko dow yira aw ta kanbelenw ra;

aw ta cekorobaw bena Ala ta kow ye siko ra.

¹⁸ Can lo, a bena ke ten o lonw na;

ne bena ne Nin lajigi ne ta joncew ni ne ta jonmusow kan;

ne bena kuma don o da ra ka mogow waaju.

¹⁹ Ne bena kabakofen dow yira san fe, sankolo ra,

ka tagamasiyen dow yira dugukolo kan:

jori, tasuma, ani bugun sisiman.

²⁰ Tere bena ke dibi ye,

karo bena wulen i ko jori.

O bæe le ko fe Matigi ta lon be se.

O bena ke lonba le ye, lon min nooro ka bon.

²¹ O wagati ra ni mogo o mogo ka Matigi togo wele,

o tigi bena kisi.>

²² «Ayiwa, aw Izirayelimogow, aw ye aw toro malo ka ne ta kuma lamen. Yesu Nazaretika tun kera mogo do ye, Ala ka a ta sebgaya yira aw ra min fe; a ka kobaw, ani kabakow, ani tagamasiyenw ke aw ce ra, i ko aw yere k'a lon cogo min na. ²³ Nka ka kapa ni Ala ta latige ni a ta lonniya ye ale ta ko ra, aw ka a mina k'a don mogojuguw boro; o k'a gbengben yiri ra k'a faga. ²⁴ Nka Ala k'a kisi ka bo saya ra k'a lakunu, sabu saya tun te se ka Yesu mina ka to a ta fanga koro. ²⁵ Sabu Dawuda tun k'a fo Yesu ta ko le ra, ko:

<Ne tun be ne Matigi yera tuma bæe ne ja koro,

sabu a be ne kere fe ka ne demɛ, janko ne baraka kana dese.

²⁶ O koson pagari be ne jusu ra, ne da be ninsondiyakumaw fo.

Hali ne farisogo fana bena laganfiya ni o jigiya ye.

²⁷ Sabu i tena son ka ne nin to saya dibi ra yi.

I tena son fana k'a to i ta mogo saninman farisogo ye tori kaburu ra.

²⁸ Sabu sira minw be taga panamanyakura ra, i ka o yira ne ra.

I bena ne jusu fa nagari ra, sabu ne bena ke ni i ye.>

²⁹ «Ayiwa, ne balemaw, aw y'a to ne ye an bemaƙe Dawuda ta ko gbeya k'a fo aw ye bi: Ale sara, a su donna; hali bi a ta kaburu be an fe yan. ³⁰ Dawuda tun ye cira le ye; a tun k'a lon fana ko Ala karira a ye ko lon do a bena a mamaden do sigi a ta masasiginan kan a no ra. ³¹ Ayiwa, Kirisita*, min ye Ala ta mogo panawolomanin ye, ale tun bena kunu ka bo saya ra cogo min na, Ala tun konna ka o le yira Dawuda ra. O le koson a ko:

<A tena to saya dibi ra,

a farisogo tena tori kaburu kono.>

³² Ne be Yesu min ko fora, Ala ka ale le lakunu ka bo saya ra; an bee ye o ko seerew ye. ³³ A korotara ka taga sigi Ala kininboroyanfan fe tuma min na, a tun ka Nin Saninman* min layiri ta an ye, a Fa Ala ka o di a ma. A fana ka o Nin Saninman le lajigi ka na an kan, i ko aw b'a yera, ani aw b'a menna cogo min na. ³⁴ Dawuda yere ma korota ka taga sankolo ra, nka o bee n'a ta, a ko:

<Matigi Ala k'a fo ne Matigi ye ko:

Na i sigi ne kininboroyanfan fe,

³⁵ fo ne ye na i juguw mina ka o bla i sen koro.>

³⁶ «O koson aw Izirayelimogow bee ka kan k'a lon bi, ko sigiya t'a ra, ko Yesu min gbengbenna yiri ra aw fe, ko Ala ka ale le ke Matigi ni Kisibaga* ye.»

³⁷ Ayiwa, o mogow ka o kumaw men tuma min na, o kumaw ka o jusu sogo kosebe. O ka Piyeri ni karamogoden tow pininka ko: «An balemaw, an ka kan ka mun le ke sisan?» ³⁸ Piyeri ka o jaabi ko: «Aw ka kan ka nimisa aw ta jurumunw na; aw bee kelen kelen ka kan ka batize Yesu Kirisita togo ra, ka aw ta jurumun yafa soro. Ni o kera, Ala bena Nin Saninman di aw ma. ³⁹ Sabu Nin Saninman layiri tara aw fana ye, ani aw ta den minw bena na aw ko, ani siyamogo minw be yorojan, ani an Matigi Ala bena mogo minw bee wele fana.» ⁴⁰ Piyeri ka o mogow waaju ka meen, k'a fo o ye k'a gbeleya ko: «Aw ka kan ka jija ka faran bi mogojuguw ra, janko aw ye kisi.»

⁴¹ Mogo minw sonna Ala ta Kuma ma, o ka olugu bee batize. O lon na, mogo minw farara lanabagaw kan, o tun be mogo waga saba bo.

Lanabagaw ta jenkunya

⁴² Kabini o lon na o mogow tun be lajen wagati bee ka ciradenw* ta karan lamen. O tora lanabagaw ta jenkunya ra. O tun be buru tarantaran o ni jigon ce, ka o jimi, ka o hakiri jigi Matigi ta kuma ra, ka to ka Ala daari jigon fe. ⁴³ Alapasiran tun be o bee ra, sabu ciradenw tun be kabako caman ani tagamasiyen caman kera.

⁴⁴ Lanabagaw bee tun bennin lo. Mogo si tun te a borofen jate a kelen ta ye. O tun be o ta fenw bee taran o ni jigon ce. ⁴⁵ Tuma dow ra, dow tun be o ta foro, walama o borofen dow fiyeere, ka o wari tarantaran jigon ce ka kana ni o bee ta makonata ye.

⁴⁶ Lon o lon o tun be lajen Alabatosoba kono jigon fe ni miiriya kelen ye ka Ala bato. O tun jijara o ra kosebe. O tun be lajen o ta sow kono ka buru tarantaran jigon ce k'a jimi, ka o hakiri jigi Matigi ta kuma ra. O tun be domuni ke jigon fe ni ninsondiya ani jusukun ghenin ye. ⁴⁷ O tun be Ala tando wagati bee. O ko tun ka di mogow bee ye.

Matigi tun be minw kisi, a tun be olugu fara lanabagaw ta jenkuru* kan lon o lon.

3

Piyeri ka nabara keneya

¹ Lon do, Piyeri ni Yuhana tun be tagara Alabatosoba ra jɔgɔn fe ka taga Ala daari; wulada wagati tun lo. ² O y'a sɔrɔ ce do tun be yi, o nabaraman le tun worora; lon o lon o tun be o ce ta ka taga a sigi Alabatosoba donda do ra, min be wele ko «Donda ceɗuman», janko mɔgo minw be don Alabatosoba kɔnɔ, a ye olugu daari. ³ A ka Piyeri ni Yuhana donto ye Alabatosoba kɔnɔ minke, a ka o daari. ⁴ Piyeri ni Yuhana ka o ja lo a ra k'a fle; Piyeri ko a ma ko: «An fle.» ⁵ Ce fana ka o lalaga ka o fle; a tun b'a hakiri ra ko o bena fen do le di a ma. ⁶ O tuma Piyeri ko a ma ko: «Wari te ne fe, sanin te ne fe, nka min be ne fe, ne be o di i ma: Yesu Kirisita Nazaretikace togo baraka ra, wuri ka tagama!» ⁷ Piyeri ka a mina a kininboro ma k'a lawuri. O yɔronin kelen bee a senw ni a senkuruw ka baraka sɔrɔ. ⁸ A panna ka wuri ka lo a sen kan ka ke tagama ye. A donna ni Piyeri ni Yuhana ye Alabatosoba kɔnɔ; a be tagama, a be panpan ka Ala tando. ⁹ Mogo bee k'a tagamato ye, a be Ala tandora. ¹⁰ O tun k'a lon ko ce min tun be to ka sigi Alabatosoba Da Ceɗuman na ka daariri, ko ale yere lo. O ce sera ka tagama cogo min na, o barara o bee ra, fo ka o bee kɔnɔnɔban.

Piyeri ka waajuri ke Alabatosoba kɔnɔ

¹¹ Ce tun te bora Piyeri ni Yuhana ko tuun minke, mɔgow bee kabakoyara; o borira ka taga lajen Piyeri ni Yuhana kɔrɔ, Alabatosoba bolon do kɔnɔ, min be wele ko «masace Sulemani ta bolon». ¹² Piyeri ka jama ye minke, a k'a fo o ye ko: «An balema Izirayelimogow, mun koson nin ko ka aw kabakoya? Mun koson aw be aw ja lo anw na, k'a ke i n'a fo anw yere ta sebgaya walama an ta Alapasiran le k'a to nin ce sera ka tagama?» ¹³ Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ta Ala, an bemaw ta Ala, o le ka a ta baarden Yesu togo bonya; aw ka ale le labla fagamaw ye, ka ban a ra Pilati ja kɔrɔ, k'a sɔrɔ ale tun k'a latige ko a be a bla. ¹⁴ Aw banna mogo saninman ni mogo terennin na, ka Pilati daari ko a ye mogo fagabaga do le labla a no ra aw ye. ¹⁵ Aw ka panamanya banbari tigi faga, nka Ala ka a lakunu ka bo saya ra; anw ye a seerew ye. ¹⁶ Anw lara Yesu togo min na, o togo le ka baraka don nin ce ra; aw ja b'a ra, aw k'a lon fana. Lanaya, Yesu togo ra, o le ka keneya dafanin di nin ce ma aw bee ja na.

¹⁷ «Nka o bee n'a ta, ne balemaw, ne k'a lon ko kolonbariya le k'a to aw ni aw ta kuntigiw ka nin ko ke. ¹⁸ Ala tun ka ko minw fo kakoro a ta ciraw bee da ra, a ka o le ke; ko Kirisita*, Ala ta mogo panawolomanin ka kan ka tooro. ¹⁹ O le koson aw ye nimisa aw ta jurumun na, ka son Ala ma, janko aw ta jurumunw ye ko ka bo yi. ²⁰ Ni o kera, Matigi bena laganfiya di aw ma, ani Kirisita min ta ko latigera aw ye, min ye Yesu ye, a bena o ci ka na aw fe. ²¹ Nka sisan Yesu ka kan ka to sankolo ra fo fen bee ye ye lema ka ke kura ye folo; Ala tun ka o le fo kabini wagatijan a ta cira saninmanw da ra. ²² Musa tun k'a fo ko: «Aw Matigi Ala bena cira do lana aw ye ka bo aw yere balemaw ce ra, i n'a fo ne. Ni o cira ka fen o fen fo aw ye, aw ye o lamen. ²³ Ni mogo o mogo ma son k'a lamen, o tigi bena halaki ka bo Ala ta mogow ce ra.» ²⁴ Sabu cira minw bee kumana, k'a damina cira Samawilu ra, o bee kelen kelen kumana nin wagati kow ra fana. ²⁵ Ayiwa, Ala ka ko minw bee yira ciraw ra, o bee fora aw le ye. Ala ka jenjogonya min don ni an bemaw ye, aw fana be o jenjogonya ra. Ala ka o le fo Iburahima ye ko: «Dugukolo ta gbaw bee bena baraka sɔrɔ ne fe ele ta duruja sababu le ra.» ²⁶ O le koson Ala k'a ta baarden panawoloma tuma min na, a konna k'a ci aw le fe folo, janko a ye baraka don aw ra, ka aw bee kelen kelen kisi ka bo aw ta sirajuguw kan.»

4

O ka Piyeri ni Yuhana mina

¹ Ayiwa, ka Piyeri ni Yuhana to kuma ra jama fe, sarakalasebagaw* ni Alabatosoba korosibagaw kuntigi ni Sadusiw* nana bara ka bo o kan. ² O k'a ye ko Piyeri ni Yuhana be mogow karanna minke, k'a fo ko Yesu kununa ka bo saya ra, ko suw bena kunu fana, o ma diya o ye fiyewu. ³ O ka o mina ka o bla kaso ra fo o dugusagbe, sabu su tun kora ka ban. ⁴ Nka o bee n'a ta, mogow minw tun ka Ala ta kuma lamem, olugu caman lara Yesu ra; lanabagaw cayara ka se mogow waga looru jogonna ma.

⁵ Ayiwa, o lon dugusagbe, Yahudiyaw kuntigiw ni cekorobaw ni sariya karamogow* ka jogon lajen Zeruzalemu. ⁶ Sarakalasebagaw kuntigiba Ane yere tun be yi, ani Kayife, ani Yuhana, ani Alesandiri, ani ce minw bee ye sarakalasebagaw kuntigiba ta somogow ye. ⁷ O ka Piyeri ni Yuhana lo o ce ma, ka o jininka ko: «Sebagaya juman le sababu ra, walama togow juman le sababu ra aw ka nin ke?» ⁸ O tuma, Piyeri fanin Nin Saninman* na, a ko o ma ko: «Aw jamana kuntigiw, ani a cekorobaw! ⁹ An ka kojuman min ke nin nabara ye, ani a keneyara cogo min na, aw be an jininkara o le ra bi. ¹⁰ Ayiwa, aw ni Izirayelimogow bee ka kan k'a lon ko nin ce keneyara Yesu Nazaretikace togow baraka le ra; aw ka ale le gbengben yiri ra k'a faga, nka Ala ka a lakunu ka bo saya ra. Ale le baraka ra nin ce keneyanin lonin be aw na korow. ¹¹ Yesu ta ko le fora Kitabu konow ko:

«Aw bonlobagaw banna kabakuru min na ko a man ni,
o le kera bon kabakuru folow sobeman ye.»

¹² «Kisiri te sorow togow were ra; sabu Ala ma togow were di mogow ma dugukolo kan yan, an be se ka kisi min sababu ra.»

¹³ Yahudiyaw kuntigiw, ani cekorobaw k'a ye ko Piyeri ni Yuhana be kumana minke hali siranya te o ra, o kabakoyara; sabu o tun k'a lon ko mogow gbansanw lo, minw ma karan. O k'a lon ko o tun be ni Yesu ye. ¹⁴ Nka o na tun be ce keneyanin lonin na o korow minke, o tun te se ka foyi fo.

¹⁵ Ayiwa, o ka o labow kititigejama mogow ce ra. O ko, o ka jogon jininka ko: «An bena mun le ke nin mogow ra? ¹⁶ Sabu o ka kabakoba min ke Zeruzalemu, o ma dogo mogow si ma; an fana te se ka o sosow. ¹⁷ Nka o bee n'a ta, an ye o wele ka kankari la o ye k'a gbeleya kosebe, ko o kana Yesu togow fo mogow si ye tuun, janko o ko kana na yerege ka taga jamana yorow bee ra.»

¹⁸ O ko fe, o ka o wele ka na a fo o ye k'a gbeleya ko o kana Yesu togow fo mogow si ye, o kana mogow si karan a ra fana. ¹⁹ Nka Piyeri ni Yuhana ka o jaabi ko: «Ayiwa, aw yere y'a fle, yala a bennin lo Ala na korow wa, ko anw ye aw kan mina, ka Ala kan bla? ²⁰ Anw koni ka min ye, ani an ka min men, an te se ka to o fobari ye.»

²¹ O ka kankari la Piyeri ni Yuhana ye tuun k'a gbeleya kosebe, ka sorow ka o labla; mogow jasiran koson o ma cogo sorow ka kiti ben o kan ka o torow, sabu kabako min tun kera, mogow bee tun be Ala tandora o koson. ²² Ce min fana keneyako kera kabako ye, o si tun ka ca ni san binaani ye.

Lanabagaw ta Aladaari

²³ O ka Piyeri ni Yuhana labla minke, o tagara karamogoden tow fe; sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cekorobaw ka min fo o ye, o ka o bee lase karamogoden tow ma. ²⁴ Lanabagaw ka o kuma men minke, o bee jenna ka o miiriya ke kelen ye, ka o kan korota k'a fo Ala ye ko: «Matigi, ele min ka sankolo ni dugukolo dan, ani kogoji ni a konofenw bee, ²⁵ ele le ka nin kuma don i ta baarden, an bemace Dawuda da ra i ta Nin Saninman* baraka ra, ko:

«Mun koson siyaw be muruti de?»

Mun koson miiriya gbansanw be jamana mogow konɔ de?

²⁶ Dugukolo masacew wurira ka lo;

kuntigiw ka jɔgon lajen

Matigi ni a ta mogɔ panawolomanin kama.»

²⁷ Sabu masace Herodi* ni Ponse Pilati ka jen siri ni siya were mogow* ye, ani Izirayelimogow, nin dugu konɔ yan; o wurira i ta baarden saninman Yesu kama, i ka min panawoloma. ²⁸ O cogo ra i tun ka ko minw latige ka kapa ni i ta sebgaya ni i ta hakiritigiya ye kakoro, o ka o le ke. ²⁹ Nka Matigi Ala, sisan, o ka kankarigbelen min la an ye, i ka o men. O koson jagbeleya di i ta baardenw ma, janko o ja siginin ye i ta kuma fo. ³⁰ I ta sebgaya di o ma, janko o ye banabagatow keneya, ka tagamasiyenw ni kabakow ke i ta baarden saninman Yesu togo ra.»

³¹ O ka Ala daari ka ban tuma min na, o tun lajennin be yoro min na, o yoro dugukolo yeyerera. O bee fara Nin Saninman na. K'a ta o wagati ra, o ja siginin tun be Ala ta Kuma fo ni jagbeleya ye.

Lanabagaw ta jɛnɔgɔnya

³² Lanabagaw ta jenku* bee tun bennin be kelen ma; o tun ka o jusukun ke kelen ye, ka o ta miiriya ke kelen ye fana. O ra mogɔ si tun te a borofen jate a kelen ta ye, nka o tun be o borofenw bee tarantaran o ni jɔgon ce. ³³ Sebgayaba tun be ciradenw* fe. O tun be Matigi Yesu kunuko fo mogow ye. Ala ta neema fana tun cayara lanabagaw kan. ³⁴ O koson janibagato tun te o ce ra: sabu forow, ani bonw tun be minw fe, olugu tun be o dow fiyeere, ³⁵ ka na o wari di ciradenw ma. O tun be wari tarantaran lanabagaw ra, ka kapa ni bee kelen kelen ta mako ye.

³⁶ Ayiwa, Yusufu, tun ye Levi* ta mogɔ do ye, min be bo Sipere; ciradenw tun ka ale togo le la ko Barinabasi, o koro ye ko mogɔ jagbeleyabaga. ³⁷ Foro do tun be ale fe; ale ka o fiyeere ka na o wari di ciradenw ma.

5

Ananiyasi ni Safira ta ko

¹ Ayiwa, ce do tun be yi, a togo ye ko Ananiyasi; ale ni a muso Safira benna kelen ma ka foro do fiyeere. ² Nka a ka wari taran kelen dogo, ka taga ni a taran kelen ye ka taga o di ciradenw ma; a ni a muso tun benna o ma.

³ Piyeri k'a pininka ko: «Ananiyasi, a kera cogo di ko Setana ka i jusukun fa ni miiriyajugu ye fo k'a to i ka foro wari do dogo ka na faninya fo Nin Saninman* ye?

⁴ Ni i tun ma i ta foro fiyeere o, a tun tena ke i ta bla le ra wa? A fiyeerera minke fana o, a wari bee tun te i ta bla le ra wa? Mun na i sonna ka o kojugu jɔgon latige i yere konɔ? I ma faninya tige mogow ye de, i ka a tige Ala le ye.»

⁵ Kabini Ananiyasi ka o kuma men, a benna dugu ma ka sa. Mogow minw ka o ko kibarow men, siranya ka olugu bee mina. ⁶ Kanbelen dow wurira ka Ananiyasi su ta k'a kasanke ka taga a su don.

⁷ Wagati dama temenin ko, a muso nana; min kera a ce ra, a tun ma o lon. ⁸ Piyeri k'a pininka ko: «Safira, can fo ne ye, yala aw ka aw ta foro fiyeere warida min na, o le ye nin ye wa?» Safira ko: «Onhon, a fiyeerera o le ra.» ⁹ Piyeri ko a ma ko: «O tuma a kera cogo di, aw fla benna a ma ko aw be Matigi Nin Saninman* korobo? Ayiwa, mogow minw ka i ce su don, olugu fle nin ye da ra, o bena taga ni ele fana ye.» ¹⁰ O yoronin kelen bee, muso benna dugu ma Piyeri sen koro ka sa. Kanbelenw donna bon konɔ k'a ye ko a sara; o k'a ta ka taga a su don a ce kere fe. ¹¹ O ko ka siranya bla lanabagaw ta jenku* mogow bee ra, ani minw bee ka o ko men.

Ciradenw ka kabako caman ke

¹² Ciradenw* tun be tagamasiyen caman ni kabako caman kera mɔgɔw ce ra. Lanabagaw tun be to ka jɔgɔn lajen Sulemani ta bolon kɔnɔ. ¹³ Mɔgɔ si tun te son ka kori o ra; o bee n'a ta, mɔgɔw tun be o tando kosebe. ¹⁴ Mɔgɔ caman tun be lara Matigi ra, ceɓ, ani muso, ka fara lanabagaw kan. ¹⁵ A nana ke fo mɔgɔw tun be na ni banabagatow ye ka na o lala sira kan, kalagaw ni debew kan, janko Piyeri temeto, hali ni a te se ka maga o ra, a ja dama ye yeɓe o dow kan dorɔn ka o keneya. ¹⁶ Jama caman tun be bo Zeruzalemu kerefeduguw ra ka na ni banabagatow ni jinatow ye. O bee tun be keneya.

Yahudiyaw ta jamogow ka ciradenw towo

¹⁷ Ayiwa, sarakalasebagaw kuntigiba* ni a nofemogow, minw ye Sadusiw* ta jenkuru mɔgɔw ye, ciradenw nangboya ka olugu mina. ¹⁸ O ka ciradenw* mina ka o bla kasobonba kɔnɔ. ¹⁹ Nka su fe, Matigi ta meleke do nana kasobon dondaw dayele, ka ciradenw labo, k'a fo o ye ko: ²⁰ «Aw ye taga lo Alabatosoba kɔnɔ ka janamanyakura ko kibaro fo mɔgɔw ye.»

²¹ Meleke ka min fo, o ka o ke; o dugusagbe sogomada jona fe, o tagara Alabatosoba kɔnɔ ka taga ke mɔgɔw karan ye.

Sarakalasebagaw kuntigiba ni a nofemogow nana; o ka kititigejama ni Izirayeli* cekorobaw bee lajen. O ka sorasi dow ci ko o ye taga ciradenw labo kasobon na ka na ni o ye. ²² Sorasiw tagara se yi minke, o ma ciradenw soro kasobon kɔnɔ. O sekora ka na o nafa kititigejama mɔgɔw ye. ²³ O ko: «An tagara a soro ko kasobon dasogonin lo ka ja; kasobon korosibagaw lonin be kasobon dondaw ra, o be kasobon korosira. Nka an ka da yeɓe minke, an ma mɔgɔ si ye kasobon kɔnɔ.»

²⁴ Alabatosoba korosibagaw kuntigi ni sarakalasebagaw kuntigiw ka o kuma men minke, ciradenw ta ko ka o hakiri jagami; o ka ke o yere jininka ye ko: «An bena nin ko ke di le sa?» ²⁵ Ka o to o miiri ra, mɔgɔ do nana a fo o ye ko: «Aw ka mɔgɔ minw bla kaso ra, o lonin ye Alabatosoba kɔnɔ, o be mɔgɔw karanna.» ²⁶ O tuma ra Alabatosoba korosibagaw kuntigi ni sorasi dow wurira ka taga ciradenw wele ka na jususuma ra; o m'a ke fangako ye, sabu o tun be siranna ko mɔgɔw kana na olugu bon ni kabakuruw ye.

²⁷ O nana ni o ye ka na o lo kititigejama ja fe; sarakalasebagaw kuntigiba ka o jininka ko: ²⁸ «An tun m'a fo aw ye k'a gbeleya ko aw kana mɔgɔ si karan Yesu togo ra tuun wa? A fe, aw ka Zeruzalemu dugumogow bee hakiri yeɓema ni aw ta karan ye; aw fana b'a fe ka Yesu fagari kunko ben anw kan.» ²⁹ Piyeri ni ciraden tow ka o jaabi, ko: «An ka kan ka Ala kan le mina, sani an ye mɔgɔw kan mina! ³⁰ Aw ka Yesu min gbengben yiri ra k'a faga, an bemaw ta Ala ka o le lakunu ka bo saya ra. ³¹ Ala k'a korota a ta se bagaya ra ka a ke Kuntigi ye, ani Kisibaga*, janko Izirayelimogow ye nimisa ka o ta jurumunw yafa soro ale baraka ra. ³² Anw le kera nin kow seerew ye, ani Nin Saninman*, Ala be o Nin Saninman min di a kanminabagaw ma.»

³³ Kititigejama ka o kuma men minke, o dimina, k'a ke i n'a fo o bena ciradenw faga. ³⁴ Nka Farisiw* ta sariya* karamogoba do tun be yi, o togo ye ko Gamaliyeli; mɔgɔw bee tun be a bonya. Ale wurira ka lo kititigejama ce ma k'a fo ko o ye ciradenw labo kene ma folo. ³⁵ Ciradenw bonin ko a ko kititigejama mɔgɔw ma ko: «Ne balema Izirayelimogow, aw b'a fe ka ko min ke nin mɔgɔw ra, aw ye aw yere korosi o ra de! ³⁶ Sabu a ma meen folo, ce do tun wurira yan, min togo tun ye ko Tendasi. Ale tun k'a yere ke kolonbagaba ye, fo mɔgɔw keme naani jɔgɔn tugura a ko. Nka a laban o k'a faga, a ta mɔgɔw bee janjanna; o ko banna o yoro ra yi. ³⁷ O ko fe, Galilekace do fana wurira tuun, ko Zudasi. Ale ta ko kera jamana mɔgɔw jatewagati ra. Ale fana ka mɔgɔw caman nege ka o tugu a yere ko. Nka o ka ale fana faga, a ta mɔgɔw bee

janjanna. ³⁸ O le koson, sisan, ne be nin le fo aw ye: aw kana nin mogow ta kopa siri aw nin kan tuun; aw ye o to o ye taga. Ni a kera ko o miiriya ni o kow bora mogow le ra, a bena cen a yere ma lon do. ³⁹ Nka ni a kera ko a bora Ala yere le ra, aw tena se k'a cen fiyewu. Aw ye aw yere korosi, aw kana ban ka kere ke ni Ala yere ye.»

⁴⁰ Ayiwa, kititigejama mogow sonna Gamaliyeli ta kuma ma. O ka ciradenw wele. O ka o bugo ni gbeje ye, k'a fo o ye ko o kana Yesu togo fo mogow si ye tuun; o ko, o ka o labla ko o ye taga. ⁴¹ Ciradenw tagara ka bo kititigejama korow, o be pagarira k'a ye ko Ala ka o bonya la olugu kan, k'a to o ye olugu dogoya Yesu togo koson. ⁴² O bee n'a ta, o tun be mogow karan lon bee, Alabatosoba konow, ani sow konow, k'a fo o ye ko Yesu le ye Kisibaga ye.

6

Baarakɛbaga wolonfla farara ciradenw kan

¹ Ayiwa, o wagati ra lanabagaw tun be cayara. Yahudiya gerekikanfobagaw ka Yahudiya heburukanfobagaw korowo, ko o te olugu ta muso ce saninw jatera kosebe domuni ko ra. ² Karamogoden tan ni fla ka o men minke, o ka lanabagaw bee lajennin wele k'a fo o ye ko: «Ni an ka Ala ta Kuma waajuri dabra, ka an ta baara ke domuni taran doron ye, o te ben. ³ O le koson, an balemaw, aw ye mogow wolonfla janawoloma aw ce ra, o ye ke mogosobew ye, minw hakiri ka bon, ani minw fanin lo Nin Saninman* na; an bena olugu bla domuniko janabori ra. ⁴ An koni bena an ta baara ke Aladaari ni Ala ta Kuma waajuri ye.»

⁵ O kuma diyara jama bee ye. O ka mogow minw janawoloma, olugu fle: Etiyeni, ale tun ye lanamogow ye, a fanin be Nin Saninman na, ani Filipe, ani Porokori, ani Nikanori, ani Timon, ani Parimenasi, ani Nikola min tun bora Antiyosi; ale tun be Yahudiyaw ta diina le ra folo. ⁶ O nana o mogow wolonfla yira ciradenw* na. Olugu ka Ala daari o ye, ka o boro la o kan ka dugawu ke o ye.

⁷ Ala ta Kuma tun be sera yoro caman na. Lanabagaw tun be cayara Zeruzalemu kosebe. Sarakalasebaga* caman fana tun be sonna Kibaro Diman* kuma ma.

Yahudiyaw ka Etiyeni mina

⁸ Etiyeni fanin tun be Ala ta neema ni a ta sebgaya ra. A tun be kabakobaw ni tagamasiyenw kera mogow ce ra. ⁹ Mogow dow bora karanso do ra min be wele ko jon kunmaboninw ta karanso. O mogow tun ye Sirenikaw, ani Alesandirikaw le ye; dow fana tun bora Silisi, ani Azi mara ra; o mogow nana ke Etiyeni sosow ye. ¹⁰ Nka Etiyeni tun be kumana Nin Saninman* baraka ra ni hakiritigiya min ye, o tun temena olugu ta hakiri dan kan, fo o ma se ka kuma ke ni Etiyeni ye. ¹¹ O kera minke, o ka mogow dow kononosu ni wari ye Etiyeni kama. Olugu ko: «A ka kumajuguw fo cira Musa ma, ani Ala yere ma!»

¹² O cogo ra, o ka jama ni cekorobaw ni sariya karamogow* lawuri Etiyeni kama. O ka Etiyeni mina fanga ra ka taga ni a ye kititigejama na fe. ¹³ O nana ni mogow dow ye; olugu ka faninya la Etiyeni na k'a fo ko: «Tuma bee ce nin le be kumajuguw fora Alabatosoba saninman ni cira Musa ta sariya* kama. ¹⁴ Sabu an k'a men a da ra ko Nazaretikace Yesu bena Alabatosoba ci, ani ko cira Musa ka landa minw di an ma, ko a bena o bee yelema.»

¹⁵ Kititigejama mogow ka o na lo Etiyeni na, a pada kera o na na i ko meleke do ta.

7

Etiyeni ta waajuri

¹ Sarakalasebagaw kuntigiba* ka Etiyeni jininka ko: «Mogow ka min fo, yala a kera ten?» ² Etiyeni k'a jaabi ko: «Ne faw, ani ne balemaw, aw ye lamenni ke! Noorotigi

Ala ka a yere yira an bemace Iburahima ra, k'a to Mesopotami jamana ra, sani a ye taga sigi Karan mara ra. ³ A k'a fo Iburahima ye ko: <Bo i ta jamana ra, ani i ta gbamogow ce ra. Ne bena jamana min yira i ra, i ye taga o yoro ra.> ⁴ Ayiwa, Iburahima wurira ka bo Kalidekaw ta mara ra, ka taga sigi Karan mara ra. A face sara tuma min na, Ala k'a labo Karan; an be jamana min na yan bi, a nana sigi o ra. ⁵ Nka Ala tun ma yoro si di a ma nin jamana konso k'a ke a ta ye, hali senlayoro. Nka Ala ka layiri ta a ye ko nin jamana bena ke a denw ta ye ale ko fe, k'a soro den tun te Iburahima yere fe o wagati ra. ⁶ Ala k'a fo a ye ko: <I ta duruja bena taga to lonanya ra jamana were ra. O jamana mogow bena o bla jonya ra ka o toro fo san keme naani. ⁷ Nka o bena ke siya min ta jonw ye, ne yere le bena kiti ben o siya mogow kan. O ko fe, o bena bo ka na Ala bato nin yoro ra yan*.> ⁸ O ko, Ala ka kenesigiri yira Iburahima ra, ka o ke ale ni Iburahima ta jengonya tagamasiyen ye. O koson Iburahima nana Isiyaka soro minke, a ka a kenesigi a worolon tere seeginan. Isiyaka nana Yakuba soro, ale fana ka o kenesigi. Yakuba ka an bemace tan ni fla soro, ale fana ka olugu kenesigi.

⁹ «An bemace Yusufu nangboya ka an bema tow soro; o k'a fiyeere mogow dow ma, olugu tagara ni a ye Misiran. ¹⁰ Nka Ala tora Yusufu fe ka a bosi o torow bee ma. Ala ka hakiritigiya di a ma k'a ko diya Farawona ye, Misiran masace. Farawona k'a sigi Misiran jamana kuntigiya ra, k'a ke masaso jamogow ye. ¹¹ O wagatiw ra kongoba benna Misiran jamana bee kan, ani Kanaana* jamana bee. Sege tun bonyara kosebe. An bemaw tun te foyi sorora k'a domu.

¹² «Ayiwa, Yakuba nana a men ko domuni be sorora Misiran. A ka an bemaw ci ko o ye taga siman do san; o kera a sinaga folo ye. ¹³ A sinaga flanan na, Yusufu k'a yere yira a balemaw ra. O wagati le ra masace Farawona sorora ka Yusufu boyoro lon. ¹⁴ O ko, Yusufu ka mogow dow ci ka taga a face ni a somogow bee ta ka na ni o ye. O tun be mogow biwolonfla ni looru. ¹⁵ Yakuba tagara o cogo le ra Misiran. A tora Misiran fo ka na sa; an bemaw bee nana sa fana. ¹⁶ O sara minke, Iburahima tun ka kaburu min san Hamori dencew fe Sikemu, o nana ni o ye ka na o suw don o yoro ra.

¹⁷ «Ayiwa, i n'a fo Ala tun ka layiri min ta Iburahima ye, o kewagati tun be surunyara; an ta siya bonyara, o cayara Misiran jamana ra. ¹⁸ O wagati le ra masace do were nana sigi Misiran jamana kunna; ale tun ma do lon Yusufu ta ko ra. ¹⁹ O masace ka an ta siyamogow janfa ni ceguya ye, ka an bemaw toro; a tun be o jagboya k'a to o ye o ta denw to kene ma, janko denw ye faga. ²⁰ O wagati le ra cira Musa worora. A tun ce ka ni kosebe, k'a ko diya Ala yere ye. A face ni a bamuso k'a dogo k'a lambo bon konso fo karo saba. ²¹ O ko, o k'a bla kene ma fana; nka Farawona denmuso nana a ye, a ka a ta ka taga a lambo, k'a ke i ko a yere dence. ²² O cogo ra, Musa karanna Misirankaw ta lonniya bee ra. Baraka tun be a ta kumaw, ani a ta kewalew bee ra.

²³ «Musa si nana san binaani soro wagati min na, a k'a latige ko a be taga a balema Izirayelimogow fle. ²⁴ A tagara a ye ko Misirankace do be a balema do bugora. Musa ka a balemace deme ka Misirankace bugo k'a faga ka a balemace dimibo. ²⁵ A tun be Musa hakiri ra ko o cogo ra a balemaw bena a faamu ko Ala bena o kisi ale sababu le ra; nka a balemaw ma o faamu. ²⁶ O dugusagbe Musa tagara a balema dow soro kerera. A ko a be olugu sorona o ye ben kelen ma; a ko: <Aw ye jagon balemaw le ye; mun koson aw be jagon kere?> ²⁷ Nka min tun be a tujagon bugora, ale ka Musa mafiyenya, k'a fo ko: <Jon le ka ele sigi anw kunna ka i ke anw ta kititigebaga ye? ²⁸ Koni i t'a fe ka ne faga le fana i n'a fo i ka Misirankace faga cogo min na kunu?>

29 Cε ka o kuma fɔ minke, Musa borira ka taga to fɔ Madiyan jamana ra. A ka dence fla sɔrɔ o yɔrɔ ra.

30 «San binaani temenin kɔ, ka Musa to kongokolon kɔnɔ Sinayi kuru kere fe, meleke dɔ ka a yere yira a ra yiritunin tasumaman dɔ ra. 31 Musa ka o ye minke, o ko ka a kɔnɔnɔban. A gbarara ko a b'a fe ka ja minke, Matigi Ala kumana a fe k'a fɔ a ye ko: 32 <Ne le ye i bemaw ta Ala ye, Iburahima, ani Isiyaka, ani Yakuba ta Ala.> Musa siranna fɔ a be yereyerε, a ma sɔn ka a ja kɔrɔta k'a fe tuun. 33 O kɔ, Matigi Ala ko Musa ma ko: <I ta sanbara bɔ i sen na, sabu i lonin be yɔrɔ min na nin ye, o ye yɔrɔ saninman le ye.> 34 Ala k'a fɔ a ye tuun ko: <Ne ta mɔgɔw tɔrɔnin be cogo min na Misiran, ne ka o ye, ne ka o nɔnakan men fana. Ne jigira ka na o kisi ka bɔ jɔnya ra. Na, sisan ne be i ci ka taga Misiran.>

35 «Ayiwa, Izirayelimɔgɔw tun banna o Musa min na k'a fiyɛnya ko: <Jɔn le ka ele sigi anw kunna ka i ke anw ta kititigεbaga ye,> Ala nana o Musa le ci k'a ke o kuntigi ye, ani ka o kisi ka bɔ Misiran jɔnya ra meleke sababu ra, meleke min tun ka a yere yira a ra yiritunin tasumaman ra. 36 Ale Musa kelen le ka o labɔ Misiran jɔnya ra, ka tagamasiyεnw ni kabakow ke Misiran jamana kɔnɔ, ani o temεto Kɔgɔjiwulen ce ma, ani kongo kɔnɔ ka se fɔ san binaani. 37 O Musa kelen le k'a fɔ fana Izirayelimɔgɔw ye ko: <Ala bεna cira dɔ lana aw fe ka bɔ aw yere balemaw ce ra, i n'a fɔ ne.> 38 Ala ka kuma barakamanw fɔ ale Musa le ye k'a lase an bemaw ma; o wagati ra mɔgɔw lajennin tun be kongo kɔnɔ, meleke tun be kumana ale ni an bemaw fe Sinayi kuru kan.

39 «Nka an bemaw ma sɔn a ta kuma ma, o banna a ra, ka o hakiri yeεma Misiran ta fenw fe; 40 o k'a fɔ Haruna ye ko: <Batofen dɔw lalaga an ye, minw bεna bla an ja ka taga; sabu nin Musa min ka an labɔ Misiran jamana ra, an te a yera, an ma o lon fen min k'a sɔrɔ.> 41 O cogo ra o ka misiden dɔ bisigiya lalaga, ka saraka bɔ o batofen ye, ka pagari o yere boro ta fen lalaganin kosɔn. 42 Nka Ala dimina o kɔrɔ ka a kɔ di o ma, k'a to o ye tere ni karo ni lolow bato, i n'a fɔ a sebera ciraw ta kitabuw ra cogo min na ko:

<Aw Izirayelimɔgɔw, aw be miiri ko aw ka began sarakaw ni saraka tɔ minw bεε bɔ kongokolon kɔnɔ san binaani kɔnɔ, ko aw ka o bɔ ne le ye wa?

43 Aw ma o sarakaw bɔ ne ye de, nka aw ta jo min tɔgɔ ye ko Molɔki, aw ka o ta fanibon le ta, ani lolo min tɔgɔ ye ko Refan, aw ka olugu bisigiya le lalaga ka o bato. O le kosɔn ne bεna aw bla ka taga fɔ Babilɔni kɔ fe†.>

44 «Ayiwa, ka an bemaw to kongokolon kɔnɔ, jεnrɔgɔnya kesu ta fanibon tun be o boro; Musa tun ka o lalaga i n'a fɔ a tun fɔra a ye cogo min na, ko Ala ka min yira a ra, a ye a lalaga ka kaɲa ni o ye. 45 O kɔ fe an bemaw nana o fanibon di o ta denw ma. Yosuwe le kera olugu jamɔgɔ ye ka taga ni o fanibon ye siya werεw ta jamana ra; Ala tun ka o siyaw gben ka bɔ o ta jamana ra, k'a di Izirayelimɔgɔw ma. Fanibon tora o fe fɔ ka na se Dawuda ta wagati ma. 46 Dawuda ka neεma sɔrɔ Ala fe fɔ a ka Ala daari ko a y'a to ale ye bon dɔ lɔ Yakuba ta Ala ye. 47 Nka Dawuda dence Sulemani le nana ke o bon lobaga ye.

48 «O bεε n'a ta, mɔgɔ boro ka bon min lɔ, Ala Kɔrɔtaninba te sigi o kɔnɔ; i n'a fɔ cira k'a fɔ cogo min na ko:

49 <Sankolo ye ne ta masasiganan ye, dugukolo ye ne senblayɔrɔ ye;

7:33 7.27-33 Nin kuma fɔra Bɔri 2.14-3.10. 7:37 7.37 Nin kuma fɔra Sariya 18.15,18. 7:40 7.40 Nin kuma fɔra Bɔri 32.1,23. † 7:43 7.43 Nin kuma fɔra Amosi 5.25-27. Molɔki tun ye Kanaanakaw ta batofen dɔ tɔgɔ ye. Refan tun ye Babilonikaw ta batofen dɔ ye.

aw be se ka bon juman le lo ne ye,
walama yoro juman le be yi tuun,
min be se ka ke ne laganfiyayoro ye?

⁵⁰ Ne le ma o fenw bee dan ni ne ta se bagaya ye wa?»

⁵¹ «Ayiwa, aw mogo murutininw, mogo jusukungbelenw, ani mogo torokungbelenw, aw be Nin Saninman* soso tuma bee, aw ni aw bemaw bee ka kan. ⁵² Cira juman le be yi, aw bemaw ma min toro? Minw ka Ala ta mogo terennin nako kibaro fo, aw ka olugu faga. Sisan aw nana o mogo terennin fana janfa k'a faga. ⁵³ Aw le tun ka Ala ta sariyaw* soro melekew sababu ra, o bee n'a ta, aw ma son ka tagama o sariyaw kan.»

Etiyeni fagacogo

⁵⁴ Yahudiyaw ka o kumaw men minke, o dimina fo o be o jin jimi Etiyeni kama. ⁵⁵ Nka Etiyeni fanin Nin Saninman* na, a k'a ja lo sankolo ra ka Ala noro ye, ka Yesu lonin ye Ala kininboroyanfan fe. ⁵⁶ A ko: «Ne ja be sankolo dayelenin na, Min kera Adamaden ye*, ne ja be o lonin na Ala kininboroyanfan fe.»

⁵⁷ Kabini Etiyeni ka o fo, mogo ka kulekanba ci, ka o torow datugu; o ko, o bee girinna ka na ton Etiyeni kan, ⁵⁸ k'a mina k'a sama ka taga ni a ye dugu ko fe, ka taga a bon ni kabakuru ye k'a faga. A fagabagaw tun ka o ta deregew bo ka o bla kanbelen do koro, min togo tun ye ko Soli. ⁵⁹ Wagati min na o tun be Etiyeni bonna ni kabakuru ye, a ka Ala daari, ko: «Matigi Yesu, ne nin mina.» ⁶⁰ O ko, a ka a kinbiri gban ka peren k'a fo ko: «Matigi, i kana nin jurumun jate o kun.» Etiyeni ka o fo minke, a sara.

8

Soli ka lanabagaw toro

¹ Soli fana tun sonna Etiyeni fagako ma.

O lon na, koni toroba sera lanabagaw bee ma Zeruzalemu; o toro bonyakojugu fe, lanabagaw bee janjanna ka taga Zude mara ni Samari mara ra. Ciradenw* doron le tora Zeruzalemu. ² Alanasiranbaga dow ka Etiyeni ta ka taga a su don; o kasira kosebe Etiyeni ta saya koson.

³ Nka Soli koni tun b'a fe ka lanabagaw ban le pewu. A tun be taga don bonw konon, ni a ka lanabaga fen o fen ye, ce o muso o, a be o bee mina fanga ra ka taga o bla kaso ra.

Filipe ka Kibaro Diman fo Samari

⁴ Lanabaga minw tun borira ka bo Zeruzalemu, olugu tun be yaalayaala yoro ra, ka Ala ta Kibaro Diman* waajuri ke. ⁵ O ra, Filipe tagara Samari dugu do ra, ka taga Kisibaga* Yesu Kirisita ta ko waajuri ke o mogo ye. ⁶ Filipe tun be kabako minw kera, o dugumogow ka o kow men minke, ani dow nana a ye fana minke, jama caman nana o toro malo ka Filipe ta kumaw lamen kosebe. ⁷ Sabu Filipe tun be jinatow ta jinaw ghen ka bo o ra; jinaw tun be kulekanba ci ka bo jinatow ra. A ka muruguw ni nabara caman kenya. ⁸ O kera nagariba ye o dugu konon.

⁹ Ce do tun be o dugu konon kakoro, o togo tun ye ko Simon. A tun be jinamoriya ke fo ka Samarikaw bee kononoban. A tun be a yere kera kolonbagaba ye. ¹⁰ Mogo fitini fara mogoba kan, bee tun b'a flera, k'a lamen; o tun b'a fora ko: «Nin koni ye Ala ta se bagaya yere le ye, se bagayaba.» ¹¹ O bee tun b'a fe, k'a lamen, sabu kabini wagatijan a tun be jinamoriyako minw kera, o tun ka o kononoban. ¹² Nka Filipe ka Ala ta Masaya* ko ni Yesu Kirisita togo kibaro Diman fo o ye minke, o mogo sonna Filipe ta kuma ma; ce fara muso kan, o bee batizera. ¹³ Hali Simon yere sonna Ala

ta Kuma ma. A batizera minke, a tora ni Filipe ye. Filipe tun be tagamasiyenw ni kabako minw kera, o tun k'a kononoban kosebe.

Ciradenw ka Ala daari Samari lanabagaw ye

¹⁴ Ciradenw* tora Zeruzalemu k'a men ko Samarika dow sonna ka la Ala ta Kuma ra; o ka Piyeri ni Yuhana ci o fe. ¹⁵ Piyeri ni Yuhana sera Samari tuma min na, o ka Ala daari Samari lanabagaw ye, janko o ye Nin Saninman* soro. ¹⁶ Sabu Nin Saninman* tun ma jigi o mogow si kan folo; o tun batizera Matigi Yesu togo le ra doron. ¹⁷ O ra, Piyeri ni Yuhana ka o boro la o kan minke, o ka Nin Saninman soro.

¹⁸ Ayiwa, Simon k'a ye ko lanabagaw ka Nin Saninman soro ciradenw ta borolari fe minke, a ka wari di o ma, ¹⁹ k'a fo o ye ko: «Aw ye nin sebagaya di ne fana ma, janko ni ne ka ne boro la mogo o mogo kan, o tigi ye Nin Saninman soro.» ²⁰ Piyeri ko a ma ko: «Ele ni i ta wari bee ye halaki jagon fe, sabu i b'a miiri ko Ala be fen min di gbansan, i be se ka o soro ni wari ye.» ²¹ O ko, Piyeri k'a fo a ye ko: «Ele koni nin te nin ko ra, i ta sorota fana t'a ra, sabu i jusukun ma teren Ala ja koru. ²² Nimisa i ta miirijuguw ra, ka Matigi daari, janko naninyajugu minw be i jusukun na, a ye o yafa i ma, ni a be se ka ke; ²³ sabu ne k'a ye ko ele konu fanin lo nangboya ni kojugu ra, fo ka i siri ka i bla jurumun ta jonya ra.» ²⁴ Simon ko Piyeri ni Yuhana ma ko: «Aw yere ye Matigi daari ne ye, janko aw ka min fo, o si kana ne soro.»

²⁵ Piyeri ni Yuhana ka seereya ke, ka Matigi ta Kibaro Diman fo mogow ye minke, o sekora ka taga Zeruzalemu; o tagato ka Kibaro Diman fo Samari dugumisenw caman na ka taga.

Filipe ni Etiyopikace fagama

²⁶ Matigi ta meleke do kumana Filipe fe, ko: «Wuri ka taga woroduguyanfan fe. Sira min be bo Zeruzalemu ka taga Gaza, i ye o sira ta; mogo te temena o sira kan tuun.» Filipe wurira o yoronin bee ra ka sira ta. ²⁷ K'a tagato to, a ka Etiyopikace do ye; o ce tun ye Etiyopi jamana masamuso Kandasi ta fagamaba do le ye. Ale le tun siginin be masamuso ta naforo bee kunna. O ce tun tagara Zeruzalemu ka taga Ala bato. ²⁸ A sekoto tun siginin be a ta sowotoro konu, a be cira Ezayi ta kitabu karanna. ²⁹ Nin Saninman* k'a fo Filipe ye ko: «Gbara sowotoro nin na.» ³⁰ Filipe borira ka gbara wotoro ra minke, a k'a ye ko o Etiyopikace be cira Ezayi ta kitabu karanna. Filipe k'a jininka ko: «I be min karanna, i ka o koru lon wa?» ³¹ O ce ka Filipe jaabi ko: «Ne be se k'a koru lon cogo di, ni mogo m'a yira ne ra?» A k'a fo Filipe ye ko a ye yelen ka sigi ale koru sowotoro konu. ³² A tun be yoro min karanna, o fle nin ye, ko:

«A tun kera i ko saga min minana ka taga a fagayoro ra,
i n'a fo sagaden min te kasi a si kanbagaw boro,
a ma foyi fo.

³³ O k'a mafiyenya, o ma son ka lo a ra ko jo b'a fe.

Jon be kuma a ta duruja ko ra?

Sabu o k'a faga k'a ta siya tunu dunuƙa ra.»

³⁴ Ayiwa, ce ka kuma ta, k'a fo Filipe ye ko: «Ne be i daari, a fo ne ye, cira be kumana jontigi ta ko le ra? A yere ko lo wa, walama mogo were ko lo?» ³⁵ O tuma Filipe ka kuma ta; a k'a damina o kuma yere ra ka Yesu Kirisita ko Kibaro Diman* fo a ye.

³⁶ Ka o tagato to, o tagara se ko do ma. Ce k'a fo Filipe ye ko: «Ji ye nin ye! Mun le be ne bari ka batize?» ³⁷ [Filipe k'a fo a ye ko: «Ni i be la Yesu ra ni i jusukun bee ye, i be se ka batize.» Ce ka Filipe jaabi ko: «Ne lara a ra ko Den min bora Ala ra* ko Yesu Kirisita lo.»] ³⁸ A ka sowotoro lalo; o fla bee jigira ji ra. Filipe k'a batize. ³⁹ O

bɔra ji ra wagati min na, Matigi Nin ka Filipe ta ka taga ni a ye. Cɛ ma Filipe ye tuun, nka a ka sira ta ka taga, a ninsondiyanin.

⁴⁰ Filipe koni nana a yere sɔrɔ Azɔti dugu le kɔnɔ. A bɔra yi ka taga Sezare. A tagatɔ, a temena dugu o dugu ra, a ka Kibaro Diman fɔ o bɛɛ ra ka taga.

9

Yesu k'a yere yira Sɔli ra

(Kewalew 22.3-16; 26.9-20; Galasikaw 1.1-16)

¹ Ayiwa, o wagati ra Sɔli belen tun bɛ kankari lara Matigi Yesu ta karamɔgɔdenw ye, ko ni a ka min o min mina, a bɛ o faga. A tagara sarakalasebagaw kuntigiba* fɛ, ² ko a ye sɛbɛ dɔ di ale ma; a tun b'a fɛ ka taga o sɛbɛ di Yahudiyaw ta karanso kuntigiw ma Damasi dugu kɔnɔ, janko ni a ka mɔgɔ o mɔgɔ sɔrɔ yi min bɛ o sirakura kan, cɛ fara muso kan, a ye o bɛɛ mina ka o siri ka na ni o ye Zeruzalemu.

³ Ka Sɔli tagatɔ, a surunyanin Damasi ra, yeelenba dɔ barara ka bɔ sankolo ra ka manamana ka Sɔli lamini. ⁴ Sɔli bɔra ka ben dugu ma. A ka kumakan dɔ mɛn, ko: «Sɔli, Sɔli, mun kosɔn i bɛ ne tɔɔrɔra?» ⁵ Sɔli ko: «Ele ye jɔn ye, Matigi?» Kumakan ko: «I bɛ min tɔɔrɔra, o ye ne Yesu le ye. ⁶ Ayiwa, wuri ka taga dugu kɔnɔ; i ka kan ka min kɛ, o bena o fɔ i ye yi.»

⁷ Sɔli tagamajɔgɔnw ja tigeninba lɔnin tora, o ma se ka kuma; olugu tun bɛ kumakan menna, nka o tun ma mɔgɔ si ye. ⁸ Sɔli wurira ka lɔ; a ja tun yelenin lo, nka a tun tɛ foyi yera. O k'a boro mina ka taga ni a ye Damasi dugu kɔnɔ. ⁹ Sɔli ka tere saba kɛ, a tun tɛ yeri kɛ, a ma domuni kɛ, a ma ji min.

Ala ka Ananiyasi ci Sɔli fɛ

¹⁰ O wagati ra Yesu ta karamɔgɔden dɔ tun bɛ Damasi, o tɔgɔ tun ye ko Ananiyasi. Matigi k'a yere yira a ra, k'a wele ko: «Ananiyasi.» A ko: «Naamu, Matigi.» ¹¹ Matigi ko a ma ko: «Wuri sisan ka sira ta, o bɛ sira min wele ko Sira Terennin. I bɛ taga Zuda ta so kɔnɔ. Ni i sera yi, i bɛ cɛ dɔ kɔpininka, a tɔgɔ ye ko Sɔli, a bɔra Tarisi. A bɛ Ala daarira sisan yere. ¹² K'a to Aladaari ra, Ala ka cɛ dɔ yira a ra min tɔgɔ ye ko Ananiyasi. A k'a ye ko o cɛ donna a fɛ bon kɔnɔ k'a boro la a kan, janko a ye yeri kɛ tuun.» ¹³ Ananiyasi ko: «E, Matigi, cɛ nin ka i ta mɔgɔ saninmanw tɔɔrɔ cogo min na Zeruzalemu, mɔgɔ caman ka o lakari ne ye. ¹⁴ A nana ni sɛbɛ dɔ ye yan ka bɔ sarakalasebagaw* kuntigiw fɛ, ko mɔgɔ o mɔgɔ bɛ i tɔgɔ fɔra yan, a ye o bɛɛ mina ka o siri ka taga ni o ye.»

¹⁵ Nka Matigi k'a fɔ Ananiyasi ye ko: «Taga, sabu ne ka nin cɛ panawoloma k'a kɛ ne ta baarakeminan le ye, janko a ye ne tɔgɔ waajuri kɛ siya wɛrɛ mɔgɔw* ni o ta masacɛw ye, ani Izirayelimɔgɔw ye. ¹⁶ Tɔɔrɔ minw bena se a ma fana ne kosɔn, ne bena o bɛɛ yira a ra.»

¹⁷ Ayiwa, Ananiyasi tagara; a tagara don bon kɔnɔ minke, a k'a boro la Sɔli kan, k'a fɔ a ye ko: «Ne balemacɛ Sɔli, Matigi Yesu min k'a yere yira i ra sira kan, ka i natɔ to yan, ale ka ne ci i fɛ, janko i ye yeri kɛ tuun, ani ka fa Nin Saninman* na.»

¹⁸ O yɔrɔnin kelen bɛɛ fɛn dɔw bɔra Sɔli padenw na ka benben, i n'a fɔ jɛgɛfara; a ja yelera. A wurira, ka batize. ¹⁹ O kɔ, a ka domuni kɛ, ka baraka sɔrɔ.

Sɔli tora Damasi ka tere dama kɛ ni Yesu ta karamɔgɔdenw ye.

Sɔli ka waajuri kɛ Damasi

²⁰ O wagati yere ra Sɔli ka kɛ waajuri kɛ ye karansow kɔnɔ, k'a fɔ o ye ko Den min bɔra Ala ra*, ko o ye Yesu le ye. ²¹ Mɔgɔ minw tun bɛ a lamenna, olugu bɛɛ kɔnɔnɔbanna; o tun b'a fɔra ko: «Nin cɛ yere le tun tɛ Yesu tɔgɔ fɔbagaw tɔɔrɔra Zeruzalemu wa? A nakun yere tun tɛ yan, janko ka o mɔgɔw mina ka o siri ka taga ni o ye sarakalasebagaw* kuntigiw fɛ Zeruzalemu wa?»

²² O bæ n'a ta, do le tun be farara Söli ta lanaya baraka kan ka taga na; a ta waajuri cogo tun ka Yahudiyaw kónónófirí Damasi, sabu a tun b'a fóra k'a gbeya ko Yesu ye Kisibaga* ye; o tun te se ka foyi sóro k'a jaabi tuun.

²³ Ayiwa, tere dama temenin ko, Damasi Yahudiyaw ka janfa siri ko o be Söli faga; ²⁴ nka Söli bóra o ta janfa kóro ma. O tun be dugu dondaw bæ kórosi su ni tere, janko k'a sóro k'a faga. ²⁵ Nka lon do su fe, Yesu ta karamogodenw ka Söli don segi do kóno k'a lajigi dugu kogo ko fe ni juru ye.

Söli tagara Zeruzalemu

²⁶ Ayiwa, Söli sera Zeruzalemu minke, a tun b'a fe ka kori karamogoden tow ra, nka olugu bæ tun be siranna a na, sabu o tun ma la a ra ko a kera Yesu ta karamogoden do ye can ra. ²⁷ O ra, Barinabasi tagara ni Söli ye ciradenw* fe; Söli ka Matigi ye Damasi sira kan cogo min na, ani Matigi kumana a fe cogo min na, ani Söli ka Yesu togo fo k'a gbeya mogow bæ na na ni jagbeleya ye cogo min na Damasi, Barinabasi ka o bæ lakari ciradenw ye.

²⁸ K'a ta o wagati ra, Söli kera ciradenw tagamanogon ye Zeruzalemu; a tun be kuma kene kan, ka mogow waaju Matigi togo ra. ²⁹ Söli tun be to ka kuma, ani ka sosori ke ni Yahudiya gerekikanfobagaw fana ye; nka olugu fana tun b'a fagayoro pinina. ³⁰ Lanabaga tow nana bo o ko kala ma minke, olugu ka Söli lataga Sezare; o ko, o k'a lataga Tarisi.

³¹ Ayiwa, o wagati ra lanabagaw ta jenkuru* mogow tun be hera ra Zude ni Galile ni Samari. O baraka tun be bonyara, o tun be tagama Matigi pasiran na; dow fana tun be farara o kan lon o lon Nin Saninman* baraka ra.

Piyeri ka Ene keneya

³² Ayiwa, Piyeri tun be yorow bæ yaalara ka lanabagaw fe; lanabaga minw be Lida, a tagara olugu fana fe. ³³ A tagara a sóro ce do lanin be bana ra kabini san seegi, a togo ye ko Ene; a tun muruginin lo. ³⁴ Piyeri ko a ma ko: «Ene, Yesu Kirisita be i keneya! I wuri ka i ta lanan lalaga i yere ye.» Ene wurira o yoroinin kelen bæ ra. ³⁵ Lida dugumogow bæ, ani Saron kenegbe mogow bæ ka o ye minke, o sonna Matigi ma.

Piyeri ka Tabita su lakunu

³⁶ Ayiwa, lanabagamuso do tun be Zafa dugu kono, a togo tun ye ko Tabita, walama Dorikasi, gerekikan na; o koro ye ko dagbe. O muso tun be kopuman caman ke, ka fagantanw deme. ³⁷ Tabita nana bana, fo ka na sa. O k'a su ko, k'a ta ka taga a la bon do kono sankaso san fe. ³⁸ I n'a fo Zafa ni Lida ce man jan, Zafa karamogodenw k'a men ko Piyeri be sóro Lida. O ka mogow fla ci ka taga Piyeri daari, k'a fo a ye ko: «Sabari ka na an fe sisan.» ³⁹ Piyeri wurira ka taga ni o ye. A sera yi minke, o tagara ni a ye bon kono sankaso san fe. Muso ce saninw bæ nana Piyeri lamini, ka to ka kasi. Ka Tabita panaman to ni o ye, a tun be derege fitiniw ni deregeba minw lalaga, o ka o bæ yira Piyeri ra. ⁴⁰ O tuma Piyeri ka mogow bæ labo kene ma, k'a kinbiri gban dugu ma ka Ala daari. O ko, a k'a na ye lema su fan fe k'a fo ko: «Tabita, i wuri!» Tabita k'a na ye le; a ka Piyeri ye minke, a wurira ka sigi. ⁴¹ Piyeri k'a mina a boro ma k'a deme k'a lawuri. O ko, Piyeri ka lanabagaw ni muso ce saninw wele, ka Tabita panaman yira o ra. ⁴² Zafa dugumogow bæ bóra o ko kala ma. Mogow caman lara Matigi ra. ⁴³ Piyeri tora Zafa ka wagatijan ke; a tun be ce do ta so kono, min togo ye ko Simon, o tun ye gbologibaga le ye.

¹ Cε dɔ tun bε Sezare, min tɔgɔ tun ye ko Kɔrineli; sorasikuru min bε wele ko Itali sorasikuru, ale tun ye o sorasikuru kuntigiba dɔ ye. ² O cε tun ye Alapasiranbaga ye, ani Ala batobaga, a ni a ta somɔgɔw bεε. A tun bε saraka caman bɔ ka Yahudiya fagantanw sɔn, ka Ala daari tuma bεε.

³ Ayiwa, lon dɔ wulada fε, Kɔrineli k'a ye ko Ala ta mɛlɛkɛ dɔ nana don ale fε bon kɔnɔ, ka a wele ko: «Kɔrineli!» ⁴ Kɔrineli k'a ja lɔ mɛlɛkɛ ra; a siranna. A ko: «Mun lo, Matigi?» Mɛlɛkɛ k'a fɔ a ye ko: «I ta Aladaariw ni i ta sarakaw diyara Ala ye; Ala ka a hakiri to i ra. ⁵ Ayiwa, mɔgɔ dɔw ci sisan ka taga Zafa, ka taga cε dɔ wele ka na, min tɔgɔ ye ko Simɔn, ani a bε wele fana ko Piyeri. ⁶ A bε gbolologibaga dɔ ta so, o fana tɔgɔ ye ko Simɔn; o ta bon bε kɔgɔjida ra.»

⁷ Mɛlɛkɛ min kumana Kɔrineli fε, o tagara minke dɔrɔn, Kɔrineli ka a ta baarden fla wele, ani sorasice kelen, min tun ye a jɛnɔgɔn ye; o fana tun ye Alapasiranbaga ye. ⁸ Ayiwa, mɛlɛkɛ ka kuma min fɔ, a ka o bεε lakari olugu ye, ka o ci ka taga Zafa.

Ala ka ko minw yira Piyeri ra

⁹ O lon dugusagbε, o mɔgɔ saba tagatɔ, o surunyara Zafa ra minke, o wagati ra Piyeri tun yelenna biribon kunna ka Ala daari; o y'a sɔrɔ tere tun bε kuncε. ¹⁰ Kɔngɔ nana Piyeri sɔrɔ, a ko a bε domuni kε. Ka o to domuni laben na, Ala ka fen dɔ yira Piyeri ra. ¹¹ A ka sankolo dayelenin ye, ka fen dɔ ye i ko faniba dɔ, a sirinin bε a kun naani na, a bε jigira ka na dugu ma. ¹² Began suguya bεε, ani dugukolo fen fofotaw, ani kɔnɔ suguya bεε tun bε o fani kɔnɔ. ¹³ Kumakan dɔ ko Piyeri ma ko: «Piyeri, wuri ka dɔ faga k'a domu.» ¹⁴ Piyeri ko: «Ɔn-ɔn, Matigi, sabu ne ma fen nɔgɔnin, walama fen saninyabari si domu ka ye*.» ¹⁵ Piyeri ka o kumakan men tuun a sijaga flanan na, ko: «Ala k'a latige ko fen min saninyara, ele man kan ka o jate fen nɔgɔninw ye.» ¹⁶ O kuma fɔra ka se fɔ sijaga saba; o kɔ, o yɔrɔnin bεε o faniba kɔrɔtara ka taga sankolo kɔnɔ.

¹⁷ Piyeri hakiri tun jagamina; a ka fen minw ye, a tun bε miirira o kɔrɔ ra. O wagati ra, Kɔrineli tun ka mɔgɔ minw ci, olugu nana se Zafa, ka Simɔn ta yɔrɔ kɔpininka; o ka yɔrɔ yira o ra minke, o tagara lɔ luda ra. ¹⁸ O ka weleri kε, ka jininkari kε ko: «Simɔn min bε wele ko Piyeri, ale bε yan le wa?» ¹⁹ Piyeri ka fen minw ye, a belen tun bε miirira o kɔrɔ ra minke, Nin Saninman* k'a fɔ a ye ko: «A fle, mɔgɔ saba bε i kɔpininkara kenε ma. ²⁰ Wuri ka jigi, ka taga ni o ye, i kana sigiya; sabu ne le ka o ci i fε.» ²¹ Piyeri jigira ka na o nɔ fε; a ko: «Aw bε mɔgɔ min yɔrɔpinina, ne lo. Aw nakun ye juman le ye ne fε?» ²² O mɔgɔw ka Piyeri jaabi ko: «Sorasikuntigi Kɔrineli le ka an ci; mɔgɔ terennin lo, a bε siran Ala ja fana. Yahudiyaw bεε bε a tɔgɔɔuman fɔra. Ala ta mɛlɛkɛ saninman dɔ ka a yere yira a ra k'a fɔ a ye ko a ye i wele ka na a ta so, janko ka i ta kumaw lamεn.» ²³ Piyeri ka o ladon so kɔnɔ, ka siyɔrɔ di o ma. O dugusagbε a tagara ni o ye. Zafa lanabaga dɔw tagara ni o ye fana.

²⁴ O lon dugusagbε, o sera Sezare. O y'a sɔrɔ Kɔrineli tun k'a ta somɔgɔw ni a teri janamanw lajεn a ta so kɔnɔ, ka Piyeri makɔnɔ. ²⁵ Piyeri dontɔ so kɔnɔ, Kɔrineli nana a kunben, ka a kinbiri gban Piyeri kɔrɔ. ²⁶ Nka Piyeri ka a lawuri k'a fɔ a ye ko: «I wuri, ne fana ye adamaden le ye.» ²⁷ Ka Piyeri to kuma ra ni Kɔrineli ye, a donna bon kɔnɔ ka mɔgɔ caman lajennin yi. ²⁸ Piyeri k'a fɔ o ye ko: «Aw k'a lon ko ka kapa ni an ta sariya* ye, Yahudiya si man kan ka jɛnɔgɔnya kε ni siya were mɔgɔ* ye, walama ka don a ta so kɔnɔ. Nka Ala k'a yira ne ra ko ne man kan ka mɔgɔ si jate mɔgɔ nɔgɔnin ye, walama mɔgɔ saninyabari. ²⁹ O le kosɔn aw ka mɔgɔw ci ka taga ne wele minke, ne nana, hali ne ma sɔsori kε. Ayiwa, sisan ne bε aw jininka: <Aw ka ne wele ka na kun juman le ra?> »

* **10:14** 10.14 Piyeri ka nin kuma fɔ ka kapa ni cira Musa ta sariya le ye (Sarakalasebagaw 11.1-47).

³⁰ Kōrineli ka Piyeri jaabi ko: «Bi ye a tere naani ye, ka ne to Aladaari ra ne ta bon kōnō wulada fē nin wagati jōgōn na, ne barara ka cē dō lonin ye ne ja kōrō, deregegbē bē a kan na, a bē manamanana. A ko ne ma ko: ³¹ <Kōrineli, i ta Aladaari minana; i ka kopuman o kopuman kē, Ala hakiri tora o bēē ra fana. ³² Mōgō dōw ci ka taga Zafa, ka taga Simōn wele, min tōgō lara fana ko Piyeri. A bē cē dō ta lu kōnō, o fana tōgō ye ko Simōn, a bē gbolobaara kē, a ta lu bē kōgōjida ra.> ³³ O yōrōnin kelen bēē ne ka mōgō dōw ci ka taga i wele; i nako jana. Ayiwa, sisan an bēē lajennin flē yan Ala ja kōrō; Matigi ka fēn o fēn yira i ra, an b'a fē ka o lamēn.»

Piyeri ka waajuri kē Kōrineli ta so kōnō

³⁴ O tuma Piyeri ka kuma ta k'a fō ko: «Can ra, ne k'a lon sisan ko Ala tē mōgō bō mōgō ra, ³⁵ nka siya o siya ra, mōgō min bē siran Ala ja, ka tagama terenninya kan, o tigi ko ka di Ala ye. ³⁶ Ala ka a ta kuma lase Izirayelimōgōw ma, ka hera Kibaro Diman* fō o ye Yesu Kirisita baraka ra. Ale le ye mōgō bēē Matigi ye; ³⁷ Yesu ta kopaw kera cogo min na Zude jamana yōrō bēē ra, k'a damina Galile, aw yere ka o kow bēē lon. O kow kera Yuhana ta waajuri ni a ta batizeri* kō fē. ³⁸ Ayiwa, Ala ka Yesu Nazaretikacē panawoloma cogo min na k'a fa Nin Saninman* na, ka sebagaya di a ma, aw ka o lon. A tun bē yōrōw yaalayaala, ka kopuman kē mōgōw ye, ani minw bēē tun bē Setana ta jōnya ra, a tun bē olugu bēē kisi ka bō o jōnya ra, sabu Ala tun bē ni a ye. ³⁹ Yesu ka ko o ko kē Yahudiyaw ta jamana ra, ani Zeruzalemu dugu yere kōnō, anw ye o kow seerew ye. O k'a mina k'a gbengben yiri ra k'a faga. ⁴⁰ Nka a saya tere sabanan, Ala ka a lakunu ka bō saya ra, k'a to a ye a yere yira mōgōw ra. ⁴¹ Mōgōw bēē m'a ye, nka Ala tun ka anw minw panawoloma kakōrō ka kē a seerew ye, anw le k'a ye, an minw ka domuni kē, ani ka minnin kē ni a ye, a kununin kō ka bō saya ra. ⁴² Yesu ka nin ci di anw ma ko an ye mōgōw waaju, k'a fō k'a gbēleya ko Ala ka Yesu le sigi k'a kē suw, ani panamanw ta kititigebaga ye. ⁴³ Ciraw bēē kera seerew ye k'a fō ko ni mōgō o mōgō ka la Yesu ra, o tigi bē jurumun yafa sōrō a tōgō baraka ra.»

Nin Saninman jigira siya were mōgōw kan

⁴⁴ Ka Piyeri to o kuma ra, Nin Saninman* jigira a lamēnbagaw bēē kan. ⁴⁵ Yahudiya lanabaga minw tun ka Piyeri blasira, olugu kabakoyara k'a ye ko Ala ka Nin Saninman di, k'a lajigi siya were mōgōw* fana kan. ⁴⁶ Sabu o k'a ye ko o mōgōw bē kumana kan werew ra, ka Ala bonya. ⁴⁷ O tuma Piyeri ko: «Mōgō minw ka Nin Saninman sōrō i ko anw fana k'a sōrō cogo min na, yala an bē se ka olugu bari ko o kana batize ji ra wa?»

⁴⁸ O ra, Piyeri k'a latigē ko o mōgōw ye batize Yesu Kirisita tōgō ra.

O kō, o ka Piyeri daari ko a ye tere dama kē o fē.

11

Piyeri ka Kōrineli ta ko jafō Zeruzalemu lanabagaw ye

¹ Ciradenw* ni lanabaga minw bē Zude, olugu k'a mēn ko siya were mōgōw* fana sōnna Ala ta Kuma ma. ² O kosōn tuma min na Piyeri kōsegira ka na Zeruzalemu, Yahudiya lanabagaw ka Piyeri jaraki, ko: ³ «Ele sōnna ka taga don siya kēnesigibariw ta so kōnō, fō ka domuni kē ni o ye!»

⁴ O tuma, kow tēmēna cogo min na, Piyeri ka o bēē jafō o ye kelen kelen. ⁵ A ko: «Tuma min ne tun bē Zafa dugu kōnō, lon dō, ka ne to Aladaari ra, Ala ka fēn dō yira ne ra: ne ka fēn dō ye, o fēn tun bē i ko faniba dō, a sirinin bē a kun naani na, a bē jigira ka bō san fē; a nana se ne kōrō. ⁶ Ne k'a lalaga k'a flē minkē, ne ka dugukolo bēganw ni kongosogow ni fēn fofotaw ni kōnōw ye o faniba kōnō. ⁷ Ne ka kumakan dō mēn; a ko ne ma ko: <Piyeri, wuri ka dō faga k'a domu.> ⁸ Ne ko: <Ḷn-Ḷn,

Matigi, sabu fen nōgōnin walama fen saninyabari si ma don ne da ra ka ye fiyewu.>
⁹ Nka kumakan bōra sankolo ra tuun a sijaga flanan na, ko: <Ala k'a latige ko fen min saninyara, ele man kan ka o jate fen nōgōninw ye.> ¹⁰ A kera ten ka se fō sijaga saba; o kō, o faniba ni a kōnōfenw yelenna ka taga sankolo kōnō.

¹¹ «O wagati kelen yere ra, ne tun be lu min kōnō, mōgō saba nana lo o lu donda ra, ko o ka olugu ci ne fe ka bō Sezare. ¹² Nin Saninman* k'a fō ne ye ko ne ye taga ni o mōgōw ye, ko ne kana sigiya. Balemace wōrō minw fle nin ye, olugu tagara ne blasira. An tagara don Kōrineli ta bon kōnō. ¹³ Ayiwa, Kōrineli k'a fō an ye ko ale ka meleke lōnin ye a ta bon kōnō, ko meleke k'a fō a ye ko: <Mōgō dō ci ka taga Zafa ka taga Simōn wele, min tōgō lara ko Piyeri; ¹⁴ ele ni i ta gbamōgōw bēe bēna kisi cogo min na, ale le bēna o sira yira aw ra.> ¹⁵ Ayiwa, ne ka kuma damina minke dōrōn, Nin Saninman jigira o mōgōw kan i n'a fō a tun jigira anw kan cogo min na a damina ra. ¹⁶ O tuma, ne hakiri sōrōra ka jigi Matigi ta kuma ra, ko: <Yuhana ka mōgōw batize ji le ra, nka aw kōni aw bēna batize ni Nin Saninman le ye.> ¹⁷ Ayiwa, anw minw lara Matigi Yesu ra, Ala ka fen min di anw ma, ni a nana o fen kelen di olugu fana ma, o tuma ne ye jōn le ye k'a fō ko ne be ban Ala sago ma?»

¹⁸ Ciradenw ni lanabaga tōw ka Piyeri ta kuma men minke, o jusu sōrōra ka suma, o ka Ala tando; o ko: «Can lo, Ala sōnna k'a to siya were mōgōw* fana ye nimisa o ta jurumunw na, janko o ye janamanya sōrō.»

Antiyōsi ta lanabagaw ta jenkuru

¹⁹ Etiyeni faganin kō, o ka lanabagaw tōrō kosebe. Lanabaga minw borira ka janjan o tōrōw wagati ra, olugu dōw tagara fō Fenisi, ani Sipere maraw ra; dōw tagara Antiyōsi. Nka olugu tun te Ala ta Kuma fō mōgō were ye ni Yahudiyaw dōrōn te. ²⁰ O bēe n'a ta, o mōgō dōw tun bōra Sipere ni Sireni ka na Antiyōsi; olugu kumana siya were mōgōw* fana fe, ka Matigi Yesu ta Kibaro Diman* fō o ye. ²¹ Matigi ta sebgaya tun be o lanabagaw kan; mōgō camanba lara Matigi ra, ka sōn Matigi ma.

²² O ko kibaroya sera Zeruzalemu lanabagaw ta jenkuru* mōgōw ma minke, o ka Barinabasi ci ka taga Antiyōsi. ²³ Barinabasi sera Antiyōsi minke, a ka Ala ta baraka ye lanabagaw kan minke, o ka a jusu diya. A ka lanabagaw ja gbēleya ko o ye jija ka to Matigi ta sira kan. ²⁴ Barinabasi tun ye mōgōpuman le ye; a tun fara Nin Saninman* na, lanaya tun b'a jusu ra fana. Jama caman fana sōnna Matigi ma.

²⁵ O kō, Barinabasi tagara Tarisi, ka taga Sōli yōrōpini. ²⁶ A ka Sōli ye minke, a nana ni a ye Antiyōsi. O ka san kelen dafanin ke, o be to ka taga lajen ni lanabagaw ye; o ka mōgō caman karan Matigi ta sira ra. Ka lanabagaw wele ko Kirisita* ta mōgōw*, o dabōra Antiyōsi ta lanabagaw le ra.

²⁷ O lonw na, cira dōw tun bōra Zeruzalemu ka na Antiyōsi. ²⁸ O ra kelen tōgō tun ye ko Agabusi; ale wurira k'a fō Nin Saninman baraka ra ko kōngōba dō bēna ben dunupa yōrō bēe kan. O kuma nana ke can ye; o kōngōba kera Rōmu* masaceba Kolodi ta tere ra. ²⁹ O ra, Antiyōsi ta lanabagaw k'a latige ka kapa ni o bēe kelen kelen seko ye, ka o balemaw demē, minw ye Zude lanabagaw ye. ³⁰ O ka o le ke; o ka o fenw don Barinabasi ni Sōli boro, ka taga o di Zude lanabagaw ta cekōrōbaw ma.

12

Yakuba fagako ani Piyeri minako

¹ O wagati ra, masace Herodi* ka lanabaga dōw mina ka o tōrō. ² A ka Yuhana balemace Yakuba faga ni muru ye. ³ A k'a ye ko o diyara Yahudiyaw ye minke, a ko o ye Piyeri fana mina. O tun kera burufunubari janagbe* wagati ra. ⁴ Ayiwa, o ka

* **11:26** 11.26 Kirisita ta mōgōw: Tubabukan na o ye keretiyenw ye.

Piyeri mina k'a bla kaso ra, ka sorasice naani sigiyoroma naani bla k'a korosi; a tun b'a fe ka Piyeri ta kiti tige jama na koru Jonyaban panagbe* temenin ko. ⁵ Piyeri koni tora kasobon konu yi; nka lanabagaw tun jijara Aladaari ra a ye.

Piyeri bɔcogo kaso ra

⁶ Ayiwa, Herodi* tun labenna, ko ni dugu gbera, a bena Piyeri ta kiti tige jama na koru. O su fe, Piyeri tun be sunogora sorasi fla ce ma, k'a sirinin to ni negejoroko fla ye. Sorasi dow tun lolonin be da ra, o be kasobon korosira. ⁷ Matigi ta meleke do donna kasobon konu; yeelen do manamanana kasobon konu. Meleke ka Piyeri bugobugo a keren na k'a lakunu, k'a fo a ye ko: «Wuri jona!» Negejoroko tigera ka bo a boro ra ka ben dugu ma. ⁸ Meleke ko: «I yere cesiri, ka i ta sanbara don!» Piyeri ka o ke. Meleke ko a ma ko: «I ta deregeba don ka tugu ne ko!» ⁹ Piyeri bora ka tugu meleke ko. A tun m'a lon ko meleke be min kera ko o ye can le ye; a tun b'a miiri ko siko lo. ¹⁰ O tagara se kasobon korosibagaw ta jenkuru folo ma; o temena o ra ka taga se jenkuru flanan ma, ka teme o fana ra ka taga se dondaba ma; o tun ye negekon le ye, a pasinna dugukonyoro ma. O donda yelera a yere ma o na. O bora ka sira do ta; ka o tagato to, meleke barara ka tunu Piyeri ma.

¹¹ Ayiwa, o tuma Piyeri hakiri sigira; a ko: «Sisan ne k'a ye ko can ra, Matigi le ka a ta meleke ci ka na ne bosi Herodi boro, ani Yahudiyaw tun be kojugu minw jate minana, ka ne kisi o bee ma.»

¹² Piyeri hakiri sigira minke, a tagara Mariyamu ta so konu; Yuhana min be wele ko Marika, o bamuso lo. Lanabaga caman tun lajenna o yoro ra, o be Ala daarira. ¹³ Piyeri ka da gbasi; baardenmuso min togo tun ye ko Roda, ale nana ko a bena da yele. ¹⁴ A k'a ye ko Piyeri kan lo minke, ninsondiya koson, sani a ye da yele Piyeri ye, a borira ka taga a fo tow ye ko Piyeri lonin be da ra kene ma. ¹⁵ Mogo ko a ma ko: «Ele kunkolo te yi!» Nka Roda k'a fo k'a gbeleya ko can yereyere lo. O ko: «I b'a soro a ta meleke lo.» ¹⁶ Piyeri koni tun be da gbasira ye. O nana da yele ka Piyeri ye minke, o bee kononobanna.

¹⁷ Piyeri ka a boro korota, k'a fo ko o ye je. Matigi ka a labo kaso ra cogo min na, a ka o nafa o ye; a ko: «Aw ye taga a fo Yakuba* ni an balema tow ye.» O ko, a bora ka taga yoro were ra.

¹⁸ Ayiwa, dugu nana gbe minke, sorasiw bee hakiri pagamininba tun be jagon jininkara ko Piyeri kera cogo di le? ¹⁹ Herodi ka mogo dow ci ka taga Piyeri yoronini, nka o m'a ye. A ka sorasiw wele ka o jininka; o ko, a ko o ye olugu bee mina ka o faga. O ko, Herodi bora Zude ka taga Sezare, ka taga tere dama ke yi.

Herodi sacogo

²⁰ Herodi* tun diminin lo Tiri dugumogow ni Sidon dugumogow koru kosebe. O koson olugu ka jagon ye, ka ben kelen ma ka teriya don ni masace ta bon kunnasigibaga ye, min ye Bilatusi ye; o tagara masace fe ka taga a daari ko a ye sabari ka kere ban; sabu olugu ta jamana tun be domuni sorora ka bo masace ta jamana le ra.

²¹ O tun ka lon min sigi o kow panabori kama, o lon na Herodi ka a ta masaderege don, ka sigi masasiganan kan, ka kumabaw fo jama bee na na. ²² Jama bee perenna, ko: «Nin ye Ala yere kan le ye, mogo kan te!» ²³ O yoronin kelen bee ra, Matigi ta meleke do ka bana bla Herodi ra, sabu a ma bonya la Ala kan; tumu donna a panaman na k'a faga.

²⁴ Ala ta Kuma koni tun be tagara na.

²⁵ Barinabasi ni Soli ka o ta cira ke ka ban tuma min na, o bora Zeruzalemu ka kosegi Antiyosi. O tagato, o tagara ni Yuhana ye, min be wele ko Marika.

* **12:17** 12.17 Yakuba: ale ye Matigi Yesu balemace ye.

13

Ala ka Barinabasi ni Söli janawoloma

¹ Ciraw ni karamogow tun be Antiyösi lanabagaw ce ra: o tun ye Barinabasi ye, ani Simeyon min togö lara ko Cefin, ani Lusisi min bora Sireni, ani Manaheni min ni jamanatigi Herodi lamona jogon fe, ani Söli. ² Lanabagaw tun be sun don, ka Matigi bato; ka o to o ra, Nin Saninman* k'a fo o ye ko: «Aw ye Barinabasi ni Söli bla ne ye danna, janko ne ka o wele baara min kama, o ye o ke.» ³ Ayiwa, lanabagaw ka sun don, ka Ala daari, ka o boro la Barinabasi ni Söli kan ka sorö ka o bla ka taga.

Barinabasi ni Söli ka waajuri ke Sipere

⁴ Nin Saninman* ka Barinabasi ni Söli ci o cogo le ra. O tagara Selesi; o ko, o donna kurun do konö o yoro ra ka taga Sipere. ⁵ O sera Salamisi minke, o ka Ala ta kuma waajuri ke Yahudiyaw ta karansow* konö. Yuhana min be wele ko Marika, ale tun be ni o ye ka o demε.

⁶ O ka Sipere jamana bee cetige ka taga se fo Pafösi. O ka Yahudiyace do ye, min tun be jinamoriya ke, k'a fo ko ale ye Ala ta cira ye; a togö tun ye ko Bari Yesu. ⁷ O ce tun be ni Sipere jamanatigi ye, min ye Seriyusi Polusi ye; Seriyusi Polusi tun ye mogö hakiritigi ye. A ka Barinabasi ni Söli wele, sabu a tun b'a fe ka Ala ta Kuma men o fe. ⁸ Nka o jinamoriye min togö tun ye fana ko Elimasi, gerekikan na, ale ka ke Barinabasi ni Söli sosö ye; a tun b'a fe ka jamanatigi kunnacen, janko a kana la Ala ta kuma ra. ⁹ O tuma Söli, min be wele fana ko Pöli, ale fanin Nin Saninman na, a ka a ja lo jinamoriye ra k'a fle kosebe, k'a fo a ye ko: ¹⁰ «Ele min jusukun fara nanbara ni juguya suguya bee ra, ele setanamogö, kopuman cenbaga, i te Matigi ta sira terenninw yelemari dabra wa? ¹¹ A fle, Matigi bena a boro la i ja kan, i ja bena fiyen. I bena wagati dama ke, i tena tere yeelen ye.»

O yoronin bee Elimasi ja finna, ka dibi don a ja ra; a ka ke a boro yaalayaala ye, ka mogö jini k'a boro mina ka sira yira a ra.

¹² O ko minw kera, jamanatigi ka o ye minke, a lara Yesu ra; a ka Matigi ta karan min men, o k'a kononöban kosebe.

Pöli ni Barinabasi ka waajuri ke Antiyösi Pisidi

¹³ O ko fe, Pöli ni a tagamajogonw bora Pafösi, ka don kurun do konö ka taga Perizi, Panfili mara ra. Yuhana, min be wele ko Marika, ale bora o ko o yoro ra, ka sekö ka taga Zeruzalemu. ¹⁴ Nka Pöli ni Barinabasi koni bora Perizi ka taga Antiyösi, min be Pisidi mara ra. Nenekirilon* na, o tagara don karanso konö ka sigi. ¹⁵ O ka sariya kitabu ni ciraw ta kitabu kuma dow karan ka ban minke, karanso* kuntigiw ka mogö ci k'a fo Pöli ni Barinabasi ye ko: «Ne balemaw, ni kuma do be aw fe k'a fo jama ye ka o waaju, aw be se ka kuma.»

¹⁶ O tuma Pöli wurira ka lo, ka a boro koröta, k'a fo mogow ye ko: «Aw Izirayelimogow, ani aw minw be Ala bato, aw ye lamenni ke! ¹⁷ An ta siya Izirayeli* ta Ala le ka an bemaw janawoloma, ka o caya, wagati min o tun be Misiran jamana ra. O ko, a ka o labo o jamana ra ni a ta sebagaya ye. ¹⁸ A tora o fe kongokolon konö ka o demε, ka o ta kow bee sonmina fo sanji binaani. ¹⁹ O ko, a ka siya wolonfla halaki, ka o siyaw gben ka bo Kanaana* jamana ra, ka o jamana di an bemaw ma, ka a ke o ta ye, ²⁰ ka se fo san keme naani ni san bilooru. O bee ko fe, a ka kuntigiw sigi Izirayeli kunna fo ka na se cira Samawilu ta wagati ma.

²¹ «O ko, an ta siya k'a fo Ala ye ko a ye masace di olugu ma. Ayiwa, Boniyaminu ta gbamogö min togö ye ko Kisi, Ala ka o dence Sawuli le ke o ta masace ye fo san binaani. ²² Ayiwa, Ala nana Sawuli bo masaya ra wagati min na, a ka Dawuda ke o ta masace ye. Ala ka nin seereyakuma fo ale ta ko ra, ko: «Ne ka Yese dence Dawuda

soro, ne diyanyamogo lo; a bena ne sago bee ke ka na.> ²³ Ayiwa, Ala nana Kisibaga* di Izirayeli ma ka bo Dawuda ta duruja le ra, i n'a fo a tun ka a layiri ta cogo min na; o le ye Yesu ye. ²⁴ Nka sani o Kisibaga ye na, Yuhana tun kumana Izirayelimogow bee fe ka o waaju, ko o ye nimisa o ta jurumun na ka batize. ²⁵ Tuma min na Yuhana ta baara tun be jini ka se a dan na, a tun b'a fora mogow ye ko: <Aw b'a bisigi ko ne ye jontigi le ye? Aw be min makonona, ne te o ye de! Nka a fe, a bena na ne ko fe; ne man kan hali ka a ta sanbara juru foni ka bo a sen na.>

²⁶ «Ne balemaw, aw minw kera Iburahima ta durujaw ye, ani aw minw be Ala bato, nin kisiri kuma fora anw le ye. ²⁷ Sabu Yahudiya minw be Zeruzalemu, olugu ni o kuntigiw m'a faamu ko Yesu le ye Kisibaga ye; ciraw ta kuma min be karan o ye Nenekirilon* o Nenekirilon, o ma o fana faamu. Nka o ka kiti tige Yesu kan, k'a to o ciraw ta kumaw kera can ye. ²⁸ O ma jaraki si soro a ra min be se ka ke a fagasababu ye, o bee n'a ta, o ka Pilati daari ko a y'a faga. ²⁹ Ayiwa, o cogo ra, kuma minw tun sebera Kitabu konu Yesu ta ko ra, o kumaw bee kera can ye. O ko, o k'a lajigi ka bo gbengbenyiri ra ka taga a su don kaburu do konu. ³⁰ Nka Ala k'a lakunu ka bo saya ra. ³¹ A kununin ko ka bo saya ra, minw tun kera a blasirabagaw ye ka bo Galile ka na Zeruzalemu, Yesu k'a yere yira olugu ra lon caman na. O mogow le kera a seerew ye, k'a ta kuma fo Izirayelimogow ye. ³² Ala tun ka o Kibaro Diman* min layiri ta an bemaw ye, anw yere nakun ye aw fe yan ka na o le fo aw ye. ³³ Ala ka o layiri dafa anw ye, anw minw ye an bemaw ta durujaw ye; o le koson a ka Yesu lakunu ka bo saya ra, i ko a sebera Zaburu kitabu flanan na cogo min na, ko:

<Den min bora ne ra, ele lo;
ne kera i Fa ye bi.>

³⁴ Ala ka Yesu kunu minke ka bo saya ra, ko a te sa tuun fiyewu, a tun ka o le yira a ta kuma ra, ko:

<Ne ka layiri saninman minw ta Dawuda ye, layiri janamanw,
sigiya t'a ra, ne bena o fenw di aw ma.>

³⁵ O koson a k'a fo kitabu do were ra ko:

<I tena son k'a to i ta mogow saninman su ye tori kaburu konu.>

³⁶ Nka Dawuda min ka o kuma fo, ale ka baara ke a ta wagati ra ka ban tuma min na ka kana ni Ala sago ye, a sara, a su donna ka taga fara a bemaw kan, a su torira.

³⁷ Nka Ala ka Yesu min lakunu ka bo saya ra, ale koni su ma tori. ³⁸ O le koson, ne balemaw, aw ka kan k'a lon ko ale le baraka ra an be jurumun yafa waajuri ke aw ye. ³⁹ Aw ma se ka kisi ko minw bee ma cira Musa ta sariya* sababu ra, ni mogow o mogow ka la Yesu ra, o tigi be kisi o kow bee ma. ⁴⁰ O koson aw ye aw yere korosi, janko ciraw ka kuma min fo, o kana na ban ka aw soro, ko:

⁴¹ <A fe, aw minw be Ala ta kow bee mafiyenya,
aw ye kononoban, o ko, aw ye halaki;
sabu ne bena ko dow ke aw ta wagati ra,
hali ni mogow do nana o ko lakari aw ye,
aw tena la a ra.> »

⁴² Ayiwa, Poli ni Barinabasi boto karanso konu, mogow ka o daari ko Nenekirilon* nata, o ye na kuma olugu fe o ko kelen na. ⁴³ Jama yeregenin ko, Yahudiyaw caman, ani Alapasiranbaga minw tun donna Yahudiyaw ta diina ra, olugu tugura Poli ni Barinabasi ko. Poli ni Barinabasi kumana o fe ka o ja gbeleya ko o ye noro Ala ta neema ra ni kan kelen ye.

⁴⁴ O Nenekirilon kunogon, dugumogow fanba bee nana lajen ka Matigi ta kuma lamen. ⁴⁵ Nka Yahudiyaw ka o jama ye minke, o jangboya ka o soro. O ka Poli ni

13:22 13.22 Nin kuma fora Samawilu folo 8.5,19; 10.21; 13.14; 16.12. **13:33** 13.33 Nin kuma fora Zaburu 2.7.
13:34 13.34 Nin kuma fora Ezayi 55.3. **13:35** 13.35 Nin kuma fora Zaburu 16.10. **13:41** 13.41 Nin kuma fora Habakuki 1.5.

Barinabasi ta kuma sɔsɔ, ka o mafiyenya. ⁴⁶ Pɔli ni Barinabasi ka o kun gbɛleya k'a fɔ o ye, ko: «Ala ta Kuma tun ka kan ka fɔ aw Yahudiyaw le ye fɔlɔ, nka i n'a fɔ aw banna a ra, k'a jate ko aw man kan ni panamanya banbari ye, ayiwa, sisan an bena taga siya wɛrɛ mɔgɔw* fɛ. ⁴⁷ Sabu Matigi ka o le fɔ an ye, ko:

«Ne Ala ka i sigi ka i kɛ siya wɛrɛ mɔgɔw ta yeelen ye, janko i ye kisiri kuma lase fɔ dunuɓa fan bɛɛ ra.» »

⁴⁸ Kabini siya wɛrɛ mɔgɔw ka o kuma mɛn, olugu bɛɛ ninsɔndiyara, ka kɛ Matigi ta kuma tando ye. Minw bɛɛ tun panawolomara panamanya banbari kama, olugu bɛɛ lara Yesu ra.

⁴⁹ O cogo ra Matigi ta kuma tun bɛ fɔra ka taga jamana yɔrɔ bɛɛ ra. ⁵⁰ Nka Yahudiyaw ka dugu musotɔgɔbatigi Alanasiranbagaw ni dugu mɔgɔbabaw kɔnɔnɔsu. Olugu ka Pɔli ni Barinabasi tɔrɔrɔ ka o gben ka bɔ o ta mara ra. ⁵¹ Nka Pɔli ni Barinabasi bɔtɔ, o ka o sennabuguri yuguyugu* o kan, ka bɔ ka taga Ikoniyoɓu. ⁵² Antiyɔsi lanabagaw kɔni jusu tun fara jagari ra, ani Nin Saninman* na.

14

Pɔli ni Barinabasi ka waajuri kɛ Ikoniyoɓu

¹ Ayiwa, Pɔli ni Barinabasi sera Ikoniyoɓu tuma min na, o donna Yahudiyaw ta karanso* kɔnɔ. O kumana, fɔ k'a to Yahudiyaw caman, ani siya wɛrɛ mɔgɔw* caman kera lanabagaw ye. ² Nka Yahudiya minw tun t'a fɛ ka la Yesu ra, olugu tagara lanabagaw tɔgɔjugu fɔ siya wɛrɛ mɔgɔw ye, ka olugu kɔnɔnɔsu lanabagaw kama. ³ O bɛɛ n'a ta, Pɔli ni Barinabasi tora Ikoniyoɓu ka wagatijan kɛ. O tun tɛ siran ka kuma Matigi Yesu ta ko ra; Matigi tun bɛ se bagaya di o ma ka kabakow ni tagamasiyenw kɛ, k'a yira ko o tun bɛ waajuri min kera Ala ta nɛɛma ko ra, ko o ye can ye. ⁴ Jama nana taran dugu kɔnɔ: dɔw kera ni Yahudiyaw ye, dɔw kera ni ciradenw* ye.

⁵ Yahudiyaw, ani siya wɛrɛ mɔgɔw, ani o ta kuntigiw tun b'a fɛ ka ben Pɔli ni Barinabasi kan, ka o bon ni kabakuru ye ka o faga. ⁶ Pɔli ni Barinabasi nana bɔ o ko kala ma tuma min na, o borira ka taga Likahoni mara ra, Lisitiri ni Deribe ni o dafɛduguw fan na. ⁷ O ka Kibaro Diman* fɔ o yɔrɔw ra.

Pɔli ni Barinabasi ka waajuri kɛ Lisitiri

⁸ Cɛ dɔ tun siginin bɛ Lisitiri, o cɛ tun tɛ se ka lɔ a sen kan; a nabaraman le tun worora, a ma tagama ka ye. ⁹ O cɛ tun bɛ Pɔli ta kuma lamenna. Pɔli k'a ja lɔ a ra k'a fɛ, k'a ye ko lanaya b'a fɛ, min sababu ra a bɛ se k'a kenya. ¹⁰ Pɔli k'a fɔ a ye ni kanba ye, ko: «I wuri ka lɔ i sen kan!» A panna ka lɔ a sen kan, ka kɛ tagama ye. ¹¹ Kabini jama ka o ye, o bɛɛ pɛrɛnna k'a fɔ Likahonikan na, ko: «E! An ta alaw yelemana ka kɛ adamadenw ye ka jigi ka na an fɛ.»

¹² O ka Barinabasi tɔgɔ la ko Zesi, ka Pɔli tɔgɔ la ko Herimesi*, sabu Pɔli le tun ye kumafɔbaga ye. ¹³ Zesi ta batoso tun bɛ dugu donda ra. Mɔgɔ min tun ye Zesi ta sonnikebaga ye, ale ka misitoran dɔw mina ka yirifiyerenw mini o kan na, ka taga ni o ye Zesi ta batoso dondaw ra; ale ni jama bɛɛ tun b'a fɛ ka taga o faga, ka saraka bɔ Barinabasi ni Pɔli ye. ¹⁴ Nka Pɔli ni Barinabasi ka o kuma mɛn minke, o ka o ta deregew mina ka o faran, ka bori ka jama kunben, ka pɛrɛn k'a fɔ o ye ko: ¹⁵ «An balemaw, mun kosɔn aw bɛ nin ko kera? Anw fana ye aw bɔɔgɔnko adamadenw le ye. An nana Kibaro Diman* le fɔ aw ye, ko aw ye faran o batori fufafuw ra ka yelemna ka Ala panaman bato, min ka sankolo ni dugukolo ni kɔgɔji dan, ani o kɔnɔfenw bɛɛ. ¹⁶ Wagati tɛmɛninw na Ala tun ka siyaw bɛɛ to o ye o diyanya siraw tagama. ¹⁷ O bɛɛ

13:47 13.47 Nin kuma fɔra Ezayi 49.6. * **13:51** 13.51 Ka sennabuguri yuguyugu: Pɔli ni Barinabasi b'a fɛ k'a yira ko olugu ta foyi tɛ o dugumɔgɔw ta ko ra tuun (Marika 6.11). * **14:12** 14.12 Gerekiw fɛ, Zesi le tun ye o ta alaw bɛɛ kuntigiba ye; Herimesi tun ye o ta alaw ta daramina ye.

n'a ta, Ala tun be a yere yira o ra ni kewalepuman caman ye: a be sanji di aw ma ka bo sankolo ra, ka aw ta simanw na a wagati ra, ka aw ta domuniw caya, ka hera ni ninsondiya di aw ma.»

¹⁸ O ka o kumaw bee fo, nka o bee n'a ta, tun be jini ka dese ka mogow bari ka sarakaw faga o ye.

¹⁹ Ka o to o ra, Yahudiya dow bora Antiyosi, ani Ikoniyoumu ka na jama kononosu; o ka Poli bon ni kabakuru ye, k'a fofa ka taga a bla dugu ko fe, sabu o tun b'a miirira ko a sara. ²⁰ Lanabagaw tagara lajen Poli koru minke, a wurira ka don dugu konu. O lon dugusagbe Poli ni Barinabasi bora ka taga Deribe.

Poli ni Barinabasi sekora ka na Antiyosi

²¹ Poli ni Barinabasi ka Kibaro Diman* fo Deribe dugu konu; mogu caman kera lanabagaw ye. O ko, o sekora ka taga Lisitiri, ka bo yi ka taga Ikoniyoumu, ka soru ka taga Antiyosi, Pisidi mara ra. ²² O temeto, o ka lanabagaw ja gbeleya, ko o ye jija ka to lanaya ra; o tun b'a fora o ye ko: «An ka kan ka sege caman sonmina folo, sani an ye don Ala ta Masaya* ra.»

²³ O ka pamogu dow panawoloma ka o sigi o jenkuruw bee kelen kelen kunna. O ko, o ka sun don ka Ala daari, ka o karifa Matigi ma, o lara Matigi min na.

²⁴ O ko, Poli ni Barinabasi ka Pisidi mara cetige ka taga Panfili mara ra. ²⁵ O ka Ala ta Kuma fo Perizi, ka soru ka taga Atali. ²⁶ O bora yi, ka don kurunba konu ka taga Antiyosi, Siri mara ra. Lanabagaw tun ka Ala daari o ye ka o karifa Ala ta neema koru o dugu le ra; o tun kera baara min kama, o tun ka o baara le dafa.

²⁷ Ayiwa, o sera Antiyosi minke, o ka lanabagaw lajen. Ala ka ko minw bee ke ni olugu ye, ani a ka lanaya sira dayele siya were mogow* ye cogo min na, o ka o bee lakari o ye. ²⁸ Poli ni Barinabasi tora ni lanabagaw ye ka wagatijan ke.

15

Lanabagaw ka jogonyeba ke Zeruzalemu (Galasikaw 2.1-9)

¹ Ayiwa, mogu dow bora Zude ka na Antiyosi, ka na lanabagaw karan, k'a fo o ye ko: «Ni aw ma kenesigi ka kana ni cira Musa ta sariya ye, aw te kisi.» ² Poli ni Barinabasi ma son o kuma ma; o ko kera sosoriba ye o ni o mogow ce. A laban, o k'a latige ko Poli ni Barinabasi ni lanabaga dow ye taga Zeruzalemu ciradenw ni pamogow fe, ka taga o ko fo k'a yira o ra.

³ Ayiwa, lanabagaw ta jenkuru ka o ci ka taga. O tagatu, o temena Fenisi mara ni Samari mara ra. Siya were mogow sonna Ala ta Kuma ma cogo min na, o ka o lakari o yorow ta lanabagaw ye. O kumaw ka o balemaw ninsondiya kosebe.

⁴ Ayiwa, o sera Zeruzalemu minke, lanabagaw ni ciradenw ni cekorobaw ka o kunben. Ala ka ko minw bee ke ni olugu ye, o ka o bee lakari Zeruzalemu lanabagaw ye. ⁵ Nka Farisiw* ta jenkuru mogu minw tun kera lanabagaw ye, olugu dow wurira k'a fo ko siya were* mogu minw lara Yesu ra, ko jagboya lo olugu ye kenesigi, ani k'a fo o ye ko o ka kan ka Musa ta sariya* sira tagama.

⁶ Ayiwa, ciradenw* ni cekorobaw ka jagon lajen ka sigi ka o ko segesege. ⁷ O kuma kera sosorigbelen ye o ni jagon ce; o ko, Piyeri wurira ka lo, k'a fo ko:

«Ne balemaw, aw yere k'a lon ko Ala ka ne panawoloma aw ce ra kabini wagatijan, janko ne ye Kibaro Diman* fo siya were mogow ye, janko o ye Ala ta Kuma men ka la Yesu ra. ⁸ Ala min be mogu bee jusukunnakow lon, ale k'a yira ko a sonna o ma, o le koson a ka Nin Saninman* di o ma, i n'a fo a k'a di an ma cogo min na. ⁹ O b'a yira ko Ala ma faranfasi si ke anw ni olugu ce; a ka o jusukun saninya lanaya sababu ra. ¹⁰ Ni a be ten, mun koson aw b'a fe ka Ala korobo? An bemaw ni anw yerew ma

se doni min kɔrɔ, mun kosɔn aw b'a fɛ ka o doni la lanabagaw kunna? ¹¹ Anw lanin b'a ra cogo min na ko an kisira Matigi Yesu ta nɛema baraka ra, olugu fana ta bɛ ten le.»

¹² Jama bɛɛ jera. O ka Barinabasi ni Pɔli fana lamɛn; Ala ka kabakow ni tagamasiyen minw bɛɛ kɛ o fɛ siya wɛrɛ mɔgɔw cɛ ra, o ka o lakari jama ye. ¹³ Pɔli ni Barinabasi kumana ka ban tuma min na, Yakuba ka kuma ta k'a fɔ ko: «Ne balemaw, aw ye ne lamɛn. ¹⁴ Ala hakiri tora siya wɛrɛ mɔgɔw ra cogo min na, kabini a damina ra, ka dɔw janawoloma o cɛ ra ka o kɛ a yɛrɛ ta ye, Simɔn ka o bɛɛ lakari aw ye ka ban. ¹⁵ Ayiwa, o kuma ni ciraw ta kuma benna kelen ma, sabu a sebera Kitabu kɔnɔ, ko:

¹⁶ <O kow kɔ fɛ, ne bɛna kɔsegi ka na tuun;

Dawuda ta bon min benna, ne bɛna o lɔ tuun.

Ne bɛna a tomokɔrɔw bɛɛ lawuri ka o lateren,

¹⁷ janko mɔgɔ tɔw bɛɛ ye Matigi jini,

o kɔrɔ ye ko ne ka siya wɛrɛ mɔgɔ minw bɛɛ wele ka kɛ ne ta ye.

¹⁸ Matigi ka o le fɔ. Ale le ka o kow yira kabini wagatijan.»

¹⁹ «Ayiwa, o kosɔn ne ta miiriya ra, siya wɛrɛ mɔgɔ minw sɔnna Ala ta Kuma ma, an man kan ka gbɛɛya wɛrɛ la olugu kan tuun. ²⁰ Nka an ye seɛ ci o ma k'a fɔ o ye ko bɛgan minw fagara jow kan, o kana o sogo domu, o kana jatɔya kɛ, o kana jufasogo domu walama k'a jori min. ²¹ Sabu kabini wagatijan, duguw bɛɛ ra, karansow kɔnɔ, o kow waajuri le bɛ kera ka kɔna ni Musa ta sariya* ye Nenɛkirilon* o Nenɛkirilon.»

Seɛ min cira siya wɛrɛ lanabagaw ma

²² Ayiwa, ciradenw* ni cɛkɔrɔbaw ni lanabagaw ta jɛnkuru bɛɛ benna a ra ko o ka kan ka mɔgɔ dɔw bɔ o cɛ ra, ka olugu fara Pɔli ni Barinabasi kan ka o ci ka taga Antiyɔsi. Zude min bɛ wele ko Barisabasi, o ka a le janawoloma, ani Silasi; lanabagaw tun bɛ o cɛ fla jate koseɛ.

²³ Ayiwa, o ka o seɛ don olugu boro, k'a fɔ ko:

«An balema lanabaga minw ye siya wɛrɛ mɔgɔw* ye, minw bɛ Antiyɔsi, ani Siri jamana ra, ani Silisi jamana ra, aw balema ciradenw ni lanabagaw ta jɛnkuru* cɛkɔrɔbaw le ka nin seɛ ci aw ma. An bɛ aw fɔ. ²⁴ Anw k'a mɛn ko mɔgɔ dɔw bɔra an fɛ yan ka taga aw hakiri jagami ni kuma dɔw ye, fɔ ka hami bla aw ra, k'a sɔrɔ anw ma o ci. ²⁵ O kosɔn an benna kelen ma k'a latige ko an bɛ mɔgɔ dɔw bɔ an cɛ ra ka olugu ci aw fɛ ni an balemace kanuninw Barinabasi ni Pɔli ye, ²⁶ olugu cɛ fla minw ka o nin bla farati ra an Matigi Yesu Kirisita tɔgɔ kosɔn. ²⁷ Ayiwa, o kosɔn an ka Zude ni Silasi ci; an ka min fɔ seɛ kɔnɔ, olugu yɛrɛ da bɛna o kuma kelen dantige aw ye. ²⁸ Sabu a diyara Nin Saninman* ye, ani anw fana ye ko an man kan ka doni wɛrɛ la aw kan tuun, ni nin fɛn dama dama tɛ, an bɛ o min gbɛɛya aw ma. ²⁹ Ayiwa, bɛgan minw fagara jow kan, aw kana o sogo domu, ani aw kana jori min, aw kana jufasogo domu; aw ye faran jatɔya ra. Ni aw bɛ se ka faran o kow ra, o ka ji. Ka an bɛn.»

³⁰ Ayiwa, o ka o mɔgɔw ci ka taga Antiyɔsi; o ka lanabagaw bɛɛ lajɛn, ka o seɛ di o ma. ³¹ Lanabagaw ka o seɛ karan minke, o kumaw ka o ja gbɛɛya, ka o ninsɔndiya.

³² Zude ni Silasi fana tun ye ciraw ye; olugu ka ladirikan caman fɔ lanabagaw ye, ka o ja gbɛɛya, ka o ta lanaya baraka bonya. ³³ O tora ni o ye ka tere dama kɛ; o kɔ, lanabagaw ka dugawu kɛ o ye, ka o blasira ka taga o cibagaw fɛ. ³⁴ [Silasi k'a latige ka to Antiyɔsi.]

³⁵ Pɔli ni Barinabasi tora Antiyɔsi. O ni mɔgɔ dɔ wɛrɛw tun bɛ to ka lanabagaw karan, ka Matigi ta Kibaro Diman* waajuri kɛ.

*Poli ni Barinabasi faranna jɔgɔn na
(Galasikaw 4.13-15)*

³⁶ Tere dama temenin kɔ, Poli ko Barinabasi ma ko: «An temena dugu minw na ka Ala ta Kuma fɔ, a to an ye seko o yɔrɔw ra ka taga o yɔrɔw lanabagaw cogoya flɛ.»

³⁷ Ayiwa, o tagato, Barinabasi tun b'a fe Yuhana fana ye taga ni o ye, Yuhana min be wele ko Marika. ³⁸ Nka Poli ma sɔn o ma fiyewu; a ko, ko kun t'a ra Yuhana ye taga ni o ye tuun, sabu ka o to Panfili mara ra, a bɔra o kɔ, a ma to ni o ye ka baara laban. ³⁹ O ko kera sɔsɔriba ye o ni jɔgɔn ce; a laban o faranna jɔgɔn na. Barinabasi ka Marika ta, o donna kurun do kɔnɔ ka taga Sipere. ⁴⁰ Poli ka Silasi ta ka taga; lanabagaw ka Ala daari o ye, ka o karifa Matigi ta neema kɔrɔ. ⁴¹ O ka Siri jamana ni Silisi jamana yaala, ka lanabagaw karan ka o baraka bonya lanaya ra.

16

Timote farara Poli ni Silasi kan

¹ Poli ni Silasi tagara Deribe, ka bo yi ka taga Lisitiri. O ka lanabaga do soro Lisitiri, min tɔgo tun ye ko Timote; a bamuso tun ye Yahudiya lanabaga do ye, a face tun ye Gereki ye. ² Lisitiri ni Ikoniyo mu ta lanabagaw tun be Timote tɔgɔnuman fora. ³ O koson Poli tun b'a fe ka Timote ke a baarake jɔgɔn ye. O cogo ra a ka Timote kenesigi* Yahudiyaw koson, sabu o bee tun k'a lon ko Timote face ye Gereki le ye. ⁴ Ayiwa, o tagato, o temena dugu minw na, ciradenw* ni Zeruzalemu cekɔrobaw ka ko minw latige, o tun be o fo lanabagaw ye janko o ye o sira tagama. ⁵ Lanabagaw ta jenkuruw* baraka tun be bonyara lanaya ra; lon o lon do fana tun be fara o kan.

Ala ka Poli wele ka taga Masedoni

⁶ Ayiwa, Nin Saninman ma sɔn Poli ni a tagamajɔgɔnw ye waajuri ke Azi mara ra minke, o ka Firizi mara ni Galasi mara cetige. ⁷ O surunyanin Misiya mara ra, o k'a latige ko o be don Bitini, nka Yesu ta Nin Saninman ma sɔn o ma. ⁸ O ra, o ka Misiya mara cetige ka jigi ka taga Torohasi. ⁹ O lon su fe Ala ka fen do yira Poli ra: a ka Masedonikace do lonin ye, o b'a daarira k'a fo a ye ko: «Sabari ka na Masedoni ka na an demɛ.» ¹⁰ Kabini Poli ka o ye doron, an k'a latige ka taga Masedoni mara ra, sabu an k'a ye ko sigiya t'a ra, Ala le k'a yira an na ko an ye taga Kibaro Diman* fo o mɔgɔw ye.

*Lidi lara Yesu ra Filipi
(Filipikaw 1.1-11,27-30)*

¹¹ An donna kurun do kɔnɔ Torohasi, ka teren ka taga Samotirasi. O dugusagbe an tagara Nehapolisi. ¹² An bora yi ka taga Filipi, min ye Masedoni mara dugu folo ye; o yoro be Romu* masaceba ta fanga koro. An ka tere dama ke o dugu kono. ¹³ Nenekirilon* sera minke, an tagara dugu ko fe, koda ra, sabu an tun k'a men ko Alabatoyoro do be yi. An sera yi minke, an ka muso dow lajennin soro yi; an ka Ala ta Kuma fo olugu ye. ¹⁴ Kelen tun be o musow ra, min tɔgo tun ye ko Lidi. Ale tun be bo Tiyatiri. A tun be fani wulenman songɔgbelenw le fiyeere. Alanasiranbaga tun lo. A tun be an lamenna; Matigi ka a jusukun dayele k'a to a ka Poli ta kuma faamu. ¹⁵ A batizera minke ale ni a ta lukonomogow, a ka an daari k'a fo an ye ko: «Ni aw lara a ra ko ne sonna Matigi ma can ra, o tuma aw ye na don ne ta so kono ka jigi ne fe.» A ka o fo k'a gbeleya kosebe.

Poli ni Silasi blara kaso ra Filipi

¹⁶ Lon do, an tun be tagara Aladaariyoro ra minke, jonsunguru do ka an kunben. Jina do le tun be o sunguru ra, min sababu ra a tun be lagberi ke, ka wari caman soro

* **16:3** 16.3 Kenesigiri tun te Gerekiw fe; o koson Timote denmisenman tun ma kenesigi.

k'a di a matigicew ma. ¹⁷ O muso tora ka tugu an ni Pɔli kɔ, ka to ka peren k'a fɔ ko: «Nin mɔgɔw ye Ala Kɔrɔtaninba ta baardenw ye; kisiri be sɔrɔ sira min na, o be o le fɔra aw ye.»

¹⁸ A k'a ke ten le lon caman. A laban, Pɔli nana dimi, ka yelema k'a fɔ o jina ye ko: «Ne b'a fɔ i ye Yesu Kirisita tɔgɔ ra, ko i ye bɔ muso ra!» O yɔrɔnin kelen beɛ ra, jina bɔra. ¹⁹ O jɔnsunguru matigicew k'a ye ko o ta warisɔrsira cenna minke, o ka Pɔli ni Silasi mina ka taga ni o ye kititigebagaw fe jamalajenyɔrɔ ra. ²⁰ O tagara ni o ye Rɔmu* kititigebagaw fe, k'a fɔ o ye ko: «Nin mɔgɔw be an ta dugu jagamina le. Yahudiyaw lo; ²¹ o be mɔgɔw karanna landa dɔw ra, anw Rɔmukaw man kan ka sɔn landa minw ma, an man kan ka a sira tagama fana.»

²² Ayiwa, jama ka o men minke, olugu fana murutira Pɔli ni Silasi kama. Kititigebagaw ko o ye Pɔli ni Silasi ta deregew sama ka bɔ o kan na, ka o bugɔ ni gbɛɛ ye. ²³ O ka o bugɔ kosebe minke, o ka o bla kaso ra, k'a fɔ kasobon kɔrɔsibaga ye ko a ye o kɔrɔsi kosebe. ²⁴ Kabini kasobon kɔrɔsibaga ka o kuma men, a ka Pɔli ni Silasi bla fɔ kasobon kɔnɔnyɔrɔ ra, ka o senw don yiri ra.

Kasobon kɔrɔsibaga lara Yesu ra

²⁵ Ayiwa, su cemance ra, Pɔli ni Silasi tun be Ala daarira ka dɔnkiri la ka Ala tando. Kasoden tɔw beɛ tun be o lamenna. ²⁶ Dugukolo barara ka yerere kosebe fɔ ka kasobon jusiginanw yuguyugu; o yɔrɔnin kelen beɛ kasobon daw beɛ yelera o yere ma, kasodenw beɛ ta negejɔrɔkɔw tigetigera. ²⁷ Kasobon kɔrɔsibaga kununa ka bɔ sunɔgɔ ra; a k'a ye ko kasobon daw beɛ yelera minke, a ka a ta muru sama ka bɔ ko a b'a yere faga, sabu a tun b'a miiri ko kasodenw beɛ borira ka bɔ. ²⁸ Nka Pɔli perenna ni fanga ye, ko: «I kana kojugu ke i yere ra, an beɛ be yan!»

²⁹ O tuma ra kasobon kɔrɔsibaga ko o ye fitina mana ka na ni a ye; a teliyara ka don kasobon kɔnɔ. A sirankojugu fe, a yerereɛtɔ tagara ben Pɔli ni Silasi sen kɔrɔ. ³⁰ A ka Pɔli ni Silasi labɔ kene ma ka o jininka ko: «Ne kɔrɔw, ne ka kan ka mun le ke, janko ka kisi?» ³¹ Pɔli ni Silasi k'a jaabi ko: «La Matigi Yesu ra, i bena kisi, i ni i ta denbaya.»

³² O kɔ, Pɔli ni Silasi ka Matigi ta kuma fɔ a ye, ani a ta somɔgɔw beɛ. ³³ O su wagati kelen yere ra kasobon kɔrɔsibaga tagara Pɔli ni Silasi ta joriw ko. O yɔrɔnin beɛ ale ni a ta sokɔnɔmɔgɔw beɛ batizera. ³⁴ O kɔ fe, kasobon kɔrɔsibaga tagara ni Pɔli ni Silasi ye a ta bon kɔnɔ ka taga domuni di o ma. Ale ni a ta gbamɔgɔw beɛ jagarira kosebe, sabu o lara Ala ra.

Fagamaw ko o be Pɔli ni Silasi labla dogo ra

³⁵ Ayiwa, dugu gbera minke, kititigebagaw ka sorasi dɔw ci ka taga a fɔ kasobon kɔrɔsibaga ye ko a ye Pɔli ni Silasi labla. ³⁶ Kasobon kɔrɔsibaga ka o kuma fɔ Pɔli ye ko: «Kititigebagaw ka mɔgɔ dɔw ci ka n'a fɔ ko ne ye aw labla. Aw ye bɔ ka taga hera ra.» ³⁷ Pɔli k'a fɔ o sorasiw ye ko: «An minw ye Rɔmu jamanadenw ye, o ka an bugɔ jama beɛ ja na, k'a sɔrɔ an ta kiti ma tige; o kɔ, o ka an bla kaso ra. Sisan o b'a fe ka an labla dogo ra wa? O te se ka ke fiyewu, fɔ olugu yere le ye na ka na an labɔ.»

³⁸ O sorasiw sekɔra ka taga o kumaw fɔ kititigebagaw ye. Olugu k'a men minke ko Pɔli ni Silasi ye jamanaden dɔw ye, o siranna. ³⁹ O yere nana yafa jini Pɔli ni Silasi fe ka o labla, k'a fɔ o ye ko o ye sabari ka bɔ dugu kɔnɔ. ⁴⁰ Pɔli ni Silasi bɔra kaso ra minke, o tagara Lidi fe. O ka lanabagaw ladi ka o ja gbɛleya ka sɔrɔ ka taga.

¹ Ayiwa, Pōli ni Silasi tēmēna Anfipolisi, ani Apoloni fē, ka taga se Tesaloniki; Yahudiyaw ta karanso dō tun bē o dugu ra. ² Pōli donna o karanso kōnō, i n'a fō a tun bē deri k'a kē cogo min na; a kumana ni o yōrō mōgōw ye kitabu w kōnōkumaw kan, fō Nēnēkirilon saba. ³ Pōli tun bē a fō o ye k'a yira o ra ko min kera Kisibaga* ye, ko o tun ka kan ka tōrō, ka sa, ka kunu ka bō saya ra. A ko: «Ne bē Yesu min waajuri kera aw ye, ale le ye Kisibaga* ye.»

⁴ Yahudiya dōw k'a ye ko o kuma ye can ye, olugu fana lara Yesu ra ka fara Pōli ni Silasi kan. Gereki Alapasiranbaga caman fana lara Yesu ra, ani musotōgōbatigi caman.

⁵ Nka pangboya ka Yahudiyaw sōrō; o ka dugu mōgōkunntan dōw nēge ka olugu lajen, ka o kōnōnōsu, ka mankan wuri ka dugu bēē jagami. O ka jōgōn cē ka taga Jason ta so kōnō, ko o bē taga Pōli ni Silasi mina ka na ni o ye jama ja kōrō. ⁶ O ma taga Pōli ni Silasi sōrō yi minke, o ka Jason ni lanabaga dōw mina ka olugu sama ka taga ni o ye fagamaw fē. O pērēna ko: «Aw y'a fē, mōgō minw ka jamana bēē jagami, olugu le sera an fē yan fana. ⁷ Jason le sōnna ka o lajigi a ta so kōnō, k'a sōrō o bē ko minw kera, o tē ben ni masacēba Sezari ta sariyaw ye, sabu o ko masacē wērē bē yi, ko o ye Yesu ye.»

⁸ O kumaw ka jama ni fagamaw bēē hakiri jagami. ⁹ Jason ni tōw ka wari le sara, fagamaw ka sōrō ka o bla.

Pōli ni Silasi ka waajuri kē Bere

¹⁰ Ayiwa, lanabagaw ka Pōli ni Silasi lataga Bere o lon yērē su fē. O sera yi minke, o tagara don Yahudiyaw ta karanso* kōnō. ¹¹ Bere ta Yahudiyaw kōnō tun ka pi ka tēmē Tesaloniki taw kan pewu. Ala ta Kuma lamenni tun ka di o ye haali. Pōli ni Silasi tun bē fēn o fēn fō o ye, olugu yērē tun bē o sege sege lon o lon k'a fē ni a bennin lo ni ciraw ta kuma ye. ¹² O Yahudiyaw caman lara Yesu ra; Gerekiw cē ra, musotōgōbatigi caman fana lara Yesu ra, ani cē caman. ¹³ Nka Tesaloniki Yahudiyaw nana a mēn minke ko Pōli ni Silasi bē Ala ta Kuma fōra Bere, o nana Bere dugumōgōw fana kōnōnōsu ka o lawuri Pōli ni Silasi kama. ¹⁴ Lanabagaw k'a ye ten minke, o yōrōnin bēē o tagara ni Pōli ye kōgōjida ra ka taga kurunba dō ta; Silasi ni Timote tora Bere. ¹⁵ Dōw ka Pōli blasira ka taga se fō Atenī. Pōli blasirabagaw sekoto ka na Bere, Pōli ka cira fō o ye ko o ye taga a fō Silasi ni Timote ye ko o ye teliya ka na ale kō.

Pōli kumana Atenikaw fē

¹⁶ Ka Pōli to Atenī, a bē Silasi ni Timote makōnōna, a k'a kōrōsi k'a ye ko Atenī dugu fanin lo jow ra; o ko k'a jusu tōrō kosebē. ¹⁷ O kosōn a tun bē to ka taga karanso* ra ka taga kuma ni Yahudiyaw ye, ani siya wērē mōgō* minw bē siran Ala ja. Lon o lon a tun bē taga jamalajenyōrō ra, ni a ka mōgō minw sōrō yi, a bē kuma olugu fē. ¹⁸ Epikuri* ta mōgōw, ani Sitoyiki† ta mōgōw ta lōnnikēbaga dōw nana kuma damina ni Pōli ye. Dōw ko: «Cē kumacamantigi nin ko di dē!» Dōw fana ko: «A bē i n'a fō a bē batofenkura dōw ta ko le fōra.» O ka o fō, sabu Pōli tun bē Yesu ko waajuri kera, ka suw kunuko fō.

¹⁹ O ka Pōli wele ka taga ni a ye dugu kititigeyōrō ra, yōrō min ye Areyopazi ye, k'a jininka ko: «I nana ni karankura min ye, yala an bē se ka dō mēn o ra i fē wa? ²⁰ Sabu an bē kuma minw mēna i fē, o bēē ye kumakura le ye an ja na. O kosōn an b'a fē i ye o kow gbeyā an ye.»

²¹ Atenī dugumōgōw, ani lonan minw bē o cē ra, olugu tun bē o ta wagati fanba bēē kē kokuraw fori ni kokuraw lamenni le ra.

* **17:18** 17.18 Epikuri ta mōgōw: Olugu tun b'a fē ka o yērē tanga tōrō ma, ka dunūpa diyabo. † **17:18** 17.18 Sitoyiki ta mōgōw: Olugu ta jamōgō tōgō tun ye ko Zeno. Olugu fē, adamaden ka kan ka a yērē kōrōsi, ani ka tōrō kun a yērē ra.

²² Pɔli lonin tora kititigeƴɔrɔ ra k'a fɔ mɔgɔw ye ko: «Aw Atenikaw, ne k'a kɔrɔsi k'a ye ko batofenw ko ka bon aw ma cogoya bɛɛ ra kosebɛ. ²³ Sabu ne yaalayaalato aw ta dugu kɔnɔ, ne ka aw ta sɔnnikeyɔrɔw bɛɛ kɔrɔsi; ne ka aw ta sɔnnikeyɔrɔ dɔ yere ye, a sebera min kan ko: <Mɔgɔ tɛ batofen min suguya lon, o sɔnyɔrɔ le bɛ nin ye.> Ayiwa, aw bɛ min batora k'a sɔrɔ aw m'a lon, ne yere nakun ye ka na o le ko fɔ aw ye. ²⁴ Ala min ka dunupa ni a kɔnɔfenw bɛɛ dan, ale min ye sankolo ni dugukolo Matigi ye, ale tɛ sigi adamaden boro ta batoso lalaganin kɔnɔ. ²⁵ Mɔgɔ boro fana tɛ baara kɛ a ye, k'a kɛ i n'a fɔ a mako b'a ra ko mɔgɔ ye a demɛ; sabu ale yere le bɛ panamanya ni nenekiri ni fen bɛɛ di danfenw bɛɛ ma. ²⁶ A ka siyaw bɛɛ dan ka bɔ mɔgɔ kelen na, ka o sigi dugukolo fan bɛɛ ra, ka o ta wagati dantige, ka o sigiyɔrɔw danw yira o ra. ²⁷ A ka o kɛ janko mɔgɔw ye ale yɔrɔpini, ka jija k'a mɔmɔ ka a pini fɔ k'a sɔrɔ; o bɛɛ n'a ta, a yɔrɔ man jan an si ra. ²⁸ Sabu <ale le ka an dan, ka an panamanya, k'a to an bɛ se ka lamaga.> Aw ta dɔnkirilabaga dɔw fana ka o le fɔ ko: <An ye Ala ta denw le ye fana.>

²⁹ «Ayiwa, ni an ye Ala denw ye, o tuma an man kan k'a miiri ko Ala bɛ i n'a fɔ batofen tɔw, mɔgɔ yere boro ka o minw lalaga ni sanin ye, walama warigbɛ, walama kabakuru, ka kaɲa ni o yere ta miiriya ye. ³⁰ Ayiwa, Ala tɛ aw ta kolɔnbariya wagati ta kow jate tuun; nka sisan a b'a fɔ mɔgɔw bɛɛ ye yɔrɔ bɛɛ, ko o ka kan ka nimisa ka o kow dabra. ³¹ Sabu Ala ka lon dɔ sigi, lon min na a bena dunupa bɛɛ lajennin ta kiti tige terrenninya kan, ale yere ta mɔgɔ panawolomani sababu ra; Ala ka ale le lakunu ka bɔ saya ra, janko mɔgɔw bɛɛ ye a lon ka la a ra ko Ala ka ale le panawoloma.»

³² Ayiwa, mɔgɔw nana suw kunuko kuma men Pɔli da ra minke dɔrɔn, dɔw ka kɛ yereko ye a ma, k'a lɔgɔbɔ. Dɔw fana ko: «Lon were an bena a tɔ lamen i fɛ.» ³³ Pɔli bɔra o cɛ ra ka taga. ³⁴ O bɛɛ n'a ta, mɔgɔ dɔw lara Yesu ra, ka fara Pɔli kan. Dugu kititigejama mɔgɔ kelen tun bɛ o ra, min ye Denisi ye, ani muso dɔ, min tɔgɔ tun ye ko Damarisi, ani mɔgɔ dama dama.

18

Pɔli sera Korɛnti

(Korɛntikaw fɔlɔ 1.1-9; 2.1-5; Korɛntikaw flanan 11.5-12; 12.12-13)

¹ O kɔ, Pɔli bɔra Atɛni ka taga Korɛnti. ² A ka Yahudiyace dɔ sɔrɔ yi, min tɔgɔ tun ye ko Akila; ale tun worora Pɔn mara ra. A naninkura tun lo ka bɔ Itali, ani a muso Pirisili, sabu masaceba Kolodi tun k'a fɔ ko Yahudiyaw bɛɛ ye bɔ Rɔmu*. Pɔli ka jɛnɲɔgɔnya don ni o ye. ³ I n'a fɔ o bɛɛ tun bɛ baara kelen le kɛ, Pɔli tora ni o ye, o ka baara kɛ ɲɔgɔn fɛ; o tun bɛ fanibonw le lalaga. ⁴ Nenekirilon* o Nenekirilon, Pɔli tun bɛ taga karanso* ra ka taga kuma ni Yahudiyaw ni Gerekiw ye, janko ka o ta miiriya yelemɛ, o ye sɔn Matigi ma.

⁵ Nka kabini Silasi ni Timote nana ka bɔ Masedoni, Pɔli k'a ta wagati bɛɛ kɛ Ala ta kuma waajuri le ra. A tun b'a fɔ Yahudiyaw ye k'a gbeya ko Ala ka Yesu le panawoloma k'a kɛ Kisibaga* ye. ⁶ Nka Yahudiyaw banna Pɔli ta kuma ma, k'a neni. Pɔli ka a ta derege yuguyugu o kan, k'a fɔ o ye ko: «Ni aw halakira, o ye aw yere nɔ le ye, o tɛ ne ta sira ye tuun. Sisan ne bɛ taga siya were mɔgɔw* le fɛ.»

⁷ Pɔli bɔra o yɔrɔ ra ka taga cɛ dɔ ta so, min tɔgɔ tun ye Titusi Yutusi; Alapasiranbaga tun lo. A ta bon tun bɛ karanso* kere fɛ. ⁸ Ayiwa, karanso kuntigi Kiripusi lara Matigi ra, a ni a ta gbamɔgɔw bɛɛ. Korɛntika minw tun ka Pɔli ta kuma men, olugu caman lara Yesu ra fana; o ka o batize.

⁹ Ayiwa, lon dɔ su fɛ Matigi kumana Pɔli fɛ siko ra, k'a fɔ a ye ko: «I kana siran! Kuma, i kana je, ¹⁰ sabu ne bɛ ni i ye; mɔgɔ si tena i mina ka kojugu kɛ i ra, sabu ne ta mɔgɔw ka ca nin dugu kɔnɔ.»

¹¹ O ra, Pōli tora Korenti ka mōgōw karan Ala ta Kuma ra fō san kelen ni karo wōōō.

¹² Nka ka Galiyōn to Akayi jamanatigiya ra, lon dō Yahudiyaw benna kelen ma ka wuri Pōli kama k'a mina ka taga ni a ye kititigeyōōō ra. ¹³ O ko: «Cε nin bε mōgōw hakiri yelemāna, ko o ye Ala bato cogo were ra, min ni an ta sariya* tε ben.»

¹⁴ Ayiwa, sani k'a to Pōli ye a da yeε ko a bε kuma dōrōn, Galiyōn ko Yahudiyaw ma ko: «Ni a tun kera ko nin cε tun ka ko benbari, walama kojuguba dō le kε, ne tun bena sigi ka aw Yahudiyaw ta kuma lamēn kosebε. ¹⁵ Nka i n'a fō aw bε jōgōn sōsōra kumaw le kosōn, ani mōgōtōgōw, ani aw ta sariyaw ta kow, o tuma aw yere le ka kan ka o ko panabō. Ne tε sōn ka nin ko jōgōn kiti tigε.» ¹⁶ Galiyōn ka o labō kititigeyōōō ra. ¹⁷ Kabini o kera, o bεε ka Sōsiteni mina, min ye karanso kuntigi ye, ka ale bugō berebere kititigeyōōō na fε; Galiyōn k'a kε i n'a fō ale yere ma o ye.

Pōli sekōra ka taga Antiyōsi

¹⁸ Pōli tora Korenti ka wagatijan kε belen. O kō, a ka sira daari lanabagaw fε; ale ni Pirisili ni Akila donna kurun kōnō ka taga Siri jamana fan fε. Nka Pōli tun ka dajuru ta Ala fε; o ra, a k'a kun li Sankere, o ka sōōō ka taga. ¹⁹ O tagara se Efesi minke, Pōli ka a tagamanōgōnw to o yōōō ra. Ale yere tagara karanso* ra, ka taga kuma ni Yahudiyaw ye. ²⁰ Olugu ka a daari ko a ye to ni o ye ka wagati dama kε; nka Pōli ma sōn. ²¹ A ka sira jini o fε k'a fō o ye ko ni Ala sōnna, ale bēna sekō ka na o fε tuun. O kō, a bōra Efesi ka don kurun kōnō ka taga.

²² O tagara se Sezare minke, a bōra ka taga Zeruzalemu ka taga lanabagaw fō; o kō, a tagara Antiyōsi. ²³ A tora Antiyōsi ka wagati dama kε yi. O kō, a tagara Galasi mara ra, ka bō yi ka taga Firizi mara ra, ka lanabagaw karan, ka o baraka bonya lanaya ra.

Apolōsi ka waajuri kε Efesi ani Korenti

²⁴ O wagati ra Yahudiyace dō nana Efesi, min tōgō tun ye ko Apolōsi; a tun bōra Alesandiri. O cε tun bε se kuma ra kosebε; a fana tun bε kitabu kumaw lōn kosebε. ²⁵ A tun karanna Matigi Yesu ta sira ko ra. A tun bε jija ka Yesu ko fō mōgōw ye ka o karan ka na ni a jusukun bεε ye, nka a ta lōnniya tun danna Yuhana Batizerikebaga ta karan dōrōn le ma. ²⁶ A tun bε kuma karanso* kōnō mōgōw bεε na na. Pirisili ni Akila ka a ta karan lamēn minke, olugu k'a wele ka taga Matigi Yesu ta ko lalaga k'a fō a ye.

²⁷ Ayiwa, Apolōsi tun b'a fε ka taga Akayi mara ra. Lanabagaw ka a ja gbēleya ko a ye taga; o ka sebe dō kε k'a ci Akayi lanabagaw ma, ko o ye a minako na. A sera yi minke, mōgō minw lara Yesu ra Ala ta nēema baraka ra, a ka olugu demε kosebε; ²⁸ sabu a tun bε Yahudiyaw ta firiyōrōw yira o ra mōgōw bεε na na; a tun b'a yira o ra k'a gbeya, ko ka kapa ni kitabuw ta kuma ye, Ala ka Yesu le panawoloma ka a kε Kisibaga* ye.

19

Pōli ka waajuri kε Efesi

¹ Ayiwa, ka Apolōsi to Korenti, Pōli ka Azi mara kuruyōrōw cεtigε ka taga se Efesi. A ka lanabaga dōw sōōō yi. ² Pōli ka o lanabagaw jininka ko: «Yala aw lara Yesu ra wagati min na, aw ka Nin Saninman* sōōō wa?» O ka Pōli jaabi ko: «An yere m'a men ban ko Nin Saninman bε yi.» ³ Pōli ka o jininka tuun ko: «O tuma aw batizera batizeri* juman le ra?» O ka Pōli jaabi ko: «Yuhana ta batizeri.» ⁴ Pōli k'a fō o ye ko: «Yuhana ka mōgōw batize k'a yira ko o nimisara o ta jurumunw na; nka a tun b'a fō o ye ko min bēna na ale kō fε, o ka kan ka la o ra; o ye Yesu le ye.»

⁵ O mōgōw ka o kuma men tuma min na, o ka sōōō ka batize Matigi Yesu tōgō ra. ⁶ O kō, Pōli ka a boro la o kan minke, Nin Saninman jigira o kan; o ka kε kuma ye

kan werew ra; Ala ka kuma don o da ra ka mɔgɔw waaju. ⁷ O bɛɛ tun bɛ mɔgɔ tan ni fla jɔgɔn bɔ.

⁸ Pɔli tun bɛ to ka taga karanso* ra ka taga Ala ta Masaya* Kibaro Diman* fɔ mɔgɔw ye k'a gbeya. A tun bɛ cogo bɛɛ kɛ janko ka mɔgɔw ta miiriya yeɛma ka sɔn Matigi ta kuma ma; a ka o kɛ ka se fɔ karo saba. ⁹ Nka o mɔgɔ dɔw ka o kun gbɛleya, ka ban Pɔli ta kuma ma, ka to ka Matigi ta sira ko mafiyenya jama ja kɔrɔ. O ra, Pɔli ka lanabagaw wele ka bɔ o kɔrɔ, ka taga ni o ye Tiranusi ta karanso ra, ka to ka o karan o yɔrɔ ra lon o lon.

¹⁰ Pɔli ka o kɛ fɔ san fla. O koson mɔgɔ minw bɛɛ tun bɛ Azi mara ra, Yahudiyaw ni siya werɛ mɔgɔw, olugu bɛɛ ka Matigi ta kuma mɛn. ¹¹ Ala tun bɛ kabakoba caman kɛra Pɔli sababu ra. ¹² Hali fani, walama fanikunkurun minw tun magara Pɔli fari ra, o tun bɛ o la banabagatɔw kan; banabagatɔw tun bɛ keneya, jinatɔw ta jinaw fana tun bɛ bɔ o ra.

Seva dencew ta ko

¹³ Ayiwa, Yahudiya dɔw tun bɛ yaalayaala, ko o bɛ jinaw gbɛn ka bɔ mɔgɔw ra; olugu nana a fɔ ko o bɛ jinaw gbɛn ka bɔ mɔgɔw ra ni Yesu tɔgɔ ye. O tun b'a fɔra ko: «Ne b'a fɔ aw ye ko aw ye bɔ Yesu tɔgɔ ra, Pɔli bɛ Yesu min ko waajuri kɛra!» ¹⁴ Yahudiyaw ta sarakalasebagaw* kuntigi min tɔgɔ tun ye ko Seva, o dence wolonfla le tun bɛ o baara kɛra. ¹⁵ Lon dɔ, jina dɔ ka o jaabi ko: «Ne ka Yesu lon, ne k'a lon fana Pɔli ye mɔgɔ min ye. Nka aw ye jɔntigiw le ye?»

¹⁶ O jina tun bɛ cɛ min na, o cɛ benna o kan. Ale kelen fanga gbiriyara o bɛɛ ta ma. A ka o bugɔ fɔ ka o mandimi; o fari lakolon le borira ka bɔ bon kɔnɔ. ¹⁷ O ko kibaroya sera Efesi dugumɔgɔw bɛɛ ma, Yahudiya ni siya werɛ mɔgɔw bɛɛ; siranya ka o bɛɛ mina, mɔgɔw fana ka Matigi Yesu tɔgɔ bonya. ¹⁸ O koson minw tun lara Yesu ra, olugu caman nana lɔ o ta kewalejuguw ra, ka o fɔ kɛɛ kan. ¹⁹ Minw tun bɛ subagaya kɛ, olugu fana caman nana ni o ta sɛbɛw ye ka na o jeni mɔgɔw bɛɛ ja na. O ka o sɛbɛw sɔngɔ jate mina k'a ye ko a benna warigbɛ waga bilooru le ma. ²⁰ O cogo ra, Matigi ta sebagaya baraka ra, Ala ta Kuma waajuri tun bɛ tagara ja ni baraka ye.

Mankanba wurira Efesi

²¹ O kow bɛɛ kɔ fɛ, Pɔli k'a latigɛ Nin Saninman* baraka ra, ko a bɛ tɛmɛ Masedoni jamana ni Akayi jamana ra ka taga Zeruzalemu. A tun b'a fɔra fana ko: «Ni ne sera yi, ne ja ka kan ka taga la Rɔmu* fana kan.» ²² A ka a ta baarakejɔgɔn fla bla a ja ka taga Masedoni, minw ye Timote ni Eratusi ye. Ale yerɛ tora Azi mara ra ka wagati dama kɛ belɛn.

²³ Ayiwa, o wagati ra mankanba dɔ wurira Matigi ta sira ko ra. ²⁴ Saninfagabaga dɔ tun bɛ yi, o tɔgɔ tun ye ko Demetirisi; ale tun bɛ Efesikaw ta jo musoman Aritemisi ta jobon bisigiyaw le lalaga ni warigbɛ ye, ka o fiyeere. Ale ni a ta baaradenw tun bɛ wari caman sɔrɔ o sababu ra. ²⁵ Ayiwa, o cɛ ka a ta baaradenw ni saninfagabaga werew lajɛn, k'a fɔ o ye ko: «Ne teriw, aw k'a lon ko an bɛ an ta baro sɔrɔra nin baara le ra. ²⁶ Nka nin Pɔli bɛ min kɛra, aw yerɛ bɛ o yera, aw fana b'a menna; Efesi dugu dɔrɔn tɛ, nka a bɛ jini ka kɛ Azi mara bɛɛ ta ko le ye. A ka mɔgɔ caman le hakiri yeɛma, ka o kunnacɛn, k'a fɔ o ye ko mɔgɔ boro bɛ batofɛn minw lalaga, ko o tɛ batofɛn ye. ²⁷ Ayiwa, nin ko bɛ se ka kɛ sababu ye ka an ta baara cɛn, nka o dɔrɔn tɛ; an ta jomusoba Aritemisi ta jobon ta ko le bɛna kɛ ko gbansan ye. Ni o kɛra, Azi mara ni dunuɓa tɔ bɛɛ bɛ jo musoman min batora, o ta bonya bɛɛ bɛna bɔ a kan.»

²⁸ O kumaw fɔra minke, a lamɛnbagaw dimina; o ka kɛ pɛrɛn ye ko: «Efesikaw ta jo musoman Aritemisi le ka bon!»

²⁹ O mankan ka dugu bɛɛ pagami; Pɔli tagamaɲogon fla minw tun ye Gayusi ni Sitariki ye, minw tun ye Masedonikaw ye, o bɛɛ girinna olugu kan ka o mina ka taga ni o ye jamalajenyɔɔ ra. ³⁰ Pɔli yere fana tun b'a fe ka taga jama kɔ, nka lanabagaw ma son. ³¹ Azi mara mɔgɔba dɔw fana tun be yi, olugu tun ye Pɔli teriw ye. Olugu fana ka mɔgɔ dɔw ci Pɔli fe, k'a daari ko a kana taga jamalajenyɔɔ ra. ³² O wagati ra mankan cayara jamalajenyɔɔ ra. Dɔw tun be min fɔ, o ni tɔw ta tun te kelen ye. Jama fanba tun ma o lajenkun yere lon. ³³ Mɔgɔw ka o kow lakari ce dɔ ye, min tɔgɔ tun ye ko Alesandiri. Yahudiyaw ka ale jɔni ka taga jama ja fe ko a ye kuma. Alesandiri ka a boro kɔrɔta ko a be kuma jama fe. ³⁴ Nka o k'a ye ko Yahudiya lo minke, o bɛɛ jenna ka ke peren ye ko: «Efesikaw ta jo musoman Aritemisi le ka bon!» O tora o ra ka wagatijan ke.

³⁵ Dugu seberikebaga le nana jija ka jama mala; a k'a fɔ o ye ko: «Efesikaw, jontigi le m'a lon ko Efesi dugu le ye jomusoba Aritemisi ta jobon kɔrɔsibaga ye, ani jo musoman yere ja min bɔra san fe ka ben? ³⁶ Mɔgɔ si te se ka o kow sɔsɔ. O ra, aw ka kan ka aw jusu suma, aw kana foyi ke aw yere kun fe! ³⁷ Sabu aw bagara nin ce fla ma ka o mina ka na ni o ye, k'a sɔrɔ o ma foyi sonya jobon kɔnɔ, o fana ma kumajugu fɔ an ta jomusoba ma. ³⁸ Ayiwa, ni Demetirisi ni a ta baarakeɲogonw b'a fe ka mɔgɔ dɔ jaraki ko dɔ ra, o tuma kititigelonw be yi, fagamaw fana be yi; o ye na ni a ko ye olugu fe. ³⁹ Walama ni ko were le be aw fe, aw be se ka na o ko yira an ta jɔgonyelon na. ⁴⁰ Ni o te, an ka mankanba min lawuri bi, o be se ka an jaraki o ra ko an b'a fe ka jama lamuruti; sabu ni o ka an jininka, an tena se ka jama lajenkun fɔ mɔgɔ ye.»

⁴¹ Ayiwa, dugu seberikebaga ka o kuma fɔ, ka jama labla.

20

Pɔli ka tagama min ke Masedoni ni Geresi (Korentikaw fɔlɔ 16.1-7; Rɔmukaw 15.25-27)

¹ Ayiwa, mankan nana mala tuma min na, Pɔli ka lanabagaw wele ka o lajen. A kumana o fe ka o ladi, ka o ja gbeleya, ka sɔrɔ ka sira jini o fe ko o be taga Masedoni. ² Pɔli temeto o yɔrɔw ra, a ka lanabagaw ja gbeleya ni ladirikan caman ye, ka sɔrɔ ka taga Geresi jamana ra. ³ A ka karo saba ke yi. A nana laben ko a be kurunba dɔ ta ka taga Siri jamana ra; nka a nana a men ko Yahudiya dɔw ka janfa siri a kama o yɔrɔ ra yi minke, a k'a latige ka seko ka na Masedoni. ⁴ Mɔgɔ minw tun be Pɔli blasirara, olugu fle nin ye: Pirusi dence Sopateri, ale tun bɔra Bere; Sitariki ni Sekundusi, olugu tun bɔra Tesaloniki; Gayusi, min tun bɔra Deribe; Timote ni Tisiki ni Torofime, olugu tun bɔra Azi mara ra. ⁵ Olugu blara an ja ka taga an kɔnɔ Torohasi. ⁶ Burufunubari janagbe* temenin kɔ, an donna kurunba dɔ kɔnɔ Filipi; an ka tere looru ke tagama ra, ka taga o sɔrɔ Torohasi. An ka logokun kelen ke yi.

Pɔli ta tagamalaban ka taga Torohasi

⁷ Logokun tere fɔlɔ, an tun lajenna ka Matigi ta domuni ke jɔgon fe. Pɔli tun b'a fe ka taga o lon dugusagbe; a kumana lanabagaw fe ka meen fɔ ka taga se su cenance wagati ma. ⁸ An tun lajenna sankaso min kɔnɔ, fitina caman tun mananin lo o bon kɔnɔ. ⁹ Kanbelen dɔ tun be ni an ye, min tɔgɔ tun ye ko Etiyusi; ale tun siginin be bon finetiri dakun kan. Ale tora o yɔrɔ ra ka sunɔgɔ fɔ ka jina a yere kɔ. Pɔli kumana k'a meen minke, sunɔgɔ nana a magaya. A bɔra fɔ sankaso bon sabanan kunna ka na ben dugu ma. O nana a ta k'a ye ko a sara. ¹⁰ Pɔli jigira ka taga biri a kunna, k'a mina a boro fla ma, k'a fɔ an ye ko: «Aw hakiri kana pagami, a nin sekora a ma.»

¹¹ O kɔ, Pɔli yelenna; a ni lanabagaw ka Matigi ta domuni ke jɔgɔn fe. O kɔ, Pɔli kumana o fe tuun fo ka na teresun bo, ka sorɔ ka taga. ¹² Etiyusi ta mɔgɔw k'a mina ka taga ni a ye so kɔnɔ, a janaman. O ko ka lanabagaw jusu suma.

Pɔli bɔra Torohasi ka taga Mile

¹³ Ayiwa, anw donna kurun kɔnɔ ka bla Pɔli ja ka taga se Asosi. An tun ka kan ka taga Pɔli ta kurun kɔnɔ o yɔrɔ le ra, sabu ale yere tun k'a latige ko a be taga Asosi a sen na. ¹⁴ A tagara an sorɔ Asosi wagati min na, an k'a ladon an fe kurun kɔnɔ ka taga Mitileni. ¹⁵ An bɔra o yɔrɔ ra lon min na, an nana se Kiyosi kere fe o lon dugusagbe. O dugusagbe flanan an sera Samosi. O dugusagbe sabanan an sera Mile. ¹⁶ Pɔli tun b'a fe ka teme Efesi kere fe; a tun t'a fe ka lo yi tuun, janko a kana na meen ka teme Azi mara ra. A tun korɔtɔra ka se Zeruzalemu, janko ni a be se ka ke, a ye taga Pantekoti* lon kunben yi.

Pɔli ka Efesi lanabagaw ta cekɔrobaw ladi

¹⁷ Pɔli tora Mile ka cira bla ka taga Efesi lanabagaw ta jenkuru cekɔrobaw wele ka na. ¹⁸ O nana minke, a k'a fo o ye ko: «Kabini lon folo min na ne ka ne sen bla Azi mara ra, ne tun be tagama cogo min na aw ce ra wagati bee, aw yere ka o lon. ¹⁹ Ne ka ne yere majigi wagati bee ka baara ke Matigi ye, ka tɔrɔ fo ka naji bo; Yahudiyaw fana ka janfa siri ne kama wagati caman, ka sege caman lase ne ma. ²⁰ O bee n'a ta, aw ta nafa be fen o fen na, ne ma o si dogo aw ma; ne ka aw karan jamayɔrɔw ra, ka aw karan aw yere ta sow kɔnɔ, ²¹ k'a fo mɔgɔw bee ye k'a gbeleya, Yahudiya fara siya were mɔgɔ* kan, ko o ye nimisa o ta jurumunw na ka son Ala ma, ka la an Matigi Yesu ra.

²² «Ayiwa, sisan a fle, Nin Saninman be ne jagboya ka taga Zeruzalemu; nka min bena taga ne sorɔ yi, ne te o lon. ²³ Ne be teme dugu o dugu ra, Nin Saninman yere b'a yira ne ra ko kasorabla ni tɔrɔw be ne ja. ²⁴ Nka ne te ne ta saya, walama ne janaman jate fenba ye. Min ka gbelen ne ma, o ye ko ne ye ne ta tagama ke ka se a dan ma, ani Matigi Yesu ka baara min karifa ne ma, ne ye o ke ka dafa, ka Ala ta neema Kibaro Diman* ko fo mɔgɔw ye.

²⁵ «Ayiwa, ka a ta bi ra, ne ka Ala ta Masaya* waajuri ke aw min o min ce ra yan, ne k'a lon ko aw si ja tena la ne kan tuun. ²⁶ O koson ne b'a fo aw ye k'a gbeleya bi, ko aw ra ni min firira, o ye o tigi yere no le ye. ²⁷ Sabu Ala sago ye min ye aw ta kisiri ko ra, ne ka o bee fo aw ye, ne ma foyi dogo aw ra.

²⁸ «Ayiwa, aw ye aw yere korosi; Nin Saninman ka aw bla sagakuru min kunna, aw ye o fana korosi ka ja; aw ye aw janto Ala ta jenkuru ra, a ka min kunmabo ni a yere jori ye. ²⁹ Ne yere k'a lon ko ni ne tagara, mɔgolafiribaga dow bena don aw ce ra i ko warajuguw be don sagaw ce ra cogo min na; o tena sagaw to. ³⁰ Mɔgo dow bena wuri hali aw yerew ce ra yan ni faninyakuma dow ye, ka lanabagaw lafiri, ka o tugu o yere ko. ³¹ O ra, aw ye aw yere cogoya lon; aw ye aw hakiri to a ra ko ne ka san saba ke aw ce ra, ka aw bee kelen kelen ladi su ni tere, fo ka naji bo aw koson.

³² «Ayiwa, sisan ne be aw karifa Ala ma, ani a ta neema kuma ma. Ale le be se ka aw baraka bonya lanaya ra; a ka fen min layiri ta aw ye, a bena o di aw ma, ani a ta mɔgo janawolomaninw bee.

³³ «Ne ma jabo mɔgo si ta wari fe, walama mɔgo ta sanin, walama mɔgo ta faniw. ³⁴ Aw yere k'a lon ko ne yere boro le ka baara ke ka ne ni ne tagamanɔgonw bee mako ja.

³⁵ «Ne k'a yira aw ra cogo bee ra ko an ka kan ka baara ke ten le, ka desebagatow deme, ani ka an hakiri jigi Matigi Yesu ta kuma ra, ko: <Dugawu be sonni le ra ka teme sorori kan.> »

³⁶ Ayiwa, Pɔli ka o kuma fɔ ka ban minke, a ka a kinbiri gban ka Ala daari ni lanabagaw bɛɛ ye. ³⁷ Lanabagaw bɛɛ kasira kosebe Pɔli tagako ra; o ka a fo ni kanuyafori ye. ³⁸ Pɔli tun k'a fɔ minke ko o si ja tena la ale kan tuun, o kuma le tun ka o jusu kasi kosebe. O kɔ, o tagara Pɔli blasira kurunda ra.

21

Pɔli tagacogo Zeruzalemu

¹ Ayiwa, an ni lanabagaw nana faran jɔgɔn na tuma min na, an donna kurun kɔnɔ, ka teren ka taga Kɔsi. O dugusagbe an sera Rodi, ka bɔ yi ka taga Patara. ² An ka kurunba dɔ sɔrɔ yi, o tun be tagara Fenisi mara ra; an donna o kɔnɔ ka taga. ³ An surunyara Sipere jamana ra; an tun be o jamana yera, nka an k'a to an numanboroyanfan fe ka taga Siri jamana fan fe. Kurunba tagara lo Tiri, sabu doni minw tun be kurun kɔnɔ, o tun ka kan ka jigi o dugu le ra.

⁴ An ka lanabaga dɔw sɔrɔ Tiri; an ka tere wolonfla ke ni olugu ye. Tɔɔrɔ minw tun bɛna Pɔli sɔrɔ Zeruzalemu, Nin Saninman tun ka o yira o lanabagaw ra, o koson o k'a fɔ Pɔli ye ko a kana taga Zeruzalemu. ⁵ An tun ka kan ka tereda minw ke, o dafara minke, an ka sira mina; lanabagaw bɛɛ bɔra, o ni o ta musow ni o ta denw, ka taga an blasira, ka bɔ ni an ye fɔ dugu kɔnɔ. An bɛɛ ka an kinbiri gban jida ra yi, ka Ala daari. ⁶ O kɔ, an ka fori di jɔgɔn ma minke, an donna kurun kɔnɔ; olugu sekɔra ka taga o ta so.

⁷ An bɔra Tiri ka taga Pitolemasi; o kera an ta tagama dan ye. An tagara o yɔrɔ lanabagaw fo, ka tere kelen ke ni o ye. ⁸ O dugusagbe an tagamana ka taga Sezare. An tagara Kibaro Diman fɔbaga Filipe ta so kɔnɔ; lanabagaw tun ka ce wolonfla minw janawoloma Zeruzalemu, ale tun ye o ra kelen ye. An jigira ale ta so. ⁹ Denmuso sunguru naani tun be Filipe fe, Ala tun be kuma don olugu da ra ka mɔgɔw waaju. ¹⁰ An ka tere dama ke Filipe ta so; lon dɔ, cira dɔ nana ka bɔ Zude; o tɔgɔ tun ye ko Agabusi. ¹¹ O ce nana an fe, ka na Pɔli ta kurusijara ta ka a yere senw ni a borow siri ni o ye, k'a fɔ ko: «Nin Saninman ko: <Nin kurusijara ye mɔgɔ min ta ye, Yahudiyaw bɛna o tigi mina Zeruzalemu k'a siri nin cogo le ra, ka a don siya were mɔgɔw* boro.>»

¹² Kabini an ka o kuma men, an ni o yɔrɔ lanabagaw bɛɛ ka ke Pɔli daari ye ko a ye sabari a kana taga Zeruzalemu. ¹³ Pɔli ko: «Aw kana kasi ten, ka ne jusu kasi. A kana dan kasorabla dama ma, hali ni ne ka kan ka sa Zeruzalemu, Matigi Yesu tɔgɔ koson, ne sonna o ma.»

¹⁴ An k'a ye ko Pɔli t'a fe k'a ta miiriya bɔ Zeruzalemu taga kan minke, an jera. An ko: «Min ye Matigi sago ye, o ye ke.»

¹⁵ An ka o wagati ke Sezare minke, an ka an yere laben ka taga Zeruzalemu. ¹⁶ Sezare lanabaga dɔw tagara an blasira. O tagara ni an ye ce dɔ ta so, min tɔgɔ ye ko Minason. Ale be bɔ Sipere; lanabaga lo kabini wagatijan. An tun ka kan ka jigi o ce ta so.

Pɔli tagara Yakuba fe Zeruzalemu

¹⁷ An sera Zeruzalemu minke, lanabagaw ka an kunben ni ninsɔndiya ye. ¹⁸ O lon dugusagbe Pɔli tagara ni an ye Yakuba fe; lanabagaw ta cekorobaw bɛɛ nana fana. ¹⁹ Pɔli ka mɔgɔw fo ka ban tuma min na, Ala ka ko o ko ke siya were mɔgɔw* ce ra a ta waajuri baraka ra, a donna o bɛɛ ra ka o jafɔ o ye kelen kelen. ²⁰ O mɔgɔw ka o men minke, o ka Ala tando. O kɔ, o ko Pɔli ma ko: «An balemace, i m'a ye, Yahudiya waga caman le lara Yesu ra yan, nka hali bi o bɛɛ cesirinin be cira Musa ta sariya* ko ra. ²¹ Ayiwa, mɔgɔ dɔw nana a fɔ o ye ko Yahudiya minw be siya were mɔgɔw ce ra, ko ele le k'a fɔ olugu ye ko o ye cira Musa ta sariyaw* bla, ko o kana o ta denw kenesigi tuun, ko o kana landaw si ke fana. ²² Ayiwa, an bɛna nin ko mina cogo di?»

Sigiya t'a ra, o bena a men ko i nana. ²³ O ra, an bena min fo i ye, i ka kan ka o le ke. Ayiwa, ce naani be an fe yan, olugu tun ka dajuru ta Ala fe. ²⁴ I be don ni o ye Alabatosoba konɔ, ka i yere saninya ni o ye ka kana ni sariya ye. I yere ye o be ta kunlisara bo janko o ye o kun li. Ni o kera, Yahudiyaw bena a lon ko mogow ka ko o ko fo i ta ko ra, ko o si te can ye. O bena a ye fana ko ele yere be tagamana sariya kan. ²⁵ Nka siya were mogow minw lara Yesu ra, an ka sebe ci olugu ma ka an ta miiriya yira o ra; an k'a fo o ye ko sogo o sogo fagara jow kan, o kana o domu, o kana a jori min, o kana jufasogo domu, o kana jatoya ke.»

²⁶ Ayiwa, Poli farara o ce naani kan. O dugusagbe, a ka a yere saninya ni o ye. O ko, o tagara don Alabatosoba lu konɔ jagon fe, Poli ka o ta saninyarilonw dafawagati yira, o korɔ ye lon min o be kelen kelen ta saraka ka kan ka bo.

Mogow ka Poli mina Alabatosoba konɔ

²⁷ Tere wolonfla tun bena dafa wagati min na, Azi mara Yahudiyaw ka Poli ye Alabatosoba konɔ. O ka jama be kononosu; o ka Poli mina, ²⁸ ka ke peren ye ko: «Izirayelimogow, aw ye na o, aw ye na! Ce min be yaala ka mogow be karan yoro be, ka an ta siya mangboya, ka an ta sariyaw mangboya, ani ka yoro saninman mangboya, ale le ye nin ye. Sisan a yere ka siya were mogow* dow ladon Alabatosoba konɔ, ka an ta yoro saninman lanogow.»

²⁹ O ka o fo, sabu o tun ka Efesikace Torofime ni Poli ye jagon fe dugu konɔ. A kera o ja na ko Poli donna ni a ye Alabatosoba konɔ le.

³⁰ A kera ten, dugu be jagamina. Mogow tun borira ka bo dugu fan be ra ka na. O ka Poli mina k'a sama ka bo Alabatosoba konɔ, ka Alabatosoba daw datugu. ³¹ I n'a fo o tun b'a fe ka Poli faga, o kuma sera sorasiw kuntigiba ma, ko Zeruzalemu dugu be jagaminin lo. ³² O yoronin kelen be sorasiw kuntigiba ka sorasi dow ta, ani sorasikuntigi dow; o borira ka don dugu konɔ. Yahudiyaw ka sorasiw kuntigiba ni a ta sorasiw ye minke, o ka Poli bugori dabra. ³³ Sorasiw kuntigiba nana Poli mina. A k'a fo sorasiw ye ko o ye Poli siri ni negejoroko fla ye. Poli sirinin ko, a ka pininkari ke ko Poli ye jon ye, ko a ka mun le ke? ³⁴ Jama be tun be perenna, nka dow tun be min fo, o ni tow ta tun te kelen ye. Sorasiw kuntigiba nana a ye ko a te kuma kelen sorora k'a men mankan bonyakojugu fe minke, a k'a fo sorasiw ye ko o ye taga ni Poli ye bonba konɔ. ³⁵ Poli tagara se donda yelenyoro ma minke, sorasiw ka Poli ta, jama ta fariya koson; ³⁶ sabu jamaba tun tugura a ko, o be be perenna ko: «Aw y'a faga!»

Poli kumana jama fe

(Kewalew 9.1-19; 26.9-20; Galasikaw 1.11-16; Timote folo 1.12-17)

³⁷ Poli donto bonba konɔ, a ko sorasiw kuntigiba ma ko: «Yala ne be se ka kuma i fe wa?» Sorasiw kuntigiba ko: «I be gerekikan men wa? ³⁸ O tuma Misirankace min murutira yan, ni a wagati ma men, fo a tagara ni mogow waga naani ye kongo konɔ mogowfaga kama, ele le te o ye wa!» ³⁹ Poli ka jaabi ko: «Ne ye Yahudiya le ye, ne bora Tarisi, Silisi jamana ra. Ne ye dugu min mogow ye, o dugu ka bon. Sabari k'a to ne ye kuma jama fe.»

⁴⁰ Sorasiw kuntigiba sonna ko Poli ye kuma. Poli lonin tora bon donda yelenyoro kan ka a boro korota mogow fe ko a b'a fe ka kuma o fe. Mogow be jera; Poli kumana o fe aramekan na; a ko:

22

¹ «Ne balemaw, ani ne faw, ne bena kuma min fo sisan k'a yira aw ra ko ne ma kojugu si ke, aw ye o lamen!»

² Mɔgɔw k'a ye ko a be kumana o fe aramekan na minke, o bee jera, ka mankan bee dabra. Poli ko:

³ «Ne ye Yahudiya le ye, ne worora Tarisi, Silisi jamana ra. Nka ne lamona Zeruzalemu yan. Ne ta karamogofa tun ye Gamaliyeli ye; ale le ka ne karan ka ja, ka kapa ni an bemaw ta sariya* kow bee ye. Ne fana tun cesirinin lo Ala ko ra kosebe, i n'a fo aw be cogo min na bi. ⁴ Mɔgɔ minw be nin sira kan, ne ka olugu tɔɔɔ fo ka dow faga, ka o siri ka o bla kaso ra, ce fara muso kan. ⁵ Sarakalasebagaw kuntigiba*, ani cekorobaw ta namogow ta jenkuru ye ne seerew ye o kow ra. Ne yere tun ka sebe soro o fe ka taga a di Damasi Yahudiyaw ma, janko ni ne tagara lanabaga dow soro o yoro ra, ne ye olugu mina ka o siri ka na ni o ye Zeruzalemu, janko ka o tɔɔɔ.

⁶ «Ayiwa, ka ne tagato to sira ra, ne surunyara Damasi ra minke, teregban fe, yeelenba do barara ka bo sankolo ra ka manamana ka ne lamini. ⁷ Ne benna dugu ma; ne ka kumakan do men, ko: «Soli, Soli, mun koson i be ne tɔɔɔra?» ⁸ Ne k'a jininka ko: «Ele ye jon ye, Matigi?» A ko ne ma ko: «Ne ye Yesu Nazaretikace le ye; i be ne le tɔɔɔra.» ⁹ Ayiwa, mogo minw tun be ni ne ye, olugu ka yeelenba ye, nka min tun be kumana ne fe, o ma o tigi kan men. ¹⁰ Ne ka jininkari ke, ko: «Ne ka kan ka mun le ke, Matigi?» Matigi ko ne ma ko: «Wuri ka taga Damasi; Ala b'a fe i ye min ke, o bena taga o fo i ye.» ¹¹ I n'a fo yeelen bonyakojugu koson ne tun te foyi yera tuun, mogo minw tun be ni ne ye, olugu ka ne boro mina ka taga ni ne ye Damasi.

¹² «O y'a soro ce do tun be Damasi, a togo ye ko Ananiyasi. Alapasiranbaga tun lo, ani sariya siratagamabaga; Damasi Yahudiyaw bee tun be a togonuman fo. ¹³ A nana ne fe ka na lo ne koro k'a fo ne ye ko: «Ne balemace Soli, i ja yele ka fleri ke.» O yoronin kelen bee, ne ja yelera, ne k'a ye. ¹⁴ A k'a fo ne ye ko: «An bemaw ta Ala ka i panawoloma, janko i ye a sago lon. Min kelenpe terennin be, a k'a to i ye o ye, ani ka a yere kumakan men. ¹⁵ Sabu i ka min ye, ani i ka min men, i bena ke a seere ye mogow bee ja koro, ka o bee fo o ye. ¹⁶ Ayiwa, sisan i kana sigi ka fen were makono tuun. Wuri ka batize k'a to i ta jurumunw ye yafa i ma Matigi Yesu togo baraka ra*.»

¹⁷ «O ko, ne sekora ka na Zeruzalemu minke, lon do, ka ne to Aladaari ra Alabatosoba kono, Ala ka fen do yira ne ra. ¹⁸ Ne ka Matigi ye, a k'a fo ne ye ko: «I teliya ka bo Zeruzalemu dugu kono, sabu i bena kuma min fo ne ta ko ra, mogo si tena son o ma yan.» ¹⁹ Ne ko: «Matigi, ne tun be donna karansow* kono cogo min na ka lanabagaw mina ka o bugo ka o bla kaso ra, o yere ka o lon. ²⁰ Hali o tun be i ta seere Etiyeni fagara wagati min na, ne yere tun be o yoro ra. Ne tun sonna Etiyeni fagari ma; ne ka a fagabagaw ta deregew mina o ye.» ²¹ Nka Matigi ko: «Taga, sabu ne bena i ci ka taga yorojan, siya were mogow* le fe.» »

Poli ko ale ye Romu jamanaden ye

²² Ayiwa, jama bee tun jera ka Poli lamem fo ka na se nin kumaw ma. Nka kabini Poli ka nin kumaw fo minke, jama ka ke perem ye ko: «Nin mogo suguya ka kan ka faga ka bo dunupa kono, a panaman man kan ka to!»

²³ O tun be perenna, ka o ta deregew bo ka o fifafifa, ka buguri ce ka o seri san fe ka gbangban lawuri. ²⁴ Sorasiw kuntigiba k'a fo sorasiw ye ko o ye don ni Poli ye bonba kono, ka a bugo ni gbeje ye, k'a jagboya ka kuma. A ka ko min ke k'a to mogow be perenna a kunna, a ye o fo. ²⁵ Wagati min o ka Poli siri ko o b'a bugo, sorasikuntigi min tun be Poli kere fe, Poli ko o ma ko: «Ka kapa ni sariya ye, yala a bennin lo ko aw ye Romu jamanaden do bugo ni gbeje ye k'a soro kiti ma ben a kan wa?» ²⁶ Sorasikuntigi ka o men minke, a tagara o fo sorasiw kuntigiba ye, ko: «Ele tun b'a fe ka mun le ke tan? Ce nin ye Romu jamanaden le ye de!» ²⁷ Sorasiw kuntigiba yere tagara Poli jininka ko: «Yala can lo ko ele ye Romuka le ye wa?» Poli

* 22:16 22.16 Poli k'a ta seereya fo (Kewalew 9.1-16; 26.12-18).

ko: «Onhon.» ²⁸ Sorasiw kuntigiba ko: «Ne ka wariba le sara ka soro ka ke Romuka ye de!» Pɔli ko: «Ne worora a ra le!»

²⁹ O yorɔnin bɛɛ ra minw tun b'a fe ka Pɔli bugo k'a jagboya ka kuma, olugu bora a korɔ. Sorasiw kuntigiba yere siranna, sabu ale le k'a to o ka Pɔli siri, k'a soro Romuka lo.

Pɔli bɛ kuma kititigejama mɔgow fe

³⁰ Ayiwa, Pɔli jarakikun yere tun ye fen min ye Yahudiyaw fe, sorasiw kuntigiba tun b'a fe ka o lon. O le koson o lon dugusagbe, a ka negejoroko bo Pɔli ra, ka sarakalasebagaw* kuntigiw ni kititigejama bɛɛ wele ka o lajen. O ko, o tagara ni Pɔli ye ka taga a lo o ce ma.

23

¹ Pɔli ka a na lo kititigejama ra k'a fo ko: «Ne balemaw, fo ka na se bi ma, ne ka ne tagamacogo ke ka kana ni Ala sago ye; ne jusukun te ne jaraki o ra.» ² Pɔli ka o fo minke, sarakalasebagaw kuntigiba* Ananiyasi k'a fo Pɔli kerɛfemogo dow ye ko o ye Pɔli bugo a da ra. ³ Pɔli ko a ma ko: «Ele flankafu, Ala fana bɛna i bugo. Ele siginin bɛ yan ka kiti tige ka kana ni sariya* ye, nka i ko o ye ne bugo, k'a soro sariya ma o fo.» ⁴ Mogo minw tun bɛ Pɔli kere fe, olugu ko Pɔli ma ko: «I bɛ Ala ta sarakalasebagaw kuntigiba le nenina ke!» ⁵ Pɔli ka o jaabi ko: «Ne balemaw, ne m'a lon ko sarakalasebagaw kuntigiba lo. Sabu a sebera Kitabu konɔ, ko: «I kana kumajugu fo i ta jamana namogo do ma.» »

⁶ Ayiwa, Pɔli tun k'a lon ko kititigejama mogo dow tun ye Sadusiw* ye, dow tun ye Farisiw* ye. O koson, a perenna kititigejama ce ma, k'a fo ko: «Ne balemaw, ne ye Farisi yere woro le ye. Ne lanin b'a ra ko suw bɛna kunu lahara minke, o le koson kiti bɛ tigera ne kan bi.»

⁷ Kabini Pɔli ka o fo, sosori donna Farisiw ni Sadusiw ce; jama kan taranna. ⁸ Sabu Sadusiw ko, ko suw tena kunu lahara, ko meleke te yi, ko nin werew si te yi fana; k'a soro Farisiw lanin bɛ o kow bɛɛ ra. ⁹ Mankan bonyara kosebe; Farisiw ta jenkuru sariya karamogo* dow wurira ka muruti k'a fo jama ye ko: «An koni ma kojugu si soro nin ce ra. A bɛ se ka ke ko nin do, walama meleke do le kumana a fe.»

¹⁰ Sosori nana bonya ka taga a fe; sorasiw kuntigiba nana siran ko o kana na ban ka Pɔli samasama fo k'a faga. O koson, a ka sorasi dow ci ko o ye jigi ka taga Pɔli bosi o boro ka taga ni a ye sorasiw ta bonba konɔ.

¹¹ O lon dugusagbe su fe, Matigi ka a yere yira Pɔli ra k'a fo a ye ko: «I ja gbɛleya; i ka seereya bo ne ta ko ra Zeruzalemu yan cogo min na, i ka kan ka ne ta ko seereya ke Romu* o cogo kelen na fana.»

Yahudiyaw ka janfa siri Pɔli kama

¹² O dugusagbe sogomada fe, Yahudiya dow ka janfa siri Pɔli kama. O karira jogon ye ko olugu tena domuni ke, o tena ji min, fo ni o ka Pɔli faga. ¹³ Yahudiya minw tun ka o janfa siri, o tun ka ca ni mogo binaani ye. ¹⁴ O mogo tagara sarakalasebagaw* kuntigiw ni cekorobaw fe, ka taga a fo o ye ko: «An k'a latige ka kari jogon ye ko an si tena domuni ke, walama ka ji min, fo ni an ka Pɔli faga. ¹⁵ O koson, aw ni kititigejama mogo tow bɛɛ, aw ye ben a ra ka taga sorasiw kuntigiba daari ko a ye Pɔli di aw ma k'a ke i n'a fo aw b'a fe ka a ta kona segesegɛ le ka na. An koni labennin lo k'a konɔ sira ra k'a faga sani a ye se aw ma yan.»

¹⁶ Nka Pɔli balemamuso dence ka o janfa ko men. Ale borira ka taga bonba konɔ ka taga o fo Pɔli ye. ¹⁷ O tuma, Pɔli ka sorasikuntigi do wele k'a fo a ye ko: «Taga ni kanbelennin nin ye sorasiw kuntigiba fe; kuma do b'a fe k'a fo a ye.»

¹⁸ O sorasikuntigi tagara ni kanbelennin nin ye sorasiw kuntigiba fe ka taga a fo a ye ko: «Kasoden Poli le ka ne wele k'a fo ne ye ko ne ye na ni kanbelennin nin ye i fe, ko kuma b'a fe k'a fo i ye.» ¹⁹ Sorasiw kuntigiba ka kanbelennin mina a boro ma ka gbara ni a ye kere fe ka a jininka ko: «Mun le be i fe k'a fo ne ye?» ²⁰ Kanbelennin k'a fo a ye ko: «Yahudiyaw le benna a ra ko o benna i daari sini, ko i ye Poli bla ka taga kititigejama fe. O ko o b'a fe ka a ta kora segesege le ka na tuun. ²¹ Nka i kana la o ra! Sabu o ta mogoo dow benna dogo sira ra ka Poli kono. O ka ca ni mogoo binaani ye. O k'a latige ka kari Ala ra ko o tena domuni ke, o tena ji min fo ni o ka Poli faga. O labennin lo ka ban. O be ele ta kuma le makonona.»

²² Sorasiw kuntigiba k'a fo kanbelennin ye k'a gbeleya ko a kana a to mogoo werew ye o kuma men. Kanbelennin bora ka taga.

Sorasiw kuntigiba ka Poli lataga jamanatigi Felisi fe

²³ O ko, sorasiw kuntigiba ka sorasikuntigi fla wele k'a fo o ye ko: «Aw ye sorasice keme fla fara jagon kan, ani sotigi biwolonfla, ani ce tamantigi keme fla. O bee ye laben; ni su kora, o be taga Sezare. ²⁴ Aw ye so do laben Poli ye fana, janko a ye se jamanatigi Felisi fe yi, foyi kana a soro.»

²⁵ A ka sebe ke k'a ci Felisi ma, ko: ²⁶ «Ne Kolodi Lisiyasi be nin sebe ci jamanatigijuman Felisi ma; ne ta fori be i ye. ²⁷ Yahudiyaw tun ka nin ce mina, o tun be jini k'a faga. Wagati min na ne k'a men ko Romuka lo, ne ka ne ta sorasi dow ci ka taga a bosi o boro. ²⁸ A tun ka ko kelen min ke k'a to Yahudiyaw b'a jarakira, ne tun b'a fe ka o lon. O koson ne tagara ni a ye o ta kititigejama fe. ²⁹ Nka ne nana a korosi k'a ye ko o be a jarakira kun min na, o ye olugu yere ta sariyaw* ko le ye; ni o te, a tun ma kojugu si ke min ka kan ni fagari ye walama kasorabla. ³⁰ O ko fe o ka ne lasomi minke ko Yahudiyaw ka janfa siri a kama, o yoronin bee, ne k'a bla ka taga i fe, k'a fo Yahudiyaw ye ko o b'a jarakira kun min na, ko o ye taga o fo ele yere ye. [Ka an ben.]»

³¹ Min fora sorasiw ye, o ka o ke; o ka Poli ta o su fe ka taga se fo Antipatirisi. ³² O dugusagbe, sorasi minw tun be o sen na, olugu sekora ka na o ta bonba kono. Minw tun be so kan, olugu tagara ni Poli ye. ³³ O sera Sezare minke, o ka sebe di jamanatigi ma, ka Poli yira a ra. ³⁴ Jamanatigi ka sebe karan ka ban minke, a ka Poli jininka ko: «I bora mara juman le ra?» Poli k'a fo a ye ko ale bora Silisi. ³⁵ A ko Poli ma ko: «Ni i jarakibagaw nana se yan tuma min na, ne benna i lamen.» A ko o ye Poli bla Herodi* ta bonba kono k'a korosi.

24

Yahudiyaw ka Poli jaraki Felisi na koro

¹ Ayiwa, tere looru temenin ko, sarakalasebagaw kuntigiba* Ananiyasi nana Sezare, ale ni cekoroba dow, ani ce kumalonbagaba do, min togo ye ko Terituli. Ko min donna o ni Poli ce, a nana o nafa jamanatigi Felisi ye. ² O ka Poli wele ka na. Terituli k'a damina ka Poli jaraki; a ko: «Jamanatigijuman, an be heraba min na jamana kono bi, ele le baraka ra an ka o hera soro. Ele ta hakiritigiyaba le koson fana, yelemanin caman kera jamana kono, ka jamana lataga na fe. ³ An bee be i walejumanlon o kow bee ra wagati bee, ani yoro bee, jamanatigijuman Felisi. ⁴ Nka i n'a fo ne t'a fe ka i lasigi ka meen, o koson ne be i daari i ye sabari ka an lamen doonin.

⁵ «Ayiwa, an k'a ye ko nin ce ye cenrikebaga le ye, min ka kere lawuri dunupa Yahudiyaw bee ce ra; ale le ye Nazaretikaw ta diina jamogo ye. ⁶ A tun be jini ka an ta Alabatosoba yere lanogo, o le koson an k'a mina. [An tun b'a fe k'a ta kiti tige ka kana ni an ta sariya* ye; ⁷ nka sorasiw kuntigiba Lisiyasi nana a bosi an boro fanga

ra, ⁸ ko an ye na a jarakikun fɔ ele yere ye.] Ni i yere ka a jininka ka ja, an b'a jarakira ko minw na, i bena o lon.»

⁹ Yahudiya tow fana lora o kuma kelen kan, ko Terituli ka min fɔ, ko o ye can ye.

Pɔli kumana jamanatigi ja kɔrɔ

¹⁰ Ayiwa, jamanatigi k'a fɔ Pɔli ye ko a ye a ta fɔ. Pɔli ka kuma ta k'a fɔ jamanatigi ye ko: «Ne k'a lon ko ele be an ta siya ta kiti tigera kabini san caman. O le koson ne te siran ka kuma k'a yira i ra ko ne ma kojugu si ke. ¹¹ Ne nana Zeruzalemu ka na Ala bato, a ma teme tere tan ni fla kan folo. Ni i ka o ko segesege, i bena a ye ko can lo. ¹² O wagatiw bee konɔ, o ma ne ye sosori ra ni mogɔ si ye, walama ko ne be jama lamuruti ra Alabatosoba konɔ, walama karanso* do konɔ, walama dugu konɔ yoro do ra. ¹³ Nin mogow te se ka foyi si fɔ k'a yira ko o be ne jarakira kun min na ko o ye can ye.

¹⁴ «Ayiwa, ne koni be lo min na k'a fɔ i ja na, o ye ko, ne be an bemaw ta Ala le batora ka kapa ni nin sira ye, olugu ko o min te can ye. Nka fen o fen sebera sariya* kitabuw ni ciraw ta kitabuw konɔ, ne lara o bee ra. ¹⁵ Ne jigi be Ala kan ko min na, olugu fana jigi be a kan o ko kelen le ra, ko mogɔnumanw ni mogɔjuguw bee su bena kunu lahara. ¹⁶ O le koson ne be jija, janko ne jusukun gbenin ye to, ne jarakibari ye ke Ala ja kɔrɔ, ani mogow ja kɔrɔ.

¹⁷ «Ayiwa, san caman temenin ko, ne nana Zeruzalemu ka na ne ta siyamogɔ dow deme ni wari ye, ani ka sarakaw bo Ala ye. ¹⁸ O nana ne sorɔ o kopaw le ra Alabatosoba konɔ; ne tun saninyanin lo, jama tun te yi, sosori tun te yi. Azi mara Yahudiya dow le tun be ni ne ye. ¹⁹ Ni a kera ko ne tun ka kojugu do le ke, olugu le tun ka kan ka ke yan ka ne jaraki i ja kɔrɔ. ²⁰ Ni o te, wagati min na ne ta kiti tun be tigera kititigejama ja kɔrɔ, ni a kera ko ne ka kojugu do ke yi, mogɔ minw be yan, olugu ye o fɔ i ye. ²¹ Ka ne lonin to o ja fe, ne kumana ni kanba ye, ka nin kuma kelen le fɔ ko: «Ne lanin b'a ra ko suw bena kunu ka bo saya ra lahara, o le ka ne bla kiti ra aw ja fe bi.» »

²² Ayiwa, i n'a fɔ Felisi tun ka lanaya ko faamu, a ka kiti bla lon were ra, k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga; ni sorasiw kuntigiba Lisiyasi nana na, ne bena aw ta kɔja janabo.» ²³ O ko, a ko sorasikuntigi do ma ko a ye Pɔli to kaso ra, k'a korosi, nka a y'a to a ye laganfiyayoro sorɔ; ni a teri dow b'a fe ka na bo a ye ka fen do di a ma, a ye son o ma.

Pɔli kumana jamanatigi ni a muso ja kɔrɔ

²⁴ Tere dama temenin ko, jamanatigi Felisi nana ni a muso ye, min ye Durusili ye; o muso tun ye Yahudiya ye. O ka mogɔ ci ka taga Pɔli wele ka na. Mogɔ be la Yesu Kirisita ra cogo min na, Pɔli ka o jafɔ o ye. ²⁵ Nka Pɔli kumana ka se terenninya ma tuma min na, ani mogɔ ka kan ka a yere mina jurumun ma cogo min na, ani lahara ta kiti, Felisi siranna; a ko Pɔli ma ko: «Taga folo; ni ne nana wagati sorɔ, ne bena i wele tuun.» ²⁶ A tun b'a hakiri ra fana ko Pɔli bena wari le di ale ma, o koson a tun be to ka Pɔli wele ka na kuma a fe tuma caman.

²⁷ O ka san fla ke o ra ten. Porisusi Fetusi nana sigi jamanatigiya ra Felisi no ra. Felisi tun b'a fe ka a yere ko diya Yahudiyaw ye, o koson a ka Pɔli to kaso ra yi.

25

Pɔli ko a ta kiti be tige masaceba le fe

¹ Fetusi sigira jamanatigiya ra Zude mara ra minke, a tere sabanan, a bora Sezare ka taga Zeruzalemu. ² A sera yi minke, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Yahudiyaw ta jamogow tagara a fe ka taga Pɔli jaraki. ³ O ka Fetusi daari ko a ye sabari ka Pɔli bla ka na Zeruzalemu; nka o tun ka janfa le siri Pɔli kama janko ka na a nato faga

sira ra. ⁴ Fetusu ka o jaabi ko Pōli bēna to kaso ra Sezare, ko sani wagati dōnin ale yere bēna seko ka taga yi. ⁵ A ko o ma ko: «Aw ta kuntigiw ka kan ka taga ni ne ye Sezare; ni o sera yi, aw bē Pōli jarkira kun min na, o yere bēna o fō.»

⁶ Fetusu ma tēme tere seegi walama tere tan kan Zeruzalemu. O kō, a sekōra ka taga Sezare. O dugusagbē a tagara sigi kititigeyōrō ra, ka mōgō dō ci ko o ye na ni Pōli ye. ⁷ Pōli nana minke, Yahudiya minw tun nana ka bō Zeruzalemu, olugu lōra ka Pōli lamini k'a jaraki ni kojugu caman ye, k'a sōrō o tun tē se ka o kow si can yira. ⁸ O kō, Pōli ka kuma ta; a ko: «Ne ma kojugu si ke Yahudiyaw ta sariya* kama, walama Alabatosoba kama, walama masaceba Sezari kama.» ⁹ I n'a fō Fetusu tun b'a fē ka a yere ko diya Yahudiyaw ye, o kosōn a ka Pōli jininka ko: «I b'a fē ka taga Zeruzalemu, janko i ta kiti ye taga tige ne na kōrō o yōrō ra nin ko ra wa?» ¹⁰ Pōli ko: «Ne lōnin bē masaceba Sezari yere ta kititigeyōrō ra ka ban. Ne ta kiti ka kan ka tige yan le. Ne ma foyi ke Yahudiyaw ra; ele yere ka o lōn kosebē. ¹¹ Ni a tun kera ko jo tē ne fē, walama ko ne ka ko dō ke min ka kan ni fagari ye, ne tun tēna ban fagari ma. Nka o bē fēn o fēn fōra ne kama, i n'a fō can tē o si ra, o tuma mōgō si tē se ka ne labla o ye. Ne b'a fē ne ta kiti ye taga tige masaceba Sezari le na kōrō.»

¹² Ayiwa, Fetusu ni a jēnōgōnw ka jōgōn ye wagati min na ka ban, a ka Pōli jaabi ko: «I ko i ta kiti bē tige masaceba Sezari le na kōrō, ayiwa, i bēna taga masaceba Sezari fē.»

O nana ni Pōli ye Agiripa na kōrō

¹³ Tere dama tēmenin kō, masace Agiripa ni Bērenisi nana Sezare, ka na Fetusu fō. ¹⁴ Ayiwa, o ka tere caman ke Sezare. Fetusu nana Pōli ta kopaw yira masace ra. A ko: «Felisi ka cē dō to kaso ra yan. ¹⁵ Wagati min na ne tagara Zeruzalemu, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Yahudiya ta cekōrōbaw ka o cē jaraki, ka ne daari ko ne ye kiti ben a kan. ¹⁶ Ne ka o jaabi ko Rōmukaw fē, fagama man kan ka mōgō labla ko a ye faga, ni o tigi ni a jarkibagaw ma jōgōn ye kititigēbaga na kōrō, janko a fana ye kuma k'a ta fō a jarkibagaw na kōrō. ¹⁷ Ayiwa, o mōgōw nana ni ne ye yan, ne fana ma a ko bla ka mēen; o dugusagbē yere, ne tagara kititigeyōrō ra, ka mōgō ci ka taga cē wele ka na. ¹⁸ O cē jarkibagaw wurira ka lō ka kuma. Nka ne tun bē kojugu minw miirira a ta ko ra, a jarkikun ma taga ke o si ye. ¹⁹ O tun bē jōgōn sōsōra o yerew ta sariya* ta kow le ra, ani Yesu tōgō dō, o min tun sara, nka Pōli ko a panaman lo. ²⁰ Ne tun ma a lōn ne bēna a ke cogo min na ka nin ko jōgōn panabō. O le kosōn ne ka Pōli jininka ni a bē sōn ka taga Zeruzalemu, a ta kiti ye taga tige o yōrō ra. ²¹ Nka Pōli k'a jini ko masaceba Sezari yere le ye ale ta ko panabō. O ra ne k'a fō ko o y'a mara sani ne ye na a bla ka taga masaceba Sezari fē.» ²² Agiripa ko Fetusu ma ko: «Ne yere b'a fē ka o cē lamēn.» Fetusu ko: «Sini i bēna a lamēn.»

²³ Ayiwa, o dugusagbē, masace Agiripa ni Bērenisi mōgōbaraman le nana don kititigeyōrō ra, ani sorasiw kuntigibaw, ani dugu jamōgōw. O kō, Fetusu ko o ye na ni Pōli ye. ²⁴ O tuma Fetusu ko: «Masace Agiripa, ani aw minw bēe bē ni an ye yan, aw ka nin cē ye; Yahudiyaw ta jama bēe nana ne fē ka na ale le jaraki Zeruzalemu, ani yan, ka pēren ko a panaman man kan ka to. ²⁵ Ne kōni fē a ma kojugu si ke min bē se ka ke a fagasababu ye. I n'a fō ale yere ko a ta kiti ka kan ka tige masaceba le fē, o ra ne k'a latige k'a bla ka taga masaceba fē. ²⁶ Nka ne ma kuma gbēnin si sōrō a ta ko ra, ne bē se ka min sebe k'a ci masaceba Sezari ma; o le kosōn ne k'a wele ka na aw na kōrō, ele yere masace Agiripa na kōrō, janko ni a jininkara, ne ye fēn dō sōrō k'a sebe k'a ci masaceba Sezari ma. ²⁷ Sabu ka kasoden bla ka taga masaceba Sezari fē, k'a sōrō jarkikun si ma sōrō a ta ko ra k'a fō, o ye hakirintanya le ye.»

26

Pōli kumana masace Agiripa na kōrō
(Kewalew 9.1-30; 22.1-21)

¹ Ayiwa, Agiripa ko Pōli ma ko:

«Min be i fe, o fo.» O tuma, Pōli ka a boro korota, ka kuma, k'a ta fo; a ko: ² «Masace Agiripa, a diyara ne ye ka ne yere soro ele na korō bi, ka a yira i ra ko Yahudiyaw be ne jarkira ko minw bee ra, ko o si te can ye. ³ Sabu ele yere be Yahudiyaw ta landaw ani o ta sosoriw bee lon kosebe. O koson, ne be i daari ko i ye mupu ka ne lamen.

⁴ «Ayiwa, kabini ne denmisenman, ne tagamacogo tun ye min ye ne ta siyamogow ce ra Zeruzalemu, Yahudiyaw bee ka o lon. ⁵ Ni o b'a fe ka can fo koni, o ka ne lon kabini wagatijan; ne tun be Farisiw* ta jen le ra, o min ye an ta diina siraw bee ra gbelenman ye. ⁶ Nka sisan, Ala tun ka layiri min ta an bemaw ye, ne jigi be o kan minke, o le ka ne bla kiti ra bi. ⁷ An ta siya gba tan ni fla jigi tun be o layiri kan. O koson o tun be Ala bato su ni tere. O jigi min be ne fe, masace Agiripa, Yahudiyaw be ne jarkira o le koson! ⁸ Aw Yahudiyaw, mun koson aw b'a miiri ko Ala te se ka suw lakunu wa?

⁹ «Ne fana tun b'a miirira ko can ra ne tun ka kan ka Yesu Nazaretikace togo kere le kosebe. ¹⁰ Ne ka o le ke Zeruzalemu; ne tun ka fanga soro sarakalasebagaw* kuntigiw fe, ka lanabaga caman mina ka o bla kaso ra. Ni o tun be lanabagaw fagara fana, ne tun be fara o fagabagaw kan. ¹¹ Wagati caman ne tun be o tooro karansow* bee koni, ka o jagboya ko o ye ban lanaya ma. Ne dimikojugu o korō, ne tun be taga fo dugu werew ra ka taga lanabagaw tooro yi.

¹² «O cogo le ra, lon do, sarakalasebagaw kuntigiw ka ne ci ni sebe do ye ka taga Damasi lanabagaw kama. ¹³ Ka ne tagato to Damasi, masace Agiripa, tuma min na tere tun be kuncē, ne barara ka yeelenba do ye, a bora sankolo ra, ka manamanana ka ne ni ne tagamogonw lamini. O yeelen tun ka bon ni tere yeelen ye. ¹⁴ An bee bora ka ben dugu ma; ne ka kumakan do men, a ko ne ma Aramekan na ko: <Soli, Soli, mun koson i be ne tooro? Ni senekemisi ka muruti ko a be bere tan, o te na misi ma de!> ¹⁵ Ne k'a jaabi ko: <Ele ye jon ye, Matigi?> Matigi ko: <Ne ye Yesu le ye, i be min tooro. ¹⁶ Wuri ka lo sisan, sabu ne ka ne yere yira i ra, janko i ye ke ne ta baarden ye. I ka ne ye cogo min na bi, i bena o seereya ke ka o fo do werew ye, ani ne bena ko minw yira i ra, i bena o bee fo o ye fana. ¹⁷ Ne bena i ci Yahudiyaw ni siya were mogow* minw fe, olugu bena tooro minw la i kan, ne bena i bosi o bee ma. ¹⁸ Ne be i ci o fe, janko i ye taga o na ye, ka o labo dibi ra ka o lana yeelen na, ka o labo Setana ta fanga korō k'a to o ye son Ala ma, janko o ye la ne ra ka o ta jurumunw yafa sorō, ani ka o ninyoro sorō ni Ala ta mogō saninyaninw ye.»

¹⁹ «Ayiwa, o cogo ra, masace Agiripa, ne ka fen min ye ka bo sankolo ra, ne ma ban o ma. ²⁰ Ne ka o kow waajuri ke Damasi dugumogow le ye folo, o ko, Zeruzalemukaw, ani Zude mara bee, ani siya were mogow. Ne k'a fo bee ye ko o ka kan ka nimisa o ta jurumunw na ka kosegi Ala ma, ka kewale ke, kewale min b'a yira ko o nimisara can ra. ²¹ O le koson, Yahudiyaw ka ne mina Alabatosoba koni ko o be ne faga. ²² Nka Ala ta demeri baraka ra ne panaman tora fo ka na se bi ma. Ne ka min lon Ala ko ra, ne be o seereya ke mogō fitiniw ni mogobaw ye. Ciratow ka min fo, ani cira Musa ka min fo, ko a ka kan ka ke, ne te foyi fo ka teme o kan. ²³ O k'a fo ko Ala ta mogō panawolomanin bena tooro; ko ale le bena ke mogō folo ye ka kunu ka bo saya ra, ka kisiri yeelen bo an ta siya ye, ani siya were mogow ye.»

²⁴ Ka Pōli to o kuma ra, k'a yira ko ale ma jaraki, Fetusi perenna k'a fo ko: «Pōli, fa be i ra! I ta karanba ka fa bla i ra!» ²⁵ Nka Pōli ko: «Jamanatigijuman Fetusi, fa te ne ra de! Ne be kuma minw fora, o ye cankumaw le ye, ani kuma panamanw. ²⁶ Masace yere ka o kow bee lon, o koson ne be son ka lo a na korō ka kuma ni jagbeleya ye. Ne

lara a ra ko a ka o kow bæ lon, sabu o kow si ma ke dogo ra. ²⁷ Masace Agiripa, ele lara ciraw ta kuma ra wa? Ne k'a lon ko i lara a ra!»

²⁸ Agiripa ko Poli ma ko: «Poli, a tora doonin i bena ne hakiri yelema ka ne fana ke lanabaga do ye de!» ²⁹ Poli k'a jaabi ko: «Ni a kera wagatisurun ko ye o, walama wagatijan ko o, Ala m'a kera ko a kana dan ele kelen ma, nka ele ni mogo minw bæ be ne lamenna bi, aw bæ ye ke i n'a fo ne be cogo min na, nka aw kana siri ni negejoroko le ye i ko ne.»

³⁰ O tuma, masace wurira ka lo, ani jamanatigi, ani Berenisi, ani mogo minw tun siginin be ni o ye. ³¹ O boto, o tun be a fora ye jagon ye ko: «Ce nin ma foyi le ke, min ka kan ni fagari ye, walama kaso.»

³² O ko, Agiripa k'a fo Fetusi ye ko: «Ni ce nin tun ma a ta ko don masaceba Sezari boro, a tun be se ka bla.»

27

Fetusi ka Poli bla ka taga Romu (Korentikaw flanan 11.25-26)

¹ Wagati min na a latigera ko an ye don kurun konu ka taga Itali, o ka Poli ni kasoden dama dama di sorasikuntigi do ma, min togo ye ko Zuliyusi; ale tun be Romu* masaceba ta sorasikuru le ra. ² An donna kurunba do konu, o kurunba tun bora Adaramiti, a be tagara Azi mara fan fe. Sitariki tun be ni an ye; ale ye Masedonika ye, a be bo Tesaloniki. ³ O dugusagbe, an sera Sidon; Zuliyusi tun ka Poli minako na kosebe. A tun b'a to Poli ye taga bo a teriw ye, janko a mako be fen minw na, a ye o soru. ⁴ An bora o yoro ra minke, an temena Sipere jamana konkonda ra, ka o dugukolo to an ni fono ce, sabu fono tun be an kunbenna. ⁵ O ko, an ka Silisi mara ni Panfili mara ta kogoji cetige, ka taga se Mira dugu ma, Lisi mara ra. ⁶ Ayiwa, sorasikuntigi ka kurunba do ye o yoro ra, o bora Alesandiri, a be tagara Itali. A ka an ladon o konu.

⁷ An ka lon caman ke ji kan, kurun tun be tagara doonin doonin. An segera kosebe ka soru ka se Kinidi dugu na fe. I n'a fo fono tun be an barira ka taga na fe, an temena Kereti jamana kere fe ka taga Salamoni dugu fan fe. ⁸ An segera ka soru ka teme o yoro ra, ka taga se yoro do ra, min togo ye ko «Kurunloyoronumanw». Lase dugu be a yoro kere fe.

⁹ An tun ka wagatijan ke tagama ra ka ban. Kurunbori tun be kera farati le ye, sabu neneba wagati tun sera, sundonwagati tun temena ka ban. O le ra, Poli ka mogow lasomi ko: ¹⁰ «Ne teriw, ne na b'a ra ko an ta kurunnatagama tena laban ni cenri ma bo a ra. A tena dan kurunkonominanw ni kurunba yere cenri ma de, nka an minw be kurun konu, an fana be se ka to a ra.»

¹¹ Nka sorasikuntigi tun lara kurunboribaga ni kurunkuntigi le ra; a ma Poli ta kuma jate. ¹² O yoro kurunloyoro tun man ni nenebawagati ra. O koson mogo caman benna a ra ko o ye bo o yoro ra; ni a be se ka ke, o ye jija ka se Fenikisi, Kereti jamana kurunloyoro ra, janko o ye nenebawagati ke o yoro ra. O yoro nasinna terebenyanfan ma.

Fonoba wurira ji kan

¹³ O wagati ra fono fitini do bora woroduguyanfan fe; a kera o na na ko o ka min latige ko o bena se ka o ke. O ka kurun labla, kurun ka ke taga ye Kereti jamana kere fe. ¹⁴ Nka doonin kera, fonoba do bora Kereti jamana fan fe, ka na ke an kan; o fono togo ye ko «Erakilon.» ¹⁵ O fonoba ka kurun ta. An ma se ka fono bari; an ka an yere to fono boro a ka ke taga ye ni an ye. ¹⁶ An tagara teme dugukolo do woroduguyanfan fe kogoji ce ma, o dugukolo togo ye ko Koda. O yoro donna an ni fono ce. Kurundennin min tun be an fe, an jijara ka o bo ji ra, nka o ke ma diya. ¹⁷ An ka kurundennin ladon tuma min na, o ka kurunba yere siri ni juru ye janko a kana cen. O ko, o ka kurun

ta faniba lajigi, sabu o tun be siranna ko fɔɔ kana na taga kurunba sigi kenken kan Libi jamana fan fe. An ka an yere to fɔɔ boro, a ka ke taga ye ni an ye. ¹⁸ Fɔɔ tora ka an fifa kosebe; a ma na, o lon dugusagbe, o ka kurunkonodoni dow firi ji ra. ¹⁹ O tere sabanan, kurunboribagaw yere ka kurunboriminanw firi ji ra. ²⁰ An ka lon caman ke, an na te tere ye, an te lolow fana ye su fe. Fɔɔ koni tun be juguyara ka taga a fe, fo an jigi bee tigera, an ko an tena kisi fiyewu.

²¹ Kurunkonmogow si tun ma domuni ke kabini wagatijan. Poli nana wuri ka lo o ce ma k'a fo o ye ko: «Ne teriw, aw tun ka kan ka ne ta kuma men, ka to Kereti; o ra aw tun tena segeba nin la aw yere kan, ka bono kurunkonominanw na fana. ²² Nka sisan ne b'a fo aw ye ko aw ye aw ja gbeleya. Aw si nin tena to nin ko ra; aw bena bono kurun donon le ra. ²³ Ne ye Ala min ta ye, ani ne be baara kera min ye, o ta meleke do nana ne fe bi su fe. ²⁴ A ko: <Poli, i kana siran, jagboya lo ko ele ye taga lo masaceba Sezari na fe. O koson, mogo o mogo be ni i ye kurunba konon, Ala bena ele ni olugu bee kisi jigon fe a ta numanya koson.> ²⁵ O ra, ne teriw, aw ye aw ja gbeleya, sabu ne lanin be Ala ra ko meleke k'a fo ne ye cogo min na, ko a bena ke o cogo le ra. ²⁶ Nka kurun bena taga cen ni an ye dugukolo do le kan ji ce ma.»

²⁷ Ayiwa, o su tun ye an su tan ni naaninan ye ji kan, fɔɔ belen be an fifara Adiriyatiki Kogojiba kan. Su cemançe wagati ra, kurunboribagaw k'a bisigi ko an be surunyara dugukolo ra. ²⁸ O ka juru jigi ji ra ka ji dunya fe. O k'a ye ko ji dunya ye metere bisaba ni wolonfla. Kurun gbarara na fe donon, o ka juru jigi ji ra tuun, a kera metere mugan ni seegi. ²⁹ O tun be siranna ko kurun kana na taga gbasi farakuru dow ra ji jukoro. O koson, nege gbiriman minw be kurun lalo, o ka o naani bla ji ra kurun kofeyoro ra, ka sigi ka ke dugugbe konon ye, o korotoninba. ³⁰ Kurunboribagaw tun b'a fe ka bori ka kurun to; o ka kurun fitini bo k'a bla ji kan, k'a ke i n'a fo o b'a fe ka nege gbiriman do bla ji ra kurunba nafeyoro ra. ³¹ Poli ka o ye minke, a ko sorasikuntigi ni sorasi tow ma ko: «Ni nin mogow ma to kurunba konon yan fiyewu, aw tena kisi.» ³² Sorasiw ka kurundennin juruw tige, k'a ben kogoji ra.

³³ Ayiwa, ka mogow siginin to o be dugugbeda makonona, Poli ka o ja gbeleya ko o bee ye domuni ke. A ko: «Bi ye a tere tan ni naani ye, aw si hakiri ma sigi, aw si ma domuni ke. ³⁴ O ra, ne be aw daari, aw ye jija ka domuni ke. O le bena ke sababu ye ka a to aw ye kisi. Aw ra mogo si tena bono hali a kunsigiden kelen na.»

³⁵ Poli ka o fo minke, a ka buru ta ka baraka la Ala ye o bee na na, ka do tige k'a nimi. ³⁶ Tow ka o ye minke, o bee ja gbeleyara, o fana ka domuni ke. ³⁷ An bee lajennin tun ye mogo keme fla ni biwolonfla ni woro, kurun konon. ³⁸ O ka domuni ke ka fa tuma min na, simankise min tun be kurun konon, o ka o firi kogoji ra, ka kurun fiyanya.

Kurun cenna ji kan

³⁹ Ayiwa, dugu nana gbe minke, o tun be yoro min na, kurunboribagaw ma cogoya kelen soro o yoro ko ra. O ka jisiranin do ye; dugukolojalan tun be o yoro ra. O ko o be taga ni kurun ye o yoro ra k'a fe. ⁴⁰ O ka nege gbirimanw foni ka bo kurun na, ka o bla ji ra, ka kurunborinan juru fana foni. O ko, o ka faniba wuri k'a lo kurun nafeyoro ra, janko fɔɔ ye kurun joni ka taga dugukolo fan fe. ⁴¹ Nka donon kera, kurun barara ka taga sigi kenken kan jiwoyo fla ce ma. Kurun nafeyoro donna kenken na, a ma se ka bo. O y'a soro jikurubaw tun be kurun kofeyoro gbasira fo k'a cen.

⁴² Sorasiw tun b'a fe ka kasodenw faga, janko o do kana na ben ji ra ka nomu ka bori ka taga. ⁴³ Nka sorasikuntigi tun t'a fe o ye Poli faga; o koson a banna o ma. Minw ka ji lon, a ko olugu ye kon ka ben ji ra, ka nomu ka taga dugukolojalan kan.

⁴⁴ Ko tɔw ye yiriferen dɔw, walama kurun yiri dɔw mina, ka jija ni o ye ka bɔ. A kera ten mɔgɔ bɛɛ sera kɔgɔjida ra dugukolojalan kan, foyi ma ke mɔgɔ si ra.

28

Pɔli sera Maliti jamana ra

¹ Ayiwa, an kisira ka bɔ kɔgɔji ra wagati min na, o k'a fɔ an ye ko o yɔrɔ tɔgɔ ye ko Maliti. ² O yɔrɔ mɔgɔw ka an mina ka ja kosebɛ. I n'a fɔ sanji tun bɛ benna, nɛnɛ fana tun bɛ yi, o ka tasumaba dɔ mana ka an bɛɛ wele ka na o tasuma kɔrɔ. ³ Pɔli nana lɔgɔmisɛn caman cɛ ko a b'a ke tasuma ra minke, sajugu dɔ bɔra o ra tafundenin kosɔn ka nɔrɔ Pɔli boro ra. ⁴ O yɔrɔ mɔgɔw ka sa nɔrɔnin ye Pɔli boro ra minke, o k'a fɔ nɔgɔn ye ko: «Sigiya t'a ra, i b'a sɔrɔ nin cɛ koni ye mɔgɔfagabaga yɛɛ le ye; sabu a kisira ka bɔ kɔgɔji ra, o bɛɛ n'a ta, an ta jo cantigi ma sɔn a ye janamanya.»

⁵ Nka Pɔli ka a boro yuguyugu ka sa ben tasuma ra; Pɔli yɔrɔ si ma a dimi. ⁶ K'a sɔrɔ o mɔgɔw tun b'a miirira ko Pɔli fari bɛna funu o yɔrɔnin kelen bɛɛ ra, walama ko a bɛna ben ka sa. Nka o nana makɔnɔni ke ka mɛɛn, k'a ye ko foyi ma ke Pɔli ra minke, o ta miiriya yelemana; o ko, ko Pɔli ye ala dɔ le ye.

⁷ Cɛ min tun ye o yɔrɔ jamɔgɔ fɔlɔ ye, min tɔgɔ ye ko Pɔbilusi, ale ta sigiyɔrɔ tun bɛ an kɛɛ fɛ. A ka an bonya kosebɛ ka an lajigi a ta so kɔnɔ fɔ tere saba. ⁸ Pɔbilusi face tun man kɛɛ, sumaya ni tɔgɔtɔgɔni tun b'a ra. Pɔli tagara a fɛ ka taga Ala daari a ye ka a boro la a kan; a kɛɛyara. ⁹ Kabini o kera, o yɔrɔ banabagatɔw bɛɛ nana Pɔli fɛ; o bɛɛ kɛɛyara fana. ¹⁰ O mɔgɔw ka bonya suguya bɛɛ la an kan. An tagawagati nana se ka taga kurun ta minke, o ka an makɔnafɛnw bɛɛ di an ma.

Pɔli sera Rɔmu (Rɔmukaw 1.9-15)

¹¹ An tun ka karo saba le ke o yɔrɔ ra. An tagalon, an donna Alesandiri kurun dɔ le kɔnɔ. O kurun tun lɔra o yɔrɔ ra ka nɛnɛba banwagati kɔnɔ; o kurun tɔgɔ tun ye «Flaninw». ¹² An tagara se Sirakusi; an ka tere saba ke o dugu ra. ¹³ An bɔra o dugu ra, an tɛmɛna kɔgɔji konkonda fɛ ka taga se Rezo. O dugusagbɛ, an tagatɔ, fɔnɔ dɔ bɔra an numanboroyanfan fɛ ka na ke an kan. An ka tere fla le ke ka sɔrɔ ka se Puzɔli. ¹⁴ An ka lanabaga dɔw ye o dugu kɔnɔ; olugu ka an daari ko an ye lɔgɔkun kelen ke ni o ye. An nana bɔ o yɔrɔ le ra ka taga se Rɔmu*. ¹⁵ Ayiwa, Rɔmu lanabagaw tun ka an nako kibaroya men minke, olugu nana an kunbɛn fɔ Apiyusi lɔgɔfiyɛ ra, ani Lonanjigiyɔrɔ saba yɔrɔ ra. Kabini Pɔli ka olugu ye, a ka baraka la Ala ye, a jigi sigira. ¹⁶ An sera Rɔmu minke, sorasikuntigi ka kasodenw di sorasiw kuntigiba ma. Nka o sɔnna ko Pɔli ye taga to yɔrɔ dɔ ra a danna; o ka sorasice kelen bla ni a ye k'a kɔrɔsi.

Pɔli ka Rɔmu Yahudiyaw waaju

¹⁷ Ayiwa, tere saba tɛmɛnin kɔ, Pɔli ka Rɔmu* Yahudiyaw ta jamɔgɔw wele ka na. O nana lajen tuma min na, Pɔli ko o ma ko: «Ne balemaw, hali k'a sɔrɔ ne ma kojugu si ke an ta siyamɔgɔw ra, ne ma kojugu si ke an bɛmaw ta landakow kama fana, o bɛɛ n'a ta, o ka ne mina Zeruzalemu ka ne di Rɔmu fagamaw ma. ¹⁸ Olugu nana ne pininka tuma min na, o tun b'a fɛ ka ne labla, sabu o ma foyi si sɔrɔ ne ta ko ra min bɛ ne fagakun bɔ. ¹⁹ Nka Yahudiyaw ma sɔn ko o ye ne bla. O kosɔn, a tun kera ne fɛ jagboya ye ko ne ye ne ta kopaw to masaceba Sezari boro. Nka o t'a yira ko ne b'a fɛ ka ne ta siya jaraiki dɛ! ²⁰ O le kosɔn, ne ka aw wele ka na yan ka kuma ni aw ye; sabu Izirayelimɔgɔw jigi bɛ Kisibaga* min kan, ne sirinin bɛ ni negejɔrɔkɔ ye o le kosɔn.»

²¹ O ka Pɔli jaabi ko: «Anw ma seɓe si soro ka bo Zude, ele ta ko ra; an balema si ma bo yi fana ka na kuma do fo an ye, walama ka i togojugu fo an ye yan. ²² Nka an b'a fe ka i yere lamɛn, ka i ta miiriya lon; sabu an k'a lon ko mogow wurira nin sira kama yoro bee ra.»

²³ Ayiwa, o ka lon do sigi; o lon na o caman nana Pɔli fe a ta bon konɔ. Pɔli kumana o fe, ka Ala ta Masaya* ko jafɔ o ye. A tun be cogoya bee kera janko o ye Yesu ta ko lon ka kapa ni cira Musa ta sariya* ni cira tow ta kitabuw kumaw ye. O tora o ra k'a ta sogoma fo wula fe. ²⁴ Dow sonna Pɔli ta ma, nka dow ma son ka la a ra. ²⁵ O mogow tun ma na ben kelen ma; o tagato Pɔli ka nin kuma kelen le fo o ye; a ko: «Cira Ezayi tun ka kuma min fo aw bemaw ye Nin Saninman* baraka ra, o tun ye can yere le ye! ²⁶ A ko:

<Taga a fo nin siya mogow ye ko:

Aw bɛna mɛnni ke kosebe, nka aw tena foyi faamu.

Aw bɛna fleri ke kosebe, nka aw tena foyi ye.

²⁷ Sabu nin siya mogow ka o jusukun gbelɛya;

o ka o torow gberɛn,

ka o padɛnw datugu,

janko o padɛnw kana yeri ke,

o jusukunw kana faamuri ke;

ni o te, o tun bɛna na yelɛma ka son ne ma,

janko ne ye o kisi.> »

²⁸ Pɔli k'a fo o ye tuun ko: «Aw ka kan ka a lon ko kisiri min bora Ala fe, ko o nana siya were mogow fana kama; olugu koni bɛna a lamɛn!»

²⁹ [Pɔli ka o fo minke, Yahudiyaw tagara; o ka ke jogon soso ye kosebe.]

³⁰ Pɔli ka san fla dafanin ke a ta bon konɔ; a tun ka o bon ta sara ra. Mogo minw bee tun be na bo a ye, a tun be sigi ka olugu bee lamɛn. ³¹ A tun be Ala ta Masaya ko waajuri ke, ka mogow karan, ka Matigi Yesu Kirisita ta ko yira o ra. A tun be o ke, siranya tun t'a ra, mogo si tun t'a bari fana.

**Pöli ka letere min ci
RÖMUKAW
ma
Kitabu faamucogo**

Yesu ta ciraden Pöli ka tagama minw ke ka taga Kibaro diman waajuri ke, a ka nin letere sebe o tagama sabanan laban le ra. A be i ko Yahudiya minw tun kera lanabagaw ye, i n'a fo Pirisili ni Akila, olugu dow tun ka Kibaro Diman fo Römu dugu kono. Lanabaga minw tun sorora o sababu ra, olugu le kera Römu ta lanabagaw ta jenkuru folo ye. O koson Pöli tun b'a fe ka taga Römu, ka soro ka taga Esipani. A tun ka nin letere sebe janko ka o tagama le laben (15.22-24).

O lanabaga dow tun be lajen Pirisili ni Akila ta so kono (16.3-5).

Pöli tun b'a fe ka Römu lanabagaw karan fen dama dama ra:

A folo, Kibaro Diman waajuri kun ye min ye siya were mogow fe. A b'a yira ko Kibaro Diman be mogow bee le kisi, Yahudiya fara siya were mogow kan (1.16). Ni mogow o mogow k'a jigi la Ala kan ka son Yesu ta Kibaro Diman ma, o tigi be kisi, sabu Ala te mogow bo mogow ra (1.18-8.39).

O ko, a be weleri lase Izirayelimogow bee ma, ko o ka kan ka son Ala ta neema ma (9-11). Ala bena a ta mogow weleninw bee kisi, Yahudiya fara siya were mogow kan.

Kitabu to, min ye sura 12-15 ye, Pöli be lanabagaw ladi, janko o ye o tagamacogo korosi, ka o janto jagon na, ani ka fagamaw bonya. Kitabu sura laban ye Pöli ta forikanw ye.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-17)

Adamaden bee ka kan ka Ala ta jenjogonya jini (1.18-3.20)

Yesu Kirisita le kera kisiri sira ye (3.21-4.25)

Yesu be panamanyakura min di lanabagaw ma (5-8)

Ala sago ye min ye Izirayelimogow ta fan fe (9-11)

Lanabaga tagamacogokura (12-15)

Pöli ta forikan, ani a ta kumalabanw (16)

Pöli ta fori

¹ Ne Pöli, Yesu Kirisita ta baarden, ne yere le ka nin sebe ke. Ala ka ne wele ka ne ke ciraden* ye, ka ne bla danna janko ne ye a ta Kibaro Diman* lase mogow ma.

² Ala tun ka o Kibaro Diman layiri ta kabini wagatijan; a ta ciraw tun ka o ko fo Kitabu saninmanw kono. ³ Den min bora Ala ra*, o Kibaro Diman be kuma o ta ko le ra; ka kapa ni adamadenya cogo ye, masace Dawuda mamaden lo, ⁴ nka ka kapa ni Nin Saninman* ye, a kununa ka bo saya ra minke, Ala k'a yira o fe ni a ta sebgaya ye, ko Den* min bora ale ra, ko o lo. ⁵ Ale Yesu Kirisita, an Matigi baraka ra, Ala neemara an ye ka an ke ciradenw ye, janko ale Yesu togo koson siya were mogow* bee ye son Kibaro Diman ma ka Ala kan mina. ⁶ Ala ka aw minw wele ka aw ke Yesu ta ye, aw fana nin be o mogow ra.

⁷ Aw minw bee be Römu*, a ka aw minw kanu ka aw wele ka ke a ta mogow saninmanw ye, ne Pöli be nin sebe ci aw le ma. An Fa Ala, ani an Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye ka hera ke aw ye.

Römu lanabagaw logo be Pöli ra

(Römukaw 15.23-32)

⁸ Ayiwa, ne be kon folo ka baraka la Ala ye Yesu Kirisita sababu ra aw bee koson, sabu mogow be aw ta lanaya lakarira dunupa yoro bee ra. ⁹ Den min bora Ala ra*,

ne be baara ke Ala ye ni ne jusu bee ye, ka ale ta Kibaro Diman* waajuri le ke. Ni ne be Ala daari tuma o tuma, Ala ye ne seere ye ko ne be ne hakiri to aw ra ka Ala daari aw ye. ¹⁰ Ne be to ka Ala daari tuma bee, ko ni a sago lo, a y'a to ne ye sira soro ka taga aw fe yi. ¹¹ Ne b'a fe yere le ka aw ye, janko ka Nin Saninman* ta neema do lase aw ma, ka aw baraka bonya lanaya ra. ¹² O koru ye ko an bee ye jagbeleya soro jagon fe lanaya ra, o lanaya kelen min be an bee fe.

¹³ Ne balemaw, ne b'a fe ko aw y'a lon ko ne k'a latige sijaga caman ko ne be taga aw fe yi, nka fo ka na se bi ma, ne ma sira soru; ne b'a fe ko ne ta baara ye nafa soru aw ce ra fana, i n'a fo a ka nafa soru siya werew* ce ra cogo min na. ¹⁴ Mogo bee ta juru be ne ra Kibaro Diman fori ko ra: dugubakonmogow, ani kongosomogow, mogo karanninw, ani mogo karanbariw bee. ¹⁵ O le koson aw minw be Romu*, a loko be ne ra ka taga Kibaro Diman lase aw fana ma.

Sebagaya min be soru Kibaro diman na

¹⁶ Kibaro Diman fori maroya te ne ra fiyewu; sebagaya lo Ala fe ka lanabagaw bee kisi, a konna ka lase Yahudiyaw le ma; o ko, siya wewe mogow*. ¹⁷ Sabu o Kibaro Diman le b'a fo ko Ala be mogo jate mogo terennin ye; o be ke lanaya doron le sababu ra, k'a ta a damina ra fo a laban na, i n'a fo a sebera Kitabu konu cogo min na, ko: «Mogo terennin be panamanya lanaya le sababu ra.»

Dununamogow ta terenbariya

¹⁸ Ala be a ta dimi lajigi mogow kan ka bo sankolo ra mogow ta Alapasiranbariya ni o ta terenbariyakow bee le koson; o ta terenbariyakow koson o mogow be mogo tow bari ka can lon. ¹⁹ Kiti be ben o kan, sabu mogo be se ka min lon Ala ko ra, o ma dogo o ma; Ala yere ka o yira o ra k'a gbeya. ²⁰ Ala yere be cogo min na, mogo si te se k'a ye a ja ra; nka kabini dununa dantuma a ka fen minw dan, a ta sebagaya banbari, ani a ta Alaya, o bee be lon k'a gbeya o fenw le fe. ²¹ Jo tena ke o fe Ala ja koru, sabu o ka Ala lon, nka o ma son k'a bonya i n'a fo Ala, o te baraka la a ye fana. O ta miiriyaw ye fu le ye; o koson o jusukun hakirintanw blara dibi ra. ²² O be o yere jate mogo hakiritigiw ye, k'a soru nalomanw lo. ²³ Norotigi Ala min te sa ka ye, sani o ye o bato, o ka yirimogoninw le lalaga, ani konow bisigiyaw, ani sogo sen naaniw, ani fen fofotaw, ka o fenw bato, nin te o fen minw na.

²⁴ O koson Ala ka o to o yere ma o ta nogoninyakow ra, ka kapa ni o yere jusukun diyanyakow ye. O be o yere lanoko jatoya ra o yere ni jagon ce. ²⁵ O ka faninya bla Ala ta can no ra. Ala ta danfenw, o be olugu le bato ka baara ke o ye, ka danbaga Ala yere to yi, an be min tando tuma bee. Amina!

²⁶ O bee le koson Ala ka o to o ta jarabijuguw boro marobariyakow ra. Ala ko min kana ke, o be o le ke. O ta musow yere ka o ce w to yi, ka to ka jen ni jagon ye. ²⁷ Ce w fana be ten. O cejogonw yere nege gbankojugu o ra, o ka o musow to yi; ce w yere gbansan be jen ni jagon ye. O koson bonu bena o soru ka kapa ni o yere ta lafiriri ye.

²⁸ I n'a fo o ma son ka Ala lon, o koson Ala ka o to o yere ma ni o ta miirijuguw ye, janko ko min man kan ka ke, o ye o ke. ²⁹ O jusukun fanin lo terenbariya suguya bee ra; o konu ka jugu, o nata ka bon, pangboya be o ra, o jusukun fanin lo celiya ra; mogofaga ka di o ye, ani kere, ani nanbara; miiriyajuguw be o konu, ani nafiya, ³⁰ ani togocenri; o te Ala ko jate; o maro ka dogo, o be waso, o be o yere bonya. O timina ka di kojugu ra, o te o worobagaw kan mina. ³¹ Hakirintanw lo, o te o ta layiriw dafa ka ye; o jusukun ka gbelen, o te hina. ³² K'a soru o k'a lon co ko Ala ta kiti be yi: ko mogo minw be o ko jagonw ke, olugu ka kan ni saya le ye. O bee n'a

ta, o belen b'a ke; ka fara o bee kan, mogo were minw be o kojugu jagonw kera, o mogow ko le ka di o ye.

2

Ala bena kiti tige ni terenninya ye (Matiyu 7.1-5; Yakuba 2.12-13)

¹ Ayiwa, ele min be tow jaraki, n'i kera mogo min o min ye, yafa tena ke ele yere ma. Ni i be tow jaraki, i be i yere le jarakira; sabu ele be tow jaraki ko minw na, ele yere be o ke! ² K'a soro an bee k'a lon ko mogo minw be o kow ke, Ala be kiti tige o kan ka kapa ni can le ye.

³ Ayiwa, ni ele be tow jaraki, k'a soro ele yere be o kow ke o, i ta miiriya ra i bena bosi Ala ta kiti ma wa? ⁴ Walama Ala ta pumanyaba ni a ta sabari, ani a ta mujuri, ele te o jate fen ye wa? I m'a lon ko a be o pumanya bee kera i ye le ka sira bla i koro janko i ye nimisa ka jurumun dabra wa? ⁵ Nka i toro ka gbelen; i t'a fe ka nimisa i ta jurumun na. O koson i be dimi belebele le labenna i yere kama Ala ta dimilon na, lon min na Ala bena a ta dimi ni a ta kiti terennin bo kene kan.

⁶ A bena mogo bee kelen kelen sara ka kapa ni a ta kewalew ye. ⁷ Minw be jija kopuman na, ka tandori ni bonya ni panamanya banbari jini, Ala bena panamanya banbari di olugu ma.

⁸ Nka minw be muruti Ala ma, ka ban can ma, ka son terenbariya ma, Ala ta dimi ni a ta jusugban bena ben olugu kan. ⁹ Toso ni pagban, o le bena ben kojugukebaga bee kelen kelen kan; Yahudiyaw le be ke folo ye, o ko, siya were mogo*. ¹⁰ Nka mogo o mogo be kopuman ke, o tigi bena tandori ni bonya ni jususuma le soro; Yahudiyaw le bena ke folo ye, o ko, siya were mogo; ¹¹ sabu Ala te mogo bo mogo ra.

¹² Minw bee be jurumun ke k'a soro o ma cira Musa ta sariya* lon, olugu bena halaki, nka kiti tena tige o kan ka kapa ni o sariya ye. Minw be jurumun ke k'a soro o ka cira Musa ta sariya lon, kiti bena tige olugu kan ka kapa ni o sariya ye. ¹³ Sabu minw be sariya ta kumaw lamen doron, Ala tena olugu le jate mogo terenninw ye; minw be sariya sira tagama, Ala bena olugu le jate mogo terenninw ye.

¹⁴ Ayiwa, siya were mogo minw te cira Musa ta sariya lon, ni olugu be sariya sira tagama o yere ma, hali ni o te o sariya lon, a be i n'a fo o yere ka sariya do ke o yere ye. ¹⁵ O b'a yira o cogo ra ko cira Musa ta sariya ka ci minw fo, ko o sebenin lo o jusukun na. O hakiri b'a yira o ra, o jusukun be o soso tuma dow ra, walama o yere be jo di o yere ma tuma dow ra.

¹⁶ Ayiwa, ne ka ko minw fo, o bee bena yira lon do, lon min na Ala bena a fo Yesu Kirisita ye ko a ye mogo ta ko dogoninw kiti tige; ne ka Kibaro Diman* min waajuri ke, a bena ke ka kapa ni o le ye.

Ala be Yahudiyaw jaraki

¹⁷ Ayiwa, Yahudiya togo be ele ra, ele be i jigi la cira Musa ta sariya* kan, ka i yere bonya ko i ye Ala ta mogo ye. ¹⁸ Ele ka Ala sago lon; i be se ka kopuman lon k'a ke, sabu i karanna sariya ra. ¹⁹ I b'a jate i yere konjo ko tow fiyenna, ko ele le be sira yira olugu ra, ani ko tow be dibi ra, ko ele le be o bla yeelen na. ²⁰ I ko tow ye kolonbariw ni denmisenw ye, ko ele le ye olugu ta karanfa ye; sabu i lanin b'a ra ko i ka can sira lonniya bee lon cira Musa ta sariya ra.

²¹ Ayiwa, ne ko: ele min be tow karan, mun koson ele te i yere karan? Ele min be waajuri ke ko mogo kana sonyari ke, ele yere be sonyari ke! ²² Ele min b'a fo ko mogo kana jeneya ke, ele yere be jeneya ke! Ele min ko i be jo haramuya, ele yere be fenw sonya josonyorow ra! ²³ I be i yere bonya ko i ka sariya lon, nka i be sariya cen, ka

Ala tɔgɔ cɛn. ²⁴ Sabu a sɛbɛra Kitabu kɔnɔ, ko: «Aw Yahudiyaw le kosɔn siya wɛrɛ mɔgɔw* bɛ Ala tɔgɔ cɛnna.»

Kenɛsigiri kɔrɔ ye min ye

²⁵ Can lo, nafa bɛ kenɛsigiri ra, ni i kɔni bɛ sariya sira tagama. Nka ni i bɛ sariya cɛnna, o tuma i ta kenɛsigiri ye fu le ye. ²⁶ Mɔgɔ min ma kenɛsigi, ni o tigi bɛ sariya sira tagama, yala Ala tɛna o tigi jate i n'a fɔ a kenɛsiginin lo wa? ²⁷ Mɔgɔ min ma kenɛsigi, ni o bɛ sariya sira tagama, yala o tigi tɛna kiti ben ele kan wa, ele min bɛ sariya cɛn, k'a sɔrɔ sariya sɛbɛnin bɛ i boro, i kenɛsigira fana? ²⁸ Ayiwa, mɔgɔw ja bɛ min ye i ra, o le tɛ i kɛ Yahudiyaw yɛrɛyɛrɛ ye; nɔ min fana bɛ kɛ mɔgɔ farikolo ra, o tɛ kenɛsigiri yɛrɛ ye. ²⁹ Nka Yahudiyaya bɛ lɔn mɔgɔ jusukun le ra. Nin Saninman* bɛ min kɛ mɔgɔ jusukun na, o le ye kenɛsigiri yɛrɛ ye; min bɛ kɛ ka kapa ni sariya ye o tɛ. O Yahudiya ta tandori tɛ bɔ mɔgɔ ra, a bɛ sɔrɔ Ala le fɛ.

3

Ala ye kankelentigi le ye

¹ Ayiwa, ni a bɛ o cogo ra, Yahudiyaya nafa ye juman le ye tuun? Walama kenɛsigiri paci ye juman ye? ² Ayiwa, nafa b'a ra yɛrɛ le cogo caman na. A fɔlɔ, Ala ka a ta kuma lase Yahudiyaw le ma. ³ Ayiwa, hali ni a kɛra ko dɔw ma a kan mina, yala olugu ta kanminabariya bɛ se ka Ala ta kankelentigiya cɛn wa? ⁴ Fiyewu, o tɛ se ka kɛ! Hali ni adamadenw bɛɛ ye faninyafɔbagaw le ye, Ala kɔni ye kankelentigi le ye, i n'a fɔ a sɛbɛra Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko:

«Ele Ala, ni i bɛ kuma, bɛɛ b'a lɔn ko i terennin lo.

Ni o ka i jaraki, nɔ tɛna ye i ra.»

⁵ Ayiwa, ni an ta terenbariya bɛ kɛ sababu ye ka Ala ta terenninya yira, o tuma an bɛna mun le fɔ o ra? Yala an bɛna a fɔ le ko jo tɛ Ala fɛ, ni a bɛ dimi an kɔrɔ ka kiti ben an kan wa? Ne bɛ kumana ka kapa ni adamadenw ta cogo le ye. ⁶ Fiyewu! Ni Ala tun terennin tɛ, a tun bɛna se ka kiti tige dunɔnamɔgɔw kan cogo di?

⁷ Ayiwa, ni ne ta faninya fana bɛ kɛ sababu ye ka Ala ta can yira, ka nɔrɔ la a kan, o tuma mun kosɔn kiti bɛ tige ne kan tuun ko ne ka jurumun kɛ? ⁸ Ayiwa, mun kosɔn an t'a fɔ ko an ye kojugu kɛ, janko kɔnuman ye bɔ a ra? Dɔw bɛ ne tɔgɔ cɛnna ko ne bɛ mɔgɔw karanna o kuma le ra. O mɔgɔw kɔni tɛna bɔsi Ala ta kiti ma le fiyewu.

Mɔgɔ si terennin tɛ

⁹ Ayiwa, ne bɛna mun le fɔ ka a laban? Yala an Yahudiyaw ka fisa ni mɔgɔ tɔw ye wa? Fiyewu! Ne k'a yira ka ban ko Yahudiyaw o, siya wɛrɛ mɔgɔw* o, o bɛɛ bɛ jurumun fanga kɔrɔ. ¹⁰ I n'a fɔ a sɛbɛra Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko:

«O mɔgɔ tɛ yi, min terennin lo; hali mɔgɔ kelen.

¹¹ O si tɛ hakiritigi ye, o si tɛ Ala ta jɛnɔgɔnya jini.

¹² O bɛɛ ka o kɔ munu Ala ma;

o bɛɛ kɛra nacintanw ye.

O si tɛ kɔnuman kɛ, hali mɔgɔ kelenpe.

¹³ O kandinga ye kaburu dayɛlɛnin le ye,

o bɛ o nɛnden kɛ ka mɔgɔw lafiri.

O darakan ka jugu i ko fɔnfɔnnin baga;

¹⁴ mɔgɔdangakumaw, ani kumagbomanw dɔrɔn le bɛ o da ra.

¹⁵ O sen ka teli mɔgɔfaga fɛ;

¹⁶ ni o bɛ tɛmɛ yɔrɔ o yɔrɔ, cɛnri ni bɔnɔ le bɛ o kɔ;

¹⁷ min ye hera sira ye, o tɛ o lɔn.

18 O tɛ tagama Alapasiran na fiyewu.»

19 Ayiwa, an k'a lɔn ko cira Musa ta sariya* bɛ fɛn o fɛn fɔ, sariya dira minw ma, a b'a fɔra olugu le ye. O ra kuma tɛna sɔrɔ mɔɔ si fɛ; dunupamɔɔw bɛɛ jarakinin lo fana Ala na kɔrɔ. 20 O le kosɔn mɔɔ si tɛna jate mɔɔ terennin ye Ala na kɔrɔ sariya sira tagama sababu ra, sabu sariya b'a yira an na le dɔrɔn ko an ka jurumun kɛ.

*Ala bɛ mɔɔ kisi lanaya le baraka ra
(Galasikaw 2.15,16; 3.8-14,22-29; Efɛsikaw 2.7-9)*

21 Ayiwa, sisan Ala bɛ an jate mɔɔ terenninw ye cogo min na, a ka o yira an na, nka sariya* sababu tɛ. Sariya kitabuw, ani ciraw ta kitabuw tun kɔnna ka o kuma fɔ k'a gbɛya: 22 Ni mɔɔ o mɔɔ ka la Yesu Kirisita* ra, Ala bɛ o tigi jate mɔɔ terennin ye; a tɛ mɔɔ bɔ mɔɔ ra, 23 sabu mɔɔ bɛɛ ka jurumun kɛ, o kosɔn mɔɔ si tɛ se ka Ala ta nɔrɔ ye. 24 Nka Ala ka o jate mɔɔ terenninw ye gbansan a ta nɛɛma baraka ra, sabu Yesu Kirisita ka o kunmabɔ o ta jurumun na. 25 Minw lara Yesu ta jori saraka ra, Ala ka ale Yesu le kɛ olugu ta jurumun sara ye, janko ka a ta terenninya yira. Fɔlɔfɔlɔ, jurumun minw tun kɛra, a tun ka o muɔu, a ma o hake bɔ o ra. 26 Nka sisan a bɛ mɔɔw jate mɔɔ terenninw ye cogo min na, a ka o yira: minw lara Yesu Kirisita ra, Ala bɛ to a ta terenninya ra, ka olugu jate mɔɔ terenninw ye fana.

27 Ayiwa, an ta yɛrɛbonya sababu bɛ min? Sababu si tɛ yi! Mun kosɔn? Sabu ka sariya sira tagama, o tɛ jate, nka lanaya le bɛ jate. 28 O ra, an bɛ se k'a fɔ ko Ala bɛ mɔɔ jate mɔɔ terennin ye lanaya dɔrɔn le baraka ra, cira Musa ta sariya sira tagama sababu tɛ. 29 Yala Ala ye Yahudiyaw dɔrɔn ta Ala le ye wa? A tɛ siya wɛrɛ mɔɔw* fana ta Ala ye wa? Siya tɔw fana ta Ala lo kɛ! 30 Sabu Ala kelenpe le bɛ yi; ale le bɛ Yahudiyaw jate mɔɔ terenninw ye lanaya baraka ra, ka siya wɛrɛ mɔɔw fana jate mɔɔ terenninw ye o lanaya kelen baraka ra. 31 Ayiwa, yala o kɔrɔ ye ko lanaya sababu ra an bɛ cira Musa ta sariya kɛ fɛngbansan ye wa? ʒn-ɔn dɛ! An yɛrɛ b'a bonya le ka na.

4

*Ibrahim ta lanaya
(Galasikaw 3.6-9,29; Zaburu 32)*

1 Ayiwa, an bɛna mun le fɔ Ibrahim ta ko ra, ale min ye an bɛmace ye adamadenya sira fɛ? Ale ta kɛra cogo di le? 2 Ni Ala tun ka Ibrahim jate mɔɔ terennin ye a ta kɛwalew le kosɔn, a tun bɛna se ka a yɛrɛ bonya; nka a tɛ se ka a yɛrɛ bonya Ala na kɔrɔ. 3 Kitabu ka mun fɔ? A ko: «Ibrahim lara Ala kumakan na, Ala k'a jate mɔɔ terennin ye a ta lanaya kosɔn.» 4 Aw k'a lɔn ko ni mɔɔ ka baara kɛ, a ka kan ka sara; nka a bɛ o sara min sɔrɔ, o tɛ di a ma gbansan; a ta baara sara lo. 5 Nka ni mɔɔ min ma kɛwale kɛ, Ala min bɛ Alapasiranbariw jate mɔɔ terenninw ye, ni a ka la o ra dɔrɔn, Ala bɛ a jate mɔɔ terennin ye a ta lanaya kosɔn. 6 Ala bɛ mɔɔ min jate mɔɔ terennin ye, ni a ma kɛwale kɛ, Dawuda bɛ o tigi ta hɛra le lakari, k'a fɔ ko:

7 «Ala ka minw ta terenbariyakow yafa o ma, ka o ta jurumun datugu pewu, olugu ta pana.

8 Matigi Ala tɛ mɔɔ min ta jurumun jate, o tigi ta pana.»

Kenɛsigiri tɛ mɔɔ kisi

⁹ Ayiwa, yala minw kenɛsigira, olugu dɔrɔn le ka kan ka o kojuman sɔrɔ wa, walama kenɛsigibariw fana ka kan ka a sɔrɔ? An k'a fɔ sisan ko «Ibrahim lara Ala kumakan na, Ala ka a jate mɔgɔ terennin ye a ta lanaya kosɔn.» ¹⁰ O kera wagati juman kelen le ra? A kenɛsinin kɔ wa, walama sani a ye kenɛsigi? A ma ke a kenɛsinin kɔ de; a kera k'a sɔrɔ a ma kenɛsigi. ¹¹ O kɔ le, Ibrahim ka kenɛsigiri sɔrɔ i n'a fɔ tagamasiyen, k'a yira ko Ala ka a jate mɔgɔ terennin ye a ta lanaya kosɔn, sani a ye kenɛsigi. O cogo ra, kenɛsigibari minw lara Ala ra, ani Ala ka o jate mɔgɔ terenninw ye, Ibrahim kera olugu bɛɛ ta bɛmace ye. ¹² O cogo kelen na, minw kenɛsinin lo, olugu bɛɛ ta bɛmace lo fana; o kɔrɔ ye ko minw tɛ dan kenɛsigiri dɔrɔn ma, nka o bɛ tagama lanaya sira kan i n'a fɔ an bɛmace Ibrahim tun k'a ke cogo min na, sani a ye kenɛsigi.

*Ala ta layiri bɛ sɔrɔ lanaya le baraka ra
(Heburuw 11.8-19)*

¹³ Ala ka layiri min ta Ibrahim ni a duruja ye ko dunuja bɛna ke o ta ye, o layiri ma ta sariya* sira tagama kosɔn; nka Ala ka a jate mɔgɔ terennin ye a ta lanaya kosɔn minkɛ, o le k'a to layiri tara a ye. ¹⁴ Ni Ala ta layirifɛnw bɛ sɔrɔ sariya sira tagama sababu le ra, o tuma kun tɛ lanaya ra tuun, layiri fana tɛ jate tuun. ¹⁵ Sabu sariya bɛ Ala ta dimi le lase an ma dɔrɔn; ni sariya tɛ yɔrɔ min na, sariya cɛnko fana tɛ yi.

¹⁶ O kosɔn Ala ka o layiri ta an ye lanaya le baraka ra, janko a ye ke nɛɛma ye min dira an ma gbansan, ka ke Ibrahim ta duruja bɛɛ ta ye; sariya sira tagamabagaw daman ta tɛ, nka minw lara Ala ra i n'a fɔ Ibrahim, olugu fana ta lo, sabu Ibrahim kera an bɛɛ bɛmace le ye, ¹⁷ i n'a fɔ a sebera Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko: «Ne ka i ke siya caman bɛmace ye.» Ayiwa, an bɛmace lo Ala na kɔrɔ, sabu a lara Ala ra, Ala min bɛ suw lakunu, ani min bɛ fɛndanbariw dan. ¹⁸ Ayiwa, hali k'a sɔrɔ Ibrahim jigi tun tigera ka ban, Ala ka min fɔ a ye, a lara o ra ka a jigi la a kan; o cogo ra a kera «siya caman bɛmace» ye, i n'a fɔ Ala tun k'a fɔ cogo min na ko: «I ta duruja bɛna caya nin cogo le ra.» ¹⁹ Ala ka o fɔ tuma min na, Ibrahim farikolo tun kɔrɔra ka ban, sabu a si tun bɛ san kɛmɛ bɔ. Denworo tuma fana tun temena a muso Saran kan. Nka Ibrahim ma o si jate; o ma foyi bɔ a ta lanaya ra. ²⁰ A ma a jigi tige ka sigiya Ala ta layiri ra, nka dɔ le yɛɛ farara a ta lanaya kan, fɔ a ka Ala tando. ²¹ Ibrahim tun lanin b'a ra yɛɛ le jate ko Ala ka fɛn min layiri ta, ko a bɛ se fana ka o ke. ²² O lanaya le kosɔn «Ala ka a jate mɔgɔ terennin ye.» ²³ Nka o kuma min sebera ko «Ala ka a jate mɔgɔ terennin ye,» o ma sebe Ibrahim kelen kosɔn de! ²⁴ A sebera an fana kosɔn; Ala min ka an Matigi Yesu lakunu ka bɔ saya ra, anw minw lara o ra, anw fana bɛ jate mɔgɔ terenninw ye Ala na kɔrɔ. ²⁵ Ala k'a to a sara an ta jurumun kosɔn, ka kunu ka bɔ saya ra, janko an ye jate mɔgɔ terenninw ye Ala na kɔrɔ.

5

*Ala ka hera don an ni a yɛɛ cɛ
(Piyeri fɔlɔ 1.3-9; Yuhana fɔlɔ 4.9,10)*

¹ O cogo ra Ala ka an jate mɔgɔ terenninw ye lanaya baraka ra; sisan a ka hera don an ni ale Ala yɛɛ cɛ an Matigi Yesu Kirisita baraka ra. ² Ale Kirisita* le sababu ra Ala ka o nɛɛma ke an ye; an lanin lo a ra, an bɛ an jigi la a kan ka pagari, sabu an jigi b'a kan ko lon dɔ an bɛna Ala ta nɔɔrɔ sɔrɔ. ³ O dɔrɔn tɛ, hali ni tɔɔrɔ ka se an ma, an bɛ pagari o ra; sabu tɔɔrɔ le b'a to an bɛ jija lanaya ra. ⁴ Ni an bɛ jija, o b'a to an bɛ ke kankelentiw ye tɔɔrɔ ra; ni an kera kankelentiw ye, o le b'a to an jigi bɛ sigi. ⁵ Ayiwa, jigi tɛ mɔgɔ janfa, sabu Ala k'a ta kanuya caya an jusukun na Nin Saninman* baraka ra, a ka o min di an ma.

⁶ Can lo, wagati min an tun ye barakantanw ye, Ala ka wagati min latige, o sera minke, Kirisita sara anw Alapasiranbariw koson. ⁷ Mɔgo ye son ka sa hali mɔgo terennin koson, o ke man di. A be se ka ke ko mɔgo do be son k'a ja gbeleya ka sa mɔgonuman do koson. ⁸ Nka Ala be an kanu cogo min na, a ka o yira nin le fe: ka an to jurumun na, Kirisita sara an koson. ⁹ Sisan koni Ala ka an jate mɔgo terenninw ye Yesu jori baraka ra; o ra, sigiya t'a ra, fana ko a bena an kisi Ala ta dimi ma. ¹⁰ An tun be Ala juguw le ye, nka Den min bɔra Ala ra*, Ala ka ben don an ni a yere ce o Den* ta saya baraka ra; o ra, sigiya t'a ra, ko ben donna an ni Ala ce minke, ko an bena kisi Yesu ta panamanya sababu ra. ¹¹ Ka fara o kan, an be jagari kosebe Ala ta jɛnɔgɔnya ra an Matigi Yesu Kirisita baraka ra; sisan ale le ka an ni Ala ce ben.

Adama ni Kirisita
(*Korentikaw folo 15.21-22,45-49,56-57*)

¹² Mɔgo kelen le sababu ra jurumun donna dunuɔa konɔ, jurumun k'a to saya fana nana dunuɔa konɔ; o cogo ra saya sera adamaden bee ma, sabu o bee ka jurumun ke. ¹³ Sani Ala ye sariya* di cira Musa ma, jurumun tun be dunuɔa ra ka ban. Nka i n'a fo sariya tun te yi folo, Ala tun te jurumun jate. ¹⁴ O bee n'a ta, k'a ta Adama ta wagati ra fo ka na se cira Musa ta wagati ma, saya fanga tun be mɔgow kan. Hali minw ma Ala ta cifoninw cen i n'a fo Adama k'a cen cogo min na, olugu tun be sa. Min tun ka kan ka na, Adama kera ale tagamasiyen le ye.

¹⁵ Nka Ala be neema min di gbansan, o ni Adama ta jurumun te kelen ye. Can lo, mɔgo caman sara ale kelen ta jurumun koson. Nka Ala ta neema, ani neema min bɔra mɔgo kelen fe, Yesu Kirisita, k'a di mɔgo caman ma, o neema nafa le ka bon. ¹⁶ Ala be neema min di gbansan, o no, ani mɔgo kelen ta jurumun no te se ka suma ni jɔgon ye. Mɔgo kelen ta jurumun nana ni jarakiri ye, k'a sɔro Ala ka neema min di gbansan jurumun camanba ko fe, o neema ka an kunmabo, ka an ke mɔgo terenninw ye. ¹⁷ Can lo, mɔgo kelen ta jurumun le koson saya fanga sera bee ma. Nka minw bee ka Ala ta neemaba sɔro, Ala ka minw jate mɔgo terenninw ye, olugu bena panamanyakura ni kuntigiya sɔro mɔgo kelen sababu ra, min ye Yesu Kirisita ye; o nafa le ka bon.

¹⁸ Ayiwa, mɔgow bee jarkira cogo min na Adama ta jurumun kelen koson, o cogo kelen na Yesu Kirisita ta kewalepuman kelen koson Ala be mɔgo bee kunmabo ka panamanya di o ma. ¹⁹ Mɔgo kelenpe ta kanblari sababu ra mɔgo caman kera jurumunkebagaw ye cogo min na, o cogo ra fana mɔgo kelenpe ta kanminari koson Ala be mɔgo caman jate mɔgo terenninw ye.

²⁰ Sariya koni dira, janko k'a yira an na ko an ta jurumun ka ca; nka jurumun cayara yoro min na, Ala ta neema belen cayara o yoro ra ka teme a kan pewu. ²¹ An tun be jurumun fanga koro minke, o le ka saya lase mɔgo bee ma; nka sisan an be neema ta fanga koro minke, o b'a to Ala be an jate mɔgo terenninw ye, ka panamanya banbari di an ma an Matigi Yesu Kirisita baraka ra.

6

Lanabaga bɔra jurumun fanga koro
(*Kolosikaw 3.1-10*)

¹ Ayiwa, an bena mun le fo sa? Yala o koro ye ko an ye to ka jurumun ke, janko Ala ta neema ye caya wa? ² Fiyewu! An minw sara ka an sen bo jurumun ta ko ra, anw belen be se ka panamanya jurumun na cogo di tuun? ³ An minw bee batizera ka ke ni Yesu Kirisita ye jɛnɔgɔnya ra, aw m'a lon ko an batizera minke, a be i n'a fo an sara ni a ye le wa? ⁴ An batizera minke, a kera i n'a fo an sara ni a ye, ani an

su donna ni a ye, janko an ye panamanyakura soro i n'a fo Fa Ala ka Yesu Kirisita lakunu ka bo saya ra ni a ta sebgaya noroman ye cogo min na.

⁵ Can lo, i n'a fo an ni ale kera kelen ye a ta saya ra, an bena kunu fana a ta jenrogonya ra i n'a fo a kununa cogo min na. ⁶ An ye nin faamu ka ja, ko jogokoro min tun be an na, a kera i n'a fo o ni Kirisita* gbengbenna yiri ra rogon fe ka sa; janko o jogo min tun ye jurumun ye an na, o fanga ye ban, ani an kana to o jurumun fanga koro tuun. ⁷ Sabu ni mogoro min sara, o tigi bora jurumun ta fanga koro.

⁸ Ayiwa, i n'a fo an ni Kirisita sara rogon fe, an lanin b'a ra ko an bena panamanya, ka ke ni a ye fana. ⁹ An k'a lon fana ko Yesu Kirisita kununa ka bo saya ra, ko a te sa tuun: saya ta fanga te se a koro tuun. ¹⁰ A sara sipaga kelenpe ka jurumun ta fanga ban. Nka a kununa ka bo saya ra; a be panamanya min na sisan, a be panamanyara Ala le ye. ¹¹ O cogo ra aw fana ye aw yere jate k'a ke i n'a fo aw sara ka bo jurumun ta fanga koro; sisan aw be panamanyara Ala le ye Yesu Kirisita ta jenrogonya ra.

¹² Ayiwa, aw kana aw farikolo to jurumun boro, ka ke jurumun ta jonw ye; aw kana son farikolo negejuguw ma. ¹³ Aw kana aw farikolo yoro si bla jurumun na tuun, ka terenbariyakow ke; nka aw ye aw yere di Ala ma i n'a fo mogoro minw kununa ka bo saya ra ka ke mogokuraw ye. Aw ye aw farikolo yorow bee di Ala ma, janko ka terreninya sira tagama. ¹⁴ Jurumun ta fanga tena ke aw kan tuun, sabu aw te sariya ta fanga koro, aw be neema le koro.

Lanabaga kera Ala ta jon le ye

¹⁵ Ayiwa, yala an ka kan ka to ka jurumun ke, ko sabu an te sariya ta fanga koro tuun, ko an be neema le koro wa? Fiyewu! ¹⁶ Aw m'a lon ko ni aw be baara kera mogoro do ye ka aw yere majigi a ye, aw be ke o tigi ta jon le ye wa? Ka ke jurumun ta jon ye, o laban ye saya le ye; ka ke Ala ta jon ye, ka a kan mina, o laban ye terreninya ye. ¹⁷ Nka an ye Ala tando, sabu aw minw tun be jurumun ta jonya ra folofolo, aw karanna can min na, aw sonna o ma ni aw jusukun bee ye. ¹⁸ Sisan aw bora jurumun ta jonya ra, ka ke Ala ta jonw ye ka tagama terreninya ra. ¹⁹ Ne be nin kumaw fora ka kapa ni adamadenya cogo le ye, aw ta hakiri dogoya koson. Aw tun ka aw farikolo yorow bla rogonyakow ni juguya ta jonya ra kojugu kama cogo min na, o cogo kelen na sisan aw ye aw farikolo yorow bla Ala ta jonya ra ka panamanya terreninya ra, ani saninyari.

²⁰ Aw tun be jurumun ta jonya ra wagati min na, foyi tun te aw jagboya ka Ala ta terreninya sira tagama. ²¹ Nka aw ka mun nafa le soro o kewalew ra? O laban be maroya le blara aw ra sisan, sabu o kow laban ye saya le ye. ²² Nka sisan aw bora jurumun ta jonya ra ka ke Ala ta jonw ye; aw be nafa min soro o ra, o ye saninyari ye, a laban fana ye panamanya banbari ye. ²³ Sabu jurumun sara ye saya le ye; nka Ala be neema min di gbansan, o ye panamanya banbari ye, an Matigi Yesu Kirisita ta jenrogonya ra.

7

Lanabaga bora sariya ta jonya ra (Efesikaw 5.25-31; Galasikaw 2.19,20)

¹ Ayiwa, ne balemaw, ne bena min fo aw ye, aw ka o lon kosebe, sabu aw ka sariya* lon. Ka mogoro to nin na le, a ka kan ka sariya sira tagama. ² A be i n'a fo muso furunin; ka kapa ni sariya ye, ni a ce ma sa, a be ce ta furu konjo. Nka ni a ce sara, o tuma sariya min tun k'a siri a ce ra, o sariya bora a kunna. ³ O koson, ni a tagara sigi ce were kun, k'a soro a ce ma sa, o b'a fo ko a ka jeneya ke. Nka ni a ce sara, o tuma a bora sariya fanga koro; ni a ka sigi ce were kun, a ma jeneya ke.

⁴ Ayiwa, ne balemaw, aw fana ta be ten le. A be i n'a fo aw sara sariya ta fan fe, Kirisita* ta saya koson; aw kera a ta ye, janko Ala min k'a lakunu ka bo saya ra, aw ye kewalepumanw ke o ye. ⁵ Can lo, an tun be tagama ka kapa ni an yere sago ye tuma min na, sariya tun be ko dow yira an na k'a fo an ye ko kojugu lo; o bee n'a ta, an belen tun b'a fe ka o kow ke. O negejugu tun be an kononosu ka an bla saya sira kan. ⁶ Sisan koni an bora sariya ta fanga koru, sabu an tun be o min ta jonya ra, a be i n'a fo an sara ka bo o ta jonya ra. O cogo ra an be se ka baara ke Ala ye cogokura ra Nin Saninman* baraka ra; an t'a ke tuun ka kapa ni sirakoru ye, min sebera sariya ra.

Sariya le be jurumun yira

⁷ Ayiwa, an bena mun le fo sa? Yala o koru ye ko sariya* le be mogu bla jurumun na wa? Fiyewu! Nka sariya le k'a to ne ka ne ta jurumun lon. Ka nabo mogu were ta fen fe, ne tun tena o lon kojugu ye, ni sariya tun m'a fo ko: «I kana nabo mogu borofen fe.» ⁸ O cogo ra jurumun ka cogo soru ka nege suguya bee don ne ra, sariya sababu ra; sabu ni sariya te yi, jurumun ye fen sanin le ye. ⁹ Wagati min na ne tun ma sariya lon folo, ne tun be panamanya; nka sariya nana wagati min na, jurumun nege ka ne soru minke, ¹⁰ o kera sababu ye k'a to ne sara. O ra, Ala ka sariya min di janko an ye panamanya soru, o ka saya lase ne ma. ¹¹ Jurumun ka cogo soru ka ne lafiri sariya sababu ra, ka saya lase ne ma o sariya kelen sababu ra fana.

¹² Ayiwa, sariya koni saninyanin lo; a ta cifoninw saninyanin lo, o terennin lo, o ka ni fana. ¹³ O tuma sariya min ye fenpuman ye, o le kera sababu ye ka saya lase ne ma wa? Fiyewu! Jurumun le k'a to o fenpuman kera sababu ye ka ne lafiri, ka saya lase ne ma; o kera janko jurumun ye yira k'a gbeya. O cogo ra sariya le sababu ra, jurumun yirara k'a gbeya ko a ka jugu.

Lanabaga sago ni jurumun fanga

¹⁴ Ayiwa, an k'a lon ko sariya* bora Ala le ra; nka ne koni ye adamaden jurumunto le ye, i n'a fo mogu min fiyeerera ka ke jurumun ta jon ye. ¹⁵ Sabu ne be ko minw ke, ne te o faamu; ne b'a fe ka min ke, ne te o ke fana. Ko minw man di ne ye cu, ne be o le ke. ¹⁶ Ayiwa, ne t'a fe ka ko minw ke, ni ne be o le kera, o tuma ne sonna a ma ko sariya ka ni. ¹⁷ O cogo ra, ne be kojugu minw kera, o te ne yere sago ye tuun; jurumun min be ne jusukun na, o le be ne blara o ra. ¹⁸ Ne k'a lon ko fenpuman te ne konu, i n'a fo ne ye adamaden gbansan le ye; sabu ne koni b'a fe ka kopuman ke, nka ne te se ka a ke. ¹⁹ Ne b'a fe ka kopuman min ke, ne te o ke; nka ne t'a fe ka kojugu min ke, ne be o le ke. ²⁰ Ayiwa, ne t'a fe ka ko minw ke, ni ne be o le ke, o tuma o te ne yere sago ye tuun; jurumun min be ne jusukun na, o fanga le be ne blara o ra.

²¹ Ne be o sariya fanga ye ne yere kan: ni ne b'a fe ka kopuman ke, kojugu nege le be ne soru. ²² Ne jusukun na Ala ta sariya ka di ne ye haali. ²³ Nka ne be sariya were ta fanga ye ne yere kan, min be siyen tara ni ne yere sago ta sariya ye; o sariya min be ne kan, o le ka ne ke jurumun ta jon ye. ²⁴ E! Ne panibagatu fe nin ye! O fanga min be ne farikolo bla jurumun na, ka saya lase ne ma, jon le bena ne bosu ka bo o boro sa? ²⁵ Ala, baraka, Yesu Kirisita sababu ra; ale le be ne bosu.

Ayiwa, o cogo ra, ne jusukun na ne be son Ala ta sariya ma; nka ne farisogo ta fan fe, ne be ke jurumun ta sariya ta jon ye.

8

Lanabaga ani Nin Saninman sago (Galasikaw 3.13-14; 5.16-25)*

¹ Ayiwa, sisan, minw bɛɛ bɛ Yesu Kirisita ta jɛnɔɔgonya ra, Ala tena kiti ben olugu si kan tuun. ² Sabu Nin Saninman* min bɛ panamanya di Yesu Kirisita ta jɛnɔɔgonya ra, o ta fanga ka ne kisi ka bɔ jurumun ni saya ta fanga ra. ³ Cira Musa ta sariya* tun tɛ se ka o kɛ, sabu an adamadenw baraka ka dɔɔ. O kosɔn sariya tun tɛ se ka min kɛ, Ala ka o kɛ: Den min bɔra Ala ra*, Ala ka o ci ka na; a kɛra adamaden ye i n'a fɔ an jurumuntɔw. An tun bɛ jurumun fanga min kɔrɔ, a ka a yɛrɛ di saraka ye ka o fanga cɛn. ⁴ Ala ka o kɛ, janko an minw tɛ tagama ka kapa ni an yɛrɛ sago ye tuun, fɔ Nin Saninman sago, sariya ko an ye min kɛ, an ye se ka o kɛ. ⁵ Sabu minw bɛ tagama ka kapa ni o yɛrɛ sago ye, olugu bɛ miiri o yɛrɛ diyanyakow le ra. Nka minw bɛ tagama ka kapa ni Nin Saninman sago ye, olugu bɛ Nin Saninman diyanyakow le kɛ. ⁶ Ka miiri an yɛrɛ diyanyakow ra, o ye saya ye; nka ka miiri Nin Saninman diyanyakow ra, o ye panamanya ni hɛra ye. ⁷ Sabu minw bɛ miiri o yɛrɛ sago ra, olugu ye Ala juguw le ye; o tɛ o yɛrɛ majigi Ala ta sariya ye, o fana tɛ se. ⁸ O kosɔn minw bɛ tagama ka kapa ni o yɛrɛ sago ye, olugu ko tɛ se ka diya Ala ye fiyewu.

⁹ Aw kɔni, aw tɛ tagama ka kapa ni aw yɛrɛ sago ye; aw bɛ tagama ka kapa ni Nin Saninman sago le ye; sabu Ala Nin bɛ aw kɔnɔ. Ni Kirisita* ta Nin tɛ mɔɔ min kɔnɔ, o tigi tɛ Kirisita ta ye. ¹⁰ Ni Kirisita bɛ aw kɔnɔ, aw farikolo kɔni bɛna sa lon dɔ jurumun kosɔn; nka aw nin bɛna panamanya, sabu Ala ka aw jate mɔɔ terenninw ye. ¹¹ Ala min ka Yesu lakunu ka bɔ saya ra, ni o ta Nin Saninman siginin bɛ aw kɔnɔ, o tuma, min ka Kirisita lakunu ka bɔ saya ra, o bɛna aw farikolo sataw fana panamanya a ta Nin Saninman baraka ra, o min siginin bɛ aw kɔnɔ.

¹² O le kosɔn ne balemaw, juru min bɛ an na, o tɛ an yɛrɛ farisogo ta juru ye tuun, min bɛ a to an bɛ panamanya ka kapa ni an yɛrɛ sago ye. ¹³ Sabu ni aw bɛ tagama ka kapa ni aw yɛrɛ sago ye, aw bɛna sa; nka ni aw ka aw farikolo ta kɛwalejuguw faga Nin Saninman baraka ra, o tuma aw bɛna panamanya. ¹⁴ Sabu minw bɛɛ bɛ tagama ka kapa ni Ala Nin Saninman sago ye, olugu bɛɛ ye Ala denw ye. ¹⁵ Sabu aw ka Nin Saninman min sɔrɔ, ale tɛ aw kɛ jɔn ye, k'a to aw ye to ka siran tuun. Nka o Nin Saninman bɛ aw kɛ Ala denw le ye; ale baraka le ra an bɛ Ala wele ni kanba ye, k'a fɔ ko: «An Fa!» ¹⁶ Nin Saninman yɛrɛ bɛ seereya kɛ ka bɛn ni an yɛrɛ nin ta seereya ye, ko an kɛra Ala denw ye. ¹⁷ Ayiwa, ni an kɛra Ala denw ye, o tuma a ka fɛn minw layiri ta an ye, an bɛna o sɔrɔ fana. An bɛna o fɛn minw sɔrɔ, an ni Kirisita le bɛna o sɔrɔ jɔɔn fɛ; sabu ni an bɛ tɔrɔ ni a ye, an bɛna bonya sɔrɔ ni a ye fana.

Lanabaga ta jigiya (Yuhana 10.27-30)

¹⁸ Ne b'a jate ko tɔrɔ min bɛ an kan sisan, o tɛ se ka suma ni sini ta bonya ye hali dɔɔnin, Ala bɛna o bonya min yira an na.

¹⁹ Ala bɛna a ta denw ta bonya yira lon min na, danfenw bɛɛ kɔrɔtɔnin bɛ o lon makɔnɔna. ²⁰ Sabu Ala ta danfenw bɛɛ kɛra pacintanw ye. A tun man di o ye ka kɛ ten, nka Ala yɛrɛ le ka o kɛ; o bɛɛ n'a ta, jigiya bɛ yi hali bi. ²¹ Sabu lon dɔ, Ala bɛna a ta danfenw bɛɛ bɔ saya ta jɔnya ra; Ala denw kɛra o yɛrɛ ta ye bonya min kama, o bɛna dɔ sɔrɔ o ra.

²² An k'a lon ko fɔ ka na se bi ma, danfenw bɛɛ bɛ nɔnana tɔrɔ boro, i n'a fɔ muso lasiritɔ min b'a fɛ ka jigi. ²³ Nka olugu dɔrɔn tɛ; Nin Saninman* dira an minw ma, ka kɛ i n'a fɔ Ala ta nɛɛma fɔlɔ, anw fana bɛ nɔnana an yɛrɛ kɔnɔ. Lon min Ala bɛna an kɛ a ta denw ye ka an farikolo bɔ jɔnya ra pewu, an bɛ o lon le makɔnɔna. ²⁴ Sabu an kisira, nka an ta kisiri ye jigiya le ye. Nka i na bɛ jigiya min na, o tɛ jigiya ye tuun. I na lara fɛn min kan ka ban, yala o ye jigiya dama le ye tuun wa? ²⁵ Nka i n'a fɔ an na tɛ fɛn min na, an jigi bɛ o kan, an bɛ muɔu ka a kɔnɔ.

²⁶ O cogo ra, Nin Saninman fana bɛ an demɛ an ta barakantanya kosɔn; sabu an ka kan ka Ala daari cogo min na, an yɛrɛ tɛ o lon. Nka Nin Saninman kɔni bɛ Ala daari

an ye ni n̄unakanw ye, minw t̄e se ka lakari. ²⁷ O ra, Ala min b̄e m̄oḡo jusukunnakow b̄e l̄on, ale b̄e Nin Saninman ta miiriyaw l̄on; sabu Nin Saninman b̄e daariri k̄e Ala ta m̄oḡo saninmanw ye ka kapa ni Ala sago le ye.

Ala ta kanuyaba

²⁸ An k'a l̄on ko m̄oḡo minw b̄e Ala kanu, ani Ala ka o wele ka kapa ni a ta latige ye, ko ni f̄en o f̄en ka olugu s̄oro, Ala b'a to o b̄e laban b̄e k̄e kopuman le ye olugu ta fan f̄e. ²⁹ Ala k̄onna ka minw panawoloma ka o k̄e a ta m̄oḡow ye, a ka olugu ta ko latige ka bla, ka olugu k̄e i n'a f̄o Den* min b̄ora ale Ala ra, janko o Den ye k̄e f̄olo ye a balemaw caman c̄e ra. ³⁰ A ka minw ta ko latige ka bla, a ka olugu wele fana; a ka minw wele, a ka olugu jate m̄oḡo terenninw ye fana; a ka minw jate m̄oḡo terenninw ye, a ka n̄oro la olugu kan fana.

³¹ Ayiwa, an b̄ena mun le f̄o nin ko ra sa? Ni Ala b̄e an f̄e, j̄on le b̄e se ka wuri an kama? ³² Den min b̄ora Ala ȳere ra, a ma o b̄osi saya ma, nka a k'a di saraka ye an b̄e kos̄on; mun le b̄ena a bari ka f̄en b̄e di an ma o Den sababu ra? ³³ J̄on le b̄e se ka Ala ta m̄oḡo panawolomaninw jaraki sa? Sabu Ala ȳere le ka o jate m̄oḡo terenninw ye. ³⁴ O kos̄on j̄on le b̄ena o jaraki? Sabu Yesu Kirisita sara; o d̄oron t̄e, a kununa ka b̄o saya ra; a siginin b̄e Ala kininboroyanfan f̄e, a b̄e Ala daari an ye. ³⁵ J̄on le b̄e se ka an faran ka b̄o Kirisita* ta kanuya ra sa? Nagban t̄e se, siranya t̄e se, t̄oro t̄e se, k̄onḡo t̄e se, fagantanya t̄e se, farati t̄e se, fagari t̄e se, foyi le t̄e se! ³⁶ I n'a f̄o a sebera Kitabu k̄ono cogo min na, ko:

«Ala, ele le kos̄on, o b̄e an fagayoro pinina lon o lon; o b̄e an jate i ko saga minw blara fagari kama.»

³⁷ Nka o t̄oro b̄e ra anw le ye sesorobagaw ye ka t̄eme b̄e kan, an kanubaga Ala baraka ra. ³⁸ Ne lara a ra, hali sigiya t'a ra, ko saya o, panamanya o, melekew o, jinaw o, setigi werew o, sisan ta f̄enw o, f̄en nataw o, ³⁹ sankolok̄onof̄enw ta fangaw o, dugukolokanfenw ta fangaw o, ko danfen si le t̄e se ka an faran ka b̄o Ala ta kanuya ra, a ka o kanuya min yira an na an Matigi Yesu Kirisita baraka ra.

9

Ala ka Izirayelimoḡow panawoloma (Galasikaw 4.22-31)

¹ Ne b̄e can le f̄ora, faninya t̄e, sabu ne b̄e Kirisita* ta le ye; ne k'a l̄on ne jusukun na fana Nin Saninman* baraka ra, ko ne b̄e can le f̄ora. ² Nanasisiba le b̄e ne kan, ne jusukun fana t̄oronin lo tuma b̄e ne balema Izirayelimoḡow kos̄on. ³ Sabu hali ni ne tun dangara olugu n̄o ra, ka faran ka b̄o Kirisita ta j̄enp̄oḡonya ra, janko olugu ye o j̄enp̄oḡonya s̄oro ka kisi, ne tun b̄e s̄on o ma. ⁴ Olugu le ye Izirayelimoḡow ye; Ala ka olugu le k̄e a ta m̄oḡow ye, ka n̄oro la o kan, ka j̄enp̄oḡonya don ni o ye, ka a ta cif̄oninw ani a batocogo yira o ra, ka layiriw ta o ye. ⁵ Olugu le b̄ora an b̄emaw ra. Adamadenya sira f̄e, Kirisita b̄ora olugu le ra; ale le b̄e f̄en b̄e kunna; Ala lo, min ka kan ka tando tuma b̄e. Amina.

⁶ Ayiwa, o k̄oro t̄e ko Ala ta kuma kera fengbansan ye d̄e! Sabu minw b̄e b̄ora Izirayeli* ta duruja ra, o b̄e le ma k̄e Izirayelidenw ȳereyere ye. ⁷ Minw b̄e b̄ora Iburahima ra, olugu b̄e le fana t̄e Iburahima ta denw ȳereyere ye. Sabu Ala k'a f̄o Iburahima ye ko: «I ta duruja b̄ena b̄o Isiyaka le ra.» ⁸ Ayiwa, o k̄oro ye ko den minw worora adamaden baraka ra, olugu le t̄e jate Ala denw ye; minw worora Ala ta layiri sababu ra, olugu le b̄e jate Ala ta duruja ye. ⁹ Ala ka layiri ta ka kuma min f̄o, o f̄le nin ye, ko: «Ne b̄ena seko ka na san were j̄oḡontumasi; o tuma Saran b̄ena dence s̄oro.»

¹⁰ Ayiwa, a ma dan Saran ta ma, nka Rebeka ta fana kera ten; ale ka flandinw kono ta an bemace Isiyaka fe. ¹¹ O wagati ra, k'a soro denw tun ma woro ban, o ma kojuman ke, o ma kojugu ke, Ala kumana Rebeka fe, janko a tun b'a fe ka min panawoloma ka kana ni a ta latige ye, o le ye ke, a kana ke mogo kewale baraka ra, nka a ye ke ka kana ni ale Ala yere sago le ye. ¹² Ala k'a fo Rebeka ye ko: «Koroceman le bena ke dogoceman ta jon ye,» i n'a fo a sebera Kitabu kono cogo min na, ko:
¹³ «Ne ka Yakuba kanu, ka ban Esawu ra.»

Ala ka siya were mogo fana panawoloma

¹⁴ Ayiwa, an bena mun le fo sa? Yala terenbariya be Ala ta kow ra wa? Fiyewu!
¹⁵ Sabu Ala ko cira Musa ma ko: «Ni ne b'a fe ka makari mogo min na, ne be makari o tigi ra; ni ne ko ne be hina min na, ne be hina o tigi ra fana.» ¹⁶ O cogo ra, mogo sago, walama mogo ta baara te se k'a to Ala ye hina i ra; Ala yere le be se ka hina mogo ra. ¹⁷ Kitabu kono, Ala k'a fo Farawona ye ko: «Ne ka ele sigi masaya ra, ka ele ke sababu ye ka ne ta sebgaya yira, janko ne togo ye fo dugukolo yoro bee ra.»
¹⁸ O koson ni Ala b'a fe ka hina min na, a be hina o ra; ni a b'a fe ka min jusukun gbeleya, a be o jusukun gbeleya fana.

¹⁹ Dow bena a fo ko: «O tuma mun koson Ala be mogo jaraki tuun? Jon be se ka ban a sago ma?» ²⁰ Ayiwa, ele min be o fo, ele adamaden gbansan, ele ye mun le ye ko ele be Ala soso? Yala bogodaga be se k'a fo dagalalagabaga ma wa, ko: «Mun koson i ka ne lalaga tan?» ²¹ Yala dagalalagabaga ta le te bogo ye wa? A be se ka o bogo kelen ke ka daga songobelan do lalaga, ani ka daga gbansan do fana lalaga.

²² Ayiwa, Ala tun b'a fe ka a ta dimi ni a ta sebgaya yira minke, o koson minw ka a ta dimi lawuri, a ka olugu ta kewalejuguw sonmina ka mupu o koro kosebe; o mogo blara halakiri le kama. ²³ Ayiwa, a hinara minw na ka o laben ka bla bonya kama, ni a ko a be a ta bonya la olugu kan, k'a caya, aw be se ka mun le fo o ra?
²⁴ Ala ka anw le wele; a ma an wele ka bo Yahudiyaw doron le ce ra de, a ka an wele ka bo siya were mogo* ra fana. ²⁵ A ka o le fo cira Oze ta kitabu kono, ko:

«Mogo minw tun te ne ta siya ye,
 ne bena olugu le wele ko <ne ta siya.>
 Minw tun te ne ta mogo kanuninw ye,
 ne bena olugu wele ko <ne ta mogo kanuninw.>

²⁶ A tun fora o ye yoro min na ko o te <Ala ta mogo> ye,
 o yoro yere ra o bena wele ko <Ala panaman yere ta denw.> »

²⁷ Cira Ezayi fana perenna k'a fo Izirayelimogo ta ko ra, ko:
 «Hali ni Izirayelimogo cayara ka ke i ko kogojida kenken,
 o bee ra mogo dama dama le bena kisi.

²⁸ Sabu Matigi ka kiti min latige, a bena o kiti tige joona joona dunupamogo kan.»

²⁹ Cira Ezayi tun k'a fo fana ko:

«Ni Fangatigi Ala tun ma makari an na ka duruja do to an ye,
 an tun bena ban pewu i ko Sodomukaw,
 an tun bena ke i ko Gomorikaw le.»

Terenninya te soro sariya sababu ra
(Romukaw 3.19-29; Galasikaw 3.8-14,21-29)

³⁰ Ayiwa, an bena mun le fo sa? Siya were mogo* minw tun te terenninya sira jinina, Ala ka olugu jate mogo terenninw ye; o ka o terenninya soro lanaya sababu ra. ³¹ K'a soro Izirayelimogo, olugu minw tun be terenninya jinina sariya sababu

9:13 9.11-13 Nin kuma fora Damina 25.23; Malaki 1.2-3. **9:15** 9.15 Nin kuma fora Bori 33.19. **9:17** 9.17 Nin kuma fora Bori 9.16. **9:26** 9.26 Nin kuma fora Oze 2.1-3; 2.25. **9:28** 9.27-28 Nin kuma fora Ezayi 10.22-23.
9:29 9.29 Nin kuma fora Ezayi 1.9.

ra, olugu ma o soro. ³² Mun koson? Sabu Izirayelimogow m'a jini lanaya sababu ra, nka o k'a jini o yere ta kewalew le sababu ra. O sen talonna kabakuru le ra ka ben. ³³ I n'a fo a sebera Kitabu konɔ cogo min na, ko:
 «A fe, ne be sentalon kabakuru do bla Siyon,
 min bena ke dow kunnacen sababu ye.
 Nka ni mogɔ min ka a jigi la a kan, Ala tena o tigi janfa fiyewu!»

10

¹ Ayiwa, ne balemaw, ne be min fe ni ne jusukun bee ye, ani ne be Ala daarira min na ne ta siya Izirayelimogow ta ko ra, o ye ko o ye kisi. ² Sabu ne be nin seereya ke, ko o cesirinin lo Ala ko ra, nka hakiri te o fe. ³ Ala be mogɔ jate mogɔ terennin ye cogo min na, o ma o faamu. O b'a fe ka ke mogɔ terenninw ye o yere ta kewalew le sababu ra. O ra, Ala be mogɔ jate mogɔ terennin ye sira min fe, o ma son o ma. ⁴ Kirisita* le kera sariya* laban ye, janko ni mogɔ minw bee ka la ale ra, Ala ye olugu jate mogɔ terenninw ye.

Ni mogɔ min ka la Matigi ra o be kisi

⁵ Ayiwa, mogɔ be se ka jate mogɔ terennin ye sariya* sababu ra cogo min na, cira Musa ka o fo; a ko: «Ni mogɔ min ka se ka nin kow sira tagama, o tigi be kisi o sababu ra.» ⁶ Mogɔ be se ka jate mogɔ terennin ye lanaya sababu ra cogo min na, o fora, ko: «I kana a fo i yere konɔ ko: <Jon le bena yelen ka taga sankolo ra an ye?> (O koro ye ko ka Kirisita* lajigi.) ⁷ Walama ko: <Jon le bena jigi dugukolo jukoro an ye?> (O koro ye ko ka Kirisita lawuri ka bo saya ra.)» ⁸ O kuma be mun le fo sa? A ko: «Kuma be i kere fe, a be i da ra, a be i jusukun na fana.» O kuma ye lanaya ta kuma le ye, an be min waajuri kera mogow ye. ⁹ Ni i k'a fo i da ra ko Yesu le ye Matigi ye, ani ka la a ra i jusukun na ko Ala k'a lakunu ka bo saya ra, i be kisi. ¹⁰ Sabu ka la Yesu ra i jusukun na, o le b'a to Ala be i jate mogɔ terennin ye; k'a fo i da ra, o le b'a to i be kisiri soro. ¹¹ Sabu a sebera Kitabu konɔ ko: «Ni mogɔ o mogɔ ka la Matigi ra, Ala tena o tigi janfa fiyewu.» ¹² O koson Yahudiyaw o, siya were mogow* o, do ma bo do ra; Matigi kelenpe le be o bee kunna, ani minw bee be a togo wele, a be konuman ke olugu bee ye k'a caya. ¹³ Sabu a sebera ko: «Ni mogɔ o mogɔ ka Matigi togo wele, o tigi be kisi.»

¹⁴ Nka o bena a togo wele cogo di, ni o ma la a ra? O bena la a ra cogo di, ni o ma a ko men? O bena a ko men cogo di, ni mogɔ ma a waajuri ke? ¹⁵ Mogɔ bena a waajuri ke cogo di, ni mogɔ ma ci a kama? I n'a fo a sebera Kitabu konɔ cogo min na, ko: «Minw be na ni kibarɔ dimanw ye, olugu nacogo ka pi.» ¹⁶ Nka o bee n'a ta, mogow bee ma son Kibarɔ Diman* ma. O koson cira Ezayi k'a fo ko: «Matigi, jontigi le sonna ka la an ta waajuri kumaw ra?»

¹⁷ Ayiwa, an be waajuri min lamɛn, lanaya be soro o le fe; o waajuri bora Kirisita ta kuma le ra.

¹⁸ Ayiwa, ne ko: Yala Izirayelimogow ma o waajuri men le wa? O k'a men ke! Sabu a sebera ko:

«O kumakan sera dugukolo fan bee ra;
 o ta kumaw sera fo dunupa danw na.»

¹⁹ Ayiwa, ne be pininkari ke tuun, ko: Yala Izirayelimogow ma o faamu le wa? Cira Musa konna k'a fo ko:

«Aw te siya min jatera,
 ne bena a to o celiya ye aw mina;

aw be siya min flera hakirintan ye,
ne bena a to o dimi ye aw mina.»

²⁰ O ko, cira Ezayi fana k'a ja gbeleya k'a fo ko:

«Mogo minw tun te ne yoropinina, olugu ka ne ye;
minw tun te miirira ne ta ko ra, ne ka ne yere yira olugu le ra.»

²¹ Nka Izirayelimogow ta ko ra, a ko:

«Ne ka ne boro lo tere kururu bee
siya murutinin ni siya bannin do le ye.»

11

Ala ma ban Izirayelimogow ra

¹ Ayiwa, ni a be ten o, o korow ye ko Ala banna a ta mogow, Izirayelimogow ra wa? Fiyewu! Sabu ne fana ye Izirayeliden le ye, ne bora Iburahima ta duruja ra, Boniyaminu ta gba ra. ² Ala konna ka a ta mogow minw panawoloma ka o ke a ta ye, a ma ban olugu ra. Cira Iliya* ka kuma min fo Izirayelimogow kama Ala na korow, Kitabu ka min fo o ko ra, aw ma o lon wa? ³ A ko: «Matigi, o ka i ta ciraw faga, ka i ta sarakajenifenw* cici. Ne kelenpe le tora; o b'a fe ka ne fana faga.» ⁴ Nka Ala ka a jaabi cogo di? A ko: «I kelen ma to; ne ka mogow waga wolonfla le mara ne yere ye. Olugu si ma o kinbiri gban Baali* korow ka a bato.» ⁵ O cogo ra fana, an be wagati min na sisan, Izirayelimogow to fitini be yi, Matigi ka minw panawoloma ka kana ni a ta neema ye. ⁶ Ayiwa, ni Ala ka o panawoloma ka kana ni a ta neema ye, o cogo ra o yere ta kewalew no te tuun; ni o te, Ala ta neema tena ke neema ye tuun.

⁷ Ayiwa, o korow le ye di? Izirayelimogow tun be min pinina, o ma o sorow; Ala ka minw panawoloma, olugu le ka o sorow. Tow jusukun gbeleyara. ⁸ I n'a fo a sebera Kitabu konow cogo min na, ko:

«Ala ka o hakiri lasunogow,
janko o kana yeri ke,
ani o kana menni ke o toro ra.
A kera ten le fo ka na se bi ma.»

⁹ Dawuda fana ko:

«Ala y'a to o ta domunibaw ye ke jan ye ka o mina,
ka ke jo ye ka o mina, ka ke o ben sababu ye;
o ye ke o ta kojugu sara ye.

¹⁰ Ala ye o jaw ye fin, o kana yeri ke tuun;
ka sege la o kan, o ko kurunin ye to wagati bee.»

Ala ka min ke siya were mogow ye (Matiyu 21.40-43; Efesikaw 2.7-13)

¹¹ Ayiwa, ne ko: Izirayelimogow talonna minke, yala o benna pewu le wa? Fiyewu! Nka o ta firiri kera sababu ye k'a to siya were mogow* ka kisiri sorow, janko olugu celiya ye ke o ra. ¹² Ayiwa, ni Izirayelimogow ta firiri kera nafa ye dununamogow fe o, ani o majigira minke, ni o kera, nafa ye siya were mogow fe, o tuma ni o bee nana yelema ka na Ala fe, o tena ke koba ye ka teme a to bee kan wa?

¹³ Ne be nin fora sisan aw siya were mogow* le ye. Ala ka ne ke siya were mogow ta ciraden* ye, ne fana be nagari o baara koson, ¹⁴ janko ni a be se ka ke, o celiya ye ke ne ta siyamogow ra, ka ke sababu ye k'a to dow ye kisi. ¹⁵ Sabu Ala ka o bla kere

10:19 10.19 Nin kuma fora Sariya 32.21. **10:20** 10.20 Nin kuma fora Ezayi 65.1. **10:21** 10.21 Nin kuma fora Ezayi 65.2. * **11:2** 11.2 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli. **11:3** 11.3 Nin kuma fora Masacew folo 19.10,14. **11:4** 11.4 Nin kuma fora Masacew folo 19.18. **11:8** 11.8 Nin kuma fora Sariya 29.3; Ezayi 6.10. **11:10** 11.10 Nin kuma fora Zaburu 69.23-24.

fɛ minke, ni o kera, sababu ye ka ben don dunupamogow ni Ala ce, o tuma ni Ala nana o bla o no ra do? O bena ke koba le ye, ka ke i ko suw le kununa ka bo saya ra.

¹⁶ Ni burukun folo dira Ala ma saraka ye, a to bee le be saninya. Ni yiri liliw saninyanin lo, a borow fana saninyanin lo. ¹⁷ Ayiwa, Izirayelimogow, minw ye oliviye panaman yiriborow ye, ni Ala ka o yiriboro dow tigetige ka ele noro o no ra, ele siya were* mogow min ye kongo oliviye yiriboro ye, ni Ala k'a to ele ka nafa sorow oliviye panaman liliw na, k'a to o yiri ji ye ele baro, ¹⁸ ele kana waso yiri panaman ta borow ma. Ni i be waso, i ka kan k'a lon ko ele le ma liliw mina; nka liliw le ka ele mina.

¹⁹ I bena a fo ko: «O yiriborow ma tige ka bo yi, janko ne le ye noro o no ra wa?» ²⁰ Can lo! Olugu tigera ka bo yi o ta lanabariya le koson, ele norora o no ra i ta lanaya koson. O koson ele kana waso, nka siran Ala ja! ²¹ Sabu ni Ala ma yiriboro panaman to yi, a tena ele fana to yi. ²² Aw y'a fe, Ala ta pumanya ni a ta fariya be yira cogo min na. Minw be bo a ta sira kan, a ta fariya be se olugu le ma, nka Ala ta pumanya be ele kan, ni i koni ka to a ta pumanya ra. Ni o te, ele fana bena tige ka bo yi. ²³ Ni Izirayelimogow fana ka bo o ta lanabariya sira kan, Ala bena o noro o nokoro ra; sabu se be Ala ye ka o noro kura ye tuun. ²⁴ Ele tigera ka bo kongo oliviye yiri ra, ka na ele noro oliviye panaman yiri ra, k'a sorow aw te yiri suguya kelen ye! Olugu minw ta yiri lo, olugu noro tena diya belen wa?

Izirayelimogow tow ta kisiri ko

²⁵ Ayiwa, ne balemaw, ne b'a fe aw ye nin gundo lon, janko aw kana aw yere jate hakiritigiw ye ka teme tow kan. Izirayelimogow dow jusukun gbeleyara, fo Ala ka siya were mogow* minw panawoloma, olugu bee ye don folo. ²⁶ O cogo ra Izirayeli bee bena kisi, i n'a fo a sebera cogo min na, ko:

«Kisibaga* bena bo Siyon,
a bena Yakuba ta denw ta terenbariya bo o ra.

²⁷ Ne bena o jennogonya le don ni o ye,
ni ne ka na o ta jurumunw bo o kunna tuma min na.»

²⁸ Ayiwa, Izirayelimogow ma son Kibaro Diman* ma minke, o ra o kera Ala juguw ye, janko aw ye o nafa sorow. Nka ka kapa ni Ala ta panawolomari ye, Ala be o kanu a ta layiri taninw koson o bemaw ye. ²⁹ Sabu Ala be fen minw di, a te seko ka o mina tuun; a te mogow wele, ka seko ka ban o tigi ra tuun. ³⁰ Folofolo aw tun te Ala kan mina; Izirayelimogow nana ban Kibaro Diman ma minke, o kera sababu ye k'a to Ala hinara aw ra. ³¹ O cogo ra, olugu le ka Ala kan bla, janko Ala ye hina aw ra; Ala hinara aw ra cogo min na, a bena hina olugu fana ra ten. ³² Sabu Ala ka mogow bee to o ta kanminabariya ra, ka na hina o bee ra.

Ala ta sebayaba

³³ E! Can ra, Ala ta fentigiya, ani a ta hakiritigiya, ani a ta lonniya dunya te se ka lon! A ta kolatigeninw ka bon ka teme adamaden hakiri dan kan! A ta siraw te se ka lon! ³⁴ I n'a fo a sebera cogo min na, ko:

«Jon le ka Matigi Ala ta miiriya lon?

Jon le kera a ladibaga ye?

³⁵ Jon le konna ka fen di Ala ma, ka n'a fo ko ale ta juru b'a ra?»

³⁶ Fen bee bora ale le ra, fen bee be a no ra ale le baraka ra, fen bee be ale le ta ye; a ka kan ni bonya ye wagati bee, ani tuma bee! Amina.

12

Lanabaga ta tagamacogokura

¹ Ayiwa, ne balemaw, i n'a fɔ Ala ka o pumanyaba ke an ye, o koson ne be aw daari ko aw ye aw yere farikolo di Ala ma, i ko saraka panaman, ani saraka saninman, saraka min ka di Ala ye; o le fana ye batorisobe ye. ² Aw kana aw ta koketaw kana ni nin dununamogow ta ye. Nka aw y'a to Ala yere ye miiriyakura don aw hakiri ra, ka aw yelema; o cogo ra, Ala be min fe, min ka ji, min ka di a ye, min dafanin lo, aw bena o faamu.

Lanabagaw ka kan ka jen ka baara ke
(Korentikaw folo 12.12-27; Efesikaw 4.1-16)

³ Ala ka neema min ke ne ye, o neema baraka ra ne b'a fɔ aw bee kelen kelen ye ko Ala ka aw ke min ye, aw kana aw yere jate ka teme o kan; aw ye yemajigiya don aw yere ra. Ala ka se min di aw ma aw ta lanaya koson, aw ye aw ta kow ke ka kana ni o le ye. ⁴ Farikolo kelen le be an fe, nka a yorow ka ca. An farikolo yoro si ni si ta baara te kelen ye fana. ⁵ O cogo kelen na, anw lanabagaw ka ca, nka an bee kera farikolo kelen ye Kirisita* ta jennogonya ra; an bee sirira nogon na, ka ke nogon farikolo yoro do ye. ⁶ Nka an ninyorow te kelen ye ka kana ni Ala ta neema dinin ye an ma. O koson ni Ala be kuma don min da ra ka mogow waaju, o tigi ye o ke ka kana ni lanaya ye. ⁷ Ni do ta kera baara ye, o tigi ye o baara ke. Ni min ta kera karan ye, o tigi ye mogow karan. ⁸ Ni min ta kera ka mogow ja gbelaya, o tigi ye o ke. Min be mogow son, o tigi ye a boro labla ka o ke. Ni min kera mogow pamogo ye, o tigi ye o ke ka na. Min be panibagatow deme, o tigi ye o ke ni pagari ye.

Lanabagaw ka kan ka tagama kanuya ra

⁹ Aw ta nogonkanu kana ke ni flankafuya ye. Aw ye kojugu haramuya. Aw ye noro kojuman le ra kosebe. ¹⁰ Aw ye nogon kanu kosebe i ko balemaw. A ye ke bee jusu ra ko ale le ka kan ka kon ka tow bonya. ¹¹ Aw ye aw yere cesiri baara ra, aw kana ke salibagatow ye. Aw ye baara ke Matigi ye ni aw jusukun bee ye. ¹² Jigiya min be aw fe, aw ye pagari o koson. Aw ye tooro mupu; aw ye jija Aladaari ra.

¹³ Ala ta mogo minw mako be demeri na, aw ye olugu deme. Aw ye jija ka lonanw ladon. ¹⁴ Minw be aw tooro, aw ye dugawu ke olugu ye; aw ye dugawu le ke, aw kana mogo danga. ¹⁵ Minw be pagari, aw ye pagari ni olugu ye; minw be kasi, aw ye kasi ni olugu ye. ¹⁶ Aw ye ben kelen ma. Aw kana miiri kobabaw ma ka aw yere bonya, aw ye son yemajigiya le ma. Aw kana aw yere jate ko aw ye hakiritigiw ye.

¹⁷ Ni mogo do ka kojugu ke aw ra, aw kana o juru sara ni kojugu do were ye. Aw ye jija ka kojuman ke bee ye. ¹⁸ Ni a koni ka dan aw ma, aw ye aw seko bee ke k'a to hera ye ke aw ni mogo bee ce. ¹⁹ Ne balema kanuninw, aw yere kana aw yere dimibo; aw y'a to Ala ma. Sabu a sebera Kitabu konɔ, ko: «Ne le bena hake bo, ne le bena kojugu juru sara. Matigi Ala ko ten.» ²⁰ Ala ta Kuma ko fana, ko: «Ni kongɔ be i jugu ra, domuni di a ma; ni minlogoto b'a ra, ji di a ma. Ni i be o kera, a be i ko i be takami le cera ka o ke a kun na.» ²¹ I kana a to kojugu ye se i ra. Nka jija ka kojuman ke ka se soro kojugu kan.

13

Lanabagaw ka kan ka koro fagamaw ye
(Piyeri folo 2.13-17)

¹ Ayiwa, mogo bee ka kan ka koro fagamaw ye; sabu fanga te yi, ni min ma bo Ala ra. Fagama minw sigira, Ala le ka olugu sigi. ² O koson mogo min be ban fagamaw ta ma, o tigi banna Ala ta Kuma le ma. Minw fana be ban fagamaw ta ma, olugu bena kiti le lase o yere ma. ³ Ni i be kojuman ke, i sirankun te fagamaw ja. Ni i be kojugu

ke, o le b'a to i be siran fagamaw ja. Ni i t'a fe ka siran fagamaw ja, o tuma i ye kopuman ke; ni i ka kopuman ke, o bena i tando. ⁴ Fagamaw be baara min kera, o be o kera Ala le ye, aw ta ja koson. Ni i be kojugu ke, o tuma i ka kan ka siran o ja, sabu maramafen min be o boro, o te o boro gbansan. O be Ala ta baara le ra; o be Ala dimibo kojugukebaga ra, ka a ta kojugu hake bo o ra. ⁵ O koson aw ka kan ka koro fagamaw ye; o be se ka tooro min lase an ma, a kana ke o pasiran doron koson, nka aw yere ka kan ka a lon aw jusukun na ko ka koro o ye, ko o ka ni.

⁶ O le koson fana aw be ninsongo sara. Sabu fagama minw be o baara kera, Ala le ka olugu bla o baara ra, ko o y'a ke ka ja. ⁷ Ayiwa, mogo bee kelen kelen ka kan ni min ye, aw ye o ke o ye. Aw ka kan ka ninsongo sara min ye, aw ye a sara o ye. Aw ka kan ka wusugu sara min ye, aw ye a sara o ye. Aw ka kan ka siran min ja, aw ye siran o ja. Min ka kan ni bonya ye, aw ye o bonya.

Ka tagama kanuya ra

(Matiyu 22.35-40; Yuhana folo 3.11-23)

⁸ Ayiwa, ne balemaw, ni jagonkanu te, mogo si ta juru were kana ke aw ra; sabu ni mogo min be mogo tow kanu, o tigi ka Ala ta sariya bee le dafa. ⁹ Sabu ci minw fora ko: «I kana jeneya ke, i kana mogo faga, i kana sonyari ke, i kana nabo mogo borofen fe,» ani a tow bee, o kumaw bee be nin kuma kelen le kono ko: «I ka kan ka i mogojogon kanu i ko i yere.» ¹⁰ Ni i be i mogojogon kanu, i te kojugu ke a ra. O koson ni i be tow kanu, i ka Ala ta sariya* bee le dafa.

Ka dibirakow dabra

¹¹ Ayiwa, aw ka kan ka o kuma jate, sabu an be wagatigbelen min na sisan, aw yere ka o lon. Aw kunutuma sera ka bo sunogo ra, sabu kisiri yoro ka surun an na sisan ka teme an ta lanaya daminawagati kan. ¹² Ne balemaw, su janfara de! Dugugbe surunyara. Kewalejugu minw be ke dibi ra, an ye o dabra pewu, ka an yere laben ka tagama yeelen le ra. ¹³ An ye an tagamacogo teren, k'a gbe i n'a fo an be kow ke tere fe cogo min na. An ye an yere korosi domuniba dama temeninw ma, ani dorotoya, ani jatoya, ani marobariyako dama temeninw, ani keremisenw, ani pangboya. ¹⁴ Aw ye Matigi Yesu Kirisita ta cogo don aw yere ra i ko derege; aw kana miiri aw farisogo ta negerakow ra, ko aw be farisogo diyanyakow ke.

14

Lanabagaw ka kan ka jagon ta ko muju

(Korentikaw folo 4.3-5; 8.1-13; 10.23-33)

¹ Ne balemaw, aw ra minw baraka ka dogo lanaya ra, aw ye son olugu ma; aw kana o ta miiriya sosu. ² Do fe, domunifen bee be se ka domu; nka do baraka ka dogo lanaya ra minke, ale be nankorafenw doron le domu. ³ Min be domunifen bee domu, ale kana a mogojogon mafiyenya, ko mun koson a te fen bee domu; min te domunifen bee domu, ale fana kana a mogojogon jaraki, ko mun koson a be fen bee domu; sabu Ala sonna a ma. ⁴ Ele ye jon ye, ko ele be mogo were ta baaraden jaraki? Ni a lora o, walama ni a benna o, o ye a matigice ta ko le ye. A fana bena teren, sabu se be Matigi Ala ye ka baraka don a ra.

⁵ Ayiwa, mogo do be yi, ale be lonw bo jagon na, nka do were fe lonw bee ka kan. Miiriya min be min fe, o ye to ni o ye, sigiya kana ke a fe. ⁶ Min be lonw bo jagon na, ale be o ke ka Matigi le bonya. Min be domunifen bee domu, ale be o ke ka Matigi le bonya, sabu a be baraka la Ala ye; min fana te domunifen bee domu, ale be o ke ka Matigi le bonya, sabu ale fana be baraka la Ala ye.

⁷ An si te panamanya an yere ye, an si te sa fana an yere ye. ⁸ Ni an be panamanya, an be panamanya Matigi le ye; ni an be sa, an be sa Matigi le ye. O koson ni an panaman lo o, ni an sara o, an ye Matigi ta le ye. ⁹ Kirisita* sara, ka kunu ka bo saya ra, janko ka ke suw ni panamanw bee Matigi ye. ¹⁰ Ayiwa, mun koson ele be i balema jaraki? Mun koson ele fana be i balema mafiyenya? K'a soro an bee le bena taga lo Ala na koro, a be an ta kiti tige. ¹¹ Sabu a sebera Kitabu kono, ko:

«Matigi ko:

«Ne be kari ko sigiya t'a ra, ko ne le ye Ala panaman ye; adamadenw bee bena o kinbiri gban ne le koro, bee da bena ne tando.»

¹² O cogo ra, an bee kelen kelen bena taga an yere ta pafu Ala na koro lon do.

Lanabaga man kan ka a balema kunnacen
(Korentikaw folo 8.1-13)

¹³ O koson an kana jogon jaraki tuun. Nka aw ye jija k'a to aw kana foyi ke min be se ka ke sababu ye ka aw balema do bla kojugu ra, walama ka a kunnacen. ¹⁴ An Matigi Yesu baraka ra, ne koni k'a lon k'a gbeya, ani ne lanin b'a ra ko domunifen te yi min ma saninya. Ni mogon min ka domunifen jate ko a saninyanin te, a saninyanin te o tigi le fe. ¹⁵ Ni ele be fen min domu, ni o be ke sababu ye ka i balema jusu kasi, o tuma i ma kanuya sira tagama. Kirisita* sara o balema min koson, i kana a to i ta domunifen ye ke sababu ye ka o lafiri. ¹⁶ Aw b'a jate ko fen min ka ni, o man kan ka ke sababu ye k'a to mogow ye aw togjugu fo. ¹⁷ Ala ta Masaya* kun te domuni ni minni ye; nka a kun ye Nin Saninman* ta terenninya ni a ta jususuma ni a ta jagari le ye. ¹⁸ Mogon min be baara ke Kirisita ye ni o miiriya ye, o tigi ko ka di Ala ye; mogow fana be a togonuman fo.

¹⁹ O le koson, fen min be na ni hera ye, ka an bee kelen kelen lataga na lanaya ra, an ye jija ka o le jini. ²⁰ Ala ka min ke i balema ye, i kana o cen domunifen koson. Can lo, domunifen bee ka ni; nka ni a domuko be ke sababu ye ka i balema bla kojugu ra, o man ni. ²¹ O koson ni i te sogo jimi, ni i te duven min, fen o fen be se ka ke sababu ye ka i balema do bla jurumun na, ni i be se ka o fenw bee ye ka o to yi, o ka ni. ²² Ayiwa, aw ta miiriya ye min ye o ko ra, o ye to aw yere ni Ala ce. Mogon min be domunifen jate fenpuman ye, ka a domu, hali a te sigiya a jusukun na, o tigi ta pana. ²³ Nka ni i be fen do domu k'a soro sigiya be ele yere jusukun na o ko ra, ele jarakinin lo, sabu i be ko ke k'a soro ele yere ma la a ra ko a bennin lo. Ni i be ko o ko ke k'a soro i yere ma la a ra ko a bennin lo, o ye jurumun le ye.

15

Lanabaga barakantanw demecogo

¹ Anw minw baraka ka bon lanaya ra, an ye son barakantanw ma ni o ta barakantanya ye; an kana an yere diyanyakow ke. ² An ye an mogonogon diyanyakow le ke, a ta na kama, janko a baraka ye bonya lanaya ra. ³ Sabu hali Kirisita* ma a yere diyanyako ke. Nka a kera i n'a fo min sebera Kitabu kono, ko: «I mafiyenyabagaw be mafiyenyarikuma minw fo i ma, o kumaw be ben ne le kan.» ⁴ Kuma minw bee sebera Kitabu kono kakoro, o sebera le ka an karan mujuri ra, ka an jusu saaro, janko an ye jigi soro. ⁵ Mujuri tigi Ala, ani jususaaro tigi Ala y'a to aw ye ben kelen ma, ka kapa ni Yesu Kirisita ta miiriya ye. ⁶ Ni o kera, aw bee be jen ka aw kan ke kelen ye, ka Ala bonya, min ye an Matigi Yesu Kirisita Fa ye.

Yesu Kirisita nana mɔgɔw bɛɛ kosɔn
(Efesikaw 2.11-19)

⁷ Kirisita* sɔnna aw ma cogo min na, aw fana ye sɔn ɲɔgɔn ma ten; o le bɛ bonya la Ala tɔgɔ kan. ⁸ Ne b'a fɔ aw ye ko Kirisita kɛra Yahudiyaw ta baaraden ye, janko Ala tun ka layiri minw ta o bɛmaw ye, a ye o dafa, k'a yira ko ni Ala ka min fɔ, a bɛ o kɛ. ⁹ A nana minke, o kosɔn siya wɛrɛ mɔgɔw* fana bɛ Ala bonya Ala ta makari kosɔn, i n'a fɔ a sɛbera Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko:
«O kosɔn ne bɛna i tɔgɔ tando siya wɛrɛ mɔgɔw cɛ ra,
ka dɔnkiriw la ka i tɔgɔ bonya.»

¹⁰ A sɛbera fana tuun ko:

«Aw siya wɛrɛ mɔgɔw, aw ye ɲagari ni Ala ta mɔgɔw ye!»

¹¹ A sɛbera fana tuun ko:

«Aw siya wɛrɛ mɔgɔw, aw bɛɛ ye Matigi tando;
dunɲamɔgɔw bɛɛ ye a tando!»

¹² Cira Ezayi fana ko:

«Mɔgɔ dɔ bɛna bɔ Yese ta duruja ra;
a bɛna kɛ siya tɔw bɛɛ kunna,
a bɛna kɛ siya wɛrɛ mɔgɔw jigiya ye.»

¹³ Ayiwa, ne balemaw, jigi tugubaga Ala ye aw fa ɲagari ni jususuma ra, lanaya baraka ra, janko aw jigi ye bonya kɛsɛɛ Nin Saninman* baraka ra.

Pɔli ta baarakɛcogo
(Korentikaw flanan 10.13-18)

¹⁴ Ne balemaw, ne yɛrɛ lara a ra ko aw kɔni, aw ta miiriya ye kopuman le ye; lonniya suguya bɛɛ bɛ aw fɛ, aw bɛ se ka ɲɔgɔn ladi fana. ¹⁵ O bɛɛ n'a ta, ne ta sɛbɛ yɔrɔ dɔw ra, ne ka ne yɛrɛ ja gbɛlɛya ka ko dɔw fɔ aw ye, janko ka aw hakiri jigi; ne ka o kɛ, sabu Ala ka baraka don ne ra ka o baara karifa ne ma. ¹⁶ A ka ne kɛ Yesu Kirisita ta baaraden ye aw siya wɛrɛ mɔgɔw* cɛ ra. Ala ka baara min di ne ma, ne bɛ o kɛ i ko Ala ta sarakalasebaga*, ka Kibaro Diman* fɔ, janko aw siya wɛrɛ mɔgɔw* ko ye diya Ala ye, ka kɛ Ala ta ye, ka bla danna Ala ye, Nin Saninman* baraka ra. ¹⁷ O kosɔn ne bɛ baara min kɛra Ala ye, ne bɛ se ka ne yɛrɛ tando o ra Yesu Kirisita ta jɛɲɲɔgɔnya ra. ¹⁸ Sabu ne tɛna sɔn ka fɛn si fɔ, fɔ ne ka min kɛ Yesu Kirisita sababu ra, k'a to aw siya wɛrɛ mɔgɔw ye sɔn Ala ma; a ka o kɛ ne ta kuma ni ne ta kɛwalew le sababu ra, ¹⁹ ani tagamasiyɛnw, ani kabakow, ani Ala Nin Saninman ta sebagaya. O cogo le ra, ne ka Kirisita* ta Kibaro Diman fɔ yɔrɔ bɛɛ, k'a damina Zeruzalɛmu ni a laminiw na, ka taga se fɔ Iliri jamana ra. ²⁰ Kirisita tɔgɔ ma deri ka fɔ yɔrɔ min na, ne tun t'a fɛ ka Kibaro Diman fɔ yɔrɔ wɛrɛ ni o yɔrɔ tɛ, janko ne kana taga baara kɛ mɔgɔ wɛrɛ ta baara nɔ ra. ²¹ I n'a fɔ min sɛbera Kitabu kɔnɔ, ko:
«A tɔgɔ tun ma fɔ minw ye, olugu le bɛna a ye;
minw tun ma a ko mɛn, olugu le bɛna a lon.»

Pɔli tun b'a fɛ ka taga Rɔmu

²² Ayiwa, o baaraw bɛɛ le ka ne bari tuma caman ka taga aw fɛ yi.

²³ Nka sisan ne ta baara banna yan mara ra. Kabini san caman ne tun b'a fɛ ka taga aw fɛ yi; ²⁴ ne b'a fɛ ka tɛmɛ ka aw flɛ, ne tagato ɛsipapi jamana ra. Ni ne ka aw lɔgɔrake dɔɔnin, aw bɛna ne dɛmɛ ka ne lase ne tagayɔrɔ ra. ²⁵ Sisan ne bɛ tagara Zeruzalɛmu ka taga lanabagaw ta cira ko ɲanabɔ. ²⁶ Sabu Masedoni jamana ni Akayi jamana lanabagaw k'a latige o yɛrɛ ma ka o boro kɛ ɲɔgɔn kan, ka Yahudiya lanabaga fagantanw dɛmɛ Zeruzalɛmu. ²⁷ Olugu yɛrɛ le ka o ko latige. Nka can ra,

15:9 15.9 Nin kuma fɔra Samawilu flanan 22.50; Zaburu 18.50. **15:10** 15.10 Nin kuma fɔra Sariya 32.43.
15:11 15.11 Nin kuma fɔra Zaburu 117.1. **15:12** 15.12 Nin kuma fɔra Ezayi 11.10. **15:21** 15.21 Nin kuma fɔra Ezayi 52.15.

o ta koketa tun lo fana; sabu Ala ka neema min ke Yahudiya lanabagaw ye, ni olugu siya were mogo* ka do soro o ra, a ka kan fana olugu ye Yahudiya lanabagaw deme ni o borofenw ye. ²⁸ Ni o kow janabora, ni ne tagara o wari di, ne tagato Esipani, ne bena teme aw fe yi. ²⁹ Ne tagato aw fe yi, ne k'a lon ko ne bena taga ni Kirisita* ta barakaba ye.

³⁰ Ayiwa, ne balemaw, ne be aw daari an Matigi Yesu Kirisita togo koson, ani Nin Saninman* ta kanuya koson, ko aw ye to ka Ala daari ne ye, ka ne deme ne ta kere ra; ³¹ janko ne ye bosu Zude jamana lanabariw boro, ani ne be tagara wari min di lanabagaw ma Zeruzalemu, o ye o mina ni jagari ye. ³² Ni Ala ka o ke, ne ni jagari le bena se aw fe yi; ne bena nenekiriyoro soro aw fe yi doonin fana. ³³ Hera tigi Ala ye ke ni aw bee ye. Amina.

16

Poli ta fori

¹ Ayiwa, ne be an balemamuso Febe togonuman fo aw ye; Sankere lanabagaw ta jenkuru* demebaga do lo. ² Ni a ka se aw fe yi, aw y'a minako na, an Matigi ta jengogonya koson, k'a bonya i n'a fo Ala ta mogo ka kan ka bonya cogo min na. Ni a mako ka lo fen o fen na, aw y'a deme o ra, sabu a ka balema caman deme, ka ne yere deme.

³ Aw ye Pirisili ni Akila fo; ne baarakegonw lo, Yesu Kirisita ta baara ra. ⁴ Olugu le ka ne kisi, k'a ke fo o yere nin tun be jini ka to a ra; ne kelen le te o walepumanlon, nka siya were mogo* lanabagaw ta jenkuruw bee lo.

⁵ Lanabaga minw be ngon lajen o ta so, aw ye olugu fana fo.

Aw ye ne balemace kanunin Epayineta fo, min ye Azi jamana mogo folo ye ka la Kirisita* ra.

⁶ Aw ye Mariyamu fo, ale min ka baaragbelen caman ke aw ye.

⁷ Aw ye Andoronikusi ni Zuniyasi fo. Ne siyagon Yahudiya dow lo; an tun be kaso ra fana ngon fe. Mogo be olugu fana jate kosebe ciradenw* ce ra. O lara Yesu ra ne na.

⁸ Aw ye Anpiliyasi fo; ne balema kanunin lo Matigi ta jengogonya ra.

⁹ Aw ye Uribeni fo; ne baarakegon lo Kirisita ta baara ra.

Aw ye ne balema kanunin Sitakisi fo.

¹⁰ Aw ye Apelesi fo; ale toora Kirisita togo koson, nka a ta lanaya ma bo a no ra.

Aw ye Aritobuli ta somogow fo.

¹¹ Aw ye Herodiyon fo; ne siyagon Yahudiya do lo.

Aw ye Narisisi ta somogow fo, olugu minw be Matigi ta jengogonya ra.

¹² Aw ye Tirifeni ni Tirifozi fo, o balemamuso fla minw jijanin be Matigi ta baara ra.

Aw ye an balemamuso kanunin Perisidi fo; ale ka baara ke Matigi ye kosebe.

¹³ Aw ye Rufusi fo; Matigi ta mogo janaman lo. Aw ye a bamuso fo; ne fana bamuso lo.

¹⁴ Aw ye Asenkiriti fo, ani Filegon, ani Erimesi, ani Patorobasi, ani Herimasi, ani balema minw bee be ni o ye.

¹⁵ Aw ye Filologi fo, ani Zuli; ka Nere ni a balemamuso fo, ka Olenpi fo, ani lanabaga minw bee be ni o ye.

¹⁶ Aw ye ngon fo ni kanuyafori saninman ye.

Kirisita ta lanabagaw bee be aw fo.

Poli ta ladiri laban

¹⁷ Ne balemaw, ne be aw daari ko mogo minw be lanabagaw faran, ka o kunnacen, aw ye aw yere korosi o mogo ra. An ka aw karan min na, o te son o ma. Aw ye aw

yere mabo o ra! ¹⁸ O mogo suguyaw te baara ke an Matigi Yesu Kirisita ye; o be baara ke o yere konobara le ye. Mogo minw ma fen faamu lanaya ra, o be olugu nege ni kumadimanw ni mogomalasakumaw ye. ¹⁹ Nka aw koni, aw ka Ala kan mina cogo min na, bee ka o lon. O koson ne be jagari aw koson. Ne b'a fe fana ko aw ye ke hakiritigiw ye ka konuman ke; kojugu no kana ye aw ta kewalew si ra.

²⁰ Ayiwa, a tena meen, hera tigi Ala bena Setana joro aw senw koro.

An Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye.

²¹ Ne baarakegon Timote be aw fo; ani ne siyagon Yahudiyaw, minw ye Lusisi, ani Jason, ani Sosipateri ye.

²² Ayiwa, ne Teritusi*, ne min ka nin letere sebe, ne fana be aw fo Matigi ta jengonya ra.

²³ Ne ta jatigice Gayusi be aw fo; yan lanabagaw ta jenkuru bee ta jatigice lo fana. Dugu warimarabaga Eratusi be aw fo, ani an balemace Karitusi.

²⁴ [An Matigi Yesu Kirisita ye neema aw bee ye. Amina.]

Ala tandori

²⁵ An ye Ala tando, se be ale min ye ka aw baraka bonya ka kapa ni Kibaro Diman* ye, ne be min waajuri ke, ka Yesu Kirisita ko fo, ka kapa ni Ala ta gundo yiranin ye an na; o gundo tun dogonin lo kabini san caman, ²⁶ nka sisan a yirara kene kan ka kapa ni ciraw ta kuma foninw ye, ani Ala banbari ta kolatigenin. O gundo yirara, janko siyaw bee ye Kibaro Diman men, ka son Yesu ma, ka Ala kan mina.

²⁷ Ala kelenpe le ye hakiritigi ye. An ye ale togo le tando tuma bee, ani wagati bee, Yesu Kirisita baraka ra. Amina.

* **16:22** 16.22 Teritusi le ka nin letere sebe Poli ye.

Poli ka letere folo min ci
KORENTIKAW
ma
Kitabu faamucogo

Yesu ta ciraden Poli le ka nin letere sebe, k'a to Efesi. Poli tun ka Kibaro Diman fo Korenti dugu konɔ a ta tagama flanan wagati ra; o le kera Korenti lanabagaw ta jenkuru* daminacogo ye (Kewalew 10.1-18). Korenti tun ye Geresi jamana ta duguba le ye; jagoko, ani lonniko, ani diinaw ta ko tun ka bon Korentikaw fe kosebe. Nka kojugu caman tun be o dugu konɔ, i n'a fo jatoya ni joson.

Poli tun ka letere werew sebe ka o ci Korentikaw ma, nka o letere ma se an ma (5.9). Poli bora Korenti minke, gbeleya dow sera lanabagaw ma, o tun ma minw minacogo lon. O ka sebe do ci Poli ma ka o kow jafɔ a ye; Poli be o ko dow le jaabi nin kitabu konɔ, ka o karan ko werew ra fana.

O gbeleya dow tun kera musow ta lankanabiriko ye, walama josonsogow ta ko, walama lanabagaw, ani lanabariw ta jennogonya. Jurumun minw tun be lanabagaw ce ra fana, i n'a fo yerebonya, ani jencya, ani furukecogo ta gbeleyaw, Poli be o ladi o kow bee ra fana. Lanabagaw be sebgaya minw soro Nin Saninman* baraka ra, a be o kow jafɔ o ye (12-14), k'a laban ni kanuya ta ko ye, min ye a kunba (13). Poli b'a yira ko kanuya le ka kan ka ke lanabaga ta baara bee jusiginan ye.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-9)

Korenti lanabagaw ta benbariya (1.10-4.21)

Lanabaga dow ta kewalejuguya (5-6)

Furuko (7)

Lanabaga ka kan ka tagama ni hakiri ye (8-10)

Ala batocogo, ani kanuya (11-14)

Yesu kunuko (15)

Kuma labanw (16)

Poli ni Sositeni ta fori

¹ Ne Poli, Ala ka ne wele ka kapa ni a yere sago ye, ka ne ke Yesu Kirisita ta ciraden* ye; ne ni an balemace Sositeni le be nin sebe kera k'a ci aw ma, ² aw minw ye Ala ta jenkuru mogow ye Korenti, Ala ka aw minw saninya Yesu Kirisita ta jennogonya ra, ka aw wele ka ke a ta mogo saninmanw ye, ani lanabaga to minw bee be an Matigi Yesu Kirisita togo bato, ni a ka ke yoro o yoro, o Matigi, ani anw fana Matigi. ³ An Fa Ala, ani an Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye, ka hera ke aw ye.

Poli be baraka la Ala ye

⁴ Ala ka neema min ke aw ye Yesu Kirisita ta jennogonya sababu ra, o koson ne be baraka la Ala ye tuma bee aw ta ko ra; ⁵ sabu Kirisita* ta jennogonya koson, Ala ka fen bee di aw ma ka aw wasa, ka kumacogo lonniya ni Ala ta kow lonniya di aw ma caman. ⁶ An ka Yesu Kirisita ta kuma min fo aw ye, o kuma baraka bonyara aw ce ra kosebe. ⁷ O koson Ala be ninyoro minw di an ma ka kapa ni a ta neema ye, aw ma dese o ninyorow si ra; o cogo ra aw be an Matigi Yesu Kirisita nalon le makonona. ⁸ Ale Ala le bena aw baraka bonya fo ka taga se a laban ma, janko Matigi Yesu Kirisita nalon na, jarkiyoro kana soro aw ra. ⁹ Ala ye kankelentigi le ye; Den min bora Ala ra*, an Matigi Yesu Kirisita, a ka aw wele ka aw don o ta jennogonya ra.

Korentikaw ta benbariya

¹⁰ Ayiwa, ne balemaw, ne be aw daari an Matigi Yesu Kirisita tɔgɔ kosɔn, ko aw beɛ ye ben kelen ma. Aw kana a to faranni ye don aw ce ra; aw ye ben kelen ma ka ja, ka ke ni njaninya kelen ye, ani miiriya kelen.

¹¹ Ne be o fora, sabu ne k'a men Kolowe ta somɔgɔ dɔw fe ko benbariya dɔw be aw ce ra. ¹² O kɔrɔ ye ko aw ce ra, dɔ b'a fɔ ko: «Ne be Pɔli le kɔ!» Dɔ b'a fɔ ko: «Ne be Apolosi le kɔ!» Dɔ b'a fɔ ko: «Ne be Piyeri le kɔ!» Dɔ b'a fɔ ko: «Ne be Kirisita* le kɔ!» ¹³ O tuma aw b'a miiri ko Kirisita yere tarannin lo wa? Ne Pɔli le sara gbengbenyiri* ra aw kosɔn wa? Walama aw batizera ne Pɔli tɔgɔ le ra wa? ¹⁴ Ne be Ala fo, ko ne ma mɔgɔ si batize aw fe yi, ni Kiripusi ni Gayusi te. ¹⁵ O ra, mɔgɔ si te se k'a fɔ ko aw batizera ne tɔgɔ le ra. ¹⁶ Ayiwa, ne ka Sitefanasi ta somɔgɔw fana batize, o ye can ye. Nka ka bɔ o ra kɔni, ne ma mɔgɔ were lon tuun, ne ka min batize aw fe yi. ¹⁷ Sabu Kirisita ma ne ci batizeri* kama, a ka ne ci ko ne ye Kibaro Diman* waajuri le ke. Ne fana te o ke ka kapa ni adamadenw ta hakiritigiya ye, janko Kirisita ta gbengbenyiri ta saya kana ke fengbansan ye.

Ala ta se bagaya ni a ta hakiritigiya

(Korentikaw fɔlɔ 3.18-20; Matiyu 11.25-27)

¹⁸ Ka waajuri ke k'a fɔ ko Kirisita* sara gbengbenyiri* kan, mɔgɔ tununinw be o jate nalomanya le ye; nka anw minw kisira ka ban, anw fe o ye Ala ta se bagaya le ye.

¹⁹ O le sebera Kitabu kɔnɔ, ko:

«Ne bena hakiritigiw ta hakiritigiya cen, ka lonnikɛbagaw ta lonniya ke fengbansan ye.»

²⁰ O ra sisan, hakiritigi be se ka mun fɔ tuun? Lonnikɛbaga fana be se ka mun fɔ tuun? Walama dunupa kumalɔnbagaba be se ka mun fɔ? Ala k'a yira ko nin dunupamɔgɔw ta hakiritigiya ye nalomanya le ye. ²¹ Ala k'a latige a ta hakiritigiya ra ko dunupamɔgɔw ni o ta hakiritigiya beɛ, o ma se ka ale Ala lon o yere ta hakiritigiya fe. O kosɔn, dunupamɔgɔw be Kibaro Diman* waajuri min jate nalomanya ye, Ala k'a latige ka lanabagaw kisi o waajuri le baraka ra. ²² Ayiwa, Yahudiyaw, olugu b'a fe ka tagamasiyen kabakomanw le ye o ja ra; Gerekiw, olugu ko o be hakiritigiya le pinina. ²³ Nka anw kɔni, anw be Kirisita tɔgɔ waajuri le ke, ko a sara gbengbenyiri ra. O waajuri kera Yahudiyaw fe kuma ye min man kan ka fɔ; siya were mɔgɔw* fana be o jate nalomanya le ye. ²⁴ Nka Ala ka minw wele ka o kisi, Yahudiyaw o, siya were mɔgɔw o, olugu fe o waajuri be Ala ta se bagaya ni a ta hakiritigiya le yira. ²⁵ Sabu mɔgɔw be Ala ta ko minw jate i ko nalomanya, hakiritigiya be o ra ka teme adamadenw ta hakiritigiya beɛ kan. Mɔgɔw be Ala ta ko minw jate barakantanyakow ye, baraka be o ra ka teme adamadenw beɛ ta baraka kan.

²⁶ Ne balemaw, ni aw k'a kɔrɔsi, aw b'a ye ko Ala ka aw minw wele, ko hakiritigi caman te aw ra ka kapa ni adamadenw ta jatemina ye, fangatigi caman te aw ce ra, mɔgɔba caman fana te aw ra. ²⁷ Nka mɔgɔw be fen minw nalomanya fe, Ala ka o le panawoloma ka o ke ka dunupa hakiritigiw lamaroya. Mɔgɔw be ko minw jate barakantanyako ye, Ala ka o le panawoloma ka o ke ka dunupa fangatigiw lamaroya. ²⁸ Dunupamɔgɔw be fen minw jate fengbansanw ye, o be fen minw mafiyenya, fen minw te foyi o fe, Ala ka o le panawoloma janko ka dunupamɔgɔw ta ko nafamanw cen. ²⁹ A ka o ke janko danfen si kana a yere bonya ale Ala ja kɔrɔ. ³⁰ Ale Ala le sababu ra, aw be Yesu Kirisita ta jenɔgɔnya ra. Yesu Kirisita sababu ra Ala k'a to aw ka hakiritigiya sɔrɔ, ani terenninya; ale le sababu ra Ala ka aw saninya ka aw kunmabɔ jurumun na. ³¹ O le kosɔn a sebera Kitabu kɔnɔ, ko:

«Ni mɔgɔ min b'a fe k'a yere bonya, Matigi ka min ke a ye, o tigi y'a yere bonya o le kosɔn.»

2

Poli ta waajuri kun ye gbengbenyiri ye

¹ Ne balemaw, ne kɔni tagara Ala ta Kibaro Diman* fɔ aw fɛ wagati min na, ne m'a yira ko ne bɛ se kuma ra ka tɛmɛ tɔw kan, walama ko ne ta hakiritigiya ka bon ni tɔw ta ye. ² Sabu ka ne to aw cɛ ra, ne k'a latigɛ ko miiriya wɛrɛ si kana kɛ ne kɔnɔ, ni Yesu Kirisita tɔgɔ dɔrɔn tɛ, ani a ta saya, gbengbenyiri* ra. ³ Ne tun ye barakantan le ye aw cɛ ra; siranya tun bɛ ne ra fɔ ne bɛ yɛrɛyɛrɛ. ⁴ Ne ta kuma ni ne ta waajuri kun tun tɛ kumababaw fɔri ye, ka kapa ni adamadenw ta hakiritigiya ye, ka mɔgɔw kun yɛlema. Nka ne tun bɛ ne ta waajuri kɛra ni Nin Saninman* ta se bagaya yɛrɛ le ye; ⁵ janko aw ta lanaya ju kana sigi adamadenw ta hakiritigiyakumaw kan, nka a ye sigi Ala yɛrɛ ta se bagaya le kan.

Ala ta hakiritigiya ni dunupa ta hakiritigiya

⁶ Nka o bɛɛ n'a ta, mɔgɔ minw tagara ja lanaya ra, an ta waajuri ye hakiritigiya le ye olugu fɛ. O hakiritigiya ni dunupa ta hakiritigiya tɛ kelen ye. A ni dunupa kuntigiw ta hakiritigiya fana tɛ kelen ye, sabu olugu bɛ tɛmɛ. ⁷ Anw bɛ Ala ta hakiritigiya waajuri le kɛ. O ye gundo le ye, min dogonin lo dunupamɔgɔw ma. Nka sani dunupa ye dan, Ala tun ka o latigɛ an ye janko an ye o bonya sɔrɔ. ⁸ Nin dunupa kuntigiw si ma o hakiritigiya lɔn. Ni o tun k'a lɔn, o tun tena Matigi nɔɔrɔtigi gbengben yiri ra k'a faga. ⁹ I n'a fɔ a sebera Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko:

«Mɔgɔ si ja ma la fen min kan,
fen min ma fɔ ka don mɔgɔ toro ra,
mɔgɔ hakiri ma se fen min ma,
Ala ka o laben a kanubagaw le ye.»

¹⁰ K'a sɔrɔ Ala ka o yira an na Nin Saninman* baraka ra. Sabu Nin Saninman bɛ fen bɛɛ segesegɛ k'a lɔn, hali Ala ta gundoba dogoninw. ¹¹ Mɔgɔ si tɛ se ka adamaden ta miiriya lɔn, fɔ nin min bɛ a tigi yɛrɛ kɔnɔ. O cogo ra fana, mɔgɔ si tɛ Ala ta kow lɔn, ni Ala yɛrɛ Nin tɛ. ¹² K'a sɔrɔ anw kɔni, anw ka Nin min sɔrɔ, o ma bɔ dunupa ra; nka a bɔra Ala le ra. Ala ka o Nin di an ma janko a nɛɛmara an ye ka fen minw di an ma, an ye o lɔn. ¹³ An bɛ o waajuri le kɛ. An tɛ kuma ka kapa ni adamadenw ta hakiritigiya ye. Nin Saninman bɛ min yira an na, an bɛ o le fɔ. An bɛ mɔgɔw karan Nin Saninman ta kow ra, ka kapa ni Nin Saninman yɛrɛ ta fɔcogo le ye. ¹⁴ Nka Nin Saninman tɛ mɔgɔ min fɛ, o tɛ sɔn Ala Nin Saninman ta kow ma, sabu a b'a jate nalomanya le ye. A yɛrɛ tɛ se k'a faamu, sabu mɔgɔ bɛ se ka o faamu Nin Saninman dɔrɔn le baraka ra. ¹⁵ Nin Saninman bɛ mɔgɔ min fɛ, o tigi le bɛ se ka fen bɛɛ faranfasi k'a lɔn; mɔgɔ si tɛ se ka a tigi jaraki fana. ¹⁶ Sabu a sebera ko:
«Jɔn le ka Matigi ta miiriya lɔn, ko a bɛ a ladi?»
Nka anw kɔni, an ka Kirisita* ta miiriya sɔrɔ.

3

Ciradenw bɛɛ ye baarakeɲɔgɔnw ye (Korentikaw flanan 6.4-13)

¹ Ne balemaw, ne ma kuma aw fɛ ka aw jate i ko mɔgɔ minw bɛ tagama ka kapa ni Nin Saninman* sago ye, nka ne kumana aw fɛ ka aw jate i ko mɔgɔ minw bɛ tagama ka kapa ni o yɛrɛ sago le ye, i ko denɲɛninw, Kirisita ta lɔnniya fan fɛ. ² O kosɔn ne ka nɔnɔ le di aw ma, ne ma domuni gbiriman di aw ma, sabu aw tun tena se o kɔrɔ; hali bi aw tɛ se domuni gbiriman kɔrɔ, sabu aw belen bɛ tagamana ka kapa ni aw yɛrɛ sago le ye. ³ Ayiwa, ni pangboya ni benbariya bɛ aw ni ɲɔgɔn cɛ, o b'a yira ko

aw be tagamana ka kapa ni aw yere sago ye, ko aw ni dunupamogow bee le ye kelen ye. ⁴ Ayiwa, aw ra, ni do ko: «Ne be Poli le ko!» Do were ko: «Ne be Apolosi le ko!» O tuma aw te tagamana ka kapa ni dunupamogow ta cogoya le ye wa?

⁵ Apolosi ye jon le ye? Poli ye jon le ye? Anw ye Ala ta baarakεbagaw dama le ye, minw sababu ra aw lara Yesu ra; an bee ka an ta baara ke i n'a fo Matigi k'a yira an na cogo min na. ⁶ Ne ka yiri turu, Apolosi k'a son, nka Ala le k'a to a wurira. ⁷ O cogo ra, min ka yiri turu o, min k'a son o, olugu si te jate; Ala min k'a to a wurira, ale le be jate. ⁸ Min ka yiri turu, ani min k'a son, olugu fla bee ye kelen ye. Ala bena bee kelen kelen sara ka kapa ni a tigi yere ta baara le ye. ⁹ Sabu anw bee ye baarakεnogonw le ye Ala fe. Aw le be i n'a fo Ala ta foro, i n'a fo Ala ta so.

Bee ta baarakεcogo bena segesεge

¹⁰ Ayiwa, ka kapa ni Ala ta neema dinin ye ne ma, ne ka bon jubo i ko bonlobaga hakiritigi; o ko, mogow were nana lori ke a kan. Nka mogow o mogow be lori ke a kan, o tigi ye a ta baarakεcogo korosi. ¹¹ Sabu ju min sigira, o ye Yesu Kirisita le ye. Mogow si te se ka do were sigi tuun. ¹² Ayiwa, ni mogow ka lori ke o bon jusiginan kan ni sanin ye, walama warigbe, walama lulu, walama yiri, walama kara, walama bin, ayiwa, lon do, bee kelen kelen ta baara bena yira. ¹³ A ta baara bena bo kene kan kiti lon na. Tasuma be fen korobo cogo min na, mogow bee ta baara bena segesεge ten le o lon na k'a suguya lon. ¹⁴ Ni mogow min ta bonlocogo segesεgera k'a ye ko a ka ni, o tigi bena baraji sorow. ¹⁵ Nka ni mogow min ta baara segesεgera k'a ye ko a ma na, o bena bono a ta baraji ra. O tigi bena kisi, nka a be i ko mogow min borira ka bosi tasuma ra.

¹⁶ Aw m'a lon ko aw le ye Ala ta batoso ye, ko Ala Nin Saninman* siginin be aw konow wa? ¹⁷ Ayiwa, ni mogow min ka Ala ta batoso cen, Ala bena o tigi halaki; sabu Ala ta batoso saninyanin lo, aw le fana ye o ye.

¹⁸ Mogow si kana a yere lafiri. Ni do be aw ra min b'a yere jate hakiritigi ye ka kapa ni dunupa ta cogo ye, o tigi ye a yere ke naloman ye, janko a ye Ala ta hakiritigiya sorow. ¹⁹ Sabu dunupamogow ta hakiritigiya ye nalomanya le ye Ala fe. O koson, a sebera Kitabu konow, ko:

«A be hakiritigiw mina ni o yere ta nanbara ye.»

²⁰ A sebera fana tuun ko:

«Matigi ka dunupa hakiritigiw ta miiriyaw bee lon; a k'a lon ko o bee ye gbansan le ye.»

²¹ Ayiwa, o koson mogow si kana a yere bonya k'a jigi la adamadenw kan, sabu fen bee ye aw ta ye: ²² Poli o, Apolosi o, Piyeri o, dunupa o, saya o, panamanya o, sisan ta fenw o, fen nataw o, o bee ye aw ta le ye. ²³ Nka aw yere ye Kirisita* ta ye; Kirisita ye Ala ta ye.

4

Ciradenw ta baara

¹ Ayiwa, ne balemaw, o koson, aw ye anw jate Kirisita* ta baaradenw le ye doron, ani Ala ta gundow nafobagaw. ² Baara karifara minw ma, min be jini olugu fe, o ye ko o ye ke lanamogow ye o ta baara ra. ³ Ne yere koni fe, aw be min fo, walama adamaden tow be min fo ne ta baara ta fan fe, ne te o jate kosebe. Ne yere fana te foyi latige k'a fo ne ta baara ta fan fe. ⁴ Ne te ne yere jarakira foyi ra ne ta baara ta fan fe; nka o t'a yira ko ne terennin lo de! Min be se ka ko do latige ne ta ko ra, o ye Matigi le ye. ⁵ O koson, aw kana koroto ka ko latige mogow si tan fan fe k'a sorow a wagati ma se. Aw y'a to fo Matigi ye na. Fen o fen dogonin be dibi ra, ale bena o bee

bɔ kene kan, ka mɔgɔw jusukun miiriyaw bɛɛ yira. O lon na, min ka kan ni tandori min ye, Ala bɛna o di o tigi ma.

⁶ Ayiwa, ne balemaw, ne ka Apolosi ni ne yere ta ko fɔ aw ye ka aw karan le an ta kewale fe, janko min sebera Kitabu kɔnɔ, aw kana teme o kan. Aw ra fana, mɔgɔ si kana a yere bonya ka ke dɔ fe, ka ban dɔ ra. ⁷ Sabu mun le be ele fe ka teme tɔw kan de? Mun le be i fe ni Ala ma min di i ma? Ayiwa, ni Ala le k'a di i ma, o tuma ele ta yerebonya kun ye juman ye tuun, k'a ke i n'a fɔ Ala le ma a di i ma?

⁸ Ayiwa, ne balemaw, aw kɔni fara ka ban! Aw ka fen bɛɛ sɔrɔ ka ban. Aw sigira masaya ra ka ban, ka anw to yi. Ni aw sigira masaya ra ka ban, ne be o le pinina; ni o kera, an tɔw fana bɛna sigi ni aw ye! ⁹ Sabu a be i n'a fɔ Ala ka an ciradenw* bla mɔgɔw bɛɛ le ko fe, ka anw labla saya ye; sabu anw kera flerifenw le ye dunuɔa bɛɛ fe, melekw fe, ani adamadenw fe. ¹⁰ Anw kera i ko fatɔw, Kirisita tɔgɔ koson; nka aw kɔni, aw le kera hakiritigibaw ye sisan, Kirisita ta jɛnɔgɔnya baraka ra. Anw kera barakantanw ye, aw le kera fangatigiw ye. Mɔgɔw be aw bonya, ka anw dɔgɔya. ¹¹ Fɔ ka na se sisan ma, anw segenin lo kɔngɔ ni minlɔgɔ boro, fani donta te an boro, an be bugori sɔnmina, an be yaala ka lamini. ¹² An be sege ka baara ke an yere ye ka an ta baro pini. Minw be an neni, an be dugawu ke olugu ye; o be an tɔrɔ, an be a sɔnmina. ¹³ Minw be an tɔgɔ cɛn, an be olugu jaabi ni kumajumanw le ye. Anw kera i ko dunuɔa pamamaw, ka ke i n'a fɔ fen jacinanw mɔgɔw bɛɛ fe, fɔ ka na se bi ma.

¹⁴ Ayiwa, ne te nin kow sebera janko ka aw lamaroya de! Ne be aw ladira le, i n'a fɔ ne ta den kanuninw. ¹⁵ Sabu, hali ni karamɔgɔfa waga tan le be aw karanna bi, face kelen le be aw fe; sabu ne le ka Kibaro Diman* fɔ aw ye; o sababu ra aw kera Ala denw ye Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra. ¹⁶ O koson, ne be aw daari k'a gbeleya, ko aw ye ne ta tagamacogo ladegi. ¹⁷ O le ra ne be Timote ci aw fe, min ye ne den kanunin ye, ani mɔgɔ kankelentigi, Matigi ta baara ra. Ne ta tagamacogo ye min ye ni Kirisita ye, a bɛna aw hakiri jigi o ra; ne be lanabagaw ta jenkuruw karan o le ra yɔrɔ bɛɛ.

¹⁸ Aw ra, dɔw b'a miiri ko ne tena taga aw fe yi tuun; o koson olugu ka yerebonya don o yere ra. ¹⁹ Nka ni Ala sɔnna, a tena mɛɛn, ne bɛna taga aw fe yi. O yerebonyamɔgɔw be kumababa minw fɔra, o be se ka min ke, ne bɛna o ye. ²⁰ Sabu Ala ta Masaya* ma dan darakuma dama ma; Ala ta sebgaya ka kan ka ye an tagamacogo ra. ²¹ Ayiwa, sisan aw ko di? Aw b'a fe ne ye taga ni gbeɔe le ye ne boro aw fe yi wa, walama ko ne ye taga ni kanuya ni jususuma le ye aw fe?

5

Korenti lanabagaw ta jurumunw

¹ Ayiwa, ne balemaw, an b'a menna yɔrɔ caman na ko jɛneya be kera aw ce ra, jɛneya min jɔgɔn te ke hali siya wɛɛ mɔgɔw ce ra; ka taga a ke fɔ aw ra dɔ ka a face muso ta.* ² O bɛɛ n'a ta, aw belɛn be wasora! O ko tun ka kan ka aw jusu kasi le, janko min ka o kojugu ke, o tigi ye bɔ aw ce ra. ³ Ne kɔni te aw ce ra yi, nka ne ta miiriya be ni aw ye. Min kɔni ka nin kojugu ke, ne ka kiti ben o kan ka ban, k'a ke i n'a fɔ ne tun be aw ce ra yi. ⁴ Ayiwa, ni aw ka lajen an Matigi Yesu tɔgɔ ra, ne ta miiriya be ke ni aw ye, ani an Matigi Yesu ta sebgaya; ⁵ aw ye o mɔgɔ suguya labla Setana ye, k'a to farisogo nege ye halaki, janko a nin ye kisi Matigi Yesu nalon na.

⁶ Aw tun man kan ka waso nin ko jɔgɔn na de! Aw m'a lon ko funufen fitini dɔrɔn le be mugu nɔɔninin bɛɛ funu wa? ⁷ O koson aw ye funufenkɔrɔ bɛɛ labo aw ce ra, janko aw ye saninya ka ke mugu nɔɔnininkura ye; funufen te aw ra, sabu

* 5:1 5.1 A tun sebera sariya ra ko o ko jɔgɔn man kan ka ke (Sarakalasebagaw 18.8; Sariya 23.1).

Kirisita* kera an ta Jonyaban saraka ye ka sa an ta jurumunw koson. ⁸ O koson an ye panagbe† ke, a kana ke ni funufenkoro ye, min ye juguya ni kojugu ye; nka an ye ke burufunubari le ye, min ye jusukun gbeninya ye, ani can.

⁹ Ne tun ka sebe min ci aw ma, ne k'a fo aw ye o sebe konko ko aw kana fara jatoyakebagaw kan. ¹⁰ Nka ne m'a fo ko lanabari minw ye jatow ye, walama natabaw, ani benkanikebagaw, ani josonbagaw. Ni aw man kan ka jen ka foyi ke ni o mogow ye, o tuma aw bena dunupa bla le. ¹¹ Ne tun b'a fe k'a fo aw ye le ko ni mogow min ko a ye lanabaga ye, k'a soro a be jatoya ke, walama nataba lo, walama josonbaga lo, walama kumajugufobaga lo, walama doroto lo, walama benkanikebaga lo, ko aw kana jennogonya don ni o tigi ye foyi ra; aw man kan ka hali domuni ke ni o mogow suguya ye.

¹² Ayiwa, ka kiti tige lanabariw kan, o te ne ta sira ye; Ala le bena o ke. Nka lanabaga minw be aw ta jenkuru ra, yala aw le man kan ka olugu ta kiti tige wa? ¹³ Lanabariw koni, Ala yere le bena olugu ta kiti tige. «Aw ye kojugukebaga gben ka bo aw ce ra.»

6

Lanabaga minw be jogon wele fagamaw fe (Matiyu 5.38-41)

¹ Mun koson ni benbariya ka don aw ni aw balema do ce, sani aw ye taga Ala ta mogow saninmanw fe, aw be taga ni o ko ye kititigebaga lanabariw le fe, ko o ye a panabo. ² O tuma aw m'a lon ko Ala ta mogow saninmanw le bena dunupamogow ta kiti tige wa? Ni aw le sababu ra dunupamogow ta kiti bena tige o, mun le nana a ke ko aw yere te se ka hali ko fitini panabo aw ni jogon ce? ³ Aw m'a lon ko anw bena hali melekew ta kiti tige wa? An bena melekew ta kiti tige janko ka na a fo ko minw be don anw yere ni jogon ce dunupa ra yan! ⁴ Ayiwa, ni ko do ka don aw ni jogon ce, lanabagaw ta jenkuru ta sira te mogow minw fe, aw be olugu le ke aw ta kititigebagaw ye! ⁵ Ne be min fora, o ye aw ta maroyako le ye de! O tuma aw bee ce ra, hali mogow kelen te hakiritigi ye min be se ka ko panabo balema do ni do ce wa? ⁶ Balema do be a balemajogon wele fagamaw fe, ko o ko be taga panabo lanabariw le na koro!

⁷ Benbariya ye don aw ni jogon ce fo ka taga se kiti ma, o yere ye aw jarakikun le ye! Mun na aw te terenbariyako dow sonmina de? Ni o be aw tojo, mun na aw te o dow kun aw yere ra? ⁸ Nka aw yere le be terenbariyakow kera, aw yere le be tojori kera; aw fana be o kera aw balemajogonw le ra!

⁹ Aw m'a lon ko mogow terenbariw tena don Ala ta Masaya* ra wa? Aw kana aw yere lafiri de; sabu jatow o, josonbagaw o, jenyakebagaw o, cepogonpinibagaw o, ¹⁰ sonw o, natabaw o, dorotow o, kumajugufobagaw o, benkanikebagaw o, o si tena don Ala ta Masaya ra. ¹¹ K'a soro aw dow tun be o le ye. Nka Ala ka aw ko, ka aw saninya, ka aw jate mogow terreninw ye Matigi Yesu Kirisita togo koson, an ta Ala Nin Saninman* baraka ra.

Lanabaga farikolo ye Matigi ta ye

¹² Dow b'a fo ko: «Fen bee daganin lo ne fe!» Nka nafa te fen bee ra de. Ne be se k'a fo ko: «Fen bee daganin lo ne fe», nka ne koni tena ne yere ke fen si ta jon ye. ¹³ Dow ko: «Domuni danna konobara le kama, konobara fana danna domuni le kama.» Can lo, nka Ala bena o fla bee halaki lon do. Mogow farikolo koni ma dan jatoya kama! A danna ka ke Matigi ta le ye, Matigi fana kera farikolo tigi ye. ¹⁴ Ala min ka Matigi lakunu ka bo saya ra, ale le fana bena an lakunu ka bo saya ra, a ta se bagaya baraka ra.

† 5:8 5.8 Yahudiyaw tun be deri ka sagaden ke saraka ye panagbe min na, o panagbe lo. 5:13 5.12-13 Nin kuma fora Sariya 17.7.

¹⁵ O tuma aw m'a lon ko aw farikolow ye Kirisita* yoro dow le ye wa? Yala ne bena Kirisita yoro dow ta ka o jen ni jato do farikolo ye wa? Fiyewu! ¹⁶ Aw ma a lon ko ni mogo min ka jen ni jato do ye, ko o tigi ni o jato jenna ka ke mogo kelen le ye wa? Sabu a sebera ko: «O fla be jen ka ke mogo kelen ye.» ¹⁷ Nka ni mogo min ka noro Matigi ra, o tigi ni Matigi be ke kelen ye nin ta fan fe.

¹⁸ Aw ye bori jatoya na! Mogo be jurumun to minw ke, o be dan a farikolo kenemayoro le ma. Nka mogo min be a yere bla jatoya ra, o tigi be a yere farikolo hake le ta. ¹⁹ Aw m'a lon ko aw farikolo ye Nin Saninman* sigiyoro saninman le ye wa? Nin Saninman be aw konjo; aw ka a soro Ala fe. Sisan aw te aw yere ta ye tuun. ²⁰ Sabu aw kunmabora songoba le ra. O koson aw ye Ala bonya ni aw farikolo ye, [ni aw nin fana ye; o fla bee ye Ala ta le ye].

7

Poli ka min fo furu ko ra (Matiyu 19.3-12)

¹ Ayiwa, aw ka sebe ci ne ma ka ne jininka ko minw na, ne da bena se o ma sisan: Ni ce ma maga muso ra, o ka ji. ² Nka janko jatoya kana ke, a ka fisa ko ce bee kelen kelen ye a togora muso furu, muso bee kelen kelen ye sigi a togora ce kun. ³ Muso ka kan ni min ye, ce ka kan ka o ke a ye; ce fana ka kan ni min ye, muso ka kan ka o ke a ye. ⁴ Sabu muso farikolo te a yere ta ye, a ce ta lo. Ce fana farikolo te a yere ta ye, a muso ta lo. ⁵ Aw kana ban jogon ma, fo ni aw fla bee benna a ra ko aw be wagati do bla ka Ala daari. Nka o ko, aw ye kosegi jogon ma, ni o te, aw tena se ka aw yere mina, Setana fana bena aw negge ka aw bla jurumun na.

⁶ Ne be min fora tan, o ye ladiri le ye; ne te aw jagboyara! ⁷ Ni a ka dan ne ma, ne b'a fe mogo bee furubari ye to, i ko ne. Nka mogo bee ni a ninyoro lo Ala ta neema ra; Ala be ko do se di do ma, ka ko were se di do were ma.

⁸ Ayiwa, minw te furu konjo, ani muso minw ce sara, ne ta miiriya ra, ni olugu be se ka to i ko ne, o ka ji. ⁹ Nka ni o k'a ye ko o te se ka o yere mina, o tuma, o ye furu ke. Sabu ka furu, o ka fisa, sani i furubari ye to k'a soro furu logo gbannin be i ra.

¹⁰ Minw furura ka ban, ne be min fo olugu ye, o ma bo ne yere ra; Matigi ta kuma lo: muso man kan ka bo a ce kun. ¹¹ Ni a bora a ce kun, o tuma a furubari ye to, walama a ni a ce ye ben kelen ma ka kosegi jogon ma; ce fana man kan ka a muso bla.

¹² Ayiwa, ne be min fora aw tow ye sisan, o te Matigi ta kuma fonin ye; ne yere le be o fora. Ni balema do tun ka muso ta, ka soro ka na ke lanabaga ye, ni a muso ma ke lanabaga ye, ni muso ka son ka to ni a ye, a kana a bla. ¹³ Ni balemamusu do fana tun furura, ka soro ka na ke lanabaga ye, ni a ce ma ke lanabaga ye, ni ce ka son ko muso ye to a fe, o muso kana ban a ce ra. ¹⁴ Sabu ce lanabari be ke Ala ta mogo ye a muso sababu ra; muso lanabari fana be ke Ala ta mogo ye a ce sababu ra. Ni o te, ni aw ka faran jogon na, aw ta denw bena ke Alalonbariw ye, k'a soro can ra, Ala ta mogow lo. ¹⁵ Nka ni ce lanabari, walama muso lanabari ko a be faran ka taga, aw y'a to a ye taga. O tuma balemace, walama balemamusu lanabaga be a yere ma. Ala ka an wele ko an ye to hera le ra. ¹⁶ Sabu ele balemamusu, ele be ke cogo di k'a lon ni i bena ke sababu ye ka i ce kisi? Walama ele balemace, ele be ke cogo di k'a lon ko i bena ke sababu ye ka i muso kisi?

Bee ye to i cogo ra

¹⁷ Nka Matigi ka min ke aw bee kelen kelen ye, ani Matigi ka aw wele cogo min na, aw ye tagama ka kapa ni o ye. Ne be lanabagaw ta jenkuruw* bee karan o le ra.

¹⁸ Ni Ala ka mogo do wele k'a soro a kenesisinin lo, o tigi ye to o cogo ra. Ni a ka min wele k'a soro a kenesisinin te, o tigi kana a fo ko a be a yere kenesigni. ¹⁹ Kenesigiri te jate, kenesisigibariya te jate; ka Ala ta cifoninw sira tagama, o le be jate.

²⁰ Ala ka mogo bee kelen kelen wele k'a to cogo min na, a ye to ten. ²¹ Ni a ka i wele k'a soro i tun ye jon ye, i kana hami o ra. Nka ni cogo be i fe ka ke i yere ta ye, i ye ke i yere ta ye. ²² Ni Matigi ka mogo min wele k'a soro a tun ye jon ye, o tigi kera a yere ta ye Matigi fe. Ni mogo min be a yere ta ye dunupa ra yan, ni Matigi ka i wele, i be ke Matigi ta jon le ye. ²³ Aw kunmabora songoba le ra; o ra aw kana ke mogow ta jon ye. ²⁴ Ne balemaw, Ala ka aw bee kelen kelen wele lanaya ra ka aw to cogo min na, aw ye to ten Ala ja koru.

Mogo furubariw ani muso ce saninw

²⁵ Ayiwa, sunguru minw ma furu folo, ne ma kuma soro Matigi fe olugu ta ko ra, nka ne be ne ta miiriya yira; sabu Matigi ta pumanya baraka ra, aw be se ka la ne ta kuma ra.

²⁶ Ayiwa, sisan wagati gbeleya koson, min ka ji ne ja na, o ye ko a ka ji bee ye to a cogo ra. ²⁷ Ni muso be i fe, i kana a furu sa; ni muso te i fe, i kana muso jini k'a furu. ²⁸ Nka o bee n'a ta, ni i ka furu ke, o te jurumun ye. Ni sunguru fana furura, o te jurumun ye. Nka toru minw bena se o mogow ma furu konu, ne b'a fe ka aw tanga o torow le ma.

²⁹ Ne balemaw, ne be min fo aw ye, o ye nin ye: dunupa laban surunyara. O ra, k'a damina sisan ma, minw furunin lo, olugu ye ke i n'a fo o furunin te; ³⁰ minw be kasira, olugu ye ke i n'a fo o te kasira; minw be nagarira, olugu ye ke i n'a fo o te nagarira; minw be sanni kera, olugu y'a ke i n'a fo foyi te o boro; ³¹ minw be dunupa ta nafaw sorora, olugu ye ke i n'a fo foyi te o boro; sabu nin dunupa bena teme.

³² Ne b'a fe hami kana ke aw ra. Mogo min ma furu, o be hami Matigi ta kow ra, a bena a ke cogo min na ka Matigi diyanyako ke. ³³ Ce min ka muso furu, ale be hami dunupafenw le ra, a bena a ke cogo min na k'a muso ladiya; ³⁴ o ra, a ta miiriya be sama ka taga o fan fla ra. Muso min fana te furu ra, ani sunguru, olugu be hami Matigi ta kow le ra, janko o farikolo ni o jusukun ye saninya ka ke Matigi ta ye. Nka min furunin lo, ale be hami dunupafenw le ra, a bena a ke cogo min na k'a ce ladiya.

³⁵ Ne be o fora aw yere ta nafa le koson; ne t'a fe ka aw bari ka furu. Ne b'a fe aw ye tagama cogo panaman na, ka tugu Matigi ko ni aw jusukun bee ye.

³⁶ Ni face min k'a ye fana ko ni furu wagati ka teme a denmuso kan ko o ye maroyako le ye, ni a k'a ye ko a denmuso ka kan ka furu, ni min ka ben face yere ma, a ye o ke; o te jurumun ye. Minw b'a fe ka furu, olugu ye furu. ³⁷ Nka ni face min k'a latige ni a yere ta naninya ye, mogo ma a jagboya, nka ni a yere le k'a latige a yere konu ka son ko a denmuso furubari ye to, ayiwa, o ka ji. ³⁸ O ra, ni mogo min k'a denmuso di furu ra, o ka ji; nka ni min ka son a denmuso furubari ye to, o belen ka fisa.

³⁹ Ayiwa, ka ce panaman to, muso ka kan ka to a ta furu konu. Nka ni ce ka sa, muso kera a yere ta ye; ni ce min ka a diya, a be furu o ma. Nka a ye ke ka kapa ni Matigi ta sira ye. ⁴⁰ O bee n'a ta, ne ta jate ra, ni o muso ka se ka to ten, o ka fisa a ma. Ne b'a miiri ko ne ta miiriya bennin lo ni Ala Nin Saninman* sago ye fana.

8

Josonsogo ta ko (Romukaw 14.13-23)

¹ Ayiwa, ne balemaw, sisan ne bena aw jaabi josonsogow ta ko ra. Aw b'a fo ko: «Lonniya be an bee fe.» O ye can ye; nka lonniya be yerebonya bla mogo ra, k'a soro

kanuya bɛ baraka don an ta lanaya ra. ² Ni mɔgɔ min b'a miiri ko a ka ko lon, hali bi a ma ko lon fɔlo i n'a fɔ a ka kan k'a lon cogo min na. ³ Nka ni mɔgɔ min bɛ Ala kanu, o tigi lonnin lo Ala fɛ.

⁴ Ayiwa, min ye josɔnsogo ta ko ye, yala an bɛ se k'a domu wa, walama an tɛ se k'a domu? Anw k'a lon ko batofen wɛrɛ si tɛ dunupa kɔnɔ, ni Ala kelenpe tɛ. ⁵ Can lo, fen caman bɛ sankolo ra, ani dugukolo kan, mɔgɔw bɛ minw jate i n'a fɔ o ta alaw. Hali ni mɔgɔw fɛ ala caman wɛrɛw bɛ sankolo ra, walama dugukolo kan, ani matigice caman wɛrɛw, ⁶ anw kɔni fɛ Ala kelenpe le bɛ yi: o ye an Fa ye; ale le ka fen bɛɛ dan, an fana bɛ panamanya ale le kosɔn. Matigi kelenpe le bɛ yi fana, o ye Yesu Kirisita ye; fen bɛɛ danna ale le baraka ra, an bɛ panamanyara ale le baraka ra fana.

⁷ Nka o lonniya tɛ lanabagaw bɛɛ fɛ. I n'a fɔ dɔw tun bɛ jo sɔn kakɔɔ, ni olugu ka josɔnsogo jimi, o b'a miiri ko o ka o yɛrɛ lanɔgɔ, sabu o jusukun ta baraka ka dɔgɔ. ⁸ K'a sɔrɔ domunifen le tena an yɔrɔ surunya Ala ra. Ni i ma o sogo jimi, a tɛ foyi bɔ i ra; ni i k'a jimi fana, a tɛ foyi fara i kan.

⁹ Nka o bɛɛ n'a ta, aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi, sabu hali ni aw bɛ se ka fen bɛɛ domu aw sago ma, aw man kan ka kɛ sababu ye ka lanabaga barakantanw kunnacɛn. ¹⁰ Sabu ele min bɛ o kow lon, ni balema lanabaga barakantan dɔ ka ele siginin ye jobon kɔnɔ domuni na, o tena ale fana ja gbɛleya ka josɔnsogo dɔ domu wa? ¹¹ O cogo ra, Kirisita* sara o balema barakantan min kosɔn, ele ta lonniya kɛra sababu ye ka o halaki. ¹² Ni an bɛ o kɛ, an bɛ an balema hake ta, sabu ale bɛ fen min jate jurumun ye, aw b'a to a bɛ o kɛ. O cogo ra, aw bɛ Kirisita yɛrɛ le hake tara. ¹³ O le kosɔn, ni domuni dɔ le bɛna kɛ sababu ye ka ne balema bla jurumun na, ne bɛna o domuni ye k'a to yi, janko ne kana na kɛ sababu ye ka ne balema kunnacɛn.

9

Ala ta ciradenw ta nafa ni o ta baara (Korentikaw flanan 11.7-12; 12.13-15)

¹ Ayiwa, ne balemaw, yala ne tɛ ne yɛrɛ ta ye le wa? Yala ne fana tɛ ciraden* dɔ ye wa? Yala ne fana ma Matigi ye wa? Ne ka baara min kɛ Matigi ye, aw yɛrɛ le tɛ o baara nɔ ye wa? ² Hali ni dɔw tɛ ne jate ciraden ye, aw kɔni ka kan ka ne jate ciraden ye; sabu aw ta lanaya le b'a yira ko ne ye Matigi ta ciraden ye.

³ Minw bɛ ne kɔrɔfɔ ka ne jaraki, ne bɛ olugu jaabi tan le, ko: ⁴ Yala anw man kan ka domuni kɛ, walama ka minni kɛ i n'a fɔ tɔw wa? ⁵ Yala anw fana tɛ se ka balemamuso dɔ ta, min bɛ kɛ an muso ye, ka kɛ ni an ye an ta tagamaw ra, i n'a fɔ ciraden tɔw, ani Matigi dɔgɔcɛw, ani Piyeri b'a kɛ cogo min na wa? ⁶ Walama ne ni Barinabasi dɔrɔn le ka kan ka baara wɛrɛ kɛ ka an yɛrɛ baro wa? ⁷ Jɔn le bɛ lo ni a yɛrɛ kunko ye k'a to sorasiya ra? Jɔn le bɛ rɛzɛnforo sɛnɛ ko a t'a den domu? Jɔn le bɛ bɛganw kɔrɔsi ko a t'a nɔnɔ min ka ye?

⁸ Ayiwa, ne bɛ min fɔra tan, o tɛ adamadenw ta miirira dɔrɔn ye dɛ! Sariya* yɛrɛ bɛ o le fɔ. ⁹ Sabu a sɛbera cira Musa ta sariya ra ko: «Ni aw ka misi bla ko a ye siman dɔndɔn k'a kise bɔ, aw kana a da siri.» Ayiwa, yala Ala ka o fɔ misiw hami le kosɔn wa, ¹⁰ walama a k'a fɔ anw le kosɔn? Can ra, a k'a sɛbɛ anw le kosɔn. Ni mɔgɔ bɛ sɛnɛ kɛ, a b'a kɛ ka a jigi la a kan ko a bɛna dɔ sɔrɔ a ra; ni mɔgɔ bɛ siman gbasi, a b'a kɛ ka i jigi la a kan ko a bɛna dɔ sɔrɔ a ra. ¹¹ Ayiwa, anw ka Ala ta Kuma fɔ aw ye, k'a kɛ i n'a fɔ an ka dannɛ le kɛ; ayiwa, sisan ni an ka aw fana borofen dɔw sɔrɔ, aw b'a miiri ko o dama temena wa? ¹² Ni dɔw bɛ aw borofenw sɔrɔra k'a diyabɔ, yala anw le tun man kan ka kɔn ka aw borofenw diyabɔ wa? Nka anw ma o kɛ; anw ka tɔrɔ bɛɛ sɔnmɛna le janko foyi kana Kirisita* ta Kibarɔ Diman* waajuri lalɔ.

¹³ Aw m'a lon ko minw be baara ke Ala ye Alabatosoba konɔ, ko olugu be baro o le ra wa, ani ko minw be saraka jeni sarakajenifen* kan Ala ye, ko olugu be o ninyoro soro o sarakafenw le ra wa? ¹⁴ Ayiwa, o cogo ra fana Matigi k'a latige ko minw be Kibaro Diman waajuri ke, ko olugu ka kan ka baro Kibaro Diman le ra.

¹⁵ Nka ne tun ka kan ni o fen minw ye, ne ma o si jini aw fe; ne fana te nin sebera janko aw ye o di ne ma. Sabu ne ka Kibaro Diman fo aw ye gbansan minke, o nagari be ne ra; ne ye sa o ka fisa ne ma, sani ne ye bono o nagari ra. ¹⁶ Ne te ne yere bonyasababu jinina Kibaro Diman fori ra; sabu baara do lo ne ka kan ka min ke jagboya ra. Ni ne fana ma Kibaro Diman fo, o ye ne ta bono le ye. ¹⁷ Ni ne tun be Kibaro Diman baara kera ne yere le ye, ne tun ka kan ka sara soro a ra. Nka ne te a kera ne yere ye; Ala ka cira le karifa ne ma, ne fana be o le kera. ¹⁸ Ayiwa, o tuma ne ta baraji ye juman le ye sa? Ka Kibaro Diman fo mogow ye gbansan, ne kana foyi jini o fe, ne be ne ta baraji soro o le ra.

¹⁹ Ne te mogow si ta jon ye; o bee n'a ta, ne ka ne yere majigi ka ke bee ta baaraden ye, janko mogow caman ye kisi. ²⁰ Ni ne be ni Yahudiyaw ye, ne fana be ke i ko Yahudiya, janko ka Yahudiyaw soro. Ni ne be ni sariya sira tagamabagaw ye, ne fana be ne yere ke sariya sira tagamabaga do ye, janko ka sariya sira tagamabagaw soro, k'a soro can ra ne te sariya sira tagamabaga ye. ²¹ Minw te sariya lon, ni ne be ni olugu ye, ne fana be ne yere ke i ko ne ma sariya lon, janko ka olugu soro, k'a soro can ra ne be Ala ta sariya lon, sabu ne be Kirisita ta sariya sira tagama.

²² Minw baraka ka dogo lanaya ra, ni ne be ni olugu ye, ne fana be ne yere ke olugu do ye, janko ka olugu soro. Ne be ne yere ke cogo bee ra mogow bee koson, janko ni a ka ke cogo o cogo, dow ye kisi. ²³ Ne be o ko bee ke Kibaro Diman koson, janko ne fana ye ne ninyoro soro a ra.

²⁴ Aw m'a lon ko minw be jogondanbori ke, ko o bee be bori, nka mogow kelenpe le be jala soro wa? Aw fana ye bori janko aw ye aw ta soro. ²⁵ Mogow minw be o bori ke, olugu be jija, ka sege bee la o yere kan, k'a soro o be jala min soro, o ye fen banta le ye; nka anw koni, an be jala min soro, o ye fen banbari le ye. ²⁶ O koson ne be bori, nka ne te borira ne kun fe de! Ne be i ko borokurufiribaga, nka ne te borokuruw firifiri ne yere kun fe ka fonjo daman kere de. ²⁷ Nka ne be ne yere mina kosebe, ka ne farikolo bari a diyanyako ma, janko a laban ne yere kana na bono, k'a soro ne le ka tow waaju.

10

Izirayelimogow ka sirajugu min tagama (Heburuw 3.7-19)

¹ Ne balemaw, ne b'a fe ko aw ye aw hakiri to nin na, ko Ala tun ka sankaba* bla an bemaw bee kunna ka sira yira o ra; o bee tagamana ka kogoji cetige†. ² A kera i n'a fo o batizera o sankaba ni o kogoji ra, ka ke jennogonya ra ni cira Musa ye. ³ Ala ka domuni min di o ma ka bo sankolo ra, o bee ka o domu. ⁴ Ala ka ji min di o ma, o bee ka o min. Sabu o tun be ji sorora ka bo fara min na, o fara tun bora Ala ra, o fara tun be tugu o ko, o fara tun ye Kirisita* le ye. ⁵ O bee n'a ta, o mogow caman ma Ala diyanyako ke; o koson Ala k'a to o benbenna ka sa kongokolon konɔ.

⁶ Ayiwa, o kow kera k'a yira an na, janko kojugu nege kana an fana soro, i n'a fo a ka olugu soro cogo min na. ⁷ Aw kana son joson ma i n'a fo olugu dow k'a ke cogo min na, i ko a sebera Kitabu konɔ cogo min na, ko: «Mogow sigira ka domuni ke, ka min; o ko, o wurira ka don ke ka o yere janagbe.» ⁸ An kana an yere bla jatoya ra i

* **10:1** 10.1 Ka Izirayelimogow tagamato to kongokolon konɔ, Ala tun ka sankaba do bla o kunna, janko ka sira yira o ra (Bori 13.21,22). † **10:1** 10.1 Izirayelimogow tagamana ka Kogojiwulen cetige (Bori 14.22-29). **10:7** 10.7 Nin kuma fora Bori 32.6.

n'a fɔ olugu dɔw k'a ke cogo min na, fɔ Ala ka mɔgo waga mugan ni saba (23 000) faga o ra tere kelen kɔnɔ. ⁹ An kana a fɔ ko an be Kirisita kɔrɔbɔ k'a fe, i n'a fɔ olugu dɔw k'a ke cogo min na; saw ka olugu kin ka o faga. ¹⁰ Aw kana Ala jaraki, i n'a fɔ dɔw k'a jaraki cogo min na, fɔ ninminamɛleke ka o faga.

¹¹ Ayiwa, nin kow sera olugu ma k'a yira an na, janko an ye an yere kɔrɔsi; a sebera janko ka anw le karan, anw minw be wagati labanw na sisan. ¹² O koson, ni mɔgo min b'a miiri ko ale lonin lo, o tigi ye a yere kɔrɔsi janko a kana na ben.

¹³ Setana be aw nege ka aw bla kojugu minw na, o ɲogon le be mɔgo tɔw bee sɔrɔ. Nka Ala ye kankelentigi le ye; a tena son k'a to a ye aw kɔrɔbɔ fɔ ka teme aw baraka kan. Ni kɔrɔbɔri sera aw ma fana, Ala bena aw bɔsicogo yira aw ra, janko aw ye se k'a sonmina.

*Lanabaga ka kan ka faran joson na
(Korentikaw flanan 6.14-18; Romukaw 14.13-23)*

¹⁴ O koson ne balema kanuninw, aw ye bori joson na. ¹⁵ Ne be kumana aw fe i n'a fɔ mɔgo hakirmanw; ne be min fora aw ye, aw yere ye o jate mina. ¹⁶ Ni an be Matigi ta domuni ke, an be baraka la Ala ye minnifen min koson, yala o te an ni Kirisita* ta jenɲogonya tagamasiyen le ye a jori baraka ra wa? An be buru min tarantaran, yala o te an ni Kirisita ta jenɲogonya tagamasiyen le ye a farikolo baraka ra wa? ¹⁷ Burukun kelen le be yi; o ra, an ka ca, nka an kera farikolo kelen ye, sabu an bee ka an ninyɔrɔ sɔrɔ o burukun kelen na.

¹⁸ Min be ke Izirayelimogow ce ra, aw ye o jate mina: minw be sarakafenw domu, olugu be jenɲogonya ra ni Ala ye, sabu o be saraka jeni sarakajenifen* min kan, o ye Ala ta ye. ¹⁹ Ne be min fora, o kɔrɔ ye di? Ko an ka kan ka josonsogo jate fen ye wa, walama ko an ka kan ka jo jate fen ye? ²⁰ On-on de! Ne ta kuma kɔrɔ ye ko minw be jo son, o sonnifenw be dira jinaw le ma; a te dira Ala ma. K'a sɔrɔ ne t'a fe aw ni jinaw ye ke jenɲogonya ra. ²¹ Aw te se ka min Matigi ta jifiye ra, ka yeɛma ka taga min jinaw ta jifiye ra. Aw te se ka domuni ke Matigi fe, ka yeɛma ka taga domuni ke jinaw fe. ²² Yala anw b'a fe ka Matigi ta celiya lawuri le wa? Aw baraka ka bon ni Matigi ta ye wa?

²³ Aw ko: «Fen bee daganin lo!» Nka nafa te fen bee ra de. «Fen bee daganin lo», nka fen bee te aw lataga na lanaya ra.

²⁴ Mɔgo si kana a yere dɔron ta nafa jini; aw ye mɔgo werew ta nafa le jini fana.

Lanabaga man kan ka a balema kunnacen

²⁵ Sogo o sogo be fiyeere logofiye ra, aw be se ka o bee domu; aw kana jininkari ke, ka sigiya don aw jusukun na. ²⁶ Sabu a sebera ko: «Dugukolo ni a kanfenw bee ye Matigi ta ye.»

²⁷ Ni lanabari do ka aw wele domuni na, ni aw tagara, ni a ka domunifen o domunifen sigi aw kɔrɔ, aw ye o domu; aw kana jininkari ke, ka sigiya don aw jusukun na. ²⁸ Nka ni do ka aw lasomi k'a fɔ aw ye ko: «Nin ye josonsogo le ye de!» Aw kana a domu tuun, o tigi ta kuma koson, sabu a bena sigiya don a jusukun na. ²⁹ Ne te o fora aw yere ta jusukun koson, nka min ka aw lasomi, ale ta jusukun ko lo.

Ayiwa, mun na mɔgo were le bena ne jaraki ne ta domuni ko koson ka kapa ni ale yere ta miiriya ye? ³⁰ Ne ka baraka la Ala ye fen min koson, mun na mɔgo were bena ne jaraki ko ne ka o domu?

³¹ Ayiwa, ni aw be domuni ke, walama ni aw be minni ke, walama ni aw be fen o fen ke, a ye o bee ke janko ka Ala le bonya.

³² Aw kana ke sababu ye ka mɔgo si kunnacen: aw kana Yahudiyaw kunnacen, walama siya were mogow, walama Ala ta jenkuru mogow. ³³ Aw ye ne ladegi; ne be

jija ka mɔgɔw diyanyako le kɛ fɛn bɛɛ ra. Ne tɛ ne yɛrɛ ta nafa jini, nka ne bɛ bɛɛ ta nafa le pinina, janko o ye kisi.

11

¹ Ayiwa, aw ye ne ladegi, i n'a fɔ ne yɛrɛ bɛ Kirisita* ladegira cogo min na.

Korenti musow ta kundatuguko
(Efesikaw 5.22-24; Timote fɔlɔ 2.8-14)

² Ayiwa, ne balemaw, ne bɛ aw fɔ, sabu aw hakiri bɛ ne ra ko bɛɛ ra; ne ka aw karan ko minw na, aw ka o mara fana i n'a fɔ ne k'a fɔ aw ye cogo min na.

³ O bɛɛ n'a ta, ne b'a fɛ ko aw ye nin faamu: cɛ bɛɛ kuntigi ye Kirisita ye, muso kuntigi ye a cɛ ye, Kirisita kuntigi ye Ala ye. ⁴ O kosɔn, cɛ min bɛ Ala daari, walama Ala bɛ kuma don min da ra ka mɔgɔw waaju, ni a bɛ o kɛ ka a kun datugunin to, o cɛ bɛ a kuntigi le dɔgɔyara. ⁵ Muso min fana bɛ Ala daari, walama Ala bɛ kuma don min da ra ka mɔgɔw waaju, ni a bɛ o kɛ ka a kun lakolon to, o muso bɛ a kuntigi le dɔgɔya; a bɛ i n'a fɔ o muso kun gbananin lo. ⁶ Sabu ni muso min t'a fɛ ka a kun datugu, o tuma a ye a kunsigi tige fana. Nka ni aw yɛrɛ k'a lɔn ko ni muso ka a kunsigi tige, walama ka a kun gbana, ko o ye maroyako le ye muso ma, o tuma a ye a kun datugu.

⁷ Cɛ kɔni man kan ka a kun datugu, sabu ale ye Ala bɔnɔgɔnna ni Ala nɔɔrɔ le ye; muso kɔni ye cɛ nɔɔrɔ le ye. ⁸ Sabu cɛ ma dan ka bɔ muso ra; muso le bɔra cɛ ra. ⁹ Cɛ ma dan muso kosɔn, muso le danna cɛ kosɔn. ¹⁰ O le kosɔn, mɛlɛkɛw kosɔn, tagamasiyɛn dɔ ka kan ka sɔrɔ muso kun na, min ye o fanga tagamasiyɛn ye. ¹¹ Nka o bɛɛ n'a ta, Matigi ja kɔrɔ, muso tɛ se ka ja cɛ kɔ, cɛ fana tɛ se ka ja muso kɔ. ¹² Sabu muso danna ka bɔ cɛ ra cogo min na, cɛ fana bɛ woro muso le sababu ra. O bɛɛ bɔra Ala yɛrɛ le ra.

¹³ Ayiwa, aw yɛrɛ y'a flɛ kɛ: yala a bennin lo ko muso kunnakolon ye Ala daari wa? ¹⁴ Ka kapa ni adamaden dancogo ye, aw m'a ye ko ni cɛ ka kunsigijan bla ko o ye maroyako le ye wa? ¹⁵ Nka ni muso le ka kunsigijan bla, o ye dawula le ye ale fɛ, sabu Ala ka kunsigijan di ale ma, ka o kɛ k'a kun datugu. ¹⁶ Ayiwa, ni dɔ belɛn b'a fɛ ka sɔsɔri kɛ nin ko ra tuun, anw kɔni ma landa wɛrɛ lɔn nin kɔ; landa wɛrɛ fana tɛ lanabagaw ta jenkuruw si fɛ nin kɔ.

Matigi ta domuni kɛcogo
(Matiyu 26.26-29; Marika 14.22-25; Luka 22.15-20)

¹⁷ Ayiwa, ne bɛna min fɔ aw ye sisan, ne kɔni tɛ se ka aw tando o ra. O ye ko ni aw bɛ nɔgɔn lajɛn, o tɛ dɔ fara aw ta ja kan, fɔ ka dɔ fara aw ta juguya le kan.

¹⁸ A fɔlɔ, ne k'a mɛn ko ni aw ka lajɛn, aw bɛ taran. Ne b'a miiri fana ko can bɛ sɔrɔ o kuma ra. ¹⁹ Ne k'a lɔn ko jagboya lo ko aw ye taran, janko minw bɛ lanabagasɔbɛw ye aw cɛ ra, olugu ye lɔn ka bɔ tɔw ra. ²⁰ Aw bɛ lajɛn ko aw bɛ Matigi ta domuni kɛ, nka aw bɛ min kɛ, o kɔni tɛ Matigi ta domuni ye tuun. ²¹ Sabu ni aw ka lajɛn Matigi ta domuni kama, bɛɛ bɛ girin ka ben a yɛrɛ ta domuni kan ka o domu; a laban dɔw kɔngɔtɔ bɛ to, k'a sɔrɔ dɔw minna ka fa fɔ ka janamini. ²² O tuma so tɛ aw fɛ aw bɛ se ka domuni kɛ, ani ka min yɔrɔ min na wa? Yala aw b'a fɛ ka Ala ta jenkuru mɔgɔw le mafiyɛnya wa, ani fɛn tɛ minw boro ka olugu lamaroya? Aw ko ne ye mun le fɔ? Ne ye aw tando wa? Ne tɛ se ka aw tando nin ko ra fiyewu.

²³ Ayiwa, Matigi ka ne karan min na, ne fana ka aw karan o le ra: Lon min su fɛ o tun bɛna Matigi Yesu janfa, o lɔn su fɛ a ka buru ta;* ²⁴ a ka baraka la Ala ye, k'a tigɛtigɛ, k'a fɔ ko: «Nin ye ne farikolo le ye; nin ye aw ta ye. Aw ye nin kɛ ka aw

* 11:23 11.23 Matigi ta domuni ko: Matiyu 26.26-28; Marika 14.22-25; Luka 22.15-20.

hakiri jigi ne ra.» ²⁵ O cogo ra, domuni bannin kɔ, Yesu ka jifiye ta, rezenji tun b'a kɔnɔ. A ko: «Ala be jɛnɔɔɔnyakura* min don ni mɔgɔw ye ne jori baraka ra, o le ye nin ye. Ni aw be a min tuma o tuma, aw ye o ke ka aw hakiri jigi ne ra.» ²⁶ Sabu ni aw ka nin buru jimi, ani ka nin minnifen min tuma o tuma, aw be Matigi ta saya ko le fɔ, fɔ ka na se a natuma ma.

²⁷ O kosɔn ni mɔgɔ o mɔgɔ be o buru jimi, walama ka o minnifen min cogo dɔ ra, cogo min tɛ Matigi bonya, o tigi ka a yere jaraki, sabu a ka Matigi farikolo ni a jori le mafiyenya. ²⁸ O kosɔn bee ka kan ka a yere jusukun segesege fɔlo, ka sɔrɔ ka buru jimi, ani ka minnifen min. ²⁹ Ni o tɛ, ni mɔgɔ min ka o buru jimi, ka o minnifen min, k'a sɔrɔ kɔrɔ min b'a ra ka kɔpa ni Matigi farikolo ye a ma o jate, o tigi ka o buru jimi, ka minnifen min ka kiti le ben a yere kan. ³⁰ O le kosɔn barakantanw ni banabagatɔw ka ca aw ce ra. O le kosɔn fana caman sara. ³¹ Ni an ka an jusukun segesege fɔlo ka sɔrɔ ka domuni ke, ka minnifen min, kiti tena tige an kan tuun.

³² Ni i k'a ye ko Matigi be kiti tige an kan, a be an koro le janko an kana taga don kiti ra ni mɔgɔ tɔw ye.

³³ Ayiwa, o cogo ra ne balemaw, ni aw be lajen ka Matigi ta domuni ke, aw ye jɔgɔn kɔnɔ. ³⁴ Ni kɔngɔ be dɔ ra, o tigi ye domuni ke a ta so, janko aw kana lajen ka kiti ben aw yere kan.

Ayiwa, ni ne yere nana se aw fe yi, ne bɛna ko tɔw janabo.

12

Lanabagaw bee ni o ninyɔrɔ lo Ala ta neema ra (Efesikaw 4.4-16; Rɔmukaw 12.3-8)

¹ Ayiwa, ne balemaw, min ye Nin Saninman* ta kow ye, ne t'a fe aw ye ke kolɔnbariw ye o kow ta fan fe. ² Aw yere k'a lɔn ko wagati min aw tun be Alalɔnbariya ra, aw tun be boribori jow nɔ fe, o minw tɛ se ka kuma. ³ Ayiwa, ne b'a fɔ aw ye ko Nin Saninman be mɔgɔ o mɔgɔ kɔnɔ, o tigi tɛ se k'a fɔ ko «Yesu danganin lo.» Ni Nin Saninman tɛ mɔgɔ o mɔgɔ kɔnɔ fana, o tigi tɛ se k'a fɔ ko «Yesu le ye Matigi ye.»

⁴ An be ninyɔrɔ minw sɔrɔ Ala ta neema ra, o ninyɔrɔw suguya ka ca, nka Nin Saninman kelen le be o di. ⁵ A be baara minw di an ma, o baaraw suguya ka ca, nka a bee be ke Matigi kelen le ye. ⁶ Baara kecogoyaw fana ka ca, nka Ala kelen le be o baraka di an bee ma.

⁷ Nin Saninman be baara dɔ di lanabaga bee kelen kelen ma, lanabaga tɔw bee ta nafa kama. ⁸ Nin Saninman be hakiritigiyakuma di dɔ ma, ka lɔnniya kuma di dɔ were ma; o Nin Saninman kelen le be o bee di. ⁹ O Nin Saninman kelen be lanayaba di dɔ ma; ale kelen be banabagatɔw keneyari se di dɔ were ma; ¹⁰ a be kabakow keri se di dɔ ma, a be Ala ta kuma don dɔ da ra ka mɔgɔw waaju, a be se di dɔ ma ka Ala ta miiriya ni miiriya werew faranfasi ka bɔ jɔgɔn na, a be se di dɔ ma ka kan werew fɔ, ka se di dɔ ma ka o kanw kɔrɔ fɔ. ¹¹ Nin Saninman kelen le be o kow bee ke, ka bee kelen kelen ninyɔrɔ di a ma ka kɔpa ni ale yere sago ye.

Lanabagaw kera farikolo kelen ye

¹² Mɔgɔ farikolo ye kelen le ye, nka a yɔrɔw ka ca. Ayiwa, farikolo yɔrɔw ni o caya bee, o bee ye farikolo kelen ye cogo min na, an minw be Kirisita* ta jɛnɔɔɔnya ra, anw fana be ten le. ¹³ Sabu an bee batizera Nin Saninman* kelen le ra, ka jen ka ke i ko farikolo kelen. Ni an kera Yahudiya ye walama siya were mɔgɔ o, ni an kera jon ye walama hɔrɔn o, an bee minna Nin Saninman kelen le ra.

¹⁴ Ayiwa, farikolo tɛ yɔrɔ kelen dɔrɔn ye, nka a yɔrɔw ka ca. ¹⁵ Ni sen ko, ko ale ma ke boro ye minke, ko ale nin tɛ farikolo ra o, yala o be se k'a to ko a tɛ ke farikolo yɔrɔ dɔ ye wa? ¹⁶ Ni toro fana ko, ko ale ma ke paden ye minke, ko ale nin tɛ farikolo

ra o, yala o be se k'a to ko a te ke farikolo yoro do ye wa? ¹⁷ Ni mogo farikolo bee tun ye paden doron ye, a tun bena menni ke cogo di? Walama ni a bee tun be toro le ye, a tun bena kasa men cogo di? ¹⁸ Ala ka farikolo yoro bee kelen kelen don farikolo ra ka kana ni a yere sago ye. ¹⁹ Ni farikolo yoro bee tun kera yoro kelen doron ye, yala a tun bena ke farikolo ye tuun wa? ²⁰ O le koson farikolo yoro ka ca, nka farikolo ye kelenpe le ye. ²¹ O ra, paden te se k'a fo boro ye ko: «Ne mako te i ra.» Kun fana te se k'a fo senw ye ko: «Ne mako te aw ra.»

²² An b'a ye ko baraka te farikolo yoro minw na co, an mako be olugu yere le ra kosebe. ²³ An b'a miiri ko farikolo yoro minw te foyi ye de, an be an janto o yoro le ra ka teme yoro tow kan. Farikolo yoro minw ye an maroyayoro ye, an be an janto o yoro le ra ka teme yoro tow kan. ²⁴ Yoro minw te maroyayoro ye, an mako t'a ra ka an janto o yoro ra. An te farikolo yoro minw jate fen ye, Ala ka farikolo dan ka bonya la olugu le kan. ²⁵ A ka o ke janko farikolo yoro si kana faran ka bo jagon na, nka farikolo yoro bee kelen kelen ye o janto jagon na. ²⁶ Ni farikolo yoro do be tooro, farikolo yoro tow bee le be tooro ni a ye fana. Ni farikolo yoro do ka bonya soro, farikolo yoro tow bee le be jagari ni a ye. ²⁷ Aw ye Kirisita* farikolo le ye, aw bee kelen kelen ye a farikolo yoro do le ye.

²⁸ O le koson Ala ka mogo dow sigi lanabagaw ta jenkuru* kunna, k'a folo ke ciradenw* ye, a flanan ye ciraw ye, a sabanan ye karamogow ye; o ko, a ka se di dow ma ka kabakow ke, ka banabagatow keneyari se di dow ma, ka se di dow ma ka mogow deme, ka dow ke pamogow ye, ka se di dow ma ka kan werew fo. ²⁹ Yala bee le kera ciradenw ye wa? Bee le kera ciraw ye wa? Bee le kera karamogow ye wa? Bee le be kabakow kera wa? ³⁰ Banabagatow keneyari se dira bee le ma wa? Bee le be kan werew fora wa? Bee le be se ka kan werew koro fo wa? ³¹ Ayiwa, Ala be ninyoro minw di an ma a ta nema ra, o minw nafa ka bon kosebe, aw ye ke o le fe.

Nka ne bena a jinicogo bee ra jumanman yira aw ra sisan.

13

Kanuya

(Matiyu 22.36-40; Romukaw 13.8-10; Yuhana 3.16-19; Yuhana folo 4.7-21)

¹ Ayiwa, hali ni ne be se ka adamadenw ta kanw bee fo, ka melekew fana ta kanw fo, ni kanuya te ne jusu ra, ne ta kuma ye mankan gbansan le ye, i ko siranenge gbasito mankan, walama i ko siranegetegeere mankan. ² Hali ni Ala be kuma don ne da ra ka mogow waaju, ni a be gundokow bee yira ne ra, ani lonniya bee, hali ni lanaya be ne fe fo ne be se ka kuruw bo o no ra, ni kanuya te ne jusu ra, ne te foyi ye. ³ Hali ni ne ka ne borofenw bee tarantaran fagantanw na ka o baro, ka ne farikolo yere di k'a jeni Ala ko koson, ni kanuya te ne jusu ra, o si te foyi na ne ye.

⁴ Kanuya be muju, a be kopuman ke, a te pangboya ke, a te waso, a te a yere bonya, ⁵ a te maroyako ke, a te a yere doron ta nafa jini, a te dimi joona, a te kojugu miiri ni mogo ye, ⁶ a te jagari terenbariya ra; a be jagari can le kan, ⁷ a be yafa tuma bee, lanaya b'a fe tuma bee, jigiya b'a fe tuma bee, a be ko sonmina tuma bee.

⁸ Kanuya te ban fiyewu. Ala be kuma don minw da ra ka mogow waaju, o bena ban; kan werew fori bena ban, an ta lonniya fana bena ban. ⁹ Sabu an ka doonin doron le lon; Ala be kuma min don an da ra ka mogow waaju, dan be o ra fana. ¹⁰ Nka min dafara, ni o nana lon min na, an ta lonniya min ma dafa, o bena dabla.

¹¹ Wagati min ne tun ye denmisen ye, ne tun be kuma i ko denmisen, ne tun be miiri i ko denmisen, ne tun be kow jate mina i ko denmisen. Nka kabini ne koroyara, ne ka denmisenya ko bee dabla. ¹² O cogo ra, bi an be fenw yera i n'a fo an b'a flera dugalen le ra, a ma gbeya. Nka lon do an bena a ye pada ni pada. Bi koni, dan be ne

ta lonniya ra; nka lon do ne bena fen bee lon ka ja i n'a fo Ala ka ne yere lon cogo min na.

¹³ Ayiwa, sisan, nin fen saba le be to o no ra: lanaya, ani jigi, ani kanuya. Nka a bee ra belebebeba ye kanuya le ye.

14

Kan werew fori ani waajuri

¹ O koson ne balemaw, aw ye jija ka kanuya le jini. Nin Saninman* be ninyoro minw di an ma, aw ye ke olugu fana fe; nka ka kuma soro Ala fe ka mogow waaju, aw ye ke o le fe kosebe. ² Sabu mogow min be kan werew fo, o tigi te kuma mogow fe, nka a be kuma Ala le fe. Mogow si te a ta kuma faamu, sabu a be gundow le fo Nin Saninman baraka ra. ³ K'a soro Ala be kuma don mogow min da ra ka mogow waaju, ale be kuma mogow fe, ka o baraka bonya lanaya ra, ka o ja gbeleya, ka o jusu saaro. ⁴ Min be kan werew fo, o tigi be a yere le baraka bonya; k'a soro Ala be kuma don mogow min da ra ka mogow waaju, o be lanabagaw ta jenkuru bee le baraka bonya.

⁵ Ne b'a fe aw bee ye kan werew fo; nka ni Ala be kuma don aw bee da ra ka mogow waaju, o ka di ne ye ka teme kan werew fori kan. Ka mogow waaju, nafa be o ra ka teme kan werew fori kan, fo ni a fobaga k'a koro fo janko lanabagaw bee ye nafa soro a ra. ⁶ Ayiwa, ne balemaw, sisan ni ne tagara aw fe ka taga ke kuma ye kan werew ra, aw bena mun nafa le soro o ra, ni ne ta kuma ma ke kuma gbenin ye ka Ala ta kow yira aw ra, ka lonniya di aw ma, ka aw waaju, walama ka aw karan?

⁷ Hali nin te fen minw na, k'a soro o be mankan bo, i n'a fo filen, walama goni, ni o fenw te kan gbenin bora, o tuma jon le bena a lon ko nin donkiri le be fora filen na, walama goni na? ⁸ Buru min be fiye ka kerakedenw wele, ni o te kan panaman bora, o tuma jon le bena a yere laben kera kama? ⁹ Ayiwa, ni aw fana ta kumafota ma ke kuma gbenin ye, aw be min fora, jon le bena o faamu? A be i n'a fo aw be kumana gbansan le. ¹⁰ Kan suguya caman be fo dunupa kono, o bee n'a ta, a bee be faamu. ¹¹ Nka kan min be fora, ni ne te o men, o tuma o kan fobaga be ke ne fe i ko siya were mogow; ne fana be ke ale fe i ko siya were mogow.

¹² Ayiwa, i n'a fo aw be Nin Saninman ta kow no fe, o tuma fen minw be se ka lanabagaw baraka bonya, aw ye o le jini caman.

¹³ Ayiwa, min be kan werew fo, o tigi ye Ala daari janko a ye se ka o kanw koro fo. ¹⁴ Sabu ni ne be Ala daari kan were ra, ne koni b'a lon ko ne be Ala daarira ni ne jusukun ye, nka ne be min fora, ne yere te o faamu. ¹⁵ O tuma ne ka kan ka mun ke? Ne be se ka Ala daari kan were ra Nin Saninman baraka ra, nka mogow be kan min faamu, ne be se ka a daari o ra fana. Ne be se ka Alatandodonkiriw la kan werew ra, nka mogow be kan min faamu, ne be se ka a la o ra fana. ¹⁶ Ni o te, ni i be baraka la Ala ye kan were le ra, mogow to minw be jama ra, olugu bena a fo cogo di ko «amina», i ta barakalari ra, ni ele ka min fo, o ma o faamu? ¹⁷ Ele koni ta barakalari pana kosebe; nka olugu ma nafa soro a ra.

¹⁸ Ne be Ala fo, sabu ne be kan werew fo ka teme aw bee kan. ¹⁹ Nka lanabagaw ta jenkuru ce ma, ne ye kumakan looru doron fo, mogow be se ka min faamu, janko ka mogow karan, ne fe o ka fisa hali kumakan waga tan ye kan were ra, mogow te min faamu.

²⁰ Ne balemaw, aw kana ke denmisenw ye hakiri tan fan fe. Ni kojugu lo, aw ye ke i ko denfitiniw; nka hakiri ta fan fe, aw ye mogokorobaw ye. ²¹ A sebera sariya ra ko: «Mogow minw be kan werew fo, ne bena olugu le ta; ne bena siya were mogow le ta ka kuma nin mogow fe, o bee n'a ta, o tena ne lamen.»

²² O koson kan werew fori te tagamasiyen ye lanabagaw fe; tagamasiyen lo lanabariw le fe. Nka ka kuma soro Ala fe ka mogow waaju, o te tagamasiyen ye lanabariw fe; tagamasiyen lo lanabagaw le fe.

²³ Ayiwa, ni aw lanabagaw ta jenkuru bee ka lajen, ni aw bee ka ke kuma ye kan werew ra, ni mogow gbansan dow, walama lanabari dow nana don aw ce ra, ka o ye, o tena a fo ko aw ye fatow le ye wa? ²⁴ K'a soro ni Ala ka kuma don aw bee da ra ka mogow waaju, ni lanabari do, walama mogow gbansan do nana don aw ce ra, aw bee ta kuma bena a ta miiriya yelema, k'a to a ye lo a ta jurumun na. ²⁵ Miiriya dogonin minw be a jusukun na, o bena bo kene kan; a bena a kinbiri gban ka a ja biri dugu ma ka Ala bato, k'a fo a yere da ra ko can ra, Ala be aw fe.

Fen bee ye ke cogo bennin na

²⁶ Ayiwa, ne balemaw, aw ka kan ka mun le ke? Ni aw ka jogon lajen, ni Alabatodonkiri be do fe, o ye o la; ni kuma be do fe ka tow karan, o ye o fo; ni Ala ka fen do yira do ra, o fana ye o fo; ni Ala ka kan were yira do ra, o ye o fo; ni do be se ka o kan korfo fana, o ye o fo. Nka a bee ye ke, janko ka lanabagaw baraka bonya. ²⁷ Minw be kuma kan werew ra, o kana teme mogow fla walama saba kan. O fana ye kuma kelen kelen, ani mogow ye soro fana ka a korfo fo. ²⁸ Ni mogow te yi min b'a korfo fo, o tuma kan were fobagaw ye je lanabagaw ce ra. O y'a fo a yere konso, o ni Ala ce.

²⁹ Ala be kuma don minw da ra ka mogow waaju, olugu ra mogow fla walama saba ye kuma. Tow y'a lamem, ka a segesege. ³⁰ Nka ni Ala ka ko were yira mogow were ra, min konna ka kuma ta, o ka kan ka je. ³¹ Ni Ala ka kuma don aw bee da ra ka mogow waaju, aw bee be se ka kuma ka jogon son, janko ka bee karan, ka bee ja gbeleya. ³² Ala ta kuma waajurikebagaw ka kan ka se ka o yere mina kuma ta fan fe. ³³ Sabu Ala te konagaminin fe, fo hera.

Ayiwa, i n'a fo a be ke Ala ta mogow saninmanw ta jenkuru tow bee ra cogo min na, ³⁴ musow ka kan ka je lanabagaw ta jenkuruw* ra, sabu a daganin te ko o ye kuma ta o yorow ra. O ka kan ka o yere majigi, i n'a fo sariya b'a fo cogo min na fana. ³⁵ Ni min b'a fe ka ko do faamu, o ye a ce jininka so konso. Sabu musow ye kuma lanabagaw ta jenkuru* ra, o ye ko benbari le ye!

³⁶ O tuma aw b'a miiri ko Ala ta Kuma sindira aw le fe yi wa? Walama ko a sera aw doron le ma wa?

³⁷ Ni do b'a miiri ko Ala ka kuma don ale da ra ka mogow waaju, walama ko Nin Saninman* ka sebgaya do di a ma, o tigi ka kan k'a lon ko ne be min fora, ko o ye Matigi ta cifonin le ye. ³⁸ Ni min fana ma nin kow lon, i b'a soro ko Ala ma ale fana lon.

³⁹ Ayiwa, ne balemaw, ka kuma soro Ala fe ka mogow waaju, aw ye ke o le fe kosebe; aw kana mogow bari ka kan werew fo fana. ⁴⁰ Nka a ye ke cogo bennin na, fen bee ye ke ka kapa ni a kecogo ye.

15

Yesu Kirisita kunuko

¹ Ayiwa, ne balemaw, ne ka Kibaro Diman* min lase aw ma, aw sonna o ma ka jija ka to o kan; ayiwa, aw y'a to ne ye aw hakiri jigi o ra tuun. ² Aw kisira o le sababu ra, ni aw koni ka a sira tagama i n'a fo ne ka aw karan a ra cogo min na; ni o te, aw ta lanaya kera gbansan le ye.

³ Ne karanna min na, ne konna ka aw karan o le ra, ko Kirisita* sara an ta jurumunw koson, i n'a fo a sebera Kitabu konso cogo min na; ⁴ a su donna, a saya tere sabanan a kununa, i n'a fo a sebera Kitabu konso cogo min na. ⁵ A kununin ko a ka a yere yira Piyeri ra; o ko, a ka a yere yira ciraden* tan ni fla ra. ⁶ O ko, a ka a yere yira balema

lanabaga minw na yɔrɔnin kelen na, o ka ca ni mɔgo keme looru ye. Olugu caman belen be si ra bi, nka dow sara. ⁷ O ko, a ka a yere yira Yakuba ra, ka a yere yira ciraden tow bee ra.

⁸ O bee le ko, a ka a yere yira ne Poli fana ra, ne min kera i ko den kogobari. ⁹ Sabu ne le ye ciradenw bee ra fitini ye. Ne yere man kan ka wele ko ciraden, sabu ne ka Ala ta jenkuru mɔgow tɔɔɔ kosebe. ¹⁰ Nka ne ye min ye bi, Ala ta neema le baraka ra ne sera ka ke o ye. Ala ka o neema min ke ne ye, o ma ke gbansan ye fiyewu! Sabu ne ka baara ke ka teme tow bee kan. Nka ne yere baraka le ma o ke; Ala ta neema min be ne kan, o baraka lo! ¹¹ O koson ni a kera ne le ye o, ni a kera ciraden tow le ye o, an bee be nin waajuri kelen le kera; aw fana lara o le ra.

Lanabagaw kunuko

¹² Ayiwa, ni anw be waajuri kera k'a fo ko Kirisita* kununa ka bo saya ra, mun koson aw dow b'a fora ko suw tena kunu? ¹³ Ni can lo ko suw tena kunu, o tuma Kirisita fana ma kunu le ke! ¹⁴ Ni a fana kera ko Kirisita ma kunu, o tuma an ta waajuri ye gbansan le ye, aw ta lanaya fana ye gbansan le ye. ¹⁵ Ka fara o kan, ni suw tena kunu, a be i n'a fo an kera seerejuguw le ye Ala ta fan fe; sabu an ka seereya ke ni Ala togo ye, ko a ka Kirisita kunu, k'a soro a m'a kunu. ¹⁶ Sabu ni mogo tena kunu lahara, o tuma Kirisita fana ma kunu. ¹⁷ Ni Kirisita fana ma kunu, o tuma aw ta lanaya ye gbansan le ye, aw ta jurumun fana be aw ra hali bi. ¹⁸ Lanabaga minw sara, olugu si te kisi fana. ¹⁹ Ni an jigi be Kirisita kan dunupa ra yan doron le, o tuma anw le ye mɔgow bee ra janibagatow ye.

²⁰ Nka, can ra, Kirisita kununa ka bo saya ra. Minw sara, Ala ka a kunu k'a ke olugu ra mogo folo ye, k'a yira ko olugu fana bena kunu. ²¹ Sabu saya donna dunupa ra mogo kelen le sababu ra, suw kununi fana nana mogo kelen le sababu ra. ²² Mogo bee be sa, sabu o bora Adama ra; o cogo ra fana bee bena janamanya kokura Kirisita sababu ra. ²³ Nka bee ta bena ke a ta wagati le ra. Kirisita kera folo ye; o ko, minw kera a ta mɔgow ye, a nawagati ra, olugu fana bena kunu. ²⁴ O ko, a laban be se. O wagati ra Kirisita bena kuntigiyaw bee cen, ani sebayaw bee, ani fangatigiyaw bee; o ko a be Masaya* laseko Fa Ala ma. ²⁵ Sabu jagboya lo ko Kirisita ye sigi masaya ra, fo Ala ye a juguw bee majigi ka o bla a sen jukoro. ²⁶ A bena jugu laban min halaki, o ye saya ye. ²⁷ Sabu a sebera ko: «Ala ka fen bee bla a sen jukoro.» Nka ni a fora ko a ka fen bee bla a ta fanga koro, o b'a yira ko Ala min ka fen bee bla a ta fanga koro, ko ale Ala yere ko te. ²⁸ Ni fen bee nana ke Yesu ta fanga koro wagati min na, Ala min ka fen bee bla a ta fanga koro, Dence* fana bena a yere bla ale Ala ta fanga koro. O tuma, Ala kelen le bena ke fen bee kunna, ka ke mogo bee kunna.

²⁹ Ayiwa, ni suw tena kunu, o tuma minw be o yere batize suw ye, olugu bena a ke di? Ni suw tena kunu fiyewu, mun koson o be o yere batize suw ye? ³⁰ Ayiwa, anw yere do? Ni suw tena kunu, mun koson wagati bee an be an yere nin bla farati ra? ³¹ Lon bee ne le be ne yere dira saya ma. Can lo, ne balemaw, ne be o fo aw ye, sabu an Matigi Yesu Kirisita ta jennogonya ra, aw le ye ne ta bonya kun ye. ³² Ne ka siyen min ta Efesi, k'a ke i ko ne ni waraw le be nogon na, ni ne ka o ke adamadenw doron le koson, o tuma ne be mun nafa le soro o ra? Ayiwa, ni suw tena kunu, o tuma «an ye domuni ke, ka min, sabu sini an bena sa.»

³³ Aw kana aw yere lafiri de! «Tagamanogonjugu be mogo bla sirajugu kan*.»

³⁴ Aw ye hakiri soro, ka jurumun dabra. O le bennin be! Sabu dow be aw ce ra, olugu ma Ala lon. Ne be o fora janko aw y'a lon ko o ye aw yere ta maroyako le ye.

15:27 15.27 Nin kuma fora Zaburu 8.7; 110.1. **15:32** 15.32 Nin kuma fora Ezayi 22.13. * **15:33** 15.33 Poli ka lonnikabaga do ta kuma le fo yan, min togo tun ye Menandiri.

Lanabagaw ta farikolokura

³⁵ Dɔ bɛna a fɔ ko: «O tuma suw bɛna kunu cogo di? Farikolo suguya juman le bɛna kɛ o ra?» ³⁶ Naloman fɛ dɛ! Ni i ka siman dan dugukolo ra, ni a ma sa, a tɛ se ka falen. ³⁷ I bɛ simankisɛ gbansan le dan, ɲɔ, walama siman wɛrɛ kisɛ; i tɛ a yiri yɛrɛ kuturu bɛɛ le ta k'a don dugukolo ra. ³⁸ Nka Ala bɛ o simankisɛ falen k'a kɛ a yɛrɛ sagonan yiri ye. Ala bɛ simankisɛ bɛɛ kɛ a ta yirisun ɲɔgɔnna le ye.

³⁹ O cogo ra, danfɛnw fana suguya ka ca; o si tɛ kelen ye. Adamaden farisogo bɛ a danna, bɛganw ta bɛ a danna, kɔnɔw ta bɛ a danna, jɛgɛw ta bɛ a danna. ⁴⁰ Sanfɛfɛnw fana ta bɛ a danna; dugukolokanfɛnw fana farisogo bɛ a danna. Nka sanfɛfɛnw nɔɔɔ ni dugukolokanfɛnw nɔɔɔ tɛ kelen ye. ⁴¹ Tere nɔɔɔ bɛ a danna, karo nɔɔɔ bɛ a danna, lolow nɔɔɔ bɛ a danna fana. Hali lolo dɔ nɔɔɔ ni lolo dɔ wɛrɛ nɔɔɔ tɛ kelen ye.

⁴² Ayiwa, suw kunucogo bɛ ten fana. Ni su donna dugukolo ra, a bɛ i n'a fɔ simankisɛ, a bɛ tori. Nka a toribari le bɛ kunu. ⁴³ A cɛnnin bɛ don dugukolo ra, nka a nɔɔɔman bɛ kunu. A barakantan bɛ don dugukolo ra, nka a bɛ kunu ni barakaba ye. ⁴⁴ Farikolo gbansan le bɛ don, nka a ɲanaman bɛ kunu ni nin ye. Adamaden farikolo bɛ yi, Nin Saninman* bɛ farikolokura min di, o fana bɛ yi. ⁴⁵ O kosɔn a sɛbera Kitabu kɔnɔ, ko: «Mɔgɔ fɔlɔ†, min ye Adama ye, Ala ka nin don o ra k'a kɛ mɔgɔ ɲanaman ye.» Nka Adama laban‡, o kera Nin* ye, Nin min bɛ mɔgɔw ɲanamanya. ⁴⁶ Nin Saninman* bɛ farikolokura min di, o ma kɛ fɔlɔ ye. Adamaden ta farikolo gbansan le kera fɔlɔ ye; Nin Saninman bɛ farikolokura min di, o ka sɔrɔ ka na ko fɛ. ⁴⁷ Adama, min kera mɔgɔ fɔlɔ ye, ale bɔra dugukolo bɔgɔ ra; ale kera dugukolo ta fɛn le ye. Nka tɔ kelen, Kirisita, ale bɔra sankolo ra. ⁴⁸ Min bɔra dugukolo bɔgɔ ra, ale bɛ cogo min na, minw bɛɛ sɔrɔra ale ra, olugu fana bɛ o cogo le ra. Min bɔra sankolo ra, ale bɛ cogo min na, minw bɛɛ kera ale ta ye, olugu fana bɛ o cogo le ra. ⁴⁹ Min bɔra dugukolo bɔgɔ ra, an bɔra o fɛ cogo min na, min bɔra sankolo ra, an bɛna bɔ o fɛ fana ten le.

⁵⁰ Ne balemaw, ne bɛ min fɔra, o kɔrɔ ye ko farisogo min bɛ an na, an tɛ se ka don Ala ta Masaya ra ni o farisogo ye. An farisogo torita tɛ se ka don Ala ta Masaya banbari ra.

⁵¹ Ne bɛ gundo dɔ fɔ aw ye: An bɛɛ le tɛna sa, nka an bɛɛ bɛna yɛlɛma ⁵² yɔrɔnin kelen, ɲakɔmiko kelen, burulaban fiyɛtuma ra. Buru bɛna fiyɛ, suw bɛna kunu ni farikolokura ye, farikolo min tɛ tori; anw tɔw, anw bɛna yɛlɛma ka kɛ farikolokura ye. ⁵³ Sabu farikolo torita min bɛ an na, jagboya lo ko o ye yɛlɛma k'a kɛ farikolokura ye, farikolo toribari; jagboya lo fana ko an farikolokɔrɔ ye yɛlɛma k'a kɛ farikolokura ye, farikolo min tɛ sa. ⁵⁴ Ayiwa, ni an farikolo torita yɛlɛmana k'a kɛ farikolokura ye, farikolo toribari, ni an farikolokɔrɔ yɛlɛmana k'a kɛ farikolokura ye, farikolo min tɛ sa, o tuma, min sɛbera Kitabu kɔnɔ, o bɛ kɛ can ye, ko:

«Se sɔrɔra saya kan, saya tununa pewu!

⁵⁵ E, saya, i ta se bɛ min tuun?

E, saya, i ta fagaribiɲɛ bɛ min tuun?»

⁵⁶ Saya ta fagaribiɲɛ ye jurumun le ye; jurumun ta fanga bɛ bɔ sariya le ra. ⁵⁷ Nka an ye baraka la Ala ye, sabu ale le bɛ se di an ma, an Matigi Yesu Kirisita baraka ra.

⁵⁸ O kosɔn, ne balema kanuninw, aw ye baraka don aw yɛrɛ ra, foyi kana aw lasɛgi kɔ; aw ye taga ɲa Matigi ta baara ra wagati bɛɛ, sabu aw k'a lɔn ko aw bɛ baara min kera Matigi ye, o tɛna kɛ gbansan ye.

† 15:45 15.45 Mɔgɔ fɔlɔ: o ta ko fɔra Damina 2.7. ‡ 15:45 15.45 Adama laban: O ye Yesu Kirisita ye. 15:55 15.55 Nin kuma fɔra Ezayi 25.8; Oze 13.14.

16

Wari min lajenna Zeruzalemu lanabagaw ye (Rɔmukaw 15.25-27)

¹ Ayiwa, ne balemaw, aw bena wari min lajen k'a ci ka taga Ala ta mogo saninmanw demɛ Zeruzalemu, aw fana ye jija ka o ko ke i n'a fo ne k'a fo Galasi lanabagaw ye cogo min na. ² Logokun o logokun, a tere folo*, ni bee kelen kelen se ka ke min ye, o tigi ye o bo ka o bla danna ka kapa ni a ta sorota ye, janko ni ne nana se yi, aw kana a fo ko aw be wari lajen o wagati le ra. ³ Ayiwa, ni ne nana se yi, aw yere bena mogo minw panawoloma, ne bena sebe do don olugu boro ka o ci ka taga Zeruzalemu ni wari ye. ⁴ Ni a kera ko a be ne yere tagakun bo, o mogow bena fara ne kan ka taga.

Poli be kuma a ta tagama ko ra

⁵ Ne bena teme Masedoni jamana fe ka soro ka se aw fe yi, sabu ne b'a fe ka teme Masedoni jamana le fe. ⁶ A be se ka ke ko ne bena wagati doonin ke ni aw ye, walama ne yere bena nenewagati bee ke yi; o ra aw bena ne demɛ ka ne lase ne ta tagayorow ra. ⁷ Sabu ne t'a fe ka taga ne na la aw kan doron ka teme; ne b'a fe ka wagati do ke ni aw ye, ni Matigi sonna.

⁸ Nka o bee n'a ta, ne bena to Efesi fo ka taga Pantekoti panagbe* wagati se. ⁹ Sabu sigiya t'a ra, Ala ka sira dayele ne ye baaraba do kama; ne kerɛbagaw fana ka ca.

¹⁰ Ni Timote ka se yi, aw y'a minako na janko a kana degu aw ce ra, sabu a fana be Matigi ta baara le kera i n'a fo ne. ¹¹ Mogo kana a dogoya de! Aw y'a demɛ ka a lase ne ma yan hera ra; ne ni balema tow bee le be a makonona yan.

¹² An balemace Apolosi koni, ne ka ale daari kosebe ko a ye taga ni balemaw ye aw fe yi, nka a ma ke ale yere sago ye ka taga yi sisan. Ni a nana wagati were soro, a bena taga.

Fori laban

¹³ Aw ye aw janto aw yere ra, ka aw yere korosi, ka jija ka to lanaya ra. Aw ye aw ja gbeleya, ka baraka don aw yere ra. ¹⁴ Aw be fen o fen ke, aw ye o bee ke ni kanuya ye.

¹⁵ Aw k'a lon ko Sitefanasi ni a ta somogow le kera Akayi jamana lanabaga folow ye. O fana ka baara ke ni o jusu bee ye ka Ala ta mogo saninmanw demɛ. Ne balemaw, ne b'a pini aw fe tuun ¹⁶ ko aw ye o mogo jogonw kan mina, ani mogo minw bee be o baara jogon ke Ala ye.

¹⁷ Ayiwa, Sitefanasi ni Foritunatusi ni Akayikusi, olugu be ni ne ye yan minke, o diyara ne ye kosebe. O be ne korow yan aw no ra. ¹⁸ O ka ne jusu suma, ka aw fana jusu suma. Aw ka kan ka o mogo jogonw walenumanlon.

¹⁹ Azi jamana lanabagaw be aw fo. Akila ni Pirisili ni lanabaga minw be lajen o ta so, olugu bee be aw fo kosebe Matigi ta jɛnɔgonya ra. ²⁰ Balemaw bee be aw fo. Aw ye jogon fo ni kanuyafori saninman ye.

²¹ Ne Poli, ne yere be aw fo. Ne yere ta seberino le ye nin fori ye.

²² Ni mogo min te Matigi kanu, Ala ye o tigi danga. «Maranata.» An Matigi ye na!

²³ Matigi Yesu ta nɛema ye ke aw fe.

²⁴ Ne be aw bee kanu Yesu Kirisita ta jɛnɔgonya ra!

* 16:2 16.2 Logokun tere folo, o ye liyatilon ye (Kewalew 20.7).

Poli ka letere flanan min ci KORENTIKAW ma Kitabu faamucogo

Yesu ta ciraden Poli ka nin letere sebe Korentikaw ta letere folo ko fe. I b'a soro a k'a sebe k'a to Masedoni mara ra. Korenti tun ye Geresi jamana dugu bee ra belebebeba ye.

Poli k'a fo Korentikaw ye nin letere konɔ, ko ale bena taga o fe. Nka a b'a yira fana ko ale ni olugu ta jogonye bena gbelya; sabu ale bena kumagbelen dow fo Korentikaw ye, o ta kewale dow koson.

A kera i n'a fo Poli tun konna ka letere min ci o ma, ani a tun tagara o fe ka taga ladiri minw di o ma, o ladirikanw si ma se ka o jogo yelema, ka o bla sirajuman kan. Korenti lanabaga dow belen tun be Poli dogoya, k'a ta baara ni a ta waajuri ko mafiyenya. Dow tun k'a jaraki wariko ta fan fe. O koson an b'a ye nin kitabu konɔ ko Poli be kuma k'a yira ko ale ma jaraki foyi ra, ko ale ta baara kera ka kapa ni Ala ta sebgaya le ye, k'a ju sigi terenninya kan (10.8).

O bee ko, Poli be o ladi ko o tun k'a latige ka wari min lajen ka Zeruzalemu lanabaga fagantanw demɛ, ko o ye jija ka o wari ko panabo.

A b'a fo fana ko lanabagaw ta namogow ye o yere korosi konagamibagaw ra.

Nin kitabu be lanabagaw karan yafari ni sabari ra.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-11)

Gbelya minw tun be Poli ni Korentikaw ce (1.12-7.16)

Lanabagaw ka wari min lajen Zude mara lanabagaw ye (8-9)

Poli ta ciradenya bora Ala yere le ra (10-13)

Poli ta fori

¹ Ne Poli, Ala ka ne panawoloma ka kapa ni a yere sago ye, ka ne ke Yesu Kirisita ta ciraden* ye; ne ni an balemace Timote le be nin sebe kera k'a ci aw ma, aw minw ye Ala ta jenkuru mogow ye Korenti, ani Ala ta mogɔ saninman minw bee be Akayi jamana ra. ² An Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ye nɛɛma aw ye, ka hera ke aw ye.

Poli be Ala fo a ta demeri koson

³ An ye Ala tando, min ye an Matigi Yesu Kirisita ta Ala ni a Fa ye; hina Fa lo, jususaarobaga Ala lo wagati bee. ⁴ Ale Ala le be an jusu saaro an ta toorow bee ra, janko an be o jususaaro min sorɔ ale Ala fe, o ye ke sababu ye k'a to an fana ye tow jusu saaro o ta toorokow bee ra.

⁵ An be an ninyoro sorɔ sijagako caman Kirisita ta toorow ra cogo min na, Ala be an jusu saaro sijagako caman fana o cogo kelen na, Yesu Kirisita baraka ra. ⁶ Ni tooro sera an ma, o be ke sababu ye k'a to Ala ye aw jusu saaro, ani ka aw kisi. Ni Ala ka an jusu saaro, o ye aw ta jususaaro sababu le ye fana; o le b'a to anw be tooro minw mupu, aw fana be se ka o tooro jogon mupu.

⁷ Ayiwa, jigiya min be anw fe aw ta ko ra, foyi te se ka o jigiya cen; sabu an k'a lon ko aw ninyoro kera tooro ra cogo min na, aw ninyoro bena ke Ala ta jususaaro ra ten fana.

⁸ Ne balemaw, tooro min sera an ma ka an to Azi jamana ra, an b'a fe aw ye o lon. An tooroa yere le, fo ka taga teme an baraka dan kan; an yere tun m'a lon ko an bena to nin na. ⁹ A koni tun be an konɔ ko an ta saya latigera ka ban. Nka o kera le janko an kana an jigi la an yere kan, fo Ala doron, ale min be suw lakunu. ¹⁰ Ale

Ala le ka an kisi o sayajugu ma, ale le bena an bosi tuun o saya jɔgon ma. An jigi b'a kan ko sijaga wɛɛ a belen bena an bosi tuun, ¹¹ sabu aw fana bɛ Ala daarira an ye; o kosɔn aw ta daariri caman baraka ra an bena nɛɛma min sɔrɔ Ala fɛ, o bena kɛ sababu ye k'a to mɔgɔ caman fana ye baraka la Ala ye an ta ko ra.

Pɔli k'a ta tagama wagati yeɛma

¹² Anw k'a lɔn an jusukun na ko ka Ala ja to an na, anw kɔni tagamana ni jusukun kelen le ye, ka tagama can kan fana. An ka o le kɛ yɔrɔ bɛɛ. Ka an to ni aw ye, an yɛɛ ka dɔ fara a kan le. O le ye an kunkɔrɔtasababu ye. Nka an ka o kɛ Ala ta nɛɛma le baraka ra; an ma o hakiritigiya sɔrɔ mɔgɔ fɛ. ¹³ Aw bɛ min karanna k'a faamu, an tɛ foyi wɛɛ fɔra an ta sebew kɔnɔ ni o tɛ. Ne jigiya b'a kan fana ko aw bena a faamu ka ja, ¹⁴ i n'a fɔ aw k'a faamu dɔɔnin ka ban cogo min na, ko Matigi Yesu nalon na, anw bena kɛ aw kunkɔrɔtasababu ye, aw fana bena kɛ an kunkɔrɔtasababu ye.

¹⁵ O lanaya le kosɔn, ne tun k'a latigɛ ka taga aw fɛ yi fɔlɔ, janko Ala ye nɛɛma aw ye sijaga fla. ¹⁶ Sabu ne tun b'a fɛ ka tɛmɛ aw fɛ yi ka sɔrɔ ka taga Masedoni, ka bɔ Masedoni ka na aw fɛ tuun. Ni o kɛra, aw tun bena ne dɛmɛ ka se Zude mara ra. ¹⁷ Ayiwa, ne ma na se ka taga minke, yala o kɔrɔ ye ko ne tun tɛ ne sɔbɛ le ra wa, walama ko ne ka o latigɛ ka kapa ni adamadenw ta cogo le ye, ka kɛ kumaflafɔbaga ye, k'a fɔ ko «ɔnhɔn» k'a yeɛma k'a fɔ ko «ɔn-ɔn»? ¹⁸ Ala ye kankelentigi ye cogo min na, ne ka kuma min fɔ aw ye, o ma kɛ «ɔnhɔn» ani «ɔn-ɔn» ye. ¹⁹ Sabu Den min bɔra Ala ra*, Yesu Kirisita, ne ni Silasi ni Timote ka min ko waajuri kɛ aw fɛ yi, ale t'a fɔ «ɔnhɔn», k'a yeɛma k'a fɔ «ɔn-ɔn», kuma kelen kan. Ale ta ye «ɔnhɔn» le ye.

²⁰ Ale Yesu Kirisita le bɛ an ja sigi, k'a yira an na ko Ala ta layiri bɛɛ ye can ye. O le kosɔn an bɛ «amina» fɔ a tɔgɔ baraka ra, ka Fa Ala tando. ²¹ Ale Ala yɛɛ le ka anw ni aw baraka bonya Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra, ka an bla danna a yɛɛ ye. ²² A ka a ta tagamasiyen la an kan, ka a ta Nin Saninman* fana don an jusukun na, k'a yira ko an kɛra ale ta ye; a ka fɛn minw layiri ta an ye, Nin Saninman le kɛra o sarati ye.

²³ Ne bɛ kari Ala ra, ko ni ne bɛ faninya le tigɛra, a ye ne nin mina; ni ne ma taga Korenti tuun, ne ka o kɛ janko ka aw sutara le. ²⁴ Nka o t'a yira ko anw le ye aw kuntigiw ye lanaya ko ra dɛ! Sabu aw ta lanaya sabinin lo ka ban. Nka an b'a fɛ ka baara kɛ ni aw ye janko aw ye pagari.

2

¹ O le kosɔn, ne k'a latigɛ ko ne tɛ taga aw fɛ yi fɔlɔ, janko ne kana taga aw jusu kasi tuun, ² sabu ni ne ka aw jusu kasi, jɔn le bena ne ninsɔndiya? Aw le bɛ ne ninsɔndiya; nka ni ne ka aw jusu kasi, aw bɛ se ka ne ninsɔndiya cogo di? ³ O kosɔn, ne tun ka seɛɛ ci aw ma ka aw lasɔmi, janko ni ne ka taga, ne kana taga janasisi sɔrɔ aw fɛ yi; sabu aw le ka kan ka ne ninsɔndiya. Ne lara a ra ko ne ta pagari ye aw bɛɛ fana ta pagari le ye. ⁴ Can ra, ne jusu kasininba, ani ne jusu tɔɔrɔnin, ani ne kasibagato le tun ka o seɛɛ ci aw ma. Nka ne m'a seɛɛ janko ka aw jusu kasi; ne k'a seɛɛ, janko aw y'a lɔn ko ne bɛ aw kanu koseɛɛ.

Lanabagaw ka kan ka yafa

⁵ Mɔgɔ min nana ni o janasisi ye, o tigi ma ne le jusu kasi; a ka aw bɛɛ le jusu kasi; ni o tɛ, a kɔni ka aw caman le jusu kasi. ⁶ Aw caman benna a ra ka o cɛ koro ka ban cogo min na, a man kan ka tɛmɛ o kan. ⁷ Sisan, aw ka kan ka yafa a ma, ka a jusu saaro, janko a jusu kana kasi k'a dama tɛmɛ, fɔ ka taga a baraka ban.

⁸ O kosɔn, ne bɛ aw daari ko aw y'a yira a ra k'a gbɛya, ko a ko ka di aw ye hali bi. ⁹ Ne ta seɛɛ kun tun ye le fana ka aw kɛ k'a flɛ, k'a lɔn ni can lo ko aw bɛ ne kan mina fɛn bɛɛ ra. ¹⁰ Ni aw ka yafa mɔgɔ min ma, ne fana bɛ yafa o tigi ma. Ni a kɛra ko ne ka kan ka yafa ko dɔ ra, ne bɛ yafa aw le kosɔn, ka Kirisita* kɛ an seere

ye. ¹¹ O bɛɛ kun ye janko Setana kana donyoro soro an ce ra. Sabu miiriya minw b'a kono, an yere ka o lon.

Hami min tun be Pɔli ra Torohasi

¹² Ayiwa, ne sera Torohasi Kirisita* ta Kibaro Diman* waajuri kama tuma min na, ne k'a ye ko Matigi ka sira do dayele ne ye o baara kama. ¹³ Nka o bɛɛ n'a ta, ne hakiri tun siginin te, sabu ne ma ne balemace Tite ye. O koson ne ka sira jini o fe ka taga Masedoni.

Pɔli ta baarakɛcogo

(Rɔmukaw 15.17-19; Korentikaw folo 1.17-24; Korentikaw flanan 4.1-7)

¹⁴ Ne be baraka la Ala ye, sabu ale le be an ke sesorobagaw ye tuma bɛɛ Kirisita* ta jɛnɔgonya ra. Anw sababu ra a be Kirisita ta lonniya lase yoro bɛɛ, i ko turu kasadiman. ¹⁵ Sabu an kera Kirisita ta ye, ka ke i n'a fo turu kasadiman Ala fe. Minw be kisiri sira kan, ani minw be halakiri sira kan, o kasa be se o bɛɛ ma. ¹⁶ Dow fe, o kasa ye saya kasa ye, min be saya lase olugu ma. Nka dow fe, o kasa ye panamanya kasa ye, min be panamanya lase olugu ma.

Ayiwa, jon le be se ka o baara ke k'a ja sa? ¹⁷ Anw te Ala ta Kuma waajuri ta k'a ke warininsira ye, i ko mogɔ caman b'a ke cogo min na. Ala le ka an ci, o koson an be waajuri ke Yesu Kirisita ta jɛnɔgonya ra ni jusukun gbenin ye Ala ja koro.

3

Jɛnɔgonyakoro ni jɛnɔgonyakura

¹ Ayiwa, yala ne ta kuma b'a yira ko an be an yere togɔnuman fora le wa? Ni an be taga aw fe, yala an mako b'a ra i n'a fo mogɔ dow, ka taga ni sebe do ye an boro min be an togɔnuman fo wa, walama ko aw ye o sebe jogon do di anw ma? ² Aw le ye anw ta togɔnumanfosebe ye; o sebenin be an jusukun le ra, mogɔ bɛɛ b'a karan k'a lon fana. ³ Can lo, aw ye Kirisita ta letere le ye, min sebera an ta waajuri sababu ra. A ma sebe ni dabaji ye, a sebera ni Ala panaman ta Nin Saninman* le ye; a ma sebe kabakuru walaka kan, a sebera mogow jusukun le kan.

⁴ O lanaya le be an fe Ala ja koro, Kirisita sababu ra. ⁵ A te i n'a fo ko sebgaya be an yere fe ka nin baara jogon ke an yere ma; nka an ta baraka bɛɛ be bo Ala le ra. ⁶ Sabu ale le ka o se di an ma, ka ke jɛnɔgonyakura* ta baaradenw ye, jɛnɔgonya min ju ma sigi sariya sebenin kan, nka a ju sigira Nin Saninman le kan; sabu sariya sebenin be na nin saya le ye, nka Nin Saninman be mogɔ panamanya.

⁷ Ayiwa, sariya min be saya lase mogɔ ma, Ala ka o kumakanw sebe kabakuru walakaw kan. O kera fen nooroman ye, k'a ke fo Izirayelimogow tun te se ka o ja lo cira Musa pada ra, a pada nooro koson; k'a soro o nooro ma ke fen meenta ye.

⁸ Ayiwa, ni sariya nooro kera o ye, o tuma Nin Saninman ta baara nooro belen tena bonya ka teme o bɛɛ kan wa? ⁹ Ayiwa, sira min be Ala ta kiti ben an kan, ni nooro kera o ra, sira min be an ke mogɔ terennin ye Ala fe, o nooro le bena bonya kosebe. ¹⁰ Nooro min temena folofolo, o ma ke foyi ye tuun, sabu nooro do were nana, min ka bon ni a ye pewu. ¹¹ Ala ka fen min ke fen temeta ye, ni nooro kera o ra, o tuma a ka min ke fen banbari ye, o nooro le bena bonya kosebe.

¹² O le kera an ta jigiya ye, o koson an ja siginin be kuma. ¹³ An t'a ke i ko cira Musa, min tun be fani biri a pada kan, janko nooro min be a pada kan, Izirayelimogow kana o ja lo o ra, ka o banto ye. ¹⁴ Nka Izirayelimogow yere jusukun le nana gbeleya; sabu hali bi ni o be jɛnɔgonyakoro kitabuw karan, a be i n'a fo o fani jogon le birinin be o ja kan; o t'a faamu. O fani fana te se ka bo yi, sabu ni an be Kirisita ta jɛnɔgonya ra, o le be se ka o fani bo yi. ¹⁵ Hali bi ni o be cira Musa ta kitabuw karan, a be i n'a

fɔ fani dɔ birinin lo o hakiri kan, o tɛ a faamu. ¹⁶ Nka ni min ka sɔn Matigi ma, o fani bɛ bɔ o tigi pada kan.

¹⁷ An bɛ Matigi min ko fɔra, o ye Ala Nin* le ye. Ni Matigi Nin bɛ yɔrɔ min na, o yɔrɔ le ra mɔgɔ bɛ kɛ a yɛrɛ ta ye.

¹⁸ Fani birinin tɛ an minw pada kan, an bɛɛ le bɛ Matigi ta nɔɔrɔ yira k'a gbɛya, i n'a fɔ dugalen bɛ cogo min na. O cogo ra, lon o lon an bɛ yɛlɛma ka kɛ Matigi yɛrɛ cogo ra, ka nɔɔrɔ dɔ fara dɔ kan. Matigi, min ye Nin Saninman ye, ale le bɛ o baara kɛ.

4

Pɔli ni a jɛnɔgɔnw ta baarakɛcogo

(Tesalonikikaw fɔlɔ 2.1-6; Korentikaw flanan 2.14-17)

¹ Ayiwa, Ala le hinara an na ka o baara karifa an ma; o kosɔn an tɛ an fari faga. ² Mɔgɔw bɛ maroyako minw kɛ dogo ra, an banna o ma. An tɛ an ta kɛwalew kɛ ka mɔgɔ si nɛgɛ k'a lafiri, an fana tɛ Ala ta Kuma yɛlɛma; nka an bɛ can le fɔ k'a gbɛya Ala na kɔrɔ, janko mɔgɔw bɛɛ y'a lɔn ko an ta kuma ye can le ye. ³ O bɛɛ n'a ta, ni an ta Kibaro diman kɔrɔ belɛn dogonin lo, mɔgɔ minw bɛ halaki, a dogonin lo olugu le fɛ. ⁴ O mɔgɔw tɛ la Ala ra, sabu dunupa kuntigi, Setana ka o hakiri fiyen, janko o kana Kibaro Diman* nɔɔrɔ bonya ye, o Kibaro Diman min bɛ Kirisita* ta nɔɔrɔ yira, Kirisita min ni Ala cogo bɛɛ ka kan.

⁵ An tɛ waajuri kɛ ka an yɛrɛ ko fɔ; an bɛ Matigi Yesu Kirisita le ko fɔ. An ka an yɛrɛ kɛ aw ta baaradenw ye Yesu le kosɔn. ⁶ Ala min tun k'a fɔ ko: «Yeelen ye manamana dibi cɛ ma», ale kɛlɛn le fana k'a ta yeelen manamana an jusukun na, janko a ta nɔɔrɔba min bɛ Kirisita ra, an ye o lɔnniya sɔrɔ an jusukun na.

Pɔli ni a jɛnɔgɔnw ta tɔɔrɔw

(Korentikaw flanan 6.3-10; 1.5-11; Timote flanan 2.8-11)

⁷ O naforoba bɛ an fɛ, k'a kɛ i n'a fɔ a bɛ bɔgɔdaga le kɔnɔ, janko k'a yira ko o sebayaba bɔra Ala le ra, a ma bɔ anw na. ⁸ Mɔgɔw bɛ tɔɔrɔ suguya bɛɛ la an kan, nka an baraka ma ban. An hakiri bɛ jagami, nka an jigi tɛ tige. ⁹ O bɛ tugu an ko ka an tɔɔrɔ, nka Ala tɛ an kɛlɛn to; o bɛ an bugɔ ka an ben dugu ma, nka an tɛ halaki. ¹⁰ Wagati bɛɛ o bɛ an fagayɔrɔ jini i ko o ka Yesu faga cogo min na. Nka Ala bɛ an tanga, janko bɛɛ y'a lɔn fana ko Yesu janaman lo, ko an bɛ janamanyara ale sababu le ra; ¹¹ sabu an ta dunupalatige bɛɛ ra, o bɛ an fagayɔrɔ jini wagati bɛɛ Yesu tɔgɔ kosɔn. Nka o b'a yira ko Yesu janaman lo, ko ale le bɛ an farikolo barakantan janamanya. ¹² O cogo ra, saya bɛ a ta baara ra anw kama, nka o le sababu ra aw bɛ janamanya sɔrɔ.

¹³ A sebera Kitabu kɔnɔ, ko: «Ne lara Ala ra, o kosɔn ne kumana Ala tɔgɔ ra.» Ayiwa, o lanaya jɔgɔn le fana bɛ anw fɛ; an lara Ala ra, o kosɔn an bɛ waajuri kɛ.

¹⁴ An k'a lɔn ko Ala min ka Matigi Yesu lakunu ka bɔ saya ra, ale le fana bɛna an lakunu, ka kɛ ni Yesu ye, ka anw ni aw bɛɛ lajɛn Yesu na kɔrɔ.

¹⁵ Ayiwa, o kow bɛɛ bɛ sera an ma aw le kosɔn, janko Ala ye nɛɛma mɔgɔ caman ye; o ra baraka min bɛna la Ala ye ka Ala bonya, o barakalari bɛna caya.

Nanamanyakura ni farikolokura

(Piyeri fɔlɔ 1.6-9; Rɔmukaw 8.23-25)

¹⁶ O le kosɔn an fari tɛ faga. Hali ni an farikolo baraka bɛ dɔgɔyara, lon o lon barakakura le bɛ fara an nin ta baraka kan. ¹⁷ Sabu tɔɔrɔ fitini min bɛ an kan sisan, o bɛ kɛ sababu ye ka bonyaba lase an ma, bonya min tɛ ban. ¹⁸ O kosɔn an tɛ an ja

lo fenyetaw ra, nka an be an na lo fenyebariw le ra; sabu fenyetaw be wagati doonin doon le ke, nka fenyebariw ye fen banbariw le ye.

5

¹ Farikolo min be an na dugukolo kan yan, o be i ko fanibon. An k'a lon ko ni o ka cen lon min na, so pumanba be an na sankolo ra, Ala yere boro ka min lo, min te se ka cen fiyewu, ani mogoro boro ma min lo. ² Sisan, ka an to dunupa ra yan, an be kasi, ka nuna, sabu an b'a fe ka taga Ala fe ka farikolokura sororo sankolo ra. ³ Ni an ka farikolokura sororo, o tuma an farikolontan tena to. ⁴ Ka nin farikolo to an na nin dunupa ra yan, an be nuna, an deguninba lo; nka a te i n'a fo farikolo min be an na yan, an b'a fe o ye bo an na de! Nka farikolokura min be sankolo ra, an b'a fe ka o le sororo, janko farikolo banbari ye bla farikolo banta no ra.

⁵ Ala yere le ka an dan o kow kama. A ka Nin Saninman* di an ma ka o ke a sarati ye k'a yira an na ko a bena o fenw di an ma.

⁶ O koson an ja siginin lo tuma bee. An k'a lon ko ka an to dunupa ra yan ni nin farikolokoro ye, an yoro ka jan Matigi ra. ⁷ An be tagama ka kapa ni lanaya le ye; an na be fen minw ye, an te tagama ka kapa ni o ye. ⁸ An jigi siginin lo tuma bee. Farikolo min be an na dugukolo kan yan, an b'a fe ka o bo an na, ka taga to Matigi fe. ⁹ O koson ni an tora nin farikolo ra o, walama ni an bora a ra o, an koni be jija fen bee ra ka an yere ko diya Matigi ye. ¹⁰ Sabu an bee le ka kan ka taga lo Kirisita* ta kiritigeyoro ra, janko an ka fen o fen ke dunupa ra yan, kojuman o, kojugu o, an ye o sara sororo.

Kirisita le be ben don Ala ni mogow ce (Romukaw 5.1-11; Efesikaw 4.20-24)

¹¹ Matigi nasiran be an na; o koson an be waajuri ke cogo bee, janko mogow ye son a ma ko Ala ta Kuma ye can ye. Ala be an cogo bee lon. Ne lanin b'a ra ko aw ka anw cogo lon fana aw jusukun na. ¹² An te o fora janko ka an yere togonuman fo aw ye tuun de! Nka an be o fo janko aw kun ye korota an ta baara koson; ani minw be o yere bonya mogow na na, k'a sororo o konso gbenin te, aw ye olugu jaabicogo lon.

¹³ Ni anw kera fatow ye, o kera Ala le koson; ni anw kera mogoro panamanw ye, o kera aw le koson. ¹⁴ Kirisita* ta kanuya ta fanga be an kan; sabu anw lara a ra ko ni ale kelen sara anw bee koson, o tuma a be i n'a fo an bee le sara fana ni a ye. ¹⁵ A sara an bee koson, janko minw ka panamanyakura sororo, olugu kana tagama tuun ka kapa ni o yere sago ye; nka Kirisita min sara ka kunu, o ye tagama ka kapa ni ale sago le ye.

¹⁶ Ayiwa, o cogo ra, sisan koni, an te mogoro si jate ka kapa ni adamadenw ta miiriya ye. Foloroloro an tun be Kirisita jate ka kapa ni adamadenw ta miiriya le ye; nka sisan an t'a fle o cogo ra tuun. ¹⁷ Ni mogoro do be Kirisita ta jennogonya ra, o tigi ye danfenkura le ye; fenkorow bee temena, fen bee kera kura ye. ¹⁸ O bee bora Ala le ra; ale le ka ben don an ni a yere ce Kirisita sababu ra, ka o baara karifa an ma, janko anw sababu ra ben ye don mogoro werew ni ale ce. ¹⁹ Sabu Kirisita le baraka ra Ala ka ben don a yere ni dunupamogow ce; o le sababu ra a ma o ta hakew jate tuun. A ka o ben kuma karifa anw ma.

²⁰ O koson, anw kera Kirisita ta lasigidenw ye, k'a ke i n'a fo Ala be kuma mogow fe anw sababu ra. O koson anw be aw daari Kirisita togoro koson, ko aw y'a to ben ye ke aw ni Ala ce. ²¹ Kirisita min ma jurumun si ke ka ye, Ala ka ale bla jurumunkebagaw no ra anw koson, janko an ye ke jennogonya ra ni a ye, ka jate mogoro terenninw ye Ala na kororo.

6

¹ Anw ye baarakeɲogɔnw le ye Ala fɛ; o kosɔn an bɛ aw daari ko aw ka nɛɛma min sɔrɔ Ala fɛ, ko aw kana to o ye kɛ fɛngbansan ye. ² Sabu Ala k'a fɔ ko:

«Ne ka aw ta daariri lamɛn wagatɲuman na;
ne ka aw kisi kisiri lon na.»

Sisan le ye wagatɲuman ye, sisan le ye kisiri lon ye.

³ An t'a fɛ ka kɛ sababu ye ka mɔgɔ si kunnacɛn, janko mɔgɔ si kana jarakiyɔrɔ sɔrɔ an na an ta baara kosɔn. ⁴ O le kosɔn an bɛ cogo bɛɛ kɛ k'a yira ko an ye Ala ta baaradenw le ye. An bɛ ko caman sɔnmɪna: kogbɛlenw o, jusukasi o, an bɛ o bɛɛ sɔnmɪna. ⁵ An bɛ bugɔriw sɔnmɪna, ka kasorabla sɔnmɪna. Ni jama bɛ wuri an kama, an bɛ o sɔnmɪna, ka baaragbɛlenw sɔnmɪna. Sunɔgɔbariya ni domunisɔrɔbariya, an bɛ o bɛɛ sɔnmɪna. ⁶ An jusukun gbɛnin lo; an bɛ tagama ka kapa ni Ala ta lɔnniya ni mupuri ni numanya ye, Nin Saninman* baraka ra, ani kanuya, flankafuya tɛ kanuya min na. ⁷ An bɛ kuma ka kapa ni can ye, ani Ala ta sebgaya; an bɛ terenninya le kɛ an ta kɛrɛkɛminanw ye, ka an juguw kɛrɛ, ani ka an yɛrɛ mara. ⁸ Dɔw bɛ an bonya, dɔw bɛ an dɔgɔya; dɔw bɛ an tɔgɔɲuman fɔ, dɔw bɛ an tɔgɔjugu fɔ. O bɛ an jate faninyafɔbagaw ye, k'a sɔrɔ an bɛ can le fɔ. ⁹ O bɛ an jate i ko o ma an bɔyɔrɔ lɔn, k'a sɔrɔ bɛɛ ka an lɔn. O bɛ an jate i ko mɔgɔ minw sato lo, nka an panaman lo. O bɛ tɔɔrɔ suguya bɛɛ la an kan, nka an ma faga. ¹⁰ O bɛ an jate i ko mɔgɔ jusu kasininw, nka an pagarinin lo tuma bɛɛ. O bɛ an jate i ko fagantanw, k'a sɔrɔ an bɛ mɔgɔ caman fɛntigiya. O bɛ an jate i ko foyi tɛ mɔgɔ minw boro, k'a sɔrɔ fɛn bɛɛ ye an ta ye.

¹¹ An balema Korentikaw, an kumana aw fɛ, k'a gbɛ aw ye; an ka an jusukun dayɛlɛ aw ye. ¹² Anw ma an jusukun datugu aw ma; aw le ka aw jusukun datugu anw ma. ¹³ Ayiwa, sisan ne bɛ kuma aw fɛ i n'a fɔ ne ta denw. Aw kana ban an na; aw fana ye gbɛ an ye ka an kanu i n'a fɔ an bɛ aw kanu cogo min na.

Yeelen ni dibi tɛ sira kelen na

(Korentikaw fɔlɔ 10.14-22; Efɛsikaw 5.5-11; Piyeri fɔlɔ 2.9-12)

¹⁴ Ayiwa, aw kana jɛnɲogɔnya don ni lanabariw ye, ka o kɛ aw kɔkɛɲogɔnw ye. Sabu jɛnɲogɔnya juman le bɛ terenninya ni terenbariya cɛ? Walama bɛn juman le bɛ yeelen ni dibi cɛ? ¹⁵ Bɛn juman le bɛ kɛ Kirisita* ni Setana cɛ? Walama jɛn juman le bɛ lanabaga ni lanabari cɛ? ¹⁶ Jɛnɲogɔnya juman le bɛ Ala ta batoso ni jow cɛ? Anw le ye Ala panaman ta batoso ye, i n'a fɔ Ala yɛrɛ k'a fɔ cogo min na, ko:

«Ne bɛna sigi o cɛ ra, ka tagama ni o ye;

ne bɛna kɛ o ta Ala ye, o bɛna kɛ ne ta mɔgɔw ye.»

¹⁷ O kosɔn, Matigi ko:

«Aw ye bɔ o cɛ ra,

aw ye faran ka bɔ o ra;

aw kana maga fɛn saninyabari si ra;

ni o kɛra, ne bɛna sɔn aw ma.

¹⁸ Ne bɛna kɛ aw fa ye,

aw bɛna kɛ ne dencɛw, ani ne denmusow ye;

Matigi Ala Sebɛstigi ko ten*.»

7

¹ Ayiwa, ne balema kanuninw, i n'a fɔ Ala ka o layiriw ta an ye, an ye an farikolo ni an jusukun saninya ka bɔ ko saninyabariw bɛɛ ra; an ye jija k'a to an ta saninyari ye dafa Alapasiran na.

6:2 6.2 Nin kuma fora Ezayi 49.8. * **6:18** 6.16-18 Nin kumaw fora: Sarakalasebagaw 26.12; Ezekiyeli 37.27; Ezayi 52.11; Yeremi 31.9; Ezekiyeli 20.34; Samawilu flanan 7.14; Ezayi 43.6; Oze 2.1.

Poli ta nagarikun

² Aw ye sɔn an ma! An ta kojugu ma se mɔgɔ si ma, an ma mɔgɔ si lafiri, an ma mɔgɔ si tɔɔɔ. ³ Ne tɛ o fɔra janko ka aw jaraki dɛ! Ne k'a fɔ aw ye ka ban ko an bɛ aw kanu ni an jusukun bɛɛ ye; janamanya tɛ an faran, saya fana tɛ an faran. ⁴ Ne lanin bɛ aw ra kɔsɛbɛ! A ka kan ne ye ne yɛrɛ bonya aw kɔsɔn. Sisan ne hakiri sigira kɔsɛbɛ; ka an to tɔɔrɔw bɛɛ cɛ ra, ne jusukun fara pagari ra.

⁵ Ni o tɛ, kabini an sera Masedoni, an kɔni ma hali pasuma dɔɔnin sɔrɔ. Nagban le sera an ma fan bɛɛ ra. An ni mɔgɔ wɛrɛw bɛ siyenta ra, siranya fana bɛ an jusukun na. ⁶ Nka Ala min bɛ jusukasibagatɔw jusu saaro, ale le ka an jusu saaro Tite nako sababu ra. ⁷ Ayiwa, Tite nako dama tɛ, nka aw ta ko ka ale yɛrɛ jusu suma cogo min na, o ka an bɛɛ hakiri sigi. A k'a fɔ an ye ko ne lɔgɔ bɛ aw ra, ko ko min tun kera, ko o nimisa bɛ aw ra, ani ko sisan aw ka ne ta ko mina ni aw boro fla ye; o bɛɛ ka dɔ fara ne ta ninsɔndiya kan.

⁸ Ayiwa, hali ni ne ta letɛrɛ tun ka aw jusu kasi, o nimisa tɛ ne ra. A nimisa tun bɛ se ka kɛ ne ra, sabu ne k'a ye ko o letɛrɛ tun ka aw janasisi. ⁹ Nka sisan ne bɛ pagari; ne tɛ pagari aw ta janasisi kɔsɔn dɛ, nka aw ta janasisi kera sababu ye k'a to aw nimisara ka kojugu dabla minke, o le ye ne pagarikun ye. Aw ta janasisi kera ka kapa ni Ala sago le ye; o ra an ka min kɛ aw ra, o ma kɛ kojugu ye. ¹⁰ Sabu janasisi min bɛ bɔ Ala ra, o b'a to an ye nimisa ka kojugu dabla, ka kisi; o janasisi tingalɔn tɛ mɔgɔ mina. Nka dunuɔa ta janasisi gbansan, o bɛ na ni saya ye.

¹¹ Can lo, aw jusu kasira; o bɔra Ala yɛrɛ le ra. Nka sisan a flɛ, aw yelemana cogo min na! Aw ka aw sɔbɛ don o ko ra, ka can jini aw yɛrɛ ye. Aw dimina aw yɛrɛ kɔrɔ nin ko kɔsɔn; siranya tun bɛ aw ra, sabu fɛn min tun bɛna aw sɔrɔ, aw tun ma o lɔn. Ne lɔgɔ tun bɛ aw ra; aw jusukun bɛɛ tun lanin bɛ o ko kan. Aw bɛɛ ka kojugukɛbaga koro. Aw k'a yira cogo bɛɛ ra ko aw sen tɛ nin ko ra.

¹² Ni aw k'a ye ko ne ka nin sɛbɛ ci aw ma, mɔgɔ min ka kojugu kɛ, walama a kera min na, ne ma a ci olugu si kɔsɔn. Ne ka a ci janko anw ta ko ka bon aw fɛ cogo min na Ala yɛrɛ ja kɔrɔ, aw bɛɛ ye o lɔn. ¹³ Aw ka min kɛ, o ka an jusu suma. An jusu tun sumana, nka aw ka Tite hakiri sigi cogo min na, ani a bɔra aw fɛ yi ni pagari min ye, o belɛn ka dɔ fara an ta jususuma kan tuun. ¹⁴ Ne kun kɔrɔtara aw ta ko ra; ne ka aw tando cogo min na Tite ja na fana, ayiwa, aw ma ne lamaroya o ra. An ka an ta kuma bɛɛ fɔ aw ye ka kapa ni can le ye. Ayiwa, anw ka min fɔ Tite ja na aw ta ko ra, o fana tagara kɛ can ye tuun.

¹⁵ Sisan kɔni, aw ta kanuya bonyara Tite fɛ kɔsɛbɛ! Aw bɛɛ ka ne ta kuma lamɛn cogo min na, ani aw k'a kunbɛn ni pagari min ye, k'a bonya fɔ ka aw yɛrɛ majigi a ye, a ma jina o kɔ. ¹⁶ Ne fana bɛ pagari kɔsɛbɛ, sabu ne bɛ se ka ne jigi la aw kan fɛn bɛɛ ra.

8

Masedonikaw ka wari min lajɛn

(Rɔmukaw 15.25-27; Korentikaw fɔlɔ 16.1-4)

¹ Ayiwa, ne balemaw, Ala ka nɛɛma min kɛ Masedoni jamana lanabagaw ye, an b'a fɛ ka o fɔ aw ye. ² Tɔɔrɔ caman tun bɛ o kan, nka o ta pagari bonyakojugu fɛ, o ni o ta fagantanya bɛɛ, o sɔnna ka o boro labla kɔsɛbɛ janko ka Zude lanabagaw dɛmɛ. ³ Ne ye o seere ye, ko o ka o seko kɛ, fɔ ka tɛmɛ o seko yɛrɛ kan; o k'a kɛ ni njaninyanuman ye, mɔgɔ si ma o jagboya.

⁴ O ka an daari kɔsɛbɛ ko dɛmɛri min bɛ kera Ala ta mɔgɔ saninmanw ye, ko an y'a to olugu fana ye o ninyɔrɔ kɛ o ra. ⁵ O ka min kɛ, o tɛmɛna an yɛrɛ ta miiriya kan pewu! O kɔnna ka o yɛrɛ le di Matigi ma fɔlɔ; o kɔ, o ka o yɛrɛ bla an fana ye, ka kapa ni Ala sago ye.

⁶ Ayiwa, o koson an ka Tite daari ko a ye taga aw fe yi, janko a ka baarajuman min damina wariko ta fan fe, a ye taga o dafa. ⁷ Ayiwa, aw le kera na fe fen bee ra: lanaya ra o, Ala ta kuma fori ra o, lonniya ra o, aw be fen bee ke ni aw sobe le ye; aw be anw kanu ni aw sobe le ye fana. O ra, aw ye jija ka ke na nin baarajuman fana ra.

⁸ Ayiwa, ne t'a fe ka aw jagboya. Nka tow jijara ka o borofenw di cogo min na, ne be o le fora aw ye, k'a fle ni aw fana bena se k'a yira ko aw ta kanuya ye can ye. ⁹ An Matigi Yesu Kirisita nɛɛmara aw ye cogo min na, aw yere ka o lon. Ale tun ye fentigi ye, nka a k'a yere ke fagantan ye aw koson, janko a ta fagantanya sababu ra, aw ye ke fentigiw ye.

¹⁰ Ne be hakiri le dira aw ma nin ko ra. Ni aw koni ka nin baara dafa, o ka fisa; sabu kabini salon aw le konna ka a damina, aw le konna fana k'a latige aw jusukun na k'a ke. ¹¹ O koson aw ka o ko damina ni timinadiya min ye, aw ye jija ka a dafa ni o timinadiya kelen ye, ka kapa ni aw seko ye.

¹² Ni mogɔ b'a fe ka fen do ke ka bo i yere naninya ra Ala koson, o ka di Ala ye. Nka i seko ye min ye, a be o le fe; min se te i ye, a tena o pini an fe.

¹³ Ne m'a fo ko aw ye aw yere bla pani na ka tow ta sege nogoɔya de! Ne b'a fe aw y'a ke le, janko bee ye ke kelen ye. ¹⁴ Bi, se be aw ye; o koson se te minw ye, aw be se ka olugu demɛ. Lon min na ni a nana ke ko se be olugu le ye, k'a sorɔ foyi te aw boro, olugu le bena aw demɛ; ni o kera, bee be ke kelen ye. ¹⁵ A be i n'a fo a sebera Kitabu konɔ cogo min na, ko:

«Min ka caman ce, o ta to ma to;
min ka donin ce, o ta ma dese fana.»

Tite tagamajogonw

¹⁶ An be baraka la Ala ye, sabu a ka aw ta ko bonya Tite ma, i n'a fo aw ta ko ka bon anw yere ma cogo min na. ¹⁷ An ka min fo a ye, a sonna o ma. Aw ta ko tun be a nin kan fo a yere k'a latige a yere ye ka taga aw fe yi. ¹⁸ An bena balemace min ci ni a ye, lanabagaw ta jenkuruw bee be o ce tando a ta baarajuman koson Kibaro Diman* ta fan fe. ¹⁹ Ka fara o kan, lanabagaw ta jenkuruw yere le k'a panawoloma, ko a ye an blasira, ka o baarajuman ke ni an ye. An be o baara kera ka Matigi yere le bonya, k'a yira ko an b'a fe ka an balemaw demɛ.

²⁰ An be cogo bee ke janko mogɔ si kana jarakiyoro sorɔ an na, nin wari caman minacogo ta fan fe. ²¹ An b'a fe an tagamacogo ye na; a kana na Matigi donon na korɔ, nka a ye na adamadenw fana na korɔ.

²² Ayiwa, an be an balemace do were ci ni o ye. An ka ale segesege sijaga caman k'a fle, nka an k'a ye ko tuma bee a jijanin lo Ala ta baara ra. Sisan a yere jijanin lo ka teme folota kan, sabu a lanin be aw ra kosebe.

²³ Ayiwa, min ye Tite ye, ale ye ne jɛnɔgɔn le ye, ani ne baarakeɔgɔn; anw be baara ke aw le ye. An balemace fla tow, lanabagaw ta jenkuruw le ka olugu ci, ka o baara ke Kirisita* togo bonya koson. ²⁴ O koson aw y'a yira o mogow ra ko aw be o kanu, janko lanabagaw ta jenku minw ka o ci, olugu y'a lon ko aw ka an kun korota.

9

Zude balemaw ta demeri ko

¹ Ayiwa, aw bena Ala ta mogɔ saninmanw demɛ cogo min na, ne k'a ye ko kun yere t'a ra ko ne ye do fo aw ye o ko ta fan fe. ² Sabu aw labennin be o baara kama cogo min na, ne ka o lon. Ne be aw tando o ra Masedoni lanabagaw na. Ne k'a fo o ye ko kabini salon Akayi jamana lanabagaw labennin lo ka Ala ta mogow demɛ. O jusu min be aw ra, o le ka do fara mogɔ caman ta timinadiya kan.

³ O bɛɛ n'a ta, ne bɛ nin balemaw ci aw fɛ, janko tandoriba min bɛ kɛra aw ye nin ko ra, o kana taga kɛ gbansan ye. O ye taga a sɔrɔ ko aw labennin lo i ko ne k'a fɔ cogo min na. ⁴ Ni o tɛ, ni Masedoni lanabagaw ka taga ni ne ye, ka taga a sɔrɔ ko aw ma labɛn, o tuma an tun ka lanaya min la aw kan, o bɛ kɛ an ta maroyaba le ye, ka kɛ aw fana ta maroyaba ye. ⁵ O kosɔn ne k'a miiri ko ne ka kan ka o balemacew daari, ko o ye taga ne ja aw fɛ yi, janko aw ka min layiri ta, o ye o ko janabo sani ne yɛrɛ ye se yi; o bɛna a yira ko aw ka a di ni jagari le ye, aw ma a di jagboya ra.

Minw bɛ tɔw sɔn Ala bɛ nɛɛma olugu ye

(Timote fɔlɔ 6.17-19; Filipikaw 4.15-19; Yuhana fɔlɔ 3.16-18)

⁶ Aw k'a lɔn ko ni mɔgɔ min ka siman fitini dan, o bɛ siman fitini le tige; ni min ka siman caman dan, o bɛ siman caman le tige. ⁷ O ra, aw bɛɛ kelen kelen ka min latige aw jusukun na, aw ye o le di. A kana kɛ ni panasisi ye, walama jagboya; sabu mɔgɔ min bɛ fɛn di ni jagari ye, o tigi ko ka di Ala ye. ⁸ Ni aw bɛ diri kɛ ten, se bɛ Ala ye fana ka kojuman suguya bɛɛ kɛ aw ye, janko aw ye aw ta makoya sɔrɔ tuma bɛɛ, ka caman sɔrɔ ka fara o kan fana, ka tɔw demɛ tuun, ⁹ i n'a fɔ a sebera Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko:

«A b'a boro labla ka fagantanw sɔn,
a ta terenninya tɛ ban ka ye.»

¹⁰ Ala min bɛ simansi di dannikɛbaga ma, ka domuni di a ma, k'a baro, ale le bɛna aw ta sɔrɔfɛnw caya, janko mɔgɔ tɔw fana ye caman sɔrɔ aw fɛ. ¹¹ A bɛna kojuman suguya bɛɛ kɛ aw ye, janko aw ye se ka tɔw sɔn tuma bɛɛ. Ni an fana tagara se ni aw ta demɛri ye, mɔgɔ caman bɛna baraka la Ala ye o demɛri kosɔn. ¹² Sabu aw bɛ o demɛri min kɛ, o bɛna Ala ta mɔgɔ saninmanw mako ja; nka o dama tɛ, a bɛ kɛ sababu ye k'a to mɔgɔ caman ye baraka la Ala ye kosebɛ.

¹³ Nin demɛri bɛna aw ta njaninyapuman yira, k'a to lanabagaw ye Ala tando; o bɛna a ye ko aw bɛ Kirisita* ta Kibaro Diman* min fɔra, ko aw bɛ tagamana ka kapa ni o kuma ye fana, sabu aw bɛ olugu demɛ, ka balema tɔw bɛɛ demɛ. ¹⁴ O bɛna to ka Ala daari aw ye, sabu aw ko ka di o ye kosebɛ o nɛɛmaba kosɔn, Ala ka min kɛ aw ye.

¹⁵ Ayiwa, an ye Ala tando, sabu a ka o fɛnba di an ma, mɔgɔ da tɛ se ka min lakari.

10

Pɔli bɛ a kɔrɔfɔbagaw jaraki

(Korentikaw fɔlɔ 2.1-5; Rɔmukaw 15.17-21; Korentikaw flanan 6.4-7; 13.2-4)

¹ Ne Pɔli, ne bɛ fɛn kelen pini aw fɛ, Kirisita* ta jususuma ni a ta pumanya kosɔn; dɔw b'a fɔ ko ni ne bɛ aw cɛ ra, ne bɛ siran ka kuma, nka ni ne bɛ yɔrɔjan, ne bɛ fariya. ² Ayiwa, ne bɛ aw daari, ko ni ne ka se aw fɛ yi, aw kana a to ne ye taga kumagbɛlɛn fɔ aw ye, sabu minw b'a fɔra ko an bɛ tagamana ka kapa ni mɔgɔw ta miiriya ye, ne kɔni b'a fɛ ka taga kumagbɛlɛn le fɔ olugu le ye.

³ Can lo, an ye adamadenw le ye, nka an bɛ kɛrɛ min na, an tɛ o kɛ ka kapa ni adamadenya cogo ye. ⁴ Sabu an bɛ kɛrɛ kɛ ni kɛrɛkɛminan minw ye, o tɛ bɔ adamadenw fɛ; Ala yɛrɛ ta fɛn barakamanw lo, minw bɛ se ka hali kɛrɛkunbɛnkogow ci. ⁵ Miiriya minw bɛ mɔgɔw lafiri, ani fɛn o fɛn bɛ mɔgɔw bari ka Ala ta lɔnniya sɔrɔ, an bɛ o bɛɛ cɛn; an bɛ mɔgɔw bɛɛ ta miiriya yelemɛ janko o ye Kirisita kan mina. ⁶ Ni aw nana labɛn ka anw lamɛn fɛn bɛɛ ra tuma min na, o tuma, minw bɛ ban ka anw lamɛn, an bɛna olugu bɛɛ koro ka o bla sira janaman kan.

⁷ Aw ja bɛ min ye, aw bɛ ko latige ka kapa ni o dɔrɔn le ye. Ni mɔgɔ min lara a ra ko ale ye Kirisita ta ye, o tigi fana ka kan k'a lɔn, ka la a ra ko ale ye Kirisita ta ye

cogo min na, ko anw fana ye Kirisita ta ye ten le. ⁸ Sabu Matigi ka fanga min di an ma, o kun ye ka aw lataga ja le; a kun te ka aw halaki. Hali ni ne ka ne yere bonya ka a dama teme dɔɔnin o fanga koson, o maroya te ne ra.

⁹ Mɔgo kana a miiri ko ne be ne ta sebew cira aw ma janko ka aw lasiran le. ¹⁰ Sabu dow b'a fo ko ne ta leterew konɔ, ne be fariya ka kumagbelenw fo, k'a sorɔ ni ne yere be ni aw ye, ne te se ka foyi ke, ne te se ka kuma janaman yere fo. ¹¹ Ayiwa, mogo minw be o fora, olugu ka kan k'a lon ko an be kumana cogo min na an ta leterew konɔ, ni an sera aw fe yi, an fana bena a ke ten le.

¹² O mogo minw be o yere togɔnuman fo, anw te son ka an ja gbelya ka an yere jate olugu boɔogonko dow ye, walama ka an yere suma ni o ye. Olugu be o yere suma ni ɔogon ye, ka o yere kapa ni ɔogon ye, ka kapa ni o yere ta miiriya ye; hakirintanw lo. ¹³ An koni t'a fe ka an yere bonya k'a dama teme. Ala ka baara min karifa an ma, o dan ye min ye, an fana be dan o yoro le ra; nka o baara bonyara ka se fo aw fe fana.

¹⁴ An sera aw fe yi minke, an belen ma teme an dan kan; sabu anw le konna ka se ni Kirisita ta Kibaro Diman* waajuri ye aw fe yi. ¹⁵ O ra, an ma teme an ta baara dan kan ka taga tow ta baara ta ka an yere bonya ni o ye. Ni aw ta lanaya nana bonya, an b'a miiri ko an ta baara bena taga ja aw fe yi, ka kapa ni Ala ta dan yiranin ye. ¹⁶ O cogo ra, jamana minw be aw ko fe, an bena se ka taga Kibaro Diman lase o yoro ra. Nka dow ka baara min ke, an t'a fe ka an yere bonya o ra.

¹⁷ O le sebera ko: «Ni mogo min b'a fe k'a yere bonya, Matigi ka min ke a ye, o tigi ye a yere bonya o le koson.» ¹⁸ Ayiwa, o koson mogo min be a yere togɔnuman fo, Ala te son o ta ma; nka Matigi yere be mogo min togɔnuman fo, a be son o tigi le ma.

11

Ciraden faninyafɔbagaw ta ko

(Galasikaw 1.6-9; 4.9-20; Korentikaw flanan 12.11-15)

¹ Ayiwa, ne balemaw, aw ye ne mupu dɔɔnin! Ne be kuma i ko fato, nka aw ye a mupu! ² Ne be aw kanu fo k'a ke ne ra i ko celiya, celiya min bora Ala ra. Ne ka aw mamina ce kelenpe le ye, min ye Kirisita* ye, janko ka na aw saninyanin di Kirisita ma, i ko sunguru fanin be di a ce ma cogo min na.

³ Nka aw tugura Kirisita ko ni can ni kankelentigiya min ye, ne be siran ko aw ta miiriya kana na cen, ka yelema ka bo o sira kan, i n'a fo sa ka Awa negɛ cogo min na k'a lafiri. ⁴ Sabu ne k'a ye ko ni mogo do nana aw waaju ka Yesu were ko fo min ni an ta waajuri ta te kelen ye, walama ka nin were ko fo, k'a sorɔ aw ka min sorɔ, o ni o te kelen ye, walama ni mogo do nana kibaro diman were fo aw ye, min ni an ta te kelen ye, aw be son o ma yoronin kelen na! ⁵ K'a sorɔ ne b'a jate ko o ciraden togotigiw man fisa ni ne ye foyi ra. ⁶ Hali ni ne ma ke kumalonbagaba ye, lonniya koni ta fan fe, ne ka do lon o ra. An yere ka o yira aw ra tuma caman, cogo bee ra.

⁷ Ne ka Kibaro Diman* fo aw ye gbansan, ne ma foyi jini aw fe minke, ani ne ka ne yere majigi ka aw korota minke, yala ne ka kojugu le ke o ye wa? ⁸ Ne ka lanabagaw ta jenkuru dow borofen mina; ne ka sara mina olugu fe, janko ne ye se ka baara ke aw ye. Wagati min ne tun be aw fe yi, ne tun degura kosebe, nka ne ma ne ta doni ta ka a la mogo si kan. ⁹ Balema minw bora Masedoni, olugu le nana ne ta makoyafenw di ne ma. Ne ma son cogo si ra ka ne ta doni ta ka a la aw do kan; ne fana tena son k'a ke. ¹⁰ O ye ne kunkorotasababu le ye; Akayi jamana bee ra, mogo si tena se ka o kunkorotasababu bosi ne ra. Ne be o fora ka kapa ni Kirisita ta can le ye, o can min

bɛ ne jusukun na. ¹¹ Mun kosɔn ne ka o fɔ? Ko ne tɛ aw kanu wa? Ala k'a lon ko ne bɛ aw kanu.

¹² Nka ne bɛ baara kɛra aw fɛ cogo min na, ne bɛna o le kɛ tuma bɛɛ janko ciraden minw bɛ o yɛrɛ bonyara, ko olugu ta baarakɛcogo ni an ta ye kelen ye, olugu kana kumayɔrɔ sɔrɔ. ¹³ Ciraden faninyafɔbagaw lo, ani baaraden mɔgɔlafiribagaw; o bɛ o yɛrɛ yɛlɛma ka kɛ i ko Kirisita ta ciraden. ¹⁴ O fana tɛ bara an na, sabu Setana yɛrɛ bɛ a yɛrɛ yɛlɛma ka kɛ i ko Ala ta mɛlɛkɛ nɔɔrɔman dɔ. ¹⁵ O ra, a kana bara an na fana k'a ye ko Setana ta baaradenw bɛ o yɛrɛ yɛlɛma ka kɛ i ko Ala ta baaraden terenninw. Nka o labancogo bɛna kɛ ka kapa ni o ta kɛwalew ye.

Pɔli ta baara ni a ta sɛgɛ

(Korentikaw flanan 4.9-13; 6.3-10; Korentikaw fɔlɔ 4.8-13; Kɛwalew 20.18-27)

¹⁶ Ne bɛ kɔsegi a kan, k'a fɔ ko mɔgɔ si kana ne jate fatɔ ye! Nka hali ni aw ko ne ye fatɔ ye, o bɛɛ n'a ta, aw ye sɔn ka ne ta kuma lamɛn, janko ne fana ye waso dɔɔnin. ¹⁷ Ne bɛna min fɔ ka waso, Matigi ma o don ne da ra; ne bɛ kumana le i ko fatɔ. ¹⁸ Nka i n'a fɔ mɔgɔ caman bɛ o yɛrɛ bonya ka kapa ni adamadenya cogo ye, ayiwa, ne fana bɛna ne yɛrɛ bonya kɛ!

¹⁹ Ayiwa, aw minw ye hakiritigiw ye, aw bɛ sɔnna fatɔw ta kuma ma! ²⁰ O mɔgɔ minw bɛ aw jɔnyamina, ka aw borofɛnw domu, ka aw tɔrɔ, ka waso aw ra, ka aw lamaroya, aw bɛ olugu ta kow sɔnmına! ²¹ Ne bɛ min fɔra, o maroya bɛ ne ra; anw le ka an yɛrɛ kɛ barakantanw ye!

O bɛɛ n'a ta, tɔw bɛ sɔn ka o yɛrɛ bonya min na, ne fana bɛ se ka ne yɛrɛ bonya o ra; nka ne bɛ kumana i ko fatɔ le dɛ! ²² Ni o ko o ye Heburu ye, ne fana ye o dɔ ye. Ni o ko o ye Izirayɛlimɔgɔ ye, ne fana ye o dɔ ye. Ni o ko o ye Iburahima ta duruja ye, ne fana ye o dɔ ye. ²³ Ni o ko o ye Kirisita* ta baaraden ye, ne ye Kirisita ta baaraden ye ka tɛmɛ olugu kan pewu, nka ne bɛ kumana i ko mɔgɔ min hakiri jagamina le. Ne ka baara kɛ ka tɛmɛ o kan, ka bugɔri sɔnmına ka tɛmɛ o kan, ka kasorabla kɛ ka tɛmɛ o kan; sɔnaga caman ne nin tora saya da ra.

²⁴ Yahudiyaw ka ne bugɔko looru kɛ; a bɛɛ kelen kelen kɛra gbɛɛɛ ɲa bisaba ni kɔnɔntɔn. ²⁵ Rɔmu* fagamaw ka ne bugɔko saba kɛ ni gbɛɛɛ ye. Mɔgɔw ka ne bon ni kabakuru ye sɔnaga kelen ko o bɛ ne faga. Kurun cɛnna ni ne ye sɔnaga saba kɔgɔji kan. Ne ka tere kelen ni su kelen kɛ ji cɛ ma.

²⁶ Ne ka dugutaga caman kɛ; tuma dɔw ra ne tun bɛ ɲini ka to ji ra, tuma dɔw ra benkanɛɛbagaw tun bɛ ben ne kan, ne nin tun bɛ ɲini ka to a ra ne ta siyamɔgɔw yɛrɛ boro, walama siya wɛrɛ mɔgɔw* boro. Ne nin tun bɛ ɲini ka to a ra dugubaw kɔnɔ, ani kongo kɔnɔ, ani kɔgɔji kan; ne nin tun bɛ ɲini ka to a ra, ka ne to balema faninyafɔbagaw boro.

²⁷ Ne ka baara caman kɛ, ka sɛgɛ sɔnmına; ne tora ɲa na su caman, ka kongo ni minlɔgɔ sɔnmına, ka domunikɛbariya sɔnmına wagati caman, ani nɛnɛ, sabu fani tun tɛ ne boro.

²⁸ Ka fara o bɛɛ kan, lon o lon lanabagaw ta jenkuruw* bɛɛ hami bɛ ne ra. ²⁹ Lanabaga juman baraka le bɛ dɛsɛ, ni a tɛ kɛ i n'a fɔ ne yɛrɛ baraka le dɛsɛra sa? Jɔn le bɛ ben jurumun na, ni o ko tɛ ne jeni ne jusukun na?

³⁰ Ni mɔgɔ ka kan ka waso, min ye ne ta barakantanya ye, ne bɛ waso o le ra. ³¹ Ala min ye Matigi Yesu Fa ye, an bɛ ale min tando tuma bɛɛ, ale k'a lon ko ne ma faninya tige.

³² Ayiwa, ka ne to Damasi, masacɛ Aretasi ta jamana ɲamɔgɔba ka mɔgɔ dɔw bla ko o ye dugu dondaw kɔrɔsi janko ka ne mina; ³³ nka lanabagaw ka ne don segi dɔ

kɔnɔ ka ne bɔ finɛtiri fɛ, ka ne lajigi ni juru ye dugu kogo kɔ fɛ*, ka ne kisi ka bɔ o boro.

12

Ala ka baraka don Pɔli ra

(Korentikaw fɔlɔ 2.3-5; Korentikaw flanan 4.7-10)

¹ Ayiwa, yala ne ka kan ka waso wa? O tɛ foyi ja. O bɛɛ n'a ta, ne bɛna Matigi ta fɛn yiraninw, ani a ta lɔnniya yiranin dɔw lakari sisan.

² Ne ka cɛ dɔ lɔn, Kirisita* ta lanabaga dɔ, bi ye a san tan ni naani ye, Ala ka ale ta ka taga ni a ye fɔ sankolo sabanan kɔnɔnɔ. Ayiwa, a yɛɛ le tagara wa, walama Ala ka o kow yira a ra le wa, ne ma o lɔn, Ala le ka o lɔn. ³ Ne kɔni k'a lɔn ko o cɛ tagara arijana ra ka na. Nka a yɛɛ le tagara wa, walama Ala ka o kow yira a ra le wa, ne ma o lɔn, Ala le ka o lɔn. ⁴ A tagara arijana ra, a ka kumadiman minw mɛn, o kumaw tɛ se ka lakari; mɔgɔ yɛɛ man kan ka o kumaw fɔ a da ra.

⁵ Ayiwa, ne bɛ se ka waso o cɛ jɔgɔn kosɔn. Nka ne tɛna waso foyi wɛɛ ra ne yɛɛ ta ko ra, ni ne ta barakantanyaw tɛ. ⁶ Hali ni ne b'a fɛ ka waso, ne tɛna kɛ fatɔ ye, sabu ne bɛna can le fɔ. Nka ne bɛ je, janko ne bɛ min kɛra, ani ne bɛ min fɔra mɔgɔw ja na, o kana ne jate ka tɛmɛ o kan.

⁷ Ayiwa, Ala ka o koba minw yira ne ra, ne tun bɛ se ka ne yɛɛ waso o ra; o kosɔn Ala ka tɔɔrɔ dɔ la ne kan, ka a kɛ i n'a fɔ ɲani bɛ mɔgɔ tɔɔrɔ cogo min na a farisogo ra. A bɛ i n'a fɔ Setana ta ciraden dɔ le bɛ to ka ne tɔɔrɔ, janko yɛɛbɔnya kana don ne ra. ⁸ Ne ka Matigi daari kɔsɛbɛ fɔ sipaga saba, ko a ye o tɔɔrɔ mabɔ ne ra; ⁹ nka a ka ne jaabi ko: «Ne ka nɛɛma min kɛ i ye, o bɛ i bɔ, sabu ne ta sebgaya bɛ lɔn ele ta barakantanya le sababu ra.» O kosɔn a ka di ne ye ka waso ne ta barakantanya ra, janko Kirisita* ta sebgaya ye to ne kan. ¹⁰ O kosɔn ni ne ye barakantan ye, walama ni o bɛ ne nɛni, walama ni ne degura, walama ni o bɛ ne tɔɔrɔ o, walama ni sege sera ne ma Kirisita kosɔn, o bɛɛ ka di ne ye; sabu wagati min ne ye barakantan ye, o wagati le ra baraka bɛ sɔrɔ ne ra.

Pɔli ma foyi mina Korentikaw fɛ

¹¹ Ne kumana i ko fatɔ! Nka aw le ka ne jagboya ka o kɛ. Aw le tun ka kan ka ne tɔgɔɔuman fɔ; sabu hali ni ne tɛ foyi ye, aw bɛ o ciraden tɔgɔtigi minw jatera, olugu man fisa ni ne ye foyi ra. ¹² Fɛn minw bɛ ne ta ciradenya yira, o yirara aw ra. Ne ka o bɛɛ kɛ ni mupuri ye; aw ka Ala ta sebgaya tagamasiyɛn caman ye ne fɛ, ani kobaw, ani kabakow.

¹³ Ayiwa, ne ma aw ta wari mina minke ni o dɔrɔn tɛ, ne ka mun le kɛ lanabagaw ta jenkuru tɔw ye ni ne ma min kɛ aw ye? Ni o lo, aw ye o kojugu yafa ne ma.

¹⁴ Ayiwa, ne labennin flɛ, ne bɛ tagara aw fɛ yi; nin bɛna kɛ a sipaga sabanan ye; nka ne tɛna kɛ doni ye aw kunna, sabu ne tɛ aw borofɛn nɔ fɛ, ne bɛ aw yɛɛ le nɔ fɛ. Denmisɛnw le tɛ wari jini k'a bla o worobagaw ye, nka worobagaw le bɛ wari jini k'a bla denmisɛnw ye. ¹⁵ Ne kɔni, fɛn o fɛn bɛ ne boro, ne bɛ sɔn ka o bɛɛ di aw kosɔn, hali ka ne yɛɛ di ka fara o kan. Ni ne bɛ dɔ fara ne ta kanuya kan aw ta fan fɛ, yala o bɛna dɔ bɔ aw ta kanuya ra ne ta fan fɛ wa?

¹⁶ Aw yɛɛ k'a lɔn ko ne ma ne ta doni ta k'a la mɔgɔ si kan. Nka aw ra dɔw bɛna a fɔ ko: «Pɔli ka cegu dɛ, a ka an ta wari domu cegu ya ra le.»

¹⁷ Ayiwa, ne ka minw ci aw fɛ, yala olugu dɔ tagara aw borofɛnw mina aw ra wa?

¹⁸ Ne ka Tite daari ko a ye taga aw fɛ yi, ani an balemaccɛ. Yala Tite ka aw ta wari mina wa? Ayiwa, yala anw ni Tite ta miiriya bɛɛ tɛ kelen ye wa? An bɛɛ tɛ sira kelen le kan wa?

* **11:33** 11.33 Pɔli jigira juru fɛ: Kɛwalew 9.24-25

Pɔli ta hami

¹⁹ Kabini tuma jan aw b'a miirira ko an be kumana ka jo di an yere ma le; nka o te. An ka nin bee fo Ala yere le ja korɔ, Yesu Kirisita ta jɛnɔɔɔnya kosɔn. An balema kanuninw, an be o bee fora aw ye janko aw baraka ye bonya lanaya ra. ²⁰ Ne be siranna ko ni ne ka taga aw fe yi, ne kana taga aw sɔɔ cogo do ra, cogo min te ben ne ma; aw fana kana ne sɔɔ cogo do ra, cogo min te ben aw ma. Ne be siranna ko ne kana taga a sɔɔ ko keremisenw be aw ce ra, ani pangboya, ani jusubo, ani sangapɔɔnmaya, ani ɔɔɔntɔɔcen, ani ɔɔɔnkɔɔfo, ani yerebonya, ani kopagamininw. ²¹ Ne be siranna ko ni ne ka taga aw fe yi, Ala kana ne lamaroya kokura tuun aw kosɔn. Mɔɔ caman minw ka jurumun ke, ni o ma nimisa ka o ta ko saninyabariw dabra, ani o ta jatɔyaw, ani o ta kojugu dama temeninw, ne kana na taga naji bo olugu kosɔn tuun.

13*Pɔli ta ladiri laban*

¹ Nin ye a sipaga sabanan ye ne be tagara aw fe yi. Ko bee ka kan ka panabo ka kapa ni seere fla walama seere saba ta kumakan le ye. ² Ne taganin sipaga flanan na aw fe yi, minw ka jurumun ke, ne sarara olugu ra, ani tow bee. Sisan ne te yi, nka ne be o lasomi tuun, ko ni ne ka na seko aw fe yi tuun, ne tena ne ja tugu foyi kan.

³ Aw b'a fe k'a lon ni Yesu Kirisita le ka ne ta kumafɔtaw don ne da ra; ayiwa, aw bena a lon. Kirisita* koni ma ke barakantan ye aw fe; a ka a ta sebgaya yira aw ra. ⁴ Can lo, a gbengbenna yiri ra tuma min na, a kera barakantan ye. Nka a kununa, a panaman lo sisan Ala ta sebgaya baraka ra. An fana ye barakantanw ye a ta jɛnɔɔnya ra, nka an be panamanya ni a ye Ala ta sebgaya baraka ra aw kosɔn.

⁵ Aw ye aw yere fe kosebe k'a lon ni aw be lanaya sira kan can ra; aw ye aw yere sege sege kosebe. Aw m'a ye ko Yesu Kirisita be aw konɔ wa? Fo ni a kera ko aw yere le desera lanaya ra. ⁶ Nka ne b'a miiri ko aw k'a lon ko anw koni ma dese lanaya ra. ⁷ O bee n'a ta, an be Ala daari janko aw kana kojugu ke. A kana ke ko an b'a fe k'a yira ko an be se ko ra, nka an b'a fe ko aw le ye se ka kopuman ke, hali ni a kera i ko anw le desera.

⁸ An te se ka foyi ke ka Ala ta can bari; an be se ka can lataga ja le dorɔn. ⁹ Ni aw baraka bonyara, hali ni anw ta dogoyara, an be pagari o ra. An be Ala daari min na, o ye ko aw ta lanaya ye bonya ka taga ja.

¹⁰ O kosɔn, ne te ni aw ye, nka ne ka nin sebe ci aw ma, janko ni ne nana se yi, ne kana na taga kumagbelen fo aw ye tuun, ka kapa ni Matigi ta fanga ye; Matigi ka o fanga di ne ma aw ta ja le kosɔn, a ma ke aw ta halakiri kosɔn.

Fori laban

¹¹ Ayiwa, sisan, ne balemaw, ka aw ni hera ben! Fen min be se ka aw ke mogo dafaninw ye, aw ye jija ka o le pini, ka ɔɔɔn ja gbeleya, ka aw ta miiriyaw ke kelen ye, k'a to hera ye ke aw ni ɔɔɔn ce. Ni o kera, kanuya tigi ani hera tigi Ala bena ke ni aw ye.

¹² Aw ye ɔɔɔn fo ni kanuyafori saninman ye; Ala ta mogo saninmanw bee be aw fo.

¹³ An Matigi Yesu Kirisita ta neema, ani Ala ta kanuya, ani Nin Saninman* ta jɛnɔɔnya ye to aw bee fe.

**Pɔli ka letere min ci
GALASIKAW
ma
Kitabu faamucogo**

Yesu ta ciraden Pɔli le ka nin letere sebe. Pɔli ni Barinabasi tun ka tagama folo min ke, ka Kibaro Diman* fo, mogo caman tun kera lanabagaw ye o waajuri sababu ra Galasi mara ra (Kewalew 13.14–14.23). Nka Pɔli ni Barinabasi nana taga minke, Yahudiya lanabaga dow nana Galasi mara lanabagaw fe, ka na o karan ko ni o ma kenesigi, ka Yahudiyaw ta sariyaw sira tagama, o te se ka kisi lanaya doron sababu ra. O le koson Pɔli ka nin letere sebe Galasikaw ma, k'a yira o ra ko o kuma te can ye.

Pɔli k'a yira ko sariya sira tagama ni Kibaro Diman ko te ben kelen ma. O koson a ka o Yahudiyaw ta karan sosokosebe. A k'a yira ko mogo te se ka kisi kenesigiri ni sariya sira tagama sababu ra, nka mogo ka kan ka la Yesu Kirisita le ra, ka kisi a ta saraka baraka ra, sabu Yesu sara ka mogow bo sariya ta jonya ra.

Pɔli k'a yira ko Ala ka Iburahima jate mogo terrenin ye a ta lanaya le koson, a ma ke sariya sira tagama koson.

Mogo ka kan ka son Yesu le ma ka kisi, ani ka tagama ka kapa ni Nin Saninman sago ye. O ra, nin letere b'a yira an na ko mogo be kisi Ala ta neema doron le sababu ra (1.7), ko Ala be hera di an ma lanaya sababu ra (2.16), ka an ke Iburahima ta denw ye (3.7). Lanabaga man kan ka a yere bla sariyaw, walama landaw ta jonya ra tuun (5.1); sabu lanabaga te sariya ta fanga korot tuun (Kewalew 13.14–14.23). A ka kan ka tagama ka kapa ni Nin Saninman* sago le ye (5.16); a be Kirisita ta sariya sira le tagama, min ye kanuya ye (6.2), ani ka ban a yere sago bee ma.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-5)

Pɔli k'a yira ko Ala le ka ale ke Yesu ta ciraden ye (1.6-2.21)

Ala be lanabagaw le jate mogo terreninw ye (3-4)

Lanabaga bora sariya ta jonya ra, janko ka Ala sago le ke (5-6)

Pɔli ta fori

(Romukaw 1.1-7)

¹ Ne Pɔli, Yesu Kirisita ta ciraden*, ne le be nin sebe ci. Mogo ma ne sigi o ciradenya ra, a fana ma sorog mogo sababu ra; a bora Yesu Kirisita le ra, ani Fa Ala min k'a lakunu ka bo saya ra. ² Ne balema minw bee be ni ne ye yan, ne ni olugu le be nin sebe ci Galasi jamana lanabagaw ma. ³ An Fa Ala ni Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye, ka hera ke aw ye. ⁴ Yesu Kirisita le ka a yere di saraka ye an ta jurumun koson, ka an bo nin dunupa ta kojuguw bee ra ka kapa ni an Fa Ala sago ye. ⁵ Nooro ye la ale togo kan wagati bee. Amina!

Kibaro Diman ye kelenpe ye

(Galasikaw 3.1-5; 4.9-20; 5.1-12)

⁶ Ala min ka aw wele Kirisita* ta neema baraka ra, aw ka aw ko don ale ma joona joona cogo min na ka yelema kibaro diman were ma, o ko barara ne ra kosebe. ⁷ Yala kibaro diman were le be yi wa? Kibaro diman were te yi de! Mogo dow le be aw hakiri nagamina. Kibaro Diman* min be Kisibaga* ko fo, o b'a fe ka o yelema. ⁸ Nka anw ka Kibaro Diman min fo aw ye, hali ni an yere lo, walama ni meleke do le jigira ka bo sankolo ra ka na kibaro diman were fo aw ye, min ni an ta te kelen ye, Ala ye o danga.

⁹ An konna k'a fɔ aw ye, nka ne bɛ kɔsegi a kan tuun, ko: aw ka Kibaro Diman min mɛn an fɛ, ka sɔn a ma, ni mɔgɔ o mɔgɔ ka kibaro diman wɛrɛ fɔ aw ye, min ni o tɛ kelen ye, Ala ye o tigi danga.

¹⁰ Ayiwa, sisan, o tuma ne b'a fɛ ka ne yɛrɛ ko diya mɔgɔw le ye wa, walama Ala? Yala ne b'a fɛ ka ne yɛrɛ ko diya mɔgɔw le ye wa? Ni ne tun b'a fɛ ka ne yɛrɛ ko diya mɔgɔw le ye, ne tun tena kɛ Kirisita ta baaraden ye.

Ala ka Pɔli bla a ta baara ra cogo min na

(Kɛwalew 22.3-16; 26.9-20; 9.1-20,23,30)

¹¹ Ne balemaw, ne b'a fɔ aw ye k'a gbɛya ko ne ka Kibaro Diman* min fɔ aw ye, ko o ma bɔ mɔgɔ ra, ¹² ne m'a sɔrɔ mɔgɔ fɛ, mɔgɔ fana ma ne karan a ra; Yesu Kirisita yɛrɛ le k'a yira ne ra.

¹³ Ne tun bɛ cogo min na Yahudiyaw ta diina ra fɔɔfɔɔ, aw yɛrɛ ka o lɔn. Aw fana k'a lɔn ko ne tun bɛ Ala ta jɛnkuru mɔgɔw tɔɔrɔra fɔ k'a dama tɛmɛ; ne tun b'a fɛ ka cogo bɛɛ kɛ, janko ka o jɛnkuru cɛn. ¹⁴ Ne tun bɛ ne flankuruw caman na fɛ Yahudiyaw ta diina ra, an ta siya ra; sabu ne bɛmaw ta landakow ko tun ka bon ne ma haali.

¹⁵ Nka sani ne ye woro, Ala tun ka ne janawoloma, ka ne wele a ta nɛɛma sababu ra. ¹⁶ Ayiwa, Den min bɔra Ala ra*, a diyara Ala ye tuma min na, a ka o yira ne ra janko ne ye o ko waajuri kɛ siya wɛrɛ mɔgɔw* cɛ ra; o tuma, ne ma mɔgɔ jininka tuun. ¹⁷ Minw kɛra ciradenw* ye ne na, ne ma taga Zeruzalɛmu ka taga olugu jininka. Ne tagara Arabujamana le ra; o kɔ, ne kɔsegira ka na Damasi.

¹⁸ Ayiwa, san saba le tɛmɛnin kɔ, ne sɔrɔra ka taga Zeruzalɛmu, janko ne ni Piyɛri* ye jɔgɔn lɔn; ne tora ni a ye ka tere tan ni looru kɛ. ¹⁹ Nka ne na ma la ciraden tɔw si kan ni Matigi balemace Yakuba tɛ.

²⁰ Ne bɛ min sebera k'a ci aw ma, Ala ye ne seere ye ko ne tɛ faninya le fɔra.

²¹ Ayiwa, o kɔ, ne tagara Siri, ani Silisi maraw ra.

²² Nka fɔ ka taga se o wagati ma, Kirisita ta lanabagaw ta jɛnkuru* minw tun bɛ Zude, olugu si tun ma ne lɔn fɔɔ. ²³ O tun k'a mɛn le dɔrɔn ko: «Min tun bɛ an tɔɔrɔra fɔɔfɔɔ, ko a bɛ cogo bɛɛ kɛ ka lanaya ko cɛn, ko ale le bɛ lanaya ko waajuri kɛra sisan.» ²⁴ O kosɔn o tun bɛ Ala tando ne kosɔn.

2

Ciraden tɔw sɔnna Pɔli ta waajuri ma

(Kɛwalew 15.1-29)

¹ Ayiwa, san tan ni naani tɛmɛnin kɔ, ne kɔsegira tuun Zeruzalɛmu ni Barinabasi ye; ne tagara ni Tite ye fana. ² Ne tagara, sabu Ala yɛrɛ le tun k'a yira ne ra ko ne ka kan ka taga. Ne sera yi minkɛ, ne bɛ deri ka Kibaro Diman* min waajuri kɛ siya wɛrɛ mɔgɔw* ye, ne ka o fɔ k'a yira lanabagaw ta jɛnkuru jamɔgɔw ra o danna, janko ne ka baara min kɛ, ani ne bɛ min kɛra sisan, o bɛɛ kana na kɛ gbansan ye. ³ Ayiwa, o kuma bɛnna o ma, hali ne tagamajɔgɔn Tite min ye Gɛrɛki ye, o ma sɔn ka ale jagboya ko a ye kɛnɛsigi*, ⁴ hali k'a sɔrɔ balema faninyafɔbaga dɔw tun dogora ka don an cɛ ra, o b'a fɛ ka an jagboya. O mɔgɔw donna an cɛ ra janko an kɛra an yɛrɛ ta ye Kirisita Yesu ta jɛnɔgɔnya ra cogo min na, olugu ye o ko segesege, janko ka an bla jɔnya ra tuun. ⁵ Nka an ma sɔn ka an yɛrɛ to o boro hali wagati dɔɔnin, janko Kibaro Diman ta can ye to a nɔ ra aw fɛ.

⁶ Nka o tun bɛ minw jatera jamɔgɔw ye, olugu tun ye mɔgɔ suguya minw ye, ne tɛ o ko jate, sabu Ala tɛ mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra. Ayiwa, o jamɔgɔw ma fɛn wɛrɛ fara ne ta

* **1:18** 1.18 Piyɛri: Gɛrɛkikan na a fɔra ko Sefasi.

* **2:3** 2.3 Ka kɛnɛsigi, o kɔrɔ ye ka kɛnɛsigi ka kapa ni

Yahudiyaw ta sariya ye.

Kibaro Diman waajuri kan. ⁷ Nka olugu yere k'a ye ko Ala le ka nin baara karifa ne ma ko ne ye Kibaro Diman fo siya were mogow ye, i n'a fo a k'a karifa Piyeri ma ko a y'a fo Yahudiyaw ye cogo min na. ⁸ Sabu Ala ka Piyeri panawoloma k'a ke Yahudiyaw ta ciraden* ye cogo min na, a ka ne fana panawoloma ka ne ke siya were mogow ta ciraden ye o cogo le ra.

⁹ Yakuba ni Piyeri ni Yuhana, olugu minw tun be jate i ko namogow, olugu k'a ye ko Ala le n'emara ne ye ka ne bla o baara ra. O ka o boro don ne ni Barinabasi boro, k'a yira ko an kera jenogonw ye. An bee benna a ra ko anw bena taga siya were mogow fe, olugu be taga Yahudiyaw fe. ¹⁰ O ka an daari le doron ko an ye an hakiri to fagantanw na; ne fana ka ne sobe don o ra kosebe.

Poli ka Piyeri jaraki Antiyosi

¹¹ Ayiwa, tuma min na Piyeri tun nana Antiyosi, ne k'a soso mogow bee na na, sabu a tun jarkira. ¹² Ayiwa, Yakuba tun ka mogow dama dama ci Antiyosi; sani olugu ye na, Piyeri tun be domuni ke ni siya were mogow* ye. Nka o mogow nana minke, a ka a yere mabo o siya were mogow ra ka to a danna, Yahudiya minw be kenesigiri ko jagboya, olugu nasiran koson. ¹³ A kera ten, Yahudiya lanabaga tow fana donna o flankafuya ra; hali Barinabasi fana tugura o ko o flankafuya ra. ¹⁴ Ne k'a ye minke ko o te tagamana ka kapa ni Kibaro Diman* ta can ye, ne k'a fo Piyeri ye o bee na na ko: «Ele min ye Yahudiya ye, ni ele ka siya were mogow ta cogo ta, ka Yahudiyaw ta cogo to yi, o tuma mun koson i b'a fe ka siya were mogow jagboya ko o ye Yahudiyaw ta cogo ta?»

Kisiri be soro lanaya le fe

¹⁵ Can lo, anw koni, anw ye Yahudiya yeworow le ye; an te siya were mogow* jurumunkebaga dow ye. ¹⁶ Nka o bee n'a ta, an fana b'a lon ko mogow si te se ka jate mogow terennin ye Ala na korow, k'a to cira Musa ta sariya sira kan, fo ni a lara Yesu Kirisita ra. O le koson an fana lara Yesu Kirisita ra, janko Ala ye an jate mogow terenninw ye an ta lanaya baraka ra; a kana ke cira Musa ta cifoninw ye, sabu mogow si tena jate mogow terennin ye Ala na korow sariya sira tagama sababu ra.

¹⁷ Ayiwa, an b'a fe Ala ye an jate mogow terenninw ye Yesu Kirisita sababu ra; ni an yere fana nana ke jurumunkebagaw ye i n'a fo siya were mogow*, yala o b'a yira ko Yesu Kirisita le ka an bla o jurumunke ra wa? Fiyewu. ¹⁸ Ne ka fen min cen, ni ne yere nana ke o lawuri ye tuun, o tuma ne yere kera sariya cenbaga le ye.

¹⁹ Ne be i n'a fo ne sanin lo sariya ta fan fe; sariya yere le ka o saya ke, janko ne ye panamanya Ala ye. ²⁰ Ne ni Kirisita* gbengbenna yiri ra jogon fe. Ne te panamanya ne yere sago ma, nka Kirisita le be panamanya ne konow. Ayiwa, ne be panamanya min na sisan, Den min bora Ala ra*, ne lara o ra minke, o le be ne panamanya; sabu ale ka ne kanu, ka a yere di ne koson. ²¹ Ne te ban Ala ta n'ema ra; sabu ni Ala tun be mogow jate mogow terennin ye sariya sababu ra, o tuma Kirisita sara gbansan!

3

Ala be mogow jate mogow terennin ye lanaya le fe (Romukaw 4; 8.14-17)

¹ E, aw Galasikaw, hakirintanw! Jon le ka aw papini sa? K'a sorow Yesu Kirisita gbengbenna yiri ra kun min na, ne ka o yira aw ra k'a gbeya. ² Ne b'a fe ka ko kelen doron le lon aw fe: aw ka Nin Saninman* sorow cogo di le? Yala aw ka a sorow sariya* sira tagama le sababu ra wa, walama Kibaro Diman* lamenni ni lanaya sababu ra? ³ Mun le ka aw ke hakirintanw ye tan? Aw ka fen min damina Nin Saninman baraka ra, yala aw bena o laban aw yere ta se bagaya baraka ra wa? ⁴ Ala ka koba minw yira aw ra, o kera gbansan ye wa? O koni te se ka ke gbansan ye! ⁵ Ni Ala be Nin

Saninman di aw ma, ka kabakow ke aw ce ra, yala a be o ke sariya sira tagamana le sababu ra wa, walama Kibaro Diman* lamenni ni lanaya sababu ra?

⁶ O cogo ra, Kitabu k'a fo Iburahima ta ko ra, ko: «A lara Ala kumakan na, Ala k'a jate mogow terennin ye a ta lanaya koson.» ⁷ Aw m'a ye ko lanaya be minw bee fe, ko olugu le ye Iburahima ta durujaw ye wa? ⁸ Kitabu konna k'a fo ko Ala bena siya were mogow* jate mogow terenninw ye a yere na korow o ta lanaya baraka ra. O le koson a ka nin kibaro diman fo Iburahima ye, ko: «Ala bena baraka don siyaw bee ra ele le sababu ra.» ⁹ O koson minw be la Yesu ra, Ala be baraka don olugu ra, i n'a fo Iburahima kera lanabaga ye ka baraka sorow cogo min na.

¹⁰ Minw bee jigi be sariya siratagama kan, olugu bee danganin lo; sabu a sebera Kitabu konow, ko: «Ni mogow min te to sariya kitabu kumaw bee kan, k'a bee sira tagama, Ala ye o tigi danga.» ¹¹ Ayiwa, a yere gbenin lo ko mogow si te se ka jate mogow terennin ye Ala fe sariya sababu ra, sabu a sebera ko: «Mogow terennin be panamanya lanaya le sababu ra.» ¹² Sariya ju ma sigi lanaya kan; sabu a sebera ko: «Ni mogow min ka nin kow sira tagama, o tigi bena kisi o le sababu ra.»

¹³ Nka Yesu Kirisita ka a yere bla danga korow an no ra, janko ka an kunmabow sariya ta danga ma; sabu a sebera Kitabu konow, ko: «Mogow o mogow su dulonna yiri ra, o tigi danganin lo.» ¹⁴ A kera ten, janko Ala ka baraka min layiri ta Iburahima ye, o ye lase siya were mogow ma Yesu Kirisita baraka ra, ani janko Ala ka Nin Saninman min layiri ta, an ye o sorow lanaya sababu ra.

Sariya ni Ala ta layiri

¹⁵ Ne balemaw, ne bena kuma ka kapa ni adamadenw ta kokocogo ye: ni mogow dow ka layiri ta, k'a sebe a sebecogo ra, ka a boronow la a kan, mogow were te se ka o layiri cen, walama ka dow fara a kan. ¹⁶ Ayiwa, Ala tun ka layiriw ta Iburahima ni a ta duruja le ye. Kitabu m'a fo ko «ani a ta durujaw» i n'a fo duruja caman ko lo, nka Kitabu kumana duruja kelen le ko ra, ko «ani i ta duruja»; o le ye Kirisita* ye. ¹⁷ Ne ta kuma korow le ye nin ye: Ala tun ka layiri ta, k'a sebe a cogo ra. San keme naani ni san bisaba temenin ko, sariya* sorowra ka na; o sariya te se ka Ala ta layiri yelema, walama ka a ta kuma ke kuma gbansan ye. ¹⁸ Sabu Ala be min di, ni o tun be sorow sariya sababu le ra, o tuma a tun tena ke layiri no ye tuun; k'a sorow Ala ka a ta nemea di Iburahima ma gbansan layiri le koson.

Sariya sigikun

¹⁹ O tuma sariya kun ye mun ye? Sariya nana fara layiri kan, janko ka mogow ta terenbariyakow yira. Sariya fana tun ka kan ka to a no ra, fo layiri tara Iburahima duruja min ko ra, o ye na. Melekew le nana sariya di, Musa ka ke o lasebaga ye mogow ma. ²⁰ Nka Ala ka o layiri ta Iburahima ye minke, a mako tun te lasebaga ra; Ala yere le k'a fo Iburahima ye.

²¹ Yala sariya be Ala ta layiri sosow le wa? Fiyewu, can te o ye! Sariya min dira, ni o tun be se ka panamanya di mogow ma, o tuma mogow tun bena jate mogow terenninw ye Ala na korow o sariya sababu le ra. ²² Nka Kitabu k'a fo ko dununa bee be jurumun ta fanga le korow; o cogo ra Ala ka fen min layiri ta, o be di lanabagaw ma o ta lanaya koson Yesu Kirisita ra.

²³ Ayiwa, sani lanaya wagati ye se, sariya le tun be an kunna; a tora an kunna fo ka taga se lanaya yirawagati ma. ²⁴ O cogo ra sariya kera an korosibaga le ye fo ka taga se Kirisita* nawagati ma, janko an ye jate mogow terenninw ye Ala na korow lanaya sababu ra. ²⁵ I n'a fo lanaya nana sisan, an te to o korosibaga ta fanga korow tuun.

3:6 3.6 Nin kuma fora Damina 15.6. **3:8** 3.8 Nin kuma fora Damina 12.3. **3:10** 3.10 Nin kuma fora Sariya 27.26. **3:11** 3.11 Nin kuma fora Habakuki 2.4. **3:12** 3.12 Nin kuma fora Sarakalasebagaw 18.5; Romukaw 10.5. **3:13** 3.13 Nin kuma fora Sariya 21.23. **3:16** 3.16 Nin kuma fora Damina 12.7.

²⁶ Sabu aw bɛɛ kɛra Ala denw ye lanaya le sababu ra, Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra. ²⁷ Aw minw bɛɛ batizera Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra, aw ka Kirisita ta cogo don aw yɛɛ ra i ko derege.

²⁸ O kosɔn sisan, n'i kɛra Yahudiya ye walama siya wɛɛ mɔgɔ o, n'i kɛra jɔn ye walama hɔrɔn o, n'i kɛra cɛ ye walama muso o, o si tɛ jate tuun; sabu aw bɛɛ ye kelen ye Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra. ²⁹ Ayiwa, i n'a fɔ aw kɛra Yesu Kirisita ta ye, aw fana ye Iburahima durujaw le ye; Ala ka fɛn min layiri ta Iburahima ye, aw fana bɛ o sɔrɔ.

4

¹ Ne ta kuma kɔrɔ ye nin ye: ka den cɛntabaga to denmisɛnya ra, faranfasi tɛ a ni jɔn cɛ so kɔnɔ; k'a sɔrɔ a face borofɛnw bɛɛ ye ale ta le ye. ² Ka a to denmisɛnya ra, a bɛ to a kɔrɔsibagaw ni a ta kow janabɔbagaw ta fanga le kɔrɔ, fɔ ka taga se a face ta wagati latigenin ma. ³ Anw fana tun bɛ ten; wagati min na an tun bɛ denmisɛnw ye, an tun bɛ nin dunuɔa fɛngbansanw ta jɔnya fanga le kɔrɔ. ⁴ Nka Ala ta wagati latigenin sera minke, Den min bɔra Ala ra*, Ala ka o ci ka na; muso k'a woro, sariya* fanga kɔrɔ, ⁵ janko minw bɛ sariya fanga kɔrɔ, a ye olugu kunmabɔ ka o kɛ Ala denw ye.

⁶ An kɛra Ala denw ye minke, o kosɔn Den min bɔra Ala ra, Ala ka o ta Nin ci ka na o don an jusukun na; o Nin le bɛ pɛrɛn k'a fɔ ko: «An Fa!»

⁷ O le kosɔn i tɛ jɔn ye tuun, i ye Ala den le ye. Ayiwa, n'i ye Ala den ye, o tuma Ala ka fɛn minw layiri ta i ye, i bɛna o sɔrɔ Ala baraka ra.

Galasikaw ta ko ka gbɛlɛn Pɔli ma

⁸ Tuma min na aw tun ma Ala lɔn, aw tun bɛ batofɛn minw ta jɔnya ra, olugu tun tɛ batofɛnsɔbɛw ye. ⁹ Nka sisan aw ka Ala lɔn; ne bɛ se k'a fɔ ko Ala yɛɛ le ka aw lɔn. Aw b'a fɛ ka sekɔ dunuɔa ta fɛngbansanw ta jɔnya fanga kɔrɔ cogo di tuun, fɔ ka aw yɛɛ kɛ o fɛnw ta jɔnw ye?

¹⁰ Aw bɛ lɔn dɔw jate ka tɛmɛ dɔw kan, ani karow, ani wagatiw, ani sanw. Mun kosɔn? ¹¹ Ne kɔni sirannin lo aw ta ko ra dɛ! O tuma ne ka baara min bɛɛ kɛ aw ye, o bɛna kɛ gbansan le ye wa?

¹² Ne balemaw, ne bɛ aw daari, ko aw ye sabari ka kɛ i ko ne; sabu ne fana ka ne yɛɛ kɛ i n'a fɔ aw. ¹³ Aw kɔni ma kojugu si kɛ ne ra. Sɔnaga folɔ min na an ka jɔgɔn ye, aw k'a lɔn ko bana le sababu ra ne lɔra aw fɛ yi ka Kibaro Diman fɔ aw ye. ¹⁴ Hali k'a sɔrɔ ne ta bana ka aw tɔrɔ kɔsɛbɛ, o bɛɛ n'a ta, aw ma ne dɔgɔya, walama ka jigi ne ra; nka aw ka ne mina ka ja i ko Ala ta mɛlɛkɛ dɔ, i n'a fɔ ne le tun ye Yesu Kirisita yɛɛ ye. ¹⁵ Aw tun ninsɔndiyanin lo ne ta ko ra cogo min na o wagati ra, o ninsɔndiya kɛra di? Ne kɔni bɛ se ka nin seereya kɛ aw ta ko ra, ko ni a kɛra ko aw tun bɛ se ka aw jadenw bɔ ka o falɛn ne ta ra, aw tun bɛna o kɛ.

¹⁶ Ne ka can min fɔ aw ye, yala o le ka ne kɛ aw jugu ye bi wa?

¹⁷ Ayiwa, o mɔgɔw jijanin lo aw ta ko ra kɔsɛbɛ, nka o ta njaninya man ji; o b'a fɛ le ka ne ni aw faran ka bɔ jɔgɔn na, janko aw ye jija ka tugu olugu kɔ.

¹⁸ Ka jija kopuman na, o ka ji; nka a ka kan ka kɛ wagati bɛɛ le; ne bɛ aw cɛ ra wagati min na, a kana dan o ma. ¹⁹ Ne ta denw, ne bɛ tɔrɔra aw kosɔn tuun kokura, i n'a fɔ muso tintɔ, fɔ Yesu Kirisita ta ko ye baraka sɔrɔ ka dafa aw kɔnɔ. ²⁰ Ne bɛ yɔrɔ min na sisan, ne tun b'a fɛ ka ne yɛɛ ye aw cɛ ra nin wagati ra, janko ka ne kumacogo yɛlɛma, sabu ne hakiri ma sigi aw ta ko ra.

Saran ni Hajara ta ko

²¹ Ne ko: aw minw b'a fɛ ka sariya* sira tagama, sariya ka min fɔ, aw ma o lamɛn wa? ²² Ayiwa, a sɛbɛra Kitabu kɔnɔ ko Iburahima ka dɛncɛ fla sɔrɔ; kelen sɔrɔra ni

jɔnmuso ye, kelen sɔrɔra ni hɔrɔnmuso ye. ²³ Jɔnmuso ta den worora ka kapa ni a worobagaw yere sago ye; nka hɔrɔnmuso ta worora ka kapa ni Ala ta layiri ye.

²⁴ Ayiwa, nin muso fla ta ko ye kuma kɔrɔman le ye: Nin muso fla be jɛnɔgɔnya suguya fla le yira. Hajara be min yira, o ye Sinayi kuru ta jɛnɔgɔnya ye; ale be denw woro jɔnya kama. ²⁵ Hajara ye Sinayi kuru ye, Arabujamana ra; Hajara be suma ni Zeruzalemu sisanlaman le ye dugukolo kan yan, sabu Zeruzalemu ni a ta mɔgɔw be jɔnya ra. ²⁶ Nka Zeruzalemu dugukura min be sankolo ra, o be a yere ma, o ye hɔrɔnmuso ye; ale le ye an bamuso ye. ²⁷ Sabu a sebera Kitabu kɔnɔ, ko:

«I jagari, ele muso denworobari, ele min ma den woro ka ye!

I ninsɔndiya fɔ ka pɛrɛn, ele min ma tin sɛgɛ lɔn!

Sabu muso min tora a kelen na, o ta denw bɛna caya

ka temɛ muso cɛtigi taw kan.»

²⁸ Aw kɔni, ne balemaw, aw ye Ala ta layiri denw le ye, i n'a fɔ Isiyaka. ²⁹ Ayiwa, jɔnmuso ta den worora ka kapa ni a worobagaw yere sago ye; hɔrɔnmuso ta den worora Nin Saninman* baraka ra. Jɔnmuso ta den ka hɔrɔnmuso ta den tɔɔrɔ; hali bi a be ten. ³⁰ Nka Kitabu ko di? A ko: «Jɔnmuso ni a dence gben, sabu jɔnmuso dence man kan ka cɛn ta ni hɔrɔnmuso dence ye.» ³¹ O kosɔn, ne balemaw, an tɛ jɔnmuso ta denw ye; an ye hɔrɔnmuso ta denw le ye.

5

Kirisita ka an ke an yere ta ye

¹ Kirisita* ka an ke an yere ta ye, janko an ye ke an yere ta ye can ra le. O kosɔn aw ye jija ka to o cogo ra; aw kana aw yere bla jɔnya ra tuun.

² Aw ye ne lamɛn! Ne Pɔli, ne b'a fɔ aw ye ko ni aw ka aw yere kenɛsigi, o tuma Kirisita tena foyi ja aw ye. ³ Ayiwa, ne be sara aw ra tuun, ko mɔgɔ o mɔgɔ be sɔn kenɛsigiri ma, ko jagboya lo o tigi ye sariya* to beɛ tagama. ⁴ Aw minw b'a fe ka jate mɔgɔ terenninw ye Ala ja kɔrɔ sariya sababu ra, aw faranna ka bɔ Kirisita ra, aw nin bɔra Ala ta nɛɛma ra.

⁵ Anw kɔni, an jigi b'a kan ko an be jate mɔgɔ terenninw ye Ala ja kɔrɔ lanaya le fe; an be o le makɔnɔna Nin Saninman* baraka ra. ⁶ Sabu Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra, kenɛsigiri o, kenɛsigibariya o, o si tɛ jate; ka lanaya sira tagama ka kapa ni kanuya ye, o le be jate.

⁷ Aw boricogo tun ka ji kosebe! Jɔn le nana aw lalo k'a to aw ye ban can ma? ⁸ Ala min ka aw wele, o miiriya ma bɔ ale ra. ⁹ «Burufunufen fitini dɔrɔn le be mugu nɔɔninin beɛ funu.» ¹⁰ O beɛ n'a ta, Matigi ta jɛnɔgɔnya ra, ne lanin b'a ra ko aw tena miiri ka sira were ta; nka mɔgɔ min be aw lafirira, ni a ka ke mɔgɔ min o min ye, Ala bɛna o hake bɔ o tigi ra.

¹¹ Ne balemaw, ni ne tun be kenɛsigiri ko waajuri le kera, ko a be mɔgɔ kisi, mɔgɔ si tun tena ne tɔɔrɔ bi. Ne be waajuri min kera fana ko Kirisita* gbengbenna yiri ra, o ko tun tena digi mɔgɔ si ra. ¹² Ne kɔni b'a fe ko mɔgɔ minw be aw lafirira, ko olugu ye o farikolo tige, fɔ ka o yere bɔ cɛya ra.

Adamaden sago ni Nin Saninman sago

(Rɔmukaw 8.1-14; 13.12-14)

¹³ Ne balemaw, aw kɔni, Ala ka aw wele ko aw ye ke aw yere ta ye, nka aw kana o ke sababu ye ka aw yere sago ke; aw ye baara ke ka jɔgɔn mako ja kanuya ra. ¹⁴ Sabu sariya beɛ be sɔrɔ nin kuma kelen le kɔnɔ, ko: «I ka kan ka i mɔgɔjɔgɔn kanu i ko i yere.» ¹⁵ Nka ni aw yere wurira jɔgɔn kama ka ke i n'a fɔ waraw, ka

ɲogɔn kinkin, ka ɲogɔn domu, o tuma aw ye aw yere kɔrɔsi, aw kana na ɲogɔn cɛn ka ban.

¹⁶ Ne b'a fɔ aw ye ko: aw ye tagama ka kapa ni Nin Saninman* sago ye; ni o kera, aw tena aw yere sago ke tuun. ¹⁷ Sabu ko minw man di Nin Saninman ye, anw yere sago be o le fe; ko minw fana ye anw yere sago ye, o man di Nin Saninman ye fiyewu. O be ɲogɔn kere; o cogo ra aw b'a fe ka min ke, aw te se ka o ke. ¹⁸ Nka ni aw be tagama ka kapa ni Nin Saninman sago ye, o tuma aw te sariya* ta fanga koro tuun.

¹⁹ An yere sago be an bla kewale minw na, an bee ka o lon: jatɔya, ɲogɔninya, maro-bariyakow, ²⁰ jobato ni subagaya, juguya, kere ni pangboya, dimi ni sangapogonmaya, faranni ni kantaranni, ²¹ pangboya, dorɔɔya ni nogobaya, ani o bɔɲogɔnkow. Ne be aw lasomi sisan i n'a fɔ ne tun konna k'a fɔ aw ye cogo min na, ko mogo minw be o kow ke, olugu si tena Ala ta Masaya* soro fiyewu.

²² Nka an be min soro Nin Saninman fe, o ye kanuya ye, ani pagari, ani hera, ani mupuri, ani hina, ani pumanya, ani lanamogoya, ²³ ani sabari, ani yeremina; sariya si te ban nin kow ma. ²⁴ Sabu minw bee ye Yesu Kirisita ta ye, olugu ka o sagonankow ni o negerakow ni o diyanyakow gbengben yiri ra. ²⁵ I n'a fɔ Nin Saninman ka panamanyakura di an ma, o ra, an ye tagama ka kapa ni Nin Saninman sago ye. ²⁶ An kana an yere bonya, ka to ka ɲogɔn darabo, ani ka ɲogɔn pangboya.

6

Lanabagaw ka kan ka ɲogɔn deme

(Rɔmukaw 2.3-11; Heburuw 6.10-12)

¹ Ne balemaw, aw ra ni mogo do minana kojugu do ra, aw minw be tagamana ka kapa ni Nin Saninman* sago ye, aw ye o tigi ladi ni jususuma ye. Aw fana ye aw yere kɔrɔsi, janko aw kana na o ɲogɔn do ke.

² Aw ye ɲogɔn deme, ka ɲogɔn ta doni ta; ni o kera, aw bena Kirisita* ta sariya sira tagama.

³ Ni mogo do b'a miiri ko ale ka fisa ni tow ye, k'a soro a te foyi ye, o tigi be a yere lafirira le. ⁴ Mogo bee kelen kelen ye a yere tagamacogo segesege. Ni a ta baara ka ni, a be se ka a yere bonya a yere ta baara koson; a tena a yere suma ni mogo were ye. ⁵ Sabu bee kelen kelen bena lo ni a yere kunko le ye.

⁶ O be mogo min karan Ala ta Kuma ra, o tigi ka kan ka a borofenw bee do di a karanbaga ma.

⁷ Aw kana aw yere negge; mogo te yereko Ala ma. Ni mogo ka siman suguya min dan, a be o suguya kelen le tige. ⁸ Ni mogo min ka a yere sago ta siman dan, o tigi bena a yere sago ta siman le tige; o ye halakiri ye. Nka ni mogo min ka Nin Saninman* sago ta siman dan, o tigi bena Nin saninman ta siman le tige; o ye panamanya banbari ye.

⁹ An kana sege kopumanke ra; sabu ni an ma an fari faga, an bena a tonɔ soro a sorowagati ra. ¹⁰ O le koson wagati min na cogo be an fe, an ye kopuman ke mogo bee ye; nka an balema lanabagaw ta ko le ka kan ka bonya.

Kuma laban

(Filipikaw 3.2-11)

¹¹ Ayiwa, aw ye nin seberidenbabaw fe; ne yere boro le ka o sebe. ¹² O mogo minw b'a fe ka aw jagboya ka aw kenesigi, olugu be o kera janko ka o yere ko diya mogow ye le. O t'a fe mogow ye olugu tooro Kirisita* ta gbengbenyiri waajuri ko koson. ¹³ K'a soro o mogo minw kenesiginin lo, olugu yere te sariya sira tagama. Nka o b'a fe aw ye kenesigi, janko ka o yere bonya ko aw sonna ka o tagamasiyen ke aw farikolo ra.

¹⁴ Ne koni, ne tena ne yere bonya ko were ra fiyewu, ni an Matigi Yesu Kirisita ta gbengbenyiri* ko te; o gbengbenyiri koson dunupa ta fenw bee sanin lo ne fe, ne fana sanin lo dunupa ta fenw ta fan fe.

¹⁵ Kenesigiri o, kenesigibariya o, o si te jate; ka ke danfenkura ye Ala fe, o le be jate.

¹⁶ Minw bee be nin sira tagama, Ala ta hera ni a ta makari ye ke olugu ye, ani Ala ta mogow bee ye, min ye Izirayeli* ye.

¹⁷ Ayiwa, ka bo bi ra, mogow si kana ne sege tuun, sabu jorinow minw be ne farikolo ra, o b'a yira ko ne ye Yesu ta le ye.

¹⁸ Ne balemaw, an Matigi Yesu Kirisita ta neema ye ke aw bee kan. Amina!

**Poli ka letere min ci
EFESIKAW
ma
Kitabu faamucogo**

Yesu ta ciraden Poli ka nin letere sebe k'a ci Efesi lanabagaw ma; o wagati ra a tun be kaso ra Romu. Efesi tun ye Azi mara ta duguba do ye.

Poli ta tagama sabanan na, a tun tora Efesi ka wagatijan ke. Mogo caman sonna Kibaro Diman* ma ka tugu Yesu ko. O ko, lanabaga dow sorora fana Efesi dugu kerefeyorow ra. Nin letere tun ka kan ka karan o yorow bee ta lanabagaw ye.

Nin letere ni letere tow te kelen ye, sabu nin letere konso Poli te lanabagaw jaraki ko do ra, nka a be nin letere sebe janko ka do fara lanabagaw ta lonniya kan, Kibaro Diman ko tan fan fe. O ka kan ka siyen min ta lanaya sira tagama ra, a be o ja gbeleya o siyenta ra, ko Ala ta se bagaya bena o deme ka se soro (6.12).

Poli be Kirisita ni lanabagaw ta jennogonya cogo yira ni tagamasiyen saba ye:

Lanabagaw kera i ko furumuso, Kirisita kera i ko furuce.

Lanabagaw kera i ko farikolo, Kirisita kera o farikolo kunkolo ye.

Lanabagaw kera i ko bon, Kirisita kera o bon kabakuru folo ye.

A laban a be lanabagaw ladi, ko o ye tagama ka kapa ni Ala sago ye, ka jagon bonya, ani ka jagon kanu.

Kitabu konokow

Yesu Kirisita le ye Kisibaga ye (1-2)

Lanabagaw kera farikolo kelen ye (3.1-4.16)

Lanabaga ta jogokura ye kanuya ye (4.17-6.24)

Poli ta fori

¹ Ne Poli, ne min kera Yesu Kirisita ta ciraden* ye ka kapa ni Ala sago ye, ne be nin sebe ci Ala ta mogo saninmanw ma Efesi, minw kera kankelentigiw ye, ka to Yesu Kirisita ta jennogonya ra. ² An Fa Ala ni Matigi Yesu Kirisita ye baraka don aw ra, ka hera ke aw ye.

*Baraka min be soro Kirisita fe
(Romukaw 8.15-17,28-30)*

³ An ye Ala tando, an Matigi Yesu Kirisita Fa; ale le ka Nin Saninman ta barakaw bee di an ma sankolo yorow ra, Kirisita ta jennogonya koson. ⁴ Sabu sani dunupa ye dan, Ala tun ka an panawoloma ka ban ka an don Kirisita ta jennogonya ra, janko an ye saninya, jarakiyoro si kana soro an na a ja koru. ⁵ Ala yere le tun konna ka o ko latige a ta kanuya koson, ko a bena an ke a denw ye Yesu Kirisita sababu ra; a sonna ka o latige, ka kapa ni a ta pumanya ye. ⁶ A ka o ke, janko an ye a tando a ta neema bonya koson; a ka o neema ke an ye a ta mogo kanunin sababu le ra.

⁷ Yesu Kirisita jori baraka ra, Ala ka an kunmabo, ka an ta jurumun yafa, ka kapa ni a ta neemaba ye. ⁸ A ka o neema ke an ye k'a caya; an be hakiritigiya bee, ani lonniya bee soro o neema baraka ra. ⁹ A sago tun ye min ye, a ka o gundo yira an na; a ka o latige a ta pumanya koson Yesu Kirisita le baraka ra. ¹⁰ A tun ko ni wagati dafara, a bena o ke an ye; a bena sankolokonofenw ni dugukolokanfenw bee lajen jagon kan ka o bla kuntigi kelen koru, ka o kuntigi ke Yesu Kirisita ye.

¹¹ Yesu Kirisita le koson fana Ala ka an panawoloma ka an ke a ta ye; ale Ala min be fen bee ke ka kapa ni a sago ye, ale le tun ka o latige kakoro kabini wagatijan,

¹² janko an minw konna ka an jigi la Kirisita kan, an ye ke a tandobagaw ye, a ta bonya koson.

¹³ Ayiwa, aw fana ta kera ten; Ala ta Kuma min be can yira, aw ka o lamen. O Kibarō Diman* le ka aw kisi. Aw lara Kirisita ra minke, Ala tun ka Nin Saninman min layiri ta, a ka o di aw ma; o kera aw kan i n'a fo a boronɔ, k'a yira ko aw ye Ala ta ye. ¹⁴ Ala b'a fe ka kojuman minw ke an ye, Nin Saninman le ye o sarati ye; a ka o Nin Saninman di an ma. O le b'a yira an na ko mogɔ o mogɔ kera Ala ta ye, Ala be o kunmabɔ; o koson an ye Ala tando a ta bonya koson.

Poli ta Aladaari
(Kolosikaw 1.3-6,9-13; Filipikaw 2.9-11)

¹⁵ Ne balemaw, aw lara Matigi Yesu ra cogo min na, ani aw be Ala ta mogɔ saninmanw kanu cogo min na, o kibaroyaw sera ne ma. ¹⁶ O le koson ne be Ala daari, ka baraka la Ala ye aw ta ko ra wagati bee, ¹⁷ janko nɔɔrotigi Fa Ala, an Matigi Yesu Kirisita ta Ala, o ye hakiritigiya di aw ma, ka a yere yira aw ra, janko aw ye a lon ka na. ¹⁸ Ne be a daari ko a ye aw hakiri dayele, janko a ka aw wele ka jigiya min di aw ma, aw ye o jigiya sɔɔɔ, ani Ala ka fenɔuman minw mara aw ni lanabaga tow ye, ko a b'a fe ka o di aw ma, aw ye o fenw bonya ni a caya lon. ¹⁹ Ne be Ala daari fana, janko a ka baraka min di an lanabagaw ma ka kapa ni a ta sebayaba ye, aw ye o baraka bonya ni a caya lon.

²⁰ Ala ka o baraka yira an Kisibaga* Yesu le fe; a k'a lakunu ka bo saya ra k'a lasigi sankolo ra a yere kininboroyanfan fe. ²¹ A k'a sigi masaya bee kunna, ani fangatigiya bee, ani sebayaba bee, ani kuntigiya bee; togo o togo be fo dunupa ra yan, ani togo o togo bena fo hali dunupa nata ra, Yesu be o togow bee kunna. ²² Ala ka fen bee bla a senw jukɔɔ, k'a ke lanabagaw ta jenkuru kuntigiba ye. ²³ O jenkuru le ye Kirisita farikolo ye; a ta bonya ka o jenkuru fa, ka dunupa yɔɔɔ bee fa fan bee ra.

2

Ka bo saya ra ka don panamanyakura ra
(Kolosikaw 2.12-13; 3.1-3; Tite 3.3-8)

¹ Fɔɔfɔɔ aw tun sanin lo aw ta terenbariyakow ni aw ta jurumunw koson. ² Aw tun be tagama o terenbariyakow, ani o jurumunw le ra, ka kapa ni nin dunupa ta cogo ye, ani ka kapa ni dunupa fanga ta kuntigiba sago ye; mogɔ minw be muruti Ala ma, o nin le be baara ke olugu kɔɔɔ. ³ An bee fana tun be o sira le kan fɔɔfɔɔ; an tun be an farisogo diyanyakow le ke; an yere sagonankow, an tun be o le ke, ani ko minw tun be ben an yere ta miiriya ma. An ni mogɔ tow bee ta cogo tun ye kelen ye; Ala ta dimi tun ka kan ka se an bee ma.

⁴ Nka Ala ta hina ka bon kosɛbe; a ka an kanu ni kanuyaba ye; ⁵ o koson wagati min na an tun sanin lo an ta terenbariya koson, a ka panamanyakura di an ma Yesu Kirisita ta jenɔɔɔɔnya ra. Ala ta neema le baraka ra aw kisira. ⁶ Ala ka an lakunu ka bo saya ra ni Kirisita ye, ka an sigi ni a ye sankolo ra, Yesu Kirisita ta jenɔɔɔɔnya ra. ⁷ A ka o pumanya ke an ye Yesu Kirisita baraka le ra, janko wagati nataw ra, mogow ye a ta neema ko lon, o neema min ka bon, ani a ka ca. ⁸ Sabu Ala ta neema le koson aw kisira, o kera lanaya le sababu ra; o ma bo aw yere ra de, Ala le k'a di gbansan. ⁹ A ma ke aw yere ta kewalew koson, janko mogɔ si kana a yere bonya.

¹⁰ An ye Ala ta danfenw le ye; a ka an dan Yesu Kirisita ta jenɔɔɔɔnya ra, janko ale yere Ala konna ka kewaleɔuman minw laben an ye, an ye ke o kebagaw ye.

Lanabagaw bee kera kelen ye
(Heburuw 10.19-22)

¹¹ Ayiwa, aw ye aw hakiri to a ra ko aw tun ye siya were mɔgɔw* le ye fɔɔfɔɔ. Yahudiya minw ko, ko olugu kenesigira, olugu tun be aw le jatera kenesigibariw ye, k'a sɔrɔ o nɔ min be olugu farisogo ra, o ye mɔgɔ boronɔ dama le ye. ¹² O wagati ra kɔni aw yɔrɔ tun ka jan Kirisita* ra, aw ninyɔrɔ tun te ni Izirayelimɔgɔw ye, aw ninyɔrɔ tun te Ala ta layiri ni a ta jɛnɔgɔnyaw ra, jigiya tun te aw fe, Ala tun te aw fe dunuɔa kɔnɔ. ¹³ Nka sisan aw minw yɔrɔ tun ka jan Ala ra, aw yɔrɔ surunyara a ra Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya sababu ra, Kirisita jori baraka ra.

¹⁴ Ale le ka hera ke an ye. Yahudiyaw ni siya were mɔgɔw*, a ka olugu fla ke kelen ye. Juguya kogo min tun be an faran ka bɔ ɔgɔn na, a ka o ci. ¹⁵ A ta saya baraka ra, a ka sariya* ta cifɔninw, ani a ta kolatigeninw bee ban. A ka o siya fla jen ka o ke siyakura kelen ye a ta jɛnɔgɔnya ra, ka hera don o ni ɔgɔn ce. ¹⁶ A ka ben don o ni Ala ce ka o siya fla ke i ko farikolo kelen, gbengbenyiri* saya baraka ra, ka juguya ban pewu o ni ɔgɔn ce. ¹⁷ A nana hera kibaro diman fɔ aw yɔrɔjanmɔgɔw ye, ka hera kibaro diman fɔ yɔrɔsurunmɔgɔw ye. ¹⁸ Sabu Kirisita le sababu ra, ni an kera siya min o min ye, an bee be se ka Fa Ala ta jɛnɔgɔnya sɔrɔ, Nin Saninman* kelen sababu ra.

¹⁹ Ayiwa, o le koson aw te lonanw ye tuun, walama yɔrɔ were mɔgɔw, nka aw ni Ala ta mɔgɔ saninmanw kera i ko jamana kelen denw; aw ye Ala ta somɔgɔw le ye. ²⁰ Aw kera i n'a fɔ bonba, min jusiginan ye ciradenw* ni ciraw ye; Yesu Kirisita yere le ye o bon kabakuru fɔɔ ye. ²¹ Ale le baraka ra, bon kabakuruw be ɔgɔn mina ka ɔa, ka ke Alabatosoba saninman ye, ka ke Matigi ta ye. ²² Ayiwa, Yesu ta jɛnɔgɔnya ra, Ala ka aw lɔ ɔgɔn fe ka aw ke i n'a fɔ bonba, ka aw ke Ala sigiyɔrɔ ye, Nin Saninman baraka ra.

3

Kibaro Diman gundo yirara

(Kɔɔsikaw 1.24-29; 2.1-3; Piyeri fɔɔ 1.10-12)

¹ O le koson ne Poli, ne kera kasoden ye Yesu Kirisita tɔgɔ koson, sabu ne be Kibaro Diman* waajuri kera aw siya were mɔgɔw* ye. ² Ala makarira ne ra cogo min na ka ne ke Kibaro Diman fɔbaga ye aw ye, sigiya t'a ra, aw yere ka o lon. ³ Ala yere le ka o gundo yira ne ra; ne ka o le dɔonin fɔ aw ye ka ban ne ta sebe kɔnɔ. ⁴ Ni aw ka o karan, Ala ka hakiri min di ne ma ka o gundo faamu Kirisita* ta ko ra, aw yere bena o ye.

⁵ Mɔgɔ minw temena fɔɔfɔɔ, Ala tun ma o gundo yira olugu ra, i n'a fɔ a k'a yira cogo min na sisan a ta ciraden saninmanw ni a ta cira saninmanw na Nin Saninman* baraka ra. ⁶ O gundo fle nin ye, ko Ala be fenɔman minw mara a ta mɔgɔw ye, Yahudiyaw ni siya were mɔgɔw* bee bena o sɔrɔ ɔgɔn fe, ka jen ka ke i ko farikolo kelen; Ala ka layiri min ta Kibaro Diman sababu ra, Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya koson, o bee ninyɔrɔ be o ra fana.

⁷ Ayiwa, ne kera Ala ta baarden ye o Kibaro Diman waajuri le koson, ka kapa ni Ala ta neema ye; a ka o neema ke ne ye a ta sebgaya baraka ra. ⁸ Ne min ye Ala ta mɔgɔ saninmanw bee ra fitini ye, Ala ka o neema ke ne ye, ko ne ye Kibaro Diman lase siya were mɔgɔw ma, o kibaro diman min ye Yesu Kirisita ta naforo banbari ye; ⁹ a ko ne ye o gundoko yira kene kan, janko bee ye a lon. Ala min ka fen bee dan, a tun ka o gundo dogonin to, kabini dunuɔa ma dan fɔɔ; ¹⁰ janko lanabagaw ta jenkuru sababu ra, masayaw ni kuntigiya minw be sankolo yɔrɔw ra, olugu fana ye a lon sisan ko hakiritigiya be Ala fe fen bee ra, ani ko bee ra. ¹¹ Ala tun ka o kow latige kabini dunuɔa ma dan fɔɔ, ka na o ke an Matigi Yesu Kirisita baraka ra. ¹² Ale ta jɛnɔgɔnya le koson, an be se ka madon Ala ra ni jagbeleya ye lanaya sababu ra, siranya te ke an na.

¹³ Ayiwa, ne balemaw, tɔɔɔ min be ne kan aw koson, o kana aw fari faga; o ye aw ta kunkorotasababu le ye.

Poli ta daariri kun ye Kirisita ta kanuya ko ye

¹⁴ O le koson ne be ne kinbiri gban ka Fa Ala daari; ¹⁵ ale le ye danfenw bee Fa ye, dugukolo kan, ani sankolo konɔ. ¹⁶ Ne be a daari ko a ta Nin Saninman* ye baraka don aw jusukun na, ka kapa ni a ta nɔɔɔ bonya ye, ¹⁷ ani ko Kirisita* ye sigi aw jusukun na lanaya baraka ra, janko aw ye to kanuya ra, i ko yiri lilinw be don dugukolo ra cogo min na, ani i ko bon be lo a jusiginan kan cogo min na; ¹⁸ ni o kera, aw ni Ala ta mogo saninmanw bee bena Kirisita ta kanuya bonya lon, ani a janya, ani a dunya, ani a lo; ¹⁹ Kirisita ta kanuya min temena adamaden bee ta lonniya kan, aw bena se ka o lon, k'a to Ala ye aw jusukun fa o kanuya ra, fo ka aw wasa.

²⁰ Ayiwa, Ala le be se ka fen bee ke an ye ka teme an yere ta daariri bee kan, ani an ta miiriya bee kan pewu, a ta sebagainya sababu ra, o sebagainya min be an konɔ; ²¹ an ye bonya la ale Ala le kan lanabagaw ta jenkuru ce ma, Yesu Kirisita ta jennogonya ra, wagati bee, ani tuma bee! Amina.

4

Lanabagaw bee kera farikolo kelen ye

(Kolosikaw 3.12-14; Romukaw 12.4-8; Korantikaw folo 12.4-31)

¹ Ayiwa, ne min ye kasoden ye Matigi Yesu togo koson, ne be aw daari ko aw ye jija, janko Ala ka aw wele min kama, aw ye tagama ka kapa ni o ye. ² Aw ye aw yere majigi cogo bee ra, ka sabari nogon ye, ka mupu. Aw ye nogon ta kow sonmina ni kanuya ye. ³ Nin Saninman* ka aw ben ka aw ke kelen ye cogo min na, aw ye jija janko o ben ye to aw ni nogon ce, ka hera to aw ni nogon ce.

⁴ Farikolo kelen le be yi, ani Nin Saninman kelen; Ala ka aw wele ka jigi min di aw ma, o fana ye jigi kelen le ye. ⁵ Matigi kelen le be yi, ani lanaya kelen, ani batizeri kelen. ⁶ Ala kelen le be yi, min ye an bee Fa ye; a be an bee kunna, a be an bee fe, a be an bee jusukun na.

⁷ Ala neemara an ye ka fen do di an bee kelen kelen ma ka kapa ni Kirisita* yere ta sebagainya le ye. ⁸ O le koson a sebera ko:

«A yelenna san fe,

a tagara ni mogo minanin caman ye;

a ka fenw di mogow ma gbansan.»

⁹ K'a fo ko «a yelenna,» o koro le ye di? O koro le ye ko a konna le ka jigi ka na fo dugu ma, dugukolo kan folo. ¹⁰ O ra, min jigira, ale kelen le yelenna fo ka taga teme sankolo yoro bee kunna, ka dununa yorow bee fa ni a ta sebagainya ye.

¹¹ Ale le ka dow ke ciradenw* ye, ka dow ke ciraw ye, ka dow ke Kibaro Diman fobagaw ye, ka dow ke lanabagaw ta jenkuru korosibagaw ye, ka dow ke lanabagaw karanbagaw ye. ¹² A ka o bee ke, janko o ye Ala ta mogo saninmanw laben Ala ta baara kama, k'a to Kirisita farikolo ye baraka soro. ¹³ Ni o kera, lanaya baraka ra, ani Den min bora Ala ra*, o ta lonniya baraka ra, an bee bena ke kelen ye, ka ke mogokorobaw ye, ka se Kirisita yere ta dafacogo hakeya ma. ¹⁴ O cogo ra, an tena to denmisenya ra tuun, ka to ka fifa ka taga fan bee ra mogolafiribagaw ta karan fe; o be i ko fono, o be mogow lafiri ni o ta ceguya ye, ka o tugu o yere ko.

¹⁵ Nka ni an be can fo ni kanuya ye, an ta lanaya bena bonya cogo bee ra Kirisita ta jennogonya ra, ale min ye lanabagaw ta jenkuru kuntigi ye. ¹⁶ O jenkuru yorow bee kelen kelen sirinin lo nogon na ka ke farikolo kelen ye ale Kirisita le baraka ra. Ni

farikolo yɔrɔ bɛɛ kelen kelen bɛ a ta baara kɛ, farikolo bɛɛ lajennin bɛ bonya o cogo le ra kanuya ra.

*Lanabagaw ta tagamacogokura
(Kolɔsikaw 3.1-16; Galasikaw 5.10-25)*

¹⁷ Ayiwa, ne balemaw, sisan ne bɛna min fɔ aw ye k'a gbeleya Matigi kosɔn, o ye nin ye: aw lanabagaw man kan ka tagama i ko siya were mɔgɔw*; olugu bɛ tagamana ka kapa ni o ta hakirintanya le ye. ¹⁸ O hakiri finnin lo, Ala bɛ janamanyakura min di, o ka o yere nin bɔ o ra o ta kolɔnbariya ni o ta jusukungbeleya kosɔn. ¹⁹ A kera ten, maroya kise kelen tɛ o ra tuun; o ka o yere bla marobariyakow ra, o bɛ kojugu suguya bɛɛ kɛ, o tɛ o yere mina.

²⁰ Ayiwa, Yesu Kirisita ka aw karan min na, o tɛ o ye! ²¹ Sigiya t'a ra, aw ka Yesu ko mɛn, aw ka a ta karan lɔn, k'a lɔn ko can lo. ²² O ra, aw tun bɛ tagama cogo min na fɔlɔfɔlɔ, aw ye o cogo dabla pewu; o kokɔrɔw nege le bɛ mɔgɔw lafiri ka halakiri lase o ma. ²³ O kosɔn aw y'a to aw hakiri ni aw ta miiriya bɛɛ ye yelemɛ, ka kɛ kura ye. ²⁴ Aw ye tagama cogokura ra; o le bennin bɛ ni Ala cogo ye; o ye terenninya ni saninyari ye, ka kapa ni can ye.

²⁵ O kosɔn aw ye faninya dabla, aw bɛɛ kelen kelen ye can fɔ jɔgɔn ye; sabu an bɛɛ sirira jɔgɔn na, ka kɛ jɔgɔn farikolo yɔrɔ dɔ ye.

²⁶ Ni aw dimina, aw kana a to dimi ye aw bla jurumun na; aw kana a to tere ye ben ka aw diminin to. ²⁷ Aw kana a to Setana ye cogo sɔrɔ ka aw kɔrɔbɔ.

²⁸ Ni dɔ tun ye son ye, o tigi ye sonyari dabla; a ye jija ka baara kɛ a yere ye, baara min bɛ se ka a nafa, janko ale yere ye se ka desebagatɔ dɔw demɛ.

²⁹ Aw kana a to kumakanjugu si ye bɔ aw da ra. Kuma min bɛ se ka dɔ fara balemaw ta lanaya kan, kuma min bɛ se ka mɔgɔ mako ja, ka baraka don aw lamɛnbagaw ra, aw ye o le fɔ.

³⁰ Aw kana Ala Nin Saninman* janasisi; ale le ye Ala boronɔ tagamasiiyen ye aw kan, ko lɔn dɔ Ala bɛna aw kunmabɔ pewu. ³¹ O le kosɔn aw ye jusumangboya ni dimi ni jusubɔ ni wɔyɔ ni jɔgɔnkɔrɔfɔ bɛɛ dabla; aw ye juguya suguya bɛɛ dabla. ³² Aw ye kojuman kɛ jɔgɔn ye, ka hina jɔgɔn na, ka yafa jɔgɔn ma, i n'a fɔ Ala yafara aw ma cogo min na Yesu Kirisita kosɔn.

5

*Lanabagaw ka kan ka tagama yeelen na
(Tesalonikikaw fɔlɔ 4.1-8; Korantikaw fɔlɔ 6.9-11)*

¹ Ayiwa, ne balemaw, aw minw kera Ala den kanuninw ye, aw ka kan ka kɛ Ala ladegibagaw le ye. ² Aw ye tagama kanuya ra i n'a fɔ Kirisita* yere ka an kanu cogo min na, fɔ ka a yere di Ala ma an kosɔn, i ko sarakafen, ani saraka fagata min kasa ka di Ala ye.

³ Ayiwa, jatɔya, ani ko saninyabari suguya o suguya, ani natabaya, o tɔgɔ yere kana fɔ aw cɛ ra; sabu o kow tɛ ben Ala ta mɔgɔ saninmanw cɛ ra. ⁴ A daganin tɛ fana ko marobariyakuma ye mɛn aw da ra, walama kumakunntanw, walama naganaganw; o man ji. Aw ye baraka le la Ala ye. ⁵ Sabu aw ye la a ra ko mɔgɔ o mɔgɔ bɛ jatɔya kɛ, walama ko saninyabariw, walama natabaya min ni josɔn bɛ ka kan, o mɔgɔw si nin tɛ Ala ni Kirisita ta Masaya* ra.

⁶ Aw kana a to mɔgɔ si ye aw lafiri ni kuma gbansan were ye, sabu o ko jɔgɔnw le b'a to Ala ta dimi bɛ se Ala kanblabagaw ma. ⁷ O kosɔn aw kana don o mɔgɔw ta jen ra fiyewu.

⁸ Fɔɔfɔɔ aw tun bɛ dibi ra, nka sisan aw bɛ yeelen na, Matigi ta jɛnɔɔɔɔɔɔɔɔ ra; o le kosɔn aw ye tagama i ko mɔɔɔ minw bɛ yeelen na. ⁹ Sabu minw bɛ yeelen na, olugu bɛ numanya ni terenninya ni can sira le tagama.

¹⁰ Ko minw ka di Ala ye, aw ye jija ka o faranfasi k'a lɔn. ¹¹ Mɔɔɔ bɛ ko nafantan minw kɛ dibi ra, aw kana aw sen don o kow ra fiyewu; nka aw ye o kɛwalew fɔ kɛnɛ kan. ¹² Sabu o mɔɔɔ bɛ ko minw kɛ dogo ra, o kow fɔri yɛrɛ bɛ maroya bla mɔɔɔ ra. ¹³ O bɛ min kɛra dogo ra, ni o ka fɔ kɛnɛ kan, o ta jogo bɛ yira ka gbɛya; sabu ni fɛn o fɛn ka yira kɛnɛ kan ka gbɛya ka ban, o bɛ yelemɛ ka kɛ yeelen ye. ¹⁴ O le kosɔn a fɔra ko:

«Ele min bɛ sunɔɔɔra, i kunu!

I kunu ka bɔ suw cɛ ra,

Kisibaga* bɛna yeelen bɔ i ye.»

¹⁵ Ayiwa, aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi ka aw tagamacogo lɔn. Aw kana kɛ hakirintanw ye, nka aw ye kɛ hakiritigiw ye. ¹⁶ Ala bɛ wagati min di aw ma, aw ye o kɛ ka baaranuman le kɛ; sabu bi ta terew man ji. ¹⁷ O kosɔn aw kana kɛ hakirintanw ye; nka Matigi sago ye min ye, aw ye jija ka o lɔn.

¹⁸ Aw kana dɔrɔ min ka janamini; o bɛ mɔɔɔ bla kɔnagamininw le ra. Nka aw y'a to Nin Saninman* ye aw fa.

¹⁹ Aw ye jɔɔɔn ladi ni Zaburuw kitabu dɔnkiriw ye, ani Alatandodɔnkiriw; aw ye o dɔnkiriw la ka Matigi tando ni aw jusukun bɛɛ ye. ²⁰ Aw ye baraka la Fa Ala ye tuma bɛɛ, ani fɛn bɛɛ kosɔn, an Matigi Yesu Kirisita tɔɔɔ ra.

²¹ Aw ye aw yɛrɛ majigi jɔɔɔn ye Kirisita* nasiran kosɔn.

Furuce ni a furumuso

(Kɔɔsikaw 3.18-4.1; Piyeri fɔɔ 2.18-25; 3.1-7)

²² Ayiwa, musow, aw ye aw yɛrɛ majigi aw cɛw ye i ko aw bɛ aw yɛrɛ majigi Matigi ye cogo min na. ²³ Sabu cɛ le ye a muso kuntigi ye, i ko Kirisita ye lanabagaw ta jenkuru kuntigi ye cogo min na; lanabagaw kɛra i ko Kirisita farikolo, ale kɛra o Kisibaga* ye. ²⁴ O kosɔn lanabagaw majiginin lo Kirisita ye cogo min na, musow fana ka kan ka o yɛrɛ majigi o cɛw ye o cogo ra, fɛn bɛɛ ra.

²⁵ Ayiwa, aw cɛw, aw ye aw musow kanu i ko Kirisita ka lanabagaw ta jenkuru kanu cogo min na, fɔ ka a yɛrɛ di ka sa a kosɔn, ²⁶ janko k'a ko k'a gbɛ ni ji ye, Kibaro Diman* kuma baraka ra, k'a saninya. ²⁷ A ka o kɛ, janko o jenkuru nɔɔrɔman ye lo ale yɛrɛ na fɛ, nɔɔɔ si kana kɛ a ra, walama jɔɔɔɔɔ, walama fɛn benbari, nka a saninyanin ni a jarakibari ye sɔrɔ.

²⁸ Ayiwa, cɛw fana ka kan ka o musow kanu o cogo le ra, i ko o yɛrɛ farikolo. Mɔɔɔ min bɛ a muso kanu, o tigi bɛ a yɛrɛ le kanu. ²⁹ Sabu mɔɔɔ si tɛ a yɛrɛ farisogo kɔninya. Mɔɔɔ bɛ a farisogo baro, ka a janto a ra, i ko Kirisita ka a kɛ lanabagaw ta jenkuru ye cogo min na, ³⁰ sabu an bɛɛ kelen kelen bɛ Kirisita farikolo yɔrɔ dɔ le ye.

³¹ O kosɔn a sebera ko: «Cɛ bɛna bɔ a face ni a bamuso kɔrɔ ka nɔrɔ a muso ra; o fla bɛ jɛn ka kɛ mɔɔɔ kelen ye.» ³² Nin kuma ye gundoba le ye; ne bɛ o fɔra ka Kirisita ni lanabagaw ta jenkuru ta jɛnɔɔɔɔɔɔɔɔ le yira.

³³ A kɔrɔ le ye fana ko aw cɛw bɛɛ kelen kelen ka kan ka aw ta muso kanu i ko aw yɛrɛ, ko muso fana ka kan ka a cɛ bonya.

6

Denw ni o worobagaw

¹ Ayiwa, denmisɛnw, aw fana ye aw worobagaw kan mina ka kapa ni Matigi ta kuma ye; o le bennin bɛ. ² A sebera ko: «I fa ni i ba bonya.» Ala ta sariya* ra, min

fora ka layiri fara a kan, nin le kera o folo ye. ³ A layiri ye ko «janko i ye hera soro, ani ka sijan soro dugukolo kan.»

⁴ Ayiwa, aw faw, aw kana aw ta denw lamuruti; aw ye o lamɔ ka ja, ka o koro, ka o ladi ka kapa ni Matigi ta kuma ye.

Baaradenw ni o kuntigiw

⁵ Aw baaradenw, minw ye aw kuntigiw ye dugukolo kan yan, aw ye olugu kan mina, ka baara ke o ye ni nasiran ni bonya ye, ani jusukungbenin ye, k'a ke i n'a fo aw b'a kera Kirisita* yere le ye. ⁶ Aw kana baara ke o ja korɔ k'a ke i n'a fo aw b'a fe ka aw yere ko diya o ye dorɔn; aw ye baara ke ni aw jusukun bee ye ka kapa ni Ala sago ye, i ko Kirisita ta baaradenw. ⁷ Aw ye baara ke ni aw jusukun bee ye, i n'a fo aw b'a kera Matigi le ye; aw kana a ke i n'a fo aw b'a kera mogow le ye. ⁸ Aw k'a lon ko ni i kera mogɔ o mogɔ ye, jon o, horon o, bee kelen kelen bena a ta sara soro Matigi fe, ka kapa ni a ta kopuman ye.

⁹ Aw kuntigiw, aw fana ye aw ta baaradenw minako ja; aw kana fariya o ma, sabu aw k'a lon ko aw ni olugu bee ta Kuntigi be sankolo ra; ale te mogɔ bo mogɔ ra.

Lanabaga ta kerekeminanw

¹⁰ Ayiwa, kuma laban ye ko aw ye baraka don aw yere ra, an Matigi sababu ra, a ta baraka banbari sababu ra. ¹¹ O ra, Ala be kerekeminan minw di, aw ye o bee don aw yere ra, janko aw ye se ka lo ka Setana ni a ta nanbarakow kere. ¹² Sabu an te siyen tara ni adamadenw ye; an be siyen tara ni Setana ta masayaw le ye, ani a ta sebayaw, ani a ta fangatigiya minw be baara ke dibi ra dugukolo kan, ani a ta jina minw sigira dunupa kunna kojugu kama.

¹³ O le koson, Ala be kerekeminan minw di aw ma, aw ye o bee ta, janko aw ye se ka se soro Setana kan wagatigbelenw na; aw ye a kere ka se fo a laban ma, o ko, aw lonin belen ye to aw no ra.

¹⁴ Aw ye aw yere laben ka a konɔ: aw ye can ke aw ta kurusijara ye, terenninya ye ke aw ta negederege ye, ¹⁵ Kibaro Diman* min be jususuma di, o waajuri ko ye ke aw jusu ra tuma bee; o ye ke aw sennasanbara ye. ¹⁶ Lanaya ye ke aw ta negebennan ye wagati bee; aw be Setana ta bije tasumamanw bee konɔ ka o faga ni o le ye. ¹⁷ Aw ye Ala ta kisiri ko ke aw ta negefugula ye, ka o biri aw kun na. Aw ye Nin Saninman* ta kerekemuru ta, min ye Ala ta Kuma ye.

¹⁸ Aw ye Ala daari Nin Saninman baraka ra tuma bee; aw ye daaririw, ani daaririgbelen suguya bee ke. Aw koni ye jija o ra yere le; aw kana o dabla. Aw ye Ala daari Ala ta mogɔ saninmanw bee ye. ¹⁹ Aw ye Ala daari ne ye fana, janko ni ne ka ne da ye, Ala ye a ta kuma don ne da ra ka Kibaro Diman gundo yira mogow ra, siranya kana ke ne ra. ²⁰ Ne ye o Kibaro Diman ta lasigiden le ye; o koson o ka negɛjɔrɔko don ne ra. Aw ye Ala daari ne ye, janko ne ye Kibaro Diman fo a focogo ra, siranya kana ke ne ra.

Poli ta fori

²¹ Ayiwa, an balemace kanunin Tisiki, min ye Matigi ta baaradenpuman ye, ale bena nin kow bee jafɔ aw ye, janko min be ne fe, ani ne be min kera, aw ye o lon. ²² Ne k'a lawuri a kama k'a ci aw fe, janko kibaroya minw be an fe yan, aw ye o lon, ani aw hakiri fana ye sigi.

²³ An Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ye hera ni kanuya di balemaw bee ma, ani lanaya. ²⁴ Mogɔ minw bee be an Matigi Yesu Kirisita kanu ni kanuya banbari ye, Ala ye neema olugu bee ye.

**Poli ka letere min ci
FILIPIKAW
ma
Kitabu faamucogo**

Yesu ta ciraden Poli ka nin letere sebe k'a to kasobon na Romu (Kewalew 28.16). Poli tun ka Kibaro Diman waajuri ke Filipi dugu kono a ta tagama flanan wagati le ra (Kewalew 16.11-40). O wagati le ye Filipi ta lanabagaw ta jenkuru damina ye. O jenkuru le kera o yoro mara ta jenkuru folo ye. Filipi dugu be Geresi jamana sahiliyanfan na, Masedoni mara ra.

Filipikaw tun ka wari do ci Poli ma janko k'a deme a ta Kibaro Diman waajuri baara ra. Poli ka nin letere sebe janko ka o fo o koson.

Jenogonyaruman min tun be Poli ni Filipi lanabagaw ce, a ka o lakari, ka o tando o ta kewalepumanw koson. O ko, kogbelen minw tun ka ale yere soro Romu, a ka o fana lakari o ye. A ka Filipikaw ja gbeleya, ko o ye jija ka to lanaya ra, ka toro ni sege bee sonmina. A ko sani o ye o yere ta nafa doron jini, o ka kan ka o yere majigi nogon ye le, ka ben kelen ma kanuya ra. A k'a yira o ra fana ko Ala ka o kisi Yesu Kirisita kelenpe le baraka ra, lanaya sababu ra; Yahudiyaw ta sariya sira tagama no te.

Poli tun be kaso ra Kibaro Diman waajuri koson, a tun m'a lon min bena ke a laban ye, nka o bee n'a ta, a be nagari Yesu ta jenogonya koson. A b'a fe lanabagaw fana ye nagari Matigi ta jenogonya koson, ka toro sonmina, sabu lanabaga ta so ye sankolo le ye, nin dununa te (3.20). Poli ko: «Ne balemaw, aw ye nagari Matigi ta jenogonya ra; ne be kosegi a kan: aw ye nagari yere le!» (4.4)

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-11)

Poli be a yere ta kow lakari (1.12-26)

Lanabagaw ka kan ka Kirisita le fe (1.27-2.18)

Timote ni Epaforoditi ta baara (2.19-30)

Kirisita le be kisiri dafabaga ye, sariya te (3.1-4.9)

Poli ta forikan (4.10-23)

Poli ta fori

¹ Ne Poli ni Timote, Yesu Kirisita ta baaradenw, anw le be nin sebe ci Ala ta mogo saninmanw bee ma, minw bee be Filipi, Yesu Kirisita ta jenogonya ra; an b'a ci jenkuru korosibagaw ni a baarakebagaw ma.

² An Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye, ka hera ke aw ye.

Poli be Ala daari Filipikaw ye

(Kolosikaw 1.3-11)

³ Ni ne ka miiri aw ta ko ra tuma o tuma, ne be Ala fo ka baraka la a ye. ⁴ Ni ne be Ala daari aw ye tuma o tuma, ne be o ke ni nagari le ye. ⁵ Sabu aw kera ne demebagaw ye Kibaro Diman* waajuri baara ra, kabini a lon folo ra fo ka na se sisan ma. ⁶ Ne lara a ra ko Ala min ka o naninyaruman don aw kono ka nin baarapuman ke, ale le bena aw deme ka o baara ke ka ja, fo ka taga a laban Yesu Kirisita nalon na. ⁷ A bennin lo ko ne ye miiri ten aw ta ko ra, sabu aw ko ka gbelen ne ma kosebe. Ala ka neema min ke ne ye, aw bee ka aw ninyoro ta o ra; aw ka o ke wagati min ne be kasobon na negejoroko ra, ani wagati min ne be mogow waaju ka Kibaro Diman can yira o ra. ⁸ Ala yere le ye ne seere ye ko ne be aw bee kanu kosebe, i n'a fo Yesu Kirisita be an kanu cogo min na.

⁹ Ne be Ala daari min na, o ye ko do ye to ka fara aw ta kanuya kan, lonniya ra, ani hakiritigiya ra, ¹⁰ janko aw ye kopuman ni kojugu lon ka bo jagon na, ka ke mogo jusukun gbeninw ye, ani mogo jarakibariw ye Kirisita* nalon na. ¹¹ Aw ta koketaw bee ye ke ka kana ni terenninya ye, Yesu Kirisita baraka ra, ka bonya ni tandori la Ala kan.

Nanamanya be soro Kirisita le fe

¹² Ne balemaw, ne b'a fe aw y'a lon ko toro min sera ne ma, ko o kera sababu ye ka Kibaro Diman* lataga na le. ¹³ Sabu masaceba ta bonba konso, ani yoro tow bee ra yan, bee k'a lon ko ne sirira ni negejoro ko ye ka bla kaso ra Kirisita* togo le koson.

¹⁴ Ne ta kasorabla koson, an balema lanabaga caman ka o jigi la Matigi kan, ka do fara o ta jagbeleya kan; o be Ala ta Kuma fo mogow ye, hali o te siran.

¹⁵ Dow koni be Kirisita ta ko waajuri kera nangboya ni celiya le koson; nka dow fana b'a kera ni naninyaruman ye. ¹⁶ Olugu be o baara ke ni kanuya ye, sabu o k'a lon ko Ala le ka ne sigi, janko ne ye Kibaro Diman can yira mogow ra.

¹⁷ Nka tow koni, olugu be Kirisita ko waajuri kera k'a soro ne ta baara nangboya be o ra. Naninyajugu le be o konso; o b'a miiri ko ni o be o ke, o bena do fara ne ta toro kan ka ne to negejoro ko ra kaso ra yan.

¹⁸ Nka o si te ne na na foyi ye. Ni naninyajugu le ka ke o konso o, walama naninyaruman o, ni a kera cogo o cogo, ni Kirisita ko waajuri koni be kera ka ban, o be ne jagari, a fana bena ne jagari tuma bee. ¹⁹ Sabu ne k'a lon ko o kow laban bena ke ne kisasababu ye, aw ta daaririw baraka ra, ani Yesu Kirisita Nin Saninman* ta demeri baraka ra. ²⁰ Ne be o le makonona ni ne jusukun bee ye, ne jigi be o le kan; o tena ke maroyako ye ne fe fiyewu. Ne lanin b'a ra ko tuma bee ne b'a fe ka Kirisita le bonya, hali ni ne farikolo be toro cogo o cogo; ne panaman bena a bonya, ne ta saya fana bena a bonya.

²¹ Sabu ne ta dunyalatige kun ye Kirisita le ye, saya fana ye nafa le ye ne fe. ²² Nka ni a kera ko ne ta baara koson ne belen ka kan ka to dunya ra yan, o tuma saya ni panamanya, ne ka kan ka juman le ta ka juman to? Ne ma o lon! ²³ Ne ta miiriya be a fla bee kan: ne ye sa ka taga to ni Kirisita ye, o nege be ne ra; o le ka fisa kosebe. ²⁴ Nka aw koson, ne belen ye to dunya ra yan, nafa be o ra. ²⁵ Sigiya t'a ra, ne yere fana k'a lon ko ne bena to dunya ra yan, ka wagati dama ke aw koro; janko aw baraka ye bonya lanaya ra, ani janko aw ta jagari fana ye bonya lanaya ra. ²⁶ Ni ne sekora ka taga aw fe, o bena ke sababunuman ye k'a to aw ye jagari Yesu Kirisita ta jengonya ra ne ta ko ra.

Lanaya ta kere

(Tesalonikikaw folo 2.12-16; Heburuw 10.32-36)

²⁷ Nka aw koni ye tagama ka kana ni Kirisita ta Kibaro Diman le ye, janko ni ne sera ka taga aw fle o, walama ni ne ma se ka taga o, ne y'a men ko aw jijara ka to kan kelen kan, ka kere ke ni miiriya kelen ye, janko lanaya ju ye sigi Kibaro Diman kan. ²⁸ Aw kana a to aw juguw ye siranya bla aw ra fiyewu. Olugu ta kewalew b'a yira ko o bena halaki, k'a soro aw tagamacogo b'a yira ko aw kisira. O fana bora Ala le ra. ²⁹ Sabu Ala ma neema an ye janko an ye la Kirisita ra doron de, a neemara an ye janko an ye toro fana a togo koson. ³⁰ Aw tun ka ne ye kere min na, ani ne be o min na hali bi i n'a fo aw yere k'a lon cogo min na, aw fana be o kere jagon le ra.

2

Kirisita ta yeremajigiya ni a ta bonya

¹ Ayiwa, i n'a fo aw ka jususaaro soro Kirisita* ta jengonya ra, ka jagbeleya soro kanuya ra, i n'a fo aw benna kelen ma Nin Saninman* baraka ra, aw be makari jagon

na, ka hina jɔgɔn na, ² o tuma aw ye aw ta miiriya ke kelen ye, janko ne ta jagari ye dafa; aw ta kanuya ye ke kelen ye, ka aw jusukun ke kelen ye, ka aw ta miiriya ke kelen ye. ³ Aw kana foyi ke janko ka sanga jɔgɔn ma, walama ka aw yere bonya gbansan; nka aw ye aw yere majigi ka tɔw fisaya ni aw yere ye. ⁴ Sani aw ye aw yere dɔrɔn ta nafa jate, min be se ka tɔw nafa, aw bee kelen kelen ye o le jate. ⁵ Miiriya min tun be Yesu Kirisita fe, aw y'a to o miiriya kelen ye ke aw fana fe:

⁶ «Ale ni Ala cogo bee tun ka kan.

Nka a ma o ko ta ka nɔrɔ a ra,
ko a be a yere kana ni Ala ye jagboya ra.

⁷ Nka a ka o bee to yi,
ka a yere ke i ko jɔn,
ka a yere ke i ko mɔgɔ tɔw.

A ka a yere ke mɔgɔ tɔw cogo ra.

⁸ A k'a yere majigi,
ka Ala kan mina,
ka sɔn hali saya ma,
gbengbenyiri* ta saya yere.

⁹ O koson Ala ka a korɔta k'a sigi fen bee kunna,
ka tɔgɔ di a ma,

tɔgɔ min ka bon ni tɔgɔ bee ye,
¹⁰ janko ni Yesu tɔgɔ fora,
danfen o danfen be sankolo ra,
ani dugukolo kan, ani dugukolo jukɔrɔ,
o bee ye o kinbiri gban k'a bato.

¹¹ Mɔgɔw bee y'a lon ka a fo o da ra ko
Yesu Kirisita ye Matigi ye,
ka nɔrɔ la Fa Ala tɔgɔ kan.»

Lanabagaw tagamacogo

¹² Ayiwa, ne balema kanuninw, i n'a fo aw ka ne kan mina tuma bee, o ra, Ala ka aw kisi min kama, aw ye jija k'a to aw ta tagamacogo ye ben ni o ye, ka siran Ala na, ka a bonya; a kana ke dɔrɔn wagati min na ni ne be aw ce ra, nka hali ni ne te ni aw ye. ¹³ Sabu Ala yere le be a ta baraka don aw kɔnɔ, k'a to aw ye sɔn, ani k'a to aw ye se ka a sago ke, ka kana ni a yere ta latigeri ye kanuya ra.

¹⁴ Aw ye fen bee ke, a kana ke ni kumamisen ye, walama sɔsɔri, ¹⁵ janko aw ye ke mɔgɔ jarakibariw ye, ani mɔgɔ jusukun gbɛninw; aw ye ke Ala denw ye, jarkiyɔrɔ te minw na bi mɔgɔ nanbaratɔw ni a mɔgɔjuguw ce ra; aw ye ke yeelen ye o mɔgɔw ce ra dunɔna kɔnɔ ka manamana i ko lolow. ¹⁶ Kibaro Diman* min be panamanya di, aw ye o fo o ye; ni o kera, aw le bɛna ke ne kunkɔrɔtasababu ye Yesu Kirisita nalon na, k'a yira ko ne ta sege ni ne ta baara ma ke gbansan ye.

¹⁷ Nka hali ni o bɛna ne faga ka ne ke i ko saraka, ka o fara aw ta lanaya kan, ne be jagari o ra le; ne be jagari ni aw bee ye. ¹⁸ Aw fana ka kan ka jagari o ra, ka jagari ni ne ye.

Timote ni Epafroditi ta baara (Tesalonikikaw folo 3.1-11)

¹⁹ Ni Matigi Yesu ka sɔn k'a latige, yan ni dɔɔnin ne bɛna Timote ci aw fe yi, janko a ye taga aw feko lon ka na o kibaroya fo ne ye, ka ne hakiri sigi. ²⁰ Sabu mɔgɔ were te ne fe yan min ni ne ta miiriyaw ye kelen ye, ani aw ta ko hami be min na can ra. ²¹ Tɔw bee be hamina o yere ta nafa le ra; o te hami Yesu Kirisita ta ko ra. ²² Nka aw yere k'a lon ko Timote k'a yira ko ale ye baaradenɔman ye; a ka a yere di Kibaro

Diman* baara ma, ka baara ke ni ne ye i ko den ni a fa. ²³ O koson ne ta ko bena bla boro min kan, ni ne ka o lon doron, ne bena Timote ci aw fe yi. ²⁴ Ne lanin be Matigi ta numanya ra, ko a tena men, ne yere bena taga aw fe yi.

²⁵ Sani o ce, ne k'a miiri ko ne ka kan ka Epafroditi ci ka taga aw fe yi. Ale ye ne balema le ye, ani ne baarakegon. A ka a ta fanga fara ne ta kan ka Kibaro Diman baara ke; ne mako tun be fen minw na, aw ka ale le ci ka na o di ne ma.

²⁶ Aw logo tun b'a ra kosebe; nka a fora a ye minke ko aw ka a ta bana ko men, o ka a jusu toro kosebe. ²⁷ Can lo a koni tun banara yere le fo a be jini ka sa. Nka Ala hinara a ra; a ma hina ale kelen na, a hinara ne yere fana ra, ni o te, ne ta panasisi tun bena bonya ka teme. ²⁸ O koson ne teliyara k'a ci aw fe, janko aw ye a ye ka ninsondiya, ani ne yere ta panasisi ye nogo. ²⁹ Ni a sera yi, aw y'a kunben ni jagari ye Matigi togo koson; aw ka kan ka o mogo jogonw le bonya. ³⁰ A tun be jini ka sa Kirisita* ta baara le koson. Ni aw tun be ne koron yan, aw tun bena baara min ke ne ye, a ka a yere bla o le ra aw no ra fo a nin tun be jini ka to a ra.

3

Terenninya be soro Kirisita le fe

(Galasikaw 5.1-6; Romukaw 6.3-13; Korantikaw folo 9.24-27; Piyeri flanan 1.5-11)

¹ Ayiwa, sisan, ne balemaw, aw ye jagari Matigi ta jengogonya ra. Ne ka ko minw sebe aw ye ka ban, ka kosegi o kuma kelenw kan tuun, o man gbelen ne ma; o le fana be aw bla sirapuman kan.

² Aw ye aw yere korosi baarajugukebagaw ra; o ka jugu i ko wuruw, o ta kenegiri ye gbansan le ye. ³ Anw le ka kenegiri yere soro, anw minw be Ala bato Nin Saninman* baraka ra, ka an ta bonya soro Yesu Kirisita ta jengogonya ra; an te an jigi la an yere ta kewalew kan.

⁴ Ni o te, ne yere tun be se k'a fo ko ne be ne jigi la ne yere ta kewalew kan. Jon le be se k'a fo ko a be a jigi la a ta kewalew kan ka teme ne kan? ⁵ Ne kenegira ne woronin tere seeginan. Ne ye Izirayeliden le ye, ne bora Boniyaminu ta gba ra; ne ye Heburu yeworo le ye. Ne tun ye sariya* siratagamabagaba le ye, Farisiw* ta diina ra. ⁶ Ni i ko jusu, o sariya ko kera ne jusu ra fo ne be yaala ka lanabagaw toro; ni i ko sariya sira tagama, mogo si tun te se ka ne jaraki o ra. ⁷ Nka ne tun be nafa soro o ko minw na, sisan ne be o jate fengbansanw le ye Yesu Kirisita koson. ⁸ Ne yere be fen be le jate fengbansan ye ne Matigi Yesu Kirisita lonniya koson, o lonniya min jogon te. Ale le koson ne sonna ka ne boro bo o kow be ra, ka o be jate i ko pamama, janko ne ye Kirisita* soro, ⁹ ani ka to a ta jengogonya ra. Ne te o soro ne yere ta terenninya sababu ra, sariya sira tagama koson. Terenninya min be soro lanaya baraka ra Kirisita ra, ne b'a soro o le sababu ra; o terenninya be soro Ala fe lanaya sababu ra.

¹⁰ Ne b'a fe ka Kirisita yere le lon, ani sebgaya min ka a lakunu ka bo saya ra, ani ka ne ninyoro ta a ta torow ra, ka ke i ko ale yere, hali saya ra, ¹¹ janko ni a kera cogo o cogo, ne fana ye na kunu ka bo saya ra.

Lanaya ta bori

¹² A te i ko ne sera ne ta bori dan na ka a baraji soro ka ban de, walama ko ne ta ko be pana ka ban le; o te. Nka ne be jija ne ta bori ra, janko ne ye a baraji soro, sabu Kirisita* ka ne mina ka ke a yere ta ye ka ban. ¹³ Ne balemaw, ne te a miirira ko ne sera ne ta bori dan ma ka a baraji soro ka ban de! Nka ko kelen le be ne kon; ne be ne ta miiriya bo ne ta kewalekorow kan; min be ne na fe, ne be jija ka o le jini. ¹⁴ O koson ne be bori ka ne nasin ne ta bori dan ma, janko Ala ka an wele baraji min koson Yesu Kirisita sababu ra, ne ye o soro sankolo ra.

¹⁵ Ayiwa, an minw bɛɛ kɛra mɔgokɔrɔbaw ye lanaya ra, o le ka kan ka kɛ an bɛɛ ta miiriya ye. Nka ni miiriya wɛrɛ bɛ aw fɛ nin ko ra, Ala yɛrɛ bɛna can yira aw ra. ¹⁶ Nka, ni a kɛra cogo o cogo, an tagamana cogo min na fɔ ka na se bi ma, an ye taga ja o sira kelen kan.

¹⁷ Ne balemaw, aw ye kɛ ne ladegibagaw ye. Aw ka tagamacogo min sɔrɔ anw na, minw bɛ tagama ka kapa ni o cogo ye, aw ye olugu flɛ ka o ladegi.

¹⁸ Sabu mɔgɔ caman bɛ yi, olugu ka o yɛrɛ kɛ Kirisita ta gbengbenyiri juguw le ye; ne ka o fɔ aw ye sɔnaga caman, nka hali bi ne kasitɔ b'a fɔra aw ye tuun. ¹⁹ O mɔgɔw laban ye halakiri le ye; olugu kɔnɔbara le ye o ta ala ye. Ko minw tun ka kan ka maroya bla o ra, o bɛ o le kɛ o ta yɛrɛbonya kun ye; o ta hami bɛɛ bɛ dunupa ta kow le kan.

²⁰ Nka anw kɔni, an ta sigiyɔrɔ bɛ Ala le fɛ sankolo ra; an fana bɛ an Kisibaga* Matigi Yesu Kirisita makɔnɔna k'a bɔ yi le. ²¹ A bɛna an farikolo bɔ barakantanya ra k'a yɛlema k'a kɛ farikolokura nɔɔrɔman ye i ko ale yɛrɛ ta; o sebagaya b'a fɛ, ka fɛn bɛɛ majigi ka bla a yɛrɛ ta sebagaya kɔrɔ.

4

Pɔli ta ladirikanw (Filipikaw 2.1-3; Rɔmukaw 16.1-4)

¹ Ayiwa, ne balema kanuninw, aw lɔgɔ bɛ ne ra kɔsɛbɛ. Aw le ye ne ta nagari kun ye, ani ne ta masafugula. Ne balema kanuninw, aw ye jija ka to Matigi ta jɛnɔgɔnya ra.

² Minw ye ne balemamusu fla Evodi ni Sentisi ta ko ye, ne bɛ o daari ko o ye bɛn kelen ma Matigi ta jɛnɔgɔnya ra. ³ Ele fana, ne baarakeɔgɔn kankelentigi, ne bɛ i daari ko i ye o dɛmɛ, janko o ye bɛn kelen ma; sabu olugu le ka kɛrɛ kɛ ne kɛrɛ fɛ ka ne dɛmɛ Kibaro Diman* baara ra, olugu ni Kileman, ani ne baarakeɔgɔn tɔw, olugu minw tɔgɔw sebenin lo panamanya kitabu kɔnɔ.

⁴ Aw ye nagari Matigi ta jɛnɔgɔnya ra; ne bɛ kɔsegi a kan: aw ye nagari!

⁵ Aw y'a to mɔgɔw bɛɛ ye aw lɔn ni sabari le ye, sabu Matigi natuma surunyara.

⁶ Aw kana hami foyi ra; nka ni aw mako bɛ fɛn o fɛn na, aw ye o daari Ala fɛ; aw y'a daari, k'a ko gbɛleya, ka baraka la Ala ye fana. ⁷ Ni o kɛra, Ala ta jususuma min ka bon ka tɛmɛ adamadenw bɛɛ ta faamuri kan, o jususuma bɛna kɛ sababu ye k'a to aw jusukun ni aw ta miiriyaw ye to Yesu Kirisita kan.

⁸ Ayiwa, sisan, ne balemaw, fɛn o fɛn ye can ye, bonya bɛ fɛn o fɛn na, fɛn o fɛn terennin lo, kojugu tɛ fɛn o fɛn na, fɛn o fɛn ka di Ala ye, fɛn o fɛn bennin lo, fɛn o fɛn ka pi, mɔgɔ bɛ se ka mɔgɔ tando fɛn o fɛn na, o fɛnw miiriya le ye kɛ aw jusukun na. ⁹ Ne ka aw karan min na, ani aw ka min sɔrɔ ne fɛ, ani aw ka min mɛn ne fɛ, ani aw ka kewale minw ye ne ra, aw ye o le kɛ. Ni o kɛra, hera tigi Ala bɛna kɛ ni aw ye.

Pɔli ka Filipikaw fo (Korentikaw flanan 9.6-15)

¹⁰ Ne nagarira kɔsɛbɛ Matigi ta jɛnɔgɔnya ra, sabu aw k'a yira tuun ko ne ta ko bɛ aw jusukun na. O miiriya tun bɛ aw kɔnɔ kakɔrɔ, nka aw tun ma a kɛcogo le sɔrɔ fɔlɔ. ¹¹ Ne tɛ o fɔra ka ne ta fɛnntanya yira aw ra dɛ! Sabu ni ne ta sɔrɔta ka kɛ fɛn o fɛn ye, o bɛ ne wasa; ne ka ne yɛrɛ degi o le ra. ¹² Ka panamanya fagantanya ra, ne bɛ se o ra; ka panamanya fentigiya ra, ne bɛ se o ra fana. Ne tɛmɛna yɔrɔ o yɔrɔ, ni a gbɛleyara cogo o cogo, ka domuni sɔrɔ ka fa, walama ka to kɔngɔ ra, ne derira o ra; fentigiya ni fagantanya, ne derira o ra. ¹³ Ne bɛ se ka fɛn bɛɛ kɛ Kirisita* baraka ra; ale le bɛ baraka don ne ra. ¹⁴ O bɛɛ n'a ta, aw ka ne dɛmɛ ne ta tɔrɔ ra minke, o jana.

¹⁵ Ne balema Filipikaw, aw yere k'a lon ko kabini ne ka Kibaro Diman* waajuri damina ne bowagati ra Masedoni, ni aw ta jenkuru te, jenkuru si ma ke ne jennogon ye ka ne ta baara nafa sorɔ, ani ka ne demɛ ni o borofen ye. ¹⁶ Aw dorɔn le ka o ke; sabu hali tuma min ne tun be Tesaloniki, aw ka bonya ci ne ma fo sijaga fla, ka ne mako na. ¹⁷ A te i ko ne be bonya le jinina; ne be min fe, o ye ko aw ta kewaleɓumanw le ye caya, ka o ke aw ta baraji ye.

¹⁸ Aw ka fen o fen ci ne ma, ne ka o bee sorɔ. Epaforoditi nana o di ne ma, ne kera fentigi ye, ne wasara. O kera i ko saraka kasadiman; Ala be o saraka jɔgon le mina, o ka di a ye fana. ¹⁹ Ne ta Ala bena aw mako bee na, ka kana ni a ta fentigiya ni a ta bonya ye, Yesu Kirisita ta jennogonya ra. ²⁰ Bonya ye la an Fa Ala kan wagati bee. Amina.

Fori laban

²¹ Aw ye Ala ta mogɔ saninmanw bee fo Yesu Kirisita ta jennogonya ra. Balema minw be ni ne ye yan, olugu be aw fo fana. ²² Ala ta mogɔ saninmanw bee be aw fo; minw be baara ke masaceba Sezari ta so konɔ, olugu koni be aw fora kosebe.

²³ Matigi Yesu Kirisita ye nɛɛma aw bee ye.

**Poli ka letere min ci
KOLLOSİKAW
ma
Kitabu faamucogo**

Yesu ta ciraden Poli ka nin letere sebe k'a to kaso ra Romu (Kewalew 28.16). A be i n'a fo nin letere ni Efesikaw ta letere sebera wagati kelen na. An b'a ye ko o kitabu fla bora jagon fe fana. Kolosi tun ye Azi terebenyanfan dugu do ye.

Poli baarakejagon min tun ye Tisiki ye, ale le tagara ni nin letere fla bee ye. Poli tun ka Kibaro Diman* fo Efesi wagati min na, Epafirasi tun sonna Matigi Yesu ma o wagati le ra. Ale le nana ke sababu ye k'a to Kibaro Diman sera Kolosi dugu kon (1.7; 4.12). Kolosi ta lanabagaw ta ko tun ka bon Epafirasi ma kosebe. O koson a tun tagara Poli fe fo Romu.

Poli ka nin letere sebe o wagati le ra, k'a di a ma, ko a ye taga a di Kolosi lanabagaw ma, janko mogo minw tun be o lafirira ni karan werew ye, karan min ni Kibaro Diman te kelen ye, o ye o yere mabo o mogow ra. O waajurikebagaw tun be mogow karan sariya ta kow ni landaw le ra. Poli k'a yira ko ka o kow sira tagama, o be na ni yerebonya le ye; a te se ka mogo kisi (2.23). Yesu ta saya le be mogo kisi ka bo jurumun na (1.20).

Poli b'a yira fana ko lanabagaw kera farikolo kelen ye; o ka kan ka kanuya sira le tagama (3.14-15).

Nin kitabu be Kirisita ta Alaya ni a ta bonya yira an na; Ala ka ale le sigi fen bee kunna, sankolo kon, ani dugukolo kan. An be Ala ta cogo bee ye Yesu Kirisita le ra (1.15).

Kitabu konokow

Poli be Ala daari Kollosikaw ye (1.3-14)

Yesu Kirisita ta bonya ni a ta noro (1.15-23)

Poli ka siyen min ta lanabagaw koson (1.24-2.5)

Lanabagaw ka kan ka o yere korosi mogolafiribagaw ra (2.6-23)

Lanabaga ta tagamacogokura (3.1-4.6)

Poli ta forikan (4.7-18)

Poli ta fori

(Efesikaw 1.15-19; Filipikaw 1.3-6; Tesalonikikaw folo 1.2-4)

¹ Ne Poli, ne min ye Yesu Kirisita ta ciraden* ye ka kapa ni Ala sago ye, ne ni an balemace Timote, ² anw be nin sebe ci Ala ta mogo saninmanw ma, minw ye an balema kankelentigiw ye Kolosi. An Fa Ala ye neema aw ye, ka hera ke aw ye.

Poli ta barakalari

³ Ni an be Ala daari aw ye, an be baraka la a ye tuma bee, ale min ye an Matigi Yesu Kirisita Fa ye; ⁴ sabu lanaya min be aw fe Yesu Kirisita ra, ani aw be Ala ta mogo saninmanw bee kanu cogo min na, an ka o kibaroya men. ⁵ Aw be o ke, sabu jigiya be aw fe sankolo ra. Kibaro Diman* min be can yira, aw konna ka o kuma min men, o le sababu ra, aw ka o jigiya soro. ⁶ O Kibaro Diman sera aw ma; a be tagara ja dunupa yoro bee ra, i ko yiri min be den, ka bonya, i n'a fo a kera aw fe cogo min na, kabini lon min na aw ka Ala ta neema ko men k'a faamu ka kapa ni can sira ye.

⁷ An baarakejagon kanunin Epafirasi, ale le ka aw karan o kow ra. Kirisita* ta baaraden kankelentigi lo; a be o baara ra aw le ye. ⁸ Nin Saninman* ka kanuya min don aw jusu ra, ale le nana o lakari an ye yan.

⁹ Ayiwa, o le koson, kabini an fana ka o men, an tora Aladaari ra aw ye tuma bee, janko fen o fen ye Ala sago ye, aw ye o lon ka ja, ka hakiritigiya ni faamuri soro Nin Saninman fe. ¹⁰ Ni o kera, aw tagamacogo bena Matigi wasa; aw ta koketaw bee bena diya a ye fana; aw bena se ka Ala sago ke ka kewalejuman suguya bee ke, ka aw baraka bonya Ala lonniya ra. ¹¹ Ala ye baraka don aw ra wagati bee ni a yere ta sebagaya nooroman ye, janko aw ye jija lanaya ra ka fen bee muwu.

¹² Aw ye baraka la Fa Ala ye, ka nagari, sabu a be fen minw di a ta mogoo saninmanw ma, a ka se di aw ma k'a to aw ye aw ninyoro soro o ra, ka to a ta masaya yeelen na. ¹³ Den kanunin min bora Ala ra*, Ala ka an bo Setana ta dibi fanga koro ka an don o ta masaya ra. ¹⁴ Ale le sababu ra Ala ka an kunmabo, ka an ta jurumun yafa.

Kirisita be fen bee kunna

¹⁵ Mogoo te se ka Ala ye, nka a be cogo min na, an be o ye Yesu Kirisita le ra; ale tun be yi, k'a soro fen si ma dan folo. ¹⁶ Sabu fen bee danna ale le sababu ra sankolo kono, ani dugukolo kan: fenyetaw ni fenyebariw, masayaw ni sebagayaw, fangatigiya ni kuntigiya; a bee danna ale le sababu ra, a bee danna ale le koson. ¹⁷ Ale le ye fen bee ra folo ye; ale le baraka ra fen bee be a no ra. ¹⁸ lanabagaw ta jenkuru* ye a farikolo ye, ale ye o farikolo kunkolo ye. Ale le ye damina ye, ale folo le kununa ka bo saya ra, janko ka ke fen bee kuntigi ye. ¹⁹ Sabu a diyara Ala ye ko Alaya dafanin bee ye soro Yesu ra. ²⁰ Yesu sababu ra, Ala be ben don ale ni danfenw ce, dugukolo kan, ani sankolo ra, ka hera ke o ye Yesu jori ni a ta gbengbenyiri sababu ra.

²¹ Ayiwa, folofolo aw yoro tun ka jan Ala ra; aw tun ye a juguw ye aw ta miiriyajuguw ani aw ta kewalejuguw koson. ²² Nka sisan Yesu saya baraka ra, Ala ka ben don ale ni aw ce, janko aw saninyanin ye se ka lo Ala ja koro, no kana ke aw ra, jarakiyoro kana ke aw ra. ²³ Nka aw lonin ka kan ka to lanaya ra, foyi kana aw bo aw loyoro ra; aw ka jigiyi min soro Kibaro Diman lamenni fe, foyi kana aw mabo o jigiyi ra. O Kibaro Diman min waajuri be kera mogow bee ye dunupa kono, Ala ka ne Poli fana ke a ta baaraden ye o Kibaro Diman waajuri le kama.

Poli ta baara

(Efesikaw 3.1-13; Korantikaw folo 2.7-13)

²⁴ Ayiwa, sisan ne be tooro min na aw koson, ne be nagari o ra; sabu min ka Kirisita* ta toorow jen, ne farisogo ta tooro be o le farara a kan, ka tooro lanabagaw ta jenkuru ye, min ye a farikolo ye. ²⁵ Ala ka ne ke o jenkuru ta baaraden le ye, ko ne ye baara ke aw ye ka Ala ta Kuma gbeya ka a fo aw ye. ²⁶ O gundo le tun dogonin be tuma bee, wagati bee ta mogow ma; nka sisan a yirara Ala ta mogoo saninmanw na. ²⁷ Nafaba ni bonya min be o gundo ra siya were mogow ta fan fe, Ala tun b'a fe lanabagaw ye o lon; o gundo fle nin: ni Kirisita be aw kono, jigiyi be aw fe ko aw bena don Ala ta nooro ra.

²⁸ An be ale ta ko waajuri le kera, ka mogow bee ladi, ka o karan ni Ala ta hakiritigiya ye, janko mogow bee baraka ye bonya lanaya ra Kirisita ta jenrogonya ra. ²⁹ O le koson ne be baara kera; Kirisita be baraka min di ne ma, o baraka le be sebagaya di ne ma, ne be siyen ta ni o le ye.

2

Poli be kere min ke lanabagaw koson

¹ Ne balemaw, ne b'a fe ko aw y'a lon ko ne be kereba le kera aw koson, ani Lawodisekaw koson, ani minw bee ja ma la ne kan folo. ² Ne be o bee kera, janko o jusu ye suma; o ye ben kelen ma, ka to kanuya ra, ani Ala ye neema o ye, ka faamuri dafanin di o ma, ka Ala ta gundo lon, o gundo min ye Kirisita* ye. ³ Hakiritigiya bee, ani lonniya bee gundo dogonin be Kirisita le ra.

⁴ Ne be o fora aw ye, janko mogo si kana aw lafiri ni kumakan diman were ye. ⁵ Aw y'a lon ko hali ni ne te ni aw ye, a be i n'a fo ne be yi le; aw bennin be ka aw ta kow ke ka ja cogo min na, ani aw ka lanaya mina sobe ra cogo min na Kirisita* ta jennogonya ra, a be i n'a fo ne be o yera, o fana be ne nagari le.

Nanamanya be soro Kirisita fe

⁶ Ayiwa, aw sonna Matigi Yesu Kirisita ma cogo min na, hali bi aw ye jija ka to o sira kan. ⁷ Aw ye to a ta jennogonya ra i ko yiri liliw be don dugukolo ra cogo min na, ani i ko bon be lo a jusiginan kan cogo min na; aw ye aw baraka bonya lanaya ra i n'a fo aw karanna cogo min na; aw ta barakalari fana ye caya.

⁸ Aw ye aw yere korosi, janko mogo si kana aw nege ka aw mina ni a yere ta hakiritigiya ye, ka aw lafiri ni kuma gbansanw ye; o be o ke ka kapa ni adamadenw ta landakow le ye, ani dunupa ta batofen gbansan barakantanw; o t'a ke ka kapa ni Kirisita* ta karan ye. ⁹ Sabu Alaya dafanin bee be Kirisita farikolo ra. ¹⁰ Aw be fen bee soro ka wasa ale baraka le ra, sabu ale le ye kuntigiyaw bee, ani fangatigiyaw bee kuntigi ye.

¹¹ Aw ka kenesigiri soro ale le fe, kenesigiri min te mogo boro no ye; o koro ye ko aw bora aw ta jogokoro ni aw ta jurumunw na. O ye Kirisita ta kenesigiri le ye. ¹² Aw batizera minke, a kera i n'a fo aw su donna ni Kirisita ye, ka soro ka kunu ni a ye, ka ke a ta jennogonya ra; sabu aw lara Ala ta se bagaya ra, o se bagaya min ka Kirisita kunu ka bo saya ra.

¹³ Ayiwa, aw tun sanin lo aw ta jurumunw koson, ani aw ta kenesigibariya koson; nka Ala ka panamanyakura di aw ma Kirisita ta jennogonya ra. A ka an ta jurumunw bee yafa an ma. ¹⁴ An ta kojugu minw tun sebera ka bla an kama ka an jaraki ko an ka sariya* cen, Kirisita ka o bee josi ka bo yi a ta saya baraka ra gbengbenyiri* kan. ¹⁵ A ka Setana ta fangatigiyaw, ani a ta kuntigiyaw bosu a ra, ka o yira kene kan bee ja na; a ka se soro o kan a ta saya le baraka ra gbengbenyiri kan.

Lanaya ni adamadenw ta landaw

¹⁶ O koson aw kana son mogo si ye aw jaraki aw ta domuniko ra, walama aw ta minniko ra, walama ko mun na aw te panagbelonw ni karokuraw ni Nenekirilonw* jate. ¹⁷ O fenw bee tun ye fen nataw ja doron le ye; nka min kera a yere ye, o be soro Kirisita* le ra. ¹⁸ Aw kana a to mogo si ye na aw jaraki, ko ale ye mogo majiginin ye, ani ko ale be melekew ye ka o bato. Ni o mogow be fen o fen ke, o b'a fo ko Ala le ka o yira o ra; o ta yerebonya ye fu le ye, o ta miiriyaw bee bora o yere le ra. ¹⁹ Kirisita min ye fen bee kuntigi ye, o te son ka noro o ra; k'a soro ale le baraka ra lanabagaw bee lajennin be baraka soro, ka bonya ka kapa ni Ala sago ye, ka jen ka ke kelen ye i ko farikolo kolotugudaw ni a fasaw be jagon mina cogo min na.

²⁰ I n'a fo aw sara ni Kirisita ye, o tuma aw nin bora dunupa ta batofen gbansan barakantanw ta kow ra. Ayiwa, mun koson aw b'a to o ye o sariyaw sigi aw kan tuun, k'a ke i n'a fo aw jigi be nin dunupa ta kow le kan? Ko: ²¹ «I kana nin mina de! I kana nin nene de! I kana maga nin na de!» ²² K'a soro o fenw ye domunifen gbansan le ye; ni a domuna ka ban, a te se ka ke foyi were ye tuun. O kow bee ye adamadenw ta sariya sigininw ani o ta kolatigeninw le ye. ²³ Can lo, a bora hakiritigiya sira fe; sabu o mogow be o yere jagboya ka o batori ke, o be o yere majigi ka o yere jagboya ka ko dow ke ka o farikolo toro. Nka baraka foyi te o kow si ra min be se ka mogo tanga jurumun ma.

3

Lanabagaw ta panamanyakura

(Filipikaw 3.18-21; Yuhana folo 3.1-3; Efesikaw 5.3-20; 4.17-21)

¹ Ayiwa, i n'a fɔ aw kununa ka bɔ saya ra ni Kirisita* ye, o tuma fɛn minw bɛ Ala fɛ san fɛ, aw ye o le jini; Kirisita siginin bɛ o yɔrɔ le ra Ala kininboroyanfan fɛ. ² Fɛn minw bɛ Ala fɛ san fɛ, aw ye miiri o le ra; fɛn minw ye dugukolo ta fɛnw ye, aw kana miiri o ra; ³ sabu aw sara, aw ta janamanya dogonin lo ni Kirisita ye Ala fɛ. ⁴ Aw ta janamanya ye Kirisita le ye; ni ale yirara kɛnɛ kan lon min na, aw fana bɛna bɔ kɛnɛ kan, ka kɛ ni a ye a ta nɔɔrɔ ra.

⁵ O koson aw ye aw ta jogokɔrɔw bɛɛ dabra: jatɔya, ani nɔgɔninya, ani jarabijugu, ani negejuguw, ani natabaya min ni joson bɛɛ ka kan. ⁶ [Minw tɛ sɔn ka Ala kan mina,] o kow le b'a to Ala ta kiti bɛna se olugu ma. ⁷ Aw tun bɛ tagamana o cogo le ra fɔɔfɔɔ, tuma min na aw tun bɛ aw ta jurumunw na. ⁸ Nka sisan aw ye o kow bɛɛ dabra: jusubɔ, dimi, kɔnɔnɔjuguya, nɛnini, ani marobariyakuma min o min bɛ se ka bɔ aw da ra. ⁹ Aw kana faninya tige jɔgɔn ye, sabu aw ka aw jogokɔrɔw, ani aw ta kɛwalekɔrɔw bɛɛ bɔ aw yɛrɛ ra, ¹⁰ ka jogokura don aw yɛrɛ ra; o koson dɔ bɛ farara aw ta lonniya kan lon o lon, janko aw ta cogo ye kɛ i n'a fɔ Kirisita yɛrɛ, ale min bɛ o jogokura di aw ma.

¹¹ Ayiwa, o koson ni i ye siya wɛrɛ mɔgɔ ye walama Yahudiya o, ni i kɛnɛsigira walama ni i ma kɛnɛsigi o, ni i ye karanbari ye walama kongoso mɔgɔ o, ni i ye jon ye walama hɔrɔn o, o si tɛ jate tuun; Kirisita le ye fɛn bɛɛ ye, ale le bɛ an bɛɛ jusukun na.

Lanabagaw ka kan ka jɔgɔn demɛ

¹² O le koson, i n'a fɔ Ala ka aw janawoloma, ka aw kɛ a ta mɔgɔ saninmanw ye, ani a ta mɔgɔ kanuninw, aw fana ye hina jɔgɔn na, ka kɔnuman kɛ jɔgɔn ye, ka aw yɛrɛ majigi jɔgɔn ye, ka aw jusu suma jɔgɔn kɔrɔ, ka mɔpu jɔgɔn kɔrɔ. ¹³ Aw ye jɔgɔn ta kow sɔnmina, ka yafa jɔgɔn ma. Ni dɔ ka dɔ hake ta, aw ye yafa jɔgɔn ma i ko Kirisita yafara aw ma cogo min na.

¹⁴ Nka, ka fara o bɛɛ lajennin kan, aw ye jɔgɔn kanu; o le bɛna aw ta kow bɛɛ siri jɔgɔn na k'a dafa. ¹⁵ Ala ka aw wele Kirisita ta hera le kama, ka aw kɛ farikolo kelen ye; o hera ye aw jusukun fa, aw ye aw ta ko bɛɛ latige ka kapa ni o ye. Aw ye baraka la Ala ye fana. ¹⁶ Aw y'a to Kirisita ta kuma ye sigi aw kɔnɔ, ka aw jusukun fa. Aw ye hakiri di jɔgɔn ma, ka jɔgɔn ladi hakiritigiya ra ni Zaburuw kitabu dɔnkiriw ye, ani Alatandodɔnkiriw, ani Alabatodɔnkiriw. Aw ye o dɔnkiriw la ni aw jusukun bɛɛ ye, ka baraka la Ala ye.

¹⁷ Ni aw bɛ fɛn o fɛn kɛ, kuma o, kɛwale o, aw ye o bɛɛ kɛ Matigi Yesu tɔgɔ koson, ka baraka la Fa Ala ye, a tɔgɔ koson.

Lanabaga ka kan ka min kɛ a somɔgɔw ye

(Efesikaw 5.22-33; 6.1-9; Piyeri fɔɔ 2.18-25; 3.1-7)

¹⁸ Ayiwa, musow, aw ye aw yɛrɛ majigi aw cɛw ye; o le bɛ bɛn ni Matigi sago ye.

¹⁹ Aw cɛw fana, aw ye aw musow kanu; aw kana o minako juguya.

²⁰ Aw denmisɛnw, aw fana ye aw worobagaw kan mina fɛn bɛɛ ra, sabu o ka di Matigi ye.

²¹ Aw faw, aw kana aw ta denw lamuruti, k'a to o fari ye faga.

²² Aw baaradenw, minw ye aw kuntigiw ye dugukolo kan yan, aw ye olugu kan mina fɛn bɛɛ ra. Aw kana baara kɛ o ja kɔrɔ ka a kɛ dɔrɔn i n'a fɔ aw b'a fɛ ka aw yɛrɛ ko diya o ye; aw ye a kɛ ni jusukungbenin ye, Matigi yɛrɛ pasiran koson. ²³ Ni aw bɛ baara o baara kɛ, aw ye o kɛ ni aw jusukun bɛɛ ye, i n'a fɔ aw b'a kɛra Matigi le ye; a kana kɛ i n'a fɔ aw b'a kɛra mɔgɔw le ye. ²⁴ Sabu aw k'a lon ko Matigi ka fɛn minw layiri ta aw ye, a bɛna o di aw ma ka o kɛ aw ta sara ye. Aw ye baara kɛ Matigi Yesu Kirisita ye. ²⁵ Nka mɔgɔ min bɛ baarajugu kɛ, o tigi bɛna sara ka kapa ni a ta baarajugu le ye fana, sabu Ala tɛ mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra.

4

¹ Ayiwa, aw kuntigiw, aw ye aw ta baaradenw minako ja ni terrenninya ni jusupuman ye, sabu aw k'a lon ko aw yere ta Kuntigi be sankolo ra.

Poli ta ladiri
(Efesikaw 6.18-20; 5.14-17)

² Aw ye jija Aladaari ra tuma bee; aw ye aw janto aw yere, ka to ka baraka la Ala ye. ³ Aw ye Ala daari an ye fana, janko ale yere ye an deme, ka cogonuman di an ma ka Kibaro Diman* fo, ka Kirisita* ta gundo yira mogow ra k'a gbeya; o gundo le koson o ka ne siri ni negejoroko ye kaso ra yan. ⁴ Aw ye Ala daari ne ye janko ne ye se ka o gundo fo i ko ne ka kan k'a fo cogo min na. ⁵ Aw ye aw tagamacogo lon lanabariw ce ra; Ala be wagati min di aw ma, aw ye o ke ka baaranuman le ke. ⁶ Aw y'a to aw darakumaw ye ke nema kumaw ye, kogo be kuma minw na, janko aw ye mogow bee jaabicogo lon.

Fori laban

⁷ Ayiwa, an balemace kanunin Tisiki, min ye Matigi ta baaraden kankelentigi ye, ani ne baarakejogon, Matigi ta baara ra, ale bena taga ne ta kibaroyaw bee lase aw ma. ⁸ Ne k'a lawuri a kama k'a ci aw fe, janko an be cogo min na yan, aw ye o lon, ani aw hakiri fana ye sigi. ⁹ An balemace kanunin min ye an balemace kankelentigi Onezimu ye, ne ka o ci ni a ye; aw ta mogow do lo. Fen o fen be kera yan, o bena taga o bee lakari aw ye.

¹⁰ Sitariki, min ye ne kasodenjogon do ye, ale be aw fo, ani Marika, Barinabasi balemace. Ne tun ka ale ta ko le fo aw ye, ko ni a sera aw fe yi, aw y'a minako ja. ¹¹ Yesu min be wele ko Yutusi, ale fana be aw fo. Yahudiya lanabagaw ra olugu doron le ka baara ke ni ne ye ka Ala ta Masaya* ko fo mogow ye; o ka ne jusu saaro kosebe.

¹² Epafirasi min ye aw ta mogow do fana ye, ale be aw fo. Yesu Kirisita ta baaraden yere lo; a jijanin lo Aladaari ra aw ye kosebe, janko aw ta lanaya ye bonya, aw ye to kan kelen kan, ka son tuma bee ka Ala sago ke. ¹³ Aw ni Lawodisekaw ani Hirapolisikaw, aw ta ko be Epafirasi jusukun na kosebe; ne ye o seere ye. ¹⁴ An ta dokotoroce kanunin Luka be aw fo; Demasi fana be aw fo.

¹⁵ An balema minw be Lawodise, aw ye olugu fo, ka Nenfa fo, ani lanabaga minw be lajen a ta so kon. ¹⁶ Ni aw ka nin sebe karan, aw ye jija k'a to Lawodise lanabagaw fana y'a soro k'a karan; min bena bo Lawodise ka na di aw ma, aw fana ye o karan. ¹⁷ Aw y'a fo Arisipi ye ko ne ko, ko Matigi ka baara min karifa a ma, ko a ye a janto o ra, ka a ke ka ja.

¹⁸ Ne yere Poli boro le be nin sebera sisan: «Ne Poli be aw fo.» Aw ye aw hakiri to a ra ko ne sirinin lo negejoroko ra kaso ra yan.

Ala ye nema aw ye!

Poli ka letere folo min ci
TESALONIKIKAW
ma
Kitabu faamucogo

Yesu ta ciraden Poli ka nin letere sebe k'a to Korenti dugu konɔ. Nin letere le kera Poli ta leterew bee ra flanan ye; Galasikaw ta kitabu kera folo ye. Tesaloniki tun ye Masedoni mara duguba le ye.

Poli ta tagama flanan na, a ka Kibaro Diman* fo Tesaloniki minke, mogo dow tun sonna Ala ta kuma ma o dugu konɔ. Nka Yahudiya dow nana mankan wuri minke, Poli bora dugu konɔ (Kewalew 17.5-10). A bora o le ra Tesaloniki ka taga Bere, ka bo Bere ka taga Ateni. A tora Ateni k'a jennogon Timote ci ka taga Tesaloniki ka taga lanabagaw fle. Ale yere tagara Korenti (3.1-3). Timote sekora ka na Poli soro Korenti; a ka Tesaloniki lanabagaw ta kibaroya minw di a ma, o kumaw ka Poli ninsondiya; nka tooro minw ka Tesalonikikaw ta lanaya sumaya, a ka o fana fo Poli ye. O koson Poli tora Korenti ka nin letere sebe k'a ci Tesalonikikaw ma, janko ka o ja gbeleya; a ka o ta pininkariw fana jaabi.

Poli tun t'a fe tooro, walama fen were ye Tesalonikikaw ta lanaya cen. O koson a ka o ta pininkariw jaabi. Tesalonikika dow tun b'a miiri ko Yesu Kirisita natuma sera ka ban; ko ni a nana, ko lanabaga minw sara ka ban, olugu tena taga ni Yesu ye. Poli ka olugu jaabi ko ni Yesu nana, lanabaga minw sara, ani minw panaman lo, o bee bena taga ni Yesu ye (4.16; 5.10).

O ra, a be lanabagaw ja gbeleya, ko o ka kan ka tooro sonmina, ka timinadiya ka baara ke, sani Yesu ye na (5.14,16).

Kitabu konokow

Poli be Ala fo Tesalonikikaw ta lanaya koson (1-3)
 Lanabaga ka kan ka tagama ka kapa ni Ala sago ye (4.1-12)
 Matigi Yesu nacogo (4.13-5.11)
 Lanabagaw ta baara (5.12-22)
 Ladirikanw, ani forikanw (5.23-28)

Poli ni a baarakennogonw ta fori
(Filipikaw 1.3-6; Kolosikaw 1.3-8)

¹ Ne Poli ni Silasi ni Timote, anw be nin sebe ci Tesaloniki lanabagaw ta jenkuru ma, minw be an Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ta jennogonya ra; Ala ye neema aw ye, ka hera ke aw ye. ² An be baraka la Ala ye tuma bee aw bee koson, ka an hakiri to aw ra an ta Aladaariw ra.

Tesalonikikaw ta lanaya ko diyara Poli ye

³ Aw ka kewale minw ke ka kapa ni aw ta lanaya ye, ani aw ka baara min ke aw ta kanuya koson, ani aw ka aw jigi sigi an Matigi Yesu Kirisita kan ni baraka min ye, an hakiri be o ra tuma bee an Fa Ala na korɔ. ⁴ An balemaw, aw minw ye Ala ta mogo kanuninw ye, an k'a lon ko Ala ka aw panawoloma ka aw ke a ta ye. ⁵ Sabu an ka Kibaro Diman* min fo aw ye, o waajuri tun ma dan darakuma dama ma, nka Nin Saninman* ta baraka tun be a kan, k'a yira ko sigiya si te a ra. An tun be tagama cogo min na aw ce ra aw yere ta nafa koson, aw ka o lon fana. ⁶ Aw koni kera an ladegebagaw ye, ani Matigi yere ladegebagaw; sabu aw ka tooro caman le sonmina ka son Ala ta kuma ma, fo ka nagari Nin Saninman baraka ra.

⁷ O ra, Masedoni mara, ani Akayi mara lanabagaw bee be aw ta tagamacogonuman le fle ka o ladegi. ⁸ Matigi ta kuma bora aw fe yi ka taga se fo Masedoni, ani Akayi; o

dɔrɔn tɛ, nka aw yɛrɛ ta lanaya, Ala ra, o ko sera yɔrɔ bɛɛ. An yɛrɛ tɛ an yɛrɛ sɛgɛ ko an bɛ aw ko fɔ mɔgɔ ye tuun. ⁹ Hali an sera aw fɛ cogo min na, mɔgɔw bɛ o bɛɛ lakari, ani aw yɛlɛmana ka sɔn Ala ma cogo min na, ka aw ta batofɛnkɔrɔw to yi ka sɔn ka Ala janaman bato, min ye Ala ye can ra. ¹⁰ Den min bɔra Ala ra*, Yesu, Ala ka min lakunu ka bɔ saya ra, aw bɛ o makɔnɔna ka bɔ sankolo ra; ale le bɛ an kisi ka bɔ Ala ta kiti dimi kɔrɔ.

2

Pɔli ka baara min kɛ Tesaloniki (Kɛwalew 20.18-21,31-35; Korɛntikaw flanan 6.3-10; 12.12-15)

¹ Ne balemaw, aw yɛrɛ k'a lɔn ko an ta tagako aw fɛ, o ma kɛ gbansan ye. ² Aw k'a lɔn ko mɔgɔw ka an tɔrɔ, ka an minako juguya Filipi dugu kɔnɔ, nka o bɛɛ n'a ta, an belɛn ka an jigi la an ta Ala kan, ka taga Ala ta Kibarɔ Diman* fɔ aw ye; o kɛra gbɛlɛya caman le kɔnɔ. ³ An ma an ta waajuri kɛ janko ka mɔgɔw lafiri, an m'a kɛ ni miirijugu ye, walama nanbara. ⁴ Nka Ala ka an sɛgɛsɛgɛ, k'a jigi la an kan, ka Kibarɔ Diman karifa an ma cogo min na, an fana b'a fɔ ten le; an tɛ kuma ka an yɛrɛ ko diya mɔgɔw ye, nka an bɛ an yɛrɛ ko diya Ala le ye, ale min bɛ mɔgɔw jusukunnakow bɛɛ sɛgɛsɛgɛ.

⁵ Ayiwa, aw yɛrɛ k'a lɔn ko an ma mɔgɔ nɛgɛ ni an darakan ye fiyewu; an fana ma an ta waajuri kɛ nafa kosɔn; Ala yɛrɛ ye an seere ye. ⁶ An m'a kɛ janko mɔgɔw ye an bonya; an ma bonya pini aw fɛ, walama mɔgɔ wɛrɛw fɛ. ⁷ K'a sɔrɔ an tun bɛ se ka an ta fanga sigi aw kan, ko anw ye Kirisita* ta ciradenw* le ye. Nka an ma o kɛ; an ka baara kɛ aw cɛ ra ni sabari le ye, ka aw mina i ko bamuso bɛ a janto a denw na cogo min na. ⁸ Aw ta kanuya bonya kosɔn an jusu ra, an tun t'a fɛ ka Ala ta Kibarɔ Diman dɔrɔn lase aw ma, nka an tun labennin lo ka hali an yɛrɛ nin di aw kosɔn, sabu aw ko tun ka gbɛlɛn an ma kɛsɛbɛ.

⁹ Ne balemaw, aw hakiri bɛ an ta baara ni an ta sɛgɛ ra: Ka an to Ala ta Kibarɔ Diman waajuri ra, an ka baara kɛ su ni tere ka an yɛrɛ baro, janko an kana kɛ doni ye mɔgɔ si kan.

¹⁰ Aw ye an seerew ye, Ala fana ye an seere ye, ko ka an to aw lanabagaw cɛ ra yi, an tagamacogo tun saninyanin lo, a tun terennin lo, jarakiyɔrɔ tun tɛ an na fana. ¹¹ Aw k'a lɔn fana ko an ka aw bɛɛ kɛlɛn kɛlɛn mina i ko face bɛ a denw mina cogo min na. ¹² An ka aw ladi, ka aw jusu saaro, k'a fɔ aw ye k'a gbɛlɛya ko aw ye aw tagamacogo kɛra ni Ala sago ye; ale le ka aw wele janko aw ye don a ta Masaya* ni a ta nɔrɔ na.

¹³ An bɛ baraka la Ala ye fana tuma bɛɛ, sabu an ka Ala ta Kuma min fɔ aw ye, aw ma o mina i ko mɔgɔw ta kuma, nka a bɛ cogo min na, aw k'a mina ten, k'a lɔn ko Ala ta Kuma lo, ko o le bɛ se ka baraka don aw lanabagaw ra.

¹⁴ An balemaw, Ala ta lanabagaw ta jɛnkuru minw bɛ Yesu Kirisita ta jɛnrɔgɔnya ra, Zude mara ra, aw ka olugu ta tagamacogo le ladegi; sabu Yahudiyaw ka olugu tɔrɔ cogo min na, aw fana ta mɔgɔw ka aw tɔrɔ o cogo le ra. ¹⁵ O Yahudiyaw le ka Matigi Yesu faga, ani ciraw; o ka anw yɛrɛ fana tɔrɔ. O ta kokɛtaw man di Ala ye; o ka mɔgɔ bɛɛ kɛ o yɛrɛ juguw ye. ¹⁶ O bɛ cogo pini ka an bari ka kisiri ko waajuri kɛ siya wɛrɛ mɔgɔw* ye; o cogo ra o bɛ to ka dɔ fara o ta jurumunw hakeya kan, k'a caya. Nka a laban, Ala ta dimi sera o ma.

Pɔli b'a fɛ ka Tesalonikikaw ye (Kɛwalew 17.14-16)

¹⁷ An balemaw, an kɔni bɔra aw fɛ yi ka wagati dama min kɛ ni an ma jɔgɔn ye, o ka aw janafin bla an na kɛsɛbɛ. Nka hali ni an ja tun tɛ jɔgɔn na, an ta miiriya

tun be aw kan. ¹⁸ O koson, an tun b'a fe ka taga bo aw fe yi; ne Poli koni, ne tun k'a latige sinagako caman, nka Setana ka an bari ka taga.

¹⁹ Ayiwa, jon le ye anw jigi ye, ani an ta jagari kun, ani an ta bonya kun? Aw le bena ke o ye an Matigi Yesu na korɔ, a nalon na. ²⁰ Can lo, aw le ye an ta bonya kun ye, ani an ta jagari kun.

3

Poli ka Timote ci Tesaloniki

¹ Ayiwa, an nana a ye ko an te se ka makononi ke tuun minke, an k'a latige ko an dama bena to Ateni, ² ko an be an balemace Timote ci aw fe yi, ale min ye an baarakeɲogon ye Ala ta baara ra Kibaro Diman waajuri ta ko ra, janko a ye aw baraka bonya, ka aw ja gbeleya aw ta lanaya sira tagama ra, ³ janko tooro min be aw kan sisan, o kana aw ta lanaya bo a no ra. Aw yere k'a lon ko Ala ka an wele o le kama. ⁴ Ka an to ni aw ye, an tun ka aw lasomi k'a fo aw ye ko tooro caman bena se an ma; o le fana sera sisan; aw yere na b'a ra ka ban. ⁵ Ayiwa, an nana a ye ko an te se ka makononi ke tuun minke, an korotokojugu ka Timote ci, ko a ye taga aw ta lanaya kibaroya men, ka na o fo an ye; sabu ne tun be siranna ko Setana kana na aw nege ka aw lafiri, k'a to an ta baara ye ke baara gbansan ye.

Tesalonikikaw ta ko ka Poli jusu suma

⁶ Ayiwa, Timote bora aw fe yi, ka na kibaronuman fo an ye aw ta lanaya ko ra, ani aw ta kanuya; a ko aw hakiri be an na kosebe, ani ko an logo be aw ra i n'a fo aw fana logo be anw na cogo min na.

⁷ Ayiwa, ne balemaw, o kibaroya fora an ye minke, hali ka an to mapumanko ni tooro ra, an jusu sumana aw ta ko ra, aw ta lanaya koson. ⁸ Ayiwa, sisan koni an ja gbeleyara, sabu an k'a lon ko aw ta lanaya be a no ra, Matigi ta jenogonya ra.

⁹ Aw ta lanaya ko ka an jagari Ala na korɔ cogo min na, sisan an bena Ala fo cogo di sa o lanaya koson? ¹⁰ Su ni tere an be Ala daari, k'a daari kosebe, janko a y'a to an ye sira sorɔ ka taga an na la aw kan; ni o kera, min ka aw ta lanaya jen, an bena aw karan o ra.

¹¹ Ayiwa, an Fa min ye Ala yere ye, ale ni an Matigi Yesu y'a to an ye sira sorɔ ka se aw fe yi! ¹² Matigi ye do fara aw ta kanuya kan, ka aw ta kanuya bonya aw ni ɲogon ce, ani aw ni mogow bee ce, i ko anw yere be aw kanu cogo min na; ¹³ Ala ye baraka don aw ra, k'a to aw ye saninya, jarakiyoro kana ke aw ra an Fa Ala na korɔ, an Matigi Yesu nalon na ni a ta mogow saninmanw bee ye.

4

Tagamacogo min ka di Ala ye

(Piyeri folo 1.14-16; 4.1-5; Efesikaw 5.3-8; Korantikaw folo 6.13-20)

¹ Ayiwa, ne balemaw, aw ka kan ka tagama cogo min na ka aw yere ko diya Ala ye, an ka o yira aw ra; aw yere fana be o sira le tagamana ka ban. An be min jini aw fe sisan, ka aw daari Matigi Yesu togo ra, o ye ko aw belen ye do fara a kan.

² An ka ko minw sorɔ Matigi Yesu fe ka aw karan o ra, aw yere ka o lon: ³ Ala sago ye ko aw ye saninya, ko aw ye aw yere mabo jatoya ra. ⁴ Aw bee kelen kelen ye to ni aw yere ta muso le ye, ka saninya, ka Ala togo bonya*. ⁵ Aw kana aw yere to jarabijuguw boro, i ko siya were mogow minw ma Ala lon. ⁶ Mogow si kana a balema nanbara, k'a toɲo nin kow ra; an ka o fo aw ye ka ban k'a gbeleya, ko Matigi bena o kow bee hake bo mogow ra. ⁷ Sabu Ala ma an wele saninyabariya kama; a ka an

* 4:4 4.4 Kitabu dow b'a fo ko: Bee kelen kelen ye a yere mina, ka a farikolo to saninya ni bonya ra.

wele saninyari le kama. ⁸ O koson ni mogo min ka ban nin kuma ma, o tigi ma ban mogo kan ma; Ala min ka a ta Nin Saninman* di aw ma, a banna o le kan ma.

⁹ Ayiwa, ne balemaw, min koni kera jogonkanu ye, mogo te se ka do fo aw ye o ra tuun; sabu Ala ka aw yere karan ka ban ko aw ye jogon kanu. ¹⁰ Aw fana be o sira le tagamana ni Masedoni mara bee lajennin ta balemaw bee ye; nka an be aw ladi ko aw belen ye jija ka do fara a kan.

¹¹ Ayiwa, aw ye jija k'a to hera ye to aw ni jogon ce. Aw ye jija ka aw yere ta kow panabo; aw ye aw boro don baara do ra ka o ke, i n'a fo an k'a fo aw ye cogo min na kakoro. ¹² Ni o kera, lanabariw fana bena aw bonya; aw fana tena ke doni ye mogo si kunna.

*Matigi Yesu nako
(Korentikaw folo 15.19-58)*

¹³ Ayiwa, ne balemaw, an balema minw sara, an t'a fe aw ye to kolonbariya ra olugu ta fan fe, janko aw kana aw jusu kasi i ko mogo tow, jigi te minw fe. ¹⁴ An lara a ra cogo min na ko Yesu sara ka kunu, an lara a ra o cogo kelen na ko lanabaga minw sara, Ala bena olugu fana lakunu Yesu baraka ra, ka ke ni a ye.

¹⁵ Ayiwa, Matigi yere ka kuma min fo an ye, an be o fo aw ye, ko: Matigi Yesu nalon na, an mogo panamanw tena kon suw ja. ¹⁶ Sabu kumakan do bena bo, o ko meleke kuntigi do kan bena bo; o ko, Ala ta burufiyekan be bo. Ni o kera, Matigi Yesu yere be jigi ka bo sankolo ra. O tuma, minw sara ka o to Kirisita ta jenjogonya ra, olugu be kon ka kunu. ¹⁷ O ko, ni o kera, ka an lanabaga to minw panaman to, Matigi bena anw ta; an bee be jen ka taga ni tow ye sankaba kon, ka taga Matigi kunben san fe. O ra, an be to ni Matigi ye wagati bee. ¹⁸ Ayiwa, ne balemaw, aw ye jogon jusu saaro ni nin kumaw ye.

5

*Ka laben Matigi nalon kama
(Matiyu 24.36-51; Luka 12.35-40; Romukaw 13.11-14)*

¹ Ne balemaw, aw mako te a ra ko an ye do fo aw ye Matigi natuma ni a nawagati ko ra. ² Aw yere k'a lon kosebe ko Matigi nalon bena bara mogo bee ra i ko son be bara mogo ra cogo min na su fe. ³ Tuma min na mogow bena ke a fo ye ko: «An be hera ra! An laganfiyara!» O tuma le ra cenriba bena bara ka cun o kan, i ko konodimi be bara muso lasiritu ra cogo min na; o tena bosi fiyewu.

⁴ Nka ne balemaw, i n'a fo aw te dibi ra, o lon tena bara aw ra i ko son be bara mogo ra cogo min na. ⁵ Aw bee be tagama yeelen le ra; aw ye terefemogow le ye; an te sufemogow ye, walama dibiramogow. ⁶ O koson, an kana to sunogo ra i n'a fo tow. An ye an janto an yere, ka an yere minacogo lon. ⁷ Minw be sunogo, olugu be sunogo su fe le; minw fana be doru min ka panamini, olugu be o ke su fe le. ⁸ Nka an minw ye terefemogow ye, an ye an yere minacogo lon. An ye lanaya ni kanuya don an yere ra i ko negederege, ka kisiri ke an jigi ye, ka o ke i ko an ta negefugula. ⁹ Sabu Ala ma an dan a ta dimi kama; a ka an dan kisiri sorori le kama, an Matigi Yesu Kirisita baraka ra. ¹⁰ Yesu sara an koson janko ni an panaman lo o, ni an sara o, an ye panamanya ni ale ye.

¹¹ Ayiwa, o ra, aw ye jogon ladi, ka jogon baraka bonya i ko aw be a kera cogo min na ka ban.

*Poli ta ladiw
(Romukaw 12.17-21)*

¹² Ayiwa, ne balemaw, minw be segera ka aw karan lanaya sira ra, ani ka aw ladi Matigi ta sira tagama ra, an b'a jini aw fe ko aw ye olugu bonya. ¹³ Aw ye o jate kosebe, ka o kanu o ta baara koson.

Aw y'a to hera ye ke aw ni jogon ce.

¹⁴ An be aw daari, an balemaw, ko minw be o yere bla baarantanya ni yaala ra, ko aw ye sara olugu ra. Minw jusu kasira, aw ye olugu jusu saaro, ka barakantanw demedeme, ka muju bee koru. ¹⁵ Aw ye aw yere korosi, aw kana a to do ye kojugu sara ni kojugu do were ye; aw ye jija ka kojuman le ke tuma bee aw ni jogon ce, ani k'a ke mogow bee ye fana.

¹⁶ Aw ye jagari tuma bee, ¹⁷ aw kana Aladaari dabra, ¹⁸ aw ye baraka la Ala ye fen bee ra; sabu Ala sago ye o le ye aw ta fan fe, Yesu Kirisita ta jennogonya ra.

¹⁹ Aw kana Nin Saninman* ta tasuma faga aw jusukun na. ²⁰ Aw kana ciraw ta kumaw mafiyenya. ²¹ Aw ye ko bee segesege; min ka ji, aw ye o mara; ²² aw ye aw yere mina kojugu suguya bee ma.

Poli ta fori

²³ Ayiwa, hera tigi Ala yere ye aw yoro bee saninya; a ye aw ta nanamanya bee mara: aw hakiri, ani aw nin, ani aw farikolo, janko aw jarakibari ye to fo ka taga se an Matigi Yesu Kirisita nalon ma. ²⁴ Ala min ka aw wele, ale ye kankelentigi ye; ale le bena o ke.

²⁵ Ne balemaw, aw ye Ala daari anw ye.

²⁶ Aw ye balemaw bee fo ni kanuyafori ye.

²⁷ Ne b'a jini aw fe k'a gbeleya, an Matigi Yesu koson, ko aw ye nin sebe karan balemaw bee ye.

²⁸ An Matigi Yesu Kirisita ye nema aw ye.

**Poli ka letere flanan min ci
TESALONIKIKAW
ma
Kitabu faamucogo**

Tesalonikikaw ta letere flanan ni letere folo ta kumaw be taga jɔgɔn fe. Yesu ta ciraden Poli ka nin letere flanan sebe k'a to Korenti dugu kɔnɔ; karo woɔrɔ jɔgɔn le be o letere fla ce. (Aw ye Tesalonikikaw kitabu folo daminakumaw fle.)

Poli ta letere folo tun ma Tesalonikikaw ta miiriya yelema kosebe Yesu ta nako faamuri ta fan fe, sabu dow belen tun b'a miiri ko Yesu nana ka ban, dow fana tun b'a miiri ko Yesu nawagati sera ka ban, ko mogɔ man kan ka hali baara ke tuun. Poli ka letere flanan sebe ka o karan tuun, ko sani Matigi Yesu ye na, kojugu bena caya dunupa ra folo, Kirisita kerɛbagaw bena wuri ka mogow lafiri ni o ta karan ye. Nka o si man kan ka lanabagaw hakiri wuri (3.10). Lanabagaw ka kan ka jija Yesu ta sira tagama ra, ka tɔrɔ muɔu, ka baara ke ka taga se fo a laban ma (3.12-13).

Kitabu kɔnɔkɔw

Poli be Ala fo ani k'a daari Tesalonikikaw ye (1.1-12)

Matigi Yesu nacogo (2.1-12)

Lanabagaw ka kan ka jija Yesu ta sira tagama ra (2.13-3.5)

Lanabagaw ka kan ka baara ke ka o yere doni ta (3.6-15)

Poli ta dugawuw ni a ta forikan (3.16-18)

Poli ni a baarakɛjɔgɔnw ta fori

¹ Ne Poli, ani Silasi, ani Timote, anw be nin sebe ci Tesalonikikaw ta lanabagaw ta jenkuru ma, min be an Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ta jenɔgɔnya ra. ² An Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye, ka hera ke aw ye.

Kirisita nalon

(Tesalonikikaw folo 1.2-7; Filipikaw 1.3-6,27-30; Matiyu 13.40-43; 25.31-46)

³ An balemaw, an ka kan ka baraka la Ala ye tuma bee aw ta ko ra; o bennin lo, sabu aw ta lanaya be bonyara ka taga ja, kanuya min fana be aw ni jɔgɔn ce, do be farara o kan ka taga ja. ⁴ O koson an kun korotanin be aw ko fo Ala ta lanabagaw ta jenkuru tow ye, aw ta muɔuri ni aw ta lanaya koson; sabu tɔrɔw ni sege minw bee sera aw ma, aw ka o bee sonmina.

⁵ Nka ne balemaw, o bee b'a yira ko Ala bena kiti tige ni terrenninya ye lon do. Aw be tɔrɔ o tɔrɔ sonminana, o bee le be aw laben Ala ta Masaya* kama, sabu aw be tɔrɔra o Masaya le koson. ⁶ Sabu a bennin lo, ka kapa ni Ala ta terrenninya ye, ko minw be aw tɔrɔra, Ala ye olugu fana tɔrɔ. ⁷ Nka aw minw be tɔrɔra, a bena laganfiya di aw ma, ka a di anw fana ma; Matigi Yesu bena na wagati min na ka bo sankolo ra ni a ta meleke fangatigiw ye, a bena ke o wagati le ra.

⁸ A bena na tasumamana do ce ma; minw ma Ala lon, ani o banna an Matigi Yesu ta Kibaro Diman* ma, a bena olugu ta kojuguw hake bo o ra. ⁹ O ta kojugu sara bena ke halakiri banbari le ye; o be faran ka mabo Matigi ra pewu, ka mabo a ta sebagaya noɔrɔman ra. ¹⁰ O bena ke Matigi nalon le ra; minw ye a ta mogɔ saninmanw ye, olugu bena a bonya; minw lara a ra olugu bena a fle ka jagari. Aw fana bena ke o mogow ra, sabu aw lara an ta seereyakuma ra.

¹¹ O le koson an be Ala daari aw ye wagati bee, janko a ka aw wele min kama, aw tagamacogo ye kapa ni o ye, ani janko aw b'a fe ka kopuman min ke, aw ye se ka o ke a ta sebagaya baraka ra, ka aw ta lanaya baara dafa. ¹² Ni o kera, an Matigi Yesu

togo bena bonya soro aw fe, aw fana bena bonya soro ale fe, an ta Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ta neema baraka ra.

2

Ko minw bena ke sani Matigi ye na

¹ Ayiwa, an balemaw, min ye an Matigi Yesu Kirisita nako ye, ani an bena lajen a koro cogo min na, an be min jini aw fe, o fle nin ye: ² aw kana a to mogo si ye aw hakiri yelema yoronin kelen na, walama ka aw ja tige ni cirayakuma dow ye, walama ni waajuri dow ye, walama ni letere do ye, k'a fo ko anw le ka o sebe, k'a fo ko Matigi nalon sera ka ban.

³ Aw kana a to mogo si ye aw lafiri cogo si ra; sabu sani Matigi nalon ye se, mogow bena muruti Ala ma folo; o ko, min togo ye ko Mogojugu, min blara halakiri kama, ale bena a yere yira. ⁴ Fen o fen be wele ko Ala, ani mogow be fen o fen bato, a bena wuri k'a yere bonya o bee ma, fo ka taga don Ala ta batosoba yere konu, ka sigi yi, k'a fo ko ale le ye Ala ye.

⁵ Wagati min ne tun be ni aw ye, aw hakiri te a ra ko ne tun ka o kow fo aw ye wa? ⁶ Nka min be a lora folo, janko a kana a yere yira ni a wagati ma se, aw yere ka o lon. ⁷ O bee n'a ta, Mogojugu ka a ta kewale dogoninw damina ka ban. Nka min k'a lalo hali bi, o ka kan ka bo yi folo. ⁸ Ni o bora yi, o tuma Mogojugu be soro k'a yere yira. Nka Matigi Yesu bena a faga ni a dafono ye; Matigi nato ta noro manamana bena a halaki pewu!

⁹ O Mogojugu bena na ni Setana ta sebgaya le ye. A bena tagamasiyenw ni kabakow ni kobaw ke ka mogow lafiri. ¹⁰ A bena kojugu suguya bee ke, janko mogo minw ka kan ka halaki, ka olugu lafiri. O mogow bena halaki, sabu can min tun be se ka o kisi, o ma son o ma, a fana ma diya o ye. ¹¹ O bee le koson Ala be o sebgaya lana o fe ka na o lafiri, janko o ye la faninya ra. ¹² O ra, mogo minw ma la can ra, terenbariya diyara minw ye, Ala ta kiti be ben olugu bee kan.

Ala ka lanabagaw janawoloma kisiri kama (Piyeri folo 1.2-9)

¹³ An balemaw, Matigi ta mogo kanuninw, anw koni ka kan ka baraka la Ala ye aw koson wagati bee, sabu Ala ka aw janawoloma ka aw ke mogo folow ye, ka aw kisi Nin Saninman* ta saninyari sababu ra, ani aw ta lanaya ta can sababu ra. ¹⁴ Ayiwa, Ala ka aw wele o le kama, an ta Kibaro Diman* waajuri baraka ra, janko aw ye aw ninyoro soro Matigi Yesu Kirisita ta noro ra. ¹⁵ O ra, an balemaw, aw ye jija ka to lanaya ra; an ka aw karan min na ni an darakumaw ye, walama ni an ta leterew ye, aw ye o mara.

¹⁶ An Matigi Yesu Kirisita yere, ani an Fa Ala min ka an kanu, ka jagbeleya banbari ni jigiyapuman di an ma a ta neema baraka ra, ¹⁷ olugu ye aw jusu saaro, ka baraka don aw ra, janko kewalepuman ni kumacogonuman, o le ye soro aw fe.

3

Poli ko lanabagaw ye Ala daari (Romukaw 15.30-32)

¹ An ta kuma laban ye nin ye, an balemaw: aw ye Ala daari anw ye, janko Matigi ta kuma ye se yoro bee ra, ani janko mogow ye a bonya i n'a fo aw k'a bonya cogo min na. ² Aw ye Ala daari an ye fana, janko Ala ye an kisi mogojugu hakirintanw ma; sabu lanaya te bee fe.

³ O bɛɛ n'a ta, Matigi ye kankelentigi le ye; a bɛna baraka don aw ra, ka aw tanga Setana ma. ⁴ An lara a ra Matigi kosɔn, ko an bɛ min jinina aw fɛ, ko aw kɔni bɛ o le kɛra, ani ko aw fana bɛna to a kan.

⁵ Matigi ye aw jusukun nasin Ala ta kanuya ni Kirisita ta mujuri ma.

Lanabaga bɛɛ ka kan ka baara kɛ

⁶ Ayiwa, an balemaw, an bɛ nin gbɛleya aw ma an Matigi Yesu Kirisita tɔgɔ ra: lanabaga minw bɛ o yɛrɛ bla baarantanya ni yaala ra, ka ban ka tagama ka kapa ni an ta karan ye, aw ye aw yɛrɛ mabɔ olugu ra. ⁷ Aw ka kan ka an ladegi cogo min na, aw yɛrɛ ka o lɔn; sabu tuma min na anw tun bɛ aw fɛ yi, an tun ma an yɛrɛ bla baarantanya ni yaala ra. ⁸ An ma domuni kɛ mɔgɔ si fɛ gbansan; an ka baara le kɛ ka sɛgɛ, su ni tere, janko an kana kɛ doni ye aw si kunna. ⁹ A tɛ i ko an tun man kan ka domuni kɛ aw fɛ dɛ, nka an ka baara kɛ k'a yira aw ra le, janko aw ye an ladegi. ¹⁰ Sabu tuma min na an tun bɛ aw fɛ, an tun ka nin kuma fɔ aw ye ko: «Mɔgɔ min t'a fɛ ka baara kɛ, o tigi fana man kan ka domuni kɛ.»

¹¹ K'a sɔrɔ an k'a mɛn ko mɔgɔ dɔw bɛ aw cɛ ra, olugu ka o yɛrɛ bla baarantanya ni yaala ra; sani o ye baara kɛ, o bɛ o yɛrɛ pagami tɔw ta ko ra. ¹² Ayiwa, an b'a fɔ o mɔgɔw ye k'a gbɛleya Matigi Yesu Kirisita tɔgɔ kosɔn ko o ye pamalɔ, ka baara kɛ, ka o ta domuni sɔrɔ o yɛrɛ ye.

¹³ O bɛɛ n'a ta, ne balemaw, aw kɔni kana sɛgɛ kopumanke ra. ¹⁴ An ka kuma minw fɔ nin letɛrɛ kɔnɔ, ni mɔgɔ min ka ban o kumaw ma, aw ye o tigi kɔrɔsi; aw kana jɛnɔgɔnya si don ni a ye, janko a yɛrɛ ye maroya. ¹⁵ Ne m'a fɔ ko aw ye a kɛ aw jugu ye dɛ! Aw ye a ladi le balemaya ra.

Fori laban

¹⁶ Ne balemaw, an Matigi heratigi yɛrɛ ye herɛ kɛ aw ye tuma bɛɛ, ani cogo bɛɛ ra. Matigi ye to aw bɛɛ fɛ.

¹⁷ Ne Pɔli le ka nin forikan sɛbɛ ni ne yɛrɛ boro ye. Ne boronɔ le ye nin ye ne ta letɛrɛw bɛɛ ra. Ne ta sɛbɛri le ye nin ye.

¹⁸ An Matigi Yesu Kirisita ta nɛɛma ye to aw bɛɛ kan.

Poli ka letere folo min ci TIMOTE ma Kitabu faamucogo

Nin letere ni Tite ta letere ma ci lanabagaw ta jenkuru do togo ra, i n'a fo letere tow; Yesu ta ciraden Poli ka o ci mogo fla le ma, minw ye Timote ni Tite ye. Lanabagaw ta jenkuru korosibagaw ka kan ka baara minw ke, nin kitabu w be o le fo.

Poli tun nana bo kaso ra minke (Kewalew 28.16; Filipikaw 1.25; 2.26; Filemon 22), a k'a ta tagama naaninan ke. O tagama naaninan ta ko ma dantige an ye i ko tagama tow. O wagati le ra a tun ka Tite bla ka taga Kereti, ka Timote to Efesi janko a ye lanabagaw dema. Ale yere tagara Filipi, Masedoni mara ra. A tora o yoro le ra ka Timote ta letere folo sebe, ani Tite ta letere.

Gbeleya minw tun be Efesi lanabagaw ce ra, o tun kera Yahudiyaw ta sariya sira tagama ko ye, ani minw tun b'a miiri ko lanabaga ka kan k'a yere jagboya, k'a yere bari ko dow ma, i n'a fo domunikebariya ni furukebariya, janko a ko ye diya Ala ye. Ayiwa, Poli b'a fe Timote ye lanabagaw ladi, ka o tanga o karan jogonw le ma.

Poli ko Timote ka kan ka jija lanaya sira tagama ra. Karan minw ni Kibaro Diman te ben, a ye a yere korosi o ra. Poli b'a fe lanabagaw ta namogow, ce w, ani musow, o bee ye ke mogosobew ye, minw be to Ala ta can sira kan.

An be se ka nin kitabu taran k'a ke yoro fla ye:

1. Lanabagaw ni o ta namogow ta baara (1-3)
2. Timote yere ta baara (4-6)

Kitabu konokow

- Mogolafiribagaw ta karan (1)
- Ala daaricogo ni a batocogo (2)
- Namogow ta baara (3)
- Timote ta baara (4)
- Muso ce saninw ni cekorobaw minacogo (5)
- Naforo kanubagaw ladicogo (6)

Poli ta fori (Tite 1.1-4)

¹ Ne Poli, ne min ye Yesu Kirisita ta ciraden* ye, ka kapa ni an Kisibaga Ala ta kuma ye, ani Yesu Kirisita, min ye an jigiya ye, ² ne be nin sebe ci Timote ma, min ye ne dence yere ye lanaya ra.

An Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ye nema ni hina ni hera ke i ye.

Karamogo faninyafobagaw

(Timote folo 6.3-5; Galasikaw 3.10-12,19-24; Timote flanan 2.10-18; Kewalew 26.9-20)

³ Ayiwa, i n'a fo ne tun k'a gbeleya i ma cogo min na ne tagato Masedoni jamana ra, ne b'a fe ko i ye to Efesi; mogo dama dama be yi, i ka kan k'a fo olugu ye ko o be mogow karanna karan were minw na, o ye o dabra. ⁴ O kana o yere bla folofolo kumakorow fori ra, ani folofolomogow togow ta sosori banbariw. O kow be na ni sosori doron le ye; Ala ka baara min karifa an ma ka kapa ni lanaya ye, a te o lataga ja.

⁵ Nin cifonin kun ye ka kanuya sira le yira; o kanuya be soro jusukun saninyanin le ra, ani jusukun gbenin, ani lanayasobe. ⁶ Dow jengera ka nin sira bla, ka o yere lafiri ni kumalakolonw ye. ⁷ O b'a fe ka o yere ke sariya karamogow* ye, k'a soro o be min fora ka sinsin a kan, ani o be mogow karan min na, olugu yere te o koro lon.

⁸ An k'a lon ko sariya* koni ka ji; nka fo i ye a mina a minacogo ra. ⁹ An k'a lon ko sariya ma sigi mogo terenninw koson; a sigira mogojuguw le koson, ani mogo murutininw, ani Alapasiranbariw, ani jurumunkebagaw, ani Alakanminabariw, ani Alatogocenbagaw, ani face fagabagaw, ani bamuso fagabagaw, ani mogofagabaga tow, ¹⁰ ani jatow, ani cenogonpinibagaw, ani minw be mogow mina ka o fiyeere, ani faninyafobagaw, ani minw be kari Ala ra gbansan, ani fen o fen te ben ni karan terennin ye. ¹¹ O karan bora nema tigi Ala ta Kibaro Diman* noroman ra; o Kibaro Diman le karifara ne ma.

Poli be baraka la Ala ye a ta nema koson

¹² Ne be baraka la an Matigi Yesu Kirisita ye, ale min ka baraka don ne ra, ka ne jate lanamogo ye ka ne bla a ta baara ra, ¹³ ne min tun ye Yesu togo cenbaga ye, ani Yesu ta mogow torobaga, ani mogo jusufariman; nka Ala makarira ne ra, sabu ne tun be o bee kera kolonbariya ni lanabariya le koson. ¹⁴ An Matigi nemara ne ye k'a caya; lanaya ni kanuya min be Yesu Kirisita ta jenogonya ra, a ka o di ne ma.

¹⁵ Nin ye cankuma le ye, bee ka kan ka son min ma, ko: Yesu Kirisita nana dunupa ra ka na jurumunkebagaw kisi. Ne Poli le kera o bee ra jurumunkebagaba ye. ¹⁶ O koson ne min ye bee ra jurumunkebagaba ye, Ala hinara ne ra, janko o ye ke sababu ye k'a to mogow y'a lon ko Yesu Kirisita be mupu kosebe, ani janko minw be la a ra ka panamanya banbari soro, olugu ye ne cogo ye, k'a lon ko Ala be makari.

¹⁷ Masa wuribari, masa min te sa, ani masa yebari, min kelenpe ye Ala ye, ale ta le ye bonya ni tandori ye, wagati bee, ani tuma bee. Amina.

¹⁸ Ayiwa, ne dence Timote, ne be ci min fo i ye sisan, o ye ko cirayakuma minw tun fora kakoro i ta ko ra, ko i ye i jigi la o kumaw kan, ka kerepuman ke, ¹⁹ ka jija ka to lanaya ra ni jusukun gbenin ye. O jusukun gbeninya bosira dow ra, ka o ta lanaya cen, i ko kurun min cenna ji kan. ²⁰ Imene ni Alesandiri, olugu ye o mogow dow ye. O koson ne ka o labla Setana ye, janko o y'a lon ko Alatogocen man ji.

2

Ala daaricogo

¹ Ayiwa, ne be fen folo min jini, o ye ko lanabagaw ye daaririw ke, ka Ala daari, ka daariribaw ke, ka baraka la Ala ye mogow bee koson.

² Aw ye Ala daari masacew ye, ani minw bee ye jamana namogow ye, janko an ye to hera ni pasuma ra, ka tagama Ala pasiran na, ani cogo bennin na. ³ O ka ji, o ka di an Kisibaga Ala ye fana; ⁴ ale le b'a fe mogow bee ye kisi, ka can lon. ⁵ Sabu Ala kelenpe le be yi, soronarikebaga kelenpe le fana be Ala ni mogow ce: o ye Yesu Kirisita ye, min kera adamaden ye. ⁶ A ka a yere ke saraka ye, ka ke mogow bee ta jurumun sara ye. O seereyakuma le tun fora ka kana ni Ala ta wagati ye. ⁷ Ala ka ne ke waajurikebaga ye, ani ciraden* ye, o le koson. Ne be can le fora, faninya te! Ala ka ne ke siya were mogow* ta karamogo ye, janko ne ye lanaya sira ni can yira o ra.

Cew ni musow tagamacogo

(Piyeri folo 3.1-6; Tite 2.3-5)

⁸ Ayiwa, ne b'a fe ko cew ye Ala daari yoro bee, ka o boro korota ni jusukun gbenin ye; a kana ke ni dimi ye, walama sosori.

⁹ Ne b'a fe musow fana ta fanidoncogo ye ke cogo bennin ye; o ye fani don, min be o sutara, ani min b'a to mogow ye o bonya. O kana kundancogo dama temeninw ke, ka o yere masiri ni sanin ni konokise songogbelenw ye, ani kasadiyanan songogbelenw. ¹⁰ Nka o ta masiri ye ke konuman le ye; o le ye muso Alapasiranbagaw ta cogo ye.

¹¹ Muso ka kan ka je ka sigi, ka karan lamen, ka a yere majigi. ¹² Ne t'a fe muso ye ce karan, ka a ta fanga sigi ce kan; a ka kan ka je ka menni ke. ¹³ Sabu Ala konna ka

Adama le dan folo, o ko, a ka Awa dan. ¹⁴ Setana ma Adama le nege k'a lafiri; a ka muso le lafiri; ale le ka Ala ta sariya cen. ¹⁵ Nka musow bena denw soro; Ala bena o kisi, ni o koni ka to lanaya ra, ani kanuya, ani ka o yere mina, ka saninya Ala ye.

3

Lanabagaw ta namogow tagamacogo (Tite 1.5-9; Piyeri folo 5.1-4; Kewalew 6.1-6)

¹ Ayiwa, nin kuma ye cankuma le ye, ko: ni mogow do b'a fe ka ke lanabagaw ta jenkuru korosibaga ye, o tigi be baaranuman le jinina. ² O koson lanabagaw ta jenkuru korosibaga ka kan ka ke mogow jarakibari ye, ka ke musokelentigi ye, k'a yere minacogo lon, ka ke mogow hakiriman ye, ka ke mogosobe ye, ka ke jatigijuman ye, ka se ka mogow karan. ³ A kana ke dorominbaga ye, walama mogow jusufari, nka a ye ke mogow sabarinin ye, a kana ke keretigebaga ye, a kana ke wari kanubaga ye. ⁴ A ye se a ta somogow minacogo ra, k'a to a yere ta denw ye a kan mina, ka a bonya fen bee ra. ⁵ Ni o te, ni mogow min ma se a yere ta somogow minacogo ra, o tigi be se k'a janto Ala ta jenkuru mogow ra cogo di? ⁶ A fana man kan ka ke lanabagakura ye, ni o te, yerebonya be se ka don a ra, k'a to kiti min benna Setana kan, o jogon ye ben a kan fana. ⁷ Lanabariw ka kan ka a togonuman fo, janko dogoyari kana se a ma, ani a kana mina Setana ta jan na.

Lanabagaw ta demebagaw tagamacogo

⁸ Ayiwa, lanabagaw ta jenkuru baarakebagaw fana ka kan ka ke mogosobew ye, o kana ke kumaflobagaw ye, walama dorominbagaw, walama mogow minw be wari jini nanbara ra. ⁹ Lanaya ta can min yirara o ra, o ka kan ka o mara ni jusukun gbenin ye. ¹⁰ Aw ka kan ka o segesege k'a fle folo; ni jarakiyoro te o ra, o be soro ka o ta baara ke.

¹¹ Musow fana ka kan ka ke mogosobew ye, o kana ke mogow togocenbagaw ye; o ye o yere minacogo lon, ka ke lanamogow ye fen bee ra.

¹² Lanabagaw ta jenkuru baarakebagaw fana ka kan ka ke musokelentigiw ye, ka o ta denw lamu ka ja, ka o ta sokonmogow bee minacogo lon. ¹³ Minw be o ta baara ke ka ja, olugu bena bonya soro, ka o ta baara ke ni jagbeleya ye lanaya ra Yesu Kirisita ta jenogonya ra.

Alasira gundo

¹⁴ Ayiwa, Timote, ne be nin sebe ci i ma, nka ne jigi b'a kan ko a tena meen, ne bena se i fe yi. ¹⁵ Nka ne be nin sebe janko ni ne nana ke meenfeyen ye, i ka kan ka min ke Ala ta mogow ce ra, i ye o lon; o mogow ye Ala panaman ta lanabagaw ta jenkuru le ye. Lanaya can lora ka sinsin o jenkuru le baraka ra, i ko samasen. ¹⁶ Can lo, Alapasiran gundo ka bon yere le. Mogow si te se ka o soso:

Kirisita* kera adamaden ye; mogow k'a ye,
Nin Saninman* k'a yira ko a tun terennin lo,
melekew k'a ye fana.

A ko waajuri kera siyaw ce ra dununa yoro bee ra,
mogow dow lara a ra,

Ala ka a korota k'a ladon noro ra.

4

Karamogow faninyafobagaw (Yuhana folo 4.1-3; Kolosikaw 2.16-23; Timote flanan 2.4-6)

¹ Ayiwa, Nin Saninman* be a gbeya k'a fo an ye ko dununa labanwagati ra, dow bena ban lanaya sira ma, ka tugu mogolafiribaga dow ko, minw ta karan bora Setana

ra. ² Karamɔgɔ faninyafɔbaga flankafu dɔw le bɛna o lafiri; jurumun ka o jusukun gbɛleya k'a kɛ i ko nɛgɛ wulenna tasuma ra ka fɛn min jeni. ³ O bɛ mɔgɔw karan ko o man kan ka furu, ko domunifɛn dɔw man kan ka domu; k'a sɔrɔ Ala ka o fɛnw dan janko lanabaga minw ka can sira lɔn, olugu ye o domu ka baraka la Ala ye. ⁴ Ala ka fɛn o fɛn dan, o bɛɛ ka ji; an man kan ka ban domunifɛn si ra. A dan ye ni an b'a domu, an ye baraka la Ala ye. ⁵ Sabu an bɛ fɛn o fɛn domu, Ala bɛ o saninya a ta kuma ni an ta daariri baraka ra.

Kirisita ta baaradenɔuman

⁶ Ayiwa, Timote, ni i sera ka balemaw karan nin kow ra, i bɛna kɛ Yesu Kirisita ta baaradenɔuman ye. I bɛna a yira o le ra ko i bɛ i jusukun barora ni lanaya kuma ye, ani ko i bɛ karan terennin min sira tagamana, ko i ka o sira lɔn kɔsɛbɛ.

⁷ Ayiwa, fɔlɔfɔlɔ kumaw, minw tɛ bɛn ni lanaya ye, kuma caman nafantanw, i kana o lamɛn. ⁸ I yɛrɛ degi Alapasiran le ra. Farikolo janagbɛ tɛ fɛnba ja mɔgɔ ye, nka Alapasiran bɛ fɛn bɛɛ ja; a bɛ an ta bi dunɔnalatigɛ ja, ka lahara ta fana ja. ⁹ O kuma fana ye can le ye, mɔgɔw bɛɛ ka kan ka sɔn a ma. ¹⁰ Ayiwa, o kosɔn an bɛ baara kɛ, ka siyɛn ta, sabu an jigi bɛ Ala janaman le kan. Ale le ye mɔgɔw bɛɛ Kisibaga ye; nka minw kɔni ka lanaya kɛ Kirisita* ra, a bɛ olugu le kisi.

¹¹ Nin kow fɔ o ye k'a gbɛleya, ka o karan a ra. ¹² I kana a to mɔgɔ si ye i dɔgɔya ko i ye denmisɛn ye. A to lanabagaw ye i kumacogo ye, ani i tagamacogo, ani i ta kanuya, ani i ta lanaya, ani i jusukun saninyacogo, janko o ye i ladegi o ra.

¹³ Sani ne ye se yi, i ye jija ka to ka Ala ta Kitabuw karan mɔgɔw ye, ka o waaju, ka o karan. ¹⁴ Ala ka ninyɔrɔ min di i ma a ta nɛɛma ra, i kana o kɛ borokɔfɛfɛn ye. O dira i ma ka kapa ni cirayakuma le ye; cɛkɔrɔbaw fana ka o boro la i kan ka dugawu kɛ i ye. ¹⁵ Jija ka o kow bɛɛ kɛ ka ja, ka i yɛrɛ di o baara ma kɔsɛbɛ, janko mɔgɔ bɛɛ ye a ye ko i bɛ tagara ja.

¹⁶ I janto i yɛrɛ tagamacogo ra, ka i ta karan fana kɔrɔsi. Jija o ra kɔsɛbɛ, sabu ni o kɛra, i bɛna i yɛrɛ kisi, ka i lamɛnbagaw fana kisi.

5

Lanabagaw bɛɛ ladicogo

(Korentikaw fɔlɔ 9.7-14; Efesikaw 6.5-8; Piyeri fɔlɔ 2.18-20)

¹ Ayiwa, i kana kumagbɛlɛn fɔ cɛkɔrɔba dɔ ma, nka i y'a ladi ni jususuma ye i n'a fɔ i worofa. Kanbɛlɛnw fana ladi i n'a fɔ i balemaw, ² ka musokɔrɔbaw ladi i ko i bamusow, ka muso denmisɛnw ladi i ko i balemamusow; o kɛ ni jusukun saninyanin ye fɛn bɛɛ ra.

Muso cɛ saninw demɛcogo

³ Muso cɛ sanin minw bɛ o kɛlɛn na, mɔgɔ si tɛ minw fɛ, i ye i janto olugu ra ka o demɛ. ⁴ Nka denw bɛ minw fɛ, walama mamadenw, o denw le ka kan ka o worobagaw demɛ ka kapa ni Alapasiran ye. O worobagaw ka min kɛ o ye, o ka kan ka o juru le sara sisan; o le ka di Ala ye.

⁵ Muso cɛ sanin minw bɛ o kɛlɛn na, mɔgɔ tɛ minw fɛ min bɛ a janto o ra, olugu bɛ o jigi la Ala kan ka a daari su ni tere, janko a ye o demɛ. ⁶ Nka muso cɛ sanin minw bɛ o yɛrɛ bla dunɔna janagbɛkɔw dɔrɔn le ra, olugu sanin lo, hali ka o janaman to.

⁷ Ayiwa, i ka kan ka o karan nin kow le ra, janko jarakiyɔrɔ kana sɔrɔ mɔgɔ si ra. ⁸ Ni mɔgɔ min kɔni tɛ a janto a ta sokɔnɔmɔgɔw ra, janko a ta gbamɔgɔw yɛrɛ, o tigi bɔra lanaya sira kan pewu; a ka jugu ka tɛmɛ hali lanabari kan.

⁹ Muso cɛ sanin min si ka san biwɔrɔ sɔrɔ, min tora cɛ kɛlɛn kun, o tɔgɔ le bɛ se ka sɛbɛ, janko ka demɛri sɔrɔ lanabagaw fɛ. ¹⁰ Bɛɛ ka kan ka a lɔn a ta kɛwaleɔumanw

koson, ko a ka a ta denw lamɔ ka ɲa, ko a tun ye jatigimusonuman ye, ko a tun be Ala ta mɔgɔ saninmanw sen ko, ka ɲanibagatow demɛ, ka konuman suguya bɛɛ ke.

¹¹ Ayiwa, muso cɛ sanin minw ma kɔrɔ, i kana son ka olugu tɔgɔ sebe; sabu ni dunuɲa ta kow nege ka o sɔrɔ, fɔ ka o ta miiriya yelema, o be Kirisita* ta sira bla; foyi were te ke o hakiri ra tuun ni furuko te. ¹² O cogo ra o be kiti ben o yere kan; sabu o konna ka layiri min ta ko o be baara ke Kirisita doron ye, o be o layiri cen. ¹³ Ni o kera, o te foyi ke fɔ ka ban baara ma ka yaala luw ni ɲogon ce. O fana te dan o ma; o ta kuma be caya, o be o da don mɔgɔw ta kow ra. Min man kan ka fɔ, o da be o bɛɛ fɔ.

¹⁴ O koson muso cɛ sanin minw ma kɔrɔ, ne b'a fe olugu ye furu tuun, ka denw sɔrɔ, ka o ta somɔgɔw minako ɲa, janko an jugu kana cogo si sɔrɔ ka an jaraki. ¹⁵ Ne be o fora sabu o muso dow ka lanaya sira bla ka ban, ka tugu Setana ko. ¹⁶ Ni muso cɛ sanin dow be an balemamuson lanabaga do ta so, o balemamuson yere ye o demɛ; o doni kana la lanabagaw ta jenkuru kan; ni o kera, mɔgɔ te minw fe, lanabagaw ta jenkuru be se ka olugu demɛ.

Namɔgɔw bonyacogo

¹⁷ Lanabagaw ta jenkuru ɲamɔgɔ minw be o ta baara ke ka ɲa, aw ka kan k'a jate ko olugu ka kan ni bonyari fla le ye, janko minw yere be segera ka waajuri ke, ani ka mɔgɔw karan. ¹⁸ Sabu a sebera Kitabu konɔ ko: «Ni aw ka misi bla ko a ye siman dɔndɔn k'a kise bo, aw kana a da siri.» A sebera fana ko: «Baarden ka kan ni a ta sara ye.»

¹⁹ Ni do ka lanabagaw ta jenkuru ɲamɔgɔ do jaraki ko do ra, i kana son o jarakiri ma, fɔ mɔgɔ fla walama mɔgɔ saba ye ke o ko seerew ye.

²⁰ ɲamɔgɔ minw be to jurumun na, a fɔ o ye tow bɛɛ ɲa na ko o firira, janko tow fana ye siran, o kana o ɲogon ke.

²¹ Ne b'a fɔ i ye k'a gbeleya i ma, Ala ni Yesu Kirisita koson, ani a ta meleke ɲanawolomaninw koson, ko i ye jija ka nin ciw bɛɛ ke; i kana mɔgɔ do fisaya ni do ye, i kana mɔgɔ bo mɔgɔ ra.

²² I kana kɔrɔto ka i boro la mɔgɔ si kan ka a bla baara do ra lanabagaw ce ra. I kana ke mɔgɔ si jɛnɲogon ye a ta jurumun ta fan fe; a to i jusukun saninyanin ye to.

²³ I kana to ka ji dama min, nka i ka kan ka duven doonin min fana i ta konodimi ni i ta banamisenw koson.

²⁴ Ayiwa, dow ta jurumun be yira kene kan k'a gbeya, sani a kiti ye tige; nka dow ta be lon ko fe le. ²⁵ O cogo ra fana, kewaleɲumanw be yira kene kan; hali ni minw ma bo kene kan joona, o dogonin tena to.

6

Jɔnw ka kan ka o matigiw bonya

¹ Lanabaga minw bɛɛ be jonya ra, olugu ka kan ka o matigicew jate ka o bonya kosebe, janko mɔgɔw kana Ala tɔgɔ cen, ka an ta karan mangboya. ² Minw fana matigicew ye lanabagaw ye, olugu kana o matigicew dogoya, ko sabu o balemaw lo. O ka kan ka baara ke o ye ka ɲa, sabu o ta baara nafa be o mɔgɔ minw kan, olugu ye o balema kanuninw le ye.

Karamɔgɔ faninyafɔbagaw ni wariko (Matiyu 6.19-34)

I ka kan ka mɔgɔw karan nin le ra k'a fɔ o ye k'a gbeleya. ³ Ni mɔgɔ do ka mɔgɔw karan fen were ra, min ni an Matigi Yesu Kirisita ta kuma saninmanw te kelen ye, walama min te ben ni Alapasiran ye, ⁴ yerebonya le be o tigi ra, a te foyi lon; a be

sosori ke, ka kere lawuri kuma doron koson, i ko kuma ta bana be mogon min na. O le be na ni pangboya ye, ani kere, ani kumajuguw, ani miirijuguw, ⁵ ani sosori dablalariw. O mogow hakiri cenna, o te can lon tuun; o be Alako ke natoroninisa le ye.

⁶ Ayiwa, can lo, Alapasiran ye natoroba le ye, ni i ka i wasa don i ta sorota ra. ⁷ Sabu an si ma na ni fen ye an boro dunupa ra, an fana tena seko ni fen ye an boro. ⁸ O koson ni an be an ta baro ni an ta fani donta sorora, o ka kan ka an wasa. ⁹ Nka minw b'a fe ka natoro caman soro, Setana be olugu nege, k'a to o yere ta negejuguw, ani o ta nege jacinanw be ke jan ye ka o mina, ka o cen, ka o halaki pewu! ¹⁰ Sabu wari nege ye kojugu suguya bee lili ye. Dow tugura wari no fe fo ka na o yere lafiri, ka bo lanaya ra pewu, ka toro caman lase o yere ma.

Poli ta jagbeleyakumaw

¹¹ Ayiwa, ele Timote, ele min ye Ala ta mogon ye, ele ka kan ka bori nin kow ja, ka jija ka terreninya le jini, ani Alapasiran, ani lanaya, ani kanuya, ani mujuri, ani sabari.

¹² I jija ka kerepuman ke, lanaya ta kere; panamanya banbari mina kosebe, sabu Ala ka i wele o le kama; i fana ka o seereyapuman fo, ka mogon camanba ke i seerew ye.

¹³ Ayiwa, Ala min be danfenw bee panamanya, ka ale ke an seere ye, ani Yesu Kirisita min kumana Ponse Pilati ja na, ka can fo a ye, ¹⁴ ne b'a fo i ye k'a gbeleya ko i ye Ala ta cifoninw mara, no kana ye i ra, jarakiyoro kana soro i ra, fo ka taga se an Matigi Yesu Kirisita nalon ma.

¹⁵ Ni a nawagati sera, Ala yere le bena a lana.

Ale Ala kelenpe le be fen bee kunna.

An be ale togo le tando;

masaw bee ta Masa lo, ani matigiw bee ta Matigi.

¹⁶ Ale kelenpe le te sa ka ye.

A siginin be noro min na, o noro bonyakojugu fe, mogon si te se ka gbara a ra.

Mogon si ja ma la a kan ka ye,

mogon si fana te se k'a ye.

Bonya ni sebagaya banbari ye ale ta le ye.

Amina.

Natorotigiw ka kan ka min ke

¹⁷ Ayiwa, dunupa natoro be minw fe, a fo olugu ye k'a gbeleya ko o kana waso, o kana o jigi la o natorow kan, sabu jigipuman te. O ye o jigi la Ala le kan, ale min be fen bee di an ma caman, janko an ye a diyabo. ¹⁸ A fo o ye ko o ye kopuman ke, o ta kewalepumanw ye caya; o ye mogow son, ka o borofen dow di tow ma. ¹⁹ Ni o kera, o bena natoroba le soro o yere ja sini, natoro min ka ji, min te cen; o sababu ra o bena panamanya sobe soro.

Kuma laban

²⁰ Ayiwa, Timote, Ala ka min karifa i ma, i jija ka o mara ka ja. Mogow be kuma fufafu minw fo, min ni lanaya sira te ben, i yere mabo o ra, ani o be sosorigbansan minw jate lonniya ye, k'a soro faninya lo. ²¹ Dow tugura o lonniya ko, fo ka na lanaya sira bla pewu.

Ayiwa, Ala ye nesema aw ye.

Poli ka letere flanan min ci TIMOTE ma Kitabu faamucogo

Poli ta tagama naaninan bannin ko, o k'a mina ka taga a bla kaso ra tuun Romu (2.9). Poli tora o yoro le ra ka nin letere sebe k'a ci Timote ma Efesi (1.17). O ko fe le masaceba Neron ka Poli faga.

An b'a ye nin letere kono ko Poli tora a kelen na, sabu a teriw caman tun bora a koro. O koson a mako tun be Timote ra o wagati ra (1.15; 4.10-16). A tun k'a lon ko a sawagati surunyara (4.6). Nka a jigi tun ma tige, sabu a tun lara a ra ko hali ni ale sara, Ala bena ale kisi, ka ale ladon panamanya banbari ra.

Romu masaceba Neron tun ka lanabaga caman toro kosebe; o hami tun be Poli ra; o koson a ka Timote ja gbeleya ko a ye to Kirisita ta Kibaro Diman* ta can kan, ka o waajuri ke, hali ni a be toro (2.1-13). Nka minw be lanabagaw kunnacen ni karan werew ye, a ka kan ka olugu jaraki, ka Ala ta kuma waajuri ke ka kapa ni can ye (2.14-4.15).

O ra, Timote ka kan ka Ala ta kuma waajuri ke, ka muju ka mogow karan, ka tagama ka kapa ni Ala ta kuma ye (3.14-16). A ka kan ka Poli yere ta lanaya ni a ta mujuri ni a ta kanuya ladegi (4.6-7).

Nin kitabu sebera wagatigbelen le ra, wagati min na toroba tun be lanabagaw kan. Poli ka toro sonmina ka se soro cogo min na, lanabagaw fana ka kan ka o le ladegi.

Kitabu konokow

Poli ta fori (1.1-7)

Kibaro Diman waajurikebaga ka kan ka toro (1.8-2.13)

Kibaro Diman waajuri ka kan ka ke ni nagari ye (2.14-4.8)

Poli ta fori ni a ta kumalabanw (4.9-22)

Poli ta fori

¹ Ne Poli, ne min ye Yesu Kirisita ta ciraden ye ka kapa ni Ala sago ye, ani panamanya layiri koson, panamanya min be soro Yesu Kirisita ta jengogonya ra, ² Ne be nin sebe ci ne dence kanunin Timote ma; an Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ye neema ni hina ni hera ke i ye.

Poli be Timote ja gbeleya baara ra

(Timote flanan 2.1-12; Efesikaw 1.3-7; Tesalonikikaw flanan 2.13-15)

³ Ne be Ala fo; ne be baara kera a ye ni jusukun gbenin ye i n'a fo ne bemaw k'a ke cogo min na. Su ni tere ni ne be Ala daari, ne be ne hakiri to i ra tuma bee. ⁴ Sabu i kasira cogo min na an faranto jogon na, ne hakiri belen be o ra. I logo be ne ra kosebe; ne b'a fe ka i ye tuun janko ka nagari. ⁵ Lanayasobe min be i fe, ne hakiri be o ra fana. I mamamuso Loyisi ni i bamuso Enisi le konna ka o lanaya soro; ne lanin b'a ra ko o lanaya be ele fana fe. ⁶ O koson ne ka ne boro la i kan ka Ala daari i ye minke, i ka ninyoro min soro ka bo Ala fe, i jija k'a to o tasuma mananin ye to; ⁷ sabu Ala ka Nin min di an ma, o te an ke siranbagato ye; a be baraka le don an na, ani kanuya, ani hakiritigiya.

⁸ O koson i kana maroya ka seereya ke an Matigi ta ko ra; ne min fana be kaso ra a togo koson, i kana maroya ne ta ko ra. I ka kan ka toro ni ne ye Kibaro Diman* koson, Ala ta sebagaya baraka ra. ⁹ Ale Ala ka an kisi, ka an wele janko an ye ke a yere ta mogow saninmanw ye. O ma ke an ta kewalew koson, a ka o ke a yere ta kolatigenin ni a ta neema le koson, o neema min dira an ma Yesu Kirisita ta jengogonya koson,

k'a sɔrɔ dunuɲa ma dan fɔlɔ. ¹⁰ Sisan an Kisibaga* Yesu Kirisita nana o nɛɛma yira. A ka saya fanga cɛn; ɲanamanya min bɛ sɔrɔ Kibaro Diman sababu ra, ani min bɛ an kɛ fɛn sabari ye, a ka o ko bɔ kɛnɛ kan.

¹¹ O Kibaro Diman waajuri le kosɔn Ala ka ne kɛ waajurikɛbaga ye, ani ciraden*, ani karamɔɔ. ¹² O le kosɔn nin tɔɔrɔw bɛɛ bɛ ne kan; nka o maroya tɛ ne ra, sabu ne jigi bɛ min kan, ne ka o lɔn. Ne lara a ra kɔsɛbɛ ko Ala ka min karifa ne ma, se bɛ a ye ka o mara ne ye fɔ ka taga se dunuɲa labanlon ma.

¹³ Ayiwa, ne ka i karan kuma saninman minw na, o mara i kɔnɔ ni lanaya ni kanuya ye Yesu Kirisita ta jɛnɲɔɔɲanya ra, ka tagama ka kɲaɲa ni o ye. ¹⁴ Fɛnɲuman min karifara i ma, o mara Nin Saninman baraka ra, Nin Saninman min siginin bɛ an kɔnɔ.

¹⁵ I yɛrɛ k'a lɔn ko lanabaga minw bɛ Azi mara ra, olugu bɛɛ tagara ka ne to ne kelen na; Fijeli ni Erimojeni fana bɛ o mɔɔɔw ra. ¹⁶ Matigi ye kojuman kɛ Onezifori ta somɔɔɔw ye kɔsɛbɛ, sabu a ka ne jusu saaroko caman kɛ; hali ka ne to kaso ra, sani a ye maroya o ra, ¹⁷ a nana Romu* minke, a ka ne yɔrɔɲini le kɔsɛbɛ, fɔ ka taga ne ye. ¹⁸ Ala y'a to a ye Matigi ta ɲumanya sɔrɔ dunuɲa labanlon na. A ka kojumanba minw kɛ ne ye Efesi, i yɛrɛ ka o lɔn ka tɛmɛ bɛɛ kan.

2

Kirisita ta baaradenɲuman

¹ Ayiwa, ne dence Timote, nɛɛma min bɛ an fɛ Yesu Kirisita ta jɛnɲɔɔɲanya ra, i ta baraka sɔrɔ o nɛɛma ra. ² I ka karan min sɔrɔ ne fɛ seere caman ɲa na, o lase lanamɔɔɔ dɔw ma, minw fana bɛ se ka mɔɔɔ wɛrɛw karan a ra fana. ³ I ka kan ka tɔɔrɔ ni ne ye fana i ko Yesu Kirisita ta kɛrɛkɛdenɲuman. ⁴ Kɛrɛkɛden si tɛ sɔn ka dunuɲafɛnw ko hami bla a yɛrɛ ra, ni can ra a b'a fɛ ka a yɛrɛ ko diya a kuntigi ye. ⁵ O cogo ra fana, mɔɔɔ min bɛ ɲɔɔɔndanbori kɛ, o tɛ se ka jala sɔrɔ ni a ma a kɛ ka kɲaɲa ni a sariya ye. ⁶ Sɛnɛkɛbaga min bɛ sɛɛɛ ka baara kɛ, ale le ka kan ka kɔn ka a ninyɔrɔ sɔrɔ siman na. ⁷ Ne bɛ min fɔra i ye, i ye miiri o ra kɔsɛbɛ, sabu Matigi bena hakiri di i ma k'a bɛɛ faamu.

⁸ I hakiri to Yesu Kirisita ra, Dawuda mamaden, min kununa ka bɔ saya ra, ka kɲaɲa ni ne ta Kibaro Diman* waajuri ye. ⁹ O Kibaro Diman le kosɔn o bɛ ne tɔɔrɔra, fɔ ka ne siri i ko kojugukɛbaga; nka Ala ta Kuma kɔni ma siri. ¹⁰ O le kosɔn ne bɛ fɛn bɛɛ sɔnmɛna Ala ta mɔɔɔ ɲanawolomaninw kosɔn, janko olugu fana ye kisi Yesu Kirisita sababu ra, ka bonya banbari sɔrɔ.

¹¹ Nin kuma ye can le ye ko:

«Ni an sara ni Yesu Kirisita ye,
an bena ɲanamanya ni a ye fana.

¹² Ni an ka jija ka to lanaya ra,
an bena kɛ ni a ye a ta masaya ra.

Nka ni an ka ban a ra,
ale fana bena ban an na.

¹³ Ni anw ma kɛ kankelentigiw ye,
ale kɔni ye kankelentigi ye tuma bɛɛ;
sabu a tɛ se ka ban a yɛrɛ ra.»

Ala ta baaradenɲuman

(Timote fɔlɔ 1.3-7,18-20; Tite 1.10-16; 2.11-15; Piyeri flanan 2.1-22)

¹⁴ I ka kan ka to ka mɔɔɔw hakiri jigi nin kumaw le ra, k'a fɔ o ye k'a gbɛlɛya kɔsɛbɛ Ala ɲa kɔrɔ, ko o kana to ka ɲɔɔɔn darakan sɔsɔ, sabu o tɛ foyi ɲa; minw bɛ o kumaw lamɛn, a bɛ olugu le mako sa dɔrɔn. ¹⁵ I jija k'a to i ta baara ye diya Ala ye, ka kɛ baaraden ye min tɛ maroya a ta baara kenin kosɔn, nka a bɛ Ala ta kuma can

waajuri ke ni terenninya ye. ¹⁶ I yere mabo kumalakolonw na, minw te ben ni lanaya ye; sabu mogo minw be o kuma suguyaw fo, do le be fara olugu ta Alapasiranbariya kan. ¹⁷ O ta kumaw be cenri ke i ko jorijugu min be mogo farikolo cen. Imene ni Fileti ye o mogo dow le ye. ¹⁸ Olugu jengera ka can sira bla, k'a fo ko suw kununi kera ka ban; o ka dow ta lanaya cen ni o kuma ye. ¹⁹ Nka Ala yere ka bon jusiginan min lo, o be a no ra; nin kumaw sebera a kan, ko: «Matigi ka a ta mogow lon.» Ani ko: «Mogo o mogo ye Matigi ta mogo ye, o tigi ye a sen bo terenbariya ra.»

²⁰ Fagamabonbaw kono, i b'a soro ko minan saninlamanw be yi, ani minan warigberamanw; nka a yiriraman fana be yi, ani a bogoramanw. Minan dow blara lonbaw ta baara kama, dow blara baara gbansanw kama. ²¹ Ayiwa, ni mogo min k'a yere mabo kojugu ra, o tigi be ke minan dawulaman ye, ka saninya, k'a Matigi mako ja, ka laben baarapuman suguya bee kama.

²² Ayiwa, Timote, bori kanbelenya ta jarabijuguw ja; minw be Matigi bato ni jusukun ghenin ye, i ye fara olugu le kan, ka terenninya jini, ani lanaya, ani kanuya, ani hera. ²³ I kana i da don hakirintanyakumaw ra, ani kumalakolonw; sabu o laban be na ni kere le ye. ²⁴ K'a soro Matigi ta baarden man kan ka kere ke. A ka kan ka ke mogonuman ye mogo bee le ma, ka se ka mogow karan, ani ka kogbelenw sonmina. ²⁵ Minw be a ta kuma soso, a ka kan ka olugu ladi ni jususuma ye, sabu a be se ka ke ko Ala bena a to o ye nimisa, janko o ye yelema ka can lon, ²⁶ ka hakiripuman soro, ka o yere bo Setana ta janw na; sabu Setana ka o mogow mina a ta jan na, janko o ye ale sago ke.

3

Dunupa labanwagati ta ko

¹ Ayiwa, Timote, nin kuma to i hakiri ra, k'a lon ko dunupa labantuma ta wagatiw bena gbeleya. ² Adamadenw bena ke natabaw ye, o bena wari ke o teri ye, o bena waso, ka o yere bonya, ka Ala togo cen, ka muruti o worobagaw ma, ka ke kopumanlonbariw ye, ani Alapasiranbariw, ³ ka ke mogo jusukungbelenw ye, mogo hinabariw, mogo togocenbagaw, yereminabariw, mogojuguw, kopuman koninyabagaw, ⁴ janfamogow, mogo jusu farimanw, yerebonya mogow; o bena o diyanyakow kanu ka teme Ala kan, ⁵ ka o yere ke Alapasiranbaga ye mogow ja koro, k'a soro Alapasiran baraka ye min, ye o bena ban o ma. I yere mabo o mogow ra pewu!

⁶ O mogo dow bena don sow kono ka muso barakantan dow nege ni o ta karan ye ka o hakiri yelema; k'a soro o musow ka jurumun caman ke kakoro, jarabijugu suguya caman be o ra. ⁷ Tuma bee o musow b'a fo ko o be lonniyakura jinina, nka o te can lon ka ye. ⁸ Fofofolo Janesi ni Janberesi ka cira Musa soso cogo min na, o mogow be can soso o cogo le ra. O mogow hakiri cenna, o ta lanaya te se ka foyi ja o ye. ⁹ Nka o ta kow tena taga ja, sabu a laban, bee bena a lon ko hakirintanw lo, i ko Janesi ni Janberesi ta nana lon cogo min na.

Timote ka kan ka to Ala ta Kuma kan (Korentikaw flanan 6.3-10; Piyeri flanan 1.19-21; Kewalew 20.28-31)

¹⁰ Ayiwa, Timote, ele koni ka ne ta karan lamem, i ka ne ta tagamacogo ladegi, i ka ne ta kolatigeninw lon, ani ne ta lanaya, ani ne ta mujuri, ani ne ta kanuya, ani ne ta jagbeleya, ¹¹ ani ne ta tooro, ani ne ta segekow. Sege juman le ma la ne kan Antiyosi, ani Ikoniyomu, ani Lisitiri? Tooro juman le be yi, ni ne ma min sonmina? Nka Matigi ka ne kisi ka bo o bee ra. ¹² Can ra, mogo minw bee b'a fe ka tagama Alapasiran na Yesu Kirisita ta jenogonya ra koni, o bena olugu bee tooro. ¹³ Nka mogojuguw ani

nanbaramogow koni, olugu bena to ka taga ja kojugu ra tuma bee; o be tow lafiri i ko olugu yere lafirinin lo cogo min na.

¹⁴ Ele koni, i karanna min na, ani i ta lanaya kun ye o min ye, i ye to o le kan; sabu i ka o karan soro mogow minw fe, i yere ka o tigiw lon.

¹⁵ Kabini i denmisenman i ka Kitabu saninmanw kumaw lon; o le be se ka i ke hakiritigi ye, hakiritigiya min be mogow bla kisiri sira kan, lanaya sababu ra Yesu Kirisita ta jennogonya ra. ¹⁶ Kitabu saninmanw kumaw bee bora Ala yere le ra, Nin Saninman* baraka ra. O koson nafa b'a ra janko ka mogow karan, ka mogow jaraki, ka mogow lateren, ka mogow koro terenninya ra, ¹⁷ janko Ala ta baaraden ye karan ka ja, ka se ka baarajuman suguya bee kecogo lon.

4

Ala ta Kuma waajuri

¹ Ne b'a fo k'a gbeya i ma Ala koson, ani Yesu Kirisita koson, min bena kiti tige mogow nanamanw, ani suw bee kan, ani a nako ni a ta Masaya* koson, ² ko i ye Ala ta Kuma waajuri ke, k'a fo, ka sinsin a kan wagati bee, wagatijumanw, ani wagatigbelenw na, ka mogow lateren, ka o jaraki, ka o ladi, ka o karan ni mupuriba ye.

³ Sabu wagati do bena se, mogow tena son ka karan terennin lamem tuun. O yere le bena karamogow caman jini o yere ye, ka kapa ni o yere diyanyakow ye, ka olugu ta kuma dimanw lamem, ka o toro ladiya ni o ye. ⁴ O bena o toro mabo can lamenni na, ka tugu folofolo kumakorow le ko. ⁵ Nka ele koni, ele ye i yere minacogo lon ko bee ra, ka toro sonmina, ka ke Kibaro Diman* fobagasobe ye, ka i ta baara bee ke ka ja.

Poli ta kumalabanw

(Filipikaw 1.20-23; Matiyu 10.18-20)

⁶ Ne koni, ne kera ka ban i ko rezenji saraka; ne tagatuma surunyara ka ban. ⁷ Ne ka kerajuman ke, ne ka ne ta bori laban, ne tora lanaya ra. ⁸ Sisan, terenninya ta jala maranin be ne ye ka ban. Matigi, min ye kititigebaga terennin ye, ale le bena o di ne ma dunupa labanlon na. Nka a tena a di ne kelen ma; minw ka a kanu ka a nalon makono, a bena a di olugu bee ma.

⁹ I jija ka na ne fe yan joona. ¹⁰ Sabu Demasi tugura dunupa ta fenw nege no fe, ka taga ka ne kelen to yan; a tagara Tesaloniki. Keresansi tagara Galasi, Tite tagara Dalimasi. ¹¹ Luka kelenpe le tora ni ne ye yan. I nato, i ni Marika ye na jigon fe; ne mako b'a ra ka ne dema ne ta baaraw ra. ¹² Ne ka Tisiki ci ka taga Efesi.

¹³ Ne tun ka deregeba min to Torohasi, Karipusi fe yi, i nato i ye na ni o ye, ani kitabuw; nka gbolokitabuw ko le ka bon ne ma kosebe.

¹⁴ Numuce Alesandiri ka kojugu caman ke ne ra; nka Matigi le bena a sara ka kapa ni a ta kwalew ye. ¹⁵ Ele fana ye i yere korosi a ra, sabu a ka an ta kumaw soso kosebe.

¹⁶ Ne tagakofolo kiti ra ka taga ne ta ko pafow, mogow si ma ne dema; bee ka ne to ne kelen na. Nka Ala ye yafa o ma o ra. ¹⁷ Matigi yere le ka ne dema ka baraka don ne ra, janko ne ye Kibaro Diman* waajuri ke k'a gbeya, siya were mogow bee y'a men. Ala ka ne bosi ka bo jara da ra. ¹⁸ Matigi bena ne bosi mogow ta kwalejuguw bee ma, ka ne kisi, ka ne ladon sankolo Masaya* ra. Bonya ye ale le ta ye wagati bee, ani tuma bee. Amina.

Poli ta fori

¹⁹ Ne be Pirisili ni Akila fo, ani Onezifori ta somogow. ²⁰ Erasitusi tora Korenti. Ne ka Torofime banabagato to Mile. ²¹ I jija ka na sani nenewagati ye se. Ebulusi be i fo, ani Pudensi, ani Linusi, ani Kolodiya. Balema tow bee be i fo.

²² Matigi ye to i fe. Ala ye nεema aw bee ye.

Poli ka letere min ci TITE ma Kitabu faamucogo

Yesu ta ciraden Poli ka nin letere sebe Timote ta letere folo ko fe, k'a to Korenti. A ka Zenasi ni Apolosi le ci ka taga a di Tite ma (3.13). Tite tun ye Gereki le ye. A tun sonna Yesu ma Poli ta waajuri sababu le ra.

Poli tagara ni a ye ciradenw ta jogonyeba ra Zeruzalemu (Galasikaw 2.1-3). Wagati min Poli tun be Efesi, a ta tagama sabanan na, Tite tun k'a deme baara ra. Poli bora kaso ra Romu, k'a ta tagama naaninan damina minke, a tun tagara ni Tite ye o tagama ra. O ka Kibaro Diman waajuri ke Kereti; lanabaga dow tun sorora o yoro ra. Poli tagato a ka Tite to Kereti, janko a ye a janto o lanabagaw ra.

Nin letere konso an b'a ye ko Poli be Tite hakiri jigi ko lanabagaw ni o namogow tagamacogo ka kan ka teren; o man kan ka ke mogow kewalejuguw ye. O ra, Tite tun ka kan ka Kereti lanabagaw ta jenkuruw laben, ka cekoroba dow panawoloma, minw ye mogosobew ye, ka olugu ke o namogow ye.

Minw be jenge ka bo Kibaro Diman sira kan, a ka kan ka olugu jaraki, janko olugu kana na tow lafiri; ale yere ka kan ka teren, janko lanabagaw ye a ladegi. Lanabagaw bee ka kan ka tagama ka kapa ni a ta kuma ye, ka Ala sago ke; o le bena mogow karan ka teme hali o darakumaw yere kan.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-4)

Lanabagaw ta namogow tagamacogo (1.5-16)

Tite ka kan ka lanabagaw bee ladi (2.1-15)

Lanabagaw ka kan ka ben kelen ma, ka hera jini (3.1-11)

Poli ta kumalabanw ani a ta forikan (3.12-15)

Poli ta fori

(Piyeri flanan 1.1-4)

¹ Ne Poli, ne min ye Ala ta baaraden ye, ani Yesu Kirisita ta ciraden*, Ala ka ne ci janko ne ye lanaya sira ni can sira yira a ta mogow panawolomaninw na, ka kapa ni Alapasiran ye, ² janko o ye panamanya banbari jigiya sorow; Ala le ka o panamanya layiri ta an ye kabini dunupa ma dan folo, Ala min te faninya tige. ³ A ta wagati latigenin sera minke, a ka a ta kuma yira mogow ra waajuri sababu ra; o waajuri ko le karifara ne ma ka kapa ni an Kisibaga Ala yere kumakan ye. ⁴ Ayiwa, ne Poli be nin sebe ci ele Tite ma, ele min ye ne dence yere ye lanaya ra, lanaya kelen min be an bee fe. An Fa Ala ni an Kisibaga* Yesu Kirisita ye nema i ye, ka hera ke i ye.

Baara min dira Tite ma

(Timote folo 3.1-7; Piyeri folo 5.1-4)

⁵ Ayiwa, ne ka i to Kereti jamana ra, janko ko minw panabobari tora, i ye olugu panabo; i ye cekoroba dow sigi lanabagaw ta jenkuruw* kunna dugu bee kelen kelen na, i n'a fo ne k'a fo i ye cogo min na. ⁶ Jarakiyoro man kan ka sorow o mogow si ra, o ka kan ka ke musokelentigiw ye; o denw ka kan ka ke lanamogow ye, minw man kan ka sorow jatoya ra, walama ka ke mogow murutininw ye.

⁷ Lanabagaw ta jenkuru korosibaga ka kan ka ke mogow jarakibari le ye, sabu Ala ta mogow korosibaga lo. A kana ke wasobaga ye, walama mogow jusuba, walama dorominbaga, walama mogow fariman, walama mogow tobaga. ⁸ A ka kan ka ke jatigipuman ye, ani kojuman kanubaga, ani mogow hakiriman, ani mogow terennin,

ani mɔgɔ saninman, ani yereminabaga. ⁹ A ka kan ka nɔrɔ Ala ta Kuma yere ra, i ko a karanna a ra cogo min na, janko a ye se ka mɔgɔw karan ka o ladi ka kapa ni karan terennin ye, ani ka sɔsɔrikebagaw ta firiyɔrɔ yira o ra.

¹⁰ Ne be o fɔ, sabu mɔgɔ murutininw ka ca Yahudiya lanabagaw yere le ce ra, ani kumakolonfɔbagaw, ani mɔgolafiribagaw; ¹¹ i ka kan ka o mɔgɔw da datugu le, sabu o be gba kuturu dɔw ta lanaya cen; karan min ma daga, o be mɔgɔw karan o ra, wari koson. ¹² O koson o yere ta cira dɔ k'a fɔ o ma ko: «Keretikaw be faninya tige tuma bee; warajuguw lo, salibagatɔw lo, minw konɔbaraw te fa ka ye.» ¹³ O seereya ye can ye. O koson i ka kan ka o jaraki kosebe janko o ta lanaya ye sabati. ¹⁴ O kana tugu Yahudiyaw ta fɔlɔfɔlɔ kumakɔrɔw kɔ; minw banna can ma, o kana tugu olugu ta cifoninw kɔ. ¹⁵ Mɔgɔ minw jusukun saninyanin lo, fen bee saninyanin lo olugu fe; nka minw jusukun lanɔgonin lo, lanabariw, foyi ma saninya olugu fe; sabu o hakiri ni o jusukun lanɔgonin lo. ¹⁶ O b'a fɔ o da ra ko o ka Ala lon, nka o yere ta kewalew b'a yira ko can te. Ala be o ta kewalew koninya; mɔgɔ murutininw lo, o koson o te se ka kewalepuman kise kelen ke.

2

Tite ka kan ka mɔgɔw bee ladi

(Timote fɔlɔ 2.9-15; Piyeri fɔlɔ 2.18-20; 3.1-6; Efesikaw 6.5-8)

¹ Ayiwa, ele Tite koni, min be ben ni karan terennin ye, i ye o le fɔ. ² A fɔ cekɔrɔbaw ye ko o ye o yere minacogo lon, o ye jamalɔ, ka ke mɔgɔ hakirmanw ye, ka sabati lanaya ra, ani kanuya ni mupuri.

³ A fɔ musokɔrɔbaw ye ko olugu fana ye o tagamacogo saninya. O kana ke mɔgɔ tɔgɔcenbagaw ye, o kana o yere bla dɔrɔmin na; o ye ke ladibaganumanw ye, ⁴ ka muso denmisenw karan, janko olugu ye o ceɓw ni o denw kanu, ⁵ ka ke hakirmanw ye, ka o yere mina, ka o ta sokonɔbaaraw ke ni jusupuman ye, ka o yere majigi o ceɓw ye, janko o ta kewalew kana ke sababu ye k'a to mɔgɔw ye Ala ta Kuma mafiyenya.

⁶ O kuma kelen fɔ kanbelenw fana ye, ko o ye ke hakirmanw ye ko bee ra. ⁷ Ele yere fana ye ke kewalepuman kebaga ye, k'a to tɔw ye i tagamacogo ladegi; mɔgɔw karan ni jusukun gbenin ye, ani sobeya ye. ⁸ I ta kuma ye ke kuma barakaman ye, mɔgɔ te se ka min sɔsɔ, janko an juguw ye maroya, o kana kumajugu si sɔrɔ k'a fɔ an ma.

⁹ A fɔ baardenw ye ko o ye o yere majigi o kuntigiw ye fen bee ra, ka o kuntigiw diyanyako ke; o kana o sɔsɔ. ¹⁰ O kana foyi ta o fe; o ye o ta lanamɔgɔya yira wagati bee, janko mɔgɔw ye an Kisibaga Ala ta karan bonya.

Ala ta neema yiracogo

(Efesikaw 2.1-10; Piyeri fɔlɔ 1.10-21; 2.13-16; Yuhana fɔlɔ 3.1-3)

¹¹ Ayiwa, Ala ta neema yirara; adamaden bee ta kisiri be bo o neema le ra. ¹² O neema baraka ra Ala be an karan, ko an ye Alapasiranbariya dabra, ka ban dunupa negejuguw ma; ko an ye tagama ni hakiri ye sisan ta wagati ra, terenninya ni Alapasiran na, ¹³ sani k'a to an jigiyi be lonpuman min kan, o ye se; an ta Alaba min ye an Kisibaga* Yesu Kirisita ye, o ta nɔrɔ yiralon lo. ¹⁴ Ale le ka a yere di ka sa an koson, janko ka an kunmabo kojuguw bee ma, ka an saninya ka an ke a yere ta mɔgɔw ye, janko an ye an yere cesiri ka kewalepuman ke tuma bee.

¹⁵ Ayiwa, i ka kan ka nin kumaw le fɔ, ka mɔgɔw ladi, ka o jaraki ka kapa ni i ta loyɔrɔ bonya bee ye. Mɔgɔ si kana jon i ra.

3

Lanabagaw tagamacogo

¹ Lanabagaw hakiri jigi a ra, ko o ka kan ka o yere majigi jamana pamogow, ani a fangatigiw ye; o ye o kan mina ka laben ka kewalepuman ke tuma bee. ² O kana mogow si korofow; o ye ke heramogow ye, ani mogow sabariniw, ka o jusu suma mogow bee korow. ³ Sabu folofolo an fana tun ye hakirintanw le ye, ani Alakanminabariw, ani mogow lafiriniw; an tun kera nege suguya bee ta jonw le ye, ani jarabijugu bee; an tun be tagama juguya ni pangboya ra; mogow tun be an koninya, an yere gbansan tun be nogon koninya. ⁴ Nka an Kisibaga Ala ta pumanya ni a ta kanuya yirara wagati min na adamadenw ta fan fe, ⁵ a ka an kisi, nka a ma ke an yere ta kewale terreninw koson, a kera a yere ta hina le koson, ani Nin Saninman* min ka an ko ka an ke danfenkuraw ye, ka panamanyakura di an ma. ⁶ Ala ka Nin Saninman lajigi an kan k'a caya, an Kisibaga* Yesu Kirisita sababu ra, ⁷ janko an ye jate mogow terreninw ye Ala na korow a ta neema baraka ra, ani an jigi be panamanya banbari min kan, an ye o sorow.

⁸ Ayiwa, nin kumaw ye can le ye. Ne b'a fe i y'a fow mogow ye k'a gbaleya o ma kosebe, janko minw lara Ala ra, olugu ye jija ka kewalepumanw ke. O le ka ni, mogow fana be nafa sorow o le ra.

⁹ Nka i kana i yere bla sosorikunntanw na, ani folofolomogow togow ta sosoriw, ani keremisew, ani cira Musa ta sariya* ko sosoriw; nafa te o ra, o te foyi na. ¹⁰ Minw be lanabagaw faran, ni i ka o mogow dow ladi ka se fow sinaga fla, ni a ma son, i ye o tigi mabow i yere ra. ¹¹ Sabu sigiya t'a ra, o mogow suguya ka lanaya sira bla; a be jurumun ke ka Ala ta kiti ben a yere kan.

*Poli ta ladiri laban ni fori
(Korentikaw folo 16.20-24)*

¹² Ni ne nana Aritemasi walama Tisiki ci i fe tuma min na, i ye i jija ka na ne kunben Nikopolisi, sabu ne k'a latige ko ne bena nenewagati ke o yow le ra. ¹³ I janto sariya karamogow Zenasi ra, ani Apolosi, ka o deme o ta tagama ra, janko foyi kana dese o fe. ¹⁴ An balemaw fana ka kan ka o yere degi kewalepumanke ra, janko ka dow mako na wagatigbelenw na; o man kan ka ke nacintanw ye.

¹⁵ Minw bee be ni ne ye yan, olugu bee be i fo. Minw be an kanu lanaya sira ra, i ye olugu bee fo.

Ala ye neema aw bee ye!

**Pɔli ka letere min ci
FILEMɔN
ma
Kitabu faamucogo**

Yesu ta ciraden Pɔli ka nin letere ni Kolosikaw ta letere sebe k'a to kaso ra Rɔmu. Onezimu ni Tisiki le tagara ni o letere fla ye.

A ka nin letere sebe k'a ci Filemɔn le ma.

Filemɔn tun ye Kolosi dugu lanabaga do ye, min tun ka loyɔroba ta Ala ta baara ra. Baaraden do tun be Filemɔn fe, min togo tun ye ko Onezimu. Onezimu tun ka Filemɔn borofen do ta, ka bori ka taga fo Rɔmu, sabu a tun be se ka faga o ko koson. Ka Onezimu to Rɔmu, Pɔli ka Kibaro Diman fo a ye, a sonna Ala ta kuma ma. O koson Pɔli be nin letere sebe k'a ci a matigice Filemɔn ma, k'a jini a fe ko a ye yafa Onezimu ma, ka son k'a ta baara ra tuun, a kana a ta kewale juru sara a ra. A ka kan k'a mina i ko a balema, a kana ke tuun i ko jon. Pɔli be o kumaw le fo Filemɔn ye, k'a gbeleya kosebe.

Nin letere ka surun, sabu sura kelen doron lo, nka a nafa ka bon. A b'a yira an na ko Ala te mogo bo mogo ra. Ala be baaraden, walama jon kisi cogo min na, a be a matigice fana kisi o cogo kelen le ra. A b'a yira an na fana ko lanabagaw ka kan ka yafa jagon ma, ka jagon kanu, hali ni do ka kojugu ke do ra.

Kitabu konokow

Pɔli be Filemɔn ni a jɛnɔgonw fo (1-3)

Pɔli be baraka la Ala ye Filemɔn koson (4-7)

Pɔli be Filemɔn daari Onezimu koson (8-22)

Pɔli ta kumalaban (23-25)

Pɔli ta fori

(Timote flanan 1.1-5; Yuhana sabanan 2,6)

¹ Ne Pɔli, ne min kera kasoden ye Yesu Kirisita togo koson, ne ni an balemace Timote, anw be nin sebe ci Filemɔn ma, an baarakejagon kanunin, ² ani an balemamuso Afiya, ani an jɛnɔgon Arisipi, min ye an demebaga ye an ta kere ra, ani lanabaga minw be lajen ele Filemɔn yere ta so konɔ. ³ An Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye, ka hera ke aw ye.

Filemɔn ta kanuya ni a ta lanaya

⁴ Ne balemace Filemɔn, tuma o tuma ni ne be Ala daari, ne be baraka la a ye ele ta ko ra. ⁵ Sabu i lanin be Matigi Yesu ra cogo min na, ani i ka Ala ta mogo saninmanw mina ni kanuya min ye, o kibaroya bee sera ne ma yan. ⁶ O koson ne be Ala daarira i ye, janko i be jɛnɔgonya min na lanaya ra ni an ye, do belen ye fara o kan; o fana ye ke sababu ye k'a to an ka fennuman minw soro Yesu Kirisita fe, i ye o lon ka ja. ⁷ Ne balemace Filemɔn, i ta kanuya ko koni ka ne jusu diya, ka ne jusu saaro kosebe; sabu i ka Ala ta mogo saninmanw jusu saaro.

*Pɔli be Filemɔn daari Onezimu ta ko ra
(Kolosikaw 4.7-9; Korantikaw folo 13.4-7)*

⁸ O koson, ne balemace, ne tun be se ka i jagboya Kirisita* togo koson, ka i ta koketa yira i ra; ⁹ nka ne k'a ye ko a ka fisa ne ye i daari le kanuya koson. Ne Pɔli, ne kera cekorooba ye, nka ka fara o kan tuun, ne blara kaso ra Yesu Kirisita togo koson.

¹⁰ Ne be i daarira ne dence Onezimu* ta ko le ra, ne kera min fa ye kasobon kono yan. ¹¹ Ne k'a lon ko wagati temenin, a ma ko ja i ye, nka sisan ele o, ne o, a bena ko ja an fla bee ye.

¹² Ne be a kosegi i ma tuun, ale min kera i n'a fo ne yere farisogo do. ¹³ Ne koni tun b'a fe a ye to ne koro yan, janko ka ne to negejorokow ra kaso ra yan Kibaro Diman* koson, a ye baara dow ke ne ye ele yere no ra. ¹⁴ Nka ne tun t'a fe ka foyi si ke, ni min ma ben i ma, janko i bena kopuman min ke ne ye, o kana ke jagboya ye, nka a ye ke i yere sago ye.

¹⁵ I b'a soro ko i ni Onezimu faranna jogon na wagati donin le, janko a ye seko i ma ka to ni i ye tuma bee. ¹⁶ A kana ke jon ye tuun, nka a ye fisaya ni jon ye, ka ke i ko i balema kanunin; a ko ka gbelen ne ma, nka a ko belen ka kan ka gbeya ele ma ka teme ne ta kan; sabu aw fla bee bena ke jogon fe Matigi ta jenjogonya ra.

¹⁷ Ayiwa, ni i koni be ne jate i teri ye, o tuma Onezimu mina ka ja i n'a fo i tun bena ne yere mina cogo min na. ¹⁸ Ni a kera ko a ka fen do cen i fe, walama ni i ta juru le b'a ra, ne le bena o juru sara i ye. ¹⁹ Ne Poli be nin sebe ni ne yere boro ye, ko ne bena o juru bee sara i ye. Ne yere ta juru min be ele ra, ne tena o fo, nka o koro ye ko ele yere kuturu bee ye ne ta le ye!

²⁰ Ne balemace, ne be i daari ko i ye nin kopuman kelen ke ne ye Matigi koson; sabari ka ne jusu suma Kirisita* ta jenjogonya koson.

²¹ Ne lara a ra ko ne ka min daari i fe, ko i bena o ke, o le koson ne ka nin sebe ci i ma, sabu ne k'a lon ko i bena min ke, o bena teme ne ta fota yere kan.

²² Ayiwa, ne b'a fe i ye bon do laben ne ye, sabu ne jigi b'a kan ko o bena ne labla aw ye lon do, aw ta daariri baraka ra.

Fori laban

²³ Ne kasodenjogon Epafirasi, min be kaso ra Yesu Kirisita togo koson, ale be i fo. ²⁴ Ne baarakenjogon tow, Marika, ani Sitariki, ani Demasi, ani Luka, olugu fana be i fo.

²⁵ An Matigi Yesu Kirisita ye nema aw ye.

* **1:10** 1.10 Onezimu togo koro ye ko: mogo naciman.

Leterε min cira HEBURUW ma Kitabu faamucogo

Nin letere seɓɓeɓaga ma lɔn. Dɔw tun b'a miiri ko a seɓɓeɓaga ye Apolɔsi ye, walama Barinabasi, walama Pɔli, nka olugu si tɔgɔ ma fɔ kitabu kɔnɔ.

Nin kitabu nafa ka bon koseɓe. Lanabaga minw tun ka Yahudiyaw ta sariyaw ni o ta landaw jalɔn, a seɓera olugu le ye, walama Yahudiya lanabaga dɔw. A seɓeɓaga b'a fe k'a yira ko Layirikɔrɔ ta kumaw ni a ta tagamasiyenw bεε dafara Yesu Kirisita ta saya saraka sababu ra. O koson lanabagaw ka kan ka jija ka to lanaya ra. O man kan ka o ta kisiri ko ke borokɔfɛfen ye.

O ra, nin kitabu seɓeɓaga b'a yira ko Yesu ta nɔɔrɔ ka bon ni melekew ta ye, ko Yesu ka bon ni cira Musa ye, ale min tun ye Ala ta ciraba ye, min ka Izirayelimɔgɔw labɔ Misiran jɔnya ra, ka taga ni o ye o ta jamana ra.

Yesu ye Ala ta sarakalasebagaw kuntigi ye, min ni sarakalasebaga tɔw te kelen ye. Ale ta sarakalasebagaya te ban ka ye, sabu a janaman lo wagati bεε. Ale yere le kera saraka ye, k'a jori ke ka jurumunw yafa. Ale kelen ta saraka blara saraka tɔw bεε no ra.

Kitabu sura 11 ni 12 ra, seɓerikeɓaga be mɔgɔ caman tɔgɔ fɔ, minw tun ka o jigi la Ala kan, ka la Ala ra, ka baara ke a ye. Bi lanabagaw fana ka kan ka o mɔgɔw ta tagamacogo ladegi, ka o ja lo Matigi Yesu kelenpe ra, ka tugu a no fe (12.2).

Kitabu kɔnɔkɔw

Yesu ye Ala ta cirayakumaw bεε dafabaga ye (1.1-3)

Yesu kɔrɔtara ka tεme melekew ni cira tɔw bεε kan (1.4-4.13)

Yesu ye sarakalasebagaw kuntigi dafanin ye (4.14-7.28)

Yesu ye layirikura sigibaga ye (8.1-9.22)

Yesu ye saraka dafanin ye (9.23-10.39)

Mɔgɔ minw lara Ala ra (11-12)

Lanabaga tagamacogo (13.1-19)

Daariri ni forikan (13.20-25)

Ala kumana Kirisita baraka le ra

(Yuhana 1.1-3; Kɔlɔsikaw 1.15-17; Heburuw 10.12-14; Filipikaw 2.6-11)

¹ Ayiwa, fɔlɔfɔlɔ, Ala kumana an bemaw fe ciraw sababu ra tuma caman na, ani cogo caman na. ² Nka nin wagati labanw na, Den min bɔra Ala ra*, a kumana an fe o le sababu ra. Ala ka ale le sigi k'a ke fen bεε tigi ye; a ka dunɔpa dan ale le baraka ra fana. ³ Ala ta nɔɔrɔ be ale le ra; a cogoya ni Ala cogoya ye kelen ye. A ta kuma barakaman le ka dunɔpa fen bεε mina ka lo. A ka mɔgɔw saninya ka bo o ta jurumunw na minke, a tagara sigi sankolo ra Seɓeɓetigi Ala kininboroyanfan fe.

Kirisita ka bon ni melekew ye

⁴ Den min bɔra Ala ra*, o be melekew kunna, fɔ Ala ka tɔgɔ di a ma, tɔgɔ min ka bon ni melekew ta ye pewu! ⁵ Ala m'a fɔ a ta melekew si ma ka ye ko:

«Den min bɔra ne ra, ele lo;
ne kera i Fa ye bi.»

A fana m'a fɔ ka ye meleke si ta ko ra, ko:

«Ne bena ke a Fa ye,
a bena ke ne Dence ye.»

⁶ Nka Den min bɔra Ala ra, o min ye fɛn bɛɛ kuntigi ye, wagati min na Ala ka o ci dunupa ra, Ala ko:

«Mɛlɛkɛw bɛɛ ye a bato.»

⁷ A k'a fɔ mɛlɛkɛw ta ko ra, ko:

«A bɛ a ta mɛlɛkɛw kɛ fɔɲɔ ye,
k'a ta baaradenw kɛ tasumamanaw ye.»

⁸ Nka Den min bɔra Ala ra, a k'a fɔ o ta ko ra, ko:

«E, Ala, i ta masaya bɛ to a nɔ ra wagati bɛɛ;
i ta masacɛbere ye terenninyabere le ye.

⁹ I bɛ terenninya kanu, i bɛ kojugu kɔninya;
o le kosɔn Ala, i ta Ala kɔni ka i panawoloma
ka nagarituru kɛ i kun na, ka i fisaya i tɔɲɔgɔnw ye.»

¹⁰ A k'a fɔ tuun ko:

«Matigi, ele le ka dugukolo dan kabini a damina ra,
i yɛrɛ boro ka sankolo dan.

¹¹ O fɛnw bɛɛ bɛna tɛmɛ, nka ele kɔni bɛ to i nɔ ra;
o bɛɛ bɛna kɔrɔ i ko fani bɛ kɔrɔ cogo min na.

¹² I bɛna o kuru i ko mɔgɔ bɛ deregeba kuru cogo min na;
o bɛna yɛlɛma i ko mɔgɔ bɛ fani donta yɛlɛma cogo min na.

Nka ele kɔni, ele bɛ to i cogo ra,
ele ta sandaw tɛ ban ka ye.»

¹³ Ayiwa, Ala k'a fɔ mɛlɛkɛ juman le ye ka ye, ko:

«I sigi ne kininboroyanfan fɛ,
fɔ ne ye i juguw mina ka o bla i sen kɔrɔ?»

¹⁴ Mɛlɛkɛw ye mun le ye? O bɛɛ ye ninw le ye; ciradenw lo, minw bɛ baara kɛ Ala ye. Mɔgɔ minw ka kan ka kisi, Ala bɛ mɛlɛkɛw ci ka taga olugu dɛmɛ fana.

2

Ala ta kisiriba

¹ Ayiwa, o kosɔn an ka kuma minw mɛn, an ka kan ka an janto o ra kosɛbɛ, janko an kana na sira bla ka taga an kun fɛ. ² Mɛlɛkɛw tun ka kuma min fɔ an bɛmaw ye, o kɛra can ye; mɔgɔ o mɔgɔ ka sariya cɛn, ka ban ka Ala kan mina, Ala ka olugu bɛɛ sara ka kapa ni o ta kɛwalew ye. ³ Ayiwa, anw fana bɛna bɔsi cogo di, ni an ka nin kisiriba kɛ borokɔfɛfɛn ye? Matigi yɛrɛ le kɔnna ka o kisiri ko fɔ; o kɔ, minw ka a lamɛn, olugu k'a fɔ an ye k'a gbɛya. ⁴ Ala yɛrɛ ka baraka don o ta seereya ra ni tagamasiyɛnw ye, ani kobaw, ani kabako suguya caman, ani ka Nin Saninman* ta sebayaw di o ma fana ka kapa ni a yɛrɛ sago ye.

Mɔgɔ bɛ kisi Kirisita le baraka ra

⁵ Ayiwa, an bɛ dunupakura nata min ko fɔra, Ala ma o kuntigiya di mɛlɛkɛw le ma.

⁶ Nka mɔgɔ dɔ ka nin seereya kɛ Kitabu yɔrɔ dɔ ra, ko:

«Ala, mɔgɔ ye mun ye, k'a fɔ ko i bɛ i hakiri to a ra?
Adamaden ye mun ye, k'a fɔ ko i bɛ i janto a ra?

⁷ I k'a dɔgɔya mɛlɛkɛw ye wagati dɔɔnin;
i ka nɔrɔ ni bonya masafugula don a kun na,

⁸ ka fɛn bɛɛ bla a sen jukɔrɔ.»

1:6 1.6 Nin kuma fɔra Sariya 32.43. **1:7** 1.7 Nin kuma fɔra Zaburu 104.4. **1:9** 1.8-9 Nin kuma fɔra Zaburu 45.7-8. **1:12** 1.10-12 Nin kuma fɔra Zaburu 102.26-28. **1:13** 1.13 Nin kuma fɔra Zaburu 110.1. **2:8** 2.8 Nin kuma fɔra Zaburu 8.5-7.

Ni a fɔra ko Ala ka a sigi fen bɛɛ kunna, o kɔrɔ ye ko fen si tɛ yi ni a tɛ min kunna. O bɛɛ n'a ta, an b'a ye ko se ma di a ma fɔlɔ ko a ye sigi fen bɛɛ kunna.

⁹ Nka sisan an b'a ye ko Ala ka Yesu min dɔgɔya ka tɛmɛ mɛlɛkɛw kan ka wagati dɔɔnin kɛ, sisan Ala ka nɔɔrɔ ni bonya masafugula di o ma, a ta tɔɔrɔ ni a ta saya kosɔn; o cogo ra, Ala ta nɛɛma sababu ra, a sara mɔgɔw bɛɛ le nɔ ra.

¹⁰ Ayiwa, can ra, fen bɛɛ danna Ala min sababu ra, ani Ala min kosɔn, ale tun b'a fɛ ka mɔgɔ caman ladon a ta nɔɔrɔ ra; o kosɔn a bɛnna a ma ka Yesu ta bonya dafa a ta tɔɔrɔw sababu ra, ale min ye mɔgɔw ta kisiri tigi ye.

¹¹ Yesu min bɛ mɔgɔw saninya ka o bɔ jurumun na, ale ni o mɔgɔ saninyaninw bɛɛ ta Fa ye Ala kelen le ye. O le kosɔn a tɛ a yɛɛ fisaya o ma; a bɛ o wele ko a balemaw.

¹² A ko:

«Ala, ne bɛna i tɔgɔ fɔ ne balemaw ye,
ne bɛna i tando ni dɔnkiriw ye i ta jama bɛɛ lajɛnninw cɛ ra.»

¹³ A ko fana tuun, ko:

«Ne bɛna ne jigi la Ala kan.»

A ko tuun, ko:

«Ne flɛ nin ye, ne ni Ala ka den minw di ne ma.»

¹⁴ Ayiwa, Yesu ka o mɔgɔ minw kisi, i n'a fɔ olugu ye adamadenw le ye, o kosɔn Yesu fana kɛra adamaden ye. A ka o kɛ janko a ta saya baraka ra, saya fanga bɛ Setana min boro, a ye o Setana ta fanga cɛn; ¹⁵ janko minw tun bɛ Setana ta jɔnya ra o si bɛɛ ra, saya nasiran kosɔn, a ye olugu kunmabɔ. ¹⁶ Can ra, Yesu ma na ka na mɛlɛkɛw le dɛmɛ; a nana Iburahima ta denw le dɛmɛ. ¹⁷ O le kosɔn jagboya lo, a tun ye kɛ adamaden ye cogo bɛɛ ra, ka kɛ sarakalasebaga* kankelentigi ye, min bɛ hina mɔgɔw ra, ka baara kɛ Ala ye janko ka mɔgɔw ta jurumunw kafari. ¹⁸ Ayiwa, i n'a fɔ ale yɛɛ tɔɔrɔra kɔrɔbɔri kosɔn, o kosɔn minw bɛ kɔrɔbɔ, a bɛ se ka olugu dɛmɛ.

3

Kirisita ka bon ni cira Musa ye (Matiyu 21.33-38)

¹ O le kosɔn, ne balema saninmanw, Ala ka aw minw wele, ne b'a fɛ ko aw ye miiri Yesu le ma; ale le ye Ala ta ciraden ye, ani a ta sarakalasebagaw kuntigiba*, an ta lanaya ko ra. ² Yesu kɛra kankelentigi ye Ala ja kɔrɔ, Ala min k'a sigi a ta baara ra, i n'a fɔ cira Musa tun kɛra kankelentigi ye Ala ta so bɛɛ kɔnɔ cogo min na. ³ Nka Yesu ka kan ni bonyaba ye ka tɛmɛ cira Musa kan pewu; sabu bonlɔbaga bɛ bonya sɔrɔ ka tɛmɛ bon yɛɛ kan.

⁴ Bon o bon, mɔgɔ le k'a lɔ; nka min ka fen bɛɛ lajɛnnin lɔ, o ye Ala le ye. ⁵ Cira Musa kɔni tun ye baarden le ye, min k'a ta baara kɛ ni kankelentigiya ye Ala ta so bɛɛ kɔnɔ. Ala tun bɛ kuma minw fɔ, a ta baara tun ye ka o seereya le kɛ. ⁶ Nka Kirisita* kɛra kankelentigi ye i ko Dence min sigira Ala ta so kɔnɔ ka kɛ fen bɛɛ kunna. Sisan anw le ye o so ye; nka an bɛ an yɛɛ bonyara lanaya ni jigiya min kosɔn, fɔ an ye jija ka to o kan ka taga se a laban ma.

Nɛnkiriɔrɔ min labɛnna Ala ta mɔgɔw ye

⁷ O kosɔn, i n'a fɔ Nin Saninman* k'a fɔ cogo min na, ko:

«Ni aw bɛ Ala kumakan men bi,

⁸ aw kana aw jusukun gbɛlɛya

i n'a fɔ aw bɛmaw murutira Ala kama

kongokolon kɔnɔ cogo min na, ko o bɛ Ala kɔrɔbɔ.

⁹ O ɔrɔ le ra aw bɛmaw ko o bɛ ne Ala kɔrɔbɔ,

k'a sɔrɔ o ka ne ta kokɛninw bɛɛ ye ka se fɔ san binaani.

¹⁰ O kosɔn ne dimina o wagati mɔgɔw kɔrɔ;
ne ko: <O yere ta miiriyaw le be o lafiri tuma bɛɛ;
ne b'a fe o ye sira min ta, o te o lon.>

¹¹ O kosɔn ne dimikojugu fe, ne karira ko:
<O tena don ne ta nenekiriyɔrɔ ra fiyewu!> »

¹² Ne balemaw, aw ye aw yere kɔrɔsi, mɔgɔ si kana sɔrɔ aw ra, jusujugu ni lanabarijusu be min na, fɔ ka ban ka Ala janaman kan mina. ¹³ Nka Ala ka «bi» min ko fɔ, ka aw to o ra, aw ye jɔgɔn ladi lon o lon, janko jurumun kana ke sababu ye ka aw lafiri ka aw jusukun gbɛleya. ¹⁴ An kera Kirisita* ta jenjɔgɔnw le ye, nka an ka a damina ni jigiya min ye, fɔ an sinsinnin ye to o kan ka taga se a laban ma.

¹⁵ A sebera Kitabu kɔnɔ, ko:
«Ni aw be Ala kumakan men bi,
aw kana aw jusukun gbɛleya,
i n'a fɔ an bemaw murutira cogo min na.»

¹⁶ Ayiwa, jɔntigiw le ka Ala kumakan men ka muruti? Cira Musa bɔra ni minw ye Misiran jamana ra, yala olugu te wa? ¹⁷ Ala dimina jɔntigiw le kɔrɔ fɔ san binaani? Minw ka jurumun ke, ka sa kongokolon kɔnɔ, yala olugu te wa? ¹⁸ Ala karira ko jɔntigiw le tena don a ta nenekiriyɔrɔ ra? Yala minw murutira a kama, olugu te wa?

¹⁹ O cogo ra, an b'a ye ko o ta lanabariya le kosɔn o ma se ka don o jamana ra.

4

¹ Ayiwa, Ala ka layiri min ta ko an bɛna taga don ale ta nenekiriyɔrɔ ra, i n'a fɔ o layiri belɛn be a nɔ ra, o ra an ye an yere kɔrɔsi, janko aw si kana na dɛse ka to kɔ. ² Kibaro Diman* waajuri kera an ye, i n'a fɔ a kera an bemaw ye cogo min na. Nka o ka o kuma min men, o ma foyi ja o ye; sabu minw k'a men, olugu m'a mina ni lanaya ye. ³ Nka anw minw lara Yesu ra, anw bɛna don o nenekiriyɔrɔ ra, i n'a fɔ Ala k'a fɔ cogo min na, ko:

«Ne dimikojugu fe, ne karira ko:
O tena don ne ta nenekiriyɔrɔ ra fiyewu.»

Ala ka o kumaw fɔ k'a sɔrɔ a tun ka fɛn bɛɛ dan ka ban kabini dunuɓa dantuma na; ⁴ sabu a fɔra Kitabu yɔrɔ dɔ ra tere wolonfla ko ra, ko: «Tere wolonflanɛn, Ala nenekirira a ta baara bɛɛ ra.»

⁵ O yɔrɔ kelen na Ala ko tuun, ko:

«Ne ka jamana min layiri ta o ye,
o tena don ne ta nenekiriyɔrɔ ra fiyewu.»

⁶ Ayiwa, minw tun konna ka o Kibaro Diman lamɛn, olugu ta lanabariya kosɔn, o ma don o jamana ra ka nenekiri. Nka o bɛɛ n'a ta, dɔ werɛw belɛn be se ka don o yɔrɔ ra. ⁷ O le kosɔn Ala ka lon dɔ werɛ sigi tuun; o ye «bi» ye. Wagatijan tɛmɛnin kɔ a ka o kuma don Dawuda da ra. A tun konna ka o kuma fɔ; o kuma fle nin ye, ko:

«Ni aw be Ala kumakan men bi,
aw kana aw jusukun gbɛleya.»

⁸ Ayiwa, ni Yosuwe tun sera ka Izirayɛlimɔgɔw ladon o nenekiriyɔrɔ ra, Ala tun tena lon werɛ ko fɔ tuun o kɔ fe. ⁹ O kosɔn Ala ka a ta baara ke, ka nenekiri a tere wolonflanɛn na cogo min na, o nenekiri jɔgɔn be Ala ta mɔgɔw ja. ¹⁰ Ni mɔgɔ min ka don Ala ta nenekiriyɔrɔ ra, o tigi be nenekiri a ta baaraw ra, i n'a fɔ Ala nenekirira a ta baaraw ra cogo min na. ¹¹ O kosɔn an ye jija ka don o nenekiriyɔrɔ ra, janko mɔgɔ si kana to kɔ fe i n'a fɔ Alakanminabari dɔw k'a ke cogo min na.

3:11 3.7-11 Nin kuma fɔra Zaburu 95.7-11. **3:15** 3.15 Nin kuma fɔra Zaburu 95.7-8. **4:3** 4.3 Nin kuma fɔra Zaburu 95.11. **4:4** 4.4 Nin kuma fɔra Damina 2.2. **4:7** 4.7 Nin kuma fɔra Zaburu 95.7,8.

¹² Sabu Ala ta Kuma be janamanya di, baraka b'a ra. A da ka di ka teme muru da fla kan. A be mogo sogo fo ka se mogo jusukun ni a nin dan ma, ka se kolo tugudaw ni sonbe ma. A be mogo ta miiriyaw ni a jusukunnakow bee segesege k'a lon. ¹³ Danfen si te yi min dogonin lo Ala na koru. Fen bee be a na koru kene kan, fen si dogonin te a ma; an bena taga lo ale Ala min na koru, janko an bee ye an ta fo.

Yesu ye sarakalasebagaw kuntigiba ye

¹⁴ Ayiwa, i n'a fo sarakalasebagaw kuntigiba* be an fe, min yelera ka taga fo sankolo kononoyoro ra, min ye Yesu ye, Den min bora Ala ra, o tuma an ko an be lanaya min na, an ye jija ka to o kan. ¹⁵ Sarakalasebagaw kuntigiba min te se ka hina an na ka an deme an ta barakantanyaw ra, an ta sarakalasebaga te o mogonna ye. Nka ale fana korobora cogo bee ra i n'a fo anw, nka a ma jurumun si ke. ¹⁶ O ra, an kana siran; an ja siginin ye madon neema tigi Ala ta masasiginan na, janko a ye makari an na, ka neema an ye, ka an deme wagati bennin na.

5

¹ Ayiwa, sarakalasebagaw kuntigibaw* bee janawolomara ka bo mogow le ce ra; a sigira mogow koson, ka kow janabo o ni Ala ce. A be siman sarakaw ni began sarakaw lase Ala ma mogow ta jurumunw koson. ² A be se ka hina mogo kolonbariw ni mogo lafirininw na, sabu ale fana ye barakantan ye i n'a fo o mogow. ³ O koson a ka kan ka saraka do bo a yere ta jurumunw koson, i n'a fo a b'a bo mogo tow ta jurumunw koson cogo min na. ⁴ Ayiwa, mogo si te se ka o bonya ta k'a la a yere kan; Ala le be mogo wele a kama, i n'a fo a ka Haruna wele cogo min na.

⁵ O cogo ra, Kirisita* fana ma sarakalasebagaya ta kuntigibaya bonya la a yere kan a yere ma; nka Ala le ka a ke a ye, k'a fo a ma ko:

«Den min bora ne ra, ele lo;
ne kera i Fa ye bi.»

⁶ Ala k'a fo yoro were ra fana, ko:

«Ele le ye sarakalasebaga ye wagati bee,
i n'a fo Melikisedeki tun be cogo min na.»

⁷ Wagati min Yesu tun be dunupa ra yan, a tun k'a lon ko se be Ala ye ka ale kisi saya ma; a ka Ala daari, k'a daari kosebe ni kanba ye, fo ka kasi. Ala ka a ta daariri lamen a ta Alapasiran koson. ⁸ Nka hali k'a soro a bora Ala ra, o bee n'a ta, a ka Ala kan mina, ka toro. ⁹ Ala k'a ta kow bee dafa tuma min na, minw be a kan mina, a kera olugu ta kisiri tigi ye, kisiri banbari. ¹⁰ Ala ka a latige k'a ke sarakalasebagaw kuntigiba ye, i n'a fo Melikisedeki tun kera a ye cogo min na.

Lanabaga barakantanw

¹¹ Ayiwa, fen caman be an fe k'a fo aw ye nin ko ra, nka o kow jafu ka gbelen, sabu aw ta faamuri ka sumaya. ¹² Nogontumasi aw tun ka kan ka ke karamogow le ye; nka hali bi o belen be aw karanna Ala ta Kuma damina le ra kura ye tuun. Hali bi aw mako be nono le ra, aw te se ka domuni gbiriman domu. ¹³ K'a soro mogo min be nono doron ke a ta baro ye, o tigi ye dennenin le ye, a te ko terennin lon ka bo ko terenbari ra. ¹⁴ Nka domuni gbiriman ye mogokorobaw ta le ye; olugu ka o yere degi, ka ko lon, ka kojuman ni kojugu lon ka bo mogon na.

6

¹ O le koson, Kirisita* ta karan be damina ko minw na, an kana to o kan hali bi; an ye taga na lanaya ra, ka ke i ko mogokorobaw. An man kan ka kosegi karan damina kan tuun, i n'a fo mogo ka kan ka nimisa cogo min ka kewale pacintanw dabra, ka

la Ala ra, ² ani batizeri ta karan, ani boro be la mɔgow kan cogo min na, ani suw kunuko, ani Ala ta kiti banbari. ³ Ayiwa, an ye o kow to yi ka taga ja! An bena o le ke, ni Ala sonna.

⁴ Ayiwa, Ala ta yeelen yirara minw na ka ye, minw ka Ala ta neema nene ka ye, ka do soro Nin Saninman* na, ⁵ ka Ala ta Kuma diya nene ka ye, ka wagati nata ta sebayaw lon, ⁶ ayiwa, o bee n'a ta, ni o mɔgow benna, olugu koni te se ka nimisa kokura tuun fiyewu; sabu Den min bora Ala ra*, a be i n'a fo o be o le gbengbenna yiri ra tuun kokura, k'a lamaroya kene kan bee ja na.

⁷ Ayiwa, ni sanji ka ben sijagako caman dugukolo min kan, ni o dugukolo siman ka ja, ka ke senkebaga sago ye, o dugukolo be Ala ta baraka soro. ⁸ Nka ni naniw, ani binjuguw doron le falenna a ra, a te foyi ja; a tena men o yoro be danga, ani a laban tasma b'a jeni.

⁹ O bee n'a ta, an balema kanuninw, hali ni an be nin kumaw fo, an jigi siginin lo aw ta ko ra; an k'a lon ko aw be sirajuman le kan, min ye kisiri sira ye. ¹⁰ Sabu Ala te pumanlonbari ye k'a fo ko a be jina aw ta baara ko, ani aw ka balemaw kanu cogo min na a togo koson, ani aw ka Ala ta mogo saninmanw deme cogo min na, ani aw be o demena cogo min na fana hali bi. ¹¹ Nka min ka di an ye, o ye ko aw bee kelen kelen ye jija ka se fo a laban ma, janko aw jigi be min kan, aw ye o soro. ¹² An t'a fe aw ye ke salibagato ye. Ala ka fen minw layiri ta, mogo minw be jija ka o soro o ta lanaya ni o ta mupuri baraka ra, aw ye olugu le ladegi.

Ala ka layiri min ta

¹³ Ala ka layiri ta Iburahima ye tuma min na, a tun te se ka kari togo were ra, min ka bon ni ale Ala yere togo ye minke, a karira a yere togo le ra. ¹⁴ A ko Iburahima ma ko: «Sigiya t'a ra, ne bena baraka don i ra, ka i ta duruja caya kosebe.» ¹⁵ Ayiwa, Iburahima mupuna ka Ala makono minke, o cogo le ra, Ala tun ka min layiri ta a ye, a ka o soro.

¹⁶ Ni mɔgow be kari, fen min ka bon ni olugu yere ye, o be kari o le ra; o kariri ye sarati le ye k'a yira ko o ta kuma ye can ye, ani ka sosori bee ban pewu.

¹⁷ O cogo ra, minw tun ka kan ka o layirijuman soro, Ala tun b'a fe k'a yira olugu ra le k'a gbeya ko ale te a ta kolatigeninw yelema fiyewu; o koson a karira ka fara layiri kan. ¹⁸ O fen fla te se ka yelema fiyewu. Ala ka layiri min ta, ani ka kari ka fara a kan, a te se ka faninya tige o ko ra. An minw ka karifayoro soro Ala koro, nin kumaw be an ja gbeya le kosebe, janko Ala ka layiri min ta an ye, an ye an jigiya to o kan. ¹⁹ O jigiya be an nin mara, i ko nege gbiriman min be kurunba lalo; jigisobe lo, ani jigi barakaman. O le be yoro saninman* ta boncetigefani dayele an ye, ka an ladon fo yoro saninmanba konu. ²⁰ Yesu konna ka don an ja o yoro ra an ta jurumunw koson. A kera sarakalasebagaw kuntigiba* ye i n'a fo Melikisedeki tun kera a ye cogo min na; a bena to o kuntigiya ra wagati bee.

7

Melikisedeki ta sarakalasebagaya

¹ Ayiwa, o Melikisedeki tun ye Salemu dugu masace le ye, ani Ala Korotaninba ta sarakalasebaga*. O wagati ra Iburahima tun tagara masa dow kere, ka se soro o kan; Iburahima kosegito, Melikisedeki tagara a kunben ka dugawu ke a ye. ² Iburahima ka a borofenw bee yaga bo ka o di Melikisedeki ma. Melikisedeki togo koro ye ko «terenninya masa.» Ka fara o kan, Salemu masace lo, o koro ye ko «hera masace.»

³ A face togo ma fo, a bamuso togo ma fo, a ta buruju togo fana ma fo; a worocogo ma

fɔ, walama a sacogo. A bɛ i ko Den min bɔra Ala ra*, sabu a bɛ to a ta sarakalasebagaya ra wagati bɛɛ.

⁴ Aw m'a ye ko nin cɛ tun ka bon wa! Fɔ an bɛmace Iburahima tun ka fɛn o fɛn sɔrɔ kɛrɛkɛyɔrɔ ra, a ka o bɛɛ yaga bɔ ka o di a ma. ⁵ Levi* ta duruja minw ye sarakalasebagaw* ye, sariya* k'a yira ko olugu ka kan ka yaga mina Izirayelimɔgɔw fɛ, minw ye o balemaw ye; k'a sɔrɔ o bɛɛ bɔra Iburahima le ra fana. ⁶ Melikisedeki tun tɛ Levi ta duruja dɔ ye, nka o bɛɛ n'a ta, a ka yaga mina Iburahima fɛ. Ala tun ka layiri ta Iburahima min ye, a ka dugawu kɛ o ye. ⁷ K'a sɔrɔ sigiya t'a ra, namɔgɔ le bɛ dugawu kɛ kɔmɔgɔ ye. ⁸ Sarakalasebagaw fɛ, Levi ta duruja minw tun bɛ yaga mina, olugu tun ye adamaden gbansanw le ye. Nka Melikisedeki min ka yaga mina Iburahima fɛ, a fɔra ko ale panaman lo wagati bɛɛ. ⁹ Levi ta duruja minw bɛ yaga mina, an bɛ se k'a fɔ ko olugu yɛrɛ ka yaga bɔ k'a di Melikisedeki ma, sabu o bɛmace Iburahima k'a di a ma. ¹⁰ Wagati min Melikisedeki tagara yaga mina Iburahima fɛ, olugu tun ma woro ban, nka Iburahima le tun bɛna o woro. O cogo ra olugu yɛrɛ ka yaga di Melikisedeki ma.

¹¹ Ayiwa, sariya min dira Izirayelimɔgɔw ma, o ju tun sigira Levi ta sarakaw le kan. Ni o sarakalasebagaya tun sera ka mɔgɔw kisi ka o bɔ o ta jurumunw bɛɛ ra, kun tun tena kɛ a ra tuun ko sarakalasebaga wɛrɛ ye na, i n'a fɔ Melikisedeki tun kɛra a ye cogo min na. Sarakalasebagaw tun bɛna to ka bɔ Levi ta gba le ra dɔrɔn, i ko Haruna.

¹² Sabu ni sarakalasebagaya yɛlɛmana, jagboya lo fana ko sariya ye yɛlɛma. ¹³ An bɛ Matigi min ta ko fɔra nin ye, ale bɔra gba wɛrɛ le ra; a ta gbamɔgɔ si ma deri ka sarakalasebagaya baara kɛ, ka saraka bɔ sarakajɛnifɛn* kan. ¹⁴ Ayiwa, bɛɛ k'a lɔn ko an Matigi bɔra Zuda ta gba le ra; nka cira Musa ma foyi fɔ sarakalasebagaya ta ko ra o gba ta fan fɛ.

Yesu ta sarakalasebagaya tɛ ban

¹⁵ Yesu kɛra sarakalasebaga* wɛrɛ ye minke, i n'a fɔ Melikisedeki tun kɛra a ye cogo min na, o le b'a yira k'a gbɛya tuun ko a ni Levi ta gba tɛ sira kɛn na. ¹⁶ A ma kɛ sarakalasebaga ye ka kaɲa ni gba ta sira ta sariya ye; nka a kɛra sarakalasebaga ye a ta panamanya banbari ta sebgaya le baraka ra. ¹⁷ Sabu a fɔra a ta ko ra ko:

«Ele le ye sarakalasebaga ye wagati bɛɛ
i n'a fɔ Melikisedeki tun bɛ cogo min na.»

¹⁸ O cogo ra sariya* fɔlɔ bɔra yi, sabu baraka tun tɛ o ra ka mɔgɔw kisi, nafa tun tɛ o ra fana; ¹⁹ sabu sariya ma se ka foyi kɛ k'a dafa. Sisan an ka jigiya wɛrɛ le sɔrɔ, min ka ɲi ni fɔlɔta ye; o le sababu ra an bɛ se ka gbara Ala ra.

²⁰ Ka fara o kan, Ala karira le, ko Yesu bɛna kɛ sarakalasebaga ye. A ma kari sarakalasebaga tɔw si ta ko ra. ²¹ Nka Yesu kɛra sarakalasebaga ye tuma min na, Ala karira k'a fɔ a ye ko:

«Matigi karira,
a fana tena a ta miiriya yɛlɛma:
Ele le ye sarakalasebaga ye wagati bɛɛ.»

²² O ra, Yesu kɛra Ala ta jɛnɲɔgɔnya min sarati ye, o jɛnɲɔgɔnya ka fisa ni fɔlɔ ta ye pewu.

²³ Ka fara o kan tuun, sariya fɔlɔ wagati ra sarakalasebaga caman le tɛmɛna; saya kosɔn, o dɔ ma se ka to sarakalasebagaya baara ra. ²⁴ Nka Yesu kɔni, ale tɛ sa fiyewu; o kosɔn mɔgɔ si tɛ se ka kɛ sarakalasebaga ye a nɔ ra. ²⁵ O le kosɔn minw bɛ gbara Ala ra Yesu sababu ra, a bɛ se ka olugu kisi wagati bɛɛ ka bɔ jurumun bɛɛ ra, sabu a panaman lo wagati bɛɛ, a bɛ Ala daari o ye.

²⁶ An mako tun be nin sarakalasebagaw kuntigiba ɲogɔn le ra, min saninyanin lo, jarakiyɔɔ tɛ min na, nɔ si tɛ min na, min faranna ka bɔ jurumunkebagaw cɛ ra, ka kɔɔɔta ka tɛmɛ hali sankolo kan. ²⁷ A mako tɛ a ra ka saraka bɔ lon o lon a yɛrɛ ta jurumunw kosɔn fɔlɔ, ka ban ka a bɔ mɔgɔ tɔw ta kosɔn, i n'a fɔ sarakalasebagaw kuntigiba tɔw. A ka a yɛrɛ di saraka ye ka o bɛɛ kɛ sɪnaga kelen ka ban pewu.

²⁸ Can ra, sariya ka mɔgɔ minw sigi ka o kɛ sarakalasebagaw kuntigibaw ye, barakantanya tun be o mɔgɔw ra. Nka Ala karira ka kuma min fɔ sariya kɔ fɛ, o sababu ra Den min bɔra Ala ra*, o le sigira ka kɛ sarakalasebagaw kuntigiba dafanin ye wagati bɛɛ.

8

Yesu ye sarakalasebagaw kuntigiba ye

¹ Ayiwa, an ka kuma minw bɛɛ fɔ, o kunba ye nin ye: sarakalasebagaw kuntigiba* be an fɛ, min siginin be Ala ta masasiginan kininboroyanfan na sankolo ra. ² A be a ta baara kɛ yɔɔɔ saninman* kɔnɔ, fanibon panaman kɔnɔ, Matigi Ala yɛrɛ boro ka min lɔ, mɔgɔ boro ma a lɔ.

³ Sarakalasebagaw kuntigibaw bɛɛ sigira, janko o ye siman sarakaw ni bɛgan sarakaw lase Ala ma. O cogo ra jagboya lo ko an ta sarakalasebagaw kuntigiba fana ye fɛn dɔ sɔɔ ka a lase Ala ma. ⁴ Ni a tun be dunupa ra yan, a tun tɛna kɛ sarakalasebaga ye yɛrɛ; sabu sarakalasebaga wɛrɛw be yi, olugu le be sarakaw lase Ala ma ka kapa ni sariya* ye. ⁵ O be o baara kɛ yɔɔɔ saninman min kɔnɔ, o ye sankolo ta yɔɔɔ saninman bisigiya le ye. Cira Musa tun b'a fɛ ka fanibon saninman lɔ tuma min na, Ala k'a fɔ a ye ko: «Ne ka nin fɛnw bisigiya min yira i ra kuru kan, i ye o kɔɔɔsi kɔsɛbɛ, k'a to a ye kɛ ka kapa ni o ye.»

⁶ Nka sisan Kirisita* ta baara ka bon ni sarakalasebaga tɔw ta ye pewu, sabu ale le be soronarikɛbaga ye Ala ni mɔgɔw cɛ ka jɛnɲogɔnya min don o cɛ, o jɛnɲogɔnya ka bon ni fɔlɔ ta ye. O jɛnɲogɔnya ju sigira layiri minw kan, o ka fisa ni fɔlɔ ta ye pewu.

⁷ Can ra, ni jɛnɲogɔnya fɔlɔ tun dafanin lo, kun tun tɛna kɛ a ra tuun ka flanan jini k'a bla a nɔ ra. ⁸ Nka Ala ka a ta mɔgɔw jaraki le, k'a fɔ o ye ko:

«Lon dɔ, bɛna se, Matigi ko ten,

ne bɛna jɛnɲogɔnyakura don

ni Izirayeli ta gbamɔgɔw ni Zuda ta gbamɔgɔw ye.

⁹ O jɛnɲogɔnya tɛna kɛ i ko ne tun ka jɛnɲogɔnya min don ni o bɛmaw ye,

lon min na ne ka o boro mina ka bɔ ni o ye Misiran jamana ra;

sabu ne kɔnna ka jɛnɲogɔnya min don ni o ye, o ka o cɛn.

O kosɔn ne ka o to yi.

Matigi ko ten.

¹⁰ Nka o wagatiw tɛmenin kɔ,

ne bɛna jɛnɲogɔnya min don ni Izirayelimɔgɔw ye, o ye nin ye, Matigi ko ten:

ne bɛna ne ta sariyaw don o hakiri ra,

k'a sɛbɛ o jusukun na;

ne bɛna kɛ o ta Ala ye, o be kɛ ne ta mɔgɔw ye.

¹¹ Mɔgɔ si tɛna a mɔgɔɲogɔn karan tuun,

walama ka a balema karan tuun ko:

<I jija ka Matigi lon.>

Sabu o bɛɛ bɛna ne lon,

k'a ta mɔgɔ fitini na ka taga a bla mɔgɔba ra.

¹² Ne bɛna o ta terenbariyakow bɛɛ yafa o ma;

ne tɛna ne hakiri to o ta jurumunw si ra tuun.»

¹³ Ayiwa, aw m'a ye, Ala ka jɛnɔgɔnyakura ko fɔ minke, a k'a yira ko jɛnɔgɔnya fɔlɔ kɔrɔra. Ayiwa, ni fɛn ka kɔrɔ, ni a tɛ mako na tuun, o fɛn bɛ taga tunuyɔrɔ le ra.

9

Jɛnɔgɔnyakɔrɔ ni jɛnɔgɔnyakura (Bɔri 25; 26; 40.17-33)

¹ Ayiwa, jɛnɔgɔnya fɔlɔ fana ta sariyaw tun bɛ yi, o tun bɛ Ala batocogo yira. Alabatoyɔrɔ saninman dɔ fana tun bɛ dugukolo kan yan. ² O tun ka fanibon dɔ le lɔ. O fanibon bonkɔnɔ fɔlɔ tun bɛ wele ko yɔrɔ saninman*. Fitinadaga ni tabali ni sarakaburuw tun bɛ o yɔrɔ le ra. ³ O kɔ, boncɛtigɛfani flanan kɔfɛyɔrɔ ra, o tun ye fanibon bonkɔnɔ flanan ye, min bɛ wele ko yɔrɔ saninmanba*. ⁴ Wusunanjɛnifɛn saninlaman dɔ tun bɛ o yɔrɔ ra, ani jɛnɔgɔnya kɛsu, sanin tun lara min yɔrɔ bɛɛ kan. Sanindaga dɔ tun bɛ o kɛsu kɔnɔ; mane* tun bɛ o sanindaga kɔnɔ, ani Haruna ta bere min tun fiyerenna, ani jɛnɔgɔnya ta kumaw tun sɛbɛra kabakuru walaka minw kan. ⁵ Serubɛn mɛlɛkɛ nɔɔrɔmanw tun bɛ kɛsu san fɛ. Olugu tun ka o kamanw biri kɛsu datugunan kunna. Nka an tɛ se ka don nin kow bɛɛ ra sisan k'a nafɔ kelen kelen.

⁶ Ayiwa, fanibon ni a kɔnɔfɛnw tun labenna o cogo le ra. Sarakalasebagaw* tun bɛ don o bonkɔnɔ fɔlɔ kɔnɔ lon o lon ka o ta baara kɛ. ⁷ Nka sarakalasebagaw kuntigiba kelenpe le bɛ tun bɛ don bonkɔnɔ flanan kɔnɔ sɔɔɔɔ kelen san kɔnɔ. A fana tun tɛ don ni a ma don ni bɛgan dɔ jori ye a boro, ka o kɛ k'a yɛrɛ ta jurumun ni jama ta jurumunw kafari.

⁸ O cogo ra, Nin Saninman* b'a yira an na ko yɔrɔ saninmanba sira tun ma dayɛlɛ fɔlɔ, sabu fanibon fɔlɔ tun bɛ a nɔ ra. ⁹ Nin kow ye sisan ta kow tagamasiyɛn le ye. O b'a yira an na ko o bɛgan sarakaw, ani saraka wɛrɛ minw bɛ di Ala ma, ko o sarakaw tun tɛ se ka o dibaga jusukun saninya. ¹⁰ O sariyaw tun ye domunifɛnw ta kow le ye, ani minnifɛnw, ani farikolo saninyacogo ni ji ye. O landaw tun bɛ adamaden kɛnɛmayɔrɔ dɔrɔn le jate; o landaw tun sigira fɔ ka taga se wagati min na, Ala bɛna fɛn bɛɛ yɛlɛma k'a kɛ kura ye.

¹¹ Nka Kirisita* nana ka na kɛ sarakalasebagaw kuntigiba ye sisan, janko Ala tun ka fɛn minw layiri ta, an ye o sɔrɔ. Ale donna fanibon min kɔnɔ, o nafa ka bon, a dafanin lo ka tɛmɛ fɔlɔ kan; mɔgɔ boro m'a lɔ, o kɔrɔ ye ko nin dunuɔna ta danfɛn tɛ. ¹² Kirisita donna yɔrɔ saninmanba kɔnɔ sɔɔɔɔ kelenpe, ka dan o ma. A ma don ni bakɔrɔninw jori ye, walama misidenw jori, nka a donna ni a yɛrɛ jori le ye; a ka an kunmabɔ o cogo le ra, ka an kisi wagati bɛɛ.

¹³ Ayiwa, o tun bɛ bakɔrɔninw jori ni misitoranw jori, ani misi jɛninin buguri seriseri mɔgɔ saninyabariw kan ka o farikolo saninya. ¹⁴ Nka Kirisita jori baraka ka bon ka tɛmɛ o fɛnw kan. Nin Saninman banbari baraka ra, a ka a yɛrɛ di Ala ma saraka ye, nɔ tɛ saraka min na. Ale jori bɛ se ka an jusukun saninya ka bɔ ko jɛacintanw na, janko an ye baara kɛ Ala panaman ye.

¹⁵ O le kosɔn a kɛra jɛnɔgɔnyakura* ta soronarikɛbaga ye, janko Ala ka mɔgɔ minw wele, ka panamanya banbari layiri ta o ye, olugu ye o sɔrɔ; sabu minw tun ka jurumun kɛ jɛnɔgɔnya fɔlɔ wagati ra, a sara ka olugu kunmabɔ o jurumunw na.

¹⁶ Ni mɔgɔ dɔ ka centasebɛ kɛ, ni o tigi ma sa, o sɛbɛ tɛ jate. ¹⁷ Centasebɛ kumaw tɛ jate, fɔ ni saya kɛra; sabu k'a sɛbɛbaga to si ra, a tɛ foyi na. ¹⁸ O le kosɔn jɛnɔgɔnya fɔlɔ fana ma sigi jori kɔ. ¹⁹ Cira Musa ka jama bɛɛ lajɛn fɔlɔ, ka Ala ta cifɔninw yira o ra, i ko a sɛbɛra sariya ra cogo min na. O kɔ, a ka misidenw ni bakɔrɔnin dɔw faga ka o jori jɛgami ji ra, ka izopeyiri flaburu ni sagasi wulenman dɔ su o jori ra ka o

* **9:4** 9.4 Mane tun ye domunifɛn dɔ ye, Ala tun bɛ min di Izirayelimogow ma ka o to tagama ra kongokolon kɔnɔ (Bori 16.13-15,31).

seriseri sariya kitabu kan, ani jama bæ kan. ²⁰ A ko: «Ala ka jɛnɔɔɔɔɔɔɔɔ min don ni aw ye, nin jori le ye o jɛnɔɔɔɔɔɔɔɔ sarati ye.» ²¹ O cogo kelen na, cira Musa ka jori dɔ seriseri fanibon fana kan, ani yɔɔɔ saninman ta minanw bæ kan. ²² Sabu ka kapa ni sariya ye, ni fɛn dama dama tɛ, fɛn bæ tun bɛ saninya ni jori le ye. Ni jori ma bɔn, jurumun tɛ yafa fana.

Kirisita ta saraka bɛ jurumun kafari

²³ Fanibon ta fɛnw ye sankolokɔɔɔɔɔɔɔɔ bisigiya le ye. I n'a fɔ o fanibon kɔɔɔɔɔɔɔɔ tun ka kan ka saninya ni bɛganw jori ye, o tuma o fɛnw yɛɛ minw bɛ sankolo kɔɔɔ, olugu tun ka kan ka saninya ni saraka dɔ ye min ka fisa ni bɛgan sarakaw ye.

²⁴ Mɔɔɔ boro ka yɔɔɔ saninman min lɔ, Kirisita ma don o jɔɔɔ le kɔɔɔ, sabu o ye sankolo ta yɔɔɔ saninman tagamasiyɛn dɔɔɔ le ye. A donna sankolo yɛɛ le kɔɔɔ, janko ka taga lɔ Ala ja kɔɔɔ ka an ta jurumunw ko janabɔ.

²⁵ A ma don k'a yɛɛ di saraka ye sɔɔɔgako caman, i ko sarakalasebagaw kuntigiba tun bɛ don yɔɔɔ saninmanba kɔɔɔ cogo min na san o san ni jori dɔ ye, min tɛ ale yɛɛ ta ye. ²⁶ Ni o tɛ, kabini dunuɔa danna ka na se bi ma, Kirisita tun bɛna tɔɔɔ sɔɔɔgako caman le. Nka nin dunuɔa labanwagati ra, Kirisita nana kɛ saraka ye sɔɔɔgako kelenpe le, ka dan o ma; a nana a yɛɛ di saraka ye ka jurumun yafa. ²⁷ Saya bɛ se mɔɔɔ bæ ma sɔɔɔgako kelenpe le; o kɔ, Ala bɛ kiti tige o kan. ²⁸ O cogo ra, Kirisita fana kɛra saraka ye sɔɔɔgako kelen, ka mɔɔɔ caman ta jurumun bɔ o kunna. A bɛna na sɔɔɔgako flanan na, nka o tena kɛ jurumun ta ko ye tuun; minw bɛ a makɔɔɔna, a bɛna olugu le kisi.

10

¹ Ayiwa, sariya* bɛ Ala ta fɛnɔɔɔɔɔɔɔɔ nataw bisigiya dɔɔɔ le yira an na; o fɛnw bɛ cogo min na tigitigi, a tɛ o yira. O kosɔɔ minw tun bɛ Ala bato ni o saraka kelenw ye tuma bæ san o san, sariya tun tɛ se ka olugu kɛ mɔɔɔ dafaninw ye fiyewu. ² Ni o sarakaw tun bɛ se ka mɔɔɔ kisi, o tun bɛna dabra; sabu minw bɛ a bɔra, a tun bɛ kɛ ko olugu saninyara sɔɔɔgako kelen ka ban; o tun tena jurumun sɔɔɔ o yɛɛ ra tuun.

³ Nka o sarakaw yɛɛ bɛ mɔɔɔ hakiri jigi o ta jurumunw na le san o san. ⁴ Sabu misitoranw jori ni bakɔɔɔɔɔɔɔɔ jori tɛ se ka jurumun bɔ mɔɔɔ ra fiyewu.

⁵ O le kosɔɔ Kirisita* bɛ nana dunuɔa ra wagati min na, a ko Ala ma ko: «I ko i tɛ bɛgan saraka* fɛ, i tɛ siman saraka* fɛ, nka i ka farikolo dɔ dan ne ye.

⁶ Saraka jɛnitaw*, walama jurumunyafa sarakaw ko man diya i ye.

⁷ O kosɔɔ ne ko: «Ala, ne flɛ nin ye, ne bɛ na i sago kɛ,

i n'a fɔ a fɔra ne ta ko ra sariya Kitabu kɔɔɔ cogo min na.» »

⁸ Ayiwa, Kirisita kɔɔna k'a fɔ ko: «I tɛ bɛgan saraka fɛ, walama siman saraka, walama saraka jɛnita, walama jurumunyafa saraka; o si ko man di i ye.» A ka o fɔ k'a sɔɔɔ o sarakaw bɛ bɔ ka kapa ni sariya yɛɛ le ye. ⁹ Kirisita ko fana ko: «Ala, ne flɛ nin ye, ne bɛ na i sago kɛ.» O cogo ra a ka jɛnɔɔɔɔɔɔɔɔ fɔlɔ sa, ka flanan sigi.

¹⁰ Ayiwa, o sago le sababu an saninyara Yesu Kirisita farikolo saraka baraka ra sɔɔɔgako kelenpe, ka dan o ma.

¹¹ Sarakalasebagaw* bæ tun bɛ o ta sarakalasebagaya kɛ lon o lon, ka to ka o saraka kelenw le bɔ tuma o tuma, k'a sɔɔɔ o sarakaw tɛ se ka jurumun bɔ mɔɔɔ ra fiyewu.

¹² Nka Kirisita kɔni ka saraka kelenpe min bɔ jurumunw kosɔɔ, o saraka bɛ a nɔ ra tuma bæ; o kɔ, a tagara sigi Ala kininboroyanfan fɛ. ¹³ A tagara sigi ka wagati

makɔnɔ, wagati min na Ala bɛna a juguw bla a sen kɔrɔ, ka o kɛ a senlayɔrɔ ye. ¹⁴ O cogo ra, a ka minw saninya ka bɔ jurumun na, a bɛ olugu kɛ mɔgɔ dafaninw ye tuma bɛɛ, a ta saraka kelenpe sababu ra.

¹⁵ Nin Saninman* fana ka o seereya kɛ an ye. A kɔnna k'a fɔ ko:

¹⁶ «O wagatiw tɛmɛnin kɔ, Matigi ko ten, ne bɛna jɛnɔgɔnya min don ni o ye o ye nin ye: ne bɛna ne ta sariyaw don o jusukun na, k'a sɛbɛ o hakiri ra.»

¹⁷ A ko fana ko:

«Ne tɛna ne hakiri to o ta jurumunw, ani o ta terenbariyakow ra tuun*.»

¹⁸ Ayiwa, ni jurumunw yafara ka ban, kun t'a ra ka saraka wɛrɛ bɔ jurumun kosɔn tuun.

Mɔgɔ bɛ gbara Ala ra lanaya le baraka ra

(Heburuw 6.1-20)

¹⁹ Ayiwa, ne balemaw, sisan, Yesu jori baraka ra, an bɛ se ka don yɔrɔ saninmanba* kɔnɔ an sago ma. ²⁰ Yesu ka o sira dayɛɛ an ye, ka o kɛ sirakura ye, ani janamanya sira, min bɛ tɛmɛ boncɛtigɛfani fɛ, o kɔrɔ ye a yɛrɛ farikolo. ²¹ O ra, sarakalasebagaw kuntigiba* bɛ an fɛ sisan, min sigira Ala ta so kuntigiya ra.

²² Ayiwa, o cogo ra, an ye gbara Ala ra ni jusukun terrennin ye, ani lanayasɔbɛ, ani lanaya dafanin; an jusukun ye saninya ka bɔ terenbariya bɛɛ ra, ka an farikolo ko k'a gbɛ ni ji saninman ye. ²³ An ko, ko o jigiya min bɛ an fɛ, an ye jija ka to o kan; sabu Ala min ka layiri ta an ye, ale ye kankelentigi le ye. ²⁴ An ye an janto ɔgɔn na, ka ɔgɔn ja gbɛleya kanuya ra, ani kɛwaleɔnumanw na. ²⁵ An kana an ta ɔgɔnlajɛn dabra, i n'a fɔ dɔw bɛ deri k'a kɛ cogo min na; nka an ye jija ka ɔgɔn ja gbɛleya, sabu aw yɛrɛ ɔa b'a ra ko Matigi nalon surunyara.

²⁶ Ayiwa, ni an k'a lawuri a kama ka to jurumun na, k'a sɔrɔ an ka Kirisita* ta can lon ka ban, saraka wɛrɛ tɛ yi tuun min bɛ se ka an ta jurumun yafa. ²⁷ An ja tigenin le ka kan ka Ala ta kiti lon makɔnɔ, ani tasuma farimanba min bɛna a juguw halaki.

²⁸ Ni mɔgɔ o mɔgɔ tun ka cira Musa ta sariya* cɛn, ni mɔgɔ fla walama saba kera a ko seere ye, o tun bɛ o tigi faga, o tɛ hina a ra. ²⁹ O tuma, Den min bɔra Ala ra*, ni mɔgɔ min ka o dɔndɔn ni a sen ye, walama jɛnɔgɔnyakura ta jori min k'a saninya, ni a ka o jate fɛngbansan ye, walama Nin Saninman* min bɛ nɛɛma di, ni a ka o mafiyɛnya, ayiwa, aw tɛ miiri ko o tigi ka kan ni tɔrɔba ye ka tɛmɛ cira Musa ta sariya cɛnbaga ta kan wa?

³⁰ An yɛrɛ ka nin kuma fɔbaga lon; a ko: «Ne le bɛ hake bɔ, ne le bɛ kojugu juru sara.» A ko fana ko: «Matigi bɛna a ta mɔgɔw ta kiti tige.» ³¹ Ala janaman ye an mina ka kiti tige an kan, o ye siranyakoba ye dɛ!

³² Ayiwa, a damina ra aw donna Ala ta yeelen na minke, aw ka kɛrɛba min kɛ, ka tɔrɔ cogo min na, aw ye aw hakiri to o ra. ³³ Wagati dɔw ra o tun bɛ aw nɛni, ka aw tɔrɔ, ka aw lamaroya bɛɛ ɔa na; wagati dɔw ra fana o tun bɛ mɔgɔ minw tɔrɔ ten, aw tun bɛ aw yɛrɛ kɛ olugu jɛnɔgɔnw ye. ³⁴ Can lo, aw hinara kasodenw na; o ka aw borofɛnw bɔsi aw ra minke, aw sɔnna o bɛɛ ma fɔ aw bɛ pagari, sabu aw k'a lon ko fɛn wɛrɛ bɛ aw fɛ min ka fisa ni fɛn bɛɛ ye, ani min tɛ ban. ³⁵ O kosɔn lanaya min bɛ aw fɛ, aw kana a to o ye bɔsi aw ra, sabu barajiba le bɛ o ra. ³⁶ Hali bi aw ka kan ka tɔrɔ mupɔ le, ka Ala sago kɛ; ni o kera, Ala ka layiri min ta aw ye, aw bɛna o sɔrɔ. ³⁷ Sabu a sɛbera ko:

«A tora dɔɔnin, min ka kan ka na, o bɛna na.

A tɛna mɛɛn tuun.

³⁸ Nka ne ta mɔgɔ terrennin bɛna janamanya a ta lanaya le sababu ra;

* **10:17** 10.16-17 Nin kuma fɔra Yeremi 31.33-34, ani Heburuw 8.8-12. **10:30** 10.30 Nin kuma fɔra Sariya 32.35-36.

nka ni a ka o sira bla, a ko tɛna diya ne ye tuun.»

³⁹ Mɔgɔ minw bɛ bɔ sirapuman kan ka taga halaki, anw kɔni tɛ olugu dɔ ye; minw bɛ to lanaya ra ka o nin kisi, an ye olugu dɔ le ye.

11

Lanaya

(Yuhana 8.56; Piyeri fɔlɔ 1.8; Zaburu 33.6,9)

¹ Lanaya kɔrɔ ye ko i jigi bɛ fɛn min kan, i bɛ la a ra ko i bɛna o sɔrɔ, walama i na tɛ fɛn min na, ka la a ra, ka a kɛ i n'a fɔ i na bɛ o ra. ² Lanaya le kosɔn, fɔlɔ mɔgɔw ko diyara Ala ye.

³ Lanaya le kosɔn, an b'a lɔn ko Ala ka dunɔna dan a ta kuma baraka ra; o cogo ra, an na bɛ fɛn minw yera, olugu ma bɔ fɛnyetaw ra.

⁴ Lanaya le kosɔn, Abila* ka saraka min di Ala ma, o nafa bonyara ka tɛmɛ Kabila† ta kan. Lanaya le kosɔn, Ala ka a jate mɔgɔ terennin ye, ka sɔn a ta sarakaw ma. Lanaya le kosɔn, a bɛ an karanna hali bi, hali ni a sara.

⁵ Lanaya le kosɔn, Ala ka Henoki‡ ta ka taga ni a ye, a ma sa; mɔgɔ si m'a ye tuun, sabu Ala tun k'a ta. Sani Ala ye a ta, Ala k'a yira ko a ko tun diyara ale ye. ⁶ Ni lanaya tɛ, mɔgɔ si ko tɛ se ka diya Ala ye; ni mɔgɔ min b'a fɛ ka gbara Ala ra, o tigi ka kan ka la a ra ko Ala bɛ yi, ko a bɛ a pinibagaw sara.

⁷ Lanaya le kosɔn, Ala ka Nuho lasɔmi minkɛ, a siranna Ala na, ka kurunba lalaga ka a ni a ta gɔmɔgɔw kisi, k'a sɔrɔ Ala tun k'a lasɔmi min na, a na tun ma o ye fɔlɔ. Lanaya kosɔn a ka mɔgɔw ta kɛwalejuguw bɔ kɛnɛ kan, ka Ala ta kiti ben o kan, ka Ala ta terennin sɔrɔ lanaya baraka ra.

⁸ Lanaya le kosɔn, Ala ka Iburahima wele minkɛ, a ka Ala kan mina; Ala tun bɛna jamana min di a ma, ka a kɛ a ta ye, a bɔra ka o jamana sira ta, ka taga, k'a sɔrɔ a yɛrɛ m'a lɔn a bɛ tagara yɔrɔ kelen min na. ⁹ Lanaya le kosɔn, Ala ka jamana min layiri ta a ye, a tagara sigi o jamana ra, ka kɛ lonan ye, ka to ka si fanibonw kɔnɔ; Isiyaka ni Yakuba fana ka o le kɛ, sabu o layiri kelen le tun tara olugu ye. ¹⁰ Iburahima jigi tun bɛ Ala ta dugu lɔnin le kan, min ju sigira ka na; Ala yɛrɛ ka min ko latige, ani ka a lɔ.

¹¹ Lanaya le kosɔn, Saran ni a ta kɔrɔya bɛɛ, Ala ka a to a sera ka den woro; sabu Ala min ka layiri ta a ye, a lara a ra ko o ye kankelentigi le ye. ¹² O kosɔn o cɛ kelen min fanga tun banna ka ban, min tun surunyara saya ra ka ban, o ka den caman sɔrɔ, ka caya i ko sankolo lolow, i ko kɔgɔjida kɛnkɛn min tɛ se ka jate.

¹³ O mɔgɔw bɛɛ sara lanaya ra; Ala tun ka fɛn minw layiri ta o ye, o ma o sɔrɔ, nka a kɛra i n'a fɔ o na tun bɛ o ra, fɔ o bɛ naɔari o kosɔn. O yɛrɛ k'a fɔ ko olugu ye lonanw le ye dunɔna ra yan, ko olugu ye tɛmɛbagaw le ye. ¹⁴ Ayiwa, mɔgɔ minw bɛ o kuma naɔn fɔ, o b'a yira ko olugu bɛ sigiyɔrɔ wɛrɛ le pinina. ¹⁵ O bɔra yɔrɔ min na, ni o tun tora ka miiri o yɔrɔ ko ra, o tun bɛ se ka cogo sɔrɔ ka kɔsegi o yɔrɔ ra. ¹⁶ Nka can ra, o tun bɛ yɔrɔ wɛrɛ le pinina, min ka fisa, o kɔrɔ ye min bɛ sankolo ra. O le kosɔn Ala tɛ a yɛrɛ bonya o mɔgɔw ma, a bɛ sɔn o ye ale wele ko o ta Ala; sabu a ka dugu dɔ labɛn o ye.

¹⁷ Lanaya le kosɔn, Ala ka Iburahima kɔrɔbɔ k'a flɛ minkɛ, a sɔnna ka Isiyaka di k'a kɛ saraka ye. A tun bɛ a dɛncɛ kelenpe le dira; k'a sɔrɔ Ala tun ka layiri ta a ye, ¹⁸ k'a fɔ a ye ko: «I bɛna duruja sɔrɔ Isiyaka le fɛ, i tɔgɔ bɛna la duruja min na.» ¹⁹ A jigi tun b'a kan ko hali ni Isiyaka sara, ko se bɛ Ala ye ka a lakunu ka bɔ saya ra. O kosɔn Ala ka a dɛncɛ kɔsegi a ma, sabu a kɛra i n'a fɔ a tun k'a di ka ban.

10:38 10.37-38 Nin kuma fɔra Habakuki 2.3-4. * **11:4** 11.4 Abila: Dɔw b'a fɔ ko Abeli. † **11:4** 11.4 Kabila: Dɔw b'a fɔ ko Kayɛn. ‡ **11:5** 11.5 Henoki ta ko fɔra Damina 5.18-24. **11:18** 11.18 Nin kuma fɔra Damina 21.12; 22.1-14.

²⁰ Lanaya le koson, Isiyaka ka dugawu ke Yakuba ni Esawu ye lon nataw ta ko ra.

²¹ Lanaya le koson, Yakuba satuma ra, a tintinnin tora a ta bere kan ka Ala bato, ka dugawu ke Yusufu dencew bee kelen kelen ye.

²² Lanaya le koson, Yusufu sawagati sera minke, a ka Izirayelimogow boko fo Misiran jamana ra; a k'a fo ko o tagato, o ye taga ni ale su kolow ye.

²³ Lanaya le koson, cira Musa worora minke, a worobagaw ka a dogo fo karo saba, sabu o k'a ye ko a ce ka ji; o ma siran masace ta sariya latigenin ja.

²⁴ Lanaya le koson, cira Musa koroyara minke, a ma son ko o ye ale wele ko Farawona denmuso dence. ²⁵ Ale ye toro ni Ala ta mogow ye, o diyara a ye ka teme jurumun ta panagbe kan, o min ye fen temeta ye. ²⁶ A k'a ye ko ka toro i ko Kisibaga* torora cogo min na, ko nafa be o ra ka teme Misiran naforo bee kan. A ja tun be fen were ra, min ye Ala ta baraji ye.

²⁷ Lanaya le koson, cira Musa bora Misiran, a ma siran masace ta dimi ja; a k'a ja gbeleya, k'a ke i n'a fo a ja be Ala ra, mogow te Ala min ye. ²⁸ Lanaya le koson, a ka Jonyaban panagbe* sigi, k'a fo Izirayelimogow ye ko o ye sagaden jori seriseri o ta bondaw kan, janko ninminameleke temeto, a kana se Izirayelimogow dence folow ma.

²⁹ Lanaya le koson, Izirayelimogow ka Kogojiwulen cetige ka teme, k'a ke i n'a fo o be tagamana dugukolajalan le kan. Misirankaw ko o be o jagon ke minke, ji ka o bee datugu pewu.

³⁰ Lanaya le koson, Izirayelimogow ka Zeriko dugu lamini tere wolonfla minke, dugu laminikogow benna.

³¹ Lanaya le koson, jatomuso Rahabu ma sa ni Alakanminabariw ye, sabu Izirayelimogow minw tun nana jamana fle, a tun ka olugu minako ja.

³² Ayiwa, ne yere tena se ka a bee fo. Sabu wagati tena soro ka kuma Zedeyon ta ko ra, ani Baraki, ani Samuson, ani Zefite, ani Dawuda, ani Samawilu, ani cira tow.

³³ Lanaya le koson, olugu sera masacew ra, o tagamana terenninya kan; Ala ka fen minw layiri ta, o ka o soro; o ka jaraw da datugu, ³⁴ tasma baraka desera o korow, o bosira kerekemuru boro; o tun ye barakantanw ye, nka o ka baraka sorow; dow kera cefariw ye kere ra, ka jamana were mogow ta kerekedenw ghen ka o labori. ³⁵ Lanaya koson, muso dow ta mogow suw kununa ka di o ma.

O ka dow torow kosebe, nka o ma son mogow ye o bosu; o sonna saya ma, janko ka kunu ka don panamanya were ra, min ka fisa. ³⁶ O ka dow logobo, ka o bugo ni gbeje ye; o ka dow yere don negeljoroko ra, ka o bla kaso ra. ³⁷ O ka dow bon ni kabakuru ye ka o faga, ka dow minako juguya, ka dow cetige ni si ye, ka dow faga ni kerekemuru ye. O tun be yaala ka lamini; bagbolow, ani sagagbolow le tun be o ta fani donta ye. Foyi tun te o boro, mogow ka o torow ka o minako juguya. ³⁸ Dununamogow tun man kan ni o lanamogow minw ye, olugu le tun be yaala kongo konow, ani kuruw kan ka lamini, ka dogo kuruwow ni dingakolonw konow.

³⁹ O mogow bee ko diyara Ala ye o ta lanaya koson; o bee n'a ta, Ala ka fen minw layiri ta, o tun ma o sorow. ⁴⁰ Ala tun ka fen were le latige an bee ye, min ka fisa; a tun t'a fe olugu ye o yoronuman dafaninba sorow ka an to.

12

Lanabaga ka kan ka torow muwu

¹ Ayiwa, i n'a fo o lanamogow jamaba ka an lamini, ka ke Ala ta kow seerew ye, o ra, fen o fen be ke doni ye an kunna, ani jurumun min ke ka di ka melege an na, an ye o bee dabra; Ala ka bori min laben an ye, an ye jija ka o bori ke. ² An ye an ja lo Yesu ra, ale min ye an ta lanaya sindibaga ye, ani a dafabaga. A ka gbengbenyiri*

tooro sɔnmɪna, a ma o maroya jate fɛn ye, sabu jagari min tun bɛ a ja, a ka a ja lo o le ra. Sisan a sigira Ala ta masasiginan kininboroyanfan fɛ.

³ Aw ye miiri Yesu ma, ale min ka jurumunkebagaw ta juguya sɔnmɪna; aw ye miiri o ma, janko aw fari kana faga, ka aw baraka ban. ⁴ Sabu aw bɛ siyenta min na ni jurumun ye, aw ma o kɛ fɔ ka se saya ma fɔlo. ⁵ Ala bɛ ladirikan minw fɔ aw ye i n'a fɔ a denw, aw pinana o kɔ wa? A ko:

«Ne dence, i kana Matigi ta korori jate fɛngbansan ye; ni a ka i jaraki fana, i fari kana faga.

⁶ Sabu Matigi bɛ mɔgo min kanu, a bɛ o tigi koro; a bɛ minw lon a denw ye, a ta bisan bɛ se olugu bɛɛ ma.»

⁷ Aw ye Ala ta korori sɔnmɪna; Ala bɛ aw jate a denw le ye, o koson a bɛ aw koro. Den juman le bɛ yi ko a fa tɛ a koro? ⁸ Ala bɛ a ta denw bɛɛ koro; ni a tɛ aw koro, o tuma aw kera sokofedenw le ye, aw tɛ yerɛworodenw ye. ⁹ An worofaw tun bɛ an koro, nka an tun bɛ olugu bonya; o tuma an Fa Ala min bɛ sankolo ra, ni ale bɛ an koro, an man kan ka an yerɛ majigi ale ye ka tɛmɛ an worofaw kan janko an ye janamanya soro wa? ¹⁰ An faw tun bɛ an koro wagati doonin doron le, ka kana ni o sago ye. Nka Ala bɛ an koro an yerɛ ta nafa le koson, janko an ye saninya i n'a fɔ ale Ala yerɛ. ¹¹ Can lo, korori damina ra a bɛ kɛ janasisiko le ye; jagariko tɛ. Nka o kɔ fɛ, o tigi karannin kɔ, a laban bɛ kɛ hera ni terenninya le ye.

Lanabagaw ka kan ka jija

¹² O koson minw borow segera, olugu ye o borow lateren; minw kinbirikunw baraka banna, olugu ye o kinbirikunw lateren. ¹³ Aw ye tagama sira terennin kan, janko minw baraka ka dogo, olugu ye baraka soro, o kana na sira bla.

¹⁴ Aw y'a to hera ye kɛ aw ni mɔgo bɛɛ cɛ; aw ye saninyari jini, sabu ni saninyari tɛ, mɔgo si ja tɛna la Matigi kan. ¹⁵ Aw ye aw yerɛ korosi, janko mɔgo si kana na fon Ala ta nɛɛma kɔ. Mɔgo si kana a to jusumangboya lilin ye sigi a jusukun na, fɔ ka na falen, ka mɔgo caman jusu cen.

¹⁶ Aw ye aw yerɛ korosi, mɔgo si kana kɛ jatɔ ye aw cɛ ra, walama Alapasiranbari i n'a fɔ Esawu, min ka a ta koroya falen totasa kelen koson. ¹⁷ Aw yerɛ k'a lon ko o kɔ fɛ, a tun b'a fɛ ka a face ta dugawu soro tuma min na, a face banna a ra. A k'a daari fɔ ka naji bo, nka a face tun ka min latige ka ban, a ma se ka o yelema.

¹⁸ Aw ma gbara kuru do le ra, mɔgo bɛ se ka maga min na, tasumaba tun bɛ min kan, walama min yoro bɛɛ tun finna, k'a kɛ dibiba ye, ani sanfonjo. ¹⁹ Aw fana ma burufiyekanba do le men, walama kumakanba do. O kumakan bonyakojugu fɛ, minw tun b'a menna, olugu bɛɛ ja tigera; o ko kuma werɛ kana fɔ olugu ye tuun. ²⁰ Sabu kuma min fora ko: «Hali ni began do le ka maga kuru ra, o ka kan ka bon ni kabakuru ye ka a faga,» o kuma ka siranya bla o ra. ²¹ O ka fɛn minw ye, o fɛnw siranya bonyakojugu fɛ, cira Musa ko ale bɛ siranna, fɔ a bɛ yerɛyerɛ.

²² Nka aw ta ma kɛ ten; aw gbarara min na, o ye Siyon kuru le ye, Ala panaman ta duguba; Zeruzalemu dugu min bɛ sankolo ra, ani a ta meleke waga camanw. ²³ Aw gbarara Ala ta mɔgo panawolomaninw ta jenkuru le ra minw togo sebera sankolo ra. Aw gbarara Ala le ra, min bɛna mɔgow bɛɛ ta kiti tige. Aw gbarara mɔgo terenninw ta ninw le ra, minw ta baara dafara, ani o tagara Ala fɛ. ²⁴ Aw gbarara Yesu le ra, ale min ka jenɔgɔnyakura* don an ni Ala cɛ. Aw gbarara a jori ra, min seriserira an koson; o jori ta kuma ka fisa ni Abila* ta ye.

²⁵ Aw ye aw yerɛ korosi; min bɛ kuma aw fɛ ka aw ladi, aw kana ban ka o lamɛn. Sabu minw tun bɛ Ala ta Kuma lase mɔgow ma dunupa ra, mɔgo minw banna ka

12:6 12.6 Nin kuma fora Zanaw 3.11-12. **12:21** 12.20-21 Nin kuma fora Bori 19.20-21; Sariya 9.19. * **12:24** 12.24 Abila: Dow b'a fɔ ko Abeli.

olugu lamɛn, o tigiw ma bɔsi. O tuma ni Ala kan bɔra sankolo ra ka kuma an fɛ, ni an banna, an bɛna bɔsi cogo di? ²⁶ O wagati ra a kumakan tun bɛ dugukolo yuguyugu; nka sisan a ka layiri ta, ko: «Sɔnaga wɛrɛ tuun, ne tena dugukolo dama yuguyugu tuun, nka ne bɛna sankolo fana yuguyugu.» ²⁷ A k'a fɔ minke ko «sɔnaga wɛrɛ tuun,» o b'a yira ko danfenw bɛna yuguyugu ka bɔ o nɔ ra, ka tunu; fɛn banbariw le bɛna to.

²⁸ O cogo ra, an bɛna ke masaya min na, o fenw si le tena bɔ o nɔ ra. O kosɔn an ye Ala waleɲumanlɔn k'a bato, batori min ka di a ye; an ye o ke ni bonya ni Alapasiran ye. ²⁹ Sabu an ta Ala ka fari fana i ko tasuma min bɛ mɔgɔ jɛni fɔ ka a ban.

13

Ladirikanw

¹ Ne balemaw, aw ye jija ka to ka ɲɔgɔn kanu balemaya ra. ² Aw ye aw hakiri to lonanw na ka o lajigi; sabu dɔw ka o ke fɔ ka na melekew lajigi o ta so, k'a sɔrɔ o m'a lɔn. ³ Aw ye aw hakiri to kasodenw na, k'a ke i n'a fɔ aw yɛrɛ fana ye kasoden dɔw le ye. Mɔgɔw bɛ minw tɔɔrɔra, aw ye aw hakiri to olugu ra, k'a ke i n'a fɔ aw yɛrɛ farikolo le bɛ tɔɔrɔra.

⁴ Mɔgɔ bɛɛ ka kan ka furu bonya. Furuɛ ni furumuso man kan ka o ta layɔrɔ lanɔgɔ, sabu Ala bɛna kiti tige jatɔw, ani jɛneyakebagaw kan.

⁵ Aw kana aw ta ɲanamanya ju sigi wari nege kan. Min bɛ aw boro, o ye aw wasa; sabu Ala yɛrɛ k'a fɔ ko: «Ne tena i kelen to, ne tena taga ka i to.» ⁶ O kosɔn an bɛ se ka an ja gbeleya k'a fɔ ko:

«Matigi le ye ne demɛbaga ye,
ne tena siran foyi ɲa.

Adamaden bɛ se ka mun le ke ne ra?»

⁷ Aw ta ɲamɔgɔ minw ka Ala ta Kuma lase aw ma, aw ye aw hakiri to olugu ra. O laban kɛra min ye, aw ye o kɔrɔsi, ka o ta lanaya ladegi.

⁸ Yesu Kirisita tun bɛ cogo min na kunu, a bɛ o cogo kelen na bi, a bɛna ke o cogo kelen na wagati bɛɛ.

⁹ Ne balemaw, aw kana a to mɔgɔ si ye aw lafiri ni karankura suguya bɛɛ ye. Ni Ala ta nɛema ka baraka don mɔgɔ jusukun na, o le ka ɲi; domunifenw ta sariyaw tɛ se ka baraka don mɔgɔ jusukun na, sabu minw tugura o sariyaw kɔ, o ma foyi ɲa olugu ye.

¹⁰ Sarakabɔnan bɛ anw Yahudiyaw fɛ, nka minw bɛ saraka bɔ o sarakabɔnan kan fanibon kɔnɔ, olugu tɛ se ka o sarakaw domu. ¹¹ Sarakalasebagaw kuntigiba* tun bɛ don ni bɛgan minw jori ye yɔrɔ saninmanba* kɔnɔ, ka jurumun kafari, o bɛganw sogo tun bɛ jɛni dugu kɔ fɛ le. ¹² O kosɔn, o ka Yesu fana tɔɔrɔ, ka a faga dugu kɔ fɛ, janko ka mɔgɔw saninya ni a yɛrɛ jori ye. ¹³ O ra, an ye bɔ ka taga a fɛ dugu kɔ fɛ, janko mafiyɛnyari min sera a ma, o ye se an fana ma. ¹⁴ Sabu dugu tɛ an fɛ yan, an bɛ se ka to min kɔnɔ tuma bɛɛ; dugu min bɛna na ka bɔ Ala fɛ, an bɛ o le ɲinina. ¹⁵ O kosɔn an ye Ala tandori ke an ta saraka ye tuma bɛɛ Yesu baraka ra; o kɔrɔ ye ko an ye Ala tɔgɔ tando an da ra tuma bɛɛ. ¹⁶ Aw kana ɲina ka kopuman ke, ani ka ɲɔgɔn sɔn; sabu o saraka ɲɔgɔnw le ka di Ala ye.

¹⁷ Aw ye aw ta ɲamɔgɔw kan mina, ka aw yɛrɛ majigi o ye. Sabu olugu le bɛ aw nin kɔrɔsibagaw ye; Ala bɛna olugu le ɲininka sini. Aw y'a to o ye o baara ke ni ɲagari ye, o ɲunato kana a ke, sabu aw fana tena nafa sɔrɔ o ra.

¹⁸ Aw ye to ka Ala daari an ye. An b'a miiri ko an jusukun te an jaraki foyi ra, sabu an b'a fe ka tagama cogo janaman na fen bee ra. ¹⁹ Ne b'a fo k'a gbeleya ko aw ye Ala daari ne ye, janko ne ye kosegi aw ma joona.

Fori laban

²⁰ Hera tigi Ala min ka sagagbenbagaba, an korosibaga, an Matigi Yesu lakunu ka a bo saya ra, ka jennogonya banbari don ni an ye a jori baraka ra, ²¹ ale ye aw deme, janko aw ye se ka konuman suguya bee ke, k'a sago ke. Min ka di a ye, a ye a to an ye se ka o ke Yesu Kirisita baraka ra. An ye nooro la ale Yesu togo le kan wagati bee! Amina.

²² Ne balemaw, ne ka ladirikan minw fo, ne be aw daari ko aw ye o mupu; sabu a man ca.

²³ Ne b'a fe aw y'a lon ko an balemace Timote bora kaso ra. Ni a konna ka se ne fe yan, ale ni ne bena taga bo aw ye.

²⁴ Aw ye aw ta namogow bee fo, ani Ala ta mogow saninmanw bee. An balema minw be Itali, olugu be aw fo.

²⁵ Ala ye nema aw bee ye.

YAKUBA ka lɛtɛɛ min sɛbɛ Kitabu faamucogo

Yakuba min tun ye Yesu balemace ye, ale le ka nin kitabu sɛbɛ. Ale le tun kɛra lanabagaw namogo ye Zeruzalemu. Ka kapa ni a yere ta kuma ye, nin kitabu sɛbɛra Yahudiya lanabagaw le ye: A ko: «Yahudiya lanabaga minw bɔra o ta jamana ra ka janjan dunuƙa fan bɛɛ ra, ne bɛ nin sɛbɛ cira olugu le ma» (1.1).

Yakuba bɛ lanabagaw ladi, janko o ye kɛ mogo hakimmanw ye, ka o tagamacogo lon dunuƙa kɔnɔ, ka o yere kɔrɔsi tɔnɔri ni jurumun suguya bɛɛ ma. O ka kan ka yerebonya ni wasoya dabra, ani kɛrɛ ni nafiya ni mogokɔrɔfo ni natabaya. O ka kan ka o yere kɔrɔsi Setana ta negeri ra. O man kan ka mogow fisaya ni jɔgon ye; o ka kan ka lanaya sira tagama, ka saninya, ka o yere majigi, ka Ala daari, ka mupuri, ka Ala ta hakiritigiya jini.

Yakuba b'a fo fana k'a gbɛɛya, ko lanabaga ta kɛwalew le bɛ a ta lanaya yira.

Kitabu kɔnɔkɔw

Kitabu daminakumaw (1.1)

Lanaya ni hakiritigiya (1.2-8)

Fagantanya ni nafortigiya (1.9-11)

Fɛn minw bɛ mogo negɛ k'a bla kojugu ra (1.12-18)

Nɔgonlamenni ni kɛwalepumanw (1.19-27)

Lanabagaw man kan ka mogo dow fisaya dow ye (2.1-13)

Lanaya ni kɛwalepumanw (2.14-26)

Lanabaga ka kan ka se a da kɔrɔ (3)

Lanabaga tagamacogo (4.1-5.6)

Mupuri ni Aladaari (5.7-20)

Yakuba ta fori

¹ Ne Yakuba, ne min ye Ala ni Matigi Yesu Kirisita ta baarden ye, ne bɛ ni sɛbɛ ci Ala ta mogow ta gba tan ni fla ma, minw janjanna dunuƙa fan bɛɛ ra; ne bɛ aw fo.

Lanaya ni hakiritigiya

² Ayiwa, ne balemaw, ni tɔrɔ o tɔrɔ ka se aw ma, aw ye o mina ka o kɛ nagariko le ye. ³ Sabu ni Ala bɛ aw ta lanaya kɔrɔbɔ, o bɛ aw karan mupuri ra. ⁴ Aw y'a to aw ta mupuri ye bonya ka se a seyɔrɔ ra, o le bɛ aw kɛ mogo dafaninw ye, ani mogo moninw ye; foyi tena aw jen tuun.

⁵ Ni hakiritigiya ka mogo min jen aw ra, o tigi ye a daari Ala fɛ, Ala bɛna a di a ma. Ala bɛ diri kɛ mogo bɛɛ ma ka kaari; a fana tɛ fɛn di mogo ma ka sɔrɔ ka i jaraki. ⁶ Nka a tigi ye a daari ni lanaya ye, a kana sigiya; sabu mogo min bɛ sigiya, o tigi bɛ i ko kɔgoji jikuruw, fɔnɔ bɛ minw lamaga ka o jɔnɔnɔni ka taga fan bɛɛ fɛ. ⁷ O tigi kana a miiri fiyewu ko a bɛ se ka fɛn sɔrɔ Matigi fɛ. ⁸ Mogo jusufatigi lo; a tɛ lo kan kelen kan a ta ko si ra.

Fagantanya ni nafortigiya

⁹ Ayiwa, balema fagantan ye nagari, sabu Ala bɛna o kɔrɔta. ¹⁰ Nka balema nafortigi, ni Ala ka ale majigi, ale ye nagari o ra, sabu a bɛna tɛmɛ i ko binfiyeren. ¹¹ Tere bɛ wuri ni a ta fundeninba ye ka bin ja, a fiyeren bɛ bɔn, a dawula bɛ tunu. Nafortigi fana bɛna tunu o cogo ra ka bɔ a ta koketaw cɛ ra.

Fɛn minw bɛ mogo negɛ k'a bla kojugu ra

¹² Mɔgɔ min bɛ kɔrɔbɔri tɔrɔ sɔnmina, o tigi ta jana; sabu ni a tora lanaya ra, kɔrɔbɔri kɔ fɛ, a bɛna janamanya masafugula sɔrɔ, Matigi ka min layiri ta a kanubagaw ye. ¹³ Nka ni mɔgɔ min nɛgɛra ka bla kojugu ra, o tigi kana a fɔ ko Ala le ka ale nɛgɛ dɛ! Sabu foyi tɛ se ka Ala nɛgɛ ka a bla kojugu ra, Ala fana tɛ mɔgɔ nɛgɛ k'a bla kojugu ra. ¹⁴ Nka mɔgɔ bɛɛ kelen yɛrɛ ta nege le bɛ a sama ka a nɛgɛ ka a bla kojugu ra. ¹⁵ Ni nege ka kɔnɔ ta, a bɛ jurumun woro; ni jurumun kɔgɔra, ale bɛ saya woro.

¹⁶ Ayiwa, ne balema kanuninw, aw kana a to mɔgɔ si ye aw lafiri. ¹⁷ Fɛn o fɛn bɛ di mɔgɔ ma, ni a ka ji, ni a dafanin lo, o bɛɛ bɛ bɔ sankolo ra, Fa Ala le fɛ, min ye sankolo yeelenw danbaga ye. A tɛ yelemɛa ka bɔ a cogo ra i ko suma bɛ yelemayelemɛa cogo min na. ¹⁸ A k'a latigɛ ka janamanyakura di an ma a ta cankuma baraka ra; a ka o kɛ, janko an ye kɛ danfenw bɛɛ ra fɔlow ye.

Lamenni ani kɛwale

¹⁹ Ne balema kanuninw, aw ka kan ka nin kow lon! Mɔgɔ bɛɛ ka kan ka teliya lamenni ta fan fɛ, ka sumaya kuma ta fan fɛ, ka sumaya fana dimi ta fan fɛ. ²⁰ Sabu mɔgɔ diminin tɛ se ka Ala ta terenninya sira tagama. ²¹ O kosɔn aw ye ko saninyabariw bɛɛ dabla, ani juguya suguya bɛɛ. Ala ta kuma min danna aw jusukun na, aw ye sɔn o ma ni yɛrɛmajigiya ye; o le bɛ se ka aw nin kisi.

²² Ala ta Kuma bɛ min fɔ, aw ye o kɛ; aw kana dan a lamenni dɔrɔn ma, ka aw yɛrɛ lafiri. ²³ Sabu mɔgɔ min bɛ Ala ta Kuma lamɛn, ni a tɛ a kɛ, o tigi bɛ i ko mɔgɔ min bɛ a yɛrɛ jada flɛ dugalen na. ²⁴ Ni a ka a yɛrɛ flɛ ka ban, a bɛ taga; a jada tun bɛ cogo min na, a bɛ jina o kɔ o yɔrɔnin bɛɛ. ²⁵ Nka sariya dafanin min bɛ an kisi ka an kɛ an yɛrɛ ta ye, ni mɔgɔ min ka se ka o karan ka ja, ka jija a kan, a ka min men ni a ma jina o kɔ, nka ni a ka o sira tagama, o tigi ta kokɛtaw bɛna ja a boro.

²⁶ Ni a bɛ mɔgɔ dɔ kɔnɔ ko ale bɛ Alasira kan, k'a sɔrɔ a tɛ se a da kɔrɔ, o tigi bɛ a yɛrɛ lafirira le; a ta Alasira tagama ye gbansan le ye. ²⁷ An Fa Ala bɛ Alasira min jate Alasira janaman ye, ani Alasirasobɛ, o le ye nin ye: feritaw ni muso cɛ sanin minw bɛ sege ra, ka an janto olugu ra, ani ka an yɛrɛ mabɔ dunupa ta ko saninyabariw ra.

2

Minw bɛ mɔgɔw fisaya ni jɔgɔn ye

¹ Ayiwa, ne balemaw, aw bɛ lanaya min na, an Matigi, nɔrɔtigi Yesu Kirisita ra, aw kana mɔgɔw fisaya ni jɔgɔn ye o sira kan. ² Ayiwa, ni mɔgɔ dɔ nana don aw ta jenkuru cɛ ra, sanin bororanɛgɛ bɛ a boro ra, fani dawulaman dɔ b'a ra, k'a sɔrɔ fagantan dɔ fana nana don ni deregekolon dɔ ye; ³ ni aw jaborɔ fanijumantigi fɛ ka o bonya, k'a fɔ a ye ko: «Hakɛ to, i ye na sigi yan, nin yɔrɔ le ka ji», k'a fɔ fagantan ye ko: «Ele ye lo i kɔrɔ o yɔrɔ ra yi», walama ko: «I sigi dugu ma ne sen kɔrɔ yan», ⁴ ayiwa, ni aw ka o kɛ o, aw ma dɔ le fisaya ni dɔ ye wa? Miiriyajuguw le m'a to aw ka o ko latigɛ wa?

⁵ Ne balema kanuninw, ne ko: minw ye fagantanw ye dunupa ra yan, yala Ala le ma olugu fana janawoloma, janko o ye kɛ fentigiw ye lanaya ra wa? Ala ma o janawoloma fana, janko Masaya* min layiri tara Ala kanubagaw ye, olugu fana ye o sɔrɔ wa? ⁶ K'a sɔrɔ aw bɛ fagantanw dɔgɔyara! Naforotigiw le tɛ aw minako juguyara, ka aw mina jagboya ra ka taga ni aw ye kititigeyɔrɔw ra wa? ⁷ Tɔgɔnuman min lara aw ra, olugu le tɛ o togo cenna wa?

⁸ Ala ka sariyaba min latigɛ a ta Masaya* ra k'a sɛbɛ ko: «I ka kan ka i mɔgɔjɔgɔn kanu i ko i yɛrɛ,» ni aw bɛ o sira tagama, o ye kopuman le ye. ⁹ Nka ni aw bɛ mɔgɔ dɔw fisaya ni dɔw ye, aw bɛ jurumun le kɛra; sariya bɛ aw jaraki, sabu aw ye sariya cɛnbaga le ye. ¹⁰ Ni mɔgɔ min ka sariya bɛɛ tagama, nka ni a ka hali kelenpe cɛn, a

kera i n'a fɔ o tigi k'a bɛɛ le cɛn. ¹¹ Sabu Ala min k'a fɔ ko: «I kana jɛnɛya kɛ», ale Ala kelen le ko fana ko: «I kana mɔgɔ faga.» O ra, hali ni ele ma jɛnɛya kɛ, ni i ka mɔgɔ faga, i ka sariya cɛn le*.

¹² Sariya min ka aw kɛ aw yɛrɛ ta ye, kiti bɛna tige aw kan ka kapa ni o le ye; o kosɔn aw ye aw kumacogo ni aw ta kɛwalew kɛ ka kapa ni o miiriya ye. ¹³ Ni mɔgɔ min ma hina tɔw ra, kiti lon na hina tena kɛ o tigi ra fana; nka Ala ta hina bɛ se ka mɔgɔ kisi kiti ma.

Lanaya ni kɛwalepumanw

¹⁴ Ayiwa, ne balemaw, ni mɔgɔ dɔ ko lanaya bɛ ale fɛ, ni o tigi tɛ kɛwalepumanw kera, o lanaya bɛ mun le ja? O lanaya jɔgɔn bɛ se ka mɔgɔ kisi wa? ¹⁵ Ni a kera ko fani donta tɛ aw balemace dɔ fɛ, walama aw balemamusɔ dɔ fɛ, ni domuni fana tɛ a boro lon bɛɛ, ¹⁶ ni aw dɔ k'a fɔ olugu ye ko: «Ala ye hɛra kɛ aw ye, ne balemaw; aw ye taga fani don ka nɛnɛ bɔ aw yɛrɛ ra, ka domuni kɛ ka fa.» K'a sɔrɔ o mako bɛ min na, aw ma o di o ma; o kuma bɛ mun le ja? ¹⁷ Lanaya fana bɛ ten; ni i tɛ kɛwalepumanw fara a kan, o tuma i ta lanaya sanin lo.

¹⁸ Nka mɔgɔ dɔ bɛna a fɔ ko «ele ko lanaya le bɛ ele fɛ; nka ne kɔni bɛ kɛwalepumanw le kɛ. Ayiwa, ele min tɛ kɛwalepumanw kera, ele ye i ta lanaya yira ne ra; ne fana bɛna ne ta lanaya yira i ra ne ta kɛwalepumanw sababu ra.» ¹⁹ Ele ko, ko i lara a ra ko Ala kelenpe le bɛ yi, o ka ji kɛ; nka hali jinaw lanin bɛ o ra; olugu yɛrɛ bɛ siran Ala ja fɔ o bɛ yɛrɛyɛrɛ.

²⁰ Ele mɔgɔ hakirintan, yala i b'a fɛ k'a faamu ko kɛwalepumanw tɛ lanaya min na, ko o lanaya ye gbansan le ye wa? ²¹ Ala ma an bɛmace Iburahima jate mɔgɔ terennin ye a ta kɛwalew le kosɔn wa? Sabu a sɔnna k'a dence Isiyaka la sarakabɔnan kan, ko a b'a kɛ saraka ye. ²² Aw m'a ye, a ta lanaya yirara a ta kɛwalew fɛ; kɛwalew fana k'a ta lanaya dafa. ²³ O cogo ra, Kitabu kuma kera can ye, ko: «Iburahima lara Ala kumakan na, Ala k'a jate mɔgɔ terennin ye a ta lanaya kosɔn», fɔ Ala ka a wele ko a teri. ²⁴ Aw m'a ye, Ala bɛ mɔgɔ jate mɔgɔ terennin ye a ta kɛwalepumanw kosɔn; lanaya dama tɛ.

²⁵ Ala ma jatɔmuso Rahabu fana jate mɔgɔ terennin ye a ta kɛwalepumanw le kosɔn wa? Sabu a ka Izirayelimɔgɔw ta ciradenw minako ja, ka sɔrɔ ka o bla ka taga sira wɛrɛ fɛ. ²⁶ Ni nin tɛ farikolo ra, a sanin lo cogo min na, ni kɛwalepumanw tɛ lanaya min na, o lanaya fana sanin lo.

3

Adamaden nɛnkun bɛ cɛnri min kɛ (Matiyu 12.33-37)

¹ Ayiwa, ne balemaw, aw caman kana teliya k'a fɔ ko aw bɛ kɛ karamɔgɔw ye; aw yɛrɛ k'a lon ko anw karamɔgɔw ta kiti bɛna gbɛleya ka tɛmɛ tɔw ta kan. ² An bɛɛ bɛ firi cogo caman na. Ni a kera ko mɔgɔ min tɛ firi kumacogo ra fiyewu, o tigi kɔni ye mɔgɔ dafanin le ye; a bɛ se ka a yɛrɛ mina a ta kokɛtaw bɛɛ ra. ³ Ni an ka karafe don so da ra, ko a ye taga an janayɔrɔ ra, o tuma so ta kɔja bɛɛ bɛ anw le boro.

⁴ Aw ye jirakurunbaw fana flɛ; o ka bon, fɔjɔba bɛ o jɔni ka taga, nka kurunborinan fitini dɔ le bɛ o ra; o le bɛ o lataga kurunboribaga janayɔrɔ ra. ⁵ Adamaden nɛnkun fana ye a farikolo yɔrɔ fitini dɔrɔn le ye, nka a bɛ a yɛrɛ bonya, ka kumabaw le fɔ.

Tasuma fitini, o le bɛ tuba jeni. ⁶ Nɛnkun fana ye tasuma le ye; dunuɔa ta kojuguw bɛɛ sigiyɔrɔ lo. A bɛ an farikolo ra; a bɛ farikolo yɔrɔ tɔw bɛɛ lanɔgɔ. A bɛ i ko jahanama tasuma le b'a ra; a bɛ se ka mɔgɔ ta dunupalatige bɛɛ cɛn. ⁷ Kongosogo

* **2:11** 2.11 Nin kuma fɔra Bɔri 20.13,14; ani Sariya 5.17,18. **2:23** 2.23 Nin kuma fɔra Damina 15.6.

suguya bæ, ani kɔnɔw, ani fen fofotaw, ani jirafen suguya bæ, o bæ be se ka nege, ka o koro; adamaden sera ka o bæ mina ka o koro. ⁸ Nka adamaden nenkun wa, mɔgɔ si tɛ se ka o koro! Fɛnjugu lo; a tɛ se ka mina k'a kɛ mɔgɔ sago ye. A fanin lo бага ra, бага min be mɔgɔ faga. ⁹ An be an Fa, Matigi Ala tando nin nenkun min ye, an be mɔgɔw danga ni o nenkun kelen ye, k'a sɔrɔ o mɔgɔw danna ka kɔna ni Ala yere cogo ye. ¹⁰ Ala tandori be bɔ da min fɛ, mɔgɔdangakan be bɔ o da kelen fɛ! Ne balemaw, a man kan ka kɛ ten. ¹¹ Ji diman ni ji kunaman be se ka woyo ka bɔ bununda kelen fɛ wa? ¹² Ne balemaw, torosun be se ka oliviyeden kɛ wa? Walama rezensun be se ka toroden kɛ wa? Ayiwa, kɔgɔ be bunun min ta ji ra, ji diman tɛ se ka bɔ o bunun kelen na.

Hakiritigiya min bɔra sankolo ra

¹³ Ayiwa, jɔn le be aw ra, ko a ye hakiritigi ye, ko a ka ko lon? O tigi ye o yira a kewalew fɛ: tagamacogonuman, ani sabari; o le ye hakiritigiya sira ye. ¹⁴ Nka ni nangboyajugu ni sangarɔgɔnmaya le be aw jusu ra, o tuma aw kana aw yere bonya, ka faninya tige, ka ban can ma. ¹⁵ O hakiritigiya ma bɔ sankolo ra Ala fɛ dɛ, a sɔrɔra dugukolo kan yan le, adamadenw yere ta hakiritigiya lo, a bɔra Setana le ra. ¹⁶ Sabu nangboya ni sangarɔgɔnmaya be yɔrɔ o yɔrɔ, kɔnagamininw le be kɛ o yɔrɔ ra, ani kojugu suguya bæ. ¹⁷ Nka hakiritigiya min bɔra sankolo ra Ala fɛ, a folo, o saninyanin lo, o kɔ, hera b'a ra, sabari b'a ra, a be ben le jini, hina caman b'a ra, ani kɔnuman; a tɛ mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra, flankafuya tɛ a ra. ¹⁸ Minw be hera jini, olugu be o ta baara kɛ hera le ra, ka o baara tɔnɔ kɛ terenninya ye.

4

Lanabaga jusufatigi (Piyeri folo 5.5-9)

¹ Ayiwa, kerɛw ni sɔsɔri minw be aw cɛ ra yi, mun le be na ni o ye? Negejugu minw ka aw jusu fa, o le tɛ aw blara o ra wa? ² Aw be nabɔ fen caman fɛ, nka aw t'a sɔrɔ. Mɔgɔfagajusu ni nangboya be aw ra; nka aw be min kɔ, aw tɛ o sɔrɔra. Kerɛ ni sɔsɔri be aw ni jɔgɔn cɛ. Aw be min fɛ, aw tɛ o sɔrɔ, sabu aw tɛ a daarira Ala fɛ. ³ Hali ni aw b'a daari fana, aw tɛ se k'a sɔrɔ, sabu aw t'a daari ni naninyanuman ye; aw b'a daari aw yere ta negejugu ta nafa le kosɔn. ⁴ Aw jeneyakebaga*! Aw m'a lon ko ni mɔgɔ min be dunuɔa ta kow kanu, o tigi ye Ala jugu le ye wa? O ra, ni mɔgɔ min ko a be dunuɔa kɛ a teri ye, o tigi be Ala jugu le ye. ⁵ Ala ta Kuma be min fo, aw b'a miiri ko o fora gbansan le wa? A ko: «Ala Nin min be aw kɔnɔ, o b'a fɛ ko aw ye bla danna ka kɛ Ala kelenpe le ta ye.»

⁶ O bæ n'a ta, Ala be neemaba le di an ma. O kosɔn a sebera ko: «Ala be wasobagaw kerɛ, nka a be neema mɔgɔ sabarininw ye.» ⁷ O le kosɔn aw ye aw yere majigi Ala ye. Aw ye Setana kerɛ; ni o kera, a bɛna bori ka a mabɔ aw ra! ⁸ Aw ye aw yere madon Ala ra; ni o kera, Ala fana bɛna madon aw ra. Aw jurumunkebagaw, aw ye aw boro ko ka bɔ jurumun na! Aw jusufatigiw, aw ye aw jusukun saninya. ⁹ Aw ye lo a ra ko aw ye barakantanw ye, ka kasi fo ka naji bɔ. Aw ye aw ta yereko yelema k'a kɛ kasi ye, ka aw ta pagari kɛ jusukasi ye. ¹⁰ Aw ye aw yere majigi Matigi ja kɔrɔ; ni o kera, a bɛna aw kɔrɔta.

Lanabagaw man kan ka jɔgɔn jaraki

¹¹ Ayiwa, ne balemaw, aw kana kumajugu fo jɔgɔn ma. Mɔgɔ min be kumajugu fo a balema ma, walama min be a balema jaraki, o tigi be kumajugu fo sariya le ma, ka

* **4:4** 4.4 Jeneya: Ni lanabaga be dunuɔa kanu, o be i n'a fo jeneya, sabu a k'a kan di Ala min na, a be bɔ o ko ka taga ala were le no fɛ. **4:6** 4.6 Nin kuma fora Zanaw 3.34; Piyeri folo 5.5.

sariya* jaraki. K'a soro ni i be sariya jaraki, o tuma, i te sariya sira tagamabaga ye, i kera a jarakibaga le ye. ¹² Ala kelen le ye sariya sigibaga ye, ani kititigebaga; ale le be se ka mogo kisi, walama ka mogo halaki. Nka ele mogo gbansan, ele ye jon ye, ko i be i balema jaraki?

Lanabaga man kan ka a yere bonya

¹³ Ayiwa, sisan aw minw be to k'a fo: «Bi, walama sini an bena taga dugu nin na, an bena san kelen ke yi, an bena jago ke ka tonoba soro.» ¹⁴ K'a soro fen min bena ke aw ra sini, aw te o lon. Aw ta dunupalatige be i ko bugun; ni bugun bora, ni a ka wagati fitini ke doron, a be tunu. ¹⁵ Aw tun ka kan k'a fo le ko: «Ni Matigi sonna, ka an to si ra, ayiwa, an bena nin ni nin ke.» ¹⁶ Nka sani aw ye o fo, aw ka kobaba minw latige, aw be aw yere bonya o koson. O yerebonya jagon man ji! ¹⁷ Ayiwa, ni mogo min ka kopuman kecogo lon, ni a m'a ke, o tigi ka jurumun le ke.

5

Naforotigiw ta kewalejuguw

¹ Ayiwa, sisan, aw naforotigiw, aw ye menni ke! Bono minw be aw ja, aw ye kasi, ka kule o koson. ² Aw ta naforow torira, bagabaga donna aw ta faniw na. ³ Son donna aw ta sanin ni aw ta warigbew ra; o son le bena ke seere ye ka aw jaraki, ka aw farisogo domu i ko tasuma. Aw ka naforow lajen k'a bla dunupa labanwagati le ra! ⁴ A fle, baaradenw ka aw ta forow siman tige, nka aw ma son ka o sara! O baaradenw kasira ni aw togo ye minke, o kasikan sera Fangatigi Ala ma. ⁵ Aw ka aw ta dunupalatige ke kodimanw dama le ra, ka aw sagonankow bee ke. Fen o fen ko tun be aw jusu ra, aw ka o bee diyabo, ka fa, ka aw fagalon le makono. ⁶ Aw ka mogo jarakibari jaraki, ka a faga; a fana ma aw kere.

Mujuri

⁷ O koson, ne balemaw, aw koni ye muju fo ka taga Matigi nalon se. Aw m'a ye, senekabaga be muju k'a ta dugukolo siman makono, nafa be o siman min na; a be muju kosebe fo ka taga a to sanji folo ni sanji laban ye na. ⁸ Aw fana ye muju o cogo le ra; aw ye aw ja gbeleya, sabu Matigi nawagati surunyara.

⁹ Ne balemaw, aw kana dimi jagon koro, janko kiti kana na ben aw kan; sabu kititigebaga lonin be da ra ka ban. ¹⁰ Ne balemaw, cira minw tun ka Matigi ta kuma waajuri ke, olugu torora cogo min na, ka o torow bee muju, aw ye o cogo fle, ka o muju jagon ladegi toro wagati ra. ¹¹ Can lo, mogo minw ka toro muju ka to lanaya ra, an ko olugu ma ko o ta pana. Ayuba ka toro sonmina cogo min na, aw ka o ko men; Matigi ka min ke a ye fana a laban na, aw ka o lon; sabu Matigi ta hina ni a ta pumanya ka ca.

¹² Ayiwa, ne balemaw, ne be min gbeleya aw ma, o ye ko aw kana kari ni sankolo, walama ni dugukolo ye, walama ka kari ni fen were togo ye. Kuma min jaabi ye «onhon» ye, aw y'a fo «onhon»; min jaabi ye «on-on» ye, aw y'a fo «on-on»*, janko kiti kana ben aw kan.

Baraka be Aladaari ra

¹³ Ayiwa, yala mogo do be aw ce ra, toro be min kan wa? O tigi ye Ala daari. Yala do ka pagariko soro? O tigi ye Ala tandodonkiriw la. ¹⁴ Yala do be aw ra min man kene wa? O tigi ye lanabagaw ta jenkuru cekorobaw wele; cekorobaw bena Ala daari a ye ka turu mun a ra Matigi togo ra. ¹⁵ O daariri min kera ni lanaya ye, o bena banabagato keneya, Matigi bena a lawuri; ni a kera ko a ka jurumun dow ke fana, Matigi bena o yafa a ma.

* 5:12 5.12 Yesu tun ka nin kumaw fo (Matiyu 5.34-37).

¹⁶ Ayiwa, o ra, aw ye lo aw ta jurumunw na ka o fo ɲogon ye, ka Ala daari ɲogon ye, janko aw ye kenɛya. Mogo terennin ta Aladaari barakaman, o fana ka bon kosebe.

¹⁷ Cira Iliya[†] tun ye adamaden le ye i ko anw: nka a ka Ala daari k'a gbeleya ko sanji kana ben minke, sanji ma ben fo san saba ni karo wooro. ¹⁸ O ko, a ka Ala daari tuun ko sanji ye ben; sanji benna. Dugukolo yiriw ni a simanw denna tuun.

¹⁹ Ne balemaw, aw ra ni do firira ka can sira bla, ni mogo were kera sababu ye ka o tigi kosegi can sira kan, ²⁰ o tuma, aw ka kan k'a lon ko ni mogo min ka jurumunkebaga labo a ta firiri sira kan, o tigi ka a nin le kisi saya ma; o fana be ke sababu ye ka jurumun camanba datugu.

[†] 5:17 5.17 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

PIYERI ka letere folo min sebe Kitabu faamucogo

Yesu ta ciraden Piyeri le ye nin letere sebebaga ye. Nin letere yoro dow faamu ko ka gbelen. Dow b'a miiri ko Silasi le k'a sebe gerekikan na Piyeri ye (5.12).

Yahudiya lanabaga minw tun be Azi mara ra, Piyeri be kuma olugu le fe; a be o karan ka o ja gbeleya, ko o ye jija ka to Yesu Kirisita ta Kibaro Diman* sira kan. Hali ni tooro ka caya cogo o cogo, o ka kan ka Yesu yere le fe. Lanabagaw bena nooroba min soro Ala ta Masaya* ra, o ni dunupa ta toorow te se ka suma. O koson lanabaga ka kan ka nagari hali tooro wagati ra, k'a jigi la Ala kan, ka Ala kan mina. Ni o kera, a bena baraji soro Matigi Yesu Kirisita nalon na.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-2)

Jigi ni lanaya ni kanuya (1.3-12)

Lanabaga ka kan ka saninya (1.13-2.10)

Lanabaga ka kan ka tooro muju (2.11-4.19)

Ala batocogonuman (5.1-11)

Kuma laban ni forikan (5.12-14)

Piyeri ta fori

¹ Ne Piyeri, ne min ye Yesu Kirisita ta ciraden* ye, ne be nin sebe ci Ala ta mogo panawolomaninw ma, minw janjanna ka taga ke lonanw ye Pon mara ra, ani Galasi, ani Kapadosi, ani Azi, ani Bitini jamanaw ra.

² Fa Ala konna ka aw panawoloma i n'a fo a tun k'a latige kakoro cogo min na; a ka aw saninya Nin Saninman* baraka ra, janko aw ye Ala kan mina, ani Yesu Kirisita jori ye aw saninya.

Ala ye neema ni hera ke aw ye caman.

Jigiya panaman dira lanabagaw ma

³ An ye Fa Ala tando, an Matigi Yesu Kirisita bora min na; a ta hinaba koson a ka Yesu Kirisita lakunu ka bo saya ra, ka panamanyakura di an ma o sababu ra, janko an ye jigiya panaman soro. ⁴ Ala ka fen minw layiri ta an ye, o fenw te cen, o te nogo, foyi te bo o dawula ra; Ala ka o le mara an ye sankolo ra. ⁵ A be aw mara ni a ta sebagaya ye, aw ta lanaya koson, janko ka aw kisi; o kisiri bena yira dunupa labanwagati le ra.

⁶ O le be aw pagarira hali ni gbeleya caman ka kan ka aw jusu kasi wagati donin tuma dow. ⁷ O kun ye janko ka aw ta lanaya le segesege. Aw ta lanaya ka fisa ni sanin ye, sabu sanin ye fen banta le ye, nka a ka kan ka don tasuma ra k'a saninya. Ni aw ta lanaya fana segesegera, aw bena tandori ni bonya ni nooro soro Yesu Kirisita nawagati ra. ⁸ Aw be ale kanu k'a soro aw m'a ye, aw lanin b'a ra k'a soro aw pa te a ra. O koson aw be nagari, nagari min te se ka lakari, min nooro ka bon, ⁹ sabu aw bena aw ta lanaya tono soro; o ye aw nin kisiri ye.

¹⁰ Ala tun ka neema min laben aw ye, ciraw tun ka ciraya ke o neema ta ko ra; o tun ka o kisiri ko fe, ka a segesege kosebe. ¹¹ Kirisita* ta Nin* min tun be o konu, o Nin tun konna ka Kirisita ta toorow yira o ra, ani a bena nooro min soro o ko fe; o koson ciraw tun jijara ka o kow kewagatiw, ani o kecogo segesege k'a lon. ¹² Ala k'a yira ciraw ra ko fen minw yirara o ra, ko olugu yere ta te o ye, ko aw ta lo. O kumaw

le lasera aw ma sisan. Ala ka Nin Saninman* ci ka bɔ sankolo ra, ka na minw kan, olugu le ka o Kibaro Diman* lase aw ma. Hali mɛlɛkɛw yɛrɛ tun b'a fɛ ka o kow lɔn.

Lanabaga ta tagamacogokura

(Tesalonikikaw folo 5.8-9; Tite 2.11-14)

¹³ O kosɔn aw ye aw yɛrɛ cɛsiri, ka aw yɛrɛ minacogo lɔn; Ala bɛna nɛɛma min di aw ma Yesu Kirisita nalon na, aw ye aw jigiya bɛɛ la o le kan. ¹⁴ Aw ye kɛ Alakanminabagaw ye; negejugu minw tun bɛ aw ra folɔfolɔ, k'a sɔrɔ aw tun ma Yesu ta Kibaro Diman* ko lɔn folɔ, aw kana aw yɛrɛ bla o kɔ tuun. ¹⁵ Ala min ka aw wele, i n'a fɔ ale saninyanin lo, o ra, aw fana ye saninya aw ta kokɛtaw bɛɛ ra. ¹⁶ Sabu a sɛbera Kitabu kɔnɔ ko Ala ko: «Aw ka kan ka saninya, sabu ne saninyanin lo.»

¹⁷ Ala le bɛna kiti tige adamaden bɛɛ kelen kelen kan ka kapa ni a yɛrɛ ta kɛwalew ye; a fana tɛna mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra. Ni aw bɛ ale le wele ko aw Fa, o tuma aw fana ye aw ta dunupalatige kɛ ni Alapasiran ye. ¹⁸ Aw k'a lɔn ko aw ka aw bɛmaw cɛn ta, ka to ka ko pacintan minw kɛ, Ala ma aw kunmabɔ o kow ra ni fɛn banta dɔ le ye, i n'a fɔ wari walama sanin; ¹⁹ a ka aw kunmabɔ ni Kirisita* jori nafaman le ye; ale kɛra i n'a fɔ sagaden, fiyɛn tɛ min na, ani nɔ tɛ min na. ²⁰ Ala tun kɔnna ka Kirisita ta ko latige k'a bla, sani dunupa ye dan; nin wagati laban le ra sisan, a nana aw kosɔn. ²¹ Ale le baraka ra aw lara Ala ra, Ala min k'a lakunu ka bɔ saya ra, ka bonya la a kan, janko aw ta lanaya ni aw ta jigiya ye to Ala kan.

²² Aw sɔnna can ma ka aw jusukun saninya, janko ka aw balemaw kanu ni jusukun gbɛnin ye; o kosɔn aw ye nɔgɔn kanu kɛsɛɛ ni aw jusukun bɛɛ ye. ²³ Sabu Ala ka panamanyakura min di aw ma, aw ma o sɔrɔ fɛn torita dɔ le sababu ra, nka aw k'a sɔrɔ fɛntoribari le sababu ra; o ye Ala ta Kuma panaman ye, min tɛ yɛlɛma. ²⁴ Sabu a sɛbera ko:

«Adamadenw bɛɛ bɛ i ko bin,
o dawula bɛ i ko binfiyeren.

Bin bɛ ja, a fiyeren fana bɛ bɔn;

²⁵ nka Matigi ta kuma kɔni bɛ a nɔ ra tuma bɛɛ ani wagati bɛɛ.»

O kuma le fɔra aw ye Kibaro Diman waajuri ra.

2

Lanabagaw ye Ala ta mɔgɔ saninmanw ye

(Efesikaw 2.20-22; Matiyu 21.42-44; Rɔmukaw 9.24-33)

¹ Ayiwa, o le kosɔn aw ye juguya ni nanbara ni flankafuya ni pangboya ni nɔgɔnkɔrɔfɔ bɛɛ dabla.

² Nɔnɔ nege bɛ denɛnin sɔrɔ cogo min na, aw y'a to Ala ta Kuma min bɛ i ko nɔnɔ saninyanin, o nege ye aw sɔrɔ ten, janko o sababu ra aw ye baraka sɔrɔ lanaya ra ka kisi. ³ Sabu aw ka Matigi ta nɔmanya nɛnɛ, k'a ye ko a ka di.

⁴ Aw ye gbara Matigi ra, ale min ye bon jusiginan kabakuru panaman ye; mɔgɔw banna a ra, nka Ala k'a panawoloma, ka nafaba la a kan. ⁵ Ayiwa, aw fana kɛra kabakuru panaman dɔw ye; aw ye fara nɔgɔn kan, ka kɛ Ala ta bon saninman ye, ka kɛ Ala ta sarakalasebaga* saninmanw ye, janko ka aw jusukun ta sarakaw lase Ala ma Yesu Kirisita baraka ra, saraka minw ka di Ala ye. ⁶ Sabu a sɛbera Kitabu kɔnɔ, ko:

«A flɛ, ne bɛna kabakuru dɔ sigi Siyɔn,

ka o kɛ bon kabakuru folo ye,

kabakuru panawolomanin, ani kabakuru nafaman;

ni mogo min ka a jigi la a kan,
Ala tena o tigi janfa fiyewu.»

⁷ Aw minw lara a ra, a kera fen nafaman ye aw fe; nka lanabariw ta fan fe, a sebera ko:

«Bonlobagaw banna kabakuru min na,
o le kera kabakurusobe ye, ka ke bon kabakuru folo ye.»

⁸ A fora tuun ko:

«O le kera o sentalon kabakuru ye,
ani ka ke o ben farakuru ye.»

O be talon a ra, sabu o ma son Ala ta kuma ma. Ala tun ka o le latige o ye fana.

⁹ Nka aw koni, aw ye siya wolomanin le ye, aw ye Masa Ala ta sarakalasebagaw le ye, ani siya saninman, ani Ala ta mogo kunmaboninw; Ala ka aw wele ka bo dibi ra ka aw ladon a ta yeelensobe ra, janko aw ye a ta kojuman kabakomanw lase mogow ma.

¹⁰ Folofolo aw tun te Ala ta mogow ye, nka sisan aw kera Ala ta mogow ye. Folofolo aw minw tun ma Ala ta makari soro, sisan aw ka a soro.

Lanabaga ka kan ka mogo bee bonya
(Romukaw 13.1-8; Efesikaw 6.5-8)

¹¹ Ne balema kanuninw, aw be dunupa koni i n'a fo lonan temebagaw; o koson ne be aw daari ko aw ye aw farisogo negerakow ye ka o to yi, sabu o negerako be aw nin kere. ¹² Aw ye aw tagamacogo lon siya were mogow ce ra. O cogo ra, hali ni o be aw togogugu fo k'a ke i n'a fo aw ka kojugu ke, o belen ye aw ta kewalepumanw ye; ni o kera, ni Ala nana nema o ye lon min na, o bena a tando.

¹³ Matigi koson, aw ye aw yere majigi adamadenw ta kuntigiyaw bee koro, ka aw yere majigi masaceba ye kosebe, ale min be bee kunna, ¹⁴ ani jamanatigiw, masaceba ka minw ci janko ka kojugukebagaw koro, ani ka kopumankebagaw tando. ¹⁵ Sabu Ala sago ye ko aw ye kopuman ke janko ka mogokolon hakirintanw da datugu.

¹⁶ Ala ka aw ke aw yere ta ye, nka aw kana o ke sababu ye ka kojugu ke; aw ye panamanya i ko Ala ta jonw. ¹⁷ Aw ye mogo bee bonya; aw ye aw balemaw kanu, aw ye siran Ala na, aw ye masaceba bonya.

Lanabagaw ka kan ka toro sonmina

¹⁸ Aw baardenw, aw ye aw yere majigi aw kuntigiw ye, ka o bonya cogoya bee ra; kuntigi minw ka ni, ani minw jusu sumanin lo, olugu doron te, nka hali minw ka fari. ¹⁹ Sabu ni aw man kan ni toro min ye, ni aw be o sonminana Ala yere nasiran koson, o ye kojuman le ye. ²⁰ Ni o te, ni aw be bugori sonmina aw yere ta kojuguw le koson, aw be bonya juman le soro o ra? Nka ni aw be toro sonmina aw ta kojuman le koson, o ye kojumanba le ye Ala fe.

²¹ Ala ka aw wele o le kama fana, sabu Kirisita* fana torora aw koson, ka o sira yira aw ra, janko aw fana ye tugu ale senno ko. ²² Ale ma jurumun si ke, faninya si ma bo a da ra ka ye. ²³ O k'a neni, nka a ma a ta pogon sara; o k'a toro, nka a ma wuri mogo kama; a ka a ta ko bee to Ala le boro, ale Ala min be kiti tige ni terenninya ye. ²⁴ A ka an ta jurumunw doni ta ka o la a yere kan, k'a farikolo toro gbengben yiri kan. A ka o ke, janko an ye sa ka bo jurumun fanga koro, ka panamanya terenninya ra. Jori minw tigera a farikolo ra, o le sababu ra aw keneyara. ²⁵ Sabu aw tun be i ko saga tununinw; nka sisan aw sekora ka na sagagbenbaga fe, min ye aw nin korosibaga ye.

2:6 2.6 Nin kuma fora Ezayi 28.16. **2:7** 2.7 Nin kuma fora Zaburu 118.22. **2:8** 2.8 Nin kuma fora Zaburu 118.22; Ezayi 8.14. **2:22** 2.22 Nin kuma fora Ezayi 53.9. **2:24** 2.24 Nin kuma fora Ezayi 53.5.

3

Furuɔɔ ni furumusɔ ka kan ka ɲɔɔnɔn bɔnya
(Timote fɔlɔ 2.9-15; Efesikaw 5.22-33)

¹ Ayiwa, musow, o cogo kelen na, aw bɛɛ kelen kelen ye aw yɛɛ majigi aw cɛw ye, janko ni a kɛra ko cɛ dɔw ma sɔn Ala ta Kuma ma fɔlɔ, o ta musow tagamacogo ye kɛ sababu ye k'a to o ye sɔn; a kana kɛ ni kuma yɛɛ ye, ² sabu o bɛna aw tagamacogo ye, k'a ye ko aw jusukun gbenin lo, ani ko Alapasiran bɛ aw ra.

³ Aw ta kana kɛ yɛɛmasiri dama ye, ani kundancogo dama tɛmɛninw, ani ka sanin don aw yɛɛ ra, ka fani sɔngɔgbɛlɛnw siri. ⁴ Aw ye aw jusukun le masiri ni masirifɛn dogonin ye; o masirifɛn ye ɲumanya ni jususuma le ye; o le ye fɛn banbari ye, min nafa ka bon Ala fɛ. ⁵ Fɔlɔfɔlɔ, muso saninman minw tun bɛ o jigi la Ala kan, olugu tun bɛ o yɛɛ masiri o cogo le ra, ka o yɛɛ majigi o cɛw ye, ⁶ i ko Saran min tun bɛ a cɛ Ibrahima bɔnya fɔ a b'a wele ko a matigicɛ. Ayiwa, aw kɛra Saran denmusow le ye, ni aw kɔni bɛ kɔɲuman kɛ, ni aw m'a to foyi si ye aw lasiran ka aw bɔ o sira kan.

⁷ Ayiwa, aw cɛw, aw fana ye aw musow mina ka ɲa ni hakiri ye, ka a lɔn ko muso ni cɛ baraka tɛ kelen ye. Aw ye o bɔnya, sabu Ala ka ɲanamanya banbari min di an ma a ta nɛɛma baraka ra, aw bɛɛ le ka o sɔrɔ kelen ye. Aw ye o kɛ, janko foyi kana aw ta Aladaari bari a ye mina.

Lanabaga bɛ se ka tɔɔrɔ terenninya kosɔn
(Rɔmukaw 12.14-21; Matiyu 10.24-31)

⁸ Ayiwa, o bɛɛ kɔ, aw bɛɛ ye bɛn kelen ma, ka aw ta miiriya kɛ kelen ye, ka kɛ ɲɔɔnɔn fɛ, ka ɲɔɔnɔn kanu balemaya ra, ka hina ɲɔɔnɔn na, ka aw yɛɛ majigi ɲɔɔnɔn ye. ⁹ Aw kana kojugu sara ni kojugu dɔ wɛɛ ye, walama ka nɛnini sara ni nɛnini dɔ wɛɛ ye; aw kana o kɛ, nka aw ye dugawu le kɛ, sabu Ala ka aw wele o le kosɔn, janko aw ye baraka sɔrɔ ale fɛ. ¹⁰ Sabu a sebera Kitabu kɔnɔ ko:

«Ni mɔɔɔ min b'a fɛ a ta dunuɲalatigɛ ye ɲa,
ka dunuɲa diya a ra,
o tigi ye a nɛnkun kɔrɔsi kumajuguw ma,
ka a da kɔrɔsi nanbarakumaw ma.

¹¹ A ye faran juguya ra pewu, ka kɔɲuman kɛ,
ka jija ka hɛra ɲini, ka tugu a nɔ fɛ.

¹² Sabu Matigi ɲa lɔnin bɛ mɔɔɔ terenninw na,
a toro bɛ o ta daarikan na fana;
nka Matigi bɛ kojugukɛbagaw kɛɛ.»

¹³ Ayiwa, ni aw jijara kɔɲuman na, ɲɔn le bɛna aw tɔɔrɔ o kosɔn? ¹⁴ Nka hali ni o bɛ aw tɔɔrɔ terenninya kosɔn, aw ta ɲana. Aw kana siran mɔɔɔw ɲa, aw hakiri fana kana ɲagami. ¹⁵ Aw ye Kirisita* bɔnya aw jusu ra dɔrɔn, k'a lɔn ko aw Matigi lo. Jigiya min bɛ aw fɛ, ni mɔɔɔ o mɔɔɔ ka aw ɲininka o ra, aw labennin ye sɔrɔ tuma bɛɛ ka o tigi jaabi; nka aw ye a kɛ ni jususuma ni bɔnya ye. ¹⁶ Aw jusukun gbenin ye to, janko hali ni o bɛ aw tɔɔɔjugu fɔ k'a kɛ i n'a fɔ aw ka kojugu le kɛ, minw bɛ aw tɔɔɔ cɛnna aw ta tagamacogonuman kosɔn Kirisita ta jɛnɲɔɔɔnya ra, olugu yɛɛ darakuma ye o maroya. ¹⁷ Sabu ka tɔɔrɔ kɔɲuman kosɔn, ni o le ye Ala sago ye, o ka fisa sani an ye tɔɔrɔ kojugu kosɔn.

¹⁸ Ayiwa, Kirisita fana sara jurumun kosɔn sɲaga kelen, ka dan o ma. Ale mɔɔɔ terennin sara mɔɔɔ terenbariw kosɔn, janko ka aw ladon Ala ta jɛnɲɔɔɔnya ra. A yɛɛ sara, nka a kununa Nin Saninman* baraka ra. ¹⁹ Minw tun bɛ Ala ta kiti makɔnɔna, o Nin le sababu ra, a tagara olugu waaju. ²⁰ Olugu le tun banna Ala ta Kuma ma fɔlɔfɔlɔ, k'a sɔrɔ Ala tun mupuna o kɔrɔ ka mɛɛn, Nuho ta kurunba lalagawagati ra;

mogɔ dama dama, o kɔrɔ ye mogɔ seegi dɔrɔn le donna o kurunba kɔnɔ ka kisi ka bo ji ra.

²¹ Ayiwa, o ji tun ye batizeri* tagamasiyen le ye; an b'a yira sisan batizeri le fe ko an kisira. O kɔrɔ te ko an farikolo le be ko ka mogɔ bo a ra; o kɔrɔ ye ko an be Ala daari ko a ye an jusukun saninya Yesu Kirisita kunuko sababu ra. ²² A yelera ka taga sankolo ra, ka taga sigi Ala kininboroyanfan fe; melekew, ani kuntigiyaw, ani sebayaw, o bee majigira Kirisita ta fanga le kɔrɔ.

4

Lanabagaw ta panamanyakura

¹ I n'a fo Kirisita* farikolo tɔrɔra, aw fana ye baraka don aw yere ra ni o miiriya kelen le ye; sabu mogɔ min farikolo tɔrɔra, o b'a yira ko o tigi faranna jurumun na. ² O tigi te a ta dunupalatige to ke ka kana ni a yere ta negerakow ye tuun, nka a b'a ke ka kana ni Ala sago le ye. ³ Aw ka wagatijan ke Alalɔnbariya ra ka ban folofolo; fen minw ka di Alalɔnbariw ye, aw tun be o le ke: jatɔya, ani jogojuguya, ani dɔrɔtɔya, ani domuniba dama temeninw, ani minnin dama temeninw, ani batofen haramuninw batori. ⁴ Nka sisan o mogow be kabakoya k'a ye ko aw te o kojugu dama temeninw kera ni olugu ye tuun; o koson o be aw togo cen. ⁵ Nka lon do, Ala bena taga o pininka o ta kewalew bee ra; ale Ala min labenna ka ban ka mogɔ panamanw ni suw bee ta kiti tige. ⁶ O koson, minw sara, Kibaro Diman* tun fora olugu fana ye, janko hali ni saya kiti sera o ma i n'a fo a be se adamaden bee ma cogo min na, o ye Ala ta panamanya soro Nin Saninman* baraka ra.

Ala ka sebayaya minw karifa lanabagaw ma

⁷ Fen bee laban surunyara; aw ye aw tagamacogo lon, ka aw yere minacogo lon, janko ka to Ala daarira. ⁸ Nka min be fen bee na, o ye ko aw ye jogon kanu kosebe; sabu kanuya be jurumun camanba le datugu*. ⁹ Aw ye son ka jogon lajigi aw ta sow kono; o kana ke ni jogonkorofa ye.

¹⁰ Aw bee kelen kelen ka ninyoro min soro Ala fe ka kana ni Ala yere ta dicogo ye, aw ye ke o sebayaw minabaganumanw ye ka mogɔ tow dema ni o ye. ¹¹ Ni min ka ke waajurikebaga ye, o tigi ye waajuri ke ka kana ni Ala ta fota ye. Ni min ka ke tow demabaga ye, Ala ka baraka min di a ma, a ye a ke ka kana ni o ye, janko ko bee ra bonya ye la Ala kan Yesu Kirisita togo baraka ra. Noro ni sebayaya ye ale le ta ye tuma bee, ani wagati bee. Amina.

Lanabaga be se ka toro lanaya koson

¹² Ne balema kanuninw, toro ba min be aw kan sisan i ko tasumaba, janko ka aw korobo, o man kan ka bara aw ra, k'a ke i n'a fo ko benbari do le be sera aw ma. ¹³ Aw yere ka kan ka jagari le, ko aw fana ninyoro be Kirisita* ta torow ra, janko ni Kirisita ta noro nana yira lon min na, o lon na aw fana ye jagari, ka aw ninsondiya. ¹⁴ Ni o be aw neni Kirisita togo koson, aw ta pana, sabu Ala Nin* noroman be aw kan.

¹⁵ Nka aw si man kan ka toro, ko sabu aw ye mogofagabaga ye, walama son, walama kojugukebaga, walama ko aw be aw sen don mogɔ werew ta kow ra. ¹⁶ Nka ni mogɔ do be toro a ta lanaya koson, o tigi kana maroya o ra; a ye Ala tando, sabu Kirisita togo lara ale ra. ¹⁷ Sabu kiti damina wagati sera, a fana be damina Ala yere ta mogow le ra. Ayiwa, ni a be damina anw yere le ra, o tuma minw ma son Ala ta Kibaro Diman* ma, olugu ta labancogo bena ke mun ye sa? ¹⁸ A sebera Kitabu kono, ko:

* 4:8 4.8 Kanuya be jurumun datugu: Aw ye nin yoro fle: Zanaw 10.12; Yakuba 5.20.

«Ni mɔgɔ terennin yere kisiko bena gbeleya,
o tuma mɔgɔjugu ni jurumunkebaga, olugu ta bena ke di?»

¹⁹ Ayiwa, o koson mɔgɔ minw be tɔɔrɔra Ala sago koson, olugu ye o nin karifa danbaga Ala kankelentigi ma, ka to ka kopuman ke.

5

Cɛkɔrɔbaw ta baara (Timote fɔlɔ 3.1-7)

¹ Ayiwa, cɛkɔrɔba minw ye aw ta namɔgɔw ye, ne kan be olugu le ma sisan, sabu ne fana ye cɛkɔrɔba ye i n'a fɔ olugu; ne ye Kirisita* ta tɔɔrɔw seere ye, ne fana nin bena ke a ta nɔɔrɔ ra, o nɔɔrɔ nin bena yira lon dɔ. ² Ayiwa, Ala ka sagakuru min karifa aw ma, aw ye o kɔrɔsi, ka aw janto o ra; aw kana o ke i ko jagboyabaara ra, nka aw y'a ke ni ŋaninyanuman ye ka kapa ni Ala sago ye; aw kana o ke warininsira ye, nka aw y'a ke ni jusunuman le ye. ³ Minw karifara aw ma, aw kana aw fanga digi olugu kan, nka aw yere ye ke o payirabagaw ye. ⁴ Ni o kera, ni sagagbenbagaw Kuntigiba nana a yere yira lon min na, masafugula nɔɔrɔman min te cen, aw bena o le sɔrɔ aw ta baraji ye.

⁵ Ayiwa, kanbelenw, o cogo kelen na, aw fana ye aw yere majigi cɛkɔrɔbaw ye. Aw bee ye aw yere majigi jɔgɔn ye ka jɔgɔn demɛ, sabu a sebera Kitabu kɔnɔ ko:

«Ala be wasobagaw kere;
nka a be neema mɔgɔ sabarininw ye.»

⁶ O koson aw ye aw yere majigi Ala boro barakaman kɔrɔ, janko a ye aw kɔrɔta a wagatijuman na. ⁷ Aw ye aw ta haminakow doniw bee jigi ka o la ale kan, sabu a be a jantora aw ra.

⁸ Aw ye aw yere minacogo lon, ka aw janto aw yere ra; sabu aw jugu Setana be yaalayaala i ko jara kongɔtɔ be kasi cogo min na, k'a ta domuta jini. ⁹ Aw sinsinnin ye to lanaya ra ka lɔ, ka a kere, k'a lon ko aw balema lanabaga minw be dunupa kɔnɔ, ko o tɔɔrɔw jɔgɔnw le be olugu fana kan.

¹⁰ Ayiwa, neema bee tigi Ala min ka aw wele janko aw ye aw ninyɔrɔ sɔrɔ a ta nɔɔrɔ banbari ra, Kirisita ta jenjɔgɔnya ra, ni aw tɔɔrɔra wagati doonin, ale yere bena aw bɔsi, ka aw ja gbeleya, ka aw baraka bonya, k'a to foyi kana se ka aw bɔ a nɔ ra. ¹¹ Sebagaya ye ale ta le ye wagati bee, ani tuma bee. Amina.

Fori laban (Tesalonikikaw fɔlɔ 5.23-28)

¹² Ayiwa, Silasi* min ye an balemace kankelentigi ye, ale le ka ne demɛ ka nin kuma fitini sebe k'a ci aw ma, janko ka aw ja gbeleya, ani janko aw ye la a ra ko aw nɔrɔra neema min na, o ye Ala ta neema yere le ye can ra.

¹³ Lanabagaw ta jenkuru min be Babiloni, Ala ka minw panawoloma i ko a ka aw panawoloma cogo min na, olugu be aw fo; ne dence Marika fana be aw fo. ¹⁴ Aw ye jɔgɔn fo balemaya ra ni kanuyaforti ye.

Aw minw bee be Kirisita* ta jenjɔgɔnya ra, Ala ye hera ke aw bee ye!

PIYERI ka letere flanan min sebe Kitabu faamucogo

Yesu ta ciraden Piyeri le ka nin letere sebe, k'a to kaso ra Rõmu; a fagawagati tun surunyara ka ban. Piyeri hakiri tun b'a ra ko Yesu yere tun konna ka ale ta fagako fo (1.14; Yuhana 21.18-19).

Nin letere sebera lanabagaw bee le koson (1.1). Karamogo minw tun be mogow lafiri ni o ta karan ye, ka mogow bla jurumunw na, Piyeri b'a fe lanabagaw ye o yere korosi o karamogow ra (2.1-22). Lanabaga ka kan ka to Ala ta kuma le kan, i n'a fo Yesu ta ciradenw tun ka o karan cogo min na, sabu olugu le ka Yesu ye o ja ra, k'a ta kumaw lamen (1.3-21).

Dow tun be mogow karan k'a fo ko Yesu tena na tuun. Piyeri be o mogow jaraki, k'a fo ko ni Ala ta lon sera, ko a tun ka fen o fen fo, o bee be ke ka dafa. Nka Ala be mupu mogow korõ, k'a to o ye nimisa ka son Ala ma, sabu a t'a fe mogõ si ye halaki. Matigi ta lon, o ye Yesu nalon ye, ani kiti lon. O koson Piyeri be lanabagaw ladi, ko o ye saninya, ka o lon makõnõ, ka tõrõw mupu, ka o tagamacogo teren; o bena Yesu nawagati lateliya.

Kitabu kõnõkõw

Piyeri ta fori (1.1-2)

Ala ka lanabaga wele baara min kama (1.3-21)

Karamogõ faninyafõbagaw ta karan (2)

Minw be Yesu nako sõsõ (3)

Piyeri ta fori

¹ Ne Simõn Piyeri, ne min ye Yesu Kirisita ta baaraden ye, ani a ta ciraden*, ne be nin sebe ci aw ma, aw minw ka lanaya sõrõ; o lanaya ni anw ta lanaya bee songõ ye kelen ye. Aw ka o sõrõ an ta Ala ani an Kisibaga* Yesu Kirisita ta terenninya sababu ra. ² Ala ye neema ni hera ke aw ye k'a caya kosebe, Ala ni an Matigi Yesu ta lonniya sababu ra.

Ala ka lanabagaw wele baara min kama

(Tite 2.11-14; Filipikaw 1.9-11; 3.8-14)

³ Fen o fen be se k'a to an ye panamanya Alapasiran na, Ala ta sebgaya ka o bee di an ma; min ka an wele a ta nõrõ ni a ta numanya sababu ra, a k'a to an ye o lon. ⁴ O le sababu ra Ala tun ka fennumanbaw, ani fen nafaman minw layiri ta an ye, a ka o di an ma, janko o sababu ra an cogo ye ben ni Ala sago ye, ka bõsi ka bõ dunuõa negejuguw boro, o minw be cenri lase mogow ma.

⁵ O le koson aw ye jija ka kopuman fara aw ta lanaya kan, ka Ala lonniya fara kopuman kan, ⁶ ka yereminari fara Ala lonniya kan, ka mupuri fara yereminari kan, ka Alapasiran fara mupuri kan, ⁷ ka balemaya fara Alapasiran kan, ka kanuya fara balemaya kan. ⁸ Ni aw kõni ka o fenw sõrõ k'a caya, o sababu ra aw tena ke pacintanw ye, walama nafantanw an Matigi Yesu Kirisita ta lonniya ra. ⁹ Nka ni o fenw kõni te mogõ min fe, o tigi fiyennin lo, a te yeri ke yõrõjan; Ala k'a saninya ka bõ a ta jurumunkõrõw ra cogo min na, a jinana o kõ.

¹⁰ O le koson, ne balemaw, aw ye jija janko Ala ka aw wele, ani a ka aw panawoloma min kama, aw ye to o kan. Ni o kera, aw tena ben fiyewu. ¹¹ O cogo ra Ala bena an Matigi ni an Kisibaga* Yesu Kirisita ta Masaya* banbari donda bee dayele aw ye.

¹² O koson ne bena to ka aw hakiri jigi nin kow ra, hali ni aw k'a lon ka korõ; aw karanna can min na, aw nõrõnin be o ra fana. ¹³ Ne be miiri ko a bennin lo ko ne

ye nin kow fɔ aw ye ka to ka aw lasomi, fɔ ka taga ne bɔ nin dunuɗa ra yan, ¹⁴ Sabu ne ta dunuɗalatiɗe tɔ man jan tuun, i n'a fɔ an Matigi Yesu Kirisita tun k'a yira ne ra cogo min na. ¹⁵ O le koson ne bena jija, janko hali ne sanin kɔ, aw hakiri ye to nin kow ra tuma bɛɛ.

Min fɔra Yesu Kirisita ta nɔɔɔ ko ra

¹⁶ A tɛ i n'a fɔ an ka talen dɔw le laben an yere ta miiriya ra ka aw karan an Matigi Yesu Kirisita ta sebgaya ni a ta nako ra. An yere ɗa le ka Matigi ni a ta bonyaba ye. ¹⁷ Sabu a ka bonya ni nɔɔɔ sɔɔ Fa Ala fe lon min na, o kera an ɗa na. O wagati ra nin kumakan bɔra nɔɔɔ ni bonyaba tigi fe k'a fɔ a ye ko: «Nin le ye ne Dence kanunin ye, min ko ka di ne ye haali.» ¹⁸ O kumakan min bɔra sankolo ra, anw yere ka o men; o wagati ra an tun be ni a ye kuru saninman kan.

¹⁹ O koson, ciraw ka min fɔ, an lara a ra kosebe ko o ye can ye; ni aw fana be aw janto o kuma ra, o ka ɗi kosebe. O kuma bena aw jusukun gbeya i ko fitina be yeelen bɔ dibi ra cogo min na fɔ ka taga dugugbeda se; o tuma sɔgomada lolo bena bɔ ka manamana aw jusukun na. ²⁰ Nka aw ka kan ka kɔn k'a lon folo ko cirayakuma minw be Kitabu kɔnɔ, mɔgo si te se ka o si kɔɔ gbeya k'a fɔ ni a yere ta hakiritigiya ye; ²¹ sabu Ala ta cira si m'a latige ka ciraya ke ka kapa ni adamaden yere sago ye, nka mɔgow ka Ala ta kumaw fɔ ka kapa ni Nin Saninman* ta baraka le ye.

2

Karamɔgo faninyafɔbagaw

(Zude 3-16; Timote flanan 3.1-9)

¹ Ayiwa, cira faninyafɔbaga dɔw tun wurira Ala ta mɔgow ce ra cogo min na, o cogo ra karamɔgo faninyafɔbaga dɔw fana bena wuri aw ce ra. O bena dogo ka don aw ce ra ni faninya karan dɔw ye, minw be mɔgo halaki. Matigi min ka o kunmabo, o bena ban o ra; o bena halakiri lase o yere ma jona. ² Mɔgo caman bena tugu o ko ka o ta ko saninyabariw ɗogon ke; olugu ta tagamacogo koson, mɔgow bena Ala ta can sira mafiyenya. ³ O karamɔgo faninyafɔbagaw bena ta wari nata fe ka aw nege ka aw borofen sɔɔ ni mɔgolafirikumaw ye. Nka kiti min benna o mɔgow kan kabini wagatijan, o kiti tena fon o ko; o ta halakiri fana tena taga ka o to.

⁴ Ne be o fɔ, sabu hali meleke minw ka jurumun ke folofolo, Ala ma olugu to yi; a ka o firi jahanama dibi ra, ka o mara yi fɔ ka taga se kiti lon ma. ⁵ Mɔgo minw ka kojugu ke Nuho ta tere ra, Ala ma olugu fana to yi. A ka Nuho le kisi ni mɔgo wolonfla were, sabu ale le tun be terenninya sira yirara mɔgow ra; Ala ka sanjiba lajigi ka mɔgojuguw be halaki.

⁶ Sodomu ni Gomori dugumogow ta kojugu koson, Ala ta kiti sera o ma, ka o jeni ka o ban pewu, fɔ ka o ke buguri ye. O kera tagamasiyen le ye k'a yira Alanasiranbari nataw ra. ⁷ Nka Lutu min tun ye mɔgoɗuman ye o ce ra, a ka ale kisi. O mɔgokolonw ta jatoyajugu tun ka a jusu kasi fɔ ka teme. ⁸ Sabu ale min tun ye mɔgoɗuman ye, ale tun be min ye, ani a tun be min men k'a to o mɔgow ce ra kɔni, o kojuguw tun be a jusukun tɔɔɔ lon o lon.

⁹ Ayiwa, o be b'a yira an na ko Ala be se ka a nasiranbagaw bɔsi ka bɔ tɔɔɔ ra, ka mɔgo terenbariw mara janko ka o ta kojuguw hake bɔ o ra kitilon na. ¹⁰ Nka minw be tugu o yere negerakow kɔ, ka ko saninyabariw ke, ani ka Ala ta kuntigiya mafiyenya, olugu ta kiti le belen bena juguya.

O mɔgow be o yere bonya, ka dabayakumaw fɔ; o te siran ka hali Ala ta danfen nɔɔɔmanw neni. ¹¹ K'a sɔɔ hali meleke minw ta fanga ni o ta sebgaya ka bon ni o mɔgow ta ye, olugu te son ka o danfen nɔɔɔmanw neni Matigi ɗa kɔɔ. ¹² Nka o mɔgow kɔni be i ko kongosogo hakirintanw, minw danna minari ni fagari kama; o

ma fen minw lon, o be o le mafiyenya. O yere ta kojugu le bena o halaki. ¹³ O ka kojugu minw ke, o kojugu jogon le bena ke ka o sara. O be o yere bla marobariyakow ra hali tereghan fe. O bee ye mogoo saninyabariw ye, ani mogoo nogoninw. Ka o to o nanbarakow ra, o belen be taga fara aw kan aw ta panagbew ra ka maroya bla aw ra. ¹⁴ O ta fenfleta bee ye musow le ye, janko ka jencya ke; o fana te wasa jurumun na ka ye. Mogoo minw ma Alasira ko faamu kosebe, o be olugu nege ka o lafiri. Ka wari soroo nanbara ra, o ye o derinanko ye. Dangadenw lo. ¹⁵ O ka sira terennin bla, ka o yere lafiri, ka Bosori dence Balamu ta sira le ta; sabu Balamu sonna ka baarajugu ke, ka o sara mina. ¹⁶ Nka Ala k'a mafiyenya a ta terenbariya koson. Fali min ma deri ka kuma, o ka mogokan fo Balamu ye, ka cira Balamu bo a ta hakirintanya sira kan*.

¹⁷ Ayiwa, o karamogoo faninyafobagaw be i ko bunun janin; o be i ko sanfono be sankaba min ce ka taga ni a ye. Dibi finmanba le be o makonona. ¹⁸ O be kumababaw ani kumakunntanw fo. Mogoo minw bosira ka bo mogoojuguw boro kura ye, o be olugu lafiri ni o ta kewalejuguw ye ka kana ni o yere ta negejuguw ye. ¹⁹ O b'a fo ko olugu le bena o mogow bo jonya ra; k'a soroo hali bi olugu yere be jonya ra, halakiri sira kan; sabu ni i ma se ka i yere bosu ka bo ko min na, i kera o ko ta jon ye.

²⁰ Can ra, o mogoo minw tun ka an Kisibaga* Matigi Yesu Kirisita lon, ka o yere sen bo dunupa ta fen saninyabariw na, ni olugu belen nana seko ka don o kow ra ka to o ra, olugu laban bena min ke o be juguya ka teme o cogofolo ta wagati ta kan. ²¹ Ni o yere tun ma terenninya sira lon, o belen tun ka fisa o ma, sani k'a to o ye a lon, ka soroo ka ban o cifonin saninman ma, o cifonin min tun dira o ma. ²² Nin zana kera can ye o mogow ta fan fe, ko: «Wuru sekora ka taga a yere ta fonoo no fe», ani fana ko: «Le konin sekora ka taga a yere maraga bogoo ra tuun».

3

Matigi Yesu nawagati tagamasiyenw

(Matiyu 24.37-38; Tesalonikikaw flanan 1.7-10; Zude 17-23)

¹ Ne balema kanuninw, ne be ne ta sebe flanan le cira aw ma nin ye ka ban. O sebe fla bee konoo, ne be aw karan ka aw lasomi, janko aw ye hakiri soroo. ² Ala ta cira saninmanw ka kuma minw fo folofolo, ani aw ta ciradenw ka an Matigi ni an Kisibaga* ka kuma min lase aw ma, ne b'a fe ko aw ye aw hakiri to o ra.

³ Aw ka kan ka min lon folo, o ye ko dunupa labanwagati ra, kumakolonfobaga dow bena wuri ka aw logobo; o mogow bena tagama ka kana ni o yere negerakow le ye.

⁴ O bena a fo ko: «Yesu m'a fo ko a be na wa? Ayiwa, a be min? Kabini an bemaw sara, dunupa danna cogo min na, a be o cogo kelen le ra hali bi.»

⁵ Ayiwa, o mogow be tugu le ka jina, ko folofolo Ala ta Kuma le baraka ra sankolo danna; ko dugukolo fana bora ji le ra, ko a danna ji le sababu ra. ⁶ Ayiwa, o sababu kelen le k'a to jiba ka o wagati ta dunupa ni a konofenw bee datugu. ⁷ Nka o kuma kelen le sababu ra sankolo ni dugukolo maranin be sisan tasuma kama, ka kitilon makono, ani mogoojuguw halakilon.

⁸ Nka ne balema kanuninw, fen kelen be yi, aw man kan ka jina o ko: Ala na koroo, tere kelen be i ko san waga kelen, san waga kelen fana be i ko tere kelen. ⁹ Matigi te meen k'a ta layiri tanin dafa, i ko dow b'a miiri cogo min na. A be mupuna an koroo le, sabu a t'a fe an si ye halaki, nka a b'a fe an bee ye lo an ta jurumun na, ka nimisa.

¹⁰ Matigi nalon bena bara mogow ra i ko son be bara mogoo ra cogo min na. O lon na, koni, sankolo bena tunu, k'a ke mankanba ye, sankolokonofenw bena jeni fo ka yeele. Dugukolo ni a kanfenw bee bena jeni ka ban.

* **2:16** 2.16 Balamu ta ko: aw ye nin yoro fe: Jateri 22.4-35. **2:22** 2.22 Nin kuma fora Zanaw 26.11. **3:8** 3.8 Nin kuma fora Zaburu 90.4.

¹¹ Ayiwa, ni o fenw bee bena tunu, o tuma aw ka kan ka aw tagamacogo saninya le, ka do fara aw ta Alapasiran kan, ¹² ka Matigi nalon makono, ani k'a nalon lateliya. O lon na, sankolokonofenw bee bena jeni ka ban; tasuma bena dunupakonofenw bee yeele. ¹³ Nka ka kapa ni Ala ta layiri ye, an be sankolokura ni dugukolokura le makonona; terenninya bena ke o yoro le ra.

Lanabagaw ka kan ka jija

¹⁴ O koson, ne balema kanuninw, sani o kow wagati ye se, aw ye jija, janko ni Yesu nana, a ye na aw saninyanin soro, k'a ye ko jarkiyoro te aw ra, ani hera ye ke aw ni Ala ce. ¹⁵ Aw ye aw hakiri to a ra ko an Matigi ta mujuri kun ye aw ta kisiri le ye. An balemace kanunin Poli fana ka o le fo aw ye a ta sebe kono, ka kapa ni a ta hakiritigiya ye, Ala ka hakiritigiya min di a ma. ¹⁶ A be o le ke a ta leterew bee ra; a be o kumaw le fo. A ta leterew dow konokuma faamu ka gbelen. O koson kolonbari dow, ani mogoro karanbari dow be o kumaw koro yelema, i n'a fo o be Ala ta Kuma tow bee koro yelema cogo min na; o laban ye o yere ta halakiri le ye.

¹⁷ Ne balema kanuninw, ne koni ka aw lasomi. Aw ye aw yere korosi. Aw kana a to mogojuguw ye aw lafiri ka aw bo aw loyoro na. ¹⁸ Aw ye jija ka aw baraka bonya, ani ka aw ta lonniya caya an Matigi ni an Kisibaga* Yesu Kirisita ta neema ra. Nooro ye la ale le kan sisan, ani wagati bee, ani tuma bee. Amina.

YUHANA ka letere folo min sebe Kitabu faamucogo

Ka kapa ni mogo caman ta miiriya ye, Yuhana min ka Yesu ta Kibaro Diman* kitabu sebe, ale kelen le kera Yuhana ta letere folo ni letere flanan ni letere sabanan sebebaga ye, ani Yirari kitabu. Yuhana ta letere saba bee sebera wagati kelen na, k'a to Efesi, Azi mara ra; o y'a soro a si tun korora kosebe.

Yuhana ka nin letere sebe janko ka a karanbagaw ja gbeleya, o ye to Ala ta jennogonya ra, ka to jennogonya ra ni jogon ye fana.

Yuhana b'a fe lanabagaw ye o yere mabo fana karamogo faninyafobagaw ra. O karamogo dow tun be mogow karan k'a fo ko Yesu te Ala ye, ko adamaden lo. Dow fana tun be mogow karan k'a fo ko ka Ala ta lonniya soro, ko o le nafa ka bon; o tun b'a fo ko mogo be kewale minw ke, ko o te jate. O karan tun kera sababu ye ka lanabagaw bla kewalejugu suguya bee ra.

Yuhana k'a yira ko o karan te can ye, ko Nin Saninman* ta le be can ye. Ale k'a yira ko Yesu ye Ala ye, nka a kera adamaden ye, janko ka ke adamadenw ta jurumun saraka ye. Yuhana k'a fo k'a gbeleya ko Ala ye yeelen le ye. Lanabaga fana ka kan ka tagama yeelen na. Yuhana be Ala ta kanuya ko fo fana k'a gbeleya; a ko Ala be a ta ko bee ke ni kanuya ye (4.8). O koson lanabagaw ka kan ka kanuya sira tagama, ka yafa jogon ma, ka ban jurumun ma, ka saninya, ka la a ra ko Yesu le ye Kisibaga ye.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-4)

Yeelen ni dibi (1.5-2.27)

Ala denw tagamacogo (2.28-3.24)

Cira faninyafobagaw (4.1-6)

Kanuya (4.7-5.12)

Lanabaga ye Ala ta mogo le ye (5.13-21)

Kuma min be panamanya di (Yuhana 1.1-14)

¹ Sani dunupa ye dan, min tun be yi, an ka min men, an ka min ye an pa ra, an ka min fle, an boro magara min na, o ye Kuma ye, kuma min be panamanya di. ² Nanamanya yirara an na; an k'a ye; o le koson an kera a seere ye, an be o panamanya banbari ko fo aw ye. O panamanya tun be Fa Ala koru; ale ka a yira an na. ³ O koson an ka min ye, ani an ka min men, an be o fo aw ye, janko aw fana ye ke ni an ye jennogonya ra. Anw be jennogonya ra ni min ye, o ye Fa Ala le ye, ani Den* min bora Ala ra, Yesu Kirisita. ⁴ O koson an be nin kow bee sebera k'a ci aw ma, janko an ta jagari ye ke jagari dafanin ye.

Ala ta yeelen ni jurumun yafari

⁵ An ka kuma min men Yesu Kirisita fe ka o fo aw ye, o ye nin ye: Ala ye yeelen le ye, dibiko si te Ala ra. ⁶ Ni an ko, ko an ni Ala be jennogonya ra, k'a soro an be tagama dibi ra, o tuma an ye faninyafobagaw le ye; an te tagama can kan. ⁷ Nka ni an be tagama yeelen na, i ko Ala yere be yeelen na cogo min na, o tuma an be jennogonya ra ni jogon ye. Den min bora ale Ala ra*, Yesu, o jori be an saninya ka jurumun bee bo an na.

⁸ Ni an ko jurumun te an na, o tuma an be an yere le lafirira; can te an jusukun na. ⁹ Nka ni an ka lo an ta jurumunw na, Ala min ye kankelentigi ye, ani a terennin

lo, ale bɛna yafa an ma, ka an saninya ka bɔ terenbariyakow bɛɛ ra; ¹⁰ Ni an ko, ko jurumun tɛ an na, o tuma an ka Ala kɛ faninyafɔbaga le ye; a ta kuma tɛ an jusukun na.

2

¹ Ayiwa, ne ta denw, ne bɛ nin sɛbɛ ci aw ma, janko aw kana jurumun kɛ tuun. Nka ni dɔ ka jurumun kɛ, soronarikebaga bɛ an fɛ Fa Ala kɔrɔ, min ye Yesu Kirisita ye; ale terennin lo. ² Ale yɛrɛ le kɛra saraka ye janko ka an ta jurumun kafari; a ma dan an dɔrɔn ta jurumunw ma dɛ, dunupamɔgɔ bɛɛ lajennin ta lo.

Ala ta cifɔnin

(Matiyu 7.21-23; Yuhana 13.34,35; 14.21-24)

³ An b'a lɔn min fɛ ko an ka Kirisita lɔn, o flɛ nin ye: Ni an bɛ a ta cifɔninw sira tagama. ⁴ Mɔgɔ min b'a fɔ ko ale k'a lɔn, k'a sɔrɔ a tɛ a ta cifɔninw sira tagama, o tigi ye faninyafɔbaga le ye; can tɛ a jusukun na. ⁵ Nka mɔgɔ min bɛ Ala ta kuma sira tagama, Ala ta kanuya dafanin bɛ o tigi jusukun na. An b'a lɔn nin le fɛ ko an bɛ jɛnɔgɔnya ra ni a ye. ⁶ Ni mɔgɔ min ko ale bɛ jɛnɔgɔnya ra ni Yesu ye, o tigi ka kan ka tagama i ko Yesu tagamana cogo min na.

⁷ Ne balema kanuninw, ne tɛ cifɔninkura le sɛbera k'a ci aw ma. Nka cifɔninkɔrɔ lo, min dira aw ma kabini a damina ra. Aw ka kuma min mɛn, o cifɔninkɔrɔ ye o le ye. ⁸ O bɛɛ n'a ta, ne bɛ cikura le sɛbera ka di aw ma; Yesu tagamana ka kapa ni o can ye; can lo aw fana fɛ, sabu dibi bɛ tɛmɛna, yeelensɔbɛ bɔra ka ban.

⁹ Ni mɔgɔ min ko ale bɛ tagama yeelen na, k'a sɔrɔ a bɛ a balema kɔninya, o tigi bɛ dibi ra hali bi. ¹⁰ Mɔgɔ min bɛ a balema kanu, o tigi bɛ yeelen na; foyi tɛ o tigi ra, min bɛ se ka kɛ mɔgɔ kunnacɛn sababu ye. ¹¹ Nka mɔgɔ min bɛ a balema kɔninya, o tigi bɛ dibi ra. A bɛ tagama dibi ra; a tɛ a tagafan kelen lɔn, sabu dibi ka a ja fin.

¹² Ayiwa, ne ta denmisɛnw, ne bɛ nin sɛbɛ ci aw ma, sabu aw ta jurumun yafara aw ma Yesu tɔgɔ kosɔn.

¹³ Faw, ne bɛ nin sɛbɛ ci aw ma, sabu min tun bɛ yi kabini dunupa damina ra, aw ka o lɔn.

Kanbelenw, ne bɛ nin sɛbɛ ci aw fana ma, sabu aw ka se sɔrɔ Setana kan.

Denmisɛnw, ne bɛ nin sɛbɛ ci aw ma, sabu aw ka Fa Ala lɔn.

¹⁴ Faw, ne bɛ nin sɛbɛ ci aw ma, sabu min tun bɛ yi kabini dunupa damina ra, aw ka o lɔn.

Kanbelenw, ne bɛ nin sɛbɛ ci aw ma, sabu fanga bɛ aw ra,

aw ka Ala ta Kuma to aw jusukun na, aw ka se sɔrɔ Setana kan fana.

¹⁵ Ayiwa, aw kana dunupa kanu, aw kana dunupakɔnɔfɛnw kanu. Ni mɔgɔ min bɛ dunupa kanu, Fa Ala ta kanuya tɛ o tigi jusukun na. ¹⁶ Sabu fɛn minw bɛɛ bɛ dunupa ra, minw ye farisogo nege ye, ani mɔgɔ ja bɛ bɔ fɛn minw fɛ, o nege, ani dunupa yerɛbonyakow, o si tɛ bɔ Fa Ala ra, o bɛ sɔrɔ dunupa le ra. ¹⁷ Nka dunupa bɛ tɛmɛ, mɔgɔw bɛ jabo fɛn o fɛn fɛ, o bɛɛ bɛ tɛmɛ fana; nka mɔgɔ min bɛ Ala sago kɛ, o tigi bɛ to ni Ala ye wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.

Kirisita kɛrɛbagaw

(Yuhana 16.13-15)

¹⁸ Ne ta denw, wagati laban sera. Aw k'a mɛn ko Kirisita Kɛrɛbaga* bɛna na; nka Kirisita kɛrɛbagaw caman nana sisan. O le ra an b'a lɔn ko wagati laban sera. ¹⁹ O mɔgɔw bɔra an cɛ ra, nka o tun tɛ an dɔ ye; sabu ni o tun ye an dɔ ye, o tun bɛna to

ni an ye. Nka o bora an ce ra ka taga, janko an y'a lon ko minw bee be ni an ye, ko o bee te an do ye.

²⁰ Nka aw kɔni, Ala Saninman ka aw mun ni Nin Saninman* ta turu ye; lonniya be aw be fe. ²¹ Ayiwa, ni ne ka nin sebe ci aw ma, a te i n'a fo aw ma can lon de! Ne be a ci aw ma sabu aw ka can lon, ani aw k'a lon fana ko faninya si te se ka bo can ra.

²² Jontigi le ye faninyafobaga ye? Mogo min be ban ka la a ra ko Kirisita* le ye Kisibaga* ye, o tigi lo. Mogo min be ban Fa Ala ra, Den* min bora Ala ra, ka ban o ra, o tigi le ye Kirisita Kerebaga ye. ²³ Sabu Den min bora Ala ra*, ni mogo min ka ban o ra, o tigi te Fa Ala fana fe. Nka ni mogo min ka son a ra, Fa Ala fana be o tigi fe.

²⁴ Ayiwa, aw kɔni, aw ka kuma min men kabini a damina ra, aw ye o to aw jusukun na. Aw ka min men kabini a damina ra, ni o tora aw jusukun na, o tuma Den min bora Ala ra, aw bena to o ta jɛnɔgɔnya ra, ka to Fa Ala fana ta jɛnɔgɔnya ra. ²⁵ A ka layiri min ta an ye, o fle nin ye: janamanya banbari.

²⁶ Mogo minw be aw lafirira, ne be nin sebe k'a ci aw ma, olugu le koson. ²⁷ Aw kɔni, Matigi ka aw mun ka Nin Saninman min di aw ma, o be to aw jusukun na. Aw mako t'a ra ko mogo ye aw karan, sabu Nin Saninman yere be aw karanna fen bee ra ka ban. Ale ta karan fana ye can le ye; faninya te a ra. O koson a be aw karanna cogo min na, aw fana ye to jɛnɔgɔnya ra ni Kirisita ye ten.

²⁸ Ne ta denw, aw ye to Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra, janko ni a nana a yere yira wagati min na, a ye na a soro ko an ja signin lo; maroya kana an mina a natuma ra. ²⁹ Ayiwa, aw k'a lon ko Kirisita terennin lo cogo min na, aw fana y'a lon ko mogo o mogo be tagama terenninya kan, o tigi ye Ala den le ye.

3

Ala denw tagamacogo

¹ Ayiwa, aw m'a ye Fa Ala be an kanu cogo min na wa, fo a be an wele ko a denw. Can lo, an fana ye o le ye. O le koson dunɔnamogow te an faamu, sabu o ma Ala lon! ² Ne balema kanuninw, sisan kɔni an ye Ala denw ye! Nka an bena yelema ka ke min ye, o ma yira folo; an kɔni k'a lon ko ni Yesu Kirisita nana, an bena ke i ko ale yere be cogo min na, sabu a be cogo min na co, an bena a ye ten le. ³ O jigiya be mogo o mogo fe, o tigi be a yere saninya i ko Yesu Kirisita saninyanin lo cogo min na.

⁴ Mogo o mogo be jurumun ke, o tigi be sariya le cenna; sabu jurumun ye Ala ta sariya* cenri le ye. ⁵ Aw k'a lon fana ko Yesu Kirisita nana janko ka na an ta jurumunw bo an na. Jurumun si te ale yere ra. ⁶ O ra, ni mogo o mogo be Yesu ta jɛnɔgɔnya ra, o tigi te son ka to ka jurumun ke. Mogo o mogo be to ka jurumun ke, o tigi m'a ye, a m'a lon fana.

⁷ Ne ta denmisenw, aw kana a to mogo si ye aw lafiri. Mogo min be tagama terenninya kan, o tigi terennin lo, i ko Kirisita* terennin lo cogo min na. ⁸ Mogo min be to jurumun na, o tigi ye Setana ta le ye; sabu Setana le konna ka jurumun ke kabini folofolo. Nka Den min bora Ala ra*, ale nana janko ka na Setana ta kewalew le cen.

⁹ Ni mogo o mogo kera Ala den ye, o tigi te son ka to jurumun na, sabu Ala ta janamanya be o tigi kono. A fana te se ka to ka jurumun ke, sabu a kera Ala den ye. ¹⁰ Ala denw, ani Setana ta denw be lon ka bo ɔgɔn na min fe, o fle nin ye: Mogo o mogo te terenninya sira tagama, o tigi te Ala ta ye, ani mogo o mogo te a balema kanu.

Balemaw kanucogo

11 Aw ka kuma min men kabini folofolo, o le ye nin ye, ko an ye jɔgɔn kanu. 12 An kana ke i ko Kabila*! Ale tun kera Setana ta le ye, o koson a ka a balemace faga. Mun koson a k'a faga? A k'a faga, sabu ale yere ta kewalew tun man ni, k'a soro a balemace ta kewalew tun terennin lot. 13 O le koson, ne balemaw, ni dunupamogow be aw koninya, o kana bara aw ra.

14 Ni an be an balemaw kanu, o le b'a yira ko an bora saya ra ka don panamanya ra. Mogo min te a balemaw kanu, o tigi be saya le ra. 15 Mogo o mogo be a balema koninya, o tigi ni mogofagabaga bee ka kan. Aw fana k'a lon ko mogofagabaga si te se ka to mogofaga ra ka panamanya banbari soro Ala fe. 16 Fen min k'a to an ka kanuya lon, o fle nin ye: Yesu Kirisita ka a yere nin di ka sa an koson. O cogo ra an fana ka kan ka an yere nin di ka sa an balemaw koson.

17 Ni dunupa natorow be mogo do boro, ni o tigi k'a balemace ye fagantanya ra, ni a ma hina a ra, ale be se k'a fo cogo di ko Ala ta kanuya be a jusukun na? 18 Ne ta denmisenw, an kana jɔgɔn kanu ni an kumacogo dama ye, ani an ta kumadimanw; an ye jɔgɔn kanu ni an ta kewalew ye, ni can fana ye.

19 O cogo le ra, an be se k'a lon ko an be tagama can sira kan; an hakiri siginin fana bena to Ala na koro. 20 Hali ni an jusukun be an jaraki, an k'a lon ko Ala ta miiriya ka bon ni an jusukun miiriyaw ye; ale le fana be fen bee lon. 21 Ne balema kanuninw, ni an jusukun te an jaraki, o tuma an hakiri siginin lo Ala na koro. 22 Ni an fana be fen o fen daari, a be o di an ma; sabu an be a ta cifoninw sira tagama; min ka di a ye, an be o ke fana. 23 A ta cifonin fle nin ye: Den min bora ale Ala ra*, Yesu Kirisita, ko an ye la o togo ra, ani ko an ye jɔgɔn kanu, i ko a k'a fo an ye cogo min na. 24 Mogo min be Ala ta cifoninw sira tagama, o tigi be jɛnjɔgɔnya ra ni Ala ye, Ala fana be jɛnjɔgɔnya ra ni o tigi ye; fen min b'a to an b'a lon ko Ala be jɛnjɔgɔnya ra ni na ye, o fle nin ye: A ka Nin Saninman* min di an ma.

4

Cira faninyafobagaw

1 Ne balema kanuninw, minw bee b'a fo ko Ala Nin be o kono, aw kana la olugu bee ra de! Aw ye o segesege folo, k'a lon ni a kera ko o nin bora Ala le ra. Sabu cira faninyafobaga caman nana dunupa kono. 2 Ala Nin Saninman be lon min fe, o fle nin ye: Nin min b'a to mogo be lo a ra k'a fo ko Yesu Kirisita nana dunupa ra ka na ke adamaden ye, o nin bora Ala ra.

3 Nka nin min te son Yesu ta ko ma, o ma bo Ala ra. O ye Kirisita Kerabaga* ta nin le ye; aw ka o le ko men ko a bena na dunupa ra, nka sisan a be dunupa ra ka ban.

4 Ne ta denmisenw, aw koni ye Ala ta mogow ye, o koson aw ka se soro cira faninyafobagaw kan; sabu Ala Nin* min be aw kono, o ka bon ka teme dunupamogow ta kan. 5 Olugu ye dunupa ta le ye; o koson o be kuma ka kapa ni dunupa ta cogo ye, dunupamogow be o lamen. 6 Nka anw ye Ala ta mogow le ye. Mogo min be Ala lon, o be an lamen; nka mogo min te Ala ta ye, o te an lamen. Ayiwa, nin le sababu ra an be can ta Nin ni faninya ta nin lon ka bo jɔgɔn na.

Ala ta ko bee ye kanuya le ye

7 Ne balema kanuninw, an ye jɔgɔn kanu, sabu kanuya be bo Ala le ra. Mogo min be a mogojogon kanu, o tigi ye Ala den le ye, a ka Ala lon fana. 8 Mogo min te a mogojogon kanu, o tigi ma Ala lon, sabu Ala ta ko bee ye kanuya le ye. 9 Fa Ala ka a ta kanuya yira an na cogo min na, o fle nin ye: Den* kelenpe min bora Ala ra, a ka o ci ka na dunupa ra, janko an ye panamanya soro o sababu ra. 10 Kanuya ye nin le

* 3:12 3.12 Kabila: Dow b'a fo ko Kayen. † 3:12 3.12 Kabila ta ko: Aw ye nin yoro fle: Damina 4.1-8.

ye: Anw le ma Ala kanu de! Ala le ka anw kanu; Den min bora Ala ra, a ka o ci k'a ke saraka ye ka an ta jurumun kafari.

¹¹ Ayiwa, ne balema kanuninw, ni Ala ka an kanu tan, an fana ka kan ka jagon kanu! ¹² Mogo si ma Ala ye ka ye. Nka ni an be jagon kanu, Ala be to an jusukun na, a ta kanuya fana be dafa an jusukun na.

¹³ Fa Ala ka Nin Saninman* min di an ma, o le b'a to an b'a lon ko an be ni a ye jengonya ra, ani ko ale fana be ni an ye jengonya ra. ¹⁴ Ayiwa, an k'a ye, an fana kera a seerew ye ko Den* min bora Fa Ala ra, a ka o le ci ka na ke dunyamogow ta kisibaga ye. ¹⁵ Ni mogo min ka lo a ra ko Den min bora Ala ra ko Yesu lo, Ala be to jengonya ra ni o tigi ye, o tigi fana be to jengonya ra ni Ala ye. ¹⁶ Fa Ala be an kanu cogo min na, an koni ka o lon, an fana lara a ra. Ala ta ko bee ye kanuya le ye; kanuya be mogo min jusukun na, o tigi be jengonya ra ni Ala ye, Ala fana be jengonya ra ni o tigi ye.

¹⁷ Fen min b'a yira ko Ala ta kanuya be an jusukun na can ra, o ye ko kititigelon na siranya tena an soro, sabu Kirisita* be cogo min na, an fana be tagama o cogo le ra dunya konu. ¹⁸ Siranya te kanuya ra, sabu kanuya dafanin be siranya ban; mogo ta kojugu ta toro le be siranya bla a ra. O koson mogo min be siran, o tigi ta kanuya ma dafa. ¹⁹ Anw koni, anw be tow kanu, sabu Ala konna ka an kanu. ²⁰ Ni mogo min ko a be Ala kanu, k'a soro a be a balema koninya, o tigi ye faninyafobaga le ye; sabu i ja be i balema min na, ni i te o kanu, i ja te Ala min na, i te se ka o kanu. ²¹ Yesu Kirisita ka ci min fo an ye, o le ye nin ye: ni mogo min be Ala kanu, o tigi ka kan ka a balemaw fana kanu.

5

Mogo ka kan ka son Ala ta ma

¹ Ni mogo o mogo ka la a ra ko Yesu le ye Kisibaga* ye, o tigi ye Ala den le ye. Ni i be face kanu, i be a den fana kanu. ² Ni an be Fa Ala kanu k'a ta cifoninw sira tagama, an b'a lon o le fe ko an be a ta denw kanu. ³ Ni an be Ala kanu, an ka kan ka a ta cifoninw sira tagama. A ta cifoninw fana man gbelen. ⁴ Mogo o mogo kera Ala den ye, o tigi be se soro dunya kan. Fen min b'a to an be se soro dunya kan, o ye an ta lanaya ye. ⁵ Jon le be se soro dunya kan? Mogo min lara a ra ko Den min bora Ala ra* ko o ye Yesu ye, o tigi lo.

⁶ Min nana ji ni jori sababu ra, o le ye Yesu Kirisita ye; a ma na ji daman sababu ra, nka a nana ji ni jori le sababu ra. Nin Saninman* le be o seere ye, sabu Nin Saninman le ye can ye. ⁷ Sisan o kera seere saba ye: ⁸ Nin Saninman, ani ji, ani jori. Ayiwa, o seere saba bee bennin lo kelen ma fana. ⁹ An be son adamadenw ta seereya ma, nka Ala ta seereya ka bon ni adamadenw ta ye. Den min bora Ala ra*, Ala ka min fo o ta ko ra, o le ye Ala ta seereya ye. ¹⁰ Den min bora Ala ra, ni mogo min ka la o ra, Ala ta seereya be o tigi jusukun na. Nka ni mogo min ma la Ala ra, o tigi ka Ala ke faninyafobaga le ye, sabu Den min bora a ra, Ala ka seereya min ke o ta ko ra, o tigi ma la o ra. ¹¹ Ayiwa, o seereya fle nin ye: Ala ka panamanya banbari di an ma; Den min bora Ala ra, o panamanya be soro o le fe. ¹² Ni o Den be mogo min fe, panamanya be o tigi fe. Nka Den min bora Ala ra, ni o te mogo min fe, panamanya te o tigi fe.

Jigi min be lanabagaw fe

¹³ Ayiwa, Den min bora Ala ra*, aw minw lara o togo ra, ne be nin sebe ci aw ma, janko aw y'a lon ko aw ka panamanya banbari soro. ¹⁴ Ayiwa, min be an ja gbeleya, o fle nin ye: Ni an ka fen o fen daari Ala fe ka kapa ni a sago ye, a be an lamu. ¹⁵ Ni

an k'a lon ko a be an lamɛn, an k'a lon fana ko ni an ka fen o fen daari a fe, an ka o fen soro ka ban.

¹⁶ Ni mogo do k'a balema ye a be jurumun do kera, jurumun min te saya lase mogo ma, a ka kan ka Ala daari, janko Ala ye panamanya di a balema ma. Minw ta jurumun te saya lase mogo ma, ne be olugu le ma. Sabu jurumun do be yi, o be saya lase mogo ma; ne m'a fo ko aw ye Ala daari mogo ye o jurumun koson. ¹⁷ Terenbariya bee ye jurumun le ye, o ye can ye, nka jurumun dow be yi, o te saya lase mogo ma.

¹⁸ An k'a lon ko mogo o mogo kera Ala den ye, o tigi te to ka jurumun ke; sabu Den min bora Ala ra, ale be o tigi tanga, Setana fana te se a ma.

¹⁹ An k'a lon fana ko an kera Ala ta ye, nka dunuɓa bee lajennin bee be Setana ta fanga le koro.

²⁰ Nka Den min bora Ala ra, an k'a lon ko o le nana hakiritigiya di an ma, janko an ye Ala Cantigi lon; an be Ala Cantigi ta jennogonya le ra, ani Den* min bora Ala ra, Yesu Kirisita. Ale le ye Ala Cantigi ye, ani panamanya banbari.

²¹ Ayiwa, ne ta denmisɛnw, aw ye aw yere korosi batofen werew ra.

YUHANA ka letere flanan min sebe Kitabu faamucogo

Nin letere sebebaga ye Yuhana ye. (Aw ye letere folo daminakumaw fle.) Nka a k'a yere togo la ko «cekoroba» (1.1).

A ko: «Ne le be nin letere sebera; Ala ka ne Balemamuso min panawoloma, ne b'a cira ale le ma, ale ni a denw.» An be se k'a fo ko o kuma korog ye ko a be nin letere sebera lanabagaw bee le koson.

Nin letere ka surun, sabu sura kelen doron lo, nka a kumaw nafa ka bon. Yuhana b'a nini lanabagaw fe ko o ye jogon kanu, ka ban cira faninyafobagaw ta karan ma.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1-3)

Can ni kanuya (4-6)

Karamogo faninyafobagaw (7-11)

Kuma laban (12-13)

Yuhana ta fori

¹ Ne min ye lanabagaw ta jenkuru Cekoroba* ye, ne be nin sebe ci ne Balemamuso† ma, Ala ka min panawoloma, a ni a ta denw; ne be aw kanu can ra, nka ne doron te aw kanu; minw bee ka Ala ta can lon, olugu bee be aw kanu ² can koson; o can be an jusukun na, a fana bena to an fe wagati bee.

³ Ayiwa, Fa Ala, ani Den* min bora Fa Ala ra, Yesu Kirisita, o ye neema ni hina ni hera ke an ye, janko an ye to a ta can kan, ani a ta kanuya ra.

Lanabaga be tagama can ni kanuya le ra (Yuhana folo 4.1-6; 2.18-23; 5.1-3)

⁴ Ne k'a ye ko i ta den dow be tagama can sira kan, ka kapa ni Fa Ala ta cifonin ye; o ko ka ne jusu diya kosebe! ⁵ Ayiwa, sisan, ne Balemamuso, ne te cikura fora i ye; nka ne bena min fo k'a gbeleya i ma, o ci le fora an ye kabini a damina ra, ko an ye jogon kanu. ⁶ Ala ka ci minw fo, ni an be o sira tagama, o le ye kanuya ye. Aw ka kan ka tagama ka kapa ni o cifonin le ye, i n'a fo a fora aw ye cogo min na kabini a damina ra. O cifonin kun ye ko an ye tagama kanuya ra.

⁷ Mokolafiribaga caman be dununa konon sisan; olugu te son ka lo a ra ko Yesu Kirisita nana ke adamaden ye. O mogo le ye mokolafiribagaw ye, ani Kirisita kerabagaw*. ⁸ O koson aw ye aw yere korosi, janko aw kana na bono aw ta baara tonon ra, nka aw ye a baraji dafanin soron.

⁹ Mogo o mogo te to Kirisita* ta karan kan, fo a be a yere ta fara a kan, Ala te o tigi fe; nka mogo min be to o karan kan, Fa Ala be o tigi fe, Den min bora Ala ra, o fana be o tigi fe.

¹⁰ Ni mogo o mogo ka na aw fe, ni a ma na ni nin karan ye, aw kana o tigi ladon aw ta so; aw kana a fo. ¹¹ Sabu ni mogo min k'a fo, a kera i n'a fo o tigi nin be a ta kewalejuguw ra.

Kuma laban

* **1:1** 1.1 Cekoroba: O ye Yuhana yere ye. Ale le kera lanabagaw ta cekoroba ye. † **1:1** 1.1 Balemamuso: Dow b'a miiri ko Balemamuso togo lara lanabagaw ta jenkuru le ra; Balemamuso ta denw ye lanabagaw ye.

¹² Ayiwa, kuma caman belen be ne fe k'a fo aw ye, nka ne tena o bee ke seberi ye. Ne b'a miiri ko ne bena taga aw fe yi, an ye taga kuma da ni da, janko an ta jagari ye ke jagari dafanin ye.

¹³ Ayiwa, Ala ka i Balemamuso min janawoloma yan fana, ale ta denw be i fo.

YUHANA ka letere sabanan min sebe Kitabu faamucogo

Nin letere sebebaga ye Yuhana ye. (Aw ye letere folo daminakumaw fle.) Nka a k'a yere togo la ko «Cekoroba» i n'a fo letere flanan na (1.1).

Nin letere ka surun; a cira Gayusi le ma. An ma foyi were lon Gayusi ta ko ra, nka mogow terennin lo, min be tagama can kan. An b'a ye ko Yuhana be Gayusi tando kosebe, a ta kankelentigiya koson, ani a be baarajuman min ke lanabagaw ye (1-8).

Min ye Diyoterefu ye, ale koni k'a ta fanga sigi lanabagaw kan le. A be mogow dogoya, ka lanabaga dow ghen, ka Yuhana yere mafiyenya; a fana te mogow ladon. Yuhana be Diyoterefu jaraki a tagamacogo koson (9-10).

O ko fe, a be Demetirisi fana tando a ta kopuman koson (11-12); i b'a sorow ale le cira ni letere ye. Yuhana be a teri dow fo, ka o lasomi ko ale bena tagama do ke ka taga o fe lon do.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1-4)

Yuhana ka Gayusi togonuman fo (5-8)

Yuhana ka Diyoterefu togowugu fo (9-10)

Yuhana be Demetirisi tando 11-12

Kuma laban (13-15)

Yuhana ta fori

(Matiyu 10.40-42)

¹ Ne min ye lanabagaw ta jenkuru Cekoroba ye, ne be nin sebe ci ne balemace kanunin Gayusi ma, ne be min kanu can yere ra.

² Ne balemace kanunin, ne be Ala daari ko i ta ko bee ye ja, ani ko i farikolo keneman ye to, i n'a fo i jusukun ka ni cogo min na. ³ An balema dow sera yan; can be i jusukun na cogo min na, ani i yere be tagama can kan cogo min na, olugu ka o lakari ne ye. O kuma koni ka ne jusu diya kosebe. ⁴ Sabu ni ne k'a men ko ne ta denw be can sira tagamana, foyi te se ka ne jusu diya ka teme o kan.

Gayusi tagamacogo

⁵ Ne balemace kanunin, i be kopuman min kera an balemaw ye, minw ye an balema lonanw ye, i be o kera ni kankelentigiya le ye. ⁶ O nana i ta kanuya ko lakari lanabagaw ye yan. Ayiwa, o bena tagama min ke, ni i belen sera ka o deme o ra ka kana ni Ala sago ye, o bena ja kosebe. ⁷ Sabu o be nin tagama kera Kirisita* togo le koson; o ma son lanabariw ye o deme. ⁸ O koson an ka kan ka o mogow jogonw deme; o cogo ra an fana be ke o jenrogonw ye o ta baara ra, ka can sira yira mogow ra.

Diyoterefu ni Demetirisi

(Korentikaw folo 4.18-21)

⁹ Ayiwa, ne tun ka kumakan dama dama sebe k'a ci lanabagaw ma. Nka Diyoterefu te sonna an ta ma; ale le b'a fe ka a yere bla lanabagaw bee kunna. ¹⁰ O koson ni ne sera yi, a be ko minw kera, ne bena o fo aw ja na. A be kumajuguw fo an ma, nka a te dan o ma de, a te son ka an balemaw ladon fana; ni mogow werew fana b'a fe ka o ladon, a be olugu bari, ka o ghen ka bo lanabagaw ta jenkuru ra.

¹¹ Ayiwa, ne balemace kanunin Gayusi, ele kana kojugu ladegi; kojuman le ladegi. Mogo min be kojuman ke, o ye Ala ta mogo le ye; nka min be kojugu ke, o ma Ala lon.

¹² Ayiwa, Demetirisi koni, lanabagaw bee be ale togoman fora; a be can sira min tagamana, o fana ye a togoman le ye. An fana ye a seerew ye; i k'a lon fana ko an ta seereya ye can le ye.

Kuma laban

¹³ Kuma caman belen tun be ne fe k'a fo i ye, nka ne t'a fe ka o bee ke seberi ye.

¹⁴ Ne b'a miiri ko sani wagati donin, an bena nogon ye ka kuma da ni da.

¹⁵ Ala ye hera ke i ye! I teriw be i fo. An teriw fo yi fana, ka bee kelen kelen fo ni a togo ye.

ZUDE ka letere min sebe Kitabu faamucogo

Zude le ye nin letere sebebaga ye; Yakuba balemace lo, Yakuba min tun kera Zeruzalemu lanabagaw namogo ye. Zude ni Yakuba bee ye Yesu balemacew le ye (Matiyu 13.55).

Nin letere ma sebe jenkuru kelen togo ra; a cira lanabagaw bee le ma. Zude ko: «Fa Ala ka aw minw wele ka aw kanu a ta jennogonya ra, ka aw mara Yesu Kirisita ye, ne be nin sebe cira aw le ma.»

Nin kitabu sebecogo ni Piyeri ta kitabu flanan sebecogo bora jogon fe. Yoro caman bora jogon fe, i n'a fo Zude 18 ani Piyeri flanan 3.3; o yoro fla be kuma kelen le fo.

An b'a ye fana ko nin letere be seko ce do ta kumaw kan, min ye Enoki ye (14-15). I b'a soro ko o wagati ta mogow tun ka o ce lon.

Zude ta kitabu ka surun; sura kelen doron lo. Nka Zude b'a fe lanabagaw ye o yere korosi karamogo faninyafobagaw ra, minw be mogow ta lanaya cen ni o ta karan ye, ka mogow bla sirajuguw kan. A ko, ko Ala bena kiti ben o karamogow kan.

Lanabaga minw baraka ka dogo, tow ka kan ka olugu demedeme, nka bee ka kan k'a yere korosi, janko do kana ke sababu ye ka do laben.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1-2)

Karamogo faninyafobagaw ta kiti (3-16)

Lanabagaw ka kan ka kanuya sira tagama (17-23)

Ala ka kan ni bonya ni tandori ye (24-25)

Zude ta fori

¹ Ne Zude, ne min ye Yesu Kirisita ta baaraden ye, ani Yakuba balemace, ne be nin sebe ci Ala ta mogow weleninw ma, Fa Ala ka minw kanu a ta jennogonya ra, ka o mara Yesu Kirisita ye.

² Ala ye hina ni hera ni kanuya di aw ma k'a caya.

Karamogo faninyafobagaw

(Piyeri flanan 2.1-22; 3.1-3)

³ Ne balema kanuninw, ne tun b'a fe yere le ka sebe ci aw ma kisiri ko ra, kisiri min kera an bee ta ye. Ne k'a ye ko jagboya lo ko ne ye nin sebe ci aw ma ka aw ja gbeleya, janko aw ye jija lanaya ra, Ala ka o lanaya min di a ta mogow saninmanw ma sijaga kelenpe, ka dan o ma.

⁴ Ayiwa, mogow dow dogora ka don aw ce ra; o mogow halakiko sebera kabini wagatijan. Alapasiranbari dow lo; o be an ta Ala ta neema ta ko yeema ka o ke marobariyako ye. Kuntigi kelen, ani Matigi kelen min be an fe, Yesu Kirisita, o be ban o ra.

⁵ Ayiwa, ne bena min fo, hali ni aw dow ka o lon ka ban, ne belen be aw hakiri jigi a ra, ko an Matigi Ala ka Izirayelimogow kisi ka o bo jonya ra Misiran; nka minw kera lanabariw ye o ra, a ka olugu halaki.

⁶ O ko, meleke minw bora o loyoro ra, ani o ma son ka to o sigiyoro ra, Ala ka olugu don negejorokow ra, negejoroko min te bo o ra ka ye, ka o bla dibi ra ka kiti lon makono.

⁷ O ko tuun, Sodomu ni Gomori ni o kerefeduguw, o duguw ta mogow fana ka o yere bla jatoya ra, ka taga a ke fo ce w be jogon jini. O koson Ala ka tasuma fagabari jigi o mogow kan; o kera k'a yira an na, janko ka an lasomi.

⁸ Nka o bɛɛ n'a ta, o mɔgɔw bɛ o kɛwale kelenw le kɛ; o bɛ ta o ta miiriyakolonw fɛ ka o farikolo lanɔgɔ, ka ban Matigi ta kuntigiya ma, ka sankolo danfɛn nɔɔrɔmanw neni. ⁹ K'a sɔrɔ hali mɛlɛkɛw kuntigiba Mikayilu, wagati min ale ni Setana tun bɛ ɲɔgɔn sɔsɔra cira Musa su kosɔn, a ma sɔn ka kumakolon fɔ Setana ma. A ko a ma le dɔrɔn ko: «Matigi Ala ye i sara.»

¹⁰ Nka o karamɔgɔw kɔni, olugu tɛ ko minw lɔn, o bɛ kumakolon fɔ o ma. K'a sɔrɔ o ka ko minw lɔn o yɛrɛ ma, i n'a fɔ bɛgan hakirintanw, o le bɛ kɛ sababu ye ka o halaki. ¹¹ Bɔnɔ bɛna o sɔrɔ, sabu o ka Kabila* ta sira le ta. Wari kosɔn o ka o yɛrɛ lafiri i ko Balamu. O halakira, sabu o murutira i ko Kore tun murutira cogo min na. ¹² O mɔgɔw bɛ kɛ aw tɔgɔcɛnsababu le ye aw ta balemaya domuniw na; o bɛ ɲanagbɛ kɛ ni aw ye, ka domuni kɛ, ka min ka o kɔnɔ fa, hali o tɛ maroya. O bɛ i ko sankaba min bɛ fin, nka a tɛ sanji ben; fɔɲɔ b'a ɛɛ ka taga ni a ye. O bɛ i ko yiri minw tɛ den hali o dentuma ra, i ko yiri minw bɔnna ni o lilinw ye, o sanin lo fɔ sɲagako fla. ¹³ O bɛ o ta marobariyakow kɛ kɛnɛ kan i ko kɔgɔji jikurubaw bɛ jikanga nɔgɔninw seri kɛnɛ ma cogo min na. O bɛ i ko lolo minw bɛ yaala ka lamini; dibifinba banbari le bɛ o makɔnɔna yi.

¹⁴ Adama ta mamaden wolonflan an min tɔgɔ ye ko Enɔki†, ale ka ciraya kɛ o mɔgɔw ta ko le ra, ko: «Matigi Ala bɛna na ni a ta mɛlɛkɛ saninman caman ye, ¹⁵ ka na mɔgɔw bɛɛ ta kiti tige, ka kiti ben Alapasiranbariw bɛɛ kan o ta Alapasiranbariyakow bɛɛ kosɔn, ani o jurumunkebagaw ka Alapasiranbariyakuma min o min fɔ Ala ma.» ¹⁶ O mɔgɔw ta kuma misɛnw ka ca, mɔgɔ wasabariw lo; o bɛ tagama ka kapa ni o yɛrɛ ta negejuguw le ye. O bɛ dabayakumaw fɔ ka waso, ka mɔgɔw nɛgɛ o yɛrɛ ta nafa kosɔn.

Lanabaga ka kan ka baara min kɛ

¹⁷ Nka aw kɔni, ne balema kanuninw, an Matigi Yesu Kirisita ta ciradenw* tun kɔnna ka kuma minw fɔ fɔɔfɔɔ, aw ye aw hakiri to o ra. ¹⁸ O tun b'a fɔra aw ye ko: «Dunuɲa laban wagatiw ra, kumakolonfɔbaga dɔw bɛna na; o bɛna tagama Alapasiranbariya ra ka kapa ni o yɛrɛ sago ye.» ¹⁹ Ayiwa, a mɔgɔw le ye nin ye; olugu le bɛ lanabagaw faran, o bɛ tagama ka kapa ni o yɛrɛ jogo le ye; Nin Saninman* tɛ o fɛ.

²⁰ Nka aw kɔni, ne balema kanuninw, aw ye jija ka baraka don aw yɛrɛ ra, ka to aw ta lanaya saninman kan, ka to ka Ala daari Nin Saninman baraka ra. ²¹ Aw ye to Ala ta kanuya ra, ka an Matigi Yesu Kirisita ta makari wagati makɔnɔ, janko a ye na ɲanamanya banbari di aw ma.

²² Ayiwa, sigiya bɛ minw na, aw ye makari olugu ra; ²³ aw ye dɔw sama ka bɔ tasuma ra ka o kisi. Aw ye makari dɔw ra, nka aw ye siran fana; hali o ta derege min lanɔgɔra jurumun fɛ, aw ye o kɔnɔnya.

Ala tandori

²⁴ Ala le bɛ se ka aw tanga, janko aw kana ben, ani janko aw ye lo a ta nɔɔrɔ ɲa kɔrɔ, jarakiyɔrɔ kana kɛ aw ra, ani aw ninsɔndiyaninba.

²⁵ Ayiwa, bonya, ani masaya, ani sebgaya, ani fanga, o bɛɛ ye an kisibaga Ala kelenpe ta le ye, kabini dunuɲa ma dan, ani sisan, ani wagati bɛɛ, an Matigi Yesu Kirisita baraka ra. Amina.

* **1:11** 1.11 Kabila: Dow b'a fɔ ko Kayen. † **1:14** 1.14 Enɔki: Dɔw b'a fɔ ale le ma ko Idirisa.

Yuhana ta YIRARI KITABU Kitabu faamucogo

Mɔgɔ caman sonna a ma ko Yesu ta karamɔgɔden Yuhana le ka Yirari kitabu sɛbɛ, ka fara Yuhana ta kitabu ni a ta lɛtɛrɛ saba kan.

Rɔmu Masacɛba Nerɔn ta wagati ra, o ka lanabagaw tɔɔrɔ kɔsɛbɛ o ta lanaya kosɔn. Masacɛba Domisiyɛn fana ka lanabagaw tɔɔrɔ kɔsɛbɛ, sabu a tun b'a fɛ mɔgɔw ye ale yɛrɛ le bato Ala nɔ ra. O wagati le ra o ka Yuhana mina ka taga a bla kaso ra Patimɔsi, kɔgoji cɛ ma. Yuhana ka Yirari kitabu sɛbɛ o wagatiw le ra.

Nin kitabu yɔrɔ fɔlɔ, min ye sura 1-3 ye, o ye lɛtɛrɛ wolonfla ye, Yesu ko Yuhana ye minw sɛbɛ k'a ci lanabagaw ta jɛnkuru wolonfla ma. A yɔrɔ flanan, min ye sura 4-22 ye, o ye ko nataw ye, Ala ka ko minw yira Yuhana ra sikow ra, ni tagamasiyɛn suguya caman ye.

Ala ka fɛn minw yira Yuhana ra, o ye Setana ni a nɔfɛmɔgɔw ta murutiri ye Ala kama, ani Ala ta kiti benna Setana ni a nɔfɛmɔgɔw kan cogo min na, ani sankolokura ni dugukolokura, ani Zeruzalɛmu dugukura, ani Ala ta mɔgɔw ta hɛra, ani mɔgɔjuguw halakicogo.

Nin kitabu ma sɛbɛ janko ka lanabagaw lasiran, nka janko ka lanabaga tɔɔrɔbagatɔw jusu saaro, o y'a lɔn ko ko bɛɛ bɛ Ala le boro. Lon dɔ, Yesu Kirisita bɛna a yɛrɛ ta fanga sigi dugukolo yɔrɔ bɛɛ kan, ka jususuma ni hɛra di a ta mɔgɔ kankelentiw ma.

Kitabu kɔnɔkɔw

Yesu ka cira min di Yuhana ma (1.1-8)

Lɛtɛrɛ wolonfla (1.9-3.22)

Ala ni Sagaden ta bonya yirara sankolo ra (4-5)

Tagamasiyɛn wolonfla ni burufiyɛta wolonfla (6.1-11.19)

Sa belebele ni wara fla (12.1-13.18)

Ala ta Sagaden* ni a ta jama (14.1-20)

Tɔɔrɔfɛn wolonfla ni Ala ta dimi tagamasiyɛn (15.1-16.21)

Babilɔni ni wara ni cira faninyafɔbaga ni Setana halakicogo (17.1-20.10)

Ala ta dugukura (21.1-22.5)

Yesu nacogo (22.6-21)

Kuma damina

¹ Nin ye Yesu Kirisita ta ko yiraninw ye. Ala ka o kow fɔ a ye, janko a ye o yira a ta baaradenw na; sani wagati dɔɔnin, o kow bɛna kɛ. Yesu ka a ta mɛlɛkɛ ci ka na o kow yira a ta baaraden Yuhana ra. ² Yuhana ka fɛn o fɛn ye, a ka o bɛɛ seereya kɛ: Ala ta kuma, ani Yesu Kirisita ta seereya. ³ Minw bɛ nin kitabu cirayakumaw karan mɔgɔw ye, ani minw bɛ a lamɛn, ani min sebera a kɔnɔ ka o sira tagama, olugu ta jana; sabu wagati surunyara.

Yuhana ta fori

⁴ Ayiwa, ne Yuhana le bɛ nin sɛbɛ ci Azi jamana lanabagaw ta jɛnkuru* wolonfla ma. Min bɛ yi, ani a tun bɛ yi kakɔrɔ, ani a bɛna na, ani Nin wolonfla minw bɛ a ta masasiginan na fɛ, olugu ye nɛɛma aw ye, ka hɛra kɛ aw ye, ⁵ ani Yesu Kirisita, min ye seere kankelentiw ye, ani min fɔlɔ kununa ka bɔ saya ra, ani min ye dunupa masaw bɛɛ ta Masa ye.

Ale min be an kanu, ani ale min ka an kisi ka bo an ta jurumunw na a jori baraka ra, ⁶ka an ke a ta masaya mogow ye, ka an ke a Fa Ala ta sarakalasebagaw* ye, ayiwa, bonya ni sebagaya ye ale Yesu Kirisita le ta ye tuma bee, ani wagati bee. Amina.

⁷ A bena na sankabaw ce ra!
Bee na bena a ye,
hali minw ka a sogo ni taman ye.
Dugukolo siyaw bee bena kasi a koson.
Onhon, amina!

⁸ «Ne le ye Alifa ni Omega* ye,» Matigi Ala ko ten, min be yi, min tun be yi kakoro, ani min bena na, Sebagaya bee tigi.

Ala ka fen minw yira Yuhana ra

⁹ Ne ye aw balemace Yuhana le ye. Ne fana nin be ni aw ye Yesu Kirisita ta toro ni a ta Masaya* ra; aw bee le fana be toro mupuna Yesu koson. O tun ka ne mina ka taga ne bla fo dugukolo do kan kagoji ce ma, yoro min be wele ko Patimosi†, sabu ne tun ka Ala ta Kuma waajuri ke, ka Yesu Kirisita ta ko seereya ke. ¹⁰ Matigi batolon na, Nin Saninman* ka ne ta. Ne ka kumakan do men ne ko fe; a tun be kumana ni baraka ye, i ko burufiyekan. ¹¹ A tun b'a fora ko: «I ka min ye, o sebe kitabu do konso, ka o ci lanabagaw ta jenkuru wolonfla ma: min be Efesi, ani min be Simirina, ani min be Perigamu, ani min be Tiyatiri, ani min be Saridesi, ani min be Filadelifi ani min be Lawodise.»

¹² Ne ka ne na munu janko k'a lon mogo min be kumana ne fe. Ne ka ne na munu minke, ne ka sanin fitinadaga wolonfla ye. ¹³ Ne ka fenpanaman do ye fitinadaga wolonfla ce ma, min tun be i ko adamaden. Deregejan do tun b'a kan na, sanin cesirinan do ka a disi lamini. ¹⁴ A kunsigi gbenin lo pepepe i ko sagasi gbeman, walama i ko sanbere. A padenw be i ko tasumamana. ¹⁵ A senw be manamanana i ko siranega min donna tsuma ra, a kumakan tun be i ko jiba woyokan. ¹⁶ Lolo wolonfla tun be a kininboro konso. Kerekemuru da fla dadiman do tun bora a da konso, a pada tun be i ko tere be manamana cogo min na teregan papa fe.

¹⁷ Ne k'a ye minke, ne benna a sen koro, k'a ke i n'a fo ne sara le. A k'a kininboro la ne kan k'a fo ko: «I kana siran, ne le ye folo ye, ani laban; ¹⁸ ne panaman lo. Ne tun sara, nka sisan ne panaman lo wagati bee; saya ni lahara lakile be ne le boro. ¹⁹ I ka fen minw ye, ko minw be kera sisan, ani minw bena ke o ko fe, o sebe. ²⁰ I ka lolo wolonfla minw ye ne kininboro konso, ani i ka saninfitina wolonfla minw ye, o ye gundo le ye: lolo wolonfla, o ye lanabagaw ta jenkuru wolonfla ta melekew le ye. Fitina wolonfla, olugu ye o jenkuru wolonfla le ye.»

2

Letera min cira Efesi lanabagaw ta jenkuru ma (Kewalew 20.28-31)

¹ «Nin kumaw sebe k'a ci Efesi lanabagaw ta jenkuru* ta meleke ma, k'a fo a ye ko: «Lolo wolonfla be min kininboro konso, min be tagama saninfitina wolonfla ce ma, o ko: ² Ne ka i ta kewalew lon, ani i ta baara, ani i ta mupuri. Ne k'a lon ko i te se ka mogojuguw mupu. Minw b'a fora ko olugu ye ciradenw* ye, k'a soro can te, i ka o mogow korobo k'a soro ko faninyatigebagaw lo. ³ I mupuna kosebe; i torora ne togo koson, i ma i yere fari faga. ⁴ Nka min ma ben ne ma i ta ko ra, o ye ko i tun be ne

* **1:8** 1.8 Alifa, Omega: O ye gerekikan letera folo ni a laban ye; o koro ye ko Yesu ye damina ni laban ye. † **1:9** 1.9 Patimosi tun ye dugukolo fitini do ye kagoji ce ma, min ni Efesi ce tun ye kilo keme ngon; Romu fagamaw tun be taga kasoden dow bla o yoro ra o kelen na, k'a to o ye sa yi.

kanu cogo min na fɔɔfɔɔ, sisan i ka o dabra. ⁵ I hakiri to o ra, ko i tun be cogo min na fɔɔ, o cogo ni sisan cogo ce ka jan de! I nimisa, ka yelema i ta kewale fɔɔw ma. Ni i ma nimisa kɔni, ne bena na i fe ka na i ta fitina bo a no ra. ⁶ O be n'a ta, min ka di ne ye i fe, o ye ko i be Nikolasi ta nofemogow ta kewalew koninya, i ko ne fana be o koninya cogo min na.

⁷ « Ayiwa, ni mogow min b'a fe ka faamuri ke, Nin Saninman be min fora lanabagaw ta jenkuruw ye, o tigi ye jija ka o lamɛn.

« Ni min ka se sorɔ, panamanya yiri min be Ala ta arijana konɔ, ne bena o den do di o tigi ma, a b'a domu. »

Letere min cira Simirina lanabagaw ta jenkuru ma

⁸ « Nin kumaw sebe k'a ci Simirina lanabagaw ta jenkuru ta meleke ma, k'a fo a ye ko: « Min ye fɔɔ ye, ani laban, min sara, ka sorɔ ka panamanya, o ko: ⁹ Ne ka i ta tooro lon, ani i ta fagantanya; k'a sorɔ i ye nafortigi le ye. Minw b'a fora ko o ye Yahudiyaw ye k'a sorɔ can te, olugu be i togo cenna cogo min na, ne ka o lon. O mogow ye Setana ta jenkuru mogow le ye. ¹⁰ O bena tooro min la i kan, i kana siran o ra. Setana yere bena a to o ye aw dow bla kaso ra, janko ka aw korobo. Aw bena tooro fo tere tan. To lanaya ra hali ni a sera saya ma; ne bena panamanya masafugula di i ma.

¹¹ « Ni mogow min b'a fe ka faamuri ke, Nin Saninman* be min fora lanabagaw ta jenkuruw ye, o tigi ye o lamɛn.

« Ni min ka se sorɔ, o tigi tena saya flanan sege ke tuun fiyewu. »

Letere min cira Perigamu lanabagaw ta jenkuru ma

¹² « Nin kumaw sebe k'a ci Perigamu lanabagaw ta jenkuru ta meleke ma, k'a fo a ye ko: « Muru da fla jamijan be min fe, o ko: ¹³ I siginin be yoro min na, ne ka o lon; o yoro ye Setana ta masasiganan le ye. Nka i tora ne togo kan, i ma ne ta lanaya bla, hali lon min na o ka ne ta seere kankelentigi Antipasi faga aw fe yi, Setana sigiyoro ra yi. ¹⁴ Nka i ta ko dow ma ben ne ma: o ye ko mogow dow be i fe yi, olugu tugura Balamu ta karan ko. Ale Balamu le ka Balaki kononosu, ka ke sababu ye ka Izirayelimogow bla jurumun na, k'a to o ye josonsogow nimi, ka o yere bla jatoya ra. ¹⁵ O cogo ra, mogow dow be i fana fe yi, olugu tugura Nikolasi ta nofemogow ta karan ko. ¹⁶ O koson, ele ye nimisa ka i ta kewalew yelema, ni o te, ne bena na i fe; kerékemuru min be ne da ra, ne bena o mogow kere ni o ye.

¹⁷ « Ni mogow min b'a fe ka faamuri ke, Nin Saninman* be min fora lanabagaw ta jenkuruw ye, o tigi ye o lamɛn.

« Ni min ka se sorɔ, ne bena mane* dogonin di o tigi ma, ani kabakuru gbɛman do. Togokura do sebera o kabakuru kan; mogow si te o togo lon, fo kabakuru dira mogow min ma. »

Letere min cira Tiyatiri lanabagaw ta jenkuru ma

¹⁸ « Nin kumaw sebe k'a ci Tiyatiri lanabagaw ta jenkuru ta meleke ma, k'a fo a ye ko: « Den min bora Ala ra*, min padenw be i ko tasumamana, ani a senw be manamana i ko siranege nugunin, o ko: ¹⁹ Ne ka i ta kewalew lon, ani i ta kanuya, ani i ta lanaya, ani i ta baarapuman, ani i ta mupuri; ne k'a lon ko i be kewalepuman min kera sisan, o ka ca ni folota ye. ²⁰ Nka min ma ben ne ma i ta ko ra, o ye ko muso min k'a yere ke ciramusu ye, min ye Yezabeli ye, i b'a to ale ye ne ta baaradenw kunnacen ni a ta karan ye, k'a to o ye jatoya ke, ka josonsogow nimi. ²¹ Ne k'a to yi fɔɔ, janko a ye nimisa ka a ta kewalew yelema, nka a t'a fe ka a ta jatoya dabra. ²² O koson ne bena banajugu bla a ra fo ka a la. Minw be jeneya kera ni a ye, ne bena tooro ba la

* **2:17** 2.17 Mane tun ye domunifen do ye, Ala tun be min di Izirayelimogow ma ka o to tagama ra kongokolon konɔ. Bori 16.13-15,31.

olugu fana kan, fo ni o nimisara ka o ta kewalew yelema. ²³ Ne bena a denw fana faga. Lanabagaw ta jenkuruw bee bena a lon ko ne le be adamaden ta miiriya ni a jusukunnakow bee lon. Ne bena aw bee sara ka kana ni aw yere ta kewalew le ye.

²⁴ « <Ayiwa, aw to minw be Tiyatiri, aw minw ma son o muso ta karan ma, o be min wele ko Setana ta gundobaw, aw minw ma son o kow ma, ne b'a fo aw ye ko ne te doni were la aw kan. ²⁵ Lanaya min be aw fe, aw ye to o kan doron, fo ka se ne nawagati ma. ²⁶ Ni min ka se soro, ka ne sago ke fo ka taga se a laban ma, ne bena fanga di o tigi ma, ka a sigi siyaw kunna. ²⁷ A bena a fanga sigi siyaw kan i ko nege, ka o cici i ko o be bogodaga cici cogo min na; ne fana ka o fanga le soro ne Fa Ala fe. ²⁸ Ne bena sogomada lolo di o tigi ma.

²⁹ « <Ni mog'o min b'a fe ka faamuri ke, Nin Saninman* be min fora lanabagaw ta jenkuruw ye, o tigi ye o lamen!> »

3

Letere min cira Saridesi lanabagaw ta jenkuru ma

¹ «Nin kumaw sebe k'a ci Saridesi lanabagaw ta jenkuru ta meleke ma, k'a fo a ye ko: <Ala ta nin wolonfla ni lolo wolonfla be min fe, o ko: Ne ka i ta kewalew lon, ne k'a lon ko mogow be i jatera ko i panaman lo, k'a soro i sanin lo. ² Ayiwa, i janto i yere ra; to minw be jini ka sa fana, i ye baraka don olugu ra. Sabu ne k'a soro ko i ta kewalew ma ja ka se a seyoro ra ne ta Ala ja koro. ³ I karanna min na, ani i ka min men, i hakiri to o ra ka o sira tagama, ka nimisa ka i ta kewalew yelema. Ni i ma i janto i yere ra, ne bena na i n'a fo son; ne bena na bara i ra wagati min na, i tena o wagati lon. ⁴ O bee n'a ta, mog'o dow be aw fe Saridesi, minw ma o ta faniw lanogo; olugu le bena fanigbew don ka tagama ni ne ye, sabu o ka kan ni a ye.

⁵ « <Ni min ka se soro, o tigi fana bena fanigbew don o cogo le ra. Ne tena a togo josi ka bo panamanya kitabu kono; ne bena a togo fo ne Fa Ala ni a ta melekew ja koro, ko ne k'a lon.

⁶ « <Ni mog'o min b'a fe ka faamuri ke, Nin Saninman* be min fora lanabagaw ta jenkuru ye, o tigi ye o lamen.> »

Letere min cira Filadelifi lanabagaw ta jenkuru ma

⁷ «Nin kumaw sebe k'a ci Filadelifi lanabagaw ta jenkuru ta meleke ma, k'a fo a ye ko: <Saninman, ani Cantigi, Dawuda ta lakile be min boro, ni min ka da ye, mog'o si te se k'a datugu, ni a ka da datugu, mog'o si te se k'a dayele, o ko: ⁸ Ne ka i ta kewalew lon. A fe, ne ka da do dayele ka bla i ye, mog'o si te se ka min datugu. Ne k'a lon ko i baraka ka dogo, nka i tora ne ta kuma kan, i ma ban ne togo ra. ⁹ A fe, ne be Setana ta jenkuru mogow ke i sago ye; o minw b'a fo ko o ye Yahudiyaw ye, k'a soro o te Yahudiyaw ye, sabu o be faninya le tigera. Ne bena o jagboya o ye o kinbiri gban i sen koro, k'a lon ko ne be i kanu. ¹⁰ I tora ne ta kuma kan, ka jija, i n'a fo ne k'a fo i ye cogo min na; o koson, ne fana bena i tanga tooro wagati ma, tooro min bena se dunupamogow bee lajennin ma ka o korobo. ¹¹ Sani donnin ne bena na. Lanaya min be i fe, i ye to o kan, janko mog'o si kana na i ta masafugula mina i ra.

¹² « <Ni min ka se soro, ne bena o tigi ke samasen ye ne ta Ala ta batoso kono; a tena bo yi tuun. Ne bena ne ta Ala togo sebe o tigi kan, ka ne ta Ala ta duguba togo sebe a kan, Zeruzalemu dugukura min be jigi ka bo ne ta Ala fe sankolo ra; ne bena ne ta togokura sebe o tigi kan fana.

¹³ « <Ni mog'o min b'a fe ka faamuri ke, Nin Saninman* be min fora lanabagaw ta jenkuruw* ye, o tigi ye o lamen.> »

Letere min cira Lawodise lanabagaw ta jenkuru ma

¹⁴ «Nin kumaw sɛbɛ k'a ci Lawodise lanabagaw ta jɛnkuru ta mɛlɛkɛ ma, k'a fɔ a ye ko: <Min tɔgɔ ye ko Amina, Seere kankelentigi ni Cantigi, min ye Ala ta danfɛnw sindibaga ye, o ko: ¹⁵ Ne ka i ta kewalew lɔn; ne k'a lɔn ko i sumanin tɛ, i gbannin tɛ fana. Ni i yɛrɛ tun kɛra a fla dɔ ye, o belɛn tun ka fisa. ¹⁶ Nka i wɔlɔwɔlɔnin lo minkɛ, i ma suma, i ma gban, ayiwa, ne bɛna i fɔɔnɔ ka bɔ ne da ra. ¹⁷ I ko i ye fɛntigi ye, ko i ka naforo sɔrɔ, ko i mako tɛ foyi ra tuun; i m'a lɔn ko i ye sɛgɛbagatɔ ye, ani janibagatɔ, ani fagantan, ani fiyɛntɔ, ani ko i fari lakolon lo! ¹⁸ Ayiwa, ne bɛ i ladi ko i ye sanin yɛrɛworo san ne fɛ janko i ye kɛ naforotigi ye, ko i ye fanigbɛw san ne fɛ, janko fani ye kɛ i ra, ani i fari lakolon kana to, ka maroya bla i ra; i ye jadimifla san ne fɛ ka o mun i ja ra, janko i ye yeri kɛ. ¹⁹ Ni ne bɛ mɔgɔ o mɔgɔ kanu, ni o tigi firira, ne bɛ a jaraki ka a koro. O tuma, i jija kɛsɛbɛ ka nimisa, ka i ta kewalew yɛlɛma. ²⁰ A flɛ, ne lɔnin bɛ da ra, ne bɛ da gbasi. Ni mɔgɔ min ka ne kan lamɛn ka da yɛlɛ, ne bɛ don o tigi fɛ; ne bɛna domuni kɛ ni o tigi ye, o tigi fana bɛna domuni kɛ ni ne ye.

²¹ « <Ni min ka se sɔrɔ, ne bɛna a to o tigi ye sigi ne ta masasiginan kan ni ne ye, i n'a fɔ ne yɛrɛ ka se sɔrɔ cogo min na, ka sigi ni ne Fa Ala ye a ta masasiginan kan.

²² « <Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka faamuri kɛ, Nin Saninman* bɛ min fɔra lanabagaw ta jɛnkuruw ye, o tigi ye o lamɛn.> »

4

Ala ta bonya ni a ta saninmanya

¹ Ayiwa, o kɔ, ne ka flɛri kɛ, ka da dɔ yɛlɛnin ye sankolo kɔnɔ. Ne tun kɔnna ka kumakan min mɛn fɔlɔ, i ko burufiyɛkan, o kumakan ko ne ma ko: «Yɛlɛn ka na yan! Ko minw bɛna kɛ nin kɔ, ne bɛna o yira i ra.» ² O yɔrɔnin kɛlɛn bɛɛ ra, Nin Saninman* ka ne ta. Ne ka masasiginan dɔ ye sankolo kɔnɔ; dɔ tun siginin bɛ o kan. ³ Min tun siginin bɛ, ale pada tun bɛ manamana i ko zasipe lulu, ani sariduwani lulu. Sanmuru dɔ tun ka a ta masasiginan lamini, k'a cogoya kɛ i ko emerodi lulu cogoya.

⁴ Masasiginan mugan ni naani wɛrɛ tun ka masasiginan fɔlɔ lamini. Cɛkɔrɔba mugan ni naani tun siginin bɛ o masasiginanw kan, fanigbɛw bɛ o ra, masafugula saninlamanw bɛ o kun na. ⁵ Sanmanamanaw ni kumakanw ni sankurukanw tun bɛ bɔra masasiginan na. Fitina wolonfla tun bɛ manana masasiginan ja fɛ; o ye Ala ta nin wolonfla ye. ⁶ Masasiginan jafɛyɔrɔ tun bɛ i ko baji, a bɛ manamana i ko dugalɛn, ani i ko sanbɛrɛ.

Masasiginan cɛmancɛ ni a lamini na, fɛnjanaman naani tun bɛ yi; o kɔfɛyɔrɔ ni o jafɛyɔrɔ bɛɛ ye padɛnw ye. ⁷ Fɛnjanaman fɔlɔ tun bɛ i ko jara, flanan tun bɛ i ko misitoran, sabanan ja tun bɛ i ko mɔgɔ ja, naaninan tun bɛ i n'a fɔ bɔn tagatɔ san fɛ. ⁸ Kaman wɔrɔ bɛ o fɛnjanaman naani bɛɛ kɛlɛn kɛlɛn fɛ. Nadɛnw tun ka o kamanw yɔrɔ bɛɛ lamini, hali o kaman jukɔrɔyɔrɔw. Su ni tere o bɛ to k'a fɔ ko:

«A saninyanin lo, a saninyanin lo, a saninyanin lo,
Matigi Ala Sebɛɛtigi;
a tun bɛ yi kakɔrɔ, a bɛ yi bi, a fana bɛna na.»

⁹ Min siginin bɛ masasiginan kan, min janaman lo wagati bɛɛ, ni fɛnjanamanw ka ale bonya tuma o tuma, ka a tando, ka baraka la a ye, ¹⁰ o tuma cɛkɔrɔba mugan ni naani fana bɛ o kinbiri gban masasiginan sigibaga ja kɔrɔ, min janaman lo tuma bɛɛ; o b'a bato, ka o ta masafugulaw bɔ ka o bla masasiginan ja fɛ, k'a fɔ ko:

¹¹ «An Matigi, an ta Ala,
i ka kan ni bonya ye, ani tandori, ani sebgaya;

sabu ele le ka fɛn bɛɛ dan.
Fɛn bɛɛ danna, fɛn bɛɛ bɛ yi, ka kapa ni ele sago le ye.»

5

Sagaden le ka kan ni gbolokitabu minari ye

¹ O kɔ, min tun siginin bɛ masasiginan kan, ne ka gbolokitabu dɔ ye o kininboro ra; sɛbɛri tun bɛ o kitabu ja fla bɛɛ kan. A da nɔrɔnin lo ni tagamasiyen wolonfla ye. ² Ne ka mɛlɛkɛ barakaman dɔ ye, o tun bɛ pɛrɛnna, ko: «Jɔn le ka kan ni nin tagamasiyenw bɔri ye, ka kitabu dayɛlɛ?»

³ Mɔgɔ si ma sɔrɔ sankolo kɔnɔ, walama dugukolo kan, walama dugukolo jukɔrɔ, min tun bɛ se ka kitabu dayɛlɛ, walama k'a kɔnɔ flɛ. ⁴ Ne k'a ye minke ko mɔgɔ si ma sɔrɔ min ka kan ni kitabu dayɛlɛri ye, walama k'a kɔnɔ flɛ, ne kasira kɔsɛbɛ. ⁵ Cɛkɔrɔbaw ra, kelen ko ne ma ko: «I kana kasi. A flɛ, Zuda ta gba ta jara, Dawuda mamaden*, ale ka se sɔrɔ; a bɛ se ka kitabu tagamasiyen wolonfla bɔ, ka a dayɛlɛ.»

⁶ O tuma, ne ka sagaden dɔ lonin ye masasiginan cɛmance ra, a bɛ i n'a fɔ a faganin lo, fɛnɔnanaman naani ni cɛkɔrɔba mugan ni naani k'a lamini. Gban wolonfla tun b'a fɛ, ani paden wolonfla; o padenw ye Ala ta nin wolonfla le ye, minw cira ka taga dunuɔa fan bɛɛ ra. ⁷ Min tun siginin bɛ masasiginan kan, Sagaden gbarara ka na kitabu mina o kininboro ra.

⁸ A ka kitabu mina minke, fɛnɔnanaman naani ni cɛkɔrɔba mugan ni naani ka o kinbiri gban Sagaden* kɔrɔ ka a bato. Gɔni tun bɛ o bɛɛ kelen kelen boro, ani minan saninlaman dɔw, minw tun fara wusunan na; o wusunan ye Ala ta mɔgɔ saninmanw ta daaririw ye. ⁹ O tun bɛ dɔnkirikura dɔ lara ko:

«Ele le ka kan ni kitabu minari ye, ka a tagamasiyenw bɔ;
sabu i fagara, ka mɔgɔ dɔw kunmabɔ ni i jori ye
ka o kɛ Ala ta ye, ka bɔ dunuɔa gbaw bɛɛ ra,
ani kanw bɛɛ ra, ani jamanaw bɛɛ ra, ani siyaw bɛɛ ra.
¹⁰ I ka o kɛ sarakalasebaga* jenkuru ye i ta masaya ra,
ka o kɛ an ta Ala ta mɔgɔw ye.
O bɛna sigi masaya ra dugukolo kan.»

¹¹ O kɔ fɛ, ne ka flɛri kɛ tuun, ne ka mɛlɛkɛ camanba mankan mɛn; o tun ka masasiginan ni fɛnɔnanaman naani ni cɛkɔrɔbaw lamini. O jate tun ye mɛlɛkɛ waga caman camanba sigiyɔrɔma waga camanba. ¹² O tun b'a fɔra ni kanba ye ko:

«Sagaden min fagara ka kɛ saraka ye,
ale le ka kan ni sebgaya ye,
ani fɛn bɛɛ tigiya, ani hakiritigiya, ani fanga,
ani bonya, ani nɔrɔ, ani tandori.»

¹³ Danfen o danfen bɛ sankolo kɔnɔ, ani dugukolo kan, ani dugukolo jukɔrɔ, ani kɔgɔji ra, ani fen o fen tun bɛ yi, ne ka o bɛɛ kan mɛn, o b'a fɔra ko:

«Min siginin bɛ masasiginan kan, ale ni Sagaden,
tandori ye olugu le ta ye, ani bonya, ani nɔrɔ, ani fanga,
tuma bɛɛ, ani wagati bɛɛ.»

¹⁴ Fɛnɔnanaman naani k'a lamina ko: «Amina.» Cɛkɔrɔbaw fana ka o kinbiri gban ka batori kɛ.

6

Sagaden ka kitabu tagamasiyen wɔɔrɔ bɔ

¹ O kɔ, ne ka Sagaden* ye, a ka kitabu tagamasiyen kelen bɔ. Ne ka fɛnɔanaman naani kelen kan mɛn, a kan bɛ i ko sankurukan; a ko: «Na!» ² Ne ka fleri kɛ, ne ka so gbɛman dɔ ye. Min tun bɛ so kan, kalan tun bɛ o boro; masafugula dɔ dira a ma. A sesɔrɔbaga le tagara, janko ka taga se sɔrɔ tuun.

³ Sagaden ka kitabu tagamasiyen flanan bɔ minke, fɛnɔanaman flanan ko: «Na!» ⁴ So dɔ wɛrɛ bɔra, o tun ye wulenman ye. Min tun yɛlennin bɛ a kan, se dira o ma, ko a ye hera bɔ dugukolo kan pewu, janko mɔgɔw ye ben jɔgɔn kan ka jɔgɔn faga; o ka kerekemurujan dɔ di a ma.

⁵ Sagaden ka tagamasiyen sabanan bɔ minke, ne ka fɛnɔanaman sabanan kan mɛn; a ko: «Na!» Ne ka fleri kɛ ka so finman dɔ ye. Min tun siginin bɛ a kan, sumanikenegɛ dɔ tun bɛ o boro. ⁶ Ne ka mankan dɔ mɛn fɛnɔanaman naani cɛ ma i ko kumakan, ko: «alikama* kilo kelen, o songɔ ye mɔgɔ kelen ta tere kelen baara sara ye, jɔ kilo saba ye o da kelen ye. Nka turu ni duvɛn kɔni, aw kana foyi kɛ o ra.»

⁷ Sagaden ka tagamasiyen naaninan bɔ minke, ne ka fɛnɔanaman naaninan kan mɛn, a ko: «Na!» ⁸ Ne ka fleri kɛ, ka so finman bisigi dɔ ye. Min tun siginin bɛ a kan, o tɔgɔ le ye ko Saya; lahara tun tugura a kɔ. Dunɔnamɔgɔw tarannin sigiyɔroma naani, fanga dira o ma ko o ye o sigiyɔroma kelen faga ni kerekemuru ye, ani kɔngɔ, ani banajugu, ani kongowaraw.

⁹ Sagaden ka tagamasiyen loorunan bɔ minke, o tun ka minw faga Ala ta Kuma kosɔn, ani o ta seereya kosɔn, ne ka olugu ninw ye sarakajenifen* jukɔrɔ. ¹⁰ O perenna ni fanga ye k'a fɔ ko: «An Matigi saninman, ani Cantigi, i bɛna an hake bɔ an fagabagaw ra dugukolo kan tuma juman le sa?» ¹¹ O ka deregegbe dɔ di o bɛɛ kelen kelen ma, k'a fɔ o ye ko o ye mɔpu ka wagati dɔɔnin kɛ tuun, fɔ o baarakejɔgɔnw ni o balema minw ka kan ka faga i n'a fɔ olugu, olugu ye faga ka o dafa.

¹² Ayiwa, Sagaden ka tagamasiyen wɔɔrɔnan bɔ minke, ne k'a ye ko dugukoloyɛrɛyɛrɛba dɔ kɛra. Tere ka dibi don, ka fin i ko fanifin; karo yɔrɔ bɛɛ wulenna ka kɛ i ko jori. ¹³ Lolow bɔra sankolo ra ka benben dugukolo kan, k'a kɛ i n'a fɔ fɔjɔba bɛ torosun yuguyugu k'a denw gberɛn bɔn dugu ma cogo min na. ¹⁴ Sankolo tununa ka bɔ yi i n'a fɔ o bɛ gbolokitabu minimini cogo min na. Kuruw ni dugukolo minw bɛ ji cɛ ma, o bɛɛ yuguyugura ka bɔ o nɔ ra. ¹⁵ Dunɔna masaw, ani a fagamaw, ani a keremasaw, ani a nafortigiw, ani a fangatigiw, ani mɔgɔ tɔw bɛɛ, jɔnw ni hɔrɔnw, o bɛɛ dogora kuruwow kɔnɔ, ani faraw cɛ ra. ¹⁶ O tun b'a fɔra kuruw ni faraw ye ko: «Aw ye ben an kan ka an dogo masasiganan sigibaga ni Sagaden ta dimi ja. ¹⁷ Sabu o ta dimilonba le sera bi; jɔn le bɛna se ka bɔsi?»

7

Tagamasiyen kɛra Ala ta mɔgɔw ten kan

¹ O kɔ, ne ka meleke naani ye, o lɔlɔnin bɛ dugukolo fan naani na. O tun ka dugukolo fɔjɔbɔyɔrɔ naani fɔjɔw mina ka lɔ, janko fɔjɔ kana fiyɛ dugukolo yɔrɔ si kan, a kana fiyɛ kɔgɔji kan, ani yiri si kan.

² Ne ka meleke dɔ wɛrɛ ye tuun, o tun bɛ bɔra terebɔyanfan na. Ala janaman boronɔ tagamasiyen tun bɛ a boro. A tun fɔra meleke naani minw ye ko o ye kojugu kɛ dugukolo ni kɔgɔji ra, a perenna ni fanga ye k'a fɔ olugu ye ko: ³ «Aw kana kojugu foyi kɛ dugukolo ni kɔgɔji ni yiriw ra, fɔ an ye tagamasiyen kɛ an ta Ala ta jɔnw bɛɛ ten kan.» ⁴ Tagamasiyen kɛra minw kan, ne ka o mɔgɔw jateda mɛn: mɔgɔ waga kɛmɛ ni waga binaani ni waga naani (144 000); olugu bɔra Izirayɛlimɔgɔw ta gbaw bɛɛ ra:

⁵ Zuda ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);
 Ruben ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);
 Gadi ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);
⁶ Aseri ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);
 Nefitali ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);
 Manase ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);
⁷ Simeyɔn ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);
 Levi ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);
 Isakari ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);
⁸ Zabulon ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);
 Yusufu ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);
 Boniyaminu ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000).

Ala ta mɔgɔ kisininw ta jamaba

⁹ O kɔ, ne ka fleri ke, ka jamaba do ye. Mɔgɔ si tun te se ka o jama jate, o cayakojuju fe. Siyaw bee ta mɔgow tun be o ra, ani gbaw bee, ani jamanaw bee, ani kanw bee. O tun lonin be masasiginan ni Sagaden* na fe, deregegbew be o ra, tamaro yiriborow be o boro. ¹⁰ O tun be perenna ni fanga ye, ko:

«Kisiri ye an ta Ala ta le ye,
 ale min siginin be masasiginan kan,
 ale ni Sagaden.»

¹¹ Melekew bee tun lora ka masasiginan ni cekorobaw ni fenpanaman naani lamini. O ka o kinbiri gban ka o na biri dugu ma masasiginan na fe, ka Ala bato, ¹² k'a fo ko:

«Amina!
 Tandori ni nɔɔɔ,
 ani hakiritigiya ni fori ni bonya,
 ni sebagaya ni fanga,
 o bee ye an ta Ala ta le ye, tuma bee, ani wagati bee.
 Amina!»

¹³ Ayiwa, cekoroba kelen ka kuma ta, ka ne pininka ko: «Deregegbew be minw na, olugu ye jontigiw le ye? O bora min le?» ¹⁴ Ne k'a jaabi ko: «Matigi, ele le ka o lon.» A ko: «Minw bora tooroba ra, olugu lo. O ka o ta deregew ko k'a gbe ni Sagaden jori ye. ¹⁵ O koson, o lonin be Ala ta masasiginan na fe; o be baara ke Ala ye Alabatosoba konɔ su ni tere. Min siginin be masasiginan kan, ale bena a ta so lo ka o bla o konɔ. ¹⁶ Kongɔ tena o soro tuun, jiminlogɔ tena o soro, tere tena o jeni, fundenin were fana tena se o ma; ¹⁷ sabu Sagaden min be masasiginan cemanɛ ra, ale bena o gbengben ka taga ni o ye ji da ra, ji min be panamanya di o ma. Ala yere le bena o naji bee ce ka bo o na ra.»

8

Sagaden ka tagamasiyen wolonflanan bo

¹ Sagaden ka tagamasiyen wolonflanan bo minke, mankan bee dablara sankolo ra ka wagati do ke. ² Meleke wolonfla minw be to ka lo Ala na korɔ, ne ka olugu ye; o ka burufiyeta kelen kelen di o bee ma.

³ Meleke kelen were nana, ka na lo sarakajenifen* na fe; wusunandaga do tun be a boro. O ka wusunan caman di a ma, ko a ye o ke saraka ye sarakabonan saninlaman kan, masasiginan na fe, ka o fara Ala ta mɔgɔ saninmanw bee ta daaririw

kan. ⁴ Wusunan sisi yelenna Ala ja koro, ka bo wusunandaga kono meleke boro, ni Ala ta mogo saninmanw ta daaririw ye. ⁵ O ko, meleke ka wusunan daga ta ka a fa sarakajenifen tasuma ra, ka o yelma dugukolo kan. O kera minke, sankurukan dow bora, ani kumakan dow, ani sanmanamana; dugukolo yereyerera.

Meleke naani ta burufyekanw

⁶ Buru wolonfla tun be meleke wolonfla minw boro, olugu ka o yere laben ka o buruw fiye.

⁷ Meleke folo k'a ta buru fiye. Jori jagamina sanbere ni tasuma ra ka bon dugukolo kan. Dugukolo tarannin sigiyoroma saba, sigiyoroma kelen jenina, a yiriw ni a binw bee jenina.

⁸ Meleke flanan k'a ta buru fiye. Fen belebeleba do bora ka na firi kogoji ra, a be i ko kuru tasumaman. Kogoji tarannin sigiyoroma saba, sigiyoroma kelen kera jori ye. ⁹ Danfen panaman minw tun be kogoji ra, o tarannin sigiyoroma saba, sigiyoroma kelen fagara; jirakurunw tarannin sigiyoroma saba, o sigiyoroma kelen halakira.

¹⁰ Meleke sabanan k'a ta buru fiye. Lolo belebele do bora sankolo ra ka ben; a be manana i ko loko tasumaman. Bajiw tarannin sigiyoroma saba, a benna sigiyoroma kelen kan, ani a bununw. ¹¹ O lolo togo ye ko Kunaya. Jiw tarannin sigiyoroma saba, a sigiyoroma kelen yelmana ka ke ji kunaman ye. Mogo caman fagara ji koson, sabu a tun kunayara.

¹² Meleke naaninan k'a ta buru fiye. Tere ni karo ni lolow tarannin sigiyoroma saba, o bee sigiyoroma kelen ta yeelen cenna. Su tarannin wagati saba, karo ka wagati kelen ke, a ma yeelen bo. Tere tarannin wagati saba, tere ka wagati kelen ke, a ma yeelen bo.

¹³ Ayiwa, o ko, ne ka bon do temeto ye sankolo cemance ra, a b'a fora ni kanba ye ko: «Bon, bon, bon bena dugukolo ta mogow soro, burufyekanw tow koson, meleke to saba bena buru minw fiye.»

9

Meleke loorunan ta burufyekan

¹ Meleke loorunan ka buru fiye. Ne ka lolo do ye, o tun bora sankolo ra ka na ben dugu ma. Jahanama lakile dira lolo ma. ² A ka jahanama dinga dayele. Sisi do bora i ko tasumaba do ta sisi. O sisi ka tere ni fono bee fin. ³ Ton dow bora sisi ra ka janjan dugukolo kan. Sebagaya min be dugukolo ta bundeninw fe, o ngon dira o tonw ma. ⁴ A fora o ye ko o kana foyi ke bin na; fen o fen be falen dugu ma, o kana foyi ke o ra, o kana foyi ke yiriw si ra. Ala ta tagamasiyen te mogo minw ten kan, ko o ye kojugu ke olugu doron le ra. ⁵ O man kan ka o faga, nka o ka kan ka o toro fo karo looru. O toro ta dimi tun be i ko bundenin kinda be mogo dimi cogo min na. ⁶ O lonw na koni, mogow bena saya pini, o t'a soro. O b'a fo ko o b'a fe ka sa, nka saya bena bori o ja.

⁷ Ayiwa, o tonw tun bora sow le fe, so minw labenna kere kama. Fen dow tun be o kun na i ko masafugula, a bora sanin fe; o padaw tun be i ko mogo pada. ⁸ O kunsigi tun be i ko muso kunsigi, o pinw tun be i ko jara pinw. ⁹ O disiw tun be i ko o negeraman lo. O kamanw mankan tun be i ko so camanba be sowotorow minw samana, o be borira ka taga kerekeyoro ra. ¹⁰ Kukalaw tun be o fe i ko bundeninw ta kukalaw, ani a ta mogosogonan. Sebagaya min dira o ma ko o ye mogow toro fo karo looru, o sebagaya tun be o kukalaw le ra. ¹¹ Jahanama ta meleke le tun be o ta masace ye. Heburukan na ale togo ye ko Abadon; gerekikan na, a togo ye ko Apoliyon. O koro ye ko halakirikebaga.

¹² Ayiwa, bon folo temena. Bon fla were be nana nin ko fe.

Meleke wɔɔɔɔnan ta burufiyekan

¹³ Meleke wɔɔɔɔnan ka buru fiye. Sarakabɔnan saninlaman min be Ala na fe, ne ka kumakan do men ka bo o kun naani na. ¹⁴ Burufiyeta tun be meleke wɔɔɔɔnan min boro, kumakan k'a fo o ye ko: «Meleke naani minw sirinin be Efirati ba belebele korɔ, olugu foni.» ¹⁵ O meleke naani tun labennin be san min kama, ani a karo, ani a lon, ani a wagati, o sera; o ka o foni janko adamadenw tarannin sigiyɔroma saba, o ye sigiyɔroma kelen faga. ¹⁶ Sotigi minw tagara o kere ra, o tun ye sotigi miliyon keme fla; ne ka o sotigiw jateda men.

¹⁷ Ala ka sow yira ne ra o cogo le ra, ani sotigiw; disitanganan minw tun be o disi kan, o tun wulennin lo i ko tasuma, ka ke bulaman ye fana, ani k'a ke neremuguman ye i ko kiribi. Sow kunw tun be i ko jaraw kunw; tasuma ni sisi ni kiribi tun be bora o da ra. ¹⁸ Adamadenw tarannin sigiyɔroma saba, sigiyɔroma kelen fagara nin kojugu saba le boro: tasuma, ani sisi, ani kiribi min tun be bora sow da ra. ¹⁹ Sow ta fanga tun be o daw le ra, ani o kukalaw. O kukalaw tun be i ko saw; kunkolo dow fana tun be o kukalaw ra, sabu o tun be kojugu ke ni o le ye.

²⁰ Nka o kojugu saba ma mogɔ minw faga, olugu belen ma nimisa, ka o yere ta fen lalaganinw batori dabra. O ma jinaw bato dabra, ani jo saninlamanw, ani a warigberamanw, ani a siranegeramanw, ani a kabakururamanw, ani a yiriramanw; k'a sorɔ o fenw te yeri ke, o te menni ke, o te tagama. ²¹ O ma nimisa ka o ta mogofaga dabra, ani o ta subagayaw, ani o ta jatoyaw, ani o ta sonyariw.

10

Kitabu fitini

¹ O ko, ne ka meleke barakaman do ye, a be jigira ka bo sankolo ra, sankaba do ka a melege, sanmuru b'a kunna, a na be i ko tere, a senw be i ko samasen tasumamanw. ² Kitabu fitini do dayelenin tun be a boro. A ka a kininsen lo kogɔji kan, ka a numansen lo dugukolo kan. ³ A perenna kosebe i ko jara be kasi cogo min na. A perenna minke, sankurukan wolonfla kan bora. ⁴ O sankurukan wolonfla ka o kan bo minke, ne tun b'a fe ka o ko sebe; nka ne ka kan do men ka bo sankolo konɔ, o ko ne ma ko: «Sankurukan wolonfla ka min fo, o gundo mara i konɔ, i kana o sebe.» ⁵ Meleke min tun ka a sen kelen lo kogɔji kan, ka kelen lo dugukolo kan, ale ka a kininboro wuri san fe ka kari. ⁶ A ko: «Ala min be yi tuma bee, ani wagati bee, min ka sankolo ni a konofenw dan, ka dugukolo ni a konofenw dan, ka kogɔji ni a konofenw dan, ne be kari o Ala ra, ko wagati sera, makononi tena ke tuun. ⁷ Ni meleke wolonflanan nana a kan bo lon minw na, ni a nana a ta buru fiye, o tuma Ala tun ka gundoko min latige, a bena o ke. A tun konna ka o fo ciraw ye, minw ye a ta jonw ye.»

⁸ Ne tun konna ka kan min men ka bo sankolo konɔ, o kumana ne fe tuun, ko: «Taga kitabu fitini dayelenin mina meleke boro, meleke min lonin be kogɔji ni dugukolo kan.» ⁹ Ne tagara meleke fe, ko a ye kitabu fitini di ne ma. A ko ne ma ko: «A mina k'a kunu. A bena i konɔ bee kunaya, nka a bena timiya i da ra i ko li.» ¹⁰ Ayiwa, ne ka kitabu fitini mina meleke boro k'a kunu. A timiyara ne da ra i ko li, nka a domuni ko, a kunayara fo ka ne konɔ dimi. ¹¹ O ko, o ko ne ma ko: «I ka kan ka ciraya ke tuun ka mogɔ caman ta kow fo, ani jamana caman, ani siya caman, ani masace caman.»

11

Ala ta cira fla

¹ Ayiwa, o ka bere do di ne ma, a be i ko sumanikebere, k'a fo ne ye ko: «Wuri ka Alabatosoba ni sarakajenifen* suma, ani ka Ala batobagaw jate. ² Nka, Alabatosoba lukonoyoro, i ye o to yi, i kana o suma. Sabu o yoro dira siya Alalonbariw ma; o bena

Ala ta dugu saninman don don fo ka taga se karo binaani ni fla. ³ Ne bena se di ne ta seere fla ma, o bena borofaniw don o yere ra ka ciraya ke ka se fo tere waga kelen ani tere keme fla ni tere biworo (1 260).»

⁴ Oliviyesun fla ni fitina fla min be dununa tigi Ala na koro, o seere fla le be o ye. ⁵ Ni do ko a be kojugu ke o ra, tasuma be bo o da ra ka o tigi jeni. Ni mogo min ko a be kojugu ke o ra, o tigi ka kan ka faga o cogo le ra. ⁶ Se be o ye ka sankolo datugu, janko o be Ala ta kuma waajuri ke lon minw na, sanji foyi kana ben o lonw na. Ka ji yelama k'a ke jori ye, o fana se be o ye. Ni wagati o wagati ka o diya, o be se ka toro suguya bee lase mogow ma dugukolo kan.

⁷ Ni o nana o ta seereya ke ka ban tuma min na, warajugu min be bo jahanama kono, ale bena o kere, ka se o ra, ka o faga. ⁸ O suw lanin bena to kenegbe ra duguba kono, o Matigi gbengbenna yiri ra yoro min yere ra; o dugu togo le lara ko Sodomu ani Misiran*, ka kana ni a tagamasiyen ye. ⁹ Dununa jamanaw ni a gbaw ni a kanw ni a siyaw bee mogo dow bena o suw fle fo tere saba ni tarance. O tena son k'a to mogow ye o suw don. ¹⁰ O cira fla fagari koson, dugukolo mogow bena nagari fo ka o jusu diya, fo ka bonyafenw ci jagon ma. O be o ke, sabu o cira fla tun ka dugukolo mogow toro yere le.

¹¹ Ayiwa, tere saba ni tarance temenin ko, nin do bora Ala ra ka na don o ra ka o panamanya. O wurira ka lo. Mogo minw tun be o yera, siranyaba ka olugu mina kosebe. ¹² O cira fla ka kumakanba do men ka bo sankolo kono ko: «Aw ye yelen ka na yan.» O yelenna sankabaw ce ma ka taga sankolo kono; o juguw yere ka o tagato ye. ¹³ O wagati yere ra, dugukolo yereyera kosebe. Dugu tarannin sigiyoroma tan, a sigiyoroma kelen bonw benbenna. Mogo waga wolonfla fagara o dugukoloyereyere fe. Tow ka o ye minke, olugu ja tigera. O ka bonya la Sankolo tigi Ala kan.

¹⁴ Bono flanan temena. A tora donin a sabanan be na.

Meleke wolonflanan ta burufyekan

¹⁵ Meleke wolonflanan k'a ta buru fiye. Kumakan dow bora sankolo kono, k'a fo ni fanga ye, ko:

«Dununa masaya fanga kera an Matigi ta ye,
ani a ta mogo panawolomanin;
a bena sigi masaya ra tuma bee, ani wagati bee.»

¹⁶ O fora minke, cekoroba mugan ni naani minw siginin be o ta masasiganaw kan Ala na koro, olugu ka o kinbiri gban ka o na biri dugu ma ka Ala bato. ¹⁷ O ko:

«An Matigi Ala, Sebetigi, ele min be yi, ani i tun be yi kakoro,
an be baraka la i ye,
sabu i ka i ta sebayaba ta,
ka sigi i ta masaya ra.

¹⁸ Siya werew jusu tun bora,
nka i ta dimi sera o ma.
Suw ta kiti wagati sera.
I ta cira minw ka i ta baara ke,
olugu sarawagati fana sera,
ani i ta mogo saninmanw,
ani minw be siran i na,
mogoba fara mogo fitini kan.

* **11:8** 11.8 Sodomu ni Misiran: Sodomu dugu kera kojugu tagamasiyen ye, Misiran jamana kera jonya tagamasiyen ye.

Minw be dunupamogow halakira,
olugu halakituma fana sera.»

¹⁹ Ayiwa, o ka o fo minke, Alabatosoba dayelera sankolo konɔ. Ala ta jɛnɔgɔnya kesu, yirara Alabatoso konɔ. Sanmanamana dow bɔra, ani kumakan dow, ani sankurukan; dugukolo yereyerera, sanbere jigira.

12

Muso ni sa belebele

¹ O ko, tagamasiyenba do bɔra sankolo ra: ne ka muso do ye, tere melegenin be a ma i ko deregeba, karo be a sen korɔ, lolo tan ni fla kera masafugula ye, o be a kun na. ² A lasiritɔ tun lo. A tun be kulera, sabu a tun be tin na, tin dimi tun be a kan.

³ Tagamasiyen do were bɔra sankolo ra: o tun ye sa belebele wulenman do ye, kunkolo wolonfla, ani gban tan b'a fe; masafugula wolonfla be a kunw na. ⁴ Sankolo lolow tarannin sigiyɔroma saba, a kukala tun be o sigiyɔroma kelen samana ka bo, ka o bon dugukolo kan. A tagara lo muso tintɔ na fe, janko ni muso ka jigi, a ye den domu. ⁵ Muso nana dence woro. Nka den tara ka taga Ala fe a ta masasiginan yoro ra. O den le bena a fanga sigi siyaw bee kunna i ko negɛ. ⁶ Muso yere borira ka taga kongokolon konɔ. Ala tun ka yoro do laben a ye yi, janko a ye taga to yi, o ye a baro fo tere waga kelen, ani tere keme fla, ani tere biwɔro (1 260).

⁷ O ko, kere do wurira sankolo konɔ. Meleke kuntigi Mikayilu ni a ta meleke, olugu ka sa belebele kere. Sa belebele ni a ta meleke fana ka kere ke. ⁸ Nka o baraka ma se; o ma se ka to sankolo konɔ tuun. ⁹ O ka sa belebele mina k'a firi dugu ma; ale le tun kera sa ye folofolo; a be wele fana ko jinaw kuntigi, ani Setana. Ale le be dunupamogow lafiri. O k'a firi dugu ma, ka a ni a ta meleke bee firi jɔgon fe.

¹⁰ Ne ka kumakan do men sankolo konɔ, a b'a fora ni fanga ye ko:

«Sisan kisiri wagati sera.

An ta Ala ta sebgaya ni a ta masaya wagati sera,
ani a ta mogɔ nanawolomanin ta fangatigiya wagati.
Sabu an balemaw jarakibaga minana k'a firi dugu ma;
ale le tun be to ka o jaraki Ala na korɔ su ni tere.

¹¹ Nka an balemaw sera a ra Sagaden* jori baraka ra,
ani o ta seereyakuma baraka ra.

O ma o nin kanu k'a fo ko o be siran saya na.

¹² O koson sankolo, ani sankolokonofenw, aw ye jagari!

Nka dugukolo ni kogɔji, bonɔ bena aw sorɔ!

Sabu Setana jigira aw kan, a dimininba;

a k'a lon ko a ta wagati to man jan tuun.»

¹³ Sa belebele k'a ye ko ale minana k'a firi dugu ma minke, a tugura muso ko, muso min tun ka dence woro. ¹⁴ O yoronin bee, bon belebele do ta kaman fla dira muso ma, janko a ye wuri ka taga kongokolon konɔ, ka taga to a ta yoro ra, o ye a baro o yoro ra yi ka wagati kelen ke, ani wagati dow, ani wagati tarance, janko sa na kana se ka la a kan. ¹⁵ A kera ten minke, sa ka ji bo a da ra k'a seri muso ko fe, ka a ke i ko baji, janko o ji ye muso ta. ¹⁶ Nka dugukolo ka muso bosi. Sa belebele tun ka baji min bo a da ra, dugukolo dayelera ka o ji bee min pewu. ¹⁷ O kera minke, sa belebele dimina muso korɔ. A tagara muso ta duruja kere, o korɔ ye minw be Ala ta cifoninw sira tagamana, ka tugu Yesu ta can ko. ¹⁸ O ra, sa belebele tagara lo kogɔji kenken kan.

13

Wara min bɔra ji ra

¹ Ayiwa, o kɔ, ne ka wara dɔ bɔtɔ ye kɔgɔji ra. Gban tan b'a fɛ, ani kunkolo wolonfla. Masafugula tan bɛ o gbanw kan; Alatɔgɔcɛnkumaw sɛbenin bɛ a kunkolow bɛɛ kan.

² Ne ka o wara min ye, o tun bɛ i ko waraninkala. Baraka tun bɛ a senw na, a da bɛ i ko jara da. Sa belebele ka a ta se bagaya di a ma, ka a ta masasiginan di a ma, ka fangaba di a ma. ³ Ayiwa, ne ka wara kunkolo kelen ye, a mandiminin tun bɛ, k'a kɛ i ko a bɛna sa. Nka o jorijugu kɛneyara. Dunuɓamɔgɔw bɛɛ tugura wara kɔ, o bɛɛ kabakoyanin ka kɛ a bonya ye. ⁴ O ka sa belebele bato, sabu ale le tun ka fanga di wara ma. O ka wara fana bato; o ko: «Jɔn le bɛ i ko wara? Jɔn le bɛ se ka a kɛɛ?»

⁵ O tuma, da dɔ dira wara ma, a ka kɛ wasoyakumaw fɔ ye, ka Alatɔgɔcɛnkumaw fɔ; se dira a ma ko a ye o kɛ fɔ ka taga se karo binaani ni fla ma. ⁶ A ka a da yeɛ sa, ka kɛ kumajuguw fɔ ye Ala ma, ka kumajuguw fɔ Ala tɔgɔ kama, ani Ala ta yɔrɔ saninman kama; minw siginin bɛ sankolo kɔnɔ, a ka kumajuguw fɔ olugu fana ma.

⁷ Se dira wara ma fana ko a ye Ala ta mɔgɔ saninmanw kɛɛ fɔ ka se sɔrɔ o kan. Fanga dira a ma ko a ye sigi dunuɓa gbaw bɛɛ kunna, ani jamanaw bɛɛ, ani kanw bɛɛ, ani siyaw bɛɛ. ⁸ Dugukolo mɔgɔw bɛɛ bɛna wara bato, o mɔgɔ minw tɔgɔ ma sɛbɛ kabini dunuɓa jusigiwagati ra Sagaden faganin ta panamanya kitabu kɔnɔ.

⁹ Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka faamuri kɛ, o ye jija ka nin lamɛn.

¹⁰ Mɔgɔ min ka kan ka mina ka taga jɔnya ra, o tigi bɛna taga jɔnya ra.

Min ka kan ka faga ni kɛrɛkɛmuru ye, o bɛna faga ni kɛrɛkɛmuru ye.

Ayiwa, o le kɔsɔn Ala ta mɔgɔ saninmanw ka kan ka tɔrɔ muɓu, ka to lanaya ra.

Wara min bɔra dugukolo ra

¹¹ O kɔ, ne ka wara dɔ wɛɛ bɔtɔ ye dugukolo ra; gban fla b'a fɛ i ko sagaden ta gbanw, a bɛ kumana i ko sa belebele dɔ. ¹² A tun bɛ a ta kow bɛɛ kɛra wara fɔlɔ na na, ni wara fɔlɔ ta fanga bɛɛ ye. A ka dunuɓamɔgɔw jagboya ka wara fɔlɔ bato; ale ta mandimida le tun bɛ jini ka a faga, nka a kɛneyara. ¹³ A tun bɛ tagamasiyenbaw kɛra mɔgɔw na na, fɔ ka tasuma lajigi ka bɔ sankolo ra. ¹⁴ Se dira a ma ko a ye tagamasiyen minw kɛ wara fɔlɔ na na, a ka dugukolo mɔgɔw lafiri ni o ye, k'a fɔ o ye ko o ye ja dɔ lalaga ka o kɛ wara fɔlɔ bisigiya ye; o wara le tun mandimina kɛrɛkɛmuru fɛ, nka a ma faga. ¹⁵ O kɔ, mɔgɔw ka wara fɔlɔ bisigiya min lalaga, se dira wara flanan ma ko a ye nin don o ja ra, janko o ja ye kuma, ani janko ni mɔgɔ o mɔgɔ ma o ja bato, ja ye kɛ sababu ye ka o tigi faga. ¹⁶ Wara flanan ka mɔgɔ bɛɛ jagboya, mɔgɔ fitini o, mɔgɔba o, waritigi o, fagantan o, jɔn o, hɔrɔn o, a ko bɛɛ ye tagamasiyen dɔ kɛ a kininboro kan, walama a ten kan. ¹⁷ Mɔgɔ si tun tɛ se ka fiyeereri kɛ walama ka sannin kɛ, ni o tagamasiyen tɛ i kan; o tun ye wara fɔlɔ tɔgɔ le ye, walama jateda min bennin bɛ a tɔgɔ ma.

¹⁸ Nin ye hakiritigiya ko le ye. Ni hakiri bɛ mɔgɔ min fɛ, o tigi bɛ se ka wara tɔgɔ jateda kɔrɔ lɔn. A jateda kɔrɔ bennin bɛ mɔgɔ tɔgɔ le ma. A jateda ye kɛmɛ wɔrɔ ni biwɔrɔ ni wɔrɔ.

14

Mɔgɔ kisininw ta dɔnkiri

¹ Ayiwa, ne ka Sagaden* lɔnin ye Siyɔn kuru kan. Mɔgɔ waga kɛmɛ ni waga binaani ni naani (144 000) tun bɛ ni a ye. Ale tɔgɔ ni Fa Ala tɔgɔ tun bɛ o mɔgɔw ten kan.

² Ne ka mankan dɔ mɛn ka bɔ sankolo ra, a bɛ i ko jiba woyokan, i ko sankurukanba; o mankan tun bɛ i ko gɔnifɔbaga dɔw ta gɔnifɔkan. ³ O tun bɛ dɔnkirikura dɔ le lara

masasiginan ja fe, ani fenpanaman naani, ani cekorobaw ja fe. Mogo si tun te se ka o donkiri degi, ni o mogo waga keme ni waga binaani ni naani (144 000) te, Ala tun ka olugu minw kunmabo dugukolo mogow ce ra.

⁴ Olugu le ma o yere lanogo ni musow ye, sabu o saninyanin tora. Ni Sagaden be taga yoro o yoro, o be tugu a ko. Ala ka o kunmabo mogow ce ra, ka o ke mogo folow ye, ka o ke Ala ni Sagaden ta ye. ⁵ Faninya si ma bo o da ra ka ye fiyewu; Jarakiyoro si le te o ra.

Meleke saba kumakan

⁶ O ko, ne ka meleke do were ye, a be temena sankolo cemance ra; Kibaro Diman* banbari do tun b'a fe, a be o lasera dugukolo mogow ma, ani siyaw bee ma, ani gbaw bee ma, ani kan suguya bee ma, ani jamanaw bee ma. ⁷ Ayiwa, a tun b'a fora ni fanga ye ko: «Aw ye siran Ala ja ka a bonya, sabu a ta kiti wagati sera. Aw ye Ala bato; ale le ka sankolo ni dugukolo ni kogoji ni bununw dan.»

⁸ Ayiwa, meleke do were gbanna meleke folo ko. Ale tun b'a fora ko: «A benna, a benna! Babiloni* duguba benna; ale min ka a ta jatoyajugu duven di siyaw bee ma, olugu ka o min fo ka panamini.»

⁹ Meleke sabanan gbanna olugu ko; ale ka to k'a fo ni fanga ye ko: «Ni mogo min ka wara ni a ja bato, ani ka a tagamasiyen ke a ten kan, walama a boro kan, ¹⁰ Ala dimininba le fana bena a ta duven yelema a ta minan konso k'a di o tigi ma ko a y'a min; ji foyi tena pagami o duven na. O tigi bena toro tasuma ni kiribi ce ma, meleke saninmanw bee ja na, ani Sagaden* ja na. ¹¹ O be toro tasuma min na, o sisi bena wuri wagati bee ani tuma bee. Minw koni ka wara ni a ja bato, ani mogo o mogo k'a tagamasiyen ke o yere ra, su fara tere kan olugu tena pasuma soro.»

¹² O le koson Ala ta mogo saninmanw ka kan ka toro mupu, minw be Ala ta cifoninw sira tagama, ani ka to Yesu ta lanaya sira kan.

¹³ O ko, ne ka kumakan do men ka bo sankolo ra; a ko: «A sebe ko: <Mogo minw be sa ka o to Matigi ta jennogonya ra, k'a damina bi ra, olugu ta pana.> »

Nin Saninman* ko: «O ye can ye. O be bo sege ra ka nenekiri, sabu o ta kojumanw baraji be o ko.»

Ala ta dimi

¹⁴ Ne ka fleri ke, ka sankaba gbeman do ye; min tun siginin be o sankaba kan, o tun be i ko adamaden. Masafugula saninlaman do tun be a kun na. Woroso dadiman do b'a boro. ¹⁵ Meleke do were bora Alabatosoba konso; min tun siginin be sankaba kan, a perenna ni fanga ye k'a fo o ye ko: «I ta woroso ta ka siman tige, sabu simantigewagati sera; dugukolo ta siman sera.» ¹⁶ Min tun siginin be sankaba kan, ale ka a ta woroso firi dugukolo kan minke, dugukolo siman tigera.

¹⁷ Meleke do were bora Alabatosoba konso sankolo konso. Woroso dadiman do tun be ale fana boro.

¹⁸ Meleke do were bora sarakajenifen* konso; tasuma sebgaya tun be o meleke boro. Woroso dadiman tun be meleke min boro, a kumana ni fanga ye, k'a fo o meleke ye ko: «I ta woroso dadiman ta ka dununa rezenmow tige, sabu dugukolo rezenw mona.»

¹⁹ Meleke ka woroso firi dugukolo kan, ka dugukolo rezenmow tige k'a bla dingaba do konso, k'a forogi; o ye Ala ta dimi le ye. ²⁰ O ka rezenmo forogi dingaba konso dugu ko fe. A forogito, jori le bora dingaba konso; ni i ka so lo o jori ce ma, a dunya tun be se fo karafe ma, a da ra. Jori woyora ka taga se fo sumanikejuru ja waga kelen ni keme woro* (1 600).

* 14:20 14.20 Sumanikejuru ja waga kelen ni keme woro, o ye kilo keme saba jagon ye.

15

Tɔɔrɔ labanw

¹ Ayiwa, ne ka tagamasiyen dɔ ye sankolo ra, min ka bon, ani a be mɔgɔ kabakoya fana: tɔɔrɔfen wolonfla tun be meleke wolonfla boro. O tun ye tɔɔrɔ labanw ye; Ala ta dimi bɛna laban ni o le ye.

² O kɔ, ne ka yɔrɔ dɔ ye, a be i ko baji, a be manamana i ko dugalen, tasuma fana nagaminin b'a ra. Mɔgɔ minw sera wara ra, ni o ma sɔn ka a ja bato, ani ka a tɔgɔ jate tagamasiyen sɛbe o yere kan, ne ka olugu lɔnin ye o dugalen baji kan; Ala ta gɔniw be o boro. ³ O tun be Ala ta jɔnce cira Musa ni Sagaden* ta dɔnkiri lara, ko:

«Matigi Ala Sebɛɛtigi,
i ta kokeninw ka bon, o be mɔgɔ kabakoya.
I ta siraw bɛɛ terennin lo, a bɛɛ ye can ye,
siyaw ta Masa.

⁴ E, Matigi, jɔn le bɛna a fɔ ko a tɛ siran i ja,
ka ban ka i tɔgɔ bonya?
Ele kelen le saninman lo.
Siyaw bɛɛ bɛna o kinbiri gban i kɔrɔ,
sabu bɛɛ k'a ye ko i ta kɛwalew terennin lo.»

⁵ O kɔ, ne k'a ye ko Alabatoso min ye jɛnɔgɔnya yɔrɔ saninman ye, o dayɛɛra. ⁶ Tɔɔrɔfen wolonfla tun be meleke wolonfla minw boro, olugu bɔra Alabatoso kɔnɔ. Deregegbe pepepe dɔw tun be o ra, o be manamana; cɛsirinan saninlaman ka o disiw lamini. ⁷ Fɛnɔnaman naani kelen ka minan saninlaman wolonfla di meleke wolonfla ma. O minanw bɛɛ fanin be Ala ta dimi na, Ala min janaman lo wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ. ⁸ O wagati ra, sisi ka Alabatoso fa, Ala ta nɔɔrɔ ni a ta se bagaya kosɔn. Mɔgɔ si tun tɛ se ka don Alabatoso kɔnɔ, fɔ meleke wolonfla ta tɔɔrɔ ko wolonfla ye kɛ ka dafa.

16

Tɔɔrɔfen wolonfla

¹ O kɔ, ne ka kumakanba dɔ mɛn ka bɔ Alabatoso kɔnɔ, a b'a fɔra meleke wolonfla ye ko: «Aw ye taga Ala ta dimi ta minan wolonfla kɔnɔfenw bɔn dugukolo kan.»

² Meleke fɔlɔ tagara a ta minan kɔnɔfen bɔn dugukolo kan. Wara tagamasiyen tun be mɔgɔ o mɔgɔ kan, ani mɔgɔ o mɔgɔ tun be wara ja batora, jorijugu dɔw wurira o mɔgɔw ra, ka o tɔɔrɔ kosɛbe.

³ Meleke flanan ka a ta minan kɔnɔfen bɔn kɔgɔji ra. Kɔgɔji bɛɛ kɛra jori ye, i ko mɔgɔ sanin jori. Fɛnɔnaman minw tun be kɔgɔji ra, o bɛɛ sara.

⁴ Meleke sabanan ka a ta minan kɔnɔfen bɔn bajiw ra, ani bununw na. O bɛɛ kɛra jori ye. ⁵ Ne ka ji ta meleke kumakan mɛn, ko:

«I terennin lo,
ele min be yi wagati bɛɛ, ele min tun be yi kakɔrɔ,
ele min ye Ala saninman ye;
sabu i ka nin kitiw tige a cogo ra.

⁶ O ka i ta mɔgɔ saninmanw ni i ta ciraw faga ka o jori woyo;
i fana ka jori kɛ o minji ye, sabu o ka kan ni o le ye.»

⁷ Ne ka sarakajɛnifen* kan mɛn, ko:

«Can lo, Matigi Ala Sebɛɛtigi;
i ta kolatigeninw be kɛ ka kapa ni can ni terenninya le ye.»

⁸ Meleke naaninan ka a ta minan kɔnɔfen bɔn tere kan. Tere fanga bonyara, janko a ye mɔgɔw jeni ni a ta tasuma ye; ⁹ o fundeninba ka mɔgɔw jeni. Mɔgɔw ka kumajuguw fɔ Ala ma; o ma nimisa ka kojugu dabra ka Ala bonya, o tɔɔrɔw se bagaya be ale Ala min boro.

¹⁰ Meleke loorunan ka a ta minan kɔnɔfen bɔn wara ta masasiganan kan. Yɔrɔ o yɔrɔ be wara ta masaya kɔnɔ, o bee kera dibi ye; mɔgɔw ka o nen kin o tɔɔrɔw dimi kosɔn. ¹¹ Mɔgɔw belen ka ke sankolo tigi Ala tɔgɔ cen ye, o ta jori dimi ni o ta tɔɔrɔ kosɔn; o ma nimisa ka o ta kojugu dabra.

¹² Ayiwa, meleke wɔɔrɔnan ka a ta minan kɔnɔfen bɔn Efirati baji ra; baji jara, janko masace minw be bɔ terebɔyanfan na ka na, olugu ye temesira sɔrɔ. ¹³ Ne ka ninjugu saba ye, olugu bɔra sa belebele da ra, ani wara da ra, ani cira faninyafɔbaga da ra; o ninw tun be i ko tɔrisenjanw. ¹⁴ O ninw ye jina ninw le ye; olugu le be kabakow ke. O be taga dunupa bee lajennin ta masacew bee fe, ka o lajen kere kama, kere min bena ke Sebeetigi Ala ta lonba ra.

¹⁵ Matigi ko: «A fle, ne bena na i ko son be bara mɔgɔ ra cogo min na. Ni mɔgɔ min k'a janto a yere ra, k'a ta faniw to a yere ra, janko a fari lakolon kana bɔ ka tagama, mɔgɔw ye a lebu ye, o tigi ta pana.»

¹⁶ Ayiwa, yɔrɔ min be wele heburukan na ko Harimagedɔn, o jinaw ka masacew bee lajen o yɔrɔ le ra.

¹⁷ Ayiwa, meleke wolonflanan ka a ta minan kɔnɔfen bɔn fɔrɔ ra. Kan dɔ bɔra Alabatoso kɔnɔ, ani masasiganan na, k'a fɔ ni baraka ye, ko: «A kera ka ban sa!»

¹⁸ Sanmanamanaw, ani kumakan dɔw, ani sankurukanw, ani dugukoloyereyereba dɔ kera; kabini mɔgɔw be dunupa ra, o dugukoloyereyere jɔgɔn ma deri ka ke folo.

¹⁹ Dugu belebele cira k'a ke yɔrɔ saba ye. Jamana tɔw ta dugubaw fana benna. Ala hakiri tora Babilɔni* duguba ra; a ka a ta dimiba ta duven ke minan kɔnɔ ka o di a ma, ko a ye o min. ²⁰ Dugukolo minw be ji ce ma, olugu bee borira; kuruw si ma ye tuun. ²¹ Sanbere belebele dɔw bɔra san fe ka benben mɔgɔw kan; a bee kelen kelen tun be kilo binaani bɔ. Mɔgɔw ka Ala tɔgɔ cen o tɔɔrɔ kosɔn, sabu a tɔɔrɔ tun bonyara o ma kosebe.

17

Jatɔmusoba

¹ Ayiwa, minan wolonfla tun be meleke wolonfla minw boro, olugu kelen nana, ka na a fɔ ne ye ko: «Na yan, ne bena jatɔmusoba ta kiti yira i ra, ale min siginin be jibaw ce ra. ² Dugukolo masacew ka jatɔya ke ale le fe; dugukolo mɔgɔw ka ale ta jatɔya duven le min fɔ ka panamini.»

³ Ala Nin* donna ne ra, ne k'a ye ko meleke ka ne ta ka taga ni ne ye kongokolon dɔ kɔnɔ. Ne ka muso dɔ siginin ye wara wulenman dɔ kan. Alatɔgɔcenkumaw sebera wara yɔrɔ bee ra; kunkolo wolonfla ni gban tan tun b'a fe. ⁴ Muso tun masirinin be ni fani numanman wulenman dɔ ye, ani sanin, ani kabakuru songɔgbelenw, ani luluw. Minan saninlaman dɔ tun b'a boro, o fara ko haramuninw na, ani a ta jatɔyafen nɔgɔninw na. ⁵ Tɔgɔ dɔ sebenin be a ten kan; gundo lo. A sebera ko:

«Babilɔni duguba,
dunupa jatɔw
ani a kojugukebagaw bamuso.»

⁶ Ne ka muso ye, a ka Ala ta mɔgɔ saninmanw ni Yesu ta seerew jori min fɔ ka panamini. Ne k'a ye minke, ne kabakoyara kosebe. ⁷ Meleke ko ne ma ko: «Mun kosɔn i be kabakoya o ra? Wara kunkolo wolonfla, gban tan, ani muso min siginin be

wara kan, ne bena o gundo fo i ye. ⁸ I ka wara min ye, o wara tun be yi folofolo, nka sisan a te yi tuun. A bena yelen ka bo jahanama konko ka taga halaki le. Dugukolo mogo minw togo tun ma sebe panamanya kitabu konko kabini dunupa danwagati ra, ni olugu nana wara ye, o bena kabakoya, sabu a tun be yi folofolo, sisan a te yi tuun, nka a bena bo tuun kokura.

⁹ «Ayiwa, nin ye faamuri ni hakiritigiyako le ye. Wara kunkolo wolonfla, o ye kuru wolonfla le ye; muso signin be o kuru wolonfla kan. ¹⁰ O kunkolo wolonfla ye masace wolonfla ye fana. O masacew looru sara, kelen be fanga ra, to kelen ma sigi folo; nka ni a nana sigi, a bena wagati donin donon le ke. ¹¹ Wara min tun be yi folofolo, nka sisan a te yi tuun, ale ye masace seeginan ye; masace wolonfla do lo, a fana bena taga halaki.

¹² «I ka gban tan min ye, o ye masace tan ye fana; olugu ma masaya soro folo, nka o bena fanga soro ka sigi masaya ra ni wara ye ka wagati donin donon ke. ¹³ Miiriya kelen le be o fe; o bena o ta sebagaya ni o ta fanga di wara le ma. ¹⁴ O bena Sagaden* kere, nka Sagaden bena se soro o kan, sabu ale le ye matigiw ta Matigi ye, ani masaw ta Masa. A ta mogo weleninw, minw ye a ta mogo panawolomaninw, ani a ta mogo kankelentigiw ye, olugu fana bena se soro ni Sagaden ye.»

¹⁵ Meleke ko ne ma tuun ko: «I ka ji minw ye, jatomuso signin be ji minw ce ra, o jiw ye mogo dow le ye, ani jamakuru dow, ani siya dow, ani kan dow. ¹⁶ Ayiwa, i ka gban tan min ye, olugu ni wara yere bena jatomuso koninya, ka a ta fenw bee bo a ra, ka a fari lakolon to. O bena a faga ka a sogo pimi, ka a to jeni k'a ban tasma ra. ¹⁷ Sabu Ala yere le ka a don o jusu ra ko ale Ala ka ko min latige, o ye ben kelen ma ka o ke, ka o ta masaya di wara ma, fo ale Ala ka kuma min fo, a ye ke ten.

¹⁸ «I ka muso min ye, o ye duguba le ye, duguba min ka a ta fanga sigi dugukolo masacew bee kan.»

18

Babiloni bencogo

¹ O ko, ne ka meleke do were jigito ye ka bo sankolo ra; fangaba tun be o meleke fe. A noro manamanana ka yeelen bo dugukolo bee kan. ² A perenna ni fanga ye, ko:

«A benna, a benna, Babiloni duguba benna.

A kera jinaw ta so ye,

ka ke jinajugu suguyaw bee dogoyoro ye,
ani konojuguw, ani konko haramuninw bee dogoyoro.

³ Sabu siyaw bee k'a ta jatoyajugu duven fariman min,
dunupa masacew ka jatoya ke ni a ye,

dunupa jagokebagaw ka o yere fentigiya a ta fennumanbaw caya koson.»

⁴ Ne ka kan do were men ka bo sankolo konko ko:

«Ne ta mogow, aw ye bo nin dugu konko,
janko aw kana na a ta jurumun jogon do ke,

a ta toro do kana na se aw ma;

⁵ sabu a ta jurumunw cayara fo ka se sankolo ma.

Ala hakiri tora a ta kojuguw ra.

⁶ A ka tow sara cogo min na, aw ye a sara ten.

A ka kewalejugu minw ke, aw ye a sara ni o jogon fla ye.

A ka mogow lamin minan min na, aw ye o jogon ja fla di a ma.

⁷ A ka a yere bonya cogo min na,

ka la a ta fennumanw ce ra ka o diyabo,

Ala ye o jogon pagban ni o kasi lase a ma;

sabu a k'a fɔ a yere kɔnɔ ko:

«Ne masamusoman le siginin be, ne ce ma sa;
sukasiko yere tena ne sɔrɔ ka ye fiyewu.»

⁸ O le kosɔn, o tɔrɔw beɛ bɛna se a ma lon kelen na:
saya ni kasi ni kɔngɔ;
tasuma fana bɛna a jeni,
sabu Matigi Ala min ka kiti ben a kan, o ta fanga ka bon.»

⁹ Ni o kera, dunuɓa masace minw beɛ jenna ni a ye jatɔya ra, ka a ta fenɓumanw diyabɔ, ni olugu nana a jennisisi wuritɔ ye, o tuma o bɛna kasi, ka kule. ¹⁰ A ta tɔrɔɓa siranya kosɔn, o bɛna lɔ yɔrɔjan k'a fɔ ko:

«E, bɔnɔ! Bɔnɔ! E, an ta duguba!
Babilɔni, dugu fangatigi!
Kiti benna ele le kan tan yɔrɔnin kelen na wa?»

¹¹ Dunuɓa jagokeɓagaw fana be kasi, ka kule Babilɔni kosɔn, sabu mɔgɔ si te o ta fiyeerefɛnw sanna tuun: ¹² o ta sanin, ani warigbe, ani kabakuru songɔɓɛlenw, ani luluw, ani fani nuguninw, ani fani wulenmanw, ani fani fiyenmanw, ani fani jumanman wulenmanw, ani yiri kasadimanw, ani fen minw lalagara ni samajin ye, ni yiri songɔɓɛlenw ye, ni siranɛge ye, ni nege ye, ni kaba songɔɓɛlenw ye, ¹³ ani kasadiyananw, ani latikɔlonw, ani turu kasadimanw, ani wusunanw, ani duven, ani turu, ani mugu tentennin, ani simankisew, ani misiw, ani sagaw, ani sow, ani sowotorow, ani hali adamaden farisogo ni a nin.

¹⁴ O bɛna a fɔ Babilɔni* ma ko: «E! Fen minw lɔgɔ tun be i ra, sisan o tagara ka bo i kɔrɔ. I ta fenɓumanw ni i ta naforo cenna i boro; i tena o sɔrɔ tuun.»

¹⁵ Ayiwa, o jagokeɓaga minw tun ka naforo sɔrɔ Babilɔni, olugu bɛna taga lɔ fɔ yɔrɔjan, a ta tɔrɔɓa siranya kosɔn. O bɛna kasi, ka kule, ¹⁶ k'a fɔ ko:

«E, bɔnɔ! Bɔnɔ! E, an ta duguba!
Dugu min tun fara fiyereɓɔw ra, ani fani suguya beɛ ra,
ani sanin, ani kabakuru songɔɓɛlenw, ani luluw ra!
O naforo beɛ le cenna yɔrɔnin kelen na tan!»

¹⁷ Kurunboribagaw beɛ, ani kurunkɔnɔmɔgɔw beɛ, ani kurun baarakeɓagaw, ani kurun ta jagokeɓagaw beɛ, olugu beɛ lonin tora yɔrɔjan. ¹⁸ O ka dugu jenitɔ sisi ye minke, o ko: «E! Dugu juman le tun be Babilɔni duguba bo?» ¹⁹ O ka buguri ce k'a bɔn o yere kun na, ka kasi, ka kule, ka perɛn ko:

«E, bɔnɔ! Bɔnɔ! E, an ta duguba!
Kɔgɔji kuruntigiw beɛ tun ka wari caman sɔrɔ dugu min ta naforotigiya sababu ra,
o dugu le kera yɔrɔ lakolon ye yɔrɔnin kelen na tan wa!»

²⁰ Sankolokɔnɔmɔgɔw, aw ye jagari Babilɔni benko ra!
Ala ta mɔgɔ saninmanw, ani a ta ciradenw*,
ani a ta ciraw, aw fana ye jagari!
Sabu Ala ka kiti ben Babilɔni kan, ka aw hake bo a ra.

²¹ Ayiwa, o wagati ra, meɓeke barakaman do ka kabakuru belebele do ta, min tun be i ko wugu belebeleba; a ka o firi kɔgɔji ra, k'a fɔ ko:

«Babiloni duguba bena firi ni fanga ye tan le;
mogo tena a ye tuun.

²² E, Babiloni, gonifokan tena men i fe tuun;
donkirilakan tena men,
filenfiyekan tena men,
burufiyekan tena men.

Bororabaarakebaga si tena ye tuun,
simansikan tena men tuun.

²³ Lanpanmana tena ye,
furuce ni furumusokan tena men;
sabu aw Babilonikaw, aw ta jagokebagaw
le tun ye dununa mogobaw ye;
aw ka dununa siyaw bee kun yelema ni aw ta subagaya ye.

²⁴ Ciraw, ani Ala ta mogo saninmanw fagajori,
ani mogo minw bee fagara dugukolo kan,
o bee fagajori tagara ye aw fe yi.»

19

¹ Ayiwa, o ko, ne ka kan barakaman do men sankolo kono, i ko jamaba do mankan,
o tun b'a fora ko:

«Aleluya*! An ye Ala tando!

Kisiri ni bonya ni sebagaya ye an ta Ala ta le ye;

² sabu a be kiti tige ni can ni terenninya ye.

A ka kiti ben jatamusoba kan,
ale min tun be dununa bee lanogora ni a ta jatoya ye.
A ka Ala ta jon minw faga, Ala ka o hake bo a ra,
ka a ta jonw dimibo.»

³ O k'a fo tuun, ko:

«Aleluya! An ye Ala tando!

Babiloni jennisisi koni bena wuri tuma bee, ani wagati bee.»

⁴ Cekoroba mugan ni naani ni fenpanaman naani, olugu ka o kinbiri gban ka Ala
bato, Ala min siginin be masasiginan kan. O ko:

«Amina! Aleluya!

An ye Ala tando!»

Sagaden ta kjonodomuniba

⁵ Kumakan do bora masasiginan na, ko:

«Ala ta jonw bee,
aw minw be siran Ala na,
mogo fitini fara mogoba kan,
aw ye Ala tando!»

⁶ Ne ka kan do men tuun, i ko jamaba do mankan, i ko jiba mankan, i ko
sankurukanbaw; o tun b'a fora ko:

«Aleluya! An ye Ala tando!

Sabu an Matigi Ala Sebetigi sigira a ta masaya ra.

⁷ An ye jagari ka an jusu diya, ka a bonya, sabu Sagaden* ta kɔɔya sera, a ta kɔɔmuso ka a yere laben.

⁸ Fanigbe pepe numanman do dira a ma ko a ye o don.»

O fani numanman ye Ala ta mogo saninmanw ta kewalenumanw le ye.

⁹ Meleke ko ne ma ko ne y'a sebe ko: «Minw welera ka taga Sagaden ta kɔɔdomuniba ra, olugu ta pana.» A ko ne ma ko: «Nin kuma ye Ala ta Kuma yere le ye.»

¹⁰ Ne ka ne kinbiri gban meleke koro ko ne be a bato. A ko: «I kana o ke de! Ne ye baarden le ye fana, i n'a fo ele, ani i balema to minw tugura Yesu ta can ko. I kana ne bato; Ala le bato.»

Yesu ta seereya, ciraw ta kuma bora o le ra.

Sogbetigi

¹¹ O ko, ne ka sankolo dayelenin ye. So gbeman do bora. Min yelenin be a kan, o togo ye ko Kankelentigi, ani Cantigi. A be kiti tige, ka mogojuguw kere ka kana ni terenninya ye. ¹² A jadenw be i ko tasumamana, masafugula caman be a kun na; togo do sebenin be a kan, mogo si te o lon ni ale yere te. ¹³ Derege min tun be a kan na, o tun sura jori ra. A togo ye ko «Ala ta Kuma.» ¹⁴ Sankolo kerekajamaw tun tugura a ko, o be so gbemanw kan, fani gbeman pepe numanman be o bee ra. ¹⁵ Kerekemuru nunbonin do tun be bora a da ra; a bena siyaw faga ni o le ye. A bena siyaw mara ni negebere le ye; ale yere bena rezenmo forogi dinga kono ka Ala Sebetigi ta dimiba ta duven bo. ¹⁶ Togo do tun sebenin be a ta derege kan, ani a woto kan, ko:

«Masaw bee ta Masa,
matigiw bee ta Matigi.»

¹⁷ O ko, ne ka meleke do lonin ye tere kono. A perenna ni fanga ye; kono minw bee tun be san fe, a k'a fo olugu ye ko: «Aw ye na lajen ka Ala ta domuniba makono, ¹⁸ janko ka masacew sogo domu, ani keremasaw sogo, ani fangatigiw sogo, ani sow sogo, ani sotigiw sogo, ani mogo suguya bee sogo: jonw ni haronw, mogobaw ni fitiniw.»

¹⁹ Ayiwa, ne ka wara folo ye; dunupa masacew, ani o ta kerekajamaw lajennin be ni a ye kere kama. Wara ni a ta kerekajama ko o be sogbetigi ni a ta kerekajama kere.

²⁰ Nka o konna ka wara yere mina folo; cira faninyafobaga min tun be kabakow kera wara na na, ale fana minana ni a ye. Mogo minw tun sonna ko wara tagamasiyen ye ke o kan, ani minw tun ka wara ja bato, ale le tun ka olugu lafiri. O fla bee minana ka o panaman firi dingaba tasumaman ni kiribi ce ra. ²¹ Kerekemuru min tun be sogbetigi da ra, o ka tow faga ni o kerekemuru ye. Konow bee ka o sogo domu fo ka fa a ra.

20

Setana sirira fo san waga kelen

¹ O ko, ne ka meleke do jigito ye ka bo sankolo ra, jahanama lakile b'a boro, ani negejoroko gbiriman do. ² A ka sa belebele mina, min tun kera sa ye folofolo; jinaw kuntigi lo, ani Setana. Meleke k'a mina, k'a siri ni negejoroko ye fo san waga kelen. ³ A k'a firi jahanama kono, ka a datugu a da ra, ka tagamasiyen do noro da kan janko a kana dunupamogow lafiri tuun, fo ka taga san waga kelen dafa. O ko, a ka kan ka foni ka wagati donin ke tuun.

⁴ Ne ka masasiginan dow ye. Minw sigira o masasiginanw kan, se dira olugu ma ko o ye kiti tige. Ayiwa, o tun ka minw kun tige Yesu ta seereya ni Ala ta Kuma waajuri koson, olugu minw tun ma son ka wara bato walama ka wara ja bato, minw tun ma

son tagamasiyen ye ke o ten kan walama o boro ra, ne ka olugu ninw ye. O kera mogo panamanw ye tuun, ka sigi kuntigiya ra ni Kirisita* ye fo san waga kelen.

⁵ Ayiwa, nin le ye suw kunuko folo ye. Mogo tow suw ma kunu fo ka taga san waga kelen dafa. ⁶ Mogo minw ninyoro kera suw kunuko folo ra, olugu ta jana, olugu saninyara! Saya flanan te se ka foyi ke olugu ra tuun. O bena ke Ala ni Kirisita ta sarakalasebagaw* ye, ka sigi kuntigiya ra ni Kirisita ye fo san waga kelen.

Setana ni a ta kerεkejama halakira

⁷ Ni san waga kelen nana dafa tuma min na, o bena Setana foni ka a labo a ta kaso ra. ⁸ A bena bo ka taga siyaw lafiri dunuƙa fan naani na. O siyaw togo le ye ko Gogi, ani Magogi. A bena siyaw lajen kere kama. O ka ca i ko kogojida kenken. ⁹ O ka dugukolo yoro bee fa. O ka Ala ta mogo saninmanw ta yoro lamini, ani Ala ta dugu kanunin ye. Nka tasuma do bora sankolo ra ka na o bee jeni ka o ban. ¹⁰ Setana min tun be mogow lafirira, o ka ale firi dingaba tasumaman ni kiribi ce ra, wara ni cira faninyafobaga be yoro min na. O bena toro su ni tere, tuma bee, ani wagati bee.

Kiti laban

¹¹ O ko, ne ka masasiginan belebele gbeman do ye; min siginin be a kan, ne ka o fana ye. Dugukolo ni sankolo borira a ja, ka tunu; o ma ye tuun. ¹² Ne ka suw ye, mogobaw ni mogo fitiniw, o lonin be masasiginan ja fe. O ka kitabu dow dayele; o ko, o ka kitabu kelen were dayele, min ye panamanya kitabu ye. O ka suw ta kiti tige ka kapa ni o ta kewalew ye, o ta kewale minw sebera kitabuw konɔ. ¹³ Su minw tun be kogoji ra, kogoji ka olugu di; su minw tun be Saya boro, ani minw tun be Lahara, olugu fana ka o suw di. O bee kelen kelen ta kiti tigera ka kapa ni o ta kewalew ye. ¹⁴ O ka Saya ni Laharaso bee firi dingaba tasumaman konɔ. O dingaba tasumaman, o le ye saya flanan ye. ¹⁵ Mogo o mogo togo sebenin ma soro panamanya kitabu konɔ, o ka o firi dingaba tasumaman konɔ.

21

Zeruzalemu dugukura

¹ Ayiwa, o ko, ne ka sankolokura ni dugukolokura ye. Sankolo folo ni dugukolo folo tun tununa. Kogoji fana tun te yi tuun. ² Ne ka dugu saninman ye, Zeruzalemu dugukura, a be jigira ka bo sankolo ra Ala fe. A labenna i ko konomuso min masirira a ce ye. ³ Ne ka kumakan do men ka bo masasiginan na; a k'a fo ni fanga ye ko: «Ala ta yoro saninman ye nin ye, ani a ta mogow. A bena sigi ni o ye; o be ke a ta mogow ye, ale Ala yere le bena ke ni o ye. ⁴ A bena o najiw bee ce. Saya tena ke yi tuun, kasi tena ke yi, kulekan tena men, toro tena ke yi fana; sabu fenkorow bee tununa.»

⁵ Min tun siginin be masasiginan kan, ale ko: «A fe, ne be fen bee ke kura ye sisan.» A ko ne ma ko: «A sebe! Sabu sigiya te nin kumaw ra, can lo.»

⁶ A ko ne ma tuun ko: «A kera ka ban. Ne le ye Alifa ni Omega ye, damina ni laban. Ni jiminlogo be mogo min na, ne bena bununji di o tigi ma gbansan, ji min be panamanya di mogo ma. ⁷ Ni min ka se soro, o tigi bena nin fenw soro; ne be ke a ta Ala ye, a be ke ne den ye. ⁸ Nka siranbagatow, lanabariw, kojugukebagaw, mogofagabagaw, jatow, subagaw, josonbagaw, ani faninyafobagaw bee, olugu ninyoro bena ke dingaba tasumaman ni kiribi le ye. O le ye saya flanan ye.»

⁹ O ko, torofen wolonfla tun be minan wolonfla konɔ meleke wolonfla minw boro, o melekew ra kelen gbarara ne ra ka kuma ne fe, ko: «Na yan, ne bena konomuso yira i ra; Sagaden* ta konomuso.»

¹⁰ Ala Nin* donna ne ra, ne k'a ye ko a ka ne ta ka taga ni ne ye kuruba jamijan do kunna, ka Ala ta dugu saninman yira ne ra, Zeruzalemu dugu; a be jigira ka bo sankolo ra, Ala fe. ¹¹ Ala ta noro tun be a kan. A noro tun be i ko lulu bisigi do,

walama i ko zasipe lulu, min be manamana i ko dugalen. ¹² Kogo belebele jamijan do tun ka dugu lamini. Donda tan ni fla be dugu ra. Meleke kelen be o dondaw bee kelen kelen na. Togo do sebenin be daw kan, o ye Izirayelimogow ta gba tan ni fla togow ye. ¹³ Da saba be tereboyanfan na, saba be terebenyanfan na, saba be sahiliyanfan na, saba be woroduguyanfan na. ¹⁴ Kabakuru belebele tan ni fla tun ye dugu kogo jusiginanw ye. Sagaden ta ciraden* tan ni fla togow sebenin be o jusiginan tan ni fla kan.

¹⁵ Meleke min tun kumana ne fe, saninbere do tun be ale boro, janko ka dugu janya suma, ani a dondaw, ani a kogow. ¹⁶ Dugu fan naani bee tun ka kan; a janya ni a bonya bee tun ye kelen ye. Meleke ka dugu suma ni saninbere ye; a kera bere ja waga tan ni fla ye*; a janya, ani a bonya, ani a lo bee tun ye o da kelen ye, ¹⁷ A ka kogo fana suma. O kera nongon ja keme ni binaani ni naani ye; a k'a suma ka kapa ni mogow ta sumanikecogo le ye. ¹⁸ Kogo tun lora ni zasipe lulu le ye. Dugu bee tun lora ni sanin yereworo le ye, min be manamana i ko dugalen. ¹⁹ Lulu† bisigi suguya bee tun donna kogo jusiginan na, ka a ceɲa. Jusiginan folo ye Zasipe lulu ye; a flanan ye safiri lulu ye, a sabanan ye kaliseduwani lulu ye, a naaninan ye emerodi lulu ye, ²⁰ a loorunan ye saridonikisi lulu ye, a wɔɔɔɔnan ye sariduwani lulu ye, a wolonflanan ye kirisoliti lulu ye, a seeginan ye berili lulu ye, a konontonnan ye topazi lulu ye, a tannan ye kirisopirasi lulu ye, a tan ni kelennan ye yasenti lulu ye, a tan ni flanan ye ametisi lulu ye. ²¹ Dugu donda tan ni fla bee tun ye lulu le ye. A konw bee kelen kelen ye lulu kuturu kelen ye. Dugu sirabaw tun ye sanin yereworo ye, ka a ceɲa, a be manamana i ko dugalen.

²² Ne ma Alabatoso ye dugu konɔ. Matigi Ala Sebeetigi yere le ye dugu Alabatoso ye, ale ni Sagaden. ²³ Dugu mako te tere yeelen na, walama karo yeelen janko mogow ye yeri ke; Ala yere nooro le ye dugu yeelen ye; Sagaden fana ye dugu yeelen ye. ²⁴ Siyaw bee bena tagama o yeelen le ra. Dunupa masacew bena taga ni o ta bonya ye Ala fe o yoro le ra. ²⁵ Dugu dondaw tena datugu ka ye lon si; tere bee a dayelenin be to, sabu su tena ko yi tuun. ²⁶ Siyaw ta fanga ni o ta bonya bee bena taga o yoro le ra. ²⁷ Fen saninyabari si tena don yi. Mogo o mogo be ko haramuninw ke, ani faninyafobagaw, o si te don yi. Minw togo sebera Sagaden ta janamanya kitabu konɔ, olugu doron le bena don yi.

22

¹ Ayiwa, o ko, meleke ka janamanya baji yira ne ra; a saninyanin be, a be manamana i ko dugalen. O ji tun be woyora ka bo Ala ni Sagaden* ta masasiginan na. ² Janamanya yiri tun be dugu siraba ce ma, ani ba fan fla kan. A be den sipagako tan ni fla san konɔ; karo o karo a be den. A flaburuw be mogow keneya. ³ Fen danganin si tena ke o yoro ra. Ala ni Sagaden ta masasiginan bena ke dugu konɔ. Ala ta jonw bena baara ke a ye; ⁴ o yere ja bena Ala ye. A togo sebenin bena ke o bee tenw kan. ⁵ Su tena ko yi tuun, o mako tena ke lanpan na, walama tere yeelen; sabu Matigi Ala yere bena ke o ta yeelen ye. O bena sigi kuntigiya ra tuma bee, ani wagati bee.

Yesu nawagati surunyara

⁶ O bee ko, meleke ko ne ma ko: «Sigiya te nin kumaw ra; can yere lo. An Matigi Ala min be ciraw ta kumafota don o da ra, a ta Nin Saninman* baraka ra, ale le ka a ta meleke ci, janko ko minw ka kan ka ke sani wagati doonin, a ye o yira a ta jonw na.»

* **21:16** 21.16 Bere ja waga tan ni fla: O da ye tagamasiyen le ye; o be se ka ke kilo waga fla ni kilo keme fla pogonna ye. † **21:19** 21.19-20 Lulu suguya caman togo fora yan, an te minw lon. Nka o bee ye kabakuru dawulamanw ye, minw be Ala ta saninmanya yira.

⁷ Yesu ko: «A fɛ, ni dɔɔnin kera ne bena na. Mɔgɔ min bɛ nin kitabu ta cirayakumaw sira tagama, o tigi ta pana.»

⁸ Ayiwa, ne Yuhana yere le ka nin kow mɛn, ne ja k'a ye. Ne k'a mɛn, k'a ye minke, mɛleke min tun b'a yirara ne ra, ne ka ne kinbiri gban o sen kɔrɔ ko ne b'a bato. ⁹ A ko ne ma ko: «I kana o ke de! Ne fana ye baarden le ye, i n'a fɔ ele, ani i balema cira tɔw, ani minw bɛ nin kitabu sira tagamana. Ala le bato!»

¹⁰ A ko ne ma ko: «I kana nin kitabu ta cirayakumaw datugu, k'a dogo, sabu wagati surunyara ka ban. ¹¹ Mɔgɔ min bɛ tagama terenbariya ra, o tigi ye tagama terenbariya ra. Mɔgɔ min bɛ a yere lanɔgɔra, o tigi ye a yere lanɔgɔ. Nka mɔgɔ min bɛ terenninya sira kan, o tigi ye to o kan. Mɔgɔ min saninyanin lo, o tigi belɛn ye saninya tuun.»

¹² «A fɛ, sani wagati dɔɔnin ne bena na. Bɛɛ ta sara bɛ ne boro, janko ka bɛɛ sara ka kapa ni a ta kewalew ye. ¹³ Ne le ye Alifa ni Omega ye, fɔlo ni laban, a damina ni a dan.»

¹⁴ Minw bɛ o ta derege ko k'a gbɛ, olugu ta pana. O bena dɔ sɔrɔ panamanya ta yiriden na k'a domu, ka don dugu kɔnɔ dugu dondaw fɛ. ¹⁵ Nka, wuruw, ani subagaw, ani jatɔw, ani mɔgɔfagabagaw, ani josɔnbagaw, ani mɔgɔ o mɔgɔ bɛ faninya fɔ, ani faninyafɔ ka di minw ye, olugu bɛɛ bena to kenɛ ma.

¹⁶ «Ne Yesu le ka ne ta mɛleke ci ka na nin kow lase aw ma, lanabagaw ta jɛnkuruw ra. Dawuda mamaden min tun bena bɔ Dawuda ta gba ra, ne le ye o ye; ne le ye sɔgɔmada lolo manamana to ye.»

¹⁷ Ayiwa, Nin Saninman ni kɔɔmuso b'a jaabi ko: «Na!» Mɔgɔ min bɛ nin kuma lamɛn, o tigi y'a fɔ ko: «Na!» Ni jiminlɔgɔ bɛ mɔgɔ min na, o tigi ye na. Ni mɔgɔ min bɛ panamanya ji fɛ, o tigi ye dɔ cɛ k'a min gbansan.

Kuma laban

¹⁸ Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ nin kitabu ta cirayakumaw lamɛn, ne b'a fɔ o tigi ye k'a gbɛleya ko: ni mɔgɔ min ka dɔ fara a kan, tɔrɔ minw fɔra nin kitabu kɔnɔ, Ala bena o tɔrɔ jɔgɔn fara o tigi ta tɔrɔw kan. ¹⁹ Ni mɔgɔ min fana ka dɔ bɔ nin kitabu ta cirayakumaw ra, panamanya yiri ni dugu saninman min ko fɔra nin kitabu kɔnɔ, Ala bena o tigi ninyɔrɔ bɔ o ra.

²⁰ Min ka nin kow fɔ, ko can lo, ale ko: «Ōnhɔn, sani wagati dɔɔnin ne bena na.» Amina. Na, an Matigi Yesu!

²¹ An Matigi Yesu ye nɛɛma aw bɛɛ ye.